6
11 O
14

Digitized by Google

6
11 O
14

Digitized by Google

SEPTEM LINGUARUM
CALEPINUS,

HOC EST

LEXICON LATINUM,

Variarum linguarum interpretatione adjecta

IN USUM

SEMINARII PATAVINI.

Editio octava emendatior, & auctior.

VOLUMEN SECUNDUM.

PATAVII, Typis Seminarii. MDCCLVIII.

Apud Joannem Manfrè.

SUPERIORUM PERMISSU, & PRIVILEGIO.

Digitized by Google

DE LITTERA M.

M Littera una eſt ex iis, quas Græci Grammatici ἡμίφωνα ἁπλᾶ καὶ ἀμετάβολα, hoc eſt ſemivocales ſimplices, & immutabiles, Latini liquidas appellant. Hanc, quod moleſtum in fine dictionis ſonum habeat, & quendam quaſi mugitum, non niſi ægre compreſſis labris erumpentem, Latini Poetæ (nam Græcis nulla dictio in μ deſinit) vocali ſubſequente, per Elipſin elidunt. ¶ In notis numeralibus ſignificat mille.

M ANTE A.

Ma *dia*, per Jovem, μὰ Δία, Græca jurandi formula, tum affirmando, tum negando. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 52. *Burm* Syrum hiſtrionem exhibebat, concinente tota familia, ma dia perite, ma dia.

Macarēis, idis, f. filia Macarei. *Ovid. 6. Metam. v.* 124. *de Phœbo*, ut paſtor Macareida luſerit Iſſen.

Macarĕus, Μακαρεὺς, triſyllab. filius Æoli, qui Canacen ſororem ſuam vitiavit, ſuſcepitque ex ea filium. *Ovid. ep.* 11.

Maccus, a, um, fatuus, a Macco muliere ſtolida, & ſtupida. *Apul. in Apol.* Macci prorſus, & buccones videbuntur.

Macĕdo, Macedon, onis, adject. *Macedone*, Μακεδὼν, qui eſt ex Macedonia. *Cic.* 5. *Tuſc.* Alexander Macedo cum ab ineunte ætate res maximas gerere cœpiſſet. *Nepot in Eumen. c.* 3. Milites Macedones. *Lucan. l.* 8. *v.* 694. Cum tibi ſacrato Macedon ſervetur in antro.

Macedonĭa, f. *Macedonia*, Μακεδονία, regio ampla Europæ. Habet ab Occ. mare Jonium, ab Or. mare Ægæum, a Mer. Epirum, Achajam, Theſſaliam, a Septen. Myſiam ſuperiorem, Scardo Orbeloque montibus interſitis, cum Thraciæ particula. Dicta eſt a Macedone quodam Oſiridis, ſive, ut *Stephanus*, & *Solinus* ſcribunt, Jovis filio ex Thya filia Deucalionis. *Plin. l.* 4. c. 10.

Macedoniānus, a, um. Senatuſconſultum Macedonianum, de quo eſt *titulus* 6. *l.* 14. *Digeſtor.* originem habuit a quodam Macedone (ſic enim vocabatur) qui fuit improbus fenerator filiorumfamilias, & ut ab iis uſuras exigeret, ad quidlibet audendum impellebat: adeo ut quidam etiam mortem patris molirentur, ut ſe a moleſto creditore liberarent. Cautum eſt itaque eo Senatuſconſulto, ne cui, qui filiofamilias mutuam pecuniam dediſſet, etiam poſt mortem parentis ejus, actio, petitioque daretur. Cujus ſanctionis auctorem fuiſſe Senatui Veſpaſianum, narrat *Suet. in ejus vita*, c. 11.

Macedonĭcus, a, um, ad Macedoniam pertinens. *Plin. l.* 4. *c.* 11. Macedonicum mare.

Macedonienſis, e, ad Macedoniam pertinens. Differt quidem a *Macedonius* ea ratione, qua *Hiſpanienſis* ab *Hiſpanus*. Adhibetur tamen promiſcue a *Plaut. Pſeud.* 4. 4. 4. Te ad illum duco dentatum virum Macedonienſem. *Supra* 1. 3 112. illum eundem *Macedonium* dixerat.

Macedonĭus, a, um, adject. Μακεδόνιος, qui ex Macedonia eſt. *Ovid.* 12. *Met. v.* 466. Qui clypeo, gladioque, Macedoniaque fariſſa conſpicuus. Ubi ſecundam metrica neceſſitate produxit, cum tamen natura brevis ſit.

Macellarĭus, rii, *macellajo*, *venditore di comeſtibili*, ὀψωνιάρης, venditor eorum, quæ ad victum pertinent, non ſolum carnium, ſed omnium obſoniorum, qui etiam panis, & frumenti. Nam hæc omnia in macello venundabantur. *Sueton. in Cæſ.* Ea, quæ ad epulum pertinebant, quamvis macellariis oblocata, etiam domeſticatim apparabat.

Macellarĭus, a, um, adject. ad macellum pertinens, ut macellaria taberna, apud *Valer. Maxim. l.* 3. *c.* 4. *n.* 3.

Macellōta, æ, f. 1. oſtium horti, ita appellatur ab Jonibus. *Var. l.* 4. *de L. L.*

Macellum, i, n. *macello*, *piazza*, ὀψωπώλιον, locus Romæ, in quo omnia, quæ ad victum humanum pertinebant, vendebantur. *Cic.* 2. *Div. c.* 27. Putarem, annonam in macello cariorem fore. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. Pernicies, & tempeſtas, barathrumque macelli. ¶ Apud *Martial.* legitur *macellus* gen. maſc. *l.* 10. *epigr.* 96. Hic pretioſa fames, conturbatorque macellus. Sed alii leg. *conturbatrixque macelli*.

Macellus, a, um, *magretto*, macilentus, dim. a macer. *Lucil. l.* 6. apud *Non. c.* 2. *n.* 524. Non magnus homo eſt, naſutus, macellus.

Macĕo, es, n. 2. idem quod macreo, a macer. *Plaut. Aul.* 3. 6. 28. Qui oſſa, atque pellis totu 'ſt, ita cura macet.

Macer, cri. V. Æmilius Macer.

Macer, cra, crum, *magro*, רזה, Germ. *mager*, Gall. *maigre*, Hiſp. *magro*, ἰσχνὸς, λεπτὸς, exilis, extenuatus, gracilis. *Virg.* 3. *Ecl.* Eheu quam pingui macer eſt mihi taurus in arvo! *Col. l.* 2. *c.* 9. Nam vel pinguiſſima, vel macerrima humo jaciatur. *Id. l.* 2. *c.* 18. Macriora loca fimo juvanda ſunt. *Senec. ep.* 78. Macerrimæ corporis partes. ¶ Translate *Mart. l.* 2. *epigr.* 6. Macer libellus. *Petron. c.* 88. Spiritus jejunio macer.

Maceratĭo, onis, f. actus emolliendi, macerandi, ſubigendi. *Vitruv. l.* 7. *c.* 2. Calx in maceratione diuturna deſervere coacta. ¶ Item corruptio, labefactio. *Arnob. l.* 4. Viſcerum maceratione in ultimam tabem conſumi.

Macerātus, a, um, adject. ſubactus, emollitus, agitatus. *Pallad. l.* 1. *c.* 14. Macerata calx. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 21. de nummis comicis, h. e. lupinis loquens: Macerato hoc pingues fiunt auro in Barbaria boves. V. *Lupinus*.

Macereſco, ſcis, n. 3. *macerarſi*, *mollificarſi*, נשרה, Germ. *weich werden*, Gall. *ſe detremper*, Hiſp. *remojarſe*, ὑγραίνομαι, maceror, mollis fio. *Cato de R. R. c.* 99. Palearum paulum addito, ſinito macereſcant.

Macerĭa, æ, f. *muro a ſecco*, *macia*, τὸ τειχίον, paries, vel congeries lapidum in unum compactorum ſine cæmento, aut alio genere ferruminis, cujuſmodi parietes fere eos eſſe videmus, quibus vineæ claudi ſolent. Sed tamen dicitur etiam de muro, qui ex lapidibus, & calce factus ſit. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 12. Quis ignorat, ſepta e maceriis ita eſſe oportere in leporario, ut tectorio tecta ſint, & ſint alta? *Cato de R. R. c.* 15. Maceria ſi ex calce, & cæmentis, vel ſilice ædificetur.

Macerĭes, ei, f. *ſtenuazione*, macies, maceratio, labefactio. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 536. Quanta illius mors ſit maceries tibi.

Macerĭōla, æ, f. dim. parva maceria. In quadam *Inſcript.* apud *Spon. Miſcellan. pag.* 293. legitur *macercola*.

Macĕro, as, avi, atum, a. 1. *macerare*, *indebolire*, *affliggere*, כחש, Germ. *ausmergeln*, Gall. *detremper*, Hiſp. *remojar*, ἰσχναίνω, attenuo, contero, conſumo, macrum reddo, a macer. *Hor. l.* 1. *od.* 13. Quam lentis penitus macerer ignibus. *Liv. l.* 26. *c.* 13. Circumvallatos, incluſoſque fame macerare. ¶ Transfertur ad animum, & ſignificat *affliggere*, *travagliare*. *Ter. Andr.* 4. 2. 2. Tu modo, anime mi, noli te macerare. Et *ibid.* Cur me excrucio? cur me macero? ¶ Item pro fatigare, vexare. *Flor. l.* 2. *c.* 6. Fabius cunctator per Falernos, Gauranoſque ſaltus maceravit Annibalem. ¶ Sæpe uſurpatur pro emollire, ſubigere, molle tenerumque reddere, *macerare*, *ammollire*, diciturque de iis, quæ humore aliquo aſperguntur, ut mollia, & tractabilia fiant. *Ter. Adel.* 3. 3. 27. Salſamenta hæc fac macerentur pulcre. *Cato de R. R.* Macerare braſſicam in aqua. *Vitruv. l.* 7. *c.* 2. Macerare calcem. *Plin. l.* 11. *c.* 41. Totum corpus lacte macerabat. h. e. proluebat, madefaciebat.

Maceſco, is, n. 3. *ſmagrirſi*, macer fio, a maceo. *Colum. l.* 2. c. 9. Conſtat, arva ſegetibus ejus maceſcere. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. *de apibus*. Propter laborem aſperantur, & maceſcunt.

Macĕtæ, tum, m. Macedones. Nam Macedonia dicta eſt etiam Macetia. *Stat. l.* 4. *ſilv.* 6. *v.* 106. Regnator Macetum. *Auſon. in Alexandria:* Macetumque attollite nomen. Adde *Lucan. l.* 2. *v.* 647. *Sil. l.* 14. *v.* 5. *Val. Flacc. l.* 1. *v.* 96. & *Claudian. l.* 2. *in Rufin. v.* 279. quibus locis qui *Macedum* (quod neque Græcum eſt, neque Latinum) pro *Macetum*, legunt, reprehenduntur a Criticis.

Macĕtes, um, populi Africæ circa Syrtes. *Sil. l.* 7. *v.* 633. Et Macetum primi, atque incocti corpora Mauri. ¶ In ſingulari eſt *Maces*, *etis*. *Id. l.* 9. *v.* 222. Marmarides, tum Maurus atrox, Garamaſque, Maceſque.

Machæra, æ, f. *ſpada*, חרב, Germ. *ein degen*, Gall. *glaive*, Hiſp. *eſpada*, Μάχαιρα, inſtrumentum ad ſcindendum ſimul, & vulnerandum, ſica, gladius, culter, a Μάχομαι, *pugno*. *Suet. in Claud. c.* 15. Carnificem acciri cum machæra flagitavit. *Plaut. Mil.* 1. 1. 5. Hanc machæram conſolari volo, quæ miſera geſtit fartum facere ex hoſtibus.

Machærium, rii, neut. *coltello*, Μαχαίριον, Μαχαιρίδιον, cultellus, ſicula, dim. a machæra. *Plaut. Aul. a.* 2. *ſc.* 9. Tu machærio congrum, murænam exdorſua, quantum potes. *Id. Rud.* 2. 2. 9. Qui tres duceret chlamydatos cum machæriis. Sed in primo exemplo videtur eſſe nomen ſervi.

Machærophŏrus, i, m. *ſpadaccino*, Μαχαιροφόρος, gladium ferens, ſicarius. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. Machærophoris centum ſequentibus.

Machāon, onis, m. Μαχάων, Æſculapii filius, ex Arſinoe, al. ex Coronide, al. ex Heſione filia Meropis, al. ex Xanthione, Podalirii frater, medicus inſignis, qui cum reliquis Græciæ principibus ad bellum Trojanum profectus, ab Eurypylo occiſus eſt. *Propert. l.* 2. *el.* 1. *v.* 59. Tarda Philoctetæ ſanavit crura Machaon.

Machaonĭcus, a, um, &

Machaonĭus, a, um, adject. a Machaone. *Ovid. de remed. am. v.* 546. Ille Machaonia vix ope ſalvus erit. *Sidon. l.* 2. *ep.* 12. *in fin.* Machaonica ars.

Machĭna, æ, f. *macchina*, תכן, Ger. *ein rüſtzeug*, Gall. *machine*, Hiſp. *maquina*, Μηχανή, opus, inſtrumentum, inventum, in quo, ut ait *Aſconius*, non tam materiæ, quam artis, atque ingenii ratio ducitur. *Plin. l.* 36. *c.* 15. *de verſatili Curionis amphitheatro*. Populus in machina pendens. *Lucr. l.* 5. *v.* 91. ſuſtentata ruet moles, & machina mundi. ¶ Machinæ ſimiliter dicebantur, quæ in theatris perſonas ex alto demittebant, aut ſubito e conſpectu abducebant. Inde Græcum proverbium *E machina Deus*, de repentino, & inſperato remedio. ¶ Speciatim machina dicitur inſtrumentum ad magna pondera movenda, & tranſferenda. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 73. Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum. V. *Vitr. l.* 10. ¶ Machinæ in bellis ſunt omnia inſtrumenta, quibus utuntur milites præcipue in obſidionibus, ut turres, baliſtæ, vineæ, arietes, &c. *Vitr. l.* 10. *c.* 19. Machina arietaria. ¶ Sumitur & pro cataſta, in qua venales ſervi exponebantur. *Q. Cic. de Petit. Conſul.* c. 2. ¶ Translate machinæ dicuntur callida conſilia, & doli. *Cic. ad Brut. ep. ult.* Hic quoque labor mihi acceſſit, ut omnes adhibeam machinas ad tenendum adoleſcentem. *Plaut. Bacch.* 2. 2. *ſub fin.* Aliquam machinabor machinam, ut aurum efficiam. Adde *Mil.* 3. 2. 1.

Machinālis, & le, Μηχανικὸς, quod ad machinas ſpectat. *Plin. l.* 7. *c.* 37. Grande & Archimedi geometricæ, & machinalis ſcientiæ teſtimonium M. Marcelli contigit.

Machinamentum, n. idem ac machina. *Liv. l.* 24. c. 34. Machinamentaque alia quatiendis muris portabant.

Machinarĭus, rii, m. Μηχανοποιὸς, machinarum opifex. *Paul. Dig. l.* 9. *tit.* 2. *leg.* 31. Si machinarius hominem prætereuntem occiderit.

Machinarĭus, a, um, adject. idem quod machinalis, ut *machinarius aſinus*, qui ſcil. molam verſat, apud *Ulpian. Dig. l.* 33. *tit.* 7. *leg.* 12. Et, *machinaria mola*, apud *Apul. l.* 7. *Metam.*

Machinatĭo, onis, f. *invenzione*, *aſtuzia*, זמה, Ger. *erdenckung*, Gall. *engin*, *invention*, Hiſp. *maquinacion*, Μηχάνημα, inventio, artificium. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Cum machinatione quadam aliquid moveri videmus. ¶ Interdum ponitur pro ipſa machina. *Cæſ.* 2. *B. G. c.* 31. Qui tantæ altitudinis machinationes tanta celeritate promovere poſſent. ¶ Translate eſt c[illegible] lium, aſtus. *Cic.* 2. *de Or.* Qui tanquam machinatione aliqua [illegible] tem, tum ad remiſſionem animi eſt contorquendus.

Machinātor, oris, m. Μηχανοποιὸς, *ingegnere*, machinarum inve[illegible] qui aliquid invenit, aut conficit. *Liv. l.* 24. c. 34. Mirabilior ta[illegible] ac machinator tormentorum bellicorum, oper[illegible]que. ¶ [illegible] inventore, & auctore cujuſcunque rei, *macchinatore*. *Cic.* [illegible] horum omnium ſcelerum improbiſſimum machinatorem C[illegible]

Machinatrix, icis, f. *macchinatrice*, inventrix. *Senec. Med. v.* 266. Tu malorum machinatrix facinorum.

Machinatus, us, m. idem ac machinatio. *Apul. in Apol.* Gloriatur me ſuo machinatu reum poſtulatum.

Machinatus, a, um, partic. ſignificationis paſſivæ, per machinas effectus. *Salluſt.* apud *Non. c.* 2. *n.* 859. Demiſſum victoriæ ſimulacrum cum machinato ſtrepitu tonitruum coronam capiti imponebat.

Machinor, aris, atus ſum, d. 1. *inventare*, *fabbricare*, [illegible], Ger. *gedencken*, Gal. *trouver quelque fineſſe*, Hiſp. *maquinar*, Μηχανάω, machinor, excogito, molior. *Cic.* 1. *de Div.* Quod perpetuitatis cauſa natura machinata eſt. *Lucret. l.* 3. *v.* 958. Nam tibi præterea quod machiner, inveniamque Quod placeat nihil eſt, eadem ſunt omnia ſemper. ¶ Sæpe in malam partem accipitur, *macchinare*. *Liv. l.* 1. *c.* 51. Turno necem machinatur. *Cic. in Catil.* Machinari peſtem in aliquem.

Machinoſus, a, um, πολυμήχανος, machinis confectus. *Suet. in Ner. c.* 34. Repetentique Baulos in locum corrupti navigii machinoſum illud obtulit.

Machinula, æ, f. *macchinetta*, parva machina. Legitur apud *Feſt.* in voce *Maſtrucola*.

Machlis. V. Achlis.

Macilatus. V. Madidatus.

Macies, ei, f. *magrezza*, [illegible], Germ. *magerheit*, Gall. *maigreur*, Hiſp. *magreza*, λεπτότης, corporis extenuatio, a *maceo*. *Col. l.* 6. *c.* 14. Inde tuſſis, & macies. *Ovid. l.* 3. *Met. v.* 197. Adducitque cutem macies.

Macilentus, a, um, *morlente*, [illegible], Ger. *mager*, Gall. *maigre*, Hiſp. *magro*, ἀσαρκής, macie extenuatus, plenus maciei. *Plaut. Capt.* 3. 4. 114. Macilento ore, naſo acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Macio, as, a. 1. *ſcemare*, [illegible], Germ. *ermagern*, Gall. *amaigrir*, Hiſp. *enmagrecer*, ἰσχναίνω, macrum facio. *Solin. c.* 15. (al. 25. *a med.*) Caſpii maris fauces mirum in modum maciantur imbribus, creſcunt æſtibus.

Macir, macr, Μάκερ, cortex ſubrufus, & magnæ radicis. *Plin. l.* 12. *c.* 8.

Macis, idis, ficti aromatis nomen apud *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 43. ¶ Quidam autumant, eſſe corticem aromaticum cupulam nucis Indicæ.

Macor, oris, m. *magrezza*, macies, a macro. *Pacuv.* apud *Non. c.* 2. *n.* 525. Corpus meum tabe, mœrore, macore ſenet. Al. leg. *macrore*.

Macreſco, is, n. 3. *divenir magro*, [illegible], Ger. *mager werden*, *oder ſeyn*, Gall. *etre ou devenir maigre*, Hiſp. *ſer*, *ò bolverſe magro*, λεπτύνομαι, macer fio, a macro. *Col. l.* 6. *c.* 3. Ne penuria tibi macreſcat pecus. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5. Fames macreſcere cogit.

Macritas, atis, f. *magrezza*, macies, tenuitas, λεπτότης. *Vitruv. l.* 2. *c.* 4. Macritas arenæ. *Pallad. l.* 11. *c.* 1. Propter macritatem ſemen aliud ferre non valet.

Macritudo, inis, f. idem ac macies. *Plaut. Capt.* 3. 2. 32. Oſſa, atque pellis ſum miſeru macritudine.

Macrobii, m. 2. pop. Æthiopiæ, in Meroe inſ. ad Or. ſic dicti a Μακρός, longus, & βίος, vita, quia vita dimidio, quam nos, prolixiore fruuntur. Forma ſunt pulcherrimi, plurimum valent robore, juſtitiam colunt, amant æquitatem. Apud eos lacus eſt adeo liquidus, ut ne folia quidem ſuſtineat, quo perfuſa corpora quaſi uncta niteſcunt. Ultra illos deſerta, inhumanæque ſolitudines ſunt. *Pomp. Mela l.* 3. *c.* 9.

Macrobius, ii, Aurelius Theodoſius Macrobius, qua fuerit patria non conſtat, Romanus certe non fuit. Vixit autem Honorii & Theodoſii junioris temporibus, h. e. exeunte Sec. Chriſti IV. ſcripſitque commentaria in Ciceronem de Somnio Scipionis, & Saturnaliorum libros VII, in quibus ab A. Gellio multa deſcripſit, adeo ut ejus fur & ſimia dictus ſit.

Macrochera, f. Μακρόχειρα, tunica manicata, quæ & chirodota appelletur, a Μακρός, longus, & χείρ, manus. *Lamprid. in Severo c.* 33. Macrocheras ex purpura ad uſum ſuum revocavit.

Macrocolum, i, n. *carta reale*, Μακρόκωλον, charta regia, quæ magnitudine Auguſtam, Livianam, Fanniam, cæteraſque chartæ ſpecies exſuperabat, a Μακρός, *longus*, & κῶλον, *membrum*, *membrana*. *Cic. l.* 16. *Att. ep.* 3. Archetypum tranſlatum in macrocolum lege convivis tuis. *Id. ibid. l.* 13. *ep.* 25. Impenſam fecimus in macrocola. ¶ Sunt qui duplici *l* ſcribunt, ducuntque a κόλλα, *glutinum*.

Macrologia, f. Μακρολογία, eſt vitium orationis, quo ſermo longior, quam oporteat, uſurpatur. Græca voce uſi, & Græcis literis ſcribitur a *Quintil. l.* 8. *c.* 3.

Macror. V. Macor.

Mactabilis, le, adject. qui mactari, vel mactare poteſt. *Lucret. l.* 6. *v.* 805. Tum fit odor vini plagæ mactabilis inſtar. Ita legit *Lambinus*, alii aliter.

Mactator, oris, m. occiſor. *Sen. Troad. v.* 1002. Perge mactator ſenum.

Mactatus, us, m. occiſio. *Lucr. l.* 1. *v.* 98. Hoſtia concideret mactatu mœſta parentis.

Mactatus, a, um, adject. occiſus. *Ovid.* 15. *Met. verſ.* 114. Caper Bacchi mactatus ad aras. *Horat. l.* 1. *od.* 19. Mactata veniet lenior hoſtia.

Macte, & **Macti**. V. Mactus.

Mactea. V. Mattea.

Macto, as, avi, atum, a. 1. *accreſcere*, *felicitare*, proprie eſt magis augere, quaſi magis aucto, a *mactus*. Mactare autem dicebantur, cum thure, vino, aliove ſuper hoſtiam poſita diceretur, *Macte hoſtia*. Ita *Var. l.* 4. *de L. L.* & *Serv. in* 4. *Æn.* Indeque apud *Cat. de R. R. c.* 134. *Macte hocce vino inferio eſto: Macte hocce ferto eſto: Macte hocce dape pollucenda eſto*. Ubi Deo, cui ſacrificatur, dicitur, *Macte eſto* pro mactus. h. e. *cumulatus*, *auctuſque*. Deum autem mactum eſſe jubebant, quia putabant, ſacrificiis augeri Deorum felicitatem. *Cic. in Vatin.* Cum puerorum extis Deos Manes mactare ſoleas. *Liv. l.* 9. Eos ſe Orco mactare Junius dictitans. V. *Mactus*. ¶ Metaleptice ſumitur pro cædere in ſacrificiis, ſeu immolare, κατ' ἐξοχήν, quod cædis voce in ſacrificiis, ut mali ominis, abſtinendum ſit. *Virg.* 4. *Æn. v.* 57. Mactant lectas de more bidentes. Ubi *Serv.* Mactant, verbum ſacrorum, κατ' εὐφημισμὸν dictum. ¶ Per tranſlationem uſurpatur pro augere quocumque modo. *Cic. de Rep.* apud *Non. c.* 4. *n.* 291. Ferunt laudibus, mactant honoribus. ¶ Transfertur etiam ad res malas, pro occidere, interficere. *Cic. de Aruſp. reſp.* Clodius diviſores Tribuum domi ſuæ crudeliſſima morte mactavit. *Id.* 1. *Catil.* Non ad mortem rapi, non ſummo ſupplicio mactari imperabis. ¶ Item pro male afficere. *Cic.* 2. *Ver.* Cum videant, jus civitatis illo ſupplicio eſſe mactatum. *Plaut. Pers.* 3. 1. 14. Dicitem audacter ſolemne mactare infortunio. *Id. Aul.* 3. 5. 61. Dotatæ mactant & malo, & damno viros. ¶ Item pro fatigare, aut moleſtiam creare. *Plaut. Rud.* 1. 2. 8. Hoc, quod me mactat, concinnat lutum. ¶ Item pro præcipitare. *Accius* apud *Non. loc. cit.* Caſtra mactabo in mare. Ita *Non.* Verum poſtrema hæc notio obſoleta eſt.

Mactra, f. 1. *madia*, *arcella*, [illegible], Germ. ein *brodkorb*, Gall. *may*, *unde*, Hiſp. *arteſa*, Μάκτρα, ἀμίδιον, vas, in quo piſitur farina, a μάττω, *pinſo*, *ſubigo*, Græca eſt vox. V. *Gel. l.* 13. *c.* 24.

Mactrilla, læ, f. parva mactra. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 74. *Burm.* ubi alii aliter legunt.

Mactus, a, um, *accreſciuto*, ἐνηυξημένος, auctus, cumulatus, ex *magis*, & *auctus*, quaſi mauctus. Hinc *Cato* herbam mactam dixit. h. e. adultam. *Salluſt.* [illegible] *cap.* 13. & 80. macta munera. h. e. grandia, dixit, ſed tamen al. leg. [illegible]. Rurſus *Cato de R. R. cap.* 134. Mactus hoc ferto. h. e. cumulatus, & felix hoc ſacrificio. ¶ In eleganti uſu eſt vocativus ſingularis *macte*, & [illegible] *macti*, quoties gratulamur, plaudimus, ac cohortamur, & fere cum [illegible] conjunguntur. *Senec. ep.* 66. Macte virtute eſto: ſanguinolentis, ex acie redeuntibus dicitur. *Virg.* 9. *Æn. v.* 641. Macte nova virtute puer. [illegible] cumulate. *Liv. lib.* 7. *cap.* 36. Macti virtute, milites Romani, e[illegible] aucti virtute. *Plin. lib.* 2. *cap.* 12. Macti ingenio eſte, cœli interpretes. ¶ Invenitur etiam aliquando cum genitivo. *Martial. lib.* 12. *epigr.* [illegible] h. e. cumulate animo, egregie. Adde *Stat. lib.* 1. *Silv.* [illegible] eſt hæc formula a ſacrificiis, ut habes in verbo *Macto*. [illegible] & religio quædam, ut ſemper efferretur per vocativum, *Liv. l.* 2. *c.* 12. Juberem, macte virtute eſſe, ſi pro mea patria iſta virtus ſtaret. ¶ Reperitur etiam ipſa vox *macte*, abſolute, & ſine caſu, pro *euge*, *belle*. *Cic. l.* 15. *Att. epiſt. ult.* Ajebant, eum, & agripetas ejectos a Buthrotiis. Macte. *Bella*. Sic *Flor. l.* 2. *c.* 8. Macte, fortiſſimam, & meo judicio beatiſſimam in ipſis malis civitatem! Al. leg. *macte eſſe fortiſſimam civitatem aſſerunt*. Quo ex loco nihil certi colligi poteſt.

Macula, æ, f. *macchia*, [illegible], Germ. *ein fleck*, Gall. *tache*, Hiſp. *mancha*, σπίλος, κηλίς, ſordes, ſive labes. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Cicuta necatorum maculæ in corporibus apparent. ¶ Quandoque ponitur pro nota, ſeu ſigno. Sic colorum varietates in corpore aliquo a reliquo differentes corporis colore, maculæ dicuntur. *Plaut. Capt.* 3. 4. 64. Viden' tu, illi maculis corpus totum maculis luridis? *Sen. epiſt.* 150. Delectant nos ingentium maculæ columnarum. ¶ Translate accipitur pro infamia, dedecore. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 3. Delenda eſt vobis illa macula Mithridatico bello ſuſcepta, quæ penitus inſedit, atque inveteravit in populi Rom. nomine. *Id. in Salluſt.* Inurere maculas æternas alicui. Sic aſpergere maculis, efficere macula, &c. apud eund. ſæpe. ¶ Significat etiam foramen retis, ſeu plagam, *maglia*. *Cic. p. Ver. c.* 11. Reticulum ad nares ſibi admovebat, tenuiſſimo lino, minutis maculis, plenum roſæ. ¶ Aliquando etiam pro reti ipſo ponitur. *Var. l.* 4. *R. R. c.* 12. Septum totum grandibus maculis integitur.

Maculatio, onis, f. actus maculandi, fœdatio. *Jul. Firm. l.* 3. *c.* 15. Omni infamia, maculationeque pollutus. Adde *Apul. in Apol.*

Maculatus, a, um, adject. *macchiato*, inquinatus. *Valer. Flac. l.* 6. *v.* 704. Perque levem, & multa maculatam murice tygrim.

Maculo, as, avi, atum, a. 1. *macchiare*, *ſporcare*, [illegible], Ger. *beflecken*, Gall. *tacher*, Hiſp. *manchar*, μολύνω, fœdo, inquino, polluo, contamino. *Virg.* 3. *Æn. v.* 29. Et terram tabo maculant. ¶ Tranſlate ſumitur pro infamia efficere. *Cic. pro Mil.* Cujus ille lacus, nemora, finesque ſæpe omni nefario ſtupro, & ſcelere macularet. *Nepos in Pauſan. c.* 5. Belli gloriam turpi morte maculavit.

Maculoſus, a, um, *macchiato*. *ſporco*, [illegible], Germ. *maſſechtig*, Gall. *taché*, Hiſp. *manchado*, *jrouvie*, ſordidus, immundus. *Cicer.* 2. *Phil.* Veſtis Pompeji non multa, eaque maculoſa. ¶ Sumitur etiam pro notis, ſive ſignis conſperſo. *Virgil. Æneid.* 1. *v.* 327. Ac maculoſæ tegmine lyncis. ¶ Tranſlate ponitur pro immundo, impuro, ſceleſto. *Cic. Att. l.* 1. Maculoſi Senatores, nudi Equites. *Hor. l.* 4. *carm. od.* 5. Mos, & lex maculoſum edomuit nefas. *Tac.* 3. *Ann. c.* 38. Blæſus omni dedecore maculoſus.

Madaura, æ, *Madaro*, o *Madora*, urbs Africæ, in Numidiæ finibus, patria Apuleii. Hinc Madaurenſis, apud *Auguſtin. ep.* 49. *quæſt. ult.*

Madefacio, is, eci, actum, *bagnare*, [illegible], Ger. *netzen*, Gall. *mouiller*, Hiſp. *mojar*, βρέχω, madidum facio, humore aſpergo. *Virg.* 5. *Æn. v.* 330. Humum, viridesque ſuper madefecerat herbas. ¶ Item inebrio. *Plaut. Pſeud.* 5. 2. 31. Vino cupidæ eſtis, eo vos madefecitis.

Madefacto, as, a. 1. frequentativum a madefacio. *Venant. Fortun. l.* 1. *carm.* 21. *v.* 26. Si tamen & fluvius, qui madefactat humum.

Madefactus, a, um, nom. ex partic. *bagnato*. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 402. Madefacta terra cruore. *Tib. l.* 3. *eleg.* 7. Tyrio madefacta tempora nardo.

Madefio, is, actus ſum, n. anom. paſſ. *eſſer bagnato*, [illegible], Ger. *ſich netzen*, Gall. *ſe mouiller*, Hiſp. *mojarſe*, βρέχομαι, madidus fio, humore aſpergor. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 32. Madefactum iri minus triginta diebus Græciam ſanguine.

Madens, entis, *bagnato*, *molle*, *grondante*, madidus. *Petron. in Satyr. c.* 6. Madens ſudore. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Madens ſanguine veſtis. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 5. *v.* 12. Os fletu madens. *Id. heroid. ep.* 13 *v.* 52. More nivis lacrymæ ſole madentis eunt, *che ſi ſtrugge al ſole*. *Stat.* 3. *Theb. v.* 230. Enſe madens. *h. e.* enſem habens madentem ſanguine. ¶ *Cæde madens* eſt madens ſanguine ex cæde facta, & urbanæ cædis auctor, aut reus. *Juven. ſat.* 4. *extr.* hoc nocuit Lamiarum cæde madenti. *Senec. in Herc. Oet. v.* 1870. populiſque madens ferrum. *h. e.* ſanguine cæſorum populorum. *Id. in Herc. fur. v.* 1195. pueriſis madens arundo leto. *h. e.* ſagitta madens cruore cæſi pueri. ¶ Abſolute *Cic. poſt redit. in Sen. c.* 6. Madens coma. *h. e.* unguentis delibuta. *Lucret. l.* 6. *verſ.* 1180. Sudor madens per collum. *h. e.* manans, fluens. Sic per catachreſin *Sever. in Ætna*, *v.* 359. madentes flammæ. *h. e.* fluentes. *Senec. in Herc. Oet. v.* 91. Madens auſter. *h. e.* pluvius. Sic *Martial. l.* 10. *epigr.* 5. Madens bruma, *inverno piovoſo*. & *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 17. Madentes campi, *acquoſi*. ¶ *Vino madens* eſt vini plenus, bene potus, ebrius, *pien di vino*, *ubbriaco*. *Sen. ep.* 83. *circa med.* Vir moderatus & gravis, ſed merſus vino & madens. ¶ Abſolute *Suet. in Claud. c.* 33. Nec temere unquam triclinio abſceſſit, niſi diſtentus ac madens. ¶ Hinc tranſlate *Martial. l.* 7. *epigr.* 50. Jure madens, varioque togæ limatus in uſu. *h. e.* plenus juris ſcientia. *Gell. in fi. c.* 8. *l.* 13. Intercutibus vitiis madentes.

Madeo, es, dui, n. 2. *eſſer umido*, *bagnato*, [illegible], Ger. *naſſ ſeyn*, Gall. *etre mouillé*, Hiſp. *ſer mojado*, βρέχομαι, madidus ſum, & humore aliquo conſperſus, a Μαδάω, vel a Μυδάω. *Cic. in Phil.* 2. *c.* 41. Natabant pavimenta vino, madebant parietes. *Lucan. l.* 1. *v.* 95. maduerunt ſanguine muri. ¶ *Madere metu*, eſt præ timore ſudore aſperſum eſſe. *Plaut. Moſt.* 2. 2. 48. Heu mihi quam iſthæc blanda dicta, quo eveniant madeo metu! ¶ *Mart. l.* 12. Qui vino madeat, nec erubeſcat. *h. e.* ebrius ſit. ¶ Uſurpatur etiam abſolute eodem ſenſu. *Plaut. Moſt.* 1. 4. 7. Ecquid tibi videor madere? Et *v.* 18. Madet homo. ¶ Madere arte, eſt plenum eſſe, tranſlatum ab eo quod dicimus, madere vino. *Lucret. l.* 4. *v.* 792. Scilicet arte madent ſimulacra. *Martial. l.* 7. *epigr.* 68. Cujus Cecropia pectora voce madent. h. e. græcarum literarum ſcientia. *Horat. l.* 3. *od.* 21. Non ille, quanquam Socraticis madet ſermonibus, te negliget horridus. h. e. imbutus eſt Socratica philoſophia. ¶ Significat etiam coctum eſſe. *Plaut. Men.* 2. 2. 51. Jam ergo hæc madebunt faxo. Alii exponunt: condimentis macerabuntur. Eadem ratione explicat *Turneb. l.* 18. *c.* 15. illud *Virg. Georg.* 1. *v.* 196. *de ſeminibus ſerendis*. Et quamvis igni exiguo properata maderent.

Madeſco, ſcis, dui, n. 3. *bagnarſi*, *eſſer bagnato*, [illegible], Germ. *naſſ werden*, Gall. *devenir moite*, Hiſp. *mojarſe*, ὑγραίνομαι, madidus fio, humeſco, humectos. *Colum. l.* 7. Ne humore madeſcant ungulæ. *Ovid.* 1. *Metam. v.* 65. Imbribus uſidus, pluvioque madeſcit ab Auſtro.

Madidans, antis, madidus. *Claudian. l.* 2. *de rapt. Proſ. v.* 88. madidantes nectare pennas concutit.

Madidatus, a, um, adject. madefactus. *Apul. l.* 8. *Met.* Ille ſpongiis madidatis tumores comprimere. Perperam olim legebatur *macidatis*. *Arnob. l.* 1. Madidata eu imbribus arva ſuccreſcunt. ¶ Sumitur etiam pro ebrio. *Arnob. ſub extr. l.* 5. Injicere madidatis vinculа.

Madide, adv. *Madide madere* apud *Plaut. Pſeud.* 5. 2. 7. eſt probe ebrium eſſe.

Madido, as, a. 1. *inumidire*, ὑγραίνω, madidum facio. *Claud. l.* 2. *de rapt. Proſerp. v.* 88. Ille novo madidantes nectare pennas concutit. *Arnob. lib.* 5. Mero multo madidari.

Madidus, a, um, *umido*, *bagnato*, [illegible], Germ. *naſſ*, Gall. *mouillé*, Hiſp. *mojado*, διάβροχος, aliquo liquore reſperſus, a *madeo*. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 11. Faſciculus aqua madidus mihi redditus eſt. *Plin. l.* 27. *c.* 5. Madidiora ſemina. ¶ Item imbutus, tinctus. *Martial. l.* 5. *ep.* 24. Non niſi vel cocco madide, vel murice tincta Veſte nites. ¶ Hinc tranſlata. *Id. l.* 1. *epigr.* 40. Si quis Cecropiæ madidus, Latiæque Minervæ artibus. ¶ Item ebrius. *Plaut. Amph.* 3. 4. 18. Faciam, ut ſit madidus ſobrius.

Madifico, as, a. 1. idem ac madefacio. *Plin. l.* 38. *c.* 7. Si contra epiphoras ferventes oculorum anguli ſubinde madificentur.

Madon, onis, f. ἀμπελολεύκη, vitis albæ genus, cujus ſarmenta longis, & cubitalibus internodiis geniculata ſcandunt, foliis pampinoſis, ad ſimilitudinem hederæ. *Plin. l.* 28. *c.* 1.

Mador, oris, m. *umidità*, [illegible], Germ. *naſſe*, Gall. *humidité*, Hiſp. *humedad*, ἰκμάς, humiditas. *Salluſt. in fragm. l.* 3. *hiſt.* Ne ex latere novo munimenta madore infirmarentur.

Madulſa,

Digitized by Google

Madulſa, æ, m. 1. ebrius, a *madeo*, qui vino madet. *Feſtus*. *Plaut. Pſeud.* 5. 3. 7. Ego nunc probe abeo madulſa. ¶ Apud *Feſt.* legitur & *maduſa*.

Mæander (*Ovid.* 8. *Met. v.* 162.) & Mæandrus (*Silius l.* 7. *v.* 159.) dri, m. *Μαίανδρος*, flu. ingens Aſiæ, in Phrygia Magna, qui ex Aulocrene fonte oritur. Poetæ fingunt, Oceani, & Terræ filium fuiſſe, & Cyanen Nympham genuiſſe, quam Miletus filius Solis oppreſſit, & ex ea Caunum, & Byblidem ſuſcepit. Oblique adeo fluit, ut in ſe ipſum recurrere videatur. Sexcentas enim flexiones facit, teſte *Dione Pruſæo*. Cauſa eſt, ut *Strabo* ait, quia multum limum deducit, & modo huic, modo illi ripæ adjicit. ¶ Hinc more Mæandri illud fieri dicitur, quod tortuoſe, flexuoſeque fit. *Colum. l.* 8. *c.* 17. Oportebit nonnullis locis moles intercidi more Mæandri, parvis, ſed anguſtis itineribus. ¶ Hinc omnes obliquitates, & gyri tranſlate Mæandri dicuntur. Nec ſolum Mæandri pro variis flexibus ſumuntur, ſed etiam pro vafris, & obliquis conſiliis. *Cic.* in *Piſ. c.* 22. Quos tu Mæandros, dum omnes ſolitudines perſequeris, quæ diverticula, flexionesque quæſiiſti? ¶ Mæander etiam, ſeu Meandrum, gen. n. picturæ genus eſt, in morem labyrinthorum flexuoſis ambagibus implexum, quod oris chlamydum addi ſolet. *Feſt. Virg.* 5. *Æn. v.* 250. Victori chlamydem auratam, quam plurima circum purpura Mæandro duplici Melibœa cucurrit. Ubi *Serv.* Mæandro duplici, flexuoſo. Et hoc dicit: Erat in chlamyde flexuoſa, & inter ſe remeabilis purpura in modum Mæandri fluminis Cariæ provinciæ.

Mæandrātus, a, um, adject. flexus, tortuoſus, inſtar Mæandri. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 550.

Mæandrĭcus, a, um, ad Mæandrum pertinens. *Tert. de Pall. c.*4. Mæandricus fluxus.

Mæandrĭus, a, um, adject. ad Mæandrum pertinens, ut Mæandria gleba. *Avienus Perieg. v.* 1000.

Mæcēnas, V. Mecænas.

Mæcia, Tribus Romana, in Latio conſtituta, nominata eſt a Mæcio oppido; factaque eſt anno U. C. 425. ſimul cum Scaptia. *Liv. l.* 8. *c.* 8.

Mæliānus, a, um, ad Mælium pertinens, quod eſt nomen proprium civis Romani. *Liv. l.* 4. *c.* 16. Seditio mota ex Mæliana cæde.

Mælium, ii, n. collare canum ex corio, cum clavulis capitatis, ne vulnerentur a feris. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 9. *ad fin.* V. Millus.

Mæna, æ, f. *Μαινίς*, piſcis marinus, ex quo ſalſamenta fieri ſolent. Differt ab halece, ſeu halecula. *Cic.* 2. *Fin. c.* 28. His licet dicere, ſe acipenſerem mænæ non anteponere.

Mænădes, dum, f. *Μαινάδες*, *Βάκχαι*, Bacchæ mulieres, quæ inſanientium ritu Bacchi Orgia celebrabant, a *Μαίνομαι*, *furo*. *Juv. ſat.* 6. Crinemque rotant ululante Priapo Mænades. *Catul. carm.* 64. *de Ati*, *v.* 23. Ubi capita Mænades vi jaciunt hederigeræ. ¶ In ſing. num. eſt *Mænas*, *adis*. *Sen. Med. v.* 382. Cum jam recepto Mænas inſanit Deo. *Sil. l.* 3. *v.* 102. Concutiens thyrſum, atque armata Mænade Calpen. ¶ Mænas deglupta, convicium eſt in hominem effœminatum. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 33.

Mænălia, orum, V. Mænalus.

Mænălis, idis, adjectiv. fem. quæ eſt ex Mænalo Arcadiæ monte. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg. ult.* Cumque ſuo Borea Mænalis urſa videt.

Mænălius, a, um, ex Mænalo, Arcadicus. *Virg.* 8. *Ecl.* Incipe Mænalios mecum mea tibia verſus. h. e. bucolicos, paſtorales, quales in eo monte ab Arcadicis Paſtoribus canebantur. *Stat.* 9. *Theb. v.* 719. Mænalium nemus.

Mænălus, i, m. & Mænala, orum, n. *Menalo*, *Μαίναλος*, mons Arcadiæ, apud Tegeam urb. ubi etiam opp. Mænalus, vel Mænala, n. pl. a Mænalo Lycaonis filio. *Servius* ſcribit ſine diphthongo, & deducit a *μῆλον*, *pecus*, *ovis*, quod ovibus plenus ſit. *Virgil. Ecl.* 8. Mænalus argutumque nemus, pinoſque loquentes ſemper habet. *Id.* 1. *Georg.* tua ſi tibi Mænala curæ.

Mænas, ădis, f. V. Mænades.

Mænia, & Mæniana. V. Meniana.

Mænomĕnon, n. 2. *Μαινόμενον μέλι*, genus mellis venenati, a *μαίνομαι*, *inſania*, quia inſaniam gignit. *Plin. l.* 21. *c.* 13.

Mæon, onis, m. *Μαίων*, pater Homeri.

Mæŏnes, onum, Lydi, a Mæonia.

Mæonĭa, æ, *Μῃονία*, Lydia, ea præſertim quæ procurrit ad Joniam, atque Cariam. Hinc

Mæonĭdæ, m. s. Lydi. *Virg.* 11. *Æn. v.* 759. ¶ Sed *Mæonidum tellus* apud *Sil. l.* 6. *v.* 607. eſt Etruria. Nam Etruſci a Lydis oriundi fuere.

Mæonĭdes, æ, m. Homerus, a Mæone patre. *Martial. l.* 5. *ep.* 10.

Mæŏnis, idis, f. 3. mulier ex Mæonia. *Ovid.* 6. *Met. v.* 103. Mæonis eluſam deſignat imagine tauri Europam. h. e. Arachne, quæ fuit ex Lydia.

Mæonĭus, a, um, Lydius. *Virg.* 4. *Georg.* Cape Mæonii carcheſia Bacchi, ideſt, vini Lydii. ¶ Eſt etiam denom. a Mæone Homeri patre, & pro Homerico ponitur. *Martial. l.* 14. *epigr.* 183. Perlege Mæonio cantatas carmine ranas.

Mæōte, V. Mæoticus.

Mæotĭcus, a, um, quod ad Mæotidem pal. ſpectat. *Virg.* 3. *Geor.* Qua Scythicæ gentes, Mæoticaque unda. ¶ Mæotici, iidem, qui, Mæotæ, h. e. populi Sarmatiæ Europeæ circa paludem Mæotidem. *Pomp. Mela l.* 1. *c.* 2. & *Pl. l.* 4. *c.* 12.

Mæotidæ, arum, m. populi iidem qui Mæotæ. *Vopiſc. in Tacit. c.* 13. V. Mæoticus.

Mæōtis, idis, f. Mæotis palus, Mæotius lacus, Scythica ſtagna, Cimmeriæ paludes, *Mar biaaco*, *Mare delle Zabacche*, *Mare della Tana*, palus maxima, ſeu ſinus ampliſſimus, ac potius mare Sarmatiæ, in quam Tanais flu. a Sept. fluit. Dicitur palus, quia adeo humilis eſt, ut plurimis in locis non niſi ſcaphis, & minoribus navigiis navigari poſſit, & vix naves in ea anchoras figendi opportunitatem habeant, cum 40. M. P. diſtent ab ora litorali pleriſque in locis. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Mæōtis, idis, f. patron. a Mæotide palude. *Juven. Sat.* 15. *v.* 115. Mæotide ſævior ara Ægyptus.

Mæotĭus, a, um, quod ſpectat ad pal. Mæotidem. *Val. Flac. lib.* 4. Quantoſque ſinus Mæotia laxant æquora. Adde *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Mæsĭus, lingua Oſca eſt menſis Majus. *Feſt.*

Mæviānus, a, um, ad Mævium pertinens: quod eſt nomen propr. Romani hominis. *Papinian. Dig. l.* 34. *tit.* 5. *leg.* 5. Mævianus fundus.

Mævĭus, ii, m. nomen Romani hominis. Apud *Virg. Ecl.* 3. *v.* 90. & *Horat. epod.* 10. *v.* 2. eſt malus quidam poeta, qui inimicus utrique fuiſſe dicitur. *Servius*.

Maga, æ, f. *maga*, *ſtrega*, quæ arte magica utitur. *Aug. l.* 18. *de Civ. Dei*, *c.* 17. Circe maga famoſiſſima.

Magalĭa, lium, n. *capanne*, *καλύβαι*, *μαγάλια*, idem ac mapalia, caſæ, ſive ædificia ruſtica Pœnorum, & Numidarum, oblonga, incurvis lateribus tecta, quaſi navium carinæ, ſive rotunda in modum furnorum, quæ etiam plauſtris circumferebant, a *magar*, ſeu *mager*, quod apud Punicos villam notat. *Virg.* 4. *Æn.* Ut primum alatis tetigit magalia plantis. *Id.* 1. *Æn.* Miratur molem Æneas, magalia quondam.

Magdalĭdes, um, f. & Magdalia, orum, n. apud Medicos ſunt maſſæ rotundæ, & oblongæ in modum cylindri. *Scribon. Larg. compoſ.* 201. Emplaſtrum manibus ſubigetur, & redactum in rotundas ampliores, quas magdalidas dicunt, reponetur. *Marcel. Empir.* Ex quibus & magdalia fiunt.

Mage, adv. poeticum, idem ac magis. *Plaut. Truc.* 3. 1. Quam mage amo, quam matrem meam. *Virg.* 10. *Æn.* Aſpice, num mage ſit noſtrum penetrabile telum.

Magia, æ, f. *magia*, כשוף, Ger. *zauberey*, Gal. *magie*, *art magique*, Hiſp. *arte magica*, *μαγεία*, vox Perſica, quam illi fere accipiunt pro ſapientia, & perfecta rerum naturalium cognitione. Duplex tamen traditur magiæ ſpecies, quarum altera eſt ea, quam jam diximus, naturalis Philoſophiæ perfecta cognitio, quam Pythagoras, Plato, & Empedocles, cæterique inter Philoſophos præſtantiſſimi velut ſanctiorem quandam diſciplinam indefatigabili ſtudio, longinquiſque peregrinationibus conquiſiverunt: altera, quam *γοητείαν*, *goetiam*, vel *theurgiam* vocant, Dæmonum invocatione, inlaudiſque incantationibus conſtat, quam & leges omnes exſecrantur, & *Plin. lib.* 30. *c.* 1. artem inteſtabilem vocat, irritam, & inanem. V. *Apul. in Apol.*

Magĭce, es, f. *arte magica*, *μαγική*, ars incantandi, quam quidam magiam vocant. *Plin. l.* 30. *c.* 1. Si non expers ſedes ejus tota Thrace magices fuiſſet.

Magĭcus, a, um, *magico*, Ger. *zauberiſch*, Gall. *magique*, Hiſp. *magico*, *μαγικός*, quod ad Magum, vel etiam magicem pertinet. *Virgil.* 4. *Æn.* Magicas invitam accingier artes.

Magĭda, æ, f. genus vaſis eſcarii, a magnitudine ſic dicti. *Varr. l.*4. *L. L. pag.* 30.

Magĭnium, ii, n. morbus boum, cum eorum pellis ita dorſo eminet, ut apprehenſa manibus diduci non poſſit a coſtis. *Veget. l.* 3. *de re Veter. c.* 4.

Magĭnor, aris, d. s. tarde conor, & nugor. *Feſt.*

Magiriſcĭum, ii, neut. parvus coquus, diminut. a *μάγειρος*. *Plin. l.* 33. *c.* 12. *de Pythea cælatore*. Fecit idem & cocos, magiriſcia appellatos, parvulis potoriis.

Magis, idis, f. *μαγίς*, genus lancis ejuſdem formæ, quam platellam noſtri vocant. *Plin. l.* 33. *c.* 11. Cornelius Nepos tradit tympana, ſe juvene, appellata ſtateras, & lances, quas antiqui magidas appellaverunt.

Magis, *più*, יותר, Ger. *mehr*, *plus*, Hiſp. *mas*, *μᾶλλον*, plus, adv. compar. ab antiquo *magior* pro *major*. *Cic. pro Roſc. Amer. cap.* 14. Annos natus magis quadraginta. *Id. pro Milon. c.* 7. Niſi forte magis erit parricida, qui &c. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 8. Poſtquam amo Caſinam, magis initio munditiis munditiam antideo. *h. e.* magis, quam antea. ¶ Junctum adjectivis poſitivis, comparationis vim habet, ut *magis aptus*, h. e. aptior. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. *magis anxius*, h. e. anxior. *Ovid.* 1 *Met.* Magis magnus, h. e. major. V. *Magnus*. ¶ Invenitur interdum cum ipſis comparativis, ut magis majores, apud *Plaut. Pœn. prol. v.* 85. magis dulcius. *Id. Menæch. prol. v.* 55. & alibi non ſemel. Sic *Virg. in Culice v.* 78. Qui queat optato magis eſſe beatior ævo. ¶ Interdum repetitur eleganter. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 21. Ut in dies magis magiſque hæc duplicetur opinio, *ſempre più*. *Id. Attic.* 14. *ep.* 18. De Græcia quotidie magis & magis cogito. ¶ Aliquando deeſt, & ſubintelligitur. *Plaut. Rud.* 4. 4. 70. Tacita eſt bona ſemper mulier, quam loquens. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 61. Agrippa claris majoribus, quam vetuſtis. ¶ Eleganter jungitur adverbiis comparativis *quam*, *eo*, *quo*, *tanto*, *quanto*, & ſimilibus. *Nepos Pauſan. c.* 3. Neque eo magis carebat ſuſpicione. *Plaut. Aſin.* 5. 3. 6. Quam magis te in altum capeſſis, tam &c. *Cic.* 16. *Fam. epiſt.* 10. Exſpecto tuas litteras, te ipſum multo magis. *Id. Att. lib.* 16. *epiſt.* 5. Etſi magis eſt, quod gratuler tibi, quam quod te rogem. ¶ Ponitur interdum pro potius, *piuttoſto*. *Cic. l.* 1. *de Or. c.* 12. Perfectam artem juris habetis, magis magnam atque uberem, quam difficilem, & obſcuram.

Magiſter, ſtri, m. *maeſtro*, *prefetto*, *governatore*, רב, Ger. *meiſter*, Gal. *maitre*, Hiſp. *maeſtro*, *ἐπιστάτης*, præfectus, gubernator, ille, cui præcipua cura rerum incumbit, a *magis*, ut *miniſter* a *minor*, vel potius a Græco *μέγιστος*, *maximus*. ¶ Aliud eſt *magiſter*, aliud *præceptor*. Præceptor eſt artium doctor, a *præcipiendo*: Magiſter vero eſt *ἐπιστάτης*, ſive præfectus. Unde Magiſter curiæ, ſocietatum, collegiorum, vicorum, pagorum, æris, cenſus, navium, pecoris. *Varro l.* 4. *de L. L. Paulus Dig. l.* 50. *tit.* 16. *leg.* 57. &c. *Cic. ad App. l.* 3. *Fam. ep. ult.* Eo brevior eſt hæc epiſtola, ut adverſus magiſtrum morum modeſtior. Ubi magiſter morum ponitur pro cenſore. ¶ Magiſter ſcripturæ dicitur, qui civitatis alicujus publicos pecorum proventus ſcribendi munus habet. *Cic.* 5. *Verr.* Cum eſſet magiſter ſcripturæ, & ſex Publicanorum. Sic Magiſter in ſcriptura, apud *eund.* 4. *Verr. c.* 70. ¶ Magiſter equitum, *comandante della cavalleria*, apud Romanos ſecunda erat dignitas poſt Dictaturam, & ab ipſo Dictatore dicebatur, eique parebat. *Liv. l.* 3. Dictator Magiſtrum equitum dicit L. Tarquitium. ¶ Magiſter convivii eſt, qui convivio præeſt. *Cic. de Sen. c.* 14. & *l.* 9. *Fam. ep.* 16. Magiſter cœnandi. ¶ Magiſter pro navis gubernatore. *Virg. Æn.* 5. *v.* 176. Ipſe gubernaclo rector ſubit, ipſe magiſter. Adde *Liv. l.* 45. *c.* 42. & *Valer. Flacc. l.* 1. *v.* 18. ¶ Magiſter pecoris, præfectus paſtorum. *Varro l.* 2. *de R. R. cap.* 10. Eſſe omnes ſub uno magiſtro pecoris. ¶ Magiſter auctionis, qui bonis ſub haſta vendendis præeſt. *Cic. Att. l.* 2. Quem putabant fore magiſtrum, ſi bona venirent. ¶ Magiſtri vicorum. V. *Vicus*. ¶ Honoris gratia nomen magiſtri tribuitur doctori alicujus artis. *maeſtro*, *διδάσκαλος*. *Perſ. ſat.* 4. barbatum hæc crede magiſtrum dicere. Adde *Cic. l.* 1. *de Inv. c.* 25. & alibi ſæpe. ¶ Dicitur & de aliis rebus. *Id.* 1. *de Or. c.* 33. Stilus optimus dicendi effector, & magiſter. ¶ Interdum ſumitur pro pædagogo. *Terent. Phorm.* 1. 2. 21. Senes me filiis relinquunt quaſi magiſtrum.

Magiſterĭum, rii, n. *magiſtero*, *prefettura*, רבנות, Ger. *meiſterſchafft*, Gal. *maitriſe*, Hiſp. *magiſterio*, *maegria*, *ἐπιστασία*, *προστασία*, magiſtri dignitas, ſeu officium. *Cic. de Sen. c.* 14. Me vero & magiſteria delectant a majoribus inſtituta, & is ſermo, qui more majorum a ſummo magiſtro adhibetur in poculis. h. e. munus ejus, qui convivii eſt caput; quod regnum vini *Hor. l.* 1. *od.* 4. appellat. *Suet. in Tiber. c.* 3. Dictatura, ac magiſterio equitum honorata. *Celum. in præfat.* Rem ruſticam ſordidum eſſe negotium, quod nullius egeat magiſterio præceptoris. *Plaut. Moſtel.* 1. 1. 32. Virtute id factum, & magiſterio tuo.

Magiſterĭus, a, um, ad magiſtrum pertinens. *Impp. Honor. & Theodoſ. l.* 3. *Cod. tit.* 13. *leg.* 6. Magiſteria poteſtas.

Magiſtĕro, & per ſyncop. Magiſtro, as, avi, atum, a. 1. impero, præſum, magiſtrum, ſeu præfectum ago, teſte *Feſto*. *Spartian. in Hadrian. c.* 10. Inter manipulares vitam militarem magiſtrans.

Magiſtra, æ, f. *maeſtra*, מורה, Ger. *meiſterin*, Gall. *maitreſſe*, Hiſp. *maeſtra*, præceptrix in aliqua arte. *Cic.* 2. *Fin.* Magiſtra, ac duce natura. *Virg.* 8. *Æn. v.* 442. nunc viribus uſus, Nunc manibus rapidis, omni nunc arte magiſtra.

Magiſtrālis, le, adject. *da maeſtro*, ad magiſtrum pertinens. *Vopiſc. in Saturn. ſub fin.* Frequentaverat pergulas magiſtrales. V. *Pergula*. *Id. in Tac. c.* 6. Manuum magiſtralium ictibus, terroribuſque ſubjaceat.

Magiſtrātĭo, onis, f. magiſterium, præceptio, inſtitutio. *Apul. l.* 2. *de dogm. Plat.* Quæ ſolis diſciplinis traduntur, & magiſtratione diſcuntur. Ab leg. *magiſtra ratione*. ¶ In *Cod. Theodoſ.* publicæ magiſtrationes ſunt ſcholæ publicæ.

Magiſtrātus, us, m. *Magiſtrato*, *Maeſtrato*, רבנות, Ger. *die obrigkeit*, Gal. *magiſtrat*, Hiſp. *magiſtrad*, *ἀρχή*, eſt poteſtas alicujus, vel aliquorum, qui publica authoritate curant res humanas, quæ quidem ad Remp. pertineant, a ſup. verb. magiſtro, as. *Feſtus*. ¶ *Varro l.* 4. *de L. L. Paulus l. cui*, 57. *de verb. ſignif.* deducunt immediate a *magiſter*. Verba *Varronis* hæc ſunt: Magiſter Equitum, quod ſumma poteſtas hujus in Equites, & Accenſos, ut eſt ſumma Populi Rom. Dictator, a quo is quoque Magiſter Populi appellatus. Reliqui, quod minores, quam hi Magiſtri, dicti Magiſtratus, ut ab albo albatus. *Cic. pro Planc. c.* 3. Magiſtratum gerere. *Idem Verr.* 6. *cap.* 61. Magiſtratum habere. ¶ Sumitur etiam pro eo, qui in poteſtate aliqua eſt conſtitutus, *ἄρχων*, ut ſunt Conſules, Prætores, & alii, qui civitates, vel provincias regunt. *Cic.* 1. *Off. c.* 34. Eſt igitur proprium munus Magiſtratus intelligere, ſe gerere perſonam civitatis, &c. *Id.* 3. *de Leg. c.* 1. Magiſtratus eſt lex loquens. ¶ Magiſtratum inire, *entrar in carica*, cui contrarium eſt Magiſtratu abire, *uſcir di carica*. *Id.* 3. *de Leg. c. ult.* & *Verr.* 2. *c.* 10. ¶ Abdicare ſe magiſtratu, *depor la carica*. V. *Abdico*. ¶ Magiſtratus Romæ alii majores erant, ut Conſules, Prætores, Cenſores: alii minores, ut Ædiles, Quæſtores, &c. *Gel. l.* 13. *cap.* 14. Verum de Romanorum Magiſtratibus abunde ſcripſere *Manut. de legib. Rom. Roſin. antiq. Rom. l.* 7. *Sigon.* & alii.

Magiſtro, as. V. Magiſtero.

Magmăta, n. 3. *μάγματα*, paſtilli, & maſſæ factæ ex unguentorum fæcibus odoris gratia, a *μάττω*, quod eſt terere, & miſcere, & in maſſam redigere. *Plin. l.* 13. *c.* 2.

Magmentarĭa vaſa, quibus magmenta, & exta ſacra impoſita inferebantur aræ. *Arnob. adv. Gent. l.* 7. ut legit *Turneb. l.* 22. *c.* 6. Nam alii aliter.

Magmentum, n. 2. majus augmentum. *Varro l.* 4. *de L. L. Arnob. l.* 7. & *Feſt.*

Magna Græcia. V. Græcia.

Magnalĭa, um, n. *grandi impreſe*, *τὰ μεγαλεῖα*, res præclaræ [illegible]. Utitur hac voce *Tert. l.* 2. *ad Uxor. c.* 7.

Tom. II. A

Magnanimitas, atis, f. *magnanimità*, גְּאוּת, Ger. *groſſmuetigkeit*, Gall. *magnanimité*, Hiſp. *magnanimidad*, μεγαλοψυχία, animi magnitudo, ſublimitas, & præſtantia. *Cic. 1. Off. c. 43.* Quarum una ſit cognitionis, altera communitatis, tertia magnanimitatis.

Magnanimus, a, um, *magnanimo*, נדיב, Germ. *groſſmuetig*, Gall. *magnanime*, Hiſp. *magnanimo*, μεγαλόψυχος, qui magni eſt animi. *Cicer. 1. Off.* Pro quo magnanimis viris omnis debet eſſe contentio. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 5. v. 33.* Corpora magnanimo ſatis eſt proſtraſſe leoni. ¶ In genit. plurali *magnanimum*, pro *magnanimorum* habet *Virg. 7. Æn. v. 704.*

Magnarius, m. *che ha gran maneggio*, μεγαλέμπορος, magnus negotiator, a negotiorum magnitudine. *Apul. l. 1. Mileſ. poſt init.* Lupus negotiator magnarius omnia coemerat. *Vet. Inſcript. apud Gruter. p. 483. n. 1.* Corpus coriariorum magnariorum.

Magnates, m. *magnati*, μεγιστᾶνες, nobiliores, & potentiores, quorum magna eſt potentia, & auctoritas. Legitur hæc vox in quadam veteri Inſcriptione, quæ affertur a *Dempſtero in Paralipom. ad l. 2. c. 12. Antiq. Rom. Roſini.*

Magna, adverb. valde. Affertur a quibuſdam locus Taciti, quem V. in *Magnus*.

Magnes, etis, m. *calamita*, Ger. *ein magneſtein*, Gal. *aymant*, Hiſp. *yman*, μαγνῆτις, lapis, qui ferrum trahit, al. lapis Heraclius, & ſideritis, a Magneſia urbe Lydiæ, quia circa eam provenit. *Lucr. l. 6.* Sed *Plin. l. 36. c. 16.* ſcribit ex Nicandri ſententia, repertum fuiſſe in Ida, & appellatum eſſe ab inventore, qui cum pecus paſcens pedem forte haberet ferratum, & crepidas ferreis clavis compactas, animadvertit, lapidem hunc ferro adhæreſcere. Ceterum ab Antiquis bifariam magnes accipitur, interdum pro eo, qui ferrum trahit, interdum pro lapide argentei nitoris. Hinc, quia alius magnes eſt præter eum, qui ferrum trahit, quidam Veterum dicunt, alium eſſe magnetem a lapide Heraclio. *Cic. 1. de Div. n. 39.* Ut ſi magnetem lapidem eſſe dicam, qui ferrum ad ſe alliciat, & trahat, et rationem, cur ita ſit, afferre nequeam.

Magneſia, f. 1. Hæmoniæ, Μαγνησία, regio Macedoniæ, in ora maris Ægei, ubi ejuſdem nominis prom. *Capo Verlichi*, al. *Capo de S. Giorgio*. *Lucan. l. 6. v. 385.* ¶ Magneſia item, *Mangreſia*, urbs Aſiæ minoris, in Caria, apud Thoracem M. Hic Antiochus Rex a Scipione victus magna clade affectus eſt, unde Scipio *Aſiatici* cognomen accepit.

Magneſis, idis, f. quæ eſt ex Magneſia. *Ovid. ep. 12. v. 9.* Cur unquam Colchi Magneſida vidimus Argo!

Magneſius, a, um, adject. qui eſt ex Magneſia. *Lucret. l. 6. v. 1062.* Impellant ut eam Magneſi flumine ſaxi.

Magneſſa, æ, adject. fœmin. quæ eſt ex Magneſia. *Hor. lib. 3. od. 7.* Magneſſam Hippolyten dum fugit abſtinens.

Magnetes, m. Magneſii, Μάγνητες, pop. Magneſiæ. *Lucr. lib. 6. v. 908.* Magnetum quia ſit patriis in finibus ortus.

Magnetes, etum, m. *Senatori*, Μάγνητες, apud Macedones erant, qui apud nos Senatores dicuntur, ſive principes, & capita civitatis. Unde & ſummum Magiſtratum vocabant Magnetarchem. *Liv. l. 33. c. 30. l. 35. c. 31.*

Magneticus, a, um, quod ad magnetem ſpectat. *Claud. de magnete, v. 26.* Venerem magnetica gemma figurat.

Magnicies, ei, f. nomen eſt avis in Arabia, de qua nihil adhuc compertum eſt. *Auct. carm. de Phœnice, quod cum Lactantio edi ſolet, v. 145.*

Magnidicus, a, um, adject. qui magna dicit, *millantatore*. *Plaut. Rud. 2. 6. 30.* Dum tuis auſculto magnidicis mendaciis. *Id. Mil. 3. 1. 48.* Quin noverim magnidicum, cincinnatum, mœchum unguentatum.

Magnifacio, is, a. 3. *ſtimare grandemente*, περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, θαυμάζω, magni æſtimo. *Terent. Hecyr. 2. 1. 18.* Quem intellexi illum haud minus, quam ſe ipſum magnifacere. Sic cum ſuperlat. maximi facere fidem, *Plaut. Caſ. prol. v. 6.* ¶ Ceterum ſæpe diviſum legitur *magni facio*.

Magnificatio, onis, f. actus magnificandi. *Macrob. l. 5. Sat. cap. 13.* Perſonarum varia magnificatio.

Magnifice, adv. *magnificamente*, Ger. *groſſmechtig*, Gal. *magnifiquement*, Hiſp. *magnificamente*, Μεγαλοπρεπῶς, magnopere, ſumme, ſplendide, laute, honorifice. *Brut. ad Cic. ep. 16.* Juvat enim magnifice loqui. *Liv. l. 2. c. 8.* Magnifice incedere. *Nepos lib 14. c. 3.* Magnifice donatus, *Ter. Heaut. 3. 2.* Magnifice quem tractare. *Cic. 1. Off.* Magnifice, animoſeque vivere. ¶ Cato comparativum *magnificius* uſurpavit. *Feſtus*.

Magnificenter, adverb. magnifice. *Vitruv. l. 1. c. 6.* Oppidum magnificentes ædificatum. *Cic. in Orat. c. 34.* Omnia excellent, magnificentiuſque & dicet, & ſentiet. *Id. 4. Fam. ep. 7.* Cum conſulatum magnificentiſſime geſſeris.

Magnificentia, æ, *magnificenza*, גְּדוּלָּה, Germ. *herrligkeit*, Gall. *magnificence*, Hiſp. *magnificencia*, Μεγαλοπρέπεια, eſt (ut inquit *Cic. l. 2. de Inv.*) rerum magnarum, & excelſarum cum animi ampla quadam, & ſplendida propoſitione agitatio, atque adminiſtratio. Adde *1. Off. c. 61.* ¶ Dicitur etiam de aliis rebus. *Id. de amic. c. 6.* Nec metiamur eam verborum magnificentia. *Id. in Or. c. 65.* Magnificentis epularum.

Magnifico, as, avi, atum. a. 1. *eſaltare*, גדל, Ger. *groſſ machen*, Gal. *magnifier*, *exalter*, Hiſp. *en ſalzar encarecer*, Μεγαλύνω, exalto, extollo. *Plin. l. 28. c. 16.* Magnificant & catuli, qui nondum herbam guſtaverit, fimum. *Plaut. Caſtel. 2. 2. 3.* Qua me colitis, & magnificatis.

Magnificus, a, um, *magnifico*, *ſplendido*, אדיר, Ger. *herlich*, Gal. *magnifique*, Hiſp. *magnifico*, Μεγαλοπρεπής, qui in magnis pro dignitate ſumptum facit, in magiſtratu, in publicis ludis, & ædificiis, in ſacrificiis, & ſimilibus. *Plaut. Aſin.* Extemplo facio facetum me, atque magnificum virum. *Nepos Attic. c. 13.* Elegans, non magnificus; ſplendidus, non ſumptuoſus. ¶ Cum de rebus dicitur, ſignificat lautum, ſplendidum, & eximie paratum, atque inſtructum. *Cic. 3. Off. c. 8.* Delectent etiam magnifici apparatus, vitæque cultus cum elegantia, & copia. *Id. l. 9. Fam epiſt. 16.* Cœna magnifica, & lauta. *Ter. Eun. 4. 4. 4.* Verba magnifica. *Plin. l. 9. c. 3.* Succus laſerpitii magnificus in uſu, medicamentiſque. h. e. mirabilis virtutis. ¶ Gradus ſunt *magnificentior*, & *magnificentiſſimus*, ab inuſitato *magnificens*. *Cic. in Piſon. c. 2.* Magnificentius eſt dicere, quemadmodum geſſerimus conſulatum. *Velley. l. 2. c. 40. & 56.* Magnificentiſſimus triumphus, &, magnificentiſſimum ſpectaculum. ¶ Veteres *magnificiſſimus* uſurpabant, teſte *Feſto*.

Magniloquentia, f. 1. Μεγαλοῤῥημοσύνη, gravitas ſtyli. *Cic. Fam. 13. ep. 15.* Ab Homeri magniloquentia confero me ad vera præcepta Εὐριπίδου. *Id. in Or.* Quod illa dactylicus numerus hexametrorum magniloquentiæ ſit accommodatior.

Magniloquus, a, um, Μεγαλοῤῥήμων, qui magna loquitur. *Tac. in vita Agricol.* Prompti poſt eventum, ac magniloqui erant. *Stat. l. 5. Silv. 3. v. 62.* Magniloquus Homerus.

Magnipendo, is, endi, enſum, a. 3. *eſaltare*, *valutare da molto*, הוקיר, Ger. *groſſ achten*, Gal. *faire eſtimer*, *& priſer*, Hiſp. *eſtimar*, *e apreciar mucho*, περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, in magna æſtimatione habeo. *Ter. Adelph. 5. 4. 25.* Ego quoque a meis me amari, & magnipendi poſtulo. Adde *Plaut. Stich. 1. 2. 78.*

Magnitas, atis, f. magnitudo, apud vet. *Accius apud Non. c. 2. n. 323.* Nareque ſat frugi neque dici potuit pro magnitate.

Magnitudo, inis, f. 3. *grandezza*, גודל, Ger. *groeſſe*, Gal. *grandeur*, Hiſ. *grandeza*, μέγεθος, amplitudo, moles. *Cic. 1. Off.* Mundi magnitudo. ¶ Magnitudo animi eſt præſtantia, excellentia, ſublimitas, *grandezza d'animo*. *Cic. 1. Off. c. 20.* Vera & ſapiens animi magnitudo. ¶ Dicitur magnitudo & de aliis rebus, ut magnitudo fructuum, pro copia. *Cic. in Rull.* magnitudo æris alieni. *Id. pro Roſc. Amer.* magnitudo periculi. *Id. pro Quint.*

Magnopere, adv. *ſommamente*, *molto*, מאד, Ger. *ſehr*, Gall. *beaucoup*, Hiſp. *mucho*, μέγα, valde, vehementer. *Cic. Caſſio l. 15. Fam.* Tibi Romam magnopere ꝑ (pro) venıendum cenſeo. ¶ *Non magnopere laboro*, non valde curo. *Cic. pro Roſc. Com.* Et quorſum recidat reſponſum tuum, non magnopere laboro. ¶ A… magno opere ſeparatim legitur. *Plaut. Caſ. prol. v. 23.* Vos omnes opere magno eſſe oratos volo.

Magnum, adv. magnopere, valde. *Plaut. Mil. 3. 2. 10.* Nam eo, magnum clamat, tragit calicem. *Id. Moſt. 2. 2. 57.* Atque ille exclamat de repente maximum.

Magnus, a, um, *grande*, גדול, Ger. *groſſ*, Gal. *grand*, Hiſp. *grande*, μέγας, grendis, a μέγας, inſerto n, quomodo a *rego* eſt *regnum*. *Cicer. in Orat. c. 10.* Magnum opus, & arduum, Brute, conamur. *Virg. Georg. l. 4. de apibus*, magnis agitant ſub legibus ævum. h. e. gravibus, nec facile violandis. *Tacit. 15. Ann. c. 38.* Sponte, an coactus tam magna peccaviſſet, nihil referre. Ubi alii minus recte leg. *magno*, tanquam ſit adverbium. ¶ Ponitur interdum pro multo. *Idem 1. Æn.* Ac veluti magno in populo cum ſæpe coorta eſt ſeditio. *Petron. in Satyr. c. 125.* Dum hæc magno tempore Crotone aguntur. ¶ Item pro divite, & potenti. *Juven. Sat 6.* magnos viſurus amicos. ¶ Item pro inſigni, memorabili. *Tacit. in Agric. cap. 34.* Imponite quinquaginta annis magnum diem. ¶ Item pro venerabili, auguſto, potenti. *Virg. 3. Æn.* Numina magna loci. ¶ Item pro elato, *altis*. *Id. pro Caton.* Magna voce confiteri. ¶ Item pro ſtolido, ſicut & Longus. V. *Martial. l. 12. epigr. 57.* ubi in ambiguo hujus vocis ludit. ¶ Magni dicuntur homines præſtantes ingenio, aut virtute: item qui magnas res geſſerunt. *Tacit. Agric. c. 44.* Bonum virum facile crederes, magnum libenter. *Cic. 3. Leg.* A magno homine, & in primis erudito Panætio tractata. ¶ Magnum annum dicunt Mathematici, quo ſeptem ſidera errantia, expletis propriis curſibus, ſibimet concordant. *Id. l. 2. de nat. Deor.* ¶ Magnus etiam dicitur de ætate, ut magnus natu apud *Liv. l. 3.* h. e. ætate provectus. ¶ Avunculus magnus, *zio del zio*. *Cic. de clar. orat.* V. Major. ¶ Magnum eſt, *è gran coſa*, *è coſa difficile*. *Cic. 4. Acad.* Magnum eſt efficere, ut quis intelligat, quid ſit illud verum bonum. ¶ Magno, abſoluta pro magno pretio. *Cicer. in Rull. 2. c. 13.* Emere agros quam volunt magno poterunt. ¶ Magni eſſe, pro æſtimari. *Id. Fam. 15.* Magni erunt mihi litteræ tuæ. ¶ Magni facere. V. *Magnifacio*. ¶ Compar. eſt *major*, ſuperlat. *maximus*, quæ V. *ſuis locis*.

Magudaris, vel magydaris, f. 3. Μαγύδαρις, ſemen ſilphii, ſeu laſerpitii. *Galen. in Lexico Hippocr. Pollux*, & *Voſſius*. Sed aliqui radicem ipſam ſic dixerunt, teſte Dioſcoride, ut *Colum l. 6. c. 16.* alii caulem, ut *Plin. lib. 19. c. 3.* & Priſcianus; alii ſuccum, ut Heſychius tradit. Eſt vox Cyrenaica, a qua regione ſuccus ille, non nativus qualis, qui compertus eſſet, ſed jam arte præparatus in regiones exteras advehebatur. *Plaut. Rud. 3. 2. 19.* Si tibi confidis, fore multam magudarim.

Magus, gi, m. *Mago*, *ſtregone*, מכשף, Ger. *zauberer*, Gal. *magicien*, Hiſp. *magico*, μάγος, dictio Perſica, quæ apud eos ſignificat ſapientem. Sapientum enim Perſæ Magos vocant, ut Græci Philoſophos. *Cic. 1. de Div. c. 23.* Et Magos dixiſſe, quod genus ſapientum, & doctorum habebatur in Perſis. *Et infra.* In Perſis augurantur, & divinant Magi, qui congregantur in fano commentandi cauſa, atque inter ſe colloquendi. Nec quiſquam Rex Perſarum poteſt eſſe, qui non ante Magorum diſciplinam, ſcientiamque perceperit. ¶ Conſuetudine, & ſermone communi pro malefico, ſeu incantatore accipitur. Nam cum Magi apud Perſas potiſſimum Deorum cultui vacare ſolerent, in tantum poſtea aucta eſt eorum ſanctitas, ut non ſolum obſervatione ſiderum futura prædicere, ſed artibus quibuſdam, & maleficiis & ſcire ſe omnia, & facere poſſe profiterentur. V. *Apul. in Apol.*

Magus, a, um, adject. magicus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 8.* Illa magas artes, Ææaque carmina novit.

Maja, f. 1. *Maia*, Atlantis filia, ex Pleione Nympha, ex qua Jupiter Mercurium ſuſcepit. Huic Romani menſe Majo ſacrificabant. Sed quidam affirmant, teſte *Macrobio l. 1. ſat. c. 12.* quibus Cornelius Labeo conſentit, hanc Majam, cui menſe Majo res divina celebrabatur, terram eſſe, hoc adeptam nomen a magnitudine, ſicut & Mater Magna a Græcis vocatur. *Virgil. 1. Æn. v. 301.* Maja genitum demittit ab alto. ¶ Fuit altera hoc nomine, Fauni filia, cui in mellario vaſe non mel, ſed vinum ſacrificabant. ¶ Præterea Maja eſt una ex Pleiadibus ſtellis. *Virg. 1. Georg. v. 225.* Multi ante occaſum Majæ cœpere &c. ¶ Denique ſic appellatur cancri genus maximum, *granceuola*. *Plin. l. 9. c. 31.*

Majalis, m. *porco caſtrato*, Ger. *verſchnittener*, *eber*, Gal. *pourceau chatré*, Hiſ. *marrano*, χοῖρος τομίας, ſus caſtratus. *Iſid. in Gloſſ.* dictum cenſet, quia Majæ Deæ ſacrificabatur, matri Mercurii. *Varr. l. 2. de R. R. c. 4.* Caſtrantur verres commodiſſime anniculi, quo facto nomen mutant, atque e verribus dicuntur majales.

Majeſta, æ, f. uxor Vulcani, ab antiquo poſitivo majus pro magnus. *Macrob. l. 1. ſat. 1. 12.* ex *Piſone*.

Majeſtas, tis, f. 3. *maeſtà*, הדר, Ger. *majeſtät*, Gall. *majeſté*, Hiſp. *mageſtad*, σεμνότης, magnitudo, decus, amplitudo, & dignitas Populi, vel Senatus, vel Principis, Imperatoriſve, aut etiam privati magni viri, ab antiquo poſitivo *majus* pro *magnus*. Apud Romanos proprie Populi erat. Senatus enim *auctoritas* dicebatur. Nam Populus ſciſcere ſolebat, & jubere, Senatus cenſere, & auctor eſſe. *Cic. 3. Phil.* Ut omnes ad auctoritatem hujus ordinis, majeſtatemque P. R. defendendam conſpiraſſe videantur. ¶ Majeſtatis crimen eſt, cum ea tolluntur, in quibus vel Regis, vel Magiſtratus, vel Populi amplitudo verſatur. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 2. c. 18.* Hinc majeſtatem lædere, vel minuere, eſt aliquid committere contra dignitatem, vel amplitudinem Populi, Regis, Magiſtratus. Et majeſtatis rei dicuntur, qui de majeſtate læſa, ſeu imminuta accuſantur. *Cic. in Parti.* Majeſtas eſt in Imperii, atque P. R. dignitate, quam minuit is, qui per vim multitudinem ad ſeditionem vocavit. *Id. pro Cluent. c. 35.* Damnatus majeſtatis. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis, ut Majeſtas nominis, ideſt magnitudo, ſive dignitas; Majeſtas loci, ideſt ejus præſtantia, ſive excellentia; Majeſtas orationis, ideſt gravitas ſtyli, &c. *Martial. lib. 1.* Cum pars libri & major, & melior ad majeſtatem ſacri nominis tui allegata ſit. *Liv. l. 1.* Quæ ipſius etiam loci majeſtate eſſet. *Cic. de Am. c. 25.* Quanta illi fuit gravitas! quanta in oratione majeſtas! ¶ Eſt etiam Dea, filia Honoris, & Reverentiæ. *Ovid. 5. Faſt. in princ.*

Maji, m. familia in Italia, ex qua Majus avus maternus, & Maia mater Virgilii Poetæ, fortaſſe a magnitudine. Vulgo in vita Poetæ *Magus* legitur pro *Majus*; indeque fabula, avum maternum Maronis magum fuiſſe, ab eo Poetam didiciſſe artes magicas, his miranda illa feciſſe Neapoli, quæ leguntur apud *Arnoldum Abbatem Lubecenſem in Chronico Slavorum l. 4. c. 19.* Sed avum Maronis non *magum* dictum, verum *Majum*, argumento eſt, quod ab eo mater diceretur *Maja*. *Voſſ.*

Major, & majus, *maggiore*, Μείζων, comp. nominis *magnus*, a Græca voce allata. Nam quia antiqui Romani carebant litera ζ, mutabant eam in *g* conſonum, quomodo & a ζυγός, fecere *jugum*. Vel eſt contractum ex *magnior*. Nam a magnus deberet eſſe *magnior*, ex quo eliſo n fit *magior*, ex quo *g* quoque extrito, remanet *major*. Vel eſt ab antiquo poſitivo *majus* pro *magnus*, unde Deus Majus, & Dea Maja. *Cic. l. 2. ad Q. Fr.* Eum tibi commendo majorem in modum. *Id. de Am.* Ut eam vel in iis, quos nunquam vidimus, vel, quod majus eſt, in hoſte etiam diligamus. ¶ Interdum refertur ad dignitatem, ut Majores Magiſtratus, ideſt Conſules, & Prætores, qui reliquos dignitate præeunt. *Feſtus*. ¶ Interdum ad ætatem, pro ſeniore, ſeu longioris ævi. *Cic. 1. Tuſc. c. 1.* Major natu. *Ter. Phorm 1. 2. 14.* Senis noſtri fratrem majorem noſtri. *Capitolin. in Pertin. c. 4.* Sexagenario major. ¶ Major herus eſt paterfamilias. nam minor filius dicebatur. *Plaut. Truc. 2. 2. 53.* Ego iſta veſtra majori hero facta denarravero. ¶ Major morbus, eſt morbus comitialis. *Celſ. l. 3. c. 23.* ¶ Huic comparativo Plautus addit adverb. *magis*. *Men. prol. v. 55.* Qui dederit, magis majores nugas egerit.

Majores, orum, m. *maggiori*, *antichi*, πρόγονοι, intelligi poſſunt quicunque avi, abavi, proavi, atavi, tritavi, & ante hos in infinitum, ſicut minores, qui etiam poſt trinepotes futuri ſunt. Uſurpatur hæc vox tantum in num. pl. *Cic. 3. Phil.* L. Philippus vir eum, patre, majoribuſque ſuis digniſſimus. ¶ Accipiuntur etiam majores indifferenter pro omnibus, qui ante nos fuerunt, ut minores

Digitized by Google

minores pro poſteris. *Caeſ. l. 4. B. G.* Quod Germanorum conſuetudo hæc ſit a majoribus tradita.

Majorinus, a, um, adject. e major. *Majorinæ olivæ* dicuntur, quæ ſunt omnium maximæ, alio nomine *regiæ*. Eædem tamen minimum olei habent: unde & *phaulia* dicuntur, Φαυλίαι: a φαῦλος, vilis, vitioſus. *Plin. l. 15. c. 3.* ¶ *Majorina pecunia*, quæ & *centenionales communes* dictæ ſunt, parvi quidem pretii, ſed *majores* tamen uſitatis aſſibus fuerunt. *Imp. Conſtantin. & Julian. l. 9. Cod. Theodoſ. tit. 23. leg. 1.*

Majugēna, æ, m. Maja genitus, h. e. Mercurius. *Martian. Capel. lib. 2. ſub fin.* Noſtri Majugenam pignoris inclyti.

Majūma, æ, ludi genus. Scribit *Suidas*, dictum eſſe a Majo menſe, quod cives R. certo ejus menſis die ad Oſtiam ſecundo Tiberi deſcenderent, ibique in marinis aquis natantes luderent. *Cod. Theod. l. 15. tit. 6.* Placuit, ut majumæ lætitia provincialibus redderetur, ita tamen, ut ſervetur honeſtas, &c.

Majus, ii, *Maggio*, אייר, Ger. *der Meymonat*, Gal. *le mois de May*, Hiſp. *Mayo*, Μάϊος, menſis, a majoribus dictus, quorum conſilio Reſpub. gerebatur, ſicut *Junius* a *junioribus*, qui rem armis gerebant, vel a Majeſtate, ut fabulatur *Ovid. 5. Faſt. initio*. Alii ducunt a Maja, matre Mercurii, cui hoc menſe ſacrificabatur: alii a Majo Deo, qui eſt Jupiter. V. *Ovid. loc. cit. Id. ibid. v. 73.* Hinc ſua majores poſuiſſe vocabula Majo. ¶ Uſurpatus etiam adjectivorum more, ut Calendæ Majæ, Idus Majæ, apud *Cic. 3. Attic. ep. 7. 8. &c.*

Majuſcŭlus, a, um, *grandetto*, grandior. *Cic. l. 9. Fam. ep. 10.* In aliqua majuſcula cura, negotioque verſari. *Ter. Eun. 3. 3. 21.* Thais, ego quam ſum, majuſcula eſt.

Mala, æ, f. *guancia*, לחי, Ger. *ein backe*, Gal. *la joue*, Hiſp. *mexilla*, γνάθος, eſt pars faciei eminens inter oculum, naſum, & buccam, quæ & gena dicitur, a *mando*. Aliqui cenſent, hanc vocem contractam eſſe ex maxilla, abjectis mediis literis, ea ratione, qua *ala* ex *axilla*. *Cicer. in Or.* Quomodo enim veſter Axilla Ala factus eſt, niſi fuga literæ vaſtioris? quam literam etiam e maxillis, & taxillis, & vexillo, & paxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis evellit. Dicitur proprie de hominibus. *Plin. l. 11. c. 37.* Infra oculos malæ hominis tantum, quas priſci genas vocabant, ibi oſtenditur pudor. ¶ Interdum tribuitur & beſtiis. *Virgil. 3. Georg.* Quo tempore Glauci Potniades malis membra abſumpſere quadrigæ.

Malabathrārius, vel malobathrarius, ii, m. qui malabathrum conficit, aut vendit. *Plaut. Aulul. 3. 5. 37.* ubi al. leg. *myrrhobathrarius*.

Malabathrātus, vel Malobathratus, a, um, adjectiv. Malabathro unctus. *Sidon. l. 8. ep. 3.* Satrapæ pumicati, malabathrati.

Malabăthrum, ſeu malobathrum, n. 2. Μαλάβαθρον, μαλόβαθρον, *Dioſcoridi* folium eſt nardi adure, quod ex Indis advehitur. Ex eo unguentum, vel oleum exprimitur odoratiſſimum, quod & malabathrum, & foliatum vocatur, quo ad ungendos capillos utebantur. *Hor. l. 2. carm. od. 7.* Fregi coronatus nitentes malobathro Syrio capillos.

Malăche, f. 1. Μαλάχη, ſpecies malvæ, ventrem emolliens, a voce Græca ellata, quæ a Μαλάσσω, *mollio*, ab emolliendo ventre. *Plin. l. 20. c. 21.*

Malachītes, Μαλαχίτης, gemma ſpiſſius virens, al. molochites, a colore malaches, ſeu malvæ. *Plin. l. 37. c. 9.*

Malachra, f. 1. al. maldacha, arbor in Bactriana regione magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici, gummi genus exſudans, quod bdellium vocatur. *Plin. l. 12. c. 9.*

Malăcia, æ, f. *bonaccia*, Μαλακία, tranquillitas, cum maris fluctus omnino quieſcunt, & languent, neque ullæ auræ commoventur. *Caeſ. 3. B. G. cap. 15.* Tanta ſubito malacia, ac tranquillitas extitit, ut ſe loco movere non poſſent. ¶ Tranſlate ſumitur pro mollitie animi. *Sen. ep. 67.* In otio inconcuſſo jacere, non eſt tranquillitas, malacia eſt. ¶ Dicitur etiam de languore ſtomachi cibum faſtidientis, præcipue in mulieribus gravidis. *Plin. l. 23. c. 6.* Malicorium expetitur gravidarum malaciæ. Adde *l. 28. c. 7.*

Malacisſo, as, a. 1. *ammollire*, *domare*, Μαλακίζω, mollio, ſubigo, a verbo Græco allato, quod a Μαλακός, *mollis*. *Plaut. Bacch. 1. 1.* Ah nimium ferus es, malaciſſandus es.

Malactĭcus, a, um, adject. molliendi vim habens, Μαλακτικός. *Theod. Priſcian. de Diæta, c. 15.* Malacticam habet virtutem.

Malăcus, a, um, *molle*, Μαλακός, mollis, delicatus, a Μαλάσσω, *mollio*, ut Malachum pallium, ſyntheſis, ſeu veſtis cœnatoria, quia hæc mollior fuit, ac pretioſior, utpote ſæpe purpurea, aut coccinea. *Duza* tamen malacum non a mollitie dictum putat, ſed a colore malaches, ſive malvæ. *Plaut. Mil. 3. 1. 93.* Pallium malacum. *Id. Bacch. 2. 3. 121.* Hic noſtra agetur ætas in malacum modum. h. e. molliter, jucunde. *Id. Mil. 3. 1. 74.* Cinædus malacus.

Malagmum, i, n. emplaſtrum, quod ſine igne conficitur. *Plin. Valerian. l. 3. c. 12. in fin.*

Malagma, atis, n. 3. Μάλαγμα, fomentum, quod integræ cuti imponitur ad apoſtemata, aliaſve tumores præter naturam molliendos, a Μαλάσσω, *mollio*. *Col. l. 7.* Ut lentorem malagmatis habeat. ¶ Malagmata differunt ab emplaſtris, & paſtillis, quia malagmata maxime ex floribus, emplaſtra, paſtillique magis ex quibuſdam metallicis fiunt. *Celſ. l. 5. c. 19.* Deinde emplaſtra imponuntur vulneribus, malagmata in integram cutem injiciuntur, paſtilli aut illiniuntur, aut alicui molliori cerationi miſcentur. ¶ Dicitur etiam *malagma*, æ, *Veget. de re Veterin. l. 4. c. 15. n. 23.* & alibi.

Malandria, vel Malandre, æ, f. genus morbi in equis, & in hominibus, apud *Veget. l. 2. de re veterin. c. 40. & Marcel. Empir. c. 34. a med.* & eſt lepræ, ſeu elephantiaſis ſpecies. ¶ Eo qui laborant, *malandriosi* appellantur. *Marcell. Empir. c. 19.*

Malandriōſus. V. *vocem præced.*

Malaſſo. V. Malaxo.

Malaxātio, onis, f. actus emolliendi. *Theod. Priſcian. l. 2. cap. 28.* Malaxationes adhibendæ.

Malaxo, & Malaſſo, as, a. 1. *far molle*, *maturare*, רכך, Ger. *weich machen*, Gal. *amollir*, Hiſp. *ablandar*, Μαλάσσω, mollio, ſubigo, a verbo Græco allato. *Laber. apud Gel. l. 16. c. 7.* Malaxare malas.

Maldăcon, i, n. gummi ex bdellio arbore. *Plin. l. 12. c. 9.*

Male, adv. *malamente*, *iniquamente*, Ger. *boeſlich*, Gal. *mal*, Hiſp. *malamente*, κακῶς, prave, nequiter, vitioſe, improbe. *Sueton. Vitel. cap. 7.* Male animatus erga Principem. *Cic. Att. l. 9.* Si Italiam relinquet, faciet omnino male. *Id. ad Brut.* Dii iſti Segulio male faciant. *Id. Verr. 3.* Male accipit verbis Rabonium. *Virg. 2. Æn.* Statio male fida carinis. h. e. parum. *Plaut. Stich.* Male moratus. *Sueton. de clar. Rhetor.* S. Claudius male oculatus. *Ter. Heaut. 4. 1.* Male docet te mea facilitas. h. e. in cauſa eſt, ut tu male agas. *Cic. 4. Tuſc.* Male olere omne cœnum. ¶ Interdum accipitur pro valde. *Ter. Heaut. 3. 2.* Syre, tibi timui male. *Cic. de clar. Orat.* Addebat, ſcriptores illos male mulctatos. Item pro infeliciter. *Nepos Miltiad. c. 3.* Male rem gerere. ¶ Hinc, Male vertat, imprecandi locutio. *Ter. Adelph. 2. 1. 37.* Minis viginti illam emiſti; quæ res tibi male vertat, *ſia la tua rovina*, *non ti faccia pro*. ¶ Hinc etiam male eſſe alicui. *Ter. Adelph. 4. 5. 21.* Animo male eſt. *Cic. Att. l. 15.* Male ſit Antonio. Sic male vivere, eſt, in egeſtate vivere. *Plaut. Trinum.* ¶ Male emere, *aver cattivo eſito*. *Caeſ.* ¶ Male conciliare, eſt caro pretio emere. *Plaut. Pſeud. 1. 2. V.* Concilio. ¶ Male habere aliquem, eſt male accipere, vexare, *travagliare*. *Ter. Andr. 1. 6. 5.* Præter ſpem evenit, ſcio, hoc male habet virum. ¶ Male cogitare de aliquo, *eſſer di mal' animo contra qualcuno*. *Cic. de Sen.* Quomodo Carthagini male jamdiu cogitanti bellum inferatur. *Cœl. Cic. l. 8. Fam. ep. 12.* Animadverteram, male eum de me cogitare. ¶ Male audire, *aver cattiva fama*. *Cic. Attic. l. 6.* Qui me idcirco putant bene audire velle, ut ille male audiat. ¶ Male mereri de aliquo. V. *Mereor*. ¶ Male credere, difficile credere. *Plaut. Pan.* Male credam, & credam tamen. ¶ Male velle alicui, *odiare*. *Plaut. Aſin. 5. 1. 13.* Utinam qui

mihi male volunt, ſic rideant. ¶ Eodem modo uſurpantur *Pejus*, & *Peſſime*, de quibus V. ſuis locis.

Malea, f. Μαλέα, Μαλειά, *Capo Malia di S. Angelo*, prom. Peloponneſi, in ora Auſtrali Laconicæ, Laconicum ſinum finiens, & dicta eſt a Maleo Argivorum Rege, qui in ea templum pulchrum conſtruxit, quod Maleoticum appellavit. *Virgil. 5. Æn. v. 193.* Joniòque mari, Maleæque ſequacibus undis. *Stat. 7. Theb. v. 16.* Et raucæ circumtonat ira Maleæ.

Maledĭcax, acis, *maledico*, maledicus. *Plaut. Curcul. 4. 2. 26.* Maledicax es. *Macrob. l. 7. Saturn. cap. 3.* Importuna urbanitas maledicacem locum privavit. ¶ Poſſis etiam diviſim ſcribere male dicax.

Maledīce, adv. *maledicamente*, Ger. *ſchmaehlich*, Gal. *en medisant*, Hiſp. *maldezimente*, κακολόγως, contumelioſe. *Cic. 1. Offic. c. 37.* Cum de abſentibus detrahendi cauſa, maledice, contumelioſeque dicitur.

Maledīcens, tis, adject. *maledico*. *Plaut. Merc. 2. 3. 75.* Ut nunc ſunt maledicentes homines. ¶ Maledicentior, & maledicentiſſimus V. in Maledicus.

Maledicentĭa, f. 1. *villania*, *maldicenza*, חרפה, Ger. *uebernâng*, Gall. *medisance*, Hiſp. *detracion*, κακηγορία, δυσφημία, obtrectatio, convicium. *Gel. l. 3. c. 3.* Ob aſſiduam maledicentiam, & probra in principes civitatis.

Maledīco, is, ixi, ictum, n. 3. *maledire*, *dir male*, ארר, Ger. *verfluchen*, Gal. *medire*, Hiſp. *maldezir*, κακολογέω, maledictis afficio. In aliquem maledicta, idest convicia, probra, contumelias conjicio. *Terent. Eun. 4. 7. 29.* Neſcis, cui nunc maledicas viro. *Cicer. Fam. 3. ep. 8.* ſi legatorum cuipiam maledicitur. ¶ Invenitur etiam cum accuſat. *Petron. in fragm. Tragur. c. 56. edition. Burm.* Maledic illam verſibus, ut habeat pudorem.

Maledictio, onis, f. *maledizione*, קללה, Ger. *ein ſchmach wort*, Gal. *malediction*, Hiſp. *maldicho*, *maldicion*, κακηγορία, actus maledicendi. *Cic. pro Cal. c. 4.* Maledictio nihil habet propoſiti præter contumeliam.

Maledictĭto, as, *dir male ſpeſſo*, ſæpe maledico. *Plaut. Trinum. 1. 2. 62.* Maledictitatus tibi vulgo in ſermonibus. ¶ Poſſis etiam diviſim ſcribere *male dictito*.

Maledictores dicebantur ab antiquis, qui nunc maledici. *Feſt. ex Cat.*

Maledictum, cti, neut. *ingiuria*, *villania*, λοιδορία, convicium, probrum, contumelia. *Cic. ad Q. Fr. l. 2.* Cum omnia maledicta, verſus denique etiam obſcœniſſimi in Clodium, & Clodiam dicerentur. *Id. pro Planc. cap. 12.* Hæc ſunt conjecta maledicta in ejus vitam. Et *cap. 13.* In homines nobiliſſimos maledicta aſpere, & ferociter dicta commemorem. *Id. 2. nat. Deor.* Zeno non eos ſolum figebat maledictis, &c.

Maledictus, a, um, adject. *maledetto*, ἐπικατάρατος. *Spartian. in Geta, cap. 3.* Maledicte parricida, fratrem tuum occidiſti.

Maledĭcus, a, um, *maldicente*, *maledico*, מגדף, Ger. *ſchmaehredig*, Gal. *mediſant*, Hiſp. *maldiciente*, βλάσφημος, qui proclivis ſit ad maledicendum, aut obtrectandum. *Quintil. l. 4. c. 1.* Maledicus in omnes. *Cicer. pro Flac.* In tam ſuſpicioſa, & maledica civitate locum ſermoni obtrectatorum non reliquit. ¶ Comp. maledicentior, ſuperl. maledicentiſſimus. *Plaut. Merc. 2. 2. 32.* At ego pol maledicentiorem, quam te, novi neminem. *Cic. pro Flac. c. 3.* In maledicentiſſima civitate, in ſuſpicioſiſſimo negotio maledicturo omnes, non modo crimen, effugit.

Malefăber, bra, brum, adject. male fabricatus, doloſus. *Prudent. Hamartig. v. 714.* Suadalis malefabris illecta.

Malefăcio, acis, eci, actum, n. 3. *far male*, גמל רע, Ger. *boſes thun*, Gal. *malfaire*, Hiſp. *mal hazer*, κακοποιέω, male ago. *Ter. Adelph. 2. 1. 10.* Neque tu verbis ſolves unquam, quod mihi re maleficeris. Et paſſive impersonalium more. *Plaut. Mil. 2. 2. 11.* Neſcio quid malefactum a noſtra hic familia eſt. ¶ Sæpe uſurpatur disjunctum. V. *Male*.

Malefactor, oris, m. *malfattore*. *Plaut. Bacch. 3. 2. 12.* Malefactorem amitti ſatius, quam relinqui beneficum. *h. e.* melius eſt malefactorem non ulciſci, quam benefico gratiam non referre.

Malefactum, cti, n. *maleficio*, רעה, Ger. *ein boſe that*, Gal. *malfait*, Hiſp. *mal hecho*, κακούργημα, mala actio, peccatum. *Cic. Off. 2. c. 18.* Ex Ennio, Benefacta male locata, malefacta arbitror.

Malefĭce, adv. *maleficamente*, cum maleficio. *Plaut. Pſeud. 4. 7. 113.* Nec ſycophantioſe quidquam ago, nec malefice.

Maleficentĭa, f. *maleficio*, *danno*, *ingiuria*, נזק, Ger. *beſchedigung*, Gal. *malfaiſance*, Hiſp. *mal hecho*, κακουργία, damnum, injuria. *Plin. l. 9. c. 9.* Maxime tamen roſtris caniculatum maleficentiæ aſſimilati.

Maleficium, ii, n. *maleficio*, פשע, Ger. *miſſhandelung*, Gal. *meffait*, Hiſp. *maleficio*, κακούργημα, malefactum, facinus, injuria, quicquid improbe admiſſum eſt. *Cic. 2. Off.* Qui maleficio, & ſcelere paſcuntur. *Id. pro Roſc. Amer. cap. 22.* maleficium admittere. ¶ Accipitur & pro quavis injuria, & noxa, *danno*. *Caeſ. l. 1. B. G. c. 7.* Sibi eſſe in animo, ſine ullo maleficio iter per provinciam facere. Et *c. 9.* Helvetii ut ſine maleficio, & injuria tranſeant.

Malefĭcus, a, um, *malfattore*, *colui che fa male*, מזיק, Germ. *ſchaedlich*, Gall. *malfaiſant*, Hiſp. *malhechor*, κακοῦργος, pernicioſus, qui damnum infert, & qui nocet alteri. *Cicer. 7. Ver. cap. 55.* Maleficorum, ſceleratorumque cuſtodiæ. *Plin. l. 11. c. 17.* Maleficum frondibus animal capra. ¶ Interdum ponitur pro incantatore, venefico, ut Maleficæ mulieres, incantatrices, & veneficæ; Maleficæ artes, pro incantationibus, & veneficiis. *Cod. tit. 18. l. 9.*

Malefidus, non una, ſed duæ voces ſunt. V. *Male*.

Malenatus, duæ voces ſunt. V. *Natus*.

Maleſanus, duæ voces ſunt ſeparatim ſcribendæ. V. *Sanus*.

Maleſuādus, a, um, *chi eſorta al male*, κακοσύμβουλος, qui male ſuadet. *Virg. 6. Æn.* Et maleſuada fames, & turpis egeſtas.

Maletractatio, onis, fem. *cattivo trattamento*, male tractatio. *Arnob. l. 4. pag. 142.* Tolerari forſitan maletractatio hæc poſſet. Et *pag. 142.* immunia a maletractatione.

Maleventum. V. Beneventum.

Malevŏlens, tis, o. idem ac malevolus. *Plaut. Capt. 3. 4. 52.* Eſt miſerorum, ut malevolentes ſint, & invideant bonis. *Cic. 1. Fam. ep. 7.* Malevolentiſſimæ obtrectationes.

Malevolentia, æ, f. *malevolenza*, *odio*, Ger. *boſwilligkeit*, Gal. *malveuillance*, Hiſp. *malquerencia*, κακόνοια, invidia, odium, & ut *Cic. 4. Tuſc. c. 9.* definit, voluptas ex malo alterius ſine emolumento ſuo. *Id. ad Q. Fr. lib.* c. Quanquam illorum erit verius judicium obtrectatione, & malevolentia liberatum.

Malevŏlus, a, um, *malevolo*, Ger. *boſwillig*, Gall. *malveuillant*, Hiſp. *el que mal quiere*, κακόνους, malum cuiquam exoptans, invidus. *Cicer. 2. Fam.* Qui malevolo ſunt animo. *Id. pro Dejot. c. 12.* Malevolorum ſermunculi.

Maleus, a, um, adject. a Malea Peloponneſi promont. ut Maleus ſinus, apud *Plin. l. 3. c. 6.* Maleum jugum. *Id. l. 2. c. 9.*

Malicorium, neut. *ſcorza del pomo granato*, σίδιον, cortex mali Punici, a *malum*, & *corium*, quia corio ſimilis eſt ob duritiem, & craſſitiem. *Plin. l. 23. c. 6.* Hic cortex ex acerbis (Malis Punicis) in magno uſu. Vulgus coria maxime perficere illo novit: ob id malicorium appellant Medici. *Id. l. 24. c. 13.* Hujus aridis foliis, ut malicorio, coria perficiuntur.

Malĭfer, a, um, adject. pomifer. *Virg. 7. Æn. v. 740.* Maliferæ mœnia Abellæ.

Malīgne, adv. *avaramente*, ἀνελευθέρως, illiberaliter, parce. *Hor. l. 2. ep.* Cum recte tractent alii, laudare maligne. *Liv. l. 39. c. 9.* Maligne omnia præbentibus ſuis, meretriculæ munificentia ſuſtinebatur. ¶ Sumitur etiam pro perverſe, depravate, malitioſe, *malignamente*, κακοήθως. *Liv. l. 8. c. 11.* Ager in Latium. Palernoque maligne plebi diviſus. *Curt. l. 8. cap. 1.* Malignos habere ſermonem. *Plin. l. 34. c. 11. de Ærug. adulterata.* Deprehenditur & viſu, maligne virens. h. e. male virens.

Malignitas, atis, f. *parſimonia*, *avarizia*, φειδωλία, illiberalitas, parcitas, parſimonia. *Liv. l. 2. c. 42.* Malignitas conferendi ex privato. ¶ Sumitur & pro perverſa voluntate, invidia, malevolentia. *Val. Max. l. 4. c. 7.* Nulla felicitas

A a   eſt,

Digitized by Google

eſt, quæ malignitatis devotes citare poſſit.

Maligno, as, a. 1. maligne volo, ſtruo, paro, κακοηθεύομαι, *Ammian. l.* 22. *c.* 15. Volucres venena inſtignantes.

Malignus, a, um, *illiberale, avaro*, ἀνελεύθερος, illiberalis, parcus, a *malus*. *Plaut. Bacch. a.* 3. *ſc.* 2. *v.* 57. Juſtus, injuſtus, malignus, largus, commodus, incommodus. ¶ Maligni laudatores, qui frigide laudant, adeo ut præ invidia ex meritis laudibus aliquid detrahere videantur. *Quinctil. l.* 2. *c.* 2. In laudandis diſcipulorum dictionibus nec malignus, nec eſfuſus. ¶ Malignus ager, ſterilis, minime ferax, qui domino ſe quodammodo ingratum exhibet, ſemenque ſibi creditum parum liberaliter reſundit. *Virg.* 2. *Georgic. v.* 179. Difficiles primum terræ, colleſque maligni. ¶ Maligna lux, quæ ſubobſcura eſt. *Virg.* 6. *Æn. v.* 270. Quale per incertam Lunam ſub luce maligna. ¶ Accipitur etiam pro eo, qui difficultatem ſui oſtendit, h. e. qui aſper, difficilis, iniquus eſt. *Ter. Hec.* 1. 2. 84. Maligna multo, & magis procax facta eſt. Hinc Maligna via, quæ anguſta, & ardua eſt. *Virg.* 11. *Æn.* Aditusque maligni. *Senec. l.* 3. *quæſt. nat. c.* 27. Pars tamen major, ut maligno oſtio retenta, reſtagnat. ¶ Frequenter uſurpatur pro malevolo, improbo, invido, κακόθυμος. *Virg.* 5. *Æn. v.* 654. Oculiſ ſpectant malignis. *Mart. lib.* 4. *epigr.* 80. Nec rhonchos metues malignorum. *Senec. de vita beat. cap.* 18. Malignissima capita, & optimo cuique inimiciſſima.

Maliloquax, acis, adject. qui male loquitur. *P. Syrus:* Lingua eſt maliloquax mentis indicium malæ.

Maliloquium, ii, n. malus ſermo, & de re mala. *Tertul. de ſpectac. cap.* 2. Non ſumpſimus linguam ad maliloquium, & aures ad exceptaculum maliloquii.

Malina, æ, æſtus maris accedentis, apud Veteres. *Auguſtin. de mirabilib. S. Script. c.* 7. *Roſin. Antiq. Rom. l.* 2. *c.* 13. V. *Ledona*.

Malinus, a, um, o. t. 2. μήλινος, quod factum eſt ex malo, h. e. pomo. *Colum. l.* 7. *c.* 8. Atque ita malini ligni, vel culmi fumo colorantur.

Malitas, atis, f. malitia. *Ulp. Dig. l.* 4. *tit.* 2. *leg.* 5. Timor majoris malitatis. Ita leg. *Pandect. Florent.* Alii leg. *mali*.

Malitia, æ, f. *malizia*, רעה, Ger. *boſheit*, Gal. *malice*, Hiſp. *malicia*, κακία, perverſitas, quæ virtuti, ſeu bonitati contraria eſt, & proprie dicitur, cum quis data opera male agit. *Sen. epiſt.* 47. Levis eſt malitia, ſæpe mutatur non in melius, ſed in aliud. ¶ Frequenter ſumitur pro verſutia, calliditate, ſubtilitate. Nam malitia vocabulum medium fuiſſe videtur, quod & in bonam partem accipi poterat, ut ait *Nonius*. Unde & malitiam malam legimus. *Plaut. Aul.* 2. 2. 38. Equidem te civem ſine omni malitia mala etiam ſemper ſum ratus. *Cic.* 4. *Tuſc.* Hujus igitur virtutis contraria eſt vitioſitas. Sic enim malo, quam malitiam appellare. Nam malitia certi cujuſdam vitii nomen eſt, vitioſitas omnium.

Malitioſe, adv. *maliziosamente*, Ger. *boſſhaftiglich*, Gall. *malicieuſement*, Hiſp. *maliciosamente*, κακοτέχνως, callide, doloſe. *Cic. in Orat.* Et in eligendo fecit malitioſe. ¶ Id. pro *Roſc. Amer. c.* 38. Malitioſius gerere rem mandatam.

Malitioſitas, atis, f. malitia, calliditas. *Tertul. l.* 3. *adv. Marcion. c.* 13. Aut diffidentiæ, aut malitioſitatis conſilium eſt.

Malitioſus, a, um, *malizioſo, aſtuto*, רע, Germ. *boſshaftig*, Gall. *malicieux*, Hiſp. *malicioſo*, πανοῦργος, verſutus, callidus, aſtutus, fallax. *Cic.* 3. *Off.* Verſuti potius, obſcuri, aſtuti, fallaces, malitioſi, callidi, veteratores, vafri. *Id.* 1. *Off. c.* 10. Et nimis callida, ſed malitioſa juris interpretatione.

Malleator, oris, m. *martellatore*, ὁ σφυρῷ ἐλαύνων, qui malleo operatur. *Marti. l.* 12. *ep.* 57. Illinc balucis malleator Hiſpanæ tritum nitenti fuſte verberat ſaxum.

Malleatus, a, um, *martellato*, הלום, Ger. *gehemmert*, Gal. *marteilé*, Hiſ. *martillado*, σφυρήλατος, quod malleo contuſum eſt. Unde malleati libri dicuntur, qui malleo percuſſi, & complanati ſunt, quod ſem fieri ſolet, antequam libri compaginentur. *Ulp. Dig. l.* 32. *leg.* 50. *a med.* Sed & perſcripti libri, nondum malleati, vel ornati continebuntur. *Colum. l.* 12. *c.* 19. Sparteum malleatum.

Malleolaris, & m, o. 3. Μοσχευματικός, quod ad malleolum ſpectat. *Col. de arborib. c.* 3. Virgam malleolarem non amplius, quam ſex gemmarum, eſſe convenit.

Malleolus, li, m. *martellino*, Ger. ein *hemmerlein*, Gal. *maillet*, Hiſp. *martillico*, σφυρίον, parvus malleus. *Feſtus.* ¶ Translate ſumitur pro novo palmite vitis, μόσχευμα, qui innatus eſt prioris anni flagello, a ſimilitudine. *Col. lib.* 3. *c.* 6. Malleolus novellus eſt palmes innatus prioris anni flagello, cognominatuſque a ſimilitudine rei, quod in ea parte, quæ deciditur, ex vetere ſarmento prominens utrinque, malleoli ſpeciem præbet. *Plin. l.* 17. *c.* 21. Solebat capitulatus utrinque e duro ſurculus ſeri, eoque argumento malleolus vocatus etiam nunc. *Cic. de Sen.* Malleoli, plantæ, ſarmenta, traduces, vites, propagines nonne ita afficiunt, ut quemvis cum admiratione delectent? ¶ Transfertur quoque ad manipulos, aut collectiones ſparteas forma quadam mallei ligatas, & pice, aut ſulphure illitas, & incenſas, quæ in muros, aut tecta conjici ſolent. *Feſt.* & *Non. c.* 18. *n.* 27. *Cic. in Catil.* Deſinant malleolos ad incendendam urbem, faceſque comparare. ¶ Apud *Veget. l.* 4. *c.* 18. & *Ammian.* alia ratione malleolus deſcribitur. Verba Ammiani ſunt *l.* 23. *c.* 10. Malleoli, teli genus, figurantur hac ſpecie: Sagitta eſt cannea inter ſpiculum & arundinem multifido ferro coagmentata, quæ in muliebris coli formam, quo nentur fila, concavatur, ventre ſubtiliter, & multifariam patens, atque in alveo ipſo ignem cum aliquo ſuſcip.. alimento, & ſic emiſſa lentius (nam jactu rapidiore extinguitur) priuſquam hæſerit, tenaciter cremat: conſperſa aquis acriores excitat æſtus, &c. Lipſius *Poliorcet. lib.* 5. *Dial.* 5. hujuſmodi teli figuram exhibet.

Malleus, lei, m. *martello*, פטיש, Ger. *hammer*, Gal. *maillet*, *ou marteau*, Hiſ. *martillo*, σφῦρα, fabrile inſtrumentum. *Plaut. Men.* 2. 3. 53. Navem ligneam, ſæpe tritam, ſæpe excuſſam malleo. *Varr. R. R. l.* 1. *c.* 22. Corbes, mallei, & raſtelli. ¶ Apud *Veget. de re veterin. l.* 2. eſt genus morbi in jumentis.

Mallo, onis, m. cortex cepæ. *Veget. de re veterin. l.* 1. *c.* 43. ¶ Præterea mallones ſunt tumores morboſi in genibus, vel articulis jumentorum. *Id. l.* 2. *c.* 48.

Mallotes, & Malotes, æ, m. Μαλλώτης, & Μαλώτης, qui eſt ex Mallo, Ciliciæ urbe. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Philiſtides Mallotes. *Suet. de Gram. c.* 2. Crates Mallotes.

Malluvium, ii, n. *bacile da lavare le mani*, Ger. ein *handbecken*, Gall. *baſſin a laver les mains*, Hiſp. *fuentes para aguas manos*, χερνιβεῖον, vas, in quo manus lavantur, quaſi manuluvium. *Feſtus*, qui addit: Malluviæ, quibus manus ſunt lotæ; pelluviæ, quibus pedes.

Malo, mavis, malui, n. anom. *voler piuttoſto, amar meglio*, בחר, Ger. *lieber wöllen*, Gal. *aymer mieux*, Hiſp. *maſquerer*, μᾶλλον θέλω, magis volo, a *mavolo* per Sync. quod a *magis*, & *volo*. *Cicer. Att. lib.* 8. *epiſt.* 7. Malo, me cum Pompejo vinci, quam cum illis vincere. Et *l.* 15. *ep.* 18. *l.* 7. *ep.* 18. Domi manere ſi recte poſſim, multo malim. Et *l.* 7. *ep.* 15. Cato ſervire quam pugnare mavult. ¶ Apud *Plaut.* legitur ſæpe *mavolo*, pro malo *mavelim*, *mavelle*, *mavellem*, &c. pro malim, mallem, &c. ut *Aſin.* 5. 1. 9. & 5. 2. 27. *Bacch.* 2. 2. 81. &c. ¶ Per pleonaſmum interdum *potius* additur. *Ter. Adelph.* 2. 2. 14. Mallem auferre potius in præſentia. *Plaut. Stich.* 1. 2. 13. Si manere hic ſe ſe malint potius, quam &c.

Malobathrarius. V. Murrobathrarius.

Malobathrum. V. Malabathrum.

Malogranatum, i, n. malum granatum. Legitur apud *Hieronym. in commentar. ad Aggæum c.* 2. *v.* 20. Addunt & *Plin. l.* 26. *cap.* 8. ſed nihil certi inde colligi poteſt, ut neque *l.* 16. *c.* 22. ubi ſimilis locus habetur.

Maltha, æ, f. Μάλθα, cera cum pice liquida commixta, tabulis celandis idonea. *Feſt.* Maltha dicitur a Græcis pix cum cera mixta. Sed *Palladius* ceræ non meminit. V. *Pallad. l.* 1. *c.* 17. & *Plin. l.* 36. *cap.* 24. Eſt a Μαλάσσω, ſeu Μαλθάσσω, *molliſco*. ¶ Eſt item materia quædam duriſſima ex calce viva adipe ſuillo ſubacta, adverſus omnem annorum injuriam invicta. *Pallad. l.* 1. *cap.* 17. *Plin. l.* 36. *c.* 24. ¶ Item limus quidam flagrans, magna in copia proveniens in ſtagno quodam Samoſatæ urbis Comagenes, natura tam admirabili, ut aqua accendatur, nec niſi terra reſtinguatur. Hoc limo Samoſateni urbem ſuam Lucullo oppugnante defenderunt, ballet non cum armis exurentes. *Plin. l.* 2. *c.* 104.

Malthinus, a, um, adject. effeminatus, mollis, a maltha. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. *v.* 25. Malthinus tunicis demiſſis ambulat. Ubi volunt nonnulli, notari hic Mecænatem. Alii nomen proprium eſſe ajunt.

Maltho, as, avi, atum, a. 1. maltha ſolido, & conglutino, maltham rei alicui induco. *Plin. l.* 36. *c.* 24. Quod malthatur, oleo perfricatur ante.

Malva, æ, f. *malva*, Μαλάχη, herbæ ſpecies. *Varro l.* 4. *de L. L.* deducit ex Græco malache, quod a Μαλάσσω, *molliſco*. *Plin. lib.* 20. *c.* 21. E contrario in magnis laudibus malva eſt utraque, & ſativa, & ſylveſtris. *Cic. Gallo lib.* 7. *Fam.* Itaque ego a beta, & a malva deceptus ſum. ¶ Adhibita eſt olim ad ſcribendum, confecta ex ejus leviſ tunicibus charta, ut eſt apud *Iſidorum de Origin. lib.* 6. *c.* 12.

Malvaceus, a, um, Μαλάχινος, quod ſpectat ad malvam. *Plin. l.* 21. *c.* 4. Alia fundit e caule malvaceo. ¶ Olim malvaceus ſubſtantive etiam uſurpabatur, & in gen. maſc. pro parva malva, ut betaceus pro parva beta. *Soſipat. Chariſ. l.* 1. & 2. *Priſcian. l.* 3.

Malum, i, ſubſt. n. *male*, αἰσχρόν, quod turpe, ſeu inhoneſtum eſt, peccatum, ſcelus, flagitium. *Ovid.* 1. *Met.* Effodiuntur opes irritamenta malorum. ¶ Generatim ſumitur pro calamitate, labore, anguſtia. *Cic. Verr.* 3. Tu niſi malo coactus recte facere neſcis? *Id. l.* 8. *Att.* Malorum Iliat. ¶ Speciatim ſumitur pro pœna, præſertim apud Comicos. *Plaut. Perſ.* 3. 1. 33. Herus ſi minatus eſt malum ſervo ſuo. *Salluſt. Jug. c.* 100. Pudore magis, quam malo exercitum coercebat. ¶ Item pro malefacto, peccato. *Ter. Andr.* 2. 3. *ad fin.* Renuntiabo, ut pro hoc malo mihi det malum. Ubi duas has poſtremas ſignificationes conjunxit. Item pro morbo. *Ovid. l.* 1. *de Pont. el.* 3. *v.* 18. Interdum medica plus valet arte malum. ¶ Malum! interjectio eſt iraſcentis, deteſtantis, & indignantis. *Ter. Eun.* 4. 7. 10. Ubi ancilla? Qui, malum, alii? *Id. Phorm.* 5. 7. 53. Quid nos, malum! ergo me ſic ludificamini? *Cic. Verr.* 4. *c.* 17. Quæ, malum, iſta fuit amentia?

Malum, li, n. *pomo*, תפוח, Ger. *apffel*, Gal. *pomme*, Hiſ. *mançana*, Μῆλον, pomi genus, a Dorico, & Æolico Μᾶλον, pro Μῆλον. *Varro l.* 4. *de L. L.* *Virg.* 3. *Ecl.* Malo me Galatea petit laſciva puella. ¶ Malum Punicum, *pomo granato*, ῥοά, ῥοιά, mali genus, ita dictum, quod a Pœnorum regione primum in Italiam translatum eſt. *Plin. l.* 26. *c.* 8. *Martial. l.* 1. *epigr.* 44. Aut imitata breves Punica mala roſas. ¶ Alia ſunt malorum genera, quæ enumerat *Plin. l.* 15. *c.* 14. ut citreum, cydonium, Perſicum, &c. V. ſuis locis. ¶ Malum terræ, herba eſt, alio nomine ariſtolochia, cujus quatuor genera enumerat *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Malus, li, f. *pomo*, *melo*, תפוח, Ger. ein *apffelbaum*, Gal. *pommier*, Hiſp. *mançano*, Μηλέα, arboris ſpecies, cujus fructus malum dicitur, a Græca voce allata. *Virg.* 2. *Georg. v.* 70. Et ſteriles platani malos geſſere valentes.

Malus, li, m. *l'albero della nave*, תרן, Germ. *ſegelbaum*, Gal. *le mat*, Hiſp. *maſtil*, ἱστός, arbor navis, a *malos*, quia genus arboris notat, quia ex trunco arborum fieri ſoleat, inter quas malus frequentiſſima eſt. *Cic. de Sen. c.* 6. Cum alii malos ſcandant, alii per foros curſent. *Horat. l.* 1. *od.* 14. Et malus celeri ſaucius Africo, antennæque gemant.

Malus, a, um, *cattivo*, רע, Ger. *bœſ*, Gal. *mauvais*, Hiſp. *malo*, κακός, pravus, moribus improbus. *Cic.* 3. *Offic. c.* 9. Homo minime malus. *Juven. Sat.* 4. *v.* 8. Nemo malus felix. ¶ Sumitur etiam pro noxio. *Horat. l.* 1. *od.* 3. Ignium fraude mala gentibus intulit. ¶ Item pro infelici, inauſpicato. *Horat. lib.* 1. *od.* 15. Mala ducis avi domum. ¶ Item pro magico, veneficiis apto. *Tibul. l.* 1. *el.* 2. Sola tenere malas Medea dicitur herbas. Sic malum carmen, *in leg. XII. Tab.* eſt incantatio. ¶ Mala mulier, apud *Plaut. Rud.* 3. 2. 41. pro deformi ponitur. Sic mala facies apud *Quintil. l.* 4. ¶ Mala ætas, eſt ſenectus, apud *Plaut.* & *Afranium*. Apud *Plaut. Aulul.* malam ætatem agere, eſt ærumnoſam vitam vivere. ¶ Comparat. *pejor*, ſuperlat. *peſſimus* V. ſuis locis.

Mamercus, m. 2. Pythagoræ filius, unde gens Æmilia cognomen traxit, a *Mamere*.

Mamers, tis, m. Mars, lingua Oſcorum. *Feſtus*.

Mamertes, m. 2. vir Corinthius, qui filios fratris ſui Siſaponis libidine regnandi interfecit, maximo ſuo malo. Nam ubi Siſapo factum reſciit, eum membratim diſcerpſit. *Ovid. in Ibin.*

Mamertini, m. 2. Μαμερτῖνοι, pop. Græciæ, dicti a Mamertia urbe Sami inſ. quæ a Lacedæmoniis ſubverſa fuit, quod illi quinquaginta virgines Lacedæmonias violare tentarent, & non conſentientes occidiſſent. E Samo inſ. ejecti, & a Maſſanenſibus hoſpitio excepti urbem occuparunt. Hinc Meſſana orbs Mamertia, & Meſſanenſes Mamertini dicti ſunt. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Mamertinus, a, um, adject. ut Mamertina civitas. *Cic.* 4. *Ver. c.* 6. ¶ Mamertini populi. *Plin. l.* 3. *c.* 8. ¶ Eorum ager vini feraciſſimus eſt. Hinc Mamertinum vinum, apud *Martial. l.* 13. *epigr.* 117. ¶ Mamertinum fretum, Rhegium, Scyllæum, Siculum, Siciliæ fretum, *il Faro de Meſſina*, anguſtia maris inter Cænidem prom. Brutiorum, & Pelorum prom. Siciliæ.

Mamertus, m. 2. prænomen Oſcum, a *Mamers*.

Mamilia turris intra Suburæ regionem ſita, a Mamilio nomen accepit. Porro Mamiliorum familia progenita fuit a Mamilia Telegoni filia, quam Tuſculi procreaverat, cum illud oppidum condidit. *Feſtus*. Narrat *Liv. l.* 3. *c.* 29. L. Mamilio Tuſculano civitatem datam A. U. 295.

Mamilla, & mamillula, æ, f. *mammella*, τιτθίον, dim. a mamma, ut *pupilla* a *puppa*: *Juvenal. ſat.* 6. Illa loqui recta facie, ſtrictiſque mamillis. ¶ Mamillæ penſiles in capris dicuntur, quæ circa roſtrum dependent. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 3. Sub roſtra duas ut mamillas penſiles habeant. Mamillula eſt *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 16.

Mamillanus, a, um, adject. ut mamillanæ ficus, ſic appellatæ a ſimilitudine mammarum. *Plin. l.* 15. *c.* 18.

Mamillare, is, n. *velo da coprir le mammelle*, ἀπομαστίδιον, velum, ſive faſcia, aut quodvis aliud amiculi genus, quo mulieres mammas tegere conſueverunt, a *mamilla*. Legitur in titulo *epigrammatis* 66 *apud Martial. l.* 14.

Mamilianus, a, um, ad Mamilium pertinens, quod eſt nomen viri proprium, ut Mamiliana rogatio, *Salluſt. in Jug. c.* 44.

Mamma, æ, f. *madre*, Μάμμα, mater apud veteres Græcos. *Ariſtoph. Gramm. Euſtath.* & *Auct. Th. L. L.* dicit, aviam hoc nomine ſignificari, ideſt, matrem patris, vel matris. Eſt ab infantibus matres appellantibus *ma*, ſive ſyllabæ duplicatione *mama*, ſeu *mamma*, quemadmodum & ſimili duplicatione pater ab iis vocatur *tata*, & cibus *papa*, vel *pappa*. *Varro apud Non. cap.* 2. *n.* 97. Cum cibum, ac potionem buas, ac papas vocent, matrem mammam, patrem tatam. *Plaut. Moſt. a.* 1. *ſc.* 4. Ecquid tibi videor mammam adire? *Martial. l.* 1. *epigr.* 101. Mammas, atque tatas habet Afra. ¶ Latius mamma uber notat, ideſt receptaculum lactis in fœmina, quo fœtum educat, *mamma*, *poppa*, Μαζός, *mammelle*, דד, שד, a μάμμα, *mater*. *Juv. ſat.* 1. Et nuda teneat venabula mamma. ¶ Dicitur etiam de viris. *Juſtin. l.* 12. *c.* 9. Sagitta ſub mamma trajectus. ¶ Item de beſtiis. *Plin. l.* 11. *c.* 40. *de capris*. Hæ omnia binas habent mammas. *Martial. l.* 2. *epigr.* 37. Mammas ſuminis, imbricemque porci. ¶ In arboribus mamma dicitur parva illa extuberantia in cortice, unde primum rami enaſcuntur, ut gemmina. *Plin. l.* 17. *c.* 16.

Mammæanus, a, um, adject. ad Mammæam pertinens (Ea fuit mater Alexandri Severi) ut *Mammæani pueri*, apud *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 37.

Mammalis, le, ad mammas pertinens. *Apul. de herb. c.* 26. herbam chamæpityn *mammalem* vocat, quia prodeſt in morbis mammarum.

Mammeatus, a, um, mammoſus. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 81. Cujus amicam mammeatam vidimus.

Mammonus, a, um, ad mammonam pertinens. Eſt autem *mammona* Syriaca vox, qua ſignificantur divitiæ. *Auguſtin.* docet, Punice *mammon* idem eſſe, quod lucrum. Hinc *mammonea fides* apud *Prudent. in Hamartig. v.* 409. eſt fides perfida, & quæ ſpe lucri, & divitiarum ſolummodo conſtat.

Mam-

Mammoſus, a, um, *che ha gran mammelle*, Ger. *mit groſſen dutten*, Gal. *qui a grandes mammelles*, Hiſ. *tetudo*, Μαστώδης, quod habet magnas mammas. *Mart. l.* 14. *epigr.* 144. Mammoſas metuo, teneræ me trade puellæ. ¶ Thus mammoſum dicitur pro fœminino, ad differentiam maſculi thuris. *Plin. l.* 12. *c.* 14. ¶ Mammoſa pyra, *Id. l.* 15. *c.* 15. h. e. grandia, a figura mammæ.

Mammula, æ, f. Μαζίον, dim. a mamma. *Celſ. l.* 7. *c.* 26. Urinæ iter mammulæ ſimile. Adde *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 3.

Mamphula, æ, f. panis Syriaci genus, quod, ut ait Verrius, in clibano antequam percoquatur, decidit in carbones cineremque: cujus meminit Lucilius: Piſtricem validam ſi nummi ſuppeditabunt, Addas empleuron, mamphulas quæ ſciat omnes.

Mamphur, uris, n. Μαμφούριον, lignum rotundum mediocris longitudinis loro circumvolutum, quod circumagunt fabri in operibus tornandis. *Feſt.* Eſt a voce Græca allata, quæ a μόνος, *monile*, & φέρω, *porto*, quia circumvolutum habet lorum, ut collum monile.

Mamurius, ii, m. 2. Μαμούριος, faber ærarius, qui tempore Numæ floruit. De hoc ſic ſcribit *Feſt.* Mamurii Veturii nomen frequenter in cantibus Romani frequentabant, hac de cauſa. Numa Pompilio regnante, e cælo cecidiſſe fertur ancile, id eſt ſcutum breve, quod ideo ſic appellatum eſt, quia ab utroque latere erat reciſum, ut ſummum, infimumque ejus latus medio pateret, unaque edita vox eſt, omnium potentiſſimam fore civitatem, quamdiu id in ea manſiſſet. Itaque facta ſunt ejuſdem generis plura, quibus id miſceretur, ne internoſci cæleſte poſſet. Probatum opus eſt Mamurii Veturii, qui præmii loco petiit ut ſuum nomen Salii inter carmina canerent. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 381. Inde Sacerdotes operi promiſſa vetuſto præmia perſolvunt, Mamuriumque vocant.

Mamurra, æ, m. 1. eques Romanus, Formiis natus, Præfectus fabrorum C. Cæſaris in Gallia, qui primus Romæ in Cælio monte parietes domus ſuæ marmore incruſtavit, nullamque in ædibus columnam habuit, niſi e marmore, omneſque ſolidas e Caryſtio, aut Lunenſi. Hic eſt ille Mamurra, *Catulli* carminibus proſciſſus, qui domum ejus dixit habere, quidquid habuiſſet Comata Gallia. *Plin. l.* 36. *c.* 6.

Mana, & Manuina, æ, f. nomina ſunt Deorum præſtitum, apud *Martian. Capel. l.* 2. *pag.* 40. V. Præſtes.

Manabilis, le, adject. facile manans, ut manabile frigus, apud *Lucret. l.* 1. *v.* 333. h. e. penetrans.

Manacus, *l'Eclittica*, Lingua Tarentina ſignificat lineam Eclipticam, in qua ſunt duodecim ſigna, per quæ duodecim menſibus Sol excurrit, videturque eſſe a μὴν, μηνὸς, menſis, quia ea menſtruales Solis umbræ deprehenduntur. *Vitruv. l.* 9. *c.* 8. Circinatio circuli menſtrui agitur, qui manacus dicitur.

Manalis, & le, o. 3. ex quo aliquid manat. Manalis fons, ex quo perpetuo aqua fluit. Ab Auguribus fons manalis puteus perennis vocabatur. *Feſt.* & *Paul. ad Feſt.* ¶ Manalis lapis, oſtium Orci, per quod Manes, ideſt animæ inferorum, ad ſuperos manarent. *Paullus ex Feſto*, qui deducere videtur a manando. Sed ſi manalis lapis erat Orci oſtium, quis dubitet, quin id nomen ſit a Diis Manibus? ¶ Manalem lapidem etiam vocabant petram quandam, quæ erat extra portam Capenam juxta ædem Martis, quam cum propter nimiam ſiccitatem loco moverent, & in Urbem protraherent, inde pluviæ ſtatim ſequebantur, a *mano*, quod aquis manaret. *Paullus ex Feſto*. Meminit & ejus lapidis *Varro de vita P. R. l.* 2. & *Fulgentius Planciades de priſco ſermone*, ubi ex *Labeone* idem confirmat.

Manatio, onis, f. actus manandi. *Frontin. de aquæduct. l.* 2. *ſub init.* Ductus depreſſior non facile manationes oſtendit.

Manceps, ipis, m. *ſignore*, qui proprio jure aliquid poſſidet, quaſi manuceps, a manus, & capio, quod aliquid initio ab alio derelictum manu ceperit. *Tert. Apolog. cap.* 11. In primis quidem neceſſe eſt, concedatis, aliquem ſublimiorem Deum, & mancipem quendam divinitatis, qui ex hominibus Deos fecerit. ¶ Speciatim ſumitur pro eo, qui aliquid a populo emit, conducitve, ἐργολάβος, quia & hic manu capit. Nam manu ſublata ſignificabat, ſe pluris eſſe licitatum. Iis quippe publica locabantur, qui in licitatione majorem pecuniæ ſummam, ſublato digito, datis prædibus ſpopondiſſent. *Feſt. Aſcon. in* 1. *Ver. Paul. l. qui fidejuſſor*, ff. *locati*. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 19. Sunt ergo inſtruendi complures frugi mancipes. *Cic.* 3. *Ver.* Si res abiret ab eo mancipe, quem ipſe appoſuiſſet, ſibi nullam prædam eſſe. Quo in loco *manceps* accipitur pro redemptore ſartorum tectorum. *Suet. in Veſp. c.* 1. Non negarim, jactatum a quibuſdam, Petronii patrem a regione tranſpadana fuiſſe mancipem operarum, ideſt conductorem mercenariorum, & operariorum ſervorum, ut opera eorum ad quæſtum uteretur. ¶ Ponitur interdum pro emptore, & ſectore. *Cic. pro Roſc. Am.* Hominis ſtudioſiſſimi nobilitatis manceps fit Chryſogonus. ¶ Item pro eo, qui mercis emit, ut carius vendat, quem Græci *propolam* vocant, *pareirante*, *incettatore*. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Aut aliquis prævelox manceps annonam flagellet. ¶ Item pro magiſtro officinæ, qui operis opificum redemptus utitur ad quæſtum. *Plin. l.* 10. *c.* 43. Hunc ſive æmulatione incitatus mancepe proximæ ſutrinæ, ſive iracundia ſubita exanimavit. ¶ Item pro fidejuſſore. *Plaut. Curc.* 4. 2. 29. Ego mancipem te nihil moror. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Plin. epiſt.* 14. *l.* 2. Sequuntur auditores actoribus ſimiles, conducti, & redempti mancipes. *Mancipes*, inquit, ideſt ii, qui cauſidicos in cauſis agendis, conducta ad hoc corona vulgi plaudentis, laudandos redemerunt.

Mancinianus, a, um, ad Mancinum pertinens, ut Manciniana deditio, apud *Flor. l.* 3. *c.* 14. quo C. Hoſtilius Mancinus Numantinis hoſtibus deditus eſt. V. *eund. l. c. c.* 18. & *Cic.* 1. *de Or. c.* 40.

Mancinus, a, um, adject. a *mancus*, affertur a *Priſciano l.* 2. ſed ſine exemplis.

Mancipiola, æ, f. 1. χειρίδιον, parva manus, dim. a manus, *Lævius* apud *Gel. l.* 19. *c.* 7. Al. leg. *manucula*.

Mancipatio, onis, f. χείρωσις, ἀπαλλοτρίωσις, actus abalienandi, & veluti ſimulacrum venditionis in iis rebus, quæ mancipii dicebantur, a mancipio. A *Cajo in Inſtit.* mancipatio ſic deſcribitur: Mancipatio eſt imaginaria quædam venditio, quod ipſum jus Romanorum eſt Civium, eaque res ita agitur. Adhibitis non minus quinque teſtibus Civibus Romanis puberibus, & præterea alio ejuſdem conditionis, qui libram æneam teneat, qui appellatur libripens, is, qui mancipium accipit, æs tenens ita dicit. *Hunc ego hominem ex jure Quiritium meum eſſe ajo, iſque mihi emptus eſt hoc ære, æneaque libra*: deinde ære percutit libram, idque æs dat ei, a quo mancipium accipit quaſi pretii loco. ¶ Sumitur & pro vera venditione. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Lolliam Paulinam vidi ſmaragdis, margaritiſque opertam toto capite, manibus, digitiſque, quæ ſumma quadringenties H. S. colligebat, ipſam confeſtim paratam mancipationem tabulis probare, h. e. oſtendere tabulas, in quibus earum gemmarum venditio, & pretium deſcriptum erat. Alii leg. *nuncupationem*, quos reprehendit *Harduin. in hunc loc.*

Mancipatus, us, m. idem ac mancipatio. *Plin. l.* 9. *c.* 32. In mancipatum venit, ut prædium aliquod, id eſt ſolemnitates eæ adhibentur, quæ ſolent in iis rebus quæ ſunt mancipi.

Mancipatus, a, um, alienatus, venditus, partic. a mancipo. *Cicer.* 3. *Philipp.* Tum iſte venditum, atque mancipatum Tribunatum conſiliis noſtris oppoſuit. ¶ Tranſlate ſumitur pro devincto, ſeu aſtricto. *Cic. de Sen.* Ita enim ſenectus honeſta eſt, ſi ſe ipſa defendit, ſi jus ſuum retinet, ſi nemini mancipata eſt.

Mancipi. V. Mancipium.

Mancipium, ii, n. *dominio*, κυριότης, cujuſvis rei dominium, ſeu jus proprietatis. Antiqui enim res, quarum dominium comparare volebant, manu capiebant, ſeu prehendebant. *Feſt. Lucr. l.* 3. *v.* 985. Vitaque mancipio nulli datur, omnibus uſu. Ideſt, nulli ita datur, ut propriam, ac perpetuam habeat. *Sen. ep.* 73. Fortuna nihil dat mancipio. ¶ Hinc *res mancipi*, vel (ut antiqui loquebantur) *res mancupi* dicuntur, quæ in noſtro ſunt mancipio, hoc eſt quæ noſtro dominio, juri, aut poteſtati ſunt ſubjectæ, quæque, quoties lubet, poſſumus alienare, quæ autem in nullius ſunt poteſtate, quæque alienari non poſſunt, *res nec mancipi* dicuntur, quæ ſcil. in nullius ſunt mancipio. Eſt autem *mancupi*, ſeu *mancipi* genitivus per Apocopen pro *mancupii*, ſeu *mancipii*. *Cic. pro Mur.* Quod ſi in iis rebus repetendis, quæ mancipi ſunt, is periculum judicii præſtare debet, qui ſe nexu obligavit. ¶ *Emptio mancipi*, dicebatur ſolemne quoddam genus imaginariæ emptionis, quod fiebat præſentibus non minus quinque teſtibus puberibus Civibus Romanis, & eo, qui libram tenebat, qui *libripens* vocabatur, quibus præſentibus is, qui mancipium accipiebat, æs tenens ita dicebat: *Hunc ego hominem ex jure Quiritium meum eſſe ajo, iſque mihi emptus eſt hoc ære, æneaque libra*: deinde ære percutiebat libram, idque æs dabat ei, a quo mancipium accipiebat, quaſi pretii loco. Et hoc erat *per æs, & libram emere*. Sunt itaque *emptio mancipi*, & *mancipatio* quaſi correlativa. Nam reſpectu venditoris contractus hic dicitur *mancipatio*, contra reſpectu emptoris dicitur *emptio mancipi*. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Qua conſuetudine in iis emptionibus, quæ mancipi ſunt, etiam nunc libra interponitur. ¶ *Sui mancipii eſſe*, eſt ſui juris eſſe, nullius dominio ſubjectum eſſe. *Brut. ad Cicer.* An ut eſſet ſui juris, & mancipii Reſpublica. ¶ *Mancipio dare*, fere eſt rem ita dare, ut evictionem nos præſtituros ſpondeamus, *vendere*, *mantenere*. Et *mancipio accipere*, eſt ea lege emere, ut venditor præſtet evictionem. *Plaut. Curc.* 4. 2. 9. Mancipio, & mancipio tibi dabo. C. Ego ne a lenone quidquam mancipio accipiam, quibus ſui nihil eſt, niſi una lingua? Adde *Cic. in Top.* & *Att. l.* 13. ¶ Speciatim mancipium ſumitur pro ſervo, ſeu homine, qui in bello captus, & ſervituti ſubjectus fuit, *il prigione*, ἀνδράποδον. *Cic.* 6. vel potius 5. *Parad.* Non enim ita dicunt, eos eſſe ſervos, ut mancipia, quæ ſunt dominorum facta nexu, aut aliquo jure civili. ¶ Uſurpatur etiam pro mancipatione, ſeu venditione, vel certe pro contractu venditionis, & emptionis. *Cic.* 3. *Off. c.* 16. Ea Sergio ſerviebant, ſed hoc in mancipio Marius non dixerat.

Mancipo, as, avi, atum, 2. *emancipare*, *alienare*, [illegible], Ger. [illegible], Gall. *ſe deſſaiſier*, & *ſaiſir un autre*, *emanciper*, Hiſp. *agenar vender*, [illegible], in mancipium, hoc eſt in dominium alterius trado, vendo, obligo, vel quovis modo alieno, a *manceps*. *Plaut. Curc.* 4. *c.* 10. Alienos mancipatis, alienos manumittitis. *Apul.* 10. *Met.* Mancipabatur poteſtas capitis in manum carnificis. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 159. Quædam mancipat uſus. V. *Emancipo*. ¶ Significat etiam capere, prehendere, *pigliare*, *prendere*. *Solin. c.* 29. (*al.* 33.) *de alce fera*. Ita capitur: alioqui difficile eſt eam mancipari.

Mancus, a, um, *che ha una mano ſola*, *debole*, *infermo*, Ger. *gelaͤhmt*, Gall. *manchot*, Hiſp. *manco de manos*, [illegible], κυλλός, proprie ita dicitur, qui manu debilis eſt. *Ovid.* 3. *Faſt.* Et licet antiquo manibus collatus Epeo ſit prior, irata Pallade mancus erit. *Cic. pro Rab. perduel. c.* 7. Scævola mancus, ac membris omnibus captus, & debilis. ¶ Tranſlate accipitur pro infirmo, & debili. *Id.* 1. *Offic. c.* 43. Cognitio naturæ manca, atque imperfecta. *Id. pro Mil. c.* 9. Occurrebat mancam, ac debilem præturam ſuam futuram, conſule Milone.

Mandalla, orum, n. fruſta minutatim conciſa, a mandendo. Vox eſt *Plinii*, *Valer. l.* 1. *c.* 6. & alibi.

Mandatio, onis, f. actus mandandi, mandatum. *Julian. Digeſt. lib.* 41. *tit.* 1. *leg.* 37. Quia nec ſtipulatione, nec mandatione, nec ullo alio modo per ſervum quidquam ei acquiritur. Ita Torrentii alii traditione habent.

Mandator, oris, m. qui alteri mandatum aliquod injungit. *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marcion. cap.* 2. Nec miſſus credetur, quem nunquam mandator deſignavit. ¶ Mandatores etiam dicuntur impulſores, & ſpeciatim ii, qui delatores inſtruunt, & ſubornant ad accuſandum. *Calliſtrat. JCtus*, *l.* 2. *de jure fiſci*. *Sueton. in Tito*, *c.* 9. Et delatores, mandatoreſque erant ex licentia veteri, hos flagellis cæſos venire imperavit.

Mandatrix, icis, f. quæ aliquid mandat. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v.* 135. ſinceram mentem mandatricem operum.

Mandatum, i, n. *commiſſione*, *comandamento*, מצוה, Ger. *ein befehlig*, Gal. *commandement*, *charge*, Hiſp. *mandado*, ἐπίταγμα, ἐντολή, commiſſio, juſſio. *Cic. l.* 2. *Fam.* De pantheris per eos, qui venari ſolent, agitur mandato meo diligenter. *Id. Phil.* 8. *c.* 7. Dare mandata alicui de magnis rebus. *Id. ibi.* 4. *c.* 64. Venire cum mandatis. ¶ Apud JC. *mandatum* dicitur contractus bonæ fidei, quo quis ex officio, aut amicitia rem alterius ſibi demandatam ſine ulla mercede, & cum fide procurandam ſuſcipit, non ſecus ac ſi de ſua re ageretur; quod ſi fallat, datur in eum actio, quæ *Dig. l.* 17. *tit.* 1. *leg.* 1. *actio mandati* appellatur. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 38. Itaque mandati conſtitutum eſt judicium, non minus turpe, quam furti.

Mandatus, us, m. idem ac mandatum. *leg.* 33. *Dig. Mandati*. Mandatu creditorum. *Ibid. l.* 45. Mandatu meo. ¶ Extra caſum ſextum, niſi exempla ſuppetant, cave uſurpes.

Mandatus, a, um, nom. ex partic. *commeſſo*, *ingiunto*, commiſſus, juſſus. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 38. Si quis rem mandatam malitioſius geſſiſſet. *Id. pro Leg. Manil. c.* 16. Imperia mandata, exercitus commiſſi.

Mandela, f. 1. *Poggio Mirtero*, pag. Sabinorum, apud Digentiam fl. *Horat. l.* 1. *ep.* 18.

Mandibula, æ, f. vel mandibulum, i, n. *maſcella*, לחי, Germ. *kinbacken*, Gall. *mandibule*, Hiſp. *quixada*, γνάθος, pars illa capitis, in qua dentes ſunt fixi, quæ & maxilla dicitur, a *mando*. *Macrob. l.* 7. *Saturn. cap.* 4. Cibatio confecta mandibulis. *Id. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 6. Poſt ſeptem menſes dentes incipiunt mandibulis emergere.

Mando, as, avi, atum, a. 1. *commettere*, *imporre*, צוה, Germ. *befehlen*, Gall. *mander*, *charger*, Hiſp. *mandar*, [illegible], ἐπιτρέπω, ἐγχειρίζω, committo, mandatum do, negotium impono, a *manus*, & *do*, quaſi manu do. *Cic.* 2. *Fam.* Te Clodio mandaſſe, quid illum mecum loqui velles. *Adde lib.* 3. *ad Att. ep.* 20. & *l.* 1. *ep.* 12. ¶ Sumitur etiam pro mittere, *mandare*. *Tac.* 2. *Ann.* Extremas preces P. Quirino propinquo ſuo ad Principem mandat. *Cic. pro Syl.* Eum dimittere ab ſe, & mandare in ultimas terras. *Id. Attic. l.* 1. Typos tibi mando, quos in tectorio atrioli poſſim includere. ¶ Sæpe univerſim accipitur pro tradere, *dare*, ut, mandare honores alicui. *Cic.* 7. *Ver. c.* 14. ¶ Mandare animo, mandare memoriæ. *metterſi a memoria*. *Id. Catil.* 1. *cap.* 11. Percipite, quæſo, quæ dicam, & penitus animis veſtris, mentibuſque mandate. *Id. de Amic. c.* 1. Ejus diſputationis ſententias memoriæ mandavi. ¶ Mandare aliquid fidei alicujus, *conſegnare*. *Plaut. Ciſt.* 4. *c.* 53. ¶ Mandare filiam viro, *ſpoſare*. *Id. Mil.* 5. 2. 33. ¶ Mandare literis, *ſcrivere*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Mandare quemquam literis cogitationes ſuas. Sic, mandare monumentis, immortalitati, poſteritati, &c. *Id.* ſæpiſſime, & *Plin. Jun.* ¶ Mandare ſemina terræ, *ſeminare*. *Col. l.* 1. *c.* 7. ¶ Mandare terræ corpus, *ſeppellire*. *Virg.* 9. *Æn. v.* 215. ¶ Mandare ſe fugæ, *darſi alla fuga*. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 18. ¶ Mandare aliquem æternis tenebris, & vinclis. h. e. in vincula, & carceres conjicere. *Cic. in Catil.* ¶ *Florus l.* 3. *c.* 8. Primum ſcelus mandat inſidiis. h. e. per inſidias peragit.

Mando, dis, di, ſum, 2. 3. *maſticare*, אכל, Germ. *kewen*, Gal. *macher*, Hiſp. *maſcar*, Μασάομαι, cibum dentibus conficio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Alia vorant, alia mandunt. *Virg.* 4. *Æn.* Ac fræna feroci ſpumantia mandit.

Mando, onis, m. *mangione*, *mangiatore*, זולל, Ger. *ein freſſer*, Gal. *grand mangeur*, Hiſp. *gran comedor*, φάγος, edax, qui multum, & aſſidue mandit. *Lucil. apud Non. c.* 1. *n.* 58. Atque omnes mandonum gulæ.

Mandra, æ, f. *mandra*, דיר, Ger. *viehſtallë*, Gal. *etable*, Hiſp. *rebano*, Μάνδρα, ſpelunca, cabile, & receptaculum ovium, boum, & hujuſmodi. *Mart. l.* 5. *epigr.* 22. Vixque datur longas mulorum vincere mandras. ¶ Tranſlate *Juv. ſat.* 3. *v.* 236. Rhedarum tranſitus arcto Vicorum in flexu, & ſtantis convicia mandræ Eripient ſomnum Druſo &c. h. e. convicia mulionum, aut bajulorum. ¶ Accipitur etiam mandra pro ſepto tabulæ luſoriæ, ſeu pro diſtinctis ejuſdem cellulis, in quibus calculi collocantur. *Martial l.* 7. *epigr.* 71. Sic vincas Noviumque Publiumque Mandris, & vitreo latrone clauſus. Adde auctorem panegyrici ad Piſon. qui vulgo Ovidio tribuitur *v.* 191.

Digitized by Google

Mandragŏra, æ, *mandragora*, מדודים, Germ. *alraun*, Gall. *mandragore*, Hiſp. *mandragora*, Μανδραγόρας, herbæ ſoporiferæ genus, al. Circeium. Fert mala avellanarum nucum magnitudine. Ejus duæ ſunt ſpecies, quas & ſexu diſtinguunt. Nam candidam marem putant, nigram cenſent fœminam. *Plin. lib.* 25. *cap.* 13. *Colum. l.* 10. *v.* 20. Mandragoræ pariat flores. ¶ Mandragoram bibiſſe, Græco proverbio ii dicuntur, qui in proprio negotio pigri, & deſides ſunt. *Eraſm. in Adag.*

Manducātus, a, um, *maſticato*, manſus. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 7. Pane manducato farcire pullos columbinos.

Mandĭco, as, avi, atum, a. 1. *maſticare*, *mangiare*, Μασάομαι, idem quod mando, vel edo. *Suet. in Aug. c.* 76. In balneo duas bucceas manducavi.

Mandūco, onis, m. *mangione*, *mangiatore*, ὀψοφάγος, edax, comedo, a *manducando*. *Apul. l.* 6. *Metaſ.* De iſto aſino ſemper pigro quidem, ſed manducone ſummo.

Mandūcor, aris, d. 1. apud vet. *Lucret. l.* 14. *apud Non. c.* 17. *n.* 79. Cum illud quid ſeniat, quod manducamur in ore.

Mandūcus, ci, m. idem quod manduco, onis, a *manducando*. *Pompon. apud Non. c.* 1. *n.* 58. Magnus camelus, manducus, cantherius. ¶ Larva quoque, ſeu Græce mormolychion, quod in ludis, ut profeſtim Atellanis, circumferebatur, a *mandendo* manducus dicebatur, propterea quod terriculamentis hujuſmodi magnos dentes, ac voracitatem tribuerent. Erat enim manducus larvato capite humano, maxillas vaſtæ magnitudine, vaſtiſque armatas dentibus habens, qui oris hiatu, dentiumque crepitu ſe ſe in utramque partem viæ dum flecteret, ridentem turbam vertebat in fugam. *Plaut. Rud.* 2. 2. *ſc.* 6. Quid, ſi aliquo ad ludos me pro manduco locem? ¶ *Var. l.* 6. *de L. L.* Manducum ait eſſe obſonii genus. V. ibi *Scalig.*

Mane, adv. *la mattina*, בבקר, Germ. *morgens frueh*, Gall. *au matin*, Hiſp. *la manana*, *por la manana*, πρωΐ, ἐν τῷ ὄρθρῳ, diei principium, cum dies elatus eſt, ab antiquo *manus*, ſeu *manis*, id eſt bonus, vel clarus, ab omine boni nominis. *Var. l.* 5. *de L. L. Sen. ep.* 109. & *de brevit. vitæ. Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 3. *Serv. in* 1. 2. & 3. *Æn. Cic. l.* 9. *Fam.* Venit ad me Caninius mane. ¶ Junctum invenitur ſæpe adjectivis, migratque in nomen ſubſtantivum. *Mart. l.* 1. *epigr.* 30. Sed mane totum dormias. *Perſ. ſat.* 3. Jam clarum mane feneſtras intrat. ¶ Junguntur ei adverbia quoque. *Cic. Att. lib.* 4. *ep.* 9. Bene mane hæc ſcripſi. ¶ Invenitur etiam cum genit. *Hirt. de Bel. Afr. c.* 42. Præſertim cum milites a mane diei jejuni ſtetiſſent defatigati. ¶ Veteres dicebant etiam *mani* pro mane, ut luci, pro luce, veſperi, pro veſpere, teſte *Donat. ad Ter. Poen.* 1. 1. *Virg. in Cyri*, *v.* 350.

Manĕo, es, ſi, ſum, n. 2. *reſtare*, *rimanere*, שאר נשאר, Ger. *bleiden*, Gal. *demeurer*, Hiſ. *morar*, *quedar*, Μένω, me contineo aliquo in loco, moror, loco inſiſto, a verbo græco eliaca. *Cic. l.* 3. *Off.* Ut in urbe maneres. *Virg.* 10. *Æn.* Manet imperterritus ille. ¶ Quandoque eſt inhærere, fixum eſſe. *Virg.* 1. *Æn.* Manet alta mente repoſtum judicium Paridis. ¶ Quandoque durare, perſiſtere, perſtare. *Terent. Hec.* Manere affinitatem hanc inter nos volo. *Liv. l.* 28. *c.* 24. Manere in officio, & in fide. *Vellej. l.* 1. *c.* 4. Aliis nunc petris manſit cuſtodia. *Cic. ad Att. lib.* 8. Elicere cupio ſententiam tuam, ſi manet, ut firmior ſim, ſi mutata eſt, ut tibi aſſentiar. Sic Lex manet. h. e. vim ſuam habet, *Id. de prov. Conſul.* Dum memoria rerum Rom. manebit, *Id.* 1. *Off.* Hodie quoque in Græcia manet, *Liv. l.* 5. *c.* 27. h. e. in uſu. ¶ Manere promiſſis, eſt promiſſa ſervare. *Virg.* 2. *Æn. v.* 160. Tu modo promiſſis maneas, ſervataque ſerves Troja fidem. *Id.* 8. *Æn. v.* 643. At tu dictis, Albane, maneres. ¶ His adde, manere in propoſito, in ſententia, in vita, in conditione, &c. *Cic. Virg. Liv.* ¶ Abſolute etiam ſignificat verum, aut certum eſſe. *Cic.* 3. *Off.* Maneat ergo, quod turpe ſit, id nunquam eſſe utile. ¶ Sæpe ponitur pro cubare, pernoctare. *Sueton. in Cæſ. c.* 39. Plerique advenæ inter vicos tabernaculis poſitis manerent. *Hor. l.* 1. *ode* 1. Manet ſub Jove frigido Venator, *Cic. Att. l.* 4. *ep. ult.* Maneas apud me cum Jois. Hinc *manſiones* V. ¶ Sæpe etiam tranſitivum eſt, & cum accuſativo conſtruitur, & ſignificat exſpectare, *aſpettare*. *Ter. Phorm.* 3. 1. 16. Manſurus patruum pater eſt, dum huc adveniat. *Plaut. Stich.* 3. 1. Qui manet, ut moneatur ſemper ſervos homo, ſervus is habitu haud probus eſt. ¶ Mane, imperativum, interdum non ſolum ſignificat, exſpecta, ſed etiam ceſſa, aut quid ſimile. *Plaut. Mil.* 4. 5. *v.* 10. Mentior, feri. P. Mane, dum narro. *Id. Men.* 5. 5. 23. Quid ceſſas dare potionis aliquid, priuſquam percipit inſania? Med. Mane, etiam percontabor. ¶ Eleganter uſurpatur pro imminere, futurum eſſe. *Virg. Æn.* 7. *v.* 596. Te, Turne, nefas, te triſte manebit ſupplicium. *Cic. Phil.* 2. Cujus te fatum, ſicut Curionem, manet. *Liv. lib.* 26. Acerba, indignaque maneant victis. ¶ Uſurpatur interdum impersonalium more. *Cic. lib.* 10. *Att.* Si hic maneri diutius non poteſt. ¶ *Manſit* pro *manſiſti* per ſyncopem dixit *Lucil. apud Gel. lib.* 18. *cap.* 8.

Manes, ium, m. 3. *anime de' morti*, ברוחים, Germ. *geiſter*, Gall. *les eſprits*, & *les ames de trepaſſez*, Hiſp. *animas de muertos*, οἱ νέρτεροι, αἱ ψυχαὶ τῶν νεκρῶν, animæ defunctorum. *Apul. l. de Deo Socr.* ſcribit, fuiſſe ſpecies Dæmonum; additque, animum humanum exutum corpore veteri Latina lingua Lemurem dictitatum eſſe; ex Lemuribus, qui poſterorum ſuorum curam ſortitus pacato & quieto numine domum poſſideret, Larem dictum eſſe familiarem, qui propter adverſa vitæ merita, nullis bonis ſedibus, in certa vagatione, ſeu quodam exilio puniretur, inane terriculamentum bonis hominibus, noxium malis, Larvam vocatum, cum incertum eſſet, quæ cuique eorum ſortitio eveniſſet, utrum Lar eſſet, an Larva, nomine Manem Deum nuncupatum, & honoris gratia Dei vocabulum additum fuiſſe. *Serv. in* 3. *Æn.* ait, Manes eſſe animas hominum illo tempore, quo de ſuis recedentes corporibus necdum in alia ſecundum fabulam Pythagoricam tranſierunt. Alii putant, Manes eoſdem, ac Genios eſſe, duoſque Manes corporibus ab ipſa illorum conceptione aſſignatos fuiſſe; qui ut mortuos quidem corpora deſerant, conſumptiſque etiam corporibus ſepulchra inhabitent. Quare qui ſepulchra demoliebantur, Deos Manes violare putabantur. Plurimi, in quibus *Iſid. l.* 8. *c. ult.* tradiderunt, Deos cœleſtes vivorum eſſe, Manes eſſe Deos mortuorum. Alii alios Manes, alios Deos inferos dicunt. Alii, in quibus *Feſtus*, cenſent, Deos eſſe (id eſt Angelos, ſive Dæmones) qui inter cœlum, & terram degunt, quibus plena ſunt omnia, inter Lunarem, & terrenum circulum. ¶ Appellati ſunt ab antiquo *manus*, bonus. Dixere igitur Deos Manes, quaſi bonos Genios. *Virg.* 3. *Æn.* Maneſque vocabat Hectoreum ad tumulum. *Id.* 4. *Æn.* Id cinerem, aut Manes credis curare ſepultos? *Cic. l.* 3. *de Leg.* Deorum Manium jura ſancta ſunto. ¶ Metonymica hæc vox accipitur pro inferis, hoc eſt loco, quo animæ continentur. *Virg.* 1. *Georg.* Maneſque profundi. *Id.* Hæc Manes veniat mihi fama ſub imos. ¶ Item pro pœnis, ſuppliciis, furiis. *Virg.* 6. *Æn. v.* 743. Quiſque ſuos patitur Manes. Ubi *Serv.* Manes, id eſt ſupplicia, quæ ſunt apud Manes. ¶ In ſing. numero uſurpat. *Apulei. de Deo Socrat.*

Mango, onis, m. *venditore*, *e mercante d' uomini*, ἀνδραποδοκάπηλος, ἀνδραπωνοκάπηλος, venditius, ſeu qui homines vendit, a Μάγγανον, quod inter alia pharmacum, & fucum notat. Solebant enim mangones fuco colorem falſum inducere mancipiis, ut ea carius venderent. *Mart. l.* 1. *epigr.* 59. Millia pro puero centum me mango popoſcit. ¶ Dicitur etiam de eo, qui merces polit, ut pluris vendat. *Plin. l.* 37. *c.* 13. Efficaciſſimum experimento accuſant mangones gemmarum.

Mangonĭcus, a, um, *giuntatoresco*, quod ad mangonem pertinet. *Plin. l.* 21. *c.* 26. Radix hyacinthi bulbacea mangonicis venalitiis pulchre nota. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 4. Ad mangonicos quæſtus deſcendere.

Mangonium, ii, n. Μαγγανεία, artificium, quod ad res facilius vendendas adhibetur. *Plin. l.* 10. *c.* 50. Nec tamen in hoc mangonio quicquam totum placet.

Mangonizātus, a, um, *abbellita*, artificio politus, ornatus. *Plin. lib.* 23. *cap.* 1. Equos mangonizatus venire videmus. *Id. l.* 9. *c.* 54. Qui primus penſiles invenit balineas, ita mangonicatas villas ſubinde vendendo.

Mangonizo, as, avi, atum, a. 1. Μαγγανεύω, eſt ornare, & componere mancipia ad alliciendos emptores. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Succus radicis vitis nigræ cum ervo lætiore quodam colore, & cutis teneritate mangonizat corpora. ¶ Tranſlate uſurpatur de aliis rebus. V. Mangonizatus.

Mani, V. Mane.

Mania, æ, Mater Larium, quam capitibus allii, aut papaveris placabant, aut effigie ſuſpenſa, olim etiam pueri ſanguine. *Var. l.* 8. *L. L. Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 7. ¶ Maniæ etiam dicuntur ſimulantium terriculamenta, turpes, deformeſque perſonæ, quibus nutrices pueris parvulis minitantur, ut ait *Feſt.* ¶ Denique mania, Μανία, vox græca eſt, & furorem, ſeu inſaniam ſignificat. Græce uſurpat *Cicero*, ubi ait 3. *Tuſc. c.* 5. Græci Μανίαν unde appellent, non facile dixerim.

Manica, æ, f. *manica*, Germ. *ein ermel*, Gall. *manche*, Hiſp. *manga*, χειρὶς, pars veſtis, qua manus teguntur, a *manus*. *Virg.* 9. *Æn. v.* 66. Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ. ¶ Manicæ etiam dicuntur manuum vincula, *manette*, ut pedicæ, vel compedes, vincula, quibus pedes ligantur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 146. Manicas, atque arcta levari vincla jubet Priamus. ¶ Item thecæ ex ferro, quibus brachia, & manus contra hoſtium injurias muniuntur. *Juven. ſat.* 6. *v.* 253. Balteus, & manicæ, criſtæ, cruriſque ſiniſtri dimidium tegmen. ¶ Item vaginæ manuum, quæ Græce *chirothecæ*, Ital. *guanti* dicuntur, quibus adverſum vim frigoris manus muniuntur. *Cic. in Philip.* Soles enim cito ipſe accipere manicas. *Plin. jun. ad Macrum*, *l.* 3. *epiſt.* 5. Cujus manus hieme manicis muniebantur. ¶ Tranſlate manicæ dicuntur vincula navium. *Lucan. l.* 3. *v.* 565. Aſt alias manicæque ligant, tereteſque catenæ.

Manicātus, a, um, adject. manicas habens. *Cic. Catil.* 2. *c.* 10. Quos pexo capillo nitidos, manicatis, & talaribus tunicis videtis. V. *Chiridota*.

Manĭcula, æ, f. χειρίδιον, parva manus. *Plaut. Rud.* 4. 4. 126. *At in Pſeudolo* 5. 1. 16. *ubi habetur* manicula, *legendum* mamillula. Duæ connexæ maniculæ, & ſucula. ¶ Manicula item dicitur tranſverſa regula in ſtiva aratri, ita dicta, quod manu bubulci teneatur. *Var. l.* 4. *de L. L.*

Maniculātus. V. Manuleatus.

Manifeſtarius, a, um, idem quod manifeſtus. *Plaut. Aul.* 3. 4. 10. Obtrunco gallum, furem manifeſtarium. *Gel. l.* 1. *c.* 7. Solœciſmus manifeſtarius.

Manifeſtatio, onis, f. *manifeſtazione*, actus manifeſtandi, *Sulpic. Sever. dial.* 3. *c.* 4. Tantæ manifeſtatione virtutis.

Manifeſtātor, oris, m. *manifeſtatore*, qui manifeſtat. *Non. c.* 3. *n.* 46. Hujus rei manifeſtator eſt Lucret. libro ſexto.

Manifeſtātus, a, um, *manifeſtato*, patefactus. *Auguſtin. l.* 4. *de Doctr. Chriſt. c.* 12. *ſub fin.* Per ſe ipſa quoniam vera ſunt, manifeſtata delectant.

Manifeſte, adv. *manifeſtamente*, Ger. *offentlich*, Gal. *manifeſtement*, Hiſp. *manifeſtamente*, αὐτόπτως, aperte, clam, perſpicue, palam, non obſcure. *Cic. in Catil.* 3. *c.* 11. Ut tota res a vobis manifeſte deprehenderetur. *Virg.* 8. *Æn. v.* 16. Manifeſtius ipſi, quam Turno &c. *Apul. Apol.* Ut omnibus manifeſtiſſime patet.

Manifeſto, as, avi, atum, a. 1. *manifeſtare*, גלה, Germ. *eroefnen*, Gall. *manifeſter*, Hiſp. *manifeſtar*, φανερόω, palam facio. *Ovid. lib.* 13. *Metam. v.* 106. Inſidias prodes, manifeſtabitque latentem. *Juſtin. lib.* 41. *cap.* 1. Hoc ipſorum vocabulo manifeſtatur.

Manifeſto, adv. idem ac manifeſte. *Cic. pro Cluent. c.* 14. Oppianici facinus manifeſto compertum, ac deprehenſum.

Manifeſtus, a, um, *manifeſto*, גלוי, Ger. *offenbar*, Gal. *manifeſte*, Hiſp. *manifeſto*, φανερός, clarus, apertus. *Cic.* 4. *Ver.* Manifeſtis in rebus hominem jam teneri videbitis. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Manifeſtius eſt, quare ut, &c. *Id. Declam.* 14. Manifeſtiſſimum ſcelus. ¶ Jungitur pulchre genitivo, ut *Manifeſtus ſceleris*, aut *mendacii*, cujus ſcelus, aut mendacium omnibus palam eſt. *Salluſt. in Jug. c.* 35. Jugurtha manifeſtus tanti ſceleris.

Maniliānus, a, um, &

Manilius, a, um, adject. a Manilio nomine Romano, ut Maniliana lex. *Cic.* 2. *de Or. c.* 58. Et lex Manilia, apud *eund. in Or. c.* 29.

Manilius, ii, Tuſculanorum dux, & Tarquinii gener, a quo Manilia gens Romana fluxit. *Liv. l.* 1. ¶ M. Manilius Romanus, Poeta, & Mathematicus, Auguſti tempore vixit, ſcripſitque heroico carmine opus *Aſtronomicon*, cujus libri quinque, non tamen integri, adhuc exſtant. *Scalig. in præfat. ad Manil.* hunc poetam vocat *ingenioſiſſimum*, & *nitidiſſimum*, *qui obſcuras res tam luculento ſermone, materiam moroſiſſimam tam jucundo charactere exornare potuerit; Ovidio ſuavitate parem, majeſtate ſuperiorem*, &c.

Manĭopœos, i, Μανιοποιὸς, furioſum reddens, a Μανία, furor, & ποιέω facio. Hoc etiam nomen inter alia multa habet herba hyoſcyamus, teſte *Apulej. de herb. c.* 4.

Maniōſus, inſanus, furioſus. Quidam legunt apud *Ammian. l.* 28. *c.* 4.

Manipulāris (& per ſyncopen Maniplaris) & re, *o.* 3. quod ad manipulum pertinet; quique eſt de manipulo, ut Miles manipularis, miles gregarius, unus e manipulo, quem & manipularem dicimus abſolute. *Cic. Att. l.* 9. Quod non Pompejum tanquam unus manipularis ſecutus ſim. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 117. Pertica ſuſpenſos portabat longa maniplos, Unde maniplaris nomina miles habet. ¶ Judices manipulares dicuntur, qui ex manipulis militum eliguntur, *Cic. Phil.* 1. *c.* 8. Addo etiam judices manipulares ex legione Alaudarum.

Manipulārius, a, um, adject. idem quod manipularis. *Suet. in Calig. c.* 9. Manipulario habitu inter milites educabatur.

Manipulātim, *in faſcetti*, *in manate*, per manipulos. *Plin. l.* 12. *c.* 13. Amomi frutex capitur cum radice, manipulatim leniter componitur. ¶ In re militari *Liv. l.* 8. *cap.* 8. Manipulatim ſtructa acies. ¶ Urbane, *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 48. Manipulatim mihi munigeruli facite ante ædes hic adſint.

Manipŭlus, & per ſyncopen maniplus, li, m. *manipole*, *brancata*, קומץ, Ger. *ein handvol*, Gall. *une poignée*, Hiſp. *manojo*, δράγμα, manualis herbarum faſciculus, quem manu quis apprehendit metendo, a *manus*, quod manum impleat. *Iſid. lib.* 18. *c.* 3. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Alligarique manipulos mille ducentos. ¶ Manipulus in re militari, λόχος, σπεῖρα, erat exiguum peditum agmen, quod unum ſignum ſequebatur. Inde nomen habuit, quia Romulus, coacta paſtorum manu, eaque in centenos homines diſtributa, perticas manipulis fœni varie vinctas dedit, ut ſcribit *Aurel. Victor. de orig. pop. Rom. c.* 22. Hinc *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 117. Pertica ſuſpenſos portabat longa maniplos: Inde maniplaria nomina miles habet. ¶ Conſtabant itaque tunc primum manipuli centenis militibus, ut ex verbis *Aurelii Victoris* liquet: deinde auctus eſt hic numerus ad ducentos homines, ſeu ad duas centurias. Scribit enim *Cicerus apud Gel. l.* 16. *c.* 4. in legione fuiſſe centurias ſexaginta, manipulos autem triginta. *Terent. Eun.* 4. 7. 6. Ubi centurio eſt Sanga, & manipulus furum?

Manius, m. 2. Manio, prænomen, quo Romanorum quidam appellati ſunt, quod mane nati eſſent, ut Lucii dicebantur, qui prima luce naſcebantur. Hoc prænomine appellatus eſt Martius quidam, qui (ut ſcribit *Plin. lib.* 18. *cap.* 3.) in ſumma annonæ caritate populo ſingulos frumenti modios ſingulis aſſibus vendidit. ¶ De alio Manio hæc habet *Feſtus*: Manius agrum Nemorenſem (*prope Ariciam*) Dianæ conſecravit: a quo multi & clari viri orti ſunt, & per multos annos fuerunt. Unde proverbium: Multi Manii Ariciæ. Aſinius Capito longe aliter ſentit. Ait enim turpes & deformes ſignificari, quia maniæ dicuntur deformes perſonæ (*quibus pueri terrentur*. V. Mania) & Ariciæ genus panis fieri, qui manici panes appellantur. Hæc *Feſtus*. Huc pertinet illud *Perſii ſat.* 6. *v.* 33. accedo Bovillas, Clivumque ad Virbi: præſto eſt mihi Manius hæres. Ubi *Manius* pro Aricino homine ponitur ad contemptum.

Manliānus, a, um, quod ad Manlium ſpectat. *Manliana imperia*, dicuntur dura, ſevera, & crudelia, a T. Manlio Torquato, qui filium, quod contra edictum ſuum cum hoſte pugnaſſet, virgis cæſum ſecuri percuti juſſit, quemadmodum a Græcis tyrannis & crudelitas φαλαρισμὸς vocatur, a Phalaride. *Cic. de Fin. l.* 2. *c.* 32. Vide, ne Manliana ſint iſta veſtra. ¶ Manliana mala, genus malorum, a quodam Manlio inſitum. *Plin. l.* 14.

Manlius Capitolinus, prænomine Marcus, nobilis Romanus, qui, re male geſta a Conſulibus ad Alliam contra Gallos Senones, videns, in mœnibus Urbis parum eſſe præſidii, lecta quadam juvenum manu, arcem Capitolinam occupavit, & ſer-

Digitized by Google

& ſervavit. Sed cum poſtea in affectati Regni ſuſpicionem veniſſet, ab ea ipſa arce præcipitatus eſt: cautumque eſt S. C. ne quis in poſterum ex Manlia gente Marcus diceretur. De hujus fortitudine vide *Plin. lib. 7. cap.* 28. ¶ Fuit & T. Manlius Torquatus, cognomento *Imperioſus*, quod ſeveriſſimi exempli auctor fuerit, filio ſuo maximæ ſpei juvene, quod contra imperium ſuum in hoſtem pugnaſſet, quamvis id feliciter, virgis cæſo, & ſecuri percuſſo. *Liv. lib. 4. Gel. l. 9. cap.* 13.

Manna, æ, מן, Germ. *himmelbrot*, Gall. *manne*, Hiſp. *mana*, μάννα, ὑετὸς ἀέριος. *Plin. l. 12. c.* 14. docet, *mannam* vocari micas thuris concuſſu arboris eliſas. ¶ De manna, qua in Deſerto uſi ſunt Hebræi pro cibo, meminit *Tert. c. 6. ad fin.* ubi nomen eſt indeclinabile.

Mannulus, li, m. *polledro*, *ronzino*. ἵππος, equinus pullus, dim. a *manno*. *Mart. l. 12. epigr.* 24. Nuſquam eſt mulio, mannuli tacebunt. hoc eſt, Tuto apud quidvis garrire licet, quando mulio abeſt, & a mutis animantibus nihil periculi eſt, ne dicta noſtra propalent. *Plin. l. 4. ep.* 2. Habebat puer mannulos multos, & junctos, & ſolutos.

Mannus, i, m. equus exiguus, ſolutim veſtigia glomerans, qui & aſturco, & gradarius appellatur. *Horat. Epod.* 4. Et Appiam mannis terit. *Lucret. l. 3. v.* 1077. Currit agens mannos ad villam hic præcipitanter. *Propert. l. 4. eleg.* 8. Huc mea detonſis avecta eſt Cynthia mannis.

Mano, as, avi, atum, n. 1. *ſtillare*, זוב, Ger. *flieſſen*, Gal. *couler*, Hiſp. *manar*, ῥέω, βρύω, ἀποῤῥέω, proprie dicitur, cum humor ex integro, ſed non ſolido exit per minimas ſuas partes erumpit, a μανὸς, rarus. *Feſt.* ¶ Per Tranſlationem ponitur pro deſcendere, fluere, procedere. Et res, quæ manat, quandoque in nominativo ponitur. *Virg. 3. Æn.* Tum gelidus toto manabat corpore ſudor. *Lactant. l.* 2. Si ab hac gente univerſa flagitia manaverunt. *h. e.* proceſſerunt. ¶ Quandoque in accuſativo. *Plin. l. 14. c.* 20. ¶ Arborum ſucco manantium picem, reſinamque. *Hor. l. 1. ep. 19. v.* 43. Fidis enim manare poetica mella Te ſolum. ¶ Quandoque in ablativo. *Liv. l.* 1. Cultrum manantem cruore præ ſe tenens. ¶ Item uſurpatur pro ſpargere, percrebreſcere. *Cic. 14. Phil.* Cum hoc triduo, vel quatriduo triſtis a Mutina fama manaret. *Liv. l.* 7. Manaverantque a Capua ſonſilia in exercitum omnem.

Manon, n. 2. μανὸν, ſpongiæ genus minus ſpiſſum, & mollius, a μανότης, raritas. *Plin. l. 6. c.* 45.

Manſio, onis, f. 3. *dimora*, מעון, Ger. *bleibung*, Gall. *demeure*, Hiſp. *morada*, μονή, διαμονή, actus manendi, aut quieſcendi in aliquo loco. *Cic. l. 4. Fam. epiſt.* 4. Is mecum ſæpe de tua manſione, aut deceſſione communicat. ¶ Quia vero manere dicebant pro cubare, inde eſt, quod manſiones dixere diverſoria, ſeu loca, ubi iter facientes noctu quieſcerent, *alberghi*, *oſterie*. Unde videas, apud *Plinium*, & alios itinera manſionibus diſtingui, & manſionem poni pro itinere unius diei. Græci σταθμὸς dixere. Definiebatur autem manſio, ut plurimum, viginti millibus paſſuum. Tantum enim diurnum viatoris iter cenſebant. Variabat tamen ea res, quia viæ aliæ aliis commodiores. *Suet. in Veſp. c.* 10. Deinde ad primam ſtatim manſionem febrim nactus. *Plin. l. 12. c.* 14. Manſionibus octo diſtat regio thurifera a monte excelſo. ¶ Apud *Plinium* etiam memorantur manſiones camelorum, quæ diſtinguebantur aquationibus. Nam in aridis, atque incultis locis putei erant, ad quos eum deventum eſſet, cameli aquabantur. Atque his aquationibus itinerum intervalla in camelis diſtinguebant. ¶ Denique apud JCtos *mala manſio* erat olim genus privatæ coercitionis, quo ſervus, ſeu quiſpiam alius in tabula extendebatur, partim cuſtodiæ, partim pœnæ cauſa. *Ulp. l. 7. ff. depoſiti.* Si hominem apud ſe depoſitum, ut quæſtio de eo haberetur, ac propterea vinctum, vel ad malam manſionem extenſum ſequeſter ſolverit, &c.

Manſionarius, ii, qui manſionem præſtat. Vox barbara eſt, quaque præter *Fulgent. l. 3. Mythol.* qui adjective uſurpat, antiquiorem latinum ſcriptorem habet neminem. Qui fuerint autem Manſionarii, explicat *Voſſ. l. 3. de vit. ſerm. c.* 23.

Manſiſterna, f. 1. aquæ urna, ideſt urceus. *Plaut. Bacch.* Effer manſiſternam cum aqua ſoras. Alii aliter legunt.

Manſito, as, avi, atum, n. 1. frequentativum a *maneo*. *Tac. Ann. 14. c.* 41. Sub eodem tecto manſitaſſet. *Plaut. Amph. ſc.*, *quæ incipit*, *Dii veſtram fidem*, *v.* 4. Mutatos Atticos in Arcadia homines, & ſævas belluas manſitaſſe, nec unquam denuo parentibus cognitos.

Manſor, oris, m. hoſpes, qui recipitur. *Sedulii* eſt *l. 5. v.* 495.

Manſtutor, oris, m. qui manu tuetur, & tenet. *Plaut. Truc.* 4. 4. 6. Alii tamen aliter legunt. V. *Tanbman.*

Manſucium, edacem, a mandendo ſcilicet. *Feſtus*.

Manſuefacio, is, 2. 3. *far manſueto*, *domeſticare*, למד, Ger. *zammachen*, Gall. *apprivoiſer*, Hiſp. *amanſar*, τιθασεύω, manſuetum reddo. *Liv. l. 3. c.* 14. Paulatim permulcendo, tractandoque manſueſcerent plebem.

Manſuefactus, a, um, *manſuefatto*, partic. a manſueſio. *Cic.* 1. *Tuſc.* A quibus manſuefacti, & exculti a neceſſariis artificiis ad elegantiora defluximus.

Manſuefio, is, n. anom. paſſ. *eſſer fatto manſueto*, τιθασεύομαι, manſuetus fio, cicuror. *Caſ. l. 6. B. G. c.* 28. Sed aſſueſcere ad homines, & manſuefieri ne parvuli quidem excepti poſſunt.

Manſues, uis, manſuetus, apud vet. *Acc. apud Non. cap. 8. n.* 5. Si ma matrem manſues miſericordia capſit. *Var. ibid.* Quadrupedem adeo ferunt manſuem, ut tractarent manibus.

Manſueſco, is, evi, n. 3. *farſi domeſtico*, הלמד, Germ. *zame werden*, Gall. *s'apprivoiſer*, Hiſp. *amanſarſe*, τιθασεύομαι, manſuetus fio, miteſco. *Virg. 4. Georg.* Neſciaque humanis precibus manſueſcere corda. *Col. l. 6. c. 2. de bobus.* Per blandimenta triduo fere manſueſcunt. *Stat. 6. Teb. v.* 315. & multum medius manſueverat annis. ¶ Active pro manſuefacere, *Idem ibid. v.* 724. & extremos auro manſueverat ungues.

Manſuetarii, m. 2. *coloro*, *che domeſticano le fiere*, מלמדים, Ger. *die zam machen die wilden thiere*, Gall. *apprivoiſeurs*, Hiſp. *amanſadores*, τιθασευταί, qui feras manſuefaciunt. *Lamprid. in Heliog. c.* 21. Habuit leones, & leopardos, quos edoctos per manſuetarios ſubito ad ſecundam menſam jubebat accumbere.

Manſuete, adv. *manſuetamente*, Ger. *ſanfft*, Gall. *doucement*, Hiſp. *manſetamente*, πρᾳότως, placide. *Cic. pro Marc. c.* 3. At vero cum aliquid clementer, manſuete, juſte, moderate, ſapienter factum aut audimus, aut legimus.

Manſuetudo, inis, f. *manſuetudine*, ענוה, Germ. *ſanfftmütigkeit*, Gall. *douceur*, Hiſp. *manſedumbre*, πρᾳότης, lenitas, facilitas, &, ut ait *Speuſippus*, conſtantia animi adverſus iræ impetum immobilis, moderata temperies animæ. *Cic.* 1. *Offic.* Quid ad hanc manſuetudinem addi poteſt? *Id. Ver. 7. c.* 2. Clementia, manſuetudoque imperii in crudelitatem, inhumanitatemque converſa.

Manſuetus, a, um, *manſueto*, ענו, Germ. *zam*, Gall. *apprivoiſé*, *doux*, Hiſp. *manſo*, χειροήθης, πρᾷος, ἥμερος, lenis, mitis, quaſi manu ſuetus. Proprie dicitur de beſtiis, quæ cicures, & placidæ ſunt, quippe quæ adſuetæ ad manum accedunt. Tranſlate dicitur de hominibus. *Cic. 3. Phil.* Cur tam ſubito manſuetus in ſenatu fuerit. *Ovid. l. 3. Triſt. eleg.* 6. Numinis ut læſi fiat manſuetior ira. *Cic. 2. de Orat. cap.* 49. Et in meis moribus erga meos neceſſarios declarandis manſuetiſſimus viderer.

Manſum, ſi, n. ſubſt. ἔνθεμα, quod a nutricibus dari ſolet infantibus illarum primum dentibus comminutum. *Cic. l. 2. de Orat.* Atque omnia minima manſa, ut nutrices infantibus pueris in os inſerant.

Manſus, a, um, *maſticato*, μασηθείς, quod eſt dentibus contuſum, comminutumque, & proprie de cibo manducato dicitur. *Plin. l. 26. c.* 12. Si confeſtim imponatur trita, vel manſa. *Quint. l. 10. c.* 1. Cibos manſos, ac prope liquefactos demittimus. ¶ Eſt etiam *manſus* partic. a maneo. *Terent. Heaut. 2. 2.* 26. Ut ut erat, manſum tamen oportuit. h. e. manendum fuit, manere oportuit.

Manſucus, a, um, πολυφάγος, edax, a mandendo. *Feſt.*

Mantele, n. 3. *mantile*, *tovaglia*, Ger. *handtuch*, Gall. *ſerviette*, Hiſp. *paniçuelo*, *ſervilla*, χειρόμακτρον, linteolum, quo ſolemus menſas tegere. Vulgo mantile per *i* profertur. *Voſſ.* tamen mavult mantele per *e*, quomodo hanc vocem in antiquis codicibus fere ſcribi, auctor eſt *Pierius* 1. *Æn.* Pro eodem *mantelium*, ſive *mantellum* dicitur. (V. dictionem ſequentem) & *mantelium*. *Var. l. 5. de L. L.* Mantelium, quaſi manuterium, ubi manus terguntur. ¶ Differt a *mappa*, quia *mantelium* allatum erat, *mappa* non item, deinde *mantelum* tegendæ menſæ ſerviebat, *mappa* manibus tergendis parabatur. Itemque convivator quidem mantelia menſam ſternebat, at ſinguli convivæ ad convivia ſeu publica, ſeu privata, ſuas mappas ferebant. *Ovid. l. 4. Faſt. v.* 933. villis mantele ſolutis. *Martial. l. 12. epigr.* 29. Attulerat mappam nemo, dum furta timentur, Mantele e menſa ſurripit Hermogenes. ¶ Videtur etiam eſſe idem quod mappa. *Plin. lib. 7. c.* 2. Antropophagos oſſibus humanorum capitum bibere, cutibuſque cum capillo pro mantilibus ante pectora uti.

Mantelum, i, n. ſeu mantellum, idem ac mantele. *Lucil. apud Serv. ad 1. Æn.* Mappas, mantella (al. *mantelia*) meriumque. ¶ Ponitur etiam pro velamenti genere, & metaphorice pro tegmine quolibet ad occultandum dolum, *coperta*, *ſcuſa*. *Plaut. Capt.* 3. 3. 6. Nec meadarius ſubdolis mihi uſquam eſt mantellum meis: nec ſycophantiis, nec fucis ullum mantelum obviam eſt.

Mantes. V. Mantis.

Manteum, tei, n. 2. μαντεῖον, locus oraculis dicatus. *Plin. l. 5. c.* 29. Ab Epheſo manteum aliud Colophoniorum.

Mantica, æ, f. *biſaccia*, *portamantello*, כיס, Ger. *watſack*, Gall. *beſace*, Hiſp. *alforia*, πήρα, baltheus, aut tanc, quæ veteribus peræ inſtar fuit, in qua in itinere nummos recondebant, & alia neceſſaria circumferebant. Eſt vox peregrina. Nam & in Arabum libris invenitur. *Caſaub. ad ſat. 4. Perſii.* Finxit Æſopus, mortales ſingulos binas habere manticas, quarum altera ante pectus, altera a tergo propenderet, in priorem aliena vitia conjicere, in poſteriorem ſua. Hinc ortum proverb. homines non videre, quod in ſui tergi mantica eſt: ideſt, cum aliena vitia acutiſſime videant, in ſuis prorſus cæcutire. *Perſ. ſat. 4. v.* 24. Ut nemo in ſeſe tentat deſcendere, nemo! Sed præcedenti ſpectatur mantica tergo. *Horat. l. 1. ſat. 6. v.* 106. nunc mihi curto Ire licet mulo, mantica cui lumbos onere ulceret.

Mantichore, f. 1. μαντιχώρας, beſtia in India, quæ triplicem dentium ordinem, & hominis faciem una cum corpore leonino habet, humanas carnes maxime affectans. *Plin. l. 8. c.* 21. *Ælian. l. 4. c.* 2.

Manticula, f. 1. *taſchetta*, parva mantica. *Feſtus*: Manticularum uſus pauperibus in nummis recondendis etiam noſtro ſæculo fuit.

Manticularia, n. 2. *coſe*, *che ogni giorno ſi anno per le mani*, quæcunque ad manum ſunt, ſeu quæ frequenter in uſu habentur, & quaſi manu tractantur. *Feſt. & Scalig. ad Feſt.*

Manticularius, rii, m. *tagliaborſe*, Ger. *ein ſeckelſchneider*, Gall. *coupebourſe*, Hiſp. *cortabolſas*, βαλαντιοτόμος, κλέπτης, fur, qui interens ſe confertæ multitudini marſupia ſecat, aut artificioſo dolo aperit, & evacuat, ablata pecunia, a manticulis, in quibus tenuiores pecuniam recondebant. *Tertul. in Apol. c.* 44.

Manticulor, aris, d. 1. *marіolare*, Germ. *ſtelen*, Gall. *derober*, Hiſp. *robar*, τεχνάζομαι eſt furandi gratia manticulas attrectare. *Feſt.* ¶ Tranſlate poſitus pro aliquid doloſe agere. *Plaut. Cap.* 4. 2. 116. Niſi manticulatus præbe bere ſuiſti. Al. leg. *mantiſcinatus*, a *mantiſcinor*, quod *divinare* ſignificat, a μάντις. *Pacuvius*. Ad manticulandum aſtu aggreditur.

Mantiliarius. V. Manulearius.

Mantinea, f. 1. *Mandi*, *Mondi*, Μαντίνεια, urbs Peloponneſi in Arcadia, Megalopoli proxima. Apud hanc urbem inter Lacedæmonios, & Thebanos pugnatum acerrime fuit, in quo prælio Epaminondas Thebanorum dux victoria jam propemodum potitus occidit. Gent. *Mantineus*, a, um. ¶ Mantinea altera a *Mandigna*, *Mantegna*, urbs Peloponneſi, in Argia, ad ſin. Argolicum.

Mantis, is, m. 3. *indovino*, μάντις, vates, divinus. *Cic. 1. Div. c.* 43. Divinos quoſdam Sacerdotes, quos mantes vocant.

Mantiſcinor, aris, atus ſum, *indovinare*, vaticinor, divino: a μάντις, vates. *Plaut. Cap.* 4. 2. 115. Niſi mantiſcinatus probe ero, fuſti pectito.

Mantiſſa, æ, f. *giunta*, Ger. *ein zugabe*, Gall. *le pardeſſus*, Hiſp. *anadidura*, ἐπίδοσις, dicitur additamentum rei, quæ venditur, quaſi *manu tenſa*, eo quod manu porrigitur, præter id, ad quod pondus exigitur. *Feſtus* dicit, Thuſcam vocem eſſe. *Lucil.* apud *eund.* Mantiſſa obſonium vincit. ¶ Legitur & *Mantiſa*.

Manto, as, n. 1. maneo, apud vet. *Cæcil.* apud *Non. c. 10. n.* 9. In vultu eodem, in eadem mantant malitia. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 49. At dabit, manta modo. *Id. Moſtel.* 1. 2. 35. Si quid nummo ſarciri poteſt, uſque mantant.

Manto, us, f. contract. Μαντώ, mulier fatidica, Tireſiæ Thebanorum vatis filia, quæ cum poſt patris obitum Creontis, & Theſei tyrannidem fugeret, primum in Aſiam venit, ubi Apollinis Clarii templum condidit; deinde etiam in Italiam, ubi ex Tyberi fluvio, ut Poetæ fabulantur, vel ex Tyberino Rege Ocnum peperit, qui poſtea ad Padum fluvium urbem condidit, quem a nomine matris Mantuam appellavit. *Serv. in Eclog.* 9.

Mantua, æ, f. *Mantova*, urbs Galliæ Tranſpadanæ, in Cenomanis, ad Mincium fl. ampla, magnifica, totius Italiæ munitiſſima. *Virg. Ecl.* 9. Mantua væ miſeræ nimium vicina Cremonæ! Patria fuit Virgilii Maronis, vel ob id celeberrima. ¶ Populi Mantuani. Vide Manto.

Mantuanus, a, um, adject. a Mantua, ut Mantuana fama, apud *Stat. lib. 4. Silv. 7. v.* 27. *h. e. Virgilii.*

Manturna, æ, Dea conjugii, quæ invocatur, ut conjuges inter ſe maneant. *Aug. l. 6. de Civ. Dei c.* 9.

Manualis, le, quod extenſæ manus latitudinem habet. *Plin. l. 24. c.* 13. Manualibus ſcapis ejus in tribus heminis aquæ decoctis uſque ad tertias. ¶ Item quod manus implet. *Plin. l. 20. c.* 1. Manualis faſciculus lini. ¶ Aqua manualis dicitur, qua manus lavantur. *Tert. Apolog. c.* 39.

Manuarius, a, um, ἐγχειρίδιος, quod manuum labore acquiritur. *Gel. l. 18. c.* 13. Hoc ære quaſi manuario collecto cœnula parabatur.

Manuarius, ii, m. fur. *Laber.* apud *Gel. l. 16. c.* 7. Manuari, pudorem perdidiſti.

Manuatus, a, um. Quidam legunt apud *Plin. l. 19. c.* 2. Vulſum ſpartum faſcibus in acervo manuatum. *h. e.* manuales in faſciculos colligatum. ¶ *Manuatus eſt*, furatus eſt, dixit *Laber. in Mimis*, ſed prælicenter, ut ait *Gel. l. 16. c.* 7.

Manuballiſta, æ, f. balliſta minor, quæ manu tractatur. *Veges. de re milit. l. 2. c.* 15. *Adde l. 4. c.* 22. ubi hujuſmodi machinas, quas ſuo tempore *manuballiſtas* appellari ait, antea docet ſcorpiones dictos fuiſſe.

Manuballiſtarius, ii, m. qui manuballiſtas tractat. *Veget. de re mil. l. 4. c.* 4.

Manubiæ, arum, f. *ſpoglie del nemico*, *bottino*, שלל, Ger. *beut*, Gall. *depouilles*, Hiſp. *deſpojos*, λάφυρα, præda ab hoſtibus capta, a *manu*. *Gel. l. 13. c.* 24. Sed tamen ſpolia quoque quæſita de vivo hoſte nobili per deditionem manubias veteres dicebant, & erat Imperatorum hæc præda, de qua quid vellent, facerent. *Aſconius in Verrin. de Præt. urb.* Differens a præda, quia præda dicuntur corpora ipſa rerum, quæ capta ſunt, manubiæ appellantur pecuniæ, quæ a Quæſtore ex venditione prædæ redactæ ſunt. *Gel. ib.* Sed tamen quidam non ignobiles Scriptores prædam pro manubiis, & manubias pro præda poſuerunt. *Id. ib. Cic. de Lege Agr. 1. c.* 4. Quod ad quemque pervenerit ex præda, ex manubiis, ex auro coronario. ¶ Urbane dicuntur de rebus, quas provinciarum Prætores provincialibus ablatas Romam deportabant. *Cic. 5. Ver.* Qui veſtras villas ſuis manubiis ornet. ¶ Manubias facere, eſt prædari. *Cic. 3. Ver.* Qui manubias ſibi tantas ex L. Metelli manubiis fecerit. ¶ Manubiæ quoque apud antiquos pro jactu fulminum ponebantur. *Feſt.* Manubiæ Jovis tres dicuntur eſſe, &c. Adde *Plin. l. 2. c.* 52. & *Sen. l. 2. nat. qu. c.* 41.

Manubialis, & le, o. 3. quod ad manubias ſpectat, ut Manubialis pecunia, quæ ex venditione manubiarum contracta eſt. *Suet. in Aug. c.* 30. Reliquas triumphalibus viris vias ex manubiali pecunia ſternendas diſtribuit.

Manubiarius, a, um, adject. manubialis. Apud *Plaut. Trucul.* 4. 4. 27. manubiarius amicus dicitur, qui utilitatem, & fructum aliquem affert.

Ma-

Digitized by Google

Manubialis, a, um, adject. ut *machera manubialis*. quæ ſcil. ex manubiis comperta eſt, vel potius fulminatrix, a manubiis Jovis. *Plaut. Trucul. 2. 5. v. 35.*

Manubriatus, a, um, adject. manubrium habens; ut manubriati cultri. *Ammian. lib. 25. cap. 4.*

Manubriolum, li, n. *manichetto*, parvum manubrium. *Celſ. l. 7. c. 6.* Manobriolo ſcalpelli diducere.

Manubrium, ii, n. 2. *manica*, [illegible], Germ. *handhabe*, Gall. *manche*, Hiſp. *mango*, [illegible], capulus cujuſcunque rei, quod manu tenetur. *Juven. Sat. 11. v. 133.* Quin ipſa manubria cultellorum oſſea. ¶ Eximere e manu manubrium. proverb. pro occaſionem alicui præripere. *Plaut. Aul. 3. 4. 12.* ¶ Malleus manubrio ſapientior, aliud proverb. apud *eund. Epidic. 3. 4. in fine*, quia ſcil. malleus plus efficit, quam manubrium. V. *Taubman.*

Manuciolum, vel manicíolum, li, n. *faſcetto*, manipulus, faſciculus. *Petron. in fragm. Tragur. c. 65. Burm.* Manuciolum de ſtramentis factum.

Manucula. V. Manolea.

Manuculatus. V. Manuleatus.

Manufactus, a, um, quod manu factum eſt. Et opponitur naturali. *Cic. 5. Fin. c. 22.* Aut in operibus manufactis tam compoſitum, tamque compactum, & coagmentatum inveniri poteſt?

Manula, vel Manucula, æ, manubrium alicujus rei. *Vitruv. l. 10. c. 15.* hoc nomine vocat partem illam in catapulta, quæ nervum attractum continet.

Manulearius, m. 2. qui veſtimenta manicata conficiebat. *Plaut. Aul. 3. 5. 37.* Aut manulearii, aut murrobathrarii. Al. leg. *mantiliarii*, h. e. qui mantilia efficiunt. Adde *veterem Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. 11. n. 83.*

Manuleatus, a, um, a. c. 2. manicatus. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 43.* Manuleatam tunicam hominem habere addecet. V. *Chiridota.* ¶ Manuleatum hominem dicimus, indutum tunicis manicatis. *Suet. in Calig. c. 52.* Manuleatus, & armillatus in publicum proceſſit. *Senec. ep. 33.* Epicurum manuleatum vocat. h. e. delicatum, mollem. V. *Manicatus.* ¶ Quidam in allato Plauti loco legunt *manuculatam*, *manicatam*, & *manuclatam*.

Manuleus, i, m. *manica*, manubrium, manolea. *Accius apud Non. cap. 3. n. 25.* Actoribus manuleos, baltea, machæras.

Manumiſſio, onis, fem. 3. datio libertatis, a *manus*, & *mitto*, quia ſervi, cum liberarentur poteſtate, e manu ſolemni ritu emittebantur, quemadmodum cum ſervi facti ſunt, manu capti fuere. *Feſt. Cic. pro Cal.* Quid habeat argumenti iſta manumiſſio. ¶ In manumiſſione mos erat, ut dominus manum, aut caput, aut aliud membrum ſervi tenens ter diceret, *Hunc Hominem liberum eſſe volo*; & mittebat e manu. ¶ Manumiſſio tribus modis celebrata fuit, cenſu, vindicta, teſtamento. h. e. aut ſi quis conſentiente, vel jubente domino, nomen ſuum in cenſum detuliſſet, aut virga in caput ſervi a Prætore impoſita, quæ *vindicta* dicebatur, in libertatem vindicatus eſſet; aut a domino teſtamento liber relictus fuiſſet. *Cicer. in Top.* Si neque cenſu, neque teſtamento, neque vindicta liber.

Manumiſſor, oris. m. qui manumittit. *Marcel. Dig. l. 37. tit. 15. leg. 5. & Tertul. l. 5. adv. Marcion. c. 4.*

Manumiſſus, a, um, *liberato*, [illegible], liberatus a poteſtate domini. Nam quamdiu quis in ſervitute eſt, manui, h. e. poteſtati ſubditus eſt. *Cic. pro Cal.* At ſunt ſervi de cognatorum ſententia manumiſſi.

Manumitto, is, iſi, iſſum, a. 3. *liberare*, *donare la libertà*, [illegible], de ſervo liberum facio, libertatem do. *Cic. ad Q. Fr.* Milo ſervos manumiſit. ¶ Interdum dividitur. *Cic. pro Mil. c. 22.* Manu vero cur miſerit.

Manuor, aris, d. 1. furor. Antiquum verbum, quo uſus eſt *Laberius* apud *Gell. l. 16. c. 7.*

Manupretium, ii, n. 2. *prezzo della fattura*. [illegible], pretium, ſive merces pro eo, quod manu factum eſt, & generatim pro omni re, quæ facta eſt arte. *Varro l. 4. de L. L. Iſid. l. 11. c. 1. Cic. in Piſon.* Cum iſta tibi provincia manupretium fuerit, non everſæ per te, ſed perditæ civitatis. *Liv. l. 34. c. 7.* In auro præter manupretium nihil intertrimenti eſt. ¶ Legitur & *manuſpretium*, & *manipretium*.

Manus, ſ. 4. *mano*, [illegible], Ger. *hand*, Gall. *main*, Hiſp. *mano*, χεὶρ, pars brachii, a *manis*, *laneo*, quia propter manus dicitur, cum aperta eſt, pugnus, cum clauſa. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quam vero aptas, quamque multarum artium miniſtras manus natura homini dedit! *Id. 7. Fam. ad Caſ.* Totum hominem tibi trado de manu, ut dicitur, in manum tuam iſtam. h. e. de mea in tuam manum. ¶ *Plena manu*, eſt copioſe, abundanter. *Cic. Att. l. 2.* Quam plena manu, quam ornate noſtras laudes in aſtra ſuſtulit! ¶ *Manibus pedibuſque*, eſt omnibus viribus, omni conatu. *Terent. Andr. 1. 1. 134.* Quem ego credo manibus pedibuſque obnixe omnia facturum. ¶ *Per manus*, eſt opera manuum. *Cic. Att. l. 1. ep. 16.* P. Clodius per manus ſervulæ ſervatus fuit, & eductus. *Per manus* tradita diſciplina, vel hiſtoria dicitur, quæ non monumentis literarum, ſed verbo tantum traditur, & a majoribus ad poſteros ſine literis tranſmittitur, quemadmodum ſacrorum myſteria olim tradi ſolebant. *Liv. l. 5 c. 51.* Si nobis cum Urbe ſimul poſitæ, traditæque per manus religiones nullæ eſſent. ¶ *Pro manibus*, eſt in manibus, vel inter manus. *Plaut Bacch. 4. 3. 9.* Reddidi patri omne aurum, quod mihi fuit præ manibus, *quant' oro io avevo per la mano*. ¶ *Præ manu dare*, *dar' alla mano*. *Ter. Adel. 5. 9. 23.* Atque huic pauxillum aliquid præ manibus dederis, unde utatur. ¶ *Inter manus*, eſt in manibus, vel in poteſtate. *Cic. lib. 8. Fam.* Quod didaſcaliam quandam habeat, et verſetur inter manus. *Ferre* aut *arripere aliquem inter manus*, eſt collatis ſimul manibus aliquem ſublimem ferre. *Cic. in Ver.* Ut alius inter manus a convivio tanquam e prælio auferretur. ¶ *Sub manus ſuccedere*, eſt aliquid feliciter, & ex ſententia contingere. *Plaut. Perſ. 4. 1. 2.* Solet illa recte ſub manus ſuccedere. ¶ *Sub manu*, ſtatim. *Sueton. in Aug. c. 49.* Quo celerius, & ſub manu annunciari poſſet, quid in Provincia quaque gereretur. ¶ In manu eſſe, eſt eſſe in poteſtate. *Cal. Cic. lib. 8. Fam.* Quam velis eum obligare, in tua manu eſt. *Plaut. Aſin. 1. 1. 81.* Te ne ego defraudem, cui ipſi nihil eſt in manu? hoc eſt nihil habes. ¶ *Manus multas poſcit hoc opus*. ideſt hoc opus eſt multi laboris. *Plin. ep. 37. l. 9.* ¶ Manus injectio. V. *Injectio.* ¶ *Manus conſerere*, [illegible], & [illegible], eſt manus conjungere. Sæpe ſumitur pro prælium incipere, & cominus pugnare, *venir' alle mani*. *Cic. Att. lib. 7.* Non ut manu conſerat, ſed ut fugam intercludat. *Accedere ad manum*, eandem habet ſignificationem. *Nepos in Eumen. c. 5.* Neque unquam ad manum accedere licebat. Sic *ad manum venire*, aut *vocare*. *Cic. Att. l. 8. & pro Cluent.* ¶ Ex jure manu conſertum. Vide *Conſertus.* ¶ *Manus dare*, eſt ſe victum fateri. *Hor. Epod. od. 17.* Jam jam efficaci do manus ſcientiæ ſupplex. Adde *Virgil. 11. Æn. verſ. 568.* ¶ Eodem ſenſu etiam dicitur, manus tollere. *Cic.* apud *Lactant. lib. 3. c. 8.* Cedo, & tollo manum. ¶ *In manum dare*, eſt exhibere. *Ter. Phorm.* Dic, quid velis dari tibi in manum, ut herus his deſiſtat litibus. ¶ *Manu docere*, eſt aperte docere. *Cic. 1. de nat.* Ut manu doceat nos, eam eſſe vim, & naturam Deorum. ¶ *Manum afferre*, vel *inferre*, eſt vim facere. *Cic. Off.* It manus violenter videtur afferre ſocii. *Auct. ad Her. l. 4.* Parenti manus ſcelerate intuliſti. ¶ *Manum habere intra pallium*, vel *ſub pallio*, eſt languere, in otio verſari, tracture ab Oratoribus, qui inter agendum, ſi languent, manum occultant ſub pallio, ſi commoti ſunt, proferunt. Nam magna pars actionis in manibus conſiſtit. *Quintil.* Semper manum intra pallium continentes. ¶ *Manibus prælium facere*, eſt manus conſerere, cominus pugnare. *Salluſt. in Jug.* Cupere manibus prælium facere. ¶ *Manum remittere*, in aleæ ludo, eſt colluſori jactum condonare, quem ſua quiſque manu damnoſum jecit. *Sueton. in Aug. c. 71.* Si quas manus remiſi cuique, exegiſſem, viciſſem vel quinquaginta millia. ¶ *Intueri aliquid ad manum* eſt prope intueri, & quaſi in manus ſumendo. *Plin. l. 35. c. 10.* ¶ *Manum ferulæ ſubducere*, eſt deſinere in ludo litterario verſari, quia doctorum veterum diſcipulorum manus ferula cædunt. *Juven. ſat. 1. v. 15.* Et nos ergo manum ferulæ ſubduximus. ¶ *Manus tendere*, eſt auxilium petere, vel miſericordiam implorare. *Cæſ. 3. B. G.* Hedui manus tendere, deditionem ſignificare. *Tollere manus*, eſt ſignum lætitiæ dare. *Cic. l. 7. Fam. ep. 5.* Suſtulimus manus ego, & Balbus. ¶ *Manum de tabula tollere*, eſt in re aliqua conficienda non nimis anxium eſſe, tractum ab Ethionis, vel Apellis dicto, qui cum Protogenis opus immenſi laboris, ac curæ miraretur, dixit, omnia ſibi cum illo paria eſſe, aut illi meliora, ſed uno ſe præſtare, quod manum ille de tabula neſciret tollere. *Cic. in epiſt. Fam. lib. 7.* Heus tu, manum de tabula. ¶ *Manum non verterim*. Proverbialis eſt Hyperbole, qua utimur, quoties nos rem aliquam non curare ſignificamus. *Cic. 5. Fin. c. 31.* Fatentur ſe, ne manum quidem verſuros fuiſſe. ¶ *Manum ſummam imponere alicui rei*, eſt perficere. *Virg. 7. Æn. v. 572.* Extremam Saturnia bello imponit regina manum. ¶ *Manus continere*, *abſtinere*, eſt continere impetum animi. *Cic. Cacil. c. 8.* Vix abs te jamdiu manus, & tela contineo. *Ter. Adelph. 5. 2. 6.* Non manus abſtines, maſtigia? ¶ *Manus manum lavat*, proverb. h. e. alter alteri opitulatur. *Sen. in Apocolocynt.* ¶ *De manu dare*, aut *reddere*, *dare di propria mano*. *Sueton. Tiber. c. 34.* Conſueverit & quadruplam ſtrenam, & de manu reddere. *Lamprid. in Severo c. 37.* Nam ſemper de manu ſua miniſtria convivii & panem dabat &c. ¶ Manibus æquis, *con egual ſorte*, *con eguaglianza*. *Tacit. Ann. 1. c. 63.* Manibus æquis abſceſſum eſt. ¶ *Adire manum alicui*. V. Adeo, is. ¶ *Manu vendicare* V. in *Vendico*. ¶ Metonymice manus ponitur pro ſcriptura manuum, *carattere*. *Cic. Att. l. 4. ep. 16.* Quod epiſtola librarii manu eſt. ¶ Item pro pictura. *Petron. in Satyr. c. 83.* Zeuxidos, manus vidi nondum vetuſtatis injuria victas. Adde *Martial. l. 4 epig. 59.* ¶ Translate accipitur pro multitudine hominum, vel pro agmine. *Virgil. 6. Æn.* Juvenum manus emicat ardens litus in Heſperium. ¶ Hinc ſervus a manu idem eſt ac amanuenſis. *Cic. & Sueton. in Cæſ. c. 74.* ¶ Item pro inſtrumento, & telo navali, quo naves harpagonibus injectæ tenentur, a manus humanæ ſimilitudine, *rampone*. *Plin. l. 7. c. 56.* Anacharſis harpagones, & manus Pericles Athenienſis invenit. ¶ In re gladiatoria manus accipitur pro ictu, *colpo*, *ſtoccata*. *Quintil. l. 5. c. 13. ad fin.* Ut gladiatorum manus, quæ ſecundæ vocantur, fiunt & tertiæ, ſi prima ad evocandum adverſarii ictum prolata erit. ¶ Denique manus dicitur etiam de animalibus, ut de proboſcide elephanti. *Curt. lib. 4.* Cum manu arma viroſque corriperent. Et *Plin. l. 8. c. 36.* Invalidiſſimum urſo caput; ideo urgente vi, præcipitaturi ſe ex aliqua rupe, manibus eo operto jaciuntur.

Manus, adject. h. e. bonus. V. in *Cerus.*

Manutigium, ii, n. mollis manuum contrectatio. *Cal. Aurel. l. 1. c. 4.* Manutigio oculos relevare velle. ¶ Eſt ibi tamen incerta lectio.

Manzer, eris, *ſpuria*, ſpurius. Hebraica vox eſt, qua uſi ſunt *Sedul. in 4. Paſch. v. 259.* & *Venant. Fortun. l. 5. carm. 4. v. 75.*

Mapalia, ium, n. 3. *capanne*, [illegible], idem ac magalia, ideſt caſæ agreſtium, Punica lingua. *Virg. 3. Georg.* Et raris habitata mapalia tectis. *Liv. l. 9. Bel. Pun.* Familiæ aliquot cum mappalibus, pecoribuſque ſuis proſecutæ ſunt Regem. ¶ Addit *Feſtus*, mapalia dici de iis, qui inordinate vivunt. Mapalia, inquit, caſæ Punicæ appellantur; in quibus quia nihil eſt ſecreti, ſolet ſoluto viventibus id vocabulum objici. Hinc *Senec. in Apocolocynt.* Vos mera mapalia feciſtis, volo ſervetis diſciplinam curiæ. h. e. omnia incondite egiſtis.

Mappa, æ, f. *tovaglivola*, *ſalvietta*, Germ. *tiſchtuch*, Gall. *nape*, Hiſp. *manteles*, [illegible], linteum, quo manuum atque oris ſordes in menſa abſtergimus. *Martial. lib. 12. epigr. 29.* Attulerat mappam nemo, dum furta timentur. V. *Mantele.* ¶ Eſt vox Punica. *Quint. l. 1. c. 5.* Mappam uſitatum circo nomen Pœni ſibi vindicant. Quo loco reſpicit ad veterum morem, apud quos jam inde a Neronis tempore in Circenſibus editor mappæ projectione ſignum dabat. *Suet. in Ner. cap. 22.* Aliquo liberto mittente mappam, unde Magiſtratus ſolent. *Juven. ſat. 11. verſ. 191.* Interea Megaleſiacæ ſpectacula mappæ. ¶ Hinc mappam mittere, eſt ſignum quodlibet dare, tranſlatum a ludis Circenſibus. *Tertul. adverſ. Valentin. cap. 16.*

Mappula, æ. f. parva mappa, linteolum. Hieronym. epiſt. 27. (*quæ eſt Epitaph. Paulæ*) cap. 13.

Marathenus, a, um, ad Marathen pertinens, ut Menelaus Marathenus, apud *Cic. in Bruto, c. 26.* Eſt autem Marathe inſula prope Corcyram, teſte *Plin. l. 4. c. 12.*

Marathon, onis, f. *Maratona*, Μαραθών, opp. Atticæ, nunc parvus vicus, inter Athenas, & oram litoream ad Or. Celebre fuit morte Icari Regis interfecti, victoria Theſei tauro Marathonio ſuperato, & Miltiadis gloria, qui ibi centum millia ex Darii Perſarum Regis exercitu profligavit. ¶ Marathon item, opp. Phocidis, non procul ab Anticyra, in quo clarum Nemeſis templum fuiſſe dicitur.

Marathonis, idis, fem. Μαραθωνίς, Marathonia. *Stat. 12. Theb. v. 730.* quercum Marathonidis Theſeus Extulit. h. e. haſtam, qua Marathonio in agro contra taurum pugnaverat: vel ſimpliciter, e ſilva Marathonia. *Id. l. 11. v. 644.* qualis Marathonide ſilva flebilis Erigone, &c.

Marathonius, a, um, Μαραθώνιος, quod ad Marathonem ſpectat, ut *Taurus Marathonius*, qui apud Marathonem a Theſeo interfectus eſt, quem aliqui dicunt taurum eſſe amatum a Paſiphae, ab Hercule ex Creta abactum in agrum Marathonium. Sed taurum Paſiphaes Theſeus in labyrintho interfecit. *Cic. in Tuſc. 4. c. 22.* Quem Theſeus interfecit, Marathonios tauros.

Marathrites, n. 3. vinum, quod marathrum infuſum habet. Valet ad viſus imbecillitatem adjuvandam. *Col. l. 12. c. 35.* V. Abrotonites.

Marathron, n. 2. *finocchio*, Μάραθρον, fœniculum. *Plin. l. 19. c. 10.*

Marcellia, orum, n. 2. feſtum Syracuſanorum, in memoriam M. Claudii Marcelli, qui eos ab rebellibus liberaverat. *Cic. 4. Ver. c. 21.*

Marcellus, i, cognomen familiæ Romanæ illuſtris, ex qua multi clariſſimi viri extitere. *Plutarch.* Marcellum interpretatur bellicoſum, ideſt quaſi parvum Martem.

Marcens, entis, *frollo*, *paſſo*, *appaſſito*, flaccidus, vietus, putreſcenti ſimilis. *Claudian. In Epithal. Pallad. & Celer. v. 90.* marcentes nuper quaſſam coronas. *Lucan. l. 6. v. 646.* marcentes tenebræ. h. e. ſitu, & putrido aere obſitæ. *Martial. l. 5. epigr. 79. v. 12.* Menſæ munere ſi voles ſecundæ, Marcentes tibi porrigentur uvæ. ¶ Item languens, marcidus, confectus, *languente*, *fiacco*. *Stat. 2. Theb. v. 430.* fratris moribunda levabat Membra ſolo Periphas, læva marcentia colla ſuſtentant, dextraque latus. *Sil. l. 15. v. 746.* ſenex marcentibus annis. *Suet. in Calig. c. 58.* Marcens ſtomachus pridiani cibi onere. *Stat. l. 4. ſilv. 6. v. 56.* Marcentia pocula. h. e. quæ marcentes faciunt. ¶ Transfertur ad animum. *Tacit. de Germ. c. 36.* Marcentem diu pacem illaceſſiti nutrierunt. *Senec. ep. 89. a med.* Mores compeſce, marcentia in te excita, ſoluta conſtringe, contumaciam doma.

Marceo, es, cui, n. 2. *languire*, marcorem contraho, langueo, flaceſco. Dicitur de floribus, & herbis, & fructibus, cum valde maturi ſunt. Hinc *Martial. l. 5. epigr. 79.* Menſæ munere ſi voles ſecundæ, Marcentes tibi porrigentur uvæ. h. e. valde maturæ, & ſuaves: qua ratione *marcida vina* dixit *Statius.* ¶ Marcere ſtomachus dicitur, qui nimio heſterno cibo, & indigeſto oppletus languet, *carico*. *Suet. in Calig. c. 58.* Marcente adhuc ſtomacho pridiani cibi onere. Sic dicimus marcere vino. *Liv. l. 23.* marcere epulis, *Claudian. de B. Get.* h. e. nimio potu, aut cibo gravem eſſe. ¶ Translate marcere dicuntur homines ſenectute confecti. *Lucret. l. 3. v. 970.* Omnia perfunctus vitai præmia marces. *Id. ib. v. 960.* annis corpus jam marcet. *Ovid. l. 2. amor. el. 13.* ſi vis tibi marcet ab annis. ¶ Transfertur etiam ad animum. *Celſ. l. 2. c. 2.* Si marcet animus, ſi corpus torpet.

Marceſco, is, n. 3. *marcire*, Μαραίνομαι, putreſco. *Plin. l. 16. c. 48.* Corpus neciſæ ſtatim marceſcit. ¶ Translata uſurpatur pro langueſcere. *Liv. l. 28. c. 35.* Ad hæc equitem marceſcere deſidia.

Marcianus, a, um, ad Marcium pertinens, quod eſt nomen proprium Latini hominis. *Marciana carmina*, quæ laudat *Liv. l. 25. c. 12.* dicta ſunt a quodam Marcio, illuſtri vate, magnæque apud Romanos fidei: de quo *Liv. ib. Cic. 1.*

de

Digitized by Google

de Div. c. 3. *Plin. l.* 7. *c.* 33. & *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 17. Immo duos fratres hoc nomine fuiſſe, nobili loco natos, & divinandi vi præditos, legimus apud *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 40. & *l.* 2. *c.* 55. Horum carminibus moti Romani Apollinares ludos inſtituerunt. V. *Liv. l. c.* ¶ Item a Marco Capitolin. in Pertin. c. ult. Marciani Sodales, qui Divi Marci ſacra curabant. Hinc Veneti D. Marci Procuratores, non *Marci*, ſed *Marciani* dicendi ſunt, vel *ædis Marcianæ Procuratores*. ¶ *Marciani Sodales*, ſacerdotes, qui divi Marci Imperatoris ſacra curabant: qui poſtea propter Helvium Pertinacem Helviani ſunt dicti. *Capitolin. in Pertin. cap. ult.*

Marcĭdŭlus, a, um, adject. diminut. a marcidus. *Martian. Capel. l.* 7. *ſub init.* Marcidulis luminibus conſpicatur.

Marcĭdus, a, um, adject. *languido, marzo*, נבול, Germ. *welk*, Gall. *pourry*, Hiſp. *marchito*, tabidus, languens, & dicitur proprie dici de herbis, & floribus, cum nimium matura ſunt, a marceo. *Ovid.* 10. *Met. v.* 190. Ut ſi quis violas, riguoque papaver in horto, Liliaque infringat, &c. Marcida demittant ſubito caput illa gravatum. *Stat. l.* 1. *Silv.* 6. Marcida vina. h. e. permatura, & dulcia. ¶ Translate *Plin. l.* 11. *c.* 37. Feſſis equis aures marcidæ. h. e. ita languidæ, ac demiſſæ, ut marcuiſſe videantur. *Plin. jun. in Paneg.* Marcidi ſomno, heſternaque cœna redundantes. *Claudian. de III. Conſ. Honor. verſ.* 40. Otia luxu marcida.

Marcĭpor, m. 3. Marci puer, hoc eſt, famulus, ſicut *Publipor*, *Lucipor*, & alia hujuſmodi, a *Marcus*, & antiquo *por* pro *puer*, quo per Metonymiam ſervus notatur. *Plin. l.* 33. *cap.* 1. Singuli Marcipores, Luciporeſve dominorum gentiles victum in promiſcuo habeant. ¶ Marcipor præterea eſt titulus cujuſdam Varronis Satyræ, in qua, ut putat *Turnebus lib.* 24. *cap. ult.* de ſervitute diſſerebat, & ſervili imperio.

Marcĭus, ii, celebris vates apud Romanos. V. *Marcianus*. ¶ Item cognomen Anci, quarti Romanorum regis. ¶ Item nomen Q. Marcii Regis, Prætor Romam adduxit aquam ſaluberrimam, & clariſſimam, quæ ab eo *Marcia* dicta eſt: de qua *Frontin. de aquæduct. art.* 7. & *Plin. lib.* 31. *cap.* 3. Hinc *Stat. l.* 1. *ſilv.* 5. *verſ.* 23. præceps Anien, atque acceptura natatus Virgo juvat Marſaſque nives & frigora ducens Marcia. ¶ Sunt qui ſcrib. *Martia* ſed *Marcia* eſt etiam in Lapidibus.

Marcŏmāni, maſc. 2. Marcomanni, Marcomanes, Marahenſes, Rheginoni, pop. Germaniæ, quorum Regio Marcomannia, *Marck*, tractus in Moraviæ, Auſtriæque confinio ad fluvium cognom. inter Viennam, & Olmutium. Ab aliis collocantur in Moravia, ab aliis in Bohemia propria. Horum regia fuit *Marobodum*. *Stat. l.* 3. *Silv.* 3. *v.* 170. Quæ modo Marcomanos poſt horrida bella, vagoſque Sauromatas.

Marcomanĭcus, & Marcomannicus, a, um, ad Marcomanos pertinens. *Capitolin. in Antonin. Philoſ. c.* 17. Marcomannicum bellum. Adde *Eutrop. l.* 8. *c.* 12. & 13.

Marcor, oris, m. *languidezza*, רפיון, Germ. *faula*, Gall. *pourriture*, Hiſp. *marchitura*, tabes, languor, qualis ſolet eſſe in floribus, & herbis, cum nimia maturitate marcere videntur. *Senec. lib.* 3. *Qu. nat. c.* 27. Inde vitium ſatis, & ſegetum ſine fruge ſurgentium marcor. *Celſ. l.* 3. *cap.* 20. In hoc (lethargo) marcor, & inexpugnabilis dormiendi neceſſitas. ¶ Transfertur etiam ad animum. *Senec. de Tranquillit. cap.* 2. Inde mæror, marcorque, & mille fluctus mentis incertæ. *Velle. lib.* 2. *cap.* 119. Exercitus marcore ducis, perfidia hoſtis, iniquitate fortunæ circumventus.

Marcŭlentus, a, um, adject. marcidus. *Fulgent. lib.* 2. *Mythol. cap.* 8. Marculenta calvities.

Marcŭlus, m. 2. inſtrumentum, quo fabri ærarii uti ſolent. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Item forcipem, marculum, vectem, incudem. Harduin. hic *martulum* legi monet in omnibus MSS. *Martial. l.* 12. *epigr.* 57. Negant vitam Ludimagiſtri mane, nocte piſtores, Ærariorum marculi die toto.

Marcus, i, Romanorum prænomen frequentiſſimum, quod per M ſignari ſolet, ut M. Tullius Cicero, M. Terentius Varro. ¶ *Voſſ. in Etymol.* marcum mollem ſignificare ait: a Μαλλὸς, pro Μαλακὸς. *Iſid.* malleum: unde *marculus*. Sed hæc indigent exemplis, quibus fulciantur.

Mare, is, *n. mare*, ים, Germ. *meer*, Gall. *mer*, Hiſp. *mar*, Θάλασσα, πόντος, congregatio aquarum amari ſaporis. *Cic. in Piſon.* Cum mare vaſtiſſimum hyeme tranſibas. ¶ *Mare cælo miſcere*, ſeu *confundere*, eſt omnia perturbare, nihilque non facere. *Virg.* 5. *Æn.* Maria omnia cælo miſcuit. *Juven. Sat.* 6. Et mare cælo confundas. ¶ *Mari terraque quærere*, eſt maximam ſummamque diligentiam in re aliqua quærenda, & inveſtiganda adhibere. *Plaut. Pœn.* Mari terraque illas uſquequaque quæritat. *Cic. l.* 3. *Fam.* Ego tamen terra marique, ut conquireretur, præmandavi. ¶ *Maria*, & *montes polliceri*, eſt res maximas polliceri. *Salluſt. in Catil.* ¶ *Plaut. Pœn.* 3. 3. 14. Qui viam neſcit, qua deveniat ad mare, Eum oportet amnem quærere comitem ſibi, hoc eſt, qui per ſe non ſapit, aut valet, obtemperet alteri, & opem quærat. ¶ Mare claudi dicitur, cum ejus navigatio impeditur. *Plin. l.* 2. *c.* 47. ¶ Uſurpatur translate de re difficili, & periculoſa. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 8. *de meretricibus:* Nam mare haud eſt mare, vos mare acerrimum. ¶ Mare varia nomina habet juxta regiones, quas alluit, ut Mare Ægeum, Æthiopicum, Adriaticum, Africum, Atlanticum &c. V. Geographos. ¶ Apud Poetas interdum legitur *mare* pro *mari* in oblativo. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg.* 2. *verſ.* 20. Exiguum pleno de mare demat aquæ. *Id.* 4. *Pont. eleg.* 5. *v.* 46. In caput Euxino de mare vertet iter.

Mareotĭcus, a, um, quod ad Mareotidem ſpectat. *Luc. l.* 10. Hebenus Mareotica. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Mareoticæ vites.

Mareotĭdes vites, quæ ſunt in Mareotide regione. *Virg.* 2. *Georg.* Sunt Thaſiæ vites, ſunt & Mareotides albæ.

Mareōtis, idis, f. *Lago di Buchiara*, Μαρεῶτις, palus ingens Ægypti, circuitu olim 600. M. P. & trajectu 30. apud Alexandriam ad Mer. ¶ Eſt & regio Ægypti, al. pars Lybiæ, quæ eſt inter Cyrenaicum, & Ægyptum, a Ptolemæo Marmarica appellata, in qua vinum optimum provenit.

Mareplacĭda, æ, f. genus navigii tam parvi, ut eo mare non niſi placidum navigari poſſit. *Gel. l.* 10. *c.* 25. Alii leg. *placida*, *æ*. Alii aliter.

Marga, æ, f. 1. genus terræ in modum cretæ albæ, qua ruſtici utuntur ad agros ſtercorandos. *Plin. l.* 17. *c.* 6.

Margarĭdes, f. Μαργαρίδες, palmæ, a margaritis, quoniam breves, candidæ, & rotundæ ſunt, acinis, quam balanis ſimiliores. *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Margarīta, æ, fem. 1. *perla*, ὁ μαργαρίτης λίθος, vel ἡ μαργαρῖτις λίθος, Μαργαρὶς, Μάργαρον, unio, lapillus candidus in conchis naſcens. *Cic.* 4. *Ver.* Nego ullam gemmam, aut margaritam fuiſſe, quin abſtulerit.

Margarītarĭi, m. 2. Μαργαριτέμποροι, negotiatores margaritarum. *Inſcript. apud Reineſ. claſſ.* 11. *p.* 647. Margaritario de ſacra via. Adde *Jul. Firm. l.* 7. *c.* 26. ¶ Adjective etiam uſurpatur, ut porticus margaritaria, apud *Publ. Victor. in lib. de regionib. Urb. R. reg.* 6.

Margarītātus, a, um, adject. margaritis ornatus. *Fortunat. carm.* 7. Margaritato ſtrailis arte ſinu.

Margarītĭfer, ra, rum, quod fert margaritas. *Plin. lib.* 32. *c.* 11. Inter quæ & margaritiferæ cochleæ.

Margarĭtum, i, n. idem ac margarita. *Tac. in vita Agric. cap.* 12. Britannia aurum, & argentum gignit, Oceanus margarita, ſed ſubfuſca, & liventia. Adde *Varr.* apud *Non. c.* 3. *n.* 138.

Margĭnātus, a, um, quod marginem latum habet. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Marginata tabula.

Margĭno, as, avi, atum, a. 1. margine communio, ſeu circundo. *Liv. lib.* 41. *cap.* 27. Cenſores vias ſternendas ſilice in urbe, glarea extra urbem marginandaſque locaverunt.

Margo, inis, m. vel f. *margine*, עקב, Germ. *band*, Gall. *marge*, Hiſp. *margen*, κράσπεδον, cujuslibet rei extremitas, ut folii, fluminis, agri, imperii, &c. *Juv. ſat.* 1. Plena jam margine libri. *Curt. lib.* 7. *cap.* 9. Admotos ordines equitum in petræ ripæ margine opponunt, ut &c. *Plin. lib.* 11. *cap.* 20. Margines imperii, *le frontiere*.

MARIA, f. 1. filia Joachim, & Annæ, quæ virgo Spiritus Sancti opera concepit & peperit Salvatorem mundi, JESUM CHRISTUM, Deum verum, verumque hominem. ¶ Penultima hujus vocis anceps eſt. *Prudent. Pſychomach. v.* 88. Nec meo poſt Mariam potis es perſtringere jura. *Sedul. in c.* 1. *Lucæ:* Angelus intactæ cecinit properata Mariæ.

Mariandȳni, m. 2. Mariandini, Mariandyni, pop. Bithyniæ, ſeu Paphlagoniæ, in conſ. in ora maris Euxini, inter Heracleam ad Occ. & Cytorum ad Or. quorum caput Amaſtris. In horum regione Hercules Cerberum intercepit.

Mariānus, a, um, quod ad Marium ſpectat. *Cic.* 2. *Agr.* Quid ergo ait Marianus Tribunus plebis? Sic Marianus miles, apud *Flor. l.* 4. *c.* 2.

Marīca, f. 1. Nympha litoris Minturnenſium, apud Lirim fl. Fauni uxor, Latini mater. *Virg.* 7. *Æn. v.* 47. ¶ *Lactantius* ſcribit *l.* 1. *c.* 21. ita appellatam fuiſſe Circem mortuam, & conſecratam. ¶ Ab ea nomen habet Minturnenſium palus, in qua Marius Syllam fugiens latitavit. *Velle. l.* 1. *c.* 19.

Marīci, m. 2. populi Liguriæ, qui cum Lævis Ticinum condiderunt, teſte *Plin. l.* 3. *c.* 17. quorum vicus adhuc viſitur ab Alexandria 1. M. P. Dertonam verſus, qui *Marengo* dicitur, & oppidulum *Pietra de Marini*, ab Alexandria 3. M. Ticinum verſus, apud Tanarum fl.

Marīnus, a, um, *marino*, θαλάσσιος, quod mare incolit, vel quod eſt in mari. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 16. Marinis, terreniſque humoribus longo intervallo extenuatis aluntur.

Marīſca, æ, f. 1. *Buriano*, ficus grandior, ſed inſipida, a *mas*, *maris*, quaſi maſcula, ob magnitudinem. *Martial. lib.* 7. *epigr.* 24. Infanti melimela dato, fatuaſque mariſcas. *Festus* hic *ſubſeſſum* notat. *Plin. lib.* 15. *cap.* 18. Cato de ficis ſerendis ita meminit: Ficos mariſcas in loco cretoſo, & aperto ſerito. ¶ A fructus hujus ſimilitudine etiam mariſcæ dicuntur tubercula ulceroſa, quæ ex prępoſtera libidine circa podicem naſcuntur. *Juven. ſat.* 2. *v.* 13. Ceduntur tumidæ, medico ridente, mariſcæ.

Marīſcus, i, vel mariſcum, i, n. juncus marinus, unde tegetes texuntur, a *mas*, *maris*. *Plin. lib.* 21. *c.* 18.

Marīta, æ, f. *donna maritata*, ὁμόζυγος, mulier nupta. *Ovid.* 1. *Faſtor.* Dum cum ſorte maritæ redderent uteri pignora rara ſui. *Horat. epod.* 8. Nec ſit marita, quæ rotundioribus onuſta baccis ambulet.

Marītālis, le, o. 3. *maritale*, γαμικός, conjugalis. *Col. in proœm. l.* 12. Maritale conjugium, ſic comparatum eſſe natura.

Marītātus, a, um. *Maritata pecunia* apud *Plaut. Epid.* 2. 1. 11. quæ cum uxore conjuncta eſt, h. e. cujus poſſeſſio eſt penes uxorem: ſeu quæ habetur a marito ex dote, uxore vivente.

Marītĭmus, a, um, *maritimo*, Germ. *auff dem meer*, *beym meer*, Gall. *maritime*, Hiſp. *maritimo*, *maritimo*, ἐπιθαλάττιος, quod mare accolit, vel ad mare eſt, vel fit. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 11. Maritimis moribus mecum experitur. h. e. doloſis, vel feris. *Cicer.* 7. *Verr.* Homines maritimi. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Æſtus maritimi.

Marīto, as, avi, atum, *maritare*, כלל, Ger. *verehlichen*, Gall. *marier*, Hiſp. *caſar*, ὁμοζυγίζω, viro trado, ſeu aſſocio. *Suet. in Veſp. cap.* 14. Vitellii hoſtis ſui filiam ſplendidiſſime maritavit. ¶ Dicitur etiam de viris. *Tac. lib.* 12. *cap.* 6. Quando maritandum Principem cuncti ſuaderent. ¶ Item de beſtiis. *Varr. l.* 2. *de R. R. cap.* 9. *de canibus:* Tum enim dicuntur catulire, ideſt oſtendere, ſe velle maritari. ¶ Item de aliis rebus, ut de arboribus, & vitibus. *Colum. lib.* 4. *cap.* 1. Et ideo maritandis arboribus nemo minorem bipedanea ſcrobem vitibus comparat. *Horat. epod.* 2. adulta vitium propagine altas maritat populos. ¶ *Maritor*, *aris*, deponentis forma, uſus eſt *Solin. cap.* 36. ſed non imitandus.

Marītus, i, m. 2. *marito*, בעל, Ger. *ehemann*, Gall. *mari*, Hiſp. *marido*, ἀνὴρ, ὁμόζυγος, uxoris vir, a *mas*, *aris*. *Priſc. l.* 4. *Cic. in Catil.* 1. *c.* 10. Vigilare non ſolum ad inſidiandum ſomno maritorum, verum etiam bonis occiſorum. ¶ Dicitur etiam de brutis animantibus. *Col. l.* 8. *c.* 5. *de gallinaceis:* Rarior eſt in his avibus maritis bonitas. ¶ Olentis uxores mariti, capræ. *Horat. l.* 1. *od.* 17.

Marītus, a, um, *conjugale*, conjugalis. *Ovid. in epiſt. Paridis ad Helenam.* *Liv. l.* 27. *c.* 31. Vagabatur cum uno, aut altero comite per maritas domos dies, noctesque. ideſt, per domos maritorum. ¶ Dicitur etiam de arboribus, & aliis rebus. *Col. l.* 3. *cap.* 11. Rariſſimum arbuſtum, vel olivetum, quod non fuerit maritum. ¶ Pecunia marita, eſt dotalis. *Plaut. Epid.* 2. 1. 11. Pulchra edepol dos pecunia eſt. P. Quæ quidem edepol eſt non marita. Alii leg. *maritata*.

Marĭus, maſc. 2. Civis Romanus, qui ſepties Conſul fuit. Ejus vitam habes apud Plutarch. de bello ejus civili cum Sylla & Cinna. V. & *Flor. l.* 2. *c.* 21. ¶ Adjective *Maria lex* memoratur a *Cic.* 3. *de legib. cap.* 17. Eam tulit C. Marius tribunus plebis, ut pontes, per quos tranſibant ſuffragium ferentes, anguſtiores fierent, ne quis in iis, præter eum, qui ſuffragium ferret, conſiſtere poſſet rogandi & appellandi cauſa.

Marmarĭca, f. 1. *Barcha*, Μαρμαρικὴ, regio parva Africæ, introrſum patens, ubi Libya deſerta, pars Libyæ veræ, nunc Regni Carcæ.

Marmarĭcus, a, um, adjectiv. a Marmarica. *Lucan. l.* 3. *v.* 293. Mittere Marmaricas ceſſavit in arma catervas.

Marmarĭdes, æ, m. Μαρμαρίδης, qui eſt e Marmarica regione. *Ovid. Metam.* 5. *v.* 124. tentanti dextera fixa eſt Cuſpide Marmaridæ Corythi. ¶ *Marmaridæ*, *arum*, ejus tractus incolæ. *Plin. l.* 5. *c.* 3. & 6. *Lucan. l.* 4. *v.* 679.

Marmarĭtis, fem. 3. μαρμαρῖτις, barbæ genus, al. aglaophotis, ob admirabilem colorem, a *marmor*, quia naſcitur in marmoribus Arabiæ. *Plin. l.* 24. *c.* 17.

Marmor, oris, neut. *marmo*, שיש, Ger. *marmelſtein*, Gall. *marbre*, Hiſp. *marmol*, μάρμαρος, genus lapidis duriſſimi, & ſolidiſſimi, a μαρμαίρω, quod nunc adjective album notat, nunc ſubſtantive album lapidem, ut de utroque *Heſych.* teſtatur. *Cic. pro Arch.* Itaque etiam in ſepulchro Scipionum putatur is eſſe conſtitutus e marmore. ¶ Marmoris diverſa ſunt genera, de quibus V. *Plin. l.* 36. *c.* 7. ¶ Marmoris nomen & mari Poetæ tribuunt, ob nitorem aquæ, a μαρμαίρω, reſplendeo. *Virg.* 1. *Georg.* Infidum remis impellere marmor. *Id.* 7. *Æn.* In lento luctantur marmore tonſæ. ¶ Servus a marmoribus legitur in *Inſcript. apud Gruter. pag.* 503. *num.* 7.

Marmorārĭus, rii, m. *marmoraro*, qui marmora vel polit, vel ſecat. *Sen. ep.* 90. Non magis, quam ſtatuarios, marmorarios, &c. Adde *Plin. l.* 36. *c.* 3.

Marmorātĭo, onis, fem. μαρμάρωσις, conſtructio ex marmore. *Apul. l.* 4. *Flor.* Pavimenti marmoratio.

Marmorātum, ti, n. *ſtucco*, incruſtatio ex marmore, tectorium e marmore, & calce, a *marmor*. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 7. Intrinſecus quaſi læviſſimo marmorato toti parietes, ac cameræ oblinuntur.

Marmorātus, a, um, *coperto di marmo*, Germ. *beſetzet mit marmel*, Gall. *pavé de marbre*, Hiſp. *cubierto de marmol*, μαρμαρωτὸς, quod ſuperficiem tantum ex marmore habet. *Cic.* 2. *de Leg.* Marmorata pavimenta. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 57. Marmoratum tectorium. ¶ Quod autem a quibuſdam Lexicographis additur, ex *Cic. pro Arch. c.* 9. Marmoratæ laudes, mendum eſt.

Marmorĕus, a, um, *di marmo*, מן שיש, Ger. *marmelſteinen*, Gall. *de marbre*, Hiſp. *marmoreo*, *marmoleno*, μαρμάρινος, ex marmore. *Cicer. pro Domo*, *c.* 24. Columnæ marmoreæ ex ædibus meis inſpectante Populo R. ad ſocerum Conſulis portabantur.

Marmoro, as, avi, atum, a. 1. marmore incruſto. *Lamprid. in Alexand. c.* 25. Palatio exornato hoc genere marmorandi.

Marmorōſus, a, um, μαρμαροειδὴς, quod marmoream formam, vel duritiem habet. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Fit & Romæ cremato ſile marmoroſo.

Maro, onis, m. 3. opifex fuit figulus, ſive (ut alii putant) Magi cujuſdam viatoris mercenarius, Virgilii pater. Hinc ipſe Virgilius *Maro* cognominatur. *Juvenal. Sat.* 11. *v.* 178. Conditor Iliadis cantabitur, atque Maronis &c.

Ma-

Digitized by Google

Maronēa, f. 1. Maronia, Iſmaros, Ortagurea, Μαρώνεια, ..., urbs Thraciæ, in ora, apud oſtia Hebri, ad Sconum fl. Æno finitima, vino celebris.
Maronēus, a, um, ad Maronem pertinens Thraciæ regem, ſeu ad Maroneam urbem, circa quam nobile vinum naſcebatur: quo cum ille rex Ulyſſem donaſſet, hic Cyclopi dedit, ſopitumque excæcavit. Tibull. l. 4. carm. 1. v. 56. Ceſſit & Ætnææ Neptunius incola rupis, Victa Maroneo fœdatus lumina Baccho. ¶ Item ad Virgilium Maronem. Stat. l. & Silv. 4. v. 54. tenues ignavo pollice chordat Pulſo, Maroneique ſedens in margine templi Sumo animum, & magni tumulis adeanto magiſtri.
Maroniānus, a, um, Virgilianus. Sidon. in carm. ep. 1. l. 8. ſtilus, aut Maronianus, Aut quo tu Latium beas, Horati.
Maronītes, æ, m. μαρωνίτης, qui eſt ex Maronea Thraciæ urbe. Plin. l. 35. c. 11. ante med. Athenion Maronites.
Marpeſa, fem. 1. Marpeſſa, Marpeſus, Μάρπησσα, mons Pari inſ. ſaxoſus. Hinc
Marpeſius, a, um, quod ad Marpeſam montem ſpectat. Virg. 6. Æn. v. 471. Quam ſi dura ſilex, aut ſtet Marpeſia cautes.
Marpiſſa, f. 1. filia Eveni, uxor Idæ, mater Cleopatræ. Cum raperetur ab Apolline, Idas arcu, ſagittiſque ſumptis Apollinem invadere non dubitavit. Hanc, poſtquam rapta eſt, parentes Halcyonem cognominaverunt, quod mater eam domi deflebat ſortitam luctuoſum, ac flebile Halcyones fatum.
Marra, f. 1. marra, Μάῤῥον, ferreum inſtrumentum, ad exſcindendas herbas accommodatum. Juven. Sat. 3. v. 311. Ne marræ, & ſarcula deſint. Adde Colum. l. 10. v. 72.
Marrubīi, m. 2. Marruvii, pop. Latii circa Fucinum lac. ſic dicti a Rege Marrubio, vel quod circa mare habitarent.
Marrubium, & Marruvium, Morno, opp. olim, nunc pagus exiguus Latii, in finibus Marſorum, ad Fucinum lacum. Silius l. 8. v. 506. Marrubium veteris celebratum nomine Marri.
Marrubium, ii, n. marrubio, praſſio, πράσιον, herba, quæ exulcerare veſicam putatur. Quidam linoſtrophon, alii philopæda, alii philochareo vocant. Plin. l. 20. c. 22.
Marrubius, a, um, quod ad Marrubium ſpectat. Virg. 7. Æn. v. 759. Quin & Marrubia venit de gente ſacerdos.
Marrucini, orum, m. pop. Italiæ, in parte occidentali Aprutii citerioris, oram maris Hadriatici attingentes, ſub Samnitibus, prope Aternum flu. Plin. l. 3. c. 12.
Marrucinus, a, um, adject. ad Marrucinos ſpectans, ut Marrucina pubes. Silius l. 8. v. 521. Marrucini montes. Stat. l. 4. ſilv. v. 86.
Mars, artis, m. 3. Ἄρης, Deus belli præſes ab antiquis creditus eſt, ab antiquo mamers per ſync. A Poetis Mavors dicitur, per Epenthesin, ut vulgus credit, quod magna vortat, ſeu vertat. Cic. 2. de nat. Deor. Jam qui magna verteret, Mavors. Sed antiqui pro Mamers dixere etiam Mavers, & e in o abeunte Mavors. Hic Jovis, & Junonis filius fuiſſe fingitur, vel, ut Ovidius fabulatur, ſolius Junonis. Cum enim olim Juno turbata eſſet, quod animadvertiſſet Jovem maritum percuſſo capite ſine muliere procreaſſe Minervam, Floræ monitu florem invenit in campis Oleniis, quo tacto ipſa quoque concepit, & peperit filium, quem Martem nominavit. Hunc ferunt poſtea cum Venere concubuiſſe, eoſque Vulcani aſtu catena inviſibili ligatos, omnium Deorum riſui expoſitos fuiſſe, tandem Neptuno intercedente, a Vulcano ſolutos eſſe. Sororem habuit Bellonam, belli Deam. Sacrum ei fecerunt lupum, & picum; quos in Dei hujus tutela eſſe credebant. Salios habuit Sacerdotes, apud Romanos. Tacit. 4. hiſt. c. 35. Pugnatum incerto Marte, donec prælium nox dirimeret. ¶ Mars communis dicitur, quod incertus, ac varius belli eventus ſit. Cic. 11. Phil. Sed ut concedam, incertos eſſe exitus belli, Martem communem. ¶ Aperto Marte, in aperta campagna, con aperta guerra. Ovid. 13. Met. v. 308. urbis ſe mœnibus hoſtes continuere diu, nec aperti copia Martis Ulla fuit. ¶ Æquo Marte pugnare, h. e. æquis viribus, æqua ſorte. Curt. l. 4. c. 1. De regno æquo Marte, ſi vellet, contenderet. Adde Liv. l. 2. c. 6. ¶ Marte noſtro aliquid dicimur facere, quoties aliquid noſtro ingenio, nullius adjuti auxilio conficimus. Cic. 3. Off. c. 7. Hanc igitur partem relictam explebimus, nullis adminiculis, ſed, ut dicitur, noſtro Marte. ¶ Eſt etiam Mars Planetæ nomen, qui quatuor, & viginti menſibus orbem luſtrat. Cic. 2. de nat. Deor. c. 20.
Marſi, orum, m. Μαρσοί, pop. Latii, ſub Samnitibus, ubi nunc pars Aprutii Ulterioris, juxta lacum Fucinum. Dicti ſunt a Marſo Circes filio, a quo edocti ſunt veneficia, & incantationes ſerpentum, teſte Solino. Saliva ſua ſerpentum morſibus medebantur. Plin. l. 7. c. 2. ¶ Fuerunt Marſi pauperrimi quidem, ſed tamen fortiſſimi, ut qui acerbiſſimum Romanis bellum intulerint, ac fere funeſtius, quam civilia, ut ſcribit Plinius.
Marſicus, a, um, adject. a Marſis populis, ut Marſicum bellum. Cic. Agrar. 2. c. 33.
Marſpiter, tris, m. Ἄρης, Mars pater, ut Jupiter, Jovis pater. Gell. l. 5. c. 12.
Marſupium, ii, n. borſa, כיס, Germ. taſche, Gall. bourſe, Hiſp. bolſa, μαρσύππιον, μαρσίππιον, ..., ſacculus nummorum, a ſecunda voce Græca allata. Varr. apud Non. Majorem curam habere marſupii noſtri, quam vitæ noſtræ.
Marſus, a, um, adject. idem quod Marſicus. Ovid. de medicam. faciei, v. 39. Nec mediæ Marſis finduntur cantibus angues.
Marſus, m. 2. filius Circes. Plin. l. 7. c. 2.
Marſyas, & Marſya, m. 1. μαρσύας, tibicen a Phrygia, ea temeritate, ut Phœbum ad cantus certamen auderet provocare, a quo & victus, & excoriatus eſt. Ovid. 7. Faſt. & 6. Metam. v. 383. ¶ Ejus ſtatua fuit Romæ in foro, ubi cauſæ agebantur. Horat. l. 1. Sat. 6. v. 120. Non ſollicitus, mihi quod cras ſurgendum ſit mane, obeundus Marſya, &c. h. e. ſtatua Marſyæ, in Foro poſita, de qua Plin. l. 21. c. 3. Docet autem Serv. ad Æneid. 4. v. 58. Marſyæ ſtatuam in urbium foro collocatam, altera manu erecta, libertatis indicium fuiſſe.
Marſyas, m. 1. fl. Phrygiæ Magnæ, haud procul a Mæandro oriens, in quem apud Celænas, & Apameam urb. quam circumfluit, excurrit. Poetæ fabulantur, ortum eſſe ex lacrymis Nympharum, & Satyrorum Marſyam tibicinem ab Apolline ibi excoriatum flentium, & a Marſya appellatum fuiſſe. Ovid. 6. Met. Liv. l. 38. c. 13. ¶ Marſyas alter fl. Syriæ, qui in Euphratem apud Samoſata labitur. Plin. Marſyas item fl. Cœleſyriæ.
Martes, tis, f. martora, fera exigua ex genere muſtelarum, a Marte, quod vi Martia mures, gallinas, aliaſque aves necet. Ejus pellis in pretio eſt. Martial. l. 10. ep. 37. Venator capta marte ſuperbus adeſt.
Martha, m. 1. Marta, fl. Hetruriæ, cum opp. cogn. qui exit ex lacu Volſinio, Tuſcaniæ urb. mœnia radit, & in mare Tyrrhenum apud Cornuetum urb. defertur.
Martia aqua, al. Auteja, una ex aquis urbis Romæ, omnium clariſſima, & ſaluberrima ad potandum, a nono lapide ex lacu Fucino ſtructis fornicibus in Urbem perducta ab Anco Martio Rege, cujus aquæ ductus in via Tiburtina adhuc ex parte conſpicitur.
Martiālis, le, o. 3. ad Martem pertinens, Marziale, Ἄρειος. Cic. pro Cluen. c. 15.
Martiales quidam Latini appellabantur, miniſtri publici Martis, atque ei Deo veteribus inſtitutis, religionibuſque Larinatium conſecrati. Horat. l. 1. od. 17. Nec martiales hædilia lupos metuunt. V. Lupus.
Martiālis, is, m. M. Valerius Martialis, Hiſpanus, ex Bilbili Celtiberiæ oppido, ſcripſit libros epigrammatum, qui adhuc extant, multis ſalibus aſperſos, ſæpe etiam obſcœnitatibus, quas nimis aperte aliquando depingit. Vixit ſub Imperatoribus Domitiano, Nerva, & Trajano.
Martiānus, a, um, o. 1. 2. quod ad Martem ſpectat. Cic. pro Corn. Balbo, c. 17. Qui & veterem illam ſpeciem fœderis Martiani ſemper omni ſanctiorem Marte duxerunt. Ita legit Manut. Alii aliter.
Marticōla, æ, m. qui Martem colit. Ovid. 5. Triſt. eleg. 3. ad uſque nivoſum Strymona veniſti, Marticolamque Geten.
Marticultor, oris, m. Marticola. Inſcrip. apud Gruter. p. 55. n. 10. Deo Marti, & Victoriæ Contubernium Marticultorum poſuerunt.
Martigēna, æ, m. & f. Marte genitus. Ovid. 3. Amor. el. 4. Martigenæ non ſunt ſine crimine nati, Romulus Iliades, Iliadeſque Remus.
Martiobarbŭlus, i, miles plumbeis glandibus armatus, quæ & ipſæ martiobarbuli appellantur. Veget. l. 1. de re milit. c. 17.
Martius, m. 2. Marzo, μάρτιος, unus ex menſibus, a Marte, cui illum Romulus quaſi genitori ſuo dicavit. Ovid. 1. & 3. Faſt. Varro l. 5. de L. L. ¶ Olim fuit primus menſis totius anni. Ovid. loc. cit. ¶ Uſurpatur etiam adjective, ut Martiæ Idus, Martius menſis &c. Feſt. & Cic. Phil. 2. c. 36. & 37.
Martius, ſubſt. m. 2. cognomen Anci, quarti Romanorum Regis.
Martius, a, um, quod ad Martem pertinet, ut Martia avis, Marti dicata. Ov. 5. Faſt. Martiae picus avis gemino pro ſtipite pugnat. ¶ Item quod ad bellum pertinet, ut Martia arma, Martia caſtra, Tibull. l. 1. eleg. 3. ¶ Ponitur & pro bellicoſo, & feroci, ut Martius miles. Ov. 14. Metam. ¶ Martius Campus, Ἄρεος πεδίον, planities quædam fuit in agro Romano, inter Tyberim, & antiquam urbem, hodie urbis pars, ita dictus, quod Tarquinio in exilium acto (cujus hic ager erat) Marti fuerit conſecratus. Liv. l. 2. Ager Tarquiniorum, qui inter urbem, & Tyberim erat, conſecratus Marti, Martius deinde campus fuit. ¶ Martia aqua. V. ſup. Martia. ¶ Calendæ Martiæ, V. Calendæ.
Martŭlus. V. Marculus.
Martyr, yris, com. martire, μάρτυς, proprie teſtem notat. Sed Chriſtianis ſic peculiariter dicitur, qui non ore tantum, ſed & ſanguine veritatem cæleſtem teſtatam facit. Prudent. in hymn. Epiphan. v. 125.
Martyrium, n. 2. martirio, μαρτύριον, teſtimonium. Chriſtianis eſt teſtimonium de veritate cœleſti, in quo quis ſanguinem effudit, vel cruciatus lethales perpeſſus eſt. Tert. de ſpectac. c. 29. ¶ Item locus, ubi corpora Martyrum ſepulta ſunt. Hieronym. in vita Hilarion.
Marum, n. ſcarſapepe, μάρον, herba ſurculoſa flore origani, ſed odoratiore, foliiſque multo candidioribus, quæ circa Magneſiam, & Tralles copioſa gignitur. Plin. l. 12. c. 24.
Mas, aris, m. maſchio, זכר, Ger. mannsbild, Gall. male, Hiſp. macho, ἄῤῥην, ἄρσην, ſexus vocabulum fœminæ oppoſitum, a fortitudine. Nam ut Græci ἄῤῥην, ab Ἄρης, duplicata canina littera, ſic Latini e Mars fecere mas, ejecta littera canina. Cic. 1. de nat. Deor. Beſtiæ aliæ mares, aliæ fœminæ ſunt. ¶ Interdum adjective ſumitur pro forti, & virili, maſchio, forte. Horat. de arte poet. v. 402. mares animos in Martia bella Exacuit.
Maſaris, m. 3. μάσαρις, Bacchi cognomen apud Caras, de cujus origine ſic fabulantur: In comitatu Rheæ, cui Jupiter Bacchum alendum commiſerat, mulierem fuiſſe, cui nomen erat Ma, quæ, cum eam Juno rogaſſet, cujus is eſſet puer, ἄρεος, hoc eſt Martis reſpondit, qua voce a vulgo excepta, Bacchus deinceps Maſaris dictus eſt, quaſi μὰς ἄρης.
Maſcarpio, onis, m. qui virilia carpit, impudicus, maſturbator. Petron. Satyr. c. 134.
Maſculeſco, is, n. 3. immaſchirſi, ..., Ger. zummane werden, Gall. devenir male, Hiſp. hazerſe macho, ἀῤῥενοῦμαι, maſculus fio. Plin. l. 18. c. 13. Deoſiore enim ſato maſculeſcere.
Maſculētum, ti, n. locus in quo plantæ vinearum maſculæ conſitæ ſunt, a maſculus. Plantæ autem maſculæ ſunt, quæ non ſubiguntur, ut palmites alios emittant, ſed in altum ſurgere permittuntur. Plin. l. 17. c. 22. Ut faciant, quæ maſculeta appellant.
Maſculine, adverb. maſculino genere, ἀῤῥενικῶς. Arnob. l. 1. p. 36. Res fœmininas maſculine depromere.
Maſculinus, a, um, di maſchio, ἀῤῥενικός, quod maſculi eſt. Plin. l. 18. c. 15. Genera eorum Græci duo prima fecere, maſculinum, fœmininumque. Adde Feſtum.
Maſcŭlus, li, m. ἀνδρόγεως, dim. a mas. Plaut. Ciſt. Bona fœmina, & malus maſculus hic te volunt. Adde Liv. l. 31. c. 12.
Maſcŭlus, a, um, virile, maſchio, maſculinus, & tranſlate fortis, acer, vehemens. Hor. l. 3. od. 6. Sed ruſticorum maſcula militum proles Sabellis docta ligonibus verſare glebas. Perſ. ſat. 5. Calido ſub pectore maſcula bilis intumuit. ¶ Cardo maſculus dicitur, qui in alterum cardinem ingreditur: ſicut cardo fœmina, qui maſculum recipit, & ſuſtinet. Vitruv. l. 9. c. ult. poſt med.
Maſpĕtum, n. 2. folium laſerpitii, apio ſimile. Plin. l. 19. c. 3.
Maſſa, æ, f. paſta, עסה, Ger. teig, Gall. pate, Hiſp. maſſa, μάζα, farina ſubacta, macerataque ad panificium, a Græca voce allata. Priſc. l. 1. & Gloſſæ veteres. ¶ Generatim ponitur pro omni eo, quod denſum eſt, ſpiſſumve, ad ſimilitudinem farinæ ſubactæ, ut Maſſa auri, maſſa ferri, hoc eſt pila, & veluti moles. Virg. 1. Georg. Maſſam picis orbe reportat. Id. 4. Georg. v. 170. Ac veluti lentis Cyclopes fulmina maſſis cum properant. ¶ Colum. l. 12. c. 34. ubi rationem docet aceti ſcyllitici faciendi, præcipit, ut vinum, quod in acetum converti debet, limpidum ſit, & de ſub maſſa. Videtur autem intelligere vinum, in quod maſſa ferri candens immiſſa ſit. Nam ejuſd. l. c. 5. ubi agit de vino vapido in acetum vertendo, Quidam, inquit, ferri maſſas exurunt, ita ut ignis ſpeciem habeant, eaſque in eamdem (vini) menſuram demittunt. Quidam leg. limpidum ſit, & de ſummo.
Maſſālis, le, adject. a maſſa. Eſt Tertulliani adverſ. Hermog. c. 30. & l. 4. adverſ. Marcion. c. 18. Hinc
Maſſaliter, adv. totalmente. Tertull. adverſ. Valentin. c. 16.
Maſſæſyli, populi Numidiæ occidentalis. Plin. l. 5. c. 5.
Maſſagĕtæ, m. Alani, pop. Sarmatiæ Europææ, juxta Euxinum mare, & paludem Mæoticam. Aliis erant pop. Scythiæ intra Imaum, inter Jaxartas, & Alanoſcythas, ubi nunc pars Auſtralis Tartariæ deſertæ, verſus Zagatajam. Dicti ſunt quaſi graves Getæ. Maſſa enim apud Scythas grave ſignificat, teſte Iſidoro l. 9. Orig. Cum per deſerta diſcurrunt, equorum ſuorum ſanguinem cum lacte bibunt. Apud hos ſenio confecti in fruſta cæduntur, admixtiſque ovillis carnibus a ſuis eduntur; qui vero morbo intereunt, feris devorandi abjiciuntur. Infeſtiſſimi ſunt hoſpitibus, neque cum vicinis populis ullam ſervant amicitiam, aut fidem. Uxores habent communes, cum quibus etiam in publico coire non verentur. Solem venerantur, cui & equum immolant: cæteros Deos habent neglectui. Herod. l. 1. Strabo l. 2. Stat. in Achill. Lactea Maſſagetæ veluti qui pocula fuſcant ſanguine puniceo. ¶ Nominativus ſing. eſt Maſſageta, vel Maſſagetes. Lucan. l. 3. v. 283. Longaque Sarmatici ſolvens jejunia belli Maſſagetes, quo fugit, equo.
Maſſāris, f. 3. uva eſt, quæ ex vite ſylveſtri cum flore in Africa decerpitur, medicinæ tantum, & odoramentis idonea. Plin. l. 12. c. ult. & in proœm. l. 23.
Maſſicum, i, n. vinum Maſſici montis. Virg. 7. Æn. Vertunt felicia Baccho Maſſica.
Maſſicus, m. 2. Monte Maſſo, al. Monte Maſſico, mons Campaniæ, Falerno, & Gauro junctus, inter Sveſſam, Calenum, & Sinveſſam, al. inter Minturnas, & Calenum extenſus verſus oram maris Tyrrheni. Ejus pars, quæ eſt verſus oram maris Tyrrheni, ab incolis dicitur Mondragone. Ferax eſt optimi vini.
Maſſicus, a, um, quod ad Maſſicum M. ſpectat. Hor. l. 1. Carm. ode 1. Eſt, qui nec veteris pocula Maſſici ſpernit. h. e. Maſſici vini.
Maſſilia, f. 1. Marſiglia, Μασσαλία, urbs Galliæ Narbonenſis, in ora Provinciæ. Olim Maſſiliæ ſtudia ingenuarum artium adeo floruerunt, ut Romani pro Attica peregrinatione Maſſilioticum peterent Gymnaſium ad diſciplinas addiſcendas. Liv. l. 35. c. 9. Plin. & Cæſ. l. 2. B. Civ. ¶ Maſſilienſes & litteris, & optimis inſtitutis, ac moribus claruerunt. Iidem luxus notati ſunt. Hinc Maſſiliam navigas, & E Maſſilia veniſti, apud Suidam de nimis cultis dicitur. V. Cic. pro Flacco, & l. 2. Offic. Tac. in vita Agricolæ, & Taubm. ad Plaut. Caſ. 5. 4.
Maſſiliānus, a, um, ad Maſſiliam pertinens. Maſſilianum vinum legitur apud Martial. in lemmate epigr. 123. l. 13. ſed tum ibi, ſum l. 10. epigr. 36. damnatur ut fumo imbutum. Sic l. 3. epigr. 82. Vel cocta fumis muſta Maſſilianis.
Maſſilienſis, ſe, adject. qui eſt e Maſſilia. Cæſ. l. 2. B. Civ. c. 3. 4. 6. &c.
Maſſilioticus, a, um, quod ad Maſſiliam ſpectat. Plin. l. 3. Rhodani oſtium ampliſſimum vocatur Maſſilioticum.
Maſſilitānus, a, um, adject. Maſſilienſis. Vitruv. l. 10. c. ult.
Maſſo, as, a. 1. in maſſam redigo, conglobo, condenſo. Lucr. l. 1. v. 666. Igne in

in cutes ſtringi, maſſareque corpus. Al. leg. *mutare*. ¶ Pro maſticare uſurpat *Theod. Priſcian. l. 1. c. 8. l. 2. c. 29.*

Maſsŭla, f. 1. μαζίον, dim. a maſſa. *Col. l. 12. c. 38.* Poſt hæc complures ex ea maſſulæ fiunt.

Maſsўla, f. 1. opp. medit. Cyrenes, apud Berenicen, & Hortos Heſperidum. Hinc regio Maſſyla, ſeu Maſſylia. Sed a *Livio* Maſſylia gens in Numidia ponitur. Pop. Maſſyli, quos *Plinius* inter Capſitanos, & Getulos apud Libyæ deſerta locat. Neque ephippiis utuntur, nec frenis, ſed ſola virga contenti ſunt, qua agitent equos, & moderentur. *Lucan. l. 4. v. 682.*

Maſſylæus, a, um, ex Maſſylia urbe, ſeu Maſſylia regione, *Mart. l. 9. ep. 23.* Et Maſſylæum virga gubernat equum.

Maſſylius, a, um, quod ad Maſſylam, ſeu Maſſyliam ſpectat. *Lucan. l. 4. v. 682.* Et gens, quæ nudo reſidens Maſſylia dorſo.

Maſſўlus, a, um, idem ac Maſſylius. *Virg. 4. Æn. v. 483.* Hinc mihi Maſſylæ gentis monſtrata Sacerdos.

Maſtaura, orum, n. *Maſtaura*, Μάσταυρα, urbs Lydiæ, in Cariæ confinio, ita dicta, quod ibi Rheæ Bacchi nutrici, quæ *Ma* Lydis appellabatur, taurus ſoleret immolari. Aliquibus dicta videtur a *maſto*, & *taurus*. *Plin. l. 5. c. 29.* ¶ Populi Maſtaurenſes. *Id. ibid.*

Maſticatio, onis, f. actus maſticandi. *Cæl. Aurel. l. 4. Tard. c. 3.* Cibum maſticatione coercere.

Maſticătus, a, um, nom. ex partic. *maſticato*, dentibus comminutus. *Apul. de herb. c. 79.* Dum fuerit maſticatum, fervorem commovens &c. *Theod. Priſcian. de Diæta*, c. 10. Portulaca maſticata ſtuporem dentium ſanat.

Maſtichatos, a, um, maſtiche conditus. *Lamprid. in Heliogab. c. 19.* Et maſtichatum, & puleiatum, & omnia hæc, quæ nunc luxuria retinet, primus invenit. *h. e.* vinum maſtichatum. Sic de Gordiano *Capitolin. c. 19.* Fuit cum ſupidior, ſemper tamen undecumque conditi, nunc roſa, nunc maſtiche, nunc abſinthio, cæteriſque rebus, quibus gula maxime delectatur.

Maſtĭche, vel maſtice, es, f. 1. *maſtice*, μαστίχη, lacryma, quam lentiſcus arbor gummi modo ſudat. *Plin. l. 12. c. 17.*

Maſticĭnus, a, um, *maſticino*, ad maſticen pertinens. *Pallad. in Mart. tit. 9. ſub init.* Semina madefacta laurino oleo, vel nardino, vel maſticino.

Maſtĭco, as, avi, atum, a. 1. mando, dentibus tero, *maſticare*. *Macer de virib. herbar. carm. 3.* Maſticet hoc patiens, teneatque diutius ore.

Maſtigeus, i, maſc. idem quod maſtigia. *Plaut. Trin. 4. 3. 131.* Aggrediundus eſt hic homo maſtigeus. Sed legendum eſt, *Aggrediendus eſt hic homo mihi aſtu. heus* &c.

Maſtigia, æ. μαστιγίας, verbero, verberibus dignus. *Plaut. Moſt. 3. 1. 1.* Exi e culina, ſis, foras maſtigia. *Terent. Adelph. 3. 2. 6.* Num manus abſtines, maſtigia?

Maſtigophŏrus, m. 2. μαστιγοφόρος, ſervus flagellifer, qui, ut ſcribit Budæus, agonothetes in ſacris certaminibus nominabatur, virgas præferens ad ſubmovendam turbam, & cohibendas ſeditiones. *Prudent. in Pſychom. l. 2. carm. 516.*

Maſtrūca, vel Maſtruga, f. *pelliccia*, μαστρύκα, veſtis genus, qua Sardi utebantur. *Cic. in fragm. pro Scauro.* Eum Sardorum maſtruca mutavit. ¶ Tranſlate dicitur de homine molli, & libidinoſo, quia hujuſmodi veſtis ſcortea eſt, & peſſime olet. *Plaut. Pœn. 5. 5. 34.* Deglupta mænas, maſtruga, i in malam crucem.

Maſtrucatus, a, um, μαστρυκωτός, qui maſtruca utitus. *Cic. de Prov. Conſ. c. 7.* Res in Sardinia cum maſtrucatis latrunculis a Proprætore una cohorte auxiliaria geſta.

Maſtrūga. V. Maſtruca.

Maſturbātor, oris, m. 3. qui maſturbat. *Martial. l. 14. ep. 203.* Al. ſcribunt *maſtuprator.*

Maſturbo, as, avi, atum, a. 1. effuſo virili ſemine polluo, quaſi marem turbo. Alii ſcribunt *maſtŭpro*, quaſi manu ſtupro. *Martial. l. 11. ep. 105.*

Maſtus, m. 2. *mammella*, μαστός, mamma. Per tranſlationem dicitur de tubulis mammatis in fontibus, & aquæductibus, qui etiam mammæ, papillæ, & ubera dicuntur. *Vitr. l. 8. c. 3.* Athenis ex hujuſmodi locis, & fontibus maſti uſque ad portum Piræum ducti ſunt ſalientes. ¶ Eſt etiam hoc nomine herba, quæ potui indita pilos mammarum e partu naſcentium aufert. *Plin. l. 25. c. 25.*

Matæus, a, um, *vano*, μάταιος, vanus, ineptus, *Petron. in fragm. Tragur. c. 41. Burm.* Plane matæus ſum. Al. alites leg.

Matăris. V. Materis.

Matara. V. Metaxa.

Matella, f. 1. *maſtelletta, orinale*, Germ. *ſchirbel, vvaſſergeſchirr*, Gall. *pot de chambre, urinal*, Hiſp. *orinal, ſervidor*, vas, in quod urinam reddimus, dim. a *matula*. Aliqui diſtinguunt matellam a ſcaphio, quod ſcaphium tam ad ventris onus, quam ad urinam excipiendam accommodatum eſſet, matella, quia anguſtiore eſſet ore, urinæ tantum excipiendæ fuerit utilis: alii, quod ſcaphium eſſet mulierum, matella virorum. *Martial. l. 10. epigr. 11.* Diſpeream, ſi tu Pyladi præſtare matellam dignus es. ¶ Eſt item matella, aquarium vas, teſte *Nonio c. 15. n. 1.* qui ibi & *Varronem* affert, & *Plautum*.

Matellio, onis, m. vaſis aquarii genus, quo nomine vas appellabatur, ubi a matulæ figura longius receſſiſſet, ut *Varro* ſcribit *l. 4. de L. L.* a *matula*. *Varro de vita pop.* Poſtularet trullam, matellionem, pelvim. *Cicero in Parad. 5. c. 2.* Si L. Mummius aliquem iſtorum videret matellionem Corinthium cupidiſſime tractantem. ¶ Matellio item *Feſto* vas eſt, in quod urina redditur, quod & matella appellatur.

Mateŏla, f. 1. genus ſarculi. *Cat. de re ruſt. c. 46.* Si parum deſcendit, malleolo, aut mateola adigito.

Mater, tris, f. *madre*, אם, Ger. *mutter*, Gall. *mere*, Hiſp. *madre*, μήτηρ, genitrix, parens, quæ quodvis animal partu edit, a voce græca allata. *Cic. pro Cluent.* Mater enim a me nominis cauſa, tametſi in hunc hoſtili odio, & crudelitate eſt, mater, inquam, appellabitur. *Virg. 3. Georg.* Excretos prohibent a matribus hædos. ¶ Aliquando tamen pro nutrice ponitur. *Plautus* utramque ſignificationem complexus eſt. *Men. prol. v. 19.* Ita forma ſimili puer, inquit, ut mater ſua non internoſſe poſſet, quæ mammam dabat, neque adeo mater ipſa, quæ illos pepererat. ¶ Transfertur & ad arbores, quæ matres dicuntur reſpectu propaginum, quæ ex ipſis naſcuntur. *Plin. l. 12. c. 5.* Superiores ejuſdem rami in excelſum emicant, ſylvoſa multitudine, vaſto matris corpore. ¶ Item ad res inanimatas, pro cauſa, origine. *Cic. 2. de Orat. c. 40.* Avaritiam ſi tollere vultis, mater ejus eſt tollenda luxuries. Sic *Plaut.* vitam matrem vini appellat *Amph. 1. 2. 274.* Et apes mellis matres. *Varr. R. R. l. 3. cap. 5.* ¶ Eſt etiam honoris vocabulum, quo ſeniores fœminas compellamus. *Plaut. Rud. 1. 5. 5.* Jubemus te ſalvere, mater. Sic Veſta mater, apud *Senec. l. 4. Controverſ. 4.* & Mater Matuta, apud *Feſtum*. Et Mater magna. *h. e.* Cybela apud *Cic. pro Sext. c. 26.* quæ & ſimiliter *mater* dicitur a *Virg. Æn. 9. v. 108.* & *4. Georg. v. 54.* ¶ Mater familias, *padrona di caſa*, οἰκοδέσποινα, uxoris ſpecies, ſcil. ea uxor, quæ erat in mariti manu, mancipioque, aut in ejus, in cujus maritus manu, mancipioque eſſet, ita dicta, quoniam non in matrimonium tantum, ſed in familiam quoque mariti, & in ſui heredis locum veniſſet. Duo enim uxorum genera fuere, unum, quod proprie ſane, & matrona dicebatur, alterum, quod materfamilias. Matrona in matrimonium tantum venerat, materfamilias etiam in mariti familiam, & hæreditatem. Quod autem ad vocis hujus compoſitionem attinet, *familias*, antiquus genitivus eſt, Græcorum imitatione, qui fœmininorum in *a* purum deſinentium genitivos in *as* inflectunt. *Cic. in Top. c. 3.* Si ita Fabiæ pecunia legata eſt a viro, ſi ea uxor materfamilias eſſet, ſi ea in manum viri non convenerat, nihil debetur. Genus eſt enim uxor: ejus duæ formæ, una matrumfamilias; hæ ſunt, quæ in manum convenerunt; altera earum, quæ tantummodo uxores habentur. ¶ Sumitur interdum pro uxore ſimpliciter. *Liv. l. 4. bell. Mac.* Et cum tibi viro liceat purpura in veſte ſtragula uti, matremfamilias tuam purpureum amiculum habere non ſines? ¶ Juſta materfamilias, & pellex opponuntur. *Liv. l. 9. bell. Mac.* Hunc juſta matrefamilias, illum pellice ortum eſſe.

Matercŭla, æ, fem. Μητρίδιον, diminut. a mater. *Cicer. pro Plac. c. 36.* Nunc denique matercula ſuæ feſtivus filius aniculæ minime ſuſpicioſæ purgat ſe.

Matĕrĭa, æ, f. 1. & materies, ei, f. 5. *materia*, Ger. *materie*, Gall. *matiere*, Hiſp. *materia*, ὕλη, id, ex quo aliquid fit, ut materia libri membrana eſt, & atramentum, materia domus ſunt lapides, calx, ligna, tegulæ, a *matre*, ut *luxuria*, & *luxuries* a *luxu*. *Cornelius Fronto* diſtinguit ita *materiem*, & *materiam*, quaſi *materies* ad res animi, & ingenii ſpectet, *ſoggetto*. *materia* vero corporea ſit, ut materia fabrorum lignum, ferrum, &c. ſed fere promiſcue uſurpantur. *Ovid. 2. Metam. v. 5.* Materiam ſuperabat opus. ¶ Speciatim dicitur de lignis, quæ ædificiis apta ſunt. *Quintil. l. 7. c. 1.* Opera extruentibus ſatis non eſt ſaxa, & materiam, & cætera ædificanti congerere utilia. ¶ Item de ligno, quod eſt intra corticem. *Col. l. 5. c. 11.* Quaſi cuneum ferreum, vel oſſeum inter corticem, & materiam lente demittito. ¶ Item de palmite, qui de novello naſcitur, & in tenero alligatus dependet. *Col. l. 3. c. 6.* ¶ Rudis materia, eſt primum chaos. *Lucan. l. 6.* Materiamque rudem flamma cedente recepit. ¶ Accipitur etiam pro genere, ſeu ſtirpe. *Col. l. 6. c. 27.* Equinum pecus tripertito dividitur. Eſt enim generoſa materies, quæ circo, ſacriſque certaminibus equos præbet. ¶ Item pro argumento orationis, ſeu libri, quod Græci ὑπόθεσιν, Itali *ſoggetto* appellant. *Cic. Att. l. 2.* Quod me, ut ſcribam aliquid hortaris, creſcit mihi quidem materies, ut dicis, &c. *Horat. de ar. poet. v. 38.* Sumite materiam veſtris, qui ſcribitis, æquam viribus. ¶ Item pro cauſa, ſeu occaſione. *Salluſt. Catil. c. 10.* Cupido pecuniæ primo, deinde imperii crevit: ea quaſi materies omnium malorum fuere. *Vellej. l. 2. c. 62.* Materiam belli præbere.

Materiālis, le, n. 3. ὑλικός, quod eſt materiæ. *Macrob. l. 1. Som. Scip. c. 12.* Materialis influxio.

Materialiter, adverb. *materialmente*, ὑλικῶς, ſecundum materiam. *Sidon. l. 8. ep. 12.* In pectore viri iracundia materialiter regnans.

Materiarĭus, rii, m. ὑλουργός, qui materiam ad ædificia ſuppeditat. *Plaut. Mil. 3. 3. 45.* Si non nos materiarius remoratur. ¶ Speciatim accipitur pro fabro lignario, quia materia etiam interdum ſumitur pro ligno. *Inſcript. apud Gruter. p. 642. n. 6.* ¶ Item pro materiarum artifice, apud *Ammian. l. 21.* teſte *Voſſio in Etymol. V. Materis.*

Materiarius, a, um, quod eſt ex materia, vel ad materiam ſpectat, & præſertim ad ligna ad ædificandum apta. *Plin. l. 7. c. 56.* Fabricam materiariam Dædalus, & in ea ſerram, aſciam, &c. invenit.

Materiatio, onis, f. *legname d' una fabbrica*, materies lignaria in ædificiis, ut trabes, tabulæ, contignationes, &c. *Vitruv. l. 4. c. 2.* In ædificiis collocatur materiatio, variis vocabulis nominata.

Materiatūra, æ, f. materiaria ars, quæ circa materiationem verſatur. *Vitruv. l. 4. c. 2.* E quibus rebus, & a materiatura fabrili &c.

Materiātus, a, um. materia præſertim lignaria, ſeu materiatione conſtructus. *Cic. 3. Off. c. 13.* Ædes peſtilentes, male materiatæ, ruinoſæ.

Materinus, a, um, adiect. *Materina terra* apud *Caton. R. R. c. 34.* exponitur a *Turneb. l. 21. c. 25.* dura, ſolida, & prope lignea.

Materiŏla, læ, f. diminut. a materia. *Tertull. de baptiſm. 1. 17.*

Materior, aris, d. 1. ὑλοτομέω, materiam cædo ad conficiendum vallum. *Cæſ. 7. B. G. c. 73.* Erat eo tempore & materiari, & frumentari, & tantas munitiones fieri neceſſe. ¶ Item materiatione conſtruo. *Vitruv. l. 5. c. ult.* Ea ædificia minime ſunt materianda propter incendium.

Matĕris, vel Matăris, is, f. 3. vel Matara, æ, f. 1. *picca*, Μάταρις, Calticum lanceæ genus. Vox eſt Gallica. *Cæſ. l. 1. B. Gal. c. 26.* Nonnulli inter carros rotaſque mataras ſubriciebant, noſtroſque vulnerabant. *Turneb.* legit *materas*. Alii *meganes*. *Liv. l. 7. c. 24.* Humero materi trajecto. *Auctor ad Heren. l. 4. c. 32.* Materis tranſalpina.

Maternus, a, um, *materno*, Germ. *muetterlich*, Gall. *maternel*, Hiſp. *materno*, Μητρῷος, quod matris eſt. *Cicero pro Cluent. c. 5.* Quo enim eſt ipſum nomen amantius, indulgentiuſque maternum. *Ter. Heaut. 4. 1. 24.* Maternus animus.

Matertĕra, f. 1. *zia, ſorella della madre*, Ger. *der mutterſchweſter*, Gall. *tante*, Hiſp. *tia*, Μητρὸς ἀδελφή, matris ſoror, a *mater*. Nam *tera* eſt vocis productio. *Feſto* dicta videtur quaſi mater altera. *Cic. 1. de Div.* defatigatam petiiſſe a matertera. ¶ Matertera magna eſt ſoror aviæ; matertera major, ſoror proaviæ; maxima, ſoror abaviæ. *Paul. JCtus leg. 10. Dig. de gradib. §. 8. 9. & 14.*

Mathematĭca, æ, f. *matematica*, Μαθηματική. *Senec. epiſt. 88.* Mathematica ſuperficiaria eſt, &c. *Sueton. in Tiber. c. 69.* Addictus mathematicæ. *h. e.* aſtrologiæ judiciariæ.

Mathematĭcus, a, um, adject. *matematico*, Μαθηματικός, ad Mathematicam pertinens, ut *Mathematica ratio* apud *Vitruv. l. 1. c. 1.* Et *Mathematicæ artes* apud *Plin. l. 30. c. 1.* ¶ Mathematicæ diſciplinæ, Μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι, & ſimpliciter Μαθήματα dicuntur Geometria, & Arithmetica, & quæ ab his proficiſcuntur, ut Aſtronomia, Muſica, Optica, Geographia, & aliæ, a Μαθεῖν, *diſcere*, quia Artes Mathematicæ vere, & proprie diſciplinæ, ſeu ſcientiæ ſunt, quippe quæ plane diſcuntur, & per demonſtrationem percipiuntur.

Mathematĭcus, ci, m. 2. Μαθηματικός, qui ſcit diſciplinas circa abſtractam quantitatem verſantes, ut Arithmeticam, & Geometriam, aut earum principia aliis applicantes, ut Geographiam, Aſtrologiam, Muſicam, Opticam, & alias. *Cic. 1. de Or.* Ii, qui Mathematici vocantur. ¶ Per Catachreſin Mathematici vocantur impoſtores, qui alias Chaldæi, Genethliaci, & Aſtrologi dicuntur, *aſtrologhi giudiziarii*, qui ex obſervatione horæ natalitiæ fata cujuſque ſe ſcire profitentur. *Gell. l. 1. c. 9. & l. 14. c. 1. Juven. Sat. 14. v. 248.* Nota Mathematicis geneſis tua. *Tacit. 1. hiſt. c. 22.* Mathematici genus hominum potentibus infidum, ſperantibus fallax.

Mathēſis, is, f. 3. Μάθησις, diſciplina, & ſpeciatim ſeries illa diſciplinarum, quas Mathematici profitentur. *Spartian. in Hadrian. c. 16.* & in *Ælio Vero c. 3.* & *Tertull. de Idolol. c. 9.* ¶ Sumitur ſæpe pro arte fata alicujus ex natali hora divinandi, quæ genethliace vocatur, *aſtrologia giudiziaria*. Hinc *Jul. Firmic.* libros de hac arte differentes, *Matheſeos* inſcripſit. Uſus eſt & *Vetus Scholiaſtes Juven. ad Sat. 6. v. 574.* & *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 888.* ubi & ſecundam corripuit; contra naturam græcæ vocalis, illo verſu: Involvit matheſi, magicas impellit in artes.

Matīnus, m. 2. mons Apuliæ, in Lucaniæ confinio, qui buxetis abundat. *Lucan. l. 9.* Et calidi lucent buxeta Matini.

Matīnus, a, um, adject. ad Matinum montem pertinens. *Horat. l. 4. od. 2.* Ego apis Matinæ more &c.

Matrālia, n. 3. Μητρῷα, matris Matutæ feſta, tertio idus Junii a matronis celebrari ſolita. *Ovid. 6. Faſt. v. 475.* Ite bonæ matres, veſtrum Matralia feſtum, &c.

Matreſco, is, n. 3. *madreggiare*, Ger. *der mutter gleich ſeyn*, Gall. *reſſembler a ſa mere*, Hiſp. *ſe parecer a ſu madre*, Μητρίζω, eſt matri ſimilem fieri. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 326.* Utinam nunc matreſcam ingenio.

Matricālis, le, adiect. ad matricem pertinens, ut matricalis herba. *Apul. de herb. c. 66.* Matricalis vena. *Veget. l. 1. c. 10.*

Matricīda, com. 1. *matricida*, רוצח אם, Germ. *mutter moerder*, Gall. *qui a tué ſa mere*, Hiſp. *el que a muerto ſu madre*, Μητροκτόνος, qui matrem occidit. *Cic. ad Q. Fr. lib. 1.* Quem ſcribit certiſſimum matricidam. ¶ Per Tmeſim *Auſon. in Cæſ.* Matrique cida Nero proprii vita pertulit enſis.

Matricīdium, ii, n. *matricidio*, matris occiſio. *Cic. 1. de Inv. c. 13.* Oreſtes, ſi accuſetur matricidii.

Matrīcŭla, æ, f. 1. album, ideſt, charta, ubi milites deſcripti ſunt. *Veget. l. 2. c. 26. & l. 2. c. 6.*

Matrimoniālis, & le, o. 3. γαμικός, quod ad matrimonium pertinet. *Jul. Firmic. l. 7. c. 17.* & *Quintilian. declam. 342.*

Matrimonium, nii, n. *matrimonio*, נשואין, Germ. *die ehe*, Gall. *mariage*, Hiſp. *caſamiento*, *matrimonio*, συζυγία, maris, & fœminæ conjunctio, a *matre*. Nam *monium* vocis productio eſt. Utque a *patre* eſt *patrimonium*, a *ſancti ſanctimonia*, ſic a *matre matrimonium*. *Cic. pro Cluent. c. 62.* Matrimonii jus caſum,

Digitized by Google

Suas, & legitimum. *Id. 3. Leg. c. 10.* Habere aliquam in matrimonio. *Id. pro Cluent. c. 42.* Ducere in matrimonium. *Cæſ. l. 1. c. 9.* Philotæ ſororem matrimonio ſibi conjunxerat. *Tacit. Hiſt. l. 5. c. 9.* Accipere in matrimonium. ¶ Interdum ponitur pro materna, ſive conjuge. *Juſtin. l. 3. c. 3.* Ut levetius matrimonia ſua viri coercerent. *Liv. l. 43.* Matrimonia convocata. ¶ Quidam JCti putant, hac voce ſignificari etiam materna bona, ſeu dotem; idque allatis exemplis ex *Sueton. Valer. Max.* & *Seneca* confirmant. corruptis tamen ubique codicibus eos uſos putant Critici, de quo *Caſaubon. ad Sueton.* monuit, & *Perizon. in Ean. Crit.*

Matrīmus, a, um, *chi ha madre ancor viva*, qui matrem adhuc habet ſuperſtitem, a *mater*, ut *patrimus* a *pater*. *Cicer. de Aruſp. Reſp. c. 11.* Aut puer ille patrimus, & matrimus ſi terram non tenuit. ¶ Apud *Feſtum* legitur *matrimes*, is.

Matrix, icis, f. *matrice, e la femmina, che ſi tiene per razza*, Ger. *mutter thier, die baermutter der weiber*, Gall. *mere, matrice*, Hiſp. *madre*, Μήτρα, uterus matris: item fœmina, quæ fœtus gratia tenetur, a *mater*. *Colum. l. 8. c. 5. de gallinis*. Ne incubantes matrices ab aliis avibus inquietentur. *Varr. l. 3. R. R. cap. 5.* Habeo tauros ad matrices ſeptuaginta duos. Sic *Sueton. in Auguſt. c. 94.* Matricem vocat arborem, ex qua ſoboles ſuccreverunt. ¶ A Medicis tamen matrix appellatur organum conceptionis in mulierum utero. *Plin. l. 27. c. 10.* Radix matricem ſanat, & ſtomachum decocta in vino. ¶ Eſt etiam matrix index, in quo certa nomina deſcribuntur, unde *matricula*. *Tertull. de fuga in perſecut.* Cum in matricibus beneficiariorum, & curioſorum Chriſtiani quoque continentur.

Matrōna, æ, f. 1. *matrona*, Ματρῶνα, quæ in matrimonium cum viro convenit, a *mater*. Hoc nomine ſpei, atque boni ominis cauſa etiam illa decebatur, cui liberi necdum eſſent. *Cic. in Top. Boethius 3. comm. in Top. Cic. Gellius l. 18. c. 6. Sigonius de ant. jure C. R. l. 1. c. 9.* diſtinguunt matronam a matre familias, & dicunt, matronam dictam proprie, quæ in matrimonium cum viro conveniſſet, quoad in eo matrimonio maneret, etiamſi ei liberi nondum nati fuerint; dictamque eſſe ita a matris nomine non adepto, ſed cum ſpe, & omine mox adipiſcendi; unde ipſum quoque matrimonium dicitur: matrem autem familias appellatam eſſe eam ſolam, quæ in mariti manu, mancipioque eſſet, aut in ejus, in cujus maritus manu, mancipioque eſſet, quoniam non in matrimonium tantum, ſed in familiam quoque veniſſet. *Feſtus* affert alterum diſcrimen, quod matronæ ſolum dicerentur fœminæ honeſtæ, illuſtrique loco natæ. Item *Serv. ad illud 9. Æn. Quæ te ſola, puer, multis e matribus auſa Perſequitur:* Ex matribus, inquit, id eſt ex nobilibus. Nam matres non niſi nobiles dicimus: unde & matronæ dictæ ſunt. *Ovid. 2. Metam.* Senſerat hoc olim magni matrona Tonantis. *Cic. l. 7. Fam. ep. 6.* Opulentæ, optimates matronæ.

Matrōna, ſem. 1. *la Marne*, flu. Galliæ Belgicæ, qui oritur in Campania prov. *Auſon. in Moſ. v. 461.* Matrona non, Gallos, Belgaſque intercipit fines.

Matronālia, n. 3. feſta in honorem Junonis, a *matrona*, quod iis matronæ Junoni ſacrificarent, ut ſibi annus felix eſſet in amore conjugali, ac puerperio. Celebrabantur Calendis Martiis. *Feſt.* Eodem die inter ſe munera mittebant, quem morem tangunt *Tib. l. 3. el. 1.* & *l. 4. el. 2. Juvenalis*, & alii. V. *Serv. 8. Æneid.* Aliqui confundunt cum Matralibus. Sed Matralia fiebant in honorem Deæ Matutæ, die 11. Jun. *Ovid. 6. Faſt.* ¶ *Id. 3. Faſt. v. 180. & ſeq.* ſcribit, Matronalia celebrata fuiſſe in honorem Martis, ob diremptum a matronis bellum inter Sabinos & Romanos raptarum cauſa.

Matronālis, & le, o. 3. quod ad matronam ſpectat. *Ovid. 2. Faſt.* matronales erubuere genæ. *Liv. l. 26. c. 49.* Decus matronale.

Matronātus, us, m. conditio matronæ. *Apul. l. 4. Metam.* Ut matronatus ejus indicabat.

Matruēlis, is, natus ex fratre matris meæ. *Aur. Vict. de Orig. Gent. Rom.* Turnus matruelis Amatæ. Adde *l. 1. Dig. ad leg. Pomp. de parricid.*

Matta, f. 1. *ſtuoia*, Germ. *ſtrodecke*, Gall. *natte*, Hiſp. *eſtera, empleita*, ſtorea, & tegeš, quæ fit ex cannabe, lino, junco, palma, ſcirpo, aut ſparto, ubi ſtuppa, vel ſtramen, vel lanæ ſordiores, aut quid ſimile inſertum eſt. *Ovid. 4. Faſt. v. 680.* In plauſtro ſcirpea matta fuit.

Mattĕa, V. Mattya.

Matteŏla, f. 1. dim. a mattea. *Arnob. l. 7.*

Mattiăcum, n. 2. Caſtrum Mattiacorum, Mattium, *Marpurg*, vel *Marpurg*, urbs Germaniæ præclara, primaria Haſſiæ, & Academia, cum caſtro munito, ad Lanum fl. *Plin. l. 31. c. 2.*

Mattiăcus, a, um, quod ad Mattium urb. Germaniæ ſpectat, ut *Mattiaca pila*, ſphæræ odoratæ ſaponis, a Mattiaco, unde meliores notæ afferebantur. *Martial. l. 14. ep. 26.* Accipe Mattiacas (quo tibi calva?) pilas.

Mattĭci, cognominantur homines malarum magnarum, atque oris late patentis. *Feſtus*.

Mattya, f. 1. vel mactya, vel mattea, Ματτύη, certum delicati cibi genus e farina aqua ſubacta, & oleo, lacte, & ſimilibus, a μάσσω, ſubigo. ¶ Progreſſu temporis introductum eſt, ut mattya omnis cibus pretioſus ac delicatus diceretur, ut ait *Athenæus l. 14.* & ſumatur univerſim pro quocumque delicato ac pretioſo edulio. In quibuſdam legitur *mactea* pro *mattea*. *Sueton. in Calig. c. 38.* Multis venenatas matteas miſit. *Martial. l. 10. epigr. 59.* Ex omni poſita eſt inſtructa macello Cœna tibi, ſed te mattya ſola juvat. Al. leg. *ſuvat*, ut ſit *Mattyum, ii, n.*

Matula, æ, f. *orinale*, ἀμίς, vas, in quod veſicam levamus, quod & matella, & ſcaphium dicitur. *Plaut. Moſt. 2. 1. 39.* Nam hercle ego vos pro matula habebo, niſi matulam datis. *Id. in Perſ. 4. 3. 64.* Nunquam ego tam eſſe matulam credidi. h. e. tam ſtolidum, aut inſulſum.

Matūra, æ, Dea præſes frugibus maturandis. *Auguſt. l. 4. de Civ. Dei, c. 8.*

Maturāte, adv. mature, feſtinanter. *Plaut. Mil.* Jube maturate illam exire huc. *Liv. l. 32. c. 16.* Maturate ſequi.

Maturatĭo, onis, f. actus maturandi, & cum debita maturitate perficiendi. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 2.* Dolus maturatione conſumitur.

Maturātus, a, um, o. 1. a. *maturato*, maturus factus, partic. a maturor. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Omnia, quæ terra gignat, maturata pubeſcunt. ¶ Sumitur pro perfecto. *Plin. l. 11. c. 37.* Maturata concoctio. Item pro accelerato, ut Maturatum negotium. ¶ *Maturato opus eſt*, opus eſt maturitate, ſeu celeritate. *Liv. l. 1.* Ita facto, maturatoque opus eſſe. *Id. l. 4. Bell. Pun.* Non quam maturato opus erat, graviter expediebant.

Matūre, adv. *a tempo, preſtamente*, בְּעִתּוֹ, Ger. *ſchnell*, Gall. *de bonne heure, de temps*, Hiſp. *preſto, a tiempo, temprano*, ὥριμον, tempeſtive, in tempore, hoc eſt nec cito, nec ſero, ut *Nigidius apud Gell. l. 10. c. 11.* exponit. *Cic. de Senect. c. 10.* Mature fias ſenex, ſi diu velis eſſe ſenex. ¶ Interdum ſignificat cito. *Liv. l. 2. c. 13.* Patere te vinci conſilio, ut maturius bello vincas. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 33.* Rebus quam maturrime occurrere. *Cic. pro Cæcin. c. 2.* Quæque res turpiſſima maturiſſime judicanda eſt. *Id. 3. de Or. c. 10.* Omnium maturrime ad publicas cauſas acceſſi. ¶ Interdum accipitur pro ſero. *Plaut. Capt. 4. 3. v. 10.* Qui homo mature quæſivit pecuniam, niſi eam mature parſit, mature eſurit. h. e. qui tarde, & ægre pecuniam comparavit, niſi ei cito parcat, cito eſurit. Ita explicat *Chariſ. l. 2.*

Maturefacio, is, eci, actum, a. 3. ad maturitatem perduco. *Theod. Priſcian. de Diæt. c. 14.* Aqua marina maturefacit duritiam.

Matureſco, is, rui, n. 3. *maturarſi*, πεπαίνεσθαι, maturus fio. *Cæſ. l. 6. B. G.* Cum matureſcere frumenta inciperent. ¶ Tranſlate *Ovid. 14. Metam.* nubilibus maturuit annis puella. *Quintil. in epiſt. ad Tryphon.* Libros opinabar non ſatis matureſſe.

Maturĭtas, atis, f. *maturità*, Germ. *zeitigung*, Gall. *maturité*, Hiſp. *madureza*, πεπαίνσις, perfecta coctio ſucci in fructibus. *Cic. 1. Tuſc. c. 28.* Maturitas frugum. ¶ Item tempus maturum, tempeſtivitas. *Cic. 2. de nat. Deor.* Graviditates, & partus afferat, maturitateſque gignendi. ¶ Translate ponitur pro opportunitate, commoda & opportuna occaſione. *Cic. ad Q. Fr.* Sed ejus rei maturitas neque dum venit, & tamen nunc appropinquat. ¶ Item pro perfectione. *Cic. in Brut.* Jam videbatur illud in me, quidquid eſſet, eſſe perfectum, & habere maturitatem quandam ſuam. ¶ Item pro proceſſu, acceſſione, gravitate. *Cic. l. 3. Fam. ep. 4.* Hoc ſtudium quotidie ingraveſcit ætatis maturitate ad prudentiam. ¶ Item pro exacta peritia, & prudentia. *Tacit. 2. hiſt. c. 87.* Auctoritatem Paulini, vigorem Celſi, maturitatem Galli anteibat.

Matūro, as, avi, atum, a. 1. *maturare*, הִבְשִׁיל, Germ. *ſatt machen*, Gall. *avancer, meurir*, Hiſp. *madurar*, πεπαίνω, maturum facio, maturitatem affero. *Cic. de Sen.* Primo eſt peracerba guſtatu, deinde maturata dulceſcit. ¶ Sæpe eſt mature, & ſine nimia feſtinatione facere. *Virg. 1. Georg. v. 260.* Multa, forent quæ mox cœlo properanda ſereno, maturare datur. ¶ Sed ſæpe abſoluta uſurpatur pro properare. *Cic. Att. l. 4.* Ut matures venire. *Id. pro Cluent. c. 61.* Huic mortem maturabat inimicus. ¶ Maturare cœpta, eſt mature abſolvere. *Liv. l. 24. c. 13.* Domum ad cœpta maturanda redire jubet. ¶ Maturare fugam, *fuggire*. *Virg. 1. Æn.* V. *Gell. l. 10. c. 11.*

Matūrus, a, um, *maturo*, בָּשֵׁל, Ger. *zeitig*, Gall. *meur*, Hiſp. *maduro*, πέπων, quod in tempore provenit, & proprie de fructibus dicitur. *Cicer. de Sen.* Poma ex arboribus, ſi cruda ſunt, vi avelluntur, ſi matura & cocta, decidunt. ¶ Tranſlate maturum dicitur generatim omne id, quod nec citius, nec tardius eſt, quam convenit, ſeu quod tempeſtivum, vel commodum eſt. *Virgo matura viro*, quæ nubilis, ut contra *Virgo immatura viro*, quæ necdum nubilis. *Hor. l. 3. Carm. od. 6.* Motus doceri gaudet Jonicos matura virgo. *Gel. l. 12. c. 7.* Virginem habens jam maturam viro. *Cic. ad Q. Fr.* Ego tibi ſpem maturæ deceſſionis afferebam. Sic, maturus ad arma, maturus militiæ, &c. *Liv. l. 2. Sil. Ital. l. 16.* ¶ Item ponitur pro ſene, vel ſenili, ut *Matura ætas*, id eſt quaſi omnino perfecta, & tempus debitum aſſecuta. *Maturus ævi homo*, id eſt ſenex, & perfectam habens ætatem. *Virg. 5. Æneid.* Ævi maturus Aceſtes. ¶ Ex uſu vulgari maturum dicitur, quod citius fit, quam par eſt, & ponitur pro celeri, & feſtino, ſive repentino. *Tibul. l. 4. eleg. v. 206.* Seu matura dies celerem properat mihi mortem, longa manet ſeu vita. *Cic. 7. Verr.* Ea mortem illis acerbiorem, & ſupplicium maturius ferret. ¶ Ponitur etiam pro perfecto, pleno. *Cic. 1. de Or.* Ac facultate dicendi maiore, ac maturiore. *Virg. 10. Æn. v. 256.* revoluta ruebat Matura jam luce dies. h. e. plena, perfecta, nec amplius creſcente. *Sueton. in Calig. c. 44.* Pleriſque centurionum maturis jam primos pilos ademit. hoc eſt qui jam ſua ſtipendia impleverant. ¶ Item pro gravi, conſiderato. *Cic. pro Cæc.* Maturo judicio, ſine ulla religione judicia condemnatur. ¶ *Maturum facere*, eſt, cito expedire. *Gel. l. 3. c. 7.* Maturum cenſeo, ſi rem ſervare vis, faciendum. ¶ Comp. maturior, ſup. maturiſſimus, & maturrimus. *Cic. in Brut.* Ipſe Thucydides, ſi poſterius fuiſſet, multo maturior fuiſſet, ac mitior. *Col. l. 4. c. 29.* Fœcundos, & quam maturiſſimos ſurculos viti detrahamus. *Tac. l. 12. Ann. c. 65.* Robur ætatis quam maturrimum precari.

Matūta, æ, f. 1. *Aurora, Alba*, Λευκοθέα, Aurora, Alba Dea, Ino Cadmi filia, uxor Athamantis. *Cic. 1. Tuſc.* Quid? Ino Cadmi filia nonne Leucothea nominata a Græcis, Matuta habetur a noſtris?

Matutinalis, le, adject. matutinus, ut matutinali tempore, *in carm. de Philomela, quod vulgo Ovid. tribuitur.*

Matutinum, ni, n. *operio*, mane, *mattina*. Videtur tamen adjectivum eſſe, ſub quo tempus intelligatur. *Plin. l. 10. c. 43.* Corvus omnibus matutinis evolans in roſtra. *Quintil. l. 12. c. 18.* Pridie ad ſe venire, aut eodem matutino litigatorem jubent.

Matutīnus, a, um, *mattutino, della mattina*, בֹּקֶר, Ger. *früe*, Gall. *matinal, matineux*, Hiſp. *de la madrugada*, ἑωθινός, quod ad mane ſpectat, a *Matuta*, Aurora, ut veſpertinus a *Veſper*. *Cic. Att. l. 1.* Tempore matutino, cum ad forum ſtipati gregibus amicorum deſcendimus. *Apul. l. 1. Met.* Matutinum iter. *Hor. l. 2. Sat. 2. v. 45.* Matutina frigora. ¶ Matutinus homo dicitur, qui matutino tempore aliquid agit. *Virg. 8. Æn. v. 465.* Nec minus Æneas ſe matutinus agebat.

Mavŏlo. V. Malo.

Mavors, ortis, m. idem ac Mars. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 26.* Jam qui magna verteret, Mavors. *Virg. 6. Æn. prope finem:* magnam Mavortis ad urbem.

Mavortius, a, um, idem ac Martius, ſeu bellicoſus, a *Mavors*. *Virg. 3. Æn. v. 13.* Terra procul vaſtis colitur Mavortia campis.

Maurella, æ, herbæ genus. *Macer l. 2. v. 34.* Herbam, quam Græci ſtrygnon dicunt, Latini Maurellam dicunt.

Mauri, m. 2. *Mori*, Μαῦροι, populi, qui Mauritaniam incolunt, a μαυρός, *obſcurus, niger*. *Manil. l. 4.* V. *Mauritania*. Eos fuiſſe Indos, & Hercule duce cum innumera aliarum gentium multitudine in hæc loca perveniſſe, multi crediderunt, ut *lib. ult.* ſcribit *Strabo*. *Salluſt. in Jug.* Mauros, & Numidas, reliquoſque, qui maritimam Africam cultiorem reddiderunt, Medos, Armenos, Perſas, & Phœnices fuiſſe indicat.

Maurice, adv. Maurorum more. *Gel. l. 2. c. 25. ex Varr. l. 8. de L. L.* Cum dicamus ab Oſco, Tuſco, Græco, Oſce, Tuſce, Græce; a Gallo tamen, & a Mauro, Gallice, & Maurice dicimus.

Mauritania, f. 1. *Mauritania*, Μαυριτανία, regio Africæ, ab Ortu in Occaſum extenſa, ubi nunc pars occidentalis Barbariæ, a μαυρός, *obſcurus, niger*, propter nigredinem populorum. *Manil. l. 4. v. 730.* & Mauritania nomen Oris habet, titulumque ſuo fere ipſa colore. ¶ Duplex fuit, Cæſarienſis, & Tingitana. *Tacit. l. 1. hiſt. c. 11.* & *l. 2. c. 58. & 59.*

Maurus, a, um, Μαῦρος, ad Mauros pertinens, & interdum univerſim Africus. *Horat. l. 3. od. 10. v. 18.* Mauri anguis. *Ovid. 6. Faſt. v. 241.* Mauræ manus. h. e. Pœnorum arma. *Juvenal. Sat. 10. v. 148.* Maurus Oceanus. *Stat. l. 1. ſilv. 3. v. 35.* poſtes Mauri: h. e. ex eadem, qua arbore Mauri abundant.

Mauruſiăcus, a, um, Mauritanus, a Mauruſius pro Maurus. *Martial. l. 10. epigr. 67.* Et Mauruſiaci pondera rara citri.

Mauruſius, a, um, Μαυρούσιος, idem ac Maurus, ſeu Mauritanus. *Sil. lib. 10. v. 403.* Et bærens loricæ interdum Mauruſia pendet arundo. *Virg. 4. Æn. v. 206.* Gens Mauruſia.

Mauſolēum, n. 2. Μαυσωλεῖον, Mauſoli Regis Cariæ ſepulchrum, ab Artemiſia uxore extructum, tanta operis magnificentia, ut inter ſeptem orbis miracula fuerit numeratum. Attollebatur in altitudinem viginti quinque cubitis, cingebatur columnis triginta & ſex. Inde ſepulcbra omnia ſumptuoſiora Mauſolea dicuntur. V. *Plin. l. pen. c. 5. Martial. de ſpectac. epigr. 1.* Aere nec vacuo pendentia Mauſolea laudibus immodicis Cares in aſtra ferant.

Mauſōlus, m. 2. Μαύσωλος, Cariæ Rex, quem Theopompus ait nulla re abſtinuiſſe pecuniæ cauſa. Hunc ita amavit uxor Artemiſia, ut mortui cineres vino permiſtos tradatur ebibiſſe. Ad hæc ſepulchrum eidem ſumptuoſiſſimum extruxit, quod Mauſoleum dictum eſt, & Mauſolum, ut aliqui cenſent. *Plin. l. 36. c. 5.* & *Gel. l. 10. c. 18.*

Maxilla, æ, f. *maſcella*, לְחִי, Ger. *kinbacke*, Gall. *machoire*, Hiſp. *mexilla, o quixada*, σιαγών, gena, vel pars illa oris, in qua fixi ſunt dentes. De ejus origine alii alia. V. *Voſſ. in Etymol. Perſ. ſat. 4. v. 37.* Tu cum maxillis balanatum gauſape pectas. *Plin. l. 11. c. 37.* Maxillas crocodilus tantum ſuperiores movet.

Maxillāris, res, o. 3. *maſcellare*, quod ad maxillam pertinet. *Plin. l. 32. c. 7.* Maxillareſque ita ſanari dentes præcipue putant.

Maxime, adv. Μάλιστα, ſumme, vehementiſſime, ſuperl. a magis, *ſommamente*. *Cic. 1. Off.* Ut quiſque maxime opis indigeat. ¶ Ponitur etiam pro præcipue. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quæ ratio Poetas, & maxime Homerum impulit. ¶ Jungitur fere poſitivis nominibus. *Plaut. Mil. 2. 4. 11.* Qui propudii me maxime innocentem falſo inſimulavit. ¶ Interdum & ſuperlativis. *Col. l. 9. c. 8.* Si vero ſævior apis, maxime peſſima eſt. Sed alii aliter. *Cic. l. 12. Att. ep. 38.* Sive hanc aberrationem a dolore delegerim, quæ maxime liberaliſſima, doctoque homine digniſſima. *Gronov.* legit *quæ maxime liberalis una, doctoque* &c.

&c. ¶ Cum maxime V. ſuo loco. ¶ *Quam maxime*, *vel maxime*, idem ſunt ut maxime, ſed majorem tamen vim addunt. *Cic. in Partit.* Quæ quidem vel maxime ſuſpicionem movent. *Id. 1. de Or.* Dicere quam maxime ad veritatem accommodate. *Liv. l. 35. c. 16.* quantum maxime poſſent. ¶ Eſt etiam adverbium aſſentientis, & concedentis, *sì*, *volentieri*. *Ter. And. 4. 5. 23.* Duc me ad eam, quando huc veni. M. maxime. *Plaut. Moſt. 4. 3. 17.* Operam mihi da. S. maxime.

Maximitas, atis, f. magnitudo, apud vet. *Lucret. l. 2. v. 497.* Ne quædam cogas immani maximitate. *Arnob. lib. 6.* Porrigere ſe longius, atque in maximitatem producere.

Maximopĕre, adv. idem ac maxime. *Cic. l. 3. Fam. ep. 2.* Abs te maximopere pro noſtra ſumma conjunctione etiam atque etiam quæſo, & peto. ¶ Et interjecto verbo, *Ter. Eun. 3. 4. 26.* Thais maximo te orabat opere, cras ut redires.

Maxĭmus, a, um, *grandiſſimo*, Μέγιστος, ſupremus, ſup. nomina *magnus*. *Cic. ad Q. Fr.* Reſpondi epiſtolæ maximæ: nunc audi de minuſcula. *Plaut. Moſt. 2. 2. 57.* Exclamat de repente maximum. h. e. maxima voce.

Maza, æ, f. farina hordeacea, vel panis lacte, ſeu, aut aqua ſubactus, quem *Varr. l. 2. R. R. c. 9. a med.* & *Colum. l. 7. c. 12. a med.* canibus in cibum dari jubent. *Grat. in Cyneg. v. 307.* Lactis novam pubem, facilique tuebere maza.

Mazam. V. Matecis.

Mazara, f. 1. Mazaram, *Mazara*, urbs Siciliæ, cum portu capaciſſimo, ſatis munita, media fere inter Thermas, & Lilybæum.

Mazonŏmus, m. 2. Μαζόνομος, Μαζοφόρος, Μαζοφορεῖς, lanx, a Μᾶζα, maza. Primo enim ſic dicebatur vas, in quo maza apponebatur, nempe quia ſolebant mazas νέμειν, h. e. diſtribuere. Sed poſtea uſurpari cœpit generatim pro omni lance rotunda. *Hor. lib. 2. Serm. ſat. ult. v. 86.* Mazonomo pueri magno diſcerpta ferentes membra gruis.

M A N T E E.

Meabĭlis, le, o. 3. quod meat, ſive manat, penetrat. *Plin. l. 2. c. 5.* Vitalem hunc, & per cuncta rerum meabilem aerem. ¶ Item qui tranſiri facile poteſt. *Plin. l. 6. c. 1.* Tranſitus vel bubus meabilis.

Meapte, mea propria, a *mea*, & *pte*, ut Meapte cauſa, ἐμοῦγε ἕνεκα. *Ter. Heaut. 4. 3. 8.* Ut ego nunc non tam meapte cauſa lætor, quam illius.

Meātus, us, m. *meato*, *via*, πόρος, porus, foramen. *Plin. l. 20. c. 22.* Succus malvæ decoctæ poros, h. e. meatus ſuaves facit. ¶ Ponitur etiam pro itione, ſive per incedendi, aut volandi ratione. *Plin. l. 10. c. 38.* Aves ſolæ vario meatu feruntur & in terra, & in aere. *Sil. l. 12. v. 112.* nubivagus meatus. h. e. volatus. ¶ Item pro curſu, & motu. *Plin. l. 2. c. 8.* Meatus ſiderum.

Mecaſtor, νὴ τὸν Κάστορα, jurandi adverbium, fœminarum proprium, teſte *Gell. l. 11. c. 6.* ſignificat, per Caſtorem, ut *Mehercule*, per Herculem. *Feſtus* ſcribit, eſſe loquendi rationem per ellipſim, dicique quaſi, me *Caſtor*, ſubaudi, *juvet*. *Ter. Hec. 1. 2. 8.* Salve mecaſtor, Parmeno.

Mechanēma, atis, n. Μηχάνημα, ingenioſum manus artificium, artificioſum opus, a Μηχανή, *machina*, *inventum*. *Sidon. l. 1. ep. 9.* Deus bone! quæ illa digitis mechanemata facit!

Mechanĭcus, i, m. *meccanico*, מכונה, Ger. *werkmeister*, Gall. *mechanique*, Hiſp. *oficial*, Μηχανικός, faber, ſive opifex eorum operum, quæ ingenio ſimul, ac manibus fiunt, a Μηχανή, *artificium*, *inventum*. *Suet. in Veſp. c. 18.* Mechanicus quoque grandes columnas exigua impenſa perducturum in Capitolium pollicenti, præmium pro commento non mediocre obtulit.

Mechanĭcus, a, um, fabrilis, ut Ars mechanica, Βαναυσία, μηχανικὴ τέχνη, quæ manu exercetur. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 22.* Mechanica opera Romæ plurima inſtituit. *Jul. Firmic. l. 6. c. 31.* Artis mechanicæ divinus repertor.

Mecœnas, atis, m. 3. Μαικήνας, C. Cilnius Mecœnas proprium nomen Thuſci equitis clariſſimi, & apud Auguſtum potentiſſimi, ad quem veluti unicum ſtudiorum patronum Virgilius Georgica ſua, & Horatius libros Carminum ſcripſit. Hinc hodie etiam ſtudiorum patroni, qui in ſublevanda doctorum hominum egeſtate ſe munificos præbent, Mecœnates appellantur. *Martial. l. 8. ep. 56.* Sint Mecœnates, non deerunt, Flacce, Marones. ¶ Narrant, delicatum fuiſſe non ſolum cultu, ac moribus, ſed etiam ſtylo. Quare eum Auguſtus *Malecinam* vocabat, & exagitabat frequenter ut cacozelum, teſte *Sueton. c. 86.* *Juven. ſat. 12. v. 39.* Purpuream teneris quoque Mecœnatibus aptam. ¶ Dubia eſt hujus nominis ſcribendi ratio. *Bocman.* contendit ſcribendum *mecœnas*, & dici quaſi Μὴ κοινός, *non vulgaris*. At *Dauſq.* & *Manut.* ex græca conſuetudine, & lapidibus ſcribunt *Mæcenas*, Μαικήνας.

Mecœnatiānus, a, um, adject. ad Mecœnatem pertinens, ut Mecœnatiani horti, apud *Sueton. in Tiber. c. 15.*

Meconium, ii. n. μηκώνιον, ſuccus papaveris. *Plin. l. 20. c. 18.* ¶ Item prima infantis excrementa. *Id. l. eſt c. 4.*

Mecōnis, f. 3. Μηκωνίς, lactucæ genus, a copia lactis ſoporiferi. Μήκωνα enim Græci papaver dicunt. *Plin. l. 8. c. 9.*

Meconites, m. 3. Μηκωνίτης, gemma papaveris ſimilitudinem exprimens. *Plin. l. 37. c. 20.*

Mecum, *meco*, Μετ' ἐμοῦ, cum me, abl. pron. ego conjunctus cum præpoſ. in quo præpoſitio euphoniæ cauſa poſtponitur. *Cic. in Orat. c. 45.* Ex eo eſt mecum, & tecum, non cum me, & cum te, ut eſſet ſimile illis vobiſcum, atque nobiſcum. ¶ *Mecum facere*, eſt mecum ſentire. *Cic. pro Cæc.* Rem, & ſententiam interdicti mecum facere fatebatur. ¶ Interdum mecum, Μετ' ἐμαυτοῦ, ſignificat intra me. *Ter. Hec.* Ut tacite mecum gaudeam. ¶ Pulchre jungitur cum ſimul. *Plaut. Bacch.* Atque ut eum mecum ad te adducam ſimul. ¶ Similiter cum una. *Ter. Hec. 1. 2. 56.* Ut colloqui mecum una poſſis. ¶ Interdum hæc tria conjungimus; mecum, una, ſimul. *Ter. Heaut. 5. 1. 34.* Quid ais? mecum una ſimul. ¶ *Mecum* pro me accuſandi caſu. *Plaut. Aſin. 3. 3. 72.* Hunc jube petere, atque orare mecum.

Meddix, vel Medix, icis, m. ſummus Magiſtratus Oſcorum. *Enn. apud Feſt.*

Medēa, f. 1. Μήδεια, inſignis incantatrix fuit, Æetæ Colchorum Regis filia, quæ cum Jaſonis amore capta eſſet, facilem illi ad aureum vellus aditum præbuit, ſopito pervigili dracone, qui noctes, dieſque illud aſſervabat: quo facto, patris iram metuens, Jaſonem in Græciam ſecuta eſt, patremque inſequentem, diſcerptis Abſyrti fratris membris, & per viam diſperſis, retardavit. Repudiata deinde ab Jaſone, filios ſuos, quos ex eo ſuſceperat, occidit, Glaucamque Creontis filiam, cum qua Jaſon ſecundas contraxerat nuptias, incenſa regia, vivam cremavit, ipſumque etiam Jaſonem impatientia doloris manus ſibi inferre coegit. *Cic. pro L. Man. c. 9.*

Medēis, idis, f. patronym. pro poſſeſſivo, a Medea. *Ovid. 2. de Arte, v. 101.* Medeides herbæ.

Medēla, f. 1. idem ac medicina. *Gel. l. 12. c. 5.* Medicos arceſſit, collocutuſque de facienda medela. Adde *17. c. 16.*

Medens, tis, nom. ex particip. *chi medica*, medicus. *Plin. Paneg. c. 22.* Ægri quoque, neglecto medentium imperio, ad conſpectum ſui prorepere. *Lucret. l. 1. v. 934.* Veluti pueris abſynthia tetra medentes cum dare conantur.

Medĕor, eris, ſine præterito, d. 2. *medicare*, ἰάομαι, ἰατρεύω, remedium morbis afferre, a Μήδομαι, *curo*. Conſtruitur fere cum dativo. *Cic. pro Quint.* Et vulneribus mederi debeam. ¶ Reperitur etiam cum acc. *Ter. Phor. 5. 4. 3.* Quas minus mederi poſſis. ¶ Item cum acc. & præp. *contra*. *Plin. l. 9. c. 30.* Contra ſerpentium ictus medentur. ¶ Invenitur etiam medetur impersonale. *Plin. l. 27.* Ex eo medetur oris ulceribus. ¶ *Medendo* gerendium etiam in paſſiva ſignificatione uſurpatum fuit, auctore *Servio*. *Virg. 12. Æn.* Ægreſcitque medendo. ideſt dum ei medetur. ¶ Ars medendi, *la medicina*. *Ovid. l. 2. de art. am. prope fin.* ¶ Eleganter uſurpatur per tranſlationem. *Cic. Agrar. 1. c. 9.* Huic malo pro ſe quiſque noſtrum mederi debemus. *Id. pro Sext. c. 13.* Mederi afflictæ Reipublicæ. *Nepos Pelopid. c. 1.* Mederi ſatietati lectoris. h. e. cavere, ne ſatietate obtundatur. *Cæſ. l. 3. B. G.* Inopiæ frumentariæ mederi, *provvedere alla ſcarſezza delle vettovaglie*.

Mederga, *verſo me*, erga me, interpoſita *d* ob hiatum vocalium, apud vett. *Plaut. Epid. 5. 2. 9.* Quaſi quid filius meus deliquiſſet mederga.

Media, f. 1 *Medea*, Μηδία, Μηδία, regio Aſiæ, a Medo Medeæ, & Ægei Athenienſium Regis filio ſic nominata, ut Solinus refert, vel potius a Madeo Japhet filio, quod Joſephus ſcribit. Habet ab Occidente Armeniam majorem, ab Oriente Parthiam, & Hyrcaniam, a Septentrione mare Caſpium, a Meridie Aſſyriam, & Suſianam. V. *Plin. l. 6. c. 26.*

Medialis, le, adject. qui eſt in medio. *Solin. c. 33. & 51.*

Medians, antis, particip. *Pallad. in Mart. tit. 10. ad fin.* Inoculari ficus locis ſiccis Aprili, humidis Junio mediante poterit. *a mezzo Giugno*.

Mediānus, a, um, Μέσος, quod in medio eſt, ut Medianæ columnæ. *Vitruv. l. 3. c. 1.* Medianus digitus. *Veget. l. 2. c. 4.*

Mediaſtīnus, m. 2. *famigliacio*, Ger. *knecht allerknecht*, Gall. *ſouillon*, *ſerviteur des tous bas offices*, Hiſp. *frego*, *vil criado*, Μεσαύλιος δοῦλος, mancipium abjectum eſt, teſte Iſidoro, quod viliſſima, & ſordidiſſima miniſteria obire domi cogitur, ut domum verrere, purgamenta efferre, ligna congerere. Dictus eſt a *medius*, quia in mediis ædibus ad imperia omnium, noctuſque ſoleret excubare. *Cic. in Catil.* Collectum ex ſenibus deſperatis agreſti luxuria, ex ruſticis mediaſtinis, ex decoctoribus. Alii legunt *ex ruſticis mendicaſtis*. *Col. l. 1. c. 9.* Separandi ſunt aratores a vinitoribus, atque a mediaſtinis. ¶ Apud Medicos mediaſtinum vocantur membranæ in ventre hominis medio, quæ ſunt veluti medius quidam paries, dividens thoracem totum in duos veluti ventriculos. *Priſcian. in 12. Æn.* & *Non. c. 2. n. 573.* ſcripſere, mediaſtinum fuiſſe abjectiſſimum ſervum, qui in balneis ad viliſſima quæque ſervitia paratus adſtaret. Verum univerſim accipitur pro eo, cui nullum certum officium eſt attributum, quique ad quodlibet præſtandum in medio domus ſtat, ut dictum eſt. *Horat. l. 1. ep. 14. v. 14.* Tu mediaſtinus tacita prece rure petebas.

Mediaſtŭtĭcus, m. 2. ſummus apud Campanos Magiſtratus. *Liv. l. 26. c. 6.* Mediaſtuticus, qui ſummus Magiſtratus apud Campanos eſt, eo anno Seppius Leſius erat.

Mediātor, oris, m. *mediatore*, *mezzano*, conciliator, qui medium ſe inter duos interponit ad lites componendas. *Tertull. de carn. Chriſti*, & *Prudent. Apotheoſ. v. 242.*

Mediatrix, icis, f. *Alcimus l. 5. v. 554.* Ut mediatricis curet tutela columnæ.

Medibĭlis, le, o. 3. medicabilis, a medeor. *Feſt.*

Medĭca, æ, f. *medica*, *tre foglie*, Μηδική, herba trium foliorum, ſemper virens, in equorum pabulis laudatiſſima, quæ ſemel ſata decem annos durat, ſingulisque annis quater, aut interdum ſexies demeſſa, ſua ſemper ſponte ſuccreſcit, ita dicta, quod in Media abundet, vel potius quod e Media ad nos tranſlata fuerit. *Virg. 1. Georg.* Tum te quoque, medica, putres accipiunt ſulci. *Col. l. 7.* Ad maciem nulla res tantum, quantum medica, poteſt. ¶ Medica etiam dicitur obſtetrix. *Inſcript. apud Gruter. pag. 636.*

Medicabĭlis, le, o. 3. *atto ad eſſer medicato*, Ger. *das zu heilen iſt*, Gal. *medecinable*, Hiſp. *medicinable*, ἰάσιμος, cui adhiberi medicina poteſt. *Ovid. 1. Metam. v. 523.* Nullis amor eſt medicabilis herbis. ¶ Quandoque ponitur pro medicinali. *Colum. l. 7. c. 10.* Quippe ligni ſuccus medicabilis epotus inteſtini tumorem compeſcit.

Medicabilĭter, adv. *Pallad. l. 2. c. 31.* Limum dyſentericæ paſſionis medicabiliter aſperare. h. e. medendo.

Medicabŭlum, i. n. medela, vel locus medicamentorum. *Apul. l. 1. Florid. de thermis:* Gratiſſima prorſus ſanis natabula, & ægris medicabula.

Medicāmen, inis, n. idem ac medicamentum, vel medicina. *Cic. in Piſon. c. 6.* Quod diceres, vinolentos te quibuſdam medicaminibus ſolere curari. ¶ Accipitur & medicamen pro colore, quo lanæ medicantur, hoc eſt tinguntur, ut pro ſucco purpuræ. *Plin. l. 9. c. 38.* ¶ Item pro veneno. *Tacit. 2. Annal. c. 68.* Infuſum delectabili cibo venenum, nec vim medicaminis ſatis intellectam. V. *Medicamentum*.

Medicamentaria, f. 1. φαρμακοποιΐα, ars conficiendi medicamenta. *Plin. l. 7. c. 56.* Herbariam, & medicamentariam a Chirone. ¶ Revera tamen adjectivum eſt, & ſubintelligitur, ars. ¶ Medicamentaria etiam dicitur mulier, quæ medicamenta noxia conficit, venefica. *Cod. Theodoſ. l. 3. tit. 16.* Uxorem mœcham, vel medicamentariam probare.

Medicamentarius, ii, m. *colui*, *che fa medicine*, φαρμακοποιός, qui medicamenta conficit, aut qui medetur. *Plin. l. 19. c. 6.* Quo utuntur medicamentarii. Ubi ſubintellige, artifices, aut quid ſimile, revera enim adjectivum eſt. ¶ Accipitur & in malam partem pro venefico. *Cod. Theodoſ. l. 3. tit. 16.* Homicidam, aut medicamentarium virum ſuum eſſe probare.

Medicamentarius, a, um, φαρμακικός, quod ad medicamentum ſpectat. V. duo ſuperiora vocabula.

Medicamentōſus, a, um, *ἰατρικός*, quod remedium affert, & medicamenti vicem eſt. *Cato c. 157.* De omnibus braſſicis nulla eſt hujuſmodi medicamentoſior. *Vitruv. l. 8. c. 3.* Medicamentoſa aqua.

Medicamentum, ti, n. *medicamento*, *medicina*, φάρμακον, medicina, ideſt id, quo homines, & cætera animalia curantur, a *medicor*. *Cic. 3. Offic. c. 24.* Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem. ¶ Sumitur quandoque medicamentum pro veneno, ſicut venenum pro medicamento, quia eſt vox media, ut *Nonius* auctor eſt, *c. 4. n. 297.* quemadmodum pharmacum apud Græcos, quod & in bonam partem, & in malam accipitur. *Caius de verb. ſignif.* Qui venenum dicit, adjicere debet bonum, vel malum. Nam & medicamenta venena ſunt, quia eo nomine omne continetur, quod adhibitum naturam ejus, cui adhibitum eſt, mutat. *Sen. Controver. 18.* Medicamentum malum. ¶ Tranſlate *Cic. 2. de Fin.* Medicamenta doloris. *Id. in Orat. c. 23.* Fucati vero medicamenta candoris, & ruboris omnia repellentur, *compoſizione di belletto*.

Medicatio, onis, f. actus medendi. *Colum. l. 5. c. 10.* Poteſt tamen etiam circa iſtam medicationem eiusdem miſſa commode ſerari.

Medicator, oris, m. qui medetur. *Tertul. l. 3. adverſ. Marcion. c. 17.* & *Avien. in Ophiucho, v. 216.*

Medicatus, us, ui, m. medicatio, medicina. *Ovid. ep. heroid. 12. v. 165.* Quaque tremæ pepuli doctis medicatibus ignes.

Medicatus, a, um. *medicato*, φαρμακώδης, quod medicamentis admixtis eſt infectum. *Virg. 6. Æn. v. 420.* Melle ſoporatam, & medicatis frugibus offam. *Id. 4. Georg. v. 65. de apibus.* Ipſæ conſident medicatis ſedibus. h. e. gratis liquoribus illitis. *Plin. l. 8. ep. 20. de lacu quodam.* Sulphuris odor, ſaporque medicatus, *acqua ſaporita*. *Colum. l. 1. c. 6.* Vina nimia ſuffitione medicata. h. e. condita. *Ovid. ep. 11. v. 607.* medicatus ſomnus, hoc eſt medicamentis inductus. ¶ Item veneno infectus, *avvelenato*. *Sueton. in Claud. c. 44.* Quæ boletum medicatum avidiſſimo ciborum talium obtulerat. *Sil. l. 7. v. 453.* Medicata veneno tela. ¶ Item ad medendum aptus, *atto a medicare*. *Plin. l. 28. c. 9.* Lac caprinum ſtomacho accommodatiſſimum, bubulum medicatius. *Id. ibid. c. 7.* Rutam, & hederam, res medicatiſſimas, illico mori.

Medĭcīna, æ, *medicina*, רפואה, Ger. *artzney*, Gall. *medicine*, Hiſp. *medicina*, ἰατρική, ars medendi, a *medicus*. Sua natura adjectivum eſt. Nam a *medicus* fit *medicinus*, a, um. Hinc *Var. l. 4. de L. L.* Ab arte medicina ut ſit medicina, &c. *Hygin. fab. 274.* Ne quis ſervus artem medicinam diſceret. Sed ut Grammatica, & ſimilia, ita & hoc ſumitur ſubſtantive. *Cic. de Fin. l. 5. c. 6.* Quoniam ut medicina valetudinis, navigationis gubernatio, ſic vivendi ars eſt prudentia. *Celſ. l. 6. proœm.* Medicinam excolere. ¶ Accipitur etiam pro remedio, quo quis curatur. *Cic. Att. l. 16.* Sed deſperatis etiam Hippocrates vetat adhibere medicinam. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Cic. in Catil. 2. c. 8.* Deinde ſingulis medicinam conſilii, atque orationis meæ, ſiquam potero, afferam. ¶ Medicinam etiam venenum dicimus, tractum a Græcis, qui venenum φάρμακον appellant. *Non. c. 1. n. 75.* ¶ Medicinæ inventorem Chironem Centaurum perhibent, qui invenit herbarum vires. Nonnulli Æſculapio hoc tribuunt. Apud *Ovid. 1. Metam.* medicinæ inventionem ſibi Apollo vindicat. *Homerus* autem *Odyſſ. 4.* cui-

Tom. II.

dan Pæoni tribuit. V. *Plin. l.* 29. *c.* 1. Medicinam facere ſignificat tum medicamentum alicui applicare, tum medicinæ artem exercere. *Phædr. fab.* 8. *v.* 9. Gruis periculoſam fecit medicinam lupo. *Id. fab.* 14. *v.* 1. Malus cum ſutor inopia deperditus Medicinam ignoto facere cœpiſſet loco. ¶ Medicina interdum ſumitur pro ipſa medici domo, ſeu officina. *Plaut. Amph.* 4. c. 5. In medicinis, in tonſtrinis, apud omnes ædes ſacras. Adde *Epid.* 2. 2. 13.

Medicinalis, le, o. 3. *medicinale*, Ger. *zur artzney*, Gall. *medicinal*, Hiſp. *medecinal*, *ἰατρικός*, quod ad medicinam pertinet. *Plin. l.* 32. c. 10. Quippe eadem ratio earum, quæ cucurbitarum medicinalium, ad corpora levanda. *Celſ. in præfat.* Medicinalis ars. ¶ Medicinalis digitus dicitur, qui minimo proximus eſt, teſte *Macrob. l.* 7. *Satur.* c. 13.

Mediciolus, a, um, adject. medicinalis. *Auſon. in epiſt. ad Symmach.* quæ præſta aſt Gripho.

Medicinus, a, um. V. Medicina.

Medico, as, avi, atum a. 1. medicamento inficio, tingo, imbuo. *Virg.* 1. *Georg. v.* 193. Semina vidi equidem multos medicare ſerentes. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 14 Dicebam, medicare tuos deſiſte capillos. h. e. fuco tingere. Et paſſive *Plin. l.* 16. *c.* 27. Ficus maturitatis cauſa medicatur. ¶ Significat etiam medicinam afferre, *medicare*. *Sil. l.* 6. *v.* 98 Marus inflat vulneris ullus expertus medicare mo[illegible]

Medicor, aris, d. 1. idem ac medeor, *medicare*. Conſtruitur cum dativo. *Virg.* 2. *Georg.* Senibus medicantur anhelis. ¶ Reperitur etiam cum accuſ. *Virg. Æn.* 7. *v.* 756. Sed non Dardaniæ medicari cuſpidis ictum evaluit.

Medicoſus, a, um, adject. ut medicoſæ fermentationes. h. e. per medicinam conflatæ, apud *Cœl. Aurel. Tard.* 5. *c.* 5.

Medicus, ci, m. *medico*, רופא, Ger. *artz*, Gal. *medecin*, Hiſ. *medico*, *ἰατρός*, qui artem medendi novit, & profitetur. *Cic. pro Cluent.* In morbis corporis, ut quiſque eſt difficillimus, ita medicus nobiliſſimus, atque optimus quæritur. *Id. de Fato*, Adhibe medicum. *Ovid. de Pont. l.* 1. *ep.* 3. *v.* 17. Non eſt in medico ſemper relevetur ut æger. ¶ Dicitur etiam de chirurgo. *Plaut. Men.* 5. 3. 7. Oculi dolent ſpectando, manendo medicum, &c. Ait ſe obligaſſe crus fractum, &c.

Medicus, a, um, *ἰατρικός*, quod eſt medici. *Var. l.* 4. *de L. L.* Medica ars. *Virg.* 3. *Georg. v.* 455. Medicas adhibere manus.

Medicus, a, um, quod eſt ex Media. *Lucan. l.* 8. Achæmeniis decurrant Medica Suſis agmina. *Nepos Pauſan.* c. 3. Medica veſtis. ¶ De *Medico* mari V. Aſſyrius.

Medidiec, pro meridies. *Cic. in Orat.* Ipſum meridiem cur non medidiem? credo, quod erat inſuavius.

Medie, adv. *mezzanamente*, mediocriter. *Apul. l.* 2. *de dogm. Plat.* Nec plane optimi, nec oppido deterrimi ſunt, ſed quaſi medie morati.

Medietas, atis, f. *metà*, חצי, Ger. *die mittel*, Gal. *la moitié*, Hiſp *la mitad*, *Μεσότης*, alicujus pars media. *Cic. de Univ. c.* 7. Ut in ſingulis eſſent bina media. Vix enim audeo dicere medietates, quas Græci vocant *Μεσότητας*. ¶ Uſi tamen ſunt ſine formidine *Pallad.* & *Apul. l.* 2. *de dogm. Plat.*

Medilunia, dimidia Luna. *Martian. Capella lib.* 7.

Medimnus, i, m. & medimnum, n. *Μέδιμνος*, *Μέδιμνον*, menſura aridorum, ex qua ſex modiorum, ſextarii unius, & unciarum quatuor, ut docet *Georg. Agric. l.* 2. *de menſ. Orat.* Cic 5. *Ver. c.* 47. In jugera Leontini agri medimnum fere tritici ſeritur. *Id. ibid.* Quot jugera ſunt, totidem medimna, &c *Nep. Attic. c.* 2. Univerſos frumento donavit, ita ut ſingulis modii ſex tritici darentur, qui modus menſuræ medimnus Athenis appellatur.

Medio, as, avi, atum, a. 1. *dividere per mezzo*, *dimezzare*, medium facio, medium divido. *Pallad. l.* 4 *c.* 10. Junio medianto. h. e. dimidio, q. d. dies ſunt medianta. *Apic. l.* 3. *c.* 9. Coliculos elixatos mediabis.

Mediocriculus, a, um, adject. diminut. a mediocris. *Cato apud Feſt.*

Mediocris, & cre, o. 3. *mediocre*, *mezzano*, Ger. *mittelmäſſig*, Gall. *mediocre*, Hiſp. *mediocre*, *Μέτριος*, medium tenens. *Cic.* 2. *de Orat.* Hæc ſunt omnia ingenii vel mediocris, exercitationis autem vel maximæ. *Id. ad Q. Fr. epiſt.* 1. *l.* 1. Mediocris ſtatus.

Mediocritas, f. *mediocrità*, Ger. *maſſ*, *nicht zu viel*, Gal. *mediocrité*, Hiſp. *medianìa*, *mediocridad*, *Μέτρον*, *Μετριότης*, medium, ut ait *Nonius*. *Cic.* 1. *Offic.* Eadem ratio eſt habenda veſtitus, in quo, ſicut in pleriſque rebus, mediocritas optima eſt. *Id. Phil.* 2. *c.* 1. In hac mea mediocritate ingenii. *Id.* 4. *Acad. c.* 44. Mediocritates perturbationum animi. *Velle. l.* 2. *c.* 137. Si aut natura patitur, aut mediocritas recipit hominum.

Mediocriter, adv. *mediocremente*, Ger. *mittelmäſſig*, Gal. *mediocrement*, Hiſp. *medianamente*, *Μετρίως*, medio quodam modo, ſive prudenter, & moderate. *Cic.* 5. *Ver.* Quod mehercule mihi non mediocriter ferendum videtur. *Id.* 4. *Tuſc.* Mediocriter doctus. *Ter. Heaut.* 2. 3. 45. Mediocriter veſtitus.

Mediolanenſis, ſe, adject. *Milaneſe*, ad Mediolanum pertinens, ut Mediolanenſis præco. *Cic. in Piſ.* c. 26.

Mediolanum, n. 2. *Milano*, urbs Inſubriæ ampliſſima, emporium inſigne. Conditum fuit poſt Romam anno 395. a Gallis Inſubribus, & appellatum a nomine urbis in Gallia, quam reliquerant. Nonnulli ſunt, inter quos Ambroſius, & Sidonius Apollinaris, qui a ſue dimidia parte lanata Mediolanum appellatum putent. Ex hac urbe Statius Cæcilius Poeta Comicus originem traxit. *Auſon. de clar. Urbib.* 5. Et Mediolani mira omnia, copia rerum.

Medioxime, adv. *mezzanamente*. *Var. apud Non. c.* 1. *n.* 336. Facere ad moralem modum medioxime.

Medioximus, vel medioxumus, a, um, idem ac medius, ut Medioximi Dii apud vet. medii erant inter cœleſtem, & terreſtrem, ſeu inter divinitatem, & mortalitatem. *Serv. in* 8. *Æneid. Plaut. Ciſt.* 2. *c.* 56. At ita me Dii, Deæque, ſuperi, atque inferi, & medioxumi. *Idem ſt.* 3. *v.* 67. Medioxumam quam duxit uxorem. ideſt ſecundo loco.

Medipontus, m. 2. inſtrumentum funarium, inter ea, quæ neceſſaria ſunt ad conficiendum oleum. *Cato cap.* 12. *R. R.* Dictum eſſe putat *Turneb.* quaſi Medi, h. e. Xerxis pontem, quod ex craſſis ſorte funibus conſtet, qualibus eum Regem pontem ſtraviſſe ſuper Helleſpontum legimus.

Meditabundus, a, um, *σκοπῶν*, *ὁ ἐπὶ φροντίδων*, meditans. *Juſtin. l.* 38. *c.* 3. Romanum meditabundus bellum.

Meditamen, inis, n. idem ac meditamentum, *Sil. l.* 8. *v.* 363. leoti meditamina belli. *Prudent. Pſychom. c.* 432. Deſidiam pigro rerum meditamine palpent.

Meditamentum, ti, o. idem quod meditatio. *Tac. l.* 4. *hiſt. c.* 26. Et cæteris belli meditamentis militem firmabant.

Meditate, adv. *penſatamente*, *ἐσκεμμένως*, cogitate, cum meditatione. *Plaut. Bacc.* 3. 6. 26. Næ tu illorum mores perquam meditate tenes. ideſt probe noſti ex longa meditatione, uſu, & experientia.

Meditatio, onis, f. *meditazione*, *conſiderazione*, *Μελέτη*, *σκέμμα*, cogitatio, commentatio. *Cic.* 2. *de Or.* Quos locos multa commentatione, ac meditatione paratos, atque expeditos habere debetis. ¶ Meditationes in Romana militia dicebantur exercitationes, & imaginarii quidam conflictus, qui citra ſanguinem fiebant, a *meditor*, quod notat exercere. Nam omnes artes, teſte *Vegetio*, in meditatione conſiſtunt. *Plin. in Paneg.* c. 13. Cum in illa meditatione campeſtri militaribus turmis Imperatorium pulverem ſudoremque miſceres.

Meditativus, a, um, quod meditatur. Meditativa verba ſunt, quæ vel alicujus aſſiduam meditationem ſignificant, ut *eſurio*, *cœnaturio*, *parturio*, & hujuſmodi. Nam ille, qui eſurit, vel cœnaturit, cibum, vel cœnam meditatur. *Priſcian.* & cæteri Grammatici.

Meditator, oris, m. qui meditatur. *Prudent. in Periſteph.* 2. *v.* 465. Hæc illa verſutus vafra meditator arte ſtruxeras. Alii leg. *mediatus*.

Meditatus, a, um, *meditato*, *penſato*, partic. a meditor, paſſivæ ſignificationis. *Cic. de Aruſp. reſp.* c. 1. Nihil feci non diu conſideratum, & multo ante meditatum. *Id. Tuſc* 3. *c.* 14. Sint ſemper omnia homini humana meditata. ¶ Item ſignificationis activæ. *Id. Ver.* 4. *c.* 6. Meditati ad dicendum, paratique venimus.

Mediterraneus, a, um, *fra terra*, *Μεσόγειος*, quod eſt a mari remotum, quaſi in media terra. *Cic. de nat. Deor. l.* 1. *c.* 31. Ita fit, ut mediterranei mare eſſe non credant. ¶ Item quod inter terras interjectum eſt, ut Mare mediterraneum, quo nomine appellatur illud, quod partem Africæ ſeptentrionalem, & Europæ meridionalem, Aſiæ quoque occidentalem alluit. ¶ Mediterraneum, abſoluta ponitur pro regione mediterranea. *Plin. l.* 3. *c.* 1. Inter Bætim fluvium, & Oceani oram in mediterraneo.

Mediterreus, a, um, idem quod mediterraneus, apud vet. *Feſt.* Mediterream melius, quam mediterraneam Sinnium dici putat.

Meditor, aris, atus ſum, d. 1. *penſare*, *Μελετάω*, medio animo verſo. hoc eſt cogito, & mente pertracto, a verbo Græco allato, a in *d* abeunte. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Brut.* Quin aut in foro diceret, aut meditaretur extra forum. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. pro Planc.* Non juſjurandi, ſed lædendi verba meditatur. Et addita præpoſit. *Cic. Catil.* 1. *c.* 10. Ad hujus vitæ ſtudium meditati ſunt labores tui. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *de*. *Cic.* 1. *Famil.* Ut jam de tua quoque ratione meditere. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *cum*. *Cic.* 1. *Off.* Secum meditari. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. Att. l.* 9. Meditabar, quomodo cum illo loquerer. ¶ Meditari alicui inſidias, vel dolum, idem eſt, quod inſidias, vel dolum tendere. *Virg.* 5. *Ecl. v.* 61. Nec lupus inſidias pecori, nec retia cervis ulla dolum meditantur. ¶ Interdum eſt cogitando invenire, *immaginare*. *Ter. Andr.* 2. 4. 3. Venit meditatus alicunde ex ſolo loco. *Plin. in Paneg.* Hoc ſinguli quoque meditati teneamus. ideſt præparata oratione. ¶ Interdum exercere. *Virg.* 6. *Ecl.* Agreſtem tenui meditabor arundine Muſam. ¶ In præterito, & in participio reperitur in ſignificatione, & conſtructione paſſiva. Vide Meditatus. Quin *Manil.* *Felta in Octav.* meditantur adulteria, dixit paſſive. hoc eſt cogitantur. ¶ Interdum meditari ponitur pro narrare, memorare. *Plaut. Pœn.* 4 c. 19 Is quidem illi ut meditator, verba facit emortuo. *Id. Pſeud.* 4. 7. Numquis ordinatur male. h. e. male ominatur.

Meditrina, f. 1. medicamentorum Dea, a medeor. *Feſt.* Hinc

Meditrinalia, orum, n. 3. ſacra Deæ Meditrinæ, in quibus prius vetus, mox novum bibebant vinum. *Var. l.* 5. *de L. L.* Meditrinalia, dies dictus eſt a medendo, quod, ut ait Flaccus, Flamen Martialis dicebat, hoc die ſolitum vinum novum, & vetus libari, & deguſtari medicamenti cauſa, quod facere ſolent etiam nunc multi, cum dicunt. Novum vetus vinum bibo, novo veteri morbo medeor. Eadem fere habet *Feſt.*

Meditullium, lii, n. 2. *il Mezzo*, *mediare*, medietas, medium ſpatium, a medius. Nam *tullium* ad extenſio vocabuli nihil ſignificans, ut *terram* in territorium, *telium* in Capitolium, *timus* in finitimus, ut Varro *Cic. in Top. c.* 8. ¶ *Feſtus* tamen dici putat quaſi meditellium. h. e. media tellus. *Apul. l.* 5. *A. A.* Vale fontem vitreo latice placidum medio luci meditullio. *Id. de philoſoph.* In meditullio quodam vitiorum ſunt ſitæ.

Medium, ii, n. *mezzo*, *Μέσον*, locus, ſeu ſpatium, quod inter aliqua interjectum eſt. *Liv. l.* 27. *c.* 48. Jam diei medium erat. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 17. In medio mundi terra ſita eſt. ¶ Sæpe ſumitur pro loco aperto, & publico, pro luce publica, pro cœtu hominum. Hinc *In medium afferre*, vel *proferre*, & *In medio ponere*, vel *proponere*, pro publice exponere. *Cic. l.* 15. *Fam. epiſt. c.* Eam rem omnquare in medium protulit. *Idem* 1. *de nat. Deor.* Ponam in medio ſententias Philoſophorum. ¶ *Vocare in medium*, eſt vocare in dubium, in diſceptationem, in judicium. *Cic. pro Cluent.* Rem in medium vocare cœperunt. *Sed Id.* 1. *Fin.* Prima veniat in medium Epicuri ratio. ¶ *Pellere de medio*, vel *e medio*, eſt extra conſortium aliorum abigere. *Cic. pro Mur.* Pellitur a medio ſapientia. ¶ *Tollere de medio*, eſt, auferre, vel occidere. *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 45 Cum verba jacentia ſuſtulimus e medio. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 7. Periculo hunc hominem de medio tolli poſſe ſperabat. ¶ *Recedere*, vel *diſcedere de medio*, eſt abire, ſecedere, & occultari. *Cic. pro Sext. Roſc.* Recede de medio, per alium tranſigam. ¶ *E medio excedere*, eſt mori. *Terent. Phorm.* 5. 7. 74. E medio exceſſit. ¶ Accipitur etiam pro communitate, ſeu communi uſu. *Cic.* 1. *Offic. c.* 7. Omnes utilitates in medium afferre mutatione officiorum. *Virg.* 11. *Æn. v.* 335. Conſulite in medium, & rebus ſuccurrite feſſis. h. e. in commune bonum. ¶ Item pro perſpicuitate, facilitate. Hinc *In media eſſe*, vel *In medio poſitum*, aut *ſitum eſſe*, eſt manifeſtum eſſe, facile, vulgare, in promptu. *Cic.* 1. *de Orat.* Dicendi omnis ratio in medio poſita communi quodam in uſu, atque in hominum more, & ſermone verſatur. *Id.* 4. *Ver. c.* 42. Tabulæ poſitæ ſunt in medio. ¶ *Sumere de medio*, eſt ex uſu vulgari, vel ex rebus manifeſtis, & quæ omnibus notæ ſint. *Cic. pro Dom.* Hæc non ſunt quæſita ex occulto aliquo genere literarum, ſed ſumpta de medio. ¶ Item pro dubio, ſeu ambiguitate. Hinc *Relinquere aliquid in medio*, eſt indeciſum, & controverſum aliquid relinquere, nihilque de eo ſtatuere. *Cic. pro Cæl. c.* 20. Tantum in medio relinquam. *Salluſt. in Catil. c.* 19. Nos eam rem in medio relinquemus.

Medius, a, um, *mezzo*, תיכון, Ger. *mittelſte*, Gal. *moyen*, Hiſ. *medio*, *Μέσος*, quod æqualiter diſtat ab extremis, vel inter duo extrema eſt, etiamſi non æqualiter diſtet ab utroque. *Cic. pro Dom.* Cum tu fureres per medium forum volitares. *Ter. And.* 1. 106. Mediam mulierem complectitur. *Virg. Æn.* 1. Aurea compoſuit ſponda, mediamque locavit. h. e. in medio. (V. *Accumbo*) *Sueton. in Cæſ. c.* 76. Medio tempore. h. e. interea. *Virg. Ecl.* 10. Frigoribus mediis, *nel cuor dell' inverno*. Sic media bella, apud *Liv. l.* 5. *c.* 17. *guerre incamminate*. ¶ Cum genit. Græco more *Sil. l.* 1. *v.* 307. Concidit exacti medius per viſcera teli. h. e. telo per medium corpus exacto. Similiter, alio tamen ſenſu *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 67. Et medius juvenum, non indignantibus ipſis, ibat. h. e. medium locum tenens in ambulando. ¶ Cum præp. *inter*. *Cic.* 8. *Phil.* Cum inter bellum, & pacem medium nihil ſit. ¶ Accipitur etiam pro temperato, mediocri, *moderato*, *mezzano*. *Veller. l.* 2. *c.* 29. Innocentia eximius, ſanctitate præcipuus, eloquentia medius. *Tac. hiſt.* 1. *c.* 49. Ille medium ingenium, magis extra vitia, quam cum virtutibus. *Liv. l.* 2. *c.* 49. Nihil medium, nec ſpem, nec curam, ſed immenſa omnia volventium animo. ¶ Sic media ætatis mulier, quæ nec juvenis eſt, nec ſenior. *Phædr. l.* 2. *fab.* 2. ¶ Item pro ancipiti, ambiguo. *dubbioſo*. *Liv. l.* 39. *c.* 39. Medium reſponſum. ¶ *Id. l.* 1. *c.* 32. Medium erat Anci ingenium. h. e. ad utrumque paratum, tam ad belli, quam ad pacis artes. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Idem pacis erat, mediuſque belli. h. e. ad utrumque idoneus. *Velle. l.* 2. *c.* 114 Medium agebat plurima diſſimulantis, aliqua inhibentis. ¶ Media vocabula dicuntur, quæ in bonam æque, ac in malam partem accipi poſſunt, ut valetudo, facinus, venenum, &c. *Gel. l.* 12. *c.* 9. ¶ Medii etiam dicuntur, qui neutri parti inter ſe contendentium favent, *neutrali*. *Cic. l.* 10. *Attic. epiſt.* 8 Navigabit igitur Pompeius, & ad Italiam accedet, in qua nos ſedentes quid erimus? nam medios eſſe jam non licebit. *Velle. l.* 2. *c.* 21. Se dubium mediumque partibus præſtitit. ¶ Item arbitri, qui lites certantium componunt, *mediatori*, *mezzani*. *Virg.* 7. *Æn. v.* 55. Dum paci medium ſe ſe offert. *Sil. l.* 16. *v.* 233 Pacator mediuſque Syphax. ¶ Medius pro dimidius rerum eſt. *Capitol. in Pio*, *c.* 4. Aurum, quod oblatum fuerat, Italicis totum, medium provincialibus reddidit.

Medius Fidius, *per Dio*, *νὴ τὸν Δία*, per Jovis filium, ideſt per Herculem, adverb. jurandi, quaſi dicas, me Deus Fidius juvet, ut ſupra in *Mecaſtor* diximus. *Cic. l.* 8. *ad Attic. epiſt. ult.* Mihi gratiſſimum medius fidius feciſti.

Media. V. Meddix.

Medoacus, m. 2. vel Meduacus, *Brenta*, *Μεδόακος*, fl. Venetiæ, ſeu Marchiæ Tarviſinæ, qui oritur ex Alpibus Tridentinis, & in mare Hadriaticum a Venetiis 5. M. P. excipitur. ¶ Medoacus minor, *Bacchiglione*, flu. Venetiæ, qui ex dictis Alpibus oriens, & Vicetiam urb. interluens, in mare Hadriaticum ſubitus, apud Foſſam Clodiam. *Liv.* & *Plin l.* 3. *c.* 16.

Medon, ontis, m. *Μέδων*, unus e Centauris. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 303. ¶ Item filius Codri Atheniensium regis, qui primus in patria Archon fuit. a quo poſteri apud Atticos Medontidæ dicti. *Velle. l.* 1. *c.* 2. ¶ Item unus e procis Penelopes. *Sabin. in epiſt. Ulyſſ. ad Penelop. v.* 27.

Medulla, æ, f. 1. *midolla*, מוח, Ger. *daſmarck*, Gall. *moelle*, Hiſp. *meollo*,

Μυελὸς,

Digitized by Google

Medullæ, ſubſtantia illa, quæ eſt in mediis oſſibus animalium. *Juven. ſat. 7. v. 90.* Olla vides Regum vacuis exhauſta medullis. *Virg. 8. Æn. v. 389.* medullas intravit calor. ¶ Tranſlate accipitur pro interiore parte cujuſcumque rei. *Cic. Phil. 3. c. ult.* In Pop. Rom. medullis, ac viſceribus inhærere. *Quintil. l. 4. c. 1.* In mediis litium medullis verſantes. ¶ *Enn. apud Cic. de clar. Orat.* Medulla Suadæ. h. e. ſingularis eloquentia.

Medullaris, re, adject. ad medullam pertinens, ut medullaris dolor. *Apul. l. 7. A. A.*

Medullatus, a, um, nom. ex particip. pinguis, adipe plenus. *Apul. lib. 2. de dogm. Plat.* Medullati nimia cure artus.

Meduli, orum, populi Alpini in Sabaudia. *Vitruv. l. 8. c. 3. Plin. l. 3. c. 20.* Hinc Medulinus, a, um. *Auſon. ep. 5. v. 27.*

Medullitus, adverb. ἀπὸ μυελοῦ, ἐκ μυελῶν, ex ipſis medullis, vel uſque ad medullas, *Var. apud Non. c. 2. n. 544.* Medullitus Aquilonum ſurvat frigedinem. ¶ Per tranſlationem ſignificat intime, vel ex intimo affectu, *fommamente. Plaut. Moſt. 1. 3. 85.* Ut vidua, vem medullitus me amare.

Medullo, atis, paſſiv. 1. medulla impleri. *Auguſtin. de anim. & ejus orig. l. 4. c. 5.* Quando oſſa durari, quando incipiunt medullari.

Medulloſus, a, um, adject. medullatus. *Celſ. l. 8. c. 1.* Humerus medulloſus.

Medullŭla, æ, f. diminut. parva medulla. *Catul. carm. 25.* Mollior cuniculi capillo, vel anſeris medullula.

Medŭli, orum, Aquitaniæ populi. *Auſon. epiſt. 4. v. 2.*

Medus, a, um, adject. qui eſt ex Media. *Horat. l. 1. od. 27.* Medus acinaces. *Vellej. l. 1. c. 6.* Imperium eſt ad Medos.

Medus, ſeu Medius, m. 2. filius Ægei Regis Athenarum, & Medeæ, qui in Aſiam profectus poſt mortem Jaſonis, in honorem matris Medeam urbem condidit, Regnumque ex nomine ſuo Medorum conſtituit, ſub cujus majeſtate Orientis poſtea Imperium fuit. *Juſtin. l. 42.*

Medŭſa, f. 1. *Medoſa*, Μέδουσα, filia Phorci ac Ceto marinæ belluæ, quæ una cum duabus ſororibus Euryale, & Sthenyone Gorgadas inſulas in Oceano Æthiopico tenuiſſe fertur. Unde & Gorgonis appellatur. Hæc cum eſſet inſigni forma, etiam habuit inter alia decoris ſpectabilia crines proxime ad auri colorem accedentes, quorum ſplendore captus Neptunus, in Minervæ templo cum ea concubuit, unde poſtea natus eſt Pegaſus equus. Quam injuriam Minerva gravi, & iniquo animo ferens, Meduſæ crines, quibus maxime amatori ſuo placuerat, in angues mutavit, deditque, ut omnes eam aſpicientes in lapides verterentur. Quamobrem cum nemo tam immane monſtrum intueri poſſet, Perſeus Jovis, & Danaes filius, Mercurii talaribus, & falcato enſe accepto, Palladis item ſcuto, ut ære repercuſſam effigiem ejus videre impune poſſet, ex improviſo, cum ipſa, angueſque ſopiti eſſent, adortus, uno validiſſimo ictu peremit. In patriam redeunte Perſeo, cum Meduſæ caput ſecum duferret, contigit, ut guttæ ſanguinis decidentes per ſolitudines Africæ mutarentur in ſerpentes. V. *Lucan. l. 9. v. 646.* & *Ovid. 4. Metam.*

Meduſæus, a, um, adject. ad Meduſam pertinens. *Ovid. 5. Metam.* Os Meduſæum. *Id. 5. Faſt. v. 8.* Equus Meduſæus h. e. Pegaſus.

Megabyzi, m. 2. Μεγάβυζοι, Sacerdotes Dianæ Epheſiæ. Hos eunuchos eſſe oportebat. Unde & pro imbellibus, ac mollibus poni conſueverunt, quales ſunt ſpadones. *Quintil. l. 5. c. 12.* Ut Bagoum, aut Megabyzum aliquem in exemplum operis aſſumerent ſibi.

Megæra, æ, f. *Megera*, Μέγαιρα, Furia Infernalis, filia Acherontis, & Noctis, a μεγαίρω, odi, ſive invideo. *Virg. 12. Æn.* Dicuntur geminæ peſtes, cognomine Diræ, Quas, & Tartaream Nox intempeſta Megæram Uno, eodemque tulit partu.

Megalenſis. V. in voce ſequenti.

Megaleſia, orum, n. 2. Μεγαλήσια, dies dicatus Magnæ Matri Deorum, & ludi, qui celebrabantur ante ejus templum. Alio nomine Ludi Megalenſes dicebantur Latina terminatione, a Μεγάλη, magna. *Donat. in prolegom. ad Terent.* ¶ Differunt a ludis magnis, ſeu Romanis, qui per excellentiam Circenſes vocantur, & a Marone conjunctim magni Circenſes. Nam ludi magni fiebant Jovi, Junoni, & Minervæ, ut conſtat ex *Cic. 5. Ver.* at Megalenſes fiebant Deum Matri, ut patet ex *Cic. de Aruſp. Reſp.* & diſerte ſcribit *Feſt.* voce *Romani*. Deinde ludi magni inſtituti ſunt a Tarquinio Priſco, cujus opus eſſe circum maximum, qui & antiquiſſimus, & nobiliſſimus inter circos fuit, ſcribit *Dionyſ. l. 4.* at Megalenſes inſtituti a M. Junio Bruto, bello Punico II. anno U. C 550. P. Cornel. Scipione Africano, & T. Sempronio Longo Coſſ. quemadmodum ex Valerio Antiate tradit *Liv. l. 36. c. 36.* quo loco tractat de ædis Matris Idææ dedicatione. Præterea ludi magni fiebant pridie Nonas Sept. ut colligimus ex prima in Verrem, Megaleſia vero celebrabantur pridie Nonas Aprilis, ut teſtatur *Ovid. 4. Faſt.* Denique ludi magni, quanquam & ſcenici fuerint, quod ex *Livio l. 31.* apparet, proprie tamen Circenſes erant, at Megalenſes proprie erant ſcenica, ut *Ovid. ibidem* indicat. ¶ Errant itaque, qui putant, Megaleſia Magnis Diis ſacra fuiſſe. V. *Muret. in annot. ad Terent.* ¶ *Cic. de Aruſp. Reſp. c. 12.* Nam quid ego de illis ludis loquar, quos in Palatio noſtri majores ante templum in ipſo Matris conſpectu Megalenſibus fieri, celebrarique voluerunt? Et *paulo poſt*. Qui ludi ne verbo quidem appellantur latino, ut vocabulo ipſo & appetita religio externa, & Matris Magnæ nomine ſuſcepta declaretur.

Megaleſĭăcus, a, um, adject. a Megaleſiis ludis. *Juvenal. ſat. 11. v. 192.* Megaleſiacæ ſpectacula mappæ.

Megallium, n. 2. Μεγάλλιον, genus unguenti præſtantiſſimi, quod telino unguento celeberrimo Menandri Poetæ Comici ætate multo poſt ſuccedens gloriam omnem eripuit, ita dictum a Megallo homine Siculo, ut ſcribit *Athen. in 15.* ex fragmento, quod primus edidit in Variis ſuis *Canterus l. 3. c. 31.* Sed *Plin. l. 13. c. 1.* dictum videtur quaſi Μεγαλεῖον, a magnis viribus.

Megalographia, æ, Μεγαλογραφία, *pittura, o quadro grande*, picturæ genus habens Deorum ſimulacra, ſeu fabularum diſpoſitas explicationes, ut ait *Vitruv. l. 7. c. 4.* Dicta eſt a Μέγας, magnus, & γράφω, pingo.

Megalopolitānus, a, um, ad Megalopolim pertinens, quæ eſt urbs Arcadiæ in Peloponneſo, Polybii patria. Hinc *Megalopolitani, orum*, ejus urbis cives. *Liv. l. 32. c. 22.* & *Plin. l. 4. c. 6.*

Megăra, æ, f. 1. vel Megara, orum, n. 2. Niſæa, Niſa, Niſſa, prius Alcathoe, *Megara*, Μέγαρα, urbs Achaiæ, in confinio Atticæ, & Peloponneſi, caput Megaridis reg. prope intimum receſſum ſinus Saronici, uno milliari ab ora hujus ſinus, ubi ejus portus Niſæa dictus, inter Athenas, & Corinthum. Dicta fuit a Megareo filio Apollinis. In ea Euclides Geometra natus eſt. ¶ Megarenſes ab Athenienſibus ingreſſu urbis prohibebantur. *Gel. l. 6. c. 10.* Hinc Euclides muliebri veſtitu ad Socratem ſe conferebat, eadem die domum rediens. *Gel. loc. cit.* Qui Megaris civis eſſet. *Sulpic. ad Cic. 4. Fam. ep. 5.* Cum Megaram verſus navigarem.

Megareius, a, um, adject. Megareus. *Ovid. 10. Metam. v. 659.* Megareïus heros.

Megarenſis, ſe, adject. Megareus. *Gell. lib. 6. c. 10.* Odio flagrabant hominum Megarenſium.

Megarĕus, a, um, adject. qui ad Megaram urbem ſpectat. *Cic. 4. Acad. c. 42.* Euclides Socratis diſcipulus Megareus.

Megareus, i, triſyllab. filius Onchesti, pater Hippomenes. *Ovid. 10. Metam. v. 604.*

Megarĭcus, a, um, Megarenſis. *Plin. l. 17. c. 7.* Megaricus ager. *Cato* Megaricos bulbos laudat *R. R. c. 8.* ¶ Megarici philoſophi dicti ſunt ab Euclide Socratis diſcipulo, qui Megarenſis fuit. Hi id bonum ſolum eſſe dicebant, quod eſſet unum, & ſimile, & idem ſemper. *Cic. 4. Acad. c. 42.* ¶ Megaricus ſinus, pars ſinus Saronici prope Megara. *Plin. l. 4. c. 12.*

Megăris, idis, f. 2. Μεγαρίς, prov. parvæ Achaiæ, ſinui Saronico expoſita, inter Phocidem ad Occ. & Atticam ad Or. ab iſthmo Corinthiaco ſumens initium. *Plin. l. 4. c. 7.*

Megărus, a, um, adject. Megarenſis. *Virg. 3. Æn. v. 689.* Vivo prætervehor oſtia ſaxo Pantagiæ, Megaroſque ſinus.

Megiſtānes, m. 3. *Perſonaggi grandi*, Μεγιστᾶνες, proceres, primates, a Μέγιστος, maximus. *Suet. in Calig. c. 5.* Et conſpectu Megiſtanum abſtinuiſſe. *Senec. ep. 21.* Omnes illos Megiſtanas, & Satrapas &c. Adde *Tacit. 15. Ann. c. 27.*

Mehercŭle, vel mehercules, *per Dio*, νὴ τὸν Ἡρακλέα, per Herculem, adv. jurandi, ex *me*, & *Hercules*. V. *Meraſtor*. *Cic. Att. l. 10.* Epiſtola tua gratiſſima fuit meæ Tulliæ, & mehercule mihi. *Id. in Orat. c. 47.* Et pomeridianas quadrigas, quam poſtmeridianas libentius dixerim, & mehercule, quam mehercules.

Meio, is, minxi, mictum, n. 3. *orinare*, רְשׁתִּין, Ger. *brunzen*, Gall. *piſſer*, Hiſp. *mear*, οὐρῶ, urinam emitto. *Perſ. Sat. 1. v. 114.* Sacer eſt, pueri, locus, extra meiite.

Mel, mellis, n. 3. *mele*, דְּבַשׁ, Ger. *honig*, Gall. *miel*, Hiſp. *miel*, Μέλι, liquor ille dulcis, qui ex roſcido acris humore conficitur ab apibus, a Græca voce adducta, per Apocopen ultimæ literæ. *Senec. epiſt. 85.* Quibuſdam placet, non faciendi mellis ſcientiam apibus eſſe, ſed colligendi. *Cic. de Sen.* Villaque tota locuples eſt, abundat lacte, caſeo, melle. *Virg. Ecl. 4.* Roſcida mella. ¶ De variis mellis generibus V. *Plin. l. 11. c. 14.* Optimum eſt autem, quod ſponte defluit ſine ulla expreſſione, & Græce ἄκητον, dicitur. V. *Acetum mel*. Laudatiſſimum olim fuit quod in Hymetto Atticæ monte naſcebatur, cujus ſapor dulcis quidem erat, ſed ita tamen, ut acritudinem quandam haberet permixtam, guſtu apprime jucundam, qualem in optimo quoque melle requiri, ait *Plin. l. 11. c. 15.* nimirum ut *ex dulci acre ſit*, γλυκύ, καὶ δριμύ, *dolce ſpiritoſo*. Hinc *Cic. in Hortenſ.* apud *Non. c. 4. n. 17.* Alterius ingenium ſic dulce, ut acetum Ægyptium, alterius ſic acre, ut mel Hymettium dicimus. V. *Acetum*. ¶ Tranſlate *mel* vox eſt blandientium. *Cal. ad Cic. l. 8. ep. 8.* Sempronium mel ac delicias tuas. ¶ Uſurpatur de qualibet re ſuaviſſima. *Horat. l. 1. epiſt. 19. v. 43.* Fidis enim, manare poetica mella Te ſolum. *Id. l. 2. ſat. 6. v. 32.* Hoc juvat, & melli eſt.

Mela, m. 1. *la Mela*, fl. parvus Cenomanorum, qui apud Brixiam fluit, & inſre in Ollium cadit ad Oſtianum pag. *Virg. 4. Georg.*

Melamphyllon, n. 2. Μελάμφυλλον, herba urbana, & topiaria, crepidines marginum veſtiens, a Μέλας, niger, & Φύλλον, *folium*, propter foliorum nigredinem. *Plin. l. 22. c. 22.*

Melampodion, n. 2. Μελαμπόδιον, veratrum, genus nigri hellebori, ita dictum a Melampode Amythaonis nato, ut eum Ovid. vocat, qui eo melancholicum humorem purgabat, Prætique Argivorum Regis filias furore liberavit. Vel dicitur ita a nigra radice, a qua & veratrum nigrum vocatur. *Plin. l. 25. c. 5.*

Melampus, odis, m. 3. Μελάμπους, Amythaonis Argivi, & Dorippes filius, a Μέλας, niger, & πούς, *pes*, quia mater infantem expoſuerat toto corpore tectum, præterquam pedibus, qui a Sole atrum colorem attraxerunt. Augurio claruit. Biantem juvit in auferendis bobus Iphiclo, quas ille Neleo reſtituit, accepta ejuſdem filia Pero nomine in uxorem. Filias quoque Præti furiis agitatas ſanitati mentis reſtituit, quarum unam, Iphianaſſam videlicet, in conjugem accepit. Filium reliquit Theodamantem. *Hom. Odyſſ. l. 15. Virg. 3. Georg. v. 550.* ¶ Melampus item canis nomen eſt. *Ovid. l. 3. Metam.*

Melampȳgus, m. 2. Μελάμπυγος, cognomen Herculis. Achemon, & Paſſalus Cercopes fratres nullo non injuriarum genere in obvium quemque debacchabantur. Hiſce erat mater nomine Sennonis, mulier fatidica, quæ filios cavere juſſit, nequando in Melampygum incidurent. Evenit deinde, ut Herculus aliquando ſub arbore quadam dormiret, armis in eandem reclinatis. Accesserunt Cercopes fratres, & Herculem dormientem ipſius armis interficere tentarunt. At ille protinus inſidias ſentiens, correptos, ac vinctos de clava a tergo ſuſpendit leporum ritu, atque ad eum modum geſtabat. Capitibus itaque pendentes deorſum demiſſis, poſticum Herculis nigris pilis horridum, atque hiſpidum viderant, non Lydorum more læve, ac depilatum. Quapropter maternii moniti memores hac de re intus ſe confabulabantur. Quod ſimul ac audiit Hercules, cognomine delectatus, & in riſum ſolutus, vinculis eos liberatos dimiſit. *Eraſm. in Adag.*

Melancholia, f. 1. *malinconia*, *maninconia*, Ger. *melancholey*, Gal. *mellancholie*, Hiſ. *melancolia*, Μελαγχολία, atra bilis, nigra cholera, unus ex humoribus corporis animalium, qui ſæpe homines in furorem agit, ex Μέλαινα χολή, *nigra bilis*. *Cic. 3. Tuſc. c. 5.* Græci volunt illi quidem, ſed parum valent verbo: quem nos furorem, Μελαγχολίαν ipſi vocant. Eadem ratione legitur apud *Gell. l. 18. c. 7.* idque Græcis litteris.

Melancholĭcus, a, um, *malinconico*, Ger. *mucrriſch*, Gall. *melancholique*, Hiſp. *melancolico*, Μελαγχολικός, qui nigra bile plurimum abundat. *Cic. 1. Tuſc. c. 37.* Ariſtoteles quidem ait, omnes ingenioſos melancholicos eſſe, ut ego me tardiorum eſſe non moleſte feram. *Id. 1. de Div. c. 37.* Ariſtoteles eos etiam, qui valetudinis vitio furerent, & melancholici dicerentur, cenſebat habere aliquid in animis præſagiens, atque divinum.

Melancorȳphus, f. V. Atricapilla.

Melandrys, yos, piſcis ex genere Thynnorum, a quo Melandrya ſalſamenta dicuntur. *Mart. l. 3. epigr. 77.* Teque juvant gerres, & pelle melandrya cana. Alii hic intelligunt ipſos thynnos, vel thynnorum partum eiſorem. Sane melandryum apud *Plin. l. 9. c. 15.* eſt thynni pars cæſis quernis aſſulis ſimillima. ¶ Eſt etiam Melandryum genus herbæ in ſegetibus naſcentis, flore albo, odorata, efficax contra jecinoris morbos. *Id. l. 26. c. 7.*

Melanēus, i, m. Μελανεύς, triſyllab. nomen Centauri apud *Ovid. 12. Met. v. 306.* Item canis, apud *eund. l. 3. v. 222.* a colore ſcilicet, quia Μέλας, *ater*, niger eſt.

Melania, æ, nigredo, Μελανία. *Plin. l. 24. c. 8.* Melanias quoque veteres, addito melle, emendat.

Melanium, n. 2. *Maida*, opp. Calabriæ ult. apud Lametum fl. inter Neocaſtrum urb. & ſin. Hipponiatem S. M. P.

Melanteria, æ, eſt cera ſutoria, a colore ſic dicta, a Μέλας, *niger*. *Scribon. Larg. compoſit. 208.* Cerussæ æruginis, melanterias, quæ cera (al. creta) ſutoria dicitur, qua ligulæ calceorum denigrantur. *Melanteriās* genitivus eſt Græcæ terminationis pro *melanteriæ*, Μελαντηρίας.

Melanthēus, a, um. Μελάνθειος, ad Melanthum pertinens. *Ovid. in Ibin. v. 625.* Utque Melanthea tenebris a cæde latentem, &c.

Melanthion, n. 2. Μελάνθιον, herba, ſeu potius frutex puſillus, al. melaſpermon, gith, & Officinis nigella, a μέλας, niger, & ἄνθος, flos, propter ſeminis nigredinem. *Plin. lib. 20. c. 17.*

Melanthĭus, ii, fl. Cappadociæ. *Plin. l. 5. c. 4.* ¶ Fuit hoc nomine paſtor caprarum Ulyſſis, qui cum rem domini abſumpſiſſet, a Telemacho trucidatus eſt. *Ovid. ep. 1. v. 95.* ¶ Item pictor quidam præcipuus. *Plin. l. 35. cap. 7.* & *Quintil. l. 12. c. 10.*

Melantho, f. 4. contract. filia Protei, cui conſuetudo fuit poſitis veſtibus dorſo delphini inſidere, atque ſic per maria patris vagari. Cum autem formoſa eſſet, Neptunus ejus pulchritudine captus in delphinum ſe transformavit, utque illi applaudens eam in conſeſſum ſui traxit, & tranſportatam etiam violavit, ex quo poſtea peperit Amycum, ut Theodoret aſſerit. *Ovid. 6. Metam.* Sed aliter ſentit *Servius*, qui hunc Neptuni, & Melites filium facit.

Melanthus, i, Sarmatiæ fluvius, qui in Boryſthenem influit. *Ovid. l. 4. de Pont. el. 10. v. 54.* Et tacite peragens lene Melanthus iter.

Melanūrus, m. 2. Μελάνουρος, piſcis ſaxatilis, caudam nigram habens, a μέλαινα, *nigra*, & οὐρά, *cauda*, quod cauda, priuſquam in rubeſcentes pinnas deſinat, nigra notetur macula. *Ennius* contra orthographiæ rationem penultimam corripuit, primamque, quæ per *e* ſcribitur, licenter produxit. Melanurum, inquit, turdum, merulam, umbramque marinam.

Melapplum, n. 2. mali genus, apio majus. *Plin. l. 15. c. 14.*

Melas, m. 1. *Lariſſo*, Μέλας, fl. Macedoniæ, in Mygdonia. *Ovid. 2. Met. v. 247.* ¶ Sunt præterea alii amnes hoc nomine. V. *Geographos*.

Mele. V. Meloe.

Meleăger, gri, vel Meleagrus, gri, m. 2. Μελέαγρος, Œnei Calydoniæ Regis filius ex Althæa conjuge, quo recenter nato, viſa ſibi eſt mater tres Parcas igni aſſidentes videre, manuque ſtipitem tenentes, æqualem pueri cum ſtipite vitam

vitam eſſignare. Recedentibus itaque Parcis Althæa extinctum ſtipitem diligentiſſime aſſervavit. Adulto deinde Meleagro, cum ſpreta ab Œneo Diana immenſæ magnitudinis aprum immiſiſſet, qui omnem regionem late vaſtabant, Meleager, collecta nobiliſſimorum juvenum manu, aprum interfecit, caputque ejus Atalantæ, Jaſii Argivorum Regis filiæ, quæ prima aprum vulneraverat, velut partem ſpolii dedit. Quod cum avunculi ſui Pleuſippus, & Toxeus vi puellæ auferre conarentur, utrumque occidit. Nuntiata itaque fratrum morte, Althææ doloris impatientia in furorem verſa, fatalem illum ſtipitem in ignem conjecit, quo exuſto, Meleager etiam exuſtis intus inteſtinis omnibus conſumptus eſt. Ex Atalanta genuit Parthenopæum. *Ovid. 8. Met.*

Meleagrēus, a, um, ad Meleagrum pertinens, Μελεάγρειος. *Lucan. l. 6. v. 363.* Et Meleagream maculatus ſanguine Neſſi Evenus Calydone ſecat.

Meleagrĭdes, f. 3. *galline d' India*, Μελεαγρίδες, gallinæ Numidicæ, ſive Africanæ, quas vulgus Indicas gallinas vocat. *Var. l. 3. R. R. c. 9. Col. l. 8. c. 12. Plin. l. 10. c. 26.* Dictæ ſunt a Meleagro quodam, qui hujuſmodi aves Athenis in arce enutriebat. Secundum Poetarum fabulam hæ ſorores ſunt Meleagri, Œnei Calydonis Regis filii, quæ, cum fratrem deflerent, in has converſæ dicuntur. *Ovid. l. 8. Met. Plin. l. 10. c. 26.*

Meleagrĭus, a, um, Μελεάγριος, Meleagreus, contrita priore vocali diphthongi. *Stat. 4. Theb. v. 103.* Pictaque congratie avibus Meleagria Pleuron. *Pleuron* Ætoliæ oppidum eſt, in quo & Calydon.

Meles, etis, m. 3. Melas, Μέλης, fl. Joniæ, Smyrnam alluens, ad cujus ripas Homerus natus eſſe fertur. *Stat. l. 3. ſilv. 3. v. 61.*

Meles. V. Melis.

Meleſigĕnes, m. 3. *Homero*, Μελησιγενής, cognomen Homeri, a Melete fl. *Plin. l. 3. c. 20.*

Meletæus, a, um, adject. Homericus. V. Meles, tis. *Tibul. lib. 4. el. 1. v. 201.* Poſſe Meletæas nec mallem vincere chartas.

Melia, f. 1. Μελία, arbor, al. fraxinus, quam Homeri præconio Iliad. 20. & Achillis haſta multum eſſe nobilitatam, ſcribit *Plin. l. 16. c. 13.*

Melia terra, Μηλία γῆ, terræ genus, al. melinum, quod digitis confricatum ſtridorem trito pumici ſimilem reddit, a Melo inſ. maris Cretici. *Plin. l. 35. c. 6. & 7.*

Melibœa, f. 1. opp. Theſſaliæ, purpura nobilis, ad Oſſæ M. radices, circa Peneum fl. apud Bæbeidem lac. Patria fuit Philoctetæ. *Plin. l. 4. c. 9.*

Melibœus, a, um, adject. a Melibœa, ut Melibœa purpura, apud *Feſt.* & *Virg. 5. Æn. v. 251.*

Melicæ gallinæ, genus gallinarum corporis ampliſſimi, a Media, unde tranſlatæ ſunt. Nam pro *d* ſæpe *l* a veteribus uſurpatum eſt. *Colum. l. 8. c. 2. Feſt.*

Melicēris, idis, f. vel meliceria, æ, Μελικηρίς, Μελικηρία, abſceſſus ſpecies, ex pituitæ fluxu generati, qui humorem in ſe continet mellis & craſſitudinem, & colorem referentem, a μέλι, *mel*, & κηρός, *cera*. *Plin. l. 21. c. 20.* Peculiariter contra melicerides efficax. *Celſ. l. 5. c. 28.* Ulceris genus, quod Μελικηρία a Græcis nominatur.

Melicerta, ſive Melicertes, m. 1. Μελικέρτης, Inus, & Athamantis Thebanorum Regis filius, cum quo mater, cum vitam viderat furere, in mare ſe præcipitavit, amboque Deorum miſeratione in Numina marina ſunt commutati, Ino quidem in Leucotheam, quam & Matutam matrem vocant, Melicerta vero in Palæmonem, quem Latini Portunum dicunt. *Bocc. l. 13. Gen. Ovid. 4. Met.*

Melichros, otus, m. Μελίχρως, gemma eſt mellei coloris, a μέλι, *mel* & χρώς, *color*. *Plin. l. 37. cap. 11.* Color appellavit chryſolithum aureus, chryſopraſum herbaceus, melleus melichrote. Al. leg. melichlorum, a Græco μελίχλωρος.

Melichryſos, m. 2. al. melichryſis, Μελίχρυσος, gemma, quæ ex India mittitur, quaſi per aurum ſyncero melle tranſlucente. *Plin. l. 37. c. 9.*

Melicus, a, um, *muſico*, Μελικός, idem quod muſicus, a μέλος, quod carmen ſuis membris conſtans, & cantum ſignificat. Specialim pro lyrico ſumitur. *Cic. de opt. gen. c. 1.* Poematis enim tragici, comici, epici, melici etiam, atque dithyrambici, &c. ¶ Melicæ gallinæ. V. ſup. *Melica.*

Melilōtus, f. 2. *meliloto*, *corona campana*, Μελίλωτος, herba croco ſimilis, quaſi dulcis, & mellea lotos. Dicitur etiam ſertula Campana, quod coronamentis adhiberi ſoleat, & in Campania frequentiſſima ſit. V. *Plin. l. 21. c. 11. Ovid. 4. Faſt. v. 440.* Pars thyma, pars flores, pars melilotum amant. Ubi Græcam terminationem metri cauſa retinuit.

Melimēla, n. 2. *pomi mani*, Μελίμηλα, poma muſtea, ſive dulcia, quaſi mellea mala, a Μέλι, *mel*, & Μῆλον, *malum*. *Var. R. R. l. 1. c. 59.* Quæ antea muſtea vocabant, nunc melimela appellant. *Plin. l. 15. c. 14.* Muſtea a celeritate miteſcendi, quæ nunc melimela dicuntur a ſapore melleo. *Mart. l. 7. ep. 25.* Infanti melimela dato, fatuaſque mariſcas. V. *Colum. l. 3. c. 10.*

Melimĕli, n. 3. Μελίμηλον, liquor mellei ſaporis ex malis Cydoniis melle conditis. *Colum. l. 12. c. 45.* Sunt qui ſcribunt *melomeli*.

Melinæ, f. 1. Μηλίνη, Μηλωτή, mantica ſcortea, a Μῆλον, *ovis*, ex cujus pelle præcipue fiebat. *Plaut. Epid. 1. 1. 21.* Niſi ſi in vidulo, aut ſi in melina attuliſti. ¶ Eſt etiam genus tibiæ ſoni acutiſſimi, *Feſtus*. ¶ Item potio ex melle. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 51.* Paſſum, defrutum, melinam. Al. *melinam*.

Melinum, n. 2. Μήλινον, apiaſtrum. *Var. l. 3. R. R. c. 16.* ¶ Item oleum ex flore malorum. *Plin. l. 23. c. 6.* ¶ Item unguentum ex malis cotoneis. *Plin. l. 13. c. 1.* Amaracinum in Coo, poſtea eodem loco prælatum eſt melinum. ¶ Item ſpecies coloris candidi, aliis Melia terra, a Melo inſula, una Sporadum, ubi præſtantiſſimum effoditur. *Plin. l. 35. c. 6.* Melinum, candidum & ipſum, eſt optimum in Melo inſula. *Plaut Moſt. 1. 3. 106.* Neque ceruſſam, neque melinum, neque aliam offuciam.

Melinus, a, um, *di colore di mele*, Μήλινος, quod eſt coloris flavi, ſeu mali, cum pallorem accipit, qualis eſt in malis maturis, a Μῆλον, *malum*. *Plaut. Epid. 2. 2. 49.* Aut cerinum, aut melinum. Adde *Plin. l. 33. c. 7.*

Melior, melius, oris, comparativum anomal. *migliore*, *meglio*, præſtantior, aptior, ἀμείνων. *Cic. ad Brut. ep. 3.* Noſtræ res meliore loco videbantur. *Plin. l. 9. ep. 39.* Ædes reficere in melius, & in majus. ¶ Jungitur aliquando cum ſecundo caſu. *Silius l. 5. v. 334.* Nec fati melior Mamertus. *Id. lib. 7. v. 619.* Melior dextra Torquatus. ¶ Sæpius tamen ablat. regit. *Salluſt. Jug. cap. 13.* Bello meliores. *Horat. 1. ep. 10.* Cervus pugna melior. ¶ *Melius eſt*, hoc eſt commodius, utilius, aptius. *Plaut. Moſt. 5. 1. 20.* Nunc ea videam melius eſt, quid agat. *Liv. l. 3. c. 48.* Quieſſe erit melius: quam *Pareus in Lex. Crit.* ait fuiſſe phraſim Magiſtratus irati, & minitantis. *Tacit. Ann. 12. c. 39.* Nobis pro meliore fuit, effugere hoſtes tenui damno. ¶ Melior ſit mihi, h. e. convaleſco. *Cic. Tuſc. 3. c. 33.* Pompejo noſtro, cum graviter ægrotaret, melius eſt factum. Sic *Celſ. l. 3. c. 15.* Neque enim vigilando melius fit, ſed per ſe, ſi melior eſt, vigilat. ¶ *Tanto melior.* V. Tanto.

Meliorātio, onis, f. *miglioramento*, actus meliorandi. *Juſtinian.* in *Cod. l. 4. tit. 66. leg. 2. & 3.*

Melioratus, a, um, melior factus, ut melioratum prædium in *lib. 5. Cod. tit. 71. lege antepenult.*

Melioreſco, is, n. 3. *divenir migliore*, *βελτιοῦμαι*, melior fio. *Colum. l. 2. c. 10.* Atque glareoſis, ſabuloſiſque arvis melioreſcit. Al. leg. *melior exit*.

Meliōro, as, a. 1. meliorem reddo. *Ulp. Dig. l. 7. tit. 1. leg. 13.*

Melis, ſeu meles, ſive, ut in vett. codd. legitur, mæles, aut mælis, f. *taſſo*, Μέλις, eſt ex agreſtium felium genere, fortaſſe quam *taxum*, vel *taxonem*, ſive *daſſum* appellant, ut cenſent plerique eruditi, quibus Perottus præit. *Martial. l. 10. epigr. 37.* Venator capta mele ſuperbus adeſt. Alii leg. *marte*. *Grat. in Cyneg.* Lucifuga melis. *Plin. l. 8. c. 38.* Alia ſolertia in metu melibus.

Meliſſa, f. 1. Μέλισσα, Nympha, quæ melliſicium prima invenit. Hinc data eſt occaſio fabulandi, Meliſſam in apem fuiſſe converſam, *Col. l. 9. c. 2.* ¶ Item filia Meliſſi regis Cretæ, quæ una cum ſorore Amalthea Jovem caprino lacte aluit. *Id. loc. cit.*

Meliſſophyllon, n. 2. herba, al. apiaſtrum. *Plin. l. 20. c. 11.* V. Apiaſtrum.

Meliſſus, m. 2. Μέλισσος, Cretenſium Rex antiquiſſimus, qui primus Diis ſacrificavit, pater Meliſſæ, & Amaltheæ. *Lactant. l. 1. c. 22.* ¶ Meliſſus item, Philoſophus Samius, Parmenidis auditor, civibus ſuis charus, quibus præcepta plura dedit. Rempub. adminiſtravit, electuſque in bello præfuit. *Apollod.* ¶ Item Grammaticus quidam, qui Mecœnati muneri datus, & ab eo manumiſſus eſt. *Sueton. de grammat. illuſtr. c. 21.*

Melita, æ, vel Melite, es, f. 1. *Malta*, Μελίτη, inſ. maris Africi, inter Siciliam, & Africam. *Cic. Verr. 6. c. 46.* ¶ Melita item, *Meleda*, inſ. maris Hadriatici, Dalmatiæ adjacens, inter oram illius, & Corcyram Melænam. *Plin. l. 3. c. ult.* ¶ Melita, poſtea Miletus, *Mileto*, urbs Brutiorum, in Calabria Ult.

Melitæus, a, um, Μελιταῖος, quod eſt ex Melita, ut Melitæi canes, ex Melita inſ. maris Hadriatici, qui in deliciis fuere, maxime apud Sibaritas. *Plin. l. 30. c. 5.*

Melitenſis, ſe, adject. Melitæus, ex Melita inſula maris Africi, ut Melitenſis veſtis. *Cic. 4. Verr. c. 72.* Nam textrinæ operibus ea Inſula celebris fuit, eodem teſte *Verr. 6. c. 46.* & *Sil. l. 14. v. 252.*

Melites, m. 1. Μηλίτης, gemma colore mali aurei, ſeu Cydonii, a Μῆλον, malum. *Plin. l. 37. c. 11.*

Melitesĭus, a, um, idem quod Melitenſis, ut Meliteſia catella, *Grat. Cyneget. v. 404.*

Melitĭdes, is, unus ex illis fatuis, quos Homerus carmine ſuo celebres fecit. Everſa enim Troja veniſſe legitur citus ad ferendum Priamo auxilium. Hinc *Apul. Apolog.* Apud ſocordiſſimos Scythas Anacharſis ſapiens natus eſt, apud Athenienſes catos Melitides.

Melitites, m. 1. Μελιτίτης, genus potionis dulcis, ex melle, & muſto, id eſt, ex congio mellis, & quinque congiis auſteri muſti, & cyatho ſalis uno ferve factis. *Plin. l. 14. c. 9.* ¶ Item lapis cineritii coloris, qui attritus, vel cum liquore contuſus, liquorem dulcem emittit, mellitumque, & ceræ mixtus eruptionibus pituitæ, maculis corporis medetur. *Plin. l. 36. c. 19.*

Melittōnes, m. 3. Μελιττῶνες, Μελιττοτροφεῖα, mellaria, alvei, in quibus apes nutriuntur. *Varr. de R. R. l. 3. c. 16.* græcis literis ſcripſit: quare vox eſt Græcis relinquenda. V. *Mellarium*.

Melitargus, m. 2. Μελιτουργός, *mellarius*, qui melliſicium exercet, *Var. l. 3. de R. R. c. 16.*

Melium, ii, millus, h. e. collare canum. Ita legunt plerique apud *Varr. l. 2. de R. R. c. 9.* V. Millus.

Melius, *meglio*, ἄμεινον, rectius, commodius, adv. compar. a *bene*. *Cic. Attic.* Incipit res melius ire, quam putaram. V. *Melior*, ubi plura.

Meliuſcŭle, adv. Μετρίως τι ἄμεινον, aliquanto melius. *Cic. l. 16. Fam. ep. 3.* Quem, cum meliuſcule tibi eſſet, ad me remitteres. *Plaut. Moſt. 4. 1. 51.* Meliuſcule, quam ſat fuerit bibere.

Meliuſcŭlus, a, um, *alquanto migliore*, aliquanto melior. *Plaut. Capt. 5. 2. 6.* Rem tuam facies ea male meliuſculam. *Id. Curc. 4. 2. 3.* Attamen meliuſculum eſt monere. ¶ Meliuſculus etiam dicitur, qui ex morbo aliquantulum convaleſcit. *Celſ. l. 3. c. 22.* Qui meliuſculus eſſe cœperit, adjicere debet exercitationem. *Ter. Hecyr. 3. 2. 19.* Salven' Philumene? P. Meliuſcula eſt.

Melizomum, n. 2. Μελίζωμον, condimentum quoddam ex mellis deſpumati mixtura confectum. *Apul. l. 1. c. 2.*

Mella, æ, f. Extracto a ceris melle, ipſæ ceræ minute reſolvitur, & aqua fontana, vel cœleſti maceratur: expreſſa deinde aqua colatur, & decoquitur, donec ad defruti craſſitudinem perveniat; & bene picatis lagenis conditur. Hæc *mella* appellatur, & adhibetur pro defruto in conditùris olivarum. *Col. l. 12. c. 13.* Adde *c. 47.*

Mella, vel Mela, æ, m. fluvius Galliæ Ciſalpinæ ex Brenno monte oriens, & prope Brixiam decurrens. *Virg. 4. Georg. v. 278. Catul. carm. 66.*

Mellarium, ii, n. locus, in quo apes nutriuntur, *alvearium*, Μελιττοτροφεῖον. *Var. l. 3. c. 16.* Μελιττῶνας ita facere oportet, quos alii Μελιττοτροφεῖα appellant, eandem rem quidam mellaria.

Mellarius, rii, m. 2. ſubſt. Μελιτουργός, qui mellis opus exercet. *Var. l. 3. de R. R. c. 16.* Quam mellarii favum exprimere poſſint.

Mellarius, a, um, Μελιτοποιητικός, quod ad mel pertinet. *Plin. l. 21. c. 14.* Vaſa mellaria, aut favos lavari aqua præcipiunt.

Mellatio, onis, f. 3. Μελιτουργία, mellis vindemia, cum mel eximitur. *Colum. l. 11. c. 2.* Differenda eſt in menſem Octobrem mellatio. Adde *Plin. l. 11. c. 15.*

Mellatium, vel Mellacium, Μελίκρατον. *Non. l. 17. c. 14.* Sapa, quod nunc mellacium dicimus, muſtum ad mediam partem decoctum.

Melleus, a, um, *di mele*, מדבש, Germ. *vom honig*, Gal. *de miel*, Hiſp. *meloſo*, Μελιτώδης, quod ex melle eſt, vel mellis dulcedinem refert, ut Melleus ſapor apud *Plin. l. 15. c. 34.* Melleus color, apud *eund. l. 11. c. 16.*

Mellicŭlum, li, n. 2. Μελίτιον, dim. a *mel*, vox blandientis, *Plaut. Caſ. 4. 4. 14.* Meum corculum, melliculum, verculum.

Mellĭfer, ra, rum, Μελιτοφόρος, ferens mel. *Ovid. Met. 15. v. 383.* Melliferarum apium ſine membris corpora naſci.

Mellificium, cii, n. Μελιτοποιΐα, Μελιτουργία, mellis factio. *Col. l. 9. cap. 12.* Apes magis melliſicio, quam fœtibus ſtudent.

Mellifico, as, n. 1. *far mele*, Germ. *honig machen*, Gal. *faire du miel*, Hiſp. *hacer miel*, Μελιτουργέω, mel facio. *Virg. in quodam Epigrammate.* Sic vos non vobis mellificatis apes. *Plin. lib. 11. c. 18.* Aliarum, quæ in arboribus mellificant, aliarum, quæ ſub terra &c.

Mellificus, a, um, Μελιτουργός, quod ad mellis factionem ſpectat. *Col. l. 9. c. 13.* Ut ab opere mellifico evocatæ apes foetibus capiant. *Id. ibid. c. 8.* Mellificus locus.

Mellifluens, entis, qui mel fluit, ſuavis, *mellifluo*. *Auſon. epiſt. 16. v. 14.* Mellifluentem Neſtora.

Mellifluus, a, um, *mellifluo*, mellifluens. *Avien. in Perieg. v. 468.* Antra mellifluæ. *Boet. l. 3. metr. 2.* Homerus mellifluî oris.

Mellĭgĕnus, a, um, Μελιτογενής, quod eſt ejuſdem generis cum melle. *Plin. l. 16. c. 7.* Fert & aliam inutilem pilulam cum capillo, verno tamen tempore melligeni ſucci.

Melligo, inis, f. Μελιτώδης, *aerugine*, quod nondum mel eſt, ſed ad mellis naturam accedit, ſuccus e lacrymis arborum, ſive florum, quem apes devorant, poſtea ad alvos regreſſæ evomunt, operaque componunt. *Plin. l. 11. cap. 6.* Ceram ex floribus, melliginem e lacrymis arborum, quæ glutinum pariant, ſalicis, ulmi, arundinis ſucco, gummi, reſinæ. ¶ Tranſlate ponitur pro quocunque ſucco floreſcentis fructus adhuc, atque immaturi. *Plin. l. 12. c. 27.* In prima lanugine demittitur uva, ejuſque melligo.

Mellilla, f. 1. diminut. a *mel*, vox blandientis. *Plaut. Caſ. 1. 1. 47.* Mea vita, mea mellilla, mea feſtivitas.

Mellina, & Mellinia, æ, potio ex melle, dulcedo, res jucunda, & grata. *Plaut. Truc. 4. 1. 6.* Hoc magnæ melliniæ eſt mihi. V. *Melina*.

Mellitŭlus, a, um, diminut. a mellitus. *Apul. l. 3. Met.* Mea mellitula.

Mellitus, a, um, *melato*, Germ. *auff honig*, Gall. *fait de miel*, *ou doux*, *comme miel*, Hiſp. *dulce como miel*, *meloſo*, Μελιτωτός, Μελίχρος, melle conditus. *Hor. 1. ep. 10.* Pane egeo jam mellitis potiore placentis. ¶ Tranſlate ponitur pro ſuavi, & jucundo. *Cic. Att. lib. 1.* Ut tantum requietis habeam, quantum cum uxore, & filiola, & mellito Cicerone conſumitur. *Apul. l. 2. Met.* Melliſſimum ſuavium.

Mellōna, vel Mellonia, f. 1. Dea, quæ apibus, & melli præerat. *Arnob. lib. 4.* & *Auguſtin. de Civ. Dei l. 4. c. 34.*

Melloproximi, ab Impp. *Honor. & Theodoſ. lib. 12. Cod. tit. 19. leg. 3.* dicuntur, qui inſequenti anno futuri ſunt proximi ſcriniorum. Eſt autem vox hybrida, ex Græco Μέλλω futurus ſum, & Latino *proximus*.

Mellōſus, a, um, melleus. *Cal. Aurelian. Auctor. l. 2. c. 29.* Melloſa dulcedo.

Melo, onis, nomen Nili fluvii apud veteres, teſte *Feſto*, & *Serv. in 4. Georg.* Hinc & *Auſon. epiſt. 4. v. 73.* Melonis albæ pagina. (al. filia) h. e. papyrus Nilotica.

Melo, onis, m. 3. *mellone*, genus peponis, a Μῆλον, *malum*, quia mali figuram

Digitized by Google

rum rotunditate imitatur. *Pallad. lib. 4. cap. 9.* Nunc melones ſerendi periunt. ¶ Eſt etiam hoc nomine fluvius Cenomanorum, qui Brixiam interluit, vulgo Melone. de quo *Catul. carm. 67. ad Januam, v. 33.* Flavus quam molli percurrit flumine Melo. Al. leg. *Mela*, ſed confundunt eum eo, qui a *Virg.* nominatur *4. Georg. v. 278.* V. *Mella*, vel *Mela*.

Melōdes, m. 3. Μελῳδὸς, melicus, qui dulcia carmina cantat. *Sidon. l. 9. ep. 15.* Proculus melodes inſonare pulpitis.

Melodĭa, æ, f. Μελῳδία, concentus, melos. *Martian. Capel. l. 9. pag. 306.*

Melōdus, a, um, ſuaviter ſonans, vel canens, Μελῳδός. *Auſon. eſt de Profeſſor. carm. 20. & Prudent. 9. Cathemer. v. 2.*

Melofolĭa, orum, n. mala, quibus folium unum, aliquando & geminum erumpit a latere medio. *Plin. l. 15. c. 14.*

Melomĕli. V. Melimeli.

Melopepŏnes, um, m. Μηλοπέπονες, genus cucumeris, de quo ita *Plin. l. 19. c. 5.* Cucumeres, in fiſtula flore demiſſo, mira longitudine creſcunt. Ecce cum maxime nova forma eorum in Campania provenit, mali cotonei effigie. Forte primo natum ita eodem unum: mox ſemine ex illo genus factum, melopepones vocant. Non pendent hi, ſed humi rotundantur. Mirum in his, præter figuram & odorem, quod maturitatem adepti, quamquam non pendentes, ſtatim e pediculo recedunt. Hæc *Plin.* Porro dicti ſunt a Μῆλον, malum, propter figuram, & πέπων, ονος, maturus, a ſole excoctus, a πέπτω, coquo, propter maturitatem.

Melos, n. indecl. *melodia*, שיר, Ger. *geſang*, Gal. *chant*, Hiſ. *canto*, *melodia*, Μέλος, cantus ſuavitas ex apta vocis modulatione, & flexu procedens. *Perſ. in proœm. Sat.* Cantare credas Pegaſeium melos. ¶ Reperitur interdum uſurpatum in obliquis caſibus. *Accius apud Cic. 2. nat. Deor. c. 35.* Silvani melo conſimilem ad aures cantum, & auditum refert. *Auſon. in Parental. epigr. 37.* Cui brevia mela modifica recino. ¶ Mele in plurali, Μέλη, græco more. *Lucret. l. 2. v. 504.* Et cygnea mele Phœbeaque dædala chordis carmina. *Idem l. 5. v. 432.* Muſæa mele.

Melos, i. 2. Zephyria, Mimallis, *Milo*, Μῆλος, inſ. maris Ægæi, ſeu Cretici, inter Dictynnam prom. Cretæ, & Scyllæum prom. *Pomp. Mela l. 2.* populi Melii.

Melphes, m. 3. *Melfa*. *Melpa*, fl. Lucaniæ, cis Apenninum, in Principatu cit. qui in mare Tyrrhenum ſe exonerat inter ſinus Laum, & Pæſtanum.

Melphis, f. 3. Melphia, *Melfi*, urbs Lucaniæ, in Baſilicata.

Melphis, m. 3. Melpis, *Melfa*, fl. Latii, qui ex agro Arpinate oritur, juxta Aquinum fluit, & in Lirim cadit.

Melpomĕne, f. 1. Μελπομένη, una ex Muſis, tragœdiarum inventrix, a Μέλπεσθαι, cano. *Horat. l. 1. od. 24.* Præcipe lugubres Cantus Melpomene, cui liquidam pater vocem cum cithara dedit.

Membrāna, æ, f. ὑμὴν, pellis exterior, quæ membra tegit, quanquam generaliter pro quavis tenuiore pellicula accipiatur, in quacunque parte animalis ſita. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* Quæ primum oculos membranis tenuiſſimis veſtivit, & ſepſit. ¶ Dicitur etiam de lignis. *Plin. l. 16. cap. 34.* Inter corticem & lignum tenues tunicas multiplici membrana. ¶ Membranæ etiam dicuntur chartæ pergamenæ, quod de animalium membris ſint detractæ, in quorum tergoribus primum ab uno latere ſcribi cœptum, deinde ab utroque, deraſis pilis. Earum uſus Pergami cœpit, regnante Eumene, inchoavit. magnamque earum vim Rex Attalus Romam miſit, ut penuria chartæ pellibus penſaretur. *Plin. l. 13. c. 11. Horat. de ar. poet. v. 389.* Membranis intus poſitis delere licebit, Quod non edideris. ¶ Item librorum operimentum. *Tibul. l. 3. el. 1.* Lutea ſed niveum involvat membrana libellum. ¶ Item exuviæ ſerpentis. *Ovid. 7. Met. v. 272.* Squamea Cinyphei tenuis membrana chelydri. ¶ Item quælibet ſuperficies. *Lucr. l. 4. v. 93.* At contra tenuis ſummi membrana coloris Cum jacitur.

Membranacĕus, a, um, *membranoſo*, quod ſimilitudinem membranæ habet. *Plin. l. 10. c. 31.* Quibuſdam cortex membranaceus, ut viti.

Membranĕus, a, um, *di ſtime.*, περγαμηνός, quod ex membranis eſt. *Ulp. l. librorum appellatione, ff. de leg. 3.* Quod ſi in codicibus ſit membraneis, vel chartaceis, vel etiam eboreis.

Membranŭla, æ, *membranuzza*, dim. a membrana. *Cic. Att. lib. 4. ep. 4.* Ut ſumant membranulam, ex qua indices fiant. *Celſ. l. 7. c. 7.* Deinde excidenda eſt ea membranula. ¶ Membranulum tenue, in neut. gen. dixit *Apul. l. 6. Met.*

Membrātim, adv. *a membro*, *a membro*, Ger. *von ſtuck zu ſtuck*, Gal. *par pieces*, Hiſ. *membro por membro*, κατὰ μέλη, μελεϊστί, per membra ſingula. *Cic. in Or. c. 63.* Sed quæ inciſim, aut membratim efferuntur. *Plin. in proœm. l. 11.* Animalium omnium naturæ generatim, membratimque ita ſe habent.

Membratūra, f. 1. διαμέρισις, membrorum poſitura, ſeu compoſitio. *Vitruv. l. 8. c. 5.*

Membro, aris, d. r. διαμελίζομαι, per membra formor. *Conſorin. in l. de Die natali, c. 11.* Quinque & triginta diebus infans membratur.

Membrōſus, a, um, Μεγαλόμελος, qui magnum habet membrum. *Auct. Priap. in proœm.* Sed ruber hortorum cuſtos membroſior æquo.

Membrum, bri, n. *membro*, Ger. *ein glied*, Gal. *membre*, Hiſp. *miembre*, Μέλος, κῶλον. Dicitur membrum de ſingulis corporis partibus, ut ſunt manus, pes, auris, &c. *Cic. 3. Fin.* Jam membrorum, id eſt partium corporis, alia videntur propter eorum uſum a natura eſſe donata, ut manus, crura, pedes, alia autem nullam ob utilitatem, quaſi ad quendam ornatum, ut caudæ pavonum. *Virg. 4. Georg.* componere membra. ¶ Membrum abſolute ponitur pro inguine virili. *Apul. & Auct. Priapeor. carm. 69.* ¶ Transfertur etiam ad inanimata, & pro parte ſumitur, ut pro parte domus. *Cic. lib. 2. Q. Fr. ep. 1.* Nec habere poterat adjuncta cubicula, & ejuſmodi membra. ¶ Item accipitur pro parte alicujus artis. *Cic. 1. de nat. Deor.* Omnes ejus partes, atque omnia membra tum facillime noſcuntur, cum totæ quæſtiones ſcribendo explicantur. ¶ Item pro parte orationis. *Auctor ad Her. l. 4. c. 19.* Membrum, omnis appellatur res breviter abſoluta, ſine totius ſententiæ demonſtratione, quæ denuo alio membro orationis excipitur. *Cic. in Or.* Quæ Græci κόμματα, & κῶλα nominant, nos recte inciſa, & membra dicimus.

Memecylos, f. 2. ſpecies arbuti. *Plin. l. 15. c. 24.* Duobus tamen hoc nominibus appellant Græci, comaron, & memecylon.

Meminens, tis, particip. ab antiquo meminere. Utitur *Sidon. l. 2. ep. 10. & l. 4. ep. 11.*

Memĭni, iſti, verb. def. *ricordarſi*, זכר, Ger. *eingedenck ſeyn*, Gal. *ſe ſouvenir*, Hiſp. *acordarſe*, Μέμνημαι, recordor, memoria teneo, in memoriam revoco. Præterita perfecta hujus verbi, quemadmodum & aliorum trium, *cœpi*, *novi*, *odi*, etiam pro præſentibus, & præterita pluſquam perfecta etiam pro imperfectis in omnibus modis uſurpantur. Conſtruitur vel abſolute *Cic. pro Mur.* Cui placet, obliviſcitur, cui dolet, meminit. ¶ Vel cum gen. *Cic. l. 13. Fam.* Si illius voluntati obtemperemus minus videbor meminiſſe conſtantiæ meæ. ¶ Vel cum acc. *Cic. 3. de Or.* Antipater ille Sidonius, quem tu probe Catule meminiſti. *Id. in Somn. c. 1.* Cum omnia ejus non ſolum facta, ſed etiam dicta meminiſſet. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. Att. l. 13.* De Erote, & Metoo memineto, & de omaribus, quæ ta velle ſuſpicor. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. l. 4. Fam.* Memini, te mihi Phameæ cœnam narrare. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. l. 7. Fam.* Quæ ad ſe ultro attulerim, meminiſſe te credo. ¶ Significat etiam commemorare, ſeu mentionem facere. *Quinctil. l. 11. c. 2.* Neque omnino hujus rei meminit Poeta ipſe. *Cic. 2. Phil.* Meminiſti ipſe de exulibus.

Memmiădes, æ, m. patronymicum a Memmio. *Lucret. l. 1. v. 26.*

Memmiānus, a, um, ad Memmium pertinens. *Cic. Att. l. 5. epiſt. 1.* Memmiana prædia.

Memmĭi, m. 2. gens nobilis Romæ. Ex hac fuit Memmius ille, qui a ſubacta Achaja, captaque Corintho *Achaicus* appellatus eſt.

Memnon, onis, m. 3. Μέμνων, Tithoni, & Auroræ filius, qui Trojanis ex Oriente ferens auxilia, & fortiter pugnans, ab Achille, vel a Theſſalis per inſidias, ut alii ajunt, occiſus eſt. *Virg. 1. Æn. v. 489.* Et nigri Memnonis arma. ¶ Cum in rogo cremaretur, precibus Auroræ in avem mutatus eſſe dicitur, & ex ejus cineribus multæ aliæ aves evolaſſe, quas Memnonias vocarunt, ſive Memnonides. Has ferunt ſingulis annis ex Æthiopia Ilium advolare, & confligere ad Memnonis ſepulchrum, hoc idem quinto quoque anno in Æthiopia circa Memnonis Regiam facere. Numerum creditum vulgo aves eas primum viſas, poſtquam Memnon interiit, quemadmodum & fingunt, Diomedis aves demum conſpectas poſt ejus mortem, quia tum ſocii Diomedis in aves ſint converſi. Item Meleagrides colunt originem habuiſſe poſt Meleagri obitum, mulieribus in has aves converſis, quæ Meleagrum lugerent. *Virg. 1. Æn. Ovid. 13. Met. Plin. l. 10. c. 6.* ¶ Memnonis ſtatua apud Ægyptios magica arte ita facta fuit, ut lyra, quam tenebat, certis horis ſonum ederet. Hinc *Juven. Sat. 15. v. 5.* Dimidio magicæ reſonant ubi Memnone chordæ.

Memnonĭa, f. 1. gemmæ ſpecies. *Plin. l. 37. c. 10.*

Memnoniæ aves, vel potius Memnonides, genus avium, a Memnone Æthiopum Rege, quæ circa tumulum quotannis confligunt. V. *Memnon*.

Memnonĭdes. V. Memnoniæ aves.

Memnonĭus, a, um, adject. ad Memnonem ſpectans, ut Memnoniæ aves. *Ovid. 13. Met. v. 619.* V. Memnon. Memnoniæ domus, h. e. Auroræ. *Propert. l. 1. el. 6.* Memnonia regna, h. e. regiones ad Orientem ſitæ. *Lucan. l. 3.*

Memor, oris, o. 3. *ricordevole*, זכר, Ger. *eingedenck*, Gall. *qui ſe ſouvient*, Hiſp. *el que ſe acuerda*, Μνήμων, qui rei alicujus recordatur, a memini. *Cic. 5. Fam.* Qui non tam memores ſunt virtutis tuæ, quam laudis inimici. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis. *Virg. 1. Æn.* Sævæ memorem Junonis ob iram. *Liv. l. 1. c. 28.* Primum, ultimumque illud ſupplicium apud Romanos exempli parum memoris legum humanarum fuit. ¶ Interdum ponitur pro eo, quod non facile excidit e memoria, vel cujus nos memores ſumus. *Hor. l. 1. carm. 13.* Sive puer furens impreſſit memorem dente labris notam.

Memorabĭlis, le, o. 3. *memorabile*, נזכר, Ger. *gedenckwurdig*, Gal. *memorable*, Hiſ. *memorable*, ἀξιομνημόνευτος, dignus memoria. *Cic. de Amic.* Cum accepiſſemus a patribus, maxime memorabilem C. Lælii, & P. Scipionis familiaritatem fuiſſe. *Plin. l. 5. c. 1.* Studiorum claritate memorabilior, quam regno.

Memoracŭlum, i, n. memoria, monumentum. *Apul. Apolog.* Dixi, me ſanctiſſime tot ſacrorum ſigna, & memoracula cuſtodire.

Memorālis, le, adject. memoriæ inſerviens. *Arnob. l. 6.* Memoralia ut indicant ſcripta. Et *memoralia*, abſolute, *memorie*, *lib. 144. Dig. de verb. ſignific. at.*

Memoralĭter, adv. mente memori. *Venant. Fortun. l. 4. carm.* Animat omnipotens longo memoraliter ævo.

Memorandus, a, um, *memorando*, *memorabile*, memoria dignus. *Ovid. 13. Met. v. 13.* Facta memoranda. *Plaut. Epid. 1. 3. 52.* Memoranda pugna.

Memoratĭo, onis, f. *commemorazione*. *Corn. Gal.* (ſeu quicunque alius auctor eſt) *Eleg. 1. in fin.* Dura ſatis miſeris memoratio priſca bonorum.

Memorātor, oris, m. qui memorat. *Prop. l. 3. Eleg. 1. v. 33.* Nec non ille tui caſus memorator Homerus.

Memorātrix, icis, f. quæ memorat. *Valer. Flacc. l. 6. 242.* Eoæ memoratrix tibia pugnæ.

Memorātus, us, m. idem quod memoratio. *Gel. lib. 11. c. 4.* Eos verſus non minus frequenti, aſſiduoque memoratu dignos puto.

Memorātus, a, um, adject. *ricordato*, *memorabile*. *Plaut. Mil. 3. 3. 40.* Quid iſtis memoratis opus eſt? *Gel. l. 19. c. 8.* Errorum in illo memoratiſſimo libro.

Memŏre, adv. memoriter. *Pompon. apud Non. c. 11. n. 42.* Cum iſta memore meminiſſe.

Memorĭa, æ, f. *memoria*, *ricordanza*, זכר, Ger. *gedæchtnis*, Gall. *memoire*, Hiſp. *memoria*, Μνήμη, eſt facultas quædam mentis humanæ, qua res facile apprehenduntur, & firmiter retinentur, a memor. *Cic. 1. de Inv.* Memoria eſt firma animi rerum, ac verborum ad inventionem perceptio. *Id. l. 2.* Memoria eſt, per quam animus repetit illa, quæ fuerunt. *Id. 2. Verr. c. 71.* Memoria complecti. *Id. de clar. Or. c. 5.* Comprehendere memoriam rerum. *Id. pro Quint.* In memoriam redeo Quintius. Et *Verr. 3. c. 46.* Quarto redite in memoriam judices. h. e. in memoriam redigite, quod legitur apud eund. *1. Fam. ep. 9.* ¶ Prodere memoriam poſteritati, h. e. poſteritatis memoriæ aliquid commendare. *Cic. 2. Offic.* Hos beneficiis afficiamus, quorum memoria liberis poſteriſque prodatur. ¶ Dicimus etiam memoriæ prodere, mandare, commendare, &c. memoria tenere, fallit, vacillem, inſidere memoriæ, inhærere. in memoria habere, repetere memoria, & ſimilia quamplurima apud *Cic. paſſim*, & alios. ¶ Memoriam adhibere alicujus rei, eſt ejus rei meminiſſe. *Nepos in Epamin. c. 7.* Nullam adhibuit memoriam contumeliæ. ¶ Ex memoria, pro memoriter. *Cicer. Catil. 3. cap. 6.* Ex memoria vobis, quid conſuerim exponam. ¶ Sumitur ſæpe memoria pro tempore anteacto, pro hiſtoria, & monumentis rerum geſtarum. *Cic. l. 10. Fam. ep. 16.* Nihil poſt hominum memoriam glorioſius accidere vidi. *Id. pro Balb. c. 11.* Multi ſuperiore memoria ſe in alias civitates contulerant. *Id. de Aruſp. reſp.* Omni memoria, *in ogni tempo*. *Gel. l. 4. c. 6.* In veteribus memoriis ſcriptum eſt. *Nepos in Annib. cap. 8.* De Magonis interitu duplex memoria eſt. h. e. traditio. *Cic. poſt redit. in Senat.* Pompejus omnium gentium, ſæculorum omnium, omnis memoriæ facile princeps. h. e. omnis antiquitatis. ¶ Sepulcra etiam interdum memoriæ nuncupantur. *Inſcript. apud Gruter. pag. 827. n. 8.* Servilius ſe vivo comparavit memoriam ſibi, & ſuis. ¶ Servus *a memoria* apud *Lamprid. in Alex. Severo c. 31.*

Memoriālis, le, adject. ad memoriam firmandam inſerviens. *Sueton. in Cæſ. cap. 56.* Epiſtolæ ejus ad ſenatum extant, quas primum videtur ad paginas, & formam memorialis libelli convertiſſe.

Memoriŏla, æ, f. dim. a memoria. *Cic. Att. l. 12. ep. 1.* Sed quod ſcribis igniculum matutinum, γεροντικὸν, eſt memoriola vacillare. ¶ In veteri Inſcript. *apud Fabrett. p. 85.* eſt parvum ſepulcrum.

Memoriōſus, a, um, qui memoriam habet. *Feſtus.* Memorioſus, memorioſior, & memorioſius, & memorioſiſſime facit.

Memorĭter, adv. *a mente*, Ger. *auſſwendig*, Gal. *par cœur*, Hiſp. *de coro*, *de memoria*, Μνημονικῶς, ἀπὸ μνήμης, ἀπὸ στόματος, ex memoria. *Cic. in Verr. c. 4.* Tum memoriter reſpondeto ad ea, quæ de te ipſo rogaro. *Id. 1. Orat. c. 19.* Memoriter pronunciare multa ex orationibus Demoſthenis. *Id. 4. Acad. c. 19.* Orationem memoriter habere. *Sueton. in Neron. c. 10.* Memoriter ſalutare. ¶ Memoriter meminiſſe, dixit *Plaut. Capt. 2. 1. 53.*

Memŏro, as, avi, atum, a. 1. *ricordare*, הזכיר, Ger. *betrachten*, Gal. *faire mention*, *reduire en memoire*, Hiſp. *acordar*, Μνημονεύω, ad memoriam reduco, a memor. *Cic. de Univ.* Ut Oceanum, Salaciamque Cœli ſatu, Terræque conceptu generatos, editoſque memoremus. ¶ Sæpe ponitur pro dicere, recitare, mentionem facere. *Cic. 2. Fin.* Quæ de natura mentis obſcure memoravit. *Id. de Leg. c. 24.* Clarorum civium laudes in concione memoranto. *Virgil. 1. Æn.* Muſa mihi cauſas memora. *Salluſt. in Catil. cap. 6.* Incredibile memoratu eſt. ¶ Significat etiam memoriæ mandare, inquit *Feſtus*.

Memphis, is, f. *Menchis*, *Mitzir*, Hebr. *Moph*, vel *Noph*, & *Migdal*, urbs ext. Ægypti, ab Oſiride condita, al. ab Ogdoo, & a nomine filiæ ejus ita appellata, olim Regia, et inter omnes urbes Ægypti primum poſt Alexandriam locum obtinens, pyramidibus, & Regum ſepulcris in primis celebris. Sunt, qui credant, hodie *Cairo* dici. Sed Memphis ab altera parte fluminis fuit, e regione Cairi, ſeu Babylonis, ubi hodie ejus nihil extat. Non procul adhuc pyramidum veſtigia cernuntur. Ibi papyri copia. *Plin. l. 5. c. 9.* ¶ Veneri ſacram fuiſſe, tradit *Horat. l. 3. od. 26.*

Memphītes, æ, m. 1. vel memphites, is, m. 3. Μεμφίτης, lapis pinguis, varioque colore, in membris ſecandis, vel urendis citra omne periculum ſenſum adimens. *Dioſcor. l. 5.*

Memphītes, æ, m. 1. Ægyptiacus, ex Memphi urbe. *Tibul. lib. 1. el. 7. v. 81.* Barbara Memphitem plangere docta bovem.

Memphitĭcus, a, um, quod ad Memphim ſpectat. *Ovid. 1. de Arte, v. 77.* Nec fuge Niligenæ Memphitica templa juvencæ.

Digitized by Google

Memphitis, idis, f. Ægyptia, quæ pertinet ad Memphim. *Juv. ſat.* 15. *v.* 122. Atque aliam terra Memphitide ſicca invidiam facerent nolenti ſurgere Nilo?

Mena, æ, f. Μήνη, filia Jovis, Dea, quæ menſtruis fluoribus præeſſe putabatur, ſcilicet luna, quæ Græce Μήνη dicitur. *Auguſtin. l.* 7. *de Civ. Dei*, *c.* 2. ¶ Mena piſcis, V. *Mæna*.

Menæchmi, m. 2. Μέναιχμοι, Comœdia Plauti, in qua fratres gemini introducuntur ejuſdem nominis, qui indiſcreta ſimilitudine miros aſpicientium errores excitant.

Menalippe, f. 1. Antiopes Amazonum Reginæ ſoror. Hæc ab Hercule capta fuit in bello, quod contra Amazones geſſit, quam cum Antiopæ reſtitueret, accepit pretium arma Reginæ, & baltheum. Nam hæc ex eo bello ab Euryſtheo reportare juſſus fuerat. *Juſtin. l.* 2. & *Juvenal. Sat.* 8. *v.* 229.

Menalippus, m. 2. Μενάλιππος, filius Æneæ, frater Tydei. A fratre in venatione imprudenter occiſus eſt. *Bocc. l.* 9. *Gen.* ¶ Menalippus alter, vir Thebanus, qui Tydeum in pugna apud Thebas lethaliter vulneravit. V. *Tydeus*.

Menander, m. 2. Μένανδρος, Poeta comicus, Theophraſti diſcipulus, ſirebo mente acutus, amore in mulieres inſanus. Scripſit fabulas LXXX & epiſtolam unam ad Ptolemæum Regem, aliaque nonnulla ſoluta oratione. Tanto fuit in pretio, ut etiam invitatus ſit a Regibus Ægypti, oblatis magnis muneribus & divitiis. *Ovid.* 1. *Amor.* & 2. *Triſt. Quintil. lib.* 10. *c.* 1. ¶ Menander item, Laodiceus Sophiſta. Scripſit commentarios in artem Hermogenis, & in prææxercitamenta Minutiani. *Suid.*

Menandreus, a, um, adject. a Menandro. *Propert. l.* 2. *el.* 6. Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim tanta.

Menapii, m. 2. Μενάπιοι, pop. Germaniæ Inſer. juxta Rhenum, inter Rhenum, & Moſam, Eburonibus, & Tungris finitimi, qui plerique Juliacenſes, & Clivenſes cum parte Geldrenſium eſſe videntur. ¶ Menapos vocat *Mart. l.* 13. *epigr.* 54. ¶ Apud eos pernæ laudatiſſimæ fiebant. *Id. ibid.*

Menceps, mente captus. Agnoſcitur vox hæc a *Priſciano lib.* 5.

Menda, f. *difetto*, *macchia*. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 5. *v.* 18. In toto nuſquam corpore menda fuit.

Mendaciloquus, a, um, *bugiardo*, ψευδολόγος, qui loquitur mendacium. *Plaut. Trin.* 1. 2. 163. Nihil eſt profecto ſtultius, neque ſtolidius, neque mendaciloquius, neque argutum magis.

Mendaciolum. V. Mendaciunculum.

Mendacitas, atis, f. mendacium, vel mentiendi conſuetudo. *Tertul. de Præſcript. c.* 11.

Mendaciter, *bugiardamente*, *falſamente*, ψευδῶς, falſo, cum mendacio. *Solin. c.* 1. *poſt med.* (*al. c.* 5.) Mendaciter prædicare. *Arnob. l.* 5. *pag.* 166. Hiſtoria mendaciter compoſita. *Auguſtin. l.* 1. *de morib. Eccleſ. Cath. cap.* 17. Mendaciſſime dicere.

Mendacium, cii, n. *bugia*, *menzogna*, כזב, Ger. *eine luegen*, Gall. *menſonge*, Hiſp. *mentira*, ψεῦδος, orationis vanitas, a *mendax*. *Cic. pro Cluent.* Quæ eſſet totus ex fraude, & mendacio compoſitus. *Nepos in Att. c.* 15. Mendacium neque dicebat, neque pati poterat. ¶ Mentiri, & mendacium dicere, quid differant. V. Mentior.

Mendaciunculum, li, n. *bugietta*, parvum mendacium. *Cicer.* 2. *de Or.* 59. Quod tamen eſt mendaciunculis aſpergendum. Alii leg. *mendaciolis*.

Mendax, cis, o. 3. *mendace*, *bugiardo*, כזב, Ger. *luegner*, Gal. *menteur*, Hiſp. *mentiroſo*, ψευστής, vanus, futilis, qui frequenter dicit mendacium. *Cicer.* 2. *de Div. c.* 71. Mendaci homini ne verum quidem dicenti credere ſolemus. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 1. *v.* 112. Partibus mendacior. *Plaut. Rud.* 3. 4. 49. Tum ego ero mendaciſſimus. ¶ Conjungitur interdum cum genitivo, ut *Mendax hujus rei eſt*, i. deeſt de hac re mentitus. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 5. Si hujus rei eſſe mendacem invenerit. ¶ Mendax fundus dicitur, qui ſpem colonis fruſtratur. *Hor. l.* 3. *od.* 1. Verberatæ grandine vineæ, fundusque mendax.

Mendeſium, n. 2. *Megram*, al. *Migna*, Μενδήσιον, opp. & unum ex oſtiis Nili, Tanitico proximum, a *mendes*, quod Ægyptiorum lingua hircum notat, quia ibi Pan ſub hirci ſpecie colebatur. *Plin. l.* 5. *c.* 10. Pop. Mendeſii. Gent. Mendeſius, a, um.

Mendeſium, n. 2. Μενδήσιον, nobiliſſimi unguenti genus, a Mendeſio opp. Ægypti, quia ex hac urbe præſtantiſſimum mittebatur. *Plin. l.* 13. *c.* 1.

Mendicabulum, n. 2. *mendicazione*, *pitoccheria*, עני, Ger. *ein bettler*, Gal. *mendiant*, Hiſp. *mendiguez*, πτωχεία, mendicatio. *Plaut. Aul.* 4. 8. 3. Nam iſtos Reges memorare nolo, hominum mendicabula. ¶ Item mendicus, *pitocco*. *Apul. l.* 9. *Met.* Circumforaneum mendicabulum producor ad eam.

Mendicabundus, a, um, mendicans. *Auguſtin. epiſt.* 140. Mendicabunda prece ſtipem rogare.

Mendicatio, onis, f. actus mendicendi. *Sen. ep.* 101. Fœda vitæ mendicatio.

Mendicatus, a, um, partic. a mendicor, ut Cibo mendicato paſci. *Ovid. Triſt.* 5. *eleg.* 8. *v.* 13.

Mendice, adv. *poveramente*, *mendicamente*. *Sen. epiſt.* 33. Non tam mendice tecum agam, ſed plena manu. *Tertull. de pal. ſub fin.* Ne mendicius patre cœnaſſet.

Mendicimonium, n. 2. *mendicità*, πτωχεία, inopia. *Laber. apud Non. c.* 2. *n.* 57.

Mendicitas, atis, f. πτωχεία, inopia. *Cic. pro Roſc. Amer.* Hunc in ſumma mendicitate eſſe. *Id.* 5. *Fin. cap.* 15. Cum & mendicitatem multi perpetiantur, ut vivant.

Mendicium. V. Mendicum.

Mendico, as, avi, atum, a. 1. *mendicare*, πτωχεύω, vitæ alimenta oſtiatim quærere. *Juven. ſat.* 4. *v.* 117. Dignus Aricinos qui mendicaret ad axes. ¶ Translate accipitur pro quærere. *Plaut. Amph.* 4. 2. 12. Quia ſenecta ætate a me mendicas malum. ¶ Idem *mendicor*, *aris*, uſurpat deponenti forma, in *Captiv.* & *Aulul.* teſte *Nonio c.* 1. *n.* 541.

Mendicula, æ, f. veſtimenti genus, quale illud, quo Meddices, Magiſtratus apud Oſcos, utebantur. *Plaut. Epid.* 2. 2. 39. Quid erat induta? an regillam induculam, an mendiculam? Dicta eſt a *Meddice*, teſte *Feſto*. Sed lætus Comicus jocum captavit in his vocibus. Nam ad Regum, & mendicorum contrariam ſortem alludens, cum *regillam* nominaſſet, ſubjecit *mendiculam*.

Mendiculus, m. 2. dimin. a mendicus. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 3. Collectum ex ſenibus deſperatis, ex agreſti luxuria, ex ruſticis mendiculis. *Al. aliter leg.*

Mendicum, n. 2. al. mendicium, velum, quod in prora ponitur. *Feſt.*

Mendicus, a, um, *mendico*, *pitocco*, πτωχός, qui victum oſtiatim quæritat, pauper, inops. *Cic. pro Mur.* Solos ſapientes, ſi mendiciſſimi, divites. ¶ Tranſlate ponitur pro inſirmo, & imbecillo, & quod alieno auxilio indiget. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 24. Inſtrumentum autem hoc forenſe, litigioſum, acre, tractatum ea vulgi opinionibus, exiguum ſane, ac mendicum eſt.

Mendoſe, adv. *ſcorrettamente*, Ger. *faelſchlich*, Gal. *avec de fautes*, Hiſ. *con erratas*, ἡμαρτημένως, incorrecte, inemendate. *Cic. ad Q. Fratr. l.* 3. *epiſt.* 5. Ita mendoſe & ſcribuntur, & veneunt. *Id. de Inv. c.* 6. Quod ejus ars, quam edidit, mihi mendoſiſſime ſcripta videatur. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 85. Mendoſe colligis, h. e. falſo arguis.

Mendoſus, a, um, *ſcorretto*, שגוי, Ger. *voll irre humb*, Gal. *plein de fautes*, Hiſp. *lleno de erratas*, ἡμαρτημένος, ψευδής, erroribus plenus. *Cic.* 4. *Ver. c.* 77. Cur ſervus ſocietatis, qui tabulas conficeret, ſemper in Verrutii nomine certo ex loco mendoſus eſſet. ¶ Ponitur quandoque pro vitioſo. *Cic.* 2. *de Orat. l.* 2. *c.* 17. In quo & deeſſe aliquam partem, & ſuperare, mendoſum eſt. *Idem in Brut. c.* 16. Quamquam his laudationibus hiſtoria rerum noſtrarum eſt facta mendoſior. *Ovid.* 12. *Met.* Mendoſa facies. ¶ Ponitur interdum pro mendaci. *Sever. in Ætna*, *v.* 75. Hæc eſt mendoſæ vulgata licentia famæ.

Mendum, i, n. *errore*, *fallo*, ἁμάρτημα. *Cicer.* 4. *Ver.* Quod mendum iſta litura correxit? *Cæcina Cic. l.* 6. *Fam. epiſt.* 7. Nam cum mendum ſcripturæ litura tollatur,

Meneſſectus, f. 2. Μενεσίκτης, avis ex aquatium genere, minima magnitudine, viribus præcipua, colore nigricans, quæ ſola fœtus ſuos alit, frequenſque verſatur in montibus. *Plin. l.* 10. *c.* 3.

Menelaius, a, um, ad Menelaum pertinens. *Propert. lib.* 2. *eleg.* 15. *v.* 15. Cum Menelao ſurgeret e thalamo.

Menelaus, m. 2. Μενέλαος, filius Atrei, & Æropes, ut Homerus tradit; Pliſthenis vero, ut Heſiodus, & frater Agamemnonis, Rex Spartæ, qui Helenam Jovis, & Ledæ filiam uxorem habuit. Confecto bello Trojano Helenam recepit, conſcenſaque navi poſt octavum erroris annum domum rediit. V. Helena.

Menenia Tribus, V. Mentina. ¶ Mœnia lex. V. Ateria.

Menia, columna, dicta eſt a quodam Menio, de quo vide in dictione ſequenti. Erat autem in foro, in urbe Roma: habebatque ſuperpoſitas contignationes, ex quibus ludos gladiatorum ſpectabant. *Cic. pro Sext. c.* 58. Venis, ut ſcitis, ad columnam Meniam.

Menianum, i, & in plur. Meniana, orum, & Meniana ædificia, *poggiuoli*, *loggie*, pergulæ projectæ, ita dictæ a Menio quodam ſcurra, qui, cum domum ſuam venderet Catoni, & Flacco Cenſoribus, ut ibi baſilica ædificaretur, excepit ſibi jus unius columnæ, extra quam tigna projiceret, tabulaſque ſuperponeret, unde & ipſe, & poſteri ejus ſpectare munus gladiatorum poſſent, quod etiam tum in foro dabatur. *Aſcon. in Divin. Feſt. Non. c.* 2. *n.* 155. *Suet. in Calig.* Pauci e proximis Menianis ſpectabant. *Vitruv. l.* 5. *c.* 1. Menianaque ſuperioribus coaxationibus collocentur. ¶ Legitur & *Mœnianum*.

Menippeus. V. Menippus.

Menippus, Phœnix, Philoſophus Cynicus, ſcripſit quaſdam epiſtolas, nænias, teſtamenta, & id genus nugas, crebris ſalibus, & Cynica maledicitate reſperſas, ad quarum imitationem M. Varro ſatyras conſcripſit, quas *Menippeas* appellavit. *Macrob. Saturn.* 1. *c.* 11.

Menis, idis, f. 3. lunula, dim. a Μήνη, luna. Videntur antiqui initio operis lunulam appoſuiſſe, ut coronam ſuæ, inquit *Turneb. l.* 22. *Adv. c.* 10. Hinc *Auſon. in Profeſſorib.* Quos legis a prima deductos menide libri, Doctores patriæ ſcito fuiſſe meæ. h. e. a principio libri.

Menœtiades, æ, m. Μενοιτιάδης, Patroclus, filius Menœtii, amiciſſimus Achillis. *Propert. l.* 2. *el.* 1. *v.* 37. Theſeus infernis, ſuperis teſtatur Achilles, Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.

Menotyrannus, i, m. Μὴν τύραννος. h. e. arbiter, & gubernator menſium: a Μὴν, Μηνός, menſis, & τύραννος, rex. Ita appellatus eſt Attis, ſeu Atys, qui colebatur a Phrygibus una cum Cybele, quia ſicuti per hanc Terram, ita per illum ſignificabant Solem, ut in voce *Atys* dictum eſt. Eſt autem ſol menſium, dierum, & totius temporis arbiter, ac moderator. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 1. *n.* 19. Matri Deum Magnæ Ideæ, & Attidi Menotyranno invicto, &c. Et n. 4. M. D. M. I. & Attidi Sancto Menotyranno, &c. In *Inſcript.* alia apud *Gruter. pag.* 28. *n.* 6. legitur *Menoturano* uno in loco: in alio vero *Menoturano*: ſed hoc eſt corruptum.

Mens, tis, *mente*, רוח, Ger. *vernunfft*, Gal. *entendement*, *eſprit*, Hiſp. *entendimiento*, νοῦς, ratio, intelligentia, principa animæ facultas, qua ſolus homo præditus, cæteris antecellit animantibus, quaque res incorporeas, & ab omni materia abſtractas contemplatur, a priſco ſupino mentum verbi *meno*, cujus præteritum *memini* in uſu remanſit. Aliis videtur *mens* dici quaſi *meminens*. Alii deducunt a Μνήμη, memoria, eo ſpectantes, quod aliquando pro memoria ſumatur. *Cic. de Sen.* Cum homini ſive natura, ſive quis Deus nihil mente præſtabilius dediſſet. ¶ Differt ab animo, vel anima. Nam anima eſt ſubſtantia ſpiritalis, qua vivimus, movemur, ſentimus, intelligimus, mens eſt potentia animæ, ideſt facultas intelligendi, quam rationem, & intelligentiam appellant. Ideo *amentes*, & *dementes* dicuntur, qui nulla intelligentia valent. Deinde anima in ſuo ſtatu ſemper eſt, mens vel augetur, vel minuitur. Nam in dormientibus mens ſopitur, & in furioſis extinguitur. *Ter. Andr.* Mala mens, malus animus. ¶ Quandoque ponitur pro animo, ideſt pro conſilio, ſententia, *opinione*. *Cic.* 1. *de Or.* Ego autem defendebam, hac eum mente fuiſſe. ¶ Quandoque pro voluntate, ſeu affectione voluntatis, *diſpoſizione*. *Virgil.* 1. *Æn.* In primis Regina quietum accipit in Teucros animum, mentemque benignam. *Id.* 4. *Georg.* Una mens omnibus. In plurali numero *Quintil. l.* 12. *c.* 1. Quare juventus, immo omnis ætas, totis mentibus huc tendamus. ¶ Suæ mentis eſſe dicuntur, qui bonam mentem habent, ſibique recte proſpiciunt. *Cic. in Piſ.* Hic ſi mentis eſſet ſuæ, *ſe aveſſe il ſuo buon giudizio*. ¶ Linquere aliquem ſuæ menti. h. e. ſuo conſilio, arbitrio. *Sil. l.* 11. *v.* 326. Et tu ſecuris concede penatibus, & me Linque meæ menti. ¶ Mentis compos dicitur, qui ſanæ mentis eſt. *Cic. in Piſon.* Si tuæ mentis compos fuiſſes. Sic, integer mentis, apud *Horat.* mente captus, mente lapſus, mentis exul, apud *Ovid. Suet.* & *Feſt.* Mentis alienatio, apud *Plin. l.* 21. *c.* 22. ¶ Accipitur etiam mens pro memoria. *Cic. in Brut.* Ex tempore dicenti ſolitam effluere mentem. *Id.* 1. *de Or.* Quid tibi venit in mentem, ita reſpondere? Sic venire in mentem de aliqua re. *Id. de petit. Conſul.* Et alicujus rei, *l.* 7. *Fam. epiſt.* 5. ¶ Mentem alicui dare, injicere, *mettere in penſiere*. *Cic. pro Mil.* Dii immortales mentem dederunt illi perdito, ut &c. ¶ Item, *dar coraggio*. *Liv. l.* 6. Dii mentem mihi dederunt, ut vos a barbaris hoſtibus defenderem. ¶ Demittere mentem, *diſperare*. *Virg.* 11. *Æn.* Mentem autem cum dicimus, altiorem perſpicacioremque animi partem ſignificamus. *Catull. carm.* 65. *ad Ortalum*, *v.* 3. Nec potis eſt dulces Muſarum expromere fœtus Mens animi. *Plaut. Ciſtel.* 2. 1. 6. Ita nubilam mentem animi habeo. Adde *Lucret. l.* 6. *v.* 1181. Ita Græci dicunt ψυχῆς ὁ νοῦς. ¶ Mens pro ea parte animi, in qua ira ſedet. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 60. ¶ Mens Romanis Dea fuit, & templo culta. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 241. Mens quoque numen habet: Mentis delubra videmus Vota metu belli, perfide Pœne, tui. V. *Liv. l.* 23. *c.* 31.

Menſa, æ, f. 1. *menſa*, שלחן, Ger. *ein tiſch*, Gal. *table*, Hiſp. *meſa*, τράπεζα, eſt, ad quam accumbimus cibum ſumentes, a Μέσος, medius, quod in medio poneretur. *Varr. l.* 4. *de L. L. Cic. in Tuſc.* 5. *c.* 21. Tum ad menſam eximia forma pueros delectos juſſit conſiſtere. *Id. ib.* Menſæ conquiſitiſſimis cibis extruebantur. ¶ Duo autem fuerunt apud Romanos pretioſiſſima menſarum genera, citrea ſcilicet, & acerna. Vide *Martial. l.* 14. *Cic.* 6. *Ver.* Tu maximam, & pulcherrimam menſam citream a Q. Lutatio abſtuliſti. *Ovid.* 12. *Metam.* Hunc pede convulſo menſæ Pellæus acernæ ſtravit humi. ¶ Ponitur etiam pro prandio, cœna, cibis. *Cic.* 5. *Tuſc.* Vita illa beata, quæ ferebatur, plena Italicarum, Syracuſanarumque menſarum nullo modo mihi placuit. ¶ Hinc prima, & ſecunda menſa, ideſt primi, & ſecundi cibi. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 6. Hæc ad te ſcripſi appoſita ſecunda menſa apud Veſtorium. ¶ De menſa mittere, eſt, de iis, quæ appoſita ſunt menſæ. *Cic. Att. l.* 5. Diſcubuimus omnes præter illam, cui tamen Quintus de menſa miſit, illa rejecit. ¶ Item pro diſco, ſive quadra, qua utimur in menſis ad epulas in fruſta concidendas, *taglieri*. Fieri ſolebat ex ligno, aut ſtanno, interdum etiam ex pane. *Virg.* 1. *Æn.* Accisis coget dapibus conſumere menſas. ¶ Item pro tabula, ubi vaſa collocabantur. *Varr. l.* 4. *de L. L.* ¶ Item pro abaco nummulariorum, & argentariorum, qui inde menſarii dicti. *Cic. in Piſ.* Stipendium militibus per omnes annos a civitatibus, menſis palam propoſitis, eſſe numeratum. ¶ Item pro ara, teſte *Feſto*. *Petron. Satyr.* Menſam veterem poſuit in medio altari, quam vivis ita plenis carbonibus. ¶ Menſa lanionia annumeratur inter inſtrumenta carnificis, a *Sueton. in Claud. c.* 15. ¶ Denique menſa dicitur pars plana in catapultis, & balliſtis, quæ continet brachia machinarum, & totum pegma. *Vitruv. l.* 10. *cap.* 16.

Menſalis, le, adject. ad menſam pertinens. *Vopiſc. in Tac. c.* 10. Argentum menſale. *Id. in Aurelian. c.* 9. Vinum menſale.

Menſarius, m. 2. *caſſiere*, *banchiere*, Ger. *wechſſler*, Gal. *banquier*, Hiſp. *banquero*.

Digitized by Google

guro, *τραπεζῖται*, & *καλλυβισταί*, nummularius, argentarios, campſor pecuniarum, a *menſa*, qua abacum nummulariorum notat. *Cic. pro Flac.* c. 19. In qua nummus moveri nullus poteſt ſine quinque Prætoribus, tribus Quæſtoribus, quatuor Menſariis. *Liv. l.* 7. c. 21. Quinque viros creatis, quos menſarios ab diſpenſatione pecuniæ appellarunt.

Menſatim, adverb. per menſas. *Juvenc.* 3. v. 124. Et cunctæ curat menſatim tradere plebi.

Menſio, onis, f. *miſura*, מדה, Ger. *ein meſſung*, Gall. *meſurement*, Hiſp. *medimiento*, *Μέτρησις*, menſura, actus metiendi. *Cic. in Orat.* c. 53. Naturalem quandam in ſe continet vocum omnium menſionem animus, aurium nuntio.

Menſis, is, m. *meſe*, חדש, Ger. *ein monat*, Gall. *mois*, Hiſp. *mes*, *Μήν*, ſpatium temporis, ex multis diebus conſtans, ex. gr. ex triginta, a nomine Græco allato, quod a *Μήνη*, *Luna*, quia eſt ſpatium illud, quo Luna Zodiacum percurrit. *Varr. l.* 5. *de L. L. Cic.* 2. *de nat. Deor.* deducit a *metior*, his verbis: Qui quia menſa ſpatia conficiunt, menſes nominantur. *Id. de Un.* Menſis autem, quando Luna luſtrato ſuo curſu Solem conſecuta eſt. ¶ Romulus annum in decem menſes diviſit. Numa Pompilius, cum Romuli annum nec Solis, nec Lunæ curſui congruere cerneret (conſtabat enim ex diebus 305.) duos menſes addidit, Januarium, quem in principio anni collocavit, & Februarium, quem in fine, poſt Decembrem. *Ovid.* 1. & 3. *Faſt.* C. Julius Cæſar, qui ad Solis curſum annum direxit, atque idcirco civilem ex 365. diebus, & ſex horis conſtituit, dierum numerum quibuſdam menſibus auxit, ut v. gr. September, & November, qui antea habebant 29. conſtarent ex triginta, & ſic de reliquis. V. *Sueton. in ejus vita*, c. 40. ¶ *Ovid. l.* 8. *Metam. v.* 500. *menſum* dixit, pro *menſium*, illo carmine; Et quos ſuſtinui bis menſum quinque labores. Adde 3. *Faſt. v.* 424. ¶ Menſes in plur. num. accipiuntur etiam pro mulierum menſtruis. *Plin. l.* 21. c. 21. Prodeſt mulierum menſibus retardatis. ¶ Interdum & in num. ſing. ſed rarius. *Id. l.* 17. c. *ult.* Priatim autem contra erucas ambiri arbores ſingulas a muliere incitati menſis, nudis pedibus recincta.

Menſor, oris, m. 3. *miſuratore*, *Μετρητής*, qui aliquid metitur: ſpeciatim autem menſores appellantur agrorum finitores. *Col. l.* 6. c. 1. Non agricolæ, ſed menſoris officium eſſe dicebam. ¶ Item qui in caſtris dimetiuntur loca, in quibus tentoria milites figant. *Veget. l.* 2. c. 7. ¶ Cœli menſor eſt aſtrologus, terræ menſor geometra. *Horat. l.* 1. *od.* 28. Te maris, & terræ, numeroque carentis arenæ menſorem cohibent, Archita, &c.

Menſtrua, orum, n. *meſtrui*, נדה, Ger. *der weiber zeit*, Gall. *mois*, *purgation de femmes*, Hiſp. *regla*, *coſtumbre*, *flor*, *καταμήνια*, mulierum profluvium eſt, & purgatio frigidi & indigeſti humoris, quem natura quaſi noxium expellit, a *menſis*, quod unoquoque menſe mulieribus, quæ ejus ætatis ſunt, ut poſſint concipere, ſoleant accidere. Unde etiam *menſes* appellantur. *Celſ. l.* 6. c. 6. Menſtrua bene reſpondentia. *Colum. l.* 11. c. 3. Mulier quæ in menſtruis eſt.

Menſtruālis, le, o. 3. *coſa che ſi fa ogni meſe*, Germ. *alle monat*, Gall. *qui ſe fait tous les mois*, Hiſp. *coſa de cada mes*, *Μηνιαῖος*, quod ſingulis menſibus fit. *Plaut. Capt.* 3. 1. 23. Qui ſolebam menſtruales epulas ante adipiſcier. ¶ Item quod menſtruis, ſeu ſanguinis profluvio obnoxium eſt, ut Menſtrualis mulier, quæ menſtrua patitur. *Plin. l.* 19. c. 10. Omnia acru acceſſu mulieris menſtrualis flaveſcunt.

Menſtruans, antis, cui menſtrua fluunt. *Pallad. l.* 1. *tit.* 35. Mulier menſtruans.

Menſtrŭum, V. Menſtrua.

Menſtrŭus, a, um, *de un meſe*, Germ. *das einen monat iſt*, *monatlich*, Gall. *d'un mois*, Hiſp. *de un mes*, *ἐμμήνιος*, ſeu *ὀμμήνιος*, quod eſt unius menſis, vel quod ſingulis menſibus fit. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 31. Hujus hanc luſtrationem ejuſdem incenſa radiis menſtruo ſpatio Luna complet. *Idem* 3. *Ver.* c. 30. Una civitas menſtrua cibaria Prætoris imperio donare Apronio cogitur, *meſata*, quod & menſtruum abſolute dicitur. *Liv. l.* 44. c. 2. Conſul, menſtruum juſſo milite ſecum ferre, profectus eſt.

Menſula, f. 1. dim. a *menſa*. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 150. Appone hic menſulam.

Menſularii, m. 2. iidem qui menſarii. *Ulp. l. ſi ventri*, *ff. de priv. credit.* Uſus eſt etiam *Sen. l.* 4. *controv.* 24.

Menſūra, æ, f. *miſura*, מדה, Germ. *ein maſſ*, Gall. *meſure*, Hiſp. *medida*, *Μέτρον*, inſtrumentum, quo metimur, aut quo rei alicujus quantitatem deprehendimus, a *menſus*, quod a *metior*. *Plin. l.* 7. c. 56. Menſuras, & pondera Phidon Argivus, aut Palamedes (ut maluit *Gellius*) invenit. ¶ Translate *Cic. in Orat.* Quicquid eſt enim, quod ſub aurium menſuram aliquam cadit, etiamſi abeſt a verſu, numerus vocatur. *Tac. l.* 1. *hiſt.* c. 52. Nec conſularis legati menſura, ſed omnia in majus accipiebantur. h. e. pro conditione, & modo conſularis legati. *Plin. l.* 2. c. 1. Alicujus rei menſuram agere. *Plin. alter in epiſt.* Menſura beneficii.

Menſurabĭlis, le, quem metiri poſſumus. *Prudent. Apotheoſ. v.* 817.

Menſurālis, le, ad menſuram pertinens, ut menſurales loca, apud *Sicul. Flac. edition. Goeſii*, *pag.* 19. & 23.

Menſuralĭter, adv. per menſuram. *Hygin. de Limit.*

Menſuratio, onis, f. actus menſurandi, apud *Auctores de limitib. edition. Goeſ. pag.* 264.

Menſurnus, a, um, adject. menſtruus. *Cic. l.* 2. *de leg.* c. 26. Annuum, menſurnum, diurnum, nocturnumve ſpatium. Ita legit *Priſcian. ſub fin. lib.* 2. Alii *menſtruum*. Legitur hæc vox etiam apud *Novatian. de Trin.* c. 1.

Menſūro, as, n. 1. metior, *miſurare*. *Veget. l.* 3. c. 15.

Menſus, a, um, partic. a metior paſſivæ ſignif. *miſurato*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 27. Menſa ſpatia conficere. *Curt. l.* 3. Ducenis ſtipendium pedeſtrium menſum eſt.

Menſus, us, m. *miſura*, menſura. *In quodam fragm. quod tribuitur Varroni de Geometr.* Longitudines, & altitudines menſu certo diſtinguere. *Apul. de Mundo*. Cujus menſu appenſuque diſtincta eſt naturæ regio. ¶ Extra ablativum caſum non uſurpaverim, antequam exemplo reperiam.

Menta, æ, f. *menta*, *ἡδύοσμον*, *μίνθη*, herba hortenſis odorifera: ita dicta a Menthe, ſeu Minthe nympha, Cocyti filia, Plutonis pellice, quam Proſerpina in hanc herbam mutaſſe dicitur (unde & *mentha* cum adſpiratione a nonnullis ſcribitur) *Ovid.* 10. *Metam. v.* 728. an tibi quondam Femineos artus in olentes vertere mentas, Perſephone, licuit? Poſtea ab odoris ſuavitate *ἡδύοσμον* appellata: ab *ἡδὺ* ſuavis, & *ὀσμή* odor: ut *Plin. l.* 19. c. 8. *a med.* docet. *Id. ibid.* Grato menta menſas odore percurrit in ruſticis dapibus. *Colum. l.* 10. *v.* 119. ſerpentis gramina mentæ. *Martial. l.* 10. *ep.* 48. Menta ructatrix.

Mentagra, f. 1. *ὄγρα*, *λειχήν*, morbus, al. lichen, qui mentum, deinde faciem, collum, pectus, manuſque fœdo quodam furfure occupat, a *mentum*, & *ἄγρα*, *captura*, quaſi menti captura, quia a mento incipit. *Plin. l.* 26. c. 1.

Mentaſtrum, n. 2. *mentaſtro*, *ἡδύοσμον ἄγριον*, ſylveſtre olus, dictum, quod mentham imitetur, quaſi ſylveſtris mentha. *Plin. l.* 20. c. 4.

Menthe, es, fem. 1. al. Minthe, Nympha Avernalis, Cocyti filia, quam Proſerpina cum Plutone deprehenſam in herbam commutavit. *Ovid. in Metam lib.* 10. *verſ.* 729.

Mentiens, entis, qui mentitur. *Mentientem* vertit *Cic. l.* 2. *de Div.* c. 4. genus argumentationis captioſæ, quam Græci *ψευδόμενον* appellant, inde ducto nomine, quod ea ſæpe in exemplum formula afferri ſolet, ex *Gel. l.* 18. c. 2. Cum mentior, & mentiri me dico, mentior, an verum dico?

Mentīgo, inis, f. *λειχήν*, genus morbi, quod pecudes invadere ſolet. *Cel. l.* 7. c. 5. Eſt autem mentigo, quam paſtores oſtiginem vocant, mortifera lactentibus.

Mentīna, Tribus ruſticæ nomen apud Romanos, de qua mentio eſt apud *Cicer. lib.* 13. *Fam. epiſt.* 21. & *in veter. Inſcriptionib.* in quibus quia fere *Men.* ſcribitur, ſunt qui legunt *Menenia*, ducto nomine a Menenia familia R. V. *Roſin. l.* 6. *Ant. Rom. cap.* 15.

Mentĭo, onis, f. *menzione*, זכרון, Ger. *meldung*, Gall. *mention*, Hiſp. *mencion*, *memoria*, *Μνεία*, commemoratio, a *mens*. *Cic. l.* 13. *Fam.* Nemo mentionem tui ſine tua ſumma laude fecit. *Id. Agr.* 3. c. 2. De qua ego apud vos feci mentionem. *Id. de Amic.* c. 1. In mentionem alicujus rei incidere. *Liv. l.* 4. c. 1. Mentio ſenſim illata a tribunis, ut &c. Sic mentionem habere alicujus. *Id. l.* 38. c. 56. mentionem de aliqua re movere. *Id. l.* 58. c. 11. ¶ Mentionem facere eſt etiam formula ſponſaliorum, qua utitur, qui puellam in matrimonium ſibi poſcit, qui vero deſpondet, promittere, vel repromittere dicitur. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 57. Ubi mentionem fecero de filia, mihi ut deſpondeat. Hinc *Florentinus JCtus* ſponſalia definiens, Sunt, inquit, ſponſalia mentio, & repromiſſio futurarum nuptiarum.

Mentĭor, iris, itus ſum, d. 4. *mentire*, *dir bugia*, כזב, Ger. *liegen*, Gall. *mentir*, Hiſp. *mentir*, *ψεύδομαι*, contra id, quod in mente eſt, loqui, mendacium dicere. Conſtruitur vel abſolute, vel cum dat. vel cum acc. & præp. *adverſus*, vel *in*, vel *ad*, vel cum abl. & præp. *de*, vel *in*. *Ter. Heaut.* 3. 2. 38. Non eſt mentiri meum. ideſt, non conſuevi mentiri. *Plaut. Amph.* 1. c. 6. Illa adeo illum mentiri ſibi credet. *Id. Aulul.* 4. 7. 9. Egone ut te adverſum mentiar, mater mea? *Cic.* 3. *Off.* c. 10. Non cadit in virum bonum mentiri. *Id.* 2. *Or.* c. 45. De me nulla eſt cauſa, cur mentiar. *Id. l.* 2. *nat. Deor.* Mentiri in aliqua re. *Gel. l.* 15. c. 22. Mentiebatur ad milites, ſi mendacium prodeſſet. ¶ Item cum parte aliqua orationis. *Plin. l.* 12. c. 15. Qui a thure arbore utrumque naſci mentiuntur. *Senec. ep.* 118. Mentior, niſi adhuc quærit aſcendere. ¶ Mentiri, & mendacium dicere differunt. Unde *Nigidius* apud *Gel. l.* 11. c. 11. Vir bonus præſtare debet, ne mentiatur: prudens, ne mendacium dicat. Aliquando tamen mentiri eſt per imprudentiam falſum dicere, ſicut & mendacium dicere. *Cic. l.* 4. *Tuſc.* Atque in eo litigant cum Epicuro, non multum mentiente. ¶ Interdum eſt fingere, ſimulare, imitari. *Col. in præf. l.* 1. Quod a natura ſexum viris denegatum muliebri motu mentiantur. *Virg.* 4. *Eclog. v.* 42. Nec varios diſcet mentiri lana colores. *Martial. l.* 3. *epigr.* 43. Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis. ¶ Particip. *mentiturus*. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 3. *v.* 18. Non mentitura te tibi voce refer. *Mentibor*, pro mentiar. *Plaut. Mil.* 2. 2. 35. Aſſentandum eſt, quidquid hic mentibitur. ¶ Scribit *Priſc. l.* 8. antiquos uſurpaſſe *mentio* pro *mentior*, ſed nullum adducit exemplum.

Mentitio, onis, f. mendacium. *Auct. ad Heren. l.* 3. c. 2. Dolus conſumitur in pecunia, pollicitatione, diſſimulatione, maturatione, mentitione. Al. leg. *mentione*.

Mentītus, a, um, partic. a mentior. *Juven. Sat.* 6. *v.* 123. titulum mentita Lyciſcæ. ¶ Reperitur etiam uſurpatum paſſive. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quæque his vacant, mentita, & falſa, plenaque erroris. *Valer. Flac. l.* 7. *v.* 155. Non jam mentitæ vultum vocemque reſumit Calliopes.

Mento, onis, m. majore mento præditus. *Arnob. l.* 3. *pag.* 108.

Mentor, oris, m. 3. *Μέντωρ*, artifex inſignis in vaſis cælandis. *Plin. l.* 33. & *l.* 33. c. 11. *Juv. ſat.* 8. *v.* 102. Raræ ſine Mentore menſæ.

Mentorĕus, a, um, quod a Mentore factum eſt. *Propert. l.* 1. *el.* 14. Lesbia Mentoreo vina bibes opere.

Mentŭla, æ, f. *membro virile*, *αἰδοῖον*, membrum virile. *Catul. Martial.* &c.

Mentulatus, a, um, o. 1. e. magnam habens mentulam. *Auctor Priapeiorum carm.* 36. Deus Priapus mentulatior non eſt.

Mentum, ti, n. *mento*, סנטר, Germ. *das kinn*, Gall. *menton*, Hiſp. *barba*, *γένειον*, pars capitis ori ſubjecta, a gula eminens, in qua eſt barba. *Cic.* 1. *Tuſc.* Mento ſummam aquam attingens ſiti enectus Tantalus. ¶ Mentum nulli præter hominem eſſe, ait *Plin. l.* 11. c. 3. Sed tamen invenitur uſurpatum etiam de beſtiis. *Virg.* 3. *Georg. v.* 53. *de bove.* Et crurum tenus a mento palearia pendent. ¶ Translate mentum dicitur in architectura pars coronæ propendens, per quam aquæ defluit, *le ſporto del gocciolatojo*. *Vitruv. l.* 4. c. 3.

Meo, as, avi, atum, n. 1. *andare*, הלך, Ger. *gehen*, *fahren*, Gall. *aller*, *paſſer*, Hiſp. *yr*, *andar*, *πορεύομαι*, vado. *Plin. l.* 6. c. 24. Ita, ut vix ſingula meent plauſtra. *Id. l.* 9. c. 17. Unus omnium, ſquamis ad os verſis, contra aquam nando meat. *Lucan. l.* 3. *v.* 640. Diſcurſuſque animæ diverſa in membra meantis.

Meon, n. 2. *Μῆον*, herba, folia habens aniſo non diſſimilia. *Plin. l.* 20. c. 5.

Mephiticus, a, um, fœtidus. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13.

Mephitis, itis, f. *puzzore*, Germ. *ſtanck von ſchwefel*, Gall. *puanteur de terre*, *ou eaux enſoufrées*, Hiſp. *hedor de tierra*, *o aguas*, *Θειώδης ἀναθυμίασις*, terræ putor ex aquis maxime ſulphuratis, atque corruptis proveniens, & in nemoribus gravior ex denſitate ſylvarum. *Serv. in* 7. *Æn.* Aliqui, Servio teſte loc. cit. Mephitim Deum eſſe aiunt, Leucotheæ connexum, ſicut eſt Veneri Adonis, Dianæ Virbius. Alii Junonem intelligunt, quam aerem eſſe conſtat. Omnis autem putor ex corruptione aeris naſcitur, ſicut bonus odor ex aere incorrupto. Igitur Mephitis erit Dea avertens moleſtiam odoris graviſſimi, id eſt graveolentiæ. *Virg. l.* 7. *Æn. v.* 84. Sævamque exhalat opaca mephitim. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 99. Gutture ſulphureas lente exhalante mephites. *Plin. l.* 2. c. 93. Ad ædem Mephitis.

Meracŭlus, a, um, dim. a meracus. *Plin. l.* 20. c. 19. Opium ex vino meraculo ſi protinus detur. Et per ſyncopen. *Plaut. Caſ.* 3. 5. 15. Meraclo ſe percuſſit flore Liberi. Al. leg. *meraco*.

Meracius, adverb. comparat. ab adjectivo meracus, *più puramente*. *Scribon. Larg. compoſ.* 170. Vini mixti meracius cyathi quatuor. *Sed. lib.* 4. *epiſt.* 1. Purius, fortius, meracius amat.

Merācus, a, um, *puro*, בר, מזוג לא, Germ. *allein*, *ungefelſcht*, Gall. *pur*, Hiſp. *puro*, *ἄκρατος*, idem ac merus, id eſt ſolus, & purus. *Plin. l.* 23. c. 1. Meracis potionibus per viginti dies ante Canis ortum, totidemque poſtea ſuadet Heſiodus uti. ¶ Hinc Vinum meracum, *vino puro*, quod nihil habet aquæ admixtum. *Propert. l.* 2. *el.* 35. Ah pereat, quicunque meracas repperit uvas. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* c. 31. Ut ſi medicus ſciat, eum ægrotum, qui juſſus ſit vinum ſumere, meracius ſumpturum.

Mercabĭlis, le, adject. qui emi poteſt. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 10. *v.* 21. Stat meretrix certo cuivis mercabilis ære.

Mercālis, le, *vendibile*, *a mercanzia*. Germ. *verkaufflig*, Gall. *vendible*, Hiſp. *vendible*, *ὤνιος*, vendibilis. *Impp. Diocletian. & Maxim. l.* 4. *Cod. tit.* 7. *leg.* 5.

Mercatio, onis, f. *mercatanzia*, מקנה, Germ. *keuffung*, Gall. *achet*, Hiſp. *compra*, *mercaderia*, *ἐμπορία*, empſio. *Gell. lib.* 3. *cap.* 3. Pecuniam omni in mercationibus perdita.

Mercātor, oris, m *mercatante*, סוחר, Ger. *kauffman*, Gall. *marchand*, Hiſp. *mercader*, *ἔμπορος*, qui mercatur. *Cic. in Orat.* Neque me divitiæ movent, quibus omnes Africanos, & Lælios multi venalitii, mercatoreſque ſuperarunt.

Mercatorius, a, um, adjectiv. *mercantile*. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 2. Ecquæ in portum ex Epheſo navis mercatoria.

Mercatūra, æ, *mercanzia*, סחר, Germ. *kauffmanſchafft*, Gall. *marchandiſe*, Hiſp. *mercaduria*, *ἐμπορεία*, negotiatio, ars, ſeu actus mercandi. *Cicer.* 1. *Off. cap.* 42. Mercatura, ſi tenuis eſt, ſordida putanda eſt, ſin magna, & copioſa, multa undique apportans, multiſque ſine vanitate impertiens, non eſt admodum vituperanda. ¶ Mercaturam facere. *Cic.* 7. *Verr. cap.* 58. Qui a prædonibus erant capti, cum mercaturas facerent. ¶ Translate. *Id. l.* 3. *Offic. cap.* 2. Suſcepiſti onus grave & Athenarum, & Cratippi, ad quos tanquam ad mercaturam bonarum artium es profectus.

Mercātus, us, m. *mercato*, שוק, Germ. *kauff*, Gall. *achat*, *traffic*, Hiſp. *concierto*, *ἐμπόριον*, mercandi actus. *Cic. in Phil.* 2. *cap.* 3. Cum domi tuæ turpiſſimo mercatu omnia eſſent venalia. ¶ Ponitur etiam pro emporio, ſeu loco, ad quem mercatores emendi, vendendique gratia conveniunt. *Liv. lib.* 1. *cap.* 30. Frequens mercatus. ¶ Item pro nundinis quibus mercatores congregantur ad emendum, & vendendum, *fiera*. *Cicer. in Verr.* 4. Tanto mercatu Prætoris indicto concurritur undique ad iſtum Syracuſas. Sic *Id. Tuſc.* 5. *cap.* 3. Habere mercatum, *far fiera*.

Mercātus, a, um, *ἐωνημένος*, partic. a mercor. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quam tanto pretio nuper mercatus eſt. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Plin. lib.* 37. *cap.* 2. Seſtertiis centum quinquaginta millibus trullam unam non ante multos annos mercatam a matrefamilias, nec divite. *Propert. l.* 1. *eleg.* 2. *v.* 5. Naturæque decus mercato perdere cultu.

Mer-

BIBLIOTECA F. C. MA [illegible]

Digitized by Google

Mercedula, æ, f. dim. a merces. Cic. 1. de Or. c. 45. Itaque ut apud Græcos infimi homines mercedula adducti miniſtros ſe præbent in judiciis Oratoribus.

Mercenarius, ii, m. mercenario, ſervo, שכיר, Germ. ein taglöner, Gall. mercenaire, Hiſp. jornalero, μισθωτός, qui mercedis gratia operam ſuam alicui præſtat. Cic. 1. Off. c. 42. Illiberales, & ſordidi quæſtus mercenariorum omnium, quorum operæ, non quorum artes emuntur.

Mercenarius, a, um, ſervile, שכיר, Ger. umb lohn beſtellt, Gall. mercenaire, Hiſp. mercenario, Μισθοφορικός, quod mercede conductum eſt, vel quod propter mercedem agit, cui gratuitus opponitur. Cic. l. 3. Fam. Mercenarii teſtes. Id. 1. de Leg. c. 18. Quid liberalitas? gratuita ne eſt, an mercenaria?

Merces, edis, f. mercede, premio, שכר, Germ. lohn, Gall. loyer, ſalaire, Hiſp. jornal, ſalario, merced, Μισθός, præmium, ſeu ſtipendium, quod datur pro labore, a merendo. Liv. l. 25. c. 33. Mercede cum aliquo paciſci. Juven. ſat. 7. v. 157. Mercedem ſolvere. Cic. pro Sex. Roſc. Interim mihi videris una mercede duas res aſſequi velle. ¶ Quandoque pro pretio & damno. Cic. ad Lent. l. 1. Fam. ep. 9. Gaudeo, te eam fidem cognoſcere hominum, non ita magna mercede, quam ego maximo dolore cognoram. ¶ Item pro pecunia, quæ pro conducta aliqua re penditur. Caſ. l. 3. B. Civ. cap. 21. Mercedes habitationum annuas conductoribus donavit. ¶ Item pro fœnore. Horat. l. 1. Sat. 2. v. 14. Quinas hic capiti mercedes exſecat.

Mercimonium, nii, n. mercanzia, merce, idem fere quod merx, a mercor. Plaut. Amph. prol. verſ. 1. In mercimoniis emundis, vendundiſque. Tac. Ann. 16. cap. 38. Per tabernas, quibus id mercimonium inerat, quo flamma alitur, ſimul cœptus ignis.

Mercor, aris, atus ſum, d. 1. comprare, שבר, Ger. kauffen, Gall. acheter, marchander, Hiſp. mercar, comprar, ἐμπορεύομαι, eſt lucri cauſa merces commutare, emere, vendere, negotiari, a merce. Conſtruitur cum acc. Cic. in Fam. Si & ea mercatus eſſes, quæ ego deſiderabam. ¶ Vel etiam cum abl. & præp. a, vel ab, vel de. Cic. 1. Offic. c. 42. Sordidi etiam putandi, qui mercantur a mercatoribus, quod ſtatim vendant. Id. pro Flac. Fundum Romæ mercatus eſt de pupillo. ¶ Vel etiam cum abl. aut gen. pretii. Cicer. in Verr. 4. Ab iſto ſenatorium ordinem pretio mercatus eſt. Id. pro Roſc. Amer. Quam tanto pretio nuper mercatus eſt. ¶ Vel cum dat. commodi. Ter. Eun. 3. 5. Quem mercatus fuerat frater Thaidi. ¶ Mercari præſenti pecunia, eſt pecunia numerata emere. Plaut. Capt. 2. 2. 8. Quos tam grandi ſum mercatus præſenti pecunia. ¶ Mercari Græca fide. V. Fides.

Mercuriales, m. 3. Romæ mercatores dicebantur, a Mercurio, quem colebant. Sed tamen aliquot etiam Equites R. in Mercurialium collegio fuere. Sigon. de ant. jure C. R. l. 2. c. 10. Cic. l. 2. ad Q. Fr. ep. 5. M. Furium Flaccum Equitem Romanum, hominem nequam, Mercuriales, & Capitolini de Collegio ejecerunt. ¶ Mercuriales etiam dicuntur viri docti, quia Mercurius eloquentiæ Deus eſt. Horat. l. 2. od. 17. Faunus mercurialium cuſtos virorum.

Mercurialis, f. 3. Mercorella, λινόζωστις, herba inſigniter alvum ciens, cujus duo ſunt genera, maſculus, & fœmina. Plin. l. 25. c. 5. Sinozeſtis, ſeu parthenion Mercurii eſt inventum: ideo apud Græcos Hermupoan multi vocant eam, apud nos omnes Mercurialem.

Mercurianum, n. 2. Mercogliano, opp. Campaniæ, inter Neapolim 12. M. P. & Abellinum 18.

Mercuriolus, i, parvus Mercurius. Apul. Apologet.

Mercurius, ii, m. 2. Hermes, Mercurio, ἑρμῆς, filius Jovis tertii, & Maiæ, dictus a mercibus, quia præeſt lucro, rebus emendis, ac vendendis. ¶ Mercurii plures a priſcis Theologis numerantur. Primus fuit filius Jovis primi, & Cyllenes Nymphæ Arcadicæ. Bocc. l. 2. Gen. Secundus natus eſt ex Libero, & ex Proſerpina. Bocc. l. 2. Tertius ex Cœlo, & ex Die. Bocc. l. 3. Quartus ex Nilo. Hic Triſmegiſtus appellatus eſt, hoc eſt, ter maximus, quod ſummus Sacerdos eſſet, ſapientiſſimus Philoſophus, Rex potentiſſimus. Bocc l. 7. Quintus ex Mercurio filio Nili. Bocc. l. 7. Sextus ex Jove tertio, & ex Maja filia Atlantis. Bocc. l. 12. V. etiam Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 22. ¶ Quæ a variis Mercuriis geſta fuere, uni filio Majæ tribuuntur. Igitur Mercurius variis a Poetis appellatur nominibus, Ligius, Argiphontes, Nomius, Cyllenius. ¶ Præeſſe credebatur eloquentiæ. Unde linguam ei ſacrarit antiquitas, teſte Athenæo l. 1. Διπνοσοφ. ¶ Deorum nuntius dictus eſt. Nam per ſermonem omnia cogitata enuntiantur. ¶ Alas in capite, & pedibus Mercurii ponebant, ut ſignificarent, ſermonem velocem ferri per aerem. ¶ Habitus eſt etiam Deus mercatorum, poſſeſſionis, lucri. Hinc pingi interdum ſolet ſiniſtra virgulam, dextera ſacculum nummarium tenens. ¶ Deus etiam furum creditus eſt. Nam in loquendo furtive ſeducit. Plato in Cratylo. ¶ Palæſtram, & lyram invenit, Argum interemit, Prometheum in Caucaſo ligavit, Martem e duris carceribus liberavit, Hermaphroditum ex ſorore Venere genuit. V. Bocc. l. 2. 3. 7. 12. Gen. ¶ Eſt etiam Mercurius unus ex ſeptem planetis, cujus corpus cunctorum ſiderum minimum fere ſemper ſubeſt radiis ſolaribus. Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 20. ad fin. Infra hanc autem ſtella Mercurii eſt, ea στίλβων appellatur a Græcis, quæ anno fere vertente ſigniferum luſtrat orbem, neque a Sole longius unquam unius ſigni intervallo diſcedit, tum antevertens, tum ſubſequens. ¶ Mercurii etiam dicuntur ſtatuæ quædam, de quibus vide ſupra in voce Hermes. Ammian. lib. 31.

Merda, f. 1. merda, צואה, Germ. dreck, Gall. merde, Hiſp. mierda, σκῶρ, cibi excrementum, quod per ſeceſſum egeritur. Horat. l. 1. Serm. Sat. 8. v. 37. Mentior at ſiquid, merdis caput inquiner albis corvorum.

Mere, adverb. puramente, pure. Plaut. Truc. 1. 1. 22. Si ſemel amoris poculum accepit mere.

Merenda, æ, f. merenda, Germ. das abendeſſen, Gall. le gouter, Hiſp. merienda, ἀριστόδειπνον, proprie eſt, quod mercenariis a domino, vel conductore dabatur, ſub veſperam, a mereo. Calpurn. Eclog. 5. v. 60. Verum ubi declivi jam noſtra tepeſcere ſole Incipiet, ſeræque videbitur hora merendæ. Plaut. Moſt. 4. 2. 50. Vide, ne forte ad merendam quopiam deverteris. V. Non. c. 1. n. 118.

Merendarius, ii, m. qui merendas colligit. Senec. l. 5. controv. 33. in fin. Oſtende nobis merendarios tuos. h. e. mendicos a te debilitatos, qui oſtiatim quæritando ſtipem, velut merendam tibi conficiunt. Al. leg. mercenarios.

Merens, tis, nom. ex partic. chi merita. Inſcript. apud Grut. p. 932. n. 7. Patronæ bene merentiſſimæ, & uxori merentiſſimæ poſuit.

Mereo, es, rui, itum, neut. 2. & mereor, eris, itus ſum, d. 2. meritare, Ger. verdienen, Gall. meriter, Hiſp. merecer, ἄξιος εἶναι, digne conſequor, dignus ſum, aliquid facio, quamobrem præmium accipere dignus ſim, aut pœnam pati. Sumitur enim & in bonam partem, & in malam. Eſt a Μείρω, qua ſignificat λαμβάνω, λαγχάνω, ut Heſych. interpretatur, ideſt conſequor. Voſſ. Scaligero ad Varronem placet eſſe a Μείρω, divido, unde Μέρος, pars, a quo mereo erit, quia meritum fere partium eſt, ſive labor, ſive pretium ſpectetur. In hac ſignificatione frequentius uſurpamus verbum deponens, quam neutrum, præterquam in præteritis perfectis, & pluſq. perfectis, in quibus alterutro indifferenter utimur. Cicer. 1. de nat. Deor. Quid enim merearis, ut Epicureus eſſe deſinas? Plaut. Trin. Non videor meruiſſe laudem. Ter. Andr. Hanc meritam eſſe, ut memor eſſes ſui. Quintil. l. 4. c. 1. Nam ut optabile eſt plus favoris mereri, ſic proximum odii minus. ¶ Speciatim ſumitur pro ſtipendia facere in militia, hoc eſt ſtipendii gratia militare. In hac autem ſignificatione fere utimur verbo neutro. Uſurpatur vel abſolute. Cic. pro Rab. Quo tu Imperatore Labieno meruiſti. ¶ Vel cum acc. Cic. pro Mur. Merere ſtipendia. ¶ Vel cum abl. inſtrumenti. Cic. 1. Phil. Quicunque equo meruiſſet. Liv. l. 24. Ut ſi omnes, quos Cenſores notaſſent, pedibus mererent. ¶ Vel cum abl. pretii. Cic. pro Roſc. Com. c. 10. Illa membra merere per ſe non amplius poterant duodecim æris. Lucan. l. 10. Ære merent parvo. ¶ Vel cum abl. ſocietatis, & præp. cum. Cic. 7. Verr. Meruiſſe ſe cum L. Pretio ſplendidiſſimo Equite Romano. ¶ Vel cum abl. & præp. ſub. Liv. l. 23. Hac indole virtutum, & vitiorum triennio ſub Aſdrubale Imperatore meruit. ¶ Vel cum dat. commodi. Stat. l. 4. Theb. Non hi tibi ſolum Amphiarae merent. ¶ Accipitur item mereo pro turpem quæſtum facere. Sueton. Calig. c. 40. ¶ Mereo etiam, vel frequentius mereor notat conferre aliquid boni, vel mali in aliquem, & conſtruitur cum abl. & præp. de, vel cum accuſ. & præp. erga. Plaut. Aſin. Te ego, ut digna es, perdam, atque ut de me meres. Cic. l. 13. Fam. Ita de Volaterranis mereare, ut exiſtiment, te quaſi divino conſilio iſti negotio præpoſitum eſſe. V. meritus. ¶ Sæpe conjungitur cum adverbiis bene, melius, optime, male, pejus, peſſime, vel aliis ſimilibus. Igitur Bene mereri de aliquo, eſt aliquid beneficii in aliquem conferre, Male mereri de aliquo, eſt eum lædere. Plaut. Curc. Male mereri de immerente inſcitia eſt. Cic. l. 10. Fam. De Repub. bene mereri. ¶ Et adverbio omiſſo. Terent. Quid de te merui, qua de cauſa me perderes?

Meretricie, adv. in modum meretricis. Plaut. Mil. 3. 2. in fin. Quam digne ornata incedit, haud meretricie.

Meretricium, cii, n. arte meretricia, puttaneſimo, זנות, Ger. hurerey, Gall. art de putain, Hiſp. arte de puta, ἑταιρεία, meretricum ars. Suet. in Calig. c. 40. Et quæ meretricium, & quæ lenocinium feciſſent.

Meretricius, a, um, coſa da meretrice, Germ. huriſch, Gall. appartenant a putain, Hiſp. putiſco, ἑταιρικός, quod eſt meretricis, vel quod ad meretricem pertinet. Cic. pro Cæl. Cum audiant adoleſcentem illuſtri ingenio oppugnari opibus meretriciis. Ter. And. 5. 4. 10. Meretricius amor.

Meretricor, aris, dep. 1. andar a donne, meretrices frequento, πορνεύω, Colum. l. 11. c. 1. Plurimum affert mali, ſi operario meretricandi poteſtas fiat.

Meretricula, f. 1. dim. a meretrix. Cic. 5. Ver. A meretricula commendari. Id. l. 1. de nat. Deor. c. 33. Meretricula Leontium.

Meretrix, cis, f. meretrice, זונה, Germ. eine hure, Gall. putain, Hiſp. puta, ἑταίρα, mulier, quæ ſe omnibus pervulgat, vel quæ domum ſuam patefacit omnium libidini, a ſup. meritum verbi mereo. Cic. pro Dom. Tanagræa quædam meretrix fuiſſe dicitur. Ovid. 1. Amor. el. 10. v. 21. Mercabilis ære meretrix.

Mergæ, arum, f. 1. ferramenta, quibus utebantur in frugibus demetendis, ab עמר, vel עמיר, manipulus ariſtarum, aut culmorum. Sed Feſtus ita ſcripſit: Mergæ, furculæ, quibus acervi frugum fiunt, dictæ a volucribus mergis, quia ut illi ſe in aquam mergunt, dum piſces perſequuntur, ſic meſſores eas in fruges demergunt, ut elevare poſſint manipulos. Plaut. Pæn. a. 5. ſc. 2. v. 58. Palas vendundas ſibi, & mergas datas, ut hortum fodiat, atque ut frumentum metat. Col. l. 2. c. 21. Multi falcibus ferriculatis, atque iis vel roſtratis, vel denticulatis medium culmum ſecant, multi mergis, alii pectinibus ſpicam ipſam legunt, idque in rara ſegete faciliimum, in denſa difficillimum eſt.

Merges, itis, m. 4. faſcio di ſpiche, עמיר, Ger. eine Korngarbe, Gall. une poignée d'epis, Hiſp. manojo, δράγματον, ſpicarum manipulus, ab עמר, vel עמיר, manipulus ariſtarum, aut culmorum. Sed Plin. l. 18. c. 30. idem eſt, ac merga. Virg. 2. Georg. v. 517. Aut fœtu pecorum, aut Cerealis mergite culmi.

Mergo, is, ſi, ſum, a. 3. attuffare, porre ſotto acqua, השקיע, Ger. eintuncken, Gall. plonger, Hiſp. zabullir, δύω, ſub aquam pono, liquore aliquo operio, a mari, ut jurgo a jure. Cicer. 1. de nat. Deor. Ad eas aves, quæ ſe in mare mergerent. Ovid. 7. Met. Mergere in undis aliquem. Id. ib. l. 3. Brachia merſit in aquas. Cic. in Arat. Delphinus mergitur unda. Virg. 6. Æn. Quis te, Palinure, Deorum eripuit nobis, medioque ſub æquore merſit? ¶ Tranſlate uſurpatur pro obruere, involvere, avviluppare. Virg. 6. Æn. Sed me fata mea, & ſcelus exitiale Lacænæ His merſere malis. Liv. l. 9. c. 18. Alexandro nondum merſo ſecundis rebus. Valer. Flac. l. 8. Mergere lumina ſomno.

Mergus, gi, m. 2. ſmergo, שלך, Ger. ein taucher vogel, Gall. plongeon, Hiſp. cuervo marino, αἴθυια, κόλυμβος, κέπφος, avis, ita dicta, quod ſe in aquam cibum captans aſſidue immergat. Var. l. 4. de L. L. Ovid. 11. Met. Virg. 5. Æn. Et apricis ſtatio gratiſſima mergis. ¶ Eſt & mergus in vite, cum ſupra terram juxta ſuum adminiculum vitis curvatur, atque ex alto ſcrobe ſubmerſa perducitur ad vacantem palum, quia terræ immergitur. Col. l. 5. c. 15. Pallad. l. 3. c. 16.

Meribiba, ſeu merobiba, fem. colei che beve il vino ſenza acqua, quæ vinum ſine aqua bibit. Plaut. Curcul. 1. 1. 77. Nomen eſt fene multibiba, atque merobiba.

Meribibulus, a, um, qui meri bibax eſt. Auguſtin. Confeſſ. lib. 9. cap. 8. ad fin. Puella meribibula.

Meridialis, le, adject. meridianus. Gel. l. 2. c. 22. Meridialis ventus. Ita legit Salmaſ. alii meridionalis. Tert. de anim. cap. 25. Apud orientalem, & meridialem (aeris) temperaturam. Ammian. l. 22. c. 34. A meridiali latere.

Meridianus, a, um, del mezzo dì, Germ. mittägig, Gall. de midy, Hiſp. de medio dia, Μεσημβρινός, quod ad meridiem ſpectat. Cicer. 3. de Orat. Omne illud tempus meridianum Craſſum in acerrima, atque attentiſſima cogitatione poſuiſſe. Plin. lib. 12. cap. 19. Meridianus ſol. Id. l. 13. cap. 4. Meridianus orbis. Id. l. 2. cap. 26. Fax præter ora populi meridiano tranſcurrit, ſubaudi, tempore. ¶ Meridiani dicebantur gladiatores quidam, qui ſine armis & arte ſeminudi pugnabant; ita dicti, quod circa meridiem dari ſolebant, docente Lipſ. Saturn. lib. 2. cap. 25. Suetonius Claud. c. 34. Beſtiariis, meridianiſque adeo delectabatur, &c.

Meridiatio, onis, f. quies meridiana. Cic. l. 2. de Div. c. 68. Tunc & lucubrationes detraxi, & meridiationes addidi.

Meridies, ei, m. 5. meriggie, mezzo dì, צהרים, Germ. mittaga, Gall. midy, Hiſp. mediodia, Μεσημβρία, medius dies, quaſi medidies, quia ibi Sol facit medium diem. Cic. in Or. Ipſum meridiem cur non medidiem? credo, quod erat inſuavius. Cic. 2. de Or. Poſt meridiem, ſi ita vobis eſt commodum, loquemur aliquid. ¶ Ponitur etiam pro ea parte cœli, qua meridies notatur. Cic. 1. de Div. Itaque ſue inventa ad meridiem ſpectans in vinea media dicitur conſtitiſſe. ¶ Per Catachreſim ponitur pro media nocte. Varro apud Non. c. 6. n. 16. Repente noctis circiter meridiem.

Meridio, as, a. 1. & Meridior, aris, atus ſum, depon. 1. circa meridiem quieſco, ſomnum capio. Catul. carm. 29. Jube, ad te veniam meridiatum. Suet. in Calig. c. 39. Gloriatuſque eſt expergefactæ Cæſoniæ, quantum egiſſet, dum ea meridiaret. Celſ. l. 1. c. 2. Longis diebus meridiari potius ante cibum, utile eſt.

Meridionalis, le, meridionale, ad meridiem ſitus. Vox eſt Firmici l. 2. c. 12. & Lactantii l. 2. c. 9. ubi tamen alii aliter legunt.

Meriones, is, auriga Idomenei, & dux navium, quæ e Creta Trojam venerunt. Ovid. 13. Metam. v. 359. & Hor. l. 1. od. 6.

Meritiſſimum, i, n. maximum meritum, gran merito. Plaut. Aſin. 3. 3. 147. Meritiſſimo ejus, quæ volet, faciemus.

Merito, adv. meritamente, cagionevolmente, לא חנם, Germ. billich, Gall. à bon droit, Hiſp. merecidamente, ἀξίως, digne, jure. Cic. 5. Ver. c. 68. Quanquam merito ſum iratus Metello, tamen hæc, quæ vera ſunt, dicam. Id. de Or. c. 55. Quem omnes amare meritiſſimo pro ejus eximia ſuavitate debemus. Id. 7. Ver. c. 67. Recte, ac merito commovebamur. Id. Catil. 3. c. 6. Prætores merito ac jure laudantur. ¶ Meritiſſime, pro meritiſſimo eſt Solini c. 12.

Merito, as, avi, atum, a. 1. guadagnare, Ger. erwerben, Gall. meriter, Hiſp. merecer, Μισθαρνέω, quæſtum, vel lucrum ex re aliqua refero, freq. a mereo. Cic. in Ver. 4. c. 50. Qui H. S. dena meritaſſet. Sed alii leg. meruiſſet, al. merces eſſet. Plin. l. 7. c. 39. Roſcius quingenta annua meritaſſe proditur.

Meritorius, a, um, che ſi dà per guadagno, che ſi dà a nolo, שכיר, Ger. das umb geld außgeliehen, wird, Gall. mercenaire, de louage, Hiſp. alquiladero, alquiladizo, Μίσθιος, quod quæſtus gratia locatur. Suet. in Calig. c. 39. Comprehenſis ad deportandum meritoriis vehiculis. Id. in Vitel. c. 7. Uxore, & liberis, quos Romæ relinquebat, meritorio cœnaculo abditis. ¶ Taberna meritoria, eſt diverſorium, atque hoſpitium mercenarium, quo cuique introire licet danti mercedem. Juven. Sat. 3. v. 234. Nam quæ meritoria ſomnum admittunt? ſubaudi, cœnacula. ¶ Pueri meritorii dicuntur, qui ad turpem quæſtum

pro-

Digitized by Google

proſtituuntur. *Cicer.* 2. *Phil.* Ingenui pueri cum meritoriis, ſcorta cum matribus familias verſabantur.

Meritum, ti, n. *merito*, שכר, Ger. *ein dienſt*, Gall. *merite*, Hiſp. *merecimiento*, *ἀξιώματα*, quodvis oſtrum factum vel rectum, vel pravum, quo alicujus animum, & voluntatem demeremur, vel offendimus. Eſt enim vocabulum medium, quod tam in meliorem, quam in deteriorem partem accipi poteſt. In bonam partem acceptum idem fere eſt, quod beneficium. *Plancus Cic.* Pro maximis tuis, ac pene immortalibus in me meritis. ¶ Quando in malam partem accipitur, notat maleficium, vel culpam. *Ovid. epiſt.* 5. *v.* 7. Leniter ex merito quicquid patiare ferendum eſt. ¶ *Merito meo*, eſt meis beneficiis, vel mea culpa. *Plaut. Aſin.* 1. 4. 84. Ædepol pater merito tuo facere poſſum. ideſt meritus es tu in me beneficii, ut illud præſtem. *Vatin. Cic.* 5. *Fam. ep.* 9. Neſcio, quomodo obtrectatores invenerim, non mea mehercule merito. ¶ *Pro merito*, ideſt ita ut meritus eſt quiſpiam. *Ter. Phorm.* Non poteſt ſatis pro merito ab illo tibi referri gratia. ¶ Dicitur etiam meritum pro mercede. *Ter. Phorm.* 2. 75. Nihil ſuave meritum eſt. id eſt nihil mihi mercedis ſuave eſt. V. ibi *Donat.* ¶ Transfertur interdum ad animalia. *Pallad. in Martio, tit.* 14. *de equis*. In admiſſario quatuor ſpectanda ſunt, forma, color, meritum, pulchritudo. Italice *bravura*.

Meritus, a, um, qui meruit, *che ha meritato*, partic. a mereor. *Plin. l.* 7. *cap.* 30. *de Cicerone*. Primus in toga triumphum, linguæque lauream merite. ¶ Sæpe ponitur pro eo, qui beneficium in aliquem contulit, & fere conjungitur cum adv. *bene*, *melius*, *optime*, *male*, *pejus*, *peſſime*, & conſtruitur cum abl. & præp. *de*. *Cic. l.* 6. *Fam.* Cogor nonnunquam homines non optime de me meritos defendere. ¶ Meritus erga aliquem. *Plautus Amphytr.* 5. 1 Ut tu erga me eſt merita. ¶ Interdum paſſive uſurpatum reperitur. *Plin. lib.* 7. *c.* 28. Quæ Cannis corona merita? ¶ Eſt etiam nomen ex participio, & ſumitur pro digno, congruo, convenienti, ἄξιος. *Virg.* 1. *Æn.* Aut meritos aris imponat honores? *Cic. l.* 2. *de Or. c.* 50. Iracundiam debitam, ac meritam defendere. *Plin. l.* 5. *ep.* 15. Fama optima, & meritiſſima fruitur. *Veter. Inſcript. apud Reineſ. claſſ.* 5. *n.* 35. Filiæ meritiſſimæ.

Mero, nis, V. *Pero*.

Mero, per jocum dictus eſt Tiberius Cæſar pro Nero, quod impendio vinoſior eſſet. *Sueton. in ejus vita c.* 24. In caſtris tyro etiam tum propter nimiam vini aviditatem pro Tiberio Biberius, pro Claudio Caldius, pro Nerone Mero vocabatur.

Merobiba. V. Meribiba.

Meroctes, æ. c. lapillus porracei coloris, qui lacte ſudat. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Meroe, es, f. 1. per tres ſyllabas, *Guaguere*, al. *Noube*, Μερόη, inſula magna Æthiopiæ cum urbe cognomine, a Nilo, Aſtapo, & Aſtabora fluminibus effecta, clypei figura, metallis omnibus abundans. V. *Plin. l.* 5. *c.* 37. & *Lucan. l.* 10. *v.* 303.

Merope, es, f. 1. Atlantis, & Pleiones filia, una Pleiadum. Inter Pleiades ſtellas obſcuriſſima fingitur. Cauſa eſt, quod Siſypho Regi Corinthiorum homini mortali nupſerit, ex quo Creonterum, Glaucum, & Laertem peperit. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 173.

Merops, f. 3. Μέροψ, avis, pallido intus colore pennarum, ſuperne cyaneo, priore ſubrutilo. Nidificat in ſpecu, ſeu penitus defoſſa altitudine. Infeſta in primis eſt alveariis, apeſque abſumit. Unde *apiaſtra* a quibuſdam appellatur. *Virg.* 4. *Georg. verſ.* 14. Pietate in parentes volucribus cæteris præſtat. Nam ubi primum per ætatem volare poteſt, parentes in altiſſimis ſpecubus reconditos alit. *Plin. lib.* 10. *cap.* 33.

Merſito, as, frequentativum a mergo. *Solin. c.* 45. (al. 57.) Profundius nares merſitat in bibendo.

Merſo, as, avi, atum, a. 1. *bagnare ſpeſſo*, Ger. *eintuncken*, Gall. *plonger ſouvent au l'eau*, Hiſp. *cabullir de baxo de l'agua*, Βαπτίζω, ſæpe mergo. *Virgil.* 1. *Georg. v.* 272. Balantumque gregem fluvio merſare ſalubri. ¶ Tranſlate *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 16. Merſor civilibus undis.

Merſus, a, um, nom. ex particip. a mergo, *affondato*, *immerſo*. *Lucan. l.* 3. *v.* 632. Merſa carina. *Virg.* 6. *Æn. v.* 267. Res alta terra & caligine merſas. *Stat. l.* 5. *Sylv.* 1. *v.* 201. in corde merſus dolor. *Juven. Sat.* 11. *v.* 40. Ære paterno, Ac rebus merſis in ventrem. ¶ *Merſi foro* dicuntur, qui ære alieno obruti ſunt: olim enim in foro ſtabant daniſtæ, & fœneratores. *Plaut. Epid.* 1. 2. 16. Malim iſtiuſmodi mihi amicos furno merſos, quam foro.

Merto, as, a. 1. idem quod merſo, apud vet. *Feſt. Accius apud Non. c.* 2. *n.* 54. Vel hic, qui in ea parte effrænata impudentia præſentem præſens dictis mertare inſtituit. ¶ Item idem quod mereor, *meritare*. *Id. apud eund. ib. n.* 333. Sicut decuit, aut meus mertaret dolor.

Merula, æ, f. *merla*, זרזיר, Ger. *ein amſel*, Gall. *merle*, Hiſp. *mirla*, *mierla*, κόσσυφος, κόττυφος, avis genus, a mero, ſolus, quia ſolivaga eſt, & ſolitaria paſcitur. *Varro l.* 4. *de L. L. Feſt. Plin. l.* 10. *c.* 29. Merula ex nigro rufeſcit, æſtate canit, hyeme balbutit, circa ſolſtitium muta. *Cic.* 5. *Fin. c.* 15. Serpere anguiculos, evolare merulas. ¶ Eſt etiam piſcis ſaxatilis. *Plin. l.* 32. *c.* 11. & *l.* 9. *cap.* 15. ¶ Item genus machinæ hydraulicæ, quæ aquæ motu voces edit. *Vitruv. lib.* 10. *cap.* 12.

Merulus, i, m. merula. *Auctor carm. de Philomela*, *v.* 13. Et merulus modulans tecta pulcris concinit odis.

Merum, n. ſubſt. *vino puro*, יין, Ger. *lauter wein*, Gall. *vin pur*, Hiſp. *vino puro*, *no aguado*, ἄκρατον, vinum aqua non dilutum. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Merum quidem remedio eſt contra cicutas. *Plaut. Curcul.* 1. 2. 35. Ingurgitare ſe in merum.

Merus, a, um, o. 3. a. *ſolo*, *puro*, לבד, Ger. *ungemenget*, Gall. *ſeul*, Hiſp. *ſolo*, ἄκρατος, ſolus, purus, ut Merum vinum, ideſt, ſolum, ubi aqua eſt nulla, & Aqua mera, cui nihil aliud eſt admiſtum. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 331. Haud aliter titubat, quam ſi mera vina bibiſſet. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 8. Mero, veraque virtus. *Cic.* 9. *Att. ep.* 12. Mera ſcelera loquuntur. *Juvenal. Sat.* 6. *v.* 158. Obſervant ubi feſta mero pede ſabbata Reges. h. e. nudo.

Merx, cis, f. 3. *merce*, סחרה, Germ. *waahre*, Gall. *denrée*, Hiſp. *mercaduria*, ἐμπορία, eſt res ipſa, quæ emitur, venditurve, ab antiquo nominativo *mercis*, qui a *mercor*. *Cic. l.* 3. *de Rep.* Phœnices primi mercaturis, & mercibus ſuis cupiditates omnium rerum exportaverunt in Græciam. *Id. pro Rabir. Poſth. c.* 14. Fallaces & fucoſæ merces. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 129. Proba merx facile emptorem reperit: invendibili merci oportet ultro emptorem adducere. ¶ *Mala merx*, convicium eſt in hominem nequam. *Plaut. Ciſt.* 4. 2. 61. Mala merx hera hæc, & callida eſt.

Meſa cannabis, Μέση, h. e. media. *Plin. l.* 19. *c.* 9. *de cannabi*. Tria ejus genera: improbatur cortici proximum, aut medullæ: laudatiſſima eſt e medio, quæ meſa vocatur. ¶ Meſa chorda. V. *Meſe*.

Meſancylon, i, Μεσάγκυλον, genus teli, in medio amentum habens. *Feſt.* & *Gel. l.* 10. *c.* 25. ubi notant Interpretes, corrupte legi *meſancula*, pro *meſancula*.

Meſapia, & Meſſapia, æ, *terra d'Otranto*, regio Italiæ, alias Apulia, a Meſapo rege ſic dicta. *Feſtus*.

Meſapius, & Meſſapius, a, um, adject. ad Meſapiam pertinens. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 513. Meſapiaque arva relinquit.

Meſapus, ſeu Meſſapus, m. 2. filius Neptuni, qui in equis domandis excelluiſſe, & igni, & ferro inſuperabilis fuiſſe fingitur. Servius idcirco Neptuni filium appellatum putat, quod per mare in Italiam fuerit vectus in auxilium Turni adverſus Æneam. V. *Virg. l.* 7. *Æn.*

Meſaulæ, m. 1. Μέσαυλοι, mdiæ itinere dicuntur inter duas aulas, id eſt, duo atria interpoſita. *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. V. Andron.

Meſe, Μέση, ideſt media, chordæ nomen, quæ nunc a Muſicis vocatur a *la mi re*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 4.

Meſembria, æ, f. *Meſember*, urbs Thraciæ, Megarenſium colonia. Hinc

Meſembriacus, a, um, ut Meſembriacus portus, apud *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 6. *v.* 37.

Meſes, ventus inter Boream, & Cæciam, *Greco*, Μέσης, *Plin. l.* 2. *c.* 47.

Meſochorus, m. 2. Μεσόχορος, qui in medio turbæ ſtans reliquis canendi, vel aliud agendi ſignum proponit. *Sidon. l.* 1. *ep.* 2. Nullus tibi lyriſtes, choraules, meſochorus. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 14. græce ſcripſit: Hoc infiniti clamores commoventur, cum Μεσόχορος dedit ſignum.

Meſolabium, & Meſolabium, ii, Μεσολάβιον, Μεσολάβιον, inſtrumentum ad alicujus rei medium inveniendum aptum. *Vitruv. lib.* 9. *cap.* 3. Meſolabi ratione idem explicaverunt.

Meſoleucos, m. 2. Μεσόλευκος, gemma nigra, quam mediam linea alba diſtinguit. *Plin. l.* 37. *c.* 29. ¶ Eſt præterea hoc nomine herba quædam habens candidam lineam per folium diſcurrentem. *Plin. l.* 27. *c.* 21.

Meſomelas, f. 3. Μεσομέλας, gemma alba, quam linea nigra diſtinguit. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Meſomelas, nigra vena quemlibet colorem ſecante per mediam. Nam Μέλας, *niger* dicitur.

Meſon, onis, m. 3. Μέσον πρόσωπον, perſona comica aut coqui, aut nautæ, aut ejus generis. *Feſt.* Dicta eſt a Μέσον, *medius*, quia coquorum, nautarum, cerdonum, atque hujuſmodi opificum perſonæ mediæ ſunt, ut quæ neque ſerviles videantur, cum liberæ ſint operæ, neque omnino liberæ, cum mercenariæ. Sed Ariſtophanes Grammaticus ait, dictum eſſe ab inventore Meſone comœdo.

Meſonauta, æ, m. Μεσοναύτης, ut ipſum græcum nomen indicat, eſt ille, qui in media navi omnibus præſto eſt. *Hermolaus* putat eſſe vilis mancipii nomen, ut mediaſtini domi, ad purgamenta efferenda, ligna congerenda, & alia hujuſmodi miniſteria. *Budæus in annot. in Pandect. ad leg.* 1. *Dig. de naut. caupon.* &c. ubi habetur hæc vox.

Meſopotamia, f. 1. Seleucia, Oſrohena, Aram, & Charam in ſacris Libris, *Diarbech*, Arab. *Gezira*, ideſt inſula, Μεσοποταμία, regio Aſiæ, pars Aſſyriæ ad Occ. comprehenſa Euphrate ad Occ. & Mer. & Tygri ad Or. cui ad Bor. Armenia major Niphate M. intercedente, ad Mer. Babylonia, & Chaldæa, ad Or. Aſſyria cum Suſiana, ad Occ. Syria cum Armenia minore adhærent, ſic dicta, quia poſita eſt inter Euphratem, & Tigrim fl. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* V. *Plin. lib.* 6. *cap.* 26.

Meſoſphærum, n. 2. Μεσόσφαιρον, nardi genus, minore folio. Alii Indici nardi folium exponunt. *Plin. l.* 12. *c.* 12.

Meſpilum, li, n. 2. *neſpola*, Ger. *miſpeln*, Gall. *neſle*, Hiſp. *niſpera*, Μεσπίλον, fructus meſpili arboris. *Plin. l.* 15. *c.* 20.

Meſpilus, li, f. 2. *neſpolo*, Germ. *ein miſpelbaum*, Gall. *neflier*, Hiſp. *niſpero*, Μέσπιλος, genus arboris, foliis prius rubris, quam deciduis, radice inextirpabili, cujus fructus meſpilum dicitur. *Plin. l.* 17. *c.* 24.

Meſſana, f. 1. *Meſſina*, Μεσσήνη, urbs Siciliæ præcipua, ampla, Academia, Emporium, cum portu capaciſſimo, in provincia, ſeu Valle Demonæ, ad Ortum inſulæ a regione Calabriæ Citerioris, apud Fretum Mamertinum, *Sil. l.* 14. *v.* 195. Pop. Meſſanenſes.

Meſſapia. V. Meſapia.

Meſſene, f. 1. Meſſena, *Moſeniga*, Μεσσήνη, urbs Peloponneſi, olim clara, & Meſſeniæ regionis caput, nunc oppidulum tenue, & nullius nominis, in prov. *Belvedere* dicta, in ora occidua ſinus Meſſeniaci, cum portu tantiſper capaci, ad oſtia Balyræ fl. Pop. Meſſenii. Hi, cum iterum, atque iterum defeciſſent a Lacedæmoniis, ab eis in ſervitutem redacti ſunt, pejuſque ſervis habiti, auctore *Pauſania*. & *Juſtino l.* 3. In Siciliam migravere, ibique ad Pelorum Prom. urbem condiderunt, quæ ab ipſis Μεσσήνη ex nomine patriæ ſuæ appellata eſt, a Latinis e in a commutata, Meſſana vocatur.

Meſſenius, a, um. adject. ut Meſſenia mœnia. *Ovid. Metam.* 12. *v.* 549.

Meſſio, onis, f. *il mietere*. actus metendi. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 50. Frumenti tria genera ſunt meſſionis. unum, ubi falce ſuccidunt, &c.

Meſſis, is, f. *meſſe*, *raccolta*, קציר, Germ. *die erndte*, Gall. *la moiſſon*, Hiſp. *mies*, Θερισμὸς, collectio frumenti, & aliarum ſegetum, a meto. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 50. *Cic.* 2. *de Or.* Quid ſit ſarmentis ac meſſis, quid arborum putatio, ac vitium. ¶ Dicitur etiam de ipſa ſegete jam collecta. *Virg.* 1. *Georg.* Illius immenſæ ruperunt horrea meſſes. ¶ Item de tempore metendi. *Virg.* 5. *Ecl.* Ante focum, ſi frigus erit, ſi meſſis, in umbra. *Plin. l.* 24. *c.* 14. Flos mori per meſſes colligitur. ¶ Tranſlate *Cic. in Paradox.* Qui illam Syllani temporis meſſem recordetur. Adde *Plaut. Epid.* 5. 2. 53.

Meſſor, ris, m. *mietitore*, קוצר, Germ. *ein ſchnitter*, Gall. *moiſſonneur*, Hiſp. *ſegador*, ἀμητήρ, Θεριστής, qui metit. *Cicer.* 3. *de Orat. cap.* 12. Non mihi oratores antiquos, ſed meſſores videris imitari. ¶ Tranſlate *Plaut. Captiv.* Sator ſcelerum, & meſſor.

Meſſorius, a, um, Θεριστικός, quod ad meſſorem pertinet. *Cic. pro Sext. c.* 38. Meſſoria ſe corbe contexit.

Meſſura, æ, f. meſſis. *Diomed. Grammatic.*

Meſſus, a, um, nom. particip. *mietuto*, a meto. *Virg.* 4. *Æn. verſ.* 513. meſſæ falcibus herbæ.

Met, ſyllabica adjectio, quæ conjungitur cum pronom. *ego*, *tu*, *ipſe*, *ille*, & ſimilibus, ut *Egomet*, *ipſemet*, &c. Sed in pronomine *tu* nominativo ſingulari non additur, ne exiſtimetur verbum *tumet* a *tumeo*. Addi tamen poteſt, ſi dictio ſyllabica *te* interponatur, ut *Tutemet*. Significat diſcretionem, ut *Ipſemet*, ideſt per ſe, & non per alium. *Ter. Adel.* 3. 2. 31. Hiſce oculis egomet vidi. *Lucret. l.* 4. *v.* 918. Tutemet in culpa cum ſis. ¶ Reperitur etiam cum adverb. tanquam. *Plaut. Curc.* 5. 2. 19. Tanquammet genium meum.

Meta, f. 1. *meta*, *eſtremità*, *termine*, *fine*, מצבה, קץ, Ger. *Kegel*, *ziel* Gall. *but*, *borne*, Hiſp. *termino*, ὅρος, νύσσα, terminus, extremitas in genere, a Siculo Μέτα, unde Μέταλος, quod Heſychius exponit ἔσχατον, *ultimum*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 278. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. ¶ Specialiter dicitur de termino in agris, qui erat in acumen erectus. *Frontin.* Conſpectum metarum ſæpe excedimus. ¶ Item de termino circi, prope quem quadrigæ flectebant. *Horat. l.* 1. *od.* 1. Metaque fervidis evitata rotis. ¶ Per tranſlationem a figura metæ in arte, & in circis quælibet congeries faſtigiata ſic dicebatur, ut Meta fœni, lignorum, &c. *Col. lib.* 2. *c.* 19. Certe quicquid ad eum modum, quo debet, ſiccatum erit, in metas conſtrui conveniet. ¶ Accipitur etiam meta pro parte molæ, de qua V. in *Mola*. ¶ *Meta lactis*, dicitur caſeus, qui factus eſt ad formam metæ. *Martial. l.* 3. *ep.* 58. Fert ille ceris cana cum ſuis mella, Metamque lactis Saſſinate de ſylva.

Metaciſmus, i, m. *metaciſmo*, Μυτακισμός, eſt cum verborum conjunctio M litteræ aſſiduitate colliditur, ut *Mammam ipſam amo, quaſi meam animam*. Ita *Martian. Capel. l.* 5. *pag.* 167. ¶ Alia ratione definit *Diomed. l.* 2. *pag.* 448. *Putſch.* nempe ut ſit, cum in fine partis orationis invenitur M littera, & ſequens a vocali incipit, ut *Quouſque tandem abutere?*

Metabaſis, Μετάβασις, Latine *Tranſitio*, eſt figura Rhet. cum ab iis quæ hactenus diximus, ad alia tranſimus. *Quintil. lib.* 9. *c.* 3. Græcis literis ſcribit. Græca enim vox eſt.

Metabole, Μεταβολή, Trajectio, figura eſt, quæ fit contrariis ita diſpoſitis, ut a priori poſterius proficiſcatur. *Terent. Andr.* Quoniam id fieri, quod vis, non poteſt, id velis, quod poſſit.

Metagon, ontis, Μετάγων, nomen canis ex fera & cane geniti, & paulatim in diverſum quoddam genus tranſeuntis: a Μετάγω, quo transferre ſignificat: vel quo ſequi, perſequi, inveſtigare. nam *Heſych.* Μετάγω interpretatur Μεταδιώκω. *Grat. in Cyneg. v.* 209. 222. & 464.

Metalepſis, is, f. 3. Μετάληψις, Tranſumptio. Tropus eſt, cum aliqua dictio aliud a propria ſua ſignificatione ex iis, quæ præceſſerunt, denotat; ſeu cum aliquid ponitur, ex quo gradatim in alterius rei conſequentis cognitionem venitur, a Μετά, *trans*, & λῆψις, *acceptio*. *Virg.* 1. *Ecl.* Poſt aliquot mea Regna videns mirabor ariſtas. ideſt poſt aliquot annos. Nam gradatim ab ariſtis ad ſpicas, a ſpicis ad ſegetes, a ſegetibus ad æſtates, ab æſtatibus ad annos acceditur. *Quintil. l.* 8. *c.* 6.

Metaliter, adv. ad metæ formam. *Martian. Capel. l.* 7. Umbra metaliter jacitur.

Metallaria, æ, f. &

Metallarius, ii, m. *minatore*, e *minerario*, μεταλλεύς, μεταλλουργός, qui, & quæ

in

Digitized by Google

in eruendis metallis laborat. *Imp. Theodoſ. l.* 11. *Cod. tit. 6. leg. ult.* Metallarii, ſive metallariæ, qui, quæve ea regione deſerta, ex qua videntur oriundi, vel omnino, ad externam migraverint.

Metallicus, ci, ſubſt. m. qui metallis effodiendis, & purgandis dat operam. *Plin. l.* 34. *c.* 16. Lavant eas arenas metallici, & quod ſubſidit, coquunt in fornacibus.

Metallicus, a, um, *metallico*, Μεταλλικός, quod ad metallum pertinet. *Plin. lib.* 27. *cap.* 4. Fuere, qui traderent in Judæa ſuper Hieroſolymam ejus naſuram metallicam.

Metallifer, ra, rum, quod metallum gignit. *Silius l.* 15. *v.* 468. Metalliferæ terræ.

Metallum, li, n. 2. *metallo*, Ger. *ertz*, Gall. *metal*, Hiſp. *metal*, Μέταλλον, materia illa dura, quæ ex terræ viſceribus effoditur, ut aurum, argentum, ferrum, hydrargyrum, ſtannum, cuprum, plumbum, quaſi μετὰ τὰ ἄλλα, ptnpe alia, quia ubicunque una invenia vena metalli eſt, non procul invenitur alia. *Plin. l.* 33. *c.* 6. *Virg.* 2. *Georg.* Hæc eadem argenti rivos, ærisque metalla oſtendit venis. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, quæ e terra eruuntur. De marmore. *Silius l.* 8. *v.* 482. quos a niveis exegit Luna metallis. De ſulphure. *Apul. l.* 9. *Met.* Odore ſulphuris ineſcatus interclulo ſpiritu diffluebat; utque eſt ingenium vivacis metalli, &c. ¶ Sumitur etiam pro fodina, ex qua metallum effoditur, ut *Metallum miniarium*, fodina, ex qua minium effoditur, *argentarium*, ex qua argentum, *plumbarium*, ex qua plumbum, &c. *Plin. l.* 33. *c.* 7. Celeberrimum ex Siſaponenſi regione in Bætica miniario metallo. *Tacit. in Agric. c.* 31. Neque enim nobis metalla ſunt, quibus exercendis reſervemur. ¶ Item pro lapidicina. *Lucan. l.* 4. *v.* 301. Duris ſilicum laſſata metallis.

Metamorphōſis, f. 3. Μεταμόρφωσις, transformatio, transfiguratio, a μετὰ, trans, & μορφὴ, *forma*. Hoc nomine Ovidius, & Apulejus libros transformationum ſuarum inſcripſerunt.

Metanœa, æ, Μετάνοια, pœnitentia, reſipiſcentia. Vox græca, qua utitur ſemel *Auſon. epigr.* 12. *v.* 12. Nempe ut pœniteat, ſic metanœa vocor.

Metaphŏra, f. 1. *Metafora*, Μεταφορά, Translatio, Tropus, per quem vocabula a ſuis rebus, quarum propria ſunt, ad alias res diverſi generis, vel ſpeciei cum ſimilitudine transferuntur, a Μεταφέρω, *transfero*, ut Prata rident, Herbæ luxuriantur. *Auctor ad Herenn. l.* 4. *Cic.* 3. *de Or.* & *Quintil. l.* 8. *c.* 6.

Metaplaſmus, m. 2. Μεταπλασμὸς, Transformatio, figurata quædam conſtructio, per quam vetus, & uſitata forma verborum vel neceſſitate metri, vel ornandi poematis cauſa, in novam formam mutatur. *Quintil. l.* 1. *c.* 8.

Metapontinus, a, um, adject. qui eſt ex Metapontio, ut Metapontinus ager. *Liv. l.* 25. *c.* 15. Et Metapontini, ejus urbis incolæ, apud *eund. l.* 22. *c.* 61.

Metapontium, & Metapontum, i, oppidum Italiæ in ſinu Tarentino, conditum a Pyliis populis Peloponneſi. *Mela l.* 2. *c.* 4. *Plin. l.* 14. *c.* 1.

Metarius, a, um, adject. ad metam pertinens. *Arnob. lib.* 2. Metariæ circumſcriptionis expers.

Metaſtăſis, Μετάστασις, translatio, figura Rhet. qua culpam in eum transferimus, qui in judicium vocari non poteſt. V. *Grammat.*

Metathĕſis, f. 3. Μετάθεσις, Tranſpoſitio, Figura Poetica, per quam ordo literarum immutatur, ut *Tymbre* pro *Tymber*. *Virg.* 10. *Æn.* At tibi, Thymbre, caput Evandrius abſtulit enſis.

Metatio, onis, f. *compartimento*, actus metandi, ſeu diſponendi, collocatio, diſpoſitio. *Col. l.* 9. *cap.* 15. Hæc in quincuncem vinearum metatio expeditiſſima ratione conficitur.

Metator, oris, m. Μετατὴς, *ſtratator*, qui metatur, ut qui agrum, aliumve quemvis locum in certas diſtribuit partes; qui locum futuro ædificio, aut caſtris collocandis metitur: qui arbores in ſeminario, vel arbuſto diſponit, & ordine quodam digerit, &c. *Cicer.* 11. *Phil. c.* 5. Accedit Saxa neſcio quis, quem nobis Cæſar ex ultima Celtiberia, Tribunum plebis dedit, caſtrorum antea metatorem, nunc, ut ſperat, urbis. *Lucan. l.* 1. Audax Heſperios veniam metator in agros. ¶ Metatores in militia, ſeu menſores, *forieri*, dicuntur ii, qui præmitti ſolent ante venturos milites, ut caſtris locum metentur, & ſuum ſingulis locum aſſignent, vel etiam qui juſſu, atque auctoritate Principis milites in domibus incolarum collocant. *Veget. l.* 2. *c.* 2. & 7.

Metatorius, a, um, adject. ad metandum pertinens. Metatoria pagina apud *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. dicitur, quæ advenienti amico metatur hoſpitium.

Metatūra, æ, f. metatio. *Lactant. lib.* 4. *cap.* 12. *ex Hieron. Proph.* Incaſſum facta eſt metatura.

Metatus, a, um, nom. partic. *diſegnato*, *miſurato*. *Horat. l.* 2. *od.* 15. Nulla decempedis metata privatis porticus. *Id. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 114. videas metato in agello fortem mercede colonum.

Metaurus, m. 2. Metaurum, *Marroi*, fl. Italiæ in Brutiis, qui prope Seminaram caſtr. labitur, & auctus aliquot fluviis minoribus, juxta Metaurum opp. in mare Tyrrhenum ſe exonerat. ¶ Metaurus item, *Metaro*, *Metro*, fl. Umbriæ, qui oritur ex Appennino M. deinde Fanum S. Angeli in Vado, Urbaneam, & Forum Semoronii rigat, poſtea auctus aliis fluviis, in ſin. Adriaticum ſe exonerat. ¶ Item fl. Siciliæ.

Metaxa, f. 1. al. mataxa, Μέταξα, ſericum rude, ideſt quod nondum tinctum eſt, neque in fila deductum, apud *JCtor l.* 8. *Cod. de pign. & hypoth.* ¶ Accipitur etiam pro veſte ſerica, *l.* 10. *Cod. de murileg.* & *l. ult. ff. de public. & vectig.* ¶ Apud *Vitruv.* quoque hæc vox legitur, *l.* 7. *c.* 3. & eſt ſpecies funiculi, ſeu reſtis, ut explicat ibi *Philander*. At *Baldus in Lex. Vitruv.* accipit pro filo agglomerato, & convoluto, *mataſſa*. Verba Vitruvii ſunt: Sin autem arundinis græcæ copia non erit, de paludibus tenues colligantur, & mataxæ, & tomicæ. Putat autem Baldus legendum eſſe, *& mataxatæ tomicæ*. hoc eſt in mataxæ morem convolutæ. Qui *mataxa* retinent, exponunt manipulos, ſeu faſciculos cannarum. ¶ Locum *Lucilii*, quem quidam pro hac voce afferunt, vide in *Cataphrates*.

Metaxarius, m. 2. Μεταξάριος, qui ſerici mercaturam exercet. *lib.* 8. *Cod. tit. de pign. & hypoth.*

Metaxatus. V. Metaxa.

Metella lex. V. Metilius.

Metelli, or. 2. familia plebeja apud Romanos, clarorum virorum virtute inſignis. *Plin. l.* 7. *c.* 13. & 44. & *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 34.

Metellinus, a, um, adject. ad Metellum pertinens, ut Metellina oratio. *Cicer.* 1. *Att. epiſt.* 13.

Metempſychōſis, is, f. Μετεμψύχωσις, tranſmigratio animarum ex uno corpore in aliud: quod fuiſſe ajunt Pythagoræ ſomnium; a μετὰ, trans, & ἐμψυχόω, animo. *Tert. de anim. c.* 31. ſed Græce. *Quintil. declam.* 10. *c.* 17. hac de re verba facit, ſed voce ipſa abſtinet.

Metenſomatōſis, is, f. Μετενσωμάτωσις, tranſcorporatio, vel tranſmutatio corporis. *Tertul. de anim. c.* 31. & 32.

Methodĭce, es, f. 1. Μεθοδική, pars Grammaticæ rationem loquendi complectens. *Quintil. lib.* 1. *c.* 9. Partes duæ (Grammaticæ) quarum illam methodiceo, hanc hiſtoricen vocant.

Methodĭcus, a, um, Μεθοδικὸς, qui methodo aliquid tractat. *Celſ. in proœm.* Methodici ſæculi noſtri contendunt.

Methodium, ii, Μεθόδιον, ludificatio. *Petron. in fragm Tragur. c.* 36. *Burm.* Damus omnes plauſum a familia cœptum, & res electiſſimas ridentes aggredimur. Non minus & Trimalchio ejuſmodi methodio lætus, Carpe, inquit, &c. Al. leg. *merodium*, *Μετώδιον*, hoc eſt canticum interjectum.

Methŏdus, i, f. Μέθοδος, via docendi, de qua in Dialecticis. Tutius ſcribes literis græcis. Attamen Latinis litteris eſt apud *Vitruvium l.* 9. *c.* 2. ¶ Hæc vox videtur adulterata ab *Auſon. ep.* 28. *ad Theon.* pro etymologia, ut quidam legant hunc locum: ſed meliores Interpret. reponunt *Metoche: Vale beatur, nomen a Divis, Theon. Metoche ſed iſta ſæpe curiosum inditur*. Eſt enim *theon*, græce θέων, participium, hoc eſt Μετοχὴ, verbi θέω, *curro*.

Methōne, es, f. *Modon*, urbs Peloponneſi in ora Meſſeniæ. *Val. Flac. l.* 1. *Arg. v.* 388.

Methymna, vel Methymne, f. 1. *Metelino*, Μήθυμνα, urbs Lesbi Inſ. poſt Mitylenem primaria, in ora ad Or. eiusdem opp. Æoliæ verſus. Vino celebris eſt. Arionem citharœdum genuit. *Ovid. lib.* 1. *de arte*, *v.* 57. quot habet Methymna racemos.

Methymnæus, a, um, Μηθυμναῖος, quod ſpectat ad Methymnam urb. *Ovid.* 11. *Met.* Et Methymnææ potiuntur litore Lesbi.

Methymnias, adis, f. Μηθυμνιάς, quæ ad Methymnam pertinet. *Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 15. Pyrrhiades, Methymniadeſve puellæ.

Metia, porta erat Romæ eadem ac Eſquilina, extra quam comburebantur cadavera, noxii in crucem agebantur, & carnificum domus erant. *Plaut. Caſ.* 2. & *Pſeud.* 1. 3. 96.

Metilius, a, um, adject. *Metilia lex* lata fuit a M. Metilio Trib. pl. circa A. U. 535. Spectabat autem ad fullones. *Plin. l.* 35. *c.* 17. ubi al. leg. *Metella*, ſed perperam, inquit *Harduin*.

Meticuloſus, a, um, *pauroſo*, *timido*, δειλός, timidus. *Plaut.*, *Amph.* 1. 137. Nullus eſt hoc meticuloſus æque. *Id. Moſtel.* 5. 1. 52. Meticuloſa res.

Metior, iris, menſus ſum, d. 4. *miſurare*, מדד, Ger. *meſſen*, Gall. *meſurer*, Hiſp. *medir*, Μετρέω, eſt explorare, quæ alicuius rei ſit magnitudo, definire, deſcribere, a verbo Græco allato. *Cic.* 1. *Off.* Metiri mundi magnitudinem. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Ducenis pedeſtrium ſtipendium menſum eſt. ¶ Translate ponitur pro æſtimare. *Cic. in Parad.* Peccata non rerum eventu, ſed vitiis hominum metienda ſunt. *Nepos in Eumen. c.* 1. Magnos homines virtute metimur, non fortuna. ¶ Quandoque ponitur pro tranſmeare, *traſcorrere*, *oltrepaſſare*. *Plaut. Pſeud.* 4. 4. 11. Quin hinc metimur gradibus militariis? hoc eſt quin hinc abimus? *Catul. carm.* 34. Tu curſu, Dea, menſtruo metiens iter annuum, h. e. conficiens. ¶ Paſſiva ſignificat. uſurpat *Lactant. de mort. perſecut. c.* 23. Agri glebatim metiebantur. ¶ Legitur etiam particip. *metitur*, pro *menſus*, *che ha miſurato*. *Ulp. l.* 50. *ff. de legat.* 3. Quæ quis ingenio ſuo metitus eſt.

Meto, as, a. 1. idem ac metor. *Virgil. in Culice*, *v.* 173. Metabat ſe ſe circum loca. *Caſ. l.* 3. *B. C.* Cum Pompejus caſtra metari juſſiſſet.

Meto, is, meſſui, meſſum, a. 3. *mietere*, קצר, Ger. *ſchneiden*, Gall. *moiſſonner*, Hiſp. *ſegar*, ἀμάω, θερίζω, eſt meſſem facere, i. e. ſegetes maturas ſecare. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 65. Ut ſementem feceris, ita & metes. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſecare, ſeu cædere, in genere. *Virgil.* 4. *Georg. v.* 54. Purpureoſque metunt flores. *Id.* 10. *Æn. v.* 513. Proxima quæque metit gladio.

Metodium. V. Methodium.

Metœcus, i, colonus, advena, qui de una in aliam civitatem migravit habitandi gratia, *foreſtiere*, Μέτοικος. Vox græca, qua utitur *Eumen. in Paneg. Flavi'um nomine dicto*, *c.* 4.

Metonymia, f. 1. Μετωνυμία, Hypallage, Tranſnominatio, Denominatio, eſt Tropus, per quem ponitur cauſa pro effectu, vel contra, vel continens pro re contenta, vel ſignum pro re ſignificata, a μετὰ, *trans*, & ὄνομα, *nomen*. *Auct. ad Her. l.* 4. *Cic.* 3. *de Or.* & *in Or.*

Metopa, æ, Μετόπη, pars, ſeu ſpatium inter duo foramina. Vocabulum eſt Architecturæ. *Vitruv. l.* 4. *c.* 3. V. ibi *Bald. in Lex.*

Metopion, n. 2. Μετώπιον, arbor in Africa Æthiopiæ ſubjecta, ex qua lacryma in arenas decidit, quam nonnulli metopium, alii ammoniacum vocans. *Plin. l.* 12. *c.* 28. ¶ Eſt & oleum genus ex amaris amygdalis confectum. *Plin. l.* 15. *c.* 7.

Metopoſcŏpus, m. 2. Μετωποσκόπος, frontis inſpector, qui ſcilicet ex frontis, & faciei lineamentis, quid cuique eventurum ſit, divinat, a Μέτωπον, *frons*, & σκοπέω, *contemplor*. *Suet. in Tito*, *c.* 2. Ajunt metopoſcopon a Narciſſo Claudii liberto adhibitum, ut Britannicum inſpiceret, &c.

Metor, aris, d. 1. *por meta*, *miſurare*, גבל, כדר, Ger. *auſſmeſſen*, *den bauw angeben*, Gall. *meſurer*, *borner*, Hiſp. *apoſentar*, *poner termino*, ὁρίζω, eſt metas in agris terminandi gratia diſponere, item menſurare locum futuro ædificio, vel alteri cuivis operi. *Gel. l.* 1. *c.* 1. Nam cum fere conſtaret, curriculum ſtadii, quod eſt Piſis apud Jovem Olympium, Herculem pedibus ſuis metatum, idque feciſſe longum pedes ſexcentos. ¶ Speciatim de caſtris dicitur, & eſt locum caſtris ponendis, locandiſque præfinire, atque circumſcribere, vel caſtra collocare. *Salluſt. in Jug.* Sylla pariter cum ortu Solis caſtra metabatur. ¶ Accipitur etiam generatim pro metiri. *Ovid.* 1. *Faſt.* Nos quoque ſub ducibus cœlum metabimur illis. ¶ Item pro diſponere, eligere, ac parare. *Virg.* 2. *Georg. v.* 274. Si pinguis agros metabere campi.

Metrēta, æ, f. Μετρητὴς, cadus, amphora Attica, a Μέτρον, *menſura*. *Dioſcorides l.* 5. ait eſſe vas congiorum decem: Decem autem congii ſexaginta ſextarios valent, ideſt amphoram, & quadrantem. *Mart. lib.* 5. *epigr.* 16. Plurimus Hiſpanas mittet tibi nauta metretas.

Metrĭcus, a, um, Μετρικὸς, quod ad metrum pertinet. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Arteriarum pulſus in modulos certos, legeſque metricas per ætates ſtabilis. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Pedes metrici.

Metrocomia, f. 1. Μητροκωμία, matrix villa, vicus, vel pagus, unde in alios vicos ductæ ſunt coloniæ, a Μήτηρ, *mater*, & κώμη, *pagus*. *Juſtinian. in Cod. lib.* 11. *tit.* 55. Non licere habitatoribus metrocomiæ poſſeſſiones ſuas ad extraneum tranſferre. ¶ Item metrocomium, ii, n. *Impp. Theodoſ. & Valentin. l.* 10. *Cod. tit.* 19. *leg. ult.*

Metrodōrus, m. 2. Μητρόδωρος, Pictor, & Philoſophus Athenienſis, vel potius Stratoniceus, Carneadis auditor. *Cic.* 2. *Acad.* 1. *de Or.* ¶ Item Philoſophus Lampſacenus, ſodalis Epicuri. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* ¶ Fuit præterea Metrodorus quidam Sceptius, qui poſtea, relicta Philoſophia, ad civilium rerum adminiſtrationem ſe contulit.

Metropŏlis, ſem. 3. *metropoli*, *Città matrice*, Μητρόπολις, civitas matrix, urbs, ex qua coloniæ deductæ ſunt, a Μήτηρ, *mater*, & πόλις, *urbs*, quaſi mater urbium aliarum, quia ſic ſe habet metropolis ad coloniam, ut mater ad filiam. *Dig. l.* 27. *tit.* 1. *leg.* 6.

Metropolitānus, a, um, *metropolitano*, ad metropolim pertinens. *Impp. Theodoſ. & Valentin. l.* 11. *Cod. tit.* 21. Metropolitano nomine ac dignitate civitatem Berytum decernimus exornandam.

Metrum, tri, n. *miſura*, *metro*, שירה, מדה, Germ. *ein vers meſſ*, Gall. *meſure*, Hiſp. *medida*, Μέτρον, menſura, a Græco nomine allato, & dicitur de menſura verſus, quia verſus pedibus menſurantur. *Quint. l.* 1. *c.* 8. Metro ſervire coguntur. ¶ Uſurpatur etiam de ipſis verſibus. *Colum. l.* 3. *c.* 10. Exceptis, quæ retulimus, metris Virgilianis.

Metuendus, a, um, partic. a metuor, *da temerſi*. *Cic. de Aruſp. reſp.* Cum quibuſdam multis, metuendiſque rebus.

Metuens, entis, partic. a metuo, *timido*. Sæpe nomen fit, & cum genit. conſtruitur. *Cic. poſt red. in Sen.* Nam Conſules, modeſti, legumque metuentes, impediebantur lege. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 259. Regis opus placidi, quo non metuentius ullum Numinis ingenium terra Sabina dedit. *Tacit. Ann.* 13. *v.* 25. Nero metuentior in poſterum milites ſibi circumdedit.

Metŭla, æ, f. parva meta, diminutivum. *Plin. l.* 3. *ep.* 6. Alternis metulæ ſurgunt.

Metŭo, is, ui, ſine ſup. a. 3. *temere*, ירא, Ger. *fuerchten*, Gall. *craindre*, Hiſp. *temer*, φοβέομαι, timeo, a metus. Conſtruitur vel cum acc. *Ter. Eun.* Metuebant omnes jam me. ¶ Vel cum dat. Hæ locutiones autem, *Metuo te*, & *Metuo tibi*, differunt, quia *Metuo te* idem eſt, quod metuo, ne quid mihi mali inferas: *Metuo tibi*, eſt metuo, ne quid tibi mali accidat. *Virg.* 1. *Georg.* Inopi metuens formica ſenectæ. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*, vel *ex*. *Cic.* 10. *Att ep.* 4. Non tam de ſua vita, quam de mea metuit. *Plaut. Moſt.* 2. 3. 57. Metuere ex aliquo. ¶ Vel cum acc. & dat. *Plaut. Pœn.* Metuo amori meo moram. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *a*, vel *ab*. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 6. Et a me inſidias metuunt. ¶ Vel cum acc. dat. & abl. cum præp. *a*, vel *ab*. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 19. Ab inimico ſibi periculum metuebat. ¶ Vel cum conjunctivo, in iis, quæ vellemus fieri, cum particula *ut*, in iis, quæ fieri nollemus, cum particula *ne*. *Cic. de Sen.* Orator, metuo, ne langueſcat ſenectute.

Ter.

Ter. Hecyr. 2. 2. 25. Si metuis, ſatis ut meæ domui curetur diligenter. ¶ *Metuo ut non*, idem quod *metuo ne*. *Plaut. Cist.* 1. 3. 15. Metuo, ne non ſit ſurda, atque hæc audiverit. ¶ Vel cum infinito. *Virg.* 1. *Georg.* v. 246. Arctos Oceani metuentes æquore tingi. ¶ Jungitur etiam cum aliis particulis, nam, metuere pro aliquo, dicit *Celſus*. Metuere propter aliquem, *Plaut. Rud.* Et, metuo quin. *Id. Amph.* 5. 1. 56. ubi metuo pro dubito videtur uſurpari. Verba Plauti ſunt: Si iſtæc vera ſunt, non metuo, quin meæ uxori latæ ſuppetiæ ſint. *Id. Trucul.* 4. 3. 35. Matres duas habet, & avias duas, jam metuo, patres quot fuerint. ¶ *Metuere*, & *vereri* in eo differunt, quod illud proprium ſervorum eſt, hoc liberorum. quamquam interdum promiſcue uſurpantur. *Cic. de Senect.* Metuebant eum ſervi, verebantur liberi. Adde *pro Quint.* c. 1. At contra *Ter. Phor.* 1. 4. 68. Metuebat abſentem patrem.

Metus, us, m. *timore, tema, paura*, פחד, Ger. *furcht*, Gall. *peur*, Hiſp. *miedo*, φόβος, timor, tremido, a Μέδω, quod inter alia etiam *gaudeo*, *tineo* notum ſignat, ut Heſychius teſtatur. *Cic.* 4. *Tuſc.* c. 37. Metus eſt opinio impendentis mali, quod intolerabile eſſe videatur. *Id. ibid.* Ægritudini finitimus eſt metus. Eſt enim metus, ut ægritudo præſentis, ſic ille futuri mali. ¶ *Metus*, *formido*, *pavor*, & *tremor* ſic a nonnullis origine diſtinguuntur; ut metus ſit motus animi, cum id, quod malæ caſurum putat, mens refugit; *formido*, cum mens vehementius movetur, ita ut a ſe abeat, & foras feratur; *pavor*, cum ex horrore venturæ rei pectus vehementer tunditur, pavire enim eſt tundere: *tremor*, cum in hac perturbatione tremiſcimus. ¶ Sumitur tum active, tum paſſive. Nam *metus hoſtium* recte dicitur, & cum timent hoſtes, & cum timentur. *Salluſt.* 1. *hiſt.* Ad bellum excitabat metus Pompeji victoris. *Cic.* 11. *Fam. ep.* 21. Omni te de metu libero. *Id. Agrar.* 2. c. 8. Civitas metu ſuſpenſa. *Id. Verr.* 4. c. 54. Metum alicui afferre. *Id.* 1. *Fin.* Semper ſunt in metu, ne &c. *Id. Att. lib.* 3. Mihi etiam unum de malis in metu eſt, fratris miſeri negotium. ¶ Accipitur interdum metus pro religione. nam religio, ut Servius ait, ex metu nata eſt. *Virg. Æn.* 7. multoque metu ſervata per annos. ¶ Item pro furore poetico. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Evoe, recenti mens trepidat metu. ¶ Veteres hoc nomen in ſecundo gen. uſurparunt. *Enn. apud Feſt.* Vivam, an moriar, nulla in me eſt metus.

Metūtus, a, um, *temuto*, partic. antiquum ab obſoleto ſup. *metutum* verbi metuo. *Lucr. l.* 5. v. 1139. Nam cupide conculcatur nimis ante metutum.

Mevania, æ, *Bevagna*, urbs Umbriæ, Propertio alumno nobilis, ferax armentorum. *Colum. l.* 3. c. 18. *Plin. l.* 37. c. 14. Hinc

Mevanates, um, m. Mevaniæ incolæ. *Plin. l.* 3. c. 41.

Mevius, vel Mævius, m. 2. poeta ineptiſſimus fuit, Virgilii, & Horatii temporibus, utrique inviſus, quod poemata illorum inſectaretur, & ex aliena laudis obtrectatione gloriam quæreret. Unde *Virgiliomaſtix* vulgo appellatus eſt.

Meum, vel Meon, Μῆον, herba anetho foliis, & caule ſimilis. *Plin. l.* 20. c. 23.

Meus, a, um, *mio*, לי, Ger. *mein*, Gall. *mon*, *mien*, Hiſp. *mi*, *mio*, ἐμός, quod ad me pertinet, a me poſſidetur, vel a me agitur, pron. poſſeſſ. e gen. mei, qui ab ἐμοῦ, pro quo communis lingua ἐμοῦ, ε abjecto. *Cic. in Fam.* Nihil in re mea lemniſcati eſt, quod ego malim meum eſſe, quam tuum. ¶ Dicitur etiam de eo, qui me poſſidet, vel in me agit, ut *Meus dominus*, in cujus poſſeſſione ego ſum. *Meus carnifex*, qui me excarnificat. *Ter. And.* ¶ *Meus ſum*, idem eſt, quod meæ poteſtatis ſum. *Perſ. ſat.* 5. Poſtquam meus a Prætore receſſi. ¶ Aliquando *Meus*, *tuus*, *ſuus*, *noſter*, *veſter* ſubſtantive accipiuntur. Sed facile in eis ſubauditur ſubſtantivum aliquod, ut *Amicus*, *familiaris*, *domeſticus*. *Virg.* 4. *Æn.* Dulceſque meorum reliquiæ. ¶ *Meum eſt*, *tuum*, *ſuum*, *noſtrum*, *veſtrum*, idem eſt, ac meæ ſunt partes, mea intereſt, ad me attinet. *Cic. Att.* l. 5. ep. 13. Intelligis, quam meum ſit ſcire, & curare, quid in Rep. fiat. Interdum *Meum eſt*, ſignificat, mea natura eſt, mea conſuetudo eſt. *Ter. Heaut.* 3. 1. 38. Non eſt mentiri meum. Interdum idem valet, ac meum eſt inventum. *Ter. Eun.* 3. 1. 39. Tuum, obſecro, ne hoc dictum erat? vetus credidi. TH. Audieras? GN. Sæpe, & fertur in primis. TH. Meum eſt. idest, ego ipſe hujus dicti auctor ſum. ¶ Mea eſt deſcriptio, idest, ego deſcripſi. *Cic. de Sen.* Mei ſunt ordines, mea deſcriptio. ¶ *Meo pretio*, idest, pretio a me facto, & a me ſtatuto. *Ter. in prol. Hec.* ¶ *Mea*, *mea tu*, & hujuſmodi, muliebria ſunt blandimenta, ſine quibus, inquit *Donatus*, non progreditur colloquium fœminarum, & maxime trepidantium. *Ter. Eun.* 4. 3. 14. Hau, obſecro, mea Pythias, quid iſtuc nam monſtri fuit? *Id. Adel.* 3. 1. 2. Modo dolores, mea tu, occipiunt primulum. ¶ In vocativo habet mi in maſculino gen. *Ter. Adel.* 5. 4. 4. O mi Æſchine, o mi germane. ¶ Sæpe vim blandiendi habet. *Id. Phorm.* 2. 1. 42. Mi patrue ſalve. ¶ *Sidonius* tamen *meus domine* dixit *l.* 4. *ep.* 18. ¶ *Meapte*, *meopte*, apud *Plaut.* leguntur non ſemel. Sic *mepte* pro *me*, *Id. Men.* 5. 8. 10.

M ANTE I.

Mi. V. Ego, & Meus.

Mica, æ, f. *mica*, פרור, Germ. *krumlein*, Gall. *mie*, *miette*, Hiſp. *migaja*, ψιχ, pulviſculus ille, qui in arena, quaſi argentum, fulget, a quo & panis, & omnium rerum fruſtula, quæ tractantibus nobis aliquam rem inde emicant, micæ appellantur, a Dorico Μικκὸς, pro Μικρὸς, *parvus*. *Lucret. l.* 1. v. 839. Mica auri. *Horat. l.* 3. *od.* 23. Mollibit averſos Penates farre pio, & ſaliente mica. h. e. ſalis mica, quæ in ignem injecta ſalit. *Catull. epigr.* 87. nulla venuſtas, Nulla in tam magno corpore mica ſalis, h. e. nullus lepor, nulla gratia, *niente di garbo*. *Quintil.* 6. c. 4. interpretatur, nihil ridiculum. ¶ Mica vocabatur cœnatio quædam parva a Domitiano extructa, de qua eſt epigramma 59. *l.* 2. *apud Martial.*

Micans, antis, adject. *ſplendido*, *folgoreggiante*, ſplendidus, fulgens. *Ovid.* 2. *Metam.* v. 2. Clara micante auro. *Prudent. Cathemer.* 5. v. 44. Ducebat radius ſole micantior. ¶ *Calpur. ecl.* 2. v. 26. Ter quiſque manus jactate micantes. *fare alla mora*. V. Mico.

Micarius, ii, m. qui micas panis colligit, & victum ſibi parce comparat. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 73. *Burmanni*. Homo prædiſeni, frugi, & micarius. Al. aliter leg.

Micātus, us, m. actus micandi. *Martian. Capell. l.* 4. *pag.* 95. Anguis allambere fœminam crebris linguarum micatibus attentat.

Micātus, a, um, in micas redactus. *Plin. Valerian. l.* 5. c. 63. Panis micatus.

Miccotrōgus, i, m. parum rodens, parvi cibi qui eſt: a Μικκὸς, Dorice pro Μικρὸς, parvus. Alii ſcribunt *micotrogus*, a micis rodendis. *Plaut. Stich.* 2. 1. 88.

Mico, as, cui, ſine ſup. n. 1. *riſplendere*, *rilucere*, נצץ, Ger. *glintzern*, Gall. *reluire*, *etinceller*, Hiſp. *reſplandecer*, στίλβω, ſubinde, & per intervalla fulgeo, & reſplendeo, a *mica*, quæ dicitur de arenis fulgentibus. *Liv. l.* 6. c. 12. Ubi illi vana jecerint miſſilia, tunc micent gladii. *Virg.* 1. *Æn.* v. 90. Crebris micat ignibus æther. ¶ Et quoniam talis quædam variatio, dum digitis ſortimur, apparet, per tranſlationem micare capitur pro digitis ſortiri. Eſt igitur micare digitis, luſus genus quoddam, quod adhuc apud Italos durat, ut porrectis digitis, certantium uterque numerum dicinet. *giuocare alla mora*. *Cic. l.* 2. *de Div.* Quid enim ſors eſt? idem propemodum, quod micare, quod talos jacere, quod teſſeras. ¶ Ab hoc ludi genere tractum eſt, ut qui certiſſima eſſet fide, quique vir bonus exiſtimaretur, eum antiqui dignum dicerent, quicum in tenebris micaretur. Nam quicum in tenebris micas, ei liberum eſt, ſi velit, fallere. *Cic.* 3. *Off.* c. 19. A quibus natum eſt id, quod jam tritum eſt vetuſtate proverbium: Cum enim fidem alicujus bonitatemque laudant, dignum eſſe dicunt, quicum in tenebris mices. ¶ Item quia ſplendor tremulus eſt, & intermiſſis vicibus movetur, factum eſt, ut micare accipiatur pro eo, quod eſt interpoſitis intervallis moveri. *Virg.* 3. *Georg.* Et linguis micat ore triſulcis. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Jam vero venæ, & arteriæ micare non definunt, quaſi quodam igneo motu.

Micropſychos, a, um, Μικρόψυχος, puſillanimis, timidus. *Plin. l.* 11. c. 24. Ītem animi humiles, ac perpauci, quos illi dixere micropſychos.

Mictilis, le, adject. dignus, qui mingatur, vilis, ut *ovis mictilis*, apud *Lucil.* teſte *Non.* c. 2. n. 732. ut quidem emendat *Scalig. ad Catull.*

Mictio. V. Minctio.

Mictorius, a, um, adject. ad mingendum pertinens, ut mictoria medicamenta, apud *Cal. Aurel. Acut.* 3. c. 8.

Mictualis, le, mictorius. *Apul. de herbis*, c. 117. Herba virtutis mictualis.

Micturio, is, n. 4. *deſiderare di orinare*, Germ. *gerne ſeichen wollen*, Gall. *avoir envie de piſſer*, Hiſp. *tener gana de mear*, ἐρωτιάω, verb. deſid. mejere cupio, vel interdum meju ſimpliciter. *Juven. Sat.* 6. v. 308. Noctibus hic ponunt lecticas, micturiunt hic.

Mictus, us, m. actus mingendi. *Cæl. Aurel. Tard.* 5. c. 3. Sanguinis mictus. *Id. l.* 5. c. 1. Difficultas mictus.

Micula, læ, f. diminut. parva mica. *Celſ. l.* 5. c. 5. Si urina quaſdam quaſi miculas repræſentat. *Arnob. l.* 7. *pag.* 230. Arvina in exiguas miculas inciſa.

Midas, m. 1. Μίδας, Gordii filius, Rex Phrygum, qui cunctos pene Reges pecuniæ abundantia antecellit. Hunc (ut eſt in fabulis) propter Bacchum hoſpitio ſuſceptum conceſſum eſt, ut, quidquid vellet, optaret, tamquam voti compos. Optavit, ut, quidquid corpore contigiſſet, in aurum converteretur. Quod annuente Baccho factum eſt. Sed cum cibus, & potus contacti etiam in aurum verterentur, ſenſit tandem ſtolidus, ſe ſtulte petiiſſe, & facti pœnitens oravit Bacchum, ut hoc munus auferret. Tum Bacchus præcepit, ut in Pactolo flumine ſe lavaret, & ſic liberaretur. Quod cum feciſſet, cœpit deinceps Pactolus aureas arenas trahere. Poſtea cum Phœbus, & Pan, ſeu Marſya carmine certarent, Midas judex electus eſt cum Tmolo monte. Tmolus Phœbum victorem pronuntiavit, ſed Midas ſecundum Pana judicium tulit. Iratus Apollo aſininas ei auriculas induit, quas tam ſcite occultavit, ut nemo ſciret, præter ſolum tonſorem: qui cum rem occultam tacere non poſſet, foſſam ingreſſus proclamavit, *Aures aſininas habet Rex Midas*, deinde foſſam terra obruerunt. Succeſſuque temporis creverunt illic arundines, quæ commotæ vocem, quam tonſor inſuſurrat, reddiderunt. Alii narrant, cum præteriret aliquando Liberi Patris aſinus, atque eos affeciſſet injuria, iratum Bacchum Midæ auriculas aſininas addidiſſe. Sunt, qui dicant, hunc aures natura prælongas tuliſſe, & aſininarum inſtar prominentes, atque hinc fabulæ locum ortum eſſe. V. *Ovid.* 11. *Metam.*

Midion, n. 2. genus navigii. *Feſt.*

Migdilybs, ybis, mixtus Libs, mixtus genere. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 74.

Migratio, onis, f. *partita*, נדידה, Germ. *wanderung*, Gall. *delogement*, *depart*, Hiſp. *mudança de poſada*, *partida*, Μετοίκησις, loci mutatio, diſceſſus. *Cic.* 1. *Tuſc.* c. 41. Mortem eſſe migrationem in eas oras, quas, qui vita exceſſerunt, incolunt. *Id. Fam. ep.* 17. Cui verbo domicilium eſt proprium in officio, migrationes in alienum multæ.

Migro, as, n. 1. *mutare ſtanza*, *andare ad abitar altrove*, נדד, Ger. *wandern*, Gall. *deloger*, *changer de logis*, Hiſp. *mudar poſada*, *yr a morar alienda*, Μετοικίζω, μετοικέω, domicilium muto, & alio ad habitandum me confero, relicta priore habitatione. Aliqui ex verbo *meare*, & *ago* compoſitum putant, ut migrare ſit agio meare. Conſtruitur vel abſolute, vel cum caſibus motus. *Cic. Att. l.* 15. Itaque non ſolum inquilini, ſed mures migrarunt. *Liv. l.* 1. Et Romam inde frequentes migratum eſt a parentibus maxime, & propinquis nuptarum. ¶ Migrare de vita, eſt mori. *Cic. l.* 6. *de Rep.* Antequam ex hac vita migro. *Id.* 1. *Fin.* Non dubitet, ſi ita melius ſit, migrare de vita. ¶ Migrare item eſt recedere. *Cic.* 3. *Fin.* Qui id conſervaret, eum juſtum: qui migraret, injuſtum fore. ¶ Legitur interdum active pro transferre. *Gell. l.* 1. c. 29. Ite caſſita nidum migravit. *Cic.* 1. *de Leg.* c. 4. Quod quis earum rerum migraſſit, noxiæ pœna par eſto. h. e. mutaverit. Hinc paſſive *Sil. lib.* 7. v. 431. Migrantur Rhæteia regna. *Liv. lib.* 10. *cap.* 34. Relicta, quæ migratu difficilia eſſent.

Mihi, a me, ἐμοί, *moi*, dat. ſing. pron. *ego*, ab antiquo genitivo *mei* pro *mei*, ut *tibi* a *tei*, *Voſſ.* Varium uſum habet. Nonnunquam ſignificat, ad meam utilitatem, vel ad meum damnum. *Ter. Adelph.* Si quid peccat Demea, mihi peccat. ¶ Aliquando quantum ad meum judicium. *Ter. Adelph.* Nam is mihi eſt profecto ſervus ſpectatus ſatis, cui dominus curæ eſt. ¶ Aliquando a me. *Ter. Heaut.* Syrus eſt prehendendus, atque adhortandus mihi. ¶ Aliquando in me. *Ter. Hec.* 2. 1. 22. Ut vos mihi domi eritis, proinde ego ero foris. ¶ Aliquando *mihi*, & *tibi*, in oratione ponuntur feſtivitatis tantum gratia. *Cic. in Piſ.* Is mihi etiam gloriabitur, ſe omnes Magiſtratus ſine repulſa aſſecutum? ¶ Additur etiam dictio ſyllabica *met*. *Cic. pro Quinct.* Brevitas poſtulatur, quæ mihimet ipſi amiciſſima eſt. ¶ Mihipte, mihi ipſi. *Cato apud Feſt.* ¶ *Mi* pro *mihi*, V. Ego. ¶ *Mim'* pro *mihine*. V. ſuo loco.

Miles, itis, c. 3. *ſoldato*, איש מלחמה, Ger. *ein kriegſmann*, Gal. *ſoldat*, Hiſp. *ſoldado*, στρατιώτης, quicunque militiam exercet. *Cic. pro leg. Manil.* Qui extrema pueritia miles fuit ſummi Imperatoris. *Id.* 8. *Att. ep.* 12. Legere milites. *Id. Philip.* 7. Cohortatus eſt vicinos ſuos, ut milites fierent. ¶ Eleganter in ſingulari numero pro collectione militum uſurpatur, *ſoldateſca*. *Liv. l.* 22. Hic miles magis placuit, cum pretio minore redimendi captivos copia fieret. ¶ Milites quandoque dicuntur apparitores Magiſtratuum. *Lip. lib.* 10 *eadem*, *Dig. ea quib. cauſ. &c.* ¶ Miles in fœminino genere. *Ovid. ep.* 11. v. 48. Et rudis ad partus, & nova miles eram. Ubi & tranſlate accipitur.

Milesiæ, arum, Μιλησιακοὶ λόγοι, poemata & narratiunculæ amatoriæ, & laſcivæ. *Capitolin. in Albino*, c. 11. Mileſias nonnulli ejuſdem eſſe dicunt, quamvis mediocriter ſcriptæ ſint. *Sever. in ep. ad Senat. quæ habetur apud eund. Capitolin. loc. cit.* Inter Mileſias Punicas Apuleji ſui, & ludicra litteraria conſeneſceret. Ubi intelligit libros Apuleji de Aſino. V. *Mileſius*.

Milesĭus, a, um, adject. ad Miletum pertinens. *Virg.* 3. *Georg.* Mileſia vellera, pro pretioſiſſimis lanis. Unde Mileſia ovilia celebrat *Tertull. de Pall.* c. 3. V. *Miletus*. *Quintil. l.* 2. c. 3. Timotheus inſignis Mileſius. ¶ Mileſii populi luxui, & deliciis addictiſſimi fuere, quorum illud eſt memoratiſſimum: Nemo noſtrum frugi eſto, alioqui ejiciatur. *Beroal. in comment. in l.* 1. *Apul. de A. A.* Hinc Mileſia carmina dicuntur, quæ laſcivas res continent, & ludicras, qualia fuiſſe cujuſdam Ariſtidis ſcribit *Ovid.* 2. *Triſt.* v. 413. Junxit Ariſtides Mileſia carmina ſecum, Pulſus Ariſtides nec tamen urbe ſua. Hinc & *Apulejus* libros ſuos de Aſino aureo, Mileſium ſermonem appellat *initio libri primi*.

Milētis, idis, f. Byblis, filia Mileti. *Ovid.* 9 *Metam.* v. 634. metitam tota Miletida mentu. ¶ Eſt etiam adject. fœmin. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 9. u. 41. A quibus adveniat Miletida ſoſpes ad urbem. h. e. Tomos, quæ Mileſiorum colonia fuit.

Milētos, m. 2. Μίλητος, filius Apollinis ex Argea Cleochi filia, vel ſecundum Ovidium, ex Dejone. Nonnulli non Apollinis, ſed Euxantii Minois filii, aliis Sarpedonis, qui fuit filius Jovis, filium faciunt. Hic cum Minoa Creteuſium Regem jam ſenem Regno privare vellet, a Jove territus in Samum, deinde in Cariam Aſiæ regionem fugit, ibique oppidum condidit. quod de ſuo nomine Miletum appellavit, ejuſque incolas Mileſios. *Ovid.* 9. *Met.* Genuit ex Cyane Caunum, & Byblim. *Bocc. l.* 4.

Milētus, f. 2. *Melano*, *Melaſſo*, Μίλητος, urbs Joniæ, ſeu Cariæ, in ora maris Ægæi. Condita fuit a Mileto anno Mundi 2933. quo etiam Cyzicus. *Ovid.* 9. *Metam.* ¶ Sed *Strabo l.* 14. a Sarpedone conditam mavult Jovis filio, Minois, & Rhadamanthi fratre, & ab eo Miletum appellatam fuiſſe, ab altera ejuſdem nominis urbe, quam in Creta reliquerat. ¶ Oraculum habuit antiquitus Branchidarum appellatum, poſtea Apollinis Didymæi. Sed urbem hanc potiſſimum generoſa vellera, ſeu pretioſiſſimæ lanæ nobilitarunt, ex quibus fiebant Mileſia ſtragula, quæ ob inſignem mollitiem in proverbium ceſſerunt.

Miliaria, æ, f. *ortolano*, avis, dicta, quod milio veſcatur, & pingueſcat. *Varro l.* 3. R. R. c. 5. ¶ Miliaria item herba eſt, quæ milium necat. *Plin. l.* 22. c. 25.

Milichiæ, m. 1. fontes plures in agro Syracuſano. *Plin. l.* 3. c. 8.

Militariè, militariter. *Trebell. Pol. in XXX. Tyr. c. 22. de Æmil.* Servus militario caſus, quod, &c.

Militàris, re, o. 3. *militare, cio, che ſi appartiene a milizia*, Ger. *kriegeriſch*, Gall. *militaire*, Hiſp. *militar*, στρατιωτικός, quod ad milites, aut militiam pertinet. *Cic. 1. Off.* Statuas videmus ornatu fere militari. ¶ Militaris via illa eſt, quæ vulgo communis dicitur, alio nomine *Regia*, ſeu *Conſularis*, ſive etiam *Prætoria*, aut *publica via*. Dicta eſt autem militaris, quod a militibus ſterneretur, vel quod milites in bellum proficiſcentes per eam iter facerent. Ejuſmodi fuerunt Romæ Salaria, Flaminia, Appia, Æmilia. *Cic. de Prov. Conſ. & Philip. 12.* ¶ Ætas militaris apud Romanos erat poſt annum decimum ſeptimum uſque ad quadrageſimum ſextum, intra quod tempus non niſi neceſſitate cogente, milites ſcribebantur, quemadmodum *Lipſ. l. 1. de milit. Rom. & Dempſter. l. 10.* notant. *Tacit. l. 2. ann. c. 60.* Referebat, habitaſſe quondam ſeptingenta millia ætate militari. Adde *Sigon. de ant. jur. Civium Romanorum l. 1. c. 15. Liv. l. 25. c. 5.* ¶ Comparat. militarior. *Tertull. ex Apologet. c. 11.* Quis juſtior, & militarior Scipione? ¶ Militaris animus, *ſpirito guerriero*. *Tacit. 2. Ann. c. 32.* ¶ Militaris vir, h. e. miles. *Id. 2. hiſt. c. 73.*

Militariter, adv. *da ſoldato*, Ger. *auf kriegeriſche art*, Gall. *en homme de guerre*, Hiſp. *a la ſoldada*, στρατιωτικῶς, more militum, more militiæ. *Liv. l. 4. c. 41.* Adverſus hæc Tempanii oratio incompoſita fuiſſe dicitur, cæterum militariter gravis, non ſuis vana laudibus, &c. Adde *l. 27. c. 3.*

Militarius, a, um, idem ac militaris. *Plaut. Pſeud. 4. 4. 11.* Quin hinc metimur gradibus militariis? *h. e.* incitatis, quales fere incedentium militum ſunt.

Militia, æ, f. 1. *milizia*, מלחמה, Ger. *krieg*, Gall. *milice*, Hiſp. *milicia*, στρατεία, res militaris, vel ipſum bellum. *Cic. 3. Offic. de Ulyſſe.* Sed inſimulans eum tragœdiæ, ſimulatione inſaniæ militiam ſubterfugere voluiſſe. ¶ *Militia imaginaria*, eſt pugna ſimulata ad ſpectatorum delectationem exhibita. *Suet. in Claud.* ¶ *Militiæ nomen dare*, eſt ad delectum ultro ſeſe exhibere, nomenque ſuum in militum album deſcribendum edere. *Cic. Phil. 7.* ¶ *Militiam urbanam ſequi*, eſt in judiciis verſari, & cum adverſariis in foro contendere. *Cic. pro Mur.* ¶ Cum verbis, & nominibus ſtatus in loco in genitivo ponitur *Cic. Tuſc. 5. c. 29.* Quorum virtus fuerat domi, militiæque cognita, *in pace, e in guerra*. ¶ Militia pro militari diſciplina. *Tacit. Ann. 1. c. 20.* Antiquam duramque militiam revocabat. ¶ Pro militum multitudine, *Juſtinus l. 32. c. 2.* Concurſu inſularium cum omni militia interficitur. ¶ Tranſlate *Cic. Att. l. 1. ep. 2.* Grata hæc, & magna, mihique nondum laborioſa ex illa veteri militia. *Propert. l. 4. eleg. 1. v. 137.* Militiam Veneris blandis patiere ſub armis.

Militiola, æ, f. diminut. parva, ſeu brevis militia. *Auctor vitæ Juvenalis, qui a nonnullis Suetonius creditur.* In pantomimum ſemeſtribus militiolis tumentem.

Milito, tas, n. 1. *militare, eſercitare l'arte della guerra*, צבא, Germ. *kriegen*, Gall. *militer, guerroyer*, Hiſp. *militar, exercitar la milicia*, στρατεύω, militiam exerceo, ſtipendia in bello mereo, ſtipendia facio. *Cic. 1. Off.* Qui in eadem legione militabat. *Liv. l. 23. c. 42.* Juventus ſub ſignis militat ſuis. ¶ Aliquando habet poſt ſe ablativum pretii. *Curtius l. 8. c. 3.* Græcis mercede apud Perſas militantibus. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Hor. Epod. 1.* Militabitur bellum in tuæ ſpem gratiæ. *Plaut. Perſ. 2. 2. 50.* Confidentia illa militia militatur magis, quam pondere. ¶ Tranſlate *Horat. l. 1. ep. 2. ad fin.* ex quo Tempore cervinam pellem latravit in aula, Militat in ſilvis catulus.

Militio, onis, m. miles. Quidam legunt hanc vocem in *Apulej. l. 9. Metam.* ubi alii *commilito*.

Milium, lii, n. *miglio*, דחן, Ger. *hirſchen*, Gall. *millet*, Hiſp. *mijo*, κέγχρος, genus frugis. *Plin. l. 18. c. 10.* Milio Campania gaudet præcipue, pultemque candidam ex eo facit. Adde *Virg. 1. Georg. v. 216.* ¶ Milium Indicum genus eſt milii nigrum colore, amplum grano, arundineum culmo: adoleſcit ad pedes altitudine ſeptem prægrandibus culmis, quos lobos vocant. Ita deſcribit *Plin. l. 18. c. 7.* Videtur autem eſſe id, quod Itali vocant *ſaggina*, & in quibuſdam Italiæ regionibus dicitur *ſorgo roſſo*. Appellatur autem Indicum, quia ex India *Plinii* tempore advectum fuit. *Plin. ibid.*

Mille, ſive mile, *mille*, אלף, Ger. *tauſende*, Gall. *mille*, Hiſp. *mil*, χίλιοι, αι, α, nomen numerale. In vett. codd. ac monumentis frequens occurrit *milo* unico *l*. Et ſubſtantivum, & adjectivum eſſe poteſt. Cum uſurpatur ſubſtantive, eſt indeclinabile in num. ſing. ſed in plurali declinatur *millia, millium, millibus*. In utroque numero genitivum poſtulat. *Cic. pro Mil.* Ante fundum Clodii mille hominum verſabatur. *Id. pro Rab.* Quid vociferabar, decem millia talentum eſſe promiſſa? ¶ Sed tamen apud antiquos invenitur abl. *milli*. *Lucil. l. 9. apud Gel. l. 1. c. 16.* Tu milli nummum potes uno quærere centum. Ubi uno *milli nummorum* dixit pro mille nummis, ac ſi diceret: Potes mille nummis acquirere centum millia. ¶ Si interdum millia reperiatur junctum cum alio ſubſtantivo in eodem caſu, ſubſtantivum continuatum cenſendum eſt. *Cic. 4. Ver.* Tritici modios quinque millia. *Liv. l. 9.* Duo millia & quingenti capti. ¶ Cum uſurpatur adjective, indeclinabile eſt, & eſt duntaxat numeri pluralis, ut *Mille nummi, mille nummorum, mille nummos, mille nummis*. *Cic. pro Sext.* Ediximque, ut ab Urbe abeſſet mille paſſus. *Hor. l. 2. Sat. 3.* Veterique Falerni mille cadis. ¶ Dicimus aliquando, *Decem millia, & ducenti homines*. Quod ita intelligitur, decem millia hominum, & ducenti homines. ¶ *Millia*, abſolute pro millia paſſuum. *Cic. Att. l. 3.* Ultra quadringenta millia.

Millefolium, ii, n. 2. Μυριόφυλλον, panacis genus, ab Achille inventum, unde & Ἀχίλλειος appellatur. *Plin. l. 25. c. 3.* Aliqui & hanc panacem Heracleon, alii ſideritim, & apud nos millefolium vocant, cubitali ſcapo, ramoſam, minutioribus, quam feniculi, foliis veſtitam ab imo.

Millenarius, a, um, *di mille*, mille continens, ut millenarius numerus, *Auguſtin. l. 20. de civ. Dei, c. 7.*

Milleni, æ, a, *a mille*, χίλιοι, nomen numerale diſtributivum, quo etiam extra diſtributionem Poetæ utuntur. *Plaut. Bacch. 4. 9. 4.* Atridæ Priami patriam millenum numero navium decumo anno poſt ſubegerunt.

Millepeda, æ, f. Μυριάπους, ἴουλος, vermis piloſus, ex erucarum genere, multis pedibus arcuatim repens, alias centipeda. Nihil enim aliud nomen hoc, quam multitudo pedum ſignatur. *Plin. l. 29. c. ult.*

Millesimus, a, um, *milleſimo*, χιλιοστός, nomen numerale ordinis, a mille. *Cic. Att. l. 2. 19.* Ex libro Serapionis milleſimam partem vix intelligo. *Id. de Fato c. 7.* Quanquam id milleſimo ante anno Apollinis Oraculo editum eſſet.

Milliare, is, n. idem ac milliarium, e *mille*. *Cic. Attic. l. 6. ep. 5.* Accepi tuas litteras ad quintum milliare Laodiceæ, quas legi libentiſſime. Ita cum aliquibus MSS. legit *Victorius*. Critici reliqui *a. d. quintum terminalia*.

Milliarensis, e, adject. milliarius, ut milliarenſis porticus, *Vopiſ. in Aurel. c. 49.* Sic dicta vel a mille columnis, quas haberet, vel quod mille paſſus, vel pedes longa eſſet. Sic enim varie exponunt Interpretes, qui eodem modo accipiunt & *milliarias porticus*, quæ leguntur in *Sueton. Neron. c. 31.*

Milliarium, rii, n. *miglio*, Ger. *eine meile*, Gall. *mil*, Hiſp. *milla*, Μίλιον, μιλιάριον, mille paſſuum ſpatium. *Cic. Att. l. 8. ep. 5.* Poſtea audivi a tertio milliario, tum eum eſſe. ¶ Hujus octava pars ſtadium vocatur, quod continet paſſus centum viginti quinque. Paſſus autem ex quinque conſtat pedibus, & ſinguli pedes ex quatuor palmis, ſinguli palmi ex quatuor digitis. ¶ Milliarium aureum, erat columna aurata Romæ in foro, in quam omnes viæ Italiæ competebant, & deſinebant, quæ ita vocabatur, quia ab ea milliariorum numerus, quibus itinera metiebantur, incipiebat. Nam lapides in viis, quibus milliaria notabantur, milliaria etiam vocabantur. *Suet. in Othone c. 6.* Præmonitis conſciis, ut ſe in foro, ſub æde Saturni ad milliarium aureum opperirentur. ¶ Vocatur etiam milliarium Urbis. *l. 154. de Verb. ſignif. V. Plin. l. 3. c. 5.* ¶ Denique milliarium vaſis genus eſt ad calefaciendam aquam in balneis, de quo *V. Senec. l. 3. quæſt. nat. c. 24. & l. 4. c. 9.* Θερμαντήρ. *Colum. l. 9. c. 14.* Si vas æneum ſimile milliario, &c. ¶ Scribitur & *miliarium*, unico *l*.

Milliarius, a, um, *migliajo*, Germ. *tauſende*, Gall. *millier*, Hiſp. *millar*, χιλίων λιτρῶν, quod eſt mille librarum, ut Apri milliarii, ideſt, mille librarum, qui apponebantur in cœnis Romanorum. *Var. R. R. l. 3. c. 2.* ¶ Item quod mille res continet, ut mille oves, &c. *Varro l. 2. de R. R. c. 10.* Milliarius grex. ¶ Sumitur etiam pro ingenti, valde fertili &c. *Suet. in Ner. c. 31.* Veſtibulum ejus fuit, in quo coloſſus ducentorum viginti pedum ſtaret. Ipſius effigiei tanta laxitas, ut porticus triplices milliarias haberet. V. *Milliarenſis*. *Plin. l. 17. c. 12.* Milliarias vocari multas oleas narrant, a pondere olei, quod ferant annuo proventu.

Millies, adv. *mille volte*, Ger. *tauſendmal*, Gall. *mille fois*, Hiſp. *mil vezes*, χιλιάκις, mille vicibus. *Cic. 1. Off. c. 23.* Millies oppetere mortem, quam illa pati, maluiſſet. *Valer. Max. l. 3. c. 7. n. 1.* Bis millies, *due mille volte*. *Plin. l. 2. c. 23.* Quinquies millies. *cinque mille volte*. Sic decies millies, centies millies &c.

Millus, i, m. ſive millum, i, n. *collare de' cani*, Ger. *ein halsband*, Gall. *collier de chiens*, Hiſp. *colla*, collare canum venaticorum, factum ex corio, [illegible] clavis ferreis eminentibus adverſus impetum luporum. *Feſt.* Scipio Æmilianus ad populum, apud *Feſt.* Vobis, Reique publicæ præſidio erit is, quaſi millus cani. *Varr. l. 2. R. R. c. 9.* Ne vulnerentur a beſtiis, imponuntur his collaria, quæ millum vocantur. *Scalig.* ibi legit *melium*.

Milo, onis, m. Μίλων, athleta Crotonienſis. Tantæ fortitudinis fuit, ut taurum in Olympico certamine ictu nudæ dextræ occiderit, & ſine fatigatione per ſtadii ſpatium ſuper humeros portaverit, totumque eo die comederit. Hujus malum tenentis digitos nemo poterat extorquere. Dum conſtitiſſet, nemo eum valebat veſtigio educere. In ſenectute, cum nimia nervorum fiducia arborem in parte media hiantem diducere vellet, brachiis hinc inde conſtrictis, & deficiente conatu retentus, lupis fuit præda. *Gell. l. 15. c. 16. Valer. Max. l. 9. c. 12. & Ovid. in Ibin, v. 609.*

Milonianus, a, um, ad Milonem pertinens. *Balb. ad Cic. poſt epiſt. 7. l. 9. ad Attic.* Miloniana tempora. *h. e.* quibus T. Annius Milo accuſatus eſt. Unde & oratio a *Cicerone* pro eo habita *Miloniana* dicitur.

Miltites lapis, Μιλτίτης λίθος, genus lapidis hæmatitæ, colore rubricæ, vel minii. *Plin. l. 36. c. 20. ſub fin.*

Milton, i, n. *minio*, Μίλτος, genus pigmenti, quod & minium dicitur. *Vitruv. l. 7. c. 3. & Plin. l. 33. c. 7.*

Milvago, ginis, f. *peſce rondine*, genus piſcis marini, qui idem eſt ac milvus. *Plin. l. 32. c. 2.*

Milvina, æ, f. ὄρεξις, ſumma appetentia, qualis eſt milvi, dicta ab avis hujus rapacitate. *Plaut. Men. 1. 3. v. 29.* Quæ mihi appoſita in menſam, milvinam ſuggerant. ¶ Revera tamen adject. eſt, & ſubintelligitur *famem*. ¶ Item genus tibiæ acutiſſimi ſoni, a milvus. *Feſt. & Solin. c. 11.*

Milvinus pes, herbæ ſpecies, quam nonnulli eandem, ac coronopum putant. *Col. l. 12. c. 7.*

Milvinus, a, um, quod ad milvum pertinet, ut *Milvina tibia*, quæ in accentus exeunt acutiſſimos, qualis eſt milvi vox. *Milvinæ ungues*, ideſt, rapaces, &c. *Plaut. Pſeud. 3. 2. 63.* Tu invenire poſtulas quemquam coquum, niſi ſit milvinis, aut aquilinis ungulis? *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Licinium plagiarium cum ſuo pullo milvino tributa exigere. ¶ Milvina fames. V. *Milvina*.

Milvius Pons, *Ponte Molle*, unus ex Romæ pontibus, ab Urbe 2. M. P. unde incipit via Flaminia, ubi etiam Milvius ager.

Milvus, per duas ſyllabas, ſeu milvius, m. 2. *nibbio*, דיה, Ger. *ein weihe*, Gal. *milan*, Hiſp. *milano*, ἰκτίν, ἰκτῖνος, avis rapaciſſima, dicta a ſono vocis, quem edit. *Ter. Phor. 2. 2. 16.* Non rete accipitri tenditur, neque milvo. *Perſ. ſat. 4. v. 26.* Dives arat Curibus, quantum non milvus oberret. ¶ Tranſlate dicitur de homine rapaci. *Plaut. Rud. 4. 2. 80.* Vidi petere milvium &c. *Id. Pœn. 3. 5. 3.* Milvos metuo male. ¶ Ab hujus avis ſimilitudine piſcis quidam milvus, ſive milvus dicitur, quod ſe ſaltu ſupra mare attollens milvi in modum volare videatur, & aliorum piſcium prædam agere, *peſce rondine*, *Plin. l. 9. c. 27.* ¶ Milvus etiam eſt ſignum cœleſte, quod vergit ad Urſam majorem, in parte inferiori. Cum terra monſtrum mirabile edidiſſet, quod ſuperiore parte taurus erat, inferiore ſerpens, Parcarum monitu incluſum ſtatim fuit apud Stygiam paludem, in nigra ſylva, triplici murorum ſerie. Inde Oraculum fuit, qui flammis viſcera ejus monſtri adolenda dediſſet, eum poſſe æternos Deos vincere. Igitur quando Saturnus a Jove filio ex Regno expulſus fuit, Titanas, fratrem ſcilicet, ac nepotes, in arma adverſus Jovem concitavit. In his Briareus facta ex adamante ſecuri taurum interfecit. Flammis exta jam jam daturus erat, cum Jupiter avibus imperavit, ut illa exta raperent. Rapta a milvio fuere. Ita Jupiter Titanas vicit, & milvium immortalitate inter ſidera donavit. *Ovid 3. Faſt.* Nonnulli dicunt, milvium ideo inter ſtellas fuiſſe collocatum, quod Jovi elapſum annulum retulerit. V. *Plin. l. 18. c. 26.*

Mima, æ, f. mulier geſticulatrix. *Cic. 2. Phil. c. 24.* Inter quos aperta lectica mima portabatur.

Mimallones, f. 3. Μιμαλλόνες, mulieres ſacerdotes Bacchi, al. Bacchæ, Baſſarides, Thyades, Ogygides, a Mimante Thraciæ monte, vel e Μιμεῖσθαι, *imitor*, quod Liberum Patrem imitarentur, & ad ejus imitationem cornua ferrent. *Stat. 4. Thebaid. v. 280.*

Mimalloneus, a, um, ad Mimallones pertinens. *Perſ. Sat. 1. v. 99.* Torva Mimalloneis implerunt cornua bombis.

Mimallonis, idis, f. 3. Baccha, Sacerdos Bacchi, patron. fem. a Mimallones. *Ov. l. 1. de Arte, v. 541.* Ecce Mimallonides ſparſis in terga capillis.

Mimarius, a, um, ad mimum pertinens, ut *Mimarii ſcurræ*, apud *Capitolin. in Ver. c. 8.*

Mimas, antis, m. 3. *Capo Stillari*, Μίμας, mons, & prom. Joniæ, prope Colophonem urb. quod contra Chium inſ. porrigitur, intus Laodiceam urb. attingit. ¶ Item mons Thraciæ, ubi ſacra, & certamina quotannis fieri Baccho conſueverunt. *Ovid. 2. Metam.*

Mimas, antis, m. 3. Gigantis nomen, quem Jupiter fulmine percuſſit. *Horat. l. 3. Carm. 4.*

Mimesis, f. 3. Μίμησις, imitatio morum alienorum, Figura cognata Ironiæ, quando non verba modo, verum etiam vocem, geſtumque alicujus imitamur, quod fere deridentes, improbanteſque facimus. *Quintil. l. 9. c. 2.*

Mimiambus, i, m. Fabula jambico verſu plerumque conſtans, licet ſubinde alia metra admiſceantur. *Gel. l. 15. c. 25. & l. 20. c. 9.*

Mimice, adv. *da commediante, da buffone*, Μιμικῶς. *Catul. carm. 43.* Turpe incedere mimice.

Mimicus, a, um, quod ad mimum pertinet. *Cic. 2. de Orat. c. 50.* Ne aut ſcurrilis jocus ſit, aut mimicus.

Minutia, locus Romæ. V. Minucia.

Mimnermus, m. 2. Μίμνερμος, Ligyrtiadæ filius, Colophonius, aut Smyrnæus, aut Aſtypalæenſis, elegiarum ſcriptor. Natus fuit Olympiade 37. ideoque ſeptem Sapientibus antiquior eſt. Quidam tamen eodem tempore vixiſſe illum dicunt. Vocatus fuit Ligyaſtades propter concinnitatem, & dulcedinem carminis. Scripſit multos libros. *Suid. & Propert. l. 1. eleg. 9.*

Mimographus, i, m. laſcivi, ſeu ridiculi poematis ſcriptor, ut fuere Philiſtio, Publius, Laberius. *Sueton. de Grammat. illuſtr. c. 18.* Circa ſcenam verſatus eſt, dum mimographos adjuvat.

Mimologus, i, mimographus, mimus. *Jul. Firmic. l. 8. c. 8.* Pantomimos facit, aut mimologos.

Mimula, æ, f. 1. dimin. a mima. *Cic. 2. Phil. c. 25.* Veniſti Brundiſium in ſinum quidem, & complexum tuæ mimulæ.

Mimulus, i, dimin. parvus mimus, *Arnob. l. 2.* Quid Pantomimos, quid mimulos, &c.

Mimus, i, m. *mimo, buffone*, Ger. *gauckeler*, Gal. *buffon*, Hiſp. *momo*, Μῖμος, geſticulator, imitator laſcivus dictorum, motuumque hominum, intra, vel extra ſcenam: dictus ἀπὸ τοῦ μιμεῖσθαι, quod eſt imitari. Differt ab hiſtrione, quia hiſtrio perſonatus in ſcenam prodit, at mimus ſine perſona. *Bud. in proœm.*

Digitized by Google

proam Auct. in Pandect. Horat. l. 1. ep. 18. Mimum partes tractare ſecundas. ¶ Mimus item vocatur ipſum poema, quod actiones, &c. aliorum imitatur ſine reverentia, ſed cum laſcivia, unde & ridiculum eſt. Hanc fabularum ſpeciem Latini vocant planipediam. *Ovid. 2. Triſt.* Scribere ſi fas eſt imitantes turpia mimos. *Cic. pro Cœl.* Mimi ergo eſt jam exitus, non fabulæ. ¶ Denique mimus ponitur generatim pro ridiculo facto, & quaſi fabula riſu digna. *Suet. in Othone, c. 3.* Et ſatis viſum, ne poena acrior mimum omnem divulgaret. *Id. in Calig. c. 45.* mimum vocet fictum, falſumque triumphum. Apud *eund. in Aug. c. 99.* & apud *Sen. epiſt. 80.* mimus appellatur humanæ vitæ curriculum.

Min, legitur apud *Auſon. in monoſyllab.* pro mihi ne uſurpatum. V. *Ab.*

Min'? hoc eſt, mihi ne? *Perſ. ſat. 1. v. 2.* Min' tu iſtud ais?

Mina, æ, f. Μνᾶ, libra, nummus, apud Græcos. Mina Attica continebat ſtateres viginti quinque, ſive, quod idem eſt, centum Atticas drachmas, eratque major Romana libra drachmis quatuor. Nam hæc nonaginta ſex tantum pendebat drachmas. Sed hoc de mina nova intelligi debet, quæ & Solonis mina a quibuſdam appellatur. Conſtat enim, minam Atticam antiquitus fuiſſe drachmarum tantum ſeptuaginta quinque, quæ, cuſtis poſtea a Solone ponderibus, mina vetus appellata eſt. *Plin. l. 21. c. ult. Rhemnius Fannius v. 32. apud Priſcian.* ſentire videtur, minam Atticam eam eſſe, quæ conſtat ſeptuaginta quinque drachmis, quam nos minam veterem vocavimus, alteram vero, quæ centum conſtat drachmis, minam Græcam vocari. Scripſit enim. Accipe præterea, parvo quam nomine Graji mnam vocitant, noſtrique minam dixere priores. Centum hæ ſunt drachmæ. Quod ſi quinas dempſeris illi quatuor, efficies hanc noſtram denique libram Atticæ quæ fiet, quartam ſi dempſeris hinc, mina. ideſt viginti quinque drachmas, quæ eſt quarta pars numeri centenarii. Demptis igitur 25. ex 100. remanent 75. ¶ Quoties autem apud Scriptores minæ mentio occurrit, de mina nova intelligendum eſt, quæ epitriti proportionem habet ad minorem, ſeu veterem minam, quemadmodum & talentum majus ad talentum minus, ideſt quarta parte major eſt. ¶ Mina etiam menſuræ genus eſt, qua agros metiuntur, qui & modius dicitur, & actus quadratus. Habet vero omni parte pedes centum viginti. *Varr. de R. R. l. 1. c. 10.* ¶ Mina ovis dicitur, quæ ventre eſt glabro, ita dicta fortaſſe, quia minus habet lanæ. *Varr. l. 2. de R. R. c. 2.* Pecus ovillum recte ſanum eſt extra luſcam, ſurdam, minam, ideſt ventre glabro. ¶ Item mamma, quæ lacte deficit. *Feſt.* Minam Ælius vocitatam ait mammam alteram lacte deficientem, quaſi minorem factam.

Minaciæ, arum, f. minæ, apud vet. *Plaut. Rud. 3. 5. 16.* Minacias ego iſtas flocci non facio tuas. Adde *Milit. 2. 4. 21.* & *Trucul. 2. 5. v. 56.*

Minaciter, adv. *minaccievolmente*, Ger. *mit dreuwen*, Gal. *en menaçant*, Hiſp. *amenazando*, ἀπειλητικῶς, cum minis. *Cic. 1. de Orat. c. 20.* Et adverſarios minaciter terrere poſſemus. *Id. Phil. 5. c. 8.* Num putatis, dixiſſe eum minacius, quam facturum fuiſſe?

Minæ, arum, f. *minaccie*, Ger. *drevvung*, Gal. *menaces*, Hiſp. *amenazas*, ἀπειλαί, terror verborum, metus incuſſio per verba, & ſigna. Uſurpatur interdum in ſingulari. *M. Cato.* Mina ergo nulla poteſt. ¶ Frequentius in plurali num. *Cic. pro Cluent. c. 8.* Minis aliquem inſequi. *Id. pro Quint. c. 14.* Minæ jactantur, pericula intenduntur. ¶ Minæ etiam, ἐπάλξεις, pinnæ dicuntur, ideſt eminentiæ murorum, *merli delle mura*. *Virg. 4. Æn. v. 88.* Pendent opera interrupta, minæque murorum ingentes.

Minanter, adv. idem ac minaciter. *Ovid. 3. de Arte, v. 582.* Multaque ſubmiſſe, multa minanter agant.

Minatio, onis, f. *minaccia*, ἀπείλησις, minæ, vel actus minandi. *Cic. 2. de Orat. c. 71.* Colliguntur a Græcis alia nonnulla, exſecrationes, admirationes, minationes.

Minator, oris, qui minat, ſeu agit, ut pecora, armenta, &c. *Tertul. l. 2. ad Nation. c. 3.* Animalia per ſe moventur, nullo apparente minatore. ¶ Pro eo qui minatur, caret exemplis.

Minatorius, a, um, *minaccioſo*, *terribile*. *Ammian. l. 17. c. 12.* Terræmotus fremitu audiuntur minatorio.

Minax, acis, o. *minaccioſo*, Germ. *drewig*, Gall. *menaceur*, Hiſp. *amenazador*, ἀπειλητικός, qui frequenter minatur. *Cic. Fam. 10. ep. 10.* Cæſar minaces, & acerbas literas ad Senatum miſit. *Liv. l. 4. c. 52.* Minacior, quam perniciosior. *Suet. in Calig. c. 51.* Adverſus Barbaros minaciſſimus. ¶ Sumitur interdum minax pro jactabundo, ac magna de ſe prædicante, ut docet *Joſ. Scalig. a Feſt.* affertque exemplum ex Catullo, quod in MS. quodam codice legiſſe ſe teſtatur.

Minciades, æ, m. Virgilius, a Mincio agri Mantuani fluvio. *Juvenc. Presb. l. 1. n. 10.* Illum Minciadæ celebret dulcedo Maronis.

Mincius, m. 2. *Menzo*, *Mince*, flu. Cenomanorum, in Venetia, qui ex Benaco lacu emiſſus ad Piſcariam arcem, & Mantuam urb. alluens, in Padum ad Acronoutum pag. influit. *Virg. Ecl. 7.*

Minctio, onis, f. actus mingendi. *Veget. de re Veterin. l. 2. c. 51.* Provocare minctionem. Al. leg. *mictionem*.

Minctūra, æ, f. minctio. *Veget. l. 1. de re Veter. c. 23.* ubi al. leg. *mictura*.

Mineïdes. V. Minyeides.

Mineïos. V. Minyeïus.

Mineo, es, ui, n. 2. promineo, exto. *Lucret. l. 6. v. 563.* ad cœlum magis quanto ſunt edita quæque, Inclinata minent in eandem prodita partem.

Minerrimus, pro minimus, apud Veteres. *Feſt.*

Minerva, f. *Minerva*, Ἀθηναία, Ἀθηνᾶ, Dea ingeniorum, & diſciplinarum præſes, alio nomine Pallas. *Arnob. l. 3.* ſcripſit, alios dixiſſe, Minervam eſſe ſummum ætherem, nonnullos Memoriam, inde nomen Minerva formatum eſſe, quaſi quandam Meminervam. Etymon hoc firmat, quod alii matrem ejus Memoriam faciunt. *Paulus* duo etyma adducit e *Feſto*, his verbis: Minerva dicta, quod bene moneat. Hanc enim Pagani pro Sapientia ponebant. *Cornificius* vero, quod fingatur, pingaturque minitans armis, eandem dictam putat. Apud *Cic. de nat. Deor. c. 24.* Minerva dicitur, quæ minuit, aut quia minatur. ¶ Poetæ fabulantur, natam eſſe ex cerebro Jovis primi, Jovi febricitanti Vulcanum ſecuri cerebrum percuſſiſſe, inde Minervam exiiſſe. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quo commento ſignificare volunt, litterarum diſciplinas humani ingenii non eſſe inventum, ſed ex Jovis cerebro, h. e. ex inexhauſto divinæ ſapientiæ fonte ad hominum uſum eſſe depromptas. ¶ Hæc prima olei, & lanificii inventrix creditur extitiſſe: ob quæ erga humanum genus beneficia divinos honores meruit. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 24.* Hinc & pro ipſo lanificio ponitur ab *Ovid. 4. Met. v. 32.* & *Virg. 8. Æn. v. 409.* Sapientiæ, ut initio diximus, & bonarum omnium artium Dea habita eſt, Principem etiam & inventricem belli fuiſſe ferunt. *Cic. ibid.* ¶ Minervæ quinque a *Cic. l. 3. de nat. Deor.* numerantur: Minerva prima, inquit, quam Apollinis matrem ſupra diximus: ſecunda orta Nilo, quam Ægyptii Saitæ colunt: tertia illa, quam Jove generatam ſupra diximus: quarta Jove (ſecundo) nata, & Coryphe Oceani filia, quam Arcades Coryphaſiam nominant, & quadrigarum inventricem ferunt: quinta Pallantis (al. Pallenis) quæ patrem dicitur interemiſſe virginitatem ſuam violare conantem, cui pinnarum talaria affigunt. ¶ *Pingui, ſeu craſſa Minerva, aliquid facere*, eſt rudius, vel indoctius aliquid facere, *rozzamente*. *Horat. l. 2. ſat. 2. v. 3.* Ruſticus craſſa Minerva. *Col. in præf. l. 1.* Poteſt enim nec ſubtiliſſima, nec rurſum (quod aiunt) pingui Minerva res agreſtis adminiſtrari. ¶ *Invita Minerva aliquid facere*, idem eſt, quod repugnante ingenio, vel repugnante natura aliquid aggredi, *contro la natura*. *Hor. de Arte, v. 385.* Tu nihil invita dices, faciesve Minerva. *Cic. 1. Offic. c. 31.* Ex quo magis emergit, quale ſit decorum illud, ideo quia nihil decet invita, ut aiunt, Minerva. ¶ *Sus Minervam*, ſubaudi *docet*, vel *monet*, tritiſſimum eſt proverbium, quo utimur, quoties indoctus aliquis eum conatur docere, a quo ipſe ſit magis docendus. *Cic. Fam. 9. ep. 18.* Veni igitur, & diſce jam προλεγομένας, quas quæris, etſi ſus Minervam. ¶ *Omnis Minervæ homo*. h. e. valde ingenioſus. *Petron. in fragm. Tragur. c. 43. Burm.*

Minerval, alis, n. 3. διδακτρον, merces, quæ a diſcipulis magiſtris perſolvebatur, vel, ut *Varro* placet, gratuitum munuſculum, quo aliquis ſe in diſcipulum tradens novo commendabat magiſtro, a *Minerva* præſide ingeniorum, & diſciplinarum, cujus imago in ſcholis poni ſolebat. *Var. l. 3. de R. R. c. 2.* Quin ſimul ac promiſeris Minerval, incipiam, inquit.

Minervālis, e, ad Minervam pertinens. *Tertul. de Spectac. c. 11.* Minervales artes. ¶ *Minervalia*, *um*, ſacra Minervæ. *Id. de Idolol. c. 10.*

Minervius, a, um, adject. ad Minervam pertinens. Hinc Athenienſes *Minervii* dicuntur, quod Athenis Minervæ templum fuit, ejuſque artes more colebantur. *Arnob. l. 5.* Et *Minervium* dictum fuit ipſum templum, *Id. l. 6.* & *Var. l. 4. de L. L.* ¶ *Feſt.* quoque in voce *Axamenta* docet, verſus in honorem Minervæ compoſitos *Minervios* appellari.

Mingo, is, minxi, minctum, n. 3. idem ac mejo. *Horat. l. 1. ſat. 8.* In me veniat mictum atque cacatum. *Mart. l. 3. epigr. 77.* Minxiſti currente ſemel, Paulina, carina. ¶ In præſenti tempore *Veget. l. 3. de re Veter. c. 12.* Conventus ſanguinem mingere. Et *c. 15.* Deambulant, & mingunt. Addunt quidam Lexicographi etiam locum *Celſi l. 4. c. 20.* ſed dubiæ lectionis.

Miniacĕus, a, um, adiect. Μιλτώδης, qui eſt ex minio. *Vitruv. l. 7. c. 9.* Expolitionem miniaceam ſuum colorem retinere. *Id. ibid. c. 4.* Miniacei cunei.

Miniānus Jupiter dictus eſt, cujus ſtatua minio illita erat. *Cic. Fam. 9. epiſt. 16.*

Miniaria, æ, f. 1. Μιλτωρυχεῖα, locus, in quo foditur minium. *Plin. l. 33. c. 7.* Siſaponenſibus autem miniariis ſuæ venæ arena ſine argento excoquitur.

Miniarius, a, um, quod ad minium ſpectat. *Plin. l. 33. c. 7.* Celeberrimum ex Siſaponenſi regione in Bætica miniario metallo.

Miniatŭlus, a, um, dim. a miniatus. *Cic. Att. l. 16. epiſt. 11.* Cerulas enim illas miniatulas tuas pertimeſcebam. V. Miniatus.

Miniātus, a, um, minio tinctus, ruber. Hinc ceræ miniatæ, vel miniatulæ, erat ceræ rubræ, qua notabant, quæ minus probarent, & corrigi vellent. *Cic. Att. l. 15. epiſt. 16.* Quæ quidem, vereor, ne miniata cerula tua pluribus locis notanda ſint.

Miniculerius, ii, artifex, qui minio inficit. *L. 3. Cod. Theodoſ. de indulgent. debit.*

Minĭme, adv. ἐλάχιστα, ſup. anom. a *parum*. *Cic. Fam. 13. ep. 1.* Homo omnium minime ambitioſus. ¶ Interdum ponitur pro minimum, id eſt ad minus, *per lo meno*. *Colum. l. 1. c. 6.* Late bubilia eſſe oportebit pedes decem, vel minime novem. ¶ Sæpe adverbium eſt negandi, & ſignificat idem, quod non, nequaquam, *no*, *non*, οὐ μὲν τοι, οὐ τοι. *Cic. in Brut.* Attuleratque minime vulgare genus dicendi. ¶ Minime gentium, *per niente*, *a nium modo*, ἥκιστα πάντων, vehementius negantis eſt, ut vult *Feſt.* Sed fortaſſe ponitur ſimpliciter pro minime, ut ſit ſupervacue adjectum *gentium*, ſicut *ubique gentium*, quod eſt ubique, *nuſquam gentium*, quod eſt nuſquam. *Ter. Adelph. 3. 2. 44.* Ah, minime gentium, non faciam. Sic, minime omnium, apud *Cic. pro Roſc. Amer.* ¶ Minime feceris, pro ne feceris. *Plaut. Moſt. 1. 3. 115.* ¶ Uſurpatur & in reſponſionibus. *Salluſt. in Catil. in Orat. Cæſ.* Placet igitur eos dimitti? Minime. Sic, minime vero, apud *Cic. 1. Tuſc.*

Minimopĕre, adv. idem ac minime, apud vet. *Lucil. apud Priſcian.* Non minimopere milites quietos volebam eſſe.

Minĭmum, adv. ἐλάχιστα, idem ac minime. *Cic. 2. Fam. epiſt. 9.* Non præmiis, quæ apud me minimum valent. ¶ Sæpe ſignificat ad minimum, ut minimum, ſaltem, *per lo meno*. *Var. de R. R.* Harum ſingula genera minimum in duas ſpecies dividi oportet. *Id. l. 4. L. L.* Minimum duo eſſe verba debent.

Minĭmus, a, um, *minimo*, הקטן, Ger. *der kleineſt*, Gall. *plus petit de tout*, Hiſp. *minimo*, ἐλάχιστος, ἥκιστος, ſuperl. anom. nom. parvus. *Plaut. Stich. 1. 2. 63.* E malis multis malum quod minimum eſt, id minimum eſt malum. *Id. Epid. 2. 2. 112.* Minimo emere, *a minimo mercato*. *Cic. 2. de Orat. c. 14.* Minimus natu, *il più giovane*. ¶ Minimo provocare aliquem dicitur is, qui victoriæ confidentia plus ſponſione promittit, quam exigat ab adverſario. *Hor. l. 1. ſat. 4. v. 14.* Criſpinus minimo me provocat. h. e. minimo pretio, vel nummo, quemadmodum *ff. l. 2. 1. 15. leg. 3.* dicitur minimo tranſigere. Quidam locum *Horatii* explicant de digito minimo, de quo V. *Eraſm. in Adag.* ſed hæc explicatio nulla nititur latina auctoritate. Alii ſatis ingenioſe contendunt legendum nummo. ¶ Superlativum ex ſuperlativo, *minimiſſimus*, Græcorum more, *Arnob. l. 5.* Digitorum minimiſſimus.

Minio, onis, m. Munio, *Mugnone*, *Mignone*, fl. parvus Hetruriæ, qui oritur in regiuncula Sabatina, & per agrum Cornuetanum inter Centumcellas, & Cornuetum in mare decurrit. *Virg. Æn. 10.*

Minio, as, a. 1. *miniare*, Μιλτόω, minio tingo. *Plin. l. 33. c. 7.* A Cenſoribus in primis Jovem miniandum locari. *Idem l. 35. c. 12.* Fictilem fuiſſe, ideoque miniari ſolitum.

Minister, ſtri, m. 2. *miniſtro*, משרת, Ger. *diener*, *knecht*, Gal. *miniſtre*, Hiſp. *ſiervo*, ὑπηρέτης, qui miniſtrat, vel inſervit, a *minus*, vel *minor*, ut *magiſter* a *magis*. Aliquibus dictus videtur e *manus*, quaſi maniſter. *Cic. 1. de Orat. c. 45.* infimi homines mercedula adducti miniſtros ſe præbent in judiciis Oratoribus. *Id. de Amic.* Ut aut libidinis miniſtri, aut adjutores eſſent ad injuriam. *Id. pro Cluent. c. 53.* Magiſtratus miniſtri legum.

Ministerium, ii, n. 2. *miniſterio*, שרות, Ger. *ein dienſt*, Gall. *miniſtere*, Hiſp. *miniſterio*, διακονία, proprie miniſtri opera eſt, quamvis & pro omni operatione poni conſueverit. *Virg. 7. Æn. v. 619.* Abſtinuit tactu pater, averſuſque refugit fœda miniſteria. *Velle. l. 2. c. 38.* Cyprus Senatus conſulto, miniſterio Catonis, provincia facta eſt. *Celſ. l. 8. c. 4.* Tradere miniſterium. ¶ Interdum uſurpatur pro miniſtris, ſicut ſervitium pro ſervis. *Plin. 12. 1.* Quindecim convivarum, & miniſterii capax triclinium.

Ministra, f. 1. *miniſtra*, mulier, quæ miniſtrat, ſeu ſervit. *Cic. 2. de Fin.* Miniſtræ, & ſatellites voluptatum. *Ovid. 9. Metam. v. 306.* Una miniſtrarum fuſis meliuque capillis.

Ministratio, onis, f. actus miniſtrandi. *Vitruv. l. 6. c. 8.* Torcular proximum ſit culinæ. Ita enim ad oleanos fructus commoda erit miniſtratio.

Ministrātor, oris, m. idem ac miniſter. *Cic. de Orat. c. 75.* Quod miniſtratorem peteres, non adverſarium. *Sueton. in Vitel. c. 17.* Miniſtratorem ſe exhibens alicui.

Ministratorius, a, um, ὑπηρετικός, quod ad miniſtrationem pertinet, ut Miniſtratorii urceoli. *in lemmate epigrammatis 105. l. 14. apud Martial.*

Ministrātrix, icis, f. idem quod miniſtra. *Cic. 1. de Or.* Sed ut omnes comites, ac miniſtratrices Oratoris eſſe diceres. Ita legit *Non. c. n. 367.* Alii *miniſtra*.

Ministrātus, a, um, *dato*, *ſomminiſtrato*, miniſtrando præbitus. *Senec. de tranquill. c. 1.* Cibus multorum manibus miniſtratus.

Ministro, as, avi, atum, a. 1. *miniſtrare*, *ſervire*, שרת, Ger. *dienen*, Gal. *adminiſtrer*, *ſervir*, Hiſp. *miniſtrar*, ὑπηρετέω, ſervio, porrigo, præparo, a miniſter. *Plaut. Curc.* Tu tabellas conſignato, hic miniſtrabit. ideſt ſerviet. *Gel. l. 2.* Quoniam filii ſui pocula in convivio Regi miniſtrarent. *Virg. 1. Æn. v. 154.* Furor arma miniſtrat. *Plaut. Stich. 5. 4. 7.* Miniſtremus inter nos. *Virg. 10. Æn.* Ipſe ſedens clavumque regit, veliſque miniſtrat. ¶ Paſſive cum nominativo perſonæ uſurpat *Colum. l. 12. c. 1.* Si quis ex familia cœperit adverſa valetudine affici, videndum erit, ut is quam commodiſſime miniſtretur.

Minitabiliter, adv. idem ac minaciter, apud vet. *Pacuv. in Antiopa*, *apud Non. c. 2. n. 546.* Minitabiliterque increpare dictis ſævis incipit.

Minitabundus, a, um, valde minans, plenus minarum. *Liv. l. 39. c. 41.* Tum quoque minitabundus petebat.

Minitia, V. Minutia.

Minito, as, a. 1. idem ac minitor. *Terent. Phorm. 5. 6. 12.* Qui minitas malum. Al. leg. minitare. *Plaut. Capt. 4. 5. 85.* Quæ minitas mihi. *Cic. 7. Ver.* Verri nimis atrociter minitantem.

Minitor, aris, d. 1. *minacciare*, ἀπειλέω, ſæpe vel impetuoſe minor, vel ſimpliciter minor. *Cic. 2. Catil. c. 1.* Urbis atque huic urbi ferrum, flammamque minitantem. Al. leg. *ferro*, *flammaque*. *Id. 3. de Orat. c. 58. ex Poeta*, Terribilem minitatur vitæ cruciatum & necem.

Minium, ii, n. 2. *minio*, Μίλτος, pigmenti genus laudatiſſimi coloris, quod in argentariis fodinis cum argento vivo invenıri ſolet. Vox Hiſpanica eſt. Nam *Dioſcor. l.* 5. *c.* 10. ait, minium ex Hiſpania apportari. Dubium vero eſt, utrum nomen a Minio fl. acceperit, an illi dederit. Prius cenſet *Vitruvius*, alterum placuit *Juſtino l.* 44. ¶ Eo ſolebant elliceſe majuſculas librorum literas, ad ornatum. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 7. Nec titulus minio, nec cedro charta notetur. ¶ Item Deorum ſtatues, teſte *Plin. l.* 33. *c.* 7. & *l.* 35. *c.* 12. & *Serv.* ad *Ecl.* 5. & 10. *Virg.* ubi addit, manus quoque triumphantium, qui Jovis inſignia ferrent, miniatas fuiſſe. De minio plura *Vitruv. l.* 7. *c.* 8. & 9.

Mino, as, a. 1. idem ac minor, apud vet. *Priſcian. l.* 8. Multa ſimiliter oncipiti terminatione in una, eademque ſignificatione protulerunt antiqui, ut *partio*, & *partior*, *munero*, & *muneror*, *mino*, & *minor*, *mereo*, & *mereor*. ¶ Sed poſterioribus ſæculis *mino* longe aliud fuit, quippe eo Scriptores uſi ſunt pro pecus agere, *menare*, *condurre*, ἄγειν. Id inde ortum eſt, quia veteres quoque minari boves dixere, quod Græci ἀπειλεῖν, & minas bubulcorum, quæ Græci ἀπειλὰς, ut ad *Manilium Scaliger* obſervavit. Minari autem erat increpare ſtimulo, & bobus inſtare. *Feſtus*, ſive *Paulus*. Agaſones equos agentes, ideſt minantes. *Id.* Agere, modo ſignificat ante ſe pellere, ideſt minare. *Auſon.* de *Myronis bucula*, *epigr.* 67. Sueto relinquens me minabat ut ſuam. *Apul. l.* 3. *Metam.* Nos duos aſinos minantes baculis exigunt.

Minöis, f. Ariadna, filia Minois. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 174. Protinus Ægides rapta Minoide Diam vela dedit.

Minoïus, a, um, Μινώϊος, Cretenſis, a Minos, *Virg.* 6. *Æn. v.* 14. Dædalus, ut fama eſt, fugiens Minoia Regna.

Minor, & minus, oris, o. *minore*, Germ. *weniger*, Gall. *moindre*, *plus petit*, Hiſp. *menor*, ἐλάττων, comp. anom. nominis *parvus*, ab Attico Μινύς, pro Μικρὸς, ut ſcribit *Euſtathius*, vel a Μινύω, minuo, inferio o. *Ovid.* 2. *de Arte*. Non minor eſt virtus, quam quærere, parta tueri. *Cic.* 4. *Phil.* Minoris æſtimare. *Id. Ver.* 5. Minoris vendere. *Hor. l.* 2. *epiſt.* 2. *v.* 203. Quod numero plures, fama, & virtute minores. h. e. inferiores. ¶ Cum infinito, *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 313. Minor certare. *h. e.* inferior in certando. ¶ Interdum idem eſt, quod junior, præſertim ſi addatur oblativus *natu*, *annis*, *ætate*, vel ſimilia. *Terent. Eun.* Video herilem filium minorem huc adventre. *Cic. de Amic.* Pro hoc, qui minor eſt natu, jam meo reſpondeo. *Id.* 4. *Ver.* Ne quis minor triginta annis natu. ¶ Id vero frequentiſſimum eſt in plurali numero, ut minores dicamus pro junioribus, & interdum pro ipſis poſteris, quemadmodum majores pro ſenioribus, vel pro iis, qui nos ætate antecеſſerunt. *Horat. de Arte*. Cenſor, caſtigatorque minorum. *Ovid.* 4. *Triſt.* Utque ego majores, ſic me coluere minores.

Minor, aris, d. 1. *minacciare*, ἀπειλέω, minas infero, verbis, & denuntiatione periculi terreo. *Cic. in Ver.* Niſi vehementius homini minatus eſſem. *Id. in Phil.* Hoſtis teterrimus omnibus bonis cruces, & tormenta minatur. ¶ Uſurpatur etiam pro eminere, extare, efferri. *Virg.* 1. *Æn. v.* 162. Geminique minantur in cælum ſcopuli. Ubi *Servius*: Minantur, eſt eminent, ut, Minæque murorum ingentes. ¶ Item pro polliceri, præ ſe ferre, *vantare*, *promettere grandioſe*. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 3. *v.* 9. Atqui vultus erat multa, & præclara minantis. *Phædr. l.* 4. *fab.* 22. Qui magna cum minatur, extricat nihil.

Minorātus, a, um, *fatto minore*, *diminuito*. *Scævol. JConſ l. cum venderet*, *ff. de ſervis export.* Quos minorato pretio vendidit. Adde *Tertul. adverſ. Jud. c.* 14.

Minōro, as, a. 1. ἐλαττόω, minorem facio. *Tert. de anim. c.* 43.

Minos, is, m. 3. Μίνως, filius Jovis, & Europæ, Rex Cretæ, qui primus Cretenſibus leges dedit. *Lactant. l.* 1. *c.* 22. ¶ Propter inſignem juſtitiam fabulati ſunt, Minoem apud Inferos judicem animarum conſtitutum fuiſſe. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 5. Hinc *Virg.* 6. *Æn. v.* 432. Quæſitor Minos urnam movet: ille ſilentum Conciliumque vocat, vitaſque, & crimina diſcit.

Minotaurus, m. 2. Μινώταυρος, monſtrum parte ſuperiore hominem, inferiore taurum referens, ex portentoſo Paſiphaes cum tauro concubitu prognatum, quod juſſu Minois labyrintho incluſum humanis carnibus alebatur. *Virg.* 6. *Æn. v.* 24. Huic quotannis Athenienſes ex præſcripto fœderis ſeptem ex ſuis liberis mittebant devorandos. Sed tertio anno Theſeus filius Ægei, ſorte miſſus, Minotaurum occidit, & ab Ariadne accepto fili glomere fuga evaſit. *Servius* interpretatur, taurum ſcribam fuiſſe Minois, qui, abſente Rege, cum Paſiphae concubuit in domo Dædali, & quia Regina eodem tempore gemellos peperit, quorum alter Minoi, alter Tauro eſſet ſimilis, factum eſſe locum fabulæ, ut Minotaurum biforme monſtrum peperiſſe diceretur.

Minoturānus. V. Menotyrannus.

Minous, a, um, Cretenſis, a Minoe. *Ovid. in Ibin. v.* 509. Si tua contigerit Minoas puppis arenas. ¶ Item ad ipſum Minoem pertinens. *Propert. l.* 3. *eleg.* 17. *v.* 21. Minoa figura. *h. e.* Minois pulchritudo.

Minthe, V. Menthe.

Minrio, is, vel Minrio, as, n. 4. vel 1. verbum exprimens vocem murium. *Auct. carm. de Philomel.* quod a nonnullis *Ovidio* tribuitur, *v.* 61. Mus avidus minrit. Al. leg. mintrat.

Minturnæ, arum, f. 1. urbs, & Col. Latii Novi, in Campaniæ confinio, ad oſtia Liris fl. & ad ejus dexteram, in planitie, inter Formias, & Sinueſſam. In paludibus propinquis C. Marius delituit, fugiens perſecutionem Syllæ. *Liv. l.* 10. *c.* 21.

Minturnenſis, ſe, adject. qui eſt ex Minturnis. *Velleį. l.* 2. *c.* 19. In carcerem Minturnenſium perductus eſt.

Minuſco, is, n. 3. minor fio. *Auſon. in Ephemer. ſub fin.* profugi minuiſcunt crimina ſomni. Al. aliter leg.

Minuo, is, ui, utum, a. 3. *diminuire*, *menomare*, גרע, Ger. *kleiner machen*, Gal. *amoindrir*, Hiſp. *menguar*, ἐλαττόω, minorem reddo, extenuo. *Cic. Attic. l.* 11. Quo putaras meam moleſtiam minui poſſe. *Id. in Catil.* Ne quid de ſumma dignitate Reip. minueretur. *Cæſ.* 3. *B. G.* Nam & noſtris militibus ſpem minuit. Sic minuere dolorem, laborem, fructum, curas, &c. *Cic. Horat. Terent.* ¶ Significat etiam omittere, remittere. *Terent. Phorm.* 2. 2. 88. Minue vero iram. *Id. Heaut.* 4. 3. 10. Non minuam meum conſilium. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 12. Rurſus minuente æſtu. ¶ Item pro violare. *Nepos in Ageſil. c.* 4. Non gravioribus pœnis affici, qui religionem minuerent, quam qui &c.

Minurio, is, ivi, itum, n. 4. *cantar ſotto voce*, Μινυρίζω, tenui voce cano, & proprie dicitur de avibus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Progнem inter aſſeres minurientem. *Spartian. in Geta*, *cap.* 5. Agni balant, palumbes minuriunt, leones rugiunt. ¶ Quidam Lexicographi *menurizo* ponunt pro *minurio*.

Minuritio, onis, f. avium minorum cantus ſubmiſſus. *Feſtus*. *Turneb. l.* 1. *Adverſ. c.* 32. affert etiam *Ciceronis* exemplum *l.* 1. *de Orat. c.* 59. ſed variat ibi lectio.

Minus, *meno*, adv. comp. a *parum*, & jungitur cum ablat. *Cic. de Div. l.* 1. Madefactam iri minus triginta diebus Græciam ſanguine dicebat. ¶ Vel cum nomin. *Cic.* 3. *Ver* Ne minus dimidium ad fratrem illum proſcriptum perveniret. ¶ Si poſitivo jungetur, contrariam ſignificationem comparativum demonſtrat, ut *Minus ſultus*, ideſt prudentior. *Minus prudens*, ideſt ſtultior. *Ter. Eun.* Hoc nemo fuit minus ineptus, ideſt aptior. ¶ Frequenter etiam accipitur pro non. *Cic. de Div. l.* 1. Nonnunquam ea, quæ prædicta ſunt, minus eveniunt. ¶ Et in hac acceptione ſæpe conjungitur cum *ſin*, & ſignificat, *quod ſi vero non*, *ſed ſi non*. *Cic. in Fam. l.* 7. *ep.* 1. Quod ſi aſſecutus ſum, gaudeo; ſin minus, hoc me tamen conſolabor. *Id.* 1. *de Orat.* Non intelligo, quamobrem non, ſin minus illa ſubtili definitione, at hac vulgari opinione ars eſſe videatur. ¶ Item cum *quo*, & frequenter notat *ut non*, vel *ne ne*. *Cic. in Fam. l.* 7. *ep.* 5. Quo minus te prætermiſiſſe ſuſos pœniteret. *Ter. Andr.* 4. 2. 27. Ne per me ſtetiſſe credat, quo minus hæ fierent nuptiæ. Interdum repetitur. *Idem Heaut.* 3. 3. 33. Minus minuſque mihi obtemperas. *Ovid. l.* 2. *de Pont. eleg.* 8. *v.* 73. Nam minus & minus eſt facies in imagine triſtis.

Minuſcularius, a, um, minuſculus, ut Minuſcularis aquæductus, *leg.* 10. *Cod. de Aqued.*

Minuſculus, a, um, *minoretto*, ὑπελάττων, aliquanto minor, dim. a minus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 4. Reſcripſi epiſtolæ maximæ, audi nunc de minuſcula. *Id. Att. l.* 14. *ep.* 13. Minuſcula villa.

Minūtal, alis, n. 3. Μινυτάλ, genus edulii, quod ex conciſis minutatim oleribus fit, auctore *Apicio l.* 4. *c.* 3. Fiebat inter cætera marino piſce, liquamine, vino, oleo, porris, & coriandro. *Martial. l.* 11. *epigr.* 32. Hinc erit varium ſo co minutal. *Juven. ſat.* 14. *v.* 129. Heſternum ſolitus medio ſervare minutal Septembri. ¶ Dicitur etiam de aliis minutis rebus. *Tert. de ani. c.* 32. Culices, formicæ, tineæ, & hoc genus minutalia.

Minutālis, le, adject. minutus, exiguus, ut minutalia regna. *Tertull. l.* 1. *adverſ. Marcion. c.* 4.

Minutātim, adv. a minutus, Germ. *ſtuckweis*, Gall. *par le menu*, *petit*, Hiſp. *deſmenuzadamente*, κατὰ λεπτὸν, in minutiſſimas partes, per partes minutas. *Colum. l.* 8 *c.* 14. Naſturtium confectam minutatim. *Cic.* 4. *Acad. cap.* 16. Cum aliquid minutatim, & gradatim additur, aut demitur. ¶ Aliquando pro paulatim accipitur. *Varr. l.* 1. *de R. R. c.* 9. Ut minutatim aſſueſciant. *Lucret. l.* 2. Ætas vires frangit minutatim.

Minūte, adverb. *minutamente*, λεπτῶς, in minutas partes, exiliter. *Cic. in Orat.* Nec ſatura jejune, nec grandia minute. *Cato de R. R. c.* 107. Quam minutiſſime per cribrum cernere. *Quintil. l.* 5. *c.* 14. Minutius ſcrutari omnia.

Minutia, æ, f. *minuzia*, דק, Ger. *ein ſtuecklein*, Gal. *petite piece*, *morcelet*, Hiſ. *pequena parte*, *menudencia*, τὸ λεπτὸν, λεπτότης, contemptibilis parvitas cujuſcunque rei. *Senec. epiſt.* 91. Attrita grana franguntur, donec in minutiam rediguntur.

Minutia porta, una ex portis Urbis Romæ, ita dicta, quod Minutii Dei ſacello proxima erat. *Feſtus*. Legitur & *Minucia*. ¶ Minutia, inquit *Lipſ. Elect. l.* 1. *c.* 8. ſeu Minutia, ſeu *Minucia* (ſic enim varie legitur in vet. libris) locus erat Romæ in regione urbis nona, ad Circum Flaminium, ubi frumenta populo diſtribuebantur.

Minutĭes, ei, f. idem ac minutia. *Apul. l.* 9. *Met.* ad ſummam minutiem contero. *Arnob. l.* 6. palmetum in minutiem contrahi.

Minutiloquium, ii, n. *Tertul. de Anim. c.* 6. Micas de minutiloquio Ariſtotelis inferſit.

Minutim, adv. idem ac minute, vel minutatim. *Col. l.* 4. *c.* 14. Qui crebris bidentibus æqualiter, & minutim ſoli terga comminuat.

Minutio, nis, *diminuzione*, Μείωσις, imminutio, detractio. *Gell. l.* 16. *c.* 5. Ve particula tum intenſionem ſignificat, tum minutionem. *Id. l.* 1. *c.* 12. Minutio capitis.

Minutularius, a, um, minutulus. *Auguſtin. l.* 7. *de Civ. Dei*, *c.* 4. Minutularii vectigalium conductores.

Minutŭlus, a, um, dim. a minutus. *Plaut. Pœn. prol. v.* 28. Nutrices pueros infantes minutulos domi ut procurent.

Minutus, a, um, *ſminuito*, *menomato*, ἀπομειωθεὶς, comminutus, imminutus, minor factus, partic. a minuor, ut Minuta ſpes, apud *Tac. in vita Agricolæ*, *c.* 17. ¶ Eſt etiam nomen, & ponitur pro parvo, anguſto, tenui, brevi, *minuto*, *piccolo*, קטן, Ger. *klein*, Gal. *menu*, Hiſp. *menudo*, *deſmenuzado*, λεπτὸς, λεπτομερὴς. *Cic.* 2. *de Orat.* Genus ſermonis affert, non liquidum, non fuſum, ac profluens, ſed exile, aridum, conciſum, ac minutum. ¶ Cum ad perſonas refertur, capitur pro eo, qui nullius celebrioris nominis, vel auctoritatis eſt. *Cic. de Div. l.* 1. Tenten hos minutos Philoſophos vinceret. ¶ Vel pro puſillanimi. *Cic.* 1. *Fin.* Ecce autem alii minuti, & anguſti, & omnia ſemper deſperantes. ¶ Habet etiam ſuos gradus. *Quintil. l.* 8. *c.* 6. Minutioris eſt curæ. *Sueton. Vitel. c.* 17. Minutiſſimis ictus.

Minyæ, arum, m. 1. Μινύαι, pop. Theſſaliæ, qui Jaſonem in Colchos proficiſcentem ſecuti ſunt. Sed alii dicunt, fuiſſe populos Bœotiæ circa Jolcum M. dictoſque a Minya Rege Orchomeni filio nepote Neptuni. Frequenter a Poetis pro ipſis Argonautis ponuntur. *Ovid.* 7. *Met.* Jamque fretum Minyæ Pagaſæa puppe ſecabant.

Minyeias, adis, f. patronym. Minyæ filia. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 1. At non Alcithoe Minyeias Orgia cenſet Accipienda Dei.

Minyeides, (rectius quam *Mineides*,) dum, f. Minyæ filiæ, in veſpertiliones transformatæ, quod Bacchi ſacra ſprevissent. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 32. ſolæ Minyeides intus, Intempeſtiva turbantes feſta Minerva. Adde *ibid. v.* 425.

Minyeius, (rectius quam *Mineius*) a, um, adject. ad Minyam pertinens. *Ovid. l.* 10. *Metam. v.* 389. & adhuc Minyeia proles Urget opus. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 726. Minyeia menus.

Mirabĭlis, le, o. 3. *mirabile*, *maraviglioſo*, פלא, Ger. *wunderlich*, Gall. *merveilleux*, Hiſp. *maravilloſo*, θαυμαστὸς, admiratione dignus, mirandus. *Cic. in Orat.* Quo magis ſunt Herodotus, Thucydideſque mirabiles. *Id. Att. l.* 5. Sed mirabilem in modum Epheſi præſto fuit. *Id.* 2. *de Orat. c.* 68. Quo mirabiliora feciſti, eo major &c. *Colum. l.* 6. *c.* 36. Mirabiliſſima ſoboles.

Mirabilitas, atis, f. *maraviglia*, ſtupor. *Cic. Off.* 2. *c.* 11. Hæc animi deſpicientia mirabilitatem magnam facit. Ita legit *Non. c.* 8. *n.* 53. Alii *admirabilitatem*. *Lactant. l.* 7. *c.* 4. Mirabilitas operum.

Mirabĭlĭter, adv. *maraviglioſamente*, Ger. *wunderbarlich*, Gal. *merveilleuſement*, Hiſp. *maravilloſamente*, θαυμαστῶς, mirifice, mirandum in modum. *Cic. ad Caſ. l.* 15. *Fam.* Satisfacere immortalitati laudum tuarum mirabiliter cupit. *Id. de Orat. l.* 2. *c.* 21. Mirabilius, & magnificentius augere poteſt.

Mirabundus, a, um, θαυμάζων, qui vehementer miratur. *Liv. l.* 3. *c.* 38. Plebs mirabunda. *Id. l.* 4. *c.* 33. Utraque acies mirabunda.

Miracŭla, æ, f. meretrix deformi facie, & tanquam portentum aliquod, aut monſtrum, pavorem videntibus incutiens. *Plaut. in fragm.* apud *Var. l.* 6. *L. L. pag.* 83. Diabolares, ſcenicula, miracula. *Varr. ibid.* Miraculæ, a miris, ideſt monſtris.

Miracŭlum, li, n. *miracolo*, מופת, Ger. *ein wunder*, Gal. *miracle*, Hiſp. *milagro*, θαῦμα, quicquid admirationem afferre poteſt, ſive ſit ſupra naturæ vires, ſive non, a *miror*. *Liv. l.* 1. Adjiciunt miracula huic pugnæ. *Id. l.* 5. *bell. Pun.* Minuſque iterum, & ſopitos ad eos auderc miraculo fuit. *Virg.* 4. *Æneid. de Proteo*. Omnia tranſformat ſeſe in miracula rerum, ideſt in omnes formas admirandas, & portentoſas. ¶ Miracula ſeptem mundi hæc ſunt, Templum Dianæ Epheſinum, Mauſoleum, Coloſſus Solis, Jovis Olympici ſimulacrum, Muri Babylonis, Pyramides Ægypti, Domus Cyri Medorum Regis, quam Memnon illigatis auro lapidibus conſtruxit. Aliqui ſeptimo loco ponunt templum Jovis Capitolini, alii turrim Phari inſ. *Plin. l.* 36. *c.* 12. ¶ Olim *miraculum* dicebatur de rebus turpibus, teſte *Feſto*. V. Miracula.

Mirandus, a, um, *da ammirarſi*, *maraviglioſo*, θαυμαστέος, admiratione dignus, partic. ab admiror. *Cic. in Verr.* Opus ingens in mirandam altitudinem depreſſit. *Id. in Fam.* 15. *ep.* 8. Teque ea lætitia eſſe affectum, mirandum in modum gaudeo.

Miratio, onis, f. *maraviglia*, *ammirazione*, θαυμασμὸς, actus mirandi. *Cic.* 2. *de Div. c.* 22. Cauſarum ignoratio in re nova mirationem facit.

Mirator, oris, m. *ammiratore*, *riguardatore*, מתמה, Germ. *der ſic verwundert*, Gal. *emerveilleur*, Hiſp. *el que ſe maravilla*, θαυμαστὴς, qui miratur, cui aliquid mirum videtur. *Mart. l.* 10. *epigr.* 87. Mirator veterum ſenex avorum. *Prop. l.* 2. *eleg.* 14. Formæ mirator honeſtæ.

Mirātrix, icis, f. quæ miratur. *Sen. Hippol. v.* 742. Fama miratrix ſenioris. *Juven. ſat.* 4. *v.* 62. Miratrix turba.

Mire, adv. *maraviglioſamente*, θαυμαστῶς, θαυμασίως, mirabiliter, mirifice, mirum in modum. *Cic. Attic. l.* 16. *ep.* 11. Puero municipia mire favent. *Ter. Heaut.* 5. 1. 25. Tuus Syrus mira finxit filium.

Mirifice, adv. idem ac mire. *Cic.* 4. *Acad.* Delectabantur autem mirifice lectione librorum. *Id. Attic. l.* 6. *epiſt.* 3. Mirifice conturbatum vidi puerum.

Mirifĭco, as, a. 1. *far maraviglioſo*, θαυμαστόω, mirabilem facio, miris laudibus extollo. *Plaut. Amph.* 2. 2. 46. Quanquam adeo Thebani cives modo mi-

ro mirificant. Ita quidam Lexicographi: verum plerique MSS. & impreſſi habent *rumpferant*. *Nvant c.* 2. *n.* 748. *crumferant*.

Mirificus, a, um, *mirabile*, *maraviglioſo*, θαυμάσιος, θαυμαστικός, mirabilis, pariens admirationem. *Cic. de Sen.* Mirificos fructus afferunt. *Id. ad Att.* Cato convicium Piſoni mirificum fecit. *Ter. Phorm.* 5. 6. 31. Atqui mirificiſſimum, ſcilicet tecum. *Auguſt. l.* 18. *de Civ. Dei*, *c.* 42. Poſt Alexandri mirificentiſſimam potentiam.

Miriones, m. qui omnia admirentur, atque in iis ſtupet. *Tertull. de Præſcr. c.* 4. Solent iſti miriones ædificari in ruinam. ¶ *Var. l.* 6. *de L. L. pag.* 83. probat ea *Aenic*, miriones dici perſonas diſtortas, oribus deformes.

Mirmillones, ſeu Myrmillones, ſeu Mirmillones, ſeu Mirmulones, m. 3. genus gladiatorum, qui cum retiariis pugnabant, teſte *Feſto*, & Scholiaſte *Juvenalis in Sat.* 8. *v.* 199. Mirmillones ante Galli appellabantur, & genus Mirmillonum armaturæ Gallicum eſt. Dicti ſunt a Μορμύρος, mormyros, piſcis genus in Ponto, de quo apud *Ovid. in Halieuticis*, & *Plin. l.* 32. *c.* 11. quia in eorum galeis hujus piſcis effigies inerat. *Feſtus*. Retiario pugnanti adverſus Mirmillonem cantatur, *Non te peto*, *piſcem peto*, *quid me fugis*, *Galle?* quia Mirmillonum genus armaturæ Gallicum eſt, ipſique Mirmillones ante Galli appellabantur, in quorum galeis piſcis effigies inerat. Hæc *Feſtus* in voce *Retiarius*. V. *Lipſium l.* 2. *Saturn. c.* 10.

Mirmillonica ſcuta dicebant, cum quibus de muro pugnabant: erant ſiquidem ad hoc ipſum apta. *Feſtus*.

Miro, as, avi, atum, a. 1. idem ac miror. *Var. in Eumen. apud Non.* Hoiores quid miras? *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 9. Uniuſcujuſque vultum mira inhiatione mirantes. *Sen ep.* 94. Miratu digna.

Miror, aris, atus ſum, d. 1. *mirare*, *ammirare*, *ſtupirſi*, הִתְמִיהַּ, Ger. *ſich verwundern*, Gal. *s'emerveiller*, Hiſ. *maravillarſe*, θαυμάζω, re aliqua tanquam nova obſtupeſco. Conſtruitur vel abſolute. *Ovid.* 11. *Metam.* Dumque moror, miror que ſimul, fugit omnis in undas. ¶ Vel cum acc. *Cic. Att.* Mirari ſatis hominis negligentiam non queo. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. Att.* Soleo mirari de neſcio quibus ſilentiis. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. Att.* Miror, te ad me nihil ſcribere. ¶ Vel cum membro orationis mediante aliqua harum particularum, *quod*, *quid*, *quomodo*, *unde*, *quapropter*, *ſi*, &c. *Cic. de Div.* Catonem mirari ſe dicebat, quod non rideret haruſpex, haruſpicem cum vidiſſet. *Id. de Amic.* Miror in illa ſuperbia, & importunitate ſi quenquam amicum habere potuit. ¶ Reperitur etiam cum gen. Græcorum more. *Virg.* 11. *Æn.* Juſtitiæne prius mirer, belli ne laborum? ¶ Mirari etiam eſt cum voluptate intueri. *Virg.* 2 *Georg.* Seu quis Olympiacæ miratus præmia palmæ. ¶ Item tapere, æſtimare: qua ratione etiam *admiror* adhibetur. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. *v.* 9. *Lucan. l.* 3. *v.* 106. & *Salluſt. in Catil. c.* 11. ¶ Item neſcire, quia, ut *Donatus* ait, admiratio ab ignorantia deſcendit. *Ter. Andr.* 4. 4. 11. Miror, unde ſit. *Plaut. Aulul. prol. v.* 1. Ne quis miretur, qui ſim, paucis eloquar. ¶ Se mirari, eſt ſibi placere. *Martial. l.* 13. *epigr.* 2. Qui ſe mirantur, in illos Virus habe.

Mirum, n. 2. mirabile, res mirabilis, adject. ſubſtantive poſitum. *Cic.* 2. *de Orat.* Mirum eſt, quantum ſales in dicendo valent. *Plaut. Amphit.* 1. 1. 127. Mira ſunt, niſi invitavit ſeſe in cœna plauſculum. ¶ Sæpe ſine verbo uſurpatur. Tunc aliqui cenſent adverbium eſſe, vel interjectionem, ut Græcum φεῦ. Sed ſemper verbum *eſt* ſubintelligi poteſt. *Terent. And.* 3. 4. 19. Mirum, ni domi eſt. *Liv. l.* 1. *c.* 16. Mirum, quantum illi viro hæc nuntianti fides fuerit. *Liv. l.* 2. *c.* 1. Id mirum quantum profuit ad concordiam. ¶ Mirum, quin. *Plaut. Amph.* 2. 2. 168. Mirum, quin tu adverſus dicat.

Mirus, a, um, *maraviglioſo*, θαυμαστός, θαυμάσιος, admiratione dignus, admirabilis, admirandus. *Cic. in Fam.* 2. *epiſt.* 10. De pantheris agitur, ſed mira paucitas eſt. ¶ Mirum in modum, *maravigliosamente*, θαυμαστὸν ὅσον, eſt mirifice, vel in majorem modum, vel ſupra modum. *Plaut. Amph.* Uterque deluditur dolis mirum in modum. Adde *Plin. l.* 17. *c.* 24. ¶ Mirior, & mirius comparativ. affertur ex *Titinnio* a *Feſto*, & ex *Varr.* a *Non. c.* 2. *n.* 515.

Mis, antiquus genitivus Poeticus pro *mei*. Hæc vox refertur a *Quintil. l.* 8. *c.* 3. inter illa, quæ parce uſurpata aſpergunt vetuſtatis inimitabilem arti auctoritatem. *Enn. apud Priſcian. l.* 13. *pag.* 953. *Poſtib.* Ingens cura mis cum concordibus æquiparare. *Cum mis* dactylus eſt, extrita *s*. Al. leg. *mis eſt concordibus*. Addi ſolent duo loca *Plaut. Capt.* 3. 5. 107. & *Trin.* 4. 1. 3. ſed dubia utrobique lectio.

Miſcellanĕa, orum, n. 2. *meſcolamenti*, *meſcugli*, σύμμικτα, dicuntur, quæ ex variis, diſſimilibuſque rebus, nullo ſervato ordine, ſunt commiſta. Hinc olim in ludis miſcellanea dicebantur, in quibus varia ſpectacula nullo ordine exhibebantur, ita dicta a permiſtis ſpectaculis, ſive (ut aliis placet) a confuſis conſeſſibus, quod in iis ſedendi ordo, ut in juſtis ludis, non ſervaretur. *Juven. ſat.* 11. *v.* 20. Sic veniunt ad miſcellanea ludi. ubi *ludi* eſt pro *ludii*, & ſenſus eſt, luxurioſos, & prodigos homines cogi denique ob inopiam gladiatores, & ludios fieri.

Miſcellanĕus, a, um, σύμμικτος, quod variarum ex rerum commiſtione, nullo obſervato ordine, conflatum eſt. *Gell. lib. ult. c.* 11. Quia variam, & miſcellaneam, & quaſi confuſaneam doctrinam conquiſiverunt. ¶ Miſcellanea turba dicitur, quæ ex permiſtione hominum cujuſcunque ordinis, & conditionis conſtat. *Apul. l.* 3. *A. A. ſub init.*

Miſcellĭones appellantur, qui non certæ ſunt ſententiæ, ſed variorum, miſtorumque judiciorum. *Feſtus*.

Miſcellus, a, um, *miſchio*, [Hebrew], Germ. *gemiſcht*, Gal. *melé*, Hiſp. *mezclado*, quod miſtum eſt, vel miſceri poteſt. *Suet. in Calig. c.* 20. Miſcellos ludos Lugduni edidit. V. *Miſcellanea*. ¶ Miſcellum columbarum genus, quod nec agreſte eſt, nec domeſticum, ſed ex utroque temperatum. *Varr. l.* 3. *de R. R. c.* 7. ¶ Miſcellæ vites, quæ omni agro conveniunt, quod ceteris ubique utiliter miſceantur. *Cato de R. R. c.* 6. *Varr.* 1. *de R. R. c.* 54. ¶ Miſcellæ uvæ, quibus prælignanum vinum fit, quod operarii bibant. *Cato c.* 23.

Miſceo, es, miſcui, miſtum, rectius quam mixtum, ut placet *Manut. in Orthogr.* a. 2. *miſchiare*, *meſtolare*, בָּלַל, Ger. *miſchen*, Gal. *meler*, Hiſp. *mezclar*, Μίγνυμι, confundo, turbo, tempero, a Μίγνυμι. Conſtruitur cum acc. *Cic. pro Roſc. Am.* In tenebris turbant, omniaque miſcebant. ¶ Vel cum alio acc. & præp. *inter*, vel *in*. *Cic. in Or.* In perpetua oratione hi ſunt inter ſe miſcendi, & temperandi pedes. *Liv. l.* 40. Pavidos fuga, & vulneribus in integram aciem miſcuit. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *ex*. *Cic.* 3. *Off.* Id ex diſſimilibus rebus miſceri, & temperari oportet. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *cum*. *Cic.* 5. *Phil.* Ut parentalia cum ſupplicationibus miſcerentur. ¶ Vel cum acc. & abl. ſine præp. *Plin. l.* 7. *c.* 56. vinum aqua miſcere Staphilus docuit. ¶ Vel cum acc. & dat. *Col. lib.* 7. *c.* 5. Nonnulli folia cypreſſi trita miſcent aquæ. ¶ Quandoque eſt potum miniſtrare, *dar da bere*, tractum a commiſtione aquæ, & vini. *Juv. ſat.* 5. Neſcit tot millibus emptus pauperibus miſcere puer. *Cic.* 2. *de Fin.* Qui alias miſceat mulſum. ¶ Translata uſurpatur eleganter pro perturbare, commovere, novas res agitare. *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr.* Pompeius abeſt, Appius miſcet. *Nepos Pauſan.* Qua victoria elatus plura miſcere cœpit. *Hor. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 54. Miſcebis ſacra profanis. *Virg.* 4. *Æn.* Cœlum miſcetur magno murmure, h. e. nubibus, & tonitru turbatur. ¶ Miſcere ſe partibus, h. e. adhærere. *Velle.* *l.* 2. *c.* 86. ¶ Miſcere conſilia cum aliquo, *comunicare*, *far partecipe*. *Senec. ep.* 3. Cum amico omnes curas, omnes cogitationes tuas miſce. *Terent. Heaut.* 4. 4. 33. Tu illæc tua miſceto, ne me admiſceas. *non mi ci far entrare*. ¶ Miſcere certamina, miſcere manus, *venir alle mani*. *Liv. & Tacit.* ¶ Miſcere conſilia, ſeditiones, pro agitare. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 68. ¶ Habet uſum & in rebus Venereis. *Cic.* 1. *Div. c.* 29. Ut cum matre corpus miſcere videamur. *Virg.* 7. *Æn. v.* 661. Mixta Deo mulier.

Miſellus, a, um, *meſchinello*, ταλαίπωρος, dim. a miſer. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 23. Cui nihil miſello relinquo, præter invidiam, & ignominiam nominis mei. *Id. in Fam.* 14. *ep.* 4. Illius miſellæ & matrimonio, & famæ ſerviendum eſt.

Miſenātes, ium, m. Miſeni incolæ. *Veget. l.* 4. *de re milit. c.* 32.

Miſenenſis, e, adject. ad Miſenum pertinens, ut Miſenenſis villa. *Phæd. fab.* 54. Miſenenſis claſſis, *Tacit.* 3. *hiſt. cap.* 57.

Miſēnum, i, promontorium Campaniæ. V. Miſenus. *Sil. l.* 15. *v.* 153.

Miſēnus, m. 2. Aenus, *Miſeno*, *Mischeo*, mons, & prom. Campaniæ ubi Miſenum urbs a Miſeno filio Æoli, Æneæ tubicine, ibi ſepulto. *Virg.* 6. *Æn.*

Miſer, ra, rum, *miſero*, *infelice*; *meſquino*, [Hebrew], Ger. *elend*, Gall. *miſerable*, Hiſp. *meſquino*, *deſdichado*, τάλας, ἄθλιος, δύστηνος, calamitoſus, ærumnoſus, infelix. *Cic. pro Quinct.* Spes eſt, hunc miſerum, atque infelicem aliquando tandem poſſe conſiſtere. *Id. pro Cluent.* Eum tandem eſſe fortunæ miſeræ, multumque jactatæ portum, ac perfugium futurum. ¶ Reperitur cum gen. *animi*. *Plaut. Mil.* 4. 4. 74. Quid illam miſeram animi excruciat? ¶ Item cum ablat. *animo*. *Plaut. Truc.* 2. 7. 56. ¶ Item cum ablat. ex *animo*. *Plaut. Stich.* 1. 1. 1. ¶ Miſerum habere, eſt miſerum facere. *Cic. pro Plac.* Apollonienſes amantiſſimos P. R. fideliſſimoſque ſocios miſeriores habes, quam, &c. ¶ Accipitur interdum pro ægroto, *infermo*. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 43. Miſeram eſſe prædicat buccam ſibi: tortaſſe medicus nos eſſe putat. ¶ Comp. miſerior, ſup. miſerrimus. *Turpil. Hiaun.* Nemo eſt miſerior me. *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr.* Id eſt maximum, & miſerrimum mearum miſeriarum.

Miſerabĭlis, le, o. 3. *degno di miſericordia*, Ger. *erbärmlich*, Gal. *miſerable*, Hiſp. *miſerable*, ἐλεεινός, οἰκτρός, miſerandus, miſeratione dignus, cujus alii miſericordia commoventur, vel commoveri debent. *Cic. in Part.* Nihil tam miſerabile, quam ex beato miſer. ¶ Ponitur etiam pro flebili, vel lamentabili. *Liv. l.* 5. *c.* 29. Voces etiam miſerabiles exaudiebantur. *Id. ibid. c.* 59. Cauſa indignior, & miſerabilior. ¶ Adverbialiter *Virg.* 2. *Æn.* miſerabile cæſis Hoſtibus inſultas.

Miſerabilĭter, adv. *miſerabilmente*, Ger. *jämmerlich*, Gall. *miſerablement*, Hiſp. *miſerablemente*, ἐλεεινῶς, miſere, miſerandum in modum. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 10. M. Cœlii quidam epiſtolam legi ſcriptam miſerabiliter. *Id. in Tuſc.* 1. *c.* 40. Tamen non miſerabiliter vir clarus emoritur.

Miſerandus, a, um, *degno di miſericordia*, Ger. *zuerbarmen*, Gal. *de qui on doit avoir pitié*, Hiſp. *que merece miſericordia*, ἐλεεινός, miſeratione dignus, partic. a miſeror. *Cic.* 1. *de Orat.* Ut aliis miſerandus, aliis irridendus eſſe videatur. *Idem de Prov. Conſ. c.* 3. Miſerandum in modum necabantur.

Miſĕrans. V. Miſero.

Miſeranter, adverb. *miſerabilmente*, ἐλεεινῶς, cum miſeratione. *Gell. l.* 10. *c.* 3. Quod aut ampliter, inſigniterque, aut lacrymoſe, aut miſeranter, &c.

Miſeratio, onis, f. *miſericordia*, *compaſſione*, [Hebrew], Ger. *erbarmung*, Gal. *pitié*, Hiſ. *compaſſion*, *laſtima*, οἶκτος, ἐλεημοσύνη, ſignificatio, ſeu oſtenſio miſericordiæ, qua ex alicujus infelicitate movemur. *Cic. l.* 5. *Fam epiſt.* 12. Quem enim noſtrum ille moriens apud Mantineam Epaminondas non cum quadam miſeratione delectat? *Quintil. l.* 3. *c.* 2. Miſerationem commovere.

Miſerator, oris, m. is, quem alicujus miſeret. *Juvenc. l.* 2. *v.* 294. peccantum largus miſerator Jeſus.

Miſĕre, adv. *miſeramente*, *infelicemente*, Ger. *jämmerlich*, Gall. *miſerablement*, Hiſp. *miſerablemente*, ἀθλίως, infeliciter. *Cic.* 3. *Fin. c.* 15. Quæ nihil valent ad beate, miſereve vivendum. *Ter. Heaut.* 1. 2. Eam miſere amas. ¶ *Caſſ. ad Cic. Fam.* 12. *a med.* Balbus miſere noluit mihi legem omnem tradere. *h. e.* ſtulte, nullo conſilio.

Miſerĕo, n. 2. idem ac miſereor, apud vet. *Enn. in Herabo apud Non.* Miſerete manus, date ferrum, ut me anima privem. *Lucr. l.* 3. *v.* 895. Ipſe ſui miſeret.

Miſerĕor, eris, ertus ſum, d. 2. *aver miſericordia*, חָמַל, Ger. *erbarmen*, Gal. *avoir pitié*, Hiſp. *tener laſtima*, ἐλεέω, ob alicujus miſeriam dolorem animo concipio, miſericordia commoveor. Conſtruitur cum gen. *Cic. in Verr.* 3. *c.* 26. Audite, quæſo, & aliquando miſeremini ſociorum. *Curt. l.* 5. *c.* 5. Non fortunæ ſolum, ſed & pœnitentiæ miſertus. ¶ *Senec. l.* 1. *contr.* Miſereor tibi puella. Ita quidam leg. ſed optimi codices habent *tui*.

Miſereſco, is, n. 3. *muoverſi a miſericordia*, ἐλεεῖν, moveor miſericordia. Conſtruitur cum gen. qui interdum ſubintelligitur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 145. His lacrymis vitam damus, & miſereſcimus ultro. *Stat. lib.* 1. *Theb. v.* 281. Et generis miſereſce tui. ¶ Sæpe uſurpatur impersonaliter. *Terent. Heaut.* 5. 4. 3. Te nunc miſereſcat mei. *Liv. l.* 2. Miſereſcebat non pœnæ magis homines, quam ſceleris. *Plaut. Epid.* 4. 1. 1. Si quid eſt homini miſeriarum, quod miſereſcat. h. e. quo homo miſer fiat.

Miſĕret, ebat, imp. 2. *aver miſericordia*, ἔλεος γίνεται, ἐλεεῖν ἔχω, miſereor. Conſtruitur cum acc. & gen. *Cicer.* 2. *Phil.* Tamen me tui miſeret, quod tibi invideas. ¶ Reperitur etiam cum duplici acc. *Ter. Heaut.* Ut nunc Menedemi vicem miſeret me. ¶ Præteritum *miſeruit* habet *Apul. l.* 8. *Met.*

Miſerētur, imp. 2. pro miſeret, apud vet. *Turpil. apud Non. c.* 3. *n.* 244. Quam matris, nunc patris me miſeretur magis.

Miſeria, æ, f. *miſeria*, *infelicità*, [Hebrew], Ger. *armuth*, Gall. *miſere*, Hiſp. *miſeria*, ταλαιπωρία, infelicitas, calamitas, ærumna, cum ſcilicet quis patitur vel egeſtatem, vel damnum. *Cic.* 2. *Tuſc.* Gentes noſtras flebunt miſerias. *Id. Phil.* 2. *c.* 30. In miſerias incidere. *Id. Tuſc.* 1. *c.* 3. In miſeriam naſci. *Plaut. Amph.* 2. 1. 43. Miſerrima miſeria eſt ſervo homo.

Miſeria, f. 1. filia Herebi, & Noctis: *Cic.* 2. *de nat. Deor. Bocc. l.* 1. *Gen.*

Miſericordia, æ, f. 1. *miſericordia*, *compaſſione*, [Hebrew], Ger. *barmhertzigkeit*, Gal. *miſericorde*, Hiſp. *miſericordia*, ἔλεος, miſeratio, clementia. *Cic.* 3. *Tuſc.* Atque quemadmodum miſericordia ægritudo eſt ex alterius rebus adverſis. *Id.* 4. *Tuſc.* Miſericordia eſt ægritudo ex miſeria alterius injuria laborantis. *Idem pro Mil. c.* 34. Implorare alicujus miſericordiam. *Idem* 4. *Tuſc. cap.* 8. Miſericordia commoveri. *Id. pro Rab. perduel.* Miſericordiam adhibere fortunis alicujus. In plurali num. *Plaut. Moſtel.* 1. 2. 115. Miſericordias jam habere haud hominem oportet. ¶ Heraclienſes Miſericordiæ aram Athenis dedicarunt, poſt impetratum ab Athenienſibus aſylum. V. *Stat. Theb.* 12. *v.* 481. Hinc ad Miſericordiæ aram venire. *Apul. l.* 11. *Met.*

Miſericordĭter, adv. *miſericordioſamente*, ἐλεημόνως, cum miſericordia. Vox eſt *Claudii Quadrig.* apud *Non. c.* 11. *n.* 11. & *Lactantii l.* 6. *c.* 18.

Miſericors, ordis, o. 3. *miſericordioſo*, חַנּוּן, Ger. *barmhertzig*, Gall. *miſericordieux*, Hiſp. *miſericordioſo*, ἐλεήμων, eſt ille, qui miſeretur. *Cicer. pro Ligar.* Nolint, te in alios eſſe miſericordem. *Id. ibid.* Si honeſto, & miſericordi mendacio ſaluti civis calamitoſi conſultum eſſe volumus. ¶ Comp. *miſericordior*. *Plaut. Rud.* 1. 5. 23. Miſericordior nulla eſt in me fœminarum. ¶ Miſericordiſſimus eſt *Auguſtini epiſt.* 48.

Miſerimonium, ii, n. 2. miſeria. *Laber apud Non. c.* 3. *n.* 144. Tibi relictum eſt miſerimonium.

Miſeritet, adv. idem ac miſerabiliter, ſeu miſericorditer. *Laber apud Non.* Mens incorrupta miſeritet corrumpitur. *Catull. carm.* 64. *v.* 49. Patriam allocuta eſt ita voce mœſta miſeriter.

Miſeritūdo, inis, f. idem ac miſeria. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 18. Qui felix miſeritudine factus eſt aliena.

Miſĕro, as, a. 1. idem ac miſereor. *Accius apud Non. cap.* 7. *n.* 18. Ut jure hæc nunquam miſererent mala. Hinc particip. miſerans, antis. *Virg.* 5. *Æn. v.* 452. miſerans attollit amicum. *Id.* 2. *Georg. v.* 499. Miſeratus inopem.

Miſĕror, aris, atus ſum, d. 1. *aver miſericordia*, *aver compaſſione*, οἰκτείρω, verbis, aut lacrymis, aut re dolorem, quem ex alicujus miſeria concepi, oſtendo, deploro. Conſtruitur cum acc. *Cicer. pro Mur.* Non queo ſatis hujus eventum, fortunamque miſerari. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Aut cum familiaribus ſuis commune periculum miſerabantur. *Virgil.* 1. *Æn. v.* 603. Trojæ miſerata labores. *Miſeratus*. V. Miſereor. ¶ Cum genitivo. *Sil. l.* 11. *v.* 381. pœnæ juvenem indignæ miſeratus ab alto Jupiter. *Prudent. in Pſychom. v.* 580. miſerando inopum, quos larga benigne Fovemt. *Minuc. Felix in Octav. c.* 28. Nonnunquam etiam miſerantes eorum. *Juſtin. l.* 43. *c.* 4. *a med.* Mulier miſerata formæ ejus, inſidias aperuit. Al. leg. *formam*. ¶ *Miſerari animi* pro *animo*. *Virg.* 10. *Æn. v.* 686.

v. 286. juventemque animi miſante tepeſcit. Ita Servius, aliique teſte Pierio: eſtque elegantius, quam quod quidam leg. anime. ¶ Verbis & oratione miſeriam cujuſpiam proſequi. Gel. l. 10. cap. 3. a med. Hæc M. Tullius atrociter, graviter, copioſe, epiceque miſeratus eſt.

Miſerulus, a, um, miſellus. Catul. apud Non. c. 11. n. ult. Animula miſerula.

Miſerum, lamen, interjectio dolentis, ſimilis illie, malum, neſas, infandum. Virg. 6. Æn. Cecropidæ juſſi (miſerum) ſeptena quotannis corpora natorum, &c.

Miſſiculo, as, a. 1. mandar ſpeſſo, πέμπω, idem quod miſſito, ſæpe mitto. Plaut. Epid. 1. c. 23. Quod tute ad me literas miſſiculabas.

Miſſilis, & le, o. 3. che facilmente ſi getta, quod facile mittitur, ut Miſſilia tormenta, miſſiles lapides, miſſilia tela. Prop. lib. 3. el. 14. Pondus miſſile diſci. Liv. l. 2. c. 43. Miſſilas lapides. Sueton. Auguſt. c. 98. Permiſſa licentia pecandi diripiendique pareorum, & obſoniorum, rerumque miſſilium. V. ſuſea. ¶ Miſſilia item abſolute dicuntur arma quæ vibrantur, armi da lanciare. Liv. l. 34. c. 39. Lacedæmonii miſſilibus pugnabant. ¶ Item munera variarum rerum, quæ ſpargebantur a principe in populum, ad diripiendum. Sueton in Ner. c. 11. Sparſa populo miſſilia avium cujuſcumque generis, teſſeræ frumentariæ, veſtis, aurum, gemmæ, tabulæ pictæ, mancipia, jumenta, &c. V. ibid. cætera.

Miſſio, onis, f. il mandare, שליחה, Germ. ſendung, Gall. envoy, miſſion, It ſpeditione, el embiar, ἀποστολή, ἀποστολή, actus mittendi. Cic. Att l. 1. ep. 5. De litterarum miſſione ſine cauſa abs te accuſor. Id. 7. Phil. c. 1. Non ſine cauſa Legatorum iſtam miſſionem ſemper timui. ¶ Interdum ponitur pro dimiſſione, licenza. Suet. in Caſ. c. 7. Miſſionem continuo efflagitavit. ¶ Miſſionum in re militari multa ſunt genera. Eſt enim honeſta, quæ emeritis ſtipendiis ab Imperatore indulgetur: eſt cauſaria, qua quis propter valetudinem a laboribus militiæ ſolvitur. eſt ignominioſa, cum quis propter delictum ſacramento ſolvitur, ut l. 13. Dig. de re milit. dicitur. Liv. l. ea. c. 1. Quibus miſſionem negaſſet ante belli finem. ¶ Eſt etiam dimiſſio, omiſſio. Cic. 5. Fam. ep. 12. ſub fin. Cum ipſi ante ludorum miſſionem corona donentur. ¶ Item jactus, il lanciare. Vitruv. l. e. c. 9. Extra telorum miſſionem.

Miſſitatus, a, um, ſæpe miſſus. Plin. l. 33. c. 1. Codicillos miſſitatos epiſtolarum gratia indicat.

Miſſito, as, avi, atum, a. 1. mandare ſpeſſo, προσαποστέλλω, ſæpe mitto. Liv. l. 9. c. 45. Samnites auxilia miſſitaverant.

Miſſitius, vel Miſſicius, a, um, qui mittitur, vel mitti poteſt. Hinc Miſſicius miles dicitur veteranus, qui miſſionem impetravit, vel ea eſt dignus. Sueton Ner. c. 48. Agnitus a quodam miſſitio prætoriano. Inſcript. vetus apud Gruter. p. 1109. n. 5. Miſſicius leg. VI. Aug.

Miſſor, oris, m. qui mittit. Cic. in Arat. v. 84. Hic miſſore vacans fulgens jacet una ſagitta. Al. leg. Hic miſſe revocans, &c.

Miſſus, a, um, mandato, quod miſſum fuit, partic. a mittor. Cicer. in Fam. l. Quam ad te miſſam ſcio. Item omiſſus, tralaſciato. Horat. lib. 2. ſat. 5. v. 9. Quando pauperiem, miſſis ambagibus, horres. ¶ Item emiſſus, mandato fuora, cavato. Lucret. l. 2. v. 194. E corpore miſſus ſanguis. Horat. de art. poet. v. 390. neſcit vox miſſa reverti. ¶ Miſſum facere, eſt deponere, ac etiam a noſtra familiaritate, poteſtate, arbitrio dimittere, dare licenza, licenziare. Cic. Att. l. 6. 9. Sed & meo inſtituto uſus ſum, & eum ſtatim miſſum feci. Id. pro Sext. c. 66. Qui voluptatibus ducuntur, miſſos faciant honores. ¶ Eſt etiam omittere, prætermittere. Cic. 1. de Or. Miſſos facio Mathematicos, Grammaticos, Muſicos. Id. 9. Fam. Sed ridicula miſſa faciamus. ¶ Eſt etiam deſerere, repudiare. Sueton. Calig. cap. 25. Perductam e merito commixit ſibi, breviqua miſſam fecit. Plaut. Merc. 2. 1. 82. Miſſum facere amorem. ¶ Eadem modo dicitur, miſſum habere. Id. Pſeud. e. 1. 8. Illa omnia miſſa habeo, quæ ante agere occepi. ¶ Denique miſſum facere eſt idem quod mittere. Pompej. ad Dom. inter epiſt. Cic. ad Att. l. 8. Ut cohortes, quæ ex Piceno venerunt, ad me miſſum facias.

Miſſus, us, m. idem ac miſſio. Nepos 17. c. 4. Nuntius ei domo venit miſſu Ephororum. Liv. l. 4. c. 19. Vehementius ictu, miſſuque telum. ¶ In Circenſibus, & aliis ludis miſſus dicebantur ſingulæ proceſſiones equorum, ſingulæ ferarum immiſſiones, aut gladiatorum, &c. quas fere 25. fuiſſe, (ſi de equorum, aut quadrigarum curſibus ſermo ſit) notat ex Varr. Serv. ad princ. 3. Georg. Ceterum & pluſes fuere, pro luxu, & opibus eorum, qui ludos dabant. Hinc Sueton. in Domit. c. 4. ſcribit, Domitianum ſingulos miſſus ad quina ſpatia redegiſſe, quo facilius centum miſſus peragerentur, cum antea ſeptem abſolvi ſolerent; non enim dabatur corona victori, antequam ſeptem ſpatia currendo peregiſſet. Idem in Ner. c. 22. Spectaculum multiplicatis miſſibus in ſerum protraxit. ¶ Denique miſſus in cœnis ſunt ſingulæ ferculorum illationes in menſam, portata. Capitolin in Pertin. cap. 12. Novem libras carnis per tres miſſus ponebat. Adde Lamprid. in Heliogab. c. 30.

Miſtarius, ſeu mixtarius, m. 2. κρατήρ, vas, quo vinum aqua miſcetur. Lucil. apud Non. c. 15. n. 30. Urceus, aut gemina longus miſtarius anſa.

Miſtim, vel Mixtim, adverb. meſcolatamente. Lucret. l. 3. v. 565. per venas, & viſcera mixtim.

Miſtio, vel Mixtio, onis, f. actus miſcendi, meſcolamento. Vitruv. l. 2. c. 4. Aliam mixtionem habet.

Miſtura, vel Mixtura, æ, f. miſtura, Μίξις, confuſio rerum, temperatura, moderatum, ut Nonius ait. Col. l. 7. c. 5. Ea miſtura palatum, atque linguæ, totumque os perfricatur. Lucret. l. 2. v. 977. De rerum mixtura dicere. Quint. l. 6. cap. 3. Frequentiſſima aliorum generum cum aliis miſtura eſt. Sueton. in Domit. c. 3. Miſtura æquabilis vitiorum, ac virtutum.

Miſtus, a, um, meſcolato, confuſus, temperatus. Conſtruitur vel abſolute. Cic. in Catil. Quartum genus ſane varium, & miſtum, & turbulentum. ¶ Vel cum abl. & præp. ex. Cic. pro Leg. Manil. Civile, Africanum, Tranſalpinum, Hiſpanienſe, miſtum ex civitatibus, atque ex bellicoſiſſimis nationibus. ¶ Vel cum abl. ſine præp. Velle. l. 2. c. 98. Morem rigore, ac lenitate miſtiſſimi.

Miſumenus, Μισούμενος, inviſus, odiato. Hoc nomine fuit Menandri Comœdia. Martial. l. 14. epigr. 214. de pueris comœdia. Non erit in turba quiſquam Miſumenos iſta. ¶ In aliquibus edition. latinis litteris ſcribitur.

Miſy, yos, n. 3. tuberis genus, ſuavitate odoris, & ſaporis præcipuum, quod in Cyrenaica provincia naſcitur, noſtratibus camoſius. Plin. l. 19. c. 3. ¶ Eſt etiam genus metalli, quod alii vitriolum Romanum vocant. Id. l. 34. c. 12.

Mite, adv. mitemente, piacevolmente, πράως, placide, manſuete. Apulej. l. 10. Met. Nunc mite conniventibus, nunc acre comminantibus geſtire pupillis. Ovid. 7. ex Pont. ep. 3. v. 29. Mitius ille perit, ſubita qui mergitur unda. Caſ. l. 7. B. Gal. c. 41. Quam mitiſſime poteſt, legatos appellat.

Mitella, æ. f. 1. Μιτρίον, parva mitra, dim. a mitra. Virg. in Copa. Copa Syriſca caput Graja redimita mitella. Cic. pro Rabir. Poſt. c. 10. Adoleſcentes cum mitella viderent. ¶ Item faſcia. Celſ. l. 8. c. 10. Brachium involutum mitella.

Mitellita, vel Mitellica, æ, f. erogatio, & diſtributio cœnarum, in modum mitellæ compactarum, quæ ex nardi foliis, aut roſis, & ſerico factæ, pretioſiſque unguentis imbutæ geſtabantur a convivis in lectionibus cœnæ. Sueton. in Ner. c. 27. Indicebat & familiaribus cœnas, quorum uni mitellita quadragies HS conſtitit, alteri aliquanto pluris abſorptio roſaria.

Miteſco, is, neut. 3. farſi domeſtico, manſuete, לכר, Ger. milde werden, Gall s'addoucir, devenir traitable, Hiſp. ablandarſe, amanſarſe, πραΰνομαι, ἡμεροῦμαι, manſueſco. Plin. l. 12. c. 25. Ut feræ domi educatæ miteſcunt. ¶ Aliquando eſt matureſcere. Plin. l. 15. c. 13. Reliquorum pomorum velocitas cito miteſcentium tranſvolat. Calum. l. 3. c. 1. Uvæ miteſcunt. ¶ Tranſlate Ovid. 2. de Pont. ep. 7. Spes quoque poſſe mora miteſcere principis iram. Adde Horat. l. 1. ep. 1. v. 39. ¶ Liv. l. 23. Miteſcente hieme, raddolcitoſi l'inverno.

Mithras, vel Mithres, m. 1. Μίθρας, a Perſis dicitur Sol, cujus ſimulacrum effingebant rictu leonis cum tiara, utraque manu bubula premens cornua. Strabo l. 15. Stat. lib. 1. Theb. ad fin. Indignata ſequi torquentem cornua Mithram.

¶ Ponitur aliquando pro primario Sacerdote. Apul. l. ult. Ipſumque Mithram illum ſuum Sacerdotem præcipuum ſecretorum miniſtrum decerpit. ¶ Eſt etiam Mithra funis nauticus, quo navis media vincitur. Tertul. de Jona & Ninive, v. 44. V. Roſin. l. 10. Antiq. Rom. c. 20.

Mithriaca, orum, n. Μιθριακά, ſacra Mithræ, in antro fieri ſolita, bove inde cornibus educto, quem poſt hymnorum concentum Soli immolabant. Lampr. in Commodo, c. 9. Sacra Mithriaca homicidio vero polluit.

Mithridates, maſc. 3. Μιθριδάτης, Rex Ponti, qui duarum & viginti gentium linguis loquebatur. Adeo venenis comedendis aſſueverat, ut non jam, cum maxime optaret, iis conſici potuerit. Martial. l. 5. epigr. 76. Bellum cum Romanis geſſit bello Sociali, & a Sylla, & Pompejo victus bis, fugatuſque, tandem a Pharnace filio in turre obſeſſus interiit. V. Juſtin. l. 36. 37. 38. & 42.

Mithridateus, a, um, Mithridaticus. Manil. l. 5. v. 510. Et Mithridateos vultus induta trophæa.

Mithridaticus, a, um, adject. ad Mithridatem ſpectans, ut Mithridaticum bellum. Cic. pro Leg. Manil. ¶ Mithridaticum antidotum, genus theriacæ a Mithridate inventum adverſus venena. Plin. l. 25. c. 2.

Mitifico, as, avi, atum, a. 1. domeſticare, far manſueto, השכין, Ger. zahm machen, Gal. rendre doux, appaiſer, Hiſp. ablandar, ἡμερόω, mitem, ac placidum facio. Plin. lib. 8. cap. 7. Capti celeriter mitificantur hordei ſucco. ¶ Mitificare cibum, eſt concoquere. Cic. 2. de Div. c. 26. Depulſo enim de pectore, & in omne corpus diviſo, & mitificato cibo cantus edere quiete ſatiatos. Sunt qui leg. modiſicata.

Mitificus, a, um, adject. qui mitigat, vel mitigatur. Apul. de Mundo, Mitificum aliquem facere. Prudent. Hamartig. v. 363. mitificus incendia lenta vapores exhalent.

Mitigabiliter, &

Mitiganter, adv. mitigando, cum mitigatione. Cal. Aurel. Acut. 3. cap. 4. Partes mitigabiliter relaxandæ. Id. Tard. 5. 2. Partes mitiganter emollire.

Mitigatio, onis, f. mitigazione, שכך, Ger. linderung, Gal. appaiſement, adouciſſement, Hiſp. alivio, πραΰνσις, placatio, actus mitigandi. Cic. 3. de Or. c. 30. Omniſque ad omnem animi motum impulſio, & ſi ita res feret, mitigatio.

Mitigativus, a, um, &

Mitigatorius, a, um, mitigativo, πραϋντικός, quod habet vim mitigandi. Plin. l. 28. c. 6. Contra renum, & lumborum, veſicæque cruciatus in balnearum ſoliis pronos urinam reddere, mitigatorium habetur. Cal. Aurel. Acut. 2. c. 5. Laxativa, & mitigativa cumtio.

Mitigatus, a, um, partic. mitigato. Cic. 6. Fam. Non magna ſigna dedit animi erga te mitigati. Curt. l. 9. c. 10. Mitigata hiems.

Mitigo, as, avi, atum, a. 1. mitigare, addolcire, placare, השקיט, Germ. mildern, Gal. adoucir, amolir, Hiſp. mitigar, ablandar, πραΰνω, placo, lenio, quaſi mitem ago. Cic. 3. Att. ep. 15. Dolores mitigantur vetuſtate. Id. Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 7. Severitatem condimentis humanitatis mitigare. Hor. l. 2. ep. 2. Agrum ſi veſtrem mitigare flammis, & ferro. ¶ Ponitur etiam pro coquere. Cic. 2. de nat. Deor. c. 60. Arborum confectione partim ad calefaciendum corpus igne adhibito, partim ad mitigandum cibum utimur. ¶ Item pro maturare. Id. l. 4. de Republ. apud Non. Æſtiva maturitate alia mitigaverit, alia torruerit.

Mitis, te, o. 3. manſueto, amano, piacevole, נוח, Ger. milde, Gal. doux, debonnaire, Hiſ. manſo, blando, πρᾷος, lenis, manſuetus, dulcis, ſuavis. De perſonis, & de rebus dicitur, ac potiſſimum de iis, quibus veſcimur. Cic. Att. l. 5. Nihil fere vidi mite, nihil tam placatum, quam tum meus frater erat in ſororem tuam. Id. de Sen. Facit perſæpe ſibi audientiam diſerti ſenis compta, & mitis oratio. ¶ Quandoque pro tranquillo ponitur. Virg. 9. Æn. Mitis ut in morem ſtagni, placidæque paludis. ¶ Quandoque pro maturo. Virg. 1. Ecl. v. 81. Sunt nobis mitia poma. ¶ Comp. mitior, ſup. mitiſſimus. Cic. in Brut. Ipſe Thucydides, ſi poſterius fuiſſet, multo maturior fuiſſet, ac mitior. Id. in Catil. 4. c. 5. Itaque homo mitiſſimus, atque leniſſimus non dubitat &c.

Mitiſſime, placidiſſime, adv. ſuperl. ſine poſitivo. Caſ. 7. B. G. c. 43. Quam mitiſſime poteſt, Legatos appellat.

Mitius, più mitemente, placidius, adverb. compar. ſine poſitivo. Ovid. 15. Met. v. 474. Similes aliorum reſpice caſus, mitius iſta feres.

Mitiuſculus, a, um, dim. alquanto mite. Cal. Aurel. in præfat. Acut. Febres parvæ, & mitiuſculæ.

Mitra, f. 1. mitra, מצנפת, Ger. biſchofſhut, Gal. mitre, Hiſp. mitra, Μίτρα, capitis ornamenti genus, ideſt pileus incurvus, e quo pendent faſciolæ, quæ pinnas dicuntur, quo primum Mæonii, ſive Lydi, deinde Phryges, Trojani, & alii uſi ſunt, item mulieres Romanorum. Virgil. 4. Æneid. v. 216. Mæonia mentum mitra, crinemque madentem ſubnixus. ¶ Molles etiam, & delicati mitram geſtabant. V. Serv. ad loc. Virg. cit.

Mitratus, a, um, mitrato, qui mitram habet. Plin. l. 6. c. 28. Arabes mitrati. Solin. c. 33. Mitrata capite.

Mitrula, læ, f. parva mitra, dim. Solin. c. 27. (al. 40.) Alba mitrula lineatus ſerpens.

Mitto, tis, miſi, miſſum, a. 3. mandare, שלח, Ger. ſchicken, Gall. envoyer, Hiſp. embiar, πέμπω, eſt aliquem allegare ad aliquem locum, vel dare alicui aliquid perferendum. Liv. l. 25. Mittere aliquem in locum alterius. Cic. de Sen. Hunc librum ad te de ſenectute miſimus. Id. in Pom. Eam tibi orationem miſi. ¶ Cum infinito. Plaut. Curcul. 1. 3. 50. Paraſitum miſi Cariam petere argentum. ¶ Interdum eſt omittere, vel deponere, laſciare. Virg. 1. Æn. Mœſtumque timorem mittite. ¶ Mittere in conſilium, eſt dimittere judices ad ſententiam dicendam, ubi Orator dixerit, Dixi, auctore Aſconio. Cic. pro Cluent. cap. 30. Cum in conſilium mittebant, Stalenum judicem, cui pecuniam dederant, non requirebant? ¶ Sanguinem mittere, eſt emittere, vel extrahere, φλεβοτομεῖν, ſalaſſare. Celſ. lib. 2. Sanguinem inciſa vena mittere novum non eſt. Cic. Att. l. 1. Miſſus eſt ſanguis ſine dolore. ¶ Mittere milites in expeditionem. Caſ. l. 5. B. G. ¶ Mittere aliquem in fabulas, & ſermones. Quint. Declam. 15. far dire di qualcheduno. ¶ Mittere in negotium, mandar a trafficare. Cic. pro Rab. Poſth. ¶ Mittere corpus ſepulcro. Stat. 6. Theb. ¶ Mittere urbes in ſervitutem, h. e. redigere. Liv. lib. 34. ¶ Mittere alicui ſubſidium, & ſubſidio, mandar in ajuto. Caſ. l. 2. B. G. &c. ¶ Significat ſæpe emittere, jacere, mandar fuori, e lanciare. Caſ. Pila e loco ſuperiore mittere. Ovid. 12. Met. haſtam miſit in ora. Plin. l. 12. c. 13. Foditur, cum tolia mittere incipit. Sic mittere vocem, gridare, e parlare. Cicer. pro Flacc. Vox de quæſtum nulla miſſa eſt. Id. pro Cluent. Veritas contra invidiam vocem miſerit. ¶ Item dejicere, deturbare. Catul. carm. 17. Mittere pronum e ponte. Ovid. 11. Met. Mittere ſe e ſaxo. Hirt. de B. Hiſp. Mittere præcipitem da ſaxo. ¶ Item omittere. Liv. l. 34. c. 58. Quin ambages mitteres. Horat. lib. 2. od. ult. Mitte ſectari. ¶ Hoc ſenſu eleganter inſervit tranſitionibus. Cic. 15. Fam. ep. 4. Mitto, quod invidiam, quod pericula ſubieris. ¶ Item nuntiare, far intendere. Cic. lib. 16. Fam. ep. 9. Curio miſit, ut medico honor haberetur. Nepos in Attic. c. 20. Quin Attico mitteret, quid ageret. ¶ Item dimittere, licenziare, mandar via. Ter. Eun. 5. 2. 13. Mitte hanc noxiam. Al. leg. amitte. Plaut. Pœn. prol. v. 100. Neque dixit unquam, neque voluit mittere. ¶ Item dare, oſtendere. Caſ. l. 1. B. Civ. Signum mittere ſui timoris. ¶ Eſt etiam elegans hujus verbi uſus in ludis talorum, tirare il punto. Suet. in Aug. c. 71. Ut quiſque canem aut ſenionem miſerat. Senec. in Apocolocynth. Quoties miſſurus erat, reſonante fritillo. ¶ Interdum mittere, abſolute ponitur pro, legatos mittere. Nepos Themiſt. c. 2. Miſerunt Delphos conſultum. Adde Tacit. hiſt. c. 74. ¶ Habet præterea alios uſus: nam mittere in acta, regiſtrare. Senec. l. 2. de benef. Mittere ſe in fœdera, confederarſi. Virg. 12. Æn. Mittere in poſſeſſionem, mandar al poſſeſſo. Cicer. pro Quint. Mittere aliquem in ſuſpicionem, farlo ſoſpetto. Quintil. l. 3. c. 2. Mittere ad nomen, mandare ad arrolarſi. Id in Declam. 3. Parentes filios ſuos ad nomen mittunt.

Mitulus, V. Mytilus.

Mitylene, es, f. & Mitylenæ, arum, Metelin, Μιτυλήνη, urbs primaria Lesbi inſ.

Digitized by Google

inſ. a qua etiam inſula Mitylene, & vulgo *Metelin* nominatur, juxta Methymnam, dicta a Mitylene Machari filia, ut *Diodorus l.* 4. ſcribit. Clare eſt Pittaco ex ſeptem Sapientibus uno, Alcæo Poeta, Antimenide fratre ejus, Diophane Oratore, & Theophane Pompejanarum rerum ſcriptore. *Horat. l.* 1. *od.* 7. & *Cic. pro Rab. Poſt.*

Mitylenæus, a, um, adject. poſſeſſ. ad Mitylenem pertinens. *Mart. l.* 7. *epigr.* 79. Mitylenæus mango. *Claud. de nupt. Honor. v.* 235. Mitylenæo modulatur pectine Sappho.

Mitylenenſis, ſe, Mitylenæus. *Tacit.* 14. *c.* 53. Mitylenenſe ſecretum Agrippinæ permiſit, *il ritiro in Metelino*.

Miūrus, verſus apud Grammaticos eſt heroicus, in quo extremo iambus eſt pro ſpondeo. ἀπὸ τοῦ μειοῦσθαι τὴν οὐρὰν, quod veluti cauda minor, & mutilus ſit, Μείουρος, dictus: ut *Iam demum ſatura, venit heſperus, ite ſaturæ*. ¶ *Terentian. Maur. pag.* 2453. *Putſch.*

Miſtarius, } V. Miſtarius &c.
Miſtio, &c. }

M A N T E N.

Mna, Μνᾶ, idem ac mina. *Plin. l.* 21. *c.* 24. Mna, quam noſtri minam vocant. ¶ Quidam Lexicographi afferunt etiam aliquot loca Plauti, in quibus tamen omnibus variat lectio, & ſera *mina* pro *mna* legitur.

Mnemonica, orum, neut. Μνημονικά, præcepta, quæ memoriam adjuvant. *Auct. ad Her. l.* 3. *c.* 17. Ita qui mnemonica didicerunt, poſſunt, quæ audierunt, in locis collocare, & ex his memoriter pronuntiare.

Mnemonides, dum, & darum, f. Muſæ filiæ Mnemoſynes. *Auſon. Edill.* 12. *v.* 30. & *Ovid.* 5. *Met. v.* 267. ſed dubia utrobique lectione.

Mnemoſyne, f. 1. Μνημοσύνη, Memoria, mater Muſarum. Omnium enim ſcientiarum theſauros memoriæ beneficio & acquiritur, & conſervatur. *Ovid.* 7. *Met. v.* 114. *Auſon. ep.* 5. *v.* 62. & *Cic.* 3. *de nat. Deor.*

Mnemoſynon, i, n. Μνημόσυνον, monumentum, memoria, pignus memoriæ cauſa. *Catul. carm.* 12. *ad Aſin.* Verum eſt mnemoſynon mei ſodalis. In multis *codicib.* græcis litteris ſcriptum legitur. nam græca vox eſt.

Mneſter, ēris, m. Μνηστὴρ, procus. *Hygin. fab.* 126.

M A N T E O.

Mobilis, le, o. 3. *mobile, volubile*, Ger. *das gewide wirdt*, Gal. *meuble, inconſtant*, Hiſ. *mudable, mueble, movedizo*, ἀκίνητος, qui facile moveatur. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Supercilia homini & pariter, & alterne mobilia. *Plaut. Mil.* 3. 1. 36. Pernix ſum manibus, pedibus mobilis. ¶ Tranſlate ponitur pro levi, & inconſtanti. *Q. Metel. Cic. l.* 5. *Fam. epiſt.* 1. Te tam mobili in me, meoſque eſſe animo, non ſperabam. *Liv. l.* 1. *c.* 37. Mobile ingenium. *Id. l.* 6. *c.* 6. Populus mobilior ad cupiditatem. h. e. proclivior. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 24. Mobiliſſimus quiſque ingenio. ¶ Interdum mobile ingenium in bonam partem accipitur pro docili, non tardo, aut ſtupido. *Vitruv. l.* 5. *c.* 7. Architectus erit uſu peritus, præterea ingenio mobilis, &c.

Mobilitas, atis, f. *mobilità*, Ger. *gewegliehkeit*, Gall. *mobilité, viteſſe*, Hiſp. *mobilidad*, εὐκινησία, ἀρτιότης, facilitas ſe movendi. *Cic.* 1. *de Or. c.* 28. Mobilitas linguæ. ¶ Tranſlate ponitur pro inconſtantia, & levitate. *Cic.* 7. *Phil. c.* 3. Quid eſt inconſtantia, mobilitate, levitate cum ſingulis hominibus, tum vero univerſo Senatui turpius?

Mobiliter, adv. *mobilmente*, Ger. *mit bewegen*, Gal. *en ſe mouvant*, Hiſp. *movilemente*, εὐκινήτως, cum motu. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 9. Animadverſumque ſæpe eſt, cor animantis alicujus evulſum ita mobiliter palpitare, ut imitaretur igneam celeritatem. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 10. Ad bella mobiliter, celeriterque excitari. h. e. expedite, faciliter.

Mobilito, as, a. 1. *far mobile*, εὐκίνητον ποιῶ, mobile facio, apud vet. *Lucr. l.* 3. *v.* 249. Inde omnia mobilitantur.

Moderabilis, le, adject. moderatus, vel quem moderari poſſumus. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 6. Nox, & amor, vinumque nihil moderabile ſuadent.

Moderāmen, inis, neut. idem quod moderatio, ſeu gubernaculum. *Ovid.* 3. *Met. v.* 644. Obſtupui, capiatque aliquis moderamina, dixi. *Claud. de laudib. Serenæ, v.* 46. Sumere moderamina mundi.

Moderamentum, i, n. moderamen. *Gel. l.* 13. *c.* 6. Accentus moderamenta vocum.

Moderanter, adv. idem ac moderate. *Lucr. lib.* 2. *v.* 1095. Quis habere profundi indu manu validas potis eſt moderanter habenas? *Ovid.* 2. *Met. v.* 510. Moderantius, oro, curre, fugamque inhibe, moderantius inſequar ipſe. Plerique tamen leg. *moderatius*.

Moderāte, adverb. *moderatamente*, Ger. *maſſiglich*, Gal. *moderamment*, Hiſ. *templadamente*, Μετρίως, σωφρόνως, cum moderatione. *Cicer. pro Font.* Ab his quicquam ſancte, aut moderate dictum putabitis? *Idem* 1. *Fin.* Qui autem, ſi maxime hoc placeat, moderatius tamen id volunt fieri. *Id.* 3. *de Leg. c.* 5. Quæ res cum ſapientiſſime, moderatiſſimeque conſtituta eſſet.

Moderātim, adv. idem ac moderate. *Lucret. l.* 1. *v.* 323. Moderatim creſcere cogens.

Moderatio, onis, f. *moderazione*, Ger. *maſſigung*, Gal. *moderation*, Hiſ. *moderacion*, Μετριότης, mediocritas, modus, temperantia. *Cic. in Rul.* Adhibebitur a me certa ratio, moderatioque dicendi. *Id. de Senect. c.* 1. Moderatio animi tui.

Moderātor, oris, m. *governatore*, מנהיג, Ger. *anordner*, Gall. *gouverneur*, Hiſp. *regidor*, ἐπιστάτης, rector, gubernator. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 35. Ineſſe aliquem non ſolum habitatorem in hac cœleſti, & divina domo, ſed etiam rectorem, & moderatorem, & tanquam architectum tanti operis. *Id. Tuſc.* 1. *c.* 28. Sol moderator temporum. ¶ Interdum ſumitur pro præceptore, & pædagogo. *Martial. l.* 2. Quintiliane vagæ moderator ſummæ juventæ.

Moderātrix, icis, f. *governatrice*, rectrix, gubernatrix. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Ejus autem univerſi fictricem, & moderatricem divinam eſſe Providentiam. *Id. Phil.* 5. *c.* 18. Reſpublica moderatrix.

Moderātus, a, um, *moderato, modeſto*, Ger. *maſſig*, Gall. *moderé*, Hiſ. *templado*, σύμμετρος, ὁμαλός, temperatus, æquabilis. *Cic. de Sen.* Moderati enim, & nec difficiles ſenes, nec inhumani tolerabilem agunt ſenectutem. *Id. de Or.* Ego iſta ſtudia non improbo, moderata modo ſint. *Id. Fam. l.* 10. *ep.* 24. Moderatiſſimi, atque humaniſſimi fuit ſenſus. *Id. Paradox.* 3. *ad fin.* Vita geſta moderatior.

Modĕro, as, a. 1. idem ac moderor. *Salluſt. Catil. c.* 51. Quis illi finem ſtatuet, aut quis moderabit? Al. melius *moderabitur*. *Plaut. Mil.* 2. 2. *ad fin.* Ego voci moderabo meæ. Alia exempla ex *Pacuv.* & *Accio* addit *Non. c.* 7. *n.* 36.

Modĕror, d. 1. *reggere, governare*, ἰθύνω, οἰακονομέω, guberno, rego, tempero, modum, vel moderationem adhibeo. Conſtruitur vel abſolute. *Cicer.* 1. *de Or.* Quanquam moderabor ipſe, ne &c. ¶ Vel cum acc. *Cic.* 5. *Tuſc. cap.* 36. Tibicines ſuo, non multitudinis arbitrio, cantus, numeroſque moderantur. ¶ Vel cum dat. *Cicer. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 13. Moderari animo, & orationi, cum ſis iratus, non mediocris ingenii eſt.

Modeſte, adv. *modeſtamente*, Ger. *zuchtiglich*, Gall. *modeſtement*, Hiſp. *modeſtamente*, κοσμίως, μετρίως, σωφρόνως, moderate, temperate. *Cic. in Rul.* In ea veſtri iſti ſatellites modeſte inſolentiam ſuam continebunt. *Id. de Pis.* Modeſte ferre injurias fortunæ. *Gracchus* apud *Gel. l.* 15. *c.* 12. Modeſtius in convivio eſſe. *Plin. l.* 1. *ep.* 19. Dignitate uti quam modeſtiſſime.

Modeſtia, f. 1. *modeſtia, mediocrità*, ענוה, Ger. *zucht*, Gal. *modeſtie*, Hiſ. *modeſtia*, κόσμιον, κοσμιότης, virtus, qua quis ſe, ſuaſque actiones, & motus animi moderatur. Diſtinguitur a nonnullis a moderatione, quod modeſtia ſit fundamentum, ſoliditas, & baſis virtutis, ex qua gignitur moderatio, quæ temperat modos in factis, & dictis, & cæteris talibus, quæ agendi officio utuntur. *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 8. Eam virtutem σωφροσύνην vocant, quam ſoleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modeſtiam. *Id. lib.* 2. *Inv. c.* 54. Modeſtia virtus eſt, per quam pudor honeſtus claram & ſtabilem comparat auctoritatem. V. *eund. Offic.* 1. *c.* 5. & *l.* 2. *Fin. cap.* 19. ¶ *Item Cic. l.* 1. *Off. c.* 40. ait, modeſtiam poſſe accipi pro ſcientia earum rerum, quæ aguntur & dicuntur, loco ſuo collocandarum. ¶ Interdum de aliis rebus uſurpatur. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 11. Varie diſſerebat de magnitudine imperii, ſua modeſtia. h. e. ſuæ conditionis mediocritate. *Id. Ann.* 12. *c.* 41. Modeſtia hiemis rebus extremis ſubventum. ¶ Fuit etiam Modeſtia Dea ab Romanis culta. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 7.

Modeſtus, a, um, *modeſto, gentile, coſtumato, moderato*, צנוע, Ger. *zuchtig*, Gal. *modeſte*, Hiſp. *modeſto*, κόσμιος, qui animi elationi, cæteriſque cupiditatibus moderatur, & ut rebus omnibus modum ſervat. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 94. Plerumque modeſtus occupat obſcuri ſpeciem. *Cic. l.* 13. *Fam.* Modeſtum hominem cognoſcere, & prudentem, & a cupiditate omni remotiſſimum. ¶ Vultus modeſtus, qui modeſtiam quandam præ ſe fert. *Terent. Andr.* Et vultu, Soſia, adeo modeſto, adeo venuſto, ut nihil ſupra. ¶ Comp. modeſtior, ſup. modeſtiſſimus. *Cic. ad Att.* Pulſus eſt modeſtior Rex, & probior, & integrior. *Id. pro Planc.* Ut adoleſcentuli modeſtiſſimi pudor poſtulabat. *Plaut. Men.* 5. 5. 33. Modeſtior nunc quidem eſt de verbis, præut dudum fuit. ¶ *Tacit. Ann.* 4. *c.* 7. Rari per Italiam Cæſaris agri, modeſta ſervitia, hoc eſt modici ſervi.

Modiālis, le, o. 3. Μεδιμναῖος, quod modium continet. *Plaut. Capt.* 4. 4. 8. Aulas, calicesque omnes confregit, niſi quæ modiales erant.

Modiatio, onis, f. menſura per modios exacta. *Imp. Martian. l.* 12. *Cod. tit.* 24. *leg.* 2. & *Imp. Honor.* & *Theodoſ. ib. tit.* 5. *leg. ult.*

Modĭce, adv. *mediocremente*, Μετρίως, mediocriter, moderate, temperate. *Cic. in Brut.* Noſtrum eſt id malum, quod modice feramus. *Idem pro Syll.* Quanquam a me timide, modiceque dicetur. ¶ Ponitur etiam pro parum. *Cicer. Att. l.* 2. *ep.* 10. Minæ Clodii, quæ mihi proponuntur, modice me tangunt.

Modicellus, a, um, *piccolino*, Μετριώτερος, dim. a modicus. *Sueton. in Ner. c.* 48. Decubuit ſuper lectum modicella culcitra ſtratum.

Modĭcus, a, um, *moderato*, עניו, Ger. *klein*, Gal. *petit*, Hiſp. *pequeno*, Μέτριος, moderatus, mediocris, temperatus, modeſtus. *Cic. Att. l.* 4. Modici fuimus in ὑπερθέσει, ut ſcripſimus. ¶ Ponitur etiam pro parvo, vel puſillo. *Cic. in Parad.* 6. *c.* 2. Pecunia mea eſt ad vulgi opinionem mediocris, ad tuam nulla, ad meam modica. ¶ Item pro pauco. *Cic.* 2. *de Or.* Ea, ſi ex reis numeres, innumerabilia ſunt, & obſcura, ſi ex rebus, valde & modica, & illuſtria. ¶ Abſolute modicum pro re modica. *Juven. ſat.* 9. *v.* 9. Modico contentus agebas. ¶ Modicus originis, pro origine modicus, legitur apud *Tac. Ann.* 6. *c.* 39. Sic modicus dignationis, 4. *Ann. c.* 52. ¶ *Id.* 4. *hiſt. c.* 00. Paucum, & modicum differunt. h. e. modeſta.

Modificatio, onis, f. temperatura, modus, menſura. *Senec. ep.* 89. Verſuum lex, ac modificatio. Adde *Gel. l.* 10. *c.* 3.

Modificator, oris, qui modificat. *Apul. in Florid.* Omnis modi peritus modificator.

Modificātus, a, um, nom. ex partic. paſſivæ ſignificationis, *modificato*. *Cic. in Partit. c.* 5. Verba modificata ab Oratore, & inflexa quodammodo. *Sidon. l.* 9. *c.* 1. Modificatæ luſciniarum querelæ.

Modificor, aris, atus ſum, depon. 1. modum, ſeu menſuram alicui rei pono, modum alicujus rei invenio. *Gel. l.* 1. *c.* 1. Comprehenſa menſura Herculani pedis, quanta longinquitas corporis ei menſuræ conveniret ſecundum naturalem membrorum omnium inter ſe competentiam, modificatus eſt. *Apul. l. ult. Florid.* Orationi modificabor.

Modifĭcus, a, um, modum ſervans. *Auſon. Parental. num.* 27. Cui brevia melo modifica recino.

Modimperator, oris, maſc. συμποσίαρχος βασιλεύς, συμποσιάρχης, magiſter convivii, ita dictus, quod modum imperaret, quo biberent. *Varr.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 565. V. *Lipſ. l.* 3. *Antiq. lect.*

Modiŏlus, li, m. 2. ἡμίεκτον, genus menſuræ, quarta pars modii, ut putat Sipontinus. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 7. Quia ei promiſi modiolum vini dare. ¶ Eſt item parvum vas quadratum ad hauriendam aquam ex puteo, aut flumine. Horum autem modiolorum, ut eſt apud *Frontinum de Aquæductibus*, alius eſt erogatorius, alius acceptorius, quod multis in locis intueri licet. *Vitruv. l.* 10. *c.* 9. & 12. Ita cum rota a calcantibus verſabitur, modioli pleni ad ſummum elati, & rurſus ad imum revertentes, infundent in caſtellum ipſi per ſe, quod extulerint. ¶ Modiolus etiam eſt vas menſurarium potui paratum, ut phiala, ut trulla, non tamen eſt poculum, ut inquit *Scævola in l. Seiæ, ff. de auro, & arg. leg.* ¶ Modiolus in rota eſt illud lignum, cui affixi ſunt radii. *Plin. l.* 9. *c.* 4. Apparent & rotæ appellatæ a ſimilitudine, quaternis diſtinctæ radiis, modiolos earum oculis duobus utrinque claudentibus. ¶ Eſt præterea inſtrumentum chirurgicum. *Celſ. l.* 8. *c.* 3. Modiolus ferramentum concavum, & teres eſt, imis oris ſerratum.

Modius, m. 2. & Modium, n. *moggio*, סאה, Ger. *kohrmaſſ*, Gal. *muy, boiſſeau*, Hiſ. *celemin, almud*, Μόδιος, Μέδιμνος, menſuræ genus, continens ſexdecim ſextarios, ſeu heminas duas & triginta. *Cic. de Amic. c.* 19. Multos modios ſalis ſimul edendos eſſe, ut amicitiæ munus expletum ſit. ¶ Modius agri dicitur actus quadratus, qui conſtat ex centum, & viginti pedibus tum in longitudinem, tum in latitudinem. *Plin. l.* 18. *c.* 26. Id præſtant in jugera modia vicena.

Modo, adv. *ora, pur ora*, עתה, Ger. *ietzund*, Gal. *à cette heure*, Hiſp. *aora*, ἄρτι, ἀρτίως, νῦν, νυνί, nunc, a modus. Notat tempus præſens, vel non præteritum. Differt a *mox*, quod dicitur de futuro, & ſignificat, paulo poſt. *Cic. Att. l.* 2. Et, ut fit, in tantis rebus modo hoc, modo illud audio. *Id.* 6. *Verr. c.* 3. Nuper, quid dico nuper? imo vero modo, & plane paulo ante vidimus. ¶ Ponitur etiam pro ſolum, duntaxat, *ſolamente*. *Cic.* 6. *Fam.* Quæ ſecundis rebus delectationem modo habere videbantur, nunc vero ſalutem. Adde *Liv. l.* 22. *c.* 3. ¶ Non modo, ſed, *non ſolamente, ma*. *Cic. Fam.* 6. *epiſt.* 13. Ut non modo cum Republica ſperare debeas, ſed etiam ſi &c. *Id. in Verr.* Tu id non modo non prohibebas, verum etiam approbabas. ¶ Dicimus etiam *non modo*, pro *non modo non*, ſi tamen poſtea alia negatio ſequatur. *Cic.* 10. *Att. ep.* 8. Regnum non modo Romano homini, ſed ne Perſæ quidem cuiquam tolerabile. ¶ Interdum *modo* ſubticetur. *Vell. l.* 2. *c.* 13. Vir non ſæculi ſui, ſed omnis ævi optimus. ¶ Item pro dummodo, *purchè*. *Cic. in Orat.* Putant, qui inculte dicat, modo id eleganter faciat, eum ſolum Attice dicere. ¶ Item pro ſaltem. *Ter. Adelph.* 3. 4. 2. Utinam hoc ſit modo defunctum. *Cic.* 6. *Fam.* Si modo tecti ſatis erit. ¶ *Modo non*, eſt propemodum. *quaſi*. *Phorm.* 1. 2. 18. Modo non auri montes polliceens.

Modulabilis, le, adject. qui cani poteſt. *Calpurn. eclog.* 4. Hyblæa modulabile carmen avena.

Modulāmen, inis, n. modulatio. *Macrob. lib.* 2. *in Somn. Scip. cap.* 12. Cœli, ac ſiderum modulamen. *Author Philom. verſ.* 5. Nam quamvis aliæ volucres modulamina tentent.

Modulamentum, ti, n. modulatio. *Gel. l.* 1. *c.* 7. Modulamenta orationis.

Modulandus, a, um, participium paſſivæ ſignificationis. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 143. Verba modulanda fidibus Latinis. *h. e.* Latino metro canenda. *Gel. l.* 1. *c.* 1. In reperienda modulandaque ſtatura, longitudiniſque ejus præſtantia. *h. e.* dimetienda.

Modulāte, adv. *con miſura*, concinne, & cum menſura. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 8. Si ex oliva modulate canentes tibiæ naſcerentur. *Ammian. l.* 16. *c.* 7. Ars modulatius incedendi concinentibus fiſtulis.

Modulatio, onis, f. Μέλος, ἁρμονία, ᾠδή, actus modulandi, harmonia. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Verba, quæ modulatione produci, aut corripi poſſunt. *Id. l.* 11. *c.* 3. Vocis modulationem fidibus adinvenimus, *l' inflaſſion della voce*.

Modulātor, oris, m. qui modulatur. *Col. in præf. l.* 1. Conſectentur magiſtrum, vocis, & cantus modulatorem. *Horat. lib.* 1. *ſat.* 3. *v.* 129. Hermogenes cantor tamen, atque Optimus eſt modulator.

Modulātrix, icis, f. *Tertull. de Baptiſ. c.* 3. Quid quod exinde diſpoſitio mundi, modu-

Digitized by Google

moduletricibus quodammodo aquis, Deo conſitit? *h. e.* modulum & rationem quodammodo præbentibus.

Modulatus, us, m. modulatio. *Sen. Her. Pot. v.* 263. Canom ſaxa modulatu trahens.

Modulatus, a, um, nom. ex partic. a modulor, paſſiva ſignificatione, *cantato, fatto con miſura, o con inflesſione di voce. Hor. l.* 1. *od.* 32. dic Latinum, barbite, carmen, Lesbio primum modulate civi. *h. e.* Lesbio cive pulſate. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Nomen ductum a canticis ad aliorum ſimilitudinem modulatis. *Plin. l.* 2. *c.* 7. Modulatiſſimus tibiarum, aut fidium cantus. ¶ *Gel. lib.* 1. *c.* 11. Ut animi moderatiores, modulatioreſque fierent. *h. e.* magis modum ſervantes. *Apul. de dogm. Plat.* Fieretque totus ipſe modulatus, & muſicus.

Modulor, eris, atus ſum, d. 1. *miſurare, e comporre con miſura*, [Hebrew], Germ. *ſingen*, Gal. *chanter*, Hiſp. *cantar, componer con medida*, Μετρέω, metior, menſuro, ſive cum menſura, & numerorum ratione compono, & modulor. *Cic. in Orat. cap.* 18. Ipſa natura quaſi modularetur hominum orationem, in omni verbo poſuit acutam vocem, &c. ¶ Interdum eſt cantare, Μελῳδεῖν, μελίζειν, [illegible]. *Virgil.* 10. *Ecl.*

Modulus, li, m. 2. *miſuretta, modello*, [Hebrew], Germ. *ein-maſſ*, Gal. *petite meſure*, Hiſp. *pequeña medida, o manera*, Μέτρον, menſura, dim. a modus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Arteriarum pulſus in modulos certos, legeſque metricas per ætates ſtabilis, aut citatus, aut tardus. *Suet. in Ner.* Scrobem coram fieri imperavit, dimenſus ad ſui corporis modulum. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 7. *v.* 98. Metiri ſe quemque ſuo modulo, ac pede verum eſt. ¶ Modulos etiam vocabant veteres Architecti particulas quaſdam, ad quas totum opus ſolent dimetiri. Vulgus hodie partem pedem vocat. *Paul. in l. non ſolum, ff. de oper. nov. nunt.* Modulos ſumere debet is, qui opus novum nuntiat. ¶ Erant præterea moduli, quædam menſuræ in aquæductibus, quibus aqua ex caſtellis ad privata ædificia duci ſolet. *Ulp. l. damni infecti, ff. de damn. infect.* Unde Labeo putabat, eum, qui modulorem, aut rivi faciendi cauſa opus faceret, etiam ſatisdare debere. ¶ Eſt etiam modulus idem quod modulatio, vel ipſe cantus, aut flexus vocis, vel ipſa, ut loquuntur, cantus menſura. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Lydios modulos Amphion, Dorios Thamyras Thrax, Phrygios Marſyas Phryx invenit.

Modus, i, m. *e. modo*, [Hebrew], Ger. *maſſ*, Gall. *maniere, façon*, Hiſp. *manera*, Μέτρον, menſum, modemtro, a [Hebrew], [Hebrew], quod eſt metiri, menſurare. *Scaliger* cenſet eſſe a Μεδίμνω, rum. Nempe a Μεδίμνω, modius. *Cic.* 1 *Off.* His enim rebus, quæ tractantur in vita, modum quendam adhibentes, & ordinem, honeſtatem, & decus conſervabimus. *Id. de Sen.* Nam habet natura, ſicut aliarum omnium rerum, ſic vivendi modum. *Celsus, l.* 3. Tertiam minutam in modum ſemipedis ponito, id eſt in menſuram. ¶ Speciatim accipitur pro menſura illa, quam poetæ inter ſcribendum, muſici inter canendum obſervare ſolent. *Cic.* 3. *de Or.* Quotus enim quiſque eſt, qui teneat artem numerorum, ac modorum? *Id.* 1. *de Orat.* Eo tardiores tibicinis modos, & cantus remiſſiores eſſe facturum. Unde etiam illud in titulis comœdiarum Terentii, Modos fecit Flaccus Claudii filius tibiis paribus dextris, & ſiniſtris, &c. ¶ Sumitur item pro quantitate, & copia. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 33. Nihil ſcripſit, niſi de modo agri. *Liv.* Ne cui major, quam quingenta jugerum agri modus eſſet. *Curt. l.* 3. *c.* 6. Ingens pecuniæ captivæ modus. *Juſtin. l.* 2. *c.* 4. Magnum modum in legionum efficere. ¶ Item ratio, via. *Cic.* 4. *Ver. cap.* 58. Hoc præterea addidit novo modo, nullo exemplo. *Liv. l.* 1. *c.* 5. Humilem in modum. Sic majorem, mirum, mirandum in modum, apud *Cic.* ſæpe. Item nullo, certo modo. *Id.* 4 *Ver.* & *l.* 6. *Att.* ¶ Multis modis. V. Multus in fi. ¶ Meo modo, *a mio modo*. *Ter. Andr.* 1. 1. 125. Sine, ut vivere meo modo. *Id. ib.* 1. 1. 16. Poſſe habere modum vitæ ſuæ, *poter vivere a ſuo modo*. ¶ Sumitur item pro ſpatio, fine, tempore. *Cic. pro Marcel. c.* 8. Modum tuæ vitæ definies? *Id.* [illegible] 4. *c.* 48. Modum aliquem ac finem orationi noſtræ faciamus. ¶ Servare, tenere modum, *conſervar la mediocrità*. *Cic.* 1. *Offic. c.* 29. Ludendi eſt quidam modus retinendus. *Lucan. lib.* 2. *v.* 380. hæc duri immota Catonis Secta fuit, ſervare modum, &c. *Cic. lau. cit.* Finem & modum tranſeunt. Huc ſpectat illud *Virg. Æn.* 4. Quis enim modus adſit amori? ¶ Statuere, adhibere, præſcribere, imponere modum alicui rei, *moderare, regolare, porre*. *Cic.* ſæpe, *Quintil. Horat.* & al. ¶ Præter modum, *fuor di miſura*. *Cic.* 1. *Div.* Cum lacus præter modum creviſſet. ¶ Intra modum. V. *Intra*. ¶ Ablativus *modo*, h. e. bono modo, ordine, recte. *Cic. pro Quint. c.* 7. Natura omnia modo & ratione feciſſe. Sic *Id. pro Mur.* More modoque aliquid facere. ¶ Hoc modo, ad hunc modum, *in queſta maniera*, *Cic.* 1. *Invent.* & 2. *Tuſc.* ¶ Apud Grammaticos modus verborum dicitur ratio conjugationis. *Quintil.* & alii.

Mœcha, f. 1. *concubina, adultera*, Μοιχή, concubina, & ſpeciatim adultera. *Martial. l.* 10. Ad unctum tacita ſedulæ lumina mœchæ.

Mœchia, f. *fornicazione, adulterio*, Μοιχεία. *Tertul. de Pudic. c.* 5. & *alibi*.

Mœchiſſale, lis, n. 3 adulterium, vel locus, in quo adulteria committi ſolent. *Petron. Satyr.* Redierat in animum mœchiſſale.

Mœchimonium, ii, adulterium. *Laver.* apud *Gel. l.* 16. *c.* 7.

Mœchiſſo, as, n. 1. idem ac mœchor. *Plaut. Caſ.* 5. 4. 7. In adulterio dum mœchiſſat, Caſinam, credo, perdidit. Aliqui opinantur, activum eſſe, & exponunt per adulterium polluere. Dubium ſane eſt, utrum acc. *Caſinam* pertineat ad verbum *mœchiſſat*, an ad *perdidit*.

Mœchocinædus, i, Μοιχοκίναιδος, qui adulter ſimul, & mollis eſt. *Lucilius*.

Mœchor, aris, atus ſum, d. 1. *fornicare, adulterare*, [Hebrew], Ger. *die ehe brechen*, Gal. *adulterer, paillarder*, Hiſp. *adulterar*, Μοιχεύω, cum muliere aliqua rem Veneream habeo, & ſpeciatim adulterium committo, a *mœchus*. *Catul. epigr.* 95.

Mœchus, m. 2. *fornicatore, adultero*, [Hebrew], Ger. *ein ehebrecher*, Gal. *adultere*, Hiſp. *adultero*, Μοιχός, quicunque inhoneſte per libidinem cum muliere aliqua peccat, & ſpeciatim adulter. *Plaut. Mil.* 4. 2. 40. *Ter. Andr.* 2. 1. 16.

Mœne, is, n. 3. murus, mœnia, apud Veteres. *Ennius* apud *Feſtum*. Apud emporium in campo hoſtium, per mœne.

Mœnera, n. plur. pro *munera*, antiqua ſcribendi ratione. *Lucret. l.* 1. *v.* 29. fera mœnera militiai.

Mœnia, ium, n. 3. *mura, muraglie*, [Hebrew], Germ. *die ſtadtmauer*, Gall. *murailles*, Hiſp. *muros*, τεῖχη, muri, qui urbem cingunt, & generatim muri munitionum caſtrorum, & aliorum ædificiorum, ab antiquo nominativo ſingul. *mœne*, qui a *munio*, quod veteres uſurparent pro *munia*, quia iis munimur adverſus hoſtes. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 40. Diligentiuſque urbem religione, quam ipſis mœnibus cingitis. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 4. Urbs copia defenſorum, & magnitudine mœnium valide. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 234. Dividimus muros, & mœnia pandimus urbis, hoc eſt munitiones, & propugnacula. *Vitruv. l.* 8. *c.* 4. Zama eſt civitas Afrorum, cujus mœnia Juba duplici muro ſepſit. Quo loco mœnia pro tectis urbis accipi etiam poſſunt. Sic *Flor. lib.* 1. *c.* 4. Hic igitur mœnia muro amplexus eſt. ¶ Per allegoriam *Plaut. Stich.* 5. 4. 13. Nos tamen efficimus pro opibus noſtra mœnia. h. e. quæ ad nos attinent, pro virili præſtamus: ductum a civibus, inquit *Lambin.* qui pro opibus ſuis urbis mœnia ædificant. ¶ Mœnia mundi, *il giro del Monde*. *Lucret. l.* 1. *v.* 73. Sic mœnia Cœli, apud *Ovid.* 2. *Metam.*

Mœniana, ædificia cum podiis. A Mœnibus ducit *Salmaſ.* V. *Mœniana*.

Mœnio, is, 2. 4. mœnibus cingo, munio. *Priſcian. de ſitu Orbis*: Tarentum, quod mœniavere Lacones.

Mœnitus, a, um, idem ac munitus, a mœnio. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 2. Pergamum divina mœnitum manu. Adde *Turnel.* 2. *c.* 55.

Mœnus, i, fl. Germaniæ, *der Meyn*, qui in Rhenum influit. *Plin. l.* 9. *c.* 15. *Tacit. de Germ. c.* 28. ¶ Apud *Melam l.* 3. *c.* 3. eſt Mœnis, is, maſc. 3.

Mœra, æ, f. pars, Μοῖρα, Græce vox a μείρω divido. *Cenſorin. de die nat. c.* 8. docet, ſic appellari a Græcis partem, ſeu gradum Signi in Zodiaco, in quo eſt Sol, quo tempore partus concipitur: & eſſe veluti fatum naſcituri pueri. Unde μοῖραν etiam fatum ſignificat, *Sidon. carm.* 15. *v.* 66. Terdenas triplici prope currere climate mœras. Adde *in ep. præfixa carmini* 14. Utroque autem loco etiam mœra legitur. ¶ Eſt etiam nomen Parcæ. *Gel. l.* 3. *c.* 16.

Mœrens, entis, *o. meſto*, partic. a mœreo. *Virg.* 1. *Æn. v.* 201. Et dictis mœrentia pectora mulcet.

Mœreo, res, n. 2. *attriſtarſi*, [Hebrew], Ger. *trawrig ſeyn*, Gal. *etre triſte, ſe contriſter*, Hiſp. *entriſtecerſe*, λυπέομαι, triſtor, dolore afficior, ægritudine laboro, a [Hebrew], amarum eſſe. Conſtruitur cum ablativ. ſine præpoſit. *Cic. de Am.* Quocirca mœrere hoc ejus eventu, vereor, ne invidi magis ſit, quam amici. ¶ Vel cum acc. *Cic. in Pam.* 14. *epiſt.* 13. Mœreo caſum ejuſmodi, ut tantis tuis miſeriis tuæ miſeriæ ſubleventur. ¶ Paſſive *Apul. l.* 4. *A. A.* Mœretur, fletur, lamentatur diebus pluſculis. ¶ Et deponentium more. *Var. lib.* 6. *L. L. in Muſio poeta*. Corpore Græiorum mœrebar mandier igni. *Cic. pro Sext. c.* 39. Nos pulſi eramus, vos tacite mœrebamini, aliquot MSS. habent *mœrebaris*. Alii ediderunt *mœrebamini*.

Mœro, as, 1. *attriſtare*, λυπέω, mœrentem facio, apud vet. *Pacuvius* apud *Non.* Nam me multis mœravit modis.

Mœror, oris, m. *affanno, dolore, noja*, [Hebrew], Germ. *kummer*, Gall. *triſteſſe*, Hiſp. *triſteza*, λύπη, actus mœrendi, ægritudo flebilis, ut *Cicer.* 4. *Tuſc. c.* 8. definit. *Id. l.* 12. *Att. ep.* 28. Mœrorem minui, dolorem non potui. *Id. Attic. l.* 10. *ep.* 4. Jacet in mœrore frater meus. *Id. l.* 1. *Pis. c.* 18. Mœrores, qui animos exedunt. ¶ Sic mœrore confici, affligi, perdi, &c. mœrorem demere, deponere, mœrore afficere, &c. ſæpe apud *Cic.* & alios.

Mœrus, i, maſc. idem ac murus, apud vet. Hanc vocem legit *Lipſius in Plaut. Truc. prol. v.* 2. De veſtris magnis, & atque moeris. Et *Serv. in* 10. *Æn.* Ipſi prælia miſcent aggeribus mœrorum. Vulgo leg. *murus*.

Mœſia, f. 1. Myſia, Μοισία, regio Europæ, pars Illyrici Orientalis, ampla, ab Or. in Occ. extenſa, inter Macedoniam, & Thraciam ad Mer. a qua Hæmo M. dividitur, & Daciam ad Sept. a qua ſeparatur Danubio fl. In ea ſunt Dardani, Mœſi, & Triballi, Pontoque contermini Scythæ. *Plin. l.* 3. *c.* 26.

Mœſte, adverb. *doloroſamente*, Germ. *trawriglich*, Gall. *avec triſteſſe*, Hiſp. *con triſteza*, λυπηρῶς, cum mœſtitia. *Auct. ad Her. lib.* 3. *cap.* 14. Tum clementer, mœſte, hilariter.

Mœſtificatus, a, um, mœſtus, triſtis. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. Umbris mœſtificati larvalibus. *Martian. Capel. l.* 9. Infectis mœſtificata modis.

Mœſtifico, as, a. 1. *attriſtare*, mœſtum facio. *Auguſtin. epiſt.* 121. Si paupertas angit, ſi luctus mœſtificat.

Mœſtificus, a, um, adject. mœſtum faciens. Legitur apud *Non. c.* 2. *n.* 531.

Mœſtiter, adverb. idem ac mœſte, apud vet. *Plaut. Rud.* 1. 5. 7. Obſecro, tam mœſtiter veſtitas?

Mœſtitia, æ, f. *meſtizia, triſtezza*, κατήφεια, idem ac mœror, id eſt vehemens triſtitia. *Cic.* 1. *Pis. c.* 13. Sapientiæ enim eſt una, quæ mœſtitiam pellat ex animis. *Id. Attic. l.* 12. Quod tu a mœſtitia vocas. *Id.* 1. *Phil. c.* 15. In ſomnitiis eſſe.

Mœſtitudo, inis, f. idem ac mœſtitia, apud vet. *Plaut. Aul.* 4. 10. 2. Cui tanta mœſtitudo obtigit.

Mœſto, as, a. 1. mœſtum facio. *Laber.* apud *Non. c.* 2. *n.* 531.

Mœſtus, a, um, *meſto, triſto*, [Hebrew], Ger. *trawrig*, Gal. *triſte*, Hiſp. *triſte*, κατηφής, triſtis, dolens, afflictus, miſerandus. *Cic. in Or. c.* 22. Cum triſtis Calchas eſſet, mœſtior Ulyſſes. *Virg.* 2. *Æn. v.* 270. In ſomnis ecce ante oculos mœſtiſſimus Hector. *Id. ibid. v.* 280. Et mœſtas expromere voces.

Mola, æ, f. 1. *macina*, Μύλη, μύλος, inſtrumentum, quo frumentum, legumina, aliæque res teruntur. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 1. Ut Rhodi videretur molis potius, quam Moloni operam dediſſe. *Juven. ſat.* 8. *v.* 67. Dignique molam verſare Nepotis. ¶ Molas antiqui ab aſinis, a quibus verſabantur, *aſinarias*, alias a manu *manuarias*, a trudendo *truſatiles* appellabant, quæ & verſatiles dicuntur. *Gel. l.* 3. *c.* 3. *Cato R. R. cap.* 10. & *Plin. l.* 36. *c.* 18. ¶ Superior molæ pars meta dicitur, inferior catillus. *Paulus ICtus* contrarium ſcribit *l.* 18. §. 5. *Dig. de inſtruct. & inſtrum. leg.* quem reprehendit *Scaliger ad Manil.* docetque ſuperiorem molæ partem [illegible], fuiſſe, h. e. in coni ſeu metæ formam, inferiorem vero cavam inſtar catini. Itaque meta, inquit, inſtar turbinis inverſi convenieſbat in catillum, qua parte baſis eſt, non qua mucro, nam mucro ſuperne pendebat, baſis autem in catillo vertebatur &c. Hæc *Scalig.* cui adſtipulatur *Salmaſ. in Exercit. Plin.* Huc pertinet illud *Colum. l.* 12. *cap.* 50. Molæ vel ſubmitti, vel etiam elevari poſſunt. Et *cap.* 52. Suſpenſa mola olivam frangito, &c. Quibus locis de ſuperiore molæ parte, ſcil. meta, loquitur. ¶ Eſt præterea mola far toſtum, & molitum. *Varr.* Mola mactatus porcus. h. e. farre ſalſo. ¶ Ea in ſacrificiis ſpargebant victimas, altaria, cultros, &c. *Virg. Ecl.* 8. Sparge molam, & fragiles incende bitumine lauros. *Cic.* 2. *Div. c.* 16. Simul ac molam, & vinum inſperſerit. *Luc. lib.* 1. obliquoque molas inducere cultro. ¶ Hujuſmodi far ſale, & aqua erat conſperſum; quare ſæpe mola ſalſa appellatur. *Plaut. Amph.* 2. 2. 108. Mola ſalſa, aut thure comprecatum oportuit. *Plin. in præfat. nat. hiſt.* Mola ſalſa litant, qui thura non habent. ¶ Denique mola dicitur informis quædam caro in uteris mulierum naſcens. *Plin. l.* 7. *c.* 15. Mola menſes ſiſtit.

Molæ, arum, Deæ Martis filiæ, ſic dictæ a molimine, & conatu in bellorum apparatu. *Gel. l.* 13. *c.* 22.

Molaris, is, ſubſt. m. 3. *maſcellare*, [Hebrew], Ger. *kifenlich*, Gall. *machelière*, Hiſp. *muela*, Μυλίτης, dens maxillaris, a molo, is, quod cibum a cæteris dentibus contractum dentes maxillares molant. *Juven. ſat.* 13. *v.* 212. interque molares Difficili creſcente cibo. Adde *Quintil. l.* 2. *c.* 19. ¶ Molaris etiam dicitur, ad molam pertinens, ut molaris lapis, ex quo molæ fiunt, apud *Plin. l.* 36. *c.* 23. ¶ Abſolute molares pro ſaxis prægrandibus accipiuntur. *Virg.* 8. *Æn. v.* 250. Vaſtiſque molaribus inſtant. *Stat. Theb.* 3. *v.* 371. Libraſti ſaltem portarum in clauſtra molares.

Molarius, a, um, *da macina*, Μυλικός, quod ad molam pertinet, ut *Aſinus molarius*, quo utimur ad molam. *Cato R. R. c.* 11.

Molendinarius, a, um, *da molino*, Μυλικός, quod ad molendinum pertinet. *Paul. Dig. lib.* 33. *tit.* 7. *leg.* 8. Aſinum molendinarium negant ea appellatione contineri. Sed *molendarium* legitur apud *Taurell.* & *Haloand.* Adde ibid. paulo poſt, *mola molendaria*.

Moles, is, f. 3. *mole, grandezza*, [Hebrew], Germ. *eine laſt*, Gall. *maſſe*, Hiſp. *grandeza*, ὄγκος, βάρος, μέγεθος, res magna, & ingentis ponderis. *Ovid. Metam.* 1. *v.* 7. Rudis indigeſtaque moles. *Colum. l.* 4. India perhibetur molibus ferarum mirabilis. *Virg.* 3. *Æneid. de Polyphemo*: Vaſta ſe mole movens. h. e. corporis magnitudine. ¶ Dicitur & de magnis ædificiis. *Cic. pro Mil. c.* 31. Aræ, quas ille ſubſtructionum inſanis molibus oppreſſerat. *Horat. l.* 2. *od.* 15. Jam pauca aratro jugera regiæ moles relinquunt. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 25. Molem atque aggerem ab utraque parte litoris jaciebat. ¶ Translate moles accipitur pro magnitudine, aut multitudine cujuſvis rei. *Flor. l.* 2. *c.* 6. Tota mole in Africam converſus. h. e. totis belli viribus. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 61. Tota mole belli ſecuturus. *Cic. Catil.* 3. *c.* 9. Invidiæ molem ſuſtinere. *Id. Catil.* 3. *c.* 7. Molem mali depellere. *Tac.* 13. *Ann. c.* 35. Corbuloni plus molis adverſus ignaviam militum, quam contra perfidiam hoſtium erat. h. e. plus laboris, & negotii. *Virg.* 1. *Æn. v.* 37. Tantæ molis erat Romanam condere gentem. h. e. tantæ difficultatis, *tanto vi voleva*, &c.

Moleſte, adv. *noioſamente*, Ger. *uberlaſtiglich*, Gal. *avec ennuy*, Hiſp. *moleſtamente*, ἀνιαρῶς, ægre, graviter. *Cic.* 2. *Ver.* Cupiebam diſſimulare, me id moleſte ferre. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *cap.* 1. Quoniam ea moleſtiſſime ferre homines debent, quæ ipſorum culpa contracta ſunt, eſt quiddam in hac re mihi moleſtius ferendum.

Moleſtia, æ, f. *moleſtia*, [Hebrew], Germ. *uberdruſſ*, Gall. *ennuy*, Hiſp. *moleſtia*, ἀνία, ὄχλος, ſollicitudo, angor, cura, negotium, gravitas. *Cic. lib.* 15. *Fam.* Cum aliqua ne animi mei moleſtia, an potius libenter te Athenis viſurus eſſem. *Id.* 14 *Fam. ep.* 13. Eſſe in maximis moleſtiis. *Id.* 13. *Fam. ep.* 16. Moleſtias depellere. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 1. Moleſtiam alicui exhibere. Sic, afficere moleſtia, apud eund. & alios.

Mo-

Moleſto, as, a. 1. *moleſtare*, צער, Ger. *betruebon*, Gall. *facher*, Hiſp. *moleſtar*, ἀνιάω, moleſtia afficio. *Scribon. Larg. compoſ.* 71. Uva non ſolum reſiſtit, ac fit minima, ſed etiam raro valde moleſtat. *Apulej. de herb. c.* 71. Hunc occurſus mali non moleſtant.

Moleſtus, a, um, *moleſto*, *noioſo*, *odioſo*, כבד, Ger. *verdrieſſlich*, Gall. *facheux*, Hiſp. *moleſto*, ἀνιαρός, gravis, odioſus, qui alicui gravis eſt, nec ſinit, eum quieſcere, a *moles*. *Cic. de Am. cap.* 24. Moleſta veritas eſt, ſiquidem ex ea naſcitur odium. *Id.* 3. *Fam. epiſt.* 5. Ne vobis moleſtior eſſem. *Id. Divin. in Verr. cap.* 11. Omnis arrogantia odioſa eſt, tum illa ingenii, atque eloquentiæ multo moleſtiſſima. ¶ Moleſta tunica erat indumentum pice, reſina, & cera illitum, quo induebantur ad ignem damnati, quod diutius ardentes lento igne conſicerentur. *Juven. ſat.* 8. *verſ.* 234. *Martial. lib.* 10. *epigr.* 24. & *Senec. epiſt.* 14.

Moletrina, ſeu, molitrina, æ, f. *molina*, Μυλὼν, locus, ubi ſegetes moluntur. a *molo*, ideſt a ſup. *molitum*, ut *ſutrina* a *ſutum*, *ſutrina* a *ſutatum*. *Cato in Thermum*, ut *Nonius* citat c. 1. n. 300.

Molibdus. V. Molybdus.

Molile, lis, n. 3. inſtrumentum, quo aliquid molitur, vel id, quod molis, vel collis boum, vel humeris ſervorum adalligetur ad trudendas molas, a *molendo*. *Cato R. R. c.* 10. Juga ploſtreria duo, jugum aſinarium unum, molile unum.

Molimen, inis, n. 3. idem ac molimentum. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 337. Solidoque revellere dumo annoſam pinum magno molimine tentat. *Liv. l.* 2. *c.* 56. Res ſuo ipſa molimine gravis certaminibus in annum extrahitur.

Molimentum, ti, n. *sforzo*, מאמץ, Ger. *unterſtehung*, Gall. *effort*, Hiſp. *esfuerco*, ἐγχείρημα, ἐπιχείρησις, conatus, id, quo molimur, & conamur. *Liv. l.* 5. *c.* 22. Parvi molimenti adminiculo moveri ſede ſua. *Senec. Conſol. ad Marciam c.* 11. Res magni molimenti eſt.

Molina, æ, idem quod mola, aut moletrina, apud *Ammian. l.* 18. *c.* 60.

Molinum ſaxum, *macina*, mola, qua frumenta teruntur. *Tertul. L.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 35. ex *Luca* 17. 2. ubi Vulgata habet *molaris lapis*.

Molior, iris, itus ſum, d. 4. *muovere con difficoltà*, נסע, Germ. *muehe anwenden*, Gall. *mouvoir avec peine*, Hiſp. *mover difficilmente*, Μηχανάομαι, ἀγχεων ὑπαγορεύομαι, ἐπιχειρεῖν, eſt molam, ſeu rem aliquam ingentem magno conatu loco movere, a moles. *Liv. l.* 9. *c.* 3. Num montes moliri ſua ſede paramus? *Id. l.* 28. Moliri a terra naves. Et *ibid.* Moliri anchoras. Eſt item machinari, cogitare, parare, ſtruere. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 8. Octavius magna molitur. *Id. ibid. l.* 9. Equidem illud molior, ut mihi Cæſar concedet, ut abſim. *Id. in Or. c.* 11. De qua molimus aliquid exquiſitius dicere. ¶ Item aggredi *Cic. de Univ.* Mundum efficere moliens Deus terram primum, ignemque jungebat. *Plaut. Curc.* 1. 3. 31. Miſera moliuntur, nequeunt ſatis conari. ¶ Item agere, ædificare, conſtruere. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Utcure Dii nihil agant, nihil moliantur. *Id.* 1. *Tuſc.* Unde horrifer Aquilonis ſtridor gelidas molitur nives. *Virg.* 1. *Æn.* Pars ducere muros, molirive arcem. ¶ Claſſem moliri, eſt parare. *Virg.* 3. *Æn.* Claſſemque ſub ipſa Antandro, & Phrygiæ molimur montibus Idæ. ¶ Fulmina moliri, eſt jaculari. *Virg.* 1. *Georg.* Fulmine molitur dextra. ¶ Habenas moliri, eſt gubernare. *Virg.* 12. *Æn.* Et manibus molitur habenas. ¶ Inſidias moliri, eſt meditari, aut tendere. *Virg.* 1 *Georg.* Inſidias avibus moliri, incendere vepres. ¶ Iter moliri, eſt peragere. *Virg.* 6. *Æneid.* Inde datum molitur iter. ¶ Moliri fugam, eſt fugere, vel fugam parare. *Id.* 5 *Æneid. v.* 109. ¶ Moram moliri, eſt moram facere, morari. *Virg.* 1. *Æn.* Molirive moram, aut veniendi diſcere cauſas. ¶ Moliri animum eſt in certum ſtatum componere. *Ovid.* 2. *art. am. v.* 119. Jam molire animum, qui duret, &c. ¶ Moliri crimina, *trovar' accuſe*. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 22. Molitur crimina, & accuſatorem, qui objiciat &c. ¶ Moliri fores, h. e. aggredi ad fores effringendas. *Tacit.* 1. *Ann. cap.* 39. Concurſu ad januam facto moliuntur fores. ¶ Moliri corpora ex ſomno, *tentar di ſvegliarſi*, *ſvegliarſi con pena*. *Liv. lib.* 39. ¶ Transfertur etiam ad ornatus ſtudium. *Ter. Heaut.* 2. 1. 11. *de feminis*. Dum moliuntur, dum comuntur, annus eſt. h. e. dum labore, & ſtudio cunctantur, & ornant ſe. ¶ Reperitur etiam in paſſiva ſignificatione. *Apulej. lib.* 11. *Met.* Pompa moliebatur. *Lucil. lib.* 7. Mutamus, molimus, ſubducimur. h. e. retardamur, retinemur, ut *Nonius* explicat, *cap.* 4. *num.* 300.

Molitio, onis, f. 3. *sforzo*, actus moliendi, conatus, machineſis, inſtructio alicujus rei. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 8. Quæ molitio, quæ ferramenta, qui vectes, quæ machinæ, qui miniſtri tanti muneris fuerunt? *Liv. lib.* 33. *c.* 5. Molitio valli. *Colum. in proœm. in fine*. Molitio agrorum. h. e. cultura, ſubactio.

Molitor, oris, qui aliquid molitur, ſeu machinatur, conatur, ſtruit. *Cic. de Un. c.* 5. Hanc igitur habuit rationem effector mundi, molitorque Deus. *Suet. in Dom. c.* 10. Molitores rerum novarum.

Molitrina, V. Moletrina.

Molitrix, icis, f. quæ molitur, machinatrix, a molior. *Suet. in Cl. Ner. c.* 35. Molitrix novarum rerum.

Molitura, f. 1. *macinatura*, actus molendi. *Plin. l.* 23. *c.* 13. Molitura etiam præſtant pronis fœminarum quandam imaginem panis. Adde *l.* 18. *c.* 9.

Molitus, a, um, partic. paſſ. verbi molo. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 5. Trium menſium molita cibaria ſibi unumquemque domo efferre jubent.

Molleſco, is, ſine præt. & ſup. n. 3. *ammollirſi*, רכך, Germ. *weich werden*, Gall. *s'amollir*, Hiſp. *ablandarſe*, Μαλακύνομαι, mollis fio. *Plin. lib.* 12. *cap.* 17. Ladanum viſu aridum ſtatim tactu molleſcere. ¶ Tranſlate ponitur pro manſuetum, & placatum fieri. *Ovid.* 1. *de Ponto*, *eleg.* 6. Pectora molleſcunt, aſperitaſque fugit.

Molleſtra, æ. 1. *pelle pecorina*, Μηλωτή. *Feſt.* Molleſtras antiqui vocabant pelles ovinas, quibus galeas extergebant.

Mollicellus, a, um, dimin. a molliculus. *Catul. carm.* 25. Cinæde Thalle mollior cuniculi capillo, vel anſeris medullula, vel imula mollicella. Al. leg. vel *imula oricilla*.

Mollicina, æ, f. 1. Μαλακὴς ἐσθῆτος, veſtis, a mollitie dicta. *Non. c.* 14. *n.* 23. *Nævius in Epid.* Mollicinam, crocotam, chirodotam, ricam.

Mollicomus, a, um, adject. qui molles comas habet. *Avien. Periegeſ. v.* 1081. Mollicomis tellus inſternitur herbis.

Molliculus, a, um, *delicato*, *tenerello*, ἁβρός, tenellus, delicatus, dim. a mollis. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 58. Sed lepide volo molliculas eſcas, ut ipſa mollicula eſt. *Catul. ad Aurel. carm.* 16. Qui me ex verſiculis meis putaſtis, quod ſint molliculi, parum pudicum.

Mollitico, as, a. 1. idem quod mollio. *Æmil. Macer. l.* 4. *c.* 24.

Mollificus, a, um, mollem faciens. *Cal. Aurel. Tard.* 4. *c.* 2.

Mollimentum, ti, n. lenimentum. *Senec. de Tranq. cap.* 10. Calamitatum mollimentum conſuetudine invenit.

Mollio, is, a. 4. *far molle*, *mollificare*, הרך, Ger. *weich machen*, Gall. *ammollir*, Hiſp. *ablandar*, Μαλάσσω, θρυπτικώτερον, molle reddo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Frigoribus dureſcit humor, & idem viciſſim mollitus tepefactus, & tabeſcit calore. *Hor.* 1. *Serm. ſat.* 4. *v.* 20. Dum ferrum molliet ignis. *Ovid.* 3. *Faſt.* Lanam mollire puellæ diſcant. h. e. tractando, & elaborando tenuiorem, & molliorem reddere. ¶ Tranſlate uſurpatur pro ſedare, placare, mitigare. *Attius Telepho, apud Nonium*. Ad lævam, qua mons molliebat mare. h. e. mollibat. *Hor. l.* 4. *ode* 13. Mollibit adverſos Penates. h. e. molliet. *Gel. lib.* 19. *c.* 2. Mollitique eſſent venti maris. ¶ Item pro temperare, effœminare. *Cic. de Sen.* Annibalem juveniliter exultantem patientia ſua molliebat. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 11. Poetæ molliunt animos noſtros. *Id. in Phil.* Ipſa illa Martia Legio hoc nuntio langueſcet, & mollietur.

Mollipes, edis, o. 3. *chi ha li piedi molli*, Μαλακόπους, qui molles habet pedes. *Cic.* 1. *de Div. c.* 9. *ex Arato*. Mollipedeſque boves ſpectantes lumine Cœli.

Mollis, le, o. 3. *molle*, *tenero*, רך, Ger. *weich*, Gall. *mol*, *delicat*, Hiſp. *blando*, Μαλακός, tener, non durus, tactui cedens. *Cic.* 3. *ad Q. Fr. ep.* 14. Ima auricula mollior. *Virgil.* 1. *Georg.* Quid nemora Æthiopum molli canentia lana? ¶ Tranſlate ponitur pro tractabili, flexibili, dulci. *Cic. in Brut.* Hic primus inflexit orationem, & eam mollem, teneramque reddidit. ¶ Item pro facili, manſueto, miti. *Cic. Att. l.* 1. Quanta ſit in Quinto fratre meo comitas, quanta jucunditas, quam mollis animus & ad accipiendam, & ad deponendam offenſionem. *Id. in Catil.* 1. Qui ſpem Catilinæ mollibus ſententiis aluerunt. ¶ Item pro effœminato, delicato. *Cic.* 1. *de Or.* Quis hoc Philoſophus tam mollis, tam languidus, tam enervatus, tam omnia ad voluptatem corporis, doloremque referens probare poſſet? Per Metalepſin, quoniam ea, quæ tenera ſunt, pro voluntate noſtra facile tractamus, &, quocunque lubet, ducimus, factum eſt, ut mollis quandoque pro domito ſumatur. *Virg.* 3. *Georg.* Belgica vel molli melius ferat eſſeda collo. ¶ Quandoque pro non arduo, ut mollis clivus. *Id.* 3. *Georg.* Molle faſtigium, *Cæſ. lib.* 2. *B. C. cap.* 10. ¶ Quandoque pro maturo, ut molles caſtaneæ, molliſſima vina. *Virg.* 1. *Ecl.* & 1. *Georg.* Quandoque pro tempeſtivo, ſeu opportuno. *Id.* 4. *Æn.* Sola viri molles aditus, & tempora noras. ¶ Quandoque pro remiſſo, & contemnendo. *Virg.* 3. *Georg.* Tua Mecœnas haud mollia juſſa. ¶ Quandoque pro ſuavi, & jucundo. *Virg.* 2. *Georg.* Molleſque ſub arbore ſomni. ¶ Quandoque pro temperato. *Plin. l.* 14. *c.* 15. Cœlum ipſum mitius, & mollius ſolito videbatur. *Plin. l.* 3. *c.* 3. Qua fere tractu Italia molliſſima eſt. ¶ Mollis frontis homo dicitur verecundus, quemadmodum & durum de impudente uſurpatur. Ita *Donat. ad Terent. Eun. a.* 4. *ſc.* 7. *v.* 38.

Molliter, adv. *mollemente*, *teneramente*, Ger. *ſanfftiglich*, Gall. *mollement*, Hiſp. *blandamente*, Μαλακῶς, leniter, non dure. *Plin. l.* 13. *c.* 10. Mira naturæ cura molliter ſemina collocandi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 52. Aves nidos molliſſime ſubſternunt. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 3. *v.* 76. Molliter oſſa cubent. Quæ tuis mortuis bene precandi formula. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 7. Molliter ſiſte nunc me; cave, ne cadam. non vides me, ut madide madeam? *Col. l.* 1. *c.* 2. Ager molliſſime devexus. h. e. paululum declivis. *Virg.* 6. *Æn. v.* 847. Excudent alii ſpirantia mollius æra. h. e. artificioſius, & delicatius. ¶ Tranſlate eſt delicate, effœminate. *Cic.* 1. *Off. c.* 3. Molliter, & delicate vivere. *Ter. Adelph.* 5. 1. 1. Ætepol te curaſti molliter. ¶ Molliter ferre, pro leniter, æquo animo. *Cic. de Senect.* Quod ferendum eſt molliter ſapienti. ¶ *Tac.* 6 *Hiſt. c.* 96. Amici adulantes mollius interpretabantur, *trovavano delle dolci interpretazioni*.

Mollitia, æ, f. idem ac mollities. *Cic. pro Syl.* Qua mollitia ſum animi, & lenitate. *Id.* 1. *Fin. c.* 10. Mollitia enim officium deſerere.

Mollities, ei, f. *mollezza*, *tenerezza*, רכות. Ger. *weiche*, Gall. *moleſſe*, Hiſp. *blandura*, Μαλακότης, teneritas. *Cic. de Fin. l.* 5. *c.* 21. In primo ortu ineſt mollities, & teneritas quædam. ¶ Tranſlate ponitur pro placiditate, tranquillitate. *Aurel. Victor. de Vir. illuſt. c.* 22. Ubi per mollitiem maris anguis proximum Æſculapii fanum petiit. Quidam putant legendum *malaciam*. ¶ Item pro languore, imbecillitate, effœminatione. *Ter. Eun.* 2. 1. Exciunda hercle hæc mollities animi. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 26. Noſti Niciæ noſtri imbecillitatem, mollitiem, & conſuetudinem victus. ¶ Ponitur etiam pro mollium, & obſcœnorum vitio. *Sen. de conſtan. Sap. c.* 18. & *Tac.* 11. *An. c.* 2.

Mollitudo, inis, idem ac mollities. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 35. In pulmonibus autem ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongiis mollitudo. *Id.* 3. *de Orat.* his ipſo tactu ineſt & mollitudinis, & levitatis modus. ¶ Accipitur etiam pro facilitate, flexibilitate. *Auct. ad Her. l.* 3. Mollitudo vocis eſt cum eam torquere pro commodo noſtro poſſumus.

Molluſcellus, a, um, adject. dimin. a mollis, ut molliuſculi verſus, apud *Plin. l.* 4. *epiſt.* 16. quamquam ibi alii aliter legunt.

Molluctum, i, vel Moluetrum, n. Μυλακρίς, lignum, quo molæ vertuntur. ¶ Item caro informis in utero mulierum, quæ & mola dicitur, Μυλακρίς. Utraque notio legitur apud *Feſtum*.

Mollugo, inis, f. ſpecies eſt lappaginis, ſimilis anagallidi, niſi quod ramoſior eſt, ac pluribus foliis. *Plin. l.* 20. *c.* 10.

Molluſca, æ, 1. Μυλακάρυον, nux eſt e genere juglandium, cortice adeo molli, ut vix attrectata ſtatim frangatur, ab antiquo *mollus* pro *mollis*. Hæc & nux Perſicæ appellatur, quod a Perſide primum ad nos ſit tranſvecta. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 14. *Plin. l.* 13. *c.* 22.

Molluſcum, i, n. V. Bruſcum.

Molo, is, lui, litum, a. 3. *macinare*, טחן, Ger. *malen*, Gall. *moudre*, Hiſp. *moler*, ἀλέω, ἀλήθω, mola tero, a mola. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Ceres frumenta invenit, cum antea glande veſcerentur, eadem molere, &c. *Teren. Phorm.* 2. 1. 19. Molendum uſque in piſtrino, vapulandum, habendæ compedes.

Moloche, es, f. 1. Μολόχη, malva. *Col. l.* 10. *v.* 247. Et moloche prono ſequitur quæ vertice Solem. Al. leg. *malache*.

Molochinarius, m. 2. molochini coloris infector. *Plaut. Aul.* 3. 5. 40. Aſſant molochinarii, petunt fullones.

Molochinus, a, um, in colorem purpuræ malinum, a *moloche*, malva, quod malvæ florum ſimilitudinem habeat. *Cæcil. in Pauſimacho*, *apud Non.* Carcaſina molochina.

Molochites, m. 1. Μολοχίτης, gemma eſt non tranſlucens, ſpiſſa viriditate, malvæ colorem referens, a moloche, malva. *Plin. l.* 37. *c.* 8.

Molorchæus, a, um, adject. ad Molorchum pertinens. *Tibul. l.* 4. *eleg.* 1. *v.* 13. Læta Molorchæis poſuit veſtigia tectis.

Molorchus, m. 2. Μόλορχος, ſenex Arcadius, qui ad expugnationem leonis Nemæi proficiſcentem Herculem hoſpitio comiter ſuſcepit. Unde *leo Molorchæus* appellatus eſt, & ſeni ab Hercule ſacra ſolemnia inſtituta, quæ *Molorchea* dicebantur. V. *Serv. in* 3. *Georg. Stat. l.* 4. *Theb. verſ.* 160. Sacræ Cleonæ cogunt vineta Molorchi.

Molorthus, m. 2. perpendiculum, ideſt plumbum rectum filo, & gnomone dependens, a Μόλυβδος, *plumbum*, & ὀρθὸς, *rectus*. Afferunt nonnulli pro hac voce illud *Statii l.* 3. *Silv. verſ.* 30. Sim, quibus exploret rupes gravis ante Molorthus. Ubi alii leg. *Molybdus*. Alii aliter.

Moloſſi, m. 2. pop. Epiri, quorum regio Moloſſia. ¶ Sunt & Moloſſi pop. Theſſaliæ, apud Jolchum opp. teſte Athenæo. *Ovid.* 1. *Met.*

Moloſſia, f. 1. *Pandoſia*, Μολοσσία, regio Epiri Chaoniæ proxima, in Or. recedens, a Moloſſo filio Pyrrhi, & Andromaches. Celebris eſt canibus venaticis generoſiſſimis, qui ab ea *Moloſſi* dicuntur.

Moloſſicus, a, um, adject. ad Moloſſos pertinens. *Plaut. Capt.* 1. 1. 18. Paraſiti Moloſſici. h. e. edaces tanquam canes Moloſſi. ¶ Moloſſicum carmen apud Grammaticos eſt, quod Moloſſis pedibus conſtat. V. Moloſſus.

Moloſſus, m. 2, filius Pyrrhi, & Andromaches, qui regnavit in Epiro, unde regio Moloſſia, & pop. Moloſſi.

Moloſſus ſubſt. m. 2. Μολοσσός, μολοττός, μολοττικὸς κύων, canis, a Moloſſis Epiri gente, quæ canes habebat generoſiſſimos. *Virg.* 3. *Georg. v.* 405. Veloces Spartæ catulos, acremque Moloſſum paſce ſero pingui. ¶ Eſt & Moloſſus pes metricus, qui tribus ſyllabis longis conſtat, ut *Æneas*, *contendunt*. *Diomed. l.* 4. Dictus eſt a Moloſſia ſaltatione, quod Moloſſi ad bellum procedentes hujus pedis modulata compoſitione utebantur, vel, ut alii volunt, quod eo metri genere odas in templo Jovis canere conſueverunt, in memoriam Moloſſi filii Pyrrhi, & Andromaches, a quo poſtea feſta Moloſſia dicta ſunt. *Ibid. l.* 3. *c.* 18.

Moloſſus, a, um, quod eſt ex Moloſſia. *Ovid.* 1. *Met. v.* 226. Nec contentus eo eſt, miſſi de gente Moloſſa.

Moly, yos, n. 3. herba radice rotunda, & nigra, magnitudine cepæ; folio ſcillæ, flore luteo, vel candido, ut *Homerus* ſcripſit, vim ſummam habens adverſus omnia veneficia. *Plin. l.* 25. *c.* 4.

Molybdæna, f. 1. Μολύβδαινα, vena communis plumbi, & argenti. *Plin. l.* 37. *c.* 18. ¶ Item plumbago, genus herbæ, ſic dictæ, quod plumbum, ideſt oculorum vitium, commanducata tollat. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Mo-

Molybditis, is, Μολυβδῖτις, plumbi ſpuma, ſicut argyritis, ſpuma argenti. *Plin. l. 33. c. 6.*

Molybdus, Μόλυβδος, plumbum, vox græca. Pro plumbo illo, quo aquæ altitudinem nautæ explorant, uſurpari putant nonnulli a *Stat. l. 3. Silv. 2. v. 30.* Locum V. in Mollorthus.

Momar, ſtultus, apud Siculos. *Feſt.*

Momen, inis, n. idem ac momentum, a ſupin. motum verbi moveo, ut nomen a notum. *Lucret. l. 3. v. 189.* Momine uti parvo poſſunt impulſa moveri.

Momentaliter, adv. in un *momento*, ictu oculi. *Fulgent. l. 2. Mythol. c. 3.*

Momentaneus, a, um, *momentaneo, caduco, mortale*, ὀλιγοχρόνιος, quod eſt caducum, quod facile mutatur, ac deficit. *Tertul. l. 3. adv. Marcion. c. 17.*

Momentarius, a, um, quod in momento fit. *Apul. l. 5. Met.* Momentarius maritus. *Id. l. 9.* Momentaria ſalus. *Id. l. 10.* Venenum momentarium. h. e. momento temporis conficiens.

Momentoſus, a, um, adject. qui magni momenti eſt. *Quintil. declam. 13.* Quam momentoſa ſit hujus animalis impena.

Momentum, ti, n. *momento*, רגע, Germ. ein *augenblick*, Gall. *moment*, Hiſp. *momento*, *peſo*, ῥοπή, dicitur qualecunque pondus, ſive maximum hoc ſit, ſive parvum, & tranſlate ſumitur pro vi, robore, viribus, efficacitate, pretio. *Cic. 1. Acad.* Cum in eadem re paria contrariis in partibus momenta rationum invenirentur. *Id. pro Mur.* Et diligentiſſime perpendenti momenta officiorum omnium. *Id. in Vatin.* Cujus teſtimonium propter turpitudinem vitæ, ſordeſque domeſticas nullius momenti putaretur. *Id. 3. Fin.* In his momenta ſunt maxime ad bene vivendum. *Id. pro Font. cap. 6.* Sapientia judicis non minimam partem tenet ad unamquamque rem momento ſuo ponderandam. *Liv. l. 5.* Rege ſuperato nullum momentum in ſolis per ſe Gallorum copiis fore. *Id. l. 2. c. 47.* Si qua regio ſemine orta nullum momentum in dando, adimendoque regno faceret. *Id. l. 4. c. 11.* Momentum annonæ facere. *dar moto*, *a muovere*, *diminuire la careſtia*. ¶ Accipitur item pro rebus minimis, ſeu pro particula exigua alicujus rei. *Plin. l. 20. c. 7.* Proſunt & combuſtæ, ut cinis earum bibatur in vino, addita reſinæ momento. *Id. l. 18. c. 34.* Sol autem quotidie ex alio cœli momento, quam pridie, oritur. ¶ Dicitur item de tempore. *Cic. l. 6. Fam. epiſt. 10.* Omnia momenta obſervabimus, neque ullum prætermittemus tui juvandi, & levandi locum. *Id. 5. Phil. c. 10.* Minimis momentis maximæ inclinationes temporum fiunt. *Liv. l. 31. c. 33.* Tumultus momento temporis ſedatur. ¶ Horæ momentum pro brevi hora. *Liv. l. 5. c. 7.* Horæ momento longi temporis opus incendium hauſit.

Momus, mi, m. Μῶμος, Deus quidam, Nocte matre, ut ait *Heſiodus*, ac Somno patre genitus, cui mos eſt ipſum quidem nihil agere, ſed aliorum Deorum opera curioſis oculis contemplari, &, ſi quid omiſſum, aut perperam factum eſt, id ſumma cum libertate carpere, a μῶμος, *deſcens*. Vide de eo fabulam apud *Lucian. in dial. de Hereſib.* & *Vitruv. in præfat. l. 2.*

Monacha, æ, f. *monaca*, ſolitariæ vitæ fœmina. *Hieronym. ep. 25. ad Paulam de obitu Blæſillæ, poſt med.*

Monachicus, a, um, *di monaco*, ad monachum pertinens. *Juſtinian. novell. conſtitut. 133. c. 5.* Monachicum certamen.

Monachium, ii, n. Μοναχεῖον, locus, vel ſodalitas monachorum. *Impp. Valent. & Marcian. l. 1. Cod. tit. 2. leg. 13.*

Monachus, i, m. *monaco*, Μοναχός, ſolitarius, qui vitam vivit ſolitariam, a μόνος, *ſolus*. *Rutil. Numatian. l. 1. v. 419.*

Monarchia, f. 1. *monarchia*, Μοναρχία, unius principatus, a μόνος, *ſolus*, & ἀρχή, *imperium*. *Tertul. adver. Prax. c. 3.*

Monas, adis, f. 3. Μονάς, unitas, ſingularitas. *Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 6.* *Tertul. adverſ. Valentin. c. 37.*

Monaſterium, ii, n. *monaſtero*, Μοναστήριον, locus, in quo Monachi degunt. *Auguſtin. ep. 86. ad Caſulan.*

Monaſtria, arum, f. *monache*, Μοναστρίαι, mulieres Deo dicatæ, & ſolitariam vitam agentes: quarum fit mentio in *Novell. Conſtit. Juſtin. 133.*

Monaulos, m. 2. *piffaro*, tibia ſingularis, vel ſimplex, a μόνος, *ſolus*, & αὐλός, *tibia*. *Mart. l. 14. epigr. 64.* Sæpe duas inflat, ſæpe monaulon habet. *Plin. l. 7. c. 57.* Fiſtulam, & monaulon Pan Mercurii, obliquam tibiam Midas in Phrygia, geminas tibias Marſyas in eadem gente.

Monedula, æ, f. *monachia*, *mulacchia*, *putta*, κολοιός, avis ex genere graculorum, furax, & rapax, præſertim auri, argentique. Hinc aliqui dictam putant a monetu, quaſi *monetula*. *Scalig. ad Tibul. l. 1. eleg. 1.* ducit a Dea Moneta, quæ eſt Juno, cui cornix, e cujus genere eſt monedula, dicata fuit. *Cic. pro Flac. c. 31.* Non plus auri tibi, quam monedulæ committebant. *Plin. l. 10. c. 29.* Inſubrium tractu examina graculorum, monedularumque. *Plaut. Aſin. 3. 3. 103.* Dic me anaticulam, monedulam, paſſerculam, &c.

Monela, læ, *ammonizione*, *avviſo*, monitio. *Tertul. de pœnit. c. 8. & l. 4. adv. Marcion. c. 34.*

Monenda, orum, apud *Marcian. Capel.* ſunt ſacrificia quædam, quibus Dii monentur, ut mortalibus opem ferant.

Moneo, nes, nui, itum, a. 2. *ammonire*, *ricordare*, *avvertire*, הזהיר, Ger. erinnern, Gall. *admoneſter*, *avertir*, Hiſp. *amoneſtar*, ὑπομιμνήσκω, νουθετέω, παραινέω, προσαγγέλλω, admoneo, ſuadeo, hortor, ab antiquo *meno*, aut *meno*, unde *memini*, quod a μένω. Conſtruitur cum duobus accuſat. quod tamen negatum eſt ejus compoſitis *commoneo*, & *admoneo*. *Cic. l. 3. Fam.* Ea me ex tuis mandatis monuiſti. *Id. in Catil.* Sed eos hoc moneo, deſinant furere. *Id. de Amic.* Nec ea, quæ ab eo monemur, audimus. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. de. *Cic. Attic. l. 11. ep. 16.* Ut Terentiam moneam de teſtamento. ¶ Vel etiam cum abl. & præpoſ. pro. *Ter. Andr.* Habeo, pro illa re illum quod moneam probe. ¶ Vel cum conjunctiva, & particula *ut*, vel *ne*. *Cic. l. 4. Fam.* Accuratiſſime monuiſti Senatum, ut illi timerent, quæ meminiſſent. ¶ Monere literis, & per literas, *dar avviſo con lettere*. *Cic. l. 2. Q. Fr. epiſt. 7.* Sic monete pluribus. *Quintil. l. 5. c. 13.* ¶ Interdum ponitur pro caſtigare. *Senec. l. 3. ſilv. 3. v. 160.* tonitru tantum lenique procella Contentus monuiſſe. ¶ Interdum docere, erudire. *Valer. Flac. l. 1. arg. init.* Prima Deum magnis canimus freta pervia natis, &c. Phœbe mone. *Horat. l. 3. od. 7.* Et peccare docentes hiſtorias monet. ¶ *Monerim*, pro *monuerim*. *Pacuv. armor. judicio*. Quod me moneris, effectum dabo. *Id. Chryſide*. Dii monerint meliora.

Moneris, is, *ſelmoca*, genus navigii longi, quod ſimplici remorum ordine agitur, μονήρης. *Liv. l. 38. c. 38.* Neve plures actuarias habeto, neve monerem belli cauſa.

Moneta, æ, f. *moneta*, Ger. *muentz*, Gall. *monnoye*, Hiſp. *moneda*, νόμισμα, pecunia ſignata, a *monendo*, quia nota inſcripta monet nos authoris, & valoris. *Martial. l. 1. epigr. 100.* Convivia ſumptuoſiora Nigræ ſordibus expleas monetæ. h. e. æreæ. *Id. l. 4. ep. 12.* Hos niſi de fulva loculos implere moneta non decet. h. e. aurea. ¶ Accipitur etiam pro loco, ubi moneta cuditur, *zecca*. *Vet. Inſcript. apud Gruter. p. 74. n. 1.* Officinatores monetæ aurariæ, argentariæ Cæſaris. *Ammian. l. 22. c. 28.* Aram in moneta, quam regebat, recens locatam evertit. ¶ Eſt etiam Moneta mater Muſarum, a *monendo*. Gloſſæ Philoxeni, *Moneta*, Μνημοσύνη. *Liv. in Odyſſea* apud *Priſcian. l. 6. pag. 679.* *Putſch.* Nam Divæ Monetas filium docuit. Ubi *Monetas* eſt antiquus genitivus, ut dicimus *Paterfamilias*. ¶ Moneta etiam Junonis cognomen fuit, ut ex *Cicerone*, *Valerio*, *Livio*, *Plutarcho*, & aliis conſtat. Sic autem dicta eſt, quia Romanos ex arce monuerit, ut propter terræmotum, qui acciderat, ſue rem divinam facerent. *Cic. 1. de Div. c. 45.* Atque etiam ſcriptum a multis eſt, cum terræmotus factus eſſet, ut ſue plena procuratio fieret, vocem ab æde Junonis ex arce extitiſſe, quocirca Junonem illam appellatam Monetam. *Id. l. 2. c. 32.* Quod idem dici de Moneta poteſt, a qua, præterquam de ſue plena, quid unquam moniti ſumus?

Monetalis, & le, o. 3. *ciò che s'appartiene a moneta*, Νομισματικός, quod ad monetam pertinet. *Apul. de Aſin. l. 7.* Plurima pretioſiſſimis monilibus, & auro monetali zonis refertis incincta. ¶ Triumviri Monetales, Magiſtratus Romæ, qui æri, argento, atque auro conflando, & feriundo præerant. *Pomp. Juriſc. l. 2. de orig. Juris*. *Cic. Att. l. 10. ep. 11. de Veſtorio loquens:* Monetali adſcripſi quod ille ad me Proconſulem. idest in ſumma epiſtola ſcripſi, *Veſtorio Monetali*. V. *Cic. l. 7. Fam. epiſt. 13. ad Trebat.* & *in eam ſchol. P. Manut.*

Monetarius, m. 2. *monetario*, Germ. *muentzer*, Gall. *monnoyeur*, Hiſp. *monedero*, ἀργυροκόπος, qui monetam cudit. *Firmic. l. 8. c. 17.* Habentes horoſcopum ſub ſigno hoc erunt monetarii. *Vopiſc. in Aurelian. c. 38.* Fuit ſub Aureliano etiam monetariorum bellum. *Eutrop. l. 9. c. 14.* Hoc (*Aureliano*) imperante etiam monetarii in Urbe rebellaverunt, vitiatis pecuniis, & Feliciſſimo Rationali interfecto: quos Aurelianus victos ultima crudelitate compeſcuit, plurimos nobiles capite damnavit.

Monile, is, n. *monile*, *collana*, רביד, Germ. ein *halsband*, Gall. *chaine a porter au cou*, Hiſp. *cadena*, ὅρμος, ornamentum ex auro, & gemmis, quod circa collum geſtatur, proprium fœminarum, & juvenum ingenuorum. *Ovid. 10. Metam. v. 264.* Dat digitis gemmas, dat longa monilia collo. ¶ Neque ſolum illud monile dicitur, quod ex hominum, verum etiam quod ex equorum, aliorumque animalium collo dependet. *Virg. 7. Æn. de equis Latini:* Aurea pectoribus demiſſa monilia pendent. *Gel. l. 5. c. 5.* Equitatum frænis, ephippiis, monilibus, phalariſque præfulgentem.

Monimentum, V. Monumentum.

Monitio, onis, f. *ammonizione*, Germ. ein *warnung*, Gall. *avertiſſement*, Hiſp. *monicion*, νουθέτησις, actus monendi. *Cic. de Amic. c. 24.* Monitio acerbitate, objurgatio contumelia careat. *Id. ibid.* Accipere monitionem patienter.

Monito, as, a. 1. ſæpe moneo. *Venant. Fortun. l. 5. carm. 4.* Quos in amore Dei monitabat ſæpe ſacerdos.

Monitor, oris, m. *ammonitore*, Ger. *ermahner*, Gall. *ammoneſteur*, Hiſp. *monedor*, νουθετητής, qui nos alicujus rei monet. *Terent. Heaut. 2. 1. 119.* Nil opus fuit monitore. ¶ Item is, cujus fidei, & curæ pueri committuntur, pædagogus. *Cic. 2. de Orat.* Riſerit aliquis hoc præceptum: eſt enim non tam acutum, quam neceſſarium, magiſque monitoris non fatui, quam eruditi magiſtri. ¶ Item qui in ſcena hiſtrionibus verba dictat, & ſuggerit. *Feſt.* ¶ Item qui in foro Oratori agenti adeſt, & dicenda, agendaque monet, *ſollicitatore*, ὑπομνηστής. *Cic. Div. in Ver.* Video, mihi non te, ſed hunc librum eſſe reſponſurum, quem monitor tuus tenet. Adde *Quintil. l. 6. c. 5.* ¶ Item nomenclator. *Cic. pro Mur. c. 36.* Per monitorem appellandi ſunt. ¶ Denique monitores dicuntur ſervi in agri operis præfecti, qui officii quemque ſui admonent, & ſegniores caſtigant, *caſtaldi*. *Colum. l. 1. c. ult.* *Ulpian. l. 8. ff. de inſtruct. & inſtrum. legat.*

Monitorius, a, um, adject. aptus ad monendum, ut monitorium fulmen, quod ſcil. de futuris monet, apud *Senec. l. 2. quæſt. nat. c. 49.*

Monitum, ti, n. *ammonizione*, *documento*, *ricordo*, νουθέτησις, quod quis nos monet. *Cic. 5. Fam. ep. 8.* Meis conſiliis, monitis, ſtudiis, actionibuſque nititur.

Monitus, us, m. idem ac monitio. *Liv. l. 1.* Seu voce cœleſti ex Albano monte miſſa, ſeu Aruſpicum monitu. *Cic. 2. de Div. c. 41.* Sortes, quæ Fortunæ monitu tolluntur. *Plin. in Paneg. c. 76.* Revereri numinum monitus.

Monitus, a, um, partic. a moneor. *Virg. 3. Æn. v. 188.* Moniti meliora ſequamur.

Monobeli, m. 2. Μονόβηλοι, qui prægrandia virilia habent: ita enim eos appellabat Heliogabalus, ut refert *Lamprid. in ejus vita, c. 8.* ¶ Vox græca eſt, a βέλος, telum.

Monoceros, otis, m. *alicorno*, Μονόκερως, unicornis, animal unico cornu, equino corpore, capite cervino, mugitu horrida. *Plin. l. 8. c. 21.* Aſperrimam autem feram Monocerotem, reliquo corpore equo ſimilem, capite cervo, pedibus elephanto.

Monochromata, um, n. *chiaroſcuri*, Μονοχρώματα, dicebantur picturæ, quæ non variis, ut hodie, ſed ſingulis coloribus conſtabant. *Plin. l. 33. c. 7.* Cinnabari veteres, quæ etiam nunc vocant monochromata, pingebant.

Monochromaticus, a, um, *chiaroſcuro*, Μονοχρωματικός, quod uno colore fit. *Plin. l. 35. c. 5.* Qui monochromatea genere picturæ vocaverint.

Monochromatos, o. 3. 2. Μονοχρώματος, quod eſt unius coloris. Hinc *Plin. lib. 35. c. 3.* auctor eſt, primum picturæ genus fuiſſe lineare, quod nullis adhibitis coloribus, rei pingendæ ſimilitudinem circumductis lineis exprimebat, deinde huic ſucceſſiſſe alterum picturæ genus, quod ſingulis coloribus rerum imagines imitabatur, idque poſtea inventa operoſiore pictura, monochromaton eſſe appellatum.

Monocolus, Μονόκωλος, unius membri, a μόνος, ſolus, & κῶλον, membrum. *Solin. c. 53.* Legimus monocolos ibi quoque naſci ſingulis cruribus, &c. Adde *Plin. l. 7. c. 2.*

Monocrepis, ia, Μονοκρηπίς, una tantum pede calceatus. *Hygin. fab. 12.* ¶ Apud Græcos epitheton eſt Mercurii, qui alterum calceum Perſeo commodavit ad Gorgonas devolanti.

Monoculus, li, m. 2. qui unum oculum habet. Vox eſt hybrida, ex græco Μόνος, & latino *oculus* conflata, eaque uſus eſt *Jul. Firmic. l. 8. c. 19.* Erunt ſurdi, monoculi, ac ſtolido ſtupore confecti.

Monodus, m. 2. Μονόδους, Pruſiæ Bithynorum Regis filius, qui loco dentium unum os continuum habuit in ſuprema oris parte, a μόνος, *unus*, & ὀδούς, *dens*, quaſi vir unius dentis. *Plin. l. 7. c. 16.* & *Feſt.*

Monœcus, i, *Monaco*, Μόνοικος, portus Liguriæ, & oppidum, ubi Hercules, pulſis aliis, ſolus habitavit, unde & portus Herculis dicitur. *Virg. 6. Æn. v. 830.* *Lucan. l. 1. v. 408.*

Monogamia, Μονογαμία, matrimonium cum una tantum uxore. *Tert. de Monogam.*

Monogamus, i, Μονόγαμος, qui unam tantum uxorem habuit. *Hieronym. lib. 1. contra Jov. c. 8. ad fin.*

Monogrammi, m. 2. *magri*, *ſenza colore*, Μονόγραμμοι, homines macri, pertenues, decolores, a *monogrammos*, pictum lineare, per tranſlationem. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 23.* Quæ verens Epicurus monogrammos Deos, & nihil agentes commentus eſt.

Monolinum, i, n. *una filza di perle*, Μονόλινον, linea ex margaritis, uno filo conſtans. *Capitolin. in Maxim. jun. c. 1.* ubi al. leg. *monolium*: Sed *Salmaſ.* retinet *monolinum*, defenditque pluribus.

Monolithus, a, um, Μονόλιθος, uno lapide conſtans, ut Monolithæ columnæ, *d'un pezzo*, apud *Laber. apud Non. c. 15. n. 13.*

Monoloris, re, adject. Monolores veſtes, quæ unicum lorum auratum, ſeu ſegmentum intextum habent. *Vopiſc. in Aurel. c. 46.*

Monommati, Μονόμματοι, dicuntur populi quidam, in ultima Orientis ora, ſingulis oculis ſaltuatim currentes miræ pernicitate. *Gel. l. 9. c. 4.*

Monopodium, n. 2. *tavola che ha un piè ſolo*, Μονοπόδιον, menſa unico tantum pede ſubnixa. *Liv. l. 39. c. 6.* Monopodia, & abacos Romam advexere. Adde *Plin. l. 34. c. 3.*

Monopodius, a, um, *chi ha un ſol piede*, qui unum tantum pedem habet: a πούς, ποδός, & μόνος, ſolus. *Lamprid. in Commodo, c. 10.* Monopodios eos, a quibus ſingulos pedes fregiſſet, appellabat. ¶ Legitur & *Monopodius*.

Monopolium, lii, n. *monopolio*, Μονοπώλιον, dicitur, cum penes unum aliquem ſpeciei alicujus vendendæ poteſtas eſt, quod fit, cum unus ſolus aliquod genus mercis univerſum emit, ut ſolus vendat, pretium ſuo modo ſtatuens, a μόνος, *ſolus*, & πωλέω, *vendo*. *Suet. Tib. c. 71.* Monopolium nominaturus prius veniam poſtulavit, quod ſibi verbo peregrino utendum eſſet.

Monopteros, i, unam tantum alam habens, a μόνος, *ſolus*, & πτερόν, *ala*. A *Vitruv. l. 4. c. 7.* Ædes monopteræ dicuntur, quæ unam tantum porticum habent, vel ordinem columnarum.

Monoſceli, orum, homines Indici ſingula crura habentes. *Plin. l. 5. c. 2.*

Monoſtichium, ii, idem ac monoſtichum. *Auſon. in Eclog.* Non placitum diris talia monoſtichium.

Monoſtichum, i, Μονόστιχον, carmen unico verſu conſtans. *Auſon. de Caſaub. in præf. v. 3.* Sua quæque monoſticha ſignant.

Monoſyllabus, a, um, *monoſillabo*, Μονοσύλλαβος, una ſyllaba conſtans. *Auſon. Idyl. 12.*

Mono-

Monotriglyphus, i, Μονοτρίγλυφος, Monotriglypha ædes dicitur a *Vitruv. l. 4. c. 3.* in qua propter columnarum multitudinem intercolumnia adeo ſunt anguſta, ut unius tantum triglyphi ſint capacia. V. *Baldum in Lex. Vitruv.*

Monotrophus, i, Μονότροφος, qui ſolus veſcitur, miniſtrum non habens, a quo ſib cœna paretur. *Plaut. Stich. 5. 4. 7.* Noſmet inter nos miniſtremus, monotrophe.

Monoxylum, i, n. 2. Μονόξυλον, navigium ex unico ligno excavatum. *Plin. l. 6. c. 23.* Regio autem, ex qua piper monoxylis lintribus Baracem convehitur, vocatur Cottona.

Mons, tis, m. *monte*, *montagna*, הר, Ger. *ein berg*, Gall. *mont*, Hiſp. *monte*. ὄρος, terræ tumor altiſſimus. *Virg. 12. Æn.* Totuſque remugit mons circum. ¶ Sumitur quandoque pro ſaxo, ut ſaxum pro monte. *Virg. 6. Æn.* Prenſantemque uncis manibus capita aſpera montis ferro invaſiſſet. ¶ Translate uſurpatur pro omni re, quæ eminet. *Virg. 1. Æn.* Inſequitur cumulo præruptus aquæ mons. ¶ Montes aureos polliceri, proverbialis Hyperbole, de iis, qui immenſa promittunt, ſpeſque ampliſſimas oſtentant. *Ter. Phorm. 1. 2. 18.* ¶ Parturient montes, naſcetur ridiculus mus: itidem proverbium apud *Horat. de ar. poet.* in eundem fere ſenſum, cum magnæ rei propoſitæ exitus non reſpondet.

Mons ſacer. V. Sacer mons.

Monſtrabilis, & le, o. 3. *dimoſtrabile*, quod facile monſtrari poteſt, conſpicuum, illuſtre. *Plin. ep. 21. l. 6.* Eſt enim probitate morum, ingenii elegantia, operum varietate monſtrabilis.

Monſtratio, onis, f. *dimoſtrazione*, Ger. *ein vveiſung*, Gall. *demonſtration*, Hiſp. *demoſtrazion*, δεῖξις, actus monſtrandi. *Ter. Adel. 4. 6. 2.* Ut Syre te cum tua monſtratione magnus perdat Jupiter.

Monſtrator, oris, m. *dimoſtratore*, *inventore*, qui monſtrat. *Virg. 1. Georg. v. 19.* Uncique puer monſtrator aratri. *Senec. de conſol. ad Marc. c. 25.* Ignotarum urbium monſtrator hoſpiti gratus eſt.

Monſtratus, us, maſc. monſtratio. *Apul. l. 5. Met.* Cujus monſtratu puellam cognoſceret. *Auſon. in perioch. Iliad. 3.* Monſtratu alicujus edoceri.

Monſtratus, a, um, *moſtrato*. *Horat. de ar. poet. v. 404.* Et vitæ monſtrata via eſt.

Monſtrifer, ra, rum, *di moſtro*, τερατοφόρος, monſtrum referens. *Plin. l. 6. c. 30.* Animalium, hominumque effigies monſtriferas circa extremitates ejus gigni minime mirum. *Lucan. l. 2. v. 3.* Monſtrifer tumultus. *Claudian. l. 3. in Eutrop. v. 3.* Monſtrifer annus.

Monſtrificabilis, le, monſtroſus. *Lucil. apud Non. c. 3. n. 540.* Mirum, ac monſtrificabile.

Monſtrifice, adv. idem ac monſtruoſe. *Plin. l. 28. c. 11.* Anaxilaus prodidit equinorum capitum viſus repræſentare monſtrifice.

Monſtrificus, a, um, *moſtruoſo*, τερατοποιός, qui monſtra dicendo, vel faciendo oſtendit. *Plin. l. 21. c. 5.* Inventa in his & ratio inſerendi, monſtrificis hominum ingeniis. *Id. l. 7. c. 15.* Sed nihil facile reperiatur mulierum profluvio magis monſtrificum.

Monſtrigena, æ, m. monſtro genitus, monſtroſus. *Avien. in Perieg. verſ. 789.* Monſtrigenis hoſtem licet inferat æſtus Fluctibus.

Monſtro, as, avi, atum, a. 3. *moſtrare*, הורה, Germ. *vveiſen*, Gall. *montrer*, Hiſp. *enſeñar*, δεικνύω, oſtendo, declaro. *Ter. Adel.* Scio, ubi ſit, verum hodie nunquam monſtrabo. *Hor. l. 4. Carm. od. 3.* Quod monſtror digito prætereuntium Romanæ fidicen lyræ. *Enn. apud Cicer.* Homo, qui erranti comiter monſtrat viam. ¶ Interdum uſurpatur pro docere, monere. *Plaut. Curc. 1. 3. 43.* Bene monſtrantem pugnis cædis. *Tacit. 2. hiſt. c. 1.* Pueritia, & juventa, qualem monſtravimus. ¶ Item pro deferre, accuſare. *Tacit. 1. hiſt. cap. 88.* Nullum ob crimen, ſed vetuſto nomine, & propinquitate Galbæ monſtratus. Et *l. 8. c. 1.* Alii ab amicis monſtrabantur.

Monſtroſe, adv. *moſtruoſamente*, *fuor di natura*, Ger. *unförmlich*, Gall. *monſtrueuſement*, Hiſp. *monſtruoſamente*, τερατωδῶς, præter naturam. *Cic. 2. de Div. c. 71.* Nihil tam præpoſtere, tam incondite, tam monſtroſe cogitari poteſt.

Monſtroſus, a, um, *moſtruoſo*, Ger. *unnatürlich*, Gall. *monſtrueux*, Hiſp. *monſtruoſo*, τερατώδης, quod monſtrum refert. *Lucan. lib. 1.* Monſtroſique hominum partus. *Cic. 2. de Div. c. 32.* Quid minus mirum, quam illam monſtroſiſſimam beſtiam urnam evertiſſe, fures diſſipaviſſe? *Sueton. in Calig. c. 16.* Monſtroſæ libidines. *Prudent. in Laurent v. 7.* Nunc monſtroſis idolis Impoſtis imperii jugum. Et *Petron. in fragm. Tragur. c. 69.* Monſtroſius ferculum.

Monſtrum, i, n. *moſtro*, Ger. *ein vvunder ding*, Gall. *monſtre*, Hiſp. *monſtruo*, τέρας, prodigium, oſtentum, portentum, omne id, quod futurum monſtrat, a *moneo*, quaſi moneſtrum, quod Dei voluntatem, ſive aliquid imminens moneat. *Feſtus. Cic.* deducit a *monſtrando*, *l. 2. de Div.* ¶ Monſtrum, oſtentum, portentum, & prodigium quomodo differant, docet Cornelius Fronto libello de differentiis vocabulorum. Sed diſcrimen id paſſim negligitur ab ipſis claſſicis Scriptoribus *Virg. 2. Æn.* Nec dubiis ea ſigna dedit Tritonia monſtris. *Cic. 5. Verr.* Non mihi jam furtum, ſed monſtrum, ac prodigium videbatur. *Id. de Aruſp. reſp. c. 12* Periculum ex aliquo monſtro ſignificatum cavere. ¶ Ex conſuetudine vulgi monſtrum appellatur, quicquid eſt præter naturam. *Ter. Eun. 4. 3.* Quid iſtuc nam monſtri fuit? Ubi *Donatus*, Monſtrum eſt omne contra naturam: ſi igitur eunuchus eſt, & vitiavit virginem, contra rerum naturam factum eſt. ¶ Translate dicitur de homine ſceleſto. *Cic. in Cat. 2.* Nulla jam pernicies a monſtro illo, atque prodigio mœnibus ipſis intra mœnia comparabitur. ¶ Item de ſententia abſurda, ſeu erronea. *Cic. 4. Tuſc.* Jam videbuntur monſtra dicere. *Id. l. 9. ad Att.* Monſtra narrant. Et *lib. 4.* Mera monſtra nuncians, *coſe incredibili*, e *prodigioſe*. ¶ Monſtrum ali dicimus, ubi quid occulti vitii latere ſignificamus, inde ducta Metaphora, quod monſtra ob pudorem clanculum aluntur, & occultantur. *Ter. Andr. 5. 3. 16.* Quam ob rem? niſi id eſt, quod ſuſpicor, aliquid monſtri alunt. ¶ Interdum ſumitur in bonam partem. *Silius l. 16. v. 333.* juveniſque animum tam clara movebant monſtra.

Montanianus, a, um, ad Montanum pertinens, qui fuit rhetor, ſeu orator temporibus M. Annæi Senecæ. Unde hic *in fi. controverſ. 28. l. 4.* Non multa referam, quæ Montaniana Scaurus vocabat.

Montanus, a, um, *montano*, *di monte*, ὄρειος, ὀρεινός, quod eſt ex monte. *Cic. in Rull. 2. c. 35.* Ligures montani duri, atque agreſtes. *Ovid. 11. Met.* Panaque montanis habitantem ſemper in antris. Abſolute *Liv. lib. 21. c. 34.* Perventum inde ad frequentem cultoribus alium, ut inter montana, populum. ¶ Montani, orum, qui montes incolunt. *Id. ib. cap. 32.* Apparuerunt imminentes tumulos inſidentes montani.

Monticellus, i, m. *monticello*, parvus mons. Legitur apud *Auct. rei Agrar. Goeſ. pag. 231. 306. &c.*

Monticola, æ, com. ὀρεινόμος, qui montes incolit. *Ovid. 1. Metam. v. 193.* Monticolæ Silvani.

Montifer, a, um, montem ferens. *Montiferum Titana* dixit *Senec. in Herc. Oet. verſ. 1212.* quia fingitur montibus ſuperinjectis a Jove oppreſſus, & ſepultus. Quidam tamen antiqui Cod. hab. *monſtriferum*.

Montinus, i, m. Deus, qui montibus præeſt. *Arnob. l. 4.*

Montivagus, a, um, *che vaga per monti*, ὀρεσιπλανής, qui per montes vagatur. *Cic. 5. Tuſc.* Non frigus, non tamen, non montivagos, atque ſylveſtres curſus, luſtrationeſque patiuntur? *Stat. 1. Achil. v. 450.* Diana montivaga.

Montoſus, a, um, *montuoſo*, ὀρεινός, ubi ſunt multi montes. *Virg. 7. Æn. verſ. 744.* Et te montoſæ miſere in prælia Nurſæ. V. *Montuoſus*.

Montuoſus, a, um, adject. idem quod montoſus. *Plin. l. 16. c. 17.* Montuoſa ulmus. h. e. naſcens in montibus. *Cic. pro Planc. c. 9.* Montuoſa regio. Ita utrobique legunt meliores Cod. & Critici; alii *montoſus*.

Monumentarius, a, um, ad monumentum, ſeu ſepulchrum pertinens. *Apul. l. 1. Florid.* Choraula monumentarius. *h. e.* qui ad defunctorum ſepulchra canit.

Monumentum, ti, n. *memoria*, זכרון, Ger. *ein gedenck zeichen*, Gall. *monument*, *memoire*, Hiſp. *memoria*, Μνῆμα, Μνημεῖον, quicquid nos monet, ſive monere poteſt rei alicujus præteritæ, ut libri, hiſtoriæ, ſtatuæ, ſepulchra, tituli, fana, porticus, cæteraque ejuſmodi, a *moneo*. Pro monumentum dixere etiam *monimentum*, *u* in *i* converſo, quomodo ex *optumus*, & *maxumus* facta *optimus*, & *maximus*. *Varr. l. 5. L. L.* Monimenta a monendo, &c. *Non. cap. 1. n. 136.* Monimenti proprietas eſt &c. *Cic. ad Cæſ. in fragm. epiſt.* Ego, quæ monumenti ratio ſit, nomine ipſo admoneor, ad memoriam magis ſpectare debet poſteritatis, quam ad præſentis temporis gratiam. *Id. 2. Fin.* Nos ex annalium monumentis teſtes excitamus eos, quorum &c. *Id. 1. Tuſc. cap. 14.* Quid monumentorum diligentia? quid ipſa ſepulchrorum monumenta, quid elogia ſignificant? *Id. 1. de Or. c. 46.* Monumenta rerum geſtarum, & vetuſtatis exempla Oratori nota eſſe debent. *Ovid. 13. Met.* Condeturque ſuum monumentis corpus avitis. *Nepos in Dione, in fi.* Sepulchri monumento donatus eſt. *Cic. Fam. 5. ep. 12.* Commendare aliquid monumentis. *Id. pro Rabir.* Celebrare monumentis annalium. *Ter. Eun. 4. 6. 16.* Abi tu, ciſtellam, Pythias, domo effer cum monumentis. h. e. ſignis, quibuſcum puella expoſita erat, ut ex iis aliquando cognoſci poſſet. Translate *Cic. Catil. 3. cap. 11.* Inſigne honoris, & monumentum laudis. *Id. pro Deiot.* Multa ſunt tuæ clementiæ monumenta.

Monychus, m. 2. Μώνυχος, unus ex Centauris, a μώνυξ, equus, qui ſolidas ungulas habet. *Juven. Sat. 1. v. 11.*

Mopſopius, a, um, adjectiv. Athenienſis, Atticus; Mopſopia enim Attica regio dicitur, teſte *Strabone*. Hinc Mopſopius juvenis. *Ovid. 6. Met. v. 662.*

Mopſus, m. 2. Μόψος, filius Apollinis, & Hymanthes, al. Manthus, amiciſſimus Jaſonis, præſtantiſſimus vates, cum quo Calchas certavit de peritia divinandi. Præfuit Grynææ ſylvæ juxta Clazomenen, ubi Apollo colebatur. Phaſelim urbem in finibus Pamphyliæ condidit, item Colophonem, ut Mela refert *Cic. l. 1. de Div.* ſcripſit, Mopſum fuiſſe Augurem, & Regem Argivorum. ¶ Poſt mortem templis, & ſacrificiis cultus fuit. Oracula etiam edidiſſe fertur. *Tert. de anim. c. 12.*

Mopſueſtia, vel Mopſuheſtia, f. 1. Mopſis, Mamiſta, *Malmiſtra*, urbs Ciliciæ, ad Pyramum fl. *Cic. 3. Fam. ep. 8.*

Mora, æ, f. *indugio*, אחר, Ger. *verzug*, Gall. *delay*, *retardement*, Hiſp. *tardanza*, *detenimento*, Μονή, διατριβή, cunctatio, tarditas, temporis dilatio. *Ter. Andr. 5. 6. 7.* Nec mora ulla eſt, quin eam uxorem ducam. *Cicer. 1. Inv. c. 9.* Moram, atque impedimentum alicui inferre. *Id. Phil. 10. c. 1.* Moram interponere. *Liv. l. 31. c. 32.* Dimicandi moram facere. *Cic. Verr. 7.* Moram afferre crudeliſſimi ſupplicii. *Quint. l. 4. c. 4.* Moram tollere. *Ter. Andr. 3. 1. 9.* In mora eſſe alicui. *Seneca 3. de ira, c. 39.* Nectere moras. *Virgil. 10. Æn. v. 888.* Moram trahere. *Velle. l. 2. c. 51* Nihil in mora habere, quominus &c. *Virg. 3. Æn.* Diſpendia moræ. ¶ *Mora* eſt, longum eſt, *è coſa lunga*. *Ovid. l. 3. Met.* Quoſque referre, mora eſt. *Plaut. Capt. 4. 3. 6.* Nam ſi alia memorem, mora eſt. ¶ Inter moras, interea, *mentre s' indugia*. *Plin. l. 9. ep. 13.* Inter moras Conſul, citatis nominibus, mittit Senatum. ¶ Eleganter mora dicitur, qui in mora eſt, *ritardo*, *ritegno*. *Liv. l. 23. c. 9.* Reſtituendæ Romanis Capuæ mora tu es. Adde *Celſ. l. 8. c. 10.* ¶ Mora etiam, Μόρα, μοῖρα, dicebatur a Lacedæmoniis pars exercitus quingentis militibus conſtans, vel, ut alii tradunt, ſeptingentis, vel, ut nonnulli, trecentis, a Μείρω, *divido*, quia in eas dividerentur Lacedæmonii. *Cornel. Nepos in Iphicrate c. 2.* Hoc exercitu moram Lacedæmoniorum intercepit. Al. leg. interfecit. Item al. leg. *mœra* ſervantes rationem Græcæ vocis Μοῖρα.

Moracius, a, um, durus, ut moraciæ nuces, *Titinn. apud Feſtum*.

Moralis, le, o. 3. *che appartiene a' coſtumi*, Germ. *das zu ſitten gehöret*, Gall. *moral*, Hiſp. *moral*, ἠθικός, ad mores pertinens. *Cic. de Fato c. 1.* Quia pertinet ad mores, quos ἤθη Græci vocant, nos eam partem Philoſophiæ de moribus appellare ſolemus. Sed decet, augentem Linguam Latinam nominare moralem. Adde *Senec. ep. 89.*

Moralitas, atis, morum conditio. *Macrob. 5. Saturn. c. 1.* Sunt ſtyli dicendi duo, diſpari moralitate diverſi.

Moraliter, adverb. Eſt *Donati ad Terent. Adelph 5. 8. in fi.*

Moramentum, ti, n. 2. idem ac mora. *Apul. in Flor. l. 4.* Hiſce moramentis omnibus, qui volunt equitare, ad vectorem ſibimet equum deligunt.

Morans, antis, nom. particip. qui moratur, tardus. *Virg. 4. Georg.* Namque morantes Martius ille æris rauci canor increpat. *Horat. l. 1. od. 7.* Cum quo morantem ſæpe diem mero fregi. h. e. longum.

Moratim, adv. cum mora, tarde. *Solin. c. 3. (al. 9.)* Ut moratim inſularum omnium oras legamus.

Moratio, onis, f. idem ac mora. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Morationibus impediri. *Liv. l. 3. c. 41.* Moratio in imperiis exercendis.

Morator, oris, m. *ritardatore*, מאחר, Germ. *langſamer*, Gall. *retardeur*, Hiſp. *tardador*, retardator. *Liv. l. 2. c. 44.* Adverſus unum moratorem publici commodi. Adde *Curt. l. 4. c. 10.* ¶ Moratores dicebantur rabulæ, quod cauſas morarentur, *Ammian. lib. 30. c. 10.* Moratores forenſes. Ita legit *Lindenbrog.* Alii *oratores*. V. *Cujac. lib. 4. Obſervat. c. 40.* & *Pareum in Lex.* qui plures afferunt Ciceronis locos, in quibus corrupte legi *oratores* pro *moratores* contendunt. ¶ Moratores item erant, qui frontes aurigarum in Circo æquabant, eoſque morabantur, ne ante tempus tranſilirent lineam. *Vet. Inſcript. apud Græv.* T. Tulcius Pacbryſus Morator ejuſd. Faction. Dedic.

Moratorius, a, um, quod moram facit. *Ulpian. Dig. l. 26. tit. 7. leg. 6.* Moratoria cunctatio.

Moratus, a, um, *coſtumato*, Ger. *vvolgeberd*, Gall. *morigere*, Hiſp. *acoſtumbrando*, ἠθικός, εὐήθευμένος, moribus præditus, ſeu imbutus, ſive boni, ſive mali ſint. *Ter. Hec. 4. 4. 22.* Sed quid mulieris uxorem habes? aut quibus moratam moribus? *Cic. 2. Tuſc.* Quotus enim quiſque Philoſophorum invenitur, qui ita moratus, ita animo, ac vita conſtitutus, ut ratio poſtulat? *Id. in Bruto, c. 2.* Tum bene moratæ, & bene conſtitutæ civitatis. *Plaut. Moſtel. 1. 3. 132.* Nequicquam exornata eſt bene, ſi morata eſt male. ¶ Transfertur & ad alia. *Ovid. 15. Met. v. 94.* Placare voracis, & male morati poteris jejunia ventris. *Plaut. Aſin. 2. 3. 10.* ita hæc morata eſt janua, &c. ¶ Particip. a moror, aris, prima brevi, *Ovid. Metam. 13. v. 125.* oculos paulum tellure moratos ſuſtulit ad proceres.

Morbidus, a, um, *infermiccio*, *infermo*, חולה, Ger. *ungeſund*, Gall. *malſain*, Hiſp. *enfermo*, νοσερός, morbo infectus. *Plin. l. 8. c. 26.* Atque ita profluvio ſanguinis morbidum alias corpus exonerat. ¶ Morbida vis, quæ morbum affert. *Luc. l. 6. v. 955.* Morbida vis hominum. *Id. ibid. v. 1095.* Fit morbidus aer.

Morbonia, æ, f. vox ficta a *morbus*, & vulgari ſermone trita, qua utebantur, qui alicui male precari vellent, cum enim abire morboniam jubebant, h. e. in locum morbis plenum, in malam crucem. *Sueton. in Veſpaſ. cap. 14.* Trepidum eum quidam abire morboniam juſſerat. Dionis compendium hunc locum vertit ἐς κόρακας, quod idem apud Græcos valet.

Morboſus, a, um, *infermo*, דוי, Germ. *kranck*, Gall. *maladif*, Hiſp. *enfermiço*, νοσώδης, obnoxius morbo, valetudinarius. *Cato de R. R. c. 2.* Ferramenta vetera, ſervum ſenem, ſervum morboſum, & ſi quid aliud ſuperſit, vendat. *Cic. 4. Tuſc. c. 24.* Bene igitur noſtri, cum omnia eſſent in morbis vitia, quod nullum erat iracundia fœdius, iracundos ſolos morboſos nominaverunt. *Auct. Priap. carm. 25.* Morboſior omnibus cinædis.

Morbus, i, m. 2. *infermità*, νόσος, νόσημα, habitus contra naturam, qui uſum ejus facit deteriorem. *Cic. 4. Tuſc. c. 13.* Quomodo in corpore eſt morbus, eſt ægrotatio, eſt vitium, ſic in animo. Morbum appellant totius corporis corruptionem: ægrotationem morbum cum imbecillitate: vitium, cum partes corporis inter ſe diſſident, ex quo pravitas membrorum, diſtortio, deformitas. *Id. 1. Off.* Medici gravioribus morbis periculoſas curationes, & ancipites adhibere coguntur. *Id. in Phil.* Cum eſſet infirmus ex gravi, diuturnoque morbo. ¶ Dicimus in morbum delabi, incidere, cadere, morbo corripi, affici, laborare, implicari, explicari, liberari, & ſimilia permulta. *Cic.* ſæpe, *Liv. Terent.* & al. Implicari in morbum, *Nepos in Ageſil. c. ult.* ¶ Morbus regius, V. Re-

V. *Regius*. ¶ Morbus major, idem ac comitialis, ſeu caducus. *Celſ. l.* 3. *c.* 23. Inter notiſſimos morbos eſt etiam is, qui comitialis, vel major nominatur. ¶ Tranſlate morbi in animo dicuntur vitia inveterata, ut avaritia, ambitio, &c. *Cicer.* 4. *Tuſc.* Videamus, quæ ſint, quæ a Philoſophia remedia morbis animorum adhibeantur. ¶ In tabulis Morbus Deus eſt, Erebi, & Noctis filius, Mortis frater. *Cic.* 3. *nat. Deor.*

Mordacitas, atis, f. *mordacità*, vis mordendi. *Plin. l.* 21. *c.* 15. *de urtica*, his enim omnibus ſolis ineſt aculeata mordacitas.

Mordaciter, adv. *mordacemente*. *Ovid.* 1. *Pont. epiſt.* 5. *v.* 19. Scilicet incipiam lima mordacius uti. *Macrob. Saturn.* 7. *c.* 3. Ars ille omnis mordaciter.

Mordax, acis, o. *mordace*, Ger. *beſſig*, Gall. *mordant*, Hiſp. *mordaz*, δηκτικός, quod mordet, quod mordendo lædit, promptum ad mordendum. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 27. Meus ut ille etiam mordax canis. *Id. Truc.* 2. 4. 1. Num tibi jam, amabo, janua eſt mordax mea? ¶ Tranſlate ſumitur pro pungenti. *Plin. lib.* 16. *c.* 24. Folia non lacta ſunt quibuſdam, ut urticis. *Perſ. Sat.* 1. *v.* 107. Mordaci radere vero auriculas. *Phædr. lib.* 4. *fab.* 7. Mordacem, qui improbo dente appetit. *Plin. l.* 17. *c.* 8. Mordaciſſimum, quod ſupra diximus. ¶ Item pro eo, qui detrahit famæ alienæ. *Cic.* 2. *de Or. c.* 59. Lacerat lacertum Largi mordax Memmius. ¶ Sollicitudines mordaces dicuntur, quæ animum excruciant. *Horat. l.* 1. *od.* 18. neque mordaces aliter diffugiunt ſollicitudines.

Mordeo, es, momordi, morſum, *mordere*, נשך, Germ. *beiſſen*, Gall. *mordre*, Hiſp. *morder*, δάκνω, eſt dentibus lædere, vel vulnerare. *Cicer. pro Roſc. Amer. c.* 20. Latrant, & mordent canes. ¶ Frænum mordere. V. *Frænum*. ¶ Tranſlate eſt detrahere, *dir male*. *Ter. Eun.* 3. 1. 21. Invidere omnes mihi, mordere clanculum. ¶ Item pungere, irritare, lædere. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 7. Si qua ſunt in tuis litteris, quæ me mordeant. *Id. Att. l.* 13. Valde me momorderunt epiſtolæ tuæ de Attica noſtra. *Id.* 4. *Tuſc. c.* 20. Morderi conſcientia. ¶ Item moleſtiam afferre, habere ſollicitum. *Cic.* 3. *Fam.* Neque non me tamen mordet aliquid, id eſt omnino me habet ſollicitum. ¶ Morderi, eſt dolere vehementer. *Cic. Attic. lib.* 6. Quod ſcribis, morderi te interdum, quod non ſimul ſis. ¶ Interdum mordere, eſt corrumpere. *Horat. l.* 1. *ep.* 8. *v.* 5. Oleamve momorderit æſtus. ¶ Dicitur & de frigore, cum maxime penetret. *Id. l.* 2. *Sat.* 6. *v.* 45. Matutina parum cautos jam frigora mordent. ¶ Amnis mordet rura, h. e. radit, ripis exedit. *Id. l.* 1. *od.* 31. ¶ Olim in præterito erat *memordi*. Hinc *Plaut.* in *Trigemina*, apud *Gell. l.* 7. *c.* 9. Meditum eradu præmorſiſſet. ¶ Item *memordi*. *Enn. apud Non.* Si me canis memorderit. V. *Gell. l.* 7. *c.* 9.

Mordicans, antis, *mordente*, mordens, mordicans, pungens, vellicans. *Cæl. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 8. Eſt acerrimæ atque mordicantis qualitatis.

Mordicatio, onis, f. levis erosio. *Cæl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 20. Ventris mordicatio.

Mordicativus, a, um, mordicans, arrodens, ut mordicativum acetum. *Cæl. Aurel. Tard.* 5. 1.

Mordicas. V. in ſeq. voce.

Mordicitus, adverb. idem quod mordicus. *Plaut. Amphit.* 1. 1. 57. Aſini me mordicitus ſcindant, boves incurſent cornibus. Ita legit *Gruter.* plures alii *mordicibus*, h. e. dentibus, ut ſit a nominativo *mordix*, *icis*. hactenus lectionis diverſitas eſt in ſtilo *Apul. l.* 9. Me Mordicitus appetens.

Mordico, as, a. 1. *dar dolore*, δάκνω, dolorem affero, perinde ac ſi morſu læderem. *Cæl. Aurel. Acut.* 1. *c.* 8. Mordicantis qualitatis eſſe.

Mordicus, adv. *co' denti*, ὀδὰξ, mordendo. *Cic. ad Q. Fr.* Auriculam fere ſibi mordicus abſtulit. *Plaut. Curc.* 5. 1. 7. Mordicus arripere. ¶ Tranſlate ſignificat arcte, pertinaciter. *Suet. in Cæſ.* Paludamentum mordicus trahens. *Cic. Acad.* 4. *c.* 16. Perſpicuitatem, quam mordicus tenere debemus.

More, adv. Μωρῶς, ſtulte. *Plaut.* 5. 1. 5. Moru hoc fit, neque ſtulte, mea ſententia. ¶ Eſt hoc adverbium ab adjectivo *morus*, quod ab eodem *Plauto* non ſemel eſt uſurpatum. Eſt tamen qui putet, hoc *more* eſſe ablativum a *mos*, *moris*.

Mores. V. Mos.

Moretarium, ii, idem quod Moretum. *Donat. ad Terent. Phorm.* 2. 2. 4. & *Apic. l.* 1. *c.* 35.

Moretum, i, n. Μυττωτὸν, *Morettum*, genus cibi, idem ac intritum, & alliatum, quod ex his ecto conficiebatur, allio, apio, ruta, coriandro, bulbo, caſeo, oleo, aceto. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 367. Non pudet herboſum, dixi, poſitum moretum in dominæ menſis?

Moribundus, a, um, *moribondo*, *morendo*, ἀποθνήσκων, moriens. *Cic. pro Sext.* Jacentem, moribundumque vidiſtis. *Liv. l.* 6. *B. Pun.* Ante pedes ſuperatoris moribundus procubuit.

Morigeratio, onis, f. actus morigerandi. *Afran. apud Non. c.* 1. *n.* 1. Ætas, & corpus tenerum, & morigeratio, hæc ſunt venena formoſarum mulierum.

Morigero, as, n. 1. idem ac morigeror, apud vet. *Plaut. Amph.* 3. 3. 26. Dum eum hic uxoria uxoria mihi morigero.

Morigeror, aris, d. 1. *compiacere*, *obbedire*, שמע, Ger. *gewillfahren*, Gall. *obeir*, Hiſp. *obedecer*, χαρίζομαι, morem gero, obſequor, & quaſi ad alterius voluntatem mores meos transformo. *Ter. Adel.* Si adoleſcenti eſſes morigeratus. *Cic. in Or. c.* 48. Voluptati autem aurium morigerari debet oratio. ¶ Morigerari alicui, apud *Sueton. in Tiber. c.* 49. obſcœnum habet ſenſum.

Morigerus, a, um, *ubbidiente*, שמע, Ger *gehorſam*, Gall. *obeiſſant*, Hiſp. *obediente*, πειθήνιος, εὐπειθής, obediens. *Ter. Andr.* 1. 5. 59. Seu tibi morigera fuit in rebus omnibus. *Plaut. Capt.* 5. 2. 13. Bene morigerus fuit puer.

Morimaruſa, mare mortuum, Cimbrorum lingua. *Plin. l.* 4. *c.* 13.

Morini, orum, ultimi Galliæ populi ad Oceanum. *Virg.* 8. *Æn. v.* 727.

Morio, onis, Μωρίων, facetus homo, ſannio, qualis in principum aulis ali ſolent deliciarum cauſa, *buffone*, *ſciocco*, *e matto*, ſtultus. *Martial. lib.* 8. *epigr.* 13. Morio dictus erat, viginti milibus emi. Redde mihi nummos, Gargiliane, ſapit. Adde *l.* 12. *epigr.* 93.

Morion, onis, m. 3. lapidis pretioſi nomen. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Morior, eris, mortuus ſum, d. 3. *morire*, מות, Germ. *ſterben*, Gall. *mourir*, Hiſp. *morir*, θνήσκω, ἀποθνήσκω, τελευτάω, intereo, extremum ſpiritum effundo, vita decedo. *Virg.* 2. *Æn.* ſertur moriturus in hoſtes. *Cicer. pro Rab.* Moreretur primum acerbiſſima morte milites Gracchus, quam in ejus concione carnifex conſiſteret. ¶ Transfertur ad res inanimatas pro perire, extingui. *Cic. in Piſon.* Ne ſuaviſſimi hominis memoria moreretur. ¶ *Moriar*, eſt modus jurandi, quemadmodum *diſpeream*. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 6. Moriar, ſi magis gauderem, ſi id mihi accidiſſet. ¶ *Moriri*, pro mori. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 108. Mavult ſe ſi miſere moriri. Adde *Ovid. Met.* 14. *v.* 215. ¶ *Id. Plaut. Capt.* 3. 4. 117. Væ illis virgis miſeris, quæ in tergo morientur meo. *morientur* ſcil. quia ibi frangentur. ¶ Dies mori dicitur, cum ſol occidit. *Plaut. Men.* 1. 2. 45. & *Statium l.* 4. *Silv.*

Moriturio, is, n. 4. mori cupio, vel jam morior. Uſurpaſſe *Ciceronem*, teſtis eſt *Auguſt. de Grammat.* ubi de verbis meditativis agit.

Mormyris, is, f. 3. μορμύρος, ſpecies piſcis in Ponto. *Ovid. in Halieuticis.* Et pictæ mormyres, & auri Chryſophrys imitata decus. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Moro, as, a. 1. pro moror, aris. *Pacuv. apud Diomed. Grammatic. l.* 1. Pueris abſolvit, ne moraret diutius. Adde *Enn.* & *Nævium ibid.*

Morologus, a, um, adject. ſtulte loquens, Μωρολόγος. *Plaut. Perſ.* 1. 1. 10. Amoris vitio ſibi morologus fio. *Id. Pſeud.* 5. 1. 20. Sermonibus morologis uti.

Moror, aris, atus ſum, d. 1. *indugiare*, אחר, Ger. *verziehen*, Gall. *s'amuſer*, *tarder*, Hiſp. *tardar*, διατρίβω, cunctor, tardo, moram interpono, a *mora*. *Lentulus apud Cic.* 10 *Fam.* 10. *ep.* 14. Diutius morari, aut expectare præſidium non neceſſe habui. *Id.* 5. *Phil.* Cui bellum moremur inferre? ¶ Sumitur etiam pro maneo. *Cic.* 10 *Catil.* Si hic morari æquo animo non potes, abi in alias terras. ¶ Item pro retardare, ſeu detinere aliquem, cum acc. *Cic. l.* 16 *Fam.* Si aliqua res eum vel impediet, vel morabitur. *Id* 6. *Ver. cap.* 46. Ne multis vos morer, id eſt ne vos multis verbis detineam. ¶ Item retro agere. *Virg.* 5. *Æn. v.* 207. Conſurgunt nautæ, & magno clamore morantur. Suppleas illiſam ſcopulo navem. ¶ Addita particula negativa ſignificat negligere, nihili facere. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 47. Iſtas magnas factiones, animos, dotes dapſiles nihil moror. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. *v.* 30. nam vina nihil moror illius oræ. ¶ *Nihil vos moramur*, *Patres*, formula erat, qua Senatus dimittebatur. *Capitolin. in Antonino.* ¶ Morari cum aliquo, eſt una vivere. *Senec. ep.* 6. & 36. ¶ Ponitur interdum pro delectare, quod Itali *trattenere*. *Horat. de ar. poet. v.* 321. Valdius oblectat populum, meliuſque moratur. ¶ Morari pro deſipere, ſtultum eſſe, a Μωρὸς, videtur uſurpaſſe Nero apud *Sueton. in ejus vita c.* 33. cum de Claudii Imp. morte loquens, ait, morari eum deſiiſſe inter homines. Quo dicto ſimul ad vulgatam hujus verbi notionem alludit, & Claudii ſtultitiam notavit. Huc nonnulli referunt & illud *Plauti Truncul.* 3. 1. 22. libertus, ne morari cenſeat. ¶ Morans, tis, V. ſuo loco.

Moroſe, adv. ἀκριβῶς, difficulter, faſtidioſe. *Cic. in Brut. c.* 67. Piſo jucundius reſpuebat ineptias hominum, ſive moroſe, ut putabatur, ſive ingenuo, liberoque faſtidio. *Sueton. Aug. cap.* 62. Judicium alicujus moroſiſſime penſitura. *Tertul. de Pall. c.* 4. Pallium moroſius ordinatum.

Moroſitas, atis, f. 3. δυσκολία, illa morum difficultas, cum nulla pene res, quantumvis exacta, animo alicujus ſatisfacit. *Cicer.* 1. *Off.* Ne in moroſitatem inutilem, & odioſam incidamus. *Sueton. Tiber. cap.* 70. Moroſitate nimia obſcurabat ſtylum.

Moroſus, a, um, *faſtidioſo*, קשה. Ger. *murriſch*, Gall. *facheux*, Hiſp. *enfadoſo*, δύσκολος, curioſus, diligenſque, qui nimis exacte omnia fieri expoſcit, difficilis, faſtidioſus, importunus. *Cic. in Orat. c.* 26. Ut uſque eo difficiles ac moroſi ſimus, ut nobis non ſatisfaciat ipſe Demoſthenes. *Suet. de Cæſ. c.* 45. Circa corporis curam moroſior. *Martial. lib.* 14. *epigr.* 105. Sed tu moroſa ludere parce ſiti. h. e. quæ vulgarem potionem reſpuit. *Id. l.* 16. *c.* 33. Cupreſſus natu moroſa. h. e. difficilis, vel tarda, ut moroſus hic a *mora* ſit. ¶ Superlat. *moroſiſſimus*, apud *Tertul. de cor. Mil. c.* 1.

Morpheus, m. 2. Μορφεὺς, Somni filius, vel miniſter, a Μορφὴ, *forma*, quia varias formas in dormientium phantaſia gignit, &, ut eſt in fabulis, juſſu domini quoſcunque vultus hominum fingit, verba ipſa, motus etiam, & geſtus imitatur. *Ovid.* 11. *Met. v.* 634. Excitat artificem, ſimulatoremque figuræ Morphea.

Morphnus, m. 2. Μόρφνος, aquilæ genus, circa paludes, & lacus vitam præcipue agens. *Plin. l.* 10. *c.* 3.

Mors, tis, f. 3. *morte*, מות, Ger. *der todt*, Gall. *mort*. Hiſp. *muerte*, Θάνατος, Μόρος, corporis, & animæ diſſolutio, a Μόρος, *fatum*, *ſors ultima*. A veteribus Dea credita eſt, Erebi, & noctis filia, quæ in mortales omnes vitæ, necisque haberet poteſtatem. *Cic.* 2. *de nat. Deor. Id. Fam.* 6. *ep.* 21. Mors extremum omnium rerum. *Idem Fam.* 7. *ep.* 3. Conſciſcere ſibi mortem. *Id. Tuſc.* 1. 42. Mortem occumbere. *Virg.* 2. *Æn.* Certæ occumbere morti. *Cic. Fam.* 4. *ep.* 7. Mortem oppetere. *Id. Phil.* 5. 1. 17. Mortem obire. *Serv. ad Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 12. Vitam cum morte commutare. *Plaut. Amph.* 2. 1. 177. Aliquem ad mortem dare. *Mor. l.* 1. *ſat.* Morti dare aliquem. *Nav. apud Gel. l.* 1. *c.* 24. Poſtquam eſt morte captus Plautus, &c. ¶ *Sua morte mori*, eſt natura, & fato mori, non vi aliqua externa. *Senec. epiſt.* 59. Bella res eſt, ſua morte mori. Adde *Suet. in Cæſ. c. ult.* ¶ Uſurpatur & in plurali num. *Cic.* 1. *Tuſc. cap.* 48. Claræ mortes pro patria oppetitæ. Adde 2. *Fin. c.* 30. *Virg.* 10. *Æn. v.* 854. ¶ Transfertur ad res quoque inanimas. *Plin. l.* 24. *cap.* 22. Rerum omnium oblivio, morſque memoriæ. ¶ Apud *Plaut. Bacch.* 3. 6. 34. tenuis macer, ſqualidus, & ſenio intimus mors appellatur.

Morſicatim, adverb. *c.* [illegible], mordendo. *Varr. apud Non. c.* 6. *n.* 547. Et in bellis morſicatim ludunt.

Morſico, as, frequentat. a mordeo. *Apul. lib.* 7. *Metam.* Ore improbo compulſat, & morſicat.

Morſiuncula, æ, f. 1. δηγμάτιον, parvus morſus. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 65. Teneris labellis molles morſiunculæ.

Morſum, i, n. morſus. *Catul. carm.* 64. *de nupt. Pel. & Thet. v.* 316. Lanæque aridulis hærebant morſa labellis. h. e. particulæ lanæ, morſu a dente abſtractæ.

Morſus, a, um, *morſo*, *morſicato*, δηχθεὶς, paſſiv. a mordeor. *Plin. l.* 29. *c.* 5. Datur morſis a cane rabioſo, ne rabidi fiant.

Morſus, us, m. 4. *morſo*, נשך, Ger. *gebiſſen*, Gall. *morſure*, Hiſp. *mordedura*, δῆγμα, actus mordendi. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 10. Quid ariſtolochia ad morſus ſerpentum poſſit. *Id. de Senect.* Contra avium minorum morſum munitur vallo ariſtarum. ¶ Tranſlate ponitur pro dolore, & ægritudine. *Cic. Attic. lib.* 12. Dum recordationes fugio, quæ quaſi morſu dolorem efficiunt. *Id.* 2. *Offic.* Acriores ſunt morſus intermiſſæ libertatis, quam retentæ. ¶ Interdum pro detractione, reprehenſione, vituperatione. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 14. *v.* 38. Non odio obſcuro, morſuque venenat.

Morta, f. 1. Μοῖρα, Fatum, ſive una ex Parcis, a Μοῖρα, quod idem ac Μοῖρα, quatenus partem notat. *Liv. in Odyſſea* apud *Gel. l.* 3. *cap.* 16. Quando dies adveniet, quæ profata Morta eſt? *Cæſellius apud eund. ibid.* Tria ſunt nomina Parcarum, Nona, Decima, Morta.

Mortalis, ſubſt. m. 3. *uomo mortale*, homo. *Cicer.* 4. *Ver.* Omnium mortalium nemo Sthenio inimicior, quam hic C. Claudius. *Salluſt. Catil. cap.* 12. Noſtri majores, religioſiſſimi mortales. *Plaut. Pſeud.* 4. 8. 6. Nimis hic mortalis doctus, nimis verſutus.

Mortalis, le, o. 3. *mortale*, Ger. *ſterblich*, Gall. *mortel*, Hiſp. *mortal*, θνητὸς, morti ſubjectus. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Mortale igitur omne animal, & diſſolubile, & dividuum ſit, neceſſe eſt. *Plin. l.* 34. *c.* 14. Eadem providentia nihil in rebus mortalibus faciente, quam quod infeſtiſſimum mortalitati. *Horat. de art. poet. v.* 68. Mortalia facta peribunt. *Plaut. Truncul.* 1. 2. 16. Quiſquam mortalis homo. ¶ Item qui mortem affert, ut vulnus mortale. *Virg.* 12. *Æn. v.* 797. ¶ Inimicitia mortalis eſt, quæ uſque ad mortem durat. *Cic. pro Rab. Poſth.* Inimicitias mortales, amicitias immortales.

Mortalitas, atis, f. *mortalità*, Ger. *todtligkeit*, Gall. *mortalité*, Hiſp. *mortalidad*, τὸ θνητὸν, mortalis vitæ conditio, communis fragilitas naturæ. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 10. Aut non omne, quod ortum ſit, mortalitas conſequatur. ¶ Sumitur etiam pro hominibus mortalibus. *Curt. l.* 8. *c.* 4. Inter fortunæ obſequia, contra quam non ſatis cauta mortalitas eſt. ¶ Item pro ipſa morte. *Ulp. l. ult. ff. ad l. Jul. majeſt.* Extinguitur crimen mortalitate.

Mortaliter, conditione mortali. *Auguſtin. in Enchir. cap.* 64. Quamdiu mortaliter vivunt, cum morte confligunt.

Mortariolum, n. 2. θυΐδιον, parvum mortarium. *Macer. lib.* 1. *v.* 9. Semen in mortariolo tritum.

Mortarium, ii, n. 2. *mortaio*, ὅλμος, θυΐα, vas in quo res, quæ reſolvendæ ſunt, piſtillo teruntur. *Plaut. Aul.* 1. 2. 17. Cultrum, ſecurim, piſtillum, mortarium, quæ utenda vaſa ſemper vicini rogant. ¶ Accipitur etiam pro lacu, ſeu conceptaculo, in quo calx, arena, & ſimilis materia maceratur, ſubigitur, & aſſervatur. *Plin. l.* 36. *c.* 23. Arenatum quod inducturi ſunt, prius in mortario ligneis vectibus ſubigunt. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Mortario collocato, calce & arena ibi confuſa, &c. ¶ Item pro ipſa materia macerata, & ſubacta. *Vitruv. l.* 8. *cap.* 7. Mortario cæmentum addatur. *Idem lib.* 7. *cap.* 1. Calciſque duæ partes ad quinque mortarii, h. e. rudeſis, ſeu cæmenti pinſiti, & ſubacti. ¶ Item pro collyrio ad ægros oculos ſanandos. *Juven. ſat.* 7. *verſ.* 170. Et quæ jam veteres ſanant mortaria cæcos. ¶ Lapides mortariorum, h. e. vaſorum, in quibus aliquid teritur, aut pinſitur, uſum non unum habent in medicina. V. *Plin. l.* 36. *cap.* 21.

Morticinus, a, um, *morto da ſe*, נבלה, Ger. *ſelbs geſtorben*, Gall. *mort ſans etre tué*, Hiſp. *mortezino*, θνησιμαῖος, quod non mactatum, ſed per ſe mortuum eſt, a morte. *Var. R. R. c.* 9. Morticinæ ovis non patiuntur veſci carne. *Plin. lib.* 22. *c.* 23. Clavi pedum, qui vulgo morticini appellantur. *morticini*. quia mor-

morticinam carnem referunt. ¶ Morticinus, convicium eſt in hominem enectum, exſanguem, & cadaveris ſimilem. *Plaut. Perſ. 2. 4. 12.* Non hercle, ſi os tibi præciderim, metuam, morticine.

Mortifer, & mortiferus, a, um, *mortifero*, θανατηφόρος, quod mortem affert. *Cic. Acad. 4. c. 38.* Cur Deus mortifera tam multa terra, marique diſperſerit. *Id. 1. Tuſc. c. 29.* Cum pene in manu jam mortiferum illud teneret poculum. *Celſ. l. 5. c. 26. n. 12.* Muſculus percuſſus mortiferus eſt, præciſus ſanitatem recipit. *Claudian. l. 3. de rapt. Proſ. v. 217.* ſeu mortifer æſtus, Seu mors ipſa fuit.

Mortifĕre, adv. *mortalmente*. *Plin. l. 3. ep. 16.* Mortifere ægrotare.

Mortifĕrus. V. Mortifer.

Mortificatio, onis, mors. *Tertul. de reſur. carn. cap. 44.* Mortificationem Domini circumferimus in corpore.

Mortificatus, a, um, *mortificato*, *morto*. *Prudent. Cathemer. 10. v. 93.* Sic corpora mortificata redeunt melioribus annis.

Mortifico, as, a. 1. ad mortem do, mortem affero. *Tertul. de reſur. carn. c. 37.* Caro nihil prodeſt, mortificatur anim.

Mortificus, a, um, idem ac mortifer. *Tertul. Poem. 4. adv. Marcion. c. 5.* Mortificus ſibus. *Valer. Max. l. 5. c. 8. n. 1.* Mortifico vulnere. Al. leg. *mortifero*.

Mortualia, lium, n. 3. quæ ad mortuos pertinent. Specialiter ſic dicuntur veſtimenta, quæ in luctu ſumuntur. *Nævius apud Non. c. 16. n. 4.* Pallis, patagiis, crocotis, malacis, mortualibus. ¶ Item neniæ, ſeu carmina præficarum. *Plaut. Aſin. a. 4. ſc. 1. ad fin.* Hæc ſunt non nugæ, non enim mortualia.

Mortuarius, a, um, adject. ad mortuos pertinens. *Cato apud Gel. l. 18. c. 7.* mortuaria gloſſaria vocat Philoſophos, quod res tetricas, inanes, ac frivolas, & ſimilia præficarum carminibus, quæ nudæ voces eſſent, differerent. Al. leg. *mortualia*.

Mortuōſus, a, um, mortuo ſimilis, ſqualidus, exſanguis, ut vultum mortuoſus, *Cæl. Aurel. l. 1. Acut. c. 3.*

Mortuus, a, um, nom. ex partic. a morior, *morto*, τεθνεώς, νεκρός. *Cic. de clar. Orat. c. 11.* Concidit mortuus veneno. *Id. 2. de Orat. c. 57.* Excitare aliquem a mortuis. *Ter. Phorm. 5. 8. 26.* Mortuo verba facere. quod proverb. dicitur, cum quis fruſtra vel ſuadet, vel orat. ¶ Transfertur & ad alia, ut mortuus plauſus, apud *Cic. Attic. l. 2. applauſo freddo*. ¶ Mare mortuum, quod alio nomine Aſphaltites lacus vocatur, ita dictum putat *Strabo*, quia nihil vivum gignit. Ejus meminit *Plin. l. 4. c. 10.* Tranſlate *Sen. ep. 67.* Demetrius noſter vitam ſecurem, & ſine ullis fortunæ incurſionibus, mare mortuum vocat.

Morŭlus, a, um, *moro*, niger: a moris maturis ſic dictum, vel quaſi Maurulus. Mauri enim nigro colore ſunt. *Plaut. Pœn. 5. 10.* Ego illam pugnis totam faciam ut ſit morula: itaque replebo atritate, atrior multo ut ſiet.

Morum, i, n. *mora*, *gelſa*, Μόρον, συκάμινον, fructus mori arboris. *Horat. l. 2. ſat. 4.* Ille ſalubres Æſtates peraget, qui nigris prandia moris Finiet.

Morus, i, f. *moro*, *gelſo*, Μορέα, συκάμινος, συκομορέα, ſpecies arboris. *Plin. l. 16. c. 44.* In hoc arborem mori eximiam ætate noſtra adamavit Paſſienus.

Morus, a, um, Μωρός, fatuus, ſtolidus, *pazzo*, *ſtolto*. *Plaut. Trin. 3. 2. 43.* Amor hominum mores moros, & moroſos efficit. *Id. Mil. 2. 4. 17.* Ego ſtulta, atque mora multum.

Mos, moris, m. 3. *coſtume*, *uſanza*, [illegible], inſtitutum conſuetudine firmatum, ſive bonum, ſive malum ſit. Mos, inquit *Feſtus*, eſt inſtitutum patrium pertinens ad religiones, cæremoniaſque majorum. Latius tamen ſumitur pro quovis inſtituto, & conſuetudine. *Cic. Verr. 3. c. 26.* Negaret, moris eſſe Græcorum, ut in convivio virorum accumberent mulieres. *Id. de clar. Orat. c. 51.* Mos eſt hominum, ut &c. *Virg. 1. Æn. v. 336.* Virginibus Tyriis mos eſt geſtare pharetram. *Cic. 2. Leg.* Eſt hoc in more poſitum inſtitutoque majorum. *Plin. l. 1. ep. 12.* Habebat hoc moris. ¶ *More*, *ex more*, *de more*, *ſecondo il coſtume*, *a uſanza*. *Cic. de Univerſ. c. 1.* Carneadeo more, & modo diſputare. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 280.* Ex more imponens cognata vocabula rebus. *Virg. 10. Æn.* Comptos de more capillos. Sic more meo, more Romano. *Cic. 1. Orat. & in Fam.* ¶ *In morem*, *ad morem*, *more*, *a guiſa*. *Virg. 1. Georg.* In morem fluminis elabi. *Quintil. l. 4. c. 2.* Materias ſibi ipſi fingunt, & ad morem actionum proſequuntur. *Hor. lib. 1. ſat. 3. v. 109.* More ferarum. ¶ Eſt etiam mos ratio vitæ cujuſque, & inſtitutum ſive bonum, ſive malum; atque in hac notione ferè in num. plur. uſurpatur. *Cic. de Amic. c. 8.* Congruere cum alterius moribus. *Id. 2. de Orat. c. 43.* Mores alicujus oratione exprimere. Hinc mores boni, pravi, pudici, auſteri, mites, elati, &c. paſſim apud Scriptores. ¶ Interdum mores pro virtutibus ponuntur. *Propert. l. 4. eleg. ult.* Moribus & cælum patuit. *Manil. l. 4. v. 18.* Moreſque creati, Et vitia. ¶ Item pro vitiis. *Tacit. 1. hiſt. c. 72.* Propitiis, ſi per mores noſtros liceret, Diis. ¶ Mos item pro jure inveterato populi conſenſu introducto interdum accipitur, quod *Juſtinian.* vocat jus ſine ſcripto. Hinc *Cic. in Top. c. 5.* partes juris civilis recenſens, *morem* etiam annumerat. *Id. 1. Offic.* Quæ more aguntur inſtitutiſque civilibus. *Id. pro Cæcin.* Ut de fundo Cæcinna moribus deduceretur. ¶ Præterea pro natura, ſeu affectione cujuſque rei. *Stat. l. 3. Silv. 2. v. 87.* Mores Adriæ. *Virg. 1. Georg. v. 51.* varium Cœli prædiſcere morem. *Lucret. l. 1. v. 294.* Ventorum mores. ¶ Morem gerere alicui, eſt aſſentiri, obedire, *ſecondar il genio*. *Ter. Eun. 1. 2. 108.* Mos gerendus eſt Thaidi. *Id. Andr. 4. 1. 17.* Animo ſuo morem gerere. *ſoddisfarſi*. ¶ *Virg. 1. Æn. v. 268.* Moreſque viris, & mœnia ponet. h. e. ſtatuet rationem vivendi, & leges.

Moſa, fluvius Galliæ Belgicæ. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 10.*

Moſcha, æ, f. *Moſcha*, *Moſcovv*, urbs ampla Europæ, caput imperii Moſchorum, ad Moſchum fluvium.

Moſchi, populi Scythiæ, *Moſcoviti*, de quibus *Lucan. l. 3. v. 270.* Sævis affinis Sarmata Moſchis.

Moſchĭcus, a, um, ad Moſchos pertinens. *Solin. cap. 38.* (*al. 61.*) *ſub fin.* Moſchicus mons.

Moſcŭlus, i, m. parvus mos. *Cato apud Feſt.*

Moſella, flu. Galliæ Belgicæ, apud *Auſon. Idyl. 10.* Eadem *Floro lib. 3. cap. 10.* eſt Moſula.

Moſellĭcus, a, um, ad Moſellam pertinens. *Symmach. l. 1. ep. 8.* *Juveni*. de Moſellico ortu. ¶ Alii eſt *epiſt. 14.* & legitur *de Moſella ortu*.

Moſes, is, m. 3. vel Moſes, ſi, m. 2. vel Moyſes, is, m. 3. Moſè, *Moyſe*, nomen inclyti Judæorum ducis, qui Iſraelitas ex Ægypto, & Pharaonis tyrannide eduxit. Scribit Joſephus, ex eventu rerum nomen ei impoſitum fuiſſe, eo quod de flumine ſalvatus fuerit. *Juven. ſat. 14. v. 102.* Tradidit arcano quodcunque volumine Moſes. ¶ Quidam Moyſes efferunt per tres ſyllabas, *y* litera interpoſita, & prima ſyllaba contra ætatem correpta, ſecunda producta. *Sedulius*. Quid, quod & Heliam, & clarum videre Moyſen?

Moſeus, a, um, adject. ad Moſen pertinens. *Juvenc. l. 2. 219.* Moſeis moribus ſummo ſublatum honore.

Moſtellaria, f. 1. Comœdia Plauti, quæ etiam dicitur *Phaſma*, a moſtellum, quod in hacce, ut ipſe *Plautus* ait, vel quiſquis is, qui argumentum ſcripſit, Senem, ut revenit, ludificatur Tranio, terrifica monſtra ait videri in ædibus. V. ſcenam, cujus initium, *Habeo Neptune*.

Moſtellarius vicus, quidam vicus Romæ. *Varro l. 4. de L. L.*

Motacilla, f. 1. *ſquaſſacoda*, *codatremola*. *Var. l. 4. de L. L.* σεισοπυγίς, avis, quæ ſemper caudam movet.

Motaciſmus, eſt quoties in *m* litteram vocalis ſequitur, ut *bonum aurum*, *juſtum amicum*. Sed hoc vitium aut ſuſpenſione *m* litteræ, aut detractione vitamus. *Iſidor lib. 1. Orig. cap. 32.*

Motatio, onis, f. frequens motio. *Tertul. de Anim. c. 45.*

Motator, oris, m. qui frequentat movet, motor. *Tertul. de Anim. c. 52.* Univerſitatis motator animus. *Arnob. l. 3. pag. 118.* Neptunus motator ſali.

Motio, onis, f. *moto*, *movimento*, [illegible], Ger. *bevvegung*, Gall. *motion*, Hiſp. *movimiento*, κίνησις, actus movendi. *Cic. 1. de nat. Deor.* In corporum motione, atque geſtu multa cernunt ſubtilius. *Id. 1. Acad. c. 8.* Motiones animi.

Motito, as, idem ac moto, as, afferunt quidam ex *Plauto in Truculento*. 2. 8. ſed valde dubia eſt lectio. Agnoſcit tamen, & inter frequentativa enumerat *Gel. l. 9. c. 6.*

Motiuncula, æ, f. parva motio, *piccol moto*. *Senec. ep. 53.* Levis aliquem motiuncule decipit, ſed cum creverit, & vera febris exarſerit. *Sueton. in Veſpaſ. c. 24.* Tentatus motiunculis levibus.

Moto, as, a. 1. *muovere ſpeſſo*, κινέω, freq. a moveo. *Virg. 5. Ecl. v. 28.* Rigidas motare cacumina quercus. *Id. Ecl. 5. v. 5.* Zephyris motantibus auras.

Motor, oris, m. *motore*, [illegible], Ger. *bevveger*, Gall. *moteur*, Hiſp. *movedor*, *motor*, κινητής, qui movet. *Martial. lib. 11. epigr. 40.* Cunarum fueras motor Charideme mearum.

Motorius, a, um, adject. ut motoria Comœdia. *Terr. de anim. c. 14.* V. *Statarius*.

Motuo, as, a. 1. idem ac moto, apud vet. *Plaut. Truc. 1. 2. 90.* Ne ut in geſtu motuantur iræ. Alii aliter legunt.

Motus, us, m. *moto*, *movimento*, [illegible], Ger. *bevvegung*, Gall. *mouvement*, Hiſp. *movimiento*, κίνησις, motio. *Cic. 1. Tuſc. c. 23.* Quod animatum eſt, id motu cietur interiore. *Horat. lib. 3. od. 6.* Motus doceri gaudet Ionicos. h. e. rationem ſaltandi. ¶ Sumitur & pro commotione, & turbatione rerum. *Cic. 2. de Orat. c. 38.* Motus populi factus eſt. *Id. 2. Catil. c. 2.* Afferre motum Reip. *Id. l. 3. Q. Fr. ep. 18.* Magna res in motu eſt. ¶ Eſt item affectus, *paſſione*. *Cic. 1. Offic. c. 36.* Motus animi rationi non obtemperantes. *Id. 2. Fin. c. 3.* Dulcem motum afferunt ſenſibus res quædam. *Plin. l. 3. ep. 4.* Audiſti conſilii mei motus. h. e. cauſas, *i moti*. ¶ Latinis motus ſunt etiam, qui Græcis tropi, quia orationem movent quodammodo, & mutent. *Quint. l. 8. c. 5. extr.* Reddam nunc partem de tropis, quos motus clariſſimi noſtrorum auctores vocant. *Id. l. 9. c. 1.* Plerique figuras tropos eſſe exiſtimarunt, ſive ex hoc duxerint nomen, quod ſint formati quodam modo: ſive ex eo, quod vertant orationem: unde & motus dicuntur.

Motus, a, um, partic. a moveo, *moſſo*, *commoſſo*, κινηθείς. *Virg. 1. Æn. v. 139.* Motos præſtat componere fluctus. *Curt. l. 8. 2. 5.* Precibus motus. *Sen. ep. 94.* Mens mota. h. e. turbata. *Tacit. 2. Ann. c. 43.* Motum orientem ſapientum Germanici componere. *ſollevato*.

Moveo, es, vi, tum, a. 2. *muovere*, [illegible], Ger. *bevvegen*, Gall. *mouvoir*, Hiſp. *mover*, κινέω, eſt de loco abducere. *Ter. Andr. 4. 3. 26.* Move ocyus te. *Cic. 1. de Div.* Cum ſignifer primi haſtati ſignum non poſſet movere loco. ¶ Per Synecdochen generis accipitur moveri pro ſaltare. *Hor. de ar. poet.* Ut feſtis matrona moveri juſſa diebus. ¶ Per tranſlationem ponitur pro privare, dejicere aliquem jure ſuo, *rimuovere*. *Cic. lib. 13. Fam.* Minime convenit, ex eo agro, qui Cæſaris juſſu dividatur, eum moveri, qui Cæſaris beneficio Senator ſit. *Id. in Rul.* Sed moveri poſſeſſionibus, amiciſſimis ſedibus, ac Diis Penatibus negant oportere. *Id. l. 3. Off.* Ut veros hæredes moveat, in eorum locum ſuccedat. ¶ Item pro diſcedere. *Cic. Att. l. 9. ep. 1.* Poſtquam ille Canuſio moverat. Sed ſubintelligitur aut. *caſtra*. ¶ *Gel. l. 4. c. 6.* Ut terram moviſſe nuntiari ſolet, eaque res procuratur, ita in veteribus memoriis ſcriptum legimus, nuntiatum eſſe Senatui, in Sacrario, in regia haſtas Martias moviſſe. Subaudiendum eſt, *ſedem*, *locum*, vel aliquid ſimile. Sic *Liv. l. 35. c. 40.* Terræ dies duodequadraginte movit. ¶ Item pro curare. *Papin. de condictione furti, l. parvi refert*. Nec me movet, præſens homo fuerit, nec ne. ¶ *Animum movere*, eſt allicere, inducere, *piegare*, *alettare*. *Virg. 3. Geor.* Non mollia poſſunt prata movere animum. ¶ *Arma movere*, eſt bellum inferre, vel præliari. *Virg. 12. Æn.* Tum demum movet arma leo. ¶ *Bellum movere*, eſt bellum inferre. *Liv. l. 8.* Quia toties jam Sidicini aut ipſi moverant bellum, aut moventibus auxilium tulerant. ¶ *Caſtra movere*, eſt milites diſcedere. *Cæſ. 3. B. G.* Poſtero die caſtra ex eo loco movent. Sic, movere ſigna apud *Virg. 3. Georg.* ¶ *Loco movere*, eſt de gradu, ſeu dignitate dejicere, interdum de conſtantia, interdum de ſententia. *Cic. ad Q. Fr. l. 2.* Urgere illi, ut loco non moverent. ¶ *Moveri*, *commoveri*, *cioè eſſere commoventur*, exſtantur. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 1.* Itaque magnum mihi res moveri videbantur. ¶ *Ex opinione movere*, eſt efficere, ut aliquis ſuam opinionem deponat. *Cic. 3. de nat. Deor.* Nec me ex ea opinione ullius unquam oratio movebit. ¶ *Riſum movere*, eſt excitare. *Hor. lib. 1. ep. 3.* Moveat cornicula riſum furtivis nudata coloribus. ¶ *Senatu movere*, vel *de Senatu*, eſt ex Senatorio Ordine ejicere, quod Cenſores faciebant prætereundo Senatorem in Senatu recitando. *Cic. pro Cluent.* Ut alter de Senatu movere velit, alter retineat, & Ordine ampliſſimo dignum exiſtimet. ¶ Stomachum movere, V. *Stomachus*. ¶ *Tragœdias movere*, eſt verbis rem atrocem, & indignam efficere, quale eſt opus Tragicorum. *Quinct. l. 6. c. 1.* In parvis litibus movere tragœdias tale eſt, quale, ſi perſonam Herculis, & cothurnos aptare infantibus velis. ¶ *Tribu movere*, erat transferre ex Tribu nobiliore in ignobiliorem, v. g. ex Ruſtica in Urbanam, vel ex Ruſtica ſuperiore in Ruſticam inferiorem. *Cicer. 2. de Orat.* Ut cum Africanus Cenſor tribu movebat eum Centurionem, &c. ¶ *Ventrem*, ſeu *alvum movere*, eſt ciere alvum. *Cato R. R. c. 115.* Vinum ad alvum movendam. *Martial. l. 11.* Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo. Sic, movere ſudorem, ſternutamentum, urinam, &c. apud *Celſ. & Plin.* ſæpe. ¶ Movere mentionem, h. e. facere, apud *Liv. l. 28. c. 12.* Sic *Sueton. in Cæſ. c. 75.* Motis apud illum conditionibus. h. e. conditionum mentione facta. ¶ Moveri lacrymis, precibus, &c. pro flecti, *Cic.* ſæpe, & alii. ¶ Movere cantus, pro incipere canere, *Virg. 10. Æn.* Sic Movere carmen ore, *Ovid. Metam. 14.* &c.

Mox, adv. *toſto*, *preſto*, [illegible], Ger. *bald*, Gall. *tantôt*, Hiſp. *luego*, αὐτίκα, mox, celeriter. Fere dicitur de tempore ſtatim futuro, ut *modo* de præterito. *Ter. Phorm. 1. 3. 9.* Dum expecto, quam mox veniat. *Cic. 1. de Or.* Verum illa mox, nunc de ipſa exercitatione quid ſentias, quærimus. *Ter. Andr. 3. 2. 5.* Mox ego huc revertor. ¶ Uſurpatur & pro poſtea, deinde. *Plin. l. 23. c. 12.* Proxime laudetur Syriacum nardum, mox Gallicum, tertio loco Creticum. *Suet. in Othon. c. 10.* Interfuit huic bello pater meus; is mox referre crebro ſolebat &c. Adde *Velleium l. 2. c. 37. & ſeq.* ¶ Dicitur etiam de loco. *Plin. loc. cit.* Ex vie omnes Arſinoete decuet, mox oppidum parvum eſt; deinde ſunt Asarei. &c. ¶ Jungitur & cum deinde. *Tibul. l. 1. eleg. 7. v. 35.* Et ſimulat tranſire domum, mox deinde recurrit. ¶ Jungitur interdum cum verbis præteriti temporis, ſed rarius. *Colum. lib. 3. c. 20.* De altero, quod mox propoſueram, non dubito.

M ANTE U.

Mu, ſeu Mut, Μῦ, interjectio, propria canum, inquit *Scalig. in Conject. ad ea Varronis* verba *l. 6. L. L.* Muſſare dictum, quod muti non amplius, quam mu dicunt, a quo idem Ennius: Quod minimum eſt, neque, ut ajunt, mu facere audent. *Lucil. apud Chariſ.* Mut non facere audet. h. e. ne hiſcare quidem. ¶ Mu etiam dicitur minimum quiddam. *Var. l. 6. L. L.* *Plaut. Stich. 1. 1. 201.* Negato, eſſe quod dem, nec mu, nec mutuum, neque aliud quidquam.

Mucēdo, vel Muſedo, inis, f. mucus. *Apul. Apolog.* Si perniciosa illa mucedo intus cohibita, & bili atra ſociata, &c. Al. leg. *delicado*, alii *albedo*.

Mucinium, vel Muccinium, ii, n. linteum, quo extergitur naſi mucus. *Arnob. l. 2.* Mitra, ſtrophium, faſcia, muccinium.

Muccus. V. Mucus.

Mucĕo, es, mucui, *eſſer muffo*, [illegible], Ger. *ſchimlich ſeyn*, Gall. *ſe moiſir*, *être*, *ou devenir moiſy*, Hiſp. *ennohecerſe*, εὐρωτιάω, mucidus ſum, a [illegible], *tabeſco*. *Cato R. R. c. 148.* Vini ſingulæ urnæ dabuntur, quod neque aceat, neque muceat.

Muceſco, is, n. 3. εὐρωτιάω, mucidus fio. *Plin. lib. 14. c. 20.* Proprium eſt vino muceſcere, aut in acetum verti.

Muciānus, a, um, ad Mucium aliquem pertinens, v. gr. Publium, aut Quintum, qui celebres Juriſconſulti fuere, ut Muciana cautio, aut ſatiſdatio, apud *Papinian. Dig. lib. 35. tit. 1. leg. 99. a med. & Julian ibid. leg. 104.* ¶ *Cic. Attic. lib. 9. ep. 12.* Torqueor infelix, ut jam illum Mucianum exitum exoptem. h. e. miſerum & crudelem, qualem habuit Q. Mucius Scævola Pont. max. qui

juſta

juſſu C. Marii conſulis C. filii a Damaſippo prætore in veſtibulo ædis Veſtæ, ut eſt in *Epit. Liv. l.* 86. vel in Curia Hoſtilia, ut ſcribit *Velles l.* 2. *c.* 12. trucidatus eſt. Narrant hoc etiam *Cic.* 3. *de Orat. c.* 3. & *Flor. l.* 3. *c.* 21. ¶ Scribitur & *Marianus*. V. Mucius.

Mucidus, a, um, *muffo*, עובש, Germ. *ſchimlich*, Gall. *moiſy*, Hiſp. *mohoſo*, *d'pùex*, *ευρως*, quod mucorem ex vetuſtate contraxit, a *muceo*. *Juv. Sat.* 14. Neque enim omnia ſuſtinet unquam mucidæ cærulei panis conſumere fruſta. Adde *Sat.* 5. *v.* 67. *Plaut. Mil.* 5. 1. 51. Senex mucidus.

Mucius, a, um, ad Mucium pertinens, quod eſt nomen proprium Romani hominis. *Feſtus*: Mucia prata trans Tiberim, dicta a Mucio, cui a populo data fuerant, quod Porſenam Etruſcorum regem ſua conſtantia ab Urbe dimovit. Adde *Liv. l.* 2 *c.* 12. & 13. ¶ *Mucia feſta* apud *Cicer. Ver.* 4. *c.* 2. leguntur inſtituta ab Aſianis in honorem Q. Mucii P. F. Scævolæ, celebris Juriſconſulti, qui fuit conſul A. U. 658. cum L. Licinio Craſſo oratore: quod provinciam Aſiam prætor poſt conſulatum miia abſtinentia adminiſtraverat. ¶ Scribitur & *Mutius*: rectius tamen per *c*, teſtib. *Manut.* & *Cellar. in Orthogr.*

Mucor, oris, m. *muffa*, Ger. *ſchimmel*, Gall. *moiſiſſure*, Hiſp. *moho*, *ἄχνη*, *εὐρώτιας*, lanugo diutino ſitu contracta, ut in pane, carne, & aliis rebus. *Colum. lib.* 12. *cap.* 4. Ne ſitu penora mucorem contrahant. *l.* 4. *ff. de peric. & comm. rei vend.* Mucor vini.

Mucōſus, vel Muccoſus, a, um, *Μυξώδης*, *κορυζώδης*, quod muco plenum eſt. *Col. l.* 6. *c.* 7. Sequitur torminum exitium, quorum ſignum eſt cruenta, & mucoſa ventris proluvies. *Celſ. l.* 5. *c.* 27. Exulceratio mucoſa.

Muculentus, vel Mucculentus, a, um, mucoſus. *Arnob. lib.* 3. & *Prudent. Periſteph.* 5. *verſ.* 182.

Mucro, onis, m. *punta d'arme*, חוד, Ger. *ein ſpitze*, Gall. *pointe*, *bout aigu*, Hiſp. *punta*, *αἰχμή*, *ἀκωκή*, cuſpis, & acumen enſis, ac telorum. *Col. l.* 4. *c.* 25. Mucro falcis. ¶ Per Synecdochen accipitur pro ipſo enſe. *Cicer.* 14. *Phil.* Niſi mucrones noſtrorum militum tremere vultis. Per Metaphoram uſurpatur pro potentia, auctoritate, &c. *Cic. pro Cluent.* Ne Cenſorium ſtylum, cujus mucronem multis remediis majores noſtri retuderunt. ¶ Item pro vi, fiducia. *Cic. pro Cæc. c.* 29. Hic eſt mucro defenſionis tuæ. ¶ Per Catachreſim ſumitur pro ſummo cujuſvis rei acumine. *Plin. l.* 8. *c.* 15. Condito in corporis vaginas unguium mucrone, ne refringantur, hebeteturque. *Virg.* 12. *Æn. v.* 663. Strictiſque ſeges mucronibus horret.

Mucronātus, a, um, *aguzzo*, *ὀξύς*, ad mucronis ſpeciem formatus, acutus. *Plin. lib.* 35. *cap.* 2. Trebius Niger auctor eſt, xiphiam, id eſt gladium, roſtrum mucronatum eſſe.

Mucula, æ, f. 1. gemma cordis colorem habens. *Plin. l.* 36. *c.* 10.

Mucus, vel Muccus, i, (utroque enim modo legitur in libris) m. *moccio*, Germ. *rotz*, Gall. *morve*, Hiſp. *moco*, *Μύξα*, *κόρυζα*, narium humiditas, & craſſior pituita. *Catul. carm.* 23. Mucuſque, & mala pituita naſi. *Celſ. l.* 4. *c.* 18. Deſcendunt pituitæ, mucique ſimilia.

Mugil, & Mugilis, is, *muggine*, *Μύξων*, *κέφαλος*, piſcis grandi capite. Hic omnium piſcium ſquamis intectorum velociſſimus eſt, teſte *Æliano l.* 11. *c.* 19. Illius natura eſſe fertur, ut abſcondito in metu capite totum ſe occultari exiſtimet. *Plin. l.* 9. *c.* 17. *Id. l.* 32. *c.* 2. Scit & mugil, eſſe in eſca hamum. ¶ Hic piſcis adulterorum pœna fuit, in eorum podicem immitti ſolitus. *Juvenal. ſat.* 15. *v.* 317. quoſdam mœchos & mugilis intrat. Adde *Catul. epigr.* 15.

Muginor, aris, d. 1. *mormorare*, *ricaſare*, *γογγύζω*, eſt murmurare, ut *Nonius* interpretatur, *c.* 2. *n.* 543. vel ut *Feſtus* exponit, nugari, & quaſi tarde cogitare. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 12. *de Ocella*. Dum tu muginaris, nec mihi reſcribis.

Mugio, is, ivi, & ii, itum, n. 4. *muggire*, געה, Ger. *bruellen*, Gall. *mugir*, Hiſp. *bramar*, *Μυκάομαι*, mugitum edo, a ſono boum factum, qui eſt Mu. *Liv. l.* 1. *c.* 1. Inde cum actæ boves quædam ad deſiderium, ut fit, relictarum mugiſſent. ¶ Transfertur hinc ad tonitrua, ad terræ motus, & alia ſimilem mugitui ſonum edentia. *Virg.* 4. *Æn. v.* 490. mugire videbis ſub pedibus terram. *Horat. l.* 3. *od.* 19. Malus mugit Africis procellis. *Lucret. l.* 4. Tuba mugit. *Quint. l.* 12. *c.* 10. Literæ mugientes. *M. Lactant. l.* 7. Tonitrua mugiunt.

Mugiōna. V. Mugonia.

Mugitor, oris, m. qui mugit. *Valer. Flac. l.* 3. *v.* 208. ut mugitor anhelat Veſuvius.

Mugitus, us, m. *muggire*, Germ. *das ſchreyende kuehe*, Gall. *meuglement*, Hiſp. *bramido*, *Μυκηθμός*, boum vox. *Virg.* 2. *Georg. v.* 470. Mugituſque boum. ¶ Per tranſlationem dicitur quivis ſonitus mugitui ſimilis. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Equidem & montium ſonitus, nemorumque mugitus prædicunt. *Cic.* 1. *Div.* 1. 18. Mugitus terræ. *Virg.* 3. *Georg.* Mugitus amnium.

Mugonia, vel potius Mugionia porta, una ex portis urbis Romæ, ſic dicta a Mugio quodam, qui illi aliquando præfuiſſe creditur. *Feſt.* Alii dictam putant a mugitu, quod per eam venale pecus intraret. Hæc & *Trigonia* appellata eſt, h. e. trium angulorum.

Mula, æ, f. *mula*, פרדה, Germ. *eine mauleſelin*, Gall. *mule*, Hiſp. *mula*, *ἡμίονος*, ſpecies animalis. *Plin. l.* 8. *c.* 44. Gignitur mula ex equo, & aſina, ſed effrænis, & tarditatis indomitæ. *Juv. Sat.* 7. Mundæ nitet ungula mulæ. ¶ Cum mula pepererit, proverb. de re nunquam futura, neque enim mulæ concipiunt. *Sueton. in Galb. c.* 4. ¶ In dativo plurali *mulabus* legitur apud *Capitolin. in Vero, c.* 5. V. dicta in *Aſina*.

Mulāris, & re, *da mula*, Germ. *mauleſelſch*, Gall. *appartenant a mule*, *ou mulet*, Hiſp. *mular*, *ἡμιονικός*, quod ad mulum ſpectat. *Col. lib.* 6. *c.* 27. Eſt mularis, quæ pretio fœtus ſui comparatur generoſo.

Mulcātus, a, um, nom. ex partic. a *mulco*, percuſſus, multatus, *punito*, *percoſſo*. *Liv. l.* 3. *c.* 11. Mulcatus, nudatuſque abibat. Et *c.* 12. Se, ſuoſque mulcatos querentes. *Sueton. in Cæſ. cap.* 17. Male mulcatum, & pro Roſtris pene diſceptum conjecit in carcerem.

Mulcēdo, inis, f. *morgazione*, *θέλγητρον*, blandimentum. *Gel. l.* 19. *c.* 9. Nullam mulcedinem Veneris, neque Muſæ haberet.

Mulceo, es, ſi, ſum, & ctum, a. 2. *addolcire*, *mitigare*, *πραΰνω*, lenio, mollio, blandior, mitigo. *Virg.* 1. *Æn.* Et mulcere dedit fluctus. *Ovid. l.* 4. *Triſt. el.* 5. Paſtor arundineo carmine mulcet oves. *Id.* 1. *Faſt. v.* 155. Volucres concentibus aera mulcent. *Sil. l.* 7. Pocula mulcere Lyæo. ¶ Præteritum *mulſi*, & ſupin. *mulſum* affert *Diomed. l.* 1. & *Priſcian*.

Mulciber, eris, m. 3. vel Mulciber, eri, m. 2. Vulcanus, a *mulceo*, id eſt, a mulcendo ferro, quia ignis, cui Vulcanus præeſt, ferrum, & omnia mollit, domat, vincit. *Ovid l.* 2. *de Arte v.* 582. Mulciberis capti Marſque, Venuſque dolis. ¶ Ponitur & pro igne. *Id.* 14. *Met.* alimentaque ceſſere flammis Mulciber urebat. ¶ In 2. declinat. uſurpat *Martian. Capel. l.* 6. *c.* 1.

Mulco, as, avi, atum, a. 1. percutio, punio, *punire*, *battere*, *percuotere*. *Petron. Satyr.* Arundinem ab oſtio rapuit, iterumque mihi reſpondentem mulcavit. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 32. Proſtratum verberibus mulcant. V. ibi *Lipſ.* qui alia addit exempla ex Cicerone, & Livio, reprehenditque eos, qui *mulcta*, pro *mulco* legunt. *Taubmann* quoque *Plauto* reſtituit non ſemel in *Moſtel.* & *Trinum.* cui adde *Terentium in Eun.* & *Adelph.* V. *Pareum in Lex. Crit.* V. Etiam infra *Mulcatus*.

Mulcta, &c. } V. Multa, Multo &c.
Mulcto, &c.

Mulctra, æ, f. *ſecchia*, *dove ſi munge*, עטין, Ger. *ein melckkuebel*, Gall. *pot a lait*, *vaiſſeau dans quoy on tire le lait*, Hiſp. *herrada para ordeñar*, *πέλλα*, *ἀμολγεύς*, vas, in quo mulgetur. *Virg.* 3. *Georg.* Quam magis exhauſto ſpumaverit ubere mulctra. ¶ Interdum accipitur pro ipſo lacte emulcto. *Col. l.* 8. *cap.* 17. Quæque ſunt cibi ſorbilibus proximi, ut mulctra, recens caſeus.

Mulctrāle, lis, n. idem ac mulctra. *Virgil.* 3. *Georg. verſ.* 177. Implebunt mulctralia vaccæ.

Mulctrum, ctri, n. idem ac mulctra. *Hor. epod. od.* 16. Illic injuſſæ veniunt ad mulctra capellæ.

Mulctus, us, m. actus mulgendi. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 11. Lactis diſcrimina quædam & a paſtionibus, & a pecudum naturæ, & a mulctu. ¶ In aliis caſibus non temere uſurpaverim.

Mulgĕo, es, mulſi, vel xi, ſum, & ctum, a. 2. *mugnere*, *cavare il latte*, חלב, Ger. *melcken*, Gal. *tirer le lait*, Hiſp. *ordeñar*, *ἀμέλγω*, eſt lac a mammis exprimere, a verbo Græco allata per Aphæreſin. *Priſc.* Mulgeo quoque *mulſi* facit, quamvis differentiæ cauſa quidam *mulxi* protulerunt, quia mulceo quoque *mulſi* facit. *Virg.* 3. *Georg.* Quod ſurgente die mulſere, horiſque diurnis, nocte premunt. ¶ *Mulgere hircos*, proverb. de re palam abſurda. *Virg.* 3. *Ecl.* Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos.

Mulgo, as, a. 1. *manifeſtare*, palam facio. *Plaut. Ciſt.* Qui dominum mulgat, atque villicum. Ita Lexicographi, ſed hæc verba in *Plauto* nobis invenire non licuit. *Faber in Theſ.* affert tanquam dubia.

Muliebria. V. ſeq. vocem.

Muliēbris, & bre, o. 3. *donneſco*, Ger. *weibiſch*, Gall. *de femmes*, Hiſp. *mugeril*, *γυναικεῖος*, *γυναικώδης*, quod ad mulieres pertinet. *Cic.* 2. *de Invent.* Ut excellentem muliebris formæ pulchritudinem muta in ſe ſe imago contineret. ¶ Tranſlate ponitur pro delicato. *Cic. pro Mil.* Profectus eſt cum vulgi magno impedimento, ac muliebri, & delicato ancillarum, puerorumque comitatu. ¶ Item pro infirmo, timido, inconſtante. *Cic.* 1. *Off. c.* 18. *ex Ennio*: Vos etenim, juvenes, animum geritis muliebrem. *Id.* 2. *Tuſc. cap.* 6. Enervata, muliebriſque ſententia. ¶ Muliebria, in plur. num. abſoluta dicuntur pudenda mulierum. *Tacit.* 14. *Ann. c.* 60. ¶ Pati muliebria dicuntur molles, qui præpoſtero utuntur libidine, & mulieris quodammodo partes ſuſcipiunt. *Curt. l.* 6. *c.* 6.

Muliebritas, atis, f. *γυναικότης*. *Tertul. de Veland. Virg. c.* 14.

Muliebriter, adv. *femminilmente*, Germ. *weibiſch*, Gall. *en femme*, Hiſp. *mugerilmente*, *γυναικείως*, more mulierum, effeminate, molliter. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 26. Si ſe lamentis muliebriter, lacrymiſque dedet.

Muliebrōſus, a, um, idem ac mulieroſus. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 24. Sane genus hoc muliebroſum eſt tunicis demiſſitiis.

Mulier, eris, f. *femmina*, *donna*, *γυνή*, *ἀνθη*, fœmina. *Cic. pro Mur. cap.* 12. Mulieres omnes propter infirmitatem conſilii majores in tutorum poteſtate eſſe voluerunt. ¶ Interdum mulier virgini opponitur. Unde Cicero apud *Quint. lib.* 6. *c.* 3. reprehenſus, quod ſenex duxiſſet virginem Publiliam, Cras, inquit, mulier erit. *Ulp. l. quærebatur, ff. de Ædil. edict.* Mulierem ita arctam, ut mulier fieri non poſſit, ſanam non videri conſtat. ¶ Dicitur etiam de brutis. *Plin. lib.* 10. *cap.* 64. Molas gigni putant, ubi mulier non ex mare, verum ex ſemetipſa tantum conceperit. ¶ Interdum hæc vox uſurpatur de homine imbelli, aut effœminato. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 4. Non me arbitratur militem, ſed mulierem.

Mulierārius, a, um, idem ac mulieroſus, id eſt qui nimium amat mulieres. *Jul. Cap. in Albin. c.* 11. Mulierarius fuit inter primos amatores. ¶ Interdum ſignificat, quod mulieris eſt. *Cic. pro Cæl. c.* 28. Quæro, cur Licinium titubantem, hæſitantem, cedentem, fugere conantem mulieraria manus iſta de manibus emiſerit. id eſt, multitudo a muliere in inſidiis collocata.

Muliercula, æ, f. *femminella*, Ger. *weiblin*, Gall. *femmelette*, Hiſp. *mugercilla*, *γυναικάριον*, dim. a mulier. *Cic.* 5. *Tuſc.* Qui illo ſuſurro delectari ſe dicebat aquam ferentis mulierculæ.

Mulierculārius, ii, m. a Conſtantino Imperatore dictus eſt, qui uxores alienas, & mulieres impudicas amat, a muliercula. *Cod. Theodoſ. l.* 3. *tit.* 6.

Mulierītas, atis, muliebritas, apud *Tertul. de veland. Virg. c.* 12.

Muliĕro, as, a. 1. *effemminare*, *far molle*, *γυναικίζω*, effœmino. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 555. Hic ephebum mulieravit.

Mulieroſitas, atis, f. *inclinazione alle donne*, *φιλογυνία*, amor mulierum, propenſio erga mulieres. *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 11. Ut gloriæ cupiditas, ut mulieroſitas, ut ita appellem eam, quæ Græce φιλογυνία.

Mulieroſus, a, um, *troppo deſideroſo di donne*, *φιλογύνης*, qui nimium appetit mulieres. *Cic. de Fato cap.* 5. Hunc ſcribunt ipſius familiares & ebrioſum, & mulieroſum fuiſſe.

Mulīnus, a, um, ad mulum pertinens, *di mulo*, ut mulina ungula, apud *Vitruv. lib.* 8. *cap.* 3.

Mulio, onis, m. *mulattiero*, Ger. *eſeltreiber*, Gal. *muletier*, Hiſp. *harriero*, *ἀρεωκόμος*, *ὀρεοβοσκός*, qui mulos eſtabularium, ſive quadrigarum ducit. *Juven. ſat.* 3. *ad fin.* Nam mihi commota jandudum mulio virga, &c. ¶ Mulio item eſt genus culicum. *Plin. l.* 11. *c.* 18. Et e culicum genere, qui vocantur muliones.

Mulionicus, a, um, &

Mulionius, a, um, adject. *ὀρεωκομικός*, *di mulattiero*. *Lamprid. Heliogab. c.* 32. Tectus cucullione mulionico. *Cic. pro Sext. c.* 38. Mulioniam penulam arripuit.

Mulleŏlus, a, um, dim. a mulleus. *Tertul. de Pal. c.* 4. Impuro cruri purum, aut mulleolum inducit calceum.

Mulleus, m. 2. vel mulleus calceus, genus calcei, purpurei coloris, proprium Regum Albanorum, poſtea Patritiorum Romanorum, ab antiquo *mullare*, hoc eſt ſuere. *Feſt. Hadrianus Turnebus Adverſ. l.* 19. *c.* 24. putat, mulleos, quia purpurei eſſent, nomen accepiſſe a rubro colore mulli piſcis. Sed contra mullum a mulleis dictum docet ex Feneſtella *Plin. lib.* 9. *cap.* 17. *Titinnius apud Feſt.* Jam cum mulleis te oſtendiſti, quos tibiatim calceas. id eſt ad mediam uſque tibiam. *Cato l.* 7. *Orig. apud Feſt.* Qui Magiſtratum Curulem cepiſſet, calceos mulleos lunatos, cæteri perones. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Nomen hic Feneſtella a colore mulleorum calceamentorum datum putat. *Fl. Vopiſc. in Aurel. c.* 49. Calceos mulleos, & cereos, & albos, & hederaceos viris omnibus tulit (al. abſtulit, vel ſuſtulit) mulieribus reliquit.

Mullo, as, a. 1. ſuo apud vet. *Feſtus*.

Mullŭlus, i, m. 2. dim. a mullus. *Cic. Parad.* 5. *c.* 2. Et videat aliquem ſummis Populi beneficiis uſum barbatulos mullulos exceptantem de piſcina.

Mullus, m. 2. *triglia*, *τρίγλη*, *γευματίς*, genus piſcis marini maximæ nobilitatis, & gratiæ, ita dictum a colore mulleorum calceorum. Vulgo *barbo* dicitur, quoniam, auctore *Plinio*, barba gemina inſignitur inferiore labro. Hinc etiam a *Varrone l.* 3. *R. R.* a *Cicerone in Parad.* 5. *c.* 2. & *l.* 2. *Attic. ep.* 1. barbati, & barbatuli mulli dicti ſunt. ¶ Tanti pretii fuit, ut a *Plinio l.* 6. *c.* 17. memoriæ proditum ſit, Aſinium Celerem virum Conſularem Claudii Cæſaris temporibus mullum unum octo millibus nummorum emiſſe, cum tamen, eodem Plinio teſte, hic piſcis duarum librarum pondus raro excederet. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. Laudas inſane trilibrem Mullum. *Juven. ſat.* 4. *v.* 15. mullum ſex millibus emit Æquantem ſane paribus ſeſtertia libris.

Mulomedĭcus, i, m. *maniſcalco*, *ἱππιατρός*, *κτηνίατρος*, medicus mulorum, cæterorumque jumentorum. *Veget. in præfat. l.* 1. & *Firmic. lib.* 8. *c.* 13.

Mulseus, a, um, *dolce*, *Μελίχρους*, quod mulſi ſaporem refert, dulce. *Col. l.* 12. *c.* 45. Sed etiam liquorem mulſei ſaporis præbet.

Mulſum, ſi, ſubſt. n. 2. *οἰνόμελι*, *μελίκρατον*, potio ex vino, & melle concinnata, a *mulceo*, quia venas lenitate ſua mulcet. *Cicer.* 2. *de Orat. cap.* 70. Cum vocem in dicendo obtudiſſet, ſuadebat Granius, ut mulſum frigidum biberet ſimul ac domum rediſſet. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 19. Huic calix mulſi impingendus eſt, ut plorare deſinat.

Mulsūra, æ, actus mulgendi, vel ipſum lac, quod mulgetur. *Calpurn. Ecl.* 5. *v.* 37. rurſuſque prametur Mane, quod occiduæ mulſura redegerit horæ.

Mulſus, a, um, quod habet aliquid mellis admiſtum, ut Aqua mulſa, *ὑδρόμελι*, ex aqua, & melle contecta, Lac mulſum, Acetum mulſum, &c. *Plin. lib.* 22. *cap.* 24. In mellis operibus, & aqua mulſa tractari debet. *Id. lib.* 29. *c.* 2. Exemplum quoque lacte mulſo augetur. ¶ Tranſlate *Plaut. Rud.* 2. 3. 84. Mulſa dicta. h. e. ſuavia. ¶ Mulſa mea, blandientis vox, apud eund. *Stic.* 5. 5. 14.

Multa, æ, (ſic enim recte ſcribitur, non mulcta. *Manut. in Orthogr. & alii*) f. *pena*, *a condanna pecuniaria*, pecuniaria pœna, quæ pro vario delicto irrogatur. *Var. l.* 4. *de L. L.* Multa, a pecunia, quæ a magiſtratu dicta, ut exigi poſſit ob peccatum. ¶ Eſt a *multo*, *as*, quod apud Veteres etiam pro numerare

Digitized by Google

rare uſurpabatur. Qui *mulcta* ſcribunt, ducunt a mulgeo. *Cic. pro Mil. cap.* 14. Diem mihi, credo, dixerat, multam irrogarat. ¶ Multam dicere, V. Dico. *Id. Phil.* 11. *c.* 8. Craſſus collegæ Flamini Martiali multam dixit, ſi a ſacris diſceſſiſſet, quam multam populus remiſit. *Id. pro Cluent. cap.* 37. Multam petere: & *mox*, Multam committere. V. *Committo. Id. pro Corn. Balb.* Multa & pœna multare. ¶ Multam certare, V. *Certo.* ¶ Uſurpatur tranſlate pro quavis pœna. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 56. Hæc multa ei eſto, vino viginti dies ut careat. V. *Gel. l.* 11. *c.* 1. ¶ Multam facere alicui, pro irrogare, dixit *Cato apud Gel. loc. cit.*

Multangulus, a, um, *che ha molti cantoni*, πολύγωνος, multos angulos habens. *Lucr. l.* 4. *v.* 655. Multa rotunda, modis multis multangula quædam.

Multatio, onis, f. actus multandi, punitio, multa. *Cic. pro C. Rabir. c.* 5. Miſera eſt ignominia judiciorum, miſera multatio bonorum, miſerum exilium. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Multatio quoque non niſi ovium, boumque impendio dicebatur. *Non ſi condannava alcuno a pagar altro che buoi, a pecore.* V. *Gel. l.* 11. *c.* 1.

Multatitius, a, um, ἐπιμίσθιος, ad multam pertinens, ut multatitia pecunia, quæ multis irrogatis exigitur, *denaro di condanne*. *Liv. l.* 10. *c.* 23. Ex multatitia pecunia, quam exegerunt pecuariis damnatis ludi facti. *Id. l.* 30. *c.* 39. Cum ſigna tria ex multatitio argento facta in Capitolio poſuiſſent.

Multātus, a, um, nom. ex partic. *condannato, gaſtigato, punito. Vellej. l.* 2. *c.* 37. Multatus ingenti pecunia. *Id. ib. c.* 38. Creta libertatis fine multata. *Id. ib. c.* 70. Id cornu, in quo Caſſius fuerat, fugatum, ac male mulctatum in altiora ſe receperat. Melius tamen hic leg. *mulcatus*. *Cic. pro Rab. Poſth.* Cum ab ipſa fortuna crudeliſſime videat hujus conſilia eſſe multata. ¶ Hic animadvertendum eſt, quotieſcumque *multare*, vel *multatus* legimus, quæ ſignificationem habeant verberandi, aut percutiendi, ut eſt in modo allato *Velleji* exemplo, rectius ſemper *mulco*, & *mulcatus* legi, pene omnibus aſſentientibus Criticis.

Multeſĭmus, a, um, multus, vel, ex multis unus, ea forma, qua milleſimus. *Lucr. l.* 6. *v.* 651. Quam ſit parvula pars, & quam multeſima, conſtet.

Multibarbus, a, um, *che ha molta barba*, πολυγένειος, quod habet multam barbam. *Apul. in Florid.* Multibarbus, ſpinis obſitus, & pilis.

Multibĭbus, a, um, *che beve molto*, πολυπότης, qui multi eſt potus. *Plaut. Curc.* 1. 1. 77. Nomen eſt lenæ multibiba, atque merobiba.

Multicavātus, a, um, multis locis cavatus. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 16. Favus eſt, quem fingunt multicavatum ex cera.

Multicaulis, lis, multos caules emittens. *Plin. l.* 21. *c.* 26. Quædam in iis multicaulia, ramoſaque ſunt, ut carduus.

Multicăvus, a, um, *che ha molto concavo*, multum habens concavi. *Ovid.* 8. *Met. v.* 661. Pumice multicavo, nec lævibus atria tophis ſtructa ſubit.

Multicŏlor, oris, o. *di molti colori*, πολύχρους, quod habet multos colores. *Plin. lib.* 37. *cap.* 10. Hexecontalithos in parva magnitudine multicolor hoc ſibi nomen adoptavit.

Multicolōrus, a, um, multicolor. *Gel. l.* 11. *c.* 16. Sicuti multijuga dicimus, & multicolora, & multiformia. *Prudent. Cathemer.* 3. *v.* 104. Prataque multicolora latex Quadrifluo celer amne rigat.

Multicupĭdus, a, um, qui multa cupit. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 418. & *c.* 5. *n.* 41. Quam dereliquit multicupida juvenilitas.

Multifacio, is, a. 3. magni æſtimo. *Cato apud Feſt.* Nec fidem, nec juſjurandum multifacit.

Multifariam, adv. idem ac multifarie. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 41. Quod eſſet multifariam defoſſum. *Suet. in Calig. c.* 18. Scenicos & aliud . & varii generis multifariam fecit. *Liv. l.* 35. *c.* 18. Multifariam disjecta præſidia.

Multifarie, adverb. *variamente*, πολυμερῶς, varie, multis modis. *Plin. l.* 7. *c.* 54. Et tamen multifarie priſcos ſervare ritus. Adde *l.* 18. *c.* 7.

Multifarius, a, um, *vario*, πολύχρους, varius. *Gel. lib.* 5. *c.* 6. Militares coronæ multifariæ ſunt. ¶ Secundum *Feſtum*, multifarius eſt, quem multis in locis fari poſſumus.

Multifer, ra, rum, *fertile*, πολυφόρος, fertilis. *Plin. l.* 16. *c.* 8. Tam multifera ſunt, & tot res, præter glandem pariunt robora.

Multifĭdus, a, um, *feſſo in molte parti*, πολυσχιδὴς, quod in multas partes finditur. *Martial. l.* 14. *ep.* 25. Multifida buxus quæ tibi dente datur. ¶ Multifidi fluvii, qui in multos rivos dividuntur, & in multa oſtia ſeſe in mare prorumpunt. *Martial. l.* 8. *ep.* 28. An tua multifidum numeravit lana Timavum?

Multiflŭus, a, um, adject. *Juvenc. in Matth. c.* 6. Verba multiflua. *Arator in Act. Apoſt. c.* 26. Multifluus ſermo.

Multiforabilis, le, &

Multiforatilis, & le, πολύτρητος, quod habet multa foramina. *Apul. in Flor. l.* 1. Tibia multiforatilis. *Id. l.* 10. *Metam. ſub fin.* Jam tibiæ multiforabiles cantus Lydios dulciter conſonant.

Multifŏris, re, o. 3. *di molti pertugi*, πολύτρητος, quod eſt multorum foraminum. *Plin. l.* 8. *c.* 55. Injiciunt eas in ſpecus, quæ ſunt multifores in terra.

Multiformis, me, o 3. *vario*, Ger. *mancherley geſtalt*, Gal. *de diverſes manieres, & facons*, Hiſp. *de muchas formas, y maneras*, πολύμορφος, varius, quaſi multiplicis formæ, ac variæ. *Col. lib.* 8. *c.* 9. Ut per anni diverſa tempora multiformes nuces, ac ficum præbeat. *Cic.* 1. *Acad. c.* 7. Principes ſunt uniuſmodi, & ſimplices, ex his autem ortæ variæ ſunt, & quaſi multiformes.

Multiformĭter, adv. *in diverſe maniere*, πολυμερῶς, variis modis. *Gel. l.* 9. *c.* 5. Plato ante hos omnes ita varie, & multiformiter diſſeruit de voluptate. Adde *Plin. l.* 36. *c. ult.*

Multifŏrus, a, um, idem ac multiforis. *Ovid.* 12. *Met. v.* 153. Longaque multifori delectat tibia buxi.

Multigenĕris, re, o. 3. πολυγενής, quod eſt multorum generum. *Plaut. Capt.* 2. 2. 56. Multis, & multigeneribus opus eſt tibi militibus. ¶ Reperitur, & *multigenerum* ſubſt. pro multorum generum. *Plaut. Stich.* 2. 2. Poſt hæc unguenta multigenerum multa.

Multigĕnus, a, um, *di molti generi*, πολυγενής, quod eſt multorum generum. *Plin. l.* 11. *c.* 2. Multa hæc, & multigena terreſtrium, volucrumque vita. Ad. de *Lucret. l.* 2. *v.* 335.

Multigrŭmus, a, um, adject. *Lævius*, apud *Gel. l.* 19. *c.* 7. fluctus tumidos, magnoſque vocat *multigrumos*.

Multijŭgis, ge, adject. o. 3. ut multijuges equi, qui multis jugis junguntur. *Liv. l.* 28. *c.* 9. Iret alter Conſul ſublimis curru, multijugis equis. ¶ Tranſlate multiplex, varius. *Cic. ad Att. l.* 14. *ep.* 9. Multijuges de Republ. a te accepi litteras uno tempore.

Multijŭgus, a, um, idem ac multijugis. *Apul. in Apol.* Legiſti Ariſtotelis multijuga volumina.

Multilaudus, a, um, qui eſt multæ laudis. *Ammian. l.* 21. *c.* 18. Vir ſobrietatis gratia multilaudus.

Multilicĭus, a, um, multis liciis conſtans. *Vopiſc. in Aurel. c.* 12. Tunicæ multiliciæ.

Multilŏquax, acis, multiloquus. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 5. Multiloquaces mulieres.

Multiloquĭum, ii, n. multus ſermo. *Plaut. Merc. prol. v.* 31. Amori accedunt etiam hæc, multiloquium, pauciloquium, &c.

Multiloquus, a, um, *chi parla molto, cianciatore*, Ger. *ſchwetzer*, Gal. *grand parleur*, Hiſp. *hablador, parlera*, πολύλογος, qui multa loquitur. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 5. Coquum ducere multiloquum, glorioſum, inſulſum. *Id. Ciſt.* 1. 3. 1. Multiloqua, & multibiba anus.

Multimammĭa, æ, quæ multas habet mammas. *Hieronym. in proœm. epiſt. ad Epheſ.* Dianam colentes, non hanc venatricem, ſed illam multimammiam, quam Græci πολύμαστον vocant. V. *Minut. Fel. in Octav. c.* 21.

Multimĕter, tri, abundans metris. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Si poemata illius metiaris, multimeter, argutus, artifex erat.

Multimŏdis, ablativus adverbii more uſurpatur, & ſignificat multis modis, varie, *variamente, in molti modi*. *Cic.* 2. *Fin. c.* 26. Hoc multimodis reprehendi poteſt. *Id.* 3. *Or. cap.* 58. *ex poeta*: Multimodis ſum circumventus. *Lucret. l.* 1. *v.* 313. Nimirum quia multimodis communia multis. h. e. multiplici varietate.

Multimŏdus, a, um, *di molti modi*, πολύτροπος, multiplex, varius. *Liv. l.* 21. *c.* 8. Multimoda arte diſtineri cœpti ſunt.

Multinōdus, a, um, multos nodos habens. *Apul. l.* 5. *Met.* Multinodis voluminibus ſerpens coluber. *Prudent. in hym. jejun. v.* 139. Tectus flagellis multinodis germinis. ¶ Dicitur & *Multinodis, e*. *Apulej. lib.* 10. *Metam.* Multinodes ambages.

Multinomĭnis, ne, qui multa habet nomina. *Apul. Metamor.* 11. Multinominis Dea.

Multinubentĭa, æ, *il maritarſi con molti*. *Tertulliani* vox eſt *contra Pſych. c.* 1. & *de pudic. cap.* 1.

Multinŭbus, a, um, qui multas habuit conjuges. *Hieronym. l.* 1. *adverſ. Jovinian. cap.* 15. Salomon multinubus. *Id. epiſt.* 11. *ad Ageruch. de Monogam.* Uxor multinuba.

Multinummus, a, um, πολυχρήματος, ex quo multi nummi parantur, quod multam affert utilitatem. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 17. Ego uno ſervulo, hordeo non multo, aqua domeſtica meos multinummos alo aſinos.

Multipartitus, a, um, diviſus in multas partes, ſive res. *Plin. l.* 6. *c.* 19. Namque vita mitioribus populis Indorum multipartita degitur.

Multipŏtens, V. Multipotens.

Multipĕda, f. 1. ὄνισκος, ἴουλος, genus inſecti, quod tactu ſe in pilæ rotunditatem contrahit. Differt a centipeda, ſeu millepeda, quæ Græcis ἴουλος dicitur, & eſt vermis piloſus ex erucarum genere, multis pedibus arcuatim repens. Sed a *Plin. l.* 29. *c.* 6. & *l.* 25. *c.* 25. hæc duo inſecta confunduntur.

Multĭpes, edis, o. 3. πολύπους, quod multos pedes habet. *Plin. l.* 11. *c.* 45. Sunt autem crura his obliqua; ſic & multipedibus, &c.

Multĭplex, plicis, o. *moltiplice, vario*, Ger. *vielfeltig*, Gal. *de pluſieurs, & diverſes ſortes*, Hiſp. *de muchas maneras*, πολλαπλάσιος, varius, involutus, quaſi multas plicationes habens, cui ſimplex opponitur. *Cic.* 1. *de Orat.* Quis ignorat, ii, qui Mathematici vocantur, quanta in obſcuritate rerum, & quam recondita in arte, & multiplici, ſubtilique verſentur? *Id. de Amic.* Animus varius, commutabilis, multiplex. ¶ Ponitur & pro abundanti. *Vellej. l.* 2. *c.* 105. Vir multiplex in viribus. *Sil. l.* 5. *v.* 544. Multiplex proavis. h. e. genere clarus.

Multiplicabĭlis, le, o. 3. *che ſi può moltiplicare*, quod poteſt multiplicari, & nonnunquam idem quod multiplex. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 9. *ex quodam Poeta*. Hæc interemit tortu multiplicabili draconem auriferam obtutu aſſervantem arborem.

Multiplicatio, onis, f. *moltiplicazione*, הַרְבָּיָה, Ger. *mehrung*, Gall. *multiplication*, Hiſp. *multiplicacion*, actus multiplicandi. *Col. l.* 3. *c.* 2. Ut multiplicatione frugum reditus augeatur.

Multiplicator, oris. qui multiplicat. *Paulin. Nolan. ep.* 44. (al. 31.) *n.* 4. Herilium talentorum multiplicator.

Multiplicatus, a, um, *moltiplicato*. *Cic. ad Q. Fr.* Tota Italia occurret, ut multiplicata gloria diſcedamus. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 6. *v.* 38. & mala ſunt longa multiplicata die. *Planc. Cic. l.* 10. *Fam ep.* 8. Auctus exercitus, auxilia multiplicata. *Cic. l.* 1. *Offic. c.* 39. Domus multiplicata. *h. e.* ampliata.

Multiplicĭter, adv. *in molti modi*, πολλαπλασίως, multis modis. *Plin. l.* 7. *c.* 14. *in titulo*. De eodem multipliciter. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Tam multipliciter eadem ipſa non eadem ſtellarum facie denotantur. Adde *Flor. l.* 3. *c.* 2.

Multiplĭco, as, avi, atum, a. 1. *moltiplicare*, הִרְבָּה, Ger. *mehren*, Gal. *multiplier*, Hiſp. *multiplicar*, πολλαπλασιάζω, πληθύνω, multiplex, ſeu multum reddo, aut facio. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Primus hic multiplicaſſe varietatem videtur. *Nepos* 25. 3. Multiplicandis uſuris creſcit æs alienum. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 32. Æs alienum multiplicare.

Multipotens, tis, o. *che può molto*, πολυκρατής, qui multum poteſt. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 9. Niſi habet pectus multipotens. Al. leg. *multipatens*. h. e. amplum, & omnis doli capax. *Id. Trinum.* 4. 1. 1. Salſipotenti, & multipotenti Jovis fratri laudes ago. *Id. Caſ.* 4. 4. 27. Venus multipotens.

Multiradix, icis, multas habens radices. *Apulej. de herb. c.* 35.

Multirāmis, e, multos habens ramos. *Apul. de herb. c.* 4. Thyſus multiramis.

Multiſcius, a, um, *che ſa molto*, πολυμαθής, qui multa ſcit, ſeu multas ſcientias habet. *Apul. l.* 9. *Metam.* Etſi minus prudentem, multiſcium certe reddidit. *Id. in Florid.* Arte multiſcius.

Multiſonōrus, a, um, idem ac multiſonus. *Claudian. epigr.* 1. Eſſeda concordes multiſonora trahunt.

Multiſŏnus, a, um, quod eſt multi ſoni. *Martial. l.* 1. *epigr.* 54. Sic ubi multiſona fervet ſacer Attide lucus. *Stat. l.* 3. *ſilv.* 2. *v.* 103. Multiſonum ſiſtrum.

Multitĭa, orum, n. 2. πολύμιτα, indumenta minutiſſimis filis contexta; a *multis filis*, vel a *mulcendo*, quia carnem demulcent. *Juven. ſat.* 2. *v.* 76. Quæro, an deceant multitia teſtem. *Id. ibid. v.* 76. Cum tu multitia ſumas Cretice.

Multitūdo, dinis, f. *moltitudine*, רֹב, Ger. *viel*, Gal. *multitude*, Hiſp. *muchedumbre*, πλῆθος, ingens numerus, magna copia, frequentia, celebritas. *Cic.* 1. *de Orat.* Excitabat eos magnitudo, & varietas, multitudoque in omni genere cauſarum. ¶ Frequenter pro populo accipitur, ſeu plebe. *Nepos Alcib. c.* 3. Magnus multitudini eſt timor injectus. *Cic.* 2. *Offic. c.* 19. Qui ex errore imperitæ multitudinis pendet. ¶ Multitudo pro numero multitudinis uſurpatur a Grammaticis. *Chariſ. l.* 1. & *Var. de L. L. l.* 8. Injuria igitur poſtulant, ſi qua ſint ſingularia, oportere habere multitudines.

Multivăgus, a, um, *che vaga molto, vagabondo*, πολυπλανής, qui multum vagatur. *Plin lib.* 10. *c.* 37. Ferunt, non mutare ſedem columbas; multivaga alioqui ave. *Id. l.* 2. *c.* 10. Multivagus Lunæ flexus.

Multivĭdus, a, um, multum videns. *Martian Capel. l.* 2. *pag.* 27.

Multivira, æ, f. quæ multis viris nupſit. *Minut. Fel. in Octav.* Alia facra coronat univira, alia multivira; & magna religione conquiritur, quæ plura poſſit adulteria numerare.

Multivĭus, a, um, *di molte ſtrade*. *Apul. l.* 9. *Metam.* Multivii circuitus.

Multivŏlus, a, um, *che vuole molto*, πολύβουλος, multa cupiens, qui multarum rerum deſiderio tenetur. *Catul. ad Manlium carm.* 69. *verſ.* 128. Multivola eſt mulier.

Multivorantĭa, æ, edacitas, ingluvies. *Tert. cont. Pſych. c.* 1.

Multo, as, a, 1. πλειστηριάζω, pluris in auctionibus licent, quam ceteri, inquit *Voſſ. in Etymol.* & *Scalig. in Varron.* Sed exempla non afferunt. ¶ Eſt a multus. ¶ Antiquis etiam notabat numerare. *Plaut. Stich.* 3. 1. 19. Scio, ſcire te, quam multas tecum miſerias multaverim. ¶ Item augere, & voti compotem facere. *Nav. in Colace, apud Non.* Et vobis quidem gratias ago, cum votis me multatis meis.

Multo, (non Mulcto, V. Multa) as, avi, atum, a. 1. *condannare in danari*, multa afficio, pœna pecuniaria punio, a *multa, æ*. Sed fere additur ablat. pecunia. *Nep. Milt. cap.* 7. Capitis abſolutus, pecunia multatus eſt. ¶ Dicitur etiam, multare multa. *Cic. pro Corn. Balb.* ¶ Sæpiſſime latiore ſenſu uſurpatur pro punire. *Cic.* 1. *Orat. c.* 43. Vitia hominum, atque fraudes damnis, ignominiis, vinculis, verberibus, exiliis, morte multantur. *Cæcin. ad Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 7. Stultitia multetur fama. *Nepos Epam. c.* 7. Lex morte multat. ¶ Significat etiam privare. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 37. Multantur bonis omnibus exules. *Plaut. Amph.* 2. 2. 222. Nunquid cauſam dicis, quin hoc te multem matrimonio. h. e. divortium faciam, & te res tuas tibi habere jubeam. *Idem Truc.* 4. 3. 70. Hoc te multabo bolo: ſex talenta a dote demam pro iſta infectia. h. e. hanc tibi jacturam afferam. ¶ *Col. l.* 1. *cap.* 2. Agrum peſſime multari, cujus dominus quid in eo faciendum ſit, non docet, ſed audit villicum. h. e. male tractari, & coli. ¶ Multare verberibus, virgis, &c. ſi quando apud Scriptores inveneris, rectius leges *mulcare*. Vide quæ in *Multatus* adnotavimus. ¶ Multor, depon. Vide infra.

Multo, adv. *molto* παρὰ πολὺ, longe. Jungitur cum comparativis. *Cic.* 1. *de Orat.*

Orat. Multo pauciores Oratores, quam Poetæ boni, reperiantur. *Id. l.* 2. Quod multo magis antea mirabar. Item cum ſuperlativis. *Cic. pro L. Man. c.* 18. Multo maxima pars non modo utilitatis, ſed dignitatis, atque imperii caret. *Salluſt. in Catil. c.* 37. Multo maxime miſerabilis. *Et c.* 56. Multo pulcherrima reſpublica. ¶ Item cum verbis *malo*, *præſto*, *antecedo*, *excello*, & ſimilibus. *Salluſt. Jugur. c.* 31. Multo præſtat beneficii, quam maleficii memorem eſſe. *Plaut. Pan.* 1. 2. 78. Multo mavelim. ¶ Item cum præpoſ. & adverbiis *ante*, *poſt*, *aliter*, *ſecus*. *Teren. prol. And.* Verum aliter evenire multo intelligit. *Cic. in Ver.* Multo mihi ante eſt providendum. *Id. Att.* non multo poſt, quam tu a me diſceſſiſti. *Id. Fam.* 4. *ep.* 9. Quod non multo ſecus fieret. ¶ Item cum comparat. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 76. Nam ille hercle mihi fit multo tanto carior. ¶ Multo minus. *molto meno*. *Cic. l.* 8. *Att. Plaut. Merc.* 4. 3. 18.

Multopĕre, adv. *ſommamente*, multum, valde. *Plaut. Merc. Prol. v.* 63. Multopere in mundo cultiſſimo exercitum. Sed al. leg. *Multo opere immundo ruſtico*, &c.

Multor, aris, deponenti forma pro multo, as. *Suet. in Aug. c.* 24. Neque rebellantes graviore unquam multatus eſt pœna.

Multoties, adv. *molte volte*, πολλάκις, multis vicibus. *Epitome Livii*, quæ *Floro* tribuitur *l.* 58. Multoties contra hoſtium irruptiones feliciter pugnavit.

Multum, adv. *molto*, רב, Ger. *viel*, Gal. *beaucoup*, Hiſp. *mucho*, πολύ, πολλά, valde, vehementer. *Cic. de Sen.* Utroque aſſero res multum, & diu cogitatas. *Id. l.* 7. *Fam. ad Gall.* Sed opinor, Caſſium uti non ita multum ſorore. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 5. Multum loquax. *Cic.* 7. *Ver. c.* 44. Longe omnes, multumque ſuperare. ¶ Pro multo tempore. *Plin. l.* 3. *ep.* 7. Multum in lectulo jacens, cubiculo ſemper.

Multus, a, um, o. t. 2. *molto*, רב, Germ. *viel*, Gal. *beaucoup*, Hiſp. *mucho*, πολύς, frequens, creber, copioſus, ingens numero. *Cic. pro Sext.* Multis fortiſſimis, atque optimis viris, injuſtis judiciis, tales caſus incidiſſe. ¶ Ponitur item pro multiplici. *Plin. l.* 19. *c.* 3. Radice multa, craſſaque. ¶ Item pro grandi, pro eo, quod longius proceſſit. *Cic. Attic. l.* 5. Quarum alteras Feſulanus multo mane mihi dedit. *Id. Att. l.* 13. Multus ſermo ad multam diem. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Multo denique die per exploratores Cæſar cognovit, &c. *Cic. Attic.* Multa nocte veni ad Pompeium. ¶ Item pro continuo, aſſiduo, diligenti. *Sall. in Jug. c.* 96. Inea, atque ſeria cum humillimis agere, in operibus, in agmine, atque ad vigilias multus adeſſe. ¶ Item pro longo, loquaci. *Cic.* 2. *de Leg.* In orationibus multus, & ineptus ad ſummam impudentiam. ¶ Item pro pluribus, poetice. *Lucan. l.* 3. *v.* 707. multus tua vulnere puppi affixit moriens. *Ovid. l.* 3. *Amor. eleg.* 5. *v.* 4. In ramis multa latebat avis. ¶ *Multo*, abſolute pro multum, adverbii vice uſurpatur. *Virg.* 4. *Georg. v.* 301. Multa reluctanti. *Id.* 3. *Æn.* nec multa moratus. ¶ *Multa*, pro multa verba. *Cic. pro Mil. ad fin.* & 2. *Phil.* Sed jam ſatis multa de cauſa. *Id. pro Cluent.* Ne multis, Diogenes emitur. ¶ Multa opinio, h. e. multorum. *Gel. l.* 3. *c.* 16. Multa opinio eſt, eaque jam pro vero recepta. ¶ Multam ſalutem alicui dicere. *Plaut. Pan.* 2. 2. 195. ¶ Mirus multi homines, & Nimis multi. *Cic. & al.* ¶ *Ter. Hecyr.* 2. 3. Multis modis filium jam expecto. h. e. vehementer.

Mulvianus, a, um, ad Mulvium pertinens, quod eſt nomen proprium Romanum, ut M. Mulvius apud *Val. Max. l.* 8. *c.* 1. *ad fin.* Hinc Mulviana controverſia, *Cic. ad Attic. l.* 2. *ep.* 13. & Mulviana cotonea, *Plin. l.* 15. *c.* 11. h. e. a quodam Mulvio inſitore ſic dicta.

Mulvius pons, *ponte Molle*, cujus meminit *Cic. Attic. l.* 13. *ep.* 33. ad initium fuit viæ Flaminiæ, Tiberi impoſitus, extra portam Flumentanam, ad ſecundum lapidem. Factus eſt a M. Æmilio Scauro Cenſore. *Aurel. Vict. de vir. illuſt. c.* 72. ¶ Scribitur & *Milvius*, ſed minus recte.

Mulus, m. 2. *mulo*, ἡμίονος, animal ex aſino, & equa genitum. Nam illud, quod ex equo, & aſina procreatum eſt, hinnulus dicitur. *Cic. in Top. c.* 8. Mulus clitellarius. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 64. Mulorum utilitates. ¶ Muli Mariani, dicti furculæ, quibus religatas ſarcinas viatores gerunt, a C. Mario, qui earum uſum invenit. *Frontin. l.* 4. *Strateg.* ¶ De Mulis vide *Plin. l.* 8. *c.* 44. ¶ Translate mulus dicitur de homine ſtupido. *Catul. carm.* 82. Mula, nihil ſentis. *Plaut. Ciſt.* 4. 2. 52. Æcaſtor ego ſum mulo inſitior. Alii aliter legunt. ¶ Mulus, inquit *Paulus Feſti abbreviator*, vehiculo Lunæ adhibetus, quod tam ſterilis ea ſit, quam mulus, vel quod ut mulus non ſuo genere, ſed equi creatur, ſic ea ſolis, non ſuo fulgore luceat.

Mummianus, a, um, ad Mummium pertinens, ut Mummiana ædificia, apud *Feſt.* Eſt autem *Mummius* nomen proprium Romanum.

Mummius, (Lucius) Achaicus dictus, novus homo, ad Conſulatum evectus omnem fere Achajam ſubegit, Corintho exciſa, qui cum militari ſcientia valeret plurimum, adeo tamen in aliis rebus rudis fuit, ut cum Corinthiaca ſigna, & tabulas eximiorum artificum Romam portandas locaret, juberet conductoribus prædici nova ea reddituros, ſi apud eos periiſſent. *Cic. in Offic. Plin. l.* 34. *c.* 3. & 7. &c. ¶ Fuit etiam hoc nomine Poeta latinus apud *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 10.

Munctio, onis, actus mungendi, ut munctiones muculentæ, apud *Arnob. l.* 3. *pag.* 107.

Mundanus, a, um, *mondano*, עולמי, Germ. *weltlich*, Gal. *mondain*, Hiſp. *mundano*, κοσμικός, quod mundi eſt. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 37. Socrates, cum interrogaretur, cujatem ſe eſſe diceret, Mundanum, inquit. Totius enim mundi ſe incolam, & civem arbitrabatur. *Avien. in Arat. v.* 47. Mundanum pro cæleſti, dixit.

Mundator, oris, qui mundat. *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 19. Cloacarum mundatores.

Mundatorius, a, um, ad mundandum pertinens, ut mundatorium medicamentum, apud *Plin. Valer. l.* 2. *c.* 25.

Mundatus, a, um, *mondato*, purgatus, abſterſus. *Auguſtin. l.* 10. *Confeſſion. c.* 37. Quam ſim ab illa peſte mundatior.

Munde, adv. idem ac munditer. *Colum. l.* 12. *c.* 51. Aromata quam mundiſſime in pilam contundito. Adde *Plaut. Pan.* 5. 4. 3.

Mundenſis, ſe, ad Mundam pertinens, urbem Hiſpaniæ Bæticæ, quæ olim cum Cn. Pompejo Magni filio a Cæſare capta eſt. V. *Flor. l.* 4. *c.* 2. *Auctorem B. Hiſpan. c.* 27. & *ſequent. Velley. l.* 2. *c.* 55 & *Epitom. Livii l.* 115. Hinc Mundenſis campus, *Auct. B. Hiſpan. loc. cit.* Mundenſes duces, *Id. ibid. c.* 36. Mundenſe prælium, *Suet. in Cæſ. c.* 56.

Mundialis, le, o. 3. idem ac mundanus, a *mundus*. *Tertull. l.* 5. *adv. Marcion. c.* 4. Mundialia elementa. *Prudent.* 5. *Cathem. v.* 90. Mundialia gloria.

Mundialiter, adv. more mundanorum. *Tertull. de reſur. car. c.* 46. Vivere mundialiter.

Mundicina, æ, medicina ad munditiem. *Apul. Apol.* Mundicinæ dentium.

Mundicors, ordis, qui mundum habet cor. *Auguſtin. ſerm.* 33. *de verb. Evangel. in edit. recens.* ad *Matth.* 5. 8.

Mundifico, as, a. 1. καθαρίζω, mundum facio. *Macer l.* 3. *v.* 12.

Mundipŏtens, entis, in Mundo potens. *Tertul. de anim. c.* 23. Principatus mundipotentes.

Munditĕnens, entis, qui mundum tenet, ſeu occupat, ut Diabolus munditenens, apud *Tertul. adv. Valent. c.* 22.

Munditer, adv. *mondamente*, καθαρῶς, cum munditie. *Plaut. Pan.* 1. 2. 26. Nam cum ſedulo munditer nos habeamus.

Munditia, æ, *la nettezza*, *politezza*, נקיון, Ger. *reinigkeit*, Gal. *netteté*, Hiſ. *limpieza*, καθαρειότης, κοσμιότης, lautitia, qua quis ſe mundum, ac politum ſervat, elegantia, nitor. *Cic.* 1. *Offic. c.* 36. Adhibenda munditia eſt, non odioſa, nec exquiſita nimis. *Ovid.* 3. *de Art. v.* 133. Munditiis capimur: non ſint ſine lege capilli. *Plaut. Stich.* 2. 3. 22. Munditias volo fieri; Efferte ſcopas, ut operam omnem aranearum perdam. *Salluſt. Jugur. in Orat. Marii.* Munditias mulieribus, viris laborem convenire. Rurſus *Cic. in Orat. c.* 23. Elegantia, & munditie orationis.

Mundities, ei, f. idem ac munditia. *Catul. ad Fur. epigr.* 23. *v.* 18. Hanc ad munditiem adde mundiorem.

Munditor, aris, dep. 1. munditiam amo, conſector. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 9. Magis

initio munditiis munditianti Deo, h. e. Amori. Alii aliter legunt.

Mundo, as, a. 1. *mundare*, *nettare*, καθαίρω, καθαρίζω, detergo, purifico. *Plin. l.* 15. *c.* 6. Ob id crebrius vaſa mundanda.

Mundule, adv. *Apulej. l.* 2. Lintea tunica mundule amicta.

Mundŭlus, a, um, delicatus, mollis, qui nimia munditia utitur, ut placeat aliis, dim. a *mundus*. *Plaut. Truc.* 2. 2. 13. Nunc ego iſtos mundulos, urbanos amaſios hoc ictu exponam.

Mundum, i, n. &

Mundus, i, m. inſtrumentum mulierum, quo mundiores, & ornatiores fiunt. *Ulp.* 25. §. 10. *de auro*, & *arg.* &c. *Var. l.* 4. *de L. L.* &c. *Lucil. l.* 16. *apud Gell. l.* 4 *c.* 1. Legavit uxori mundum omnem, penumque. ¶ Fere uſurpatur addito *muliebris*. *Var. l.* 4. *de L. L.* Mundus muliebris dictus a munditia. Adde *Liv. l.* 34. *c.* 7. ¶ In mundo eſſe, in mundo habere, eſt eſſe in prompto, habere ad manum, *eſſere*, *o avere in pronto*. *Plaut. Aſin.* 2. 1. 6. Aut mihi in mundo ſunt virgæ. *Id. Caſ.* 3. 3. 3. Stultitia eſt, amatorem illum ad forum procedere, cui quo amet in mundo ſiet. *Id. Epid.* 5. 1. 12. Cui libertas in mundo ſita eſt.

Mundus, i, ſubſt. m. 2. *mondo*, κόσμος, rerum univerſitas, a *munditie*. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 58. Eſt mundus quaſi communis deorum, atque hominum domus, aut urbs utrorumque. *Plin. l.* 2. *c.* 4. Quem κόσμον Græci nomine ornamenti appellaverunt, eum & nos a perfecta, abſolutaque elegantia mundum. ¶ Interdum uſurpatur pro Cælo. *Sever. in Ætna*, *v.* 43. Gigantes tentarem (nefas!) olim detrudere mundo ſidera. Sic *Manilius* non ſemel. ¶ Item pro mortalibus mundi incolis. *Senec. Herc. Oet. v.* 341. Te precor, quem mundus, & ſuperi timent. *Lucan. l.* 2. *v.* 68. Conjuret in arma mundus. ¶ In plurali num. *Lucret. l.* 5 *v.* 529. In variis mundis varia ratione creatis. Adde *v.* 1344.

Mundus, a, um, *mondo*, *polito*, *netto*, נקי, Ger. *rein*, Gal *net*, Hiſp. *limpio*, κοσμίος, καθαρός, purus, terſus, politus. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 5. *v.* 2. Jamdudum ſplendet focus, & tibi munda ſupellex. *Ter. Eun.* 5. 4. 12. Quæ dum foris ſunt, nihil videtur mundius. *Colum. l.* 7. *c.* 9. Mundiſſimum ſubile.

Munerabundus, a, um, qui muneratur. *Apul. l.* 11. *Met.* Quiſque munerabundi ad meum feſtinant illico reducem ab inferis conſpectum.

Munerālis, & le, δωρικός, quod ad munus pertinet. Unde muneralis lex, περὶ δώρων, qua Cincius cavit, ne cui liceret munus accipere, teſte *Feſt. Plaut. in fragment.* apud *Feſt.* Nec muneralem legem, neque lenoniam rogo.

Munerarius, m. 2. ἀγωνοθέτης, qui munus, hoc eſt, ſpectaculum populo exhibet. *Suet. in Dom. c.* 10. Quod Thræcem mirmilloni parem, munerario imparem dixerat. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Munerarium Auguſtus primus dixit, Meſſala primus reatum. ¶ Adjective *libellus munerarius* apud *Trebell. Poll. in Claud. c.* 5. eſt, in quo continentur nomina eorum, qui in publicis ludis adhibentur.

Muneratio, onis, donatio, munus. *Ulpian.* Non ſecularia muneratio.

Munerātor, oris, idem ac munerarius. *Flor. l.* 3. *c.* 20. Quaſi plane expiaturus omne præteritum dedecus, ſi de gladiatore munerator fuiſſet.

Munerātus, a, um, partic. paſſivæ ſignificationis, *regalato*. *Spartian. in Adrian. c.* 3. Atque ob hoc ſe dicit a Trajano locupletiſſime muneratum. *Ammian. l.* 14. *c.* 7. Mulier munerata, vehiculoque impoſita.

Munerigĕrŭlus, i, m. qui munera, & dona gerit. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 49. Manipulatim mihi munerigeruli jam hic adſint.

Munĕro, as, a. 1. idem ac muneror. *Sen. epiſt.* 119. Inveni me lance munerus. *Plaut. Capt.* 5. 1. 15 Ut beneficium bene merenti muneres. h. e. contras, gratiam referas pro beneficio.

Munĕror, aris, atus ſum, d. 1. *donare*, נדב, Ger. *beſchencken*, Gall. *donner*, Hiſp. *remunerar*, δωρέομαι, dono, munus do. *Teren. Heaut.* Nam diſciplina eſt iiſdem munerarier ancillas primum, ad dominas qui affectant viam. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 2. Alexion me opipare muneratus eſt.

Mungor, eris, d. 3. idem ac mungo, apud vet. *Cato de lib. educan.* Neque mungentur libertatem. Al. leg. *emungentur*.

Munia, orum, n. 2. *offizj*, ἔργα, officia, præſertim quæ publice præſtantur. *Cic. pro Mur.* Omnia hæc ſunt officia neceſſariorum, commoda tenuiorum, munia Candidatorum. *Liv. l.* 1. *c.* 42. Belli, paciſque munia facere. *Horat. l.* 2. *epiſt.* 2. Vitæ munia ſervare. *Tac.* 2. *Ann. c.* 26. Munia conſulatus obire. *Id.* 1. *hiſt. c.* 62. Implere ducis munia. *Vetus lapis apud Spond. Miſcel. erudit. antiq. p.* 38. Ob hæc inſignia genera muniorum.

Munibilis, le, quo quid munitur. *Sidon. l.* 2. *epiſt.* 2. Porticus columnis invidioſa munibilibus.

Municeps, ipis, o. qui munus capit, ſive capere poteſt. Municeps, inquit *Feſtus*, eſt qui in municipio liber natus eſt: item qui ex alio hominum genere munus functus ſit: item qui in municipio a ſervitute ſe liberavit: item municipes erant, qui ex aliis civitatibus Romam veniſſent, quibus non licebat magiſtratum capere, ſed tantum muneris partem. Hæc *Feſt. Cic.* 2. *de Leg.* Ego omnibus municipibus duas eſſe cenſeo patrias, unam naturæ, alteram civitatis. *Id. poſt red. ad Quir. c.* 8. Vidi fortiſſimum virum municipem meum, C. Marium. *Idem in Bruto.* Quam diligenter ſoleam municipes meos Arpinates tueri. Vide *Ulp. l.* 1. *ff. ad municipal.* & *Paul. l. munus, ff. de V. S.* ¶ In fœmin. genere *Plin. l.* 33. *c.* 11. Amat Glyceram municipem ſuam. ¶ Adjective ſumptum ſignificat eum, qui ex eodem eſt municipio. *Juven. ſat.* 4. *v.* 33. Vendere municipes fracta de merce ſiluros. *Id. ſat.* 14. *v.* 271. Municipes Jovis lagenas. h. e. Cretenſes.

Municipālis, & le, o. 3. δημοτικός, quod ad municipia, vel ad municipes pertinet, ut Municipales homines, qui in municipiis degunt, vel e municipiis orti ſunt. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 13. Multum mecum municipales homines loquuntur. *Idem ibid. l.* 7. Dolor municipalis. hoc eſt, municipum. ¶ Municipalis Reſpublica eſt, qua municipium gubernatur. *Cic.* 3. *de Leg.* Utinam, inquit, M. Cicero, iſto animo, atque virtute in ſumma Republica verſari noluiſſem, quam in municipali maluiſſes. ¶ Municipale jus, vel municipalis lex, quæ ſit propria cujuſque municipii, quamque habuit ante adeptam civitatem, de quo agit *Guil. Forner. l.* 1. *ſelect. c.* 13. ¶ Municipalia ſacra, quæ municipes ab initio habuerunt, ante civitatem Romanam acceptam, quæ obſervare eos voluerunt Pontifices, & eo more facere, quo antiquitus facta fuerant. *Feſt.* & *Sigon. l.* 4. *de ant. jur. Ital. c.* 7. ¶ Interdum municipalis ponitur pro ignobili, atque obſcuro. Hinc *Juven. ſat.* 8. *v.* 238. de *Cicer.* Hic novus Arpinas ignobilis, & modo Romæ municipalis eques. Hæc ideo, inquit *Turneb. l.* 3. *c.* 9. quia equites municipiorum non tam divites erant, & nobiles, quam urbani. Sic *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 3. Seque ac majores municipali adultero fœdabat.

Municipālĭter, adv. Municipis more, vel conditione. *Sidon. l.* 3. *ep.* 12. Non aliis majoribus, quam municipaliter natus.

Municipātim, adv. per municipia, ut oppidatim, per oppida. *Sueton. in Cæſ. c.* 14. Municipatim dividendos cenſuit.

Municipātus, us, m. jus municipii. *Tertul. de cor. mil. c.* 13. ita vertit πολίτευμα. Adde *Hieron. epiſt.* 1. 3. 53. & 58.

Municipiŏlum, i, parvum municipium. *Sidon. l.* 3. *ep.* 1.

Municipium, ii, n. oppidum (in Italia præſertim) jure ſuo utens, & legibus, cujus incolæ jure Civium Romanorum gaudebant. V. *Sigon. l.* 2. *de ant. jur. Ital. c.* 6. Quomodo differat a colonia. Vide Colonia. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 6. Genere, & nobilitate ſui municipii primus.

Munico, as, pro communico, dicebant Veteres. *Feſt.*

Munifex, icis, o. λειτουργός, qui munus facit. *Feſt.* Beneficiarii dicebantur milites, qui vacabant muneris officio, e contrario munifices vocabantur, qui non vacabant, ſed munus Reipub. faciebant. *Veget. l.* 2. *c.* 7. Munifices, milites, qui munera faciunt, quibus immunes non obſtricti ſunt. ¶ Metaphorice munifex mamma pro lactante dicitur. *Plin. l.* 11. *c.* 40. Uno vero ex omni turba relicta ſola munifex mamma, quæ genito fuerat attributa, deſcendit.

Munifice, adv. *liberalmente*, *abbondevolmente*, Ger. *reichlich*, Gal. *largement*, Hiſp. *liberalmente*, μεγαλοπρεπῶς, liberaliter, large, abundanter. *Cic.* 3. *de nat.*

Digitized by Google

nat. Deor. Sic haud ſcio, an melius fuerit, humano generi motum iſtum celerem cogitationis non dari omnino, quam tam munifice, tam large dari. Liv. l. 25. c. 37. Munifice adjuvare rem alicujus.

Munificentia, æ, f. liberalità, נדיבה, Ger. freygebigkeit, Gal. largeſſe, Hiſ. franqueza, liberalidad. Μεγαλοπρέπεια, liberalitas. Plin. l. 27. c. 1. Nec dubie ſuperare hoc modo poſſet videri etiam rerum naturæ ipſius munificentia. Liv. l. 7. c. 16. Ad copiam rerum addidit munificentiam.

Munificium, ii, res non immunis, non libera a vectigalibus, & portoriis. Paul. JCtus l. 4. ff. de Publ. & Vect. Si quid amplius, quam mandatum eſt, tranſtulit, id munificium fit.

Munifico, as, a. 1. arricchire, far beato, πλουτίζω, ditο, beatum facio. Lucret. l. 2. v. 635. de Cybele. Ergo cum primum magnas invecta per urbes munificat tacita mortales muta ſalute.

Munificus, a, um, liberale, נדיב, Ger. freygebig, Gall. liberal, Hiſp. liberal, Μεγαλοπρεπής, liberalis, quaſi munere large præbens, a munus. Cic. 2. Off. c. 18. Convenit autem tum in dando munificum eſſe, tum in exigendo non acerbum. Ovid. 4. de Pont. el. 1. Nec mihi munificas arca negavit opes. Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 499. Munificus largi, ſed non eſt prodigus auri. ¶ Apud Veteres munificus dicebatur, qui libenter conſentiret ad ea, quæ amici vellent, ut docet Non. c. 1. n. 88. ¶ Comp. munificentior. ſup. munificentiſſimus. Cic. pro Roſc. Com. c. 8. Semper liberaliſſimus, munificentiſſimuſque fuit. Feſtus. Munificior a munifico ideotidem Cato dixit, cum nunc munificentior dicamus, quamvis munificens non ſit in uſu.

Munimen, inis, n. 3. idem ac munimentum, vel munitio. Virg. 2. Georg. Hoc ëduſos munimen ad imbres.

Munimentum, i, 2. fortificazione, riparo, guarnimento, מבצר, Ger. ein ſchirm, Gal. munition, forteresſe, Hiſp. fortificacion, ἐπιτείχισμα, munitio, & proprie dicitur de caſtris, cæteriſque rebus, quas milites contra adventum hoſtium muniunt ſive vallo, ſive foſſa, ſive alio quovis modo. Liv. l. 1. Quiritum quoque foſſa, haud parvum munimentum a planioribus aditu locis, Anci Regis opus eſt. Caeſ. l. 2. B. G. c. 17. Inſtar muri ſepes munimenta præbent. Tac. Ann. 13. Tenere ſe munimentis. ¶ Translate Juven. ſat. 9. Munimenta togæ.

Munio, is, 2. 4. fortificare, guarnire, בצר, Ger. befeſtigen, Gall. fortifier, munir, Hiſ. garnecer, ἀντιτειχίζω, ὀχυρόω, fulcio, firmo, ab ἀμύνω, tueor, abjecto α, ut ab ἀμέλγω, mulgeo. Cic. de Prov. Conſ. Alpibus Italiam munierat ante natura, non ſine aliquo divino numine. Id. de Sen. Et contra avium minorum morſum munitur vallo ariſtarum. Id. 9. Fam. ep. 18. Ad aliqua tempora ſe munire. ¶ Munire viam, eſt reficere, ſubſtruere, lapidibus firmare. Cic. pro Mil. Ideo ne Appius ille Cæcus viam munivit, non qua populus uteretur, ſed in qua ſui poſſent impune latrocinarent? Et ſumitur etiam tranſlate pro parare, & aditum ſibi patefacere, aprire. Cic. 1. Tuſc. Abiit ad Deos Hercules, nunquam abiiſſet, niſi, cum inter homines eſſet, eam ſibi viam muniſſet. Id. pro Mur. c. 23. Hæc omnia tibi accuſandi viam muniebant. ¶ Liv. l. 21. c. 37. de tranſitu Annibalis per Alpes. Inde ad rupem muniendam, per quam una via eſſe poterat, milites ducti. h. e. ad rupem cædendam, viamque in ea muniendam, & ſternendam. Ita legit, & explicat Turneb. l. 13. c. 18. Sunt tamen qui leg. ad rupem minuendam. ¶ Tranſlate Cic. l. 4. Fam. ep. 14. Fidelitate contra perfidiam me muniendum putavi. Tac. in Agric. c. 45. Sævus ille vultus, & ruber, a quo is contra pudorem muniebat. ¶ Muniebant pro muniebant legitur apud Varr. l. 4. L. L. pag. 34.

Munis, & ne, o. 3. officioſus, qui munus, ſive officium facit, ut qui pro beneficio accepto gratiam, cum poteſt, refert, a munus. Non. c. 1. 88. Munis apud veteres dicebantur, non a largitione, quæ ignota erat, ſed conſentientes ad ea, quæ amici velint. Feſt. Munem ſignificare certum eſt officioſum: unde de contrario immunis dicitur, qui nullo fungitur officio. Lucil. ibid. Munifici, muneſque viri videamur amicis. Plaut. Merc. prol. v. 104. Dico, ejus pro meritis gratum me, & munem fore. Ubi tamen Lambinus maluit memorem.

Munite, adverb. tuto. Var. l. 4. L. L. pag. 34. Oppida, quod opere muniebant mœnia, quo munitius eſſet.

Munitio, onis, f. 3. munizione, fortificazione, riparo, מבצר, Ger. eine feſtung, Gall. munition, Hiſp. guarnecimiento, ὀχύρωμα, ἐπιτείχισμα, actus muniendi, munimentum, vallum. Cic. 8. Verr. Niſi munitione, ac mole lapidum a mari disjunctus eſſet. Id. 8. Phil. Urbem operibus, munitionibuſque ſepire. Nepos Eumen. c. 5. Munitiones diſjicere. Caeſ. l. 1. B. G. c. 49. Milites munitione prohibere. Cic. pro Font. Ea viarum munitione quæſtum facere.

Munito, as, a. 1. freq. a munio. Cic. pro Roſc. Am. c. 48. Quam viam munitet, quod iter affectet, videtis.

Munitor, oris, m. qui munit. Liv. l. 7. c. 23. Qui pro munitoribus intenti, armatique ſteterant.

Munitūra, æ, f. 1. munimentum, munitio. Vetus lapis apud Perret. Muſ. lap. pag. 73. Structuram ſuam munitura ſarcophagi ſuis impenſis fecit.

Munitus, a, um, fortificato, τετειχισμένος, firmatus, obvallatus, partic. a munior. Cic. in Rull. Urbs natura, ac loco munita, ſuccincta portubus, armata muris. Id. 2. Fam. ep. 10. Turribus oppugnabam oppidum munitiſſimum. Plin. l. 17. c. 10. Solum munitum ad incurſum gallinacei generis. ¶ Tranſlate Cic. 1. Off. c. 4. Vita munitior. & 1. de divin. Pectus ſapientia munitum.

Munus, eris, 2. 3. dono, preſente, שי, Ger. ein geſchenck, Gal. don, preſent, Hiſp. don, dadiva, δῶρον, δώρημα, donum, a מנחה, munus, oblatio. Varro ſic ſcribit l. 4. de L. L. Munus, quod mutuo animo qui ſunt, dant officii cauſa. Alterum munus, quod muniendi cauſa imperatum, &c. Cic. 2. Divin. Quod munus Reip. afferre majus poſſumus, quam ſi &c. Quintil. l. 1. c. 10. Dare aliquid muneri. Catull. Carm. 12. Mittere aliquid munari alicui. Horat. l. 2. Sat. 9. Corrumpere muneribus. Virg. 5. Æn. Munere aliquem donare. Cic. de Aruſp. reſp. Divino munere Reip. donatus. ¶ Munus Liberi, h. e. vinum. Hor. l. 4. od. 25. Munere terræ veſci. h. e. fructibus. Id. l. 2. od. 14. ¶ Munus in hac ſignific. & donum differunt in eo, quod donum eſt omne, quod ſponte datur quacumque ex cauſa, munus, quod neceſſitatis, aut officii gratia, ſeu tanquam debitum exhibetur. Ulp. l. 6. ff. de Offic. Proconſ. Ne donum, vel munus ipſe proconſul accipiat. Aliæ ab aliis differentiæ traduntur, quæ tamen perpetuæ non ſunt. Itaque Scriptores munus, & donum ſæpe confundunt. Cic. pro Arch. Deorum aliqua dono, atque munere commendati. Plaut. Mil. 3. 1. 120. Certatim dona mittunt, & munera. ¶ Interdum munus eſt onus, quod cum remittitur, vacationem præſtat, obbligazione, carico, ut pendere vectigal, præſtare cuſtodiam, aliaque hujuſmodi. Cic. 2. de nat. Deor. Suſtinendi muneris propter imbecillitatem difficultas minime cadit in majeſtatem Deorum. Gell. l. 12. c. 1. Ne ad dolorem, quos enitendo mater tuliſſet, munus quoque nutritionis grave, ac difficile accederet. ¶ Tui muneris eſt, aut mei, meum, tuum munus eſt, a me, a te tocca. Cic. 3. Fin. & pro Mil. Et Ovid. 2. Triſt. el. 5. ¶ Interdum & pro officio capitur, quomodo Magiſtratum gerere, judicem eſſe, munera ſunt publica, ac civilia. Cic. 11. Fam. Tuum eſt hoc munus, tuæ partes. Id. l. 15. Neve quid temporis ad meum annuum munus accedat. Id. l. 10. Conſulare munus ſuſtinebat jure majorum. Id. de Prov. conſul. Munus ſuſceptum Reip. explere. Tacit. Ann. 15. c. 52. Ne, Imperatore delecto alio, ſui muneris Remp. faceret. tiraſſe a ſe tutto il governo della Repubblica. Liv. l. 24. Munera belli. ¶ Pro exequiis etiam accipitur, quod pulcherrimum officii genus eſt. Nepos in Eumene, c. 4. Pro hominis dignitate, proque priſtina amicitia amplo munere extulit. Valer. Max. l. 8. c. 16. n. 2. Imaginem in cella Jovis poſitam habes, quæ, quotieſcumque munus aliquod Corneliæ gentis celebrandum eſt, inde petitur. Utroque loco eſt qui funus, pro munus, legit. ¶ Ad munus, qua officium notat, pertinent etiam, munus ſuum curare, colere, efficere, exſequi, ſuſcipere, & ſexcenta alia paſſim apud Cic. Liv. Quintil. Horat. &c. ¶ Fungi munus, pro, munere, eſt Plaut. Men. 1. 4. 5. ¶ Nonnunquam officium, & munus conjunguntur. Cic. 2. de Orat. Ab oratoris proprio officio, atque munere ſejuncta eſſe arbitror. ¶ Interdum cum officio in genitivo conjungitur, & ſignificat officii functionem, & executionem. Cic. de Senect. Ad omne officii munus inſtruat. ¶ Accipitur quoque pro ludis, ſeu ſpectaculis. Cauſa hujus notionis eſt, quod qui Magiſtratum obtinebant, ſpectacula populo quaſi muneris & doni loco exhibebant. Cic. 2. Off. Et P. Craſſus cum cognomento Dives, tum copiis functus eſt Ædilitio maximo munere. Et paulo poſt. Magnificentiſſima vero noſtri Pompeii munera ſecundo Conſulatu. Suet. in Caeſ. Edidit ſpectacula varii generis, munus gladiatorium, ludos etiam regionatim Urbe tota. ¶ Item pro loco, in quo munera hujuſmodi eduntur. Velle. l. 2. c. 130. Pompeii munera abſumpta igni reſtituit. ¶ ... ſere ratione Ov. de ar. am. v. 69. Aut ubi muneribus nati ſua munera mater Addidit, externo marmore dives opus. Intelligit porticum Octaviam non longe a Marcelli porticu ſitam.

Munuſculum, li, n. piccol dono, regaluzzo, dim a munus. Cic. 5. Verr. Quam tu totam inſulam cuidam tuorum ſodalium, ſicut aliquod munuſculum, condonaras.

Munychia, f. 1. Munichia, Μουνυχία, portus Atticæ, Piræeo proximus, inter illum ad Occ. & Sunium prom. ad Or. apud illum & oſtium, a Munycho Principe filio Pantheuſi, qui ibi templum Dianæ, al. Palladi extruxit, quæ propterea Munychia cognominata eſt. Stat. l. 2. Silv. v. 108.

Munychia, orum, n. feſta Dianæ, ſeu Palladis, ut alii ſcripſere, a Munycho auctore.

Munychius, a, um, Athenienſis. Ovid. 2. Met. v. 709. Munychioſque volans agros, gratamque Minervæ deſpiciebat humum.

Muræna, æ, f. murena, Ger. lamprete, Gal. murene, Hiſp. murena, Μύραινα, piſcis longitudine non diſſimilis anguillæ, a Græco nomine allato. Fœminini tantum ſexus eſt. Nam maſculus teſte Plin. l. 9. c. 23. myrus vocatur, longior, quam muræna, & unicolor. Plaut. Aul. Congrum, murænam exdorſua, quantum potes. ¶ Optimæ inter murænas habentur, quæ capiuntur in freto Siculo, quas Macrob. Saturn. l. 3. flutas vocari aſſerit. Martial. l. 13. Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo, non valet exuſtam mergere Sole cutem. ¶ Fuit hoc piſcis genus apud veteres in maximis delitiis, partim ob præſtantiam ſaporis, partim ob inſignem vivacitatem, Plin. l. 9. c. 55.

Murænianus, a, um ad Murænam pertinens, nomen viri proprium. Murænianus oratio apud Martian. Capell. l. 5. pag. 171. eſt, quam Cicero pro Muræna habuit.

Murænula, æ, f. parva muræna. Hieronym. in præfat. in Job. Ut ſi velis anguillam, aut murænulam ſtrictis manibus tenere, quanto fortius preſſeris, tanto citius elabitur. ¶ In Sacris Litteris Cant. 1. 10. & alibi, eſt catenula, torquis, colli ornamentum ad murænæ formam.

Muralis, & le, o. 3. da muro, τειχικός, quod ad murum pertinet. Virg. 12. Æn. Murali concita nunquam Tormento ſic ſaxa fremunt. ¶ Machinæ murales, quibus muri diruuntur. Plin. l. 7. c. 56. ¶ Pila muralia, quibus quatiuntur muri, aut quæ de muris dejiciuntur. Caeſ. l. 7. B. G. Aut ex vallo, & turribus trajecti pilis muralibus interibant. ¶ Muralis corona, quæ donari ſolebat ab Imperatore ei, qui primus murum ſubiiſſet, & in hoſtium oppidum per vim aſcendiſſet. Liv. l. 33. Utique poſtquam corona aurea muralis propoſita eſt. Plin. l. 16. c. 4. Cedunt iis murales, vallareſque, & aureæ, quanquam pretio antecedentes. ¶ Muralis herba, περδίκιον, παρθένιον, genus herbæ, quod frequenter in muris naſcitur. Plin. l. 22. c. 7.

Murātus, a, um, τετειχισμένος, ἐντειχής, quod muros habet. Veget. l. 1. c. 21. & l. 3. c. 8.

Murcia, æ, Dea amoris, ſeu Venus, a myrto dicta: unde & Murtia legitur, & Myrtea, teſte Plin. l. 15. c. 29. Varr. & Plin. l. 15. ¶ Item Dea ſegnium, quæque homines murcidos facit, ut ait Auguſt. l. 4. de civ. Dei c. 16. Adde Arnob. l. 4. ¶ Hujus Deæ templum fuit ſub Aventino.

Murcidus, a, um, ignavus, inermis. Feſt. Plaut. Epid. 3. 1. 12. Væ tibi murcide homo. V. Murcidus.

Murcius, a, um, adject. Metæ Murciæ erant locus Romæ, ubi ara Murciæ Deæ dicata viſebatur. Apul. l. 6. A. A. Plin. l. 15.

Murcus, i, Templum Deæ Murciæ. Feſtus. ¶ Murci dicebantur etiam qui ob ignaviam, & ut militiæ munera defugerent, pollicem ſibi præcidebant, a Murcia fortaſſe Dea ſegnitiei. Amm. l. 15. ad fin. & leg. 4. Dig. de re milit.

Murex, icis, m. 3. ἀγχίσκιον, piſcis marinus, ex concharum genere, qui etiam buccinum dicitur, & per excellentiam conchylium, ex cujus humore fit color purpureus. Col. l. 8. c. 16. & Martial. l. 13. ¶ Metonymice ponitur pro purpura, ideſt, pro colore, qui fit ex muricis ſanguine. Virg. 4. Æn. Tyrioque ardebat murice læna. ¶ Ponitur etiam pro acumine, ſeu aſperitate ſaxi, ducta ſimilitudine a muricis figura. Virg. 5. Æn. v. 205. Et acuto in murice remi Obnixi crepuere. ¶ Item pro flore purpureo. Virg. 4. Ecl. Ipſe ſed in pratis aries jam ſuave rubenti Murice. ¶ Murices etiam, τρίβολοι, ſunt machinulæ ferreæ, tetragona forma, quæ, in quamcumque inciderint partem, aliquos aculeos protendunt, unde & doloſe in terram adverſis hoſtes conjici ſolent, ita dictæ a murice piſce, cui aculei ſunt plures habentes cuſpides. Val. Max. l. 3. Ut circa mœnia urbis, quam obſideret, ferreos murices ſpargeret. Adde Curt. l. 4. c. 13.

Murgentius, a, um, ad Murgentum pertinens, quod eſt Siciliæ oppidum, ut Murgentinus ager, Cic. Verr. 3. 1. 18. Murgentina vitis, Plin. l. 14. c. 2.

Murgiſo, onis, m. iners, deſidioſus. Feſtus.

Muria, æ, f. ſalamoja, Ger. ſaltz, oder bruehe, Gall. ſaumure, Hiſp. ſalmuera, ἅλμη, ταρίχη, ſalſugo, aqua ſalſa, liquor ex ſale reſolutus, quo aliquid maceratur, aut ſervatur. Colum. l. 12. c. 25. Fere omnes Græci aqua ſalſa, vel muria muſtum condiunt. Plin. l. 31. c. 8. Muria, ſive alia ſalſugo ſpiſſat, mordet, extenuat, ſiccat. ¶ Eſt item muria liquamen thynnorum, ut garum ſcombrorum. Scal. l. 2. Auſon. Lect. c. 27. Perſ. ſat. 6. Tingit olus ſiccum muria vafer in calice empta. ¶ Muria fuit propria pauperum, garum divitum. Scalig. l. 2. Auſon. Lect. c. 17. Mart. l. 13. Antipolitani, fateor, ſum filia thynni: Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.

Muriaticus, a, um, acconcio in ſalamoja, ἁλμευτικός, quod muria conditum eſt, quod in muria diu fuit. Abſolute muriatica ſcilicet pro ſalſamentis. Plaut. Pœn. 1. 2. 32. Quaſi ſalſa muriatica eſſe autumantur ſine omni lepore, niſi multa aqua, & diu macerentur.

Muricātim, adv. convolutim, muricum inſtar. Plin. l. 9. c. 33. Vertice muricatim intorto.

Muricātus, a, um, ἀγκυλωτός, quod eſt muricis modo factum. Plin. l. 20. c. 23. de carduis. Utrique folia pauca, ſpinoſa, muricatis cacuminibus. ¶ Tranſlate muricati greſſus pro formidoloſis, ſeu timendis dicuntur, quaſi per murices ferreos fiant. Fulgent. l. 1. Myth. c. 1. Muricatos, quod ajunt, ſigillaverunt greſſus.

Muricĕus, a, um, ad muricem ſpectans. Auſon. epiſt. 9. v. 4. Antro & muriceis ſcopulorum merſa lacunis.

Muricidus, a, um, ignavus, imbellis. Plaut. (Epid. 3. 2. 22.) apud Feſt. Væ tibi, muricide homo. Meurſ. legit murcide.

Murias, ei, f. 5. idem ac muria. Cato R. R. c. 88 Si natabit, ea muries erit, qua vel carnem, vel caſeos, vel ſalſamenta condias. ¶ Muriem Feſtus ex Veranii ſententia interpretatus ſalem in pila tuſum, & in ollam fictilem conjectum, ibique opertum, gypſatumque, & in furno percoctum, quo Veſtales ſerra ferrea ſecto, & in ſeriam conjecto, quæ erat intus in æde Veſtæ, in penu exteriore, in ſacrificiis utebantur.

Murilegŭlus, li, m. qui murices piſcatur, a muricibus legendis, ſeu colligendis. Juſtin. l. 2. Cod. tit. de monetariis, & murilegulis.

Murīna. V. Murrhina.

Murīnus, a, um, Μυός, quod ex mure eſt, ſeu ad murem ſpectat, ut Murinus fimus, muſcerda. Plin. l. 13. c. 8. Murinum fimum. ¶ Murinus color, qualis fere eſt aſinorum. Col. l. 6. c. 37. Murinus cum ſit in aſino vulgaris, tamen

Digitized by Google

mea non optime reſpondet in mula. ¶ Murinum hordeum, herbæ genus *Plin. l.* 22. *c.* 25. ¶ Murina pellis, eſt quælibet pellis beſtiarum minorum in uſum veſtium. *Juſtin. l.* 2. *c.* 2. Pellibus tamen ferinis, aut murinis utuntur. V. *Mus.* ¶ Murini campi. V. *Campo.*

Murmur, uris, n. *mormorio*, הֶמְיָה, Ger. *gemummel*, Gal. *murmure*, *bruit*, Hiſ. *ruido murmullo*, Ψόφος, lenis aquæ ſtrepitus, a Μορμύρω, vel Μυρμύρω, *murmuro*. Nomen eſt ficititium, teſte *Quint. l.* 8. 1. 6. ut mugire, & ſibilare. *Cic.* 3. *de Or.* Nam & hoc urbanitatis, & mollitudo humanitatis, & murmur maris, & dulcedo orationis ſunt ducta a cæteris ſenſibus. ¶ Translate pro quocunque ſtrepitu ponitur. *Virg.* 4. *Æn. v.* 160. Magno miſcetur murmure cœlum. *Stat.* 12. *Theb.* Murmur jejuna tigridis. ¶ Eſt etiam murmur ſubmiſſa voce loquentis. *Ovid.* 6. *Metam.* tacito venerantur murmure numen. *Perſ. Sat.* 3. *v.* 81. Murmura cum ſecum, & rabioſa ſilentia rodunt.

Murmurabundus, a, um, qui murmurat, u *murmure*. *Apul. l.* 3. *Met.* Indigne murmurabundus.

Murmuratio, nis, f. Μορμυρισμός, actus murmurandi, *Plin. l.* 10. *c.* 3. Murmuratio aquilarum. ¶ Item fremitus monentis, & contradicentis. *Senec. ep.* 107. Optimum eſt, Deum ſine murmuratione ſequi.

Murmurator, oris, m. *mormoratore*, obtrectator, *Auguſtin. l.* 2. *Retract. c.* 20. Illi adverſus Deum murmuratores.

Murmuratus, a, um. *Apulej. in Apolog.* Magia occulta non minor, quam tetra, plerumque noctibus vigilata, & carminibus murmurata.

Murmurillo, as, n. 1. ὑποτονθορύζω, ſubmurmuro, a *murmurillum*. *Plaut. Rud.* 5. 3. 61. Quid murmurillas tecum, & te diſcrucias? In pluribus *Codicib.* hic verſus deeſt.

Murmurillum, li, n. ὑποτονθορυσμός, exigua murmuratio, dim. a *murmur*. *Plaut. Rud.* 5. 3. 48. Nolo, murmurillum, neque ſuſurrum fieri mihi. Ita legit *Non.* Alii *murmur ullum*.

Murmuro, as, avi, atum, n. 1. *mormorare*, הָמָה, Ger. *ruſcen*, Gal. *murmurer*, Hiſp. *murmurar*, Μορμύρω, eſt ſtrepere, & proprie dicitur de aquis fluentibus. *Varro l.* 5. *de L. L. Cic.* 5. *Tuſc. c.* 40. Fremitus murmurantis maris. ¶ Translate ponitur pro ſtrepere generatim. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Murmurantes ignes tempeſtatum nuntii ſentiunt. *Plaut. Curſ.* 4. 3. 6. Mihi inanitate jamdudum inteſtina murmurant. ¶ Item contradicere, ſecreto murmure indignationem oſtendere. *Plaut. Mil.* Tametſi dominus non ſeveritus patitur, ſervi murmurant. *Id. Aul.* Ut ſceleſta ſola ſecum murmurat. ¶ Item pro ſubmiſſa voce loqui, ita ut non verba, ſed verborum ſonus audiatur. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 50. flebile lingua murmurat exanimis.

Murmuror, aris, d. 1. idem ac murmuro, apud vet. *Varro apud Non. c.* 37. *n.* 85. Romæ in balneo plodere cœpimus, & murmurari.

Murra, f. Μύῤῥα, lapidis pretioſi genus, teſte *Plin. l.* 37. *c.* 2. odoris præſtantia commendabile, & colorum varietate inſigne, ſubinde circumagentibus ſe maculis in purpuram, candoremque, & tertium ex utroque ignoſcentem, veluti per tranſitum coloris purpura rubeſcente, aut lacte candeſcente. Naſcitur in Oriente apud Parthos, & præcipue in Carmania. *Plin. l.* 37. *c.* 12. credit eſſe humorem Solis calore ſub terra condenſatum. Amplitudine nuſquam excedit parvos abacos, craſſitudine autem raro tanta eſt, ut poculis potoriis ſufficiat. Præcipuus uſus hujus lapidis fuit, ut ex eo pocula fierent, quæ murrina appellabantur. *Martial. l.* 4. *epigr.* 86. Nos bibimus vitro, tu murra, Pontice. *Id. l.* 14. *epigr.* 113. ardenti murra Falerno convenit. ¶ Sunt qui ſcribant, *myrrha*, & *murrha*, a Græco Μύῤῥα.

Murranus, m. a. priſcus Latinorum Rex, a quo poſtea Latini omnes Reges Murrani dicti ſunt. *Serv. in* 12. *Æneid.*

Murreus, & Murrheus, a, um, Μύῤῥινος, quod eſt ex murra. *Propert. l.* 4. *eleg.* 5. *v.* 26. Murreaque in Parthis pocula cocta focis.

Murrhatus, a, um, idem ac myrrhatus, ut murrhata potio, *in lege XII. Tab. de Jure ſacro.*

Murrinus, & Murrhinus, a, um, Μύῤῥινος, quod ex murra lapide confectum eſt, ut Trullæ murrina, Abaci murrini, Pocula murrina. *Suet. in Auguſt. c.* 71. Alexandria capta, nihil ſibi præter unum murrhinum calicem ex inſtrumento Regio retinuit. *Senec. de Benef. l.* 7. *c.* 9. Video murrhina pocula &c. Et abſolute *id. ep. ult.* Qui cryſtallina, & murrhina, & cœlata magnorum artificum manu portent. ¶ Legitur & *myrrhinus*. ¶ Murrhina potio. V. *Myrrhina*.

Murrhobathrarius, iis, *profumiere*, qui calceamenta muliebria variis odoramentis, & unguentis imbuit. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 37. ubi alii leg. *myrobathrarius*, quod ejuſdem eſt ſignificationis: alii *malobathrarius*. h. e. qui malobathrum vendit. alii *myrobrecharius* a Μύρον, unguentum, & Βρέχω, *ſtillo*.

Murſa, æ, Pannoniæ opp. ad Dravum fluv. circa ea loca, ubi nunc *Eſſek*. Hinc

Murſenſis, ſe, adject. ad Murſam pertinens, ut Murſenſe prælium, *Ammian. l.* 15. *c.* 14. ¶ Murſienſis pro Murſenſis, legitur apud *Hieron. adverſ. Luciferian. c.* 7.

Murta, æ, f. idem ac myrtus. *Cato R. R. c.* 133.

Murtatus, V. Myrtatus.

Murteus, a, um, idem ac Myrteus. *Cato R. R. c.* 123. & *Col. l.* 5. *c.* 8.

Murtetum, i, n. myrtetum. *Celſ. l.* 2. *c.* 17.

Murus, ri, m. 2. *muraglia*, τεῖχος, lapideus ambitus, ab antiquo *mœrus*. *Cic. de nat. Deor.* Muri urbis, quos vos ſanctos eſſe dicitis. *Virg.* 1. *Æn.* Pete ducere muros. ¶ Translate ponitur pro præſidio, ac tutela. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v.* 309. Non dabitur murus ſceleri. *Cic. in Piſon.* Propugnacula, & muri tranquillitatis & otii. ¶ Fortes etiam viri muri dicuntur. *Ovid.* 13. *Metam. v.* 281. Graium murus Achilles. ¶ Muri etiam vocantur aggeres ſine foſſa, teſte *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 14. ¶ Differt a pariete, nam *paries* proprie domorum eſt, *murus* urbium. Et ſiquando murus dicitur de privato ædificio, exterior eſt, *paries* interior. *Tacit.* 5. *Ann. c.* 43. Nec communione parietum, ſed propriis quæque muris ambiantur. ¶ Hæc tamen diſcrimina interdum confunduntur.

Mus, muris, m. *ſorcio*, *topo*, עַכְבָּר, Ger. *ein mauß*, Gall. *rat*, *ſouris*, Hiſp. *raton*, Μῦς, ſanguineum animal ambiſcum in domo habitans, a nomine Græco allato. Diſtinguitur a ſorice, quod ſorex minor ſit mure, clariuſque ſtrepat, & plus afferat detrimenti. *Col. l.* 12. *c.* 31. Si ſerpens, aut mus, ſorexve in muſtum ceciderit. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 9. Itaque non ſolum inquilini, ſed & mures migrarunt. V. *Plin. l.* 8. *c.* 57. ¶ Mus araneus, animal eſt in Britannia, muris magnitudine, muſtelina ſpecie, ore oblongo, cauda gracili. *Plin. l.* 29. *c.* 4. ¶ Sunt & mures in mari. *Plin. l.* 9. *c.* 19. ¶ Interdum hoc nomine apud Latinos ſcriptores veniunt non domeſtica ſolum beſtiola, de quibus hactenus, verum ſilveſtres feræque beſtiæ minores, quarum pellibus ad veſtitum uti quis poteſt, ac ſunt feles feri, vulpes, martes, & alia id genus. Hinc *Ammian. l.* 31. *c.* 3. Hunnis veſtimenta tribuit ex pellibus ſilveſtrium murium conſarcinatis. *Senec. ep.* 90. Magna Scytharum pars tergis vulpium induitur, ac murium. *Plaut. Pœn.* 2. 2. 51. Mures Africanos prædicat in pompam ludis dare ſe velle Ædilibus. *Lipſ. l.* 2. *Elector. c.* 4. putat per mures Africanos Veteres intellexiſſe pantheras, quemadmodum Elephantos, boves Lucas vocitarunt, & ſtruthiocam, paſſerem marinum. ¶ *Senec. in Apocolocynth.* Veniſſe huc, ubi mures ferrum rodunt. prov. h. e. ubi magna eſt rerum locique mutatio, & novæ multæ difficultates occurrunt. *Id. ibid.* Romæ mures molas lingunt. Aliud proverb. de iis, qui delicatiſſima quæque, & optima ſectantur. ¶ *Hor. in Arte poet.* Parturient montes, naſcetur ridiculus mus. Aliud proverb. de quo V. *Mons.* ¶ Mus fœmina fœcundiſſima effertur. *Plin. l.* 10. *c.* 55. ex una mure centum viginti genitos tradiderunt.

Muſa, æ, f. 1. *Muſa*, Ger. *ein geſang*, *oder lied*, Gal. *muſe*, Hiſ. *muſa*, Μοῦσα, Dea, quæ Poeticæ arti, & Muſicæ præſidet, ut veteres arbitrati ſunt. Muſæ novem ſunt, *Calliope*, *Clio*, *Erato*, *Thalia*, *Melpomene*, *Terpſichore*, *Euterpe*, *Polymnia*, ſeu *Polyhymnia*, *Urania*, quas Poetæ finxerunt filias eſſe Jovis, & Memoriæ. Oportet enim, virum eruditum, ac doctum intelligentia, memoriaque vigere. V ſingulas ſuis locis. Earum propria officia complexus eſt *Auſon. Idyll.* 20. (ol. *epigr.* 138.) his carminibus: Clio geſta canens tranſactis tempora reddit, Melpomene tragico proclamat mœſta boatu; Comico laſcivo gaudet ſermone Thalia, Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget, Terpſichore affectus citharis movet, imperat, auget; Plectra gerens Erato ſaltat pede, carmine, vultu, Carmina Calliope libris heroica mandat; Urania cœli motus ſcrutatur, & aſtra, Signat cuncta manu, loquitur Polyhymnia geſtu. Mentis Apollineæ vis has movet undique Muſas. In medio reſidens complectitur omnia Phœbus. ¶ Hæc tamen officia a Poetis confunduntur. *Virg.* 7. *Æn. v.* 37. Nunc age, qui reges, Erato, quæ tempora rerum, Quis Latio antiquo fuerit ſtatus &c. ¶ Muſas dixerunt in Helicone habitare, qui mons eſt Bœotiæ, Parnaſſo vicinus. Hinc *Heliconides* appellantur. Parnaſſum quoque Phocidis montem habitare dicuntur, unde *Parnaſſides*. Incolunt etiam Cithæronem montem Bœotiæ, Parnaſſo ſimilimum, vel Parnaſſi partem, a quo *Cithæriades* nuncupantur. Pierius quoque mons Theſſaliæ, quæ olim fuit pars Macedoniæ, dicitur eſſe patria, & ſedes Muſarum. Hinc *Pierides* vocitatæ ſunt. Alia etiam earum cognomina ſunt, a locis, quæ incolunt. Nam vocantur *Theſpiades*, a Theſpia oppido Heliconi propinquo: item *Hippocrenides*, quod de Hippocrene fonte apud Heliconem bibunt, in eoque ſe lavant. item *Pegaſides*, a Pegaſo equo, qui eo loco ſaxum ungula feriens Hippocrenem fontem aperuit: item *Caſtalides*, a fonte Caſtalio in radicibus Parnaſſi: item *Aonides*, ab Aonia regione Bœotia montoſa, in qua Aonius mons, & fluvius, item *Pimpleæ*, a Pimpla loco Phocidis apud Parnaſſum, vel a Pimpla monte, & fonte Macedoniæ, in Theſſaliæ confinio: item *Libethrides*, a fonte Magneſiæ, regionis inter Theſſaliam, & Macedoniam, qui Libethrus, vel Libethra vocatur. ¶ Metonymice Muſa pro cantu, ſive carmine accipitur. *Virg.* 8. *Ecl.* Paſtorum Muſam Damonis, & Alpheſibœi. *Id.* 6. *Ecl.* Agreſtem tenui meditabor arundine Muſam. Item pro quavis diſciplina liberali. Hinc Muſas forenſes, pro Rhetorices ſtudio, *Auct. dial. de cauſ. corrupt. eloq. c.* 12. dixit: *Gell. l.* 9. *c.* 3. A liberali tamen muſa nunquam abſcivit. *Et in præfat.* Ejuſdem muſæ æmuli. h. e. ejuſdem diſciplinæ. ¶ *Craſſiore Muſa*, eſt rudi ſtylo vel ſermone. *Quinct. l.* 1. *c.* 10. Libet propter quoſdam imperitiores craſſiore, ut vocant, Muſa dubitationem hujus utilitatis eximere. ¶ *Pedeſtris Muſa*, eſt genus dicendi tenue, vel agreſte, & ruſticanum. *Hor. l.* 2. *Serm Sat.* 6. Quid prius illuſtrem Satyris, Muſaque pedeſtri?

Muſæum. V. Muſeum.

Muſæus, i, poeta antiquiſſimus Orphei tempore, quem alii Lunæ filium, alii Orphei faciunt, cujus certe fuit diſcipulus, teſte *Servio* ad illud *Æn.* 6. *v.* 667. Muſæum ante omnes &c. ¶ Alius item poeta tempore Anci Martii. ¶ Alius grammaticus, cui tribuunt carmen Græcum de amoribus Heronis, & Leandri. V. *Caſaub. ad Laert. l.* 1.

Muſæus, & Muſeus, a, um, *delle Muſe*, Μουσεῖος, quod Muſarum eſt. *Lucr. l.* 1. *v.* 933. Muſæo contingens cuncta lepore. Adde *v.* 945. ¶ Eſt etiam idem quod Muſivus. *Trebell. Poll. in* 30. *Tyrann. n.* 24. Corona picturata de muſeo. *Vet. inſcript. apud Spon. Miſcell. p.* 19. Opere muſeo exornavit.

Muſca, æ, f. *moſca*, זְבוּב, Ger. *eine fliege*, *oder mucke*, Gal. *mouche*, Hiſ. *moſca*, Μυῖα, parvum animal volatile, a Græca voce allata, *ſ* inſerto, more antiquo. *Var. l.* 3. *de re ruſt. c.* 16. Non ut muſcæ liguriunt. ¶ Puer abige muſcas, apud *Cic. de Orat. c.* 60. dictum de homine importuno, & moleſto. ¶ *Ne muſca quidem*, reſpondit Vibius Criſpus cuidam interroganti, ſolus ne eſſet in cubiculo Domitianus, quod ille Imperator ſoleret acu per otium muſcas venari; quod in proverbium tranſiit. *Sueton. in ejus vita c.* 3. ¶ Muſcam *Plaut. Merc.* 2. 3. 26. vocat curioſum hominem, & huc illuc diſcurrentem. Et *Pœn.* 3. 3. 76. muſcas pro Paraſitis poſuit, qui ad aliorum cœnas non vocati advolant.

Muſcarium, rii, n. *paramoſche*, Ger. *fliegenwedel*, Gall. *ventail*, *chaſſemouche*, Hiſp. *moſcadero*, ῥιπίς, flagellum, quo muſcæ abiguntur. *Martial. l.* 14. *in lemmate epigrammatis* 67. ¶ Ab horum ſimilitudine muſcarium etiam appellatur coma illa quarundam herbarum, in qua ſemina dependent, qualis eſt fœniculi, anethi, & ſimilium. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Semine in muſcariis dependente, ut ferulæ.

Muſcarius, a, um, Μυιακός, quod ad muſcas pertinet, ut Araneus muſcarius, qui venatur muſcas. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Aranei muſcarii tela. ¶ Apud *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. clavi muſcarii dicuntur, qui ſunt capitulis latioribus, ſeu umbellatis, eo pacto quo *Plin.* quarundam herbarum comam muſcarium appellat.

Muſcarda, æ, f. *ſterco de topi*, Ger. *mauſſdreck*, Gall. *fiante de ſouris*, Hiſp. *eſtiercol de raton*, Μυόχοδον, murium ſtercus. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Præterea, ut Varro noſter tradit, ſoricum fimum, quod item muſcerdas appellat.

Muſcidus, a, um, muſco obſitus, muſcoſus. *Sidon. l.* 8. *ep.* 10. Muſcidi pumices.

Muſcipula, f. 1. *trappola da prender topi*, Ger. *mauſſfall*, Gal. *ratiere*, Hiſp. *ratonera*, Μυάγριον, μυάγρα, machina, qua mures capiuntur. *Varro l.* 1. *de re ruſt. c.* 8. Niſi totas vineas oppleveris muſcipulis.

Muſcipulum, i, n. idem quod muſcipula. *Phædr. l.* 4. *fab.* 2. *v.* 8. Mus, qui ſæpe laqueos, & muſcipula evaſerit.

Muſcoſus, a, um, Βρυώδης, quod muſco opertum eſt, ut Muſcoſi fontes, Muſcoſa prata, &c. *Plin. l.* 12. *c.* 1. Muſcoſi pumices. *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr. ep.* 1. *c.* 12. Apodyterio nihil muſcoſius.

Muſcula, læ, f. *moſchetta*, parva muſca. *Auguſtin. l.* 7. *de Trinit. c.* 3. & *Arnob. l.* 2. *pag.* 74.

Muſculoſus, a, um, *pieno de muſcoli*, Ger. *aderich*, Gal. *plein de muſcles*, Hiſ. *muſculoſo*, Μυώδης, plenus muſculis. *Celſ. l.* 5. *c.* 10. At ſi acervulus, aut muſculoſus is locus eſt. *Colum. l.* 6. *c. penult.* pectore muſculoſo eſſe.

Muſculus, li, m. 2. *topolino*, Ger. *ein meußlin*, Gal. *petit rat*, Hiſp. *morgano*, Μῦς, parvus mus. *Cic.* 2. *de Div. c.* 14. Nam & muſculorum jecuſcula bruma dicuntur augeri. ¶ Eſt & nomen piſciculi, qui balænæ fungitur oculorum vice, quia cauda curſum ejus moderatur, ne in vada impingat. Eſt enim balæna luſcioſa, & pene exoculata. *Claudian. l.* 2. *in Eutrop. v.* 425. *Plin. l.* 9. *c.* 62. ¶ Etiam concharum generi convenit hæc appellatio. *Plaut. Rud.* 2. 1. 9. *Celſ. l.* 2. ¶ Præterea ut Græcis Μῦς, ita Latinis muſculus vocatur in animali motus voluntarii inſtrumentum, quod carne, fibriſque conſtat. *muſcolo*. *Plin. l.* 20. *c.* 21. Item contuſis, luxatis, tormentibus, & muſculis, nervis, articulis impoſuit. ¶ Muſculos etiam dixerunt antiqui minores machinas, quibus protecti bellatores foſſas urbis apportatis lapidibus, lignis, & terra complent, & ſolidant, ut turres ambulatoriæ ſine impedimento vehantur ad murum. *gallerie*. Sunt minores vineis, ſubditioreſque, & majores, firmioreſque pluteis. Sed alii muſculum machinam eſſe dicunt, qua muri perfodiuntur. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* A caſtris longurios, muſculos, falces, reliquaque, quæ eruptionis cauſa paraverat, profert. *Id. l.* 3. *bell. Civ.* Scalas, muſculoſque ad repentinam oppugnationem fieri, & præparari juſſit. V. *Veget. l.* 4. *de re milit. c.* 16.

Muſcus, m. 2. Βρύον, villoſa illa lanugo, quæ in arboribus, ac ſaxis provenit, qualem videmus circa fontes, & loca humida, qualis etiam eſt illa, quæ in mari petris innaſcitur, ac mari innatat, unde & in litus evolvitur, ac projicitur, quæ aliter *alga* dicitur, *muſcolo*, *muſchio*. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 563. Mollis tellus erat humida muſco. *Horat. l.* 1. *ep.* 10. Muſco circumlita ſaxa. *Virg. Eclog.* 6. Phaethontiadas muſco circumdat amaræ corticis. h. e. cortice muſcoſo, & amaro.

Muſeiarius, ii, m. muſivarius. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 586. *n.* 3. T. Julius Aug. lib. Nicephor. muſeiar. fecit ſibi, &c.

Muſeum, (rectius quam Muſæum, eſt enim græce Μουσεῖον,) *muſeo*, *luogo conſacrato alle muſe*, ſacrarium Muſarum, locus ubi Muſæ colebantur, & reſponſa reddebant, cujuſmodi fuiſſe in Macedonia ad Olympum montem ſcribit *Philoſtrat. in vita Apollon.* Accipitur pro loco, ſeu ædificio, quo literarum & ſtudiorum cauſa homines conveniunt, quale fuit celeberrimum Alexandriæ, de quo *Sueton. in Claud. c.* 42. & *Spartian. in Hadriano. c.* 20. ¶ In eo publico ſumptu viri docti quamplures alebantur, ut literis vacarent. *Caſaub. in Sueton. loc. cit.* ¶ Muſea item in ædificiis appellantur opera ex pumicibus, & ſaxis graſſis conſtructa, ad ſpecus imaginem arte reddendam, *grotteſco*. *Plin. l.* 36. *cap.* 21.

Digitized by Google

c. 67. ¶ In quibuſdam libris legitur *Muſum* pro *Muſtum*, ut apud *Spartian. in Adr. c.* 19. Apud Alexandriam in Muſio. ¶ Et quia *Muſeon* invenitur etiam pro *Muſivo*, hinc fit, ut *Muſeum* æquivalcat utrique, & in unam ſæpe ſignificationem coaleſcant. V. *Muſeum*.

Muſēus, a, um. V. Muſæus.

Muſĭca, æ, vel Muſice, es, f. *Muſica*, Ger. *Singkunſt*, Gal. *Muſique*, Hiſp. *Muſica*, Μουσικὴ, ſcientia, quæ modum canendi demonſtret. a *Muſis*. Antiquis ſignabat univerſe humanitatis ſtudia, ſed poſteriores modulationi numerorum ſpeciatim id nomen tribuerunt. *Macr. in Tuſculan.* 1. *Cic. de Orat.* Num Geometriam Euclide, aut Archimede, num Muſicam Damone, aut Ariſtoxeno tractante, &c. ¶ Apud Græcos antiquos tantæ venerationis fuit, ut iidem Muſici, & Vates, & Sapientes judicarentur. Cujus ſcientiæ cum ſe imperitum Themiſtocles confeſſus eſſet, ut inquit *Cicero*, indoctior habitus eſt. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Muſice antiquis temporibus tantum venerationis habuit, ut &c. ¶ Artem muſicam tractare, pro Comœdias ſcribere, *Terent. Phorm. prol. v.* 18. & ibi *Donat.* ¶ *Occulta muſica nullus eſt reſpectus*, Græcum proverb. uſurpatum a Nerone, cauſas prodeundi in ſcenam quærente, ut eſt *apud Suet. in ejus vita*, *c.* 20. Τῆς ἀποκρύφου μουσικῆς οὐδεὶς λόγος. vel Οὐδεὶς ἄγαν ἀφελίας τῆς ὑποῤῥέου μουσικῆς. Significat autem, animi dotes ſi non proferas, perinde eſſe quaſi non habeas. *Eccli.* 20. 32. Sapientia abſconſa, & theſaurus inviſus, quæ utilitas in utriſque? *Gell. l.* 13. *c. ult.* Noſtri verbum illud in Græcia veros, muſicam, quæ ſit abſcondita, eam eſſe nulli rei.

Muſicarius, ii, m. muſicorum inſtrumentorum artifex. *Vet. inſcript.* Colocaſio verno dulciſſ. & muſicario ingenioſiſſ.

Muſicātus, a, um, ad muſicæ artis regulas factus, ut muſicata cantilena, apud *Apul. in Aſclep.*

Muſice, es. V. Muſica.

Muſice, adverb. Μουσικῶς. Muſice ætatem agere, h. e. ſplendida, delicata, laute, & alienis ſumptibus: cui affine eſt, tibicinis vitam agere. *Caſaub. ad Athen. l.* 1. *c.* 8. *Plaut. Moſtell.* 3. *c.* 4. Muſice hercle ætatem agitis, ita ut vos decet, vino, & victu vitam colitis &c.

Muſicus, a, um, *muſicale*, Μουσικός, quod ad Muſicam pertinet. *Cic.* 2. *de legib. cap.* 15. Mutare muſicas leges. *Phædr. lib.* 4. *fab.* 19. Muſicus ſonus. *Quintil. l.* 1. *c. ult.* Muſicis modis cantica excipere. ¶ *Muſica*, in plur. numero abſolute pro muſica arte. *Cic.* 1. *Orat. c.* 42. In muſicis numeri, & voces, & modi. ¶ Uſurpatur etiam hoc adjectivum pro literario, ſeu poetico. Hinc *Ter. Phorm. prol. v.* 18. Artem muſicam tractare. h. e. Comœdias ſcribere. Et *Horat. prol. v.* 23. Ad ſtudium muſicum ſe applicare, eodem ſenſu. *Gell. in præfat. ad fin.* Eandem legem ego commentatus his legendis dabo, ut ea ne attingat, neve adeat profeſtum, & profanum vulgus, a ludo muſico diverſum. *Sidon. in Narbon. v.* 122. Muſas vix magis muſicas putares. h. e. magis doctas.

Muſicus, ci, ſubſt. m. *Muſico*, משורר, Ger. *Senger*, Gal. *Muſicien*, Hiſp. *Muſico*, Μουσικός, qui Muſicam profitetur. *Cic.* 2. *Tuſc.* Si abſurde canat is, qui ſe haberi velit Muſicum. *Id.* 1. *Off. c.* 41. In fidibus Muſicorum aures vel minima ſentiunt.

Muſimo, vel muſimon, onis, m. Μούσμων, animal ex duobus animalibus diverſæ ſpeciei procreatum. *Non. c.* 2. *n.* 530. Muſimones, aſini muli, aut equi breves. *Plin. l.* 8. *c.* 49. definit muſimonem animal genitum ex ariete, & capra, forma arietis, villo caprino. Sed latius hæc vox patet, ut quæ etiam ad aſinos, mulos, equoſque extendatur. *Cato apud Non. loc. cit.* Aſinum, aut muſimonem, aut arietem. *Lucil. ibid.* equum muſimonem habet. ¶ In *loco cit. Plinii* quidam *Cod.* habent *muſmo*.

Muſinor, aris, atus ſum, dep. 1. verbum fictum a *Muſa*, quod ſignificat commentari, ſcribere. *Plin. in præfat. nat. hiſt.* Dies vobis impendimus, cum ſomno valetudinem computamus, vel hoc ſolo præmio contenti, quod dum iſta, ut ait Varro, muſinamur, pluribus horis vivimus.

Muſivarius, ii, m. artifex muſivi operis. *Cod. Theodoſ. l.* 10. *de excuſat. artif.*

Muſium, ii. V. Muſeum.

Muſivum, ii, n. opus concinne teſſellatum, varieque picturatum, *lavorate*, *o dipinto a moſaico*, cujuſmodi videre eſt in Æde Divi Marci Venetiis. *Spartian. in Peſcenn. Nigro, cap.* 6. Hunc in Commodianis hortis, in porticu curva, pictum de Muſivo vidēmus, ſacra Iſidis ferentem. *Trebell. Poll. in Tyran. n.* 24. Accipiens ab his coronam civicam picturatam de muſio. Ubi alii leg. *muſeo*. Muſivum enim, idem eſt ac Muſium, ſive muſeum, quæ omnia ſunt varie inflexa ab una voce græca Μουσεῖον. V. *Muſeum*.

Muſmo. V. Muſimo.

Muſſatio, onis, f. muſſitatio, actus muſſandi. *Ammian. lib.* 20. *cap.* 8. Salutem muſſatione quæritabam, & latebris.

Muſſitatio, onis, actus muſſitandi. *Apul. l.* 8. *Metam. poſt init. de canibus venaticis.* Tacitaque prius ſervata muſſitatione, ſigno ſibi repentino reddito, latratibus miſcent omnia.

Muſſito, as, n. 1. *parlar ſotto voce*, Μύζω, freq. a muſſo, hoc eſt, multum, & frequenter muſſo. *Plaut. Mil.* 3. 1. 119. Illi inter ſe certant donis, ego hæc muſſito. *Id. Pſeud.* 1. 5. 85. Non a me ſcibas piſtrinum in mundo tibi, cum ea muſſitabas? *Apul. Apolog.* Hunc illa timorem muſſitabat, adverſari propalam non audebat. ¶ Significat etiam tacere, cum ſilentio pati. *Plaut. Mil.* 2. 5. 25. Quid propius fuit, quam ut perirem, ſi locutus fuiſſem hero? P. Ergo, ſi ſapis, muſſitabis. *Ter. Adelph.* 2. 1. 53. Accipienda, & muſſitanda injuria adoleſcentium eſt. Ubi *Donatus* notat, proprie *muſſitare*, eſſe diſſimulandi cauſa tacere. Adde *Plaut. Caſ.* 3. 5. 33.

Muſſo, as, avi, atum, *muſſare*, *parlar ſotto voce*, לחש, Ger. *mudern*, Gal. *grommeler*, Hiſp. *gruñir*, Μύζω, ſubmiſſa voce loquor, ne alii exaudiant, clam murmuro, a *mu*. *Liv.* 7. *c.* 25. Muſſantes inter ſe rogitabant. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 12. Æquum eſt, neque occultum id haberi, neque per metum muſſari. ¶ Dicitur etiam de apibus murmurantibus. *Virg.* 4. *Georg.* muſſantque oras, & limina circum. Et de juvencis mugientibus. *Id. Æn.* 12. Stat pecus omne metu mutum, muſſantque juvencæ, Quis pecori imperitet. ¶ Figurate ponitur pro dubitare. *Virg.* 11. *Æn. v.* 345. cuncti ſe ſcire fatentur, Quid fortuna ferat patriæ, ſed dicere muſſant. *Id.* 12. *Æn. v.* 657. Muſſat rex ipſe Latinus, Quos generos vocet. *Lucret. l.* 6. *v.* 1177. muſſabat tacito medicina timore. h. e. hærebat cogitans, quodnam inuſitato morbo remedium afferret. ¶ Item pro tacere, inquit *Feſtus*, adducitque hæc Ennii verba; Non decet muſſare bonos: quorum tamen hæc ſententia eſſe poteſt, bonos libere loqui debere. Sed vereor, ut hic ſenſus ex Ennio colligi poſſit. Non repugnat tamen hujus verbi naturæ, unde eſt *Muſſire*, quod vide.

Muſtăce, es, f. 1. lauri genus maximo folio, ita dictum, quod muſtaceis ſubjiceretur. *Plin. l.* 15. *c.* 30.

Muſtacĕum, & Muſtaceus, i, m. & n. *moſtacciuolo*, *colizione*, cibi genus, libi genus eſt, quod in nuptiis adhiberi ſolebat, cujus conficiendi rationem docet his verbis *Cato de re ruſt. c.* 121. Muſtaceos ſic facito: farinæ ſiligineæ modium unum muſto conſpergito: aniſum, cyminum, adipis pondo duo, caſei libram, & de virga lauri deradito, eodem addito, & ubi definxeris, lauri folia ſubtus addito, dum concoques. *Juven. Sat.* 6. *v.* 210. Si tibi legitimis pactam, junctamque tabellis non es amaturus, ducendi nulla videtur cauſa, nec eſt, quare cœnam, & muſtacea perdas. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 20. Laureolam in muſtaceo quærere. proverb. quod ſignificat, ex re frivola, & exigua laudem quærere.

Muſtarius, a, um, quod ad muſtum attinet, ut Muſtarius urceus, quo muſtum reponitur. *Cato de re ruſt. c.* 11.

Muſtēla, æ, f. 1. *donnola*, γαλῆ, animal parvum, ſed oblongum, flavi coloris, quod columbariis, aliiſque id genus aviariis maxime inſidiatur, ova exſorbens, ipſaſque etiam aves enecans. V. *Plinium l.* 29. *c.* 4. ¶ Eſt etiam muſtela, γαλεός, piſcis, proximam a ſcaro bonitatem obtinens. *Plin. l.* 9. *c.* 17. ¶ Hunc Paulus Jovius in eo libello, quem de piſcibus Romanis edidit, multis argumentis oſtendit eundem eſſe, atque illum, quem nos a lambendis petris *lampetram* vocamus.

Muſtelātus, a, um, adject. a muſtela, ut muſtelatum peplum, h. e. colore muſtelino tinctum, apud *Apul. l.* 2. *Metam.*

Muſtelinus, a, um, γαλέϊος, quod eſt ex muſtela. *Ter. Eun.* 4. 4. 21. Veternoſus, ſenex, colore muſtelino.

Muſtellāgo, inis, f. herba, quæ & Daphne dicitur. *Apul. de herb. c.* 57.

Muſtĕus, a, um, adject. *moſtoſo*, *di moſto*, γλευκώδης, qui ex muſto eſt, vel muſti ſaporem habet. *Varr. R. R. l.* 1. *c.* 59. Mala, quæ ante muſtea vocabant, nunc melimela appellant. Eadem habet *Plin. l.* 15. *c.* 14. *Col. l.* 9. *c.* 17. Transfertur in vaſa fictilia mel, quæ paucis diebus aperta ſint, dum muſteus fructus deferveſcat, iſque ſæpius ligula purgandus eſt. ¶ Sumitur & pro recenti. *Plin. l.* 12. *c.* 4. Caſeus muſteus. *formaggio freſco*, *e tenero*. *Id. l.* 12. *c.* 7. Piper muſteum, *verde*, *e tenero*. Sic muſteum ſuccinum, apud *eund. lib.* 10. *cap.* 7. ¶ Translate *Plin. l.* 8. *ep.* 21. Quam maturiſſime legere hunc adhuc muſteum librum. h. e. recentem, & inſtar muſti incoctum.

Muſtrĭcula, æ, forma ſutorum lignea, cui inducunt corium, ut calceum efficiant. *Afran. apud Feſtum*. Muſtriculam in dentes indam tibi. ¶ In gloſſis Iſidori legitur: Muſtricula, machinula ad ſtringendos mores. Sed in hac ſignificatione caret latino exemplo idonei Scriptoris.

Muſtulentus, a, um, muſto plenus, muſteus. *Plaut. Ciſtel.* 4. 2. 90. Ita muſtulentus æſtus nares attigit. In aliquibus Codicibus hæc verba deſunt. *Apul. l.* 2. *Metam.* muſtulentus autumnus.

Muſtum, ſti, n. *moſto*, *vino nuovo*, תירוש, Ger. *moſt*, Gal. *mouſt*, Hiſp. *moſto*, γλεῦκος, οἶνος νεαρός, vinum novum, a Μόσχος, *tener*, *novellus*. *Ovid.* 1. *de Arte*, *v.* 605. Qui properant, nova muſta bibant. *Cic. in Bruto*, *c.* 83. Sic ego iſtis cenſuerim & novam iſtam quaſi de muſto, ac lacu fervidam orationem fugiendam. *Col. l.* 12. *c.* 57. Muſtum lixivium, hoc eſt antequam prelo preſſum ſit, quod in lacum defluxerit, tollito.

Muſtus, a, um, o. 1. 2. *nuovo*, *ſeco*, recens, a Μόσχος, tener, novellus. *Non. c.* 2. *n.* 618. Muſtum non ſolum vinum, verum novellum quicquid eſt, recte dicitur. Nævius in Gymnaſtico, Utrum eſt melius, virginem ne, an viduam uxorem ducere? virginem, ſi muſta eſt. *Cato Cenſorius apud Priſc.* De agna muſta paſcenda.

Mut. V. Mu.

Muta, æ, Dea, quæ & Lara, & Larunda, Larium mater, una ex Najadibus, quam ob intemperantiam linguæ Jupiter uſu loquendi privavit. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 583. *Lactant. l.* 1. *inſtitut. c.* 20.

Mutabĭlis, le, o. 3. *mutabile*, *inſtabile*, Ger. *vvanckelbar*, Gal. *mutable*, *inconſtant*, Hiſp. *mudable*, Μεταβλητικός, ἀμετάβολος, quod facile mutatur. *Virg.* 4. *Æn. v.* 569. Varium, & mutabile ſemper fœmina. *Cic. de nat. Deor.* Omne corpus mutabile eſt. *Liv. l.* 6. *c.* 7. Mutabilis vulgi animus. *Valer. Max. l.* 6. *c. ult. n.* 14. Quid hujus conditione mutabilius? *Porc. Latro declam. in Catil.* Mutabiliſſimæ voluntates.

Mutabilĭtas, atis, f. *mutabilità*, *incoſtanza*, תמורה, Ger. *vvanckelmutigkeit*, Gall. *mutabilité*, Hiſp. *mutabilidad*, ἀκαρία, ἀκαταστασία, mobilitas. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 35. Hæc inconſtantia, mutabiliteſque mentis quem non ipſa gravitate deterreat?

Mutabilĭter, adv. *mutabilmente*. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 548. Inſtabilis animus ardens mutabiliter avet habere, & non habere.

Mutatio, onis, f. *mutazione*, Ger. *enderung*, Gall. *mutation*, Hiſp. *mutacion*, Μεταβολή, actus mutandi, converſio, motus. *Cic.* 12. *Phil. c.* 2. Conſilii mutatio optimus eſt portus pœnitenti. *Id. in Acad.* Ut nulla vis tantos queat motus, mutationeſque moliri. *Id.* 1. *Offic. c.* 31. Mutationem facere. *Ter. Eun.* 4. 4. 4. Mutatio veſtis. *Plin. l.* 13. *v.* 834. Mutatio ſedis.

Mutātor, oris, qui mutat. *Lucan. l.* 8. *v.* 854. Mercis mutator Eoæ. h. e mercator. *Arnob. l.* 3. Mercium, commerciorumque mutator.

Mutātus, us, m. idem ac mutatio. *Tertull. de Pal. c.* 4. Incredibili mutatu.

Mutātus, a, um, *mutato*, partic. a mutor. *Cic. in Piſon.* Rerum hoc natura non manens, nec mutata ratio feret. *Virg.* 2. *Æn.* Hei mihi, qualis erat, quantum mutatus ab illo Hectore, &c. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 58. Ac, niſi mutatum, parcit delundere vinum, *guaſtare*.

Muteſco, is, n. 3. *divenir muto*, ἀφωνέω, mutus fio. *Lact. l.* 7. Cum in exitu lingua muteſcat. *Apul.* Muteſcere taciturnitate. *Mart. Capell. l.* 8. Cuncta velut muteſcentia tacuerunt.

Mutĭcus, a, um, ἄκερως, mutilus, truncatus, a Μίτυλος, *cornibus carens*. *Varro de re ruſt. l.* 1. *c.* 48. Spica mutica dicitur, quæ non habet ariſtam: Eæ enim quaſi cornua ſunt ſpicarum.

Mutilāgo, ginis, f. herba tithymalus. *Apul. de herb. c.* 108.

Mutilatio, onis, f. *troncamento*, actus mutilandi. *Celſ. l.* 7. *c.* 9. Levis mutilatio. Al. leg. *mutatio*.

Mutilātus, a, um, κολοβωθείς, truncatus, diminutus, particip. a mutilor. *Plin. l.* 8. *c.* 5. Suirum tradidit altero dente mutilatum. *Ovid. de Nuce*, *v.* 37. At mihi ſæva nocent mutilatis vulnere ramis. *Cic.* 3. *Phil. c.* 12. In Galliam mutilatum ducit exercitum. id eſt diminutum.

Mutilo, as, avi, atum, a. 1. *troncare*, גדע, Germ. *geſtuemplen*, Gall. *mutiler*, Hiſp. *deſmochar*, κολοβόω, trunco, aliquid detraho, diminuo. *Ter. Hec.* 1. 2. 8. Quin ſpolies, mutiles, laceres, quemque nacta ſis.

Mutilus, li. V. Mytilus.

Mutĭlus, a, um, *tronco*, κολοβός, κόλουρος, truncatus, aut membro aliquo diminutus, ut boves, aut capri, qui cornua non habent, a Μίτυλος, *cornibus carens*. ¶ Sunt, qui ſic diſtinguant *mutilum* a *mutico*, ut *mutili* dicantur a quibus ferro, vel alia re aliquod membrum exſectum ſit, *mutici*, quibus membrum naturæ vitio deſit. *Hor. l.* 1. *ſerm. Sat.* 5. Cum ſic mutilus minitaris. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 26. Mutilæque ſunt cornibus. ¶ Mutilum pecus, abſolute, quod cornibus caret. *Col. in præfat. l.* 1. Id ipſum alter curatus mutilum, & raripilum, alter cornutum, & ſetoſum. ¶ Translate ſumitur pro imperfecto. *Cic. in Or. c.* 9. Sed cum mutila quædam, & hiantia locuti ſunt.

Mutĭna, f. *Modena*, Colonia, & Urbs Galliæ Togatæ, in via Æmilia, antiqua, unaque ex 12. Tuſcorum Coloniis: in qua M. Antonius D. Brutum obſedit, quem tamen Octavianus collectis veteranis militibus liberavit. *Cic.* 5. *Phil.*

Mutinenſis, ſe, adject. *Modeneſe*, ad Mutinam pertinens, ut Mutinenſia arma. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 625.

Mutinus, i, Deus, idem ac Priapus, ſuper cujus pudenda ſedere jubabatur nova nupta, ut ejus pudicitiam is prior delibaſſe videretur. *Arnob. l.* 4. *Auguſt. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 11. & *l.* 6. *c.* 9. ¶ Ponitur & pro virili membro. *Auctor Priap. carm.* 73. rubro, Priape, furibus minare mutino. ¶ Legitur & *Mutonus*, & *Mutunus*.

Mutio, is, n. 4. *parlar con timore*, לחש, Ger. *leiſſreden*, Gal. *grommeler*, *gronder*, Hiſp. *hablar entre dientes*, Μύζω, γρύζω, eſt muti inſtar ſignum facere, ſeu ſtrepitum, ſive ſubmiſſa & imperfecta voce fabulari, aut unum verbum tantum dicere, vel timide loqui. Eſt a ſono. Nempe ut a γρῦ, γρύζειν, ita mutire, vel muttire a *mu*, vel *mut*. *Plaut. Mil.* 2. 2. *ſc.* 6. Si poſt hunc diem mutivero. *Terent. Andr.* 3. 2. 25. Itaque hercle nihil jam mutire audeo. ¶ Dicitur etiam de hircis. Auctor *Philom. v.* 58. Et mutire capris hirce petulca ſoles. ¶ Sumitur quoque pro crepitare, ſtrepere. *Plaut. Curc.* 1. 2. 24. Viden', ut aperiuntur ædes feſtiviſſime? non mutit cardo. Ubi quædam Edition. habent *muttit* duplici *t*, & ſic quoque legitur in *Gloſſ. veterib.* ¶ *Voſſ. in Etymol.* verbo *Mutus*, ait, mutire eſſe canum proprium, cum irritari incipiunt, ſed hoc nullo probat exemplo.

Mutitio, & Muttitio, onis, actus mutiendi. *Plaut. Amph.* 1. 3. 22. Quid tibi hanc curatio eſt rem, verbero, aut mutitio? *h. e.* Quid curas, aut mutis?

Mutĭto, as, n. 1. ἀλληλοτροφέω, eſt mutua inter ſe ſe convivia agitare, a mutuus.

Digitized by Google

Gell. l. 2. *c.* 24. Principes civitatis, qui ludis Megalenſibus antiquo ritu mutitarent, id eſt, mutua inter ſe convivia agitarent. Hæc *Gell.* ¶ *Turneb. l.* 14. *cap.* 58. a *muteus* mutitare dici ſcribit, atque ita apud *Gellium* legere jubet. Sed *l.* 27. *c.* 1. retinet *mutitare*, quod eſt in vulgatis, ſed per Syncopen ex *mutuitare* factum opinatur. Retinet quoque hanc ſcripturam Lipſius in Saturnalibus.

Muto, as, avi, atum, a. 1. *mutare*, *variare*, [illegible], Ger. *endern*, Gal. *changer*, Hiſp. *mudar*, ἀλλάττω, mutationem facio, verto, vario, ut Muto veſtem, animum, mentem, conſilium. Conſtruitur cum acc. *Cic.* 5. *Verr.* Alias revocabat eos, inter quos decreverat, decretumque mutabat. *Plin. l.* 9. *c.* 29. Colorem mutat ad ſimilitudinem loci, & maxime in metu. ¶ Vel cum altero acc. & præp. in, vel *ad*. *Cic. pro Roſc. Am.* Verſa, & mutata in pejorem partem ſunt omnia. *Plin. l.* 7. *c.* 4. Mutari in marem. *Cicer. de Or.* Id ad omnem rationem mutatur, & vertitur. ¶ Vel cum acc. & abl. *Horat. epiſt.* 1. mutat quadrata rotundis. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *de*, & *ex*. *Liv. l.* 1. *c.* 37. Neque tam Tarquinius de Equitum Centuriis quicquam mutavit. *Ter. Eun.* 3. 5. 54. Ut veſtem cum eo mutem. ¶ Vel cum acc. & duobus ablativis, altero ſine præp. altero cum præp. *cum*. *Sall. in Jug.* Eaque mutare cum mercatoribus vino advectitio, & aliis talibus. ¶ Vel cum ablat. & præp. *pro*. *Salluſt. in Jug.* Non debere incerta pro certis mutare. ¶ Factum mutare, eſt pœnitere. *Ter. Andr.* 1. 5. Haud muto factum. *Donatus*. ¶ Mutare animum, mores, ſententiam, voluntatem, &c. apud *Cic. de Prov. Conſ. Terent. Phorm.* 5. 1. & *Virg.* 4. *Æn.* *mutar parere*, *voglia*, *coſtume*, *opinione*. *Horat. l.* 1. *ep.* 11. *ad fin.* Cælum, non animum mutant qui trans mare currunt. ¶ Mutare fidem, in malam partem, *ingannare*, *mancar di parola*. *Ter. Phorm.* 3. 2. 47. Nequeo exorare, ut me maneat, & cum illo mutet fidem. *Plaut. Mil.* 3. 1. 38. Ne illanc amittam, & hæc mutet fidem. ¶ Mutare ſolum, *mutar paeſe*, *andar in bando*. *Cic. in Parad.* Omnes ſcopuli exules ſunt, etiamſi ſolum non mutarunt. ¶ Mutare veſtem, *veſtir' a lutto*, apud Rom. propter aliquam calamitatem mos ſuit, quod factum ſui exilii cauſa gloriatur *Cicer. poſt red. in Sen.* ¶ Mutare aliquid ære, *vendere*. *Colum. l.* 6. Dum validis ætas pulchritudinem corporis conſervat, ære mutandi ſunt. Sic, mutata pretio. *Pallad. l.* 8. *tit.* 4. *de ovibus*. Autumno debiles quæque pretio mutentur, ne eas imbecillas hibernum frigus abſumat. ¶ Mutare merces, *negoziare*. *Horat. l.* 1. *Sat.* 4. Hic mutat merces. *Virg. Ecl.* 4. nec nautica pinus mutabit merces. ¶ Mutare abſolute poſitum pro mutari. *Liv. l.* 5. Annona ex antevecta copia nihil mutavit. *Id. lib.* 2. Tantum fortunam mutaſſe, ut qui modo victores, ii victo Marte &c. ¶ Mutare jumenta, *mutar cavalli*, *correr la poſte*. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 11. Mutatis ad celeritatem jumentis, ad Pompejum contendit. ¶ *Virg. Ecl.* 4. Ipſe ſed in pratis aries jam ſuave rubenti Murice, jam croceo mutabit vellera luto, h. e. croceo colore tinget. ¶ *Plin. in Paneg.* Nihil mutavit fortuna te ipſa. *non ha fatto in te cangiamento veruno.*

Muto, onis, m. 3. *verg*, penis, mentula, a [illegible]. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. *v.* 68.

Mutoniatus, m. a. [illegible], menſulatus, cui mentula eſt magna. *Martial. l.* 11. *ep.* 64. Dotatis cum pueris mutoniatis.

Mutuans. V. Mutuus.

Mutuarius, a, um, idem quod mutuus. *Apul. Apolog.* Mutuarias operas cambire cum vicinis.

Mutuatio, onis, f. [illegible], acceptio mutui. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 25. Qui me ea pœna multaverit, quam ſine mutuatione, & ſine verſura poſſem diſſolvere. *Id.* 3. *de Orat.* Tranſlationes quaſi mutuationes ſunt, cum quod non habeas, aliunde ſumas. *Id. pro Flacc. c.* 1. Cum multis mutuis mutuationibus defraudaſſet.

Mutuatitius, a, um, [illegible], quod mutuo datur. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Maximeque in pecuniæ mutuatitiæ uſu, atque commercio. Al. leg. *mutuaticæ*.

Mutuatus, a, um, partic. a mutuor, *che ha pigliato ad impreſtito*. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 1. *s. extern.* 1. Mulier prædatum ab innocentia mutuata. ¶ Invenitur & in paſſiva ſignificatione, *tolto ad impreſtito*. *Plin. l.* 2. *c.* 9. Luna in totum mutata a ſole luce fulges.

Mutue, adv. idem ac mutuo. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 7. Quibus ſiquando non mutue reſpondetur.

Mutuiter, adverb. mutuo, *ſcambievolmente*. *Varr.* apud *Non. c.* 11. *n.* 30. Vive, meque ama mutuiter.

Mutito, as, mutuum rogito. *Plaut. Merc. Prol. v.* 55. Mutuitanti credere.

Mutulus, i, ligneus, vel lapis extra murum prominens, ſuper quo trabium capita ſedent, & fulciuntur, *menſola*, *cornice*. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Ubi V. *Bald. in Lexico*. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 5. Mutuli crebri omnibus columnis impoſiti. *Col. l.* 8. *c.* 9. Ad lineam mutuli per parietem defixi.

Mutunus. V. Mutinus.

Mutuo, as, a. 1. *pigliare in preſtanza*, [illegible], mutuum accipio, apud vet. *Cæcil.* apud *Non. c.* 7. *n.* 48. Ad amicos curret mutuatum, mutuet cauſa mea. ¶ Reperitur etiam pro mutuum dare, *preſtare*, [illegible]. *Plaut. Trin.* 4. 3. 44. Siquis quod mutuaverit, ſit pro proprio perditum. Sed legendum eſt, mutuum dederit. Ita enim habent opt. exemplaria.

Mutuo, adv. *ſcambievolmente*, *vicendevolmente*, Ger. *einander*, Gall. *l'un l'autre*, Hiſp. *a vezes*, *mutuamente*, [illegible], invicem, vicißim. *Cic.* 10. *Fam.* Omni tempore ſumma ſtudia, & officia mutuo inter nos certatim extiterant. *Planc. Cic.* 10. *Fam. ep.* 15. Fac valeas, meque mutuo diligas.

Mutuor, aris, atus ſum, d. 1. *pigliare in preſtanza*, [illegible], Ger. *entlehnen*, Gall. *emprunter*, Hiſp. *tomar preſtado*, [illegible], mutuum accipio. Uſurpatur de iis rebus, quæ non eadem reſtituuntur, ſed ejuſdem generis. *Cic. Att. lib.* 15. *ep.* 15. Cum abundare debeam, cogor mutuari. *Id. ad Q. Fr.* Tu quicquam ab alio mutuaris? *Id. Att. l.* 8. *ep.* 8. Mutuari in ſumptum. ¶ Tranſlate eſt aliunde ſumere, *torre*, *pigliare*. *Cic. de Fat.* Orator ab Academicis ſubtilitatem ingenii mutuatur. *Cæſ. l.* 8. *B. G.* A quibus ad id bellum auxilia mutuatus erat. Rurſus *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 18. A viris virtus nomen eſt mutuata. *Hirt. de B. G. l.* 8. *c.* 55. Mutuari auxilia ad aliquam rem.

Mutus, a, um, *muto*, [illegible], Ger. *ſtumm*, Gal. *muet*, Hiſ. *mudo*, [illegible], locutionis expers, a *mutio*, vel *μυέω*, vel *μύζω*, vel a ſono, quem muti edunt, qui eſt *mu*, *mu*, ut ſcribit *Varro l.* 6. *de L. L. Cic. Phil.* 3. *c.* 9. Mutum eſſe ſatius eſt, quam quod nemo intelligas dicere. *Id.* 3. *de Leg.* Magiſtratum legem eſſe loquentem, legem autem mutum Magiſtratum. ¶ Mutæ litteræ, [illegible], dicuntur quædam ex conſonantibus, quod reſpectu aliarum litterarum modicum, & veluti mutum quendam reddant ſonum. Apud Latinos octo ſunt, b, c, d, g, k, p, q, t. Vide *Grammaticos*. ¶ Mutæ artes dicuntur pictura, ſtatuaria, & hujuſmodi, quæ cum non loquantur, res tamen ipſas exprimunt. *Cic.* 3. *de Or.* Et, ſi hoc in his quaſi mutis artibus eſt mirandum, & tamen verum, quanto admirabilius in oratione, atque in lingua? ¶ Interdum mutarum artium nomine minus celebres intelliguntur. *Virg.* 12. *Æn.* Scire poteſtates herbarum, uſumque medendi maluit, & mutas agitare inglorius artes. ¶ Muta animalia, muta armenta, mutæ beſtiæ. *Cic.* 1. & 2. *Nat. Deor. L. Stat. Theb.* 5. & *Quintil. l.* 2. *c.* 1. ¶ Forum mutum, h. e. in quo cauſæ non aguntur. *Cic. poſt red. in Sen. c.* 3. Sic mutum a litteris tempus. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 22. ¶ Muti lapides dicuntur in agris, in quibus nihil eſt inſcriptum. *Manut. ex Hygen. de limit.* ¶ Mare mutum, h. e. placidum. *Plaut. Mil.* 3. 1. 70. ¶ Muta commendatio, eſt facies formoſa, quæ licet non loquatur, ſatis ſe tuetur. *P. Syrus in Mimis*. Sic, mutus aſpectus miſerorum movet, apud *Quintil. l.* 6. *c.* 1. ¶ *Ovid.* 2. *de Pont. el.* 7. Omnis pro nobis gratia muta fuit, h. e. Amicorum favor, & gratia nihil pro me interceſſit.

Mutuſcæ, f. 1. Trebula, *Monte Leone*, opp. Sabinorum, oleo abundans. Hinc oliviferæ Mutuſcæ apud *Virg.* 7. *Æn. v.* 711.

Mutuſcani, orum, Mutuſcarum oppidani. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Mutuum, adv. mutuo. *Lucil.* apud *Non. cap.* 1. *n.* 538. Si maxime mutuum hoc mecum facis. Poteſt tamen hoc loco & pro adjectivo accipi.

Mutuus, a, um, *vicendevole*, *ſcambievole*, [illegible], reciprocus, par, pariter, atque æqualiter reſpondens. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 38. Ut commune commodum mutuis officiis gubernetur. *Plin. l.* 9. *cap.* 85. Odio mutuo inter ſe flagrant. *Liv. l.* 4. noctem omnia terroris mutui impleſſe, h. e. tam Romanis, quam Volſcis timentibus. *Aurel. Victor. de Vir. illuſtr.* Metus vulneribus ſe conficere. Sic mutuis prœliis inter ſe pugnare, apud *Hirt. de B. Afric.* Mutua carne inter ſe veſcuntur olores. *ſi mangiano l'un l'altro*. *Plin. l.* 10. *c.* 23. ¶ Mutuus animus dicitur, cum par voluntas accipitur, & redditur. Ideſt ut ab eo ameris, quem amas. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 5. Quod autem ita ſcribis, pro mutuo inter nos animo, quid tu exiſtimes eſſe in amicitia mutuum, neſcio: equidem hoc arbitror, cum par voluntas accipitur, & redditur. ¶ Dare aliquid alicui mutuum, *impreſtare*, & dicitur de illis rebus, quæ non ſolent eædem reſtitui, ſed ejuſdem generis, ut ſunt *pecunia*, *frumentum*, & alia hujuſmodi. Nam in cæteris verbum *commodo* uſurpandum eſt. *Cic. Att.* Ille mihi ſeſtertia tredecim non reddit, quæ dedi ejus filio mutua. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 59. Rogare mutuum argentum, *domandare in preſtito*. *Id. Perſ.* 1. 1. 42. Aliunde exorare mutuum. *Cic. Verr.* 3. Sumere pecunias mutuas ab aliquo, *pigliare in preſtito*. *Juſtin. l.* 37. *c.* 1. Naves ad exercitum deportandum mutuo petere. ¶ Tranſlate *Plaut. Amph.* 2. 2. 187. Si pudoris egeas, ſumas mutuum. *Idem Curc.* 1. 1. 47. Ea me deperit, ego autem cum illa facere nolo mutuam, *non voglio corriſpondere*. Si quando apud Scriptores *mutuum* abſolute legatur, ſubintelligitur argentum, triticum, aut aliquid hujuſmodi. ¶ Mutua in plur. num. pro *mutuo*, adverb. *Lucret. l.* 2. *v.* 75. Et inter ſe mortales mutua vivunt. Adde eund. *lib.* 4. *v.* 301. & 945. & *l.* 5. *v.* 1099.

M A N T E Y.

Mya, fem. Μύα, genus conchæ, ſive margaritæ in freto circa Boſphorum Thraciam, uniones rufos, ac parvos gignens. *Plin. l.* 6. *c.* 35.

Myacanthon, n. 2. Μυάκανθον, herba, al. corruda, id eſt ſylveſtris aſparagus. *Plin. l.* 8. *c.* 9.

Myaces, m. 3. Μύακες, piſces ex concharum genere, qui muricum modo conſervantur, vivuntque in locis algoſis, & ubi dulcis aqua copioſa mari miſcetur. *Plin. l.* 32. *c.* 9.

Myacrus, m. 2. Μύαγρος, Μελάμπυρον, herba ferulacea, foliis ſimilibus rubiæ, ſtipe lineo, ſemine oleoſo. Fit enim ex eo oleum, quod oris ulceribus ex perunctis medetur. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Myagrus, m. 2. Μύαγρος, muſcarum Deus, qui & Myodes dicitur, teſte Plutarch. *Plin. l.* 10. *cap.* 28. Invocant & Ægyptii ibes ſuas contra ſerpentum adventum, & Elei Myagrum Deum muſcarum, multitudine peſtilentiam afferentium, quæ protinus intereunt, qua litatum eſt illi, die.

Mycalæus, a, um, Mycalenſis. *Claud.* 2. *in Eutrop. v.* 264. Icarium pelagus, Mycaleque nitens.

Mycale, es, f. 1. mons, & opp. Cariæ, ſeu potius Joniæ, inter Mæandrum, & Cayſtrum fl. non procul ab Epheſo, & prom. ejuſdem montis e regione Samii, [illegible] Trogilium prom.

Mycalenſis, ſe, adject. ad Mycalen pertinens. *Val. Max. l.* 6. *c.* 9. *extern.* 5. Excelſiſſimus Mycalenſis montis vertex.

Mycaleſſus, i, promontorium montis Mycalenſis. *Stat.* 7. *Theb. v.* 272.

Mycematias, æ, m. 1. Μυκηματίας, terræ motus cum mugitu, apud *Ammian. l.* 17. *c.* 10.

Mycenæ, arum, & Mycene, es, f. 1. Μυκῆναι, opp. Peloponneſi, in Argia regione, conditum a Lacedæmone Semeles filio, teſte Hellano, al. a Perſeo filio Danaes, & denominatum e Mycena Nympha, in quo Agamemnon regnavit. *Virg.* 2. *Æn. v.* 818. Agamemnoniæque Mycenæ. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 83. Junonem Spartæ Pelopejadeſque Mycenæ. quondam ſed. ibi Pelops habitavit, a cujus filiis Thyeſte Thyeſteas etiam vocat *Lucan. l.* 1. ¶ In ſing. num. *Silius l.* 1. *v.* 27. Ante Agamemnoniam gratiſſima tecta Mycenen.

Mycenæus, a, um, adject. ad Mycenas pertinens. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 400. Teque, Mycenæo Phœbas amata duci.

Mycenenſis, e, adject. Mycenæus. *Cic. Flo. cap.* 6. *ex Poeta:* Omnes Danai, aut Mycenenſes, Attica pubes.

Mycenis, idis, f. Iphigenia, a Mycenis urbe. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 34. Suppoſita fertur mutaſſe Mycenida cerva.

Myconne, es, f. 1. Myconos, *Micole*, *Micoli*, Μύκονος, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, cum arce petitumita, & duplici portu, inter Tenon, & Icariam, a Delo 15. M. P. in Or. Sub hac inſ. fabulantur Poetæ ſepultos eſſe Gigantes ab Hercule interfectos. *Virg.* 3. *Æn. v.* 76. *Stat.* 1. *Achil. v.* 205.

Myconius, a, um, ad Myconem inſulam pertinens, ut Myconii ejuſdem incolæ, quos omnes calvos naſci ſcribit *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Myconus, i, idem ac Mycone. *Donat. ad Terent. Hecyr.* 3. 4. 16. Myconi omnis calva juventus.

Mydriaſis, is, f. 3. Μυδρίασις, oculorum morbus, quo pupilla effunditur, & dilatatur, aciesque ejus hebeſcit, ut deſcribit *Celſ. l.* 6. *c.* 8. ubi ſemel græcis litteris, & ſemel latinis hanc vocem ſcribit.

Mygdonia, f. 1. Μυγδονία, regio litoralis Macedoniæ, in qua Ninbe in ſaxum verſa eſt, inter Axium, & Strymonem fl. ac juxta ſinum Toronaicum. ¶ Item Aſiæ regio, in ea Phrygiæ parte, quæ Troadi ſuperjacet. *Solinus* ſcribit, hanc ante Bebryciam dictam, mox a Bithyno Rege Bithyniam appellatam eſſe. ¶ Item regio Meſopotamiæ, apud Mygdonium fl. dicta a Mygdone Rege, vel a Mygdonibus pop. Macedoniæ, teſte *Plinio*.

Mygdonides, is, patronym. a Mygdone rege, h. e. Chorœbus ejus filius. *Virg.* 2. *Æn. v.* 341. Juvenisque Chorœbus Mygdonides. *Ovid.* 6. *Met. v.* 45. Mygdonideſque nurus.

Mygdonius, a, um, adject. ad Mygdoniam, vel ad Mygdonem regem pertinens, ut Mygdoniæ opes. *Horat. l.* 2. *od.* 12. Mygdonium marmor. *Ovid. ep.* 15. *v.* 142.

Mygdonius, m. 2. fl. Meſopotamiæ, qui Niſibim urbem interluit. *Plin. Strabo*, & alii.

Mygdonus, m. 2. filius Ciſſei Regis Thraciæ, frater Otrei, & Hecubæ uxoris Priami, pater Chorœbi.

Myiagrus, i, m. Μυίαγρος, deus muſcarum: a μυῖα, muſca, & ἄγρα, captura. *Solin. c.* 2. (al. 2.) *poſt init.*

Mylaſenus, a, um, ad Mylas pertinens. Sunt autem Mylæ oppidum Siciliæ, nunc *Melazzo*, in ora occidentali, non procul a Peloro: de quo *Plin. l.* 3. *c.* 8. & *l.* 2. *c.* 98. Apud hoc oppidum Cæſar Auguſtus navali prœlio Sex. Pompejum Cn. filium ductu M. Agrippæ ſuperavit, ut *Suet. in ejus vita*, *c.* 16. & *Flor. l.* 4. *c.* 8. narrans. *Auſon. in Moſell. v.* 215. Aut Pompejani Mylaſena pericula belli. Al. leg. *Mylæa*, eod. ſenſu.

Mylœcos, m. 2. Μυλοικός, genus vermiculi ex blattis, a μύλη, *mola*, quod circa molas fere ſoleat naſci. *Plin. l.* 30. *c. ult.*

Myllus, i, Μύλλος, pudendum mulieris, a μυλλός, *curvus*, *tortuoſus*. Apud *Plaut. Caſ.* 4. 2. 14. ubi in vulgatis legitur: qui amat, tamen hercle ſi eſurit, nullum eſurit: ſunt qui legendum putant *myllum eſurit*. Vide *Taubman.*

Myobarbum Liberi Patris, titulus eſt epigrammatis 48. (al. 30.) *Auſonii*, quod cantharum interpretatur *Scalig. lection. Auſon. lib.* 1. *c.* 27. ita vero dici putat e græca voce Μῦς, & latina *barba*. Sed nihil certi effert, nec dum ab ullo eruditum allatum eſt.

Myoctonos, m. 2. Μυοκτόνον, aconitum herba, ſeu radix aconiti, ita dicta, quod e longinquo mures interficiat. *Plin. l.* 27. *c.* 3.

Myoparo, onis, m. Μυοπάρων, *nave corſara*, genus navigii piratici, forma media inter actuariam, & longam triremem. *Feſtus*. *Cic. in fragment. l.* 3. *de Rep.* Nam cum quæreretur ex eo, quo ſcelere impulſus mare haberet infeſtum uno myoparone, Eodem, inquit, quo tu orbem terræ. *Id. in Verr.* Illi ſtatim myoparonem egregium de ſua claſſe ornatum, atque armatum dederunt.

Myophonum, neut. 2. Μυόφονον, herba muribus exitialis, forte eadem quæ myoctonos;

Digitized by Google

ctonos, & aconiton, a μῦς, mus, & κτείνω, cædo. Plin. l. 8. c. 9.

Myops, yōpis, Μύωψ, ωπος, corto di viſta, luſcioſus, qui adeo debili eſt oculorum acie, ut non niſi proxime admotas oculis res videat. Græca vox eſt, q. d. Μύων ὦπας, claudens oculos. Ea utitur *Ulpian. l. Item Ofilius Dig. de Ædil. edict. &c.*

Myoſōta, æ, f. 1. Μυὸς ὦτα, herba, Latine muris auricula, & alſine. *Plin. l. 23. c. 4.* ¶ Refertur & alterum myoſotæ genus a Dioſcoride, quod & myoſotis, Μυοσωτίς, appellatur. *Plin. l. 27. c. 12.*

Myrica, æ, f. *tamariſco*, *tamerigia*, Μυρίκη, genus humilis virgulti, al. tamarix. Hujus duæ ſunt ſpecies, ſativa, quæ tamarix vocatur, altera ſylveſtris, quam in Achaia bryan ſylveſtrem vocant, Galli ſua lingua *bruyere*, ut Ruell. cenſet. V. *Plin. l. 13. c. 21. Virg. 4. Ecl.* Non omnes arbuſta juvant, humileſque myricæ.

Myrini campi, locus erat in Ætolia, ubi Apollo colebatur. *Strab. l. 13. Martial. l. 9. epigr. 43.* Campis dives Apollo ſit Myrinis. Alii aliter legunt. V. *Camoe.*

Myrinus, m. 2. Μύρινος, mas murenæ, qui dentes extra os habet. *Plin. l. 9. c. 23.*

Myriophyllon, idem ac milleſolium. *Plin. l. 23. c. 16.*

Myrmecias, æ, m. 1. Μυρμηκίας λίθος, genus lapidis, al. murina, a myrmecia, verruca. *Plin. l. 37. c. 1.* Myrmecias nigras habet eminentias ſimiles verrucis.

Myrmecites, m. Μυρμηκίτης λίθος, gemma. *Plin. l. 37. c. 2.* Myrmecitas innatam repentis formicæ effigiem habet, ſcarabæorum cantharias.

Myrmecium, ii, n. *porro delle mane*, *o piedi*, Ger. *geerlenk.ru*, Gall. *poireau*, *agacia*, Hiſp. *verruga*, Μυρμήκιον, μυρμήκια, verruca lupini amplitudine fere in palmis manuum, & plantis pedum naſcens, a Μύρμηξ, *formica*, quod formicæ in morem pungat. *Celſ. l. 5. c. 28. n. 14.* ¶ Eſt etiam genus aranei capite formicæ ſimile, alvo nigro, guttis albis diſtinguentibus, deſcribente *Plin. l. 29. c. 4.*

Myrmice, adv. more formicarum: a Μύρμηξ, formica. Itaque *myrmice incedere*, eſt, quod ait *Plaut. formicino gradu incedere*. *Catull. carm. 42. in quandam.* Turpe incedere myrmice, ac moleſte. Al. leg. *mimice*.

Myrmidon, ōnis, m. 3. filius Jovis ex Corimoſa Nympha, Rex Athenienſium poſt Cecropem.

Myrmidōnes, um, m. 3. Μυρμιδόνες, Theſſaliæ populi, quorum majores ex Ægina inſula ortum trahebant, ſed Peleum patria profugum ſecuti in Theſſalia ſedes fixerant. *Strabo l. 9.* Nominis rationem ad hujuſmodi fabulam Poetæ referunt. Cum peſtilentia in Ægina crudeliſſime eſſet graſſata, eamque inſulam viris propemodum exhauſiſſet, Æacus cum ad radicem quercus infinitum pene formicarum numerum conſpexiſſet, Jovem traditur oraſſe, ut ſibi parem virorum numerum concederet, precibuſque ejus vix abſolutis, formicæ in viros commutatæ fuerunt. *Ovid. 7. Metam.* Sed alii deducunt a Myrmidone Rege. ¶ Achillem ad bellum Trojanum ſecuti ſunt. *Virg. 2. Æneid.*

Myrobalanum, i, n. *mirabolano*, Μυροβάλανον, glans unguentaria, glans Ægyptia, hoc eſt fructus cujuſdam arboris myricæ ſimilis, magnitudine nucis avellanæ. *Plin. l. 12. c. 21.* Ex ea fiebat unguentum quoddam odoratum, quo capilli ungebantur. Eodem id nomine vocatur, & legitur in *titulo epigrammatis 57. l. 4. Martialis*. Quoniam vero heroicum carmen ingredi non poteſt, ſic explicat *Martial. ibid.* Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus, Hoc ex unguento conſtat, & ex balano. *Celſ. l. 4. c. 9.* græcis litteris ſcribit.

Myrobrecharius. V. Murrhobathrarius.

Myron, onis, m. 3. Μύρων, ſtatuarius inſignis, Hegeſiladis diſcipulus. Ex hujus operibus præcipuam laudem meruit bucula ex ære, veræ vaccæ ſimillima. *Cic. 6. Ver. Ovid. 3. de Ponto*, *Propert.* & alii.

Myropōla, m. 1. *profumiero*, *ſpeziale*, Ger. *ſalbenkramer*, Gall. *parfumeur*, Hiſp. *perfumero*, Μυροπώλης, unguentarius, unguentorum venditor. *Plaut. Caſ. 2. 3. 10.* Myropolas ſollicito omnes, ubicunque unguentum eſt lepidum.

Myropolium, ii, n. 2. *profumerie*, Germ. *eine apoteke*, Gall. *boutique de parfums*, Hiſp. *perfumeria*, Μυροπώλιον, taberna unguentaria, locus, ubi unguenteria venduntur, a μύρον, *unguentum*, & πωλέω, *vendo*. *Plaut. Amph. 4. 1. 3.* Omnes plateas perreptavi, gymnaſia, myropolia.

Myrothecium, n. 2. Μυροθήκιον, unguentorum repoſitorium. Unde Cicero ſcribit, ſe myrothecium Iſocratis totum conſumpſiſſe in commentario Conſulatus ſui ſcribendo, hoc eſt pigmenta Oratoria, *l. 2. Att. ep. 1.*

Myrrha, æ, fem. *mirra*, *ſmirne*, *myrrha*, arbuſcula in Arabia, altitudine quinque cubitorum, non ſine ſpina, caudice duro, & intorto, cujus cortice inciſo deſluit lacryma, quæ & ipſa myrrha vocatur, ſeu ſtacte, cujus præcipua virtus eſt, ut mortuorum cadavera incorrupta conſervet. *Plin. l. 12. c. 15. & 16.* ¶ Eodem nomine vocabatur potio quædam dulcis ad ebrietatem arcendam. *Plaut. Perſ. 1. 3. 7.* Commiſce myrrham. Al. leg. *mulſum*. ¶ Legitur, & *murrha*, ex Latinorum more *y* in *u* vertendi.

Myrrha, æ, f. 1. Cinyræ Regis Cypriorum filia, quæ nefando patris amore capta, cum aliquot noctes opera nutricis cum illo concubuiſſet, tandem illato lumine agnita, cum illam pater vellet occidere, noctis beneficio elapſa, in Arabiam profugit, ubi in arborem ſui nominis eſt converſa. *Ovid. 10. Met.*

Myrrhapia, ſive myrapia, n. 2. Μυράπια, genus pyrorum odore gratiſſimum. *Plin. l. 15. c. 15.*

Myrrhātus, a, um, myrrha conditus. Exemplum V. in *Murrhatus*.

Myrrhĕus, a, um, o. 1. 2. *odoroſo*, quod eſt ex myrrha. *Horat. l. 3. od. 14.* Myrrheum nodo cohibere crinem. h. e. myrrha delibutum. Sic apud *Tibull. l. 3. eleg. 4.* Stillabat Syrio myrrhea rore coma. Utroque loco eſt qui legit *myrtea*. ¶ Scribitur & *murrheus* ex Latinorum conſuetudine græcam *y* in *u* latinum vertendi.

Myrrhina, æ, f. eſt potio prædulcis, ſc. vinum myrrha conditum. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 51.* Myrrhinam, paſſum, defrutum. *Varr. de vita pop. R.* Antiquæ mulieres majores natu bibebant loram, aut ſapam, aut defrutum, aut paſſum, quam myrrhinam Plautum quidam appellare putant. ¶ Legitur & *murrhina*. mos eſt enim Latinis mutandi *y* in *u*.

Myrrhinus, a, um, ex Myrrha lapide pretioſo. V. *Murrinus*.

Myrrhis, idis, herba cicutæ ſimilis, ſaporis, & odoris jucundi. *Plin. lib. 24. c. 16.* & alibi.

Myrrhites, maſc. 2. gemmæ ſpecies, quæ myrrhæ colorem, odorem habet unguenti. *Plin. l. ult. c. 10.*

Myrſilus, m. 2. Μυρσίλος, Lydiæ Rex, alio nomine Candaules. *Plin. l. 35. c. 8.*

Myrſinites, m. 1. Μυρσινίτης, ſpecies tithymali, foliis myrti acutis, compungentibus, ſed mollioribus. *Plin. l. 26. c. 8.* ¶ Item gemma, mellis nigricantis colore, myrti, al. myrrhæ odore. *Plin. l. 37. c. 10.*

Myrſus, maſc. 2. pater Candaulis, a quo & ipſe Myrſilus dictus eſt. *Plin. l. 35. c. 8.*

Myrtacĕus, a, um, adject. a Myrto. *Celſ. l. 7. c. 17.* Ad ſimilitudinem myrtacei folii.

Myrtatus, a, um, adject. myrto conditus, ut myrtatum obſonium, apud *Plin. l. 15. c. 29.* Adde *Varr. l. 4. de L. L.* ubi legitur *murtatum* pro *myrtatum*.

Myrtea Venus. V. *Murcia*.

Myrteolus, & Murteolus, a, um, dim. a *myrteus*. *Colum. l. 10. v. 237. de cinara.* Hæc modo purpureo ſurgit glomerata corymbo, Myrteolo modo crine viret. *h. e.* colore floris myrti. Al. leg. *myrtulo* ead. ſenſu.

Myrtēta, æ, f. idem ac myrtetum. *Plaut. in Vidul. in fragment.* apud *Priſcian. l. 4.* Neſcio quis ſervus e myrteta proſiluit.

Myrtētum, n. 2. *luogo*, *dove ſono piantati molti mirti*, Μυρσινών, locus myrtis conſitus. *Virg. 1. Georg. v. 112.* Litora myrtetis lætiſſima. *Salluſt. in Jug. c. 48.* Collis veſtitus oleaſtro, & myrtetis.

Myrtĕus, a, um, o. 1. 2. *di mirto*, Μύρσινος, quod ex myrto eſt. *Ovid. 3. Amor. eleg. 1. v. 34.* Falline, an in dextra myrtea virga fuit? *Tibull. l. 1. eleg. 3. v. 66.* Et gerit inſigni myrtea ſerta coma. ¶ *Myrteum*, ei, n. abſolute eſt oleum ex myrto, *Celſ. l. 2. c. 33.* ¶ Myrteus etiam dicitur, qui Myrti colorem refert, qui color medius eſt inter flavum, & nigrum. *Petron. Satyr.* Myrteo ſubornatus gauſapino. Adde exempla quæ ſupra attulimus in *Myrrheus*.

Myrtidanum, n. 2. Μυρτίδανον, vinum ex ſylveſtris myrti baccis, & muſto albo. *Plin. l. 14. c. 16.*

Myrtilus, m. 2. Μυρτίλος, filius Mercurii ex Phaethuſa, ſeu Myrto Amazone, auriga Oenomai, qui a Pelope curuli certamine cum Oenomao ob nuptias Hippodamiæ ejuſdem Oenomai filiæ certante pecunia corruptus axe vectem non obiecit, ut Oenomai currus diſſolveretur, & Pelops victor evaderet, quod cum feciſſet, a Pelope victoriæ præmium poſtulavit, qui ab Oenomao moriente antea rogatus, ut Myrtilo factum ulciſceretur, eundem in mare præcipitavit, quod ab eo Myrtoum dictum eſt. *Bocc. l. 12. Gen. Deor.*

Myrtinus, a, um, adject. idem quod myrteus, ut myrtinum oleum, apud *Plin. Valerian. l. 1. c. 6.* ¶ Quod vero addunt quidam Lexicographi ex *Plin. l. 23. hiſtor. natur. c. 4.* nobis incompertum adhuc eſt.

Myrtiolus, a, um, adject. myrtum colore referens. *Colum. l. 10. v.* ubi de cinara herba: Myrtiolo modo crine viret, deflexaque collo Nunc adoperta manet &c.

Myrtites, æ, maſc. 1. vinum myrto conditum, Μυρτίτης οἶνος. *Col. lib. 12. c. 38.* Vinum myrtitem ad tormina, & ad alvi proluviem, & ad imbecillum ſtomachum ſic facito. *Plin. l. 30. c. 7.* Dantur cochleæ bini in vino myrtite. ¶ Adjective *Pallad. in Decembri*, *tit. 2.* Vinum myrtite, ſicut dictum eſt ante, condiemus. V. *Abrotonites*.

Myrtopetălum, n. 2. Μυρτοπέταλον, herba, al. polygonatos. *Plin. l. 27. c. 12.*

Myrtōum pelagus, *Mare di Mandria*, Μυρτῷον πέλαγος, pars maris Ægæi, quæ eſt inter Ægæum, & Jonium, inter Peloponneſum, & Atticam, ac Eubœam. Dictum eſt a Myrtilo Mercurii filio, qui in id projectus fertur. *Ovid. in Ibin.* Sed *Plin. l. 4. c. 11.* dictum ſcribit a Myrto inſ. maris Ægæi, proxima Caryſto urbi Eubœæ. *Horat. lib. 1. od. 1.* Myrtoum pavidus nauta ſecet mare.

Myrtuoſus, a, um, adject. myrteus. *Plin. l. 12. c. 13.* Frutice myrtuoſo, palmæ altitudine.

Myrtum, i, n. V. Myrtus.

Myrtus, f. *mirto*, *mortella*, Μύρτος, μυρσίνη, arbor baccas ſaporis præcipui ferens, & odoris gratiſſimi, ex quibus & oleum & vinum fit. Fuere & earum Veteribus in uſu ad condiendos cibos, antequam piper reperiretur. *Plin. l. 15. c. 29.* ubi alia multa de myrto tradit. ¶ Veneri ſacra erat, quod inter cæteras arbores eximiæ ſit pulchritudinis, & odoris, teſte *eod. ibid.* & *l. 12. c. 1.* & *Virg. Ecl. 8.* Populus Alcidæ gratiſſima, vitis Iaccho, Formoſæ myrtus Veneri. *Hor. l. 2. od. 15.* tum violaria, & Myrtus, & omnis copia narium Spargent olivetis odorem. ¶ Hinc Poetæ cultores Veneris myrto caput redimire ſolent. *Ovid. 2. de arte am. v. 733.* Finis adeſt operi: palmam date grata juventus. Sertaque odoratæ myrtea ferte comæ. ¶ Convivæ etiam myrto coronabantur. *Hor. l. 1. od. 38.* Item ovantes, teſte *Plin. l. 15. c. 29.* ¶ Denique in nuptiis adhibebatur. *Claudian. de Nupt. Honor. &c.* ¶ Legitur etiam *myrtum* in neut. gen. pro bacca myrti. *Celſ. l. 2. c. 30.* Adſtringunt (alvum) mala cotonea, oleæ, myrta, palumbulæ, &c. ¶ Item myrtus, us. 4. decl. *Virg. Georg. 2. v. 65.* Myrtus Paphiæ.

Mys, os, maſc. 3. Μῦς, piſcis marinus, quem & murem marinum appellant. *Plin. l. 9. c. 51.* & *l. 32. c. 11.*

Mys, os, m. 3. Μῦς, nomen fuit cœlatoris, qui claruit argento cælando. *Mart. l. 8. ep. 50.* Quis labor in phiala, docti Myos, anne Myronis?

Myſia, f. 1. regio Aſiæ min. ad Occ. extenſa. Duplex eſt, major, & minor. Minor eſt verſus Helleſpontum, inter Propontidem ad Bor. & Troadem ad Auſtr. Major eſt orientalior, inter Myſiam Min. ad Occ. Phrygiam magnam ad Or. Bithyniam ad ſept. mare Ægeum ad Mer.

Myſius, a, um, qui eſt ex Myſia. Exemplum *Ciceronis* V. in *Myſus*.

Myſomacedones, um, populi Aſiæ in tractu Myſiæ majoris, a Macedonibus oriundi. *Plin. l. 5. c. 29.*

Myſta, vel Myſtes, æ, m. 1. Μύστης, ſacrorum, ſeu myſteriorum peritus, ſacerdos. *Senec. Herc. Fur. v. 847.* Et citi tectis properant relictis Attici noctem celebrare myſtæ. *Id. in Oedip. v. 431.* Condita laſtæi deduxerunt omnia myſtæ.

Myſtagōgus, gi, m. 2. Μυσταγωγός, cuſtos ſacrorum, qui ſcilicet rerum ſacrarum cuſtodiæ eſt præfectus, quique hoſpitibus ſacra ſolet oſtendere. *Cic. Verr. 4. c. 59.* Qui hoſpites ad ea, quæ viſenda ſunt, ducere ſolent, & unumquodque oſtendere, quos illi myſtagogos vocant.

Myſteriarches, æ, Μυστηριάρχης, ſacrorum cuſtos, vel princeps. *Prudent. Periſteph. 2. v. 349.* Bene eſt, quod ipſe ex omnibus myſteriarches incidit.

Myſterium, ii, n. 2. *miſterio*, ſtra, Ger. *geheimnus*, Gall. *myſtere*, Hiſp. *myſterio*, Μυστήριον, res arcana, præſertim ſacra, a μύω, *claudo*, quia decet, res Sacras non temere evulgari, ne a vulgo contaminentur. Hoc nomine notiones appellarunt Orgia Samothracia, ac Cabirorum (de quibus *Pauſanias in Beoticis*, & *Apollonii Interpres*) aut Liberi Patris, & in primis initia Eleuſina (de quibus *Clemens Alexandrinus*, & *Euſebius de Præp. Evang.*) quæ duplicia dicuntur fuiſſe, magna, quæ Cereri ſacra erant, & parva, quæ Proſerpinæ. *Cicer. 3. de nat. Deor.* Hunc dico Liberum Semele natum, non eum, quem noſtri majores auguſte, ſancteque Liberum cum Cerere, & Libera conſecraverunt, quod quale ſit, ex myſteriis intelligi poteſt. *Id. 2. de Leg.* Quid ergo aget Iacchus, Eumolpidæque veſtri, & auguſta illa myſteria, ſi quidem ſacra nocturna tollimus? *Et infra.* Nam mihi cum multa eximia, divinaque videntur Athenæ tuæ peperiſſe, atque in vitam hominum attuliſſe, tum nihil melius myſteriis, quibus ex agreſti, immanique vita exculti ad humanitatem, & mitigati ſumus. ¶ Transfertur & ad alia. *Cic. 4. Tuſc. c. 25.* Ne Rhetorum aperiamus myſteria. *Id. Att. l. 4. ep. 18.* Quæ tantum habent myſteriorum, ut eas ne librariis quidem fere committamus. Myſteria facere, *Nepos in Alcib. c. 3.* Aſpergebatur etiam infamia, quod in domo ſua facere myſteria dicebatur, idque non ad religionem, ſed ad conjurationem, *&c.* Loquitur de ſacris Cereris.

Myſtice, adv. *miſticamente*, *con miſtero*, arcane, cum myſterio, Μυστικῶς, *Solin. de Ægypto c. 32.* (*al. 45.*) Delubro myſtice thalamos nominant.

Myſticus, a, um, Μυστικός, *miſtico*, quod in arcanis Deorum ſacris fiebat, ut Myſtica ſacra. i. e. arcana ſacra. *Martial. l. 8. ep. 81.* Non per myſtica ſacra Dindymenes. *Virg. 1. Georg. v. 166.* & myſtica vannus Iacchi, h. e. quæ in Bacchi ſacris adhibetur, & arcanum aliquid ſignificat. *Tibull. lib. 3. eleg. 6.* Candide Liber, ades, ſic ſit tibi myſtica vitis &c.

Myſtus, m. 2. piſcis e genere lacertarum. *Plin. l. 32. c. 11.*

Myſus, a, um, adject. ad Myſiam pertinens. *Propert. lib. 2. eleg. 1. v. 63.* Myſus & Æmonia juvenis qua cuſpide vulnus Senſerat. ¶ Myſi, Myſiæ populi. *Horat. epod. 17.* In quem ſuperbus ordinarat agmina Myſorum. ¶ Apud Romanos abjectiſſimi omnium gentium habebantur. Hinc *Florus l. 4. c. 12.* Myſos vocat Barbaros Barbarorum. Et *Cic. l. 1. ep. 1. ad Q. Fr. c. 6.* Myſum, aut Phrygium hominem pro contemptiſſimo quoque poſuit. Niſi forte, inquit, me Paconii neſcio cujus, hominis ne Græci quidem, at Myſi, aut Phrygis potius querelis moveri putas. *Id. pro Flacc. c. 27.* Quid porro in Græco ſermone tam tritum, atque celebratum eſt, ſi quis deſpicatui ducitur, ut Myſorum ultimus eſſe dicatur?

Mythicus, a, um, adject. Μυθικός, fabuloſus, fabulas continens, ut Pantomimos mythicus, apud *Plin. l. 7. c. 53.* V. Pantomimos.

Mythiſtoria, æ, narratio fabuloſa, Μυθιστορία. *Capitolin. in Macrino c. 1.* Libros mythiſtoriis replevit.

Mythiſtoricus, a, um, Μυθιστορικός, fabuloſus, mixtus ex hiſtoria, & fabulis, ut mythiſtorica volumina, apud *Vopiſc. in Firmo, c. 1.*

Mytilus, i, m. Μυτίλος, piſcis ex genere concharum, cujus exuſti cinis cauſticam vim habet. *Plin. l. 9. c. 51.* & *l. 32. c. 5.* ¶ In cibis pro viliſſimo habetur. *Martial. l. 3. epigr. 60.* Oſtrea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino; Sugitur inciſa mytilus ore mihi. *Voſſ. in Etymol.* ſcribit *mitulus*.

Myxa, æ, Μύξα, Græcis eſt mucus, ſeu pituita e naribus effluens. ¶ Apud *Plin.* genus eſt pruni, exiguos ferens fructus, & guſtu ſuaves, ex quibus in Ægypto & vina fiunt, ita dictum ob mucoſum lentorem, *lib. 13. c. 5. l. 15. c. 13.* & *17. c. 10.*

Myxon, onis, Μύξων, (h. e. mucoſus) piſcis eſt ex genere mugilum, alio nomine bacchus. *Plin. l. 32. c. 8.* & *l. 35. c. 12.*

Myxos,

Digitized by Google

Myxos, vel Myxos, i, m. *lucinello*, Μύξα, prominens pars lucernæ, ex qua profertur ellychnium, quemadmodum ex naribus mucus, a μύξα, mucus. *Martial. lib. 14. epigr. 41.* Illuſtrem cum tota meis convivia flammis, Totque geram myxos, una lucerna vocor.

Myxum, i, n. fructus myxæ arboris. *Pallad. in Februar. tit. 25. ad fin.* Noo ſeruntur myxa ex nucleis in aliquo vaſe poſitis, donec plantæ induent firmitatem.

DE LITTERA N.

N Litem, una ſemivocalium, ab antiquis inter liquidas connumerata. Si primum in dictione locum teneat, aliquando ſumit ante ſe g, ut *Narus, gnarus*, unde *ignarus*. *Navus, gnavus*, unde *ignavus*.

N ANTE A.

Nabathæa, f. 1. Saracenis *Barrab*, Ναβαθαία, Dionyſ. Ναβαταία Steph. regio Arabiæ Deſertæ, vel Petrææ, in confinio Felicis, al. regio Arabiæ Petrææ ad Oc. verſus Arabiam Deſertam, & inter Palæſtinam ad Bor. & Arabiam Felicem ad Mer. in qua metrop. Petra, quæ Nabathæa cognominatur a Strabone, opulenta, intra montes, inter Gazam 113. M. P. & ſinum Perſicum 600. ¶ Pop. Nabathæi.

Nabathæi, m. 2. pop. Arabiæ Petrææ, item alii in Arabia Felici, dicti a *Nabath*, al. *Naboth*, Iſmaelis filio, teſte Iſidoro, qui urbes ſine mœnibus habebant, ſervos nullos, pro equis camelis vehebantur, Solem præ cæteris Diis colebant.

Nabathæus, a, um, Ναβαθαῖος, quod ad Nabathæam reg. ſpectat. *Juven. ſat. 11. v. 126.* Et quos depoſuit Nabathæo bellua ſaltu. ¶ Et quia Nabathæa regio Orientem ſpectat, factum eſt, ut Nabathæus accipiatur pro Orientali. *Ovid. 1. Met. v. 61.* Eurus ad Auroram, Nabathæaque Regna receſſit.

Nabathes, æ, m. Nabathæus, Ναβάθης. *Senec. in Herc. Oet. v. 160.* Vicina Nabathæ vulnera dirigis Parthus.

Nabis, is, f. *giraffa*, camelopardalis, lingua Æthiopum. *Plin. lib. 8. cap. 18.* ¶ Fuit hoc nomine crudeliſſimus Lacedæmoniorum Tyrannus, de quo meminere. *Flor. l. 2. c. 7. & Sil. Ital. l. 15. v. 670.*

Nablium, ii, n. Νάβλιον, inſtrumentum muſicum, idem quod pſalterium, vel valde ſimile. *Ovid. 3. de ar. am. v. 327.* Diſce etiam duplici genialia nablia palma Vertere: conveniunt dulcibus illa modis. ¶ Legitur & *Naulium*.

Nacca, vel Nacta, vel Natta, æ, m. homo ſordidam artem exercens, ut fullo. *Feſtus:* Naccæ appellantur vulgo fullones, quod nauci non ſint. *Apul. lib. 9. Met.* Maritus apud nactam proximum cœnitabat. ¶ Tranſlate de quovis ſordidiſſimo, & viliſſimo homine dicitur. Itaque huc pertinere quidam putant illud *Perſ. ſat. 3. v. 31.* Non pudet ad morem diſcincti vivere Nattæ? Et illud *Horat. l. 1. ſat. 6. 124.* ungor olivo, Non quo fraudatis immundus Natta lucernis. Melius tamen his locis tanquam nomen proprium accipitur.

Nactus. V. Nanciſcor.

Næ, adv. *grandemente*, Ναί, valde, vehementer, nimis. *Ter. prol. And. v. 17.* Faciunt næ intelligendo, ut nihil intelligant. h. e. cum plus, quam opus ſit, velint intelligere, in eorum numero ſunt habendi, qui nihil intelligunt. Notant hic quidam Interpretes, in pleriſque lib. editis eſſe *ne* ſine diphthongo, & a græca νὴ duci. ¶ Sæpius tamen ponitur pro certe, utique, profecto, & fere pronomini præponitur, & indicativum, vel conjunctivum modum poſcit, *certamente*, אכן, Ger. *fuerwuar*, Gall. *en verité*, Hiſp. *ciertamente*. *Cicer. Trebatio, 12 Fam.* Næ ego multo libentius emerim diverſorium Tarracinæ. *Id. Catil. 2. c. 3.* Næ illi vehementer errant. ¶ Plautus hanc particulam ſæpe jungit cum aliis adverbiis affirmativis, ut, næ Ædepol, *Amph. 2. 2. 113.* Næ hercle. *Aul. 2. 4. 6.* Næ mecaſtor. *Menaech. 4. 2. 40. &c.* Næ Caſtor. *Id. Aſin. 3. 1. 30.*

Nænia. V. Nenia.

Nævia Porta, *Porta maggiore*, ſeu *di S. Maria Maggiore*, porta urbis Romæ, inter Cœlimontanam, & Latinam, extra quam ad mille paſſus Nævia ſylva occurrit. *Feſtus*.

Nævianus, a, um, adject. ad Nævium poetam pertinens, ut Nævianus Hector, apud *Cicer. Fam. 5. ep. 12.* h. e. qui a Nævio inducitur. Nævianus laudator, Næviana ſcripta, apud *eund. l. 1. ad Attic. & de Clar. Orat.*

Nævius, m. 2. Poeta Latinus, qui comœdias ſcripſit, quæ paſſim citantur a *Nonio*, & *Feſto*, & bellum Punicum primum, in quo ipſe ſtipendia fecit. *Cicer. de Sen. in Bruto, 4. Tuſc. Gell. l. 1. c. 24. ex Varrone.* Fuit junior Ennio. *Cic. 1. Tuſc.* Mortuus eſt Coſſ. Cethego, & Tuditano. *Cic. in Bruto.* Ejus extat epitaphium apud *Gell. l. 1. c. 24.* arrogantiæ, ut Gellius inquit, Campanæ plenum.

Nævius, a, um, adject. qui nævos in cute habet. *Arnob. l. 3.* Ergo eſſe dicendum eſt quoſdam capitones, frontones, labeones, in his aliis mentones, nævios, &c.

Nævulus, li, m. dim. a *nævus*. *Gell. l. 1. cap. 1.* An tu quoque putas, naturam fœminis mammarum ubera, quaſi quoſdam nævulos venuſtiores, non liberum alendorum, ſed ornandi pectoris cauſa dediſſe?

Nævus, m. 2. *neo*, כתם, Ger. *ein fleck*, Gall. *marche tache*, Hiſp. *lunar*, *mancha*, ἡ κηλὶς συγγενική, corporis inſigne, genitiva macula, olim gnævus. *Feſtus*. Gnævus, corporis inſigne, & prænomen a generando dicta eſſe, & ea ipſa ex Græco γίγνεται, apparet. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 28.* Nævus in articulo pueri delectat Alcæum. At eſt corporis macula nævus. Illi tamen hoc lumen videbatur. *Plin. l. 22. c. 15.* Lupina decocta in aceto tollit nævos. ¶ Significat etiam tuberculum, ſeu carnem in corpore excreſcentem; unde diminut. *nævulus*, quod vide.

Naias, adis, & Nais, idis, fem. 3. Ναϊάς, ſeu Ναΐς, Nympha, & proprie dicitur de Nymphis fontium, & fluviorum, a νάω, ſeu νέω, *fluentum*, quod a νέω, vel νάω, vel ναίω, *fluo*. *Ovid. 2. Faſt.* Forte fuit Nais, Lar nomine. *Et infra:* Naida Juturnam vir tuus, inquit, amat. ¶ In hac voce Naiat litem jota interdum vocalis eſt, interdum conſonans. *Virg. 6. Ecl.* Ægle Naiadum pulcherrima. *Idem 2. Ecl.* Adfuerent ſicco Dryades pede, Naiades udo. ¶ Interdum Naias pro quacumque Nympha ponitur. *Virg. Ecl. 10. v. 9.* Quæ nemora, aut qui vos ſaltus habuere, puellæ Naiades? ubi Oreades, h. e. ſilvarum, & montium nymphas intelligit.

Naicus, a, um, o. 1. 2. quod ad Naiades ſpectat. *Proper. lib. 2. eleg. 25 v. 40.* Suppoſita excipiens Naica dona manu. *Al. leg.* Suppoſita excipiens, Nai, caduca manu.

Nais. V. Naias.

Nam, *perciocchè*, כי, Ger. *denn*, Gall. *car*, Hiſp. *porque*, γάρ, enim, etenim, conjunctio cauſalis, Dorice ναὶ, pro μὴν, per Metatheſin. In oratione primum tantum locum ſortitur. *Cicer. in Orat.* Nam eſt longe aliter in verſibus. ¶ Accipitur etiam pro ideo. *Ter. Andr. prol. v. 5.* Nam in prologis ſcribundis operam abutitur. ¶ Item pro *autem*, *vero*, vel ſimili diſcretiva particula, & habet vim tranſeundi ab una re ad aliam. *Cic. Att. l. 9. ep. 2.* Nam quod negas te dubitare, quin in magna offenſa ſim apud Pompejum, non video, &c. ¶ In compoſitione poſtponitur, ut Quiſnam. *Ter. Andr.* Quidnam hoc rei eſt? ¶ Olim etiam præponebatur. *Ter. Phorm. 5. 2. 5.* Nam quæ eſt anus e fratre egreſſa meo? Ubi *Nam qua* accipitur pro *quænam*. ¶ Uſurpatur & in interrogationibus, & commotum loquentis animum fere ſignificat. *Virg. 12. Æn. v. 637.* Nam quid ago? aut quænam ſpondet fortuna ſalutem? *Plaut. Epid. 1. 2. 39.* Perdidiſti omnem operam. Ep. Nam qui perdidi? h. e. cur? vel, quomodo?

Nana, æ, f. *nana*, fœmina monſtroſæ brevitatis. *Lamprid. in Alex. Severo c. 34.* Nanos, & nanas, & moriones populo donavit.

Nancio, is, 2. 4. idem ac nanciſcor, apud vet. *Gracchus* apud *Priſcian. lib. 10.* Si nanciam populi deſiderium, comprobabo Reip. commoda.

Nanciſcor, eris, nactus ſum, d. 3. *acquiſtare*, *ritrovare*, מצא, Ger. *uberkommen*, Gall. *retrouver*, Hiſp. *hallar adquirir*, τυγχάνω, acquiro, conſequor, aſſequor, ab antiquo *nancior*. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 35.* Quam ille poteſtatem per ſcelus erat nactus. ¶ Eſt etiam invenire, præſertim ſi de homine ſermo ſit. *Cic. 1. Fin.* Quoniam nacti te ſumus aliquando otioſum. ¶ Paræus in Lexico Crit. aliquot affert exempla ex *Plauto*, *Val. Max.* & *Terent.* ubi in quibuſdam MSS. *nanctus*, pro *nactus* legi ait. ¶ Uſurpatur ſæpe de iis rebus, quæ fortuito nobis eveniunt. *Caſ. l. 2. B. C. c. 22.* Nacti turbidam tempeſtatem. *Nepos in Attic. cap. 21.* Cum compleſſet 77. annos, nactus eſt morbum, quem &c. ¶ Particip. nactus, paſſiva ſignific. *trovato*. *Hygin. fab. 8.* Ea occaſione nacta, fugæ ſe mandavit. Et *fab. 28.* Qui ab Apolline nacti, ſunt interfecti.

Nancitor, pro nactus erit, prædatus erit, affert *Feſt. ex leg. XII. tab.* & ex antiquo Latino fœdere.

Nanque, *perciocchè*, idem ac nam, vel ſiquidem, certe, & ponitur tum primo loco, tum ſecundo. *Plane. Cic. lib. 10. Fam.* Nanque aſſiduis internuntiis cum Lepido egi. ¶ Ponitur etiam pro *ſed*, *verum*. *Cic. 1. de Orat.* Nanque illud quare Scævola negaſti?

Nanus, i, m. Νάνος, Νάνος, genus vaſis aquarii. *Feſt.* Nanum Græci vas aquarium dicunt humile, & concavum, quod vulgo vocant ſitulam barbatam. ¶ Hinc, ſi eidem *Feſt.* credimus, *nanus* dicitur homo breviſſimæ ſtaturæ, *nano*; alio nomine pumilio, quæ vox latina eſt, *nanus* autem origine græca, teſte *Gell. l. 19. cap. 13.* Non deſunt tamen & pro hac voce latini Auctores. *Juven. ſat. 8.* Nanum cujuſdam Atlanta vocamus. *Propert. l. 5. eleg. 9.* Nanus & ipſe ſuos breviter concretus in artus. ¶ Dicitur & de aliis animalibus. *Gell. loc. cit.* Bigis rheda capit citata nanis. Alii leg. *binis nanis*.

Napææ, ſeu Napeæ, f. 1. vallium Deæ, a νάπη, *ſaltus*, ſeu *vallis nemoroſa*. *Virg. 4. Georg. v. 535.* Faciles venerare Napæas.

Naphtha, f. 1. νάφθα, genus bituminis, circa Babylonem copioſiſſime proveniens, cui tanta eſt cum igne cognatio, ut flamma tranſiliat in eam undecunque viſam. V. *Plin. l. 2. c. 105.*

Napina, f. 1. *Ruvaia*, ubi ſeminantur napi. *Col. l. 11. c. 3.* Napinæ, itemque rapinæ ſiccaneis locis per hos dies fiunt.

Napuras nectito, cum dicit Pontifex, funiculi ex ſtramentis fiunt. *Feſtus*, qui in *Nectere* aliquanto plenius ſic habet: Nectere, ligare ſignificat, & eſt apud plurimos Auctores frequens. Quin etiam in commentario ſacrorum uſurpatur hoc modo: Pontifex minor ex ſtramentis napuras nectito, id eſt funiculos facito, quibus ſues adnectantur.

Napus, m. 2. *navone*, Germ. *ſteckenruebe*, Gall. *naveau*, Hiſp. *naba*, *Βουνιάς*, genus rapæ, quæ obtuſior eſt, & brevior. *Col. l. 2. c. 10.* Napus devexam terram amat, & ſiccam. V. *Plin. l. 20. c. 4.*

Nar, aris, m. *la Nera*, Νάρ. fl. Italiæ, qui oritur ex Apennino M. in ipſo conf. Piceni, & Umbriæ, per quam deinde fluens recipit Corvum, uti & Velinum fl. hinc Interamnam rigans, & Narniam, paulo infra juxta Hortam Tiberi miſcetur. *Tacit. 1. Ann. c. 79.*

Narbo, onis, m. 3. Narbon, *Narbona*. Col. & Urbs Galliæ Narbonenſis, ampla, & munita, olim Emporium celeberrimum, in Occitania prov. in ora maris Mediterranei, apud Atacis fluv. oſtia. Hæc urbs condita eſt a Romanis Olympiade 160. teſte Polybio. Cognominata eſt Narbo Martius, quod eo Cæſar ex Martia legione colonos deduxerit. *Cicer. pro Fontej.* Eſt in eadem provincia Narbo Martius, Colonia noſtrorum civium, ſpecula P. R. ac propugnaculum iſtis ipſis nationibus oppoſitum, & objectum.

Narbonenſis Gallia, ante Braccata, Ναρβωνῖτις, una ex quatuor Galliæ partibus, dicta a Narbone Martio: olim Romanorum Provincia, quæ a Pyrenæis montibus ad Alpes extenditur, & Interno Mari alluitur. Separatur ab Hiſpania Pyrenæis montibus, ab Italia Varo fl. & Alpibus, a reliqua Gallia fl. Garumna. Gebenna monte, & Rhodano fl.

Narciſſinus, a, um, Ναρκίσσινος, quod ex narciſſo fit, ut Oleum narciſſinum, unguentum narciſſinum. *Plin. lib. 21. c. 19.* Ex hoc flore fit narciſſinum oleum ad emolliendas duritias.

Narciſſitis, æ, m. Ναρκισσῖτις, gemma narciſſi colorem habens, venis hederæ diſtincta. *Plin. l. 37. c. 11.*

Narciſſus, m. 2. *narciſo*, Νάρκισσος, lilii genus, radice carnoſa, atque odora, flore purpureo, folia in radice habens ad ſimilitudinem lolinæum arundinis, ſed aliquanto craſſiora, a Νάρκη, *torpor*, quia gravis ejus odor torporem affert. *Plin. l. 21. c. 19.*

Narciſſus, m. 2. Νάρκισσος, puer, Cephiſi amnis, & Lyriopes Nymphæ filius tanta formæ præſtantia, ut, cum aliquando ad fontem bibiturus acceſſiſſet, conſpectæ ſuæ imaginis amore captus ſit, cumque nulla potiundi amoris ſpes eſſet, nimio deſiderio contabeſcens, in florem ſui nominis commutatus fuerit. *Ovid. 3. Met.*

Nardifer, a, um, nardum ferens, ut *Ganges nardifer*, apud *Grat. in Cyneget. v. 314.*

Nardinus, a, um, adject. qui eſt ex nardo, ut nardinum unguentum, alio nomine foliatum, cujus conficiendi rationem docet *Plin. l. 13. c. 1.* ¶ Nardina pyra dicuntur, quæ nardi odorem habent. *Id. l. 15. c. 15.*

Nardoſtachyon, n. 2. Νάρδου στάχυς, nardi ſpica. *Apic. l. 7. c. 6.*

Nardus, i, f. & Nardum, i, n. *nardo*, *ſpigo*, Νάρδος frutex eſt gravi, & craſſa radice, ſed brevi, ac nigra, fragilique, quamvis pingui, ſitum redolente, ut cyperi, aſpero ſapore, folio parvo, denſoque, cacuminibus in ariſtas ſe ſe ſpargentibus, unde gemine dote nardi ſpicas, & folia concelebrant. *Celſ. l. 3. c. 21. Plin. l. 12. c. 12.* ¶ Eſt præterea herba huic non diſſimilis, quam ob id pſeudonardum vocant, folio craſſiore, carnoſo, anguſto, colore languido in candidum vergente, frequentibus ſpicis, in ariſtas ſparſis, floſculis purpureis, gaudens petroſis locis, & apricis, tanta ſuavitatis fragrantia, ut omnes flores odoris ſuavitate provocet, qua dote in veſtibus inſeritur. ¶ Nardus Gallica, ſive Celtica, herba eſt, a pſeudonardi ſpeciebus diverſa, folia habens longiuſcula, & flaveſcentia, floremque luteum. *Id. l. 12. c. 12.* Baccaris vocatur nardum ruſticum, de quo &c. *Hor. l. 2. od. 71.* Aſſyriaque nardo potamus uncti. Ubi nardus pro unguento nardino ponitur. Sic *Tibul. l. 2. eleg. 2.* Illius e puro diſtillent tempora nardo.

Nares, ium, f. *narici*, נחירים, Germ. *naſenloecher*, Gall. *narines*, Hiſp. *narizes*, *ſines*, naſi latiores partes, in quibus ſunt ſpiracula, a nomine græco allato, per Metatheſin. *Cic. 3. de nat. Deor.* Itemque nares, eo, quod omnis odor ad ſuperiora fertur, recte ſurſum ſunt. ¶ Reperitur etiam in num. ſing. *Ovid. 3. Metam.* Pandaque naris erat. ¶ *Naribus aduncis indulgere*, eſt naribus in rugam contractis ſubſannare, ſeu irridere. *Perſ. ſat. 1. v. 40.* Rides, ait, & nimis uncis naribus indulges. ¶ *Acutæ naris homo* dicitur ſapiens, prudens, ſagax, qui facile rem ſubodorat. *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 29.* Iracundior eſt paulo, minus aptus acutis Naribus horum hominum. h. e. acri horum judicio. *Id. l. 1. ep. 19. v. 45.* Naribus uti formido. h. e. cenſura, & judicio. ¶ *Emunctæ naris verſus* dicitur, qui gravis, & elegans eſt. *Id. ibid. ſat. 4. v. 8. de Lucilio*. Emunctæ naris duros componere verſus, *diſadatto a far buoni verſi*. Emunctæ naris *Simex Phædrus l. 3. f. 3.* ¶ *Homo obeſæ naris* dicitur ſtupidus, & crafſi ingenii. *Id. Epod. 12.* Munera cur mihi, quidve tabellas mittis nec firmo juveni, nec naris obeſæ? ¶ *Naribus uti*, eſt dijudicare, & ſub cenſuram vocare, apud *eund. l. 1. ep. 19. v. 45.* ¶ Loqui de naſo, *parlar nel naſo*, de iis dicitur, quibus ſpiritus per nares non libere fluit. *Perſ. ſat. 1. v. 33.* Rancidulum quiddam balba de nare locutus. Ubi *balbas nares* dicit per catachreſin, cum balbutire linguæ proprium ſit. ¶ *Nares* denique a *Vitruv. l. 7. c. 4.* dicuntur extremæ canalium partes, per quas humor egeritur.

Narica, vel melius narita, æ, f. Ariſtoteli νηρίτης, oſtri genus, quaſi *naris*, quod a νέω, *nato*. *Plaut. in fragm.* Muriaticam video in vaſis ſtanneis naricam bonam. Adde *Feſt.*

Digitized by Google

Naricia, V. Narycia.

Narinoſus, a, um, adject. qui latis naribus eſt. *Lactant. l. 6. c.* 12. Cum Dii ſuis narinoſis relinquantur. Ita quidam Codices MSS. Alii leg. *varicoſis*, ali *carioſis*, & *curioſis*.

Narnia, f. 1. *Narni*, urbs Umbriæ, ad montis radicem, & Narem fl. ſubterfluentem, a quo ei nomen. *Tac.* 1. & 3. *Ann.* ¶ Populi Narnienſes. *Plin. l.* 3. *c.* 14

Narnienſis Tribus. V. Arnienſis.

Narrabilis, le, o. 3. quod narrari poteſt. *Ovid. l.* 2. *de Pont. eleg.* 2. *v.* 61. Non eſt ultra narrabile quidquam.

Narratio, onis, f. *narrazione*, Germ. *erzehlung*, Gall. *recit*, *narration*, Hiſp. *cuento*, *narracion*, ἀφήγησις, διήγησις; eſt explicatio rerum, quæ geſtæ ſunt, vel perinde ut geſtæ ſint. *Cic. l.* 1. *de Inv.* Narratio eſt rerum geſtarum, aut ut geſtarum expoſitio. ¶ De narratione oratoria vide *Auct. ad Her. l.* 1 & 3. *Cic.* 1. *de Invent.* & 2. *de Orat.*

Narratiuncula, æ, f. διηγημάτιον, parva narratio. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Narratiunculas a Poetis celebratas notitiæ cauſa, non eloquentiæ tractandas puto.

Narrator, oris, m. qui narrat. *Cic.* 2. *de Orat.* Cæteri non exornatores rerum, ſed tantummodo narratores fuerunt.

Narratus, us, m. idem ac narratio. *Ovid. Metam.* 5. *v.* 499. Veniet narratibus hora tempeſtiva meis.

Narratus, a, um, *raccontato*, *Ovid. l.* 3. *de Ponto eleg.* 2. Fabula narrata eſt poſtquam vulgaris ab illo. *Plin. l.* 6. *c.* 23. Circumvectus in mediterranea Perſidis, narrata proxime a Juba. *Id. l.* 5. *c.* 1. Nec, præter oleaſtros, aliud exſtat ex narrato illo aurifero nemore.

Narro, as, avi, atum, a. 1. *narrare*, *raccontar*, *dire*, ספר, Ger. *erzehlen*, Gall. *raconter*, Hiſp. *contar*, διηγέομαι, dico, expono, recito, ab antiquo *gnaro* per Aphæreſim, quod a *gnaruro*, gnarum reddo, per Syncopen. Conſtruitur cum accuſ. *Cic. l.* 9. *Fam.* Ego tibi ea narro, quæ tu melius ſcis, quam ipſe, qui narro. ¶ Vel cum ablat. & præpoſit. *de*. *Cic. in Famil.* Craſſi liberum ais tibi de mea ſolicitudine, macieque narraſſe. *Id. Attic. lib.* 16. Male narras de Nepotis filio. ideſt, triſtem nuntium affers. ¶ Vel cum Infinitivo. *Cic. l.* 6. *Fam.* Narravit, te interdum ſolicitum eſſe vehementius. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. l.* 3. *Fam.* Si ipſa Reſpublica tibi narrare poſſet, quomodo ſe ſe haberet. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 70. Narratque, ut virgo ab ſe integra etiam tum ſiet. ¶ Significat etiam diſſerere, diſputare. *Propert. l.* 2. *eleg.* 1. *v.* 43. Navita de ventis, de tauris narrat arator. ¶ Narro tibi, *ti dico il vero*. *Cic. l.* 2. *ep.* 11. Narro tibi: plane relegatus mihi videor, poſtquam in Formiano ſum. *Id. l.* 15. *ep.* 16. Narro tibi: hæc loca venuſta ſunt. *Id. l.* 2. *ep.* 7. Narra mihi. Reges Armenii patricios ſalutare non ſolent? *dimmi il vero*. ¶ *Plaut. Truc.* 2. 2. 28. Quas tu mulieres narras? *che donne mi nomini tu?* Epiſtola narrat, rumor narrat. *Plauti* eſt illud *Pſeud. c.* 5. hoc *Martial. l.* 3.

Narthecia, f. 1. ναρθηκία, ſpecies ferulæ humilioris, quæ ad juſtam altitudinem narthecis non aſſurgit, folia habens maxima, ut quæque terræ proxima. Dicta videtur narthecia per diminutionem a fruticis humilitate. Quare etiam a quibuſdam ferula minor, & ab aliis ferulago appellatur. *Plin. l.* 13. *c.* 22. *de ferula*. Duo ejus ſunt genera, nartheca Græci vocant aſſurgentem in altitudinem, narthecia vero ſemper humilem.

Narthecium, n. 2. ναρθήκιον, repoſitorium medicamentorum, vaſculum, in quo reponebant medicamenta, a *narthece*, ideſt ferula. Primo enim narthecia appellata ſunt vaſa medicamentaria, quæ ex narthece conficiebantur, quia narthecis lignum ad medicamenta aſſervanda accommodatiſſimum eſt, quippe cum ejus caulis medulla exempta ſit vacuus, poſtea vero quævis vaſa in hunc uſum comparata, quamvis ex ferula confecta non eſſent, hoc nomine dici cœperunt. *Cic.* 2. *Fin. c.* 7. Jam doloris medicamenta illa Epicurea tanquam de narthecio promant.

Narthex, ecis, f. 3. νάρθηξ, arbuſcula, al. ferula, lignum foris corticis loco habens, intus ligni loco fungoſam medullam. *Plin. l.* 13. *c.* 22.

Narycia, æ, f. 1. Naricia, urbs Magnæ Græciæ, eadem ac Locri, condita a Locrenſibus Ozolis pop. Achajæ, duce Evante, vel Ajace Oileo. *Ovid.* 15. *Met. v.* 705.

Narycius, a, um, adject. ad Naryciam pertinens, ut Narycia pix, quæ laudatiſſima circa Naryciam naſcitur. *Virg. Georg.* 2. *v.* 438. Narycii Locri. Adde 3. *Æn. v.* 399.

Naſamones, m. 3. Νασαμῶνες, pop. Libyæ, in Africa, ad Syrtim magnam. ¶ Item alii ad Oceanum Atlanticum, qui & Atlantes Herodoto. ¶ Item alii in Marmarica, Garamantibus finitimi, quorum regio Naſamonitis. *Plin. l.* 5. *c.* 5. ¶ De Naſamonibus Lybiæ populis *Lucan. l.* 9. *v.* 443. toto commercia mundo Naufragiis Naſamones habent; quia nimirum miſeros ſpoliant, quotcumque in Syrtibus naufragium patiuntur.

Naſamoniacus, a, um, adject. Naſamonicus. *Sil. l.* 16. *v.* 630. In Garamantas iter, Naſamoniacoſque triumphos.

Naſamonites, m. 1. νασαμωνίτης, gemma ſanguinea, nigricantibus venis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Naſamonius, a, um, adject. ad Naſamones pertinens, Afer, Lybicus. *Sidon. carm.* 9. *v.* 257. Et vinctum Naſamonium Jugurtham.

Naſatus, a, um, adject. qui grandi naſo eſt præditus. *Lamprid. in Heliogab. c.* 5. Qui ei bene naſatos perquirerent. Ita quidam leg. Sed rectius *vaſatos*.

Naſcendus, a, um, partic. a naſcor. *Gel. l.* 3. *c.* 10. Ad homines quoque naſcendos vim numeri hujus pertinere ait, *agli uomini*, *che anno da naſcere*.

Naſcentia, æ, f. γένεσις, natalis, *il naſcere*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 7. Non e naſcentia, ſed ex conceptione Genethliologiæ rationes explicatas reliquit.

Naſcibilis, le, adject. qui naſci poteſt. *Tert. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 19. Mortalem negat, quem naſcibilem profitetur.

Naſcor, eris, natus ſum, d. 3. *naſcere*, ילד, Ger. *geboren vverden*, Gall. *naitre*, Hiſp. *nacer*, φύομαι, γίγνομαι, τίκτομαι, in vitam venio, gignor, a *gnaſcor*, quod a γεννάω, *gigno*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 3. *Catil.* Et quod ſine ſenſu naſcimur, cum voluptate conſervamur. ¶ Vel cum dativo. *Cic.* 2. *Fin.* Atque, ut ad Architam ſcripſit Plato, non ſibi ſe ſoli natum meminerit, ſed patriæ, ſed ſuis, ut perexigua pars ipſi relinquatur. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. de Aruſp. Reſp.* P. ille Scipio natus mihi videtur ad interitum, exitiumque Carthaginis. ¶ Vel cum acc. & præpoſ. *in*. *Cic.* 1. *Tuſc.* In miſeriam naſcimur ſempiternam. *Plin. l.* 10. *c.* 53. Aves omnes in pedes naſcuntur, contra quam reliqua animalia. ¶ Vel cum accuſ. temporis ſine præpoſ. vel cum præp. *ad* pro circiter. *Cic.* 5. *Verr.* Prope annos octoginta natus erat. *Id. pro Cluent. c.* 40. Cum ad annos quinquaginta natus eſſet. ¶ Vel cum abl. ſine præp. *Cic. pro Roſc. Am.* Si tibi fortuna non dedit, ut patre certo naſcere. *Id. pro Planc.* Quam ſi eſſet ſummo loco natus. ¶ Vel cum abl. & præp. *a*, *ab*, *de*, *ex*. *Ter. Heaut.* 5. 4. 7. Ex me is natus eſt. *Ovid.* 2. *Metam.* de pellice natus. ¶ Vel cum abl. & præp. *in*. *Cic. pro Planc.* Q. Catulo in ſumma familia nato. ¶ Vel cum infinitivo, Poetarum more. *Hor. l.* 1. *ep.* 2. Nos numerus ſumus, & fruges conſumere nati. Uſurpatur ſæpe tranſlate, & ad res inanimatas refertur. *Cic. in Brut.* Qui non naſcentibus Athenis, ſed jam adultis fuerunt. *Id.* 2. *Off. c.* 5. Nulla tam deteſtabilis peſtis eſt, quæ non homini ab homine naſcatur. *Idem pro Cluent.* Ex quo illa nata ſunt omnia. *Virg.* 7. *Æn. v.* 44. Major rerum mihi naſcitur ordo. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 18. Ab eo flumine pari acclivitate collis naſcebatur. *principiava a ſorgere un colle*. ¶ *Cic.* 15. *Fam. ep.* 11. Scribes ad me, ut mihi naſcatur epiſtolæ argumentum. *h. e.* ut inde materiam ſcribendi ſumam. ¶ Partic. *naſciturus*. *Pallad. l.* 7. *R. R. tit.* 7. Signum naſcituri regis. ¶ Aliud particip. *naſcendus* V. ſup. ſuo loco.

Naſica, æ, com. qui ingenti naſo eſt. *Arnob. l.* 6. Poteſt enim fieri, diſploſas ut gaſtites nares, quem eſſe vos facitis, figuratiſque naſicam. Adde *l.* 3. Hinc Naſica, P. Scipionis cognomen fuit, a naſi magnitudine. Hic adhuc adoleſcens a Senatu optimus judicatus Magnam Matrem Deorum hoſpitio ſuſcepit, donec ei templum ædificaretur. Unde a *Juvenale* hoſpes Numinis Idæi appellatur. Hujus etiam ductu Tib. Gracchus, ſeditioſis concionibus ſtatum Reip. labefactans, fragmentis ſubſelliorum in concione eſt oppreſſus. *Cic.* 5. *Fin.* 1. *Off. de Am. pro Rab. pro Dom.*, &c.

Naſidianus, a, um, ad Naſidium pertinens, quod eſt nomen proprium Romani hominis. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 7. Naſidianæ naves. *h. e.* quæ ducem L. Naſidium habebant.

Naſiterna, f. 1. *vaſo*, genus vaſis aquarii anſati, & patentis, ita dictum a ternis naſis, ſive anſis. *Plaut. Stich.* 2. 3. 58. Ecquis huc effert naſiternam cum aqua? *Feſtus:* Naſiterna eſt genus vaſis aquarii anſati, & patentis, quale eſt, quo equi perfundi ſolent.

Naſiternatus, a, um, adject. qui naſiternam geſtat. *Calpurn. apud Fulgent. de priſco ſerm. n.* 27. Ubi tu naſiternatus aquam petas.

Naſo, onis, m. 3. cognomen P. Ovidii, a naſi magnitudine, ut *Fronto* a *fronte*, *Capito* a *capite*, &c.

Naſſa, f. 1. *naſſa*, κύρτος, genus vaſis piſcatorii ex vimine contextum, quo cum intraverit piſcis, exire non poteſt. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 20. Ex hac naſſa exire conſtitui, non ad fugam, ſed ad ſpem melioris mortis.

Naſturtium, ii, n. *naſturzio*, κάρδαμον, herba hortenſis. V. *Plin. l.* 20. *c.* 13. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 34. Perſarum a Xenophonte habitus exponitur, quos negat ad panem adhibere quicquam præter naſturtium.

Naſus, i, m. 2. *naſo*, אף, Ger. *die naſen*, Gall. *nez*, Hiſp. *nariz*, μυκτὴρ, ῥὶς, ῥὶς, eſt pars capitis, quæ a ſuperciliorum confinio oriens, & quaſi æquali porrecta jugo, utranque aciem ſimul & diſcernit, & munit, cujus ſuperior pars ſummus naſus dicitur, inferior imus naſus, & duo ſpiramina, geminique hiatus, quos veluti quidam paries per medium ductus interſepit, nares vocantur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 57. Naſus ita locatus eſt, ut quaſi murus oculis interjectus eſſe videatur. ¶ Aliquando ponitur pro acrimonia, ſagacitate, dicacitate. Sumitur Metaphora a brutis animalibus. Canes enim abſtruſiſſima quæque olfactu inquirunt, vultures remotiſſima percipiunt. Hinc habere naſum eum dicimus, qui vitia in alio videt, & venuſta quadam, & ſubdola irriſione eum deridet. *Plin. in præfat.* Primus Lucillius condidit ſtyli naſum. id eſt ſcripſit ſatyram, quæ acerbitatem quandam, & acrimoniam ſtyli habet in vitiis inſectandis. *Martial. l.* 1. *epigr.* 42. Non cuicunque datum eſt habere naſum. *Id. l.* 1. *ep.* 4. Et pueri naſum rhinocerotis habent. *Hor. l.* 1. *ſat.* 6. Ut plerique ſolent, naſo ſuſpendis adunco ignotos, ut me libertino patre natum. id eſt vatre, ac ſubdole rides. ¶ Eſt etiam naſus iræ ſedes. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 91. Diſce, ſed ira cadat naſo, rugoſaque ſanna. *Martial.* 6. *ep.* 64. rabido nec perditus ore Fumantem naſum vivi tentaveris urſi. ¶ Naſos etiam vaſis tribuere, ideſt anſas in vaſis naſos appellaverunt. *Juven. ſat.* 5. *v.* 7. Siccabis calicem naſorum quatuor. ¶ Invenitur etiam naſum, ſi, gen. neut. *Plaut. Curc.* 1. 2. 17. Sagax naſum habet. *Id. Amp.* 1. 1. *v.* 288. Sura, pes, ſtatura oculi, naſum, dens, &c. Adde *Lucil. apud Non. c.* 3. *n.* 146.

Naſute, adverb. *mordacemente*. V. Naſutus. *Phædr. l.* 4. *fab.* 6. Tu qui naſute ſcripta deſtringis mea. *Senec. l.* 5. *de Benef. c.* 6. *ad fin.* Naſute negare.

Naſutulus, a, um, dim. a *naſutus*. *Apul.* Naſutula mulier, ac dicacula. Ita *Theſaurus L. L.*

Naſutus, a, um, adject. qui grandem naſum habet, μυκτηρώδης. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. Depygis, naſuta, brevi latere, ac pede longo eſt. ¶ Tranſlate dicax, reprehenſor, deriſor. *Martial. l.* 13. *ad lectorem:* Naſutus ſis uſque licet, ſis denique naſus. *Id. l.* 2. *epigr.* 54. Ni naſutius hac, maligniuſque. *Senec.* 7. *Suaſor.* Homo naſutiſſimus.

Nata, æ, f. *figliuola*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 658. Maxima natarum Priami. ¶ Sæpe *g* huic voci præponitur. *Ter. And.* 3. 3. 8. Per unicam gnatam tuam, & gnatum meum. ¶ De dativo plur. V. in *Aſina*.

Natabilis, le, adject. idem quod natatilis. *Coripp. l.* 4. *c.* 43. Cedrus olens, ſolidum, nunquamque natabile robur.

Natabula, orum, n. *luoghi*, *dove ſi nuota*, τὰ νηκτά, loca natationis, ſeu piſcinæ natatoriæ. *Apul. l.* 3. *Florid. circa princ.* Perſiacæ aquæ gratiſſima prorſus & ſanis natabula, & ægris medicabula.

Natales, lium, m. plurali tantum numero, *parentado*, *condizione*, *ſangue*, γένος, conditio ſanguinis, & familiæ origo, generis nobilitas, vel ignobilitas, ut Generoſi natales, Natales obſcuri. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 86. Aderat Cornelius Fuſcus, vigens ætate, claris natalibus. *Plin. l.* 7. *c.* 12. Natales diverſarum gentium. *Plin. jun. l.* 6. *ep.* 23. Quod ſi cui, præſtare Ruſoni debeo, vel propter natales ipſius, vel propter eximiam mei charitatem. ¶ Natalibus reſtituere, frequens eſt in Juriſprudentia pro eo, quod hodie nobilitare dicimus. Dicitur autem natalibus reſtitui non modo libertus, ut patronatus obſervantia liberetur, ſed etiam plebejus, cum ad nobilitatem aſciſcitur, quamvis antea nunquam inter nobiles fuerit. Qui enim ad nobilitatem vocantur, propterea natalibus reſtitui dicuntur, quia abſterſa natalium plebejorum ſordida conditione in priſcam, communemque toti generi humano ingenuitatem reponuntur. *Plin. l.* 10. *ep.* 23. *ad Trajan.* Poſtulantibus quibuſdam, ut de agnoſcendis liberis, reſtituendiſque natalibus ipſe cognoſcerem. V. *tit. ff. de natalib. reſtituend.* ¶ Tranſlate natales uſurpantur pro quacumque rerum origine, apud *Tertul. de Patient. c.* 4. impatientiæ natales dixit. *Et l.* 1. *adverſ. Marcion. c.* 10. natales agnitionis.

Natalis, le, o. 3. *natale*, *natalizio*, Ger. *gebrſtag*, Gal. *naiſſance*, *nativité*, Hiſp. *natividad*, γενεθλιακὸς, γενέσιος, natalitius, ad nativitatem ſpectans, ut Natale ſolum, h. e. patria, in qua natus eſt. Natalis Juno. h. e. Lucina natalis diei præſes. *Tib. l.* 4. *el.* 9. *Ovid. l.* 1. *de Pont. ep.* 3. *v.* 35. Neſcio qua natale ſolum dulcedine cunctos ducit. ¶ Natalis dies, γενέθλιος ἡμέρα, dies, quo quis natus eſt. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 5. Natali die tuo ſcripſiſti epiſtolam. *Id.* 2. *Fin.* Diem ſuum natalem quotannis agebat. ¶ Natalis dies urbis, eſt dies, quo condita fuit urbs. *Cic. pro Flac.* O nonæ illæ Decembres, quæ me Conſule fuiſtis, quem ego diem vere natalem hujus Urbis, aut certe ſalutarem appellare poſſum. ¶ Dicitur etiam natalis, abſolute, pro die natali: ſemper tamen *dies* ſubauditur. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 5. Tertio nonarum, natali meo. *Id.* 2. *Fin. cap.* 31. Agere natalem ſuum. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 2. *verſ.* 60. natales celebrare. *Id. l.* 2. *ep. ult. ad fin.* Natales grate numeras? h. e. libenterne præteritos annos recolis, ita ut non pœniteat vitæ tranſactæ? *Ov. epiſt. Heroid.* 15. *v.* 61. Sex mihi natales ierant. h. e. ſex annos nata eram. ¶ Transfertur ad inanima. *Plin. l.* 37. *c.* 4. *de adamante*. Similis eſt huic quidem Arabicus, minor tantum, ſimiliter & naſcens: cæteris pallor argenti, & in auro non niſi excellentiſſimo natales. h. e. non niſi in aurifodinis naſcuntur. ¶ Denique natalis accipitur & pro nativo, & inſito. *Col. l.* 3. *c.* 7. Vineæ natali, & ingenita ſterilitate laborantes.

Natalitia, orum, n. γενέθλια, celebritates & munera pro die natali. *Cic.* 2. *Phil. c.* 6. Hodie non deſcendit Antonius. cur? dat natalitia in hortis. ¶ In ſingulari num. *Cenſorin. de die nat. in præfat.* Quodcumque hoc libri eſt, meis opibus comparatum, natalitii titulo tibi miſi.

Natalitius, a, um, γενεθλιακὸς, *natalizio*, quod ad natalem diem pertinet. *Cic.* 2. *de Div. c.* 42. Qui hæc Chaldæorum natalitia prædicta defendunt. ideſt prædictiones, divinationes. *Et paulo poſt c.* 43. Chaldæi notant ſidera natalitia. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 16. Sardonyx natalitia. h. e. natali die dono accepta.

Natatilis, le, o. 3. *che nuota*, νηκτικὸς, qui natat, vel natare poteſt. *Tertul. adverſ. Hermog.* Natatiles, & volatiles animæ. Adde *Prudent. in Rom. v.* 332. ¶ *Natatile*, is, n. abſolute eſt locus, ubi piſces natant. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 5. Circum falere, & natatilia. Al. leg. *navalia*.

Natatio, onis, f. *il nuotare*, *nuoto*, actus natandi, a nato. *Celſ. l.* 3. *c.* 25. Si æſtas eſt, frigidis natationibus utendum. Adde *l.* 4. *c.* 7.

Natator, oris, m. *nuotatore*, שוחה, Germ. *ſchevvimmer*, Gall. *nageur*, Hiſp. *nadador*, κολυμβητὴς, qui natat. *Ovid.* 1. *de Rem. am. v.* 122. Pugnat in adverſas ire natator aquas.

Natatoria, æ, f. piſcina, locus ad natandum. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Per exteriora natatoriæ latera.

Natatus, us, m. idem ac natatio. *Claud. l.* 3. *de rapt. Proſ. v.* 333. Quod candida præ-

præter ſæpe mari, pulchreque ſecat Galatea natatu. *Pallad. l. 1. c. 17.* Ut horure natatu aqua ſtans agilitatem correntis imitetur.

Natatus, a, um, *nuotato*, nando trajectus. *Stat. 4. Theb. v. 703.* deceptus margine ripæ Stat pecus, atque amnes quærunt armenta natatos.

Nates, ium, f. 3. *natiche*, שת, Germ. *arſchbacke*, Gall. *feſſes*, Hiſp. *nalgas*, γλουτοὶ, πυγαὶ, caro conglobata verſus os ſacrum, ſedendi officio aptiſſima, alio nomine clunes. *Martial. l. 14. epigr. 18.* Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates. *Horat. Epod. 8.* Hiat turpis inter aridas nates podex. ¶ In ſing. numero. *Id. lib. 1. ſat. 8. v. 46.* Nam diſploſa ſonat quantum veſica, pepedi Diffiſſa nate ficus. *Feſt. in voce Pallor:* Natis fulmine icta.

Natinor, aris, depon. 1. negotia agito, negotior. *Cato apud Feſt.* Inter ſe natinari Lucanos.

Natinatio, onis, f. negotiatio. *Feſt.*

Natinator, oris, m. negotioſus. *Feſt.*

Natio, onis, f. idem quod natatio, a nando. *Cic. de Sen. c. 16.* Sibi igitur habeant arma, ſibi equos, ſibi pilam, ſibi nationes, & curſus. Ita legit *Pareus in Lex. Crit.* & habent quamplures MSS. Al. leg. *venationes*.

Natio, onis, f. 3. γένεσις, procreatio, genus, origo, *origine*, a naſcor. *Plin. l. 35. c. 10.* Natione Macedo. *Var. l. 8. de L. L.* Itaque in hominibus amendis, ſi natione alter eſt melior, emimus pluris. ¶ Dicitur & de aliis rebus. *Feſtus:* In pecoribus quoque bonus proventus, bona natio dicitur, *buona razza*. *Plin. l. 22. c. 24.* Mellis cauſas, atque differentias, nationeſque, & indicationem in apium, ac florum naturæ dicimus. ¶ Sæpius natio ſumitur pro hominum genere, *nazione*, γένος, ἔθνος. *Cic. 15. Fam. ep. 20.* Natio me hominis impulit. *Id. de Provinc. Conſ.* Acerrimæ nationes. *Id. pro Leg. Manil. c. 20.* Bellicoſiſſimæ nationes. ¶ *Natio*, & *gens* in eo differre videntur, quod *natio* latius patet; eſt enim genus hominum ex diverſis gentibus collectum, ut natio Germanorum, natio Græcorum, &c. *Cic. 2. de Orat.* Erudita illa Græcorum natio. *Id. pro Font. c. 11.* Exteris nationibus, ac gentibus oſtendere, vos in ſententiis ferendis civi parcere. ¶ Nonnunquam res contra ſe habet; & gens latius ſumitur, quam natio. *Tacit. de Germ. c. 38.* Nunc de Suevis dicendum eſt, quorum non una, ut Cattorum, Tencterorumque gens. majorem enim Germaniæ partem obtinent, propriis adhuc nationibus, nominibuſque diſcreti. ¶ Sumitur interdum natio pro certo hominum genere, ordine, ſocietate, ſecta. *Cic. pro Sext. cap. 44.* Quæ eſſet noſtra natio optimatium. *Id. in Piſon.* Officioſiſſima natio candidatorum. Adde *pro Mur. c. 33.* Sic natio aſſectionum, apud *Phædr. l. 2. fab. 6.* natio Scholaſticorum, apud *Virg. in Catalect.* ¶ Apud *Tertull.* paſſim nationes ſumuntur pro Ethnicis, ſeu gentilibus. h. e. iis qui Chriſtianam religionem non profitentur. ut *de idololatr. c. 22.* Benedicere Deos nationum. ¶ Denique Natio Deæ nomen eſt, de qua ſic *Cic. 3. de nat. Deor. c. 18.* Natio quoque Dea putanda eſt: cui, cum circuimus in Agro Ardeati, rem divinam facere ſolemus: quæ quia partus matronarum tueatur, a naſcentibus Natio nominata eſt.

Nativitas, atis, fem. *natività*, *naſcimento*, תולדות, Ger. *die geburt*, Gall. *naiſſance*, Hiſp. *navidad*, γέννησις, γένεσις, ortus, origo. *Ulpian. l. 1. Dig. ad Municipal.* Municipem aut nativitas, aut adoptio facit. *Inſcrip. apud Gruter. p. 712. n. 12.* Variæ Jucundæ defunctæ anno nativitatis XVIII. Adde *Tertull. de anim. c. 39.*

Nativitus, adv. a nativitate. *Tertul. de anim. c. 39.* Quæ omnia nativitus animo collata ſunt. Adde *cap. 21.*

Nativus, a, um, *nativo*, *natio*, Germ. *angeboren*, Gall. *natif*, Hiſp. *nativo*, *natural*, γενητὸς, ἔγγονος, quod nullo artificio confectum eſt, ſed tale omnino eſt, quale naſcitur, & fere idem, quod naturale, ut Nativus color, nativæ teſtæ, &c. *Cic. de nat. Deor.* Partim ad ſaxa nativis teſtis inhærentium. ¶ Nativæ lanæ dicuntur, quæ nativum colorem retinent. *Plin. l. 8. c. 47.* Nativum malum, eſt innatum, ingenitum. *Cic. pro Dom.* Quæ & illud nativum, & hoc delatum malum ſanare poſſet? ¶ Nativi Dei, qui naſcuntur, & occidunt. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 10.* Anaximandri autem opinio eſt, nativos eſſe Deos, longis intervallis orientes, occidenteſque. Eadem ratione nativum Mundum dixit *Lucr. l. 5. v. 66.* h. e. qui aliquando natus ſit, & ſit idem interiturus. ¶ Nativa verba ſunt, quæ primitiva, ſeu primæ poſitionis vocant Grammatici, quibus opponuntur reperta, ideſt derivata. *Cicer. in Part.* Simplicia verba partim nativa ſunt, partim reperta: nativa ea, quæ ſignificata ſunt ſenſu: reperta, quæ ex his facta ſunt. Adde *Quintil. l. 8. c. 3.* ¶ Nativus lepos, non adſcitus. *Nepos 25. c. 4.*

Nato, as, avi, atum, n. 1. *notare*, שחה, Ger. *ſchwimmen*, Gal. *nager*, Hiſp. *nadar*, νήχομαι, freq. verbi *no*, a ſup. *natum*. *Cic. de nat. Deor.* In quo quidem magis tu mihi natare viſus es, quam ipſe Neptunus. *Martial. l. 1.* Sacri piſcibus hæ natantur undæ. *Virgil. 4. Æn.* Natat uncta carina. ¶ Item pro madere, manare, diffluere, redundare, plenum eſſe. *Cic. 2. Phil. c. 41.* Natabant pavimenta vino, madebant parietes. ¶ Item pro ſerpere, ultra ire. *Col. de arborib. c. 6.* Summa parte terræ natantibus radicibus. ¶ Item pro nutare, inconſtantem, aut dubium eſſe. *Cic. l. 1. nat. Deor. cap. 43.* Mihi quidem Democritus natare videtur in natura Deorum. *Horat. l. 2. ſat. 7.* Pars hominum vitiis gaudet conſtanter, & urget Propoſitum, pars multa natat, modo recta capeſſens, Interdum pravis obnoxia. *Tibul. lib. 4. eleg. 1. v. 44.* de libra: inæquatur ſi quando onus urget utrinque, Inſtabilis natat alterno depreſſior orbe. h. e. nutat, huc illuc vergit. ¶ Natare oculi dicuntur, cum crebro aperiuntur, & clauduntur, ſomni vicinitate, ut loquitur *Serv.* ad illud *Virgil. Æn. 5.* Ecce Deus ramum lethæo rore madentem, Vique ſoporatum Stygia ſuper utraque quaſſat Tempora, cunctantique natantia lumina ſolvit. ¶ Item vino madidi natare dicuntur. *Ovid. 6. Faſt. v. 673.* Nox erat, & vinis oculique, animique natabant. ¶ Campos natantes, pro mari dixit *Lucret. l. 5. v. 489.* At tranſlate *Virg. 3. Georg.* campos natantes vocat agros maturis meſſibus plenos, quæ ventis agitatæ ita jactantur, ut undarum natantium ſpeciem referant. ¶ Natare pes dicitur, cum nimis laxus calceus eſt. *Ovid. lib. 1. de art. am. v. 516.* Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet. ¶ Tenebræ natant ante oculos. *Ovid. 13. Met.* h. e. obverſantur.

Natrix, icis, m. & f. *natrice*, ὕδρος, genus ſerpentis etiam aquas veneno inficiens, a *nando*, quia in aquis vivit. *Cic. 4. Acad. cap. 38.* Cur, omnia noſtri cauſa cum faceret, tantam vim natricum, viperarumque fecerit? ¶ Tranſlate natricem vocabat Tiberius Caligulam, h. e. peſtiferum hominem, apud *Sueton. in Calig. c. 11.* ¶ *Lucil.* apud *Non. c. 1. n. 334.* Si natibus natricem impreſſit craſſam, & capitatam. hoc eſt ſcuticam, quæ ſerpentis inſtar curvetur, & mordeat. ¶ Eſt etiam hoc nomine herba apud *Plin. l. 27. c. 12.* cujus radix evulſa virus hirci redolet.

Natta. V. Nacca.

Natu, ablat. ſing. nominis defectivi *natus*, us, quod idem eſt, ac nativitas. Hic ſolus caſus in uſu eſt, *Liv. l. 3.* Conſurgit P. Scaptius de plebe magno natu. ideſt valde provectus ætate. ¶ Conjungitur cum adjectivis magnus, parvus, grandis, & cum eorum comparativis, & ſuperlativis, *Cicer. de Sen. c. 4.* Quanquam eum colere cœpi non admodum grandem natu. *Id. 1. Tuſc.* Qui fuit major natu, quam Plautus, & Nævius. *Id. pro Cluent.* Ex his omnibus natu minimus Q. Saturius eſt. *Liv. l. 1. B. Pun.* Ita enim maximus natu ex iis in concilio reſpondit.

Natura, æ, f. *natura*, תולדה, Ger. *die natur*, Gall. *nature*, Hiſp. *natura*, φύσις, eſt principium, & cauſa efficiens omnium rerum naturalium, quo ſenſu a Veteribus Philoſophis cum Deo confundebatur. qua de re V. *Cic. lib. 1. de nat. Deor.* ubi varia eorum placita refert. ¶ Sumitur etiam pro mundo, ſeu pro rerum univerſitate. *Cicer. 1. de nat. Deor.* Cleanthes autem tum ipſum mundum Deum dicit eſſe, tum totius naturæ menti, atque animo hoc nomen tribuit. ¶ Specialim accipitur pro rei eſſentia, & ſubſtantia. *Lucret. l. 2. v. 232.* Natura generis aeris. *Cic. 1. Tuſc.* Ariſtoteles cum quatuor genera illa principiorum eſſet complexus, e quibus omnia orirentur, quintam quandam naturam cenſet eſſe, e qua ſit mens. ¶ Item pro vi, & ingenita rei alicui virtute, & potentia. *Cic. in Somn.* Quod autem animal eſt, id motu cietur interiore, & ſuo. Nam hæc eſt natura propria animæ, & vis. *Plin. l. 12. c. 14.* Hæc concreta denſatur, ubi loci natura poſcit. *Virg. 4. Georg.* naturas apibus quas Jupiter ipſe addidit. ¶ Item pro inclinatione, indole, habitudine ſive animi, ſive corporis. *Cicer. 3. de Orat.* Videre, quo ſua quemque natura maxime ferre videatur. *Horat. l. 1. ep. 10.* Naturam expellas furca, tamen uſque recurret. ¶ Item pro genitalibus, quæ a Græcis item φύσις dicuntur. *Cic. 2. de Div.* Parere quædam matrona cupiens, dubitans, eſſet ne prægnans, viſa eſt in quiete obſignatam habere naturam. *Id. 3. de nat. Deor. c. 22.* Cujus obſcœnius excitata natura traditur, quod aſpectu Proſerpinæ commotus ſit. ¶ Item pro lege divina, & humana. *Cic. 3. Off.* Atque hoc multo magis exigit ipſa naturæ ratio, quæ eſt lex divina, & humana, cui parere qui velit, nunquam committet, ut alienum appetat, &c. ¶ Naturæ ſatisfacere, & Naturæ cedere, vel concedere, eſt mori. *Cic. pro Cluent.* De eo, qui & naturæ, & legibus ſatisfecit. *Sal. in Jug.* Pater, uti neceſſe erat, naturæ conceſſit. ¶ Interdum natura ſumitur pro corporis temperamento, *compleſſione*. *Ter. Eun. 2. 3. 24.* Tametſi bona eſt natura, reddunt curatura junceas. ¶ Ut fert natura, *come porta la natura della coſa*. *Ter. Andr. 4. 5. v. ult.* Paulum intereſſe cenſes, ex animo omnia, ut fert natura, facias, an de induſtria? ¶ Naturæ inſitum eſt, *è coſa naturale*. *Cic. pro Syll.* Hoc natura inſitum eſt, ut quem timueris, ſemper oderis. ¶ Ita natura comparatum eſt, V. *Comparo*. ¶ Præter naturam. *Ter. Adelph. 5. 3. 4.* Jam nunc hæc tria primum addidi præter naturam. O noſter, quid fit? quid agitur? *contra il suo naturale*. ¶ Secundum naturam vivere, *ſecondo i dettami della natura*. *Cic. 5. Fin. c. 30.* quod *Seneca* dixit, ad naturam vivere. ¶ Verti in naturam. *Salluſt. in orat. Marii:* Mihi benefacere jam ex conſuetudine in naturam vertitur. ¶ Rerum natura, *tutte le coſe*. *Cic. 4. Acad.* Quod rerum natura non patitur. *Celſ. l. 7. c. 2.* Eſt etiam in rerum natura, ut cutis laxius excidenda ſit. h. e. evenit aliquando. Sic *Quintil.* in rerum naturam cadere. hoc eſt evenire, accidere. ¶ Facere ſibi naturam alicujus rei. *Quintil. l. 2. c. 4.* *rendersi qualche coſa come naturale*. ¶ Natura, ablat. abſolute poſitus, *naturalmente*. *Plin. l. 7. c. 19.* Quibus natura concreta ſunt oſſa.

Naturabilis, le, adject. naturalis. *Apul. 2. Florid.* & *de dogm. Platonis*. Afferri ſolet etiam locus *Cic. 3. Tuſc. c. 6.* Sed alii leg. *naturalis*.

Naturalia, lium, n. 3. pl. num. *le parti vergognoſe*, αἰδοῖα, pudenda. *Col. l. 6. c. 27.* Si equa marem non patitur, detrita ſcilla naturalia ejus linuntur. ¶ In ſing. num. *Celſ. l. 7. c. 26.* Intra imas oras ſuper naturale.

Naturalis, & le, o. 3. *naturale*, Ger. *natürlich*, Gall. *naturel*, Hiſp. *natural*, φυσικός, quod ſecundum naturam eſt. *Cic. 1. de nat. Deor.* Zeno autem legem naturalem divinam eſſe cenſet. *Id. in Partit.* Naturales quæſtiones, h. e. de natura tractantes. *Id. 3. Phil. c. 6.* Pater naturalis. Cui opponitur adoptivus. Sic naturalis filius, apud *Sueton. Tiber. c. 52.* & *Liv. l. 44. c. 44.* ¶ Naturales filii vocantur filii ſervorum, in *Inſcrip.* apud *Gruter. pag. 845.* ¶ Naturale bonum, & naturalis bonitas, *bontà naturale*. Illud eſt *Cic. pro Cal. c. 5.* hoc *Seneca de Clem. c. 1.* ¶ Loca naturalia ſunt pudenda apud *Celſ. l. 7. c. 26.* & *Col. l. 8. c. 7.* V. Naturalia. ¶ Naturalia deſideria pro coeundi cupidine. *Col. l. 4. c. 24. de vaccis:* Atque in id fere tempus naturalia congruunt deſideria. ¶ Naturale eſt, *è proprio*, *è naturale*. *Plin. l. 11. c. 37.* Pleriſque vero naturale, ut ſudare non ceſſent.

Naturalitas, atis, f. *naturalezza*, natura. *Tertull. de anim. c. 43.* Naturalitas ſomni.

Naturaliter, adv. *naturalmente*, κατὰ φύσιν, a natura, vel ſecundum naturam. *Cic. de Sen. c. 9.* Quod enim homini naturaliter inſitum eſt, eo uti decet.

Naturalitus, adv. idem quod naturaliter. *Sidon. l. 9. ep. 11.* Mortalium mentibus vis hæc naturalitus ineſt.

Naturificatus, a, um, adject. q. d. in rerum naturam inductus, vel natura factus. Vox eſt *Tertul. adv. Valent. c. 29.*

Natus, a, um, *nato*, γεγονώς, τεχθείς, partic. a naſcor. *Cic. de Sen.* Quinque, & ſexaginta annos natus. ¶ E re natum, eſt ſubito natum. *Quintil. l. 4. c. 1.* E re natum exordium. *Apul. de A. A.* E re nata fallacia. Ubi ſignificatur muliebris dolus ad fallendum ſubito excogitatus. ideſt ex ipſa re, & negotio exſemptus, non domi ante compoſitus. ¶ *Pro re nata*, eſt pro præſenti rerum ſtatu, & uti res nunc ſe habent. *Cic. Att. l. 7. ep. 8.* Animadverteram, poſſe pro re nata te non incommode ad me in Albanum venire. ¶ Male natus ager, h. e. malæ, ſteriliſque naturæ. *Varr. l. 1. R. R. c. 6.* Formæ cum duo ſint genera, una quam natura dat, altera quam ſationes imponunt, prior, quod alius ager bene natus, alius male. ¶ Natus ad aliquid, & alicui rei, *nato per qualche coſa*, *atto*, *a buono a qualche coſa*. *Cic. de clar. Or. c. 68.* Pompejus ad omnia ſumma natus. *Id. in Piſon. c. 17.* Nates abdomini, non laudi, atque gloriæ. ¶ Nemo natus, *niuno*. *Plaut. Moſt. 1. 2. 56.* Tanquam intus natus nemo in ædibus habitet. *Id. ib. ſc. 2. v. 11.* Natus nemo in ædibus ſervat. ¶ *Iterum mihi natus videor*, ſermo eſt impenſe lætantis, & bonum aliquod inſperato conſecuti, apud *eund. Pan. 5. 2. 127.* & *Capt. 4. 1. 10.*

Natus, us. V. Nato.

Natus, i, ſubſt. m. *figliuolo*, נולד, ילד, Ger. *ſohn*, *geborn*, Gall. *né*, *fils*, Hiſp. *nacido*, *hijo*, παῖς, υἱός, filius. *Cic. de Amic.* Primum ex ea charitate, quæ eſt inter natos, & parentes. *Virgil. 3. Æn.* Et nati natorum, & qui naſcentur ab illis. ¶ Natorum appellatio etiam ad nepotes extenditur. *Marcellin.* ¶ Dicitur etiam de pullis beſtiarum. *Col. l. 6. c. 27. de equabus.* Id præcipue genus pecudis amore natorum, niſi ſiat poteſtas, noxam trahit. ¶ Hæc vox fere ſemper uſurpatur, tum in eodem ſermone parentum quoque mentio ſit. Et in plurali num. ſæpius quam in ſingolari. Cæterum *filius*, aut *liberi* ponitur.

Navale, is, ſubſt. vel navalia, ium, n. *arſenale*, Ger. *zeughauß*, *eine ſchiffſtelle*, Gall. *la boute*, *arcenal*, Hiſp. *ataraçana*, *arſenal*, νεώσοικος, locus, in quo naves fieri ſolent, & ſtare. *Virgil. 8. Æn. v. 593.* Diripientque rates alii navalibus? *Cic. 2. Off.* Atque etiam illæ impenſæ meliores, muri, navalia, portus, aquarum ductus. ¶ *Ovid. Heroid. ep. 18. v. 207.* & *3. Met. v. 661.* habet navale in ſing. numero, ſed tamen frequentius in plur. invenitur. ¶ *Navaliorum* pro *navalium* in genit. multitudinis dixit *Vitruv. l. 5. c. ult.*

Navalis, & le, o. 3. *navale*, Ger. *den ſchiffen gehörig*, Gall. *naval*, Hiſp. *naval*, ναυτικός, quod ad naves pertinet, ut Socii navales, ideſt remiges. *Liv. l. 26. c. 50.* *Cic. pro L. Man.* Cujus uſque ad noſtram memoriam nomen invictum in navalibus pugnis permanſerat. ¶ Navalis corona dicebatur, quæ donari ſolebat ei, qui primus in hoſtium navem armatus tranſiliſſet. *Virg. 8. Æn.* Cui belli inſigne ſuperbum tempora navali fulgent roſtrata corona. ¶ Diſciplina navalis, h. e. ſcientia in navibus pugnandi. *Cic. pro Leg. Man. c. 18.* Rhodiorum, quorum diſciplina navalis, & gloria permanſit. ¶ Navales pedes, hoc eſt remiges dixit *Plaut. Men. 2. 2. v. ult.* V. *Pes*. ¶ Navales ſocii, V. *Socius*.

Navarchus, chi, m. ναύαρχος, *Capitano di nave*, qui in navi imperet. *Cic. Verr. 5.* Si harum civitatum militibus, navibus, navarchis Syracuſanus Cleomenes juſſus eſt imperare &c. *Id. ib.* Forum navarchorum ſanguine redundavit.

Naubolides, æ, m. Ναυβολίδης, Nauboli filius. *Val. Flacc. l. 1. v. 362.* Hic & Naubolides tortas conſurgit in undas Iphitus. *Stat. l. 7. Theb. v. 354.* Iphitus acer agit, genitor, cui nuper ademptus Naubolus Hippaſides.

Nauci. V. Naucum.

Nauclericus, a, um, adject. &

Nauclerius, a, um, o. 1. 2. quod ad nauclerum pertinet. *Plaut. Aſin. 1. 1. 54.* Qui cauſa mea nauclerio ipſe ornatu per fallaciam abduxit ab lenone mulierem. *Id. Mil. 4. 4. 41.* Facito, ut venias huc ornatus ornatu nauclerico.

Nauclerus, ri, m. 2. *nocchiero*, חובל, Ger. *ſchiffherr*, *ſchiffmann*, Gall. *maître de navire*, Hiſp. *patron de nao*, Ναύκληρος, navicularius, navis dominus, a Ναῦς, navis, & κλῆρος, ſors, quod navis in ſorte ejus ſit. Alius eſt a gubernatore. Gubernator enim eſt, qui ad clavum ſedet, at nauclerus eſt navis dominus. Fe-

ſid.

Digitized by Google

ſtd l. 22. *c.* 1. Differt etiam a navarcho. Navarchus enim eſt præfectus navis, ſeu claſſis. *Plaut. Mil.* 4. 3. 16. Cubare in navi lippam, atque oculis turgidis nauclerus dixit. ¶ Eſt & Cæcilii comœdia. *Non. in Supplere*, & alibi.

Naucŭla, *læ*, per ſyncop. pro navicula. *Paulin. ad Cither. v.* 247. Saliens in illam decidiſſet nauculam.

Naucŭlor. V. Navicŭlor.

Naucum, vel Naucus, i, *ſcorza di noce, o di altro*, putamen nucis, & aliarum rerum; item nucleus olivæ. *Feſtus.* ¶ Translate pro nugis ponitur. *Nævius apud eund.* Noctem nauco ducere. h. e. noctem totam nugari. ¶ Item pro re nihili. Hinc nauci homo dicitur, *uomo da nulla*. *Plaut. in Pœnſit. apud eund.* Poſtrumo ambo ſumus non nauci. *Id. Moſt.* 5. 1. 1. Qui timidus erit in dubiis rebus, is nauci non erit. ¶ Nauci facere, *ſtimar da nulla*, parvi pendere, flocci facere. *Id. Bacch.* 5. 1. 16. Hoc ſervum meum non nauci facere eſſe auſum.

Nave, adverb. V. *Naviter*.

Naufragālis, le, adject. naufragus. *Martian. Capel. l.* 6. *pag.* 206. Caphareus naufragalis.

Naufragiōſus, a, um, adject. naufragus, naufragiis plenus, ut mare naufragioſum, apud *Claudian. Mamert. l.* 1. *de ſtat. anim. c.* 3. Et *Sidon. l.* 4. *ep.* 15. Naufragioſo pelago conformis eſt motus animorum.

Naufragium, *gii*, n. 2. *naufragio*, Germ. *ein ſchiffbruch*, Gall. *naufrage*, Hiſp. *naufragio*, Ναυάγιον, navis fractio, vel ſubmerſio, licet quandoque pro navigandi periculis, & interdum pro navigationis damno, & infortunio, & jactura ſumatur. *Cic. pro Dejot.* Itaque eum aſſet ad nuntiatum, Domitium naufragio periiſſe. *Id. l.* 16. *Fam. ep.* 9. Interea qui cupide profecti ſunt, multi naufragia fecerunt. ¶ Translate ſumitur pro calamitate, damno, jactura, exitio in univerſum. *Cic.* 4. *Fam.* Verſor in eorum naufragiis, & bonorum direptionibus. ¶ *Ex naufragio tabula*, ſignificat perfugium poſt ingentem aliquam calamitatem. *Cic. Att. l.* 4. Perſpice æquitatem animi mei, & ludum, & contemtionem Seleucianæ provinciæ, & meam hercule cum Cæſare ſuaviſſimam conjunctionem. Hæc enim me una ex naufragio tabula delectat.

Naufrăgo, as, neut. 1. *naufragare*, Ναυαγέω, naufragium facio. *Petron. in fragm. Tragur.* Omnes naves naufragarunt. *Sidon. epiſt.* 22. *l.* 4. Quo plus induſtrius quiſque æquor frequentat, hoc rarius naufragat.

Naufrăgus, gi, m. *naufrago*, *rotto in mare*, Ger. *der ſchiffbruch erlitten hat*, Gall. *qui a fait naufrage*, Hiſp. *el que a padecido naufragio*, Ναυαγός. qui navem alliſit, vel qui navi fracta bona amiſit. *Cicer.* 2. *de Inv.* Naufragum quendam natantem, & manus ad ſe tendentem animadvertunt. ¶ Translate ponitur pro calamitoſo, pro eo, qui res ſuas in deſperatis, & profligatis habet. *Cic. in Catil.* Ex eodem ceteros undique collectos naufragos aggregaverit. *Id pro Syll.* Naufragus patrimonii. ¶ Poetæ uſurpant & *naviſragus*. *Ovid.* 5. *Triſt. el.* 8. *v.* 55. Vidi ego, naviſragum qui riſerat, æquore mergi.

Naufrăgus, a, um, quod ad naufragium ſpectat, a *naviſragus*, per Syncopen, ut Mare, vel fretum naufragum, naufragia faciens, quaſi naviſragum, quod ibi naves frangantur. *Horat. l.* 1. *od.* 16. ¶ Unda naufraga, quæ naves frangit. *Tibull. l.* 2. *eleg.* 4. ¶ Tempeſtas naufraga, quæ naufragium efficit. *Valer. Flacc. l.* 1. *v.* 584. ¶ Corpora naufraga, quæ naufragio perierunt. *Virg.* 3. *Georg. v.* 542. ¶ Legitur & integrum *naviſragus*, apud Poetas. *Stat.* 5. *Theb. v.* 41. Scyla naviſraga. *Ovid.* 14. *Metam.* Naviſragumque fretum.

Navia, æ, f. σκάφη, vas oblongum, quo in vindemiis utebantur, a navia, vel a Græco Ναῦς, quia cavatum erat ut navis. *Feſt.* ¶ Navia ficus, quædam ſicut Romæ, in Comitio, ita dicta ab Actio Navio Augure. *Feſt.* ¶ *Capita, aut navia*, luſi genus. V. *Caput*.

Navicella, f. 1. dim. a navicula. *Martian. Dig. l.* 33. *tit.* 7. *leg.* 27. ubi alii leg. *nauticella*.

Navicŭla, f. 1. *naviolla*, πλοιάριον, parva navis, qua vel in mari, vel in flumine circumvehimur. *Cic.* 4. *Acad. c. ult.* Nos ad naviculas noſtras deſcendimus. *Id ad Quir. poſt redit. c.* 8. Navicula trajiceru.

Naviculāria, æ, f. Ναυκληρία, ars navis regendæ, vel potius negotiandi, & quæſtum faciendi ex navigatione. *Cic.* 7. *Verr. c.* 37. Naviculariam te, cum Romam veniſſes, eſſe facturum.

Naviculāris, re, ad naviculariam pertinens. *Hermogenian. Digeſt. l.* 50. *tit.* 4. *leg.* 1. Patrimonii ſunt munera rei vehicularis, item navicularis, &c.

Naviculārius, rii, m. Ναύκληρος, nauclerus, dominus navis, qui navi præeſt. *Cic. Tironi l.* 16. *Fam. ep.* 9. Cujus auctoritate navicularius moveatur. *Id.* 4. *Verr. c.* 55. naviculariam cum mercatoribus conjungit: ubi videtur intelligere eos, qui navi mercaturam exercent; vel qui navim ad transferendas merces locant.

Naviculārius, a, um, adject. ad navigandi artem, vel uſum pertinens, ut navicularium onus, *l.* 2. & 12. *Cod. Theod. de navicular.* navicularia functio, *l.* 3. *Cod. de navic. præd.*

Naviculātor, oris, m. idem ac navicularius. *Cic. pro lege Man. c.* 5. Majores veſtri ſæpe mercatoribus, ac naviculatoribus injurioſius tractatis bella geſſerunt.

Navicŭlor, aris, d. 1. *barcheggiare*, Ger. *im ſchiff fahren*, Gall. *aller en barque*. Hiſp. *navegar por plazer*, πλέω, otioſus navicula vehor. Per ſyncop. eſt *nauculor*, quo uſus *Martial. l.* 3. *epigr.* 20. Piger Lucrino naviclatur in ſtagno. Al. leg. *nauculatur*.

Naviſrăgus, V. Naufragus.

Navigabĭlis, le, o. 3. *navigabile*, Ger. *ſchiffreich*, Gall. *navigable*, Hiſp. *navegable*, πλόϊμος, πλωτός, quod poteſt navigari. *Liv. l.* 35. *c.* 44. Nam ſimul primum anni tempus navigabile præbuiſſet mare.

Navĭgans, antis, *navigante*, πλέων, navigator. *Cic. l.* 3. *Offic. c.* 23. Non domini eſt navis, ſed navigantium. *Petron. in Satyr. c.* 107. Nec nomen, nec legem navigantium noverant. *Plin. l.* 6. *c.* 29. Fons expetitus navigantibus. *Martial. l.* 3. *epigr.* 64. Sirenas, hilarem navigantium pœnam.

Navigatio, onis, f. *navigazione*, Ger. *ſchiffung*, Gall. *navigation*, Hiſp. *navegacion*, Ναυτιλία, πλοῦς, actus navigandi, curſus marinus. *Cic. ad Q. Fr.* Ajebant, ſe prima navigatione tranſmiſſurum. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 8. Secunda navigatione provehi. Rurſus *Cicer.* 16. *Famil.* Navigationi ſe committere.

Navigātor, oris, m. qui navigat. *Quintil. Declam.* 12. Infelix navigator es, cujus votis aura non reſpondent. Adde *l.* 3. *Inſtit. Orat. c.* 10.

Navigātus, a, um, *navigato*. *Plin. l.* 6. *c.* 30. Navigatur fluviet. *Tacit. de Germ. c.* 34. Immenſos lacus Romanis claſſibus navigatos.

Navĭger, a, um, ναυσιφόρος, quod navem fert, aut ſuſtinet. *Lucr. l.* 1. *v.* 3. Quæ mare navigerum, quæ terras frugiferentes concelebras. *Plin. l.* 9. *c.* 30. Navigeram ſimilitudinem & aliam in Propontide viſam ſibi prodidit Mutianus. *Ammian. l.* 23. *c.* 20. Navigeri fluvii.

Navigiŏlum, li, n. πλοιάριον, parvum navigium. *Lentulus Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 15. Nos cum ipſi ſingulis cum navigiolis reciperemur.

Navigium, gii, *naviglio*, *vaſcello*, אֳנִיָּה, Ger. *ſchiff*, Gall. *navire*, Hiſp. *navio*, πλοῖον, omne genus navis, quo navigamus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Arborum ſectio maximos uſus adfert ad navigia facienda. ¶ Navigia ſpeculatoria, idem ac naves exploratoriæ, *brigantini*, *Cæſ. l.* 4. *bell. Gall. c.* 26. Speculatoria navigia militibus impleri juſſit. ¶ Accipitur aliquando pro ipſa navigatione. *Scævola Dig.* 45. *tit.* 1. *leg.* 122. In omnes navigii dies ducentos ſub pignoribus, & hypothecis, mercibus a Berytho comparatis. Adde *Serv. in* 1. *Georg. v.* 139.

Navĭgo, as, avi, atum, a. 1. *navigare*, עָבַר, Ger. *ſchiffen*, Gall. *naviger*, Hiſp. *navegar*, πλέω, navi iter facio, navi vehor, a *navis*, & *ago*. Propria vocem ſignificat navem agere. *Ulp. l.* 1. *Dig. Nautæ, caup. ſtabul.* &c. Nautæ appellantur omnes, qui navis navigandæ cauſa in navi ſunt. ¶ Quia & ipſa navis navigare dicitur. *Id. l. un. Dig. Furti adverſ. nautas, caupon.* &c. Navigandi cauſa accipere debemus eos, qui adhibentur, ut navis naviget. *Ovid.* 1. *de ar. am.* Pinus navigat in undis. ¶ Frequentius tamen accipitur hoc verbum pro navi iter facere, & conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 16. *Fam.* Si poteris, cum Meſcinio naviga: ſolet is caute navigare. ¶ Vel cum acc. *Cic.* 2. *Fin.* Si Xerxes maria ambulaviſſet, terramque navigaſſet. ¶ Vel cum caſibus communibus. *Cic.* 2. *de Inv.* Cum jam in alto navigarent. *Serv. Cic. l.* 4. *Fam.* Cum ab Ægina Megaram verſus navigarem. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Navigare e porto. ¶ Vel cum abl. inſtrumenti. *Cic. pro Flac.* Hac claſſe M. Craſſus ab Æno in Aſiam, his navibus Flaccus ex Aſia in Macedoniam navigavit. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. l.* 16. *Fam.* Cum recte navigari poterit, tum naviges. ¶ Et impersonaliter finite, id eſt cum nominativo præcedenti paſſivorum more. *Plin. l.* 2. *c.* 67. Septentrionalis Oceanus majore ex parte navigatus eſt. ¶ *In portu navigare*, proverb. pro a periculis abeſſe, tutum eſſe. *Ter. And* 3. 1. *in fi.* Hujus periculo fit, ego in portu navigo. ¶ Translate navigare is dicitur, cujus magna celeritas eſt. *Cic. pro leg. Manil. c.* 12. Quis unquam tam brevi tempore tot loca adire potuit, quam celeriter Cn. Pompejo duce belli impetus navigavit?

Navis, is, f. 3. *nave*, סְפִינָה, Ger. *ein ſchiff*, Gall. *navire*, Hiſp. *navio*, Ναῦς, πλοῖον, inſtrumentum, quo per mare, aut flumina vehimur. *Cic. Verrin. ult.* Ea eſt ratio inſtructarum navium, ornatarumque. ¶ Navis Prætoria dicitur, in qua Prætor, vel dux claſſis navigat, *la capitana*. *Liv. l.* 41. ¶ Navis actuaria, quæ remis agitur. *Cæſ. l.* 5. *B. Gal.* & *Liv. l.* 48. ¶ Navis oneraria, *nave da carico*, *Cæſ.* & *Cic.* 3. *Ver.* ¶ Navis vectoria, *nave da traſporto*. *Sueton. in Cæſ. c.* 63. ¶ Navis longa, ſic dicta a figura, *galea*, *fuſta*, quæ velis ſimul, & remis agitur. *Lentul. ad Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 15. Navi longa profugerunt, onerariis relictis. ¶ Navis piratica, & prædatoria, *nave corſara*, *Liv. l.* 39. *Quintil. l.* 2. *c.* 14. ¶ Navis ſpeculatoria, *brigantino*, leve navigium ad cognoſcendas hoſtium naves, & iter. *Liv. l.* 46. ¶ Navis roſtrata, quæ roſtrum in prora, ſeu porrectam cuſpidem habet. *Liv. l.* 46. V. Roſtrum. ¶ Navis ærata, h. e. ære munita ad hoſtiles ictus, & ad ſcopulorum impactiones. *Virg.* 8. *Æn. Cæſ. l.* 2. *B. Civ.* ¶ Navis piſcatoria, *barca*, *o nave peſchereccia*. *Liv. l.* 33. ¶ Navis curſoria, h. e. ad currendum apta, velox. *Sidon. l.* 1. *ep.* 5. ¶ His adde, navis tecta, ſeu conſtrata, & navis aperta, de quibus mentio fit apud *Cæſ. l.* 1. *B. Civ. c.* 56. & *l.* 2. *c.* 3. & 23. *Hirt.* & *Liv.* ¶ Hinc retinoca loquendi, navem, & in navem conſcendere, aſcendere, *imbarcarſi*, *montar ſulla nave*. *Cic.* 14. *Fam. ep.* 7. Navem ſpero nos valde bonam habere: in eam ſimul atque conſcendi, &c. *Nep. in Attic. c.* 7. Navem conſcendit clam, & profugit. ¶ Nave egredi, & a navi, e navi deſilire. *Ter. Heaut. Cæſ. l.* 4. *B. Gall. Cic. ad Attic.* ¶ Navem frangere, *patir naufragio*. *Ter. And.* 1. 3. 17. ¶ Subducere naves dicuntur, cum in navalia ex aqua pertrahuntur ad ſarciendum, aut ad cuſtodiendum, *tirar la nave in ſecco*. Contra vero deduci, cum ad navigandum in aquam immittuntur, *gettar all' acque*. *Virg.* 3. *Æn. v.* 60. Vocat Auſter in altum: Deducunt ſocii naves &c. *Id.* 1. *Æn. v.* 551. Quaſſatam ventis liceat ſubducere claſſem. ¶ Navem vacuare, *caricare*, *o votar gettare una nave*. *Paul. JCtus l.* 2. *Recept. Sentent. tit.* 6. ¶ Inſtruere, reficere navim, ſupplere remigia &c. *Liv. Cic. Tacit. Cæſ.* ¶ Translate *Horat. l.* 1. *epiſt.* 11. *in fi.* Navibus, atque quadrigis petimus bene vivere. h. e. omni conatu, velis remiſque. ¶ *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 24. Una navis eſt jam bonorum omnium. h. e. eadem fortuna. Hinc in eadem navi eſſe, *eſſer nella medeſima ſorte*, *o pericolo*, *Id.* 2. *Fam. ep.* 5. ¶ Eſt & ablativus *nave*, pro navi *Claud. l.* 1. *de rapt. Proſ. v.* 1. Inventa ſecuit primus qui nave profundum. *Quintil. l.* 2. *c.* 17. Salva nave in portum pervenire. Adde *Liv. l.* 40. *c.* 4. *in fi.*

Naviſalvia, æ, f. nomen deæ cujuſdam, a ſalvandis navibus: cui exſtant inſcripti votivi lapides tres apud *Murator. pag.* 98. *n.* 3. & *pag.* 1085. *n.* 5. & 6.

Navĭta, æ, m. idem ac nauta, per Epenthesim. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 5. Navitam ipſe audire videor jam evocantem. *Propert. l.* 2. *eleg.* 1. *v.* 43. Navita de ventis, de tauris narrat arator.

Navĭtas, atis, f. *diligenza*, ἐπιμέλεια, προθυμία, diligentia, ſtrenuitas, celeritas. *Cic. ad Furnium, l.* 10. *Fam. ep.* 25. Illamque operam, navitatem, animum in Remp. celeritati Præturæ anteponendum cenſeo.

Navĭter, adv. *diligentemente*, Germ. *emſiglich*, Gall. *ſoigneuſement*, Hiſp. *cuydadoſamente*, ἐπιμελῶς, diligenter, ſtrenue, *Cic. in Fam.* 5. *ep.* 12. Qui ſemel verecundiæ fines tranſierit, eum bene, & naviter oportet eſſe impudentem. *Liv. l.* 24. *c.* 23. Naviter bellum gerere. ¶ Dicitur & *nave* eodem ſenſu. *Plaut. apud Feſt.* Nave agere oportet.

Naulum, li, n. *nolo di nave*, Ger. *ſchiffloho*, Gall. *naufrage*, Hiſp. *noliru*, *flete del paſſage*, Ναῦλον, pretium, quod vectori pro navigatione ſolvitur, a voce Græca allata. *Juven. Sat.* 8. *v.* 97. Furor eſt poſt omnia perdere naulum.

Naumachia, f. 1. *guerra navale*, Germ. *Krieg zu waſſer*, Gall. *naumachie*, Hiſp. *pelea naval*, Ναυμαχία, navalis pugna, a ναῦς, navis, & μάχομαι, pugno. *Sueton. in Claud. c.* 21. Naumachiam ante commiſit. ¶ Interdum accipitur pro loco, ubi fit pugna. *Suet. in Tib.* Semel triremi uſque ad proximos naumachiæ hortos ſubvectus eſt.

Naumachiarii, m. 2. Ναυμάχοι, ἐπιβάται, qui prælium navale committunt. *Suet. in Claud. c.* 21. Proclamantibus naumachiariis.

Naumachiarius, a, um, quod ſpectat ad naumachiam. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Concremato ponte naumachiario.

Navo, as, avi, atum, a. 1. *operare con diligenza*, *impiegar l' opera*, הִשְׁלִים, Ger. *mit fleiß thun*, Gall. *s'adonner*, *s'employer à faire quelque choſe*, Hiſp. *darſe*, πραγματεύω, ſtudioſe ago aliquid, efficio, impleo, mentem, & diligentiam in aliqua re adhibeo alterius juvandi cauſa. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 7. Jam mihi videor navaſſe operam, quod huc venerim, *parmi d' aver fatto qualche coſa*, *Id. Ap. Pulchro*. Ut iſtic quoque in te benevolentiam navare poſſimus. id eſt oſtendere, vel oſtendendo, & præſtare. *Id. Att. l.* 9. Utinam in hac miſeria aliquod Reip. volenter opus efficere, & navare mihi liceat. *Id. Att. l.* 15. Proque tuis ampliſſimis erga me ſtudiis, atque beneficiis tibi operam meam ſtudiumque navare. *Liv. l.* 7. *c.* 16. Fortiter in acie operam navare. *portarſi bene nella battaglia*. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 25. Si Veſpaſiano bellum navaverint, Veſpaſianum rerum potiri. *Id.* 4. *hiſt. c.* 59. Ceterus, ut quiſque flagitium navaverat, præmiis attollit. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 2. Si minus in curia, at in litteris, & libris, ut doctiſſimi veteres fecerunt, navare Remp. & de moribus ac legibus quærere, h. e. curare. Alii leg. *gnavare*, quod idem eſt, Alii *gravare*. V. *Manus*.

Naupactæus, a, um, ex Naupacto urbe. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 43. Amphiaraides Naupactæo Acheloo, &c. Alii leg. *Naupactoo*.

Naupactus, f. 2. Naupactum, *Lepanto*, urbs Achaiæ, in Ætolia, in ora ſinus Corinthiaci, qui ab ea *Golfo di Lepanto* dicitur.

Naupegiārius, ii, idem ac naupegus. *Inſcript. apud Spon. Miſcell. p.* 67. Colleg. Naupegiar. Adde *Reineſ. Inſcript. pag.* 602.

Naupēgus, i, m. Ναυπηγός, qui naves fabricatur. *Firmic. l.* 4. *c.* 17.

Nauplia, f. 1. *Napoli di Romania*, urbs maritima Peloponneſi, ad ſin. Argolicum, in Sacania prov. cujus eſt caput, ampla, totius Peloponneſi populoſiſſima, emporium celebre, in loco peramœno, cum porto capaciſſimo.

Nauplĭades, æ, m. 1. cognomen Palamedis Nauplii. *Ov. Met.* 13. *v.* 310. Sed neque Naupliades facinus defendere tantum, &c.

Nauplĭus, m. 2. piſcis, ſepiæ ſimilis. *Plin. l.* 9. *c.* 30.

Nauplĭus, ii, m. filius Neptuni, & Amymones filiæ Danai, Palamedis pater, Rex Eubœæ inſ. Ut mortem filii falſa Ulyſſis accuſatione oppreſſi ulciſceretur, decem illis annis, quibus Græci in Troade immorati ſunt, Græciam univerſam peragrans, omnes fere uxores Græcorum Principum adulterio polluit. Ita enim & familiis labem turpiſſimam inurebat, & futurum ſperabat, ut Principes illi in ſua Regna reverſi cum adulteris decertarent, illorumque armis opprimerentur. Hinc adulterium Clytæmneſtræ cum Ægiſtho, unde primo mors Agamemnonis, deinde ipſorum adulterorum: hinc quoque adulteria Ægiales uxoris Diomedis, &c. Multi igitur Græciæ Principes, qui eo dedecore affecti fuerant, relicta patria, alii in alias regiones exulatum abierunt. Cum vero Græci everſa Troja in patriam redirent, illis tempeſtate laborantibus, ex Caphareo monte ignem oſtendit, magnamque claſſis partem ad ignem, tanquam ad vicinum portum, adnavigantem in aſperrimos ſcopulos pellexit, miſerandoque perdidit naufragio.

Sed

Digitized by Google

Sed cum intellexiſſet, Ulyſſem, & Diomedem, quibus eas inſidias potiſſim m ſtruxerat, incolumes evaſiſſe, doloris impatientia ſe ipſum in mare præcipitem dedit. *Propert. l. 4. eleg.* 1. v. 115. Nauplius ultores ſub noctem porrigit ignes.

Nauſeat, de grano fabæ dicitur, cum non diſſimile navis formæ ſe ſe aperit. *Feſtus.*

Nauſea, æ, f. 1. *incitamento al vomito, nauſea*, ..., Ger. *ekel*, Gall. *dégout*, Hiſp. *nauſea*, Ναυσία, ..., ſtomachi ad vomitum ex gravi odore perturbatio, & concitatio, quæ navigantibus præcipue evenire ſolet. V. Nauſeo. *Cic. l. 16. Fam. ep.* 10. Feſtinare te nolo, ne nauſeæ moleſtiam ſuſcipias æger. *Id. Att. l. 5. ep.* 13. Navigavimus ſine timore, & nauſea. ¶ *Nauſeas* in plur. numero habet *Plin. l.* 20. *c.* 14.

Nauſeabilis, le, adject. nauſeam afferens. *Cæl. Aurel. Tard.* 3. *c.* 2. Nauſeabilis oris hæſitatio.

Nauſeabundus, a, um, adject. nauſea plenus. *Senec. epiſt.* 108. Gubernator in tempeſtate nauſeabundus.

Nauſeator, oris, m. qui nauſeat. *Sen. ep.* 53. Ulyſſes nauſeator erat.

Nauſeo, as, n. 1. *aver voglia di vomitare*, Ναυτιῶ, ad vomitum impellor, vomo. Proprie is nauſeare dicitur, cujus ſtomachus ex ſentina, graveolentia, & crebra corporis agitatione ſtudet ſibi moleſta per os excernere. *Hor. l.* 1. *epiſt.* 1. *v.* 93. Conducto navigio æque nauſeat, ut locuples, quem ducit priva triremis. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 25. Antonium ego ructantem, & nauſeantem conjeci in Cæſaris Octaviani plagas. ¶ Active etiam ſumitur pro commovere ad vomitum. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 30. Quam bellum erat, Velleï, confiteri potius neſcire, quod neſcires, quam iſta effutientem nauſeare.

Nauſeola, æ, f. 1. *piccola nauſea*, dim. a nauſea. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 8. Nauſeolam tibi tuam anſam otii dediſſe, facile patiebar.

Nauſeoſus, a, um, Ναυτιώδης, quod nauſeam inducit. *Plin. l.* 26. *c.* 8. Radice candida, madida, nauſeoſa.

Nauſicaa, vel Nauſicae, f. 1. Ναυσικάα, filia Alcinoi Phæacum Regis, & Aretes, quæ cum urbe exiſſet cum pediſequis ſuis, iviſſetque ad flumen lotura veſtes, vidit Ulyſſem naufragum in litore ſedentem nudum, arborum ramis circumtectum, cui oranti veſtes dedit, & in Regiam patris ſui venire juſſit.

Nauſithous, m. 2. Neptuni filius ex Peribœa Nympha, rex Phæacum, pater Rhexenoris, & Alcinoi.

Nautibulum, i, n. alveum ad navis ſimilitudinem factum. *Feſtus.*

Nauſum, vel Nauſus, i, genus navigii Gallici, apud *Auſon. ep.* 22.

Nauta, & per Epentheſin navita, æ, m. 1. *nocchiero, marinaro*, מלח. Germ. *ſchiffmann*, Gall. *marinier, nautonnier, matelot*, Hiſp. *marinero*, Ναύτης, qui navem agit, ſeu qui ſe in navi agendæ exercet, & quicunque in navi eſt navis ducendæ gratia, a nomine Græco alluto. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 10. Neque nautæ gubernatoreſque vim tempeſtatis pati poſſent. *Cic. Fam.* 16. Solent nautæ feſtinare quæſtus ſui cauſa.

Nautius, a, adjective, ad nautam pertinens. *Auſon. in Moſell. v.* 223. Reddit nautales vitreo ſub gurgite formas.

Nautea, æ, f. Ναυτία, aqua de coriis, vel, quod verius eſt, aqua de ſentina, inquit *Non. c.* 1. *n.* 15. a nausea dicta. *Plaut. Aſin.* 5. 1. 45. Nauteam bibere malim, quam illam oſcularier. ¶ Nauteam præterea, ait *Opilius Aurelius apud Feſtum*, herbæ genus eſſe granis nigris, qua coriarii utuntur. Hanc quidam eandem cenſent, ac ..., nigram. ¶ *Labeo* (*Cuius apud eund. Feſt.* ſcripſit, nauteam eſſe etiam rubidam quaddam, quo Pontificum veſtimenta quædam colorant.

Nauticus, a, um, *marinareſco*, Ναυτικός, quod ad nautam pertinet, quod eſt nautarum. *Virg.* 3. *Æn.* Nauticus exoritur vario certamine clamor. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 21. Eſt enim verbum totum nauticum. *Id.* 2. *Divin.* Nauticus cantus. ¶ Nauticus panis eſt, quem hodie *biſcottum* vocamus. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Nauticus panis tutus, atque iterum coctus ſiſtit alvum. ¶ Nautici abſolute dicuntur ii omnes, qui quocumque modo navi regendæ navant operam, *marinari, la ciurma*. *Liv. l.* 41. *c.* 3. Nautici tabernacula deſendunt, commeatumque in litore expoſitum in naves rapiunt.

Nautilus, m. 2. Ναυτίλος, piſcis marinus, ita dictus, quod navigantis effigiem habeat. *Plin. l.* 9. *c.* 29.

Navus, a, um, *diligente, ſollecito, preſto*, שקוד, זריז, Ger. *behend*, Gall. *ſoigneux, prompt*, Hiſp. *induſtrioſa, diligente*, ἐργαστικός, ..., celer, ſtrenuus. *Cic.* 5. *Verr. c.* 10. Navus, & induſtrius homo. *Col. l.* 11. *c.* 1. In agreſti negotio dici vix poteſt, quid onerus operarius ignavo, & ceſſatori præſtet. ¶ Interdum navus dicitur quaſi ſciens, & cognoſcens. *Col. l.* 8. Sit autem vigilans, impiger, induſtrius, navus omnium, quas paſcit. ¶ Navus timor dicitur, qui navos & ſollicitos facit. *Sil. l.* 7. *v.* 149. ſtimulataque mentes Navus abire timor.

Naxium, ii, n. Apud *Plin. l.* 36. *c.* 7. naxia vocantur cotes in inſula Cypro genitæ, ad marmora poliendа, & ſcalpendas gemmas accommodatæ.

Naxius, a, um, adject. ad Naxum inſulam ſpectans. *Propert. l.* 3. *eleg.* 16. *v.* 28. Unde tuum potant Naxia turba merum. ¶ Naxius ardor a *Columella* dicitur ſidus coronæ Ariadnes. Eſt enim in fabulis, Ariadnem in Naxo inſula Baccho nupſiſſe, coronamque ejus, quam a Venere dono acceperat, inter ſidera ab eodem Baccho relatam.

Naxos, ſeu Naxus, f. 2. *Nicſia*, Νάξος, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, cum Urbe cogn. vino, & marmore ſerpentino, & fontibus celebris. V. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

N ANTE E.

Ne, *acciocchè non, nò, ad ſine*, non, adv. dehortandi, ſeu prohibendi, a νὴ, vel μὴ. Subjunctivum modum poſcit. *Ter. Eun.* Verum ne poſt conferas culpam in me. ¶ A Poetis jungitur tam imperativo, quam ſubjunctivo. *Plaut. Perſ.* Abi, ne jura, ſatis credo. *Virg.* 9. *Æn.* Tu ne cede malis. ¶ Jungitur etiam nonnunquam particulæ *etiam*. *Ter. Phorm.* Quod utinam ne Phormioni id ſuadere in mentem incidiſſet. ¶ Ne item adverbium eſt interrogandi, & alicui voci poſtponitur. *Virg.* 1. *Æn.* Me ne incepto deſiſtere victam? *Cic. pro Flacc.* Tamen ne iſti teſtes habebuntur? ¶ Eſt item adv. dubitandi, & ponitur pro *utrum*, vel *an*. *Virg.* 11. *Æn.* Juſtitiæ ne prius mirer, belli ne laborum? ¶ Oratores *ne* raro geminant, ſed loco poſterioris utuntur adverbio *an*. *Cic.* 3. *Off. c.* 3. Honeſtum ne factu ſit, an turpe, dubitant. ¶ Interdum *ne* omittitur. *Plin. l.* 7. *ep.* 27. Velim ſcire, eſſe phantaſmata, & habere numen aliquod putes, an inania, & vana. ¶ Quandoque habet vim interrogandi, & dubitandi ſimul. *Terent. Andr.* Datur ne illa hodie Pamphilo nuptum? ¶ In his duabus acceptionibus interrogandi, & dubitandi conjungitur etiam cum *nec* præcedente. *Cic.* 2. *Tuſcul.* Doleam, nec ne doleam, nihil intereſſe. *mi diriga, e no.* ¶ Ne etiam conjunctio finalis eſt. *Cic.* 10 *Fam.* 4 *ep.* 7. Et ego id ſemper egi, ne intereſſem. *Id. de Linn.* Neque is morbus eum poſſet, aut ſenectus affligare. ¶ Interdum ſignificat *ne*, ſubſequente adv. negandi *non*, vel alia dictione negativa. *Cic. l.* 9. *Fam. ep. ult.* Deinde ne amicis nihil tribuamus, epulamur una, ideſt ut aliquid tribuamus. *Id. Att. l.* 9 *ep.* 6. Timeo, ne non impetrem. ¶ In illo autem *Cic. pro Mil. c.* 1. Ne non timere quidem ſine aliquo timore poſſumus. *non* refertur ad *timere*, *Non poſſiamo laſciar di temere ſenza qualche timore.* ¶ Uſurpatur ſæpe cum verbis timendi, & conjunctivum regit. Grammatici docent, in iis, quæ fieri vellemus, adhibere particulam *ne*, in iis, quæ nollemus, particulam *ne*. *Ter. Phor. a.* 5. Vereor, ut placari poſſit. *Id. And. a.* 2. *ſc.* 2. Hei vereor, ne quid Andria apportet mali. ¶ Sed particulam *ne* etiam in iis, quæ optabilia ſunt, legi apud *Cic. Fam.* 15. *epiſt.* 20. & alibi, quidam putant. ¶ Conjungitur quoque cum particula *ne*, in quo loquendi genere *ut* videtur redundare, vel addi tantum ornatus cauſa. Nam *ut ne* idem eſt, quod *non*. *Cic.* 1. *Off.* Ut ne nimis omnia profundamus. ¶ Eſt quoque conjunctio disjunctiva, ſignificans *neque*, & hoc fere ſubſequente particula *quidem*, ita tamen, ut inter *ne*, & *quidem* dictio aliqua intercedat, *vulgo nè pure, nè anche*. *Cic. de Am.* Nunquam illum ne minima quidem re offendi. Sunt qui alicubi legi *ne quidem* nullo interjecto verbo, apud *Cic. l.* 2. *nat. Deor. c.* 54. & *Phil.* 5. 1. 9. & alibi, item apud *Liv. l.* 38 *c.* 25. ſed ubique pravorum codicum lectione falſi ſunt. ¶ Interdum particula *quidem* ſubticetur. *Cic. Q. F. l.* 2. *ep. ult.* Ne paulum otii me habuiſſe judicato. *Id.* 2. *Catil. c.* 4. Nemo non modo Romæ, ſed ne ullo in angulo totius Italiæ oppreſſus ære alieno fuit. Alii leg. *nec*. ¶ Ponitur interdum pro *nedum*. *Liv. l.* 3. *c.* 52. Novam inexpertamque eam poteſtatem eripuere patribus noſtris, ne nunc dulcedine ſemel capti ferant deſiderium. ¶ *Ne dicam*, eſt ut non dicam. *Cic. pro Deiot.* Crudelis Caſtor, ne dicam ſceleratum, & impium. *Id. Fam.* 12. *ep. ult.* Non ſum tam imbecillo animo, ne dicam inhumano. ¶ *Ne vivam*, ideſt moriar, *poſſa io morire*, & ſimiles loquendi modi ſunt jurantis, iiſque utimur, cum quid aſſeverare, & ſacramento aliquo obteſtari, noſtram vitam veluti quibuſdam precibus devovendo, enitimur. *Cic. Att. l.* 4. Quid poteris, inquies, pro iis dicere? ne vivam, ſi ſcio. Et *alibi*. Ne ſim ſalvus, ſi aliter ſcribo, ac ſentio. ¶ Sunt & alia dicendi formulæ a particula *ne* profectæ, quibus utimur, cum vel orationem publicam habentes, vel privatim ad amicum ſcribentes, poſt rem ſatis explicatam, loquacitatis fugiendæ ſtudio ita dicimus, *Ne vos*, vel *ne te diutius teneam*, *Ne te pluribus teneam*, *Ne multa*, *Ne multis*, *ne plura*, *Ne pluribus*, *Ne longus ſim*, *Ne longum ſit*, *Ne longum faciam*, &c. ideſt, ut brevi expediam, ut breviter colligam, ad ſummum. *Cic. pro Cluent.* Ne multa: perquiritur a coactoribus &c. *Id. ib.* Ne multis: Diogenes emitur. *Id. ib.* Et, ne longum ſit, ſummam omnium civium eſſe in hunc benevolentiam confirmamus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. Ne longum faciam, dum tu quadrante lavatum Rex ibis &c. ¶ Ne recte, V. infra ſuo loco. ¶ *Ne funera*, pro non funera, ſeu funere non rite peracta. *Catul. carm.* 63. *v.* 81. Ipſe ſuum Theſeus pro caris corpus Athenis Proiicere optavit potius, quam talia Cretam Funera Cecropiæ ne funera portarentur. ..., Sic *Ne meus puer*, pro non meus, apud eundem *Catull. epigr.* 25. Et *ne minus* pro *non minus*, apud *Liv. l.* 24. *c.* 19. *ad fin.*

Neæra, f. 1. Νέαιρα, Nympha, quæ Soli duas filias peperit, Phaethuſam, & Lampetiem.

Neæthus, m. 2. *Neto*, fl. Magnæ Græciæ, qui per agrum Crotoniatem fluit, cujus oſtia a Crotone 6. M. P. in Bor. diſtant. *Ovid.* 15. *Met.*

Neapolis, is, f. 3. Parthenope, *Napoli*, urbs Campaniæ, Regni Neapolitani caput, Prov. Terræ laboris primaria, Emporium celeberrimum, maritima, ampliſſima, & populoſiſſima, in planitie amœniſſima. ¶ Prius appellata fuit Parthenope, a nomine Sirenis ibi ſepultæ. *Plin. l.* 3. *c.* 5. ¶ Appellata eſt Neapolis ab Auguſto. Sed alii narrant, cum a Cumanis eſſet everſa, ingruente acerbiſſima peſte, ita jubente Apollinis Oraculo, ab iiſdem inſtauratam eſſe reſtitutam, bonaque civium parte eo translata, ad differentiam veteris urbis, Neapolim appellatam fuiſſe.

Neapolitanus, a, um, adject. *Napolitano*. *Cicer. Fam.* 13. *ep.* 30. Una cum reliquis Neapolitanis.

Nebris, idis, f. Νεβρίς, damarum ſive hinnulorum pellis, ex qua veſtes Bacchantum fiebant. *Stat.* 2. *Theb. v.* 664. Nebridas & fragiles thyrſos portare pudeſtis Imbellem ad ſonitum. ¶ Ipſe quoque Bacchus iis induebatur. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v.* 606. Talis Erythræis incinctus nebride gemmis Liber agit currus.

Nebriſſa, f. *Lebriſſa*, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ. *Silius l.* 3. *v.* 393.

Nebrites, æ, m. Νεβρίτης, gemmæ ſpecies, Libero Patri ſacra, a nebridum pellium ſimilitudine, quibus in Liberi ſacris utebantur. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Nebrodes, m. 3. *Madonia*, mons excelſus Siciliæ, medius inter Ennam ad Or. & Thermas Himeræ ad Occ. ex quo Gelas fl. in Auſtr. fluit, ita dictus a Νεβρὸς, *pulline cervo*, propter cervorum, & damarum copiam.

Nebrophonus, i, Νεβροφόνος, cervos occidens, nomen eſt canis venatici apud *Ovid. Metam.* 3. *v.* 211.

Nebrundines Lanuvini appellant teſticulos, Prænеſtini nefrones, inquit *Feſt.* in *Nefrendes*. Et in *Ren* docet, renes quoque ab antiquis dictos eſſe nebrundines: ſcilicet quia magna eſt renes inter, & teſticulos ſimilitudo. Hæc autem omnia ſunt a Νεφροὶ, qua voce tum teſticulos, tum renes ſignificatur.

Nebula, æ, f. 1. *nebbia*, ..., Germ. *ein nebel*, Gall. *brouillard*, *nue*, Hiſp. *niebla*, Νεφέλη, vapor e terra atque aquis ſurgens, qui vel ſtatim evaneſcit, vel in altum ſublatus concrevitur in nubem, a Græca voce allata. Differt a nube, quia nebula vapor eſt, ex quo deinde nubes efformatur. Deinde nubes quocunque tempore fieri poſſunt, nebulæ nec æſtate calida, nec nimio frigore exiſtunt, teſte *Plin. l.* 18. *c.* 60. *Sil. l.* 6. Tandem exhalavit in auras liventem nebulam fugientis ab ore veni. ¶ Translate uſurpatur pro umbra, ſeu ſpecie. *Juven. ſat.* 10. *v.* 4. Remota erroris nebula. ¶ Item pro materia, ſeu pro ſtylo inflato. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 7. Grande locuturi nebulas Helicone legunto. ¶ Item pro re viliſſima. *Plaut. Pœn. a.* 1. *ſc.* 2. *v.* 65. Cujus ego vel nebulæ cyatho ſeptem noctes non amem. ¶ Quaſi per nebulam audire, eſt leviter, & non clare audire. *Plaut. Capt.* 3. 4. 57. Audiſſem quaſi per nebulam, Hegionem meum patrem vocarier. *Id. Pſeud.* 1. 5. 47. Sunt quæ te volumus percontari, quæ quaſi per nebulam noſmet ſcimus. ¶ *P. Laberius apud Petron.* in *Satyr.* nebulam appellat tenue, & pellucidum amiculum. Ejus verba ſunt: Æquum eſt, palam proſtare nudam in nebula linea.

Nebulo, onis, m. *vano*, *da niente*, Ger. *luſer bube*, Gall. *homme de neant*, *vaurien*, Hiſp. *picaro*, ..., homo vanus, levis, nullius pretii. *Donat. in Eun. a.* 2 *ſc.* 8. Nebulo, vel inanis, vel vanus, aut mollis, ut eſt nebula, dicitur. *Feſt.* Nebulo dictus eſt, ut ait Ælius Stilo, qui non pluris eſt, quam nebula, aut qui non facile perſpici poteſt, qualis ſit, nequam, nugator. *Ter. Eun. a.* 4. *ſc.* 7. Sane quod tibi nunc vir videatur eſſe, hic nebulo magnus eſt. *Cic. Att. l.* 1. Nebulonem illum, ſi quo pacto potes, ex iſtis locis amove. ¶ Pro prodigo videtur uſurpare *Hor. l.* 1. *ſat.* 1. *v.* 104. non ego avarum Cum veto te fieri, vappam jubeo, aut nebulonem. ¶ Vetus *Scholiaſt.* ad illud *Horatii l.* 1. *ep.* 2. *v.* 28. Sponſi Penelopæ, nebulones, &c. obſervat, Nebulonem a Varrone uſurpatum pro eo, qui obſcuro loco natus ſit.

Nebulo, as, fuliginem offundo. *Tertul. Apol. c.* 35. Clariſſimis lucernis veſtibula nebulabant.

Nebuloſitas, atis, caligo, fuligo. *Arnob. l.* 7. Cœlum vaporum nebuloſitate clauditur.

Nebuloſus, a, um, *nuvoloſo*, Germ. *nebelecht*, Gall. *nebuleux*, Hiſp. *nublado*, Νεφελώδης, ..., nebulis tectus, nebulis, & nubibus plenus. *Col. l.* 5. *c.* 10. Faque nec macrum, nec nebuloſum locum patitur. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 25. Nebuloſum, & caliginoſum cœlum. *Cat. R. R. c.* 6. Locus nebuloſus.

Nec, ne, non, ..., Ger. *noch nicht*, Gall. *ny*, Hiſp. *ni*, ..., ..., οὐδὲ, non, neque. adv. negandi, vel conjunctio disjunctiva, ut alii volunt, a *neque*, per Apocopen. Pro ſimplici *non* uſurpavit *Cic.* 3. *de Leg.* Senatori, qui nec aderit, aut cauſa, aut culpa eſto. *Id.* 1. *Fin.* Ut alter alterum nec opinato videremus, ideſt inopinato. Sic *nec recte* pro *non recte* apud *Plaut. Bacch.* 3. 2. 31. & *Aſin.* 3. 4. 65. ¶ Fere uſurpatur cum particulis enim, vero, tamen, ſolum, modo, mirum. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 2. Nec vero Theophraſti inconſtantia ferenda eſt. ¶ Vel geminata in oratione collocatur. *Cic. de Amic. c.* 2. Nec enim melior vir fuit Africano quiſquam, nec clarior. ¶ Interdum videtur non negandi, ſed copulandi tantummodo vim habere. *Cic. in Academ.* Nullam eſſe artem nec dicendi, nec diſſerendi putant. ¶ Nec mirum; *nè è da ſtupirſi*. *Cic. de Amic.* Ab iis longe diſſentimus: nec mirum: nihil enim altum ſuſcipere poſſunt. ¶ Nec nihil pro aliquid. *Terent. Adelph.* 1. 2. 61. Nec nihil, neque omnia hæc ſunt quæ dicit. ¶ Si *nihil* præponatur, tum *nec* non negat. *Cic. pro Cluent. c.* 1. Ut omnes intelligant, nihil me nec ſubterfugere voluiſſe reticendo, nec obſcurare dicendo. ¶ Reperitur etiam *nec quidem* pro *ne quidem*. *Plin. l.* 8. *c.* 36. Ne ſomno quidem ſagiнatis. *Plin. alter in Paneg. c.* 17. Nec hunc quidem. *Senec ep.* 3. Quia non ſoleas nec ipſe quidem hoc facere. Quidam leg. *Quia nec ſoleas ipſe quidem hoc facere*. *Cicero* quoque *nec quidem* uſurpat *Fam.* 6. *ep.* 6. Nec iis quidem verbis, quibus, *&c.* Sed alia eſt ibi ſententia. Non enim ſignificat *nè pure*, ut loca hactenus allata, ſed e non *certamente*, &c. V. Addi

tamen

Digitized by Google

tarem ſolent alia ejuſdem exempla *Fam. 3. ep. 8. Parad. 4. c. 3. & fragm. l. 7. de repbl.* &c. ſed incertæ fidei omnia ſunt. ¶ *Nec* abſolute pro *nec quidem*, *nè pure*. *Quint. l. 1. c. 6. prope fin.* (*al. c. 11.*) Quę nec ipſi jam dicerent. *Pallad. l. 1. tit. 1.* Aſſecuti ſunt, ut eorum doctrina nec a diſertiſſimis poſſit intelligi.

Necātor, oris, *uccisore*, qui necat. *Lamprid. in Com. c. 18.* Necator civium. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 12.* Marti dicatos, Deo plerumque hominum necatori.

Necātrix, icis, f. *uccidetrice*, quæ necat. *Auguſtin. de conſ. Evangeliſt. c. 13. ante med.* Necatrix Domini lingua Judæorum.

Necātus, a, um, *ucciſo*, *ammazzato*, φονευθείς. *Salluſt. Jugur. c. 46.* Ubi Jugurtam maxime vivum, ſin id parum procedat, necatum ſibi traderent. ¶ *Nectus* pro necatus, eſt apud *Priſcian. l. 9. & Diomed. l. 1.* ſed nullo latini Scriptoris exemplo confirmatur.

Nĕcdum, adv. *non ancora*, μήπω, non adhuc, nec adhuc, nondum. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Caſſius ineptas literas miſit, necdum Bibuli erant allatæ.

Necepſus, i, aſtrologus Ægyptius, artem ſuam ab Æſculapio, & Anubi, quorum magiſter Triſmegiſtus fuit, edoctus. Scripſit & mundi geneſim. V. *Firmic. in præfat. l. 3. & 4.* De eo *Auſon. ep. 19. v. 18.* Quique magos docuit myſteria vana Necepſus.

Neces. V. Nex.

Neceſſārie, adv. *neceſſariamente*, Ger. *notwendiglich*, Gal. *neceſſairement*, Hiſp. *neceſſariamente*, ἐξ ἀνάγκης, ex neceſſitate. *Cic. 1. de Inven. c. 29.* Neceſſarie demonſtrantur ea, quæ aliter ac dicuntur, nec fieri, nec probari poſſunt.

Neceſſārio, adv. idem ac neceſſarie, ſed uſitatius. *Cic. 4. Tuſc. 4.* Nulliſque unius diſciplinæ legibus aſtricti, quibus in Philoſophia neceſſario pareamus.

Neceſſārius, ii, m. *parente*, *amico ſtretto*, προσήκων, cognatus, affinis, amicus, quo uti familiariter ſolemus, a *neceſſe*, quod in cognatos, affines, & amicos neceſſaria officia præter cæteros conferuntur. *Feſt. ex Gallo Ælio*. *Nonius* neceſſarios, affines interpretatur: Sed non ſolum affines, verum etiam cognatos ſignari, oſtendit hic locus *Valer. Max. l. 5. c. 1.* Cui præter cognatos, & affines nemo interponebatur, ut ſi qua inter neceſſarios querela eſſet orta. *Cic. pro Cluent.* quam per bonum aliquem virum ageretur, & amicum, neceſſariumque communem. *Id. l. 13. Fam. epiſt. 59.* In iis neceſſariis, qui tibi a patre relicti ſunt, me tibi eſſe vel conjunctiſſimum.

Neceſſārius, a, um, *neceſſario*, [illegible], Ger. *notwendig*, Gal. *neceſſaire*, Hiſp. *neceſſario*, ἀναγκαῖος, id, ſine quo aliquid fieri non poteſt. *Cic. 10. Phil.* Cum illum neceſſarium, & fatalem pene caſum non tulerimus. ¶ Sæpe conſtruitur cum dat. vel cum accuſ. & præpoſ. *ad*, vel cum utroque. *Cic. in Fam.* Quod mihi eſſet maxime neceſſarium. *Id. in Or.* Hoc ipſum ad id, quod propoſitum eſt, non eſt neceſſarium. ¶ Neceſſarium carmen quid ſit. V. Legitimus. ¶ Compar. & ſuperl. caret, & pro iis dicimus, *plus*, *minus neceſſarius*, &c. *Tertul.* tamen *de habit. mulier. c. 5.* neceſſariores operas dixit.

Neceſſe, n. indecl. *neceſſario*, ἐπάναγκες, ἀναγκαῖον, quod vi aliqua cogente fieri opus eſt. Olim, teſte *Donato*, declinabatur hic, & hæc neceſſis, & hoc neceſſe. *Cic. de opt. gen. Orat. c. 5.* In quibus verbum pro verbo non neceſſe habui reddere. ¶ Conjungitur etiam cum nominibus gen. neut. & term. nomen *opus*. *Q. Cic. de pet. Conſ.* Comitas tibi neceſſe eſt. ¶ *Neceſſe eſt*, uſurpatur vel cum nomin. & dat. *Cic. pro Syl.* Quod tibi neceſſe minime fuit. ¶ Vel cum infinitivo aut expreſſe, aut tacite. *Cic. in Phil.* Ut tibi neceſſe eſſet vomere poſtridie. *Id. Att.* Nihil ſane eſt neceſſe. ¶ Vel cum infinitivo paſſivo. *Cic. in Fam.* Ad Acilium non fuiſſe neceſſe meas dari litteras, facile patior. ¶ Vel cum conjunctivo. *Cic. 2. de Orat.* Hoc autem oratio aut nulla ſit neceſſe eſt, aut omnium irriſione ludatur.

Neceſſĭtas, atis, f. *neceſſità*, [illegible], Germ. *notwendigkeit*, Gal. *neceſſité*, Hiſp. *neceſſidad*, ἀνάγκη, vis quædam, quæ nos cogit aliquid facere. *Cic. 3. Offic.* Datur neceſſitati venia. *Id. 2. de nat. Deor.* Neceſſitate aſtrictus. *Id. pro Roſc. Amer. c. 34.* Neceſſitate premi. *Hieronym. l. 3. contra Rufin. c. 5. & epiſt. 10. ad Furiam*. Facere de neceſſitate virtutem. *far di neceſſità virtù*. ¶ Ultima neceſſitas, pro morte. *Tac. Ann. 15. c. 61.* Intromiſitque ad Senecam, qui neceſſitatem ultimam denuntiaret. ¶ Ponitur & pro rebus neceſſariis, & pro rerum neceſſariarum inopia. *Id. 2. Ann. c. 11.* Neceſſitates, & largitiones. *le ſpeſe neceſſarie, e le ſuperflue*. *Suet. in Cæſ. c. 48.* Famem, & cæteras neceſſitates toleraverat. *Id. in Tiber. c. 47.* Negavit ſe aliis ſubventurum, niſi Senatui juſtas neceſſitatum cauſas probaſſent. ¶ Item pro neceſſariis negotiis. *affari premuroſi*. *Celſ. l. 1. c. 1.* Intermiſſus propter civiles neceſſitates ordo exercitationis corpus affligit. ¶ Denique pro neceſſitudine, & vinculo affinitatis, vel familiaritatis. *Cic. pro Syl. c. 2.* Si noſtram accuſatione ſua neceſſitatem, familiaritatemque violaſſet. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 8.* Se Reipub. commoda privatis neceſſitatibus habuiſſe potiora.

Neceſſĭtūdo, inis, f. *parentela*, *amicizia ſtretta*, [Hebrew], Ger. *blut freundſchaft*, Gall. *etroite amitié*, Hiſp. *amiſtad*, οἰκειότης, συγγένεια, vinculum inter cognatos, & affines, conjunctio ſanguinis, vel affinitatis, a *neceſſe*. *Cic. pro Sext.* Ademit Albino ſoceri nomen more filiæ, ſed charitatem illius neceſſitudinis, & benevolentiam non ademit. *Id. pro Quint. c. 4.* Pro fraterna illa neceſſitudine. ¶ Item familiarior quædam ejus amicitiæ. *Cic. l. 13. Fam.* Quando omnibus nota noſtra neceſſitudo eſt. ¶ Hinc, neceſſitudine aliquem attingere. *Cic. Verr. 4. c. 10.* Adjungere neceſſitudinem ſuam ad bonos viros. *Id. 13. Fam. epiſt. 12.* Conjungere, vel habere neceſſitudinem cum aliquo. *Id. pro Planc. & Verr. 6. c. 85.* Eſſe, vel intercedere neceſſitudinem alicui cum altero. *Id. pro Quint. & pro Ligar.* Parare neceſſitudines. *Cæſ. l. 8. B. G.* ¶ Amicitiæ neceſſitudines mihi erant cum illo. *Cic. de Amic. amicizia ſtrettiſſima*. ¶ Metonymice ponitur pro neceſſario, ideſt cognato, vel affine. *Suet. in Aug. c. 17.* Remiſit tamen hoſti judicato neceſſitudines, amicoſque omnes. ¶ Aliquando neceſſitudo idem eſt quod neceſſitas, ideſt vis illa urgens, quæ nos ad aliquid faciendum cogit. *Cic. de Inv. l. 2. c. 57.* Neceſſitudo eſt, cui nulla vi obſiſti poteſt. *Salluſt. Catil. c. 58.* Neceſſitudo etiam timidos fortes facit.

Neceſſo, as, a. 1. *neceſſitare*, neceſſitatem affero, cogo. *Venant. Fortun. l. 5. de vita Mart. v. 415.* Nam cibus & ſomnus, niſi quod natura neceſſat, &c. Cave uſurpes.

Neceſſum, n. indecl. idem ac neceſſe. Olim, teſte *Donato*, declinabatur neceſſus, a, um. *Plaut. Stich. 1. 3. 66.* Foris neceſſum eſt, quidquid habeo, vendere. *Liv. l. 34. c. 5.* Neceſſum eſt, paucis reſpondere.

Necne, *o no*, particula dubitantis, quæ ſecundo loco ponitur. *Cic. 8. Fam. epiſt. 17.* Parthi tranſierint, necne, video dubitare neminem, *ſe ſiano paſſati, o no*. *Id. pro Roſc. Com.* Potueritne ea ſocietate partem ſuam petere, necne.

Necnon, *anche*, *anzi*, &, etiam. *Sueton. Veſp. c. 5.* Suppliciter, necnon minaciter efflagitantes; *non modo ſupplichevole, e inſieme minaccioſo*. *Id. de illuſt. Grammat.* Necnon etiam poemata faciebat ex tempore. *Virg. Æn. 3. v. 352.* Necnon & Teucri ſocia ſimul urbe fruuntur. *Sic alibi ſæpe*.

Nĕco, as, avi, atum, vel necui, nectum, a. 1. *uccidere*, *ammazzare*, קטל, Ger. *toedten*, Gal. *tuer*, Hiſp. *matar*, κτείνω, φονεύω, occido, interimo, interficio, a, *nece*, *mortuus*. *Diomedes*, & *Priſcianus* ita diſtinxerunt præterita, ut *necavi* ſit, quaſi ferro occidi, *necui*, quaſi ſuffocavi. Verum hoc non ſemper ſervatur. *Curt. l. 4. c. 10.* Quem tuorum propinquorum necari? *Cic. ad Q. Fr.* Qui plebem fame necaret. *Lucr. l. 6. v. 787.* odore hominem necare. ¶ Nec de homine tantum dicitur, ſed de aliis quoque. *Col. l. 2.* Sic omnes radices herbarum prætuptæ necantur. *Plin. lib. 22. cap. 13.* Necare legumina. ¶ Translate *Senec. Hippol. v. 452.* Quid te coerces, & necas rectam indolem? ¶ Participio *necui* uſus eſt *Enn. apud Priſcian. l. 9.* Hos peſtis necuit, pars occidit illa duellis. Et *Phædr. fab. 18. l. 4.* Colubra necuit hominem.

Necopīnans, tis, non opinans, *colta all' improvviſo*. *Cic. Fam. 13. ep. 18.* Eique necopinanti voluntatem tuam detuliſſe. *Phædr. l. 5. Fab. 7.* Concidit gravi caſu necopinans. *Lucret. l. 3. v. 973.* necopinanti mors ad caput aſtitit. ¶ Sæpe in duas voces dividitur, nec ſtatui in vera poteſt quo modo Veteres ſcripſerint.

Necopīnāto. V. Opinato.

Necopīnus, a, um, adject. inopinus. *Stat. Theb. 6. v. 598.* brevemque ſuam necopino fine reponunt. *Sil. l. 14. v. 189.* Et ſtruis arcana necopina pericula cura. *Phædr. l. 2. fab. 8.* Ipſum accipiter necopinum rapit. ¶ Legitur & *nec opinus* diviſum.

Necrŏmantīa, æ, f. *negromanzia*, Ger. *warſagung aus den verſtorbenen*, Gal. *necromantie*, Hiſp. *negromancia*, νεκρομαντεία, divinatio per cadavera, & umbras mortuorum evocatas ad ſua cadavera. *Lactant. l. 2. c. 16.* Necromantia, & ars magica. Adde *Auguſtin. l. 7. de Civ. Dei, c. 35.* ¶ Alio ſenſu *Plin. l. 35. c. 11. de Nicia pictore*, Opera ejus Nemea, Hyacinthus, Liber pater, Necromantia Homeri. h. e. ea Odyſſeæ pars, in qua inducitur Ulyſſes ad inferos deſcendens, & cum mortuorum umbris verba faciens. Sunt qui hic leg. *necyomantia*, quod idem eſt. nam νέκυς idem ſonat ac νεκρός.

Necrŏthŷtus, a, um, Νεκρόθυτος, umbris inferorum dicatus, oblatus per ſacrificium, a νεκρός, *morenor*, & θύω, *ſacrifico*. *Tertul. de ſpect. c. 13.* Ab idolothytis, & necrothytis voluptatibus abſtinere.

Nectar, aris, n. *nettare*, Ger. *der goetter tranck*, Gal. *nectar*, Hiſp. *nectar*, Νέκταρ, potus Deorum, ut ambroſia cibus eſt. Græci promiſcue & ambroſiam pro nectare, & nectar pro ambroſia ponunt, ut Anaxandridis, Sapphus, & Alcmanis locis comprobat *Athen. l. 2. Cic. 1. Tuſc.* Non enim ambroſia Deos, aut nectare, aut Juventute pocula miniſtrante lætari arbitror. ¶ Per tranſlationem uſurpatur pro quovis vino dulciore, & pro ipſo etiam melle. *Virg. 4. Georg. v. 164.* Et dulci diſtendunt nectare cellas. *Stat. l. 2. ſilv. v. 99.* Bacchæum nectar. ¶ *Lucret.* de grato odore *l. 2. v. 847.* nectar qui naribus halant.

Nectarĕa, æ, f. herbæ genus, al. Helenion, Medica, Symphytum. *Plin. l. 14. c. 16.*

Nectarĕus, a, um, Νεκτάρεος, quod nectaris ſaporem refert, aut odorem, *Martial. lib. 13.* Falernum nectareum. *Claud. de nupt. Honor.* Flores nectarei.

Nectarītes, m. potio ex herba nectarea. *Plin. l. 14. c. 16.*

Necto, is, nexui, & nexi, xum, a. 3. *legare*, *annodare*, קשר, Ger. *knuepffen*, Gal. *nouer*, *lier enſemble*, Hiſp. *reatar nudar*, πλέκω, ligo, jungo, a νέω, quod tum nere notat, tum etiam congerere, ut *Heſych.* docet. *Hor. lib. 1. carm. od. 29.* Non ante devictis Sabææ Regibus, horribilique Medo nectis catenas. *Cic. de Leg.* Atque ut ex alio alia nectant. *Propert. l. 4. eleg. 3. v. 48.* Africus in glaciem frigore nectit aquas. *Horat. l. 1. od. 26.* apricos necte flores, necte meo Lamiæ coronam. ¶ Translate nectere dolos alicui, eſt dolo circumvenire. *Liv. l. 27. c. 28.* Ne qui dolus necteretur a Pœno. ¶ Eodem fere ſenſu *Propert. l. 3. eleg. 6. v. 37. ad rivalem*. At tibi, qui noſtro nexiſti retia lecto. ¶ Nectere moras, pro morari, *Valer. Flac. l. 3.* ¶ Nectere cauſas inanes. *portar cauſe frivole*. *Virg. 9. Æn.* ¶ Nectere carmina, *far verſi*. *Stat. l. 5. ſilv. 2.* ¶ Nectere fœdera. h. e. jungere. *Flac. lib. 3.* ¶ Præter. *nexui* legitur in compoſitis. V. *Innecto*.

Necŭlus, V. Necator.

Necŭbi, adv. *che non in qualche luogo*, μήπου, ne alicubi, ideſt ut ne in aliquo loco. *Liv. l. 22. c. 2.* Necubi conſiſtere coactis neceſſaria ad uſus deeſſent. *Var. l. 1. de R. R. c. 45.* Videndum, necubi aqua conſiſtat. ¶ Ponitur etiam pro ne unquam, ſeu ne aliquo tempore, item pro ne ulla in re. *Liv. l. 1.* Necubi Regum deſiderium eſſet. *Lucan. l. 9. v. 1058.* Necubi ſuppreſſus pereat gemitus.

Necunde, adv. *che non da qualche luogo*, μήποθεν, ne ex aliquo loco. *Liv. l. 28. c. 1.* Necunde ab ſtationibus Punicis conſpicerentur. *Id. l. 22.* Necunde impetus in frumentatores fieret.

Necunquam, nec unquam quaquam. *Feſt.*

Necȳdălus, m. 2. Νεκύδαλος, genus vermiculi, aut inſecti, quod deinde poſt ſex menſes transformatur in bombycem. *Plin. l. 11. c. 22.*

Necyomantia, V. Necromantia.

Nēdum, adv. *non pure*, *non che*, μήτοι, μὴ ὅτι, non ſolum, non modo. Plerumque ſubjicitur, & ſervit parti deteriori, & negatio præcedit. *Cic. Att. l. 4. ep. 17.* Ut eas ne liberis quidem fere committamus, nedum cuilibet. *Id. in Fam. 16. ep. 8.* Vix in ipſis tectis frigus vitatur, nedum in mari, & via ſit facile abeſſe ab injuria temporis. ¶ Aliquando etiam in primo membro collocatur, vel in ſecundo, etſi non præceſſerit negatio. *Balbus*, & *Oppius ad Cic. poſt ep. 8. l. 9. ad Att.* Nedum hominum humilium, ut nos ſumus, ſed etiam ampliſſimorum virorum conſilia ex eventu probari ſolent. *Hor. de ar. poet. v. 68.* mortalia facta peribunt, Nedum ſermonum ſtet honos, & gratia vivax. *Liv. l. 7. c. 40.* Quum armorum etiam pro patria ſatietas teneret, nedum adverſus patriam.

Nefandus, a, um, *nefando*, *da non dire*, Ger. *unſeglich*, Gal. *qui n'eſt point a dire*, Hiſp. *coſa indigna*, *de ſer dicha*, ἄῤῥητος, quod non eſt fandum. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 20.* Per nefandum ſcelus. *Virg. Æn. 1. v. 543.* At ſperate Deos memores fandi, atque nefandi. *Juſtin. l. 16. c. 4.* Nefandiſſima quæque tyrannicæ crudelitatis exercuit.

Nefans, antis, o. idem ac nefandus, apud vet. *Lucil. l. 7. apud Non. c. 8. n. 43.* Tantalus qui pœnas ob facta nefantia luit.

Nefārie, adv. *ſcelleratamente*, ſcelerate, impie. *Cic. 2. Verr.* Cum multa in Deos, hominesque nefarie fecerit. *Id. Div. in Cæc. c. 12.* Quæ libidinoſe, quæ nefarie fecerit.

Nefārius, a, um, *ribaldo*, *nefando*, [Hebrew], Ger. *voller ſchand*, Gal. *plein de meſchanceté*, Hiſp. *vellaco*, *malvado*, ἀνόσιος, ἀθέμιστος, nefandus, ſceleſtus, ſacrilegus, profligatus, perditus, nequam, a *ne*, & *fari*, quaſi adeo ſceleratus, ut eum ne fari quidem, hoc eſt nominare debeamus. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 13.* Nefarium facinus. *Id. 1. Off.* Nocentem aliquando, & nefarium, impiumque defendere. *Cæſ. l. 1. B. C.* Nefarium ſcelus.

Nefas, n. indec. *ſcelleratezza*, *ſcelleragine*, רשע, Germ. *ſchand*, Gal. *meſchanceté*, Hiſp. *maldad*, *vellaqueria*, τὸ ἀθέμιστον, ἀσέβεια, impium facinus, & execrabile, a *ne*, & *fas*. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quem Ægyptii nefas habent nominare. *Id. pro Mil.* Cui nihil unquam nefas fuit nec in facinore, nec in libidine. *Juven. ſat. 13.* Credebant hoc grande nefas, & morte piandum. ¶ Sumitur etiam adjective. *Cic. de Sen.* Nefas eſt dictu. *Hor. l. 1. od. 24.* levius fit patientia quidquid corrigere eſt nefas. h. e. quidquid corrigi non poteſt. ¶ Interdum uſurpatur ut interjectio, quemadmodum & *malum*. *Virg. 8. Æn. v. 688.* ſequiturque (nefas!) Ægyptia conjux. ¶ Per fas, & nefas, *in ogni modo*, *a ragione*, *o a torto*. *Liv. l. 6. c. 14.* Per omne fas, & nefas.

Nefastus, a, um, *ſcellerato*, ἀθέμιστος, nefarius, a *ne*, & *faſtus*. *Hor. l. 1. od. 35.* Quid intactum nefaſti liquimus? *Cic. 2. de Leg. c. 8.* Quæque augur injuſta, nefaſta, vitioſa, diræ dixerit, irrita infectaque ſunto. ¶ Nefaſta terra, infauſta, & ominoſa. *Liv. l. 6. c. 28.* Neque terra ſit nefaſta victoriæ ſuæ. Sic nefaſtus frutex apud *Plin. l. 20. c. 11.* ¶ Nefaſti dies, ἀποφράδες ἡμέραι, ἀνάλκαι, & ἀγγελικοί, dicebantur, quibus non licebat Prætori fari tria illa verba ſolemnia, *Do*, *dico*, *addico*, ideſt lege agere, ſeu jus dicere, qui in Calendario litera N notabantur. *Var. l. 5. de L. L. & Ovid. 1. Faſt. v. 47.* Ille nefaſtus erit, per quem tria verba ſilentur. ¶ His diebus ne Magiſtratibus quidem agere cum populo licebat, ideſt habere Comitia. *Liv. l. 1. c. 19. de Numa*. Nefaſtos, faſtoſque dies fecit, quia aliquando nihil cum populo agi utile futurum erat.

Nefrendes dicebantur, ut *Atteius Capito* ſcripſit, infantes nondum frendentes, ideſt frangentes, vel, ut *Q. Mutius Scævola*, arietes, vel, ut *Var. l. 2. R. R. c. 4.* porci, priore illo tempore, poſtquam a lacte amoti ſunt, a *ne*, & *frendere*, ideſt ſonum edere dentibus colliſis, & metonymice frangere dentibus, quia nondum ſolidum cibum, ut fabam, frendere, ſeu frangere poſſunt. Alii dicunt, nefrendes renes eſſe, alii teſticulos. Hæc *Feſtus*. ¶ In ſing. numero *Liv. apud Feſt.* Quem ego nefrendem alui, lacteam immulgens opem.

Negābundus, a, um, negans. *Feſt. ex Catone*.

Negans, antis, o. partic. a *nego*, ſeu nomen ex participio. *Cic. in Top.* Sunt etiam valde contraria alia, quæ appellantur negantia, ea ἀποφατικὰ Græci, contraria aientibus, ut Si hoc eſt, illud non eſt.

Negantĭa, æ, f. idem ac negatio. *Cic. in Top. c. 14.* Deinde addunt conjunctionum negantiam.

Digitized by Google

Negatio, onis, f. 3. *negazione*, הכחש, Ger. *leugnung*, Gal. *negation*, Hiſ. *negacion*, ἀπόφασις, ἀντίφασις, inficiatio, & eſt magis facti, vel dicti, quam petitionis, vel poſtulationis. *Cic. in Partit.* Negatio, inficiatioque facti. *Id. pro Syl.* Eandem vim eſſe negationis hujus. ¶ Metonymice negatio apud Grammaticos accipitur pro particula negativa, *non*, *nec*, *nemo*. &c.

Negativus, a, um, *che nega*, ἀποφατικός, quod negat, ut Dictio negativa. *Cajus JCtus l. 237. de verb. ſignif.* Duobus verbis negativis.

Negator, oris, qui negat. *Tertul. adv. hæret. c. 11.* Fidem meam deferens, negator invenior. *Prudent. Cathem. 1. v. 58.* Flevit negator denique.

Negatorius, a, um, adject. ad negandum inſerviens, negativus, ut negatoria actio. *Ulp. Dig. lib. 7. tit. 6. leg. 6. ad fin.*

Negatrix, icis, quæ negat. *Prudent. Apotheoſ. v. 549.* triumphat Gens infida prius, Chriſti ſed vita negatrix Subditur imperio. Adde *Tert. de Idol. c. 23.*

Negatus, a, um, *negato*, partic. a negor. *Ovid. 3. Amor. eleg. 4. v. 17.* Nitimur in vetitum ſemper, cupimuſque negata.

Negito, as, a. 1. freq. a nego. *Plaut. Merc. prol. v. 50.* Negitare adeo me natum ſuum. *Lucret. l. 4. v. 911.* Ne fieri negites, quæ dicam, poſſe.

Neglecte, adv. negligenter. *Hieronym. ep. 25. ad Paulam, c. 1.*

Neglectim, adv. negligenter. *In quodam epigr. quod Petronio* attribuunt, inter *Catalecta Scalig. lib. 1. pag.* 208. Non amo neglectim, mihi quæ ſe comit amica.

Neglectio, onis, f. idem ac neglectus. *Cic. pro Mur. c. 4.* Neglectio amicorum improbitatem coarguit.

Neglector, oris, m. *traſcuratore*, qui negligit. *Auguſt. ſerm. 45. de diverſ. circa med.* Non neglector, ſed effector præceptorum Dei.

Neglectus, us, m. *diſpregio*, ὀλιγωρία, contemptus, contemptio. *Ter. Heaut. 2. 3.* 116. Hæc res neutiquam neglectui eſt mihi. Al. leg. *neglecta*. *Plin. l. 7. c. 51.* Jam ſigna letbalia: In furoris morbo riſum, ſapientiæ vero ægritudine, fimbriarum curam, & ſtragulæ veſtis plicaturas, a ſomno moventium neglectum, &c.

Neglectus, a, um, *ſprezzato*, καταφρονούμενος, contemptus. *Ovid. 3. de Art.* Facies neglecta peribit. *Cic. 3. Fin. c. 20.* Ipſi abjecti, neglectique. *Stat. 7. Theb. v. 165.* Scilicet e cunctis ego neglectiſſima natis.

Negligens, ntis, adject. o *negligente*, *non curante*, qui negligit, tardus, indiligens, ἀμελής. Varie conſtruitur. *Cic. Ver. 5. c. 62.* Sociorum, atque amicorum negligentior. *Id. 13. Fam. epiſt. 1. ad fin.* Me in ſe negligentem putabit. *Id. de Amic.* In amicis eligendis negligentes eſſe. *Suet. in Tiber. cap. 69.* Negligentior circa Deos, ac religiones. *Plin. lib. 4. ep. 13.* De alieno negligentes, de ſuo diligentes. ¶ Accipitur interdum pro prodigo, qui ſcilicet rem familiarem negligit. *Cicer. Fam. 3. epiſt. 8.* Non potui in illo ſumptu non neceſſario negligens eſſe. *Suet. in Galb. c. 14.* Modo parcior, modo negligentior. ¶ Negligentior barba, h. e. negligentius culta, *Sen. epiſt. 5.* ¶ Superlat. *negligentiſſimus* legitur apud *Latinum Pacat. in Paneg. Theodoſ. cap. 31.* quamvis *Civinejus* mavult legi *neglectiſſimus*.

Negligenter, adv. *con iſprezzo*, per contemptum. *Sueton. de clar. Gramm.* De injuriis, quas profeſſores negligenter ab ambitione parentum acciperent. ¶ Fere accipitur pro non diligenter, *negligentemente*, Gal. *negligemment*, Hiſp. *negligentemente*, ἀμελῶς. *Cic. pro Roſc. Com.* Quid eſt, quod negligenter ſcribamus adverſaria? *Id. in Orat. c. 11.* Multa apud alterum negligentius. *Senec. epiſt. 63.* Qui cum negligentiſſime amicos habeant, miſerrime lugent.

Negligentia, æ, f. *ſprezzo*, καταφρόνησις, contemptus, a *negligo*. *Ter. Phorm. 5. 8. 17.* Nam neque negligentia tua, neque id odio feci tuo. ideſt quod te negligam. *Cic. 2. de Orat.* Rerum negligentia. ¶ Plerumque ſumitur pro indiligentia, incuria, pigritia, *negligenza*, Ger. *liederligkeit*, Gal. *negligence*, Hiſp. *negligencia*, ἀμέλεια. *Cic. 1. Offic.* Tantum quæ fugiat agreſtem, & inhumanam negligentiam. *Quintil. l. 1. c. 3.* Negligentia aliquid faciendi.

Negligo, is, exi, ctum, a. 3. *ſprezzare*, *non far conto*, הזנה, Ger. *niht achten*, Gal. *mepriſer*, Hiſp. *menoſpreciar*, ὀλιγωρεῖν, contemno, non curo, a *nec*, & *lego*, qua notat eligere. Hinc in quibuſdam *Terentii*, & *Plauti* editionibus *neglego* legimus. *Cic. 14. Fam. epiſt. 4.* Periculum fortunarum, & capitis ſui pro mea ſalute neglexit. *Id. pro Cluent.* Prætermitti ab aliquo, eſt negligi. *Caſ. l. 1. B. G.* Se injurias non neglecturum. *Cic. in Orat.* Verba verbis coagmentare negligat. *Horat. l. 1. od. 18.* Negligis immeritis nocituram Poſtmodo te natis fraudem committere? *Non hai riguardo*.

Nego, as, a. 1. *negare*, הכחש, Ger. *nein ſagen*, Gal. *nier*, Hiſp. *negar*, ἀντίφημι, ἐξαρνέομαι, inficior, inficias eo, quaſi *neago*, a *nec*, & *ago*. *Cic. in Brut.* A Mevio, ſi fateris, ſumpſiſti multa, aut ſi negas, ſurripuiſti. *Ter. Eun. 4. 4.* 47. Modo ait, modo negat. *Cic. in Top. c. 11.* Sunt negantia contraria ajentibus. ¶ Significat etiam recuſare, nolle dare, aut facere. *Ter. Andr.* Non dubitat, quin te ducturum neges. *Juv. ſat. 1.* Si natura negat, facit indignatio verſum. *Ovid. Heroid. 3.* Opem negavit patriæ. *Lucan. l. 8. de Pompejo fugiente.* Cornipedem exhauſtum curſu, ſtimuliſque negantem Magnus agens. h. e. procedere recuſantem, licet ſtimulis ageretur. ¶ Elegans eſt hujus verbi uſus apud *Curt. l. 4. c. 1.* Negaverunt, quemquam patrio more in id faſtigium recipi, niſi regia ſtirpe ortum. *Proteſtarono, che mai, ec.*

Negotialis, & le, o. 3. πραγματικός, ad negotium pertinens. *Quintil. l. 2. c. 21.* Eique locum in Ethice negotialem aſſignat. ideſt πραγματικόν. ¶ Conſtitutio negotialis, eſt pars conſtitutionis generalis, in qua quæritur de jure ex more, & æquitate civili. *Cic. 1. de Invent. c. 11. & l. 2. c. 21.*

Negotians, antis, *negoziante*, negotiator. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 640. n. 4.* Ti. Claudius Ti. filius negotians ferrarius.

Negotiarius, V. Negotiatorius.

Negotiatio, onis, f. *negoziazione*, ἐμπορία, ἐμπορία, actus negotiandi, mercatura. *Cic. l. 6. Fam. ep. 8.* Ut ad reliquias Aſiaticæ negotiationis proficiſcare. *Sueton. in Veſpaſ. c. 16.* Negotiationes quoque vel privato pudendas palam exercuit.

Negotiator, oris, m. *negoziatore*, *mercatante*, סחר, Germ. *handelſmann*, Gall. *negotiateur*, *traſiquant*, Hiſp. *negociador*, *mercador*, ἔμπορος, ἐμπορευτικός, qui negotiatur, mercator. *Cic. l. 1. ad Q. F.* Improbus negotiator, paulo cupidior publicanus. *Quintil. l. 1. c. 12.* Mercis ſordidæ negotiator. ¶ Item qui aliorum negotia exercet, præfectus negotiationi. *Labeo, l. Leg. ſervis ff. de leg. 3.* Negotiatores ſervi videntur, qui præpoſiti ſunt negotii exercendi cauſa, veluti qui ad emendum, aut locandum, & conducendum præpoſiti ſunt.

Negotiatorius, a, um, adject. ad negotiatorem, vel ad negotium pertinens. *Vopiſc. in Firmo c. 3.* Naves quoque ad Indos negotiatorias miſit, *navi mercantili*. Sunt qui minus recte legant *negotiarias*.

Negotiatrix, icis, quæ negotiatur. *Tertul. lib. 2. adv. Marcion. cap. 3.* Bonitas appariturí boni negotiatrix. *Paul. JCtus lib. 32. ff. de aur. arg. leg.* Cum teſtatrix negotiatrix fuerit.

Negotinummius, a, um, adject. nummos acquirens, lucrum afferens. *Apul. l. 10. Metam.* Adventorum negotinummia bajola.

Negotiolum, n. 2. *faccendetta*, exiguum negotium. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 4. ad fin.* Erit neſcio quid negotioli.

Negotior, aris, atus ſum, d. 1. *negoziare*, *trafficare*, סחר, Germ. *handtieren*, Gal. *negotier*, *s'adonner au negoce*, Hiſp. *negociar*, πραγματεύομαι, ἐμπορεύω, negotia exerceo, mercaturæ operam do. *Cic. l. 3. Off. c. 14.* Cum ſe Syracuſas otiandi cauſa non negotiandi contuliſſet. *Idem Serv. Sulp. l. 13. Fam.* M. Curius, qui Patris negotiatur. *Col. l. 12. in præf. 8.* Negotiari aliquo genere mercaturæ. ¶ Negotiari animas. *Plin. l. 29. c. 1. de medicis.* Nec dubium eſt, omnes illos famam novitate aliqua aucupantes animas ſtatim noſtras negotiari. hoc eſt anima, & vita noſtra ad quæſtum, & negotiationem ſuam abuti.

Negotioſitas, atis, f. negotiorum, ſeu rerum agendarum multitudo. Ita vertit *Gel. lib. 11. cap. 6.* græcam vocem πολυπραγμοσύνη.

Negotioſus, a, um, *pieno di faccende*, Ger. *geſchefftig*, Gall. *qui a beaucoup d'affaires*, Hiſ. *que tiene muchos negocios*, πραγματώδης, negotii plenus. *Cic. pro Mur. c. 28.* Provinciam Hoſtienſem non tam gratioſam, & illuſtrem, quam negotioſam, & moleſtam. ¶ Negotioſi dies, profeſti, diebus ſacris oppoſiti. *Tac. l. 3. Ann. c. 41.* Eoque oportere dividi ſacros, & negotioſos dies, *giorni da lavoro*. ¶ Negotioſum tergum a *Plaut.* dicitur *Mil. 2. 5. 37.* quod flagris exercetur. ¶ Gradus ſunt *negotioſior* apud *Sen. lib. 2. de Ira c. 13.* *Negotioſiſſimus*, apud *Auguſt. epiſt. 54.*

Negotium, tii, n. 2. *negozio*, *affare*, דבר, Germ. *ein geſchefte*, Gall. *negoce*, Hiſp. *negotio*, πρᾶγμα, occupatio in aliqua re, a *nec*, & *otium*, quaſi non otium, hoc eſt opus, ſeu operatio, *c* in *g*, converſo. *Cic. 1. Offic.* Peregrini officium eſt, nihil præter negotium ſuum agere. ¶ Aliquando accipitur pro labore, opere. *Cic. Fabio.* Plurimum in eo negotii habui. ¶ Aliquando pro cura, moleſtia, ſolicitudine. *Cic. Att.* Negotium magnum eſt navigare, atque id menſe Quinctili. ¶ Aliquando pro controverſia, vel diſſenſione. *Cic. Att. l. 7.* Video, mihi cum homine audaciſſimo, paratiſſimoque negotium eſſe. ¶ Item pro remedio. *Plaut. Capt. 3. 3. 10.* Neque de hac re negotium eſt, quin male occidam. ideſt nullo remedio occurri poteſt, *non v' è negozio*. ¶ Item pro mercatura. *Horat. l. 1. ep. 6. v. 33.* Cave, ne portus occupet alter, Ne Cybiratica, ne Bithyna negotia perdas. ¶ *Ita negotium eſt*, ita oportet, ſic res poſtulat. *Plaut. Mil. 2. 6. 43.* ¶ Eſt mihi negotium, *ho intereſſe*. *Ter. Adel. 4. 5. 8.* Mirabar, quid hoc eſſet negotii tibi. ¶ *Negotium dare*, eſt in mandatis dare, mandata dare, *dar incombenza*. *Cic. l. 5. Fam.* Non habui, cui potius id negotii darem, quam Tullio ſcribæ. *Id. in Prat. urb.* Negotium dat illis nequiſſimis comitibus, ut videant, & intelligant. ¶ *Faceſſere negotium*, eſt moleſtiam exhibere. *Cic. App. Pulch.* De temeritate eorum, qui tibi negotium faceſſerent. ¶ Eodem pacto dicitur, negotium alicui exhibere. *Id. 1. nat. Deor. c. 30.* pro quo *Plaut. JCtus l. 1. recept. ſentent. tit. 5.* comparare alicui negotium, dixit. & *Quintil. l. 5. c. 12.* Negotium facere. ¶ Nullo negotio, h. e. facile, *facilmente*. *Cic. ad Att.* Quod nullo negotio faceret amicum mihi Cæſarem. ¶ Et per interrogationem. *Id. 1. Tuſc. c. 6.* Quid eſt negotii, hæc poetarum, ac pictorum portenta convincere? *che gran faccenda?* ¶ Suum negotium bene gerere, *far la ſua parte*, *far bene i fatti ſuoi*. *Cic. pro Quint.* ¶ Negotium conficere, curare, procurare, agere, & ſimilia quamplurima *Ciceronis* paſſim ſunt, & aliorum.

Negritu, in auguriis ſignificat ægritudo. *Feſt.*

Negumate, in carmine Cn. Marcii vatis ſignificat, negate, cum dixit: Quamvis moventium duorum negumate. *Feſtus*: ubi al. leg. *negmate*, vel *negumate*. Verba autem Marcii ita legit *Scalig.* Quamvis induitium duorum, negumate. *h. e.* quamvis bonum fuerit initium, tamen negate ſemper futurum.

Neleïus, a, um. V. Neleus.

Neleus, m. 2. Νηλεύς, Neptuni filius ex Tyro Nympha Salmonei filia, qui a Pelia fratre pulſus ex Theſſalia in Laconiam venit, ubi Pylon urbem condidit, cujus Rex fuit. *Hom. 11. Odyſſ.* Huic uxor fuit Chloris, Amphionis Orchomeni Regis filia, ex qua duodecim filios ſuſcepit, quos poſtea omnes una cum patre, præter unicum Neſtorem tum forte ablegatum, Hercules everſa Pylo interfecit. *Ovid. 12. Metam.*

Neleus, & Neleius, a, um, adject. a Neleo. *Ovid. 6. Metam. v. 418.* Et Nelea Pylos. *Idem Heroid. ep. 11. v. 63.* Nos Pylon, antiqui Neleia Neſtoris arva.

Nelides, æ, m. Νηλείδης, filius aut nepos Nelei, qui fuit Neſtoris pater. *Ovid. 12. Met. v. 553.* Bis ſex Nelidæ fuimus, conſpecta juventus. *Val. Flac. l. 1. v. 388.* Nelideſque Periclymenus.

Nema, atis, n. Νῆμα, *filum*, a νέω, *neo*. Hinc nema ſericum. *l. 16. ff. de Publican.*

Nemæus, & Nemeus, a, um, Νεμαῖος, & Νέμεος, ad Nemeam pertinens, Nemæus. *Hieronym. contra Vigilant. initio.* Aprum Erymanthium, & Leonem Nemæum. *Feſt.* in *Periodos*, & *Hygin. fab. 273.* Pythia, Iſthmia, Nemea, Olympia vicit. ¶ *Nemeæus* uſitatius eſt.

Nemauſienſis, e, adject. ad Nemauſum urb. pertinens. *Plin. lib. 3. c. ult.* Nemauſienſis attributa oppida.

Nemauſum, i, n. *Nimes*, urbs Galliæ Narbonenſis trans Rhodanum, Amphitheatrum Romanum ad hæc uſque tempora conſervans. V. *Lipſ. de Amphiteatro. Plin. lib. 3. cap. 4.*

Nemea, æ, vel Nemees, es, f. 1. *Triſtena*. Νεμέα, oppid. Peloponneſi, in Argia, Cleonis proximum, inter Cleonas, & Phliuntem, medium inter Sicyonem in Circ. & fin. Argolicum in Eur quo nomine etiam tota regio appellata eſt. ¶ Eodem nomine eſt juxta oppidum ſilva, & rupes, ubi Hercules leonem immanis magnitudinis interfecit. In cujus rei memoriam ludi poſtea in honorem Herculis inſtituti ſunt, qui Nemei dicti. *Plin. lib. 19. c. 8.* Hinc *Virg. Æn. 8.* Et vaſtum Nemeæ ſub rupe leonem. *Martial. l. 1. epigr. 27.* Non Marathon taurum, Nemee frondoſa leonem &c. *Stat. lib. 1. Silv. 3.* frondentis Nemees alumnus.

Nemeæus, a, um, Νεμεαῖος, adject. ad Nemeam pertinens. *Ovid. 9. Met. v. 325.* Congeriem ſilvæ Nemeæo vellere ſummam. ¶ Nemeæa certamina, quæ in honorem Herculis in ſilva Nemees celebrari conſueverunt: quorum victores apio coronabantur. Alii volunt inſtituta fuiſſe in honorem Archemori pueri in ea ſilva a ſerpente occiſi.

Nemeſis, is, l. Νέμεσις, Dea quædam, filia Juſtitiæ, ut quidam volunt, Jovis, ut alii, quæ præmiis bonos ornat, & iniquis pœnas rependit. Habita eſt etiam ſuperborum ultrix, teſte *Macrob. l. 1. Saturn. c. 22.* ¶ Quidam eandem eſſe ac Fortunam dixerunt. Eadem *Rhamnuſia* dicitur, quod in Rhamnunte Aſiæ oppido templum, & ſimulacrum Phidiacum habuerit. Romani quoque huic Deæ templum dicavere. *Stat. l. 13.* V. *Gyraldum, dial. 16.* ¶ Hoc etiam nomine Tibulli amica appellata eſt.

Nemeſtrinus, m. 2. Deus nemorum. *Arnob. l. 4.*

Nemetes, m. 3. pop. Germ. ſuper. ad Rhenum, quorum urbs Nemetum, Noviomagus, Spira, *Cæſ. l. 1. B. G. c. 52.*

Nemeturicus, a, um. Nemeturicam picem laudat *Colum. l. 12. c. 10. 21. & 24.* & in Liguria confici tradit: unde videtur dicta a Nemeturicis, ſeu Nementuris, qui inter Alpinos populos recenſentur in Inſcriptione trophæi Alpium, apud *Plin. l. 3. c. 20.* Sed hæc valde incerta ſunt.

Nemeus, a, um. V. Nemæus.

Neminia, m. 2. fons agri Reatini, qui ortum mutans, annonæ quoque mutationem portendit. *Plin. l. 2. c. 103.*

Nemo, neminis, com. *neſſuno*, *niuno*, אין אחד, Germ. *niemand*, Gall. *nul*, *pas un*, *aucun*, Hiſp. *ninguno*, *nadie*, οὐδείς, nullus homo, a *ne*, & *homo*, vel potius a *ne*, & priſco *hemo*. *Feſt.* Dicitur de ſolis hominibus. *Cic. 3. de Orat.* Nemo ingemuit, nemo inclamavit patronorum. *Plaut. Caſ. 2. 2. 12.* Vicinam neminem amo merito magis, quam te. ¶ Per pleonaſmum a *Terentio*, *Catone*, *Cicerone* dicitur *nemo homo*. *Cic. l. 13. Fam. ep. 55.* Ut hominem neminem pluris faciam. *Id. Attic. l. 8. ep. 2.* Neminem omnium hominum pluris facio. ¶ Uſurpatur & cum præpoſit. *e*, *ex*, *de*. *Cic. pro Font.* Nemo ex tanto numero eſt, quin &c. *Id. 1. Fin.* Sic ut plura nemini e noſtris. *Id. 1. de Or. c. 43.* Nemo de iis, qui peritiſſimi ſunt. ¶ Nemo alius, *niun altro*. *Cicer. Attic. 11. ep. 9.* Alium, cui commendem, habeo neminem. ¶ *Nemo quin*, *nemo qui non*. *Cic. 6. Fam. ep. 4.* Nemo eſt quin cogitet. *Id. 5. Tuſcul. c. 22.* Adhuc neminem cognovi poetam, qui ſibi non optimus videretur. ¶ *Nemo non*, pro omnes, *non nemo*, pro aliquis. *Cic. de Amic.* Aperte adulantem nemo non videt. *Plin. l. 14. c. 4.* Cucurritque non nemo ad ſpectandas uvarum ſtrues. ¶ Sic, *nemo unus*, & *unus nemo*, pro nullus omnino. *Liv. l. 9.* Nemo unus erat vir, quo magis innixa res Romana ſtaret. *Auct. ad Heren. l. 4.* Unus omnes artis partes conſequi nemo potueriſe. ¶ Aliquando, ſed raro, de aliis rebus uſurpatur, præter hominem. *Prudent. in Rom. v. 734.* Dies nemo. ¶ Item pro ullus. *Cic. lib. 9. Fam. ep. 14.* Contingit enim tibi, quod haud ſcio an nemini, ut &c. *non ſo, ſe ad altri*. ¶ Jungitur interdum nemo

me cum negationibus, quæ nihil efficiunt. *Ter. Eun.* 2. 2. Habeo hic neminem neque amicum, neque cognatum. *Liv. l.* 3. *c.* 31. Nemo non lingua, non manu promptior in civitate habebatur. ¶ Significat aliquando *nullius momenti.* *Cic.* 7. *Attic. ep.* 3. Me moveat nemo magis, quam is, quem tu neminem putas.

Nemorālis, & le, o. 3. *di ſelva*, ὑλαῖος, quod ad nemus pertinet. *Martial. l.* 13. *ep.* 59. Mittit præcipuos nemoralis Aricia porcos. idest quæ eſt juxta nemus, vel quæ nemoribus circumſepta eſt. *Ovid. l.* 1. *de art. am. v.* 259. Templum nemorale Dianæ. *Id.* 3. *Amor. eleg.* 1. *v.* 3. Umbræ nemorales.

Nemorenſis, & ſe, o. 3. ad nemus pertinens, idem ac nemoralis. *Colum. lib.* 9. *cap.* 4. Ex omnibus deterrimæ notæ mel habetur nemorenſe. ¶ Nemorenſis rex, erat Rex ſacrorum in nemore Dianæ, quod erat in ſiniſtra via, quæ Ariciam itur. Lucus enim ille, teſte Sipontino, peculiariter nemus appellabatur. *Sueton. in Calig. cap.* 35. Nemorenſi Regi, quod multos jam annos poteretur Sacerdotio, validiorem adverſarium ſubornavit.

Nemoricultrix, icis, f. nemus incolens, ut ſus nemoricultrix apud *Phædrum l.* 2. *fab.* 4.

Nemorivăgus, a, um, ὑλονόμος, quod in nemore vagatur. *Catul. in Berecynthia, carm.* 64. Ubi cerva ſylvicultrix, ubi aper nemorivagus.

Nemorōſus, a, um, ὑλώδης, nemoribus abundans. *Virg.* 3. *Æn.* Jam medio apparet fluctu nemoroſa Zacynthus.

Nemos, f. Nemus, *Nemi*, caſt. Latii, in Campania Romana, juxta lacum Nemorenſem, in colle.

Nemnſus, i, urbs metropolis Avernorum. *Lucan. l.* 1. *v.* 419.

Nempe, *adv.* *certamente*, *appunto*, ποῦ, אכן, Ger. *nemlich*, Gall. *c'eſt à dire*, *à ſavoir*, Hiſp. *es a ſaber*, δηλαδή, nimirum, quippe, ſcilicet, videlicet. a *nam*, & *pe*. *Pe* autem eſt a Græco πῆ, vel πῶ. *Plaut. Men.* Nempe jubes? M. Jubeo hercle vero. *Cic. pro Flac.* Si dat tantam pecuniam Flacco, nempe idcirco dat, ne rata ſit emptio. ¶ Sæpe adverbium eſt confirmantis, ſeu reſpondendi vim elegantem habet poſt noſtram ipſorum interrogationem. *Cic. pro Mil.* Quid ergo tulit Pompejus? nempe ut quæreretur. *Plaut. Merc.* 4. 4. 36. Scio jam quid velis. nempe hinc me abire vis. Ly. Volo, inquam. *Cicer. Tuſc.* 3. *cap.* 5. Nempe negas, ad beate vivendum ſatis poſſe virtutem? *Siccbè dunque tu nieghi.*

Nemus, oris, n. *boſco*, *ſelva*, חרש, Ger. *luſtwald*, Gall. *bois*, Hiſp. *boſque*, *montedu ſoto*, Νέμος, ὕλη, ſylva, præſertim quæ voluptatis cauſa comparata eſt, & in qua greges, atque armenta paſcuntur, a νέμος, quod a νέμω, *paſco*. *Feſtus*. Nemora ſignificant ſylvas amœnas. *Cicer. de Aruſp. Reſp.* Hunc, inquam, accepimus agros, & nemora cum quodam ſtrepitu, fremituque peragrare. ¶ Differt nemus a ſilva, inquit *Varro*, quod hæc ſylva eſt, a luco, quæ religioſus eſt; a ſaltu, quia in eo jumenta paſcuntur. Verum ſi traditæ etymologiæ fidem adhibemus, nemus, & ſaltus idem ſunt. Cæterum hæc omnia promiſcue a latinis ſcriptoribus uſurpantur.

Nemut, niſi etiam, vel nempe. *Cato apud Feſtum.*

Nenia, ſeu nænia, & nœnia, arum, fem. 1. Νηνίατον, ἐπικήδειον, θρῆνος, carmen funebre, præcipue ultimum illud, quod in funere laudandi gratia cantabatur ad tibiam ante cadaver ſepultum. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 24. Honoratorum virorum laudes in concione memorentur, eaſque etiam cantu ad tibicinem proſequantur, cui nomen neniæ, quo vocabulo etiam Græci cantus lugubres nominant. *Feſt.* Nenia eſt carmen, quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam. *Non.* Nenia ineptum, & inconditum carmen, quod adducta pretio mulier, quæ præfica diceretur, iis, quibus propinqui non eſſent, mortuis exhiberet. Adde *Quintil. l.* 8. 2. 3. Hinc *Sueton. in Auguſt. c.* 100. Funus triumphali porta ducendum, canentibus neniam principum liberis. ¶ Apud *Sidon. l.* 7. *ep.* 17. Nenia ſepulcralis eſt epitaphium ſepulcro inſcriptum. ¶ Translate dicitur de quocumque lugubri carmine. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 37. Id fuit næniæ ludo. h. e. id ludum in luctum mutavit. *Id. Truc.* 2. 2. 3. Huic homini amanti mea hera dixit neniam de bonis: nam fundi & ædes obligatæ ſunt ob amoris prandium. *Id. Bacch.* 4. 8. 48. Te faciam, ſi tu me irritaveris, confoſſiorem ſoricina nænia. V. *Confoſſus.* *Horat. l.* 2. *od.* 1. *poſt enumerata mala ex bello civili:* Sed ne relictis Muſa procax jocis Ceæ retractes munera næniæ. Ubi ſimul innuit, a Simonide Ceo hoc genus carminis primum inſtitutum fuiſſe. ¶ Item de quovis ſermone, aut ſcripto nugatorio, aut nullius momenti. *Horat. lib.* 1. *ep.* 1. *v.* 62. Roſcia, dic ſodes, melior lex, an puerorum nenia? *Phædr. l.* 3. *Fab.* 1. Legeſne potius viles nenias? ¶ Denique nenia eſt genus eduli fruſtillatim conciſi, ut docent Interpretes ad illud *Arnobii l.* 7. Quid tædæ, quid neniæ, quid offæ?

Nenia, f. 1. Dea, quæ funeribus, ſeu carminibus funebribus præerat, cui ſacellum a Romanis dedicatum fuit extra Portam Viminalem. *Feſt. Auguſt. l.* 6. *de Civ. c.* 9.

Nenu, non, apud veteres, *Lucil.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 580. Nenu moleſtum eſt. *Lucret. l.* 4. *v.* 713. Nenu queunt rapidi contra conſtare leones.

Neo, es, evi, etum, 2. a. *filare*, טוה, Ger. *ſpinnen*, nem, Gal. *filer*, Hiſp. *hilar*, Νέω, νήθω, ναῶθω, filum torqueo, vel duco. *Plin. l.* 33. 1. 3. Superque omnia netur, ac texitur lanæ modo, & ſine lana. *Ovid. de medicam. faciei*, *v.* 14. Aſſiduo durum pollice nebat opus. *Id.* 2. *Faſt. v.* 771. Sic ſedit, ſic culta fuit, ſic ſtamina nevit. *Tibul. lib.* 3. *eleg.* 3. *v.* 36. Stamina quæ ducunt, quæque futura neunt. Ubi *neunt* pro *nent* poſitum eſt, pleonaſmo ? u. *Scaliger* hoc loco *neunt* non a *neo*, ſed a *neo* ducendum putat, quemadmodum *abnuo* pro *abnuo* dixit *Ennius*. Verum ſi a *neo* ſit, *neunt* dici debere videtur. Alii putant hic uſurpari *neo*, *neri*, in tertia conjugatione. ¶ *Ovid. l.* 1. *de Pont. e.* 8. *ad fin.* Nerunt fatales fortia fila Deæ. *Juſt. l.* 1. *c.* 3. Invenit eum colo nentem. Particip. *netus* V. ſuo loco.

Neocŏrus, i, νεωκόρος, qui templi cuſtodiam habet. *Firmic. l.* 3. *c.* 7. & *l.* 4. *c.* 7. & *inſcrip.* apud *Gruter. pag.* 1105. *n.* 2. ¶ Aliquando ipſi populi & civitates *neocori* ſe dicebant, in quorum regione templum eſſet totius provinciæ commune, & publica omnium cura tuendum. Ita Epheſii propter templum Dianæ appellantur neocori, quaſi ejus æditui.

Neomenſe, f. 1. νεομηνία, novilunium, vel prima dies Lunæ, aut menſis. Græci enim ſuos menſes ad Lunæ curſum dirigebant, & a primo novilunii die menſes ſuos auſpicabantur. Hinc ad neomenias latinas, proverb. apud *Hieronym.* quod idem eſt ac, ad calendas græcas, h. e. nunquam.

Neoptolĕmus, m. 2. Νεοπτόλεμος, cognomen Pyrrhi filii Achillis, a νέος, novus, & πόλεμος, bello, quod admodum puer ad bellum Trojanum ductus fuerit. *Cic.* 1. *de Am.* & 2. *Tuſc.* & *Serv. in* 2. *Æn.* ¶ Item rex Moloſſorum, pater Olympiadis, quæ Alexandrum M. genuit. *Juſtin. l.* 7. *c.* 6.

Neoſſotrophium. V. Neſſotrophium.

Neoterice, adv. *nove*, recens, *modernamente*. *Aſcon. Pædian. in Divin. Ver. c.* 4. *ad fin.* Hoc leviter a Cicerone dictum, & neoterice putant.

Neotericus, a, um, νεωτερικός, juvenis, recens, a νεώτερος, *junior*, ut Scriptores neoterici, quibus antiqui opponuntur. *Aurel. Vict. de orig. Gentis R. in princ.* Ut quiſquam neotericorum aſſeveravit.

Nepa, æ, f. *ſcorpione*, עקרב, Germ. *ſcorpion*, Gall. *ſcorpion*, Hiſp. *alacran*, σκορπίος, animal venenatum, cauda feriens, alio nomine *ſcorpius*, cujus natura eſt, ut in parietum latibulis deliteſcat, &, cum aliquid ſeuſerit, retrocedat. *Feſtus* dubitat, num cancer ſit, an ſcorpius, nempe quia utroque modo veteres uſi, pro cancro *Plautus*, ut *Voſſio* placet, pro ſcorpio *Tullius in Arateis*. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 7. Recesſim dabo me ad parietem, imitabor nepam. *Cic. l.* 5. *de Fin. cap.* 15. Contrahunt uti videas boves, nepas aculeis. ¶ Ponitur & pro ſcorpio ſigno cœleſti. *Cicer.* 2. *de nat. Deor. cap.* 42. Atque oculos urget pedibus, pectuſque Nepai. ubi *Aratus* habet, σκορπίου, ὀφθαλμοῖς τε, &c. *Colum. lib.* 11. *cap.* 2. Pridie Non. Maji Nepa medius occidit. ¶ Ipſa vox Afra eſt origine, teſte *Feſto*.

Neparcus, a, um, adject. non parcens. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 77. Id quidem tibi neparcus dabo. Ita leg. Acidalius. Alii ne *parſis*. h. e. ne pepercerit.

Nepenthes, n. indecl. νηπενθές, h. e. triſtitiam, & dolorem fugans, a νη particula privativa, & πένθος, *luctus*. Hoc nomine vocatur herba, quam quidam eandem ac bugloſſon eſſe putant, quod vino injecta hilaritatem inducat. *Plin. l.* 21. *c.* 21. & *l.* 25. *c.* 2. & 9. ¶ Vox eſt ab *Homero* primum uſurpata *Odyſſ.* 4. ubi conſule ejus Interpretes.

Nepĕte, æ, f. *nepitella*, herba, alio nomine pulegium agreſte. *Plin. l.* 20. *c.* 14. & *Col. l.* 3. *c.* 7.

Nephĕle, es, uxor Athamantis, mater Phryxi, & Helles. Hinc

Nephelæus, a, um, adject. ad Nephelen pertinens, ut Nephelæum pecus, idest aries aurei velleris, qui Phryxum, & Hellen Nepheles filios per mare vexit. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 56.

Nepheleias, adis, f. patronym. filia Nepheles. *Lucan. l.* 9. *v.* 956. Qua pelago nomen Nepheleias abluit Helle.

Nephelēis, idis, patronym. fem. h. e. Helle Nepheles filia. *Ovid.* 11. *Met. v.* 195. Anguſtum circa Pontum Nepheleidos Helles.

Neophytus, ti, m. νεόφυτος, recens plantatus. Ita dicitur metaphorice, qui recens Chriſtianæ religioni nomen dedit. *Tertull. adverſ. Hæret. c.* 41.

Nepos, otis, m. 3. *nepote*, נכד, Ger. *Kindes kind*, Gal. *neveu*, Hiſp. *nieto*, ἔγγονος, qui ex filio, filiave natus eſt, a νέπος, qua voce, *Feſto* teſte, uſi *Theocritus*, & *Apollonius*. *Cic. pro Dejot.* Qui nepos avum in diſcrimen capitis adduxerit. ¶ Sunt qui filium fratris appellent *nepotem* Italico more. Sunt etiam, qui adjectione facta dicant *nepotem ex fratre*, quod multis Eruditis placuit, nondum tamen exemplo Latino probatum eſt. nam *nepos ex fratre* idem eſt ac *fratris nepos*, h. e. is, qui ex filio, filiave fratris genitus eſt; quod autem de filio fratris dicimus, idem intelligendum eſt de filio ſororis. *Cajus l.* 7. *ff. de leg. tut.* Velut frater ex eodem patre natus, fratris filius, nepoſque ex eo. *Leg. Nemini* 17. *Cod. de nupt.* Nemini liceat contrahere matrimonium cum ſorore, ſororis filia, & ex ea nepte. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 30. Sororis nepotem in nomen adſcivit. *h. e.* natum ex filio, vel filia ſororis. *Suet. in Caſ. c.* 27. Cæſar Octaviam ſororis ſuæ neptem Pompejo detulit. *h. e.* filiam Atiæ, quæ nata erat ex Julia Cæſaris ſorore. ¶ Qui putant fratris ſororiſve meæ filios dici etiam *fratris ſororiſve nepotes*, vel *nepotes ex fratre*, aut *ſorore*, afferunt locum *Suetonii in Caſ. c.* 83. ubi ait: *Cæſar tres inſtituit heredes ſororum nepotes, C. Octavium, Q. Pedium, & L. Pinarium*, qui ſcil. Pedius & Pinarius nati erant ex Julia Cæſaris ſorore. Sed *Suetonius* per figuram ζεῦγμα conjunxit Pedium & Pinarium cum Octavio filio Atiæ, de qua ſupra. ¶ Igitur nullum eſt ſpeciale cognationis nomen, quo filius fratris ſororiſve meæ appelletur, ſed communiter dicitur a Latinis *fratris filius*, *ſororis filius*, qui ab Italis *nipote*. ¶ Ceterum non eſt negandum, procedente Linguæ Latinæ ætate, & a priſca puritate recedente, uſurpari cœpiſſe *nepotem*, & *neptem* pro fratris, vel ſororis filio, vel filia. Afferri enim poſſunt hac de re exempla ex *Inſcriptionib. Reineſ. claſſ.* 8 *n.* 37. *Ambroſ. l.* 6. *ep.* 45. *Venant. Fortun. l.* 6. *carm.* 4. *v.* 16. &c. ¶ Sic *nepos ex fratre* pro filio fratris legitur in *Chronico Euſeb. a D. Hieronymo in Latinum verſo prope fin.* *Oroſ. l.* 7. *c.* 28. *Spartian. in Hadrian. c.* 2. &c. Sed de tota hujus vocis controverſia, atque uſu V. *epiſtolam Jacobi Facciolati*, *editam una cum ejus Orationib.* ¶ Quandoque nepotes vocantur poſteri, & quidem proprie per patrem & avum deſcendentes. *Virg.* 6. *Æn.* Forte recenſebat numerum, caroſque nepotes. ¶ Poetæ per catachreſim transferunt hoc nomen etiam ad poſteros, qui per fratres & ſorores deſcendunt. Itaque *Ovid.* Jul. Cæſarem nepotem Cupidinis appellat, quod genus ſuum duceret ab Ænea uterino Cupidinis fratre. *lib.* 3. *de Pont. eleg.* 3. Cæſar, ab Ænea qui tibi fratre nepos. ¶ Nepotes etiam dicuntur poſteri qualeſcunque. *Horat. l.* 2. *od.* 13. in nepotum perniciem, opprobriumque pagi. ¶ *Nepos* pro *neptis* antiquum eſt. *Enn.* apud *Non. c.* 3. *n.* 147. Ilia dia nepos, quas ærumnas tetuliſti. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 678. *n.* 11. Æternæ Fortunatæ nepoti ſuæ. Adde *pag.* 417. *n.* 4. & *pag.* 477. *n.* 5. ¶ Nepos etiam dicitur de beſtiis. *Col. l.* 6. *c.* 37. *de mulis*. Itaque ejuſmodi admiſſarius nepotibus magis, quam filiis utilior eſt. ¶ Translate nepotum nomen prodigis impoſitum eſt; tum quia avi indulgentiores eſſe ſolent, quam parentes, tum quia ſi pueri parentibus orbati, avorum hereditatem conſequantur, eam plerumque male adminiſtrant. *Cic. in Rul.* 2. *c.* 1. Ut ſit non minus in populi R. patrimonio nepos, quam in ſuo. *Id. Catil.* 2. *c.* 4. Quis ganeo? quis nepos? qui adulter? ¶ Per tranſlationem etiam nepotes vocantur rurelle vitium fruticationes, quæ poſtremo loco exoriuntur, ita dicti, quod ad ſucceſſionem veterum palmitum veluti nepotes in majorum ſuorum locum ſuccreſcant, vel a nepos, qua prodigum notat, quod nulli alteri rei ſint utiles, quæ abſumendis vitis alimentis, cum ipſæ uvas non ferant. *Col. l.* 4. *c.* 6. Ex eo loco, unde nepotem abſcideris, conſitum alterum fundit. *Idem ibid.* Omnes enim intra id ſpatium nepotes enatos ſupprimi decerpemus.

Nepotālis, le, adject. luxurioſus, prodigus, ut nepotalis menſa. *Ammian. l.* 31. *c.* 13. Nepotalis luxus. *Apul. l.* 2. *A. A.*

Nepotātus, us, m. ἀσωτία, voracitas, vitæ luxuries. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Rem adhuc ſuiſſe, nec niſi in nepotato, ſingulis teſtis millia nummum.

Nepotīnus, a, um, *ſmoderato*, luxurioſus, immoderatus. *Suet. in Calig. c.* 37. Nepotinis ſumptibus omnium prodigorum ingenia ſuperavit. Al. leg. *nepotatus*.

Nepotor, aris, atus ſum, d. 1. *vivere prodigamente*, Germ. *ſchwelgen*, Gall. *vivre prodigalement*, Hiſp. *glotonear*, ἀσωτεύομαι, luxurioſe, & prodige vivo. *Senec. de Benefic. l.* 1. *c.* 15. Vero liberalitatem nepotari. idest in prodigalitatem verti. Alii explicant, Beneficium non dandum eſſe ei, qui nequiter profuſurus ſit. *Tertul. in Apol. c.* 46. Ariſtippus in purpura nepotatur.

Nepotŭlus, i, maſc. *nipotino*, parvus nepos. *Plaut. Mil.* 4. 3. *v.* 20. Si te ſalvum hinc mittimus ina Venerem nepotulum.

Neptĭcŭla, læ, f. parva neptis. *Symmach. l.* 6. *ep.* 32. Nepticulæ meæ infirmitas.

Neptis, is, f. *nipote*, Ger. *kindes tochter*, Gal. *niece*, Hiſp. *nieta*, ἐγγόνη, θυγατριδῆ, quæ ex filio, filiave nata eſt. *Cic. de clar. Orat.* Et filias ejus Mutias ambas, & neptes Licinias. *Sueton. in Aug. c.* 31. Cuiquam neptium ſuarum. V. *Nepos*.

Neptunālis, le, adject. ad Neptunum pertinens, ut Neptunales ludi, qui in honorem Neptuni celebrabantur. *Tertul. de Spect. cap.* 6. ¶ Hos *Var. l.* 3. *de L. L.* abſolute Neptunalia vocat; ut & *Auſon. de feriis Roman. v.* 19.

Neptunicŏla, læ, Neptunum colens. *Silius l.* 14. *v.* 444. Et Neptunicolæ transverberat ora Telonis.

Neptuīne, es, f. filia Neptuni. *Catul. in Argon. v.* 28. Te ne Thetis genuit pulcherrima Neptunine?

Neptunium, n. 2. Navale Antiatum, *Nettuno*, opp. Latii, in ora maris Tyrrheni, verſus Pomptinas paludes, cum portu.

Neptunius, a, um, ποσειδώνιος, quod ad Neptunum ſpectat. *Cic. in Arato v.* 129. Neptunia prata ſecantes. h. e. mare. Sic apud *Virg.* 8. *Æn. v.* 695. arva Neptunia. *Id.* 2. *Æn. v.* 625. Neptunia Troja. quia ſcil. a Neptuno una cum Apolline ejus muri conditi dicuntur.

Neptūnus, m. 2. *Nettuno*, Ποσειδῶν, filius Saturni, & Opis, Deus maris, a verbo græco *νίπτειν*, *lavare*. Sed V. Etymologos. ¶ Fratres habuit Jovem, & Plutonem. Hunc quoque, ut eſt in fabulis, mater abſcondit, ne a patre devoraretur. Sed expulſo Saturno, Jovi cœlum, Plutoni inferorum regnum, Neptuno aquæ in ſortem ceciderunt. *Plato in Critia* ſcribit, Neptunum ſortitum eſſe gubernationem inſulæ Atlanticæ. Tridentem huic pro ſceptro tribuunt. Uxorem habuit Amphitritem, ex qua plurimas Nymphas ſuſcepit. Muros urbis Trojæ una cum Apolline condidit. ¶ Habitus eſt equorum creator. *Virgil.* 1. *Georg.* Tuque, o cui prima frementem Fudit equum tellus magno percuſſa tridenti Neptune. ¶ Frequenter a Poetis pro mari ponitur. *Lucret. lib.* 1. Neptuni corpus acerbum. *Plaut. Rud.* Credere ſe Neptuno. ¶ Pro piſcibus, qui ſunt in mari. *Nævius* apud *Feſt.* in verbo *Coquus*: Coquus edit Neptunum, Venerem, Cererem.

Digitized by Google

Nepus, vel Nepŏrus, a, um, impurus, non purus. *Feſt.*

Nequa, V. Nequis.

Nequa, adverb. ne per aliquem locum. *Ter. Adelph.* 2. 4. 18. Videndum eſt, neque ad patrem hinc permanet. ¶ Item ne aliqua ratione. *Virg.* 1. *Æn.* Ne qua ſcire dolos, mediuſve occurrere poſſis.

Nequalia, n. 3. detrimenta. *Feſt.*

Nequam, nomen indecl. *uomo da niente, inutile, ribaldo, diſſoluto*, [illegible], Germ. *ſchlecht*, Gall. *vaurien, méchant*, Hiſp. *que no vale nada*, ἄχρηστος, ἄσωτος; proprie homo inutilis, prodigus, profuſus, qui opes non conſervat, ſed profundit. *Flavius Caper lib. alt. de Orthogr.* Nequam non malum ſignificat, ſed inutilem. *Gl. Philox.* Nequam, ἄχρηστος. Itaque nequam fere dicitur, qui eſt ἄσωτος, *prodigus*. Indeque eſt, quod *nequitia*, & *luxuria* ſæpe conjungantur, ut affinia, ac contra opponantur *nequam*, & *homo frugi*. V. *Gel. l.* 7. *c.* 11. ¶ Eſt ex *ne*, & *quicquam*, media extrita ſyllaba, quaſi is, in quo non eſſe quicquam putamus. *Var. l.* 9. *de L. L. Cicer.* 2. *Phil.* O hominem nequam! Nihil enim poſſum magis proprie dicere. *Id. pro Dejot.* Non modo nequam, & improbus, ſed & fatuus, & amens es. *Id. in Piſon.* Niſi nequior, quam Gabinius extitiſſes. *Id. lib.* 11. *Fam.* Quem tu nequiſſimum occiſum eſſe dixiſti. ¶ Tribuitur & aliis, ut nequam liber, apud *Ovid.* 2. *Triſt.* Nequam vitis, h. e. inutilis. *Col. l.* 3. *c.* 10. Nequam verbum. *Plaut. Truc.* 2. 4. 38. ¶ Pro nequiter videtur uſurpaſſe *Plaut. Pœn.* 1. 1. 49. Locum ſibi velle liberum præberier, ubi nequam faciat clam ne quis ſit arbiter. *Id. Trinum.* 4. 3. 69. Strenuos præterire, more ſit. Ch. Nequam quidem.

Nequando, adverb. *acciocchè in neſſun tempo*, Germ. *das nicht etwan*, Gall. *afin que en quelque temps ne*, Hiſp. *que no en algun tiempo*, μήποτε, ne ullo tempore, ſicut *ſi quando*, ſi aliquo tempore. *Cic. Att. l.* 10. Tu tamen eas epiſtolas, quibus aſperius de eo ſcripſi, aliquando concerpito, nequando quid emanet. Adde *de Amic. cap.* 10.

Nequaquam, adverb. *per niente, a niun modo*, [illegible], Germ. *mit nichten, nicht*, Gal. *nullement, en nulle façon*, Hiſp. *en ninguna manera*, οὐδαμῶς, neutiquam, non, minime. *Cic. de Sen.* Sed nequaquam in iſto ſunt omnia. *Id.* 2. *Fin. c.* 24. Nequaquam iſta amicitia eſt.

Neque, *nè*, *non*, [illegible], Germ. *auch nicht*, Gall. *ny*, Hiſp. *ni*, *tampoco*, οὔτε, non, nec, conjunctio disjunctiva, a *ne*, & *que*. *Cic. de Amic.* Neque ſunt iſti audiendi. *Id. pro Roſc. Com.* c. 4. Ut neque nihil, neque tantum, quantum poſtulavimus, conſequamur. *Ter. Andr.* 2. 2. 14. Neque tu haud dicas, tibi non prædictum. *Cic. l.* 1. *Att. ep.* 17. Id neque amoris mediocris, & ingenii ſummi. ¶ *Neque dum*, idem ac needum. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 8. Sed ejus rei maturitas neque dum venit, & tamen jam appropinquat. ¶ *Neque vero*, & *neque enim*, tranſitionibus inſerviunt. *Cicer. de Amic.* Neque enim ſunt iſti audiendi, qui virtutem duram eſſe volunt. *Id. l.* 1. *de Orat. cap.* 51. Neque vero iſtis tragœdiis tuis, Craſſe, perturbor. ¶ Dicitur & *neque autem*, ſed rarius. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 12. Neque autem ego ſum ita demens, ut &c. ¶ *Neque non*, nec non, etiam. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 13. *ad fin.* Oreæ in Hiſpania fervore muſti ruptæ, neque non & dolia in Italia. *Et ſub fin. l.* 2. Neque non quædam nationes caprarum pellibus ſunt veſtitæ.

Nequĕo, is, ivi, & ii, itum, n. anom. *non potere*, Germ. *nicht koenen*, Gall. *ne pouvoir pas*, Hiſp. *no poder*, ἀδυνατῶ, οὐ δύναμαι, non poſſum, a *non*, & *queo*. *Cic.* 2. *de Orat.* Aut ea, quæ ſanare nequeunt, exulcerant. *Ter. Heaut.* 3. 3. 25. Nequeo, quin lacrymem. *Virg.* 6. *Æn.* 1e, emite, nequivi conſpicere. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 5. Quam nequiere proci recto depellere curſu. ¶ *Nequibo*, futurum pro nequeam. *Lucret. l.* 1. *v.* 380. Quo poterunt undæ, cum piſces ire nequibunt. ¶ Partic. *nequiens*. *Ammian. lib.* 15. *cap.* 26. Annibalem aſſequi nequiens. Adde *Salluſt. in fragm. Auſon. in Profeſſorib.* 2. *v.* 2 ... & *Apul. in Florid.* Pluraliter *Arnob. l.* 1. Cæcitate ingenii nequeuntes videre. ¶ Paſſive *Salluſt. Jugurt. cap.* 31. Quidquid ſine ſanguine civium ulciſci nequitur. *Pacuv.* apud *Feſt.* Cum contendi nequitum, h. e. non potuit.

Nequicquam, adverb. *in vano*, [illegible], Germ. *vergebens*, Gall. *en vain*, Hiſp. *en valde*, μάτην, *Cic. pro Quinct.* Et tero, & nequicquam poſſet. ¶ Interdum reperitur pro non, vel *nihil*. *Virg.* 1. *Georg.* Nequicquam pinguis palea teret area culmos. *Cic.* 1. *Tuſc. cap.* 31. Secernere a corpore animum, nequicquam aliud eſt, quam emori diſcere. ¶ Quidam a MSS. codicibus contendunt *nequaquam* ſcribendum ſine *c*.

Nequinont, antique pro nequeunt. *Liv. Andr. in Odyſſ.* apud *Feſt.*

Nequis, nequa, nequod, vel nequid, adject. anom. μήτις, ne aliquis, a *ne*, & *quis*, *qua*, *quod*, *acciocchè alcuno non*. *Cic. Ver.* 1. Tamen nequa deductio fieret, magna ex parte tua poteſtas erat. *Ter. Heaut.* 2. 3. 28. Ut nequid hujus rerum ignores. *Virg. Æn.* 1. Cernere nequis eos, neu quis contingere poſſet. ¶ *Nequid nimis*, μηδὲν ἄγαν, effatum ſeptem Sapientum fuit, & templo Apollinis Delphici ſcriptum, quo monemur in rebus omnibus modum ſervare. *Ter. Andr.* 1. 1. 34. ¶ Nequi, pro nequis. *Var. l.* 2. *R. R. cap.* 3. Nequi porcellus a matre opprimatur.

Nequĭter, adv. *cattivamente, diſſolutamente*, Germ. *ſchlich*, Gal. *méchamment*, Hiſp. *malvadamente*, ἀχρείως, inutiliter, diſſolute, profuſe, cui opponitur *frugaliter*. *Cic.* 3. *Tuſc.* 2. 17. A me quidem paulo ante appellata frugalitas, quæ te turpiter, & nequiter facere nihil patiatur. *Id.* 2. *Phil.* Ille porro male, prave, nequiter, turpiter cœnabat. ¶ Ponitur & pro male, prave, *malamente*, *vergognoſamente*, κακῶς. *Liv. l.* 41. *c.* 7. Utrum bellum ſuſceptum ſit nequius, an inconſultius geſtum, dici non poteſt. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Nequiſſime autem gummi (balſamum vitiatur) quoniam, &c.

Nequitia, æ, f. 1. *dappocaggine, poltroneria, diſſolatezza*, [illegible], Ger. *faulheit*, Gal. *méchanceté*, Hiſp. *maldad*, ἀχρειότης, inertia, intemperantia, prodigalitas. *Cic.* 3. *Tuſc. cap.* 8. Reliqua reſtat, & quarta virtus ut ſit ipſa frugalitas, neceſſe eſt. Ejus enim videtur eſſe proprium motus animi appetentes regere, & ſedare, ſemperque adverſantem libidini moderatam in omni re ſervare conſtantiam, cui contrarium vitium nequitia dicitur. Frugalitas, ut opinor, a fruge, qua nihil melius e terra oritur: nequitia ab eo (etſi hoc erit fortaſſe durius, ſed tentemus, & luſiſſe putemus, ſi nihil ſit) quod nec quicquam eſt in tali homine, ex quo idem nihili dicitur. Hæc *Cicero*. *Africanus*, referente *Gel. l.* 7. *c.* 11. ſcripſit, mala, probra, flagitia, quæ homines faciunt, in duabus rebus eſſe, malitia, & nequitia. Ubi nequitiam intelligi vult luxum vitæ prodigum, & effuſionem immodicam pecuniarum. *Ter. Adel.* 3. 3. 3. Id miſero reſtat mihi mali, ſi illum potiſſ, qui alicui rei eſt, etiam eum ad nequitiam adducere. *Cic. pro Roſc. Am. cap.* 46. Officina nequitiæ, & diverſorium flagitiorum omnium domus ejus. ¶ Interdum ſumitur pro malitia, improbitate, libidine. *Ovid.* 1. *Faſtor. v.* 411. Tu quoque inexhauſte, Silene, libidinis urunt: Nequitia eſt, quæ te non ſinit eſſe ſenem. *Phædr. lib.* 2. *fab.* 7. Vir, & nequitiæ quidquid oppugnant, ruit. ¶ *Plin. l.* 14. *c.* 20. Aceti nequitiæ ſocii virtus ad omnius uſus. h. e. acrimonia aceti.

Nequities, ei, f. 5. idem ac nequitia. *Hor. lib.* 2. *Serm. ſat.* 2. *verſ.* 131. Illum aut nequities, aut vafri inſcitia juris Poſtremum expellet certe vivacior hæres.

Nequĭtur, adv. non recte, apud Veteres, quemadmodum *nepurus* pro non purus, *nequeo* pro non queo dixere. Multa ex Plauto exempla congeſſit *Paræus in Lex. Crit.* unum etiam ex *Cicerone de Amic.* Ubique tamen varia eſt lectio.

Nereis, idis, p. indeſt. tem Nereo, filia Nerei. Nereides fuerunt maris Nymphæ, humanam effigiem habentes, quarum nomina ſunt Agave, Amathea, Amphinome, Amphithoe, Apſeudes, Atheis, Galaneſſa, Caliſnira, Cimodoce, Climena, Cymothoe, Dinaſſa, Dynamene, Doris, Doto, Dova, Galatea, Glauce, Glauce, Janira, Limnoris, Melita, Mæra, Mera, Nimeſte, Neſæa, Orithye, Panope, Pheruſa, Proto, Spio, Thalie, Thoe, & infinita alia. V. *Hom. in Iliade*, & *Heſiod. in Theog. Ovid.* 13. *Met. v.* 623. Nereis his contra reſecuta Crateida natam. *Id. l.* 11. Sed mente admiſſi Nereida colligit orbam. *Id. ibid. lib.* 13. *v.* 738. Nerei te vereor, &c. *Cic. in Arat.* Hanc illi tribuunt pœnam Nereides almæ.

Nerēius, a, um, adject. ad Nereum pertinens. *Ovid.* 13. *Met. v.* 162. Præſcia venturi genitrix Nereia lethi, h. e. Tethys Nerei mater. *Seren. Sammon. c.* 35. *de morb. obſ. med.* Nereia lympha, h. e. aqua marina.

Nereus, i, m. e. Νηρεύς, Oceani, & Tethyos filius, Deus maris, quaſi, *nudus*, *humidus*, a νάω, vel νάειν, *fluo*. Hunc Orpheus in Argon. Deorum antiquiſſimum appellat. Unde & grandævus a *Virgilio* dicitur 4. *Georg.* Ex Doride uxore eademque ſorore maximam Nympharum turbam ſuſcepit, quæ a nomine patris Nereidas appellantur. *Bocc. l.* 7. *Gen.* ¶ Metonymice accipitur pro mari, *Perſ. ſat.* 1. Cæruleum dirimebat Nerea delphin.

Neriēna, æ, f. 1. vel Nerienes, is, f. 3. vel Nerio, onis, f. 3. Νερίενη, Martis uxor. Vide *Gel. l.* 13. *c.* 22. *Plaut. Truc.* 2. 6. Mars peregre adveniens ſalutat Nerienem uxorem ſuam.

Nerīne, es, patronym. fœmininum a *Nereo* deductum, Νηρίνη. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 37. Nerine Galatea.

Nerīnus, a, um, ad Nereum pertinens, *Nemeſian. Ecl.* 4. *v.* 51. Nerinas potabis aquas. h. e. marinas. *Auſon. ep.* 4. *v.* 55. Nodoſas veſtes animantum Nerinorum. h. e. piſcium.

Nerita, (ſ. Νηρίτης), genus concharum, quæ per maria navigant, præbentes concavam ſibi partem, alteram flatu auræ inſtar veli opponentes. *Plin. l.* 9. *c.* 33.

Nerītos, i. e. Leucas, *S. Maura*, inſ. maris Jonii, oræ Epiri occiduæ, ſeu Acarnaniæ proxima, & ponte juncta, media inter Acroceraunia, & Peloponneſum. ¶ Neritos item, m. 2. mons Ithacæ inſ. *Plin. l.* 4. *c.* 12. *Virg. Æn.* 3. *v.* 271.

Nerĭtius, a, um, adject. Ithacenſis, a Nerito Ithacæ monte, ut Neritius Dux, hoc eſt Ulyſſes. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 4. Neritio ratis, qua is vectus eſt. *Id. l.* 14. *Met. v.* 563. Neritia puppes. *Silius l.* 2. *v.* 317.

Nerium, ii, n. Νήριον, frutex foliis amygdalæ, ſed majoribus, & pinguioribus, quæ quadrupedibus ſunt venenum, al. rhododaphne, quod florem roſæ, folium lauri ſimile habeat. Vulgo in officinis dicitur *oleander*. *Plin. l.* 24. *c.* 11.

Nerones, m. 3. familia Romana nobiliſſima in gente Claudia, a *nerio* ſive *nerienes*, verbo Sabino, quo ſignificatur virtus, & fortitudo. Origo nominis eſt, quod ex Claudiis, quos a Sabinis oriundos accepimus, qui erat egregia, atque præſtanti fortitudine, Nero appellabatur. *Gell. lib.* 13. *cap.* 21. Ex hac familia fuit ille Nero, qui Aſdrubalem Annibali fratri ſuppetias ferentem, junctis cum Livio collega copiis, ſuperavit. Ex hac item fuit ſævus Romanorum Imperator, monſtrum illud teterrimum crudelitatis, & omnis turpitudinis. Ejus vitam ſcripſit *Suetonius*.

Neronicus, &

Neronianus, a, um, adjectiva, ad Neronem pertinens. *Martial. l.* 7. *epigr.* 33. Quid thermis melius Neronianis? *Stat. l.* 1. *Sil.* 5. *v.* 62. Neronea lotus in unda.

Nervalis, le, adject. *Scribon. Larg. compoſ.* 12. Herbam, quam Græci νευρόσπαστον, nos nervalem appellamus.

Nerviæ, arum, f. vel nervia, orum, n. *corde della cetra, od altri ſtrumenti a' ſuono*, fidiculæ ex nervis concinnatæ, chordæ citharæ, vel alius muſici inſtrumenti. *Juſt. in Sat.* qui loci ... apud *Non. cap.* 3. *num.* 149. In pſalterio tendamus nervias. *Id. ibid.* Qui ajunt nerviæ tractare ſolebat.

Nervĭcus, a, um, adject. nervorum vitio laborans, Νευρικός. *Firmic. lib.* 8. *cap.* 3. Ita aut nervicos, aut podagricos efficiunt homines. Al. leg. *neuricos*, & fortaſſe rectius.

Nervii, m. e. pop. Galliæ Belg. ubi nunc Com. Hannoniæ, quorum primarium Bagacum. Terminabantur ab Or. Aduaticis, ab Occ. Atrebatibus, & Pleumoſiis. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 27. *Lucan. l.* 1. *v.* 428. ominumque rebellis Nervius.

Nervinus, a, um, *di nervo*, a nervo factus, ut nervini funes. *Veget. de re milit. lib.* 4. *cap.* 9.

Nervius, a, um. Nervius miles apud *Claudian. de B. Gild. v.* 421. eſt miles legionis a Nerva Imperatore inſtitutæ.

Nervolaria, æ, f. una ex Comœdiis *Plauti* amiſſis.

Nervōſe, adv. *valoroſamente*, Ger. *mit ſtercke*, Gall. *vigoureuſement*, Hiſp. *poderoſamente*, Νευρωδῶς, valide, firmiter. *Plaut. Cic. l.* 10. *Fam. epiſt.* 12. Ut vigilantes, nervoſeque nos, qui flamus in acie, ſubornes. *Cicer. in Orat. cap.* 36. Dicetur enim non Peripateticorum more, ſed aliquanto nervoſius. *Id.* 3. *Offic. c.* 29. Qui iſte nervoſius diſſerunt.

Nervoſĭtas, atis, f. *nervoſità*, robur, firmitas. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Nervoſitas filo æqualior pene, quam araneis.

Nervōſus, a, um, *nervoſo*, *nerboruto*, Germ. *aderechtig*, Gal. *nerveux*, Hiſp. *nervoſo*, Νευρώδης, quod multos habet nervos. *Plin. lib.* 11. *cap.* 37. Ideo nulla eſt ei caro, ſed nervoſa axilitas. ¶ Per translationem nervoſus dicitur fortis, & vehemens, quod omne robur in nervis conſiſtat, ut Nervoſus Orator, qui magnam vim, & efficaciam ſermonis habet. *Cicer. de Clar. Orat. c.* 31. Quis Ariſtotele nervoſior?

Nervŭlus, i, m. *nervetto*, dim. a *nervus*. *Cic. Capitoni ſub l.* 16. *Attic. ep.* 16. Si nervulos tuos adhibueris.

Nervus, vi, m. *nervo*, [illegible], Ger. *ein ſpanader*, Gall. *nerf*, Hiſp. *nervio*, Νεῦρον, præcipuum in corpore animalis ſenſus, motuſque inſtrumentum a cerebro, & ſpinali medulla ortum, totius corporis membris movendi, ſentiendique vim conferens, a Græco nomine allato, trajectione literarum. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 23. Nec enim Dii venis, nervis, & oſſibus continentur. *Et c.* 55. Huc adde nervos, a quibus artus continentur, eorumque implicationem toto corpore pertinentem. ¶ Speciatim dicitur de membro virili. *Juven.* Menſura incognita nervi. Adde *Horat. Epod.* 8. ¶ Metonymice ponitur pro robore, & viribus corporis, & translate pro firmitate, & conſtantia animi, item pro vehementia cujuſcunque rei. *Cic. l.* 5. *Fam.* Plane video, tuæ nervis opus, ſapientiaque tua vehementer. *Id. l.* 15. Quantum in cujuſque animo roboris eſt, atque nervorum. *Id. ad Q. Fr.* Tu ut id poſſis, eſt tuorum nervorum. *Id. in Acad.* Theophraſtus nervos omnes virtutis incidit. *Id.* 12. *Phil.* Legionum noſtrarum nervos his conſiliis incidemus. *Id. in Or.* Horum oratio neque nervos, neque aculeos oratorios, ac forenſes habet. ¶ Nervi Reipub. appellantur militias, claſſes, & vectigalia, quod in iis conſiſtat omnis Reip. fortitudo, & robur. *Cic. pro L. Man. c.* 7. Etenim ſi vectigalia nervos eſſe Reipub. ſemper duximus. ¶ *Nervum intendere*, *omnes nervos contendere*, *omnibus nervis contendere*, eſt ſumma vi, ſummoque ſtudio uti, omnem ſolicitudinem, atque operam adhibere. *Ter. Eun.* 2. 3. 20. Digna adeo res eſt, ubi tu nervos intendas tuos. *Cic.* 2. *Ver. c.* 1e. Veruntamen dignum, in quo omnes nervos ætatis, induſtriæque meæ contenderem. *Id.* 5. *Ver.* Omnibus enim nervis mihi contendendum eſt, atque in hoc elaborandum, ut omnes intelligant. ¶ Accipitur etiam nervus pro amento, vel pro chorda arcus. *Virg.* 5. *Æn.* Primaque per cælum, nervo ſtridente, ſagitta Hyrtacidæ juvenis volucres diverberat auras. ¶ Item nervi dicuntur chordæ citharæ, vel alius muſici inſtrumenti. *Cic.* 1. *Tuſc.* Summam eruditionem Græci ſitam cenſebant in nervorum, vocumque cantibus. ¶ Nervus etiam vinculi genus eſt, quo pedes, aut cervices impediuntur, ποδοκάκκη, aut ξυλοπέδη, prout in vett. Gl. exponitur. Ex quo illud *Catonis*. Fures privatorum furtorum in nervo, atque in compedibus ætatem agunt, fures publici in auro, atque in purpura. *Plaut. Aſin.* 3. 2. 5. Nervum, catenas, numellas, pedicas, bojas. *Id. in fragment.* Eo edepol nervo cervices probat. ¶ *Ter. Phorm.* 4. 4. 14. Cæterum eum argumentum repetent, noſtra cauſa ſcilicet in nervum primus ibis. *anderà prima ſtà in prigione*.

Neſæa, æ, vel Neſæe, f. Νησαίη, Nympha, una Nereidum, a νῆσος, *inſula*, vel e νεω, *nato*. *Virg.* 4. *Georg.* & 5. *Æn.*

Neſăpius, vel Neſapus, a, um, adject. non ſapiens, inſipiens. *Petron. in Fragm. Tragur.* Ne me putetis neſapium eſſe. *Q. Terent. Scaur. de Orthogr.* Ne pro non poſitum apud antiquos: ſic nefrendes porci, qui ſine dentibus ſunt, ideſt

qui

qui fabam frendere non poſſunt: Sic neſapius, qui non ſapit.

Neſciens, tis, nom. ex particip. neſcius, ignarus. *Ter. Heaut.* 3. *l.* 39. Ut neſcientem ſentiat te id ſibi dare.

Neſcienter, adv. inſcienter. Habet *Auguſt. l.* 2. *Doctr. Chriſt. c.* 40. & quidam tribuunt etiam *Prudentio in Præfat.* 2. *Apotheoſ. v.* 4. invito *Nic. Heinſio*.

Neſcientia, æ, inſcitia, *ignoranza*. *Claud. Mamert. l.* 1. *c.* 21. Agnoſco, te multorum neſcientias ertuliſſe.

Neſcio, is, ivi, itum, a. 4. *non ſapere*, לא ידע, Ger. *nicht wiſſen*, Gal. *ignorer*, Hiſp. *no ſaber*, ἀγνοεῖν, ignoro, ſum inſcius, a *ne*, & *ſcio*. *Cic.* 1. *de Orat.* Nemo in eo, quod neſciat, diſertus eſſe poteſt. *Ter. Eun.* 4. 4. 54. Tu pol, ſi ſapis, quod ſcis, neſcis, neque de eunucho, neque de vitio virginis. *Donatus* admonet, eſſe proverbium, *Quod ſcis, neſcis*, quo ſumma taciturnitas, certaque in tacendo fides ſignificatur, dum quis quod ſcit, perinde continet, ac diſſimulat, quaſi neſciat. Simile eſt in *Heaut.* Tu neſcis, quod ſcis Dromo, ſi ſapies. D. Motum dices. ¶ Neſcio quis, neſcio quid, neſcio quomodo, neſcio quo pacto, & hujuſmodi uſurpantur, quoties perſonam aliquam, vel rem, vel modum nobis ignotum volumus ſignificare. *Cic. de Amic.* Qualem fuiſſe Athenis Timonem neſcio quem accepimus. *Id. pro Quinct.* Poſteaquam neſcio quid impendit, & in commune contulit. *Id. de Am.* Serpit enim neſcio quomodo per omnem vitam amicitia. *Id. ibid.* Plus neſcio quo pacto videtur habere gravitatis. ¶ Neſcire Latine, eſt Latinam linguam ignorare. *Cic. in Brut. c.* 37. Non enim tam præclarum eſt ſcire Latine, quam turpe neſcire. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. Att. lib.* 7. Utrum conſiſtere uſpiam velit, an mare tranſire, neſcitur. ¶ Neſcio te ego? hoc eſt, egone te non cognoſco? *Plaut. Menæch.* ¶ Jungitur & cum infinito. *Virg.* 3. *Georg. v.* 84. Stare loco neſcit. ¶ *Neſcibo*, pro neſciam, ἀγνοήσω. *Plaut. Capt.* 2. 2. 15. ubi al. leg. *neſciam*. ¶ *Neſcias id, quod ſcias*, formula admonentis aliquem, ne ſecretum commiſſum prodat. *Ter. Heaut.* 4. 4. 26. Sic *Plaut. Mil.* 2. 6. 88. Ne tu hercle, ſi te di amant, linguam comprimes poſthac. etiam illud, quod ſcies, neſciveris.

Neſcitus, a, um, adiect. ex particip. a neſcio, *non ſaputo*, *non conoſciuto*. *Sidon. l.* 8. *ep.* 6. Litam inter Gallias ante neſcitam edidit.

Neſcius, a, um, *ignorante*, *che non ſa*, Ger. *unwiſſend*, Gal. *qui ne ſçait*, *ignorant*, Hiſp. *que no ſabe*, ἀγνοῶν, ἀπειρος, ἀΐδρις, ignarus, qui aliquid ignorat, vel neſcit. *Cic. pro Deiot.* Inimicum te Regi Dejotaro fuiſſe, non erant neſcii. *Virg.* 1. *Æn.* Neſcia mens hominum fati, ſortiſque futuræ. *Ovid. epiſt. Par.* 140. Nullaque de facie neſcia terra tua eſt. ¶ Interdum paſſive accipitur pro ignoto, ſive incognito. *Plaut. Rud.* 1. 3. 17. In locis neſciis neſcia ſpe ſumus. *Id. Capt.* 3. 3. 15. Si quid neſcibo, id neſcium tradam tibi. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 50. Inexperta eſſe ſupplicia, neſcia tributa.

Neſt, pro fine poſitum eſt in lege dedicationis aræ Dianæ Aventinenſi. *Feſt.*

Neſis, idis, & Nebum, *Niſita*, Νησίς, inſ. parva Campaniæ, proxima continenti, inter Neapolim 6. M. P. & Puteolos 3. ante Pauſilypum prom. aſparago herba celebris. Hujus nominis caſus obliqui interdum producti reperiuntur. *Papin. Sylvaque*, quæ fixam *Pelago* Neſide coronat. Adde *Lucan. l.* 6. *v.* 90.

Neſſæus, a, um, quod eſt ex Neſſo, ſeu ad Neſſum ſpectat. *Ovid. in epiſt. Dejan.* 9. *v.* 163. Illita Neſſeo miſit tibi texta veneno.

Neſſotrophion, ii, *n. luogo da tener' anitre*, Νησσοτροφεῖον, locus, ubi anates clauſæ aluntur, & paſcuntur, e νῆσσα, anas, & τροφή, alimentum. *Col. l.* 8. *c.* 15. Media deinde parte neſſotrophii locus defoditur, &c. *Varr. lib.* 3. *R. R. c.* 11. Qui volunt greges anatum habere, ne conſtituere neſſotrophium. Al. leg. *neoſſotrophium*, ſed minus recte. Nam *neoſſotrophium* aviarium ſignificat, a νεοττός, pullus avium.

Neſſus, m. 2. Νέσσος, Centaurus, filius Ixionis, & Nubis, qui cum Dejaniram rapere vellet, ab Hercule ſagitta confectus eſt. *Ovid. l.* 9. *Met.* ¶ Eſt etiam hoc nomine Thraciæ fluvius, in Hemo monte naſcens.

Neſtor, m. 3. Νέστωρ, filius Nelei, & Chloridis, teſte *Hom. l. Odyſſ.* 11. qui adhuc adoleſcens bellum geſſit, vivo patre, adverſum Epeos Peloponneſi populos in Achaja, deinde, cum Pirithoi nuptiis intereſſet, adverſus Centauros, qui Hippodamiam rapere conabantur, ſtrenue pugnavit. Poſtremo jam ſenior, ut idem *Hom. in* 2. *Iliad.* ſcribit, quinquaginta navibus cum reliquis Græcis Principibus ad Trojam venit, cum natus ducentos annos jam tertiam hominis ætatem viveret, vel (ut ipſe dicit apud *Ovid.* 2. *Met. v.* 189.) cum 300. annum ageret. Sed hoc fabuloſum pleríque putant, & ſolos octoginta annos vixiſſe credunt. Conſilii dexteritate tantum Græcorum rebus profuit, ut Agamemnon non dubitaret, brevi ſe Ilium fuiſſe expugnaturum, ſi decem ſibi contigiſſent Neſtores. Nam præter ſummam prudentiam ætatis diuturnitate collectam, tanta præterea eloquentia excelluit, ut ex ejus ore melle dulcior fluere diceretur oratio, ut ait *Cic. de Senect. c.* 10. Fratres duodecim habuit. Duxit uxorem Eurydicen, Clymeni filiam, ex qua ſeptem filios ſuſcepit, Antilochum, Piſiſtratum, Thraſymedem, Echephronem, Stratium, Perſeum, Aretum, al. Anthum, & unam filiam, Polycaſten. *Ovid. l.* 13. *Met.*

Neſtoreus, a, um, adiect. ad Neſtorem pertinens, ut Neſtorea ſenecta, apud *Stat. l.* 1. *ſilv.* 3. *ad fin.*

Neſtorides, is, patronym. filius Neſtoris. *Ovid. l.* 2. *de Pont. eleg.* 4. *v.* 20. Quantus in Æacide, Neſtorideque fuit. h. e. Antilocho.

Nete, es, f. Νήτη, h. e. ultima, nomen eſt chordæ muſicæ. V. *Synemmenon*.

Netus, us, m. filum netum. *Martian. Capella lib.* 2. *pag.* 48. Ex caducis byſſi netibus.

Netus, a, um, nom. ex partic. a neo, es, *filato*, ut *neta lana*, apud *Ulp. l. ſi cui lana*, *ff. de leg.* 3.

Neu, *che non*, μήτε, vel ne, aut ne, *neve*, per Apocopen. *Virg.* 2. *Æn.* Neu recipi portis, aut duci in mœnia poſſit. ¶ Hæc particula geminata elegantem vim habet. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Neu ſe, neu Pompejum abſentem Imperatorem ſuum adverſariis ad ſupplicium tradant.

Neve, *ovvero che non*, μήτε, vel ne, & interdum neque, ne etiam, a *ne*, & *ve*. *Cic. l.* 1. *ep.* 9. Ne id a me, neve in hoc reo, neve in aliis quæras. *Id. in Orat.* Neve vaſtius ſyllabæ diducantur. ¶ Pro & ne. *Ovid. ep. Par.* 71. Neve recuſarem.

Neunquam, antique pro nunquam. *Vetus lapis* apud *Dauſqu.* in *Nunquam*. Ita neunquam de nomine familiæ noſtræ.

Neunt, V. in neo, nes.

Nevolo, nevis, nevult, n. anom. idem ac nolo, apud vet. a *non*, & *volo*. *Plaut. Trin.* 5. 2. 32. Filiam meam tibi deſponſam eſſe audio, etſi tu nevis. *Id. ibid.* 2. 2. 70. Multa eveniunt homini, quæ vult, quæ nevult.

Neuri, m. 2. pop. Sarmatiæ Europææ, quos Mela ad ortum Tyræ fl. locat, Solinus circa Boryſthenem, quorum urbs Nerva, ſeu Narva, in ora Livoniæ extrema. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Neuricus, V. Nervicus.

Neurobata, æ, Νευροβάτης, ſuper nervum, ſeu funem ambulans. *Firmic. l.* 8. *c.* 17. & *Hygin. Mythol. c.* 173. V. *Turneb. l.* 11. *c.* 25.

Neuroides, f. 3. Νευροειδής, ſpecies ſylveſtris lactucæ, alio nomine limonium, multo minoribus foliis, quam beta ſativa. *Plin. l.* 20. *c.* 8.

Neuroſpaſton, i, n. Νευρόσπαστον, imagunculæ quædam tali artificio intus compacta, ut ſi occultum nervum, ſeu fidiculam trahas, ad ſpeciem hominis vivi movere membra, & totum corpus videatur, ſimilis fortaſſe illi, quæ ab Italis *bamboccio* dicitur, a νεῦρον, *nervus*, & σπάω, *traho*. Itaque vox græca eſt, & græcis literis ſcripta a *Gellio l.* 14. *c.* 1.

Neuroſpaſtos, Νευρόσπαστος, herba folium habens veſtigio hominis ſimile, & uvam nigram habens, in cujus acino nervus conſpicitur; unde & nomen habet. *Plin. l.* 24. *c.* 14.

Neuter, tra, trum, *nè l' uno*, *nè l' altro*, Ger. *kein unter beyden*, Gal. *ny l' un*, *ny l' autre*, Hiſp. *ni uno*, *ni otro*, οὐδέτερος, μηδέτερος, nec hic, nec ille, nec, & *uter*. In genitivo habes *neutrius*, in dativo *neutri*. *Cic. Att.* Effeci, ut neutri illorum quiſquam eſſet me charior. *Id. de Amic.* Quos fidos amicos habuiſſet, quoſque infidos, cum neutris gratiam referre poſſet. *Quintil. inſt.* 1. Neutrum ab altero ſeparo. *Cic.* 1. *Div. c.* 4. Quid bonum, quid malum, quid neutrum ſit. h. e. medium. *Id.* 4. *Acad. cap.* 42. In neutram partem moveri. *Sen. l.* 2. *de Ira*, *c.* 13. In neutris partibus eſſe, *eſſer neutrale*. ¶ Neuter junctum cum pluralis numeri verbo. *Plaut. Mercat.* 5. 2. 35. Ut caveres, ne ites ad me iretis. ¶ *Neutra verba* dicuntur a Grammaticis, quæ neque activam, neque paſſivam habent ſignificationem, ſed mediam, ut *ſto*, *vivo*. *neutra nomina*, quæ neque maſculina, neque fœminina ſunt, ut *decus*, *frigus*. *Varr. lib.* 8. *L. L. Diomed. Priſcian.* & alii. ¶ *Neutro* pro *neutrius* legitur apud eundem *Varr. ibid.* & aliis in locis.

Neutiquam, adv. *non per niente*, *a niun modo*, לא, Ger. *gantz*, *und gar nicht*, Gal. *nullement*, Hiſp. *en ninguna manera*, μηδαμῶς, nequaquam, nullo modo. *Cic. de Un.* Indiſſolubiles vos quidem eſſe non poteſtis, neutiquam tamen diſſolvemini. *Id. l.* 9. *Att. ep.* 20. Cui te ſocium neutiquam puto eſſe oportere.

Neutralis, & le, o. 3. οὐδέτερος, quod neutrius partis eſt. *Quint. l.* 1. *c.* 4. Aut quæ fœminea poſitione mares, aut neutrali fœminas ſignificant. h. e. neutro genere.

Neutraliter, adv. vox eſt Grammaticorum, cum *neutro genere* ſignificare volunt. *Chariſ. l.* 1. Gellius tore navium neutraliter dixit.

Neutro, adv. *nè nell' uno*, *nè nell' altro luogo*, Ger. *kein theil*, Gal. *vers nulle de deux parts*, Hiſp. *ni a una parte*, *ni a otra*, μηδετέρωσε, nec ad unum locum, nec ad alterum, item nec ad unam partem, nec ad alteram. *Liv. l.* 5. *c.* 26. Et neutro inclinata ſpe torpebat.

Neutrubi, adv. nec in uno loco, nec in altero. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 56. Neutrubi habeam ſtabile ſtabulum. *Ammian. l.* 29. *c.* 5. Neutrubi prælio inclinato. h. e. neutram in partem.

Nex, necis, f. *morte*, מות, Ger. *der todt*, Gal. *mort*, Hiſp. *muerte*, φόνος, mors, quæ ferro fit, aut alia vi, ab antiquo necis, quod a νέκυς, mortuus. Sic neci datus dicitur, qui quovis modo interfectus eſt. quamvis *Feſtus* neci datum intelligi velit, qui ſine vulnere interfectus ſit, ut veneno, aut fame. *Suet. in Cæſ. c.* 14. Manus equitum, quæ armata circumſtabat, perſeveranti necem comminata eſt. Quo loco *nex* per venenum, aut famem intelligi non poteſt. *Cic. pro Mil. c.* 4. Inſidiatori vero, & latroni quæ poteſt afferri injuſta nex? ¶ Artifices necis, qui novum aliquod necis genus comminiſcuntur. *Ovid.* 1. *de art. v.* 655. Quam necis artifices arte perire ſua. ¶ Necem ſibi conſciſcere, eſt ſe occidere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 3. Junius necem ſibi ipſe conſcivit. ¶ In necem alterius aliquid facere, eſt in damnum, & fortunarum everſionem. *Ulpian. de crim. ſtellion.* Si quis impoſturam fecerit, vel colluſionem in necem alterius. ¶ In plur. num. *Valer. Flac. l.* 3. *v.* 381. Fas ideo miſcere neces. In recto caſu ſingulari *neces* pro *nex* legitur a quibuſdam apud *Quintil. declam.* 8. *c.* 13. Sed valde incerta ea lectio eſt.

Nexibilis, le, adiect. nexilis. *Ammian. l.* 29. *c.* 3. (al. 3.) Nexibili adverſatione. h. e. callide mendaciis connexis.

Nexilis, & le, o. 3. *che ſi aggroppa*, πλεκτός, quod nectitur. *Lucr. l.* 5. Nexilis ante fuit veſtis, quam textile tegmen. *Ovid.* 6. *Met.* Nexilibus flores hederis habet intertextos.

Nexio, onis, f. actus nectendi, connexio. *Arnob. l.* 5. Vinculorum nexiones. Adde *Martian. Capel. l.* 1. *pag.* 18. & 23.

Nexo, as, a, 1. *aggroppare*, πλέκειν, freq. a necto. *Lucr. l.* 2. *v.* 98. Pars etiam brevibus ſpatiis nexantur ab ictu. Al. leg. *vexantur*. *Virg.* 5. *Æn. v.* 279. Nexantem nodis, ſeque in ſua membra plicantem.

Nexo, is, a. 3. idem quod *nexo*, *as*. *Accius* apud *Priſcian. l.* 10. *pag.* 904. Nos continuo ferrum eripimus, omnibus manicas neximus. ¶ Præteritum eſt *nexui*, vel *nexi*, eod. teſte *ibid.* & *l.* 9. *pag.* 860. & *Diomed. l.* 1. *pag.* 366. Sed hæc etiam ad *Necto* pertinent.

Nexum, i, n. idem ac nexus. *Cic. pro Cæc.* Ut non ſuſtulerit horum nexa, atque hæreditates. V. *nexus*, *us*.

Nexus, a, um, *aggroppato*, συμπλεκτός, partic. a necto. *Cic.* 3. *Tuſc.* Omnes enim inter ſe nexæ, & jugatæ ſunt. ¶ Nexi, & addicti, δεθέντες, apud Romanos vocati ſunt homines obærati, ſeu qui ſolvendo non erant, qui lege 12. Tab. ob æs alienum creditoribus in temporariam ſervitutem addicebantur, ideſt, quoad debitum perſolverent, & ducebantur in ergaſtula ad perſolvendum. *Varr. l.* 6. *L. L. ad fin.* Nexi ſunt liberi homines, qui operas ſuas in ſervitute pro pecunia, quam debebant, domino præſtabant. Hinc *Liv. l.* 2. *cap.* 23. Propter nexos ob æs alienum. *Martian. l. Res quæ. Dig. de jure fiſci*. Nexa res pignori. ¶ Nexi item ſunt vincti, & captivi, *prigionieri*. *Juſtin. l.* 21. *cap.* 1. Nexorum tria millia e carcere dimitti. ¶ Nexus ſacramento, *obbligato con giuramento*. *Id. l.* 20. *c.* 4.

Nexus, us, m. *vincolo*, *congiunzione*, *connesſione*, συμπλοκή, δεσμός, conjunctio, colligatio, a necto. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 62. Firmis nexibus compagem ſuperſtrare. *Ovid.* 6. *Met. v.* 242. arcto luctantia nexu vincula. ¶ Tranſlate nexus legis. *Tacit. Annal. l.* 3. *c.* 28. ¶ Apud Romanos nexus, vel nexum, i, *ſuperie*, erat genus obligationis civilis, qua corpus etiam, ut pignus, afficiebatur. *Feſtus*: Nexum eſt, ut ait Gallus, quodcunque per æs, & libram geritur, idque necti dicitur, quo in genere ſunt hæc, teſtamenti factio, nexi datio, nexi liberatio. Nexum æs dicebatur pecunia, quæ per nexum obligatur. More receptum fuit, ut auctor, ideſt venditor, nexu ſe dicis cauſa obligaret ad rem perpetuo mancipi hoc eſt emptori præſtandam. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. *cap.* 11. *Cic. pro Mur.* Quod ſi in iis rebus repetendis, quæ mancipi ſunt, is periculum judicii præſtare debet, qui ſe nexu obligavit. ¶ Obligatio nexi in hunc modum fiebat: manceps, ideſt is, cui res abalienabatur, ſtipulabatur ab altero, *Dare ſpondes?* & alter reſpondebat, *Spondeo*, ſimulque dicis cauſa ſpondentem alligabat, ac nectebat. *Cic. in Top. c.* 5. Abalienatio eſt ejus rei, quæ mancipi eſt, aut traditio alteri nexu, aut in jure ceſſio: Quæ cauſa eſt, ut ſæpe apud Latinos mancipium, & nexus conjungantur. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 30. Attici ta proprium eſſe ſcribis mancipio, & nexu, meum autem uſu, & fructu. *Id. de Aruſp. Reſp.* Multæ ſunt domus in hac urbe, atque haud ſcio, an fere cunctæ jure optimo, ſed tamen jure privato, jure hæreditario, jure auctoritatis, jure mancipi, jure nexi. ¶ Jus nexorum proprium Civium Romanorum fuiſſe, *Cicero* oſtendit, cum ait *pro Cæcina*, L. Syllam ita ademiſſe civitatem Volaterranis, ut nexa reliquerit. ¶ Inire nexum, eſt lege nexus eadem, ſive ſe & corpore, & bonis obligare, devincireque creditoribus. *Liv. lib.* 7. Sorte ipſa obruebantur inopes, nexumque inibant. ¶ Nexu vinctus, ſeu obligatus dicebatur, qui cum ſolvendo non eſſet, addictus fuerat fœneratori, ut ei ſerviret, quoad debitum perſolveret, nexu autem ſolutus is vocabatur, qui, cum addictus eſſet creditori, poſtea ære alieno diſſoluto ipſe eſſe deſieret. *Liv. l.* 2. *c.* 23. Nexu vincti ſolutique ſe undique in publicum proripuerunt.

N ANTE I.

Ni, *ſe non*, *ſe nò*, ſi non, niſi. Jungitur tum indicativo, tum ſubjunctivo. *Ter. Andr.* 3. 4. Mirum, ni domi eſt. *Cic. in Ver.* 5. *c.* 96. Ni ad Equeſtrem Ordinem judicia referantur. ¶ Uſurparunt præcipue in ſponſionibus, & in judicio recuperatorio. *Cic. pro Mur.* Sponſionem facere poſſent, ni adverſus edictum Prætoris vis facta eſſet. *Plaut. Rud.* 5. 3. 24. Cedo qui cum habeam judicem, ni dolo malo inſtipulatus ſis, nive etiam &c. *Cic. pro Cæc. c.* 23. Tum illud, quod dicitur, ſive, nive, irrident. V. *Sponſio*, & *Judex*. ¶ *Serv. Donat.* & *Priſcian.* docent, *ni* pro *ne* uſurpari cum ab aliis auctoribus, tum præſertim a *Plauto*, ſed nihil certi colligitur ex multis locis, quæ afferri ſolent; niſi forte ex illo *Lucretii l.* 2. *v.* 733. ubi *nive* pro *neve* legitur.

Nicæa, f. *Nicea*, Νίκαια, urbs Bithyniæ, ad Aſcaniam pal. in campo, inter Nicomediam ad Ilos. & Pruſam in Eur. ¶ Item oppidum Locrorum Epicnemidiorum, in Achaja, Thermopylis proximum, ad ſinum Maliacum. Scribitur & Nicea, apud *Plin. l.* 20. *cp.* 48.

Nicæenſis, ſe, adject. Niceæ incola. *Cic. Fam. l.* 13. *ep.* 61. Pecuniam Nicæenſes grandem habent. ¶ Legitur & Nicenſis, ſe, apud *Plin. l.* 10. *ep.* 48.

Nicephorium, n. 2. *Neſiua*, el. *Naſſivaneaſſi*, opp. Aſiæ in conf. Meſopotamiæ, & Arabiæ Deſertæ, a Babylone in Occ. ad 110. M. P. *Plin. l.* 6. *c.* 26.

Nicephorius amnis, eſt in Syria, & Tigranocertam urbem alluit. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 4.

Nicer, cri, fluvius Sueviæ in Germania, *il Necher*. *Sidon. carm.* 7. *v.* 324.

Nicĕros, otis, m. nomen eſt myropolæ cujuſdam, ſeu unguentarii. *Martial. l.* 10. *epigr.* 66. Utrumne Caſmi, Nicerotis an libram. Hinc

Nicerotiānus, a, um, adject. a Nicerote preſtanti unguentorum, & odoramentorum confectore. *Martial. l.* 6. *epigr.* 55. Flagras plumbea Nicerotiana. *Id. l.* 12. *epigr.* 38. Nimbia Nicerotianis.

Niceteria, n. 2. νικητήρια, præmium victorum, quod ob victoriam ſubae, & de collo pendens geſtabatur, ut torquis, & hujuſmodi, ac ſcribit vetus *Juvenalis Interpres in ſat.* 3. *in illud v.* 68. Et ceromatico fert niceteria collo.

Nicetiānus, a, um, ad Nicetium pertinens, quod eſt nomen viri proprium. *Sidon. l.* 3. *ep.* 1. *a med.* Nicetiana hereditas.

Nicia, f. 1. *Lenza*, fl. Æmiliæ. Oritur ex Apennino M. verſus Apuam, & deinde in Boe. tendens, ditionem Mutinenſem a Parmenſi ſeparat, tandem in Padum apud Brixellam fluit.

Nico, is, ci, a. 3. ſignum facio, moveo, ut nicere manu, *far ſegno colla mano*. *Plaut. Truc.* 2. 8. 63. Emoriere ocyus, ſi manu niceris. G. quid, mena niceris? Ita legit *Turneb. l.* 24. *c.* 57. qui hinc deductum putat verbum *nicto*, at Alii aliter legunt.

Nicomăchus, m. 2. Νικόμαχος, pater Ariſtotelis. Latine exponitur *victor pugnæ*. Medicus fuiſſe traditur. ¶ Item filius ejuſdem Ariſtotelis, ſimiliter Medicus, qui ſcripſit commentarios in Phyſicam patris. ¶ Item Poeta Tragicus, ex Alexandria Troadis, qui ſcripſit tragœdias undecim. ¶ Item Poeta Athenienſis ſimiliter Tragicus, qui vicit Euripidem, & Theognenem. ¶ Item filius Machaonis, nepos Æſculapii, Medicus, qui ſcripſit de Medicina libros ſex, & de Philoſophia unum. *Suid.*

Nicomedenſis, e, ad Nicomediam urbem pertinens. *Plin. l.* 10. *ep.* 43. Poſſe collegium fabrorum apud Nicomedenſes conſtitui.

Nicomedia, f. 1. *Comidia*, Νικομήδεια, urbs Bithiniæ, a Nicomede Rege, qui eam condidit, appellata, olim clariſſima, hoc tempore pene jacens, & deſerta ad Propontidem, inter Byzantium, & Niceam.

Nicopolitānus, a, um, ad Nicopolim pertinens. Duæ ſunt urbes hoc nomine: altera in Bithynia, de qua *Plin. ſub fin. l.* 5. altera in Armenia minore, de qua *Id. l.* 6. *c.* 9. verba facit. *Id. l.* 4. *cap.* 1. Nicopolitana civitas. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 472. *n.* 4. Primæ civitatis Nicopolitanorum.

Nictatio, onis, f. 3. *cenno*, *ſtrizzo*, oculorum concluſio, & apertio. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Ideo neque nictationes iis, quæ animal generant. Et *paulo poſt*: ſine ulla nictatione, propter prædurus oculos.

Nicto, as, avi, atum, n. 1. *ammiccare*, *occhieggiare*, קרץ, Ger. *mit den augen zwinckern*, Gal. *cligner les yeux*, Hiſp. *ſenas hazer con los ojos*, ἐπιμύω, σκαρδαμύττω, aſſi oculis ſignum dare, claudendo vel alterum, vel utrumque, freq. verbi *niveo*, inuſit. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 39. Nec illa ulli homini nutet, nictet, annuat. *Plin. l.* 11. Pleriſque vero naturale eſt, ut nictare non ceſſent, quos pavidiores accipimus. ¶ Apud *Lucret. l.* 6. *v.* 181. nictantia fulmina dicuntur, h. e. micantia, vibrantia lumen perſtringens, & nictare faciens.

Nicto, is, n. *fiutare*, ἰχνεύω, ad canes pertinet, cum ſentiunt odorem leporum, ſeu perdicum. *Ennius apud Feſt.*

Nictor, aris, d. 1. eſſ oculis ſignum dare, idem ac *nicto*, as, vel eſt & oculorum, & aliorum membrorum niſu aliquid conari, ut *Feſto* placet, a *nitor*. Nam veteres e nitor videntur dixiſſe & *nixum*, & *nictum*, indeque formaſſe *nictor*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Graviorum alitum inferiora gena connivent, eædem nictantur ob angulis membrana obeunte. *Lucr. l.* 6. *v.* 836. *apud Feſt.* Hic ubi nictari nequeunt, inſiſtereque alis. Al. leg. *nixantur*. h. e. nituntur, conantur. ac ſic velut frequentativum a *nitor*. Cæterum ſi *oſcitantus* retineas, eandem habet ſignificationem.

Nictus, us, idem ac nictatio. *Feſtus ex Cæcilio.*

Nidamentum, ti, n. nidus. *Arnob. l.* 6. Non videtis, ſub iſtorum ſimulacrorum cavis ſorices, mures, blattas nidamenta panere? *Plaut. Rud.* 3. 6. 51. In nervum ille hodie nidamenta congeret. h. e. muſcum, paleas, tomentum, & id genus alia, ex quibus aves nidos conſtruunt ſuos. Eſt autem ibi allegoria, qua ſignificatur, lenonem (de quo eſt ſermo) nidum parare, ex quo naſcatur nervus. h. e. facere, propter quæ brevi nervo plectendus ſit, vel compedibus vinciendus. V. integrum *Plauti* locum.

Nidicus, e, um, adject. ad nidum pertinens. *Varronis fragment. apud Scalig. Pomp. & alios*: Ad quos tum volucres ſeſſit puſillos Uſque ad limina nidica eſca vilis. *Nonius c.* 4. *n.* 278. legit *nidica*. Alii *nivida*.

Nidificium, ii, nidi conſtructio. *Apul. l.* 8. *Metam.* In carioſo ſtipite nidificia bucciebant inhabitantium formicarum.

Nidifico, as, n. 1. *far nido*, *nidificare*, nidum facio. *Col. l.* 8. *c.* 15. Podolia in quadratam cubilia, quibus nidificent aves. *Plin. l.* 9. *c.* 26. Nidificent in alga. *Id. l.* 10. *c.* 32. Nidificare luto.

Nidificus, a, um, adject. nidum faciens. *Senec. Medea*, *v.* 714. Quodcumque tellus vere nidifico creat.

Nidor, oris, m. *odore de' cibi*, ריח, Ger. *ein geſchmack*, Gal. *odeur*, Hiſp. *olor*, κνίσσα, proprie eſt odor eſculentorum, interdum & aliorum. *Martial. l.* 1. *epigr.* 93. Paſceris & nigræ ſolo nidore culinæ. *Virg.* 12. *Æn.* Illi ingens barba reluxit, nidoremque ambuſta dedit. *Hor. l.* 2. *Serm. ſat.* 7. *v.* 38. Naſum nidore ſupinor. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Cedri tantum, & citri in ſacris fumo convolutum nidorem verius, quam odorem noverat. ¶ Differunt *odor*, & *nidor* in eo, quod *odor* in malam partem ſumi non ſolet niſi cum addito, ut malus odor, teter, fœdus: at *nidor* abſolute poſitus tetrorem ſignificat.

Nidorōſus, a, um, adject. nidorem multum exhalans. *Tertull. lib.* 5. *adv. Marc. c.* 5. Holocauſtomata nidoroſa.

Nidŭlor, aris, d. 1. *far nido*, νεοττοποιῶ, nidifico. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 568. Halcyones hyeme in aqua nidulantur. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Caſſita nidulatur in ſegetibus. ¶ *Plin. l.* 11. *c.* 28. Aliud (inſectorum) genus, quæ e fimo ingentes pilas averſis pedibus volutant, parvoſque in iis contra rigorem hyemis vermiculos fœtus ſui nidulantur. h. e. in nidu fovent, vel excubando excludunt.

Nidŭlus, m. 2. *nidiuzzo*, νεοττιά, parvus nidus. *Gell. l.* 2. *c.* 29. De aviculæ nidulo lepide, atque jucunde præmonet. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 44. In aſperrimis ſaxis, tanquam nidulum, affixam.

Nidus, di, m. 2. *nido*, קן, Ger. *ein vogelneſt*, Gal. *nid*, Hiſp. *nido*, νεοσσιά, καλιά, avium domicilium. *Quintil. l.* 2. *c.* 16. Texere nidum. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 6. Quemadmodum volucres videmus procreationis, atque utilitatis ſuæ cauſa fingere, & conſtruere nidos. ¶ Per Metonymiam accipitur pro fœtu avium, quaſi continens pro contento. *Virg.* 12. *Æn. v.* 475. Pabula parva legens, nidiſque loquacibus eſcas. *Colum. l.* 7. *c.* 9. *ad fin.* Et in cubili ſuam quiſque matrem nidus exſpectat. Ubi de ſemina fœtu loquitur. ¶ Tranſlate uſurpatur pro quodam caſis genere, a nidorum ſimilitudine. *Varro apud Non.* Lymphamque e lacuna fontium allata nidos implent. ¶ Et nidi dicuntur, in quibus merces in tabernis ſeparatim tenentur, *ſcanzie*. *Mart. l.* 1. *epigr.* 118. De primo dabis, alterove nido raſum pumice, purpuraque cultum. ¶ Denique dicitur de quovis cujuſque domicilio. Hinc *Virgilius* villam ſuam, nidum ſenectutis ſuæ vocabat, referente *Plin. l.* 6. *ep.* 10. *Horatius* etiam *l.* 1. *ep.* 10. *v.* 6. Tu nidum ſervas, ego laudo ruris amœni Rivos.

Nigellus, a, um, *negretta*, ὑπομέλας, ſubniger, dim. a niger. *Varr apud Non c.* 16. *n. ult.* Nigellum amiculum. *Auſon. ep.* 4. *v.* 72. Interes vocat, Cadmi nigellas filias.

Niger, gra, grum, o. 1. *a. negro*, *nero*, שחור, Ger. *ſchwartz*, Gal. *noir*, Hiſp. *negro*, ὁ μέλας, ἡ μέλαινα, τὸ μέλαν, nigredine coloratus. *Virg.* 4. *Georg.* Et nigram mactabis ovem. *Cic.* 2. *de Div. c.* 3. Neſcio, qui ille divinus, ſi oculis captus ſit, ut Tireſias fuit, poſſit, quæ alba ſint, quæ nigra, dicere. *Juv. Sat.* 3. Nigra in candida vertant. Sciebant enim priſci bonum, & laudabile alba creta notare, malum, & turpe carbone nigro. ¶ Hinc niger interdum tranſlate pro malo ponitur. *Horat. l.* 1. *Sat.* 4. *v.* 84. commiſſa tacere Qui nequit; hic niger eſt; hunc tu, Romane, caveto. *Cic. pro Cæcin. c.* 10. *de Clodio.* Sex. Clodius, cui nomen eſt Phormio, nec minus niger, nec minus confidens, quam ille Terentianus eſt. ¶ Ponitur & pro obſcuro, umbroſo, ut nigræ ſilvæ. *Horat. l.* 1. *od.* 21. Nigrum nemus. *Virg.* 3. *Georg.* ¶ *Juven. Sat.* 1. *v.* 71. Inſtituitque rudes melior Locuſta propinquas, Per famam, & populum nigros efferre maritos. Ubi nigros maritos. h. e. veneno ſublatos intelligit, nam tali nece perempti livorem contrahunt. ¶ Comparativum eſt *nigrior*, Superlativ. *nigerrimus*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 278. nigerrimus Auſter. *Ovid. Heroid. ep.* 17. Cœlum pice nigrius.

Nigidius, ii, Figulus, Philoſophus Pythagoricus, floruit Romæ, Cæſaris, & Ciceronis tempore. Multa ſcripſit de re grammatica, ut teſtatur *Gellius*, qui proinde ſæpe de eo mentionem facit.

Nigina, æ, herba tribus foliis longis intubaceis, quæ illita cicatrices ad colorem reducit. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Nigrans, antis, nom. ex particip. idem ac niger. *Virg.* 5. *Æn. v.* 97. nigrantes terga juvencos. *Lucan. l.* 5. *v.* 792. Nigrans cuſpis. *Stat. l.* 9. *v.* 853. Corpora ab immodico ſervans nigrantia Phœbo.

Nigredo, inis, f. 3. *negrezza*, שחרות, Ger. *ſchwærtze*, Gall. *noirceur*, Hiſp. *negror*, μελανία, come niger. *Apul. l.* 2. *de Aſino*: Corvina nigredine capulos columbaram colli floſculos æmulantur. *Martian. Capell. l.* 2. Libri nigredine colorati.

Nigreo, es, *eſſer nero*, n. 2. niger ſum. *Pacuv.* & *Acc. apud Non. c.* 2. *n.* 582.

Nigreſco, is, nigrui, n. 3. *farſi nero*, μελαίνομαι, niger fio. *Ovid.* 5. *Faſt.* Cœlum nigreſcit ab Auſtris. *Colum. l.* 11. *c.* 48. Olivæ cum nigruerint. *Virg.* 12. *Æn. v.* 854. tenebris nigreſcunt omnia circum.

Nigrico, as, n. 1. *eſſer neretto*, *oſcuretto*, ὑπομελαίνομαι, aliquantulum niger ſum. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Viribus præcipua, colore nigricans, ſola aquilarum fœtus ſuos alit. Adde *l.* 35. *c.* 16.

Nigricolor, ris, nigrum colorem habens. *Solin. c.* 2. Nigricolor facies.

Nigrifico, as, a. 1. *annerire*, *far nero*, ac nigrificare dentes, apud *Marcell. Empir. c.* 35.

Nigris, m. 3. Νίγειρ, fl. Lybiæ ulterioris. Ejuſdem eſt, ac Nilus, naturæ. Nam & calamum gignit, teſte *Plin. l.* 5. *c.* 8. & papyrum, ejuſdemque generis animantes, quæ in Nilo gignuntur: eiſdem etiam temporibus augetur. Dictus autem eſt propter ſolitudines nigri pulveris, eminentibus interdum velut cuſtis cotibus. *Pop. Nigrita*. ¶ Item Nigris, fons eſt in Æthiopia, quem nonnulli caput Nili putaverunt. *Plin. l.* 5. *c.* 9.

Nigrĭtia, æ, f. 1. idem ac nigredo. *Plin. l.* 9. *c.* 38. Nimiaque ejus nigritiæ dat auſteritatem.

Nigrities, ei, f. idem ac nigredo. *Celſ. l.* 8. *c.* 2. Si autem nigrities eſt, aut ſi caries ad alteram quoque partem oſſis tranſit.

Nigritudo, inis, f. idem ac nigredo. *Plin. lib.* 10. *c.* 36. Nulla veris initio apparet nigritudo in roſtro.

Nigro, as, avi, atum, n. 1. *eſſer nero*, nigreſco, niger ſum. *Lucret. l.* 2. *v.* 732. ne forte hæc albis ex alba rearis Principiis eſſe, ante oculos quæ candida cernis, Aut ea, quæ nigrant, nigro de ſemine nata. Vide *Nigrans*. ¶ Active pro nigrum facere, ſeu lividum. *Stat. l.* 2. *Sil.* 6. *v.* 83. non ſævus atrox Nigraſſet plancta genitrix ſibi ſæva lacertos.

Nigror, oris, m. idem ac nigredo. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 14. *ex Pacuv.* Noctiſque, & nimborum occæcat nigror. *Celſ. l.* 5. *c.* 1. Nigrorem in ulceribus excitat.

Nihil, n. indecl. *niente*, idem ac nihilum, a quo factum eſt per Apocopen extremæ ſyllabæ. *Cic. de Sen.* Nihil ergo agebat Q. Maximus? ¶ Nihil ad rem, *nulla a propoſito*. *Cic. in Orat. c.* 64. ¶ Nihil ad me attinet, *a me nulla importa*. *Terent. Andr.* 4. 1. 60. Et omiſſo verbo. *Cic.* 2. *de Or.* Quem cognovimus non illiteratum; ſed nihil ad Perſium. ¶ Nihil aliud, quam, *non altro che*, *ſolamente*. *Sueton. in Cæſ. c.* 20. Ut domo abditus nihil aliud quam per edicta obnuntiaret. *Id. in Aug. c.* 83. Ad pilam primum folliculumque tranſit; mox nihil aliud quam veſtabatur ac deambulabat. *Cicer. de Amic.* Amare nihil aliud eſt, quam eum diligere &c. ¶ Eodem modo, nihil præterquam vigilatum eſt, apud *Liv. lib.* 3. h. e. tantummodo vigilatum eſt. Sic, nihil amplius quam. *Suet. in Galba*, *c.* 17. Nihil amplius quam commutare ſtatum. ¶ Nihil minus, *nulla meno*. *Cic.* 3. *Off. c.* 20. Cadit ergo in bonum virum mentiri? nihil profecto minus. ¶ Nihil non, pro omne, vel omnia, *tutto*. *Hor. de ar. poet. v.* 122. nihil non arroget armis. ¶ Nihil mihi cum illo eſt, *non ho che fare con colui*. *Terent. Andr.* ¶ Ponitur interdum pro non. *Idem ib.* 1. 2. 31. Nihil circuitione uſus es. *Liv. l.* 25. *c.* 7. Militibus, qui ad Cannas commilitones ſuos pugnantes deſeruiſſent, Senatui nihil videri rempublicam committendam eſſe. ¶ Uſurpatur etiam more ſubſtantivi. *Cic. de clar. Or. c.* 58. Nihil admodum litterarum ſciebat. Sic nihil penſi, apud *Salluſt.* nihil incommodi, apud *Terent. Hecyr.* 3. 3. ¶ *Nihil eſt*, dicimus, cum rem quempiam elevamus, aut negamus. *Ter. Andr.* 2. 2. 3. Lætus eſt, neſcio quid. C. nihil eſt.

Nihildum, adv. *niente fin' ora*, οὐδὲν πω, nihil adhuc. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 12. Et quanquam nihildum audieramus.

Nihili. V. Nihilum.

Nihilomĭnus, adv. *nientemeno*, *nondimeno*, οὐδὲν ἧττον, duæ dictiones ſunt, *nihilo*, & *minus*, quæ vulgo conjunguntur per modum adverbii, & uſurpantur pro tamen, vel attamen. *Cic.* 1. *de Inv.* Quare meo quidem animo nihilominus eloquentiæ ſtudendum eſt. *Id. l.* 10. *Fam. ep.* 4. In his rebus, quæ nihilominus, ut ego abſim, confici poſſunt. *Plin. l.* 17. *c.* 16. Nihilominus tamen & luto munire, & vinculo melius. ¶ Diviſio *Plin. jun. l.* 7. *ep.* 27. Audita pretii percunctatus omnium docetur, ac nihilo minus, immo tanto magis conducit.

Nihilum, i, *niente*, *neſſuna coſa*, אין, Ger. *nichts*, Gall. *rien*, Hiſp. *nada*, οὐδέν, nulla res, a *ne*, & *hilum*. *Varro l.* 8. *de L. L.* *Perſ. l.* 5. Hilum vero, ut *Feſto* placet, eſſ id, quod grano fabæ adhæret. Alia eſt idem quod *nihilum*, ut *Chariſ. l.* 1. docet. *Hor. l.* 2. *ſat.* 5. Eſtulte præter erret, nihilum diſtabit, an imo. *Perſ. Sat.* 3. *v.* 84. De nihilo nihil, in nihilum nil poſſe reverti. *Ter. Hecyr.* 5. 1. Non hoc de nihilo eſt, quod Laches me conventam eſſe expetit. h. e. non fruſtra eſt, non eſt nihil. *Propert. l.* 2. *eleg.* 2. *v.* 16. Non ſum de nihilo blandus amator ego, *per niente non ſono amante*. *Id. l.* 2. *el.* 16. *v.* 52. Nec ſic de nihilo fulminis ira cadit, *non cade così per poco*. ¶ In nihilum redigere, venire, verti, interire, *ridurre*, *a ridurſi in nulla*. *Cicer. Fam.* 15. & *in Orat.* *Lucret. l.* 1. &c. ¶ Nihili, abſolute, *da nulla*. *Cic Tuſc.* 3. Si nil ſit ab eo, quod nequicquam eſt in tali homine, ex quo idem nihili dicitur. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. Servus nihili eſt, ſuum qui officium facere eſt immemor, niſi adeo commonitus. Adde *Varr. l.* 8. *de L. L.* ¶ Nihili facere, nihili pendere, *ſtimar nulla*. *Cic.* 2. *Fin. c.* 27. At eum nihili facit. *Ter. Eun.* 1. 2. Illud ais te facturum, nihil penderem? ¶ Eodem ſenſu dicimus, pro nihilo habere. *Cic. pro Dom.* Pro nihilo habenda eſt adoptio nullo decreto probata. *Idem ad Attic.* Dii immortales, quam mihi iſta pro nihilo videntur! ¶ Nihilo aliter, *non altrimente*. *Terent. Phorm.* 3. 2. Ita me ſete lit, ego iſti nihilo ſum aliter ac hic, *io ſono tuttavia el medeſimo verſo di lui*. ¶ Jungitur ſæpe cum nominibus comparativis. *Cicer. Ver.* 7. Nihilo diligentius ad eadem ornandam eſſe cœpit. Sic nihilo plus, nihilo ſecius. *Terent. Eun.* 1. 1. & *Andr.* 3. 1.

Nil, n. indecl. idem ac nihil, unde factum eſt, per Syncopen. *Nepos in Timol. ſub c.* 2. *in fin.* Nihil attigit, niſi arma, quibus indigebat. *Virgil.* 3. *Georg.* To hinc nil altum mens inchoat. ¶ Interdum adverbialiter ſumitur pro non. *Lucr. l.* 5. *v.* 184. Nil opus eſt verbis.

Niliacus, a, um, Νειλῷος, quod ad Nilum ſpectat, Ægyptius. *Martial. l.* 4. *epigr.*

epigr. 42. Niliacis primum puer hic ſit natus in oris. *Juven. ſat.* 1. Cum pars Niliacæ plebis. *Martial. lib.* 13. *epigr.* 122. Aeſtum Niliacum V. *Æſtivum*.

Niliĉola, læ, ad Nilum incolens, Ægyptius. *Prudent. lib.* 2. *adverſ. Symmach. v.* 493. Iſis Nilicolas reliquit.

Niligĕna, æ, Nilo genitus, h. e. Ægyptius. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 16. Argutat Niligena, & gentis accola numerorum potentis. *Ovid. l.* 1. *de art. am. v.* 77. Niligenæ Memphitica ſacra juvencæ. h. e. Iſidis. Al. leg. *Inigeræ*.

Nilion, n. 2. Νείλιον, gemma, colorem habens ſimilæ topazii, aut aliquando melleæ. *Plin. l.* 37. *c.* 8. India & has generat, & nilion, fulgore hebeti, & brevi, & cum intueare, fallaci.

Nilotĭcus, a, um, Νειλωτικός, Νειλῷος, quod eſt ex Nilo, ut Nilotica tellus. *Martial. l.* 6. *epigr.* 80. Nilotica aqua. *Senec. l.* 3. *quæſt. nat. c.* 25.

Nilōtis, idis, adject. fœm. a *Nilo*, Ægyptia. *Martial. lib.* 10. *epigr.* 6. picti tunica Nilotide Mauri.

Nilum, idem ac nihilum. *Lucret. l.* 1. *v.* 237. Haud igitur poſſunt ad nilum quæque reverti.

Nilus, m. 2. *Nilo*, Νεῖλος, fl. maximus Africæ, in Æthiopia, & Ægypto. Dictus eſt a Nileo Rege. *Servius* Nilum dici exiſtimat, quaſi Νέαν ἰλὺν, hoc eſt, novum trahentem limum, quia ſua inundatione in Ægypti agros novum infert lutum, & oblimando feraces reddit. A Poetis fingitur filius Oceani, & Terræ, multoſque filios genuiſſe, Minervam, Vulcanum, Dionyſium, Mercurium quartum, Herculem. *Cic.* 3. *de nat. Deor. Boc. l.* 7. *Gen.* ¶ Bis in anno certis diebus, præcipue circa ſolſtitium æſtivum, auctu magno, per totam ſpatiatus Ægyptum terram pluviis omnibus deſtitutam aquis ſuis irrigat, limo tegit, & fœcundiſſimam efficit. Unde unica ſpes Ægyptiis in Nilo poſita eſt, quia fertilis, aut ſterilis annus eſt, prout ille magnus, aut parcior influxit. V. *Cic.* 2. *de nat. Deor. Senec. l.* 4. *quæſt. natu. c.* 2. & *Plin. l.* 5. *c.* 9. & *l.* 18. *c.* 19. ubi de Nilo multa. ¶ Unde reverà ortum habeat, quæque cauſæ incrementi ejus, Veteribus ignotum fuit: qua de re V. *Senec. l.* 6. *quæſt. nat. c.* 8. ¶ In Ægyptium mare ſeptem oſtiis ſe exonerat. unde *Juven. ſat.* 13. *v.* 26. Rari quippe boni, vix ſunt numero totidem, quot Thebarum portæ, vel divitis oſtia Nili. ¶ Nili quoque apud Veteres accipiuntur pro foſſis, ſeu canalibus, quibus aqua in locum aliquem deducitur, cujus generis erant ii, qui aquam in privatas domos derivabant, & qui ſpectaculis circumdari ſolebant. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep. ult.* Imagines iſtæ, & palæſtra, & piſcina, & nilus, multorum Philoſophorum eſt, &c. *Id.* 2. *Leg. c.* 1. Ductus vero aquarum, quos iſti nilos, & Euripos vocant, quis non, cum hæc videat, irriſerit?

Nimbātus, a, um, nimba, ideſt, faſciola ligatus. Aliqui interpretantur unguento perfuſum e *nimbo* vaſe. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 135. Tam magis eſt nimbata, & nugæ meræ.

Nimbĭfer, ra, rum, ὀμβροφόρος, ferens nimbos. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 858. & *Ovid.* 4. *de Pont. ep.* 8. *v.* 60. Ad ſtyga nimbiferi vindicis igne datos. Ita legit *Scalig.* & *Heinſ.* ex *MSS.* Alii *nubiferi*.

Nimbōſus, a, um, ὀμβρώδης, pluvioſus, gravis nimbis, afferens nimbos. *Virg.* 1. *Æn. v.* 535. Fluctu nimboſus Orion. *Plin. l.* 18. *c.* 12. Campus eſt montibus ſubjacens nimboſis.

Nimbus, i, m. *nembo*, *pioggia improvviſa*, גשם, Germ. *ein ſchlag regen*, Gal. *ravide*, *pluye avec orage*, Hiſp. *nubada de agua*, ὄμβρος, νέφος, repentina, & præceps pluvia, ut teſtatur *Apuleius de mundo*, item *Serv. in* 1. *Æn. Liv. l.* 1. *c.* 16. Subito coorta tempeſtas cum magno fragore tam denſo Regem operuit nimbo. ¶ Ponitur & pro nube. *Virg.* 2. *Æn. v.* 615. Jam ſummas arces Tritonia (reſpice) Pallas inſedit, nimbo effulgens. *Id. ib.* ſonuiſſent æthere nimbi. ¶ Item pro vento. *Virg.* 1. *Æn.* Nimborum in patriam, loca fœta furentibus Auſtris Æoliam venit. ¶ Aliam etiam minus vulgarem hujus vocis notionem docet nos *Iſid. l.* 19. *c.* 31. Nimbus, inquit, eſt faſciola tranſverſa ex auro aſſuta in linteo, quod eſt in fronte fœminarum. Uſus *Arnob. l.* 2. Laminas pertunderent aurium, imminuerent frontes nimbis, fuligine oculos inumbrarent. ¶ Aliqui addunt, fuiſſe etiam pro vaſis genere, quo vina, unguenta, & alii liquores funduntur. *Martial. lib.* 14. *ep.* 112. A Jove qui veniet, miſcenda ad pocula largas fundet nimbus aquas, hic tibi vina dabit. Sed hic imbrem, vel nubem ſignificare videtur. ¶ Tranſlate ponitur pro quavis denſa, & ſubita ſparſione, ſive multitudine, quæ in modum nimbi, aut procellæ ingruit. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 3. Quo enim nimbo, qua procella verborum impium caput obrui meretur? *Flor. l.* 3. *c.* 8. Lapidum, ſaxorumque nimbo claſſem operuerunt. ¶ Item pro quavis ſubita & repentina calamitate. *Cic.* 15. *Att. ep.* 9. Quid iſte in domo tua caſus armorum? ſed hunc quidem nimbum cito tranſiiſſe lætor. ¶ *Nimbum* pro *nimborum*. *Pacuv.* apud *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 14.

Nimie, *troppo*, *aſſai*, nimis, aut valde, ἄγαν. *Pallad. in Mart. tit.* 10. *poſt med.* In locis nimie frigidis præcoquas ficus ſeramus. *Macrob. lib.* 3. *cap.* 6. *Saturn. arat.* non nimiæ, ſed pulcre dictum. *Capitolin. in Gordian. c.* 6. Cupide, aut immodeſte, aut nimis aliquid facere.

Nimiĕtas, atis, f. *ſuperfluità*, περιουσία, ſuperfluitas, redundantia, nimia copia. *Col. lib.* 6. *cap.* 24. Nimietate verni pabuli pecudes exhilaratæ laſciviunt. *Pallad. l.* 7. *c.* 7. Sanguinis nimietatem prohibet.

Nimio, adverb. *aſſai troppo*, valde, nimis. *Plaut. Truc.* 4. 1. 6. Nimio magno melliniæ eſt mihi. *Id. Pœn.* 1. 2. 90. Bonam ego, quam beatam me eſſe nimio dici mavolo. ¶ Jungitur frequenter comparativis. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 31. Nimio melius. *Cic. Att. lib.* 10. Te nimio plus diligo.

Nimiopĕre, adv. idem ac nimis, vel admodum nimis. *Cicer. in Parad.* 5. Quos ædificia magnifica nimiopere delectant. Sed alii legunt disjunctim *nimio opere*.

Nimirum, adv. *certamente*, אכן, Ger. *nemlich*, Gal. *certe*, Hiſp. *ciertamente*, ἀληθῶς, certe, pro certo, ſine dubio. ut Donatus inquit, adv. confirmandi, e *ne*, & *mirum*, quaſi ne mirum ſit, vel nec mirum eſt. *Cic.* 4. *Tuſc.* Itaque in cognitione nimirum aſſentiar. *Auct. ad Her. lib.* 1. Abſolute nimirum manus oratorum conſecerimus. ¶ Aliquando ad reſponſionem adhibetur pro utique, certe. *Quintil. l.* 12. *c.* 1. Uter melior dicetur Orator? Nimirum qui homo quoque melior. ¶ Eſt etiam adv. explanandi, & ſignificat ſcilicet, videlicet, nempe. *Cic. pro Flac.* Hoc nimirum eſt illud, quod non longe a gradibus Aureliis hæc cauſa dicitur.

Nimis, adv. *troppo*, יותר, Ger. *zu viel*, Gal. *trop*, Hiſp. *demaſiado*, ἄγαν, λίαν, *περισσῶς*, plus ſatis, ſupra modum. *Cic.* 1. *de Orat.* Neque ſumus nimis avidi. *Id.* 1. *Off.* Nimis magnum ſtudium. ¶ Uſurpatur etiam cum genitivo. *Cic. in Orat.* Nimis inſidiarum ad capiendas aures adhibere videtur. ¶ Item cum aliis adverbiis. *Id.* 3. *Leg. in princ.* Nec nimis valde, nec nimis ſæpe laudaveris. ¶ Ponitur etiam pro valde, multum. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 14. ¶ Philotimi litteræ me quidem non nimis, ſed eos admodum delectarunt. *Plaut. Rud.* 4. 2. 15. Nihil eſt, qui piger eſt, nimiſque id genus odi. *Id. Stich.* 2. 3. 07. Nimis factum bene. *Nimis quam*, maximopere. *Plaut. Moſtel.* 2. 2 79. Nimis quam formido, ne manifeſto hic me opprimat.

Nimĭum, adv. idem ac nimis. *Cic.* 4. *Acad.* De quo jam nimium etiam diu diſputo. *Horat. l.* 3. *od.* 3. Nimium pii. ¶ *Nimium quantum*, idem eſt ac plurimum, maximopere, εἰς ὑπερβολήν. *Cic.* 4. *Fin. c.* 25. Differre inter honeſtum & turpe nimium quantum. *Gell. l.* 16. *c.* 6. Sed nimium quantum audaciter inquit, &c. *Id. l.* 18. *c.* 3. Lingua, atque facundia nimium quantum præſtabilis. Al. leg. *quantum*.

Nimĭus, a, um, *troppo*, *intemperata*, יותר, Germ. *zu heftig*, Gall. *exceſſif*, Hiſp. *demaſiado*, περισσός, quod modum excedit. *Cicer.* 4. *Tuſcul.* Nam quod nimis, nimia reſecari oportere, naturalia relinqui. *Id. Brut. lib.* 15. *Fam.* Quod in honoribus decernendis eſſem nimius, & tanquam prodigus. ¶ Reperitur etiam cum genitivo, *Liv. l.* 6. *c.* 11. Manlius nimius animi eum alios principes ſperneret. *Tac. l.* 19. Sermonis nimius erat. ¶ Et cum ablat. *Hor. l.* 2. *Carm. od.* 12. Et nimium mero Hyleum. h. e. intolerabilem ebrietate. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Et minus fertiles vino, acinis, & lacte nimiæ. ¶ Sumitur interdum nimius pro prepotenti, & ſuperbiente. *Tacit.* 3 *Hiſt. c.* 52.

Erant qui nefferent moras, quippe jam nimius Antonius. *Id. in Agric. c.* 7. *de legione vicesima.* Legatis quoque nimia & formidoloſa erat. *Vellej. l.* 2. *c.* 19. Nimius Reip. liberæ vir, ubi dativum caſum nota.

Ningit, vel ningvis, ebat, xit, imp. 3. *nevicare*, שלג, Germ. *ſchneyen*, Gal. *il nege*, Hiſp. *nevar*, νίφει, eſt nive pluere. Antiqui dicebant *ningo*, & *ninguo*. *Pierius* quidem in 3. *Georg.* teſtatur ſe *ninguo* per *u* in omnibus codicibus ſcriptum inveniſſe. Et a νίφω, quod idem notat *u* inſerto. *Virg.* 3. *Georg.* Interea toto non ſecius aere ningit. ¶ Tranſlate ſumitur pro maximam copiam rei alicujus effundere, & aſpergere. *Lucr. l.* 2. *v.* 627. Ninguntque roſarum floribus. ¶ Paſſive impersonaliter. *Apul. ep. in Florid. n.* 2. (*al. l.* 1.) Totum illud ſpatium, quo pluitur & ningitur.

Ningor, oris, m. nivis copia decidens. *Apul. de mundo.* Eam tempeſtatem nos ningorem vocamus.

Ninguĭdus, a, um, *nevoſo*, Νιφόεις, nivoſus, nivalis, nivibus abundans. *Auſon. ad Paulin. v.* 88. Bareino me bimaris, juga ninguida Pyrenæi. Et *paulo poſt v.* 114. Jam ninguida linquis Oppida Iberorum.

Ninguis, is, f. idem quod nix apud Veteres. *Lucret. l.* 6. *v.* 736. Albas decedere ningues. *Apul.* Omnia ningue canebant.

Ninguit, V. Ningit.

Ningulus, a, um, nullus, nemo. *Enn.* apud *Feſt.* Ne ningulus mederi queat.

Ninive, f. 1. urbs maxima Aſſyriæ, quam Aſſur condidit, ſic dicta a Nino Rege, qui eam amplificavit, Regia olim Aſſyriorum, in regione *Diarbech* dicta, ad Tigrim fl. ſupra Bagdatum in Bor. 100. M. P. Aliqui omnino extinctam putant. ¶ Pop. Ninivitæ. *Tertull. l.* 3. *adv. Marcion.* & *Prudent. Cathem.* 7. *v.* 131.

Ninnius, ii, m. parvus equus, qui & hinnus dicebatur, ex Græco ἴννος, ut docet Scalig. ad lib. 5. Manilii. *Mecænas ad Horatium.* Tu tuum ſodalem Ninnio videas ſtrigoſiorem.

Niobæus, a, um, quod ad Niobem ſpectat. *Horat. l.* 4. *Carm. od.* 6. Quem proles Niobæa magnæ Vindicem linguæ, Tityoſque raptor ſenſit.

Niobe, f. 1. Νιόβη, filia Tantali Regis Phrygiæ, & Lydiæ, qui Jupiter dictus fuit, ex Taygete, al. ex Penelope, uxorque Amphionis, Regis Thebarum, cui ſeptem filios, totidem filias peperit. Cum Thebanæ mulieres juſſu Mantos filiæ Tireſiæ rem divinam Latonæ facerent, eas reprehendit multis verbis, ſe ſe Deæ anteferens, illiſque perſuaſit, ut illis ſacris abſtinerent. Latona nato filius Apollinem, & Dianam in vertice Cynthi montis admonuit, ut injuriam ulciſcerentur, qui Iſmenum, & Sipylum ſagittis confixere, cum ſe exercerent in equeſtri certamine in campo extra urbem, reliquos pueros in palæſtra, feceruntque, ut ſeptem virgines, cum fratres extinctos una cum matre flerent, repentina morte concederent. Niobe ex dolore in lapidem verſa eſt, quæ in Sipylum Lydiæ montem in Phrygiæ Magnæ confinio, ubi illa nata fuerat, turbine venti rapta eſt, & ibi in cacumine montis liquitur, & lacrymis etiam nunc manat. Hinc a Poetis Sipyleia mater Niobe dicitur. *Cic.* 3. *Tuſc.* Niobe fingitur lapidea propter æternum, credo, in luctu ſilentium. *Ovid.* 6. *Metam. Boc.* 12 *Gen.* ¶ Niobe item, filia Phoronei Regis Argivorum, ex qua Jupiter Oſirim ſuſcepit, qui & Apis, vel Serapis dictus eſt. *Boc. l.* 7. *Gen.*

Niphates, maſc. 1. Νιφάτης, pars Tauri M. inter Armeniam majorem, & Meſopotamiam. ¶ Niphates item, fl. qui profluit ex Niphate M. qui Armenios, Medos, ac Meſopotamios attingit, ac in Tigrim influit. *Virg.* 3. *Georg. v.* 30.

Niptra, orum, n. Νίπτρα, lavacra, a Νίπτω, *lavo*. Hoc nomine dicta eſt Comœdia Pacuvii. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 21.

Nireus, m. 2. Νιρεύς, filius Charopi, & Aglajæ, Græcorum omnium, qui ad Trojam navigaverunt, formoſiſſimus. *Ovid. l.* 4. *de Pont. el.* 13. *v.* 16. Tam male Therſitem prohibet forma latere, Quam pulcra Nireus conſpiciendus erat. *Propert. l.* 3. *el.* 18. Nirea non facies, non vis exemit Achillem.

Nis, dat. pl. pro nobis, apud vet. *Feſt.* in voce *Callim.*

Niſa, V. Niſæa.

Niſæa, f. 1. regio Parthyenes, cujus caput fuit Alexandropolis, in qua præſtantiſſimi equi naſcebantur, qui Niſæi dicti ſunt. *Plin. l.* 6. *c.* 26. *Strabo l.* 11. ¶ Niſæa item, vel Niſſa, *Taleatan*, urbs Margianæ præcipua. ¶ Niſæa item, *Salvia*, urbs Megaridis maritima, in Atticæ confinio ad ſinum Saronicum, ubi Megarenſium ſtant Navalia, teſte *Thucyd. l.* 2. Hic Bacchum a Nymphis educatum fabulantur, unde Niſæus cognominatus eſt.

Niſæus, a, um, quod ad Niſum ſpectat, ut *Niſæi canes*, Scylla filia Niſi, vel melius Scylla filia Phorci (nam Poetæ interdum fabulas confundunt) cujus pars inferior in canes verſa eſt, & fretum Siculum nautis infeſtum, & tremendum facit. *Ovid.* 4. *Faſt.* Et vos Niſæi naufraga monſtra canes. ¶ A Niſæa urbe Megaridis *Niſæus* dictus eſt Bacchus, quod ibi a Nymphis educatus fuit.

Niſeïs, idis, f. patronym. filia, vel neptis Niſi. *Ovid. de remed. amor. v.* 737. Præterita cautus Niſeide navita gaudet.

Niſeïus, a, um, adjectiv. idem quod Niſæus, ut Niſeia virgo, apud *Ovid.* 4. *Met. v.* 35. h. e. Scylla.

Niſi, *ſe non*, εἰ μὴ, ſi non, præterquam, a *ne*, & *ſi*. Regit tum indicativum, tum conjunctivum. *Cic.* 2. *de Or.* Miſeros illi ſe nolunt, niſi ſe forte jactant. ¶ Inſervit ſæpe exceptionibus. *Ter. Andr.* 2. 1. 6. Nihil aliud niſi Philumenam volo. *Cic. de Amic. c.* 5 Niſi in bonis, amicitiam eſſe non poſſe. *Sanct. Sueſan.* 2. Taygeti montis, niſi Laconibus, difficillima funt. *Plaut. Men. prol. v.* 39. Ei liberorum, niſi divitiæ, nihil erat. *h. e.* liberis carebat, non divitiis. ¶ Interdum ponitur pro ſed, *ma*, *ſennonchè*. *Cic.* 13. *Fam. ep.* 1. Ne cur ille tantopere contendat, video, ne cur tu repugnes, niſi tamen multo minus tibi concedi poteſt, quam illi, laborare ſine cauſa. *Id. ib. ep.* 73. De te nihil poſſum judicare, niſi illud mihi perſuadeo, te nihil temere feciſſe. *Ter. Adelph.* 2. 2. 73. Ecce autem de integro, niſi quidquid eſt, volo ſcire. Eodem modo locutus eſt Plautus, cujus exempla congerit *Pareus in Lex. Crit.* ¶ Niſi ſi, idem eſt, ac niſi, *ſe non ſe*. *Terent. Andr.* 1. 5. 23. Quamobrem? niſi ſi id eſt, quod ſuſpicor. *Quintil. l.* 1. *c.* 9. Poetas metri neceſſitas excuſet, niſi ſi quando &c. *Cic. Catil.* 2. *cap.* 4. Niſi vero ſi quis eſt, qui &c. ¶ Niſi quod, *ſennonchè*. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 16. Nihil video quod timeam, niſi quod omnia ſunt incerta. ¶ *Niſi vero*, & *Niſi forte* ſerviunt tranſitionibus, & ironiæ. *Cic. pro Sull.* Niſi vero paucos fuiſſe putatis &c. *Id. de Fato.* Niſi forte volumus Epicureorum opinionem ſequi. ¶ Niſi pro tantum, ſolummodo. *Plaut. Epid.* 2 2. 80. Niſi ea, quæ tu vis, volo. *Cic. pro Roſc. Am. c.* 33. Niſi hoc video Capitonem in his bonis eſſe ſocium. ¶ Pro præterquam. *Id.* 1. *Tuſc.* Quid tum agimus, niſi animum ad ſe ipſum revocamus? *che altro facciamo*, *che riconduce*, &c. *Non niſi*, & *niſi non*. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 1. Niſi perfecta re, de me non conquieſti. *Celſus lib.* 2. *cap.* 2. Nonniſi in ſingulis partibus.

Niſiades, um, f. patronym. a Niſo. *Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 54. Niſiades matres, Niſiadeſque nurus. h. e. Siculæ Megarenſes. Eſt enim Megara in Sicilia oppidum, teſte *Plin. l.* 3. *c.* 8. conditum a Megarenſibus Græciæ, quorum rex Niſus fuit.

Niſibēnus, a, um, adject. a Niſibe. *Ammian. l.* 25. *c.* 37.

Niſibis, is, f. urbs Meſopotamiæ antiquiſſima, *Niſibin*, *Nisbin*. *Plin. l.* 6. *c.* 13.

Niſus, i, m. 2. Νῖσος, Rex Megarenſium, pater Scyllæ, contra quos dum pugnaret Minos, devictis Athenienſibus, propter filii Androgei interitum, quem Athenienſes, & Megarenſes dolo necaverant, amatus eſt a Scylla, quæ ut hoſti placeret, comam purpuream parenti abſciſſam ei obtulit, quam Niſus ita habuerat conſecratam, ut tandiu Regno potiretur, quandiu illam habuiſſet intactam. Sed Scylla a Minoe contempta fuit. Niſus extinctus Deorum miſeratione in halyæeti avis mutatus eſt formam: Scylla etiam, dum Minoem in Cretam renavigantem ſequitur, in avem cirim converſa eſt: quæ aves hodie magna inter ſe flagrant diſcordia. *Ovid.* 8. *Met. Serv. in* 1. *Georg.* ¶ Niſus itaque eſt avis genus, ex hac fabula nomen ducens, ut *Ovid.* narrat *loc. cit.* *ſparviere*, *o ſmeriglio*, ἱέραξ. Sunt qui putant halyætum eſſe, ut dictum eſt: alii accipitrem minorem vocant. *Virg.* 1. *Georg. v.* 404. Apparet liquido ſublimis in aere Niſus, Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo.

Niſus,

Digitized by Google

Niſus, a, um, *ἐπερειδόμενος*, partic. a nitor, pro nixus. *Cic. pro Cluent. cap.* 57. Veſtra æquitate niſi confidimus. Ita legendum cenſet *Pareus* in *Lex. Crit.* ubi alia exempla congerit ex *Livio*, & *Ulpiano*. Ubique tamen alii leg. *nixus*.

Niſus, us, m. *sforzo*, *ὁρμή*, conatus. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 21. Pedetentim, inquit, ite, & ſedato niſu. *Virg. Æn.* 11. *v.* 852. Dea rapido pulcherrima niſu.

Nitedŭla, æ, f. genus muris agreſtis. *Serv. in* 1. *Georg. Cic. pro Sext. c.* 33. Id fatum civitatis fuit, ut illa ex vepreculis extracta nitedula Remp. conaretur arrodere. *Plin. l.* 8. *c.* 57. *de muribus*. Conditi & hi cubant, meſſus æſtate juveneſcunt, ſimili & nitedulis quiete. Al. alit. leg.

Nitefacio, is, a. 3. nitidum facio. *Gell. l.* 18. *c.* 11. Ventus mare cæruleum criſpicans nitefacit.

Nitefactus, a, um, nitidus. *Juvenc. in Matth. c.* 6. grato crinem nitefactus olivo.

Nitĕla, æ, f. nitor. *Solin. c.* 35. Nam præcipua viris gloria eſt in armorum nitela. ¶ Dicitur etiam de micis pulveris auri. *Solin c.* 36. Nitelas interpretantur micas pulveris auri, quæ inter arenas reperiuntur. ¶ Nitela item, vel nitedula eſt mus agreſtis in vepribus agens. *Martial. lib.* 5. *epigr.* 39. Quæ crine vincit Bætici gregis vellus, Rhenique nodos, aureamque nitelam. Ubi rutilos puellæ crines comparat cum lana Bætica, capillis Germanorum, & pilis nitelæ. Alii hic quoque micas auri intelligunt. ¶ Sumitur quoque nitela pro re, quæ laævigat ſordem, & expolit, *σμῆγμα*. Unde Apulejus utitur pro dentifricio os ipſum, & dentes honeſtante. Miſi, inquit in 1. *Apolog.* ut petiſti munditias dentium, nitelas oris, ex Arabicis frugibus tenuem pulviſculum, complanatorem tumidæ gingivulæ, converritorem pridianæ reliquiæ.

Nitellinus, a, um, quod ad nitelam animal ſpectat, ut Color nitelinus pro ruſo & rutilo: Salix nitelina, colore nitelæ. *Plin. l.* 16. *c.* 38. Apud nos multi totidem generibus nomina imponunt, viminalem vocant, eandemque perpetuam, alterem nitelinam a colore, quæ ſit tenuior, tertiam Gallicam, quæ tenuiſſima.

Nitens, entis, o. nom. ex partic. a *niteo*, politus, ſplendidus. *Martial. l.* 10. *epigr.* 38. Crine nitens, niger unguento. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 541. Aſtra nitentia. *Id.* 10. *Met. v.* 615. Flos nitentior oſtro. ¶ Translate nitens oratio, h. e. culta, & elaborata, apud *Cic. de clar. Orat. c.* 67. Nitens ingenium, *Stat. lib.* 5. *Silv.* 4. ¶ Eſt etiam particip. a *nitor*. *Virgil.* 3. *Georg. v.* 172. valido nitens ſub pondere faginus axis inſtrepat.

Nitĕo, es, ui, ſine ſup. n. 2. *rilucere*, *riſplendere*, נגה, Germ. *ſcheinen*, Gall. *reluire*, Hiſp. *reſplandecer*, *στίλβω*, *ἀπολάμπω*, ſplendeo, ſplendidus ſum, a *νίζω*, vel *νίζω*, *lavo*. nam lota nitent, unde & lautum pro nitido, atque eleganti accipitur. *Plaut. Pſeud.* Tibi hoc præcipio, ut niteant ædes. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 3. Nitent unguentis, fulgent purpura. ¶ Translate ſumitur pro excultum, expolitum eſſe. *Cic.* 4. *Fam.* Illorum, vides, quam niteat oratio. ¶ De animalibus etiam dicitur, quæ bene paſta, & pinguia ſunt. *Phædr. l.* 3. *fab.* 8. Cani perpaſto macie confectus lupus forte occurrit. Salutantes dein invicem ut reſtiterunt, Unde ſic, quæſo, nites, &c. ¶ Ponitur & pro abundare, vigere. *Horat.* 2. *Serm. Sat.* 4. Res ubi magna nitet. h. e. ubi ſunt magnæ divitiæ. *Cicer. Agrar.* 1. Vectigal in pace niteat, in bello non obſoleſcat. h. e. vigeat, abundet. ¶ Item pro florere, celebrem eſſe. *Velle. l.* 1. *c.* 9. Eodem tractu temporis nituerunt oratores Scipio Æmilianus, Læliuſque.

Niteſco, ſcis, n. 3. *farſi riſplendente*, *ἀπολαμπρύνομαι*, nitidus fio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 28. Cœlum niteſcere, arbores frondeſcere. ¶ De pecoribus pinguibus, *Plin. l.* 2. *epiſt.* 17. Multa equorum armenta, quæ herbis, & tepore verno niteſcunt. ¶ Translate *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 16. Ingenio, doctrina, præceptione, natura niteſcit in arte memoriæ.

Nitibundus, a, um, vehementer nitens. *Gell. l.* 1. *c.* 11. Achæos Homerus pugnam indipiſcier ait non tibiarum concentu, ſed mentium conſpiratu tacitos nitibundos.

Nitĭde, adv. *ſplendidamente*, *λαμπρῶς*, ſplendide. *Plaut. Truc.* 2. 4. 3. Ut tota floret! ut olet! ut nitide nitet! *Id. Ciſtell.* 1. 1. 14. Ita in prandio nos lepide atque nitide accepiſti.

Nitidĭtas, atis, f. idem ac nitor. *Accius* apud *Non. c.* 2. *n.* 578. Formæ nitiditate præclarus Regi.

Nitidiuſcŭle, adv. *λιπαρῶς*, aliquantum nitide, dim. adverbii *nitide*, a comp. nitidius. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 8. Ut curet tandem nitidiuſcule.

Nitidiuſcŭlus, a, um, adject. aliquantum nitidus. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 84. Nitidiuſculum caput.

Nitĭdo, as, a. 1. *illuſtrare*, *ἀπολαμπρύνω*, nitidum facio. *Colum. lib.* 12. *cap.* 3. Ferramenta deterſa nitidentur. *Pallad. l.* 2. *c.* 17. Plagam ferramentis acutis nitidamus. *Enn. apud Non. c.* 2. *n.* 583. Eunt ad fontem, nitidant corpora.

Nitĭdus, a, um, *ſplendido*, *rilucente*, נגה, Ger. *glitzerig*, Gal. *net*, *poli*, Hiſp. *lucido*, *λαμπρός*, ſplendidus, clarus, lucens. *Cic. in Or. c.* 11. In picturis alios horrida, inculta, abdita, & opaca, contra alios nitida, læta, colluſtrata delectant. *Id. Verr.* 5. *c.* 18. Colles nitidiſſimi, viridiſſimique. *Ovid.* 3. *Faſt.* artes nitidiſſimæ auro. *Lucret. l.* 1. Nitidæ fruges, arbuſtaque læta. *Horat. lib.* 2. *od.* 12. Nitidæ virgines. ¶ Translate nitidi dicuntur homines, & armenta bene paſta, & pinguia. *Id. l.* 1. *ep.* 4. *ad fin.* Me pinguem, & nitidum bene curata cute viſes. *Nepos in Eum. c.* 5. Quo factum, ut jumenta æque nitida ex caſtello educeret, ac ſi in campeſtribus locis ea habuiſſet. ¶ Uſurpetur etiam ſæpe de ornatu, & cultu verborum, & orationis. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Aliis alia ſublimiora, nitidiora, &c. Eadem fere habet *Cicer. in Partition.* & 1. *de Orat. c.* 28. ¶ Hinc homo nitidus idem eſt ac urbanus. *Horat. lib.* 1. *epiſt.* 7. En nitidum fit ruſticus, atque ſulcos & vineta crepat mera. Sic *Plin. lib.* 13. *cap.* 15. Inter pauca nitidiora vitæ inſtrumenta.

Nitiobriges, m. 3. pop. Aquitaniæ, inter Petrocorios ad Bor. Auſcios ad Mer. Vaſates ad Occ. Cadurcos ad Or. ubi nunc Agennenſis prov. quorum caput Aginnum ad Garumnam fl. *Caſ. l.* 7. *B. G.*

Nitor, oris, m. *ſplendore*, *politezza*, נגה, Ger. *ſchein*, Gal. *eclat*, Hiſp. *reſplandor*, *λαμπρότης*, munditiæ in quacumque re. *Cic. de Sen.* Intuentem purpuram ejus, & nitorem corporis. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 50. Gemmæ nitore, & auri ſplendore aſpectus omnium præſtringere. ¶ Sumitur tamen indifferenter pro luce, ſeu ſplendore. *Lucret. l.* 4. *v.* 539. Auroræ exoriens nitor. *Cic. in Arat.* Delphinus ſurgit nitido luſtratu nitore. ¶ Sumitur interdum pro pinguedine. nam quæ pinguia ſunt, nitida ſunt. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1. Neque nitorem olei, neque vitium fructum habere potuiſſemus. V. *Nitedula*, & *Nitela*. ¶ Translate uſurpatur pro vitæ cultu. *Stat. l.* 3. *Silv.* 3. *v.* 149. Teſtis adhuc largi nitor inde aſſuetus Hetruſci. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 9. Nitor generis. h. e. nobilitas. ¶ Item pro ornatu orationis. *Cic. de clar. Or. c.* 9. Ad hanc ætatem oratorum, in qua naturalis ineſſet, non fucatus nitor. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 2. Nitor eloquii.

Nitor, eris, niſus, vel nixus ſum, d. 3. *sforzarſi*, יגע, Ger. *unterſtehen*, Gal. *s'efforcer*, Hiſp. *esforçarſe*, *eſtribar*, *πειράομαι*, conor, contendo, operam do, a *τείνομαι*, per Metatheſin, quod velet omnes nervos intendere, conari. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. Att. l.* 9. Contra cujus honorem P. R. beneficio conceſſum inimici, atque invidi nitebantur. ¶ Vel cum acc. & prep. *ad*. *Cic. de Sen. c.* 23. Haud optimi cujuſque animus maxime ad immortalem gloriam nititur. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic.* 1. *Fam.* Nos cum maxime conſilio, ſtudio, labore, gratia de cauſa Regia nitebamur. *Id. in Partit.* Niti de æquitate. h. e. ad æquitatem tuendam. ¶ Vel cum infinitivo. *Auct. ante Exil.* Profecto talibus conatibus obviam ire niteremur. ¶ Vel cum conjunctivo, & partic. *ut*. *Nepos in Miltiad. c.* 4. Nitebatur maxime, ut primo quoque tempore caſtra fierent. h. e. ſuadebat. ¶ Accipitur etiam pro ambulare, ſeu aſcendere cum conatu, *poggiare*. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Latiſſima vitis in culmen nititur, & aſcendit. *Virg.* 2. *Georg. de pomis*. ad ſidera raptim vi propria nituntur. *Pacuv. apud Non.* Ardua per loca trepidantes gradu nititur. Niti alis, eſt volare. *Virg.* 4. *Æn.* Paribus nitens Cyllenius alis. *Ovid. l.* 2. *de Pont. eleg.* 7. aves notis nituntur in aere pennis. ¶ Niti pro aliquo, *affaticarſi per qualcheduno*. *Liv. l.* 35. *c.* 10. Cum Africanus pro Lælio niteretur. ¶ Uſurpatur etiam ſæpiſſime pro incumbere, fulciri, firmari, ſuſtentari, *appoggiarſi*, cum abl. ſine præp. vel cum abl. & præp. *in*. *Virg.* 6. *Æn.* Ille, vides, pura juvenis qui nititur haſta. ¶ Transfertur eleganter ad res incorporeas. *Cic.* 1. *Off.* Quorum conſilio, atque auctoritate nitatur. *Id. pro Mil.* Cujus in vita nitebatur ſalus civitatis. *Id. pro Dejot.* In quo frequentia Oratorum ſtudia niti ſolent. ¶ Singularis eſt hujus verbi uſus apud *Sueton. in Veſpaſ. c.* 20. Statura fuit quadrata, compactis, firmiſque membris, vultu veluti nitentis: (h. e. *ventrem exonerare conantis*.) unde quidam non infacete, dicam, inquit, cum ventrem exonerare deſieris. ¶ Particip. *niſus*, & *nixus*. V. ſuis locis.

Nitraria, æ, f. locus, ubi nitrum fit, & invenitur. *Plin. l.* 31. *c.* 10. Sunt ibi nitrariæ, in quibus & rufum exit a colore terræ.

Nitratus, a, um, cui nitrum admiſtum eſt. *Col. l.* 12. *c.* 55. Nitratam aquam ſuffundito. *Martial. lib.* 13. *epigr.* 18. Nitrata viridis braſſica fiat aqua.

Nitrōſus, a, um, *nitroſo*, *νιτρώδης*, quod nitrum habet, vel nitri ſaporem. *Plin. l.* 31. *c.* 10. Lacus eſt nitroſus, exiliente e medio dulci fonticulo. *Et paulo ante.* Aquæ vero nitroſæ pluribus locis reperiuntur, ſed ſine viribus denſandi.

Nitrum, i, n. *nitro*, נתר, Ger. *ſalpeter*, Gal. *nitre*, Hiſp. *ſalitre*, *νίτρον*, ſalis genus, non multum diſtans a ſale Ammoniaco, quod ex terra ad metallorum modum eruitur, variaſque habet in medicina uſus. De eo multa ſcripſit *Plinius* præſertim *l.* 31. *c.* 10.

Nivālis, & le, o. *nevale*, *nevoſo*, Ger. *ſchneycht*, Gal. *de neige*, Hiſp. *de nieve*, *νιφόεις*, quod ad nivem pertinet. *Cic.* 1. *de Div. ex quodam Poeta*. Tumulos Albano in monte nivales. *Liv. l.* 1. Erat forte brumæ tempus, & nivalis dies. ¶ *Nivale oſculum*, frigidum, per translationem. *Martial. l.* 7. *epigr.* 95. Audes tu tamen oſculo nivali omnes obvius hinc, & hinc tenere. *Horat. l.* 1. *v.* 28. Hebrus nivali compede vinctus, *agghiacciato*. *Virg.* 3. *Æn.* Nivalis candor.

Nivārius, a, um, *χιονικός*, quod ad nivem pertinet, ut nivarius ſaccus, ad nivem percolandam; ex qua expreſſa aqua utebantur ad vini vim aſperitatemque frangendam, nam refrigerando vinum miteſcit. Legitur in titulo *epigrammatis* 104. *l.* 14. *Martialis*: Nivarius ſaccus. ¶ Idem *colum nivarium* dicitur in titulo epigram. præced. V. *Saccus*.

Nivātus, a, um, *χιονόψυχρος*, nive refrigeratus. *Suet. Ner. c.* 27. Refotus ſæpe calidis piſcinis, ac tempore æſtivo nivatis. *Senec. l.* 4. *quæſt. nat. c. ult.* Nivatæ potiones.

Nise. V. Ni.

Nivĕo, es, n. 2. vel nivo, is, n. 3. idem ac ningo, ſeu ninguo, apud vet. *Pacuv. apud Non. c.* 10 *n.* 53. Sagittis, plumbo, & ſaxis grandinat, nivit.

Niveſco, is, n. 3. nivis inſtar albeſco. *Tert. de Pal. c.* 3. Lavacro niveſcunt.

Nivĕus, a, um, o. 1. 3. *di neve*, *χιόνεος*, quod eſt ex nive. *Virg.* 3. *Georg.* Sed jacet aggeribus niveis informis, & alto terra gelu lata. ¶ Metaphorice ponitur pro candido. *Ovid.* 10. *Met.* Interea niveum mira felicitate ſculpſit ebur. *Horat. l.* 1. *od.* 4. niveus color. *Virg. Ecl.* 6. Niveum latus.

Nivōſus, a, um, *che abbonda di neve*, Ger. *ſchneicht*, Gal. *neigeux*, Hiſp. *lleno de nieve*, *χιονώδης*, nive abundans. *Col. l.* 1. *c.* 9. Ea locis prægelidis, ac nivoſis recte committitur. *Liv. l.* 5. *c.* 13. Nivoſa hiems. ¶ Nivoſa grando, ſive vel grando compacta ex nive. *Liv. lib.* 21. Tantum nivoſæ grandinis dejecit.

Nix, nivis, f. *neve*, שלג, Ger. *ſchnee*, Gal. *neige*, Hiſp. *nieve*, *χιών*, vel aquarum cœleſtium ſpuma, ut *Plin.* definit *l.* 17. *c.* 2. Juxta *Priſc. l.* 10. a ningo, ninxi, ut dux a duco, duxi. *Cic.* 4. *Acad.* Anaxagoras nivem nigram dixit eſſe. *Id.* 2. *de nat. Deor. de aqua*. Nive, pruinaque concreſceret. *Curt. l.* 5. *c.* 4. Nix cumulata vento. *Id. l.* 7. *c.* 3. Nives altæ. *Liv. l.* 5. *c.* 2. Nivibus pruinaſque obrui. ¶ Translate dicitur de canitie. *Hor. l.* 3. *od.* 13. Te quia rugæ turpant, & capitis nives.

Nixi Dii. V. Nixus, i.

Nixor, aris, d. 1. idem ac nitor. *Lucr. l.* 4. *v.* 508. Quibus nixatur vita, ſaluſque. *Id l.* 4. *v.* 1014. Hoc eſt adverſo nixantem trudere monte ſaxum.

Nixurio, is, a. 4. *φιλονεικέω*, niti volo, ſeu cupio, conor facere. *Nigid. apud Non. c.* e. *n.* 584. Nixurit, qui niti vult, & in conatu ſæpius aliqua re perpellitur.

Nixus, a, um, *appoggiato*, *ſoſtenuto*, נשען, Ger. *angelehnet*, Gal. *appuyé*, Hiſp. *arrimado*, *ἐπερειδόμενος*, incumbens, fultus, partic. a *nitor*. *Cic.* 7. *Verr.* Stetit ſoleatus Prætor P. R. cum pallio purpureo, tunicaque talari, in ulteriore nixus in littore. *Virg.* 10. *Æn. v.* 736. ſuper abjectum poſito pede nixus. *Plaut. Rudent.* 3. 5. 33. Genibus nixus. *Auctor Declam. anteq. iret in exil. c.* 4. Innocentia freti, nobilitate nixi. ¶ *Nixi dii* appellantur tria ſigna in Capitolio, ante cellam Minervæ, genibus nixa, velut præſidentes parientium nixibus: quæ ſigna ſunt qui memoriæ prodiderunt, Antiocho rege Syriæ ſuperato, M. Acilium ſubtracta populo R. adportaſſe, atque ubi ſunt, poſuiſſe. Sunt etiam qui dicant, capta Corintho advecta huc: quæ ibi ſubjecta fuerint menſæ. *Feſtus*.

Nixus, i, m. *ἐγγόνασιν*, ſignum cœleſte, quod alii Ingeniculum vocant, *in ginocchioni*, quia Herculis imago eſt, qui dextro genu nixus, ſiniſtro pede capitis draconis dexteram partem opprimere conatur. *Cic. in Arato*. Jam dextrum genus, & decoratam lumine ſuam erigit ille vagans vulgato nomine Nixus. ¶ Nixi Dii appellabantur, quos putabant præſidere parientium nixibus. *Feſtus*. Hinc *Ovid. Met.* 9. *v.* 585. tendenſque ad cœlum brachia, magna Lucinam Nixoſque pares clamore vocabam. Ita legendum putat *Tarreb. l.* 7. *c.* 8. & *Dempſterus in Roſin. l.* 2. *c.* 19. Alii legunt, *Lucinam ad nixus partus* &c.

Nixus, us, m. conatus, *sforzo*. *Quintil. l.* 2. *c.* 13. Luctator, qui totius corporis nixu in id, quod ſemel invaſit, incumbit. ¶ Speciatim ſumitur pro partu, vel labore parturientium. *Gell. l.* 12. *c.* 1. Quem diutinum puerperium, & quam laborioſi nixus foſſent. *Virg.* 4. *Georg.* Haud foetus nixibus edunt.

N A N T E O.

No, as, avi, atum, n. 1. *nuotare*, שחה, Germ. *ſchwimmen*, Gal. *nager*, Hiſp. *nadar*, *νήχομαι*, eſt per aquam excurrere, proprium piſcium, quos etiam homines, & alia animalia imitantur, a *νέω*, *νῶ*, *nato*, a *νέω*, *fluo*. *Cic.* 5. *de Fin.* Serpere anguiculos, nare anaticulas. *Catul ep.* 65. Barbara novit Athon claſſi. *Ovid.* 1. *Met.* Nat lupus inter oves. *Id.* 8. *Metam.* Caninæ nant freta. ¶ *Nare ſine cortice*, proverbialis Metaphora, de iis, qui ſuo jam Marte ſibi poſſunt conſulere, nullo alieno egentes ſubſidio, ſumpta ab iis, qui natantes jam ſatis periti cortice non egent. *Hor. l.* 1. *Serm. Sat.* 4. Nabis ſine cortice. ¶ Transfertur hoc verbum etiam ad volatum. *Virg.* 4. *Georg. v.* 59. *de avibus*. Nare per æſtatem liquidam ſuſpexeris agmen.

Nobĭlis, le, o. 3. *nobile*, אציל, Ger. *edel*, Gal. *noble*, Hiſ. *noble*, *εὐγενής*, celebris, inſignis, clarus, a ſup. *notum* verbi *noſco*. *Cic.* 1. *de Or.* Multi etiam præterea præclari in Philoſophia, & nobiles. *Id pro Arch.* Natus eſt Antiochiæ loco nobili, & celebri quondam urbe. ¶ Speciatim dicitur de eo, qui claro genere ortus eſt. Apud Romanos *nobiles* erant, qui majorum ſuorum imagines oſtendere poterant, i. e. quorum majores Magiſtratus Curules geſſerant. ut *novi* erant, qui nec majorum, nec ſuas, ut docet *Sigon. l.* 2. *de ant. jure C. R. c.* 20. *Cic.* 7. *Verr.* Quanta ſit in invidia, quantoque in odio apud quoſdam homines nobiles novorum hominum virtus, & induſtria. *Vell. l.* 2. *c.* 118. Nobilior animo, quam gente. ¶ Patritiorum tamen nemo ignobilis dicebatur, quia ſaltem ejus ingenio oſtendere poterat, qui primus inter Patricios lectus fuerat. Hinc ſub ipſum libertatis initium Vitellii, & Aquilii *nobiliſſimi juvenes* dicuntur a *Livio* *l.* 2. *c.* 3. & C. Mutius *adoleſcens nobilis*, & *l.* 2. *c.* 12. Imo totus Patritiorum ordo nobilitatis nomine ſignificari ſolet ab *eod. Liv. l.* 6. *c.* 42. *l.* 7. *c.* 1. & alibi. V. Nobilitas. Ponitur interdum nobilis pro noto. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 10. Cum iis mihi nec locus, nec ſermo convenit, iis nunquam nobilis fui. *Liv. lib.* 39. *cap.* 4. Nobiliſſimæ inimicitiæ. hoc eſt inſignes. ¶ Sed tamen nobiles, & notus uſurpatione, & uſu communi diſtinguuntur. *Cic. pro Cæl.* Res eſt omnis in hac cauſa nobis cum Clodia muliere non ſolum nobili, ſed etiam nota. ¶ Item pro inſigni, & excellenti in quacumque re, ſive bona, ſive mala. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 1. Nam fuit tempore eodem, quo Ariſtoteles magnus,

Digitized by Google

magnus, & nobilis Rhetor Iſocrates. *Liv. l.* 39. *c.* 9. Hiſpala Fecenia ſcortum nobile. *Plaut. Rud.* 3. 1. 5. Qui ſe ſcelere volunt fieri nobiles. *Horat. l.* 1. *od.* 21. Illum ſuperare pugnis nobilem. h. e. peritum, excellentem in pugilatu. *Celſ. l.* 3. *c.* 18. Emplaſtrum nobile ad extrahendum ferrum. *buono per eccellenza*. ¶ Interdum nobilis abſolute ponitus pro homine nobili. *Liv. l.* 22. *c.* 58. Miſſus cum his Carthalo, nobilis Carthaginienſis. *Plin. l.* 3. *ep.* 57. Ne nobiles noſtri nihil in domibus ſuis pulchrum, niſi imagines habeant. ¶ Veteres ſcripſere etiam *gnobilis*, ut videre eſt apud *Feſtum*.

Nobilitas, atis, f. *nobiltà*, יחס, Ger. *adel*, Gal. *nobleſſe*, Hiſp. *nobleza*, *hidalguia*, εὐγένεια, claritas, celebritas, excellentia in virtute, in genere, in quacunque alia re. *Cic. pro Arch.* In quo prædicationem, nobilitatemque deſpiciunt. *Id.* 3. *de Or.* Cum florere Iſocratem nobilitate diſcipulorum videret. ¶ Duplex præſertim eſt, una ex imaginibus, altera ex virtute ducitur: prima tota Populi R. fuit, ſecunda omnium gentium, atque hominum. *Cic. ad Herenn.* Cum nobilitas nihil aliud ſit, quam cognita virtus, quis in eo, quem veteraſcentem videat ad gloriam, generis antiquitatem deſideret? ¶ Aliquando nobilitas pro ipſis nobilibus uſurpatur. *Liv. l.* 7. *c.* 1. Quod pro Conſule uno Plebejo tres Patritios Magiſtratus Curules nobilitas ſibi ſumpſiſſet. *Id. l.* 6. *c.* 42. Comitia Conſulum adverſa nobilitate habita. *Et paulo poſt*. Conceſſum ab nobilitate plebi de Conſule plebejo, a plebe nobilitati de prætore uno. Quibus omnibus locis *Livius* nobilitatis nomine Patritios intelligit. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 10. Claudius nobilitatibus externis mitis. ¶ Item pro naturæ excellentia, ac bonitate. *Id. Ann.* 1. *c.* 27. Druſus, vocata concione, quamquam rudis dicendi, nobilitata ingenita incuſat priore, probat præſentia. ¶ Tribuitur & aliis rebus. *Plin. l.* 10. *c.* 37. *de columbis*: Nobilitatemque ſingularum, & origines narrat. *Ov.* 2. *de Pont. eleg.* 3. *v.* 56. Eloquio tantum nobilitatis ineſt. *Plin. l.* 14. *c.* 15. *de vinis*: Poſtea alia omnia in nobilitatem venerunt. *Plin. l.* 28. *c.* 6. Nobilitas nutricum. h. e. obſtetrices peritæ nobiles.

Nobilitatus, a, um, nom. ex partic. *nobilitato*, nobilis, aut inſignis factus. *Cic. in Partit. c.* 10. Rerum geſtarum veſtigiis nobilitati. *Curt. l.* 4. *c.* 6. Obſidio nobilitata periculo regis. *Plin. l.* 7. *c.* 38. Praxiteles nobilitatus marmore. *Cic.* 2. *Offic. c.* 7. Nobilitata crudelitas.

Nobiliter, adv. *nobilmente*, εὐγενῶς, clare, inſigniter, decore. *Plin. l.* 35. *c.* 8. Qui & argentum cælavit nobiliter. *Vitruv. l.* 7. *in præfat.* Ædem Jovis nobiliter architectatus. *Epitom. Livii, c.* 54. Nobiliſſime tumulatus.

Nobilito, as, avi, atum, a. 1. *nobilitare*, *far nobile*, גדל, Germ. *berühmt machen*, Gal. *ennoblir*, Hiſp. *ennoblecer*, ἐπισημάζω, nobilem facio, dignitatem addo, decoro. *Cic. de Sen.* Neque enim ex te unquam es nobilitatus, ſed ex lateribus, & lacertis tuis. *Id.* 1. *Tuſ. c.* 15. Quid Poetæ? nonne poſt mortem nobilitari volunt? ¶ Eſt etiam notum, & inſignem facere in quacunque re, ſive bona, ſive mala. *Ter. Eun.* 3. 1. 20. Qui ſtultum adoleſcentulum nobilitas flagitiis, & eundem indicas. *Cic.* 2. *Offic. c.* 7. Cujus eſt præter cæteros nobilitata crudelitas.

Nocens, entis, o. *che nuoce*, *cattivo*, *ribaldo*, βλαβερός, κακοποιός, qui alteri nocet, damnumque infert, qui injuriam, aut maleficium committit, vel commiſit, partic. a *noceo*. *Cic.* 2. *Offic.* Ita eſſe habendum religioni nocentem aliquando, & nefarium, impiumque defendere. *Hor. Epod.* Edit cicutis allium nocentius. *Cic.* 5. *Verr.* In hac libidine hominum nocentiſſimorum. *Id.* 2. *Verr.* Se avariſſimi hominis cupiditati ſatisfacere poſſe, nocentiſſimæ victoriæ non poſſe. *Quintil. l.* 11. *c.* 15. *ad fin.* Nocentiſſimi mores.

Nocenter, adv. *con nocumento*, *con danno*, βλαβερῶς, noxie, damnoſe. *Col. l.* 8. *c.* 2. Sed infeſtis velut ſudibus nocenter armata.

Nocentia, æ, f. *reità*, contrarium innocentiæ, apud *Tertull. in Apolog. c.* 40.

Noceo, es, cui, citum, n. n. *nuocere*, הזיק, Ger. *ſchaden*, Gal. *nuire*, Hiſp. *danar*, βλάπτω, officio, obſum, damnum, aut injuriam alicui infero. Conſtruitur vel abſoluta. *Cic. pro Cæc.* Arma ſunt alia ad tegendum, alia ad nocendum. ¶ Vel cum dat. *Cic.* 3. *Off.* Ut non liceret ſui commodi cauſa nocere alteri. ¶ Reperitur etiam cum acc. *Plaut. Mil.* 2. 3. *v.* 18. Jura, te non nociturum eſſe hominem de hac re neminem. *Lambin.* & *Acidal.* legunt *homini nemini*. Alii omnes priorem retinent lectionem cum pleriſque MSS. Sed quidquid ſit, eleganter habere poteſt aliquem ex accuſativis communibus, ut alia verba. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Si tredo, aut grando quippiam nocuit. *Id.* 2. *Fam.* In quo tibi nihil nocerem. ¶ Poteſt item illi res verbi in acc. adjungi. *Liv. l.* 9. Atque ob eam rem noxam nocuerunt. ¶ Paſſive *Juſtin. l.* 43. *c.* 4. Itaque eum non ſolum non noceretur, verum quotidiani uberibus aleretur. ¶ Et impersonaliter. *Cic.* 4. *Verr.* Ne quid ei per filium ſuum noceretur. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 36. Sperare, a multitudine impetrari poſſe, quod ad militum ſalutem pertineat, ipſi vero nihil nocitum iri. *Ulp. l.* 1. *Dig. de his, qui dejec. vel effud.* Si nocitum ei eſſe dicetur. ¶ *Nocere nocti*, eſt nimis omnem protrahendo dormiendi ſibi tempus adimere. *Plaut. Curc.* 1. 3. 23. Neque diem decet me morari, neque nocti nocerier. ¶ *Noxit pro noceat* dixit *Lucil.* apud *Feſt.* in voce *Tama*.

Nociturus, a, um, o. t. 2. partic. temporis futuri verbi noceo. *Cic.* 1. *Off.* Declinetque ea, quæ nocitura videantur. *Ov.* 11. *Met.* Pocula nocitura.

Nocivus, a, um, adject. *nocivo*, *dannoſo*, βλαβερός, qui nocet. *Plin. l.* 20. *c.* 2. Peponi præcipue nocivum. *Phædr. l.* 1. *fab.* 29. Et ſibi nocivum concitant periculum.

Noctescit, ebat, imp. 3. *farſi notte*, συσκοτάζει, tenebræ incipiunt, vel obtenebratur. *Furius apud Non. c.* 2. *n.* 59. & *Gell. l.* 18. *c.* 11. Omnia noctescunt tenebris caliginis atræ.

Nocticola, læ, qui noctem colit, ut nocticola ludus apud *Prudent. Hamartig. v.* 634. qui ſcilicet ob diurnos nimios calores noctem amat, qua refrigeretur.

Noctícolor, oris, adject. noctis colorem habens, h. e. atrum, ut nocticolor Styx, apud *Auſon. in Monoſyllab. de Diis*, *v.* 11. Sic, Memnonem nocticolorem, dixit *Laevius apud Gell. l.* 19. *c.* 7.

Noctifer, ra, rum, νυκτοφόρος, quod noctem affert, epithetum Heſperi ſtellæ, a *nocte*, & *fero*, ea forma, qua mane Lucifer vocatur. *Catull. in Carm. nupt.* 63. *v.* 7. Jam dudum Oetæos oſtendit Noctifer ignes. Adde *Calpurn. ecl.* 3. *ad fin.*

Noctilúca, f. 1. νυκτιλαμπής, Luna, quia noctu lucet. *Varro l.* 4. *de L. L.* Lunam in Palatio ita vocari ait, quod ibi noctu ejus lucent templum. *Hor. l.* 4. *Carm. ode* 6. Rite Latonæ puerum canentes, Rite creſcentem face Noctilucam. ¶ Item lucerna, eapſe de cauſa. *Varro apud Scalig. in Conject. pag.* 34. Noctilucam tollo, ad ſocum fero, inflo, anima reviviſcit.

Noctisurgium, noctu ſurgere. *Feſt. in Egretus*: Nyctegreſia, quaſi noctiſurgium.

Noctivagus, a, um, *notturnivago*, νυκτιπλανής, quod nocte vagatur. *Virg.* 10. *Æn.* Almaque curru Noctivago Phœbe medium pulſabat Olympum. *Lucret. l.* 5. *v.* 1190. Noctivagæ faces cœli.

Noctividus, a, um, adject. qui noctu videt, ut noctivida noctua, apud *Martian. Capell. l.* 6. *init. in carm.*

Noctivigilus, a, um, adject. qui noctu vigilat. Noctivigilam Venerem dixit *Plaut. Curcul.* 1. 3. 40. quia nox amatoribus amica eſt; & ipſi noctes inſomnes ducere ſolent. In quibuſdam codicibus legitur *noctuvigila*.

Noctius, a, um, adject. idem ac nocturnus. *Lucret. l.* 6. *v.* 1218. nec noctia ſecla ferarum Exibant ſilvis. Alii leg. *noctis*, alii *noctibus*.

Noctu, *di notte*, לילה, Germ. *zu nacht*, Gall. *de nuit*, Hiſp. *de noche*, νύκτωρ, nocte, nomen indecl. ablativi tantum caſus, ut *diu*, *natu*, *ſponte*, &c. *Cic. pro Mil.* Nec in eo loco ſubſedit, quo illa noctu venturus eſſet? *Saluſt. Jugurth. c.* 38. *Plaut. Caſ.* 4. 4. 5. Noctuque & diu ut viro ſubdola ſies. *Hoc noctu*, *quo noctu*, *concubia noctu* affert ex Ennio *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 4. Et *de noctu* ex *Quadrigario*. *Plautus* etiam *Trinum.* 4. 2. 27. Hac, inquit, noctu agitandum eſt vigilias.

Noctua, f. 1. *civetta*, ינשוף, Ger. *nachteul*, Gal. *chat huant*, Hiſp. *lechuza*, γλαύξ, avis genus, a *nocte*, ut *veſpertilio* a *veſpere*, quia noctu canit, ac vigilat. *Varro l.* 4. *de L. L. Plin. l.* 10. *c.* 17. Noctuarum contra aves ſolers dimicatio. ¶ *Noctuas Athenas ferre*, proverbio dicuntur ii, qui eo rem aliquam afferunt, ubi ejus maxima eſt copia. Noctuarum enim maxima vis Athenis. Hoc prover-

bio utitur *Cic. Fam. l.* 9. *e.* 3. *& alibi*, ſed græco, quod eſt, γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας.

Noctuabundus, a, um, adject. noctu vagans, vel iter faciens. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 1. Cum complicarem hanc epiſtolam, noctuabundus ad me venit cum epiſtola tua tabellarius.

Nocturnalis, le, adject. idem quod nocturnus. *Sidon. l.* 7. *ep.* 16. Per quos nocturnalem cucullum trauſiuiſi. *Alcim. Avit. epiſt.* 33. Nocturnalis habitatio.

Noctuinus, a, um, adject. ut noctuini oculi, h. e. glauci, quales noctuæ ſunt. *Plaut. Curc.* 1. 3. 35. Tun' etiam cum noctuinis oculis odium me vocas? *Turneb. l.* 11. *c.* 7. legit *noctuinis*.

Nocturnus. V. in voce ſequenti.

Nocturnus, a, um, *notturno*, *di notte*, Germ. *nächtlich*, Gall. *de nuit*, Hiſp. *noturno*, νυκτερινός, quod eſt noctis, a *nocte*, ut *diurnus* a *die*. *Cic.* 4. *Verr.* Sic etiam fortunis hominum abutebatur ad nocturna vota cupiditatum ſuarum. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 7. Horæ nocturnæ. *Id. de Sen. c.* 23. Diurni, nocturnique labores. ¶ Nocturnus, i, m. pro Deo noctis ponitur a *Plaut. Amph.* 1. 1. 116. ¶ Hunc eundem *Auguſtinus*, & *Martian. Capell.* Noctuvinum vocant. ¶ Nocturnus pro Veſpere, eſt apud *Stat.* 6. *Theb. v.* 240. quemadmodum *noctifer* a Catullo dicitur.

Noctuvigilus, V. Noctivigilus.

Nocuus, a, um, *che nuoce*, מזיק, Germ. *ſchädlich*, Gal. *nuiſible*, Hiſp. *dañoſo*, βλαβερός, quod nocet. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 3. Magiſtratus nec obedientem, & noxium civem mulcta, verberibus, vinculiſque coercento. Ita quidam Lexicographi: verum optimæ Editiones plerumque exhibent *noxium*.

Nodatio, onis, f. 3. actus nodandi, nodoſitas. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Et perdolata propter nodationis duritiem dicitur eſſe ſuſterna.

Nodatus, a, um, adject. nodos habens, nodoſus, *nodoſo*. *Plin. l.* 13. *c.* 22. Ferula geniculatis nodatis ſcapis. ¶ Item nodo vinctus, *legato*. *Ovid. de remed. amor. v.* 17. collum laqueo nodatus ab arcto.

Nodia, æ, f. 1. herba, alio nomine mulaxis, quæ nomas curat, & efficaciſſima eſt adverſus ſcorpiones pota in vino, aut poſca. *Plin.* 24. 19.

Nodo, as, a. 1. *annodare*, *legare*, קשר, Germ. *knüpfen*, Gal. *nouer*, Hiſ. *añudar*, *atar*, ἅπτω, nodos facio, ligo in nodos. *Virg. l.* 4. *Æn. v.* 138. Crines nodantur in aurum. *Plin. l.* 37. *c.* 3. Ut retia arcendis iſtis podium protegentia ſuccinis nodarentur.

Nodoſitas, atis, f. nodorum multitudo, durities. *nodoſità*. Eſt *Auguſtini l.* 2. *Confeſſion. c. ult.*

Nodoſus, a, um, *nodoſo*, Ger. *knopffeebrig*, Gal. *noueux*, Hiſp. *nudoſo*, ὀζώδης, multos habens nodos. *Lucr. l.* 8. Nodoſaque frangit oſſa. *Sen. epiſt.* 12. Nodoſi rami. *Ovid. Heroid. epiſt.* 1. *v.* 101. Nodoſo ſtipite. ¶ Nodoſa podagra dicitur, quia nodos ſeu articulos tentat. *Ovid l.* 1. *de Pont. epiſt.* 3. *v.* 23. Tollere nodoſam neſcit medicina podagram. Adde *Horat. l.* 1. *ep.* 1. ¶ Translate nodoſus ponitur pro difficili, ducta metaphora a lignis, quæ quia nodoſa ſunt, difficile cæduntur. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 1. Nodoſæ & aneiæ quæſtiones. *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. adde Cicutæ nodoſi tabulas centum. h. e. difficile ſe explicantis, per ambages loquentis, ſcrupuloſi, nimis cauti.

Nodulus, m. 2. parvus nodus. *Plin. l.* 11. *c.* 5. Dein nudantibus ſe nodulis in fæce nigri vini, vel Græci, menſe Martio macerantur.

Nodus, m. 2. *nodo*, *groppo*, קשר, Germ. *knopff*, Gal *noeud*, Hiſp. *nudo*, ἅμμα, ligatura, quæ non facile ſolvitur. *Cic. de Univ.* Omnia autem duo ad cohærendum tertium aliquid requirunt, & quaſi nodum, vinculumque deſiderant. ¶ *Nodus Herculeus*, proverbii ſpeciem habet pro vinculo arctiſſimo, & quod non facile ſolvi poſſit. Fertur enim Hercules nodi quoddam genus oſtendiſſe, in quo neque principium, neque finis appareret, propter quod poſteris & admirationi fuerit, & religioni, eoque nectendi genere uti ſolent in obligandis vulneribus. *Plin. l.* 28. *c.* 6. Vulnera nodo Herculis præligare, mirum, quanto ocyor medicina eſt. ¶ Hunc nodum dracones duo repræſentant, in virga mutuo implicati. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 19. Hi dracones parte media voluminis ſui invicem nodo, quem vocant Herculis, obligantur. ¶ Hujuſmodi etiam nodo, auctore *Feſto*, novæ nuptæ cingulum boni ominis cauſa cingebatur, quem maritus deinde in lecto ſolvebat: quo commento ſignificare volebant, indiſſolubile futurum earum nuptiarum vinculum. ¶ Dicitur præterea nodus in arbore, arundine, herba, eminens ille callus, ubi veluti colligati ſimul rami eſſe apparent, ὄζος. *Col. de arborib. c.* 3. Ejus unam partem acutiſſima falce juxta nodum rotunda plaga amputato. *Liv. l.* 3. Baculum ſine nodo aduncum tenens. ¶ Similiter in corporibus animalium ponitur pro articulo, ſeu junctura membrorum. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Articulorum nodis jungitur. ¶ Tranſlate accipitur pro ænigmate, vel alia quæſtione difficili, & generaliter pro quacunque difficultate. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 11. Incideramus eum in difficilem nodum. *Cic. Att. l.* 5. Dum hic nodus expediatur. *Id. ad Brut. ep.* 18. Maximus in Republ. nodus eſt inopia rei pecuniariæ. *Florus l.* 4. 1. 9. Nodus, & mora publicæ ſecuritatis Antonius. ¶ Hinc vetus illud prov. *Nodum in ſcirpo quæris*, quod dici ſolet in homines vehementer moroſos, & anxios, qui etiam in re facillima ſcrupulum inveniunt. Tractum eſt proverbium a lævitate ſcirpi, quem conſtat omni prorſus carere nodo. *Ter. Andr.* 5. 4. 39. Nodum in ſcirpo quæris. ¶ Nodus item in exercitu per tranſlationem dicitur denſa peditum multitudo, quod non facile poſſit reſolvi. *Serv. in* 10. *Æn. v.* 428. ¶ Ponitur etiam pro quovis vinculo, & conjunctione. *Cic. de Amic.* Amabiliſſimum nodum amicitiæ tollere. *Lucret. l.* 2. *v.* 948. Vitalis animæ nodos e corpore ſolvit. *Horat. l.* 3. *od.* 21. Segneſque nodum ſolvere Gratiæ. h. e. quæ ſeparari invicem non ſolent. *Virg.* 8. *Æn.* Hic Cacum in tenebris incendia vana vomentem Corripit, in nodum complexus. h. e. manibus complexus conſtrictum, & vinctum tenet. ¶ Cæleſtis nodus olim dicebatur ſtella in cauda piſcium, *Cic. in Arat.* Quam veteres ſoliti cæleſtem dicere Nodum.

Nodutrenſis Dea, quæ præerat frugibus terendis. *Arnob. l.* 4.

Nodutus Deus, qui ad nodos perducebat res ſatas. *Arnob. l.* 4. In vulgatis apud Arnobium eſt *Nodutis*, quæ terminatio magis Deæ convenit. Sed *Nodutus*, ſive *Nodotus* legendum eſt. *Aug. l.* 4 *de Civ. c.* 8. Præficerunt Proſerpinam frumentis germinantibus, geniculis, nodiſque culmorum Deum Nodotum.

Noegeum, i, n. quidam dicunt amiculi genus prætextum purpura, quidam candidum, ac perlucidum, quaſi a *nauco*, quod putamen quorundam pomorum eſt tenuiſſimum, non ſine candore, ut *Livius* ait in *Odyſſea*. Simul ac lacrymas de ore noegeo deterſit. ideſt candido. Hæc *Feſtus*.

Noëma, tis, n. νόημα, figura eſt ſententiarum, cum quibuſdam prolatis, aliud quidpiam intelligi volumus. Eam pluribus deſcribit *Quint. l.* 8. *c.* 5. Græcis tamen literis ſcribit νόημα, non latinis.

Nola, f. 1. *Nola*, Col. & urbs in Campania, propior Acerris, & Sarno. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Nola, æ, f. *campanello*, tintinnabulum. *Avien. fab.* 7. *de cane mordaci*, Hunc dominus, ne quem probitas ſimulata lateret, juſſerat in rabido gutture ferre nolam. ¶ De proverbio Quintiliani, *in cubiculo nola*, V. Chor.

Nolentia, æ, f. noluntas. *Tertull. l.* 1. *adverſ. Marcion. c.* 25. Indignatio, bilis, nolentia, offenſa.

Nolo, non vis, nolui, verb. anom. *non volere*, מאן, Germ. *nicht wollen*, Gall. *ne vouloir pas*, Hiſp. *no querer*, οὐ θέλω, non volo, a *ne*, & *volo*, unde in ſecunda perſona olim fuit *nevis* pro non vis. *Nolo* unico *l* ſcribitur, *nolle* duobus, quia illud eſt *nevolo*, hoc *nevelle*, ut ſcribit *Cornutus apud Caſſiod. de Orthogr. Cic. in Orat. c.* 43. Libenter etiam copulando verba jungebant, ut ſodes, pro ſi audes, nolle, pro non velle. *Id. in Fam.* Evolare altius certe noluerant. *Lucan. l.* 1. *v.* 175. quemvis nolente Senatu, Traximus imperium. *Lucil. apud Non. c.* 10. *n.* 6. Nolim tibi me maledicere poſſe, potare. *Siſen. apud eund. c.* 7. *n.* 106. Nolitote mirari. *Horat. l.* 1. *ep.* 19. contendere noli. *Terent. Eun.* 4. 7. novi ingenium: Nolunt, ubi velis, ubi nolis, cupiunt ultro. *Id. Adelph.* 5. 5. 55. Nollem factum, h. e. nollem feciſſe, vel factum eſſe. *Id. Eun.* Nolo, me in via cum hac veſte videat. *Cic.* 6. *Verr.* ¶ Non nolle, eſt velle. *Id.*

Id. Verr. 2. c. 74. Exempla literarum ipſi habere non nollent. ¶ Veteres pro *nolo* dixere *nevolo*. V. ſuo loco.

Noluntas, atis, f. *il non volere*. *Ennius apud Calpurn. Piſon.* Vim tua noluntas facit imperioſa vetando. Quod tamen non arridet *Voſſ. de vit. ſermon. l.* 3. c. 29.

Nomæ, arum, f. Νομαὶ, carcinomata, ulcera, quæ carnem depaſcendo ſerpunt. *Plin. l.* 23. c. 4. Nomas repurgare. ¶ Dicitur & *nome*, es. *Id. l.* 31. c. 8. Dyſentericis utilis eſt, etiamſi nome inteſtina corripit.

Nomades, m. 3. pop. Africæ, iidem, ac illi, qui Latinis Numidæ dicuntur, *o* in *u* mutato, qui ſtabiles ſedes non habuere, a νέμω, *paſco*, quia ſæpe loca alia, atque alia petentes permutant pabulum, quod Græce νομή. *Sall. in Jug. Plin. l.* 5. c. 3. *Feſt.* ſic ſcripſit: Numidas dicimus, quos Græci Νομάδας, ſive quod id genus hominum pecoribus negotiatur, ſive quod herbis, ut pecora, aluntur. ¶ Nomades etiam dicti ſunt pop. in Scythia Europæa, qui nunc Tartari, quorum vita omnis in paſcendis gregibus habebatur. *Plin. l.* 4. c. 2.

Nomarcha, æ, Νομάρχης, Nomi præfectus. Quidam Lexicographi *Plinio* tribuunt *l.* 5. *cap.* 14. ſed ibi non apparet.

Nomas, adis, f. Numidia. *Martial. l.* 8. *epigr.* 55. *de leone*. Cui diadema daret marmore picta Nomas. Adde *l.* 9. *epigr.* 77. ¶ Item Numida. *Sil. l.* 3. v. 194. Garamasque, Nomasque.

Nome. V. Nomæ.

Nomen, inis, n. 3. *nome*, שם, Germ. *ein name*, Gal. *nom*, Hiſp. *nombre*, ὄνομα, proprie dicitur, teſte *Nonio*, proprium vocabulum ſingulorum, hoc eſt quo ſingulæ res appellantur, a *noſcendo*. Nam ut a *moveo*, vel *movi* eſt *movimen*, a quo *momentum*; ita a *noſco*, vel *novi* eſt *noſcimen*, vel *novimen*, unde per Sync. *nomen*. *Cic.* 1. *de Invent.* Nomen eſt quod unicuique perſonæ datur, quo ſuo quæque proprio, & certo vocabulo appellatur. *Id.* 1. *Offic.* Eum, quicum bella geras, tam molli nomine appellari. *Id.* 1. *Acad.* Ex quo etiam nomen hoc duxerat. ¶ A Grammaticis nomen definitur pars orationis declinabilis, quæ caſus habet. *Quintil. l.* 1. c. 5. *Priſcian. Chariſius.* ¶ Nomen proprium apud Romanos in quatuor genera dividebatur, prænomen, nomen, cognomen, & agnomen. Romani enim Cives tribus uti ſoliti fuerunt nominibus, ut *Appius Claudius Regillanus*, *Marcus Tullius Cicero*, nonnulli etiam quatuor appellati ſunt, ut *Publius Cornelius Scipio Africanus*. Ex his igitur primum dicebatur prænomen, ſecundum nomen, tertium cognomen, quartum agnomen. Mulieres vero duo duntaxat nomina habebant, prænomen, & nomen. *Plutarch. in quæſt.* ¶ Nomen erat illud, quo Cives R. vocabantur ſecundum originem, quam ab aliqua gente trahebant, ut *Cornelius*, *Fabius*, &c. eratque commune pluribus familiis ſub una eademque gente contentis. Cognomen cujuſque familiæ proprium erat, ut *Scipio* Scipionum, *Sylla* Syllarum. Agnomen perſonas diſtinguebat, ut *Africanus*, *Aſiaticus* &c. Sed cognomen, & agnomen promiſcue fere a latinis ſcriptoribus uſurpantur. ¶ Prænomen anguſtiſſime continetur. Vix enim triginta totius civitatis Romanæ prænomina ex tota antiquitate inveniri poſſunt. Hujuſmodi erant *Caius*, *Cneus*, *Marcus*, *Lucius*, &c. Servi apud Romanos unico nomine appellabantur, ut *Dama*, *Davus*, &c. De Romanorum nominibus ſcripſere accurate *Onuphr. Panvin. Sigon. l.* 2. *Emendat. Beroald. Torrent. ad Suet. Paul. Manut.* &c. ¶ Nomen alicui imponere, *dar nome*, *Cic.* 3. *Fin.* c. 1. *Quintil. l.* 2. c. 1. Sic donare aliquem nomine, *apud eund. Quint. l.* 5. c. 10. ¶ Fingere nomina, *inventar nomi*. *Quint. l.* 1. c. 3. Fingendis nominibus feliciores Græci. ¶ Nomina ſanguinis ſunt pater, ſoror, mater, &c. *Ovid.* 9. *Metam.* Jam dominum appellat, jam nomina ſanguinis odit. ¶ Adipiſci, aſciſcere ſibi nomen, *farſi il nome*. *Cic. ad Brut. ep.* 16. Qui tyranni nomen aſcivit ſibi. Adde *Ovid.* 8. *Metam.* ¶ Dicere nomine, *nominare*. *Virg.* 6. *Æn.* Lugentes campi, ſic illos nomine dicunt. *Id.* 3. *Æn.* dictam ducis de nomine gentem. ¶ Nomen eſt mihi, *ho nome*. *Plaut. Rud. prolog.* v. 5. Nomen Arcturo eſt mihi. ¶ Nomen habere. *Ovid.* 1. *Metam.* Eſt via ſublimis cœlo manifeſta ſereno: Lactea nomen habes. ¶ Habere tria nomina idem erat apud Romanos, ac civem eſſe: totidem enim ii utebantur, ut dictum eſt. *Juvenal. ſat.* 5. ſi quid tentaveris unquam Hiſcere, tanquam habeas tria nomina. ¶ Edere nomen ſuum, *dir il ſuo nome*. *Ovid.* 9. *Metam.* v. 532. pudet ah, pudet edere nomen. ¶ Appellare aliquem nomine, *chiamarlo per nome*, *Cic.* 4. *Acad.* Me autem nomine appellabant. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Placet Stoicis ſuo quanque rem appellare nomine. ¶ Notus nomine, *conoſciuto*, *noto di nome*. *Horat. l.* 1. *Sat.* 9. v. 3. Occurrit quidam notus mihi nomine tantum. ¶ *Nomine* ablat. abſolute ponitur, *per nome*, *di nome*. *Id. l.* 1. *ep.* 7. narrat, Vulteium nomine Menam, Præconem &c. *Teren. Phorm.* 2. 3. Nec mihi cognatus fuit quiſquam iſto nomine. ¶ *Plin. l.* 27. c. 4. Vagi nominis eſt ambroſia, & circa alias herbas fluctuat. h. e. ambroſia nomen eſt pluribus herbis commune. ¶ *Spart. in Severo*, c. 14 Damnabantur plerique, cum pleraque ſigurata dixiſſent, ut eſſet imperator vere ſui nominis, vere Pertinax, vere Severus. *Trebell. in Claud.* c. 5. De Aureolo ſic habuit; venimus ad imperatorem nominis ſui; magna ejus videlicet virtus, ab auro nomen accipere. ¶ Sæpe nomen vox eſt militaris. Nam, dare, edere, & profiteri nomen, eſt ſe militiæ offerre, ſeu addicere, *arrolarſi ſoldato*. *Liv. l.* 4. c. 26. Dubiis quoque inclinant ad nomina danda, & Hernicis, Latiniſque milites imperati. *Id. l.* 2. c. 24 Alius alium confirmare, ne nomina darent: Patres militarent, Patres arma caperent &c. *Et infra*. Ne quis civem Romanum vinctum teneret, quominus ei nominis edendi apud Conſules poteſtas fieret. ¶ Hinc reſpondere ad nomina, eſt obedire Magiſtratui ad bellum vocanti, apud *eund. Liv. l.* 7. Mittere ad nomina. h. e. ad militandum. *Quint. declam. de Milite Mariano*. Ad nomen mittere filios parentes feſtinarunt, quamvis aſperrimo bello, ut ſub te ponere militiæ rudimenta contingeret. ¶ Item forenſe, & judiciorum. Nam deferre nomen alicujus eſt accuſare. *Cic. pro Cœl.* Non modo nomina deferunt inter ſe ſodales, ſed etiam commemorant ſodalitatem in accuſando. Et, nomen recipere, *ricever l' accuſa*. *Id. Verr.* 4. Palam de ſella, ac Tribunali pronuntiat, ſi quis abſentem Sthenium rei capitalis facere vellet, ſe ſe ejus nomen recepturum. ¶ Sæpiſſime etiam pro fama & celebritate ponitur. *Vellej. l.* 2. c. 94. Rex quoque Parthorum tanti nominis fama territus. Et c. 34. Clari nominis vir. *Horat. l.* 3. *od.* 9. Multi Lydia nominis. *Virg. Æn.* 2. nullum memorabile nomen fœminea in pœna eſt: h. e. nulla gloria. Hinc illa, aſſequi nomen, *farſi fama*, *Plin. in Paneg.* Committere nomen alicujus æternæ famæ, *Auctor carm. ad Piſon.* Dignus nomine. *Cic. de clar. Orat.* Magnum nomen habere in Oratoribus. *Id. in Orat.* Ferre ad ſidera alicujus nomen. *Virg. Ecl.* 9. Gerere nomenque, decuſque, *Id.* 2. *Æn.* Pervenire ad nomen ingenii. *Quintil. l.* 6. c. 2. Officere nomini alicujus, *Liv. in præfat. lib.* 1. Sic ſtringere nomen alicujus, eodem ſenſu, apud *Ovid.* 2. *Triſt.* &c. ¶ Hoc ſenſu transfertur ad alia. *Virg.* 2. *Georg. verſ.* 239. Nec Baccho genus, aut pomis ſua nomina ſervat. h. e. ſuam bonitatem, & præſtantem ſaporem. *Id.* 2. *Æneid.* avulſumque humeris caput, & ſine nomine corpus. ¶ Uſurpatur etiam pro avita nobilitate. *Cic.* 3. *Fam. epiſt.* 7. Iſta veſtra nomina nunquam ſum admiratus. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 3. Quibus imaginibus oneretur, quæ nomina, & quanta ſuſtineat. ¶ Item pro ſtirpe, familia, gente. *Virg.* 7. *Æn.* Illuſtres animas, noſtrumque in nomen ituras. *Velej. l.* 1. c. 6. Clariſſimus Graji nominis. Et *l.* 2. c. 53. Nominis Romani princeps. *Tacit.* 4. *hiſt.* c. 18. Pulſum Batavorum inſula Romanum nomen. ¶ Item de perſonis, *Valer. Flac. l.* 5. v. 118. nova dux accedere gaudet nomina. h. e. ſocios. ¶ Nonnunquam nomen pro re ponitur. *Tibul. l.* 3. *el.* 4. nec ſolum fœmina nomen. ¶ Interdum rei opponitur. *Liv. l.* 3. c. 65 Jamque plebs in tribunatu ponere aliquid ſpei, ſi ſimiles Icilio tribunos haberet; nomina tantum ſe biennio habuiſſe. *Id. l.* 7. c. 29. Campani magis nomen ad præſidium ſociorum, quam vires cum attuliſſent. ¶ Elegans etiam eſt hujus vocis uſus pro cauſa, *preteſto*, *motivo*, *cagione*. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 1. Negligentiæ nomine alicui eſſe ſuſpectum. *Velej. l.* 1. c. 3. Quo nomine mirari eos convenit, &c. hoc eſt *per la qual coſa*. Eodem ſenſu uſurpat *cap.* 5. *ſequenti*. Rurſus *Cic. pro Font.* Portorii nomine aliquid exigere. *a titolo di &c.* Huc & illa ſpectant: gratulari alicui alterius nomine, *da parte di &c.* *Cic. Phil.* 1. ¶ Præterea frequenter nomen accipitur pro capite rationum, ſeu librorum, in quibus deſcripta ſunt nomina eorum, qui pecunias debent, vel dederunt, *partita*, *conti di debito*, *o credito*. *Cic. Verr.* 3. Neque in tuas tabulas ullum nomen referres, cum tot tibi nominibus acceptum Curtii referrent. *Id. ibid.* ſæpe repetit, recita nomina. *Id. ibid.* Pecunia mihi eſt in nominibus. *io ho de' crediti*. *Liv. l.* 45. Nomina tranſcribere in alios. *addoſſar ad altri i propri debiti*. ¶ Sæpe etiam accipitur pro ipſa pecunia credita, vel debita. *Cic. Attic. l.* 6. Ut totum nomen Scaptio vellent ſolvere. *Id.* 3. *Verr.* c. 10. Cum reperiretur pecunias ſumpſiſſe mutuas, nomina ſua exegiſſe. *Id. ad Attic. l.* 5. *ep.* 19. Appellare de nomine, *intimar' il pagamento*. *Id. pro Quint.* c. 23. A me nominis ejus, quod inficiatus eſſet, diem petivit. *dimandò tempo a pagare*. ¶ Nomina facere, eſt pecuniam alteri credere, *far de' crediti*. *Senec. l.* 5. *de Benef.* c. 1. Nomina facturi, diligenter in patrimonium, & vaſa debitoris inquirimus. ¶ Item pecuniam ab altero accipere, *far de' debiti*. *Cic.* 3. *Offic.* c. 14. Emit homo cupidus tanti, quanti Pythius voluit; nomina facit, negotium conficit. ¶ Locare nomen, *far de' debiti*. *Phædr. l.* 1. *fab.* 17. Fraudator nomen cum locat ſponſu improbo, non rem expedire, ſed malum dare expedit. ¶ Nomina certa, h. e. quibus certa cauſa adſcripta eſt. *Cic. Verr.* 5. c. 78. Ex omni pecunia, quam ſolvere aratoribus debuiſti, certis nominibus deductiones fieri ſolebant, primum pro ſpectatione, & collybo, deinde pro neſcio quo cerario. *Id. pro Quint.* c. 15. Qui tibi certis nominibus grandem pecuniam debuit. *partite liquide*. His opponuntur nomina incerta. ¶ Item pro ipſis debitoribus. *Colum. l.* 1. c. 7. Optima nomina non appellando fieri mala, Alphius dixiſſe veriſſime fertur. h. e. etiamſi optimi ſint debitores, ſi tamen diutius debitum exigere diſtuleris, negligentia peſſimos fieri.

Nomenclatio, onis, f. ὀνομασία, ὀνοματολογία, nominatio, nuncupatio. *Col. l.* 1. c. 2. Quare prudentis magiſtri eſt ejuſdem nomenclationis aucupio, quo potiri nequeat, ſtudioſus non demorari. Adde *Q. Cic. de petit. Conſul.* c. 11.

Nomenclator, oris, m. ὀνοματολόγος, qui memoriter unumquemque nominatim vocare didicit, a *nomine calando*, id eſt vocando. *Cic. Att. l.* 4. Ut nemo ullius ordinis homo nomenclatori notus fuerit, qui mihi obviam non venerit. ¶ Varia Romæ nomenclatorum fuere miniſteria, ut *Caſaubonus*, & *Voſſius* obſervarunt. Sed munera præcipua duo numerantur. Extra domum inſerviebant prenſationibus, ut candidati, iis ſuggerentibus, nomina civium ſcirent, quos nominatim in prenſando compellare vellent: domi in compellandis nominatim iis, qui mane ſalutatum advenirent. ¶ Legitur & *nomenculator*, quod integrum eſt. *Martial. lib.* 10. *epigr.* 30. Nomenculator mugilem citat notum. *Sueton. in Auguſt.* c. 19. Telephi ſervi nomenculatoris.

Nomenclatūra, æ, f. nominatio, nuncupatio. *Plin. l.* 3. *in proœm.* Sit quædam in his nomenclatura.

Nomentanum, n. 2. Nomentana villa, *Lamentana*, pagus Sabinorum, al. caſtrum Sabinæ, apud Eretum, ad Alliam fl. ab urbe Roma 12. M. P.

Nomentanus, a, um, adject. a Nomento, ut Nomentanus agellus, *Martial. l.* 7. *epigr.* 92. Nomentanus nepos, *Horat. l.* 2. *ſat.* 1. v. 22. Nomentana, ſeu Nomentana porta, *Porta di S. Agneſe*, *Porta Pia*, una ex urbis Romæ portis, per quam in Sabinos Nomentum uſque ibatur, quæ & *Viminalis*, & *Ficulnenſis*, ſeu *Figulnenſis* dicta eſt, teſtibus Marliano, Fulvio, Ferratio. Sed Nardinus, Baudrandus, & alii eam collocant in monte Quirinali, inter portas Salariam, & Viminalem. ¶ Nomentana, ſeu Nomentana via, quæ ab urbe Roma per portam Nomentanam in Sabinos Nomentum uſque ducebat. *Liv. l.* 3. c. 52. ¶ Nomentanus pons, *Ponte Lamentano*, pons ſuper Anienem fl. in via Nomentana.

Nomentum, i, *Nomenta*, olim urbs, nunc pagus in Sabinis, a Nomento conditore, ad Anienem fl. apud Vicum Varronis. *Virgil.* 5. *Æn. Colum. l.* 3. *cap.* 2.

Nominalia, ium, n. 3. dies ſolemnis, quo pueris imponebatur nomen. *Tertul. de Idolol.* c. 16. Officia privatarum, & communium ſolemnitatum, ut togæ puræ, ut ſponſalium, ut nuptialium, ut nominalium.

Nominalis, le, adject. ad nomen pertinens, ut nominalis gentilitas. *Varr. l.* 7. *de L. L.* Ut enim ab Æmilio homines orti Æmilii, ac gentiles; ſic ab Æmilii nomine declinatæ voces in gentilitate nominali.

Nominaliter, adv. *nominatamente*. *Arnob. l.* 2. nominaliter annuere.

Nominatim, adv. *nominatamente*, *a nome per nome*, Ger. *mit namen*, Gal. *nommement*, Hiſp. *nombradamente*, *cadauno per ſu nombre*, ὀνομαστί, per ſingulorum nomina, ſpeciatim, cui generatim opponitur. *Cic. Att. l.* 9. Ut non nominatim, ſed generatim proſcriptio eſſet informata. *Id. Att. l.* 11. *ep.* 7. Ut me exciperet, & Lælium nominatim. ¶ Dicitur & de uno. *Cic. Att.* De quo Senatus nominatim decrevit, ut ſtatim mitteretur in Siciliam. ¶ Aliquando etiam accipitur pro expreſſe. *Cic. l.* 3. *Off.* Quicquid enim eſt in prædio vitii, id ſtatuerunt, ſi venditor ſciret, niſi nominatim dictum eſſet, præſtari oportere.

Nominatio, onis, f. ὀνομασία, actus nominandi, *nomina*. *Cic. Philip.* 13. In paternum inauguratus locum mea nominatione cooptabo. *Tacit. Ann.* 6. c. 45. Quatuor progeneri Cæſaris delecti, additusque nominatione Conſulum P. Petronius. Adde *Plin. l.* 4. *ep* 8. ¶ Facere nominationem, *Liv. l.* 26. *far nomina*. ¶ Eſt etiam nominatio figura orationis, quæ ut ait *Auct. ad Heren. l.* 4. nos admonet, ut cui rei nomen aut non ſit, aut ſatis idoneum non ſit, eam noſmet idoneo verbo nominemus, aut imitationis, aut ſignificationis cauſa.

Nominativus, a, um, adject. ut nominativus caſus, apud Grammaticos, qui & *rectus* dicitur. Uſus eſt hac voce, præter cæteros Grammaticos, *Varro l.* 7. 8. & 9. *de L. L.* ¶ Idem nominativum pro nomine poſuiſſe videtur, cum inquit *l.* 7. Dicunt, debuiſſe omnes nominativos, & articulos habere totidem caſus.

Nominātor, oris, m. qui nominat. *Ulpian. Dig. l.* 27. *tit.* 8. *leg.* 5. Nec nominatores magiſtratuum ex hac cauſa tenebuntur, ſed ſoli magiſtratus. Adde lemma tituli 7. *ejuſd. libri*, *quod eſt* de fidejuſſoribus, & nominatoribus, &c.

Nominātus, us, m. idem ac nomen, ſeu res nominata. *Varr. lib.* 9. *de L. L.* Ad nominatuum ſimilitudines animadvertendas. *Et paulo ante*. Quod inter ſe diſſimiles habeant analogias nominatus. Ut ſimilis ſit nominatus, &c.

Nominātus, a, um, *nominato*, ὀνομασμένος, appellatus, adject. a nominor. *Cic.* 2. *Off.* c. 33. Atqui ab Ariſtippo Cyrenaici, atque Annicerii Philoſophi nominati omne bonum in voluptate poſuerunt. ¶ Sumitur etiam pro celebrato. *Cic.* 6. *Verr.* c. 52. Quid? illa Attalica, tota Sicilia nominata, ab eodem Hejo peripetaſmata emere oblitus es? *Plin. l.* 12. c. 19. Vicina eſt Bactriana, in qua bdellium nominatiſſimum. *Tertull. de anim.* c. 13. Nominatoria pericula.

Nominito, as, a. 1. frequentativ. a nomino. *Lucret. l.* 3. v. 353. Suſcipere hunc motum, quem ſenſum nominitamus. *Id. l.* 4. 48. Quæ quaſi membrana eſt, vel cortex nominitanda.

Nomino, as, a. 1. *nominare*, ὀνομάζω, nomen impono, appello, voco, nuncupo. *Cic. de Am.* Amor enim, ex quo amicitia eſt nominata. *Plaut. Moſt.* 3. 2. 97. Hem quis me nominat? *Ter. Phorm.* 5. 1. 52. Meum nomen nominat. ¶ Interdum eſt, aliquem ad aliquem honorem deligere, ſeu præſentem ſiſtere, nominare deſignandum. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 1. Illo die, quo ſacerdotes ſolent nominare, quos digniſſimos ſacerdotio judicant, me ſemper nominabat. *Sueton. in Claud.* c. 22. In cooptandis per collegia ſacerdotibus, neminem niſi juratus nominavit. ¶ Item pro deferre ad magiſtratum, accuſare. *Liv. l.* 31. c. 27. Si quiſquam ad ſe deduxiſſet, nomenve abſentis detuliſſet, qui nominatus profugiſſet, diem certum definituros, ad quem niſi citatus reſpondiſſet, abſens damnaretur: Si quis eorum, qui tum extra terram Italiam eſſet, nominaretur, et laxiorem diem daturos. *Sueton. in Cæſ.* c. 17. Inter ſocios Catilinæ nominatus. ¶ Item pro celebrare, prædicare. *Cicer. pro Arch.* Prædicari de ſe, & nominari volunt omnes. ¶ Nominare honoris cauſa, formula eſt, qua utimur, cum honeſtos viros non infamamus. *Cic. pro Roſc. Amer. cap.* 2. Sylla, quem honoris cauſa nomino. *Et cap.* 6. Quas, ut æquum eſt, familias honeſtatis, amplitudiniſque gratia nomi-

nomino. ¶ Nominandi caſus, idem eſt, ac nominativus, apud *Quintil.*

Nomio, onis, m. canticum, ſeu hymnus in honorem Apollinis, qui *Nομιος* etiam dictus eſt, poſtquam Admeti regis armenta pavit. Legunt quidam hanc vocem apud *Cic. 1. de Orat. c. 59.* ubi alii *Numionem*, alii *mnemoneionem*, reponunt.

Nomiſma. V. Numiſma.

Nomius, m. 2. *Nόμιος*, Apollo, a *νέμω*, *paſco*, juxta Phyſicos, quia Sol, quæcunque terris naſcuntur, paſcit, ſeu vegetat, juxta Poetas, quia cœlo exulans pavit pecus Regis Admeti ad Amphryſum amnem, unde Maroni *paſtor ab Amphryſo* dicitur. Sed *Cic. lib. 3. de nat. Deor.* ſcripſit, hunc Apollinem quartum fuiſſe, dictumque Nomionem a *νόμος*, lex, his verbis. Apollinum antiquiſſimus is, quem paulo ante ex Vulcano natum eſſe dixi, cuſtodem Athenarum, alter Corybantis filius natus in Creta, cujus de illa inſula cum Jove ipſo certamen fuiſſe traditur, tertius Jove tertio natus, & Latona, quem ex Hyperboreis Delphos ferunt adveniſſe, quartus in Arcadia, quem Arcades Nomionem appellant, quod ab eo ſe leges ferunt accepiſſe. *Juſtinus l. 13.* narrat, Nomium filium fuiſſe Apollinis ex Cyrene filia Spei Regis Theſſaliæ, Cyrenen ab Apolline raptam, perlatamque in Africam, in Cyram montem, ibi quatuor filios peperiſſe, Nomium, Ariſtæum, Autochum, Argeum.

Nomor, vel Nomus, i, m. *Nόμος*, Præfectura. *Plin. l. 5. c. 9. de Ægypto:* Summa pars contermina Æthiopiæ Thebais vocatur, dividitur in Præfecturas oppidorum, quas Nomos vocant, duodecim. *Trajanus ad Plin. jun. lib. 1. ep. 23* Tu, ex quo nomo ſit, notum mihi facere debes. Hic quoque de Ægypto loquitur. ¶ In Muſica nomus eſt idem ac cantilena, ſeu modus certa lege compoſitus. *Nόμος* enim græce legem latine ſignificat. *Suet. in Ner. c. 20.* Nec ante cantare deſtitit, quam inchoatum abſolveret nomon. Pleræque editiones habent *Nόμον*, græcis literis. V. ibi *Salmaſ.*

Non, *non*, *no*, לא, Ger. *nein*, Gal. *non*, Hiſp. *no*, *οὐ*, *μὴ*, minime, nequaquam, adv. negandi. Omnibus modis, præterquam imperativo, accommodari poteſt. *Cic. pro Flac.* Non eſt ita, Judices, non eſt profecto. ¶ Si negationi præponatur, affirmat, ut *Nonnihil tibi debeo*, id eſt aliquid debeo; cum poſtponitur, magis affirmat, quam ſi præponeretur, ut *Nihil non tibi debeo*, hoc eſt omnia tibi debeo. *Ovid. l. 3. Faſt.* Multa tibi memores, nil non debemus Eliſſæ. V. *Non nihil.* ¶ Conjungitur eleganter cum quibuſdam dictionibus, ut, *non modo*, *non ita*, *non quod*, *non quo*, *non ne*, *non vero*, *non niſi*, &c. *Cic. de Amic.* Non modo aperte, ſed etiam acriter. *Id. Att. l. 6. ep. 7.* Non modo non prohibebas, verum etiam approbabas. *Id. Catil. 1. c. 3.* Nihil cogitas, quod ego non modo audiam, ſed etiam videam &c. Ubi *non modo* pro *non modo non* ponitur. *Id. Ver. 4.* Non ita multum tecum fuit. *Id. in Or. c. 39.* Non quod ſola ornent, ſed quod excellant. *Id. Verr. 6. cap. 28.* Non qua quicquam metueret, ſed ut ne multi ante perciperent &c. *Id. de Sen. c. 9.* Non vero tam iſti, quam tu ipſe nugator. *Id. 2. Orat. cap. 87.* Non ut totum aliquid pariat, verum ut &c. *Plin. lib. 4. ep. 13.* Ne eam pecuniam non niſi digne accipiat. ¶ Non poſſum non, non poſſum quin, *non poſſo far di meno*. *Id. Att. 7. ep. 2.* Quas ad te non potui non dare. *Id. 1. de Orat. c. 10.* Non poſſum quin exclamem. ¶ Uſurpatur interdum in interrogationibus, pro nonne. *Cic. pro Quint. c. 26.* Quid hæc immaturitas tanta ſignificat? non ſcelus? non latrocinium? ¶ *Unus non*, eſt ne unus quidem. *Plin. l. 2. c. 58.* Unus enim vir Numantinus non fuit, qui &c. ¶ Non unus, eſt plures. *Cic. ad Q. Fr.* Superioribus literis non unis. ¶ Interdum *non* geminatur. *Catull. Carm. 14.* Non, non hoc tibi, falſe, ſic abibit. *Ter. Phorm. 1. 5. 73.* Non, non ſic futurum eſt, non poteſt.

Nona, æ, f. 1. *Nόνα*, una ex Parcis. Latini *Nonam*, *Decimam*, & *Mortam* Parcas dixere, quod tempeſtivum tempus partus ſit nono, & decimo menſe, qui vero ante hoc tempus in lucem prodeunt, aut mortui naſcantur, aut paulo poſt moriantur. *Gel. l. 3. c. 16.*

Nonacrīnus, a, um, Arcadicus, a Nonacre monte. *Ovid. 2. Met. v. 409.* In virgine Nonacrina hæſit. id eſt, Atalanta.

Nonācris, m. 3. *Nώνακρις*, mons Arcadiæ, in Peloponneſo, cum opp. olim cognomine, ex quo Styx aqua frigidiſſima, teſte *Suida*, & *Vitr. l. 8. c. 3.* emanat, quam Inferorum paludem fabulantur, ubi etiam Nonacrinum nemus.

Nonacrius, a, um, ex Nonacre M. vel ex Arcadia. *Ovid. 5. Faſt. v. 97.* Ex matri, & vati paret Nonacrius Heros. id eſt Evander.

Nonæ, arum, f. *le none*, *Nῶναι*, dies quintus, vel ſeptimus menſis. Erant dies ſeptimus in Martio, Majo, Julio, Octobri, quintus in reliquis. Priores nonæ ſeptimanæ dicuntur a *Varrone l. 5. de L. L.* poſteriores quintanæ. ¶ Dictæ ſunt a *nonus*, quod a *novem*, quia a die 5. vel 7. incluſive, uſque ad Idus, novem dies numerantur. Quidam putarunt, dictas eſſe a *novus*, quaſi novæ initium obſervationis, quia poſt novam Lunam Nonarum die populares, qui in agris erant, confluebant in Urbem, accepturi cauſas feriarum a Rege Sacrorum, ſcituri que, quid eſſet eo menſe faciendum. Utrumque etymon adducit *Varro l. 5. de L. L.* *Feſtus in Nonæ*, & *Macrob. l. 1. Sat. c. 15.* *Cic. pro Planc.* O Nonæ illæ Decembres, quæ me Conſule fuiſtis! *Id. pro Quinct.* Nonis Februarii ſi Romæ fuit. *Id. l. 5. Fam.* Ad tertium nonas Januarii cum agere cœpiſſet.

Nonagenarius, a, um, nonageſimus. *Plin l. 2. c. 15.* Unde & nomen accepit ia motus, primus, & ſecundus nonagenarius dictus ab utroque exortu.

Nonagēni, æ, a *novanta*, nomen eſt diſtributivum, quod tamen etiam pro cardinali *nonaginta* adhibetur. *Plin. l. 36. cap. 13.* Porticus aſcenduntur nonagenis gradibus.

Nonageſimus, a, um, *nonageſimo*, quod habet numerum nonaginta. *Cic. de Sen. c. 5.* Qui eum librum quarto, & nonageſimo anno ſcripſiſſe dicitur.

Nonagies, adv. *novanta volte*, *ἐνενηκοντάκις*, nonaginta vices. *Cic. 5. Verr. c. 70.* In alteras decumas ferme ad nonagies, &c.

Nonaginta, *nonante*, *novanta*, *ἐνενήκοντα*, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Cic. de Sen. c. 10.* Hoſpes tuus Maſiniſſa quæ faciat hodie nonaginta annos natus.

Nonānus, a, um, adject. *Nonanus miles* apud *Tacit. l. 1. Annal. c. 23. & 30.* eſt miles nonæ legionis.

Nonarius, a, um, quod fit nona hora, vel die, vel menſe, &c. a *nonus*. Hinc nonaria meretrix, quæ circa nonam horam cellam aperit, & proſtat. Hoc enim Romæ uſuveniſſe teſtatur Vetus interpres ad illud *Perſii ſat. 1. v. 133.* Si Cynico barbam petulans nonaria vellat. Id autem ideo factitatum ſcribit, ne, ſi ante illud tempus ad eas accedi poſſet, matutina officia ab adoleſcentibus omitterentur.

Nondum, adv. *non ancora*, *μήπω*, nondum adhuc, necdum, nequedum, etiam nunc non. *Cic. Mario.* Nondum ſatis conſtitui. *Idem 2. Div.* Nondum dico, quam hæc ſigna nulla ſint.

Nongenti, æ, a, *novecento*, *ἐνακόσιοι*, novies centum. *Cic. pro Flacco, c. 37.* Flacidius emerat ſeſtertiis nongentis millibus. *Col. l. 5. c. 2.* Quatuor millia, & nongenti pedes.

Noningenties, adv. *novecento volte*, novies centies. *Vitruv. l. 1. c. 6.* Millies mille, & noningenties mille paſſus.

Nonius Marcellus Grammaticus ſcripſit opus de varia ſignificatione verborum, diſtinctum in capita. Poſterior Apuleio eſt, ipſum enim non ſemel affert inter cæteros latinos ſcriptores. Cæterum plerumque antiquos ſectatur, delectaturque plurimum *Accio*, *Pacuvio*, *Nævio*, *Plauto*, & his ſimilibus.

Nonne, *forſe non*, *οὐ*, *ἆρα*, an, an non, adv. dubitandi, vel interrogandi, ex non, & *ne*. *Cicer. 5. Tuſc.* Cum eſſet ex eo quæſitum, Archelaum Perdiccæ filium nonne beatum putaret. *Id. de nat. Deor.* Nonne animadvertis, id uſque fieri? *Id. pro Cæc.* Te dejectum debeo intelligere, nonne?

Nonnihil, *qualche coſa*, *μικρόν τι*, aliquid, aliquantum. *Cic. pro Quinct. c. 1.* Eloquentia Q. Hortenſii ne me dicendo impediat, nonnihil commoveor. *Nepos 23. c. 13.* Nonnihil temporis tribuit literis. ¶ Scribitur & diviſum *non nihil*.

Nonnullus, a, um, *alcuno*, *ἔνιοι*, aliquis. *Cicer. 2. Verr.* Nonnullum de alterius ingenio judicium facere. *Nepos 25. c. 3.* Nonnulli ita interpretantur. *Plin. l. 7. ep. 20.* Nonnullius in literis nominis.

Nonnunquam, adv. *alle volte*, *qualche volta*, *ἐνίοτε*, aliquando. *Cic. l. 5. Fam. ep. 8.* Et te nonnunquam a me alienarunt.

Nonnus, i, & Nonna, æ, nomen eſt reverentiæ & gravitatis, quo Monachos & Monachas appellabant. *Hieronym. ep. 22.* ad *Euſtoch. c. 6.* Caſtæ vocantur, & Nonnæ, & poſt cœnam dubiam Apoſtolos ſomniant.

Nonnuſquam, adv. *in qualche luogo*, in aliquo loco. *Plin. l. 14. c. 19.* Nonnuſquam vini fæce, aceto ve condiunt.

Nonnolæ vocantur papillæ, quæ ex faucibus caprarum dependent. *Feſtus.*

Non pridem, *non ha molto*, æque & recte, & frequenter dicimus, ut jampridem, quampridem. *Feſtus.*

Nonuncium, quod novem unciarum eſt. *Feſtus.*

Nonus, a, um, *nono*, *ἔνατος*, nomen numerale ordinis, a *novenus*, per Sync. quod a *novem*. *Plin. l. 18. c. 20.* Et a ſemente non niſi nonis menſibus in aratrum redeunt.

Nonuſdecimus, a, um, *decimonono*. *Tacit. 13. Ann. c. 6.* Nonodecimo ætatis anno.

Nonuris, novem acies. *Varr. l. 5. de L. L.*

Norax, acis, m. filius Mercurii quem ex Nympha Oſthira filia Pyrenæi, qui a Tharſo opp. Hiſpaniæ in Sardiniam venit, ubi urbem condidit, & de ſuo nomine appellavit. *Bocc. l. 7. Gen.*

Norba, f. 1. *Norma rovinata*, opp. Latii, in Campania Romana, ad rad. montium, *Liv. l. 2. c. 34.* *Plin. l. 3. c. 5.* Hinc

Norbānus, a, um, adject. ad Norbam pertinens, ut Norbanus ager, *Liv. l. 8. c. 1.*

Noricum, i, n. veteris Illyrici pars, Rhætis, Vindelicisque finitima: nunc pars eſt Bavariæ, & circuli Auſtriaci. De eo V. *Cluver. l. de Noric. & Vindel.*

Noricus, a, um, quod eſt ex Norico. *Horat. lib. 1. od. 16.* Quas neque Noricus deterret enſis.

Norma, æ, f. *ſquadra*, *norma*, יְד, אמה, Ger. *ein winckelmaſſ*, Gall. *equerre*, Hiſp. *eſquadra*, *κανών*, *γνώμων*, fabrorum inſtrumentum, habens duo latera, quo omnia dirigunt, metiunturque, quæ & regula dicitur. *Lucret. l. 4. v. 516.* Normaque ſi fallax rectis regionibus exit. *Plin. l. 36. c. 22.* Structuram ad normam, & libellam fieri, & ad perpendiculum reſpondere oportet. ¶ Per Metaphoram accipitur pro lege, formula, & præſcripto. *Cic. pro Mur. c. 2.* M. Catonis vitam ad rectam rationis normam dirigenti, & diligentiſſime perpendenti momenta officiorum omnium de officio meo reſpondebo. *Hor. in Art. Poet.* Si volet uſus, quem penes arbitrium eſt, & jus, & norma loquendi. *Plin. l. 9. ep. 26.* Demoſthenes ille norma oratoris, & regula.

Normālis, & le, o. 3. *κανονικός*, ad normam factus, ut Normalis linea, quo nomine *Agemas*, & alii agrimenſores vocant eam, quæ latus quadrati claudit ad angulos rectos, at Solino quævis *παράλληλος* nominatur. *Quintil. l. 11. cap. 3.* Ut quaſi normalem illum angulum faciat. *Manil. l. 2. v. 289.* Quorum deſignat normalis virgula ſedes. Ubi ipſam normam ſignificat.

Normaliter, adv. ad normam, ad perpendiculum. *Frontin. de limitib.* Quæ normaliter ex rigore aguntur. *Ammian. l. 20. c. 4.* Cum luna a regione (ſolis) normaliter ſteterit, lumine pleno fulgebit.

Normatio, onis, f. ad normam directio. *In fragm. de limitib. pag. 207. Goeſii.*

Normatus, a, um, *ὀρθογώνιος*, quod ad normam factum, & directum eſt *Col. l. 3. c. 13.* Ut tanquam ſuppoſitæ baſi ad perpendiculum normata inſiſteret.

Normo, as, a. e. ad normam dirigo. *Diomed. Grammat.*

Northia, æ, Fortuna, apud Hetruſcos. *Juven. ſat. 10. v. 74.* Si Northia Tuſco faviſſet. Al. leg. *Nurtia*, alii *Nurſcia*.

Nos, noſtrum, vel noſtri, *noi*, אנחנו, Ger. *wir*, Gall. *nous*, Hiſp. *nos otros*, *ἡμεῖς*, plurale eſt pronominis *ego*, a *νῶι*, adjectione literæ *s*, ut a *σφῶι* vos, literarum trajectione. *Terent. Adelph. 2. 3. 7.* Quaſi non noſmus nos inter nos. *Virg. Ecl. 2. v. 7.* Nil noſtri miſerere. *Cicer. 5. Fam.* Utriuſque noſtrum magni intereſt. ¶ Interdum adjectio ſyllabica *met* ei adjungitur. *Cicer. 4. Fin.* Noſmetipſos commendatos eſſe nobis. Et 4. *Acad.* Diſcedamus a nobiſmetipſis. *Plaut. Rud. 1. 2. 70.* Noſmet meminimus. ¶ Quando jungitur *nobis* cum præpoſit. *cum*, ea ſemper poſtponitur, nam præpoſita *cacemphaton* faceret. *Virg. 8. Æn. v. 174.* Nobiſcum aſſueſcite menſis. ¶ *Nobiſcum* pro *nos* accuſandi caſu. *Plaut. Pan. 3. 2. 24.* Quaſi tu nobiſcum adveniens hodie oraveris, liberum ut commonſtraremus tibi locum, *ἀρχαϊσμός* eſt non imitandus. ¶ Sæpe per ſynecdochen *nos* uſurpamus etiam de uno loquentes. *Cic. Fam. 7. ep. 19. de ſe ipſo loquens.* In quo nos te contritebimus, ſi ſalvi redierimus.

Noſcentia, æ, f. cognitio, notitia. Quidam *Symmacho* aſcribunt *l. 6. ep. 21. & l. 4. ep. 9.* ſed utroque loco alii leg. *notitia*.

Noſcitabundus, a, um, o. 1. 2. noſcitans, agnoſcens. *Gell. l. 5. cap. 14.* Deinde ſenſim, atque placide tanquam noſcitabundus ad hominem accedit.

Noſcito, as, a. 1. *γνωρίζω*, freq. a noſco. *Liv. l. 3.* Circumſpectare omnibus fori partibus Senatorem, raroque uſquam noſcitare. Adde *l. 6. c. 25.* *Catul. in Epithal. Juliæ. epigr. 56.* Et facile inſciis noſcitetur ab omnibus.

Noſco, is, novi, notum, a. 3. *conoſcere*, ידע, Ger. *erkennen*, Gall. *connoiſtre*, Hiſp. *conocer*, *γινώσκω*, cognoſco, notum, vel agnitum habeo, notitiam alicujus rei habeo. *Cic. 2. Tuſc. c. 22.* Ut ſe quiſque noſcat. *Tacit. in Agric. c. 5.* Noſcere provinciam, noſci exercitui. h. e. ab exercitu. *Id. de Germ. cap. 30.* Audire præpoſitos, noſſe ordines. *Plaut. Amph. prol. v. 104.* Vos noviſſe credo, ut ſit pater meus. *Ter. Phorm. 2. 1. 35.* Unum cognoris, omnes noris. ¶ Noſſe de facie, *conoſcer di viſta*. *Cic. in Piſon. c. 32.* Virtutem eu ne de facie quidem noſti. ¶ Noſſe animo alicujus, *conoſcer la ſua natura*. *Terent. Heaut. 3. 3. 9.* Novi ego amatorium animum: advertunt graviter quæ non cenſeas. ¶ Pro agnoſcere & probare, *Cic. l. 1. de Leg. c. 4.*

Noſocomium, ii, n. *oſpedale*, *Nοσοκομεῖον*, hoſpitium ægrotantium pauperum, locus, in quo recipiuntur, & aluntur pauperes ægroti. *Juſtinian. l. illud. 19. & l. ſancimus 18. C. de Sacroſ. Eccl.* & *Hieronym. epiſt. 30. c. 2.*

Noſter, ra, rum, *noſtro*, *ἡμέτερος*, quod ad nos pertinet, a *nos*. *Cic. Att. ep. 19.* Cnæus noſter (o rem miſeram, & incredibilem!) ut totus jacet! *Plaut. Aul. 2. 1. 14.* Virtute Deum, & majorum noſtrorum. *Id. Caſ. 2. 8. 75.* Noſtra omnis lis eſt. h. e. vicimus. ¶ Noſtri dicuntur, qui ejuſdem familiæ ſunt, aut patriæ, aut generis, & alienis, externiſque opponuntur. *Plaut. Mil. 2. 5. 21.* Noſtri, an alieni ſimus. *Id. Ciſtel. 4. 2. 48.* Hæc mulier noſtra eſt. *Plin. l. 12 c. 25.* In totum alia natura, quam noſtri externique prodiderant. Noſter etiam dicitur, qui nobis favet. *Virg. Æn. 12.* Sin noſtrum annuerit nobis victoria Martem. ¶ Additur interdum adjectio ſyllabica per epentheſim. *Terent. Phorm. 5. 2.* Noſtrapte culpa facimus, ut &c.

Noſtras, atis, o. quod eſt e noſtra gente, vel patria. *Cic. l. 2. ep. 11.* Ut mihi verba deeſſent, neque ſolum iſta veſtra oratoria, ſed hæc etiam levia noſtratia. *Id. l. 9. ep. 15.* Mirifice capior facetiis, maxime noſtratibus. *Id. l. 5. Tuſc. c. 32.* Anacharſis potuit pro nihilo pecuniam ducere, noſtrates Philoſophi facere non potuerunt?

Noſtrātim, noſtro more, ut *tuatim*, tuo more. *Chariſ. l. 2. pag. 196. Putſch.* Tuatim *Plaut. in Amphit. 2. 1. 4.* Jam tuatim facis. ubi *Siſenna*: ut noſtratim. Significat autem, tuo more. Hæc *Chariſius*.

Nota, æ, f. *nota*, *ſegno*, אות, Ger. *zeichen*, Gal. *marque*, Hiſp. *ſenal*, *σημεῖον*, ſignum, quo aliquid notatur, quale cernitur in pecoribus, in tabulis, &c. *Cic. 2. de Or.* Si ſigna, & notas oſtenderem locorum. *Id. Q. Valerio.* Reliquis epiſtolis, tantum faciam, ut notam apponam eam, quæ mihi tecum convenit. *Liv. l. 44.* Inſtruit etiam ſecretis notis, per quas haud dubie agnoſcerent, ſua mandata eſſe. *Sueton. in Ner. c. 25.* Poſuit ſtatuas ſuas citharœdico habitu; qua nota etiam nummum percuſſit. Apud *Quintil. l. 1. cap. 11.* notæ muliebres ſunt, quibus vox formatur. Al. leg. *modi muſici*. ¶ Accipitur etiam pro indicio. *Celſ. l. 2. c. 6.* In acutis morbis fallaces magis notas eſſe & ſalutis, & mortis. ¶ Specimina ſumitur pro literis. *Cic. 2. de Div.* In robore inſculpta priſcarum lite-

Digitized by Google

literarum notis. *Id. in Partit.* Literatura conſtat ex literarum notis. ¶ Item ſpecietim notæ dicta ſunt compendia earum, qui velociter ſcribunt, qui & inde notarii dicebantur. Erant autem tria genera notarum. Vel enim litera una vocem totam ſignabat, vel erat nota conficta, quæ litera non eſſet, vel una litera pro altera ponebatur, ut *d* pro *a*. Prioris generis eſt, cum vulgo D. pro *Digeſtis* ſcribimus: poſterioris, cum §. ſcribimus pro *paragrapho*: tertii generis exemplum eſt in *Manil. l. 4.* Hic & ſcriptor erit velox, cui litera verbum eſt, quique notis linguam ſuperet, curſumque loquentis excipiat longas nova per compendia voces. *Suet. de Caſare c. 56.* Si qua occultius perferenda erant, per notas ſcripſit. *ſtriſſe in ciffra.* *Id. in Aug. c. 88.* Quoties per notas ſcribit, *b* pro *a*, *c* pro *b* ponit, pro *x* autem duplex *a a*. ¶ Uſurpatur etiam nota pro ſcriptura. *Curius Cic. l. 7. Fam. ep. 29.* Et Sulpitii ſucceſſori nos de meliore nota commenda. Hoc genus loquendi natum eſt ab eo, quod veteres ſolebant vina cados in cellis condere inſignibus quibuſdam literis, aut aliis notis diſtinctos, ad tempus, aut præſtantiam vini ſignificandum. *Horat. lib. 2. od. 3.* ſeu te beatis interiore nota Falerni. ¶ Hinc tranſlate *Senec l. 5. Quæſt. nat.* Ex hac nota corporum aer eſt. h. e. ex hoc genere. *Colum. l. 9 c. 14.* Mellis optimæ notæ. Et *c. 15.* Secundæ notæ mel. *Idem*, Notæ vilioris herba. ¶ Significat etiam infamiam, ignominiam, probrum, quia turpitudine aliqua affecti notis plerumque eſſe ſolent. *Feſt.* Nota nunc ſignificat ſignum, ut in pecoribus, tabulis, libris literæ ſingulæ, nunc ignominiam. *Cic. 3. Off.* O turpem notam temporum. *Id. pro Dom.* Ad equitum notam, ad dolorem bonorum omnium. Adde *pro Rabir. c. 9.* ¶ *Nota cenſoria* erat ignominia, qua Cives R. a Cenſoribus puniebantur. Notabant autem Cenſores Senatorem, eum Senatu ejiciendo; Equitem, adimendo ei equum, & anulum aureum, Plebeium, Tribu movendo. *Cic. pro Cluent. c. 46.* Is nota cenſoriæ ſeveritatis non inuretur. ¶ Ad notam pro ignominia in univerſum hæc quoque ſpectant. *Propert. l. 2. eleg. 18.* Nubere notam. Sic eximere notæ, apud *Gel. l. 4. c. ult.* *ſotrarre dall' infamia.* *Ulp. Dig. de his, qui not. inf. leg. 2.* Laborare nota. Ferre notam, *Senec. Herc. fur.* Notam ſubire, *Cic.* & his ſimilia. *Plin. l. 5. ep. 6.* Eadem omnibus pono; ad cœnam enim, non ad notam invito. h. e. non ad ignominiam, & notam inæqualitatis. Apud *Liv. l. 24. c. 18.* eſt Notæ iners pro nota inertiæ. ¶ Notis etiam inſcribebantur improbi ſervi, ferro candenti. V. *Sueton. in Calig. c. 27.* & *Veget. l. 1. c. 8.* ¶ Barbarus compunctus notis Threiciis apud *Cic. 2. Off. c. 7.* eſt quem ibidem paulo ante *ſtigmatiam* appellat, h. e. ſtigmatis in fronte notatum, ut Thracibus mos fuit. ¶ Eſt præterea nota, quæ in libris legendis apponitur iis rebus, quas probamus, vel improbamus. *Senec. ep. 6.* Notas imponere. *Cicer. in Piſon. c. 30.* Notam apponere ad malum verſum. V. *Cera.* ¶ Interdum nota in bonam partem accipitur. *Ovid. 1. Faſt. v. 596.* Ille Numantina traxit ab urbe notam. Scipionem Æmilianum intelligit, qui ab devicta Numantia Numantini cognomen duxit.

Notabilis, le, o. 3. *notabile*, [Hebrew], Ger. *zu mercken*, Gal. *notable*, *remarquable*, Hiſp. *notable*, γνωστὸς, quod notari poſſit, hoc eſt conſiderari, & dignoſci. *Plin. jun. 10 epiſt.* Notabilem te futuris Principibus feciſti. *Col. l. 5. c. 21.* Vitis neque ſolum notabile gerit, ideſt per quod noſci poſſit. ¶ Ponitur etiam pro inſigni, & aperto. *Cic. l. 13. Fam. ep. 22.* Si vero exitu notabili concluduntur. *Plin. l. 36. c. 5.* Notabilis fœditas vultus Hipponacti. *Auct. dial. de Or. c. 8.* Notabilior paupertas. ¶ Item pro reprehenſione digno. *Quintil.* Illi minus ſunt notabiles, quia &c. *Ulpian. l. 1. ff. de poſtulan.* Turpitudine notabilis.

Notabiliter, adv. *notabilmente*, Ger. *mercklich*, Gal. *notablement*, Hiſp. *notablemente*, γνωρίμως, inſigniter, ita ut perſpiciatur. *Plin. l. 1. epiſt. 5.* Expallůit notabiliter, quamvis palleat ſemper. *Tac. 1. hiſt. c. 35.* Quibuſdam, ut in tumultu, notabilius turbantibus.

Notaculum, o. 2. nota, ſignum. *Minut. Felix, c. 32. ad fin.* Non notaculo corporis, ſed innocentiæ ſigno facile dignoſcitur.

Notaria, æ, f. *relazione*, ἀπογραφὴ, ſcriptura, qua aliquid notum fit, præſertim deferendi & accuſandi cauſa. quæ & notoria dicitur. *Auguſtin. epiſt. 169. & collat. 3. cum Donatiſt. c. 2.*

Notarius, rii, m. *notaro*, *notaio*, [Hebrew], Ger. *ſchreiber*, Gal. *notaire*, Hiſp. *notario*, γραμματεὺς, ταχυγράφος; qui notis quibuſdam brevibus citiſſime excipit & exſcribit, quæ quis dictaverit; de quo *Mart. l. 14. epigr. 208.* Currant verba licet, manus eſt velocior illis. Nondum lingua ſuum, dextra peregit opus. *Id. l. 10. epigr. 62.* Notarius velox. *Plin. l. 3. epiſt. 4.* Ad latus notarius cum libro, & pugillaribus; cujus manus hieme manicis muniebantur. ¶ *Martial. l. 5. epigr. 53.* Hic, qui libellis prægravem gerit lævam, Notariorum quem premit chorus levis. ubi intelligit fortaſſe eos, qui in judiciis acta perſcribunt, de cauſidico enim eſt epigramma. V. *Lipſ. Centur. 1. ad Belgas, ep. 27.*

Notatio, onis, f. *notazione*, *oſſervazione*, Ger. *wahrnemung*, Gal. *note*, *remarque*, Hiſp. *notacion*, σημείωσις, animadverſio. *Cic. in Orat. c. 55.* Notatio naturæ, & animadverſio peperit artem. *Id. in Brut. c. 17.* Eligunt ea, quæ notatione, & laude digna ſunt. ¶ Sumitur etiam pro punitione Cenſoria. *Cic. 3. Off. c. 31.* Indicant notationes, animadverſioneſque Cenſorum. ¶ Notatio item apud Rhetores locus eſt communis, quem Græci etymologiam vocant, cum ex vi verbi argumentum aliquod elicitur, ut *Si conſul eſt, qui conſulit patriæ, non igitur Piſo conſul, qui eam evertit.* *Cic. in Top. c. 8.* Notatio eſt, cum ex vi nominis argumentum elicitur, quam Græci ἐτυμολογίαν vocant, ideſt verbum ex verbo, veriloquium. Nos autem novitatem verbi non ſatis apti fugientes genus hoc notationem appellamus, quia ſunt verba rerum notæ. Itaque hoc idem Ariſtoteles σύμβολον appellat, quod Latine eſt nota.

Notatus, a, um, nom ex partic. *ſegnato*, *notato*, *oſſervato*, *ſcritto*. *Ov. Heroid. epiſt. 1. v. 85.* Traditur hæc digitis charta notata meis. *Cic. de Provinc. Conſul.* Diſtincta & notata caſtris via. *Id. 3. Tuſc.* Verbis latinis melius, quam græcis hæc notata ſunt. *Plin. l. 8. c. 36.* Notatum annalibus. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 22.* Quo nobis notatior ſit ſimilitudo. ¶ Item notatus nota inuſtus, *infamato*. *Cic pro Dom. c. 9.* Omnium ſcelerum, ac libidinum maculis notatiſſimus L. Piſo. Sic notatus ignominia, *Id. 6. Fam. ep. 6.* & famulus fronte notatus. *Mart. l. 3. epigr. 21.*

Noteſco, is, notui, n. 3. *eſſer fatto noto*, [Hebrew], Ger. *bekannt werden*, Gal. *venir en connoiſſance*, Hiſ. *ſer conocido*, γνωρίζομαι, notus fio, ob inſignem notitiam. *Plin. l. 31. c. 2.* Prius, quam hæc noteſcerent. *Tacit. 15. Ann. c. 8* Ne malis tantum facinoribus noteſcerent. *Id. 3. Ann. c. 37.* Quæ ubi Tiberio notuere.

Nothus, i, m. *baſtardo*, Νόθος, qui ex uxore non legitima natus eſt, a Græco vocabulo allato. *Quint. l. 3. c. 6.* νόθον, qui non ſit legitimus, Græci vocant: Latinum rei nomen, ut Cato quoque in oratione quadam teſtatus eſt, non habemus, ideoque utimur peregrino. ¶ Nothi, & ſpurii quomodo differant, V. Spurius. ¶ Dicitur etiam de beſtiis, & aliis rebus. *Virg. 7. Æn. de equis.* Suppoſita de matre nothos furata creavit. *Col. l. 8. c. 10.* Omnium autem horum generum nothi ſunt optimi pulli, quos conceptos ex peregrinis maribus noſtrates ediderunt.

Nothus, a, um, [Hebrew], Ger. *baſtard*, Gal. *batard*, Hiſp. *baſtardo*, Νόθος, non legitimus, ut Mulier notha. ideſt non vera, ſed mas caſtratus, apud *Catul. de Berecynth. epigr. 58.* Elephantes nothi, ideſt Arabes, qui Indicis minores ſunt, teſte *Plin. l. 8. c. 2.* Sic nothum dicitur lumen Lunæ, quod luce lucet aliena. *Lucret. l. 5. v. 575.* Lunaque ſive notho fertur loca lumine luſtrans. Adde *Catul. in carm. ſæculari, v. 15.*

Notia, æ, f. Νοτία, gemma, quæ cum imbribus cadere dicitur. *Plin. l. 37. c. 10.*

Notialis, le, adiect. ad Notum pertinens, Auſtralis. *Avien. in Phænom. v. 551.* Jacet in Notialis nubila pronus.

Notifico, as, avi, atum, a. 1. *far noto*, *manifeſtare*, [Hebrew], Germ. *zuwiſſen thun*, Gal. *notifier*, *faire ſavoir*, Hiſ. *notificar*, γνωρίζω, notum facio, a ſup. notum verbi noſco. *Ovid. l. 1. de Pont. eleg. 2.* Atque modum pœnæ notificare velis. *Gel. l. 9. c. 3.* Philippi arma, vimque totæ Græciæ cavendam, inclytæ illæ Demoſthenis Orationes notificant.

Notio, nis, f. *cognizione*, [Hebrew], Germ. *das wiſſen*, Gal. *notion*, Hiſp. *conocimiento*, ἔννοια, cognitio, a ſup. notum verbi noſco. *Plaut. Truc. 3. 7. 62.* Quid tibi hanc eſt notio? ¶ Sumitur etiam pro cauſæ cognitione. *Tac. l. 3. Ann. c. 59.* Tiberius dilata notione de jure Flaminis, &c. ¶ Item pro ſpecie rei, & pro concepta, vel idea mentis, *Cic. 2. Acad.* Unde poſtea notiones rerum in animis imprimerentur. *Id. 1. Tuſc.* Ut a pueris tot rerum, atque tantarum inſitas, & quaſi conſignatas in animis notiones, quas ἐννοίας vocant, haberemus. ¶ Item pro vi, & ſignificatione alicujus verbi. *Cic. 5. Tuſcul. c. 10.* Neque ulla alia huic verbo ſubjecta notio eſt, niſi, &c. ¶ Item pro punitione Cenſoris. *Cic. de Prov. Conſ.* Cenſorium judicium, ac notionem, & illum morem ſeveriſſimum magiſtratuum non eſſe nefariis legibus de civitate ſublatum. Adde *Gel. l. 17. c. 18.*

Notitia, æ, f. 1. *notizia*, *cognizione*, [Hebrew], Ger. *wiſſenſchafft*, Gal. *notice*, *connoiſſance*, Hiſ. *noticia*, γνῶσις, cognitio. *Cic. de Leg. c. 8.* Itaque ex tot generibus nullum eſt animal præter hominem, quod habeat notitiam aliquam Dei. *Id. Offic. 2. c. 24.* Valetudo conſervatur notitia ſui corporis. *Nepos in Dione, c. 9.* Ni propter notitiam ſunt intromiſſi. h. e. quia noti, & familiares. ¶ Notitiam fœminæ habere, eſt cum ea concumbere. *Cæſ. l. 6. B. G. c. 21.* Intra annum vigeſimum fœminæ notitiam habuiſſe in turpiſſimis habent rebus. ¶ In variis locis Codicis Juſtiniani, ut *lib. 1. tit. 27. §. 4.* & *l. 12. tit. 60 leg. ult.* &c. notitia eſt libellus, in quo deſcripti ſunt Officiales, qui publice inſerviunt, & ratio omnis adminiſtrationis eorum, & annonæ, quæ unicuique ab Imperatore præſtatur, &c. exemplum habes priore loc. cit. Cod. ¶ *Notities*, antiquum pro *notitia*. *Lucret. l. 2. v. 123.* Exempla dare, & veſtigia notitiai.

Notities, ei, f. idem ac notitia. *Vitruv. in proæm. l. 6.* Ideo notitiei parum eſt aſſecuta.

Notius, a, um, Νότιος, ad Notum pertinens, Auſtralis. Græci, teſte *Plin. l. 3. c. 5. ad fin.* Notium mare vocant, quod Latini Inferum, quia ad Auſtrum ſpectare videtur. Sic Notius polus apud *Hygin. poet. aſtron. l. 2. c. 5. & 6. & l. 4. c. 21.* eſt polus Auſtralis.

Noto, as, a. 1. *notare*, *ſegnare*, [Hebrew], Germ. *zeichnen*, Gal. *marquer*, *noter*, Hiſ. *notar*, *ſenalar*, σημειόω, eſt notam, vel ſignum apponere. *Cic. 3. Fin. c. 2.* Notare res novis nominibus. *Id. Catil. 1. c. 1.* Notat, & deſignat oculis ad cædem unumquemque noſtrum. *Ovid. 1. Amor. eleg. 7.* notare genas ungue. ¶ Item obſervare, animadvertere. *Plin. l. 8. c. 52.* Notarunt hoc annales. *Cic. l. 1. Divin. c. 36.* Curſus rerum obſervando notatus eſt. ¶ Eſt etiam ſcribere compendioſe, & ab alio dictata excipere. *Quintil. proœm. l. 1.* Quantum notando conſequi potuerunt boni juvenes. ¶ Item afficere ignominia; quod apud Romanos officium fuit Cenſorum. *Cic. pro Cluent. c. 43.* Quos homines duo Cenſores furti, & captarum pecuniarum nomine notaverunt. ¶ Item univerſim pro reprehendere, arguere, infamia afficere. *Cic pro Corn. Balb.* Maledicto communi notari. *Id. 2. de Orat.* Notari, & vituperari ſive vitiorum cognitione ſatis inſigniter improbus non poteſt. Sic notari infamia, apud *eund.* & *Ulpian. ff. de his, qui notant. infam.*

Notor, oris, m. γνώστης, qui ignotæ rei notitiam dat. *Sen. epiſt. 39.* Qui notorem dat, ignotus eſt. *Id. in Apocolocynth.* Si quis a me notorem petiiſſet, te fui nominaturus, qui me optime noſti.

Notorius, a, um, idem ac notus. *Paul. l. ab accuſ. ff. ad L. C. Turpil.* Nunciatores, qui per notoria indicia produnt, notoriis ſuis adſiſtere jubentur. h. e. denunciationibus, ut mox dicitur. ¶ Notoria epiſtola dicitur, quæ alicujus rei notitiam dat. *Gallien. apud Trebel. Pollion. in Claudio, c. 17.* Nihil me gravius accepit, quam quod notoria tua intimaſti. *Apul. l. 7. Metam.* Ille, qui de me falſam notoriam pertulerat. Utroque loco epiſtola ſubintelligitur, aut aliquid ſimile. ¶ *Notorium* abſolute ponitur interdum pro denunciatione, *l. 7. Cod. de accuſat.* Falſa, nec ne notoriis inſimulatus ſit, perpenſo judicio diſpici debet.

Notula, æ, f. parva nota. *Martian. Capell. l. 5. pag. 17. extr.* Multicoloribus notulis variata pictura.

Notus, a, um, *noto*, *conoſciuto*, [Hebrew], Ger. *bekandt*, Gal. *connu*, Hiſp. *conocido*, γνωτὸς, γνώριμος, cognitus, partic. a noſco. *Cic. pro Mur.* Tua vero nobilitas, tametſi ſumma eſt, tamen hominibus literatis, & hiſtoricis eſt notior. *Id. 4. Acad.* Cui erant, quæ paulo ante dixi, notiſſima. *Virg. 1. Æn. v. 383.* Fama ſuper æthera notus. ¶ Noti dicuntur amici, & familiares. *Virg. in Cire.* Nec mihi notorum deſpectant lumina vultus. *Hor. l. 1. ſat. 1. v. 84.* Vicini oderunt, noti, pueri, atque puellæ. ¶ Notus pro eo, qui novit. *Cic. pro Cæl. c. 2.* Cœlius notis facile reſpondet: quibus autem non æque eſt cognitus, &c. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 35* Ita herus meus eſt imperioſus. Ba. Novi, notis prædicas.

Notus, i, m. 2. *Auſtro*, Νότος, Auſter, ventus Meridionalis, a νότις, *humor*, vel potius a νοτίω, *humideo*, quia humidiſſimus eſt. *Ovid. 1. Metam. v. 264.* madidis Notus evolat alis. ¶ Accipitur notandum pro quovis vento. *Virg. 5. Æn. v. 558.* Tendunt vela Noti.

Novacula, æ, f. *raſoio*, *raſore*, [Hebrew], Ger. *ſcheer meſſer*, Gal. *raſoir*, Hiſp. *navaja*, ξυρὸν, culter tonſorius, a novo, as, quod faciem novare, & nitidiorem facere videatur. *Cic. 1. de Div. c. 17.* Ita eam in Comitium allatam, inſpectante & Rege, & Populo, novacula eſſe diſciſſam. ¶ Sumitur etiam interdum pro quovis cultro. *Col. l. ult. c. 42.* Raporum ſummam partem novacula decerpito.

Novalis, is, & Novale, is, Νέωμα, *novale*, *terra*, *nova*, *maggese*, *ager*, qui primum ſolum arationem expertus fuit, perque annum ceſſavit, a novando. *Varr. l. 4 de L. L.* Qui inſtituitur, a novando novalis ager dicitur. *Plin. l. 18 c. 9.* Quod vero ſemel aratum eſt, a temporis argumento vervactum vocatur: Noc in novali, atque requieto neceſſarium eſt: Novale eſt, quod alternis annis ſeritur. *Virg. 1. Georg. v. 71.* Alternis idem tonſas ceſſare novales, &c. ¶ Habet novale & alteram ſignificationem, quæ accipitur pro arvo, novo ac non antea, ſed nunc primum ad ſementem proſciſſo. *Plin. l. 17. c. 5.* Talis terra eſt in novalibus, cæſa vetere ſilva. Eamdem ſignificationem monſtrat *Servius* ad locum *Virg. citatum*. Et ad illud 1. *Ecl.* Impius hæc tam culta novalia miles habebit? Novalia, inquit, etiam dicuntur, unde ſylva tollitur.

Novamen, inis, n. res nova, novatio. *Tert. l. 1. adv. Marcion. c. 20.* Hoc novamen, illas vetuſtates.

Novaria, æ, f. *Novara*, urbs Inſubriæ. *Plin. l. 3. c. 17.*

Novarienſis, ſe, adject. a Novaria. *Plin. l. 17. c. 13.* Novarienſis agricola.

Novatio, onis, f. *rinnovazione*, actus novandi. *Arnob. l. 5.* Quid novatio, & revelatio pudendorum? Adde *Tertul. l. 4. adver. Marcion. c. 1.* ¶ A JCtis ſumitur pro prioris debiti in aliam obligationem aut naturalem, aut civilem transfuſione. *Scæv. l. chirogr. ff. de admin. tut.* Aut ad novationem faciendam cogere.

Novator, oris, m. *novatore*, *inventore*, qui novat. *Gel. l. 1. c. 15.* Salluſtium novatorem verborum vocat.

Novatrix, icis, f. quæ novat. *Ovid. 15. Metam. v. 252.* Rerumque novatrix Ex aliis alias reddit natura figuras.

Novatus, us, m. novatio, mutatio. *Auſon. Idyl. 14. v. 39.* Tot ſpecies, tantoſque ortus, variosque novatus Una dies aperit, conficit una dies.

Novatus, a, um, nom. ex partic. *rinnovato*, *mutato*. *Ovid. 2. Met. v. 674.* pariterque novata eſt Et vox, & facies. ¶ Novatus ager dicitur diu ante ſementem cultus, ut interim fermentetur, & uberiorem inde ferat fructum. *Cic. 2. de Orat. c. 30.* Subacto mihi ingenio opus eſt, ut agro non ſemel arato, ſed novato, & iterato, quo meliores fœtus poſſit edere.

Nove, adv. *novamente*, καινῶς, denuo, de novo, recenter. *Auct. ad Her. l. 2. c. 9.* Ne quid ambigue, ne quid nove dicamus. *Apul. l. 1. dog. Plat. cir. princ.* Nova nove protulit. Superl. *noviſſime* uſurpatur pro poſtremo, *ultimamente*, *poca fa*, *finalmente*. *Quintil. l. 5. c. 10.* Noviſſime inventa. *Plane ad Cic. 10. Fam. epiſt. 24.* Deinde quod ad omnes caſus conjunctiores Reipublicæ eſſe volebam, noviſſime ut eos tales vobis præſtare poſſem, quales &c. *Sen. lib. 3. de Ira, cap. 5.* Dicere primum, quemadmodum in iram non incidamus; deinde quemadmodum ab illa liberemur; noviſſime quemadmodum retineamus.

Novel-

Novellaſter, a, um, adject. novellus, novus. *Marcel. Empir. c.* 8. Vinum optimum, ſed novellaſtrum.

Novellētum, i, n. N. ... , vinea ex novellis vitibus conſita. *Paul. l. veluti, ff. de imp. in reb. dot. fact.* Veluti ſi novelletum in fundo factum ſit.

Novellitas, atis, f. novalio, rei nova. *Vid. ex Tertul. adv. Prax c.* 5. & *de anim. c.* 18.

Novello, as, avi, atum, a, 1. N... , νεάζω, novum agrum colo, ſeu novas vites purgo. *Suet. in Domit. c.* 7. Edixit, ne quis in Italia novellaret.

Novellus, a, um, *novello*, Νεώτερος, dim. a *novulus*, quod a novus. *Cic.* 5. *Fin. c.* 14. Itaque & vivere vitem, & mori dicimus, arboremque & novellam, & vetulam & vigere, & ſeneſcere. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 23. *de capraram aetate.* Novella, quam vetus, utilior. *Vopiſc. in Tac. c.* 1 Novellum imperium.

Novem, *nove*, ..., Germ. *neun*, Gal. *neuf*, Hiſp. *nueve*, ἐννέα, genus numeri decimo proximi. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 5. In novem & dies, & libros diſtributus ſermo.

November, bris, m. *Novembre*, νοέμβριος, ἀνθεστηριών, unus ex menſibus anni, ita dictus, quod nonus ſit a Martio, a quo Latini annum auſpicabant. *Auſon. in ecl. de menſib.* Sidere præcipitas pelago intempeſte November. *Martial. l.* 3. *epigr.* 53. Hic poſt Novembres, imminente jam bruma. ubi ſubintelligitur *dies.* revera enim hæc vox adjective eſt. ¶ Dicitur & *Novembris* in recto caſu. *Cato apud Priſc. l.* 6. Menſe Octobri fecimus, Novembris reliquus erat.

Novenarius, a, um, quod novem habet, vel continet. *Var. l.* 8. *de L. L.* Novenarius numerus. *Plin. l.* 17. *c.* 11. Sulco, qui novenarius dicitur.

Novemdĕcim, *diciannove*, undeviginti. Legitur hæc vox *in epit. Livii, c.* 119. nbi tamen *Gronov.* notat in MSS. *decem & novem* legi.

Novendialis, le, a. 3. quod novem diebus, vel nono die fit. Novendiale ſacrificium, & Novendiales feriæ *dicebantur*, quæ novem diebus continuis fieri ſolebant ad expiationem prodigiorum. *Liv. l.* 1. *c.* 31. Nuntiatum Regi, patribuſque eſt, in monte Albano lapidibus pluiſſe. Romanis quoque ab eodem prodigio novendiale ſacrum publice ſuſceptum eſt, ſeu voce cœleſti ex Albano monte miſſa (nam id quoque traditur) ſeu aruſpicum monitu. Manſit certe ſolemne, ut quandocunque idem prodigium nuntiaretur, feriæ per novem dies agerentur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 3. Novendiales feriæ.

Novenſiles Dii, ſive, ut quidam malunt, *Novenſides*, iidem fortaſſe ſunt, ac Indigetes, qui hoc præterea cognomine appellantur, quod noviſſime in Deorum ſede recepti ſunt. Nihil tamen certi afferri poteſt. Quidam enim putant, ſic appellatas novem Muſas a numero. *Cornificius* credit, eos fuiſſe Deos novitatum præſides, quaſi eorum cura & patrocinio res innoverentur, & inſtaurarentur. *Cincius* ait, ſic appellata numina omnia peregrina in Urbem recepta, ex ipſa cultus novitate. Alias præterea opiniones refert *Arnob. lib.* 3. *pag.* 122. a quo hæc deſumpſimus. *Varr. l.* 4. *L. L. pag.* 18. a Sabinis hanc appellationem deductam ait. *Liv. l.* 8. *c.* 9. hos ab Indigetibus diſtinguit.

Novēnus, a, um, ἐννέα, nomen numerale diſtributivum, a *novem*. Fere uſurpatur num. plur. ut cætera diſtributiva. *Liv. l.* 27. *c.* 37. Ut virgines ter novenæ per urbem euntes carmen canerent. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 97. Terga novena boum. *Plin. l.* 3. *c.* 7. Novenorum conceptu dierum.

Noverca, æ, f. 1. *matrigna*, Ger. *eine ſtiefmutter*, Gal. *maratre*, Hiſp. *madraſtra*, μητρυιά, nova uxor, a *novum*, & *rectum*, quia nova accedit hæreditas. *Cic. in Orat.* Uxor generi, noverca filii, filiæ pellex. *Plin. l.* 6. *epiſt.* 33. Inducere filiæ novercam. *Capitolin. in Antonino in fin.* Concubinam ſibi aſcivit, ne tot liberis ſuperduceret novercam. ¶ Translate dicitur de re infeſta, inimica, contraria, nam novercæ in privignos tales plerunque eſſe ſolent. *Aurel. Vict. de Vir. illuſt.* Quibus Italia noverca eſt, non mater. *Plin. l.* 17. *c.* 12. Quibuſque ſatis umbra aut nutrix, aut noverca eſt.

Novercālis, & le, a. 3. ὁ τῆς μητρυιᾶς, quod novercæ proprium eſt, ut odium novercale, quo noverca privignum proſequitur. *Tac. Ann. l.* 1. *c.* 6. Illam metu, hanc novercalibus odiis eadem feſtinaviſſe. *Sen. Controverſ. Excerpt. l.* 4. *c.* 6. Quid alterum novercalibus oculis intueris?

Novercor, aris, depon. 1. novercam ago, ſævio ut noverca. *Sidon. l.* 7. *epiſt.* 16. Quorum imbecillitati quodammodo novercaretur.

Novies, *nove volte*, ἐννεάκις, novem vices. *Varr. l.* 1. *de R. R. c.* 2. Hue ter novies cantare jubet. *Virg.* 4. *Georg. v.* 40. Novies Styx interfuſa.

Noviodūnum, i, *Noyon*, oppidum Sueſſonum in Gallia. *Caſ. l.* 2. *B. G. cap.* 12. ¶ Item oppidum in finibus Æduorum, *Nevers*, ad Ligerim fl. *Id. ib. cap.* 55. ¶ Item urbs Galliæ Celticæ, in finibus Biturigum. *Id. l.* 7. *B. G. c.* 12.

Noviomagum, vel Novomagum, i, *Nimega*, urbs Belgii ad Vahalim fl. *Auſon. in Moſel. v.* 11. Novomagum, divi caſtra inclyta Conſtantini.

Noviſſime. V. Nove.

Noviſſimus. V. Novus.

Novitas, atis, f. *novità*, Ger. *newligkeit*, Gal. *nouveauté*, Hiſp. *novidad*, καινότης. *Cic.* 2. *de Div.* Quem tibi rei novitas attulerit. *Id. de Amic.* Novitates, ſi ſpem afferunt, non ſunt repudiandæ. *Ovid.* 1. *Faſt.* Anni novitas. ¶ Ponitur & pro generis ignobilitate. *Velles. l.* 2. *c.* 127. Quibus novitas familiæ haud obſtitit, quominus ad conſulatus eniterentur. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 7. Putabam novitati eſſe invisum meæ.

Noviter, adv. nove. *Plaut. in ſuppoſitis in Aulul. fr. Quid hic*, *v.* 5. Niſi fodiam noviter. *Inſcript. apud Grut. p.* 171. *n.* 7. (quam ſæculi Chriſtiani quarti, h. e. anno 376. judicat *Reineſius*) Baſilicæ noviter reparetæ. *Fulgent. l.* 3. *Mythol. c.* 1. Amor noviter. ¶ Affert *Calepin.* & *Paſſerat.* exemplum ex Plin. in Paneg. c. 34. ſed ibi non *noviter*, ſed *non iter* legendum eſt.

Novitiŏlus, a, um, adject. diminut. a novitius. Utitur *Tertul. in Apoleg. c.* 47. *de Panit. c.* 6.

Novitius, a, um, *novizio*, *nuovo*, ..., Ger. *gantz newe*, Gal. *novice*, Hiſp. *novicero*, νεαρός, novus. *Ter. Eun.* 3. 3. 34. Paucæ, quæ circum illam eſſent, manent novitiæ puellæ. h. e. imperitæ, & ſimplices. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Vinum jejunos bibere novitio invento inutiliſſimum eſt. ¶ Novitia mancipia, teſte *Martiano ff. de adil. ed.* intelliguntur, quæ nondum annum ſervierunt, quibus opponuntur veterana. *Ulp. eod. tit.* Plerique ſolent mancipia, quæ novitia non ſunt, quaſi novitia diſtrahere, id hoc, ut pluris vendant. Adde *Var. l.* 7. *de L. L. Cic. in Piſ. c.* 1. Syrum neſcio quem de grege novitiorum factum eſſe Conſulem. ¶ *Novus novitius* dicitur qui valde novus eſt. Ita *Alphen. JCtus* apud *Gell. l.* 6. *c.* 3. Sed hoc improbare videtur ipſe *Gell. ibid.*

Novo, as, avi, atum, a. 1. *far novello*, *rinnovellare*, *mutare*, ..., Ger. *ernewern*, Gal. *renouer*, Hiſp. *renovar*, νεόω, novum facio, muto, a *novus*. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 5. Nihil habui ſane, non modo multum, quod putarem novandum in legibus. *Manil. l.* 4. *v.* 580. Scilicet in piſcem ſe ſe Cytherea novavit. *Ovid. epiſt.* 4. *v.* 90. requies feſſa membra novat. h. e. reficit, recreat. ¶ Abſolute novare, eſt, rebus novis ſtudere, *macchinar novità*. *Curt. l.* 7. *c.* 7. Contendas, qui novaverant. ¶ Novare ugruot quid ſit. V. Novatus.

Novocŏmum, i, oppidum Inſubriæ ad Lacum Larium, quod & novum Comum dicitur. *Catul. carm.* 35. *ad Cæcil.* Novi relinquens Comi mœnia, Lariumque litus.

Novus, a, um, *nuovo*, ..., Ger. *new*, Gal. *nouveau*, Hiſ. *nuevo*, νέος, καινός, recens, quod nuper fuit, a νέος, vel ab Æolico νέϝος. *Cic. l.* 7. *Fam. epiſt.* 19. Nihil te ad me poſtea ſcripſiſſe demiror, præſertim tam novis rebus. *Id. l.* 1. *de Or.* Nihil aut inauditum vobis, aut cuiquam novum. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 14. Nihil novi auditur. *Sen. in Apocolocynth.* Annus novus. *Cic. Att. l.* 10. Nova Luna. ¶ *Virg. Ecl.* 3. Pollio & ipſe facit nova carmina, h. e. magna, miranda, ut *Serv.* interpretatur. ¶ Res novæ, *novità*, *ribellione*, ſæpe in malam partem accipiuntur. Hinc novis rebus ſtudere dicuntur ii, qui Reipub. ſtatum mutare ſtudent. *Cic. Cat. l.* 1. *c.* 1. Sp. Melium novis rebus ſtudentem manu ſua occidit. *Velles. l.* 2. *c.* 129. Libonem ingratum, & nova molientem oppreſſit. ¶ Novus alicui rei dicitur, qui in aliqua re imperitus eſt, vel inſuetus. *Tac. in Agric. c.* 16. Petronius Turpillianus delictis hoſtium novus, eoque pœnitentiæ mitior. ¶ Novi homines, apud Romanos, dicebantur, quorum nulli majores clari fuiſſent, ſed ipſi per ſe clari eſſe inciperent, magiſtratus, & publica munera gerendo. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 18. Adeptus es, quod non multi homines novi; amiſiſti, quæ plurimi homines nobiliſſimi. V. Nobilis. ¶ Compar. *novior*. *Var l.* 6. *de L. L.* Ut a vetere vetuſtius, ac veterrimum, ſic a novo declinatum novius, & noviſſimum. ¶ Superlat. *noviſſimus*, quod ponitur pro poſtremo, recenti. *Ovid.* 3. *Metam. v.* 361. *de Echo.* Reddere de multis ut verba noviſſima poſſet. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 28. Ut noviſſimi in culpam, ita primi ad pœnitentiam ſumus. *Id.* 12. *Ann. c.* 20. Meritum quidem noviſſima exempla Mithridatem. h. e. extrema ſupplicia. *Cic. pro Roſc. Com. c.* 11. (quidquid dicat *Gel. l.* 10. *c.* 21. Ciceronem hac voce abſtinuiſſe, tanquam non latina) Qui ut in noviſſimis quidem erat hiſtrionibus, ad primos pervenit comœdos. *Nep. in Eumen. c.* 1. Noviſſimo tempore, *ultimamente*. Hoc ſenſu *noviſſimum* dixit *Apul. l.* 6. *Met.* adverbialiter.

Nox, ctis, f. *notte*, ..., Ger. *die nacht*, Gal. *nuit*, Hiſp. *noche*, νύξ, terræ umbra, Solis privatio, a græca voce allata, vel a nocendo. ¶ *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ipſa umbra terræ Soli officiens, noctem efficit. *Caſ. lib.* 1. *B. G.* Ad multam noctem etiam ad impedimenta pugnatum eſt. *Id. l.* 3. *B. C.* Præmiſſis prima nocte impedimentis. *Cic. pro Mur.* Vigilare de nocte. *Id.* 4. *Att. ep.* 3. Media nocte venire. *Id. ib. l.* 7. *ep.* 4. Multa de nocte proficiſci. *Id. pro Roſc. Amer. cap.* 35. Noctem pervigilare. *Tac.* 13. *Ann. c.* 20. Provecta nox. *Id.* 2. *hiſtor. c.* 23. Adulta nocte. *Cic. l.* 1. *Div.* Nocte concubia. V. Concubius. *Idem in Piſon.* Nocte intempeſta. Vide Intempeſtus. ¶ Æquare nocti ludum, eſt ludere totam noctem. *Virg.* 9. *Æn.* Felix, ſi protinus illum æquaſſet nocti ludum. ¶ Dare noctes alicui, de meretricibus dicitur. *Hor. Epod. od.* 15. Non feret aſſiduas potiori te dare noctes. ¶ Item locare noctes, meretricum eſt. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 10. Sola locat noctes, ſola locanda venit. ¶ Negare noctem dicuntur meretrices, cum nolunt admittere amatores noctu: *Ovid. Amor. eleg.* 8. Sæpe nega noctem, capitis modo finge dolorem, &c. ¶ Poſcere, & rogare noctem, amatorum ſunt. *Ovid. l.* 9. *Amor. eleg.* 8. & *l.* 2. *eleg.* 2. ¶ Nocte pro noctu ponitur. *Cic. pro Mil.* Huic, ſi inſidiaretur, nocte prope urbem expectandum. ¶ Noctes & dies, eſt continue, ſemper. *Virg.* 6. *Æn.* Noctes, atque dies patet atri janua Ditis. *Plaut. Amph.* 1. 1. 14. Noctes, dieſque. ¶ Metonymice ponitur pro ſomno. *Stat.* 10. *Theb.* Talia vociferans noctem exturbabat. ¶ Per Metaphoram ſumitur pro morte. *Virg.* 10. *Æn.* In æternam clauduntur lumina noctem. ¶ Item pro calamitate, imminutione dignitatis, rerum confuſione. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 32. Tanquam ſi offuſa Reipub. ſempiterna nox eſſet. ¶ Item pro obſcuritate. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Et quaſi noctem quandam rebus offunderet. *Ovid. in Ibin.* Verſus aliquantum noctis habebunt. ¶ Item pro cæcitate, ignorantia. *Ovid.* 6. *Met. v.* 472. Pro ſuperi quantum mortalia pectora cæcæ Noctis habent! *Idem* 6. *Metam.* Tantaque nox animi. ¶ In Fabulis Nox Dea eſt, filia Terræ, ſed patre incerto. Huic gallum ſacrificabant. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 455. Nocte Deæ Nocti criſtatus cæditur ales. ¶ Dicitur mater ſiderum. *Tibull. lib.* 2. *el.* 1. *verſ.* 87. ¶ *Noctu* ablativus caſus, pro *nocte* V. ſupra ſuo loco. ¶ Antiqui dixere etiam *nox* pro noctu. *Leg. XII. Tab. apud Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 4. Sei nox furtum factum eſit. h. e. ſi noctu furtum factum erit. Item *noctis*. *Lucret. lib.* 6. *v.* 1218. Nec noctis ſecla ferarum Exibant ſilvis. *Lambin.* legit *noctibus*.

Noxa, æ, f. *nocumento*, *danno*, ..., Ger. *miſshandlung*, Gal. *domage*, Hiſpan. *dano*, βλάβη, proprie eſt nocumentum, ſive damnum, a *nocendo*. *Suet. in Caſ.* Quod ſine ulla noxa Idus Martiæ adeſſent. *Liv. l.* 34. *c.* 19. Si domos abire vellent, nihil eam rem noxæ futuram, quod hoſtibus ſe junxiſſent. ¶ Per ſynecdochen accipitur pro delicto, ſeu culpa, qua quis alteri contra leges nocet. & generatim pro quovis delicto, *colpa*. *Caius, l. Plebi, ff. de verb. ſignif.* Noxæ appellatione omne delictum continetur. *Cicer. pro Roſc. Amer. c.* 22. Quod in minimis noxis, & in his levioribus peccatis, &c. *Ter. Phor.* 1. 2. 36. eſſe in noxa, eſſer' in colpa. ¶ Nocere noxam, eſt culpam, ſeu crimen admittere. *Liv. lib.* 9. Atque ob eam rem noxam nocuerunt. ¶ Ponitur etiam pro jurgio, aut diſſidio. *Petron. in ſatyr.* In mediam noxam pertenur. Sic hunc locum interpretatur *Joſ. Scalig.* Alii leg. *rixam*. ¶ Metaleptice accipitur pro obligatione ad pœnam, vel pro pœna ipſa, *punizione*. Hinc Noxæ dedere ſervum, vel quadrupedem, qui damnum intulit, eſt pœnæ tradere, ſeu tradere puniendum ejus arbitrio, cui damnum illatum eſt. *Ovid.* 3. *Faſt.* Noxæ tibi deditus hoſtis ſpergetur effuſo cornua, Bacche, mero. ¶ Noxæ eximere, eſt culpam remittere, pœna liberare. *Liv. l.* 8. Non noxæ eximitur Fabius. ¶ Ab aliis ſcribitur *noxia*.

Noxālis, le, adject. *Caius l.* 1. *ff. de noxal. act.* Noxales actiones appellantur, quæ non ex contractu, ſed ex noxa, atque maleficio ſervorum adverſus nos inſtituuntur. *Paul. l.* 4. *ff. eod. tit.* Noxalis cauſa. *Ulp. l.* 2. *& ult. ff. eod.* Noxale judicium.

Noxia, æ, f. *colpa*, ..., Ger. *ein ſchade*, Gal. *faute*, Hiſp. *culpa*, αἰτία, culpa. *Plaut. Merc.* 4. 3. 30. Nihil magis manifeſto teneo, in noxia es. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 4. Quod ſi quis earum rerum migraſſit, noxiæ pœna par eſto. ¶ Pro pœna. *Plaut. Trin.* 1. 1. 1. Merita noxia. ¶ Ponitur etiam pro jurgio, aut diſſidio. *Auſon. in monoſyl.* Sæpe in conjugiis fit noxia, ſi nimia eſt dos. Sic hunc locum interpretatur *Joſ. Scalig.* Ab al. ſcrib. *noxa*.

Noxiālis, le, adject. noxius. *Prudent. Cathem.* 9. *v.* 18. Lex noxialis.

Noxiōſus, a, um, idem ac noxius. *Sen.* 1. *de Clem. c.* 26. Si noxioſiſſimo cuique animali in nos datur poteſtas. Al. leg. *noxiſſimus*, ut ſit a *noxius*. *Id. ep.* 7. *ſub fin.* Animi perditi, noxioſique. *Petron. in ſatyr.* Noxioſiſſimum corpus.

Noxitūdo, inis, f. idem ac noxia. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 576. Noxitudo oblitteretur Pelopidarum.

Noxius, a, um, *nocevole*, ..., Ger. *ſchuldig*, Gal. *dommageable*, Hiſp. *danoſo*, βλαβερός, quod nocet. *Virg.* 6. *Æn.* Quantum non noxia corpora tardant. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg.* 10. Noxia tela. ¶ Speciatim ſumitur pro facinoroſo, ſceleſto, improbo. *Cicer.* 3. *de Leg.* Magiſtratus nec obedientem, & noxium civem mulcta, vinculis, verberibuſque coercento. Quædam exemplaria habent *nocuum*. *Liv. l.* 3. Qui noxii ambo, alter in alterum cauſam conferant. *Tac.* 5. *Ann. cap.* 22. Ut noxium conjurationis ad diſquiſitionem trahebat. h. e. reum.

N A N T E U.

Nubecŭla, æ, f. *nuvoletta*, νεφέλιον, parva nubes. *Plin. lib.* 18. *c.* 35. Nubecula, quamvis parva, ventum procelloſum dabit. ¶ Per translationem accipitur pro triſtitia, inepta, & importuna ſeveritate. *Cicer. in Piſ. c.* 9. Frontis tuæ nubeculam, tum collegæ tui contaminatum ſpiritum pertimeſcerem. ¶ Eſt etiam nubecula macula in cute. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Purgat cicatrices & nubeculas.

Nubes, is, f. *nuvola*, ..., Ger. *ein wolck*, Gal. *nue*, Hiſp. *nube*, νεφέλη, vapor humidus, in ſublime elatus e terra per æſtum, ſive aer in liquorem coactus, cujus denſitas Solem obumbrat. *Cic.* 2. *de Div.* Si autem nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit. ¶ Translate ponitur pro denſitate, & multitudine. *Liv. l.* 35. *c.* 49. Rex peditum, equitumque nubes jactat. ¶ Item pro triſtitia, & ſeveritate immoderata, quæ contracto, ac ſublato ſupercilio ſignificatur. *Hor. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 94. Deme ſupercilio nubem. ¶ Objicere nubem fraudibus, apud *eund. l.* 1. *epiſt.* 16. eſt tegere, velare. ¶ Nubes belli, apud *Virg. Æn.* 10. *v.* 809. eſt belli moles. Verba ſunt: ſic obrutus undique telis Æneas nubem belli dum detinet, omnes ſuſtinet. Alii leg. *Æneas, nubes belli dum detonet*, &c. ¶ Legitur & nubis in recto caſu, & m. g. *Plaut. Merc.* 5. 1. 38. Nubis ater, imberque inſtat.

Nubĭfer, ra, rum, νεφεληφόρος, nubes ferens, ut Nubiferi montes, ideſt tam editi, ut nubes ſuſtinere videantur. *Ovid.* 2. *Met. v.* 226. Aeriaque Alpes, & nubifer Apenninus. ¶ Item quod nubes affert. *Ovid. epiſt.* 3. *v.* 58. Te dare nubiferis lintea vela Notis.

Digitized by Google

Nubifugus, a, um, [illegible], qui nubes fugat. *Col. l.* 10. *v.* 288. Nec tam nubifugo Borea Latonia Phœbe Purpureo rediabat vultu.

Nubigĕna, æ, com. [illegible], genitus ex nube. *Col. l.* 10. Mox ubi nubigenæ Phrixi, nec portitor Helles, &c. *Stat.* 1. *Theb. v.* 365. Amnes nubigenæ. *Id. l.* 5. *ſilv.* 2. *v.* 131. Nubigenæ clypei. *h.* 2. ancilia. V. *Nubiger.* ¶ Speciatim *nubigenæ* dicuntur Centauri, quod ex nube nati ſint. Cum enim Ixion Junonem deperiret, oblata eſt illi nubes, quæ faciem Junonis repræſentaret, cum qua congreſſus genuit Centauros. *Stat.* 5. *Theb. v.* 263. Si quando profundo Nubigenæ calnere mero.

Nubĭger, a, um, nubifer. *Stat. l.* 4. *ſilv.* 2. *v.* 131. Nubigeros clypeos, intactaque æddibus arma. *Heinſ.* legit *nubigenas*, & intelligit ancilia.

Nubilarium, n. 2. [illegible], ædificium ruſticum, in quo nubilo tempore meſſis reponitur. *Col. l.* 1. *c.* 6. Huic areæ nubilarium applicari debet, maxime in Italia, propter inconſtantiam cœli, quo collata ſemitrita frumenta protegantur, ſi ſubitaneus imber acceſſerit. *Id. l.* 2. *c.* 21. Protinus in acervum, vel in nubilarium congeritur. Al. leg. *nubilar*, ut ſit neutrum 3.

Nubĭlis, le, o. 3. *da marito*, Ger. *mannbar*, Gal. *en age de ſe marier*, Hiſp. *moça caſadera*, [illegible], quæ eſt apta, ut viro in matrimonium jungatur. *Cic. pro Cluent. c.* 5. Reliquit grandem, & nubilem filiam. *Virg.* 7. *Æn. v.* 53. Jam matura viro, jam plenis nubilis annis.

Nubĭlo, as, *nuvolare*, [illegible], Ger. *gewoelck werden*, Gal. *ſe couvrir de nuees*, Hiſp. *nublar*, [illegible], nubilum, ſeu obſcurum facio. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 13. Si nubilare cœperit. ¶ Tranſlate *Plin. l.* 37. *c.* 7. Fulgor carbunculi extremo viſu nubilans.

Nubilor, aris, idem ac nubilo. *Cato de R. R. c.* 88. Ubi nubilabitur, nocte ſub tecto ponito.

Nubilōſus, a, um, *nuvoloſo*, [illegible], nubibus plenus. *Apul. l.* 11. *Met.* Cœlum nubiloſa caligine diſjecta ſplendore candebat.

Nubĭlum, i, ſubſt. n. idem ac nubes. *Virg.* 6. *Æn. v.* 592. Denſa inter nubila telum Contorſit. *Plin. l.* 2. *c.* 62. Rhodi, & Syracuſis nunquam tanta nubila obduci, ut non aliqua hora Sol cernatur. ¶ Tranſlate ponitur pro triſtitia, mœrore. *Plin. l.* 2. *c.* 7. *de Sole*. Hic triſtitiam diſcutit, atque etiam humani animi nubila ſerenat. Adde *Stat. l.* 5. *ſilv.* 3. *v.* 12.

Nubilus, a, um, *nuvoloſo*, *foſco*, [illegible], nubibus tectus, fuſcus, a *nube*. *Plin. l.* 16. *c.* 26. Sed ſiat Auſtrinum cœlum, atque nubilum. ¶ Tranſlate ponitur pro obſcuro. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Inde nubilum trahi colorem, aut pro claritate matutina ſerenum. ¶ Item pro triſti, & calamitoſo. *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 8. *v.* 6. Tempora ſi fuerint nubila, ſolus eris.

Nubivagus, a, um, adject. inter nubes vagans. *Sil. l.* 12. *v.* 102. *de Dædalo*. Hic pro nubivago gratus pia templa meatu inſtituit Phœbo.

Nubo, is, pſi, & nuptus ſum, ptum, a. 3. *coprire*, *velare*, [illegible], operio, velo, a *nubes*, ut proprie ſit nubis inſtar velare, ac tegere. *Vetus Poeta in pervigil. Veneris*, *v.* 22. Ipſa juſſit, mane ut udæ virgines nubant roſæ. *Arnob. l.* 3. Quod aqua nubat terram, appellatum eſt, inquiunt, Neptunus. Quoniam vero ſponſæ apud veteres, cum viro tradebantur, nubere, ideſt velare capita ſolebant, factum eſt, ut nubere uſurpetur pro viro tradi, in matrimonium collocari, *maritarſi*, [illegible], Ger. *mabo nehmen*, Gal. *ſe marier*, Hiſp. *caſarſe*, [illegible], [illegible]. Conſtruitur cum dativo. *Cic.* 1. *de Div.* Virgo autem nupſit ei, cui Cæcilia nupta fuerat. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *cum*. *Cic. l.* 15. *Fam. epiſt.* 3. Quocum eſſet nupta Regis Armeniorum ſoror. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *in*. *Cic. pro Cluent. c.* 14. Cum ex ampliſſimo genere in familiam clariſſimam nupſit. ¶ Eſt proprium mulieris. Non enim vir, ſed mulier proprie nubit. Sed tamen aliquando figurate, vel perverſo naturæ ordine, etiam vir nubere dicitur. Sunt, qui dicant, virum ſuum nubere cum ſerva uxori, tanquam illa potius vir ſit, quam ille. *Pompon. apud Non. c.* 2. *n.* 577. Sed meus frater major nupſit poſterius dotatæ vetulæ, varicoſæ Afræ. *Juven. ſat.* 2. Quid quæris? nubit amicus. *Mart. id. lib.* 8. *epigr.* 12. Uxori nubere nolo meæ. ¶ Metal. pice ponitur pro Venerea copula conjungi. *Plaut. Pſeud.* 4. 1. *ſc.* 3. Ebo an nunquam tuus nupſiſti pater? ¶ Tranſlate nubere dicuntur etiam vites arboribus, & arbores vitibus. *Plin. l.* 14. *c.* 1. In Campano agro populis nubunt. *Id. l.* 18. *c.* 28. Vetiit populi olivæ etiam vitibus nuptæ. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Plaut. Perſ.* 3. 1. 58. Hic cum mala fama facile nubitur. ¶ Supinum *nuptum* cum aliis verbis eleganter conjungitur. Hinc nuptum dare, aut collocare, eſt in uxorem dare. *Nepos in Pauſan.* Des ei filiam tuam nuptum. *Cic. in Philip.* Filiam ſuam nuptum collocare poſſe. *Plaut. Stich.* 1. 2. 85. Quo dedidit nuptum, abire nolumus. Et *v.* 83. Hoſtis eſt uxor, invita quæ ad virum nuptum datur. *Sedonius* (is enim auctor creditur) *in argum. Curcul. Plauti*. Sororem Phædromo nuptum locat.

Nucālis, le, adject. *de noce*. *Cæl. Aurel. Acut.* 3, *c.* 37. Palmulæ nucales, quas caryotas appellant.

Nucamenta, n. 2. [illegible], paniculæ ſquamatim compactæ, quæ de nuce dependent, ſeu ex ramis piceæ, & aliarum arborum nuces ferentium. *Plin. l.* 16. *c.* 10. E ramis generum horum panicularum modo nucamenta ſquamatim compacta dependent, præterquam larici.

Nucella, læ, f. parva nux, ut nucella coſta. *Apic. apud Bart. l.* 34. *c.* 18.

Nuceria, læ, f. *Nocera*, urbs Umbriæ, in colle, ad radices Apennini, in via Flaminia. *Liv.* ¶ Nuceria altera, Luceria Colonia, *Nocera*, *Nocera de' Pagani*, urbs in Picentibus, apud Sarnum fl. & Campaniæ fines. *Plin. l.* 3. *c.* 4. & *Sil. l.* 8.

Nucerīnus, a, um, adject. ad Nuceriam pertinens, ut Nucerinus aper. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Nucētum, i, n. locus nucibus conſitus, ea ratione, qua *olivetum*, & *lauretum* dicitur. *Stat. l.* 1. *Sylv.* 6. *v.* 12. Quidquid nobile Ponticis nucetis, fœcundis cadit aut jugis Idumes.

Nucĕus, a, um, *di noce*, [illegible], quod eſt ex nuce. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Ulmeam, pineam, nuceam, hanc, atque aliam materiam omnem cum effodies.

Nucifrangibulum, n. 2. dens, quia dentibus nuces ſolent confringi. *Plaut. Bacch.* 4. 2. 16. Nec nucifrangibula excuſſerit ex malis meis.

Nucĭnus, a, um, quod eſt ex nuce, ut Nucinæ menſæ, quæ fuere in pretio prius, quam citreæ eſſent cognitæ. *Vetus Interpres* in illud *Juvenal. ſat.* 5. *v.* 119. Si forte nucem dejecerit Eurus.

Nuciprūnum, i, n. prunum inſitum nuci. *Plin. l.* 15. *c.* 13. Appellata ab utroque nucipruna.

Nucleatus, a, um, id cui nucleus ademptus eſt. *Scribonius Largus*. Uva paſſa nucleata, contuſa, ac miſta.

Nucleus, m. 2. *gariglio*, *garione*, Germ. *nuſſkern*, Gall. *noyau*, Hiſp. *meollo*, [illegible], quod tenerum in nuce includitur, a *nuce*. *Plaut. Curc.* 1. 1. 55. Qui e nuce nucleum eſſe vult, frangat nucem. ideſt qui commodum appetit, ne fugiat laborem. ¶ Nucleum amiſit, proverbium. *Plaut. Capt.* 3. 4. *in fin.* Nucleum amiſit, reliquit pignori putamina. Verba ſunt Hegionis, ubi reſciviſſet, ſibi impoſitum eſſe, & herum amiſſum pro ſervo, ſervum pro domino retentum. Is enim, ex quo fructus expectabatur, aufugerat, eo relicto, ex quo nihil emolumenti poterat capi. ¶ Transfertur ad alia. In acino nuclei dicuntur minuta illa grana, quæ vulgo *anime* vocant, *vinacciolo*. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Niſi pro remedio ipſis acinis nuclei eſſent. ¶ Nucleus ferri uſurpatur pro chalybe, *acciaro*. *Plin. l.* 34. *c.* 14. In iis quidem nucleus ferri excoquitur ad indurandam aciem. ¶ Nucleus allii, eſt allii ſpica. *Id. l.* 19. *c.* 6. ¶ Nucleus olivarum, h. e. os intus incluſum. *Ulp. l. Carbon. ff. de V. S.* ¶ *Plin. l.* 17. *c.* 6. Eſt autem quidam terræ adeps, ac veluti glandia in corporibus, ibi denſante ſe pinguitudinis nucleo. h. e. pinguitudine velut in nucleum coeunte.

Nuctiaria, æ, f. genus navigii, apud *Gell. l.* 10. *c.* 25. Sed alii aliter legunt.

Nucŭla, æ, f. *nocella*, [illegible], minuta nux. *Plin. l.* 15. *c.* 22. *de nuce juglande*. Tinguntur cortice earum lanæ, & rufatur capillus primum prodeuntibus nuculis.

Nudatio, onis, f. veſtium detractio, *nudità*. *Plin. l.* 28. *c.* 6. Ne Deum aliquem nudatio offendat.

Nudatus, a, um, *ſpogliato*, *nudo*. *Cic.* 2. *de Or.* Aliquandoque evolutum illis integumentis diſſimulationis tuæ, nudatumque perſpicio. *Liv. l.* 27. Nudatum tecto culmen. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 6. Nudatus defenſoribus murus. *Planc. ad Cicer. l.* 10. *Fam. ep.* 17. Nudata interitu Conſulum Reſpublica. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 3. Pede nudato currere.

Nude, adverb. *Lactant. l.* 3. *c.* 1. *a med.* Breviter ac nude tradere aliquid. *h. e.* aperte, clare, ſimpliciter.

Nudipedalia, um, ſacra quædam, nudis pedibus celebrari ſolita. *Tertul. de jejun. c.* 16. & *in Apologet. c.* 40. *Hieron. in c.* 4. *ad Galatas*.

Nudipes, edis, pedes nudos habens. *Tertul. de Pall. c.* 5. Non expedit, in algore, & ardore rigere nudipedem.

Nudĭtas, atis, f. *nudità*. Tranſlate ponitur pro inopia. *Quintil. l.* 10. *c.* 2. *ad fin.* Si tenuitas, aut nuditas in aſperis, gravibuſque cauſis ponderi rerum parum reſpondeant.

Nudius, vox ex *nunc*, & *dies* conflata jungitur cum nominibus numeralibus tertius, quartus, quintus, &c. Itaque nudius tertius ſignificat *l' altro ieri*, ante duos dies, q. d. nunc dies tertius eſt; ſic nudius quartus, *tre giorni fa*, nunc dies quartus eſt, & *Cic. Attic. l.* 14. Nudius tertius dedi ad te epiſtolam longiorem. *Id. Philip.* 5. *c.* 2. Recordamini, qui dies nudius tertius decimus fuerit. *Plaut. Trin.* 2. 6. 28. Heri nudius quintus, natus ille eſt. *Id. Moſtel.* 4. 2. 40. Heri, & nudius tertius, quartus, quintus, ſextuſque, poſtquam hinc peregre abivit, nunquam deſitum eſt, &c.

Nudo, as, avi, atum, a. 1. *nudare*, *ſpogliare*, [illegible], Ger. *entbloeſſen*, Gal. *denuer*, Hiſp. *deſnudar*, [illegible], nudum facio, detego, veſtibus ſpolio. *Cic.* 7. *Ver.* Hominem proripi, atque in foro medio nudari, ac deligari, & virgas expediri jubet. ¶ Transfertur ad multa pro detegere, aperire, in aperto ponere, privare, &c. *Virg.* 1. *Æn.* Tergora diripiunt coſtis, & viſcera nudant. *Liv. l.* 28. Nudare gladios. ideſt e vagina educere, diſtringere. *Id. l.* 35. *c.* 31. Jam Ætoli defectionem nudabant. *Virg.* 5. *Æn.* Et nunc terga fuga nudant, nunc ſpicula vertunt Infenſi. h. e. terga vertendo hoſtium telis exponunt. *Cicer. Ver.* 2. Quæ victores Siculis dederunt, aut reddiderunt, ſpoliavit, nudavitque omnia. *Id. pro Dom.* Præſidio ſceleratorum civium perditos magiſtratus nudare.

Nudus, a, um, *nudo*, *ignudo*, [illegible], Ger. *nackend*, Gal. *nud*, Hiſp. *deſnudo*, [illegible], quod eſt ſine veſte, vel quocunque tegmine. a *νε* priv. & [illegible], *induo*. Uſurpatur vel abſolute, vel cum accuſat. (apud Poetas), vel cum ablat. ſine præpoſit. vel cum præpoſit. *a*, vel *ab*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. Nudus, inopſque. *Ovid.* 7. *Metam.* Nuda pedem, *Virg.* 1. *Æn.* Nuda genu, nodoque ſinus collecta fluentes. ¶ Cum genitivo. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 512. parvoque in tempore nudus Arboris Othrys erat. ¶ Et quoniam paupertatis comes ſolet eſſe nuditas, metaleptice factum, eſt, ut nudus pro paupere poneretur. *Cic. pro Planc.* Quem tu cum ephebum Tonni cognoſſes, quoniam te nudus delectarat, ſemper nudum eſſe voluiſti. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſimplici, non fucato. *Cic. in Brut. de Commentariis Cæſaris*. Nudi enim ſunt, recti, & venuſti, omni ornatu orationis quaſi veſte detracta. ¶ Item pro deſtituto, privato. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 13. Hinc tradita urbs eſt nuda præſidio, referta copiis. *Id. pro Dom. c.* 22. Tam inops aut egem ab amicis, aut tam nuda Reſp. a Magiſtratibus. ¶ Nudo veſtimenta detrahere, eſt commodum ſperare ab eo, qui nihil habet, quod auferri queat. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 79. Nudo detrahere veſtimenta me jubes. ¶ Nuda verba. h. e. aperta, ſatis explicata. *Plin. l.* 4. *ep.* 14. Summos illos & graviſſimos viros non modo laſcivia rerum, ſed ne verbis quidem nudis abſtinuiſſe. ¶ Uſurpatur & nudus pro ſolo. *Ov.* 3. *Triſt. eleg.* 11. Et mala nulla feram, niſi nudam Cæſaris iram. *Martial. l.* 1. *epigr.* 44. Nudus aper, ſed & hic minimus. hoc eſt in cœna ſolus aper appoſitus eſt. *Velles. l.* 2. *c.* 61. Antonius turpi, ac nuda fuga coactus deſerere Italiam. h. e. ſolus, deſertus, amiſſo exercitu.

Nugæ, arum, f. 1. *ciance*, *baje*, [illegible], Ger. *mummerey*, Gal. *niaiſeries*, *baveries*, Hiſp. *niñerias*, *deſvariet*, [illegible], [illegible], proprie ſunt nænia, ſive carmina a præfica cani ſolita in laudem mortuorum. Hinc *Plaut. Aſin.* 4. 1. 63. Hæc non ſunt nugæ; non enim mortualia. ¶ Per ſynecdochen nugæ dicuntur ſermones levium rerum, ſcurriles, nullius pretii. Hinc *Catullus* & *Martialis* poemata ſua nugas vocant. *Cic. l.* 2. *de Div.* Hunccine hominem tantum delectatum eſſe nugis? *Horat. l.* 1. *Sat.* 9. *v.* 2. Neſcio quid meditans nugarum. ¶ Nugas agere, eſt nugari, ineptire. *Plaut. Men. Prol. v.* 52. Niſi qui argentum dederit, nugas egerit, qui dederit, magis majores egerit. *Id. Aſin.* 1. 1. 78. Maximas nugas agis. ¶ Nugæ etiam dicuntur leves homines, & nugatores. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 3. Amicos habet meras nugas, M. Scaptium, &c. Adde *Plaut. Curc.* 1. 3. 36.

Nugacĭtas, atis f. nugarum ſtudium. *Auguſtin. in fi. epiſt.* 67. Omnis ab eo deleta eſt nugacitas. Adde *ſub init. lib.* 6. *de Muſic.*

Nugālis, le, o. 3. *pieno di ciance*, [illegible], quod eſt nugis plenum. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Sed theorematibus tantum nugalibus dilatrantes objurgatione juſta inceſſivit. *Id. l.* 3. *c.* 16. Alii alia quædam nugalia.

Nugamenta, orum, n. idem ac nugæ. *Apul. l.* 1. A quo iſtorum nugamenta hæc comperaſti. De piſtitulis quibuſdam vilibus loquitur.

Nugarius, a, um, adject. ut nugarium unguentum, apud *Varron. l.* 6. *de L. L.* h. e. in res nugatorias inſumptum. V. *Scalig. in Conjectan.* *Pet. Victor.* legit *nugatorium*.

Nugas pro Nugax V. *Nugax*.

Nugātor, ris, m. *ciancatore*, [illegible], Ger. *ſchwetzer*, Gal. *badin*, *cauſeur*, Hiſp. *chocarrerador*, [illegible], qui nugatur, qui nugas loquitur. *Cicer. pro Flac. c.* 16. Neque in iſtum nugatorem, tanquam in aliquem teſtem, invehar. ¶ Item ſcurrator. *Prudent. Cathem.* 2. Cum ſit libido, temperans, caſtumque nugator ſapit.

Nugatorie, adv. [illegible], nugaciter, frivole, futiliter. *Auth. ad Heren. l.* 4. *c.* 36. Non contra tenuiter, & nugatorie reſponſum?

Nugatorius, a, um, *pieno di ciance*, *vano*, Ger. *leichtfertig*, Gal. *plein de ſotiſes*, Hiſpan. *lleno de niñerias*, [illegible], nugis plenus, futilis, vanus. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Tota res nugatoria eſt. *Plaut. Trinum.* 4. 2. 2. Nugatoriæ artes.

Nugatrix, icis, f. *Prudent. in Pſychomach. v.* 414. nugatricem aciem dum ſua luxuriæ copiis.

Nugax, acis, o. *ciarlatore*, [illegible], Ger. *ſchwetzer*, Gall. *cauſeur*, Hiſp. *chocarrerador*, [illegible], qui nugas loquitur. *Petron. in fragment. Tragur.* Ne ſis nugax. *Plaut. Trin.* 3. 3. *v. ult.* Actum reddam, nugax ſum, niſi &c. *Schopp. l.* 2. *Suſpic.* & alii Critici apud *Taubman.* in hunc loc. *nugas* ſcribunt. Veteres enim *a* in *e* ſæpe mutarunt, ut teſtantur *Chariſ.* & *Priſcian.* nam hi quoque affirmant dictum ab antiquis, *hic*, & *hæc*, & *hoc nugas*. Cæterum in quibuſdam Editionibus hæc Plauti verba deſunt. *Varro apud Taubman. loc. cit.* Si Actæon occupaſſet, & ipſe prius ſuos canes comediſſet, non nugas ſaltatoribus in Theatro fieret. Sed hæc quoque ſcriptura varia eſt. *Cæl. ad Cic. Fam.* 8. *ep.* 15. Ecquando hominem ineptiorem vidiſti, qui tantas turbas, qui tam nugax eſſet, commoſſit?

Nugĭger, ra, rum, *che porta ciance*, [illegible], qui vana gerit, vel nuntiat. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 5. Dices, vellem jampridem: ſcio, te voluiſſe, & me, aſinum germanum fuiſſe, ideſt vanum, & quæ ſe ipſam ſcivit. Verum hæc lectio mendoſa videtur. In optimis codicibus aliter legitur. variæ enim hic ſunt Criticorum conjecturæ.

Nugigerulus, a, um, idem ac nugiger. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 51. Ubi nugigerulis res ſoluta eſt omnibus. Ita legit *Lambinus*. V. *Nugivendus*.

Nugipolyloquides, vox hybrida, ex *nuga*, *πολὺ*, & *loquor*, joculariter conflata a *Plaut. Perſ.* 4. 6. 21. h. e. multas nugas loquens. Alii leg. *nugidoliloquides*, h. e. nugas, & dolos loquens.

Nugivendus, i, m. qui res nullius uſus vendit. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 51. Ubi nugivendis res ſoluta eſt omnibus. Ad quæ verba *Non. c.* 2. *n.* 587. Nugivendos, inquit, dici

Digitized by Google

dici voluit omnes eos, qui aliquid mulieribus vendunt. nam omnia, quibus matronæ utuntur, nugas voluit appellari. Alii leg. *nugivenduli*, alii *nugigeruli*.

Nugo, onis, m. nugator, nugax. *Apul. l.* 5. *A. A. circa fin.* Sed utique præſumis nugo, & corruptos.

Nugor, aris, atus ſum, d. 1. *cianciare, ſcherzare*, לצ, Ger. *loſe ding ſchwatzen*, Gal. *cajoler, pafer*, Hiſ. *chocarrear*, φλυαρέω nugas ago, vana ago, vel dico. *Cic.* 2. *de Div. c.* 13. Democritus tamen non inſcite nugatur. *Horat. l.* 2. *ſat.* 1. *v.* 73. Nugari cum illo, & diſcincti ludere, donec decoqueretur olus, ſoliti. *Plaut. Epid.* 3. 4. 42. Non mihi nugari potes.

Nullatĕnus, *in niuna maniera*, nullo modo. *Martian. Capell. lib.* 2. *p.* 35. Immortalitatis ſedem nullatenus obtinebis.

Nullĭbi, adv. *in niun luogo*, Ger. *niergend*, Gal. *en nul lieu*, Hiſp. *en ningun lugar*, οὐδαμοῦ, in nullo loco. *Vitruv. l.* 7. *c.* 5. Nullibi extantes. Sed lectio hęc prava eſt.

Nullificāmen, inis, n. contemptus, deriſio. *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 7. & 17. Ignominia hominis, & nullificamen populi.

Nullificare. V. Annihilare.

Nullificatio, onis, f. *diſpregio*, nullificamen. *Tertul. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 14. Quæ ignominia? quæ nullificatio?

Nullus, a, um, *niuno*, Ger. *keiner*, Gall. *nul*, Hiſp. *ninguno*, οὐδείς, non aliquis, ne unus quidem, a *ne*, & *ullus*, ut *nemo* ex *ne homo*. *Cic. l.* 13. *Fam. epiſt.* 1. Tua nullam in partem multum intereſſe. *Id.* 5. *Fin.* Et de virtutibus nulla deſit. *Id. de Sen.* Nolite putare, me, cum a vobis diſceſſero, nullum fore. hoc eſt omnino interiturum. ¶ Interdum ponitur pro irrito, inani, nullius momenti. *Cic.* 2. *de Leg.* Igitur Titias, & Apuleias leges nullas putas? *Id. l.* 7. *Fam. ep.* 3. *de Pompejo*. Nullus imperator fuit ex illo tempore, vir ille ſummus. ¶ Item pro non. *Id.* 15. *Att. ep. penult.* Philotimus non modo nullus venit, ſed ne per literas quidem certiorem me facit. *Ter. Heavt.* 1. 2. 4. Si non quæret, nullus dixeris. ¶ Nullus ſum, frequens eſt apud Comicos pro, perii, actum eſt de me. *Ter. Heavt.* 4. 1. Credo, ipſum ad me exire, nulla ſum. *Plaut. Caſin.* 3. 5. 1. Nulla ſum, nulla ſum, tota tota occidi. ¶ Nullus non, pro omnis. *Senec. ep.* 12. Nullo non ſe die extulit. ¶ Homo nullis literis eſt illiteratus, qui literis nullam dedit operam. *Plin. l.* 6. *ep.* 29. Video multos parvo ingenio, nullis literis, ut bene agerent, agendo conſecutos. ¶ Nullus dum, h. e. nullus adhuc, *fin' ora niuno*. *Liv. l.* 5. Quas inſuperabiles viſas, haud equidem miror, nulla dum via ſuperatas. ¶ Nullo numero homo, *uomo da nulla*, nullius pretii, nihili homo. *Cic. Phil.* 3. ¶ Tam nullus. *Plin. l.* 11. *c.* 2. In his tam parvis, atque tam nullis quæ ratio! quanta vis! ¶ Nullus ullus. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Aſſeverabat, nulli eſſe ulli ea magis explorata. *Nepos in Att. c.* 19. Nulla ulla re, quam elegantia vitæ. Utroque tamen loco alii aliter legunt. ¶ Nullus alter. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 52. Sceleſtiorem nullum illuxere alterum. ¶ *Nulli* pro nullius. *Terent. Andr.* 3. 5. 2. Quandoquidem tam iners, tam nulli conſilii ſum. ¶ Nullæ pro nulli. *Plaut. Mil.* 3. 1. 207. Studioſus rei nullæ aliæ eſt. ¶ Nullum pro nihil. *Horat. de Art. Poet.* 324. Præter laudem nullius avari.

Num, *forſe, ſe*, ἆρα γε, an, nunquid, adv. interrogandi, a μῶν, per Metatheſin. *Cic. in Verr.* Num exſpectabis, dum L. Metellus tibi reſpondeat? *Id.* 1. *de Or.* Num quod eloquentiæ veſtigium apparet? ¶ Eſt etiam adverbium dubitandi, quando alicui verbo poſtponitur. *Cic.* 1. *Catil.* Interrogas me, num in exilium? ¶ Jungitur & cum *nam*. *Ter. Andr.* 3. 4. 12. Numnam perimus? ¶ Et cum *ne*. *Plaut. Truсul.* 2. 6. 65. Numne vis me?

Numa Pompilius, vir Sabinus, ſecundus Romanorum rex, fuit juſtitia & pietate religioſus, omniſque divini & humani juris, ut illis temporibus, conſultiſſimus: qui populum ſacra, ritusque divinos docuit, ferociſque ejus animos religione, atque inſtitutis civilibus temperavit. Jani templum conſtituit, & clauſit: annum in duodecim menſes diviſit, ſeu decem menſibus ab Romulo inſtitutis duos addidit: dies faſtos, & nefaſtos fecit: creditus Pythagoræ diſcipulus fuiſſe, & cum Nympha Egeria ſæpe de his omnibus conſultaſſe. Regnavit annos 43. *Liv. l.* 1. *c.* 21. *Ovid.* 3. *Faſtor.*

Numāna, æ, f. Oppidum Piceni, a Siculis conditum, a Gothis everſum. *Silius l.* 8. *v.* 433. ſcopuloſæ rura Numanæ.

Numantia, æ, f. *Puente Garay*, *Nuogaria*, urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis, eaque in Caſtella veteri, inter Celtiberos, & Arevacos, ad Durium fl. haud longe orientem, ad radices montium. Exciſa eſt a Scipione Africano minore poſt diuturnam obſidionem 20. annorum, cum ſe, filios, & uxores occidiſſent cives. *Flor. l.* 2. *c.* 17.

Numantīnus, a, um, quod ad Numantiam ſpectat. Numantinus ſpeciatim cognomen fuit P. Scipionis Africani Æmiliani, ſeu minoris, qui Numantiam urbem evertit. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 596. Ille Numantina traxit ab urbe notam.

Numella, læ, f. genus machinæ ligneæ ad diſcruciandos noxios, in quam collum & pedes immittuntur, ut deſcribit *Non. c.* 2. *n.* 588. Hinc inter ſervorum tormenta enumerat *Plaut. Aſin.* 3. 2. 5. Stimulos, laminas, cruces, compedes, nervos, catenas, numellas, pedicas, boias. ¶ Feſtus interpretatur genus vinculi, quo deligantur quadrupedes, ex nervo, aut corio crudo bovis ut plurimum factum. Atque hoc ſenſu uſurpat & *Columella*, ſed maſcul. genere, *l.* 6. *c.* 19. ubi ait. Ubi poſſunt etiam numelli fabricari, ut inſerto capite, deſcendentibus per foramina regulis cervix teneatur. h. e. vincula ex ligneis regulis facta. *Turneb. lib.* 23. *c.* 25. & alii leg. *numella*.

Numellus, i, m. V. Numella.

Numen, inis, n. idem ac nutus, a nuo, ut *flumen* a *fluo*. *Lucret. l.* 2. *v.* 632. *de Curetibus*. Terrificas capitum quatientes numine criſtas. *Id. l.* 3. *v.* 144. Paret, & ad numen mentis, momenque movetur? ¶ Tranſlate ſumitur ſæpe pro Deorum nutu, voluntate, potentia, *volontà degli Dei*, Δίκη, Θεότης. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 777. non hæc ſine numine Divum eveniunt. *Plin. l.* 7. *ep.* 27. Velim ſcire, eſſe phantaſmata, & habere propriam figuram, numenque aliquod putes, an &c. ¶ In plur. numero tribuitur aliquando uni tantum Deo. Sic Venus alloquitur Cupidinem apud *Virg.* 1. *Æn. ad fin.* Supplex tua numina poſco. ¶ Sæpius pro ipſis Diis, *Nume*, *Deità*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 7. ſi quem Numina læva ſinunt, auditque vocatus Apollo. *Ovid. Met.* 10. *v.* 430. promiſſaque Numine firmat. h. e. invocato numine per juramentum. ¶ Dicitur etiam de voluntate & potentia hominum. *Cic.* 3. *Phil.* Magna vis eſt, magnum numen unum & idem ſentientis Senatus. *Virgil.* 2. *Æn.* Vadimus immiſſi Danais, haud numine noſtro. h. e. non voluntate noſtra. ¶ Romani Imperatores ſuos numinis appellatione honorabant, ſive adulatione aliqua, ſive quod ſumma rerum apud eos poteſtas eſſet. Hinc illa formula: Devotus numini majeſtatique ejus, apud *Grut. in Inſcriptionib.* Sic *Symmach. l.* 10. *ep.* 21. Præcipua quidem beneficia numinis veſtri populus R. exſpectat. ¶ Videtur numen accipi pro aere in illo *Horat. l.* 3. *od.* 10. poſitas ut glaciet nives puro numine Jupiter.

Numerabĭlis, le, o. 3. *numerabile*, *che ſi può numerare*, Germ. *zalbar*, Gal. *nombrable*, Hiſp. *numerable*, ἀναρίθμητος, quod numerari poteſt. *Horat. de Art. v.* 206. Quo ſane populus numerabilis, &c. h. e. parvus, modicus.

Numerālis, le, o. 3. ἀριθμητικός, quod ad numerum pertinet, ut Numerale nomen, quod numerum ſignificat, apud *Priſcian. l.* 2.

Numerarius, ii, m. qui publicam pecuniam in ærarium inferendam curat. *Sidon. l.* 1. *ep.* 11. & *l. ult. Cod. de Numerar.* ¶ Apud *Auguſtin. in Pſalm.* 146. numerarius eſt, qui arithmeticam profitetur, computator, calculator, λογιστής, *aritmetico*. Adde *Ammian. l.* 19.

Numeratio, onis, f. *novero*, *il numerare*, ἀρίθμησις. *Senec. ep.* 18. Ab iſto fiet numeratio. ¶ Item perſolutio, *pagamento*. *Colum. l.* 1. *c.* 8. Ubi æris numeratio exigitur, rem pro nummis oſtendit.

Numerāto, *a contanti*, abl. abſol. vice adverbii. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 25. Mihi & res, & conditio placet, ſed ita, ut numerato malint, quam æſtimatione. ideſt potius numerata pecunia, quam aliorum bonorum æſtimatione.

Numerātor, oris, m. *contatore*, ἀριθμητής, qui numerat. *Auguſt. l.* 5. *Confeſſ. c.* 4. Menſor cœli, & numerator ſiderum.

Numerātus, a, um, nom. ex partic. *numerare*, ἀριθμηθείς. *Sil. l.* 7. *v.* 732. Numerato milite repetebat caſtra. *Cic. pro Cæc. cap.* 4. Cum daretur dote uxoris numerata, *dote in contanti*. ¶ Habere pecuniam in numerato, eſt in promptu habere, præſentem, paratam, *aver' in contanti*. *Plin. lib.* 33. *cap.* 10. Teſtamento edixit, relinquere in numerato H. S. DC. ¶ Hinc tranſlate *Quintil. l.* 6. *c.* 3. *ad fin.* De Aſinio Pollione ſerius, jociſque pariter accommodate dictum eſt, eſſe eum omnium horarum, & de actore facile dicente ex tempore ingenium eum in numerato habere.

Numĕra. V. Numero, adv.

Numeria, æ, f. ἡ ἀριθμητική, Dea, quæ partus celeritati præerat. *Var.* apud *Non. c.* 4. *n.* 319. Quod etiam in partu precabantur Numeriam, quam Deam ſolent indigitare etiam Pontifices.

Numerii, m. 2. prænominabantur, qui celeriter nati fuerant, a *numerus*, ſeu a *numero* adv. *Varro* apud *Non. c.* 4. *n.* 319. Ut qui contra celeriter erant nati, fere Numerios prænominabant, quod qui cito facturum quid ſe oſtendere volebat, dicebat, numero id fore.

Numĕro, as, avi, atum, a. 1. *numerare*, *annoverare*, ספר, Ger. *zehlen*, Gal. *nombrer*, Hiſp. *numerar*, *numerar*, ἀριθμέω, per numeros recenſeo. *Cic.* 2. *de Or.* Ea, ſi ex iis numeres, & innumerabilia ſunt, & obſcura. *Ovid.* 3. *Faſt.* Numerare per digitos. ¶ Speciatim ponitur pro præſentem pecuniam dare. *Cicer. ad Planc.* Atticus pecuniam numeravit de ſuo. ¶ Interdum ſupprimitur accuſativus. *Cic. pro Quinct.* Simul atque ſibi hic annuiſſet, numeraturum ſe dicebat. *Idem pro Flacc.* Si Prætor dedit, a Quæſtore numeravit. hoc eſt *per le mani del Camerlingo*. ¶ Eleganter ponitur pro habere, vel cenſere. *Cicer. in Brut.* In mediocribus Oratoribus numeratus eſt. *Id. pro Roſc. Amer.* Honeſtiſſimus inter ſuos numerabatur. *Id.* 1. *Fam. ep.* 9. Tota jam ſapientum civium, qualem me & eſſe, & numerari volo, ſententia mutata eſt. ¶ Nullo loco numerare, eſt nihili facere. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 28. Qui voluptatem nullo loco numerant. ¶ Numerare in bonis, h. e. inter bona. *Id. l.* 1. *Fin.* Cur nec voluptas in bonis ſit numeranda, nec in malis dolor. ¶ Numerare in beneficii loco, *tener per beneficio*. *Id.* 2. *Fam. ep.* 5. Sic, numerare in beneficii partem. *Id.* 12. *Phil.*

Numĕro, & Numĕre, adverb. *preſto*, *ſubito*, cito, celeriter. *Feſtus* monet, numero dici de præſenti tempore, ac futuro, numere de præterito. Verum hoc a Scriptoribus non ſervatur. *Plaut. Amph.* 1. 1. 25. Nunc numero mihi in mentem fuit. Ita legit *Nonius c.* 4. *n.* 319. Alii *nunc vero*. *Varr.* apud *eund. ib.* Qui, cito facturum ſe quid, oſtendere volebat, dicebat, numero id fore. ¶ *Plaut. Menæch.* 2. 2. 23. Numero huc advenis ad prandium: nunc abſolvitur radeo. h. e. nimis cito. Adde *eund. Pœn.* 3. 4. 102. ¶ *Feſtus* numero exponit etiam *nimium*.

Numerōſe, adv. *numeroſamente*, *in copia*. *Apul. de Deo Socrat.* Famulos numeroſiſſime comparare. ¶ Item ſonore, & per numeros, id eſt menſuras muſicas. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quid ſi platani fidiculas ferrent numeroſe ſonantes? ¶ Numeroſe dicere, eſt, oratione uti concinne & ſuaviter concluſa. *Cic. in Orat. c.* 22. Circumſcripte, & numeroſe dicere. *Gel. l.* 7. *c.* 3. Diſtinctius, numeroſiuſque omnia dicere. *Quintil. l.* 10. *c.* 5. Sententias numeroſiſſime verſare.

Numerositas, atis, f. *numeroſità*, *abbondanza*, *copia*, multitudo, magnus numerus, πολυπλήθεια. *Sidon. l.* 7. *ep.* 2. Nepotum numeroſitate gaudere. *Id. Carm.* 23. *v.* 151. Varro ſcriptorum numeroſitate verendus. *Macrob. l.* 5. *Sat. c.* 29. Numeroſitas innumera.

Numerōſus, a, um, *numeroſo*, Germ. *viel*, *groſſ*, Gall. *en grand nombre*, Hiſp. *numeroſo*, πολυπληθής, quod magno conſtat numero. *Plin. l.* 11. *c.* 40. Quæ numeroſo fœcunda partu, hæ plures habent mammas. *Plin. in Paneg.* Alia me vocat numeroſa gloria tua. hoc eſt multiplex, magna. *Claud. l.* 1. *in Eutrop.* Queſtus numeroſior. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Oculi in homine numeroſiſſimæ varietatis. ¶ Item laxus, amplus. *Colum. l.* 6. *c.* 29. Numeroſum pectus. *Plin. l.* 2. *ep.* 9. Cauſa numeroſiſſima. h. e. quæ plura capita, ac quæſtiones habet. ¶ Numeroſa oratio dicitur, quæ apte, & æquabiliter fluit. *Cic. in Or. c.* 62. Adhibenda eſt igitur numeroſa oratio, ſi aut laudandum eſt &c. *Id. l.* 3. *de Or.* V. ibi hac de re plura. ¶ *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 4. *v.* 29. Illa placet geſtu, numeroſaque brachia ducit. hoc eſt ad numerum, ad certam legem movet.

Numĕrus, ri, m. *numero*, מספר, Ger. *eine zahl*, Gal. *nombre*, Hiſ. *numero*, ἀριθμός, eſt collectio unitatum, unde unitatem dicunt non eſſe numerum, ſed principium numeri. *Juven. ſat.* 13. *v.* 26. Rari quippe boni, vix ſunt numero totidem, quot &c. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Breviores numeri. ¶ Licet autem numerus dicatur de iis, quæ numerantur, interdum tamen etiam refertur ad ea, quæ menſurantur, & ponitur pro vi, copia. *Cic. l.* 3. *Off.* Si vir bonus Alexandria Rhodum magnum frumenti numerum advexerit. *Id.* 2. *Phil. c.* 27. Magnus vini numerus. Adde *Verr.* 4. *c.* 72. ¶ Accipitur etiam pro ordine. *Velley. l.* 2. *c.* 77. In numerum exercitus aliquem recipere. *Virg.* 3. *Æn.* Digerere in numerum. *Plin. in ep.* 8. *l.* 3. In numeros referre. *Id. l.* 10. *ep.* 38. Sacramento militari nondum diſtributi in numeros erant. h. e. in cohortes, *incorporati nell' ordinanze*. nam & Tacitus pro cohorte hanc vocem uſurpat, ubi ait in *Agric. c.* 18. Sparſi per provinciam numeri, præſumpta apud militem illius anni quies. Adde *Sueton. in Veſpaſ. c.* 6. Hinc illa: in numeris manere, deſinere in numeris eſſe, &c. apud JCtos *lib.* 42. *ff. de teſtam. milit.* & *l.* 11. *l.* 12. *ff. de iis qui not. inf.* &c. ¶ Et quoniam omnis concentus, & omnis harmonia numeris conſtat, frequenter etiam numerus pro ratione harmonica ponitur, quare Græco vocabulo ῥυθμός, appellamus. Hinc oratio, quæ numeris conſtat, numeroſa dicitur, quæ vero numeris caret, ſoluta. *Cic. in Or.* Quicquid eſt enim, quod ſub aurium menſuram aliquam cadit, etiamſi abeſt a verſu (nam id quidem orationis eſt vitium) numerus vocatur, qui Græce ῥυθμός, dicitur. ¶ Numeri oratorii nomine intelligitur ordo verborum, totiuſque orationis, quæ non claudicat, nec fluctuat; ſed æqualiter, conſtanterque ingreditur. *Cic.* 3. *de Or. c.* 44. Numeris orationem aſtringere. *Id. ib. l.* 1. Numerus & modus oratorius. De numero oratorio ſcripſit *Quintil. l.* 9. *c.* 4. & *Cic. l.* 3. *de Or.* & *in Or. c.* 49. &c. ¶ Numerus etiam dicitur ſocietas, *corpo*, *catalogo*. *Cicer. in Rull.* Non eos in Deorum immortalium numero venerandos a nobis, & colendos putatis? *Salluſt.* Ex ſuo numero legatos miſit, *del ſuo rango*. ¶ Uſurpatur item pro honore, vel exiſtimatione. *Cic.* 5. *Phil.* Quem locum apud ipſum Cæſarem poſt ejus ex Africa reditum obtinuiſti? quo numero fuiſti? *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 17. Minus ſe putant dapiſes, atque aliquo numero haberi a domino. ¶ Item pro perfectione, virtute, *parte*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 13. Perfectum, expletumque omnibus ſuis numeris, & partibus. *Id.* 3. *Off. c.* 3. Omnes numeros habere. *Plin. l.* 9. *ep.* 38. Legi librum omnibus numeris abſolutum. *Id. in Paneg.* Obire omnes numeros comitatis. ¶ Numeros interdum pro carminibus uſurpatur, quoniam ea maxime numeris conſtant. *Horat. lib.* 4. *od.* 2. Numeriſque fertur lege ſolutis. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 2. nec numeris nectere verba juvat. *Virg. Ecl.* 9. numeros memini, ſi verba tenerem. h. e. rhythmum, metrum. ¶ Item pro modis muſicis. *Quintil. lib.* 9. *cap.* 4. Quod ſi numeris, & modis ineſt tanta vis. *Lucr. l.* 2. *v.* 631. In numerum exultare. *Virg. Ecl.* 6. In numerum ludere. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 4. Roſcius in ſenectute numeros in cantu ceciderat, ipſaſque tardiores fecerat tibias. h. e. Roſcius, qui cum eſſet juvenis, magna contentione egerat, jam ſenex factus remiſſius ferebatur, & ipſos modos tardiores faciebat. ¶ Item pro lege, ac regula, quæ ſervatur ab hiſtrionibus, & a palæſtricis in flexu corporis, & manuum geſtu. *Quint. lib.* 12. *cap.* 2. Ut palæſtrici doctores illos, quos numeros vocant, non idcirco diſcentibus tradunt. *Cicer. Parad.* 3. Hiſtrio ſi paulo ſe moverit extra numerum, exſibilatur. ¶ Tranſlate *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 59. Quarevis nil extra numerum feciſſe, modumque curat. hoc eſt ſtulte, imperite. ¶ Denique pro calculis luſoriis: in his enim numeri inſcripti erant.

Digitized by Google

Ovid. 2. *de art. am. v.* 203. Seu ludet, numeroſque manu jactabit eburnos. ¶ Numerus quadratus dicitur, qui gemina dimenſione in æqua concreſcit, ut bis duo, ter tres, quater quatuor, &c. *Gell. l.* 1. *c.* 20. ¶ Numerus ſingularis, & pluralis in nominibus apud Grammaticos. *Quintil. l.* 1. *c.* 5.

Numicius, & Numicus, *Rivo di Nemi*, *Rivo*, fluviolus Latii, qui effluit ex lacu Nemo, ex quo via Numicia Brunduſios ducit, & Lavinio proximus labitur. In eo Æneas ſubmerſus creditur. Hic, ut aliqui ſcribunt, poſtea decrevit, & in fontem redactus fuit, qui & ipſe poſtea exſiccatus eſt, factis etiam Veſtæ, (cui non niſi ex hoc fluvio libari fas erat) una intercaptis. *Virg.* 7. *Æn. v.* 15. hæc fontis ſtagna Numici. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 647. Corniger hanc tumidis rapuiſſe Numicius undis creditur.

Numidæ, arum, m. Numidiæ incolæ, quaſi *nomades*. V. Nomades. Eorum in equitatu maxima laus fuit. *Virg.* 4. *Æn.* Infreni Numidæ. ¶ Antiqui Numidas vocarant non incolas modo Numidiæ, ſed alios quoque, qui pecuariam exercentes vagi huc illuc mearent. Hinc Numidarum in Arabia mentio fit apud *Vitruv.*

Numidia, f. r. Metagonitis, *Biledulgerid*, Νουμιδία, regio medit. Africæ, in Libiæ interioris, & Mauritaniæ confinio, leonibus, & urſis ferociſſimis abundans. *Plin. l.* 5. *c.* 3.

Numidianus, a, um, adject. ut Numidiana pyra, quæ ex Numidia afferuntur. *Plin. l.* 15. *c.* 15.

Numidicus, ci, m. cognomen Q. Metelli, qui de Numidiæ rege Jugurtha triumphavit. *Gell. l.* 1. *c.* 6. & *l.* 6. *c.* 11.

Numidicus, a, um, Νομαδικός, quod eſt ex Numidia, ut Lapis Numidicus, qui inter generoſa marmora numeratur, & a Papiaio Libycus ſilex appellatur, ex quo præſertim pavimenta ſternebantur, quæ pavimenta Punica a veteribus dicebantur. *Iſid. l.* 15. *Orig. c.* 3. ¶ Gallinæ Numidicæ, apud *Col. l.* 8. *c.* 2. ſunt, quas *Martial. lib.* 3. *epigr.* 58. Numidicas guttatas appellat. V. *Africanus*. ¶ Numidici equi. *Liv. l.* 30. *c.* 6.

Numiſma, atis, n. *moneta*, *medaglia*, Νόμισμα, nummus. *Hor. lib.* 2. *ep.* 1. *v.* 234. Rettulit acceptos regale numiſma Philippos. *Prudent.* 2. *periſteph. v.* 93. Et Cæſar agnoſcit ſuum Numiſma nummis inditum. h. e. imaginem ſuam nummis impreſſam. ¶ Sunt qui ſcribunt *nomiſma*.

Numitor, m. 3. filius Procæ Albanorum Regis, & Amulii frater, Romuli, & Remi avus maternus. Hujus filiam Rheam Sylviam Amulius, pulſo Numitore fratre, Veſtalem virginem fecit, ne tandem ſubolem haberet, quæ patruum ulciſceretur. Senex a Romulo, & Remo, occiſo Amulio, in Regnum reſtitutus eſt. *Liv. lib.* 1. *Dionyſ. lib.* 1.

Nummarius, a, um, o. t. 2. χρηματικός, quod ad nummos ſpectat. *Cic.* 3. *Off. c.* 20. Ut res nummaria de communi ſententia conſtitueretur. *Id.* 4. *Verr.* Se in ſumma difficultate eſſe nummaria. ¶ Nummarium judicium, quod fit acceptis pecuniis. *Cic.* 5. *Verr.* Ecquod judicium Romæ tam diſſolutum, tam perditum, tam nummarium fore putaſti? ¶ Judex nummarius, ſordidus, qui pecunia corrumpitur. *Cic. Att. l.* 1. Inſectandis, exagitandiſque nummariis judicibus omnem omnibus ſtudioſis, ac fautoribus illius victoriæ παῤῥησίαν eripuit. ¶ Interpres nummarius, mercenarius, & qui ob id pecuniam accepit. *Cic. pro Cluent.* Nummarius interpres pacis, & concordiæ non probabatur.

Nummatio, onis, f. πολυχρηματία, nummorum abundantia, affluentia. *Cicer.* 2. *Phil. c.* 45. Confer eam cum nummatione tua tuorumque.

Nummatus, a, um, πολυχρήματος, nummis abundans. *Cic.* 2. *Agr. c.* 22. Volitat enim ante oculos iſtorum Jubæ Regis filius adoleſcens, non minus bene nummatus, quam bene capillatus. *Apul. lib.* 1. *Met. circa princ.* Nummatior faveret.

Nummoſus, a, um, nummis abundans. *Nigid.* apud *Gel. l.* 4. *c.* 9.

Nummulariolus, i, m. dim. parvus, vel vilis nummularius. *Senec. in Apocolocynth.* Deſignatus Conſul nummulariolus.

Nummularius, ii, m. ἀργυραμοιβός, menſarius, qui nummos permutat. *Ulp. l. ſi hominem, ff. depoſiti.* Quoties foro cedunt nummularii. *Suet. in Galba, cap.* 9. Nummulario non ex fide verſanti pecunias manus amputavit.

Nummulus, m. 2. νομισμάτιον, parvus nummus. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 16. Si judicium eſt, triginta homines Populi R. leviſſimos, ac nequiſſimos nummulis acceptis jus, ac fas omne delere.

Nummus, & Numus, i, m. *denaro*, *moneta*, מַטְבֵּעַ, Ger. *ein muntze*, Gal. *monoye*, Hiſp. *dinero*, νόμισμα, numiſma, pecunia, aurum, argentum, æs ſignatum. Eſt vox pura Græcorum. Nam, ut *Jul. Pollux l.* 9. Romani hanc vocem habent a Dorienſibus Siciliæ, & Magnæ Græciæ incolis, quos Ariſtoteles in lib. de Tarentinorum Rep. auctor eſt habuiſſe νοῦμμον, in quo Tarantis Neptuni filii imago impreſſa erat equo inſidentis. Eadem fuit ſententia *Varronis l.* 4. *de L. L.* In argento, inquit, nummi: id a Siculis. ¶ In veteribus libris & monumentis *nummus* legitur, & *numus*. Prior tamen ſcriptio videtur magis in uſu eſſe. *Perſ. in prol. Satyr.* Si doloſi ſpes refulſerit nummi. *Plaut. Pœn. r.* 2. *verſ.* 151. Neſcio quot nummi aurei. ¶ Nummus adulterinus, *moneta falſa*. *Cic.* 3. *Off.* Si ſapiens adulterinos nummos acceperit imprudens pro bonis. ¶ Aliquando ſpeciale nomen eſt pecuniæ, quæ alio nomine *ſeſtertius*, vel conjunctim *nummus ſeſtertius* appellabatur, valebatque æſtimatione Veneta ſolidos V. idest, quartam partem denarii argentei. *Cic.* 4. *Verr.* Facta eſt ſponſio ſeſtertiis quinque, coegit Scandilius quinque illa millia nummum dare as numerare Apronio. ¶ Nummo vel nummo ſeſtertio æſtimare, vendere, addicere, &c. eſt nullo, vel viliſſimo pretio. *Cic. pro Rabir. Poſth. cap.* 17. Ecquis eſt ex tanto populo, qui bona C. Rabirii nummo ſeſtertio ſibi addici velit? Adde *Valer. Max. lib.* 5. *cap.* 2. ¶ In nummo exigere, eſt non rem, ſed rei pretium exigere, *eſiggere in contanti*. *Trebel. Pol. in Claud.* Si alicubi aliquid defuerit, non præſtetur, nec in nummo exigatur. ¶ Nummus aſper, legitur apud *Senec. ep.* 19. *Sueton. in Ner. c.* 44. Alii interpretantur, recens cuſum, bene percuſſum, atque adeo probum, & juſti ponderis. Alii veterem, ſed in theſauro ſervatum. V. *Lipſ. ad Senec. l. c.* ¶ Habere in nummis, *aver del danaro*. *Cic. Attic. l.* 8.

Numnam. V. Num.

Nunc, *ora*, *adeſſo*, עַתָּה, Ger. *jetz*, Gal. *a preſent*, Hiſp. *aora*, νῦν, adv. temporis, quod tempus præſens denotat. *Cic. in Phil.* 7. *cap.* 5. Erat tunc excuſatio oppreſſis, nunc nulla eſt. *Id. Att. l.* 2. Nunc reus erat apud Craſſum Venetius. ¶ Interdum nullum tempus denotat, & ponitur pro *ſed*, *at vero*. *Cic.* 1. *de Div. c.* 29. Quæ quidem multo plura evenirent, ſi ad quietem integri iremus: nunc onuſti cibo, & vino contuſa, & perturbata cernimus. ¶ Eleganter conjungitur cum quibuſdam particulis, *jam*, *ergo*, *vero*, *primum*, *demum*, & ſimilibus. *Ter. Eun. prol. v.* 9. Idem Menander Phaſma nunc nuper dedit. *Idem And.* 3. 4. 35. Nunc primum audio, quid illo ſit factum. *Id. Adelph.* 2. 1. I nunc jam. ¶ Interdum geminatur. *Virg.* 5. *Æn. v.* 189. Nunc nunc inſurgite remis. *Id. ib.* Nunc hos, nunc illos aditus &c. ¶ Nunc homines, h. e. homines qui nunc ſunt, οἱ νῦν ὄντες. *Plaut. Perſ.* 3. 1. 57. Tace ſtulta, non tu nunc hominum mores vides.

Nuncine, adv. interrogandi, an nunc, nunc ne? *Terent. And.* 4. 1. 60. Hem nuncine demum?

Nuncio. V. Nuntio.

Nuncubi, adv. μή ποῦ, nunquid alicubi, vel quo in loco, qua in re. *Ter. Eun.* 2. 2. 53. Nuncubi meam benignitatem ſenſiſti in te claudier.

Nuncupatim, adv. nominatim. *Sidon.* & *Claudian. Mamert. l.* 2. *c.* 9.

Nuncupatio, onis, f. προσαγόρευσις. *Sueton. in Calig. c.* 38. Quo metu injecto, cum jam & ab ignotis inter familiares, & a parentibus inter liberos palam heres nuncuparetur, deriſores vocabat, quod poſt nuncupationem vivere perſeverarent. ¶ Item pro dedicatione libri, aut alterius operis. *Plin. in præfat. hiſt. nat.* Hæc ego mihi nunc patrocinia ademi nuncupatione. *Senec. de Conſolat. ad Marc. c.* 13. Primus impetus ab altaribus publicis, & fauſta nuncupatione non abduxit patrem. ¶ Quod vero addunt quidam Lexicographi ex *Plin. l.* 9. *c.* 35. V. in *Mancipatio*.

Nuncupator, oris, m. qui nuncupat. *Apul.* 2. *Florid. ſub fin.* Pythagoras primus philoſophiæ nuncupator, & conditor.

Nuncupatus, a, um, nom. ex partic. a nuncupo, appellatus, nominatus. *Sueton. in Aug. c.* 17. Cleopatræ liberis itere heredes nuncupatis. *Varr. l.* 6. *de L. L.* Nuncupatæ pecuniæ, in legibus, ſunt ſcriptæ. *Feſt.* Nuncupata pecunia eſt idem ac certa, nominata, nominibus propriis pronunciata. *Idem*: Vota nuncupata dicuntur, quæ Conſules, & Prætores, cum in provincias proficiſcuntur, faciunt; ea in tabulas præſentibus multis referuntur. Alii apud *eund. Feſt.* exponunt, promiſſa, & quaſi teſtificata, & recepta. ¶ Nuncupatus hæres eſt is, qui voce, non ſcripto a teſtatore eſt deſignatus coram idoneis teſtibus. *Julian. JCtus l. Si ita ff. de bon. poſſeſſ.*

Nuncupo, as, avi, atum, a. 1. *nominare*, *appellare*, קָרָא, Ger. *nennen*, Gall. *nommer*, Hiſp. *nombrar*, προσαγορεύω, eſt nomine ſuo vocare, ſeu nominare, a *nomen*, & *capio*. *Varr. lib.* 5. *de L. L.* Quæ me inſueto nuncupaſti nomine. *Cic. Liv. l.* 1. Quem Julum eundem Julia gens auctorem ſui nominis nuncupat. ¶ Nuncupare lingua, eſt non ſcripto, ſed verbo cavere, vel dicere. *Cic.* 1. *de Or.* Ut totum illud, uti lingua nuncupaſſet. ¶ Nuncupare vota, eſt alicui Divorum vota polliceri, & deſtinare. *Cic.* 3. *Phil. c.* 4. Ea vota, quæ nunquam ſolveret, nuncupavit. *Id.* 7. *Verr.* Votaque pro imperio ſuo, communique P. R. nuncupaſſet. ¶ Nuncupare teſtamentum, eſt viva voce ſupremam voluntatem declarare. *Plin. l.* 14. *c.* 22. Alii teſtamenta ſua nuncupant. De nuncupandis teſtamentis, V. de JCtis, & præſertim *Juſtinian. Inſtitut. de teſtam.* ¶ *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 17. Conſultatum inde pro roſtris, an in Senatu adoptio nuncuparetur. h. e. exprimeretur, publicaretur. ¶ Nuncupare hæredem idem eſt ac deſignare, inſtituere. *Juſtin. l.* 12. *c.* 15. Ut digniſſimum nuncuparet heredem.

Nuncuſque, uſque nunc, uſque adhuc. *Ammian. l.* 14. *c.* 1. (*al.* 7.) Ubi conduntur nuncuſque commeatus, diſtribui militibus aſſueti.

Nundina, æ, f. r. Romanorum Dea, præſes ejus luſtrationis, quo infantes die nono luſtrabantur. *Macr. l.* 1. *Sat. c.* 16.

Nundinæ, arum, f. 1. *fiera*, *mercato*, יְרִידִים, Ger. *jahrmarck*, Gal. *foire*, *marché*, Hiſp. *feria*, *mercado*, ἀγοραί, πανηγύρεις, ἐμπόρια, mercatus, ſeu feriæ reſticorum, quibus Romani proficiſcebantur negotiis domeſticis proviſuri, quaſi *novendinæ*, quia nono quoque die fiebant. *Ovid.* 1. *Faſt. Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 16. Rutilius ſcribit, Romanos inſtituiſſe nundinas, ut octo quidem diebus in agris ruſtici opus facerent, nono autem die, intermiſſo rure, ad mercatum, legeſque accipiendas Romam venirent, & ut ſcita, atque conſulta frequentiore populo referrentur, quæ trinundino die propoſita a ſingulis, atque univerſis facile noſcebantur. *Cic. Att.* Ipſis die nundinarum veniſt. ¶ Transfertur etiam hæc vox ad celebres mercatorum conventus immunes, liberoſque. *Cicer. in Rull.* 2. Illi Capuam nundinas ruſticorum, horreum Campani agri eſſe voluerunt. *Adde Colum. in præfat. l.* 1. ¶ Imo dicitur de quacunque negotiatione. *Cic. in Phil.* 2. In interiore ædium parte totius Reipubl. nundinæ erant. ¶ Nundinas inſtituere, *piantar una fiera*. *Plin. l.* 5. *ep.* 4. Vir prætorius a Senatu petiit, ut ſibi inſtituere in agris ſuis nundinas permitteretur. ¶ In ſingulari num. *Sidon. lib.* 7. *ep.* 5. In nundinam, & auctionem mitti, ſi emptor invenitur. ¶ Legitur & nundinum, i, n. *Liv. l.* 3. *c.* 34. Poſtquam vero comitia decemviris creandis in trinum nundinum indicta ſunt. *Cic. pro Dom. cap.* 16. Quod in cæteris legibus trinum nundinum eſſe oportet.

Nundinalis, le, o. 3. ἀγοραῖος, novendialis. *Plaut. Aulul. a.* 2. *ſc.* 4. Cocus ille nundinalis eſt, in nonum diem ſolet ire coctum. Ubi ſignificatur coquus baſtuarii ordinis, quique magis noſſet coquere cœnam feralem, quæ nono die fiebat, quam iis, quorum ingenioſa eſſet gula. *Feſt.* Alii interpretantur coquum vulgarem, & vilem, qui non niſi nundinis conducitur, cum plebs ex agris convenit. V. *Taubman.*

Nundinarius, a, um, πανηγυρικός, *da mercato*, quod ad nundinas pertinet, vel quod nundinis deputatum eſt. *Plin. l.* 12. *c.* 17. Hic commercii Carras oppidum aperuere, quod eſt illis nundinarium. ¶ Nundinariæ epulæ dicuntur cibaria, quæ dantur nundinas frequentantibus, h. e. mercaturam exercentibus. *Ulp. l.* 70. *Dig. pro Soc.* Cum ſocietas ad emendum coiretur, & conveniret, ut unus reliquis nundinarias epulas præſtaret.

Nundinatio, onis, f. ἀγορασμός, ἐμπορία, nundinandi actus, mercatura. Translate *Cic. Agr.* 1. *c.* 3. Quam denique in omnibus locis nundinationem juris, ac fortunarum fore putatis? *Id.* 3. *Verr.* Nundinatio hominum.

Nundinatitius, a, um, adject. *Tertull. de virg. veland. cap.* 3. capita nundinatitia vocat virginum non velatarum, q. d. expoſita procorum, & amatorum oculis, & veluti venalia.

Nundinator, oris, m. 3. ἀγοραστής, ἐμπορευτής, qui nundinas frequentat. *Feſt. in voce nundinarius*. Ne interpellarentur nundinatores. *Quintil. declam.* 12. *c.* 3. Salutis publicæ nundinator.

Nundino, as, a. 1. idem ac nundinor. *Firmic. l.* 6. *Mat.* Quæſtus, & libidinis cauſa pudorem duobus fratribus nundinabit. *Capitolin. in Gordian. c.* 24. Et qui populerit homines, per quos antea, velut in auctione poſitus, nundinatus eſt.

Nundinor, aris, atus ſum, d. 1. *vendere*, *a ſampecare al mercato*, סָחַר, Ger. *handlen*, Gal. *marchander*, Hiſp. *vendeven ferias*, ἀγοράζω, πανηγυρίζω, eſt palam vendere, vel emere, ſicut nundinis fit. Translate *Apul. l.* 10. *Met.* Toti nunc Judices ſententias ſuas pretio nundinantur. *Cicer. Verr.* 4. *c.* 41. Ab iſto pueri annorum ſenum, ſeptenumque denum ſenatorium nomen nundinati ſunt. *Sueton. in Tit. c.* 7. Conſtabat, in cognitionibus patris nundinari, præmiarique ſolitum, h. e. judicia pretio, & muneribus corruptum vendere.

Nundinum. V. Nundinæ.

Nunquam, adv. *non mai*, לְעוֹלָם לֹא, Ger. *zu keiner zeit*, Gal. *jamais*, Hiſp. *jamas*, οὐδέποτε, μηδέποτε, nullo tempore. *Cic.* 1. *Acad. c.* 1. Illud autem mihi ante hoc tempus nunquam in mentem venit a te requirere. *Virg. Ecl.* 3. Nunquam hodie effugies. ¶ Nunquam non, ſignificat ſemper. *Suet. in Tib. c.* 69. Turbatiore cœlo nunquam non coronam lauream cervice geſtavit. ¶ *Manut. in Orthograph.* monet *numquam*, & *numquid*, & *numero*, & ſimilia in veteribus monumentis ſcripta legi per *m* ante *q*, quanquam uſus *n* retinere pleranque ſoleat, quod τὸ *m* non facile eo loco pronuntiari poſſe videatur, præſertim cum hoc tempore ratio Latine pronuntiandi fere omnis perierit.

Nunquando, adv. num aliquando. *Cic. de Amic.* Nunquando amici novi digni amicitia veteribus ſint anteponendi. Adde 5. *Phil. c.* 11. Alii tamen leg. diviſim *num quando*.

Nunquid, adv. *ſe*, *forſe non*, ἆρά γε, ἆρα μή, an, nonne. *Cic.* 3. *Off.* Nunquid officium aliud alio majus ſit. *Idem de Leg.* Nunquid vos duas habetis patrias? ¶ Nunquid non, pro an non? *Senec. ep.* 90. Nunquid non pelles ferarum frigora ſatis defendere queunt?

Nunquidnam, adverb. idem quod nunquid. *Terent. Andr.* 1. 6. 8. Ut ſciam, nunquidnam hæc turba triſtitiæ afferet. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 3. Craſſus, nunquidnam, inquit, novi?

Nunquis, qua, quod, vel quid, nom. anom. ἆρά τις, num aliquis. *Cic. Att. l.* 13. Nunquis fundus in Nolano venalis ſit. *Id.* 4. *Acad.* Nunquid horum probat noſter Antiochus? *Id. Att. l.* 5. Cum me ſpectans e ſua ſella, nunquid vellem, rogaſſet. *Terent. Eun.* 2. 2. 52. Nunquam evocari hinc vis foras? *Horat. lib.* 1. *Sat.* 3. *v.* 34. denique teipſum concute, nunqua tibi vitiorum inſeverit olim Natura, aut etiam conſuetudo mala. ¶ Nunquid vis? &, Nunquid aliud? formulæ ſunt diſcedentium. *Plaut. Aul.* 2. 1. 58. & *Moſtell.* 2. 1. 57. ¶ Sicubi invenitur *Nunqua*, pro *nunquam*, non ſolum incerta lectio eſt, ſed ne probabilis quidem.

Nuntia, vel nuncia, æ, f. quæ nuntiat. *Cicer.* 1 *de Leg. ex quodam Poeta*. Nuntia fulva Jovis miranda viſa figura. *Idem* 2. *de Orat. cap.* 9. Hiſtoria nuntia vetuſtatis.

Nuntiatio, & nunciatio, onis, f. verbale a *nuntio*, ἀπαγγελία. Sumitur in re augurali, pro manifeſtatione eorum, quæ augur viderit. *Cic. Phil.* 2. *c.* 32. Nos nuntiatio.

Digitized by Google

ſuntiationem ſolum habemus, Conſules, & reliqui magiſtratus etiam inſpectionem. V. *Spectio*.

Nuntiator, & nunciator, oris, m. *nunzio*, qui nuntiat, ἄγγελος. *Arnob. l. 1. ſub fi.* Chriſtus rei maximæ nuntiator. Adde *Ulp. l. Prætor ait, ff. de novi op. nunc.*

Nuntiatrix, ricis, f. *nunzia*, nuntia. *Caſſiod. l. 2. epiſt. 14.* Ciconia redeuntis anni nuntiatrix.

Nuntio, & nuncio, as, avi, atum, a. 1. *nunziare, ſignificare*, בִּשֵּׂר, Germ. *verkundigen*, Gal. *annoncer*, Hiſp. *anunciar*, ἀπαγγέλλω, moneo, ſignifico. *Cic. Att. l. 1.* Quin celerius tibi hic rumor, quam ullius noſtrum literæ, nuntiarit. *Id. ib. l. 4. ep. 10.* Miſit ad me ſtatim, qui ſalutem nuntiaret, *mandò a ſalutarmi*. *Tac. 2. Ann. c. 79.* Vibius nuntiavit Piſoni, Romam ad dicendam cauſam veniret. *Martial. lib. 8. epigr. 67.* Horas quinque puer nondum tibi nuntiat. ¶ Uſurpatus interdum paſſive, varia conſtructione. *Id. l. 11. Fam. ep. 12.* Ita Romam erat nuntiatum, ita perſuaſum omnibus, fugiſſe Antonium. *Plaut. Moſtel. 1. 3. 76.* Utinam meus nunc pater mortuus ad me nuntietur. *Serv. ad Cic. l. 4. Fam.* Poſtquam mihi nuntiatum eſt de obitu Tulliæ tuæ. *Plin. l. 3. ep. 7.* Modo nuntiatus eſt Silius Italicus in Neapolitano ſuo inedia vitam finiſſe. ¶ De ratione ſcribendi hoc verbum V. in voce ſequenti.

Nuntius, & Nuncius, ii (utroque enim modo ſcriptum legitur in antiquis monumentis) *nunzio, meſſaggere, ambaſciadore*, מַלְאָךְ, Germ. *ein wundbotschaft bote*, Gal. *meſſager*, Hiſp. *menſagero*, ἄγγελος, qui nuntiat. *Cicer. 11. Att. ep. 24.* Per nuntium certiorem facit rea, quid egerit. *Id. 2. Fam.* Domeſticarum rerum tuarum habes & ſcriptores, & nuntios. *Cæſar de B. G.* Nuntios ad Cæſarem mittit, niſi ſubſidium ſibi mitteret, diutius ſuſtinere non poſſe. ¶ Accipitur & pro re quæ nuntiatur, *novella, ambaſciata*. *Cic. 2. Fam. ep. ult.* Cum nuntium optatiſſimum accepiſſem, te mihi Quæſtorem obtigiſſe. *Id. 2. Att.* De Q. Fratre nuncii nobis triſtes, nec varii venerunt. *Ter. Heaut. 3. 2. 18.* Nuntium apportare alicui. *Plaut. Stich. 2. 2. 67.* Nuntiare nuntium exoptabilem. ¶ Hoc ſenſu uſurpatur etiam in neutro genere. *Var. l. 5. de L. L. c. 9.* Ubi noctu cenſum auſpicatur, & enim nuntium erit, præconi ſic imperato, &c. *Catul. de Aty, v. 76.* Geminas Deorum ad aures nova nuntia referens. Scaliger legit *nova nuntius ferens*, reliquis Interpretibus & Criticis fere omnibus invitis. ¶ Item adjective. *Ovid. Heroid. ep. 16. v. 10.* Uror; habes animi nuntia verba mei. *Tibul. l. 3. eleg. 4. v. 5.* venturæ nuntia ſortis Vera monent Thuſcis exta probata viris. ¶ Nuntium uxori remittere, eſt uxorem repudiare. *Cic. Attic. l. 1. ep. 13.* Uxori Cæſarem nuntium remiſiſſe. Adde eund. in *Top. c. 4. & l. 1. de Orat. c. 40. a med.* ¶ Translate *Id. 15. Fam. ep. 16.* Biennium eſt, cum virtuti nuntium remiſit, delinitus illecebris voluptatis.

Nuper, adv. *poco fa*, Germ. *newlich*, Gall. *il n' a gueres*, Hiſp. *poco a*, νεωστί, ἄρτι, recenter, non longe ante tempore. *Cic. 1. de Or.* In quibus erat iſ, qui nuper Romæ fuit, Menedemus hoſpes meus. *Id. 1. de Div.* Neque ante Philoſophiam patefactum, quæ nuper inventa eſt. ¶ Pro modo, *Hor. in Art. Poet. v. 128.* ¶ Super. nuperrime. *Cic. 1. de Inv. c. 17.* Et ab eo potiſſimum, quod illa nuperrime dixerit.

Nuperus, a, um, *nuovo*, חָדָשׁ, Germ. *newe*, Gall. *nouveau*, Hiſp. *nuevo*. νέος, quod recens eſt, quod nuper fuit. *Plaut. Capt. 3. 5. 60.* Recens captum hominem, & nuperum, & novitium te perdocere. *Terent. Heaut. 1. 5. 1.* nupera notitia, Alii leg. *nuper*.

Nupta, æ, ſubſt. f. *ſpoſa*, כַּלָּה, Germ. *eine braut*, Gall. *epouſe*, Hiſ. *eſpoſa*, νύμφη, mulier, quæ nupſit, a *nubo*. *Ter. Adel.* Es nova nupta eadem hæc diſcet. *Cic. 5. Tuſc.* Singulis Indis plures ſolent eſſe nuptæ.

Nuptiæ, arum, f. 1. *nozze*, חֲתֻנָּה, Germ. *hochzeit*, Gall. *nopces*, Hiſp. *bodas*, γάμοι, cæremoniæ, & hilaritates in ducendis uxoribus, a *nubo*, quod ſponſa, cum ad maritum deduceretur, faciem flammeo nuberet, hoc eſt, velaret, quemadmodum Ælium, & Cincium ſcripſiſſe, auctor eſt *Feſtus*, & ſcriptum etiam reperitur apud *Varronem lib. 4. de L. L. Ter. Andr. 1. 5. 34.* In hunc diem ſunt conſtitutæ nuptiæ. *Plaut. Aulul. 4. 10. 54.* Renuntiare repudium, rebus paratis, atque exornatis nuptiis. *Cic. ad Q. Fr.* Apud Pompeium in ejus nuptiis eram cœnaturus. ¶ Per Synecdochen hæc vox uſurpatur pro conjunctione maris, & fœminæ, *matrimonio*. *Cic. pro Cluent.* Quæ nuptiæ non diuturnæ fuerunt, etenim enim non matrimonii dignitate, ſceleris ſocietate conjunctæ. *Id. Att. l. 13. ep. 29.* Mulier vetula multarum nuptiarum. *Horat. l. 3. od. 11.* Nuptiarum expers. *Nepos in Attic. c. 5.* Conciliare nuptias. & *c. 12.* Nuptiarum conciliator, *ſenſale di matrimonj*. *Valer. Max. l. 9. c. 1. n. 9.* Nuptiis inter ſe jungi. ¶ Metonymice accipitur pro culpa Venerea. *Juſtin. l. 31. c. 6.* Nobis quotidie nuptiis deditus erat. *Petron. in Satir.* Nuptias facere.

Nuptialis, & le, o. 3. *nuziale*, Germ. *hochzeitlich*, Gall. *nuptial*, Hiſp. *nupcial*, γαμικός, quod ad nuptias pertinet. *Cic. pro Cluent. c. 6.* Faces nuptiales! Et *c. 9.* Nuptialia dona. *Plaut. Curc. 5. 2. 62.* Nuptialis cœna.

Nuptialiter, adv. γαμικῶς, more nuptiarum. *Martian. Capel. l. 6.*

Nuptiarius, a, um, nuptialis, ut Nuptiarium donum. *Paul. Dig. l. ult. tit. penult. leg. 194.*

Nuptiator, oris, m. qui nuptias celebrat. *Hieron. adverſ Jovin. l. 1. c. 25.*

Nupto, as, frequentat. a nubo. *Tert. in Sodoma, v. 45.* Quo nullæ nuptant animæ.

Nuptula, æ, f. parva nupta. *Var.* apud *Non. c. 4. n. 330.* Pueri obſcœnis verbis novæ nuptulæ aures returant.

Nupturio, is, n. 4. γαμησείω, nubere cupio. *Martial. l. 3. epigr. 93.* Gaudes ducentas nupturire poſt mortes. *Apul. in Apol.* Sponte eam diceres ſine ulla magia jam olim nupturiiſſe.

Nuptus, a, um, *maritato*, חָתָן, Germ. *die geſreyet hat*, Gall. *marié*, Hiſp. *caſado*, ſυγγαμηθείς, matrimonio conjunctus. *Cic. pro Sext.* En quo hic eſt puer, & nupta jam filia. *Id. Ver. 3. c. 13.* Mulier nupta erat, propoſita omnibus. ¶ *Nupta verba*, obſcœna, qualia ſunt mulierum, quæ viro traditæ verecundiam dedidicerunt, quæ non licebat virginibus dicere, a *nubo*, quo notat copula Venerea conjungi. *Feſt. Plaut. Dyſcolo, referente Feſto:* Virgo ſum, nondum didici verba nupta dicere. ¶ Videtur *Plautus* ſubſtantive uſurpaſſe *nuptus, i*, *Caſ. 5. 1. 5.* ubi ait: Lubet Chalinum quid agat ſcire novum nuptum cum novo marito.

Nuptus, us, m. *maritaggio*, γάμος, nubendi actus. *Cæſ. 1. B. G.* Et ſorores ſuas nuptui in alias civitates collocaſſe. *Plin. de viris Illuſt. c. 59.* En die Numantini forte ſolemni nuptu filias locabant. Adde *Col. l. 4. c. 3.*

Nurſia, æ, f. 1. *Norcia*, urbs parva Italiæ, in Sabinis. ¶ Item urbs Piceni, a *Virg. 7. Æn.* frigida dicta.

Nurſinus, a, um, adject. a Nurſia oppido. *Martial. l. 13. ep. 20.* Nurſinas potaris percius eſſe pilas.

Nurus, us, f. *nuora*, כַּלָּה, Germ. *des ſohns weib*, Gall. *bru*, *belle fille*, Hiſp. *nuera*, νυός, ἐνυός, filii uxor, a Græco nomine allato, *v* inſerto. *Cicer. 2. Phil.* Mater amicare iecpuri filii, tanquam nurum ſequebatur. ¶ Poetæ nurum ſæpe univerſim pro fœmina uſurpant. *Ovid. 2. Met. v. 366.* Et nuribus mittit geſtanda Latinis.

Nuſpiam, adv. in nullo loco, a *ne*, & *uſpiam*. *Gel. l. 3. c. 4.* Librarius in quodvis pignus vocabat, ni in una nuſpiam litera delictum eſſet. Al. leg. *ſi in uno uſpiam*.

Nuſquam, adv. *in neun luogo*, Germ. *nienen*, Gal. *en nul lieu*, Hiſp. *en ningun lugar*, οὐδαμοῦ, in nullo loco, a *ne*, & *uſquam*. *Cic. de Sen.* Nolite arbitrari, me, cum a vobis diſceſſero, nuſquam, aut nullum fore. *Id. 4. Acad. cap. 32.* Illud ſit diſputatum non ineſſe in his propriam, quæ nuſquam alibi eſſet, veri, & certi notam. *Ter. Adelph. 4. 2.* Fratrem nuſquam invenio gentium. ¶ Nuſquam non, eſt ubique. *Plin. l. 24. c. 1.* Parente rerum nuſquam non remedia diſponente homini. ¶ Uſurpatur etiam cum verbis motus. *Id. Eun. 2. 2. 50.* Protecturus alio ſuares. P. Nuſquam. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 2.* Nuſquam venturæ, aut abitum ſine cauſa putetur.

Nutabilis, le, adject. nutans, vacillans. *Apul. de Deo Socr.* Regni nutabilis ſuggeſtus.

Nutabundus, a, um, adject. nutans. *Solin. c. 27.* Capite nutabundo.

Nutamen, inis, n. nutatio. *Silius lib. 2. verſ. 399.* Albentes niveæ tremulo nutamina pennæ.

Nutatio, onis, f. νεῦσις, actus nutandi. *Plin. l. 11. c. 37.* A cerebro proficiſcitur ſomnus, hinc capitis nutatio. ¶ Translate *Plin. alter in Paneg. cap. 5.* Nutatio Reipublicæ.

Nuto, as, n. νευστάζω, frequenti capitis inclinatione aliquid ſignifico, freq. a *nuo*. *Plaut. Aſin. 4. 1. 39.* Neque illa ulli homini nutet, nictet, annuat. ¶ Translate accipitur pro moveri, vacillare, ruinam minari. *Liv. l. 4. c. 37.* Altera ex parte nutant circumſpectantibus galeæ, & incerti trepidant. *Cic. 2. Ver.* Illud ſignum nutabat. ¶ Item pro dubitare. *Cic. 1. de nat. Deor.* Mihi quidem etiam Democritus nutare videtur in natura Deorum.

Nutribilis, le, adject. qui nutrire poteſt, ut cibi nutribiles, apud *Cal. Aurel. Tard. 4. cap. 3.*

Nutricatio, onis, f. idem ac nutritio. *Gel. l. 12. c. 1.* Ne ad dolores, quos in enitendo tuliſſet, munus quoque nutricationis grave, ac difficile accederet. *Apul. l. 2. dog. Plat.* Puerorum nutricationes.

Nutricatus, us, m. idem ac nutricatio. *Var. l. 1. R. R. c. 47.* Non modo non evellenda in nutricatu, ſed etiam non calcanda. *Plaut. Mil. 3. 1. 54.* Plane eductus in nutricatu Venereo.

Nutricia, orum, n. merces nutricis, θρεπτήρια. *Ulp. l. 1. fin. §. de variis, & extraordinariis cognitionibus.* Nutricia eo uſque producemus, quoad infantes uberibus aluntur.

Nutricium, ii, n. idem ac nutricatio, vel munus nutricationis. *Senec. de conſolat. ad Helv. cap. 17.* Illius pio, maternoque nutritio per longum tempus æger convaluit. *Arnob. l. 5.* Nutricia ducere ab aliquo.

Nutricius, vel Nutritius, ii, m. *ajo, balio*, τροφεύς, qui nutrit, qui educat. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 108.* Nutritius ejus pueri eunuchus, nomine Pothinus. ¶ Adjective *Colum. l. 3. c. 13.* Nutricium ſinu recipere. *Var. l. 2. R. R. cap. 1.* Qui Fauſtulum neſcit paſtorem fuiſſe nutricium, qui Romulum, & Remum educavit.

Nutrico, as, avi, atum, a. 1. idem ac nutrio, vel educo. *Plaut. Mer.* Nec pecus ruri paſcere, nec pueros nutricare. *Var. l. 1. R. R. c. 23.* Quod ea Sole nutricantur. *Col. l. 8.* Nam ſuburbanus lactens porcus aere nutricandus eſt.

Nutricor, aris, atus ſum, d. 1. idem ac nutrico. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 34.* Omniaque, ſicut membra ſua, & partes ſuas nutricatur, & continet.

Nutricula, æ, f. diminut. parva nutrix. *Horat. l. 1. epiſt. 4. v. 8.* Quid voveat dulci nutricula majus alumno? *Suet. in Aug. c. 94.* Repoſitus in cunas a nutricula. ¶ Translate *Juven. ſat. 7. v. 148.* Gallia, vel potius nutricula cauſidicorum. *Cicer. 11. Phil.* Ut haberent aliquorum nutriculas prædiorum.

Nutrimen, inis, n. idem ac nutrimentum. *Ovid. 15. Met. v. 354.* Naturæque ſuum nutrimen deerit edaci.

Nutrimentum, i, n. 2. *nutrimento*, אֲכִילָה, Ger. *nahrung*, Gal. *nourriture*, Hiſp. *nutrimento*, τροφή, alimentum. *Virg. 1. Æn. v. 176.* arida nutrimenta ignis. ¶ Translate *Cic. in Orat.* Sed quod educata hujus nutrimentis eloquentia eſt. ¶ Accipitur & pro ipſa nutritione. *Suet. in Aug. c. 6.* Nutrimentorum ejus oſtenditur adhuc locus in avito ſuburbano juxta Velitras permodicus. ¶ Item pro eo, qui alitur. *Val. Max. l. 9. c. 3. de ſilio Annibalis.* Digna nutrimenta, quæ in exitium patriæ ſuæ, ut evenit, converterentur.

Nutrio, is, ivi, vel ii, itum, a. 4. *nodrire*, הֵזִין, Ger. *ernehren*, Gal. *nourrir*, Hiſp. *ſuſtentar*, τρέφω, educo, alo, & proprie parvulorum eſt, ut creſcant. *Plin. l. 11. c. 40.* Balænæ, vituliſque mammis nutriunt fœtus. ¶ Dicitur etiam translate de rebus incorporeis. *Colum. l. 12. c. 30.* Eo ſæpius convenit, vinum nutriri, refrigerarique, & ventilari. h. e. vini curam habere. *Ovid. l. 3. de art. am.* longum mala nutrit amorem. *Celſ. l. 3. c. 23.* nutrire vires, *invigorire le forze*. *Id. l. 5. c. 26.* Nutrire ulcus.

Nutrior, iris, d. 4. idem ac nutrio. *Virgil. 2. Georg.* Hoc pinguem, & placidam paci nutritor olivam. ideſt nutrito, vel nutrias.

Nutritor, oris, m. *nutritore, nutricatore*, τροφεύς, qui nutrit. *Stat. 10. Theb. v. 228.* Voluerant nutritor equorum. *Suet. de cl. Gram. c. 7.* M. Antonius Gnypho ingenuus in Gallia natus, ſed expoſitus, a nutritore ſuo manumiſſus.

Nutritorius, a, um adject. nutricius, qui nutrit. *Theod. Priſcian. de Diæta, c. 3.* Lac omne nutritorium eſt.

Nutritus, us, m. idem ac nutrimentum. *Plin. l. 20. c. 20.* Multi ſenectam longam reuſi tantum nutritu toleravere.

Nutritus, a, um, *nodrito*, partic. a nutrior. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 12.* nutritus lacte ferino.

Nutrix, icis, f. *nodrice, balia*, מֵינֶקֶת, Ger. *eine ſeugamme*, Gal. *nourrice*, Hiſp. *ama*, τιθήνη, mulier, quæ nutrit. *Cic. 3. Tuſc. c. 1.* Ut pene cum lacte nutricis errorem ſuxiſſe videamur. *Horat. l. 1. od. 22.* Terra leonum nutrix. ¶ Sumitur ſæpe translate. *Cicer. in Or.* Eſt enim illa quaſi nutrix ejus Oratoris, quem informare volumus. *Claud. l. 1. in Rufin.* Diſcordia belli nutrix. ¶ Nutrices pro mammis, quod iis pueri nutriuntur. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v. 18.* Nymphas nutricum tenus extantes a gurgite vaſto. ¶ *Plin. l. 17. c. 10.* loquens de arborum ſatione, nutricem vocat eam terram, in quam tenella germina deponuntur, alio deinde transferenda, cum adoleverint. *Plaut.* quoque *Trinum. 2. 4. 111.* nutricem appellat agrum, ex quo quis alimenta habet.

Nutus, us, m. *cenno*, νεῦμα, ſignum, quod fit oculis, vel capite, vel manibus. *Virg. 9. Æn.* Et totum nutu tremefecit Olympum. *Cic. ad Brut. l. 11. ep. 25.* Nutus tuus poteſt hominem incolumem in civitate retinere. ¶ Per Metonymiam ponitur pro voluntate, quæ hujuſmodi ſigno declaratur, ſive affirmando, ſive negando. *Cic. pro Quinct.* Si fas eſt reſpirare P. Quinctium contra nutum, ditionemque Nævii. *Id. in Or.* Ad alicujus arbitrium, nutumque totum ſe fingere, & accommodare. ¶ Translate dicitur de rebus inanimatis. *Cic. 1. de Or. c. 41.* Auctoritate, nutuque legum domamur coercere cupiditates. ¶ Item ſumitur pro vergentia, & proclivitate. *Cic. 1. Tuſc. c. 17.* Ut terrena, & humida ſuopte nutu, & ſuo pondere ad pares angulos in terram, & in mare ferentur. ¶ Item pro nutatione, motu, ruina. *Val. l. 6. Arg.* Quin graviter, nutuque cadens exterruit Idam.

Nux, ucis, f. 3. *noce*, κάρυον, arbor omnis, quæ fructus edit duro operimento, ut juglans, avellana, caſtanea, pinus, amygdalus, & hujuſmodi, item fructus, qui ab hiſce arboribus producuntur. *Plin. l. 16. c. 25.* Germinant ulmus, ſalix, alnus, nuces. *Cic. 2. de Or.* Tum ut diceret, ſi quid vellet, ſi nucem fregiſſet. *Sueton. in Aug. c. 83.* Ludere nucibus. ¶ Differt nux a pomo, quod nux dicitur de iis, quæ duro operimento teguntur, pomum de iis proprie, quæ mollem habent corticem. Sed tamen aliquando pomum pro nuce accipitur. *Plin. l. 15. c. 22.* Ab his locum amplitudine vindicaverunt, quæ ceſſere auctoritati, nuces juglandes. Et *paulo poſt:* Solum hoc pomum natura compactili operimento clauſit. ¶ Nucum plura genera ſunt, ut nux juglans, nux avellana, nux Indica, nux amara, nux caſtanea, &c. apud *Celſ. Plin. variis in locis, Virg. & Macrob.* ¶ *Qui e nuce nucleum eſſe vult, frangat nucem*, a *Plauto in Curc. 1. 1. 55.* proverbialiter dictum eſt. V. *Nucleus*. ¶ *Nuces relinquere*, eſt omiſſis ſtudiis, ac nugis puerilibus ad graviora, magiſque ſeria converti. Ductum eſt a puerorum luſibus, qui nucibus peraguntur. *Perſ ſat. 1. v. 10.* Et nucibus facimus quæcunque relictis. ¶ *Nux caſſa*, ponitur pro quavis re minima, & nullius pretii. *Horat. l. 2. ſat. 5.* Eripiet quivis oculos citius mihi, quam te Contemptum caſſa nuce pauperet. Sic nux vitioſa apud *Plaut. Mil. 2. 3. 45.* ¶ *Nil extra eſt in nuce duri*, proverb. apud *Horat.* V. *Olea*. ¶ Spargere nuces ſolemne erat in antiquorum nuptiis, cujus rei cauſam quidam eſſe aiunt, quia dum eæ ſpargerentur, & a pueris colligerentur, non poterat exaudiri vox puellæ virginitatem deponentis: alii quod nuces ad concitandam Venerem aptæ ſint: alii denique quia nux duplici protecta operimento calycis, & putaminis ſignificat fœtum in matris utero contectum, quod ſcriptum fuit a *Fest. l. 15. c. 22.* Hinc *Virg. Ecl. 8.* Sparge marite nuces.

Digitized by Google

N ANTE V.

Nyctălops, ōpis, o. 3. Νυκτάλωψ, ſignificat eum, qui noctu quidem ſatis cernit, at diu cæcus eſt, a νύξ, nox & ὄπτομαι, video. *Theodor. Priſcian. l. 1. c. 10.* Nyctalopes vero, qui per noctem vident, & per diem obſcuritatem patiuntur. ¶ *Plinius* tamen nyctalopas vocat eos, qui interdiu ſatis, veſpere minus, aut nihil vident; ait enim *l. 8. c. 50. de caprino jecore*. Reſtituit veſpertinam aciem his, quos nyctalopas vocant. Adde *l. 28. c. 11.* ¶ Eſt etiam nomen herbæ. V. *Chenomychon*.

Nyctegrĕton, Νυκτηγρετον, V. Chenomychon.

Nictēis, idos, patronym. fem. *Propert. l. 1. eleg. 4. v. 3. 5.* Tu licet Antiopæ formam Nycteidos, &c. *h. e.* filiæ Nyctei Ægypti regis.

Nyctelĭus, vel Nyctilēus, i, Νυκτέλιος, cognomen Bacchi, a νύξ, *nox*, & τελῶ, *perficio*, quod noctu ſacra ejus peragebantur. *Ovid. l. 1. de ar. am. v. 567.* Nycteliumque patrem, nocturnaque ſacra precare. ¶ Nyctelius latex, pro vino, apud *Senec. Oedip. v. 492.* ¶ Nyctelia ſacra, *h. e.* Orgia. *Serv. ad 4. Æn. v. 302.*

Nyctĕus, m. 2. Νυκτεύς, filius Neptuni ex Celæne Atlantis filia, Rex Æthiopiæ. Ex Amalthea Cretenſi Nympha Antiopam, & Nyctimenen ſuſcepit. Ferunt, Nycteum a Nyctimene turpi amore adamatum, cum eadem nutricis opera ignarum concubuiſſe, ſed ſcelere cognito Nyctimenen occidere voluiſſe, illam vero fugientem miſeratione Minervæ in avem ſui nominis verſam eſſe, & in ipſius tutelam ſuſceptam. *Ovid. 2. Met.* Sed alii contra dicunt, patrem filiæ amore captum fuiſſe, filiam fugiſſe, ne flagitium patraretur. ¶ Eſt etiam *Nycteus* unus ex equis Plutonis. V. *Alaſtor*.

Nyctimĕne, es, f. 1. Νυκτιμένη, filia Nyctei, & Amaltheæ, quæ, quoniam cum patre concubuerat, facinus recognoſcens in ſylvas aufugit, & Minervæ miſeratione in avem converſa eſt, quæ a Græcis etiam γλαῦξ, a Latinis *noctua* dicitur, a νύξ, *nox*, & μένω, *maneo*, quaſi noctem manens. *Ovid. 2. Met. v. 591.*

Nyctoſtratēgus, i, Νυκτοστράτηγος, Præfectus vigilum, qui noctu urbem perluſtrant publicæ quietis cauſa. *Arcad. l. ult. ff. de mun. & honor.*

Nympha, æ, & Nymphe, es, fem. *Ninfa*, Νύμφη, Dea præſes aquæ, a νύμφη, aqua, quod a νέος, *novus*, & φαίνομαι, *appareo*. *Cic. pro Mil.* Ædem Nympharum incendit. *Ovid. 1. Metam. v. 744.* Officioque pedum Nymphe contenta duorum. ¶ Poetæ fabulati ſunt, Nymphas eſſe filias Nerei, & Doridis. At *Catul. carm. 83. (al. 86.)* Non genitor Nympharum abluit Oceanus. ¶ Veteres credebant, Nymphas, ſi conſpicerentur, furorem immittere. Unde furioſi Græcis νυμφόληπτοι, Latinis *lymphati*, a lympha, quod a νύμφη. *Feſt.* ¶ Per Catachreſin Nymphæ dicuntur etiam Deæ montium, quæ proprio nomine *Oreades* ſunt appellandæ, item Deæ præſides arborum, & ſylvarum, quæ *Dryades*, & *Hamadryades*. ¶ Nympha etiam ſponſam ſignificat, ſive novam nuptam. *Ovid. ep. 1. v. 27.* Grata ferunt Nymphæ pro ſalvis dona maritis. ¶ Dicuntur & nymphæ apes, cum primum formam cœperint habere. *Plin. l. 11. c. 16.* ¶ *Nymphabus* in dativo plurali legitur in *Vet. Inſcript.* apud *Spon. in miſcell. antiq. pag. 32.* V. Aſina.

Nymphæa, æ, fem. *ninfea*, Νυμφαία, herbæ genus, al. *heracleon*, & Officinis *nenuphar*, in paludibus naſcens, & locis ſtagnantibus, a *nympha*, hoc eſt aqua, quod aquis gaudeat. Venerem extinguit. *Plin. l. 25. c. 7. & l. 26. c. 10.*

Nymphēum, i, n. Νυμφαῖον. Nymphæa dicebantur loca publica, in quæ aqua, non ad uſum, ut in thermis, ac balneis, ſed ad amœnitatem deduceretur. *Jul. Capitol. in Gordian. t. 32.* Opera Gordiani Romæ nulla extant præter quædam Nymphea, & balneas. ¶ Item templum Nympharum. *Plin. l. 35. c. 12. de quodam opere fictili.* Eumque ſervatum in Nympheo, donec Corinthum Mummius everteret. ¶ Eſt etiam hoc nomine promontorium, & portus in ora Liburniæ, non longe a Liſſo oppido. *Plin. l. 3. c. 22. Cæſ. l. 3. B. C. c. 26.*

Nymphæus. m. 2. *Storace*, fl. Latii, qui fluit apud Circæos poſt Aſturam, & apud Foſſam novam. *Plin. l. 3. c. 5.*

Nyſa, ſeu Niſſa, æ, vel Niſæ, arum, f. urbs Arabiæ, in ea parte, quæ Ægypto contermina eſt, apud quam, ut *Diodorus* ait, Bacchus educatus a Nymphis fuit, unde & Nyſeus dictus eſt, & Dionyſius, a Jove ſc. & Nyſa urbe. ¶ Nyſa item urbs Indiæ cit. a Baccho condita, & appellata, ad Indum fl. ſub radicibus montis, quem Meron incolæ appellant. *Juſtin. l. 12. c. 7.* ¶ Plures etiam aliæ urbes, vel oppida hoc nomine numerantur, in Ægypto, in Caria, in Jonia, in Lycia, in Thracia, in Bœotia, in Helicone, &c. ¶ Eſt & mons Peloponneſi, & Armeniæ, & Indiæ apud Nyſam urb. *Virg. 6. Æn. v. 806.*

Nyſæus, a, um, Νυσαῖος, adject. a Nyſa urbe, & monte ſignificat ea, quæ ad Bacchum pertinent. *Propert. l. 3. eleg. 17.* Indica Nyſæis arma fugata choris. *Silius l. 7. v. 198.* Feſtas Nyſæo redimivit palmite menſas. ¶ Nyſæi præterea ſunt Nyſæ incolæ. *Cic. l. 13. Fam. ep. 64.* Deinde Nyſæos, quos Nero in primis habet neceſſarios.

Nyſeius, a, um, adject. Nyſeus. *Lucan. l. 8. v. 801.* Et juga tota vacant Bromio Nyſeia.

Nyſeus, m. 2. per duas ſyllabas, Νυσεύς, cognomen Bacchi, a Nyſa urbe Arabiæ, ubi educatus eſt. *Ovid. 4. Met. v. 13.* Additur his Nyſeus, indetonſuſque Thyoneus.

Nyſiăcus, a, um, ad Nyſeum, ſeu Bacchum pertinens. *Martian. Capell. initio l. 2.* Hoc quoque Nyſiacis quod ſparſum floribus ardet, Multiplici ambitu redimitur lumine ſertum. *h. e.* corona Ariadnes a Baccho in cœlum tranſlata.

Nyſias, adis, f. patronymicum a Nyſeo, hoc eſt Baccho. *Ovid. 3. Faſt. v. 769.* Nyſiades Nymphæ, puerum quærente noverca, Hanc frondem cunis oppoſuere novis.

Nyſigĕna, æ, m. Nyſæ natus, ut Nyſigenæ Sileni, qui una cum Baccho Nyſæ educati. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v. 252.*

Nyſius, a, um, Nyſæus. *Arnob. l. 5. pag. 176.* Nyſius, & Semeleius Liber.

DE LITTERA O.

O, ō, adv. vocandi. Conſtruitur cum vocativo. *Cic. l. 10. Fam. ep. 26.* O mi Furni, quam tu cauſam tuam non noſti. *Id. in Catil.* Eſt mihi tanti, o Quirites. ¶ Item adv. optandi, idem ac utinam. *Virg. 3. Ecl.* O tantum libeat mecum tibi ſordida rura, atque humiles habitare caſas. ¶ Aliquando utrumque conjungimus, ita tamen, ut o præcedat, *utinam* ſequatur. *Ovid. in ep. 1. v. 5.* O utinam tunc, cum Lacedæmona claſſe petebat, obrutus inſanis eſſet adulter aquis. ¶ Jungitur quoque ei particula *ſi*. *Virg. 11. Æn.* Quanquam o ſi ſolitæ quicquam virtutis adeſſet. ¶ Eſt etiam interjectio exclamantis. Et adjungitur vel nominativo. *Ter. Phorm. a. 2. ſc. 2.* O vir fortis, atque amicus. ¶ Vel acc. *Cic. 3. de Or.* O fallacem hominum ſpem, fragilemque fortunam. ¶ Vel vocat. *Cicer. in Piſon.* O paterni generis oblite, materni vix memor. ¶ Item admirantis, ō. *Juven. ſat. 10.* O qualis facies, & quali digna tabella! *Ter. Eun. 2. 3.* O faciem pulchram! ¶ Item dolentis, ō. *Cic. Att. l. 14. ep. 4.* O me perditum, o me afflictum. ¶ Item indignantis. *Cic. in Catil.* O tempora, o mores. ¶ Item exultantis. *Ter. And. 1. 1.* O factum bene, beaſti me. ¶ Item irridentis. *Cic. 3. Phil.* O præclarum cuſtodem ovium, ut aiunt, lupum. ¶ Item optati adventus, aut repente perculſi. *Ter. Andr. 4. 6.* O Myſis, ſalve. ¶ Interdum o omittitur. Et, ſicut docet *Donatus*, majoris ſtuporis eſt ſententia hoc modo pronuntiata, & quandoque melius ſonat. *Cic. in Piſon.* Miſerum me, cum hac me peſte, atque labe contero. *Id. Att. l. 10.* Me cæcum, qui hæc ante non viderim.

O ANTE A.

Oarīon, onis, m. idem quod Orion. *Catul. carm. 67. v. ult. de coma Beren.* Proximus Hydrochoi fulgeat Oarion.

Oaſēnus, a, um, adjectiv. ab Oaſi, ut Oaſena deportatio, *Leg. un. Cod. Theodoſ. de Nili aggeribus*.

Oaſis, is, locus deſertus inter Ægyptum & Libyam, quo ſontes exilii cauſa deportabantur. *l. ult. Cod. de Pœnis*.

Oaxes, is, m. Ὄαξις, fluvius Cretæ, a quo civitas Oaxiæ. Varro (*Atacinus*) hoc docet: Quos magno Anchiale partus adducta dolore, Et geminis capiens tellurem Oaxida palmis. Ita *Vibius Sequeſter de fluminib.* &c. *Virg. Ecl. 1. v. 66.* Pars Scythiam, & rapidum Cretæ veniemus Oaxem. Varronis locum affert etiam *Servius* hic: negat tamen, in Creta eum fluvium eſſe, ſed in Meſopotamia, vel Scythia, ubi velocitate ſua rapiens albam terram, turbulentus efficitur. Unde *rapidum cretæ* dici, quod cretam rapiat, h. e. terram albam. *Idem ad Ecl. 2. v. 24.* ait, Virgilium, exemplo Theocriti, ut oſtendat ruſticam ſimplicitatem, multa aliter, quam res habeat, dicere. Ita & *Actæum Aracinthum* dixiſſe, cum non ſit Athenienſis, ſed Thebanus, & *Cretæ Oaxem*, cum in Scythia ſit.

O ANTE B.

Ob, *per cagione*, עַל, Germ. *von*, *wegen*, Gall. *pour*, Hiſp. *por*, διά, ἕνεκα, per, propter, præp. ex iis, quæ acc. inſerviunt. *Horat. l. 1. ſat. 4. v. 25.* Aut ob avaritiam, aut miſera ambitione laborat. *Cic. de nat. Deor.* Ob eam ipſam cauſam Erichtheus Athenis colitur. *Id. 4. Verr. ante.* A quo pecuniam ob abſolvendum acceperis. ¶ Accipitur etiam pro *ante*. *Cic. pro Rab.* Ob oculos mihi ſæpe mors verſata eſt. ¶ Apud veteres etiam pro *ad* ponebatur. *Cic. l. 9. Fam. ep. ult. referens verba veteris cujuſdam poetæ*. Cujus ob os Graii ora obvertebant ſua. ¶ Ob rem, *non in damno*. *Ter. Phorm. 3. 2. 40.* Non pudet vanitatis? Do. Minime, dum ob rem. *Salluſt. in Jug. c. 31.* Id fruſtra, an ob rem faciam, in manu veſtra ſitum eſt.

Obacerbo, as, a. 1. idem quod exacerbo. *Feſt.*

Obaccrare eſt abloqui, atque alterius ſermonem moleſte impedire; quod ſumptum videtur a paleis, quas Græci ἄχυρα vocant: vel a Latinis *acus*, *aceris*. Al. leg. *obacerare*, *Feſt.*

Obærātus, a, um, *indebitato*, *debitore*, Ger. *viel ſchuldig*, Gal. *endetté*, Hiſp. *empenado*, ὑπόχρεως, qui ære accepto jam obligatus eſt, quaſi ære alieno adſtrictus, & debitor ad aliquid operandum. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 4.* Omnes clientes, obæratoſque ſuos eodem conduxit. *Tac. 6. Ann. c. 17.* Quanto quis obæratior, ægrius diſtrahebant.

Obagito, as, a. 1. agito. *Enn.* apud *Non. c. 3. n. 605.*

Obambulatĭo, nis, f. *paſſeggiamento*, הליכה, Ger. *ſpatzierung*, Gal. *promenade*, Hiſp. *paſſeo*, περιπάτησις, actus obambulandi. *Auct. ad Herenn. l. 3. c. 19.* Obambulatio hominum conturbat.

Obambŭlo, as, avi, atum, n. 1. *paſſeggiare*, הלך, Ger. *ſpatziren*, Gal. *ſe promener*, Hiſp. *paſſear*, περιπατέω, adverſus alios ambulo, ut inquit *Feſtus*, vel circumeo, ultro citroque per aliquem locum diſcurro. Conſtruitur vel abſolute. *Ovid. 2. Triſt. v. 459.* Cum ſolus obambulet ipſe. ¶ Vel cum acc. *Ovid. l. 14. Met.* Ille quidem totam gemebundus obambulat Ætnam. ¶ Reperitur etiam cum dat. *Virg. 3. Georg.* Nec gregibus nocturnus obambulat. Ubi *Servius* exponit, *obambulat*, pro inſidiatur. *Liv. lib. 46.* Obambulare muris cœpit. ¶ Vel addita præpoſit. *Id. l. 25. c. 39.* Milites obambulantes intra vallum, portaſque. ¶ Interdum accipitur pro ſimul ambulo. *Sueton. in Tiber. c. 25.* Secretum petenti non niſi adhibito Druſo filio dedit, dextramque obambulantis, veluti incumbens, quoad perageretur ſermo, continuit.

Obarator, oris, m. arator. *Fabius Pictor* apud *Serv. 1. Georg.* Flaminem Cerealem invocaſſe Deum obaratorem.

Obardĕo, es, n. 2. exardeſco, inflammor. *Stat. 9. Theb. v. 856.* torva clypei metuendus obarſit Luce Dryas.

Obareſco, is, arui, n. 3. περιξηραίνομαι, circumquaque areſco. *Lactant. de opif. Dei, c. 10.* Membrana illa (oculi) quam ſiccari, & obareſcere non oportet. Quædam MSS. habent *areſcere*.

Obarmātus, a, um, adject. armatus, munitus. *Apul. l. 3. A. A.* Oculi ad vigilias obarmati.

Obarmo, as, avi, atum, a. 1. idem quod armo. *Horat. l. 4. od. 4.* Amazonia ſecuri dextras obarmet.

Obaro, as, avi, atum, n. 1. περιαρόω, circum aro, vel arando excolo. *Liv. l. 23. c. 19.* Et cum hoſtes obaraſſent quidquid herbidi extra murum erat.

Obāter, ra, rum, ὑπομέλας, quodammodo ater, ſubater. *Plin. l. 18. c. 35.* Naſcens Luna ſi cornu ſuperiore obatro ſurget.

Obatreſco, is, n. 3. ater fio. *Jul. Firmic. in præfat. Aſtron.* Lacus liventibus ſpumis obatreſcit.

Obaudientĭa, æ, f. obedientia. *Tertull. in exhortat. ad caſtit. c. 2. a med.* Voluntas Dei in obaudientiam venerat.

Obaudĭo, is, a. 4. idem ac obedio, teſte *Feſto*. *Apul. l. 3. Metam.* Secreta, quibus obaudiunt Manes. *Tertul. l. 2. adverſ. Marcion. c. 2.* Adam non obaudit.

Obaurātus, a, um, adject. *indorato*, inauratus. *Apul. l. 11. Met.* Alius ſoccis obauratis, indutus ſerica veſte, mundoque pretioſo.

Obba, æ, f. 1. vas vinarium, amplum, & ventrioſum, ab אוב, quod utrem, aut dolium ſignificat. *Non. c. 2. n. 377.* definit poculi genus ex ligno, vel ex ſpartho. *Varr.* apud *eund. ib.* Utrum meridie, an veſperi libentius ad obbam accedas. *Perſ. ſat. 5. v. 148.* Vejentanumque rubellum Exhalet vapida læſum pice ſeſſilis obba.

Obbātus, a, um, in obbæ figuram factus. *Apulej. l. 10. Metam.* Caſtor & Pollux, quorum capita caſſides obbatæ, ſtellarum apicibus inſignes contegebant. Apud *Helmſtubenſ.* legitur *obatæ*, unde quidam ſuſpicantur legendum *ovatæ*. Apud *Priceum* eſt *œratæ*.

Obbibo, is, a. 3. idem ac bibo, vel celeriter bibo. *Cic. 1. Tuſc. c. 40.* Qui cum conjectus in carcerem triginta juſſu Tyrannorum venenum ut ſitiens obbibiſſet. *P. Victor.* & *Gruter.* ex MSS. quamplurimis leg. *obduxiſſet*.

Obblatĕro, as, a. 1. idem quod blatero. *Apul. l. 9. Met.* His, & aliis ſimilibus afflatus ſtultis oblateratis. Alii leg. *adblateratis*.

Obbruteſco, is, n. 3. *perder la ragione*, ἄλογος γίνομαι, eſt brutum fieri, ſenſum, rationem, vitam amittere. *Lucr. l. 3. v. 546.* An contracta ſuis e partibus obbruteſcat. *Afran.* apud *Feſt.* Non poſſum verba facere, obbrutui. h. e. obſtupui, ut idem *Feſtus* exponit.

Obcæcatio, vel Occæcatio, onis, f. idem eſt ac occatio, h. e. occultatio ſeminis terra ſuperinducta. *Serenus Non. c. 1. n. 306.* Occatio occæcatio eſt. *Id. Nonius alio in loco*. Occæcationem ab occæcatis ſeminibus, qua id efficitur, dici, M. Tullius voluit de Senectute. V. *Obcæco*.

Obcæcatus, a, um, *accecato*, idem ac cæcatus. *Cic. l. 15. Fam. ep. 1.* Quod ego negotium non ſtultitia obcæcatus, ſed verecundia deterritus non recuſavi. ¶ Scribitur aliquando *occæcatus*. *Cic. 1. Fin. 1. 10.* Occæcati cupiditate non provident. *Plaut. Men. 1. 2. 67.* Solem vides, ſatin' ut occæcatus eſt præ hujus corporis candoribus.

Obcæco, & Occæco, as, avi, atum, a. 1. *accecare*, *offuſcare*, ἐκτυφλόω. *Liv. l. 33. c. 7.* Denſa caligo occæcaverat diem. ¶ Obcæcare foſſas, eſt obtegere ne pateant. *Col. l. 2. c. 2.* Ubi ſolutior eſt humus, aliquæ fiunt patentes, quædam etiam obcæcantur, ita ut in patentes ora hiantia cæcarum competant. ¶ Occæcare ſemen, eſt occultare, terra obruere. *Cicer. de Senect. c. 15.* Terra cum ſparſum ſemen excepit, primum id occæcatum cohibet, ex quo occatio, quæ hoc efficit, nominata eſt. ¶ Tranſlate *Liv. l. 5. c. 37.* Occæcat animos fortuna. *Cic. 2. de Orat. 1. 80.* Obſcura narratio totam obcæcat orationem.

Obcæ-

Obcædes, is, f. idem ac cædes. *Plaut. Truc.* 5. 4. 52. Ohe, jam ſatis: nolo obcædes. h. e. nolo hic quicquam tragicum, & cruentum. Alii alites legunt. V. *Tourman.*

Obcæno, as, idem quod *cæno*. *Plaut. in fragm.* apud *Var. l.* 6. *de L. L.* De lumbo obcænabis.

Obcalleo, es, lui, n. 2. circumtaleo. *Celſ. l.* 4. *c.* 27. Intereſt, an tumor etiam obcalluerit. Et *infra*. Si tumores obcalluerunt, & dolent.

Obcallatus, & Occallatus, a, um, *incallito*, callo obductus. *Senec. ſub fin. l.* 4. *quæſt. nat.* Quid ſentire poſſunt emortuæ fauces, & obcallatæ cibis ardentibus?

Obcalleſco. V. Occalleſco.

Obcantatus, a, um, nom. ex particip. incantatus, veneficio læſus, *ammaliata*. *Apul. Apolog.* Mulier obcantata, vecors, amans, amens.

Obcanto, as, avi, atum, a. 1. incantamentis devincio, lædo, *ammaliare*. *Paul. JCtus l.* 5. *Sentent. tit.* 23. *n.* 9. Qui ſacra impia, ut quem obcantarent, interficerent, obligarent, fecerint, &c.

Obcenſus, a, um, accenſus, uſtus. *Enn.* apud *Feſt. in voce Ob*. Omnes occiſi, obcenſique in nocte ſerena.

Obclaudo, is, a. 3. occludo. *Imp. Conſtantin. & Julianus Cæſ. lib.* 12. *Cod. Theodoſ. tit.* 24. *leg.* 5. Aditum impleodæ devotionis obclaudant.

Obditus, a, um, adject. *ſerrata*, occluſus. *Plin. l.* 6. *c.* 12. Ubi fores obditæ ferreis trabibus.

Obdo, is, didi, ditum, a. 3. *opporre*, Ger. vorthun, Gall. *oppoſer*, Hiſp. *aponer*, ἀντιτίθημι, oppono, ex *ob*, & *do*. *Terent. Eun.* 3. 5. 55. Peſſulum oſtio obdo. *Plaut. Caſ.* 5. 2. 15. Forem obdo, ne ſenex me opprimat. h. e. claudo. *Senec. epiſt.* 31. Sapiens eris, ſi clauſeris aures, quibus ceram parum eſt obdere. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 52. nulliq̃ue malo latus obdit apertum.

Obdormio, is, n. 4. idem ac dormio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 38. Neſcio, quando in Latmo obdormivit. *Plaut. Curc.* 2. 3. *v.* 45. Ubi obdormivi ebrius.

Obdormiſco, is, n. 3. dormire incipio, vel etiam dormio, ſimpliciter. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 49. Quid melius, quam in mediis vitæ laboribus obdormiſcere? *Suet. in Claud. c.* 8. Nonnunquam in jure dicendo obdormiſcebat.

Obduco, is, xi, ctum, a. 3. *coprire*, כסה, Ger. verziehen, Gall. *couvrir*, Hiſp. *cubrir*, ἐπικαλύπτω, ſuperduco, obſtruo, operio, tego. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Obducuntúrque libro, aut cortice trunci ſtirpium. *Colum. l.* 3. *c.* 18. Obducunt cicatricem radices, quæ excreverunt. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Cruſtam verius, quam cutem obducunt. *Plin. alter l.* 7. *ep.* 21. Cubicula, obductis velis, opaca, nec tamen obſcura facio. ¶ Aliquando ponitur pro detegere, aperire. *Lucil.* Vm interea lumen auferre, atque aulam obducta. ideſt aperta, ut interpretatur *Nonius c.* 4. *n.* 340. ¶ Aliquando pro circunducere, contra ducere, opponere. Nam *ob* in compoſitione interdum idem valet, quod ad. *Plaut. Pſeud.* 2. 1. 13. Poſt ad oppidum hoc vetus continuo meum exercitum protinus obducam. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 2. Ut mihi videatur, non eſſe ἀδύνατον Curium obducere. h. e. opponere. *In Plauti Mercat. argument.* 1. *verſ.* 7. Eum putas uxor illius obduxe ſcortum, ideſt obduxiſſe. ¶ Aliquando pro inducere. *Cic.* 4. *Acad. c.* 6. Conatus eſt clariſſimis rebus tenebras obducere. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Lens ſilveſtris torporem obducit percuſſo loco. ¶ Aliquando pro educere, ſeu ebibere. *Senec. de provid. c.* 3. Male tractatum Socratem putas, quod illam potionem non aliter, quam medicamentum immortalitatis obduxit. Aliud ex Cicerone exemplum V. in *Obbibo*. ¶ Obducere frontem, eſt contrahere, corrugare. V. *Obductus*. ¶ Obducere callum, V. *Callus*. ¶ Obducere diem, aſt conſumere. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 6. Non. Cal. ad Sitam. Ibi tanquam domi meæ ſcilicet: itaque obduxi poſterum diem. *dimorai il giorno ſeguente*.

Obductio, onis, f. περικάλυψις, tegumentum, obvolutio. *Cic. pro Rab. perduel. c.* 5. Carnifex vero, & obductio capitis, & nomen ipſum crucis abſit.

Obducto, as, a. 1. freq. ab *obduco*. *Plaut. Merc.* 4. 4. 46. Meaſque in ædes ſic ſcorta obductarier? h. e. induci.

Obductus, a, um, nom. ex particip. *coperta*, ἐπικαλυφθείς. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Alias ſquama videmus obductas. *Virg.* 10. *Æn. v.* 64. Obductum verbis vulgare dolorem. Rurſus *Cic.* 3. *de Leg. Agr. c.* 2. Reſcindere obductam cicatricem, *piaga rinſaldata, rammarginata*. *Id. pro Sext.* Hæc obſtrictio nec diuturna eſt, nec obducta, ita ut curioſis oculis perſpici non poſſit. ¶ Item inductus, ſuperfuſus. *Lucan. l.* 3. *v.* 572. cruor altus in undis ſpumat, & obducto concreſcunt ſanguine fluctus. Sic obducta velo, V. *obduco*. ¶ *Nepos in Annib. c.* 5. Nox obducta. h. e. obductis nubibus tenebroſiſſima. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Interrogavit, quæ cauſa frontis tam obductæ. h. e. contractæ, triſtis. *Hor. Epod.* 13. obducta ſolvatur fronte ſenectus. Adde *Juven. ſat.* 6. *v.* 5.

Obduratio, onis, f. *induramento*, actus obdurandi. *Auguſtin. epiſt.* 105. *nova ed.*

Obduratus, a, um, *indurato*. *Capitolin. in Pertin. cap.* 9. Alimentaria etiam compendia obdurata verecundia ſuſtulit.

Obdureſco, is, durui, *indurarſi*, קשה, Ger. hart werden, Gal. *s'endurcir*, Hiſ. *endurecerſe*, ἀποσκληρύνομαι, durus fio. *Cic. Verr.* 6. Soſipater cum pene obduruiſſet. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 14. Eatum ſenico minutum, ac teſta molliſ, diuturnitate obdureſcit. ¶ Per tranſlationem accipitur pro hebetem, barbarum, inhumanum fieri. *Cic. de Fin.* Aut quis contra ſtudia naturæ tam vehementer obduruit? *Id. Fam.* 13. *ep.* 16. Jam ad iſta obduruimus, & omnem humanitatem exuimus. ¶ Item pro aſſueſcere, longa doloris conſuetudine res adverſas æquiore animo ferre. *Cic. Att. lib.* 3. Examinavit omnes, qui mecum erant: nam ipſe obdurui. *Id. Phil.* 3. *c.* 42. Obdureſcere conſuetudine. *Id.* 2. *Fam. ep.* 16. Obdureſcere ad dolorem novum. *Id.* 7. *Ver. c.* 53. Obdureſcere in turpitudinis patientia.

Obduro, as, avi, atum, a. 1. *indurare*, הקשה, Ger. hart machen, Gal. *endurcir*, Hiſp. *endurecer*, σκληρύνω, durum facio. Tranſlate *Hor. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 38 Perſta, atque obdura. h. e. animum firma. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 11. *v.* 7. Perfer, & obdura, dolor hic tibi proderit olim. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 56. Pernegabo, obdurabo, perjurabo denique.

Obediens, entis, o. *obbediente*, שומע, Ger. gehorſam, Gal. *obeiſſant*, Hiſp. *obediciente*, ὑπήκοος, εὐπειθής, part. ab obedio, & nomen ex participio. *Cic.* 1. *Off.* Appetitum rationi obedientem præbeamus. *Liv. l.* 25. Et ut ſuperis vivorum nemo obedientior me uno fuerit. *Plin. l.* 16. *c.* 43. Obedientiſſima quocunque in opere fraxinus: h. e. quæ facillime duci poteſt.

Obedienter, adv. *obbedientemente*, εὐπειθῶς, cum obedientia. *Liv. l.* 5. Collatum obedienter, miſſumque ad exercitum eſt. *Id. l.* 21. *c.* 34. Obedienter imperata facere. *Id. l.* 38. *c.* 34. Nihil obedientius fecerunt, quam ut muros diruerent. *Auguſtin. l.* 22. *de Civ. Dei, c.* 8. Obedientiſſime paruit.

Obedientia, æ, f. *obbedienza*, משמעת, Germ. gehorſamkeit, Gal. *obeiſſance*, Hiſp. *obediencia*, ὑπακοή, εὐπείθεια, obſequium. *Cic.* 1. *Off. c.* 29. Relinquunt enim, & abjiciunt obedientiam. *Id. Parad.* 5. Servitus obedientia fracti animi, & abjecti, & arbitrio carentis ſuo.

Obedio, edis, ivi, itum, n. 4. *obbedire*, שמע, Ger. gehorſam ſeyn, Gal. *obeir*, Hiſp. *obedecer*, πείθομαι, pareo, obtempero, obſequor, ex *ob*, & *audio*. Conſtruitur cum dat. *Cic.* 3. *de Leg.* Nec vero ſolum ut obtemperent, obediantque Magiſtratibus. *Id. pro Cæc.* Ut ad verba nobis obediant. ¶ Cum accuſativo, *Apulej. l.* 10. *Metam.* Hæc omnia perfacile obediebam, quæ, nullo etiam monſtrante, ſcilicet facerem. ¶ Obedire temporibus multorum, *ſecondare le fantaſie, accomodarſi agli accidenti*. *Cicer. de clar. Orat.* 69. ¶ In proprio audiendi ſenſu videtur uſurpare *Nepos in Datam. c.* 5. ubi ait: Quibus rex maxime obediat, eos habet inimiciſſimos. h. e. quorum conſiliis maxime utitur; quorum in conſultando ſententias maxime ſequitur. ¶ *Obedibo* pro obediam in futuro tempore, *Afran.* apud *Non. c.* 10. *n.* 24. Meo ut obſequar amori, obedibo tibi.

Obeliſcolychnium, ii, n. ὀβελισκολύχνιον, inſtrumentum militare, ſcilicet lucerna parvo veru præfixa. Legit hanc vocem apud *Quint. l.* 8. *l. ult.* Turnebus, ubi alii alia. Cæterum vox græca eſt.

Obeliſcus, ſci, m. & f. *aguglia*, Ger. ein groſſe ſeule, Gal. *aiguille*, Hiſp. *aguja*, ὀβελίσκος, proprie eſt verutulum, apud Græcos, dim. ab *obelos*, ſed tranſlate Latinis vocatur lapis unicus quadratus ingens, pyramide tamen minor, paulatim graciliſcens, uſque dum in cuſpidem deſinat veruculo ſimilem. *Ammian. l.* 17. *c.* 7. ¶ Obeliſci fuere conſecrati Solis numini, propterea ad radiorum ſimilitudinem fiebant. *Plin. l.* 36. *c.* 9. Obeliſcum in Vaticano circo ſtatutum. *Id. l.* 36. *c.* 8. Trabes ex pyropœcilo facere Reges quodam certamine, obeliſcos vocantes, Solis numini ſacratos. Plura de Obeliſcis V. apud eund. *l.* 36. *c.* 8. 9. 10. & 11. ¶ Eſt & idem quod parvus obelus, quem appingebant ſcriptis geminis, & adulterinis diſtinguendis. *Aug. ep.* 10. *ad Hieron. c.* 2. Aſteriſcis notalis, quæ in Hebræo ſunt, & in Græco deſunt: obeliſcis autem, quæ in Græco ſunt, & in Hebræo non ſunt.

Obelus, li, m. 2. *ſpadone*, *ſchidone*, Germ. ſpieß, Gal. *broche*, Hiſp. *aſſador*, ὀβελός, veru. Ita apud Græcos. ¶ Ab ejus ſimilitudine virgula quædam, qua adulterina, aut etiam perperam ſcripta notamus. *Auſon. in præfat. Ludi ſept. Sapient.* Pone obelos igitur, ſpuriorum ſtigmata vatum; Palmas, non culpas eſſe putabo meas.

Obeo, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. *andare*, הלך, Germ. begehen, Gall. *aller*, Hiſp. *yr*, ἐφοδεύω, eſt adire. Nam *ob* pro *ad* quandoque ponitur. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 2. Obiens Quinti fratris comitia. ideſt adiens, atque illis adſiſtens. ¶ Frequenter eſt circuire. *Cic.* 3. *Fin. c.* 20. Cur tantas regiones barbarorum pedibus obiit? *Plin. ep.* 7. *l.* 3. Cum immenſum exercitum oculis obiiſſet. hoc eſt circumſpexiſſet. ¶ Item circundare. *Virg.* 8. *Æn.* Quem fulva leonis pellis obit totum. *Ovid.* 5. *Faſt.* Campus obitus aqua. ¶ Item complecti. *Cic.* 4. *Verr.* Dum omnes obeam oratione mea civitates. ¶ Item ſuſcipere. *Cic. pro L. Man.* Qui rerum privatorum cauſa legationes liberas obeunt. *Id.* 3. *de Or.* Judicia privata magnarum rerum obire. *Liv. l.* 4. Obire bella. *Id. l.* 1. Obire labores, & pericula. ¶ Item fungi, exequi, peragere, perficere. *Cic. Att. l.* 8. Id enim, etſi erat deliberationis, tamen obire non potui. ¶ Item occidere, interire, mori. *Plin. l.* 2. *c.* 26. Non modo an obirent, naſcerenturve ſidere. *Lucret. l.* 3. *v.* 1056. Ipſe Epicurus obiit, decurſo lumine vitæ. ¶ *Mortem, vel morte obire*, eſt mori. *Cic. in Phil.* Alexander tertio, & triceſimo anno mortem obiit. *Id. pro Cluent.* Aut obeunda mors Cluentio, aut ſuſcipienda accuſatio fuerit. *Suet. in Aug.* Morte obiit repentina, & ſua caſu. ¶ *Obire diem*, eſt item mori. *Serv. Sulp. Cic.* 4. *Fam. ep.* 12. Nuntiatum eſt mihi, Marcellum diem ſuum obiiſſe. *Suet. in Veſpaſ. c.* 1. Fœnus apud Helvetios exercuit, ibique diem obiit. ¶ Aliquando eſt præſto eſſe, ſe præſentem exhibere. *Suet. in Cæſ.* Craſſum diem cædi deſtinatum non obiiſſe. ¶ *Obire vadimonium*, eſt ire ad vadimonium, ad diem ſe ſiſtere. *Cic. pro Quint.* Vadimonium mihi non obiit quidam ſocius, & affinis meus. *Id. ibid.* Qui tibi hora vadimonium non ſit obitum. *Plin. l.* 8. *ep.* 12. Obire ad vadimonia. ¶ Obire annum petitionis. *Cic. Fam.* 10. *ep.* 25. Multi clariſſimi viri, cum Reip. darent operam, annum petitionis ſuæ non obierunt. *laſciarono paſſar l'anno del concorſo alla preſeiche cariche*. ¶ Obire cœnas, eſt modo apud hunc, modo apud illum cœnare. *Id. Att. l.* 9. Quas eos cœnas, & facere, & obire, quam lautas. ¶ Obire hæreditatem, idem eſt ac adire, cernere. *Id. de Leg. Agr.* ¶ Obire ſacra, *aſſiſtere ai ſacrifizj*. *Liv. l.* 1. ¶ Obire vigilias, *far la ſentinella*, *Plin. l.* 14. *c. ult.* Obire munus vigiliarum, apud *Liv.* eodem ſenſu.

Obequito, as, n. 1. *cavalcare intorno*, περιιππεύω, circumequito. *Liv. l.* 2. Obequitando caſtris, provocandoque. *Id. l.* 34. *c.* 31. Obequitare Syracuſas. *Curt. l.* 3. *c.* 10. Cum agmen obequitaret Alexander.

Oberro, as, n. 1. *errare intorno*, περιπλανάω, circumerro. *Plin. l.* 37. *c.* 10. In ſumma tellure oberrant. *Tac. Ann.* 1. *c.* 65. Oberrarent tentoriis inſomnes magis, quam pervigiles. *Perſ. ſat.* 4. Quantum non milvus oberret. ¶ Paſſive *Apul. l.* 9. *Metam.* Paucis caſtellis oberratis, divertimus ad quendam pagum. ¶ Et etiam errare, peccare. *Horat. de art. Poet. v.* 355. & citharœdus Ridetur chorda qui ſemper oberrat eadem. *h. e.* in eadem re ſemper peccat, ἀλληγορικῶς.

Obeſcet, oberit, vel aderit. *Feſt.*

Obeſo, as, a. 1. διαιτάζω, eſcam præbeo, paſco. *Col. l.* 8. *c.* 7. Madefacto triticeo pane obeſcant avem. Al. leg. *obeſant*. hoc eſt, ſaginant.

Obeſitas, atis, f. *graſſezza*, Germ. die feiſte, Gall. *graiſſeur*, Hiſp. *gordura*, πολυσαρκία, pinguedo. *Sueton. in Domit. c.* 18. Poſtea calvitio quoque deformis, & obeſitate ventris, & crurum gracilitate. *Id. in Claud. c.* 41. Obeſitate cujuſdam fractis ſubſelliis. Adde *Col. l.* 6. *c.* 24.

Obeſo, as, a. 1. *ingraſſare*, ſagino. V. Obeſco.

Obeſus, a, um, *graſſo*, שמן, Ger. feiſt, Gal. *gras*, Hiſp. *gordo*, πίων, πολύσαρκος, pinguis, craſſus. Proprie, ſi *Gellio* credimus *l.* 19. *c.* 7. & *Nonio c.* 4. *n.* 343. ſignificat exilem, macrum, gracilem, ab *ob*, & *edo*. Affertur ab iis in hanc rem illud *Nævi* (al. Lævii) Corpore peſtoreque undique obeſo, ac mente extenſa, tardigenulo ſenio oppreſſum. Quæ tamen verba non omnino videntur rem probare. ¶ Pro exeſo accipitur in illo *Severi in Ætna*, *v.* 434. nec obeſa cavamine terra eſt. ¶ Sæpiſſime accipitur pro pingui, ut dictum eſt. *Virg.* 3. *Georg. v.* 79. *de equis boni generis*. Illi ardua cervix, Argutumque caput, brevis alvus, obeſaque terga. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Minus ſolertes, quibus obeſiſſimus venter. *Claud. l.* 1. *in Eutrop. v.* 132. Obeſus lacte. ¶ Tranſlate pro hebeti, & tardo ponitur, quia craſſi homines plerumque craſſo quoque ingenio eſſe ſolent. *Horat. epod.* 12. Nec firmo juveni, nec naris obeſæ. V. Nares. Sic *Calpurn. ecl.* 4. *v.* 52. aures obeſas poſuit pro parum peritis.

Obex, icis, m. *oſtacolo*, Ger. riegel, Gall. *obſtacle*, Hiſp. *obſtaculo*, ἐμπόδιον, objectio, obſtaculum, ab *objiciendo*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 480. qua vi maria alta tumeſcant Objicibus ruptis. *Ovid.* 14. *Met. v.* 600. Claudere portas obice. ¶ Reperitur etiam in gen. f. *Plin. Paneg. cap.* 47. Nullæ obices, nulli contumeliarum gradus. ¶ Si unico *i* in obliquis ſcribatur, ut fit ab Oratoribus, habet primam brevem, ſi duplici, longam. *Virg.* 12. *Æn. v.* 377. Ecce maris magna claudit nos obice pontus. *Sil. l.* 4. Et ſidos certant obices arcere ſylva.

Obfirmate, adv. *oſtinatamente*, ἐνστατικῶς. *Suet. in Tib. c.* 25. Quanquam obfirmate reſiſtentem.

Obfirmatus, & offirmatus, a, um, adject. *coſtante*, *pertinace*, firmus, conſtans. *Plaut. Amph.* 2. 2. 15. Perferam abitum ejus animo forti, atque obfirmato. *Cic.* 1. *Att. ep.* 11. Incredibile eſt, quanto mihi videatur illius voluntas obſtinatior, & in hac iracundia obfirmatior.

Obfirmo, & Offirmo, as, avi, atum, n. 1. *eſſer coſtante*, חזק, Germ. feſt machen, Gal. *etre ferme*, Hiſp. *porfiar*, ἀυθαδίζω, eſt firmum propoſitum in animo habere, & quaſi obſtinate in re aliqua perſiſtere. *Ter. Eun.* 2. 1. Cenſen', poſſe me obfirmare, & perpeti, ne redeam interea? ¶ Eſt etiam activum, pro firmum facere, ἐνισχύω. *Ter. Hec.* 3. 5. 4. Certum obfirmare eſt viam me, quam decrevi perſequi. Ubi *Donat.* Obfirmare viam, adverſus omnia obſtinate agere. *Plaut. Merc. prol. v.* 81. Ut ut animum obfirmo meum. ¶ *Apul. l.* 7. *Met.* Corium offirmare cineris inſperſu.

Obfuſcatio, onis, f. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 10. Pertinet ad obfuſcationem Deorum veſtrorum. h. e. ad elevandam exiſtimationem.

Obfuſco, as, a. *offuſcare*, obtenebro. Tranſlate *Tertul. l.* 2. *adv. Marc. c.* 12. Obfuſcare juſtitiam.

Obgannio, & Oggannio, is, a. 4. *cicalare*, *ſuſurrare*, garrio, immurmuro, ſecreta loquor, ἐνσκύζω. *Apul. l.* 1. *A. A.* In aurem mulieris oggannit. *Ter. Phorm.* 5. 8. 41. Habet hæc, ei quod, dum vivat, uſque ad aurem obganniat. *Plaut. Aſin.* 2. 4. 16. Quin centies eadem imperem, atque ogganniam.

Obhæreo, es, hæſi, hæſum, n. 2. *attaccarſi*, adhæreo. *Suet. in Tib. c.* 2. Navem obhærentem Tiberino vado extraxit. *Lucret. l.* 4. *v.* 422. in medio nobis equus acer obhæſit flumine.

Obhæreſco, is, n. 3. obhæreo. *Apul. l.* 6. *A. A.* Lanoſum aurum ſtirpibus connexum obhæreſcit.

Obherbeſco, is, n. 3. *coprirſi d'erbe*, ὑποβοτανίζω, eſt herbis obduci. *Feſt.*

Obhorreo, es, n. 2. horridus undequaque ſum. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Cujus alterum genus languinis punctis obhorret.

Digitized by Google

Objaceo, es, cui, n. 2. *giacere all' incontro*, ἀντικεῖμαι, contra, vel ob viam jaceo, obſto. *Stat. 4. Theb.* Quaque objacet alto Iſthmos, *Tac. 5. hiſt. c. 6.* A meridie Ægyptus objacet. *Pomp. Mela l. 2. c. 3.* Græcia Joniis fluctibus objacet. *Liv. l. 2. c. ult.* Saxa objacentia pedibus ingerit in ſubeuntes. ¶ *Feſto objacuiſſe* eſt, antea jacuiſſe. ¶ *Enn. in Iphigen.* Acherontem obibo, ubi mortis theſauri objacent. h. e. circumjacent.

Objectaculum, i, n. obex, obſtaculum. *Var. l. 3. de R. R. c. 17.* Objectaculo, quo æſtus hic quotidie ab exorta Luna ad proximam novam introire, ac redire rurſus in mare poſſet.

Objectamentum, i, n. objectio, exprobratio. *Apul. Apolog. in princ.* Objectamenta jurgio prolata.

Objectatio, onis, f. oppoſitio, exprobratio. *Caſ. l. 3. B. C. c. 60.* Cum ex aliorum objectationibus, tum etiam ex domeſtico judicio.

Objectatus, a, um, crimini datus, exprobratus. *Apulej. in Florid. n. 5. ſub fin.* (*al. l. 1.*) Hoc genus crimina Apollini objectata.

Objectio, onis, f. actus objiciendi, h. e. opponendi contra aliquem. *Arnob. lib. 6. pag. 191.* Deos convenit tectorum munitionibus claudere, ſaxorum aut objectione tutari. ¶ Item exprobratio. *Tertull. l. 2. ad Uxor. c. 5. extr.* Objectio nominis. *Martian. Capel. l. 5. pag. 142.* Intentio eſt objectio ejus facti, quod in judicium venit.

Objecto, as, avi, atum, a. 1. *eſporre*, objicio, expono. *Virg. 2. Æn. v. 751.* caput objectare periclis. *Id. 11. Æn.* cunctis pro talibus unam objectare animam. ¶ Item exprobro, *rinfacciare*, *rimproverare*. *Cic. pro Dom. cap. 39.* Iſto tuo maledicto probrum non modo mihi nullum objectas, ſed etiam laudem illuſtras meam. *Plaut. Moſt. 3. 2. 153.* Ah cave, tu illi objectes nunc in ægritudine, te has emiſſe.

Objectus, us, m. *oppoſizione*, πρόβλησις, objectio, oppoſitio. *Plin. l. 2. c. 10.* Objectu terræ Lunam occultari. *Tac. Ann. 14. c. 8.* Hi molium objectus, hi proximas ſcaphas ſcandere.

Objectus, a, um, *oppoſto*, *eſpoſto*, ἀντικείμενος, oppoſitus, partic. ab objicior. *Cic. pro Font.* Oppoſitum, & objectum hoſtibus propugnaculum. *Id. Torquato.* Ad omnes caſus ſubitorum periculorum objecti ſumus. *Virgil. 3. Georg.* flumina objecta retardant equos. ¶ Item pro oblata. *Cic. 1. Fin.* Victi, & debilitati objecta ſpecie voluptatis. *Tacit. Ann. 4. c. 60.* Druſum traxit in partes, ſpe objecta principis loci. ¶ Item exprobratus. *Tac. Ann. 3. c. 12.* Ne objecta crimina pro approbatis acciperetis. ¶ Objecta, orum, abſolute dicuntur objecta crimina, oppoſitiones, exprobrationes. *Cic. pro Dom.* De objectis non confiteri. *Quint. l. 4. c. 2.* Objecta diluere.

Obiens, euntis, n. particip. ab obeo. *Cicer. in Somn.* Quis in reliquis orientis, aut obeuntis Solis ultimis, aut Aquilonis, Auſtrive partibus tuum nomen audiet?

Obii, orum, m. mortui. *Apul. de Mund.* Genius miniſtratur, obiis libatio perfunditur. Al. leg. *abitis*.

Objicio, is, eci, ectum, a. 3. *mettere innanzi*, *offerire*, Ger. *entgegen*, *vorwerffen*, Gal. *oppoſer*, *opoſer*, προβάλλω, προτείνω, ante jacio, porrigo, offero. *Cic. 2. Off.* Cum his ampla, & honeſta res objecta eſt. *Plin. l. 8. c. 40.* Objicere cibum canibus. *Ter. Phorm. 5. 2.* Etiam argentum eſt ultro objectum ei. h. e. oblatum. *Plaut. Merc. 5. 1. 40.* Religionem illic objecit, *ha fatto ſcrupolo*. Sic objicere terrorem, vel metum alicui, *atterrire*; objicere ſpem, lætitiam, *mettere in iſperanza*, e in *allegrezza*; objicere ſollicitudinem, *metter in travaglio*, objicere lucrum, *offerir guadagno*, &c. *Cic. 5. Tuſc. Ter. Heaut. 1. 2. Plaut. Mil.* & *Curc.* &c. ¶ Eſt item contra jacere, opponere, & conſtruitur cum dat. *Cic. in Phil.* Quid ſtultius, quam objicere adverſario, quod ille ſi verbo negaſit, longius progredi non poſſit, qui objecerit? *Id. pro Balb.* Qui ſe ſæpe telis hoſtium, qui dimicationi capitis, qui morti objecerit. ¶ Vel cum accuſ. & præp. in, vel *ad*. *Cic. pro Arch.* Nunquam me pro ſalute veſtra in tot, ac tantas dimicationes, atque in hos profligatorum hominum quotidianos impetus objeciſſem. *Id. ad Torquat.* Ad omnes caſus objecti ſumus. ¶ Aliquando eſt inferre. *Plaut Amph. 1. 1. 35.* Qui multa Thebano populo acerba objecit funera. ¶ Tranſlate eſt exprobrare, aliquid in aliquem dicere, & maledicti loco ponere. *Cic. 6. Ver.* Non tibi objicio, quod hominem digniſſimum tuis moribus ſpoliaſti. *Id. 1. Tuſc. c. 2.* Objecit ut probrum M. Fulvio Nobiliori, quod is Poetas in provinciam duxiſſet. *Id. Att.* Objicit mihi, me ad Bajas fuiſſe. *Id. pro Mur.* Multis viris fortibus ne ignobilitas objiceretur generis. ¶ In hac ſignificatione jungitur interdum duobus dativis. *Plin. l. 14. c. 3.* Camillo enim crimini objecit Sp. Carvilius Quæſtor, quod, &c. ¶ Interdum præter dativum ablativo cum præpoſ. *de*. *Brut. ad Antron. l. 11. Fam.* Quin nobis de morte Cæſaris objiceres. ¶ Interdum ablat. cum præpoſ. in. *Cic. 7. Ver.* Ut iſtam rem accuſator in magnis criminibus objiciendam putaret. *Id. pro Cluent.* In maledicti loco objicere. *Id. in Vatin.* Objicere in maledictis. ¶ Objicere alicui mentem, eſt in mentem inducere. *Liv. l. 5.* Quo ſibi eam mentem objeciſſent, ut, &c. Objicere moram, eſt retardare. *Plaut. Trin. 5. 1. 8.* Sed fores hæ ſonitu ſuo mihi moram objiciunt incommode. ¶ *Objexis* pro objeceris. *Plaut. Caſ. 2. 6. 52.*

Obigito, ante agito. *Feſt.*

Obinanis, & ne, n. 3. idem ac inanis. *Var. l. 3. de R. R. c. 9.* Quod perluceat, id eſſe obinane. Sunt qui diviſim leguut *ob inane*.

Obinunt, obeunt. *Feſt.*

Obiraſcor, eris, iratus ſum, dep. 3. idem quod iraſcor, vel valde iraſcor. *Sen. de tranquil. anim. c. 2.* Obiraſcens fortunæ animus. *Apul. Apol.* Cum male audiunt, obiraſcuntur.

Obiratio, onis, f. iracundia. *ſdegno*. *Cic. 6. Att. ep. 3.* Nebulonis obiratione ſi Brutus moveri poteſt, licebit &c. Al. leg. *oratione*.

Obiratus, a, um, idem ac iratus. *Liv. l. 2. c. 31.* Aut fortunæ obirati cultum reliquerant Deum.

Obiter, adv. *accidentemente*, Ger. *oben anhin*, Gal. *en paſſant*, *par hazard*, Hiſ *de camino*, *a caſo*, παρέργως, παροδικῶς, ἐν παρόδῳ, incidenter, præter propoſitum, ab *ob*, & *iter*, quaſi ob viam, vel in itinere occurrens. *Plin. in hiſt. natur. ad fin.* Ut obiter caveam iſtos Homeromaſtigas. *Juven. ſat. 3. v. 241.* ingentis curret ſuper ora Liburno, Atque obiter leget. ¶ *Plin. l. 18. c. 10.* Major pars Italiæ utitur rotis, quas aqua verſet obiter, & molat. h. e. obeundo, circumeundo. *Idem l. 17. c. 23. eod. ſenſu.* Traduces virgultorum comitatu obiter rigorati.

Obitus, us, m. ἀπάντησις, adventus. *Turpil. apud Non. c. 4. n. 331.* Et quis eſt, qui interrumpit ſermonem meum obitu ſuo? ¶ Item occurſus. *Ter. Hec. 5. 4.* Ut voluptati obitus, ſermo, adventus tuus, quocunque adveneris, ſemper ſiet. ¶ Item interitus, mors, מות, Ger. *der abgang*, *tods*, Gal. *fin*, *mort*, Hiſp. *muerte*, θάνατος, *Cicer. l. 4. Fam. ep. 5.* Poſtquam mihi renunciatum eſt de obitu Tulliæ filiæ tuæ. *Virg. 4. Æn. ad fin.* longum miſerata dolorem, Difficileſque obitus. ¶ Item occaſus. *Cic. 1. de Orat.* In Aſtrologia cœli converſio, ortus, obitus, motuſque ſiderum. Adde *2. Div. c. 56.* ¶ Obitum pro aditu dicebant Veteres, *Feſt.*

Obitus, a, um, partic. ab obeo. *Cic. pro Sext. cap. 18.* Quos a majoribus noſtris morte obita poſitos in illo loco, atque in Roſtris collocatos videtis. ¶ Obitum vadimonium dicitur, cum ad dictam diem in judicio quis comparuit. *Cicer. pro Quinct.* V. obeo.

Objurgatio, onis, f. *riprenſione*, ἐπιτίμησις, λοιδορία, eſt poſt turpe factum caſtigatio, ſeu reprehenſio, auctore *Feſto*. *Cic. de Amic.* Deinde ut objurgatio contumelia careat. *Quintil. l. 1. c. 3.* Objurgatione mordere. Et *infra*. Objurgatione corrigere.

Objurgator, oris, m. *riprenſore*, ἐπιτιμητής, qui objurgat. *Cic. de Leg. Agr.* Quantas conceſſiones agrorum hic noſter objurgator uno verbo facere conetur. *Idem 2. de Divin. c. 49.* Objurgatores ſuos convincere.

Objurgatorius, a, um, *riprenſivo*, ἐπιτιμητικός, quod ad objurgationem, vel ad objurgatorem ſpectat. *Cic. Att. l. 13. ep. 6.* Una cum illius objurgatoria tibi meam quoque, quam ad eum reſcripſeram, miſi.

Objurgito, as, a. 1. frequenter objurgo. *Plaut. Trin. 1. 2. 30.* Malis te ut verbis multum objurgitem.

Objurgo, as, avi, atum, a. 1. *riprendere*, הוכיח, Ger. *ſchelten*, Gal. *reprendre*, Hiſp. *reprehender*, ἐπιτιμάω, valde arguo, reprehendo, increpo. Conſtruitur cum accuſ. *Cic. pro Cæl.* Objurgavit M. Cælium, ſicut neminem unquam parens. ¶ Vel cum ablat. & præp. *de*. *Cic. Att. l. 2.* Quod me quodammodo molli brachio de Pompeji familiaritate objurgas. ¶ Vel cum ablat. & præp. *in*. *Cic. in Fam.* Ne in quo te objurgem, id ipſum videar imitari. ¶ Res, de qua quis reprehenditur, ſæpe ponitur in accuſat. ut in cæteris verbis accuſandi, quæ judicialia non ſunt. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 17.* Quæ objurget cæterarum villarum inſaniam. Et *alibi*. Cæſar meam in rogando verecundiam objurgavit. ¶ Aliquando capitur pro exprobrare. *Quintil. l. 6. c. 4.* Objurgantibus, quod ſexagenarius Publiliam virginem duxiſſet. ¶ Item pro caſtigare, plectere. *Suet. in Othone c. 2.* Ut ſæpe flagris objurgaretur a patre. *Perſ. ſat. 5. v. 169.* ſolea puer objurgabere rubra.

Objuro, as, a. 1. *aſtrignere*, jurejurando aſtringo. *Feſt.* citans locum ex antiqua *fabula Pentaſilea*. Formidabant objurare.

Oblædo, is, a. 3. oblido, lædo. Quidam leguut in *Plaut. Caſ. 2. 6. 8.* verum varia ibi valde lectio eſt.

Oblanguěo, es, ui, n. 2. idem ac langueo. *Cic. l. 16. Fam. ep. 12.* Literulæ meæ, ſive noſtræ tui deſiderio oblanguerunt.

Oblaquěo, as, avi, atum, a. 1. laqueo cingo, ligo, circumdo. *Tert. de reſurrect. c. 7.* Argento gemmas oblaqueare.

Oblatio, onis, f. *offerta*, προσφορά, ἀνάθεμα, actus offerendi. *Aſcon. in Ver. 4. c. 2.* Genus omne penſitationis in hoc capite poſitum eſt, canonis, oblationis, indictionis. Ubi *oblationem* intelligit tributum olim oblatum.

Oblatitius, a, um, adject. qui offertur. *Sidon. l. 7. ep. 9.* Oblatitium impendium.

Oblativus, a, um, adject. *Serv. in 6. Æn.* Auguria aut oblativa ſunt, quæ non poſcuntur, aut impetrativa ſunt, quæ optata veniunt. Adde *Symmach. l. 10. ep. 50.*

Oblator, oris, m. qui offert. *Tertul. lib. 2. adv. Marcion. c. 26.* Oblatorem animæ ſuæ pro populi ſalute.

Oblatrator, oris, m. *maledico*, qui oblatrat. *Sidon. l. 1. ep. 3.* Ille obiter ſtertentium oblatratorum aures rauci voce præconis everberat.

Oblatratrix, icis, f. ὑλάκτρια, quæ oblatrat. *Plaut. Mil. 3. 1. 83.* Sed nolo mihi oblatratricem in ædes intromittere.

Oblatro, as, avi, atum, n. 1. *abbajare contro*, προσυλακτέω, circum, aut contra latro. Et canum proprium eſt. Per tranſlationem pro obloqui accipitur. *Sil. l. 8. v. 250.* Intima dum vulgi favet, oblatratque Senatum.

Oblatus, a, um, *offerto*. *Cic. Att. l. 16.* Oblatam mihi cauſam gratulor. *Id. 5. Fin.* Oblatum ſtuprum per eum. h. e. illatum, intentatum. *Liv. l. 43.* Oblata fortuna delendi exercitus. ¶ Oblatum abſolute pro oblatum munus, *donativo*. *Liv. l. 44.* Gallorum ingens oblatum avaritia diſcuſſum eſt. ¶ Oblatum furtum dicitur, cum res furtiva alicui offertur, ut apud eum concipiatur. *Gel. lib. 11. cap. 18.* ¶ Oblatus timor opponitur inteſtino. *Cic. 4. Acad cap. 15.* Neque ut quidquam intereſſet inter inteſtinum, & oblatum timorem. Sic oblatum incendium opponitur fortuito, apud eund. *pro Dom. c. 24.*

Oblectabilis, le, adject. jucundus. *Auſon. epiſt. 19. ad fin.* Oblectabile negotium.

Oblectamen, inis, n. idem ac oblectamentum. *Stat. l. 3. ſylv. 5. v. 35.* hæc deſunt variæ circum oblectamina vitæ.

Oblectamentum, i, n. *diletto*, delectatio. *Cic. de Sen. c. 15.* Ut meæ ſenectutis requietem, oblectamentumque noſcatis.

Oblectaneus, a, um, adject. jucundus, oblectans. *Vet. Inſcript.* Si quid oblectaneum apud Manes eſt.

Oblectatio, onis, f. *dilettazione*, שעשועים, Ger. *ergetzligkeit*, Gal. *rejouiſſance*, *plaiſir*, Hiſp. *deleyte*, *plazer*, τέρψις, delectatio. *Cic. 4. Acad.* Indagatio ipſa rerum cum maximarum, tum etiam occultiſſimarum habet oblectationem. *Id. 1. Orat. c. 26.* Oblectatio animi. *Id. 1. Acad.* Oblectatio otii.

Oblectator, oris, m. *ſolazzatore*, qui oblectat. *Apul. l. 3. Flor.* Arion belluarum oblectator. *Tertul. de cor. Mil. c. 8.* Deus oblectator hominis ſui.

Oblectatorius, a, um, *dilettevole*, oblectabilis. *In lemmate c. 2. l. 18. Gellii* Quædam ſophiſmata, & ænigmata oblectatoria.

Oblecto, as, avi, atum, a. 1. *dilettare*, שעשע, Germ. *beluſtigen*, Gall. *rejouïr*, *recréer*, Hiſp. *deleytar*, τέρπω, delecto, recreo, ex *ob*, & *lacto*, quia notat blanditiis trahere. Conſtruitur cum accuſat. *Cic. pro Arch. cap. 7.* Hæc ſtudia adoleſcentiam alunt, ſenectutem oblectant. ¶ Vel cum accuſ. & ablat. ſine præp. *Cic. de Sen.* Qui ſe agricolatione oblectabant. ¶ Vel cum præp. *cum*. *Cic. ad Q. Fr.* Oblecta te cum Cicerone noſtro quam belliſſime. ¶ Oblectare ſe, eſt animum paſcere, & recreare. *Cic. 3. Off.* Quo amicos invitare, & ubi ſe oblectare poſſet. ¶ Oblectare otium temporis, eſt tempus otioſum, & vacuum a rebus ſeriis traducere in voluptatem. *Plin. l. 4. ep. 14.* Accipies hendecaſyllabos noſtros, quibus nos in vehiculo, in balineo, inter cœnam oblectamus otium temporis.

Oblector, aris, atus ſum, d. 1. *dilettarſi*, delector. *Cic. l. 2. Fam. ep. 15.* In communibus miſeriis hac tamen oblectabar ſpecula. *Id. pro Mur.* Ludis tamen oblectamur & ducimur. ¶ Sunt qui putant, in his, & hujuſmodi exemplis paſſive uſurpari. ¶ Conſtruitur etiam cum accuſat. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 15.* Ego me in Cumano, & Pompejano, præterquam quod ſine te, cæterum ſatis commode oblectabar.

Oblenio, is, ivi, itum, a. 4. lenio, delenio, mitigo. *Sen. l. 3. de ira, c. 9.* Lectio illum carminum obleniat.

Oblido, is, iſi, iſum, a. 3. *ſoffocare*, חנק, Ger. *verletzen*, Gal. *ſuffoquer*, Hiſ. *ahogar*, συνάγχω, uſque ad mortem lædo, percutio, occo, ex *ob*, & *lædo*. *Col. l. 7. c. 3.* Nec anguſtiæ (ſtabulorum) fœtus oblidant.

Obligamentum, i, n. colligatio, alligatio. *Tertul. de cor. mil. c. 14.* Caput ne velamento quidem obnoxium, nedum obligamento.

Obligatio, onis, f. *obbligazione*, אסר, Ger. *verbindung*, Gal. *obligation*, Hiſp. *obligacion*, ἐνέχυρον, actus obligandi. *Cic. ad Brut. ep. 18.* Eſt autem gravior, & difficilior animi, & ſententiæ, maxime præſertim in rebus, pro altero, quam pecuniæ, obligatio. ¶ Eſt etiam ligatio, impedimentum. *Juſtin. l. 13. c. 7.* Cui nomen Battos ob linguæ obligationem fuit.

Obligatorius, a, um, adject. *che obbliga*. *Juſtin. inſtit. tit. de mandato, §. illud quærunt.* Mandatum obligatorium.

Obligatus, a, um, *obbligato*, *legato*, περιδεδεμένος, circumligatus. *Horat. Epod. ult.* Obligatus alvus. *Auct. ad Her. l. 1. c. 13.* Obvolutus, & obligatus corio. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Horat. l. 2. carm. od. 7.* Dapem obligatam redde Jovi, id eſt promiſſam, ac debitam. *Cic. 13. Phil.* Magnis, & multis pignoribus eum Reſpub. obligatum tenet. *Plin. l. 8. ep. 2.* Tanto mihi obligatior abit. *Sen. l. 2. de benef. c. 4.* Tu me aliquid eorum doce, per quæ obligantium, obligatorumque animi certent.

Obligo, as, avi, atum, a. 1. *legare intorno*, אסר, Ger. *verbinden*, Gal. *envelopper*, *lier autour*, *obliger*, Hiſp. *atar al rededor*, *obligar*, δεσμεύω, obſtringo, devincio, comprehendo. *Cic. 2. Tuſc.* Medicum modo requirens, a quo obligetur. ¶ Per tranſlationem eſt devincire beneficiis, ſeu debitorem reddere, *obbligare*. *Cic. lib. 3 ad Q. Fr.* Scaurum beneficio defenſionis valde obligavi. *Plin. l. 4. ep. 4.* Obligabis me, obligabis Calviſium, &c. ¶ Obligare ſe furti, eſt furtum committere, conſcium ſe furti reddere. *Gel. l. 7. c. 15.* Sic obligare aliquem ſcelere. h. e. conſcium facere, apud *Cic. pro Dom.* obligare ſe ſcelere. *Sen. de tranquil.* ¶ Obligare ſe ſacramento militiæ, *Cic. 1. Off.* Obligare ſe ſponſione. *Id. 2. de Leg.* ¶ Interdum eſt oppignerare, *impegnare*. *Suet. in Veſpaſ. c. 4.* Rediit nihilo opulentior, ut ut qui prope labefactata fide, omnia prædia fratri obligarat. *Scæv. JCtus l. Titius, ff. qui pot. in pign.* Obligare bona

na

Digitized by Google

na ſua pignori. ¶ Hinc translata *Cic. 3. Phil. 5.* Audebo etiam obligare fidem meam P. C. vobis, populoque Rom. *Papin. l. Bona fide, ff. ad S. C. Vellei.* Si fideio ſuam pro eo apud virum obligaverit. ¶ Interdum etiam eſt veneficiis devincire, *ammaliare. Paul. l. 3. ſent. tit. 23. n. 9.* Qui ſacra impia nocturnave, ut quem obcantarent, interficerent, obligarent, fecerint. ¶ *Hor. l. 2. od. 8.* Simul obligaſti perfidum caput votis, eniteſcis pulcrior multo. *h. e.* perjurando te Diis devoviſti.

Obligurio, is, ivi, itum, a. 4. *trangugiare*, [illegible], Ger. *verſchlemmen*, Gal. *avaler, conſumer tout par friandiſe*, Hiſp. *tragar, gaſtar en goloſinas*, γαστριμαργέω, eſt multa avide conſumere, diſſipare. *Cic. 2. Catil. c. 3.* Patrimonia ſua profuderunt, fortunas ſuas obligurierunt. Al. leg. *abligurierunt*.

Obliguritor, oris, m. *diſſipatore, mangione. Jul. Firm. l. 5. Aſtr. c. 5.* Homines audaces, temerarios, obliguritores.

Oblimātus, a, um, adject. *ingraſſato con letame, coperto di fango*, limo obductus. *Cic. 2. de Orat. c. 32.* Nilus Ægyptum irrigat, mollitoſque, & oblimatos agros ad ferendum relinquit. Adde *Suet. in Aug. c. 18.*

Oblimo, as, avi, atum, a. 1. *infangare, imbrattare*, Ger. *beſudeln*, Gal. *couvrir de boue*, Hiſp. *enſuziar con lodo*, ἐπιλυμαίνω, limo obduco, limo repleo, ex *ob*, & *limus. Virg. 3. Georg. v. 136.* Et ſulcos oblimet inertes. ¶ Translate ponitur pro obcæcare, quaſi limo meatus claudere, ſeu obtundere. *Claud. l. 3. n. 19.* Sed quod diffuſior honeſti luxus, & humanas oblimat copia mentes. ¶ Oblimo item eſt verbum compoſitum ex *ob*, & *lima*, quod pro deterere, & translate pro conſumere ponitur. *Hor. l. 1. ſerm. ſat. 2.* Rem patris oblimare malum eſt ubicunque.

Oblinio, is, a. 4. idem ac oblino. *Colum. l. 5. c. 9.* Et imas partes miſto fimo cum cinere oblinire.

Oblinitus, a, um, adject. *unto all' intorno. Col. l. 12. c. 38.* Oblinitis vaſis includere. Adde *l. 5. c. 9.*

Oblĭno, is, ivi, vel evi, itum, a. 3. *ungere intorno*, Ger. *beſtreichen*, Gal. *ſouiller autour*, Hiſp. *enſuziar con lodo*, περιχρίω, circumlino. *Var. l. 3. de R. R. c. 7.* Aves decipiuntur, cum ſe obleverint viſco. ¶ Sumitur eleganter translate. *Cic. in Brut.* Ut ſe externis oblinerent moribus. *Horat. l. 1. ep. 19. v. 30.* Nec ſocerum quærit, quem verſibus oblinat atris. h. e. infectetur, infamem reddat.

Obliquatio, onis, f. obliquitas. *Macrob. l. 7. Satur. c. 1.* Hedera thyrſo per obliquationem circumfuſa.

Obliquātus, a, um, adject. *torto, obbliquo. Ammian. l. 16. c. 12.* Undarum moles obliquatis meatibus declinantes.

Oblīque, adv. *obbliquamente*, πλαγίως, transverſe; cui contrarium eſt recte. *Cic. 1. Fin. c. 6.* Quæ recta, quæ oblique ferantur. *Plin. l. 9. c. 30.* Oblique in latera procedunt locuſtæ. ¶ Translate *Gel. l. 3. c. 2.* His verſibus oblique admonere voluit. *tacitamente, indirettamente. Id. l. 7. c. 17.* Tum vero ego permotus, agendum jam oblique, ut cum homine ſtulto, exiſtimavi. h. e. diſſimulando. *Tac. 3. Ann. c. 35.* Caſtigatis per literas oblique Patribus.

Obliquĭtas, atis, f. *obbliquità*, λοξότης, curvitas. *Plin. l. 3. c. 5.* Ni talis obliquitas in latus digredi videretur.

Oblīquo, as, avi, atum, a. 1. *torcere*, עקל, Ger. *biegen, krumm machen*, Gall. *deſtourner*, Hiſp. *torcer*, λοξόω, curvum facio. *Plin. l. 6. c. 23.* Lunatis obliquatur cornibus. *Tac. de Germ. c. 38.* Obliquare crinem. *Ovid. 7. Metam. v. 401.* Obliquare oculos. ¶ Obliquare ſinus in ventum, eſt vela torquere, ut ventum, qui transverſus flat, oblique capiant. Itali dicunt *andar a poggia, a ad orza. Virg. 5. Æn. v. 16.* Colligere arma jubet, validiſque incumbere remis, Obliquatque ſinus in ventum. ¶ Translate *Stat. Theb. 3. v. 382.* variis prætentat pectora dictis, Obliquatque preces. h. e. varie verſat.

Oblīquus, a, um, *obbliquo, torto*, עקש, Ger. *krumb*, Gal. *oblique, qui va de travers*, Hiſp. *tuerto, al traves*, λοξός, πλάγιος, transverſus, non rectus. *Ovid. 2. Met.* Illa Deam obliquo fugientem lumine cernens. *Cic. in Somn.* Sed partim obliquos, partim transverſos, partim etiam adverſos ſtare vobis. *Caſ. l. 7. B. G.* Obliquus ordo. *Plin. l. 35. c. 10.* Obliquam imaginem pingere. *in profile.* ¶ In obliquum, idem eſt ac oblique. *Ovid. 2. Met. v. 130. de Zodiaco.* Sectus in obliquum lato curvamine limes. ¶ Caſus obliqui apud Grammaticos ſunt caſus omnes præter nominativum. *Quintil. l. 1. c. 6. & Priſcian.* Secundæ etiam, & tertiæ perſonæ verborum, & primæ pluralis, quæ a prima ſingulari formantur, *obliquæ* appellantur ab eodem *Quintil. ibid.* ¶ Translate obliquus varios habet ſignificatus. *Quint. l. 9. c. 2.* Apud hiſtoricos reperiuntur obliquæ allocutiones, *parlar' indiretto*. Affert ibi ſtatim Quintil. de Livio exemplum. ¶ Obliquæ orationes. h. e. quæ aliquem carpunt, nomine diſſimulato. Sic obliquum carmen ob *Stat. in epithalam. Stellæ, v. 27.* dicitur, in quo quidam amicam ſuam ſub alio tamen nomine celebrat. *Plin. l. 4. c. 2.* Cato adverſus potentes ſemper obliquus. h. e. adverſus, infeſtus. Hinc oblique oculo limare alicujus commoda, *guardar di mal occhio. Horat. l. 1. ep. 14. v. 36.* Obliquoque notare vultu. *Stat. l. 2. ſilv. v. 102.* ¶ Obliquum adverb. pro oblique, *Apulei. l. 3. Metam.* Oculis obliquum reſpiciens.

Oblīſus, a, um, fractus, ſuffocatus, necatus. *Tac. l. 5. Ann. c. 9.* Exin oblīſis faucibus id ætatis corpora in Gemonias abjecta.

Oblitterātio, onis, f. actus oblitterandi, deletio. *Plin. l. 34. c. 7.* Tanto magis deprehendi æris obliteratio poteſt. h. e. fundendi æris ſcientia obliterata. *Arnob. l. 6.* Vetuſtatis obliteratione cælari. *Ammian. l. 30. c. 22.* Patem cuos prætoritorum obliteratione obſecrantes.

Oblitterātor, oris, m. qui delet, aut memoriam aufert. *Tert. l. 4. adv. Marcion. c. 16.* Commemorator, non obliterator vetuſtatis.

Oblitterātus, a, um, nom. ex particip. deletus, abolitus, *cancellato, levato, tolto. Liv. l. 3. c. 71.* Res obliterata vetuſtate. *Id. ibid. c. 59.* Peccata obliterata repetere.

Oblittĕro, as, avi, atum, a. 1. *depennare, cancellare*, מחה, Ger. *die buchſtaben auſſleſchen*, Gal. *effacer*, Hiſp. *raer, borar*, ἀφανίζω, abrado, aboleo, deleo. Nam obliterare eſt literis aliquid ſuperducere. Translate *Cic. poſt red. in Sen. c. 8.* Publici mei beneficii memoria privatam offenſionem obliteraverunt. *Catul. carm. 63. v. 232.* Hæc vigeant mandata, nec ulla obliteret ætas. *Liv. l. 21. c. 29.* Obliterare memoriam.

Oblittĕrus, a, um, adject. *Nav.* apud *Gel. l. 19. c. 7.* Obliteram gentem, pro obliteratam dixit.

Obliteſco, ſcis, litui, n. 3. *naſconderſi*, נחבא, Germ. *verbergen*, Gal. *ſe cacher*, Hiſp. *eſconderſe*, λανθάνω, deliteſco, abſcondor. *Var. l. 1. de R. R. c. 51.* Ne milii per rimoſa in cimis grana obliteſcant. *Cic. de Univ. c. 10.* Quæſiqua temporibus ſidera a noſtro conſpectu obliteſcant. *Sen. l. 7. quæſt. natur. c. 29.* Cometa erigens ſuum curſum oblituit.

Oblĭtus, a, um, *dimenticato, ſcordato*, ἐπιλελησμένος, particip. ab obliviſcor. *Cic. Att. l. 4.* Ma non oblitum conſuetudinis, & inſtituti mei rarius ad te ſcribere. *Virg. Ecl. 9. verſ. 33.* Nunc oblita mihi tot carmina. ubi uſus paſſivus eſt animadvertendus. *Ovid. ep. 16.* Oblitus pudoris.

Oblĭtus, a, um, *unto attorno*, περικεχρισμένος, circumlitus, partic. ab oblino. *Cic. 7. Ver.* Ut non cera, ſed cœno obliti eſſe videantur. *Tac. Ann. 1. c. 17.* Oblitos faciem ſuo cruore. ¶ Translate ſumitur pro aſperſo. *Cic. l. 9. Fam. ep. 15.* Præſertim cum eam videam primum oblitam Latio. ideſt aſperſam Latinitate, ſeu lingua Latina. *Suet. de clar. Grammat.* Scripta nimia priſcorum verborum affectatione oblita. ¶ Item pro circumquaque fœdato, contaminato, polluto. *Cic. 5. Ver.* Contraque ſunt omnia cum ſummo dedecore, ac turpitudine, tum ſingulari ſtultitia, atque inhumanitate oblita. *Id. Phil. 11.* Oblitus parricidio.

Oblīvālis, le, adject. oblivionem inducens, ut obliviale poculum, apud *Prudent. in hymn. ante ſomn.*

Oblīvio, onis, f. *obblivione, dimenticanza*, נשיה, Ger. *vergeſſenheit*, Gal. *oubly*, Hiſp. *olvidança*, λήθη, actus obliviſcendi, memoriæ defectus, ſive imbecillitas. *Cic. pro Leg. Man.* Omne reliquum tempus non ad oblivionem veteris belli, ſed ad comparationem novi contulit. *Id. 1. Offic. c. 8.* Ut eos juſtitiæ capiat oblivio. *Id. 1. de Orat. c. 1.* Laudem alicujus ab oblivione vindicare. *Id. in Salluſt.* Venire in oblivionem. *Liv. l. 1. c. 31.* Dare aliquid oblivioni. Sic dicimus oblivione delere, in oblivione jacere, oblivione obſcurare, obruere, &c. *Cic.* ſæpiſſime, & *Liv.* ¶ Oblivio cibi ſubrepit tervario lupo, apud *Plin. l. 8. c. 22.* h. e. obliviſcitur cibi.

Oblīvioſus, a, um, *ſcordevole, ſmemorato*, ἐπιλήσμων, qui cito obliviſcitur. *Cic. de Sen. c. 11.* Hos ſignificat credulos, obliviosos, diſſolutos. *Tert. de anim. c. 24.* Homo oblivioſiſſimus. ¶ *Horat. l. 2. od. 7.* Oblivioſo levia Maſſico ciboria exple. h. e. oblivionem inducente.

Oblīviſcor, aris, oblitus ſum, d. 3. *dimenticarſi, ſcordarſi*, שכח, Ger. *vergeſſen*, Gal. *s' oublier*, Hiſp. *olvidarſe*, memoriam rei alicujus emitto, ἐπιλανθάνομαι. Conſtruitur cum gen. *Cic. pro Cal.* Obliviſcor injuriarum, depono memoriam doloris mei. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. in Brut.* Subito totam cauſam oblitus eſt. ¶ Vel cum infin. *Cic. pro Roſc. Com.* Obliviſcor, Roſcium, & Cluvium viros eſſe primarios. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. l. 8. Fam.* Quid ego tibi ſcripſerim, te non arbitror oblitum. ¶ Reperitur etiam paſſive in partic. præteriti temporis. V. Oblitus. Sic in partic. *obliviſcendus*. *Horat. l. 1. ep. 11. v. 11.* Oblituſque meorum, obliviſcendus & illis. Adde *Plaut. Mil. 4. 8. 49.* ¶ *Virg. 2. Georg. v. 38.* Pomaque degenerant ſuccos oblita priores. h. e. priore ſapore amiſſo.

Oblīvium, ii, n. idem ac oblivio. *Virg. 6. Æn.* Et longa oblivia potant. *Tac. l. 4. hiſt. c. 9.* Eam ſententiam modeſtiſſimus quiſque ſilentio, deinde oblivio tranſmiſit. *Hor. l. 2. ſat. 6.* Ducere ſollicitæ jucunda oblivia vitæ.

Oblīvius, a, um, adject. obſoletus, oblivione deletus. *Var. de L. L. l. 4. cit. init.* Hæc ſunt tripartita verba, quæ ſunt aut noſtra, aut aliena, aut oblivia.

Oblŏco, as, a. 1. idem quod loco. *Juſtin. l. 11. c. 10.* Cum operam oblocare ad puteos exhauriendos ſolitus eſſet. *Suet. in Cæſ. c. 26.* Quæ ad epulum pertinebant, macellariis oblocare.

Oblongŭlus, a, um, adject. dimin. ab oblongus. *Gel. l. 17. c. 9.* Surculi teretes oblonguli.

Oblongus, a, um, μακρός, longus, vel valde longus. *Plin. l. 37. c. 12.* Figura oblonga probatur. *Liv. l. 21.* Haſtæ oblongum. *Vitruv. l. 11. c. 17.* Foramen oblongum.

Oblŏquium, ii, n. contradictio, calumnia. *Sidon. l. 7. ep. 9.* in *concione ibi ſubjecta*. Noſſe vos par eſt, in quas me obloquiorum Scyllas turbo conjecerit.

Oblŏquor, eris, quutus ſum, d. 3. *interrompere il parlar d' alcuno*, [illegible], Germ. *widerſprechen*, Gal. *parler contre, médire*, Hiſp. *hablar en contrario, eſtorvar en que habla*, ἀντιλέγω, contra loquor, obturbo, ſermonem alicujus interpello. *Cic. Q. Fr. l. 2.* Tu vero ut me & appelles, & interpelles, & obloquare, & colloquare, velim. *Id. pro Cluent.* Quæ nobis obloqui videtur. ¶ Interdum eſt accinere. *Virg. 6. Æn.* Nec non Threicius longa cum veſte Sacerdos obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum. ¶ Interdum detrahere, maledicere. *Curt. l. 10. c. 2.* Qui ferociſſime obloquuti erant, ſingulos manu corripuit.

Oblŏquūtor, vel Oblocutor, oris, m. ἀντιλέκτης, maledicus, detractor. *Plaut. Mil. 3. 1. 48.* Obloquutor non ſum alter.

Oblucinaſſe, dicebant antiqui, mente erraſſe, quaſi in luco Deorum alicui occurriſſe. *Feſt.*

Obluctātio, onis, f. actus contra aliquid obluctandi. *Arnob. l. 2.* Qui cum ſuis voluptatibus pugnant, pertinaci moliuntur obluctatione virtutes.

Obluctor, aris, d. 1. *sforzarſi all' incontro*, ἀντιπαλαίω, nerius contra aliquid nitor. *Col. l. 18. c. 24.* Frondibus, aut ſolidioribus herbis obluctator ite pertinaciter. *Virg. Æn. 3. v. 38.* genibuſque adverſæ obluctor arenæ. *Curt. l. 7. c. 4.* Obluctari difficultatibus. *Stat. l. 3. ſilv. 1.* ſera obluctantia ſummovit.

Oblūdo, is, ſi, ſum, a. 3. *giocare ſcherzare*, παίζω, idem ac ludo. *Plaut. Truc. 1. 2. 10.* Obludunt, quo cuſtodem oblectent per joculum, & ludum.

Oblūrĭdus, a, um, idem ac luridus, aut valde luridus. *Ammian. l. 14. c. 6.* (*al. 17.*) *a med.* Spadones oblurīdi, diſtortaque lineamentorum compage deformes.

Obmănens, entis, o. permanens, diu manens. *Feſt.*

Obmarceſco, is, n. idem quod marceſco. *Lucil.* apud *Non. cap. 2. n. 1.* Obmarceſcebat lebris, ſenium, vomitus, pus. Al. aliter leg.

Obmitto, is, pro omitto, legitur a quibuſdam apud *Col. l. 1. c. 4. & l. 7. c. 5.* Sed alii utrobique leg. *omitto*.

Obmōlior, iris, itus ſum, d. 4. προβάλλω, molem objicio, facta mole obſtruo. *Liv. l. 37. c. 32.* Ad munienda, & obmolienda, quæ ruinis ſtrata erant. ideſt obſtruenda oppoſitis molibus. *Curt. l. 6. c. 6.* Arborum truncos, & ſaxa obmoliuntur.

Obmŏveo, es, a. 2. idem ac admoveo, apud vet. *Feſt.* & *Cato R. R. c. 133.*

Obmurmŭro, as, n. 1. καταγογγύζω, contra murmuro. *Ovid. ep. 18. v. 47.* Precibuſque meis obmurmurat ipſe.

Obmuſſĭto, as, a. 1. frequentat. &

Obmuſſo, as, a. 1. obmurmuro, ſubmuſſo. *Tertull. de Pal. c. 4.* Tacendum, ne quid & illi de Cæſaribus obmuſſitent. *Id. de anim. c. 28.* Poetæ hæc nobis ſemper obmuſſant.

Obmūteſco, is, utui, n. 3. *ammutirſi*, [illegible], Ger. *verſtummen ſe*, Gall. *taire comme un muet*, Hiſp. *enmudecer*, ἀποφιμοῦσθαι, mutus fio, taceo. *Cic. 2. de Orat.* Neque Antonium verbum facere patiar, & ipſe obmuteſcam. ¶ Translate ſumitur pro ceſſare. *Cic. 3. de Or.* Hoc ſtudium noſtrum conticuit ſubito, & obmutuit. ¶ Item pro non eſſe in uſu. *Plin. l. 33. c. 14.* Lydium Sardibus emebatur, quod nunc obmutuit.

Obnātus, a, um, *nato all' intorno*, circum natus. *Liv. l. 23. c. 19.* Ibi hærentia (dolia) inter obnata ripis ſalicta conſpiciuntur.

Obnecto, is, a. 3. ligo, obligo. *Feſt.*

Obnĭger, gra, grum, niger, vel ſubniger, vel admodum niger. *Plin. l. 10. c. 23.* Radicibus multis, & obnigris.

Obnītor, aris, iſus, vel ixus ſum, d. 3. *sforzarſi all' incontro*, [illegible], Ger. *widerſtreben*, Gal. *tenir ferme contre quelque un*, Hiſ. *aſtribar*, ἀντερείδω, contra nitor. *Cic. pro Mil.* At nunc P. Clodio mortuo uſitatis jam rebus obnitendum eſt Miloni, ut tueatur dignitatem ſuam. *Vellei. l. 1. c. 9.* Triumphum Pauli impedire obnitebantur. *Lucret. l. 4. v. 439.* Navigia, apluſtris fractis, obnitier undis. *Tac. 13. Ann. c. 51.* Obniti adverſis.

Obnixe, adv. *con ogni forza*, Ger. *befitiglich*, Gal. *en s' efforçant de tout pouvoir*, Hiſ. *eſtriuando con todas fuerças*, ἐντόνως, cum conatu, inſtanter, totis viribus, quantum poſſibile eſt. *Ter. Andr. 1. 1. 134.* Pedibus, manibuſque obnixe omnia facturum. *Claud. Mamert. l. 1. de ſtatu anim. c. 3.* Obnixius argumentari.

Obnixus, a, um, particip. ab obnitor, contra nixus, obluctans. *Liv. l. 6. c. 12.* Obnixus impetum hoſtium excepit. *Id. lib. 34.* Obnixi ſcutis, & corporibus. *Virg. Æn. 10. v. 359.* Stant obnixa omnia contra. *Id. Æn. v. 332.* Obnixus curam ſub corde premebat.

Obnoxie, adv. *timidamente*, ſerviliter, trepide, quaſi obligato animo. *Liv. l. 3. c. 39.* Sed magis obedienter ventum in curiam, quam obnoxie dictas ſententias, accepimus. *Plaut. Stich. 3. 2. 41.* Perii hercle vero plane, nihil obnoxie. *Gel. l. 7. c. 17.* legit *non obnoxie*. V. Interpretes in hunc locum, & *Gel. loc. cit.*

Obnoxio, as, a. 1. obnoxium reddo. *Claud. Mamert. de ſtat. anim. l. 2. c. 9.* Alienis ſemet noxiis obnoxientes.

Obnoxioſe, adv. timide, remiſſe. *Plaut. Epid. 5. 2. 30.* Nihil vero obnoxioſe.

Obnoxioſus, a, um, adject. obnoxius, ſubjectus. *Plaut. Trinum. 4. 3. 31.* Magis quam ſunt obnoxioſi, quam parentes, liberi.

Obnoxius, a, um, *ſoggetto, obbligato*, [illegible], Ger. *ſchuldig*, Gal. *ſujet*, Hiſp. *ſugeto*, ὑπόχεος, qui pœnæ obligatus eſt ob delictum, & generatim qui quovis modo eſt obligatus, ſeu ſubjectus, ab *ob*, & *noxa*, culpa, quaſi propter culpam. De hac voce multa diſputat *Gel. l. 7. c. 17.* quem conſule. *Ter. Hec.* Tum uxori obnoxius ſum. *Brut. Att. ep. 17.* Vivat hercule Cicero, qui poteſt, ſupplex, & obnoxius. *Liv. l. 4.* Obnoxius criminibus. *Sen. de ira.* Nemo tam obnoxius iræ ſunt. *Hor. l. 2. ſat. 7.* pars hominum pravis obnoxia. h. e. addicta. ¶ Sumitur etiam pro obediente, & morigero. *Salluſt. in Catil.* Niſi ſibi obnoxia foret. ¶ Item pro noxio. *Enn. apud Gel. loc. cit.* Alia res obnoxiæ nocte in obſcura latent.

Digitized by Google

latent. ¶ Item pro eo, quod expoſitum eſt. *A. Vict. de Vir. Illuſtr.* Quorum ætatem injuriæ obnoxiam ſciebat. *Colum. l. 4. c. 19.* Vel quæ vehementibus procellis obnoxia eſt. *Suet. in Domit. c. 15.* Sed cum obnoxium ſe barbatis per hoc animadverteret. h. e. expoſitum barbarorum incurſionibus. *Plin. l. 14. c. 1. de viribus.* Fecenia, & cum ea florens Biturica, nunquam floris obnoxii, quoniam antecedunt, ventiſque, & imbribus reſiſtunt. ¶ Obnoxia corpora, ſunt valetudinaria, *infermicci, cagionevoli.* *Plin. l. 31. c. 6.* Idcirco non alibi corporibus magis obnoxia. ¶ Obnoxius animus, eſt illiberalis, ſervilis, *animo abbietto, ſoggetto.* *Plin. in præfat. hiſt. nat.* Obnoxii profecto animi, atque infelicis ingenii eſt, deprehendi in furto malle, quam mutuum reddere. *Liv. l. 23. c. 12.* Si reticeam, aut ſuperbus, aut obnoxius videar: quorum alterum eſt hominis alienæ libertatis obliti, alterum ſuæ. ¶ Obnoxiam pacem pro indecora, turpi dixit *Id. l. 9.* ¶ Arva non obnoxia curæ. h. e. quæ curare, & colere non eſt opus. *Virg. 2. Georg.* Juvat arva videre Non raſtris hominum, non ulli obnoxia curæ. ¶ Luna radiis fratris obnoxia. hoc eſt, quæ lumen a Sole refert acceptum. *Virg. 1. Georg.* ¶ Cum genitivo, *Paul. recept. ſentent. l. 2. tit. 17.* Obnoxius auctoritatis.

Obnūbĭlo, as, avi, atum, a. 1. *annebbiare*, עיבה, Ger. *verfinſtern*, Gal. *obſcurcir*, Hiſp. *anublar*, *ἐπινεφῶ*, eſt nubibus implere, caligine quadam, & nubilo obtenebrare, obſcurum facere. *Gel. l. 1. c. 2.* Ac ne oris quidem, & vultus ſerenitatem Stoici hominis unquam ulla poſſe ægritudine obnubilari.

Obnūbĭlus, a, um, *oſcuro*, nubibus, vel tenebris obſitus, obſcurus. *Cic. 1. Tuſcul. c. 28. ex quodam Poeta*: Obnubila, & obſita tenebris loca.

Obnūbo, is, pſi, ptum, a. 3. *coprire*, כסה, Ger. *verbranden*, Gal. *couvrir*, Hiſ. *cubrir*, *περικαλύπτω*, tego, abſcondo. *Cic. pro Rab. perduel. c. 4.* Caput obnubito, arbori infelici ſuſpendito. *Virg. 11. Æn. v. 77.* caput obnubit amictu.

Obnuntiātĭo, & Obnunciatĭo, onis, f. actus obnuntiandi. *Cic. 2. de Divin.* M. Craſſo quid acciderit, videmus, dirarum obnuntiatione neglecta. *Id. 4. Attic. ep. 16.* Obnuntiationibus per Scævolam interpoſitis. V. *Obnuntio.*

Obnuntĭo, & obnuncio, as, avi, atum, a. 1. *nunciar qualche male*, Ger. *boeſes ankuendigen*, Gal. *annoncer du mal*, Hiſp. *denunciar mal*, *ἀπαγγέλλω*, mali aliquid nuntio. *Ter. Adel. 4. 2. 7.* Primus ſentio mala noſtra, primus reſciſco omnia, primus porro obnuntio. ¶ Speciatim Augures obnuntiare dicebantur, qui, ubi de cœlo ſervaſſent, nuntiabant ſe mali aliquid omnis vidiſſe, ne quid eo die cum populo agi poſſet. Erat autem id potiſſimum remedium contra pernicioſas leges. *Cic. 2. Phil.* Augur Auguri, Conſul Conſuli obnuntiaviſti. *Suet. in Cæſ. c. 20.* Lege autem agraria promulgata obnuntiantem Collegam armis foro expulit. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. Att. l. 4.* Ut ſibi poſtero die in foro obnuntietur.

Obnuptus, a, um, nom. ex particip. ab obnubo, velatus. *Macrob. Saturn. 1. c. 21.* Simulacrum hujus Deæ fingitur capite obnupto. *Et infra.* Terra nubibus obnupta.

Obœdire, per diphthongum œ pro obedire legitur in MSS. apud *Plaut. Perſ. 1. 4. 2.*

Obŏlĕo, es, lui, n. 2. *rendere cattivo odore*, *puzzare*, Ger. *ſtinken*, Gall. *rendre mauvais odeur*, Hiſ. *echar mal olor*, *heder*, *ὄζω*, male oleo, graveolentiam, odoremque tetrum reddo. *Plaut. Moſt. 1. 1. 38.* Oboluiſti allium. *Suet. in Cal. c. 23.* Hic antidotum oboluiſſet. ¶ Ponitur etiam pro ſubolere tranſlate. *Plaut. Amph. 1. 1. 165.* Hei nunnam obolui? *Id. Men. 2. 3. 33.* Obolet marſupium huic iſtud, quod habes.

Obŏlus, i, m. *ὀβολός*, *piccola moneta*, genus parvæ monetæ ſextam partem continens drachmæ Atticæ, teſte *Plin. l. 21. c. ult.* & valens circiter ſeptem denariolos monetæ Gallicæ, teſte Budæo. *Ter. Andr. 2. 2. 32.* Olera, & piſciculos minutos ferre obolo in cœnam ſeni. h. e. minimo pretio comptos.

Obōmĭnor, aris, atus ſum, dep. 1. male ominor. *Apul. l. 9. Metam.* Crurum et fragium obominata.

Obŏrĭor, aris, ortus ſum, d. 3. *naſcere*, *ἀνατέλλομαι*, adnaſcor, ſubnaſcor. *Sil. l. 17. v. 481.* Lux oborta micat. ¶ Tribuitur & aliis tranſlate. *Liv. l. 21.* Obortum eſt bellum. *Idem.* Obortus eſt riſus. *Ter. Heaut. 4. 3. 2.* Tanta hæc lætitia oborta eſt. *Cic. pro Legar. c. 3.* Vide, quanta lux liberalitatis, & ſapientiæ tuæ mihi apud te dicenti oboriatur.

Obortus, a, um, particip. ab oborior. *Stat. Theb. 8. v. 32.* Expavit oborta ſidere. *Lucret. l. 6. v. 586.* Terræ motus obortus.

Obortus, us, m. ortus, acceſſio. *Lucret. l. 4. v. 218.* Perpetuoque fluant certis ab rebus oborto. Ita legit Lambinus. Cæteri *odores*, ut & *l. 6. v. 924.* ubi Lucret. eadem verba repetit.

Obōſcŭlor, aris, depon. 1. oſculor. *Petron. Satyr.* Quæ flagellorum veſtigia oboſculantur.

Obpuviat, verberat. *Feſtus.*

Obmucātus, a, um, nom. ex particip. reucus factus. *roco.* *Solin. c. 10. de gruibus.* Volatus deſidiam caſtigat voce, quæ cogit agmen, ea ubi obmucata eſt, ſuccedit alia.

Obrendārĭum, ii, n. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 884 n. 16.* L. Pomponius Cladus, & Claudia Parheſia fecerunt ſibi, & ſuis poſteriſque eorum, & M. Quintino Claudiano ollarium N. XII. ab imo in ſummo cum obrendario. *h. e.* cum loco in pavimento ad obruenda integre cadavera relicto, ut explicat *Fabret. Inſcription. c. 2. pag. 15.* ubi *n. 63.* refert aliam, in qua *vaſa obrendarria* memorantur, quæ exiſtimat fuiſſe fictilia ſarcophaga ad corpora integre condenda, & obruenda: *obrendarium* autem dictum videri quaſi *obruendarium.*

Obrēpo, is, pſi, ptum, n. 3. *venir celatamente*, Ger. *heimlich ſchleichen*, Gal. *ſe couler doucement*, Hiſp. *entrar*, *venir a eſcondidas*, *y paſſiblemente*, *ὑπεισέρχομαι*, latenter, & tacite advenio, tractum ab animalibus pedibus carentibus, qui greſſu tacito gradiuntur, & dicitur de omni eo, quod ſenſum fallit, ut Obrepit ſenectus, mors, ſomnus, fames, dies, &c. *Cic. de Sen.* Qui enim citius adoleſcentiæ ſenectus, quam pueritiæ adoleſcentia obrepit? *Id. Att. l. 6.* Obrepſit dies, ut vides. ¶ Jungitur interdum accuſativo cum præp. *in*, *Cic. 2. de Div.* Nullæ ergo imagines obrepunt in animos dormientium extrinſecus. ¶ Interdum pro fallere ponitur, ſive incautum aggredi. *Plin. l. 38. c. 5.* Nec poteſt videri Scaurus rudi, & hujus orali improvidæ civitati obrepſiſſe quadam artis rudimento. ¶ Obrepere ad Magiſtratus dicitur, qui falſa ſpecie vel probitatis, vel doctrinæ ad Magiſtratus aſſumitur. *Cic. pro Planc.* Cn. Plancium non obrepſiſſe ad honores. *Id. in Piſon.* Obrepſiſti ad magiſtratus errore hominum. ¶ *Plaut. Pœn. prol. v. 14.* Niſi clamabis, tacitum te obrepet fames. h. e. obrepet tibi, vel ad te.

Obreptĭo, onis, f. *ὑφέρπυσις*, latens, & fallax aditio. *Ulp. l. ſed ſi hoc, ff. de in jus voc.* Dum arrogetur per obreptionem. *Arnob. l. 5.* Ab furto obreptionis rejectus.

Obreptītĭus, a, um, per obreptionem factus. *Impp. Honor. & Theodoſ. lib. 3. Cod. tit 6. leg. 5.* Sub colore adipiſcendæ poſſeſſionis obreptitiam petitio alicui obeſſe non debet.

Obreptīve, adverb. obrepende, latenter. *l. 4. Cod. Theodoſ. de Fide Cath.* Obreptive, aut clanculo ſupplicare.

Obreptīvus, a, um, adject. clandeſtinus, obrepens, ut obreptiva ſupplicatio. *Symmach. l. 5. ep. 66.*

Obrepto, as, avi, atum, n. 1. freq. ab obrepo. *Plaut. Perſ. 1. 2. 25.* Opertæ ne fuerint, ne quis obreptaverit.

Obrētĭo, is, ivi, itum, a. 4. *ἐνσαγηνεύω*, reti aliquem circundo, obvium rete incipio. *Lucr. l. 3. v. 385.* Quando obretimur euntes.

Obrĭgĕo, es, ui, n. 2. *indurarſi per il freddo*, Ger. *erſtarren fuer kaelten*, Gall. *ſe roidir de froid*, Hiſp. *elarſe de frio*, *ὑπορριγῶ*, tatas frigore contrahor, induresco, rigidus fio. *Cic. 3. de nat. Deor.* Pars obriguerit nive, pruinaque.

Obrĭgeſco, is, ui, n. 3. obrigeo, vel obrigere incipio. *Senec. epiſt. 82.* (*al. 83.*) Quid ergo? Vivo non vel obrigeſcere ſatius eſt?

Obrizum. V. Obryzum.

Obrobŏrātĭo, onis, f. morbus, apud *Veget. l. 3. rei veterin. c. 85.* quo rigent nervi.

Obrōdo, dis, oſi, ſum, a. 3. *rodere d' intorno*, *περιτρώγω*, circumrodo. *Plaut. Amph. 2. 2. 91.* Ut quod obrodat, ſit, animo ſi male eſſe acceperit.

Obrŏgātĭo, onis, f. actus obrogandi. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 10.* Cum duæ leges inter ſe diſſerunt, videndum eſt, num qua obrogatio, aut derogatio ſit.

Obrŏgo, as, 1. *Obrogare legem*, inquit *Feſtus*, eſt leges prioris infirmandæ cauſa aliam legem ferre. *Ulpian. tit. 1. Regular.* Obrogatur legi, ideſt mutatur aliquid ex prima lege. *Cic. Phil. 1. c. 9.* Quid, quod obrogatur legibus Cæſaris? *Flor. l. 3. c. 27.* Auſus tamen obrogare de legibus conſul Philippus. Adde *l. 3. ad Attic. ep. 23.* & V. *Abrogo.*

Obrōſus, a, um, *roſo all' intorno*. *Plin. l. 37. c. 2.* Poculorum obroſo margine.

Obprobro, as, a. 1. probrum objicio. *Feſtus.*

Obpavio, as, a. 1. verbero, a pavio. *Feſtus.*

Obructo, as, avi, atum, n. 1. in faciem alicui ructo. *Apul. in Apol.* Animadverti ſatis notabiliter in medio foro tibi obructantem.

Obrumpo, is, upi, uptum, a. 3. idem ac rumpo, *rompere.* *Varr. l. 3. R. R. c. 10. de anſeribus.* In paſcendo, ſi radicem prehenderunt, quam educere velint e terra, obrumpunt collum. Al. leg. *abrumpunt.*

Obrŭo, is, ui, utum, a. 3. *coprire*, קבר, Ger. *vergraben*, Gal. *couvrir de terre*, Hiſp. *enterrar*, *συγκαλύπτω*, operio, ſubterro, opprimo. *Cic. de ſenect. c. 7.* Quo loco theſaurum obruiſſet. *Liv. l. 5. c. 2.* Obrui civibus. Sic obruere telis, *Virg. 2. Æn.* armis, *Stat. 11. Theb.* lapidibus, *Curt. l. 6. c. ult.* ¶ Obrui vino, *ubbriacarſi.* *Cic. pro Deiot.* ¶ Tranſlate *Id. l. 2 ad Attic. ep. 1. ſub fin.* obrui ære alieno, *indebitarſi eſſer.* *Id. Verr. 4.* Obrui teſtimoniis, *eſſer convenuto affatto.* *Id. l. 1. ep. 1. Q. Fr. cap. 5.* Obrues magnitudine negotiorum tanquam fluctu, *eſſer ſopraffatto, e oppreſſo.* *Id. 3. Ver.* Obrui ab omnibus, & teſtibus, *eſſer caricato di accuſe &c.* *Id. 3. de Orat.* Obruitur teſtis riſu omnium, *vien confuſo dalle beffe di tutti.* ¶ Obruere aliquid oblivione, *metter' in oblivio.* *Cic. 1. Fin. cap. 27.* Ut adverſa quaſi perpetua oblivione, obruamus. *Tacit. in Agric. in fine.* Multos veterum, velut inglorios, & ignobiles, obruet oblivio. ¶ Eodem fere ſenſu. *Cic. de Aruſp. reſp.* Quod Dii omen obruant. Sic Obruere nomen, famam, memoriam alicujus, eſt delere, tollere. *Plaut. & al.* ¶ Interdum obruo idem eſt quod ruo. *Lucret. l. 3. v. 777.* Et domus ætatis ſpatio ne feſſa vetuſto Obruat. Poteſt tamen ſubaudiri accuſat. *ſe.*

Obruſa, vel Obruſſa, æ, f. *ὄβρυζα*, exploratio auri & argenti per ignem. *Cicero in Brut. c. 74.* Quo magis expurgandus eſt ſermo, & adhibenda, tanquam obruſſa, ratio. *Senec. epiſt. 13.* Sic verus ille animus probatur; hæc ejus obruſſa eſt. *Sueton. in Ner. c. 44.* Exegit aurum ad obruſſam.

Obruſſum. V. Obryzum.

Obrŭtus, a, um, adject. *coperto*, *ſopraffatto*, *oppreſſo*. *Cato R. R. c. 143.* Obrutus in terra. *Lucret. l. 4. v. 924.* Ignis obrutus cinere. *Stat. 10. Theb.* Legio obruta ſomno. *Claudian. l. 1. in Eutrop.* Corpora obruta morbo. *Nepos 4. c. 1.* Vitiis obrutus. *Plin. l. 22. c. 17.* Reliqua vetuſtatis ſitu obruta. V. *Obruo.*

Obryzātus, a, um, adject. ut obryzati nummi, h. e. ex auro excocto, & ſyncero conflati. *Leg. ult. Cod. de vet. numiſm. poteſt.*

Obrȳzum, vel Obrizum, vel Obruſſum (tot enim modis ſcriptum invenitur) nec purgare, e fino, *ὄβρυζον*, dicitur aurum igne excoctum, & purgatum. *Plin. l. 33. c. 3.* Auri experimento ignis eſt, ut ſimili colore rubeat, quo ignis, atque ipſum obryzum vocant. ¶ Sunt qui hanc vocem ducunt ab *Ophir* loco apud Indos, unde Salomoni, aliiſque Hebræis regibus aurum omnium optimum advehi ſolitum. Ita enim dici potuit Obryſſum, quaſi Ophirſum, inquit *Hieronymus.*

Obſævio, is, n. 4. *incrudelir contro*, *ἐπιχαλεπαίνω*, contra ſævio. *Plaut. Epid. 4. 1. 29.* Qui per voluptatem in me ærumna obſæviſti graviter. Alii leg. *in me ærumnam obſeviſti gravem*. hoc eſt me in ærumnam conjeciſti, ut ſit prætereutum ab *obſero*, is.

Obſălūto, as, a. 1. eſt ſalutandi gratia ſe ſe offerre alicui. *Feſt.*

Obſătŭro, as, a. 1. *ἐμπιπλῶ*, ſaturo, ſaturitatem uſque ad faſtidium induco. *Ter. Heaut. 4. 7. 27.* Næ tu propediem, ut iſtanc rem video, iſtius obſaturabere.

Obſcævo, as, avi, atum, 1. vox eſt hybrida, ex latino *ob*, & græco *σκαιός*, (quod ſiniſtrum, infelicem, infauſtum ſignificat) conflata, uſurpaturque a *Plauto* pro male ominari, malo omine rem aliquam impedire, vitiare, turbare, ubi ait *Aſin. 2. 1. v. ult.* Metuo, quod illic obſcævavit meæ falſæ fallaciæ. Alii leg. *obſcœnavit*, eodem ſenſu.

Obſcœ̄ne, adv. *ſordamente*, *αἰσχρῶς*, impure. *Cic. 1. Off. c. 35.* Latrocinari, fraudare, adulterari, re turpe eſt, ſed dicitur non obſcene. *Id. 3. de nat. Deor. c. 22.* Obſcenius excitata naturæ Mercurii traditur. *Eutrop. l. 8. c. prox.* Impudiciſſime, & obſceniſſime vixit.

Obſcœ̄nĭtas, atis, *oſcenità*, *diſoneſtà*, *αἰσχρότης*, impuritas, fœditas. *Cic. 1. Offic. c. 29.* Rerum turpitudini adhibere verborum obſcenitatem. *Sueton. in Claud. c. 15.* Obſcenitatis in fœminas reus. Ubi ſingularem quandam libidinis fœditatem notat. Adde *eund. in Tiber. c. 45.* ubi eodem ſenſu uſurpet.

Obſceno, as, V. Obſcævo.

Obſcœ̄nus, a, um, *di mal augurio*, Ger. *garſtig*, Gal. *de mal augure*, Hiſp. *de mal aguero*, *αἰσχρός*, propric eſt, quod mali auſpicii eſt, inauſpicatum, infelix, malum omen afferens, teſte *Feſto.* Plurimi ſcribunt *obſcœnus*: nos cum Manutio, Priſciano, & aliis ſine diphthongo ſcribimus, ſive ſit ab *obs*, & *cano*, ſive ab *ob*, & *ſima*, ſive ab *Oſcis*. *Virg. 3. Æn. v. 241. de Harpyis.* Obſcenas pelagi ferro fœdare volucres. Ubi *Serv.* Obſcenæ aves ſunt, quæ canendo adverſa ſignificant. *Sueton. in Galba, c. 4.* Cæteris ut obſcenum oſtentum abhorrentibus. *Feſtus*: Allienſis dies dicebatur apud Romanos obſceniſſimi ominis. *Catul. carm. 68. ad Manl. v. 99.* Troja obſcena. h. e. infauſtis ominibus condita. ¶ Sæpiſſime uſurpatur pro turpi, impudico, *oſceno*, *diſoneſto*. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 3.* Obſceniſſimi verſus. *Id. 5. Tuſc. c. 38.* Illud Antipatri eſt quidem paulo obſcenius. ¶ Obſceni, abſolute, dicuntur impudici. *Senec. Controv. l. 4. in Excerpt. ſub fin.* obſcenos & impudicos conjungit. ¶ Obſcena, orum, ſunt pudenda. *Pomp. Mela l. 3. c. 7.* Pars nudi agunt, pars tantum obſcena velati. Adde *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* & *Senec. ep. 70.*

Obſcūrātĭo, onis, f. *oſcurazione*, אפל, Ger. *verfinſterung*, Gal. *obſcurciſſement*, Hiſp. *eſcuridad*, *σκότωσις*, actus obſcurandi, obſcuritas. *Cic. 4. Fin. c. 12.* Quibus autem in rebus obſcuratio tanta non fit. *Id. apud Auguſtin. l. 3. de Civ. Dei, c. 15.* Obſcuratio ſolis.

Obſcūrātus, a, um, nom. ex particip. *oſcurato*, *oſcuro*. *Cic. 1. de Orat. c. 42.* Memoria ſanſim obſcurata. *Horat. l. 2. ep. 2. v. 115.* Obſcurata diu populo vocabula rerum.

Obſcūre, adv. *oſcuramente*, בחשך, Ger. *dunkel*, Gall. *obſcurement*, Hiſp. *eſcuramente*, *σκοτεινῶς*, tenebricoſe, ſine lumine. Tranſlate ponitur pro involute, implicate, difficile. *Cic. 2. Fin.* Quia de natura nimis obſcure memoravit. *Id. in Catil.* Non agam obſcure. *Id. 4. Acad.* Alterum palam, alterum obſcurius. ¶ Obſcure aliquid ferre, eſt diſſimulanter ferre, ſic, ut nemo agnoſcat notas animi commoti. *Cic. pro Cluent. c. 19.* Neque id obſcure ferebat, neque diſſimulare ullo modo poterat. ¶ Obſcure naſci, *naſcer di vil condizione*. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 3.* Sic obſcuriſſime natus, apud *Ammian. l. 29.* Non obſcure, h. e. manifeſto, aperte. *Cæſar l. 8. B. Gall.* Neque obſcure hæ duæ legiones uni Cæſari detrahuntur.

Obſcūrĭtas, atis, f. 3. *oſcurità*, חשך, Germ. *dunckelheit*, Gal. *obſcurité*, Hiſp. *eſcuridad*, *σκότος*, tenebroſitas, caligo, opacitas. *Plin. l. 20. c. 1.* Obſcuritates, & vitia oculorum ſanat. ¶ Tranſlate ſumitur pro difficultate. *Cic. 4. Fin.* Sed ineſt in rebus ipſis obſcuritas. ¶ Item pro ignobilitate. *Cic. 1. Off. c. 33.* Quorum autem prima ætas propter humilitatem, & obſcuritatem in hominum ignoratione verſatur.

Obſcūro, as, a. 1. *oſcurare*, החשיך, Ger. *verdunckeln*, Gall. *obſcurcir*, Hiſp. *eſcurecer*, *σκοτάζω*, obſcurum reddo, obumbro, velo, tenebras affero. *Cic. 2. de nat. Deor.* Tenebræ eruptione Ætnæorum ignium finitimas regiones obſcuraviſſe

Digitized by Google

raviſſa dicuntur. ¶ Tranſlate ponitur pro tegere. *Cic. pro Arch. cap.* 11. Neque enim eſt hoc diſſimulandum, quod obſcurari non poteſt. *Id. pro Cluent.* Nihil me nec ſubterfugere voluiſſe reticendo, nec obſcurare dicendo. ¶ Item pro ignobile reddere. *Cic. de Fin.* Omnia illa, quæ tu bona vocas, neceſſe eſt obſcurari, & non apparere. ¶ Obſcurare aliquid allegoriis, *Id. Att. l.* 2. Itali dicunt, *parlar ſotto metafora*.

Obſcūrus, a, um, *oſcuro*, אפל, Ger. *duncker*, Gall. *obſcur*, Hiſp. *eſcuro*, σκοτεινός, tenebricoſus, ſine lumine, *Claudian. lib.* 2. *in Eutrop. v.* 231. Internis tenebris obſcurat. *Virg.* 2. *Æn. v.* 420. Si quos obſcura nocte per umbram fudimus inſidiis. ¶ Tranſlate ponitur pro involuto, implicito, difficili. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 36. Videre res obſcuriſſimas. *Quintil. l.* 7. *c.* 11. Obſcurum jus. *Horat. l.* 3. *ep.* 14. Obſcurum odium. ¶ Item pro dubio, incerto. *Cic. de Leg. Agr.* 2. Obſcura ſpe, & cæca expectatione pendere. ¶ Item pro ignobili, metaphora inde ducta, quod qui humili genere ſunt orti, tanquam in tenebris agentes, nemini innoteſcant. *Cic.* 1. *Off. cap.* 31. Qui magna ſibi proponunt obſcuris orti majoribus. ¶ Item pro aſtuto, & fallaci. *Cic.* 3. *Off.* ſed Verſuti potius, obſcuri, aſtuti, fallacis, malitioſi, callidi, veteratoris, vafri. *Id. Ver.* 1. *cap.* 1. Quam audax ad conandum, tam obſcurus in agendo. ¶ Non obſcurus, pro aperto, manifeſto. *Cic.* 13. *Fam. ep.* 70. Non obſcura benevolentia tua in me. ¶ *Obſcurum* adverbialiter pro obſcure. *Lucan. l.* 5. *v.* 632. obſcurum nimboſus diſſilit aer.

Obſecrātio, onis, f. *preghiera*, ἀντιβολία, precatio, obteſtatio, preces. *Cic. pro Font.* Ejus vos obſecrationem repudiare, &c. *Id.* 1. *de Inv. c.* 16. Si prece, & obſecratione humili, ut ſupplici utemur. ¶ A *Cic. lib.* 3. *de Orat. cap.* 53. enumeratur inter figuras ſententiarum.

Obſecrātus, a, um, *pregato inſtantemente*, *ſcongiurato*, enixe rogatus. *Salluſt. in Jug. c.* 27. A Numidis obſecrati, triduo navim aſcendere. *Caſ. l.* 2. *B. C. c.* 5. Nominatim evocati, atque obſecrati.

Obſĕcro, as, avi, atum, a. 1. *pregare*, התפלל, Ger. umb gottes willen bitten, Gal. *prier*, Hiſp. *rogar*, ἱκετεύω, oro, obteſtor, deprecor, a *ſacro*, quaſi per ſacra rogo, vel potius a ſacris rogo. *Cicer. pro Quinct.* Nævium obſecravit per fratris ſui mortui cinerem. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 102. Si fas eſt obſecrare abs te, pater! *Ter. Heaut.* 5. 5. Obſecro, ne facias. *Plin. l.* 9. *ep.* 29. Venia obſecranda eſt. *Plaut. Amph.* 1. 1. 231. Obſecro, ut per pacem liceat te alloqui. ¶ Obſecrare fidem alicujus, h. e. per fidem. *Id. ib. v.* 217. Tuam fidem obſecro. ¶ Obſecro, obteſtor ſæpe a Cicerone conjunguntur, ut *Attic. lib.* 11. &c. ¶ Obſecrare precibus, *Marcell. ad Cic.* 4. *Fam. ep.* 11. ¶ Sæpe adverbialiter ponitur, ut quæſo. *Ter. Eun.* 5. 5. 11. Obſecro, an is eſt? *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 13. Attica mea, obſecro te, quid agit?

Obſecundanter, adverb. obſecundando. *Nigidius apud Non. cap.* 2. *n.* 607. Obſecundanter naturæ vivere.

Obſecundātio, onis, f. obſequium, ut obſecundatio ſervilis, *l.* 92. *Cod. Theodoſ. de Decurionib.*

Obſecundātor, m. 3. ut, obſecundatores ſacrorum ſcriniorum. h. e. qui in ſacris ſcriniis ſervandis operam navant, *l.* 3. *Cod. Theodoſ. de proximis comitib. diſpoſit.*

Obſecundo, as, avi, atum, *ſecondare*, *compiacere*, רצה, Ger. zu willen ſeyn; Gal. *complaire*, *faire au gré*, Hiſp. *complazer*, *hazer lo que otro quiere*, συμπράττω, eſt obſequi, omnia ad alterius nutum facere, ab *ob*, & præp. *ſecundum*. *Cic. pro Leg. Man. c.* 16. Ut ejus ſemper voluntatibus non modo cives aſſenſerint, ſocii obtemperarint, hoſtes obedierint, ſed etiam venti, tempeſtateſque obſecundarint. *Liv. l.* 3. *c.* 35. Obſecundando mollire impetum aggrediuntur. *Terent. Heaut.* 4. 6. 23. Obſecundare in loco.

Obſecutio, & Obſequutio, onis, f. obſequium. *Arnob. lib.* 7. Inviolabili obſecutione ſervant.

Obſecūtor, & Obſequūtor, oris, m. qui obtemperet. *Tertul. l.* 4. *contr. Marcion. c.* 9. Obſecutores legis.

Obſēpio, is, a. 4. *circondare di ſiepe*, *chiudere*, שׂוך, Germ. umbzeunen, Gall. *environner*, & *clorre des hayes*, Hiſp. *tapiar*, *cerdar*, περιφράττω, ſepibus circundo, claudo. *Cic. pro Mur.* Hæc omnia tibi accuſandi viam muniebant, adipiſcendi obſepiebant. *Liv. l.* 9. Hæc Plebi ad Curules Magiſtratus iter obſepſit. V. *Obſeptus*.

Obſeptus, a, um, nom. ex particip. *chiuſo*, *ſerrato*. *Liv. l.* 25. Alii obſeptis itineribus ſuper vallum ſaliunt. *Silius l.* 15. *v.* 210. Obſepta viarum. *Plaut. Caſ.* 3. 2. 35. Ubi illum ſaltum video obſeptum.

Obſequēla, æ, f. *oſſequio*, *compiacenza*, θεραπεία, morigeratio. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 50. Omnes parentes, Libane, liberis ſuis, qui mihi auſcultabunt, facient obſequelam. *Feſtus.* Obſequela, obſequium.

Obſĕquens, tis, o. *obediente*, *oſſequioſo*, ὑπήκοος, obediens. *Planc. Senatui l.* 10. *Fam. ep.* 8. Legiones noſtra liberalitate nobis obſequentes. *Terent. Hecyr.* 3. 5. 9. Homo obſequens voluptati. h. e. deditus. *Col. l.* 3. *c.* 8. Curæ mortalium obſequentiſſimam Italiam, quæ pene totius orbis fruges, adhibito ſtudio colonorum, ferre didicerit. ¶ Proprie *Senec. ep.* 50. Quanto facilius animus accipit formam, flexibilis, & omni humore obſequentior?

Obſequenter, adv. πειθηνίως, obedienter, *obbedientemente*, *oſſequioſamente*. *Apul. lib.* 11. *Metam. circa princ. de luna*: Nunc incrementis conſequenter augeri, nunc decrementis obſequenter imminui. *Plin. l.* 3. *ep.* 14. Vixit in contubernio ſeveriſſime, & tamen obſequentiſſime. *Liv. l.* 41. *c.* 10. Hæc obſequenter facta.

Obſequentia, æ, f. idem ac obſequium, *condiſcendenza*. *Caſ.* 7. *B. G. c.* 29. Factum imprudentia Biturigum, & nimia obſequentia reliquorum.

Obſequiæ, arum, f. idem quod exſequiæ. *Inſcript. apud Fabret. pag.* 702. Me decuit morti prius occubuiſſe ſupremæ, Teque mihi tales, nate, dare obſequias.

Obſequiālis, le, adject. obſequioſus. *Fortun. l.* 6. *carm.* 7. Solvit & exſequias obſequialis amor.

Obſequibĭlis, le, o. 3. θεραπευτικός, qui obſequitur. *Gel. l.* 2. *c.* 29. Cognatos, affineſque nullos ferme tam obſequibiles eſſe ait.

Obſequiōſus, a, um, εὐπειθής, qui facile obſequitur. *Plaut. Capt.* 2. 3. 57. Nihilo ſecius mihi obſequioſus ſemper fuiſti.

Obſequium, ii, n. *oſſequio*, *compiacimento*, משמע, Germ. willfahrung, Gall. *reſpect*, *obeiſſance*, Hiſp. *acatamiento*, θεραπεία, officium, quo quis id ſequitur, & facit, quod alteri placiturum novit. *Ter. Andr.* 1. 1. 41. Obſequium amicos, veritas odium parit. *Cic.* 1. *de Leg.* Cum animus a corporis obſequio, indulgentiaque diſceſſerit. *Id. in Piſon. cap.* 1. Patientia, & obſequio ſuo aliquem mitigare. ¶ Graſſari obſequio. V. *Graſſor*. ¶ Obſequium animo ſumere, eſt ſibi indulgere. *Plaut. Bacch.* 4. 10. 7. ¶ Tranſlate *Ovid. lib.* 2. *de art. am. v.* 179. Flectitur obſequio curvatus ab arbore ramus: Franges, ſi vires experiere tuas. ¶ Apud *Liv. lib.* 1. *cap.* 35. conjungitur cum obſervantia, idemque fere valet. ¶ Transfertur interdum ad rem Veneream, & ſignificat patientiam feminæ mari obſequentis. *Col. l.* 6. *c.* 27. & 37.

Obſĕquor, eris, quutus, & cutus ſum, *compiacere*, *condiſcendere*, רצה, Germ. zu willen ſeyn, Gall. *obeir*, *complaire*, Hiſp. *temporizar*, *complazer*, θεραπεύω, χαρίζομαι, alterius voluntati morem gero, inſervio, indulgeo, cum dat. *Cic.* 2. *Fin. cap.* 6. Obſequar igitur voluntati tuæ. *Id.* 2. *Fam. ep.* 9. Tempeſtati in navigando obſequi, artis eſt. ¶ Obſequi animo ſuo, vel obſequi animo, eſt indulgere ſibi. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 12. Lubido eſt homini, ſuo animo obſequi. ¶ Reperitur etiam cum acc. communi. *Gel. l.* 2. *c.* 7. Sed ea tamen, quæ obſequi non oportet.

Obſerātus, a, um, adject. *ſerrato*, *chiuſo*. *Horat. Epod.* 17. Quid obſeratis auribus fundis preces? *Liv. l.* 5. *c.* 41. Ædificiis obſeratis.

Obſĕro, as, avi, atum, a. 1. *ſerrare*, סגר, Ger. verſchlieſſen, Gal. *fermer au verouil*, Hiſ. *cerrar con llave*, a *con aldaba*, κατακλείω, occludo, veluti ſera impoſita. *Ter. Eun.* a. 5. *ſc.* 5. *v.* 25. Tu abi, atque oſtium obſera intus. *Catul. carm.* 52. *in cameriam.* Licet, obſeres palatum. h. e. os claudas, neque loquaris.

Obſĕro, ris, evi, itum, a. 3. *ſeminare*, κατασπείρω, idem ac ſero, vel circum ſemino. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 28. Obductaque terra erat, frugibus obſerebatur. *Plaut. Trin.* 2. 4. 129. Frumenti cum alibi meſſis maxima eſt, minus reddit, quam obſeveris. ¶ Ponitur etiam pro circumplantare. *Col. de arb. c.* 3. Agrum antequam vineis obſeres. ¶ Tranſlate obſerere mores, eſt imbuere. *Plaut. Trin.* 1. 4. 130. Hem iſtic oportet obſeri mores malos, ſi in obſerendis poſſit interfici. ¶ Obſerere pugnos, eſt pugnos indere, pugnis percutere. *Id. Men.* 5. 7. 23. Hiſce ſementem in ore faciam, pugnoſque obſeram. V. *Sementis*.

Obſervābĭlis, le, adject. *oſſervabile*, quem obſervare poſſumus. *Quint. l.* 9. *c.* 1. Manus averſæ & tecto minus ſunt obſervabiles. h. e. minus caveri poſſunt. *Apul.* 11. *Metam.* Patientia obſervabilis. *degna di ammirazione*.

Obſervans, tis, nom. ex partic. *oſſervante*, *riſpettoſo*, *riverente*, φιλότιμος, *Cic.* 16. *Att. epiſt.* 16. Ut mehercule peream æque obſervantes, atque amantes me habere exiſtimem. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Obſervantiſſimus mei homo. *Plin. l.* 10. *ep.* 11. Obſervantiſſimus omnium officiorum. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v.* 289. obſervantior æqui.

Obſervanter, adv. obſervando. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 1. Idem obſervanter ſecutus eſt in illis præcipue voluminibus, quibus ſtatum Reip. formandum præceperit. *Gel. l.* 10. *cap.* 11. Obſervantiſſime vitare aliquid. *Ammian. lib.* 23. Obſervantius hæc declinat.

Obſervantia, æ, f. *oſſervanza*, *riverenza*, כבוד, Germ. eherbietung, Gall. *obſervation*, *reverence*, Hiſp. *obſervacion*, θεραπεία, veneratio, & honoris exhibitio in aliquem. *Cic.* 2. *de Inv.* Obſervantia eſt, per quam homines aliqua dignitate antecedentes cultu quodam, & honore dignamur. *Id. Att.* 11. *ep.* 17. De tua erga ſe obſervantia plurima exponit. *Id.* 11. *Fam. ep.* 22. Obſervantia colere aliquem. *Liv. l.* 1. *c.* 35. Obſequio & obſervantia in regem cum omnibus certaſſet. ¶ Accipitur & pro obſervatione, conſideratione. *Velle. l.* 2. *c.* 106. Temporum obſervantia. *Pompon. l.* 2. *de orig. jur.* §. 24. Juris obſervantia defecit in hoc.

Obſervāte, adv. *oſſervando*. *Gell. lib.* 2. *cap.* 17. Obſervate, curioſeque animadvertit M. Tullius.

Obſervātio, onis, f. *oſſervazione*, *avvertimento*, משמר, Germ. wahrnehmung, Gal. *obſervation*, Hiſp. *obſervacion*, παρατήρησις, animadverſio, annotatio, attentio. *Quintil. l.* 2. *c.* 11. Obſervatione perpetua dignum aliquid. *Cic.* 1. *Offic. cap.* 35. Notitia ſui corporis, & obſervatione ſuſtentatur valetudo. ¶ Quandoque ponitur pro honore, & reverentia. *Val. Max. l.* 1. *c.* 8. Quo minus religionibus ſuus tenor, ſuaque obſervatio redderetur. ¶ Item pro cautela. *Cic.* 1. *Off.* Summa erat obſervatio in bello movendo apud antiquos. ¶ Item pro vivendi ratione, quæ ægrotis a medicis præſcribitur. *Celſus*. Huc referri poteſt & illud quod modo ex *Cic.* 1. *Off.* attulimus. ¶ In obſervatione eſt, h. e. obſervatur. *Plin. l.* 17. *c.* 21. Quondam in obſervatione erat, ut defringerentur ex imputata huic. ¶ Obſervationi operam dare, pro ſervare, cuſtodire, *Plaut. eſt Mil.* 2. 6. 5.

Obſervātor, oris, m. qui obſervat. *Plin. in Paneg. c.* 40. Nemo obſervator, nemo caſtigator aſſiſtet. *Senec. ep.* 41. Sacer intra nos ſpiritus ſedet, malorum, bonorumque noſtrorum obſervator, & cuſtos.

Obſervatrix, icis, f. quæ obſervat. *Tertul. de corona Mil. c.* 4. Conſuetudo confirmatrix, fides obſervatrix.

Obſervātus, a, um, animadverſus. *Virg.* 2. *Æn. v.* 754. veſtigia retro Obſervata ſequor.

Obſervātus, us, m. idem ac obſervatio. *Var. l.* 2. *de re ruſt. c.* 7. Ex obſervatu dicunt, eum equum habere annos ſexdecim.

Obſervĭto, as, a. 1. frequenter obſervo. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 45. Deorum voces Pythagorei obſervitaverunt. Ita habetur in quibuſdam MSS. & editis. Alii *obſervaverunt*. ¶ *Maur. Sabin.* apud *Gel. l.* 10. *c.* 15. *ad fin.* Eædem ferme cærimoniæ ſunt, quas Flaminicas Dialis ſeorſum ajunt obſervitare.

Obſervo, as, a. 1. *oſſervare*, *por mente*, שמר, Ger. wahrnemmen, Gal. *obſerver*, Hiſp. *obſervar*, ἐπιτηρέω, eſt advertere aliquid oculis, animoque. *Ter. Andr.* 1. 1. Obſerves filium, quid agat. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 9. Tempus ulciſcendi obſervare. *Id. de Clar. Or. c.* 72. Obſervare ſe ſe. *oſſervar ſe ſteſſo; aver la mira alle proprie azioni*. Obſervata Hippocrati, pro notata ab Hippocrate, *Plin. l.* 7. *c.* 51. ¶ Obſervare leges. h. e. cuſtodire. *oſſervar le leggi*. *Cic. pro Dom. ſua*. Sic obſervare fœdus ictum, *Sil. l.* 17. ¶ Obſervare nutum alicujus, *ſtar attento ai cenni di alcuno*. *Cic.* 4. *Tuſc. apud Non.* ¶ Item pro admirari, colere, aſſidue cum aliquo eſſe honoris cauſa. *Cic.* 5. *Fam. epiſt.* 8. Quod me, quanquam a pueritia ſua ſemper, tamen hoc tempore maxime, ſicut alterum parentem, & obſervat, & diligit. ¶ Interdum obſervare eſt verbum Augurum, cum de cælo ſervant, teſte *Servio in illud Virg. Æn.* 6. Obſervans quo ſigna ferant, quo tendere pergant. ¶ Obſervare oſtium, *far guardia alla porta*. *Plaut. Mil.* 2. 3. *verſ. penult.*

Obſes, idis, com. *oſtaggio*, בן התערובות, Ger. geiſel, Gal. *otage*, Hiſp. *rehen*, ὅμηρος, qui traditur imperio alicujus ea conditione, ut, ſi dator obſidis a fide recedat, recipienti ſit poteſtas in corpus, & vitam ejus, qui datus eſt. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 14. Uti obſides accipere, non dare conſueverint. *Cic. pro Leg. Man. c.* 12. Pompejus eis ſpem deditionis non ademit, obſides imperarit. ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas. *Cic.* 4. *Catil.* Habemus enim a C. Cæſare ſententiam tanquam obſidem perpetuæ in Remp. voluntatis.

Obſeſſio, onis, f. *aſſedio*, מצור, Ger. belagerung, Gal. *ſiege*, Hiſp. *ſitio*, *cerco*, πολιορκία, actus obſidendi. *Cic. pro Dom.* Obſeſſione templorum, occupatione loci. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 51. Obſeſſionem omittere. *levar l'aſſedio*.

Obſeſſor, oris, m. *aſſediatore*, צר, Ger. belagerer, Gal. *aſſiegeant*, Hiſp. *cercador*, *ſitiador*, πολιορκητής, qui obſidet. *Cic. pro Dom. cap.* 5. Fori depopulator, obſeſſor curiæ. *Liv. l.* 9. *c.* 15. Obſeſſor Luceriæ urbis.

Obſeſſus, a, um, adject. *aſſediato*, *chiuſo*. *Velle. l.* 2. *c.* 51. Inopia obſidentibus, quam obſeſſis, erat gravior. *Virg.* 3. *Georg. v.* 508. Obſeſſæ fauces. *Sen. Herc. Fur.* Pectora obſeſſa multis malis. *Caſ. l.* 1. *B. C.* Omnibus rebus obſeſſi tandem, colloquium petunt.

Obſībĭlo, as, a. 1. ſibilo, exſibilo. *Apul. Met.* 11. Dulces ſtrepitus obſibilabant.

Obſĭdātus, us, m. ipſa obſidum obligatio, vel conditio. *Ammian. l.* 16. *c.* 27. Obſidatus pignore tentus in Galliis. *Id. l.* 25. *c.* 24. Obſidatus ſpecie viri celebres altrinſecus dantur.

Obſĭdĕo, es, edi, eſſum, a. 2. *ſedere attorno*, περικαθίζομαι, proprie circumſedere, *Curt. l.* 8. *c.* 6. Per hos pellices introducebantur alio aditu, quam quem armati obſidebant. Adde *Plaut. Rud.* 3. 3. 36. ¶ Interdum repetitur pro ſimplici ſedeo. *Ter. Adel.* 4. 6. Nunc vero domi certum obſidere eſt. ¶ Fere ponitur pro vi circumſidere, foſſa, & vallo ſeptum tenere, *aſſediare*, צר, Germ. *belagern*, Gall. *aſſieger*, Hiſp. *cercar*, *ſitiar*, πολιορκεῖν. *Cic. pro Font.* Ab his gentibus obſeſſum Capitolium eſt. *Id. l.* 6. *c.* 8. Obſidere itinera. ¶ Aliquando pro occupare, & detinere. *Cic.* 1. *Ver.* Sed qui meum tempus obſideret. hoc eſt, qui accuſando locum occuparet, ut ego iſtum accuſare non poſſem. *Virg.* 3. *Æn. v.* 400. Et Salentinos obſedit milite campos. ¶ Obſidere ſtuprum, eſt per inſidias ſtupri occaſionem occupari. *Cic. in Catil.* 1. *c.* 10. Jacere humi non ſolum ad obſidendum ſtuprum.

Obſĭdiæ, arum, f. 1. idem ac inſidiæ. *Col. l.* 8. *c.* 2. Ne obſidiis hominum, aut inſidioſorum animalium diripiantur.

Obſidiānus lapis, genus lapidis pellucidi, nigerrimi coloris, quod in ſpeculis parietum pro imagine umbras reddit, ita dictum ab Obſidio inventore. Naſcitur maxime in Æthiopia, item in India, in Hiſpania, ad Oceanum, & in Samnio Italiæ. *Plin. lib.* 36. *cap.* 26. ¶ Obſidianum vitrum obſidiano lapidi ſimile. *Id. ibid.*

Obſĭdio, onis, f. *aſſedio*, πολιορκία. *Cic. pro Mur. c.* 9. Partim vi, partim obſidione urbes capere. *Liv. l.* 5. *c.* 2. Cum ſpes major Romanis in obſidione, quam in oppugnatione eſſet. *più nell' aſſedio, che nell' aſſalto, e oppugnazione*. *Nepos in Epamin. c.* 8. Urbem obſidione claudere. *Id. in Alcibiad. c.* 4.

In

Digitized by Google

In obſidione tenere. *Caſ. l. 3. B. C.* Habere in obſidione. *Quintil. l. 1. c. 10.* Trahere obſidionem in longum.

Obſidionalis, & le, o. 3. *ossidionale*, quod ad obſidionem ſpectat, ut Corona obſidionalis. *Feſt.* Obſidionalis corona eſt, quæ datur Imperatori ei, qui obſidione liberavit ab hoſtibus obſeſſos. Ea ex gramine viridi, fere ex eo loco decerpto, in quo erant incluſi. *Aur. Vict. de Vir. Illuſt.* Quam a Minutio, & ejus exercitu obſidionali corona donatus eſt. Adde *Liv. l. 7. c. 37.*

Obſidior, aris, d. 1. *far inſidia*, [illegible], inſidias facio. *Col. l. 9. c. 14.* Qui ante alvearia plerunque obſidiantur prodeuntibus.

Obſidium, ii, n. 2. idem ac obſidio, *aſſedio*. *Tac. l. 4. Ann. c. 37.* Primo ſui inceſſu ſolvit obſidium. *Gel. l. 15. c. 30.* A paritia, diſciplinaque faciendi obſidii. ¶ Obſidio dare alicui aliquem, eſt, obſidem dare, apud *Tacit. l. 12. Ann. c. 10.* ¶ Tranſlate *Col. l. 9. c. 7.* Cum licet vitare paſtis obſidia pac aliud vadentibus effugiure. h. e. peſtem circumquaque obſidentem.

Obſido, is, edi, aſſum, a. 3. idem ac obſideo, *aſſediare*, *occupare*. *Lucr. l. 4. v. 351.* Obſiditque vias oculorum. *Id. ib. v. 1085.* Quæ quondam certas poſſunt obſidere partes. *Virg. 9. Æn. v. 159.* vigilum excubiis obſidere portas.

Obſigillo, as, a. 1. ab condo, ab antiquo more obſignandi anulo, quæ clauſa eſſe volebant. *Sen. ep. 115.* Nunc multa obſigillant. Plerique tamen leg. *obſtrigillant*.

Obſignator, oris, m. [illegible], qui obſignat. *Cic. pro Cluent.* Literarum obſignator. ¶ Speciatim obſignatores dicti ſunt teſtes, qui teſtamentum ſignis ſuis obſignabant. *Cic. pro Cluent.* Oppianicus obſignatores ad eum adducit. *Id. Att. 12 ep. 18.* Terentiam de obſignatoribus mei teſtamenti loqui.

Obſignatus, a, um, adject. *ſigillato*. *Cic. 8. Att. ep. 6.* Obſignata epiſtola. *Id. 2. Divin. c. 70.* Aliquid obſignatum habere. *Id. 5. Tuſc. c. 11.* Tu quidem tabellis obſignatis agis mecum. h. e. convincis me teſtimonio ſcriptorum meorum. proverbium eſt, ductum, opinor, a fori conſuetudine, ubi tabellæ ſite obſignatæ ſi proferantur, iis refragari non licet.

Obſigno, as, a. 1. *ſigillare*, *ſuggellare*, [illegible], Ger. *verſiegeln*, Gal. *ſceller*, *cacheter*, Hiſp. *ſellar*, [illegible], ſigni impreſſione occludo, & ad literas, cæteraque, quæ ſigno quovis notantur, aut imprimuntur, pertinet. *Cic. Att.* Obſignaram jam epiſtolam meam. *Id. pro Cluent.* Teſtamentum in alias tabulas tranſcriptum ſignis adulterinis obſignavit. *Id. ib.* Pecunia obſignata. *Id. 6. Ver.* Publico ſigno literas obſignandas curavi.

Obſimulatus, a, um, adiect. ſimulatus, fictus. *Ammian. l. 28. c. ult.* Obſimulatis documentis probabilibus.

Obſipo, as, a. 1. [illegible], obiicio, ab antiquo *ſipo*. *Feſt.* Inſipare, faciendam jacere pullis: unde diſſipare, obſipare, ut cum ruſtici dicunt. *Obſipa pullis eſcam*. *Plaut. Ciſt. 2. 3. 37.* Obſipat aquulam. hoc eſt adſpergit.

Obſiſto, is, ſtiti, ſtatum, vel ſtitum, n. 3. *oſtare*, *far reſiſtenza*, עמד לנגד. Ger. *wiederſtehen*, Gal. *reſiſter*, *s'oppoſer*, Hiſp. *reſiſtir*, [illegible], contraſiſto, obſto, impugno. *Cic. 7. Ver.* Quis enim unquam iſtius libidini obſtitit? *Id. de Senec. c. 20.* Audaciter alicui obſiſtere. ¶ Interdum ſignificat in aliquo loco ſe ſiſtere. Itaque hoc ſenſu *Plaut. Mil. 2. 3. 62.* Hic obſiſtam, ne imprudenti ea ſe ſurrepſit mihi. *Id. ib. c. ult.* Oportet hoc obſervare oſtium: hac obſiſtam. *Id. Capt. 4. 2. 11.* Obſiſtere obviam alicui. ¶ Cum infinito, *Tacit. de Germ. c. 34.* Nec defuit audentia Druſo Germanico, ſed obſtitit Oceanus in ſe ſimul, atque in Herculem inquiri.

Obſitus, a, um, [illegible], quod circum ſeminatum, aut plantatum eſt, quod conſitum eſt, partic. ab *obſero*. *Liv. l. 28.* Frugoſa loca, & obſita virgultis tenebant colles. *Ovid. 13. Metam.* Rure obſita pomis. ¶ Tranſlate ponitur pro tecto, obtecto, involuto, *involto*, *coperto*, [illegible]. *Cic. 1. Tuſc. c. 25.* ex poeta. Obnubila, obſita tenebris loca. *Hor. l. 1. Carm. od. 18.* Variis obſita frondibus. *Virg. 8. Æn. v. 307.* Obſitus ævo. *carico d'anni*. *Senec. Agamemn.* Obſitus pædore. *Ter. Eun. 2. 2. 5.* Annis, & pannis obſitus. h. e. ſenex, & pannoſus. *Liv. l. 29. c. 16.* Obſitus ſqualore, & ſordibus.

Obſolefacio, is, eci, actum, a. 3. *metter' in diſuſo*. *Ambr. l. 5.* Ne illam vis temporis, & vetuſtatis obſolefaceret longitudo.

Obſolefactus, a, um *Senec. ep. 90.* Rivi non opere, nec fiſtulo, nec ullo coacto itinere obſolefacti, ſed ſponte currentes, *contaminati*. *Id. ep. 29.* Auctoritas obſolefacta. *avvilito*, *ſprezzato*. *Valer. Max. l. 3. c. 5.* Toga turpitudinis maculis obſolefacta. h. e. inquinata.

Obſoleſco, is, actus ſum, enom. paſſiv. *Sueton. in Aug. c. 89.* Admonebat, ne paterentur nomen ſuum commiſſionibus obſoleſieri. *renderſi volgare*, *e eſſer' avvilito*.

Obſoleo, es, ui, & levi, etum, n. 2. *non eſſer in uſo*, [illegible], in uſu non ſum, antiquus ſuum. *Cic. 2. Phil.* In homine enim turpiſſimo obſolebant dignitatis inſignia. idest ſordebant. *Id. 2. de Inv. c. 46.* Ea quæ propter vetuſtatem obſoluerunt. V. *Obſoleſco*.

Obſoleſco, is, levi, vel lui, letum, n. 3. *diſuſarſi*, *invecchiarſi*, Germ. *in abgangkommen*, Gall. *aller hors d'uſage*, Hiſp. *deſacoſtumbrarſe*, [illegible], deficio, deſueſco, inveteraſco, ab uſu recedo. *Cic. pro Leg. Man. cap. 27.* Obſolevit jam iſta oratio, re multo magis, quam verbis refutata. *Id. de Leg. Agrar. 1. c. 7.* Vectigal in pace niteat, in bello non obſoleſcat. *Id. pro Sext. cap. 58.* Virtus ſplendet per ſe ſemper, nec alienis unquam ſordibus obſoleſcit. *non perde il ſuo ſplendore*. *Curt. lib. 9.* Obſoleſcit gloria. *Tacit. 4. Ann.* Laus alicuius obſoleſcit.

Obſolete, adverb. antiqua, ſordide. *Cic. 3. Ver. cap. 58.* Paulo tamen obſoletius veſtitum videmt.

Obſoleto, as, a. 1. *macchiare*, obſolefacio, obſoletum reddo. *Tertul. Apolog. cap. 15.* Majeſtatis veſtigia obſoletant. *Id. adverſ. Gnoſt. cap. 6.* Qui veſtitum obſoletaſſent nuptialem.

Obſoletus, a, um, *diſuſato*, [illegible], id, quo uti ſolebamus, nec utimur amplius, quod ab uſu receſſit, inveteratum, antiquum. *Cic. 3. Ver.* Hæc omnis antiqua, & obſoleta videntur. *Id. 3. de Or. c. 37.* Abjecta, & obſoleta verba fugies Orator. *Id. ib. cap. 9.* Oratio paulo obſoletior. ¶ Item detritus, ſordidus. *Id. Agr. 2. c. 5.* Veſtitu obſoletiore, corpore inculto, & horrido. *Apul. l. 4. Florid.* Obſoletiſſimus veſtitu. *Horat. epod. 17.* Mulier obſoleta ſordibus paternis. *Senec. Agamemn. v. 967.* Dextre obſoleta ſanguine, *contaminata*, *lorda*. ¶ *Col. l. 2. c. 12.* A cærulea enim tantum diſcernitur: nam eſt obſoletior, & nigro propior, *colore più ſmorto*.

Obſolidatus, a, um, adject. *aſſodato*, ſolidatus, firmatus. *Vitruv. l. 2. c. 3.* Tectorio inducto, rigideque obſolidato.

Obſonator, oris, m. *ſpenditore*, [illegible], qui emit obſonia. *Senec. epiſt. 47.* Obſonatoribus dominici palatus ſubtilis notitia eſt. *Plaut. Mil. 3. 1. 73.* Primarius parmſitus, obſonator optimus.

Obſonatus, us, m. [illegible], obſonium, vel obſonii apparatus, *provvigione di companatico*. *Plaut. Truc. 4. 2. 27.* Dare minam in obſonatum.

Obſonito, as, n. 1. frequentativ. ſæpe obſono. *Cato apud Feſtum*. Poſtea centenis obſonitavere.

Obſonium, ii, n. *vivanda*, *companatico*, [illegible], quidquid præter panem & vinum in menſa apponitur, a voce Græca, quæ allata eſt, cui quidam adhærentes *opſonium* ſcribunt. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 9.* Omnia conductis coemens obſonia nummis. *Juven. ſat. 11. v. 134.* Obſonia tenuicula. ¶ Interdum de piſcibus tantum accipitur. De piſce enim loquitur *Juven. ſat. 4. v. 64.* Excluſi expectant admiſſa obſonia patres. Adde *Terent. Andr. 2. 2. 23.* & *Plaut. Caſ. 2. 8. 57.* ¶ V. dicta in voce *Abſis*.

Obſono, as, a. 1. obſonium emo, paro. *Plaut. Stich. 3. 2. 36.* Egomet ibo, atque obſonabo obſonium. *Id. Aulul. 2. 4. 1.* Poſtquam obſonavit herus, & conduxit coquos. *Id. ib. 2. 2. 45.* Tribus vobis obſonatum eſt, an obſono amplius? *Id. Poen. 5. 5. 16.* Obſonare prandium. ¶ Obſonare famem, eſt acuere, excitare. *Cic. 5. Tuſc.* Se, quo melius cœnaret, obſonare ambulando famem.

Obſono, as, n. 1. a ſono, as. Obſonare alicui ſermone, h. e. alicui loquenti obſtrepare. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 74.* Male facis mihi, cum ſermone huic obſonas. Ps. Taceo.

Obſonor, aris, atus ſum, depon. 1. *comperare il companatico*, obſonium coemere. *Ter. And. 2. 6. 20.* Vix drachmis obſonatus eſt decem. *Plaut. Aulul. 2. 4. 16.* Non potuit de ſuo ſenex ſuæ obſonari filiæ in nuptiis?

Obſopio, is, ivi, itum, a. 4. *addormentare*. *Scribon. Larg. compoſit. 180.* A ſomni tempore prohibere, ne obſopiantur.

Obſopitus, a, um, nom. ex particip. *addormentato*. *Solin. c. 18.* Odoris novitate obſopitus. *Ecc. 33.* Somno obſopitus.

Obſorbeo, es, ui, a. 2. idem quod ſorbeo, vel totum ſorbeo. *Plaut. Mil. 3. 2. 21.* Dii me perdant, ſi bibere potui. P. Qui jam? L. Quia enim obſorbui: nam nimis calebat. *Id. Truc. 2. 3. in fine*. Sentio aperiri fores, quæ obſorbent quidquid venit intra peſſulos.

Obſordeſco, ſcis, ui, n. 3. ſordidus fio. *Prudent. Apotheoſ. v. 246.* Ne coma fuſa humeris fumo obſordeſcat aroaro. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 604.* Obſorduit jam hæc in me ærumna. h. e. obſolevit, ut *Non. ibid.* explicat.

Obſtaculum, li, n. 2. *oſtacolo*, Ger. *ein verhinderung*, Gall. *obſtacle*, Hiſp. *eſtorvo*, [illegible], impedimentum. *Plaut. Pſeud. 1. 5. 10.* Ibi nunc oppido oppoſita obſtacula. Meliores codices habent, *obſepta eſt via*. *Prudent. Hamartig. v. 599.* Rumpere obſtacula. *Nazar. in Paneg. Conſtantini, c. 7.* Quis crederet, tantis ſucceſſibus tuis ullum obſtaculum fore?

Obſtans, tis, nom. ex particip. qui obſtat. *Horat. l. 1. ep. 14.* Obſtantia clauſtra. *Ovid. 2. Amor. eleg. 11.* Moras obſtantes pellere. *Tacit. 1. Ann. c. 50.* Cæciona prætre, & obſtantia ſilvarum amoliri jubetur.

Obſtantia, æ, f. *reſiſtenza*, *oſtacolo*. *Vitruv. l. 6. c. 2.* Propter obſtantiam aeris. *Et l. 8. c. 1.* Obſtantia umbrarum.

Obſtaturus, a, um, participium futuri temporis ab *obſto*, *as*. *Quintil. l. 2. c. 11.* Vidi quoſdam in ipſo ſtatim limine obſtaturos mihi.

Obſterno, is, ſtravi, atum, a. 3. ante ſterno, ob oculos pono. *Apul. Apolog.* Uxorem ſmtris miſero puero objicit, & obſternit.

Obſtetricius, a, um, adject. ad obſtetricem pertinens. *Arnob. l. 3.* Manus obſtetricias quærere. ¶ Obſtetricia, h. e. obſtetricum officia. *Plin. l. 35. c. 11.* Jove Liberum parturiente inter obſtetricia Dearum.

Obſtetrix, icis, f. *quella che aiuta la partoriente*, *levatrice*, מילדת, Germ. *hebamme*, Gall. *ſage femme*, Hiſp. *partera*, *madre*, quæ parturientium curam habet, quaſi adſtetrix, quia aſſiſtat parturienti. *Plin. l. 28. c. 7.* Quæque alio non obſtetrices modo, verum etiam meretrices prodidere. *Terent. Andr. 1. 3. 64.* Obſtetricem arceſſe.

Obſtinate, adv. *oſtinatamente*, [illegible], pertinaciter, firmiter. *Ter. Andr. 2. 5. 8.* Ita ne obſtinate operam dat, ut me a Glycerio miſerum abſtrahat. *Sueton. in Caſ. c. 29.* Obſtinatius cum omnia agi videres. ¶ Et in bonam partem. *Id. in Tito c. 8.* Obſtinatiſſime tenuit, ne quem ſine ſpe dimitteret.

Obſtinatio, onis, f. *oſtinazione*, [illegible], pertinacia, firmitas animi, ab *obſtino*. *Cic. de Prov. Conſ. c. 17.* Quæ ego omnia non ingrato animo, ſed obſtinatione quadam ſententiæ repudiavi. *Tacit. 3. hiſt. c. 39.* Bleſo ſuper claritatem natalium, & elegantiam morum, fidei obſtinatio fuit. ¶ In plurali num. *obſtinationes* dixit *Tertul. l. 1. ad Nation. c. 17.* ¶ Poetæ fabulati ſunt, obſtinationem filiam eſſe Herebi, & Noctis, *Cic. 2. de nat. Deor.*

Obſtinatus, a, um, *oſtinato*, [illegible], perſeverans, obfirmatus, pertinax. *Liv. l. 3. c. 47.* Adverſus quæ omnia obſtinato animo Appius in tribunal aſcendit. *Id. l. 1.* Quo terrore cum viciſſet obſtinatam pudicitiam. *Id. l. 2. c. 40.* Obſtinet os adverſus lacrymas. *Senec. ep. 71.* Popularium virtus pro regno ſuo obſtinatiſſima. ¶ Cum infinito *Liv. l. 52.* Jam obſtinatis mori ſpes affulget. ¶ Obſtinatum eſt, pro certum eſt, ſtatutum eſt. *Liv. l. 2.* Quoniam id certum atque obſtinatum eſt, neque ego obtundam.

Obſtinet dicebant antiqui, quod nunc *oſtendit*, ut in veteribus carminibus: Sed jam ſe cælo ſcandens aurora obſtinet ſuum patrem. Hæc *Feſtus*.

Obſtino, as, avi, atum, a. 1. eſt obſtinato, & perſeveranti animo expetere, ut *Feſtus* exponit. *volere ad ogni maniera*. *Plaut. Aulul. 2. 2. in fin.* Credo, illum inaudiſſe, mihi eſſe theſaurum domi: id inhiat: ea affinitatem hanc obſtinavit gratia. *Liv. l. 23. c. 29.* Obſtinaverant animis vincere, aut mori, *s'erano intestiniti*, ec.

Obſtipo, as, avi, atum, a. 1. obturo. Lexicographi verbum hoc, ejuſque ſignificationem confirmant loco *Plauti in Ciſtel.* quem nos attulimus in verbo *Obſipo*. Quidam ex iis alterum adducunt ex *Mercatore ſc. 57.* ſed a nobis inventi non potuit.

Obſtipus, a, um, adject. obliquus, curvus, *torto*, *revolto*, inclinatus, oblique, curvus, [illegible]. *Perſ. ſat. 3. v. 80.* Obſtipo capite, & figentes lumine terram. *Col. l. 7. c. 10.* Cum obſtipæ ſues tranſverſa capita ferunt. *Suet. in Tiber. c. 68.* Incedebat cervice rigida, & obſtipa. h. e. flexo collo, & difficile ſe vertente. ¶ Tranſlate *Lucret. l. 4. v. 518.* Omnia mendoſe fieri, atque obſtipa, neceſſe eſt. *Feſtus* legit *obſtitus*, & exponit obliqua.

Obſtitum, i, n. locus de cælo tactus. *Cic. 2. de leg. c. 9. ubi leges antiquas refert.* Iiſdem fulgure atque obſtita piamto. Alii leg. *aſtitum*. ¶ *Feſtus*, obſtitum, violatum explicat.

Obſtitus, a, um, adject. obliquus. *Ennius apud Feſt.* Montibus obſtitis, obſtantibus, unde oritur nox. Addit ibi *Feſtus* aliud ex Lucretio exemplum, quod in *Obſtipus* attulimus.

Obſto, as, ſtiti, ſtatum, n. 1. *impedire*, [illegible], contra ſto, impedio. *Cic. Ver. 7. c. 2.* Obſtitiſti, ne tranſire in Siciliam poſſent. *Id. pro Roſc. Amer.* Commodis alicuius officere & obſtare. *Plin. Paneg. cap. 91.* Obſtat verecundia, quominus parceoſcamus. *Terent. Andr. 2. 1. 76.* Quid obſtas, cur non veræ fiant? *Id. Heaut. 3. 1. 92.* Paulum negotii mihi obſtat. h. e. impedit, diſtinet. *Lucan. l. 1. v. 58.* pars ætheris illa ſereni Tota vacet, nullæque obſtent a Cæſare nubes. h. e. circa Cæſarem. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Cic. Phil. 53.* Nec, ſi non obſtatur, propterea etiam permittitur. ¶ Partic. *obſtaturus* V. ſuo loco.

Obſtragulum, i, n. *coreggia*, *zwickung*. Obſtragula in calceamentis ſunt corrigiæ, quæ decuſſatæ ſupra pedem, atque inter digitos ductæ ſoleam continebant; quod in caligis Veterum videre eſt. *Plin. l. 9. c. 35.* Quin & pedibus, nec crepidarum tantum obſtragulis, ſed totis ſocculis (*margaritas*) addunt. V. *Obſtrigillus*.

Obſtrangulatus, a, um, adject. ſtrangulatus. Tranſlate *Prudent. Cathem. 7. v. 20.* Obſtrangulata mens.

Obſtreperus, a, um, obſtrepens. *Apulej. in Florid. n. 13.* (*al. l. 2. ad fin.*) Occinunt carmine cicadæ obſtrepero.

Obſtrepitaculum, i, n. oblocutio, ſtrepitus oppoſitio. *Tert. l. 3. adv. Marc. c. 20.* Defenſio neceſſaria adverſus obſtrepitacula diverſæ partis.

Obſtrepito, as, a. 1. frequentativ. ab obſtrepo, *Claudian. l. 2. de raptu Proſ. v. 355.* Obſtrepitant lamenta choris.

Obſtrepo, is, pui, itum, n. 3. *fare ſtrepito intorno a qualcuno*, Germ. *wiederſtehen*, Gall. *faire du bruit contre quelqu'un*, Hiſp. *hazer eſtruendo contra alguno*, [illegible], contra aliquem ſtrepitum facio, reclamo, obloquor. *Cic. lib. 5. Fam. epiſt. 4.* Ut tibi literis obſtrepere non auderem. *Id. 3. de Orat.* Atque ut quodammodo ipſi ſibi in dicendo obſtrepere videantur. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic. pro Mil. cap. 2.* Sed tamen ejuſmodi res obſtrepi clamore militum videntur, & tubarum ſono. ¶ Item impers. *Liv. l. 3.* Decemviris obſtrepitur. ¶ Obſtrepere laudi alicujus, eſt, obtrectare, detrahere, *Senec. in Herc. Oet. v. 1031.* nomini turpem tuo remove parentem, ne tuæ laudi obſtrepat. ¶ Uſurpatur interdum generatim pro impedire. *Plin. l. 11. c. 37. de variis oculorum coloribus*. Aliis nigri, aliis ruſi, aliis glauci, ut habili mixtum, & acceptatus circumjecto candore lux, & temperato repercuſſu non obſtrepat.

Obſtrictus, us, m. *Senec. l. 5. quæſt. nat. c. 14.* Per hæc loca cum ſe exitus querens ſpiritus torſit, accendat flammam ipſo obſtrictu neceſſe eſt. h. e. ipſis locorum anguſtiis, quibus veluti obſtringitur. V. *Aſtrictus*.

Obſtrictus, a, um, nom. ex partic. [illegible], *ſtretto*, *obbligato*, *legato*. *Ovid. in Ibin. v. 715.* Obſtrictuſque famem patiatis limine tacti. *Flac. l. 4. c. 9.* Purpurea

veſtis

Digitized by Google

veſtit ingentibus obſtricta gemmis. ¶ Translate *Cic. pro Cal. c.* 19. Obſtrictus voluptatibus tenetur. *Id. ib. c. ult.* Addictum, deditum, obſtrictum ſibi ac liberis ſuis aliquem habere. *obbligato*. *Id. pro Planc.* Beneficii vinculis obſtrictus. *Id. in Piſon.* Obſtrictus tædere. *Id. Ver.* 6. Religione obſtrictus. *Paulin. Nolan.* 9. *Natal. Felicis*, v. 145. quis nemo obſtrictior eſt me Debitor huic.

Obſtrigillator, oris, m. reprehenſor, cenſor. *Varr. apud Non. c.* 8. *n.* 73. Æmulus illius artis, & obſtrigillator.

Obſtrigillo, as, a. 1. *impedire*, ἀντιπίπτω, obſto, repugno, a ſtrigilla, quod in Onomaſtico veteri exponitur ἔτυ, eſtque a *ſtrigo*, ſeu *ſtringo*, ut *ſigillo* a *ſigno*. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 625. Lex neque innocenti propter ſimultatem obſtrigillat. hoc eſt non adverſatur, non officit. *Id. l.* 4. *de vita P. R.* Se Curio decertat obſtrigillaturum, ne triumphum ei decerneretur. *Senec. epiſt.* 115. Multa obſtrigillant, & aciem noſtram aut nimio ſplendore repercutiunt, aut obſcuro retinent. Alii leg. obſigillant. ¶ In multis editionibus pro *obſtrigillo* legitur *obſtrangillo*.

Obſtrigillus, i, m. Obſtrigilli, inquit *Iſidor. l.* 20. *c.* 34. *Orig.* ſunt calcei, qui per plantas conſuti ſunt, & ex ſuperiori parte corrigia trahitur, ut conſtringantur, unde & nominantur. *Salmaſ.* in *Solin.* per conjecturam hanc vocem legit in Plinii verbis, quæ in voce *Obſtragulum* attulimus, eique & *Grævius* aſſentitur. Verum priorem eam lectionem tuetur P. Harduinus editis libris omnibus, & pluribus etiam MSS.

Obſtringo, is, nxi, ictum, *legare*, *aſtringere*, אסר, Germ. *verbinden*, Gall. *environner*, Hiſp. *atar*, *conſtrenir*, ἐξάπτω, devincio, & obligo, quaſi circumſtringo. *Col. l.* 5. Alii viminibus obſtringunt. *Plaut. Cur.* 5. 3. 29. Collum obſtringe homini. ¶ Sæpe translate ſumitur, ut Obſtringere aliquem beneficio, religione, legibus, &c. *Cic. Serv. l.* 13. *Fam.* Quibuſcumque officiis in Epiroticis, reliquiſque rebus Atticum obſtrinxeris. *Id.* 3. *Off.* Num igitur ſe obſtrinxit ſcelere? h. e. ſcelus commiſit. *Id. Phil.* 2. *c.* 33. Obſtrinxiſti populum R. religione. *Id.* 3. *Offic.* Parricidio ſe obſtringere. Sic obſtringere ſe perjurio, *Liv. l.* 26. Obſtringi furti, *Gell. l.* 11. *c. ult.* &c. ¶ Obſtringere fidem ſuam alteri, *impegnarſi*, *obbligarſi a qualcuno*, *Plin. l.* 4. *ep.* 13. ¶ Obſtringere aliquem debito *ſerle debitore*, *Senec. l.* 4. *Benef. c.* 12. ¶ Obſtringere civitatem jurejurando, *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 31.

Obſtructio, onis, f. *oſtruzione*, ἔμφραξις, actus obſtruendi, occluſio. *Cic. pro Sext. c.* 9. Sed hæc obſtructio nec diuturna eſt, nec obducta ita, ut curioſis oculis perſpici non poſſit.

Obſtructus, a, um, nom. ex particip. occluſus, occupatus. *Cic.* 4. *Acad. c.* 3. Obſtructa eſt difficultatibus omnis cognitio. *Silius l.* 11. *v.* 138. Obſtructæ cadavere portæ.

Obſtrūdo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſerrare*, *coprire*, ἀποφράττω, idem ac obtrudo. *Prudent. in Vincent. v.* 95. Conclamat: os obſtrudite, Ne plura jactet improbus. Al. leg. *obtrudite*, eliſo *ſ*. ¶ Apud *Plaut.* uſurpatur pro avide vorare, in os cibum trudendo ingerere. *Stich.* 4. 2. 13. Stans obſtruſero aliquid ſtrenue. Verba ſunt Paraſiti, qui cum audiret non eſſe ſibi ad recumbendum in cœna locum, ait, ſe nihilominus ſtantem rem ſuam acturum. *Id. Curc.* 2. 3. 87. Aliquid prius obſtrudamus, pernam, ſumen, &c. Alii hic leg. *obtrudamus*. quod eundem habet ſenſum.

Obſtrŭo, is, xi, uctum, a. 3. *chiudere*, סגר, Ger. *verbauen*, Gal. *boucher*, *eſtouper*, Hiſp. *cerrar*, ἐμφράττω, occludo, & quaſi ſtrue quadam alicui loco impoſita obſiſto, ne quid effluat. *Cic. de Sen.* Qui iter Pœnis vel corporibus ſuis obſtruere voluerunt. *Nepos* 4. *c.* 5. Valvas ædis obſtruxerunt. *Lucan.* ¶ Obſtruere luminibus vicini, eſt ſtructuram aliquam juxta ejus ædificium facere, quæ lumen domus ejus eripiat. *Cic. pro Dom. c.* 44. Primo ſe luminibus ejus obſtructurum minabatur. ¶ Per Metaphoram quis dicitur alterius luminibus obſtruere, qui nominis ejus claritatem obſcurat. *Cic. in Brut.* Catonis luminibus obſtruxit hæc poſteriorum quaſi exaggerata altius oratio. ¶ Obſtruere aures alicui, eſt inexorabilem reddere. *Virg.* 4. *Æn. v.* 440. Placidaſque viri Deus obſtruit aures.

Obſtrūſus, a, um, pro obtruſus aliqui legunt apud *Cic. de clar. Orat. c.* 74. cujus verba vide in *Obruſo*. Præterea apud *Claudian. Senec. Plaut. & Plin.* Verum ubique meliores Editiones habent *abſtruſus*.

Obſtupefacio, a. 3. *ſtupefare*, ἐκπλήττω, animo conſterno, & ſtupidum reddo. *Liv. l.* 2. Adeoque conſtantia ſua & Tribunos obſtupefecit, & plebem. *Ter. Phorm.* 2. 1. 34. Eum timidum obſtupefecit pudor.

Obſtupefactus, a, um, nom. ex partic. valde ſtupefactus. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 8. *n.* 6. *extern.* Obſtupefactis nervis, ut torpore hebetatis artubus. *Cic. pro Dejot. c.* 12. Obſtupefactis hominibus.

Obſtupeſco, is, obſtupui, n. 3. *ſtupirſi aſſai*, *divenire ſtupido*. *Cic.* 2. *Divin. c.* 23. Ejus aſpectu cum obſtupuiſſet bubulcus. *Id. pro Marcell. c.* 9. Obſtupeſcent poſteri triumphos legentes tuos. ¶ Quidam Lexicographi ponunt *Obſtupeo*, *es*, a quo præteritum mutuetur *obſtupeſco*. Sed cæteræ voces carent exemplo.

Obſtupidus, a, um, valde ſtupidus. *Gell. l.* 5. *c.* 1. Conſiluiſſe univerſos quaſi attonitos, & obſtupidos. Adde *Plaut. Mil.* 4. 2. 30.

Obſtuprātus, a, um, adject. ſtupro corruptus. *Lamprid. in Commodo*, *c.* 3. Appellatus a mimis, quaſi obſtupratus.

Obſufflo, as, a. 1. inſufflo. *Aut. declam. de Tribuno*. *Mariano*, *inter op. Quintil. c.* 7. Emittitur de propinquo tuo etiam confuſionis nebulam obſufflare.

Obſum, obes, obfui, n. anom. *nuocere*, נזק, Germ. *ſchaedlich ſeyn*, Gal. *nuire*, Hiſp. *danar*, βλάπτω, noceo, quaſi contra ſum. *Cic.* 1. *de Orat.* Qui tamen non obeſſet ejus orationi. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 321. Gloria multis obfuit. ¶ Partic. *obfuturus*, vel *offuturus*, *Auctor ad Heren. l.* 4. *c.* 23. Subjicimus, id quod aut nobis adjumenta futurum ſit, aut offuturum illis e contrario.

Obsŭo, is, a. 3. *cucire all' intorno*, circum ſuo. *Virg.* 4. *Georg. v.* 301. huic geminæ nares, & ſpiritus oris Multa reluctanti obſuitur. Eſt qui leg. *obſtruitur*.

Obſurdeſco, is, urdui, n. 3. *aſſordire*, *divenir ſordo*, ἀποκωφόομαι, totus ſurdus fio. *Cic. in Somn. c.* 3. Hoc ſonitu oppletæ aures obſurduerunt. *Id. de Am.* Obſurdeſcimus tamen, neſcio quomodo, nec ea, quæ ab eo monemur, audimus.

Obsūtus, a, um, nom. ex particip. ab *Obſuo*, *cucito all' intorno*. *Sueton. de clar. Rhetor. cap.* 1. Sporta cum obſuta. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 578. Obſutum menta torret in igne caput.

Obtectus, a, um, *coperto*. *Virg.* 2. *Æn.* Arboribuſque obtecta receſſit. *Cic. pro Cal. c.* 18. Vitia multis virtutibus obtecta.

Obtĕgo, is, xi, ctum, *coprire*, כסה, Germ. *zudecken*, Gal. *couvrir*, Hiſp. *cubrir*, περικαλύπτω, circumtego, cum diligentia operio, & tego. *Col. l.* 3. *c.* 13. Summis glebis obtegatur. *Cic. in Vatin.* Ut adoleſcentiæ turpitudo obſcuritate, & ſordibus tuis obtegatur. ¶ Obtegere ſe corpore alicujus, eſt poſt illum latere, & ſe tueri. *Cic. pro Sext.* Seque ſervorum, & libertorum corporibus obtexit.

Obtemperanter, adv. obedienter. *Prudent. in hymn. Laurent. v.* 112. Obtemperanter annuit.

Obtemperatio, onis, f. *ubbidienza*, ὑπακοή, obedientia. *Cic. de Leg. c.* 13. Quod ſi juſtitia eſt obtemperatio ſcriptis legibus, inſtitutiſque populorum.

Obtempĕro, as, avi, atum, n. 1. *ubbidire*, שמע, Ger. *gehorchen*, Gal. *obeir*, Hiſp. *obedecer*, ὑπείκω, morem gero. *Cic. pro Cæc.* Ut ad verba nobis obediant, non ad id, quod ex verbis intelligi poteſt, obtemperant. *Id. Fam.* 1. *ep.* 7. Te audi, tibi obtempera. *Cæſ. l.* 4. *B. Gal. c.* 21. Imperio populi R. obtemperare. *Valer. Max. l.* 9. *c.* 3. *n.* 7. Obtemperare vitio.

Obtendo, is, di, tum, a. 3. *diſtendere innanzi*, *opporre*, προτείνω, contra tendo, ante aliquid tendo, oppono. *Plin. l.* 5. *c.* 22. Huic per, interjacente valle, mons adverſus Antilibanus obtenditur. hoc eſt oppoſitus eſt. ¶ Sæpe translate ſumitur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 5. Multis ſimulationum involucris tegitur, & quaſi velis obtenditur uniuſcujuſque natura. ¶ Aliquando eſt excuſare, prætendere. *Plin. ep.* 6. *l.* 8. Nec puduit rationem turpitudini obtendere. h. e. turpe factum ratione excuſare. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 17. Matris preces obtendens. Et *c.* 33. Cum valetudinem corporis, ætatem liberum, nubilem filiam obtenderat.

Obtenĕbro, as, a. 1. tenebras offundo, obſcuro. *Lactant. l.* 4. *c.* 19. Obtenebrabitur dies lucis. Ita legit Lipſius; alii tenebrabitur.

Obtentio, onis, f. obtentus, actus obtendendi. *Arnob. l.* 5. Si textus omnis expoſitionis, & ſeries obtentionibus allegoricis clauſa ſunt.

Obtento, as, avi, atum, a. 1. obtineo, occupo. *Cic. Attic. l.* 9. *epiſt.* 10. Spes quædam me obtentabat, fore ut &c.

Obtentus, us, m. πρόσχημα, extenſio. *Virg.* 11. *Æn.* Extructoſque toros obtentu frondis inumbrant. ¶ Translate ſumitur pro prætextu. *Gell. l.* 10. *c.* 22. Qui obtentu Philoſophiæ nominis inutile otium, & linguæ, vitæque tenebras ſequuntur. *Salluſt. in orat. Lepidi ad pop. R.* Secundæ res mire ſunt vitiis obtentui. Adde *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 49. ¶ Sumitur & pro obſtaculo. *Nazar. in paneg. Conſtant. c.* 3. Non terror obtentui eſt, &c.

Obtentus, a, um, extenſus, ab obtendo. *Virg.* 1. *Georg. v.* 248. Et obtenta denſantur nocte tenebræ. Eſt etiam particip. ab obtineo, *ottenuto*. *Cic. pro Corn. Balb. c.* 27. Quæ volebamus, obtenta non ſunt. *Id. Philip.* 2. Quod etiam infimis civibus ſemper obtentum eſt.

Obtĕro, is, trivi, tritum, a. 3. *fracaſſare*, כתת, Ger. *zertreten*, Gal. *écraſer*, *briſer*, Hiſp. *hollar*, *quebrar*, συντρίβω, contero. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 1. Ut pure, & molliter fiant, videndum, & ne obterantur. ¶ Aliquando eſt circum, ſeu ab omni parte terere. *Col. l.* 6. *c.* 4. Nonnulli pellem ſerpentis obtritam cum vino miſcent. ¶ Translate ſumitur pro deprimere, ad nihilum redigere. *Cic. pro Cæc. c.* 7. Ita calumniam, ſtultitiamque obtrivit, atque contudit. *Id.* 7. *Verr.* Neve obteri laudem imperatoriam criminibus avaritiæ velitis. *Liv. l.* 3. Obterere jura. ¶ Item pro detrahendo imminuere, *dir male*, *abbaſſare*. *Cic.* 1. *de Div.* Cum Achivi cœpiſſent inter ſe ſtrepere, aperteque artem obterere extiſpicum. *Curt. l.* 8. Donec Philippi res ortus obtereret.

Obteſtatio, onis, f. ſcongiuramento, ἐξορκισμός, obſecratio. *Feſt.* Obteſtatio eſt, cum Deus teſtis in meliorem partem vocatur. *Cic. pro Cluent.* Quæ mulier obteſtatione viri decem illis menſibus ne domum quidem ullam, niſi ſocrus ſuæ, noſſe debuit. *Liv. l.* 27. *c.* 50. In preces, obteſtationeſque verſæ mulieres. *Tac. Ann.* 1. *c.* 12. Senatu ad infimas obteſtationes procumbente.

Obteſtātus, a, um, particip. ab *Obteſtor*. *Salluſt. in Catil. c.* 46. Multa de ſalute ſua Pomptinum obteſtatus. ¶ Paſſive *ſcongiurato*, *ſupplicato*, obſecratus. *Apulej. l.* 2. *Met.* Obteſtate fide præſentium. *Al. leg.* fidem. *Ammian. l.* 31. *c.* 9. (*al.* 23) *a med.* Ni obteſtatus prece impenſa ſuperſtitibus peperciſſet.

Obteſtor, aris, atus ſum, d. 1. *pregare con iſcongiuri*, השביע, Ger. *umb gottes willen bitten*, Gal. *prier inſtamment*, Hiſp. *rogar*, ἐπιμαρτύρομαι, ἀντιβολέω, λιτανεύω, eſt Deos ob aliquam cauſam teſtes adhibere cum jurejurando, ut ſcribit *Don. in* 6. *Æn.* ſed fere ſumitur pro precari cum adjuratione. *Cic. pro Flac.* Cum ego te, Flacce, cœlum noctemque conteſtans flens flentem obteſtabar. *Id.* 7. *Verr.* Cæteros item Deos, Deaſque omnes imploro, atque obteſtor. *Terent. And.* 1. 5. 57. Per tuam fidem, perque ejus ſolitudinem te obteſtor. ¶ Sæpe ſumitur pro enixe precari, ſine adjuratione, *pregare con iſtanza*. *Cic. pro Cal. c.* 32. Oro vos, obteſtorque, Judices. *Id. Attic. l.* 3. *ep.* 21. Precibus omnibus orare, atque obteſtari.

Obtexo, is, xui, xtum, a. 3. *teſſer d'intorno*, περιϋφαίνω, *Plin. l.* 11. *c.* 19. Fila etiam araneoſa, quacunque inceſſerit, alarum maxime lanugine obtexit. *Virg.* 11. *Æn. verſ.* 611. Cœlumque obtexitur umbra.

Obthūro. V. Obturo.

Obticentia, æ, f. *il tacere*. *Quintil. l.* 9. Ἀποσιώπησις, quam Cicero reticentiam, Celſus obticentiam appellat.

Obticeo, es, cui, n. 2. *tacere*, ἀποσιωπάω, taceo, & proprie de iis, quos non pudet dicere. *Ter. Eun.* 3. 1. 4. Virgo conſciſſa veſte lacrymans obticet. Ubi *Donatus*. Tacemus conſilia, reticemus dolores, obticemus, ubi dicere rem pudet. ¶ Hoc tamen non ſemper ſervatur. *Martial. l.* 10. *epigr.* 17. Et queritur nugas obticuiſſe meas. *Horat. de art. poet. v.* 284. chorusque turpiter obticuit.

Obtinentia, æ, f. verbale ab Obtineo; affertur a *Priſciano l.* 18.

Obtinĕo, es, nui, tentum, a. 2. *ottenere*, תפש, Ger. *erlangen*, Gal. *obtenir*, Hiſp. *alcançar*, ἐπιτυγχάνω, vinco, impetro, quaſi contra teneo. *Cic. Fam.* 1. Neque, ſi quid non obtinuerimus, repulſi eſſe videamur. ¶ Eſt item fortiter tenere. *Plaut. Aſin.* 1. 2. 34. Si iſtam firmitudinem animi obtines. ¶ Interdum eſt ſimpliciter tenere, ſive habere. *Col. l.* 2. Tertium locum obtinet pecudum ſtercus. ¶ Aliquando ponitur pro retinere, & conſervare. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 11. Tu ſi iſtic commendatione mea dignitatem tuam obtinebis. ¶ Aliquando pro occupare. *Plin. l.* 12. *c.* 1. Arbor agros longis obtinens umbris. *Liv. l.* 29. Noctem inſequentem eadem caligo obtinuit. Sic obtinere urbem armis, apud eund. *l.* 30. ¶ Aliquando pro exiſtimare. *Salluſt. ep.* 1. *ad Cæſ. de rep. ordin.* Populus R. antea obtinebat, regna atque imperia fortunam dono dare. *Apul. in Apolog. in princip.* Certus equidem eram, proque vero obtinebam. ¶ Obtinere, abſolute. *Ulp. l.* 1. *Dig. de Offic. Quæſt.* Hodie obtinuit, indifferenter Quæſtores creari. h. e. invaluit, *s'uſa*. Sic, conſuetudo obtinuit, *apud eund. l. Si aliquam. Dig. de Offic. Proconſ.* ¶ Obtinere jus ſuum, eſt in cauſa ſuperiorem eſſe. *Cic. pro Quint. & Verr.* 3. & 7. Sic, obtinere litem, cauſam, eodem ſenſu. *Id. Verr.* 4. *c.* 10. Pecuniam qui dabant, cauſas obtinebant. *Id. pro Roſc. Com.* Ad judicium hoc modo venimus, ut totam litem vel obtineamus, vel amittamus. ¶ Et obtinere, abſoluta eodem fere ſenſu. *Liv. l.* 35. Obtinuit, ut præferretur aliis. *Cic.* 2. *Fin.* Obtinuit exiſtimari vir bonus. ¶ Sæpe obtinere, eſt ſimpliciter habere. *Plin. l.* 11. *c.* 42. Medicamenti vim obtinet. *Cic.* 4. *Tuſc.* Obtinet locum proverbii. ¶ Obtinere numerum jure cæſorum, *eſſer annoverato tra gli uccisi con ragione*. *Cic.* 2. *Offic. c.* 12. ubi ſunt qui legunt *nomen* pro numerum. ¶ Obtinere injuriam, pro rem injuſte acquiſitam retinere, apud *Liv.* legitur *l.* 29. *c.* 1. V. *Injuria*. ¶ Obtinere, pro principem eſſe in aliqua re. *Cic.* 1. *de Orat.* Academiam Carneades, & Clitomachus obtinebant. ¶ Obtinere admirationem, pro in admiratione eſſe. *Plin. l.* 34. *c.* 2.

Obtingit, ebat, tigit, imp. 3. *accadere*, *avvenire*, היה, Germ. *zufallen*, Gal. *il arrive*, Hiſp. *acontecer*, συμβαίνει, obvenit, evenit. *Cic.* 1. *Off. c.* 7. Quod cuique obtigit, id quiſque teneat. *Id. Catil.* 4. *c.* 2. Si quid obtigerit, æquo animo moriar. *Plaut. Rud.* 4. 6. 7. Eloquere, ut res obtigit de filia. *Terent. Heaut.* 4. 3. 5. Iſtud tibi ex ſententia obtigiſſe lætor. *Horat. Epod.* 4. Lupis & agnis quanta ſortito obtigit, Tecum mihi diſcordia eſt. ¶ Obtingere alicui provinciæ dicitur, cum ſortito provincia regenda alicui committitur. *Cic. in Vatin. c.* 5. Cum tibi provincia ſorte obtigiſſet. Translate *Id. Att. l.* 1. *ep. ult.* Quam tibi dicis obtigiſſe ἀγχίσταν, non modo nunquam deſeram, ſed &c.

Obtinnio, is, n. 4. idem ac tinnio. *Apul. in Apol.* Ecquid illi aures obtinnirant.

Obtorpeo, es, vel

Obtorpeſco, ſcis, pui, n. 3. *impigrirſi*, Ger. *erſtarren*, Gal. *ſe roidir*, *s'engourdir*, Hiſp. *entorpecerſe*, ἀποναρκάω, valde torpidus fio, torpore afficior. *Cic. pro Domo c.* 32. Miror, mi, non & linguam obmutuiſſe, & manum obtorpuiſſe. *Id.* 3. *Tuſc.* Sed jam ſubjectus miſeriis obtorpui. *Curt. l.* 10. *c.* 3. Quis crederet, ſævam paulo ante concionem obtorpuiſſe ſubito metu?

Obtorqueo, es, a. 2. *torcere forte*, ἀποστρέφω, vehementer torqueo. *Victor de Vir. illuſt. in Livio Druſo*. Conſuli legibus agrariis reſiſtenti ita collum in Comitio obtorſit.

Obtortus, a, um, tortus, vel valde tortus, ab obtorqueo. *Virg.* 5. *Æn. v.* 559. It pectore ſummo Flexilis obtorti per collum circulus auri. *Cic.* 6. *Verr. c.* 10. Obtorta gula, in vincula abripi juſſit. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 45. Obtorto collo, ad Prætorem trahi.

Obtrectatio, onis, f. διαβολή, detractio, maledictio. *Cic.* 4. *Tuſc.* 8. Obtrectatio autem eſt, quam intelligi zelotypiam volo, ægritudo ex eo, quod alter quoque potiatur eo, quod ipſe concupierit. *Id. l.* 10. *Fam.* Quod habere poſſet obtrectationem. Ideſt in quod cadere poſſet obtrectatio. *Vatin. Cic. l.* 5. *Fam.* Is pro honore meo puſillorum, ac malevolorum obtrectationes, & invidias non proſternat, atque obterat. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 1. Obtrectatio & livor pronis auribus accipiuntur.

Obtrectātor, oris, m. *διαπορητὴς, διαβολος, ἀντιλόγος*, qui obtrectat. *Cic. in Bruto c.* 5. Dolebamque, quod non, ut plerique putabant, adverſarium, aut obtrectatorem laudum mearum, ſed ſocium potius, & conſortem glorioſi laboris amiſeram.

Obtrectātus, us, m. idem ac obtrectatio. *Gell. l.* 22. *c. ult.* Ut ſine vano obtrectatu conſiderent.

Obtrecto, as, avi, atum, n. 1. *dir male*, [illegible], Ger. *übel nach reden*, Gal. *médire, blâmer*, Hiſp. *maldezir*, [illegible], eſt maledicere, alienjus dicta, aut facta verbis deprevare, ex *ob*, & *tracto*, q. d. male, vel contra tracto. *Cic. l.* 9. *Fam.* Si qui mihi obtrectent. *Liv. l.* 8. *c.* 36. Obtrectare laudibus alicujus. *Id. l.* 43. obtrectare laudes, dicit. ¶ Ponitur aliquando pro culpare, ſive damnare, cum acc. *Cic. in Piſ.* Hanc tibi conſuetudinem pleriſque in rebus bonos obtrectandi ſiquis detraxerit. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Regina meretrix lautitiam ejus omnem, apparatumque obtrectans. ¶ *Nepos in Ariſtid. c.* 1. Obtrectarunt inter ſe. h. e. æmuli fuerunt. Sic obtrectare, & æmulari conjungit *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 20. & quid proprie ſignificent, quidque inter ſe differant, docet his verbis *ibid. c.* 26. Obtrectare vero alteri, aut illa vitioſa æmulatione, quæ rivalitati ſimilis eſt, æmulari, quid habet utilitatis? cum ſit æmulantis, angi alieno bono, quod ipſe non habeat: obtrectantis autem, angi alieno bono, quod id etiam alius habeat.

Obtritio, onis, f. actus obterendi. *Auguſtin. ſerm.* 8. *de diverſ. c.* 4. Accedite ad eum in obtritione cordis.

Obtritus, us, m. actus obterendi. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Ne herbæ obtritu hebetentur.

Obtritus, a, um, [illegible], partic. ab obteror. *Cic.* 2. *de Or. c.* 86. Neque poſſent obtritos internoſcere ullo modo. *Lucret. l.* 3. *v.* 907. Obtritus pondere terræ. *Plaut. Curc.* 4. 4. 17. Meæ pugnæ præliares obtritæ jacent, h. e. contemptæ.

Obtrūdo, is, uſi, uſum, a. 3. *ſpingere con forza, o incontro*, [illegible], intrudere quod trudo; vel contra aliquem trudo, vi pello. *Plaut. Mer.* 3. 3. 26. Jamne abiit intro? abivit, obtruſit fores. Al. leg. *operuit*. *Cic. Verr.* 6. *c.* 36. Qui non obtruſit aliqua ex parte monimenta P. Scipionis, ſed funditus ſuſtulit, & delevit. h. e. evertit. Sunt qui ſuſpicantur legendum *obruit*, alii *obtexit*, alii *obſtruxit*. ¶ Significat interdum avide in ſe immittere, & quaſi gulam cibo infercire. V. *Obſtrudo*. ¶ Item claudere. V. *ibidem*. ¶ Sæpiſſime vero ponitur pro invito & repugnanti offerre, aut dare, *dar per forza*. *Terent. Andr.* 2. 5. 15. Ea quia nemini obtrudi poteſt, itur ad me. *Id. Hecyr.* 3. 1. 16. Nunquam auſus ſum recuſare eam, quam mihi obtrudit pater. ¶ Obtrudere palpum alicui, *far carezze, o adulare chi non ne ha voglia*. *Plaut. Pſeud.* 4. 2. 35. Ego iſthuc aliis dare condidici, mihi obtrudere palpum non potes.

Obtruncātio, onis, f. [illegible], actus obtruncandi. *Col. l.* 4. *c.* 29. Quod tum & obtruncatione vitis, & cura ejuſdem reſectione fiſſuræ præcipit fieri.

Obtruncātus, a, um, *tagliato a pezzi, tronidato, ammazzato*, trucidatus, occiſus. *Salluſt. in Jug. c.* 71. Juxta boni, malique, ſtrenui & imbelles inulti obtruncati.

Obtrunco, as, avi, atum, a. 1. *tagliare a pezzi*, [illegible], Ger. *abhauen*, Gal. *tailler en pieces*, Hiſp. *deſcabeçar*, [illegible], cædo, capite cædo, vulneribus conficio, & occido. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Puerum interea obtruncat, membraque articulatim dividit. *Liv. l.* 5. *c.* 3. Ita Regem obtruncant. *Curt. l.* 6. *c.* 5. Obtruncatis qui promptius reſiſtebant.

Obtuĕor, eris, d. 2. *guardare fiſſo*, [illegible], diligenter conſpicio. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 57. Quod ſis terrare obtuere. Adde *Amph.* 3. 5. 19.

Obtumeſco, is, obtumui, n. 3. tumidus fio, *gonfiarſi*. *Plin. l.* 20. *c.* 5. Eu aquam bibendum dedere repente obtumeſcentibus.

Obtundo, is, obtudi, obtuſum, a. 3. *percuotere*, [illegible], eſt totum, ſeu circum percutere. *Firmic. l.* 5. *c.* 5. Et pectore pugnis obtundant. ¶ Metaleptice accipitur pro hebetare, *render ottuſo*. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Lens aciem oculorum obtundit. *Cic.* 3. *Tuſc.* Ægritudinem obtundere, *ſopire il dolore*. ¶ Tranſlate ſapitur pro emiſſum, rude, tardum facere. *Cic.* 2. *de Or.* Cure vocem in dicendo obtuderit. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 33. Multa enim e corpore exiſtunt, quæ acuant mentem, multa quæ obtundant. *Id.* 3. *de Orat.* Ingenia obtundi nolui. ¶ Item pro ſæpius repetendo eadem inculcare, moleſtiare & faſtidium afferre, *ſtordire*, tracture a fabris, qui repetunt tundendo aliquid malleo, ut inquit *Donat.* ad illud *Terent. Andr.* 2. 2. 11. Obtundis, tametſi intelligam. *Id. Adel.* 1. 2. 33. Ne me obtundas de hac re ſæpius. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 1. Tam longis epiſtolis te non obtunderem.

Obtunſio, onis, f. actus obtundendi, percuſſio. *Lamprid. in Commodo, c.* 10. Quere vidiſſet albeſcentes inter nigros capillos quaſi vermiculos habere, ſturno appoſito, qui ſe vermes ſectari crederet, capite ſuppuratum reddebat obtunſionibus.

Obtunſus. V. Obtuſus.

Obtuor, ēris, dep. 3. idem quod obtueor: a tuor. *Attius* apud *Non. c.* 2. *n.* 696. Quibus oculis quiſquam noſtrum poterit illorum obtui vultus?

Obturacŭlum, i, n. obturamentum. *Marcell. Empir. c.* 35. Obturaculum extrahere.

Obturamentum, i, n. *turacciolo*, quo aliquid obturatur. *Plin. l.* 16. *c.* 8. Uſus ejus cadorum obturamentis.

Obturātus, a, um, adject. occluſus. *Cic. de Fato*, *c.* 5. Obſtructas eas partes, atque obturatas eſſe dicebat.

Obturbātor, oris, m. qui obturbat. *Aſcon. in Divinat. Verr. c.* 15. *ad fin.* Obturbatores quoſdam, ſordidoſque cauſidicos ſignificat.

Obturbātus, a, um. *turbata*, ut obturbata aqua. *Plin. l.* 8. *c.* 18.

Obturbo, as, avi, atum, [illegible], idem quod ſimplex turbo. *Cic. Att. l.* 12. Me ſcriptio, & literæ non leniunt, ſed obturbant. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 25. Poſtquam pulſos ſentit Antonius, denſo agmine obturbat, *li mette in diſordine*. *Terent. Andr.* 3. 4. 23. Itane vero obturbat? h. e. obſtrepit, loquentem interpellat.

Obturgeſco, is, n. 3. *gonfiarſi*, turgidus fio, [illegible]. *Lucret. l.* 6. *v.* 658. Obturgeſcit enim ſubito pes. Alii leg. *obbruteſcit*.

Obturo, as, avi, atum, a. 1. *chiudere, turare*, [illegible], Germ. *verſtopffen*, Gal. *boucher*, Hiſp. *tapar*, [illegible], claudo, occludo. Scribitur a nonnullis *obthuro* cum aſpiratione. Derivant enim a *thura*, vel a [illegible], *janua*, de quo V. *Voſſ. in Etymol.* Legitur tamen etiam in antiquis libris ſine *h*. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 16. Paucæ enim nimium niveæ obturant omnia. *Horat. l.* 2. *epiſt.* 2. *v.* 105. Obturem patulas impune legentibus aures. *Plaut. Stich.* 1. 2. 56. obturare os alicui. *farla tacere*.

Obtūſe, adverb. *ottuſe, rozzamente, goffamente*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 25. Quid dici poteſt obtuſius?

Obtūſus, a, um, nom ex particip. ab obtundo, *percoſſo, battuto*. *Plaut. Amphyt.* 2. 1. 39. Nam ſum obtuſus pugnis peſſime. Metaleptice ſumitur pro craſſo, cui opponitur acutus, *ottuſo*. *Virg.* 1. *Georg. v.* 262. Vomeris obtuſi dens. Ubi notant Critici, in vetuſtis exemplaribus & MSS. legi *obtunſi*, quod & alias in locis obſervant apud *Plaut. Gell. Plin. jun.* & alios, ut *Pareus in Lex. Crit.* inflatus. *Colum. l.* 4. *c.* 24. Obtuſa, hebeſque falx putatorem moratur. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Cornua lunæ obtuſa. *Lucret. l.* 4. *v.* 355. Obtuſus angulus. ¶ Tranſlate ponitur pro rudi, hebete, debili, ſeu debilitato. *Lucret. l.* 3. *v.* 453. obtuſis ceciderunt viribus artus. *Cic. de Senect. c. ult.* Animus, cum obtuſior ſit acies. *Virg.* 1. *Æn. v.* 567. Non obtuſa adeo geſtamus pectora Pœni. h. e. non adeo ſumus ruſticis moribus, & animo ſtupido. Sic obtuſæ aures apud *Stat. l.* 5. *ſilv.* 2. *v.* 171. h. e. minus ſagaces, & ad exaudiendum apta. Obtuſus ſtomachus, apud *Plin. l.* 7. *ep.* 3. *ſtomaco ſvogliato*. ¶ Obtuſior juriſdictio quid ſit, ſatis explicant verba hæc *Tacit. in Agric. c.* 9. Credunt pleriqua, militaribus ingeniis ſubtilitatem deeſſe, quia caſtrenſis juriſdictio ſecura, & obtuſior, ac plura manu gerens, calliditatem fori non exerceat.

Obtūtus, us, m. *ſguardo*, [illegible], Ger. *anſehung*, Gal. *regard*, Hiſp. *mirada*, [illegible], aſpectus, inſpectio, ab *obtueor*, quaſi obtuitus. *Cic.* 3. *de Or.* Qui vultum ejus, cum ei dicendum eſſet, obtutumque oculorum in cogitando probe noſſet. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 54. Obtutum aliquo figere. *Id. de Univerſ. c.* 8. Effugit obtutum oculorum animas. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Viſus fatigatur continuo obtutu oculorum.

Obvagio, is, n. 4. [illegible], vagitu obſtrepo, contra, ſeu circum vagio. *Plaut. Pœn.* 31. Neve eſurientes hic quaſi hædi obvagiant.

Obvagŭlo, as, n. 1. convicium dico. *Lex XII. Tab. apud Feſt. in voce Portum.* Tertiis diebus ob portum obvagulatum ito. Al. leg. *ob vagulationem*.

Obvallātus, a, um, adject. quaſi vallo circumdatus, protectus. *Cic. Agr.* 2. *c.* 1. Quem locum nobilitas & præſidiis firmatum, atque omni ratione obvallatum tenebat.

Obvaricator, oris, m. qui alicui occurrit, quominus rectum iter conficiat. *Feſt.*

Obvaro, as, n. 1. *guaſtare*, [illegible], depravo, perverto, a *varis*, ideſt qui introrſum pedes intortos habent. *Enn. c.* 2. *n.* 606. *apud Non.* Nam conſiliis obvarant.

Obvenio, is, n. 4. *venire incontro*, [illegible], Germ. *begegnen*, Gal. *echoir*, Hiſp. *acontecer*, [illegible], obviam, vel contra, ſive coram venio. *Cic. Att. l.* 2. Eas daturum eram ei, qui mihi primus obveniſſet. ¶ Sumitur frequenter pro contingere ſortito. *Cic.* 4. *Verr. c.* 6. Sorte provincia Sicilia Verri obvenit. ¶ Item pro quomodocunque contingere. *Cic.* 2. *Philip.* Id igitur obvenit vitium, quod tu jam Cal. Jan. futurum eſſe prævideras. ¶ Hæreditatem obvenire, vel aliquid obvenire hæreditate, vel ex hæreditate. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 12. Si hujuſmodi mihi fundus hæreditate obveniat. *Auct. ad Her. l.* 4. Hæreditas ei obvenit.

Obventio, onis, f. actus obveniendi, reditus. *Ulp. l. magis puto, ff. de reb. eor. qui ſub tut. & cura ſunt.* Vel etiam in redituum ſpe, atque obventionum. *Id. leg.* 1. *Og. de exercit. act.* Exercitorem eum dicimus, ad quem obventiones, & reditus omnes perveniunt.

Obventitius, a, um, ſorte obveniens, ut obventitia bona, *apud Tertull. l.* 2. *adverſ. Marcian. c.* 3.

Obverbĕro, as, a. 1. idem quod verbero. *Apul. l.* 7. *Metam.* Inſcenſum (aſinum) obverberans. Et *l.* 9. Ferula nates ejus obverberans.

Obverſātio, onis, f. [illegible], actus obverſandi, huc illuc itio. *Cic. pro Mur. c.* 24. Motiſne amicos, obverſationes, falſificationes, ſeductiones teſtium, ſectionem ſubſcriptorum animadvertebant. Ita quidam Lexicographi: verum in optimis codicib. legitur *obſervationes*.

Obverſe, adverb. *verſo, in faccia*. *Colum. l.* 9. *c.* 7. Domicilia apum obverſe ad hibernum orientem componi debebunt, ut apricum habeant apes matutinum egreſſum, & ſint experrectiores.

Obverſor, aris, atus ſum, d. 1. *ſtar intorno*, [illegible], circum, vel ante verſor, adſum. *Plin. l.* 15. *ep.* 16. Centumviri venerant, obverſabantur advocati. ¶ Tranſlate ponitur pro apparere animo, ita ut res adeſſe coram videatur, & cerni. *Cic. pro Sext.* Mihi ante oculos obverſatur Reip. dignitas. *Liv. l.* 35. *c.* 11. Caudinæque cladis memoria non animis modo, ſed prope oculis obverſabatur. *Id. l.* 2. Obverſatur ſpecies in ſomnis.

Obverſus, a, um, *in faccia*, adverſus. *Plin. l.* 9. *c.* 57. Et in illis obverſus ſtare. *Col. l.* 7. Ut paſcentium capita ſint obverſa Soli.

Obverto, is, ti, ſum, a. 3. *volgere contra*, [illegible], contra verto. *Cic.* 3. *Tuſc. ex antiqua Poeta*. Cujus ob os Graji ora obvertebant ſua. *Plin. l.* 14. *c.* 21. Feneſtras obverti in Aquilonem oportere. *Virg.* 6. *Æn.* Obvertunt pelago proras. ¶ Obvertere cornua alicui, h. e. alicui adverſari. *Plaut. Pſeud.* 4. 3. 3. Ne in re ſecunda nunc mihi obvertat cornua. ¶ Obvertere terga alicui, *voltar le ſpalle*. *Virg.* 2. *Georg. v.* 270.

Obviam, *incontro*, [illegible], adv. loci, quaſi ob, ideſt contra viam. *Cic. pro Mil. c.* 10. Obviam fit ei Clodius expeditus in equo. *Id.* 2. *Fam. ep.* 16. Cum in Cumanum mihi obviam veniſti. *Id. pro Mur. c.* 32. Obviam ire alicui. *Id. pro Planc. c.* 40. Obviam ſe ferre alicui. *Id.* 11. *ad Att. ep.* 16. De obviam itione ita faciam, ut ſuades. *Plaut. Pſeud.* 4. 8. 5. Minas obviam ultro ei deferre. *Id. Amph.* 3. 4. 2. Nec quiſquam tam audax fuat, qui obviam obſiſtat mihi. *Id. Pœn.* 3. 6. 11. Bonam dediſtis, advocati, operam mihi: cras mane, quæſo, in comitio eſtote obviam. *laſſateci vedere*. Sic dicimus, obviam alicui procedere, prodire, exire, proficiſci, obviam mittere, &c. apud *Cic.* ſæpe. ¶ Interdum obviam pro contra uſurpatur. *Cic. Attic. l.* 4. Huic obviam Cato, & Servilius aperte. *Id. Verr.* 1. 1. 41. Obviam ire cupiditatibus. *Plaut. Stich.* 4. 1. 19. Si ſibi nulla ægritudo eſt animo obviam. ¶ Ire obviam pericula, eſt fortiter pericula adire. *Salluſt. in Jug. c.* 7. ¶ *Plaut. Capt.* 3. 3. 5. Nec ſycophantiis, nec fucis ullum mantellum obviam eſt. h. e. eſt in promptu.

Obvigilāte, adverb. vigilanter. *Plaut. Bacc.* 3. 2. 14. Quare, me eſſe quam obvigilate, eſt opus. Alii leg. *atque advigilare eſt opus*.

Obvio, as, avi, atum, n. 1. obviam eo, obſiſto, reſiſto. *Macrob. l.* 7. *Sat. c.* 5. Procerer, quibus obviandum non erat. *Quintil. Declam.* 307. Nequitia obviatum eſt legi. *Pallad. l.* 1. *tit.* 35. Obviare grandini. *Marcian. JCtus. l.* 2. *Dig. de Donat.* Confeſſioni obviare.

Obviŏlo, as, a. 1. idem ac violo. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Actiacon illud, Obviolavit. Alii leg. *Oblevio lavet*. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 996. *n.* 15. Quiſquis es homo, ne mea oſſa obvioles.

Obvius, a, um, *ciò che viene all' incontro*, [illegible], Ger. *zu wege*, Gal. *qui rencontre, ou qu' on rencontre*, Hiſp. *encontradizo*, [illegible], quod alicui occurrit, vel obviam fit. *Cic. pro Cæc.* Sin autem ingredienti cum armata multitudine obvius fueris. *Id. Att. l.* 6. *ep.* 4. Ut mihi tuæ literæ volent obviæ. *Liv. l.* 1. *c.* 6. Se mihi obvium dedit. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 7. Obvium præbet ſe gratantibus. *Id. Ann.* 13. *c.* 8. Apud Ægeas civitatem Ciliciæ obvium Quadratum habuit. ¶ Ponitur & pro adverſo. *Virg.* 9. *Æn.* Obvia ferre arma. *Lucan. l.* 1. Signa obvia ſignis. *Lucret. l.* 4. Tute tibi obvius obſtas. ¶ Item pro expoſito, ſeu pro eo, quod facile adiri, aut haberi poteſt. *Virg.* 3. *Æn.* Obvia urbs immenſa. ¶ Tranſlate *Plin. l.* 1. *ep.* 10. Eſt enim obvius, & expoſitus, pleniſque humanitate. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 2. Prompti aditus, obvia comitas. *Id. Ann.* 26. *c.* 2. Obviæ opes. h. e. ultro oblatæ.

Obumbrātio, onis, f. actus obumbrandi. *Arnob. l.* 5. Allegoricæ cæcitatis obumbratio.

Obumbrātrix, icis, f. quæ obumbrat. *Tertul. Apolog. c.* 9. Arbores templi obumbratrices.

Obumbrātus, a, um, adject. *adombrato*. *Pallad. l.* 12. *tit.* 1. Germina obumbrate defendere.

Obumbro, as, avi, atum, *adombrare, oſcurare*, [illegible], umbris undique obſcuro. *Virg.* 12. *Æn. v.* 578. Obumbrant æthera telis. Per tranſlationem ponitur pro hebetare, imperfectiore reddere. *Quintil. in præf. l.* 8. Partes id, quod gratiam amittunt, ſenſus obumbrant. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Sapientiam vino obumbrari. ¶ Item pro tueri. *Virg.* 11. *Æn.* Et magnum Reginæ nomen obumbret. ¶ Item pro tegere. *Ovid.* 3. *de Pont. eleg.* 3. Tu licet erroris ſub imagine crimen obumbres. ¶ Item pro obſcurare, & vilem reddere. *Tacit.* 2. *Hiſt. c.* 32. Senatum & populum nunquam obſcura nomina, etſi aliquando obumbrentur.

Obuncātus, a, um, adject. obuncus, aduncus, ut obuncati ungues. *Cæl. Aurel. Tard.* 2. *c.* 14.

Obunctus, a, um, adject. circum unctus. *Apul. l.* 2. *Metam.* Gutis Arabicis obunctus. Et *l.* 8. Oculi obuncti graphice.

Obuncus, a, um, *molto torto*, [illegible], valde uncus, & incurvus, ab *uncus*, et. *Virg.* 6. *Æn. v.* 597. Roſtroque immanis vultur obunco.

Obundātio, onis, f. *inondazione*, exundatio. *Plin. l.* 4. *c.* 2. Interim obundatione verni fluminis commeatibus prohibetur.

Obundo, as, n. 1. circum undo, exundo. *Stat. l.* 1. *Achil. v.* 100. Interque Deæ Sperchios obundat Obvius, & dulci veſtigia circuit unda. Sunt qui legunt *abundat*.

Obvolĭto, as, avi, atum, n. 1. circum volito. *Porc. Latro, declam. in Catil. c.* 32. Gladiatoriis agminibus per ora vulgi obvolitare.

Obvolvo, vis, olvi, utum, a. 3. *involgere, volgere intorno*, [illegible], Ger. *verwickeln*, Gal. *envelopper*, Hiſp. *bolver al rededor*, [illegible], circumvolvo. *Cic. in Or.* Obvolvendum caput Agamemnonis eſſe. ¶ Tranſlate ponitur pro velare, obte-

obtegere, celare. *Horat. l. 1. Ser. ſat. 7.* Verbiſque decoris obvolvas vitium?

Obvolutatus, a, um, *avvolto*. *Veget. l. 3. c. 4.* Obvite obvolutatus radicibus.

Obvolutio, onis, f. *avvolgimento*. *Macrob. l. 1. in ſomn. Scip. c. 11.* In ſingulis ſphæris, quæ cælo ſubjectæ ſunt, ætherea obvolutione veſtitur.

Obvolutus, a, um, adject. *avvolto*, circumvolutus. *Cic. 2. Invent. c. 50.* Os obvolutum folliculo. *Id. 5. Divin. c. 31.* Fax obvoluta ſanguine. *Auct. ad Herenn. l. 1 c. 13.* Obvolutos cotio.

Obuſtus, a, um, adject. uſtus, vel circum uſtus, *abbruciato*, *abbruſtolito*. *Virg. 11. Æn. v. 894.* Stipitibus ferrum, ſudibuſque imitantur obuſtis. *Ovid. 5. Triſt. eleg. 2.* Glebaque canentis ſemper obuſta gelu.

O ANTE C.

Occa, æ, f. 1. *erpago*, βωλοκόπημα, raſtrum, inſtrumentum ruſticum, quo tracto, raptanteque ſuper terram, ferreis, aut ligneis dentibus, quibus inſtructum eſt, glebæ conteruntur, agri ſuperficies coæquatur, & ſemina cooperiuntur. *Col. l. 2. c. 18.* Et inducta occa coæquabimus. Caſtigatiora tamen Exemplaria habent *inducta crate*.

Occæco. V. Obcæco.

Occalleſco, ſcis, allui, n. 3. *far il callo*, τυλοῦμαι, callum obduco. *Plaut. Aſin. 2. 4. 13.* Qui latera conterim ſua, quæ occalluere plagis? ¶ Translate ponitur pro obdureſcere. *Ovid. 14. Metam. v. 287.* Oſque meum ſenſi pando occalleſcere roſtro. ¶ Item pro perferre, perpeti, diſcere diutina malorum conſuetudine adverſa patienter ferre. *Cic. Att. l. 2. ep. 18.* De Statio manumiſſo, & nonnullis aliis rebus angor equidem, ſed jam prorſus occallui. *Plin. l. 2. ep. 15.* Longa patientia occallui.

Occano, is, nui, n. 3. idem ac occino. *Tacit. Ann. 2. c. 81.* Tum Sentius occanere cornua, & peti aggerem juſſit. *Salluſt. in fragm. l. 1. hiſt. apud Priſcian. l. 10.* Juſſu Metelli cornicines occanuere.

Occaſio, onis, f. 3. *occaſione*, *opportunità*, עת, Ger. *gelegenheit*, Gal. *occaſion*, Hiſp. *ocaſion*, καιρός, opportunitate temporis caſu proveniens, tempus opportune oblatum, anſa. *Cic. de Invent.* Occaſio eſt pars temporis habens in ſe alicujus rei idoneam faciendi, aut non faciendi opportunitatem. *Id. 1. Off.* Tempus autem actionis opportunum Græce εὐκαιρία, Latine appellatur occaſio. ¶ Occaſionem veteres Romani Deam eſſe putaverunt. Ejus ſimulacrum ita fingebatur, ut pennatis pedibus volubili rotæ inſiſteret, vertigine quadam velociſſima ſe in orbem circumagens, priore capitis parte capilloſa, poſteriore glabra. Quo commento occaſionis brevitatem, & inconſtantiam ſignificare voluerunt, quæ, niſi cum primum ſe ſe offerat, arripiatur, ſtatim elabitur e manibus. *Cic. pro Mil.* Quæ tum non modo occaſio, ſed etiam cauſa illius opprimendi fuit? *Id. 4. Verr. c. 25.* Amplam occaſionem calumniæ nactus. Hinc occaſionem arripere, captare, amplecti, præbere, tenere, amittere, emittere, &c. *Cic. ſæpe*, *Quintil. Plin. uterque*, & al. ¶ Occaſio mihi eſt faciendi aliquid. *Cic. Att. l. 3. Ter. Phorm. 5. 7.* ¶ Data occaſione. *Cic. Phil. 7.* Qui familiarem jugularat, quid hic, occaſione data, faciet inimico? ¶ Occaſionem opprimere, pro occupare, arripere, dixit *Plaut. Aſin. 2. 2. 13.* ¶ Imminere occaſioni, eod. ſenſu, *Curt. l. 5.* Intentus in occaſionem, *Liv. l. 1. c. 11.* ¶ Interdum occaſio ponitur pro copia, ſeu facultate. *Curt. l. 9. c. 1.* Genus claſtrorum fabricatur ex robore, quercu, vel ſubere, nam oleæ rare occaſio eſt. *Plin. l. 16. c. 41.* Ad excutiendum ignem non ſemper lapidis occaſio eſt.

Occaſiuncula, æ, f. parva occaſio. *Plaut. Trin. 4. 2. 132.* Nimis argute obrepſiſti in capſe occaſiuncula.

Occaſo, is, n. 3. intereo, apud vet. a ſup. *occaſum* verbi occido. *Plaut. Caſ. 3. 4. 8.* Satin' propter te pereo ego, atque occaſo? Ita *Calepinus*. at meliores Codices habent pro *occaſo*, *occaſio*.

Occaſus, a, um, nom. particip. a ſupino *occaſum* verbi *occido*, *caduto*. *Plaut. Epid. 1. 2. 41.* Ante ſolem occaſum. *Lex XII. Tab.* apud *Gel. l. 17. c. 2.* Sol occaſus ſuprema tempeſtas eſto. Ipſe *Gell. l. 3. c. 2.* Poſt ſolem occaſum.

Occaſus, us, m. *morte*, מיתה, Ger. *der abgang*, Gal. *mort*, Hiſp. *muerte*, δυσμή, interitus, mors, obitus, & tam de homine, quam de rebus inanimatis dici ſolet. *Cic. 1. Acad.* Ac poſt Lælii noſtri occaſum. *Id. 3. Catil. c. 8.* Et totius Urbis, ac Imperii occaſum appropinquare dixerunt. ¶ Sumitur etiam pro Solis veſpertina abſconſione, vel tranſitu ad inferius hemiſphærium, *occaſo*. *Auct. ad Her. l. 3.* Solis exortus, curſus, occaſus nemo admiratur, propterea quod quotidie fiunt. ¶ Aliquando pro loco, ubi Sol occidit, *Occidente*. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Quorum alterum ſpatiis mutabilibus ab ortu ad occaſum commeans nullum unquam curſus ſui veſtigium inflectit. ¶ Veteres etiam occaſus dixere pro occaſione. *Enn. apud Feſt.* Hic occaſus datus eſt. *Id. ibid.* Occaſus juvat res.

Occatio, onis, f. βωλοκοπία, actus occandi. *Cic. de Sen. c. 15.* Primum id occatum cohibet, ex quo occatio, quæ hoc efficit, nominata eſt. *Plin. l. 18. c. 20.* Aratione per tranſverſum iterata occatio ſequitur.

Occator, oris, m. βωλοκόπος, qui glebas in arvo confringit. *Col. l. 2. c. 13.* Tritici modii quatuor operam occupant occatoris unam. ¶ Tranſlate *Plaut. Capt. 3. 5. 4.* Sator ſcelerum, meſſorque maxime. Ty. Non occatorem dicere audebas prius? ¶ Fuit hoc nomine Deus, qui occationi præerat, ut legitur in antiquis Indigitamentis Flaminis Cerealis.

Occatorius, a, um, βωλοκοπικός, quod ad occationem ſpectat. *Col. l. 2. c. 13.* Bubulcorum operas tres exigunt, occatoriam unam.

Occēdo, is, eſſi, eſſum, n. 3. *andare incontro*, ἀπαντάω, obviam eo, accedo, ex *ob*, & *cedo*. *Plaut. Moſt. 3. 2. 4.* Ait, ſe metuere in conſpectum illius occedere.

Occento, as, avi, atum, a. 1. ἐπιᾴδω, frequenter occino. Et ſpeciatim de probroſis canticis dicitur. *Feſt.* Occentaſſint antiqui dicebant, quod nunc, convicium fecerint, dicimus, quod id clare, & cum quodam canore fit, ut procul exaudiri poſſit; quod turpe habetur, quia non ſine cauſa fieri putatur. *In Leg. XII. Tab.* Siquis carmen occentaſſit, quod alteri flagitium faxit, capital eſto. *Plaut. Perſ. 4. 4. 20.* At enim illi noctu occentabunt oſtium. h. e. ante oſtium convicia facient. ¶ Accipitur etiam in bonam partem. *Id. Curc. 1. 1. 57.* Quid, ſi adeam ad fores, atque occentem, Itali dicunt *fare una ſerenata*. Lege reliqua ejus Plautinæ ſcenæ.

Occentus, us, m. actus occinendi, cantus. *Val. Max. l. 1. c. 1. c. 5.* Occentus ſoricis auditus Fabio Maximo Dictaturam, C. Flaminio Magiſterium Equitum deponendi cauſam præbuit.

Occepſo, is, it, futurum Conjunctivi, idem ac occepero. *Plaut. Amph. 2. 2. 41.* Ni ego illi puteo, ſi occepſo, animam omnem intertraxem.

Occepto, as, a. 1. frequentativum ab occipio. *Plaut. Men. 5. 5. 18.* Jam hercle occeptat inſanire primulum.

Occidens, entis, ſubſt. m. *occidente*, *ponente*, מערב, Germ. *niedergang*, Gall. *occident*, Hiſp. *occidente*, δυσμή, occaſus, plaga, in qua Sol occidit. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 66.* Qui hæc nobiſcum terræ ab oriente ad occidentem colunt. *Horat. Epod. 1.* Occidentis uſque ad ultimum ſinum. ¶ Eſt etiam partic. ab occido, moriens, cadens. *Cic. 1. Tuſc. c. 45.* Cum ſuis ſe laudibus vita occidens conſolari poteſt. *Id. 4. Fam. ep. 1.* Aliquid opis occidenti Reip. tuliſſemus.

Occidentalis, le, o. 3. *occidentale*, δυτικός, quod vergit ad occidentem. *Plin. l. 18. c. 34.* Ab occaſu ſolſtitiali, & occidentali latere Septentrionis.

Occidio, onis, f. *ammazzamento*, *ſtrage*, idem ac occiſio, ideſt cædes, mors. *Col. l. 4. c. 17. de vitibus.* Nec ad occidionem univerſum genus perduci patimur. *Tacit. Ann. 13. c. 57.* Quo voto equi, viri, cuncta victa occidioni dantur. ¶ Occidione occidere eſt ad internecionem delere. *Liv. l. 28.* Cum duo exercitus prope occidione occiſi eſſent, *quaſi totalmente disfatti*. *Tacit. Ann. 12. c. 38.* Ni cito ſubventum foret, copiæ tum occidione occubuiſſent. *Juſtin. l. 2. c. 14.* Fama venit Mardonii copias occidione occidiſſe, *eſſere ſtate disfatte*.

Occīdo, is, cidi, iſum, a. 3. *uccidere*, *ammazzare*, הרג, Ger. *tödten*, Gal. *tuer*,

Hiſp. *matar*, φονεύω, eſt quocunque modo interficere, ab *ob*, & *cædo*. *Cic. pro Cluent.* Cujus virum A. Aurium occideret. *Liv. l. 3. c. 63.* Ad unum omnes occidit. ¶ Interdum eſt excruciare, tantaque moleſtia afficere, ut quis occiſus prope videatur. *Horat. Epod. 14.* Occidis ſæpe rogando. *Id. de art. poet.* Legendo aliquem occidere. ¶ Tranſlate *Cic. pro Dom.* Remp. condere unius diſceſſu, quam omnium interitu occidere maluit. h. e. evertere. ¶ Aliquando occidere eſt valde cædere, ferire, percutere; qua ratione explicat *Donatus* illud *Terentii 4. 2.* Me pugnis miſerum, & iſtam pſaltriam uſque occidit.

Occĭdo, is, di, occaſum, n. 3. *cadere*, נפל, Ger. *niederfallen*, Gall. *mourir*, *tomber*, Hiſp. *morir*, *caer*, πίπτω, proprie eſt cadere, ex *ob*, & *cado*. *Plaut. Rud. Prol. verſ. 8.* Et alia ſigna de cælo ad terram occidunt. ¶ Metaleptice ponitur pro perire, interire, extingui, mori. *Plaut. Moſt. 2. 1. 2.* Occidit ſpes noſtra. *Cic. 4. Acad.* Ut hic ornatus unquam dilapſus occidat. *Id de clar. Or. c. 83. in fin.* Sulpicius occiderit, Cato abeſſet, & Cotta. *Ovid. 13. Met. v. 471.* Occidit a forti (ſic dii voluiſtis) Achille, *per mano d' Achille*. ¶ Tranſlate capitur pro ſeneſcere, evaneſcere; & dicitur etiam de herbis, & arboribus. *Virg. 4. Ecl.* Et fallax herba veneni occidet. ¶ Item pro de priſtina dignitate, vel auctoritate dejici. *Cic. l. 4. Fam.* Eos, qui auctoritatem, & conſilium tuum non ſunt ſecuti, ſua ſtultitia occidiſſe. ¶ Pro deſcendere, ſeu tranſire ad inferius hemiſphærium, *tramontare*. *Catul. carm. 5.* Soles occidere & redire poſſunt. ¶ Occidi, frequens eſt apud Comicos velut interjectio deſperantis, nullus ſum, perii, *ſon perduto*, *per me ella è ſpedita*. *Ter. Andr. 3. 4. 26.* Sed eccum ipſum video, occidi. *Plaut. Caſ. 3. 5. 1.* Nulla ſum, nulla ſum, tota, tota occidi. ¶ Particip. *occaſurus*. *Cic. pro Mil. c. 36.* Ut beneficia, quæ in me contuliſtis, aut in hujus ſalute augeatis, aut in ejuſdem exitio occaſura eſſe videatis. ¶ Aliud particip. *occaſus* V. ſuo loco.

Occidualis, le, adject. *occidentale*. *Prudent. adverſ. Symmach. v. 597.* Omnibus in terris, quas diſtinet occidualis Oceanus.

Occiduus, a, um, δυτικός, quod occidit. *Gell. l. 19. c. 1.* Redireremuſque in urbem Sole jam fere occiduo. ¶ Ponitur etiam pro occidentali, ſeu ubi fit ſtellarum, aut alterius rei occaſus. *Claud. 2. de raptu Proſerp. in præfat. v. 38.* Occiduo ducere ab orbe greges. ¶ Tranſlate occidua ſenectus, apud *Ovid. 15. Met. v. 227.*

Occillo, as, a. 1. videtur eſſe diminut. ab *occo*, quod glebas comminuere ſignificat. Nam pro comminuere, ſeu contundere uſurpat *Plaut. Amph. 1. 1. 28.* Qui mi advenienti os occillet probe. Vetus quoque Onomaſticum occillare vertit συγκόπτω. Alii leg. *oſcillo*.

Occĭno, is, nui, entum, καταδω, contra cano, cantu obſtrepo. *Liv. l. 6. c. 41.* Si occinuerit avis. ¶ Reperitur etiam præteritum *occanui*. *Salluſt. in fragm.* apud *Priſc. lib. 10. pag. 898. Putſchii.* Juſſu Metelli cornicines occanuere. Adde *Serv. 2. Georg. v. 384.*

Occĭpio, is, cepi, ceptum, a. 3. *principiare*, idem ac incipio. *Ter. Andr. 1. 1. 52.* Accepit conditionem, dein quæſtum occipit. *Id. Adelph. 3. 1. 2.* Dolores mei tum occipiunt primum. *Id. Eun. 1. 2.* Qui me amare occeperat. *Plaut. Pſeud. 4. 1. 13.* Hoc volo, quod occeptum eſt, agi. *Tacit. 12. Ann. c. 12.* Occipiebat hieme. *Id. Ann. 3. c. 2.* Conſules Magiſtratum occeperant. h. e. inierant.

Occipĭtium, ii, n. idem ac occiput. *Plaut. Aul. 1. 1. 25.* Quæ in occipitio quoque habet oculos peſſima. *Celſ. l. 4. c. 2.* Cucurbitulas occipitio admovere. *Varr.* apud *Non. c. 4. n 38.* Cæſar reverſionem fecit, ne poſt occipitium in Hiſpania exercitus, qui erant, relinqueret, *per non laſciarſi alle ſpalle*. ¶ *Frons occipitio prior*, ideſt potior, meliorque, prov. inſtar ænigmatis jactatum, quo ſignificavit antiquiores, rectius geri negotium, ubi præſens, ac teſtis adeſt is, cujus agitur negotium. *Cato l. 2. de R. R. c. 4.* Fructi plus capies: frons occipitio prior. *Plin. l. 18. c. 5.* Frontemque domini plus prodeſſe, quam occipitium.

Occĭput, pitis, n. 3. *nuca*, ἰνίον, poſterior capitis pars, a vertice uſque ad cervicem, ex *ob*, & *caput*, quia ea pars ſincipiti opponitur. *Auſon. in epigr. 12.* Occipite es calvo? Ne tenear fugiens.

Occiſio, onis, f. 3. *uccisione*, φόνος, actus occidendi, cædes. *Cic. pro Cæc. cap. 14.* Si cædes, & occiſio facta non erit. ¶ Occiſione occidere, eſt uſque ad internecionem delere. *Cic. 14. Phil. c. ult.* Ejuſque copias occiſione occiderit ſuo exercitu ita incolumi.

Occiſitantur, ſæpe occiduntur. *C. Gracchus* apud *Feſtum*.

Occiſor, oris, m. *occiſore*, qui occidit. *Plaut. Mil. 4. 2. 64.* Occiſor regum.

Occiſorius, a, um, adjectiv. ut animalia occiſoria, h. e. quæ mactari poſſunt, apud *Tertull. de anim. c. 33.*

Occiſus, a, um, *ucciſo*, ἀναιρεθείς, interfectus, necatus. *Liv. l. 3. c. 10.* Occidione prope occiſi. *Cic. Catil. 1.* Vigilare non ſolum ad inſidiandum ſomno maritorum, ſed etiam bonis occiſorum. ¶ Item perditus, deſperatus. *Plaut. Capt. 3. 4. 7.* Occiſa eſt hæc res, niſi reperio atrocem aliquam aſtutiam. *Id. Caſ. 3. 5. 52.* Occiſiſſimus ſum omnium, qui vivunt.

Occiſmito, as, a. 1. idem ac clamito. *Plaut. Curc. 1. 3. 27.* Dormio, ac occlamites.

Occlamo, as, idem ac acclamo. *Velle. l. 2. c. 4.* Cum omnis concio occlamaſſet. Alii leg. *acclamaſſet*.

Occlūdo, is, ſi, ſum, a. 3. *chiudere*, κατακλείω, claudo. *Cicer. 4. Acad.* Et quidem, ut feſtivoſi Tribuni ſolent, occludi tabernas jubes? ¶ Occludere linguam, eſt impedire, ne quis aliquid reſpondere poſſit. *Plaut. Mil. 3. 1. 11.* Tuopte conſilio occludunt linguam, & conſtringunt manus.

Occlūſus, a, um, συγκεκλεισμένος, *chiuſo*. *Cic. Catil. 4.* Quæſtus occluſis tabernis minui ſolet. *Id Fam. 1. ep. 9.* Odium occluſum effodere. *Terent. Andr. 3. 3. 23.* Dum eius libido occluſa eſt contumeliis. h. e. propter contumelias retrixit, & ſe ipſa coercuit. *Plaut.* formas gradus *Trinum 1. 2. v. ult.* Occluſiorem habeant ſtultiloquentiam. h. e. minus ſtulte loquantur. Et *Curc. 1. 1. 15.* Illud oſtium occluſiſſimum.

Occo, as, a. 1. *erpicare*, βωλοκοπέω, eſt crate, vel raſtro glebas comminuere, quod in aratione fiebat, ut illa contuſione ſemina pulvere operirentur. Iteratione confringebantur glebæ proſcindendo excitatæ. Sed ſi ea non ſatis glebas imminuiſſet, occatio accedebat, quæ eas penitus frangeret, pulvereque ſemina conderet, & operiret. V. *Plin. l. 18. c. 19. & 20.* ¶ *Cicero de Sen. c. 15.* deducit ab *occæco*, quia glebæ occatione ſemina occæcantur, hoc eſt ſub terra operiuntur, & occultantur. Cujus etymi etiam meminit *Feſtus*. *Hor. l. 2. ep. 2. v. 160.* Et villicus Orbi Cum ſegetes occat. ¶ Uſi etiam ſunt hac voce, ubi nulla operirentur ſemina, ut de vineis. *Colum. l. 4. de R. R. c. 31.* Vineas novellas fodere, aut arare, & poſtea occare, ideſt comminuere, ne ſit gleba.

Occœpi, iſti, pit, n. defectiv. 3. idem quod cœpi, *principiare*. *Plaut. Pſeud. 3. 3. 53.* Eradicabam hominum aures, quando occœperam. *Id. Asin. 2. 2. 50.* Hariolari quæ occœperunt, ſibi eſſe in mundo malum. *Id. ibid. 1. 1. 102.* Pergam, quo occœpi.

Occubitus, us, m. *morte*, mors. *Hieron. ep. 27 ad Euſtoch. epitaph. Paulæ, ad fin.*

Occubo, as, bui, bitum, n. 1. idem ac occumbo, ex *ob*, & *cubo*. *Virg. 1. Æn.* Nec adhuc crudelibus occubat umbris. h. e. nondum inter umbras degit. *Id. 5. Æn. v. 371.* ad tumulum, quo maximus occubat Hector. *Liv. l. 8.* Occubare morte.

Occulcatus, a, um, nomen ex particip. calcatus, conculcatus. *Varr. l. 1. R. R. c. 13.* Chors exterior operta ſtramentis ac palea occulcata pedibus pecudum. Al. leg. *conculcata*. *Liv. l. 27. c. 14.* Et partim occulcatis, partim diſſipatis qui circa erant, nudaverant una parte aciem. Hic quoque alii leg. *conculcatis*. In Lexico Cur. Patri, ubi duo hæc exempla afferuntur, eſt *occultatis*, ſed plane mendoſa eſt lectio.

Occulco, as, a. 1. idem quod conculco. *Cato de R. R. c. 49.* Operitoque, & bene occulcato.

Occŭlo, is, lui, ultum, a. 3. *celare*, *naſcondere*, κρύπτω, abſcondo, abdo, ex *ob*, & *colo*, quia proprie dicitur de ſuperficie agri, cum quod ſenſus prius patebat, arando ſubvertitur, alioque ſolo obtegitur. *Virg. 2. Georg. v. 346.* quæcumque premes virgulta per agros, Sparge fimo pingui, & multa memor occule terra. ¶ Sæpiſſime uſurpatur pro quocumque modo abſcondere. *Cic. Att. 5. ep. 15.* Appii vulnera non tetigi, ſed apparent, nec occuli poſſunt.

Id. 2. *Teſt.* Parietum umbris occuluntur. *Senec. Hippolyt.* Arcana pectore fido occulam. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 16. Neque tamen occulere debui narratum ab iis, qui &c. h. e. ſilentio præterire.

Occultāte, adv. occulte. *Cic. pro Dejot. c.* 6. Quod igitur & occultatius conari, & efficere cautius potuit. Meliores codices habent occultius.

Occultatio, onis, f. *naſcondimento*, συγκρυψις, celatio. *Cic.* 2. *Fin.* Quæ libido ſe non proripiet, ac projiciet aut occultatione propoſita, aut impunitate, aut licentia? Adde 2. *de nat. Deor. c.* 50.

Occultātor, oris, m. *naſcondatore*, qui occultat, celator. *Cic. pro Mil. c.* 19. Suſtinuiſſes hoc crimen primum ipſe ille latronum occultator, & receptor locus.

Occultātus, a, um, *naſcoſto*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 33. Latent iſta omnia craſſis occultata, & circumfuſa tenebris. ¶ Occultatus pro conculcatus. V. *Occulcatus*.

Occulte, adv. *occultamente*, בסתר, Ger. *heimlich*, Gal. *en cachette*, Hiſp. *a eſcondidas*, ἀφανῶς, clam, abſcondite. *Cic.* 1. *Agr.* Quæ res aperte petebatur, ea nunc occulte cuniculis oppugnatur. *Id.* 1. *Off.* Ipſique neceſſitati dant operam, ut quam occultiſſime pareant. *Id. pro Dejot. c.* 6. Et occultius conari, & efficere cautius potuit.

Occultecrĕpĭda. V. Oculicrepida.

Occultim, adverb. occulte. *Solin. c.* 4. Occultim reptare.

Occulto, adv. occulte. *Afran.* apud *Chariſ. lib.* 2. *pag.* 186. *Putſch.* Age, curre curſim ad Numiſium occulto.

Occulto, as, avi, atum, a. 1. *naſcondere*, *coprire*, צפן, Germ. *verbergen*, Gal. *cacher*, Hiſp. *eſconder*, ἀποκρύπτω, abſcondo, abdo, celo, obtego, freq. ab *occulo*. *Cic.* 1. *Off. c.* 35. Quæ enim natura occultavit, eadem omnes, qui ſana mente ſunt, removent ab oculis. *Id. pro Leg. Man. cap.* 3. Latebris ſe occultare. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Occultare fugam. *Id. ib. l.* 6. Occultare apud ſe. *Plaut. Trin.* 1. 2. 3. Me abs tuo conſpectu occultabo. *Id. Perſ.* 4. 3. 22. Res eſt quædam, quam occultabam ſibi dicere. ¶ *Occultaſſis*, pro occultaveris, ejuſdem *Plauti* eſt *Trinum.* 3. 2. 1.

Occultus, a, um, o. 1. 2. *occulto*, *ſecreto*, נסתר, Ger. *verborgen*, Gal. *caché*, Hiſp. *eſcondido*, ἀφανής, abditus, abſconditus, latens, clandeſtinus, partic. ab occulo. *Cic.* 1. *Acad.* Primus a rebus occultis, & ab ipſa natura involutis avocaviſſe Philoſophiam. *Id. ibid.* Nullæ ſunt occultiores inſidiæ, quam quæ latent in ſimulatione officii. *Id.* 4. *Acad. c.* 19. Cum res occultiſſimas aperueris, in lucemque protuleris. *Salluſt. Catil. c.* 23. Occultum aliquid habere. *Tac.* 15 *Ann. c. ult.* Qui occulta conjurationis retexiſſet. *Horat. l.* 1. *od.* 12. Arbor creſcit occulto ævo, *inſenſibilmente*. ¶ Homo occultus, idem eſt ac fictus, diſſimulator, aſtutus. *Cic. Fam.* 3. *ep.* 10. *circa med.* Sic autem me occultum, & aſtutum libet fingere. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 38. Cn. Pompeius occultior, non melior. ¶ In occulto, pro occulte, ſecreto. *Cic. pro Cluent.* Qui tum conſulto prope in occulto ſtetiſſet. ¶ Sic ex occulto. *Cic. pro Cluent.* Multi viri boni cum ex occulto intervenissent.

Occumbo, is, occubui, occubitum, n. 3. *morire*, מות, Ger. *ſterben*, Gal. *mourir*, Hiſp. *morir*, ἀποθνήσκω, a *cubo*, vel ab antiquo *cumbo*. *Ovid.* 3. *de Arte*, *v.* 17. Et ante annos occubuiſſe ſuos. ¶ Conſtruitur ſæpe cum accuſat. *mortem*, vel *necem*. *Liv. l.* 31. Qui pugnantes mortem occubuiſſent. *Sueton. in Aug. c.* 13. Voluntariam occubuiſſet necem. ¶ Sæpe etiam cum ablativo *morte*. *Liv. l.* 1. *c.* 7. Cacus ictus clava morte occubuit. ¶ Quin etiam cum dativo *morti* apud Poetas. *Virg.* 2. *Æn. v.* 62. Seu verſare dolos, ſeu certæ occumbere morti. ¶ Dicimus etiam occumbere ferro. *Ovid.* 12. *Met.* Occumbere ſævo certamine. *Silius l.* 1. Occumbere occidione. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 38.

Occupatio, onis, f. *occupazione*, ἀσχολία, κατάληψις, uſurpatio, actus occupandi. *Cic.* 1. *Off.* Sunt nulla privata natura, ſed aut veteri occupatione, &c. *Id. pro Dom. cap.* 3. Obſidio templorum, occupatio fori, oppreſſio curiæ. ¶ Sumitur etiam pro cura & negotio. *Cic. in Or. c.* 30. In maximis occupationibus nunquam intermiſſa ſtudia doctrinæ. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 23. Occupatione diſtineri. *Id. Fam.* 10. *ep.* 28. Occupationibus impediri. *Id.* 1. *nat. Deor.* Implicatus occupationibus. *Id.* 1. *de Orat.* Deſcendere ad occupationem juris civilis perdiſcendi. ¶ Apud Rhetores Occupatio, vel Præoccupatio, vel Præſumptio, vel Prolepſis eſt Figura ſententiarum, per quam præveniendo dicitur quod objici poteſt. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 27. *Quintil. l.* 3. *c.* 2.

Occupatitius ager, κατειλημμένη χώρα, qui deſertus a cultoribus propriis, ab aliis occupatur. *Feſtus*.

Occupatorius ager. V. Arcifinalis.

Occupātus, us, m. occupatio. *Claud. Mamert. ep. ad Sidon.* (*quæ eſt inter ejuſdem Sidonii ep. l.* 4. *ep.* 2.) Ecquo tam ex occupatu unquam implicabere, quin &c.?

Occupātus, a, um, adject. *occupato*, *preſo*, κατασχεθείς. *Curt. l.* 9. *c.* 7. Occupatum complexu arctavit in terram. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 35. Tranſitus Alpium præſidiis occupati. ¶ Item ante captus, oppreſſus, *prevenuto*, *oppreſſo*. *Juſtin. l.* 5. *c.* 9. Miſerunt, qui eum interciperent, a quibus occupatus, vivus in cubiculo crematus eſt. *Id. l.* 2. *c.* 11. Græci adventu hoſtium occupati prælium capeſſunt. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 109. Accepto vulnere occupatus, pro mortuo ſublatus eſt. ¶ Occupatum argentum, *danaro inveſtito*. *Plaut. Epid.* 2. 2. 114. V. Occupo. ¶ Tranſlate *Liv. l.* 27. Occupati animi beneficiis alicujus. ¶ Frequenter ponitur pro eo, qui negotio aliquo detentus non poteſt alteri operam dare. Et uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 1. *Teſt.* Ut, ſi occupati aliquid proſumus civibus noſtris, proſimus etiam, ſi poſſumus, otioſi. ¶ Vel cum ablat. & præp. *in*. *Cicer.* 4. *Acad.* In quibus omnes ante eum Philoſophi occupati fuerunt. ¶ Vel cum dat. *Plin. l.* 16. *c.* 2. Sedere namque in hic ſcholis auditioni occupatum gratius erat. ¶ Comp. *occupatior*, ſup. *occupatiſſimus*. *Cic. Att. l.* 10. Etiamque occupatior de Quinto fratre. *Id. Att. lib.* 12. *ep.* 38. Non dubito, quin occupatiſſimus fueris.

Occŭpo, onis, m. cognomen Mercurii, qui furem Deus eſt aliena bona occupantium. *Petron. in fragment.*

Occŭpo, as, avi, atum, a. 1. *occupare*, תפש, Germ. *einnemmen*, Gall. *occuper*, Hiſp. *occupar*, καταλαμβάνω, ex ob, & capio. *Cic. in Rull.* 2. Totam Italiam ſuis præſidiis obtinere, & occupare cogitat. *Id. in Bruto*, Locus in ſubſelliis occupetur. *Id.* 2. *Verr.* Tanta ſuperſtitio ex iſtius facto mentes omnium Siculorum occupavit. ¶ Accipitur etiam pro vi capere. *Liv. l.* 31. Ipſis vocantibus urbem hanc accepit, non occupavit. ¶ Item pro inopinantem opprimere, *ſorprendere*. *Curt. l.* 3. Cum deinde Darium Regem occupare ſtatuiſſet. ¶ Item ſæpe pro prævenire, antevertere, *preoccupare*, *prevenire*. *Liv. l.* 1. *c.* 14. Occupant bellum facere. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. Vulteium mane Philippus Occupat, & ſalvere jubet prior. *Cic. in Orat.* Ut ante occupet, quod putat opponi. ¶ Item ſæpiſſime pro diſtinere, detinere, diſtringere. *Cic.* 1. *Off. c.* 17. In ea ſtudiis delenda occupati fuerunt. *Ter. Hecyr. prol.* Populus in funambulo animum occuparat. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 135. Nam quod te ad aliud occupes negotium. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Affectibus occupari. ¶ Item aliquando pro capere. *Plaut. Men.* 3. 1. 94. Niſi occupo mihi aliquod conſilium. ¶ Occupare pecuniam, eſt, fœnori locare, *inveſtire*. *Cic. Verr.* 3. *c.* 36. Pecunias occuparat apud populos, & ſyngraphas fecerat. *Id. pro Flac.* Pecuniam adoleſcentulo, grandi fœnore, fiducia tamen accepta, occupaviſti. ¶ Eſt item in alias merces impendere. *Col. l.* 11. *c.* 1. Pecuniam domini neque in pecore, neque in aliis rebus promercalibus occupet.

Occurro, is, occurri, urſum, n. 3. *andare all' incontro*, פגע, Germ. *entgegen lauffen*, Gall. *aller au devant*, Hiſp. *encontrar*, ὑπαντάω, obvius fio, obviam procedo, me obviam offero. *Cicer.* 1. *Phil.* Non quo me ad tempus occurſurum putarem. *Brut. ad Cic. ep.* 6. Ut mihi Heracleam occurreret. ¶ Aliquando pro accurrere ponitur. *Plaut. Curc.* 2. 2. 28. Video paraſitum tuum occurrentem. ¶ Tranſlate accipitur pro offerre ſe, ſeu offerri. *Col. l.* 2. *c.* 2. Occurrebant oculis tot paludes, tot etiam campi. ¶ Item pro antevertere, prævenire, præoccupare. *Cicer. pro Cluent.* Sed ego occurram expectationi veſtræ. ¶ Item pro ſponte juvare. *Cicer. pro Dejot.* Occurrere ipſa ſolet ſupplicibus, & calamitoſis. ¶ Item pro obſtare, obſiſtere, reſiſtere. *Cic. de Fato*. Itaque illi rationi, quam paulo ante concluſi, ſic occurrit. *Id.* 2. *Off.* Occurritur autem nobis, & quidem doctis, & eruditis, quærentibus, &c. *Cæſ. l.* 2. *B. G.* Etiam inermes armatis occurrerent. *Cic. in Orat.* Varietas ſatietati occurrit. *Plin. l.* 26. *c.* 7. Quinquefolii ſuccus jecinoris, & pulmonis vitiis occurrit. ¶ Item pro accurrere. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 4. Quod ad cauſam dicendam non occurriſſet. *Lucret. l.* 3. *v.* 903. nec dulces occurrent oſcula nati Præripere. ¶ Item pro in mentem venire. *Cic. de Sen.* Tu mihi occurrebas dignus eo munere. *Id. pro Mil.* Occurrebat, mancam, & debilem Præturam ſuam futuram, Conſule Milone. *Id. Att. l.* 15. De noſtro itinere permulta mihi occurrunt. Sic occurrere animo, eodem ſenſu. *Id.* 4. *Acad.* Si id, quod officii ſui ſit, non occurrit animo. ¶ Occurrere ſuppetias, pro ad auxilium ferendum occurrere. *Hist. de B. Afric.* Occurrere ſuppetias fugientibus ſuis. ¶ *Occecurri* pro *occurri* formas in præterito *Plaut. Moſtel.* 1. 2. 88. illico occecurri, atque interpello &c. ¶ Æ...us Tubero apud *Gell. l.* 7. *c.* 9. occecurrit dicit.

Occurſācŭlum, i, n. quidquid alicui occurrit. *Apul. Apolog.* Nocturna occurſacula. h. e. ſpectra.

Occurſatio, onis, f. actus huc & illuc curſitandi ad negotium aliquod conficiendum. *Cic. pro Mil. c.* 35. Veſtrorum ordinum occurſationes, ſtudia, ſermones ſecum ablaturum eſſe dicit, *i voſtri brogli in favor ſuo*. *Id. pro Planc. c.* 12. Facilis eſt illa occurſatio, & blanditia popularis. h. e. ſtudium conciliandi ſibi homines.

Occurſātor, oris, m. qui occurſat. *Auſon. Idyll.* 2. *v.* 25. Non occurſator, non garrulus, obvia cernens.

Occurſatrix, icis, f. occurſans. *Feſtus in Spinturnix*. Occurſatrix artificum perdita ſpinturnix.

Occurſio, onis, f. occurſus. *Senec. de conſol. ad Marc. c.* 18. Luna a fraternis occurſionibus lumen mutuans. Al. leg. *oberſiones*.

Occurſito, as, idem ac occurſo. *Solin. c.* 38. *de elephantis*. Si confertis pecoribus occurſitent.

Occurſo, as, avi, atum, n. 1. currendo obviam eo, freq. ab *occurro*. *Virg.* 9. *Ecl.* Et inter agendum occurſare capro, cornu ferit ille, caveto. ¶ Ponitur quandoque pro ſuccurrere, ſive in memoriam venire. *Plaut. Mil.* Nam ita me occurſant multæ. *Plin. l.* 5. *ep.* 3. Occurſant animo meo mortalitas, & mea ſcripta. ¶ Occurſare Numinibus, eſt ea adorare, ſacrificiis placare, & prævenire, ne nobis noceant. *Plin. Paneg.* Atque inter hæc pia mente adire lucos, & occurſare Numinibus.

Occurſorius, a, um, adject. occurrens, ut occurſoria potio. *Apul. l.* 9. *A. A.*

Occurſus, us, m. 4. συνάντησις, occurrendi actus, obviatio. *Plin. l.* 8. *c.* 3. Ne contrario occurſu utterantur. *Ovid. Met.* 14. *v.* 280. urſique, leæque Occurſu fecere metum. In plur. numero *Solin. c.* 57. (al. 45.) Obviis occurſibus impediri.

Oceanitis, dis, f. filia Oceani. *Virg. l.* 4. *Georg. v.* 341. Clioque, & Beroe ſoror, Oceanitides ambæ.

Oceānus, i, m. 2. *Oceano*, ὠκεανός, mare magnum, quo tota cingitur terra. Sic dicitur a celeritate, ut *Solinus* ait *c.* 26. nempe ab ὠκύς, *celer*, & νάειν, *fluitare*. ¶ Veteres fabulati ſunt, filium eſſe Cœli, & Veſtæ, maritum Tethyos, & viginti quatuor filios genuiſſe, qui ſunt, Eurynome, Perſa, Æthra, Plejone, Clymene, Triton, Doris, Proteus, Coruphite, Nereus, Achelous, Inachus, Peneus, Nilus, Alpheus, Crimiſus, Thebrus, Aeim, Aſopus, Cephiſſus, Mæander, Phillyra, Sperchius, Sol. *Cic. de Univerſ. c.* 11. Ut Oceanum, Salaciamque Cœli ſatu, Terræque conceptu generatos, editoſque memoremus. *Id. in Somn.* Circumfuſa illo mari, quod Atlanticum, quod magnum, quod Oceanum appellatis in terris. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Quid Oceani fervore aliis in locis, Europam, Libyamque rapax ubi dividit unda? ¶ Poetæ Oceanum pro quocunque mari uſurpant. *Virg.* 2. *Æn.* Et ruit Oceano nox. ¶ Qui putant, vocem hanc etiam adjective uſurpari, vel dubiis exemplis probant, vel nihil conficientibus. ¶ Oceanus etiam vocatur lacus ſeu alveus major in balneis, ab amplitudine. *Lamprid. in Alex. Severo*.

Ocellæ, arum, m. 1. qui exiguos habent oculos, id eſt, juſto minores. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Qui parvis utriſque oculis naſcerentur, Ocellæ vocantur.

Ocellātus, a, um, quod ocellos habet. ¶ Spectatim oculos, & ocellatos appellavere lapillos in litore oculi inſtar nitentes, quaſi lapillos ocellatos diceres. *Varro* apud *Non. c.* 3. *n.* 118. Altera exorat patrem libram ocellatorum, altera virum ſemodium margaritarum. Sic *Sueton. in Aug. c.* 83. ait, Auguſtum ſolitum ludere ocellatis, nucibuſque.

Ocellŭlus, li, dim. ab *ocellus*, affertur a *Diomede Grammat. l.* 1.

Ocellus, i, m. 2. *occhiolino*, parvus oculus. *Catull. epigr.* 42. Et dulcis pueri ebrios ocellos. *Martial. l.* 1. *ep.* 93. Sæpe mihi quæritur non ſiccis Cellus ocellis. ¶ Tranſlate dicitur de re præſtantiſſima, aut pulcherrima. *Cic. Att. l.* 16. Cur ocellos Italiæ villulas meas non video? ¶ Eſt etiam vox blandientis. *Plaut. Aſin.* 1. 2. Da, meus ocellus, mea roſa.

Ochra, æ, f. *ocra*, ὤχρα, creta, ſive lapidis ſpecies, coloris lutei, quæ fit exuſta rubrica in ollis novis luto circumlitis. *Plin. l.* 33. *c.* 6.

Ochus, i, m. *Obengir*, fluv. Indiæ apud Bactras. *Plin. l.* 6. *c.* 16. & *l.* 31. *c.* 7.

Ocimum, vel ocymum, i, neut. ὤκιμον, pabuli miſcellanei genus, de quo *Plin. l.* 18. *c.* 16. Apud antiquos erat pabuli genus, quod Cato ocimum vocat, quo ſiſtebant (*Varr. l.* 1. *R. R. c.* 31. ciebant) alvum bubus; idque erat e pabulis, ſegete viridi ſecta. Adde *Var. loc. cit.* qui deducit ab ὠκύς, *celer*, quod celerrime naſcatur. Unde quidam etiam per *y* ſcripſere. ¶ Eſt item herba hortenſis, vulgo *baſilico*. *Heſych.* Ὤκιμον βοτάνης εἶδος, τὸ λεγόμενον, βασιλικόν. De eo *Plin. l.* 19. *c.* 10. Ocimum ſub canis ortu palleſcit. *Ibid.* Ferro non expedit tangi rutam, mentam, ocimum. Et *c.* 12. Hora rigandi ocimo eſt meridiana. ¶ Ocimum cum maledictis, & probris ſerebatur, ut lætius proveniret, teſte *Plin. l.* 19. *c.* 7. Hinc *Perſ. Sat.* 4. *v.* 22. Cum bene diſcincto cantaverit ocima vernæ. h. e. maledicta congeſſerit. Quanquam carmen hoc alii trahunt ad muliereulam circumferentem olera per urbem. ¶ Legitur & ocimus, i, maſcul. gen. *Æmil. Macer* apud *Chariſ. l.* 1. *pag.* 55. *Putſch.* Inter præteritas numerabitur ocimus herbas. In loco *Varronis* ſupra citato legitur & *ocinum*.

Ociabundus, & rectius otiabundus, a, um, adject. otio plenus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 12. Multis diebus ociabundus.

Ociolum, & rectius otiolum, i, n. breve otium. *Cælius ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 3. Ubi delectem otiolum meum non habeo.

Ocior, ſſimus, V. Ocyor.

Ocior, & melius otior, aris, atus ſum, d. 1. *ſtare in ozio*, שבת, Ger. *muſſig ſeyn*, Gal. *être oiſif*, Hiſp. *holgar eſtar en ocio*, σχολάζω, in otio, & quiete ſum, cujus contrarium eſt negotior. *Cic.* 3. *Off. c.* 14. Cum ſe Syracuſas otiandi cauſa, non negotiandi, contuliſſet. *Horat. l.* 1. *Sat.* 6. *v.* 128. Domeſticus otior. h. e. domi.

Ociōſe, & melius otioſe, adverb. *oziosamente*, ἀργῶς, σχολῇ, cum otio, tranquille, libere, ſine ſollicitudine, ſine impedimento, negligenter. *Cic.* 3. *Off.* Et Ithacæ vivere otioſe cum parentibus, cum uxore, cum filio. *Id.* 3. *Fin.* Tum licebit otioſe iſta quærere de magnitudine rerum. *Liv. l.* 2. *c.* 58. Segniter, otioſe, negligenter omnia agere. *Plaut. Epid.* 5. 1. 21. Otioſe iſſe admiror. h. e. tarde, lente.

Ociōſĭtas (rectius otioſitas), atis, f. *oziosità*, otium. *Sidon. l.* 1. *ep.* 10. Otioſitatem ſtrepidantem edere. Ubi intelligit carmina per otium conſcripta.

Ociōſus, vel potius otioſus, a, um, *ozioſo*, *ſcioperato*, Ger. *muſſig*, Gal. *oiſif*, Hiſp. *ocioſo*, σχολαῖος, vacuus, ceſſans, opere ſolutus, nihil agens, otio affluens. *Cic.* 3. *Off. c.* 1. Dicere ſolitum Scipionem accepimus, nunquam ſe minus otioſum eſſe, quam cum eſſet otioſus. *Id.* 3. *Fam.* Ad urbem te otioſiſſimum eſſe arbitrabar. ¶ Dies otioſus, pro feſto ponitur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 8. Id perficiam his ſupplicationum otioſis diebus. ¶ Sumitur etiam pro ſecuro. Nam, niſi qui ſecurus eſt, nemo eſt otioſus, ut inquit *Ter. Andr.* 5. 2. 1. Animo jam nunc otioſo eſſe impero. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Otioſus a metu. ¶ Item pro

pro tranquillo, vacuo ſolicitudine, curis laxato, vel vacuo. *Cic. de Sen.* Nihil eſt otioſa ſenectute jucundius. *Senec. 2. de Ira, c. 13.* Quid quieta otioſius animi? ¶ Item pro ſuperfluo, inutili. *Quinct. l. 8. c. 3.* At ego otioſum ſermonem dixerim, quem auditor ſuo ingenio non intelligit. *Id. l. 3. c. 1.* Otioſæ ſententiæ. Hinc in *Dial. de Oratorib.* Otioſus Orator dicitur qui ſuperflue multa dicit, & ad rem inepta. ¶ Otioſa pecunia, cui opponitur occupata, dicitur, *danaro infruttuoſo*. *Plin. l. 10. ep. 62.* publicæ pecuniæ & exactæ ſunt, & exiguntur, quæ vereor ne otioſæ jaceant. *Scævola l. 63. Dig. de uſur.* Quæſitum eſt, an judicio negotiorum geſtorum, vel mandati, pro pecunia otioſa uſuras præſtare debeat. ¶ Otioſum eſt mihi. h. e. vacat. *Tacit. Ann. 13. c. 3.* Adnotabant ſeniores, quibus otioſum eſt vetera, & præſentia contendere, primum Neronem alienæ facundiæ eguiſſe. ¶ Uſurpatur interdum cum genit. *Plin. in Præf. hiſtor. nat.* Scripta ſunt turbæ agricolarum, denique ſtudiorum otioſis.

Ocium, vel melius otium, ii, n. *ozio*, *tempo*, פנאי, Germ. *mueſſiggang*, Gall *oiſiveté*, Hiſp. *ocio*, σχολὴ, vacatio a labore, laboris laxamentum, atque remiſſio, cui contrarium eſt negotium, & in bonam æque, ac malam partem uſurpatur. ¶ Otium, ejuſque derivata in vetuſtioribus libris, ac monumentis per c ſcribi, docet *Pierius*, *Virgilianis Caſtig.* c. *Ecl. v. 6. & 4. Æn.* Probat quoque eandem ſcribendi formam *Manutius in Orthogr. Cic. Fam. 11. ep. 28.* Plura ſcribam, ſi plus otii habuero. *Id. 1. de Orat. c. 53.* Conſumendi otii cauſa ſcribunt. *Id. Agrar. 2. c. ult.* In otio vivere. *Id. 1. de Orat. c. 6.* Abundare otio. Et *3. 3. c. 32.* Otio diffluere. *Terent. Heaut. 1. 1. 23.* Tantum ne ab re tua eſt otii tibi? *Horat. l. 1. Sat. 1. v. 36.* Ut in otia tuta recedant. h. e. in locum otii, & quietis. ¶ Oblectare otium. Vide *Oblecto*. ¶ Languere, marceſcere, tabeſcere otio, involvere ſe otio, &c. Ciceronis ſunt. ¶ *Per otium*, hoc eſt cum vacat. *Cic. 1. de Inv.* Concelebrare per otium honeſta ſtudia. ¶ Item *pacis tempore*. *Tacit. Ann. 15. c. 19.* Militares artes per otium ignotæ. ¶ *Cum otium eſt*, h. e. per otium. *Cic. 2. de Orat.* Horum libros, cum eſt otium, legere ſoleo. ¶ Accipitur otium pro exercitatione leviore animi, vel corporis. Hinc otium literarium pro ſtudio literario uſurpatur, quod hoc exercitationis genus oblectamentum potius videri debeat, quam ſeria aliqua occupatio. *Cic. 5. Tuſc. c. 36.* Quid dulcius otio litterato? ¶ Item pro tranquillitate, pace, quiete. *Cic. l. 1. Fam. ep. 58.* Si antea auditum erit, otium eſſe in Syria. *Caſ. l. 1. B. C. c. 5.* Si quæ hominum æquitate res ad otium deduci poſſet. ¶ Interdum otium dicitur id, quod per otium facimus. *Ovid. 2. Triſt. v. 224.* Excutiaſque oculis otia noſtra tuis.

Oclifaria. V. Oculiſaria.

Oclus, i, m. oculus, per ſync. *Prudent. Periſteph ult. de S. Romano v. 592.*

Ocnus, m. 2. ὄκνος, filius Tiberis fl. ex Manto filia Tireſiæ Thebani, muliere fatidica, qui in Gallia Ciſalpina urbem condidit, & a nomine matris Mantuam appellavit. *Virg. 10. Æn.* ¶ Eſt etiam Ocnus nomen cujuſdam apud Inferos, quem effinxerunt perpetuo torquentem funem, aſtante aſella, quæ, quantum ille torſiſſet, ſtatim præroderet. *Propert. l. 4. eleg. 3.* Dignior, obliquo funem qui torqueat Ocno, Æternumque tuam paſcat, aſella, famem.

Ocquiniſco, is, n. 3. inclino. *Pompon.* apud *Non. c. 2. n. 600.* Qui ocquiniſcat, quo compingam terminum in tutum locum.

Ocrĕa, æ, f. *gambiera*, *ſchiniera*, מגפים, Hiſp. *bota*, κνημὶς, militaris calceamenti genus, ex ære, ad obtegendas tibias accommodatum, quo utebantur tantum duarum primarum claſſium milites, cum reliqui caligis tibias munirent. *Liv. l. 9. c. 40.* Siniſtrum crus ocrea tectum.

Ocreātus, a, um, κνημιδωτὸς, ocreis calceatus. *Plin. l. 19. c. 2.* Ad reliquos uſus laborioſe evellitur ocreatis cruribus. *Horat. lib. 2. Sat. 3. v. 234.* In nive Lucana dormis ocreatus.

Ocris, is, m. 3. mons confragoſus. *Liv. Andron.* apud *Feſt.* Qui ſunt hi, qui aſcendunt altum ocrim. *Id. ib.* Quem Chiron in Pelio docuit ocri.

Ocriſĭa, æ, f. Corniculæ uxor, Servii Tullii mater, Tanaquilis reginæ ancilla. *Ovid. Faſt. 6. v. 627.* Namque pater Tulli Vulcanus, Ocriſia mater. V. *Plin. l. 36. c. ult.* ubi ea tradit, quæ ad hujus Ovidiani carminis intelligentiam mire faciunt.

Octachordos, m. & fem. & octachordon, n. 2. inſtrumentum octo habens chordas. *Vitruv. l. 10. c. 13.*

Octangŭlus, a, um, ὀκτάγωνος, res, vel figura, quæ octo angulos habet. *Apul. l. 1. de dogm. Platon.*

Octans, tis, pars octava. *Vitruv. l. 10. c. 12.* Dividuntur circinationes octantibus, in partes octo doctis lineas.

Octaſtylos, ὀκτάστυλος, octo columnas habens. *Vitruv. l. 3. c. 2.*

Octavĭa gens, una ex gentibus Romanis. Velitris olim fuiſſe præcipuam, ſcribit in *Auguſto Suetonius*. In duas familias Romæ diſtinguebatur. Prima a Tarquinio Priſco Rege in Senatum lecta, & a Serv. Tullio inter Patricias cooptata, procedente tempore ad plebem ſe contulit. Longo deinde intervallo a C. Cæſare Caſſia lege in Patriciatum revocata eſt. In hac primus Cn. Rufus Magiſtratum eſt adeptus, Suetonio teſte, qui Quæſtorius mortuus eſt. Ejus filius Cn. Octavius primus in eam familiam attulit Conſulatum, quæ deinde omnibus dignitatibus floruit. *Cic. 1. Off. & 9. Phil.* ¶ Altera vero, in qua Octavius, ſeu Octavianus Auguſtus natus eſt, nullis neque rebus geſtis, neque honoribus floruit. Teſtis eſt ipſe Auguſtus, qui nihil amplius, quam equeſtri familia ortum ſe ſcribit, vetere, ac locupleti, & in qua primus Senator pater ſuus fuerit. V. *Suet. in Aug. c. 1. 2. &c.*

Octaviæ Porticus, duæ appellantur, quarum alteram Theatro Marcelli propiorem Octavia ſoror Auguſti fecit, alteram Theatro Pompeji proximam Cn. Octavius Cn. F. qui fuit Ædilis Curulis, Pr. Coſ. Decemvir ſacris faciendis, & triumphavit de rege Perſe navali triumpho, quam combuſtam reficiendam curavit Cæſ. Auguſtus. *Faſt.*

Octaviānus, maſc. 2. cognomen Auguſti, inde tractum, quod ex Octaviorum familia in Cæſarum gentem fuerit adoptatus. Ejus vitam habes apud *Sueton.*

Octaviānus, a, um, quod ad Octavium ſpectat, ut Octavianum bellum. *Cic. 1. de Div. c. 2.*

Octāvum, adv. octies, octava vice. *Liv. l. 6. c. 36.* Jam octavum Tribunus pl. refectus.

Octāvus, a, um, *ottavo*, ὄγδοος, nomen numerale ordinis. *Horat. ep. 7.* Ab officiis octavam circiter horam dum redit. *Id. l. 2. Sat. 3.* Sapientum octavus.

Octavusdecĭmus, a, um, adject. *decimottavo*. *Gel. l. 3. c. 16.* Varro in octavodecimo rerum humanarum.

Octennis, ne, adject. *di otto anni*. *Ammian. l. 18. c. 13.* Liberali forma puerum octennem vidimus ejulantem.

Octies, adv. *otto volte*, ὀκτάκις, octo vicibus. *Col. l. 8. c. 8.* Nam & octies anno pullos educat. *Cic. Somn. Scip. c. 2.* Septenos octies anfractus.

Octingeni, nomen numerale diſtributivum, unde

Octingenarius, a, um, quod octingentas habet partes. *Varro l. 2. R. R. c. 10.* Septigenarii enim mei: tu octingenarios habuiſti.

Octingentĕſĭmus, a, um, *ottocenteſimo*, ὀκτακοσιοστός, nomen numerale ordinis. *Cic. 2. de Sen. c. 2.* Si octingenteſimum annum agerent.

Octingenti, æ, a, *ottocento*, ὀκτακόσιοι, nomen numerale cardinale. *Cic. 4. Acad. c. 25.* Mille, & octingenta ſtadia quod abeſſet, videbat.

Octingenties, adv. *ottocento volte*. *Aſcon. Pedian. & Martian. Capell. l. 6. pag. 198.*

Octĭpes, edis, n. 3. ὀκτάπους, quod octo habet pedes. *Ovid. 1. Faſt. v. 313.* Octipedis fruſtra quærentur brachia cancri.

Octo, *otto*, שמונה, Ger. *acht*, Gal. *huit*, Hiſp. *ocho*, ὀκτὼ, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Virg. 1. Georg. v. 171.* Pedes temo protentus in octo.

Octōber, bris, m. *Ottobre*, בול, Ger. *weinmonat*, Gal. *Octobre*, Hiſp. *Octubre*, ὀκτώβριος, πυανεψιὼν, unus ex menſibus, ita dictus, quod octavum locum teneret a Martio, qui primus ineuntis anni menſis erat. *Auſon. de Menſib.* Septembri, Octobri Autumnus, totoque Novembri. ¶ Uſurpatur & adjective. *Colum. l. 11. c. 2.* Calendis Octobribus. ¶ *October equus* appellabatur, qui in campo Martio immolabatur quotannis Marti, menſe Octobri. *Feſtus.*

Octodĕcim, *diciotto*, decem & octo. *Frontin. de ſtratag. l. 2. c. 5. circa med.* Octodecim cohortes in obſcura valle poſuit.

Octogămus, a, um, qui octo uxores habuit. *Hieronym. l. 1. adverſ. Jovinian. c. 8. in fin.*

Octogenarius, a, um, adject. *ottogenario*, ut octogenarius ſenex. *Plin. l. 6. ep. 33.*

Octogēni, æ, a, *a ottanta a ottanta*, nomen numerale diſtributivum, ab octoginta. *Liv. l. 10. c. 30.* Data ex præda militibus æris octogeni bini. ¶ Uſurpatur & ſine diſtributione, pro octoginta. *Plin. l. 9. c. 51.* Torpedo octogenos habens fœtus invenitur.

Octogeſĭmus, a, um, *ottanteſimo*, ὀγδοηκοστὸς, nomen numerale ordinis. *Cicer. de Amic. c. 10.* Quartum annum ago, & octogeſimum.

Octogies, adv. *ottanta volte*, octoginta vicibus. *Cic. in Piſon. c. 35.* Nonne ſeſtertium centies, & octogies ex ærario tibi attributum Romæ in quæſtu reliquiſti?

Octoginta, *ottanta*, ὀγδοήκοντα, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Cic. de Sen. c. 19.* Arganthonius quidam Gadibus, qui octoginta regnavit annos. ¶ *Octuaginta* etiam legitur. *Gell. l. 3. c. 10.* Poſt ducentos octuaginta dies, Alii leg. *Poſt ducentos ſeptuaginta octo dies*. *Vitruv. l. 10. c. 17.* Octuaginta pondo. Hæc autem lectio, collatis aliquot exemplaribus, conſtans eſt. Cæterum *octoginta* eſt tutius.

Octogōnus, i, ὀκτάγωνος, *ottagono*, octo habens latera, ſeu angulos. *Vitruv. l. 1. c. 6.* Collocavit turrim marmoream octogonon.

Octojŭgis, ge, o. 3. quod octo habet juga. Tranſlate *Liv. l. 5. c. 2.* Nunc jam octojuges ad imperia obtinenda ire.

Octonarius, a, um, adject. *ottonario*, ut octonarius numerus apud *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 5.* Octonariæ fiſtulæ, apud *Plin. l. 31. c. 6.*

Octōni, æ, a, *otto a otto*, nomen numerale diſtributivum. *Plin. l. 8. c. 50.* Octonis menſibus ferunt partus. ¶ Uſurpatur interdum pro *octo* cardinali. *Ovid. 5. Met. v. 50.* bis adhuc octonis integer annis.

Octominutālis, le, adject. qui octo minutos argenteos valet. *Lamprid. in Alex. Severo, c. 22.* Libra carnis octominutalis. V. ibi *Salmaſ. & Caſaub.*

Octophŏrum, i, n. ὀκτάφορον, lectica, quæ ab octo ſervis geſtatur. *Sueton. in Calig. c. 43.* Interdum adeo ſegniter, & delicate inceſſit, ut octophoro veheretur. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 10.* Cum hominem portarem Neapoli ad Bajas octophoro Aniciano. Adde *Martial. lib. 6. epigr. 84.* ubi in quibuſdam editionibus octaphorum legitur.

Octuagies, adverb. *ottanta volte*. *Plin. l. 2. c. 108.* Octuagies quinquies centena. Quidam leg. *Octogies*.

Octuplicatus, a, um, multiplicatus octo vicibus. *Liv. l. 4. c. 24.* Octuplicatoque cenſu ærarium fecerunt.

Octuplus, a, um, idem ac octuplicatus. *Cic. 5. Verr.* Te in Decumanum in octuplum judicium daturum eſſe. *Id. de Univ. c. 7.* Sextam octuplam primæ detraxit &c.

Octuſſis, m. 3. nummus valoris octo aſſium. *Horat. 2. Ser. ſat. 3. v. 156.* Quanti emptæ? parvo. Quanti ergo? octuſſibus.

Ocularĭarius, ii, m. faber, qui vitro muniendis oculis, vel objectis majori forma repræſentandis conficit. Legitur hæc vox in *Inſcrip.* apud *Gent. pag. 645. n. 1. & Reineſ. claſſ. 11. n. 66.* ſed non videtur valde vetuſta, quia de hoc oculorum inſtrumento nihil conſtat in Scriptoribus antiquis. ¶ Alii interpretantur eum, qui oculos conficit ſtatuis apponendos. Veteres enim ſolebant ſtatuis, præſertim deorum, oculos addere ex vitro, aut argento, aut lapillis pretioſis. Proinde artificium hoc apud eos florebat: & M. Rapilius Serapio in veteri Inſcript. apud *Fabrett. c. 9. n. 357.* laudatur, quod *oculos repoſuit ſtatuis*, *quod vixit bene*. V. Diſſertation. Italicam Dominici Manni, *degli occhiali*.

Ocularis, re, adject. ad oculos pertinens, ut ocularis tunica, apud *Veget. l. 2. c. 17.*

Oculariter, adverb. ut oculariter intueri. *Sidon. l. 7. ep. 14.*

Ocularius, a, um, adject. ad oculos pertinens, ut ocularius medicus, qui oculis medetur, apud *Celſ. l. 6. c. 6.* Qui & ocularius abſoluta dicitur a *Scribon. Largo compoſit. 27. & ſeq.* Sic chirurgus ocularius, in *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 400. n. 7.* Ocularia claritas, apud *Solin. c. 37.* ¶ Ocularius, ii, abſolute pro chirurgo oculario, legitur apud *Marcel. Emp. c. 8.*

Oculāta, æ, f. genus piſcis, ſic dicta ab oculorum magnitudine. *Plin. l. 32. c. 11.*

Oculatĭo, onis, f. defectio gemmarum ſuperfluarum in vitibus. *Plin. l. 7. c. 21.* Pampinationi quoque, & oculationi, omnique operi facilius. Meliores Codices habent *occationi*.

Oculātus, a, um, adject. *occhiuto*, ὀφθαλμοφανής, qui oculos habet. *Plaut. Truc. 2. 6. 8.* Plus valet oculatus teſtis unus, quam auriti decem, *teſtimonio di viſta*. *Sueton. de claris Rhetorib. c. 5.* Sex. Clodius male oculatus, & dicax. *Tertul. l. 2. adv. Marc. c. 25.* Oculatior Deus. ¶ *Plin. l. 34. c. 6.* Statuam poni juſſit quam oculatiſſimo loco, in Roſtris. h. e. maxime conſpicuo. ¶ Dies oculatæ. V. *Caecus*. ¶ *Solin. c. 37.* Oculati circuli. h. e. inſtar oculorum facti.

Oculĕus, a, um, *occhiuto*, *pieno d'occhi*, πανόπτης, plenus oculis. *Plaut. Aulul. 3. 6. 19.* Quos ſi Argus ſervet, qui totus oculeus fuit. ¶ Per tranſlationem pro perſpicaci ponitur, quaſi qui totus ex oculis conſtet. *Apul. lib. 2. A. A.* Perſpicaciorem ipſo Lynceo, vel Argo, & oculeum totum.

Oculicrepĭda, æ, m. vox ficta a *Plaut. Trin. 4. 3. 14.* ſignificat eum, cui oculi pugnis contundi ſolent. Alii leg. *occulicrepida*. h. e. occulta ſapiens.

Oculiferĭa, vel ocliferia, orum, n. quæ oculos feriunt, & perſtringunt, ut ſunt res maxime ſplendidæ. *Senec. ep. 33.* Non habemus iſta oculiferia (alii *ocliferia*, alii *oculiſera*) nec emptorem decipimus. Ita Legit *J. Lipſius*, & *oculiſera* non damnat Muretus. In editis legitur *odoriſera*.

Oculiſſĭmus, a, um, adject. ſuperlat. fictum a Plauto joculariter, pro cariſſimo inſtar oculorum. *Curc. 1. 2. 28.* Salve, oculiſſime homo. *Ex. 1. 1. 16.* Valuiſtin' oculiſſimum oſtium? Alii hic leg. ocelliſſimum.

Ocultus, adv. ὀφθαλμιστί, ita care, ut oculus carus eſt. *Plaut. in fragm.* apud *Non. c. 2. n. 608.* Qui amant ancillam meam oculitus.

Ocŭlo, as, a. 1. oculorum uſum præbeo. *Tertul. de pænit. c. 12.* Ibi hirundo ſi excæcaverit pullos, novit illos oculare rurſus de chelidonia ſua.

Ocŭlus, m. 2. *occhio*, עין, Ger. *aug*, Gall. *oeil*, Hiſp. *ojo*, ὀφθαλμὸς, inſtrumentum viſus. *Plin. l. 11. c. 37.* Oculi pars corporis pretioſiſſima, & qui lucis uſu vitam diſtinguunt a morte. *Cic. 2. de nat. Deor.* Oculi tanquam ſpeculatores altiſſimum locum obtinent, ex quo plurima conſpicientes fungantur ſuo munere. ¶ Tranſlate dicitur de re præſtantiſſima, vel pulcherrima. *Cic. 3. de nat. Deor. ſub fin.* Critolaus evertit Corinthum, Carthaginem Aſdrubal: duos illos oculos oræ maritimæ effoderunt. ¶ Item de notis, ſeu maculis rotundis, quales videmus in pardorum pellibus, & caudis pavonum. *Plin. l. 13. c. 15.* Si pavonum caudæ oculos imitantur. *Id. l. 2. c. 5.* oculos ſtellarum dixit. Sol etiam eleganter mundi oculus dicitur ab *Ovid. 4. Metam.* ¶ Item de ſurculis arborum, unde germinant, qui & gemmæ dicuntur. *Col. l. 3. c. 18.* Reliqui duo, vel tres ſurculi oculi penitus in terram deprimuntur. *Virg. 2. Georg.* Nec modus inſerere, atque oculos imponere ſimplex. ¶ Oculus in proprio ſenſu aliquando accipitur pro viſu. *Sueton. in Veſpaſ. c. 7.* Reſtituturum oculos, ſi inſpuiſſet. Sic amittere oculos, apud *Caſ. l. 3. B. C.* ¶ Oculi a colore dicuntur cærulei, glauci, nigri, cæſii, &c. *Plin. Plaut. Suet.* ¶ Oculi noctuini, & oculi herbei a *Plauto* referuntur inter convicia. *Curc. 1. 3. 35. & 2. 1. 16.* Sic emiſſitii oculi, apud eund. *Aulul. 2. 1. 2.* V. Emiſſitius. ¶ Sunt autem oculi variorum affectuum indices. Hinc oculos ad terram dejicere, apud *Ter. Eun. 3. 5. 132.* verecundiæ ſignum eſt. Defigere oculos, apud *Horat. l. 1. ep. 6. v. 14.* torpentis eſt, & deſidioſi. Oculi torvi, minaces, ardentes, &c. dicuntur de irato, & ſævo, ab *Ovid. Cicer. Lucan. & al.* Molles oculi, de eo, qui facile commovetur ad lacrymas, itidem ab *Ovid. l. 1. de remed.* ¶ Dolere oculi dicuntur ei, qui aliquid videt, quod ſibi moleſtum eſt. *Cic. Fam. 8. ep. 14.* Nunquam oculi tui doluiſſent, ſi in repulſa vultum Domitii vidiſſes.

Digitized by Google

Eadem ratione dixit *Horat. l. 1. ep. 14.* Non iſtic obliquo oculo mea commoda quiſquam Limat. ¶ Sæpe oculi de re cariſſima uſurpantur. *Catull. carm.* 14. Ni te plus oculis meis amarem. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. s. 3.* Balbum, qui eſt iſtius rei adjutor, in oculis fero. h. e. cariſſimum habeo, valde diligo. Sic, geſtare aliquem in oculis, apud *Ter. Eun. 3. 1. 11.* Et, eſſe alicui in oculis. *Cic. 2. Tuſc. c. 16. Sueton. de clar. Rhetorib. c. 3.* Par oculorum in amicitia M. Antonii Triumviri extitiſſe ſe, ajebat: h. e. familiariſſimum, cariſſimum M. Antonio. ¶ Hinc in blanditiis hæc vox uſurpatur. *Plaut. Curc. 1. 3. 47.* Bene vale ocule mi. ¶ Per oculos quoque jurare ſolebant Veteres. *Ovid. 2. Amor. eleg. 16. Plaut. Men. ſc. ult.* ¶ Ponere in oculis, *mettere in luce, in viſta*. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 2.* ¶ Habere ante oculos virum bonum, *aver la mira al nome da bene, per imitarlo*. *Senec. ep. 11.* ¶ Obverſari ante oculos, eſt in oculis multitudinis, in luce atque oculis omnium civium, &c. *Cic. ſunt 2. Tuſc. & pro Sextio, s. 3. &c.* *offer eſpoſto alla viſta di tutti*. Sic *habitare in oculis*, apud eund. *pro Planc. cap. 27.* ¶ Paſcere oculos, *dilettar la viſta*. *Cic. Verr. 7. s. 16.* Et, fructum capere oculis ab aliqua re. *Nepos 18. s. 11.* ¶ Adjicere oculos alicui rei, & ad rem aliquam, eſt eam vehementer cupere. *Cicer. 4. Verr.* Plane videbant adjectum eſſe oculum hæreditati. *Id. in Agrar.* Cum ad omnia veſtre cupiditatis oculos adjecerint. Sic *Horat. lib. 1. od. 37.* Omnes in Damalim putres deponent oculos. ¶ Alicujus oculos in oculis habere. *Plaut. Pſeud. 3. 2. 68.* h. e. ejus oculos obſervare, quo ſpectent &c.

Ocimum. V. Ocimum.

Ocior, vel ocios, nomen adject. comparativum poſitivo carens, *più preſto, più veloce*, ὠκύτερος, ab ὠκύς, celer, citus. *Virg. 5. Æn. v. 319.* ventis, & fulminis ocior alis. *Plin. l. 2. c. 8. de Mercurii ſtella.* Inferiore circulo fertur nonagenis diebus ocyore ambitu. ¶ Superlativ. eſt *ocyſſimus*. *Plin. l. 16. c. 31.* Fit, quarum radices longiſſimæ, & ocyſſima ſenectus. ¶ Sunt qui ſcribunt *ocior*, & *ociſſimus*, quod placet *Voſſio in Etymolog. Priſciano, & Geſnero, &c.*

Ocyrhŏe, vel Ocyrroe, es, fem. 1. Ὠκυρρόη, filia Chironis, ex Nympha Chariclo, ita dicta a matre, ab ὠκύς, velox, & ῥέω, fluo, quia eam in fluminis rapidi ripa pepererat. Excelluit arte medicinæ, & prædictione rerum futurarum. Æſculapio infanti prædixit, qualis & quantus futurus eſſet. In equam verſa eſſe fingitur. *Ovid. 2. Met.* ¶ Poetæ in carmine abjiciunt alterum *r*, quod aliter hexametrum carmen nequeat ingredi. *Ovid. 2. Met. v. 638.* Quam quondam Nympha Chariclo Fluminis in rapidi ripis enixa vocavit Ocyroen.

Ocytes. V. Ocyus.

Ocyus, vel Ocius, *più preſto, più velocemente*, ὠκύτερον, adv. comparativum, cujus poſitivum *ocyter* non eſt in uſu, (quamquam uſurpatum ſit ab *Apulejo l. 1. Metam.*) *Cic. 4. Tuſc.* In morbum & incidunt tardius, & recreantur ocyus. *Ter. Eun. 3. 5. 81.* Perlonge eſt, ſed tanto ocyus properemus. ¶ Superlat. *ocyſſime*. *Salluſt. in Jug. c. 25.* Quam ocyſſime provinciam accedat. Adde *Ter. Heaut. 4. 8.*

O ANTE D.

Oda, æ, vel ode, es, ᾠδή, cantio, carmen. *Auctor carm. de Philom. v. 25.* Et merulus modulans tam pulcris concinit odis.

Odarius, ii, m. cantilenarum magiſter. Legitur hæc vox in *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. 11. n. 81.* ſed dubiæ eſt lectionis.

Odarium, ii, n. ode, cantilena, ᾠδάριον, *Petron. in fragm. Tragur. s. 53. Burm.* Odaria ſaltare.

Odefacio, is, n. 3. idem ac olfacio, apud vet. *Feſt.*

Odeſſus, i, fem. urbs Thraciæ in ora maris Euxini, colonia Mileſiorum. *Plin. l. 4. c. 11.*

Odeum, i, n. 2. ᾠδεῖον, locus minuti theatri ſpeciem habens, in quo certamina muſica ſpectabantur, quale Athenis a Pericle extructum fuit. Romæ quatuor erant. Ejus præter Græcos meminere *Cic. ad Att. l. 4. ep. 16. Suet. & Vitr. l. 5. c. 9.* V. *Baldum in vocibus Vitruvianis*. Nomen ab ᾠδή, cantus. *Cic. loc. cit.* Ut odeum lavaremus, & uſque ad atrium Libertatis explicaremus. Optimi tamen codices habent forum. *Sueton. in Domit. c. 5.* Templum Flaviæ gentis excitavit, & ſtadium, & odeum, & naumachiam.

Odi, iſti, n. def. *odiare, avere in odio*, שׂנא, Ger. *haſſen*, Gal. *haïr*, Hiſp. *odiar*, μισέω, odio habeo. *Cic. de Am. s. 18.* Aperte odiſſe magis ingenuum eſt, quam fronte occultare ſententiam. *Id. pro Mil.* Improbos omnes civili odio odimus. *Brutus ad Cic. epiſt. 16.* Pati contumelias pejus odero malis omnibus aliis. *Ter. Adelph. 4. 1. 17.* Illud rus nulla alia cauſa odi tam male. ¶ Partic. futuri oſurus. *Cic. de Amic. c. 16.* Ita amare oportere, ut ſi aliquando eſſet oſurus. ¶ Oderim *Ciceronis* eſt *ad Att. l. 14.* Oderem *ejuſd. lib. 7. Fam.* Cæterum alia multa leguntur apud minus elegantes ſcriptores. Nam *odivi* dictum eſt ab Antonio, referente *Cic. Phil. 13. c. 19.* *Odirer* paſſiva forma, & ſignificatione, a *Tertull. in Apolog. c. 3.* Præteritum *oſus ſum* pro *odi*, deponentis forma uſurparunt *Plaut. Amph. 3. 2. 19. & Gell. l. 4. s. 8.* Similiter *odiendi* legitur apud *Apul. odiens* apud *Petron.* & *odiant*, apud *Senecam* legit *Janus Gruter.* ubi alii *alio*.

Odibilis, le, adject. odio dignus. *Lamprid. in Heliogab. c. 18.* Vita, moribus, in probitate ita odibilis, ut ejus nomen Senatus eraſerit. Accius apud *Priſc. 6.* Gnati mater peſſime odibilis.

Odinolyntem appellant Græci piſciculum dolores ſolventem gravidis adalligatum. *Plin. l. 32. s. 1.* Eſt ab ὀδύνη, *dolor*, & λύω, *ſolvo*.

Odioſe, adv. *odioſamente*, Ger. *verdrieſslich*, Gal. *odieuſement*, Hiſp. *odioſamente*, ἀπεχθῶς, cum odio vel tædio. *Cic. 2. de Orat.* Qui cum interpellaret odioſe. *Id. in Brut. c. 82.* Qui nec inepte dicunt, nec odioſe, nec putide.

Odioſicus, a, um, odioſus. Vox eſt ficta jocularitas in *Plaut. Capt. 1. 1. 19.*

Odioſus, a, um, *odioſo*, צרור, Ger. *gehaſſig*, Gal. *odieux*, Hiſ. *odioſo*, μισητός, qui odio habetur. *Cic. de Am. s. 20.* Odioſum ſane genus hominum officia exprobrantium. *Id. de Sen. c. 2.* Quæ plerique ſenibus ſic odioſa eſt. *Capitolin. in Albin. s. 11.* Uxori odioſiſſimus fuit. *Cic. 1. Off. s. 36.* Palæſtrici motus ſæpe ſunt odioſiores. ¶ Sumitur etiam pro moleſto. *Cic. pro Mur.* Sperntur Orator odioſus in dicendo, ac loquax. *Plaut. Curc. 1. 1. 7.* Tandem es odioſus mihi.

Odites, m. Ὀδίτης, unus ex Centauris, Ixionis ex Nube filius, qui a Mopſo occiſus eſt in nuptiis Pirithoi. *Ovid. 12. Met. v. 458.*

Odium, ii, n. 2. *odio*, שׂנאה, Ger. *ein haſſ*, Gal. *haine*, Hiſp. *odio*, μῖσος, ira inveterata, ut inquit *Cic. 4. Tuſc. Id. l. 10. Fam.* Incredibile eſt omnium civium, latronibus exceptis, odium in M. Antonium. ¶ Sumitur interdum pro moleſtia, faſtidio. *Ter. Eun.* Neque agri, neque urbis odium unquam me percipit. *Cic. Att.* Cum horas tres fere dixiſſet, odio, & ſtrepitu Senatus coactus eſt aliquando peroraré. ¶ Item pro inſtantia, ſeu moleſtia affiduitate, *importunità*. *Ter. Phorm. 5. 6. 9.* Perge ſane, numquam tu odio tuo me vinces. *Id. Hecyr. 3. 1. 48.* Tundendo, atque odio denique effecit &c. ¶ Plurimi ſunt hujus vocis uſurpandæ modi. *Senec. in Octav. v. 131.* Odio alicujus flagrare. *Cic. ad Quir. poſt redit. c. 1.* Concipere odium in aliquem. *Plin. l. 28. s. 8.* Conciliare odium alicui. *Quintil. l. 6. c. 1.* Odium in aliquem concitare. *Cic. 2. Att. ep. 21.* Odio eſſe alicui, h. e. odio haberi, &, apud aliquem. *Id. pro Leg. Manil. c. 21.* &, eſſe in odio. *Id. Att. l. 10.* Et habere odium alicujus rei. *Id. Phil. 5.* & habere odium in aliquem. *Id. 1. de Inv.* Et venire in odium omnibus. *Id. Att. l. 10.* quod ipſum dicit *Plin. l. 28. s. 8.* Venire odio omnibus. *Quintil. l. 1. c. 3.* Remiſſiones negatæ odium ſtudiorum faciunt. ¶ Uſurpatur & in plurali num. ſæpe a Poetis, nonnunquam ab Hiſtoricis, & Oratoribus. *Virg. 2. Æn.* Exercere urbem odiis. *Liv. l. 21. c. 1.* Odiis prope majoribus certarunt, quam viribus. *Cic. 9. ad Att. ep. 1.* Odia improborum rurſus in nos, quæ jam extincta erant, incendamus. ¶ Dicitur interdum hæc vox de homine odioſo. *Plaut. Mil. 3. 3. 48.* Quin noveris odium populi? h. e. qui a populo odio habetur. *Id. Pœn. 1. 2. 180.* Obſecro te, voluptas hujus, atque odium meum! h. e. quæ me odiſti.

Odo. V. Udo.

Odor, oris, m. *odore*, ריח, Ger. *geruch*, Gal. *odeur*, Hiſp. *olor*, ὀσμή, qualitas, quæ ex rebus emittitur, quæ ad olfactum ſpectat, ab antiquo *odos* pro oleo. *Cic. 2. de nat. Deor.* Eo quod omnis odor ad ſuperiora fertur. *Id. de Sen.* Suavitates odorum, qui afflantur a floribus. ¶ Interdum ſumitur pro aromatibus. *Col. l. 12. c. 20.* Ad prædictum modum muſti adjici debent odores. ¶ Per tranſlationem ponitur pro indicio. *Cic. Att. l. 4.* Res fluit ad Interregnum, & eſt nonnullis odor Dictaturæ. ¶ Sumitur & pro fœtore. *Sueton. in Veſpaſ. s. 23. de urina.* Sciſcitant, num odore offenderetur. *Virg. 4. Georg.* Gravis odos cœni. ¶ Legitur & odor in recto caſu. *Lucret. l. 4. v. 88.* Præterea omnis odos, fumus, vapor, atque aliæ res. *Plaut. Capt. 4. 2. 35.* Quorum odos ſubbaſilicanos omnes abegit.

Odorāmen, inis, n. idem ac odoramentum. *Macrob. l. 1. Sat. in præf.* Confuſura videlicet omnium ſuccos odoraminum in ſpiramentum unum.

Odoramentum, ti, n. *odoramento, odore*, ἄρωμα, res odorifera. *Plin. l. 21. c. 7.* Omnium odoramentorum, atque etiam herbarum differentia eſt in colore, & odore, & ſucco.

Odorarius, a, um, quod ad odores pertinet. *Plin. l. 12. c. 6. de myrrha*, Pretium ejus, quam odorariam vocant. ¶ Magiſter odorarius in *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. 11. n. 31.* h. e. qui odoramenta, aut unguenta conficit, & vendit, myrobathrarius.

Odoratio, nis, f. actus odorandi, olfactio. *Cic. 4. Tuſ. c. 9.* Et qualis eſt hæc aurium, talis ſunt oculorum, & tactionum, & odorationum, & ſaporum. ¶ Item ſenſus ipſe odorandi. *Lactant. de Opif. Dei, c. 10.* Viſus in duas acies, & odoratio in duas nares diviſa eſt.

Odorātus, us, m. *l'odorare*, ὄσφρησις, ὀσφρασία, olfactus, actus odorandi. *Cic. 2. de nat. Deor.* Eorum jucundus non guſtatus ſolum, ſed odoratus etiam, & ſpectatus. ¶ Item ſenſus, ſeu facultas odorandi, *odorato*. *Plin. l. 11. c. 4.* Inſecta habent oculos, aliqua & odoratum. Adde *Cic. 4. Acad. c. 7.*

Odoratus, a, um, *odorato, profumato*, Ger. *wolgeſchmak*, Gal. *parfumé*, Hiſp. *perfumado*, εὐώδης, quod aliunde accepit odorem, inquit *Servius*. *Hor. l. 3. Carm. od. 20.* Sparſum odoratis humerum capillis. ¶ Interdum pro odorifero ſumitur, id eſt, quod ex ſe odorem habet. *Virg. 3. Georg. v. 414.* Diſce & odoratam ſtabulis accendere cedrum. *Plin. l. 21. c. 4. de roſa.* Præterea magis odoribus locis ſiccis, quam humidis odoratior. *Id. ib. c. 7.* Hortenſium odoratiſſima.

Odorifer, a, um, *odorifero*, Ger. *wol ſchmeck*, Gall. *odoriferant*, Hiſp. *que da buen olor*, εὐώδης, odorem reddens. *Plin. l. 12. c. 17.* In odoriferis ſylvis frequentiſſimas. ¶ Gens odorifera, Achæmenii pop. Arabiæ. *Ovid. 4. Met.*

Odoriſĕquus, a, um, odorem ſequens. *Liv. Andron.* apud *Terentian. Maur. p. 2426. Putſch.* Dirige odoriſequos ad certa cubilia canes, *verſus miuurus*.

Odōro, as, avi, atum, a. 1. *dar odore*, θυμιάω, odore replere, odorem facio. *Ovid. 15. Metam. v. 734.* Et odorant aera fumis. *Colum. l. 9. c. 4.* Qui coloret, odoretque mella.

Odōror, aris, d. 1. *odorare*, הריח, Ger. *ſchmeck*. Gal. *flairer, ſentir*, Hiſp. *oler*, ὀσφραίνομαι, olfacio, odorem percipio, ex odore aliquid deprehendo. *Plaut. Men.* Agedum odorare hanc, quam ego habeo, pallam. *Col. l. 6. c. 2.* Deinde nares perfricato, ut homines diſcant odorari. ¶ Tranſlate ponitur pro explorare, inveſtigare. *Cic. poſt red. in Sen.* Hi voluptates omnes veſtigent, & odorentur. *Id. Att. l. 8.* Tu ſagacius odorabere. ¶ Odorari aliquem, eſt callide, & clam explorare, quid habeat animi. *Cic. Att. l. 4.* Tu, velim, ut Fabium, ad quem habes aditum, odorere, & iſtum convivam tuum degluſtes. ¶ Odorari decemviratum. h. e. cupide quærere, aut petere. *Cic. Agrar. 2.* Committite vos nunc his hominibus hæc omnia, quos odorari hunc Decemviratum ſuſpicamini.

Odōrus, a, um, *che ha odore*, Germ. *geſchmackt*, Gall. *qui rend bonne odeur*, Hiſp. *odoroſo*, εὔοσμος, quod ex ſe odorem emittit. *Ovid. 9. Met.* Naiades hoc pomis, & odoro flore repletum fecerunt. *Claud. de VI. Conſ. Honor. v. 324.* ſui lumen odorum Sulphure cæruleo, nigroque bitumine fumat. ¶ Item qui ſagaciter odoratur. *Virg. Æn. 4. v. 132.* & odora canum vis.

Odos. V. Odor.

Odryſa, æ, urbs Thraciæ. Hinc Odryſæ, arum, m. Thraciæ populi, circa Hebrum fluv. *Plin. l. 4. c. 11.*

Odryſius, a, um, adject. Thracius. *Sil. l. 3. v. 571.* Boreas Odryſius. *Ovid. 6. Metam. v. 490.* Odryſius rex. *Valer. Flacc. l. 5.* Odryſium carmen. h. e. Orphei, qui a Thracia fuit.

Odyſſēa, æ, ὀδύσσεια, carmen Homeri de Ulyſſis erroribus, ab Ὀδυσσεύς, Ulyſſes. ¶ *Ovid. 2. Triſt. 375.* Aut quid Odyſſea eſt, niſi fœmina propter amorem, Dum vir abeſt, multis una petita procis? ¶ Eſt etiam Latina Odyſſea *Livii Andronici*, cujus meminit *Cic. in Brut. c. 18. Gell. l. 3. c. 16. &c.*

O ANTE E.

Œa, æ, f. Οἶα, oppidum Africæ, unum ex tribus, unde Tripolis conflata eſt, ut tradit *Solin. s. 27. (al. 40.) Sil. l. 3. v. 257.* Œaque Trinacrios Afris permixta colonis. Al. aliter leg. ¶ Hinc partic. *Oenſis, e. Plin. l. 5. c. 4.* Civitas Œenſis. *Et c. 5. ſub fin.* Bellum cum Œenſibus.

Œăgrus, m. 2. pater Orphei. ¶ Item fl. Thraciæ, a quo Hebrus initium ſumit.

Œagrius, a, um, adject. ut Œagrius Hebrus. *Virg. 4. Georg. v. 524.* Æmus Œagrius. *Ovid. Met. 2.* Œagrii nervi, h. e. Orphei. *Sil. l. 5. v. 4[illegible].*

Œbalia, f. 1. Οἰβαλία, regio Græciæ, eadem ac Laconia, ab Œbalo filio Arguli. *Stat. 1. Achil. v. 20.* ¶ Item arx Tarentina, & ipſum Tarentum, vel regio Italiæ juxta Tarentum, ab Œbalo filio Telonis. *Virg. 4. Georg. v. 125.*

Œbalidæ, arum, m. Οἰβαλίδαι, Caſtor, & Pollux, ab Œbalia Laconiæ regione, in qua nati feruntur. *Ovid. 5. Faſt.* Effugere Œbalidæ curſu potuere ſequentes.

Œbalides, æ, m. Οἰβαλίδης, patron. m. ex Œbalia. *Ovid. in Ibin. v. 584.* Qui puer Œbalides, ictus ab orbe cadas. id eſt Hyacinthus, qui Lacon fuit.

Œbalis, idis, f. patron. quæ eſt ex Laconia. *Stat. 3. Sylv. 2. v. 150.* Quis purpura ſæpe Œbalis, & Tyrii moderator livet aheni.

Œbalius, a, um, adject. Laco. *Stat. 9. Theb. v. 602.* Œbalim ſaturatam murice pallam. *Id. l. 3. Silv. 2. v. 10.* Œbalii fratres. h. e. Caſtor, & Pollux.

Œbalus, m. 2. Οἴβαλος, Arguli filius, Rex Laconiæ, pater Tyndari, & Icari. *Bocc. l. 5. Gen.* ¶ Fuit & Œbalus, filius Telonis Regis Capreatum inſ. prope Neapolim ex Sebethide Nympha. *Virg. 7. Æn. v. 733.*

Œchalia, f. Οἰχαλία, urbs Laconiæ, ab Œchaleo fl. eam præterfluente ita dicta, unde & ea pars Laconiæ, quæ urbi huic propinqua eſt, Oechalia appellatur. *Virg. 8. Æn. v. 290.* In hac Eurytus regnavit, qui Herculi filiam Iolen ante promiſſam denegavit, filii hortatu, quod Hercules furens uxorem, & filios interfeciſſet. Quare Hercules illum, & filios interemit, atque Œchaliam urb. evertit. ¶ Hoc etiam nomine plures aliæ urbes fuere in Eubœa, quæ eadem eſt ac Chalcis, teſte *Plinio*, in Theſſalia, quæ & Trachinia, in Meſſenia, in Arcadia, in Æolia.

Œchalis, idis, f. Οἰχαλίς, quæ eſt ex Œchalia. Apud *Ovid. 9. Metam.* Iole loquitur *verſ. 330.* fuit unica mater (Me pater ex alia genuit) notiſſima forma Œchalidum Dryope.

Œclides, æ, patronym. Amphiareus Œclei filius, apud *Ovid. 8 Metam. v. 317.*

Œconomia, æ, f. οἰκονομία, rei domeſticæ adminiſtratio, apud Græcos. ¶ Tranſlata accipitur pro diſpoſitione, ordine, ſtructura cujuſcumque rei. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Nec οἰκονομίαν meam inſtituam, ſed ordinem conſervabo tuum. Loquitur de ordine in ſcribendo. *Quintil. l. 1. c. 8. de diſpoſitione Oratoris*. Œconomia quoque in his diligentior, quam in plerique novorum erit. *Id. l. 3.* Hermagoras judicium, partitionem, ordinem, quæque eloquutionis ſunt, ſubjicit œconomiæ. *Vitr. l. 1. c. 2.* Architectura conſtat ex ordinatione, quæ Græce τάξις dicitur, & ex diſpoſitione (hanc autem Græci διάθεσιν vocant) & eurythmia, & ſymmetria, & decore, & diſtributione, quæ Græce οἰκονομία dicitur.

Œconomicus, a, um, *economico*, οἰκονομικός, ad œconomiam pertinens. Hinc œconomicus, dictus eſt liber Xenophontis, in quo de familiæ, ac domus gubernatione diſſeritur. *Cic. 2. Offic. c. penult.* Has res commodiſſime Xenophon

Socra-

Digitized by Google

Socraticus perſecutus eſt in eo libro, qui Œconomicus inſcribitur. ¶ Translata *Quintil. l. 7. c. ult.* Illa potentiſſima eſt, quæque vere dicitur œconomica totius cauſæ diſpoſitio.

Œconŏmus, i, [illegible], ab οἶκος, domus, & νέμω, diſtribuo, eſt diſpenſator, qui domus rationes curat, & rem domeſticam familiarem adminiſtrat. *Imp. Juſtinian. l. 1. Cod. tit. 3. leg. 42. a med.*

Œcus, i, οἶκος, apud Græcos domum ſignificat. *Vitruv. l. 6. c. 10.* Œcum vocat partem domus ampliam, in qua convivia celebrantur. V. etiam *Plin. l. 36. c. 25.*

Œdipŏdes, æ, m. Οἰδίπους, idem ac Œdipus. *Sen. Herc. Fur. 6.* Impii Oedipodæ nuptiales faces. *Martial. l. 10. epigr. 4.* Qui legis Oedipodem. h. e. tragœdiam Oedipodæ.

Oedipodionides, æ, m. 1. Polynices, fil. Oedipi. *Stat. 1. Theb. v. 313.* Interea patriis olim vagus exul ab oris Œdipodionides furtim deſerta pererrat.

Oedipodionius, a, um, quod ad Oedipum ſpectat. *Ovid. 15. Met. v. 429.* Oedipodoniæ quid ſunt, niſi nomina, Thebæ?

Oedipus, pi, m. Οἰδίπους, filius Laji Regis Thebanorum, & Jocaſtæ, quem pater, cum conſulto Apollinis Oraculo futurum intellexiſſet, ut a filio interficeretur, paſtori occidendum tradidit, qui miſericordia commotus, neque tamen Regis imperium audens detrectare, perforatis gladio plantis, viminoque trajecto, ex arbore ſuſpendit, futurum ratus, ut ita media moreretur. Sed cum Phorbas Polybi Corinthiorum Regis paſtor illac iter faceret, audito vagitu eo accurrens, puerum ſervavit, Reginæque Merope obtulit, a qua veluti partus ejus eſt alitus miſſus in loco educatus, & a pedibus ex ea re tumentibus Oedipus eſt appellatus, nempe ab οἰδέω, tumeo, & πούς, pes. Grandior deinde natu factus, audito, ſe Polybi filium non eſſe, patrem quærere ſtatuit. Apollinem conſulenti reſponſum fuit, ab eo in Phocide patrem reperturum iri, inſuper matrem ductum iri in uxorem. In Phocidem igitur profectus, cum cœrtamina inter cives, & peregrinos diſſenſions, pro pœnæ inter pugnaret, patrem rixam ſedare conantem ignorans interfecit. Deinde quaſi ab Oraculo deceptus Thebas ſe contulit, & in ingreſſu urbis Sphingis ænigma diſſolvit, cum eſſet præſtantiſſima ingenio, monſtrumque interemit. Thebis, cum Polybi filius haberetur, ei Regnum traditum eſt, & Jocaſta collocata in matrimonium; quam cum deinde matrem ſuam eſſe cognoviſſet, & parricidii, & inceſtus a ſe pœnas repetens utrunque ſibi eruit oculum, Jocaſta ſuis ſibi manibus mortem conſcivit. Tandem Oedipus Athenas in voluntarium conceſſit exilium, & juſſu Creontis in Cythæronem M relegatus eſt. Ab Athenienſibus Oedipo templum dedicatum eſt, & ſacra inſtituta. *Plaut. Pœn. 1. 3. 34.* Oedipo eſt conjectore opus, qui Sphingi interpres fuit. ¶ *Davus ſum, non Oedipus*, proverbium eſt, quo ſignificamus, nos homines rudes eſſe, ſimplicesque, & ad intelligenda obſcuriora ænigmata minime idoneos. Tractum eſt a callido, acutoque Oedipi ingenio, qui ad portam Thebarum Sphingis ænigma diſſolvit. *Terent. Andr. 1. 2. 23.*

Oenanthe, es, f. 1. οἰνάνθη, flos eſt labruſcæ, non tamen cujuslibet, ſed ejus, quæ ſolum florem, non etiam uvas profert, quaſi οἴνου ἄνθος, ideſt, vini flos. *Plin. l. 12. c. 28.* ¶ Eſt præterea œnanthe herba in petris naſcens, folio paſtinacæ, radice magna, numeroſa. *Plin. l. 21. c. 24.*

Oenanthĭnus, a, um, οἰνάνθινος, quod ex œnanthe factum eſt, ut Oenanthinum unguentum. *Plin. l. 13. c. 4.*

Oeneĭus, a, um, οἰνήιος, quod ad Oeneum ſpectat. *Stat. 5. Theb. v. 651.* Oeneius heros.

Oenĕus, a, um, trium ſyll. quod ad Oenaum pertinet. *Ovid. 8. Met. v. 281.* & Oeneus ultorem ſpreta per agros Miſit aprum.

Oeneus, m. 2. Οἰνεύς, Ætoliæ, ſeu Calydonis Rex, Parthaonis filius, qui ex Althæa Teſtii filia Meleagrum, Tydeum, Menalippum, Gorgen, & Dejaniram genuit, quam Hercules duxit uxorem, licet alii matrem Tydei Euriboeam appellent. Fabulantur Poetæ, Regem hunc de primitiis omnibus Numinibus ſacrificaſſe, excepta Diana, quæ irata aprum immiſit, qui cuncta vaſtabat, donec a Meleagro occideretur. *Serv. Boccac. l. 9. Gen. & Ovid. 8. Metam. fab. 4.*

Oenides, æ, m. 1. Οἰνείδης, Meleager, vel alius ex filiis Oenei. *Ovid. 8. Met. v. 413.* At manus Oenidæ variat.

Oenogărum, i, n. condimenti genus apud *Apic. l. 1. c. 31.* Hinc œnogaratus porcellus, *h. e.* œnogaro conditus. *Id. l. 8. c. 7.*

Oenomăus, m. 2. filius Martis ex Harpina filia Aſopi, ſeu, ut alii tradunt, Eurythoe filia Danai, Rex Elidis, & Piſæ, pater Hippodamiæ, qui cum ex Oraculo ſe a genero interfectum iri didiciſſet, & filia tamen a multis procis ob formæ præſtantiam ambiretur, curule procis certamen propoſuit, ea lege, ut filia victori in matrimonium cederet, victus mortem ſubiret. Tredecim igitur victis, & occiſis, Pelops Tantali filius Myrtilum ejus aurigam pretio corrupit, ut axes infirmos, & fragiles currui ſubjungerat: quo facto Oenomaus una cum curru corruit, membriſque omnibus ex ruina colliſis, mortuus eſt. Pelops itaque & conjugio, & Regno potitus, univerſam Cherroneſum de nomine ſuo Peloponneſum appellavit. V. *Hygin. fab. 84. Stat. 1. Theb. v. 275.*

Oenomĕli, itis, n. 4. οἰνόμελι, potio ex auſtero vino, & melle compoſita, quam Latini mulſum appellant. Legitur hæc vox *l. 9. Dig. de trit. vino, vel ol.*

Oenōne, f. 1. Nympha Phrygia, quæ Paridem amavit, antequam ille Helenam raperet. Extat ejus nomine ſcripta ab *Ovid. Heroid. 5.* epiſtola ad ipſum Paridem. ¶ Eſt etiam hoc nomine inſula Atticæ, alio nomine Ægina. *Plin. l. 4. c. 12.*

Oenophorum, n. vas vinarium ad ferenda vina aptum, ab οἶνος, vinum, & φέρω, porto. *Cic. 2. Fin. c. 8.* Quibus vinum diffuſum e pleno ſit œnophoro, ut ait *Lucilius*. In quibuſdam MSS. legitur Inophorum, abjecta prima vocali græcæ diphthongi.

Oenopia, inſula, quæ alio nomine Ægina dicitur. *Ovid. 7. Metam.* Hinc

Oenopius, a, um, adject. ab Oenopia, ut Oenopii muri, apud *Ovid. 7. Metam. v. 490.*

Oenopolium, n. οἰνοπώλιον, taberna vinaria. *Plaut. Aſin. 1. 3. 48.* Cum a piſtore panem petimus, vinum ex œnopolio.

Oenotria, f. 1. regio Italiæ inter Pæſtum, & Tarentum, quæ partem Lucaniæ, Bruttiorum, & Magnæ Græciæ complexa eſt, ita dicta ab Oenotrio Rege, vel ab οἶνος, vinum, quod ibi generoſum vinum provenit. ¶ Ipſa etiam Italia quondam Oenotria dicta eſt. V. *Oenotrius*.

Oenotrĭdes, f. 3. Oenotriæ, duæ inſulæ maris Tyrrheni, ante Veliam urb. ext. Lucaniæ, in ora, quarum una ſpeciatim Pontia dicitur, altera Iſcia, & Iſcia, ſeu Iſchia. *Plin. l. 3. c. 7.*

Oenotrius, a, um, adjectiv. ab Oenotria, & ponitur ſæpe pro Italo. *Virg. 3. Æn.* Terra antiqua potens armis, atque ubere glebæ; Oenotrii coluere viri: nunc fama, minores Italiam dixiſſe. *Id. 7. Æn. v. 85.* Oenotria tellus.

Oenōtius, a, um, adject. Oenotrius, ut Oenotri fines, *Sil. l. 8.* Oenotræ arx, *Id. l. 15.* Fines Oenotri.

Oenus, m. 2. Ænus, *Inn*, *In*, *Inne*, fl. Germaniæ, qui oritur ex monte *Bernina*, uno ex Alpibus, & Danubio miſcetur. *Tacit. 3. hiſt. c. 5.*

Oeſtrus, i, m. 2. *taſano*, Germ. *roſſ brem*, Gall. *taon*, Hiſp. *moſcarda*, οἶστρος, inſecti genus, quod a Latinis *aſilus*, a vulgo *tabanus* vocatur. *Plin. l. 11. 16.* Naſcuntur in extremis favis apes grandiores, quæ cæteras fugant: Oeſtrus vocatur hoc malum. *Virg. 3. Georg. v. 148.* Eſt lucos Silari circa, ilicibuſque virentem plurimus Alburnum volitans, cui nomen aſilo Romanum eſt, œſtrum Graii vertere vocantes, aſper acerba ſonans, quo tota exterrita ſylvis diffugiunt armenta. ¶ Metonymice ſumitur pro furore. Cauſa eſt, quia hoc animali Juno in pellicem ſuam Io immiſſo eam in furorem convertit. Unde Poetæ divino furore correpti, œſtro perciti dicuntur. *Stat. 1. Theb. v. 32.* Tempus erit, cum laurigero tua fortior œſtro facta canam.

Oeſypum, n. οἴσυπον, οἰσυπίς, pinguedo, & immunditiies hærens in ovium velleribus nondum purgatis, vel, ut *Vaſſius* definit, ſuccus lanæ ſordidæ, immundæque, qualis vel putrida eſt, vel odorem ſaltem putreſcentium habet: ab οἶς, ovis, & σήπομαι, putreſco. *Plin. l. 29. c. 2.* Quin ipſæ ſordes pecudum, ſudorque feminum, & alarum adhærentes lanis (œſypum vocant) innumeros prope uſus habent. *Ovid. l. 3. de Art. v. 213.* Oeſypa quid redolent, quamvis mittantur Athenis, demptus ab immundo vellere ſuccus ovis?

Oeta, æ, m. & f. Oete, es, *Monte Bonino*, al. *Banina*, Οἴτη, mons Theſſaliæ aſperrimus, in Trachinia reg. in Doridis confinio, in ſinum Maliacum, qui & Oetæus, deſinens. Hic helleborum optimum provenit. In eo locus eſt Pyra dictus, in quo ſe combuſſit Hercules. *Plin. l. 25. c. 5. & Liv. l. 36. c. 15.* Eius meminerunt *Virg. in Culice, v. 202.* Et piger auſato procedit veſper ab Oeta. *Senec. Herc. Oet. v. 861.* Hæc, hæc, renatum prima quæ videt diem, Oeta eligatur. *Sil. l. 6. v. 453.* Viderat ſumma dies ſumma luſtrabat in Oeta Herculei monumenta rogi. Et *lib. 3. v. 43.* Inter quæ fulgere ſacratis ignibus Oete.

Oetæus, a, um, adject. ab Oeta, ut Oetææ facillæ, *Stat. l. 4. Silv. 6. v. 53.* ¶ *Hercules Oetæus*, titulus eſt unius ex Tragœdiis Senecæ, in qua Hercules inducitur ſe ipſo, aſcenſo rogo, concremans in vertice Oetæ.

Oeram, i, herba quædam in Ægypto naſcens. *Plin. l. 21. c. 15.*

Oetus, m. Ὦτος, gigas, filius Aloei, & frater Ephialtis, qui in Creta bellum geſſit. *Serv. in 6. Æn. v. 582.* vocat Otum.

O ANTE F.

Ofella, æ, f. ψωμίον, ζωμίδιον, fruſtulum rei comeſtibilis, dim. ab *offa*, ut a *mamma mamilla*. *Juven. ſat. 11. v. 144.* Exiguæ fruſtis imbutus ofellæ. *Martial. l. 14. ep. 221.* Parva tibi curva craticula ſudet ofella.

Offa, æ, f. *zuppa*, *pezzo di pane, o carne*, [Hebrew], Germ. *bitz*, Gal. *ſoupe*, Hiſp. *pedaco de carne, o de pan*, μᾶζα, maſſa, quicquid ex aliquo corpore abſciſſum eſt globi forma in rebus comeſtibilibus, qualia ſunt fruſta panis in jure pingui, caſeo, pipere, & item fruſta pultis, & cujuſcumque rei, & quæ in pultis modum eſt redacta, item fruſta carnis, &c. *Virg. 6. Æn. v. 420.* Melle ſoporatam, & medicatis frugibus offam objicit. *Cic. 1. de Div. c. 15.* Neceſſe enim eſt, offa objecta cadere fruſtum ex pulli ore, cum paſcitur. ¶ Offa penita, erat abſegmen carnis cum cauda. *Nav. apud Feſt.* ¶ Sumitur etiam generatim pro quacunque maſſa. *Plin. l. 9. c. 48. de lepore marino.* In noſtro mari offa informis, colore tantum lepori ſimilis. ¶ Translate ſumitur pro tumore. *Juven. ſat. 16. v. 11.* Et nigram in facie tumidis livoribus offam. ¶ Item pro quacumque re informi, & inelaborata. *Perſ. ſat. 5. v. 5.* quantas robuſti carminis offas Ingeris, ut par ſit centeno gutture niti? *Juven. ſat. 2. v. 33.* Cum tot abortivis fœcundam Julia vulvam Solveret, & patruo ſimiles effunderet offas. *h. e.* fœtus. ¶ *Inter os, & offam*. V. Ancæus.

Offarcinātus, a, um, impletus, confertus. *Tertul. l. 4. adverſ. Marc. c. 24.* Profectio oneribus offarcinata.

Offatim, adv. κατατομαδόν, particulatim, per fruſta. *Plaut. Truc. 2. 7. 58.* Jam hercle ego te hic hac (machæra) offatim conficiam. *ti farò in bocconi*. Al. leg. *offatim*.

Offectio, onis, f. *Arnob. l. 5.* Illis color eſt purpurei luminis offectione ſubluteus. h. e. contraria, & oppoſita infectione.

Offector, oris, m. infector, qui proprio colori novum adjicit. *Feſt.*

Offectus, a, um, nom. ex particip. ab officio, is, impeditus, obſtructus. *Lucret. l. 4. v. 734.* omnes Corporis offecti ſenſus per membra quieſcant. *Id. l. 5. v. 774.* Quove modo ſoleant offecto lumine obiri.

Offendicŭlum, i, n. *impedimento*, מכשול, Germ. *hindernuſſ*, Gal. *obſtacle*, Hiſ. *tropieca*, πρόσκομμα, impedimentum, obſtaculum. *Plin. ep. 11. l. 9.* Sunt enim in hac offendicula nonnulla.

Offendimentum. V. Offendix.

Offendix, icis, f. de qua *Feſtus*: Offendices dicebant ligaturæ nodos, quibus apex, ſeu galerus retinebatur: id cum perveniſſet ad mentum, dicebatur offendimentum.

Offendo, inis, f. offenſio. *Afran. apud Non. c. 2. n. 602.* Quoque non offendo ſæpe procul noſtro ſit mela.

Offendo, is, di, ſum, a. 3. *inciampare*, *urtare*, כשל, Germ. *an einem, ſtoſſen*, Gal. *heurter, offenſer*, Hiſ. *offender, encontrar*, προσκόπτω, proprie eſt incurrere, ſive incidere in aliquid, ex *ob*, & antiquo *fendo*. Dicitur de corpore, & de animo, & de animatis, & de inanimatis. *Cic. pro Roſc. Am.* Ubi ſcopulum offendis ejuſmodi. *Col. l. 1. c. 3.* Offendere ad ſtipitem. *Ovid. de Pont. el. 14. v. 11.* Illas, in quibus offendit neutra puppis, aquas. ¶ Metalepſice ponitur pro invenire, præſertim præter opinionem. *Cic. Fam. 1. ep. 9.* Non offendes eundem bonorum ſenſum, quem reliquiſti. ¶ Item pro incutere. *Quintil. l. 6. c. 3.* Caput cum ad fornicem Fabii offendiſſe. ¶ Et quoniam qui incidunt in aliquid, lædere ſæpe ſolent id, in quod incidunt, factum eſt, ut offendere uſurpetur etiam pro lædere, injuriam facere, *offendere*. *Cic. pro Cluent.* Cecidiſſe ex equo dicitur, & latus offendiſſe vehementer. *Id. pro Corn.* Neminem unquam alterius rationis atque partis non re, non verbo, non vultu denique offendi. *Id. Fam. 2. ep. 9.* Multis rebus meus offendebatur animus. ¶ Translate capitur pro peccare, errare. *Cic. l. 9. Fam. ep. 2.* Quis eſt tam lynceus, qui tantis tenebris nihil offendat, nuſquam incurrat? *Id. 1. de Orat.* Quam id, in quo aliquid offenderis. *Id. 7. Verr.* Cum multi viri fortes in communi, incertoque periculo belli & terra, & mari ſæpe offenderint. ¶ Offendere apud aliquem, eſt in ejus odium incurrere, in malam opinionem incidere. *Cic. pro Cluent.* Qui his apud eos judices offendiſſet. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Cic. Fam. 1. ep. 7.* Si cecidiſſet, ut volumus, & optamus, omnes te & ſapienter, & fortiter; ſin aliquid eſſet offenſum, eoſdem illos & cupide, & temere feciſſe, dicturos. ¶ Offendere aliquid in aliquo, eſt aliquid invenire, quod diſpliceat. *Cic. pro Mil.* Quæ ſi vos in me aliquid offendiſtis. ¶ Offendere exiſtimationem alicujus, h. e. lædere. *Cic. Fam. 3.* Sed minus eſt offendere, quam lædere. *Sen. de Ira l. 3. c. 28.* Pleraque offendunt nos magis, quam lædunt. h. e. dolorem potius afferunt, quam injuriam.

Offenſa, æ, f. idem ac offenſio, *offeſa*, ſumitur tum active, tum paſſive. *Quint. l. 2. c. 10.* Periculoſa potentium offenſa. *Plin. l. 4. ep. 9.* Contractabis ex hoc quantas offenſas ſubierimus. *Suet. in Claud. c. 26.* Divortium fecit cum Petina, ex levibus offenſis. *Cic. Att. l. 9. ep. 2.* Magna in offenſa ſum apud Pompeium hoc tempore. *ſono in diſgrazia*. *Celſ. l. 1. c. 6.* Si quid offenſæ in cœna ſenſit, vomere debet. Rurſus *Plin. l. 8. ep. 5.* Cum uxore ſine offenſa vivere. h. e. concorditer.

Offenſacŭlum, i, n. πρόσκομμα, offendiculum, id, quod ponitur, ut aliquis in ipſum incidat, vel impingat. *Lact. de Opif. c. 1.* Quoniam adverſarium noſter offenſacula pedibus latentes opponit. Adde *Apul. l. 9. A. A.* ¶ *Offenſaclum* per ſyncopen legitur apud *Prudent. in Apotheoſ. v. 45.*

Offenſatio, onis, f. offenſaculum, offenſio, lapſus. *Plin. l. 28. c. 16.* Perniones ſubtriti, contuſiva offenſatione. *Senec. l. 5. Benef. c. ult.* Offenſationes memoriæ labentis.

Offenſator, oris, m. qui ſæpe offendit, ſeu in aliquid incurrit. *Quint l. 10. c. 3.* Ille qui excipit ſi tardior in ſcribendo, aut inertior in legendo, velut offenſator fuerit.

Offenſibĭlis, le, adject. qui offendit, *che ſtrappuccia*, ut offenſibilibus, & caducis greſſibus incedere, apud *Lactant. l. 4. c. 16.*

Offenſio, onis, f. *offenſione*, *offeſa*, מכשלה, Ger. *Straurhlung*, Gal. *offenſe*, Hiſ. *ofenſa*, πρόσκομμα, βλάβη, incurſus in aliquam rem. *Cic. 3. de Div. c. 40.* Pedis offenſio nobis, & abruptio corrigiæ, & ſternutamenta erunt obſervanda. *Id. de Univ.* Tornare aliquid, ut nihil aſperitatis habeat, nihil offenſionis. *ſenza inciampo*. ¶ Translate ponitur pro læſione, damno, dolore, infirmitate, in ſenſu paſſivo, *caduta*, *danno*. *Cic. de Sen.* In corpore ægro ocius eſt omnis offenſio. *Id. l. 16. Fam. ep. 12.* Graves ſolent offenſiones eſſe ex gravioribus morbis. *Id. pro L. Man. c. 10.* Non offenſionibus belli, ſed victoriis. ¶ Frequenter accipitur pro invidia, ſeu odio, eiusgratia, vel benevolentia oppoſitus. *Cic. pro Cluent.* Et invidiam, atque offenſionem ſe timere dicebat. *Id. pro Mur.* Hinc totum odium, hinc omnis offenſio. *Id. Ver. 3.* Offenſionem negligentiæ vitare. *Id. Verr. 2. c. 16.* Incurrere in odium offenſionemque populi. *Id. 1. nat. Deor. c. 30.*

In

In offenſionem alicujus cadere. *Id. 1. de Invent.* Gravem offenſionem in aliquem concitare. *Id. 4. Ver.* Suſcipere invidiam, atque offenſionem apud populum, pecuniæ conciliandæ cauſa. *Plin. l. 19. c. 3.* Quod apud alios gratiam, apud alios offenſionem habet.

Offenſiuncula, æ, f. *offeſa picciola*, προσκρουσμάτιον, parva offenſio. *Cic. pro Planc.* Vidit M. Piſonem in iſta Ædilitate, offenſiuncula accepta, ſummos a P. R. eſſe honores adeptum. Adde *Fam. 13. ep. 5.*

Offenſo, as, a. 1. προσκρούω, freq. ab *offendo*. *Liv. l. 25. c. 37.* Flere omnes repente, & offenſare capite. h. e. manibus percellere. *Lucret. l. 6. v. 1051.* Cogitur offenſare igitur, pulſareque fluctu Ferrea texta ſuo. h. e. verberare, quatere. *Quintil. l. 10. c. 7.* Non interſiſtentes, offenſanteſque. *non fermandoſi ad ogni terza parola.*

Offenſor, oris, m. qui offendit, ſeu lædit. *Arnob. l. 7.* In gratiam ſuis cum offenſoribus redeant.

Offenſum, i, V. Offenſus, a, um.

Offenſus, us, m. 4. *Lucret. l. 4. v. 359.* Cogit hebeſcere cum crebris offenſibus aer. h. e. crebro incurſu, ſeu occurſatione. *Id. l. 6. v. 332.* eodem ſenſu. Non igitur multis offenſibus in remorando Hæſitat. Et *Senec. epiſt. 107.* Per ejuſmodi offenſus emetiendum eſt confragoſum hoc iter. *per queſti intoppi.*

Offenſus, a, um, *offeſo*, נכשל, Ger. *verletz*, Gal. *offenſé*, Hiſp. *ofendido*, βεβλαμμένος, læſus, part. ab offendor. *Ovid. 2. Faſt.* Credens offenſo aſt procubuiſſe pede. *Cic. 5. Tuſc.* Id propter alienam, & offenſam populi voluntatem malum eſt. ¶ Sæpe ſumitur pro invidioſo, inviſo, odioſo. *Cic. 5. Ver.* O miſerum, atque invidioſum, offenſumque paucorum culpa, atque indignitate Ordinem Senatorium. *Id pro Cluent.* Etiamſi is invidioſus, aut multis offenſus eſſe videatur. ¶ Item pro infenſo, & irato. *Planc. Cic. l. 10. Fam.* Si hominem offenſum mihi, conjunctum cum Rep. non ſublevaſſem. *Cic. Att. l. 1. ep. 3.* Quem cum eſſe offenſiorem arbitraretur. *Nepos 10. c. 7.* Offenſa in eum militum voluntate. ¶ Offenſus, active pro eo qui lædit. *Cic. 1. de Invent. c. 48.* In ipſo (genere argumentationis) vitium erit, ſi falſum erit, ſi commune, ſi turpe, ſi offenſum &c. Et *cap. ſeq.* Offenſum eſt, quod eorum qui audiunt, voluntatem lædit, ut ſi quis &c.

Offerentia, æ, f. verbale ab offero. *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 24.* Conſidera cauſarum offerentiam.

Offero, es, obtuli, oblatum, a. anom. *offerire*, *mettere innanzi*, הקריב, Ger. *antragen*, Gal. *offrir*, Hiſp. *ofrecer*, προσφέρω, proprie eſt exhibere, præſentare, obvium facere. *Cic. 3. de Orat.* Ipſi ſe offerent, & reſpondebunt non vocati. *Terent. Hec. 5. 3. 10.* Opportune te mihi offers. *Id. Adelph. 2. 3. 24.* Obviam ſe alicui offerre. ¶ Interdum eſt inferre. *Cic. 3. Offic.* Reginæ ſtuprum obtulit. Sic offerre injuriam alicui. *Ter. Hecyr. 5. 1.* Offerre mortem hoſtibus. *Cic. pro Sext.* ¶ Aliquando immittere. *Cic. pro Dom.* Domus ardebat in Palatio, non fortuito, ſed oblato incendio. ¶ Aliquando injicere. *Cic. ad Planc. l. 10. Fam.* Recitatis literis, oblata religio Cornuto eſt. Sic offerre metum, *Id. Fam. 15. ep. 1.* ¶ Aliquando opponere. *Cic. ad Brut.* Statim me obtuli Antonii ſceleri, atque dementiæ. ¶ Aliquando tradere, exponere. *Cic. in Offic. l. 1. c. 24.* Temere ſe periculis offerre ſine cauſa. *Idem pro Sext. c. 18.* Offerre vitam ſuam in diſcrimen. *Id. Tuſc. 1.* Offerre ſe ad mortem pro patria. ¶ Aliquando objicere. *Cic. de Amic.* Ut ne in criminibus aut inferendis delectetur amicus, aut credat oblatis. ¶ Aliquando polliceri, profiteri, deferre, ſponte dare. *Cic. pro Roſc. Amer.* Obtulerunt hanc prædam Chryſogono. *Liv. l. 40. c. 23.* Operam offerre ultro ulcus in omnia, *eſibire*. Sic, offerre beneficium, apud *Caſ. 6. B. G. c. 41.* Et offerre auxilium, *Cic. Ver. 6.* occaſionem, *Id. pro Leg. Manil.* Juſjurandum offerre. hoc eſt ſiſtere ſe paratum ad jurandum, *Suet. de clar. Rhet. & Quintil. l. 5. c. 6.* ¶ *Ter. Andr. 5. 9. 21.* Dii ſibi ſemper omnia optata offerunt. h. e. quæ optas præſtent. *Cic. l. 2. ad Att.* Quod fors obtulerit, id agere. *ciocchè porta il caſo.*

Offertor, oris, m. qui offert. *Commodian. Inſtruct. 39.* Abel offertor mactatus a fratre.

Offertus, a, um, ἐνεσφυγμένος, plenus, plagatus, ab offercior. *Plaut. Aſin. 2. 2. 16.* Maximas opimitates, gaudio offertiſſimas pariet. *Id. Capt. 4. 1. 8.* Sine ſacris hæreditatem ſum aptus offertiſſimam. Optimi tamen codices utrobique habent *effertiſſimam*.

Offerumenta, æ, f. *ſtaffilata*, plaga, & vibex oblata, impreſſaque tergo, metaphorice ab *offerumentum*, quod dicitur de donariis, quæ in templorum parietibus hærent. *Plaut. Rud. 3. 4. 47.* Ni offerumentas habebis plures in tergo tuo, quam ulla navis longa clavos.

Offerumenta, orum, n. ἀναθήματα, donaria, quæ Diis offeruntur. *Feſt.*

Officialis, & le, τὸ περὶ καθηκόντων, quod ad officium pertinet. *Lact. l. 6. c. 12.* M. Tullius in ſuis officialibus. *hoc eſt*, libris. *Ulpian. Dig. l. 38. tit. 1. leg. 6.* Fabriles operæ ad hæredes tranſeunt, officiales non tranſeunt. *h. e.* quæ officii cauſa præſtantur.

Officialis, is, ſubſt. m. 3. miniſter Magiſtratus. *Apul. l. 1. Metam.* Ædilis jubet officialem ſuum inſuper piſces inſcendere, & pedibus ſuis totos obterere. *Inſcript. apud Gruter. p. 422. n. 7.* Officiales ejus (Conſulis) Provinciæ Aquitaniæ.

Officina, æ, f. *bottega*, Ger. *ein werkſtat*, Gal. *boutique*, Hiſp. *tienda*, ἐργαστήριον, locus, in quo artifices opera faciunt, ab offitio, quod ex ob, & facio. Vel per Syncopem dicitur pro *opificina*. Differt ab apotheca, & taberna. Nam in officina ea fiunt, quæ poſt vel in apothecam deferentur, ut ibi cuſtodiantur, vel in tabernam, ut vendantur. *Cic. 1. Offic.* Nec vero quicquam ingenuum poteſt habere officina. *Id. in Piſon.* Quid? illam armorum officinam ecquid recordaris? ¶ Transfertur ad loca, in quibus artes ingenuæ traduntur. *Cic. 1. de Leg. c. 13.* Qui quaſi officinas inſtruxerunt ſapientiæ. *Id. in Brut. c. 13.* Cujus domus cunctæ Græciæ quaſi ludus quidam patuit, atque officina dicendi. *Id pro Roſc. Amer.* Officina nequitiæ, & diverſorium flagitiorum. ¶ Interdum officina ſumitur pro taberna. *Suet. de illuſtr. Grammat. c. 23.* Cum officinas promercalium veſtium exerceret. ¶ Item pro aviario. *Col. l. 8. c. 3.* Totius autem officinæ, ideſt ornithonis, tres continuæ extruuntur cellæ. Et *cap. 4.* Ut propter cibi ſpem gallinæ temporius ad officinam redeant. Adde *c. 5.* ¶ *Plin. l. 11. c. 1.* In magnis corporibus facilis officina, ſequaci materia, fuit. *hoc eſt*, effectio, fabricatio.

Officinator, oris, m. *bottegaio*, officinæ magiſter, faber, ἐργαστηριάρχης. *Apul. l. 9. Met.* Forenſi negotio officinator noſter attentus, ferias nobis fecit. *Vitruv. l. 6. c. ult.* Cum ſubtiliter officinatoris probabitur exactio.

Officio, is, eci, ectum, a. 3. *nuocere*, נזק, Ger. *ſchaden*, Gall. *nuire*, Hiſp. *danar*, βλάπτω. *Cic. 3. Offic. c. 16.* Quorum altitudo officeret auſpiciis. *Id. pro Roſc. Amer.* Quoniam ei pecuniæ vita Sexti Roſcii obſtare, atque officere videbatur. *Liv. in præfat. l. 1.* Qui nomini officient meo, *oſcureranno la mia fama.* *Id. l. 2. c. 2.* Ne libertati officeret. ¶ A veteribus accuſ. jungebatur. *Plaut. Truc. 2. 7. 52.* Jam hercle ego te hic affatim officiam. Al. leg. *conficiam.* ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. 2. de Orat.* Quod cuicunque particulæ cœli officeretur. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Lucr. l. 2. v. 155.* Et extra officiuntur, ut cogantur tardius ire.

Officioſe, adv. *offizioſamente*, *corteſemente*, ἐπιεικῶς, cum officio. *Cic. de Amic. cap 22.* Quod officioſe, amice, & cum labore aliquo ſuo factum queant dicere. *Id l. 6. Att. epiſt. 1. ad fin.* Officioſius fecit, quod &c. *Plin. l. 10. ep. 32.* Officioſiſſime venit ad me.

Officioſitas, atis, f. *offizioſità*, *corteſia*. *Sedul. carm. 13. v. 478.* Seu quos eximii ſimul tenebat Nectens officioſitas Mariut.

Officioſus, a, um, a. 1. 2. *offizioſo*, *pronto a far piacere*, נדיב, Ger. *dienſtwillig*, Gal. *officieux*, Hiſp. *oficioſo*, θεραπευτικός, qui libenter, vel probe officium, ſeu beneficium alicui exhibet, ſive qui obſequi alteri multum ſtudet. *Cic. l. 13. Fam. epiſt. 12.* Hominem prudentem, & officioſum cognoſces. *Id. pro Planc.* Officioſa amicitia. *Id. pro Mil. c. 5.* Officioſi labores. *Id. 14. Fam. epiſt. 16.* Volumnia debuit in te officioſior eſſe, quam fuit. *Id. in Piſon. c. 23.* Officioſiſſima natio candidatorum. ¶ Officioſus dolor a *Cic. 3. Tuſc. 1. ult.* dicitur, qui cauſam habet, & pertinet ad officium ſapientis hominis. ¶ *Sen. l. 4. Controv. excerpt. in præfat.* Memini illum, cum libertinum reum defenderet, cui objiciebatur, quod patroni concubinus fuiſſet, dixiſſe: Impudicitia in ingenuo crimen eſt, in ſervo neceſſitas, in liberto officium. Res in jocos abiit: non facis mihi officium; &, multum ille, & hic in officiis verſatur: ex eo impudici, & obſceni aliquandiu officioſi vocati ſunt. Hæc *Sen. Officioſus, i*, m. pro ſervo. *Petron. in Satyr. c. 92.* At ego ne veſtimenta quidem ab officioſo recepiſſem, niſi, &c. *h. e.* a ſervo balneario, qui lavantium veſtimenta ſervabat.

Officium, n. 2. *offizio*, *quello*, *che ogni uno deve fare*, עבודה, Germ. *ein ampt*, Gall. *office*, Hiſp. *oficio*, τὸ καθῆκον, quod quiſque efficere debet, obſervata locorum, temporum, & perſonarum ratione. Unde in familia bene inſtituta dicimus, omnes in officio eſſe oportere, ideſt agere quæ debent. Per Syncopen dicitur pro opificium. *Voſſ. Cic. 3. Fin.* Eſt autem officium, quod ita factum eſt, ut ejus probabilis ratio reddi poſſit. *Ad Terent. l. 14. Fam.* Si erunt in officio amici, pecunia non deerit. ¶ Officium duplex eſt, καθῆκον μέσον, ideſt officium medium, ſeu commune, inchoatum, & κατόρθωμα, ideſt officium rectum, ſeu perfectum. *Cic. 1. & 3. Offic. c. 3. & 4. Fin.* ¶ Elegantiſſimæ ſunt hujus vocis locutiones. *Cic. 15. Fam. ep. 20.* Eſſe frequentem in officio. h. e. ſæpe in officio ſuo adimplendo verſari. *Id. 5. Fam. ep. 17.* Omnia officia amicitiæ diligenter, ſancteque ſervare. *Id. ad Att. l. 3.* Exſequi officia. *Id. 3. Fam. epiſt. 8.* Fungi officio (quod *Terent. Heaut. 3. 3.* fungi officium, dixit). *Id. 1. Verr.* Satis facere officio. *Plin. l. 10. epiſt. 48.* Implere officii ſui partes. *Tac. 3. Ann. c. 49.* Manere in officio. *Plaut. Trinum. 3. 2. 71.* Meminiſſe officium ſuum. Contra *Cic. 1. Offic. c. 9.* Officium ſuum deſerere. Et *cap. 10.* Diſcedere ab officio. Et *Fam. 7. epiſt. 3.* Deeſſe officio ſuo. ¶ *Id. pro Syl.* Vir ſingulari officio in Rempub. h. e. qui de Repub. optime eſt meritus. *Id. Ver. 3.* Summo officio præditus homo. h. e. qui omnino id, quod decet, ſtrenue facit. *Suet. in Tiber. c. 11.* Officii duxit, cantare patrem, *ſtimò ſuo debito.* ¶ *Cic. 1. de Orat.* Oratoris officium eſt, dicere ad perſuadendum accommodate. ¶ Suprema officia. h. e. funera. *Tac. 5. Ann. c. 2.* Quod ſupremis in matrem officiis defuiſſet. ¶ Officium etiam dicitur, cum quis honoris cauſa alteri adeſt. *Juven. ſat. 2.* Quæ cauſa officii? quid quæris? nubit amicus. *Plin. l. 1. ep. 9.* Officio togæ virilis interfui. ¶ Et quoniam proprium hominis officium eſt, alteri pro viribus prodeſſe, & benefacere, factum eſt, ut officium accipiatur pro beneficio. *Cic. de Amic. c. 20.* Odioſum ſane genus hominum officia exprobrantium. *Colum. l. 1. c. 15.* Licet ſilicem ſine injuria vicini, etiam cum officio, decidere. ¶ Quandoque pro obſequio, vel honore ſumitur. *Suet. in Caſ.* Aſſidentem conjurati ſpecie officii circumſteterunt. ¶ Magiſtratus quoque officium dicitur, quia jus, quod cuique debetur, reddit, vel quia populo opem fert, vel quia honoris gratia inſtitutus eſt. *Suet. in Veſpaſ. cap. 21.* Deinde perlectis epiſtolis, officiorumque omnium breviariis. *Plin. in Paneg. de Præfectura ærarii.* Nondum biennium compleveramus in officio laborioſiſſimo, & maximo. Hinc illa *JCtorum*, Cavere apud officium, deponere apud officium, &c. ¶ Sumitur etiam pro apparitore. *Hermog. l. ſi plus, vel minus, ff. de evict. & dupla ſtip.* Si juſſu judicis rei judicatæ pignus captum per officium diſtrahatur. ¶ Item pro actis. *Paul. l. eum, ff. de in jus vocan.* Eum, pro quo quis apud officium cavit, exhibere cogitur. ¶ Item pro quovis munere. *Caſ. l. 3. B. C. c. 5.* Præerat Ægyptiis navibus Pompejus, Aſiaticis Cælius, Syriacis Caſſius, toti tamen officio maritimo Bibulus præpoſitus cuncta adminiſtrabat. ¶ Officium obſceno ſenſu V. in Officioſus.

Offigo, is, a. 3. idem ac figo, infigo. *Plaut. Moſt. 2. 1. 13.* Ut offigantur bis pedes, bis brachia. *Liv. l. 33. c. 5.* Denſos offigunt, implicantque ramos.

Offirmo, V. Obfirmo.

Offlecto, a. 3. περικλάω, circumflecto, vel contra flecto. *Plaut. Rud. 4. 3. 74.* At ego hinc offlectam navem, ne quo abeas.

Offoco, as, a. 1. *ſtrangolare*, ſuffoco. *Flor. l. 2. c. 12.* Cum offocandas invicem fauces præbuiſſent. Al. leg. *efferandas.* ¶ *Feſtus* hoc verbum ita exponit, ut ſignificet aquam in fauces ad ſorbendum excipere.

Offrenatus, a, um, nom. ex particip. frenatus. *Plaut. Capt. 3. 5. 96.* Ut offrenatum me ſuis ductarent dolis. *Apul. Apol.* Juvenis novæ nuptæ illecebris offrenatus.

Offringo, is, a. 3. περικλάω, quod fractum eſt, contrario modo frango. *Feſt.* Offringi terra dicitur, quando iterum tranſverſo ſulco aratur. *Var. l. 1. de R. R. c. 29.* Rurſum terram cum primum arant, proſcindere appellant, cum iterum, offringere dicunt, &c.

Offucia, æ, fem. 1. *belletto*, κομμωτικόν, idem quod fucus, quo mulieres faciei candorem inducunt, aut ruborem. *Plaut. Moſt. 1. 3. 105.* Neque ceruſſam, neque melinum, neque aliam ullam offuciam. ¶ Per Metaphoram accipitur pro fallacia, vel techna. *Gel. l. 14. c. 1.* Sed id præſtigiarum, atque offuciarum genus. *Plaut. Cap. 3. 4. 123.* Stolido mihi os ſublevere offuciis.

Offuco, as, aquam in fauces ad ſorbendum dare. *Feſt.*

Offula, læ, f. diminut. parva offa, ζωμίδιον. *Colum. l. 12. c. 53. de ſalſura carnis ſuillæ.* Offulæ carnis ſpiſſe componuntur, & ſal ingeritur. Adde *Var. l. 2. R. R. c. 4.*

Offulcio, is, lſi, ltum, a. 4. infulcio, inculco. *Apul. l. 3. Metam.* Vulnus, quæ maxime patebat, ſpongia offulciens. *Id. l. 4.* Multis laciniis offulto vulnere.

Offulgeo, vel Obfulgeo, es, lſi, ltum, n. 2. idem ac fulgeo. *Sil. l. 13. v. 224.* Offulſit omen. *Virg. 9. Æn. v. 731.* nova lux oculis offulget. Verum utrobique alii aliter.

Offundo, is, udi, uſum, a. 3. *gittar d' intorno*, שפך, Ger. *begieſſen*, Gal. *epandre à l' entour*, Hiſp. *derramar en rededor*, περιχέω, circumfundo, aſpergo. *Cic. 4. Acad. c. 25.* Aer craſſus nobis offunditur. *Sen. epiſt. 11.* Offunditur illi ſubitus rubor. ¶ Translate dicitur de caligine, nocte, tenebris, pro obtenebrare, obſcurare. *Cic. 3. Fin.* Obſcuretur, & offundatur luce Solis lumen lucernæ. *Id. 1. de nat. Deor. c. 3.* Et quaſi noctem quandam rebus offunderes. *Id. 5. Tuſc.* Hic error, & hæc doctorum animis offuſa caligo eſt. *Id. pro Roſc.* Tanquam ſi offuſa Reip. ſempiterna nox eſſet. *Liv. l. 34.* Offundere errorem alicui. ¶ Offundere pavorem pro injicere. *Id. l. 30. c. 5.* Incompoſitis ſubitum pavorem offundit.

Offuſco, V. Obfuſco.

Offuſus, a, um, a. 1. 2. περικεχυμένος, ſparſus, partic. ab offundor. *Liv. l. 2. c. 40.* Nec in Sacerdotibus tanta offuſa oculis, animoque religione motus eſſet. *Tac. Ann. 12. c. 31.* Pavore offuſus. *Cic. pro Dom.* Offuſæ tenebræ. V. Offundo.

O ANTE G.

Oggannio, V. Obgannio.

Oggero, is, eſſi, ſtum, ἐπαγείρω, intendo, ſeu injicio, apud vet. *Plaut. Ciſt. 1. 1. 75.* Amarum ad ſatietatem uſque oggerit. *Id. Truc.* 1. 2. 8. Oggerere oſculum.

Oggraſſor, d. 1. incedo. *Plaut. Capt.* Niſi cum pedicis didiciſtis oggreſſari gradu. Ita quidam Lexicographi. Nos in Plauto hujuſmodi verba invenire non potuimus.

Ogyges, is, & i, Ὠγύγης, Thebanorum Rex, qui Thebas Bœotias ædificavit, circiter mille, & quingentis annis ante Urbem conditam. Sub hoc Rege fuit diluvium, teſte *Auguſt. de Civ. Dei*, & *Var. l. 3. R. R. c. 1.* non illud univerſale, quod Noe temporibus contigiſſe ſacræ Literæ teſtantur, ſed tamen majus eo, quod Deucalionis ſæculo bonam terræ partem inundavit.

Ogygia, f. 1. ὠγυγία, Bœotia, aut Thebana regio, imo etiam Attica, ab Ogyge Rege. ¶ Ogygia item, quæ & Calypſus, inſ. parva maris Auſonii, Magnæ Græciæ, ante Lacinium prom. dicta ab Ogyge Thebanorum Rege, ubi Ulyſſes a Calypſo Nympha hoſpitio exceptus eſt. *Plin. l. 3. c. 10.*

Ogygidæ, arum, m. Thebani. *Stat. 2. Theb. v. 586.* denſi glomerentur in unum Ogygidæ, firmantque gradum.

Ogygius, a, um, ad Ogygem ſpectans, Thebanus, *Auct. carm. de Ætna, v. 569.* Ogygiis circumdata mœnia Thebis. *Ovid. Heroid. ep. 10. v. 48.* Qualis ab Ogygio concita Baccha Deo. h. e. a Baccho, qui a Thebanis præcipue cultus fuit.

O AN.

Digitized by Google

O ANTE H.

Oh, *oh*, interjectio, qua utimur, ubi ex intervallo notos videmus, Comicis uſitata. Non eſt facta ex *ohe*, vel *oho*, ut quidam putant, cum diverſa harum interjectionum vis ſit. *Ter. Adel.* 5. 9. Oh, qui vocare? ¶ Eſt etiam admirantis cum contemptu quodam. *Ter. Andr.* 3. 5. 12. Oh, tibi ego ut credam furcifer? ¶ Aliquando affirmantis cum quadam certitudine. *Ter. Eun.* Oh, qui egomet produxi. ¶ Aliquando dolentis, & reprehendentis. *Ter. Heaut.* 5. 3. 8. Oh, iniquus es, qui me tanta poſtules. ¶ Aliquando dolentis, & deprehenſi. *Plaut. Curſ.* Oh perii, manifeſto teneor miſer. ¶ Aliquando exultantis ob rem bene geſtam. *Plaut. Moſt.* Oh, probus homo ſum. ¶ Oh, oh, exultantis eſt. *Plaut. Moſt.* 1. 4. 12. Oh, oh, ocellus es meus, tuus ſum alumnus. Alii leg. *ohoho* conjunctim. Alii *oh* tantum. ¶ Oh, oh, oh, ejulantis eſt. *Plaut. Capt.* 2. 3. 6. Oh, oh, oh, L. Ejulatione haud opus eſt.

Ohe, *ὦ ἅλις*, interjectio exclamantis, quæ ſatietatem uſque ad faſtidium deſignat, & jubet modum imponere. *Mart. lib.* 4. *epigr.* 91. Ohe, jam ſatis eſt, ohe libelle.

Oho, interjectio admirantis aliquid fieri repente. *Plaut. Pœn.* Oho, amabo, quid illuc nunc properas? ¶ Aliquando agnoſcentis cum gaudio. *Plaut. Pſeud.* Oho, Polymachæroplacides purus putus eſt ipſus.

Ohoho, V. Oh.

O ANTE I.

Oileus, per tres ſyllabas, m. 2. *Ὀϊλεύς*, Locrorum Rex, pater Ajacis. Hinc ipſe Ajax Oileus dicitur. *Virg.* 1. *Æn. verſ.* 41. Unius ob noxam, & furias Ajacis Oilei. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 622. Non audet Oileos Ajax. Alii leg. *Oileus*, ut verſus ſpondaicus ſit.

Oilides, æ, patron. filius Oilei. *Propert. l.* 4. *eleg.* 1. *v.* 117. Victor Oilide, rapa ounc, & dilige vatem.

O ANTE L.

Olax, acis, adject. olidus, odorem emittens. *Mart. Capel. l.* 1. Olacis temeti mador. *Id. l.* 2. Olex acerm.

Olbia, æ, urbs Galliæ Narbonenſis, *Hyeres*, *Pompon. Mela l.* 2. *c.* 5. ¶ Item oppidum Pamphiliæ. *Plin. l.* 2. *c.* 27. ¶ Item Sarmatiæ ad Boryſthenem. *Id. l.* 4. *c.* 11. ¶ Item Bithyniæ. *Mela l.* 1. *c.* 19.

Olbiānus, a, um, adject. ab Olbia, ut Olbianus ſinus. *Mela l.* 1. *c.* 19.

Olbiopŏlis, urbs ad Boryſthenem ſita. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Olĕa, æ, f. *olivo*, & *ulivo*, זית, Ger. *ein oelbaum*, Gall. *olivier*, Hiſp. *oliva*, *ἐλαία*, arbor, quæ olivam producit, quaſi *elea*, a Græca voce allata, ut *oleum* ab *ἔλαιον*. *Cic.* 2. *de Divin.* Agricola cum florem oleæ videt, baccam quoque ſe viſurum putat. *Ov.* 4. *Faſt.* Ure mares oleas, tedamque, herbaſque Sabinas. ¶ Sumitur interdum pro oleæ fructu. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 24. In agro emſſo oleam conditaneam ſerem. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 31. Nil intra eſt oleam, nil extra eſt in nuce duri. Quod proverbium eſt uſurpatum in eos, qui confeſſa negant, & manifeſto falſa pro veris affirmant: nam & olea interius, & nux exterius partem oſſeam, duramque habet. ¶ *Oleabus* in dativo plur. pro *oleis* dixit *Gellius hiſtoricus*, teſte *Chariſ. l.* 1. *pag.* 40. ſed non eſt imitandus.

Oleacĕus, a, um, *ſimile all' olivo*, *ἐλαιώδης*, quod eſt ſimile oleæ. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Gignitur & pingue, liquoriſque oleacei. *Id. l.* 21. *c.* 4. Folia oleacea.

Oleaginĕus, a, um, idem ac oleaginus. *Var. l.* 1. *de R. R.* Demum in oleagineis ſeminibus arborum. *Gel. l.* 3. *c.* 6. Corona oleaginea.

Oleagĭnus, a, um, *d'olivo*, *ἐλάϊνος*, quod eſt ex oleæ arbore, ut *fagineus* ex *fago*. *Virg.* 2. *Georg.* Truditur e ſicco radix oleagina ligno. ¶ Dicitur etiam oleaginum, quod eſt coloris olei. *Plin. l.* 37. *c.* 5. Poſt eos autem curioſi, ne deinde oleagini.

Oleāmen, inis, &

Oleamentum, i, n. voces a *Scribon. Largo compoſit.* 122. & 269. uſurpatæ, quibus ſignificatur aliquid ex oleo factum, verb. gr. unguentum.

Oleāris, & re, o. 3. *cio che appartiene ad olio*, *ἐλαιηρός*, quod ad oleum pertinet. *Plin. l.* 34. *c.* 14. Quippe cum in exacuendo oleares cotes, & aquariæ inter ſe differant, ideſt quæ oleo aſperguntur, qualibus utuntur tonſores.

Oleārius, a, um, quod ad oleum pertinet. *Colum. l.* 2. In vaſis oleariis, ſalſamentariiſque. *Cic. in Top. c.* 3. Olearia cella.

Oleārius, ii, m. *oliandolo*, *ἐλαιοπώλης*, qui oleum facit, vel vendit. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Diligentes oleam baccam integram prælo non ſubjiciunt. *Plaut. Capt.* 3. 1. 29. Omnes compacto rem agunt, quaſi in velabro olearii.

Oleăros, i, f. *Quinimio*, inſula, una Cycladum. *Virg.* 3. *Æn. v.* 127. Olearon, niveamque Paron. *Erythræus in Indic. Virg.* contendit *Olearos* legendum. nam græce *ὠλίαρος* eſt apud *Steph.* & *Strab.*

Oleaſtellus, li, m. 2. *χαμελαία*, frutex exiguus, ſurculoſus, foliis oleæ. *Colum. l.* 11. *c.* 49. Olea Calabrica, quam quidam propter ſimilitudinem oleaſtellum vocant.

Oleaſter, ſtri, m. 2. *olivo ſelvatico*, *ἀγριέλαιος*, olea ſylveſtris. Gl. Phil. *Oleaſter*. *ἀγριέλαιος*. *Virg.* 2. *Georg.* Indicio eſt tractu ſurgens oleaſter eodem plurimus.

Oleātus, a, um, o. 2. a. *ἐξ ἐλαίου*, cum oleo factus, ut Pultes oleatæ, apud *Cæl. Aurel. Acut.* 2. *c.* 37.

Oleĭtas, atis, f. 3. tempus legendarum olivarum, vel ipſe olearum collectio. *Cat. de R. R. c.* 68. Ubi vindemia, & oleitas facta erit.

Olenides, æ, patron. Oleni filius, apud *Val. Flac. l.* 3. *v.* 204.

Olenius, a, um, quod ad Olenum urb. ſpectat, ut Capella Olenia, Capra Amaltheæ, quam Jovi lac præbuiſſe fabulantur, & inter aſtra eſſe locatam, quod circa Olenum urb. Bœotiæ & nata dicatur, & nutrita. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 113. Naſcitur Oleniæ ſidus pluviale capellæ. Et *v.* 251. Olenius flos emiſſus ab arvis.

Olentia, æ, f. odor. *Tert. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 66. Suavis olentia gratiæ.

Olentica, orum, loca mali odoris. *Feſt.*

Olenticetum, i, n. ſterquilinium. *Apul. in Apol.* Semper in olenticetis ſuis jacet.

Olĕnus, i, m. *Chamineza*, oppidum Achajæ, ubi ferunt Jovem lacte capræ Amaltheæ enutritum. *Plin. l.* 4. *c.* 5. ¶ Fuit & hoc nomine vir quidam, qui propter ſuperbiam in lapidem mutatus ſuit. *Ovid. Met.* 10. *v.* 69. ¶ Item celeberrimus Hetruriæ vates, *Plin. l.* 28. *c.* 2.

Olĕo, es, lui, itum (& evi, etum in quibuſdam compoſitis) n. 2. *aver odore*, הריח, Ger. *geruch geben*, Gal. *rendre odeur*, Hiſ. *oler*, *ὄζω*, odorem ſpiro, & emitto. Eſt verbum medium, quod & in bonam, & in malam partem accipi poteſt. Nam bene olere, & male olere dicimus. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. Att. l.* 1. Ideo bene olere, quod nihil olebant, videbantur. *Id.* 4. *Tuſc.* Male olet omne cœnum. *Plin. l.* 27. *c.* 6. Roſa recens e longinquo olet. ¶ Vel cum accuſ. *Cic.* 3. *de Orat.* Ceram, quam quod crocum olet, unguentum, magis laudari. ¶ Vel cum ablat. *Propert. l.* 4. *eleg.* 7. *v.* 32. Cur nardo flammæ non oluere meæ? ¶ Interdum oleo ſimpliciter notat male olere. *Horat. epod.* 10. Mala ſoluta navis exit alite ferens olentem Mævium. ¶ Sæpe translate ſumitur. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Nihil olet ex Academia, nihil ex Lyceo, nihil ne e puerilibus quidem diſciplinis. *Id. pro Roſc. Com. cap.* 7. Nonne ipſum caput, & ſupercilia illa penitus abraſa olere malitiam, & clamitare calliditatem videntur? *Plaut. Aulul.* 1. 2. 39. Olet huic aurum. h. e. hic auri odorem ſentit; aurum cupit. ¶ Olim hoc verbum in tertia conjugat. uſurpatum fuit. *Pompon. apud Non. c.* 2. *n.* 603. Meæ male olant manus. *Plaut. in fragment. apud Diomed. l.* 1. *pag.* 378. *Putſch.* Fecite, olant ædes Arabicæ. ¶ *Oleo*, pro emitto. *Prudent. in hymn. de incenſo Cerei Paſchal.* Nectar de liquido vertice fervidum Guttatim lacrymis ſtillat olentibus.

Oleōſus, a, um, *pieno d'oliu*, Ger. *voll oel*, Gal. *plein d'huile*, Hiſp. *lleno de aceyte*, *ἐλαιώδης*, plenus oleo. *Plin. l.* 17. *c.* 11. Semen oleoſum. ¶ Ponitur & pro pingui. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Id, quod ſupernatat, butyrum eſt oleoſum natura.

Oleracĕus, a, um, adject. ad olus pertinens, ut oleraceus frutex, *Plin. l.* 26. *c.* 4.

Olĕro, as, *piantar' erbaggi*, olera ſero. *Cn. Matius apud Priſcian. l.* 6. *pag.* 722. *Putſch.* Meos hortulos plus ſtercoro, quam olero. ¶ Olim *holero* ſcribebatur.

Oleſco, is, n. 3. *creſcere*, creſcere, adoleſcere. *Lucret. l.* 1. *v.* 1128. Donicum oleſcendi ſummum tetigere cacumen. Al. leg. *aleſcendi*. *Feſt. in voce Suboles*: Suboles ab oleſcendo, id eſt creſcendo dictæ.

Olĕto, as, a. 1. oleto inquino. *Lex vetus apud Frontin. de aquæduct. art.* 97. Ne quis aquam oletato dolo malo, ubi publice ſalit. Si quis oletarit, ſeſtertiorum X. M. multa eſto.

Olētum, ti, n. 2. *luogo dove ſono molti ulivi*, Ger. *ölgarten*, Gal. *olivete*, Hiſ. *olivar*, *ἐλαιών*, locus oleis conſitus, ſeu in quo oleæ conſitæ ſunt, ab *olea*, ut *olivetum* ab *oliva*. *Cat. de R. R. c.* 1. Secundo loco hortus irriguus, tertio ſalictum, quarto oletum, quinto pratum. ¶ Oletum item ponitur pro loco olente, cujuſmodi eſt, in quo vel alvus exonerari ſolet, vel urina mingitur, ab *oleo*. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 112. Hic, inquis, veto, quiſquam faxit oletum. Pueri ſacer eſt locus: Extra mejite.

Olĕum, i, n. *olio*, שמן, Ger. *oel*, Gal. *huile*, Hiſp. *azeyte*, *ἔλαιον*, pinguis olivæ liquor, a nomine Græco allato, *ε* in *ο* abeunte. *Colum. l.* 6. Oleum optimum Licinia dat, plurimum Sergia. *Virg.* 5. *Æn.* Nudatos humeros oleo perfuſa nitebat. ¶ *Oleo tranquillior*, prov. in hominem leni ingenio præditum, & minime iracundum, a natura ejus liquoris, quo nihil magis lene. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 66. Ita hanc canem faciam tibi oleo tranquilliorem. V. *Plin. l.* 2. *c.* 103. ¶ *Oleum addere camino*, V. Caminus. ¶ *Oleum, & operam perdere*, eſt fruſtra laborare. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 119. Tum pol ego & oleum, & operam perdidi. Adde *Cic.* 2. *Att. ep.* 17. ¶ Metonymice ponitur pro ſimulacro pugnæ, & pro exercitatione litteraria. *Cic.* 1. *de Orat.* Nitidum quoddam genus eſt verborum, & lætum, ſed palæſtræ magis, & olei, quam hujus civilis turbæ, ac fori.

Olfăcio, is, eci, actum, a. 3. *odorare*, הריח, Ger. *riechen*, Gal. *flairer*, Hiſp. *oler*, *ὀσφραίνομαι*, odoror. *Cic.* 5. *Tuſc.* Ut ea, quæ guſtemus, olfaciamus, tractemus, audiamus, &c. ¶ Translate ponitur pro ſubodorari, ſeu præſentire. *Cic. in Rul.* Nunc quiſnam tam abſtruſus unquam animus videtur, quem non architecti hujuſce legis olfecerint?

Olfactaria, V. Olfactrix.

Olfactātus, a, um, nom. ex particip. *odorato*. *Plin. l.* 28. *c.* 16. Membrana partus aſinarum olfactata.

Olfacto, as, a. 1. frequenter olfacio. *Plin. l.* 2. *c.* 14. Xenocrates pulegii ramum lana involutum, in tertianis ante acceſſionem olfactandum dari tradit. *Plaut. Men.* 1. 2. 56. Me olfactare oportet veſtimentum muliebre.

Olfactorium, ii, n. florum, vel odorum faſciculus, olfactus gratia, vel delectandis naribus comparatus. *Plin. l.* 30. *c.* 11. Sicut & lethargum olfactoriis excitari.

Olfactrix, icis, f. quæ olfacit. Sic *Plin. l.* 37. *c.* 24. vocat vitem, quæ raphanum, & laurum odore ſentit, & ab eis recedit. Ita legit *Harduin.* ex MSS. Alii *olfactatrix*.

Olfactus, a, um, *odorato*, particip. *Plin. l.* 23. *c.* 8. Laurus folia trita, olfactaque. Adde *lib.* 24. *cap.* 16.

Olfactus, us, m. *odorato*, ריח, Ger. *das riechen*, Gal. *l'odorat*, Hiſp. *ſentido*, *ὄσφρησις*, odoratus, facultas olfaciendi, ſenſus odoris. *Plin. l.* 29. Baliliſcus, quem etiam ſerpentes ipſi fugiunt alios olfactu necantem. *Id. l.* 8. *c.* 4. Elephas intermiſcere inſidiarum metu, ſubſiſtere ab olfactu, circumſpectare, &c.

Olficus, a, um. V. Alphicus.

Oliăros, V. Olearos.

Olĭdus, a, um, *che ha odore*, *così buono*, *come rio*, Ger. *das einen geruch giebet*, Gal. *qui ſent fort*, Hiſp. *que huele mucho*, *ὀσμώδης*, quod olet generatim, ſive bonum, ſive malum odorem habeat. *Mart. l.* 1. *epigr.* 50. Olidæque veſtes murice. *Hor. l.* 1. *ep.* 5. *v.* 29. Sed minus arcta premunt olidæ convivia capræ.

Oligochronius, a, um, *ὀλιγοχρόνιος*, qui brevem vitam vivit. *Firmic. l.* 3. *c.* 5. & 13. & *l.* 4. *c.* 1. & 8.

Olim, *altre volte*, *per l' avvenire*, *per lo paſſato*, *già*, מקדם, Germ. *vorzeiten*, Gal. *autre fois*, Hiſp. *otras vezes*, *πάλαι*, adv. temporis. Tria tempora notat, præteritum, præſens, futurum. *Cic.* 3. *de Orat.* Sic olim loquebantur. *Plin. l.* 2. *ep.* 10. Quod ego olim pro te non temere præſumo. *Virgil.* 1. *Æn.* Hunc tu olim cœlo ſpoliis Orientis onuſtum accipies. ¶ Ponitur & pro aliquando. *Hor. l.* 1. *ſer. ſat.* 1. Ut pueris olim dant cruſtula blandi doctores. ¶ Interdum pro *jampridem*, *jamdudum*. *Plin. ep.* 9. *l.* 8. Olim non librum in manus, non ſtylum ſumpſi. ¶ Interdum pro *nuper*. *Ter. And.* 3. 3. 13. Alium eſſe cenſes nunc me, atque olim. ¶ Interdum pro quovis tempore. *Virg.* 1. *Georg.* Hic tibi prævalidas olim, multoque fluentes ſufficies Baccho vites. ¶ Jungitur interdum cum *jam*. *Sen. ep.* 77. (al. 78.) Olim jam nec perit quidquam mihi, nec acquiritur. h. e. jam a longo tempore, *è gran tempo*, *che*, &c.

Olitor, ris, m. *ortolano*, Ger. *gaertner*, Gall. *jardinier*, Hiſp. *hortelano*, *λαχανοπώλης*, *λαχανευτής*, qui olerum hortum exercet, quique olera vendit. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 18. Sic olitorem ipſum commovebis.

Olitorius, a, um, *λαχανικός*, quod ad olera ſpectat. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Ut oſtiola olitoria ex his factitari prodiderunt. *Liv. l.* 21. *c.* 62. Olitorium forum. h. e. ubi olera venduntur.

Oliva, æ, f. *oliva*, זית, Ger. *oliven*, Gal. *olive*, Hiſp. *azeytuna*, *ἐλαία*, fructus oleæ. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Quid? Ariſtæus, qui olivæ dicitur inventor, Apollinis filius. *Plin. l.* 15. *c.* 1. Olivæ conſtant nucleo, oleo, carne, amurca. ¶ Frequenter etiam ſumitur pro olea arbore. *Virg.* 8. *Ecl.* Incumbens tereti Damon ſic cœpit olivæ. ¶ Fuit oliva Palladi ſacra, hinc ſcribit *Pallad. l.* 1. *R. R. c.* 6. morem fuiſſe apud Græcos, ut cum plantaretur & legeretur, a mundis pueris, atque virginibus id opus fieret. ¶ Item Paci. *Virg.* 2. *Georg. v.* 425. placitam paci nutritor olivam. Hinc qui ſupplices pacem petebant, olivæ ramum prætendebant. *Id.* 8. *Æn. v.* 116. Paciferæque manu ramum prætendit olivæ. ¶ De olivarum differentiis V. *Plin. l.* 15. *c.* 3. & 5. & *Columell.*

Olivārius, a, um, *ἐλαϊκός*, quod ad olivam pertinet. *Col. l.* 12. *c.* 47. Tanquam olivariæ metretæ imbuuntur liquamine. *l.* 21. *Dig. de inſtruct. & inſtrum. leg.* Olivaria mola.

Olivētum, ti, n. *oliveto*, *ἐλαιών*, *ἐλαιόφυτον*, locus, in quo oleæ conſitæ ſunt, ab *oliva*. *Cic. de Sen. c.* 16. Quid de pratorum viriditate, aut arborum ordinibus, aut vinearum, olivetorumque ſpecie dicam? Adde *Horat. l.* 1. *od.* 15. *v.* 7.

Olivĭfer, a, um, *ἐλαιοφόρος*, quod olivam fert. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 151. Primus oliviferis Romam deductus ab arvis.

Olivīna, æ, f. proventus olei, vel olei maxima copia, vel cella olivaria. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 76. Cujus amatorum domi olivinam habeas maximam. Alii leg. *olivi dynamin domi habent maximam*. Eſt autem *dynamis*, *δύναμις*, vis, copia.

Olivĭtas, atis, *ὥρα τῆς ἐλαίας*, tempus legendarum olivarum. *Col. l.* 12. *c.* 50. Media eſt olivitas plerumque initium menſis Decembris. ¶ Interdum olei proventus. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 651. Tum denique, omnis cum lucerna combuſta eſt in lucubrando, olivitaſque conſumpta eſt. *Col. l.* 1. *c.* 1. Largiſſimis olivitatibus, uberiſque vindemiis exuberent.

Olivĭtor, oris, m. qui oleas colit. *Apul. l.* 2. *Florid.* Ager aratro initus, fecundior oliveto, nec vinitori, nec olivitori ſcalpitur. *Sidon. l.* 2. *ep.* 9. Colles exercentur vinitori, & olivitori.

Olīvo, as, n. 1. *ἐλαιολογῶ*, olivas colligo, olivarum vindemiam ago. *Plin. l.* 15. *c.* 3. Quippe olivantibus lex antiquiſſima fuit: oleam ne ſtringito.

Olīvum, i, n. oleum ex olivis expreſſum. *Virg.* 2. *Georg. v.* 466. Liquidi corrumpitur uſus olivi. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 123. Ungor olivo. *Id. l.* 1. *od.* 8. Cur olivum ſanguine viperino cautius vitat? h. e. cur vitat palæſtram? nam in palæſtra ſe exercentes olivo ungebantur.

Olla, æ, f. *χύτρα*, genus vaſis, ab antiquo *aula*, mutatu *au* in *u*, ut *codex* a *caudex*.

Digitized by Google

caudex. *Col. l.* 12. *c.* 43. Monendus erit, ne bibulas, aut male coctas ollas emat. *Id. l.* 8. *c.* 8. Pulli fictilibus ollis conduntur. *Plaut. Captiv.* 4. 4. 8. Ollas, caliceſque omnes confregit.

Ollar, ris, n. ollæ operculum. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 15. Cum ollar impoſitum eſt. Ita legit *Scalig.* Alii *cum cumulatim impoſitum eſt*.

Ollaria, æ, f. temperatura æris. *Plin. l.* 34. *c.* 9. Noviſſima eſt, quæ vocatur ollaria, vaſe nomen hoc dante, ternis, aut quaternis libris plumbi argentarii in centenas æris additis.

Ollaris, re, o. χυτρεῖος, quod ad ollam pertinet, ut Ollares uvæ, quæ in ollis fictilibus conduntur, de quibus *Col. lib.* 12. *cap.* 43. *Martial. lib.* 7. Illic & uvæ collocantur ollares.

Ollarium, ii, n. Ollaria ſunt loculi ad mortuorum cineres aſſervandos. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 307. Maceriam, & ollaria libertis, libertabuſque ſuis fecit. V. etiam apud *Fabret.* plura *pag.* 13.

Ollic pro illic. *Paulus apud Feſt.*

Ollicula, æ, f. ollula. *Theodor. Priſcian. in l. de Phyſ. ſcient.*

Ollula, æ, f. χυτρίδιον, parva olla. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 54. Inde in ollulas addatur.

Ollus, a, um, adject. antiq. pro ille. *Var. l.* 6. *de L. L.* In comitiis cum recitatur, a præcone dicitur, olla centuria, non illa: in funeribus indictivis cum dicitur, ollus letho datus eſt, &c. *Virg. Æn.* 1. Olli ſubridens hominum ſator. *Lucr. l.* 6. *v.* 207. Flammeus eſt plerumque color, & ſplendidus ollis.

Olo, is. V. Oleo.

Oloes. *Feſt.* Ab oloes dicebant, pro ab illis.

Olor, oris, m. *cigno*, Ger. *ein ſchwan*, Gal. *cigne*, Hiſp. *ciſne*, κύκνος, cygnus, avis eſt alba, anſere major, voce arguta. Varias de hujus vocis etymologia opiniones habes apud *Voſſ. in Etymol.* ¶ Poetæ dicunt olores moribundos ſuaviſſimum cantum edere. *Ovid. Heroid. ep.* 7. Sic, ubi fata vocant, udis abjectus in herbis, Ad vada Mæandri concinit albus olor. *Plin.* tamen *l.* 10. *c.* 23. id negat. ¶ Eſt etiam idem ac odor, ab *oleo*: cum hoc tamen diſcrimine, quod *odor* fere de bono, *olor* de malo odore uſurpatur. *Arnob. l.* 2. Amara ſunt elementa, vel dulcia; odoris ſunt alicujus, vel oloris.

Olorifer, a, um, adject. *Claudian. in ep. ad Serenam*, *v.* 12. Cycnus oloriferi venit ab amne Padi. h. e. ubi plures olores habitant.

Olorinus, a, um, quod ad olorem ſpectat, ut Color olorinus, id eſt candidus. *Plin. l.* 37. *cap.* 10. Gaſidanem Medi mittunt coloris olorini. *Virg.* 10. *Æn. v.* 187. Olorinæ pennæ.

Oloſtræ, arum, m. Indorum gens, *Lucan. l.* 3. *v.* 249. Tum furor extremos movit Romanus Oloſtras. Adde *Plin. l.* 6. *c.* 20.

Olvatum, Antiſtius Labeo ait eſſe menſuræ genus. *Paul.* ex *Feſto*, Cenſet *Scalig* legendum *oluſatrum*, & interpretationem corruptam eſſe. Alii *olvatum* retinent, & eſſe ajunt quod in olla coctum eſt, ut *teſtuatium* apud *Varronem*. quod in teſta, ſeu ſub teſta.

Olus, eris, n. *ortaggio*, *ogni erba buona da mangiare*, ירק, Ger. *gartenkraut*. Gal. *herbe potagere*, *herbe à manger*, Hiſp. *hortaliza*, λάχανον, omnis herba ſativa, quæ in uſu cibario eſt. In veter. libris legitur & *holus* cum aſpiratione. *Horat. l.* 1. *ep.* 5. Nec modica cœnare times olus omne patella. *Plaut. Caſ.* 5. 2. 29. Pro! ecaſtor hercle non fuit quicquam olerum. ¶ Per Synecdochen ponitur pro tenui, & quotidiano victu. *Hor.* 2. *Ser. ſat.* 7. *v.* 30. Si nuſquam es forte vocatus ad cœnam, laudas ſecurum olus. hoc eſt dicis, nihil eſſe melius, quam parce, & continenter domi vivere. ¶ Per antonomaſiam olus aliquando de braſſica dicitur. *Plin. l.* 27. *c.* 4. Anagyris (herba) fruticoſa eſt, gravis odore, flore oleris. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 16. Vitis adſita ad olus. V. ibi *Scalig.*

Oluſatrum, i, n. (quod & *atrum olus* dicitur a *Col. lib.* 11. *cap.* 3.) herba eſt foliis ſubnigris, quæ a Græcorum nonnullis ἱπποσέλινον, ab aliis σμύρνιον dicitur. In genitivo habet *oluſatri*, & *olusatri*. *Plin. lib.* 19. *cap. ult.* Libanotis radicem habet oluſatri.

Oluſculum, n. 2. λαχανάριον, dim. ab *olus*. *Cic. Att. lib.* 6. *ep.* 1. Lancibus, & ſplendidiſſimis caniſtris oluſculis non ſoles paſcere.

Olympia, æ, f. Piſa, Olympia Piſa, *Langanico*, Ὀλυμπία, urbs Elidis, in Peloponneſo, in prov. *Belvedere* dicta, ad Alpheum fl. Ab hac urbe ſeſquimilliario fuit celeberrimum templum Jovis, ubi ludi Olympici, ſive Olympiaci celebrabantur. *Plin. l.* 2. *c.* 103. & *l.* 4. *c.* 6.

Olympia, orum, n. 2. τὰ Ὀλύμπια, gymnicum certamen, ſeu ludi, qui in honorem Jovis Olympici apud Olympiam urb. Elidis celebrabantur. Inſtituti ſunt ab Hercule, Augia Elidis Tyranno ſuperato, repurgatoque ejus ſtabulo, ut Græca juventus ſe ſe exerceret ceſtibus, curſu, ſaltu, diſco, & palæſtra. Alii ſcribunt, Olympia inſtituta fuiſſe a Pelope, verum ab Atreo, & Hercule fuiſſe inſtaurata. Fiebant quinto quoque anno ineunte, vel, ut Lycophronis Interpres aſſerit, quinquageſimo menſe. Huic certamini quinto die finis imponebatur. & victor oleaſtro, vel, ut Ariſtoteli placet, olea coronabatur, tantumque ei honoris habebatur, ut non per portas urbis, ſed per ruinas murorum ſublimis in curru in patriam veheretur. *Cic. de Cl. Orat.* Pugiles exercitati pugnos, & plagas Olympiorum cupidi ferre poſſunt. *Id.* 2. *de Div.* Curſor ad Olympia proficiſci cogitans. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 50. magna coronari Olympia. h. e. in Olympiis.

Olympiacus, a, um, quod ad Olympia ſpectat. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 3. Quaſi ſi quis ad Olympiacum venerit curſum.

Olympias, adis, f. Ὀλυμπιάς, ſpatium annorum quatuor, idest, ut Lycophronis Interpres tradit, quinquaginta menſium, ex eo ita dictum, quod juxta Olympiam Elidis urbem quinto quoque anno ineunte fierent certamina gymnica in honorem Jovis Olympii. Græci enim tempora per Olympiadas ſupputare cœperunt, ita numerantes: Olympiadis primæ, aut ſecundæ, aut centeſimæ anno primo, vel ſecundo, vel tertio, vel quarto. Atque ut Conſules, ita & in Olympiis victores *iterum*, & *tertium* dicebantur. *Ovid.* 3. *de Pont. ep.* 6. In Scythia nobis quinquennis Olympias acta eſt. ¶ Eſt & hoc nomine ventus flans in Eubœa. *Plin. l.* 17. *c.* 24.

Olympias, adis, f. filia Neoptolemi Regis Moloſſorum, uxor Philippi Regis Macedoniæ, mater Alexandri Magni. *Juſtin. l.* 9. *c.* 7. ¶ Olympiades dictæ fuit etiam Muſæ, quia Olympum colere credebantur. *Enn.* apud *Var. l.* 6. *de L. L. c.* 2. *a med.* ipſe *Varro l.* 3. *R. R. c.* 16. & *Pompon. Mela l.* 2. *c.* 3.

Olympicus, a, um, Ὀλυμπικός, quod ad Olympia ſpectat. *Horat. l.* 1. *od.* 1. Sunt, quos curriculo pulverem Olympicum collegiſſe juvat.

Olympionices, m. 1. Ὀλυμπιονίκης, qui in Olympiaco certamine victor evaſit, ab Olympia, & νίκη, victoria. *Cicer. pro Flac.* Quid, ſi etiam occiſus eſt a piratis Adramitenus homo nobilis, cujus eſt fere nobis omnibus nomen auditum, Acinas pugil Olympionices? Hoc eſt apud Græcos, quoniam de eorum gravitate dicimus, prope majus, & glorioſius, quam Romæ triumphaſſe. Adde 1. *Tuſc. cap.* 46.

Olympionicus, a, um, adject. *Col. l.* 3. *c.* 9. Nos quoque pari ratione velut olympionicarum equarum, ita feraciſſimarum aminearum ſeminibus &c. *h. e.* quæ in olympiacis certaminibus decucurrerunt.

Olympius, m. 2. Ὄλυμπος. Myſius tibicen, & poeta melicus, & elegiacus, Marſyæ Satyri diſcipulus, qui citharæ legem dedit, modoſque pulſandi reperit, & docuit. Floruit ante bellum Trojanum. Ab hoc & mons in Myſia nomen accepit. *Ovid.* 6. *Met.* ¶ Fuit item alius junior e Phrygia tibicen, tempore Mydæ Regis. *Suid.* ¶ Præter hos fuit & Olympius Nemeſianus, qui, ut ait *Vopiſcus in vita Numeriani*. *c.* 1. ſcripſit *Halieutica*, *Cynegetica*, *Nautica*.

Olympius, a, um, adject. ab Olympia, Ὀλύμπιος, ut Olympius Jupiter, apud *Cic.* 2. *Tuſcul. c.* 17. Qui templum prope Olympiam habuit, teſte *Plin. l.* 4. *c.* 5. ¶ *Lactant. l.* 1. *c.* 11. ſcribit. Jovem Olympium dici, quod maximam vitæ partem in Olympo monte tranſegerit.

Olympus, i, m. *Olimpo*, *Lacha*, Ὄλυμπος. mons Theſſaliæ, Oſſæ, & Pelio attiguus, qui Pieriam reg. Macedoniæ attingit, & Theſſaliam a Macedonia dirimit, adeo excelſus, ut nubes tranſgrediatur, & paſſim apud Poetas pro cœlo accipiatur, ita dictus, quaſi ὁλολαμπής, h. e. totus fulgidus, quia Solem clarum habet, nulliſque unquam nubibus vertice obfuſcatur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 779. Superi regnator Olympi. *Lucan. l.* 2. *v.* 269. nubes excedit Olympus. ¶ Scribit *Apul. de Mundo ſub fin.* Olympum dici non omne Cœlum, ſed altiſſimam & puriſſimam Cœli partem, eamque ſplendidiſſimam, ibique Deorum ſedem eſſe. Huc ſpectant illa *Senecæ* verba *in Apocolocynt.* Placet, eum cœlo intra dies triginta excedere, Olympo intra diem tertium. ¶ Eſt præterea Olympus mons Myſiæ in Aſia, Idæ proximus. Item Lyciæ juxta urbem cognominem. Item Cypri, in Leſbo, in Lydia, in Æolide, &c. quos omnes refert *Plin.* variis in locis.

Olynthus, f. 2. Olinthos, *Olinto*, Ὄλυνθος, urbs Macedoniæ, ſeu Thraciæ, in Sithonia reg. quondam maxima, inter Athon M. & Pallenen urb. *Cicer. Ver.* 3. *cap.* 21. *Curt. lib.* 8. *c.* 8.

Olyſipo, vel Ulyſſippo, onis, f. *Lisbona*, Ulyſſis civitas, in Luſitania, olim municipium Romanorum, teſte *Plin. l.* 4. *c.* 22.

O ANTE M.

Omaſum, n. 2. *budel graſſo*, כרס, Ger. *der feiſter darm*, Gal. *tripes de boeuf*, Hiſp. *tripa gruessa*, ἐχῖνος, craſſior, pinguiorque ventriculi pars, ſive, ut alii dicunt, craſſius, & pinguius inteſtinum, quod nonnulli bubulum eſſe credunt, apud veteres in menſarum deliciis habitum. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. patinas cœnabat omaſi, Vilis & agnini. *Plin. l.* 8. *c.* 45. Qui concubino procaci, omaſum ediſſe ſe, negante, bovem occiderit.

Ombria, f. 1. ὀμβρία, gemmæ ſpecies, quam nonnulli notiam vocant, quæ cum imbribus, & fulminibus fertur in terram decidere, quemadmodum ceraunia, & brontia, & eundem, quem illæ, effectum habet. *Plin. l. ult. c.* 19.

Omen, inis, n. *augurio*, נחש, Ger. *ein zeichen zum glück*, *oder un glueck*, Gal. *augure*, Hiſp. *aguero*, οἰωνός, proprie eſt augurium, quod hominum ore fit, ut explicat *Cic.* 1. *Div. c.* 45. ſed accipitur etiam pro quovis auſpicio, & augurio. *Cic. loc. cit.* Neque ſolum Deorum voces Pythagorei obſervaverunt, ſed etiam hominum, quæ vocant omina; quæ quia valere cenſebant majores noſtri, idcirco omnibus rebus agendis, Quod bonum, fauſtum, felix, fortunatumque eſſet, præfabantur. *Id. Phil.* 11. *c.* 5. Hoc deteſtabile omen avertat Jupiter. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 20. Quod Dii omen obruant. *Virg.* 2. *Æn. v.* 178. Nec poſſe Argolicis exſcindi Pergama telis, Omina ni repetant Argis. *Ovid.* 5. *Met.* Bubo dirum omen mortalibus. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 74. Fauſta Vitellio omina precantem. Sic dicimus omen accipere. *Cic.* 1. *Div. c.* 46. Cum bonis ominibus aliquid incipere, *Liv. in præfat. l.* 1. Secundo omine exire, *Horat. l.* 3. *od.* 11. &c.

Omentatus, a, um, ἐπιπλοϊκός: quod eſt omento fartum. *Apicius l.* 2. *c.* 1. Iſicia omentata, pulpam conciſam teras.

Omentum, ti, n. *omento*, *rete*, ἐπίπλοος, vel ἐπίπλοον, membrana tenuis, & pinguis, qua integuntur ventris inteſtina. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Ventriculus, atque inteſtina pingui, ac tenui omento integuntur. ¶ Pro membrana cerebri uſurpatur a *Macrob. l.* 7. *Sat. c.* 9. ¶ Uſurpatur & de ipſis inteſtinis. *Juv. Sat.* 13. *v.* 117. In carbone tuo charta pia thura ſoluta Ponimus, & vituli ſectum jecur, albaque porci omenta. Adde *Perſ. ſat.* 2. *v.* 46.

Ometis, idis, f. *Ovid.* 3. *de art. aman. verſ.* 273. Conveniunt tenues ſcapulis ometides altis. h. e. humerales faſciæ, ab ὦμος, *humerus*. Ita legit & exponit *Turneb.* V. *Analectides*.

Ominatio, onis, f. actus ominandi, omen, *Feſt. ſeu potius Paul. in voce Faventia*. Faventia bonam ominationem ſignificat.

Ominator, oris, m. qui omen capit, vel qui præeſt ominibus capiendis. *Plaut. Amph.* 2. 2. 90. Ob iſthuc omen ominator capies, quod te condecet.

Omino, as, n. 1. idem ac ominor, apud vet. *Pompon. apud Non. c.* 7. *n.* 53. Ita ſit & tibi bene, qui recte ominas.

Ominor, aris, d. 1. *augurare*, נחש, Germ. *weiſſagen*, Gall. *augurer*, Hiſp. *agorar*, οἰωνίζω, omen capio, auguror, futurum aliquid pronuntio. *Cic.* 2. *Off.* Malo enim alteri, quam noſtræ ominari. *Plin lib.* 4. *epiſt.* 15. Optamus enim tibi, ominamurque in proximum annum Conſulatum. *Velley. l.* 2. *cap.* 71. Vera de exitu Antonii ominatus eſt. *Liv. l.* 26. *c.* 18. Clamore, & favore ominati ſunt felix fauſtumque imperium.

Ominoſe, adverb. malo omine. *Quintil. declam.* 6. *cap.* 5. Inauſpicatum metiens iter, prorſus ominoſe retentus.

Ominoſus, a, um, δυσοιώνιστος, quod malum omen portendit. *Plin. l.* 3. *ep.* 14. Notabilis, atque etiam ominoſa res accidit.

Omiſſio, onis, f. *omiſſione*, actus omittendi. Legitur apud *Symmach. lib.* 3. *ep.* 48. *lib.* 10. *epiſt.* 70

Omiſſus, a, um. *tralaſciato*, παραλειφθείς. *Cic. pro Lig. c.* 1. Omiſſa controverſia, oratio omnis ad miſericordiam tuam conferenda eſt. ¶ Aliquando ponitur pro negligenti, languido, remiſſo. *Ter. Heaut.* 5. 2. 9. Ubi te vidi animo eſſe omiſſo. *Id. Adel.* 5. 3. 45. At enim metuas, ne ab re ſint tamen omiſſiores paulo.

Omitto, is, iſi, iſſum, a. 3. *laſciare*, *tralaſciare*, עזב, Germ. *unter laſſen*, Gal. *omettre*, Hiſp. *dexar*, παραλείπω, eſt rem aliquam penitus dimittere, relinquere, prætermittere, præterire, miſſam facere, non exequi, ex *ob*, & *mitto*. *Cic.* 3. *Off.* Omiſit hic & pietatem, & humanitatem. *Id. in Brut.* Itaque omittamus lugere. ¶ Sæpe eſt tacere, ſilentio prætermittere. *Cic. pro Sext.* Omitto, quid ille Tribunus omnium rerum divinarum, humanarumque prædo fecerit. ¶ Item deponere. *Cic. in Somn. Scip. c.* 1. *in fin.* Ades animo, & omitte timorem, Scipio. *Terent. Adelph.* 2. 4. 3. Omitte vero triſtitiam tuam. ¶ Item dimittere. *Plaut. Mil.* 4. 3. 3. Nullo pacto poteſt prius hæc in ædes recipi, quam illam omiſerim. ¶ Omittere aliquem alicui, pro alicui condonare in gratiam alterius. *Cic. ad Capiton. l.* 16. *ad Attic.* Deinde ſi me amas, omitte Atticum Ciceroni tuo. Aliæ Editiones ſic habent: Deinde ſi me amas, omitte Atticum; Ciceroni tuo totum hoc da.

Ommentans, idem eſt quod obmanens, manens, inquit *Feſt.* ex *Liv. in Odyſſ.*

Omnicanus, a, um, adject. q. d. ſemper canens. *Apul. lib.* 2. *Florid.* Utilis, & omnicana.

Omnicarpus, a, um, adject. omnia carpens. *Varr. lib.* 4. *de L. L. cap.* 19. Omnicarpæ capræ.

Omnicolor, ris, adject. *di ogni colore*, ut omnicolor pictura, apud *Prudent. in paſſ. Petri & Pauli v.* 39.

Omnifariam, adv. *in ogni guiſa*, παντοίως, omnibus modis. *Gel. l.* 12. *cap.* 13. Cum vero omnes terras omnifariam, & undique verſum circumfluit. Adde *Macrob. l.* 7. *Sat. c.* 13. & *Apul. in Triſmegiſto*.

Omnifer, ra, rum, o. 1. 2. παμφόρος, omnia ferens. *Ovid.* 2. *Met. v.* 275. Suſtulit omniferos collo tenus arida vultus.

Omniformis, e, adject. omnium formarum. *Apul. in Triſmegiſto*. Mundus receptaculum omniformium ſpecierum. *Prudent. in Rom. v.* 337. Verbo creavit omniformem machinam.

Omnigenus, a, um, παντοῖος, ex omni genere. *Virg.* 8. *Æn. v.* 698. Omnigenumque Deum monſtra.

Omnimode, adverb. *in ogni modo*, παντάχῃ, omnibus modis. *Lucret. lib.* 2. *v.* 488. Omnimode expertus fueris, quam quiſque det ordo. Al. leg. Omnimodis expertus eris.

Omnimodis, adv. omnibus modis, *Lucret. l.* 2. *v.* 699. Nec tamen omnimodis connecti poſſe putandum eſt Omnia. Adde *Apul. l.* 1. *Florid.*

Omnimodo, *in ogni modo*. omnino, omnimodis. *Senec. l.* 2. *de benef. c.* 1. Evitemus omnimodo, ne deliberaſſe videamur. *Celſ. lib.* 7. *c.* 4. Sed non omnimodo res ea deſperationem habet. *Gell. l.* 18. *c. ult.* Quod omnimodo quintus ſemipes verbum finiret.

Omnimodus, a, um, παντοῖος τρόπος, quod eſt omnium modorum. *Lucret. l.* 1. *v.* 684.

Omnimodus ignis. *Apul. Apolog.* Omnimodis maculationibus converiat.

Omnino, adv. *totalmente*, *del tutto*, Ger. *gantz und gar*, Gal. *toute fait*, Hiſp. *de todo punto*, ὅλως, παντελῶς, prorſus, plane, funditus, uſquequaque, ab omnis. *Cic.* 2. *Tuſc.* Cum detenſionum laboribus, Senatoriiſque muneribus aut omnino, aut magna ex parte eſſem aliquando liberatus. *Id pro Cluent.* Quinque omnino fuerunt, qui illum veſtrum innocentem Oppianicum abſolverent. *Id de Amic.* c. 6. Omnino nuſquam. *Horat. l.* 2. *Sat.* 8. *v.* 94. Omnino nihil. ¶ Ponitur & in principio ſententiæ. *Cic.* 1. *Off.* Omnino fortis animus, & magnus duabus rebus maxime cernitur. *to ſaree.*

Omnipărens, entis, o. παντοτόκος, qui omnia gignit. *Virg.* 6. *Æn. v.* 595. Nec non & Tityon terræ omniparentis alumnum Cernere erat.

Omnipăter, is, omnium rerum pater. *Prudent. in paſſ. Eulal. verſ.* 70. omnipatremque negare Deum.

Omnipăvus, a, um, adject. qui omnia timet. *Cœl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 12. Pantophobus, ideſt omnipavus.

Omniperĭtus, a, um, valde, & omnino peritus. *Albinov. eleg.* 2. *v.* 110. Æstis ſuccis omniperita ſuis.

Omnipollens, tis, adject. omnipotens. *Prudent. Apotheoſ. in præfat.* Statum laceſſunt omnipollentis Dei.

Omnipŏtens, tis, o. *onnipotente*, שדי, Germ. *allmächtig*, Gall. *toutpuiſſant*, Hiſp. *todo poderoſo*, παντοκράτωρ, omnia potens, ex *omnia*, *potis*, & *ens*, ut ait *Priſc.* quaſi qui omnium potis eſt. *Cicer.* 4. *Tuſc. cap.* 34. *ex quodam Poeta.* Teque omnipotens Neptune invoco. *Virg.* 8. *Æn.* Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum his poſuere locis. *Macrob. lib.* 1. *in Somn. Scip. cap.* 17. Omnipotentiſſimus Deus.

Omnipotentĭa, æ, f. *onnipotenza*, παντοδυναμία, rerum omnium facultas. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 16. Omnipotentiam quoque aidem tribuit.

Omnis, & ne, o. 3. *ognuno*, *ciaſcuno*, כל, Germ. *alles*, Gall. *tout*, Hiſp. *todo*, πᾶς, univerſus. Eandem vim habet in ſingulari, quam in plurali *omnis* enim *homo* ſignificat idem, quod *omnes homines*. *Cic. pro Roſc. Amer.* Non omnem frugem, neque arborem in omni agro reperire poſſis. ¶ Differt *omnis* a *toto*, quod *omnis* ad numerum refertur, *totus* ad quantitatem, *totum* dicimus corpus aliquod integrum, ut Tota domus, *omnis* de univerſis numero diſtinctis, ut Omnis grex. Confunduntur tamen plerunque. *Cic pro Quinct.* Et in hoc ſingulare judicium cauſa omnis concluderetur. *Id.* 2. *Fin. c.* 34. Omne cœlum, tota terra cum univerſo mari. ¶ Omne genus, & omnis generis, pro eodem ſumuntur. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 59. Seminaria omne genus ut ſeruntur. *Liv. l.* 7. Superbiamque, & omnis generis injuriam in ſe, atque populares. ¶ *Horat. l.* 3. *od. ult.* Non omnis moriar. h. e. aliqua mei parte tantum moriar, cetera immortalis ero. ¶ In plur. numero ſubſtantivi naturam induit. *Cic.* 2. *de Orat.* Omnia quæ in diſceptationem cadere poſſunt. *Liv. l.* 31. Macedonum fere omnibus, ut manerent, perſuaſit. ¶ Omnia eſſe alicui dicitur is, qui apud aliquem in ſumma gratia eſt. *Liv. l.* 40. Demetrius ei omnia eſt; eum jam regem vivo patre appellant. ¶ Omnia facere, *far di tutto*, omnia experiri. *Cic.* 5. *Fin.* Facere omnia, ut adipiſcamur. ¶ *Ire*, *diſcedere*, *tranſire in alia omnia* dicitur de ſenatoribus, cum ab auctore ſententiæ in ſenatu diſſentiunt, *eſſer d' altro parere*. *Cic. l.* 1. *Fam. epiſt.* 2. De tribus legatis frequentes ierunt in alia omnia. *Id. Fam.* 10. *ep.* 12. Frequens eum ſenatus reliquit, & in alia omnia diſceſſit. *Hirt. de B. Gall. l.* 8. *c.* 53. Senatus frequens tranſivit in alia omnia. ¶ *Alia omnia, quam quæ velis, agere*, eſt nihil eorum agere, quæ velles. *Plin. l.* 7 *ep.* 1.

Omnitŭens, tis, adject. qui omnia videt. *Valer. Flacc. l.* 5. *v.* 248. Hæc tibi ſetorum, genitor tutela meorum Omnituens. *Lucr. l.* 2. *v.* 940. Senſus omnituentes.

Omnivăgus, a, um, qui ubique vagatur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 27. *de Luna.* Quæ eadem Diana omnivaga dicitur, non a venando, ſed quod in ſeptem numeratur tanquam Vagantibus. Al. leg. *nemivaga*.

Omnivŏlus, a, um, *che vuole ogni coſa*, omnia volens. *Catul. carm.* 69. *ad Mall. v.* 140. Noſcens omnivoli plurima furta Jovis.

Omnivŏrus, a, um, παντοφάγος, qui nullo diſcrimine quibuslibet veſcitur. *Plin l.* 25. *c.* 8. Quoniam boves omnivoræ ſunt in herbis.

Omŏle, es, mons Theſſaliæ. *Virg.* 7. *Æn. verſ.* 675. Omolen, Othrymque nivalem linquentes.

Omoplatæ, ὠμοπλάται, duo oſſa lata, utrinque a cervice ad ſcapulas tendentia, quæ Latinis ſcaptula operta vocantur. Vox Græca eſt, & græcis literis ſcribitur a *Celſo lib.* 8. *cap.* 1.

Omphacium, cii, n. *agreſto*, Germ. *agreſt unreiffer wein*, Gal. *verjus*, Hiſp. *agraz*, ὀμφάκιον, ſuccus uvæ immaturæ, atque acerbæ. *Plin. lib.* 23. *in præf.* Omphacium qua fieret ratione, incipientis uvæ pubertate.

Omphacĭnus, a, um, adject. ut omphacium vinum, *agreſto*, apud *Plin. l.* 14. *c.* 16. ¶ Omphacium oleum, dicitur ab eodem *Plin. l.* 12. *c.* 27. & *l.* 15. *c.* 3. quod fit ex oleis albis adhuc, & nondum maturis. Al. leg. *amphacinum*, quod idem eſt.

Omphăle, es, Ὀμφάλη, f. 1. Regina Lydiæ, quæ Herculem multis muneribus donavit, quod anguem juxta Sagarim fl. multos homines interficientem interemiſſet, eundemque poſtea ſibi ſervientem, ut tradit *Donatus in Ter.* ad lanificium compulit, eum ipſa calathum, & colum, cultuſque lenioris ſagittis, & clava, leoniſque tegmine mutaſſet. Alii dicunt, ob Iphiti Euryti Regis filii cædem a Mercurio, juſſu Jovis, Omphalæ Lydorum Reginæ fuiſſe in ſervitutem addictum, & inde eſſe, quod illi ſerviſſe, & calathos ſubminiſtraſſe dicatur. *V. Ovid.* 2. *Faſt. v.* 305. & ſeq. ¶ Penultima hujus vocis ſem corripitur a *Senec. Hippolyt. v.* 317. & *alibi*, & a *Terent. Eun.* 5. 8. 3. &c Videtur temere produxiſſe *Propert. l.* 3. *eleg.* 11. *v.* 17. Omphale in tantum formæ proceſſit honorem.

O ANTE N.

Onăger, gri, vel onagrus, i, m. *aſino ſalvatico*, פרא, Ger. *ein waldeſel*, Gal. *ane ſauvage*, Hiſp. *aſno montes*, ὄναγρος, aſinus agreſtis, ex ὄνος, *aſinus*, & ἄγριος, *ſylveſter*. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 6. Aſinorum duo ſunt genera, unum ferum, quos vocant onagros, alterum manſuetum, ut ſunt in Italia omnes. *Cic. Att. l.* 6. *epiſt.* 1. *ad fin.* Erat præterea cynocephalus in eſſedo, nec deerant onagri. ¶ Eſt & onager machina bellica (de qua *Ammianus l.* 23. & *Veget. l.* 4. *c.* 9. & 22.) magnis ſaxis torquendis apta.

Onāgos, ὀνηγός, aſinorum ductor. *Plaut. Aſin. prol.* Huic nomen Græce eſt Onagos Fabulæ.

Onchēſmites. V. Anchiſites.

Onchēſtus, i, *Cocino*, urbs Bœotiæ, condita ab Oncheſto Neptuni filio. *Stat.* 7. *Theb. verſ.* 272.

Onerārius, a, um, *da carico*, טעון, Ger. *das da tregt*, Gal. *de voiture*, *de charge*, Hiſp. *de carga*, φορτηγός, quod oneratur, vel onerari poteſt, ut *Naves onerariæ*, quibus onera geſtantur, quæ magnæ & capaces ſunt, atque id reliquis tardiores, ut contra *actuariæ* & minores ſunt, & celeritate, agilitateque onerarias præſtant, unde & nomen habent, ab agendi ſcilicet facilitate. *Cic.* 3. *Ver.* Eaque in onerariam navem ſuam conjicienda curavit.

Onerātus, a, um, nom. ex particip. *caricato*, onuſtus. *Curt. l.* 4. *c.* 14. Armis ſuis onerati. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 46. Jumenta onerata plagis. *Salluſt. in Jugurth. c.* 46. Vino & epulis onerati.

Onĕro, as, avi, atum, a. 1. *caricare*, עמס, Ger. *uffladen*, Gal. *charger*, Hiſp. *cargar*, ἐπιφορτίζω, onus impono. *Ter. Phorm.* Qui non humerum hunc onero pallio. *Virg.* 1. *Æn.* Vina bonus quæ deinde cadis onerarat Aceſtes. ¶ Sæpe tranſlate ponitur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Animadverti, te, cum in ſomnio diceres, quam plurimis poſſes, argumentis onerare judicem. *Id.* 3. *Fam. ep.* 10 Te autem quibus mendaciis homines leviſſimi onerarunt! *o quante impoſture ti anno dato!* *Virg.* 9. *Æn.* Æthere onerarvit votis. *Terent. Andr.* 5. 1. 8. onerare injuriis. *Salluſt. Jugurth. c.* 12. onerare promiſſis. *Liv. l.* 4. Onerare laudibus. *Id. l.* 35. *c.* 11. onerare ſpe præmiorum. ¶ Onerare populum, eſt nimia tributa exigendo affligere, *Plin in Paneg.* ¶ Onerare rationem cultoris, *caricar la ſpeſa della coltivazione*. *Col. l.* 4. *c.* 3. ¶ Onerare annonam, *metter careſtia ne' viveri*. *Ulpian. l. Annonam Dig. de extraord. crim.* ¶ Onerare ſe voluptatibus, *ingolfarſi ne' piaceri*. *Plaut. Stich* 4. 1. 27. ¶ *Terent. Phorm* 5. 5. O fortuna, quantis commoditatibus hunc meo hunc onerasti diem! h. e. quot commoditates hoc die hero meo attuliſti! ¶ Interdum onero abſolute poſitum eſt in invidiam adducere, odioſum reddere. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 14. Delectum naturæ gravem onerabant miniſtri avaritia, & luxu. Adde *l.* 2. *c.* 64.

Onerōſe, adv. odioſe. *Paulin Nol ep.* 11. (al. 15.) Cur in nos onerose loqueris?

Onerōſitas, atis, f. onus. *Tert de cultu fem. c.* 7. Tanta ornandi capitis onerositas.

Onerōſus, a, um, *grave*, *ponderoſo*, Germ. *laſtig*, Gall. *chargeant*, *peſant*, Hiſp. *moleſto*, *peſado*, φορτικός, quod eſt oneri, quod onerat, & gravat. *Plin. l.* 31. *c.* 25. Capiti, & ſtomacho oneroſum. *Virg.* 9. *Æn.* Oneroſa præda. *Ovid.* 1. *Met v.* 52. Tanto eſt oneroſior igne.

Oniromantes, æ, m. ſomniorum interpres, ab ὄνειρος, *ſomnium*, & κρίνω, *judicare* *Fulgent l.* 1. *Mythol.*

Oniſcus, i, ὀνίσκος, vermis terrenus, alio nomine centipeda. *Plin l.* 29. *c.* 6.

Onochēlos, i, ὀνόχειλος, h. e labium aſini, herbæ nomen eſt apud *Plin. l.* 22. *c.* 21.

Onocrotălus, i, m *grotto*, ὀνοκρόταλος, avis eſt aquatica, anſere major, oloris ſimilitudine, miro voracitate. Dicta eſt ab ὄνος, *aſinus*, & κρόταλος, *crepitus*, quia capite in aqua merſo ſpirant rugitum aſinino ſimilem edere dicitur. *Plin. l* 10. *c.* 47.

Onomatopœia, ὀνοματοποιΐα, fictio nominis, figura eſt apud Rhetores, qua rei, cui nomen non ſit, aut non ſatis idoneum, nomen imponimus, aut imitationis, aut ſignificationis gratia.

Ononis, herba. V. *Anonis*.

Ononychites dictus eſt a Gentilibus Chriſtianorum Deus, quem illi fingebant aſininis auribus, altero pede unguiato, togatum, & librum geſtantem, ut ſcribit *Tertul. in Apolog. c.* 16.

Onus, eris, n. 3. *peſo*, *carico*, משא, Germ. *eine laſt*, Gal. *charge*, *faix*, Hiſp. *carga*, *peſo*, φόρτος, pondus, moles gravans. *Cic. pro Leg. Manil.* Quo omnes undique cum mercibus atque oneribus commeabant. *Plin. l.* 8. *c.* 27. Per eam partem ſe proluunt, qua reddi ciborum onera ſalubre eſt. h. e. excrementa. ¶ Dicitur & de fœtu in utero *Ovid* 10. *Metam. v* 506. Tendit onus matrem. ¶ Item de ſumptibus, qui rem familiarem onerant. *Sueton. in Calig. c.* 42. Nata filia, paupertatem, nec jam imperatoria modo, ſed & patria conquerens onera. ¶ Tranſlate ſumitur pro moleſtia. *Liv. l.* 23. *c.* 43. Ne & ipſe oneri eſſet. ¶ Et ſæpiſſime pro officio, ſeu munere, quod multam operam exigit, *carica*. Hinc onus ſuſcipere, ſuſtinere, deponere, ſubire, alicui imponere, &c. apud *Cic.* ſæpiſſime. *Id.* 3. *Fam. ep.* 13. Hoc nihil ad te, noſtrum eſt onus. *Id Ver.* 3 Pæne oneris habeo, quam qui cæteros accuſarunt. *Quintil. l.* 1. *c. n.* Liberam aliquem onere.

Onuſtus, a, um, *carico*, γεμιστός, cui impoſitum eſt onus. *Cic.* 3. *Off.* Naveſque in curſu frumento onuſtas petentes Rhodum viderit. ¶ Frequenter accipitur pro pleno. *Id.* 1. *de Divin. c.* 29. Onuſtus cibo, & vino, *Tac l.* 2. *Ann. c.* 15. Onuſta vulneribus tergum. ¶ Invenitur & cum genit. *Plaut. Aul.* 4 2. 10. Se aulam onuſtam auri abſtruſiſſe hic.

Onychĭnus, a, um, ὀνύχινος, ab onyche, Onychina pyra dicuntur, quæ unguis colorem referunt *Plin. l.* 15 *c* 15. ¶ Onychina pruna, quæ unguis formam, & ſimilitudinem habent. *Col l.* 12. *c.* 10.

Onychipuncta, æ, gemma ex jaſpidum genere, niveo colore, rutilis punctis diſtincta. *Plin. l.* 37 *c* 9.

Onychītes, æ, m. ὀνυχίτης, lapis idem, qui onyx. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Onochitis, idis, f. cadmiæ ſpecies, intus onychis maculis ſimilis. *Plin. l.* 34. *c.* 10.

Onyx, ychis, m. vel f. ὄνυξ, gemmæ ſpecies, humani unguis candorem referens, interveniéntibus venis quibuſdam ſordæ, & jaſpidis colorem imitantibus, ab ὄνυξ, unguis. *Plin. l.* 37. *c.* 5. ¶ Onyx item genus eſt marmoris, idem ac alabaſtrites, in montibus Arabiæ præcipue naſcens, poſtea etiam in Carmania repertum, ex quo vaſa unguentaria, & ingentia fiebant pocula, item lectorum pedes, & ſellæ, & ſolidæ columnæ, & tota pavimenta. *Plin. l.* 36. *c.* 7. *Martial. lib.* 12. *epigr.* 50. Calcatuſque tuo ſub pede lucet onyx. ¶ Per Synecdochen ponitur pro vaſculo unguentario ex hoc marmore excavato. *Martial. lib.* 7. *epigr.* 93. Unguentum fuerat, quod onyx modo parva gerebat.

O ANTE P.

Opa, æ, f. ὀπή, foramen. Apud Græcos Opæ a *Vitruv.* ponuntur pro tignorum cubilibus, quæ Latini *columbaria* appellant.

Opacĭtas, atis, f. obſcuritas, caligo. *Col. l.* 8. *c.* 17. Plus nocet putris unda, quam prodeſt opacitas.

Opāco, as, avi, atum, a 1. *adombrare*, הצל, Germ. *bedecken*, Gal. *ombrager*, Hiſp. *hazer ſombra*, ἐπισκιάζω, obumbro, obſcuro, umbram alicui rei induco. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 7. Platanus ad opacandum hunc locum patulis eſt diffuſa ramis. *Silius l.* 13. *v.* 331. opacat tempora pinus.

Opācus, a, um, *ombroſo*, אפל, Ger. *ſchattechtig*, Gal. *ombrageux*, *ſombre*, Hiſ. *ſombroſo*, σκιερός, umbroſus, cui apricus opponitur. *Cic.* 1. *de Leg.* In viridi, opacaque ripa inambulantes. *Virg. Ecl.* 2. frigus captabis opacum. *il freſco all' ombra*. *Ovid.* 2. *de art. am.* Opaca quies. *Colum. lib.* 6. *cap.* 25. Opaciſſima nemorum, ac montium paſcua. *Plin. lib.* 5. *epiſt.* 6. Hippodromi lines cupreſſus ambitus, denſiore umbra opacior, nigriorque. *Stat.* 2. *Theb. v.* 95. longævi vatis opacos Tireſiæ vultus. *h. e* cæcos.

Opalia, n. 3. feſta Opi dicata, quæ menſe Decembri paucis diebus ante Saturnalia celebrabantur. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Sunt, qui allium, & ulpicum inter Opalia, & Saturnalia aptiſſime ſeri putent. ¶ *Varr. l.* 5. *de L. L.* ſcribit Opalia tertio poſt Saturnalia die celebrari ſolita fuiſſe.

Opālis, le, adject. ad Opim pertinens, ut Opale ſacrum, apud *Auſon. eclog. de feriis Rom. verſ.* 15.

Opălus, i, m. gemma colore candido, ita tamen ut & carbunculi ignis, & amethyſti purpura, & ſmaragdi viror in ea tranſluceat. *Plin. l.* 36. *c.* 6.

Opeconsiva, vel Opiconſiva dicta eſt ab Dea Opeconſiva, cujus in regia ſacrarium; quod ideo actum, ut eo, præter Virgines Veſtales, & ſacerdotem publicum, introeat nemo. *Varr. l.* 5. *de L. L.* ¶ Ejus feſta celebrabantur octavo Kal. Septembr. teſte *Turneb.*

Opella, æ, f. *operetta*, ἐργασίδιον, parva, & exigua opera. *Hor. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 8. Officioſaque ſedulitas, & opella forenſis adducit febres.

Opĕra, æ, f. *opera*, *fatica*, *induſtria*, עבודה, Ger. *arbeit*, *muehe*, Gal. *travail*, *peine*, Hiſp. *obra*, ἐργασία, actio eſt, & labor, & induſtria operantis, operatio, quæ pro mercede ſuſcipitur, vel ingenue ſine mercede. *Cic. l.* 2. *Off.* Non male præcipiunt, qui ſervis uti jubent, ut mercenariis, ad juſta præbenda, & operam exigendam. *Ter. Phorm.* 2. 3. Pauper, cui opera vita erat *Caſ. l.* 5. *B. G.* Res multæ operæ, ac laboris. *Cic. Att. l.* 14. Opem, atque operam omni eniti, ut aliquid fiat. ¶ Operam dare alicui rei, & in aliquam rem, eſt ſtudioſe aliquam rem agere. *Ter. Andr.* 1. 1. 130. Nunc id operam do. h. e. in id. *Cicer.* 1. *Tuſc. c.* 4. In quam exercitationem nos ſtudioſe operam dedimus. *Id. Fam.* 15. *ep.* 28. Dam operam, ut aliquid fiat. *Id ad Att l.* 15. Dare operam funeri, *aſſiſtere all' eſſequie*. *Id. de clar. Or.* In juris civilis ſtudio multum operæ dabam Q. Scævolæ. h. e. Q. Scævolam diligenter audiebam. *Id.* 9. *Fam. ep.* 22. Dare operam liberis. h. e. concumbere. *Plaut. Captiv. prol v.* 6. Id ago apud vos proloquar, ſi operam datis. h. e. ſi attenditis. Et in plur. numero, *Id. Bacch.* 1. 1. 11. Ut revehatur domum, ubi ei dederit operas. *Sueton. in Aug. c.* 79. Dare operam tonſori. h. e. tonderi. Sic *Id. in Vitell. c.* 10. Ob editam in Galbæ cæde operam. ¶ Significat etiam opera alicui præbere, adeſſe,

Digitized by Google

adeſſe, patrocinari. *Ter. Eun.* 2. 2. 50. Tu pauſum da mihi operæ, fac, ut admittar ad illam. Eodem ſenſu *Cicer. ad Brut. ep.* 8. Tibi omnes navare operam, & ſtudium volunt. ¶ Judex etiam dare operam dicitur, cum audientiam alicui accommodat. *Cic. Att. l.* 13. Dixit, judicem operam dare ſibi conſtituiſſe eo ipſo die, quo &c. ¶ Operæ eſt, idem quod vacat, otium eſt. *Liv. l.* 21. Nec Annibali in tanto diſcrimine rerum operæ eſſe legationes audire. ¶ Operæ eſt mihi, *ho da fare, ſon' occupato*. *Plaut. Merc.* 2. 2. 25. Dicam, ſi videam tibi eſſe operam, aut otium. ¶ Dedita opera, & data opera, *a bello poſta*, de induſtria, conſulto. *Cic. pro Roſc. Am.* & *Plin. l.* 7. *ep.* 12. V. *Deditus*, & *Datus*. ¶ Opera mea, tua, &c. h. e. cauſa mea, tua, &c. *Liv. l.* 35. Lanuvinos, quorum opera inſtauratæ eſſent feriæ, hoſtias præbere. *Terent. Hecyr.* 2. 1. Non mea opera, neque pol culpa evenit. ¶ *Plaut. Capt.* 3. 4. 31. Una opera mihi ſunt ſodales, qua iſte. h. e. eodem modo, quo iſte. ¶ Dicimus præterea, operam conſumere, conterere in aliqua re; operam conferre, præbere, impendere, inſumere, interponere, afferre, & ſimilia quamplurima, quæ paſſim leguntur apud *Cic. Liv. Cæſ. Horat. & al.* ¶ Operæ pretium, *τὸ ἔργῳ μισθός*, dignum, cui opera impendatur, fructuoſum, & ad rem pertinens. *Cic.* 6. *Verr.* Ut hæc omnia reperire, ac perſcrutari ſolitus ſit, eſt operæ pretium cognoſcere. *Liv. in præf.* Facturuſne operæ pretium ſim. *Id. l.* 2. *B. Pun.* Et magna operæ pretia mereri. ideſt magna præmia militiæ. *Id. l.* 25. *c.* 6. Operæ pretium habent libertatem, civitatemque. ideſt cenſent libertatem, & civitatem, dignam opera, & labore militandi. ¶ Interdum *pretium* ſubauditur. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 9. Lunai portum eſt operæ cognoſcere cives. ¶ Non raro operæ pro opere ponitur. *Cic.* 16. *Fam. ep.* 10. Tu Muſis noſtris para ut operas reddas; noſtra ad diem dictam fient. Adde *Senec. de Prov. c.* 2. ¶ Item pro ipſo homine, qui ſervilem, aut mercenariam præſtat operam. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. *in fin.* ocyus hinc te Ni rapis, accedes opera agro nona Sabino. Adde *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 3. ¶ Item pro tempore unius diei, quo operari quis poteſt, ſeu pro ruſtico opere unius diei, *giornata*. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 18. Saſerna ſcribit, ſatis eſſe ad jugera octo hominem unum: ea debere eum fodere diebus quadragintaquinque: tametſi quaternis operis ſingula jugara poſſit: ſed relinquere ſe operas tredecim valetudini, tempeſtati, inertiæ, indulgentiæ. Adde *Col. l.* 2. *c.* 13. ¶ In ſacris etiam hujus vocis aliquis eſt uſus. *Afran. apud Non. c.* 12. *n.* 21. Jubeo hominem tolli, & collocari, & conſoveri, ſolvo opera Dianæ, *h. e.* rem divinam ſolvo, quam debebam.

Opĕrans, tis, nom. ex particip. qui operatur. *Tertul. l.* 2. *adv. Marcion. c.* 4. Bonitas operantior. *Cal. Aurel. Acut.* 2. *c.* 39. Clyſteres adhibere operantiſſimos.

Operarĭa, æ, f. *lavoratrice*, quæ operatur. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 41. Nimium pretioſa es operaria.

Operarĭus, rii, m. *operaio, lavoratore*, פועל, Ger. *arbeiter, tagelochner*, Gall. *ouvrier*, Hiſp. *trabajador*, *ἐργάτης*, qui laborem operando fert. *Caſſius* apud *Varr. l.* 1. *de R. R. c.* 17. præcipit, operarios parandos eſſe, qui laborem ferre poſſint, ne minores annorum duorum, & viginti, & ad agriculturam dociles. *Cic. in Parad.* Utrum potius de bonis eſt quærendum, quid bajuli, atque operarii, an quid homines doctiſſimi ſenſerint?

Operarĭus, a, um, *ἐργατικός*, quod pertinet ad operam, vel ad operarium, quod induſtria, atque opera fit. *Plin. l.* 14. *c.* 10. Sed inter vina operaria numerantur. ¶ Operarius homo, qui operatur, mercenarius. *Cic. Att. l.* 7. Nam de altero illo minus ſum admiratus, operario homine. ¶ Operarium pecus, cujus uſum ad opera noſtras faciendas convertimus. *Col. l.* 6. *c.* 2. Humilis enim, & modica corporatura pecoris operarii eſſe debet. h. e. illius, quo terram colimus. ¶ Operarius uſus, qui ad opus aliquod faciendum adhibetur, vel qui alicui operi accommodatur. *Plin. l.* 8 *c.* 3. Alterius mucroni pereunt, ut ſit prælii hebes, alterius operario uſu fodiunt radices, impellunt moles. ¶ Operarii lapides, qui ad opus aliquod accommodari, & incidi poſſunt. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Nunc ad operarios lapides tranſiſſe conveniat, primumque cotes ferro acuendo.

Operatĭo, onis, f. *operazione*, פעולה, Ger. *ein arbeit wirckung*, Gal. *operation, œuvre*, Hiſp. *obra*, *ἐργασία*, actus operandi, opera. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 3. Hujus nebulonis operatione ſi Brutus moveri poteſt. ideſt turpi inſtigatione. Aliqui legunt *oratione*. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Tertium aranearum genus, erudita operatione conſpicuum. ¶ Ponitur etiam pro ſacrificio. *Plaut. in fragm.* apud *Pareum in Lex. Crit.* Ut iſthæc operatio crimen expiat.

Operātor, oris, m. qui operatur. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 9. Artes, quibus vigiliæ perpetuæ operatoribus exiguntur. *Tertul. in exhortat. ad caſtit. c.* 3. Indulgentia patrocinatur operatori.

Operātrix, icis, f. quæ operatur. *Tertul. de anim. cap.* 11. operatrix prophetiæ. Et *c.* 52. operatrix mortis.

Operātus, a, um, particip. ab operor. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 29. In cute curanda plus æquo operata juventus. *Virg.* 3. *Georg. v.* 136. Connubiis arviſque novis operata juventus. *Id.* 1. *Georg. v.* 338. annua magnæ Sacra refer Cereri, lætis operatus in herbis. h. e. ſacra faciens. ¶ *Tert. de anim. c.* 57. comparat. *operatior* uſurpat, *più attivo*. ¶ Paſſiva ſignificatione *Id. de præſcript. adv. Hæret. c.* 29. Tot opera fidei perperam adminiſtrata, tot virtutes, tot chariſmata perperam operata. *Lactant. l.* 7. *c. ult.* Suſceptis, operatiſque virtutibus, *praticate, eſercitate*.

Operculātus, a, um, nom. ex particip. operculo clauſus. *Col. lib.* 11. *cap.* 2. Si fuit pleni, atque operculati favi.

Operculo, as, a. 1. *coprire*, *πωμάζω*, operculo operio. *Col. l. ult. c.* 30. Ab eo tempore, quo primum dolia operculaveris.

Operculum, li, n. *coperchio*, Germ. *ein deckel*, Gal. *couvercle*, Hiſp. *tapadero*, *πῶμα*, inſtrumentum, quo aliquid tegitur, ab *operio*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aſpera arteria tegitur quaſi quodam operculo. ¶ Operculum ambulatorium, quod facile huc, vel illuc movetur. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Operculum a tergo eſſe ambulatorium. ¶ *Dignum patella operculum* proverbio dicitur cum magiſtro dignus aliquis diſcipulus inventus eſt: & generatim cum malum malo acceſſit. Itali dicunt *tal guaina, tal coltello*. Legitur apud *Hieronym. ep.* 43. *ad Chromat.* & *ep.* 16. *ad Principiam*.

Operimentum, ti, n. 1. *coprimento*, כסוי, Ger. *ein zudeckung*, Gal. *couverture*, Hiſ. *cobertura*, *ἐπίβλημα*, quod aliquid tegit. *Plin. l.* 8. *c.* 42. Detracto oculorum operimento. ¶ *Prudent. in pſychom. v.* 463. poetica licentia *opermentum* dixit.

Operio, is, rui, ertum, a. 4. *chiudere*, כסה, Germ. *zudecken*, Gall. *couvrir*, Hiſp. *cubrir*, *κλείω*, claudo, cui aperio opponitur. *Plaut. Men.* 2. 3. 1. Sine fores ſic, nolo operiri. *Catul. epigr.* 78. *de Berecynth.* Sopor operit oculos. ¶ Item tegere, *coprire*. *Cic. Verr.* 6. Qui totus fluctu operiretur. ¶ Tranſlate ſumitur pro celare, abſcondere. *Plin. l.* 3. *ep.* 16. Abdere lacrymas, operire luctum. ¶ Alia V. in *Opertus*.

Operior, V. Opperior.

Opĕror, aris, atus ſum, dep. 1. *operare, lavorare, affaticarſi intorno a qualche coſa*, *ἐργάζομαι*, opus facio, operam in aliqua re pono. *Plin. l.* 11. *c.* 10. *de apib.* Quibus eſt adoleſcentia, ad opera exeunt: ſeniores intus operantur. *Ulp. Dig. lib.* 28. *tit.* 5. *leg.* 35. Servi, qui operari in agro conſueverunt. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 19. In cute curanda plus æquo operata juventus. *Apul. l.* 2. *Met.* Quod in ceteris membris floridæ veſtis hilaris color, hoc in capite nativus operatur. *h. e.* efficit. ¶ Sæpe habet poſt ſe dativum, & ponitur pro operam dare, incumbere, *occuparſi, impiegarſi, attendere*. *Virg.* 3. *Æn. v.* 136. Connubiis, arviſque novis operati. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 7. *v.* 23. Ancilla operata capillis ornandis. *Tacit.* 3. *Annal. c.* 43. Operari materiis cædendis. *Id.* 3. *Ann. c.* 43. Operari ſtudiis litterarum. *Ulpian. Dig. lib.* 48. *tit.* 5. *leg.* 15. Operari reipublicæ. *Eumen. in orat. pro reſtaur. Schol. c.* 4. Operari commodis alicujus. ¶ Sæpiſſime ſignificat rem divinam facere, *far ſacrifizj*: adeoque hac notione uſitatum eſt, ut putarunt nonnulli, alias ab iſta tanquam per tranſlationem deſcendere. Adhibetur autem tum abſolute, tum addito dativo caſu. *Propert. l.* 2. *eleg.* 33. *v.* 1. Triſtia jam redeunt iterum ſolemnia nobis: Cynthia jam noctes eſt operata decem. *h. e.* operam dedit ſacris Iſidis, vel Cereris, quibus initiatæ fœminæ, a viris remotæ ſecubabant. *Virg.* 1. *Georg. v.* 339. Sacra refer Cereri, lætia operatus in herbis. *Hor. lib.* 3. *od.* 14. Unico gaudens mulier marito prodeat juſtis operata divis. *Juven. Sat.* 12. *v.* 91. longos erexit janua ramos, Et matutinis operatur feſta lucernis. Al. leg. *operatur*; ſed recte monet *Lipſ.* cum aliis, legendum eſſe *aperitur*. ¶ Pro valere, effectum habere, *Imp. Gordian. lib.* 5. *Cod. tit.* 12. *leg.* 7. Id pactum non debere ad ſuum diſpendium operari. *Imp. Alexand. ib. lib.* 7. *tit.* 16. *leg.* 5. Operari ad præſcriptionem. *Lamprid. in Commodo, c.* 17. Primum ei venenum dederunt; quod cum minus operaretur, &c. *Cæl. Aurel. Acut. l.* 3. *c.* 8. *a med.* Clyſteres vehementius operantes.

Operōſe, adv. *faticoſamente, difficilmente*, Ger. *muehelich*, Gall. *avec peine, & travail*, Hiſp. *con mucha obra, y trabajo*, *ἐπιπόνως*, laborioſe, difficulter. *Cic. in Orat. c.* 44. Quod vel maxime deſiderat diligentiam, nec id tamen operoſe. *Plin. lib.* 18. *cap.* 26. Dicemus mox paulo operoſius. hoc eſt accuratius, pluribus verbis.

Operoſĭtas, atis, f. *τὸ ἐπίπονον*, diligentia, labor. *Quinctil. lib.* 18. *c.* 3. Eſt etiam, quæ *περιεργία* vocatur, ſupervacua, ut ſic dixerim, operoſitas.

Operōſus, a, um, *pieno di faccende*, עמל, Germ. *arbeitſam*, Gal. *peinible, ou qui travaille beaucoup*, Hiſp. *laborioſo, de mucho trabajo*, *ἐπίπονος*, qui agit, qui rebus gerendis operam dat. *Cicer. de Sen. c.* 8. Ut ſenectus non modo languida non ſit, verum etiam operoſa. *Plin. l.* 18. *c.* 26. Hoc intervallum temporis agricolis maxime operoſum eſt. ¶ Operoſus ejus rei quiſque dicitur, in qua deſudat. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 177. Diſce metu poſito vates operoſe dierum, quod petis. h. e. qui in dirigendis diariis laboras. ¶ Sumitur etiam pro efficaci, ſeu quod habet magnam vim agendi. *Ovid.* 4. *Met.* Utere tantatis operoſæ viribus herbæ. ¶ Quandoque paſſive accipitur pro eo, quod eſt multæ operæ quod multo eſt labore contectum, difficile, laborioſum. *Ovid. in ep.* 3. *v.* 31. Viginti fulvos operoſo ex ære lebetas. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 26. Ne quis ſepulchrum faceret operoſius, quam quod decem homines effecerint triduo. *Plin. lib.* 7. *c.* 53. Operoſiſſima tamen ſecuritas mortis in M. Ofilio Hilaro ab antiquis traditur. *Horat. l.* 4. *od.* 1. Divitiæ operoſiores.

Opertanea Sacra, *μυστήρια*, ſacrificia, quæ in operto fiebant, quæ & Secluſa dicebantur, ne profanorum oculis pollucrentur. *Plin. l.* 10. *c.* 56. Gallinæ puræ non videntur ad Opertanea Sacra nigræ.

Operte, adv. tecte. *Gel. l.* 4. *c.* 11. Operte, & ſymbolice, more Pythagoræ.

Operto, as, a. 1. *σκεπάζω*, freq. ab *operio*. *Feſt.*

Opertorium, rii, n. *copritura, coprimento*, *περιβόλαιον*, operimentum. *Sen. ep.* 87. Ex duabus penulis altera ſtragulum, altera opertorium facta eſt.

Opertum, i, n. myſterium, ſacrificium occultum. *Cic. in Parad.* 4. Ut ſi Opertum Bonæ Deæ acceſſiſſes. ¶ Sumitur etiam pro Oraculo. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 50. Quo ex genere Apollinis Operta prolata ſunt.

Opertus, us, ui, m. operimentum. *Apul. in Apolog.* Non modo indutui, & amictui, ſed opertui quoque in rebus ſacris uſurpatur.

Opertus, a, um, *κατάστεγος*, tectus, clauſus. *Ovid.* 2. *Faſt.* Opertæ fores. *Cic. de Sen.* Nullo imbre, nullo frigore adduci, ut capite operto ſit. *Idem* 1. *Phil.* Ipſe lectica operta latus eſt per urbem. *Id.* 2. *Fin. c.* 2. Patefactio rerum opertarum. ¶ Tranſlate *Cic. pro Cluent.* Opertus dedecore, & infamia. *Plin. in Paneg.* Opertus præda. h. e. onuſtus.

Operŭla, f. 1. *operetta*, *ἐργάσιον*, dim. ab opera, *Arnob. l.* 4. Non iſtam ſuſcepimus operulam. Adde *Apul. l.* 1. *A. A.*

Opes, opum, opibus, f. *ricchezze, potenza*, *πλοῦτος, δύναμις*, divitiæ, opulentia. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. puer hunc ego parvus Ofellum integris opibus novi non largius uſum, Quam nunc accisis. *Ovid.* 1. *Met. v.* 140. Effodiuntur opes irritamenta malorum. ¶ Tranſlate *Ovid. l.* 2. *de arte am. v.* 652. adoptivas arbor habebit opes. h. e. fructus. ¶ Plerunque tamen in eo differunt *divitiæ*, & *opes*, quod divitiarum nomina veniunt tantummodo facultates, ut agri, aurum, & cæteræ poſſeſſiones; opum vero nomen latius patet, & ſignificat omne id, quo poſſumus. Itaque opibus facultates includuntur, non contra. *Cic. de Amic.* Divitiæ, ut utare, opes, ut colare, honores, ut laudere. *Id. Att. l.* 11. Illam miſeram tueare meis opibus, ſiquæ ſum, tuis, quibus moleſtum non erit, facultatibus. *Horat. lib.* 3. *od.* 3. pugnaces Achivos Hectoreis opibus refringit. h. e. viribus, & virtute. *Nepos in Mil. c.* 5. Nullus unquam tam exigua manu tantas opes proſtravit, h. e. tantas copias. ¶ Hoc ſenſu in ſingulari numero rariſſimum eſt. *Vetus Poeta* apud *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 35. Aſtante ope barbarica. h. e. imperio Troiæ, ut ex antecedentibus videre eſt. ¶ Tranſlate *Ovid.* 2. *de arte am. v.* 343. Naſcitur exiguus, ſed opes acquirit eundo, Quoque venit, multas accipit amnis aquas.

Opheltes, m. 3. filius Lycurgi Regis Thracum, al. Archemorus, alumnus Hypſipyles, qui a ſerpente necatus eſt, in cujus honorem Argivi Nemæa certamina inſtituerunt. *Ovid. Met.* 3. *v.* 605. *Stat.* 4. *Theb. v.* 733.

Ophiaca, um, n. pl. *τὰ ὀφιακά*, quæ ad ſerpentes, & venena pertinent. *Plin. l.* 20. *c.* 23. Petridius, qui Ophiaca ſcripſit, & Micton, qui rhizotomumena, adverſus ſerpentes nihil hippomarathro efficacius putavere.

Ophicardelus, i, gemma, in qua nigrum colorem binæ lineæ albæ includunt. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Ophidĭon, i, genus piſcis longi, & levis, ſerpenti ſimilis. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Ophiogĕnes, um, m. 3. pop. Aſiæ, ad Helleſpontum, quos Crates Pergamenus ſcripſit ſerpentium ictus tactu ſolitos levare, & manu impoſita venena extrahere corporibus, *Plin. l.* 7. *c.* 2. ¶ *Var.* apud *Priſcian. l.* 10. ſcribit, cum arbitrantur ſuppoſitum eſſe aliquem in ſtirpe, ei admovere, ut pungat, colubrum: eum pupugerit, ſi de genere ſit, vivere, ſi non ſit, mori.

Ophīon, *ὀφίων*, nomen Gigantis cujuſdam, qui una cum conjuge Eurynome Oceani filia cum rerum potitus eſſet, a Saturno fugatus eſt. *Claudian. lib.* 3. *de raptu Proſerp. v.* 348. ¶ Item unus e Cadmi ſociis illis, qui e ſerpentinis dentibus prognati ſunt.

Ophionīdes, æ, patronym. Ophionis filius. *Ovid.* 12. *Met. v.* 245.

Ophionĭus, a, um, adject. ut Ophionia cædes. h. e. Thebana, ab Ophione Cadmi ſocio. *Senec. Oedip. v.* 485.

Ophiophăgi, Arabiæ populi, quos ſerpentibus veſci ſolitos ſcribit *Plin. l.* 6. *c.* 29. ab *ὄφις*, ſerpens, & *φάγω*, comedo.

Ophioſcorŏdon, i, *ὀφιοσκόροδον*, allii genus. *Plin. l.* 13. *c.* 23.

Ophioſtaphylos, i, vitis genus apud *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Ophites, æ, m. *ſerpentino*. *ὀφίτης λίθος*, marmoris genus, ſerpentis maculas habentis, ab *ὄφις*, *ſerpens*, ut echites a maculis viperæ. *Plin. l.* 36. *c.* 7. duo ejus genera facit, alterum molle, & candidum, alterum nigricans, & durum. *Lucan. l.* 9. *v.* 714. Quam parvis tinctus maculis Thebanus ophites.

Ophiūchus, m. 2. *ὀφιοῦχος*, Anguitenens, ſignum cæleſte, hominis effigie anguem manu tenentis, ab *ὄφις*, *ſerpens*, & *ἔχω*, *teneo*. Nonnulli Herculem eſſe putaverunt, qui adhuc in cunis vagiens angues a Junone immiſſos præfocavit, alii Æſculapium, alii Canobontem Getarum Regem, alii Phorbantem Triopæ Theſſalorum Regis filium. *Cic.* 2. *de nat. Deor. Manil. l.* 1. *v.* 331.

Ophiūſa, f. 1. *ὀφιοῦσα*, herba in Elephantina Æthiopiæ regione naſcens, livida, difficiliſque aſpectu, qua pota minas, terroremque ſerpentum animo obverſari tradidit Democritus, adeo ut mortem ſibi eo metu damnati conſciſcant. Quare & ſacrilegis bibenda dari conſuevit. *Plin. l.* 24. *c.* 17.

Ophiūſa, f. 1. inſula prope Cretam, apud *Plin. l.* 4. *c.* 5. Hinc

Ophiuſĭus, a, um, quod ad Ophiuſam ſpectat. *Ovid.* 10. *Met. v.* 230. Ipſa ſuas urbes, Ophiuſiaque arva parabat Deſerere alma Venus.

Ophrys, *ὀφρύς*, herba quædam, denticulato oleri ſimilis, foliis duobus, quæ capillis nigredinem inducit. *Plin. l.* 26. *c.* 15.

Ophthalmĭa, æ, *ὀφθαλμίας*, piſcis latino nomine Oculata, ſic dictus ab oculorum magnitudine. *Plin. l.* 23. *c.* 11. *Plaut. Captiv.* 4. 2. 70. ubi V. *Taubman.*

Ophthal-

Ophthalmicus, *m.* 2. medicus oculorum. *Martial. lib.* 8. *epigr.* 74. Hoplomachus nunc es, fueras ophthalmicus ante.

Opici, orum, *m.* 2. Opſci, pop. Campaniæ, qui poſtea Auſonii, teſte Ariſtotele, dicti ſunt, juxta Tyrrhenum mare incolantes, & in Latium uſque etiam extenſi, in quibus numerabantur Baiani, Cumani, Puteolani, Neapolitani. *Serv. in* 7. *Æn.*

Opicus, a, um, rudis, impolitus, agreſtis, ignarus, ab Opicis pop. antiquiſſimis Italiæ in Campania, quod rudes pro cæteris, & agreſtes fuerint. M. Cato apud *Plin. l.* 29. *c.* 1. Nos (Græci) dictitant barbaros, & ſpurcius nos, quam alios opicos, appellatione fœdant. *Juven. ſat.* 6. *v.* 454 Nec curanda viris opicæ caſtiget amica verba. *Id. ſat.* 3. *v.* 207. Et divina opici rodebant carmina mures. Simili ratione locutus eſt *Gel. l.* 2. *c.* 21. *l.* 11 *c.* 16. & *l.* 13. *c.* 9. ¶ Sunt qui opicos interpretantur ſordidos, ſpurcos: ad quam expoſitionem trahi paſſe videtur illud, quod modo attulimus ex *Juven. ſat.* 3. ubi varii interpretes varias afferunt explicationes. Præterea *Feſtus* in voce *Oſcum* ſcribit, opicum interdum dici pro Oſco: Oſcis autem frequentem uſum fuiſſe libidinum ſpurcarum.

Opifer, a, um, *ajutatore*, [illegible], opem ferens. Unde Junonem opiferam appellarunt Romani, quod parturientibus opem ferre crederetur. *Plin. lib.* 11. *c.* 37. Cum meditatur in dedicanda æde Opiferæ dicere. Sic *Ovid. Metam.* 15. *v.* 653. *de Æſculapio*: Cum Deus in ſomnis opifer conſiſtere viſus.

Opifex, icis, *m.* *artefice*, [illegible], Ger. *werckmeiſter*, Gal. *ouvrier*, Hiſp. *official*, [illegible], artifex, operator, fabricator, ab opus, & *facio*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 8. Opifex, ædificatorque mundi Deus. *Id.* 5. *Tuſ.* Zeno Citticus, advena quidam, & ignobilis verborum opifex. *Id. Famil.* 7 *ep.* 33. Stilus dicendi opifex. ¶ Par *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 16. Apes ſilveſtres minores ſunt, ſed opifices magis. Synecdochen opifices accipiuntur pro iis, qui in ſordidis artibus verſantur. *Cic.* 1. *Offic. c.* 42. Omnes autem opifices in turpi ſunt exercitio.

Opificina, æ, *f.* officina. *Plaut. Mil.* 3. 3. 6. Stultitia maxima ſit, me ſibi meam operam polliceri, ſi ea in opificina neſciam aut mala ſiet, aut fraudulenta.

Opificium, ii, *n.* [illegible], operis confectio, vel ipſum opus, ab *opifex*. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 16. Niſi opificii eas urget tempus.

Opificus, a, um, adject. ad opificem pertinens. *Apul. l.* 2. *Florid.* Extare in opificiis operibus.

Opigena, æ, *f.* Juno, quaſi Ope genita. Poetæ enim Saturnum, & Opem Jovis, & Junonis parentes faciunt. *Feſtus* ſcribit, hoc nomine cultam Junonem a matronis, quod in partu laborantibus opem ferret.

Opilio, onis, *m.* *pecoraio*, [illegible], Ger. *ſchaffhirt*, Gal. *berger*, Hiſp. *paſtor ovejas*, paſtor ovium, qui ovium gregem ſervat, & paſcit, quaſi ovilio. *Col. l.* 7. *c.* 3. Poſt foeturam deinde longinque regionis paſcua petiturus opilio ſeſe omnem ſobolem paſtioni reſervet ſiburbanæ. ¶ Prima hujus vocis brevis eſt, itaque Poetæ ut producant, upilio ſcribunt, teſte Servio ad illud *Virg. Ecl.* 10. Venit & upilio, tardi venere bubulci.

Opilo, vel Opilio, genus avis. *Feſtus.*

Opimatus, a, um, adject. *ingraſſato*, pinguis factus. *Auſon. in Moſell. v.* 105. opimato abdomine veotis. *Sidon. l.* 8. *ep.* 12. Opimata vivariis oſtrea.

Opime, adv. *abbondevolmente*, Ger. *reichlich*, Gal. *abondamment*, Hiſp. *abundantemente*, [illegible], abundanter, & laute. *Plaut. Bacch.* 3. 1. 6. Omnium ad perniciem inſtructa domus opime.

Opimianus, a, um, adject. *Opimianum vinum*, quod & *Opimianum* abſolute dicitur, celebre fuit apud Latinos, dictum a L. Opimio Nepote, qui Conſul fuit, Romæ una cum Q. Maximo Æmiliano tempore Gracchorum ſeditionis, ut eſt apud *Vellej. l.* 2. *c.* 7. *h.* 2. circa annum U. C. 633. teſte *Plin. l.* 14. *c.* 4. & 14. Eo anno tum mira cœli temperies, & ad maturanda vina aptiſſima fuiſſet, ea condita, & in multos annos ſervata, in delicias poſtea fuere: durabantque adhuc poſt ducentos annos, *Plinii* tempore, ut idem teſtatur *cit. cap.* 4. quamquam hanc durationem *Vellej. ib.* negat. Hoc vinum ſæpe laudat *Martial. l.* 1. *epigr.* 27. *l.* 2. *epigr.* 4. *l.* 3. *epigr.* 82. &c. Adde *Cic. de clar. Orat. c.* 83.

Opimitas, atis, *f.* abundantia. *Ammian. l.* 19 *c.* 22. Repletus prædarum opimitate exercitus. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 16. Maximas opimitates gaudio effertiſſimas pariet. Adde *Capt.* 4. 1. 2.

Opimius, a, um, Opimianus. *Varr. l.* 4. *de L. L. c.* 32. Ædes Concordiæ, & baſilica Opimia.

Opimo, as, avi, atum, a. 1. *ingraſſare*, [illegible], Germ. *feiſt machen*, Gal. *engraiſſer*, Hiſp. *engordar*, [illegible], pinguefacio. *Col. l.* 8. *c.* 9. Hyeme tamen offæ panis vino madefactæ, ſicut etiam palumbos, celerius opimant, quam cæteræ cibi. ¶ Translate *Auſon. ep.* 25. O qui venuſtos uberi facundia Sales opimas Tetradi.

Opimus, a, um, *graſſo*, [illegible], Ger. *feiſt*, Gal. *gras*, Hiſp. *gordo*, [illegible], pinguis, obeſus, a [illegible], a præmiſſo, quomodo a [illegible], eſt *opimus*. *Cic. in Brut.* Qui non tam habitus corporis opimos, quam gracilitates conſectentur. *Id. pro Roſc. Am.* Ut ad illam opimam, præclaramque prædam damnatio Sex. Roſcii velut cumulus accedat. *Gell. l.* 5. *c.* 14. Ferarum membra ad ſpecum mihi ſuggerebat. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 1. Opimi boves. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 19. Opimus, & fertilis ager. *Horat. l.* 4. *od.* 4. Opimus Triumphus. ¶ Translate *Cic. in Bruto.* Ornamenta non ſatis opima dicendi. ¶ Opima ſpolia dicebantur [illegible], quæ dux exercitus duci hoſtium detraxiſſet, ut fuere ea, quæ Romulus de Acrone, Cornelius Coſſus de Tolumnio, M. Marcellus de Viridomaro retulerunt, teſte *Feſto*. *Liv. l.* 1. *c.* 10. Jupiter Feretri hæc tibi victor Romulus regia arma fero, templumque iis regionibus, quas modo animo metatus ſum, dedico, ſedem opimis ſpoliis, quæ, regibus ducibuſque hoſtium cæſis, me auctorem ſequentes poſteri ferent. *Et mox*. Bina poſtea inter tot annos, tot bella, opima parta ſunt ſpolia. adeo rara ejus fortuna decoris fuit. ¶ Dicitur & *opima* abſolute. *Flor. l.* 2. *c.* 17. Scipio ſingulari certamine opima retulerat. *Senec. Herc. fur. v.* 48. Opima victi regis ad ſuperos refert.

Opinabilis, le, *o.* 3. [illegible], quod opinione concipi poteſt. *Cic.* 1. *Acad.* Itaque hanc omnem partem rerum opinabilem appellabant. ¶ *Id.* 1. *Div. c.* 14. Omnis opinabilis eſt divinatio: conjectura enim alitur. h. e. in opinione conſiſtit.

Opinamentum, i, *n.* opinatio, opinio. *Apul. de Deo Socrat.* Aliquando rerum nonnulla opinamenta habere.

Opinatio, onis, *f.* [illegible], actus opinandi, & fere in malam partem accipitur. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 11. Opinatio eſt, judicare ſe ſcire quod neſciat. *Val. Max. l.* 1. *c.* 8. *extrem. n.* 8. Sophiſtæ ineptæ, & mordacis opinationis.

Opinato, adv. opinando, conſiderate. *Cic.* 3. *F. n.* Ut alterum nec opinato videremus. *Liv. l.* 3. *cap.* 15. Propius aliud novum malum, nec opinato exortum. ¶ Legitur & *necopinato*, conjunctim. V. *Opinatum*.

Opinator, oris, *m.* qui opinionem tantum, non ſcientiam habet, qui nihil aſſerit, ſed opinatur. *Cic.* 4. *Acad. c.* 20. Ego vero ipſe & magnus quidam ſum opinator, non enim ſum ſapiens. ¶ Præterea opinatores a JCtis dicuntur, qui in provincias mittebantur ad militarem annonam exigendam. *l.* 12. *Cod tit.* 38. *leg.* 11. Opinatoribus, id eſt exactoribus militaris annonæ, nullum ſit cum provincialibus commercium. V. *Alciat. Parerg. jur. l.* 8. *cap.* 12. ubi hanc lectionem tuetur. Sunt enim qui *Opinatores* legunt.

Opinatum, i, *n.* opinio, ut Ex opinato, ideſt ex opinione, ſecundum opinionem. *Quinctil. l.* 8. *c.* 5. Jam hæc magis nova ſententiarum genera ex opinato &c. Al. leg. ex inopinato. *Liv. l.* 7. *c.* 27. Caſtra quoque nec opinato aggreſſus cepit. Scribitur & *necopinato*, conjunctis duabus vocibus, quod maxime probatur ex illo ejuſdem *Liv. l.* 4. *c.* 27. Unde ex necopinato adverſum hoſtem invadat.

Opinatus, us, *m.* idem ac opinio. *Lucret. l.* 4. *v.* 467. pars horum maxima fallit propter opinatus animi.

Opinatus, a, um, nomen ex particip. opinione conceptus. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 6. Partes perturbationum volunt ex duobus opinatis bonis nati, & ex duobus opinatis malis. *Flor. l.* 3. *c.* 5. Italiam nec opinatus invadere cogitavit. h. e. improviſus. ¶ Opinatus interdum dicitur, de quo magna opinamur, illuſtris, celebris, *di gran nome*, *di gran fama*. *Florus l.* 2. *c.* 7. Rhodos opinatiſſima inſula, & totius Aſiæ inſularum metropolis. In quibuſdam editionibus hæc verba deſunt. Sic *Gelius* referente *Alciato l.* 8. *Parerg. c.* 12. opinatiſſimos auctores dixit. *Ennius*: Cum opinatis æquatur pariter atque ignobiles. *Gell. l.* 12. *c.* 4. hæc Ennii verba afferens, *opulentes*, legit.

Opinio, onis, *f.* 3. *opinione*, [illegible], Ger. *der wahn*, Gall. *opinion*, *avis*, Hiſp. *opinion*, [illegible], exiſtimatio, ſuſpicio, perſuaſio, quam habemus de re aliqua. Diſtinguunt Philoſophi opinionem a ſcientia, quod opinio incerti ſit, ſcientia vero certi. *Cic.* 1. *de Leg.* Sed perturbat nos opinionum varietas, hominumque diſſenſio. *Id.* 14. *Fam. ep.* 23. Opinione celerius venturus dicitur. *Id. Verr.* 6. *c.* 10. Ut mea fert opinio, *come io ſtimo*. *Nepos* 2. *c.* 2. Præter opinionem res ceciderat. *Id.* 14. *c.* 5. In opinionem adducit. *Id. l.* 15. *c.* 9. Nemini in opinionem veniebat, Antonium rerum potiturum. Sic, contra, & præter omnium opinionem. *Cic. Verr.* 4. & *pro Roſc. Amer.* Præterea *Colum. l.* 2. *c.* 12. Eſt ejus opinionis Cornelius Celſus. *Cic. Verr. l.* 8. In ea opinione tui, qua reliqui omnes. ¶ Sæpe ſumitur opinio pro exiſtimatione, vel fama de aliquo concepta. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 7. Magna eſt hominum opinio de te, magna commendatio liberalitatis. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 63. Quæ civitas in Gallia magnam habet opinionem virtutis. *Catull.* 7. *D. g.* *Teſtam. quemad aper.* Optimæ opinionis viri. *Sidon. l.* 2. *ep.* 5. Montes nominum opinione vulgatos.

Opinioſus, a, um, adject. qui opinionibus abundat. *Tertull. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 35. Si cui tam opinioſus videbitur. *Cic.* 4. *Acad. c.* 47. Principes Dialecticorum Antipater, & Archidemus, opinioſiſſimi homines.

Opinor, aris, atus ſum, d. 1. *penſare*, *ſtimare*, [illegible], Ger. *wehnen*, Gal. *avoir opinion*, *eſtimer*, Hiſp. *penſar*, [illegible], opinionem habeo, exiſtimo, cenſeo, arbitror, ſuſpicor. *Cicer.* 4. *Acad.* Sapientem nihil opinari. h. e. nunquam aſſentiri rei vel falſæ, vel incognitæ. *Id. pro Domo*, *c.* 40. Falſo multa in vita homines opinantur. *Id. in Piſ. c.* 20. De vobis Senatus opinatur non ſecus, ac de teterrimis hoſtibus. *Terent. And.* 2. 2. 29. Non videntur convenire hæc nuptiis? Pa. Non opinor, Dave. Da. Opinor, narras? ¶ Male opinari de aliquo, *aver cattivo concetto*. *Sueton. in Aug. c.* 51. Cum Æmilio Corduhenſi inter cetera crimina vel maxime objiceretur, quod male opinari de Cæſare ſoleret. ¶ *Opinor*, & *ut opinor*, eleganter ſermoni interſeruntur. *Cic. l.* 1. *ad Att.* Primus, ut opinor, introitus. *Id. ib. l.* 9. Sed, opinor, quieſcamus. ¶ Invenitur etiam *opino*, *as*, uſurpatum ab *Enn. Cæcil.* & *Plaut.* apud *Non. c.* 7. *n.* 59. Adde *Priſcian. l.* 8.

Opinus, a, um, adject. fere cum *nec* jungitur, & in quibuſdam Livii editionibus conjunctim, in quibuſdam diviſim legitur. V. *Necopinus*.

Opipare, adv. *copioſamente*, Ger. *reichlich*, Gal. *richement*, *largement*, Hiſp. *abundantemente*, [illegible], copioſe. *Cic. Off.* 3. *c.* 14. Opipare a Pythio paratum erat convivium.

Opiparis, re, *o.* 3. idem ac opiparus. *Apul. lib.* 2. *de Aſino*. Piſcatum opiparem expoſitum video. Aliqui ſuſpicantur, hic mendum ſubeſſe.

Opiparus, a, um, *ſontuoſo*, [illegible], Ger. *reichlich*, Gal. *ſomptueux*, Hiſp. *coſtoſo*, *de mucho gaſto*, [illegible], ſplendidus, ſumptuoſus, opulento apparatu inſtructus, ab *opis*, ſeu *opum* apparatu. *Plaut. Perſ.* 4. 4. 1. Satin' Athenæ tibi viſæ fortunatæ, atque opiparæ? *Id. Mil.* 3. 2. 29. Vino, ornamentis, opipariſque obſoniis.

Opis. V. Ops.

Opis, is, *f.* nomen Nymphæ comitis & miniſtræ Dianæ. *Virgil.* 11. *Æn. v.* 836. At Triviæ cuſtos jamdudum in montibus Opis.

Opiſthographus, a, um, adject. [illegible], utraque parte paginæ ſcriptus. Solebant autem Veteres fere in adverſa tantum charta ſcribere. *Plin. lib.* 3 *epiſt.* 5. Commentarios reliquit opiſthographos, & minutiſſime ſcriptos. Adde *Ulp. Dig. l.* 37. *tit.* 11. *leg.* 4.

Opiſthotonicus, i, [illegible], qui opiſthotono laborat. *Plin. l.* 20 *c.* 18.

Opiſthotonus, i, [illegible], morbus, quo nervi ita contrahuntur, ut totum corpus, vel ejus membrum aliquod in contrariam flectant partem. *Plin. l.* 20. *c.* 21. & *l.* 24. *c.* 11. & *l.* 28 *c.* 12.

Opiter, tris, *m.* dicitur is, cujus pater avo vivo mortuus eſt, ducto vocabulo, aut quod obitu patris genitus ſit, aut quod avum ob patrem habeat, ideſt pro patre. Hæc *Feſtus*.

Opiterginus, a, um, adject. ab Opitergio. *Quintil lib.* 3. *c.* 8. Opitergina ratis. *Lucan. l.* 4. *v.* 462. Hic Opitergina moles onerata colonis. ¶ De rate Opitergina V. *Flor. l.* 4. *c.* 2.

Opitergium, ii, *n.* *Oderzo*, oppidum Venetorum in Marchia Tarviſina ad amoenum Montegamum. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Opitulatio, onis, *f.* *aiuto*, auxilium, quaſi opis latio. *Ulp. l.* 1. *Dig. de minor. viginti quinque ann.* Prætor poſt errores opitulationem. *Arnob. l.* 4. Gratioſis opitulationibus præſto eſſe.

Opitulator, oris, *m.* *ajutatore*, qui opitulatur. *Apulej. de Deo Socrat.* Periculoſis tutator, egenis opitulator. *Id. in Florid. n.* 16. (*al. l.* 3.) Patruus obiurgator, & ſodalis opitulator, & miles præliator. ¶ Eſt etiam epithetum Jovis proprium, teſte *Feſto*.

Opitulatus, us, *m.* opitulatio. *Fulgent. l.* 3. *Mythol.* Ejus opitulatu cuncta adoleſcit nativitas.

Opitulor, aris, atus ſum, d. 1. *ajutare*, *ſoccorrere*, [illegible], Ger. *helffen*, Gal. *aider*, Hiſp. *ayudar*, [illegible], opem fero, ſubvenio, adjuvo, ab *ope*, & *tulo* vel *tulo*, quo veteres uſi ſunt pro *fero*. *Cic. Serv. Sulpitio*. Quoniam nihil jam videmur poſſe opitulari Reipublicæ. *Plin. l.* 28. *c.* 8 & dorſo medullam adalligatam contra vanas ſpecies opitulari. Rurſus *Cic. lib.* 2 *de Inv. c.* 2. Permultum ad dicendum opitulata ſunt præceptores. ¶ Invenitur & *opitula*, *ae*, activa forma. *Liv. Andron.* apud *Non. c.* 7. *n.* 61. Da mihi haſce opes, corrige, opitula.

Opitulus, i, dictus eſt Jupiter, quaſi opis lator. *Feſtus*.

Opium, ii, *n.* *oppio*, [illegible], ſuccus, ſive lac ex inciſo papaveris ſcapo profluens, ab [illegible], quo ſignificatur ſuccus, ſive humor. Habet per ſomnum vim mortiferam, ſi copioſius ſumatur. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Aliqui addunt & opium pilulis in die ternis lupini magnitudine.

Opobalſametum, i, *n.* locus, ubi plures ſunt arbores opobalſamum ferentes. *Juſtin. l.* 36. *c.* 3. Palmeto & opobalſameto diſtinguitur. *Voſſ.* in *Etym.* in voce *Balſamum* legit *apobalſamo*.

Opobalſamum, i, [illegible], ſuccus e balſamo manans, qui præfertur omnibus odoribus, ab [illegible], *ſuccus*, & [illegible], *balſamum*, quæ arbor eſt in ſola Judæa naſcens, quæ inciſa vitro, lapide, oſſeiſve cultellis ſuccum hunc ſummæ ſuavitatis mittit. *Plin. l.* 12. *c.* 25. & *Juſtin. l.* 36. *c.* 3. Hinc *Stat. l.* 3. *Silv.* 2. *v.* 141. Candida felices ſudent opobalſama virgæ.

Opocarpathon, i, [illegible], ſuccus carpathi, quem inter venena enumerat *Plin. l.* 28. *c.* 10.

Opopanax, acis, [illegible], ſuccus panacis, ſeu panaces herbæ. *Plin. l.* 20. *c.* 24.

Oporinus, a, um, adject. autumnalis. vox græca eſt, & græcis literis ſcripta a *Martial. epigr.* 13. Si daret autumnus mihi nomen, [illegible] eſſem.

Oporotheca, æ, & Oporothece, es, *f.* [illegible], locus, ubi fructus autumnales conduntur, ab [illegible], *autumnus*, & [illegible], *repoſitorium*. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 59. In oporotheca mala manere putant ſatis commode. *Id. ib.* Oporothecas qui faciunt, &c.

Oportet, ebat, tuit, imp. a. *fa biſogno*, *biſogna*, Ger. *man muſſ*, Gal. *il faut*, Hiſp. *es menester*, [illegible], expedit, vel utile, aut neceſſe eſt. ab *opus*, *eris*. Differt a decere. *Cic. in Or.* Oportere perfectionem declarat officii, quo & ſemper utendum eſt, & omnibus; decere, quaſi aptum eſſe, conſentaneumque tempori, & perſonæ. ¶ Differt etiam ab *opus eſt*. *Idem l.* 4. *Att. ep.* 9. Ego vero, qui, ſi loquor de republica quod oportet, inſanus, ſi quod opus eſt, ſervus exiſtimer, quo dolore eſſe debeo? ¶ Conſtruitur vel cum nom. antecedente. *Ter. Heaut.* 2. 3. *ſc.* 1. *v.* 25. Hæc facta ab illo oportebant. *Idem Andr.* 3. 1. Quæ aſſolent, quæque oportent. *Cic.* 4. vel potius 3. *Parad.* Quicquid non oportet, ſcelus

ſcelus eſſe, quicquid non licet, nefas putare debemus. ¶ Vel cum infinitivo activo, aut paſſivo, *Cic. de Amic.* Quocirca cum judicaveris, diligere oportet, non, cum dilexeris, judicare. *Id. in Catil.* Apollinis ſignum ablatum certe non oportuit. ¶ Vel cum conjunctivo. *Cic. de Amic.* Accedat huc ſuavitas quædam, oportet, ſermonum, atque morum. ¶ Aliquando eſt conjicientis. *Plaut. Pſeud.* Hunc hominem malum eſſe oportet. ideſt ſuſpicor eſſe malum.

Oppando, is, idem quod pando, vel contra pando. *Gratius in Cyneget. v.* 55.

Oppango, is, pegi, pactum, a. 3. *attaccare*, affigo, conjungo. *Plaut. Cur.* 1. 1. 59. Ubi ſuavium oppegit, fugit.

Oppanſus, a, um, contra expanſus. *Prud. in Pſychom. v.* 410. ¶ Invenitur & Oppaſſus apud Tertull. *Apolog. c.* 16.

Oppecto, is, xi, xum, a. 3. ab *ob*, & *pecto*. *Plaut. Perſ.* a. 3. 30. Melius oppectuntur frigida. h. e. digitis, quaſi pectine, circum carpuntur, & comeduntur.

Oppēdo, is, edi, n. 3. *καταπέρδω*, contra pedo, ventris crepitum in aliquem mitto. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. *v.* 70. curtis Judæis oppedere.

Opperior, iris, oppertus, vel opperitus ſum, d. 4. *aſpettare*, *περιμένω*, expectare, ex *ob*, quod veteribus notabat *ad*, & *pario*. *Cic. Att. l.* 3. Aut ibidem opperiar, aut me ad te conferam. *Plaut. Moſt.* 3. 2. 101. Seni non otium erat, id ſum opperitus. *Ter. Phorm.* 3. 2. 29. Unam præterea horam ne oppertus ſies. *Virg.* 10. *Æn. v.* 771. hoſtem magnanimum opperiens.

Oppeſſulātus, a, um, nom. ex partic. peſſulo clauſus. *Plaut. Amph. in ſcena ſuppoſit. Dii veſtram fidem v.* 22. Oppeſſulatas ante fores gradiuntur.

Oppĕto, is, ivi, tii, itum, a. 3. *andare incontro*, *incorrere*, proprie eſt obire, vel ſubire, ex *ob*, & *peto*, quaſi contra peto. *Cicer.* 1. *Tuſc.* Veſtras manus peto prius, quam oppeto malam peſtem hoſtili manu. ¶ Oppetere mortem, vel ſimpliciter oppetere, eſt mori. *Cic.* 1. *de Div.* Æquius eſſe cenſuit maturam ſe mortem oppetere. *Virg.* 2. *Æn.* O terque, quaterque beati, Queis ante ora patrum Trojæ ſub mœnibus altis contigit oppetere. *Macrob. l.* 3. *Satur. c.* 7. Opportune factum Haleſum facit, quia oppetiturus erat.

Oppexus, us, m. verbale ab oppecto. *Apul. l.* 11. *Met.* Flexus digitorum ornatum, atque oppexum crinium regalium fingerent.

Oppiānus, ni, m. 2. Grammaticus, & Poeta inſignis, ex Anazarbe, ſive ut *Suidæ* placet, ex Coryco Ciliciæ urbe, patre Ageſilao, matre Zenodota, ſcripſit *ἁλιευτικά*, *κυνηγετικά*, *καὶ ἰξευτικά*, ideſt de piſcibus, de canum venatione, & de viventibus, elegantiſſimis verſibus viginti millibus, quæ Antonino Imper. Severi filio obtulit, non ſine doctrinæ ſuæ maxima commendatione, a quo totidem aureos ſtateres accepit. Obiit in patria, ſæviente illic peſtilentia.

Oppĭco, as, a. 1. idem quod pico, ideſt pice illinio, quod fieri antiquitus ſolebat in doliis, vel cadis vinariis, ne perfluerent. *Cato de R. R. c.* 120. In amphoram muſtum indito, & corticem oppicato.

Oppidanĕus, a, um, adjectiv. oppidanus. *Cod. Theodoſ. l.* 12. *tit.* 1. Obſequiis oppidaneis mancipari.

Oppidānus, i, m. *cittadino*, Ger. *ſtadmann*, Gal. *citoyen*, Hiſp. *ciudadano*, *πολίτης*, qui oppidum incolit. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 33. Ne quam noctu oppidani a militibus injuriam acciperent.

Oppidānus, a, um, *πολιτικός*, quod ad oppidum ſpectat. *Cic. in Brut.* Quæſtores celeriter facti ſunt oppidano quodam, & incondito genere dicendi. *Id. pro Planc. c.* 12. Jus oppidanum.

Oppidātim, adv. *κατὰ πόλεις*, per oppida. *Sueton. in Auguſt. c.* 29. Ludos quinquennales pene oppidatim conſtituerunt. *Id. in Galb. c.* 18. Cum oppidatim victimæ cæderentur.

Oppĭdo, adv. *molto*, מאד, Germ. *heftig*, Gall. *beaucoup*, Hiſp. *mucho*, *muy*, *σφόδρα*, valde, multum. *Feſtus de etymo* ſic ſcripſit: Oppido, valde, multum. Ortum eſt hoc verbum ex ſermone inter ſe fabulantium, quantum quiſque frugum faceret; utque multitudo ſignificaretur, ſæpe reſpondebatur: Quantum vel oppido ſatis eſſet. Hinc in conſuetudinem venit, ut diceretur oppido, ideſt valde, multum. Itaque ſi in aliis rebus eo utuntur, ut puta, ſi qui dicant, Oppido didici, ſpectavi, ambulavi, errant, quia nulli eorum ſubjici poteſt, Quod vel oppido ſatis eſt. Hæc *Feſtus*. Quidquid tamen contra is dicat, paſſim uſurpatur. *Ter. Heaut.* Dic, me hic oppido eſſe inviſam. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 4. Servirent præterquam oppido pauci. *Id.* 3. *Fin.* Eorum definitiones paulum oppido inter ſe differunt. In hoc luſit *Apuleius in Apol.* Lignum a me toto oppido, & quidem oppido quæſitum.

Oppidulum, n. 2. parvum oppidum. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 7. Nec tamen in acie, ſed Melitæ, aut alio in loco, ſive in oppidulo futurum puto.

Oppĭdum, (vel opidum, ut aliqui ſcribunt) di, n. *Città*, עיר, Germ. *einet ſtad*, Gall. *ville*, *bourg*, Hiſp. *cuidad*, *caſtillo*, *πόλις*, locus mœnibus concluſus, in quem homines multi habitandi cauſa conveniunt. Idem eſt, ac urbs. A caſtello differt magnitudine, a vico mœnibus. *Serv. in* 6. *Æn. Cic.* 6. *Verr.* Segeſta eſt oppidum pervetus in Sicilia. *Serv. Sulp. Cic.* Quæ oppida quodam tempore florentiſſima fuerunt. ¶ Oppidum etiam dicebatur locus in Circo, unde quadrigæ emittebantur. *Var. l.* 4. *de L. L. pag.* 37. & *Feſt.* ¶ In genit. plur. *oppidum* pro *oppidorum*. *Sulpic. ad Cic. Fam.* 4. *ep.* 5. Tot oppidum cadavera.

Oppignĕro, as, avi, atum, a. 1. *impegnare*, ערב, Ger. *pfand verſetzen*, Gal. *engager*, Hiſp. *empeñar*, *ἐνεχυράζω*, aliquid pignori do. *Cicer. pro Sext. c.* 51. Libelli pro vino etiam ſæpe oppignerabantur. *Terent. Heaut.* 4. 5. 46. Num illa oppignerare filiam meam, me invito, potuit? *Martial. l.* 2. *epigr.* 58. Oppigneravit ad menſam octo nummis annulum, unde cœnaret.

Oppilatio, onis, f. obſtructio, *ἔμφραξις*, ut oppilatio narium, apud *Scribon. Larg. compoſit.* 47.

Oppilātus, a, um, nom. partic. clauſus, obſtructus. *Cic. Phil.* 2. *c.* 9. Scalis tabernæ oppilatis.

Oppilo, as, a. 1. *ſerrare*, *ἐμφράττω*, occludo. *Lucret. l.* 6. *v.* 723. Fluctibus adverſis oppilare oſtia contra.

Opplĕo, es, evi, etum, a. 2. *empire*, *ἀναπλήθω*, circumquaque, ſive maxime impleo, vel impleo ſimpliciter. *Plaut. Rud.* 4. 1. 14. Jam meas opplebit aures ſua vaniloquentia. Al. leg. *oppilabit*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nam vetus hæc opinio Græciam opplevit. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 4. Alienus odor nares opplet.

Opplētus, a, um, partic. ab oppleor. *Cic. poſt red. in Sen. c.* 4. Quorum mentes anguſtæ, humiles, pravæ, oppletæ tenebris, ac ſordibus.

Opplōro, as, n. 1. *καταθρηνέω*, contra ploro, plorando obtundo. *Auth. ad Her. l.* 4. *c.* 52. Ac vos auribus meis opplorare non deſinitis?

Oppōno, is, ſui, (apud *Plaut.* etiam *opposivi*) ſitum, a. 3. *opporre*, שים כנגד, Ger. *entgegen ſetzen*, Gall. *oppoſer*, Hiſp. *oponer*, *ἀντιτίθημι*, contra pono, ex adverſo pono. *Cic. Att. l.* 7. Omnes noſtra corpora opponimus. *Id. pro Cæc.* Atque iſte ad omnes introitus armatos homines opponit. *Id. pro Mur.* Ad omne periculum, atque ad omnem invidiam ſolus opponitur. ¶ Sæpe ponitur pro contrarium eſſe, adverſari. *Cic.* 2. *de Or.* His quatuor cauſis totidem medicinæ opponuntur. ¶ Item pro adverſari alicui in diſputando. *Cic.* 4. *Acad.* Non quo probaret, ſed ut opponeret Stoicis. ¶ Item objicere, ideſt ponere ante oculos, vel animum, *mettere innanzi*. *Cic. pro Quinct.* Pericula intendantur, formidines opponantur. ¶ Item deponere, & contra alium provocantem pignus ponere. *Plaut. Curc.* 2. 3. 34. Pono pallium, ille ſuum annulum oppoſivit. *Ter. Phorm.* 4. 3. 56. Ager oppoſitus eſt pignori ob decem minas. Huc pertinet illud *Catull. carm.* 26. Furi villula noſtra non ad Auſtri Flatus oppoſita eſt, nec ad Favoni, Verum ad millia quindecim & ducentos. h. e. pignori obnoxia eſt propter eam pecuniæ ſummam. ¶ Item interponere. *Cic.* 4. *Acad.* Authoritate tanta movebat, niſi tu oppoſuiſſes non minorem tuam. ¶ Item apponere. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. *in fin.* licet anteſtari? Ego vero Oppono auriculam. h. e. attentior. *Cato de R. R. de braſſica, in fin.* De petigine porræ; braſſicam opponito; ſanam faciet. Ita legit *Turneb.* alii *petigini parte*, *braſſicam opponito*.

Opportūne, adv. *opportunamente*, *a tempo*, *e luogo*, Germ. *zu rechter zeit*, Gal. *en temps*, & *lieu*, Hiſp. *oportunamente*, *ἐν καιρῷ*, commode, loco, & tempore. *Cicer.* 1. *de nat. Deor.* Atqui mihi quinque videor veniſſe opportune. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Accidere opportunius nihil potuit. *Liv. lib.* 32. *c.* 18. Anticyra opportuniſſime ſita.

Opportunitas, atis, f. *opportunità*, Germ. *gelegenheit*, Gall. *opportunité*, Hiſp. *oportunidad*, *εὐκαιρία*, commoditas, ratio loci, temporis, & perſonarum. *Cic.* 2. *Fin.* Et quemadmodum opportunitas (ſic enim appellemus *εὐκαιρίαν*,) non fit major productione temporis. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 19. Opportunitas loci. *Salluſt. in Jug. c.* 6. Opportunitas ætatis. ¶ Ponitur etiam pro aptitudine. *Cic. de Leg. l.* 1. *c.* 9. Omitto opportunitates, habilitateſque reliqui corporis. ¶ Item pro facilitate. *Plin. ep.* 24. Tranquilli ſtomachum multa ſollicitant, vicinitas urbis, opportunitas viæ. ¶ Item pro utilitate. *Cic. de Am.* Tales igitur inter viros amicitia tantas opportunitates habet. ¶ Opportunitate venire, *venir a tempo*. *Plaut. Epid.* Optima opportunitate ambo autem veniſtis.

Opportūnus, a, um, *opportuno*, *comodo*, בעתו, Germ. *fueglich*, Gall. *opportun*, Hiſp. *oportuno*, *εὔκαιρος*, quod idoneum eſt ad agendum, quod nobis commode obtingit. *Cicer. pro Roſc. Am.* Locus opportunus captus eſt ad eam rem. *Id.* 2. *Ver.* Claſſes optimæ, & opportuniſſimæ. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 24. Locorum opportuna permunivit. ¶ Aliquando ponitur pro utili. *Cic. de Am.* Ceteræ res, quæ expetuntur, opportunæ ſunt ſingulæ rebus fere ſingulis. ¶ Aliquando pro apto, & idoneo. *Ter. Eun.* Ad omnia hæc magis opportunus, nec magis ex uſu tuo nemo eſt. ¶ Aliquando pro proclivi, & obnoxio. *Plin. l.* 7. *c.* 52. Fœminarum ſexus huic malo videtur maxime opportunus. *Id. l.* 18. *c.* 7. Opportuniora morbis corpora. *Id. l.* 9. *c.* 31. Opportunus injuriæ.

Oppoſitio, onis, f. *oppoſizione*, *opponimento*, *ἀντίθεσις*, contrarietas. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 28. Diſparatum autem eſt id, quod ab aliqua re per oppoſitionem negationis ſeparatur.

Oppoſitus, us, m. idem ac oppoſitio. *Cic. pro Marc. ſub fin.* Sed etiam laterum noſtrorum oppoſitus, & corporum pollicemur.

Oppoſitus, a, um, *ἀντιθετὸς*, partic. ab opponor. *Cic. pro Font.* Ac propugnaculum illis ipſis nationibus oppoſitum, & objectum. *Juven. ſat.* 11. *v.* 18. Lancibus oppoſitis. h. e. oppigneratis. Al. leg. *oppoſitis* eodem ſenſu. *Senec. l.* 7. *Benef. c.* 14. Rebus meis in ſecuritatem creditoris oppoſitis.

Oppreſſio, onis, f. *oppreſſione*, *καταθλίψις*, actus opprimendi. *Cicer. pro Dom.* Occupatione fori, oppreſſione curiæ. *Id.* 3. *Offic. c.* 21. Legum & libertatis oppreſſio. *Ter. Adelph.* 2. 2. 30. Per oppreſſionem eripere, *con prepotenza*.

Oppreſſiuncŭla, æ, f. dim. ab *oppreſſio*. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 66. Papillarum horridularum oppreſſiunculæ. h. e. compreſſiones.

Oppreſſor, oris, m. 3. *oppreſſore*, *καταθλίβων*, qui opprimit. *Brut. ep.* 16. *Cic.* Ut vindices, atque oppreſſores dominationis ſalvi ſint?

Oppreſſus, a, um, *oppreſſo*, *καταπιεσθεὶς*, partic. ab opprimor. *Plin. l.* 9. *ep.* 18. Oppreſſa memoria, *piena di troppe coſe*. *Cic.* 2. *Off.* Qui vi oppreſſos imperio coercent? *Id. Fam.* 9. *ep.* 14. Oppreſſus totius corporis doloribus. *Id.* 2. *Divin.* Oppreſſus terra, *ſepolto*. *Id. in Catil.* Oppreſſus invidia. *Id. ibid.* Oppreſſus ære alieno. *Liv. l.* 24. Oppreſſus metu.

Oppreſſus, us, m. oppreſſio. *Lucret. l.* 1. *v.* 850. In oppreſſu valido. *Sidon. l.* 9. *ep.* 11. Saxei montis oppreſſu.

Opprimo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *opprimere*, *ἐπικαταλαμβάνω*, valde premo, obruo. *Ter. Eun.* 3. 5. Somnus eum oppreſſit. *Cato R. R. c.* 46. Pede opprimere. *Cicer.* 2. *Divin.* Opprimi ruina. *Liv. l.* 29. Opprimere ignem, *ſpegnere*. *Ter. Phorm.* 5. 7. 93. Os opprime. h. e. tace. ¶ Tranſlate eſt celare, tegere. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quo ſtudioſius ab iplis opprimitur, & abſconditur, eo magis eminet, & apparet. *Val. Max. l.* 2. *c.* 1. Opprimere oculos mortuorum. h. e. claudere. ¶ Item ex improviſo deprehendere. *Cic. Att. l.* 12. Ad quam diem hic ita poſſim eſſe, ut ne opprimar. *Ter. Andr.* 1. 3. 23. Ne de hac re pater imprudentem opprimat. Adde *Liv. l.* 2. *c.* 4. ¶ Item occupare, prævenire. *Liv. l.* 26. Opprimere incautos. *Cic.* 15. *Fam. ep.* 16. Hæc te tertia epiſtola ante oppreſſit, quam tu ſchedam aut litteram. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 24. Occaſionem opprimere. h. e. arripere. ¶ Item evertere, occidere, vexare. *Cic.* 4. *Fam. ep.* 3. Quicumque Rempubl. oppreſſiſſet armis. *Id. pro Roſc. Amer.* Extinguere, & opprimere potentiam alicujus. *Id.* 4. *Fam. ep.* 6. Dolore opprimi. *Id.* 4. *Verr.* 3. *c.* 7. Opprimi criminibus. ¶ Alia V. in *Oppreſſus*.

Opprobramentum, i, n. idem ac opprobrium. *Plaut. Merc.* 2. 3. 87. Quam opprobramentum, aut flagitium muliebre efferri domo. Al. leg. *approbramentum*.

Opprobratio, onis, f. *ὀνειδισμὸς*, actus opprobrandi. *Gel. l.* 12. *c.* 12. Tum Cicero inopinata opprobratione permotus.

Opprobratus, a, um, *vinfacciato*, *eſprobrato*, objectus. Apud *Gell. l.* 3. *c.* 5. *in lemmate*. Mollities cuidam opprobrata acerbe ſimul & feſtiviter.

Opprobrioſus, a, um, adject. opprobriis plenus. *l.* 40. *Cod. de Epiſc. & Cler.* Abſurdum Clericis eſt, imo etiam opprobrioſum.

Opprobrium, i, n. *vituperio*, *infamia*, חרפה, Ger. *ſmachrede*, Gal. *opprobre*, *outrage*, Hiſp. *oprobrio*, *ὄνειδος*, infamia, dedecus, ex *ob*, & *probrum*, quaſi objectum probrum. *Hor. l.* 1. *ep.* 9. Sic ego majoris fugiens opprobria culpæ. ¶ Item exprobratio, reprehenſio. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 41. Mordear opprobriis falſis.

Opprŏbro, as, n. 1. *rinfacciare*, *villaneggiare*, חרף, Ger. *fuervuerffen*, Gal. *reprocher*, Hiſp. *denoſtar*, *ὀνειδίζω*, opprobrio do, objicio, ex *ob*, & *probrum*. *Plaut. Moſt.* 5. 3. 143. Egone id exprobrem, qui mihimet cupio id opprobrarier? *Id. Trucul.* 1. 3. 25. Rus tu mihi opprobras? *Gell. l.* 17. *c.* 1. Ut opprobraret adverſariis.

Oppugnatio, onis, f. *oppugnazione*, *πολιόρκησις*, actus oppugnandi. *Cic.* 1. *de Or.* De ſignorum collationibus, de oppidorum oppugnationibus. *Liv. l.* 4. *c.* 29. Nec ſegnior oppugnatio eſt, quam pugna fuerat.

Oppugnātor, oris, m. *πολιορκητὴς*, qui oppugnat. *Cic. pro Balb.* Et contra oppugnatores Reipublicæ de civitate exterminari. *Id. pro Plan. c.* 31. Salutis meæ oppugnator.

Oppugnatorius, a, um, adject. ad oppugnationem pertinens. *Vitru. l.* 10. *c.* 22. Hoſtes comparant res oppugnatorias.

Oppugnātus, a, um, nom. ex partic. *combattuto*. *Propert. l.* 2. *eleg.* 12. *v.* 46. Nec toties propriis circum oppugnata triumphis Roma.

Oppūgno, as, avi, atum, a. 1. *dare aſſalto*, *πολιορκέω*, contra perſonam, vel rem aliquam pugno nocendi cauſa. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 9. Aggeribus, vineis, turribus oppugnabam oppidum munitiſſimum Pindeniſſum. *Liv. de bel. Pun.* Tum vero ſimul ab hoſtibus, ſimul ab iniquitate locorum Pœni oppugnabantur. ¶ Tranſlate *Cic. l.* 5. *Fam.* Si ſine cauſa ſum a tuis oppugnatus. *Id. l.* 3. *Fam.* Aut ejus exiſtimationem oppugnare in provincia. *Id. pro Quint. c.* 12. Caput alicujus oppugnare. *Metel. l.* 5. *Fam. ep.* 1. Capite ac fortunis aliquem oppugnare, *macchinare alla vita, e ai beni di qualcheduno*. *Cic. Fam.* 2. *ep.* 1. Oppugnare aliquem pecunia. *Ibid.* 1. *de Invent.* Oppugnare verbis commoda patriæ. ¶ *Plaut. Caſ.* 2. 6. 60. Oppugnare os alicui. h. e. pugnis cædere.

Oppŭto, as, n. 1. circumquaque puto, proprieque de arboribus dicitur. *Plin. l.* 17. *c.* 21. Opputatur autem, quicquid proximo tulit fructum.

Oppuvio, is, a. 4. percutio, apud vet. *Feſtus*.

Oppuvium, ii, n. *sferza*, verber. *Afran. apud Non.* Oppuviis pueri coercentur.

Ops, Opis, f. 3. filia Cœli, & Veſtæ, ſoror, & conjux Saturni, quæ & Terra, & Rhea, & Cybele, & Magna Mater, & Mater Deorum, & Berecyntia, &c. vocatur, ita dicta, quaſi opulenta, ac dives. *Varro l.* 4. *de L. L.* terram Opem vocatam ait, quia hic omne opus, & hac opus ad vivendum. *Macrob. l.* 1. *c.* 20. ait, terram dici Opem, cujus ope vitæ humanæ alimenta quæruntur, vel ab opere, per quod fructus, frugeſque naſcuntur. Aliqui dicunt eſſe ab antiquo adjectivo *ops* pro divite, cujus contrarium inops remanſit pro paupere, & egeno. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quid Opis? quid Salutis? quid Concordiæ? ¶ Sed aliqui Opem filiam Oceani, & Salaciæ, neptem Cœli, & Terræ faciunt. *Cic. de Univ. c.* 11. Ut Oceanum, Salaciamque Cœli ſatu, Terræque conceptu generatos, editoſque memoremus, ex his Phorcym, Saturnum, & Opem, deinceps Jovem, atque Junonem.

Ops, opis, f. *ajuto*, *facoltà*, *potere*, auxilium, facultas, vires. *Cic.* 4. *Fam. ep.* 1.

Aliquid

Aliquid opis accidenti Reipublicæ tuliſſemus. *Id. 1. Tuſc.* A te opem petimus. *Id. Fam.* 14. Omni ope, atque opera enitar. *Ovid. de remed. amor. v.* 76. Carminis, & medicæ Phœbe repertor opis. *Id. 8. Met. v.* 569. Hujus opem magnus imploravere periclis. *Virg. 1. Æn.* Non opis eſt noſtræ. h. e. non poſſumus. ¶ Eſt præterea ops, ut inquit *Feſtus*, idem ac opulentus, cujus contrarium eſt *inops*. ¶ In plur. numero mutat hæc vox ſignificationem. *V. Opes*.

Opſonium, &c. V. Obſonium.

Optabĭlis, le, o. 3. *deſiderabile*, נחמד, Ger. *zu wuenſchen*, Gal. *deſirable*, Hiſp. *deſſeable*, αἱρετός, quod optari debet. *Cic. Fam. l. 5. ep.* 12. Quæ etſi nobis optabiles in experiendo non fuerunt. *Id. 4. Fin. c.* 23. Optabilior ejta.

Optabilĭter, adv. cum deſiderio. *Cic. 1. Tuſc. c.* 40. Quam optabiliter illud jucundum eſſe debet? Optimæ quædam edit. ac MSS. ly *optabiliter* omittunt. *Valer. Max. l. 5. c. 1. ad fin.* Ut optabilius in patria, ita ſpecioſius pro patria &c.

Optatĭo, onis, f. *ſcelta*, optio, eligendi facultas. *Cic. 3. Off. c.* 25. Theſeo cum tres optationes Neptunus dediſſet, optavit interitum Hippolyti. Eſt qui legit *optiones*. ¶ Eſt præterea optatio Rhetorum figura. *Cic. 3. de Orat. c.* 53. Purgatio, conciliatio, læſio, optatio, atque exſecratio. Hujus figuræ exemplum ſit illud *ejuſd. pro Flacc.* Utinam hanc mihi facultatem cauſa concederet.

Optatīvus, a, um, adject. qui optationem continet, ut modus optativus in verbis, quo optandi actus ſignificatur, apud Grammaticos. *Diomed. l.* 2. & *Priſcian. l.* 8. Optativa conjunctio. *Diomed. l.* 2. &c.

Optāto, adv. *deſideratamente*, Ger. *erwuenſchet*, Gal. *avec deſir*, Hiſp. *deſſeadamente*, ἀσμένως, cum deſiderio. *Cic. Att. lib. 13. ep.* 28. Niſi quid te aliud impediet, mihi optato veneris. *Ter. Andr.* 3. 3. 1. Optato advenis.

Optātum, ti, n. *deſiderio*, צבון, Ger. *ein wunſch*, Gall. *ſouhait*, Hiſp. *deſſeo*, εὐχὴ, εὐθυμία, deſiderium. *Cic. in Piſon.* Illud etiam accidit præter optatum meum. *Id. l. 2. Fam. ep.* 13. Cur mihi non in optatis ſit complecti hominem, &c. *Ter. Heaut.* 3. 3. 50. Optata loquere.

Optātus, a, um, o. 1. 2. *deſiderata*, ἀσπαστός. *Cic. l. 16. Fam. ep.* 21. Gratos tibi, optatoſque eſſe, qui de me rumores afferuntur. *Id. l. 1. Fam. ep.* 5. Tametſi mihi nihil fuit optatius, quam &c. *Id.* 14. *Phil.* Optatiſſimi nuntii, & literæ venerunt. *Id. Q. Fr. l. 2. ep.* 7. Frater optatiſſime.

Optĭce, es, f. *ottica*, *l'Optique*, facultas, qua viſus ratio dirigitur, ab ὄπτομαι, video. *Vitruv. l. 1. c.* 1. V. Mathematicos.

Optimātes, tum, & tium, com. 3. *primati*, *nobili*, ἄριστοι, qui optimis ſuam cauſam probatam volunt, ab *optimas*. Duo enim fuere in Rep. hominum genera, qui excellere quærerent: alii ea, quæ agebant, ac dicebant, populo jucunda eſſe volebant, eoque dicti populares, alii ita ſua inſtituebant, ut optimo cuique ſuam cauſam probarent, atque inde appellati optimates. Hanc utriuſque nominis cauſam affert *Tullius* ipſe in *Orat. pro Sextio c.* 45. *Cælius ad Cic. ſub l.* 10. *ad Att. ep.* 9. Vide, ne dum pudet te parum optimatem eſſe, parum diligenter, quod optimum ſit, eligas. *Cic. Fam. 7. ep.* 6. Matronæ opulentæ, optimates.

Optĭme, adv. *ottimamente*, *beniſſimo*, Ger. *es iſt gar gut*, Gal. *tres bien*, Hiſp. *muy bien*, ἄριστα, præclare, eximie, omnino. *Cic. 4. Fam.* Sed hæc tu melius, vel optime omnium. *Idem ad Q. Fr.* Si perficiunt, optime, ſin minus, ad noſtrum Jovem revertamur. ¶ Aliquando ponitur pro opportune. *Ter. Eun.* 5. 2. 66. Adeſt optime ipſe frater. ¶ Eſt etiam adverbium concedentis, ſeu annuentis. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 3. Habeat, optime eſt. ¶ Apud *Plaut.* & *Terent.* plerumque legitur *optume*. ſic enim ſolebant antiqui.

Optĭmĭtas, atis, f. utilitas, commodum. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 15. Maximas optimitates, gaudioque offertiſſimas ſuis heris ille una mecum pariet. Ita quidam Lexicographi, ſed legendum videtur, *opimitates*.

Optĭmus, & (antiquis *optumus*) a, um, *ottima*, *perfetto*, טוב מאד, Ger. *gar gut*, Gal. *tres bon*, Hiſ. *muy bueno*, ἄριστος, præſtantiſſimus, ſup. a *bonus*, ab *opto*, ideſt eligo, quaſi electiſſimus. *Cic. in Brut.* In omnibus rebus difficilis optimi perfectio, atque abſolutio. *Id. de Aruſp. Reſp.* Optimus a Populo R. judicatus eſt. *Id. 1. de Orat. c.* 33. Stilus optimus dicendi magiſter. ¶ *Optimus maximus* de Deo dicitur. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 25. Jupiter dicitur a majoribus noſtris optimus maximus, & quidem ante optimus, ideſt beneficentiſſimus, quam maximus; quia majus eſt, certeque gratius prodeſſe omnibus, quam opes magnas habere. ¶ Eundem titulum ſibi ſumpſit Caligula apud *Suet. c.* 22. ex quo divinam majeſtatem aſſerere ſibi cœpit. Item Imperatores poſtea alii, ſed addita conjunctionis particula, *optimus maximuſque*. ¶ Optimus maximuſque fundus eſt liber & immunis, *l.* 126. *de Verbor. ſignif.* Sic optimo jure prædia, apud *Cic. Agrar.* 3. eodem ſenſu. ¶ Optimo jure, h. e. juſte, merito. *Cic. 1. Offic.* Ne jure optimo irrideamur.

Optĭo, onis, f. *elezione*, מבחר, Ger. *wahl*, Gal. *choix*, Hiſp. *elecion*, αἵρεσις, electio, ſeu eligendi facultas, ab *opto*, qua notat eligere. *Plaut. Caſ.* Optio hæc tua eſt; utram harum vis conditionem, accipe. *Cic. de Fat.* Utrum frui malis, optio tua ſit. *Id. 1. Fin. c.* 10. Optio eligendi. *Id. de clar. Orat.* optionem dare. *Id. Att. l.* 1. deferre. *Id. 1. Ver.* facere alicui. ¶ Metonymice dicitur gen. maſc. de eo, qui eligitur, ac præſertim in militia de iis, quos Centuriones ſibi adjutores optabant, ſeu adoptabant, ut ſua privata obirent negotia, dum ipſi publicis curis eſſent diſtricti, vel etiam univerſa curarent, ſi ipſi ægritudine præpediti eſſent, quos antea *accenſos* appellatos eſſe *Feſtus* ſcripſit, ab *optando*. *Var. l. 4. de L. L.* Quos hi (Decuriones militares) primo adminiſtros ipſi ſibi adoptabant, optiones vocari cœpti. Adde *Non. c. 1. n.* 461. *Veget. l. 2. c.* 7. ¶ Tranſlate ſumitur pro cujuſcumque rei adjutore. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 88. Optionem tibi ſumito Leonidam.

Optionātus, us, m. dignitas & munus optionis. *Cato apud Feſtum.* Decurionatus, optionatus, haſtas donaticas, aliosque honores.

Optīvus, a, um, idem ac adoptivus. *Hor. l. 2. ep.* 2. *v.* 100. Et optivo cognomine creſcit.

Opto, as, avi, atum, a. 1. *deſiderare*, חמד, Ger. *begeren*, Gal. *ſouhaiter*, *deſirer*, Hiſp. *deſſear*, εὔχομαι, deſidero, cupio, expeto, a ποθῶ, per Metatheſin, & converſo θ in τ, quomodo ab ἰθύω, eſt *uro*. *Cic. in Piſon c.* 14. Optare, & expetere aliquam fortunam. *Id. Catil.* 2. A Diis immortalibus optare, ut aliquid ſiat. ¶ Item eligo, *ſcegliere*. *Id. 1. Off.* Quæ majori parti pulcherrima videantur, ea maxime optant. *Virg. 1. Æneid. v.* 425. Pars optare locum tecto. Adde 3. *Æn. v.* 109. ¶ Optaſſis, pro optaveris legitur apud *Plaut. Mil.* 3. 1. 75.

Opŭlens, tis, adject. opulentus. *Salluſt. in Jug. c.* 89. Civitas magna, & opulens. *Auſon. Idyl.* 2. *v.* 7. Non opulens, nec egens, parcus ſine ſordibus egi. *Nepos in Chabr. c.* 3. Neque animo æquo pauperes aliorum opulentium intuentur fortunam.

Opulenter, adv. *ſplendidamente*, Ger. *reichlich*, Gal. *richement*, Hiſp. *ricamente*, ἀφθόνως, cum opulentia, ſumptuoſe, ſplendide. *Liv. l. 1. c.* 35. Ludos opulentius, inſtructiuſque, quam priores Reges, fecit. *Salluſt. in Jugur. c.* 85. Neque militiam arcte colam, nec opulenter.

Opulentĭa, f. 1. *ricchezza*, עשר, Ger. *reichthumb*, Gal. *richeſſe*, Hiſp. *riqueza*, πλοῦτος, divitiæ. *Salluſt. de bello Catil. c.* 6. Invidia ex opulentia orta eſt. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 22. Antequam illa meis opulentiis ſiat gravior.

Opulentĭtas, atis, f. idem ac opulentia. *Plaut. Mil.* 4. 4. 35. Quaſique ejus opulentitatem reverearis.

Opulento, as, a. 1. *arricchire*, πλουτίζω, dito, abundantem facio, fœcundo. *Hor. l. 1. ep.* 16. Arvo paſcat herum, an baccis opulentet olivæ.

Opulentus, a, um, *ricca*, *potente*, גביר, Germ. *reich*, Gall. *riche*, Hiſp. *rico*, πλούσιος, opibus abundans, dives. *Cicer. de Amic.* Ut mulierculæ magis amicitiarum præſidia quærant, quam viri; & inopes, quam opulenti. *Hor. l. 3. ode* 24. Intactis opulentior theſauris Arabum. *Liv. l. 33. c.* 33. Opulentiſſimi in terris populi. *Tacit. 3. hiſt. c.* 6. Provincia pecunia opulenta.

Opuleſco, is, n. 3. diteſco. *Porcius apud Gel. l. 18. c.* 11. Quo magis in patriis poſſint opuleſcere campis.

Opulus, i, f. arbor, quæ a ruſticis obierus, vel opierus dicitur, corno ſimilis, nimi proceritate, caudice recto, & enodi, maritandis vitibus maxime idonea. *Col. l. 4. c.* 6. Sed vitem maxime opulus videtur alere. Adde *Var. l. 1. R. R. c.* 8.

Opuntĭa, f. 1. herba circa Opuntem naſcens. *Plin. l. 21 c.* 17.

Opuntĭus, a, um, adject. ab Opunte, ut Opuntius ſinus. *Pomp. Mela.*

Opus, untis, f. urbs Bœotiæ. Item oppidum Locrorum non procul ab Aſopo fluvio. *Ovid. 1. de Pont. eleg.* 4. Cæde puer facta Patroclos Opunta reliquit.

Opus, eris, n. 3. *opera*, מעשה, Germ. *werck*, Gal. *œuvre*, Hiſp. *obra*, ἔργον, id, quod ſit operando, ab ὄπω, quod notat operari. *Cic. in Or.* Magnum opus omnino, & arduum conamur. ¶ Differt ab *opera*, quia *opera* eſt actio, qua ſit aliquid, *opus* eſt id, quod operando factum eſt. *Ter. Heaut.* 1. 1. 21. utrumque complexus eſt, cum ait: Quod in opere faciundo operæ conſumis tuæ. Ceterum interdum opus capitur pro opera. *Virg. 8. Æn.* Sub te tolerare magiſtro militiam, & grave Martis opus. ideſt laborem belli. ¶ *Inter opus*, eſt in ipſo opere, cum opus ſit, dum quis operatur. *Tibull. l. 2. eleg. 7. v.* 8. Cruta ſonant ferro, ſed canit inter opus. ¶ Opus etiam pro artificio frequenter ponitur. *Cic. 6. Ver.* Hydria Boeti manu facta, præclaro opere, & grandi pondere. *Id. 5. Tuſc.* In aureo lecto, magnificis operibus picto. ¶ Item pro fabrica, ſeu munitione militari. *Caſ. B. G. l. 5. c.* 21. Locum reperit egregie naturæ, & opere munitum. ¶ Urbem operibus claudere, aut obſidione & machinis oppugnare. *Nepos in Milc. c.* 7. ¶ Item de quocunque ædificio. *Sueton. in Tiber. c.* 30. De extruendis, reficiendiſque operibus ad P. C. referebatur. ¶ Ablativus *opere* pro magnopere. *Plaut. Trucul.* 2. 7. 27. Juſſit opere orare, ut &c. *Id. Stich.* 1. 1. 91. Rogare te juſſit multum opere maximo. Quod autem addidit *Pareus in Lex. Crit.* ex *Cic. l. 4. Att. ep.* 11. non caret varia lectione.

Opus, nom. indecl. *biſogno*, neceſſitas, vel neceſſe. Sed tamen *opus*, & *neceſſe* videntur aliquantum inter ſe differre. *Cic. l. 1. Fam. ep.* 9. Legem curiatam Conſuli ferre opus eſſe, neceſſe non eſſe. h. e. utile eſſe. Quare *opus* notat indigentiam, ſeu utilitatem, non neceſſitatem. ¶ Modo ſubſtantive accipitur, modo adjective. Sed quocunque modo uſurpetur, ſemper eſt indeclinabile. Utroque modo conjungitur cum verbo *ſum*, & fere dativum perſonæ vel expreſſe, vel occulte exigit. Quando uſurpatur ſubſtantive, verbum *ſum* ſemper numeri ſingularis eſſe debet, & tertiæ perſonæ. Tunc vel uſurpatur abſolute. *Cic. 2. Fin.* Bonum ipſum etiam quid eſſet, fortaſſe, ſi opus fuiſſet, definiſſes. ¶ Vel cum abl. *Cic. Att. l. 12. ep.* 35. Apud Terentiam gratia opus eſt nobis, tuaque auctoritate. ¶ Reperitur etiam cum gen. *Cic. ad Q. Fr.* Opus erit elegantioris alicujus. ¶ A veteribus conjungebatur etiam cum acc. *Plaut. Truc.* 5. 1. 10. Puero opus eſt cibum. ¶ Conjungitur etiam cum conjunctivo, & particula *ut*. *Plaut. Truc.* 2. 6. 18. Nunc tibi opus, ægram ut te aſſimules. ¶ Item cum infinitivo. *Cicer. de Amic.* Atque opus ſit quidem nihil unquam omnino deeſſe amicis. ¶ Item cum participio. *Ter. Heaut.* 1. 1. Tibi ut opus eſt facto, face. *Cic pro Mil. c.* 19. Primum erat nihil, cur properato opus eſſet. ¶ Si adjective uſurpetur, exigit nominativum ante ſe, & verbum *ſum* ſecundum numeros, & perſonas variandum eſt. *Cic. l. 1. Fam. ep.* 5. Dux nobis, & auctor opus eſt, & eorum ventorum, quos propoſui, moderator quidam, & quaſi gubernator. *Liv. l. 30. B. Pun.* Ad comparanda ea, quæ opus erant. ¶ In utraque uſurpatione admittit etiam accuſ. cum præp. *ad*. *Cic. lib. 3. Fam. ep.* 3. Præſidio firmiori opus eſſe ad iſtam provinciam. ¶ Jungitur etiam aliquando cum verbo *habeo*. *Col. l. 9. c.* 1. Feræ graminibus opus habent.

Opuſcŭlum, i, *operetta*, πονημάτιον, parvum opus. *Cicer. 4. Acad.* Ut etiam inter Deos Myrmecides aliquis minutorum opuſculorum fabricator fuiſſe videatur.

O ANTE R.

Ora, æ, f. *eſtremità*, *eſtremità*, extremitas cujuſcunque rei, ab ὅρος, *extremitas*, *terminus*. *Lucret. l. 1. v.* 934. Oras pocula circum contingunt. *Feſtus.* Oræ veſtimentorum. *Cic. 2. Fin.* Infiniteſque regiones, quarum nulla eſſet ora, nulla extremitas. ¶ Oræ vulneris, ſunt hiantis vulneris extremitates, quæ ſutura conjunguntur. *Celſ. l. 5. c.* 26. Oras vulneris ſutura jungit. ¶ Speciatim uſurpatur de regione litorali. *Cic. l. 12. Fam. ep.* 3. A prima ora Græciæ uſque ad Ægyptum. ¶ Per Synecdochen ſumitur pro tota regione. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 66. Omnibus hominibus, qui ubique ſunt, quacunque in ora ac parte terrarum. *Id. 1. Tuſc.* Tum globum terræ duabus oris diſtantibus habitabilem, & cultum. ¶ Reperitur etiam pro initio rei. *Cæcil. apud Feſt.* Oram reperire nullam, quam expediam, queo. ¶ Pro fune nautico. Hinc oram ſolvere, & reſolvere, *partirſi dal lido*. *Quintil. in ep. ad Tryphon.* Permittamus vela ventis, & oram ſolventibus bene precemur. *Liv. l. 22. c.* 19. Vix dum omnes conſcenderant, cum alii reſolvunt oras, aut anchoram vellunt. *Id. l. 28. c.* 36. Trahunt ſcalas, oraſque & anchoras præcidunt. h. e. funes, quibus oræ litoris navis adhæret.

Ora, æ, f. Dea juventutis. V. Herſilia.

Oracŭlum, i, n. *oracolo*, λόγιον, χρησμὸς, μαντεῖον, Deorum reſponſum. *Cic. in Top. c.* 20. Oracula ex eo ipſo appellata ſunt, quod ineſt in his Deorum oratio. *Id. 2. de Div.* Tuis enim oraculis Chryſippus totum volumen implevit. *Id. 1. Div. c.* 34. Cum oraculum ab Jove Dodonæo petiviſſent. Sic oraculum conſulere, ſcitari, poſcere. *Id.* & *Virg.* & al. ¶ Oraclum per ſyncop. *Ovid. 1. Met. v.* 321. Fatidicamque Themin, quæ tunc oracla tenebat. ¶ Sumitur etiam pro ipſo loco, in quo reſponſa dantur. *Cic. 1. de Div.* Nunquam illud Oraculum Delphis tam celebre, & tam clarum fuiſſet, neque tantis donis refertum omnium populorum, atque Regum, niſi omnis ætas oraculorum illorum veritatem eſſet experta. *Plin. l. 12. c.* 23. Ab Ammonis oraculo, juxta quod naſcitur arbor. ¶ Accipitur etiam pro vaticinio generatim, undecumque ſit. *Cic. 1. de Div.* Quibus inflatæ mentes oracula funderent. *Id. ib.* Expreſſus ſomnii, & furoris oracula. ¶ Item pro dicto, ſive ſententia celebri, notatuque digna. *Plin. l. 18. c.* 6. Inde illa reliqua oracula, nequam agricolam eſſe, &c.

Oramentum, i, n. oratio, preces. *Plaut. Truc.* 2. 2. 63. Illum ſpem mutari blandimentis, oramentis ceteris meretricis. Ita legit *Meurſius*: alii *ornamentis*.

Orarĭum, ii, n. linteum ori tergendo accommodum. *Vopiſc. in Aurel. cap.* 48. Sciendum, ipſum primum donaſſe oraria populo R. quibus uteretur populus ad favorem. Adde *Luc. apud Non. c. 14. n.* 16. ¶ Plura de hac voce differit *Caſaub. ad hunc locum*, item *Salmaſ.* & *Voſſ. l. 3. de vit. ſerm. c.* 30.

Orarĭus, a, um, adject. ab ora, ut oraria navis, parvæ molis, & ad legenda tantum litora apta. *Plin. l. 10. ep.* 26. Nunc deſtino partim orariis navibus, partim vehiculis provinciam petere.

Orata. V. Aurata.

Oratĭm, adv. per oras. *Solin. c. 9. (al. c. 3.)* Ut oratim omnes inſulas legamos.

Oratĭo, onis, f. *orazione*, *diſcorſo*, תפלה, Ger. *ein red*, Gal. *oraiſon*. Hiſp. *oracion*, λόγος, locutio, ſermo, compoſitum ex pluribus dictionibus, ſeu vocibus, quo homines animi ſui ſenſa exprimunt, ab *oro*. *Cic. l. 6. Fam.* Non ſolum ex oratione ipſius Cæſaris, quæ ſane mollis, & liberalis fuit. *Ter. Andr.* 1. 1. 124. Oratio hæc me miſeram exanimavit metu. *Cic. 1. de nat. Deor. in fi.* Epicurus re tollit, oratione relinquit Deos. ¶ Speciatim dicitur de locutione Oratorum. *Cic. in Or. c.* 19. Quanquam enim omnis locutio oratio eſt, tamen unius Oratoris locutio hoc proprio ſignata nomine eſt. *Quintil. l. 4. c.* 3. Orationem facere jucundam & ornatam. *Id. l. 2. c.* 17. Habere orationem contra aliquem. *Id. ib.* Orationem ſcribere. *Cic. 5. Tuſc.* Habere multam orationem de re aliqua. ¶ Oratio perpetua. V. *Perpetuus*. ¶ Proſa oratio. V. *Proſa*. ¶ Interdum publici libelli, & literæ, in quibus aliquid ad Remp. pertinens perſcribitur, orationes vocantur. *Sueton. in Tito c.* 6. Cum patris nomine & epiſtolas ipſe dictaret, & edicta conſcriberet, orationeſque in ſenatu recitaret etiam Quæſtoris vice. V. *eund. Sueton. in Aug. c.* 65.

Oratiuncŭla, æ, f. *orazioncella*, parva oratio. *Cic in Brut.* Indicant oratiunculæ cum hiſtoria quædam Græce ſcripta dulciſſime. *Id. 3. de nat. Deor. c.* 17. Oratiuncula aureola.

Orator, oris, m. *Oratore*, ῥήτωρ, eſt ille, qui poteſt dicere prudenter, copioſe, ornate, memoriter, cum quadam etiam actionis dignitate. Dictus eſt ab *oro*, ex antiqua ejus notione pro *dico*. Differt a Rhetore, quod Orator ſit, qui in judiciis, vel in concionibus, vel in Senatu cauſas agit. Rhetor, qui profitetur artem bene dicendi. V. Rhetor. *Sidon. l. 5. ep.* 5. Oratorem pro Rhetore uſurpat. ¶ Oratores etiam Legati dicuntur, qui Principum, vel Rerum publicarum mandata peragunt. *Virg.* 10. *Æn.* v. 331.

v. 131. Centum Oratores prima de gente Latina Ire placet. Adde *Liv. l. 1. c. 15.* ¶ Orator quoque dicitur liber Ciceronis, in quo de Oratore diſſerit. *Cic. l. 15. Fam. ep.* 20. Oratorem meum (ſic enim inſcripſi) Sabino tuo commendavi.

Oratorie, adverb. *oratoriamente*, ῥητορικῶς, more Oratorum. *Cic. in Orat. c.* 68. Nihil eſt enim aliud pulchre, & oratorie dicere, niſi optimis ſententiis, verbiſque lectiſſimis dicere.

Oratorius, a, um, ῥητορικός, quod ad Oratorem ſpectat. *Cic. 1. de Or.* Sic illam orationem diſertam ſibi, & oratoriam, fortem, & virilem non videri. *Id. de clar. Orat. c. 7.* Ornamenta oratoria. ¶ Oratoria, abſolute, h. e. oratoria ars. *Quint. l. 2. c.* 14.

Oratrix, icis, f. *oratrice*, mulier, quæ orat. *Plaut. Mil.* 4. 2. 80. Me oratricem haud ſpreveris. ¶ Alio ſenſu *Quint. l. 2. c.* 14. Rhetoricem in latinum transferentes, tum oratoriam, tum oratricem nominaverunt.

Oratum, ti, n. petitio, preces. *Ter. Hec.* 3. 3. 27. Cum orata ejus reminiſcor.

Oratus, tus, m. *priego*, precatio, rogatio. *Cic. pro Flac. c.* 37. An etiam ſcripſit oratu tuo?

Oratus, a, um, nom. ex particip. *pregato*. *Horat. l. 1. ep.* 13. *v.* 18. Prece multa oratus. *Id. l. 2. ſat.* 3. *v.* 176. Oratus per dicos. *Celleg. l. 2. c. 70.* Oratus a medico

Orbatio, onis, f. *privatio*. *Sen. ep.* 88. (al. 87.) Paupertas non per poſitionem, ſed per detractionem dicitur, vel, ut antiqui dixerunt, per orbationem.

Orbator, oris, m. qui privat. *Ovid. Metam.* 13. *v.* 500. Exitium Trojæ, noſtrique orbator Achilles.

Orbatus, a, um, *privato*. *Cic. pro Cluent. c.* 15. Quæ ab ſe ſe poſtea aucta pecunia magno ſcemine, orbata filio minore periculo necaretur. *Id. pro Cæc.* Quibus te conſolor ut afflictum, & jam omni ſpe ſalutis orbatum.

Orbiculatim, adv. *in giro*, Ger. *ringes weiſe*, Gal. *rondement*, Hiſp. *entorno*, κυκλοειδῶς, per orbes, & circulos, quaſi circulatim. *Plin. l. 11. c.* 37. Sed quibus cervix e multis, vertebratiſque orbiculatim oſſibus flexilis, &c.

Orbiculatus, a, um, o. 1. 2. *tondo*, *rotondo*, κυκλοτερής, quod in orbem, & circuitum factum eſt. *Cal Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 15. Nunc tibi noſtri milites malis orbiculatis eſſe paſti videntur. Adde *Plin. l. 27. c.* 13.

Orbiculus, li, κυκλίσκος, dimin. ab orbis. *Plin. l. 25. c.* 13. Conciſa quoque in orbiculos ſervatur in vino. ¶ Sumitur etiam pro rotula trocleæ. *Cat. c.* 3. Trochleas Græcanicas binas, quæ funibus ſparteis ducantur, orbiculis ſuperioribus octonis, interioribus ſenis citius duces.

Orbitus, a, um, *girato intorno*, κυκλωτής, quod eſt per orbem ductum, ſeu per circulum. *Var. apud Non. c. 2. n.* 614. Ut ſidera cœli circa terram, atque axem volvuntur motu orbito.

Orbifico, as, a. 1. orbum facio. *Acc.* apud *Non. c. 2. n.* 812. Orbificor liberorum letho

Orbile, is, n. 3. quod autem in ſummo axe continet, vel id potius, quod in extremis radiis eſt, & canthis cingitur, ab *orbis*. *Var. l. 3. de R. R. c.* 5. Ad extremum, ubi orbile ſuiet eſſe acutum.

Orbilius, m. 2. Beneventanus Grammaticus, Horatii in pueritia præceptor, quem *l. 2. ep.* 1 *v.* 70. ob nimiam in pueros ſævitiam *plagoſum* vocat. Huic in ſenectute accidit, ut omni prorſus memoria deſtitueretur. Unde per jocum *Litterarum oblivio* dictus eſt. Vixit ad centeſimum primum annum, & reliquit filium Orbilium, & ipſum Grammaticum. *Suet. de clar. Gramm.*

Orbis, is, m. *circolo*, עגל, Ger. *ein ring*, Gall. *cercle*, Hiſp. *circulo*, κύκλος, circulus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quæ anno fere vertente ſigniferum luſtrat orbem. *Id. ib.* In orbem ferri. *Liv. l.* 3. In orbem volvi. ¶ Differt a ſphæra, ſeu globo, quod orbis proprie dicatur de plano corpore, quod circularem habet figuram, ſphæra autem, vel globus de corpore ſolido. *Cic. 1. de nat. Deor.* Cumque duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus (ſic enim ſphæram interpretari placet) ex planis autem circulus, aut orbis, qui Græce κύκλος dicitur. ¶ Sed hoc non ſemper obſervatur. Ponitur enim frequenter orbis pro eo, quod ſphæricum eſt, vel rotundum. Igitur uſurpatur pro mundo, propter ejus rotunditatem. *Ovid. 1. Faſt.* Jupiter, arce ſua totum cum ſpectet in orbem. ¶ Item pro globo terreſtri. *Cic. 4. Fam. ep.* 1. Orbem terrarum imperiis diſtributis ardere bello. ¶ Item pro cœlis, & cœleſtibus ſphæris. *Cic. in Somn. c.* 4. Novem tibi orbibus, vel potius globis connexa ſunt omnia. ¶ Item pro circuitu cœleſtium corporum circumvolutione. *Cic. in Somn. c.* 3. Circulos ſuos, orbeſque conficiunt celeritate mirabili. ¶ Ponitur quandoque pro regione. *Plin. l. 12. cap.* 22. In noſtro orbe proxime laudatur Syriacum. ¶ Item pro diſco, ſeu lance, ac præſertim eo diſco, ſuper quem carnes in menſa minutim concidimus, ne mappa corrumpatur. *Ovid. in Ibin.* Quo puer Œbalides, ictus ab orbe cadas. ¶ Item pro clypeo. *Petron. in Satyr.* Gladios retractant, commovent orbes manu. Sic ſæpe *Stat.* ¶ Item pro menſa rotunda. *Martial. l. 2. epigr.* 43. Tu Libycos Indis ſuſpendis dentibus orbes. ¶ Item pro operculo in orbem facto. *Cat. de R. R. c.* 10. Abacum unum, orbes æneos duos, &c. ¶ Item pro rota. *Virg. 3. Georg.* Undique jam tergo ferratos ſuſtinet orbes. *Plin. l. 8. c.* 16. Atque hoc tale, tam ſævum animal rotarum orbes circumacti, curruſque inanes terrent. ¶ Item pro orbili, hoc eſt extremitatibus radiorum in rota, quæ canthis cinguntur. *Var. l. 3. de R. R. c.* 5. ¶ Item pro frontis foraminibus, inter quæ latent oculi. *Prudent. periſteph.* 3. *v.* 145. Illic utriſque obtutibus Orbes cavatos prſeferens. ¶ Item pro ipſis luminibus, ſive oculis. *Lactan. de opiſ. Dei, c.* 8. Orbes ipſos humoris puri, ac liquoris plenos eſſe voluit. ¶ Item pro multitudine hominum. *Ovid. 1. de Ar.* Atque ingens orbis in urbe fuit. ¶ Item pro manu militum, quæ etiam globus dicitur. *Gell. l. 10. c.* 9. Hinc *orbem volvere*, apud *Liv. l. 4. c.* 28. eſt terga vertere, & alia quæ cauſa inclinare aciem, *voltar le ordinanze*. ¶ Item pro anno. *Virg. 1. Æn.* Triginta magnos volvendis menſibus orbes imperio explebit. ideſt triginta annos regnabit. ¶ Item pro contextu, & ſerie continua, quam periodum vocant. *Cic. 3. de Orat c.* 51. Cum circuitum, & quaſi orbem verborum conficere non poſſent. *Id. in Orat c.* 71. In Thucydide orbem orationis deſidero. ¶ Orbis ſaltatorius, eſt ſpecies quædam motus, cum ſaltatores ſe verſant, in orbemque rotant. *Cicer. in Piſon.* Cum illum ſuum ſaltatorium verſaret orbem. ¶ Orbis ablaqueationis, eſt foſſura, ſive foſſio illa, quæ in orbem circa vites, aut arbores fieri ſolet. *Col. l. 4. c.* 4. Nam dum exaltare tortius orbem ablaqueationis foſſor ſtudet. ¶ Pro rotunditate, *rotondità*. *Plin. lib. 9. c.* 35. Dos omnis unionum in candore, magnitudine, orbe.

Orbita, æ, *ſegno della ruota*, *rotaia*, veſtigium rotæ decurrentis. *Cic. Att. ep.* 21. Vix impreſſam orbitam videre poſſemus. ¶ Item pro veſtigio vinculi, quo vitis alligatur. *Plin. l. 17. c.* 23. Orbita vinculi ſentitur vexatione non dubia. ¶ *Sever. in Ætna. v.* 230. Solis ſcire modum, & quanto minor orbita Lunæ. h. e. curſus in orbem circumactus. ¶ Tranſlate *Juv. ſat. 14. v.* 32. Et monſtrata diu veteris trahit orbita culpæ. ¶ Orbita, inquit *Aſcon. Pædian. in 1. Ver. pag.* 108 duas res ſignificat; nam orbita & rota ipſa intelligitur, & veſtigium in molli ſolo. *Cic. Ver.* 5. 3. Qui ex theſaurorum orbitis prædari auſus ſit.

Orbitas, atis, f. *orbità*, *privazione*, ὀρφανία, privatio liberorum, aut parentum, ideſt ſtatus patrum poſt amiſſos liberos, vel ſtatus filiorum, cum parentes amiſerunt. *Cic. 5. Fin. c.* 18. Bonum liberi, miſera orbitas. *Id. 1. de Orat.* Ac ſe Pop. Rom. tutorem inſtituiſſe dixiſſet illorum orbitati. ¶ Tranſlate ſumitur generatim pro quacunque privatione. *Cicer. lib. 10. Fam.* Maxima orbitate Reipublicæ virorum talium. *Plin. l. 7. c.* 37. Citra deformitatem oris curata orbitas luminis. *Id. l. 35. c.* 3. Orbitas tecti. ¶ *Orbitates* in pl. num. uſurpat *Arnob. l.* 5. & *Solin. c.* 11.

Orbitoſus, a, um, adject. rotarum orbitis impreſſus. *Incertus Auct. in Catalect. Virg. carm. de Sabino.* Et inde tot per orbitoſa millia Jugum tuliſſe.

Orbitudo, inis, f. idem ac orbitas, apud vet. *Accius* apud *Non. c. 2. n.* 599. Miſeret lacrymarum, luctuum, orbitudinis.

Orbo, as, avi, atum, a. 1. *privare*, שכל, Germ. *berauben*, Gall. *priver*, Hiſp. *privar*, ὀρφανίζω, proprie eſt filios parentibus, vel parentes filiis privare, ab *orbus*. *Cic. 1. Offic.* Theſeus filio Hippolyto non eſſet orbatus. ¶ Tranſlate ſumitur pro privare generatim. *Cic. in Piſon.* Cum orbabas Italiam juventute. *Id. 4. Acad.* Non ergo is excæcat nos, aut orbat ſenſibus. *Plin. l. 12. c.* 8. Pene equitatu orbavit Alexandrum.

Orbona, æ, f. Dea, quæ præeſt parentibus liberis orbatis, teſte *Plin. l. 2. c.* 7. & *Arnob. l.* 4.

Orbus, a, um, *privo*, משכל, Germ. *beraubet*, Gall. *privé*, Hiſ. *privado*, ἄτεκνος, ὀρφανός, privatus liberis, vel parentibus. *Quinctil. l. 7. c.* 5. In paupere gratior, quam divite, patre, quam orbo. *Cic. in Parad.* Quem nutunt locupletis orbis ſenis non obſervat? *Id. Q. Fr. l. 1. ep.* 3. Te incolumi orbi non erunt filii. ¶ Tranſlate accipitur pro eo, qui quacunque re privatus eſt. *Cic. in Brut.* Quoniam orbæ Eloquentiæ quaſi tutores relicti ſumus. *Id. pro Flac.* Uſque eo orba fuit ab optimatibus illa concio. *Plaut. Rud.* 2. 3. 19. Orbus auxilii, opumque. *Plin. l. 7. cap.* 43. Orbam luminibus exegit ſenectam. *Silius l. 13. v.* 725. Pyrrhumque a limine portæ Dejecit viſus orbus. ¶ Orbi palmites dicuntur, qui oculis, ſeu gemmis carent, & nihil pariunt. *Col. l. 4. c.* 27. Nec orbos tantum detrahere palmites.

Orca, f. 1. *orca*, ὄρυξ, genus belluæ marinæ balænis infeſtum. *Plin. l. 9. c.* 6. Hoc ſcire orcam, infeſtam his belluam, & cujus imago nulla repræſentatione exprimi poſſit alia, quam carnis immenſæ dentibus truculentæ. ¶ Eſt etiam genus vaſis ſpecie tereti, & uniformi, ab Æolico ὕρχα, quod vaſis fictilis genus notat. *Perſ. ſat.* 3 Mœnaque quod prima nondum defecerit orca. *Horat. l. 2. ſerm. ſat.* 4. Non alia, quam quæ Byzantia putruit orca. ¶ Ab hujus vaſis ſimilitudine ad alia quoque id nomen translatum. Ita vinarium vas orcam dixere. *Var. l. 1. de R. R c.* 13. Quod ſæpe, ubi conditum novum vinum, orcæ in Hiſpania fervore muſti ruptæ. ¶ Et vaſa ficaria. *Col. l. 12. c.* 15. Nonnulli hanc ipſam formam fici orcis ſine pice includunt. *Plin. l. 15. c.* 19. At ubi (ficorum) copia abundat, implentur orcæ in Aſia. ¶ Phimus quoque, ſive pyrgus orca dicebatur. *Pompon. apud Priſcian. l. 3. c.* 9. Interim dum contemplor orcam, taxillos perdidi. *Perſ. ſat. 3. v.* 50. Anguſtæ collo non fallier orcæ. De talorum ludo agit Satyricus. ¶ Item capſa pigmentorum muliebrium. *Plin. l. 35. cap.* 9. Uſta caſu reperta incendio, Piræei, ceruſſa in orcis cremata. ¶ Denique eſt nomen gemmæ. *Plin. l. 37. c.* 10. Orca barbari nominis e nigro, fulvoque, ac viridi, & candido placet.

Orcades, f. 3. *Orcane*, inſulæ Scotiæ ad Bor. in mari Caledonio, ab ea tantum Pictico freto diviſæ, extenſæ a Septen. in Merid. num. 40. al. 30. ex quibus undecim majores, reliquæ minores. *Mela l. 3. c.* 6.

Orchamus, m. 2. Ὄρχαμος, Aſſyriorum Rex, qui ex Eurymene uxore filiam Leucotheam ſuſcepit, quam ab Apolline ſtupratam vivam defodit. *Ovid. l. 4. Met.*

Orcheſtra, æ, f. 1. *orcheſtra*, ὀρχήστρα, locus in medio theatro, h. e. interior pars, quæ concava, inter ſedilia, ſive cuneos, & proſcenium, ab ὀρχέομαι, *ſalto*, quia in ea apud Græcos chorus ſaltabat. Nam alius fuit orcheſtræ uſus apud Romanos, alius apud Græcos. Apud Romanos quidem orcheſtræ planities deſignata fuit Senatoribus ad ſpectandum, ſed apud Græcos in ea chorus canere, ac ſaltare conſuevit. In orcheſtra erat pulpitum, ſive locus editior, qui *thymele* dicebatur, in quo canebatur a citharœdis, ac tibicinibus, qui ex eo dicti *thymelici*. Supra orcheſtram erat proſcenium, ideſt locus ante ſcenam, nempe ſcena depreſſior, in medio ſui pulpitum habens, qui ſcenicorum, ideſt agentium, ac loquentium locus erat. *Juvenal. ſat. 3. v.* 177. Similemque videbis Orcheſtram, & populum. ideſt ſeſſionem Senatus. *Sueton. in Neron.* Deinde in orcheſtram, Senatumque deſcendit. V. *Vitruv. l. 5. c.* 6.

Orchia lex, fuit lex de cœnis lata ab Orchio Tribuno pleb. de Senatus ſententia, tertio poſt anno, quam Cato Cenſor fuerat, quæ certum numerum convivarum præſcribebat, cavebatque, ut patentibus januis cœnaretur, nequa legi fraus fieri poſſet. Hæc fuit prima omnium, quæ de ſumtibus ad populum latæ ſunt. *Macrob. 3. Saturn. c.* 17.

Orchis, is, f. 3. ὄρχις, herba, al. cynoſorchis. *Plin. l. 26. c.* 10. *Dioſc. l. 3. c.* 143. ¶ Item genus piſcis. *Plin. l. 32. c.* 2. Duriſſimum eſſe piſcium conſtat, qui orchis vocatur, rotundus eſt, & ſine ſquamis, totuſque capite conſtat. ¶ Item genus olivæ Atticæ grandius orchite. *Col. l. 5. c.* 8. Orchis quoque, & radius melius ad eſcam, quam in liquorem ſtringitur.

Orchitis, is, ſeu orchites, is, f. 3. ὀρχῖτις, ὀρχίτης, olea grandis. *Var. l. 4. de L. L.* Meminit ejus *Cat. c.* 6. *Col. l. 5. c.* 8. *Virg* 2. *Georg.* Eſt ab ὄρχις, *teſticulus*, quod ſit teſticulorum magnitudinis. *Serv. in 2. Georg.* & *Feſt.* ¶ Invenitur & Orchita apud *Colum. l. 12. c.* 47.

Orchomenus, f. 2. *Orcomeno*, Ὀρχομενός, opp. & fl. Bœotiæ, inter Theſpiam, & Coroneam proximas urbes, ubi templum ditiſſimum, ac potentiſſimum Gratiarum, ab Eteocle Rege conditum, cui Thebani tributa pendebant. Hujus ſolum a talpis totum ferme evertitur, authore *Plin. l. 8. c. penult.* & *l. 11. c.* 2. ¶ Item opp. Arcadiæ, inter paluſtria, & paludoſa loca, Mantineæ proximum. *Plin. l. 4. c.* 5. ¶ Eſt & fluvius Theſſaliæ Minyeus antea, & poſtea Minterius dictus, cum opp. cognomine. *Plin. l. 4. c.* 8.

Orcinianus, a, um, adjectiv. ab Orco, ut Orciniana ſponda, h. e. feretrum, ſeu ſandapila, *feretro*. *Martial. lib. 10. epigr.* 5. Vocet beatos, clamitetque felices, Orciniana qui feruntur in ſponda.

Orcinus, a, um, adjectiv. ſepulcralis, ad Orcum pertinens. *Næv. apud Gell. l. 1. c.* 24. Poſtquam eſt Orcino traditus theſauro, obliti ſunt Romæ loquier latina lingua. Sunt qui legunt *Orcio*, eodem ſenſu. ¶ Orcini liberti dicuntur a *JCtis*, *l. 22. ff. de petul. legat.* & *alibi*, qui ex domini teſtamento libertatem ſunt aſſecuti, nec aſſertorem ſuum vident. ¶ Hinc Orcini Senatores, Auguſti tempore ii dicebantur, qui in Senatum irrepſerant poſt Cæſarem occiſum, & Orco demiſſum, ejus commentariorum auctoritate jactantes, eum ſe honorem obtinuiſſe. *Sueton. in Aug. c.* 35. Alii legunt *Orcivos*.

Orcius, a, um, V. vocem præcedentem.

Orcula, æ, f. ὀρχίδιον, dim. ab orca, parvum vas. *Cat. de R. R. c.* 17. Mendiam in orculam condito.

Orcus, i, m. 2. ᾅδης, Deus Inferorum, ut veteres putaverunt, quem & Plutonem, & Ditem Patrem vocabant, ab ὅρκος, *juramentum*, quod eſſet jurамenti Deus, quippe per Plutonem, vel per Stygiam paludem Dii jurabant. *Cic. 6. Ver. c.* 50. Hic dolor erat tantus, ut Verres, alter Orcus, veniſſe Ennam, & non Proſerpinam aſportaſſe, ſed ipſam abripuiſſe Cererem videretur. ¶ Aliquando etiam pro fluvio Inferorum ponitur, imo pro toto loco. *Prop. l. 3. eleg.* 19. Arbiter Orci Minos. *Plaut. Aſin.* Bene vale, apud Orcum te videbo. *Horat. l. 3. od.* 27. Impudens Orcum moror. h. e. mortem differo. ¶ Cum Orco rationem habere, vel ponere, eſt periculo mortis ſe ſe exponere, cum id prævideamus, quod ſolent agricolæ, qui in peſtilenti agro ſerunt. *Var. l. 1. de R. R. c.* 4. Etenim ubi ratio cum Orcho habetur, ibi non modo fructus eſt incertus, ſed etiam colentium vita.

Orcus, i, m. fl. Theſſaliæ, ex Styge palude profluens, qui in Peneum labitur, aquis adeo pinguibus, ut Peneo olei in modum ſupernatet. *Horat. l. 2. Iliad.* Hinc factus eſt locus fabulæ, ut Orcus Inferorum flu. eſſe dicatur, cujus apud Deos ſanctiſſimum ſemper habitum ſit juramentum.

Orcynus, i, m. ὄρκυνος, genus magni piſcis, qui a Narbonenſibus *Ton* dicitur. *Plin. l. 32. c. ult.*

Ordia prima, prima initia, primordia. *Lucret. l. 4. v.* 32. Quove modo diſtracta rediret in ordia prima.

Ordinalis, le, adject. ordinem ſignificans, ut ordinale nomen. *Priſcian. l.* 2.

Ordinarie, adv. cum ordine. *Tertul. de reſur. car. c.* 2. Hæretici ex conſcientia infirmitatis nunquam ordinarie tractant. *Frontin. de Colon.* Agrum ordinatis diſponere.

Ordinarius, a, um, o. 1. 2. *ordinato*, Germ. *ordenlich*, Gall. *ordinaire*, Hiſp. *ordinario*, τεταγμένος, in quo ſervatur ordo. *Colum. l. 3. c.* 16. Malleolus ordinariis vitibus interſerendus eſt. ¶ Item conſuetus, & in quo nihil præter receptum morem, aut legem fit, *ordinario*. *Suet. in Aug. c.* 45. Spectavit ſtudioſiſſime pugiles, non legitimos, & ordinarios modo, ſed & catervarios pugnantes temere, & ſine

& ſine arte. Sic ordinarius Conſulatus, apud *eund. in Galba c. 6.* Ordinaria conſilia, *Liv. l. 27.* Ordinaria oratio, *Sen. epiſt. 39.* ¶ Ordinarii ſervi, *l. 15. ff. de injur.* ſunt, qui certum aliquod miniſterium (quod ordinarium officium dicitur a *Senec. l. 3. de Benef. c. 28.*) in familia exercent, quibus opponuntur ſervi vicarii. ¶ Ordinaria pars gladiatorum, quæ legitimo loco, tempore, & apparatu inducuntur, quibus opponuntur ex tempore ſubjecta, & velati vicatia *Id. ep. 7.* ¶ Ordinaria ſtructura apud *Vitruv. l. 2. c. 8.* eſt media inter eam, quæ fit a lapide quadrato, & quæ ex informi cæmento temere congeſto, ubi lapides, (qui ideo *ibid.* ordinarii vocantur) etſi ad normam non reſpondent, a ſe tamen invicem non abhorrent, & ordine coagmentantur. Hæc *Philander in loc. cit. Vitruv.* ¶ Homo ordinarius, qui aſſidue in foro verſatur, & lites gerit. *Feſtus.* ¶ Item homo vitæ conditionis. *Idem.*

Ordināte, adv. *ordinatamente*, Germ. *ordentlich*, Gal. *par ordre*, Hiſp. *con orden*, κατὰ τάξιν, cum ordine. *Auct. ad Her. l. 4. c. ult.* Diſtincte, & ordinate diſponemus. *Tert. l. 1. adv. Marc. c. 19.* Quo ordinatius retractentur. *Auguſtin. 1. de Retract. c. 24.* Ordinatiſſime ſubjunxit.

Ordinātim, adv. idem ac ordinate. *Brut. Cic. l. 11. Fam. ep. 13.* Illo enim iit paſſim, ego ordinatim.

Ordinatio, onis, f. *ordine*, סדר, Germ. *ordnung*, Gall. *ordonnance*, Hiſp. *ordenanza*, τάξις, διακόσμησις, diſpoſitio. *Col. l. 12. c. 3.* Ut ordinatio conſtituta conſervetur. *Vellej. l. 2. c. 30.* Omnem ordinationem & rerum, & teſtamenti. ¶ De ordinatione in architecture V. *Vitruv. l. 1. c. 2.* ¶ Interdum ſumitur pro adminiſtratione provinciæ. *Sueton. in Neron. c. 40.* Spoponderunt quidem ei ordinationem Orientis. Optimi quidam Codices habent *dominationem*. ¶ Eſt etiam ordinatio magiſtratuum creatio, & eorundem per provincias diſpoſitio. *Id. in Domit. c. 4.* Loquid ſciret, cur ſibi viſum eſſet ordinatione proxima Ægypto præficere Metium Rufum.

Ordinatīvus, a, um, *ordinativo*, ad ordinem ſpectans, ut ordinativa adverbia, apud *Priſcian. l. 15.* Ad le *Tertul. adv. Hermog. c. 19.*

Ordinātor, oris, m. *ordinatore*, qui recte diſponit. *Senec. epiſt. 110.* (*al.* 109.) Quomodo advocato, & litis ordinatori.

Ordinātus, a, um, *ordinato*, *Liv. l. 24.* Ex comparatione tam ordinatæ diſciplinæ animadvertit. *Nepos in Iphicr. c. 2.* Ordinatæ acies. *Apul. de Deo Socrat. poſt princ.* Ordinatiſſimi meatus. *Senec. ep. 74.* Vita ordinatior, & prudentior.

Ordino, as, avi, atum, a. 1. *ordinare*, סדר, Germ. *ordenen*, Gall. *ordonner*, *mettre par ordre*, Hiſp. *ordenar*, *poner en orden*, διατάττω, ſuo quæque ordine diſpono, recte conſtituo, deſigno, in ordinem redigo. *Cic. 2. de Orat.* Ea mihi videntur in lite ordinanda, & in conſilio dando eſſe poſita. *Colum. l. 5. c. 3.* Ordinare locum vitibus. *Suet. in Caſ. c. 40.* Ordinare Reipub. ſtatum. *Liv. l. 29. c. 1.* Ordinare milites. *Curt. l. 3. c. 8.* Ordinare aciem. *Flor. l. 3. c. 19.* ſub ſignis ordinare. *Sen. ep. 9.* Ordinare res ſuas ſuo arbitrio. Et *epiſt. 10.* Ordinare cupiditates improbas. h. e. in officium redigere. Al. leg. *cogitationes*. Et *ep. 12.* Ordinare diem, *diſporre le azioni del giorno*. ¶ Ordinare aliquem, eſt ad aliquod munus gerendum conſtituere. *Suet. in Veſpaſ. c. 23.* Quendam e charis miniſtris diſpenſationem cuidam, quaſi fratri petentem cum diſtuliſſet, ipſum candidatum ad ſe vocavit, exactaque pecunia, ſine mora ordinavit. ¶ Ordinare teſtamenta apud JCtos, *l. 5. ff. de inoffic. teſtam.* eſt conficere. ¶ *Ordinare medicamenta* dicuntur Medici cum ea ægrotantibus præſtituunt. Legitur hæc phraſis apud *Cæl. Aurel. Chronic. l. 1. c. 7. ſub fin.*

Ordior, iris, orſus ſum, d. 4. *cominciare*, החל, Germ. *anfahen*, Gal. *commencer*, Hiſp. *començar a dezir*, ἄρχομαι, incipio. *Cic. Att. l. 4. ep. 1.* Alterius vitæ quoddam initium ordimur. *Id. in Brut.* Cum admodum adoleſcens orſus eſſet in foro dicere. *Id. pro Marc.* Sed ut unde eſt orſa, in eodem terminetur oratio mea. *Nepos in Alcib. in fin.* Satis de hoc, reliquos ordiamur. h. e. ordiamur de reliquis dicere. ¶ Significat etiam texere; quæ a nonnullis putatur propria, & præcipua hujus verbi notio. *Plin. l. 11. c. 24.* Aranea ordiuntur telas. ¶ Particip. futuri *ordiendus*, & *ordiundus*. *Liv. in præfat. l. 1.* Ab initio tantæ ordiundæ rei. *Cic. 1. de Or. c. 21.* Craſſus princeps ejus ſermonis ordiendi fuit. ¶ Particip. præteriti *orditus* pro orſus ponitur a *Diomede*, & *Priſcian.* & uſurpatur a *Sidon. l. 2. ep. 9.* paſſiva ſignificatione: narratiunculas bifariam orditas. Adde *Fortunat. l. 1.* qui tamen imitandi minime ſunt. ¶ Particip. *orſus* V. ſuo loco.

Orditur, V. Ordior.

Ordium, V. Ordia.

Ordo, inis, m. *ordine*, *diſpoſizione*, סדר, Germ. *ordnung*, Gal. *ordre*, Hiſp. *orden*, τάξις, διάταξις, digeſtio, & in ſuo loco rei cujuſque collocatio, quaſi ὄρα ἰῶ, *terminum eo*, ut conjicit *Caſ. Scalig. de cauſ. L. L. c. 35.* Poſſis & deducere a Græco ὄρθιος, *rectus*. *Cic. 1. Off.* Ordinem ſic definiunt, compoſitionem rerum aptis, & accommodatis locis. *Id. de Sen.* Directos in quincuncem ordines. *Quintil. l. 12. c. 5.* Dare ordinem ſtudiis. ¶ Sæpe ponitur pro conditione, qualitate, ſtatu hominum. *Virg. 7. Æn.* Delectos ordine ab omni. *Cic. 4. Ver.* M. Octavium hominem ornatiſſimum loco, nomine, ordine, virtute. *Idem Ver. 3.* Homo ſui ordinis frugaliſſimus, *tra quelli del ſuo rango*. ¶ Apud Romanos tres ordines civium fuere, Senatorius, Equeſter, Plebejus. *Cic. in Catil. pro Domo.* *Liv. lib. 56.* *Sigon. de ant. jur. Civ. Rom. lib. 2. cap. 1.* ¶ Ordo ampliſſimus, vel nobiliſſimus Senatorius vocabatur. *Cic. de Prov. Conſ.* Reducit ordo ampliſſimus, & ordo is, qui eſt & publici conſilii, & meorum omnium conſiliorum auctor, & princeps. ¶ Aliquando ordo ponitur pro ipſis hominibus, ideſt iis, qui ejuſdem ſunt dignitatis, ut Senatores, &c. *Cic. 3. Off.* Qui eſſet, ut argentarius, apud omnes Ordines, gratioſus. ¶ In inſcript. Municip. invenitur *Ordo civitatis*, vel ſimpliciter *Ordo*, pro ſummo civitatis Conſilio. ¶ Item pro agmine. Hinc ordines ducere dicuntur, qui militibus præſunt, ut Tribuni, Centuriones, atque alii. *Cic. 1. Phil.* Viri fortiſſimi, atque honeſtiſſimi, qui ordines duxerunt. ¶ Ordinis inferioris amici, dicuntur, vel qui ſunt infimæ conditionis, vel qui in genere amicitiæ infimi ſunt, & omnium amicorum minimi. *Cic. de Amic.* Nunquam ſe ille Philo, nunquam Rutilio, nunquam Mummio antepoſuit, nunquam inferioris ordinis amicis. ¶ *Ordine*, & *ex ordine* eſt ſecundum ordinem, vel diſtincte, dilucide. *Virg. 1. Ecl.* Pone ordine vites. *Cic. in Partit.* Teſtes ordine interrogandi ſunt. *Idem 6. Verr. c. 64.* Ut quiſque ætate, & ordine antecedebat, ita ſententiam dixit ex ordine. ¶ *Extra ordinem*, eſt neglecta, & poſthabita ordinis ratione, præter morem, & conſuetudinem. *Cic. pro Dom.* Cn. Pompejo plurima, periculoſiſſima, maxima terra, marique bella extra ordinem ſunt commiſſa. ¶ *Extra ordinem* per Metaphoram ponitur pro eximie, & quaſi præter ceteris. *Cic. l. 6. Fam. ep. 5.* Ad eam ſpem, quam extra ordinem de te ipſo habemus. ¶ Vel pro incidenter. *Quintil. l. 10. c. 3.* In quo notentur, quæ ſcribentibus ſolent extra ordinem, ideſt ex aliis, quam qui ſunt in manibus loci, occurrere. ¶ Juriſconſulti ponunt *extra ordinem* pro ſine verbis, & formulis ſolemnibus. *Paul. l. ordo, ff. de publ. jud.* Cum extra ordinem crimina probantur. ¶ *Ex ordine*, eſt ſecundum ordinem, pro ratione ordinis, ordine ſervato. *Cic. in Verr.* Ita ſententiam dicebat ex ordine. ¶ Interdum ſignificat ſine intermiſſione, ut aliqui dicunt. *Virg. 4. Georg.* Septem illum totos perhibent ex ordine menſes fleviſſe. ¶ In ordine ſtare dicuntur, qui ſtando ordinem ſervant, vel ordine ſtant. *Auct. ad Her. l. 3.* Si in ordine ſtantes notos quam plurimos viderimus. ¶ In ordinem cogere, vel redigere, *fare ſtare*, *coſtringere alcuno a che che ſia*, proprie dicitur, cum quis per vim prohibet magiſtratus, ne jure ſuo utantur, eoſque in ordinem, & conditionem privatorum quodammodo redigit. *Liv. l. 43. c. 16.* Eo facto avocatam a ſe concionem tribunus queſtus eſt, & in ordinem ſe coactum. *Id. l. 25. c. 3.* Conſul tribunis, Nonne videtis, inquit, vos in ordinem coactos eſſe? *Plin. l. 1. ep. 23.* Tribunitiam poteſtatem in ordinem cogi a nullo decet. Adde *Sueton. in Claud. cap. 38.* & *in Veſpaſ. cap. 15.* ¶ Tranſlate *Plin. l. 2. ep. 6.* Gula reprimenda, & quaſi in ordinem redigenda eſt.

Orĕa, æ, f. *freno*, *morſo*, χαλινός, frenum, ita dictum, quod ori inſeratur, ab ore. *Titinn. pro ſe apud Fep.* Oreas detraho inſpectante Lucio Stertinio. Citat *Feſtus*, qui & Nævium, Titinnium, Catonem, Cælium uſos docet. ¶ Orea quoque, vel, ut alii ſcribunt, oria, vel horia, eſt genus naviculæ. V. Horia.

Oreădes, dum, f. Ὀρειάδες, Nymphæ montium, ab ὄρος, *mons*. Hujus dictionis ſecunda a Poetis licenter producitur, quod propter tot brevium ſyllabarum concurſum alioqui carmen hexametrum ingredi non poſſit. *Virg. 1. Æn. v. 500.* quam mille ſecutæ Hinc, atque hinc glomerantur Oreades. ¶ In ſing. num. *Calpurn. ecl. 4. v. 136.* Per juga ſiccato felix pede currit Oreas.

Orĕon, i, ὄρεον, genus herbæ in montibus naſcens, refertur inter ſpecies polygoni a *Plin. l. 27. c. 12.*

Oreoſelīnum, ὀρεοσέλινον, apium montanum. *Plin. l. 20. c. 11.*

Oreſtes, m. 3. Agamemnonis, & Clytemneſtræ filius, ſic appellatus ob ferinam, atque agreſtem, & quaſi montanam naturam, ab ὄρος, *mons*, quem ſoror Electra, necem ei parari ab Ægiſtho, qui patrem Agamemnonem interfecerat, & cum matre in adulterio vivebat, metuens, per pædagogum in Phocidem clam ablegavit. Iſtic duodecim annos commoratus cum pædagogo ſuo Argos rediit, ubi ſub ſpecie hoſpitii intromiſſus ad Clytæmneſtram, eandem in ultionem patris occidit. Deinde Pyrrhum quoque Machareï Sacerdotis ope in Apollinis templo interfecit, eo quod Hermionem Menelai filiam, ſibi prius deſponſatam, rapuiſſet. Propter quæ ſcelera agitatus eſt furiis, quibus non ante liberari potuit, quam judicium in Areopago expertus ſit, ubi cum a ſex Diis condemnaretur, a ſex abſolveretur, tandem a Pallade abſolutus, & a furiis liberatus eſt. Amicum habuit Pyladem, perpetuum omnium ſuarum profectionum comitem, periculorumque ſocium, cum quo tam ſancte amicitiam coluit, ut alter pro altero mori non recuſaret. *Cic. de Amic.* *Virg. 3. Æn.* & *al.* ¶ Pro tragœdia de Oreſte, *Juven. ſat. 1.* Scriptus & in tergo, necdum finitus Oreſtes.

Oreſtēus, a, um, adject. ad Oreſtem pertinens, Ὀρέστειος, ut Oreſtea Diana, cujus ſimulacrum Oreſtes juxta Ariciam collocavit. *Ovid. 15. Met. v. 489.*

Orĕus, a, um, montanus. *Feſt.*

Orexis, is, f. *fame*, *appetito*, eſuritio, ὄρεξις, ab ὀρέγομαι, appeto. *Juven. ſat. 11. v. 127.* Hinc ſurgit orexis, Hinc ſtomacho vires.

Organarius, ii, m. qui organa tractat, vel fabricatur. *Firmic. Matheſ. l. 3. c. 14.* Mercurius cum Venere facit organarios, & nevropolas.

Organĭce, adv. per organa, ſeu machinas. *Vitruv. l. 10. c. 1.* Organice moveri. Optimæ editiones habent *organicos*, græca terminatione.

Organĭcus, i, ſubſt. m. 2. *organiſta*, qui muſicis organis canit. *Lucret. l. 2. v. 412.* Ac muſæa mele, per chordas organici quæ Mobilibus digitis expergefacta figurant.

Organĭcus, a, um, quod ad organa, ſive inſtrumenta ſpectat. *Vitru. l. 8. c. 30.* Organicæ machinationes. *Lucr. l. 3. v. 133.* Saltus organicus Heliconis. h. e. ſonorus, muſicis organis repletus.

Organum, ni, n. *organo*, *inſtrumento*, ὄργανον, inſtrumentum. *Cic. l. 12. Fam. ep. 14.* Ὄργανον enim meum erat Senatus, id jam eſt diſſolutum. ¶ Per excellentiam organa dicuntur quævis muſicorum inſtrumenta. *Quintil. l. 9. c. 4.* Ut illi quoque organorum ſoni, quamquam verba non exprimunt, &c. *Juven. ſat. 6.* Pectoribus organa ſemper in manibus. ¶ Eſt & organum inſtrumentum quoddam ædificiis conſtituendis aptum. *Vitruv. l. 10. c. 1.* Inter machinas, & organa id videtur eſſe diſcrimen, quod machinæ pluribus operibus in majores coguntur effectus, ut baliſtæ, torculariumque prela, organa autem unius operæ prudenti tactu perficiunt, quod propoſitum eſt, uti ſcorpionis, & aniſocyclorum verſationes. ¶ Item inſtrumentum idoneum ad metiendum. *Colum. l. 3. c. 13.* Sic compoſitum organum cum in ſulcum demiſſum eſt, litem domini, & conductoris ſine injuria dedueit.

Orgia, orum, n. 2. ὄργια, quævis ſacra apud Græcos, quemadmodum apud Latinos cæremoniarum appellatio generalis eſt, ſed ſpeciatim, & per excellentiam ſacra Liberi Patris. *Serv. in Æn. 4. v. 302.* Innovabantur tertio quoque anno, unde *trieterica* dicta ſunt, ideſt triennalia. *Virg. 4. Æn. v. 302.* Ubi audito ſtimulant trieterica Baccho Orgia.

Oria, V. Horia.

Oribata, æ, m. montes aſcendens. *Jul. Firm. l. 8. c. 17.*

Orichalcum, V. Aurichalcum.

Oricilla, V. Auricilla.

Oricius, a, um, quod ſpectat ad Oricum urb. vel montem. *Virg. 10. Æn. v. 136.* Incluſum buxo, aut Oricia terebintho.

Oriculārius, a, um, adject. auricularius, ad aures pertinens, ut oricularius clyſter, quo in aures aliquid injicitur, apud *Celſ. l. 6. c. 7.* bis, & *l. 5. c. 28.*

Oricus, i, m. & fœm. *Orco*, opp. Epiri, in ora Maris Ionii. *Caſ. l. 3. B. C.* Recepto Orico Cæſar Apolloniam proficiſcitur. *Lucan l. 3. v. 187.* Tunc qui Dardaniam tenet Oricon. Quidam Editiones habent *Oricon*. ¶ Ibi mons eſt eodem nomine appellatus. *Plin. l. 2. c. 85.*

Oriens, entis, *naſcente*, ἀνατέλλων, naſcens, ſurgens, partic. ab orior. *Cic. in Somn.* Quis in reliquis orientis, aut obeuntis Solis partibus tuum nomen audiet?

Oriens, entis, ſubſt. m. *Oriente*, *Levante*, ἀνατολή, ea pars mundi, in qua Sol oritur. *Cic. de nat. Deor.* Qui terras ab Oriente ad Occidentem colunt.

Orientālis, le, *Orientale*, ad Orientem pertinens. *Juſtin. l. 39. c. 5.* Orientalia regna. *Pallad. l. 3. c. 17.* Ab Orientali arboris parte.

Orificium, ii, *orifizio*, *apertura*, anguſtus aditus, vel exitus quaſi per os. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 4.* Ventris ſunt duo orificia.

Originites vinum, origano conditum. *Cato R. R. c. 127.*

Origanum, i, n. & Origanus, i, m. *origano*, ὀρίγανον, parvus frutex tam folio, quam ramis ſylveſtri ſerpyllo ſimilis, comante ſupra cacumen umbella, in qua flores ex albo purpurei, odore jucundo præditi emicant. *Plin. l. 20. c. 17.* ubi de eo plura. *Seren. Samman. c. ictib. ſcorpio*, &c. Cumque hoc abſumi debebit origanus herba.

Originālis, le, o. 3. *originale*, ἀρχικός, quod eſt ex origine. *Apul. l. 11. Met. ſub init.* Ceres frugum parens originalis. Adde *Tertul. adverſ. Hæret. c. 21.*

Originarius, a, um, adject. Titulus 38. in Codice lib. 10. eſt de municipibus, & originariis, h. e. de iis, qui origine municipes ſunt.

Originatio, onis, f. *etimologia*. *Quintil. l. 1. c. 6.* Etymologia a Cicerone dicta eſt notatio; ſunt qui vim potius intuiti, originationem vocent.

Originitus, adverb. ab origine. *Ammian. l. 31. c. 6.* Perſæ, qui originitus ſunt omnes Scythæ.

Origo, inis, f. *origine*, *principio*, מקור. Germ. *urſprung*, Gall. *ſource*, Hiſp. *origen*, γένεσις, ortus, initium, principium, cauſa. *Cic. de Univerſ. c. 2.* Nullius enim rei, cauſa remota, reperiri origo poteſt. *Id. 5. Fin.* Origo ſummi boni. *Id. de clar. Orat.* Eloquentiæ origo eſt verborum delectus. ¶ Item genus, natales. *Tacit. Annal. 6. c. 32.* Sabinus modicus originis. *Horat. l. 3. od. 17.* Auctore ab illo ducis originem &c. *Virg. 1. Æn.* Trojanus origine Cæſar. ¶ Quod ait *Gell. l. 10. c. 3.* *Quod eſt ſcriptum a M. Catone in ſexta origine*: intelligit ſextum librum *Originum* ab illo conſcriptarum: de quibus *Cic. de Senect. c. 11.* Qui quidem libri ad nos non pervenerunt.

Oriola. V. Horiola.

Orion, onis, m. ὠρίων, filius Jovis, Neptuni, & Mercurii, quaſi Urion, ab οὖρον, *urina*. Nam olim Jupiter, Neptunus, & Mercurius, cum terram peragrarent, ſuperveniente nocte ad pauperem quendam diverterunt, qui eos hilari animo ſuſcepit, cumque Deos eſſe animadvertiſſet, occiſo bove, iiſdem ſacrificium obtulit. Quo officio motus Jupiter, præcepit, ut aliquid muneris a ſe peteret, ſtatim voti compos futurus. Ille nihil ſe ſe magis cupere reſpondit, quam filium, conjugem tamen ſe non habere, neque velle ducere, quod morienti uxori fidem dediſſet, ſe aliam non ducturum. Jupiter igitur, & reliqui Dii corium immolati bovis ſumpſerunt, in quod cum urinam emiſiſſent, juſſerunt, ut terra obrutum completis maternis menſibus ſolveret. Quod cum feciſſet, invenit puerum, quem ab urina Orionem nominavit.

H[illegible] postea adultus evasit venator maximus, adhæsitque Dianæ. Sed cum viribus fidens jactaretur, nullam esse feram, quam non conficeret, Dii iratoque ver- bo [illegible] efficere, ut terra scorpionem pareret, cujus ictu Orion extinctus est. D[illegible] tellures sui obitum gravissime ferens, eum in cœlum juxta Tauri sidus [illegible] statuit. Bocc. l. 11. Gen. ¶ Aliter de scorpione illo narrat Ovid. in Fast. [illegible] Lucan. aliter Horat. Ipsam denique totam fabulam diverso modo [illegible] Servius, Hygin. & alii. ¶ Constat Orionis sidus ex octo, & triginta stellis. Eusem habere videtur stellarum fulgore terribilem. Si fulget, serenitatem, si obscuratur, tempestatem denotat. ¶ Hoc nomen apud Poetas habet primam syllabam indifferentem. Nam olim a Græcis per ω diphthongum scribebatur, quæ Dorice in ω solet commutari: qua ratione constat posse produci. Poterit tamen etiam corripi, si dicimus ex prima syllaba vocalem subinoctivam more Græcorum. Media autem syllaba fere semper producitur. Penultima obliquorum [illegible] est indifferens. Virg. 1. Æn. Cum subito assurgens fluctu nimbosus Orion, &c. Lucan. l. 9. Tolle tulit cœlo vicit decus Orionis. Versus est spondaicus. Ovid. 8. Met. Strictumque Orionis ensem. ¶ Per Epenthesin Poetæ dicunt Oarion. Catul. de coma Beren. in fin. Proximus Hydrochoo fulgeat Oarion.

Orior, eris, ortus sum, d. 3. nascere, venire alla luce, [illegible], Ger. aufspringen, Gal. naistre, Hisp. nacer, γίγνομαι, [illegible], nascor, [illegible], vel [illegible], [illegible], inserto i. Tertiæ est conjugationis, excepto infinitivo oriri, qui ducitur a quarta. Partic. temporis præteriti habet ortus, temporis futuri oriturus. Cic. 2. de Leg. In quo tu ortus es, & procreatus. Ovid. l. 10. Met. v. 186. Tu tones oreris, viridique in cespite flores. Horat. l. 2. ep. 1. v. 18. Nil oriturum alias, nil ortum tale fatentes. ¶ Translate ponitur pro surgere, prodire. Cic. pro Cluent. Cum quædam in collibus controversia pastorum orta esset. Id. de Amic. Ab his sermo oritur, idest hi primi loquuntur in dialogo. Terent. Adelph. 1. 1. Tibi a me nulla orta est injuria.

Orites, m. 1. ὀρίτης, gemma globosa specie, quæ a quibusdam siderites vocatur, ignem non sentiens. Plin. l. 37. c. 10.

Orithyia, æ, f. [illegible], filia Erichthei Athenarum Regis, quam a Borea raptam, & in ventum conversam Poetæ fabulantur. Ovid. l. 6. Met. Sed Eusebius pro vera historia refert, Boream Regem Thraciæ fuisse, qui, cum Orithyiam amaret, & sibi conjugem dari postularet, nec impetrare posset, illam rapuit, & in Thraciam secum detulit, ex qua Zetem, & Calaim filios procreavit. Bocc. l. 11. Gen. ¶ Hoc etiam nomine dicta est Amazonum Regina, quæ Marpesiæ matri successit in Regno. Ea regnante, bellumque bellum gerente, Hercules, & Theseus Amazonas adorti sunt. Justin. l. 2. c. 4. 17. & 26.

Orithyon, i, mons, de quo Sidon. carm. 15. v. 2. Qua super Idalium levat Orithyon in æthram.

Oriundus, a, um, dipendente, nativo, [illegible], Germ. geboren, Gal. natif, Hisp. natural, [illegible], qui ratione parentum originem ducit ex aliquo homine, vel loco. Differt ab ortus, quia oriundus refertur ad personam, vel ad locum, unde parentes nostri sunt, ortus idem est, ac natus, denotatque genitores, vel locum, unde ipsi nati sumus. Liv. l. 34. Oriundos a Magno Alexandro. Id. l. 24. Hippocrates, & Epicides, nati Carthagine, sed oriundi ab Syracusis. ¶ Aliquando pro orto, seu nato ponitur. Cic. in Top. c. 6. Qui ab ingenuis oriundi sunt. Col. l. 1. c. 3. Si modo liberis parentibus est oriundus. ¶ Translate Liv. l. 1. c. 20. Sacerdotium Alba oriundum.

Orix. V. Oryx.

Ormenis, idis, f. Ὀρμενίς, Ormenii filia. Ovid. heroid. ep. 9. v. 50. Nec referam partus, Ormenis nympha, tuos. h. e. Astydamia, quam Hercules, patre occiso, qui sibi eam in uxorem dare noluerat, quod sciret, Dejanira jam nuptiæ [illegible], vitiavit, Ctesippumque genuit. Diodor. Sicul. l. 4. c. 3.

Orminium, ii, n. asparagus sylvestris. Plin. l. 20. c. 10.

Ornamen, inis, n. ornamentum. Habet Martian. Capell. pag. 192.

Ornamentum, ti, n. ornamento, [illegible], Ger. eine zierde, Gal. ornement, Hisp. ornato, κόσμος, ornatus. Cic. 3. Ver. Quod ornamentum pueritiæ pater dederat. Id. 1. Fin. c. 5. Ornamenta orationis. Id. pro Mil. c. 14. Ornamentum Reip. Id. Fam. 15. ep. 4. Ornamento te mihi fore duxi. ¶ Sæpe pro honore ponitur, sive dignitate. Cic. Luc. Cassio. Suscepe mihi perpetuam propugnationem pro omnibus ornamentis tuis. ¶ Item pro beneficio honorifico. Cic. Cæcin. Quæcunque a me ornamenta in te proficiscentur. ¶ Ponitur & pro quocumque apparatu, seu instrumento. Cic. Catil. 2. c. 11. Neque vero ceteras copias, ornamenta, præsidia vestra cum illius latronis inopia, ac egestate debeo conferre. Plaut. Amph. prol. v. 84. Eis (histrionibus) ornamenta & cetera uti concederent, hoc est vestes scenicas. Senec. epist. 14. Aut ei constat, qui per ornamenta percussus est. h. e. per arma gladiatoria. V. Lips. 2. Saturn. c. 17. ubi hac de re plura. Tacit. hist. 1. c. 79. Ornamenta consularia. h. e. insignia, lictores, fasces, sella curulis &c. Sic triumphalia ornamenta, apud eund. in Agric. c. 40.

Ornate, adv. ornatamente, Ger. zierlich, Gal. avec ornement, Hisp. con atavio, [illegible], cum ornamento, eleganter. Cic. 1. Fin. Ras vero bonas verbis electis graviter, ornateque dictatas quis non legat? Id. 1. de Or. c. 53. Ornatius causam suam dicere. Id. 9. Fam. ep. 26. Ornatius causas agere. Id. de clar. Or. c. 5. Ornatissime, & copiosissime defendi.

Ornatio, onis, f. ornatus. Vitruv. l. 5. c. 7. in fin. Mutare speciem ornationis in fronte.

Ornator, oris, m. qui ornat. Jul. Firmic. Mathes. l. 3. Ornatores Deorum, vel fabricatores templorum.

Ornatrix, icis, f. quæ ornat, κοσμήτρια. Ornatrices dicebantur ancillæ, quæ dominarum crines componebant. Sueton. in Claud. c. 40. Hæc matris meæ liberta & ornatrix fuit. Ovid. 3. de art. am. v. 238. Tuta sit ornatrix: odi, quæ sauciat ora Unguibus, & rapta brachia figit acu.

Ornatus, a, um, ornato, [illegible], Ger. gezieret, Gal. orné, Hisp. ataviado, [illegible], ornamentis decoratus. Fest. Ornatus dicitur, qui bonis artibus instructus est, sive qui honores adeptus est a populo, & bene aptus, ut miles, & gladiator, aut acturus fabulam. Cic. 1. Agr. Sed tamen magnificentius, atque ornatius esse illo nihil potest, quod &c. Id. pro Planc. Inter ornatissimos homines Equitas R. summo splendore fuerit. Nepos 25. c. 3. Ornatus in oratione. Ter. Adelph. 2. 1. 22. Ornatus ex suis virtutibus. ¶ Item instructus, paratus, fornito. Cic. pro Leg. Manil. Domicilia regia omnibus rebus ornata. Id. 5. Fam. ep. 6. Satis probe ornatus exercitus. Id. pro Quint. Ornatissimus fundus. Nepos in Annib. c. 3. Elephantus ornatus. h. e. armatus. Lucret. l. 5. v. 41. Classem ornatam armis. Tacit. 3. hist. c. 63. Exercitus ad prælium intentus, ornatusque. accinto.

Ornatus, us, m. ornamento, κόσμησις, cultus, quo quis ornatur, ornamentum. Cic. 1. Off. Quod statuas quoque videmus ornatu fere militari. Id. in Or. Afferunt hæc quasi lumina magnum ornatum orationi. Id. in Brut. Ornatum aliquem habere. Id. 2. Fin. c. 21. Ornatus regalis. Plin. l. 8. c. 42. Equus miratus ornatu regio. ¶ Ornatu in dat. pro ornatui. Cæsar apud Gel. l. 4. c. 16. Illi & rumori erant, & ornatu. ¶ Invenitur & ornati in genitivo singul. Terent. Andr. 2. 2. 28. In ædibus nihil ornati, nihil tumulti.

Orneus, a, um, adject. qui est ex orno. Col. l. 15. c. 2. Orneam frondem bubus præbere.

Ornithiæ, m. c. ὀρνιθίαι, venti Septentrionales, qui decimo cal. Martii, cum Leo desinat occidere, spirare incipiunt, perque dies triginta spirant, teste Col. l. 11. c. 2. & Plin. l. 2. c. 47.

Ornithoboscion, n. 2. ὀρνιθοβοσκεῖον, locus ad pascendum aves. Habet hanc vocem Var. l. 3. R. R. c. 9. sed græcis literis scriptam.

Ornithon, onis, m. ὀρνιθών, aviarium. Var. l. 3. R. R. c. 3. Ornithones aviaria sunt, in quibus stabulantur turdi, pavones, & omnes aliæ, quæ intra parietes villæ solent pasci.

Ornithotrophium, n. 2. ὀρνιθοτροφεῖον, locus, in quo aves educantur; idem ac ornithon. Habet Var. l. 3. R. R. c. 3. sed græce scribit.

Orno, as, avi, atum, a. t. ornare, adornare, [illegible], Germ. zieren, Gal. orner, Hisp. ataviar, κοσμέω, pulchrum facio. Cic. 1. de Or. Qui mirabilius, & magnificentius augere posset, atque ornare, quæ vellet. Ovid. 2. Amor. el. 7. Ornare capillos. ¶ Sæpe sumitur pro præparare, apparare, aptare, instruere. Cic. pro Quinct. Ornare magnifice, splendideque convivium. Id. pro L. Man. Ornare classes. Ter. Eun. Ornare fugam. ¶ Translate accipitur pro honorare. Cic. l. 7. Fam. ep. 5. Quo minus etiam hisce eum ornes gloriæ insignibus. ¶ Ornare verbis, est laudare, & verbis quodammodo majestacere. Ter. Eun. Munus nostrum ornato verbis, quod poteris. ¶ Item pro honestare, additis vocibus, quæ beneficium, aut ornatum significent. Cic. pro Dejot. Eum regem, quem ornare cuncti cum senatu solebamus. Id. l. 3. ep. 13. Ornare aliquem beneficiis, omnibusque omnibus. Nepos in Thras. c. 1. Ornare divitiis. Plin. l. 1. ep. 25. Ornare candidatum suffragiis. Cic. in Pison. Ornare frequentia egressum alicujus.

Ornus, i, f. [illegible], sylvestris fraxinus, arbor procera, caudice tereti, levi cortice, [illegible], montanus, quia montibus propria est. Hor. l. 2. Carm. od. 9. Et foliis viduantur orni.

Oro, as, avi, atum, a. t. pregare, [illegible], Ger. beten, Gal. prier, Hisp. rogar, [illegible], [illegible], peto, precor, rogo, obsecro, ab ore. Cic. pro Planc. Illud unum vos magnopere oro, atque obsecro. Ovid. Met. 8. Orare veniam dapibus. V. Daps. Liv. l. 25. c. 3. Legati auxilium ad bellum orant. Nepos 10. c. 3. Oravit omnes, ne id facerent. Ter. Andr. 3. 2. 28. Orabo unum gnato. Plaut. Amph. c. 6. 102. Orant, ignoscamus. ¶ Cum infinito Virg. Ecl. 2. v. 43. Jampridem a me illos abducere Thestylis orat. Ubi Servius: orat, ut abducat. figuratum est, ut donat habere (5. Æn. v. 262.) idest donat, ut habeat. ¶ Eleganter interseritur orationi, quemadmodum & quæso. Senec. ep. 88. Quid enim, oro, liberale habent isti jejuni vomitores? ¶ Significat etiam agere, seu dicere causas. Quintil. l. 1. c. 10. Perfecta esse sine his oranda scientia non potest. Cic. de clar. Orat. c. 62. Neminem melius illam oravisse cautam capitis. ¶ Orassis pro oraveris. Plaut. Epid. 5. 2. 63.

Orobanche, es, f. coda di leone, pisciacane, ὀροβάγχη, canicularis, sine foliis, & altitudine sesquipedali, subrubens, flore subalbido in luteum vergente, ab ὄροβος, ervum, & ἄγχω, strangulo, quod ervum, & cicer, in quibus nascitur, circumligando præfocet. Plin. l. 22. c. 25.

Orobias, æ, f. thuris genus, minoribus constans guttis, ab ὄροβος, ervum, ob similitudinem. Plin. l. 12. c. 14.

Orobinus, color est luteo similis, hoc est colore ervi herbæ, quæ Græce ὄροβος dicitur. Plin. l. 37. c. 10. Gasidanen Græci mittunt coloris orobini.

Orobitis, f. 3. ὀροβῖτις, chrysocollæ factitiæ genus, seu coloris species confecta ex lutea herba. Plin. l. 33. c. 5.

Orontes, is, m. fl. maximus Syriæ, qui ex Libano M. profluit, multisque urbibus irrigatis, in quibus Antiochia, quam interluit, ad Seleuciam Pieriam in Syrium pelagus prolabitur. Prop. l. 1. eleg. 23.

Orontēus, a, um, adject. pro Syriaco. Propert. l. 1. eleg. 2. Aut quid Orontea crines perfundere myrrha.

Oropus, i. 2. Zuccamino, Sosamino, opp. Bœotiæ, in conf. Atticæ, in ora. Plin. l. 4. c. 7. ¶ Item urbs Macedoniæ, ubi Seleucus Nicanor natus; sic ab Oropo lino Lycaonis dicta.

Orphaicus, a, um, adject. Orphicus. Macrob. l. c. in somn. Scip. c. 12. Liberum Patrem Orphaici vūr ἀνλικὸν suspicantur intelligi.

Orphanotrophium, ii, n. spedale per gli orfani, ὀρφανοτροφεῖον, l. c. Cod. Justin. tit. 2. de sacros. Eccles. leg. 16.

Orpheus, m. 2. Ὀρφεύς, disyllab. Poeta, seu Vates, genere Thrax, Apollinis & Calliopes filius. Alii dicunt, filium fuisse Oeagri, & Polyhymniæ, & Regem Ciconum, qui sunt populi Thraciæ juxta Hebrum. Hinc Oeagrius appellatur. Hic a Mercurio, sive, ut alii habent, a patre Apolline lyram accepisse fertur, eaque tantum valuisse, ut illius cantu sylvas, & saxa moveret, fluviorum cursum prohibuerit, ferasque mitiores reddiderit. Cum Argonautis in Colchidem navigavit, ideo ab illis assumptus, quod juxta vaticinium Chironis Sirenes præterire non poterant, nisi præsente Orpheo. Eurydicem uxorem habuit, quæ Aristeum vim sibi inferre volentem fugiens, a serpente occisa est. Obeuntem Orpheus incredibilem in modum dolens, accepta lyra ad Inferos descendit, ubi carminibus, & cantu Plutonem, & Proserpinam flexit, ut Eurydicem redderent, hac tamen lege, ne in itinere respiceret. Quod cum præ amore non servasset, eam denuo amisit. Deinceps cælibem vitam agere statuit. Cum igitur jam multas nuptias rejecisset, alios insuper a mulierum consortio deheretur, a Mænadibus inter Bacchi sacrificia juxta Hebrum fl. occisus, & dilaceratus est. Sed alii aliam causam asserunt. Dicunt, reversum ab Inferis in perpetuo luctu vitam duxisse, contigisse quadam die a mulieribus Bacchi Sacerdotibus, ut lyra caneret, recusantem laceratum fuisse. Ejus membra passim per agros sparsa Musæ collegerunt, & tumulaverunt. Caput vero, & lyra in Hebrum dejecta, ad Lesbon ins. delata sunt, ubi caput ab incolis sepulturæ mandatum est, Lyra autem a Musis in cœlum translata. Ovid. l. 10 & 11. Met.

Orphēus, a, um, per tres syllabas, [illegible], quod ad Orpheum spectat. Claudian. epigr. 24. ad Aeth. Orpheos alii libros impune lacessunt. Martial. de Spectac. ep. 21. Quicquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro dicitur. Poeta loquitur de variis bestiarum generibus, quæ ab Orpheo lyræ cantu congregabantur.

Orphicus, a, um, quod ad Orpheum spectat. Cic. 1. de nat. Deor. c. 38. Orpheum poetam docet Aristoteles nunquam fuisse: Et hoc Orphicum carmen Pythagorei ferunt cujusdam Cercopis.

Orphnæus, i, c. [illegible], m. unus ex equis Plutonis. V. Alastor.

Orsa, orum, n. initia, orsus. Liv. in præfat. Ut orsis tanti operis successus prosperos darent. Manil. l. 2. v. 57. Nostra loquor, nulli vatum debebimus orsa.

Orsus, us, m. principium, ab ordior. Cic. 1. de Div. c. 30. Scire, ratos ne habeant, an vanos pectoris orsus. Virg. in Culice. Atque ut araneoli tenuem formavimus orsum.

Orsus, a, um, [illegible], qui incipit, vel incepit, partic. ab ordior. Cic. 2. de Leg. c. 3. Et ego animi pendere soleo, cum senici quid orsus, si ducar alio. Virg. 1. Æn. Veneris contra sic filius orsus. h. e. cœpit loqui. Il. 6. Æn. v. 125. orsa loqui vates.

Orthium carmen, genus est modulationis erectum, numeris altissimis constans, & intentissima voce prolatum, quod cecinisse Arionem, cum in mare esset projiciendus, scribit Gel. l. 16. c. 19.

Orthodoxus, a, um, ortodosso, ὀρθόδοξος, qui rectam habet opinionem in rebus Fidei Catholicæ, ab ὀρθός, rectus, & δόξα, opinio. lib. 1. Cod. Justin. tit. 1. leg. 9. & 10.

Orthogonius, a, um, quod rectis angulis constat, & omnium partium æqualitatem habet. Col. l. 5. c. 1. Orthogonius ager.

Orthographia, æ, f. ortografia, ὀρθογραφία, recta scriptura, scientia recte scribendi, ab ὀρθός, rectus, & γράφω, scribo. Sueton. in August. c. 88. Orthographiam, idest formulam rationemque scribendi a Grammaticis institutam non adeo custodit. Adde Quintil. l. 1. c. 7. ¶ Apud Vitruv. l. 1. c. 2. orthographia est recti operis, elevatique descriptio, cui opponitur descriptio vesti[illegible], seu plantæ. V. Sciagraphia.

Orthomastica poma, genus malorum, quod refert erectam mammam, ab ὀρθός, rectus, & μαστός, mamma. Plin. l. 15. c. 14. Mammatum effigie orthomastica mala.

Orthophallicus, a, um, [illegible], ab ὀρθός, erectus, & φαλλός, [illegible]. Varr. apud Non. c. 2. n. 249. Orthophallica attulit psalteria. Al. aliter leg.

Orthopnœa, æ, f. ὀρθόπνοια, difficultas vix spirandi, qua spirari non potest, nisi recta cervice spiritus trahatur, ab ὀρθός, rectus, & πνέω, spiro. Cels. l. 4. c. 4. & Plin. l. 25. c. 10.

Orthopnoicus, a, um, adject. qui orthopnœa laborat, ὀρθοπνοϊκός. Plin. l. 20. c. 14. Mentastrum orthopnoicis efficacissimum.

Orthostata, æ, m. ὀρθοστάτης, fulcimentum, pila erecta ad aliquid sustinendum, pilastro, sponne. Vitruv. l. 2. c. 8.

Orthra-

Orthragoriſcus, i, m. *ὀρθραγορίσκος*, piſcis marinus figuræ teretis, qui grunnire porcorum more dicitur, cum capitur. *Plin. l. 32. c. 2.*

Ortivus, a, um, adject. orientalis, ad ortum ſpectans. *Manil. l. 4. v. 189.* Ortiva tandem de cardine ducas.

Ortus, us, m. *naſcimento*, *natività*, *γένεσις*, nativitas, origo. *Cic. 2. de Leg. c. 2.* Cato ortu Tuſculanus fuit, civitate Romanus. *Id. de Låw.* Quæ ortum habere, gignique diximus. ¶ Translate uſurpatur pro prima corporis cœleſtis apparitione ſupra noſtrum hemiſphærium. *Cic. 2. de Div.* Ortus occaſuſque ſiderum non fieri eodem tempore apud omnes, neceſſe eſt. ¶ Item pro loco illo, in quo Sol oritur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Spatiis immutabilibus ab ortu ad occaſum commeans.

Ortus, a, um, nom. ex particip. ab orior, *nato*. *Horat. l. 4. od. 6.* Orti claris patribus. *Salluſt. in Jug. c. 108.* Ortus ex concubina. *Liv. l. 26.* Loco obſcuro, tenuique fortuna ortus. *Id. l. 2. c. 6.* Ortos eiuſdem ſanguinis. ¶ Dicitur & de ſideribus. *Virg. 3. Georg. v. 156.* Sol recens ortus. *Tac. 1. An. c. 27.* Orto die.

Ortygia, æ, f. inſ. maris Ægæi, eadem ac Delos, ab ὄρτυξ, υγος, *coturnice*, quod in ea primum hæc avis viſa ſit, vel a coturnicum copia. *Virg. 3. Æn. v. 142.* ¶ Item inſula circa Siciliam. *Id. ib.*

Ortygometra, æ, *ὀρτυγομήτρα*, rex coturnicum, major aliquanto, ac nigrior, ab ὄρτυξ, *coturnix*, & *μήτηρ*, *mater*. *Plin. l. 10. c. 23. v. 294.* Aquilone ergo maxime volant ortygometra duce.

Ortyx, ygis, f. ὄρτυξ, plantago, herba. *Plin. l. 5. c. 27.*

Oryx, ygis, m. *orige*, ὄρυξ, beſtia in Getulia, biſulca, & unicornis, alioqui capræ non diſſimilis, pilo contra aliorum animalium naturam ad caput verſo, quæ ſub ortum Caniculæ, tanquam ejus ſideris adventum pręſentiens, fixis oculis eam plagam ſoli obtuetur, ubi primum ſignum hoc exoritur, eoque conſpecto ſternutat, & veluti venerabunda adorat. De eo *Plinius* diſſerit *l. 2. c. 40. l. 8. c. 53. l. 11. c. 40. & 44.* & ob figuræ ſimilitudinem nunc cervis, nunc capris accenſet. Idem *Col.* facit *l. 9. cap. 1.* Nomen eſt ex eo, quia unicum illud cornu, quod geſtat, refert inſtrumentum illud foſſorium, quod Græcis ὄρυξ, ab *ὀρύσσω*, *fodio*. *Juv. ſat. 11.* Et Getulus oryx hebeti lautiſſima ferro Cæditur. ¶ Legitur & *Orix*, *igis*.

Oryza, æ, f. *riſo*, *ὄρυζα*, *ὄρυζον*, genus leguminis, in locis paluſtribus, & uliginoſis maxime proveniens altitudine cubitali, folia habens caracia, porro ſimilia, ſed latiora, florem autem purpureum, ſemen non in ſpicis, quemadmodum frumenta, ſed in paniculis, aut jubis, more milii, aut panici. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 155.* agedum, ſume hoc ptiſanarium oryzæ.

O ANTE S.

Os, oris, n. *bocca*, פה, Ger. *der mund*, *das maul*, Gal. *bouche*, Hiſp. *boca*, *στόμα*, concavum illud, intra quod lingua, & dentes concluduntur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nam cum tribus rebus animantium vita contineatur, cibo, potione, ſpiritu, ad hæc omnia percipienda os eſt aptiſſimum. ¶ Per Synecdochen ponitur pro facie. *Cic. 1. Off.* Licet ora ipſa cernere iratorum. ¶ Neque ſolum de facie dicitur, ſed etiam de tota ſpecie, quæ cernitur, & quicquid in aliqua re patet, os dici poteſt. *Virg. 3. Georg.* Quam ſi quis ferro potuit reſcindere ſummum ulceris os. *Id. 1. Æn.* lato dedit ore feneſtram. ¶ Metonymice uſurpatur pro impudentia, & temeritate. *Cic. 2. de Or.* Quod tandem os eſt illius patroni, qui ad cauſas ſine ulla ſcientia juris audet accedere? Hinc os habere, h. e. verecundiam, *Cato apud Senec. 3. de ira, cap. 38.* ¶ Nonnunquam pro præſentia, & conſpectu. *Tac. 3. hiſt. c. 77.* Verberibus fœdatus, in ore ejus jugulatur. ¶ Translate dicitur de aditu, vel de anguſtiis alicujus rei. *Cic. 6. Ver.* Alterum ſignum in Ponti ore, & anguſtiis. *Flor. l. 2. c. 17.* Claſſem ſub ipſo ore urbis incendit. Sic os ſpecus apud *Tacit. 4. Ann. c. 59.* Os Tiberis, *Liv. l. 2. c. 33.* ¶ *Ora venarum* dicuntur a *Celſ. l. 2. c. 7. & 8.* venæ hæmorrhoides, *l'emorroide*. ¶ Os ſublinere, & oblinire alicui, eſt verba dare, & decipere. *Plaut. Aulul. 4. 6. 2. & Cur. 4. 4. 33.* ¶ Uno ore, h. e. uno omnium conſenſu. *Ter. Andr. 1. 1. 69.* ¶ Habere aliquid ſemper in ore, pro ſemper de aliqua re loqui, *Cic. Fam. 6. ep. 19.* ¶ In ore eſt omni populo, *ſi ne parla comunemente*. *Ter. Andr. 1. 1. 69.* Sic in ore vulgi verſari, *Cic. Ver. 3. c. 46.* in ore, & ſermone omnium eſſe, *Id. Ver. 4.* venire in ore hominum, h. e. celebrem fieri, *Horat. l. 1. ep. 3.* Sic *Tacit. in Agric.* Poſcebatur ore vulgi Agricola. *venir comunemente chieſto*. ¶ *Senec. 7. de Benef.* Jugulare filios in ore parentum, *ſu gli occhi*. Sic laudare aliquem in os, *Ter Adelph. 2. 4. 5.* Nulli lædere os. h. e. neminem præſentem lædere. *Id. ibid. 5. 4. 10.* ¶ *Virg. 2. Æn.* ora diſcordia. *linguaggi differenti*. ¶ Duriſſimo ore eſſe, h. e. eſſe impudentiſſimum, *Cic. pro Quint.* Et oris durities. h. e. impudentia, *Senec. de conſtant. Sapient. c. 17.* ¶ Os præbere, eſt offerre ſe contumeliis, convitiis, & verberibus. *Terent. Adelph. 2. 2. 7.*

Os, oſſis, n. *oſſo*, עצם, Ger. *ein bein*, Gal. *os*, Hiſp. *hueſſo*, *ὀστοῦν*, ſolidamentum corporis, quod nervis natura alligavit, a voce Græca allata. *Celſ. l. 8. c. 2.* Omne autem os, ubi injuria acceſſit, aut vitiatur, aut finditur, aut frangitur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* Quid dicam de oſſibus, &c. ¶ Oſſa etiam vocantur lapilli illi, qui in prunis, dactylis, ceraſis, ſimilibuſque fructibus medium tenent locum. *Suet. in Claud. c. 8.* Olearum, ac palmularum oſſibus inceſſabatur. ¶ Translate oſſa orationis dicitur orationis corpus, ſed tenue, & exile. *Cic. in Bruto.* Atque utinam imitarentur, nec oſſa ſolum, ſed etiam ſanguinem. ¶ Olim uſurparunt Vet. *oſſum*, *ſi*, & plur. numero *oſſua*, pro oſſa, teſte *Chariſ. l. 1. Priſcian. l. 7.* & legitur aliquando in inſcriptionibus, ut apud *Gruter. p. 577. n. 3.* &c.

Os leonis, genus herbæ flore purpureo. *Colum. l. 10. v. 99.* Et hiantis ſæva leonis Ora feci.

Oſca, f. 1. *Hueſca*, urbs Ilergetum, in Hiſp. cit. ad Iſualam fl. *Plin. l. 3. c. 3.*

Oſce, adverb. V. Oſci.

Oſcedo, inis, f. *sbadigliamento*, Ger. *da jenen*, Gal *baillement*, Hiſp. *bocezo*, *χάσμη*, vitium, quo quis ſæpius oſcitat. *Gell. l. 4. c. 20.* Tenerique eo vitio, quod oſcedo appellatur.

Oſcen, inis, V. Oſcines.

Oſcenſis, e, ad Oſcam pertinens. *Liv. l. 34. c. 10. & 46.* Oſcenſe argentum. ¶ *Oſcenſes*, *ium*, ſunt ejus urbis incolæ. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 60.*

Oſci, m. 2. pop. Campaniæ, in Latii, & Samnii confinio, qui poſtea Sidicini vocati ſunt, teſte *Strabone*, quorum urbs Teanum, ſic dicti ab oris fœditate. Apud veteres ſermonis impuri notantur, ut tradit *Feſtus* ex *Titinnio*. Unde Oſce, & Volſce fabulari dicuntur, qui Latine neſciunt loqui. *Oſculana pugna* etiam proverbio dicitur, quoties qui victus eſt, paulo poſt victor evadit. Hæc *Feſtus*.

Oſcilla, feſta in honorem Bacchi, in quibus homines ſe per funes jactabant. Alii putant Erigones, & Icari feſta. *Feſtus*.

Oſcillatio, onis, f. jactatio per funem, Oſcilli ludus. *Feſt.* V. *Oſcillum*.

Oſcillo, as, ſe per funem jactare, & præcipitem in os ferri. *Feſtus*. ¶ Oſcillantes ait *Cornificius apud eund.* dici ab eo, quod os celare ſoliti ſint, qui eo genere luſus utebantur propter verecundiam. ¶ Oſcilla, pro parvo ore, V. *Oſcilla*.

Oſcillum, n. 2. *bocchino*, *στομάτιον*, dim. ab os, oris. *Colum. l. 2. c. 10.* Si humor invaſit, vermes gignit, qui ſimul atque oſcilla lupinorum ederunt, reliqua pars enaſci non poteſt. Quod *Colum.* os vocat lupinorum, id *Plin. l. 18. c. 14.* ſimili translatione vocat umbilicum. ¶ Eſt præterea oſcillum ludi genus, in quo funa altrinſecus de tigno, in aere quis libratus ſubvectatur, *biandolo*. Hoc ludi genus fiebat tanquam ſacrificium iis, qui ſuſpendio mortui eſſent. Hinc Oſcillationem Athenienſes inſtituerunt in Erigones gratiam, quæ ſe ſuſpenderat. Omnino *Hyginum* adi in *Aſtronomicis*, ubi perſpicue rem narrat, item *Varro. apud Serv. in 12. Æn.* *Feſtus* dicit, oſcillationem per ſex Feriarum Latinarum dies celebrari ſolitam fuiſſe, in memoriam, & imaginem vitæ humanæ, in qua altiſſima interdum in infima dejiciuntur, infima in altum efferuntur. ¶ Sunt etiam interdum obſcenæ partis imagunculæ, *φαλλοί*, ut ſcribit *Servius ad Virgil. Georg. 2. 389.* Oſcilla ex alta ſuſpendunt mollia quercu. ¶ Oſcilla etiam parvæ ſtatuæ erant, quæ arte fictili fingebantur, & venales proponebantur, quibus homines pro ſe, atque ſuis Diti patri, & Saturno piacula faciebant. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 7. & 11.*

Oſcines, ſive Oſcen. oſcinis, f. avis, quæ ore canens facit auſpicium, ab os, & cano. Differunt oſcines ab alitibus, quia oſcines ore, alites alis auſpicium faciunt. Prioris generis ſunt corvus, cornix, noctua, poſterioris buteo, ſanqualis, &c. Picus autem Martius, Feroniuſque, quia & cantu, & volatu faciunt auſpicium, inter oſcines, & alites reponuntur. *Feſt. & Plin. l. 10. c. 29. Horat. l. 3. od. 27.* Oſcinem corvum prece ſuſcitabo. V. *Ales*.

Oſcinum, i, n. *οἰωνισμός*, augurium avium. *Cic. 2. de Leg. c. 9.* Fulgura, atque oſcina piando. Alii leg. *oſtenta*.

Oſcitabundus, a, um, adject. oſcitans, inertiæ plenus. *Sidon. lib. 2. ep. 2.* Diſcipulis exponere oſcitabundus ordiris. Legitur etiam in titulo capitis 12. *l. 4. apud Gell.*

Oſcitans, antis, o. particip. ab oſcito, *Cic. in Brut.* Vide oſcitantem judicem, loquentem cum altero. ¶ Translate ponitur pro otioſo, & negligente. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quo Epicurus oſcitans hallucinatus eſt. *Id. 1. de Or. c. 33.* Et iſtam oſcitantem, & dormientem ſapientiam Scævolarum, & cæterorum beatorum otio concedamus.

Oſcitanter, adv. *pigramente*, *ῥᾳθύμως*, negligenter. *Cic. in Bruto, c. 80.* Tam ſoluta eſſet, tam lenites, tam oſcitantes.

Oſcitatio, onis, f. oſcitandi actus. *Plin. l. 7. c. 6.* Oſcitatio quidem in enixu lethalis eſt. *Martial. lib. 2. epigr. 6.* longas trahere oſcitationes. ¶ Translate de libellis negligenter ſcriptis. *Stat. l. 4. ſilv. 9. verſ. 20.* Sed ſtruti ſenis oſcitationes, De capſa miſeri libellionis.

Oſcito, as, avi, atum, a. 1. *sbadigliare*, פה פער, Germ. *jenen*, Gall. *bailler*, Hiſp. *bocezar*, *χασμάομαι*, eſt os totum aperire, ut fit præ ſomno, aut tædio, ab os ciendo, hoc eſt commovendo. *Donat. in And. a. 1. ſc. 2. Gell. l. 4. c. 20.* Et in jure ſtans clare nimis & ſonore oſcitavit. ¶ Translate ponitur pro aperiri. *Plin. l. 16. c. 24.* Sed omnium folia quotidie ad Solem oſcitant.

Oſcitor, aris, d. 1. idem ac oſcito. *Auct. ad Her. lib. 4.* Cum etiam majores calamitates imprudere videantur, fidetis, & oſcitamini. Adde *Plaut. Men. 5. 2. 80.*

Oſculabundus, a, um, adject. oſculans. *Sueton in Vitell. c. 2.* Detractum ſocculum dextrum geſtavit aſſidue inter togam, tunicaſque, nonnunquam oſculabundus.

Oſculans, antis, particip. *Cic. in ſomn. Scip. c. 3.* Ille me complexus, atque oſculans. *Plaut. Mil. 2. 3. 67.* Eam me vidiſſe oſculantem cum alieno viro.

Oſculanus, a, um, adject. ab Oſcis. V. Oſci.

Oſculatio, onis, f. *baciamento*, *φίλημα*, actus oſculandi. *Cic. pro Cal. c. 20.* Sed etiam complexu, oſculatione, aquis, navigatione, &c.

Oſculo, as, a. 1. idem ac oſculor, apud vet. *Titinn. apud Non. c. 7. n. 77.* Laudor, quod oſculavi privignæ caput.

Oſculor, aris, atus ſum, d. 1 *baciare*, נשק, Germ. *kueſſen*, Gall. *baiſer*, Hiſp. *beſar*, *φιλέω*, eſt dare oſculum. *Cic. pro Mur.* Filium mater oſculata eſt. *Id. Ver. 6. c. 43.* Venerari & oſculari.

Oſculum, li, n. *bocchino*, Ger. *ein mundlein*, Gall. *bouchette*, Hiſp. *boca pequena*, *στομάτιον*, parvum os, *Petron. in Satyr.* Oſculum, quale Praxiteles habere Dianam credidit. ¶ Metonymice pro ſuavio, ſive baſio accipitur. Nam baſiando os contrahimus, & quaſi ex ore oſculum facimus. Oſculum, baſium, & ſuavium ita diſtinguit Donatus ad *Ter. in Eun. 3. 2.* Oſcula officioſorum ſunt, baſia pudicorum affectuum, ſuavia libidinum, vel amorum. Sed diſcrimen id non obſervatur. *Cic. Att. l. 11.* Et ad oſculum Atticæ poſſim currere. *Ovid. 1. de Arte.* Oſcula qui ſumpſit. *Plin. l. 14. c. 13.* Oſculum dare. *Virg. 1. Æn.* Oſcula figere alicui. *Id. ibid.* Oſcula libare. *Ovid. 2. Metam.* Jungere oſcula. *Tac. 15. Ann.* Fatigare dextram oſculis.

Oſcus, a, um, quod ad Oſcos ſpectat. *Cic. l. 7. Fam. ep. 1.* Non enim te puto Græcos, aut Oſcos ludos deſideraſſe, præſertim cum Oſcos ludos vel in Senatu veſtro ſpectare poſſis, ideſt impudicum, & ſuperbum Senatorum ſermonem. *Virg. 7. Æn.* Oſcorumque manus. *Propert. l. 4. eleg. 2.* Tellus Oſca.

Oſi, orum, m. Germaniæ populi, qui nunc ſunt pars Ducatus Sileſiæ. *Tacit. de Ger. c. 28. & 43.*

Oſiris, is, vel idis, m. *Ὄσιρις*, Jovis filius ex Niobe Phoronei filia. Succeſſit Phoronem in Regnum Argivorum. Poſtea tamen Ægialeum fratrem præfecit Regno Achaiæ, & ad Ægyptios transfretavit gloriæ deſiderio. Quos cum ſubegiſſet, Iſidem (quæ & Io vocabatur) Inachi primi Regis Argivorum filiam duxit uxorem. Ubi, cum illa literas, Oſiris varias artes Ægyptios docuiſſet, uterque divinos honores meruit. Ferunt, Oſirim apud Ægyptum inſtitionem, & aratrum, vinique uſum primum reperiſſe, aliaque nonnulla. *Tibullus lib. 1. eleg. 8.* Primus aratra manu ſolerti fecit Oſiris. ¶ A Sityphone Ægyptio, vel (ut Servius ait) a Typhone fratre clam occiſus, ab Iſide diu quæſitus eſt. Tandem, apud Pluſiam, juxta Syenen, laceratus repertus eſt. Curavit eum Iſis ſepeliendum in Abato, inſula ejus paludis, quæ Memphi proxima eſt, quem etiam Stygem, ideſt mœrorem appellavit, nec niſi Sacerdotes certis diebus, eoſque initiatos eo accedere volunt. Sed cum apparuiſſet Ægyptiis deinde bos quidam, Oſirim putarunt, adoraveruntque ut Deum, & vocaverunt Apim, ideſt bovem, eorum lingua. Deinde dictus eſt Serapis. Sed aliqui dicunt, Oſirim Ægyptiis Solem fuiſſe, Iſim Lunam. *Gell. l. 20. c. 8.* Plutarchus in quarto in Iſim, & Oſiridem commentario. *Juvenal. ſat. 8. v. 29.* Exclamare libet, populus quod clamat Oſiri invento.

Oſiris, f. 3. herba ramulos ferens nigros, tenues, lentos, & in iis folia nigra ceu lini, ſemenque in ramulis nigrum initio, deinde colore mutato rubeſcens. Vulgus Herbariorum linariam vocat. *Plin. l. 27. c. 12.*

Oſirites, m. 1. *ὀσιρίτης*, ab Ægyptiis dicitur herba, quam cynocephaliam vocant, hoc eſt canis caput, quod canino capiti ſit ſimilis. Traduut, ſiquis eam totam eruat, ſtatim mori. *Plin. l. 30. c. 2.*

Oſmen, pro omen, &

Oſnamentum, pro ornamentum, dicebant Veteres. *Var. l. 5. de L. L.*

Oſor, oris, m. qui odit, *Argumentum Pœnuli Plautini*. Oſor mulierum *Pacat. in paneg. Theodoſ. c. 20.* Regii nominis Brutus oſor.

Oſpicor, aris, pro *auſpicor* dicebant Veteres, ex commercio τοῦ *au* cum *o*, ut in *coda*, *ploſtrum*, *cotidie* videre eſt. *Diomed. l. 1. pag. 378. Putſch.* ubi & *Claudii Quadrigarii* exemplum affert.

Oſprios, *ὀσπριος*. q. d. leguminarius, vox græca ab *ὄσπριον*, *legumen*. Titulus eſt libri 5. Apicii, quia in eo de leguminibus condiendis, pulmentiſque faciendis agitur.

Oſſa, æ, f. *Monte Caſſovo*, al. *Olira*, mons excelſus Theſſaliæ, Pelio, & Olympo attingens. Poetæ fabulantur, olim fuiſſe conjunctum Olympo, Herculis autem opera abſciſſum ab ea parte, ubi Peneus fl. per Tempe fluit. Aiunt etiam, unum eſſe ex iis montibus, quibus coacervatis Gigantes in Cœlum aſcendere conati ſunt. *Virg. Georg. 1.* Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam. *Ovid. 1. Faſt. v. 307.* non ut ferat Oſſan Olympus. ubi græca terminatione uſus eſt.

Oſſæus, a, um, *Ὀσσαῖος*, ex Oſſa. *Stat. l. 12.* Nec Oſſæa bello cecidere bimembres. ideſt Centauri, qui Oſſam incolebant.

Oſſe, is, n. idem ac os, oſſis. Ita declinabant olim *Varr. & Titin.* teſte *Chariſ. lib. 1.*

Oſſeus, a, um, di *oſſo*, עצמי, Germ. *beinen*, Gal. *d'os*, Hiſp. *de hueſſo*, *ὀστέϊνος*, quod ex oſſibus eſt. *Col. l. 5. c. 11.* Deinde cuneum tenuem ferreum, vel oſſeum inter corticem, & materiam demittito. *Juven. Sat. 5. v. 53.* nigri manus oſſea Mauri. h. e. macra.

Oſſiculatim, adv. minutatim. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 629.* Oſſiculatim Parmenonem de via licet legant.

Oſſiculum, i, n. *ὀστάριον*, dim. ab os, *oſſis*. *Gell. l. 6. c. 1.* Ut tenuiſſimis, minutiſſimiſque oſſiculis caput compingeret. Adde *Plin. l. 30. c. 11.*

Oſſifragus, a, um, qui oſſium fractura debilitat quempiam. *Caſſ. Severus apud Sen.*

Digitized by Google

Sen. l. 5. Contr. 33. In quemque ſæviens oſſifragus iſte alterius brachia amputat, alterius enervat. ¶ *Oſſifraga* etiam, & *oſſifragus* dicitur aquilæ quoddam genus, a frangendis oſſibus, quia, teſte *Iſid. l.* 12. *c.* 7. oſſa ab alto demittit, & frangit. *Plin. l.* 30. *c.* 7. Unum eſt oſſifragæ inteſtinum omnibus natura, &c. *Lucr. l.* 5. *v.* 1078. Accipitres, atque oſſifragæ.

Oſſilago, inis, f. Dea oſſium ſolidatrix, quæ ſc. infantibus oſſa durat, & ſolidat. *Arnob. l.* 4. V. *Oſſipagina*.

Oſſipaga. V. Oſſipagina.

Oſſipagina, æ, f. eadem quæ Oſſilago, quod panget, ſive, ut antiqui loquebantur, pagat puerorum oſſa. *Arnob l.* 3. Nulla Pomona, nulla Oſſipagina, nulla Populonia &c. Alii leg. *Oſſipaga*, & *Oſſipaga*, quemadmodum & *lib.* 4. ubi ait: Quæ duret & ſolidat infantibus parva oſſa, Oſſilago eſſe memoratur.

Oſſuaria, æ, f. vel

Oſſuarium, ii, n. s. ὀστοθήκιον, cella, in qua reponebantur oſſa ejus, in cujus locum aliud cadaver reponebatur, ab eo veterum more, quo *oſſua* dicebant pro *oſſa*, ut ex *Terentio*, *Gellio*, *Suetonio*, & antiquis inſcriptionibus conſtat. *Ulp. l. ſi ſepulchra, ff. de ſepul. viol.* *Celſus* ſcribit, non tamen ſic eſſe monumenti, ut oſſuaria. Aliqui legunt *oſſuarium*. ¶ Oſſuariæ cellæ leguntur in quibuſdam. vet. Inſcriptionib. teſte *Voſſ. in Etymol.* & *Fabret. p.* 18.

Oſſuoſus, a, um, adject. oſſibus plenus. *Veget. de re veter. l.* 2. *c.* 13. Loci oſſuoſi, & commiſſurales.

Oſſum, i, n. V. Os, oſſis.

Oſtendo, is, di, ſum, vel tum, a. 3. *dimoſtrare*, הראה, Germ. *weiſſen*, Gall. *monſtrer*, Hiſp. *enſenar*, ἀποδείκνυμι, demonſtro, ex *ob*, & *tendo*. Nam veteres dicere obſtendo. Alii ab *os*, & *tendo* derivant. In ſupino olim non tantum oſtenſum, ſed etiam oſtentum fecit, ut *Priſc.* probat ex illo *Varr. l.* 3. *Rer Div.* Saluti oſtenta, & *Cato* in *pro L. Cæſare ad pop.* Quod ego me ſpero oſtenturum. *Cic.* 3. *Verr.* Et os ſuum Populo R. oſtendere auderet. *Terent. Adelph.* 3. 5. 13. Te plura in hac re peccare, oſtendam. *Cic. Verr.* 6. Tum ſpem, tum metum oſtendere. ¶ Oſtendere ſe, *farſi conoſcere*. *Terent. Eun.* 2. 3. 25. Nunc te oſtendes, qui vir ſies. *Cic. ad Q. fr.* Conſules ſe optime oſtendunt. h. e. optime ſe gerunt. ¶ *Suet. in Calig. c.* 44. Ut ſe acrem & ſeverum ducem oſtenderet. *Phædr. fab.* 12. 1. Duro vult vocem oſtendere. h. e. oſtentare. *Nepos in Ageſil. c.* 1. Ut oſtendimus ſupra. h. e. oſtendimus. ¶ Oſtendere aciem, vel copias, eſt in pugnam educere, Græcis [illegible], *Liv. l.* 29. *c.* 7. *Serg. Gell.* [illegible] *Sen. ep.* 3. *Cæſ. l.* 1. *B. Civ.*

Oſtenſiones milites dicebantur apud *Lamprid. in Alexand. c.* 33. qui ad oſtentationem & pompam Principem comitabantur, non pretioſis, ſed ſpecioſis veſtibus ornati.

Oſtenſor, oris, m. qui oſtendit. *Tertul. Apolog. c.* 21. Novæ frugis auctor, quia inventor, & oſtenſor.

Oſtenſus, a, um, nom. particip. *moſtrato*. *Terent. Phorm.* 5. 4. 7. Oſtenſa ſpes. *Lucan. l.* 2. *v.* 295. Cardes Sylliæ oſtenſo.

Oſtentamen, inis, n. oſtentatio. *Prudent. Pſychom. v.* 604. Mente inſtructa nullo oſtentamine. Adde *Tertull. adverſ. Gnoſtic. c.* 13.

Oſtentarius, ii, m. oſtentorum interpres, ut oſtentarius Thuſcus, apud *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 7.

Oſtentatio, onis, f. *vanto*, גאון, Germ. *boſtare*, Gall. *vanterie*, Hiſp. *oſtentacion*. ἀλαζονεία, jactantia, venditatio. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 81. Ingenio oſtentationis vitanda eſt ſuſpicio.

Oſtentatitius, a, um, adject. ad oſtentationem compoſitus, ut oſtentatitia virginitas, apud *Tertull. de virg. vel. c.* 3.

Oſtentator, oris, m. *vantatore*, [illegible], Ger. *pranger*, Gal. *vanteur*, Hiſp. *oſtentador*, ἀλαζών, jactator. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 50. Oſtentatorem pecunioſum deſcribere. *Liv. l.* 1. Oſtentator factorum.

Oſtentatorius, a, um, adject. oſtentatitius, ut oſtentatoria novitas, *Martian. Capell. l.* 2.

Oſtentatrix, icis, f. quæ ſe oſtentat. *Apul. Apolog.* Quam immodica ſui oſtentatrix. *Prudent. Pſychom. verſ.* 439. Pompa oſtentatrix vani ſplendoris.

Oſtentatus, a, um, ἐπιδειχθείς, oſtenſus. *Ter. Eun.* 3. 5. 56. An ego occaſionem mihi oſtentatam omitterem?

Oſtento, as, avi, atum, a. 1. *moſtrare*, ἐπιδεικνύω, frequentativum ponitur pro ſimplici *oſtendo*. *Plaut. Aul.* Altera manu fert lapidem, panem oſtentat altera. *Cic. Fam.* 4. *ep.* 14. Cujus exitus ex altera parte cædem oſtentet, ex altera ſervitutem. ¶ Periculum capitis alicui oſtentare, eſt minari mortem. *Cic. pro Cluent.* Qui ſibi delationem nominis, & capitis periculum oſtentarat. ¶ Oſtentare alicui jugulum pro capite alterius, eſt exponere ſe periculo vitæ pro altero. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 16. Ut aperte jugula ſua pro meo capite Clodio oſtentarent. ¶ Sæpe eſt cum jactantia, & glorianda cauſa oſtendere, venditare, præ ſe ferre, *vantarſi*, Ger. *prangen*. Gal. *ſe vanter*, Hiſp. *oſtentar*, ἀλαζονεύεσθαι. *Cic. pro Cæl.* In aliis rebus ſe oſtentent. *Id. l.* 2. *Fam.* Quid me oſtentem, qui &c? *Auct. ad Her. l.* 1. Ingeniique venditandi, & memoriæ oſtentandæ cauſa. *Ter. Eun.* 3. 2. 30. Cicatrices oſtentare.

Oſtentum, i, n. *portento*, *prodigio*, מופת Ger. *ein wunderzeichen*, Gal. *monſtre*, *prodige*, Hiſp. *monſtruo*, *prodigio*, τέρας, monſtrum, prodigium. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 42. Prædictiones, & præſenſiones rerum futurarum quid aliud declarant, niſi hominibus ea, quæ ſint, oſtendi, monſtrari, portendi? ex quo illa oſtenta, monſtra, portenta, prodigia dicuntur. *Id. Verr.* 6. *c.* 49. Cum magnorum periculorum metus ex oſtentis portenderetur. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 5. Jampridem ſibi per hæc oſtenta conceptam ſpem imperii venit. *Liv. l.* 36. Procurare oſtenta.

Oſtentus, us, m. *beffa*, *dileggiamento*, χλεύη, irriſio. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 29. Corpora extra vallum abjecta oſtentui. *Saluſt. Jug. c.* 24. Ut Jugurthæ ſcelerum oſtentui eſſem. ¶ Item oſtentatio. *Id. ib.* Illa deditionis ſigna oſtentui eſſe credere. h. e. in ſpeciem ficta.

Oſtentus, a, um, ἐπιδειχθείς, demonſtratus, partic. ab oſtendor, apud vet. *Cato de R. R. c.* 6. Qui in ventum Favonium ſpectabit, & Soli oſtentus erit. *Pacuvius apud Feſt.* In ipſo tempore oſtentum tenem.

Oſtia, æ, *Oſtia*, urbs alias Latii, nunc Campaniæ Romanæ, condita ab Anco Martio, ad oſtia Tyberis, in ore maris Tyrrheni. *Feſtus*: Oſtiam urbem condidiſſe Ancus Martius rex, & fœminino appellaſſe vocabulo fertur. *Liv. l.* 1. *c.* 33. In ore Tiberis Oſtia urbs condita. ¶ Scribitur & *Hoſtia*.

Oſtiarium, ii, n. tributi genus, quod oſtiorum nomine pendebatur. *Cæſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 32. Columnaria, oſtiaria, frumentum, vectura imperabantur. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 8. exactionem oſtiorum vocat.

Oſtiarius, ii, m. *portinajo*, θυρωρός, Ger. *pfortner*, Gall. *portier*, *huiſſier*, Hiſp. *portero*, θυρωρός, oſtii cuſtos. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Præter hos & cuſtodes, ſatellitesque, & oſtiarii, & miniſtri populantur.

Oſtiatim, adv. *a porta per porta*, Ger. *von hauſſ zu hauſſ*, Gal. *d' huis en huis*, Hiſp. *de puerta en puerta*, κατὰ θύρας, per ſingula oſtia. *Quinctil. l.* 5. *c.* 10. Nec ſectanda ſingula, & velut oſtiatim pulſanda. ¶ Accipitur etiam pro ſingulatim. *Cic.* 6. *Verr. c.* 11. Uno imperio oſtiatim totum oppidum compilarit. idest per ſingulas domos. ¶ Item pro nominatim. *Cic.* 6. *Verr. c.* 24. Dum ego hoc eſtimo aratim omnia.

Oſtienſis, & Hoſtienſis, ſe, adject. ad Oſtiam pertinens, ut Oſtienſis ora, *Plin. l.* 9. *c.* 17. & Oſtienſis portus, *Id.* 16. *c.* 6. ¶ Oſtienſis porta, una ex portis Urbis Romæ Oſtiam ducens, nunc *porta di S. Paolo*. Inde via Oſtienſis incipit.

Oſtigo, inis, f. V. Mentigo.

Oſtiolum, li, n. *uſciuolo*, exiguum oſtium. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Adeo ut oſtiola aliorum ex his faciunt emperint.

Oſtium, ii, n. *porta*, *uſcio*, שער, Ger. *ein thure*, Gal. *porte*, *huis*, Hiſp. *puerta*, θύρα, porta, janua. *Cic.* 2. *de Div.* Eique ab oſtio querenti ancilla dixiſſet, domi non eſſe. *Juvenal. Sat.* 9. *v.* 103. Jungere oſtia, h. e. claudere. ¶ Oſtium item, vel oſtia, orum, *bocca di fiume*, ἐκβολή, dicitur per tranſlationem de fluviorum patentibus aditibus, per quos in mare exonerantur. *Cic. pro L. Man.* Ut vos, qui modo ante oſtium Tyberinum claſſem hoſtium videbatis,

ii nunc nullam intra oceani oſtium prædonum navem eſſe audiatis? ¶ Item de portuum anguſtis faucibus. *Virg.* 7. *Æn.* Aut portum tenet, aut pleno ſubit oſtia velo. *Cic.* 7. *Verr.* Propter ipſum introitum, atque oſtium portus. ¶ Oſtia, abſolute pro oſtiis Tiberis, ubi Oſtia urbs. *Juven. ſat.* 11. *v.* 49. Qui vertere ſolum, Baias, & ad Oſtia currunt.

Oſtocopus, i, m. qui oſſium dolore laborat. *Serenus Sammon. c. Subitan. dolori, febri*, &c. Oſtocopon lento conducit melle perungi.

Oſtracias, æ, m. i. idem ac oſtracites. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Oſtraciſmus, i, m. ὀστρακισμός, genus relegationis apud Athenienſes, idest exilium annorum decem, ab ὄστρακον, *teſta*. Teſtula enim inſcriptum ferebant nomen ejus, quem exterminare volebant. Differebat ab exilio, quod fiebat ob flagitia, oſtraciſmus, quod nimia potentia ſuſpecta eſſet. Præterea eorum, qui exilio damnati erant, bona publicabantur; iis vero, qui per teſtulam a civitate erant ſummoti, pecuniam populus non adimebat. Præterea oſtraciſmo damnatis tempus, & locus præſiniebatur, ii autem, qui exulabant, neutrum horum habebant. *Nepos in Cimone c.* 3. Teſtarum ſuffragiis, quod illi oſtraciſmum vocant, decem annorum exilio multatus eſt.

Oſtracites, æ, m. ὀστρακίτης, gemma teſtacea, ob oſtrei ſimilitudinem. Duplex eſt, altera ſimilis achatæ, niſi quod achates polituram pinguefcit, altera tam dura, ut aliæ gemmæ fragmentis ejus ſcalpantur. *Plin. l. ult. c.* 10. ¶ Item lapidis genus, teſtæ ſimilitudinem habens, cujus uſus eſt pro pumice ad lævigandam cutem. *Plin. l.* 36. *c.* 19.

Oſtracium, ii, n. onyx gemma. *Plin. l.* 32. *c.* 10.

Oſtrea, æ, f. idem ac oſtreum. *Gell. l.* 10. *c.* 7. Oſtreæ cum appoſitæ fuiſſent, & multæ quidem, ſed mulieres, macreque eſſent. *Metell. apud Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 9. Echinos, oſtreas crudas, quantum vellem.

Oſtrearium, ii, n. ubi oſtreæ vivunt, & reperiuntur. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Nuper compertum eſt in oſtreariis, humorem his fertiſſimum lactis modo effluere. *Macrob.* 3. *Saturn. c.* 15. Sergius Orata primus oſtrearia in Baiano locavit.

Oſtrearius, a, um, quod ad oſtrea ſpectat, ut Oſtrearius panis, quo veteres cum oſtreis eſſe ſolebant. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Panis ipſius genere proſequi ſupervacaneum videtur, alias ab obſoniis appellati, ut oſtrearii.

Oſtreatus, a, um, *duro*, *aſpro*, ὀστρακώδης, durus, atque aſper. *Plaut. Pœn.* 2. 2. 186. Itaque jam quaſi oſtreatum tergum ulceribus geſtito.

Oſtreoſus, a, um, adject. oſtreis abundans. *Auctor Priap. carm.* 77. Cyzicus oſtreoſa. *Catul. in Priap. carm* 18. ora Helleſpontia cæteris oſtreoſior oris.

Oſtreum, i, n. *oſtrica*, Ger. *muſcheln*, Gal. *huitre*, Hiſp. *oſtia*, ὄστρεον, generale nomen eſt ad omnes eos piſces, qui teſtam habent aſperam, & ſcabram. *Cic.* 2. *de Div.* Oſtreiſque, & conchyliis omnibus contingere, ut cum Luna pariter creſcant, pariterque decreſcant. *Plin. l.* 32. *c.* 6. Peculiariter vero contra leporis marini venena, & oſtreæ adverſantur.

Oſtriago, inis, f. genus herbæ, de qua *Apul. de herb. c.* 28.

Oſtricolor, oris, o. purpureus. *Sidon. carm.* 5. *v.* 18. Oſtricolor pepli textus.

Oſtrifer, ra, rum, oſtreis abundans. *Virg.* 1. *Georg. v.* 207. Pontus, & oſtriferi fauces tentantur Abydi. Adde *Lucan. l.* 9. *v.* 959.

Oſtrinus, a, um, ὀστρεΐνος, oſtro tinctus, oſtri colorem habens. *Propert. l.* 3. *eleg.* 11. Et Tyros oſtrinos præbet Cadmea colores. *Id. l.* 1. *eleg.* 14. Oſtrinos toros.

Oſtrogothi, orum, m. Gothi, ad Orientem incolentes. *Claudian. l.* 2. *in Eutrop. v.* 155. Oſtrogothis colitur, mixtiſque Gruthungis. ¶ A *Trebell. Poll. in Claud. c.* 6. dicuntur *Auſtrogothi*.

Oſtrum, i, n. *oſtro*, *porpora*, ארגמן, Ger. *meerſchneckenfarbe*, Gal. *pourpre*, *eſcarlate*, Hiſp. *purpura*, *o grana*, ὄστρον, ſanies illa, vel liquor, qui ex oſtreis, ſeu conchyliis, ſeu purpuris, ſeu muricibus exprimitur ad pretioſiorum lanarum infecturam, & color ille, qui ex hoc ſanie conficitur. *Plin. l.* 9. *c.* 36. & 37. videtur diſtinctas facere ſpecies, conchylium, purpuram, muricem. Similiter *Nonius* oſtrinum colorem diſtinguit e colore muricis, quod ille ſit ſubrubeus, hic ſanguineus. Sed hæc a ſcriptoribus confunduntur. Et ſane oſtrum, ut de ejus natura tradiderunt Scriptores, non habet in omnibus locis, quibus naſcitur, unius generis colorem, ſed Solis curſu naturaliter temperatus. Itaque quod legitur in Ponto, & Gallia, quia hæ regiones ſunt proximæ ad Septentrionem, & Occidentem, invenitur lividum: quod autem legitur ad Æquinoctialem, & Orientem, invenitur violaceo colore: quod vero Meridianis regionibus excipitur, rubro procreatur poteſtate, ut ait *Vitruv. l.* 7. *c.* 13. ubi rationem etiam tradit oſtrini coloris conficiendi. *Virg.* 5. *Æn. v.* 111. Veſtes oſtro perfuſæ. *Id. Æn.* 11. *v.* 704. Strotoque ſuper diſcumbitur oſtro. h. e. lectis purpureis. *Serv. in Ætna, v.* 335. Purpureoque rubens ſurgat jubar aureus oſtro.

Oſtrya, æ, f. 1. & oſtrys, yos, f. 3. arbor materia dura, atque firma, ſimilis fraxino, cortice, & ramis, & folio pyri, paulo tamen longioribus, craſſioribuſque, ac rugoſis inciſuris, quæ ſolitaria naſcitur circa ſaxa aquoſa. *Plin. l.* 13. *c.* 21. Gignit arborem oſtryn, quam & oſtryam vocant &c.

Oſurus, &
Oſus, participia. } V. Odi.

O ANTE T.

Otacuſta, æ, ὠτακουστής ab οὖς, ὠτός, *auris*, & ἀκούω, *audio*, apud *Apuleium de Mundo* eſt emiſſarius, alienos ſermones captans. *ſpia*.

Otho, onis, m. L. Roſcius Otho trib. pleb. legem theatralem tulit, qua quatuordecim gradibus orcheſtræ proximis equeſtri ordini aſſignatis, cautum eſt, ut pauperes ſecreti a divitibus ſpectarent. *Juven. Sat.* 3. *verſ.* 159. Sic libitum vano, qui nos diſtinxit, Othoni. ¶ M. Salvius Otho octavus R. Imperator poſt Galbam, tertio imperii menſe a Vitellio ingenti clade apud Bebriacum affectus, ſe ipſum pugione tranſfixit. Ejus vitam habes apud *Sueton*.

Othone, es, herba in Syria naſcens, ſimilis erucæ, flore croci. *Plin. l.* 10. *c.* 12.

Othonianus, a, um, ad Othonem pertinens, ut Othonianæ partes, *Tacit.* 2. *hiſtor. c.* 33. Othoniani duces. *Id. ib. c.* 24.

Othrys, m. 3. *Dolacha*, mons Theſſaliæ ingens, qui contra Oſſam in Mer. vergit, ſedes Centaurorum, *Virg.* 7. *Æn. Lucan. l.* 6.

Othryſius, a, um, adject. ab Othry. *Martial. l.* 10. *epigr.* 7. Quicumque Othryſias bibunt pruinas.

Otia, æ, f. piſcis marinus, e genere oſtreorum, ab ὠτίον, auricula, *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Otis, idis, f. ὠτίς, avis eſt, quam Hiſpani aveſ tardam vocant, teſte *Plin. l.* 10. *c.* 22. damnata in cibis propter malum odorem, quem emiſſa ex ejus oſſibus medulla reddit. V. *Harduin*.

Otium cum derivatis V. *Ocium*.

Otus, i, ὦτος, noctua aurita, bubone minor, noctuis major, quem quidam Latine *aſionem* vocant, avis paraſita, & quodam genere ſaltatrix. *Plin. l.* 10. *c.* 23. V. *Harduin*. ¶ Fit præterea Otus nomen Gigantis, Ephialtis fratris. *Virg. in Cul. v.* 234. vinctus ſedet immanis ſerpentibus Otus. V. *Aloeus*. ¶ Scribitur & *Ocius*.

O ANTE V.

Ovalis, & le, o. 3. quod ad ovationem ſpectat, ut Ovalis corona, quæ ex myrto fiebat, qua donabantur Imperatores, qui ovantes urbem introibant, neque poſt triumphi honorem meriti videbantur. *Gell. l.* 5. *c.* 6.

Ovans. V. Ovo.

Ovanter, adv. ovando, exultando. *Tertull. adverſ. Valent. cap.* 28. Propere, & ovanter accurrit.

Ovatio, onis, f. *trionfo minore*, θρίαμβος ἐλάττων, minor triumphus, cum belli duces, rebus quidem proſpere geſtis, non tamen ita magnis, ut juſto triumpho digni eſſent, ex S. C. pedites, vel, ut aliis placet, uno equo vecti urbem ingrediebantur, myrteam coronam, quam ob id ovalem vocabant, in capite

pite geſtantes, & a Plebeiis, vel ab Equitibus Romanis deducebantur in Capitolium, ibique ovem immolabant. *Serv. in 4. Æn.* Ovationi autem, & non triumphandi, teſte *Gell. l. 5. c. 6.* cauſæ erant, cum aut bella non rite erant indicta, neque cum juſto hoſte geſta, qualia erant, quæ adverſus piratas, & ſervos fugitivos aliquando ſuſcepta leguntur, aut quoties deditione repente facta victoria citra magnam ſanguinis effuſionem contigerat. Ob quam etiam cauſam coronam ovalem ex myrto, quæ arbor Veneri eſt ſacra, conficiebant, quod incruentas hujuſmodi victorias Venereas potius judicarent, quam Martias. ¶ Ovatio item, ὠοτοκία, tempus eſt, quo gallinæ ova faciunt, dictum ea forma, qua pullatio, merlatio, &c. *Plin. l. 29. c. 3.* Tanquam congruere ovationem etiam ſerpentium humani ſit arbitrii. Alii legunt *operationem*.

Ovatus, us, ovantium, & exultantium lætus clamor. *Valer. Flac. l. 6. v. 58.* Hinc barbarici glomerantur ovatus.

Ovatus, a, um, *ovato, fatto in forma d'ovo*, ὠοειδής, quod eſt in ſimilitudinem ovi factum. *Plin. l. 15. c. 15.* Aliis turbinatio pyri, aliis ovata ſpecies, ceu malorum aliquibus. ¶ Item quod diverſi coloris maculis variegatum eſt, ovi ſpeciem referentibus. *Plin. l. 35. c. 1.* Ut ovatus eſſet lapis Numidicus, & purpura diſtingueretur Synnadicus. ¶ Eſt etiam particip. ab ovo, as. *Perſ. ſat. 2. v. 55.* auro ſacras quod ovato Perducis facies. h. e. triumphato, victoria acquiſito. Sunt qui aliter explicant. V. *Interpretes*.

Oufentina, vel Ufentina, Tribus Romana erat in Latio, ſic dicta ab Ufente fluvio agri Privernatis. Facta eſt A. U. 435. una cum Falerina.

Oviaria, æ, f. *greggia de pecore*, προβάτων πλῆθος, ovium multitudo. *Var. in prol. l. 2. de R. R.* Quod & ipſe pecuarias habui grandes, in Apulia oviarias, & Reatino equarias.

Oviaricus, vel oviarius, a, um, προβατικός, quod ad ovem ſpectat. *Colum. l. 7. c. 6.* Et quoniam de oviarico ſatis dictum eſt, ad caprinum pecus nunc revertar. Al. leg. *oviario*.

Ovicula, æ, f. προβάτιον, parva ovis. Hinc Q. Fabius Cunctator apud *Aurel. Victor. de Vir. illuſtr. c. 2.* ovicula dictus eſt, a morum clementia. *Auguſt. de doctr. Chriſt. l. 3. c. 21.* Oviculam exhibuit manducandam.

P. Ovidius Naſo, Poeta Latinus, Sulmone natus, quæ urbs eſt in Pelignis, ex Equeſtri Naſonum familia, Hirtio, & Panſa Coſſ. 14. Cal. Apr. Romæ educatus, & liberalibus diſciplinis inſtitutus eſt. Multa ſcripſit, quæ adhuc fere omnia extant. Ab Auguſto in Pontum relegatus, anno ætatis 50. quod ad Juliam ejus filiam ſub Corynnæ nomine laſcivas de amoribus elegias ſcripſiſſet, Tomis novem poſt annis mœrore extinctus eſt, ibique ſepultus.

Ovile, is, n. *ovile, ſtalla di pecore*, מכלה, Germ. *ſchafſtall*, Gal. *bergerie*, Hiſp. *apriſco, de ovejas*, ποίμνιον, locus, in quo oves manere ſolent. *Ovid. 1 Triſt. eleg. 5.* Incuſtoditum captat ovile lupus. ¶ Præterea ovile locus erat Romæ in Campo Martio, cancellis concluſus, quo populus Romanus ſuffragia laturus concludebatur, ſic dictus a ſimilitudine. V. *Roſin. l. 6. Antiquit. Roman. c. 14.* Huc ſpectat illud *Lucan. l. 2. v. 197.* de cæde Syllæ, quæ illo in loco facta fuit: Tum flos Heſperiæ, Latii jam ſola juventus Concidit, & miſeræ maculavit Ovilia Romæ. ¶ Dicitur etiam de ſtabulo caprarum. *Ovid. 13. Met. v. 828.* Sunt quoque, par ætas, aliæ in ovilibus hœdi.

Ovilio, onis, m. opilio, ovium cuſtos. *L. Fundi, ff. de fund. inſtr. legat.*

Ovilis, le, adject. ovillus. *Apul. l. 4. A. A.* Ovili ſtabulationi accommodatus.

Ovillinus, a, um, adject. ovillus, ut ovillina caro, *Theod. Priſcian. de Diæt. c. 6.*

Ovillus, a, um, ovinus. *Plin. l. 17. c. 9.* Quin & ovillo fimo uti, quoniam aliud herbeſceret. *Liv. l. 22. c. 10.* Grex ovillus.

Ovinius, cognomen Romanum ab ovibus ductum, ut *Porcius* a porcis. *Varr. l. 2. R. R. c. 1.* Nomina multa habemus ab utroque pecore: a minore Porcius, Ovinius, Caprilius: ſic a majore Equitius, Taurius.

Ovinus, a, um, *pecorino*, προβάτειος, quod ex ove eſt. *Seren. Sammonic. c. 15. de dentium vitiis.* Aut tu ſume pilam, quæ caudis hæret ovinis.

Oviparus, a, um, adject. ova pariens. *Apul. in Apol.* Diſcrevit natura viviparos, & oviparos. *Auſon. in Moſell. v. 113.*

Ovis, is, f. *pecora*, שה, Ger. *ein ſchaaff*, Gal. *brebis*, Hiſ. *oveja*, pecus lanigerum, ab ὄϊς. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quid enim oves aliud afferunt, niſi ut earum villis confectis, atque contextis homines veſtiantur? ¶ Ovis etiam g. m. legitur, ut admonent *Feſtus*, & *Nonius*. Imo *Gell. l. 11. c. 1.* auctor eſt, in multis dicendi hoc ſemper obſervatum fuiſſe, ut ovem virili genere appellarent, aliaqui multam juſtam non videri. *Var. apud eund.* Quando citatus neque reſpondit, neque excitatus eſt, ego unum ovem multam dico. ¶ Proverbium eſt illud *Cic. Phil. 3. c. 11.* O præclarum cuſtodem ovium, quod aiunt, lupum! Sic *Terent. Eun. 5. 1. 16.* Lupo ovem committere. ¶ Tranſlate homo ſimplex, ac ſtolidus, ovis dicitur. *Plaut. Bacch. 5. 2. 3.* Amabo, quis has huc oves adegit? ¶ *Ovim* pro ovem in accuſ. ſing. habet *Plaut. Merc. 3. 1. 56.* ¶ In ablativo ovi dicimus, & etiam *ove* ſine reprehenſione, inquit *Varr. l. 7. L. L. pag. 107.*

Ovo, as, avi, atum, n. 1. *trionfare*, eſt minorem triumphum, quem vocabant ovationem, peragere. V. Ovatio. *Gell. l. 5. c. 6.* Scripſerunt qui ovaret introire ſolitum equo vehentem: at Sabinus pedibus introire ovantes dixit. *Solin. c. 45.* Equum inſiliit ovaturus. ¶ Sæpe accipitur pro lætari, exultare, ductum, ait *Feſtus*, ab eo clamore quem faciunt redeuntes ex pugna victores milites, geminata *o* litteram. *Liv. l. 1. c. 25.* Romani ovantes, ac gratulantes Horatium accipiunt. *Valer. Flac. l. 2. v. 507.* non Africus alto Tantus ovat.

Ovum, i, n. *ovo*, ביצה, Ger. *ein ey*, Gal. *oeuf*, Hiſp. *huevo*, ὠόν, fœtus avium, piſcium, & aliquorum animalium terreſtrium, unde eorum filii naſcuntur, a nomine græco allato. Ovi partes ſunt vitellus, & luteum ovi, & albumen, vel album ovi, quæ vide ſuis locis. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 48.* Anatum ova gallinis ſæpe ſupponimus. ¶ Ova incubare, & incubare ovis. V. Incubo. Ova ponere, edere, parere. *Plin. Ovid. Col. & al.* ¶ *Ovum ovo tam ſimile non eſt*, proverbiale eſt hyperbole, de rebus indiſcretæ ſimilitudinis. *Cic. 4. Acad.* Videſne, ut in proverbio ſit ovorum inter ſe ſimilitudo? ¶ *Ovo prognatus eodem*, proverbialiter de illis dici poteſt, quorum ingenium, moreſque ita conveniunt, ut iiſdem parentibus nati videri poſſint. *Horat. l. 2. ſat. 1.* ubi reſpicit ad fabulam Ledæ, quæ cum Jove in cygnum converſo ovum peperit, unde nati Caſtor, & Pollux. ¶ Ab ovo uſque ad mala. h. e. a principio cœnæ uſque ad finem. *Id. l. 1. ſat. 3.* Sic *Cic. Fam. 9. ep. 20.* Integram famem ad ovum affero.

O ANTE X.

Oxalis, idis, f. ὀξαλίς, lapathi genus, ſativo proximum, foliis acutis, colore betæ candidæ, radice minima. Latini rumicem, vulgus acetoſam vocat. *Plin. l. 20. c. 21.*

Oxalme, ὀξάλμη, acida muria. *Plin. l. 23. c. 2.* Idem *l. 24. c. 4.* acetum ſalſum vocat.

Oxia, æ, f. genus navis velocis. *Gel. l. 10. c. 25.* Al. leg. *oria*.

Oxus, m. 2. *Gerchon*, *Deiſtan*, *Xa*, *Cappamacb*, *Abiam*, *Abiamo*, fl. maximus Sogdianæ, qui Choreſanam regionem a Mauritania diſtinguit, & per Margianam in Hyrcanum mare decurrit. *Plin. l. 31. c. 7.*

Oxycedros, i. 2. ὀξύκεδρος, ſpecies cedri, ramoſa, & nodis infeſta. *Plin. l. 13. c. 5.*

Oxydracæ, arum, m. Indiæ populi, apud *Curt. l. 9. c. 19. & 14.*

Oxygala, æ, f. ὀξύγαλα, lactis in acorem redacti pars coactior, quod a ſero ſeparatum origano, cæpa, mentha, coriandro, thymo, & cunila condiri ſolet, ab ὀξύ, *acetum*, & γάλα, *lac*, quaſi acetoſum lac. *Colum. l. 12. c. 8.* ¶ Oxitus & *oxygala*, *altis*, n. *Plin. l. 28. c. 9.*

Oxygarum, n. 2. ὀξύγαρον, garum ex aceto, adeſt, liquaminis genus ex minoribus piſciculis confici ſolitum, cui acoris conciliandi gratia nonnihil aceti ſolet admiſceri, quod in principio menſæ apponebatur, ab ὀξύ, *acetum*, & γάρον, *garum*, liquamen piſcium ſale conditorum. *Martial. l. 3. epigr. 50.* Afferetur protinus ingens inter lactucas, oxygarumque libra.

Oxylapathum, n. 2. ὀξυλάπαθον, lapathi ſpecies, acutis foliis. Quidam tamen putant, dictum a ſaporis aciditate. Officinæ lapathum acutum nominant. *Plin. l. 20. c. 21.*

Oxymeli, n. 3. *oſſimele*, acetum mulſum, genus potionis ex melle, aceto, thymbra, ſale marino, aqua pluvia. *Plin. l. 14. c. 17.* Oxymeli hoc vocarunt, &c. *Id. l. 28. c. 9.* Item acidus cum oxymelite.

Oxymoron, i, ὀξύμωρον, figura eſt, ſeu ſententia ita acute, & affectate enuntiata, ut fatua videatur, ut illud *Cic. Catil. l. 1. c. 8.* De te, cum tacent, clamant. *Aſcon. Ped.* cujus verba attulimus in *Categ...*

Oxymyrſine, es, f. 1. ὀξυμυρσίνη, acuta myrtus, frutex, qui habet folia myrto ſimilia, ſed acutiora, & rigidiora, & producit baccas rutas ad tereſarum ſimilitudinem. *Plin. l. 26. c. 11.*

Oxypæderotinus, a, um, adject. colorem referens gemmæ, quæ pæderota appellatur, qui color maxime ad purpuram accedit. *Vopiſc. in Aurel. c. 46.* Veſtes oxypæderotinæ.

Oxyropola, æ, m. ὀξυροπώλης, qui cibos vendit aceto conditos. *Plin. l. 20. c. 7.* In eos uſus & oxyropolæ ſervant, addito dulci acrimentum aceti temperantes. Optimæ editiones habent: *oxypori obviis aſperitatem, addito*, &c.

Oxyporus, a, um, ὀξύπορος, quicquid ex pluribus una tritis, mixtiſque ex aceto præbetur, ab ὀξύς, *acetum*. Sic oxyporum moretum dixit *Colum. l. 12. c. 57.* ex caſeo, ſeſamo, nucibus, & herbis conſtans aceto piperato conditis. *Stat. l. 4. ſylv.* Non ſal, oxyporumve, caſeuſve. *Plin. l. 20. c. 22.* Fœniculum condimentis pæne omnibus inſeritur, oxyporis etiam aptiſſime, *condimentis acris, e pourtranti*. *Id. l. 24. c. 8.* Juniperus miſcetur antidotis oxyporis.

Oxys, yos, m. ὀξύς, herba, de qua hoc ſolum ſcribit *Plin. l. 27. c. 12.* folia terna habere: dari ad ſtomachum diſſolutum: edi & ab iis, qui enterocelen habent. Vulgo dicitur *trifoglio acetoſo*, *acetoſella*, *luggiola*, *lujula*, *alleluia*, & Gallice *pain de coucu*.

Oxyſchœnos, m. 2. ὀξύσχοινος, acutus juncus, qui & marinus dicitur. *Plin. l. 21. c. 18.*

Oxyzomus, a, um adject. *acetoſo*, jure conditus, ut oxyzomus pullus, apud *Apic. l. 6. c. 9. Priſcian. de diæta, c. 6.* Oxyzomia nutriunt competenter.

O ANTE Z.

Ozæna, æ, f. *ozena*, ὄζαινα, piſcis ex polyporum genere, caput habens graviſſimi odoris, ab ὄζω, *oleo*. *Plin. l. 9. c. 30.* Polyporum generis & ozæna, dicta a gravi capitis odore. ¶ Eſt item ozæna, narium morbus, concurſu acrium humorum ulcera, & plures cruſtas intra nares gignens, quæ graviſſimum ſpirant odorem. Nomen trahit ab ozæna piſce. *Plin. l. 25. c. 11.* Narium ozænas emendat ariſtolochia cum cypero.

Ozænitis, f. 3. ὀζαινῖτις, pſeudonardus, herba ex genere nardi, ad Gangem Indiæ flu. naſcens, odore virus referens, ab ὄζω, *oleo*. *Plin. l. 12. c. 12.*

Oze, f. 1. ὄζη, oris graveolentia. *Celſ. l. 3. c. 11.* ubi tamen græcis litteris ſcribit.

Ozymum, V. Ocimum.

DE LITTERA P.

P Litera muta eſt, nec aſpirationem poſt ſe admittit, niſi in dictionibus Græcis, ut *Phœbus*. ¶ In prænominibus majuſcula ſola poſita idem ſonat quod *Publius*, ut P. Virgilius Maro. P. R. eſt Populus Romanus. P. C. Patres Conſcripti.

P ANTE A.

Pabularius, i. m. *vivandiere*. *Inſcr. apud Donium claſſ. 9. n. 3. & 10.*

Pabularis, re, o. 3. νομαδικός, quod ad pabulum pertinet, ſeu quod pro pabulo datur. *Colum. l. 2. c. 14.* De lupino nihil dubito, atque etiam de pabulari vicia.

Pabulatio, onis, νομή, προνομή, actus pabulandi, ut cum milites in agrum egrediuntur cum falcibus capiendi pabuli cauſa. *Caſ. l. 7. c. 17. B. G.* Ut pabulatione & commeatu Romani prohibeantur. ¶ Aliquando pro pabulo ponitur. *Var. l. 3. de R. R. c. 16.* Si e bono loco tranſtuleris, ubi idonea pabulatio non ſit.

Pabulator, oris, m. *paſcolatore*, ὁ περὶ νομὰς ἀναστρεφόμενος, qui pabulatum vadit. *Liv. l. 10. c. 2.* eſt factus in pabulatores Romanos impetus repente ab equitibus.

Pabulatorius, a, um, quod ad pabulum ſpectat, ut pabulatoria corbis, in qua reponuntur pabula. *Colum. l. 6. c. 3.* Fruendis aridæ corbis pabulatoria modiorum viginti ſufficiet.

Pabulor, aris, d. 1. *foraggiare*, רעה, Germ. *auff der fuetterung ſeyn*, *werden*, Gal. *fourager*, *paiſtre*, Hiſp. *apacentar*, νέμομαι, dicitur proprie de militibus, cum e caſtris cum falcibus egreſſi pabulum in uſum jumentorum ex agris capiunt. *Caſ. l. 3. B. C. c. 37.* Quo in loco noſtri pabulari conſueverant. ¶ Interdum eſt paſcere, *paſcolare*. *Col. l. 7. c. 6. de capris.* Sed placide, ac lenta pabuletur. ¶ Fimo pabulari oleas, eſt fimum oleis circumponere, quod veluti pabulum earum eſt. *Id. l. 5. c. 9.* ¶ Pro piſcari *Plaut. Rud. 2. 1. 2.* Ex urbe ad mare huc prodimus pabulatum.

Pabuloſus, a, um, adject. pabulo abundans. *Solin. c. 35. de Britannia.* Ita pabuloſa, ut pecuaria in periculum agat ſatietas.

Pabulum, li, n. *paſcolo*, מרעה, Ger. *futer*, Gal. *fourage*, Hiſp. *forraje*, νομή, proprie pecudum, & aliorum brutorum cibus herbaceus, fœniceus, paleaceus, vel frumentitius eſt, a πάω, *veſcor*. *Caſ. l. 1. B. G.* Cum pabuli copia eſſe inciperet. *Cic. 2. de Div.* Pabuli genus, & earum rerum, quas terra procreat. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. de Aruſp. reſp.* Quid hunc perſequar, pecudem ac belluam, pabulo inimicorum meorum & glande corruptum? ¶ Pabulum ſtudii, eſt oblectatio, qua animus paſcitur, & recreatur, quemadmodum cibis corpus. *Cic. de Sen.* Habet ſenectus aliquod tanquam pabulum ſtudii, & doctrinæ. *Id. 4. Acad. c. 41.* Eſt animorum ingeniorumque naturale quoddam quaſi pabulum, conſideratio contemplatioque naturæ.

Pacalis, & le, o. 3. *pacifico*, εἰρηνικός, pacificus, pacifer, pacem ſignificans. *Ovid. 6. Metamorph. v. 101.* Circuit extremas oleis pacalibus oras.

Pacate, adv. *pacificamente*, Ger. *fridlich*, Gal. *pacifiquement*, Hiſp. *pacificamente*, εἰρηνικῶς, pacifice, tranquille, ſedate. *Petron. Satyr.* Pacatius ad reliqua ſeceſſimus.

Pacatio, onis, f. pax, ſeu pacis conſtitutio, *pacificamento*. *Front. de ſtrateg. in præfat.* Quæ ad prœlium, & confectam pacationem pertinent.

Pacator, oris, m. *pacificatore*, משלים, Germ. *fridmacher*, Gal. *appaiſeur*, Hiſp. *apaziguador*, εἰρηνοποιός, pacis conciliator, turbarum compoſitor. *Sen. Herc. Oet. ad fin.* Sed tu domitor magne ferarum, orbiſque ſimul pacator ades. Adde *Claudian. de Conſul. Stil. v. 13. & Sil. l. 1. v. 483.*

Pacatorius, a, um, adject. *pacifico*. *Tertull. l. 4. adverſ. Marcion. c. 29.* Judicium juſtum, & pacatorium.

Pacatus, a, um, *pacifico*, *tranquillo*, מושלם, Ger. *geſtillet*, Gal. *appaiſé*, Hiſp. *apaziguado*, εἰρηνευθείς, pacificatus, tranquillus. *Cic. 3. Ver.* Civitates pacatæ. *Id. Fam. 15. ep. 4.* Male pacatæ. *Id. 7. Phil.* Huic tali viro poteritne pacatus eſſe Antonius? *Id. in Brut.* Hujus oratio in Philoſophiam tranſlata pugnacior, in judicia pacatior. *Id. pro Ligar. c. 2.* Pacatiſſima provincia. *Horat. l. 4. od. 5.* Pacatum mare.

Pacenſis, e, ad Pacem Juliam pertinens, quæ eſt urbs Hiſpaniæ ulterioris, non longe ab Ana fluvio, nunc *Beja*. *Plin. lib. 4. c. 22. & Inſcript. apud Gruter. pag. 199. n. 4.*

Pachÿnum promontorium, *Capo Paſſero*, unum ex tribus, propter quæ Sicilia Trinacria dicitur, in ora orientali ejuſdem inſulæ, ubi ad Auſtrum vergit, ſic dictum

dictum ab aeris craſſitudine: nam παχὺς græce craſſum ſignificat. *Plin. l. 3. c. 8.* Ipſius promontorium Pelorus vocatur Italiam verſus, Pachynum in Græciam. *Virg. 3. Æn.* Prælegi Trinacriæ metas luſtrare Pachyni. ¶ *Priſcian. in Perieges.* penultimam corripuit, illo verſu: Eminet ad Zephyrum Lilibe, Pachynuſque ſub ortum. ¶ Dicitur & Pachynus, i, *Ovid. 13. Met. v. 726.* Et quibus imbriferos verſus Pachynus ad Auſtros: ubi primam produxit.

Pacifer, a, um, *che apporta pace*, εἰρηνοφόρος, pacem ferens. *Plin. l. 15. c. 36.* Laurus ipſa pacifera, ut quam prætendi etiam inter armatos hoſtes quietis ſit indicium. *Ovid. Met. 14. v. 291.* Pacifer huic florem dederat Cyllenius album.

Pacificatio, onis, f. *pacificazione*, Germ. *fridmachung*, Gal. *appaiſement*, Hiſp. *pacificacion*, εἰρηνοποίησις, pacis conciliatio. *Cic. 7. Attic. epiſt. 8.* Quærit, ecqua ſpes pacificationis ſit.

Pacificator, oris, m. *pacificatore*, *paciere*, εἰρηνοποιός, pacis faciendæ arbiter, deprecator pacificus, conciliator pacis. *Liv. l. 27. c. 30.* Adhibitus ab Ætolis pacificator Aminander.

Pacificatorius, a, um, εἰρηνοποιητικός, quod ad pacificationem pertinet. *Cic. 12. Phil. c. 1.* Poſtquam nos pacificatoria legatione implicatos putant.

Pacificatus, a, um. *Juſtin. l. 23. c. 1.* Agathocles pacificatus cum Carthaginienſibus. ¶ Addunt etiam locum *Cic. l. 15. ad Att. epiſt. 7.* ubi alii *pacificator* legunt.

Pacifico, as, a. 1. *pacificare*, השלים, Germ. *befridigen*, Gall. *pacifier*, Hiſp. *pacificar*, εἰρηνοποιέω, pacem facio, pacem inter aliquos concilio. *Juſtin. l. 6. c. 1.* Dux pacificare cum altero ſtatuit. ¶ Item de pace tranſigere. *Liv. l. 5. c. 23.* Inter hæc pacificatum Legati a Volſcis venerunt. ¶ Item placare, delinire. *Claudian. de B. Gildon. in præfat.* Pieriis aures pacificare modis. *Sil. lib. 15.* Pacificans Divos.

Pacificus, a, um, *pacifico*, שלו, Germ. *fridſam*, Gal. *pacifique*, Hiſp. *pacifico*, εἰρηνικός, pacem faciens, paci ſtudens. *Cic. Att. l. 8. ep. 12.* Ecquæ pacifica perſona deſideretur. *Martial. l. 12. ep. 63.* Pacificus Numa. *Lucan. l. 3. v. 304.* duramque viri deflectere mentem Pacifico ſermone parant.

Pacio, onis, f. idem ac pactio, ſeu pactum, ab antiquo paco, is. *Feſt.*

Paciſcor, ſceris, pactus ſum, d. 3. *pattuire*, *patteggiare*, גזר, Germ. *vertrag machen*, Gal. *pactiſer*, *faire un pacte*, Hiſp. *pactear*, *hazer pacto*, συντίθεμαι, pactum facio, convenio, ab antiquo *paco*, *is*, ut ab *apo*, *is*, *apiſcor*, unde *adipiſcor*. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. 5. Ver.* Satis hoc magna vis eſt ad inique paciſcendum. ¶ Vel cum caſibus pretii. *Plaut. Bacch.* Paciſci cum illo paullula pecunia potes. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. 2. de Or.* Dimidium ejus mi, quod pactus eſſet. ¶ Vel cum accuſ. & dat. *Cic. pro Sext. c. 25.* Gabinius Siciliam ſibi pactus eſt. ¶ Vel cum accuſ. & abl. & præpoſ. *a*, vel *ab*. *Salluſt. in Jugur.* Tantum ab eo vitam paciſcatur. ¶ Vel cum accuſ. & ablat. & præpoſ. *cum*. *Juſtin. lib. 2.* Cum Xerxe nuptias filiæ ejus paciſcitur. ¶ Vel cum infinito. *Plin. l. 8. c. 7.* Pactus dimitti, ſi interemiſſet elephantum. ¶ Ponitur aliquando pro promittere. *Cic. Att. l. 5.* Cujus filio pacta eſt Artabazidis filia. ¶ In præteritis perf. & pl. q. perf. & partic. temporis præt. uſurpatur etiam paſſive. *Cic. 1. Offic.* Cum triginta dierum eſſent cum hoſte pactæ induciæ. V. Pactus. ¶ Paciſco, is, activa forma uſurpat *Næv. apud Non. c. 7. n. 54.*

Paco, as, avi, atum, a. 1. *placare*, *mitigare*, השקיט, Germ. *befridigen*, Gal. *appaiſer*, Hiſp. *apaziguar*, ἱλάσκω, mitigo, lenio, placo, tranquillum, & pacificatum reddo, a *pace*. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 7.* Omnem Galliam, Germaniamque pacaverint. ¶ Tranſlate *Hor. l. 2. epiſt. 2. v. 45.* Incultæ pacantur vomere ſilvæ, hoc eſt, frugiferæ redduntur.

Pacta, æ, f. V. Pactus.

Pactilis, & le, o. 3. πηκτός, quod ex pluribus partibus compactum eſt, & conjunctum. *Plin. l. 21. c. 3.* Summaque auctoritas pactili coronæ.

Pactio, onis, f. *patto*, *convenzione*, ברית, Germ. *ein vertrag*, Gall. *pactiion*, Hiſp. *pacto*, συνθήκη, pactum, fœdus, conditio, promiſſio. *Cic. 3. Off.* Regulus non debuit conditiones, pactioneſque bellicas, & hoſtiles perturbare perjurio. *Id. pro Roſc. Com.* Pactio verborum, *formola*. *Id. ibid.* Facere pactionem de tota lite, *fare un compromeſſo*. *Nepos 17. c. 2.* In pactione manere. Rurſus *Cic. Att. lib. 9. epiſt. 10.* Res venit ad pactionem. Et *Nep. 10. cap. 5.* Talibus pactionibus pacem facere.

Pactitius, a, um, conventionalis, pacto firmatus. *Gel. l. 1. c. 25.* Ceſſatio pugnæ pactitia induciæ dicuntur.

Pactolis, idis, f. Πακτωλίς, filia Pactoli. *Ovid. 6. Metam. v. 15.* Deſeruere ſui Nymphæ vineta Timoli: Deſeruere ſuas Nymphæ Pactolides undas.

Pactolus, i, Πακτωλός, fluv. Lydiæ auriſeris arenis abundans, ob idque etiam Chryſorrhoas dictus. *Horat. Epod. 15.* Tibique Pactolus fluat.

Pactor, oris, m. qui paciſcitur. *Cic. 7. Ver. c. 21.* An fœderum interpretes, ſocietatis pactores, religionis auctores?

Pactum, i, n. *patto*, συνθήκη, pactio, conventio, conſenſus de aliqua re. *Cic. 2. de Inv.* Pactum eſt, quod inter aliquos convenit, quod jam ita juſtum putatur, ut jure præſtari dicatur. *Id. 1. Ver.* Manſit in conditione, atque pacto uſque ad eum finem, dum judices rejecti ſunt. *Id. in Offic. l. 3. c. 24.* Pacta, & promiſſa ſemperne ſervanda ſint. *Nep. Milt. c. 2.* Ex pacto poſtulat, ut ſibi urbem tradant. *Liv. l. 9. c. 11.* Pacto non ſtatur. ¶ In ablativo ſumitur etiam pro modo. *Cic. de Un.* Ut diſſolvi nullo pacto queat. *Hor. l. 1. ep. 18.* Quo tandem pacto. *Cic. pro Mur.* Neſcio quo pacto.

Pactumeius, ii, filius Canidiæ apud *Hor. epod. 17. v. 50.* Tuuſque venter Pactumejus. ubi *venter* pro filio ponitur. Cum enim fama eſſet, Canidiam anum effœtam ſibi Pactumeium ſuppoſuiſſe, Horatius ironice laudans inquit, revera Pactumeium eſſe ejus filium. Alii legunt *Partumeius*, ſed fortaſſe minus recte.

Pactus, a, um, *pattuito*, ὁμολογηθείς, pacto decretus, partic. a *paciſcor*, quod ſem in paſſiva conſtructione, & ſignificatione reperitur. *Cic. ad Q. Fr.* Propter ſuſpicionem pactorum a Candidatis præmiorum. *Virg. 7. Æn. v. 255.* Pacta conjux. *Tac. Ann. 1. c. 55.* Filia alii pacta, *promeſſa in matrimonio*. Et *pacta* ſubſtantiv. mom, eodem ſenſu. *Velley. l. 1. c. 1.* Nam quod pactæ ejus, Menelai, atque Helenæ filiæ Hermiones nuptias occupaverat, eum interfecit. ¶ Eſt etiam *pactus* particip. a *pango*. *Ovid. Heroid. ep. 2. v. 4.* Litoribus noſtris anchora pacta tua eſt. h. e. impacta, infixa.

Pactus, us, m. idem quod pactum. *Petr. in Satyr.* Unius noctis pactu omnia venderet.

Pacuvianus, a, um, adject. a Pacuvio. *Cic. 1. Div. c. penul.* Ille Pacuvianus qui in Chryſe phyſicus inducitur.

Pacuvius, m. 2. Πακούβιος, Brundiſinus, Poeta Tragicus illuſtris, ex Ennii ſorore natus. Romæ picturam exercuit, at fabulas venditavit. Vixit ætate Accii. Male locutus eſt, inquit *Cic. in Brut.* Cæterum, *Quintil. teſte*, gravitate ſententiarum, pondere verborum, auctoritate perſonarum graviſſimus fuit. Senex Tarentum tranſgreſſus prope nonagenarius diem obiit. Ejus epitaphium extat apud *Gel. lib. 1. cap. 24.*

Padanus, a, um, ad Padum pertinens, ut Padani culices, *Sidon. l. 1. ep. 8.*

Pades, is, f. arbor picea. *Plin. l. 3. c. 16.*

Padua, æ, *Padova*, idem ac Patavium. *Catul. carm. 92.* At Voluſi annales Paduam morientur ad ipſam. Ita referunt quidam Lexicographi. At optimorum Criticorum (qui hanc vocem Veteribus ignotam putant) alii leg. *Patavi morientur ad urbem*, alii *apuam porgentur ad ipſam*.

Padus, m. 2. Eridanus, *Pò*, Πάδος, Ἠριδανός, fluv. maximus Italiæ, qui in Gallia Subalpina oritur, & vario, longoque curſu in mare Adriaticum ſe exonerat. *Plin. l. 3. c. 16.* ubi de hoc fluvio plura. ¶ Padus, i, f. genus arboris circa fontem Padi fluvii naſcentis. *Plin. ibid.*

Paduſa foſſa, *il Pò di Argenta*, foſſa ex Pado Ravennam uſque perducta. *Plin. l. 3. c. 16. Virg. 11. Æn.*

Pæan, anis, m. Παιάν, Apollo, ſic dictus, ut quidam putant, a παίω, *curo*, *medeor*. *Juv. ſat. 6. v. 171.* Parce, precor, Pæan, & tu, Dea, pone ſagittas. *Ovid. lib. 2. de ar. am.* Dicite, io Pæan, & io bis dicite Pæan. ¶ Item hymnus in honorem Apollinis, & etiam aliorum Deorum. *Virg. 6. Æn. v. 657.* lætumque choro pæana canentes. *Stat. 4. Theb. v. 98.* Herculeum pæana canunt, vaſtataque monſtris omnia. ¶ Eſt præterea pæan pes quatuor ſyllabis conſtans, cujus quatuor genera enumerat *Diomedes*, ſcilicet unum, cum primo loco longam habet ſyllabam, cæteras breves; alterum, cum ſecundo loco, & ſic de reliquis. *Cic. 3. de Orat. cap. 47. & 49.* duo tantum genera agnovit, ſcilicet primum, ut *conficere*, & ultimum, ut *celeritas*. Al. leg. *Pæon*. V. *Cic. in Orat. c. 57. & 64.* & *Quintil. l. 9. c. 4.*

Pæantiades, æ, m. 1. Philoctetes Pæantis filius. *Ovid. 13. Metam.* Nec Pæantiadem quod habet Vulcania Lemnos.

Pæantides, dum, f. παιανίτιδες, gemmæ, quæ parturientibus mederi dicuntur. *Plin. lib. 37. cap. 10.*

Pæantius, a, um, quod ad Pæantem ſpectat. *Ovid. de rem. am.* Qua læſus fuerat partem Pæantius Heros. *h. e.* Philoctetes Pæantis filius.

Pædagium, V. Pædagogium.

Pædagogandus, inſtruendus, educandus. *Pomp. apud Feſt. in Repotia*.

Pædagogatus, us, m. inſtructio, educatio. Eſt *Tert. adv. Valentin. c. 13.*

Pædagogianus, a, um, adject. qui eſt in Pædagogio, ut Pædagogianos pueri, *Ammian. l. 26. c. 6. (al. 17.)* & *l. 29. c. 18.*

Pædagogium, ii, παιδαγωγεῖον, locus in ædibus, ubi verſantur ſervi puerilis ætatis. *Plin. l. 7. ep. 27.* Puer in pædagogio mixtus pluribus dormiebat. *Catanæus* legit *pædagium* eodem ſenſu. ¶ Item ipſa puerorum turba. *Plin. alter l. 33. c. 12.* Jam vero pædagogia ad tranſitum virilitatis cuſtodiuntur argento, *i paggi*. Sicut apud *Suet. in Ner. c. 28.* ingenuorum pædagogia. *Ulp. l. Quæſitum, ff. de fund. inſtr. & inſtrum. leg.* Si inſtructum fundum legaſſet, ea pædagogia, quæ ibi habebat, ut cum eo veniſſet, paſto eſſent in triclinio, legato continentur.

Pædagogus, gi, m. *pedagogo*, *pedante*, Ger. *zuchtmeiſter*, Gal. *pedagogue*, Hiſp. *ayo maeſtro*, παιδαγωγός, cuſtos, & inſtitutor pueri, a παῖς, *puer*, & ἀγωγός, *inſtitutor*. *Cic. de Amic.* Iſto enim modo nutrices, & pædagogi maxime erunt diligendi. *Sen. ep. 89.* Nam eum locum, qui munitiones continet, ſuſtulit, & pædagogi eſſe dixit, non philoſophi: tanquam quicquam aliud ſit ſapiens, quam humani generis pædagogus. ¶ Differunt autem pædagogus, & præceptor: nam hujus munus eſt puerum liberalibus inſtituere diſciplinis: ille proprie cuſtos eſt vitæ, & morum. *Sen. 2. de ira, c. 22.* Pertinebit ad rem, præceptores, pædagogoſque pueris placidos dari. ¶ Interdum pædagogus eſt in contemptu, ut apud Italos, *pedante*. *Plaut. Pſeud. 1. 5. 32.* Hic dux, hic ille eſt pædagogus, hunc ego cupio excruciari. *Sueton. in Ner. c. 37.* Pæto Thraſeæ objectus eſt triſtior, & pædagogi vultus.

Pæderos, otis, m. acanthus criſpus, & levis, *Plin. l. 22. c. 22.* ¶ Item gemma, alio nomine opalium. *Id. l. 37. c. 6. Solin. c. 36.*

Pædia, f. 1. παιδεία, eruditio, diſciplina, inſtitutio ad bonas artes. *Gel. l. 13. c. 15.* & græcam vocem eſſe ait, & ipſe ſcribit græcis literis.

Pædicator, is, m. idem ac pædico. *Suet. in Cæſ. c. 49.*

Pædico, onis, m. παιδεραστής, puerarius, amator, concubitorque puerorum. *Auct. Priap. carm. 68.*

Pædico, as, a. 1. παιδίζω, præpoſteram cum maſculis libidinem exerceo. *Martial. lib. 11. epigr. 89.*

Pædidus, a, um, ſordidus, ſqualidus. *Feſt.*

Pædor, oris, m. *ſordidezza*, לכלוך, Ger. *unflat*, Gal. *ordure*, *ſaleté*, Hiſp. *hedor*, *hediondez*, ῥύπος, ſqualor, illuvies, ſordes. *Cic. 3. Tuſc. c. 26.* Barba pædorem horrida, atque intonſa infuſcat pectus illuvie ſcabrum. *Tac. l. 6. Ann. c. 44.* Neque exuerat pædorem, ut vulgum miſeratione adverteret. *Lucan. l. 2. c. 73.* longuſque in carcere pædor. *Senec. Agamemn. v. 991.* Pædore oblitus.

Pægniares gladiatores. V. Pegmares.

Pæmani, m. 2. pop. Galliæ Belg. in Eburonibus, verſus Moſam fl. ubi nunc pars Occidentalis Duc. Luxemburgenſis, & minuta pars ditionis Leodienſis. *Cæſ. de B. G.*

Pænioſus, a, um, pædore olens. *Var. l. 1. R. R. c. 31.* Terra ſitu pænioſa.

Pæne. V. Pene.

Pænula. V. Penula.

Pænultimus, a, um, *penultimo*, qui eſt ultimo proximus, & quaſi ultimus. *Gel. l. 4. cap. 7.* Pænultimam circumflectere. *Auſon. in Eclogar. ſuæta cal. hoc menſ. v. 12.* Sextilis, Junius, atque Aprilis; poſt quos pænultima meta November. ¶ Eſt qui ſcribit *penultimus*.

Pæon, m. 3. Παιών, Medicus præſtantiſſimus, a quo Pluto ab Hercule graviter vulneratus curatus eſſe dicitur. *Hom. l. 5. Iliad.* Hic herbam illam inſignem invenisse traditur, quæ ab illo Pæonia dicta eſt. *Plin. l. 25. c. 4.*

Pæon. V. Pæan.

Pæones, m. 3. populi Maced. quorum regio Pæonia, in Myſiæ ſuperioris confinio, quos *Herodotus* ad Strymonem fl. deſcribit, *Dio* ad Rhodopen M. *Ptolemæus* ad ortum Haliacmonis fl. alii circa Axium flu. Inter bellicoſiſſimos habiti ſunt. *Plin. l. 4. c. 10.*

Pæonia, æ f. *peonia*, παιωνία, herbæ genus. V. Pæon.

Pæonia, æ, f. 1. regio Macedoniæ. V. Pæones.

Pæonis, idis, f. Παιωνίς, quæ eſt ex Pæonia. *Ovid. Metam. 5. v. 303.* Pæonis Euippe mater fuit.

Pæonius, a, um, adject. a Pæonia regione, ut Pæoniæ gentes. *Plin. l. 4. c. 10.* ¶ Item adject. a Pæone medico. *Claudian. de B. G. v. 121.* Ulcera Pæoniæ tractat ſolertia curæ.

Pæſtanus, a, um, quod ad Pæſtum urb. ſpectat, ut Pæſtanæ roſæ, quæ bis in anno florebant. *Ovid. l. 2. de Pont. eleg. 4.* Calthaque Pæſtanas vincat odore roſas.

Pæſtum, i, n. Poſidonia, *Peſte*, *Peſti*, olim urbs, nunc vicus Lucaniæ littoralis, ubi ob cœli clementiam bis in anno fructus producebantur, Majo, & Septembri. Fuit præſertim roſarum abundantiſſima. *Ovid. 15. Metam.*

Pætulus, a, um, adject. dim. a Pætus. *Cic. 1. nat. Deor. c. 29.* Redeo ad Deos; ecquos ſi non tam ſtrabones, at pætulos eſſe arbitramur?

Pætus, a, um, *loſchetto*, qui obliquatis oculis eſt, vel qui alterum oculum minorem habet. Eſt minus, quam ſtrabo. *Porph. in Hor. lib. 1. ſerm. ſat. 3.* Strabo, qui eſt detortis oculis, dicitur, pætus, leviter declinatis. Paulo aliter *Acro*: Pæti dicuntur, quorum huc, atque illuc oculi velociter vertuntur. *Horat. l. 1. ſerm. ſat. 3.* ſtrabonem appellat pætum pater, & pullum, male parvus ſi cui filius eſt. ¶ Poetæ Venerem quoque pætam faciunt. *Ovid. 2. de ar. am. v. 569.* Si pæta eſt, Veneri ſimilis, ſi flava, Minervæ. ¶ Fuit & cognomen familiæ Romanæ. *Plin. l. 11. c. 37.* Uni animalium homini depravantur (oculi) unde Strabonum, & Pætorum cognomina.

Paganalia, orum, n. 2. ἐθνικὰ, ruſticorum feſta, a *pagus*. *Varro l. 4. de L. L.*

Paganica, æ, f. pilæ ſpecies, quæ pluma ſolita fuit farciri, trigone mollior, ſeu laxior, folle durior, ſeu arctior, & firmior, ad uſum non adeo agilis, ut quæ nec tam levis eſt, nec jactata facile reſilit, a *pagus*, quia hac in pagis uterentur. Sed inde in urbem allata eſt. Nam ea in gymnaſiis utebantur. *Martial lib. 7. epigr. 32.* Non pila, non follis, non te paganica thermis præparat. *Id. l. 14. epigr. 45.* Hæc, quæ difficilis turget paganica pluma, folle minus laxa eſt, & minus arcta pila.

Paganicus, a, um, *coſe da villa*, quod paganorum eſt, h. e. quod ad ruſticos pertinet. Unde paganicum peculium, vel paganicum abſolute dicitur, quod ex prædiis, vel paſtione, aliiſve ruſticis reditibus provenit, cui opponitur caſtrenſe. *Antoninus in lib. 2. C. de teſtam. milit.* Frater tuus miles, ſi te ſpecialiter de bonis, quæ in paganico habeat, hæredem fecit, bona, quæ in caſtris reliquit, petere non potes. *Varr. l. 5. de L. L.* Paganicæ feriæ agriculturæ cauſa ſuſceptæ. *Martial. l. 14. epigr. 45.* Paganica pluma, de qua vide dictionem præced.

Paganitas, atis, f. *Gentileſimo*, apud ſequioris Latinitatis ſcriptores. *Cod. Theodoſ. l. 15. tit. 6.* Paganitatis ſtolido errore detinari.

Pa-

Paganus, i, m. *ruſtico*, *villano*, [illegible], Germ. *dorffiſch*, Gall. *villageois*, *paiſan*, Hiſp. *aldeano*, *aldeanego*, [illegible], ruſticus, qui ſcilicet ruri natus eſt, & educatus, & qui in pago habitat. *Cic. pro Dom.* Nullum eſt in hac urbe collegium, nulli pagani, aut montani, qui &c. ¶ Ponitur etiam pro iis omnibus, qui milites non ſunt. Unde paſſim apud *Juriſc.* opponuntur miles, & paganus. *Juven. ſat.* 16. Citius falſum producere teſtem contra paganum poſſis, quam vera loquentem contra fortunam armati. *Tacit.* 3. *hiſt. cap.* 24. Vos niſi vincitis, pagani. ¶ Metaphorice quoque ex re tranſlata ad literarum ſtudium, quæ quaſi militia eſt. *Plin. l.* 7. *ep.* 25. Sunt enim, ut in caſtris, ſic etiam in literis noſtris plures cultu pagano. Atque hinc *Perſius in Prol. Sat.* modeſtiæ cauſa ſe *ſemipaganum* vocat, quaſi ſemipoetam. ¶ Denique a Chriſtianis pagani dicti ſunt gentiles omnes, hoc eſt, qui eſſent a Religione Chriſtiana alieni. Cauſa nominis eſt, quod gentilis religionis homines tantummodo in pagis, ſive ruri morarentur. Nam tum demum paganorum nomen invaluit, cum paſſim in urbibus vigeret Chriſtiana Religio. Non abſurde tamen aliqui eos tranſlate ſic dici exiſtimant, quod non militent ſub Duce JESU CHRISTO. *Auguſt.* 2. *Retract. c.* 43. & *Tertul. de cor. Mil. c.* 11.

Paganus, a, um, quod ad pagos ſpectat. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Pagana lege in pleriſque Italiæ prædiis cavetur, &c.

Pagarchus, i, m. pagi præfectus. *Juſtinian. in Novell.*

Pagaſæ, arum, f. [illegible], *Armiro*, oppidum maritimum Theſſaliæ, Pheræorum navale. *Plin. l.* 4. *c.* 8. ¶ Dictæ ſunt [illegible], quod ibi navis Argo fabricata ſit. V. *Valer. Flac. l.* 8. *v.* 451.

Pagaſæus, & **Pagaſeius**, a, um, adject. a Pagaſis, ut Pagaſæa puppis, h. e. navis Argo. *Ovid. lib.* 7. *Metam.* Eadem *Pagaſæa* dicitur a *Valer. Flac. lib.* 1. *verſ.* 425. ¶ *Pagaſæa conjux* apud *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 19. Eſt Alceſtis, a Pagaſis Theſſaliæ urbe.

Pagaſicus, a, um, adject. Pagaſæus, ut Pagaſicus ſinus, *Golfo d' Armiro*. *Plin. l.* 4. *c.* 8.

Pagatim, adv. [illegible], per ſingulos pagos, ut oppidatim per ſingula oppida. *Liv. l.* 31. *c.* 26. Templa Deum, quæ pagatim ſacrata habebant.

Pagella, æ, f. 1. *paginetta* dim. a pagina. *Cic. lib.* 11. *Fam. ep.* 25. Altera jam pagella procedit.

Pages, is, f. compages, compactio. Affert *Non. cap.* 3. *n.* 307. ſed ſine ulla ſcriptoris auctoritate.

Pagina, æ, f. *facciata della carta*, Germ. *ein ſeite deſſblats*, Gall. *page*, Hiſp. *hoja*, [illegible], utraque pars folii. *Cic.* 4. *Fam.* Utrum igitur tibi literam videor, an totas paginas commovere? *Id. Att.* 13. *ep.* 34. Complere utramque paginam. ¶ Dicitur & de ſcriptis ipſis. *Martial. l.* 1. *epigr.* 5. Laſciva eſt nobis pagina, vita proba. ¶ Paginam utramque facere in re aliqua, proverbialiter dicitur, cujus tanta eſt auctoritas, ut nihil omnino ſine ipſo rerum geratur, ſumpta Metaphora a codicillis rationalibus duas habentibus paginas, alteram, quæ indicat, quid ſit datum, alteram, quæ quid acceptum ſit, oſtendit. Sic in rebus humanis fortuna utramque paginam facere dicitur; quia illi tum bona, tum mala vulgus tribuit. *Plin. l.* 2. *c.* 7. Huic omnia expenſa, omnia feruntur accepta, & in tota ratione mortalium ſola utramque facit paginam. ¶ Paginæ in vitibus dicuntur areæ interſeptæ inter duo juga. *Plin. lib.* 17. *c.* 22. Ut quinto quoque palo ſingulæ jugo paginæ includantur.

Paginatus, a, um, adject. compactus, ab inuſitato *pagino* pro pango. *Paulin. in Jamba ad Cyther. v.* 353. Solidoque navem paginatam robore.

Paginula, æ, f. [illegible], dim. a pagina. *Cicer. Att. lib.* 4. *epiſt.* 8. Ut nam minus longas jam in codicillorum faſtis futurorum Conſulum paginulas habeat, quam factorum.

Pagmentum, i, n. congeries materiei coacervatæ, & compactæ. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Ante ſecundum pagmentum.

Pago, is, pepigi, pactum, a. 3. *pattuire*, *far patto*, [illegible], paciſcor, apud vet. teſte *Quinct. lib.* 1. *c.* 6. Fuit a *Dorico* [illegible] pro [illegible], unde [illegible], ſeu [illegible], quod tum figere notat, tum componere, coagmentare. *Auct. ad Her. l.* 2. *cap.* 13. Pacta ſunt, quæ legibus obſervanda ſunt, hoc modo, Rem ubi pagunt, oratione pagunt. V. *Pango*.

Pagrus, m. 2. [illegible], piſcis ex genere cancrorum. *Plin. l.* 32. *c.* 10. Pagri fluviatiles longiſſimus dens capillo adalligatus. ¶ Legitur & *Phagrus*.

Pagur, i, m. [illegible], cancri marini ſpecies. *Ovid. Halieutic. v.* 107. & rutilus pagur, & fulvi ſynodontes.

Pagurus, i, m. *granciporro*, genus cancri. *Plin. l.* 2. *c.* 31.

Pagus, m. 2. *villa*, *villaggio*, [illegible], Germ. *ein dorff*, Gall. *gros village*, *bourg*, Hiſp. *barrio*, *aldea*, [illegible], ſimul poſitæ villæ. Pagus, & vicus in eo differunt, quod pagus eſt villæ ruſticanæ in eodem tractu, & parte regionis diſpoſita; vicus autem eſt plurium domorum juxta poſitarum congregatio. Itaque pagi ſunt partes provinciarum; vici autem pagorum. *Tacit. de Germ. c.* 12. Eliguntur principes, qui jura per pagos, vicoſque reddant. V. *Vicus*. *Cæſ. l.* 4. *B. G. de Suevis*. Ii centum pagos habere dicuntur. *Virg.* 2. *Georg. v.* 382. Ingentes pagos, & compita circum.

Pala, æ, f. *pala*, *badile*, [illegible], Germ. *ein ſchauffel*, Gall. *paelle*, *pala*. Hiſp. *pala*, [illegible], inſtrumentum ruſticum, ligoni ſimile, atque itidem latum, quo terra foſſa vel egeritur, vel aggeritur. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Juncoſus ager verti pala debet. ¶ Eſt etiam inſtrumentum, quo panis in furnum mittitur, & extrahitur. *Cato c.* 11. *de R. R.* Palas ligneas quatuor, nec non ventilabrum. ¶ Item quo frumentum in area ventilatur. *Tertul. de Perſecut. c.* 2. Pala illa, quæ dominicam aream purgat. ¶ Item anuli pars plana, & latior, in qua gemma inſeritur. *Cic.* 3. *Off. c.* 9. Cum palam ejus anuli ad palmam converterat. ¶ Palæ etiam dicuntur minores auri, vel alius metalli purgationis maſſulæ, & utique non majores ſeſelibus. *Plin. l.* 34. *c.* 13. Ac repente vehementiore flatu expuitur æris pala quadam. Aliqui legunt *palea*. ¶ Item arbor in India de pomorum genere. *Plin. l.* 12. *c.* 6.

Palabundus, a, um, adject. palans, diſperſus huc & illuc. *Tertul. Apolog. c.* 21. Judæi diſperſi palabundi, & cæli, & ſoli ſui extorres.

Palacra, &

Palacrana, æ, f. major auri maſſa. Utraque vox legitur apud *Plin. l.* 33. *c.* 4.

Palæmon, onis, m. Παλαίμων, Melicerta, filius Athamantis, & Inus, qui patris furorem fugiens, una cum matre ſe in mare præcipitavit. Ambo enim Dii marini facti ſunt, mutatiſque nominibus, mater *Leucothea*, hoc eſt Alba Dea, dicta eſt, creditaque eſſe Aurora, quæ & *Matuta* dicitur, filius vero a Græcis *Palæmon*, a noſtris, quod portubus præeſſe putetur, *Portunus* eſt appellatus. *Ovid.* 4. *Metam.* & *Heroid. ep.* 18. ¶ Item Grammaticus Vicetinus, qui Romæ vixit ſub Tib. & Claud. Principibus, tanta arrogantia, ſeu ſtultitia, ut M. Varronem porcum appellaret, ſecum & natas, & morituras literas jactaret; luxuriæ ita indulgens, ut ſæpius in die lavaretur, nec ſufficeret ſumptibus. *Sueton. de Grammat. c.* 23.

Palæmonius, a, um, quod ad Palæmonem ſpectat, ut Palæmoniæ coronæ, quæ ex pinu fiebant, & victori dabantur in Iſthmiis, quæ a Corinthiis in Palæmonis, ſeu Melicertæ honorem celebrari ſolita fuiſſe creduntur. *Claud. de Conſul. Mall. v.* 289. Cuncta Palæmoniis manus exploratur coronis Adſit. ¶ Palæmonium Lechæum, *Stat.* 6. *Theb. v.* 380. dictum eſt, quia ibi Palæmon a Siſypho Corinthi rege ſepultus eſt.

Palæphatia papyrus, libri Palæphati patria Parii, ſeu, ut alii volunt, Prienei, qui [illegible], hoc eſt rerum incredibilium, multa conſcripſit volumina. *Virg. in Ciri, v.* 88. Docta Palæphatia teſtatur voce papyrus.

Palæſtes, æ, m. [illegible], luctator. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 27. Palæſtes primum fuit, in armis magnus, &c.

Palæſtina, æ, f. *Paleſtina*, *Terra Santa*, regio Aſiæ. Extenditur a Bor. in Mer. Habet a Sept. Syriam, a Merid. Ægyptum, ab Or. Arabiam Petræam, ab Occ. mare Syrium, vel, ut alii volunt, terminatur a Sept. Syria, a Mer. Arabia Petræa, ab Or. Arabia deſerta, ab Occ. mari Mediterraneo. Nunc eſt pars Syriæ. Diviſa fuit in Galilæam ad Bor. Judæam cum Idumæa ad Auſt. & Samariam in medio. *Plin. l.* 5. *c.* 12. ¶ Palæſtinæ etiam nomine appellata eſt Sitracene regio Aſſyriæ, quæ a Tigride flumine irrigatur, teſte *Plin.*

Palæſtinenſis, ſe, adject. Palæſtinus. *Spart. in Severo c.* 9. Neapolitani Palæſtinenſes.

Palæſtinus, a, um, quod ad Palæſtinam ſpectat. *Ovid. l.* 5. *Met.* Matre Palæ[illegible] dubio genitore creatus. ¶ Palæſtina aqua pro Tigride ponitur. *Ovid.* 2. *Faſt.* Itaque Palæſtinæ margine ſedit aquæ. ¶ Palæſtinæ Deæ ſunt Furiæ. *Ov. l.* 4. *Faſt. v.* 237. Et modo, tolle faces, remove, modo, verbera, clamat. Sæpe Palæſtinas jurat adeſſe Deas. Sunt qui putant Palæſtinas dictas a Palæſte vico Epiri, ubi templum Diris factum ſuit.

Palæſtra, æ, f. *paleſtra*, *lotta*, [illegible], Ger. *das ringen*, Gall. *lutte*. Hiſp. *lucha*, [illegible], lucta, luctatio, luctatorum certamen, a [illegible], *luctor*, quod a [illegible], *lotta*. *Cic. de Orat.* Sed judicat ipſe motus, didicerint ne palæſtram, an neſciant. ¶ Metonymice ponitur pro loco luctæ & diſputationis. *Cic.* 2. *de Orat.* Porticus hæc ipſa, ubi inambulamus, & palæſtra, & tot locis ſeſſiones gymnaſiorum, Græcarum diſputationum memoriam quodammodo commovent. V. *Vitruv. l.* 5. *c.* 11. ¶ Tranſlate ponitur pro quavis re, & quovis loco, in quo præcipue ſe quis exercet. *Ter. Phorm.* 3. *c.* Eccum, e ſua palæſtra exit foras. idest a domo lenonis, quæ eſt veluti palæſtra, & exercitium ipſius amatoris. *Cic.* 1. *de Or.* Sed palæſtræ magis, & olei, quam hujus civilis turbæ, ac fori. idest exercitationis domeſticæ, vel ludicræ.

Palæſtrans, antis, nom. partic. qui ſe in palæſtra exercet. *Fulgent. l.* 1. *Mythol.* Sudore hic opus eſt palæſtrantis ingenii.

Palæſtrice, adv. [illegible], more palæſtritarum. *Cic. de opt. gen. Or. c.* 3. Sed ita, ut palæſtrice ſpatiari in xyſto liceat.

Palæſtricus, ci, m. 2. [illegible], palæſtræ gnarus, ſeu peritus, qui palæſtram alios docet. Aliqui dicunt, eundem eſſe, ac palæſtritam. *Quinct. lib.* 1. *cap.* 11. Qui paulum etiam palæſtrices vacaverint. Adde *l.* 12. *c.* 2. ubi palæſtricos doctores vocat.

Palæſtricus, a, um, *coſa da lotta*, [illegible], quod eſt ex uſu palæſtræ, ſive quod ad palæſtram pertinet. *Plaut. Rud.* 2. 1. 7. Ex urbe ad mare huc prodimus pabulatum, pro exercitio gymnaſtico, & palæſtrico. ¶ Palæſtrici motus, nimis accurati corporis geſtus. *Cicer.* 1. *Off. cap.* 36. Nam palæſtrici motus ſæpe ſunt odioſiores.

Palæſtrita, æ, m. *lottatore*, Germ. *ringer*, Gall. *lutteur*. Hiſp. *luchador*, [illegible], qui in palæſtra ſe exercet. *Cic.* 6. *Ver.* De Heraclii hereditate, quam Palæſtritis conceſſiſſet. ¶ Tranſlate ſumitur pro nimis accurato. *Quinctil. l.* 11. *c.* 4. Sicut etiam, quos palæſtritas eſſe nolumus, peritos tamen palæſtræ eſſe volumus, non apalæſtros. Comparat geſtibus palæſtricis numeros orationis, quam nec plane numeroſam eſſe vult, qualis Iſocrateus Panegyricus, nec plane numerorum expertem, uti indoctorum.

Palalia, æ, f. herba, quæ alio nomine Cyclamine dicitur. *Apul. de herb. c.* 17.

Palam, adv. *paleſemente*, Germ. *offentlich*, Gal. *publiquement*, Hiſp. *publicamente*, *manifeſtamente*, [illegible], manifeſte, aperte, in conſpectu, in ore, atque in oculis omnium, cui *clam*, & *abſconse* opponitur. Differt a *coram*, quia *coram* ad perſonas certas tantum refertur, *palam* ad omnes. *Cic.* 4. *Acad.* Alterum quidam, ut videmus, palam, alterum, ut ſuſpicamur, obſcurius. *Id. poſt red. in Sen. c.* 5. Divulgare palam. *Id. Ver.* 7. *c.* 26. Palam ante oculos omnium. *Ter. Eun.* 5. 2. 24. Sin falſum eſt, continuo palam eſt. *Plin l.* 1[illegible]. *c.* 7[illegible]. Palam eſt, piſcis audire. hoc eſt certum eſt. *Nepos in Annib. cap.* 7. Palam facere alicui. ¶ Reperitur etiam cum abl. pro coram. *Liv. l.* 6. *cap.* 14. Inde rem creditori palam populo perſolvit.

Palamedes, m. 1. [illegible], fil. Nauplii Euboeæ Regis, qui Ulyſſis fraude a Græcis interfectus fuit. Dicitur, cum in bello Trojano & ipſe adeſſet, quatuor græcas literas Θ, Ξ, Φ, Χ obſervato gruum in volando ordine inveniſſe, teſte *Plin. lib.* 7. *cap.* 56. Alii dicunt litteram Υ inveniſſe, alii Δ. Hinc *Mart. l.* 13. *ep.* 75. Turbabis verſus, nec littera tota volabit, Unam perdideris ſi Palamedis avem. ¶ Invenit etiam ex eorundem avium volatu ordinem aciei. item teſſeras bellicas, & vigilias. *Plin loc. cit.* ¶ De ejus morte V. *Serv. in* 2. *Æn.*

Palamedeus, a, um, Παλαμήδειος, ad Palamedem pertinens. *Manil. l.* 4. *v.* 206. Et Palamedeis certamen vicibus ortum, Qui prior inveniens rebus, qui nomina ſummis impoſuit.

Palamediacus, a, um, ad Palamedem pertinens, ut *Palamediaci calculi*, h. e. calculorum ludus a Palamede inventus. *Caſſiodor. Variar. l.* 8. *ep.* 31.

Palamedicus, a, um, Palamedeus. *Auſon. in Technopægn. de monoſyllab. v.* 25. Hæc gruis effigies Palamedica porrigitur Φ.

Palangæ. V. **Phalangæ**.

Palans, V. **Palor**, aris.

Palara, æ, f. avis, de qua *auctor Carm. de Philomela*, *v.* 22. Dulce palara ſonat, quam dicunt nomine Droſtam.

Palaria, ium, neut. 3. genus militaris exercitii, quo milites ad palum pugnandi diſciplinam diſcunt. Item locus talis exercitii. *Charſ. lib.* 1. *Veget. l.* 1. *cap.* 11. & *l.* 2. *cap.* 23.

Palaris, & re, quod ad palum ſpectat, ut Sylva palaris, ex qua pali ſumuntur. *Ulp. de uſufr. l. ſi fundi*. Niſi forte ſalicti ejus, vel ſylvæ palaris, vel arundineti uſuſfructus ſit legatus.

Palatim, adv. [illegible], paſſim vagando. *Liv. l.* 5. *c.* 28. Tuſculum palatim fugerent. Ita Calepinus, at meliores Codices habent *palati*.

Palatina, æ, f. quarta Regio Romæ circa Palatium M. ¶ Palatina Tribus dicta eſt a Palatio monte, & ſecundum locum dignitatis obtinuit. Erat autem in Palatio, & in Capitolio, & in eo ſpatio, quod utrumque montem interjacet.

Palatinus, a, um, [illegible], quod ad Palatium M. ſpectat. Palatinus mons, idem ac Palatium. ¶ Palatina palæſtra, quæ in Palatio M. exercebatur. *Cic. Att. l.* 2. ¶ Palatina Officia dicuntur Officiales aulici, & Imperatorii. *Jul. Capit. in Galieno*. Cum iret ad hortos nominis ſui, omnia Palatina Officia ſequebantur. ¶ Palatini populi, hoc eſt Aborigines. *Var. l.* 4. *de L. L.* ¶ Prima hujus vocis ſyllaba brevis eſt, cujus producendæ cauſa Poetæ alterum *l* adjiciunt. *Mart. l.* 8. *epigr.* 39. Qui Pallatinæ caperet epulas mensæ.

Palatio, onis, f. *palificata*, dicitur illud fundamenti genus, cum in ſolo ulignoſo, aut aliquo ſuſtinendo ædificio non ſatis firmo, ſiſtuca, vel ſimili aliqua machina palos depangimus, cui ædificium innitatur. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9.

Palatium, ii, n. Palatinus mons, *Monte Palatino*, [illegible], [illegible], unus ex 7. collibus urbis Romæ, in quo urbs primum condita eſt, ita dictus a Palantio, ſeu Palanteo urbe Arcadiæ, ut ſcribit *Plin. l.* 4. *c.* 6. vel a Pallante avo Evandri, vel a Pallantia ejuſdem matre, quæ ibi habitavit, vel a Pallantea filia, ab Hercule vitiata, & poſtea illic ſepulta, vel a Pallante filio, qui a Turno occiſus, ibi ſepultus fuit, vel a Palatia uxore Latini, vel a Pale Dea paſtorum, aut quod Palatini, qui & Aborigines, ex agro Reatino, qui appellabatur Palatium, ibi conſederunt. Ex *Var. l.* 4. *de L. L.*, *Feſto*, *Serv. in* 8. *Æn.* & *Solino*, 2. 2. Hujus montis pars Foro Boario obverſa nunc dicitur *Palazzo Maggiore*, a palatio Cæſarum ibidem olim excitato. Habet hoc nomen primam indifferentem. *Ovid.* 2. *de Art.* Illic quas tulerant nemoralia palatia frondes. *Martial lib.* 1. *epigr.* 71. Inde ſacro veneranda petes Palatia clivo. ¶ Palatium etiam, *Palazzo*, hodierna die Principis cujuſque domus vocatur. Id factum eſt ex eo, quod Palatinus mons fuerit Imperii ſedes, quando Evander in eo, ac poſt Romulus habitavit, atque etiam Conſules, ut aliqui dicunt, denique ab Octavii Auguſti temporibus omnes Imperatores. *Suet. de Cl. Gramm.* Quare ab Auguſto quoque nepotibus ejus præceptor electus tranſiit in Palatium cum tota ſchola.

Palatua, æ, Dea, in cujus tutela Palatium erat. *Var. l.* 6. *de L. L.*

Palatual, n. 3. ſacrificium in monte Palatino. *Var. l.* 6. *de L. L.*

Palatualis Flamen, qui conſtitutus erat ad ſacrificandum ei Deæ, in cujus tutela erat Palatium. *Feſt.*

Pa-

Palatum, ti, n. *palato*, חך, Ger. *der rachen*, Gal. *palais*, Hiſp. *paladar*, *οὐρανίσκος*, oris interior cavitas. *Cic. 2. Fin.* Voluptatem perſequatur, quæ palato percipiatur. *Id. 2. Acad. Dec. c. 16.* Epicurus, dum palato, quid ſit optimum, judicat, cœli palatum, ut ait Ennius, non ſuſpexit. *Ovid. 1. de Pont. eleg. 21.* Sapit exiguo palatum. *Id. 2. Amor. eleg. 6.* Ignava ſtupuerunt verba palato. *Cic. l. 4. c. 16.* Dorſa & tranſita palata tantidum fluvialem lupum. ¶ Palatum, templum linguæ appellat *Lucr. l. 4. v. 625.*

Palatus, ti, m. idem, ac palatum. *Cic. 2. Fin. c. 8.* Nec enim ſequitur, ut cui cor ſapiat, ei non ſapiat palatus.

Palatus, a, um, *vagabonda*, diſperſus, a palor. *Liv. l. 8. c. 24.* Contrahens ſuos ex fuga palatos. *Id. l. 25. c. 31.* Repente Menippus palatos aggreſſus, eos cecidit.

Pala, æ, f. *lotta*, πάλη, lucta, palæſtra, vox Græca. *Stat. 2. Achil. v. 439* Cybalon in rabida conſerta diſcos, Et liquidam nodare (al. nudare) palen, & ſpargere ceſtus. *Adde l. 6. Theb. v. 829.*

Palea, æ, f. *paglia*, תבן, Germ. *ſprewver*, Gall. *paille*, Hiſp. *paja*, ἄχυρον, ſtipula una cum ſpica in frumento, & ſimilibus. *Col. l. 6.* Minus commode tuentur armentum paleæ, quæ utique quibuſdam regionibus ſolæ præſidio ſunt, & probantur maxime ex milio, tum ex hordeo, mox ex tritico. *Virgil. 1. Georg.* Nequidquam pingues paleæ teret area culmos. ¶ Palea quoque dicitur cartilago illa rubens, quæ de collo galli gallinacei dependet. *Col. l. 8. c. 2.* Paleæ ex rubro albicantes, quæ velut incanæ barbæ dependent. ¶ Palea æris, V. *Pala*.

Palear, aris, n. *giogaia*, Ger. *ochſenkehle*, Gal. *fanon de beuf*, Hiſp. *papada de buey*, λόφωμα, pellis dependens ex gutture boum, quia eſt ſimilis paleæ gallinaceæ. *Sen. in Hipp. v. 1044.* Muſſo tenaci pectus, ac paleas viret. *Virg. 3. Georg. v. 53.* Et crurum tenus a mento palearia pendent.

Palearis, re, *di paglia*. *Fortun. 3. Mart.* Immanemque hoſtem palearis ariſta removit.

Palearium, rii, n. *pagliaio*, Ger. *ſprewboden*, Gal. *pailler*, Hiſ. *pajar*, ἀχυρών, locus, in quo reconditur, & aſſervatur palea. *Col. l. 1. c. 6.* Fœnilia, paleariaque, & apotheca, & horrea.

Paleatus, a, um, *fatto di paglia*, Ger. *mit ſprewveren gemacht*, Gal. *paillé*, Hiſp. *hecho de paja*, ἀχυρώδης, quod eſt factum ex paleis, vel quod paleas habet admixtas. Unde lutum paleatum dicitur, cui, ut tenacius ſit, admixtæ ſunt paleæ. *Col. de Arbor. c. 8.* Atque luto ſubacto paleato oblinito.

Pales, f. 3. *Antica Dea*, Dea pabuli, & paſtorum, quam quidam Veſtam, quidam Deorum Matrem, quidam etiam Cererem appellant, ita dicta a pabulo, vel a pariendo, quod pecorum partui credebatur præſidere. In cujus honorem *Palilia*, ſeu *Parilia* celebrabantur. *Virg. ecl. 5. v. 35.* Ipſa Pales agros, atque ipſe reliquit Apollo. ¶ Eſt etiam Pales Deus quidam Jovis miniſter, ac villicus, ut ait *Arnob. lib. 3. pag. 103.* V. etiam *Serv. in proœm. 3. Georg.*

Palici, m. 2. παλικοί, dicti gemini fratres, Jovis filii, & Ætnæ Nymphæ, ſive Thaliæ, ut alii volunt. Tradunt, hanc Nympham a Jove in Sicilia juxta Simethum fl. non longe a Catina urbe compreſſam metu Junonis optaſſe, ut ſibi terra dehiſceret, & ita factum eſſe, ſed cum tempus maturitatis infantium, quos alvo geſtaverat, advenisſet, rurſus terram hiaſſe, duoſque infantes de alvo Nymphæ progreſſos emerſiſſe. Appellati ſunt Palici, vel quod πάλιν, id eſt rurſus hiante terra emerſiſſent, vel a πάλιν ἥκειν, quoniam prius in terram merſi, denuo inde reverſi ſunt. Nec longe inde breves lacus ſunt, ſed miræ profunditatis, incolæ Crateras vocant, & Dellos, fratreſque Palicorum olim exiſtimabant, & habebantur in cultu maximo propter juſjurandum. Magna præterea in veneratione erat Palicorum templum, quia cum Siciliam ſterilis annus aruiſſet, divino Palicorum reſponſo admoniti Siculi certum ſacrificium fecerunt, quo peracto ſtatim ubertas reverſa eſt. Quapropter Siculi omne genus frugum congeſſerunt in ara Palicorum, quæ ab id pinguis vocitata eſt. *Macrob. l. 5. Sat. c. 19.*

Palilia, ium, n. 3. vel parilia, παλίλια, Palis Deæ feſta, quæ a paſtoribus ei agi ſolebant XI. Cal. Maii, ad lupos arcendos, morboſque a pecore pellendos, ſeu pro partu pecoris. Hoc die Romulus urbem fundavit. *Cic. c. de Div.* Urbis etiam noſtræ natalem diem repetebat ab iis Palilibus, quibus eam a Romulo conditam accepimus.

Palilicium, ii, n. λαμπαδίας, ſtella ingens in capite Tauri, una Hyadum, a Palilibus, quia, cum ſidus ſit natura pluvium, tamen XI. Cal. Maii, quo Romæ Palilia celebrabantur, ſerenitatem adducere ſoleat. *Plin. l. 18. c. 26.* Hoc eſt vulgo appellatum ſidus Palilicium, quoniam XI. Cal. Maii urbis Romæ natalis, quo fere ſerenitas redditur, claritatem obſervationi dedit, &c *Harduin.* notat in MSS. *Parilicium* legi.

Palilis, le, ad Paleas pertinens. *Ovid. 4. Faſt. v. 798.* Hoc argumenti flamma Palilis habet. h. e. quæ ex fœno & ſtipula Palilibus accendi ſolet.

Palilogia, æ, f. παλιλογία, figura, quæ idem bis dicitur. Vox Græca, & Græce uſurpanda. *Virg. Æn. 3. v. 237.* & ſcuta latentia condunt. *Sil. l. 9. v. 99* ſepulcro Ætoli condit membra occultata Thoantis.

Palimbacchius, i, m. παλιμβάκχειος, pes metricus, apud *Quintil. lib. 9. cap. 4.* eſt idem qui *antibacchius*, & bacchio contrarius. V. *Antibacchius*.

Palimpiſſa, æ, f. παλίμπισσα, pix liquida iterum decocta, & inſpiſſata. *Plin. l. 24. c. 7.* Quidam iterum decoquunt, & vocant palimpiſſam.

Palimpſeſtus, m. 2. παλίμψηστος, παλίψηστος, membrana iterum abraſa ſpongia, ut in ea ſcribi pluries poſſit, a πάλιν, rurſum, & ψάω, abſtergo. *Cic. l. 7. Fam. ep. 18.* Nam quod in palimpſeſto, laudo equidem parſimoniam, ſed miror, quid in illa chartula fuerit, quod delere malueris, quam hæc ſcribere. ¶ Legitur & *palimpſeſtus*.

Palinodia, æ, f. *ritrattazione*, παλινῳδία, contrarius cantus, recantatio, retractatio, a παλινῳδεῖν, quod eſt recantare, retractare, diverſa ſuperioribus ſentire, &, quod ſemel dictum eſt, revocare. *Cic. Att. l. 2. ep. 24.* Quam bonam meis putiſſimis orationibus gratiam retulerit, quarum expecta divinam παλινῳδίαν. *Id. l. 4. ep. 5.* Subturpicula mihi videbatur παλινῳδία. ¶ Hinc *palinodiam* canere, eſt, contraria iis, quæ prius diximus, affirmare. *Macrob. lib. 7 Saturn. cap. 5.* Nec abnego, potuiſſe me quoque tanquam palinodiam canere. ¶ Eſt etiam palinodia cantio quædam, quæ ſæpe repetitur. *Ammian. l. 18. c. 5.* (*al.* 10.) Cohors palinodiam in exitium continens noſtrum.

Palitans, tis, partic. *errante*, vagans, a palor, aris. *Plaut. Bacch. 5. 2. 4.* Paſtor harum (ovium) dormit, cum hæ eunt ſic a pecu palitantes.

Paliureus, a, um, adject. qui paliuro abundat. *Fulgent. l. 1. Mythol.* Paliurea prata incedenta premere planta.

Palinurus, m. 2. παλίνουρος, gubernator claſſis Æneæ, qui dormiens e navi in mare decidit, & ſubmerſus eſt, in ora Lucaniæ. *Virg. 5. Æn.* ¶ Latine ſonat iterum mejens, ex πάλιν, rurſum, & οὐρεῖν, mejere. Luſit in hac voce *Martial. 7. epigr. 77.* Minxiſti currente ſemel, Pauline, carina, Mejere vis iterum, jam Palinurus eris. ¶ A Palinuro datum eſt nomen promontorio Lucaniæ, in ora maris Tyrrheni, quod nunc *Palinuro* dicitur, & *capo di Palinuro*. *Lucan. l. 9. v. 42.*

Paliurus, m. 2. παλίουρος, frutex ſpinoſus, & aſper. *Plin. l. 24. c. 13. Virg. 5. Ecl.* Carduus, & ſpinis ſurgit paliurus acutis.

Palla, æ, f. *veſte donneſca*, מעיל, Germ. *ein weiber mantel*, Gall. *robe de femme*, Hiſp. *ropa de muger*, χλαῖνα, honeſtæ mulieris veſtimentum, hoc eſt veſtis exterior, quæ tunicæ ſuperimponitur, ad veſtigia uſque demiſſa. *Virg. 11. Æn.* pro longæ tegmine pallæ tigridis exuviæ per dorſum a vertice pendens. ¶ Palla etiam utebantur citharœdi. *Ovid. 1. Faſt. de Arione.* Induit & Tyrio diſtinctam muſice pallam. ¶ Item tragœdi. *Ovid. 3. Am. eleg. 1. v. 12* Fronte comæ torva, palla jacebat humi. ¶ Palla item veſtis dicitur, quæ uſque ad inguina, vel uſque ad genua pertingit, qua olim in Gallia omnes paſſim viri utebantur. *Martial. lib. 1. epigr. 93.* Dimidiaſque nates Gallica palla tegit. V. *Varro de re veſtiar. Plin. l. 3. c. 18.*

Pallaca, æ, vel pallace, es, f. 1. παλλακή, concubina, *Sueton. in Veſp. c. 21.* Accubante aliqua pallacarum.

Pallacana, V. Gethyum.

Palladium, n. 2. παλλάδιον, dim. a παλλάς, quo generatim ſignificatur quodvis Palladis ſimulacrum, ſed per excellentiam ſic vocatum eſt id, quod regnante Ilo, Priami avo, in Ilium cœlitus cecidit, eo tempore, quo arx, templumque ejus Deæ ædificabatur, & in templo nondum tecto ſibi locum delegit. Quæ res cum omnibus maximo eſſet miraculo, Apollo conſultus reſpondit, tandiu urbem incolumem fore, quandiu ſimulacrum illud intra mœnia ſervaretur. Itaque tempore belli illius, quod communibus viribus Græcia tota adverſus Trojanos geſſit, cum alia ſpes capiendæ Trojæ non eſſet, niſi prius ſublato Palladio, datum negotium eſt Ulyſſi, & Diomedi, ut per cloacas in arcem aſcenderent, fataleque Minervæ ſimulacrum auferrent. Quo facto, urbem tutelari Palladis numine ſpoliatam, infirmam, captuque non admodum difficilem reddiderunt. Tandem a Græcis Romam pervenit, ubi collocatum in Palladis ſacello, quo flagrante, a Metello ex incendio eſt ereptum. *Virg. 9. Æn. v. 151.*

Palladius, a, um, παλλάδιος, quod eſt Palladis, ut Palladia arbor, h. e. oliva Palladi ſacra. *Sidon. l. 1. v. 238.* Palladiæ arces, h. e. Athenæ, quæ ſub tutela Palladis fuere. *Ovid. 7. Metam.* Palladia ars, h. e. literarum ſtudium. *Propert. lib. 3. eleg. 7.*

Palladius, ii, m. Palladius Rutilius Taurus Æmilianus, patria Romanus, ut creditur, cujus extant libri quatuordecim de re ruſtica non inelegantes: ſcripſit poſt Apuleium, quo tamen latinior multo eſt, & a novandarum vocum cacoethe magis abhorrens.

Pallans, antis, m. filius Pandionis, qui genuit Clyton, Butem, & Minervam quintam, cujus virginitatem cum violare vellet, ab ea occiſus eſt. *Cic. 3. de nat. Deor. Ovid. 7. Met.* Hic dicitur eſſe Auroræ pater ab *Ovid. 15. Met. v. 191.* ¶ Item Rex Arcadiæ, proavus, vel avus Evandri, a quo Pallanteum oppidum cognominatum eſt. *Virg. 8. Æn. v. 54.*

Pallanteum, n. 2. opp. Italiæ, in monte Palatino, conditum ab Evandro, ubi poſtea Roma ædificata eſt, quod poſteriores Palatium dixere. *Virgil. 8. & 9. Æneid.*

Pallantia, æ, f. filia Evandri, quæ ab Hercule vitiata Latinum peperit, ut aliqui ſcripſere, a qua etiam Palatinum montem dictum eſſe volunt. *Serv. in 8. Æn. ex Varrone.*

Pallantias, adis, f. Tritonis palus, παλλαντιάς, palus in Africa, ad Tritonem fl. non procul ab Aris Philenorum. Circa hanc paludem Palladem primum apparuiſſe ferunt, unde ex ea natam fuiſſe incolæ crediderunt. *Plin. l. 5. c. 4.* ¶ Eſt etiam Pallantias filia, h. e. Aurora. *Ovid. Metam. 15. v. 191.* Tradendumque Phœbo Pallantias inficit orbem.

Pallantis, idis, patronym. f. Aurora Pallantis gigantis filia. *Ovid. 6. Faſt. v. 568.* Proximus annus erat. Pallantide cæſus eadem Porcius, &c. h. e. eodem die, per ſynecdochen.

Pallantius, a, um, adject. patronym. a Pallante Arcadiæ rege, avo, vel proavo Evandri. *Ovid. 5. Faſt. v. 403.* Excipit hoſpitio juvenem Pallantius heros.

Pallas, adis, f. *Pallade*, Παλλάς, Dea ſapientiæ, alio nomine Minerva. Sunt qui putant, vocatam eſſe a Pallante gigante ab illa interfecto, cum prius Tritonia vocaretur a Tritonide palude, ubi primum viſa eſt. Sane *Cic. l. 3. de nat. Deor.* quinque Minervas enumerat, quintam filiam Pallantis, quæ patrem dicitur interemiſſe virginitatem ſuam violare conantem. ¶ Fuit olei inventrix, quare pro oleo interdum ponitur. *Ovid. ep. Heroid. 19. v. 44.* Pallade jam pingui tingere membra putet. ¶ Plura de Pallade V. in *Minerva*.

Pallatinus, V. Palatinus.

Pallenæus, a, um, adject. ad Pallenam urbem pertinens, ut Pallenæi triumphi. *Stat. l. 4. Silv. c. v. 56.* V. Pallenes.

Pallene, es, f. *Pallene*, Παλλήνη, peninſ. Macedoniæ, al. Thraciæ, ad ſin. Thermaicum, cujus iſthmus Pallenius a Plinio dicitur, apud quem Olinthus urbs erat. Dicta eſt a Pallene Sithonis filia, al. a Pallene filio Titanis. *Ovid. Met. 15. v. 357.* Eſſe viros fama eſt in hyperborea Pallene.

Pallenenſis, ſe, adject. Pallenæus, ut Pallenenſis iſthmus. *Plin. l. 4. c. 10.*

Pallenes, is, m. filius Titani, qui regnavit in Pallene inſ. & bellum cum cæteris gigantibus geſſit adverſus Jovem, in quo a Minerva interfectus eſt, *Paulo* teſte apud *Feſt.* in voce *Pallas*. Theodontius ſcripſit occiſum fuiſſe a Minerva, quod ejus virginitatem violare conatus eſſet.

Pallens, tis, adject. *pallido*. *Virg. Ecl. 2.* Pallentes violas. *Id. 4. Æn. v. 27.* Pallentes umbras Erebi. ¶ Item qui pallidum reddit. *Id. 6. Æn.* pallentes morbi. *Martial. lib. 11. epigr. 7.* Pallentes cutæ. *Perſ. ſat. 5. v. 15.* pallentes radere mores doctus.

Palleo, les, lui, n. 2. *eſſer pallido*, Ger. *bleich ſeyn*, Gal. *paſlir*, Hiſp. *amarillecerſe*, ὠχριῶν, pallidus ſum. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 25.* Quoniam pallet, neceſſe eſt, eum ægrotaſſe. *Cic. Piſ. 2.* Apparet eſſe commotum, ſudat, pallet. *Propert. lib. 1. eleg. 15.* multos pallere colores. h. e. in multos colores mutari. *Perſ. ſat. 1. v. 124.* Iratum Eupolidem prægrandi cum ſene palles. h. e. pallidus nimia lectione Eupolidis Philoſophi. *Quintil. l. 7. c. 10.* Vigilandum dicet, enitendum, pallendum. ¶ Uſurpatur & pro timere, quia pallor timoris interdum indicium eſt. *Horat. l. 2. ep. 7.* Dum puerc omnis pater, & matercula palles. *Id. l. 3. od. 27.* mediaſque fraudes Palluit audax.

Palleſco, ſcis, n. 3. *impallidirſi*, pallidus fio. *Propert. lib. 1. eleg 12.* Tardis palleſcere curis incipio. *Horat. l. 1. ep. 1.* nulla palleſcere culpa.

Palliaſtrum, n. 2. τριβώνιον, pallium breve, tritum, & ſordidum. *Apul. l. 1. Met.* Hunc ſedebat ſciſſili palliaſtro ſemiamictus.

Palliatus, a, um, τριβωνοφόρος, pallio indutus, ſeu coopertus. *Cic. lib. 3. ad Q. Fr.* Illi palliati topiariam facere videantur. ¶ Fabulæ, ſeu Comœdiæ, aut Tragœdiæ palliatæ dicuntur, quæ ſcriptæ ſunt ſecundum ritus, & habitus Græcorum, qui pallio utebantur, vel cum perſonæ Græco more palliis indutæ in ſcenam prodibant. *Donatus*, & *Diomed.*

Pallidulus, a, um, dim. a pallidus. *Catul. ad Ortalum, carm. 65.* Pallidulum manans alluit unda pedem.

Pallidus, a, um, *pallido*, *ſmorto*, Ger. *bleych*, Gal. *pale*, *bleme*, Hiſp. *amarillo*, ὠχρός, quod eſt ſine rubedine, ſive ſanguine. *Horat. lib. 2. ſerm. ſat. 2.* Vel pallida lecto deſiliat mulier. *Ovid. 4. Met. v. 134.* Oraque buxo pallidiora gerens. *Plin. l. c. c. 25.* Stella pallidiſſima.

Pallio, as, a. *aſtute celo*, *diſſimulo*, quaſi pallio abſcondo. *Apuleius*. Nec palliari tam aperta res poteſt.

Palliolatim, adv. cum palliolo. *Plaut. Pſeud. 5. 1. 29.* Sed palliolatim amictus ſic inceſſi ludibundus.

Palliolatus, a, um, τριβώνιον ἔχων, palliolo indutus. *Sueton. de Claudio, c. 2.* Palliolatus novo more præſedit. *Adde Martial. lib. 9. epigr. 33.*

Palliolum, li, n. *cappetta*, *mantelletto*, τριβώνιον, brevius, & vilius pallium. *Cic. 3. Tuſc. c. 23. ex Cæcilio.* Sæpe eſt etiam ſub palliolo ſordido ſapientia.

Pallium, lii, n. *mantello*, *ſopravveſta*, מעיל, Ger. *ein mantel*, Gall. *manteau*, Hiſp. *manto*, *capa*, τρίβων, ἱμάτιον, veſtis longe, lateque diffuſa, quæ ſuperne injicitur, ſeu tunicæ ſuperinduitur. Aliqui deducunt a πάλλειν, vibrare, movere. Id ſane ſentire videtur *Tertul. l. de Pallio, cap. 3.* ubi ſcribit, cum voce veſtem e Græcia in Latium intraſſe. Imo *Varro* ipſe pallam ob mobilitatem a πάλλω deducit, teſte *Servio in 1. Æn.* ¶ Eſt & virorum, & mulierum. Unde ab *Ulpiano* pallia inter communia veſtimenta, quæ promiſcua appellat, numerantur. Sed tamen pallium muliebre proprio nomine palla dicebatur. Proprie autem Græcorum habitus hoc nomine dicebatur, quemadmodum Romanorum toga. *Cicer. 3. de Orat.* Sed anulum, quem haberet, pallium, quo amictus, ſoccos, quibus indutus eſſet, ſe ſua manu confeciſſe. ¶ Pallium quoque Philoſophorum erat. *Gell. l. 9.* Video barbam, & pallium, Philoſophum nondum video.

Pallor, oris, m. *pallore*, *pallidezza*, ירקון, Ger. *bleiche farb*, Gal. *paleur*. Hiſp. ama-

amarillez, ὤχρίασις, color ille in homine, cum pellis ſanguine deſtituta livet, quod accidere ſolet in ſubito metu, ſanguine ſe ad interiora recipiente. *Cic. 4. Tuſ. c. 8.* Ex quo fit ut pudorem rubor, ſic terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus conſequatur. Apud *Col. l. 12. c. 50.* pallorem capere vaſa dicuntur, quæ ſuum nitorem amittunt. ¶ Poetæ fabulantur Pallorem filium eſſe Erebi, & Noctis. *Liv. l. 1. c. 27.*

Pallŭla, læ, fœm. diminut. parva palla. *Plaut. Truc. 2. 1. 35.* Conſ. ſta pallula eſt.

Palma, æ, f. *palma della mano*, כף, Ger. *der flache hand*, Ital. *la palma*, Hiſ. *palma*, θέναρ, παλάμη, cola, planum illud, & ex parte concavum in manu quod eſt inter carpum, & digitos intermedium, a παλάμη, quo Græcis cum palma, tum manus tota ſignificatur. *Cic. in Orat.* Cum autem manum dilataverat, palmæ illius ſimilem eloquentiam eſſe dicebat. ¶ Sumitur etiam pro tota manu. *Virg. 1. Æn.* Duplices tendens ad ſidera palmas. ¶ Palma item arbor eſt, quæ dactylos profert, quæ a Græcis φοῖνιξ dicitur, ita appellata, quod expanſa eſt ramis in modum palmæ hominis, quemadmodum fructus ejus a ſimilitudine digitorum dicti dactyli. Hæc arbor maxime viget in Oriente, ubi ex ejus fructu vinum fit, alicubi etiam panis, & pluribus quadrupedibus cibus. In Italia ſterilis eſt, in maritimis Hiſpaniæ fructum fert, ſed immitem: dulcem in Africa, ſed ſtatim evaneſcentem. Non cedit ponderi, ſed adverſum pondus ſurgit, nec contra inferiora, ſed in diverſum renitendo fornicatur. *Plin. l. 23. c. 5. & l. 13. c. 4.* Ponitur ſæpe palma pro victoria. Cauſa locutionis eſt, quod victori certaminis donetur corona ex palma. Rationem ejus moris aperit ex Plutarcho *Gell. l. 3. c. 6.* quod non ceſſerit, ſed ſoſtae palmæ per ſinas in prælio perſtiterit. *Cic. pro Roſc. Am.* Atque plurimarum palmarum vetus, ac nobilis gladiator habetur. *Quintil. l. 5. c. 1.* Ingens palmæ contentio. *Cic. ad Att. l. 4.* Palmam tulit. *Ovid. 2. de ar. am. v. 1.* Donare aliquem palma. ¶ Palma etiam vocatur matris extis flagellum, unde naſcuntur uvæ. *Var. l. 1. R. R. c. 31.* Quam vocant minorem, flagellum, majorem etiam, unde uvæ naſcuntur, palmam. *Col. l. 4. c. 24.* Sed novellis palmis ſemper vitis renovetur. ¶ Item de ramis aliarum arborum palma dicitur. *Catul. in Argon.* Cærula verrentes abiegnis æquora palmis, h. e. remis. ¶ Item ut *Servius* dicit in *1. Æn.* genus togæ, quæ uſitato magis nomine toga palmata appellatur.

Palmāris, & re, o. 3. quod ad palmam ſpectat, ut Palmaris ſtatua, quæ alicui propter palmam, ideſt victoriam, ponitur. *Cic. 6. Phil. c. 5.* Sed illa ſtatua palmaris, de qua, ſi meliora tempora eſſent, non poſſem ſine riſu dicere. ¶ Palmaris ſententia, quæ optima eſt omnium, & veluti palmam meretur. *Cic. 1. de nat. Deor.* Sed illa palmaris quidem, quod &c. Loquitur de ſententia Philoſophorum. ¶ Eſt etiam adject. a *palmus*, *di un palmo*. *Var. l. 1. R. R. c. 35.* Roſa conciditur radicitus in virgulas palmares.

Palmarium, ii, n. victoria, vel victoriæ pretium. *Ulpian. lib. 50. tit. 13. leg. 1.* Etſi nomine palmarii cautum ſit.

Palmarius, a, um, ἀριστεῖος, quod palma eſt dignum. *Ter. Eun. a. 5. ſc. 4.* Id vero eſt, quod mihi puto palmarium, me repperiſſe, &c. ¶ Eſt etiam adjectivum a *palmus*, idem ac palmaris. *Col. l. 8. c. 3.* Per ſpatia palmaris modicis forantur cavis. Sed in hoc exemplo, & aliis ſimilibus, quæ afferuntur, adject. *palmaria* a *palmaris* eſſe poteſt.

Palmatiæ, arum, m. quædam terræ motus, & palpitationes. *Apul. de Mundo.* Palmatiæ appellantur, quorum pavitatione illa, quæ trepidant, ſine inclinationis periculo nutant.

Palmātus, a, um, adject. *Palmata veſtis*, hoc eſt quæ palmas intextas habet, qualis erat triumphantium toga. *Sueton. in Claud. c. 17.* Craſſus equo phalerato, & in veſte palmata. ¶ Eadem & *toga palmata* dicitur, nihilque differt a picta, de qua V. *Piſtus*. *Martial. lib. 7. epigr. 1.* Palmatæ nunc ducem, ſed cito, redde togæ. ¶ Proprie tamen *toga picta* dicitur, & *tunica palmata* a clavorum magnitudine, & figura, ut ait *Feſtus*, quod manus palmam referret. *Liv. l. 30. c. 15.* Maſiniſſam toga picta, & palmata tunica donat. *Capitolin. in Gordian. c. 4.* Palmatam tunicam, & togam pictam primus Romanorum privatus ſuam propriam habuit, cum ante imperatores etiam de Capitolio acciperent, vel de Palatio. ¶ *Palmati lapides* ſunt, qui fracti intus palmæ manus figuram referunt, cujuſmodi apud Mundam Hiſpaniæ urbem reperiri, ſcribit *Plin. l. 36. c. 18.* ¶ Palmatus ſanguine paries, hoc eſt palmæ manus ſanguine aſperſæ veſtigiis maculatus. *Quintil. Declam. 1. c. 11. & 12.*

Palmenſis, ſe, adject. Palmenſis ager eſt in Piceno, ubi nunc caſtellum, *la torre di Palmo*. Hinc vina Palmenſia inter optima enumerantur a *Plin. l. 14. c. 6.* ita appellata a palma una forte enata, ut *Id. ib.* notat. ¶ Legitur & *Palmeſis*.

Palmes, itis, m. *palmeta*, *tralcio*, זמורה, Ger. *weinzweig*, Gal. *ſerment*, Hiſp. *ſarmiento*, ἀκρέμων, vitis ſarmentum, pampinus, nempe lignum illud, quod quotannis ex ipſa ſtirpe emergit, & gemmas producit, quæ deinde in virgulas abeunt, & palmæ cujuſdam digitos faciunt, a *palma*, qua dicitur de vitis parte, quæ eadem eſt, ac *palmes*. *Col. l. 4. c. 17.* Detrahendi ſunt eis ſinguli palmites. ¶ Aliquando pro flagello vitis ponitur. *Col. l. 4. c. 21.* Hæc bra chia ſat erit interim ſingulis palmitibus in fructum ſummitti. ¶ Dicitur etiam de palmarum virgis, quæ Græce σπάθαι. *Plin. l. 13. c. 4.* Pomum eſt, non inter folia, ut in ceteris, ſed ſuis inter ramos palmitibus racemoſum. ¶ Interdum palmes pro tota vite ponitur. *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 147.* nemoroſus palmite Gaurus.

Palmeſia vina. V. Palmenſis.

Palmētum, ti, n. *palmeto*, φοινικών, locus palmis conſitus, vel ubi frequentes ſunt palmæ. *Plin. l. 5. c. 1.* Exiſtere circa veſtigia habitati quondam ſoli vinearum, palmetorumque reliquias. ¶ Aliquando ponitur pro palmarum frequentia. *Plin. l. 5. c. 1.* Hierichuntem palmetis conſitam, fontibus irriguam.

Palmĕus, a, um, *di palma*, φοινίκινος, quod eſt ex palma arbore. *Col. l. 5. c. 5.* Palmeis tegetibus vineas adumbrabat. *Plin. l. 24. c. 17.* Vinum palmeum capiti noxium.

Palmicĕus, a, um, adject. palmeus, ut palmicea ſporta, ex palmarum foliis texta. *Sulpic. Sever. Dial. 1. de virtutibus Martin. c. 5. & 8.*

Palmifer, ra, rum, *che produce palme*, φοινικοφόρος, ferens palmas. *Ovid. Am. 2. eleg. 13.* Et Memphin, palmiferamque Pharon.

Palmiger, ra, rum, adject. palmarum ferax, ut Nemea palmigera. *Plin. l. 31. c. 4.*

Palmipedālis, le, o. 3. σπιθαμοπόδης, quod palmi, & pedis magnitudinem habet. *Col. l. 3. c. 19.* Nam in clivoſis poteſt malleolus palmipedalis deponi.

Palmĭpes, edis, com. στεγανόποδες, planos ad palmæ ſimilitudinem habens pedes. *Plin. l. 10. c. 11.* Aut in palmipedum genere ſunt, ut anſeres. ¶ Item qui menſuram habet pedis, & palmi, quæ menſura definitur ſpatio a cubito ad ſummos digitos extenſos. *Plin. l. 17. c. 20.* Talea ſeritur palmipede intervallo. ¶ Apud *Vitruv.* legitur *palmopes*, *l. 5. c. 6.*

Palmaprimum vinum dicitur genus quoddam vini fictitii e ficis, cujus conficiendi rationem tradit *Plin. l. 14. c. 16.*

Palmo, as, avi, atum, a. 1. ligo, ἀναδέω. Fortaſſe eſt a *palma*, h. e. flagello vitium. *Colum. lib. 11. cap. 2.* Ceterum palmare, hoc eſt materias alligare, hoc tempore non expedit. ¶ Eſt item palma ſignum, & notam imprimere. *Quintil. in Decla. Caec.* Preterea cum manus ea parte, qua palmare veſtigium poteſt, &c.

Palmopes. V. Palmipes.

Palmōſus, a, um, φοινικώδης, palmis abundans. *Virg. l. 3. Æn. v. 705.* Teque datis linquo ventis, palmoſa Selinus.

Palmŭla, æ, f. extrema pars remi, a *palma*, ideſt a ſimilitudine palmæ humanæ, teſte *Feſto*, quod in modum palmæ hominis protenſa eſt. *Virg. 5. Æn.* Et lævas ſtringat, ſine, palmula cautes. ¶ Sunt & palmulæ fructus palmæ, qui & dactyli, & caryotæ dicuntur. *Var. 1. R. R. c. 67.* Nucem juglandem, & palmulam, & ficum Sabinam quanto citius promas, jucundiore utare. ¶ Sumitur etiam palmula pro parva manu. *Apul. l. 8. Metam.* Decora brachia ſævientibus palmulis converberat. Adde & *l. 3.*

Tom. II.

Palmulāris, re, adject. a palma manus. *Martian. Capel. lib. 2.* Frictu palmulari madida detergit ora.

Palmus, mi, m. *palmo*, טפח, Ger. *ein ſpann*, Gal. *meſure d' une paume*, Hiſp. *palmo*, ἐσταμή, menſuræ genus. Eſt duplex, major, & minor. Minor eſt quatuor digitorum, quem Græci παλαιστὴν appellant, major duodecim, qui & Græco vocabulo σπιθαμή, Latino dodrans appellatur, quia ad perficiendum pedem quarta pars deeſt. *Vitruv. l. 2. c. 3. & l. 7. c. 4.* ¶ Eſt etiam palmus idem quod palma manus. *Vitruv. l. 2. c. 3.* Doron Græci appellant palmum: quod munerum datio Græce δῶρον appellatur.

Palmȳra, æ, f. *Amegara*, al. *Fayd*, urbs Syriæ, Palmyrenes regionis, quæ Ardeu dicitur, caput, ſitu loci, ſoli divitiis, & aquarum amœnitate inſignis, in Arabiæ deſertæ confinio.

Palmyrēnus, a, um, quod ad Palmyram ſpectat, ut Palmyrenæ ſolitudines, quæ a Palmyra uſque ad Petram Arabiæ Petrææ metropolim, & ad fines Arabiæ Felicis pertinguns. *Plin. l. 5. c. 22. & l. 2. c. 18.*

Palo, as, avi, atum, a. 1. *palificare*, יתד, Germ. *ſtecken*, Gal. *echalaſſer*, Hiſp. *meter palos*, χαρακόω, palis munio, & generatim fepio, fulcio. *Col. l. 11. c. 1.* Vitis palatur, & capite tenus alligetur. ¶ Item palari, vagari. *Sulpicia in ſat. v. 43.* Sic noſtri palare ſenes dicuntur.

Palor, aris, atus ſum, d. *vagare*, πλανάομαι, paſſim vagor. *Liv. l. 9. c. 28.* Ut nequicquam retinente Æmilio Tutuli um palati fugerent. *Tac. 3. Hiſt. c. 82.* Palantur comites, occiditur proximus lictor. *Virg. 12. Æn. v. 738.* dare terga palantia. *Id. 9. Æn. v. 22.* palanteſque polo ſtellas.

Palpabilis, le, adject. *Oroſius l. 1. c. 10.* Tenebræ craſſitudine palpabiles.

Palpāmen, inis, n. &

Palpamentum, ti, palpatio. *Prudent. in Hamartig. v. 303.* Palpamen tenerum blandis e ſorſibus ambit. *Ammian. lib. 27. cap. 12.* Aptus ad muliebria palpamenta.

Palpatio, onis, f. ψηλάφησις, actus palpandi. *Plaut. Men. 4. 2. 44.* Auſer hinc palpationes.

Palpātor, oris, m. adulator. *Plaut. Rud. 1. 2. 37.* Malus, perjurus, palpator.

Palpātus, a, um, *palpato*, ψηλαφηθείς, mollitus tactus, blanditus. *Prudent. περὶ στεφ. 4. de S. Hippol. v. 89.* duo cogunt animalia freni ignara ſolueto ſubdere colla jugo, Non ſtabulis, blandive manu palpata magiſtri.

Palpĕbræ, f. 1. *palpebre*, עפעפים, Ger. *augbrawen*, Gal. *paupieres*, Hiſp. *los parpados*, βλέφαρα, pili prodeuntes ex oculorum tunicis. *Plin. l. 11. c. 37.* ¶ Item ipſæ tunicæ ſeu tegumenta oculorum. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* Palpebræ, quæ ſunt tegumenta oculorum, molliſſimæ tactu, ne læderent aciem, aptiſſime factæ & ad claudendas pupillas, ne quid incideret, & ad aperiendas: idque providit, ut identidem fieri poſſet cum maxima celeritate. ¶ Uſurpatur & *palpebra* in ſingulari num. *Caſſ. l. 5. c. 10.* Frons, vel bucca, vel palpabra, vel labrum.

Palpebrālis, le, adject. ad palpebras pertinens, ut palpebrales ſetæ. *Prudent. in Hamartig. v. 871.*

Palpebrārius, re, adject. palpebralis. *Cæl. Aurel. Tard. 4. cap. 2.* Collyria palpebraria.

Palpebratio, onis, f. palpebrarum motus. *Cæl. Aurel. Acut. 1. c. 3.* Sine ulla palpebratione. Adde *Tard. 1. c. 5.*

Palpĕbro, as, n. 1. palpebras frequenter moveo. *Cæl. Aurel. Acut. 2. cap. 10.* Palpebrant ægrotantes.

Palpitatio, onis, f. *palpitazione*, παλμός, frequens, & continuus motus cordis, item partium ſingularum corporis animalis. *Plin. l. 32. c. 5.* Imponat ſupra cordis palpitationem mulieri dormienti. Adde *l. 11. c. 4.*

Palpitātus, us, m. palpitatio. *Plin. l. 9. c. 30.* Ne palpitatu ejiciatur.

Palpito, as, avi, atum, n. 1. *palpitare*, Ger. *zittern*, Gal. *treſaillir*, Hiſp. *palpitar*, σφύζειν, leviter, ac frequenter moveor, & præcipue de corde dicitur. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 9.* Cum cor animantis alicujus evulſum ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem. *Plin. l. 7. c. 13.* Palpitat cerebrum. *Stat. 12. Theb.* palpitat arduus ignis. *Juven. ſat. 3. v. 134.* Ut ſemel atque iterum ſuper illam palpitet.

Palpo, onis, m. 3. adulator, a palpando. *Perſ. ſat. 5. v. 176.* Jus habet ille ſui palpo, quem ducit hiantem cretata ambitio? *Lubinus* hunc locum ita interpretatur, ut *palpo* ſit auferendi caſus, non nominandi, hoc ſcilicet ſenſu. Ille ne adulatione ſua ius ſui habet, quem ambitio ducit, &c.?

Palpo, as, a. 1. *palpare*, מישש, Ger. *ſtreicheln*, Gall. *toucher doucement*, Hiſp. *palpar*, ψηλαφάω, leviter, blande, & quaſi tentando tango, contrecto, a ψάω, foveo. *Ovid. 2. Met.* Modo pectora præbet virginea palpanda manu. Alii leg. *plaudenda*. ¶ Ponitur etiam pro aſſentari, ſeu adulari, quia adulantes ſolent leviter contrectare. *Juven. ſat. 1. v. 35.* Quem munere palpet Carus.

Palpor, aris, d. 1. idem, ac palpo, ideſt adulor, blandior. Fere dativo jungitur. *Plaut. Amph. 1. 3. 9.* Quam blande mulieri palpabitur. *Hor. lib. 2. ſat. 1.* Cui male ſi palpere, recalcitrat.

Palpum, vel Palpus, i, m. vel n. blanda contrectatio, adulatio, κολακεία, θωπεία. *Plaut. Amph. 1. 4. 18.* Timidam palpo percutit. *Id. Pſeud. 4. 1. 33.* Mihi obtrudere non potes palpum. h. e. blanditiis me decipere.

Palūda, æ, f. eadem ac Pallas. *Enn. apud Var. l. 6. de L. L.* Corpore tartarino prognata Paluda virago.

Paludamentum, ti, n. *paludamento*, χλαμύς, pallium bellicum purpura, auroque diſtinctum, proprium Imperatorum, ut indicat cum *Apuleius in Apol.* tum *Fid. l. 19. c. 24.* *Feſtus* ait, paludamento ſignificari omnia militaria ornamenta. Superimponebatur thoraci, non ad tutelam, ſed ornatus cauſa. Idem eſt quod *Chlamys*, ut *Non. c. 14. n. 11.* docet. *Plin. l. 22. c. 2.* Coccum Imperatoriis dicatum paludamentis. *Sueton. in Caſ. c. 68. de Caſ. natante.* Paludamentum mordicus trahens, ne ſpolio potiretur hoſtis. *Liv. l. 41 c. 5.* Conſulibus paludamenta detracta. ¶ Militum quoque paludamenta ſunt. V. *Chlamys*.

Paludātus, a, um, χλαμυδωτός, paludamento indutus. *Cic. l. 1. Fam. ep. 17.* Panſa noſter paludatus ad 3. Cal. Jan. profectus eſt. ¶ In Libris Auguralibus, teſte *Veranio apud Feſt.* paludati generatim armati, vel ornati accipiuntur. Omnia enim militaria ornamenta *Feſtus* paludamenta dixit. *Lucil. apud Non. c. 18. n. 3.* Pone paludatus ſtabat rorarius velox. ¶ Metonymice paludati pro a militibus uſurpantur. *Sidon. l. 5. ep. 7.* Hi ſunt, qui invident tunicatis otia, ſtipendia paludatis.

Paludeſtris, idem ac paluſtris. *Caſſiod. l. 2. ep. 32.* Famoſam vaſtitatem mare paludeſtre poſſedit.

Paludicŏla, læ, com. qui ad paludem incolit, ut paludicolæ Sicambri. *Sidon. l. 4. ep. 1.*

Paludĭfer, a, um, adject. paludem faciens. *Auctor carm. de Philom. verſ. 44.* Inque paludiferis butio bubit aquis.

Paludivăgus, a, um, adject. qui per paludes vagatur. *Avien. in deſcriptione Orbis, v. 321.* Mæſta paludivagos Germania fævit alumnos.

Paludōſus, a, um, *paludoſo*, ἑλώδης, quod paludem habet. *Ovid. 15. Met. v. 268.* Eque paludoſa ſiccis humus aret arenis.

Palumba, æ, f. idem, ac palumbes. *Prop. l. 4. eleg. 5. v. 63.* Sed cape torquatæ Venus o regina palumbæ. Al. leg. columbæ.

Palumbes, is, com. *colomba ſelvatica*, Ger. *ringeltaub*, Gal. *pigeon ramier*, Hiſp. *paloma*, φάττα, ſylveſtris columbus in arboribus, ſepibuſque ædificans. Horum duo ſunt genera, unum torquatum, a torque quo inſignitur, quod Ariſtoteles φάττα vocat, alterum, quod Græci οἰνάς, Latinorum nonnulli vinaginem dicunt, ab eſu labruſcæ. V. *Plin. lib. 10. cap. 35.* *Virg. 1. Ecl.* Raucæ, tua cura, palumbes. *Plin. l. 10. c. 35.* Viverе palumbes ad 30. ann. aliquot ad 40. habemus auctores. ¶ Tranſlate *Plaut. Bacc. 1. 1. 17.* Duæ unam expetitis palumbem. h. e. amatorem. ¶ Palumbem alicui ad aream adducere, prov. eſt, quod ſignificat offerre alicui occaſionem rei gerendæ. Nam palumbes capiuntur, area frumento ſtrata. *Plaut. Pœn. 3. 3. 63.*

I

Palum-

Palumbinus, a, um, *φαβεινος*, quod ex palumbe eſt. *Plin. l. 30. c. 12.* In contractione nervorum caro palumbina in cibis prodeſt, & inveterata.

Palumbulus, i, m. parvus palumbes. *Apul. l. 8. & 10. A. A.*

Palumbus, i, m. idem, ac palumbes. *Martial. l. 13. ep. 17.* Inguina torquati tardant, hebetantque palumbi.

Palus, li, m. *palo*, [illegible], Germ. *ein pfal*, Gal. *pieu*, Hiſp. *palo*, *χάραξ*, ſudes, lignum acutum, quod ſolet in terram defigi, ad ſulciendа ædificiorum fundamenta, aut caſtra munienda, aut claudendos hortos, aut ſuſtinendas vites, aut ſimiles uſus. *Tibul. lib. 1. eleg. 7.* Hic docuit teneram palis adjungere vitem. *Plaut. Men. 5. 3. 58.* Quaſi ſupellex pellionis, palus palo proximus eſt. V. *Taubman. & alios interpr.* ¶ Sontes, de quibus ſupplicium ſumendum erat, ad palum deligabantur. *Cic. Ver. 7.* Nomine ſceleris damnati, ad ſupplicium traditi, ad palum alligati, repente multis ſpectantibus ſoluti ſunt.

Palus, udis, f. *palude*, [illegible], Germ. *ein pfuel*, Gall. *un marais*, Hiſp. *laguna*, *palude*, *λίμνη*, aqua ſtagnans, quæ æſtate plerumque ſiccatur, in quo differt a lacu, qui perpetuam habet aquam. *Horat. lib. 1. od. 17.* Stantes paludes. *Cæſ. 7. B. G.* Quo propter paludes exercitui aditus non eſſet. ¶ Priorem habet correptam, poſteriorem fere ſemper producit. *Virg. 4. Georg.* Cocyti, tardaque palus inamabilis unda. Invenitur tamen etiam cum ultima correpta. *Hor. in Arte, v. 65.* Sterilisque diu palus, aptaque remis.

Paluſter, & paluſtris, ſtre, n. 3. *de palude*, [illegible], quod eſt ex palude. *Col. l. 1. c. 5.* Deterrima aqua paluſtris. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 20.* In loco paluſtri. *Ov. l. 8. Metam. v. 337.* Junciſque paluſtres. *Claudian. lib. 2. de rapt. Proſerp.* Paluſtre vadum. *Vitruv. l. 3. c. 3.* Lacus congeſtitius, aut paluſter.

Pamiſus, m. a. *Stromio*, al. *Spirnazza*, fl. Meſſeniæ, in Peloponneſo, cujus oſtia a Meſſene 30. M. P. abſunt. ¶ Item fl. Theſſaliæ, in Peneum influens. ¶ Pamiſus item, vel Panyſus, fl. Myſiæ inf. qui inter Odyſſum, & Meſembriam in mare Euxinum fluit. *Plin. l. 4. c. 8. & 11.*

Pamphylia, æ, f. *Settalia*, al. *Zeus*, *Παμφυλία*, regio Aſiæ min. ad Auſtr. & verſus oram littoralem maris Mediterranei, ſeu Pamphilia ab eo dicta. Ejus pars occidua, & ad mare terminata nunc dicitur *Scandalor*, pars ad Or. cum parte Ciliciæ *Caramania*. Dicta eſt a *πᾶν*, *omne*, & *φύλον*, *genus*, vel *φυλλον*, *folium*, *frons*: q. d. quaſi tota frondoſa, propter arborum copiam. *Stat. l. 1. Silv. 4. v. 77.* Hunc quoque, perque novem timuit Pamphylia ortus.

Pamphylius, a, um, adject. ad Pamphyliam pertinens. *Plin. l. 5. c. 26.* Pamphylium mare. *Cic. 1. Div. c. 15.* A Ciliciibus, Pamphyliis, Lyciis tenentur.

Pampillum, n. 2. genus delicati currus. *Lamprid. in Heliogab. c. 29.* Junxit quaternas mulieres pulcherrimas, & binas ad pampillum, vel ternas, & ſic veſtatus eſt. Plures optimi Codices habent *ad papillam*.

Pampinaceus, a, um, *οἰναρώδης*, quod eſt ex pampino. *Col. lib. 12. cap. 22.* Crispæ pampinaceæ libra.

Pampinarium, rii, n. *pampino*, *pampinario*, *εἴρεσιν*, palmes, qui e duro exit, materiamque in proximum annum promittit, ſive congeries virentium tamuſculorum. *Plin. l. 17. c. 22.*

Pampinarius, a, um, *de pampino*, [illegible], quod eſt pampini. *Col. l. 3. c. 18.* Ne pampinariam virgam deplantet. *Id. l. 3. c. 6.* Palmes pampinarius.

Pampinatio, onis, f. actus pampinandi. *Col. l. 4. c. 27.* Si quidem vel magis pampinatio, quam putatio, vitibus conſulit.

Pampinator, oris, m. qui pampinat. *Col. l. 4. c. 27.* Idque faciet variis de cauſis pampinator induſtrius.

Pampinatus, a, um, *ἀμπελώδης*, quod pampini ſimilitudinem imitatur. *Plin. l. 16. c. 40.* Pampinato ſemper orbe ſe volvens. *Trebell. Poll. in Claud. c. 17.* Lance argentea pampinata.

Pampineus, a, um, idem, quod pampinarius. *Virg. 2. Georg.* Liber pampineas invidit collibus umbras. ¶ Pampineus odor, pro ſapore vini ponitur. *Prop. lib. 2. eleg. 55.* Pampineus, noſti, quam ſit amarus odor.

Pampino, as, avi, atum, n. 1. *pampinare*, Ger. *laubbrechen*, Gal. *eſbourgeonner*, Hiſp. *cortar los pampanos*, *εἰρεσιῶ*, pampinos decerpo, vel (ut ait *Varro de R. R. l. 1. c. 13.*) ex ſarmento coles, qui nati ſunt, de his, qui plurimum valent, primum, ac ſecundum, nonnunquam etiam tertium relinquo, reliquos decerpo, ne relictis colibus ſarmentum nequeat miniſtrare ſuccum. *Col. l. 3.* Identidem pampinant, ne plura ſarmenta, quam debeant, exſcreſcant. *Plin. l. 17. c. 25.* Pampinare vineas.

Pampinoſus, a, um, *pampinoſo*, [illegible], pampinis abundans. *Col. l. 5. c. 5.* Et ſi parum pampinoſa viſa eſt. *Plin. l. 11. c. 5.* Folia pampinoſa, h. e. pampinata.

Pampinus, m. a. *pampino*, Germ. *eine rebſchoſſ mit laub*, Gall. *pampres*, Hiſp. *pampano*, *οἴναρ*, dicitur in vite tener, frondoſuſque coliculus, fructus tegens, & ab æſtus vindicans injuria, ab *ἄμπελος*, *vitis*, quaſi ampelus. *Virg. lib. 1. Georg. verſ. 449.* Heu male tunc mites defendet pampinus uvas. ¶ Accipitur aliquando pro cirris ovorum polypi piſcis. *Plin. lib. 9. cap. 51.* Polypi pariunt vere ova tortili vibrata pampino.

Pan, anos, m. 3. *Pane*, *Dio della natura*, *Πάν*, filius Demogorgonis, quem Arcades ut Deum pecoris coluere. *Ovid. 2. Faſt.* Pana Deum pecoris veteres coluiſſe feruntur Arcades: Arcadiis plurimus ille jugis. ¶ Habitus eſt etiam totius naturæ Deus. eſt enim a *πᾶν*, *totum*, *omne*. Itaque ita Pana pinxerunt, ut nihil ex toto univerſo in eo videatur prætermiſſum. Habet enim cornua in radiorum Solis, & cornuum Lunæ ſimilitudinem: rubet ejus facies ad ætheris imitationem: in pectore Nebridem habet ſtellam, ad ſtellarum imaginem: pars ejus inferior hiſpida eſt propter arbores, virgulta, feras, caprinos pedes habet, ut oſtendat terræ ſoliditatem. Fiſtulam compoſuiſſe dicitur ſeptem imparibus calamis ſimul conjunctis, propter harmoniam cœli. V. *Macrob. Sat. c. 19. Valer. Flacc. l. 3. v. 48.* Pan nemorum bellique potens. *Propert. 3. el. 17.* Capripedes Panas. *Virg. 8. Æn.* Panos de more Lycæi. ¶ Amavit puellam Syringam nomine, quam cum fugientem perſequeretur, illa Nympharum precibus in calamum verſa eſt, unde Pan fiſtulam ſuam compoſuit, quæ Græce *σύριγξ* dicitur. Amatus eſt etiam a Luna, quam ut ad ſe traheret, dicitur in pulcherrimum ovium arietem ſe transformaſſe. *Virg. 3. Georg.*

Panace, es, f. eadem quæ panacea. *Celſ. l. 5. c. 23.* Videntur autem hanc facultatem habere iris, nardum, crocum, myrrha, panace, &c.

Panacea, æ, f. *panacea*, *πανάκεια*, *πανακές*, *πάνακες*, herbæ genus, efficax adverſus omnia morborum genera, a *πᾶν*, *omne*, & *ἄκος*, *medela*, ſeu *ἀκέομαι*, *medeor*, *ſano*. *Virg. 12. Æn.* Odoriferam panaceam. *Lucan. lib. 9. verſ. 918.* Et panacea potens, & Theſſala centaurea.

Panaces, idem, ac panacea. *Plin. l. 25. c. 4.* Panaces ipſo nomine omnium morborum remedia promittit. ¶ Invenitur & Panax apud *Colum. l. 11. c. 3.*

Panætius, ii, m. *Παναίτιος*, Philoſophus Rhodius, cujus inter Philoſophos multa mentio, ſcriptaque feruntur. *Suid.* ¶ Panætius alter, junior, hujus Nicagoræ, & ipſe patria Rhodius, Stoicæ ſectæ Philoſophus, Diogenis familiaris, Scipionis Africani præceptor. Scripſit de Officiis, unde Cicero ſuorum librorum materiam mutuatus eſt.

Panætolicus, a, um, adject. ut Panætolicum concilium. *Liv. lib. 35. cap. 3.* V. in dictione ſeq.

Panætolium, ii, n. univerſæ Ætoliæ concilium. *Liv. l. 31.* Concilium Ætolorum ſtatuta die, quod Panætolium vocant, futurum erat. ¶ Item mons altiſſimus Ætoliæ, ita dictus, quaſi totam occupet Ætoliam. *Plin. l. 4. c. 3.*

Panaricium, ii, n. *panereccio*, morbus circa ungues digitorum. *Apul. de herb. c. 42.* Scyllæ radix piſata cum aceto, & pane impoſita panaricium mirifice ſanat.

Panariolum, i, n. vaſculum vimineum, in quo panis ſervatur, dim. a *panarium*. *Martial. lib. 4. epigr. 50.* Cum panariolis tribus rediſti.

Panarium, rii, n. *paniere*, Ger. *ein brotſen ſtellen*, Gal. *lieu a mettre le pain*, Hiſp. *lugar para aſconder el pan*, *ἀρτοθήκη*, locus, vel vas, ubi panis ſervatur, panis repoſitorium. *Varro l. 4. de L. L.* Hinc panarium, ubi id ſervabant, ſicut granarium, ubi granum frumenti condebant, unde id dictum. *Plin. l. 1. ep. 6.* Proinde cum venabere, licebit auctore me, ut panarium, & laguunculam, ſic etiam pugillares feras. *Suet. in Calig. c. 18.* Et panaria cum obſonio viritim diviſit.

Panathenæa, orum, n. 2. *Παναθήναια*, quinquatria magna, Palladis feſta, ſeu ludi, ac celebritates, quæ quinto quoque anno in Palladis honorem Athenis fiebant. Solemni carmina per tubicinem, & præconem indicebantur. In his peplum Minervæ ferebatur, & Panathenaicus Iſocratis recitabatur. V. *Cœl. Rhod. l. 11. c. 27.* ubi plura.

Panathenaicon, n. 2. *παναθηναϊκόν*, genus unguenti, quod Athenæ perſeveranter obtinuere. *Plin. l. 13. c. 1.*

Panathenaicus, m. 2. liber Iſocratis, ſic dictus, quoniam in Panathenæis erat recitandus. Continet autem Athenarum encomium, & rerum ab Athenienſibus geſtarum. *Cic. in Or. & de Senect.*

Panax, acis, f. idem ac panaces. *Col. l. 11. c. 3.* Panax utroque tempore ratiſſime diſſeritur.

Pancarpia, æ, f. *παγκαρπία*, corona ex variis, & pene omnibus florum generibus facta. *Feſt. & Tertull. adv. Valentin. c. 12.*

Pancarpineus, a, um, ex omnium generum fructibus conſtans: a *πᾶν*, omne, & *καρπός*, fructus. *Varr. apud Non. c. 2. n. 571.* Et pullos peperit fritinnientes, Quos non lacte nova levata paſcat, Sed pancarpineo cibo coacta.

Pancarpum, i, n. *πάγκαρπον*, genus ſpectaculi, & quaſi ex omnium arborum fructibus concinnata ſilva. *Juſtinian. in Novell. de Conſul. §. Ac primus quidem.*

Panchæus, a, um, quod ad Panchajam ſpectat. *Virg. 2. Georg.* Panchæis adoleſcunt ignibus aræ, ideſt thure.

Panchaia, æ, f. *Παγχαία*, regio Arabiæ Felicis, tota arenoſa, a *πᾶν*, *omne*, & *χαίνω*, *hiſco*, quaſi tota dehiſcens: poſt Sabæos thus optimum producit. In ea apud urbem Solis phœnix reperitur, & nidum ſuum reponit. *Virg. 2. Georg. v. 139.* Totaque thuriferis Panchaia pinguis arenis.

Panchaicus, a, um, &

Panchaius, a, um, adject. Panchæus. *Ovid. 10. Met. v. 309.* Thura ferat, floreſque alios Panchaia tellus. Alii leg. *Panchaica*. *Claudian. de nupt. Honor. & Mar. v. 94.* Panchaia cinnama.

Panchreſtarius, ii, m. operis dulciarii artifex. *Arnob. l. 2.*

Panchreſtum, n. 2. *πάγχρηστον*, medicamentum morbis omnibus conducibile, vel omnibus affectibus utile. *Plin. l. 23. c. 7. & l. 30. c. 10. Cic. 3. Verr. c. 65.* Cum omnes ejus comites iſte ſibi ſuo illo panchreſto medicamento amicos reddidiſſet. Qui in loco pecuniam per jocum *medicamentum panchreſtum* appellat, quod ad varios uſus ſit utilis.

Panchrus, i, *πάγχρους*, gemma varii coloris. *Plin. l. 37. c. 10.*

Pancratiaſta, æ, m. idem qui pancratiaſtes. *Gell. l. 13. c. 27.* Eſſe oportet animo ſemper prompto, atque intento, ut ſunt athletarum, qui pancratiaſtæ vocantur. Alii malunt *pancratiaſtæ*.

Pancratiaſtes, æ, m. 1. *παγκρατιαστής*, certator, & victor pancratii. *Gel. l. 3. c. 15.* Diagoras tres filios habuit, unum pugilem, alterum pancratiaſten, tertium luctatorem.

Pancratice, adv. robuſte, ut Pancratice valere, ideſt robuſtum eſſe, & firma corporis valetudine, ut ſolent ii, qui pancratio exercentur. *Plaut. Bacch. a. 2. ſ. 4.* Bene ne uſque valuit? C. Pancratice, atque athletice.

Pancratium, ii, n. *παγκράτιον*, gymnicum certamen, quod conſtabat pugilatu, & luctatione, a *πᾶν*, *omne*, & *κράτος*, *robur*, quod omnium nervorum viriumque contentione tranſigeretur. Nam non pugnis modo, ſed & calcibus, & cubitis utebantur, ut indicat *Quintil. l. 2. c. 8. Plin. l. 35. c. 11.* Qui olympiæ pancratio citra pulveris tactum vicit. *Propert. l. 3. el. 13.* Et patitur duro vulnera pancratio.

Pancratium, ii, herba, quam & cichorium appellant. *Plin. lib. 20. cap. 8.* ¶ Item herba ſcylla. *Id. l. 27. c. 12. Apul. de herb. c. 42.*

Pancratius, ii, m. idem, ac pancratiaſtes. *Sen. l. 5. de Ben. c. 3.* Lacedæmonii vetant, ſuos pancratios ceſtu decernere. Rectius tamen legitur *pancratio*, *aut ceſtu*.

Panda, æ, Dea, eadem quæ Ceres. *Arnob. l. 4. Gell. l. 13. c. 22. Varr. apud Non. in Pandere.*

Pandana, æ, f. Saturnia, Libera, una ex portis Romæ, in Capitolio, a *pando*, quod ſemper pateret ad res, quæ in Urbem ferebantur. *Feſtus.* Nunc non extat.

Pandataria, S. *Maria*, inſ. parva Italiæ verſus oram Latii in ſinu Puteolano. *Plin. l. 3. c. 6.*

Pandatio, onis, f. incurvatio. *Vitruv. l. 7. c. 1.* Contignationes pandationibus ſidentes movendo ſe faciunt vitia pavimentis.

Pandatus, a, um, nom. particip. curvatus. *Quintil. l. 11. c. 3.* Sunt & illi breves geſtus, cum manus leviter pandata movetur.

Pandectæ, arum, *le pandette*, *οἱ πανδέκται*, volumina, quæ omnia continent, ſeu in quibus de omnibus rebus diſſeritur, a *πᾶν*, *omne*, & *δέχομαι*, quod a *δέχομαι*, *complector*. Pandectis primus Tullius Tiro Ciceronis libertus libros quondam ſuos de variis, ac promiſcuis quæſtionibus inſcripſit, tanquam omne rerum, atque doctrinarum genus continentes, teſte *Gell. l. 13. c. 9.* Plinius in *præf. nat. hiſt.* ponit hanc inſcriptionem inter illecebroſas, & magna promittentes, propter quas, inquit, vadimonium deſeri poſſit. ¶ Eodem modo inſcripti ſunt a Juſtiniano libri Digeſtorum, qui ex triginta ſeptem Juriſconſultis ſunt coagmentati, quia omnes leges, atque jura, & omnes Juriſconſultorum diſputationes, ſeu reſponſa de jure continent. ¶ De genere non conveniunt Grammatici: uſus Latinus obtinuit, ut per fœmininum efferatur. quia tamen apud Græcos maſculinum eſt, *Voſſius* & alii contra communem uſum inclinant. Cæterum non eſt novum Græca maſculina tranſire apud Latinos in fœminina, ut docet *Perſe. an. l. 7.*

Pandecter, *πανδέκτης*, titulus eſt libri quarti Apicii de arte coquin. & ſignificat, omnia continens, eadem origine qua *Pandectæ*.

Pandicularis dies, idem ac communicarius, in quo communiter omnibus Diis ſacrificabant. *Feſt.*

Pandiculor, aris, atus ſum, d. 1. *diſtenderſi*, *ἀνατείνομαι*, *Feſt.* Pandiculari dicuntur, qui toto corpore oſcitantes extenduntur, eo, quod pandi ſiunt. *Plaut. Men. 5. 5. 30.* Ut pandiculans oſcitatur.

Pandion, onis, m. *Πανδίων*, filius Erichthei Regis Athenarum, qui patri ſucceſſit in Regno. Hujus filiæ fuerunt Progne, & Philomela.

Pandionius, a, um, Atticus, a Pandione. *Claudian. l. 2. de rapt. Proſ. v. 19.* & Pandionias quæ cuſpide protegit arces.

Pando, as, a. 1. *torcere*, *incurvare*, [illegible], Germ. *biegen*, Gall. *courber*, Hiſp. *encorvar*, *ἀγκυλόω*, incurvo. *Plin. l. 16. c. 40.* Facile pandatur juglans. *Quintil. l. 11. c. 3.* Pectus, ac venter ne projiciantur, obſervandum: pandant enim poſteriora, & eſt odioſa omnis ſupinitas.

Pando, is, di, paſſum, & panſum, a. 3. *aprire*, [illegible], Ger. *offnen*, Gal. *ouvrir*, Hiſp. *abrir*, *ἀναπετάννυμι*, aperio, patefacio, a *φαίνω*, *oſtendo*, unde analogice fit *φανερός*, *apertus*. *Virg. 4. Georg.* & alas pandere ad æſtivum Solem. *Cic. 5. Tuſc. c. 27.* Longe, lateque ſe pandunt divina bona. *Ovid. 1. Amor. el. 6.* Pandere forem. ¶ Particip. *paſſus*. V. ſuo loco. *Panſus* vero apertæ colligitur in uſu fuiſſe tum ex compoſitis *expanſus*, & *diſpanſus*, tum ex *Prudent. Cathemer. hym. alt.* Panſis in altum brachiis. Et in *pæn. l. 1. adv. Symmach.* Vix panſo poterat currere carbaſo. ¶ Translate *Cic. 4. Tuſc. cap. 5.* Pandere vela orationis. ¶ Sumitur & pro explicare, exponere. *Virg. 3. Æn.* rerumque ordine pandam. *Lucret. l. 5. v. 55.* Atque omnem rerum naturam pandere dictis. *Valer. Flacc. l. 1. v. 12.* verſam proles tua pandet Idumen. *h. e.* carmine perſequetur, illuſtrabitque.

Pandora, æ, f. *Πανδώρα*, prima mulier, a Vulcano Jovis juſſu fabricata, quam ſinguli Dii donis ſuis ornaverunt. Pallas enim ſapientiæ donum ei contulit, Venus formæ, Apollo Muſices, Mercurius eloquentiæ. Dicta eſt a *πᾶν*, *omne*, & *δῶρον*, *donum*, quaſi omnium donum, vel quaſi ab omnibus donata, vel

vel donata omnium rerum genere. Vide *Bocc. lib. 4. Geneal. Deor.*

Pandoſia, f. e. urbs Epiri, cum lacu cogn. in Theſprotia, in Conf. Caſſiopæ, apud Acherontem fl. *Plin. lib. 4. c. 1.* ¶ Item urbs exc. Bruttiorum, in colle, ſimiliter apud Acherontem fl. ubi Alexander Rex Epiri Tarentinis opem ferens, a Bruttiis obtruncatus eſt, juxta Apollinis oraculum, cum non animadvertiſſet, præter Pandoſiam Epiri aliam Pandoſiam ſibi fatalem eſſe poſſe. *Id. l. 4. c. 1. & Liv. l. 8.*

Pandura. V. Vocem ſequent.

Panduriꝫo, as, n. 1. panduram pulſo. (Eſt autem pandura muſicum quoddam inſtrumentum a Pane inventum, ut ait *Iſid. lib. 3. c. 20.* ubi *Pandurium* vocat; quidam autem tradunt inſtrumentum trichordum eſſe, alii multas tibias cera junctas.) *Lamprid. in Heliog. c. 32.* Ipſe ad tibias dixit, tuba cecinit, pandurizavit, organo modulatus eſt.

Pandus, a, um, *aperto*, *largo*, כפוף, Ger. *krumm*, Gal. *courbe*, Hiſp. *pando*, κυρτός, apertus, latus, a *pando*, quia ſe pandit, h. e. extendit. *Virg. 2 Georg.* Lancibus & pandis fumantia reddimus exta. ¶ Sumitur etiam pro incurvo. *Ovid. 14. Met. v. 287.* Oſque meum ſenſi pando occalleſcere roſtro. *Id. 3. Amor. eleg. 13.* juga panda boum. *Id. 3. Triſt. eleg. 10.* Pandi delphines.

Panegyricus, a, um, adject. πανηγυρικός, laudatorius, ut panegyrica oratio, *orazione panegirica*. *Cic. de Orat. c. 11.* Laudationum, ſcriptionum, & hiſtoriarum, & talium ſuaſionum, qualem Iſocrates fecit panegyricum, ſubaudi *ſermonem*. Sic *Quintil. l. 10. c. 4.* Panegyricum Iſocratis decem annis dicunt elaboratum.

Panegyris, is, fem. πανήγυρις, nundinæ, vel conventus publicus, quales quinto quoque anno Athenis celebrari ſolitas, ſcribit *Herod. l. 6.* a πᾶν, omne, & Æolico ἄγυρις, pro ἀγορά, *cœtus*. *Cic. Att. l. 1. ep. 14.* græcis literis ſcribit. Erat, inquit, in eo ipſo loco illo die conſtitutum πανήγυρις. ¶ Claudiani carmina omnia, quæ alicujus laudes continent, *panegyris* titulum habent, h. e. elogium magno populi conventu pronuntiatum.

Panegyriſta, æ, m. *panegiriſta*, πανηγυριστής, laudator. *Sidon. l. 4. ep. 1.* Si quid heroicum arduum, comicum lepidum, panegyriſta plauſibile conſiderunt.

Paneros, m. 3. πάνερως, gemma, al. panchebates, quæ fœcunditatem creditur afferre. *Plin. l. 37. c. 10.*

Pangæus, i, m. & in plur. num. Pangæa, orum, n. *Malaca*, *Caſtagna*, παγγαῖον, mons Thraciæ, in Macedoniæ confinio, Philippis urbi imminens, ad cujus rad. Neſſus fl. decurrit. Roſarum ferax eſt. Abundat item cinnamis. Ibi etiam auri, & argenti fodinæ. *Plin. lib. 4. c. 11.* Mons Pangæus, Heraclea, Olynthus. *Virg. 4. Georg.* flerunt Rhodopeiæ arces, Altaque Pangæa, &c. ¶ Adjective *Val. Flac. l. 4. v. 631.* Pangæa juga. *Sil. l. 2. v. 73.* Pangæa nemora.

Pango, is, pepigi, (quod tamen *Quintil. l. 1. c. 10.* monuit, a *paga* fieri, non a *pango*) & panxi, pactum, a. 3. *ficcare*, תקע, Ger. *pflanzen*, Gall. *ficher*, Hiſp. *hincar*, πήγνυμι, figo, ab antiquo *pago*, inſerto n, ut *crego* a *creo*. *Liv. l. 7.* Idibus Septembris clavum pangat. ¶ Sumitur etiam pro plantare. *Col. l. 11. c. 2.* Malleoliſque recentiſſimis curioſiſſime pangenda. *Id. ibid.* Oleaſtrum taleam cum panxerit. ¶ Item pro ſcribere, componere. *Cic. l. ult. Fam. ep. 18.* An pangis aliquid Sophocleum? *Gell. lib. 13. c. 10.* Si verſum pangis. ¶ Pangere oſculum, eſt oſculari. *Plaut. Curc.* Pangit ſaltem ſuavium. ¶ Pangere fœdus, aut inducias, eſt componere, facere. *Liv. l. 7.* Ne antea quidem ſe aut de pace auditis, aut inducias pepigiſſe. Sic pangere pacem cum aliquo populo. *Id. l. c. 4. c. 29.* ¶ Pangere terminos, eſt figere, ſtatuere. *Cic. 1. Leg. c. 21.* Placere terminos, quos Socrates pegerit. Ita legit *Pacius* in *Lex. Cic.* ex veteribus libris, & *Turneb.* Alii pepigerit. Idem *Pacius* ib. alia affert exempla ex cod. in *Piſon. cap. 36.* Fines, quos lex cupiditatis tuæ pegerat. ſed his quoque alii pepigerat. At in illo *Pacuvii* apud *Feſt.* in voce *Tonſilla*, tonſillam pegi læto in litore: conſtans eſt lectio. ¶ Participium *pacturus*, pro pacturus. *Pallad. l. 3. R. R. tit. 9.* Atque te, qui pacturus eſt, projecta circa ſurculos ſarmenta ſine ullo errore deponet.

Pangonius, ii, gemma pluribus angulis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Paniceus, a, um, adject. a *panis*. Hinc *Plaut. Capt. 1. 2. 59.* per jocum appellat milites paniceos, piſtorienſes, & placentinos. Alii paniceos dictos putant a Pana orbe Samnii, de qua *Strabo l. 5.*

Panicula, æ, f. φόβη, ἀνθήλη, lanugo, ſive capillamentum, ſive coma lanoſa in milio, panico, arundine, avellana, in omnibus fere arboribus picei generis, in qua ſemen dependet. denique quicquid ſubtilius, & ſubrotunda forma tumet. *Plin. l. 16. c. 10.* E cunis generum horum paniculacum modo nucamenta ſquamatim compacta dependent. *Id. l. 18. c. 7.* Panicum a paniculis dictum, cacumine languido nutante. *Id. l. 21. c. 4.* Græcula roſa convolutas habet foliorum paniculas. ¶ Tranſlate panicula dicitur tumor maximeque circa inguina præcipue naſcens, *pannocchia*. *Apul. de herb. c. 14.* Cum calueris, impones ſuper paniculam, & panno ligabis linteo. *Scribon. Larg. Compoſit. 82.* Malagma ad mammarum duritiem, ad paniculas, ad tubera, & ad cætera, quæ ſubito adnaſcuntur.

Panicum, i, n. *panico*, Ger. *pfennich*, Gal. *panis*, Hiſp. *panizo*, ἔλυμος, μελίνη, genus frugis, a paniculis ſic dictum, cacumine languido nutante, paulatim extenuato pene in ſurculum, ut *Plin. l. 18. c. 7.* deſcribit. *Cæſ. l. 2. B. C.* Panico vetere, atque hordeo corrupto omnes alebantur.

Panicus, a, um, quod ad Panem Deum ſpectat. Panicus terror, eſt pavor repentinus ſine cauſa obortus, terriculamentum inane, quicquid cum ſtupore contingit. Cauſa appellationis eſt, quia veteres exiſtimabant, Panem Deum repentinos terrores, & animi conſternationes immittere. Hujuſmodi timoris exemplum habes apud *Curt. l. 4. c. 12.* Alexandri, inquit, exercitum pavor, cujus cauſa non ſuberat, invaſit. quippe lymphati trepidare cœperunt, omnium pectora occulto metu percurrente, &c. *Hygin. lib. 2. Aſtron. c. 28. de capricorno:* Hic dicitur, cum Jupiter Titanas oppugnaret, primus objeciſſe hoſtibus terrorem, qui Panicus appellatur. Quædam exemplaria habent πανικός. *Cicero* quoque Græcis literis ſcribit *ad Att. l. 14. ep. 3.* Rumorem magnum afferunt, πανικὰ τερά, *senza ſuſſiſtenza*. Sic *ibid. lib. 5. ep. 2.* Scis enim dici quædam πανικά. Quod vero a quibuſdam Lexicographis additur ex *eod. ib. l. 7. ep. ult.* Bellum ſceleſtiſſimum futurum puto, niſi quis Panicus caſus extiterit: optimæ quæque editiones habent *Parthicus*.

Panificium, ii, neut. ἀρτοποιΐα, panis confectio, vel etiam ipſe panis. *Celſ. l. 2. c. 8.* Omnia legumina, quæque ex frumento panificia ſunt. *Sueton. in Veſpaſ. c. 7.* Verbenas, coronaſque, & panificia obtuliſſe ei viſus eſt. Adde *Varr. l. 4. de L. L.* ¶ *Panifitium* pro *panificium* legitur in *Cod. Theodoſ. l. 14. tit. 3. leg. 4 & 22.*

Panion, i, herba, quæ & Satyrion dicitur. *Apul. de herb. c. 15.*

Panionius, Apollo, Πανιώνιος, cujus meminit *Vitruv. l. 4. c. 1. ante med.* Ita dictus eſt, quia communiter tota Jonia colebatur, a πᾶν, omne, & Ἰωνία, Jonia. Sic Panionia & Panionium dicta eſt regio juxta Prienem, in Jonia, quod ibi Jones conventum habere, & Neptuno ſacra facere conſueverant. *Plin. lib. 5. c. 29. Pompon. Mela l. 1. c. 17.*

Panis, is, m. 3. *pane*, לחם, Ger. *brot*, Gal. *pain*, Hiſp. *pan*, ἄρτος, cibus ex farina, & aqua, qui igne aſſatus ſit, a Dorico πᾶν, i. *panis*, quod a πατέομαι, *edo*. *Cic. pro Cluent.* Oppianicum veneno eſſe necatum, quod ei datum ſit in pane. ¶ Panis varia ſunt genera. Alii ab oblonio appellantur, ut *oſtrearii*, alii a deliciis, ut *artolaganu*, alii a feſtinatione, ut *ſpeuſtici*, alii a coquendi ratione, ut *furnacei*, vel *artopticii*, qui in clibanis ſunt cocti. V. *Plin. l. 18. c. 11.* ¶ Panis ſecundarius, ſeu cibarius, eſt panis vulgaris. *Sueton. in Aug. c. 76.* Secundarium panem maxime appetebat. ¶ Panis ſiccus, h. e. ſine obſonio. *Vopiſc. in Tacit. c. 11.* Panem niſi ſiccum nunquam comedit, eundemque ſale, atque aliis rebus conditum. Ita interpretatur *Salmaſius*. (additque, panem comedere, & panem guſtare idem luſſu veteribus quod jentare.) Sic *Senec. ep. 83.* Non multum mihi ad balneum ſuperest; panis deinde ſiccus, & ſine menſa prandium, poſt quod non ſunt lavandæ manus. ¶ Panis nauticus, *biſcotto*. *Plin. l. 22. c. 25.* ¶ Panis ſiligineus, h. e. delicatus, cui op-

ponitur plebeius, apud *Senec. ep. 119.* ¶ Interdum panis dicitur maſſa cujuſcunque materiæ in panis morem formatæ, ut panes æris, apud *Plin. lib. 34. c. 10.* Panes aphronitri, *Stat. l. 3. Silv. 9. v. 37.* panis ex fimo bubulo. *Marcel. Empir.* ¶ Docet *Arnob. l. 1. pag. 36.* etiam hoc pane in recto talu ſingulari uſurpatum fuiſſe.

Paniſci, m. 2. Πανίσκοι, Dii ſylveſtres, quaſi minutuli Panes, ut a Satyro Satyriſcus inclinatur. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 17.* Si Nymphæ, Paniſci etiam, & Satyri. *Id. 2. de Div.* Saxo diffiſſo caput extitiſſe Paniſci.

Pannelum. V. Panucelium.

Pannicularia, orum, n. 2. ea, quæ quis in carcerem ductus attulit. *Ulp. l. Divus de bon. damn.*

Pannicularius, a, um, adject. ut pannicularia cauſa, apud *Ulpian. l. 6. de bonis damnator.* hoc eſt de bonis eorum, qui in carcere ſunt. V. vocem preced.

Panniculus, i, m. *ſtraccetto*, dim. a *pannus*. *Juven. ſat. 6. v. 259.* Et panniculus bombycinus urit. *Cæſ. l. 7.* Cui uno loco pila aſſixa eſt, ex panniculis facta. ¶ Fuit hoc nomine mimus quidam tempore Domitiani, qui Latino ſtidenti mimo interveniebat ad riſum conciliandum. *Martial. lib. 2. epigr. 72.* Os tibi percisum, quantum non ipſe Latinus Vilia Panniculi percutit ora ſono.

Pannonia, æ, f. 1. *Ungaria*, regio Europæ perampla. Habet a Sept. Danubium fl. quo ſeparatur a Jazygibus Metanaſtis, a Mer. Savum fl. quo ab Illyrico, ab Occ. Noricum, ab Or. item Danubium, quo a Myſia. Fuit aliquando pars Illyrici Occidentalis late ſumpti. Duplex fuit, prima, ſeu ſuperior, quæ magis ad Occ. ubi nunc pars Orientalis Auſtriæ, maxima pars Stiriæ, Carniolæ, Celeienſis Comitatus, pars Vindorum Marchiæ, & Sclavoniæ; & ſecunda, ſeu inferior, quæ ad Or. ſpectat, ubi nunc magna pars Hungariæ inferioris cum parte Sclavoniæ. *Ovid. Triſt. l. 2. v. 225.* Nunc tibi Pannonia eſt, nunc Illyris ora domanda

Pannoniacus, a, um, idem ac Pannonicus. *Spartian. in Severo c. 10.*

Pannonicus, a, um, quod ad Pannoniam ſpectat. *Sueton. in Auguſt. cap. 20.* Ut tamen quibuſdam Pannonico, atque Germanico aut interveniret, aut non longe abeſſet.

Pannonis, adject. fem. 3. quæ eſt e Pannonia. *Lucan. l. 6. v. 220.* Pannonis haud aliter poſt ictum ſævior urſa.

Pannonius, a, um, adject. Pannonicus. *Stat. l. 1. Silv. 4. v. 78.* Pannoniuſque ferox.

Pannoſus, a, um, *mal veſtito*, *ſtracciato*, qui ſordida veſte, & craſſo panno, vilique opertus eſt. *Cic. Att. l. 4. ep. 3.* Clodii veſtibulum vacuum ſane mihi nuntiabatur, paucis pannoſis, ſine laterna. *Juv. ſat. 10. v. 102.* Ædilis pannoſus. ¶ *Perſ. ſat. 4. v. 32.* Pannoſam fæcem morientis ſorbet aceti. h. e. albis floccis tanquam panno obductam. ¶ *Martial. l. 3. epigr. 72.* Aut tibi pannoſæ pendent a pectore mammæ. h. e. rugoſæ, & deciduæ.

Pannuceus, a, um, craſſo, ac vili indutus panno, ſive diverſis pannis obſitus, ut exponit *Iſid. l. 19. c. 22.* idem, ac pannutus. *Perſ. ſat. 4. v. 21.* Dinomaches ergo ſum: licet ut ſapiat pannucea Baucis. ¶ Sumitur etiam pro languido, & mollitiem pannorum referente. *Martial. l. 11. epigr. 47.* Tractatus & digitis pannucea mentula laſſis. ¶ Pannucea poma, quæ lanugine obducuntur. *Plin. l. 15. c. 14.* Celerrime in rugas marceſcunt pannucea.

Pannuleium. V. Panucelium.

Pannulus, i, m. dimin. a pannus. *Apul. l. 7. Metam.* Diloricatis ſtatim pannulis. *Ammian. l. 31. c. 3 de Hunnis.* Tunica ſemel collo inſerta non ante deponitur, quam diuturna carie in pannulos defluxerit defruſtata. h. e. in panni fruſta.

Pannum, i, n. idem, ac pannus. *Nævius apud Non. c. 3. n. 565.* Qui habet uxorem ſine dote, pannum poſitum in purpura eſt.

Pannus, i, m. *panno*, בגד, Germ. *tuch*, Gal. *drap*, *du drap*, Hiſp. *paño*, ῥάκος, id, quo veſtimur. *Horat. l. 1. ad 35.* Te ſpes, & albo rara fides colit velata panno. ¶ Sumitur & pro panni fruſto. *Id. de ar. poet. v. 15.* Purpureus, late qui ſplendeat, unus & alter Aſſuitur pannus. *Id. epod. penult.* Pannis cruore rubens laxit obſtetrix. ¶ Item pro veſte pannoſa. *Ter. Heaut. 2. 3. 52.* Ancillula pannis obſita, neglecta, immunda illuvie. ¶ Item pro linamento, quod vulneri imponitur. *Colum. l. 6. R. R. c. 12.* Pannis aceto, & ſale, & oleo madentibus inculcatis.

Pannychiſmus, i, m. παννυχισμός, in Gloſſ. exponitur pervigilium, h. e. vigilatio per totam noctem, a πᾶν, omne, & νύξ, nox. *Arnob. l. 5.* Quibus myſteriis pervigilia conſecrata ſunt, & pannychiſmi graves.

Panomphæus, Jovis epithetum, a πᾶν, *omne*, & ὀμφή, vox, quod omnium voce celebretur, vel quod omnium voces audiat. *Ovid. 11. Met. v. 198.* Ara Panomphæo vetus eſt ſacra Tonanti.

Panope, es, fœm. & Panopea, Πανόπη, Nympha marina, una de Nereidibus, a πᾶν, omne, & ὄπτω, video, idest a perſpicuitate viſus. *Virg. 5. Æn. v. 240.* Nereidum, Phorcique chorus, Panopeaque virgo. *Ovid. ad Liviam, v. 435.* Illi exululant Panope materteram crinem ſolvit.

Panormitanus, a, um, adject. da *Palermo*. *Cic. Verr. 3. c. 49.* Legati Catinenſes, Panormitanique dixerunt.

Panormus, f. 2. & Panormum, neut. 2. Litus Pulchrum apud vet. *Palermo*, urbs Siciliæ, caput totius regionis, ampliſſima, amœniſſima, a Phœnicibus condita circa Græcorum in Siciliam adventum, in prov. ſeu valle Macaræ, prope oſtia Orethi fl. Dicta eſt a πᾶν, omne, & ὅρμος, ſtatio navium, propter multitudinem navium, quæ undique illuc conveniunt. *Plin. lib. 3. c. 8.* Oppida Panormum, Solus, Himera cum fluvio. *Silius l. 14. v. 262.* Tergemino venit numero fœcunda Panormus. ¶ Scribitur & *Panhormus*.

Panſa, æ, m. 1. qui eſt veſtibus panſis, ſeu latis, & extenſis, o *pandus* ſup. verbi pando. *Plin. l. 11. c. 45. Plaut. Merc. 3. 4. 55.* Subnigris oculis, oblongis malis, panſam aliquantulum, canum, varum, &c. ¶ Hinc cognomen nobiliſſimæ Romanorum familiæ, ex qua C. Panſa Conſul, qui in obſidione Mutinæ mortem occubuit. *Plin. ibid.* V. *Cic. Philip. 14.*

Panſebaſtos. V. Paneros.

Panſus, a, um, *aperto*, *allargato*, explicatus, expanſus, a *pando*, *is*. *Germanic. in Arat. v. 68.* ſuppliciter panſis ad numina palmis. *Ammian. l. 29. c. 5. a med.* (*al. c. 30. ſub fin.*) Sago porrectus panſo.

Pantagathus, i, παντάγαθος, avis nomen, de qua mentio fit apud *Lamprid. in Anton. Diadum. c. 4.* Putat *Caſaubon.* pantagathum vocari, quod in auguriis omnia fauſta portendat, a πᾶν, omne, & ἀγαθός, bonum.

Pantagias, æ, & Pantagies, æ, m. *Porcari*, & *Bruca*, Παντακύας, fl. Siciliæ, in ora Leontinorum, qui apud Taurum prom. mari excipitur. Dictus eſt a παντός, omnis, & ἄγω, ago, propter nimiam rapiditatem, quia obvia quæque proſternit, atque ſecum rapit. Alii derivant a παταγεῖν, *fragor*, quia per ſaxa volutus ſonitum ingentem edit. Secundum fabulas, olim, dum plenus incederet, totam Siciliam ſonitu implebat, poſt raptum autem Proſerpinæ, cum Cereri filiam quærenti obſtreperet, tacere juſſus paruit Numinis voluntati. *Serv. in 3. Æneid.* *Ov. l. 4. Faſt. v. 469.* Liquerat Ortygien, Megareaque, Pantagienque. *Claudian. l. 2. de rapt. Proſ. v. 58.* & ſaxa rotantem Pantagian.

Pantex. V. Pantices.

Panthēon, n. 2. *S. Maria Rotonda*, Πάνθειον, templum Romæ, in cultum Deorum omnium extructum a M. Agrippa Auguſti genero, opere Corinthio, forma rotunda, ædificiorum Urbis, præſertim templorum facile pulcherrimum. Muro continuo 30. palmorum lato circundatur, unica tantum janua, unico quoque foramine in ſupremo culmine lumen admittens. Altitudo ejus tanta eſt, quanta latitudo, 144. pedum in circuitu. Habet porticum 16. columnarum. Reſtauratum fuit ab Hadriano, Septimio Severo, & Aureliano. V. *Plin. lib. 36. c. 15.* ¶ A Bonifacio IV. Pont. Max. conſecratum fuit in honorem B. M. V. & omnium Sanctorum, Imperatore Phoca. Dictum eſt a πᾶν, *omnis* & θεός, *Deus*.

Panther, eris, m. genus retis, quod humi extenſum, & quiſquiliis tectum, adducta cum opus eſt fune, patentes aviculas omnes convolvit, & irretit. *Varr. l. 4. de L. L.* ¶ Accuſativus *panthera* græco more legitur apud *Ulpian. l. 1. ſponſio. Dig. de act. empt. 5 vend.* Alii tamen leg. *pantheram*, ut ſit g. fœmin. ¶ Eſt præterea panther animal quoddam, quod a nonnullis lupus cervarius dicitur.

citur. *Auct. carm. de Philom. verſ.* 5. Panter caurit amant, pardus hiando felit.

Panthēra, æ, f. *pantera*, πάνθηρ, *tigre*, animal maculoſum, & prorſus ferum, ita dictum a πᾶν, omne, & θὴρ, *fera*, quia cætera fere animalia ſeritate ſuperat, vel, ut alii volunt, quia pene omnium in ea ferarum colores cernere eſt. *Plin. l.* 8 *c.* 17. Panthera, & tigris macularum varietate prope ſolæ beſtiarum ſpectantur, cæteris unus, ac ſuus cujuſque generis color eſt. ¶ Magnus pantherarum erat uſus in ludis publicis Romanorum; unde apud *Cic.* 2. *Fam. ep.* 11. & *l.* 8. *ep.* 3. & 9. de iis conquirendis, & Romam mittendis mentio fit.

Pantherinus, a, um, quod ad pantheram ſpectat. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Sed & nobiliſſimo Satyro cum pelle pantherina. ¶ Pantherinæ menſæ, quæ intorto diſcurſu maculatæ ſunt. *Plin. l.* 13. *c.* 15. Illud oblongo evenit diſcurſu, ideo tigrinæ appellantur, hac intorto, & ideo tales pantherinæ. ¶ Tranſlate pantherini homines ſunt, qui variis artibus, & dolis agunt, fraudulenti, verſipelles. *Plaut. Epid.* 1. 2. 18. Caprigenum hominum non placet mihi, neque pantherinum genus.

Panthēſilēa. V. Pentheſilea.

Panthoides, æ, m. a. Euphorbus filius Panthoi, item Pythagoras, qui tempore belli Trojani ſe Euphorbum Panthoi filium fuiſſe gloriabatur. *Ovid.* 15. *Met.* Panthoides Euphorbus eram. *Horat. l.* 1. *Carm. ode* 28. Habentque Tartara Panthoiden iterum Orco demiſſum.

Panthous, & per contract. Panthus, m. a. πάνθοος, filius Otrei fratris Hecubæ. Vocativum habet *Panthu*, abjecto *s* finali, more Græcorum. *Virg.* 2. *Æn. v.* 322 Quo res ſumma loco, Panthu?

Pantĭces, cum, f. *ventraglia*, inteſtina, lactes, hoc eſt inteſtinum tenue, jejunum, & duodenum, a *pande*, quia in ventre jacente expanſæ, extentæque, & generatim ipſe venter. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 51. Vino modo cupidæ eſtis: Eo vos, veſtros panticeſque adeo madefacitis. *Mart. l.* 6. *ep.* 64. Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi, Et rubro pulmone, lanius per compita portat. ¶ In ſingul. num. *Catull.* in *Priapeis*. Latet jacente pantice abditus ſpecu. V. ibi *Scalig.*

Pantomīma, æ, f. quæ pantomimum agit. *Senec. de Conſol. ad Helv. c.* 12. Quorum pantomimæ decies H. S. nubunt.

Pantomimicus, a, um, adject. ad pantomimum pertinens, ut pantomimica ornamenta. *Senec. ep.* 29.

Pantomimus, i, m. παντόμιμος, genus hiſtrionum, qui fabulas in ſcena non voce & cantu, ſed ſolo geſtu & ſaltando repræſentabant: quare & ſaltare fabulas dicebantur. Hi primum Romam inducti ſunt ſub Auguſto, celebreſque fuerunt Pylades, Hylas, Bathyllus, quos refert *Macrob. Saturn. l.* 2. *c.* 7. & *Sueton in Aug. c.* 45. De his plura vide in *Syntagmate de Mimis, & Pantomimis Nicolai Calliachii* edito *Patavii* 1713. & in *Diſſertatione Octavii Ferrarii* edita *Wolffenbutteli* 1715. ¶ Interdum Pantomimus accipitur pro ipſa fabula, quæ a Pantomimo agitur. *Plin.* in *Paneg.* Nunc in pantomimis quoque adverſatur, & damnat effœminatas artes, & indecora ſæculo ſtudia. Adde *Plin.* alterum *l.* 7. *nat. hiſt. c.* 43.

Panucellum, n. 2. glomus lanæ carptæ, & ad nendum paratæ, vel fuſus filis involutus, vel radius, quo ſtantes procurrant telas. Aliqui efferunt *panucellium*, alii *panuclium*, alii *panuclum*, alii *panucellum*, alii *panuclum*, alii *panunculum*. *Varro lib.* 4. *de L. L.* conflatum putat a *panno*, & *volvendo*. V. *Voſſ.* in *Etymol.*

Panuelum, i, n. idem quod panus, h. e. tramæ involucrum. *Varr. l.* 4. *L. L.* ubi alii leg. *panuclum*.

Panŭla, læ, f. dim. parvus panus. *Nonius c.* 2. *n.* 623.

Panus, i, m. πῆνος, tramæ involucrum, quo panni texuntur, id, quo trama involvitur, fuſus filis involutus, glomus lanæ carptæ, & ad nendum paratæ. *Non. c.* 2. *n.* 623. *Lucil.* 16. Foris ſubteminis panus eſt. ¶ Tranſlate panus dicitur tuberculi genus in vertice, alis, aut inguine, latius, quam altius, quod Pomius mammoſum panum vocat. *Novius* apud *Non. loc.* cit. Qui me miſerum miſeriorem reddidit, quam panos puerum. Ubi *Non.* Quod pueri ægri patiantur hoc genus morbi. *Plin. l.* 20. *c.* 1. Et laterum parotidas, & panos tanat. *Celſ l.* 5. *cap.* 18. At adverſus panum tum primum orientem (quod φῦμα Græci vocant) & omne tuberculum, quod phyma nominatur, &c. ¶ In arboribus panus eſt tumor quidam, qui & panicula dicitur. *Plin. l.* 16. *c.* 8. E glandiferis ſola quæ vocatur ægilops, fert panos arentes, muſcoſo villo canos, non in cortice modo, verum & e ramis dependentes cubitali magnitudine.

Papa, æ, f. vox infantium petentium cibum. *Varr.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 97. Cum cibum, ac potionem, buas, ac papas docent. ¶ Legitur & *pappa*. ¶ Significat etiam patrem, aut ſenem. Itaque ea voce honoris cauſa appellare mos fuit Chriſtianis Scriptoribus Epiſcopos, & alios in ſacra dignitate conſtitutos. *Tertull. de Pudic. c.* 13. & *Sidon.* in *epiſtolis* paſſim. ¶ Per excellentiam vero ſic vocatur Romanus Pontifex, qui eſt Pater Patrum, & Epiſcopus Epiſcoporum.

Papæ, *Badai*, interjectio admirantis. *Ter. Eun.* Papæ, hæc ſuperat ipſam Thaidem.

Papāver, eris, n. *papavero*, Ger. *magſamen*, Gall. *pavot*, Hiſp. *la dormidera*, μήκων, genus herbæ ſomniferæ, cujus plura genera refert *Plin. l.* 19. *c.* 19. & 25. *Virg.* 4. *Æn.* Soporiferumque papaver. ¶ Reperitur etiam gen. m. *Plaut. Aſin.* apud *Non. c.* 3. *n.* 177. Fortores objicis papaverem.

Papaveratus, a, um, adjectiv. Papaverata veſtis, μηκώνειος χιτών, veſtis tenuis, ac delicata, a *papavere*. Sic a Lucilio vocatur Græcorum exemplo, quibus μήκων non ſolum notat papaver, ſed etiam textum byſſinum, ſive lineum. Nam Heſychius [illegible] exponit. Sed de cauſa nominis non conſentiunt. Aliquibus videtur appellatio eſſe ex eo, quia quoddam papaveris genus eſſet, e quo, ut *Plinius* ait, candorem lintea præcipuum trahunt. Alii cenſent, ſic dici, quia mollis papaveris lanugo neteretur, veſtiſque ex ea texeretur. *Plin. lib.* 8. *c.* 48 Crebræ papaveratæ antiquiorem habent originem, jam ſub Lucilio poeta in Torquato notatæ. Aliqui legunt *paveatæ*.

Papaverculum, i, n. diminut. a papavere. *Apul. de herb. c.* 7.

Papavereus, a, um, adject. quod eſt ex papavere, ut papavereæ comæ. *Ovid.* 4 *Faſt. v.* 438.

Paphages, is, rex Ambraciæ, qui a leæna catulis ſuis ſtipata, cui forte obviam occurrit, dilaniatus fuit. Hinc

Paphagēus, a, um, adject. *Ovid.* in *Ibin*, *v.* 503. Sitque Paphageæ cauſa leæna necis.

Paphiacus, a, um, adject. ad Paphum pertinens. *Auſon.* in *Periegeſi*, *v.* 247. Ex ſpite Paphiaco prodit ſatoſa Coramlis.

Paphie, es, f. Venus. *Martial. l.* 7. *ep.* 73. & *Auſon. Idyll.* 14. *v.* 85. ¶ Apud *Colum. l.* 10. *v.* 193. eſt genus lactucæ.

Paphius, a, um, adject. Paphiacus, ut Paphia Venus. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 2. Paphiæ myrti. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 181.

Paphlagŏnes, um, m. incolæ Paphlagoniæ. *Curt. l.* 6. *c.* 11.

Paphlagonia, æ, f. *Boli*, al. *Roni*, al. *Flagonia*, Παφλαγονία, regio Aſiæ minoris, ſic dicta eſt a Paphlagone Phinei filio, auctore Stephano. *Plin. l.* 2. *c.* 103 & *l.* 6. *c.* 2.

Paphlagonius, a, um, ad Paphlagones, & Paphlagoniam pertinens, ut Paphlagonia gens, *Plin lib* 6. *c.* 2.

Paphos, i. a. *Baffa*, *Bapho*, Πάφος, urbs Cypri ant. in ora occidua, apud Drepanum prom. Veneri quondam ſacra. *Hor. l.* 1. *od.* 30. O Venus regina Gnidi, Paphique. *Virg.* 10. *Æn. v.* 51. eſt celſa mihi Paphos, atque Cithera.

Paphus, m. filius Pygmalionis filii Cilicis, ex Eaurnea matre, qui patri in Regno Cypri ſucceſſit, condiditque urbem, quam de ſuo nomine Paphon vocavit. conſtruxit etiam templum, & aram in honorem Veneris, ubi dio ſolo thure ſacrificatum eſt. *Bocc. l.* 2. *Gen.*

Papia Poppæa lex de conjugiis, ſic dicta a M. Papio, & Q. Poppæo ſecundo Coſſ. qui eam tulerant. *Auſon. epigr.* 89. Papia lex placuit, Julia diſplicuit. V. *Alex. ab Alex l.* 4. *c.* 52.

Papia Tribus refertur a Manutio inter Romanas, ab aliis omittitur. V. *Sigon.* & *Panvin.* Eſt & Papia lex, de qua Cicero, & alii.

Papilio, onis, m. *farfalla*, *parpaglione*, ψυχή, vermiculus alatus, qui luminibus accenſis advolitat, quo nullum animal imbecillius eſt. *Plin. l.* 11. *c.* 19. Papilio etiam hic ignavus, & inhonoratus, luminibus accenſis advolitans, peſtifer, nec uno modo, &c. ¶ Papilio item tentorium ſignificat, σκηνή, ut exponitur in vett. Gloſſis. *Iſid. l.* 15. *c.* 10. dicit, ita vocari a ſimilitudine papilionis animalis. *Lamprid.* in *Alex. Sever. c.* 51. In expeditionibus apertis papilionibus prandit, atque cœnavit. Adde *Spartian.* in *Nigro c.* 11. & *Veget. de re milit. l.* 1. *c.* 23. ¶ De diſcrimine inter papilionem, & tentorium V. Tentorium.

Papiliuncŭlus, li, m. diminut. parvus papilio. *Tertull. de anim. c.* 32. Siccitatibus gaudent locuſtæ, papiliunculi, chamæleontes.

Papilla, æ, f. *papilla*, θηλή, dimin. a *papula*, eſt caput mammæ, quod infans ſugens comprehendit, & dicitur de fœminis, de viris, de beſtiis. Differt a *mamilla*, quod *mamilla* eſt omnis eminentia uberis, *papilla* vero breve illud, unde lac trahitur. *Serv. ad* 11. *Æn.* & *Feſtus*. ¶ Sæpe pro ipſa mamma ſumitur. *Virg.* 11. *Æn. v.* 803. Haſta ſub exertam donec perlata papillam hæret. ¶ Interdum pro parva papula, ſeu tuberculo. *Seren. Sammonic. c. penult. de verrucis tollendis*. Interdum exiſtit turpi verruca papilla. ¶ Per Catachreſin papillæ in fontibus claviculæ illæ dicuntur, quæ aquas includunt, quibus erectis aqua effluit, fiſtulæ vero immiſſis aquæ curſus prohibetur. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 14. Ex in eam papillas impoſueris tenues, quæ eructent aquam. Al. leg. *mamillas*.

Papiniānus, m. 2. Juriſconſultus, Scævolæ diſcipulus, Severo Imper. gratiſſimus, cui moriens filios ſuos commendavit. Ab Antonino Caracalla ſecuri percuſſus eſt. *Spartian.* in *Carac.* & in *Sever. c.* 21.

Papinius Statius, vir Neapolitanus, haud ignobili genere natus, qui inter Heroicos Poetas relatus eſt. Compoſuit Thebaidem lib. 12. & opus Sylvarum, poſtremo Achilleidem aggreſſus, morte præventus, reliquit inchoatam. *Crinit.*

Papiria Tribus ruſtica cognominata eſt a quodam Papirio, ut ait *Feſt.* V. *Onuph. Panvin.*

Papiriānus, a, um, ad Papirium pertinens, quod eſt nomen proprium R. civis. *Cic. Fam.* 7. *epiſt.* 20. Papiriana domus. *Liv. l.* 10. *c.* 1. *exter.* Papiriana ſeditia. h. e. L. Papirii Curſoris, de quo *Id. lib.* 8. *c.* 3. & *ſequentib.* Jus civile Papirianum, apud *Pompon. Digeſt lib.* 1. *tit.* & *leg.* 2. eſt liber S. Papirii, in quo collectæ erant variæ leges Romanorum regum.

Pappa, V. Papa.

Papparium, ii, n. *pappa*, cibus, qui infantibus datur, cum a lacte ſugendo removendi ſunt. Tranſlate *Sen. l.* 2. *Controv.* 1. dominicæ libidini papparium facere.

Pappas, æ, m. *Aio*, πάππας, nutricius. *Juven. ſat.* 6. *v.* 632. Timidus prægustet pocula pappas.

Pappo, as, a. 1. vel papo (diverſimode enim hæc vox ſcribi ſolet) eſt edere, vel cibum poſcere, a *pappa*, ſive *papa*, quo puerorum cibus ſignificatur. *Plaut. Epid. a.* 5. *ſc.* 2. Novo liberto opus eſt, quod pappet. *Perſ ſat.* 3. Et ſimilis Regum pueris pappare minutum Poſcis? Ubi ſumitur pro cibum poſcere, auctore *Voſſio*, etſi alii exponant minutis, & blandiuſculis verbis patrem appellare.

Pappus, i, m. πάππος, antiqua lingua idem quod ſenex. Unde Sponſa pappi, & Agricola & Hermia pappi: quibus nominibus fabulas ſcripſit Pomponius. *Voſſ.* Confirmat eam ſignificationem *Varr. l.* 6. *de L. L.* Item, inquit, ſignificans in Atellanis aliquot pappum (ſic ex vett. libris emendat *Turneb.* & *Scalig.* pro quo vulgo *papum*) ſenem, quod Oſci caſnar appellant. Eſt a græcorum πάππας, *avus*. Latini interdum pro avo utuntur, more Græcorum. *Auſon.* in *Protreptico*, *v.* 18. Pappos, aviaſque trementes Anteferunt patribus feri, nova cura, nepotes. ¶ Etiam Græcis a ſenilis canitiei ſimilitudine ſic vocatur lanugo carduorum, unde hanc quoque acceptionem habent Latini. *Lucret. l.* 3. *v.* 387. Velles, nec plumas avium, papposque volantes. ¶ Item pappus dicitur lanugo cacti, ſive beſlines herbæ. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Semen ei lanuginis, quam pappon vocant. ¶ Item herba, quæ vocatur erigeron, vel ſenecio, vel acanthis. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Quare eam Callimachus acanthida appellat, alii pappum. ¶ *Turnebus* etiam putabat, ut ex poſthumis in *Varronem l.* 6. *L. L.* notis liquet, pappum meſſium antiquitus a ruſticis dictum pro lanugine meſſium, ſive ſegetis. Aliter vero *Scaliger* cum de *pappi*, tum de *meſſi* voce. V. eum *Conjectanea*.

Papula, æ, f. ἐξάνθημα, quod tuberculi ſpeciem habet, puſtula cuti ex prurigine inſurgens, qua cutis exaſperatur, & rubet, leniterque roditur. *Jejunæ ſalivæ* detricatione curatur. V. *Celſ l.* 5. *c.* 28. *Virg.* 3. *Georg.* Ardentes papulæ, atque immundus olentia ſudor Membra ſequebatur.

Papulo, as, n. 1. papulas emitto. Eſt *Cæl. Aurel. Tard.* 2. *c.* 1. & *l.* 3. *c.* 4.

Papyracĕus, a, um, παπύρινος, quod eſt ex papyro. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Optime ellychnio papyraceo.

Papyrifer, a, um, παπυροφόρος, quod papyrum fert, ſeu gignit. *Ovid.* 15. *Met.* *v.* 753. Papyriferi ſeptemflua flumina Nili.

Papyrinus, a, um, ad papyrum pertinens, ut *Papyrinus ſtylus*, h. e. qui ad ſcribendum in papyro aptus eſt. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 730.

Papyrius, a, um, adject. papyraceus. *Auſon. epiſt.* 7. *v.* 49. Hac campum replices Muſa papyrium.

Papȳrus, m. & f. papyrum, i, n. πάπυρος, arbuſcula Ægypti. *Plin. l.* 13. *c.* 11. Papyrum ergo naſcitur in paluſtribus Ægypti, aut quieſcentibus Nili aquis, ubi evagatæ ſtagnant, duo cubita non excedente altitudine gurgitum, brachiali radicis obliquæ craſſitudine, triangulis lateribus, decem non amplius cubitorum longitudine in gracilitatem faſtigiatum, thyrſi modo cacumen includens, ſemine nullo, aut uſu ejus alio, quam flores, ad Deos coronandos. *Vide Plin.* V. *Guilandinum*, & quæ adverſus eum *Joſ. Scalig.* item ad *Salmaſ. Exercit.* in *Solin.* ¶ Radicibus papyri incolæ pro ligno utuntur, ut ait *Plin.* nec ignis tantum gratia, ſed ad alia quoque utenſilia vaſorum. Ex libro ab incolis fiunt funes, vela, veſtes, tegetes, ſtragula. Ex hoc item fratice charta fiebat, tunicas, ſeu membranis acu diductis, & diviſis in prætenues, ſed latiſſimas philyras, quæ eo meliores erant, quo mediæ papyro propinquiores. Unde etiam hodie chartam omnis generis papyrum vocamus. *Plin. l.* 13. *c.* 11. & 12. *Juven. ſat.* 7. *v.* 100. oblita multis millibus pagina ſurgit Omnibus, & creſcit multa damnoſa papyro. De charta, & diverſis chartæ generibus vide *Plin. l.* 13. *c.* 12. ¶ Ex ligno autem papyri faciebant naves. *Plin. l.* 13. *c.* 11. Sane Ægyptios naves feciſſe etiam ex juncis, legas apud *Herodot. l.* 2. *Lucan. l.* 4. Cum tenet omnia Nilus, conſeritur bibula Memphitis cymba papyro.

Par, aris, n. ſubſt. *coppia*, זוג, Germ. *ein par*, Gall. *un pair*, Hiſp. *un par*, *Ivdi*, ζεῦγος, numerus duorum inter ſe æqualium. *Cic. de opt. gen. Orat. c.* 6. A me autem gladiatorum par nobiliſſimum inducitur. *Id. de Amic. c.* 4. Quod ex omnibus ſæculis vix tria, aut quatuor nominantur paria amicorum.

Par, aris, o. *eguale*, משׁוה, Germ. *gleich*, Gall. *pair*, Hiſp. *par*, ἴσος, æqualis. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. de Sen.* Pares autem cum paribus veteri proverbio faciliime congregantur. *Id.* 4. *Acad.* Ut, ſtellarum numerus par, an impar ſit, neſciatur. ¶ Vel cum dativo. *Cic. l.* 4 *Fam.* Ut Marcello fratri tuo aut par, aut certe proximus ſim. ¶ Vel cum genit. *Cic.* in *Piſon.* Cujus paucos pares hæc civitas tulit. ¶ Vel cum conjunctione *ac*, vel *atque*. *Cic* 3. *de nat. Deor.* Neque mihi par ratio cum Lucilio eſt, ac tecum fuit. *Cæſ l.* 5 *B G.* Pari ſpatio tranſmiſſus, atque ex Gallia, eſt in Britanniam. ¶ Admittit etiam ablat. rei, in qua comparatio fit, ſine præp. vel cum præp. in. *Cic. l.* 6. *Fam.* Cuivis ſummorum tuo ætatis vel ingenio, vel gratia, vel fama parem. *Id. de Amic.* Sunt pares in amore, & æquales. ¶ Cum genitivo *Lucan. l.* 10. *v.* 385. Quem metuis, par hujus erat. *Plaut. Rud. prol. v.* 47. Ei erat hoſpes, par illius. ¶ Interdum accipitur pro decenti, æquo, convenienti, quod inter omnes æquabile eſt. *Cic.* 2. *de Div.* Ut conſtantibus hominibus par erat. *Id.* in *Oratore*. Sed par eſt, omnes omnia experiri. ¶ Paria aliquando pro duobus accipiuntur. Paribus equis utebantur Romani in prælio,

lio, ut ſudante altero tranſilirent in ſiccum. *Feſt.* ¶ Parem eſſe, interdum eſt ſufficere alicui rei, ſive reſiſtendo, ſive exequendo. *Cic. Att. l.* 12. Sed adhuc pares non ſumus. *Quintil. Declam.* 15. Aſpicio par laboribus corpus. ¶ Paria ſapere, eſt, quod omiſſum eſt, vel quod aliunde acceptum eſt, alibi, vel aliunde compenſare. *Plin. in Paneg. c.* 6. Adhuc es, qui pro munere tanto paria accipiendo feciſti. *Quintil. Declam.* 6. Paria faciemus, tu illic eris vicarius meus, ego hic tuus. *Col. l.* 11. *c.* 1. Paria facere cum rationibus domini, *saldare i conti col padrone*. ¶ Par pari referre, vel reſpondere, eſt tale aliquid reddere, quale accepimus. *Ter. Eun. a.* 3. *ſc.* 1. Denique par pari referto. *Cic. Att. l.* 16. Ut ſit, unde par pari reſpondeatur. ¶ Par, impar, ἄρτιον, ἢ περιττόν, genus ludi. *Suet. Aug. c.* 71. Si vellent inter ſe poſt cœnam vel talis, vel par impar ludere, *giuocar' a paro, e caſſo*. Adde *Horat. lib.* 2. *ſat.* 3. ¶ Invenitur ſuperl. pariſſimus. *Plaut. Cur.* 4. 2. 20. Eodem hercle vos pono, & paro, pariſſimi eſtis ibus.

Parabilis, le, o. 3. εὐπόριστος, quod in promptu eſt, & cito haberi poteſt. *Cic.* 5. *Tuſc.* Divitias natura parabiles eſſe. *Curt. l.* 3. *c.* 5. Levi, ac parabili cultu corporis eſſe contentum. *Sen. ep.* 5. Res non magno parabiles.

Parabŏla, æ, f. παραβολή, collatio, comparatio, a παραβάλλω, *confero*, *comparo*. *Donat.* Parabola eſt rerum genere diſſimilium comparatio, ut Quales mugitus, fugit cum ſaucius aram Taurus, & incertam excuſſit cervice ſecurim. *Quintil. l.* 5. *c.* 11. Parabola, quam Cicero vocat collationem, longius res, quę comparantur, repetere ſolet, ut tam fortiter apud Hipponem fecit Scipio, quam utique apud Uticam Cato. Adde *Sen. ep.* 59.

Parabolāni, m. 2. ſive parabolarii, ut *Jul. Firmic.* vocat *l.* 8. homines pauperrimæ ſortis, qui operam ſuam noſocomiis, & xenodochiis accommodant. Quandoquidem parabolani cum alias, tum imprimis graſſante peſte, vitam propriam ſummo exponunt periculo, maxime veriſimile eſt, venire a παράβολος, quod notat ad audendum projectum, ut *Cicero* loquitur. *Juſtinian. Cod. de Epiſc. & Cler. tit.* 6. *leg.* 18. Parabolani, qui ad curanda debilium ægra corpora deputantur. V. *Voſſ. l.* 4. *Inſtitut. c.* 19.

Paraboli, orum, παράβολοι, audaces. Sic dicuntur qui cum beſtiis certant. *Caſſiod. Hiſt. Trip. l.* 11. *c.* 17.

Parabolice, per parabolam. *Sidon. l.* 5. *ep.* 17.

Paracentēſis, f. 3. παρακέντησις, curatio, quæ fit manu chirurgi, cum morbus aliter curari nequit, a παρακεντέω, *pungo*, quia locus vulneris pungitur, deinde hamus, vel acus infigitur, vel quia hoc curationis genus plurimum affert doloris. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Et ideo hoc inunguntur ante, quibus paracenteſis fit.

Paracenterium, ii, n. παρακεντήριον, inſtrumentum chirurgicum perforationi idoneum, de quo *Veget. Mulomed. l.* 2. *c.* 17.

Paracharactes, æ, m. *monetario*, παραχαράκτης, qui falſam monetam cudit: a παραχαράττω, falſum characterem imprimo. *Impp. Valentinian. Theodoſ. & Arcad. l.* 9. *Cod. Theodoſ. tit.* 21. *leg. penult.*

Paraclētus, ti, m. advocatus, conſolator, adhortator, deprecator, a παρακαλῶ. Hoc nomine Eccleſiaſtici Scriptores deſignant tertiam Sanctiſſimæ Trinitatis perſonam. *Tertul. de vel. Virg. c.* 1. *de anim. c.* 55. & *de reſur. carn. c.* 63. ¶ Penultimam hujus vocis, quæ natura longa eſt, corripuit *Prudent. cathemer.* 5. *v.* 160. Spirat de patrio corde Paracletum. Adde *Periſteph.* 14. *v.* 430.

Paracolleticus, a, um, adject. παρακολλητικός, agglutinandi vim habens, ut paracolleticum emplaſtrum. *Celſ. l.* 5. *c.* 19.

Parāda, æ, f. navigii, vel currus tegumentum, ſeu umbraculum. *Sidon. l.* 8. *ep.* 12. Superflexa crate paradarum. *Auſon. ep.* 6. *v.* 27. poſitum ſuper paradas, lectoque jacentem.

Paradiaſtŏle, es, f. 1. παραδιαστολή, Diſcriminatio, Figura, cum res ſimiles diſcernuntur, contrariis redditis, teſte *Julio Ruffiniano*, vel, ut *Rutilius Lupus* definit, Schema eſt, quod duas, aut plures res, quæ videntur unam vim habere, disjungit, & quantum diſtent, docet, ſuam cuique propriam ſententiam ſubjungendo. *Virg. in Ecl.* Triſte lupus ſtabulis, maturis frugibus imbres, Arboribus venti, nobis Amaryllidis iræ.

Paradigma, atis, n. παράδειγμα, comparatio, exemplum facti, vel dicti alicujus, a παραδείκνυμι, *juxta oſtendo*, *confero*. Fit tribus modis, a pari, a majori ad minus, a minori ad majus. *Virg.* 1. *Æn.* Antenor potuit medius elapſus Achivis Illyricos penetrare ſinus, &c. V. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 49.

Paradiſiacus, a, um, adject. ad Paradiſum pertinens. *Alcim. Avit. l.* 1. *v.* 300. In Paradiſiaca ponuntur ſede parentes. Adde *Venant. Fortun. l.* 6. *carm.* 8.

Paradiſicŏla, læ, m. qui Paradiſum incolit. *Prudent. Hamartig. v.* 928. *de Lazaro.* Et Paradiſicolæ poſt ulcera dira beato.

Paradīſus, m. 2. Παράδεισος, pomarium, viridarium, hortus conſitus. In ſacris Libris accipitur ſpeciatim pro amœniſſimo horto in Oriente, in quo primi noſtri generis auctores a Deo conſtituti fuere. *Tertul. Apolog. c.* 47. *Sidon.* & *Auguſtin. ad Oroſ.* ¶ Hac voce Græcis dicuntur etiam ferarum ſepta, ſive vivaria. *Gel. l.* 2. *c.* 20. Vivaria, quæ nunc vulgus dicit, ſunt, quos παραδείσους Græci appellant.

Paradoxum, i, n. παράδοξον, inopinatum, dictum admirabile, & præter opinionem omnium hominum, a παρά, *præter*, & δόξα, *opinio*. *Cicer. in præfat. Parad.* Quæ quia ſunt admirabilia, contraque opinionem omnium, ab ipſis etiam παράδοξα, appellantur. *Id.* 4. *Acad.* Sunt enim Socratica pleraque mirabilia Stoicorum, quæ παράδοξα, nominantur. *Id.* 4. *Fin.* Hæc παράδοξα illi, nos admirabilia dicamus.

Paradrŏmis, idis, παραδρομίς, xyſtus, ambulatio. *Vitruv. l.* 5. *c.* 11. & *l.* 6. *c.* 9. græcis litteris ſcribit.

Parænēſis, f. 3. παραίνεσις, præceptio, admonitio, adhortatio, a παραινέω, *admoneo*. *Vulcat. Gallic. in Avid. Caſſ. c.* 3. Per ordinem paræneſeon, h. e. præceptionum, per triduum diſputavit.

Paræneticus, a, um, παραινετικός, pręceptivus, admonitivus. *Senec.* gręcis litteris ſcribit, *epiſt.* 95.

Parętacēne, es, f. regio Aſię inter Perſidem, & Mediam, cujus meminit *Curt. l.* 5. *c.* 23.

Parætonium, n. 2. *Berton*, *Alberton*, urbs, & emp. Marmaricæ, in regno Barcæ, in ora Boreali maris Mediterranei. Portum habet ampliſſimum 40. ſtad. patentem. *Plin. l.* 5. *c.* 5. *Ovid.* 9. *Met. v.* 772. ¶ Hinc Parætonium dicitur coloris quoddam nativi genus ex ſpuma maris cum limo ſolidata, quia circa hanc urbem in litore ſolet inveniri. *Plin. l.* 33. *c.* 5. & *l.* 35. *c.* 6.

Parætonius, a, um, adject. ad Parætonium pertinens, ut Parætonia urbs, *Lucan. l.* 10. *v.* 9. Parætoniæ ſyrtes, *Id. l.* 3. *v.* 295. Parætonius Nilus, *Stat. Theb.* 5. *v.* 12.

Paragauda, æ, f. & paragaudis, is, faſcia vel aurea, vel ſerica auro ornata, quæ veſti intexebatur, non, ut inſtita, aſſuebatur. *Leg.* 2. *Cod. de veſt. holob. l.* 11. Nemo vir auratas habeat aut in tunicis, aut in lineis paragaudas. ¶ Per Synecdochen ſumitur pro ipſa veſte, quæ hiſce faſciis diſtincta, & inſignita erat. Hujuſmodi veſtium quædam monolores erant, quibus una tantum paragauda, ſeu faſcia intexta erat, aliæ dilores, quibus duæ, aliæ trilores, quibus tres, aliæ tetralores, quibus quatuor, aliæ pentalores, quibus quinque. *Vopiſc. in Prob. c.* 4. Interulas paragaudas duas. *Trebel. Pol. in Claud. c.* 17. Albam Paragaudem unam.

Paragŏga verba dicuntur a Grammaticis, quæ a primitivi verbi declinatione & mutationem, & adjectionem litterarum capiunt, & nihilominus interdum variant ſignificationem, ut *laceſſo*, & *faceſſo* ex eo quod eſt *lacio*, & *facio*. *Chariſ. Grammat. l.* 3.

Paragŏge, es, f. παραγωγή, Paralepſis, Proparalepſis, Prolepſis, Adductio, Figura Poetica, cum in fine vocis littera, vel ſyllaba adjungitur, ut *deludier* pro *deludi*. *Virg.* 9. *Æn.* Confeſtim alacres admittier orant. ¶ Vox græca eſt, & græce ſcribenda.

Paragogia, orum, aquarum ductus, & meatus. *Cod. lib.* 10. *leg.* 11. *de aquæduct.*

Paralipomĕnon, παραλειπομένων, Græcus genitivus plur. neut. h. e. rerum omiſſarum, aut relictarum: a παραλείπω, omitto, prætermitto. Sic inſcribuntur duo ſacrorum Bibliorum libri, in quibus ſupplentur ea, quæ in præcedenti Regum hiſtoria aut omiſſa, aut non plene relata fuere. *Hieronym. ep.* 103. *a med.*

Paralĭus, m. 2. παράλιος, tertia ſpecies tithymali, a παράλιος, *marinus*, quod ex παρά, *juxta*, & ἅλς, *mare*, quod loca maritima amet. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Parallelogrammus, a, um, adject. παραλληλόγραμμος, lineis parallelis conſtans, ut parallelogramma menſura, apud *Frontin. de Colon.*

Parallēlus, a, um, παράλληλος, alternus, mutuus, invicem comparatus, æqualiter diſtans, a παρά, *ad*, & ἀλλήλων, *invicem*. Lineæ parallelæ ſunt, quæ in immenſum protenſæ æqualibus ſemper ſpatiis inter ſe diſtant, & nunquam concurrunt. *Parallelos linea* legitur apud *Vitruv. l.* 5. *c.* 8. more Græcorum, quibus παράλληλος, communis generis eſt. ¶ Circuli paralleli, & paralleli abſolute, ſunt ſegmenta ſphæræ, ab Or. in Occ. ducta, alterum ex polis habentia pro centro, omnique ex parte a ſe invicem æqualiter diſtantia. *Plin. l.* 6. *c.* 33. Plura ſunt autem hæc ſegmenta mundi, quæ noſtri circulos appellavere, Græci parallelos.

Paralus, i, m. nomen tabulæ Protogenis apud *Plin. l.* 35. *c.* 10. & *Cic. Verr.* 6. *c.* 60.

Paralyſis, f. 3. *paraliſia*, παράλυσις, diſſolutio, nervorum reſolutio, ut *Celſ.* vocat *l.* 2. *c.* 1. a παραλύω, *reſolvo*. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Inteſtinorum omnium vitiis medetur, & renum, & lumborum, & paralyſi. ¶ Differt ab apoplexia, quod hæc totum corpus infeſtat, paralyſis partem tantummodo. Ita *Celſ. l.* 3. *c.* 27. qui tamen ibidem notat, utramque interdum paralyſin appellari.

Paralyticus, a, um, *paralitico*, παραλυτικός, diſſolutus, qui paralyſi laborat. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Idem paralyticis, & tremulis dare jubet. *Reſtringere paralyticos*, eſt ſanare, cum paralyſis nihil aliud ſit, quam nervorum diſſolutio, quæ aliter ſanari non poteſt, niſi nervi illi diſſoluti, & juſto laxiores reſtringantur. *Tertul. in Apolog. c.* 21. Cum ille verbo dæmonia excuteret, leproſos mundaret, paralyticos reſtringeret.

Paramĕſe, es, παραμέση, genus chordæ muſicæ, apud *Vitruv. lib.* 5. *cap.* 4. Recentioribus Muſicis eſt *b fa b mi*.

Paranēte, es, παρανήτη, chorda muſica, ultimæ proxima. *Vitr. l.* 5. *c.* 4. & *l.* 6. *c.* 1.

Parangaria, orum, n. Angaria dicuntur operæ publice ob negotium aliquod impoſitæ, Parangaria vero ſunt, in quibus & operæ perſonarum, & rerum impenſa imponuntur propter publicam aliquam neceſſitatem. De utrâque fit mentio in *Cod. Juſtin. lib.* 12. *tit.* 51. & *in Theodoſ. lib.* 8. *tit.* 5.

Paranĭtes, æ, m. gemma, al. ſapinos, ex amethyſtorum genere. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Paranymphus, i, m. παράνυμφος, pronubus. *Venant. Fortun. l.* 8. *carm.* 5. *v.* 307. Angelus inde tuos repetens paranymphus honores.

Parapegma, atis, n. παράπηγμα, græce eſt tabula ænea, quæ columnæ affigitur, cujuſmodi tabulis leges inſcribebantur, a παραπήγνυμι, *affigo*. Aſtrologi etiam ſic dixere tabulas, quibus deſcriberent canonem aſtronomicum, ſive prædictiones ſiderum, eclipſium, aliarumque rerum cœleſtium. Sic Democritum ſcripſiſſe parapegmata, auctor eſt *Diog. Laert.* Meminit & parapegmatum ejuſmodi *Vitruv. l.* 9. *c.* 7.

Parapetaſia, orum, ædificia mœnibus affixa. *Cod. lib.* 8. *tit.* 11. *leg.* 14.

Parapeteuma, tis, n. teſſeræ nomen. *Lib.* 1. *Cod. tit.* 24. *leg.* 2. Centum viginti quinque modios frumenti, præter ſolitum canonem, nomine parapeteumatis de horreis publicis hujus almæ urbis tribuimus.

Paraphŏron, i, παράφορον, ſpecies aluminis. *Plin. l.* 35. *c.* 15.

Paraphraſis, f. 3. παράφρασις, ejuſdem ſententiæ per alium ſermonem explicatio, & liberior interpretatio, cum quædam mutantes, & addentes, copioſius, ac dilucidius rem aliquam explicamus. *Quintil. l.* 10. *c.* 5. græcis litteris ſcribit. Neque ego, inquit, παράφρασιν eſſe interpretationem tantum volo, ſed circa eoſdem ſenſus certamen, atque æmulationem.

Parapſis. V. Paropſis.

Pararĭus, a, um, adject. *ſenſale*, conciliator, qui contractibus faciendis intervenit. *Sen. l.* 2. *de benef. c.* 23. Quidam volunt nomina ſecum fieri, nec interponi pararios. Adde *l.* 3. *c.* 15. ¶ Pararium æs appellabatur id, quod equitibus duplex pro binis equis dabatur, a paribus equis. *Feſt.*

Paraſanga, æ, f. modus ſpatii, quo Perſæ itinera metiebantur. *Plin. l.* 6. *c.* 26. ſcribit non unius generis paraſangas fuiſſe. Nam *Herod.* & *Xenophon* 30. ſtadiis definiunt, alii 40. alii 60. ut teſtatur & *Strab. l.* 11. Juſtiniani temporibus unum & viginti ſtadia continebat.

Paraſcēve, es, f. παρασκευή, Græce præparationem ſignificat. Apud Hebræos ita vocabatur dies ante Sabbathum, quia eo die parabantur neceſſaria, ne præceptum ceſſandi ab opere die feſto Sabbathi violaretur. *Tertul. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 12.

Paraſiopēſis, f. 3. παρασιώπησις, Figura, eadem ac Apoſiopeſis. Aliqui Latini Præoccupationem vocant, & cum Prætermiſſione confundunt. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. ¶ Græca vox eſt, & græce ſcribenda.

Paraſīta, æ, f. 1. mulier quæ menſas alienas, & cibaria ſequitur. *Hor. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 98. Cuſtodes, lectica, ciniflones, paraſitæ, ad talos ſtola demiſſa. *Plin. l.* 10. *c.* 23. Otis imitatrix avis, ac paraſita.

Paraſitaſter, ſtri, m. παρασιτόμιμος, paraſitorum imitator. *Ter. Adel.* 5. 2. 4. Eſt alius quidam paraſitaſter parvolus, *paraſitello*.

Paraſitatĭo, onis, f. paraſiti ars. *Plaut. Amph.* 2. 3. 23. Nequiter pene expedivit prima paraſitatio.

Paraſitĭcus, a, um, adject. ad paraſitum pertinens. *Auct. vita Horat.* qui a quibuſdam *Sueton.* creditur. Veniet ab hac paraſitica menſa ad hanc regiam. *Plaut. Stich.* 1. 3. 77. Perjuratiunculæ paraſiticæ.

Paraſītor, aris, d. 1. *ſcroccare*, παρασιτέω, paraſitum ago. *Plaut. Stich.* 4. 2. 54. Vides, ridiculos nihili fieri, atque ipſos paraſitarier.

Paraſitus, m. 2. *paraſito*, *ſcroccone*, [illegible], Germ. *ſchmorotzer*, Gall. *econiſſeur*. Hiſp. *paraſito*, παράσιτος, primo dictus fuit, ut ex *Athen. l.* 6. & *Heſych.* cognoſcimus, qui cum Sacerdotibus victimæ partem caperet. itaque iidem fere Græcis παράσιτοι, qui Latinis Epulones, quo nomine etiam, *Plutarcho teſte*, Solon eos appellavit, qui in Prytaneo publico victu epulabantur: poſtea vero in malam partem accipi cœpit, ac de iis dictum, qui cibi gratia aſſentarentur, quos cœnarum aſſeclas ex *orat. contra Salluſt.* poſſis appellare. Eſt a παρά & σῖτος, quo proprie ſignificatur frumentum, & Synecdochice panis, & quivis cibus. *Cic. de Amic.* Nec paraſitorum in Comœdiis aſſentatio nobis faceta videretur, niſi eſſent milites glorioſi. *Hor. lib.* 2. *epiſt.* 1. Edaces paraſiti. *Mart. l.* 9. *epigr.* 29. Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi. h. e. hiſtrionem.

Paraſtăda, æ, f. ſunt paraſtades lapides utrinque oſtii latus munientes. *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. Ad medianam paraſtadam.

Paraſtas, adis, f. παραστάς, poſtis, lapis oſtio appoſitus. *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. Latitudo paraſtadis mediæ.

Paraſtăta, f. 1. *pilaſtro*, pila quadrata, aut lapides pilarum modo ad columnarum latera appoſiti, teſte *Philandro*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 1. In columna, aut paraſtata horæ deſcribuntur. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Sed & illius aureæ cameræ, & argenteæ trabes narrantur, & columnæ, & paraſtatæ. Alii putant in hiſce *Vitr.* & *Plin.* locis legendum eſſe *paraſtatica*, & *paraſtaticæ*.

Paraſtatĭca, V. dictionem præcedentem.

Paraſtĭchis, idis, f. ſeries litterarum, ſumma rerum, aut verborum capita, *la tavola, o indice di un libro*, παραστιχίς. *Sueton. de illuſtr. Grammatic. cap.* 6. In paraſtichide libelli, qui dicitur Pinax. *Gel. l.* 14. *c.* 6. græcis litteris ſcribit.

Paraſynaxes, f. παρασυνάξεις, conventicula, & coitiones hæreticorum. *Impp. Valent.* & *Martian. Cod. lib.* 1. *tit.* 8. *leg.* 8. Paraſynaxes, & conventicula interdicta.

Paratarius, vel ut alii leg. Parietarius, uſurpatur ab Apicio de faſeolis *l.* 8. *c.* 6.

Parāte, adverb. κατεσκευασμένως, cum præparatione, prompte, expedite. *Cic. in Brut. c.* 68. Is tamen ad dicendum veniebat magis audacter, quam parate. *Id.* 1. *Off.* Dimicareque paratius de honore, & gloria, quam de ceteris commodis. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Paratiſſime reſpondit.

Paratella, ę, f. herba eadem quę lapathum. *Æmil. Macer de virtutib. herb. c. 62.*

Paratio, onis, f. *preparazione*, comparatio. *Salluſt. in Jug. c. 31. in orat. Memmii:* Fuerit ſane regia paratio, plebi jura ſua reſtituere. Ita habetur in MSS. Alii *reparatio*. *Afran.* apud *Non. c. 3. n. 373.* Silentio opus eſt, nulla ineſt paratio.

Paratragœdio, a. 1. παρατραγῳδέω, exaggero, & verborum magnitudine aliquid augeo. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 17.* Vide, ut paratragœdiat carnifex. in MSS. eſt *paratragœdat*.

Paratūra, æ, f. apparatus. *Tertul. de Pal. c. 3.* paratura materiarum. Et *de Spectac. c. 4.* paratura ſpectaculorum.

Parātus, us, m. *preparazione*, κατασκευή, actus parandi, preparatio. *Tac. l. 13. c. 17.* Proviſo ante funebri paratu, qui modicus erat. *Valer. Flac. l. 2. v. 652.* menſeque paratu Regifico. *Ovid. Heroid. ep. 16. v. 191.* decet Hanc faciem largis ſine fine paratibus uti. *Quintil. l. 10. c. 1.* Verborum paratus.

Parātus, a, um, *apparecchiato*, ἑτοιμασμένος. Conſtruitur vel abſolute. *Ter. Andr. 4. 3.* Amicum amatorem virum, quovis in loco paratum. *Cic. pro Sext.* Conſenſo bonorum omnium tam parato, tota denique Italia ad contentionem expedita. ¶ Vel cum accuſat. & prępoſ. *ad*. *Cic. l. 6. Fam. epiſt. 22.* Et ad omnem eventum paratus ſum. ¶ Vel aliquando cum dat. *Quintil. l. 7. c. 3.* Idem certamini paratior. ¶ Vel cum ablat. inſtrumenti. *Cic. Att. l. 6.* Ego hunc ita paratum video peditatu, equitatu, claſſibus. ¶ Vel cum ablat. & prępoſ. *a*. vel *ab*. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 10.* Quam paratus ab exercitu eſſes. ¶ Vel cum gerundio accuſativi. *Cic. Att. l. 9. ep. 6.* Domitius paratus erat ad navigandum. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. pro Quinct.* Si qua in re, id quod parati ſunt facere. *Cæſ. l. 8. B. G.* Paratiſſimo animo erat ſuſtinere omnia, quę impendebant. ¶ Vel cum accuſ. & prępoſ. *contra*. *Cic. l. 5. Fam. ep. 13.* Et optime contra fortunam paratum, armatumque cognovi. ¶ Interdum paratus dicitur, qui in promptu eſt, & nullo negotio acquiri poteſt. *Plin. l. 2. ep. 17.* Obvius, & paratus humor. *Id. in Paneg. c. 88.* Paratum id quidem, & in medio poſitum.

Paraverēdus, m. 2. *palafreno*, major equus agminalis. *Cujac. ad rubr. Cod. de curſ. publ. l. 2. & 19. Cod. de curſ. publ. l. 12. Cod. de excuſ. muner. l. 10. l. 2. Cod. de prep. ſacr. cubic. l. 12. l. 3.* & alibi.

Parazonium, ii, n. παραζώνιον, gladius, qui lateri accinctus geſtatur: vel gladius ſimul, & zona, ſeu baltheus, quo ad latus appenditur. *Martial. l. 14. epigr. 32.* V. Cinctorium.

Parcæ, arum, f. 1. μοῖραι, *Parche*, tres ſorores veteribus fuere, filię Herebi, & Noctis, teſte *Cic. l. 3. de nat. Deor.* quę finguntur vitę hominum pręeſſe, & nendo eam ducere, quę etiam Fata appellantur, & a Poetis Sorores lanificę. *Martial. l. 4. epigr. 54.* Theodontius ait, filias fuiſſe Demogorgonis ex Chao. Multis placet, Parcis inde nomen eſſe, quod minime parcant. A Veteribus Latinis appellatę ſunt Nona, Decima, Morta, ut eſt apud *Gel. l. 3. c. 16.* a Græcis vero Clotho, Lacheſis, Atropos, quæ omnia V. ſuis locis. *Virg. Ecl. 4.* Talia ſęcla ſuis dixerunt currite fuſis Concordes ſtabili fatorum numine Parcæ. ¶ In ſingulari numero *Ovid. epiſt. Heroid. 11. v. 103.* Nubite felices, Parca meliore ſorores. h. e. melioribus auſpiciis. *Horat. l. 2. od. 16.* mihi parva rura, & Spiritum Grajæ tenuem Camœnæ Parca non mendax dedit, & malignum ſpernere vulgus.

Parce, adv. *parcamente*, φειδωλῶς, frugaliter, moderate. *Cic. 1. Off. c. 30.* Quamque honeſtum parce, continenter, ſevere, ſobrie vivere. *Id. 2. Fin.* Cur id tam parce, tamque reſtricte faciant. *Id. pro Mur.* Parcius de ejus laude dicerem. *Colum. l. 6. c. 7.* Nec potellas aquæ, niſi quam parciſſime, facienda eſt.

Parciloquium, n. ſermonis parcitas. *Apul. l. 5. Metam.* Fidei, atque parciloquii meī perpenditi documenta.

Parcimonia, V. Parſimonia.

Parciprōmus, i, m. qui parce promit. *Plaut. Pſeud. 5. 1. 22.* Parcipromus victu extero. *Id. Truc. 1. 2. 81.* Qui cum geniis ſuis belligerant, parcipromi.

Parcitas, atis, f. 1. *parſimonia*, φειδώ. *Sen. l. 1. de Clem. c. 21.* Civitatis mores magis corrigit parcitas animadverſionum.

Parciter, adv. parce. *Pompon. apud Non. c. 11. n. 47.* Parciter, tanquam ſi ter mihi ſis.

Parco, cis, peperci, & parſi, parcitum, & parſum, n. 3. *riſparmiare*, *aver riguardo*, *aſtenerſi*, חָמַל, Ger. *ſchonen*, Gal. *pardonner*, Hiſp. *perdonar*, φείδομαι, proprie eſt abſtinere, temperare, ceſſare, continere ſe a re aliqua. Conſtruitur cum dat. & infinit. *Cicer. 2. de Orat.* Parcebat enim adverſarii dignitati in quo ipſo ſervabat ſuam. *Id. 6. Ver.* Ædificiis omnibus, publicis, & privatis, ſacris, & profanis pepercit. *Virg. 1. Æn.* Parce metu Cytherea. ideſt metu abſtine, metum depone. Ubi *metu* dativus eſt, more antiquorum, qui dativum quartæ in *ui*, & in *u* inflectebant. *Id. 3. Æn.* Parce pias ſcelerare manus ideſt noli. *Idem Ecl. 3.* Parcite oves nimium procedere. hoc eſt ſervate, ne procedant. Alii exponunt *deſinete*, & *oves* vocativum eſſe dicunt. ¶ Reperitur etiam cum accuſativ. & dativ. *Virg. 10. Æn.* Argenti, atque auri memoras quæ multa talenta, natis parce tuis. hoc eſt ſerva, *riſparmia*. Quo ſenſu dixit *Plaut. Curcul. act. 3. v. 10.* Qui mature acquiſivit pecuniam, niſi eam mature parſit, mature eſurit. Sic apud *Gel. l. 16. c. 19.* Vitam modo ſibi ut parcerent, oraviſſe. ¶ Reperitur & cum ablat. cum præpoſ. *a*, aut *ab*. *Liv. l. 27. c. 25.* Precantes, ut a cædibus, & ab incendiis parceretur. ¶ Eſt etiam ignoſcere, condonare, veniam, & impunitatem dare, *perdonare*, συγγινώσκειν. Conſtituitur cum ſolo dativo perſonæ. Quod ſi accuſ. criminis, vel culpæ exprimendus ſit, ad verbum *condono*, vel *remitto* confugiendum erit. *Cic. 3. Ver.* Si homini ſcelerato pepercíſſent. *Cæſ. l. 7. B. G.* Non ætate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercerunt. ¶ Uſurpatur etiam impérſonaliter. *Cic. Att. l. 2. epiſt. 29.* Sed tamen fatiſcet a nobis, neque parcetur labori. *Plin. l. 33. c. 4.* Italiæ parcitum eſt vetere interdicto Patrum. ¶ Partic. *parſurus*. *Suet. in Tiber. c. 62.* Ne reliquis quidem nepotibus parſurus creditur. ¶ *Parſo*, pro pepercero, *Plaut. Mil. 4. 9. 3.* ubi alii leg. *parco*.

Parcus, a, um, *parco*, *ſcarſo*, צָר, Ger. *karg*, Gal. *epargnant*, Hiſp. *guardoſo*, φειδωλός, frugi, ſumptibus parcens, tenax, parvo contentus, a *parum*. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Cæl. c. 15.* Filium ſiumlanimias patre parco, ac tenaci. *Id. 2. de Orat. c. 70.* Colonus parciſſimus, modeſtiſſimus. ¶ Vel cum genit. *Hor. l. 2. ſerm ſat. 1.* Veteris non parcus aceti. *Plin. ep. 226.* Quanquam ejuſmodi bonorum parciſſimus. ¶ Vel cum ablat. *Plaut. Rud. 4. 2. 14.* Opera haud fui parcus. *Plin. Paneg.* Parcus comitatu. ideſt paucos habens in comitatu. *Cic. pro Corn.* Nimium parcus in largienda civitate. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Hor. l. 3. od. 16.* Parca manus. *Stat. l. 4. ſyl. 5.* Parca tellus. ¶ Accipitur etiam pro modico, exiguo. *Plin. in Paneg.* Parcus, & brevis ſomnus. *Virg. 3. Georg.* Parco ſale contingere.

Pardalianches, is, n. παρδαλιαγχές, aconiti genus, a *pardalis*, & ἄγχω, *ſtrangolo*, quia carnes eo tectæ pantheras ſtrangulant, & necant. *Plin. l. 8. c. 27.*

Pardalios, m. παρδάλιος, gemma maculis quibuſdam variegata, a pantherinæ pellis ſimilitudine. *Plin. l. 27. c. 11.*

Pardālis, is, f. 3. πάρδαλις, animal ferum, Aſiæ, & Africæ peculiare, idem ac pardus. A panthera ſexu differt. Græcis ſimiliter mas πάρδαλις, fœmina πάνθηρ. *Curt. l. 5. c. 1.* Leones quoque, & pardales caveis præferebantur.

Pardalium, n. 2. παρδάλιον, genus unguenti, quod pardalis odorem reddat. *Plin. l. 13. c. 1.* Pardalium in Tarſo, cujus etiam compoſitio, & mixtura obliterata eſt.

Pardus, i, m. 2. *pardo*, πάρδος, animal ferum, frequens in Aſia, & Syria, ſolo ſexu a panthera differens. Nam mares pardi dicuntur, fœminæ pantheræ, ut ex *Plin.* conſtat *l. 8. c. 17.* *Juven. ſat. 11. v. 123.* Et magno ſublimis pardus hiatu.

Pareas, antis, m. filius Pluti, nepos Philomeli, pronepos Jaſonis, qui regnavit in Minoide inſ. quæ ab eo poſtea Paros dicta eſt. *Iſid. & Boc. l. 13. Gen.* ¶ Eſt pręterea parēas, παρείας, ſerpentis genus. *Lucan. l. 9. verſ. 721.* Et contentus iter cauda ſulcare pareas. ¶ Scribitur & *pharias*.

Parecbaſis, f. 3. Digreſſio, Excurſus, Figura Rhetorica (vox græca). *Quintil. l. 4. c. 3.* παρέκβασις, eſt alienæ rei, ſed ad utilitatem cauſæ pertinentis extra ordinem procurrens tractatio.

Parectatus, a, um, qui jam ſtatura eſt virili, vel quæ non prope abeſt, quaſi παρεκτατος, h. e. extenſus, a παρεκτείνω, *extendo*. *Lucil. l. 8.* Inde parectato chlamydes, ac barbula prima. *Id. l. 20.* Tum ephebum quendam, quem vocant parectaton. *Var. de comp. Satyr.* Parectatæ adſunt, mulierque mulier Venus caput. Omnia hæc exempla affert *Non. c. 1. n. 341.*

Paregoricus, a, um, adject. q. d. mitigatorius, ut paregorica adjutoria. *Theodor. Priſcian. l. 1. c. 9.*

Parelcon, n. 2. παρέλκον, Productio, Figura Grammaticalis, cum ſyllaba, vel etiam integra dictio dictioni alicui in fine adjicitur, ut *voſmet*, *adeſdum*, *nihil quicquam*. Vox græca eſt. V. Grammat.

Parelion, ii, n. παρήλιον, imago Solis in nube repercuſſis radiis apparens, & alterum Solem referens. Vox græca eſt. *Sen. l. 1. quæſt. nat. c. 11.* Græci παρήλια appellant, quia in propinquo fere a Sole viſuntur.

Parens, entis, com. *padre*, *o madre*, γονεύς, dicitur tam de patre, quam de matre, & num. plur. utrumque complectitur, a *pariendo*, more Græcorum, quibus ſimiliter parentes vocantur τοκεῖς, a τίκτω, *pario*. *Cic. pro Planc.* In parentum loco Quæſtoribus ſuis Prætores eſſe oportere. ¶ Hoc nomine, auctore *Feſto*, apud JCtos non modo pater, & mater, ſed avus, & proavus, avia, & proavia, & omnes ſuperiores uſque ad tritavos incluſive ſignificantur. *Paul. L. 4. ff. de in jus voc.* Parentes uſque ad tritavum apud Romanos proprio vocabulo nominantur. ¶ Extenditur etiam ad quoſlibet conſanguineos, *parenti*. *Curt. l. 6. c. 10. ad fin.* Solent rei capitis adhibere vobis parentes. *Lamprid. de Alexan. Sever. c. 67.* Amicos, & parentes Alexander, ſi malos reperit, punivit. *Jul. Capitolin. de M. Antonio, c. 5.* Adoptatus in aulicam domum omnibus parentibus ſuis tantam reverentiam, quantam privatus, exhibuit. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. Att. l. 9.* Cum parentes non alere nefarium ſit, noſtri principes antiquiſſimam & ſanctiſſimam parentem patriam fame necandam putant. *Idem de Fin.* Socrates parens Philoſophiæ jure dici poteſt. ¶ In arbore parens dicitur ſtirps ipſa, vel truncus, unde rami naſcuntur. *Plin. l. 12. c. 5.* Rami novam ſibi propaginem faciunt circa parentem in orbes. ¶ Genitivus pluralis hujus nominis eſt *parentum*: Sed apud Poetas reperitur etiam *parentium*. *Hor. l. 3. carm. od. 24.* Dos eſt magna parentium Virtus.

Parens, tis, adject. ex particip. a pareo, *obbediente*. *Horat. l. 2. ſa. 7.* gulę parens. *Cic. 1. Offic. c. 22.* Et parentiores habuerunt exercitus, & fortiores. Al. leg. *paratiores*. *Virg. 1. Æn.* dicto parens.

Parentalia, orum, n. ἐναγίσματα, ſacrificium, atque epulę, item funebris laudatio, & ſiqua alia quotannis fiebant in defunctorum memoriam. *Cic. 1. Phil. c. 6.* Ut parentalia cum ſupplicationibus miſcerentur. *Auſon. in Parental. in præfat.* Titulus libelli eſt, *Parentalia*: antiquę appellationis hic dies, & jam inde ab Numa cognatorum inferiis inſtitutus.

Parentālis, le, o. 3. quod ſpectat ad parentes, & per Synecdochen ad mortuos in genere. *Ovid. 4. Triſt. eleg. 10.* Fama parentales ſi vos mea contigit umbræ. ¶ Dies parentales erant, quibus ſolemnes epulę ad mortuorum ſepulchra ſolebant afferri. *Ovid. 2. Faſt. v. 548.* Parentales deſeruere dies.

Parentatio, onis, f. actus parentandi. *Tertul. de ſpectac. c. 12.* Quod mortuis litabatur, utique parentationi deputabatur.

Parentatus, a, um, parentando oblatus. *Tertul. de Spectac. c. 13.* Non ſacrificamus, nec parentamus: ſed neque de ſacrificato, & parentato edimus.

Parentela, æ, f. conſanguinitas, affinitas, apud rec. a *parens*. *Jul. Capitol. in Gordian. c. 23.* Quem cauſa eloquentiæ dignum parentela ſua judicavit.

Parenthēſis, f. 3. παρένθεσις, Interpoſitio, Interjectio, Interruptio, Figura eſt orationis. De ea *Quintil. l. 9. c. 3.* Quam nos interpoſitionem, vel interclusionem dicimus, Græci παρένθεσιν vocant, dum continuationi ſermonis medius aliquis ſenſus intervenit. ¶ Parentheſis nota ſunt duo ſemicirculi ſe invicem reſpicientes, ut in illo *Virg. 1. Æn. v. 643.* Æneas (neque enim patrius conſiſtere mentem Paſſus amor) rapidum ad naves præmittit Achatem.

Parenticida, æ, com. idem ac parricida, apud vet. *Plaut. Epid. 3. 2. 13.* Quia ego tuum patrem faciam parenticidam. Optimę quædam Editiones habent *peranticidam*, ficto nomine a *pera*, & *cædo*, q. d. crumenam cædeas, emungens.

Parento, as, n. 1. ἐναγίζω, proprie, ut vox indicat, eſt parentibus juſta facere, ſed per Synecdochen aliis quoque tribuitur. *Cic. 2. de Leg.* Hoſtia autem maxima parentare pietati eſſe adjunctum putabat. *Id. 1. Phil.* Ut cujus ſepulchrum nuſquam extet, ubi parentetur, ei publice ſupplicetur. ¶ Reperitur & cum accuſ. *Ovid. 1. Amor. eleg. 13.* Sic Memnonis umbras Annua ſolemni cæde parentet avis. ¶ Interdum ſignificat cædem alicujus ulciſci, q. d. manes occiſi occiſoris ſanguine placare. *Liv. l. 24. c. 21.* Parentandum regi ſanguine conjuratorum eſſe. *Petron. Satyr.* Noxio ſanguine parentabo injuriæ meæ. ¶ Parentare luxuriæ, eſt immoderatis conviviis, & omnis generis deliciis uti, velut luxuriæ tanquam parenti funebres epulæ parentur. *Sen. de vit. beat. c. 11.*

Parentor, aris, d. 1. idem ac parento. *Sen. epiſt. 122.* Mortuis certe vivi parentantur. Alii rectius legunt: *Mortuis certe interdiu parentatur*. Qua ratione eſt paſſiv. verbi parento.

Parēo, es, parui paritum, n. 2. *apparire*, צִיֵּת, Ger. *folgen*, Gal. *obeir*, Hiſ. *obedecer*, φαίνομαι, primo notat præſto eſſe, adeſſe, a πάρειμι, *adſum*. *Cic. pro Mil.* Quid porro quærendum eſt? Factum ne ſit? at conſtat. A quo? at paret. Alii aliter leg. *Martial. l. 12. epigr. 25.* Ad portum quoties parant Hermogenes. ¶ Hoc ſenſu ad formulas judiciales pertinet: *ſi paret feciſſe*, *ſi paret promiſiſſe*, & ſimilia. *Cic. pro Roſc. Com. c. 4. ex verbis edicti:* Si paret HS DCC. dari oportere. *h. e.* ſi conſtat, ſi probatur. Adhibebatur autem in judiciis dandis. *Cic. in Div. Ver. c. 17.* Judicium dat ſtatim, ſi paret, eam &c. V. *Briſſon. de formul. l. 5. circa init.* ¶ Hinc *pareo* accipi cœpit pro videri, ſeu reapſe, ſeu ſecundum opinionem. *Virg. Æn. 10. v. 176.* Cui pecudum fibræ, cęli cui ſidera parent. ideſt a quo fibræ, & ſidera cernuntur, & peritiſſime agnoſcuntur, ut interpretatur *Servius*. ¶ Et quia qui alteri ſerviunt, præſto eſſe, & mandata exequi coguntur, hinc uſurpatur pro obedire, obtemperare, dicto audientem eſſe. *Cic. de nat. Deor. l. 2.* Qui religionibus paruiſſent. *Juſtin. l. 1. c. 2.* Tot, ac tantis gentibus vix patienter uni viro, nedum fœminæ, pariturís. ¶ Promiſſis parere, eſt præſtare promiſſa. *Ovid. 6. Faſt.* Parent promiſſis, diſſimulantque Deos. ¶ Parere gulæ, eſt gulæ indulgere. *Hor. l. 2. ſat. 7.* Nil ſervile gulæ parens habet. ¶ Uſurpatur & impérſonaliter. *Liv. l. 9.* Firmatiſque cibo viribus arma capiat: dicto paretur. *Symmach. lib. 10. ep. 43.* Paritum eſt ſententiæ.

Parergon, n. 2. Πάρεργον, quod alicui rei præter propoſitum additur, ut ſi pictor Jeſum naſcentem nocte concubia in ſtabulo pingens, lacertas addiderit, a παρὰ, *præter*, & ἔργον, *opus*. *Plin. l. 35. c. 10.* Adjecerit parvulas naves longas in iis, quæ pictores parerga appellant. *Vitruv. l. 9. c. ult.* Vertuntur metæ, calculi, aut tona projiciuntur, buccinæ canunt, reliquaque parerga.

Parhippus, i, παρίππος, equus, qui juxta ducitur. *L. 22. Cod. Theodoſ. de curſu public.* ¶ Præterea parhippus dicitur is, qui licentiam habens duos vehendi, tertium vehit, aut vectionem extra ordinem facit. *Lib. 12. Cod. Juſtin. tit. 51. leg. 4.*

Parhypāte, es, παρυπάτη, chorda muſica, quaſi ſubprincipalis. Parhypate hypaton eſt, quæ in noſtratium Muſicorum ſyſtemate dicitur *C fa ut*: Parhypate meſon, quæ *F fa ut*. *Vitr. l. 5. c. 4.* *Mart. Capel. l. 9.*

Pariambus, i, παρίαμβος, pes idem, qui pyrrhichius, hoc eſt duabus brevibus conſtans. *Quintil. l. 9. c. 4.* ubi al. leg. *periambus*.

Parianus, V. Parrianus.

Pariatio, onis, f. æquatio, ſolutio, cui opponitur reliquatio, a *pario*. *Scæv. L. ult. ff. de condict. indeb.* An pactum, quod in pariationibus alteribi ſolet. Alii qui legunt *pactionibus*.

Pariātor, oris. m. qui paria facit, cui opponitur reliquator. *Paulus in l. Julius Paulus, ff. de cond. & demonſtr.* An Sticho mortuo, antequam rationes redderet, vel pariatore, vel reliqua habente. Aliqui leg. *paria, vel reliqua habente*.

Parti

Pariſci Quæſtores appellabantur, qui ſolebant creari cauſa rerum capitalium quærendarum. *Feſt.* ¶ Mdoacc *Scalig.* legendum *Parrici*. Alii emendant *Parricidi*.

Paricide, V. Parricida.

Parientia, æ, f. obedientia; & *impatientia* (vel *impaœntia*) inobedientiæ, a *pario*, *is*. *Tacit. in Agric. c. 36. de Britannorum dejectione*. Unius prælii fortuna veteri patientiæ reſtituit. *Gell. l. 1. c. 13.* Ne, ſi ſpes feſelliſſet, culpa impatientiæ, & pœna indeprecabilis ſubeunda eſſet. Sic utroque loco legendum cenſet *Paraus in Lex. Crit. & Lipſ.* at editi libri *patientiæ*.

Paries, etis, m. 3. *parete*, *muro*, קיר, Ger. *ein ſcheidwand*, Gal. *parois*, Hiſp. *pared*, τοῖχος, vel τεῖχος, id, quod domum ambit, & ab aliis diſtinguit. Differt a *muro*, quia *paries* dicitur de ædificiis privatis, *murus* tam de publicis, quam de privatis. *Cic. 6 Ver.* His tabulis templi interiores parietes veſtiebantur. *Idem pro Mil. c. 27.* Ducere parietem per veſtibulum. ¶ Intra parietes, vel intra domeſticos parietes, eſt domi noſtræ, privatim. *Cic. in Brut.* Intraque parietes aluit eam gloriam, &c. ¶ Intra parietes diſceptare, vel experiri, eſt amicis domi, extra cancellos forenſes, controverſiam componendam permittere. *Cic. pro Quinct. c. 11.* Si quid in controverſiam veniret, aut intra parietes, aut ſummo jure experiretur. ¶ Paries etiam dicitur ſubſtructio quælibet, licet non ex calce, & lapidibus. *Varro. l. 1. c. 8.* Cratitii parietes velim ne inventi quidem eſſent.

Parietalis, le, adject. ad parietem pertinens, ut parietalis herba. *Marcell. Empir. c. 13.*

Parietaria, æ, f. *parietaria*, *vetriuola*, παρθένιον, ἐλξίνη, herbæ ſpecies, al. muralis, helxine, parthenion, perdicium, a *paries*, quia in parietibus, ac muris veteribus naſcitur. *Apul. de herb. c. 81.*

Parietarius, ii, m. qui parietes conſtruit. *Jul. Firmic. l. 8. c. 24.* Architectos facit, ſtructores, parietarios, vel marmorarios. ¶ Adjective in *Inſcript.* apud *Fabret. pag. 157.* Structor parietarios.

Parietina, f. 1. τοῖχος ἀρχαιότατον, paries vetus, & ſemidirutus. *Cic. l. 13. Fam. ep. 1.* Ut neſcio quid illud Epicuri parietinarum ſibi concederet. *Id. 4. Fam. ep. 3.* In parietinis Reip.

Pariliſte. V. Palilia.

Parilis, le, o. 3. *pareglio*, *uguale*, ἴσος, æqualis. *Ovid. 8. Met.* Quoſque alios parili fuerat dignatus honore.

Parilitas, atis, f. *egualità*, ἰσότης, æqualitas. *Gel. l. 14. c. 3.* Parilitas virtutum inter ſe conſimilium.

Parilitium ſidus. V. Palilitium.

Pario, is, peperi, partum, & paritum, a. 3. *partorire*, ילד, Ger. *gebæren*, Gal. *enfanter*, Hiſp. *parir*, τίκτω, eſt fœtum, vel ovum emittere, quod proprie ad fœminas pertinet. Olim etiam quartæ conjugationis fuit, hodie aſt tantum tertiæ. *Cato de R. R. c. 89.* Gallinas teneras, quæ primum parierint. *Enn.* apud *Varr. l. 4. L. L.* Ova parire ſolet genus pennis condecoratum. *Cic. 2. de Or.* Si quintum pareret mater ejus, aſinum fuiſſe parituram. *Id. 1. o.t. Deor. c. 5.* Terra parit fruges. ¶ Accipitur aliquando pro generare, ut etiam de viris dicatur, ſed hoc rariſſime, idque apud vetuſtiſſimos. *Cæc.* apud *Non. c. 6. n. 24.* Hic vicinus noſter peperiſſe ſe ſimno memorat. ¶ Per Tranſlationem pro acquirere, ſive comparare ponitur. *Cic. 2. Off.* Maxime autem & gloria paritur, & gratia defenſionibus. *Virg. 11. Æn.* Qui ſanguine nobis hanc patriam peperere ſuo. Sic parere alicui ægritudinem, honores, laudem. *Cic. Horat. Plaut.* & alii. ¶ Parere verba, eſt nova fingere. *Cic. de Fin. l. 3. c. 1.* Idque eum Græcis, tum magis nobis, quibus etiam verba parienda ſunt, imponendaque novis rebus nomina. ¶ Parere ſibi lethum manu, h. e. conſciſcere. *Virg. 6. Æn.* ¶ Particip. partus V. infra ſuo loco.

Pario, as, avi, atum, n. 1. aſt paria facere, ideſt ita rationes reddere, ut expenſa paria ſint acceptis, cui *reliquari* opponitur, a *par*. *Ulp. l. 4. §. 3. ff. de manum.* Proinde etſi ei nummos prorogavit emptor, cum ei pariaverit.

Paris, idis, m. Πάρις, Priami Trojanorum Regis, & Hecubæ filius, alio nomine Alexander, cujus matri, cum illa facem ardentem parere ſomniaſſet, conjectores reſponderunt, fore, ut filius, quem in utero geſtabat, cauſa eſſet Trojani excidii. Qua re cognita, Priamus puerum, ubi primum fuit natus, Archelao ſervo exponendum tradidit. Sed mater filium formoſiſſimum perſpiciens, ejus miſerta, curavit, ut furtim nutriretur a paſtoribus in Ida monte. Ubi cum adoleviſſet, Oenonem virgunculam amavit, & compreſſit, ſuſcepitque ex ea duos filios, Daphin, & Idæum. Porro cum in dirimendis controverſiis eſſet æquiſſimus, maximam juſtitiæ famam ſibi comparavit, adeo, ut orta inter Deas, Junonem, Palladem, & Venerem diſceptatione de forma propter aureum pomum a Jove cœlitus demiſſum, in quo ſcriptum erat, *Detur pulcherrimæ*, judex ſit ab iis conſtitutus. Quas cum vidiſſet nudas, ſententiam tulit ſecundum Venerem, quæ pulcherrimam fœminarum ei promiſerat, neglecto Regno, quod pollicebatur Juno, & contempta, quam Pallas offerebat, ſapientia. Præterea cum eſſet fortiſſimus, in agonali certamine, quod ad Trojam agebatur, cum alios omnes ſuperavit, tum ipſum etiam Hectorem, qui eum iratus, quod vinceretur, gladium in eum ſtringeret, paſtorem putans, Paris illi aperuit, ſe ejus fratrem eſſe germanum, quod allatis crepundiis probavit. Sic igitur cognitus, a patre receptus eſt. Deinde conſtructis viginti navibus, ſub ſpecie legationis ad repetendam Heſionem in Græciam miſſus eſt, ubi a Menelao hoſpitio aſt ſuſceptus. Verum cum ille neceſſaria de cauſa in Cretam navigare cogeretur, Paris ſibi occaſionem rei bene gerendæ oblatam ratus, Helenam, quam mutuo amore deperibat, rapuit, & in Aſiam abduxit. Ex illa rapina deinde ſecutum eſt bellum Trojanum. In quo Paris ſingulari certamine cum Menelao congreſſus, cum pene vinceretur, a Venere ſubtractus eſt. Poſtremo Hectore, & Troilo fratribus occiſis, cum ipſe, ſumpto arcu, & ſagittis, quibus plurimum valebat, Achillem ſub prætextu deſponſandæ Polyxenæ ſororis in templo Thymbræi Apollinis interfeciſſet, & ipſe a Pyrrho, ſive, ut aliorum eſt opinio, a Philoctete occiſus eſt. Poſt ejus mortem Helena Deiphobo fratri nupſit. *Virg. Ovid.* & *Boccat. l. 6. Gen. Ovid. epiſt. 17. ad fin.* Bella gerant fortes; tu, Pari, ſemper ama.

Pariſiacus, a, um, adject. ad Pariſios pertinens. *Venant. Fortun. l. 4. de vita Martini.* Inde Pariſiacam properabat ad arcem.

Pariſii, orum, m. pop. Galliæ Celticæ, in Belgicæ confinio, quorum urbs item Pariſii, vel Lutetia, & Lutetia Pariſiorum, Ammiano Caſtellum Pariſiorum, Zoſimo Pariſium, Venantio Fortunato Pariſius, Gallis *Paris*, Italis *Parigi*, in prov. Inſulæ Franciæ, ad Sequanam, & Matronam fl. Galliæ caput, ſedeſque Regia, Academia, ex inſtitutione Caroli Magni, Parlamentum, & Emporium, poſt Byzantium maxima totius Europæ, populoſiſſima, & ditiſſima.

Pariſius, a, um, adject. Pariſiacus, ut Pariſii homines. *Amm. l. 20. c. 4.*

Paritas, atis, f. parilitas, æqualitas. *Arnob. l. 2.* in impari paritas, dulcedo in amaritudine contineri nequit.

Pariter, adv. *pariment*, *ugualmente*, שוה, Ger. *gleichlich*, Gall. *pareillement*, Hiſp. *igualmente*, ἴσως, ex æquo, æqualiter. *Cic. de Am.* Ut noſtræ in amicos benevolentiæ illorum erga nos benevolentiæ pariter, æqualiterque reſpondeat. ¶ Item convenienter. *Titinn. apud Non. c. 4. n. 380.* Næ tu illare mepol mediæ exulaſſe pariter, ut dignus fuit. ¶ Item ſimiliter. *Plaut. Aul. prol. v. 22.* Qui hic habet filium pariter moratum, ut pater, atque avus ejus fuit. *Cic. pro Font.* Pugnat pariter pro ſalute M. Fonteii Narbonenſis Colonia. ¶ Item ſimul. *Cic. 1. Tuſc.* Pariter enim cum vita ſenſus amittitur. *Plin. l. 7. c. 25.* Epiſtolas quaternas pariter librariis dictara. *Plaut. Curc. 1. 1. 42.* Amo pariter ſimul. ¶ Jungitur eleganter cum particulis, *ac*, *atque*. *Ter. Phorm. 5. 3. 3.* Pariter me opera nunc adjuves, ac dudum re opitulata es. *Plaut. Amph. 4. 2. 11.* Pariter hoc fit, atque ut alia facta ſunt. *Id. Men. 4. 1. 52.* Pariter hoc, atque alias res ſoles. ¶ *Id. Rud. 3. 6. 37.* Pariter ſuades, qualis es.

Parito, as, a. 1. freq. a *paro*. *Plaut. Merc. 3. 4. 84.* Quo nunc ire paritas?

Paritudo, inis, f. pariendi actus, a ſup. paritum verbi *pario*. *Plaut. Aul. 2. 2. fr. 1. v. 36.* Propinqua paritudo cui appetit. *Al. leg. partitudo*. *Solin. c. 4.* Si corpuſculum in marem figuratur, promptior eſt paritudo enixi.

Parius, a, um, Πάριος, quod eſt ex Paro inſ. ut Parius lapis, quo veluti Lydio aurum probant, & Parium marmor, quod candidum, & lucidum eſt, & maxime commendatur. *Virg. 1. Æn.* Pariuſque lapis circumdatur auro. *Horat. l. 1. od. 19.* Splendentis Pario marmore purius. *Nepos in Miltiad. c. 8.* Criminis Pario accuſatus eſt, h. e. quod per proditionem, Paron inſulam, cum poſſet, non expugnaſſet. ¶ *Jambi Parii* apud *Horat. l. 1. epiſt. 19. v. 23.* ſunt Archilochii, ab Archilocho poeta, qui Parius fuit.

Parma, æ, f. *targa*, *brocchiere*, מגן, Ger. *ein rundel*, Gal. *targue*, *rondelle*, Hiſp. *broquel*, πάρμη, πέλτη, breve ſcutum, & rotundum, quo pedites utebantur. A Thracibus & res, & vox defluxit. *Liv. l. 8.* Quem cuſpule, parmaque innixum Manlius a jugulo terræ affixit. ¶ Parma utebantur gladiatores quidam, qui Threces, ſeu Thraces vocabantur. Hinc *Mart. l. 9. ep. 70.* Mitior in magno clamor furit Amphitheatro, Vincenti parmæ cum ſua turba favet. ¶ Eſt etiam hoc nomine urbs Italiæ in Gallia Ciſalpina, inter Placentiam, & Cremonam, patria *Macrobii*, lanis quoque olim multo in pretio habitis celebrata. *Martial. l. 14. epigr. 155.* Velleribus primis Apulia, Parma ſecundis Nobilis, Altinum tertis laudat ovis.

Parmanus, a, um, adject. Parmenſis. *Var. l. 7. de L. L.* Quoniam ſimilis eſt Roma, Nola, Parma, dicimus, ut Romanos, Nolanos, ſic Parmanos.

Parmatus, a, um, parma tectus. *Liv. l. 4. c. 39.* Ut parmatis, novæ cohorti hoſtium, locus detur.

Parmenſis, e, *Parmigiano*, ad Parmam urbem pertinens, ut *Caſſius Parmenſis*. *Horat. l. 1. epiſt. 4. v. 3.* ¶ *Parmenſes*, ium, Parmæ urbis incolæ. *Cic. Phil. 14. 3.*

Parmula, æ, f. exigua parma. *Hor. l. 2. od. 7.* Sentit relicta non bene parmula.

Parmularius, ii, m. parmularum fautor, h. e. cujuſdam gladiatorum generis, qui parmulis armati pugnabant, & Threces, ſeu Thraces dicebantur, nam parma Threcum propria fuit. *Sueton. in Domit. c. 10.* Patremfamilias, quod Threcem Mirmilloni parem dixerat, canibus objecit, cum hoc titulo: Impie locutus parmularius. V. *Lipſ. 2. Saturn. c. 8. & 24.* Huc fortaſſe & illud pertinet apud *Quint. l. 3. c. 1.* Alius Rector (percontanti) Theodoreus, an Apollodoreus eſſet, (duæ ſectæ Rhetorum erant, de quibus *Id. Quintil. l. 3. c. 1.*) Ego, inquit, parmularius ſum. Sunt qui hic parmularium intelligunt parmularum fabrum.

Parnacis, idis, f. genus veſtium puellarum. *Varro de lib. educ. apud Non. c. 14. n. 38.* Ut puellæ habeant potius in veſtitu chlamydas, encombomata, & parnacidas, quam togas.

Parnaſſeus, a, um, &

Parnaſſius, a, um, quod ad Parnaſſum ſpectat. *Virg. 6. Ecl.* Nec tantum Phœbo gaudet Parnaſſia rupes. *Avien. in Phænom. Arat. v. 620.* Ut Parnaſſeo munus memorabile Phœbo.

Parnaſis, & Parnaſis, idis, adject. fœmin. Parnaſſia, Παρνασσίς. *Ovid. 11. Metam. v. 165.* Ille caput flavum lauro Parnaſide vinctus.

Parnaſſus, m. 2. *Parnaſo*, & Barbaris *Liacura*, Παρνασσός, mons Phocidis, cujus duo ſunt juga, Cyrrha, & Nyſa, vel Tithoreum, & Hyampeum, ut *Herodotus* tradit *in Urania*. In eo laurus laudatiſſima, & plurima provenit, item rupes undique præceps in formam theatri, quo ſitu horrorem viſentibus facit. Ad Parnaſſi radices eſt fons Caſtalius, quem nonnulli eundem faciunt, atque Hippocrenen, ſeu Caballinum. Olim ſacer fuit Apollini, Muſis, & Baccho. Ab aliquibus ſcriptum eſt, in Parnaſſo olim habitaviſſe Pieres nationem Thraciam, unde Mons Pierius, & Muſæ Pierides dictæ ſint: item ſub Parnaſſo habitaviſſe Hyantes pop. unde aquam fontis Parnaſſi Poetæ Hyantida dicant. Paſſim in Poetarum carminibus hujus montis mentio fit.

Parnethus, i, vel Parnes, ethis, m. Πάρνης, ηθος mons Atticæ, multa venatione abundans. *Senec. in Hippol. v. 4.* Quæ ſaxoſo loca Parnetho ſubjecta jacent. *Al. leg.* ſaxoſo loca Parnethi. *Stat. 12. Theb. v. 620.* Parnēſque benignus vitibus.

Paro, as, avi, atum, a. 1. *apparecchiare*, הכין, Ger. *kuſten*, *bereiten*, Gal. *apprêter*, Hiſp. *apparejar*, παρασκευάζω, inſtruo, inſtituo, molior, orno, adorno, compono. *Cic. Att. l. 11.* An accuſationem aliquam ad Silium parem? *Id. l. 2. ep. 6.* Ut illud ſubſidium ſenectuti parem. *Id. l. 1. Fam. epiſt. 7.* Hæc te pares, Hæc cogites. *Id. pro Flacco*, Ad id ſe parat, nihil aliud curat. ¶ Ponitur etiam pro acquirere. *Cic. de Am.* Parare pecuniam, equos, amicos, &c. *Catul. carm. 10.* Non poſſum octo homines parare rectos. ¶ Item pro conſtituere, deliberare. *Plaut. Pœn. 4. 2. 87.* Ita paratum eſt. *Virg. 2. Æn.* Extrema in morte parant defendere telis. ¶ Item æquare, parem facere. *Plaut. Curc. 4. 2. 20.* Eodem vos pono, & paro, pariſſimi eſtis ibus.

Paro, onis, m. παρών, navigii piratici genus. *Feſt. Cic.* apud *Iſidorum*, *l. 19. c. 1.* Tunc ſe fluctigero tradit, mandatque paroni.

Parochia, æ, f. παροχή, præbitio, exhibitio, a παρέχω, *præbeo*. *Cic. Att. l. 13. ep. 2.* Omnino eum Sextius noſter parochus publicus occupavit. Alii *leg. parochia*, alii *parochus publicus*. ¶ Pro conventu fidelium ad eandem Eccleſiam pertinentium, vox eſt infimæ latinitatis Scriptorum. *Sidon. l. 7. ep. 6.* Vet tuſticas ſolitudo parochias. Alii leg. *paræcias*, quod idem ſonat.

Parochus, i, m. qui Legatis, & Magiſtratibus publice miſſis tectum, ligna, ſalem, & cætera ex lege Julia præbebat, quo colligitur ex *Cicer. l. 5. ad Att. epiſt. 16.* ubi de continentia ſua in provincia loquitur. *Horat. l. 1. ſat. 5. v. 45.* Proxima Campano ponti quæ villula, tectum Præbuit, & parochi quæ debent, ligna, ſalemque. ¶ Eſt a Græco παρέχω, præbeo. hinc per ſimilitudinem *Id. Horat.* parochum appellat convivatorem, qui cœnam præbet, *l. 2. ſat. 8. v. 35.* vertere pallor Tum parochi faciem, nil ſic metuentis ut acres potores. ¶ *Nonius c. 1. n. 239.* ducit hanc vocem a ἀνέχω, quod ſignificat tranſvehere, quæ etymologia Eruditis non placet.

Parodia, æ, παρῳδία, carmen ad alterius imitationem compoſitum. *Aſcon. Pedian.*

Paræcia, æ, f. παροικία, idem quod parochia. *Auguſtin. ep. 261.* Caſtellum, quod cum contigua ſibi regione ad paræciam Hipponenſis Eccleſiæ pertinet.

Paronomaſia, æ, f. *annominazione*, παρονομασία, Paragramma, Antanaclaſis. Agnominatio, ſeu Annominatio, Alliteratio, eſt Figura verborum per ſimilitudinem, per quam vocabula ſecundum ſyllabas mutantur, ut *Fama*, & *flamma*, *reprimo*, & *comprimo*, a παρά, *ab*, & ὀνομάζω, *nomino*. *Auct. ad Her. l. 4. Cic. l. 4.* & *Cic. 2. de Orat.* & *Quint. l. 9. c. 3.* Vox tamen ipſa græca eſt, & græcis potius literis ſcribenda. Latine autem *annominatio* appellatur.

Paronychiæ, arum, f. & Paronychia, orum, n. *panereccio*, παρωνυχία, abſceſſus circa radices unguium, reduviæ. *Plin. l. 28. c. 8.* Eboris ſcobe paronychia tolluntur. *Id. l. 23. c. ult.* Myrti folia purgant lentigines, pterygia, & paronychias.

Paropſis, idis, f. παροψίς, vas eſcarium concavum. *Juven. ſat. 3. v. 142.* Quam multa, magnaque paropſide cœnat. *Sueton. in Galb. c. 12.* Paropſidem leguminis alicui porrigere. ¶ Dicta eſt paropſis a παρά, & ὄψον, quia vas eſt opſoniis coquendis aptum. In quibuſdam antiquis libris legitur *parapſis*.

Paroptus, a, um, adject. πάροπτος, aſſatus, ut paroptus pullus, apud *Apic. lib. 6. cap. 9.*

Paros, i, f. 2. *Paris*, Πάρος, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, circuitu 80. M. P. clara marmore candido, & lapide, quo veluti Lydio aurum probant. Hic mures non reperiri dicuntur. *Virg. 3. Æn. v. 126.* niveamque Paron. *Nepos in Miltiad. c. 7.* Parum inſulam opibus elatam.

Parotis, idis, f. *orecchione*, παρωτίς, apoſtema ſecus aures, a παρά, *juxta*, & οὖς, ὠτός, *auris*. *Celſ. l. 2. c. 16. Plin. l. 20. c. 1.* Parotidas, & panos ſanat. ¶ Dicuntur etiam parotides, Celſo auctore, arteriæ duæ, dextra, ſiniſtraque juxta guttur, quæ ſurſum procedentes ultra aures feruntur.

Parra, æ, f. genus avis mali cantus, & ideo inauſpicatæ. *Horat. l. 3. od. 27.* Impios parræ recinentis omen ducat.

Parrhaſia, æ, f. regio Arcadiæ, cum urbe cognomine, Stymphalo finitima, ubi Parrhaſius mons, & Parrhaſium nemus, a Parrhaſo filio Lycaonis, teſte Steph.

Parrhaſis, idis, f. mulier Arcas, ut Caliſto filia Lycaonis Regis Parrhaſis. ſ. i. Arca-

Arcadiæ, quæ in urſam mutata fingitur. *Ovid.* 2. *Metam.* Parrhaſis erubuit. *Id. Heroid. ep.* 18. Parrhaſis urſa. *Et* 4 *Faſt. v.* 577. Parrhaſides ſtellæ.

Parrhăſius, a, um, *parrhaſio*, Arcadicus. *Virg.* 8. *Æn. v.* 344. Parrhaſio dictum Panos de more Lycæi. *Senec. Herc. Oet. v.* 1281. Parrhaſius axis. h. e. Arcticus polus.

Parrhĕſiaſtes, æ, m. Παῤῥησιαστής, qui nimis libere loquitur, dicax, mordax: a Παῤῥησία, loquendi licentia. *Senec. l.* 3. *de Ira, c.* 23.

Parricīda, ſeu paricīda, æ, m. *parricida*, Ger. *der ſein vatter, oder mutter, tode*, Gal. *parricide*, Hiſp. *parricida*, πατροκτόνος, parentum interfector, quaſi parenticida, per Sync. a *parens*, & *cædo*. *Cic. pro Roſc. Amer.* Inſui in culeum parricidas vivos, atque ita in flumen dejici voluerunt. ¶ Per Synecdochen vox hæc latius eſt extenſa. *Cic. Catil.* 1. *c.* 12. Hoc parricida civium interfecto. *Id.* 2. *Leg. c.* 1. Sacrum, ſacrove commendatum qui clepſerit, rapſeritve, parricida eſto. ¶ Apud *Plin. l.* 7. *c.* 45. in quibuſdam editionib. legitur *patricida*.

Parricidātus, ûs, m. parricidium. *Quintil. l.* 8. *c.* 11. ſcribit hac voce uſum Cœlium (is eſt qui ad *Cic.* multas ſcripſit *epiſtolas l.* 8. *Fam.*) ſed vix tolerabilem videri.

Parricidiālis, & Parricidālis, le, adject. ad parricidium pertinens. *Juſtin. l.* 27. *c.* 1. Parricidiale ſcelus. *Parens* ex MSS. legit *parricidale*. *Lamprid.* in *Heliogab. c.* 14. Homo parricidalis animi. *Quintil. declam.* 16. Vultus parricidali ardore ſuffuſi. *Flor. l.* 3. *c.* 21. Parricidale bellum.

Parricidialiter, adverb. *da parricida*. *Lampr. in Alex. Severo c.* 5. Parricidialiter perire.

Parricidioſe, adv. ſcelerate. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 2. Parricidioſe vituperare parentem. Ita Lexicographi: at ibi legendum: Vituperare quiſquam vitæ parentem, & hac parricidio ſe inquinare audet.

Parricidium, dii, n. *parricidio*, Ger. *ein ermordung des vatters, oder mutter*, Gal. *parricide*, Hiſp. *parricidio*, πατροκτονία, occiſio patris, vel matris, vel alius ex propinquis, itemque machinatio contra patriam. Lege enim Pompeia cautum fuit, ut is parricidii teneretur, non ſolum qui patrem, & matrem interfeciſſet, ſed etiam qui fratrem, ſororem, patruelem, matruelem, filium, filiam, nepotem, neptem, ovitum, aliosque propinquos ſuſtuliſſet. *Cic. pro Cluent. c.* 11. In ipſo fraterno parricidio nullum ſcelus prætermiſſum videtur. *Id.* 2. *Phil. c.* 7. Cum homines nefarii de patriæ parricidio confiterentur. *Liv. l.* 8. *c.* 18. Parricidium filii. ¶ Pœna parricidii more veterum Romanorum hæc inſtituta eſt: parricida virgis ſanguineis verberabatur, deinde in culeum inſuebatur cum cane, gallo gallinaceo, vipera, & ſimia, tandem in mare objiciebatur. *Cic. pro R. Am. Modeſt. n. ff. ad legem Pompejam, de parricidiis l.* 9. *Inſtit. l. ult. tit. ult.* §. 6. Quod ſi mare remotum eſſet, beſtiis objiciebatur ſecundum D. Hadriani conſtitutionem. ¶ Per Catachreſin ſumitur pro quocunque homicidio. Hinc, teſte *Feſto*, parricidii Quæſtores appellabantur, qui quærendis cauſis capitalibus præerant. ¶ Item pro quocumque immani ſcelere. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 2. Vituperare quiſquam vitæ parentem, & hoc parricidio ſe inquinare audet. Alii alit. leg. V. *Parricidioſe*.

Pars, partis, f. *parte*, *part*, Ger. *ein theil*, Gal. *part*, *partie*, Hiſp. *parte*, μέρος, unum aliquid ex iis, in quæ totum dividitur. *Cic.* 7. *Verr.* Quibus illi ut his ſuæ partem ademerunt, iis tu noſtri Imperii partem dediſti. ¶ *Facere partes*, eſt totum in partes dividere. *Cic.* 2. *de Or.* Quia Antonio permiſit, ut partes faceret, & utram vellet, prior ipſe ſumeret? ¶ *Magna pars*, ſæpe pro multis ponitur, *major* pro pluribus, *maxima* pro plurimis. *Cic. pro Cæc. Balb.* Cum magna pars in his civitatibus juris ſui libertatem civitati anteferret. *Id.* 1. *Off.* Quæ majori parti pulcherrima videntur. *Id.* 2. *Catil.* Multo vero maxima pars eorum, qui in tabernis ſunt. ¶ *Bona pars*, idem eſt ac *magna pars*. *Cic.* 2. *de Or.* Bonam partem ſermonis in hunc diem eſſe dilatam. ¶ *Pars multa*, idem, quod multi, vel plerique. *Hor. l.* 2. *Serm. ſat.* 7. Pars multa natat. ¶ *Pars diverſa*, vel *adverſa*, adverſarium notat. *Quintil. l.* 5. *c.* 7. A patronis diverſæ partis inducuntur in laqueum. *Id. l.* 4. *c.* 1. Partis adverſæ patronus. ¶ *Pars* interdum adverbialiter uſurpatur pro partim. *Salluſt. in Jugurth. c.* 8. Milites pars victoriæ fiducia, pars ignominiæ dolore ad omnem lætitiam proceſſerant. ¶ *Parte*, abl. ponitur aliquando pro partim. *Plin. l.* 27. *c.* 11. Melichloron eſt geminum, parte flavum, parte melleum. ¶ *Ex parte*, eſt ex una parte, vel partim. *Cic. ad Q. Fr.* Tamen ea parte gaudeo. ¶ Dicimus eleganter *ex aliqua parte*, *ex magna parte*, &c. *Cic.* 2. *Fam.* Tua laus ex aliqua parte fuerit. *Id. in Brut.* Quod ab his vere quadam ex parte, non totum dicitur. *Id. Att.* Ex magna parte tibi aſſentior. ¶ Interdum *magna ex parte* ponitur pro plerumque. *Plin. l.* 8. *c.* 54. Itaque magna ex parte complectendo necant. ¶ Item eleganter uſa eſt hujus vocis in abl. cum præp. *in*, cum quibuſdam verbis. *Cic. Att. l.* 8. Quod plura in ea parte verba fecerim. ¶ *In parte*, aliquando pro partim capitur. *Quintil. l.* 5. *c.* 7. Patronorum in parte expeditior, in parte difficilior interrogatio eſt. ¶ *Pro ſua parte*, eſt pro virili, pro viribus. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 15. Quibus aliquid opis feſſis ego pro mea, tu pro tua, pro ſua quiſque parte ferre potuiſſet. ¶ *Multis partibus*, ſæpe idem valet, atque adv. multo. *Cic.* 3. *Fin.* Ut tandem illam rem, non multis partibus malit ad ſe ſe ſine facinore, quam illo modo pervenire? ¶ *Duabus partibus alicujus rei amplius habere*, eſt duplo plus, *due volte di più*. *Cic.* 5. *Verr.* Quid, ſi duabus partibus doceo te amplius frumenti abſtuliſſe, quam P. R. miſiſſe? ¶ Per Helleniſmum dicimus *magnam partem* pro magna parte, ſubintellecta præp. *ſecundum*. *Cic. in Brut.* Magnam partem ex iambis noſtra conſtat oratio. *Id.* 1. *Off.* Maximam autem partem ad injuriam faciendam aggrediuntur nonnulli. ¶ Eleganter hoc nomen cum quibuſdam verbis ponitur in acc. cum præp. *in*. *Cic.* 11. *Phil.* A quo victore, ſi cruciatus abſit, mors in beneficii partem numeretur. *Id.* 2. *Off. c.* 6. Tamen ſine hominum operibus, ſtudii neutram in partem effici poſſunt. *Id.* 7. *Verr.* Neque ego ullam in partem diſputo. *Id. Att. l.* 7. Nunc vero in alteram partem magis timendi. *Id. pro R. Am.* In eam partem potius peccant. *Id.* 11. *Att. ep.* 7. In optimam partem aliquid accipere. *Id. pro Mur. c.* 31. Mitiorem in partem interpretari. ¶ *In omnes partes*, eſt omnino. *Cic. l.* 4. *Fam.* Te quam primam venire, atque in omnes partes valere. ¶ *Nullam in partem* eſt nullatenus, nullo modo. *Cic. l.* 13 *Fam.* Tua nullam in partem multum intereſſe. ¶ Pars interdum uſurpatur pro loco, ſeu regione. *Cic.* 15. *Fam.* Omnes, quæ in illis partibus eſſent opes, copiaſque tuas eſſe. ¶ Sæpe pro factione, ſed fere in num. pl. *Cic. poſt red.* Cum viderem ex ea parte homines, cujus partis principes nos numerabamur. *Id. pro Quinct. c.* 21. Erat, inquit, illarum partium. *Id.* 13. *Phil.* Tenuerunt partes Cæſaris. ¶ Item pro officio, & conſequenter pro dignitate, ſemper in num. pl. Dici autem primo videtur in hac acceptione de hiſtrionibus, quibus partes Comœdiæ diviſæ diſtribuuntur, & tranſlatione ab hiſtrionibus dicta de quocunque genere hominum. Primas partes agere dicitur in Comœdia, qui primas tenet, idest, qui principem gerit perſonam. *Ter. Phorm.* Primas partes qui aget, is erit Phormio. *Cic.* 1. *Ver.* Ut in actoribus Græcis fieri videmus, ſæpe illum, qui eſt ſecundarum, aut tertiarum partium, cum poſſit aliquanto clarius dicere, quam ipſe primarum, multum ſummittere, ut ille princeps quam maxime excellat. *Id. pro Mur.* Ego autem has partes lenitatis, & miſericordiæ ſemper egi libenter. ¶ Interdum acc. *partes* ſupprimitur. *Id. de clar. Orat. c.* 21. Etſi utræque primæ, priores tamen libenter deferunt Lælio. ¶ Meæ partes ſunt, *è mio officio*, *a me tocca*. *Id.* 11 *Fam. ep.* 14. Sic *Id. Att. l.* 7. *ep. ult.* Sin erit bellum, meæ partes non deſiderabuntur. *non mancherò al mio dovere*. Hinc partes alicujus ſuſcipere. *Id. Verr.* 6. *c.* 36. partes alicui imponere. *Antonius ad Cic. l.* 10. *ad Attic. ſub epiſt.* 8. partes depoſcere. *Cic. pro Sex. Roſc.* partes ſubire, *Quintil. l.* 6. *c.* 1. ¶ Apud Veteres legitur ablativus *parti* pro parte. *Plaut. Men.* 3. 2. 14. Satur nunc loquitur de me, & de parti mea.

Parſimōnia, f. *parſimonia*, *riſparmio*, φειδώ, parcitas, frugalitas, moderatio ſumptuum. *Cicer. in Parad.* 6. *c.* 3. O Dii immortales, non intelligunt homines quam magnum vectigal ſit parſimonia. *Plin. l.* 33. *c.* 14. Alexander magno pretii ſine parſimonia thura ingerebat aris. ¶ Parſimonia orationis, h. e. verborum parcitas. *Cic. in Orat. c.* 24. Sunt pleræque hujus oratoris, de quo loquor, parſimoniæ. ¶ *Parſimonias* pluraliter dixit etiam *Prudent. Cathem.* 7. *v.* 5. ¶ Scribitur & *parcimonia*.

Parſūrus. V. Parco.

Parta. V. Partus, a, um.

Parthāon, onis, Παρθάων, filius Martis, vel Meleagri regis Calydoniæ ex Merope: filios habuit Agrium, Theſtium, & Oeneum patrem Dejaniræ, & filiam Melam. *Plaut. Men.* 5. 5. 45.

Parthenīæ, arum, m. ita dicti Tarentini Lacedæmone profecti, ob notam materni pudoris, ut ait *Juſtin. l.* 3. *c.* 4. Cum enim ſcirent, illicito ſe matrum concubitu procreatos, patriam ſponte reliquerunt, & in Italiam duce Phalanto delati, Tarentum occupaverunt. V. *Juſtin. loc. cit.* & *l.* 20. *c.* 1.

Partheniānus, a, um, adject. a Parthenio, viri nomine. *Martial. l.* 9. *ep.* 5. Partheniana toga.

Parthenĭce, es, f. herba, quæ & Parthenis dicitur. *Catull. carm.* 61. *v.* 194. Alba parthenice velut, luteumve papaver.

Parthĕnis, idis, f. herba, quæ & Artemiſia. *Plin. l.* 25. *c.* 7.

Parthenium, ii, n. *matricale*, παρθένιον, herbæ ſpecies, folio ſimilis ocimo, nigrior tantum, in parietinis naſcens, a παρθένος, virgo, idest a Minerva, quia, cum vernula charus Periclis Athenis in arce templum ædificaret, repſiſſetque ſuper altitudinem faſtigii, & inde cecidiſſet, hac herba Pericles a Minerva ſomnio monſtrata ſanatus eſt. *Plin. l.* 22. *c.* 17. ¶ Parthenium alterum, herba eſt, quam alii leucanthem, alii amaracum vocant, quæ naſcitur in hortorum ſepibus, flore albo, odore mali, ſapore amaro. *Plin. l.* 21. *c.* 30. ¶ Parthenium denique herba eſt, al. linozoſtis, & Hermupoa, & Mercurialis. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Parthenius, m. 2. Παρθένιος, mons Arcadiæ, in quo virgines Veneri ſacra faciebant, vel venari ſolebant, ut vult *Servius*, & *Plin. l.* 4. *c.* 6. a παρθένος, virgo. ¶ Item fl. Arcadiæ. ¶ Item fl. Bithyniæ, *Parten*, al. *Dolap*, in Paphlagoniæ confinio, qui Amaſtrim urb. alluit, & interluit, & inter illam, & Tium urb. in mare Euxinum fluit, ſic a Diana dictus, quæ juxta illum venata dicitur, vel a filia Palæmonis Regis, quæ in eo ſuffocata eſt. *Plin. Liv.* & *Mela*. ¶ Item fl. Sami inſ. al. Imbraſus, ex quo Samos Parthenia dicta eſt. ¶ Item fl. Sarmatiæ Europeæ. *Ovid. l.* 4. *de Pont. el.* 10. *v.* 49.

Parthenius, a, um, adject. a Parthenio monte. *Propert. l.* 1. *el.* 1. Parthenia antra.

Parthenopæus, ro. s. Παρθενοπαῖος, filius Minalionis, al. Menalionis, idest Hippomenis, ut vocat *Ovidius*, Regis Arcadiæ, ex Atlanta. *Statius l.* 4. *Theb.* matris tantum Atalantæ meminit. *Boccatius l.* 9. *Gen.* Meleagri, & Atalantæ filium facit. *Servius in* 6. *Æn.* ſcripſit, filium fuiſſe Martis ex Menalippe. Admodum puer ad bellum Thebanum profectus eſt. Periit in bello Trojano. Eum Æneas apud Inferos vidiſſe fingitur a *Virg.* 6. *Æn. v.* 480.

Parthenŏpe, es, f. 1. Παρθενόπη, una Sirenum, quæ præ dolore, quod prætereuntem Ulyſſem cum ſociis in ſcopulos cantu pellicere non potuiſſent, in mare ſe præcipitaverunt. Harum aliæ in alia loca, Parthenope eo delata eſt, ubi poſtea condita fuit Neapolis, quæ proinde & ipſa Parthenope dicta eſt. *Sil. l.* 12. *v.* 33. Sirenum dedit una ſuum & memorabile nomen Parthenope muris. *Virg.* 4. *Georg.* Parthenope dulcis.

Parthenopēius, a, um, adject. a Parthenope. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 101. Has ubi præterit, & Parthenopeia dextra Mœnia deſerit.

Parthi, m. s. Πάρθοι, pop. Aſiæ, quorum regio Parthia, qui ex Scythis capulſi Orientis Imperio diu potiti ſunt. Plurima hi bella cum Romanis geſſere, ſagittis maxime mittendis feroces, & ſimulata fuga præliantes. *Horat. l.* 1. *od.* 19. Parthum animoſum verſis equis. *Virg.* 4. *Georg.* Parthi leves.

Parthia, æ, f. *Arach*, Παρθυαία, regio Aſiæ, prov. Imperii Perſarum. Habet ab Occ. Mediam, ab Or. Ariam, a Sept. Hyrcaniam, a Merid. Perſidem. Lata ſumpta præter Parthiam propriam, quæ eſt inter Mediam, & Ariam, complectitur etiam Hyrcaniam, & Margianam. Aliquando etiam hoc nomine appellatum fuit totum Perſarum Imperium, nempe tempore Romanorum, quod Parthi eo potirentur.

Parthicus, a, um, adiect. ad Parthos pertinens, ut Parthicus equitatus, *Flor. l.* 4. *c.* 9. Parthica damna, *Lucan. l.* 1.

Parthiēne, es, f. eadem quæ Parthia. *Curt. lib. c.* 2.

Partiārius, a, um, quod a pluribus participatur, ut pecora partiaria. *l.* 8. *Cod. de Paſt.* quorum fœtus inter dominum, & paſtorem dividuntur. *Apul. l.* 4. Quæ cum mortali puella partiario majeſtatis honore tractos. Et *l.* 8. Dotis vero promiſſæ operis partiarios agebam concubitus. ¶ Partiarii dicuntur, qui inter ſe aliquid partiuntur, ut partiarius redemptor, *Cato R. R. c.* 16. & 137. ¶ *Tertul. l.* 3. *adv. Marcion. c.* 16. Partiarii eſtotis Judæi. h. e. participes.

Partiātim, adv. partitio. *Cœl. Aurel. Acut.* 1. *c.* 11. Partiatim cucurbitas adhibero.

Partibilis, le, ad est qui dividi poteſt. *Claud. Mamert. l.* 1. *c.* 18. Animam partibilem putant.

Particeps, ipis, o. *partecipe*, Ger. *theil haftig*, Gal. *participant*, Hiſp. *participante*, μέτοχος, qui partem alicujus rei capit, ſocius. Conſtruitur cum gen. Rei. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 2. Digni ſunt, quos habeas tui conſilii participes. ¶ Vel cum gen. rei, & dat. perſonæ. *Curt. l.* 6. *c.* 7. Seque ejus conſilii fortibus viris, & illuſtribus eſſe participem. ¶ Vel cum dat. perſonæ, & abl. rei cum præp. *in*, vel *de*. *Quintil.* 3. *Declam.* Et in pleriſque rerum operibus marito particeps. *Plaut. Truc.* 4. 5. 34. Non licet de obſonio ſaltem me participem fieri. ¶ Participem facere aliquem rei alicujus, eſt ei communicare, quicquid eſt. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 12. Fecerunt omnes participes meæ voluptatis.

Participālis, le, adiect. *l. un. ff. de offic. præf. præt.* Adſociati participales curæ, h. e. participes. ¶ Nomina participalia apud *Varr. lib.* 9. *L. L. pag.* 143. ſunt ipſa Participia.

Participatio, onis, f. *partecipazione*, *Spartian. in Juliano, c.* 6. Petit, ut fieret ſenatusconſultum de participatione imperii.

Participātus, us, m. participatio. *Spartian. in Sever. c.* 8. Cum Severum ad participatum vocaret, contemptus eſt. V. ibi *Caſaub.*

Participātus, a, um, *comunicato*, *partecipato*, communicatus. *Juſtin. l.* 34. *c.* 2. Participato cum fratre regno.

Participālis, le, adiect. ad participium pertinens, ut participalia verba, *Quint. l.* 1. *c.* 4.

Participialiter, adverb. per participium, vox Grammaticorum. *Feſt. in Torrens*. Torrens participialiter pro arurens.

Participium, ii, n. 2. μετοχή, eſt pars orationis declinabilis, quæ caſus habet, & ſignificat cum tempore. ut *docens*, a *pars*, & *capio*, quod tum nominis, tum verbi partem capiat. *Varr. l.* 7. & 8. *L. L. Quint. l.* 1. *c.* 3.

Participo, as, avi, atum, a. 1. *partecipare*, *eſſer fatto partecipe*, Germ. *theilhafftig ſeyn, oder machen*. Gal. *participer*. Hiſp. *participar*, μεταλαμβάνω, partem capio, particeps fio, cum acc. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 17. *ex veteri Poeta*: Qui alteri exitium parat, eum ſcire oportet, ſibi paratum, peſtem ut participet parem. ¶ Vel cum abl. & præp. a vel ab præter acc. *Cic.* 1. *de Leg.* Sequitur igitur, ad participandum alium ab alio, communicandumque inter omnes, juſſos natura eſſe factos. ¶ Eſt etiam participem facere, partem tribuere, communicare, *far partecipe*, *accomunare*. Et conſtruitur cum acc. & abl. cum præp. cum. *Liv. l.* 3. *c.* 12. Suas laudes participare cum Cæſone. ¶ Reperitur etiam cum acc. perſonæ, & abl. rei ſine præp. & alio abl. cum præp. *de*. *Plaut. Mil.* 2. 2. 108. Quin ſuo ſermone aliquem familiarium participaverit de heri amica. ¶ Item cum acc. perſ. & gen. rei. *Plaut. Ciſt.* 1. 3. 57. Paternum ſervum ſui participat conſilii.

Particŭla, æ, f. *particella*, *miette*, *parcela*, parva pars. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nullo modo perfectus, ſed quædam particula perfecti. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 79. Atque affigit humo divinæ particulam auræ. ¶ Apud Grammaticos particulæ ſunt minores voces, quæ verborum conſtructioni, vel compoſitioni inſerviunt. *Gel. l.* 4. *c.* 17. & *l.* 11. *c.* 3.

Particulāris, re, adiect. *particolare*. *Apul. de Syllogiſ. categorem.* Propoſitiones aliæ univerſales, aliæ particulares. Sic *ibid.* ſæpe.

Parti-

Particulariter, adv. *particolarmente*, *Apul. de ſyllog. categorem.* Non niſi particulariter converti poteſt. Adde *Jul. Firmic. l.* 5. c. 1.

Particulatim, adv. *a parte*, *a parte*, *μερικῶς*, per particulas, particulariter, membratim. *Auct. ad Her. l.* 1. c. 9. Si ſummatim, non particulatim narrabimus. *Senec. epiſt.* 14 Particulatim excarnificare. *Colum. l.* 7. c. 5. Particulatim facilius, quam univerſus convaleſcit.

Particulo, onis, m. *συγκληρονόμος*, particeps. *Non. c.* 1. n. 71. Particulones dicti ſunt cohæredes, quod partes patrimonii ſumant. *Pomp. ibid.* Age modo, Stagari, particulones producam tibi.

Partilis, le, adject. quem partiri poſſumus. *Ammian. l.* 14. c. 11. *de Nemeſi*. Generali potentia partilibus præſidens fatis.

Partiliter, adv. per partes, diviſim. *Arnob. l.* 6. Non partiliter uſpiam, ſed ubique eſſe totum. Adde *lib.* 1.

Partim, adv. *parte*, *ἀνὰ μέρος*, ex parte, pro parte. *Cic.* 4. *Ver.* Ut eius in provincia ſtatuæ in locis publicis poſitæ, partim etiam in ædibus ſacris, &c. ¶ Fere ſemper in oratione repetitur bis, ter, quater, &c. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 9. Ut nos partim ſcelerum ſuorum, partim etiam ineptiarum pœniteret. ¶ Nonnunquam in poſteriore orationis parte pro repetitione adv. partim ponitur *alius*, *alia*, *aliud*. *Sall. in Jug.* Ille probare partim, alia abnuere. *Cic.* 2. *nat. Deor. c.* 17. Beſtiarum aliæ ſunt terrenæ, partim aquatiles, aliæ quaſi ancipites. ¶ Regit interdum gen. teſte *Gellio l.* 10. c. 13. & tunc per Enallagen ponitur pro nomine, ut Partim hominum venerunt. ideſt pars hominum venit, ſive quidam homines. *Cato in or. de Re Floria apud eund.* Cum partim illorum tam ſæpe ad eundem modum erat. ideſt cum parte illorum, ſeu cum quibuſdam illorum. *Cic.* 2. *Off.* Eorum autem ipſorum partim ejuſmodi ſunt, ut ad univerſos cives pertineant, partim ut ſingulos attingant. ¶ *Plaut. Perſ.* 1. 3. 29. Faceres quod partim faciunt argentarii. h. e. magna, vel major pars argentariorum.

Partio, onis, f. idem ac partus. *Gel. l.* 3. c. 16. Sed nono menſe, aut decimo, neque præter hos alios partionem mulieris fieri exiſtimaſſe. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 9. *de gallinis*. Hæ ad partiones ſunt aptiores.

Partio, is, ivi, itum, a. 4. idem ac partior, divido. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 5. Prælam pariter cum illis partiam. *Lucret. l.* 5. v. 681. Impartibus currens (Sol) anfractibus ætheris oras partit. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 30. Paulo ſecus a me, atque ab illo partita ſunt.

Partior, iris, itus ſum, d. 4. *partire*, *dividere*, [illegible], Ger. *theilen*, Gal. *partir*, Hiſp. *partir*, *μερίζω*, eſt partes facere, & diſtribuere, ſeu dividere. Conſtruitur cum acc. *Cic. pro R. Com.* Quod æqualiter omnes partirentur. ¶ Vel cum acc. patiente, & alio acc. cum præp. in. *Cic. in Orat.* Genus univerſum in ſpecies certas partietur. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. cum. *Cic. in Brut.* Qui enim partiretur tecum cauſas. ¶ Vel cum alio acc. & præp. inter. *Caſ. l.* 1. *B. C.* Officia inter ſe partiuntur. *Cic.* 14. *Phil. c.* 6. Partientur que inter ſe, qui Capitolium, qui Oſtia, qui urbis portas occuparent.

Partite, adv. *diſtintamente*, Germ. *zertheilt*, Gall. *par partie*, Hiſp. *en partes*, *μεμερισμένως*, diviſe. *Cic. in Orat. c.* 31. Qui enim nihil poteſt tranquille, nihil leniter, nihil partite, definite, diſtincte, facete dicere.

Partitim, adverb. partite, per partes. *Claud. l.* 1. *de laud. Stilic. c.* 30. Sed privata minus, partitim ſingula quemque Nobilitant, hunc forma, decus, hunc robur in armis. Al. leg. *partitum*.

Partitio, onis, f. *diviſione*, [illegible], Ger. *theilung*, Gall. *diviſion*, Hiſp. *partimiento*, *μερισμός*, diviſio totius in partes. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Hæc, ſi recte memini, partitio fuit. *Id.* 2. *Off. c.* 51. Æquabilis prædæ partitio.

Partito, adv. idem ac partite. *Ulp. in eo lib. qui inſcribitur*, *Tituli ex corpore Ulpiani tit.* 24 Mævius hæres meus cum Titio hæreditatem meam partito dividito.

Partitor, oris, m. *diviſore*, *μεριστής*, diviſor. *Cic. in Piſon. c.* 5. Sed partitorem ad partiendas merces miſſum putares. Al. leg. *portitorem*.

Partitudo. V. Partudo.

Partitus, a, um, nom. et particip. ſignific. paſſivæ, *diviſo*. *Lucret. l.* 3. v. 721. Animi natura partita per artus. *Ovid.* 3. *de ar. am.* v. 373. partitaque fœdera lecti ſentiat.

Partor, oris, m. qui acquiſivit. *Plaut. Truc.* 2. 1. 42. Unde ante-parta demus poſt-partoribus.

Partualis, le, adject. ad partum pertinens, ut partualis ſanguinis fluxus. *Tertull. l.* 2. *adv. Marcion. c.* 20.

Partula, æ, f. nomen Deæ, quæ partus gubernat. *Tertul. de Anima c.* 37.

Partumeius, a, um, adject. Partumeius venter dicitur, qui facile concipere, & parere poteſt, a *pario*. Quidam conflatum putant a *pario*, & *meio*, q. d. ea facilitate pariens, ac ſi meiuret. Sed *meius* eſt additamentum, ſeu terminatio vocis nihil per ſe ſignificans. *Horat. Epod.* 17. v. 50. Tuuſque venter partumeius & tuo Cruore rubros obſtetrix pannos lavit. Alii legunt *Pactumeius*, quam vocem V.

Partura, æ, f. partus. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 1. *ad fin.* Deme duas res de mulis, admiſſuram, & parturam.

Parturio, is, ivi, itum, a. 4. *partorire*, [illegible], *cholel*, Ger. *gern vollen gebæren*, Gall. *eſtre en travail d'enfanter*, *s'efforcer de produire*, Hiſp. *eſtar de parto*, *ὠδίνω*, cupio parere, laboro, ut pariam, deſid. a *pario*. *Ter. Adelph.* 3. 4. 41 Numnam quæſo illa parturit. ¶ Translate *Cic.* 2. *Phil. c. ult.* Utinam aliquando dolor P. R. pariat, quo jam diu parturit. *Id. pro Mur. c.* 39. Periculum conceptum Reſpublica parturit.

Parturitio, onis, f. actus parturiendi. Translate *Auguſtin. epiſt.* 34. *a med.* Explicare conceptionem & parturitionem cordis ſui. Et *l.* 8. *Confeſſion. c.* 6. *a med.* Turbidus parturitione novæ vitæ.

Partus, us, m. *parto*, [illegible], Ger. *ein geburt*, Gal. *enfantement*, Hiſp. *parto*, *τόκος*, pariendi actus. *Cic. pro Cluent. c.* 11. Et jam appropinquare partus videretur. ¶ Translate etiam de arboribus dicitur. *Plin. l.* 11. c. 14. Autumno legitur ex æſtivo partu. ¶ Metonymice accipitur pro prole. *Cic.* 1. *Tuſc.* Nonne proſuo partu ita propugnant? &c. *Plin. lib.* 8. c. 15. Ferre partum. h. e. gravidam eſſe.

Partus, a, um, *partorita*, *τεχθείς*, in lucem editus, partic. a pario. *Virg.* 6. *Æn.* Alius Latio jam partus Achilles. ¶ Translate ſumitur pro acquiſito, comparato. *Cic.* 1. *de Orat.* Ut ipſum, quod erat hominis proprium, non partum per nos, ſed divinitus ad nos delatum videretur. *Id.* 2. *Phil. c.* 27. Male parta male dilabuntur. ¶ *Parta* deponentis more pro ea, quæ peperit. *Colum. l.* 7. c. 4. Parta nutriti conſociata minus laboret in educatione fœtus ſui.

Parve, adverb. *poco*, *μικρῶς*. *Vitruv. l.* 9. c. 6. Parve per eos ſtellatur delphinus. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. c. 38. Parviſſime aliquid memorare.

Parvifacio, is, a. 3. *vilipendere*, parvi facio. *Pompon.* apud *Non. c.* 5. n. 64. Ego rumorem parvifacio. ¶ Paſſive *Titin.* apud *Priſcian. l.* 8. Conſilium parvifaciatur.

Parvitas, atis, f. *piccolezza*, *μικρότης*, exiguitas. *Cic. de Un. c.* 13. Quæ cerni non poſſent propter parvitatem. *Gell. l.* 1. c. 3 Parvitates rerum, & magnitudines.

Parum, adv. *poco*, [illegible], Germ. *wenig*, Gall. *peu*, Hiſp. *poco*, *μικρόν*, modicum. *Ter. Adel.* 5. 9. Impenſe cupitis, conſulitis parum. *Cic. Att. l.* 10. Ne dum pudet te parum optimatem eſſe, parum diligenter, quod optimum ſit, eligas. *Id. pro Sext.* Parum ne eſt, Piſo, quod tantum hominis ſceleriſti? *Horat. l.* 2. *ep.* 2. Quæcunque parum ſplendoris habebunt. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 10. Parum prudens. *Cic. Tuſc.* 1. Parum diu vixit. *Ter. Phorm.* 5. 7. 27. Itane parum mihi fidem eſſe apud te? *Salluſt. Jug. c.* 76. Hæc facinora impune ſuſcepiſſe, parum habuera, *l'abbera per poca*, *non ſi contentarono*. Sic *Velle. l.* 2. c. 66. Parum habebat ſumma accepiſſe, & conſul creatus eſſe, niſi &c.

Parumper, adv. *un pochetto*, *ὀλίγον*, parvo tempore. *Cic. de Am.* Tu, velim, animum a me parumper avertas. *Virg.* 6. *Æn.* Puiſuſque parumper corde dolor triſti. h. e. paulatim.

Paruncllus, m. dim. a *paro*, *avis*. *Cic.* apud *Iſid. l.* 19. c. 1. Paruncelis ad litus ludis parvulis.

Parus, i, m. avis genus, cujus multas ſpecies refert Gesnerus, ab Italis nonnullis *parizola* dicitur. *Auctor carm. de Philom.* v. 9. Parus enim quamvis per noctem tinniat omnem.

Parvulum, adverb. paululum. *Plin. l.* 8. *ep.* 14. Quia parvulum referret, an &c. alii leg. *pauxillum*.

Parvulus, a, um, *νήπιος*, dim. a parvus. *Cic.* 4. *Acad.* Vide, quæſo, quam in parvulis ſitis. *Brut. Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 10. Qui ex tuga cum parvulam manum peditum haberes incruentum. ¶ Parvula res, eſt res nullius momenti. *Cicer. pro Quinct.* Si in parvula re captionis aliquid vererere. ¶ Parvulus abſolute pro puerulo uſurpatur. *Quint. l.* 1. c. 7. Excepta parvulorum judicia. *Teren. Andr.* 1. 2. 8. Poſtquam te emi a parvulo, *da fanciullo*. *Caſ. l.* 6. *B. G. c.* 20. A parvulis duritiæ, & labori ſtudent.

Parvus, a, um, *piccolo*, [illegible], Ger. *klein*, Gal. *petit*, Hiſp. *pequeno*, *μικρός*, exiguus, a *παῦρος*, paucus, extrito, v, & inſerto digamma. *Cic.* 1. *de Leg.* In parvum quendam, & anguſtum locum concludatur. ¶ Interdum ponitur pro vili, quod ait minimi pretii. *Cic.* 1. *Off.* Parva ſunt foris arma, niſi eſt conſilium domi. *Id. ibid.* Et ea, quæ eximia pleriſque, & præclara videntur, parva ducere. ¶ Genitivus *parvi* eleganter cum verbis æſtimandi, & hujuſmodi conjungitur. *Cic. pro Arch. c.* 6. Pericula mortis, atque exilii parvi eſſe ducenda. *Nepos in Eum. c.* 10. Omnes præ illo parvi futuros. *Cic. pro Leg. Manil.* Illud primum parvi refert, *poco importa*, *o poco giova*. ¶ Interdum parvus pro brevi ponitur. *Ter. And.* 1. 1. 81. Parvæ conſuetudinis cauſa. Sic *Lucan. l.* 4. v. 476. & 508. parvam mortem dixit. ¶ Item pro pauca, *poco*. *Plin. l.* 12. c. 11. Odoris parvi amœnitas. *Ter. Eun.* 5. 5. 117. Parvam mihi habeat fidem. ¶ Item pro paupere, humili. *Hor. l.* 1. *ep.* 3. v. 28. parvi properemus, & ampli. Hinc parvus animus, *animus abjectus*. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. ¶ Item pro puero. *Stat. l.* 1. *Silv.* 4. v. 44. Parvi, fœmina, plebs, eques, ſenatus. *Id.* 7. *Theb.* v. 530. liquiſtis enim parvoſque, ſeneſque. ¶ Hinc *a parvo*, *a parvis*, eſt ab infantia, vel pueritia. *Cic. de Leg.* A parvis ea didicimus. *Liv l.* 1. c 39. Puerum in domo a parvo eductum. ¶ *In parvo*, accipitur pro fere. *Plin. l.* 8. c. 13. Eminet roſtrum, ut in parvo ſit haud abſimilis ſuillo. ¶ Comp. minor, ſup. minimus, V. ſuis locis. Sed tamen reperitur ſup. *parviſſimus*. *Lucr. l.* 3. v. 200. Laſtus parviſſima corpora quanto, & leviſſima ſunt. Adde *Varr.* apud *Non. c.* 6. n 43.

Paſcalis, le, o. 3. idem, quod paſcualis, a paſco. *Lucil.* apud *Non.* Paſcalis pecore, ac montano hirco. *Feſtus*. Paſchales oves Cato poſuit pro paſcuales.

Paſceolus, m. 2. ſacculus ex aluta. *Non. c.* 2. n 615. *Plaut. Rud.* 5. 2. 27. Præterea centum minæ Philippicæ in paſceolo ſeorſum.

Paſcha, æ, n. *Paſqua*, [illegible], Ger. *oſtern*, Gall. *paque*, Hiſp. *paſcua*, *πάσχα*, feſtum Hebræorum, & Chriſtianorum verno tempore, a [illegible], *tranſitus*, quod a rad. [illegible], *tranſiit*. Hieroſolymitani pro [illegible], dixere [illegible]. Ratio nominis eſt, quod Angelus, cum cæderet Ægyptios, domos Iſraelitarum ſanguine illitas tranſierit. In Græco N. T. textu eſt indeclinabile. *Tert. l.* 2. c. 4. Solemnibus Paſchæ abnoctare. *Auſon. ep.* 12. *ad Paulum*. Nos etenim primis poſt ſanctum Paſcha diebus. ¶ In plurali numero, *Symmach. lib.* 10. *ep.* 77. Paſcharum dies celebrare. ¶ Invenitur etiam *Paſcha*, a, m. *Tertul.* (*ſeu quicunque alius auctor eſt*) *in carm. lib.* 2. *adv. Marcion. c.* 3. Hunc Paſcham Paulus mactatum prædicat agnum. ¶ Sunt qui inſerunt in 3. declin. *Paſcha*, *atis*, ut *Ambroſius de myſter. Paſchæ*, & alii ſequioris ævi. Sed nullum nomen indeclin. in a invenitur, quod non ſit Græcum, & græca terminatione in *ος* terminetur, quia hujuſmodi nomina a prima perſona præteriti perfecti paſſive formantur.

Paſchalis, le, adject. ad Paſcha pertinens. *Sedul. in princ. oper.* Hæc ſirmos ad dona gradus Paſchalia ducit. *Impp. Gratian. Valentinian. &c. l.* 9. *Cod. Theodoſ. tit.* 35. *leg.* 4. Paſchale tempus.

Paſcito, as, a. 1. *paſcolare*, *βοσκάω*, freq. a paſco. *Varr. R. R. c.* 16. Nunc feræ dico, quæ in ſylveſtribus locis paſcitant.

Paſco, is, pavi, paſtum, a. 3. *paſcere*, *paſcerſi*, *mangiare*, [illegible], Ger. *ſich weiden*, Gal. *paiſtre*, Hiſp. *apacentar*, *comer*, *νέμομαι*, veſcor, comedo, a *πάω*, *nutrio*. Fere de beſtiis dicitur. Et conſtruitur vel abſolute. *Ovid.* 4. *Met.* Mille greges illi, totidemque armenta per herbas paſcebant. ¶ Vel cum acc. *Ovid.* 1. *Faſt.* Pavit ovis pratum, verbenas improba carpſit. ¶ Dicitur etiam de hominibus. *Plaut. Moſt.* 2. 1. *ſc.* 2. Geſtis aliquo jam hercle ire paſtum foras. Adde *Martial. l.* 9. *epigr.* 80. ¶ Eſt etiam verbum activum, & ſignificat paſcere facio, pabulum præbeo. *Cic.* 1. *de Div.* Qui eum propter paupertatem ſees puer paſceret. *Id. Att. l.* 6. Lancibus, & ſplendidiſſimis caniſtris, oluſculis nos ſoles paſcere. *Varr. R. R. l.* 2. c. 1. *a med. Cic.* 7. *Ver.* Neceſſe eſt conſtituat, quot greges, & quanto ſit paſturus. ¶ Translate etiam ſumitur, ut Paſcere oculos, ideſt viſu alicujus rei grate delectare. *Cic.* 7. *Ver.* Cum ejus cruciatu, atque ſupplicio paſcere oculos, animumque exſaturare vellent. *Id. Att l.* 4. Feſſo oculos paſco bibliotheca Fauſti. *Id. pro Sext.* Paſci diſcordiis. *Id.* 2. *Off.* Maleficio, & ſcelere paſci. *Virgil.* 2. *Georg.* Non animum modo uti paſcat proſpectus inanem. ¶ Item pro nutrire, alere, fovere, ut paſcere barbam, *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. paſcere amorem, *Ovid. de remed. amor.* paſcere ſpes inanes, *Virg.* 10 *Æn.* ¶ *Id.* 2. *Æn.* Lambere flamma comas, & circum tempora paſci. h. e. creſcere, nutriri. ¶ Nummos alienos paſcere, hoc eſt augere ære alieno contrahendo, & uſuris ſolvendis. *Horat. l.* 1. *ep.* 19. ¶ *Paſcere linguam* in ſacrificiis dicebatur, ideſt coercere, continere, tacere. *Paulus Feſti abbreviator*.

Paſcor, eris, paſtus ſum, depon. 3. *paſcerſi*, *mangiare*, comedo, paſco. *Virg.* 3. *Georg.* Paſcuntur vero ſilvas, & ſumma Lycæi. *Id.* 4. *Georg.* paſcuntur & arbuta paſſim, Et glaucas ſalices, caſiamque &c. Hæc tamen, & alia hujuſmodi exempla non ſatis omnino deponentis naturam in hoc verbo oſtendunt. poteſt enim hujuſmodi conſtructio ad Græcam ſyntaxim, quam ſæpe imitantur Poetæ, referri.

Paſcua, æ, f. 1. idem, ac paſcuum. *Tertul. Apolog. c.* 25. Quæ illi accuratior paſcua eſt, quam ut &c.

Paſcualis. V. Paſcalis.

Paſcue, adverb. laute, q. d. paſcuo abundante. *Apul. Metam.* 2. Abacus paſcue vinolentus.

Paſcuoſus, a, um, adject. Paſcuo abundans, vel idoneus ad paſcendum, ut paſcuoſa herba. *Apul. de herb. virtutib. c.* 92.

Paſcuum, i, n. *paſcolo*, *βοσκή*, *νομή*, locus, in quo pecudes paſcuntur. *Col. l.* 8. c. 14. Emittens anitarius in paſcuum. *Cic.* 2. *Agr.* Utrum tandem hanc ſylvam in relictis poſſeſſionibus, an in Cenſorum paſcuis inveniſti? ¶ Paſcua etiam, generatim omnia dicebantur, ex quibus populus reditus habet, quia diu hoc ſolum vectigal fuerat, teſte *Plin. l.* 18 c. 3.

Paſcuus, a, um, *paſcoiuoſo*, Ger. *zur weidſugligh*, Gal. *qui ſert de paturage*, Hiſp. *coſa que paſce*, *νομαδικός*, quod paſtui aptum eſt, quod paſcuis pecudum deſtinatum eſt. *Plaut. Truc.* 1. 2. 47. Non arvus hic, qui arari ſoleat, ſed paſcuus eſt ager. *Lucret. l.* 5. v. 1247. Paſcua rura.

Paſiphae, es, per quatuor ſyll. f. r. *Πασιφάη*, filia Solis e Perſide filia Oceani, ſoror Circes, & Æetæ, uxor Minois Regis Cretæ, quam fabulæ ferunt tauri amore captam fuiſſe, Dædalique opera, qui ligneæ eam vaccæ incluſit, voti compotem factam, Minotaurum peperiſſe, media parte hominem, reliqua taurum referentem, quod monſtrum poſtea in Cretenſi labyrintho Theſeus dicitur interfeciſſe, Ariadnes ope adjutus. *Servius* Minois ſcribam fuiſſe tradit nomine Taurum, cum quo Paſiphae mutuo ejus amore capta, in Dædali ædibus concubuit. Filiam etiam ex Minoe peperit, quæ Phædra dicta eſt. In numero Dearum habita eſt. *Cic.* 3. *de nat. Deor. & c. de Divin.*

Paſiphaeius, a, um, per ſex ſyll. quod ad Paſiphaen ſpectat. *Ovid.* 15. *Met. v.* 500. me Paſiphaeia quondam Tentatum fruſtra. &c. ideſt Phædra filia Paſiphaes.

Paſithea, f. r. *Πασιθέα*, una ex tribus Gratiis, quam Euphroſynam alii vocant. *Stat.* 2. *Theb. verſ.* 286. Non hoc Paſithea blandarum prima ſororum.

Paſſa, æ, f. idem quod paſſum. *Gell. l.* 10. c. 23. Bibere ſolitas ferunt loream, paſſam, murinam &c. Alii leg. *paſſum*.

Paſſaria ficus, *fico ſeccato al ſole*. *Capitolin. in Albino*, c. 11.

Paſſer, eris, m. *paſſera*, [illegible], Ger. *ein ſperk*, Gall. *paſſereau*, *moineau*, Hiſp. *gorrion*.

gerωon, σϛρϑὸς, avis ſpecies, a ψάρος, per Metatheſin. *Cicer. 1. de Divin.* Calchas ex paſſerum numero belli Trojani annos auguratus eſt. ¶ Eſt avis ſalaciſſima, & vitam breviſſimam vivit. *Plin. l. 10. c. 36.* Hinc *Sappho* apud *Athen. l. 9.* inquit, Venerem in paſſeribus vehi. ¶ Tranſlate dicitur de mentula. *Politianus* quidem in *Miſcell. c. 6.* hac ſignificatione paſſerem a *Catullo ep. 2.* accipi putat. *Martial. l. 11. ep. 7.* Da mi baſia, ſed Catulliana, quæ ſi tot fuerint, quot ille dixit, donabo tibi paſſerem Catulli. Alii interpretantur carmina, qualia a Catullo de Lesbia dicta fuere. ¶ Paſſer marinus, eſt avis ingens, & maxima omnium avium, quæ proprio vocabulo ſtruthiocamelus dicitur, *ſtruzzo*. Nam quemadmodum Græcis σϛρϑὸς non paſſerem tantum ſignificat, ſed etiam ſtruthiocamelum, ſic Latini quoque paſſerem appellant & avem hanc vulgarem, & avem illam Libycam. Marinus autem vocatur, hic eſt trans mare advectus. *Auſon. in Accium Paullum.* Ovum tu quoque paſſeris marini. *Plaut. Perſ. 2. 2. 17.* Iſthuc marinus paſſer per circum ſolet. ¶ Paſſer etiam piſcis eſt genere pelamidum, ſimilis rhombo, niſi quod rhombo ſitus corporis dexter reſupinatus eſt, paſſeri lævus. *Plin. l. 32. c. 11. Hor. l. 2. ſat. 8.* Cum paſſeris, atque inguſtata mihi porrexerit ilia rhombi. ¶ Eſt etiam paſſer vox blandientis. *Plaut. Caſ. 1. 1. 50.* Meus pullus paſſer, mea columba, mi lepus.

Paſſerculus, m. 2. σϛρϑίον, parvus paſſer. *Cic. 2. de Div. c. 30.* Cur autem de paſſerculis conjecturam facit? ¶ Uſurpatur interdum in blanditiis amantium. *Plaut. Aſin. 3. 3. 76.* Dic me tuum paſſerculum, gallinam, coturnicem.

Paſſerinus, a, um, adject. *Pompon.* apud *Non. c. 2. n. 337.* Ut te objectes fruſtatim paſſerinum prandium. *h. e.* ita dilacerandum præbeas, & devorandum leonibus, ut paſſeres devorari in convivio ſolent.

Paſſernices, f. 3. cotes, quæ aqua trahunt aciem. Trans Alpes inveniuntur. *Plin. l. 36. c. 22.*

Paſſibilis, le, adject. *paſſibile*, qui pati poteſt. *Arnob. l. 7.* Quidquid vexatur rei alicujus motu, paſſibile eſſe conſtat, & fragile. Adde *Tertul. adverſ. Prax. c. 20.*

Paſſibilitas, atis, f. *paſſibilità*, aptitudo ad recipiendam paſſionem. *Arnob. l. 2.* Paſſibilitate interveniente corruptibilem eſſe.

Paſſibiliter, adverb. patiendo. *Tertul. de anim. c. 45.* Anxie, & paſſibiliter in ſomnis conterreri.

Paſſim, adv. *per tutto*, Ger. *hind, und her*, Gal. *çà, & là*, Hiſp. *de paſſo en paſſo*, πανταχῶ, ſparſim, a ſup. *paſſum* verbi *pando*. *Cic. pro Font.* Hi contra vagantur læti, atque erecti paſſim toto foro. *Id. pro Syll. cap. 15.* Dividi paſſim, & pervulgari. *Brutus ad Cic. Fam. 11. ep. 13.* Antonius biduo me anteceſſit itinera multo majora fugiens, quam ego ſequens, ille enim iit paſſim, ego ordinatim, *marciò con diſordine*. ¶ Differt ab *ubique*, quia *ubique* dicitur de eo, ubi nullum eſt intervallum, *paſſim*, ubi aliquid intervalli eſt, ex. gr. herba eſt in prato ubique, grex paſſim paſcitur, quia aliquid intervalli eſt inter pecudem, & pecudem, non inter herbam, & herbam. Sed quandoque confunduntur. *Lact.* Creditur ei paſſim, tanquam cognitæ veritati, ideſt ubique. ¶ Interdum ponitur pro undique. *Lact. l. 2. c. 7.* Eo paſſim confugerant ex finitimis locis peſſimi quique. ¶ Interdum pro quomodolibet. *Virg. 3. Æn.* Paſſimque in litore ſicco corpora curamus, ideſt ſine ullo conditionis diſcrimine in litore ſparſi.

Paſſio, onis, f. *paſſione*, Germ. *bewegung*, Gall. *paſſion*, Hiſp. *paſſion*, πάϑος, ægritudo corporis. *Cornel. Gallus* (*ſi modo is eius carminis auctor eſt*) *eleg. 5. v. 42.* Si nihil imminuit paſſio, nulla fuit. Uſi ſunt præterea hac voce *Prudent. periſteph. 2. v. 292. Apul. in Triſmegiſto*, *Sever. Sulpit. l. 2. hiſt. c. 32.* & alii hujus notæ.

Paſſionalis, le, adject. paſſionem afferens. Uſus eſt *Tertul. cont. Gnoſt. c. 2.* & 4. *Cæl. Aurel. Tard. 1. c. 4.*

Paſſive, adverb. paſſim, confuſe, incondite. *Tertul. adverſ. Pſych. c. 4.* ubi tamen *Scioppius* in notis ineditis legit *paſſim*. Eadem lectionis varietas eſt & apud *Apulej. l. 11. Metam.* ¶ Paſſivorum more, apud Grammaticos. *Priſcian. lib. 8. pag. 791. Putſch.*

Paſſivitas, atis, f. frequentia promiſcua, a *paſſim*. *Tertul. l. 1. adv. Marcion. c. 4.* Quantum denotatui paſſivitas offert. Et in *Apol.* Suppeditante materias paſſivitate luxuriæ.

Paſſivitus, adv. idem, ac paſſim. *Tertull. l. de Pallio, c. 3.*

Paſſivus, a, um, adject. *paſſibile*, qui pati poteſt, παϑητικός. *Arnob. lib. 2.* Argumenta ſunt præſto, quibus anima paſſiva, & interbilis invenitur. Adde *Apulej. in Triſmegiſto*. ¶ Paſſiva verba a Grammaticis dicuntur, quæ paſſionem ſignificant, ut amor, verberor. *Chariſ. lib. 2. Priſcian. lib. 18.* & alii. ¶ Interdum paſſivus dicitur, qui promiſcuus eſt, & pluribus communis, a *paſſim*. Hinc *Tertul. l. 1. adverſ. Marcion. c. 7.* paſſivum nomen Dei dixit, quia & hominibus dictum eſt: Ego dixi, dii eſtis. Sic *Jul. Firmic. lib. 5. cap. 1.* paſſivas cupiditates, hoc eſt quas paſſim homines ſectantur.

Paſſum, i, n. *ſapa*, γλυκύ, vini dulcis genus, quod exprimitur ex uvis paſſis, ideſt ex uvis, quæ in vite diutius Sole adultæ ſunt, & rurſus poſt vindemiam ad Solem ſuſpenſæ ejus ardorem dies aliquot paſſæ fuere. *Varro l. 1. de vita P. R.* apud *Non. c. 1. n. 16.* V. *Plin. l. 14. c. 9.* & *Col. l. 12. c. 39. Virg. 2. Georg. v. 93.* Et paſſo pſythia utilior. *Juven. ſat. 14.* Qui gaudes pingue antiquæ de litore Cretæ Paſſum, & municipes Jovis advexiſſe lagenas.

Paſſus, a, um, παϑὼν, qui paſſus eſt, particip. a patior. *Virg. 1. Æn. v. 203.* O paſſi graviora, dabit Deus his quoque finem. *Ovid. 7. Metam.* Cornix novem ſæcula paſſa. h. e. quæ vixit. ¶ Uva paſſa dicitur, quæ in vite diu retenta, poſt vindemiam etiam ad Solem ſuſpenſa ejus ardorem paſſa eſt. *Plin. l. 14. c. 1.* A patientia nomen acinis datur paſſis. *Virg. 4. Georg. v. 269* Vel pſythia paſſos de vite racemos. Sunt qui paſſam uvam ideo dici putant, quod ad Solem pandatur, h. e. expanſam. ¶ Ducta ab uva paſſa metaphora, paſſi ſenes dicuntur a *Lucilio* apud *Non. c. 1. n. 38.* h. e. exſucci, *ſmunti*. Sic *Ovid. Metam. 14. v. 274.* lac paſſum, h. e. coctum.

Paſſus, a, um, *ſparſo, diſteſo, aperto*, πεπετασμένος, extenſus, explicatus, porrectus, patens, a pandor. *Cic. 1. Tuſc.* Quo utinam paſſis velis pervehi liceat. *Id. 2. nat. Deor.* Minorem autem Septentrionem Cepheus paſſis palmis a tergo ſubſequitur. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 51.* Crines paſſi.

Paſſus, us, m. *paſſo*, צעד, Ger. *ein tritt, oder ſchritt*, Gall. *pas*, Hiſp. *paſſo*, *ſimo*, greſſus, extenſio pedum in progrediendo, a *paſſum*, ſup. verbi *pando*. *Virg. 2. Æn.* Sequiturque patrem non paſſibus æquis. ¶ Sumitur etiam pro menſura ita dicta a pedibus paſſis, ideſt extenſis. Duplex eſt. Primus dicitur paſſus ſimplex, & minor, & a nonnullis greſſus, & eſt menſura duorum pedum & dimidii. Tantum enim fere in progrediendo ſpatii eſt inter digitos prioris pedis, & calcaneum poſterioris. Secundus dicitur paſſus major, & geometricus, quod eo peculiariter Geometræ utantur, & conſtat ex quinque pedibus, ſive ex duobus greſſibus, id eſt ex paſſu minore geminato. Et de hoc paſſu intelligendum eſt, cum dicimus, Milliaria ſingula conſtare ex mille paſſibus, & generaliter quoties apud Scriptores paſſus mentio occurrit. *Cic. pro R. Am.* Idixit, ut ab Urbe abeſſet millia paſſuum ducenta. *Plin. l. 2. c. 23.* Stadium viginti quinque noſtros efficit paſſus, hoc eſt pedes ſexcentos viginti quinque.

Paſticus, a, um, adject. qui paſtus eſt, ut agnus paſticus, qui a lacte remotus jam herbas paſcere cœpit. *Apic. l. 8. c. 6.*

Paſtillico, as, n. 1. paſtilli figuram repræſento. *Plin. l. 21. c. 8.* Luteus bellio, paſtillicantibus barbulis coronatur. *Sepontinus* legit *patulicantibus*. h. e. patulis, patentibus. Verum prior lectio in optimis quibuſque editionibus invenitur.

Paſtillum, i, n. libi rotundi genus in ſacris adhibiti. *Paul. Feſti abbreviator.*

Paſtillus, li, m. *paſtello*, τρόχισκος, globulus ex farina aqua ſubacta. Eſt dim. a *panis*, teſte *Feſto*. ¶ A paſtilli hujus figura etiam nomen tributum eſt pilulis unguentariis. *Horat. l. 1. Serm. ſat. 2. v. 27.* Paſtillos Ruffillus olet, Gorgonius hircum. ¶ Item aridis medicamentis, quæ contrita humore non pingui, aut vino, vel aceto incocta ſunt, & a coctione rurſus inaruerunt, quæ, cum utendum eſt, ſubinde ejuſdem generis humore diluuntur, deinde vulneribus illinuntur, non autem imponuntur, ut emplaſtra. Sed quomodo differant emplaſtrum, malagma, & paſtillus, docebit *Celſus l. 5. c. 18. Plin. l. 36. c. 6.* Iterumque in mortario teritur, & in paſtillos dividitur.

Paſtinaca, æ, f. *paſtinaca*, σταφυλῖνος, genus radicis, virtutis calidæ, cujus duæ ſunt ſpecies, agreſtis, & hortenſis. *Plin. l. 19. c. 5. Colum. l. 6. c. 57. & l. 9. c. 4. Dioſc. l. 3. c. 57. & 81.* ¶ Etiam paſtinaca eſt piſcis marinus, venenatus, ex planorum genere, qui per radium, ſeu telum virus ejaculatur. Ita dici putatur a caudæ colore, ac rotunditate, qua paſtinaceam radicem refert. *Plin. l. 9. c. 42. Celſ. l. 6. c. 9.* Et plani piſcis, quem noſtri paſtinacam, Græci τρυγόνα vocant, aculeus torretur.

Paſtinatio, onis, f. *paſtinazione, divelto, ſcaſſo, ſcaſſatura*, actus paſtinandi. *Col. l. 3. c. 12.* Quibus omnibus diligenter exploratis, tum paſtinationem ſuſcipiemus.

Paſtinator, oris, m. *zappatore*, σκαπτήρ, qui paſtinat. *Col. l. 3. c. 13.* Qua paſtinator ſulcum facturus eſt.

Paſtinatus, us, m. idem, ac paſtinatio. *Plin. l. 17. c. 20.* Alba populus ſeritur bipedaneo paſtinatu.

Paſtinatus, a, um, *zappato*. *Col. l. 3. c. 13.* Neve jam paſtinatum ſolum jacentibus molibus imprimatur. Et abſolute. *Id. l. 4. c. 4.* Facta in paſtinato ſcrobe. Et *l. 3. c. 3.* Radices, quæ de paſtinato eximantur.

Paſtino, as, avi, atum, *zappare*, עדר, Ger. *hacken*, Gall. *houer*, Hiſp. *cavar*, σκάπτω, eſt agrum fodere, a *paſtinum*. *Col. l. 3. c. 13.* Nunc paſtinandi agri propoſitum eſt rationem tradere.

Paſtinum, i, n. 2. *forcella di ferro, paſtino*, σκαφεῖον, σκαφίδιον, ferramentum bifurcum, teſte *Col. l. 3. c. 18.* quo ſemina panguntur. *Id. ib.* Ne paſtinum effugiat, prædium ſemen demerſit. ¶ Interdum ſumitur pro paſtinatione, vel pro terra paſtinatione renovata, *paſtino, divelto, ſcaſſo*. *Pallad. l. 2. c. 10.* Paſtinum fieri nunc tempus eſt.

Paſtio, onis, f. *paſtura*, νομή, actus paſcendi. *Var. l. 2. R. R. c. 10.* In paſtione diem totum eſſe. ¶ Sumitur etiam pro pabulo, ſeu alimento pecudum. *Cic. pro Leg. Man. c. 6.* Et varietate fructuum, & magnitudine paſtionis.

Paſtomis, idis, f. πασταμίς, inſtrumentum ferreum, ſive ligneum, quod ad cohibendos equos naribus, vel morſui imponitur. Vox eſt truncata, pro epiſtomis, ſeu proſtomis, quę a στόμα, os, oris. *Lucil.* Paſtomides huic de naribus ingentes pendent.

Paſtophori, m. 2. παστοφόροι. Sacerdotes ſacroſancti Ægyptiorum, honoratiores cæteris, quod pallium Iſidis ferrent, cui nomen παστὸς, a quo & ipſi hi: Paſtophoros dicta eſt. *Apulej. l. 10. A. A.* Cœtus Paſtophororum. *Idem l. 11.* Collegium Paſtophororum.

Paſtor, oris, m. *paſtore*, רועה, Germ. *hirt*, Gall. *berger*, Hiſp. *paſtor*, *zagal*, ποιμήν, qui curam habet paſcendi. *Cic. pro Flacc.* O paſtores neſcio quos cupides literarum. *Juv. ſat. 11. v. 151.* Paſtoris duri eſt hic filius, ille bubulci. Ubi adverte diſcrimen inter paſtorem, & bubulcum, nam ille proprie dicitur, qui ovium, & caprarum paſcendarum curam habet; hic vero qui boves paſcit. Quamquam non ſemper hæc differentia ſervatur. *Varr. l. 3. R. R. c. 6. ad fin.* Paſtor pavonum. *Col. l. 8. c. 2. ante med.* Paſtor gallinarum.

Paſtoralis, le, o. 3. *paſtorale*, ποιμενικὸς, quod eſt paſtoris, vel quod ad paſtorem pertinet. *Cic. 1. de Div.* At ille Romuli auguratus paſtoralis non urbanus fuit, nec fictus ad opiniones imperitorum. *Liv. l. 9. c. 36.* Paſtoralis habitus. *Vell. l. 1. c. 8.* Paſtoralis manus. h. e. paſtorum caterva.

Paſtoraliter, adv. more paſtorum. *Venant. Fortun. l. 8. in epiſtola, quæ eſt inter carmina 14. & 15.*

Paſtoritius, a, um, *paſtoreccio*, idem, ac paſtoralis. *Cic. Att. l. 11. ep. 11.* Itaque & ludis, & gladiatoribus mirandas ἐπισημασίας ſine ulla paſtoritia fiſtula auferebamus. *Id. pro Cæl. c. 11.* Fera ſodalitas, & plane paſtoritia, atque agreſtis.

Paſtorius, a, um, idem, quod paſtoralis. *Ovid. 2. Met. v. 682.* Quo te paſtoria pellis texit. Adde *Flor. l. 1. c. 17.*

Paſtura, æ, f. paſtio, paſtus. *Pallad. Septembr. tit. 8.* Uſque in Majum menſem ejus paſtura ſufficiet.

Paſtus, us, m. *paſtura*, σίτησις, νομὴ, actus paſcendi, cibatio, pabulum, cibus. *Virg. 4. Georg.* Veſper ubi e paſtu vitulos ad tecta reduxit. ¶ Tranſlate *Cic. Tuſc. 5. c. 23.* Suaviſſimus paſtus animorum oblectatio ſolertiæ.

Paſtus, a, um, *paſciuto*, ἐστιαθεὶς, qui pabulum, vel cibum ſumpſit. *Cic. pro Cluent.* Ut etiam beſtiæ fame dominante plerumque ad eum locum, ubi paſtæ aliquando ſint, revertantur. *Id. pro Cluent. cap. 26.* Quæſtu judiciario paſtus. *Ovid. 4. de Pont. eleg. 8. v. 41.* Agna gramine paſta. *Silius l. 13.* Mœror paſtus fletu. *Plin. l. 9. c. 3.* Exeunt & pecori ſimiles belluæ ibi in terram, paſtæque radices fruticum remeant.

Patagiarii, m. 2. qui patagia faciunt. *Feſt. & Plaut. Aulul. 3. 5. 35.*

Patagiata veſtis, cui patagium aſſutum eſt. *Plaut. Epid. 3. 2. 47.* Indusiatam, patagiatam, caltulam, aut crocotulam.

Patagium, ii, n. id, quod in muliebri veſte addebatur, ut clavus in virili. *Feſt.* Patagium, eſt, quod ad ſummam tunicam aſſui ſolet: quæ & patagiata dicitur, & patagiarii, qui ejuſmodi opera faciunt. *Non. c. 14. n. 19.* Patagium, aureus clavus, qui pretioſis veſtibus immitti ſolet. *Apul. de A. A.* Senſimque ſinuato patagio reſidentes.

Patagus, i, m. παταγὸς, genus morbi, teſte *Feſto*, ideſt, ut putat *Scalig. in Conject.* capitis conquaſſatio, morbus peſtilens, qui nullum ſui relinquit indicium præter maculas in corporis partibus, a πατάσσω, *percuoto*, quod eo homines ſubito perculſi, ac ſtupefacti moriantur.

Patalena, Dea, quæ frumento præerat, cum ejus folliculi patere inciperent. *Auguſt. de Civ. Dei l. 4. c. 8.*

Patalis, le, o. 3. idem, ac patulus, ut Bos patalis, qui cornua diverſa, & valde expanſa habet. *Feſt. & Plaut. Truc. 2. 2. 22.* Ego tui duntaxat me maveiim patalem bovem.

Patara, æ, f. *Patera*, *Patera*. Πάταρα, urbs Lyciæ, in ora maris Pamphylii, in colle, Xantho urbi proxima, al. prope oſtia Xanthi fl. Dicta eſt a Pataro filio Apollinis ex Lycia Xanthi filia, vel ab alio Pataro filio Lapeonis. Olim clara fuit templo, & oraculo Apollinis, ut Delphi. Dicitur Pataræ reſponſa dediſſe ſex menſibus hyemalibus, reliquis ſex menſibus Deli. Unde Patareus vocatus eſt. *Serv. in 4. Æn. v. 143. & Plin. l. 5. c. 27.*

Patareis, idos, adject. fem. quæ eſt a Patara. *Avien. in deſcript. Orbis, v. 654.* Qua frons tenta ſalo Patareidos eminet arcis.

Patareus, a, um, adject. a Patara, Παταρεύς. *Horat. l. 3. od. 4.* Patareus Apollo. *Ovid. 1. Met. v. 516.* Patareaque regia ſervit.

Patavinitas, atis, f. proprietas, ſeu ratio ſermonis Patavini. Refert *Quintil. l. 1. c. 5.* Pollionem in T. Livii hiſtoria Patavinitatem deprehendiſſe: hoc eſt peculiarem quandam ſermonis inflectendi rationem, quæ ab ipſius Romæ uſu aliquantum diſcederet.

Patavinus, a, um, adject. *Padovano*, ad Patavium pertinens, ut Patavinus ager. *Plin. l. 3. c. 16.* ¶ Patavinæ tunicæ. *Martial. lib. 14. epigr. 143.*

Patavium, n. 2. *Padova*, Πατάβιον, urbs Venetiæ, in tribu Fabia, condita ab Antenore, Academia totius Italiæ celeberrima. Ex hac urbe prodiere T. Livius, qui res Romanas ſcripſit. Stella Poeta, Valerius Flaccus, qui Argonautica ſcripſit, Voluſius, qui poſt Ennium rerum geſtarum P. R. annales confecit, Aſconius Rhetor, Jul. Paullus Juriſconſultus, & Petrus Aponenſis medicus. *Virg. Æn. 1. v. 251.* Hic tamen ille urbem Patavi, ſedeſque locavit Teucrorum.

Patefaciendus, a, um, particip. paſſiv. manifeſtandus. *Arnob. l. 1.* Inexplicabilis ſtatim fati clauſis patefacienda myſteriis.

Patefacio, is, eci, actum, a. 3. *aprire*, פתח, Ger. *eſnen*, Gal. *ouvrir*, *manifeſter*, Hiſp. *abrir*, *manifeſtar*, ἀνοίγω, aperio, patentem facio. *Liv. l. 2.* Hoſtibus potius, quam Regibus, portas patefacere. *Cic. 2. de nat. Deor.* In ea parte oris, qua eſculentis, & poculentis iter natura patefecit. *Id. Fam. 13. ep. pen.* Hunc ego aditum ad tuam cognitionem patefacio, & munio. *Id. 1. Off.* Patefacere aures aſſentatoribus. ¶ Tranſlate ponitur pro declarare, manifeſtare, palam facere. *Cic. ad Q. Fr. 1. 2.* Rarius rem patefecit. *Id. Att. l. 11. ep. 13.* Neque

hoc

hoc tempore, nec antea patefeciſſet odium ſuum in me. *Id. de Amic.* c. 56. Patefacere veram, & illuſtrare. *Id. 6. Fam. ep.* 10. Liberto tuo me totum patefeci.

Patefactio, onis, f. *apimento*, ἀπόδειξις, apertio, manifeſtatio. *Cic.* 5. *Fin. cap.* 2. Atqui hæc patefactio quaſi rerum operturum, cum quid quidque ſit, aperitur, definitio eſt.

Patefactus, a, um, ἀποκαλυφθείς, partic. a patefio. *Cic.* 3. *Catil.* Quamquam patefactus indiciis, & confeſſionibus ſuis. *Id. pro Syl.* c. 58. Patefacta veritas. *Id.* 2. *Div.* c. 23. Patefactus aratro lucem aſpexit Tages.

Patefio, is, factus ſum, n. paſſ. anom. ἀνοίγομαι, aperior, manifeſtor. *Propert. l.* 3. *eleg.* 20. Patefiunt nocte tenebræ. *Terent. Phorm.* 5. 4. 11. Si hoc celetur, in metu, ſin patefit, in probro ſim.

Patella, æ, f. λοπάδιον, parva patina, & ab ea diminutivum, *padella, tegame*. *Hor. l.* 1. *ep.* 5. Nec modica cœnare times olus omne patella. *Mart. l.* 13. Quamvis lata gerat patella rhombum. ¶ Præterea patellæ dicebantur vaſa parva picata, ſacris faciendis apta, quæ erant forma velut capedula quædam. *Perſ. Sat.* 3. Gulteraque foci ſecura patella. *Cic.* 6. *Ver.* Patella grandis cum ſigillis, ac ſimulacris Deorum. ¶ Eſt & morbus arborum, al. clavus, & fungus. *Plin. lib.* 17. *cap.* 24. Olea clavum etiam patitur, ſive fungum placet dici, vel patellam. ¶ Item os latum, molle, & cartilaginoſum, genu conſtituens. *Celſ. lib.* 8. *cap.* 1. *ad fin.*

Patella, & Patellene, Dearum nomina ſunt. *Arnob. l.* 4. Patellana numen eſt, & Patella, ex quibus una eſt patefactis, patefaciendis rebus altera præſtituta.

Patellarius, a, um, quod ad patellam ſpectat. Patellarii Dii, iidem ac Lares, ſic vocati, quia non e potu modo in focum, qui Larium ſedes, aliquid iis Veteres dabant ferent, ſed in cibis quoque in patella aliquid in focum deferrent, quemadmodum monet vetus Scholiaſtes in illud *Perſ. Sat.* 3. Gulteraque foci ſecura patella. Ac tangit eum morem quoque *Varro apud Non.* c. 15. n. 6. his verbis. Oportet, bonum civem legibus parere, & Deos colere, in patellam dare μικρὸν κρέας, ideſt parum carnis. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 46. Dii me omnes, magni, minutique, & Patellarii faxint, &c.

Patena, æ, f. idem ac patina, niſi quod patena labra grandia habet, teſte *Rusticus. Col.* 12. c. 43. de uvis ſervandis: Ex ea creta, qua fiunt amphoræ, lata vaſa in modum patenarum fieri jubebat. Rectius tamen legitur *patinarum*. *Varr. apud Non.* c. 15. n. 16. Acetabula, catini, patenæ.

Patens, entis, o. *patente, aperto*, ἀνεῳγμένος, apertus. Differt a *patulo*, quia *patens* eſt, quod ad tempus patet, ut janua, *patulum*, quod ſemper patet, ut cœlum, arbor. Sed hæc differentia non obſervatur. *Cic.* 2. *de Div.* c. 2. Cum cœlum ex omni parte patens, atque apertum intuerentur. *Liv. l.* 7. Via patentiore ad hoſtem ducuntur. *Colum. l.* 12. c. 45. Lagena, quæ ſit patentiſſimi oris. *Cic. pro Quint.* Domos patens & expoſitæ cupiditati, & voluptatibus.

Patenter, adv. ἀνεῳγμένως, aperte. *Cic.* 2. *de Inv.* c. 23. Sed patentius, & expeditius recti, & non recti quæſtionem continet.

Pateo, es, tui, abſque ſupino, n. 2. *eſſere patente, eſſer aperto*, נִפְתַּח, Germ. *offen ſeyn*, Gal. *être manifeſte, apparoir*, Hiſp. *ſer manifeſto*, ἀνέῳγμαι, apertus ſum. Poſita ἀπό, deducere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Similiter aures, quæ ſemper propter neceſſarias utilitates patent. *Id. in Somn.* c. 3. Hic tibi aditus patere non poteſt. ¶ Translate eſt extendi. *Cic.* 1. *Offic.* De tribus autem reliquis latiſſime patet ea ratio, qua &c. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Ante id oppidum planities millia paſſuum tria in longitudine patebat. ¶ Item in poteſtate eſſe. *Salluſt. in Catil.* Ubi cuncta maria, terræque patebant. ideſt in Romanorum poteſtate erant. *Cicer. pro Mur.* Quod omnibus patet, & æque promptum eſt mihi, & adverſario meo. ¶ Item expoſitum eſſe. *Liv. l.* 1. *Bel. Mac.* In patentem vulneri equum, equitemque ſagittas conjicere poterat. ¶ Item obnoxium, ſive opportunum eſſe. *Celſ. l.* 2. c. 1. Longis morbis ſenectus, acutis adoleſcentia magis patet. ¶ Item permitti, concedi, dari. *Cic. pro Corn. Balb.* His præmiis, & his honoribus, quæ pateant ſtipendiariis. ¶ Item conſtare, ſive manifeſtum eſſe. tertia in 3. perſonis. *Cic.* 5. *Tuſc.* Cum pateat igitur, æternum id eſſe. *Plaut Capt.* 3. 3. 9. Patent præſtigiæ. ¶ Uſurpatur ſæpe hoc verbum in rationibus, & ſupputationibus. *Cic. pro Roſc. Com.* Non habere ſe hoc nomen in Codice accepti & expenſi relatum, confitetur, ſed in adverſariis patere contendit. *Id. Phil.* 2. Ubi eſt ſeptiens millies ſeſtertium, quod patet in tabulis, quæ ſunt ad Opis? ¶ Item de iis dicitur, qui corpora ad libidinem proſtituunt. *Ovid.* 14. *Metam.* v. 134. & *Tibul.*

Pater, tris, m. *padre*, אָב, Germ. *vatter*, Gal. *pere*, Hiſp. *padre*, πατήρ, qui aliquem genuit, genitor, parens, a Græco nomine allato. *Cic. pro Roſc. Amer.* Certo patre naſci. *Terent. Adelph.* 5. 9. 4. Tuus hercle vero & animo, & natura pater. *Claudian. de* 4. *Conſul. Honor.* v. 95. Patrem gerere, *portarſi da padre*. ¶ In plur. num. ſumitur pro majoribus, ſeu aſcendentibus, *gli avi, i maggiori*, *Cic.* 1. *de Orat.* Quid quod uſu memoria patrum venit, ut &c. *Id.* 2. *Ver.* Patres, majoreſque noſtri. ¶ Cum patrum noſtrorum memoria aliquid factum eſſe dicimus, inquit *Valla*, de proxima ætate intelligimus. itaque patrum nomine veniunt avi, abavi, proavi, atavi (non autem tritavi) itemque ſoceri, & reliqui majores in linea tranſverſa. *Plin. l.* 7. c. 3. Q. Metellus cum ſex relinqueret liberos, undecim nepotes reliquit, nurus vero, generoſque, & omnes qui ſe patris appellatione ſalutarent, viginti ſeptem. ¶ Pater etiam nomen religionis eſt, & uſurpatur de Diis, tum Deorum, tum hominum quoque ratione. *Hor. l.* 1. *od.* 12. *de Jove.* Gentis humanæ Pater, atque cuſtos. *Virg.* 1. *Æn.* Divum Pater atque hominum Rex. ideſt Jupiter. Sed & ſimpliciter Jupiter *Pater* vocatur. *Virg.* 1. *Georg.* Ipſe Pater media nimborum in nocte coruſca fulmina molitur dextra. *Virg.* 3. *Æn.* Gradivumque Patrem, Geticis qui præſidet arvis. ¶ Etiam minoribus diis tribuitur. *Liv. l.* 2. c. 10. Tiberine pater. ¶ Sed peculiariter Baccho tributus. Cauſa eſt, quia teſte *Aug. de Civ. l.* 7. *cap.* 21. Bacchum liquidis ſeminibus, ac per hoc & liquoribus fructuum, & ſeminibus animalium præfecerunt. *Virg.* 2. *Georg.* Huc Pater o Lenæe veni. ¶ Similiter Pater nomen eſt reverentiæ. Ideo Romulus centum Senatores, quos ad Reip. curam elegit, Patres honoris cauſa vocavit. *Virg.* 9. *Æn. de Auguſto*: Imperiumque Pater Romanus habebit. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. v. 126. non noſti, quid pater, inquit, Chryſippus dicat. ¶ Sumitur etiam pro effectore, conditore, creatore. *Virg.* 4. *Georg.* Oceanumque patrem rerum. ¶ Pater familias, vel familiæ, *padre di famiglia*, οἰκοδεσπότης, dicitur, qui primus eſt, & imperium habet in familiam. *Cic.* 2. *de Leg.* Ut ne morte patris familias ſacrorum memoria occideret. *Liv. lib.* 1. Bos in Sabinis nata cuidam patri familiæ dicitur, &c. *Siſenna apud Var. l.* 7. *de L. L.* Patres familiarum. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ. in fine.* Pauci milites, patreſque familias. ¶ Pater Patratus, princeps Fecialis. Inſtitutus eſt a Numa Pompilio, cum bellum Fidenatibus indicendum eſſet. Aliqui dicunt a Tullo Hoſtilio. Creabatur a Feciali, qui eum, verbena caput, capilloſque tangens, conſecrabat. Præerat fœderi faciendo. *Liv. l.* 1. c. 24. Fecialis erat M. Valerius, is Patrem Patratum Sp. Fuſium fecit, Vide ibi reliqua, quibus Livius cæremonias a Patre Patrato ſervatas in faciendo fœdere perſequitur. ¶ Patres appellati ſunt ſenatores (qui initio centum fuere) a Romulo, cum primum Senatum inſtituit, tum ob ætatem, quia ſeniores electi ſunt, tum quia ſic conſulare civibus, tanquam patres filiis debebant, ut ait *Florus l.* 1. c. 1. Adde *Salluſt. in Catil.* c. 6. & *Liv. l.* 1. *cap.* 8. Poſt hos qui in Senatum adſcripti ſunt, *Patres Conſcripti*, & *Senatores minorum gentium* dicti ſunt. Hinc cum in Curiam vocabant, ita vocabant: *Qui Patres, quique Conſcripti*. Deinde qui propter Senatorum paucitatem rurſus in Senatorum ordinem ex equeſtri adſciti ſunt, *allecti* ſunt appellati. *Feſtus.* ¶ Quanquam hi omnes uno Patrum Conſcriptorum nomine appellari conſueverunt. *Cic. Phil.* 13. Mutavit calceos, Pater Conſcriptus repente factus eſt. Quin cum eorum mentio fit, *Patres* plerumque abſolute vocantur, præſertim a *Livio* paſſim. ¶ Patris Patriæ honorificentiſſimum titulum primus meruit Ciceronem ob detectam Catilinæ conjurationem, qua de re is ipſe non ſemel gloriatus eſt; amiſſa vero Republica, promiſcue ſic appellati ſunt omnes fere Principes. V. *Senec. lib.* 1. *de Clement. cap.* 14.

Patera, æ, f. φιάλη, מִזְרָק, Germ. *ein weite trinckſchalen*, Gall. *coupe, taſſe à boire*, Hiſp. *copa, vaſo para bever*, φιάλη, poculi genus latum, ac patens, a *patendo*, quod pateat, diſpanſitque labris ſit. *Varro l.* 4. *de L. L. Cic. in Brut.* Excepiſſe ſanguinem patera. *Id.* 6. *Verr.* Pateræ, quis mulieres ad res divinas uterentur. V. *Crater.*

Paterculus. V. Velleius.

Paterfamilias. V. Pater.

Paternitas, atis, f. conditio & affectus patris. *Auguſtin. epiſt.* 131. Epiſcopali paternitate Eccleſiæ providere.

Paternus, a, um, *paterno*, πατρῷος, quod eſt patris. *Ter. Adelph.* 3. 4. 4. Pol haud paternum iſtuc dediſti. *Cicer.* 1. *de Orat.* Egiſſetque lege in hæreditatem paternam teſtamento exhæres filius.

Pateſco, is, ui, n. 3. *aprirſi*, נִפְתַּח, Germ. *ſich offnen, ſich aufthun*, Gall. *être découvert, & manifeſté*, Hiſp. *ſer manifeſto*, ἀνοίγομαι, aperior, patens fio. *Virg. Æn.* 2. v. 483. Et atria longa pateſcunt. ¶ Quandoque pro primitivo ponitur. *Liv. l.* 22. c. 4. Deinde paulo latior pateſcit campus. ¶ Translate uſurpatus pro apparere, manifeſtum fieri. *Virg.* 2. *Æn. verſ.* 309. Danaumque pateſcunt inſidiæ.

Patetton, i, n. πατητόν, palmæ genus. *Plin. l.* 13. c. 4.

Pathetice, adv. affectus adhibendo, ſeu permovendo. *Macrob. Sat.* 4. c. 6. Utrumque Virgilius bene pathetice tractavit.

Patheticus, a, um, παθητικός, quod conſtat affectibus, ut Pathetica oratio, quæ ad indignationem, ad miſericordiam, & ceteros animi motus dirigitur, apud *Macrob. l.* 4. *Sat.* c. 2. Adde *l.* 4. c. 5. & 6.

Pathicus, a, um, qui muliebria patitur, a παθεῖν, a. 2. inf. act. verbi πάσχω, *patior*. Nonnullis placet paticus ſine aſpiratione, & deducant e latino *patior*. *Juv. ſat.* 6. Ille tenet ſpeculum pathici geſtamen Othonis. ¶ Per tranſlationem pathicus etiam dicitur de rebus inanimatis, pro laſcivo, vel obſcœno. *Mart. l.* 12. *ep.* 96. Muſas pathiciſſimos libellos.

Patibilis, le, o. 3. παθητός, quod perferri poteſt. *Cic.* 3. *Tuſc.* c. 23. Patibiles & dolores putandi. ¶ Item quod patitur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* c. 12. Cumque omne animal patibilem naturam habeat.

Patibulatus, a, um, adject. qui patibulum, ſeu furcam fert. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 53. Te ibunt patibulatum per vias ſtimulis.

Patibulum, i, n. *patibolo, forca, croce*, עֵץ, Germ. *ein galgen, ein ſparren*, Gall. *potence, levier, barre*, Hiſp. *horca, cruz*, σταυρός, proprie idem eſt, ac furca, quo nomine intelligitur rectus ſtipes, ſed cum duobus cornibus, qui Græcæ litteræ Y figuram refert. Differt a cruce. Nam crux litteræ T ſimilis erat. Veteres pro inſtrumento ſupplicii uſi ſunt. Facinoroſi inter cornua patibuli cervices inſerebant, eorumque manus cornibus ſive ramis alligabantur: exinde ſic geſtantes furcam ſive patibulum a pone ſequente carnifice, vel conſervis cædebantur virgis. *Plaut. Mil.* 2. 4. 7. Credo, tibi eſſe eundum actutum extra portam, diſpeſſis manibus patibulum cum habebis. *Tacit. lib.* 14. *Ann.* c. 33. Sed cædes, patibula, ignes, cruces, tanquam redituri ſupplicium, ac prærepta interim ultione, feſtinabant. *Sall. in frag.* 4. *hiſt. apud Non.* c. 4. n. 355. Patibulo eminens affigebatur. Quo loco patibulum pro ipſa cruce videtur uſurpari. V. *Salmaſ. in ep. de Cruc.* ¶ Patibulum etiam uſurpatum reperitur pro ſera lignea, qua oſtia clauduntur, teſte *Non. loc. cit.* qui cauſam nominis affert, quod hoc ligno remoto valvæ pateant. *Titin. apud Non.* Si quiſquam hodie præter hanc poſticum noſtrum pepulerit, patibulo hoc ei caput defringam. ¶ Eſt præterea patibulum lignum quoddam curvum, vel duo ligna tranſverſim alligata, quibus agricolæ vitium ramos curvant, quo fœcundiores ſint. *Plin. l.* 17. c. 23. Novarienſis agricola traducum turba non contentus, impoſitis etiamnum patibulis palmites circumvolvit. Adde *Caton. de R. R.* c. 37.

Patibulus, li, m. idem, ac patibulum, apud vet. teſte *Nonio*. *Lucil. Rer. hum. l.* 11. Deligata ad patibulos, deligantur, & circumferuntur, cruci defiguntur.

Patibulus, a, um, adject. patibulatus. *Plaut. in fragment. Carbonar.* Patibulum ferar per urbem, deinde ſuffigar cruci. *Apul. lib.* 3. *Metam.* Patibulum aliquem relinquere.

Patiens, entis, o. *paziente*, ferens, tolerans. *Cicer.* 2. *de Orat.* In quo ego nimium patiens, & lentus exiſtimor. *Plin. lib.* 5. *epiſt.* 6. Medius ille agros ſecat navium patiens, *navigabile*. *Cicer. ad Q. Fr. lib.* 1. *ep.* 1. *cap.* 14. Meæ quoque literæ te patientiorem, lenioremque fecerunt. *Id. pro Leg.* c. 8. Non jam ut ne offendam tuas patientiſſimas aures. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. Patiens vetuſtatis. h. e. diu durans. *Virgil.* 2. *Georg.* Tellus patiens vomeris. h. e. quæ recte vomere proſcinditur.

Patienter, adv. *pazientemente*, καρτερικῶς, patienti animo, toleranter, conſtanter, fortiter, *Cic. de Amic.* c. 25. Alterum patienter accipere, non repugnanter. *Id.* 2. *Phil.* Quæ tuliſſe illum fortiter, & patienter ferunt. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Siquidem homines patientius eorum potentiam ferre potuerunt. *Valer. Max. l.* 4. c. 1. n. 11. Ita patientiſſime Cato toleravit.

Patientia, f. *pazienza, ſofferenza*, Germ. *gedult*, Gall. *patience*, Hiſp. *paciencia*, ὑπομονή, tolerantia. *Cic.* 2. *de Invent.* c. 54. Patientia eſt honeſtatis, aut utilitatis cauſa rerum arduarum, ac difficilium voluntaria, ac diuturna perpeſſio. *Id.* 1. *Catil.* Habes, ubi oſtentes illam præclaram tuam patientiam famis, & frigoris. *Id.* 1. *Offic.* c. 34. Adoleſcentia a libidinibus arcenda eſt, exercendaque in labore, patientiaque & animi, & corporis. *Id. Acad.* 1. c. 7. Patientiam alicujus tentare. *Id. Catil.* 1. *cap.* 1. Abuti patientia. *Tacit. in Agric.* c. 16. Britanniam uno prælio veteri patientiæ reſtituit, *all'antica ſoggezione*, e *ſervitù*. ¶ Interdum in malam partem accipitur pro nimia tolerantia, ſeu ſtupiditate. *Plin. l.* 1. *ep.* 35. Maritum non ſine aliqua reprehenſione patientiæ amor uxoris retardabat. *Porcius Latro apud Senec. l.* 1. *Controv.* 15. Ne quis in me aut nimiam patientiam, aut nimium ſtuporem arguat.

Patina, æ, f. *tegame*, λοπάς, vaſis genus, quo utebantur ad condiendos, & coquendos piſces, & alia. Vulgo confundunt cum lance, & definiunt vaſis genus, quo dapes elixæ, & juſculentæ in menſam feruntur. Atqui lanx Græce eſt πίναξ, patina vero λοπάς, deinde lancibus & cibi ſimplices apponebantur, ut carnes aſſæ, fructus, & ſimilia, patinis vero id factum nuſquam legas, ut bene adverſus Gulendinum obſervat Scaliger, ſed iis ad condiendos, coquendoſque piſces, & alia utebantur. Itaque ut λοπάδες, ita patinæ quoque operculum habebant. Id vel docemur proverbio hoc apud *Hieron.* Dignum patella operculum (V. *Operculum*) Nam patella eſt dim. a *patina*. *Plin. l.* 33. c. 1. *de ſero ſapa*. Decoquitur in patina cum ſale, & adipe. *Cic. Attic. lib.* 4. *ep.* 8. Multa me in epiſtola tua delectarunt, ſed nihil magis, quam patina tyrotarichi. *Ter. Eun.* 4. 7. 46. Jamdudum animus eſt in patinis. ¶ In menſis quoque patinarum uſus fuit. *Horat. l.* 2. *ſat. ult.* Affertur ſquillas inter murænam natantem in patina porrecta.

Patinarius, a, um, λοπαδευτός, quod eſt in patina conditum, vel repoſitum. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 28. Vel patinarium, vel aſſum verſes. *Plaut. Menæch.* 1. 1. 26. Struices concinnat patinarias. *Id. Aſin.* 1. 3. 28. *de piſce.* Eum quovis pacto condias, vel patinarium, vel aſſum. h. e. in jure coctum. ¶ Patinarius abſolute dicitur guloſus, helluo. *Sueton. in Vitel.* c. 17. Alii incendiarium, & patinarium vociferantibus.

Patior, eris, paſſus ſum, d. 3. *patire, ſoffrire*, סָבַל, Germ. *leiden*, Gall. *ſouffrir*, Hiſp. *ſufrir, padecer*, πάσχω, fero, tolero, ſuſtineo, a παθεῖν, a. 2. inf. act. verbi πάσχω, ſive a verbali ejus παθός. *Plin. l.* 17. c. 10. Semina fruticantia ſupputare, & ſaltem pati conſueſcere. *Ter. Andr.* Qui me tam leni paſſus eſt animo uſque adhuc. *Cicer.* 6. *Phil.* c. *ult.* Aliæ nationes ſervitutem pati poſſunt. *Id. de Un.* Mundus per ſe, & a ſe & patitur, & facit omnia. ¶ Sæpe ponitur pro ſinere, permittere, æquo animo ferre, & conjungitur cum adv. *facile, ægre, indigne, moleſte*, vel cum abl. *æquo animo, iniquo animo*. *Cic. Catil.* 1. c. 5. Non feram, non patiar, non ſinam. *Id. Att. lib.* 12. Quem jam

etiam

etiam gravius accuſat, quam tua conſuetudo patitur. *Id. pro Roſc. Am.* Quare facile amore patimur, eſſe quam plurimos accuſatores. *Hor. l. 1. od. 2.* Patiens vocari Cæſaris ultor. *Et od. 3.* Neque per noſtrum patimur ſcelus iracunda Jovem ponere fulmina. *Ter. Eun. 1. 1. 6.* Ne iſtuc tam iniquo patiare animo. *Id. Heaut. 5. 5. 13.* Non poſſum pati, quin tibi caput demulceam, *non poſſo contenermi*. *Plin. l. 18. c. 10.* Nec ulla ſegetum dilationem patitur propter teneritatem, *non permette, che ſi differiſca*. *Tacit. 2. Ann. c. 48.* Ut honeſtam innocentium paupertatem levavit; ita prodigos, & ob flagitia egentes movit Senatu, aut ſponte cedere paſſus eſt. h. e. effecit, ut cederent, vel juſſit, *fece cacciare, che &c.* ¶ Pati ævum dicuntur, quæ diu durant. *Colum. l. 2. c. 20.* Repoſitum in granario patitur ævum. ¶ Pati abſolute pro degere, vivere mala ferendo. *Virg. Ecl. 10.* Certum eſt, in ſilvis, inter ſpelæa ferarum Malle pati. *Senec. Thyeſt. v. 468.* Immane regnum eſt poſſe ſine regno pati. ¶ Particip. paſſurus. *Nepos 5. c. 1.* Negavit Elpinice, ſe paſſurum, &c. ¶ Partic. *patiendus* paſſiva ſignificatione. *Ovid. 2. Amor. eleg. ult.* Lentus es, & patens nulli patienda marito. ¶ Patio, is, activa poſitione pro *patior*. *Nævius* apud *Diomed. l. 1. pag. 395.* Populus patitur: tu patiae modo. *Vetus lex* apud *Cic. 3. de Leg. c. 4.* Decem a magiſtratibus patiunto.

Patiſcens, is, particip. fatiſcens, hians. *Senec. ep. 94. verſus fin.* Fulgores coeli patiſcentis. Sic legit *Lipſius*.

Patmos, f. 2. Pathmos, *Palmoſa*, al. *Petina*, Πάτμος, inſ. maris Icarii, al. maris Ægæi, una Sporadum, cum urbe. *Plin. l. 4. c. 12.*

Pator, oris, m. *apertura*, χάσμα, hiatus, & apertio, a *pateo*. *Apul. l. 3.* Quod altrinſecus ædium patore pervia ſibi. *Scribon. Larg. Compoſit. 46. & 47.* Narium pator.

Patræ, arum, f. olim Aroe, Turc. *Balia*, & *Baliabadra*, ideſt veteres Patræ, *Patras*, Πάτραι, Col. & urbs Achaiæ, in Peloponneſo, apud Rhium prom. & os ſinus Corinthiaci, a *Patreo*, qui moenia ampliavit. *Plin. l. 4. cap. 4. Ovid 4. Metam. verſ. 417.*

Patratio, onis, f. effectio, perfectio, conſummatio alicujus rei. *Vellei. l. 2. c. 98.* Gentes feroċiſſimæ in priſtinum pacis redegit modum, ejuſque patratione Aſiæ ſecuritatem reddidit, *conchiuſione della pace*.

Patrator, oris, m. alicujus rei auctor, effector. *Tacit. Ann. 14. c. 62.* Viſus idoneus maternæ necis patrator Anicetus. *Auson. in Arat. Pœnem. v. 20.* Auctor agendorum, propriique patrator, &c.

Patratus, a, um, *perfezionato, condotto a fine*, factus, perfectus, conſummatus, partic. a patror. *Tac. l. 2. Ann. c. 66.* Mallet patrati, quam incepti facinoris reus eſſe. *Vellei. l. 2. c. 21.* Commiſſum, patratumque prælium. Rurſus *Tacit. Ann. 11. c. 28.* Multas mortes juſſu Meſſalinæ patratas. *Id. 4. hiſt. c. 81.* Patrati remedii gloria penes Cæſarem. ¶ Pater Patratus V. Pater.

Patrenſis, e, ad Patram urbem pertinens. *Patrenſes*, ium, ſunt ejus urbis incolæ. *Cic. Fam. 13. ep. 19.*

Patria, æ, f. *patria*, ארץ מולדת, *Ger. vatterland*, Gal. *patrie*, Hiſp. *patria*, πατρίς, urbs, ſive alius locus, in quo nati ſumus. *Cic. 1. Offic.* Chari ſunt parentes, chari liberi, propinqui, familiares, ſed omnes omnium charitates patria una complexa eſt, pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere, ſi ei ſit profuturus? *Id. 5. Tuſcul. c. 37.* Patria eſt, ubi bene eſt. ¶ Aliquando & provincia ipſa, ex qua orti ſumus, patria vocatur. Unde *Salluſt.* Hiſpaniam ſibi antiquam patriam dixit. ¶ In plurali num. *Plin. lib. 7. c. 26.* Neque enim ipſi coronantur, ſed patrias ſuas coronant.

Patriānus, a, um, quod pertinet ad Patras urb. *Cic. l. 13. Fam. ep. 54.* Quod ei Patriana civitas decrevit, & dedit. Al. leg. Pariana, a Pario urbe Helleſponti.

Patriarcha, æ, m. *Patriarca*, Πατριάρχης, princeps patrum, vel primus pater. *Epiſtoc* in *Saturnina c. 8.* mentionem facit de Patriarcha Ægypti, ſeu Alexandrino. ¶ Apud *Tertul. de cor. mil. c. 19.* legitur *Patriarches* in recto ſingulari.

Patrice, adv. *da gentil uomo*, πατρικῶς, more patricio, nobiliter, apud vet. *Poet. Caſ. 5. 7.* At at ceſſo magnifice, patriceque, amiceque hero meo ire advorſum?

Patriciātus, us, m. Patriciorum dignitas. *Suet. in Aug. c. 2.* Ac rurſus magna vi per D. Julium in Patriciatum lectus. ¶ Alia fuit Patriciatus dignitas Conſtantini M. & ſequentium Imperatorum tempore; erant enim ejus ætatis Patricii Imperatori ipſi honore proximi, ejuſque amici & conſiliarii. V. *Caſſiod. l. 8. ep. 9.* de honore Patriciatus.

Patricii, m. 2. *Patrizj*, Εὐπατρίδαι, qui a primis illis Patribus, qui a Romulo, vel ab aliis poſtea electi ſunt, oriundi erant, ita dicti, quia Patrum eſſent progenies. *Liv. l. 1. c. 8.* Patres ab honore, Patricii, qui progenies eorum, appellati. ¶ Qui dicunt, Patricios vocatos eſſe, quod patres ſuos ciere poſſent, iidem etiam Patricios primis Urbis initiis aliud nihil fuiſſe, quam ingenuos aſſerunt, Cincius apud *Feſtum*, P. Decius apud *Liv. l. 10. c. 8.* ¶ Differebant a Senatoribus. Non enim omnes Patricii Senatores erant, ut perſpicuum eſt de fœminis, pueris, & pauperibus. Et præterea etiam ex plebe in Senatum legi cœperant. *Tac. Ann. 11. c. 25.* Iiſdem diebus in numerum Patriciorum aſſivit Cæſar vetuſtiſſimum quemque ex Senatu. ¶ Patricii haud ſecus, ac Patres, alii majorum, alii minorum erant gentium. Majorum gentium patricii dicti ſunt, qui a primis illis patribus a Romulo allectis ſunt profecti: minorum gentium, qui a patribus Conſcriptis, ſeu Allectis orti ſunt. *Tac. loc. cit.* Paucis jam reliquis familiarum, quas Romulus majorum, & L. Brutus minorum gentium appellaverant. V. ibi *Lipſ.* ¶ Exire e Patriciis, eſt fieri Plebeium. *Cicer. pro Dom.* Sed ut a Patriciis exeat, ut Tribunus Plebis fieri poſſit. ¶ Plura de Patriciis V. apud *Sigon. de antiq. jur. Civ. Rom. l. 1. c. cap. 7. Panvin. c. 1. Faſt. & Manut. de orig. Senatus.* ¶ Diverſi generis Patricii erant illi, qui a Conſtantino M. inſtituti fuerunt, & ſequentium Imperatorum temporibus celebrantur. V. *Patriciatus*.

Patricius, a, um, πατρικός, quod ad Patricios ſpectat, ut Patricia familia, Magiſtratus patricius, &c. *Cic. ad Brut.* Dum unus erit patricius Magiſtratus. *Vellej. l. 2. c. 59.* Patricia gentis familia. Patricius, vicus Romæ, quod ibi Patricii habitaverint, jubente Serv. Tullio, ut ſi quid adverſus ipſum molirentur, ex locis ſuperioribus opprimi poſſent.

Patricus caſus, h. e. genitivus, legitur apud *Varron. l. 7. L. L. & l. 8.* bis, ubique tamen alii leg. *patrius*.

Patrie, adv. *da padre*, affectu paterno. *Quinct. lib. 11. c. 1.* Ut eum non inimice corripere, ſed patrie monere videatur.

Patrīmus, e, adject. pro patrimus. *Feſtus*.

Patrimoniālis, le, adject. *patrimoniale*, apud JCtos, ut patrimoniale munus, e. *Dig. de mun. & honor.*

Patrimoniŏlum, li, n. parvum patrimonium. *Hieronym. ep. 10. ad Fur. ad fin.* Patrimoniolum meum quotidie perit.

Patrimonium, nii, n. *patrimonio*, *beni paterni*, οὐσία, bona paterna, hereditas a patre relicta. *Cic. pro Rab. Poſth. c. 14.* Lautum, & copioſum patrimonium. *Id. pro Flac. c. 36.* Diſſipare patrimonium conviviis. *Id. 2. Offic. c. 15.* Patrimonium effundere. *Quintil. l. 5. c. 10.* Patrimonium exhaurire. ¶ Patrimonium Principis duplex erat, publicum, quod bona fiſcalia complectebatur; privatum, quod bona propria, ſeu patrimonialia. Ex quo intelliges locum illum *Vulcat. l. 2. c. 10.* de privato Darii patrimonio, & *Jul. Capitolin. c. 7.* de patrimonio privato Antonini Pii. Huc referendum eſt illud *Ulpian. l. Cum ſervus ra ſuo. dig. de Legat. 1.* Prædia in formam patrimonii redacta. h. e. publica facta, hic enim nomine *patrimonii* intelligitur fiſcus.

Patrīmus, a, um, ſ le, cui pater ſuperſtes eſt. Illi, quibus uterque parens in vivis erant, conjunctim patrimi, & matrimi appellabantur. Dicebantur autem vel patrimi matrimi, vel patrimi, & matrimi, quomodo vocantur in veteri inſcriptione p. 101. edit Gruter. *Liv. l. 37.* Patrimi omnes, matrimique ad id ſacrificium adhibiti. *Catul. epig. 1.* Patrima virgo, h. e. Minerva. *Tacit. 4. hiſt. c. 53.* Cum pueris puelliſque patrimis, matrimiſque.

Patriſſo, as, avi, atum, n. 1. patrem imitor, πατρίζω, πατριάζω. *Ter. Adelph. 4. 2. 25.* Laudo, Cteſipho, patriſſas. *Plaut. Pſeud. 2. 3. 27.* Mirans, ſi patriſſat filius? ¶ Scribitur & *patrizo*.

Patrītus, a, um, πατρῷος, quod eſt patris, ut avitus quod eſt avi. *Cic. 1. Tuſc. c. 19.* Hæc enim pulchritudo etiam in terris patritam illam, & avitam, ut ait Theophraſtus, Philoſophiam excitavit. Alii leg. *patriam*. *Varro* apud *Non. c. 2. n. 703.* Patrito, & avito more precabamur. Affertur & locus *Plaut. Mil. 3. 1. 190.* ſed dubia eſt lectio.

Patrius, a, um, *patrio*, *natio*, πατρικός, quod eſt patriæ, vel patris. *Cic. pro Flac.* Ut ſenſum jam percipere poſſit ex mœrore patrio. *Id. 1. de Or.* Hic enim eſt mos patrius Academiæ adverſari ſemper omnibus in diſputando. *Virg. 2. Æn. v. 279.* Patrii muri. *Id. 6. Æn. 308.* patria decedens ponere terra. ¶ Patrius caſus dicitur a Grammaticis caſus genitivus, fortaſſe quod a recto tanquam a patre oriatur. V. *Patricus*.

Patrizo. V. Patriſſo.

Patro, as, avi, atum, a. 1. τελέσαι, proprie notat rem veneream conſummare, liberis operam dare, a *pater*, ut docet *Scholiaſtes* in *Perſ. ſat. 1.* ad illud v. 18. patranti fractus ocello. ¶ Frequentius tamen accipitur pro rem quamvis perficere, aliquid jam inceptum ad finem perducere, vel ſimpliciter pro efficere, *fare*, *condurre a fine*. *Sall. in Catil.* Si Romæ ſocii incepta patravissent. *Liv. l. 23. c. 8.* Si forte abeſſe, dum facinus patratur, mallit. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Patrare promiſſa. h. e. præſtare. *Tacit. 4. hiſt. c. 83.* Patrare juſſa, h. e. exequi. ¶ Patrare bellum, dictum eſt a *Salluſt. Vellej. Tacit. & Floro*: quam phraſin ſancte & antique uſurpari, affirmat *Quintil. l. 8. c. 3.* licet, inquit, a nobis rideantur, ſi diis placet: quam culpam non ſcribentium quidem judico, ſed legentium, tamen vitandam. Hæc *Quintilianus* idem ſcripſit, quia verbum hoc obſcœnam etiam, ut dictum eſt, habuit notionem. ¶ Patror, aris, deponenti forma valetur eſſe illud Lucretii *lib. 5. v. 385.* Quod facere intendunt, neque adhuc conata patrantur. Quod tamen ſi attente expendatur, non ſatis rem conficit.

Patrocinium, nii, n. *patrocinio*, עזר, Germ. *ſchutz*, Gall. *defenſe*, *protection*, Hiſp. *padronazgo*, συνηγορία, protectio, tutela, defenſio. *Feſt.* Patrocinia appellari cœpta ſunt, cum plebs diſtributa eſt inter Patres, ut eorum opibus tuta eſſet. *Cicer. 2. Offic.* Itaque illud patrocinium orbis terræ verius, quam imperium, poterat nominari. *Id. 1. de Orat.* Arripere patrocinium æquitatis. *Id. 1. de nat.* Suſcipere patrocinium. *Id. 2. de Fin.* Repudiare patrocinium voluptatis.

Patrocinor, aris, atus ſum, d. 1. *difendere*, *proteggere*, Ger. *einen verthedigen*, Gal. *defendre*, *proteger*, Hiſp. *defender*, συνηγορέω, imbecilliorem protego vel verbo, vel facto. *Quintil. l. 2. c. 4.* Sic, ut non homini patrocinemur, ſed fidei. *Plin. l. 14. c. 4.* Patrocinante vicinitate. *Hirt. de B. Hiſp. c. 29.* Adverſarii patrocinari loco iniquo non deſinunt, *difender il poſto*.

Patrocliānus, a, um, adject. a Patroclo. *Martial l. 12. epigr. 78.* Sellas ante petit Patroclianas. Ubi publicas quaſdam Romæ latrinas intelligere videtur.

Patroclus, m. 2. Πάτροκλος, Menœtii filius, & Sthenelès, qui occiſo per ludum aſtragalorum Cleonymo, ſeu, ut alii placet, Æane Amphidamantis filio, ſolum vertens Phthiam venit, ubi a Peleo propter generis propinquitatem ſuſceptus eſt, & una cum Achille apud Chironem educatus, cum eodem arctiſſima amicitia junctus vixit. Poſtea etiam cum Achille ad expeditionem Trojanam profectus eſt, ubi armis Achillis indutus, quo tempore ille iratus Agamemnoni propter ereptam ſibi Briſeidem bello abſtinebat, cum Hectore pugnans, ab eodem confoſſus occubuit. Quod cum reſciviſſet Achilles, acceptis a Thetide matre aliis armis a Vulcano fabricatis, ad bellum rediit, amici mortem vindicaturus, Hectoremque interfecit.

Patrōna, æ, f. quæ aliquem defendit. *Teren. Eun. 5. 2. 48.* Te mihi patronam cupio, Thais. *Cic. 2. de Or.* Prædicatio patrona illa civitatis, ac vindex libertatis. *Martial. l. 7. epigr. 71.* Ut vocem mihi commodes patronam. Ubi videtur adjective uſurpari.

Patronālis, le, adject. ut verecundia Patronalis, h. e. quæ patrono debetur, *l. 10. ff. de donat.*

Patronātus, us, m. patrocinium humilium, & pauperum. Jus patronatus a Romulo originem habuit. Nam poſtquam populum in Patricios, & Plebeios diviſit, ſanxerit, ut Patricii auſpicia haberent, ſacra curarent, Magiſtratus gererent, jus dicerent, ſecum Remp. adminiſtrarent, Plebeii agros colerent, pecus alerent, artes quæſtuoſas exercerent, ne ſeditiones orirentur, Patricios patronos Plebis, Plebeios clientes Patriciorum eſſe conſtituit, commendans Plebem Patribus, & unicuique de Plebe liberam optionem tribuens, ut ſibi, quem vellet, patronum eligeret. Hoc igitur ſanctiſſimum neceſſitudinis vinculum, quo Patricios, & Plebeios inter ſe aſtrinxit, ex parte Patriciorum *patronatum*, ex parte plebeiorum *clientelam* appellavit. *Dionyſ. l. 2. Manut. de orig. Sen. Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. c. 7.* De jure Patronatus mentio ſæpe fit a JCtis *l. 3. & 22. tit. 14. l. 37. Digeſt. & in Cod. l. 6. tit. 3. leg. 20.*

Patrōnus, ni, m. *tutore*, *difenſore*, פטרון, Ger. *ein furſprach*, *beſchirmer*, Gal. *defenſeur*, *advocat*, Hiſp. *patron*, *defenſor*, προστάτης, qui aliquem in periculo defendit, quia patris ſit loco. *Feſt.* ¶ Proprie patroni apud Romanos Patres, ſeu Patricii fuere, ex Romuli inſtituto, qui Patricios patronos Plebis, Plebeios Patrum clientes eſſe conſtituit. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 2. c. 7. Cic. pro Sext.* Qui propter ſalutem illius urbis Conſulatu conſervatam meo me unum patronum adoptavit. ¶ Quoniam vero patronorum officia fuere, ut clientes omnibus in rebus tuerentur, ac potiſſimum ut iis incognita jura traderent, cauſamque eorum in foro, re poſtulante, defenderent, factum eſt, ut patronus pro oratore, ſive actore cauſarum uſurparetur. *Paſianus in Divin. l. 1. c. 4.* Qui defendit aliquem in judicio, aut patronus dicitur, ſi orator eſt, aut advocatus, ſi jus ſuggerit, aut præſentiam ſuam accommodat amico, aut procurator, ſi negotium ſuſcipit, aut cognitor, ſi præſentis cauſam novit, & ſic tuetur ut ſuam. *Cic. 2. Off.* Judicis eſt ſemper in cauſis verum ſequi, patroni nonnunquam veriſimile, etiamſi minus ſit verum, defendere. ¶ Eſt etiam *patronus* correlativum *liberti*, & ſumitur pro domino, qui ſervum libertate donavit. *Cic. l. 13. Fam.* Quod eſt in patronum ſuum officio, & fide ſingulari. *Id. in Fam.* Ut Antonium libertum in patroni ejus negotio tueare. ¶ Tranſlate pro quovis defenſore ponitur. *Cic. pro Balb.* Patrono fœderum, & fœderatorum. *Id. pro Syl.* Patronus criminum. *Id. Tuſc. 3.* Patronus mentis. *Id. de Amic. c. 7.* Patronus juſtitiæ.

Patronymicum nomen, aut πατρωνυμικὸν ὄνομα, eſt, quod fit ex nomine patris, avi, vel alius ex majoribus, & ſignificat filium, vel filiam, nepotem, vel neptem, vel alium ex deſcendentibus, ut *Pelides*, Achilles filius Pelei, *Æacides*, Achilles nepos Æaci: Item ex nominibus Regum, urbium, fluminum, &c. V. *Priſcian. l. 2. & alios Grammat.*

Patrŏus, a, um, πατρῷος, patrius, paternus. Apud *Catul. epigr. 1.* ubi habetur *patrima virgo*, alii leg. *patrua*, eodem ſenſu.

Patruēles, m. 3. *fratelli cugini*, בני אחים, Ger. *bruder*, *kinder*, Gal. *couſins*. Hiſp. *primos*, ἀνεψιοί, patruorum filii, ideſt, ut ait *Nonius*, duorum fratrum filii, & filiæ; at ſororum duarum, aut plurium filii inter ſe ſobrini, & ſive ſobrinæ dicuntur, ut *Caius Dig. l. 38. tit. 10. leg. 1. & 10.* docet. *Cic. 5. Fin. c. 1.* Et L. Cicero frater noſter cognatione patruelis, amore germanus. ¶ Item filii ſororum patris. Hinc Q. Metellus Celer dicitur a *Cic. pro Cal. c. 24.* frater patruelis Clodii, quia mater Clodii ſoror fuerat patris Metelli.

Patruēlis, le, o. 3. ἀδελφιδοῦς, quod eſt ex parte patrui. *Ovid. ep. 14. v. 60.* Quid meruere netem patruelia Regna tenendo?

Patruus, i, m. *zio*, דוד, Germ. *ein vetter*, Gall. *oncle*, Hiſp. *tio*, θεῖος, πάτρως, πατράδελφος, frater patris, quod ſit quaſi pater loco. *Cic. 3. Ver.* Patruo teſtimonium dicente. ¶ *Patruus magnus*, frater avi, *patruus major*, frater proavi, & patruus avi, qui & *propatruus* dicitur, *patruus maximus*, frater abavi, qui & *abpatruus* appellatur. V. *leg. 1. Dig. de gradib.* Patruum ſæpe, apud *Perſ. ſat. 1. v. 11.* aſt ad ætatem graviam accedere, cum patrui mores induimus, h. e. ſeveros. Hinc & *Cic. pro Cal.* Qui in reliqua vita mitis eſſet,

eſſet, fuit in hac cauſa pertriſtis quidam patruus, cenſor, magiſter.

Patrŭus, a, um, adject. a patruo, uſurpatur pro ſevero, & aſpero, quia patrui ſolent poteſt caſtigare acrius, quam patres ſolent. *Horat. l. 3. od. 12.* metuentes patruæ verbera linguæ. *Manil. l. 5. v. 455.* Tutoriſque ſupercilium, patruumque rigorem. ¶ Joculariter *Plaut. Pœn. 5. 4. 24.* Patrue mi patruiſſime.

Patulcius, m. V. Cluſius.

Patuleo. V. Paſtilleo.

Patŭlus, a, um, *patente, aperto, ἀνεῳγώς*, quod ſemper patet, apertum, extenſum, latum. *Cic. c. Fin.* At illa, quæ in concha patula pinna dicitur. *Id. de Or.* Patulis comis diffuſa platanus. *Ovid. 3. Met.* Patulum os. *Col. lib. 6. c. 1.* Nares reſimæ, & patulæ. *Hor. l. 1. ep. 18. v. 70.* Nec retinent patulæ commiſſa fideliter aures. ¶ *Patuli boves* qui ſint, V. in *Camurus*.

Pava, æ, f. *paoneſſa*, fœmina in genere pavonum. *Auſon. epigr. 69.* Pavaque de pavo conſtitit ante oculos.

Paucies, adv. raro. *Titin.* apud *Non. c. 2. n. 681.* Uxorem meam paucies video. Legitur & *paucieus*.

Pauciloquium, ii, n. *Βραχυλογία*, paucitas ſermonis, *Plaut. Merc. 1. 3. 35.* Contumeliam, & diſpendium, multiloquium, pauciloquium.

Paucĭtas, atis, f. *poco numero, pochezza, ὀλιγότης*, exiguus numerus. *Cic. 1. de Or. c. 2.* Quanta Oratorum ſit, ſemperque fuerit paucitas. *Id. 1. de Inv.* Paucitas in partitione ſervatur. *Curt. l. 3. c. 3.* Ad paucitatem redigi.

Paucŭlus, dim. a paucus. *Cic. Att. l. 5.* Ut ibi pauculos dies eſſet. *Terent. Heaut. 4. 6. 24.* Loquitur paucula. ¶ In ſingul. numero exempla non vidimus.

Paucus, a, um, *poco*, מעט, Ger. *wenig*, Gal. *peu*, Hiſ. *poco*, *παῦρος*, quod eſt exigui numeri, cui *multus* opponitur, a græca voce allata. *Cic. 5. Tuſc.* Quem paucis, quam parvis rebus egeat, quam viribus. *Plaut. Pœn. 5. 4. 54.* Rem in pauca conferre. *Plin. l. 10. c. 59.* Anſeres plurima ova ſexdecim, pauciſſima ſeptem. *Tacit. 1. Ann. c. 17.* Cum paucis Centurionibus, paucioribus Tribunis. ¶ *Paucis*, ablat. abſolute, pro paucis verbis. *Virg. 6. Æn.* Reſponſum paucis reddere. *Idem 4. Æn.* Paucis docebo. Sic *Terent. Andr. 3. 3.* Pater, licet ne pauca? S. Quid dicis mihi? ¶ In ſingulari numero. *Horat. Poet. v. 203.* Tibia foramine pauco. *Hygin. fab. 194.* Poſt paucum tempus nuntiatus. ¶ In dativo plur. *paucabus* pro *paucis* dixit *Gell. hiſtoricus* apud *Chariſ. l. 1. pag. 39.* *Pauſth.* V. dicta in *Aſina*.

Pavefactus, a, um, particip. a paveſio. *Ovid. 13. Met. v. 878.* Aſt ego vicino pavefacta ſub æquore mergor.

Pavendus, a, um, timendus, particip. a paveo. *Plin. lib. 8. c. 23.* Nec pedibus pavendas tantum ſerpentes, ſed & ictibus volare tormento.

Pavens, antis, o. *pauroſo*, *τρεπιδῶν*, qui timet, partic. a paveo. *Ovid. 2. Met.* Colligit amentes, & adhuc terrore paventes Phœbus equos.

Paventia, æ, f. Dea pavoris, quæ terret Infantes. *Auguſtin. de Civit. Dei, l. 4. c. 11.*

Pavĕo, es, pavi, ſine ſup. n. 2. *aver paura, temere*, פחד, Ger. *ſich fürchten*, Gal. *avoir grand peur*, Hiſp. *tener miedo*, *τρεπιδοφῶμαι*, timeo, trepido, tremo. *Cic. 3. Phil. c. 5.* Pavet animus apud concilium illud pro reo dicere. *Hor. Epod. 12.* Pavet acres agna lupos. *Ter. And. 2. 2. 12.* Id pavet, ne tu ducas illam. *Ovid. 9. Met.* Pectora pavent metu. ¶ Videtur autem diſcrimen eſſe inter *timeo*, & *paveo*, quod *timeo* occultum metus affectum denotat; qui autem pavet, cum pallore, & tremore ſe prodit. *Tacit. Ann. 4. 2. 70.* Idipſum paventes, quod timuiſſent. Neque tamen hoc perpetuum eſt apud Auctores.

Paveſco, is, neut. 3. *temere*, *πτοιερειβοῦμαι*, timidus fio, vel idem ac timeo. *Colum. l. 6. c. 2.* Ne ad hujuſmodi tactum paveſcant. *Tac. Ann. 1. 2. 4.* Bellum plures paveſcere. *Gell. lib. 19. c. 1.* Paveſcere ſenſim, & quaſi albeſcere.

Pavera, lamenta dicebant antiqui, quæ de vagine non bene exibant. *Feſt.*

Paveratus, a, um, adject. denſus, calcatus, ut paveata veſtis. Vide Pepaveratus.

Pavibundus, a, um, adject. pavens. *Arnob. l. 7.* Pavibundæ trepidationes.

Pavicŭla, æ, f. inſtrumentum, quo area denſatur, æquaturque, a *pavio*. Gloſ. *Pavicula*, *ὀπαρνεστῆρες*. *Cat. c. 129. R. R.* Comminuito terram, & cylindro, aut pavicula comquato. Adde *Col. l. 12. c. 3.*

Pavĭde, adv. *timidamente*, *τρεμόνως*, timide, meticuloſe. *Liv. l. 5. c. 39.* Quæ ad Alliam tam pavide fugerat.

Pavĭdus, a, um, *timido*, ירא, Ger. *erſchrocken*, Gal. *craintif*, Hiſp. *medroſo*, *τρεμαῖος*, qui natura timidus eſt, qui ſemper timet. *Virg. 8. Æn.* Stant pavidæ in muris matres. *Sil. l. 10. v. 63.* Talin' paviduſſime, dignum Me vitæ, pulchamque indignum mortis putaſti? *Plin. lib. 11. c. 37.* Quos pavidiores accepimus. ¶ Pavidus etiam dicitur, qui pavidos facit. *Ovid. 1. Faſt. v. 16.* pavidos excute corde metus. *Lucret. l. 2. v. 44.* Pavidæ religiones. *Stat. l. 5. Theb. v. 567.* pavidi feros incola luci. ¶ *Pavidum* adverbialiter pro pavide. *Ovid. 9. Met. v. 568.* Deque ſuis unum famulis pudibunda vocavit, Et pavidum blandita, &c.

Pavimentarius, i, m. pavimentorum faber, unde Collegium pavimentariorum in vetuſta Inſcript. apud *Muratori. p. 527.*

Pavimentātus, a, um, in quo pavimentum ſtratum eſt, partic. a pavimentos. *Cic. pro Dom.* In palatio pulcherrimo proſpectu porticum cum conclavibus pavimentatam trecentum pedum concupierat. Adde *ad Q. Fr. l. 3. epiſt. 1. c. 1.*

Pavimento, as, avi, atum, a. 1. *fare pavimento*, Ger. *ei eſtrich ſchlagen*, Gal. *paver*, Hiſp. *echar ſuelo*, *ἐδαφίζω*, pavimentum facio, pavimento ſterno. *Plin. l. 27. c. 4.* Ergo pavimentandum, ubi ſata ſit, cenſent.

Pavimentum, ti, n. *pavimento, terraccio*, קרקע, Germ. *ein eſtrich*, Gal. *pave*, Hiſp. *ſuelo de caſa*, *ἔδαφος*, domus ſolidamentum, ſive incruſtatio, quam gradiendo calcamus, a *pavio*. *Cato cap. 18. R. R.* Ibi de teſta arida pavimentum ſtruito, ubi ſtructum erit, pavito, fricatoque, oleoque perungito, uti pavimentum bonum ſiet. *Juven. ſat. 14. v. 60.* Verre pavimentum, & nitidas oſtenda columnas. *Cic. Q. Fratr. l. 3. epiſt. 1. 1. 1.* Pavimentum facere. ¶ Pavimentorum plura apud veteres genera recenſet *Plin. l. 36. c. 25.*

Pavĭo, is, ivi, itum, a. 4. *percuotere*, הכה, Ger. *ſchlagen, gleich machen*, Gal. *paver, battre la terre*, Hiſp. *piſonar la tierra*, *παίω*, percutio, cædo, tundo, apud vet. a verbo Græco allato, inſerto v conſono, quomodo ab *ὠόν*, eſt ovum. *Cat. c. 18.* Ubi ſtructum erit, pavito. *Cic. 2. de Div. c. 34.* Neceſſe eſt aliquid ex ore cadere, & terram pavire.

Pavitatio, onis, f. trepidatio. *Apul. de Mundo.* Quorum pavitatione quæ trepidant, ſine inclinationis periculo nutant.

Pavito, as, avi, atum, a. 1. *temer molto*, *πτοέομαι*, valde timeo, freq. a *paveo*. *Lucr. l. 2. v. 57.* Quæ pueri in tenebris pavitant. *Ter. Hec. 3. 1. 40.* Uxorem Philumenam pavitare neſcio quid dixerunt.

Pavītus, a, um, percuſſus, calcatus. *Colum. l. 1. c. 6.* Pavitumque ſolum habet. *Plin. l. 9. c. 10.* Terra pavita, & complanata.

Paulatim, vel Paullatim, adv. *a poco, a poco*, מעט מעט, Ger. *nach und nach, allgemach*, Gal. *peu a peu*, Hiſp. *poco a poco*, *κατὰ μικρόν*, ſenſim, leniter. *Cal. Cic. lib. 8. Fam. ep. 17.* Cujus amicitia me paulatim in hanc perditam cauſam impoſuit. ¶ Reperitur cum genit. pro paululum. *Cat. c. 47.* Aquæ paulatim addito.

Paulianus, a, um, adject. a Paulo, nom. propr. ut Pauliana reſponſa, h. e. Pauli JCti, *in præfat. in Pandect. ad Antecess. §. 5.* Sic Pauliana victoria. *Valer. Max. l. 8. c. 11. n. 1.* h. e. a L. Paulo parta.

Paulinus, i, & Paulina, æ, nomen Romanum, ut Suetonius Paulinus, Lollia Paulina, &c. apud *Tac.* & *Plin.* ¶ Paulinus Epiſcopus Nolanus ſcripſit epiſtolas, & carmina, floruitque circa ſeculi IV. finem, & initium V. Auſonii diſcipulus fuit, & amicus, V. *Auſon. epigr. 24.* ¶ Paulinus alter, Petrocorius (vel Petricordius) dictus a Petrocorio Aquitaniæ oppido, ſcripſit metro vitam S. Martini, vixitque Sæc. V. annis circiter 40. poſt Nolanum.

Paulĭſper, adv. *poco tempo, per poco tempo*, מעט, Germ. *ein kleine zeit*, Gall. *un peu de temps*, Hiſp. *un rato*, *ὀλίγον χρόνον*, valde paulum temporis. *Cic. 3. de Leg.* Pauliſper faceſſant, rogamus. *Ter. Heaut. 2. 2. in fin.* Pauliſper manę. *Plaut. Bacch. 5. 3. 12.* Pauliſper eſt libido homini ſuo animo obſequi. ¶ Scribitur & *paulliſper*.

Paulo, & Paullo, adv. *un poco*, idem ac paulum, niſi quod *paulum* poſitivis, *paulo* comparativis, & præpoſ. *ante*, & *poſt* jungitur. *Cic. 2. Verr.* Ego autem Ædilis, hoc eſt paulo amplius, quam privatus. *Id. 6. Verr.* Imo vero modo, ut plane paulo ante vidimus. *Id. de Orat.* De quibus paulo poſt dicemus. *Caſ. l. 1. B. C. c. 20.* Poſt paulo tamen cognoſcunt. ¶ Paulo magis interdum ponitur pro nimium. *Cic. in Brut. c. 21.* Et lubenter verbis etiam uti paulo magis priſcis. ¶ Paulo mox, eſt ſtatim, cum parvo intervallo. *Plin. l. 18. c. 28.* Sicut paulo mox docebimus.

Paululātim, adv. dim. a paulatim. *Apul. l. 1. Metam.* Paululatim labellis minuens. Alii aliter legunt.

Paululo, aliquantum, *un pochetto*. *Lucejus ad Cicer. Famil. 5. ep. 14.* Valeo paululo deterius.

Paulŭlum, ſeu paullulum, adv. *alquanto, un pochetto*, *ὀλίγον μικρόν*, pauliſper, dim. a paulum. *Ter. Eun.* Paululum opperirier ſi vis. *Cic. 4. Acad.* Et paululum ante dicendum eſt.

Paulŭlus, ſeu paullulus, a, um, *pochetto*, *μικρός*, parvus, exiguus, dim. a *paulus*, quod a *parvus*. *Ter. Adel.* Agelli hic ſub urbe eſt paululum. *Liv. l. 8. c. 11.* Pro paulula via magnam mercedem Romanis eſſe ſolvendam. *Liv. l. 33. c. 11.* Equi, hominesque pauluſi, & graciles. *Cic. Tuſc. 5. c. 8.* Habeo paululum, quod requiram.

Paulum, ſeu paullum, adv. *poco*, *ὀλίγον μικρόν*, dim. a *parum*. *Teren. Eun.* Quaſi vero paulum interſit. *Cic. 1. Acad.* Paulumque cum ejus villa abeſſemus. *Quintil. l. 12. c. 3. ad fin.* Paulum aliquid in ſcholis ſederunt.

Paulus, vel Paullus, m. 2. *παῦλος*, cognomen gentis Æmiliæ, Latine puſillus exponitur. Hoc cognomine celeberrimus eſt L. ille Æmilius, qui in prælio Cannenſi pro patria occubuit. *Cic. 2. de Div.* Item Africani minoris pater. *Cic. in Brut.* Item ille, qui Perſen vicit. *Cic. 1. Agr. 4. Catil. pro Mur.* &c. ¶ Jul. Paulus Juriſconſultus Patavinus fuit, auditor Papiniani, tempore Alexandri Severi.

Paulus, ſeu paullus, a, um, idem ac parvus, vel paucus. *Plaut. Curc. 2. 2. 31.* Venus de paullo hoc paullulum dabo tibi. *Ter. Andr. 1. 5. 31.* Paullo momento huc, illuc impellitur. *Id. And. 5. 3. in fin.* Pro peccato magno paulum ſupplicii ſatis eſt patri. ¶ *Poſt paulum*, eſt paulo poſt. *Quintil. l. 9. c. 4.* Sed de propoſitorum diverſitate poſt paulum.

Pavo, onis, m. *pavone*, טוס, Ger. *pfauw*, Gal. *paon*, Hiſp. *pavon*, *ταώς*, avis variorum pennarum fulgore conſpicua, quam Poetæ Junonis tutelæ aſſignarunt, a græca voce allata. Junoni ſacra eſſe dicitur, cujus illa caudam ornaſſe fingitur oculis Argi a Mercurio interempti. V. *Ovid. 1. Met. fab. 13.* ¶ Tradunt, hanc avem glorioſam eſſe. Laudata enim expandit colores adverſo maxime Sole. Malevola etiam eſt, quippe quæ fimum ſuum reſorbet invidens hominum utilitati. *Ovid. l. 1. de ar. am. v. 627.* Caro ejus diutiſſime incorrupta ſervatur. V. *Plin. l. 10. c. 20.* *Juven. ſat. 1. v. 143.* Et crudum pavonem in balnea portas. ¶ Fœmina dicitur pava. Sed tamen utrumque ſexum pavo appellari poteſt cum appoſitione horum nominum *maſculus*, & *fœmina*. *Colum. l. 8. cap. 11.* Maſculus pavo gallinaceam ſalacitatem habet. Et *paulo poſt*: Nam pavones fœminæ, quæ non incubant.

Pavonacĕus, a, um, quod pavoni ſimile eſt. *Plin. l. 36. c. 22.* At quæ vocant pavonacea tegendi genera. Alii legunt *pavimentata*, h. e. pavimentorum more conſtructa.

Pavoninus, a, um, quod ex pavone eſt, ut Muſcarium pavoninum, ex pavonum caudis confectum. *Col. l. 8. c. 5.* Pavoninum ovum. *Var. l. 3. R. R. c. 9.* Si ova gallinis pavonina ſubjicies. Quidam leg. *pavonia*.

Pavonius, V. Pavoninus.

Pavor, oris, m. 3. *paura*, פחד, Germ. *forcht*, Gall. *peur*, Hiſp. *miedo*, *δέιμα*, timor. *Cic. 4. Tuſc. c. 8.* Pavorem, metum mentem loco moventem, ex quo illud Ennii, Tum pavor ſapientiam mihi omnem ex animo expectorat. *Virg. 3. Georg.* haurit corda pavor pulſans. *Liv. l. 24.* Pavorque circa eam ceperat milites. ¶ Pavorem, & Pallorem Tullus Hoſtilius Deos conſecravit. *Liv. l. 1. c. 27.* *Auguſt. de Civ. Dei l. 6. c. 10.* *Lactan. l. 1. c. 20.*

Pauper, eris, o. *povero*, אביון, Germ. *arm*, Gall. *pauvre*, Hiſp. *pobre*, *πένης*, inops, indigens, tenuis, cui parva, & anguſta res familiaris ſit, a *παῦρος*, paucus. *Cicer. in Parad.* Inopes, ac pauperes exiſtimandi ſunt. *Stat. l. 1. Theb.* Lis eſt de paupere Regno. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 142.* Pauper Opimius argenti poſiti intus, & auri. *Cic. in Vatin. cap. 12.* Sis ne ex pauperrimo dives factus in illo ipſo anno. *Ovid. 4. de Pont. eleg. 2.* Et carmen vena pauperiore fluit. h. e. ſteriliore. *Quintil. l. 10. c. 3.* Pauper, & jejuna eloquentia. *Plaut. Rud. 5. 1. 17.* Pauperes res. *Ter. Andr. 4. 5.* Quæ ſeſe inhoneſte optavit parare hic divitias potius, quam in patria honeſte pauper vivere. Sunt qui legunt *paupera*. Invenitur etiam & *pauper, ra, rum*. *Plaut. in fragm.* Paupera hæc eſt mulier. *Cal. Aurel. Tard. 1. 1. 1.* Caput carnibus pauperum. *Varro* tamen *l. 7. de L. L.* improbat hujuſmodi terminationem.

Pauperātus, a, um, adject. *impoverito*. *Sidon. l. 6. ep. 12.* Defectio civium pauperatorum.

Paupercŭlus, a, um, *poverello*. *Ter. Heaut. 1. 1. 44.* Eſt e Corintho hic advena anus paupercula. *Var. l. 1. de R. R. cap. 17.* Ut plerique pauperculi cum ſua progenie.

Pauperies, ei, f. 5. idem ac paupertas. *Horat. l. 3. od. 24.* Magnum pauperies opprobrium jubet quidvis & facere, & pati. ¶ Pauperiem facere, *danneggiare*, eſt damnum inferre, propter quod quis pauperior fiat. Hinc *tit. in Pandect. l. 9. tit. 1.* Si quadrupes pauperiem feciſſe dicatur.

Paupertus, adv. comparativ. *più poveramente*. *Tertul. de cult. fœm. c. 11.* Ex quo facta eſt Chriſtiana, pauperius incedit.

Paupĕro, as, avi, atum, a. 1. *impoverire*, *πένητα ποιῶ*, pauperem facio. *Plaut. Pſeud. 4. 7. 27.* Boni viri me pauperant, improbi alunt. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſ. & ablat. pro privare. *Horat. l. 2. ſat. 5. v. 35.* Quam te contemptum caſſa nuce pauperet.

Paupertas, atis, f. *povertà*, עוני, Germ. *armuth*, Gal. *pauvreté*, Hiſp. *probreza*, *πενία*, pauperis conditio, egeſtas, inopia, anguſtia rei familiaris. *Var. l. 4. L. L.* Pecunia, quæ erat parva, ab ea paupertas dicta eſt. *Cic. 2. Off.* Vita, mors, divitiæ, paupertas omnes homines vehementiſſime permovent. ¶ Paupertatem quidam ab egeſtate ita diſtinguunt, ut egeſtas ſit, quando ad victum neceſſaria deſunt, paupertas, quando licet non ſint opes, tamen neceſſaria ſuppetunt. *Martial. l. 11. epigr. 33.* Non eſt paupertas, Neſtor, habere nihil. *Cic. in Parad.* Itaque iſtam paupertatem, vel potius egeſtatem, ac mendicitatem tuam nunquam obſcure tuliſti. ¶ In plur. num. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 714.* Horum temporum divitias, & illorum paupertates. ¶ Paupertas a poetis Dea fingitur, filia Herebi, & Noctis. *Boccat. l. 1. Gen.*

Paupertatŭla, æ, f. *Hieronym. in epitaph. Marcellæ ad Princip. virgin. in fin.* Et te paupertatulæ ſuæ reliquit hæredem.

Paupertinus, a, um, idem ac pauper, *Var.* apud *Non. c. 2. n. 715.* Quod ſi paupertina ſit elegantia. *Gell. l. 20. c. 1.* In jus vocato paupertino homini.

Pauſa, æ, f. *pauſa*, נוח, Ger. *ruhe, ſtillhaltung*, Gal. *pauſe*, Hiſp. *pauſa*, *παῦσις*, *παῦλα*, *ἀνάπαυσις*, ceſſatio, requies alicujus rei, a prima voce græca allata, quæ a *παύω*, *ceſſo*. In veteri quadam inſcriptione *pauſſa* geminato ſſ legitur. *Plaut. Rud. 4. 6. 2.* Aliquando oſculando melius eſt, uxor, pauſam fieri. *Lucret. l. 3. v. 944.* mortem vocat frigidam vitæ pauſam. ¶ Uſus fuit hujus vocis in ſacris Iſidis, in quibus, qui Anubis ſimulacrum circumferebant, ſubinde ſubſiſtere ſolebant, ut commodius hymnos in ejus laudem canerent. *Spartian. in Carac. c. 9.* Cum Antoninus Commodus ita ea (ſacra Iſidis) celebraverit, ut & Anubin portaret, & pauſas ederet.

Pauſabĭlis, le, adject. ſubinde ceſſans, ut pauſabilior inſpiratio. *Cal. Aurel. Acut. 2. c. 23.*

Pauſarius, m. 2. *κελευστής*, portiſculus, ille, qui modos dat remigibus, a *pauſa*, quia pro ejus imperio remiges vel remigare incipiunt, vel pauſam faciunt.

Digitized by Google

Senec. ep. 56. Ut audire vel pauſarium poſſim voce acerbiſſima remigibus modos dantem. ¶ Pauſarii item dicti ſunt Iſidis Sacerdotes, qui in ejus Deæ ſacris pauſas explebant. V. Pauſa. *Vet. Inſcript.* apud *Salmaſ. in Spartiani Caracal. c.* 9. Corpori pauſariorum, & organariorum Iſidi, & Oſiri manſionem ædificavimus. Ita explicat ibi *Salmaſ.*

Pauſatio, onis, f. ceſſatio, pauſa. *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 41. Poſt pauſationem cœnę.

Pauſatus, a, um. *Arnob. l.* 5. Et fauciat pactus pauſatæ circa arboris robur. Ubi alii leg. *pauſate*, h. e. per pauſas, certo modo, ῥυθμῶς. Nam quid ſit pauſata arbor, non conſtat apud Interpretes.

Pauſia, f. 1. genus olivę, a *paviendo*, quia non emittit oleum, niſi antequam molæ ſubjiciatur, pavitur, ſeu tunditur, ut *Serv.* tradit in 2. *Georg.* & *Iſid. l.* 17. *c.* 7. *Colum. l.* 5. *c.* 8. & *lib.* 12. *c.* 48. *Virg.* 2. *Georg. v.* 86. Et amara pauſia bacca. Legitur & *pauſea*.

Pauſiacus, a, um, adject. ad Pauſiam pictorem pertinens. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. *v.* 95. Vel cum Pauſiaca torpes inſane tabella.

Pauſias, æ, pictor Sicyonius, cujus tabulam Lucullus duobus talentis emit. V. *Plin. l.* 35. *c.* 11.

Pauſilypum, i, n. villa Campaniæ prope Neapolim, ita dicta ab amœnitate; ſcilicet ἀπὸ παύσεως τῆς λύπης, a curæ, mœrorisque ceſſatione. *Plin. l.* 9. *c.* 53.

Pauſo, as, avi, atum, n. 1. *ceſſare*, ἀναπαύομαι, quieſco, a pauſa. *Plaut. Trin.* 2. 2. 150. Pauſa, viciſti caſtigatorem tuum.

Pauſulani, m. a. pop. Piceni, quorum ager Pauſulenſis, & pag. *Paſuli*, in agro Firmano. *Plin. l.* 3. *c.* 13.

Pauſus, i, Deus pauſam, & quietem afferens. *Arnob. l.* 1. Vide *Turneb. l.* 15. *c.* 21.

Pavus, i, maſc. idem ac pavo. *Gel. l.* 7. *c.* 16. Pavus e Samo præſtantiſſimus eſt.

Pauxillatim, adv. *a poco a poco*, κατὰ μικρόν, paululum, ſenſim, pedetentim. *Plaut. Epid.* 2. 2. 63. Cœpi ſurſum vorſum ad illas pauxillatim accedere.

Pauxilliſper, adv. pauliſper. *Plaut. Truc.* 2. 5. *v.* 21. Plus decem pondo amoris pauxilliſper perdidi.

Pauxillo, adv. dimin. a paulo, *un pochettino*. *Celſ. l.* 3. *cap.* 18. Medium habet pauxillo levius.

Pauxillulum, adv. *un pochettino*. *Plaut. Rud.* 3. 4. 24. Occipito modo illis afferre vim joculo pauxillulum.

Pauxillulus, a, um, dim. a pauxillus. *Ter. Phorm.* 1. 1. 3. Jampridem apud me reliquum pauxillulum nummorum. *Plaut. Stich.* 1. 3. 9. Pauxillulam lamem. *Gel. in praef.* Pauxillulas admonitiones.

Pauxillum, adv. parum admodum, a *paululum*. *Plaut. Capt.* 1. 2. 73. Sed ſi pauxillum potes contentus eſſe.

Pauxillus, a, um, *pochino*, ὀλίγος, dim. a paululus. *Lucret. l.* 1. *v.* 835. Oſſa pauxilla, atque minuta. *Plaut. Pan.* 3. 1. 62. Res eſt pauxilla.

Pax, acis, f. *pace*, שלום, Ger. *fried*, Gal. *paix*, Hiſp. *paz*, εἰρήνη, publica tranquillitas, a *pacis*, per contractionem, quomodo *vox* eſt a vocis, *Rex* a Regis, *dux* a ducis, &c. *Pacis* autem eſt a *pacere*, ſive *pagere*. Sic enim veteres, *Fodia teſta*, dicebant pro pangem. *Cic.* 3. *Phil.* Pactio pacis. *Id.* 3. *Off. c.* 30. Pacem cum Samnitibus fecerant. *Id.* 10. *Fam. ep.* 27. Pacem inter aliquos conciliare. *Liv. l.* 30. *c.* 35. Pacem impetrare. *Id. l.* 2. *c.* 13. Pacem componere. Rurſus *Cic. Phil.* 7. *c.* 8. Pacem cum aliquo habere. *Id. de Senect.* Ad pacem inclinare. ¶ Uſurpatur & in plur. num. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 621. Quibus de cauſis, & quemadmodum conſtituerint paces. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. Hoc paces habuere bonę, ventique ſecundi. ¶ Interdum ſumitur pro quacunque quiete. *Cic. in Somn.* Quæſo, ne me e ſomno excitetis, & pax ſit rebus. ¶ Item pro venia. *Virg.* 3 *Æn.* Sed votis, precibuſque jubent expoſcere pacem. ¶ Item pro propitiatione. *Virg.* 4. *Æn.* Pacemque per aras expoſcunt. ¶ *Pace tua*, vel *pace tua dixerim*, honeſtus eſt reprehendendi modus, prius capta venia. ideſt tua venia, te non iraſcente, te non invito. *Ter. Eun.* Pace quod fiat tua. *Cic.* 10 *Tuſc.* Pace tua dixerim. *Id.* 1. *de Or.* Pace horum dixerim. *Vellej. lib.* 2. *c.* 129. Pace majeſtatis ejus dixerim. ¶ Pax etiam adverbium Comicum eſt, & ſignificat tantummodo vel ſilentium, aut quietem, imperantis vim habet. *Ter. Heaut.* 4. 3. Unus eſt dies, dum argentum eripio, pax, nihil amplius. *Plaut. Mil.* 3. 1. 212. Quam nominem? Pa. Glyceram. Pl. Nempe eandem, quæ dudum conſtituta eſt. Pa. Pax, abi. ¶ *Flor. l.* 4. *c.* 1. Ubi pax fluminis redit, hoc eſt ubi exundatio deſiit, & flumen non amplius infeſtum fuit. ¶ Pax ab Romanis pro Dea habita, & culta eſt. *Ovid.* 1. *Faſt. ad fin.* Ejus templum magnificentiſſimum Romæ fuit prope forum. *Sueton. in Veſpaſ.*

Paxę, arum, inſulę duę in Jonio mari. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Paxillus, m. *e. palo*, יתד, Ger. *ein klein pfahl*, Gal. *pieu*, Hiſp. *palo*, πασσαλίσκος, πάσσαλος, palus. Aliqui cenſent eſſe dimin. a *palus*. Alii contra *palum* a *paxillo* derivant, ut *Cic. in Orat. c.* 45. *Colum. l.* 8. 1. 8. Paxillis adactis tabulę ſuperponantur. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 649. Ubi dicatur primus Zenon novam hęreſim novo paxillo ſuſpendiſſe.

P A N T E E.

Peccamen, inis, n. peccatum. *Prudent. Apotheoſ. v.* 925. tincta malo peccamine principis Adę.

Peccans, antis, peccus, malus. *Cœl. Aurelian. Acutor. l.* 3. *c.* 8. *ſect.* 88. Eſt etiam profecto peccantius, prohibito cibo, vinum dare. ¶ Qui peccat, nocens, reus. *Nep. in Ageſil. c.* 5. Ad officium peccantes redire cogere. *Senec. epiſt.* 97. *a med.* Non poteſt latere peccantibus.

Peccanter, adv. male, prave. *Cœl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 1. Hoc peccanter definiunt.

Peccantia, æ, &

Peccatela, æ, f. voces ſunt barbariem ſonantes, quas uſurpat *Tertul. de Anim. c.* 40 & *adv. Jud. c.* 10.

Peccatio, nis, f. peccatum. *Gel. l.* 13. *c.* 20. Peccatus, quaſi peccatio, recte latineque dicitur.

Peccator, oris, m. qui peccat. *Lactant. l.* 3. 1. 26. Da injuſtum, inſipientem peccatorem. Adde *Tert. Apol. c.* 7.

Peccatorius, a, um, adject. *Tertul. l.* 2. *adv. Marcion. c.* 24. Mala non peccatoria, ſed ultoria.

Peccatrix, icis, f. quę peccat. *Tertul. de Spectac. cap.* 3. Gens peccatrix. Adde *Hieronym. ep.* 61. *ad Pammach.* 1. 2.

Peccatum, ti, n. *peccato*, חטא, Ger. *ſund*, *fehl*, Gal. *peché*, Hiſp. *pecado*, ἁμάρτημα, quicquid fit contra officium, culpa, crimen, ſcelus, delictum. *Cic. de Amic.* Nulla eſt excuſatio peccati, ſi amici cauſa peccaveris. *Id. Att. l.* 3. *ep.* 14. Scio nos noſtris multis peccatis in hanc ærumnam incidiſſe.

Peccatus, us, m. idem ac peccatum. *Cicer.* 4. *Ver. c. ult.* Nemo ita in manifeſto peccatu tenebatur. Sic legendum putat *Gel. lib.* 13. *c.* 20. ita enim ſcriptum ſe inveniſſe in uno atque altero antiquiſſimæ fidei libro Tironiano. Nihilominus alii *peccata*.

Pecco, as, avi, atum, n. 1. *peccare*, חטא, Ger. *fehlen*, *ſundigen*, Gal. *pecher*, Hiſp. *pecar*, ἁμαρτάνω, delinquo, labor, offendo, culpam committo. *Ter. Adelph.* 2. 1. Verum in iſtam partem potius peccato tamen. *Cic.* 4. *Ver.* Si denique uno aliquo in genere peccaſſes. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſ. præſertim communi. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 30. Si unam peccaviſſes ſyllabam. *Cicer.* 1. *de nat. Deor.* Atque etiam Xenophon paucioribus verbis eadem fere peccat. ¶ Item paſſive. *Terent. in prol. Eun.* Si id eſt peccatum, imprudentia eſt. *Cic.* 1. *Off. c.* 10. Quo in genere etiam in Rempub. multa peccantur. ¶ Item impers. *Cic.* 1. *Off.* Ne quid in eo genere peccetur. ¶ Interdum peccare ſtricte ſumitur pro ſcortari. *Hor. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 63. intereſt, in matrona, ancilla, peccesne togata. *Martial. l.* 1. *ep.* 35. Incuſtoditis, & apertis, Lesbia, ſemper liminibus peccas. ¶ Peccare erga aliquem, pro in aliquem, *Plaut.* eſt *Aulol.* 4. 10. 62. Peccato mihi ignoſci æquum, apud *Terent. Hecyr.* 5. 1. 10. ideſt cum peccavero.

Pecoralis, e, adject. ad pecus pertinens. *Feſtus in Ovib.* æſtimatio pecoralis multæ.

Pecoroſus, a, um, *che abbonda di pecore*, πολυθρέμμων, quod pecore abundat. *Propert. l.* 4. *eleg.* 9. Venit ad invictos pecoroſa Palatia montes. *Stat.* 4. *Theb. v.* 45. pecoroſaque Phylos.

Pecten, inis, m. *pettine*, Ger. *ſtrahl*, Gall. *peigne*, Hiſp. *peyne*, κτείς, inſtrumentum textorum, quo ſubtegmen ſtamini immittitur, ſeu quo fila in telas figuntur, a *pecto*. *Virg.* 1. *Georg. v* 294. Arguto conjux percurrit pectine telas. ¶ Item inſtrumentum, quod capillos explicat, a ſimilitudine pectinis textorum. *Ovid.* 4. *Metam.* Sæpe Cytoriaco deducit pectine crines. ¶ Eſt quoque ruſticum inſtrumentum, *raſtello*. *Colum. l.* 2. *c.* 21. Alii pectinibus ſpicam ipſam legunt. *Ovid. de remed. amor. v.* 92. Et tonſam raro pectine verrit humum. ¶ Item pubes, ideſt locus, ubi pili ad verenda naſcuntur, *pettignone*. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 370. Inguina traduntur medicis jam pectine nigro. ¶ Eſt & inſtrumentum, quo citharam pulſamus, πλῆκτρον. *Virg.* 6. *Æn. v.* 647. Jam pectine pulſat eburno. ¶ Item pectines ſunt piſces, qui ſe ex aqua jaculantur ſagittæ modo. *Horat.* 2. *ſer. ſat.* 4. *v.* 34. Pectinibus patulis jactat ſe molle Tarentum. ¶ Pectines etiam in arboribus, & earum materia dicuntur rectæ per longitudinem pectinum modo lineæ, & intervalla, ideſt diſcurſus ille venarum rectus, in longitudinem porrectus, cujuſmodi in pectine conſpiciuntur dentes. Iſta a *Plinio* appellantur *l.* 16. *c.* 38. & alibi. Pecten Veneris, herba eſt, a pectinis ſimilitudine. *Plin. l.* 24. *c.* 19. ¶ Digiti pectine juncti, V. *Pectinatim*.

Pectinarius, re, adject. a pectine. *Vet. Inſcript. apud Fabret. p.* 701. Accepto Chiæ ſervo pectinari lanari ſodales poſuere.

Pectinatim, adv. *a guiſa di pettine*, κτενωδῶς, ad pectinis ſimilitudinem, & quaſi denticulatim. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Cuniculatim, pectinatim, imbricatim undata. *Id. l.* 8. *c.* 25. Pectinatim ſtipante ſe dentium ſerie. *Id. l.* 28. *c.* 6. Digitis pectinatim inter ſe implexis, quod *Ovid.* 9. *Met.* dicit digitos inter ſe pectine junctos, h. e. ita complicatis manibus, ut digiti utrinque eminentes pectinis figuram referant. *Vitruv. lib.* 1. *cap.* 5. Fundamenta pectinatim diſpoſita, quemadmodum ſerræ dentes ſolent eſſe, collocentur.

Pectinatus, a, um, adject. in modum pectinis factus, ut pectinatæ manus, apud *Apul. l.* 6. *Metam.* V. Pectinatim. ¶ Pectinatum tectum dicitur a ſimilitudine pectinis, in duas partes devexum, ut teſtudinatum in quatuor. *Feſt.*

Pectino, as, avi, atum, a. 1. κτενίζω, eſt ruſtico inſtrumento, quod pectinem vocant, ſpicas legere, vel ſegetem metere. *Plin. l.* 18. *c.* 21. Quorum ubertas pectinari ſegetem in herba cogat.

Pectitus, a, um, *pettinato*, ἐκτενισμένος, pexus. *Colum. l.* 12. *c.* 3. Præparatæ ſint, & pectitæ lanæ. ¶ Translate accipitur pro culto, polito. *Colum. l.* 10. *v.* 94. Verum ubi jam puro diſcrimine pectita tellus Depoſito ſqualore nitet.

Pecto, is, pexui, vel pexi, pexum, & pectitum, a. 3. *pettinare*, Germ. *ſtrahlen*, *kemmen*, Gal. *peigner*, Hiſp. *peinar*, κτενίζω, explico, & pando capillum, a πέκω, inſerto *t*. *Hor. l.* 1. *Carm. od.* 15. Nequicquam Veneris præſidio ferox pectes cæſariem. ¶ Jumenta quoque, aliave animalia pecti dicuntur, cum ſordes eorum, & pili decidui ſtrigili diſtinguuntur. *Virg.* 7. *Æn. de cervo.* Pectebatque ferum, puroque in fonte lavabat. ¶ Dicitur etiam de lana, lino, & hujuſmodi. *Plin. l.* 9. *c.* 1. Et ipſa ſtuppa pectitur ferreis hamis. ¶ Terram pectere, eſt ſubigere, purgare, & parare ſationi. *Colum. l.* 10. *v.* 147. terræque bicorni Pectat, & algentem ſulcis exterminet herbam. ¶ Translate *Plaut. Rud.* 3. 2. 52. Opinor, leno pugnis pectitur. *Id. Captiv.* 4. 2. 116. Pugnis pectito.

Pectorale, is, n. 3. περιστήθιον, genus armaturæ, quo pectus munitur. *Plin. l.* 37. *c.* 7. Fecit & Sp. Carvilius Jovem, qui eſt in Capitolio, victis Samnitibus, e pectoralibus eorum, ocreiſque, & galeis.

Pectoralis, le, o. 3. περιστηθίδιος, quod ad pectus pertinet. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. In exiguo ſinu pectoralis oſſis.

Pectoroſus, a, um, *pettoruto*, στηθώδης, quod eſt magni, & validi pectoris. *Colum. l.* 8. *c.* 2. Sint ergo matrices probi coloris, robuſti corporis, quadratæ, pectoroſæ, magnis capitibus. *Catul. in Priap.* Nemo eſt feroci pectoroſior Marte.

Pectunculus, i, m. parvus pecten piſcis. *Colum. l.* 8. *c.* 16. & *Plin. l.* 9. *c.* 29.

Pectus, oris, n. *petto*, חזה, Ger. *bruſt*, Gal. *poitrine*, Hiſp. *pecho*, στῆθος, anterior pars animalis a gula uſque ad ventrem. Pectus homini tantum latum eſt, reliquis animalibus carinatum, ut ait *Plin. l.* 11. *c.* 31. *Cic. de Amic. c.* 26. In amicitia, niſi, ut dicitur, apertum pectus videas, tuumque oſtendas. ¶ Metonymice accipitur pro corde, quod ſub pectore latet, vel pro ipſo animo, quem in corde reſidere nonnulli antiquorum putaverunt. Hinc fit, ut, cum aliquem perfecte, & ſincere a nobis amari velimus ſignificare, dicamus, nos illum amare ex toto pectore. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 18. Amicus per ſe amatur toto pectore, ut dicimus. *Liv. l.* 5. *c.* 39. Unde novum in ſtatu pectore ingenium. *Horat. lib.* 1. *epiſt.* 4. Non tu corpus eras ſine pectore. h. e. ſine animo, aut prudentia. *Virg. Ecl.* 1. Quam noſtro illius labatur pectore vultus. *Martial. l.* 9. *epigr.* 15. fidæ pectus amicitiæ.

Pectuſculum, i, n. diminut. parvum pectus. Habet quidem hanc vocem *Hieron. epiſt.* 22. *cap.* 13. at in *Plauto*, quem affert *Danetius*, invenire non potuimus.

Pecu, u, n. 4. idem ac pecus. *Priſcian. l.* 6. *Chariſ. l.* 1. *Feſt. Non. c.* 2. *n.* 691. *Serv. in* 3. *Georg. Plaut. Rud.* 2. 3. Non vides me referre uvidum rete, ſine ſquamoſo pecu? *Plin. l.* 8. *c.* 43. Nec æquinoctio verno, ut cætera pecua, admittitur, ſed ſolſtitio. *Liv. l.* 35. *c.* 21. In agris pecua oblata. *Lucret. l.* 6. *v.* 1131. Pecubus balantibus. ¶ *Pecoda*, etiam pro pecora dixere, teſte *Non. loc. cit.* ubi exempla affert ex *Nævio*, *Siſenna*, & *Cic. l.* 4. *de Repub.*

Pecualis, le, adject. pecuarius. *Sedul. l.* 1. Edidit humanas animal pecuale loquelas.

Pecuaria, æ, f. *arte paſtorale*, κτηνοτροφία, ſcientia parandi, ac paſcendi pecoris, ut fructus ex ea capiatur, quæ & res pecuaria dicitur. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 1. Tres libros inſtitui, e quis duos ſcripſi, primum ad Fundaniam uxorem de agricultura, ſecundum de pecuaria ad Turanium Nigrum. ¶ Sumitur etiam pro grege pecudum. *Var. de R. R. l.* 3. *c.* 2. Duo enim ſunt genera paſtionum, unum agreſte, in quo ſunt pecuariæ, alterum villaticum, in quo ſunt gallinæ, ac columbæ. ¶ Item pro loco, in quo pecorum greges conſiſtunt. *Var. l.* 2. *c.* 1. Cujus nobiles pecuariæ in Bruttiis habentur. Sed hoc exemplum, & ſimilia etiam de gregibus pecudum intelligi poſſunt.

Pecuaria, orum, n. *gregge di pecore*, pecorum grex, βοσκήματα, *Virg.* 3. *Georg. v.* 64. mitte in Venerem pecuaria primus. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 34. Cuinam præſidio pecuaria credemus?

Pecuarius, a, um, βοσκηματικός, quod ad pecus pertinet, ut Res pecuaria, ideſt greges pecudum. Canis pecuarius, qui pecudes cuſtodit a luporum voracitate, & injuria, apud *Col. l.* 7. *c.* 12. *Cic. pro Quinct. c.* 3. Erat ei pecuaria res ampla, & ruſtica ſane bene culta & fructuoſa. ¶ Pecuariam rem facere, κτηνοτροφίαν ἐργάζεσθαι, eſt armenta, gregeſque alere. *Suet. in Cæſ. c.* 42. Ne ii qui pecuariam facerent, minus tertia parte puberum ingenuorum inter paſtores haberent.

Pecuarius, ii, m. *paſtore*, νομεύς, qui pecorum curam habet, vel qui pecuarias habet, aliaque. *Cic. pro Deiot. c.* 9. Ut non ſolum Tetrarcha nobilis, ſed optimus paterfamilias, & diligentiſſimus agricola, & pecuarius haberetur. *Liv. l.* 10. *cap. ult.* Damnatis aliquot pecuariis. Ideſt qui paſcua publica redimebant.

Pecuaſcere, pecus alere, paſcere, vel in paſcua mittere. In veteri Decreto Arbitrorum finium regundor. apud *Gruter. pag.* 204. *a med.* In eo agro pecuaſcere liceat.

Pecuda, um. V. Pecu.

Pecudalis, le, adject. pecualis. *Martian. Capell. l.* 7. Non minus ſenſus, quam nomina pecudalis.

Pecuinus, a, um, quod pecoris eſt, ut Pecuina oſſa, *Apul. l.* 8. *Met. ſub fin.*

Peculator, oris, m. κλέπτης τῶν δημοσίων, qui pecuniam publicam, & ea, quę ad

Rem-

Digitized by Google

Rempub. ſeu Principem pertinent, furatur. *Cicer. lib. 3. Offic.* Neque etiam de ſicariis, veneficis, teſtamentariis, furibus, peculatoribus hoc loco diſſerendum eſt.

Peculatorius, a, um, adject. a peculio, ut peculatoriæ oves, quæ ſervis, aut filiisfamiliae ſunt in peculio. *Varr. l. 4. de L. L.*

Peculatus, us, *furto del danaro publico*, Germ. *diebſtal gemeines guts*, Gal. *larcin de deniers publics*, Hiſp. *hurto de las rentas publicas*, [illegible], furtum pecuniæ publicæ, aut Principis. *Cic. 5. Verr.* Hæc ad aliam quæſtionem, atque ad peculatus judicium pertinere. *Id. pro Flac. c. 18.* Peculatus damnari. ¶ Lege peculatus tenebatur, ſi quis pecuniam publicam ſurripuiſſet, vel, ut ſurriperetur, curaſſet: ſi quis in aurum, argentumve, aut æs publicum quid indidiſſet, vel immiſcuiſſet, ſeciſſetve quo dolo malo, quo id pejus fieret. Hæc præterea ſunt in crimine peculatus: ſi quis Imperator pecuniam ex præda captam penes ſe privatim retinuiſſet, eamque nec in ærarium retuliſſet. ¶ Pœna peculatus vel pecuniaria fuit, vel capitalis. Nam qui prædam ab hoſtibus captam ſurripuerat, in quadruplum damnabatur, cæteris autem aqua, & igni interdicebatur. Poſtea abrogata eſt alia lege deportatio, ſubrogata interdictionis pœna. Et quoniam, ut repetundæ, ita peculatus publicum furtum fuit, propterea ut in repetundis, ſic in peculatu æſtimationes fiebant litium, contraque hæredes, ut ſcripſit *Papinianus ad legem Juliam peculatus*, actio dabatur. *P. Manut. l. de legib. Rom.*

Peculiaris, re, o. 3. quod ex peculio eſt, ſeu ad peculium pertinet. *Plaut. Aſin. 3. 1. 37.* Etiam opilio, qui paſcit alienas oves, aliquam habet peculiarem, qui ſpem ſoletur ſuam. ¶ Quoniam vero autem peculium dicebatur, quod a filiisfamilias ſeponebatur, ubi receptum eſt, ut peculiaris uſurpetur pro proprio, ſpeciali, præcipuo, nec cum aliis communi, *particolare*, Germ. *das eigen iſt*, Gall. *propre*, *particulier*, [illegible], *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 22.* Hoc vero mihi peculiare fuerit hic etiam iſto frui. *Id. pro Flacc.* Venio ad Lyſaniam ejuſdem civitatis, peculiarem, tuum, Deciane, teſtem. ¶ Peculiare edictum dicitur, quod peculiariter ad certam rem eſt propoſitum. *Cic. 5. Verr.* Exoritur peculiare edictum repentinum, ne quis, &c.

Peculiariter, adv. ex peculio, in peculio. *Paul. l. 1. §. ſalvus, ff. de acquir. vel amitt. poſſ.* Quod quædam etiam ignorantes poſſidecamus, id eſt quæ ſervi peculiariter paraverunt. ¶ Fere ſumitur pro ſpecialiter, præcipue, *ſpecialmente*, *particolarmente*, Germ. *ſonderlich*, Gal. *particulierement*, Hiſp. *eſpecialmente*, [illegible]. *Quintil. l. 8. c. 10.* Commune nomen alicui rei peculiariter tribuitur, ut urbem, Romam accipimus. *Plin. l. 22. c. 7.* Medicina peculiariter efficax. *Id. l. 36. c. 20.* Hæmatites peculiarius ſplendet. Alii leg. *clarius*.

Peculiatus, a, um, *danaroſo*, peculio inſtructus, aumerſtus, pecunia abundans. *Aſin. Pollio Cic. l. 10. Fam. ep. 32.* Plane bene peculiatus. ¶ Obſceno ſenſu in *Priap. carm. 52.* Penſilibus plane peculiatus.

Peculio, as, a. peculio dono, locupleto. *Plaut. Perſ. 2. 2. 10.* Scelus tu pueri es: atque ob iſtam rem ego te aliquid peculiabo. ubi ambigue ludit *Plaut.* alludens ad verbum *peculium*, quod obſcenum etiam ſenſum habet. Sunt qui exponunt: aliquid a te auferam; q. d. peculio te multabo.

Peculiolum, li, o. parvum peculium. *Quintil. l. 1. c. 5.* Vitium, quod fit per quantitatem, ut magnum peculiolum, erunt qui ſolœciſmum putent.

Peculioſus, a, um, [illegible], qui peculii multum habet. *Plaut. Rud. 1. 2. 24.* Peculioſum eum eſſe decet ſervum, & probum.

Peculium, lii, n. *peculio*, [illegible], Germ. *eigenthumb*, Gall. *bien propre*, Hiſp. *pegujal*, [illegible], quidquid alicuius labore, & induſtria partum eſt, a pecore, quia veterum bona, teſte *Plutarcho in Poplicola*, in pecudibus conſiſtebant. Quare apud veteres, nomen generale fuit ad quodcunque patrimonium, ſeu ad quaſcunque opes, quæcumcumque eſſent; poſtea conſuetudine loquendi factum eſt, ut peculium de ſervis diceretur, pecunia de patrefamilias; peculio, inquam, nomine id comprehenderetur, quod ſervus, dum adhuc in poteſtate domini eſſet, induſtria ſua, & labore lucrifeciſſet. *Serv. ad Virg. Ecl. 1. v. 33.* *Florentin. l. peculium, ff. de peculio: & Tubero apud Celſ. l. 6. Dig. &c. Cic. in Parad.* Qui cupiditate peculii nullam conditionem recuſant durisſimæ ſervitutis. ¶ Non tamen peculium ſolum ſervorum fuit, ſed & illud ita dictum, quod filiusfamilias ſibi parentis permiſſu ſervabat, *Plaut. prol. Merc. v. 95.* Lucrum ingens facio, præterquam mihi recus pater dedit æſtimatae merces. Ita peculium conficio grande. ¶ Etiam peculium dicebatur, quod a patribusfamilias ſeparabatur. *Celſ. Dig. l. 32. leg. 77.* Pecuniam ſine peculio fragilem eſſe. Cujus dicti mentem pluribus declarat *Revardus l. 5. Var. c. 17.* Peculium caſtrenſe, quod legitur in quodam titulo in *Pandect.* V. *Caſtrenſis.* ¶ Translate *Sen. ep. 12.* Sed jam debeo epiſtolam claudere. Sic, inquis, ſine ullo ad me peculio venies? Noli timere: aliquid ſecum feret, &c. ¶ Apud *Petron.* & alios hæc vox habet obſcenum ſenſum, & τὸ αἰδοῖον ſignificat.

Peculor, aris, depon. 1. publicam pecuniam, & ea, quæ ad rempubl. pertinent, aufero, intercipio, male adminiſtro. *Flor. l. 3. c. 17.* Interceptis vectigalibus, peculabantur ſuo jure Rempublicam.

Pecunia, æ, f. 1. *denaro*, [illegible], Germ. *geld*, Gall. *argent*, Hiſp. *dinero*, [illegible], copia nummorum, a *pecu*, quia pecudis primum nota ſignari ſolita fuit, id eſt bovis, aut ovis, aut ſuis. *Varro l. 2. de R. R. c. 1. Plin. l. 18. c. 3. & l. 33. c. 3.* vel quia ex pecudum corio primum confecta. *Col. præf. l. 6.* In ruſticatione vel antiquiſſima eſt ratio paſcendi, eademque quæſtuoſiſſima, propter quod nomina quoque pecuniæ, & peculii tracta videntur a pecore. Primus Servius Rex ovium, boumque effigie æs ſignavit, ut ſcribit *Plin. l. 18. c. 3. & l. 33. c. 3.* Alii Numam auctorem faciunt. *Macrob. l. 1. Sat. c. 7. & Lact. l. 1. c. 13.* Jano ad tribunum. *Cic. pro Cluent.* C. Ælio Staleno judici pecuniam grandem Statium Albium ad corrumpendum judicium dediſſe. ¶ Pecuniæ nomine, ut inquit *Hermogenianus l. pecuniæ, ff. de verb. ſign. & Ulp. l. 178. Dig. de verb. ſign.* non modo numeri, h. e. numerata pecunia, ſed omnes res tam ſoli, quam mobiles, & tam corpora, quam jura continentur. *Cic. 3. Fin.* Magni æſtimabat pecuniam non modo non contra legem, ſed etiam legibus partam. *Id. Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 5.* Omnes vias pecuniæ norunt Græci, & omnia pecuniæ cauſa faciunt. *Nepos in Cim. c. 2.* Magnas pecunias ex metallis fecerat. *Tacit. 3. Hiſt. c. 76.* Pecunias acerbe conquirere. *Quintil. l. 6. c. 3.* Signum magnæ pecuniæ, *di gran prezzo*. *Cic. pro leg. Man. c. 7.* Pecunias collocare, *dar ad uſura*. *Suet. in Aug. c. 39.* Notavit quoſdam, quod pecunias levioribus uſuris mutuati, graviore fœnore collocaſſent. Eodem ſenſu dicimus, pecuniam occupare. V. *Occupo*. *Cic. 3. Verr. c. 10.* Pecunias mutuas ſumere. *Id. 2. de Or.* Vacare ad maximas pecunias. *Nepos in Timoth. c. 1.* Pecunia numerata, *danaro in contanti*. Sic pecunia præſens. *Cic. pro Cluent. & Plaut.* ſæpiſſime. ¶ Pecunia vacua dicitur, quæ nullas uſuras conſert, *leg. Q. Cæcilius Dig. depoſiti.* ¶ Pecuniam erogare, effundere, diſſipare, conferre, conficere de vectigalibus, imperare, numerare, & ſimilia *Ciceronis* ſunt.

Pecunialis, le, adject. pecuniarius, ut pecunialis quæſtus. *Cal. Aurel. Tard. 2. c. 5.*

Pecunialiter, adv. modo in pecuniaria cauſa uſitato. *Ulpian. l. 10. Dig. de compenſat.* Si in ea (cauſa) pecuniariter agitur.

Pecuniaris, re, adj. pecuniarius, ut pecuniaris damnatio, *l. cu. Dig. De Pœnis.*

Pecuniariter, adverb. pecuniarie, ut pecuniariter agere, *l. ult. Dig. de priv. delict.*

Pecuniarius, a, um, [illegible], quod ad pecuniam ſpectat. *Cic. l. 16. Fam. ep. 6.* Nodus eſt inopia rei pecuniariæ. *Quintil. l. 6. c. 1.* Lis pecuniaria. *L. 9. Dig. de Offic. Proconſ.* pecuniaria cauſa.

Pecunioſus, a, um, *danaroſo*, Germ. *geltreich*, Gal. *pecunieux*, *riche*, Hiſp. *dineroſo*, [illegible], qui abundat pecunia. *Cic. 2. Ver.* Pecunioſum hominem, quamvis ſit nocens, neminem poſſe damnari. *Id. Verr. ult. c. 9.* Hominem pecunioſiſſimum e carcere emittere. *Suet. in Auguſt. c. 35.* Viris, feminiſque pecunioſioribus indictum. *Mart. l. 5. epigr. 57.* Artes diſcere vult pecunioſas, h. e. quæſtuoſas.

Pecus, oris, n. *beſtiame*, [illegible], Germ. *vieh*, Gall. *beſtail*, Hiſp. *manada*, *ganado*, [illegible], multitudo pecudum, a [illegible], quod Heſychio teſte notat τὸ

[illegible]. Proprie dicitur de ovibus. *Plin. lib. 9. cap. 47.* Magna & pecori gratia vel in placamentis Deorum, vel in uſu vellerum. Adde c. 49. ¶ A Scriptoribus generatim uſurpatur pro omnibus beſtiis. *Virg. 3. Æn.* Caprigenumque pecus nullo cuſtode per herbas. *Virg. 4. Georg. v. 168.* Ignavum fucos pecus a præſepibus arcent. *Colum. l. 8. c. 1.* Volatile pecus facile cuſtodiam decipit. *Virg. 3. Georg. v. 72.* pecori ſit idem delectus equino. ¶ In hac generali ſignificatione *pecus* aliud eſt *majus*, aliud *minus*. Majus ſunt equi, muli, boves, aſini, cameli &c. minus oves, capræ, porci, &c. *Varr. l. 2. R. R. c. 1.* Nomina multa habemus ab utroque pecore, a majore, & minore: a minore Porcius, Ovinius, Caprilius, ſic a majore Equitius.

Pecus, udis, f. [illegible], ovis, *pecora*. *Tacit. Ann. 13. c. 1.* Segnis, & dominationibus aliis faſtiditus, adeo ut C. Cæſar pecudem auream eum appellare ſolitus ſit. *Cic. 2. Fin.* Ut tardam aliquam & languidam pecudem. Adde *Plin. l. 8. c. 1.* ¶ In recto caſu. *Plin. l. 24. c. 11.* Pecus, & capræ recti dicuntur, ſi &c. *Priſcianus ex Cæſare in Augur.* Si ſincera pecus erat. ¶ Sæpiſſime accipitur, quemadmodum & *pecus*, *oris*, pro omni beſtia, quæ ſub imperio hominis eſt, ut ſunt boves, capræ, ſues, equi, cameli, & ſimilia. *Varr. l. 2. R. R. c. 5. de armento*, *ſeu beſtiis mutis loquens*. Ut ſint hæ pecudes ætate potius ad fructus ferendos integræ. *Cic. de Fin.* Quæ quidem mihi vox pecudum videtur eſſe, non hominum. *Lucret. lib. 2. v. 342.* mutæque natantes Squamigeræ pecudes. ¶ Item de hominibus per convicium, *pecorone*. *Cic. in Piſ. cap. 9.* Ego iſtius pecudis conſilio ſcilicet, aut præſidio niti volebam. *Hor. l. 1. ep. 19. v. 19.* O imitatores, ſervum pecus. ¶ Pecuda in plur. numero. V. *Pecu*.

Pecuſculum, i, n. diminut. parvum pecus. *Juvencus l. 2. v. 593.* foveam ſi forte pecuſcula veſtra inciderint.

Pecuſcum palatii, dicta eſt ea regio Urbis, quam Romulus obverſam poſuit ea parte, in qua plurimum erat agri Romani, ad mare verſus, & qua molliſſime adibatur urbs, cum Etruſcorum agrum a Romano Tiberis diſcluderet, ceteræ vicinæ civitates colles aliquos haberent oppoſitos. *Paul. ex Feſto*, ubi legitur quidem *peluſium*: ſed *Dacerius* corrigit pecuſcum, quod ea parte pecus paſceretur.

Peda, æ, f. 1. veſtigium pedis. *pedata*. *Feſt.*

Pedalis, lis, n. 3. ſacculus, qui pedi inducitur. *Petron. in Satyr.* Ubi al. leg. *pedu*. ¶ Pro menſura pedis affertur a *Cornel. Front. Grammat.* ſed ſine exemplis.

Pedalion, ii, herba, alio nomine proſerpinaca. *Apul. de Herb. c. 18.*

Pedalis, le, o. 3. *d' un piede*, Germ. *ſchuhig*, Gall. *d'un pied*, Hiſp. *de un pie*, [illegible], quod eſt menſuræ unius pedis. *Cic. 4. Acad. de Sole c. 26.* Quantulus nobis videtur? mihi quidem quaſi pedalis. *Colum. l. 8. c. 3.* Pedalis longitudo.

Pedamen, inis, n. idem, ac pedamentum. *Col. l. 4. c. 30.* Pedaminum, jugorumque, & viminum proſpiciendorum tradenda ratio eſt.

Pedamentum, ti, n. *ſoſtentacolo*, *ſoſtegno*, [illegible], Germ. *ein pfahl am weinſtock*, Gall. *echalas*, *ou autre appuy*, Hiſp. *rodrigon*, *eſtaca*, [illegible], ſtatumen, adminiculum, ſuſtentaculum vitium, a *peda*, quæ notat fulcire. *Varro l. 1. de R. R. c. 8.* Quibus ſtat recta vinea, dicuntur pedamenta: quæ tranſverſa junguntur, juga. *Plin. l. 17. c. 22.* Caſtanea pedamentis omnibus præfertur.

Pedaneus, a, um, idem ac pedalis. *Col. l. 5. c. 5.* Nemo temerem pedanea ſcrobem vitibus comparat. ¶ Pedanei Judices [illegible] dicuntur, qui de levioribus tantummodo cauſis ſolent cognoſcere. Quidam ſic dictos putant, quod humiliore loco conſiderent, hoc eſt ubi Magiſtratus ſubſellia pedum habebant: atque adeo non uterentur tribunali, ſed in plano judicarent: alii quod non, ut Magiſtratus, curru veherentur, ſed pedibus incederent. *Ulpian. l. 1. Dig. de poſtul.* Apud Judices pedaneos poſtulare prohibetur. ¶ Senator pedaneus V. *Pedarius*.

Pedanus, a, um, adject. ad Pedum, vel Pedon pertinens, quod eſt oppidum Italiæ, Præneſti finitimum, nec procul a Roma diſtans. *Horat. l. 1. ep. 4.* Quid nunc te dicam facere in regione Pedana?

Pedarii Senatores, vocati ſunt, ut Gabius Baſſus, *Gellio teſte l. 3. c. 18.* ſcriptum reliquit, qui nondum geſſerant Magiſtratum Curulem, idque, quia pedibus irent in Curiam, eum qui Magiſtratu Curuli functi erant, ſoliti eſſent curru vehi. *Feſtus*, & alii ſic dictos putant, qui non haberent jus novæ dicendæ ſententiæ, ſed pedibus irent in alienam ſententiam: Senatorum enim alios fuiſſe principes, qui in ſolio eburneo ſederent, ibique ſententiam dicerent, alios fuiſſe minores, qui non haberent in Senatu ſententiæ dictionem, ſed ab aliis dictam approbarent, moventes ſe loco, & in partem ejus ambulantes, cujus ſententiæ aſſentiebantur. Propter quod qui ſententiam aliorum ſequuntur, ire in ſententiam pedibus dicuntur. *Gellius* cenſet, equites eos, qui necdum a Cenſoribus in Senatum lecti erant, eoque nec Senatores dici poterant, ſi populi honoribus uſi eſſent, habuiſſe jus veniendi in Curiam, dicendæque ſententiæ, ſed quia in poſtremis ſcripti erant, non rogatos fuiſſe ſententias, ſed quas principes dixerant, in eas diſceſſiſſe. Pro *pedarius* dixere etiam *pedaneus*: Sed Gellius ut minus Latinum rejicit. Horum Senatorum ſententia *pedaria* appellata eſt. *Cic. Att. l. 1. ep. 17.* (*al. 19.*) Eſt illud S. C. ſumma Pedariorum voluntate, nullius noſtrum auctoritate factum. *Ex ep. ult.* Et reptim in eam ſententiam Pedarii concurrerunt. *Laberius apud Gell. loc. cit.* Caput ſine lingua, pedaria ſententia eſt.

Pedarius, a, um, ad pedes pertinens. *pedarium tignum* in vet. Inſcript. apud *Gruter. pag. 207. col. 2.* videtur eſſe trabs ex pede ſeu trunco arboris facta.

Pedatim, adv. [illegible], motu ſucceſſivo pedum, a *peda*, quæ notat ire. *Plin. l. 11. c. 45.* Leo tantum, & camelus pedatim, hoc eſt ut ſiniſter pes non tranſeat dextrum, ſed ſubſequatur.

Pedatio, onis, f. [illegible], actio, qua pedamentis vitis fulcitur, vel ipſum pedamentum, aut fulcimentum per pedamenta. *Col. l. 4. c. 12.* Dum ſe vinea corroboret in pedationem.

Pedatura, æ, f. ſpatium certo pedum numero definitum, & ipſa menſuratio per pedes. *Veget. de re milit. l. 3. c. 8.* Singulæ centuriæ, dividentibus campidoctoribus, accipiunt pedaturas, & foſſam aperiunt. *Frontin. de Colon. p. 333. Goeſ.* Numero pedaturæ ſunt limites conſtituti.

Pedatus, us, vel i, m. acceſſus pedis, vel pedis ictus. *Plaut. Ciſtel. 2. 1. 54.* Niſi tertio pedatu omnes aſtrixero. *Cato apud Non.* Igitur tertio pedato nobis bellum facere, *per la terza volta*. *Vetus Gloſſographus*, tertio pedatu, [illegible]. V. *Turneb. l. 24. c. 38.*

Pedatus, a, um, [illegible], cui ſunt pedes. *Suet. de Othone, c. 12.* Fuiſſe traditur & modicæ ſtaturæ, & male pedatus, calvuſque. ¶ Item ſuſtentaculo firmatus, [illegible], partic. a *pedo*, quæ notat ſuffulcire. *Plin. l. 17. c. 21.* Aut pedata vinea ſimplici jugo.

Pedena, V. Pytiſma.

Pedetentim, adverb. [illegible], tarde, paulatim, lente, & tarda itione. *Non. c. 1. n. 119.*

Pedes, ditis, m. *pedone*, [illegible], Germ. *zu fuß gehend*, *ein fußknecht*, Gal. *pieton*, *qui va a pied*, Hiſp. *peon*, *hombre de pie*, [illegible], qui pedibus incedit. *Curt. l. 8. c. 1.* Sævire, in pedes venaretur. ¶ Item miles, qui pedibus meretur, ſicut eques, qui equo, *pedone*, *fante*, *la fanteria*. *Liv. l. 30. c. 34.* Equite nudata erat Punica acies, cum pedes concurrit, nec ſpe, nec viribus par. *Cic. Att. lib. 8.* Quantas brevi tempore equitum, & peditum copias contraxerit his.

Pedeſter, ſtris, ſtre, vel pedeſtris, ſtre, o. 3. [illegible], qui pedibus iter facit. *Martial. de Spectac. ep. 28.* Abnuit in liquidis ire pedeſter aquis. ¶ Pedeſtre iter, *viaggio per terra*, dicitur, quod terra fit, ſive pedibus eatur, ſive equo. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 31.* Eoque illos compulerim, ut neque pedeſtri itinere, neque navibus commeatu juvari poſſint. ¶ Pedeſtres copiæ a Nepote in *Conon. c. 1.* opponuntur navalibus. Interdum tamen pedeſtris exercitus, pedeſtres copiæ, pedeſtre agmen eſt, quod peditibus tantum conſtat, *fanteria*. *Cic. 2. Fin.* Xerxes cum tantis claſſibus, tantiſque equeſtribus, & pedeſtribus copiis. *Liv. l. 7. c. 10.* Scutum pedeſtre, *da fante*. ¶ Pedeſtris oratio, vel ſermo *Horatio in Arte Poet.* atque aliis vocatur, quam alii vocant orationem *proſam*;

K 2 quia

quia quaſi pedes eſt, hoc eſt, quin humi graditur, neque habet carminum ſublimitatem. *Hor. l. 2. carm.* Tuque pedeſtribus dices hiſtoriis prælia Cæſaris. *Quintil. l. 10. c. 1. de Platone.* Multum ſupra proſam orationem, & quam pedeſtrem vocant Græci, ſurgit. ¶ Muſa pedeſtris dicitur ab *Horat. l. 2. ſat. 6. v. 17.* h. e. humilis, & valde accedens ad proſam orationem. ¶ Pedeſtria auſpicia, *Feſto* teſte, nominabantur, quæ dabantur a vulpe, lupo, ſerpente, equo, cæteriſque animalibus quadrupedibus.

Pedetentim, adv. *a poco, a poco*, ..., Germ. *ſuſſ fur ſuſſ*, Gal. *tout doucement, bellement, pas a pas*, Hiſp. *pie ante pie*, ..., ..., lento gradu, ſenſim, paulatim. *Ter. in Phorm. a. 3. ſc. 3. & Priſc. l. 15.* deducunt e *pede*, & *tentando*. Ita de iis proprie dicitur, qui, priuſquam pedem ponant, ſolum tentant, ut in tenebris, aut molli ſolo facere ſolemus. Videturque pro hoc etymo facere illud *Catonis apud Scipionem l. 2.* Eam ego viam pedetentim tentabam. *Cic. 1. Off. c. 33.* Senſim erit, pedetentimque faciendum. ¶ Metaleptice accipitur pro caute. *Ter. Phorm. a. 3. ſc. 3. v. 19.* Di bene vertant, quod agas, pedetentim tamen. *Cic. pro Cluent. c. 42.* Caute, pedetentimque omnia dicere.

Pedianus. V. Aſconius.

Pedica, æ, f. *laccio*, ..., Ger. *ein fuſſſtricken*, Gal. *piege*, Hiſp. *piguela, laço*, ..., laqueus, quo pedes illigantur. *Virg. 1. Georg. v. 307.* Tunc gruibus pedicas, & retia ponere cervis. Adde *Liv. l. 21. c. 36.*

Pedicellus, i, m. parvus pediculus. *Petron. in fragm. Tragur.* In alio pediculum vides, in te ricinum non vides?

Pedicinus, i, m. pes torcularis, ut quidam putant, vel, ut alii, parva menſura unius pedis. Nonnulli etiam dicunt, hujus vocis ſignificationem prorſus hodie ignorari. *Cato R. R. c. 18.* Foramen pedicinis duobus facito, ibique arbores pedicino in lapide ſtatuito. V. *Turneb. Adverſ. l. 7. c. 25.*

Pedicoſus, a, um, adject. idem ac pediculoſus. *Titin. apud Feſtum.* Rus detruditur pedicoſus, ſqualidus. Adde etiam *Plautum apud eund. Feſtum.* At *Joſeph. Scalig.* ubique *paludoſus* legendum contendit.

Pediculāris, re, adject. ad pediculos pertinens, ut pedicularis herba, apud *Colum. l. 6. c. 30.* quæ pediculos necat, alio nomine pituitaria, & ſtaphiſagria. ¶ Pedicularis morbus is eſt, quem Græci φθειρίασιν appellant, quo hic mortuus eſt L. Sylla, ut *Plin. lib. 11. c. 33.* narrat. *Serv. ad illud 3. Georg. v. penult.* Immundus *ſudor*. Morbus pedicularis, qui & φθειρίασις.

Pedicŭli, m. 2. Pediculi, pop. Apuliæ, inter Peucetios, & Salentinos, circa Brundiſium, ubi Oſtunium. *Plin. l. 3. c. 5. & 11.*

Pediculoſus, a, um, *pidocchioſo*, Germ. *lauſſig*, Gall. *pouilleux*, Hiſp. *piojoſo*, φθειρώδης, qui pediculis plenus eſt. *Martial. l. 12. epigr. 59.* Hinc menti dominus pediculoſi.

Pediculus, i, m. *picciolo piede*, Germ. *fuſſlein*, Gal. *petit pied*, Hiſp. *pie pequeño*, πόδιον, parvus pes. *Plin. l. 9. c. 28.* His caput inter pedes, & in ventre, pediculi octoni omnibus. ¶ Pediculi quoque vocantur, quibus fungi, fructus, & hujuſmodi ſuſtinentur. *Plin. l. 15. c. 28.* Dependent alia pediculis, ut pyra: alia racemis, ut uvæ, palmæ. ¶ Vermis item genus pediculus dicitur, qui in capite præſertim hominis, & in corpore cæterorum animalium naſcitur, *pidocchio*, ..., Germ. *lauſſ*, Gall. *pou*, Hiſp. *piojo*, φθεὶρ. *Col. l. 8. c. 7.* Illic ne pediculum creet, hic ne ſtercore loca naturalia exulceret. ¶ Pediculi etiam terræ ſunt, qui aliter ſcarabæi terreſtres, ricino ſimiles. *Plin. l. 3.. c. ..* ¶ Sunt & maris pediculi, ita dicti a ſimilitudine pediculorum capitis, quibus ad varia medicamenta utuntur. *Id. l. 32. c. 8.*

Pediŏlus, i, m. πόδιον, parvus pes. *Afran. apud Non. c. 2. n. 693.* Atque adeo ſolo, nudo pediolo eſt pus.

Pedis, is, f. idem quod pediculus. *Nævius apud Non. c. 3. n. 180.* Eſt pedis una ingens in naſu. *Plaut. ib.* Ubi quamque pedem videbat, ſuffurabatur omnes.

Pediſequus, a, um, *ſtaffiere*, ἀκόλουθος, qui dominum ſequitur, ſervus, famulus. *Ter. Andr. 1. 1. 96.* Accedo ad pediſequas. *Cic. Att. lib. 1.* Quin mihi videtur una conciuncula clamare pediſequorum noſtrorum eſſe periturę. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. 1. de Or. c. 55.* Ideoque etiam juris ſcientiam eloquentiæ tanquam ancillulam, pediſequamque adjunxiſti. ¶ Scribitur & *pediſecuus*.

Peditātus, ūs, m. *eſercito a piedi, fanteria*, τὸ πεζὸν, πεζικὸν, peditum copiæ, ſicut equitatus, equitum copiæ. *Cic. l. 7. Fam. ep. 1.* Aut armatura varia peditatus, & equitatus, ut in aliqua pugna.

Pedĭtum, i, n. *vesle*, ſtrepitus, ſeu crepitus obſcœnus ventris. *Catul. in Ceſar. & vulet. carm. 54.* Subtile, & leve peditum Liboris.

C. Pedo Albinovanus, Poeta, Epigrammatum ſcriptor, temporibus Auguſti, & Neronis. *Ovid. l. 4. de Ponto, el. 10. & 16.* *Martial. in præf. l. 1.* *Sidon. carm. 9. v. 57.* Ab *Ovid. el. 10.* Pedonius vocatur, & *el. 16.* ſidereus, vel propter excellentiam, vel quia fortaſſe aliquid de ſideribus ſcripſit. ¶ Ejus duæ extant Elegiæ; etſi non deſunt, qui eas illi abjudicent. Scripſit præterea alia multa, quæ interciderunt.

Pedo, as, a. 1. *pedare*, vites, & alias arbuſculas pedamentis fulcio. *Col. l. 4. c. 12.* Putationem ſequitur vineæ pedandæ cura.

Pedo, is, pepedi, ſine ſup. n. 3. *petreggiare*, Germ. *feiſten*, *ein furtz*, *oder ſcheiſſ laſſen*, Gal. *peter*, *faire des pets*, Hiſp. *peer*, πέρδω, crepitum ventris emitto, a βδέω, per Metatheſin, media converſa in tenuem, vel a πέρδω, extrita litera gamma. *Horat. l. 1. Sat. 8. v. 46.* Nam diſploſa ſonat quantum veſica, pepedi.

Pedon, vel Pedum, oppidum. V. *Pedanus*.

Peducæānus, a, um, ad Peducæum pertinens, quod eſt nomen Latini hominis. *Cic. Verr. 4. c. 56.* Interea Peducæanum eorum obſervari jubet.

Pedūlis, le, adject. *Ulpian. l. 25. Dig. de aur. arg. leg.* Faſciæ crurales, pedulesque. h. e. quibus crura, aut pedes involvuntur. Adde *Lamprid. in Alex. Sever. c. 40. & ibi Salmaſ.* ¶ Abſolute *pedale, lis*, e *Cornel. Fronte.* dicitur quod ſub pedibus cingitur, quaſi ſolea, *pedale*, *ſcappino*.

Pedum, i, n. a. καλαύροψ, baculus incurvus paſtorum. *Feſt.* Pedum eſt baculum incurvum, quo paſtores utuntur ad comprehendendas oves, aut capras a pedibus. *Serv. ad 5. Ecl.* Pedum, virga incurva, unde retinentur pecudum pedes. *Virg. 5. Ecl.* At tu ſume pedum.

Pedunculus, li, m. pediculus, vermis. *Plin. l. 38. c. 7.* Vocant & in mari pedunculos, eoſque tritos inſtillari ex aceto auribus jubent. ¶ Pedunculus, parvus pes, affertur a *Priſcian. l. 3.* ſed ſine exemplis.

Peduſcŭlus, i, m. πούδιον, parvus pes. *Plin. l. 11. c. 10.* Apprehenſo peduſculo lapillis ſe librant. Alii leg. *apprehenſi pondaſculo lapilli*.

Peganon, i, πήγανον, ruta hortenſis. *Apul. de herb. c. 89.* ¶ Peganon orinon, ruta montana. *Id. c. 115.*

Pegaſeius, a, um, quod ad Pegaſum ſpectat, ſive ad Muſas, quibus Pegaſus equus Hippocrenem fontem aperuit. *Perſ. in præf.* Cantare credas Pegaſeium melos.

Pegaſeus, a, um, quod ſpectat ad Pegaſum. *Catull. ad Camerium carm. 55.* Nec ſi Pegaſeo ferar volatu.

Pegaſis, idis, & in plur. num. Pegaſides, f. 3. πηγασίδες. Muſæ, a Pegaſo equo, quod ſe lavarent in Hippocrene fonte, quem Pegaſus ictu ungulæ finxiſſe aperuiſſe. *Ovid. ep. 15. v. 27.* At mihi Pegaſides blandiſſima carmina dictant. ¶ Interdum etiam Pegaſides dicuntur fontium, vel fluviorum Nymphæ, quæ & Naiades. *Ovid. epiſt. 5. v. 3.* Pegaſis Oenone Phrygiis celeberrima ſylvis. ¶ Pegaſia unda, eſt Hippocrene. *Martial. l. 9. ep. 59.* Tu ſiccas mutis Pegaſis unda meis.

Pegaſus, i, m. πήγασος, nomen equi alati, a πηγή, *fons*, quod juxta fontes Oceani natus ſit, ubi Gorgones habitabant. Hinc *Hyginus*, & alii complures Neptuni, & Meduſæ filium dixere. Alii ex Meduſæ ſanguine, quam Perſeus interemit, natum aſſerunt. Hic cum in Helicona evolaſſet, ſaxum ungula feriens, fontem aperuit, qui ex eo Hippocrene, ideſt fons equinus eſt appellatus. Poſtea vero, cum ea Pyrene Corinthio fonte biberet, a Bellerophonte, qui id temporis expeditionem in Chimæram parabat, captus eſt. Tandem rerum terreſtrium tædio ductus, in cœlum dicitur evolaſſe, ibique inter ſidera conſtitutus, Arcticum circulum ſpectare, pedibuſque æſtivo orbi adniſus, extremo ore caput Delphini tangere, & Aquarii manum dextram cervici ſuæ adjungere. *Ovid. 4. Met. & Strabo l. 8.* Conſtat ex viginti ſideribus.

Pegma, atis, n. *macchina*, πῆγμα, machina, quæ ex pluribus tabulis, vel aliis rebus compacta eſt, cujuſmodi ſunt machinæ ligneæ, aut marmoreæ, in quibus ſtatuæ collocantur, & ſimulacra magnarum virorum cum expreſſione rerum ab illis geſtarum, a πήγνυμι, *compingo*. *Feſt.* Pegmata ſunt ex ære, aut marmore ornamenta, quæ ut plurimum in atriis, quandoque in porticibus, adfixa affigebantur, majorum, aliorumque fortium virorum geſta certius, quam pictura, oſtendentia. ¶ Fuere autem varia pegmatum genera. Quædam erant privatarum ædium. *Cic. Att. l. 4. epiſt. 8.* Nihil venuſtius, quam illa tua pegmata: poſtquam miſiſti, libros illuſtrarunt valde. Quo loco intelligit Lipſius loculamenta, pluteoſque librarios. *Ulp. l. 12. §. ſpecularia, ff. de inſtr. vel inſtr. leg.* In emptione domus ſpecularia, & pegmata, ſive in ædificio ſint poſita, ſive ad tempus detracta. *Turneb. l. 8. c. 9.* cenſet, hic ſignari antepagmenta, quæ ſunt valvarum ornamenta affixa antis. ¶ Sed imprimis pegmatum vox dici ſolet de pegmatis theatricis. Erant ea grandes, & ingenioſæ machinæ e variis tabulis, & ſublicis compactæ, quæ per ſe occulte ſurgebant, ac rurſum ſubſidebant, quemadmodum deſcribit *Senec. ep. 88. (al. 85.)* *Martial. de Spect. epig. 2.* Et creſcunt media pegmata celſa via. V. *Lipſ. de Amphith. c. 22.* ubi hac de re multa.

Pegmăris, re, adject. a pegmate, ut pegmaris gladiator apud *Sueton. in Calig. c. 26.* qui ſuper pegmate pugnat. V. *Schild.* ad hunc Sueton. loc. Alii leg. *paegniarii*, a παίγνιον, ludicrum.

Pejeratus, a, um, partic. a pejero. *Hor. l. 2. od. 8.* Ulla ſi juris tibi pejerati pœna, Barine, nocuiſſet unquam. h. e. juris perjurio violati.

Pejero, as, avi, atum, n. 1. *giurare il falſo*, ..., ..., Ger. *falſch ſchweren*, Gal. *ſe parjurer, jurer a faux*, Hiſp. *perjurare*, ἐπιορκέω, aſt falſa, & animo fallendi jurare, ſeu juramentum infringere, & id, quod juramento, ac verbis concipitur, non facere. *Cic. 3. Off.* Non enim falſum jurare, pejerare eſt, ſed quod ex animi tui ſententia juraris, ſicut verbis concipitur more noſtro, id non facere perjurium eſt. *Id. pro R. Com.* Qui mentiri ſolet, pejerare conſuevit. *Id. pro Cluent. c. 48.* Illum verbis conceptis pejeraſſe. *Martial. l. 9. ep. 19.* Pejerare de turda.

Pejor, & pejus, oris, *peggiore*, *men buono*, κακίων, compar. adnom. nominis malus. *Pejor*, & *deterior* differunt, quod *pejor* reſpectu mali dicatur. *deterior* reſpectu melioris, ut *deterius* dicatur, quod minus bonum eſt. *Cic. 8. Phil.* Turpis autem fuga mortis omni eſt morte pejor. *Virg. 1. Georg.* In pejus ruere. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 565.* Ficta in pejus vultu. *Terent. Adelph. 3. 2. 45.* Pejore loco res eſſe non poteſt, quam &c. *Vellej. l. 2. c. 68.* Pejor illi res familiaris quam mens erat.

Pejoro, as, a. 1. *far peggiore*. *Paul. JCtus l. 2. ſentent. c. 17.* Homo liber qui ſtatum ſuum in poteſtate habet, & pejorare eum, & meliorem facere poteſt.

Pejus, adv. *peggio*, κάκιον, comparat. adv. male. *Plin. l. 17. c. 2.* Fruges pejus maureſcunt Auſtrinis diebus, ſed celerius. *Nepos 15. c. 10.* Vide, ne tu pejus conſulas. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 31.* Pejus victoribus, quam victis acciſſe. ¶ Ponitur & pro vehementius in malam partem. *Cic. Phil. 10.* Quo neminem veterani pejus oderunt.

Pelagia, f. 1. πελαγία, piſcis ex genere conchyliorum, qui & purpura dicitur, in mediis faucibus ſuccum habens, tingendis lanis laudatiſſimum, qui ab ea pelagium dicitur. *Plin. l. 9. c. 35.* Pelagiæ altius merſæ, quam ut peterentur radio. *Id. c. 37.* Purpuræ nomine alio pelagiæ vocantur.

Pelagicus, a, um, *marino*, πελαγικὸς, quod in mari vivit, ſive quod eſt ex mari. *Colum. l. 8. c. 17.* Cæteri ſaxatiles, aut pelagici ſatis ex his, ſed ex recentibus melius paſcuntur.

Pelagium, ii, n. pelagiæ ſuccus, ſeu medicamentum colorem purpureum faciens, ſed valde nigricantem. *Plin. l. 9. c. 8.*

Pelagius, a, um, *marino*, πελάγιος, pelagicus. *Varro l. 3. de R. R. c. 3.* Et in eas pelagios greges piſcium revocarit. Adde *Col. l. 8. c. 16.*

Pelagus, i, n. *mare*, ..., Germ. *das meer*, Gall. *la haute mer*, Hiſp. *la mar*, πέλαγος, notat proprie maris profunditatem, ſed abſolute pro mari uſurpatur. *Cic. 3. de Orat. ex quodam Poeta.* Fervet æſtu pelagus. *Plin. l. 10. c. 32.* In reliquis partibus eſt quidem mitius pelagus. ¶ Reperitur & in g. m. *Flac. lib. 2. Argon. v. 169.* Pelagum quaetos aperimus in uſus. In aliquibus editionibus legitur *pelagus*. ¶ Poetæ etiam uſurpant nom. acc. & voc. pl. in *e* longo, more Græcorum, qui declinant πελάγεα, πελάγη. *Lucret. l. 6. v. 619.* At pelage multa, & late ſubſtrata videmus.

Pelamys, ydis, f. 3. πηλαμύς, piſcis genus, idem ac thynnus, niſi quod, ſi nondum annuum excellerit, pelamys dicitur, cum annum exceſſit, thynnus vocatur. *Poſt. Plin. l. 9. cap. 15.* Limoſæ vero a luto pelamydes incipiunt vocari, & cum annuum exceſſere tempus, thynni. *Juven. ſat. 7. v. 120.* Siccus petaſunculus, & vas pelamydum. ¶ Pelamydum varia genera *Plin. l. 9. c. 15. & l. 32. c. 11.* refert. ¶ Scribitur & *pelamis, idis*.

Pelaſgi, orum, m. 2. pop. Argiæ in Peloponneſo, Arcadibus finitimi, quorum metropolis Argos Achaicum, ejuſdem gentis, atque illi, qui cum Oenotro in Italiam venerant, ita dicti a Pelaſgo filio Jovis ex Niobe filia Phoronei. *Dionyſ. l. 1. Ant. Rom.* Sæpiſſime a *Virgilio* pro Græcis omnibus ſumuntur.

Pelaſgia, æ, f. regio Peloponneſi, eadem, ac Argia, ubi primum Pelaſgi habitavere. Aliqui dicunt, hoc nomine Arcadiam, alii totam Peloponneſum appellatam eſſe. ¶ Item regio Theſſaliæ, ita dicta, quod Pelaſgi ex Argia expulſi in hac Theſſaliæ parte conſederint. *Plin. l. 4. c. 4.*

Pelaſgias, adis, adject. f. quæ eſt a Pelaſgia. *Ovid. Heroid. ep. 9. v. 3.* Fama Pelaſgiades ſubito pervenit in urbes.

Pelaſgis, idis, f. eadem ac Pelaſgia, Arcadia. *Plin. l. 4. c. 6.*

Pelaſgus, a, um, adject. ad Pelaſgos pertinens, a *Virg.* ſæpiſſime accipitur pro Græco, ut *Æn. 9.* pubes Pelaſga. Et *Æn. 2.* dolis inſtructus, & arte Pelaſga. *Ovid. Metam. 13.* Pelaſga claſſis.

Pelaſgus, i, m. filius Jovis & Niobes filiæ Phoronei, atavus Oenotri illius, qui in Italiam venit. *Dionyſ. l. 1. Ant. Rom.* Sed Iſidorus dicit, filium fuiſſe Jovis, & Lariſſæ, Theodontius Neptuni, & Amphitrites, *Bocc. l. 10. Gen.* Regnavit in Argia. Nonnullis ejus Regnum etiam ad Arcadiam, alii ad univerſam Peloponneſum extendunt. Hinc regio Pelaſgia dicta eſt, & populi Pelaſgi.

Pelaſgus, i, m. πελασγὸς, genus lauri, quod Herbarii laureolam vocant. *Plin. l. 15. c. 30.*

Pelecānus, vel Pelicanus, i, *pelicano*, & πελεκᾶνος, avis Ægyptia, circa ſolitudines Nili præcipue naſcens, quæ amore pullorum dicitur femur ſuum roſtro vulnerare, & ſanguinem ad eos alendos elicere. Ejus meminit *Hieronym. in Pſalm. 101.* ubi addit duo eſſe Pelicanorum genera, aquatile unum, alterum volatile. *Geſnerus* vulturem Ægyptium vocat. Sunt qui putant, Pelicanum eundem eſſe ac plateam, *Plin. l. 10. c. 40.* & plataleam, *Cic. 2. de nat. Deor.*

Pelecinos, i, herba nonia ſegetibus, quæ inter lentem præcipue naſcitur. Nomen inde traxit, quod ejus ſiliquæ ſecuriculis ſimiles ſunt, quas Græci πελεκῖνος dicunt. *Plin. l. 18. c. 17.*

Pelecynon, i, n. horologii genus, apud *Vitruv. l. 9. c. 9.* V. ibi *Bald. in Lex.*

Pelethronia, æ, herba, centaurea major, *Apul. de herb. c. 34.*

Pelethronii, m. 2. Lapithæ pop. Theſſaliæ, Pelethronium opp. incolentes, qui primi omnium frenorum uſum inveniſſe dicuntur, & domandorum equorum artem, ita dicti a Pelethronio monte, & oppido. *Virg. 3. Georg. v. 115.*

Peleus, diſſyllab. m. 2. Πηλεὺς, Æaci, & Æginæ filius, qui ex Thetide genuit Achillem. V. *Ovid. 11. Metam. v. 267. & 350.*

Peleius, a, um, adject. a Peleo. *Sil. l. 13. v. 803.* æquantem Peleia facta. h. e. geſta Achillis Pelei filii. Adde *Stat. l. 2. Achill. v. 109.*

Pelīacus, a, um, adject. a Pelio monte, ut Peliacus apex. *Ovid. 1. Faſtor. verſ. 308.* Peliaca juga, *Stat. Achil. 1. verſ. 342.* Peliaca cuſpis, *Ovid. Metamorph. 12.*

Digitized by Google

55. hoc eſt in nemore Pelio exciſo ligno facta.

Pelias, æ, m. Πελίας, Rex Theſſaliæ, filius Neptuni ex Tyro Nympha, frater Æſonis, & Nelei. Huic Æſon moriens Jaſonem filium in tutelam commendavit, tradito etiam Regno, ea tamen lege, ut illud adulto Jaſoni reſtitueret. Primis Regni initiis Neleum fratrem ex Theſſalia expulit, qui profectus in Meſſeniam Pylon urb. condidit. Quare Alcimede mater Jaſonis ſuſpectum habens Peliam, puerum Chironi alendum dedit. Jaſon adultus ad repetendum paternum Regnum venit. Sed Pelias commotus fraudem, Jaſonem Colchos navigare juſſit ad vellus aureum auferendum. In fabulis eſt, Æſonem, quo tempore Jaſon ex Colchide rediit, incolumem fuiſſe, & a Medea magica arte in priſtinam juventutem renovatum eſſe. Aliqui etiam narrant, Peliæ ab Oraculo reſponſum eſſe, in propinquo illi mortem futuram, cum rem divinam faceret quiſpiam nudis pedibus ſuperveniret: Neptuno patri Pelia ſacrificante Jaſonem accurriſſe ad ſacrificium altero pede nudato, quod calceus forte in limo viæ inhæſeret, Peliam Oraculi memorem, nepotem, cujus indolem formidabat, ad expeditionem Colchicam, velut ad certiſſimum periculum, ablegaviſſe. Senex e filiabus, ſectis venis, interfectus eſt, Medeæ fraude, quæ virginibus proteſerat, ſe ejus ſenectam renovaturam eſſe, commutato ſanguine. *Plaut. in Pſeud.* dicit de Pelia, quod alii de Æſone, Medeam ſuis venenis feciſſe Peliam rurſus ex ſeno adoleſcentulum. Peliæ in Regno Acaſtus filius ſucceſſit. *Ovid. l. 7. Met. Flacc. l. 1. Argon. Bocc. l. 5. Gen.*

Pelias, adis, f. 3. Πηλιάς, patron. fœm. a Peleus. *Ovid. ep. 3. v. 125.* Tranſeat Hectoreum Pelias haſta latus, h. e. haſta Achillis filii Pelei.

Pelicanus. V. Pelecanus.

Pelides, æ, m. 1. Πηλείδης, Achilles filius Pelei. *Ovid. 8. ep.* Pelides utinam vitaſſet Apollinis arcus.

Peligni, m. a. pop. Italiæ, in Aprutio, inter fl. Aternum, & Sangrum, & inter Veſtinos a Sept. Marſos ab Occ. Marrucinos ab Or. *Plin. l. 3. c. 1.*

Pelignus, a, um, quod ad Pelignos ſpectat. *Ovid. 3. Am. eleg. 15.* Pelignæ dicar gloria gentis ego. *Horat. l. 3. od. 19.* Peligna frigora.

Pelion, n. a. *Petras*, Πήλιον, mons Theſſaliæ, Oſſæ, & Olympo attiguus, quem Dicearchus Siculus Ariſtotelis auditor cæteris Theſſaliæ montibus altiorem 1250. paſſibus ratione perpendiculi invenit, teſte *Plin. lib. 2. c. 65. Virg. 3. Georg. v. 94.* Pelion hinnitu fugiens implevit acuto. *Ovid. Metam. 12. v. 513.* nudus Arboris Othrys erat, nec habebat Pelion umbras.

Pelius, a, um, adject. a Pelio monte, ut Pelium nemus, apud *Quinct. & Cic. pro Cæl. c. 8.*

Pella, æ, f. *Janizza*, urbs Macedoniæ clara quondam Philippo Rege, & Alexandro M. qui ibi natos dicitur. *Liv. l. 26. Pompon. Mela, Plin. l. 35. c. 10.*

Pellacia, æ, f. ἐπαγωγή, fallacia, blanditiæ, a *pellax*. *Lucr. lib. 2. v. 559.* Subdola cum ridet placidi pellacia ponti. *Virg. 4. Georg. v. 443.* Verum ubi nulla fugam reperit pellacia. Alii hic legunt *fallacia*.

Pellæus, a, um, quod ad Pellam urb. ſpectat, ut Pellæus juvenis, ideſt Alexander Macedo. *Juven. ſat. 10. v. 168.* Unus Pellæo juveni non ſufficit orbis. ¶ Pellæa gula, deliciæ Macedonicæ. *Martial. l. 13. ep. 85.* Pellææ prior eſt gloria nulla gulæ. Alii hic intelligunt delicias Alexandriæ, urbis conditæ ab Alexandro. ¶ Pellæa Canopus dicitur, quæ vicina eſt Alexandriæ in Ægypto conditæ ab Alexandro. *Virg. 4. Georg. v. 287.* ¶ Pellæus puer *Lucano l. 8. v. 608.* & Pellæus rex *l. 9. v. 1012.* eſt Ptolemæus rex Ægypti: vel quia primus ejus nominis rex ex Macedonum genere fuerat: vel propter Alexandriam ab Alexandro M. conditam.

Pellarius, ii, m. qui pelles curat. *Jul. Firmic. l. 4. c. 7.*

Pellax, acis, o. 3. *ingannatore*, בגרה, Ger. *betrieger*, Gal. *trompeur*, Hiſp. *engañador*, *liſongero*, ἐπαγωγός, qui per blanditias aliquem decipit, a *pellicio*. *Virg. 2. Æn. v. 90.* Invidia poſtquam pellacis Ulyſſi, &c.

Pelleatus, a, um, adject. pellitus, pelle indutus. *Paul. Nolan. ad Nicet. v. 528. de Dacis*, vel ille Divitiis multo bove pelleatus Accola ripæ.

Pellectio, onis, f. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* (*al.* 11.) Quotus enim quiſque eſt, qui epiſtolam paulo graviorem ferre poſſit, niſi eam pellectione relevarit? *hoc eſt* eam perlegendo. Alii leg. *per lectionem relevent*.

Pellectus, a, um, *allettato*, *tirato*, *luſingato*, allectus, illectus: a *pellicio*. *Colum. l. 11. c. 1. circa med.* Vitiis ejuſmodi pellectus animus, &c. *Pacat. in Paneg. Theodoſ. c. 32.* tua benignitate pellectæ nationes.

Pellex, icis, f. *concubina*, פלגש, Germ. *ein kebs weib*, Gal. *concubine d'un homme marié*, Hiſp. *adultera*, Παλλακή, ſive Παλλακίς, quæ cum marito alterius corpus miſcet, a *pelliciendo*, quod alienos viros ad ſe pelliciat. *Senec. fertur Herc. Fur.* Locumque cœlo pulſa pellicibus dedi. *Cic. pro Cluent. & in Or.* Uxor generi, noverca filii, filiæ pellex. ¶ Dicitur etiam de pueris. *Suet. de Caſare c. 49.* In quibus eum Dolabella pellicem Reginæ dicit. ¶ Item de ea, quæ per vim a marito alterius ſtupratur. *Ovid. 16. Met. v. 537. de Philomela* pellex ego facta ſorori. Adde *Martial. l. 10. ep. 51.* ¶ Tranſlate & jlocaliter *Martial. l. 14. ep. 119. de matella.* Dum poſcor crepitu digitorum, & verna moratur, O quoties pellex culcita facta mea! hoc eſt ipſa culcita urina perfuſa meum ſibi munus arrogavit.

Pellicator, oris, m. προαγωγός, qui blanditiis aliquem in fraudem pellicit. *Feſt.*

Pellicatus, us, m. Παλλακεία, *adulterio*, actus, quem pellex exercet. *Cic. 2. Off. c. 7.* Ab ea enim eſt ipſa propter pellicatus ſuſpicionem interfectus.

Pelliceo, ces, cui, a. 2. blanditiis impetro. *Colum. in præf. l. 12.* Perverſaque cupidine pretioſiores alias a viris pelliceant.

Pelliceus, a, um, *di pelle*, δερμάτινος, quod eſt ex pelle, ut pelliceum flagellum, *Paul. Dig. l. 34. tit. 2. leg. 25.* ubi al. leg. *pellinum*.

Pellicio, icis, exi, ectum, a. 3. *ingannare luſingando*, פתה, Ger. *locken*, Gal. *amadouer*, *attraire par belles paroles*, Hiſpan. *attraher con alagos*, ἐπαγωγεύω, blanditiis in fraudem induco, blandiendo decipio, a *per*, & *lacio*. *Cic. pro Cluent. c. 5.* Animum adoleſcentis pellexit iis omnibus rebus, quibus illa ætas capi, ac deliniri poteſt. *Terent. Phorm. 1. 2. 18.* Senem per epiſtolam pellexit, montes auri pollicens. *Lucret. l. 5. v. 1003.* Pellicere in fraudem. *Cic. pro Flacc.* Mulierem imbecilli conſilii ad ſe pellicere. *Id. 2. de Or. c. 57.* Multo majorem partem ſententiarum ſale tuo, & lepore, & politiſſimis facetiis pellexiſti, h. e. alliciendo a judicibus expreſſiſti. ¶ Dicitur & de rebus inanimis. *Lucr. l. 6. v. 995. de magnete.* Cauſa patefiet, quæ ferri pelliciat vim. ¶ Pellicere ſegetes dicuntur, qui veneficiis, & excantationibus corrumpunt. *Lex XII. Tab. apud Serv. in Ecl. Virg. 8.* Ne alienam ſegetem pellexerit. *Plin. l. 18. c. 6.* Fruges alienas pellicere veneficiis. ¶ Legitur & *perlicio*.

Pellicula, æ, f. *pelliccina*, δερμάτιον, parva pellis. *Cic. pro Mur. c. 36.* Stravit pelliculis hœdinis lectos punicanos. ¶ Tenere ſe in ſua pellicula, proverbio dicitur, pro intra ſuam ſortem ſe continere. *Mart. lib. 3. epigr. 16.* Sed te, mihi crede, memento nunc in pellicula cerdo tenere tua. ¶ Curare pelliculam, eſt corpus ſuum molliter tractare. *Hor. 2. ſat. 5. v. 38.* Atque pelliculam curare jube. ¶ Veterem pelliculam retinere, eſt priſtinos mores conſervare. *Perſ. ſat. 5.* Pelliculam veterem retinens.

Pelliculatio, onis, f. inductio in fraudem, a pelliciendo. Uſus eſt *Cato*, teſte *Feſto*.

Pelliculo, as, a. 1. δερματίζω, διφθερόω, pellibus alligatis obturo, a *pellicula*. *Col. l. 12. c. 46.* Vas operculatum pelliculans. Adde *c. 39. & 58.*

Pellio, onis, m. *pelliccajo*, *pelliccere*, δερματοπώλης, qui veſtes pelliceas, & alia ex pellibus opera facit. *Plaut. Men. 2. 3. 63.* quaſi ſupellex pellionis, palus palo proximus eſt.

Pellionarius, ii, m. qui pelles negotiatur, præſertim ad uſum militiæ. *Inſcript. apud Spon. Miſcell. p. 63.* Procurator Coll. Pellionarior.

Pellis, is, f. *pelle*, עור, Ger. *ein beltz*, *haut*, Gall. *peau*, Hiſp. *pelleja*, δέρμα, differt a cute, quia fere pellis dicitur cum eſt ab animali detracta, & ad uſus traducta; cutis, cum adhuc viventi inhæret. Hinc *Juven. ſat. 10. v. 192* de rugoſa ſenum pelle: Tetrum ante omnia vultum Diſſimilemque ſui, deformem pro cute pellem. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quam tu nunquam, ne in ſomnis quidem, vides, niſi cum pelle caprina. ¶ Hoc tamen diſcrimen non eſt perpetuum. *Perſ. ſat. 3. verſ. 95. de hydropico.* Surgit tibi lutea pellis. V. *Cutis*. ¶ Quieſcere in propria pelle, eſt contentum eſſe ſua ſorte, nec aliorum fortunis, & opibus inhiare. *Hor. l. 1. ſat. 6.* Quoniam in propria non pelle quieſſem. ¶ Sub pellibus eſſe, eſt, in caſtris eſſe, quia militaria tentoria pellibus contegi ſolent. *Cic. 4. Acad.* Ut non multum Imperatori ſub ipſis pellibus otii relinquatur. *Tacit. Ann. 13. c. 35.* Retentus omnis exercitus ſub pellibus, quamvis hieme ſæva. ¶ Pellem alicui detrahere, eſt ejus animum detegere, *ſcoprire l'interno*. *Horat. l. 2. ſat. 1. v. 64.* cum eſt Lucilius auſus Primus in hunc operis componere carmina morem, Detrahere & pellem, nitidus qua quiſque per ora Cederet, introrſum turpis. ¶ Sumitur interdum pellis pro mantica, ſeu ſacculo e pelle, quo in itinere utimur, *valigia*. *Perſ. ſat. 5. v. 140.* Jam pueris pellem ſuccinctus, & œnophorum aptas. ¶ Pellem caninam rodere, proverb. h. e. hominem maledicum, & improbum convicii inſectari. *Mart. l. 5. ep. 61.*

Pellitus, a, um, *pelliccato*, δερματόφορος, quod pelles habet, vel pellibus tectum eſt. *Prop. l. 4. eleg. 1.* Pellitos habuit, ruſtica corda, patres. *Horat. l. 2. ode 6.* Dulce pellitis ovibus Galeſi flumen.

Pello, is, pepuli, pulſum, a. 3. *ſcacciare*, גרש, Germ. *treiben*, *jagen*, Gall. *chaſſer*, *pouſſer*, Hiſp. *empuxar*, *echar*, ἐλαύνω, abigo, extrudo, arceo, a πάλλω, commoveo, *quatio*, vel ab ἀπελαύνω, *arceo*. Conſtruitur vel cum acc. *Hor. l. 2. od. 2.* Nec ſitim pellit. *Cic. 4. Ver.* Ut pellatur religionis metus. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *a*, *ab*, *e*, *ex*, *de*. *Cicer. 1. Ver.* Quæ mœſtitiam pellat ex animis. *Id. in Brut.* Pellatur e civitate eloquentia. *Id. 4. Acad.* Deque eo nulla ratione neque pelli, neque moveri poteſt. ¶ Vel cum ablat. ſine præp. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Cum lapidibus optimos viros foro pellis. *Id. Att. l. 16.* Pelli patria. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*. *Cic. 2. de Or.* Cum a Rep. remotus, atque in exilium pulſus eſſet. ¶ Sumitur etiam pro agitare, percutere. *Ter. Adelph. 4. 5. 3.* Tu ne has pepuliſti fores? *Cic. in Brut.* Ut ex nervorum ſono in fidibus, quam ſcienter pulſi ſint, intelligi ſolet. *Catull. in carm. nup. 60. v. 14.* Pelle humum pedibus. ¶ Tranſlate capitur pro commovere, efficere. *Cic. 4. Acad.* Quemadmodum prima viſa nos pellerent. *Id. 3. Off.* Species utilitatis animum pepulit ejus. ¶ Item pro exagitare, affligere. *Cic. l. 4. Fam. ep. 13.* Quanquam enim nulla me ipſum privatim pepulit inſignis injuria. *Liv. l. 30. c. 14.* Non mediocri cura animum Scipionis pepulit. ¶ Pellere ſermonem, eſt commovere, excitare, *proporre*, *intavolare un diſcorſo*. *Cic. de clar. Orat. c. 87.* Longi ſermonis initium pepuliſti, Attice, remque commoviſti nova diſputatione dignam. Ita leg. *Victorius*, & *Gronov.* Alii *detuliſti*. ¶ Præteritum *pulſi* pro *pepuli*, uſurpavit *Ammian. l. 30.*

Pellonia, æ, f. Dea potens pellendorum hoſtium, a *pello*. *Arnob. l. 4.* Pellendorum hoſtium Dea potens Pellonia eſt. Adde *Aug. l. 4. de Civ.*

Pellos, i, m. πελλός, avis, quæ latior ardea dicitur. *Plin. l. 10. c. 60.*

Pellucens, & Perlucens, entis, o. clarus, apertus, pellucidus. *Cic. in Bruto, c. 79.* Ita reconditas, exquiſitaſque ſententias mollis, & pellucens veſtiebat oratio. *Ovid. 4. Met. v. 411.* Suſtinuere tamen ſe perlucentibus alis.

Pelluceo, & Perluceo, es, uxi, n. 2. *lucere*, *riſplendere*, διαφαίνω, per medium luceo, vel luceo ſimpliciter. *Celſ. l. 2. c. 10.* Si ſanguis & rubere, & pellucere cœperit. *Cic. 2. Offic. c. 9.* Decorum, honeſtumque ex virtutibus maxime pellucet. *Juven. ſat. 2. v. 77.* libertatiſque magiſter, Cretice, pelluces. h. e. pellucidam veſtem induis, & parum honeſtam, ac virilem.

Pelluciditas, & Perluciditas, atis, f. *traſparenza*. *Vitruv. l. 2. c. 8.* Parietes tectoriis operibus expoliti, ut vitri perluciditatem videantur habere.

Pellucidulus, a, um, adject. diminut. a pellucidus. *Catull. ep. 70.* (*al.* 64.) Pelluciduli deliciæ lapidis.

Pellucidus, & Perlucidus, a, um, adject. valde lucidus, tranſlucidus, *lucido*, *traſparente*, διαφανής. *Cic. 2. de Nat. Deor. c. 57. de oculi membranis.* Quas perlucidas fecit, ut per eas cerni poſſet. *Id. 2. Divin. cap. 57.* Stella illuſtris, & perlucida. *Horat. l. 1. od. 18.* Arcanique fides prodiga perlucidior vitro. *Senec. de conſtant. Sap. c. 18.* Hic ipſe pellucidus, crepidatus, armillatus. *h. e.* veſte tenuiſſime indutus, quæ nihil tegeret; quod mollium virorum erat. *Id. de conſol. ad Marc. c. 17.* Pellucidiſſimum ſtagnum.

Pelluviæ, arum, f. ποδόνιπτρα, vaſa, in quibus pedes lavantur. *Feſt.*

Pelopea, æ, f. Πελόπεια, Thyeſtis filia, quæ e patre gravida facta, inſigni forma infantulum peperit, quem recenter natum, ne turpitudo ſua palam fieret, feris devorandum in ſylvis reliquit. Evenit tamen, ut paſtor quidam illac iter faciens in puerum incideret, qui miſericordia motus domum ſuam illum detulit, lacteque caprino educavit. Unde & Ægyſthus appellatus eſt. *Ovid. 1. epiſt. & de Rem. Sen. in Thyeſte.*

Pelopeias, adis, &

Pelopeis, idis, patronymica fœminina a Pelope ducta. *Ovid. 4. Faſt.* Pelopeïdes undæ. *Id. 3. Faſt. v. 83.* Pelopeïadeſque Mycenæ.

Pelopeius, a, um, idem, ac Pelopeus. *Ovid. 8. Met. v. 633.* Nam me Pelopeia Pittheus miſit in arva.

Pelopeus, a, um, Πελόπειος, quod ad Pelopem ſpectat. *Propert. l. 3. el. 19.* Infamis ſtupro ſtat Pelopea domus. *Al. leg.* Pelopia.

Pelopidas, æ, m. Πελοπίδας, Thebanus vir rei militaris gloria clariſſimus, amiciſſimus Epaminondæ. Vitam ejus vide apud *Plutarch. & Corn. Nepot.*

Pelopidæ, arum, m. a Pelope oriundi. *Cic. Att. l. 11. ep. 15. ex quodam Poeta.* Nec Pelopidarum facta, neque famam audiam.

Peloponnenſis, ſe, adject. ad Peloponneſum pertinens, ut Peloponnenſium defectio. *Curt. l. 7. c. 4.*

Peloponneſiacus, &

Peloponneſius, a, um, adject. Peloponnenſis. *Cicer. 1. Offic. c. 24.* Peloponneſiacum bellum. *Id. Attic. l. 6. ep. 2.* Civitates Peloponneſiæ.

Peloponneſus, f. 2. olim Apia, & Pelaſgia, Plinio teſte, *la Morea*. Πελοπόννησος, regio, & peninſ. Græciæ. Dicta eſt a Pelope filio Tantali Regis Phrygum, quaſi Pelopis νῆσος, ideſt inſula. Pelops enim ſuperato curuli certamine Oenomao Rege Elidis, & Piſæ, Hippodamiam ejus filiam in uxorem, & illius Regnum in dotem accepit, & ex Phrygia ſecum in hanc regionem colonos duxit, & de ſuo nomine appellavit Peloponneſum. Figura folium platani refert. Jungitur Achajæ, ſeu Græciæ ad Sept. Iſthmo anguſto 6. M. P. ubi gemina maria, Jonium ab Occ. quod Corinthiacum, ſeu Criſſæum, ſeu Halcyonium ſinum efficit, & Ægæum ab Or. quod Saronicum, ſeu Salaminiacum, ſeu Eleuſinium. V. *Plin. l. 4. c. 4.*

Pelops, pis, m. Πέλοψ, Tantali Phrygiæ Regis, & Taygetes filius, quem pater Jovi, & aliis Diis, cum eos in Terris peregrinantes hoſpitio excepiſſet, ut certo aliquo argumento divinitatem eorum experiretur, quaſi carnem aliam epulandum appoſuit, a cujus eſu cum Dii cæteri abſtinuiſſent, ſola Ceres humerum ejus dextrum depaſta eſt. Sed Jupiter puerum ad vitam revocavit, eique eburneum humerum addidit. *Virgil. 3. Georg.* humeroque Pelops inſignis eburno. ¶ Cum in virum adoleviſſet, relicta patria in Elidem ſe contulit, ubi id temporis regnabat Oenomaus, qui unicam habebat filiam, nomine Hippodamiam, & forma eximiam, & Regni totius hæredem, iiſque nominibus a procis pluribus ambitam. Verum Oenomaus, cum Oraculo edoctus eſſet, fore ut generi opera interiret, duriſſimam hanc procis conditionem tulit, ut, qui nuptiis filiæ potiri vellet, ſecum prius curuli certamine contenderet, ea lege, ut victorem filiæ ſuæ conjugium, & Regni hæreditas, victum mors ſequeretur. Certamen inſtituit ad aram Neptuni, quæ erat in iſthmo Corinthiaco. Cum itaque jam complures equorum celeritate ſuperaſſet, necique tradidiſſet, Pelops Myrtilum aurigam ejus pretio corrupit, ut fragiles currui axes ſubjungeret. Quo facto Oenomaus cum curru corruit, membriſque omnibus ex ruina colliſis mortuus eſt. Pelops itaque & conjuge potitus, & Regno univerſam Cherroneſum de nomine ſuo Peloponneſum appellavit.

Digitized by Google

Pelorias, adis, f. idem, ac Peloros. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 479. Jamque Peloriadem, Lilybeaque, jamque Pachynon Luſtrarat.

Peloris, idis, f. πελωρὶς, genus conchæ, chama majus, *Plin. l.* 32. *c.* 9. Et pelorides emolliunt alvum. Eſt etiam idem ac Pelorus. *Cicer. Verr. alt. c.* 3. Ad Pelorideo accedere. *Avien. in deſcript. Orbis*, v. 636. Celſa Peloris.

Peloritanus, a, um, adject. ut Peloritana regio, ad Pelorum promontor. ſita. *Saltm. de Sicilia*, c. 5.

Pelorus, i, m. 2. *Capo di Faro*, πέλωρος, prom. Siciliæ, unum ex tribus præcipuis, in ora Orientali, ubi Romalie incipit, in valle Nemorenſi, ex adverſo Calabriæ. Dictus eſt a Peloro electo Annibalis gubernatore ibi ſepulto, teſte *Val. Max. l.* 9. *c.* 8. *Mela l.* 2. *c.* 7. *Plin. l.* 3. *c.* 5. *Silius l.* 14. *v.* 79. Celſus arenoſa tollit ſe mole Pelorus.

Pelta, æ, f. *targhetta*, *brocchiere*, [Hebrew], Ger. *eind runder ſchild*, Gal. *targe*, *pavois*, Hiſp. *adarga*, πέλτη, ſcutum exiguum, quo genere Amazones præcipue in prælio uti ſolebant. *Non.* Suidas ἀσπίδιον τετράγωνον facit, ideſt ſcutulum quadrangulum. Amazonicæ tamen peltæ figura alia. Hederæ folio ſimilem fuiſſe ſcribit *Xenophon*, *Plin. l.* 12. *c.* 5. folio Indicæ ficus. *Virgilius* eam vocat lunatam, quo ſignificat, figuram habuiſſe Lunæ ſemiplenæ. 1. *Æn.* v. 491. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis.

Peltaſtes, æ, m. c. πελταστὴς, qui peltam gerit, idem, ac peltatus. *Liv. l.* 31. *c.* 36. Nocte cetratos, quos peltaſtas vocant, in inſidiis abdiderat.

Peltatus, a, um, πελταστὴς, pelta armatus. *Liv. lib.* 28. *c.* 5. Menippum item quendam ex Regiis Ducibus cum millia peltatis Chalcidem mittit.

Peltifer, a, um, adject. peltam gerens, peltatus. *Stat.* 12. *Theb.* v. 761. Peltiferæ puellæ, *h. e.* Amazones.

Pelvis, f. 3. *conca*, *catino*, [Hebrew], Ger. *ein becken*, Gall. *baſſin*, Hiſp. *fuente*, λεκάνη, vaſis genus, quo pedes lavantur, vel, ut aliis placet, etiam manus, & alia. *Nonius* ducit hanc vocem a *pelluendo*, quaſi *pelluis* ſit. *Juven. ſat.* 3. *v.* 277. Ut ſint contentæ patulas effundere pelves.

Peluſiacus, a, um, &

Peluſianus, a, um, adject. ad Peluſium pertinens. *Virg.* 1. *Georg.* v. 228. Nec Peluſiacæ curam aſpernabere lentis. *Colum. l.* 5. *c.* 10. Peluſiana mala.

Peluſiota, & Peluſiotes, æ, m. qui eſt e Peluſio. *Hieronym. l.* 2. *adverſ. Jovin. c.* 5. Irapelle, ſi vales, Peluſiotem, ut manducet cæpe. *Gell. l.* 10. *c.* 8. Peluſiotæ cæpe non edunt.

Peluſium, ii, n. *Æliopolis*, *Belbais*, ſeu *Belbes*, urbs Ægypti prope omnem litoralem maris Mediterranei, apud oſtium Nili orientale, quod inde Peluſiacum dicitur. Dicitur Peleus Achillis pater hanc urbem condidiſſe, monitu Deorum, poſt luſtrationem. Eo enim tempore Peleus furiis agitabatur, quia fratrem Phocum interemerat. Hanc olim quoque Æliopolim ab Ælio Principe, qui eam triplici muro cinxerat, dictam ſcribit Sabellicus. *Plin. l.* 7. *c.* 34. ¶ Pop. Peluſiotæ. *Hieron. contra Jovin.*

Peluſius, a, um, idem, ac Peluſiacus. *Martial. l.* 13. *ep.* 9. Accipe Niliacam, Peluſia munera, lentem.

Peminoſus, vel Pæminoſus, a, um, adject. mali odoris. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 51. Ne ſitu peminoſa terra, ac rimis ejus grana obliteſcant. Ita legit *Non. c.* 2. *n.* 721. Alii ne *æſtu exeſa*.

Pemma, atis, n. omnis cibus qui coquitur. Varro apud *Non. c.* 2. *n.* 483. Non tamen deeſt varia lectio.

Penarius, a, um, quod ad penum pertinet, ut penaria cella, *Varr. l.* 4. *de L. L.* & abſolute penarius (ſcilicet locus) ubi penus reponitur. *Paulus Feſti abbreviator*. V. Penuarius.

Penates, ium, m. γενέθλιοι θεοὶ, πατρῷοι, Dii domeſtici. Sed qui ſint Dii Penates, non ſatis convenit, cum alii putent eſſe Neptunum, & Apollinem, alii Jovem, Junonem, & Minervam, alii Cœlum, & Terram, Hetruſci vero, quemadmodum tradit *Arnobius l.* 3. Deos conſentes, ſive complices, quorum & numerum, & nomina ignota eſſe docent. *Macrob. l.* 3. *Sat. c.* 4. Penates eſſe dixerunt, per quos penitus ſpiramus, per quos habemus corpus, per quos rationem animi poſſidemus. Dicti ſunt a *penu*, quod proprie ſignat locum intimum in ædibus, nempe quia coluntur in Penetralibus, hoc eſt penitis ædibus, ut *Iſid.* ait *l.* 8. Atque idcirco Feſtus penetralia dicit eſſe Deorum Penatium ſacraria. Idem placuit *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 27. Nec longe abſunt ab hac vi Dii Penates, ſive a penu ducto nomine (eſt enim omne, quo veſcuntur homines, penus) ſive ab eo, quod penitus inſident, ex quo etiam penetrales a Poetis vocantur. *Id.* 6. *Verr.* Non dubitavit illud inſigne Penatium, hoſpitaliumque Deorum ex hoſpitali menſa tollere. ¶ Interdum Penates ſumuntur pro ipſa domo. *Velle. l.* 2. *c.* 95. Quero intra Cæſaris penates enixa eſt. *Tacit. Ann.* 5. *c.* 84. Dum virilis ſexus ſimul enixa eſt, quod rarum, lætumque etiam modicis penatibus. ¶ Uſurpatur & in num. ſingulari. At rectum caſum alii volunt eſſe *Penas*, alii *Penatis*, inquit *Feſtus*. *Liv. l.* 28. *c.* 18. Quoniam ſors eos ſub uno tecto eſſe, atque in eodem penate voluiſſet. Al. leg. *ad eoſdem penates*.

Penatiger, ra, rum, qui Penates gerit. *Ovid.* 15. *Met.* v. 450. Hæc Helenum ceciniſſe penatigero Æneæ Mente memor refero.

Penator, oris, m. qui penum geſtat. *Cato apud Feſt.*

Pendens, entis, o. partic. a pendeo. *Plin. l.* 10. *c.* 38. Expendunt alas, pendenteſque raro intervallo quatiunt. ¶ Pendens vinum, quod adhuc in ipſa vite pendet. *Cato c.* 147. *R. R.* ¶ Pendens animus, hoc eſt dubius. *Senec. ep.* 5.

Pendeo, es, pependi, penſum, n. 2. *pendere*, [Hebrew], Ger. *hangen*, Gal. *pendre*, Hiſp. *eſtar colgado*, ἀπαιωρέομαι, proprie eſt ſuſpenſum eſſe, in ſublimi eſſe. Uſurpatur vel abſolute. *Ter. Eun.* 5. 7. Tu jam pendebis, qui ſtultum adoleſcentulum nobilitas flagitiis. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 44. ex Ennio in Thyeſt. Lateri pendens. ¶ Vel cum abl. & præp. *a*, *ab*, *e*, *ex*, *de*, *in*. *Cic.* 6. *Verr.* Sagittæ pendebant ab humero. *Id.* 5. *Verr.* Pendere ex arbore. *Virg.* 1. *Ecl.* Dumoſa pendere procul de rupe videbo. *Id. ibid.* Cui pendere ſua patereris in arbore poma. ¶ Nonnunquam cum abl. ſine præp. *Virg.* 4. *Ecl.* Incultiſque rubens pendebit ſentibus uva. ¶ Nonnunquam cum acc. & præp. *per*. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 35. Per pedes quando pendes. ¶ Item cum *ad*. *Plin. l.* 15. *c.* 15. Serotina (pyra) ad hyemem uſque ad marmm pendent, gelu matureſcentia. ¶ Metonymice rei pendere dicebantur, cum eorum nomina in programmate, ideſt tabula pendula, publice propoſita, atque ſuſpenſa erant. *Suet. in Dom. c.* 9. Reos, qui ante quinquennium proximum apud ærarium pependiſſent. ¶ Eodem modo & quorum bona venalia proponebantur, pendere dicti ſunt. *Id. in Claud. c.* 9. Ut cum obligatam ærario fidem liberare non poſſit, in vacuum lege prædiatoria venalis pependerit ſub edicto præfectorum. ¶ Per tranſlationem ponitur pro inniti, confidere, ſpem habere. *Cic. l.* 1. *Fam ep.* 52. Tuorumque qui ex te pendent. *Id. Att. l.* 14. Qui Remp. putem pendere e Bruto. *Id. in Piſon. c. ult.* In ſententiis omnium civium famam noſtram, fortunamque pendere. *Id. pro Flacc.* Quæ ſpe exigua, extremaque pendet. ¶ Item pro regi, gubernari, per omnia alterius addictum eſſe voluntati. *Cic.* 1. *Offic.* Qui ex errore imperitæ multitudinis pendet. ¶ Item pro animo ſuſpenſum eſſe, dubium eſſe, vel abſolute, vel cum genit. ſingul. *animi*, vel cum ablat. plur. *animis*. *Cic. Att. l.* 4. Ne diutius pendeat, palmam tulit. *Id. l.* 8. *Fam. ep.* 5. Ego quidem vehementer animi pendeo. *Id.* 1. *Tuſc.* Quod ſi expectando, vel deſiderando pendemus animis, cruciamur, & angimur. ¶ Item pro expectare, vel deſiderare. Sic pendere dicitur, qui nimio deſiderio alicujus rei intentus ceſſat ab omni alio opere, & id unum ſolicitus expectat. *Virg.* 6. *Æn.* Dum conſulta petis, noſtroque in limine pendes. *Ovid.* 10 *epiſt. Penelopes*. Narrantis conjux pendet ab ore viri. ¶ Item pro deſinere, ceſſare. *Virg.* 4. *Æn.* Pendent opera interrupta, minæque murorum ingentes. ¶ Interdum pendeo idem notat, quod *ponde*, ideſt ponderare, ſeu pondus efficere, teſte *Budæo*. *Plin. lib.* 21. *c. ult.* Cyathus pendet per ſe drachmas decem.

Pendigo, inis, f. *Arnob. l.* 6. Utinam liceret in ſimulacri alicujus mediae introire pendigines. Quidam interpretantur velamina, quibus ſimulacra conteguntur. Alii intelligunt juncturas partium, quibus ſimulacra conſtant. *Veget. Mulomed. l.* 2. *c.* 44. Inter nervos & commiſſuras pendigines faciat.

Pendo, is, pependi, penſum, a. 3. *peſare*, [Hebrew], Ger. *achten*, Gal. *peſer*, Hiſ. *peſar*, σταθμάω, proprie eſt ponderare, a *pendeo*, quia proprie pendit, qui facit, ut quid pendeat, & quæ ponderantur, ex libra pendent. *Plin. l.* 9. *c.* 15. Præcipua magnitudine thynni. Invenimus, talenta quindecim pependiſſe. ¶ Tranſlate ponitur pro conſiderare, & æſtimare, & conjungitur ſæpe cum genit. vel abl. pretii. *Cic. pro Quinct.* Si apud hoc conſilium ex opibus, non ex veritate cauſa pendetur. *Id. pro R. Am.* Neque levi conjectura res penditur. *Plaut. Bacch.* 2. 2. 29. Imo unice unum plurimi pendit. *Lucret. l.* 6. *v.* 1274. Nec jam religio divum, nec numina magni Pendebantur. ¶ Metaleptice ponitur pro ſolvere. Nam antequam nummi ſignarentur, Romani, qui graſi ære utebantur, non ſolvebant numerando pecuniam, teſte *Plin. l.* 33. *c.* 3. ſed æs in ſtatere ponderando. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Ego pro aqua vectigal pendam. *Id. Att. l.* 12. Uſuram pendam, a quo emero. *Liv. l.* 1. Quæ bina millia æris in annos ſingulos penderent. ¶ Et dicitur etiam de pœna. proprie enim pœnam pendere cum dicimus, qui ob delictum pecuniam ſolvit, *Feſto* teſte. Generatim tamen uſurpatur de omnibus, quibus quovis modo irrogatur pœna, vel ſupplicium. *Cic. in Piſon.* Pœnas patriæ, Diiſque immortalibus eas, quæ graviſſimæ ſunt, fœtore, atque infamia pendent. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Eadem de cauſa ſupplicia annua canes pendunt. ¶ Uſurpatur etiam impers. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Thus Imperii noſtri publicanis penditur. ¶ Particip. *penſurus*, *Liv. l.* 23. *c.* 8. Neque ullum vectigal Pœnos penſuros.

Pendulus, a, um, *pendente*, [Hebrew], Ger. *hangend*, Gall. *pendant*, Hiſp. *colgado*, κρεμαστὸς, quod pendet. *Ovid ep.* 1. *v.* 10. Laſſaret viduas pendula tela manus. *Colum. l.* 1. *c.* 18. Pendula loca. h. e. declivia. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 110. dubia ſpe pendulus horæ. h. e. pendens, dubius.

Pene, adv. *quaſi*, [Hebrew], Ger. *ſchier*, *gar nach*, Gal. *preſque*, Hiſp. *caſi*, παρ' ὀλίγον, fere, ferme, quaſi. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 4. Eo die acerbum habui Curionem, Bibulum multo juſtiorem, pene etiam amicum. *Id. pro R. Com.* Si qua ſunt privata judicia ſummæ exiſtimationis, & pene dicam capitis. ¶ Reperitur & ſup. *peniſſime*, ut *Priſc.* ait *l.* 3. *pag.* 608. *Putſch.* & *l.* 15. *pag.* 1008. licet alii a *penitus* eſſe velint. *Plaut. Aul.* 3. 4. 7. Me intus gallus gallinaceus, qui erat anui peculiaris, perdidit peniſſime. h. e. pene nihil abfuit, quin me perderet. *Apul. l.* 8. *Metam.* Peniſſime ibi, quam devoverat, reddit animam. ¶ Scribitur a multis *pæne* per diphthongum *æ*, quod & probat *Manut. in Orthograph.*

Peneia, æ, f. Daphne, ita dicta, quia Peneum fl. patrem habuit. *Ovid.* 1. *Met.* Plura locuturum rapido Peneia curſu fugit.

Peneis, idis, f. eadem ac Peneia. *Ovid.* 1. *Met.* v. 472. Hoc Deus in Nympha Peneide fixit.

Peneius, m. 2. *Igliaca*, fl. Elidis, in Peloponneſo, qui in mare Ionicum labitur inter Araxum, & Chelonatem prom. *Ovid.* 1. *Met.*

Peneius, a, um, quod ad Peneum ſpectat. *Virg.* 4. *Geor.* Paſtor Ariſtæus fugiens Peneia Tempe.

Penelopeus, a, um, adject. ad Penelopem pertinens, ut Penelopea fides. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg. ult. v.* 36.

Penelope, f. 1. Icari filia, Ulyſſis uxor. Dictam volunt ab avibus, quæ Penelopes dicuntur, ſive Meleagrides, cum ante Arnea diceretur, quaſi abjecta, & repudiata, ab ἀρνέομαι, recuſo, abnuo. Ferunt enim, cum ab Icaro, Peribœaque parentibus eſſet expoſita, ab hoc avium genere fuiſſe educatam. Celebratur tanquam pudicitiæ exemplar, quæ abſente totos viginti annos marito, nullis aut parentum precibus, aut procorum pollicitationibus adduci potuit, ut fidem, quam viro diſcedenti dederat, ſecundis nuptiis violaret. Cum autem proci acrius inſtarent, atque adeo vim illaturi viderentur, tantum moræ ab illis ſibi poſtulavit, quantum telæ, quam in manibus habebat, abſolvendæ ſufficeret: quod cum impetraſſet, quicquid interdiu texuerat, noctu retexebat, eoque commento eorum cupiditatem in reditum mariti diſtulit, qui ab illa ſub mendici habitu hoſpitio ſuſceptus, procos ad unum omnes interemit. *Cic.* 2. *Acad. Ovid. Heroid. ep.* 1. *Bocc. l.* 5. *Gen.* Sed *Lycophron* ſcripſit, Penelopem cum omnibus procis corpus miſcuiſſe, & ex omnibus unum Panem pepeliſſe, Ulyſſem cognito uxoris adulterio in Cretam inſ. ſeceſſiſſe, & Gortynæ mortuum eſſe. Sane Pan ex Mercurio tertio, & ex Penelope natus dicitur, ſive hæc uxor Ulyſſis, ſive alia quædam fuerit. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Tertius Jove tertio natus, & Maia, ex quo, & Penelope Panem natum ferunt. ¶ Ulyſſes ex Penelope Telemachum ſuſcepit. ¶ Sponſos Penelopes *Horat.* vocat homines luxui deditos, quibus nihil cordi eſt, præter voluptates, *l.* 1. *ep.* 2. *v.* 28. Tranſlate quævis caſta mulier Penelope dicitur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 63. juvenemque ſecuta, relicto Conjuge, Penelope venit, abit Helene. Sunt tamen qui aliter hunc locum interpretantur.

Penelops, opis, m. πηνέλοψ, avis circa paludes, & amnes verſans, vario colore, collo puniceo, alio nomine Meleagris. *Plin. l.* 37. *c.* 2.

Penes, *appreſſo*, [Hebrew], Ger. *bey*, Gal. *aupres*, Hiſp. *cerca*, πρὸς, apud, præp. ex iis, quæ acc. regunt, & dicitur de perſona cum ſignificatione dominii, vel poteſtatis. *Ulpian. l. penes*, *ff. de verb. & rer. ſign.* Penes te amplius eſt quam apud te. Nam *apud te* eſt, quod tibi adhæret: *penes te* eſt, quod quodammodo a te poſſidetur. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 119. Me penes eſt unum vaſti cuſtodia mundi. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 19. Eos agros, quorum adhuc penes Cn. Pompeium omne judicium & poteſtas debet eſſe, decemviri vendant? *Id. de clar. Orat.* Penes quos laus fuit. *Plin. l.* 17. *c.* 12. Fides penes auctores erit, *io mi rapporto a chi ciò racconta*. Adde *Senec. in Apocolocynth. Velle. l.* 2. *c.* 23. Summa virium penes eum eſt. *Plaut. Amph.* 2. 2. 21. Omnia bona adſunt, quem penes eſt virtus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 271. Penes te es? h. e. es ne ſanus mente? *Ter. Hecyr.* 4. 1. Penes te culpa eſt. ¶ Sæpe ſignificat locum. *Ter. Adelph.* 3. 4. 14. Iſthæc jam penes vos pſaltria eſt? S. Eham intus. *Cic. pro Mil.* Servi centum dies penes accuſatorem fuere. ¶ *Tacit. Ann.* 4. *c.* 16. Plures ejus rei cauſas afferebat, potiſſimam penes incuriam virorum, fœminarumque. h. e. potiſſimam cauſam tribuebat incuriæ &c.

Penetrabilis, le, o. 3. *penetrabile*, [Hebrew], Ger. *durchdringlich*, Gal. *penetratif*, Hiſ. *penetrable*, διαβατὸς, quod penetrari poteſt, quod facile penetratur. *Ovid.* 12. *Met.* Corpus nulli penetrabile telo. ¶ Interdum active ſumitur, pro eo, quod facile penetrat. *Virg.* 10. *Æn. v.* 48. Aſpice, num mage ſit noſtrum penetrabile telum. *Macrob. Saturn. l.* 7. *c.* 12. Penetrabilius in venas vinum.

Penetral, lis, n. penetrale. *Macrob. Sat.* 7. *c.* 1. Intra ſuum penetral. *Symmach. l.* 2. *ep.* 34. Sanctum penetral animi tui neſciunt.

Penetrale, is, ſubſt. n. *luogo*, *a ſtanza intima*, μυχὸς, omnis pars interior domus, vel templi, teſte *Servio*, adeo ut opus ſit penetrare, h. e. penitus intrare, ut *Feſtus* ait. *Martial. l.* 10. *ep.* 51. Nec Capitolini ſummum penetrale Tonantis. *Virg.* 2. *Æn. v.* 484. Apparent Priami, & veterum penetralia Regum.

Penetralis, le, o. 3. *intimo*, ἐνδόμυχος, internus, interior. *Virg.* 2. *Æn.* Æternumque adytis effert penetralibus ignem. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 13. Penetrales Germaniæ. ¶ Dii Penetrales, iidem ac Penates. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 27. Ex quo etiam Penetrales a Poetis vocantur. ¶ Penetrale ſacrificium, quod in interiore parte ſacrarii conficitur. *Feſt.* ¶ Comparativ. *penetralior* V. in Penetraliter.

Penetraliter, adverb. q. d. penetrando, intus, interius. *Fortunat.* 4. *Mart.* Penetraliter ulcera mordent. *Lucret. l.* 2. *v.* 382. Quare fulmineus multo penetralior igni. Rectius tamen leg. *penetralior*.

Penetratio, onis, f. *penetrazione*, actus penetrandi. *Apul. l.* 4. *Flor.* Paribus utrinque aculeis, ſimili penetratione, mutuum vulnere.

Penetrator, oris, m. qui penetrat. *Auguſtin epiſt.* 199. *a med.*

Penetratus, a, um, *penetrato*, pervaſus. *Lucret. l.* 6. 518. *Valerius l.* 2. *c.* 4. & *Stat. l.* 4. *Sylv.* 6. ¶ Active, pervadens, penetrans. *Lucret. l.* 4. 671. Quæ penetrata queunt ſenſum progignere acerbum.

Penetro, as, avi, atum, a. 1. *penetrare*, [Hebrew], Ger. *durchdringen*, Gal. *pene-*

trer, Hiſp. *penetrar*, διαδύω, διεισδύω, pervado, permano, tranſeo, a *penitus*, quia eſt penitus intrare, ut *Feſtus* interpretatur. Conſtruitur cum acc. *Cic.* 1. *Tuſc.* Ut penetret, & dividat omne cœlum hoc, in quo nubes, imbres, ventique coguntur. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*, *ad*, *ſub*. *Cic.* 4. *Acad.* Quæ penetrare in cœlum, terram intrare poſſit. *Id. de Prov. Conſ.* Non ipſe ad eorum urbes, ſedeſque penetravit. *Id.* 6. *Ver.* Et ſubito non longe Syracuſis penetraſſe ſub terras. ¶ Sumitur etiam pro prætergredi, ſuperare. *Plin. l.* 5. *c.* 1. Atlantem penetraſſe in gloria fuit. *Velle. l.* 2. *c.* 40. Penetrare cum victoria Media, Albania, Iberia. ¶ Item pro inferre. *Plaut. Men.* 6. 2. 64. Intro ædes penetravi pedem. *Gell. l.* 5. *c.* 14. Specum quandam natus remotam, latebroſamque, in eam me penetro, & recondo. ¶ Item pro conjicere, ponere. *Plaut. Amph.* 5. 1. 92. Penetrare ſe in fugam. ¶ Penetrare, ad homines relatum eſt interius afficere, ad animum aut mentem uſque pertingere. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 4. Nihil Tiberium magis penetravit, quam ſtudia hominum averſa in Agrippinam. ¶ *Id. hiſt.* 4. *c.* 7. Sorte, & urna mores non diſcerni; ſuffragia & exiſtimationem, Senatus reperta, ut in cujuſque vitam, famamque penetrarent. h. e. invaderent.

Penēus, m. *Salampria*, fl. Theſſaliæ, qui ex Pindo M. oritur, deinde rigans Lariſſam, inter Olympum, & Oſſam M. prope Theſſalica Tempe in ſin. Thermaicum ſe exonerat. *Plin. l.* 4. *c.* 8. Poetæ fabulantur filium eſſe Oceani, duaſque filias habuiſſe, Cyrenen, & Danaen.

Penēus, a, um, adiect. ut Penea Nympha, h. e. Daphne. *Ovid. Met.* 1. *v.* 504. Nympha precor Penea mane. Al. leg. *Peneis*, ut in a *Peneis*, *edit.*

Penicillus, i, m. & penicillum, i, n. *pennello*, Ger. *ein maler penſel*, Gal. *pinceau*, Hiſp. *pincel*, σπόγγος, inſtrumentum illud, quo pictores pingunt, dim. a *peniculus*. *Plin. l.* 9. *c.* 45. Spongiarum genus tenue, & denſum, ex quo penicilli. *Quintil. l.* 2. *c.* 21. Sed ille opifex, ut cælator cælum, & pictor penicilla deſiderat. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 16. Quam pingam coloribus tuis, penicillo meo. ¶ Item penicillus tectorius dicitur, quo albarium tectorio inferunt. *Plin. l.* 28. *c.* 17. Setarum ex his in penicillis tectorii cinis cum adipe tritus. ¶ Eſt item penicillus id, quo vulnus ſtipatur. *Celſ. l.* 7. *c.* 7. Tunc exigua penicilla interponenda. *Plin. l.* 20. *c.* 15. Penicillis ferventi adprimitur lateris. ¶ Item ſpongiæ longæ genus molliſſimum eſt, quod penicillum dicitur. *Plin. l.* 35. *c.* 11.

Peniculamentum, i, n. 2. pars veſtis, quæ terram attingit. *Voſſ.* dicit, notare lacinias veſtium fractas. *Enn. apud Non. c.* 2. *n.* 614. Pendent peniculamenta imum ad quemque pedem. ¶ *Arnob. l.* 5. Peniculamenta decurtanteis cantheriorum. h. e. caudas.

Peniculo, as, a. 1. detergo, vel attenuo inſtar caudæ, a *peniculus*. *Arnob. l.* 5. Peniculantem decortamenta. Alii leg. *penicula decurtantem*.

Peniculus, i, m. vel peniculum, i, n. parva cauda, dim. a penis. Dicebatur ſpeciatim de iis, quibus pulvis, ſordeſque ex veſtibus, & vaſis detergeretur, quod fierent ex pene, idest, ex cauda beſtiarum, quemadmodum etiam hodie vulpinis caudis pulverem diſcutimus. *Feſt.* ¶ Tranſlate peniculus notat caudam ſalacem. Itaque apud *Plaut. Men.* 2. 2. 52. ambiguitate vocabuli ludit nequam ſervus. Roganti enim coquo, ubi paraſitus foret nomine Peniculus (id homini inditum nomen erat, quod caudæ inſtar detergeret menſas) reſpondet ſcurriliter. *Eccum hunc, in vidulo ſalvum gero*. Nam vidulum vocat ſubligar ſcorteum, in quo ea corporis pars contecta erat. ¶ Peniculus item dicitur, γραφίς, quo pictores pingunt, quoniam ex caudarum extremitatibus fiat. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Arreptoque peniculo lineam ex colore duxit ſummæ tenuitatis per tabulam. ¶ Peniculi quoque ſpongiæ longæ ſunt, ita appellatæ propter ſimilitudinem caudarum. *Feſt.* ¶ Denique peniculus id omne vocatur, quod ad aliquid mundandum, detergendum, illinendum adhibetur, præſertim ſi ea ſpongia ſit factum. *Ter. Eun.* 4. 7. 7. Quid, ignave, peniculo ne pugnare, qui iſthuc huc portes, cogitas? Sa. Imperatoris virtutem noveram, & vim militum: ſine ſanguine hæc fieri non poſſe, qui abſtergerem vulnera.

Peninsŭla, æ, f. *penisola*, Ger. *ein halbinſul*, Gall. *presqu'isle*, Hiſp. *peninſula*, χερσόνησος, χερρόνησος, terra undique ſeſe aquis clauſa, & brevi tantum anguſtia, quæ dicitur *iſthmos*, continenti adnexa, a *pene*, & *inſula*, quia quaſi inſula eſt. Nam inſula dicitur terra, quæ undique aquis clauditur, propriæ autem mari. *Plin. l.* 9. *c.* 3. Cadara appellatur rubri maris peninſula ingens. Adde *Catal. epigram.* 31.

Penis, is, m. coda, proprie eſt cauda, a *pendendo*, ut ſcribit *Feſtus*, nempe quia de animali dependet, ac velut appendix quædam eſt. *Nævius apud Feſtum*. Peni pinsit bubulo. ¶ Tranſlate membrum virile penis dicitur. *Cicer. l.* 9. *Fam. epiſt.* 22. Caudam antiqui penem vocabant, ex quo eſt propter ſimilitudinem peniculus. At hodie penis eſt in obſcœnis.

Penite, adverb. penitus. *Catul. de nupt. Pel.* *v.* 198. Pectore uritur intimo Flamma, ſed penite magis. Ita ex antiq. Codicib. legit *Scalig.* Alii *penita*, ut ſit adiectivum. *Sidon. l.* 4. *ep.* 9. Actiones ejus quotidianas penitiſſime inſpexi. Hoc tamen ſuperlativum a *penitus* etiam duci poteſt.

Penitus, a, um. caudatus, a *penis* cauda. Hinc *offa penita*, de qua V. *Offa*.

Penitus, a, um, *cio, ch'è dentro, è intimo*, quod intus eſt, & in abditis partibus ſitum, intrinſecum, intimum. *Plaut. Asin.* 5. 1. 28. Age, quæſo, excrea uſque ex penitis faucibus. *Id. Ciſt.* 5. 1. 65. In latebras abſcondas pectore penitiſſimo tuam ſtultitiam. *Id. Perſa* 4. 3. 71. Ne quis vero ex Barbaria penitiſſima perſequatur. *Macrob. Sat.* 5. *c.* 19. De Græcorum penitiſſimis literis hanc hiſtoriam eruit Maro. *Apulej. apud Priſcian. l.* 3. *pag.* 599. *Putſch.* in penitiorem partem domus.

Penitus, adv. *molto addentro*, ἔνδον, intus, interne, intrinſecus, in intimis partibus. *Cic. pro Cluent.* Evellam ex animis hominum tantam opinionem, tam penitus inſitam, tam vetuſtam? *Id.* 4. *Verr.* Bene penitus in iſtos familiaritatem ſe dedit. *Id.* 1. *de Or.* Omnes animorum motus, quos hominum generi natura tribuit, penitus pernoſcendi. *id eſt*, perfecte, & uſque ad interiora. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *n.* 11. Penitus condita ſuppuratio. ¶ Frequenter eſt adv. qualitatis, & ponitur pro omnino, prorſus, valde. *Cic.* 2. *Fin.* Et honeſtum ipſum quaſi virtutis lumen extinxerit; & virtutem penitus everterit. ¶ Addunt aliqui accipi etiam pro longe, remote. *Virg.* 1. *Æn.* Penituſque alias advexerat oras. Sed hic pro omnino accipi poteſt. ¶ Superlat. penitiſſime V. in *Penite*.

Penitus, a, um, adject. *caudato*, quod penem habet, idest caudam. Unde penita offa, teſte *Feſto*, quæ conſtat ex ea parte carnis ſuillæ, cui cauda adhæret. *Plaut. Mil.* 3. 1. 165. Aufer hinc iſtam offam penitam.

Penna, æ, f. *penna*, נוצה, Ger. *ein feder*, Gal. *plume*, Hiſp. *pluma*, πτερόν, πτίλον, extrinſecum illud, quo aves veſtiuntur. *Ovid.* 3. *de arte*, Terretur minimo pennæ ſtridore columba. ¶ Differt a pluma. Nam pennæ in avibus propriæ dicuntur, quæ majores ſunt, & duriores, quales ſunt, ex quibus cauda, & alæ conſtant, plumæ autem minores ſunt, & molliores, quibus reliquum corpus tegitur. Unde avem pennis volare dicimus, non plumis. *Col. l.* 8. *c.* 2. Eæ ſint rubicundæ, vel fuſcæ plumæ, nigriſque pennis. ¶ Accipitur tamen penna nonnunquam generaliter, ut etiam plumas comprehendat. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut & pennis foveant, ne frigore lædantur. ¶ Uſurpatur etiam tranſlate. Hinc *Pennæ renaſcuntur*, dicitur de iis, qui priſtinam recuperant auctoritatem. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 2. Iidem, inquam, illi, quos ne tu quidem ignoras, qui mihi pennas inciderant, nolunt eaſdem renaſci. Sic *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 49. me dimiſere Philippi deciſis humilem pennis, *umiliato, e mortificato*. ¶ Majores nido pennas extendere, proverbialis Metaphora eſt pro ſe amplius efferre, quam ferat fortunæ ſuæ tenuitas. *Horat. l.* 1. *ep. ult. v.* 21. Me libertino natum patre, & in tenui re majores pennas nido extendiſſe loqueris. ¶ Pennæ dicuntur etiam inſectorum. *Plin. l.* 11. *c.* 28.

Pennatŭlus, a, um, adject. diminut. a *pennatus*. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 10. Mercurius in calvitio pennatulus. h. e. pennato galero teſtus.

Pennatus, a, um, *pennato, che ha le penne*, Ger. *gefidert*, Gal. *empenné*, Hiſp. *veſtido, cubierto de plumas*, πτερωτός, quod pennas habet. *Plin. l.* 10. *c.* 32. Pennatorum autem infœcunda ſunt, quæ aduncos habent ungues. ¶ Pennatum ferrum, dicitur pennis munitum, ut levius fiat, & aerem facilius penetret, quemadmodum in telis, & ſagittis videmus. *Plin. l.* 34. *c.* 14. Sed etiam miſſili, volucreque, nunc tormentis excuſſo, nunc lacertis, nunc vero pennato. ¶ Tranſlate dicitur etiam de plantis, præſertim arboribus. *Plin. l.* 16. *c.* 13. *de fraxino*. Procera hæc, ac teres, pennata & ipſa folio. Ubi fraxini folium pennatum eſſe ait, quemadmodum *Theophraſtus l.* 3. *Hiſt. c.* 10. ſcripſerat, abietis folium πτερυγῶδες ἔχειν. ¶ Item de ſpicis. *Feſtus*. Pennatas, impennataſque agnas, in Saliari Carmine, ſpicas ſignificat cum ariſtis, & alias ſine ariſtis agnas novas volunt intelligi.

Pennēſco, is, n. pennas emitto, *far le penne*. *Caſſiod. l.* 1. *epiſt.* 38. Pulli adulta ætate penneſcunt.

Pennifer, a, um, adject. penniger. *Sidon. carm.* 2. *v.* 309. Flectit penniferos hederis bicoloribus annos.

Penniger, a, um, *pennato*, πτεροφόρος, qui gerit pennas. *Cic. de Un. c.* 10. Alterum pennigerum, & aereum.

Penninus, i, Deus Alpinorum, a quo & Penninæ Alpes dictæ. *Liv. l.* 21. *c.* 38.

Pennĭpes, edis, quod pennas ad pedes habet. *Catul. carm.* 55. Perſeus pennipes.

Pennipŏtens, entis, avis. *Lucret. l.* 2. *v.* 867. Et corpore pennipotentum.

Pennŭla, æ, *pennetta*, πτερύγιον, dim. a penna. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 52. Cum autem pennulis uti poſſunt.

Penſābilis, le, adject. qui penſari poteſt. *Ammian. lib.* 31. *c.* 13. Penſabilia damna.

Penſatio, onis, f. æſtimatio, penſio, compenſatio. Legitur apud *Ulp. l.* 16. *Dig. tit.* 2. *l.* 7. *Petron. in Satyr. Quintil. Declam.* 332. & *Ammian. l.* 10. *c.* 52.

Penſator, oris, m. *peſatore*, ἀντισηκωτής, ponderator. *Plin. lib.* 32. *c.* 3. Stupia ponderandæ penſatores libripendes dicuntur.

Penſātus, a, um, adject. *peſato, eſaminato*. *Sil. l.* 7. *v.* 13. Penſata diu belli ſententia. ¶ Item compenſatus. *Liv. l.* 26. *c.* 37. Tranſmarinæ res quadam vice penſatæ.

Penſe, adverb. cum ſtudio, impenſe. *Symmach. l.* 2. *ep.* 34. Nihil hac ætate tractandum penſius domeſticis rebus.

Penſiculāte, adv. ἀκριβῶς, cum pondere, juſtoque examine. *Gell. l.* 1. *c.* 3. Quæ a Theophraſto penſiculate, atque enucleate ſcripta. Al. leg. *penſim*, eodem ſenſu.

Penſicŭlo, as, a. 1. idem, ac penſito. *Gell. l.* 13. *c.* 20. Penſicula utrunque moderate. Sunt qui legunt: *utrumque proſiculate*, *moderatione*, &c.

Penſilia, ium, n. 3. res, quæ pendent. *Auctor Priap. carm.* 52. Pulchre penſilibus peculiati. h. e. teſtibus.

Penſilis, le, o. 3. *penſile*, μετέωρος, quod ſuſpenſum, & ſublime eſt, ut Penſilis homo, qui laqueo ſuſpenſus eſt. Penſiles horti, qui ſupra ædificia facti ſunt. Penſile horreum, quod eſt in altiore domus loco. Penſilis uva, quæ ex trabibus ſuſpenſa ſervata eſt. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 87. Reſtim volo mihi emere. P. Quamobrem? C. Qui me faciam penſilem. *Plin. l.* 36. *c.* 14. Leguntur & penſiles hortos, imo vero totum oppidum feciſſe Ægyptiæ Thebæ. *Col. l.* 1. Poſitionem penſilis horrei probamus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 121. Tum penſilis uva ſecundas ornabat menſas. ¶ Penſiles horti dici poſſunt etiam vaſa fictilia majora, quibus terræ plenis ſeruntur olera, aliæque plantæ, ut facile ob injuria temporum tranſferendo defendi poſſint. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Penſiles cucumerum hortos promoventibus, in ſolem rotis olitoribus, ruſſuſque hibernis diebus intra ſpeculariorum munimenta revocantibus. Adde *Colum. l.* 11. *c.* 3. *in med.*

Penſim. V. Penſiculate.

Penſio, onis, f. *penſione*, Ger. *ein zinſ*, Gal. *penſion*, Hiſp. *penſion*, καταβολή, idem, ac ſolutio. Nam olim non numeratione, ſed pondere ſolutio fiebat. *Cic. Att. l.* 11. De penſione altera oro te, omni cura conſidera, quid ſit faciendum. *Liv. l.* 36. Et ſtipendium, quod penſionibus pendentibus in multos annos deberent. ¶ Metonymice uſurpatur pro eo, quod pro re aliqua ſolvitur, ut pro uſu domus, agri, aut alius rei. *Cic. pro R. Com.* Cur, cum altera penſio ſolvenda eſſet, non tum, cum prima? *Id. Lepido, l.* 6. *Fam.* Dum a Dolabellæ procuratoribus exigam primam penſionem.

Penſitatio, onis, f. penſio, ſolutio. *Aſcon. Pedian.* ¶ Item compenſatio. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Proſperitate præteriti temporis penſitatione.

Penſitātor, oris, m. *eſaminatore*, ἀκριβής, ponderator, examinator. *Gel. l.* 17. *c.* 1. Verborum penſitatores ſubtiliſſimi.

Penſitātus, a, um, ἀντισηκωθείς, ponderatus, examinatus. *Plin. ep.* 8. Nos contra multum, ac diu penſitatus amor liberalitatis communibus avaritiæ vinculis eximebat. Adde *Tacit. Ann.* 3. *c.* 52.

Penſito, as, avi, atum, a. 1. *peſare*, ἀντισηκόω, ſæpe pondero, valde, vel bene pondero, freq. a *penſo*. *Plin. l.* 7. *c.* 7. Is demum vitam æqua lance penſitabit, qui ſemper fragilitatis humanæ memor fuerit. ¶ Tranſlate ſumitur pro conſiderare, examinare. *Gell. l.* 1. *c.* 4. Aut virtutes penſitabat, aut vitia rimabatur. ¶ Metalepſice capitur pro ſolvere. *Cic. pro l. Man. c.* 6. Aut eos, qui vectigalia vobis penſitant. *Id. de leg. Agrar.* Immunia (prædia) commodiore conditione ſunt, quam quæ penſitant.

Penſiuncula, æ, f. parva penſio. *Col. in præfat. l.* 10. Fœnoris tui reliquam penſiunculam percipe.

Penſo, as, avi, atum, a. 1. *peſare*, ἀντισηκόω, pondero, freq. a pendo. *Liv. l.* 38. Et Centurionem penſantem aurum occiderent. ¶ Tranſlate ponitur pro æſtimare. *Liv. l.* 34. *c.* 49. Ut factis, non ex dictis amicos penſent. ¶ Aliquando eſt compenſare, ſive compenſando parem facere, aliquid pro alio dare. *Val. Max. l.* 5. Ut ex ſe & uno, & ſene complures Pœnorum juvenes penſarentur. *Plin. l.* 7. *c.* 4. Nec lætitia ullo minimo mœrore penſanda. *Sen.* 3. *de Benef. c.* 9. Penſare beneficia. ¶ Aliquando ſupplere. *Plin. l.* 31. *c.* 8. *de muria*: Aquæ marinæ vicem penſat. ¶ Interdum exæquare. *Calpurn. ecl.* 3. *v.* 81. Dicitur & cocto penſare legumine panem. ¶ Penſare pudorem nece, apud *Ovid. ep.* 2. *ad fin.* eſt admiſſum pudorem morte ulciſci.

Penſum, i, ſubſt. n. *penſo*, τὸ σταθμητόν, proprie in lanificio mulierum locum habet, & ſignificat id, quod muneri faciendum aſſignatur, a *pendo*, ideſt pondero. *Juſtin. l.* 1. Penſa inter virgines partientem. *Virg.* 9. *Æn.* Excidit manibus radii, revolutaque penſa. ¶ Metaphorice notat officii cujuſque perfunctionem. *Cic.* 3. *de Or. c.* 30. Meque ad meum munus, penſumque revocabo. *Id.* 5. *Verr. c.* 46. Penſum exigere. *Varr.* 2. *R. R. c.* 2. Penſum ſuum abſolvere. *Quintil. l.* 3. *c.* 7. Penſa impertire. *Col. l.* 3. *c.* 10. Penſum peragere. *Plaut. Perſ.* 2. 4. Penſum meum, quod datum eſt, confeci. ¶ Penſi habere. V. in *Penſus*.

Penſura, æ, f. idem quod penſio, ponderatio. *Varr. l.* 4. *de L. L. ſub fin.* Ea etiam nunc propter penſuram, trutinam habet poſitam.

Penſus, a, um, adiect. *peſato*, ponderatus. *Titin. apud Non. c.* 4. *n.* 362. Date penſam lanam, qui non reddet tempori putatam recte, facite ut multetur malo. ¶ Tranſlate eſt cogitatus, æſtimatus, deliberatus. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 270. Et adverteris penſas examinat herbas. *Plaut. Stich.* 1. *v.* 61. Utra ſit conditio penſior, virginem ne, an viduam habere. h. e. æſtimatior, pretioſior. ¶ *Nihil penſum*, & frequentius, *nihil penſi habere*, eſt nihili ducere, non curare, contemnere. *Gel. l.* 13. *c.* 12. Ratum penſumque nihil habere. *Id. l.* 12. *c.* 5. Nihil quicquam eſt carius penſiuſque nobis, quam noſmetipſi. *Tacit.* 13. *Ann. c.* 15. Neque fas, neque fidem penſi habere. *Liv. l.* 34. *c.* 15. Vobis, quod faciatis, minus penſi eſt. *Salluſt. in Catil. c.* 5. Neque id quibus modis aſſequeretur, quicquam penſi habebat. *Et c.* 52. Quibus ſi quicquam penſi unquam fuiſſet, non ea conſilia habuiſſent. *Plaut. Truc.* 4. 2. 52. Nec mihi adeſt tantillum penſi jam. *Val. Max. l.* 2. *c.* 9. *n.* 3. Nec penſi duxerat.

Pentacœnon. V. Pentapetes.

Pentachordus, a, um, adject. quinque chordas habens. *Mart. Capella lib.* 9. *p.* 315.

Pentadactyles, f. 3. piſces ex genere concharum. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Pentadactylon, i, n. herba, eadem quæ pentaphyllon. *Apul. de herb. c.* 2.

Penta-

Pentadōron, n. 2. *πεντάδωρον*, ſpecies lateris, ſeu terræ coctæ, quinque palmos continens, a *πέντε*, *quinque*, & *δῶρον*, *palmus minor*. Alii dicunt, ædificii genus eſſe. V. *Vitr. l. 2. c. 3. Plin. l. 35. c. 14.* Genera eorum tria, didoron, quo utimur, longum ſeſquipede, latum pede, alterum tetradoron, tertium pentadoron.

Pentaetericus, a, um, *de cinque anni*, *πενταετηρικός*, quinquennalis: a *πέντε*, *quinque*, & *ἔτος*, *annus*. *Inſcript.* apud *Grater. p. 499. n. 6.* Pentaetericum certamen.

Pentagōnus, a, um, adject. *quinquangolo*, quinque angulos habens, *πεντάγωνος*. *Hygin. & Apulej. de Herb. c. 2.*

Pentamĕter, verſus, *πεντάμετρον*, qui quinque pedibus conſtat. *Quintil. l. 9. c. 4.*

Pantapĕtes, æ, herba, eadem quæ pentaphyllon, & pentaſtoon. *Apul. de herb. c. 2. Plin. l. 29. c. 9.*

Pentapharmăcum, i, n. compoſitio ex quinque pharmacis. Apud *Spartian. in Ælio Vero, c. 5.* ſumitur pro edulio, in quo quinque ciborum ſpecies ſunt.

Pentaphyllon, n. 2. *πεντάφυλλον*, chamæzelon, pentapetes, quinquefolium, herba, quæ quinque folia habet. *Plin. l. 25. c. 9.*

Pentapŏlis, f. 3. *πεντάπολις*, regio Palæſtinæ, ad lacum Aſphaltiten, ita dicta a quinque urbibus, quæ in illa erant, ex quibus Sodoma, & Gomorrha nominantur. Olim de cœlo tacta fuit, teſte *Solino*, propter ſcelus Sodomiticum, ut teſtatur humus nigra, & cinere ſoluta. Naſcuntur ibi poma, ſpecie pulcherrima, ſed quæ comedi non poſſunt, licet mature videantur, quod leniter manibus preſſa fumum exhalent, & in pulverem fatiſcant. ¶ Item regio Cyrenaicæ, mari Lybico expoſita, in qua quinque urbes, Berenice, Arſinoe, Ptolemais, Cyrene, Apollonia. Hinc Pentapolitana regio. *Plin. l. 5. c. 5.*

Pentaſpaſton, i, n. *πεντάσπαστον*, machina tractoria, quinque orbiculis conſtans, a *πέντε*, *quinque*, & *σπάω*, *traho*. *Vitruv. l. 10. c. 3.*

Pentaſtichæ porticus, *πεντάστιχοι*, ſunt quæ ex quinque columnarum ordinibus conſtant. *Trebell. Poll. in Gallien. c. 18.*

Pentateuchus, maſc. 2. *πεντάτευχος*, volumen quinque librorum, a *πέντε*, *quinque*, & *τεῦχος*, *vas*, *alveus*. Hoc nomine ſpeciatim vocatur opus Moyſis Prophetæ, cujus libri ſunt, Geneſis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium. *Tertul. l. 1. adver. Marcion. c. 10.*

Pentathli, m. 2. *πένταθλοι*, quinquertiones, athletæ, qui pentathlo ſeſe exercebant. *Plin. l. 34. c. 8. de Myrone.* Hic fecit Delphicos pentathlos.

Pentathlum, i, n. *πένταθλον*, quinquertium, exercitatio quinque artium, quaſi *πέντε ἆθλα*, *quinque certamina*. Quinque artes, quibus apud Græcos ingenuorum puerorum inſtitutio conſtabat, hæ erant, diſci jactus, curſus, ſaltus, lucta, jaculatio. Aliqui loco ſaltus pugilatum numerant. Latini natationem, & equitationem adjecere. *Paulus Feſti abbreviator.*

Pentecoſte, es, f. quinquageſimus dies. *Tertull. de Idol. c. 14.*

Pantelicus, i, mons Atticæ, unde optimum marmor eſſodiebatur. Hinc Hermæ Pentelici, apud *Cic. Att. 1. ep. 8.*

Penthemimĕris, f. 3. *πενθημιμερής*, ſemiquinaria, cæſura verſus hexametri, conſtans ex duobus pedibus, & ſyllaba, quæ dictionem claudit, a *πέντε*, *quinque*, & *ἥμι*, *ſemi*, & *μέρος*, *pars*, ut *Virg. 1. Æn.* Arma, virumque cano. Græca vox eſt, & græcis potius literis ſcribenda. V. *Quintil. l. 9. c. 4.*

Penteris, is, *πεντήρης*, f. navis quinqueremis. *Hirt. de B. Alex. c. 47.* Capit ex eo prælio penterem unam, triremes duas, &c. Eſt qui legit *penteremem*, quæ vox idem ſignificat, ſed hybrida eſt.

Pentheſilea, f. 3. Regina Amazonum, poſt Orithyiam, ſive, ut alii ſcribunt, Otteram. Hæc, ut ait *Serv.* dicta eſt furens, quia ſororem ſuam in venatione confixit, ſimulans, ſe cervam ferire. Auxilium Trojanis adverſus Græcos tulit, ejuſque eo bello inter fortiſſimos viros magna virtutis exempla extitere. Ab Achille victa, & interfecta eſt. *Juſtin. l. 2. Virg. 1. Æn. Ovid. 12. Met.*

Pentheius, a, um, adject. &

Penthēus, a, um, o. t. s. quod ad Pentheum ſpectat. *Stat. 2. Theb. v. 572.* Pentheumque trahens, nondum te Phædimus æquo, Bacche genus. *Sidon. carm. 22. v. 94.* Pentheia mater.

Pantheus, m. 2. per duas ſyllabas, *Πενθεύς*, filius Echionis, & Agaves, qui, cum Bacchi ſacra contemneret, a matre, & ſorore Numinis furore acta eſt dilaceratus. *Ovid. 3. Met. v. 514. Horat. l. 1. od. 19.*

Penthides, æ, m. Penthei filius, aut nepos. *Ovid. in Ibin. v. 449.*

Penterimis. V. Penteris.

Penuarius, a, um, adject. ad penum pertinens, ut penuaria cella, in qua penus reponitur, *ſalvaroba*. *Cicer. de Senect. c. 26.* Semper enim referta cella vinaria, olearia, etiam penuaria eſt. *Ulp. l. 3. Dig. de pen. legat.* Penuaria vaſa. ¶ Legitur & *penarius*.

Penŭla (vel Pænula, vel Pœnula, a *φαινόλης*, & *φαινόλη*, & *φελόνη*,) æ, f. 1. *gabbano*, מְעִיל, Ger. *filtz mantel*, *regen mantel*, Gal. *manteau*, Hiſp. *capote*, *φαινόλης*, *φαιλόνη*. veſtis ſpiſſa, frigori, & imbribus arcendis apta, quæ ſuper tunicam aſſumitur loco pallii. ¶ Differt a toga, & pallio, quia arctius, preſſiuſque ambiebat pænula, quam aut toga, aut pallium. Itaque *Artemidorus l. 2. oneirocr. c. 3.* ut chlamydem, ita pænulam quoque ait afflictionem, & anguſtiam, ac litigantibus damnationem ſignificare, quia circumquaque corpus contineat. *Ulpianus JC.* inter communia veſtimenta, quibus vir, & mulier promiſcue utuntur, pænulam annumerat. *Lampridius* ſcribit, Alexandrum conſtituiſſe, ut Senatores pænulis intra urbem frigoris cauſa uterentur, cum id veſtimentum itinerarium, & pluviæ fuiſſet. Sed qui apud Romanos penula uti ſolerent, docet *Lipſius Elect. l. 1. c. 25.* & *Caſaubonus in Notis ad Spartianum*, ubi & aliqua de vocabulo ipſo. ¶ Pænulam alicui ſcindere dicitur, qui hoſpitem impenſius invitat, & pene cogit, ut apud ſe maneat. *Cic. Att. l. 13. ep. 33.* Venit ad me, & quidem id temporis, ut retinendus eſſet; ſed ego ita egi, ut non ſcinderem pænulam. *Et mox.* Horum ego vix attigi pænulam, & tamen remanſerunt. ¶ Pænularum varia erant genera. Erat enim pænula gauſapina, candida, ac villoſa, qua hyberno tempore utebantur. *Martial. lib. 14. epigr. 145.* Is mihi candor ineſt, villorum gratia tanta eſt, ut me vel media ſumere meſſe velis. h. e. ut etiamſi hybernis uſibus ſim adſcripta, tamen mea ſpecie captus me ſumere velis etiam media æſtate. ¶ Erat & pænula ſcortea, quæ ſc. ex pellibus conſtabat, ad pluviam arcendam. *Martial. l. 14. ep. 103.* Ad ſubitas nunquam ſcortea deſit aquas. ¶ Per Catachreſin notat *Non. c. 6. n. 3.* Pænulam dici de cunctis, quæ inſtar pænulæ tegunt. *Varro in Manio.* Cum corrigiæ diſruptæ tenet, pænula reliquum pedem ſcortea protegere. Ubi, ut *Turneb. in Adverſ.* monet, pænula vocatur pars calcei, quæ pedem involucro ſuo contegit. ¶ *Vitruvius etiam l. 10. c. 12.* partem Ctesibicæ machinæ pænulam appellat, nempe, ut *Baldus* opinatur, quia & ipſa quoddam eſt operculum.

Penularium, ii, n. *φαινολοθήκη*, locus, in quo pænulæ reponuntur. *Nævius* apud *Non. c. 2. n. 618.*

Penulĕus, & Penularius, voces ſunt a *penula* deductæ. *Lamprid. in Anton. Diadum. c. 2.* Paraverat ſane penulas populo dare Macrinus, in honorem filii ſui, quæ appellarentur Antonianæ, ut Caracallæ Baſſiani dictæ ſunt: aſſerens, melius filium ſuum Penuleum, vel Penularium dicendum, quam Caracallus dictus eſſet Baſſianus.

Penulātus, vel Pœnulātus, a, um, *in gavano*, penula indutus. *Cic. pro Mil. cap. 10.* Cum uxore veheretur in rheda penulatus.

Penultimus, V. Pænultimus.

Penuria, æ, f. *penuria*, *careſtia*, *ἀπορία*, inopia, egeſtas, a *πένης*, *pauper*, ſive a *πενία*, *paupertas*. Nuda vocali, non diphthongo ſcribi debet. *Aldus* tamen *Manutius* teſtatur per æ ſcribi in vett. libb. *Cic. 7. Ver.* Ne diutius in tanta penuria virorum fortium talem Imperatorem ignorare poſſitis. *Virg. 7. Æn.* Ut vertere morſus exiguam in Cererem penuria adegit edendi. *Plin. l. 8. c. 6.* Penuria conſilii.

Penus, us, m. vel f. & penus, ni, m. & penum, ni, & penus, oris, n. & penu, u, n. *vettovaglia*, שֶׁבֶר, Ger. *proviant*, Gal. *proviſion*, *vivres*, Hiſp. *vitualla*, *βίος*, accipitur pro rebus neceſſariis ad victum quotidianum, quæ ad futuri temporis uſum ſervantur, ut ſunt aromata, caſei, carnes ſalitæ, & alia eſculenta, item, ut *Gellius ex Maſurii* auctoritate demonſtrat, thus, ceræ, & ligna. V. *eund. l. 4. c. 1.* ubi hac de re multa. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 27.* Dii Penates, a penu ducto nomine. eſt enim omne, quo veſcuntur homines, penus. *Gel. loc. cit.* Ea ſola eſſe penoris putat. *Perſ. ſat. 3. v. 74.* in locupleta penu. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 45.* Nam niſi penus annuus hodie convenerit. *Lucil.* apud *Non. c. 3. n. 174.* Magna penus parvo ſpatio conſumpta peribit. *Ter. Eun. 2. 3.* Patris ad te penum omne congerebant clanculum. *Hor. l. 1. ep. 16. v. 72.* Portet frumenta, penuſque.

Peparethius, a, um, *Πεπαρήθιος*, ad Peparethum pertinens, ut Peparethium vinum. *Plin. l. 14. c. 7. extr.*

Papatēbos, i. 2. *Peperi*, al. *Lemene*, al. *Sacaramino*, al. *Opula*, inſ. parva Macedoniæ, in mari Ægæo, inter Thermaicum ſin. ad Bor. & Pelaſgicum ad Mer. *Ovid. 7. Metam v. 471. Plin. l. 4. c. 12.*

Peplion, m. 2. herbæ genus, al. Portulaca. *Plin. l. 20. c. 20.*

Peplos, i, f. *peple*, *πέπλος*, frutex lactei ſucci plenus, foliis rutæ paulo latioribus, rotunda coma dodrantali, humi repente, ſemine rotundo ſub foliis, ſimili candidi papaveris, ſed minore. *Plin. l. 27. c. 12.*

Peplum, i, n. & peplus, i, m. *πέπλον*, *πέπλος*, palla muliebris e ſubtili ſtamine, promiſſa, & fluxa, quæ cæteris veſtibus ſuperinduebatur: videtur fuiſſe non quarumcunque fœminarum, ſed matronarum, ut colligitur ex verbis *Iſidori l. 19. c. 25.* Peplum matronale pallium, & purpura ſignatum, cujus fimbriæ aurei ſtaminis ſummitate reſplendent. *Claudian. de nupt. Honor. & Mar. v. 123.* Et crines feſtina ligat, peplumque fluentem allevat. ¶ Fuit etiam peplum, ut *Lutatius Statii interpres* deſcribit *ad l. 10. Thebaid.* veſtis candida aureis clavis picta, ſine manicis, quæ ad veſtienda ſimulacra fiebat. Ab Athenienſibus peplum inſtitutum eſt, illudque matronæ ſuis manibus texebant, & in Panathenaicis ludis, qui quinto quoque anno celebrabantur, Minervæ conſecrabant: erat autem in eo intexta Gigantomachia, & victoria Palladis de Encelado. Hinc apud *Plaut. in fragment.* Nunquam in urbem venio, niſi cum infertur peplum. *Id. in Merc. prol. v. 67.* Quinto anno quoque ut ſpectaviſſet peplum. *Virg. 1. Æn. v. 479.* Interea ad templum non æquæ Palladis ibant Crinibus Iliades paſſis, peplumque ferebant. Ad quem locum inquit *Turneb. l. 14. c. 17.* Peplum Trojanæ mulieres ferunt, ut ea veſte Minervæ ſimulacrum induant, magna enim in periculis Deorum fidem, & opem implorantes, eos veſtibus ornabant.

Pepo, onis, m. *popone*, *melone*, *πέπων*, cucumeris genus mollius, dulciuſque, quod magnitudine cætera excedit, a Græca voce allata. *Plin. l. 19. c. 5.* Cucumeres, cum magnitudinem exceſſere, pepones vocantur. ¶ Per convicium pepo inſulſus dicitur a *Tertul. de anim. c. 32.* homo bardus, & ſtupidus. *Id. l. 4. adverſ Marcion. c. 40.* Peponem cordis loco habere.

Papſis, f. 3. *πέψις*, a *πέπτω*, *coquo*, concoctio, ſeu mutatio cibi in ventriculo. Legitur apud *Gel. l. 13. c. ult.* ſed græcis literis ſcripta.

Pepticus, a, um, adject. a *πέπτω*, *cuoco*, *digero*. Pepticæ medicinæ dicuntur a *Plin. l. 20. c. 18.* quæ cibi concoctionem in ſtomacho juvant.

Per, *per*, *per mezzo*, ב, על, Ger. *durch*, Gal. *par*, Hiſp. *por*, *διά*, præp. ex iis, quæ accuſ. regunt. Hæc præpoſitio ſeparata quandoque denotat motum per locum, & dicitur tam de perſonis, quam de locis. *Liv. l. 43.* Dum ipſe terreſtri per Hiſpaniam, Galliaſque itinere Italiam peteret. ¶ Quandoque tempus. *Cicer. 7. Verr.* Ac per eos dies cum iſte verſaretur in conviviis muliebribus. *Id. ib.* Vos aliquot jam per annos conceptam huic Ordini turpitudinem, atque infamiam delere poteſtis. ¶ Per tempus, eſt in tempore, tempeſtive, opportune. *Plaut. Men. 1. 2. 30.* Per tempus advenis. ¶ Quandoque ſignat cauſam. *Terent. Andr. 4. 1. 26.* Ne per me ſtetiſſe credat, quominus hæ fierent nuptiæ, *accio non creda, ch' io ſia ſtato la cagione*. *Plin. ep. 5.* Avunculus meus, idemque per adoptionem pater. Quandoque inſtrumentum, operam, officium. *Cic. in Fam. 2. ep. 6.* A me petebat per literas. *Id. Att. 5. ep. 21.* Appius aliquot turmas equitum dedit Scaptio, per quas Salaminios coerceret. *Id. pro Roſc. Am.* Recede de medio, per alium tranſigam. *Id. ib.* Per vos vitam, & famam poteſt obtinere, ideſt veſtro beneficio. ¶ Quandoque modum. *Cic. pro Roſc. Am.* Per ſummum dedecus vitam amiſit. *Liv. l. 1.* Cujus ad ſolemne, ludoſque per fas, ac fidem decepti veniſſent, *ſotto la buona fede*. ¶ *Per ludum*, & *jocum*, eſt ludendo, & jocando aliquid facere. *Cic. 3. Verr.* Q. Opimium per ludum, & jocum fortunis omnibus everti*ſſe*. *Id. 7. Ver.* Ad quos (honores) vos per ludum, & negligentiam perveniſtis. ¶ Per otium, eſt otioſe, commode. *Liv. l. 27.* Ubi nemo hoſtium adverſus prodit, ſpolia per otium legere. ¶ Per ſpeciem, eſt per ſimulationem, ſimulata occaſione. *Liv. l. 2.* Per ſpeciem alienæ fungendæ vicis ſuas opes firmavit. ¶ Per cauſam, eſt per ſimulatam cauſam, ſimulate. *Liv. l. 34.* Per cauſam aliquam in anguſtiis ſuſtineret a tergo agmen. ¶ Eſt etiam particula jurandi, ut per Herculem, per Pollucem. *Cic. de nat. Deor. l. 1.* Hoc per ipſos Deos quale tandem eſt? *Id. 2. de Div. c. 55.* Per Deos, atque homines. ¶ Item precandi, deprecandi, ut per Deos, per dexteram, per fortunas, per fidem, per deorum immortalium fidem, per jura, per genua, &c. *Plaut. Rud. 3. 5. 18.* Per ego te hæc genua obteſtor. *Cic. ad Brut. ep. 14.* Subveni per Deos, idque quamprimum. *Ter. Andr. 5. 1.* Per ego te deos rogo. *Liv. l. 23. c. 9.* Per ego te, fili, quæcumque liberos jure jungunt parentibus precor, quæſoque. ¶ Item concedendi, permittendi. *Ter. Adel.* Si eſſes homo, ſineres nunc facere, dum per ætatem licet. ideſt dum ea ætas adeſt, in qua id poteſt facere. *Cicer. in Tuſc. 4.* Digladiantur illi, per me licet. ideſt ego non impedio. *Id. de Am.* Suoſque omnes per ſe eſſe poſſe ampliores volebat. ideſt quod ad ſe attinebat. ¶ Aliquando ponitur pro inter. *Virg. 1. Georg.* Et via ſecta per ambas. ¶ Per ſe, ſignificat ex ſe ſe. *Horat. l. 1. ep. 18.* Per te tibi conſulis. *Cic. de Fin.* Per ſe eſſet & virtus, & cognitio rerum. quod minime ille vult, expetenda. ¶ Junguntur nonnunquam in eadem ſignificatione per ſe, & propter ſe. *Cic. de Am.* Ita pulcherrima illa, & maxime naturali carent amicitia per ſe, & propter ſe expetita. ¶ Componitur cum innumeris dictionibus, a quacunque litera incipiant. ¶ Aliquando vim habet adverbii, & pro *valde* ponitur cum poſitivis, & interdum etiam cum ſuperlativis, ut in pergravis, perpauciſſimus, quas voces V. ¶ Quod ſi addatur *quam*, ſignificat maxime, ut *perquam bonus*, ideſt optimus, *perquam magnus*, ideſt maximus. ¶ Interdum ipſum nomen cum *per* compoſitum eleganti tranſpoſitione, interjecto verbo, dividitur. *Cic. Att. l. 10. ep. 1.* Per enim magni æſtimo, tibi factum noſtrum probari. *Id. 1. de Or. c. 47.* Per hoc mihi mirum viſum eſt.

Para, æ, f. *biſaccia*, תַּרְמִיל, Ger. *ledertaſch*, *lederſack*, Gal. *beſace*, *poche*, Hiſp. *alforja*, *πήρα*, ſacculus ex aluta, a collo ad lumbos pendens, quo panem & aliquid obſonii geſtare viatores ſolent. *Mart. l. 4. ep. 53.* Cum baculo, peraque ſenex: ubi Philoſophum quendam notat. Erat enim baculus & pera inſignia Philoſophorum, & Cynicorum in primis, qui pauperes ſe eſſe profitebantur, & rerum omnium contemptores. *Apul. Apolog.* Peram, & baculum tu philoſophis exprobrares?

Perabſurdus, a, um, valde abſurdus. *Cicer. 2. Acad.* Illud vero perabſurdum, quod dicitis. Adde *5. Fin. c. 11.*

Peraccommodātus, a, um, adject. valde accommodatus. *Cic. 3. Fam. ep. 5.* Per fore accommodatum tibi. V. *Per* in fine.

Perācer, cris, cre, o. 3. valde acer, & vehemens. *Cic. l. 9. Fam. ep. 16.* Sed tamen ipſe Cæſar habet peracre judicium. *Plaut. Bacch. 3. 3. 1.* Acetum peracre.

Peracerbus, a, um. valde acerbus. *Cic. de Sen. c. 15.* Primo peracerba guſtatu. *Plin. l. 6. c. 5.* Mihi peracerbum fuit, quod &c.

Peraceſco, is, cui, n. 3. valde acer, ſeu acidus fio. Tranſlata *Plaut. Bacch. 5. 1. 13.* Hoc eſt, quod peraceſcit, hoc eſt demum, quod percrucior.

Peractio, onis, f. *compimento*, *fine*, *πέρανσις*, perfectio, finitio. *Cic. de Sen. c. ult.* Senectus autem peractio ætatis eſt.

Peractus, a, um, nom. ex particip. *finito*, *compito*, perfectus, abſolutus. *Ovid.*

a. de

Digitized by Google

o. *de Pont. el.* 7. Vita peracta ſine labe. *Virg.* 9. *Æn.* Cædes ingens peracta. *Stat. lib.* 1. *ſilv.* 5. Opus peractum. *Hor. l.* 4. *od.* 14. Imperiis peractis, *finita il comando dell' armi*. *Juven. ſat.* 10. *v.* 6. votum peractum h. e. impetratum.

Peracuo, is, ui, utum, a. 3. valde acutum facio. *Cato c.* 40. *R. R.* Sumito tibi ſurculum durum, eum peracuito.

Peracute, adv. valde acute. *Cic.* 1. *Acad. c.* 10. Valdeque ſubtilitates diſſereret, & peracute moveretur. Adde 3. *Fam. ep.* 8.

Peracūtus, a, um, valde acutus. *Martial. lib.* 3. *epigr.* 24. Uenito teſticulos peracuta falce ſecares. ¶ Translate *Cic.* 4. *Ver. c.* 44. Ut ſibi ipſe peracutus eſſe videatur.

Peradoleſcens, tis, *molto giovane*. *Cic. pro Leg. Man. cap.* 21. Quid tam præter conſuetudinem, quam homini peradoleſcenti imperium, atque exercitum dari?

Peradoleſcentulus, i, m. valde juvenis. *Nepos in Eum. c.* 1. Hic peradoleſcentulus ad amicitiam acceſſit Philippi.

Perædificatus, a, um, adject. *compito di fabbricare*. *Col. l.* 4. *c.* 3. Ab incohato domus exstruunt, nec perædificatis cultum adhibent.

Peræquatio, onis, f. perfecta æquatio. *Solin. c.* 1. (al. 3.) Temporum peræquatio. Alii leg. *adæquatio*. *Tertull. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 9. Similitudinum peræquatio.

Peræquatōres, m. 3. exactores cenſuum capitationis, quod æqualiter ab omnibus exigant. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 381. *n.* 1. Peręquatores cenſus provincię Gallęcię.

Peræque, adv. *Cic. in Piſon.* Quod eum peræque omnes, tum acerbiſſime Bœotii ſenſerunt. Adde *Nepot. in Att. c.* 13.

Peræquo, as, avi, atum, a. 1. *Col. l.* 3. *c.* 3. Et apud me octogenæ ſtirpes inſitæ intra biennium ſeptenos culeos peræquarent. h. e. omnino implerent.

Peræquus, a, um, valde æquus. *Cic.* 7. *Verr. c.* 21. Fuiſſe aliquando apud Siculos peræqua proportione cætera.

Peræſtimo, as, a. 1. idem quod æſtimo. *Impp. Conſtant. & Julian. l.* 6. *Cod. Theodoſ. tit.* 29. *leg.* 2. *extr.* Quod ſi forte aliquis peræſtimaverit perpetrandum, &c.

Peragitātus, a, um, nom. partic. valde agitatus. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 8. Vehementiuſque peragitati ab equitatu, montem excelſum capiunt.

Peragito, as, avi, atum, a. 1. valde, vel frequenter agito. *Senec.* 1. *de Ira, c.* 7. Hic ſtimulus peragitavit, miſitque in pericula audaces. *Colum. lib.* 12. *cap.* 59. Subinde fœniculo peragitet. h. e. permiſcerat.

Perago, is, egi, actum, a. 3. *compire, finire*, שלם, Germ. *auſſmachen, vollenden*, Gall. *achever*, Hiſp. *acabar*, τελέω, perficio, abſolvo, finio. *Cic. de Sen.* Nec hiſtrioni, ut placeat, peragenda eſt fabula. *Sueton. in Oth. c.* 7. Quingenties HS ad peragendam auream domum. ¶ Sæpe ponitur pro agere, ſimpliciter. *Liv. l.* 1. Rex cætera, ut orſus erat, pergit. *Caſ. l.* 6. *c.* 4. Peragit concilium Cæſar. *Liv. l.* 1. *c.* 32. peragere poſtulata. *Col. l.* 3. *c.* 10. Peragere propoſitum laboris penſum. ¶ Item pro interficere. *Silius l.* 15. *v.* 363. nec tantum fata dederunt Æterna peragi dextra. Adde *Martial. lib.* 5. *epigr.* 38. ¶ Interdum eſt valde agere, concitare. *Senec. ep.* 59. Hunc, quem Græci œſtrum vocant, pecora peragentem. ¶ Item agere per aliquam rem, adigere, penetrare. *Ovid. Heroid. ep.* 4. *v.* 119. Latus enſe peregit. ¶ Item percurrere. *Ovid.* 13. *Met.* Cum Sol duodena peregit ſigna. ¶ Item deſcribere. *Liv. l.* 1. Liberi jam hinc P. R. res pace, belloque geſtas peragam. Adde *l.* 25. *c.* 60. & *l.* 39. *c.* 43. ¶ Item tranſigere. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 2. Et vacuam ſomno noctem, quam longa, peregi. ¶ Item conſiderare, ſecum reputare. *Virg.* 6. *Æn.* Omnia percepi, atque animo mecum ante peregi. ¶ Item conficere, concoquere. *Plin. l.* 9. *c.* 20. Omnem cibum ſtatim peragat. ¶ Peragere reum, eſt condemnare, vel potius ita rei accuſationem perſequi, ut tandem damnetur. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Marium una civitas publice, multique privati reum peregerunt. *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 1. *v.* 24. Et peragas populi publicus ore reus. ¶ Peragere verum indicium, eſt indicium comprobare. *Liv. l.* 6. ¶ Peragere ſententiam ſuam, *finir di dire il ſuo parere*. *Id. l.* 3. Claudium interpellandi verecundia fuit, igitur ſententiam peregit. *Id. l.* 7. Ubi ſententiam meam vobis peregero. ¶ Cum infinito interdum accipitur pro pergere, *continuare*. *Perſ. Sat.* 5. *v.* 139. Varo, reguſtatum digito terebrare ſalinum contentus perages.

Peragranter, adv. peragrando. *Ammian. l.* 14. *c.* 1. (*aliis* 3.)

Peragratio, onis, f. περίοδος, ambulatio, actus peragrandi. *Cic.* 2. *Phil. c.* 63. Quæ fuit ejus peragratio itinerum.

Peragrātrix, icis, f. quæ peragrat. *Martian. Capell. lib.* 6. *pag.* 192. Peragratrix cœlicolarum.

Peragrātus, a, um, περιπεπλανημένος, *ſcorſo*. *Cic.* 5. *Fin.* A quibus propter diſcendi cupiditatem videmus ultimas terras eſſe peragratas.

Peragro, as, avi, atum, a. 1. *andar errando, ſcorrere*, שוט, Germ. *durch gehen, durch ſtreichen*, Gal. *aller par les pais*, Hiſp. *andar camino, peregrinar*, περιέρχομαι, obeo, a per, & ager, quaſi multos agros pererro. *Cic.* 8. *Verr.* Orbem omnium peragraſſe terrarum. *Id. pro Mil. c.* 35. Ultra quam fines imperii ſunt, non ſolum fama de illo, ſed etiam lætitia peragravit. *Id.* 1. *de Orat.* Peragrare per animos hominum. *Id. pro Cal.* Poſſum omnes latebras ſuſpicionum peragrare dicendo. *Liv. l.* 1. *c.* 4. Venando peragrare circa ſaltus. h. e. peragrare ſaltus, qui circa ſunt.

Peragror, aris, depon. 1. peragro. *Vellej. l.* 2. *c.* 98. Peragratuſque victos omnes partes Germaniæ.

Peralbus, a, um, adject. valde albus, ut equus peralbus. *Apul. l.* 1. *A. A.* avis peralba. *Id. l.* 5.

Peraltus, a, um, præaltus. *Enn.* apud *Macrob. lib.* 6. *Saturn. cap.* 2. a med. ubi al. altter leg.

Perāmans, tis, nom. ex particip. valde amans. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 8. Homo peramans ſemper noſtri fuit.

Peramanter, adv. valde amanter. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 20. Qui me quidem perofficioſe, & peramanter obſervant.

Perambŭlo, as, avi, atum, n. 1. ambulando circumeo. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 2. Vos, qui multas perambulaviſtis terras. *Horat. Epod.* 17. Perambulabis aſtra ſidus aureum.

Peramo, as, avi, atum, a. 1. *amare caldamente*, ὑπεραγαπάω, valde amo, perfecte amo, ad finem uſque amo. *Cic.* 1. *de Leg.* Si non ipſe amicus peramatus toto pectore? Alii leg. *per ſe amatur*.

Peramœnus, a, um, adject. valde amœnus. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 67. Æſtas in Favonium obverſa, & aperto circum pelago peramœna.

Peramplus, a, um, πολυτελής, valde amplus. *Cic. in Verr.* 6. *c.* 49. Sunt ea ſimulacra perampla, atque præclara.

Peramputo, as, a. 1. perfecte amputo. *Colum. l.* 8. *R. R.* Vulnus ita inſanabile facit, ut totum peramputandum ſit.

Peranceps, itis, adject. valde anceps. *Ammian. l.* 29. *c.* 5. (*aliis* 30.)

Peranguſte, adverb. admodum anguſte. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 35. Coarctavit, & peranguſte referſit in oratione ſua.

Peranguſtus, a, um, admodum anguſtus. *Cic.* 7. *Verr.* Peranguſto freto diviſa ſervitutis, ac libertatis jura cognoſceret. *Liv. l.* 22. *c.* 4. Via peranguſta.

Perannno, as, n. 1. ὑπερενιαυτίζω, per integrum anni tempus vivo, annum perago, ex *per*, & *anno*, *as*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 12. Ut annare, perannareque commode liceret. V. Anno, as. *Sueton. in Veſp. cap.* 5. Ideo puella nata non perannavit. Al. leg. *perennavit*. V. Perenno.

Perantiquus, a, um, valde antiquus. *Cic. de cl. Or. c.* 10. Ut apud nos, perantiquus, ut apud Athenienſes, non ita ſane vetus.

Perappoſitus, a, um, valde appoſitus, ſeu aptus. *Cic.* 1. *de Or. c.* 67. Non ſolum minus perappoſita, ſed etiam quodammodo nobis.

Perarātus, a, um, nom. ex particip. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 11. ad dominam peraratas mane tabellas Perfer. h. e. ſcriptas.

Perardŭus, a, um, πολυχαλεπός, valde arduus, perdifficilis. *Cic.* 5. *Verr. c.* 71. Mihi autem hoc perarduum eſt demonſtrare.

Peraresco, is, n. 3. valde aridus fio. *Var. lib.* 1. *R. R. cap.* 49. Herbam, quoad perareſcat, furcillis verſare. *Col. l.* 11. *c.* 3. Ut perareſcat, aut totum decidat.

Perargūtus, a, um, valde argutus. *Cic. in Brut. c.* 45. Quem ſtudebat imitari L. Afranius Poeta, homo perargutus.

Peraridus, a, um, valde aridus. *Colum. l.* 2. *c.* 19. Ut neque peraridum, neque rurſus viride colligatur. *Cato R. R. c.* 5. Frondem condere non peraridam.

Perarmātus, a, um, nom. particip. perfecte armatus. *Curt. l.* 4. *c.* 9. Hoc modo inſtructo exercitu ac perarmato, copias movit.

Perarmo, as, a. 1. munio, armo. *Prudent. Cathemer.* 6. *v.* 85. Hujus manum potentem Gladius perarmat anceps.

Peraro, as, avi, atum, a. 1. rugis ſignare, criſpare. Nam ruge in fronte quandam ſulcorum ſimilitudinem referunt. *Ovid.* 14. *Metam.* Et rugis peraravit anilibus ora. ¶ Interdum pro ſcribere, exarare. *Ovid.* 1. *de art. v.* 455. Ergo tibi blandis peraretur litera verbis. ¶ Interdum pro navigare. *Senec. Med. v.* 850. Pontum perarare, ſorte timenda.

Peraſper, a, um, adject. valde aſper. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *n.* 14. Super corpus, quaſi verruca, eminet, in ſummo peraſperum.

Peraſtute, adv. valde aſtute. *Plaut. Truc.* 2. 2. 43. Ut peraſtute eum injiciatis in malam fraudem, & præmium. Quædam Edition. τὸ *peraſtute* omittunt.

Peraſtutŭlus, a, um, adject. valde aſtutus. *Apul. l.* 9. *Metam.* Mulier callida, & ad hujuſmodi flagitia peraſtutula.

Perateum, i, n. bdellii genus, quod in Media deſtuit ex arbore quadam. *Plin. l.* 12. *c.* 9.

Perātim, adv. cum pera, vel per peram. Peratim ductare, eſt argento aliquem circumducere, argentum, quod in pera eſt, alicui caute, & fraudulenter ſurripere. *Plaut. Epid.* 3. 2. 14. Nihil moror vetera, & vulgata verba, peratim ductare, at ego folliatim ductitabo. V. ibi Interpretes, ex quibus nonnulli aliter legunt.

Perattente, adv. valde attente. *Cic. pro Cal. c.* 11. Audiri a vobis meum familiarem L. Herennium perattente.

Perattentus, a, um, valde attentus. *Cic.* 5. *Verr. c.* 5. Superiore omni oratione perattentos veſtros animos habuimus.

Peraudiendus, a, um, partic. omnino audiendus. *Plaut. Mil.* 1. 1. 34. Auribus peraudienda hæc ſunt.

Perbacchor, aris, d. 1. παροινέω, perpoto, & luſito conviviis frequentandis. *Cic.* 2. *Phil. c.* 41. At quam multos dies in ea villa turpiſſime es perbacchatus!

Perbeātus, a, um, valde beatus. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 1. Perbeati fuiſſe illi videri ſolent.

Perbelle, adv. valde belle. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 18. Quod quidem aut facis, aut perbelle ſimulas. Adde *ad Attic. l.* 4. *c.* 4.

Perbĕne, adv. valde bene. *Cic. in Brut. c.* 28. Perbene loqui Latine putabatur. Adde *Liv. l.* 45. *c.* 3.

Perbenevŏlus, a, um, adject. valde benevolus. *Cic. Fam. l.* 14. *ep.* 4. Peſcennius eſt perbenevolus nobis.

Perbenigne, adv. valde benigne. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. Perbenigne mihi reſpondit. Adde *Ter. Adelp.* 4. 5. 68.

Perbibeſia, æ, f. vox jocularis a *Plauto* efficta ad ſignificandam regionem, in qua ſtrenue bibitur. *Curc.* 2. 3. *v.* 74.

Perbibo, is, ibi, n. 3. *bever bene*, ἐκπίνω, valde bibo, perfecte bibo, totum bibo. *Cato c.* 130. Perbibat bene. ¶ Translate ſumitur pro recipere, imbui. *Col. l.* 7. *c.* 4. Ubi per triduum delibuto tergore medicamenta perbiberit. *Senec. ep.* 36. Perſeveret colere virtutem, perbibere liberalia ſtudia. ¶ Item pro conſumere. *Plaut. Stich.* 2. 2. 18. Cui medullam laſſitudo perbibit.

Perbīto, is, n. 3. vel perbito, as, n. 1. *perire*, pereo, ab antiquo beto, vel betio pro eo. *Plaut. Capt.* 3. 3. 32. Qui per virtutem perbitat, non interit. Alii leg. *periit*. *Liv. Andr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 854. puerum interea ancillæ ſubdam, ne fame perbitet. ¶ Item tranſmeare, alio ire. *Plaut. Rud.* 1. 6. Malo cruciatu in Siciliam perbiteres. Sunt qui hunc quoque locum ad priorem notionem transferunt, & *in Sicilia* legunt.

Perblande, adv. valde blande. *Macrob. l.* 1. *ſat. c.* 2. Cum perblande ſalutaviſſet.

Perblandus, a, um, valde blandus. *Cic. l.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 2. Succeſſorem habes perblandum. *Liv. l.* 23. *c.* 10. Oratio perblanda.

Perbŏnus, a, um, valde bonus. *Cic. pro Flacc.* Agros habent & natura perbonos. Adde *Verr.* 6. *c.* 18.

Perbrĕvis, & ve, o. 3. valde brevis. *Cic. in Brut.* Quodque difficile eſt, idem & perornatus, & perbrevis. ¶ Interdum interjecto verbo dividitur. *Id. pro Cluent. c.* 1. Altera pars per mihi brevis, & non magnæ in dicendo contentionis fore videtur.

Perbreviter, adv. valde breviter. *Cic.* 2. *de Or.* De omni iſto genere quid ſentiam, perbreviter exponam. Adde *pro Dom. cap.* 15.

Perca, æ, f. πέρκη, piſcis delicatiſſimus, in genere ſaxatilium, qui & in mari, & in fluminibus, & lacubus capitur. *Plin. l.* 9. *c.* 16. Perca marina mænæ ſimilis eſt. *Auſon. in Moſella*. Nec te delicias menſarum, perca, ſilebo.

Percædo, is, cecidi, cæſum, a. 3. valde, vel omnino cædo. *Flor. l.* 3. *c.* 20. In Apennino Lentuli exercitum percecidit. *Id. l.* 4. *c.* 12. Terga hoſtium percecidit.

Percalefacio, is, eci, actum, a. 3. valde calefacio. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. Sulphuroſi fontes nervorum labores reficiunt percalefaciendo. ¶ Paſſivum Percalefio, is, actus ſum. *Id. ib.* Percalefieri cogit aquam.

Percalefactus, & Percalfactus, a, um, valde calefactus. *Lucret. l.* 6. *v.* 276. omnia motu Percalefacta vides ardeſcere. *Scribon. Larg. Compoſit.* 156. Loca flamma percalfacta.

Percalefio, V. in Percalefacio.

Percaleo, vel Percalesco, is, n. valde caleo. *Lucret. l.* 6. *v.* 280. Inde ubi percaluit vis venti, &c. *Ovid.* 1. *Met. v.* 417. poſtquam vetus humor ab igne Percaluit Solis.

Percallĕo, es, lui, n. 2. induratum, & obduratum eſſe longa conſuetudine, *aver fatto il callo*. *Cic. pro Mil. cap.* 28. Sed jam uſu obduruerat, & percalluerat civitatis incredibilis patientia. ¶ Item perfecte callere, *eſſer pratico*. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 34. Si uſum rerum percalluerit, nihil te effugiet.

Percandefacio, is, a. 3. valde calefacio. *Vitruv. lib.* 8. *cap.* 3. Ignis percandefacit terram.

Percandidus, a, um, adject. valde candidus. *Celſ. l.* 5. *c.* 9. Percandida compoſitio. *Solin. c.* 50. (al. 37.) Gemma percandida.

Percantatrix. V. Præcantatrix.

Percarus, a, um, adject. valde carus. *Juſtin. l.* 12. *c.* 13. Unus ex amicis ejus, obſequiis regi percarus. ¶ Item qui magno pretio venditur. *Ter. Phorm.* 3. 3. 24. Quantum opus eſt tibi argenti? Ph. Solæ triginta minæ. Ge. Hui percara eſt. Al. leg. *præcara*.

Percautus, a, um, valde cautus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 6. Delectus in familiaribus & provincialium hominum, & Græcorum percautus, & diligens.

Percĭdo, is, pro decedo, affert ex *Cic. Non. c.* 2. *n.* 704. ſed locus dubius eſt.

Percelebrātus, a, um, valde celebratus. *Cic. pro Cal. cap.* 29. Audita & pervulgata, & percelebrata ſermonibus res eſt.

Percelĕbris, bre, adject. valde celebris. *Plin. l.* 10. *c.* 5. Eſt percelebris apud Seſtiorum urbem aquilæ gloria. *Pompon. Mela l.* 2. *c.* 3. Templum vetuſtate percelebre.

Percelĕbro, as, a. 1. maxime celebro, ſeu divulgo. *Cic.* 7. *Ver. c.* 31. De qua muliere plurimi verſus tota Sicilia percelebrantur.

Perceler, & ris, o. valde celer. *Cic. pro Cal. cap.* 24. Cujus perceleri interitu eſſe ab hoc comprobatum venenum.

Perceleriter, adv. valde celeriter. *Cic. Fam.* 6. *ep.* 12. Recepit, perceleriter ſe ablaturum diploma.

Percello, is, culi, (vel culſi) culſum, a. 3. *percuotere*, נגף, Ger. *anſtoſſen*, Gal. *abbatre*, Hiſp. *herir*, περικρούω, ἀνατρέπω, permoveo, proſterno, ab antiquo *cello*, *is*, pro movere. *Ovid.* 3. *Met.* Stipite, qui media poſitus ſurrexerat in ara, perculit. *Cic.* 2. *Tuſc.* Si te forte dolor aliquis perculerit. *Liv. l.* 1. *c.* Percellere pectus pavore. *Colum. l.* 7. *c.* 7. Cum unam, vel alteram (capiam) pectus

peſtis perculit. *Plin. in paneg. cap.* 66. Naufragia multorum, quæ inſidioſa tranquillitate profecto improvius turbo perculerat. *h. e.* everterat. Alii leg. *proculerat.* ¶ *Plaut. Mil.* 3. 1. 167. Sed percellunt ſe, ſed procumbunt dimidiati. h. e. inclinant ſe ad menſam Alii leg. *procellunt.* ¶ *Perculit* paſſiva ſignificatione pro perculſus fuit *Flor. l.* 4. *c.* 10. Ille fortiter a Dolabella ſubmotus eſt. hic, inſidiis in valle diſpoſitis, dolo perculit. ¶ Præteritum *percelli* incertum, an Latinum ſit. Nam quæ afferuntur loca ex *Ter. Andr.* 5. 1. 98. perculſit illico animum. Et ex *Hor. l.* 1. *od.* 7. Lariſſæ perculſit campus opimæ: dubia ſunt, & utrobique al. leg. *percuſſit.*

Percenſeo, es, ui, ſtum, a. 2. *commemorare. annumerare*, idem, quod recenſeo, niſi præpoſitio quid perfectionis addat. *Cic. in Partit.* Quo in genere percenſere poterit pleroſque inveniendi locos. *Id. ad Quirit. poſt redit. c.* 1. Percenſere numerando. *Ovid.* 5. *Met.* 5. totum percenſuit orbem, h. e. peragravit. ¶ Item cenſorio more notare, perſtringere. *Gell. l.* 6. *c.* 3. Orationem ſubtili judicio percenſere.

Perceptio, onis, f. *percezione*, [illegible], comprehenſio, collectio, actus percipiendi. *Cic.* 2. *Off. c.* 3. Neque frugum, fructuumque reliquorum perceptio, & conſervatio ſine hominum opera ulla eſſe potuiſſet. ¶ Translate ſumitur pro cognitione. *Cic.* 2. *Acad.* Ars vero quæ poteſt eſſe, niſi quæ non ex una, aut ex duabus, ſed ex multis animi perceptionibus conſtat?

Perceptum, i, n. perceptio, cognitio, cogitatio. *Cic. de Fato, cap.* 6. A perceptis artis proficiſcitur. percepta appello, quæ dicuntur græce [illegible]. Alii leg. *a præceptis.*

Perceptus, a, um, nom. ex particip. *compreſo, guſtato, inteſo. Ovid.* 5. *de Pont. el.* 2. 51. percepta eſt brevis, & non vere voluptas. *Nepos in Attic. c.* 17. Philoſophorum percepta habuit præcepta. *Gel. l.* 14. *c.* 5. Mirabatur, id cuiquam pro percepto liquere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 16. Perceptus uſu.

Percerpo, is, a. 3. decerpo, carptim lego. *Gel. l.* 2. *c. ult.* Cujus rei cauſa ſum Ariſtotelis libros problematum percerpſimus, notavi.

Percido, is, idi, iſum, a. 3. *percuotere, battere*, valde cædo. *Plaut Perſ.* 2. 4. 12. Non hercle, ſi os perciderim tibi, metuam. Ita legunt in MSS. & veterib. editionib. pleri que Critici. Addit *Gruter.* exemplum *Senecæ l.* 4. *quæſt. nat.* Mendacia leviora, in quibus os percidi, non oculi erui ſolent. Non deſunt tamen qui ubique *præcido* pro percido reponunt.

Percieo, es, a. 2. & Percio, is, a. 4. valde cieo, commoveo. *Lucret. l.* 3. *v.* 304. iras ſua ſubdita percit. & *v.* 185. Ocyus ergo animus, quam res ſe perciet ulla. ubi *perciet* præſens tempus eſt. & *v.* 28. ubi me divina voluptas Percit, atque horror. ¶ *Plaut. Aſin.* 2. 4. 67. Crura hercle diminuentur, ni iſtum impudicum percies. hoc eſt magna voce proclamas, ſeu prædicas, iſtum impudicum eſſe.

Percinctus. V. Præcinctus.

Percingo, is, nxi, ictum, a. 3. circumquaque cingo. *Colum. l.* 10. *v.* 347. Sæpe ſuas ſedes percinxit vitibus albis.

Percio, is, V. Percieo.

Percipio, is, epi, eptum, a. 3. *prendere*, [illegible], Germ. *faſſen, ergreiffen*, Gal. *comprendre, percevoir*, Hiſp. *recebir*, [illegible], perfecte capio, comprehendo, colligo. *Cic. de Off. l.* 1. Vicinum citius adjuveris in fructibus percipiendis, quam propinquum. *Plin. l.* 15. *c.* 1. Fructum ex arbore percipere. ¶ Item occupare. *Ter. Eun.* 5. 6. Neque agri, neque urbis odium me unquam percipit. *Plaut. Amph.* 5. 1. 66. Nam mihi horror membra percipit. ¶ Translate ſumitur pro ſentire, ſeu apprehendere aliquo ſenſu, ut viſu, tactu, &c. *Cic. in Brut.* Quod neque oculis, neque auribus, neque ullo ſenſu percipi poteſt. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 1. Acerbiſſimos dolores, miſeriaſque percepit. *Caſ. l.* 7. *B. G.* Hac opinione perceperat. ¶ Item pro intelligere, cognoſcere, diſcere. *Cic. Treb. l.* 7. *Fam.* Nullam artem literis ſine interprete, & ſine aliqua exercitatione percipi poſſe. *Id.* 1. *Catil.* Percipite, quæſo, diligenter, quæ dicam. *Id. de Sen.* Themiſtocles omnium civium nomina perceperat, *atea impoſuit a nomie.* ¶ *Percepſit* pro percepiſſe, *Vetus Poeta* apud *Cic.* 3. *Off. c.* 26.

Percitus, a, um, nom. ex particip. valde cæſus, pertuſus, tuſus. *Martial. l.* 2. *ep gr.* 27. Os tibi percitum, quanto non ipſe Latinus Vilia Panniculi percutit ore ſono. Al. leg. *præciſum.*

Percitatus, a, um, percitus, incitatus. *Accius* apud *Non. c.* 7. *n.* 2. Matronæ percitato tumultu.

Percito, as, a. 1. excito, permoveo. *Pacuv.* apud *Feſt.* in *reciprocare.*

Percitus, a, um, *incitato, commoſſo*, commotus, incitatus. *Ter. Hec.* 3. 3. 17. Incredibili re, atque atroci percitus. *Cic. pro Mil. c.* 23. Sive enim illud animo irato, ac percito feciſſet. *Lucret. l.* 2. *v.* 1051. Semina æterno percita motu. *Plaut. Men.* 5. 5. 21. Percitus inſania.

Percivilis, le, adject. valde civilis. *Sueton. in Tiber. c.* 28. Extat & ſermo ejus in Senatu percivilis.

Perclamo, as, [illegible], valde clamo. *Plaut. Truc.* 1. 5. 8. Quot perclamanda, Dii veſtram fidem! Al. aliter legunt.

Perclareo, es, vel Perclareſco, is, ui, n. valde clareo. *Alcim. Avit. l.* 6. *v.* 308 ſancto cunctis perclaruit ore. Adde *Symmach. l.* 10. *ep.* 72.

Percludo, is, uſi, uſum, a. 3. concludo, claudo. *Vitruv. l.* 5. *c.* 5. Funes, qui non percluduntur, nec præligantur. *Paul. JCtus l.* 20. *Dig. tit.* 1. *leg.* 9. Antequam penſionis nomine percludamur. Utroque loco alii *precludo* reponunt.

Percnopterus, m. 2. [illegible], avis ex aquilarum genere, quæ circa lacus verſatur, vulturi ſimilis, alis minimis, reliqua magnitudine antecellens, ſed imbecillis, & degener, ita, ut a corvis ſæpenumero verberetur, a [illegible], niger, nigro colore diſtinctus, varius, & [illegible], *ala*, quod alas habeat punctis, ac maculis nigricantibus interſtinctas. *Plin. l.* 10. *c.* 3.

Percnos, , maſc. 2. [illegible], genus aquilæ, punctis, ac maculis nigricantibus toto corpore interſtinctum, quod inter aquilarum genera ſecundam magnitudinem, & vim obtinet, vivitque ut plurimum circa lacus. *Plin. l.* 10. *c.* 3.

Percoarcto, as, a. 1. vehementer conſtringo. *Colum. l.* 2. *c.* 19. Et utrinque ſiccatum percoarctabimus in aream.

Percoctus, a, um, nom. ex partic. bene, vel valde coctus. *Lucret. l.* 6. *v.* 722. *de Æthiop.* nigra virum percoctaque ſecla calore. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Lens non bene percocta.

Percognitus, a, um, probe cognitus. *Plin. l.* 2. *c.* 46. Illos quoque legem naturæ habere non ignotam, etiamſi nondum percognitam. Adde *lib.* 4. *c.* 14.

Percognoſco, is, a. 3. [illegible], perfecte cognoſco. *Plaut. Truc.* 2. 2. 50. Utroſque percognovi probe. *Plin. l.* 4. *c.* 14. Nam Germania multis poſtea annis, nec tota percognita eſt.

Percolatio, onis, f. actus percolandi. *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. Ubi percolationibus aquæ mutari poſſint.

Percolatus, a, um, per colum tranſmiſſus. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Nam in terra marina aqua argilla percolata dulceſcit.

Percolo, as, a. 1. *colare*, [illegible], per colum tranſmitto, totum colo. *Colum. l.* 12. *c.* 41. Deinde refrigerantur, & percolantur. Adde *Senec. in præfat. ad quæſt. nat.*

Percolo, is, lui, cultum, a. 3. culturam abſolvo, ſupremam manum addo, polio, perficio, compleo. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Quæ maxima ex parte inchoavi, aut inchoata percolui. ¶ Eſt etiam valde ornare, & venerari. *Plaut. Trin.* Patrem tuum ſi percoles. Adde *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 82.

Percomis, me, a. 3. valde comis. *Cic. in Brut. c.* 38. Qui peritiſſimus juris, idemque percomis eſt habitus.

Percommode, adv. admodum commode. *Cic. pro Cæc. c.* 27. Hoc loco percommode accidit, quod, &c. Adde *Verr.* 2. *c.* 2.

Percommodus, a, um, valde commodus. *Liv. l.* 22. *c.* 43. Id caſtris percommodum fuit.

Percondītus, V. Perreconditus.

Percontatio, onis, f. 3. [illegible], interrogatio, inveſtigatio, inquiſitio. *Cic. de Univerſ. ſub init.* At primum quidem tempus ſalutationibus, reliquum percontatione conſumpſimus. Adde *Caſ. l.* 3. *B. G. c.* 13. ubi quidam ſcripſere *percunctatio.*

Percontative, adverb. per interrogationem. Vox eſt *Chariſii l.* 2. *pag.* 165. *Putſch.*

Percontator, oris, m. *inquiſitore*, [illegible], qui percontatur. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 69. Percontatorem fugito, nam garrulus idem eſt.

Percontο, as, a. 1. idem quod percontor. *Nævius* apud *Non. cap.* 7. *n.* 32. Docte percontat Ennius, quo pacto &c. *Apulej. l.* 11. *Metam.* Quod ſedulo percontaveram. ¶ Hinc paſſive *Gell. l.* 18. *c.* 8. De ovium dentibus opiliones percontantur.

Percontor, aris, atus ſum, d. 1. *cercar diligentemente*, [illegible], Germ. *nachforſchen*, Gal. *s'enquerir, s'enquerre.* Hiſp. *buſcar, preguntar*, [illegible], diligenter inquiro. Alii ſcribunt *percunctor*, ut ſit per cuncta quærere interrogare. *Don. in Hec.* 4. 5. *ſc.* 2. ait, & *percunctor*, & *percontor*. ſcribe, ſed *percontor*, eſſe a conto (quod eſt nauticum inſtrumentum ad profunditatem aquarum agnoſcendam) *percunctor* dici, quod a cunctis perquiratur. *Feſtus* utrumque ſcribendi modum pro diverſa origine ponit, ſed dicit per *u* ſcribendum eſſe, quia percunctatio dicitur, quod is, qui curioſe quid interrogat, per cunctas res it. *Cicer. in Somn. c.* 1. Deinde ego illum de ſuo Regno, ille me de noſtra Rep. percontatus eſt. *Idem* 4. *Acad.* Partim ea percontando a peritis, partim &c. *Id. de clar. Orat.* Percontari ex aliquo, quanti aliquid vendat. *Ter. Hec.* 3. 3. 12. Tua quod nihil refert, percontari deſinas.

Percontumax, acis, o. valde contumax. *Ter. Hec.* 3. 5. 54. Percontumax rediſti huc nobis Pamphile.

Percopioſe, adv. copioſiſſime. *Sidon. l.* 4. *ep.* 7. Percopioſe me officii votivi compotem fecit.

Percopioſus, a, um, valde copioſus. *Plin. ep.* 31. *l.* 9. In quibus quidem percopioſus fuiſti.

Percoquo, is, a. 3. perfecte coquo. *Plin. l.* 13. *c.* 7. Bubulas carnes additi caules magno ligni compendio percoquunt. Adde *Ovid. lib.* 1. *de remed. amor. v.* 83.

Percoſius, a, um, quod ad Percoten urb. ſpectat. *Val. Flac.* 3. *Arg.* Muneribus prima conjux Percoſia veſtes Impoſuit.

Percote, es, , f. 1. opp. Troadis, ſinu monte, ad oſtia Æſapi fl. in ora Myſiæ. A Rege Perſarum Themiſtocli Atheníenſi in veſtes datum fuit. *Flacc. l.* 2. & 3. *Arg.*

Percraſſus, a, um, adject. valde craſſus. *Celſ. l.* 7. *c.* 28. Meliceria percraſſa.

Percrebreſco, is, percrebui, n. 3. *divulgarſi*, Ger. *ausſchreiben*, Gall. *ſe divulguer*, Hiſpan. *divulgarſe*, [illegible], valde crebra fio, divulgor. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 9. Si ejus hoc tantum ſcelus percrebuiſſet. *Id.* 8. *Verr.* Præſertim cum hæc omnino fama de noſtrorum hominum avaritia, & cupiditate percrebuerit. *Id. Verr.* 2. Opinio pernicioſa omnium ſermone percrebuerit. *Plin. in Paneg.* Percrebuerat, urbem ſuſtentari non poſſe.

Percrepo, as, pui, pitum, *riſonare*, [illegible], valde crepo, reſono, perſono, perſtrepo. *Cic.* 7. *Ver. c.* 12. Lucum illum litoris percrepare totum mulierum vocibus, cantuque ſymphoniæ.

Percreſco, is, a. 3. valde creſco. *Quint. l.* 7. *c.* 2. Vis quæſtionum percreſcere debet, & ad potentiſſima ab infirmiſſimis pervenire. Alii rectius leg. *ſe upercreſcere.*

Percribratus, a, um. bene cribratus. *Scribon. Larg. compoſ.* 109. Res, quæ infra ſcriptæ ſunt, contuſæ & percribratæ.

Percribro, as, a. 1. bene cribro. *Scribon. Larg. compoſ.* 87. Contunditur ſtrictim, percribratur.

Percrucio, as, a. 1. valde crucio. *Plaut. Bacch.* 3. 1. 13. Hoc demum eſt, quod percrucior.

Percrudus, a, um, valde crudus, immaturus. *Colum. l.* 12. *c.* 10. Pruna purpurea cum immature, non tamen percruda legeris.

Percudo, is, uſi, uſum, a. 3. *battere*, [illegible], valde cudo, ſeu percutio. *Cels. l.* 8. *c.* 5. An pulli roſtellis ova percuderint.

Perculſus, us, maſc. percuſſio. *Tertull. de anim. cap.* 52. Inteſtino perculſu deſidunt.

Perculſus, a, um, *commoſſo. abbattuto*, [illegible], valde commotus. perculſus, a *percello. Virg.* 9. *Æn.* Magno laudum perculſus amore. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 25. Repente perculſus eſt atrociſſimis literis. *Id. Brut. ep.* 3. Timore quondam perculſa civitas. *Id. Catil.* 2. *c.* 1. Perculſus, atque abjectus. *Tac.* 1. *Ann. c.* 28. Ut ſunt mobiles ad ſuperſtitionem perculſæ ſemel mentes.

Percultor, oris, m. diligens, & aſſiduus cultor. *Aurel. Vict. de Caſaub. in Aug.* Doctorum, qui abunde erant, orceſtatoriiſque percultor.

Percultus, a, um, valde politus, ſeu ornatus. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 55. Niſi perculta eſt, meo animo quaſi invenuſta eſt.

Percunctor. V. Percontor.

Percupidus, a, um, valde cupidus. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 7. Cognovi Hortenſium percupidum tui.

Percupio, is, a. 3. valde cupio. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 65. Percupio obſequi gnato meo. Adde *Ter. Eun.* 5. 2. 57.

Percuratus, a, um, perfecte ſanatus, partic. a percuror. *Curt. l.* 7. *c.* 6. Percurato vulnere ocius obſidioni inſtitit. Adde *Liv. l.* 21. *c.* 37.

Percurioſus, a, um, valde curioſus. *Cic pro Cluent. c.* 62. Nicoſtratus fidelis Oppianici ſervulus, percurioſus, & minime mendax.

Percuro, as, avi, atum, a. 1. [illegible], perfecte ſano. *Plin. l.* 24. *c.* 15. Deinde axungia adjecta percurant. *Senec. l.* 3. *quæſt. nat. c.* 5. Deſperata a medicis vitia percurant.

Percurro, is, percurri, & percucurri, urſum, n. 3. *correre, ſcorrere*, [illegible], valde curro, currere perſevero, currendo pervenio. *Ter. Andr.* 2. 2. 18. Continuo ad te properans, percurro ad forum. ¶ Frequenter eſt curſim pertranſire, & eleganter translate uſurpatur pro conſiderare, cognoſcere, percipere. *Auct. ad Herenn. l.* 3. Identidem primos quoſque locos imaginum renovandarum cauſa celeriter animo percurremus. *Cic. de Or.* Multa animo, & cogitatione, multa etiam legendo percurriſſe. ¶ Item pro ſtrictim attingere, breviter dicere. *Cic. de Or. c.* 14. *l.* 3. Faciles enim partes hæ fuerunt duæ, quas modo percurri, vel potius bene prætermi. *Id. ib. l.* 1. *c.* 47. Quæ valde breviter a te de ipſa arte percurſa ſunt. *Id. pro Cæc.* Id, tametſi extra cauſam eſt, percurram tamen breviter. ¶ Item pro percenſere, numerare. *Cic.* 5. *Ver.* Nam per omnes civitates, quæ decumas debent, percurrit oratio mea. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic.* 2. *de Or.* Si ſic conſiſtitur aliquando, ac non illa brevitate percurritur.

Percurſatio, onis, f. *ſcorreria*, actus percurſandi. *Cic. Phil.* 2. *c.* 39. O præclaram illam percurſationem tuam menſe Aprili, atque Majo!

Percurſio, onis, f. actus percurrendi. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 3. Propter animi multarum rerum brevi tempore percurſionem. ¶ Eſt etiam figura rhetorica ſententiarum, [illegible], cum deinceps plura inter ſe velociter oratione percurrimus, ut Cæſar in Italiam evolaret, Corfinium præſidio deſertum caperet, Urbe potiebatur, Pompejum perſequebatur. Ita *Aquila Romanus de figur. ſententiar. Cic.* 3. *de Or. c.* 53. Nam & commemoratio una in re multum movet, *&c.* & huic contraria ſæpe percurſio. Ita quidam leg. ex MSS. Plerique alii *præciſa.*

Percurſo, as, avi, atum, n. 1. freq. a percurro. *Liv. l.* 3. *c.* 42. Jam latronum modo percurſant totis finibus noſtris.

Percurſor. V. Præcurſor.

Percurſus, a, um, *ſcorſo. Cic.* 2. *de Or.* Ut omnes eas diligentes, & memores, & ſobrii Oratores percurſas animo, & prope decantatas habere debeant. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 40. Sua in eum beneficia modice percurrit.

Percuſſibilis, le, adject. ut percuſſibilis pulſus. *Cæl. Aurel. Tard. l.* 4. *c.* 8. odores percuſſibiles. *Id. ib. l.* 1. *c.* 4.

Percuſſio, onis, f. *percoſſa*, [illegible], Ger. *ſchlagung*, Gal. *frappement*, Hiſp. *herimiento*, [illegible], actus percutiendi. *Cic.* 3. *Tuſc.* Muliebres lacerationes genarum, pectoris, feminum, capitis percuſſiones. ¶ Sumitur etiam pro ictu, ſeu dimenſione temporum in pedibus, aut muſica. *Cic.* 3. *de Or.* Sed ſunt inſignes percuſſiones eorum numerorum.

Percuſſor, oris, m. *percuſſore, feritor*, [illegible], Ger. *ſchlager*, Gal. *frappeur*, Hiſp. *herider*,

Digitized by Google

ſorideor, πλήκτης, qui percutit, vel occidit, & ſpeciatim qui ad id faciendum conducitur. *Cic. Phil.* 2. *c.* 29. Quippe in his ipſis temporibus domi Cæſaris percuſſor ab illo miſſus deprehenſus dicebatur eſſe cum ſica.

Percuſsūra, æ, f. percuſſio. *Apul. de herb. c.* 31. Percuſſura ferro, vel ſude facta. Adde *Veget. l.* 2. *c.* 20.

Percuſſus, a, um, *percoſſo*, partic. a percutior. *Cicer.* 1. *Acad.* Nunc vero fortunæ graviſſimo percuſſus vulnere. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 2. Collum percuſſa ſecuri Victima.

Percuſſus, us, m. idem, ac percuſſio. *Plin. l.* 7. *c.* 51. Venarum inæquabili, aut formicante percuſſu. Adde *Senec. l.* 2. *Q. nat. c.* 6.

Percutio, is, cuſſi, cuſſum, a. 3. *percuotere*, הכה, Ger. *ſchlagen*, Gal. *battre*, *frapper*, Hiſp. *herir*, *dar golpes*, παίω, κατακόπτω, πλήσσω, valde quatio, ferio, cædo, verbero, pulſo, a *per*, & *quatio*, *q* in *c* mutato, & abjecto *a*. *Cic.* 7. *Verr.* Qui tantam beſtiam percuſſiſſet. *Id.* 2. *de Or.* Cum Cato percuſſus eſſet ab eo, qui arcam ferebat. ¶ Percutere de cœlo, eſt fulmine ferire. *Cicer. in Catil.* 3. *c.* 8. Projecto memoria tenetis, Cotta, & Torquato Coſſ. complures in Capitolio turres de cœlo eſſe percuſſas. ¶ Percutere foſſam, eſt fodere *Plin. l.* 10. *ep.* 50. Ego per eadem loca invenio foſſam a Rege percuſſam. ¶ Interdum percutere eſt occidere. *Suet. in Cal. c.* 35. Ptolemæum non alia de cauſa repente percuſſit. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro commovere. *Cic.* 5. *Tuſc.* Quodcunque noſtros animos probabilitate percuſſit. ¶ Vel pro affligere. *Cic. pro Mur. cap.* 24. Homines percuſſi calamitate. *Id. ad Fam. l.* 9. Repente percuſſus eſt atrociſſimis literis. ¶ Percutere aliquem palpo, eſt verbis adulari, & blande ſuadere. *Plaut. Amph.* 1. 3. 28. Timidam palpo percutit. ¶ Hinc & pro decipere ponitur. *Id. Pſeud.* 2. 2. 9. Jam pol ego hunc nuncium advenientem probe percutiam. ¶ Percutere fœdus cum aliquo, eſt icere. *Hirt. de B. Alex. c.* 44. Cum barbaris fœdera percuſſiſſe. ¶ Percutere nummos, eſt ſignare. *Suet. in Aug. c.* 94. Ut nummum argenteum nota Capricorni percoſſerit. Hinc tranſlate *Senec. ep.* 54. Omnia facta dictaque inter ſe congruant, reſpondeant ſibi, ac una forma percuſſa ſint. ¶ Percutere ſe flore Liberi, eſt ſe inebriare, apud *Plaut. Caſ.* 3. 5. 16. ¶ *Percuſti* per ſyncop. pro percuſſiſti. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 273. Gaudes, ſi cameram percuſti forte, penes te es?

Perdāgo, as, a. 1. pro Indago, as, dixit *Claud. Mamert. l.* 2. *c.* 3.

Perdecōrus, a, um, valde decorus. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Eſt alioqui perdecorum.

Perdelĕo, es, evi, etum, a. 2. omnino deleo. *Tertul. adverſ. Jud. cap.* 11. Interficite omnes, ut perdeleantur. Adde *Veget. l.* 3. *c.* 20.

Perdelīrus, a, um, adject. valde delirus. *Lucret. l.* 1. *v.* 693. Quod facit hic idem, perdelirum eſſe videtur.

Perdenſus, a, um, valde denſus. *Col. l.* 3. *c.* 12. Perdenſam humum cœleſtes aquas non ſorbere.

Perdĕo, is, n. 4. idem quod pereo, *d* inſerto. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 62. Metuo, ne a te perdeam. Alii aliter leg.

Perdepſo, is, ui, a. 3. in obſcœna ſignificatione, pro ſubigere, rem Veneream habere. *Catul. in Gel. epigr.* 69. Patri perdepſuit ipſam Uxorem. Sunt qui leg. *perdeſpuit*, quod *Scalig.* ibid. improbat.

Perdicālis, le, adject. ad perdices pertinens, ut perdicalis herba, eadem quæ perdicium. *Apul. de herb. c.* 81.

Perdicĭom, n. 2. περδίκιον, herba parietaria, urceolaris, muralis, a perdicibus, quia perdices ea præcipue veſcuntur. *Plin. l.* 21. *c.* 30. & *l.* 22. *c.* 17.

Perdico, is, xi, ctum, a. 3. idem ac dico. *Alcim. Avit. l.* 5. *v.* 596. vix hæc perdixerat, illi Proſiliunt. Adde *Quintil. declam.* 19. ubi tamen alii *prædico*.

Perdiffĭcĭlis, le, o. 3. παγχάλεπος, valde difficilis. *Cic. in Partit.* Quæ perdifficilia ſunt, perinde habenda ſæpe ſunt, ac ſi effici non poſſint. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 1. Tum perdifficilis, & perobſcura quæſtio eſt de natura Deorum.

Perdifficilĭter, adv. valde difficiliter. *Cicer.* 4. *Acad. c.* 15. Quæ perdifficiliter internoſcantur tamen.

Perdignus, a, um, valde dignus. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 6. Sed tamen ſuſpicor, ipſum hominem, quem tibi commendo, perdignum eſſe tua amicitia.

Perdilĭgens, entis, o. valde diligens. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 5. Res operoſa eſt, & hominis perdiligentis.

Perdiligenter, adv. valde diligenter. *Cic. Att. l.* 1. Duabus epiſtolis tuis perdiligenter in eamdem rationem ſcriptis. Adde *de clar. Or. c.* 3.

Perdiſco, is, didici, a. 3. perfecte diſco. *Cic. pro Balb. cap.* 20. Omnia jura belli perdiſcere, ac noſſe potuiſſe. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 35. Perdidici, iſthæc eſſe vera.

Perdiſerte, adv. valde diſerte. *Cic.* 1. *de Or. c.* 14. Conſtat, perdiſerte populo rationem ſui operis reddidiſſe.

Perdĭte, adv. ἀκολάστως, corrupte. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 2. Qui hic poteſt ſe gerere non perdite? ¶ Interdum ſumitur pro vehementer, ut Perdite amare, perdite conari, *diſperatamente*. *Ter. Heaut.* 1. 1. 45. Ejus filium amare cœpit perdite. *Quintil. l.* 2. *c.* 12. Illud quoque alterum, quod eſt in elocutione ipſa, periculum minuit, vitat, conaturque perdite.

Perdĭtim, perdite. *Afran.* apud *Chariſ. lib.* 2. *pag.* 191. *Putſch.* Quia ſcit, me illam amare perditim.

Perditĭo, onis, f. *perdita*, ἀπώλεια, amiſſio, actus perdendi. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Subeunt luxuriæ ejus nomina, & tædia, exquiſita perditione portata. Alii leg. *perdito nepotatu*. *Alcim. Avit. l.* 4. *v.* 138. Perditionis iter.

Perdĭtor, oris, m. *ruinatore*, qui perdit. *Cic. pro Planc. cap.* 36. Ut idem perditor Reip. nominaret. Adde *in Piſon. c.* 34.

Perdĭtrix, icis, f. quæ perdit. *Tertul. Exhortat. ad Caſtit. c. ult.* Luxuria perditrix caſtitatis.

Perdĭtus, a, um, *perduto*, πανώλεθρος, amiſſus. *Cic.* 2. *Ver.* Claſſes optimæ, atque opportunæ cum magna ignominia P. R. amiſſæ, & perditæ. ¶ Tranſlate dicitur de afflicto, jacente, deſperato. *Cic. l.* 14. *Fam.* O me perditum, o me afflictum! *Id. pro Mur.* Lacrymis, ac mœrore perditus. *Id.* 2. *Phil.* Perditus ære alieno. *Id.* 8. *Phil.* Cum eſſet ſumma ſenectute, & perdita valetudine. ¶ Perditum perdere, eſt jam afflictum, & jacentem plane evertere. Eſt enim exaggeratio quædam. *Cic. Ter. lib.* 16. *Fam.* Vide, ne puerum perditum perdamus, h. e. ne ex infeliciſſimo infeliciorem faciamus. ¶ Item de profligato, facinoroſo, de eo, qui omni vitio contaminatus eſt. *Cic.* 2. *Off.* Dum homines perditi haſtam illam cruentam & meminerint, & ſperabunt. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. Nihil perditius his hominibus, his temporibus. *Id.* 5. *Ver. c.* 26. Profligatiſſimus, & perditiſſimus omnium.

Perdĭu, adv. admodum diu. *Cic.* 3. *Att. ep.* 22. Perdiu nihil eram auditurus.

Perdives, itis, o. 3. παγχρήματος, valde dives. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. Amici Regis duo, treſve perdivites.

Perdĭus, a, um, πανήμερος, qui per diem vigilat. *Gel. l.* 2. *c.* 1. Stare ſolitus Socrates dicitur, pertinaci ſtatu perdius, atque pernox, a ſummo lucis ortu ad Solem alterum orientem.

Perdiuturnus, a, um, quod valde diu durat. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 33. Quæ autem ſempiterna ſit, neceſſe eſt, hoc eodem ornatu, quem videmus, aut certe perdiuturna, permanens ad longinquum, & immenſum pene tempus. *Id. pro Sext. cap.* 27. Cum Armeniorum Rege Tigrane grave bellum, perdiuturnumque geſſimus.

Perdix, icis, f. *pernice*, πέρδιξ, κακκάβη, ſpecies avis ſatis nota, de qua multa *Plin. l.* 10. *c.* 33.

Perdo, is, didi, itum, a. 3. *rovinare*, אבד, Ger. *verlieren*, Gall. *perdre*, Hiſp. *perder*, ἀπολλύω, vaſto, deſtruo, perimo, everto. Si vocem ſpectes, videatur eſſe a *per*, & *do*: Si notionem, quæ multum a dandi natura abit; non obſcurum fuerit, plane venire a πέρθω, quod eſt vaſto. *Ter. Andr.* Dii te perdant. *Cic. Att. l.* 6. Civitatem funditus perdidiſſem. ¶ Aliquando eſt mortis periculo exponere. *Ter. Andr.* Ubi illic ſcelus eſt, qui me perdidit. ¶ Tranſlate eſt corrumpere, malis moribus inficere. *Ter. Adelph.* Cur perdis adoleſcentem nobis? ¶ Perdo etiam ſæpe notat amittere, rei alicujus jacturam facere. *Cic. l.* 4. *Fam.* Summo ingenio, & ſumma virtute filium perdidit. *Idem ibid.* Omnes me & induſtriæ meæ fructus, & fortunæ perdidiſſe. ¶ *Operam, & oleum perdere*, proverbio dicitur pro in vanum laborare, tractum ab iis, qui pernoctando multum olei conſumunt. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 1. In quibus ipſe Pompejus confitetur ſe & operam, & oleum perdidiſſe. *Id. pro Mur. cap.* 10. Quod quidem Jus Civile didiciſti, non dicam, operam perdidiſti. ¶ *Perdere aquam*, eſt tempus datum fruſtra conterere, cum ad clepſydram dicitur. *Quintil. lib.* 11. Et temporibus præfinitis aquam perdit. ¶ Perdere tempus, eſt male conſumere. *Cic.* 3. *de Or.* Sic *Ovid.* 11. *Met.* Tempora precando perdere. ¶ Perdere nomen dicuntur, quibus memoria excidit. *Terent. Phorm.* 2. 3. 39. ¶ Perdere fugam, h. e. fugiendi rationem. *Martial. de Spect. epigr.* 11. ¶ Perdere aliquem capitis, apud *Plaut. Aſin.* 1. 2. 6. & *Bacch.* 3. 3. 86. eſt vita privare. ¶ *Perduis* pro perdas V. infra.

Perdocĕo, es, ui, ctum, a. 2. *inſegnar bene*, διδάσκω, perfecte doceo. *Cic. pro Sext. cap.* 44. Rem quæris præclaram juventuti ad diſcendum, nec mihi difficilem ad perdocendum. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Imperioſi, ac interim ſævientes ſuam ſtultitiam perdocent, *fanno conoſcere*.

Perdocte, adv. valde docte. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 122. Ut perdocte cuncta callet.

Perdoctus, a, um. *Cic. pro Corn. Balb. c.* 27. Cum me præſertim rerum varietate, atque uſu ipſo jam perdoctum viderent.

Perdolātus, a, um, adject. perfecte dolatus. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Arbor præciſa alte, & perdolata. *Arnob. l.* 6. Fomes perdolatus in fulminis morem.

Perdolĕo, es, lui, n. 2. vehementer doleo. *Ter. Eun.* 1. 2. 74. Heu noſter, laudo, tandem perdoluit. ¶ Reperitur & imperſ. *Q. Claudius* apud *Gel. l.* 9. *c.* 13. Id ſubito perdolitum eſt cuidam T. Manlio.

Perdoleſco, is, n. 3. perdoleo. *Liv.* apud *Non. c.* 2. *n.* 328. Nec perdoleſcit, fligi ſocios morte.

Perdŏlo, as, avi, atum, a. 1. perfecte dolo. *Vitruv. l.* 2. *c. ult.* Cum in materiem perdolantur.

Perdomĭnor, aris, dep. 1. idem quod dominor. *Claudian. in Feſcen. in nupt. Honor. in fin.* Solus ovantem Zephyrus Perdominetur annum. *h. e.* dominetur per annum: niſi malis, verbum *perdominor* accuſativum regere: quæ conſtructio inſolens eſt.

Perdomĭtor, oris, m. qui perdomat. *Prudent. Cathemer.* 4. *v.* 12. Mortis perdomitor, ſalutis auctor.

Perdomĭtus, a, um, partic. a perdomor. *Liv. l.* 9. *c.* 20. Apulia perdomita, in Lucanos perrectum.

Perdŏmo, as, ui, itum, a. 1. perfecte domo, *ſoggiogare*. *Liv. l.* 3. *c.* 13. Placuit, ad perdomandum Latium exercitum victorem circumducere. *Vellej. l.* 2. *c.* 95. Gentes locis tutiſſimas, aditu difficillimas, numero frequentes perdomuerunt.

Perdormiſco, is, n. 3. *dormire continuamente*, κατακοιμάομαι. *Plaut. Men.* 5. 5. 29. Perdormiſcin' uſque ad lucem?

Perduaxint. V. Perduis.

Perdūco, is, uxi, uctum, a. 3. *condurre*, *menare*, *ridurre*, ἐπάγω, idem, ac duco, vel diu duco, ad finem uſque duco. *Cic. de Sen.* M. quidem Valerium Corvinum accepimus ad centeſimum annum vitam perduxiſſe. *Id.* 2. *Fin.* Nec enim abſolvi vita beata ſapientis, neque ad exitum perduci poterit. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ira Ajacem ad furorem, mortemque perduxit. *Planc. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 7. Mihi temperavi, dum perducerem eo rem, ut &c. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Perducere murum in altitudinem. *Plin. l.* 10. *ep.* 37. Perducere aquam ex aliquo loco. *Leg. Quintus, ff. de ann. leg.* Perducere ad effectum. ¶ Significat etiam inducere, quaſi per vim cogere. *Nepos in Eum. c.* 2. Cum perducere non poſſet, interficere conatus eſt. *Plaut. Moſtel.* Si dictis nequis perduci, ut vera hæc credas. ¶ Eſt etiam proprium Medicorum, & ſignificat perungere. *Seren. Sammon. c.* 39. Eſt qui gallinæ perducit nectare corpus. Sic *Virg.* 4. *Georg. v.* 415. liquidum ambroſiæ diffudit odorem, Quo totum nati corpus perduxit. ¶ Item lenonum. V. *Perductus*, & *Perductor*.

Perductĭo, onis, f. actus perducendi. *Vitruv. l.* 8. *c.* 6. Nunc de aquarum perductionibus ad habitationes explicabo.

Perducto, as, freq. a perduco. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 157. Vin', qui te perductet?

Perductor, oris, m. προαγωγός, qui perducit, & ſpeciatim, qui mulieres honeſtas vel promiſſis inductas, vel minis coactas, vel vi ad potentiores viros perducit. Differt a *lenone*, ut Aſconius ait, quod *leno* eſt ſcortorum, *perductor* etiam invitarum perſonarum. *Plaut. Moſtel.* Apage iſtum perductorem. *Cic.* 3. *Ver. c.* 12. Lenonum perductorum nulla mentio fiat.

Perductus, a, um, nom. ex partic. *Lucret. l.* 4. *v.* 540. ſermo perductus ab exoriente nitore noctis ad umbram. ¶ De ſcortis. *Sueton. in Tiber. c.* 41. Quam perductam delatoribus objecit. *Id. in Calig. c.* 25. Perductam a marito conjunxit ſibi. V. *Perductor*.

Perdūdum, *molto tempo fa*. *Plaut. Stich.* 4. 1. 69. Vidi ædepol hominem haud perdudum.

Perduellĭo, onis, f. συνωμοσία, eſt crimen læſæ majeſtatis, & quidem atrociſſimum, cum ſcilicet reip. aut magiſtratui, aut Principi injuria infertur. Eſt a *duellis*, h. e. hoſtis apud veteres. Nomen ex eo eſt, quod a quo committitur, perduellis debeat cenſeri. Nam *per* hic notat perquam, ſeu valde, teſte *Chariſio*, cui perduellis ſignificat valde duellem, ſive hoſtem. *Priſc. l.* 12. deducit a *duellum*, h. e. bellum. *Ulp. l. ult. ff. ad leg. Jul. Majeſt.* Qui perduellionis reus eſt, hoſtili animo adverſus Rempublicam, vel Principem animatus eſt. *Cic. pro Rab.* Nam perduellionis judicio, quod a me ſublatum eſſe, criminari ſoles, meum crimen eſt, non Rabirii. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 18. ¶ Apud *Liv. l.* 2. *c.* 26. videtur uſurpari pro homicidio, nam homicidium ſororis ab Horatio patratum perduellio dicitur. *Ibidem* perduellionem alicui judicare, eſt perduellionis reum facere: P. Horati, tibi perduellionem judico.

Perduēllis, is, m. *inimico*, *ribelle*, *reo di leſa maeſtà*, πολέμιος, olim dicebatur hoſtis valde pertinax, teſtibus *Feſto*, & *Chariſio*, poſtea dici cœpit de hoſte patriæ, qui crimen aliquod adverſus majeſtatem Reip. aut perſonam Magiſtratus, vel Principis admiſiſſet. *Cajus l. quos nos ff. de verb. ſignif.* Quos nos hoſtes vocamus, eos veteres perduelles vocabant. *Plaut. Amph.* 1. 1. Perduelles penetrant ſe in fugam. *Cic.* 2. *Off. c.* 12. Equidem illud etiam animadverto, quod qui proprio nomine perduellis eſſet, is hoſtis vocaretur, lenitate verbi triſtitiam rei mitigante. Hoſtis enim apud majores noſtros is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus. *Id.* 3. *Off. c.* 29. Nam pirata non eſt ex perduellium numero definitus, ſed communis hoſtis omnium.

Perduellum, li, n. grave duellum, hoc eſt bellum. *Varr. lib.* 6. *L. L. pag.* 81.

Perdŭis, & Perduint, &c. apud antiquos Comicos eſt pro perdas. *Plaut. Amph.* 2. 2. 13. Cave ſis, ne te uſu perduis. *Idem Moſt.* 2. 2. 33. Dii te, deæque omnes perduint cum iſto omine. Al. leg. *perduaxint*. *Id. Pœn.* 3. 4. 29. Dieſpiter vos perduit. *Ter. Phorm.* 1. 2. 73. Illum Dii omnes perduint.

Perdulcis, ce, adject. cujus ſuperlat. perdulciſſimus legitur in quadam *Inſcript. apud Reineſ. claſſ.* 20. *n.* 150.

Perdurātus, a, um, adject. induratus. *Senec. de tranquil. anim. c.* 15. Quidquid imbecillum in animo, nec perduratum eſt, exulcerat.

Perdureſco, is, durui, n. 3. durus fio. *Col. l.* 6. *c.* 2. Neque ante tertium, neque poſt quintum annum juvencos domari placet, quoniam illa ætas adhuc tenera eſt, hæc jam perduruit. Al. leg. *prædura*.

Perdūro, as, n. 1. diu duro, uſque ad finem duro. *Ter. Hec.* 2. 2. 27. Non poſſe apud vos Pamphilo ſe abſente perdurare. *Ovid. de medicam. faciei*, *v.* 49. Probitas longum perdurat in ævum.

Perdūrus, a, um, adject. valde durus. *Leg.* 2. *ff. de cuſtod. & exh.* Interpretatio perdura.

Peredĭa, æ, f. περίτρωξις, edendi cupiditas, ut bibeſia, bibendi deſiderium. *Fiſt. Plaut. Curc.* 3. 1. 74.

Perĕdo, is, edi, eſum, a. 3. *conſumare mangiando*, περιτρώγω, totum edo, vel edendo conſumo. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 12. Lacrymæ peredere humore exangues genas. *Virg.*

Virg. 6. Æn. Hic, quos durus amor crudeli tabe peredit.

Perĕger, gris, gre, *o.* 3. peregrinus, extraneus, apud vet. quaſi per agrum. *Ulp. in l. regular. tit. 27. de caducis.* Peregre factus ſit. *Auſon. epiſt. ad Symmachum.* Nedum me peregrem exiſtimes compoſita fabulari. Ita ex veteri libro reſtituit *Joſ. Scal. Auſon. lect. 14. l. 2. Tertul. 2. ad Uxor. c. 4.* Si pereger frater adveniat. Al. leg. *peregre*.

Perĕgre, adv. *da lontano*, Ger. *in der frembde*, Gal. *hors de ſon pays*, Hiſp. *lexos de ſu caſa*, ὑπὲρ ξένης, peregrinando, extra patriam, quaſi per agros. *Plaut. Aſin. 4. 1. 26.* Epiſtola peregre allata. *Hor. l. 1. ſat. 6. v. 102.* Peregre exire. *Cic. 3. Tuſc.* Peregre rediens. *Liv. l. 2. c. 6.* Peregre accire. Rurſus *Horat.* translata *l. 1. ep. 12. v. 13.* dum peregre eſt animus ſine corpore velox.

Peregregĭus, a, um, adject. valde egregius. *Apul. in Apol.* Peregregia tragœdia.

Perĕgri, extra patriam, adv. ſtatus in loco. *Plaut. prol. Amph. v. 5.* Peregrique, & domi. Ita legitur in vett. MSS. *Gruteri*. Itemque in editionibus antiquis. *Id. ib. ſt. 1. verſ. 196.* Quia nos eramus peregri, tutatu 'ſt domi. Alii tamen utroque loco *peregre* legunt. Addit *Chariſ. lib. 2.* peregre ad locum, peregri in loco ſignificare.

Peregrinabundus, a, um, qui ſolitus eſt peregrinari. *Liv. l. 28. c. 18.* Non peregrinabundum, neque circa amœnas oras vagantem tantum ducem Romanum.

Peregrinatio, onis, *pellegrinaggio*, נדוד, Ger. *wanderung*, Gal. *pelerinage*, Hiſp. *peregrinacion*, ἀποδημία, actus peregrinandi. *Cic. 5. Tuſc. cap. 37.* Exilium, ſi rerum naturam, non ignominiam nominis quærimus, quantum demum a perpetua peregrinatione differt?

Peregrinātor, oris, m. *pellegrino*, qui peregrinatur. *Cic. l. 6. Fam. ep. 18. (al. 19.)* Mehercule non tam ſum peregrinator jam, quam ſolebam.

Peregrinĭtas, atis, f. alieni ſoli habitatio. *Ulp. l. ſed ſi. ff. de in jus voc.* Si per pœnam deportationis ad peregrinitatem redactus ſit patronus. ¶ Apud Romanos peregrinitatis rei dicebantur, qui cum cives eſſent, aut ſenatores, ultra permiſſum a legibus tempus, non impetrata venia, ab urbe abeſſent. *Suet. in Claud. c. 25.* Peregrinitatis reum mutare habitum ſæpius juſſit. ¶ Redigere in peregrinitatem eſt tanquam peregrinum cenſere, & jus civitatis Romanæ adimere. *Id. ib. c. 16.* Splendidum virum non modo albo judicum eraſit, ſed etiam in peregrinitatem redegit. ¶ Translata *Cic. 9. Fam. ep. 15.* In urbem noſtram infuſa eſt peregrinitas. h. e. externa ſermonis ratio. *Quint. l. 11. c. 3.* Os urbanum, in quo nulla ruſticitas, nulla peregrinitas adſit.

Peregrĭnor, aris, atus ſum, d. 1. *andare in pellegrinaggio*, גור, Germ. *reiſen*, *wandern*, Gal. *peregriner*, Hiſp. *peregrinar*, ἀποδημέω, ξενιτεύω, iter peregre facio, per aliena loca peragrans proficiſcor. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 1. de nat. Deor.* In quam ſe injiciens animus, & intendens ita late, longeque peregrinetur. ¶ Vel cum caſibus ſtatus in loco. *Cic. pro Rab. Perduel. c. 10.* Ut peregrinari in aliena civitate, non in tua Magiſtratum gerere videare? ¶ Vel cum caſibus motus per locum. *Cic. in Brut.* Atque ita peregrinata tota Aſia eſt. ¶ Reperitur etiam cum acc. ſine præp. *per*. *Cic. 5. Tuſc. cap. 39.* Ille infinitatem omnem peregrinabatur. Aliqui legunt *in infinitatem*, aliqui *per*. ¶ Transfertur interdum ad animum, & ad ſenſus. Animum peregrinari dicitur, cum expatiatur, divagatur. *Plin. in præf. lib. 5.* Nec quæ peregrinari animus expetat. ¶ Peregrinari dicuntur aures, quæ rem non audiunt, nec attendunt. *Cic. pro Mil. cap. 12.* Veſtræ peregrinantur aures, neque in hoc pervagato ſermone verſantur.

Peregrīnus, i, m. & Peregrina, æ, f. *pellegrino*, גר, Germ. *frembdling auſslender*, Gal. *eſtranger*, *pelerin*, Hiſp. *peregrino*, ξένος, advena, qui extra ſuam verſatur regionem, a *peregre*. Differt ab *hoſpite*, quod *peregrinus* ſimpliciter eum ſignificat, qui in ſua civitate non eſt, *hoſpes*, qui in aliena civitate eſt. *Cic. de Amic.* Cives potiores ſunt, quam peregrini, & propinqui, quam alieni. *Id. pro Syl.* At ſi tibi non peregrini videmur. *Ter. Andr. 3. 1. 11.* Adeon' eſt demens ex peregrina? Ubi *Donatus* peregrinam, meretricem intelligit, quod meretrices plerumque ex peregrinis terris eſſent.

Peregrīnus, a, um, *pellegrino*, *eſterno*, ξενικός, quod aliunde eſt, ut Peregrinæ arbores, quæ ad nos aliunde ſunt advectæ. *Plin. l. 12. c. 3.* Peregrinæ & ceraſi, perſicæque, & omnes quarum Græca nomina, aut aliena. *Hor. l. 2. ep. 1. v. 204.* Divitiæ peregrinæ. *Ovid. 4. Triſt. eleg. 8.* Peregrinum cœlum. *Col. in præfat. l. 1.* Longinqui litoris peregrinus. *Catul. carm. 31. ad Sirmion. v. 8.* peregrino labore feſſi venimus ad Larem noſtrum. *h. e.* labore peregrinandi, vel peregre ſuſcepto. ¶ Peregrina ſacra, quæ ex aliis urbibus Romam religionis gratia erant advecta, ut quæ evocatis Diis in oppugnandis urbibus deleta fuerant, aut quæ ob quaſdam religiones per pacem fuerant petita, ut ex Phrygia Matris Magnæ, ex Græcia Cereris, ex Epidauro Æſculapii, quæ colebantur eorum more, a quibus accepta erant. *Feſt.* ¶ Translata ſumitur pro diverſo, ut Peregrina facies, quæ a quotidianis noſtris differt, & quam apud nos non ſumus ſoliti cidere. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 9.* Facies peregrina, atque ignobilis.

Perelĕgans, antis, o. valde elegans. *Cic. 1. de Orat.* Genus eſt perelegans, & cum gravitate ſalſum. *Id. pro Planc. c. 24.* Et quoniam tua fuit perelegans, ac perſubtilis oratio. *Velle. l. 1. c. 7.* Perelegantis vir ingenii.

Pereleganter, adv. πάνυ χαριέντως, valde eleganter. *Cic. in Brut. c. 52.* Et ſatis ornata, & pereleganter diceret.

Perelixo, as, a. 1. perfecte elixo. *Apic. l. 7. c. 7.* Denuo eum perelixabis.

Perelŏquens, entis, o. valde eloquens. *Cic. in Brut. c. 70.* C. autem Lentulus Marcellinus nec unquam indiſertus, & in Conſulatu pereloquens viſus eſt.

Peremere, pro vitiare dixit *Cat. apud Feſt.*

Peremne, is, n. genus auſpicii, cum Magiſtratus amnem, aut fontem auſpicato tranſibant. *Feſt.* Peremnia dicitur auſpicari, qui amnem, aut aquam, quæ ex ſe cœ oritur, auſpicato tranſit. *Id.* Petronia amnis eſt in Tiberim profluens, quam Magiſtratus auſpicato tranſeunt, cum in Campo quid agere volunt, quod genus auſpicii Peremne vocatur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 3.* Bella nullis auſpiciis adminiſtrantur, nulla peremnia ſervantur. Al. leg. *perennia*, & interpretantur ſacras quaſdam ceremonias quotannis obſervari ſolitas.

Peremptalia fulgura, priſci appellavere, quæ ſuperiora portenta periment, ideſt tollunt. *Feſt. & Sen. l. 2. qu. nat. c. 49.*

Peremptor, oris, m. *uccſore*, qui perimit. *Senec. in Oedip. v. 221.* Ecquis peremptor incliti regis fuit. *Apul. l. 8. Met.* Cruentus mariti peremptor.

Peremptorĭus, a, um, *mortifero*, *che uccida*, ἀναιρετικός, quod eſt mortiferum, a perimendo. *Apul. lib. 10.* Venenum peremptorium. ¶ Translata peremptorium edictum dicitur, quod tribus edictis propoſitis, vel uno pro tribus fieri ſolet, quia dirimit diſceptationem inter litigatores, ideſt non patitur, adverſarium tergiverſari. Hoc edictum qui ſpernit, contumax vocatus. *Ulpian. l. & tertium, ff. de judiciis.* Sic peremptoriæ exceptiones, *L. 2. & 3. ff. de exception.*

Peremptrix, icis, f. quæ perimit. *Tert. de anim. c. 42.* Mors peremptrix ſenſus.

Peremptus, & Peremtus, a, um, ſublatus. *Cic. 1. Tuſc.* Non poteſt eſſe miſer quiſquam ſenſu perempto. *Id. de Aruſp. Reſp.* Ludi non intermiſſi, ſed peremti, atque ſublati ſunt. ¶ Speciatim ponitur pro occiſo, interfecto. *Virg. 9. Æn.* Premit una tot cæde peremptis. ¶ Item pro enecto, macerato, *diſtrutto*, *ſmunto*. *Liv. lib. 2. cap. 23.* Fœdior corporis habitus, pallore ac macie perempti.

Perendĭe, adv. *poſdomani*, Germ. *ubermorgen*, Gal. *apres demain*, Hiſp. *deſpues de manana*, μεταύριον, poſt cras, quaſi perempta die. *Cic. Att. l. 12. epiſt. 44.* Scies igitur fortaſſe cras, ſummum perendie.

Perendinatĭo, onis, f. in perendinum dilatio. *Martian. Capel. l. 9. pag. 304.*

Perendĭnus dies, ἡ μεταύριον ἡμέρα, dies ab hoc tertius, a *perendie*. *Cic. pro Mur. c. 12.* Utrum diem tertiam, an perendinum, judicem, an arbitrum, rem, an litem dici oporteret. *Caſ. l. 5. B. G.* Qui perendino die cauſam belli ſuſtineat. Et abſolute *Plaut. Trinum. in fin.* Tu in perendinum paratus ſis ut dicas.

Perenna, æ, f. Anna Perenna Dea fuit apud Romanos, cui ſacrificia ſiebant, ut annare, & perennare proſpere liceret, teſte *Macrob. l. 1. Saturn. c. 12.* De ea multa *Ovid. Faſt. l. 3. v. 523.* & deinceps. Vide Anna.

Perenne, neutrum adverbii loco poſitum, perpetuo, continuo. *Col. l. 12. c. 18.* Perenne fabricandæ decimodiæ & trimodiæ.

Perennĭa, V. Peremnia.

Perennis, ne, o. 3. *continuo*, *perpetuo*, תמידי, Ger. *immer wærend*, Gal. *continuel*, Hiſp. *perenal*, ἀίδιος, perpetuus, ex *per*, & *annus*, quaſi per annos durans. *Cic. 6. Ver. c. 48.* Quo in ſummo eſt æquata agri planities, & aquæ perennes. *Id. 2. Div. c. 30.* Fama, & laus perennis. *Ovid. 3. Amor. eleg. 4.* In thalamum Danae ferro ſaxoque perennem. h. e. munitum, & clauſum, ita ut adiri nuſquam poſſet. *Hor. l. 3. od. ult.* Exegi monimentum ære perennius.

Perenniſervus, m. 2. ἀειδοῦλος, qui perpetuo ſervit ſine ſpe manumiſſionis. *Plaut. Perſ. 3. 3. 26.* Perenniſerve, lurco, edax, furax.

Perennĭtas, atis, f. *perpetuità*, עד, Ger. *langwürigkeit*, Gal. *perpetuité*, Hiſp. *perpetuidad*, ἀϊδιότης, duratio in multos annos. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 39.* Adde huc fontium gelidas perennitates. *Col. l. 1. c. 6.* Perennitatem conditis frumentis afferunt. *Plaut. Perſ. 3. 1. 5.* Cibus perennitatis. h. e. cibus perennis. ¶ Olim perennitas fuit in titulis Principum. *Sext. Ruf. c. 2.* In ortum perennitatis veſtræ; de Valente Imp. loquitur. *Symmach. l. 10. ep. 45. (al. 52.)* Perennitas veſtra. ¶ Verum hæc longe abſunt a latini ſermonis majeſtate.

Perennĭter, *perpetuamente*, *ſempre*, ἀεί, perpetuo. *Auguſtin. l. 2. de doctr. Chriſt. c. 16. ante med.* Arbor frondens perenniter. *Sidon. lib. 7. epiſt. 9. in concione, ad fin.* Amicitias conſtanter retinet, perenniter ſervat. Adde *Imp. Conſtantin. lib. 12. Cod. tit. 47. leg. 1.*

Perenno, as, avi, atum, n. 1. *durare molto tempo*, Germ. *langwürig ſeyn*, Gal. *durer longues années*, Hiſp. *durar para ſiempre*, διαγίνομαι, per multos annos duro, a *perennis*. *Col. l. 2. c. 9.* Ut diutius perennent boves, non confecti vexatione ſimul verberum, operumque. *Ovid. 3. de ar. amam. v. 42.* Arte perennat amor. ¶ Legitur & *peramno*. V. ſupra.

Perenticīda, æ, m. vox jlocalariter ficta a *Plaut. Epid. 3. 2. 13.* ſignificat eum, qui peram, ſeu marſupium ſcidit, ſeque nummo emungi patitur. Ego, inquit, tuum patrem faciam perenticidam.

Perĕo, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. *perire*, אבד, Germ. *verderben*, Gal. *perir*, Hiſp. *perecer*, ἀπόλλυμαι, intereo, morior, a *per*, & *eo*. *Plaut. Bacch. 3. 3. 85.* Cui periit pudor. *Cic. 2. Cat.* Quamobrem ſi vivere honeſte non poſſunt, perire turpiter velint, aut cum minore dolore perituros ſe cum multis, quam ſi ſoli pereant, arbitrentur. *Plin. l. 7. c. 7.* Tanti perire potuiſti, atque etiam hodie minoris potes. ¶ Peream, *poſſ' io morire*, vox eſt jurantis, vel imprecantis. *Caſſ. Cic. l. 15. Fam. epiſt. 19.* Peream, niſi ſollicitus ſum, &c. ¶ Perii, exclamatio eſt deſperantis, *ſon morto*, *ſono ſpedito*, frequens apud *Terent. & Plaut.* ¶ *Oleum perire*, *& operam*, eſt fruſtra eſſe, tractum a lucubrantium lucernis. *Cic. Att. l. 2.* Ne & opera, & oleum philologiæ noſtræ perierit. ¶ Aliquando perire quandam ſtatus, & dignitatis imminutionem, atque convulſionem deſignat. *Cic. l. 14. Fam.* Non mihi videbar plane periiſſe. ¶ Interdum eſt amare, ut *depereo*, cum accuſ. *Plaut. Pœn. 5. 2. 135.* Et duæ puellæ ſunt meretrices ſervulæ: earum hic alteram efflictim perit, neque eam inceſtavit unquam. ¶ Perire ab aliquo. *Plaut. Truc. 2. 2. 26.* Erit perire amator, ab re, atque ab animo ſimul. h. e. rem ſimul, & mentem amiſit. *Ovid. 3 de Pont. epiſt. 3. v. 46.* Diſcipulo periit ſolus ab ipſe meo. ¶ Particip. pereundus paſſiva ſignificatione. *Plaut. Epid. 1. 1. 70.* Pappie pereunda eſt probe. h. e. neceſſe eſt puppim perire.

Perequīto, as, avi, atum, n. 1. *cavalcare intorno*, διιππάζω, circumequito, equito in omnem partem. *Caſ. l. 4. B. G. c. 33.* Primo per omnes partes perequitant. *Liv. l. 5.* Cum perequitaſſet aciem, promiſſa repetens.

Pererrātus, a, um, luſtratus, percurſus. *Virg. 11. Æn.* Magna pererrato ſtatues quæ denique ponto. *Ovid. 1. Faſt.* Orbis pererratus.

Pererro, as, avi, atum, n. 1. *errare intorno*, *circondare*, סבב, Ger. *durch ſchweiffen*, Gal. *aller ça, & là*, Hiſp. *andar mas perdido*, περιπλανάω, errando circumeo, huc, illuc erro. *Col. in præfat. l. 1.* Semperque ritu volucrum, longinqui litoris peregrinus ignotum pererret orbem. *Virg. 4. Æn. v. 363.* totumque pererrat luminibus tacitis. *Ovid. 2. Amor. eleg. 5. v. 5.* Arva pererrantur Peligna.

Pereruditus, a, um, πολυμαθής, valde eruditus. *Cic. Att. l. 4. ep. 15.* Et homo pereruditus, ut ajunt.

Perēſus, a, um, conſumptus. *Virg. 3. Georg.* Morbo, illuvieque pereſa vellera. *Catul. carm. 51.* Languoribus pereſus.

Perexcrucio, a. 1. vehementer crucio. *Plaut. Stich. 3. 2. 32.* Meam culpam habeo, niſi perexcruciavero. Al. leg. *probe excruciavero*.

Perexigŭe, adverb. valde exigue. *Cic. Att. lib. 16. epiſt. 1.* Perexigue, & γλισχρῶς probare.

Perexigŭus, a, um, valde exiguus. *Cic. 1. Ver.* Itaque cum ego diem in Sicilia inquirendi perexiguum poſtulaviſſem. Adde *3. de nat. Deor. c. 32.*

Perexilis, & le, o. 3. valde exilis. *Col. l. 11. c. 2.* Si perexilis eſt, vel rara ipſa vitis.

Perexoptātus, a, um, adject. valde exoptatus. *Col. l. 18. c. 4.* Par, magiſter optime, exoptatus mihi nunc venis.

Perexpedītus, a, um, adject. valde expeditus. *Cic. 3. de Fin. c. 11.* Hæc quidem eſt perfacilis, & perexpedita defenſio.

Perexſiccātus, a, um, valde exſiccatus. *Arnob. lib. 7. pag. 230.* Proluvies ſuccis perexſiccata vitalibus.

Perfabrico, as, a. 1. καταπραγματεύομαι, translate ponitur pro technis, & dolis fallere. *Plaut. Perſ. 5. 2. 4.* Ita me Toxilus perfabricavit.

Perfacēte, adv. valde facete, perjucunde. *Cic. 3. Ver. c. 46.* Neque enim perfacete dicta, neque porro hac ſeveritate digna ſunt.

Perfacētus, a, um, admodum facetus. *Cic. de clar. Or.* Atque eundem & vehementem, & valde dulcem, & perfacetum fuiſſe dicebat. Adde *pro Planc. c. 14.*

Perfacile, adv. valde facile. *Cic. pro Roſc. Amer.* Perfacile hunc hominem incautum, & ruſticum, & Romæ ignotum de medio tolli poſſe. *Id. Ver. alt. c. 4.* Perfacile ſeſe tuebatur.

Perfacĭlis, & le, o. 3. valde facilis. *Cic. 4. Tuſc.* Sive quod erat cognitu perfacilis. *Id. 2. de Leg.* Nam ſententiæ interpretari perfacile eſt.

Perfacul, adv. idem ac perfacile, apud vet. *Feſt.*

Perfacundus, a, um, adject. valde facundus. *Juſtin. l. 22. cap. 1.* Et manu ſtrenuus, & in concionibus perfacundus habebatur.

Perfamiliāris, & re, o. 3. valde familiaris. *Cic. 5. de Fin. c. 31.* Carneades Epicuro perfamiliaris. *Gel. l. 2. c. 18.* Phædon Socrati, & Platoni per fuit familiaris.

Perfatuus, a, um, valde fatuus. *Martial. lib. 10. epigr. 18.* Heu quam perfatuæ ſunt tibi, Roma, togæ.

Perfecte, adv. *perfettamente*, Germ. *volkommenlich*, Gall. *parfaitement*, Hiſp. *perfettamente*, τελείως, cum perfectione. *Cic. 1. de Orat.* Quam nihil ab eo, niſi perfecte, nihil niſi cum ſumma venuſtate fiat. *Gel. l. 11. c. 16.* Quod e Græcis perfectiſſime uno verbo, & planiſſime dicitur. *Apul. l. 3. Florid.* Sed de hac tum ego perfectius.

Perfectio, onis, f. *perfezione*, τελείωσις, abſolutio, expletio. *Cic. 1. de Or.* Hanc ego abſolutionem, perfectionemque in Oratore deſiderans. Adde *pro Marcel. c. 8.*

Perfectiſſimatus, us, m. dignitas perfectiſſimi. *L. 3. Cod. Theodoſ. de cohortal. princip. cornicul.* V. Perfectus.

Perfector, oris, m. qui perficit. *Cic. 1. de Orat. c. 60.* Quem tu vere dixiſti perfectorem dicendi eſſe, ac magiſtrum. *Ter. Eun. 5. 9. 4.* O meatum voluptatum omnium inventor, inceptor, perfector.

Perfectrix, icis, f. quæ perficit. *Corn. Nep. ad Cic. (apud Lactant. l. 3. c. 15.)* Philoſophia beatæ vitæ perfectrix.

Perfectus, us, m. perfectio, perfectum opus. *Vitruv. l. 2. c. 2.* Si interiora perfectus habuerint elegantes. Adde *Tertul. de anim. c. 20.*

Perfectus, a, um, *compito*, מושלם, Ger. *auſſgemacht*, Gal. *parfait*, Hiſp. *perfeto*, τέλειος.

Digitized by Google

τετελειωμένος, abſolutus, perſolutus, elaboratus cum ſuis omnibus partibus, part. a perficior. *Cicer. in Brut.* Manus extrema non acceſſit operibus ejus, præclare inchoata multa, perfecta non plane. *Id. Ver. 4.* Simulacrum ſingulari opere, artificioque perfectum. ¶ Frequenter in nomen tranſit, *perfetto, τέλειος, ἐντελής*. *Cic. 1. Fin.* Quippe homini erudito, in Geometriaque perfecto. *Id. pro Sext.* Sentire vera, & tacere, perfectæ, cumulatæque virtutis. *Id. 4. Tuſc.* Erit hoc totum ex utroque perficitur. *Id. in Orat. c. 1.* Summum, & perfectiſſimum illud eſt, cui nihil addi poteſt. *Quintil. in proœm. lib. 1.* Perfectus morbus. ¶ *Perfectiſſimus* ſub poſterioribus Imperatoribus inter dignitatum titulos fuit. *Ammian. l. 21. c. 25.* Nec ſub eo dux quiſquam cum clariſſimatu provectus eſt: erant enim, ut nos quoque meminimus, omnes perfectiſſimi, &c.

Perfĕrens, tis, nom. ex particip. *tollerante*. *Cic. 2. de Orat.* Exprimere mores integros, religioſos, perferentes injuriarum, &c.

Perferentia, æ, f. *sofferenza*, tolerantia. *Lactant. l. 3. c. 11.* Virtutis vis in malorum perferentia poſita eſt.

Perfĕro, ers, tuli, latum, a. anom. *portare*, נשא, Ger. *hin tragen*, Gal. *porter*, Hiſp. *llevar*, περιφέρω, διαφέρω, idem ac fero, vel uſque ad finem conſtitutum fero. *Liv. l. 7.* Clamor perfertur circa collem. *Id. l. 28. c. 13.* Cum ad eum fama tanti exercitus perlata eſſet. *Cic. 2. Tuſc.* Ut hujus quoque generis laudem in hanc urbem perferant. *Id. ad Q. Fr. l. 3. ep. 17.* Perferre mandata. Et *l. 1. ep. 1.* Perferre nuntium. *Id. 14. Fam. ep. 1.* Et literis multorum, & ſermone omnium perfertur ad me, incredibilem tuam fortitudinem eſſe. ¶ Pro ſimplici fero. *Valer. Flac. l. 5.* Perferre opem alicui. *Colum. l. 3. c. 11.* Perferre fructum. ¶ *Liv. l. 36.* Perferre rogationem. h. e. ita ferre, ut plebs ſciſcat. Sic perferre legem. *Id. l. 2. c. 56.* Ego hic aut in conſpectu veſtro moriar, aut legem perferam. Adde *l. 3. c. 11.* ¶ Accipitur etiam pro pati, patienter ferre, *ſopportare*, *ſoffrire*, *tollerare*, ὑπομένω. *Cic. de Or. l. 1. c. 59.* Facile omnes perpetior, ac perfero. *Id. in Catil.* Quo pacto illi Apenninum, atque illas pruinas, ac nives perferent? *Ovid. 3. Amor. eleg. 11.* Perfer, & obdura.

Perfervĕo, es, n. 2. valde ferveo. *Pomp. Mela, l. 1. c. 8. de fonte Solis*: Cum eſt (nox) media, perfervet.

Perfervesco, is, valde fervesco. Diviſit per tmeſin *Varr. l. 1. R. R. c. 9.* Terra ſole perferve ita fit, ut radices ſatorum comburat.

Perfervĭdus, a, um, adject. valde fervidus. *Colum. l. 5. c. 5.* Æſtas perfervida.

Perfĕrus, a, um, παναγρος, valde ferus. *Var. l. 2. de R. R. c. 1.* Boves perferi etiam nunc multi ſunt in Dardania, & Media, & Thracia.

Perfĭca, æ, Dea rerum obſcœnarum, quibus perficiendis præerat. *Arnob. lib. 4. pag. 131.*

Perfĭce, adv. perfecte. *Lucret. l. 2. v. 1114.* ad extremum creſcendi perfice finem, Omnia perduxit rerum natura. Ita eum *Non. c. 2. n. 698.* legit *Pareus*, & alii. Quidam reponunt *perfica*: alii *denique*. *Plaut. Rud. 4. 3. 4.* Perficiſſime fatur nequam ſum. Al. leg. *proficiſcere*.

Perfĭcio, is, eci, ectum, a. 3. a. *finire*, השלים, Germ. *auſmachen*, Gall. *achever*, Hiſp. *acabar*, ἀποτελέω, abſolvo, compleo, munus ſuſceptum expleo. *Cic. pro Arch.* Quibus auditis hunc ad perficiendum hortatus ſum. *Id. 2. de nat. Deor.* In omni natura, ac multo etiam magis, neceſſe eſt abſolvi aliquid, ac perfici. ¶ Perficere coria, *acconciare le pelli*. *Plin. l. 13. c. 9.* ¶ Promiſſa perficere, eſt implere, quod promiſeris. *Terent. Andr. 4. 1.* ¶ Perficere cibum eſt concoquere. *Plin. l. 11. c. 53.* Difficilius autem perficiuntur omnia in cibis acria, nimia, & avide hauſta. ¶ Sæpe perficere eſt efficere, vel obtinere, *far tanto che*. *Cicer. Att. l. 8.* Perficiam profecto, ut neque Reſpublica civis a me animum, neque tu amici deſideres. *Ter. Eun. 1. 2. 100.* Quam jocu rem voluiſti a me tandem, quin perfeceris? ¶ Perficere annos centum, h. e. perdurare, vivere. *Hor. 2. epiſt. 1. v. 39.* ¶ Eſt etiam diſputantium verbum, & ſignificat pervincere, aperte oſtendere. *Cic. 1. Tuſc. c. 8.* Quoniam coegiſti, ut concederem, qui mortui eſſent, eos miſeros non eſſe, perfice, ſi potes, ut ne moriendum quidem eſſe miſerum putem.

Perfĭcus, a, um, adject. perfectus, vel perficiens, ut perfica natura, apud *Lucret. l. 2.* V. Perfice.

Perfĭde, adv. *perfidamente*, perfidioſe. *Gel. lib. 20. c. 1. ad fin.* Qui quoniam pactum perfide ruperit, laceratus eſt. *M. Sen. Controv. 26.* Crudeliter exponentem, perfide recuperantem.

Perfĭdēlis, & le, o. 3. πανύπιστος, valde fidelis. *Cic. Att. l. 12. epiſt. 19.* Si perfidelem habebo, cui dem, ſcribam plane omnia.

Perfĭdens, entis, valde fidens. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c. 17.* Audacia, ac robore corporis, pugnandique arte perfidens.

Perfĭdĭa, æ, f. *perfidia*, *infideltà*, בגד, Ger. *treuloſigkeit*, Gal. *deloyauté*, *perfidie*, Hiſp. *perfidia*, ἀπιστία, infidelitas, fidei minime obſervatæ crimen, iniquitas. *Plaut. Capt. 3. 3. 7.* Neque precatio perfidiis meis, neque malefactis fuga eſt. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 38.* Iſtius fida, ac potius perfidia deceptus ſum. *Id. l. 1. Fam.* Ut poteſt in tanta hominum perfidia, & iniquitate.

Perfĭdiōſe, adv. *perfidamente*, *infedelmente*, ἀπίστως, infideliter, perverſe. *Auct. ad Her. lib. 1.* Si quid eorum ſpurce, & ſuperbe, perfidioſe, crudeliter factum proferemus. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 40.* Ubi multa perfidioſe facta videtis. *Suet. in Aug. c. 21.* Perfidioſius rebellare.

Perfĭdiōſus, a, um, idem ac perfidus, vel plenus perfidiæ. *Cic. in Piſ.* Quod fallax, quod perfidioſus, quod impudens, quod audax eſſe videatur. *Idem 3. de nat. Deor. c. 30.* Cur omnium perfidioſiſſimus C. Marius Q. Catulum præſtantiſſima dignitate virum mori poſſet jubere?

Perfĭdus, a, um, *perfido*, *disleale*, בגד, Ger. *treulos*. Gal. *perfide*, Hiſp. *perfido*, ἄπιστος, qui fidem violat, five prodit. *Cicer. 3. Offic. c. 14.* Ergo & Pythius, & omnes aliud agentes, aliud ſimulantes perfidi, improbi, malitioſi ſunt. *Ammian. l. 26. c. 12. (al. 27.)* Homo perfidiſſimus.

Perfĭnio, is, a. 4. idem quod finio, finem impono. *Lucret. l. 1. v. 611.* pars ſemper habebit Dimidiam partem, nec res perfiniet ulla.

Perfĭxus, a, um, transfixus. *Lucret. l. 3. v. 306.* Nec gelidis torpet telis perfixa pavoris.

Perflābĭlis, le, o. 3. qui perflari poteſt. *Cic. 2. de Div. c. 17.* Deos ipſos jocandi cauſa induxit Epicurus perlucidos, & perflabiles. ¶ Item qui perflat. *Pallad. l. 1. R. R. c. 6.* Ventus mediocris, ſine vi, & horrore perflabilis.

Perflāgitiōſus, a, um, adject. valde flagitioſus. *Cic. pro Cæl. c. 20.* Num tibi perturpe, aut perflagitioſum eſſe videatur.

Perflāmen, inis, n. idem quod flamen, flatus. *Prudent. Apotheoſ. v. 696.* ſine divino Domini perflamine ſummi Arida terra fuit.

Perflātĭlis, le, adject. paſſiva ſignificatione. *Apul. l. 3. Met.* Tectum ædium pastore perflatili nudatum.

Perflātus, us, m. *ſoffiamento*, actus perflandi. *Plin. l. 16. c. 40.* Ulmus in perflatu firma. *Id. l. 17. c. 19.* Admittere perflatus. *laſciar che vi paſſi l'aria*. *Celſ. l. 3. c. 19.* Ut perflatus aliquis accedat. Adde *Colum. l. 5. c. 5.*

Perflētus, a, um, nom. ex partic. multum fletus. *Apul. l. 2. Mileſ.* Diutine viſu perfleto.

Perflo, as, avi, atum, n. 1. *ſoffiar per tutto*, נשב, Ger. *durchblaſen*, Gal. *ſouffler par tout*, Hiſp. *mucho ſoplar*, διαπνέω, valde flo, ſive multum flando commoveo. *Virg. 1. Æn.* Et terras turbine perflant. *Colum. lib. 2. c. 11.* Qui lenis, æqualiſque æſtivis menſibus perflat.

Perfluctŭo, as, n. 1. multum fluctuo, fluctuum more circa aliquid moveor. *Lucr. l. 3. v. 722.* Exos, & exanguis tumidos perfluctuat artus.

Perflŭo, is, uxi, uctum, a. 3. *ſcorrere*, Ger. *durchrinnen*, Gal. *couler à travers, ou de tous coſtez*, Hiſp. *ſalir de todas partes*, διαρρέω, fluo per aliquam rem, præterfluo. *Liv. l. 1.* Infima vella perfluit Tiberis. *Horat. l. 4. carm. od. 3.* Sed quæ Tybur aquæ fertile perfluunt. ¶ Paſſive *Arnob. l. 6.* Pluvialibus nimbis perfluuntur. ¶ Interdum dicitur de liquore, & ſumitur pro tranſmitti. *Lucret. l. 2. v. 392.* Per colum vina videmus perfluere. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro abundare. *Cic. 2. Fin. c. 35.* Perpetuis voluptatibus perfluens. ¶ Item dicitur de hominibus futilibus, qui arcana continere non poſſunt. *Terent. Eun. 1. 2. 25.* Plenus rimarum ſum, hac atque illac perfluo.

Perflŭus, a, um, adject. qui perfluit. Tranſlate *Apul. l. 11.* Inceſſu perfluo fœminam mentiebatur. h. e. molli, & diffluente.

Perflŭxus, a, um, adject. valde fluxus, qui facile corrumpitur, & perit. *Quintil. declam. 314.*

Perfōco, as, avi, atum, a. 1. *ſoffocare*, affoco. *Paul. l. 4. ff. de agnoſc. & alend. lib.* Necare videtur non tantum is, qui partum perfocat, ſed & is, qui abjecit. Al. leg. *præfocat*.

Perfŏdĭo, is, di, ſſum, a. 3. διορύττω, perforo, transfigo, rumpo. *Cicer. in Verr. c. 5.* Licet impune parietes perfoderis, vicinos compilaris. *Var. l. 3. R. R. c. 17.* Perfodere montem. *Gell. l. 3. c. 7.* Perfodi gladiis.

Perfœcundus, a, um, adject. valde fœcundus. *Pomp. Mel. l. 1. c. 9.* Ægyptus hominum perfœcunda generatrix.

Perfŏrācŭlum, i, n. τρύπανον, terebra. *Arnob. l. 6.* Serris, perforaculis, aſciis ſecta, dolata, effoſſa.

Perfŏrātus, a, um, *traforato*. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 4.* Et enim rerum natura duo lumina ab animo ad oculos perforata nos habere voluiſſet. *Sen. ep. 99.* Perforato animo hauriebamur, & tranſmittente.

Performīdātus, a, um, multum formidatus. *Sil. l. 3. v. 608.* Jam puer auricomo performidate Batavo.

Performīdŏlōſus, a, um, adject. valde formidoloſus. *Aurel. Victor. in Claud. Cæſ.* Natura performidoloſus.

Performo, as, a. 1. conformo, informo. *Tertul. Apol. cap. 1.* Ad malum performantur.

Perfŏro, as, avi, atum, a. 1. *perforare*, τρυπάω, valde foro, perterebro, ab uno latere ad alterum foro. *Colum. l. 5.* Sed aliud eſt ferramentum, quo priores vitem perforabant. *Cicer. lib. 7. Fam. ep. 1.* Ex illo cubiculo tuo, ex quo tibi Stabianum perforaſti, & patefeciſti Sejanum. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 9.* Latus enſe perforat. *Lucret. l. 5. v. 1267.* Et terebrare etiam, ac pertundere, perque forare.

Perfortĭter, adv. valde fortiter. *Terent. Adel. 4. 2. 28.* Me ſervolum, qui referire non audebam, vicit, hui perfortiter.

Perfoſſor, oris, m. qui perfodit, διορύκτης. *Apul. Apol.* Qui vectem quæſierit, perfoſſor. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 23.* Perfoſſor parietum.

Perfoſſus, a, um, partic. a perfodior. *Cic. 2. Fin.* Helleſponto juncto, Athoque perfoſſo. *Ovid. l. 3. e. 7.* Quadringenti tum una perfoſſi gladiis cadunt. *Virg. 11. Æn. v. 10.* Thorax perfoſſus.

Perfracte, adv. obſtinate. *Cic. 3. Offic. c. 22.* Nimis mihi perfracte videbatur ærarium, vectigaliaque defendere. Rectius legitur *præfracte*.

Perfractus, a, um, omnino fractus. *Sil. l. 16.* Perfracto volvitur axe. *Ovid. Heroid. epiſt. 4. v. 115.* Oſſa perfracta clava trinodi.

Perfrĕmo, is, ui, n. 3. vehementer fremo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 35. ex veteri Poeta.* Incitis, atque alacres roſtris perfremunt delphini.

Perfrĕquens, tis, adject. valde frequens. *Liv. l. 41. c. 1.* In portu emporium brevi perfrequens factum.

Perfrĕto, as, a. 1. transfreto, pertranſeo. *Solin. c. 30. (al. 27.)* Inter hæc vadoſa claſſem Romanam accepimus perfretaſſe.

Perfrĭcātus, a, um, nom. ex particip. bene fricatus. *Plin. l. 28. c. 11.* Faucibus felis fimo extrinſecus perfricatis. *Petron. in Satyr. c. 136.* Perfricta diutius fronte. Al. leg. *perfricta*.

Perfrĭco, as, cui, ictum. περιτρίβω, valde frico. *Cic. 5. Ver. c. 25.* Cum interea Apronius caput, atque os ſuum unguento perfricaret. ¶ Perfricare os, faciem, frontem, uſurpatur pro pudorem abjicere. Nam cum in pudibundo ſanguis diffundatur ex corde in faciem, qui erubeſcere nolunt, hi ſolent faciem, & frontem perfricare ad ruborem illum detergendum, & ſanguinem ad interiora repellendum. *Cic. 3. Tuſc. c. 53.* Quid tergiverſamus, Epicure, nec fatemur, eam nos dicere voluptatem, quam tu idem, cum os perfricuiſti, ſoles dicere? *Plin. in præf. l. 1.* Perfricui faciem, nec tamen profeci. *Mart. lib. 11. epigr. 28.* Aut ſi perfricuit frontem, poſuitque pudorem. ¶ Perfricare caput dicuntur, qui in aliqua re hærent, neque quid faciendum ſit plane ſciunt. *Cic. in Piſon. c. 23.* Perſcriptis rationibus, ſecum ipſe, caput ſiniſtra manu perfricans, commurmuratus eſt.

Perfrictĭo, onis, f. περίψυξις, κατάψυξις, a per, & frigeo, morbus eſt, quo vehementi frigore totum corpus corripitur, ut fieri ſolet in febris acceſſione: interdum aliqua tantum pars corporis laborat, & ea in torpeſcit, ut cum occupantur fauces, raucedo ſequatur, & tuſſis, cum naſi meatus, ſpiritus difficultas; cum brachium, aut pes, torpor, &c. *Plin. lib. 20. c. 14.* Tuſſi in perfrictione lavari ante balnea convenit. *Scribon. Larg. compoſit. 57.* Si quando evenerit dentes ex perfrictione, confirmandi erunt gargarizatione lactis aſinini.

Perfrictus. V. Perfricatus.

Perfrīgēfăcĭo, is, eci, actum, a. 3. valde frigidum facio. *Plaut. Pſeud. 4. 7. 117.* Mihi jamdudum ille Syrus cor perfrigefacit, h. e. horrore quodam perfundit.

Perfrīgĕrātus, a, um, *raffreddato*, refrigeratus. *Scribon. Larg. compoſ. ult.* Hæc omnia intereſcunt ſuper carbones, deinde perfrigerata eodem cacabo reponuntur.

Perfrīgĕro, as, a. 1. idem ac refrigero. *Plin. l. 25. c. 13.* Omnium harum vis eadem perfrigerare, & aſtringere. *Harduinus* legit *refrigerare*. *Scribon. Larg. compoſit. ult.* Hæc omnia intereſcunt ſuper carbones, deinde perfrigerata reponuntur.

Perfrīgesco, is, ixi, n. valde frigeo, perfrictione laboro. *Martial. l. 3. epigr. 18.* Perfrixiſſe tuas queſta eſt præfatio fauces. *Juven. ſat. 7. v. 95.* Fruſi perfrixit, cantat bene. *Plin. l. 31. c. 6.* Difficilius perfrigeſcunt marina calefacta. *Scribon. Larg. compoſit. 168.* Acopum hieme non patitur perfrigeſcere artus.

Perfrīgĭdus, a, um, valde frigidus. *Cic. 6. Ver. c. 40.* Erat hyems ſumma, tempeſtas perfrigida.

Perfringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere*, *frangere*, שבר, Ger. *zerbrechen*, Gal. *briſer*, Hiſp. *quebrantar*, διαθρύπτω, valde, ſive totum frango, perrumpo. *Ter. Adelph.* Aut uſpiam ceciderit, ac perfregerit aliquid. ¶ Tranſlate ſumitur pro debilitare, laſſare, fatigare. *Plin. ep. 101.* Campi, quos moniuiſti, ingentes boves, & fortiſſima aratra perfringunt. ¶ Item pro violare, tollere. *Cic. 7. Ver.* Ut eorum rerum vi, & auctoritate omnia repagula juris, pudoris, & officii perfringeres. *Id. pro Mil.* Senatus graviſſima decreta perfregerat. ¶ Item pro ſuperare. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 23.* Anguſtias omnes, omnes altitudines, omnium objecta tela vi, & virtute perfringere. *Cæſ. l. 1. B. G.* Perfringere phalangem hoſtium.

Perfrio, as, avi, valde frio, contero. *Colum. l. 12. c. 38.* Baccas myrti perfriato.

Perfrīvŏlus, a, um, adject. valde frivolus. *Vopiſc. in Aurelian. c. 6.* Hæc vidi eſſe perfrivola.

Perfructĭo, onis, f. actus perfruendi. *Auguſt. l. 1. de doctr. Chriſt. c. 22.*

Perfrŭor, eris, uctus ſum, d. 3. idem ac fruor, vel diu, & conſtanter fruor, in totum fruor, omnem fructum percipio. *Cic. 3. Fin.* Sequamur eam vitam, quæ rebus ipſis perfruatur. *Id. 1. Offic.* Expetuntur autem divitiæ tum ad uſus vitæ neceſſarios, tum ad perfruendas voluptates. *Id. in Hortenſ. apud Priſcian. lib. 10.* Amœnitate ſumma perfructus eſt. *Lucret. lib. 3. v. 970.* Omnia perfunctus vitaï præmia. hoc eſt omnibus vitæ præmiis perceptis. Sunt qui leg. *perfunctus*. *Ovid. Heroid. epiſt. 11.* Perfruar mandata alicujus. h. e. exequi.

Perfŭga, æ, m. *fuggitivo*, *ribelle*, αὐτόμολος, qui ad hoſtes perfugit, ſive tranſit. *Cic. 3. Offic.* Perfuga ab eo venit in caſtra Fabricii.

Perfŭgio, is, ugi, n. 3. *ricorrere*, הסח, Ger. *zuflieben*, Gal. *fuir à refuge*, Hiſ.

L hug

hunc per aynde, καταφεύγω, auxilii gratia ad aliquem confugio. *Caſ.* 1. *B. C.* Magnus quotidie omnium numerus ad Cæſarem perfugiebat. *Cic.* 7. *Verr.* c. 48. Hic locus eſt igitur unus, quo perfugiant. *Id. in Piſon.* Perfugere in oppidum aliquod devium.

Perfugium, ii, n. *rifugio*, מנוס, Germ. *zuflucht*, Gall. *refuge*, Hiſp. *amparo*, *acogida*, καταφύγιον, locus tutiſſimus, quo nos in vexatione, aut calamitate recipere contendimus. *Liv.* l. 5. Quia nullum propius perfugium erat. *Caſ.* 4. *Bel. Gal.* Quo perfugio ſuperiore anno fuerant uſi. ¶ Tranſlate dicitur de omni re, cui in rebus adverſis animum adjicimus. *Cic. Att.* Utor eodem perfugio, quo tibi utendum cenſeo, literulis noſtris.

Perfulcio, is, lſi, ltum, a. 4. bene fulcio. *Ovid.* vel *Lucan. ad Piſon.* v. 86. Eloquio ſanctuos modo perfulcire ſenatum.

Perfulgurat, abat, imperſ. valde fulguro. *Stat.* 7. *Theb.* v. 505. Multoque latus perfulgerat enſe. Al. leg. *præfulgurat*.

Perfunctio, onis, f. λειτουργία, adminiſtratio, exercitatio, finis, actus perfungendi. *Cic.* 3. *de Orat.* c. 2. Qui autem ei annus primus ab honorum perfunctione editum omnium conceſſu ad ſummam auctoritatem dabat. *Id.* 1. *Fin.* c. 15. Nam neque laborum perfunctio, neque perpeſſio dolorum per ſe ipſa allicit.

Perfunctorie, adv. *languidamente*, πρὸς ἀφοσίωσιν, languide, remiſſe, negligenter, oſcitanter, cum quid non ſerio agimus, ſed ut officio perfuncti videamur, & quantum ſatis ſit aut ad reprehenſionem vitandam, aut ad veniam emerendam. *Petron. in Satyr.* Me cœpit non perfunctorie verberare. Afferuntur etiam duo loca ex *Ulp.* l. 5. ff. *Quod vi, aut clam*, & ex *Papin.* l. *propter*, ff. *de S. C. Syllano*. Sed utroque loco dubia eſt lectio.

Perfunctus, a, um, nom. particip. a perfungor, qui peregit, confecit, abſolvit. *Lucret.* l. 3. v. 982. Quæ tamen omnia in vita perfuncta ſequuntur. h. e. poſtquam vivere deſierint. Sic *Liv.* l. 9. Perfunctus fato. *Cic. pro Dom.* Hercule perfuncto jam laboribus. *Varr. R. R.* l. 2. c. 4. Perfunctas a febri ſues, h. e. quæ jam febri laborarunt, & liberatæ ſunt. ¶ Cum accuſativo, *Apulej.* l. 8. *Metam.* Timorem illum ſatis inanem perfuncti.

Perfundo, is, udi, uſum, *ſpargere*, ἐπιχαίνω, in omnes partes fundo, conſpergo, humore affuſo madefacio. *Cic.* 3. *Ver.* c. 56. Aqua denique ferventi a Rubrio ipſo Philodamus perfunditur. ¶ Tranſlate ſumitur pro imbuere, implere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut eos perfundas voluptatibus. *Liv.* l. 30. c. 38. Qui perfundere religione animum poſſet. ¶ Perfundere tecta auro, pro deaurare. *Sen. ep.* 116. ¶ Perfundi liberalibus ſtudiis. h. e. leviter imbui. *Id. ep.* 36. ¶ Perfundere aliquem judicio, eſt ei judicii ſpeciem oſtendere, perfuſorii judicii ſpecie vexare. *Cic. pro Roſc. Amer.* c. 29. Mihi videtis una mercede duas res aſſequi velle, nos judicio perfundere, accuſare autem eos, &c.

Perfungor, eris, nctus ſum, d. 3. *far perfettamente*, ἀποπληρόω, idem ac fungor, vel diligenter fungor, ſtrenue operam navo, ad extremum obeo munus. *Cic. de Sen.* Munere quodam neceſſitatis, & gravi opere perfungimur. *Id.* l. 5. *Fam. ep.* 8. Cum & honoribus ampliſſimis, & laboribus maximis perfuncti eſſemus. *Id. pro Marcel.* c. 10. Reſpublica perfuncta eſt hoc miſero, fatalique bello. h. e. peregit, bellum hoc evaſit, liberata eſt, &c. Sic perfungi malis, periculis, &c. *Id. pro Mur.* & *alibi*. ¶ Abſolute *Id. pro Cluent.* Quod ſe perfunctos jam eſſe arbitrantur, cum de reo judicarunt. *ſtimano d' aver fatto quanto baſta*. Alia V. in *Perfunctus*.

Perfurio, is, n. 3. valde furo. *Virg.* 9. *Æneid.* ver. 343. incenſus & ipſe Perfurit.

Perfuſe, adv. *in copia*, largiter, affatim. *Siſenna* apud *Non.* c. 11. n. 61. Perfuſe, atque abunde ſemper uſi, magnum pondus auri, argentique.

Perfuſio, onis, f. actus perfundendi. *Lactant.* l. 4. c. 15. Roris perfuſio. *Plin.* l. 18. c. 7. Italia hordeum ſine perfuſione tollum molit.

Perfuſorie, adv. ambigue, obſcure, ſimulate, confuſe. *leg.* 5. ff. *Quod vi, aut clam*. Perfuſorie, aut obſcure dicere. Adde l. 62. ff. *de evict.*

Perfuſorius, a, um, adject. *ſuperficiale*, *finto*, leviter perfundens, nec intus penetrans. *Sen. epiſt.* 23. Hæc, quibus delectatur vulgus, tenuem habent, & perfuſoriam voluptatem. hoc de quo loquor, ſolidum eſt, & quod plus pateat introrſus. ¶ Perfuſoriæ aſſertiones dicuntur, quibus aliquid dicitur involute, obſcure, ambigue, multa tacendo, quæ ad rem pertinent. *Sueton. in Domit.* c. 8. Recuperatores, ne ſe perfuſoriis aſſertionibus accommodarent, admonuit. Eſt qui legit *perſuaſoriis*.

Perfuſus, a, um, aſperſus. *Liv.* l. 30. Perfuſum millies cruore Romano. *Cic.* 2. *Fin.* c. 34. Dulcedine omni perfuſi ſenſus moventur. *Lucret.* l. 4. v. 952. Corpus perfuſum frigore lethi. *Virg.* 5. *Æn.* v. 112. Oſtro perfuſæ veſtes. *Liv.* l. 2. c. 65. Metu perfuſus.

Perga, æ, vel Parga, es, πέργη, oppidum Pamphiliæ, ubi Diana templo inſigni colebatur. *Mela* l. 1.

Pergamēnus, a, um, adjectiv. ad Pergamum ſpectans, ut Pergamena civitas. *Cic. pro Flac.* c. 30. Pergamenæ naves, *Nep. in Eumen.* c. 11. ¶ Pergamena charta, *carta pecorina*, genus chartæ ex membranis beſtiarum, præſertim ovium, a Pergamo urbe Myſiæ ad Caicum fl. ubi inventa eſt ab Eumene Rege, cum Ptolemæus Rex Ægypti, orta circa bibliothecas æmulatione, chartas ſuppeimeret. *Plinius ex Varrone* l. 13. c. 11. *Hieron. epiſt. ad Chromat.*

Pergamēus, a, um, Trojanus, ut Pergameæ arces. *Virg.* 3. *Æn.* v. 744. Pergamea vates. h. e. Caſſandra. *Propert.* l. 4. *eleg.* 1.

Pergamum, n. 2. Pergamus, *Pergamo*, Πέργαμος, urbs Troadis, ſeu Myſiæ mediæ, ad Caicum fl. olim ſedes Regum Attalicorum. Nam πέργαμα vocant Jones quidquid in edita loco ſitum eſt. Fuit ita dicta, quod ſita ſit in rupe excelſa. Fuit patria Galeni Medici, & Apollodori Oratoris. Pergami item Æſculapius medicinam exercuit, ut *Lucian. in dial. Icaromenippus* tradit. Ibidem primum charta illa inventa eſt, quæ inde Pergamena vocatur. *Plin.* l. 13. c. 11.

Pergamus, i, f. 2. & Pergama, orum, n. 2. arx Ilii, ſeu Trojæ, ita dicta, quod eſſet in loco excelſo, quæ olim omnia loca editiora πέργαμα vocabantur. Ponitur tamen pro ipſa urbe Ilio, vel Troja. *Virg.* 1. *Æn.* v. 470. bellantes Pergama circum. *Sen. Troad.* v. 14. Exciſa eſt ferro Pergamus. Græca terminatione *Cornel. Sever. in Ætna*, v. 58. Quis non Argolico deflevit Pergamon igni Impoſitam?

Pergaudeo, es, n. 2. vehementer gaudeo. *Cic. ad Q. Fratr.* l. 3. *ep.* 1. c. 3. Trebonium meum a te amari, teque ab illo, pergaudeo.

Pergigno, is, a. 3. idem quod gigno. *Catul. Argon.* carm. 63. Quales Eurotæ pergignunt flumina myrtos. Alii leg. *progignunt*.

Pergliſco, is, n. 3. valde creſco, vel etiam creſcere deſino. *Colum. lib.* 8. c. 7. Quæ prima Luna ſaginari cœpit, viceſima pergliſcit.

Pergnārus, a, um, adject. valde peritus. *Salluſt.* apud *Non.* c. 18. n. 14. Locorum pergnari. *Apul. in Apolog.* Magia eſt ars Diis immortalibus accepta, colendi eos, & venerandi pergnara.

Pergo, is, perrexi, ectum, a. 3. *andare*, הלך, Get. *hinzehen*, *gehen*, Gal. *aller*, *continuer*, Hiſp. *ir*, *andar camino*, πορεύομαι, eo, vado, iter facio, a *per*, & *rego*. Conſtruitur cum caſibus motus ad locum. *Cic.* 1. *Catil.* Perge, quo cœpiſti, egredere aliquando ex urbe. *Id. pro Planc.* c. 41. Viam aliquorum dierum in Macedoniam, ad Planciumque perrexi. ſubintellige *facere*, *ire*, aut quid ſimile. *Auct. ad Heren.* l. 4. Pergere obviam alicui. Paſſive *Tacit. de German.* c. 42. Ea Germaniæ velut frons eſt, quatenus Danubio pergitur. ¶ Tranſlate ſumitur pro proſequi, perſeverare, & uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 2. *de Or.* Quamobrem pergite, ut facitis, adoleſcentes. *Idem* 4. *Fin.* Perge porro. Nam de iſto magna diſſenſio eſt. ¶ Vel cum infinitivo. *Q. Cic. de pet. Conſ.* Perge tenere iſtam viam, quam inſtituiſti. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 4. Pergitin' pergere? *Liv.* l. 28. c. 6. Pergit ducere. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. Att.* l. 4. Perge reliqua, geſtio ſcire omnia. Subintelligitur tamen inf. *narrare*, vel *ſcribere*. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *ad*. *Cic.* 2. *Offic.* Sed ad reliqua pergamus. ¶ Vel cum ablat. & præp. *de*. *Cic. in Brut.* Sed perge Pomponi de Cæſare, & redde, quæ reſtant. ¶ Aliquando pro feſtinare. *Ter. Phorm.* 1. 4. 17. Domum ire pergam. ¶ Aliquando pro agere. *Virg.* 6. *Ecl.* Pergite Pierides. ¶ Aliquando pro omittere, præterire. *Cic. Att.* l. 3. *ep.* 15. Sed pergo prætereita. ¶ Partic. *perrecturus* legitur apud *Cic. Tuſc.* l. 3. c. 5. ¶ *Pergor*, paſſive, *Macrob.* 7. *Saturn.* c. 16. Non poteſt ad ſimilitudinem pergi rei, quæ necdum eſt.

Pergracilis, le, o. 3. valde gracilis. *Plin.* l. 25. c. 13. Longiore caule, ſed pergracili.

Pergræcor, aris, d. 1. ἐκβακχεύω, eſt Græcorum more intemperantius bibere, epulis, & potationibus inſervire. *Plaut. Moſt.* a. 1. *ſc.* 1. v. 21. Dies, noctesque bibite, pergræcamini.

Pergrandeſco, is, n. 3. grandis fio. *Au. apud Non.* c. 2. n. 358. Fruges prohibes pergrandeſcere.

Pergrandis, de, o. 3. valde grandis. *Cic. Verr.* 6. c. 37. Vas vinarium ex una gemma pergrandi. *Liv.* l. 39. c. 39. Ad fratrem regis peregrandem natu pervenit.

Pergraphicus, a, um, idem ac graphicus, id eſt ad unguem factus, abſolutus, quaſi pictoris manu expolitus. *Plaut. Trin.* 5. 2. 35. Nimis pergraphicus ſycophanta.

Pergrātus, a, um, admodum gratus. *Cic. ad Brut.* Pergratum mihi erit, ſi eum ita tractaris, &c. ¶ Interponitur aliquando dictio aliqua inter per, & gratum, idque elegantiſſime. *Cic. Attic.* l. 1. Per mihi, per, inquam, gratum feceris. *Id. Attic.* l. 5. Per mihi gratum erit, ſi, &c.

Pergrăvis, ve, o. 3. valde gravis. *Cic. pro Sext.* c. 50. Hujus oratio & pergravis, & grata concionai fuit. *Id. pro Cæl.* c. 26. Teſtes pergraves.

Pergravĭter, adv. admodum graviter. *Cic. Att.* l. 1. *ep.* 10. Pergraviter illum eſſe offenſum.

Pergŭla, æ, f. *ſporta*, *loggetta*, *poggiuola*, *ringhiera*, προσβολή, pars domus exporrecta, & propendens, ſeu locus apertus, a multis lateribus aerem excipiens, extra parietem porrectus, & modo tectus, modo ſub dio expoſitus, a *pergo*, ut *regula* a *rego*, *tegula* a *tego*, quia extra murum porrigatur. *Plin.* l. 21. c. 3. Cum corona toracea interdiu e pergula ſua in forum proſpexiſſe dictus. ¶ In pergulis res venales proponebant. *Ulp.* l. *hæres*, ff. *de judiciis*. At ſi quo in loco conſtituit, non dico jure domicilii, ſed tabernulam, pergulam, horreum, armarium, ſeu officinam conduxerit. ¶ Pictores quoque in pergulis ſuas picturas collocabant. *Plin.* l. 35. c. 10. *de Apelle*. Perfecta opera proponebat in pergula tranſeuntibus. ¶ Item in pergulis præceptores diſcipulos ſuos erudiebant. *Suet. de Craſſitio Grammatico*. Deinde in pergula docuit. ¶ Metonymice ponitur pro iis, qui in pergula verſantur. *Juven. ſat.* 2. Sed nec ſtructor erit, cui cedere debeat omnis Pergula. Ubi aliqui interpretantur locum, ubi æſtivo tempore cœnam mos eſt, alii intelligunt ordinem, ac cœtum miniſtrorum ſtructori obedientium. ¶ In vineis tapiarium opus ſignificat. *Colum.* l. 11. c. 2. Siquæ pergulæ vitium generoſiarum a putatoribus relictæ ſunt. Adde l. 4. c. 21.

Pergulanus, a, um, quod ad pergulam ſpectat, ut Pergulana vitis, quæ pergulis adjungitur, & ſubmittitur. *Colum.* l. 3. c. 2. Nam has nuper mihi cognitas, pergulanam dico, & irtiolam, &c.

Pergus, *lago di Goridan*, lacus Siciliæ, apud Ennam urb. ubi Proſerpina capta ſinditur. *Ovid.* 4. *Metam.* v. 386.

Perhaurio, is, uſi, ſtum, a. 4. exhaurio. *Tertul.* l. 2. *ad Nation.* c. 15. Infantem totum præcoquum perhauſeris. *Apul.* l. 10. *A. A.* Calicem uno hauſtu perhauſi. *Sever. in Ætna*, v. 450. mille perhauſtis ignibus inſtaurant vires.

Perhibeo, es, bui, bitum, a. 2. *dire*, *affermare*, καταφάσκω, dico, aſſero, ex *per*, & *habeo*. *Plaut. Stich.* Perſarum montes, qui eſſe aurei perhibentur. *Cic.* 2. *de Div.* c. 5. Bene qui conjiciet, vatem hunc perhibebo optimum. *Id. in Arat.* Cum quibus, ut perhibent, auſa eſt contendere forma. *Id. Fam.* 5. *ep.* 12. Nec minus eſt Spartiates Ageſilaus ille perhibendus, h. e. prædicandus. ¶ Interdum ſumitur pro exhibere, dare. *Plaut. Merc.* 3. 1. 46. Diem unum oravit, ut apud me perhiberem ſibi locum. ¶ Hinc perhibere teſtimonium, pro ferre. *Varr.* l. 2. *R. R.* c. 5. Ut teſtimonium perhibere poſſis. ¶ Perhibere honorem. *Plin.* l. 37. c. 4. Virgilio quoque confeſſo, quam ſit difficile, verborum honorem tam parvis perhibere. h. e. tam parvas res verbis amplificare.

Perhiĕmo, as, a. 1. hiemo, hiemem totam tranſigo. *Colum.* l. 11. c. 3. Sub iniquum ſulcos vacuos perhiemare patiemur.

Perhīlum, adv. *aſſai poca*, perpaulum. *Lucret.* l. 6. v. 574. vacillant omnia tecta, ſumma magis mediis, media imis, ima perhilum.

Perhoneſtus, a, um, adject. valde honeſtus. *Arnob.* l. 2. Sint licet perhoneſti, fuerintque laudabiles.

Perhonorifice, adv. ἐντιμότατα, valde honorifice. *Cic. Att.* l. 14. *ep.* 11. Hic perhonorifice, & amice Octavius, quem quidem ſui Cæſarem ſalutabant.

Perhonorificus, a, um, ἐντιμότατος, valde honorificus. *Cic. Attic.* l. 2. *ep.* 18. Conſalutatio forenſis perhonorifica.

Perhorreſco, is, perhorrui, n. 3. καταδειμαίνομαι, valde horreſco. *Cic. Att.* l. 13. Sed quid eſt, quod perhorreſcas? *Id. ibid.* l. 9. *epiſt.* 10. Genus belli crudeliſſimi, & maximi perhorrui. *Id.* 5. *de Fin.* c. 11. Diſſolutionem naturæ tam valde perhorreſcere. Ubi nota, aut *per*, aut *valde* otioſum eſſe.

Perhorridus, a, um, valde horridus. *Liv.* l. 31. c. 16. Porrus contra intra Formiana ſaxa, ac Linterni amnes, ſtagnaque perhorrida ſitu hybernaturus eſſet.

Perhoſpitālis, le, o. 3. valde hoſpitalis. *Cic.* 6. *Verr.* c. 2. Hujus domus eſt vel optima Meſſanæ, notiſſima quidem certe, & noſtris hominibus apertiſſima, maximeque perhoſpitalis. Pleræque optimæ Editiones habent *hoſpitalis*.

Perhoſpitus, a, um, adject. perhoſpitalis. *Tibul.* l. 4. *el.* 1. v. 142. Redet Areſteia aut unda perhoſpita campis. Sed varia hic apud Criticos & lectio, & interpretatio eſt.

Perhumaniter, adv. valde humaniter. *Cic. Fam.* 7. *epiſt.* 8. Scripſit ad me Cæſar perhumaniter.

Perhumānus, a, um, admodum humanus. *Cic. ad Q. Fratr.* l. 2. Multumque is mecum ſermonem habuit, & perhumanum. Adde l. 16. *Attic. epiſt.* 12.

Perhyĕmo. V. Perhiemo.

Periacti, orum, m. περίακτοι, machinæ quædam verſatiles ad ſcenarum mutationes. *Vitruv.* l. 5. c. 7. græcis literis ſcribit.

Periambus, i, pes conſtans duabus ſyllabis brevibus, ut *Deus*. *Quintil.* l. 9. c. 4.

Periander, m. 2. Περίανδρος, Gypſeli filius, Corinthiorum Rex, unus e ſeptem Græciæ ſapientibus. Crudeliter, & in magna ſuſpicione agebat, ſtipatus ſemper militibus, otioſos in foro, & oſcitantes uſque formidans. Quapropter aſſidue erat in bellis navalibus præſertim. Dicitur & iſthmum voluiſſe perfodere. Aliquando interrogatus, quare, cum ſapiens eſſet, in tyrannide perſeveraret; quia, inquit, & ſponte, & invitum cedere eſt periculoſum. Uxorem adeo dilexit, ut etiam cum mortua concubuerit. Scripſit ὑποθήκας, id eſt humanæ vitæ præcepta. Hujus illud eſt, χαλεπὸν ἀρχεῖν, Iram compeſce. Regnavit annos quadraginta. *Diog. Suid. Laert.* & *Auſon. de ſeptem Sapient.*

Periboētos, vox Græca, quæ ſignificat celebrem, & nominatiſſimum, περιβόητος. Legitur apud *Plin.* l. 34. c. 8.

Pericarpum, i, n. bulbi genus. *Plin.* l. 25. c. 10.

Perichriſtarium, ii, n. genus medicamenti, apud *Marcell. Empir.* c. 8.

Pericles, is, ſummus Athenienſium Orator, qui tonare, ac fulmen ejicere dicendo videbatur. Fuit temporibus Thucydidis, & Alcibiadis. Ejus meminere *Quintil.* l. 12. c. 9. *Gell.* l. 1. c. 3. Cicero etiam multis in locis, ut l. 1. *Offic.* c. 40. O puerum pulchrum, Pericle?

Periclitabundus, a, um, adject. periclitans, experiens. *Apul.* l. 5. *Metam.* Puncto pollicis extremam ſagittæ aciem periclitabunda.

Periclitans, antis, partic. *Tacit. Ann.* 5. *cap.* 39. Neque aliud periclitanti ſubſidium.

Periclitatio, onis, f. *eſperienza*, κινδύνευσις, experimentum, uſus. *Cic. de nat. Deor.* l. 2. c. 64. Quarum utilitatem longinqui temporis uſu, & periclitatione percipimus.

Periclitatus, a, um, partic. a periclitor, quod etiam paſſive reperitur. *Cic. de Am.* c. 17. Aliqua parte periclitatis moribus amicorum.

Periclitor, aris, atus ſum, d. 1. *andare a pericolo*, Get. *in gefahr ſtehen*, Gal. *étre* en

Digitized by Google

en danger; Hiſp. ponerſe, e eſtar en peligro, κινδυνεύω, periculum ſubeo, periculo me expono. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 2. de Inv.* Periclitari omnium jura debent, ſi ſimilitudines accipiantur. ¶ Vel cum ablat. ut *Periclitor capite*, vel *fama*, ideſt periculum eſt, ne caput, aut famam amittam. *Martial. l. 6. epigr. 26.* Periclitatur capite Sotades noſter. ¶ Interdum cum ablat. communi cauſæ. *Plin. l. 17. c. 24.* Arbores gelu periclitabantur. ¶ Reperitur etiam cum gerundio gerundivo. *Cic. in Catil. 1. cap. 5.* Non eſt ſæpius in uno homine ſalus periclitanda Reipublicæ. ¶ Periclitor etiam notat experiri, & conſtruitur cum acc. *Cic. pro Quinct.* Omnia circumſpexit Quinctius, omnia periclitatus eſt. *Id. 1. de Orat. c. 34.* Subeundus eſt uſus omnium, periclitandæ vires ingenii. *Planc. Cic. l. 10. Fam.* Potius periclitari volui, ſi poſſet mea præſentia & Lepidum tueri, &c. ¶ Cum infinito *Plin. l. 16. c. 25.* Omnia, quæ periclitantur ſecari, *che vanno a pericolo di dover eſſer tagliate*. *Plin. alter in Paneg. c. 84.* Nunquam periclitabuntur eſſe privatæ. ¶ Paſſive *Liv. l. 2. c. 42.* Tullius haud dubius rex, ſeu patrum, ſeu plebis periclitaretur animus. h. e. tentaretur. Ita Edit. princip. A. 1470. & 1480. Aldina 1518. Al. hab. *animos*.

Periclymĕnos, i, *madreſelva*, περικλύμενον, herba, quam vulgo matriſylvam dicunt. *Plin. l. 27. 1. 12.* ¶ Periclymenus Nelei filius fuit, cui ab avo Neptuno conceſſum, ut in omnes ſe, quas vellet, transformaret figuras. *Ovid. 12. Metam. v. 556.*

Periculor, aris, d. 1. periclitor. *Cato apud Feſt.* Periculatus ſum.

Periculōſe, adv. *pericoloſamente*, Ger. *gefährlich*, Gall. *perilleuſement*, Hiſp. *peligroſamente*, ἐπικινδύνως, cum periculo. *Cic. l. 16. Fam. ep. 10.* Et periculoſe hyeme navigas. *Id. Att. l. 8. ep. 2.* Periculoſe ægrotare. *Hirt. de Bell. Alex. c. 64.* Periculoſius navigare. *Senec. 3. de Ira, c. 22.* Periculoſiſſime, & libentiſſime faciunt.

Periculōſus, a, um, *pericoloſo*, Ger. *gefährlich*, Gall. *perilleux*, Hiſp. *peligroſo*, ἐπικίνδυνος, quod eſt cum periculo, non procul a periculo, præceps, lubricum, anceps. *Cic. 1. Offic.* Gravioribus autem morbis periculoſas curationes, & ancipites adhibere coguntur. *Caſ. l. 7. B. G.* letraro intra præſidia periculoſum putabat. Rurſus *Cic. Att. l. 13.* Fuiſſemus in nolmetipſos, ſi illum offenſuri fuiſſemus, pene periculoſi. *Liv. l. 27. c. 33.* Periculoſiſſimus annus. *Senec. 3. de Ira, c. 5.* En periculoſior ira eſt, &c.

Pericŭlum, i, n. *eſperienza*, πεῖραμα, experimentum, ab antiquo *perior*, quod fuit conari, tentare, diſcere. Pro eo veteres *periclum* ſcribebant per *i*, teſte *Velio Longo*. *Ter. Heaut. a. 1. ſc. 2.* Scitum eſt, periculum ex aliis facere, tibi quod ex uſu ſiet. *Cic. 2. Ver.* Eos velle meæ fidei, diligentiæque periculum facere. ¶ Sumitur etiam pro ſalutis diſcrimine, *pericolo*, Ger. *gefahr*, Gall. *peril*, *danger*, Hiſp. *peligro*, κίνδυνος. *Cic. 1. Off.* Si ei tractanti, contemplantique res cognitione digniſſimas ſubito ſit allatum periculum, diſcrimenque patriæ. *Ter. Andr. 4. 1. 33.* Pericula adire. *Liv. l. 2. 1. 54.* Obire pericula. *Id. l. 28.* In periculo eſſe. *Nepos in Dione c. 6.* Majore periculo eſſe. *Tacit. 3. hiſt. c. 76.* Periculum audere. *Sueton. Aug. c. 83.* Adire periculum memoriæ. *Cic. pro Mur. cap. 57.* In periculum venire. *Id. Verr. 3. c. 6.* Nihil eſt jam, quod in hac cauſa peccare quiſquam niſi veſtro periculo poſſit, *a voſtro danno*. *Id. Ver. 1.* Faceſſere periculum innocenti. *Ter. Hec. 5. 1. 9.* Nihil tibi pericli eſt a me mulier. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 35.* Non periculum eſt, ne quid recte monſtres. ¶ Sumitur interdum pro judiciali condemnationis libello, *proceſſo di condanna*. *Nepos in Epamin. c. 8.* Unum ab his petiit, ut in periculo ſuo conſcriberent Epaminondas a Thebanis morte multatus eſt &c. Simile videtur illud, quod legitur in titulo *Codicis l. 7. tit. 44.* De ſententiis ex periculo recitandis. Sed alii leg. *brevicula*. Adde *Capitolinum in Antonino Phil. c. 11.* ¶ Poetæ metri gratia *periclum* uſurpant. *Virg. Æn. 2.* Quo res cumque cadent, unum, & commune periclum.

Peridrŏmis, idis, περιδρομίς, pars ædificii ambulationi idonea, xyſtus. Vox græca eſt, & græcis literis ſcribitur a *Vitruv. l. 5. c. 11. & l. 6. c. 10.*

Peridonĕus, a, um, valde idoneus. *Caſ. 2. B. C. c. 24.* Quod is locus peridoneus caſtris habebatur. Adde *Tac. Ann. 4. c. 52.*

Periegēſis, is, vel eos, f. περιήγησις, hoc eſt circumductio: item expoſitio, & commemoratio rei alicujus, quæ fit ſingillatim, & quaſi per ſingula ducendo, a περὶ, *circum*, & ἡγέομαι, *duco*. Periegeſis inſcribitur poema *Dionyſii Alexandrini*, ex Græco Latina metaphraſi translatum a *Rufo Feſto Avieno*, in quo Orbis terræ deſcriptio habetur. *Priſcianus* quoque eam Periegeſim Latine vertit, ſed adſtrictius Dionyſii verbis inhæſit, cum *Avienus* ſæpe liberius vagetur, & ſeipſum potius, quam authorem ſuum, ſequi videatur.

Periergīa, f. 1. περιεργία, curioſitas, ſedulitas, nimia anxietas, & veluti redundans diligentia. *Quintil. l. 8. c. 3.* ſcribit græcis literis.

Perjĕro, as, n. 1. idem quod pejero. *Plaut. Truc. 1. 1. 9.* Quid perjerandum eſt etiam præter munera? *Lipſ. l. 3. Antiq. lection. c. 3.* cenſet, hanc veram eſſe hujus verbi ſcripturam, quando & *perjurium* dicimus, non *pejurium*.

Perileucus, i, περίλευκος, gemma filum tranſmittens candidum. *Plin. l. 37. c. 10.*

Perillēus, a, um, adject. ad Perillum pertinens. *Ovid. in Ibin, verſ. 437.* Ære Perilleo veros imitere juvencos.

Perillus, m. 2. Πέριλλος, faber Athenienſis, ingenio præſtans, qui Phalaridi Tyranno Agrigentino taurum ex ære fabricavit, in quo reus clauderetur, ac ſubjecto igne mugitum bovis ederet, cujus muneris nomine cum ampliſſimum a Tyranno, qui novis ſemper tormentis delectabatur, ſperaret munus, incluſus tauro, ſuppoſitiſque ignibus, primus ſuæ artis experimentum præbuit. *Plin. l. 34. c. 8.*

Perilluſtris, ſtre, o. 3. admodum illuſtris. *Cic. Att. l. 4. ep. 20.* Ibi renati biduum perilluſtres fuimus.

Perimachīa, æ, f. περιμαχία, aggreſſio, oppugnatio. Vox Græca. *Sidon. l. 1. ep. 7. circa med.* Deferimus igitur nihil tale metuenti totam perimachiam, quam ſummo artificio acres & flammei viri occulere in tempus pudetii meditabantur.

Perimbecillus, a, um, valde imbecillus. *Cic. Att. l. 10. ep. ult.* Quod quidem eſt natum, perimbecillum eſt.

Perimēde, es, Περιμήδη, inſignis venefica apud *Theocrit. Idyll. 2.* Hinc

Perimedĕus, a, um, adject. *Propert. l. 2. el. 3. v. 74.* Non Perimedea gramina cocta manu. Alii aliter leg.

Perimēle, es, Nympha Hippodamantis filia, in inſulam ſui nominis mutata. *Ovid. Met. 8. v. 591.*

Perimĕtros, i, f. *circonferenza*, *perimetro*, περίμετρος, circuitus, ambitus. *Vitruv. l. 5. c. 6.* Theatri conformatio ſic eſt facienda, uti, quam magna futura eſt perimetros imi, circumagatur linea rotundationis, centro medio collocato.

Perĭmo, is, emi, emptum, a. 3. *diſtruggere*, ἀναιρέω, tollo, prorſus tollo, adimo, a *per*, & *emo*, quod antique etiam tollere ſignabat. *Cic. 1. Tuſc.* Sin autem perimit, ac delet omnino. *Id. 3. Off. c. 7.* Niſi aliquis caſus, aut occupatio conſilium ejus peremiſſet. h. e. impediſſet. *Id. pro Planc. c. 42.* Sin autem vitam mihi ſors ademiſſet, aut vis aliena mihi reditum peremiſſet. h. e. interclusiſſet. ¶ Speciatim ſumitur pro occidere, interficere. *Plaut. Men.* Virum hunc ego perimam impuriſſimum. *Cic. de Div.* Ubi tam teneras volucres, matremque peremit.

Perimpedītus, a, um, adject. valde impeditus. *Hirt. de B. Afric. c. 58.* Locus perimpeditus ante neiere Scipionis.

Perincertus, a, um, adject. valde incertus. *Salluſt. apud Gel. lib. 18. 1. 4.* Perincertum, ſtolidior, an vanior.

Perincommŏde, adv. valde incommode. *Cic. Att. l. 1. ep. 17.* Accidit perincommode, quod eum nuſquam vidiſti.

Perincommŏdus, a, um, valde incommodus. *Liv. l. 37. c. 41.* Quæ nihil admodum Romanis, ne perincommoda Regis erant.

Perinconsĕquens, entis, o. valde inconſequens, valde abſurdum. *Gel. lib. 14. c. 1.* Per autem, inquit, inconſequens, ipſum quidem corpus, & habitum tam profundi aeris ſub alio, atque alio cœli curvamine non eundem manere.

Perinde, adv. *quaſi*, ὡσαύτως, ita, ſimiliter, a *per*, & *inde*. *Suet. in Galb. c. 13.* Adventus ejus non perinde gratus fuit. ¶ Fere poſt ſe habet particulam *quaſi*. *Cic. 3. Tuſc.* Perinde ſtultiſſimum Regem in luctu capillum ſibi evellere, quaſi calvitio mœror levaretur. ¶ Vel ac. *Cic. 3. de Orat.* Sed hæc ipſa omnia perinde ſunt, ut aguntur. ¶ Vel *prout*. *Plin. in Pan.* Meminerint, perinde conjecturam de moribus ſuis homines eſſe facturos, prout hoc, vel illud elegerint. ¶ Vel ac. *Cic. 5. Tuſc.* Ac philoſophia quidem, tantum abeſt, ut perinde, ac de hominum eſt vita merita, laudetur. ¶ Vel *ac ſi*. *Cic. Att. l. 13. ep. 49.* Quod ego perinde tuebar, ac ſi uſus eſſem. ¶ Vel *atque*. *Cic pro Marc. c. 4.* Vereor, ut hoc, quod dicam, non perinde intelligi auditu poſſit, atque ego ipſe cogitans ſentio. ¶ Vel *tanquam*. *Gel. l. 15. c. 29.* Hoc perinde eſt tanquam ſi ego dicam: Eſt mihi nomen Julium. ¶ Vel *adeo ut*. *Plaut. Amph.* Fac ſis perinde adeo, ut me velle intelligis. Ubi *perinde adeo* pro *ita* ponuntur. ¶ Uſurpatur etiam pro *tam*. *Suet. in Dom. c. 16.* Nulla re perinde commotus eſt, quam reſponſo Aſcletarionis Mathematici. ¶ Item pro *pariter*, *æque*, *ſimiliter*, ſine particula ſequente. *Cic. 1. Fin.* Vivendi artem tantam, tamque operoſam, & perinde fructuoſam reliquerunt. ¶ Item pro *ad hunc modum*. *Ter. Phorm.* Sexcentas perinde poteris ſcribito mihi jam dicas.

Perindigĕo, es, n. 2. valde indigeo. *Tertul. Scorpiac. c. 13.* Indigeamus, ſed non perindigeamus.

Perindigne, adverb. valde moleſte, indigne, graviter. *Suet. in Tiber. c. 50.* Tulit perindigne actum a Senatu, ut &c.

Perindignus, a, um, adject. valde indignus. *Sidon. lib. 4. ep. 4.* Quæ vos non perindignum eſt deliberare.

Perindulgens, tis, o. valde indulgens. *Cic. 3. Off. c. 31.* Ec qui perindulgens in patrem, idem acerbe ſeverus in fratrem.

Perinfāmis, me, o. 3. valde infamis. *Suet. in Vitel. c. 2.* Vir innocens, & induſtrius, ſed amore libertinæ perinfamis. *Apul. l. 3. Metam.* Alioqui publicitus maleficæ diſciplinæ perinfames ſumus.

Perinfirmus, a, um, valde infirmus. *Cic. 2. Fin. c. 56.* Sunt perinfirma, quæ dicebantur a te.

Peringeniōſus, a, um, valde ingenioſus. *Cic. in Brut. c. 24.* Quod peringenioſis hominibus, neque ſatis doctis plerumque contingit.

Peringrātus, a, um, adject. valde ingratus. *Senec. ep. 98. (al. 99.)* Peringratus eſt, qui cum amiſerit, pro accepto nihil debet.

Periniquus, a, um, valde iniquus. *Cic. pro L. Man.* Quare videant, ne ſit periniquum, & non ferendum. Adde *12. Fam. ep. 18.*

Perinjuſtus, a, um, valde injuſtus. *Cato apud Priſcian. l. 6. pag. 694. & 717. Putſch.* Nam perinjurium ſiet, cum mihi, &c. Adde *Minuc. Fel. in Octav. c. 35.*

Perinſignis, gne, o. 3. valde inſignis. *Cic. 1. de Leg. c. 10.* An corporis pravitates, ſi erunt perinſignes, habebunt aliquid offenſionis?

Perintĕger, gra, um, valde integer, omnino inviolatus. *Gell. l. 3. c. 5.* Caſtitatis perintegræ dicebatur.

Perinthia, æ, f. 1. comœdia Menandri, a Perintho urbe. *Ter. prol. Andr.* Menander fecit Andriam, & Perinthiam.

Perinthus, i. a. Heraclea, *Panitro*, *Eraclea*, *Eraclia*, Πέρινθος, urbs Thraciæ, in Corpiallice prov. in ora Propontidis. Ibi olim fuit amphitheatrum marmoreum, ex uno lapide exciſum, quod inter orbis miracula numerabatur.

Perinviſus, a, um, adject. *molto odiato*. *Cicer. pro Cornel.* apud *Aſcon.* Homo Diis, ac nobilitati perinviſus.

Perinvītus, a, um, adject. valde invitus. *Cic. Fam. 7. ep. ult.* Ne perinvitus legerem tuas literas. Adde *Liv. l. 40. c. 37.*

Perinundo, as, a. 1. valde inundo. *Alcim. Avit. l. 5. v. 567.* Et nigris campos perinundat arenis.

Perinungo, is, a. 3. idem quod perungo. *Varro l. 2. R. R. c. ult.* Intrinſecus perinungere.

Periŏcha, æ, f. περιοχή, argumentum, complexio, certæ cujuſpiam rei, vel negotii perfecta complexio, quæ per ſe conſiſtere, atque a cæteris disjungi poteſt, a περιέχω, *contineo*, quod ab ἔχω, *habeo*. Hujuſmodi ſunt partes majores orationis, ideſt *exordium*, *narratio*, *confirmatio*, *confutatio*, *peroratio*, item ſingulæ partes cauſæ, & ſingula argumenta, quæ in confirmatione tractantur. *Cic. Att. l. 13. ep. 25.* Ego Tyroni quidem dictavi, qui totas περιοχὰς perſequi ſolet. Ita legimus in quibuſque optimis Editionibus, quamquam alibi *periochas* latinis literis ſit exaratum. ¶ Periochæ etiam dicuntur argumenta fabularum Terentii, quæ ſcripſit Sulpitius Apollinaris præceptor Pertinacis Imperatoris.

Periodĭcus, a, um, quod ſtatis temporibus ad id, unde diſceſſit, quaſi facto periodo revertitur, ut Febres periodicæ, quæ certis temporibus abeunt, & quodam quaſi circuitu facto rurſus redeunt, ut ſunt tertianæ, & quartanæ. *Plin. l. 20. c. 3.* Semina ejus ſi fuerint pari numero adalligata febribus, ſanare dicuntur, quas Græci periodicas vocant.

Periŏdus, i, f. *periodo*, περίοδος. Apud Rhetores periodus eſt compoſitum quoddam ex pluribus membris, vel inciſis, quorum unum ab alio, conjunctionibus, & aliis orationis partibus quaſi vinculis quibuſdam ligatum, dependet. *Cic. in Or.* In toto circuitu illo orationis, quem Græci, περίοδον, nos tum ambitum, tum circuitum, tum comprehenſionem, aut continuationem, aut circumſcriptionem dicimus. *Quintil. l. 9. c. 4.* Periodo plura nomina dat Cicero, ambitum, circuitum, comprehenſionem, continuationem, circumſcriptionem. ¶ Periodus item apud Græcos accipitur pro complexione quatuor ſacrorum Græciæ certaminum, Iſthmiorum, Nemæorum, Pythiorum, Olympiorum, quod hæc ſpectacula unum poſt aliud celebrarentur, & per circuitum, ſive orbem renovarentur. Hinc apud *Feſtum* periodum viciſſe is dicitur, qui quatuor illa certamina obiit, & in omnibus vicit.

Peripatetĭci, orum, m. *Peripatetici*, περιπατητικοί, Philoſophi illi, qui ab Ariſtotele originem habuere, a περιπατέω, *ambulo*, quod Ariſtoteles Philoſophiam ſolitus fuerit docere inambulando in Lyceo. *Cic. 1. Acad. c. 43. de Or. & alibi.* ¶ Ex Peripateticis celeberrimi fuere Ariſtoteles princeps, ejus diſcipulus Theophraſtus, Strato Theophraſti auditor, deinde Hieronymus, Diodorus, Critolaus, & alii. *Cic. 2. & 5. Acad.*

Peripatetĭcus, a, um, *Peripatetico*, ad Peripateticos pertinens. *Colum. l. 9. c. 3.* Secta Peripatetica. *Gell. l. 1. c. 3.* Peripatetica Philoſophia.

Peripetaſmăta, um, n. 3. *arazzi*, ‏פתח‎, Ger. *teppich*, Gal. *tapiſſerie*, Hiſp. *mantas de pared*, περιπετάσματα, cortinæ, & tapetia, quibus parietes aularum ornatus gratia teguntur, & pavimenta inſternuntur, a περιπετάζω, *circumquaque obtendo*. *Cic. 4. Verr. c. 12.* Quid? illa Attalica, tota Sicilia nominata ab eodem Heio peripetaſmata emere oblitus es?

Peripherīa, æ, orbita circuli. *Marc. Capella l. 8.*

Periphrăſis, f. 3. *circonlocuzione*, περίφρασις. Circumlocutio, Circuitio, Tropus, cum id, quod uno, aut certe paucioribus verbis dici poterat, pluribus explicatur, a περιφράζω, circumloquor. *Quintil. l. 8. c. 6. & Auct. ad Her. l. 4.*

Periplus, us, m. περίπλους, græce ſignificat circumnavigationem. Hinc quidam Scriptores, qui oram maritimam aliquam deſcripſerunt, hujuſmodi libros Periplus inſcripſere, ut Xenophon. *Plin. l. 7. c. 48.* Xenophon in Periplo, &c.

Peripneumonia, f. 1. περιπνευμονία, inflammatio pulmonis cum febri acuta ex difficultate ſpirandi, a πνεύμων, *pulmo*. *Celſus l. 4. c. 7.* ait, a Græcis peripneumonicon appellari. Hinc

Peripneumonĭci, m. 2. qui peripneumoniam patiuntur. *Plin. l. 22. c. 24.* Jam vero peripneumonicis, pleuriticiſque decoctum.

Peripſēma, atis, n. περίψημα, ſordes & purgamenta, quæ abſtergendo & defricando colliguntur, a περὶ circum, & ψάω, radendo detergeo. *Tertull. de Pudic. c. 14. ex 1. Cor. 4. 13.*

Periptĕrus, i, περίπτερος, genus ædificii, quod ex omni parte columnarum ordine cingitur, quaſi circum alatus. *Vitr. l. 3. c. 1. & l. 4. c. 7. V. Bald. in Lex.*

Periratus, a, um, adject. *molto adirato*. *Cic Fam. 9. ep. 6.* Erant nobis perirati.

Periſcĕlis, idis, f. *catenigia*, περισκελίς, ornamentum muliebre pedes, & crura ambiens, a περὶ, *circum*, & σκέλος, *crus*. *Horat. l. 1. epiſt. 17. v. 56.* ſæpe

Digitized by Google

catellam, ſæpe periſcelidem reptam ſibi ſentis.

Periſcelium, ii, n. idem quod periſcelis. *Tertul. l. 2. de cultu fœmin. c. ult.*

Periſſochoregia, æ, annonæ curatio, περισσοχορηγία, *Cod. Theodoſ. l. 13. tit. 25. & Cod. Juſtin. l. 12. tit. 27. & leg. 2.*

Periſſologia, æ, f. περισσολογία, ſuperflua locutio, vitioſa quædam periphraſis, vitium Grammaticale, cum oratio inani verborum turba, & copioſa loquacitate obruitur, a περισσὸς, *redundans*, & λόγος, *ſermo*. *Virg. 1. Æn.* Faciem mutatus, & ora Cupido. Ubi *Serv.* & om, Periſſologia eſt. V. *Quintil. l. 8. c. 9.*

Periſtaſis, is, περίστασις, circumſtantia. *Petron. in Fragm. Tragur. c. 48.*

Periſtereon, onis, m. *colombaja*, περιστερεών, idem, quod periſterotrophium, hoc eſt locus, ubi columbæ educantur, a περιστερὰ, *columba*. *Varro l. 3. de R. R. c. 7.* Græcis literis ſcribit.

Periſtereos, m. 2. περιστερεὼς, περιστερεὼν, herba, al. verbena, & verbenaca, a περιστερὰ, *columba*, quod columbæ unica hac herba delectentur. *Plin. l. 25. c. 10.*

Periſterotrophion, n. 2. *colombaja*, περιστεροτροφεῖον, locus, in quo columbæ habentur, a περιστερὰ, *columba*, & τρέφω, *alo*. Latine dicitur columbarium. Sed aliqui volunt, columbarium proprie eſſe loculamentum in periſterotrophio ſingulis columbarum paribus preparatum, Græcis literis ſcribitur hæc vox a *Varr. l. 3. de R. R. c. 7.*

Periſtrōma, atis, n. 3. περίστρωμα, idem eſt, ac peripetaſma, ſive aulæum, vel affine illi eſt, a περιστρώννυμι, *circumſterno*. *Plaut. Pſeud. 1. 2. ſc. 2. v. 13.* Ut ne periſtromata æque picta ſint Campanica. *Cic. 2. Phil. c. 27.* Conchyliatis Cn. Pompeji periſtromatis ſervorum in cellis lectos ſtratos videres.

Periſtrophe, es, converſio. *Marc. Capella l. 5.*

Periſtylium, n. 2. περιστύλιον, locus columnis clauſus, circumquaque porticum habens, vel ſaltem a tribus lateribus, a περὶ, *circum*, & στῦλος, *columna*, quaſi circumcolumnium. *Vitr. l. 6. c. 11.* In palæſtris periſtylia quadrata, ſive oblonga ita ſunt facienda, uti duorum ſtadiorum habeant ambulationis circuitionem.

Periſtylum, i, n. idem, ac periſtylium. *Cic. pro Domo c. 44.* In Palatio pulcherrimo proſpectu porticum cum conclavibus pavimentatam trecentum pedum concupierat, ampliſſimum periſtylum. *Varro l. 3. de R. R. c. 5.* Periſtylum tectum tegulis. *Auſon. de Urbib.* Cunctaque marmoreis ornate periſtyla ſignis.

Perite, adv. *dottamente*, ἐμπείρως, docte, ſapienter, cum peritia. *Cic. 2. de Leg.* Quod inſtitutum perite a Numa, poſteriorum Pontificum negligentia diſſolutum eſt. *Senec. ep. 90. (al. 89.)* Multa facit aut peritius, aut exercitatius. *Cic. Verr. 4. c. 54.* Literas peritiſſime, & callidiſſime venditabat.

Peritia, æ, f. *ſcienza*, *pratica*, ἐμπειρία, cognitio, ſcientia. *Quintil. l. 2. c. 15.* Gratiæ, ac voluptatis peritia. *Tacit. 5. Ann. c. 69.* Peritia morum Tiberii. *Salluſt. Jug. c. 46.* Peritia locorum.

Perito, as, n. 1. freq. a *pereo*. *Plaut. Cap. 3. 5. 32.* Qui per virtutem peritat.

Peritonæum, i, n. περιτόναιον, membrana tenuiſſima, ſed firmiſſima, omnibus tum viſceribus, tum inteſtinis, reliquiſque partibus inferioris ventris circumextenſa, a περιτείνομαι, *circumquaque extendor*. Ipſa vox Græca eſt, & græcis literis ſcribitur a *Celſo l. 4. c. 1. & l. 7. c. 4.*

Peritrētum, i, περίτρητον, h. e. perforatum. Ita vocatur a *Vitruv.* ipſum balliſtæ foramen, *l. 1. c. 2. & l. 10. c. 7.*

Peritus, a, um, *perito*, *pratico*, *dotto*, יָדוּעַ, Ger. *vowolberichte*, Gal. *expert*, & *ſavant*, Hiſp. *docto*, *experimentado*, ἔμπειρος, intelligens in aliqua re, ſciens, gnarus, ab antiquo *perior*, h. e. tento, diſco. *Non. c. 5. n. 26.* Doctum, & peritum cum ſimile videantur, a Tullio diſcretum eſt, ut ſit peritum plus, quam doctum. *Cic. 3. Off.* Itaque cum ſint docti a peritis, deſiſtunt facile ſententia. ¶ Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 2. de Or.* Ut inter homines peritos conſtare video. ¶ Vel cum gen. *Id. pro Cluent. c. 38.* Quis judiciorum, atque ejus dignitatis peritior? *Id. pro Leg. Manil. c. 23.* Bellorum omnium peritiſſimus. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. pro Font. c. 15.* Ad uſum, ac diſciplinam peritum, ad conſilia prudentem. ¶ Vel cum abl. *Cic. pro Cluent. c. 38.* Quis P. Octavio Balbo ingenio prudentior, jure peritior commemorari poteſt? ¶ Vel cum abl. & præp. *de*, vel *in*. *Varro l. 1. de R. R. c. 2.* Qui de agricultura Romanus peritiſſimus fuit. *Cic. l. 2. de Orat. c. 15.* Peritiſſimus in iis ipſis rebus, quæ, &c. ¶ Sæpe conjungitur cum *uſu*, qui eſt abl. cauſæ. *Cic. 1. Off. c. 41.* Adhibere doctos homines, vel etiam uſu peritos. ¶ Interdum & cum infinito, præſertim apud Poetas. *Virg. Ecl. 10.* cantare periti Arcades. *Tacit. in Agric. c. 8.* Peritus obſequi, eruditusque utilia honeſtis miſcere.

Perjucunde, adv. valde jucunde. *Cic. Att. l. 13.* O hoſpitem mihi tam gravem ἀμεταμέλητον. Fuit enim perjucunde. Adde *pro Cæl. c. 11.*

Perjucundus, a, um, aſſai grato, valde jucundus. *Cic. 1. Fam. ep. 7.* Cui quidem litteræ tuæ perjucundæ fuerunt. Adde *2. de Orat. c. 7.* ¶ Dividitur etiam, interjecto verbo. *Id. 3. ad Q. Fr. ep. 1. c. 4.* Id mihi pergratum, perque jucundum erit.

Perjuratiuncŭla, æ, f. parvum perjurium. *Plaut. Stich. 3. 1. 76.* Ac perjuratiunculas paraſiticas.

Perjurātus, a, um, nom. partic. paſſivæ ſignificationis, perjurio violatus. *Ovid. 3. Amor. eleg. 11. v. 22.* Et perjuratos in mea damna Deos.

Perjurioſus, a, um, idem ac perjurus. *Plaut. Truc. 1. 2. 52.* Procaciores eſtis vos, ſed illi perjurioſi.

Perjurium, ii, n. *giuramento falſo*, שֶׁקֶר, Ger. *ein meyneid*, Gal. *parjurement*, Hiſp. *perjuro*, ἐπιορκία, juſjurandum violatum, juramentum falſum, a *perjuro*. *Cic. Off. 3. c. 29.* Quod ex animi tui ſententia juraris, id non facere perjurium eſt. *Id. 2. de Leg. c. 9.* Perjurii pœna divina exitium, humana dedecus.

Perjūro, as, n. 1. idem quod pejero. *Hor. l. 2. ſat. 3. v. 127.* Quare, ſi quidem ſatis eſt, perjuras, ſurripis, aufers undique?

Perjūrus, a, um, *ſpergiuro*, שַׁקְּרָן, Ger. *meyneidig*, Gal. *parjure*, Hiſp. *perjurado*, ἐπίορκος, qui juſjurandum violat, qui jurando jus pervertit. *Cic. pro R. Com.* At quid inter perjurum, & mendacem. *Plaut. Mil. 1. 1. 22.* Perjurior hoc homine non eſt. *Cic. pro R. Com. c. 7.* Nam Ballionem illum improbiſſimum, & perjuriſſimum lenonem cum agit.

Perlābor, eris, d. 3. idem ac labor. *Virg. 1. Æn. v. 151.* Atque rotis ſummas levibus perlabitur undas. *Cic. Att. l. 9.* Et jam de ſupero mari perlabor.

Perlætus, a, um, vehementer lætus. *Liv. l. 10. c. 21.* Supplicatioque perlæta fuit.

Perlāte, adv. valde late. *Cic. 2. de Orat. c. 4.* In ſermonis conſuetudine perlate patet.

Perlatĕo, es, ui, n. 2. omnino lateo. *Ovid. 3. de ar. am. v. 416.* Inque ſua terra perlatuiſſet anus.

Perlatio, onis, f. *tolleranza*, verbale a perfero. *Lactant. l. 5. c. 22.* Patientia eſt malorum cum æquanimitate perlatio.

Perlator, oris, m. qui affert, *riportatore*. *Ammian. l. 21. c. 32.* Perlatore capto. *Symmach. l. 5. ep. 30.* Perlator harum literarum.

Perlātus, a, um, n. 1. a. allatus, *portato*, particip. a perferor. *Virg. 11. Æn. v. 803.* haſta perlata hæſit. *Curt. l. 5. c. 12.* Ad illos clamore perlato.

Perlāvo, as, avi, atum, a. 1. perfecte lavo. *Tertull. de Pœnit. c. 4.* Te peccatorum fluctibus merſum perlavabit. Adde *Apic. l. 8. c. 7.*

Perlaxo, as, valde laxo. *Apicius l. 7. c. 7.*

Perlecĕbra, æ, f. idem, ac illecebra. *Plaut. Aſin. 1. 2. 7.* Te perdam ego, & filiam, perlecebræ, pernicies, adoleſcentum exitium.

Perlecto, as, a. 1. freq. a *perlicio*. *Cic. pro Flacco c. 8.* Egentes, privata etiam benignitate perlectat. Aliqui legunt *prolectat*.

Perlectus, a, um, uſque ad finem lectus. *Cæſ. l. 5. B. Gall. c. 46.* Perlectam epiſtolam in conventu militum recitat. *Ovid. 1. amor. eleg. 11. v. 19.* perlectis reſcribat multa jubeto.

Perlĕgo, is, egi, ectum, a. 3. *legger tutto*, ἐπιλέγομαι, a principio ad finem uſque lego. *Cic. 1. de Div. c. 5.* Perlegi, ille inquit, tuum paulo ante tertium de natura Deorum. ¶ Tranſlate ſumitur pro diligenter intueri, contemplari. *Virg. 6. Æn. v. 34.* Quin protinus omnia perlegerent oculis. *Ovid. 1. Faſt. v. 591.* Perlege diſpoſitas generoſa per atria ceras.

Perlepĭde, adv. valde lepide. *Plaut. Caſ. 5. 2. 47.* Perlepide narrat.

Perlepidus, a, um, valde lepidus. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 53.* Euge perlepide, Charine, me meo ludo jam beas.

Perlĕvis, ve, o. 3. valde levis. *Cic. de Leg. Agr. 2. 1. 29.* P. R. vectigalia perlevi ſæpe momento fortunæ inclinatione temporis pendere.

Perleviter, adv. valde leviter. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 6.* Perleviter commotus. Adde *3. Tuſc. c. 25.*

Perlibenter, adv. valde libenter. *Cic. de Univerſ. c. 1.* Perlibenter & Nigidium vidi, & cognovi Cratippum. Adde *l. 8. Att. epiſt. 14.* ¶ Dicitur & *perlubenter*.

Perliberalis, le, o. 3. valde liberalis. *Ter. Hec. 3. 4. 24.* Perliberalis viſa eſt.

Perliberaliter, adv. valde liberaliter. *Cic. Att. l. 10. ep. 4.* Hoc loco multa perliberaliter.

Perlibratio, onis, f. actus perlibrandi. *Vitruv. l. 8. c. 6.* Perductionis (aquarum) prima ratio eſt perlibratio. V. *Libratio*, & *Libramentum*.

Perlibrātus, a, um, æquilibratus, æquatus. *Col. l. 3. c. 13.* Sic permenſum, & perlibratum opus in ſimilitudinem vervacti ſemper procedit.

Perlĭbro, as, avi, atum, a. 1. διαστασιάζω, eſt diligenter, ac perfecte menſurare, & ad libram æquare, ſive æqualem facere. *Col. l. 3. c. 13.* Nam ſtella pariter imæ foſſæ ſolum metitur, atque perlibrat. ¶ Interdum pro librando torquere ſumitur. *Silius l. 2. v. 189.* Lævamque bipennem perlibrat mediæ fronti. *Et l. 5. v. 321.* fervidus haſtam perlibrat.

Perlicio, V. Pellicio.

Perlĭmo, as, a. 1. *Vitruv. l. 5. c. 9.* Ex viridibus ſubtilis & extenuatus aer oculorum perlimat ſpeciem. h. e. extergit, acutam reddit, & puriorem, quaſi lima expolitam.

Perlĭnio, is, ivi, itum, a. 4. valde linio, multum, perfecte, undique, totum oblinio. *Col. l. 9. c. 12.* Protinus cuſtos novum loculamentum in hoc præparatum perliniat intus prædictis herbis.

Perlĭno, is, lini, vel livi, vel levi, litum, a. 3. idem, ac perlinio. *Col. l. 7. c. 5.* Et tunc pice liquida cum adipe ſuilla perlinuntur.

Perliquĭdus, a, um, adject. valde liquidus. *Celſ. l. 2. c. 4.* Si quod deſcendit, eſt perliquidum.

Perliterātus, a, um, adject. valde literatus. *Fragment. Cic. pro Q. Gall.* apud *Hieron. ep. 2.* Homo perliteratus.

Perlĭto, as, n. 1. perfecte lito, ſacrificio facto, Deos placo, votumque impetro. *Liv. l. 41. c. 15.* Saluti Petilium perlitaſſe negant. *Valer. Antias* apud *Gell. l. 1. c. 7.* Si hæ res divinæ factæ, riteque perlitatæ eſſent. ¶ Et imperſ. *Liv. l. 6.* R. Mac. Ea omnia ſacrificia læta fuere, primiſque hoſtiis perlitatum eſt.

Perlitus, a, um, συγκεχρισμένος, partic. a perlinor. *Plaut. Caſ. 2. 3. 23.* Senecta ætate unguentis perlitus ignave incedis. Al. leg. *unguentatus per vias*.

Perlonge, adv. valde longe. *Ter. Eun. 3. 5. 61.* Perlonge eſt, ſed tanto ocyus properemus.

Perlonginquus, a, um, valde longinquus. *Plaut. Bacch. 5. 2. 77.* Jam pol id quidem eſſe haud perlonginquum.

Perlongus, a, um, valde longus. *Plaut. Trin. 3. 3. 27.* Nunc ſi operiri vis adventum Charmidis, perlongum eſt. *Cic. Att. l. 5. ep. 20.* Perlonga, & non ſatis tuta via.

Perlubens, entis, o. valde lubens, ſeu gaudens. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 8.* In quibus me perlubente Servius alliſus eſt.

Perlubenter. V. Perlibenter.

Perlŭbet, ebat, buit, vel bitum eſt, imp. 2. vehementer lubet, valde cupio. *Plaut. Capt. 4. 5. 53.* Perlubet hunc hominem colloqui.

Perlucĕo,
Perlucĭdus, } V. Pelluceo &c.

Perluctuōſus, a, um, valde luctuoſus. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 8.* Serrani domeſtici filii funus perluctuoſum.

Perlūdo, is, a. 3. idem, ac ludo. *Prop. l. 4. el. 4.* Vidit arenoſis Tatium perludere campis. Alii leg. *proludere*. *Manil. l. 5. v. 81.* Totum perludere circum.

Perlumino, as, a. 1. valde illumino. *Tertull. de carne Chriſti c. 4.* Carnem cæcam perluminat.

Perlŭo, is, ui, utum, a. 3. idem ac lavo, vel multum lavo. *Ovid. 5. Faſt. v. 435.* Cumque manus puræ fontana perluit unda. Al. leg. *proluit*. *Colum. l. 6. c. 8.* Tum vino perluitur os. *Id. l. 9. c. 16.* Poſtquam diligenter aqua dulci perlutæ ſunt.

Perluſorius. V. Proluſorius.

Perluſtro, as, avi, atum, a. 1. idem, ac luſtro, vel diligenter, & attente luſtro. *Liv. l. 7.* Perluſtratique hoſtium agros. *Id. l. 25. c. 9.* Perluſtrantque omnia oculis. *Cic. in Part. c. 11.* Hujus igitur materiæ ad argumentum ſubjectæ perluſtrandæ animo partes erunt omnes. ¶ Hinc Perluſtratus apud *Felicem* *l. 2. c. 106.*

Permăcer, cra, crum, valde macer. *Plin. l. 18. c. 6.* Omnis creta coquit, niſi permacra. Adde *Celſ. l. 2. c. 21.*

Permacĕro, as, a. 1. valde, ſeu perfecte macero, ſubigo. *Vitruv. l. 7. c. 2.* Calculi in opere cum permacerantur, diſſolvunt tectorii expolitiones.

Permadefacio, is, eci, actum, a. 3. valde madefacio. *Plaut. Moſtell. 1. 2. 63.* Pro imbre amor advenit, permadefecit cor meum.

Permadeſco, is, dui, n. 3. valde madeo, διαβρέχομαι. Tranſlate *Senec. de Provid. c. 4.* Fugite enervatam felicitatem, qua animi permadeſcunt. hoc eſt, debilitantur. *Id. ep. 20.* Deliciis permaduimus. Propria *Colum. l. 2. c. 4.* Quaſi hibernis pluviis terra permaduerit.

Permagnus, a, um, παμμέγας, valde magnus. *Cic. 2. Fin.* Fieri tamen permagna acceſſio poteſt. *Id. 1. Tuſc.* Permagnum exiſtimans, tres Olympionicas una ex domo prodire. *Id. in Partit.* Permagni intereſt. *Id. 5. Ver.* Permagno decumas vendidiſti.

Permale, adv. *aſſai malamente*. *Cic. l. 1. Att. ep. 19.* Sequani permale pugnarunt. Al. leg. *male*.

Permananter, adv. ἀναδιδομένως, tranſitorie, penetrabiliter, a *permano*. *Lucr. l. 6. v. 918.* Uſque adeo permananter vis pervalet ejus.

Permanaſco, is, n. 3. idem, ac permano, vel incipio permanare. *Plaut. Trin. 1. 2. 118.* Unde ad eum id poſſet permanaſcere.

Permanĕo, es, ſi, ſum, n. 2. *ſtare*, *perſeverare*, *durare*, μένω, παραμένω, eſt manere in aliquo loco, uſque ad finem perſeverare, durare. *Cic. 2. Fin.* cum ſemel eſt ſuſcepta beata vita, tam permanet, quam ipſa effectrix beatæ vitæ ſapientia. *Id. de Am.* Alias amicitiæ ſtabiles permanere non poſſunt. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 4.* Ut in officio permaneret. *Senec. ep. 77.* Virtus ſola permanet tenorem ſui. Rurſus *Cic. 5. de Fin.* Permanere in ſententia. *Lucceius ad Cic. l. 5. Fam.* Permanere in incepto.

Permāno, as, avi, atum, n. 1. *ſcorrere*, *penetrare*, זָב, נָזַל, Germ. *dur chfließen*, Gall. *couler*, *parmi*, Hiſp. *manar*, διαρρέω, penitus mano, manando penetro, deſcendo. Conſtruitur cum acc. fere cum præp. in, vel *ad*. *Cic. pro Cluen.* Celerius potuit comeſum, quam epotum in venas, atque in omnes partes corporis permanare? *Id. 2. de nat. Deor.* Succus is, quo alimur, permanat ad jecur per vias quaſdam &c. ¶ Interdum cum præp. *per*. *Lucr. l. 3. v. 700.* Permanare animam nobis per membra ſolere. ¶ Tranſlate ſumitur pro vulgari. *Plaut. Capt. 2. 1. 25.* Ne a permanet palam hæc noſtra fallacia. ¶ Item pro pervenire. *Cic. pro Domo, c. 46.* Quæ etiam ad noſtras aures ſæpe permanant.

Permanſio, onis, f. διαμονὴ, perſeverantia. *Cic. l. 1. Fam. ep. 9.* Nunquam præſtantibus in Repub. gubernanda viris laudata eſt in una ſententia perpetua permanſio. Adde *2. Invent. c. 54.*

Permarinus, a, um, adject. Permarinos Lares, de quibus mentio ſit apud *Liv. l. 40. c. 52.* quidam putant fuiſſe, quos veteres in navibus colerent, quemadmodum Lares familiares, quos domi. In vetere quodam Lexico Lares permarini exponuntur ἐναλίους θεοὺς, teſte *Turnebo*.

Permatureſco, is, rui, n. 3. prorſus maturus fio. *Ovid. 4. Met. v. 165.* Nam color in pomo eſt, ubi permaturuit, ater. Adde *Celſ. l. 2. c. 24.*

Permatūro, as, a. 1. ad perfectam maturitatem perduco. *Hygin. fab. 136.* Morum, cum permaturuit, nigrum. Al. leg. permaturuit.

Per-

Digitized by Google

Permatūrus, a, um, adject. *ben maturo*. *Col. l.* 12. *c.* 48. Cum jam nigruerint, nec adhuc tamen permaturæ fuerint. *Celſ. l.* 6. *c.* 13. Non permaturum mandere.

Permaxĭme, idem quod maxime. *Cato R. R. c.* 38. Auſtrum permaxime caveto. Adde *Apul. l.* 8. *Met.*

Permedĭŏcris, cre, n. 3. παμμέτριος, admodum mediocris. *Cic.* 1. *de Or. c.* 31. Permediocres, ac potius leves motus debent eſſe dicunt.

Permeditāte, adv. cum diligenti meditatione. *Plauti* exemplum V. in *Meditate*, ubi per tmeſim *per quam meditate* legitur.

Permeditātus, a, um, adject. *Plaut. Epid.* 3. 2. 39. Eam (fidicinam) permeditatam meis dolis mittam. h. e. probe inſtructam. Alii legunt *præmeditatam*.

Permeabĭlis, le, adject. qui tranſiri poteſt. *Solin. c.* 47. (ol. 60.) Latitudo vix eſt plauſtro permeabilis.

Permeātor, oris, m. qui permeat. *Tertul. Apolog. c.* 21. Permeator univerſitatis ſpiritus.

Permeātus, a, um, *paſſato*, particip. paſſivæ ſignificationis. *Ammian. l.* 22. *c.* 15. Permeato flumine. Et *l.* 24. *c.* 8. Navigia pervia permeato amne.

Permenſĭo, onis, perfecta dimenſio. *Marc. Capell. l.* 7.

Permenſus, a, um. particip. paſſivæ ſignificationis, *ben miſurato*. *Col. l.* 3. *c.* 13. Permenſum, & perlibratum opus. *Tibul. l.* 3. *el.* 3. Permenſo defunctus tempore lucis. h. e. tranſacto.

Permĕo, as, avi, atum, a. 1. *paſſare*, *penetrare*, διαδύω, meo per aliquam rem, prætergredior, penetro. *Cicer.* 4. *Acad. c.* 37. Quod quædam animalis intelligentia per omnia ea permeet, & tranſeat. *Plin. lib.* 31. *cap.* 5. Quoniam Alpheus in ea inſula ſub imo maria permeat.

Permerĕo, es, ui, ritum, a. 2. multum & legitime mereo, de militantibus dictum. *Stat. l.* 5. *Silv.* 4. *v.* 73. Sola ſub armis Permeruit juncta manus.

Permeſſis, idis, adject. patronym. fœmininum a *Permeſſo*. *Martial. l.* 1. *ep.* 77. Quid tibi cum Permeſſide lympha? Al. *Permeſſidos unda*. quo pacto accipitur pro Permeſſo.

Permeſſius, a, um, adject. ad Permeſſum pertinens. *Claudian. de laudib. Serenæ*, *v.* 8. Fons Aganippea Permeſſius educat unda.

Permeſſus, m. 2. *Permeſſo*, Περμησσός, fl. Bœotiæ, Phœbo, & Muſis ſacer, qui ex Helicone M. naſcitur, & in Copaidem lac. apud Haliartum opp. influit. *Virg. Ecl.* 6. errantem Permeſſi ad flumina Gallum.

Permetĭor, iris, enſus ſum, d. 4. idem, ac metior. *Cicer.* 4. *Acad. c.* 21. Vix ſolis magnitudinem quaſi decempeda permenſi. ¶ Item peragro. *Virg.* 3. *Æn. v.* 157. Nos tumidum ſub te permenſi claſſibus æquor.

Permetŭo, is, ui, a. 3. valde metuo. *Virg.* 2. *Æn. v.* 572. Et pœnas Danaum, & deſerti conjugis iras permetuens.

Permīlĭto, as, avi, atum, n. 1. idem ac milito, ſeu juſtum militiæ tempus milito. *Ulpian. l.* 3. *Dig. de excuſation.* Si tribunus in cohortibus Prætoris permilitaverit.

Permingo, is, xi, ctum, n. 3. *ſcompiſciare*, mingendo conſpurco. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 44. Hunc perminxerunt calones.

Perminūtus, a, um, valde minutus. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 13. Ut omnia præterea, quæ bona corporis, & fortunæ putantur, perexigua, & perminuta videantur. Al. leg. *minuta*.

Permirabĭlis, le, permirandus. *Auguſtin. de Gen. ad litter. l.* 1. *c.* 20. Immo vero id ipſum permirabile eſt.

Permirandus, a, um, valde mirandus. Per tmeſim diviſum legitur apud *Gel. l.* 3. *c.* 6. Per hercle valde mirandam.

Permirus, a, um, valde mirus, magnopere admirandus. *Cic.* 2. *de Div.* Ut mihi permirum videatur, quenquam extare, &c. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 10. Illud vero permirum mihi accidit. *Id.* 2. *Orat. c.* 49. Per mihi mirum viſum eſt.

Permiſcĕo, es, iſcui. a. 2. *mescolare*, παραμίγνυμι, valde miſceo, admodum miſcendo confundo. *Cicer.* 4. *Ver.* Non modo illa, quæ erant ætatis, ordinis, quæſtuſque permiſcuit. *Idem in Vatin. c.* 5. Suas ſordes cum clariſſimorum virorum virtute permiſcere. *Plin. l.* 10. *c.* 13. Permiſceri connubio. *Silius l.* 15. Cœlum pelago permiſcuit Eurus.

Permiſſĭo, onis, f. *permiſſione*, *conceſſione*, [illegible], Germ. *zulaſſung*, Gal. *permiſſion*, Hiſp. *permiſſion*, συγχώρησις, actus permittendi, conceſſio. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 17. Quod tibi mea permiſſio manſionis tuæ grata eſt. ¶ Apud Rhetores *Permiſſio*, Græce ἐπιτροπή, eſt Figura ſententiarum, per quam Orator aliquid vehementer confidit, & oſtendit, ſe eam audientium voluntati tradere, atque concedere. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 29.

Permiſſor, oris, m. qui permittit. *Tertul. l.* 1. *adv. Marcion. c.* 22. Mali permiſſor.

Permiſſum, i, n. res conceſſa, & permiſſa. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 45. Utor permiſſo. Adde *Ulpian. lib.* 8. *leg.* 1. *Dig. tit.* 7.

Permiſſus, us, m. idem ac permiſſio. *Cic.* 1. *Off.* Cum Annibalis permiſſu exiſſet e caſtris. Adde *de Aruſp. Reſp. c.* 12.

Permiſſus, a, um, nom. particip. *permeſſo*, *commeſſo*. *Liv. l.* 4. *c.* 20. Cognitio ejus rei L. Sergio permiſſa. *Lucan. l.* 1. *v.* 505. Quibus ſacri permiſſa poteſtas.

Permiſte, vel Permixte, adv. *meſcolatamente*, valde confuſe. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 30. Neque permiſte cum partibus implicantur.

Permiſtim, vel Permixtim, adv. permiſte. *Prudent. in Hippolyto*, *v.* 119.

Permiſtĭo, vel Permixtio, onis, f. 3. διάμιξις, idem ac miſtio. *Cic. de Un. c.* 12. Superiori ſque permiſtionis reliquias fundens æquabat.

Permiſtus, vel Permixtus, a, um, valde miſtus. *Cicer.* 2. *de Divin.* Quæ permiſti cum corpore animi videre non poſſunt. *Id. pro Planc. cap.* 38. Fructus magna acerbitate permiſtos tuli. *Horat. l.* 1. *od.* 1. Lituo tubæ permiſtus ſonitus.

Permitis, te, o. 3. valde mitis, perfecte maturus. *Colum. lib.* 12. *cap.* 41. Et ſorba non permitia diviſa, exemptis ſeminibus.

Permitto, is, ſi, ſſum, a. 3. *permettere*, *concedere*, [illegible], Ger. *vergönnen*, *erlauben*, Gal. *permettre*, Hiſp. *permitir*, ἐπιτρέπω, ſino, concedo, poteſtatem facio. *Cic. pro Sylla*. Permitto aliquid iracundiæ tuæ. *Id.* 4. *Verr.* In cenſu habendo poteſtas omnis æſtimationis habendæ, ſummæque faciendæ Cenſori permittitur. *Id. Att. l.* 16. Quibus & lege, & S. C. permiſſum erat, ut de Cæſaris actis cognoſcerent. ¶ Sumitur etiam pro committere. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. Totum ei negotium permiſi. ¶ Item pro condonare. *Cic. pro Sext.* Eas ſe dixit & temporibus, & Reip. permiſſurum. ¶ Item pro dedere. *Cæſ.* 2. *B. G.* Se, ſuaque omnia in fidem, atque poteſtatem P. R. permittere. *Liv. l.* 7. Nos ipſos, noſtraque omnia cognite permittimus fidei. *Id. lib.* 32. *cap.* 17. Quibus cum Philippus nihil pacati, niſi omnia permitterentibus reſpondiſſet, &c. *ſe non ſi arrendevano a diſcrezione*. ¶ Item pro tranſmittere. *Col. l.* 7. *c.* 8. Hoc genus caſei poteſt etiam trans maria permitti. ¶ Item pro immittere, incitare. *Liv. l.* 3. *c.* 61. Concitant equos, permittuntque in hoſtem. *Siſenna* apud *Non. c.* 2. *n.* 780. Et inde equum concitatum princeps ad hoſtium permittit aciem. *Ovid.* 11. *Met. v.* 282. ſaxum permittere in hoſtem. ¶ Item pro præcipitare. *Siſenna* apud *Non. loc. cit.* Multi premiſſis armis ex ſummo ſe permitterent. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Plin. l.* 4. *c.* 14. Si conjectare permittitur. ¶ Permittere vela ventis, pro dare. *Quintil. in epiſt. ad Tryphon.*

Permodeſtus, a, um, admodum modeſtus. *Cicer. in Catil.* Homo videlicet timidus, & permodeſtus vocem Conſulis ferre non potuit. Adde *ad Attic. l.* 4. *ep.* 8.

Permodĭce, adv. valde modice. *Col. l.* 5. *c.* 11. Permodice fundito.

Permodĭcus, a, um, πολυμέτριος, valde modicus. *Suet. in Aug. c.* 6. Locus permodicus. Adde *in Tiber. c.* 47.

Permœſtus, a, um, valde mœſtus. *Dictys Cret. l.* 1. *c. ult.*

Permoleſte, adv. πολυχαλεπῶς, valde moleſte. *Cic. Att. l.* 15. De Pletorio vicino tuo permoleſte tuli, &c. Adde *Verr.* 6. *c.* 38.

Permoleſtus, a, um, vehementer moleſtus. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. Atque hi non ſunt permoleſti.

Permollis, le, adjectiv. valde mollis. *Quintil. lib.* 9. *cap.* 4. In [illegible] eſt permolle.

Permŏlo, lis, a. 3. valde molo. Tranſlate, alienas permolere uxores, dixit *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 34. h. e. ſubagitare, violare.

Permonſtro, as, a. 1. indico, monſtro. *Ammian. l.* 18. *c.* 13. (al. 6.) Erupiſſe hoſtium manus permonſtrantes.

Permorĭor, eris, d. 3. idem quod morior, apud *Commodian. Inſtruction.* 27. & 29.

Permotĭo, onis, f. *commozione*, παράταξις, commotio, motus, perturbatio. *Cic.* 2. *de Div.* Mentis permotione magis, quam natura hæc ſentimus. ¶ Speciatim dicitur de perturbationibus animi, quas vulgo *paſſiones* vocamus. *Cicer.* 4. *Acad.* Atque illi quidem etiam utiliter a natura dicebant permotiones iſtas animis noſtris datas.

Permotātus, a, um, permotus. *Commodian. Inſtruct.* 12. Vino permotati.

Permōtus, a, um, valde motus. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Auctoritate Orgetorigis permoti conſtituerunt, &c. *Cic. pro Cæc. c.* 17. Permotus metu. ¶ Permotus mente, accipitur pro inſano, quaſi de mente amotus. *Cic.* 1. *de Div.* Quod maxime contingit aut dormientibus, aut mente permotis.

Permovĕo, es, ovi, otum, a. 2. ἐκκινέω, vehementer moveo. *Cic.* 5. *Verr.* Si quem aratorum fugæ, calamitates, exilia, ſuſpendia denique non permovent. *Id. in Orat. c.* 38. Miſeratione mens judicum permovenda eſt. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Adduci, & permoveri aliqua re.

Permulcĕo, es, ſi, ſum, vel ctum, a. 2. *mitigare*, *ammollire*, καταψάω, valde mulceo, mitigo, lenio, mollio, leniter attrecto. *Cic. de Sen.* Præterita enim ætas, quamvis longa, cum effluxiſſet, nulla conſolatione permulcere poſſet ſtultam ſeneclutem. *Id. in Or. c.* 49. Sonus, & numerus permulcent aures. *Ovid.* 4. *Faſt.* Terque manu permulſit eum. *Liv. l.* 33. *c.* 23. Permulſit iram ejus conſul.

Permulctus, a, um, *raddolcito*, a permulceo. *Salluſt. in fragmen. l.* 4. *Hiſt.* apud *Priſcian. l.* 9. Dein, lenta jam ira, poſtea die liberalibus verbis permulcti ſunt.

Permulſĭo, onis, f. actus permulcendi, lenis attrectatio, blanditiæ. *Nonius c.* 2. *n.* 294. Quæ ſunt natura fera, manuum permulſione miteſcunt.

Permulſus, a, um, idem ac permulctus, a permulceo. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 12. Arteriæ leni voce permulſæ.

Permulti, æ, a, valde multi. *Cicer.* 4. *Acad.* Ad has viſiones inanes Antiochus quidem permulta dicebat. Adde 3. *Leg. c.* 14.

Permulto, adv. idem ac permultum, niſi quod cum comparativis jungitur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 61. Præſertim cum Chryſippus Academicos refellens permulto clariora, & certiora eſſe dicat, &c.

Permultum, adv. πάμπολυ, valde multum. *Cic.* 1. *Off. c.* 8. In omni injuſtitia permultum intereſt, utrum, &c. Adde 3. *Fam. ep.* 11.

Permundus, a, um, valde mundus. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 7. Permundæ ſunt enim hæ volucres.

Permunĭo, is, ivi, itum, a. 4. *fortificare*, κατοχυρόω, valde munio, aut abſolvo, quod munire inceperam. *Tacit. l.* 3. *Annal.* Locorumque peropportune permunivit. Adde 3. *hiſt. c.* 9.

Permunītus, a, um, *ben fortificato*. *Liv. l.* 7. *c.* 16. Cum ante mœnia ſua caſtris permunitis conſediſſent.

Permutatĭo, onis, f. idem ac mutatio. *Cicer. ult. Parad.* Nec tempeſtatum, nec temporum permutatione mutatur. *Id.* 3. *Piſo. ep.* 5. Dum pecunia accipitur, quæ mihi ex publica permutatione debetur, *per pubbliche lettere di cambio*. ¶ Apud Oratores permutatio eſt oratio, quæ aliud verbis, aliud ſententia oſtenditur, ea dividitur in tres partes, ſimilitudinem, argumentum, contrarium. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 34.

Permutātus, a, um, nom. ex particip. *mutato*. *Lucret. l.* 1. *v.* 826. Tantum elementa queunt, permutato ordine ſolo.

Permūto, as, avi, atum, a. 1. idem, quod muto. Differt a commuto, teſte *Feſto*, quia permutari id proprie dici videtur, quod ex alio loco in alium transfertur; at commutatur, cum aliud pro alio ſubſtituitur. Sed hoc non obſervatur. *Cicer.* 2. *Catil.* Si Catilina ſententiam permutaverit. *Plin. l.* 31. *c.* 37. Lien cum jecinore locum aliquando permutat. *Plaut. Cap.* 3. 3. 19. Nomina inter vos permutaſtis. ¶ Permutare pecuniam, eſt curare, ut per trapezitam, aut argentarium alio in loco reddatur, *far cambio*, *girar danaro*. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 17. Ait ſe curaſſe, ut cum quæſtu populi pecunia permutaretur. ¶ Permutare Remp. eſt perturbare. *Cic.* 3. *de Leg.* C. vero Gracchus nonne omnem Reipub. ſtatum permutavit? ¶ Interdum permutare ſumitur pro emere. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Singulis millibus nummum permutantibus congios pene binos.

Perna, æ, f. *coſcia di porco*, *preſciutto*, Ger. *ſchincken*, Gal. *jambon*, Hiſ. *pernil de tocino*, πέρνα, πετασών, coxa porcina tum prior, tum poſterior, ſalita cum toto pede, a primo Græco nomine allato. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Caſtrantur fœminæ poſt bidui inediam, ſuſpenſæ pernis prioribus. *Plaut. Truc.* 2. 2. 30. per convicium, pernam vocat hominem ſtolidum. ¶ Perna item piſcis eſt ex concharum genere, ita dictus a pernæ porcinæ ſimilitudine. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Pernavĭgo, as, avi, atum, a. 1. διαπλέω, idem, ac navigo, vel totum aliquem locum navigo. *Plin. l.* 2. *c.* 67. Sub eodem ſidere pars tota vergens in Caſpium mare pernavigata eſt Macedonum armis.

Perneceſſarĭus, a, um, admodum neceſſarius. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 21. Non eſſe Romæ meo tempore perneceſſario, ſubmoleſte fero. ¶ Sumitur etiam pro valde conjuncto, & propinquo. *Cic. pro Flacc. cap.* 6. Contendiſſe a Lælio paterno amico, ac perneceſſario.

Pernĕco, as, avi, atum, a. 1. *ammazzare*, interficio. *Silius l.* 4. *v.* 681. Tyrrhenaque pernecat haſta.

Pernĕgo, as, avi, atum, a. 1. *negare al tutto*, ἐξαρνέομαι, vehementer, vel omnino nego. *Ter. in prol. Eun.* Sed eas tabulas factas prius Latinas ſciſſe ſe, id vero pernegat. *Tibul. l.* 1. *el.* 6. Sic etiam de me pernegat illa viro. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic.* 6. *Ver.* Itaque illo tempore, ac primo iſtius adventu pernegatur.

Pernĕo, es, a. 2. idem quod neo, vel totum penſum neo. *Martial. lib.* 1. *epigr.* 89. Cum mihi ſupremos Lacheſis perneverit annos.

Pernētus, a, um, nom. particip. abſoluta netus. *Sidon. carm.* 15. *v.* 167. vitam Parcarum vellere in ipſo Nondum pernetam.

Perniciabĭlis, le, o. 3. idem ac pernicialis. *Curt. l.* 7. *c.* 3. Plurimorum oculis præcipue perniciabilis fuit. *Tac. l.* 3. *Ann. c.* 34. Id perniciabile reo.

Perniciālis, le, n. 3. *mortifero*, Ger. *verderblich*, Gal. *pernicieux*, Hiſ. *pernicioſo*, ὀλέθριος, quod perniciem affert, quod ad necem ducit, exitiale. *Liv. l.* 27. *c.* 23. Quæ tamen magis in longinquos morbos, quam in perniciales evaſit. *Plin. l.* 15. *c.* 18. Cato perniciali odio Carthaginis flagrans.

Pernicies, ei, f. 5. *ruina*, [illegible], Ger. *verderben*, Gall. *ruine*, *deſtruction*, Hiſp. *deſtruccion*, ὄλεθρος, exitium, mors, interitus, a perneco. *Cicer. in Catil.* 4. *c.* 5. Cum de pernicie Reip. & exitio hujus urbis tam acerbe, tamque crudeliter cogitarit. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 70. Quæ læta in præſens, mox ipſis perniciem fecere. *Id.* 2. *Ann.* Verſam in perniciem. *Cicer. in Catil.* Perniciem moliri. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Incurrere in perniciem. *Id. pro Dom.* Depellere perniciem a patria. ¶ In plurali num. uſus eſt *Arnobius*. ¶ In genitivo ſingulari *hujus perniciis* dictum eſt olim a quibuſdam, teſte *Diomed. lib.* 1. *pag.* 282. *Putſch.* Item *pernicii*. V. *Gel. l.* 9. *c.* 14. *ad fin.*

Perniciōſe, adv. *dannoſamente*, ὀλεθρίως, damnoſe, exitialiter. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 5. Quid, quod multa pernicioſe, multa peſtifere ſciſcuntur in populis? *Id.* 3. *de Leg. c.* 14. Quo pernicioſius de Rep. merentur vitioſi principes. *Auguſt. ep.* 39. Rebus mortalibus pernicioſiſſime compedire.

Perniciōſus, a, um, *dannevole*, Germ. *ſchädlich*, Gall. *pernicieux*, Hiſp. *dañoſo*, ὀλέθριος, quod perniciem affert, mortiferum, exitioſum, damnoſum. *Cic. de Am.* Quanquam iſta aſſentatio pernicioſa ſit. *Id.* 1. *de Inv.* Is inutilis ſibi, pernicioſus civis patriæ alitur. *Id.* 3. *Tuſc.* At & morbi pernicioſiores, pluresque ſunt animi, quam corporis. *Quintil. l.* 2. *c.* 2. Hoſtis ſtudiorum pernicioſiſſime.

Pernicĭtas, atis, f. 3. [illegible], Ger. *ſchnelligkeit*, Gal. *viteſſe*, *legereté*, Hiſp. *ligereza*, ὠκύτης, velocitas. *Liv. lib.* 9. *cap.* 16. Pernicitas pedum inerat, quæ cognomen etiam dedit.

Pernicĭter, adv. velociter. *Plin. l.* 8. *c.* 14. Ut ſupervolantes quamvis alte, pernic[illegible]

Digitized by Google

terque alites hauſta raptas abſorbeant. *Liv. l. 4. B. Pun.* Et vehi poſt ſe ſe, & deſilire perniciter. Rurſus *Plin. l. 8. c. 53.* Rupicapræ pernicius exultant.

Perniger, gra, grum, *valde niger*. *Plaut. Pan.* 5. 2. 153. Ore parvo, atque oculis pernigris.

Pernimium, *adv.* *aſſai troppo*. *Ter. Adel.* 3. 4. 29. Nimium inter vos, ac pernimium intereſt.

Pernio, onis, *m.* *ſpernaglie, buganza*, Ger. *er froren fleiſch an fuſſen*, Gal. *mule aux talon*, Hiſp. *ſavanon*, χιμεθλον, morbus pedum ex nimio frigore proveniens, & calcaneum infeſtans præcipue. *Plin. l. 20. c. 3.* Rapum domeſticum perniones fervens impoſitum ſanat.

Perniuncŭlus, li, *m.* dim. a pernio. *Plin. lib. 26. c. 12.* Perniunculos curat, & cotyledon cum axungia.

Pernix, icis, *o.* ποδώκης, qui multum nititur, & diu in re aliqua perſeverat, a *pernitor*, *eris*. *Virg. 3. Georg. v. 219.* Et inter dum jacet pernix tuſtreto ſaxa cubili. *Liv. l. 28. c. 22.* Perniciam corporum homines. ¶ Aliquando ſumitur pro celeri. *Virg. 4. Æn. v. 180.* Pedibus celerem, & pernicibus alis. *Stat. 4. Theb. v. 312.* vento pernicior. *Senec. ep. 108.* Temporis perniciſſima celeritas.

Pernobĭlis, le, *o. 3.* valde nobilis. *Cic. Verr. 6. c. 57.* Tum epigramma Græcum pernobile inciſum habuit in baſi.

Pernocto, as, avi, atum, *n.* 1. *ſtar di notte*, לין, Ger. *ubernacht ſeyn*, Gal. *paſſer la nuit*, Hiſp. *paſſar la noche*, διανυκτερεύω, noctem totam aliquo in loco tranſigo, ſive vigilando, ſive dormiendo, ſive aliud quid operis faciendo. *Cic. pro Cluent.* Cum eſſet adoleſcens apud mulierculam quandam, atque ibi pernoctaret. *Id. pro Arch. c. 7.* Pernoctant nobiſcum, peregrinantur, ruſticantur.

Pernumĕro laridum, *h. e.* pernam, vel laridum ex perna, dixit *Plaut. Men.* 1. 3. 27. Al. leg. *peronidem*, quod quidem quid ſit, quærit *Lambinus*. fortaſſe eſt a περόνη, quod apud Græcos oſſa tibiæ ſignificat.

Pernoſco, is, ovi, otum, *a.* 3. διαγινώσκω, perfecte noſco. *Cic. de Fato*, *c. 5.* Qui ſe profitebatur hominum mores, naturaſque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoſcere.

Pernoteſco, is, tui, *n.* 3. perfecte, & certe cognoſcor. *Tacit. Ann. 1. c. 23.* Neque illi fuiſſe unquam fratrem, pernotuiſſet. Adde *Ann.* 13. *c.* 25.

Pernōtus, a, um, *adject.* valde notus. *Curt. l. 9. c. 7.* Dioxippus regi pernotus & gratus.

Pernox, octis, *o.* παννύχιος, per totam noctem durans, ut Pernox vigilia, quæ per totam noctem continuatur. Luna pernox, quæ per totam noctem lucet. *Gel. l. 2. c. 1.* Stare ſolitus Socrates dicitur pertinaci ſtatu perdius, atque pernox. *Liv. l. 5. c. 28.* Sed Luna pernox erat. *Juvenal. ſat. 8. v. 12.* ſi luditur alea pernox.

Pernoxius, a, um, *adject.* valde noxius. *Pomp. Mela l. 1. c. ult.* Pernoxii appulſis.

Pernumĕro, as, *a.* 1. idem ac numero, vel numerum abſolvo. *Liv. l. 28. c. 34.* Dum imperatam pecuniam illergetes pernumerarent.

Pero, onis, *m.* ἐμβάς, genus calceamenti ruſtici prælti, ex corio crudo, quod adverſus imbres, nives, & frigora commodum eſt, quo etiam priſci Latini in bellis uſi ſunt. *Virg. 7. Æn. v. 690.* Veſtigia nuda ſiniſtri Inſtituere pedis, crudus tegit altera pero. *Juven. ſat. 14. v. 185.* Quem non pudet alto Per glaciem perone tegi. ¶ Perones quoque pro ſaccis legi putant, eſſeque id nomen ... pem. Sed rectius *arones* vocantur. V. *Æro*.

Pero, *f.* 4. contract. Πηρώ, filia Nelei, ſoror Neſtoris, & Periclymeni. Tam admiranda fuit pulchritudine, ut omnes accolæ illam ducere in uxorem cuperent. Quam ob rem pater illi ſoli eam promiſit, qui boves ingentes ex Herculis cuſtodia eriperet. *Hom. Odyſſ.* 11.

Perobſcūrus, a, um, valde obſcurus. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 1.* Tum perdifficilis, & perobſcura quæſtio eſt de natura Deorum.

Perōdi, iſti, anom. 4. valde odi. *Manil. l. 5. v. 409.* Quiſquis favit, vulparove perodit.

Perodiōſus, a, um, valde odioſus. *Cic. Attic. l. 10.* Crebro refricat lippitudo, non illa quidem perodioſa, ſed tamen quæ impediat ſcriptionem meam. Adde *l. 13. ep.* 22.

Perofficiōſe, *adv.* valde officioſe. *Cic. Fam. 9. ep. 20.* Me perofficioſe, & peramanter obſervat.

Perolĕo, es, *n.* 2. valde oleo. *Lucr. l. 6. v. 1153.* Rancida quo perolent projecta cadavere ritu.

Peroleſco, is, *n.* 3. creſco, adoleſco. Hinc *perolviſſe* pro peroleviſſe. *Lucil.* apud *Priſcian. ſub fin. l. 9.* Qui totum ſcis corpus jam perolevſſe biſulcis.

Peronātus, a, um, peronibus calceatus. *Perſ. ſat. 5. v. 102.* Navem ſi poſcat ſibi peronatus arator.

Perōnia, idis. V. Peronidem.

Peropportūne, *adv.* valde opportune. *Cic. 7. Ver.* Peropportune fortuna te obtulit. Adde *1. de Orat. c. 4.*

Peropportūnus, a, um, valde opportunus. *Cic. l. 2. de Or. c. 57.* Requieſcam in Cæſaris ſermone, quaſi in aliquo peropportuno diverſorio.

Peroptato, *adv.* valde optato, ſive ex animi ſententia. *Cic. 2. de Orat. c. 5.* Nunc peroptato nobis datum eſt.

Perōpus eſt, valde opus eſt. *Ter. Andr. 2. 5. 30.* Sed nunc peropus eſt, hunc cum ipſa loqui.

Peroratio, onis, *f.* *perorazione*, ἐπίλογος, ἀνακεφαλαίωσις, epilogus, concluſio, ultima pars orationis, in qua tota cauſa concluditur, vel abſolvitur. *Cic. in Brut. c. 33.* Extat ejus peroratio, qui epilogus dicitur. V. *Auct. ad Her. l. 2.* & *Cic. l. 1. de Inv.*

Perorātus, a, um, *finito di dire*. *Cic. 5. Att. ep. 10.* Sed hæc tunc laudemus, cum erunt perorata. *Auct. ad Heren. l. 1. c. 10.* Perorata narratione.

Peroriga. V. Proriga.

Perornātus, a, um, valde ornatus. *Cic. in Brut. c. 43.* Craſſus in dicendo & perornatus, & brevis.

Perorno, as, avi, atum, *a.* 1. valde orno. *Tac. l. 16. Ann. c. 26.* Detraheret potius Senatui, quem perornaviſſet, ſolatium tanti flagitii.

Perŏro, as, avi, atum, *a.* 1. *perorare*, *conchiudere*, Ger. *beſchlieſſen*, Gal. *perorer*, *faire fin a ſon oraiſon*, Hiſp. *concluir*, *perorar*, ἐπιλέγω, ἀνακεφαλαιόω, orationem finio, vel abſolvo, epilogum orationi impono, a *per*, & *oro*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. Att. l. 4.* Cum horas fere tres dixiſſet, odio, & ſtrepitu Senatus coactus eſt aliquando perorare. ¶ Vel cum acc. *Cic. 5. Verr.* De qua cum dixero, totum hoc crimen decumanum perorabo. ¶ Vel impersonaliter. *Cic. 2. de Or.* Alii jubent, antequam peroretur, &c. ¶ Uſurpatur etiam de univerſa oratione, pro ultimo loco cauſam agere, & concludere. *Cic. pro Quinct.* Mihi perdifficile eſſe contra tales Oratores non modo tantam cauſam perorare, ſed omnino verbum facere conari. ¶ Item de tota oratione abſolute, pro dicere, vel diligenter dicere. *Cic. pro Sext.* Quanquam a Q. Hortenſio clariſſimo viro, atque eloquentiſſimo cauſa eſt P. Sextii perorata. ¶ Dicitur quoque de diſputationibus Philoſophicis, & aliis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Reſtat, ut doceam, atque aliquando perorem. *Id. 2. de Leg. cap. ult.* Video, Platonem idem feciſſe, omnemque orationem ejus de legibus peroratam eſſe uno æſtivo die. ¶ Item de quocunque ſermone, pro differere, loqui. *Plin. l. 29. c. 1.* Et rabie quadam in omnes ævi Medicos perorantem.

Perorſi, *maſc.* 2. Peroſi, pop. Libyæ interioris, gens ingens, & bellicoſa, qui quadrupedum ferarum modo vagantur, earumque viſceribus veſcuntur. *Plin. l. 5. 1. 8.* & *l. 6. c. 32.*

Perōſus, a, um, *chi ha in odio*, Ἀπεχθής, qui valde odit, a *per*, & *oſus*, participio verbi antiqui *odio*, voce paſſiva, ſed activa ſignificatione. *Liv. l. 3. c. 34.* Plebe conſulum nomen, haud ſecus quam regum, peroſa erat. *Virg. 6. Æn.* lucemque peroſi. ¶ Paſſive ſignificatione pro eo qui odio habetur. *Tertul. de an. c. 1.* Veritas tanto peroſior, quanto plenior.

Perpacātus, a, um, *partic.* a perpacor. *Liv. l. 36. c. 22.* Paucoſque per dies omnibus perpacatis, &c.

Perpāco, as, *a.* idem, ac paco. *Flor. l. 4. c. 12.* Omnes illius cardinis populos perpacavit. *Aurel. Victor. de Vir. Illuſtr. c. 33.* Quos uſque ad mare ſuperum perpacavit.

Perpallĭdus, a, um, *adject.* valde pallidus. *Corn. Celſ. l. 2. c. 6.* Color perpallidus.

Perparce, *adverb.* admodum parce. *Ter. Andr. 2. 6. 24.* Tu quoque perparce nimium.

Perpārum, *a.* 2. valde parum. *Cic. 5. Ver. c. 57.* Perparum ea illis magnis lucris ad ſe ſe pervenire. Alii leg. *perparvum*.

Perparvŭlus, a, um, dim. a perparvus. *Cic. 6. Ver. c. 43.* Duo tamen ſigilla perparvula tollunt.

Perparvus, a, um, admodum parvus. *Cic. 1. de Leg.* Quæ, & cum adſunt, perparva ſunt. *Id. pro Deiot. c. 3.* Perparva culpa.

Perpaſco, is, *a.* 3. idem quod paſco, veſcor. *Var. l. 5. de L. L.* Pecus ab eo quod perpaſcat.

Perpeſtino, as, *a.* 1. evello, eradico, apud *Tertul. l. 2. de cult. fœm. c. 9.* ubi alii leg. *repaſtino*.

Perpaſtus, a, um, nom. ex partic. bene paſtus, ut perpaſtus canis, apud *Phædr. 3. fab. 7.*

Perpaucŭlus, a, um, dim. a perpaucus. *Cic. 1. de Leg. c. 20.* Deduxitque in Academiam perpauculis paſſibus.

Perpaucus, a, um, valde paucus. *Cic. 4. Acad.* Erat quidem, ſi perpauca mutaviſſet, germaniſſimus Stoicus. *Colum. l. 3. c. 22.* Tum perpauciſſimis agricolis contingent.

Perpavefacio, is, *a.* 3. valde pavefacio. *Plaut. Stich. 1. 2. 28.* Perplexabiliter earum hodie perpavefaciam pectora.

Perpaulŭlus, a, um, dim. a perpaulus. *Cic. 2. de Orat. c. 35.* Inter ingenium quidem, & diligentiam perpauluIum loci reliquum eſt arti.

Perpaulum, *adv.* valde paulum. *Cic. 1. Fin. c. 6.* Declinare dixit atomum perpaulum.

Perpauper, ra, rum, valde pauper. *Cic. Att. l. 6. ep. 3.* Erat enim Rex perpauper.

Perpauxillum, *adv.* dim. a perpaulum. *Plaut. Capt. 1. 2. 74.* Ne, perpauxillum modo.

Perpedio, is, *a.* 4. impedio, præpedio. *Accius* apud *Non. c. 4. n. 10.* Si unquam perpedias gnato.

Perpello, is, uli, *a.* 3. *indurre*, ἐξαναγκάζω, impello, induco, cogo. *Liv. l. 31. c. 14.* Eodem metu perpulit ad deditionem. *Ter. Andr. 4. 1. 38.* Suadere, orare uſque adeo, donec perpulit. *Tacit. l. 12. Ann. c. 50.* Perpellunt Vologeſum omittere præſentia. *Liv. l. 22. c. 53.* Nec tamen perpelli potuere, ut acie dimicarent.

Perpendiculāris, & perpendicularius, *adject.* *Frontinus in Expoſitione formar. p. 32. edit. Goeſii.* Perpendicularis ejus lineæ. Et mox. Subtendens linea perpendicularia.

Perpendiculātor, oris, *m.* artifex, qui perpendiculo utitur. *Aurel. Victor. Epitom. in Adriano.* Fabros, perpendiculatores, architectos centuriavit.

Perpendiculātus, a, um, *adject.* ad perpendiculum tactus. *Martian. Capell. l. 6.* Illæ velut perpendiculatæ ſuſpectantur.

Perpendicŭlum, i, *n.* *perpendicolo*, *pendolo*, σταθμη, inſtrumentum fabri materiarii, ſeu cæmentarii, quo plumbo a filo, & gnomone pendente rectitudo, ſeu obliquitas operis perpenditur, & examinatur. Ejus inventor, teſte *Plin. l. 7. c. 56.* fuit Dædalus. *Cic. Ver. 3. c. 51.* Ad perpendiculum columnas exigere, ἀντὶ ἀκριβῶς. *Plin. l. 35. c. 14.* Si ad perpendiculum fiant. Metaphorice *Auſonius Parental.* V. Ad perpendiculum ſeque ſuoſque habuit.

Perpendo, is, di, ſum, *a.* 3. σταθμάομαι, diligenter pondero, probe examino, diligenter conſidero. *Cic. 3. de Or.* Id non arte aliqua perpenditur, ſed quodam quaſi naturali ſenſu judicatur. *Id. pro Mur.* Hæc omnia ad rationem civitatis ſi dirigas, recta ſunt, ſin perpendere ad diſciplinæ præcepta velis, reperiantur praviſſima. Propriæ *Gell. l. 20. c. 1.* Perpendere in libris.

Perpenſa, æ. *f.* herba, quæ a nonnullis vocatur baccar. *Plin. l. 21. c. 19.* Baccar in medicinæ uſu aliqui ex noſtris perpenſam vocant.

Perpenſatio, onis, *f.* diligens examen. *Gell. l. 2. c. 2.* Perpenſatio honorum, atque officiorum.

Perpenſe, *adv.* ἐμβριθῶς, ponderate, conſiderate. *Ammian. l. 26. c. 11.* Utilitate rei perpenſius cogitata.

Perpenſo, as, avi, atum, *a.* 1. freq. a perpendo. *Ammian. lib. 19. c. 24.* Altis mentibus perpenſantes. *Gratius in Cyneg. v. 199.* Perpenſare vires.

Perpenſus, a, um, nom. ex partic. accurate conſideratus, examinatus. *Colum. l. 3. c. 3.* Ut ante perpenſum, & exploratum habeamus, an &c.

Perpĕram, *adv.* *malamente*, Ger. *ubel*, Gal. *mal*, Hiſp. *malamente*, κακῶς, ματαίως, leviter, temere, præpoſtere, prave. *Cicer. pro Cæc. c. 24.* Perperam judicare. *Liv. l. 1. c. 23.* Recte, an perperam interpretor. *Plin. l. 3. ep. 5.* Perperam pronunciare.

Perpĕre, *adver.* perperam. *Claud. Mamert. l. 1. c. 2.* Opiniones perpere præſumptæ.

Perperitūdo, inis, *f.* 3. *leggerezza*, *temerità*, levitas, temeritas, pravitas, a *perperus*. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 628.* Et eo plectuntur poetæ, quam ſuo vitio, ſæpius ductabilitate nimia veſtra, aut perperitudine.

Perpĕrus, a, um, *adject.* πέρπερος, pravus, vitioſus. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 696.* Deſcribere in theatro perperos populatim. Ubi *Non.* interpretatur ſtultos, indoctos. *Vopiſc. in Tacit. c. 6.* Nihil immaturum, nihil perperum. *Plaut. Truc. 3. 1. 9.* Perperas, minat oves. *h. e.* infructuoſas. Alii al. leg.

Perpes, etis, *o.* idem ac perpetuus, ſive jugis. *Plaut. Amph. 1. 2. 105.* Atque ibi quievi in navi noctem perpetem. *Capitolin. in Vero*, *c. 4.* Nocte perpeti alea ludere.

Perpeſſio, onis, *f.* *tolleranza*, ὑπομονή, πάθος, actus perpetiendi, tolerantia. *Cic. pro Rab.* Harum omnium rerum non ſolum eventus, atque perpeſſio, ſed &c. *Id. 2. de Invent. c. 54.* Laborum perpeſſio. *Et paulo poſt.* Rerum arduarum ac difficilium voluntaria, ac diuturna perpeſſio.

Perpeſſĭtius, a, um, *adject.* *tollerante*, *paziente*, qui ex multorum malorum perpeſſione jam didicit facile pati. *Senec. ep. 53.* Levia aliquem motiuncula decipit; ſed cum creverit, & vera febris evaſerit, etiam a duro, & perpeſſitio confeſſionem accipit. *Id. ep. 104.* Socrates perpeſſitius ſenex, & per omnia jactatus.

Perpeſſus, a, um, *partic.* a perpetior. *Cic. l. 12. Fam.* Ubi mihi tam multa pro te perpeſſo, atque defuncto hoc concederet.

Perpeſſus, us, *m.* idem ac perpeſſio. *Cic. 4. Fin. c. 26.* Si eam aſperum, & difficilem perpeſſu dixero. *Id. 2. Tuſc. c. 8. ex vet. poeta.* O multa dictu gravia, perpeſſu aſpera. Sed fortaſſe in hiſce locis eſt ſupin. paſſivum: quod ſingulare eſſet, quia verba deponentia hoc ſupino carent.

Perpĕtim, *adv.* idem ac perpetuo. *Voſſius* dicit, naturæ eſſe accuſativum, pro perpetem, quaſi dicas, perpetem diem, noctemque. Ut *amuſſim*, unde *adamuſſim*, pro *amuſſem*, hoc eſt ad amuſſem, ſic *perpetim* pro *perpetem* dicere. V. *Poſt* in Perpetem. *Plin. l. 10. c. 2.* Et in angulo oculi perpetim humore manans.

Perpetĭor, eris, eſſus ſum, *d.* 3. *patire*, *ſopportare*, סבל, Ger. *leiden*, Gal. *ſouffrir*, Hiſp. *ſufrir*, *padecer*, πάσχω, idem quod patior, aut fortiter patior, ſuffero, perfero. *Cic. 1. Fin. c. 14.* Ideo etiam dolorem ſæpe perpetiuntur. *Id. l. 2. Fam. ep. 15.* Nonne tibi affirmavi, quidvis me potius perpeſſurum, quam &c? *Plaut. Aſin. 9. 1. 15.* Unam hunc diem perpetere. *h. e.* ſuſtine, expecta.

Perpetrabĭlis, le, *adject.* *Tertul. l. 2. ad uxor. c. 1.* Nubere in Domino perpetrabile eſt. *h. e.* permiſſum eſt.

Perpetrātio, onis, *f.* actus perpetrandi. *Tertul. de Pœnit. c. 3.* Aliqua difficultas perpetrationem ejus intercipit.

Perpetrātus, a, um, *fatto*. *Liv. l. 1. c. 6.* Perpetrata cædes. *Id. l. 33. c. 21.* Pace nondum perpetrata. Et *l. 44. c. 37.* Sacrificio rite perpetrato.

Perpĕtro, as, avi, atum, *finire*, *compire*, *mandare ad effetto*, עשה, Ger. *volbringen*, Gal. *venir about*, *achever*, Hiſp. *acabarde hazer*, διαπράττομαι, perficio, a *per*, & *patro*, *Priſ.* Sumitur & in bonam partem, & in malam. *Tacit. 4. hiſt. c. 51.* Validiſſimam exercitus partem Tito tradit, ad reliqua Judaici belli perpetranda. *Plaut. Pſeud. 5. 2. 14.* Poſtquam opus meum, ut volui, omne perpetravi. *Liv.* perpetrare pacem, & perpetrare ſacrificium. V. *Perpetratus*.

Perpetuālis, le, *o.* 3. perpetuus. *Quinctil. l. 2. c. 14.* καθολικά, ideſt, ut dicamus, quo modo poſſumus, univerſalia, vel perpetualia.

Perpetuārius, a, um, *adject.* perpetuus. Perpetuarius mulio, *h. e.* qui perpetuo mulioniam exercet, apud *Senec. in apocolocynth.* ¶ Perpetuarii, apud *JCtos*, *leg. fin. Cod. de locat.* dicuntur, qui fundum, aut rem aliam perpetuo conduxerunt.

Perpe-

Perpetuātus, a, um, perpetuus factus. *Avien. ſub fin. lib.* 1. his eſt tibi, Roma, catenis Perpetuata fides.

Perpetuĭtas, atis, f. *continuazione, perpetuità*, Ger. *unnunderlaſſung*, Gal. *perpetuité*, Hiſp. *perpetuidad*, αἰδιότης, continuatio, perennitas. *Cic. in Tuſc.* Non ex ſingulis vocibus Philoſophi ſunt ſpectandi, ſeu ex perpetuitate, atque conſtantia. *Id.* 2. *Off. c.* 7. Contraque benevolentia fidelis eſt vel ad perpetuitatem.

Perpetuĭto, as, a. 1. perpetuum facio. *Eo. apud Non. c.* 1. *n.* 632. Libertatem ut perpetuitaſſint quam maxime.

Perpetŭo, as, avi, atum, a. 1. *perpetuare, continuare*, תמד, Ger. *underlaſſen*, Gal. *perpetuer*, Hiſp. *perpetuar*, αἰδίζω, perenno, continuo ſine intermiſſione. *Cic.* 3. *de Or. c.* 46. Tamen eum perpetuare verba nolumus. *Id. pro Sylla*. Semper Cuilius in calamitate fratris ſui judicium poteſtatem perpetuandam, legis acerbitatem mitigandam putavit. ¶ *Dii te perpetuent*, formula fuit acclamantium Imperatoribus, apud *Lamprid. in Alexandr. c.* 6.

Perpetŭo, adv. *perpetuamente, continuamente*, תמיד, Ger. *immerdar*, Gal. *perpetuellement*, Hiſp. *perpetuamente*, ἀεὶ, continue, perenniter, aſſidue, ſemper, æterne. *Cic.* 7. *Verr.* Quæ in amicitia, fideque P. R. perpetuo manſerant. Adde *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 31.

Perpetŭum, adv. idem ac perpetuo. *Ter. Adelph.* 4. 1. 6. Cupio perpetuum in lætitia degere.

Perpetŭus, a, um, *perpetuo, continuo*, תמיד, Ger. *ewig*, Gal. *perpetuel*, Hiſp. *perpetuo*, διηνεκής, αἰδιος, continuus, temporis ſpatio non intermiſſus, perennis, conſtans, a *perpes*. Differt ab æterno, quia æternum dicitur, quod non habet finem, perpetuum, quod eſt ſine intermiſſione. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Earum autem perennes curſus, atque perpetui cum admirabili incredibilique conſtantia declarant, in his vim, & mentem eſſe divinam. *Ter. Hec. c.* 2. ca. Biennium ibi perpetuum illum tuli. ¶ Dicitur etiam de eo, quod ratione loci, vel magnitudinis, ſeu corporis continuatum eſt, non interruptum, aut conciſum, ut *Montes perpetui, valles perpetuæ, via perpetua, foſſæ perpetuæ, agger perpetuus*, &c. *Cic.* 6. *Verr.* Cæteræque urbis partes una lata via perpetua, multiſque tranſverſis diviſæ privatis ædificiis continentur. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 37. Perpetua palus. *Id. l.* 3. *B. C.* Perpetuæ munitiones. *Virg. Æn.* 3. *v.* 176. hic ariete cæſo Perpetuis ſoliti patres conſidere menſis. h. e. longis. *Id.* 8. *Æn. v.* 183. Veſcitur Æneas ſimul, & Trojana juventus Perpetui tergo bovis. ¶ Item de oratione, & de diſputatione, quæ h. e. longi atque integri. altercatione, aut interlocutione non interrumpitur. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 16. Clodium præſentem fregi in Senatu cum oratione perpetua, pleniſſima gravitatis, tum altercatione. ¶ Sæpe ſumitur pro æterno, ſive pro eo, quod nunquam perit. *Cic. Att. l.* c. Tempus eſt nos de illa perpetua jam, non de hac exigua vita cogitare. ¶ Nonnunquam capitur pro univerſali, pro eo, quod tam generale eſt, ut ſemper habeat locum. *Celſ. l.* 2. *c.* 10. Cum ſit autem minime crudo ſanguis mittendus, tamen ne id quidem perpetuum eſt. hoc eſt, non uſquequaque verum eſt. ¶ *In perpetuum*, idem eſt ac perpetuo. *Cicer. pro Cluent.* Quid eſt, quamobrem quiſquam noſtrum Cenſorias ſubſcriptiones omnes fixas, & in perpetuum ratas putet eſſe oportere? ¶ *Perpetuus*, & *perpetuiſſimus* ſunt *Catones* apud *Charſ. l.* 1. & *Pacuvis* apud *Priſcian. l.* 3.

Perpexus, a, um, nom. ex partic. diligenter pexus. *Jul. Firmic. lib.* 3. *cap.* 3. Pectora pugnis tundant, & perpexam barbam permulceant.

Perpictus, a, um, exacte pictus, partic. a perpingor. *Ovid.* 10. *Metam. v.* 261. Lilia, perpictaſque pilas. Alii leg. *Liliaque, pictaſque pilas*.

Perplacĕo, es, n. 2. valde placeo. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 23. Vide legem, quam T. Fabio ſcripſit T. Viſellius: ea mihi perplacet.

Perplexabĭlis, le, o. 3. idem ac perplexus, implexus, involutus, obſcurus. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 47. Neque ullum verbum faciat perplexabile.

Perplexabilĭter, adv. idem ac perplexe. *Plaut. Stich. c.* 2. 28. Perplexabiliter hodie eorum perpavefaciam pectora.

Perplexe, adv. *intricatamente*, ποικιλῶς, obſcure, implicite, a perplexus. *Ter. Eun.* 5. 1. Pergin' ſceleſta mecum perplexe loqui? *Liv. l.* 6. *c.* 13. Detrectionem haud perplexe indicavere. *Prudent. adverſ. Symmach. l.* 2. *v.* 847. Anfractus dubios habet, & perplexius errat.

Perplexim, adv. idem ac perplexe. *Plaut. Stich. c.* 2. 18. Utrum ego perplexim laceſſam oratione.

Perplexio, onis, f. ambages, perplexitas. *Porcius Latro Declam. in Catil. c.* 33.

Perplexĭtas, atis, f. *perpleſſità*, dubium, ambiguitas. *Ammian. l.* 18. *c.* 64. (*al.* 6.) Ob perplexitatem nominum.

Perplexor, aris, d. 1. aliquid perplexum facio, & in dubium voco. *Plaut. Aul.* 2. 2. 81. At ſcio, quo vos pacto fallacis perplexarier.

Perplexus, a, um, *intricato, inviluppato, perpleſſo*, נבוך, Germ. *verwirret*, Gal. *douteux*, Hiſp. *enredado*, δυσπλοκος, intricatus, implicitus, involutus, a plexus. *Plin. l.* 9. *c.* 2. Perplexis, & in ſemet aliter, atque aliter nunc ſtatu, nunc fluctu convolutis ſeminibus. *Virg.* 9. *Æn.* Iter perplexum. ¶ Per tranſlationem accipitur pro obſcuro, & ita involuto, ut commode intelligi non poſſit, *difficile, intrigare*. *Liv. l.* 40. *c.* 5. Singulos amicorum patris tentare ſermonibus perplexis inſtitit. *Id. l.* 25. *c.* 12. Perplexius carmen.

Perplicātus, a, um, implicitus, perplexus. *Lucret. l.* 2. *v.* 394. Aut magis humanis inter ſe, perque plicatis.

Perplŭit, ebat, imperſ. 3. *trapiovere*, διαβρέχεται, eſt per medium pluere. *Cato R. R. c.* 155. Circuire oportet, ſicubi perpluat. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 30. Lavat parietes, perpluunt tigna. *Quintil. lib.* 6. *cap.* 3. Cum cænaculum perplueret. ¶ Uſurpatur etiam tranſlate. *Plaut. Trin.* 2. 2. 46. Benefactis benefactis aliis pertegito, ne perpluant. ¶ Et tranſitive, cum accuſat. *Id. Moſtell. c.* 3. 6. Hæc eſt illa tempeſtas, quam mihi amor in pectus perpluit meum.

Perplūres, urium, o. 3. valde plures. *Plin. l.* 13. *c.* 14. Spondetque jugero ejus annuos perplures. Alii leg. *annua H. S. M. M.*

Perplurĭmum, adv. valde plurimum. *Plin. l.* 2. *c.* 54. Itaque perplurimum refert, unde venerint fulmina, & quo conceſſerint.

Perpol, per Pollucem, adv. jurandi. *Ter. Hec. c.* 1. Perpol quam paucos reperias meretricibus fideles evenire amatores. Ubi tamen *Donatus* vult dictum eſſe per *Pol perquam paucos*, &c. nam, inquit, *perpol* latinum non eſt. Quod ſi verum eſt, idem dicendum erit de illo *Plauti Caſ.* 2. 6. 18. Perpol ſæpe peccas. h. e. pol perſæpe.

Perpolĭo, is, ivi, itum, a. 4. διαξέω, valde polio, abſolvo, ſupremam manum addo. *Cicer.* 2. *de Orat.* Et tractu orationis leni, & æquabili perpolivit illud opus. Adde *pro Balb. c.* 7.

Perpolitĭo, onis, f. *abbellimento*, actus perpoliendi. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 13. Verborum exornatio eſt, quæ ipſius ſermonis inſignita continetur perpolitione.

Perpolitiſſĭme, adv. omnino polite. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 32. Ut continuatione perfecte, & perpolitiſſime poſſint eſſe abſolutæ.

Perpolītus, a, um, valde politus, abſolutus, perfectus, ornatus. *Cic. c. de Orat.* Perfecti in dicendo, & perpoliti homines. *Id. in Piſon. c.* 29. Perpolita oratio.

Perpopulātus, a, um, *ſaccheggiato*, partic. paſſiva ſignificatione. *Liv. l.* 26. *c.* 9. Annibal, perpopulato agro Fregellano, in Labicanum venit.

Perpopŭlor, aris, d. 1. πανωλεθρία, totum populor, & vaſto. *Liv. l.* 22. *c.* 3. Annibal emiſſus e manibus perpopuletur Italiam.

Perporto, as, a. 1. idem ac porto. *Liv. l.* 28. *c. ult.* Prædam Etruſcam, Ligurumque captivos Carthaginem perportantes.

Perpotatĭo, onis, f. actus perpotandi. *Cic. in Piſon. c.* 10. Quid cum tuis ſordidiſſimis gregibus intemperatiſſimas perpotationes prædicem?

Perpotĭor, iris, dep. 4. omnino, & plene potior. *Impp. Theodoſ. Valen. lib.* 12. *Cod. tit.* 16. *leg.* 3. & *Imp. Zeno, ibid. tit.* 7. *leg.* 2.

Perpōto, as, avi, atum, n. 1. valde poto, vel totum tempus in potationibus conſumo. *Cic.* 7. *Ver. c.* 33. Similiter totos dies in litore tabernaculo poſito perpotabat.

Perprĕmo. V. Perprimo.

Perpreſſa, æ, f. herba quædam, quæ calculos ejicere dicitur. *Plin. l.* 24. *c.* 8.

Perprĭmo, is, eſſi, eſſum, a. 3. valde, vel perpetuo premo. *Horat. epod.* 16. Innominata perprimat cubilia. *Ovid.* 1. *de art. am. v.* 154. Perprime tentatam, nec niſi victor abi. *Senec. ep.* 99. Adjacentem humorem perprimit, & expedit. Quædam opt. Editiones habent *perpremit*.

Perpropĕre, adv. valde propere. *Plaut. Mil.* 1. 4. 10. Peri perpropere.

Perpropinquus, a, um, valde propinquus. *Cic.* 1. *de Div. c.* 22. *ex Poeta*. Perpropinqua hæc bene verruncent populo.

Perproſper, a, um, adject. valde proſper. *Sueton. in Claud. c.* 31. Valetudine perproſpera uſus eſt.

Perprurĭſco, is, n. 3. περικνήθομαι, admodum prurio. *Plaut. Stich.* 5. 5. 10. Ubi perpruriſcamus uſque ex unguiculis.

Perpudeſcit, ebat, valde pudet. *Cornelia in ep. ad Gracch. inter fragm. Cornel. Nepot.* Quando perpudeſcet miſcenda, atque perturbanda republica?

Perpugnax, acis, adject. valde pugnax. *Cic.* 1. *de Orat c.* 20. Perpugnacem in diſputando videri. Quidam perperam leg. *repugnacem*. Adde *Auguſt.* 3. *contra Acad. c.* 4.

Perpulcher, chra, rum, valde pulcher. *Ter. Eun.* 3. 2. 13. Perpulchra, credo, dona, haud noſtris ſimilia.

Perpunctus, a, um, adjectiv. *punto*. *Cæl. Aurel. Acut.* 1. 1. 10. Perpuncti ſentiunt.

Perpurgātus, a, um. *Plaut. Mil.* 3. 1. 177. Perpurgatis ambo damus tibi operam auribus. *Cic. pro Mur. c.* 26. Locus orationis perpurgatus ab iis, qui ante me dixerunt.

Perpurgo, as, avi, atum, a. 1. *purgare perfettamente*, ἐκκαθαίρω, omnino purgo, totum purgo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 50. Cervæque ante partum perpurgant ſe quadam herbula. ¶ Tranſlate ſumitur pro expedire, abſolvere, finire. *Cic.* 2. *de Div. c.* 1. Perpurgatus eſt is locus a nobis quinque libris.

Perpuſillum, adverb. aliquantulum. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 60. Non accuſabis, perpuſillum rogabo. Ambiguum tamen eſt, adverbium ne ſit, an adjectivum: Eſt enim ibi ſermo de puſillo teſte, & judice magis puſillo. V. locum.

Perpŭto, as, a. 1. perfecte puto, declaro, profero. *Plaut. Ciſt.* c. 3. 7. Ut ego argumentum hoc vobis plane perputem.

Perquam, adv. *molto*, ὑπερφυῶς, maxime. Fere jungitur poſitivis, vel verbis. *Cic.* 2. *de Or.* Quod mihi quidem perquam puerile videri ſolet. *Id.* 2. *Tuſc.* Apud illum enim perquam flebiliter Ulyſſes lamentatur in vulnere. *Plin. ep.* 27. *l.* 7. Per quam velim ſcire, an eſſe phantaſmata, &c. ¶ Interdum & ſuperlativis. *Apulej. l.* 2. *Met.* Tocetum perquam ſapidiſſimum. *Pomp. Dig. lib.* 1. *tit.* 2. *leg.* 2. *a med.* Libros perquam breviſſimos.

Perquieſco, is, evi, etum, n. 3. conquieſco. *Apul. Metam. l.* 8. Totam perquieſcimus noctem.

Perquīro, is, ſivi, ſitum, a. 3. *cercar diligentemente*, חפש, Ger. *durch ſuchen*, Gal. *rechercher*, Hiſp. *buſcar diligentemente*, ἐξερευνάω, diligenter quæro. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Aditus, viaſque in Suevos perquirit. *Cic.* 5. *Fin.* Ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus, perquirendiſque deterreantur. ¶ Sumitur etiam pro interrogare. *Cic. pro Cæl.* Paſſum etiam illa ab accuſatore perquirere. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cicer. pro Cluent.* Ne multa, perquiritur a coactoribus.

Perquiſīte, adv. ἐξεταστικῶς, diligenter. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 41. Sed perquiſitius, & diligentius conſcripſiſſe pollicemur.

Perquiſitĭo, onis, f. diligens inveſtigatio. *Petron. in Satyr.*

Perquiſītor, oris, qui perquirit. *Plaut. Stich.* 1. 3. 61. Malevoli perquiſitores.

Perquiſītus, a, um, ἐξεταζόμενος, part. a perquiror. *Plin. l.* 18. *c.* 4. Et poſtea inventis omni cura perquiſitis, &c.

Perrāro, adv. σπανιώτατα, valde raro. *Cic.* 2. *Fin. c.* 66. Quæ perraro appellantur ab Epicuro.

Perrārus, a, um, valde rarus. *Liv. l.* 6. Tum quod perraræ per eadem tempora literæ erant. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Perrarum eſt, ut levior ſit aliqua.

Perrectūrus. V. in Pergo.

Perreconditus, a, um, adject. valde reconditus. *Cic.* 1. *de Or. c.* 30. Aut perrecondita, aut valde difficilis ratio conſuetudinis. Alii leg. *procondita*.

Perrēpo, is, pſi, ptum, *ſerpere, aggrapparſi*, ἀνέρπω, rependo aliquo pervenio, & æque de inanimatis, ac de animalibus quibuſque dicitur. *Col. l.* 6. *c.* 5. Ne ad præſepia ſus, aut gallina perrepat. *Id. l.* 4. *c.* 24. Et a capite vitis emicuerit, & brachiis in aliena jugorum compluvia perrepſerit. *Tibul. lib.* 1. *eleg.* 2. Non ego tellurem genibus perrepere ſupplex, &c.

Perrepto, as, n. 1. undique reptando diſquiro, freq. a *perrepo*. Aliqui exponunt tarde, & cum labore incedere, ſeu ambulare. *Plaut. Rud.* 1. 4. 4. Atque in lateribus omnibus perreptavi quærere conſervam voce, oculis, auribus. *Ter. Adel.* 4. 6. 3. Perreptavi uſque omne oppidum, ad portam, ad lacum.

Perrhæbi, m. 2. Περραιβοί, pop. Macedoniæ, in confinio Theſſaliæ, juxta Peneum fl. & Olympum M. apud Pelaſgiotas. Eorum opp. Perrhæbia. Perrhæbi etiam in Ætolia collocantur. Cauſa eſt, quia Perrhæborum regio attingens Pindum montem Ætoliæ, ex parte in Ætolia collocatur. Aliqui cauſam afferunt, quod Perrhæbi a Lapithis fracti in Ætoliam fugerint. Hinc Pindus Perrhæbus dicitur. *Propert. l.* 3. *el.* 3. *v.* 35. Aut cur Perrhæbi tremuere cacumina Pindi.

Perridicŭle, adv. valde ridicule. *Cic.* 2. *de Or. c.* 59. Sed etiam, ſi quid perridicule poſſis.

Perridicŭlus, a, um, valde ridiculus. *Cic.* 4. *Verr. c.* 6. Quid in provincia facturus eſſet perridiculi homines augurabantur. *Id.* 1. *de Or. c.* 69. Sed tamen eſt eorum doctrina perridicula.

Perrōdo, is, ſi, ſum, a. 3. vehementer rodo, totum rodo, rodendo penetro. *Plin. l.* 34. *c.* 18. Valet purgare, ſiſtere, excalfacere, perrodere. *Id. l.* 30. *c.* 16. Quæ non perroderetur a veneno Stygis aquæ. Adde *Celſ. l.* 5. *c.* 28.

Perrogĭto, as, a. 1. frequentativum a perrogo. *Pacuv.* apud *Ruffinian. lib.* 4. Perrogitando advenas da natis. h. e. ſciſcitando.

Perrŏgo, as, a. 1. idem, ac rogo, ſeu interrogo. *Tac. l.* 4. *hiſt. c.* 9. Cum perrogarent ſententias Conſules. *Liv. l.* 29. *c.* 19. Perrogari eo die ſententiæ non potuerunt: h. e. omnium ſententiæ uſque ad ultimum ſenatorem. ¶ Perrogare legem, eſt ita rogare, ſeu petere, ut a populo acciperetur. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 2. *extern.* 1. Minos a Jove traditas ſibi leges perrogabat. *Id. l.* 8. *c.* 6. *in fin.* Tribunus plebis legem perrogavit magna cum clade Reipublicæ.

Perrumpo, is, upi, tum, a. 3. διαῤῥήγνυμι, perfecte, ſeu per medium rumpo, dirumpo, perfringo. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Ut rates perrumperet. *Cicer.* c. *Tusc.* Aerem perrumpere. ¶ Hinc tranſlate ſumitur pro violare. *Id.* 3. *Off.* Legum, quas ſæpe perrumpunt. ¶ Item pro ſuperare. *Plin. l.* 8. *c.* 23. Perrumpit omnes difficultates. Sic apud *Cicer. in Partit. c.* 32. Perrumpere periculum. ¶ Metaleptice ponitur pro vi intrare, irrumpere. Et uſurpatur vel abſolute. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Perrumpere nituntur. ¶ Vel cum acc. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Ut ſi eam paludem Romani perrumpere conarentur. ¶ Vel cum acc. & prep. *ad*, vel *in*. *Liv. l.* 26. Nec per caſtra eorum perrumpi ad Capuam poſſe. *Id. l.* 3. Jam in veſtibulum templi perruperant. ¶ Perrumpi affectu, eſt, commoveri, *commuoverſi*. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 13. Ne quo affectu perrumperetur.

Perruptus, a, um, partic. a perrumpor. *Col. l.* 2. Omnes radices herbarum perruptæ necantur. *Tac.* 4. *Ann.* 4. *c.* 51. Munimenta perrupta.

Perſa, æ, f. 1. vel Perſeis, idis, f. 3. filia Oceani, & Tethyos, quæ a Sole adamata eſt, & peperit Æetem Regem Colchorum, Paſiphaen & Circen, &, ut alii addunt, etiam Perſem Regem Tauricæ regionis. Alio nomine Hecate, ſive Luna dicta eſt ab Heſiodo, teſte Leontio. Sed aliqui volunt, Hecaten fuiſſe neptem Solis, & Perſæ, filiam vero Perſis. *Hom. in Odyſſ. Cic.* 3. *de nat. Deor.* & *Bocc. l.* 7. *Gen.*

Perſæ, arum, maſc. *Perſiani*, pop. Aſiæ, quorum regio Perſis, vel Perſia, qui diu Aſiæ imperium, poſt Medos uſque ad Alexandrum Magnum, tenuere, ſub quibus etiam Medi, Parthi, & alii populi, qui Regi Perſarum parent, comprehenduntur. A Perſe, vel Perſeo Rege, filio, ut creditur, Perſei filii Jovis, & Danaes, nomen accepere. Solem, quem Mithram appellabant, colebant præ

cæteris

cæteris Diis, cui equum immolabant, per quem etiam jurare ſolebant. Deliciis ſemper dediti fuere, utentes unguentis pretioſis, & lautitia in cœnis, & conviviis. *Cicer. 2. de Leg.* Nec Perſarum Magos ſequor. *Nepos in Pelopid. c. 4.* In Perſas proficiſci. h. e. in Perſiam. ¶ In ſingulari numero *Cic. l. 10. Att.* Non modo Romano homini, ſed ne Perſæ quidem tolerabile.

Perſæpe, adv. *aſſai ſpeſſo*, valde ſæpe. *Cic. de Am. c. 20.* Ne quis intemperata quadam benevolentia, quod perſæpe fit, &c. Adde *Q. Fr. lib. 1. ep. 2. c. 5.*

Perſalſe, adv. valde ſalſe. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 14.* Perſalſe, & humaniter etiam mihi gratias agit.

Perſalſus, a, um, valde ſalſus. *Cic. 2. de Or. c. 69.* Perſalſum illud eſt apud Nævium, Quid ploras pater?

Perſalutatio, onis, f. idem, ac ſalutatio. *Cic. pro Mur. c. 21.* Non declamatio potius, quam perſalutatio.

Perſalūto, as, a. 1. valde ſaluto, frequenter ſaluto, ad unum omnes ſaluto. *Cic. pro Flac. c. 18.* Ut omnes nos, voſque perſalutet.

Perſancte, adv. valde ſancte, & religioſe. *Ter. Hec. 5. 2. 5.* Philippe, Bacchis dejerat perſancte.

Perſanātus, a, um, nom. ex particip. omnino ſanatus, ut perſanata ulcera. *Senec. ep. 8.*

Perſāno, as, avi, atum, a. 1. omnino ſano. *Plin. l. 20. c. 22.* Vomicas rumpere, purgare, perſanare promittens.

Perſānus, a, um, adject. perfecte ſanus. *Cat. de R. R. c. 157.* Ut radices polypi perſanas facias.

Perſapiens, tis, o. valde ſapiens. *Cic. de Prov. Conſ. c. 18.* Quod magni cujuſdam hominis, & perſapientis videtur.

Perſapienter, adv. valde ſapienter. *Cic. pro Mil. c. 4.* Etſi perſapienter, & quodam modo tacite dat ipſa lex poteſtatem defendendi.

Perſciens, tis, nom. particip. valde ſciens. *Lamprid. in Commod. c. 5.* Perennis Commodi animum perſciens, invenit, &c.

Perſcienter, adv. admodum ſcienter, & induſtrie. *Cic. de clar. Or. c. 55.* Ad infirmitatem laterum perſcienter contentionem omnem remiſerat.

Perſcindo, is, a. 3. διασχίζω, totum ſcindo, vel per medium ſcindo. *Tib. l. 1. eleg. 13.* Sit ſatis e membris tenuem perſcindere veſtem. Adde *Liv. l. 25. c. 58.*

Perſciſſus, a, um, part. a perſcindor. *Lucret. l. 6. v. 110.* Interdum perſciſſa furit petulantibus auris.

Perſcitus, a, um, valde ſcitus. *Cic. de Orat. c. 67.* Per mihi ſcitum videtur, &c.

Perſcrībo, is, pſi, ptum, a. 3. ἀναγράφω, idem, ac ſcribo, vel totum, & ad finem uſque ſcribo. *Cic. l. 12. Fam. ep. 23.* Quod ni ita poterem, ipſe perſcriberem. *Id. l. 5. ep. 4.* Nunc mihi Quinctus frater meus mitiſſimam tuam orationem, quam in Senatu habuiſſes, perſcripſit. *Liv. l. 1.* Si a primordio Urbis res P. R. perſcripſerim. ¶ Aliquando eſt in tabulas publicas, in actaque referre, *regiſtrare*. *Cic. 3. Catil.* Et quoniam nondum eſt perſcriptum Senatusconſultum. *Id. pro Syll.* Qui omnia judicum dicta perſcriberent. *Id. Att. l. 9. ep. 14.* Viri boni uſuras ſuas perſcribunt. ideſt, nomina debitorum in codicem referunt. V. *eund. pro Roſc. Com. c. 1.* ¶ In hac acceptione uſurpatur etiam cum acc. & præp. *in*. *Cic. 3. Cat.* In tabulas publicas ad æternum perſcribenda curavit. ¶ Aliquando eſt lege ſancire. Nam leges literis conſignantur, & monumentis continentur. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Quanquam hoc ſi minus civili jure perſcriptum eſt, lege tamen naturæ, communi jure gentium ſanctitum eſt, ut, &c. ¶ Perſcribere pecuniam, eſt reddere creditori per ſcripturam, h. e. de menſa argentariorum, quibus ſcripturæ cavebatur, *pagar in lettere di cambio*, *pagar in banco del giro*. *Ter. Phor. 5. 8.* Nam ego perſcripſi porro illis, quibus dedi. *Cic. Att. l. 16. ep. 2.* Qui de reſiduis CCCC. H. S. CC. præſentia ſolverimus, reliqua perſcribamus. V. *Donat. ad loc. cit. Terent.*

Perſcriptio, onis, f. actus perſcribendi, ἀναγραφή, *regiſtro*. *Cic. Agr. 1. c. 9.* Ei locus primus invidiæ in perſcriptione legis conceſſus eſt. *Id. Fam. 5. ep. 2.* Illud Senatusconſultum, quod eo die factum eſt, ea perſcriptione eſt, ut dum id extabit, &c. *è regiſtrato con termini, e parole tali, che, &c.* ¶ Sumitur etiam pro ſcriptum, ſeu inſtrumento, in quo perſcribitur pecunia ab altero ſolvenda, *lettera di cambio*, *viglietto*. *Id. Phil. 5. c. 4.* Illa vero diſſipatio pecuniæ ferenda nullo modo eſt, per quam ſeſtertium ſepties millies falſis perſcriptionibus, donationibuſque avertit. *Id. pro Flac. c. 30.* Emptiones falſas, prædiorum perſcriptiones cum mulierculis aperta circumſcriptione feciſti. Alii leg. *proſcriptiones*, alii *præſcriptiones*. *Id. l. 12. Att. ep. 51.* Tiro mihi narravit, debere, non eſſe dignitatis meæ, perſcriptionem tibi placere. h. e. ſolutionem per literas. V. *Perſcribo*.

Perſcriptor, oris, m. *notajo*, tabellio, ſive cautor, qui formulas concipit. *Cic. 5. Ver. c. 72.* Scribam tuum dicis Verres hujus perſcriptionem inventionis fuiſſe.

Perſcriptus, a, um, nom. ex particip. ſcriptus, exaratus, deſcriptus. *Cic. Agrar. 2. c. 33.* Hoc perſcriptum in monumentis veteribus reperietis. *Id. 1. Fam. ep. 2.* Senatus auctoritas perſcripta. *regiſtrata*.

Perſcrutatio, onis, f. actus perſcrutandi, inquiſitio. *Sen. de conſol. ad Helv. c. 9. ad fin.* Quid opus eſt profundi perſcrutatione?

Perſcrutātor, oris, m. qui perſcrutatur. *Capitolin. in Maxim. jun. c. 1.* Harum rerum perſcrutator. Adde *Veget. de re milit. l. 3. c. 3.*

Perſcrutātus, a, um, nom. ex particip. paſſiva ſignificatione. *Ammian. l. 17. c. 4.* Montium venis perſcrutatis.

Perſcrūto, as, a. 1. idem quod perſcrutor. *Plaut. Aulul. 4. 4. 30.* Poſtremo hunc jam perſcrutavi: nihil hic habet.

Perſcrūtor, aris, atus ſum, d. 1. *cercare con diligenza*, διερευνάω, diligenter inquiro. *Cic. 1. Off.* Qui perſcrutarentur arculas muliebres. *Id. 2. de Invent. c. 44.* Sententiam ſcriptoris domeſticis ſuſpicionibus perſcrutari.

Perſculptus, a, um, nom. ex particip. ſculptus, vel perfecte ſculptus. *Corippus l. 3. v. 377.* Perſculpet lapides, ſurdæ, mutæque figuræ.

Perſĕa, f. 1. περσέα, περσεία, ἀρβέσιον, arbor Ægyptia, proceræ, fructu pyri, aut mali magnitudine, nata in Perſide, vecta in Ægyptum. *Plin. l. 13. c. 9. & l. 15. c. 13.* ubi multa de hac arbore.

Perſĕco, as, cui, ctum, a. 1. διατέμνω, idem, ac ſeco, vel perfecte ſeco, medium ſeco. *Cic. 4. Acad. c. 39.* Eodem modo rerum naturas perſecare, aperire, dividere poſſumus. *Liv. l. 40. c. 19.* Vitium, ne ſerpat, perſecare.

Perſector, aris, atus ſum, depon. 1. ſector, perſequor. *Lucret. l. 2. v. 1004.* Eadem ſunt perſectantes, viſæque volantes. *Id. l. 4. v. 665.* Nec perſectari primordia. ubi alii leg. *perſcrutari*.

Perſecutio, onis, f. δίωξις, actus perſequendi in judicio. *Cic. in Orat. c. 41.* In altera perſecutionum, cautionumque præceptio.

Perſecūtor, oris, m. *perſecutore*, qui perſequitur, & inſectatur. *Capitolin. in Albino, c. 11.* Averſæ Veneris ſemper ignarus fuit, & talium perſecutor. ¶ Item qui aliquid perquirit, ut perſecutor auri, in *Cod. l. 10. tit. 72. leg. 1.*

Perſecutoria, æ, f. in *Cod. l. 10. tit. 72. leg. 1.* accipitur pro licentia ſcripto data aliquid perſequendi, ſeu perquirendi.

Perſecutrix, icis, f. *perſecutrice*. *Auguſtin. l. 1. de conſ. Evangeliſtar. c. 25.* Juno perſecutrix Herculis.

Perſedeo, es, edi, eſſum, n. 3. καθίζομαι, perpetuo ſedeo. *Liv. l. 45.* In equo dies, noctesque perſedendo. *Sen. epiſt. 108.* Multis apud Philoſophum annis perſedere. Adde *Sueton. in Claud. c. 34.*

Perſegnis, gne, o. 3. valde ſegnis. *Liv. l. 25. c. 5.* Pedeſtre prælium fuit perſegne, paucis in prima acie pugnantibus Romanis.

Perſēis, idis, f. Hecate Perſis filia. *Sen. Med. v. 814.* Cauſa vocandi, Perſei, tuos ſæpius arcus. ¶ Hinc adjective herbæ Perſeides dicuntur, quibus in veneficiis ſagæ utuntur. *Ovid. de remed. amor. v. 263.* Quid tibi profuerunt, Circe, Perſeides herbæ?

Perſeius, a, um, ad Perſeum pertinens. *Valer. Flacc. l. 6. v. 495.* Hecate Perſeia.

Perſeneſco, is, nui, n. 3. uſque ad ultimam ſenectutem vivo. *Eutrop. l. 1. c. 11.* Atque ibi per quatuordecim annos privatus cum uxore perſenuit.

Perſĕnex, o. 3. valde ſenex. *Suet. de clar. Gramm. c. 9.* Namque jam perſenex pauperem ſe, & habitare ſub tegulis quodam ſcripto fatetur.

Perſentio, is, ſi, ſum, a. 4. διαισθάνομαι, idem, ac ſentio. *Virg. 4. Æn. v. 448.* Magno perſentit pectore curas.

Perſentiſco, is, a. 3. διαισθάνομαι, idem, ac perſentio, vel incipio perſentire. *Ter. Heaut. 5. 1. 43.* Ubi perſenſi perſentiſcerem, niſi eſſem lapis, quæ vidi.

Perſephŏne, es, f. 1. Περσεφόνη, eadem, ac Proſerpina. *Ovid. 4. Faſt. v. 591.* Ac neque Perſephone digna eſt prædone marita. *Id. Heroid. epiſt. 21. v. 46.* Perſephone noſtras pulſat acerba fores. h. e. mors.

Perſephonium, ii, o. ἀργεμώνιον, herba, papaver ſylvaticum, album. *Apul. de herb. c. 53.*

Perſepŏlis, is, f. Σίραι, Περσέπολις, urbs Perſidis olim ampliſſima, & regia, ad Rhogomanem fl. in amœniſſima planitie. Ejus arx, quæ ad montis radices jacebat, univerſa triplici muro cingebatur. Condita fuit, & nominata a Perſeo Rege, & inceſa ab Alexandro Magno ebrio, Thaidis meretricis perſuaſione. *Curt. l. 5. c. 7.*

Perſĕquax, acis, adject. ſtrenuus in perſequendo. *Sidon. l. 4. epiſt. 9.* In reatu perveſtigando perſequax. *Apul. append. Florid.* Alii oculis perſequax, anguibus pertinax.

Perſĕquens, tis, nom. ex partic. qui perſequitur, ſeu ſectatur. *Plaut. Caſ. 2. 1. 12.* Acheruntis pabulum, flagitii perſequentem. h. e. flagitii amatorem. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 19.* Virum integerrimum, inimicitiarum perſequentiſſimum. h. e. ulciſcentem inimicitias.

Perſĕquor, eris, cutus ſum, d. 3. *ſeguire*, *ſeguitare*, ἐπιδιώκω, idem ac ſequor, vel aliquem præcedentem, ſeu præeuntem ſequor, illius aſſequendi gratia. *Cic. l. 3. Fam.* Qui me in caſtra, & qui tuos Taurum perſequi non poſſent. ¶ Translate ponitur pro imitari. *Cic. 2. de Orat.* Cujus veſtigia qui perſequi cupiunt. ¶ Item pro colere, exercere, ſtudere. *Cic. 1. Tuſc.* Qui ſtudioſe antiqua perſequeris. *Id. ibid.* Eas ergo artes perſequerentur, &c. ¶ Extrema perſequi, eſt in re incepta perſeverare. *Cic. in Piſon.* Extrema ſi perſequitur, qui inchoavit. ¶ Item pro exequi. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 15.* Ut mea mandata digeras, perſequare, conficias. *Plaut. Merc. 3. 2. 16.* Hoc, ut dico, factis perſequar. ¶ Item pro conquirere, acquirere, *procacciarſi*. *Id. ibid. 5. 1.* Hodie extollo mea domo patria pedem: alios mihi deos Penates perſequar, aliam urbem, &c. ¶ Item pro urgere, inſiſtere, ut Promiſſa alterius perſequi, ideſt urgere, ut ille ſtet promiſſis. *Plaut. Merc. prol. v. 85.* ¶ Item pro oratione conſectari, explicare. *Cic. 1. Acad.* Sic Philoſophiam Latinis literis perſequitur. *Id. 2. Off.* Has res commodiſſime Xenophon Socraticus perſecutus eſt in eo libro, qui Oeconomicus inſcribitur. ¶ Sumitur etiam pro inſectari, ulciſci, *perſeguitare*, [illegible], Ger. *nachjagen*, Gal. *pourſuivre*, Hiſp. *perſeguir*, ἐπεξέρχομαι. *Cic. pro Flacc.* Hunc æſtuantem, & tergiverſantem judicio ille perſequitur. *Id. pro Cæc.* Atque injuriam tuam perſequar. ¶ Perſequi aliquem odio, h. e. valde odiſſe, *Senec. Hippolyt.* ¶ Perſequi rem ſuam, *pretendere il ſuo*. *Cic. pro Quinc. c. 13.* Sic, jus ſuum perſequi. *Id. Verr. 1. & Terent. Adel. 2. 1.* ¶ Perſequi pœnas a cive ſeditioſo, h. e. repetere, exigere. *Cic. Fam. 1. ep. 9.*

Perſĕro, is, a. 3. inſero, immitto. *Var. l. 1. R. R. c. 41.* Reſticulas per ficos, quas edimus, maturas perterunt, & eas, cum inaruerunt, complicant, &c.

Perſervio, is, n. 4. *ſervire*, idem quod ſervio. *Vopiſc. in Probo c. 18.* Probo potius perſervire maluerunt, quam cum Bonoſo eſſe.

Perſes, is, m. 3. vel Perſeus, i, m. 2. Πέρσης, filius Perſei filii Danaes ex Andromeda Cephei filia, a quo Perſæ originem habuerunt. *Herod. l. 7.* Hic primus ſagittas reperit. *Plin. l. 7. c. 6. & Bocc. l. 12. Gen.* ¶ Fuit & alter Perſes, Solis, & Perſæ Nymphæ filius, & pater Hecates, ut aliqui dicunt, Rex Tauricæ regionis crudeliſſimus. ¶ Denique nomen fuit Regis Macedonum, qui ab Æmilio victus, & in acie captus, ductus eſt in triumphum Romam cum filiis, ubi in carcere interiit. *Cic. 1. de nat. Deor. 2. de Div. 3. Ver. 3. & 5. Tuſc. & pro L. Man.*

Perſeverabilis, le, adject. conſtans, perſeverans. *Cæl. Aurel. Tard. 3. c. 2.* Perſeverabilis reſumptio.

Perſevĕrans, antis, o. *perſeverante*. *Colum. in præf. l. 1.* Iſque mos dum ſervatus eſt perſeverantiſſimo colendorum agrorum ſtudio. *Liv. l. 3. c. 30.* Valerius perſeverantior fuit cædendis hoſtibus in fuga. *Curt. l. 6. c. 7.* Averſari ſcelus perſeverantem metu mortis terret.

Perſeveranter, adv. *perſeverantemente*, *coſtantemente*, Germ. *beharlich*, Gal. *conſtamment*, Hiſp. *perſeverantemente*, ἐνμόνως, conſtanter. *Liv. l. 4. c. 60.* Patres bene captam rem perſeveranter tueri. *Id. l. 21. c. 10.* Vereor, ne perſeverantius ſæviant. *Plin. l. 4. ep. 21.* Nam patrem illarum defunctum quoque perſeverantiſſime diligo.

Perſeverantia, æ, f. *perſeveranza*, Ger. *verharrung*, Gal. *perſeverance*, Hiſp. *perſeverancia*, ἐγκαρτέρησις, eſt in ratione bene conſiderata ſtabilis, & perpetua permanſio, ut *Cic.* definit *l. 2. de Inv. Id. 5. Ver.* Cujus iſte fidei, diligentiæ, perſeverantiæ nulla ratione eripi potuit.

Perſeveratio, onis, f. perſeverantia, conſtantia. *Apul. in Aſclep.* Cognovimus te, æterna perſeveratio.

Perſeverātus, a, um, nom. ex partic. *continuare*. *Juſtin. l. 32. c. 6.* Ob hæc illi quatriduo perſeverata inedia eſt.

Perſevēre, adv. valde ſevere. *Plin. l. 9. ep. 5.* Inquiro enim perſevere. Alii leg. *inquiro*, & *perſevero*.

Perſevēro, as, avi, atum, n. 1. *continuare*, *perſeverare*, [illegible], Ger. *verharren*, Gal. *perſeverer*, Hiſp. *perſeverar*, ἐπικαρτερέω, ſevere in ſententia permaneo, cum conſtantia animi, & quaſi quadam ſeveritate continuo. *Cic. de Amic. c. 7.* Oreſtes autem, ita, ut erat, Oreſtem ſe eſſe (dicere) perſeveraret. *Cæſ. c. B. G.* atque in eo perſeveras. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. 6. Ver.* Non eſt ab iſto primo illo adventu perſeveratum. ¶ Cum accuſativo more activorum. *Symmach. l. 1. ep. 90.* Perſevera diligentiam. *Jul. Firmic. l. 4. Matheſ.* Iras ſuas perpetuis indignationibus perſeverantes.

Perſevērus, a, um, valde ſeverus. *Tac. l. 15. Ann. c. 48.* Imperium perſeverum.

Perſēus, i, vel Perſes, is, m. Περσεύς, filius Jovis et Danaes Acriſii Argivorum Regis filiæ. Educatus fuit a Polydecte Rege Seriphi inſ. qui Perſei ingenium veritus, audaciamque, & felicitatem, ſub prætextu immortalis gloriæ eum miſit in Gorgades inſ. quæ ſunt in mari Atlantico, Africam verſus, & Promontorium viride, ad debellandam Meduſam. Accepto igitur a Vulcano enſe adamantino, quem vocant harpen, a Mercurio talaribus, a Pallade clypeo, Pegaſo equo inſidens in Regnum Meduſæ pervenit, quam Palladis clypeo impune vidit (illa enim ſe ſe aſpicientes in ſaxa commutabat) & in aere certans Vulcanio enſe interfecit. Abſtulit Meduſæ caput, cum quo per aerem volans a ventis diſcordibus in varias mundi partes nunc ad Boream, nunc ad Auſtrum, nunc in Ortum, nunc in Occaſum delatus eſt. Cum ſuper Libycas arenas penderet, guttæ ſanguinis ex capite Meduſæ cecidiſſe dicuntur, & in varios ſerpentes animatæ fuiſſe, inde eſſe, quod Libya tanta ſerpentum multitudine infeſtetur. Sole occidente conſtitit in Mauritania, ubi Atlantem Regem in ſaxum convertit, quod ſibi hoſpitium denegaviſſet. Sequenti die, cum per Æthiopiam, vel potius per Chaldæam Aſſyriæ regionem tranſiret, vidit Andromedam filiam Cephei, & Caſſiopes ſcopulo alligatam, eamque facta de illius nuptiis pactione, bellua interfecta liberavit, cui virgo devoranda appoſita fuerat, Jovis Hammonis ſententia, ob crimen matris, quæ ſe Nereidibus formæ præſtantia prætulerat. In nuptiali convivio Phineus frater Cephei, cui Andromeda deſponſata ante fuerat, ſponſam repetiit. Ingens igitur rixa exorta eſt, in qua Perſeus multos occidit, tandem oſtenſo Meduſæ capite omnes, qui Phineo favebant, in lapides immutavit. Poſtremo Phineus, cum ſupplex a Perſeo veniam petiiſſet, & impetraſſet, caſu, & temere monſtrum intuitus, & ipſe converſus eſt in lapidem. Ex Aſſyria Perſeus cum Andromeda in Græciam rediit, & capite Meduſæ in ſaxum vertit Prœtum, qui Acriſium Argivorum Regem expulſe-

expulerat. Eadem ratione Polydectem ultus eſt, de ſua gloria ob invidiam aſſidue detrahentem. Ovid. 4. & 5. Met. Denique Acriſium avum caſu lapidem fecit. Poſt multas tandem res præclariſſime geſtas in cœlum translatus dicitur, ejuſque meritis etiam Cepheus, Caſſiope, & Andromeda. Conſtat ſtellis ſex & viginti. Filios reliquit Gorgophontem, Sthelenum, Erythræum, Baccbemonem, & Perſen, de quo ſupra. Cic. 2. de nat. Deor. Herod. l. 7.

Perſëus, a, um, o. 1. 2. quod ad Perſeum ſpectat. Propert. lib. 3. eleg. 20. Sectaque Perſea Phocidis arva manu.

Parsïa, æ, f. & Perſis, idis, f. 3. Perſia, inc. Parſi, & Farſiſtan, Περσίς, prov. Aſiæ, ampla, ad mare rubrum, quod propterea & ſinus Perſicus appellatur, a Perſe, vel Perſeo rege ſic dicta. V. Plin. l. 6. c. 26. & 27. Plaut. Perſ. 4. 3. 28. Tabellæ e Perſia allatæ. Virg. 4. Georg. v. 290. Quaque pharetratæ vicinia Perſidis urget.

Perſiānus, a, um, ad Perſium pertinens. Lactant. l. 2. c. 2. Juvat Perſianum illud proclamare (ſat. 2. v. 61.) O curvæ in terras animæ!

Persïbe, adv. acuta callide. Var. l. 6. de L. L. ut Scaliger legit, Perſibe, petite. Ubi vulgo Perſibus aperite.

Persïbus, a, um, peracutus, a per, & ſibus, callidus, acutus. Feſt. Perſibus peracutum ſignificare videtur. Plaut. ac Næv. eo uſos docet. Alii leg. perſitus.

Perſiccātus, a, um, oom. ex partic. valde ſiccatus. Apic. l. 7. c. 6. Perſiccatam, & expreſſam.

Perſiccus, a, um, adject. valde ſiccus. Celſ. l. 3. c. 6. Si oculi graves, & aut perſicci, aut ſubbumidi ſunt.

Persïce, adverb. alla Perſiana, Perſarum more. Quintil. lib. 11. cap. 2. ſub fin. Perſice loqui.

Persïcum. V. Perſicus, a, um.

Persïcus, a, um, adject. Perſiano, di Perſia, ut Perſicus ſinus, Plin. l. 6. c. 24. Golfo di Perſia. Perſica regna, Juven. ſat. 14. Perſicus apparatus. h. e. opulentus, delicatus, ſplendidus, a Perſarum deliciis, & luxu, Horat. l. 1. od. 38. ¶ Perſica malus, peſco, περσική μηλέα, perſicaio, arbor humilis, folio linguæ ſimili, & amygdalæ, paulo majore, flore ſubpuniceo, fructu ſimili cordi, qui Perſicum malum vocatur, peſca, perſico. Nomen habet a Perſide, ex qua a Macedonibus poſt victum Darium in Græciam translata eſt. ¶ Sacra fuit Harpocrati ſilentii Deo, ut auctor eſt Plut. l. de Iſide, & Oſiride. Ratio eſt, quia hujus arboris folium linguæ ſimile eſt, fructus cordi. V. Macrob. l. 2. c. 15. & Plin. l. 13. c. 9. & l. 15. c. 13. ¶ Dicitur etiam Perſicus, i, f. abſolute. Pallad. l. 1. c. 37. Perſicus, pirus, pomiferæque arbores. ¶ Perſicum malum, perſico, fructus Perſicæ arboris, foris molli lanugine veſtitus, carnoſus, ſuccculentus, intus oſſe duro, & ſcabro, quod nucleum amygdalæ ſimilem habet. Plin. l. 16. c. 12. Sed Perſicorum palma duracinis, &c. ¶ Eſt etiam Perſica malus eadem quæ Medica, & citrea, apud Macrob. 2. Saturn. c. 15. V. Aſſyrius.

Perſidĕo, es, edi, eſſum, διακαθέζομαι, permaneo, ex per, & ſedeo. Plin. l. 17. c. 24. Pruinæ pernicioſior natura, quoniam lapſa perſidet, gelatque.

Persïdes, um, m. piſces ex genere polyporum. Plin. l. 32. c. ult.

Perſidïcus, a, um, idem quod Perſicus. In vet. epigram. ætatis Gratiani Imp. apud Panvin. de civ. Romana, c. 38. Perſidicique Mithræ antiſtes Babylonie templi.

Persïdo, is, n. 3. ἐγκαθίζομαι, deorſum feror, deſcendo, penetro. Lucret. l. 1. At neque quo pacto perſederit humor aquai, viſum eſt. ideſt immiſſus ſit, intrarit, penetrarit. Virg. 3. Georg. v. 442. Ubi frigidus imber altius ad vivum perſedit. Rurſus Lucret. l. 2. v. 1124. Fruges perſidit in ipſas Peſtilitas.

Perſigno, as, a. 1. ſuggellare, ἐπισφραγίζω, obſigno. Liv. l. 25. c. 7. Uni ſacris conquirendis, doniſque perſignandis.

Perſillum vocant ſacerdotes rudiculum picatum, in quo unguen eſt, quo Flamen arma Quirini ungit. Feſt.

Perſimïlis, le, o. 3. valde ſimilis. Cic. in Part. Quæ eſt germana literaturæ quodammodo, & in diſſimili genere perſimilis. Adde de petit. conſul. c. 7.

Perſimplex, icis, adject. valde ſimplex. Tac. 15. Ann. c. 45. Perſimplici victu, & agreſtibus pomis vitam tolerat.

Perſis, idis, f. idem quod Perſia. V. Perſia. ¶ Item adjective, quæ eſt ex Perſia. Ovid. 1. Amor. v. 172. Perſidas induxit, Cecropiaſque rates.

Perſiſto, is, ſtiti, o. 3. perſiſtere, perſeverare, διαμένω, ἀδιάστατος εἰμι, duro, perſevero. Cic. 2. de Div. Pertinaciſſimus fueris, ſi in eo perſtiteris. Liv. l. 38. c. 14. In eadem impudentia perſiſtere.

Persites, æ, tithymali ſpecies. Apul. de herb. c. 108.

C. Perſius, Civis Roman. doctiſſimus omnium Romanorum. Cic. 2. de Orat. & in Brut. ¶ Perſius Flaccus, Poeta Satyricus, Volaterris Hetruriæ oppido natus. Conſtat, eum claruiſſe iiſdem fere temporibus, quibus Domitius Nero imperium Urbis Romæ ſuſcepit. Magiſtros habuit, in Grammatica Rhemnium Palemonem Vicetinum, in Rhetorica Flavium Virginium. Fuit amiciſſimus Annæi Cornuti. Scripſit ſatyras multo quidem ſale, & acumine, ſed non minore obſcuritate, adeo ut affectaſſe eum quidam putent, & in eo dediſſe operam, ut minus intelligeretur. Mart. lib. 4. epig. 29. Sæpius in libro laudatur Perſius uno: Quam levis in tota Marſus Amazonide.

Perſolāta, vel Perſollata, æ, f. 1. ἄρκειον, προσώπιον, προσωπίς, genus herbæ circa rivos, & flumina, quam Officinæ lappam majorem vocant. Ita ſcribitur apud Plin. in manuſcriptis, & ita ſimiliter eſt in veteri editinna Parmenſi. Quibuſdam tamen dicitur perſonata, vel perſonaca. Plin. l. 25. c. 9. Colum. l. 16. c. 17.

Perſolemnis, ne, adject. valde ſolemnis. Quidam Lexicographi afferunt exemplum Suetonii in Ner. c. 28. quod tamen nihil conficit. Verba ſunt: Cum dote & flammeo per ſolemne nuptiarum ad ſe deductum pro uxore habuit.

Perſolïdo, as, avi, atum, a. 1. idem ac ſolido. Stat. 1. Theb. v. 353. Sicco quos aſper hiatu perſolidat Boreas. h. e. congelat.

Perſolla, læ, f. diminut. parva perſona, ut corolla a corona. Plaut. Curcul. 1. 3. 36. ubi tamen Codices mire variant. V. Perſolus.

Perſolvo, is, lvi, utum, pagare affatto, ἐκτίνω, perfecte, ſeu in totum ſolvo. Cic. Att. l. 5. Stipendiumque eis uſque id. Quintil. perſolutum. ¶ Item pro reddere, quod acceptum eſt, quodcunque illud ſit, rendere. D. Brut. Cic. l. 21. ep. 11. Tantum me tibi debere exiſtimo, quantum perſolvere difficile eſt. Cic. 7. Ver. Et receptum officium Siculis neceſſariis meis erit perſolutum. Virg. 1. Æn. Grates perſolvere dignas non opis eſt noſtræ. ¶ Perſolvere pœnas, eſt dare pœnas, puniri. Cic. 2. Phil. Pœnas Diis, hominibuſque meritas, debitaſque perſolvat. ¶ Perſolvere promiſſum, eſt promiſſum perficere. Cic. pro Sext. Siaite, me, quod vobis fretus huic ſæpe promiſi, id a vobis ei perſolvere. Caſſ. Cic. l. 12. Fam. Dum promiſſa militibus perſolvo. Sic perſolvere, Propert. lib. 2. eleg. 26. ¶ Perſolvere epiſtola, eſt ſatisfacere, ſeu reſpondere, Cic. Att. l. 14. Perſolvi primæ epiſtolæ, venio ad ſecundam. ¶ Perſolvere quæſtionem, eſt expedire, explicare. Id. Att. l. 7. Si hoc mihi ζήτημα perſolveris. ¶ Poetæ metri cauſa perſoluo dicunt quadriſyll. pro perſolvo. Albinovan. ad Liviam, v. 369. Vita data eſt utenda, data eſt ſine fœnore oobis Mutua, oec certa perſoluenda die.

Perſōlus, a, um, o. 1. 2. idem ac ſolus, ſeu merus, unico. Plaut. Curc. 1. 3. 36. Ebriola, perſolæ nugæ. Alii aliter legunt. Id. Menæch. 1. 1. 46. Oculum effodito perſolum mihi, ſi ullum verbum faxo. Verba ſunt cujuſdam luſci, ſeu coclitis.

Perſolūta, æ, f. 1. herba hortenſis, apud Ægyptios, al. perſolyton. Plin. l. 21. c. 33. Et perſolutam Ægyptus in hortis ſerit coronarum gratia.

Perſōna, æ, f. 1. maſchera, μορμολύκειον, proprie eſt hiſtrionum larva, imago hominis, ſatyri, beſtiæ, aut hujuſmodi. Gel. l. 5. c. 7. ex Gabio Baſſo ſcribit dici a perſonando, nempe quia caput, & os cooperimento perſonæ tectum, undique, unaque tantum vocis emittendæ via apertum, quoniam non vaga, nec diffuſa eſt. in unum tantummodo exitum coarctat vocem, & magis claros, canoroſque ſonitus facit. Juven. ſat. 3. v. 174. tandemque redit ad pulpita notum Exodium, cum perſonæ pallentis hiatum In gremio matris formidat ruſticus infans.

¶ Translate, ſeu figurate varie accipitur. Imprimis per Metonymiam pro fabulæ actore, ideſt pro uno ex iis, qui ad fabulam agendam in ſcenam producuntur. Teren. in prol. Eun. Eas ſe non negat perſonas tranſtuliſſe in Eunuchum ſuam. ¶ Deinde per Metaphoram pro ſpecie, imagine, idea rerum incorporearum. Cic. 4. Ver. Imponatur honeſtæ civitati turpiſſima perſona calumniæ? Item pro ſpecialis hominis natura, moribus, ſtatu, dignitate. Hoc ſenſu in uno homine multæ poſſunt eſſe perſonæ, mariti, patris, præceptoris, magiſtratus, mitis, læti, iracundi &c. Cicer. pro Cluent. Hujus Staleni perſona populo jam nota atque perſpecta a nulla turpi ſuſpicione abhorrebat. Id. de Amic. Quia nulla videbatur aptior perſona, quæ de illa ætate loqueretur, quam ejus, &c. Id. pro Planc. Abjecta Quæſtoria perſona, comitiſque ſumpta. ¶ Item pro onere, munere, officio. Cicer. in Piſon. Non capiunt anguſtiæ pectoris tui tantam perſonam, tam gravem, tam ſeveram. Id. de Leg. Agr. Vos mihi Prætori biennio ante hoc eodem in loco perſonam hanc impoſuiſtis, ut, &c. ¶ Per Metaphoram, & Metonymiam ſimul ponitur pro ipſo homine, perſona, פרצוף, Ger. perſon, Gal. perſonne, Hiſ. perſona, πρόσωπον. Cic. 2. Agr. Grave eſt enim nomen imperii, atque etiam in levi perſona pertimeſcitur. Id. l. 6. Fam. Et in ejus perſonam multa fecit aſperius. ¶ Denique per Catachreſin perſonæ appellantur eminentes figuræ in ædificiis, vel in hortis, quæ varios vultus, & geſtus exprimunt, vel aquas ore, aut mentula fundunt. Ulp. l. fundi. §. de act. empt. ¶ Apud Grammaticos perſonæ in nominibus, & verbis ſunt, ego, tu, amo, amat, &c. Varr. l. 7. & 8. de L. L.

Perſonacïa, æ, f. apud Apul. de herb. c. 36. eadem herba eſt, quæ Plinio perſolata, ſeu perſonata.

Perſonālis, le, o. 3. perſonale, προσωπικός, quod ad perſonam pertinet, ut Actio perſonalis, quæ in perſonam datur, cui opponitur actio realis, quæ datur in rem. Paul. l. pen. ff. de ſerv. præd. ruſt. Perſonalis uſus aquæ. Adde Ulp. l. 63. ff. pro ſoc. ¶ Verbum perſonale eſt, quod habet omnes perſonas utriuſque numeri, ut amo, amas, amat, amamus, amatis, amant. Chariſ. Diomed. Priſcian.

Perſonalïter, adv. apud Grammaticos ſignificat, cum perſonis, ut Verbum perſonaliter dictum, Gell. l. 15. c. 13. ¶ Arnob. l. 3. alia ratione uſurpat: Etiamſi, inquit, perſonaliter ignoramus, qui ſunt Lares, Penates, &c. non ſappiamo preciſamente.

Perſonāta. V. Perſolata.

Perſonātus, a, um, maſcherato, Ger. der eine larve fur hat, Gal. maſque, Hiſp. maſcharado, ὑποδεδυκώς, ὁ ἐν προσωπείῳ, qui perſona, h. e. larva indutus eſt. Proprie perſonati, teſte Feſto, dicebantur hiſtriones Atellani, quia jus erat iis non cogi in ſcena ponere perſonam, quod cæteris hiſtrionibus pati neceſſe erat. Cic. 3. de Orat. c. 59. Qui perſonatum ne Roſcium quidem magnopere laudabant. ¶ Perſonata fabula dicitur, quæ agitur a perſonatis hiſtrionibus. Hoc nomine fabula quædam Nævii inſcribitur, non quod primum ab hiſtrionibus perſonatis acta ſit, ut quidam putant, cum multis poſt annis comœdi, & tragœdi perſonis uti cœperint, ſed quia propter inopiam comœdorum acta nova eſt per Atellanos, qui proprie vocabantur perſonati. Feſt. ¶ Per translationem etiam folia herbæ perſolatæ perſonata dicuntur. Plin. l. 21. c. 15. Foliis latiſſimis ad ſimilitudinem eorum, quæ perſonata in noſtris amnibus vocamus. ¶ Item tranſlate perſonatus dici poteſt, quiſquis foris aliud oſtendit, & intus aliud ſentit, & machinatur. Cic. Att. l. 15. Quid eſt autem, cur ego perſonatus ambulem? ¶ Perſonata felicitas, quæ vera non eſt, ſed ſimulata, Sener. ep. 80.

Perſōno, as, ui, itum, n. 1. ſonare molto, gridare, riſonare, ἐξηχέομαι, valde ſono, clamo, perſtrepo. Cic. pro Cal. cap. 20. Illæ vero non loquuntur ſolum, verum etiam perſonant, huc unius mulieris libidinem eſſe prolapſam, &c. Virg. 1. Æn. Cithara crinitus Jopas perſonat aurata. Id. 6. Æn. Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci Perſonat. Hor. 2. ſer. ſat. 6. Simul domus alta Moloſſis Perſonuit canibus. Id. l. 1. ep. 1. v. 7. Eſt, mihi purgatam crebro qui perſonet aurem, h. e. in aurem clamet.

Perſōnus, a, um, adject. riſonante. Val. Flac. l. 4. v. 418. Io Aſpide cincta comas, & ovanti perſona ſiſtro.

Perſorbĕo, es, n. 2. ἀναῤῥοφέω, totum ſorbeo. Plin. l. 31. c. 11. Tenui fiſtula, ſpiſſioreſque perſorbentes.

Perſpecte, adv. διηκριβωμένως, diligenter, & docte. Plaut. Mil. 3. 1. 161. Ut docte, & perſpecte ſapit.

Perſpectio, onis, f. perſpicientia. Lactant. l. 2. c. 8. Terrenum animal rerum cœleſtium perſpectionem non capit. Adde de ira Dei, c. 1.

Perſpecto, as, a. 1. freq. a perſpicio, καθοράω. Plaut. Mil. 3. 1. 2. Sinite, me prius perſpectare, ne uſpiam inſidiæ ſient. Suet. in Domit. c. 4. Navales pugnas inter maximos imbres perſpectavit. h. e. uſque ad finem ſpectavit.

Perſpector, oris, m. qui perſpicit. Juvenc. l. 2. v. 275. Mentis perſpector Jeſos.

Perſpectus, a, um, διεγνωσμένος, viſus, cognitus, exploratus, diligenter animadverſus, certus, a Perſpicio. Cic. pro Balb. Hujus (virtus) præſens, experta, atque perſpecta obtrectatorum voce lædetur? Cic. Att. l. 2. In tua erga me mihi perſpectiſſima benevolentia. Id. ad Brut. ep. 1. Perſpectum, & cognitum habere animum alicujus.

Perſpecŭlor, aris, d. 1. περισκοπέομαι, diligenter ſpeculor. Hist. de B. Afric. c. 31. Cum de vallo perſpecularetur.

Perſpergo, is, rſi, rſum, a. 3. καταῤῥαίνω, idem ac aſpergo, Cic. 1. de Orat. c. 34. Quo tanquam ſale perſpergatur omnis oratio.

Perſpicabilis, le, adject. conſpicuus. Ammian. l. 14. c. 8. (al. 25.) Tarſus urbs perſpicabilis.

Perſpicace, adv. perſpicaciter. Afran. apud Non. c. 11. n. 31. Quam perſpicace, quam benigne.

Perſpicacïa, æ, f. idem ac perſpicacitas. Cic. Att. l. 15. Quod ipſum perſpicaciam aliquam ſignificaret. Alii pro perſpicaciam reponunt προσοχήν.

Perſpicacitas, atis, f. acutezza, פקח, Germ. verſtandt, Gall. claire veue, Hiſp. agudeza, πολύνοια, acumen. Cic. Att. l. 1. ep. 18. in fin. Etſi ex iis, quæ ſcriptimus, tanta es perſpicacitate, etiam a me oon ſcripta perſpicis. Pleræque optimæ editiones omittunt τὸ perſpicacitate.

Perſpicacïter, adv. acute, cum perſpicientia. Ammian. l. 29. c. 1. Omnibus perſpicaciter inquiſitis.

Perſpicax, acis, o. 3. acuto, פקח, Ger. verſtandig, Gal. clairvoyant, Hiſ. agudo, ὀξυδερκής, conſideratus, acutus. Cic. 1. Off. Id, quod acutum, & perſpicax natura eſt. Apul. l. 2. A. A. Perſpicacior Lynceo, vel Argo.

Perſpicibïlis, le, adject. qui perſpici poteſt. Vitruv. l. 9. c. 4. Perſpicibilis, & patens Solis ſplendor.

Perſpicientïa, f. 1. cognizione, θεωρία, perfecta viſio, vel cognitio. Cic. 1. Off. c. 5. Aut enim in perſpicientia veri, ſolertiaque verſatur.

Perſpicïo, is, exi, ectum, a. 3. vedere, o conoſcere perfettamente, διοράω, perfecte video, cognoſco, intelligo. Cicer. pro Cluent. Hæc niſi omnia perſpexeritis in cauſa. Id. de Amic. c. 17. Quidam ſæpe in parva pecunia perſpiciuntur quam ſint leves. Idem pro Leg. Manil. c. 9. Conjectura perſpicere.

Perſpicue, adv. chiaramente, φανερῶς, clare, evidenter. Cicer. 4. Acad. Quo enim modo perſpicue dixeris, album? &c. Adde 3. Fin. c. 5.

Perſpicuïtas, atis, f. chiarezza, Ger. clarheit, Gal. evidence, clairté, Hiſ. claridad, ἐνάργεια, ſplendor, evidentia, facilitas. Cicer. 4. Acad. Propterea, quod nihil eſſet clarius ἐναργείᾳ, ut Græci, perſpicuitatem, aut evidentiam nos, ſi placet, nominemus. Adde 3. de nat. Deor. c. 4.

Perſpicŭus, a, um, traſparente, chiaro, נראה, Germ. offenbar, Gall. fort clair, Hiſ. muy claro, διαφανής, quod viſum tranſmittit, diaphanum, lucidum, perlucidum. Martial. l. 4. epigr. 86. Prodat perſpicuus ne duo vina calix. ¶ Tranſlate ponitur pro manifeſto, facili, minime dubio. Cic. pro Quinct. Eſt quædam tamen ita perſpicua veritas, ut eam infirmare nulla res poſſit. Id. pro Dom. Se in medios hoſtes ad perſpicuam mortem pro ſalute exercitus injeciſſe. Id. Ver. 2. c. 2.

2. c. 2. Perſpicuum facere.

Perſpiro, as, n. 1. idem quod ſpiro, vel valde ſpiro. *Cato R. R. c.* 157. Venæ ubi ſufflatæ ſunt cibo, non poſſunt perſpirare in toto corpore.

Perſterno. V. Perſtratus.

Perſtimŭlo, as, a. 1. idem ac ſtimulo. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 42. Agrippinæ proximi illiciebantur pravis ſermonibus ſpiritus perſtimulare.

Perſtino. V. Præſtino.

Perſto, as, perſtiti, perſtatum, n. 1. *perſeverare*, *continuare*, עמד, Germ. *beſtehen*, Gal. *perſeverer*, Hiſp. *perſeverar*, διαμένω, permaneo, perſevero. *Gel. l.* 2. *c.* 1. Homo pervium, pernoctque perſtabat. *Cic.* 4. *Acad.* Perſtare in pravitate ſua. *Liv. lib.* 8. *c.* 34. Se tamen perſtaturum in incepto. *Virg.* 5. *Æn.* mens eadem mihi perſtat. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 6. Perſtiterunt ſanctitatem dominæ tueri.

Perſtrātus, a, um, partic. a perſterno, perfecte, vel totus ſtratus. *Liv. l.* 10. *c. ult.* Damnatis aliquot pecuariis, via a Martis ſilice ad Bovillas perſtrata eſt.

Perſtrenŭe, adverb. valde ſtrenue. *Terent. Adelph.* a. 1. 13. Abi perſtrenue, ac fores aperi. Al. leg. præſtrenue.

Perſtrĕpo, is, pui, pitum, n. 3. ἐπιψοφέω, valde ſtrepo. *Terent. Eun.* 5. 3. 50. Abeunt lavatum, perſtrepunt.

Perſtrictĭo, onis, f. *refreddatura*, perfrictio. *Veget. l.* 1. *de re Veterin. c.* 35. Qui ex perſtrictione febris, rigidus eſt. Adde *cap.* 38.

Perſtrictus, a, um, adject. valde ſtrictus. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Perſtrictus gelo non potuit eo humor pervenire.

Perſtringo, is, nxi, ictum, a. 3. *ſtringere forte*, ἐπισφίγγω, valde ſtringo. *Cat. de R. R. c.* 32. Ne vitem præcipites, & ne nimium perſtringas. *Liv. l.* 1. *c.* 55. Perſtringit me horror. ¶ Translate ſumitur pro breviter, & ſummatim dicere, vel ſcribere. *Cic. pro Roſc. Amer.* Sed in animo eſt leviter tranſire, ac tantummodo perſtringere unamquanque rem. ¶ Item pro leviter reprehendere, levique dolore afficere. *Cic. pro Sext.* Ut eos, quorum ſcelere, & furore violatus eſſem, vocis libertate perſtringerem. *Id. pro Planc. c.* 14. Perſtringere aliquem facetiis aſperioribus. ¶ Item pro obnubilare, obſcurare, obtundere. *Cic. de Sen.* Voluptas rationi inimica mentis, ut ita dicam, perſtringit oculos. *Id.* 2. *de Div.* Quorum utrunque perſtringere aciem mentis ſolet. *Horat. l.* 2. *od.* 1. Jam nunc minaci murmure cornuum perſtringis aures. ¶ Aratro perſtringere, eſt arare. *Cic. de Leg. Agr.* 2. *c.* 25. Quod ſolum tam exile, & macrum eſt, quod aratro perſtringi non poſſit?

Perſtructus, a, um, uſque ad finem extructus. *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. Cum paries in altitudinem fuerit perſtructus.

Perſtrŭo, is, a. 3. idem quod ſtruo, ædifico. *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. Paries cum in altitudinem perſtructus fuerit.

Perſtudĭōſe, adv. valde ſtudioſe. *Cic. in Brut. c.* 56. Eumque audire perſtudioſe ſolerem.

Perſtudĭōſus, a, um, φιλοσπουδαῖος, valde ſtudioſus. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 22. Muſicorum vero perſtudioſum accepimus.

Perſuādĕo, es, aſi, aſum, a. 2. *perſuadere*, פתה, Germ. *uberreden*, Gall. *perſuader*, Hiſp. *perſuadir*, μεταπείθω, idem ac ſimplex ſuadeo. *Ter. Andr.* Et is mihi perſuadet, nuptias, quantum queam, ut maturem. ¶ Sæpe eſt ſuadendo inducere ad credendum aliquid, vel faciendum. *Cic. pro Cluent.* Cum hoc perſuadere vobis velim. *Auct. ad Her. l.* 1. *c.* 8. Cum animus auditoris perſuaſus videtur ab iis, &c. *Caſ. l.* 4. Huic magnis præmiis, pollicitationibuſque perſuadet, ut ad hoſtes tranſeat. ¶ Perſuadere ſibi, eſt credo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Ego contra breviorem poſtulationem affero, & (quomodo mihi perſuadeo) aliquanto æquiorem. *Id. ad Brut. l.* 11. *epiſt.* 5. Quamobrem velim, tibi ita perſuadeas, me &c. ¶ Sæpe uſurpatur impers. *Cic. de Sen.* Mihi quidem nunquam perſuaderi potuit, animos, &c. *Id.* 1. *Offic.* Cum perſuaſum ſit, nihil hominem, niſi quod honeſtum ſit, expetere oportere.

Perſuaſibĭlis, le, *perſuaſibile*, *probabile*, *veriſimile*, πιθανός, qui perſuaderi poteſt, probabilis, veri ſimilis. *Quinctil.* aliquoties uſurpat *l.* 2. *c.* 15. ubi de Rhetorices definitione diſſerit, & Latine vertit vocem Ariſtotelis, & aliorum Græcorum πιθανός. Sunt qui leg. *perſuadibilis*.

Perſuaſĭbĭlĭter, *perſuaſibilmente*, *probabilmente*, πιθανῶς, veriſimiliter, probabiliter. *Cornel. Celſ.* apud *Quintil. l.* 2. *cap.* 15. Finis Rhetorices eſt dicere perſuaſibiliter in dubia & civili materia. Adde *Quintil.* ubi Hermagoræ Græca verba vertentem. *Cic. l.* 1. *de Invent. c.* 5. dicit *appoſite ad perſuaſionem*.

Perſuaſio, onis, f. *perſuaſione*, Germ. *bereedung*, Gall. *perſuaſion*, Hiſp. *perſuaſion*, πειθώ, credulitas, opinio firma, fides. *Plin. lib.* 25. *c.* 2. Durat tamen tradita perſuaſio in magna parte vulgi, &c. *Quintil. l.* 2. *c.* 4. Arrogans de ſe perſuaſio. *Id. lib.* 1. *c.* 1. Falſam ſibi ſcientiæ perſuaſionem induerunt.

Perſuaſorĭus, a, um, ad perſuadendum accommodus. Vide Perſuſorius.

Perſuaſtrix, icis, f. quæ perſuadet. *Plaut. Bacch.* 3. 2. 47. Eccas tandem probri perlecebras, & perſuaſtrices.

Perſuāſus, a, um, *perſuaſo*, πεπεισμένος. *Cic. in Tuſc.* Quo viſo, & perſuaſo, ægritudo inſequitur neceſſario. *Id.* 7. *Ver.* Hodieque omnes ſic habent perſuaſum, iſtum, &c. *Brut. Cic. lib.* 11. *epiſt.* 15. Sed quod mihi perſuaſiſſimum eſt, Lepidum, &c. *Celum. lib.* 11. *c.* 2. Ea porro perſuaſiſſimum habere debebit, &c. *Auct. ad Her. l.* 1. *c.* 6. Cum animus auditoris perſuaſus videtur eſſe ab iis, qui ante dixerunt. Et mox. Si perſuaſus auditor fuerit.

Perſuāſus, us, m. perſuaſio. *Cic. pro Vareno*, apud *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Hujus perſuaſu, & inductu. ¶ In aliis caſibus cave uſurpes, antequam exemplum reperias.

Perſuāvĭter, valde ſuaviter. *Auguſtin. l.* 4. *de Muſica*, *cap.* 13. Dic mihi, quomodo tibi aurem tangat metrum hoc. D. perſuaviter.

Perſubtīlis, le, a. 3. valde ſubtilis. *Cic. pro Planc. c.* 24. Et quoniam tua fuit perelegans, ac perſubtilis oratio. *Lucr. l.* 3. *v.* 180. Animus perſubtilis.

Perſulcātus, a, um, nom. ex partic. ſulcis cavatus, aratus. *Claudian. l.* 1. *in Rufin. v.* 136. rugiſque ſeveras Perſulcata genas.

Perſultātor, oris, m. qui perſultat. *Symmach. lib.* 7. *ep.* 22. Bajani litoris perſultator.

Perſulto, as, avi, atum, n. 1. σκιρτάω, ſuper rem aliquam ſalto, quod proprie ferarum eſt, & pecudum, quæ in pabuli ubertate identidem ſubſiliunt. *Lucret. lib.* 1. *v.* 14. Inde feræ pecudes perſultant pabula læta. ¶ Eſt item cum petulanti quadam inſultatione locum, agrumve percurrere, & interdum ſaltando lætitiam animi oſtendere. *Liv. lib.* 34. *c.* 20. Quam ſæpe in agro eorum impune perſultaſſent. *Tac.* 11. *Ann. c.* 27. Dum hiſtrio cubiculum principis perſultaret, dedecus quidem illatum. *Id.* 5. *hiſt. c.* 15. Germani notos vadis perſultabant.

Pertābeſco, is, ui, n. 3. valde tabeſco. *Sever. in Ætna*, *v.* 472. Tum ſi quis lapidum ſummo pertabuit igne.

Pertædĕo, es, dui, n. 2. ἀποκναίομαι, tædio vehementer afficior. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Jamque omnes finem cuperent, verbiſque ejus defatigati pertæduiſſent.

Pertædeſcit, ebat, imp. 3. idem ac pertædet, vel incipit pertædere. *Cat. c.* 156. Nolite multum dare, ne pertædeſcat.

Pertæſus, a, um, *attediato*, ἐξηγριωμένος, partic. a pertædeo, voce paſſiva, ſed ſignificatione activa. Conſtruitur cum genit. *Tac. l.* 15. *Ann. c.* 51. Lentitudinis eorum pertæſa. ¶ Vel cum accuſ. *Suet. in Caſ. c.* 7. Et quaſi pertæſus ignaviam ſuam, &c.

Pertædet, ebat, tæſum eſt, imp. 2. *rincreſcere molto*, ἀδημονῶ, eſt tædio vehementer affici. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *epiſt.* 2. Pertæſum eſt enim levitatis, &c. *Gell. l.* 15. *c.* 20. Quarum matrimonii pertædebat.

Pertĕgo, is, exi, ectum, a. 3. *coprire da ogni parte*, κατεστέγαζω, omni ex parte tego. *Plaut. Rud.* 1. 2. 35. Quin pertegamus villam. *Id. Trinum.* 2. 1. 41. Benefacta benefactis aliis pertegito, ne perpluant.

Pertendo, is, di, nſum, a. 3. *ſtirare*, ἐκτείνω, valde tendo, extendo. *Cat. de R. R. c.* 50. In arboribus, ubi radices capiant, calicem, aut qualum pertendito. Aliqui legunt *pertundito*. ¶ Aliquando eſt ad finem ducere id, quod cœperamus. *Ter. Heaut.* 5. 3. 9. Video non licere, ut cœperam, hoc pertendere.

¶ Ponitur & pro proficiſci, recta tendere. *Liv. l.* 5. *c.* 8. Pars maxima, atque ipſe Sergius Romam pertenderunt. ¶ Item pro perſiſtere, perſeverare. *Propert. l.* 2. *eleg.* 16. (al. 13.) *v.* 17. Quod ſi pertendit animo veſtita cubare. Al. leg. *Quod ſi pertendens animo veſtita cubaret*. ¶ Pertendere cum aliquo pro contendere, afferunt nonnulli Lexicographi ex *Cic. pro Balb. c.* 5. ſed ibi dubia eſt lectio.

Pertentātus, a, um, nom. ex partic. valde tentatus, affectus. *Apul. Met.* 1. Fatigatione pertentatus. *Tac.* 6. *Ann. c.* 20. Diverſis ſermonibus pertentatus.

Pertento, as, avi, atum, a. 1. *ſtrutare bene*, ἀναπειράζομαι, vehementer tento, exploro, expiſcor. *Ter. Andr.* Sed ea gratia ſimulavi, vos ut pertentarem. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 49. Allatis pugionibus duobus, cum utrumque pertentaſſet. *Id.* 1. *hiſt. c.* 29. Placuit pertentari animum cohortis. ¶ Item pro conſiderare. *Cic. ad Q. Fratr. l.* 1. *ep.* 4. Sed tu perſpice rem, & pertenta. ¶ Item pro permovere, commovere. *Virg.* 4. *Æn.* Latonæ tacitum pertentant gaudia pectus. *Id.* 3. *Georg.* Ut tota tremor pertentet equorum corpora.

Pertenŭis, e, o. 3. ὑπολεπτός, valde tenuis. *Plin. l.* 16. *c.* 43. Secatur in laminas pertenues & ilex. ¶ Translate ſumitur pro valde parvo. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 3. Spes ſalutis pertenuis oſtenditur. *Id. de Leg. Agr.* Cum pertenui diſcrimine ſepararentur.

Pertepĭdus, a, um, adject. valde tepidus, ut aqua pertepida. *Vopiſc. in Carino*, *c.* 17.

Pertĕrĕbro, as, avi, atum, a. 1. διατετραίνω, idem ac terebro, ſeu plane terebro. *Cic.* 1. *de Div. c.* 24. Annibalem Cælius ſcribit columnam auream perterebraviſſe. *Vitruv. l.* 8. *c. ult.* Lapis perterebratus.

Pertergĕo, es, &

Pertergo, is, erſi, erſum, a. 3. ἀπομάττω, diligenter tergo. *Col. l.* 12. *c.* 9. Extrinſecus munda ſpongia vaſa pertergere. *Hor. l.* 2. *ſat.* 8. *v.* 11. Gauſape purpureo menſam perterſit. *Lucret. l.* 4. *v.* 248. Iſque ita per noſtras acies perlabitur omnis, Et quaſi perterget pupillas, atque ita tranſit.

Pertĕro, is, trivi, itum, a. 3. *conſumare fregando*, κατατρίβω, terendo comminuo. *Plaut. Men.* 1. 1. 9. Tum compediti januam lima perterunt. Alii leg. *proterunt*. *Col. l.* 12. *c.* 38. Cum eam paululum ſiccaverunt, perterunt. Et mox. Per lineum ſiccum, quod pertriverunt, exprimunt.

Perterrĕfăcio, cis, a. 3. ἐκπλήττω, valde terrefacio, idem ac perterreo. *Ter. Andr.* 1. *c.* 142. Perterrefacias Davum.

Perterrĕfactus, a, um, partic. a perterreſio. *Brut. ad Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 20. Sperare eos, te perterrefacto, adoleſcente impulſo, poſſe magna conſequi præmia. Alii leg. *pertimefacto*.

Perterrĕo, es, ui, itum, a. 2. καταπλήττω, valde terreo. *Cic. pro Cat. c.* 9. Ferro, inquit, te rejeci, atque perterrui. *Ter. Eun.* 5. 3. 13. Hunc perterrebo ſacrilegum.

Perterrĭcrĕpus, a, um, ἐκπληκτικός, quod terrorem crepando incutit. *Lucret. de tonitru*, *l.* 6. *v.* 128. Tum perterricrepo ſonitu dat miſſa fragorem. *Cic. in Orat. ex Poeta.* Habeo iſtam ego perterricrepam.

Perterrĭto, as, a. 1. frequentat. a perterreo. *Avien. in phænom. Arat. v.* 1171. Scorpius ingentem perterrita Oriona.

Perterrĭtus, a, um, καταπλαγείς, valde territus. *Cic. pro Cæl.* Ne tot unum, valentes imbecillum, alacres perterritum ſuperare non poſſent. *Id. pro Cæc. c.* 50. Omnes metu perterriti. *Id. ib. c.* 13. A tuis ædibus vi, atque armis perterritus. h. e. expulſus.

Pertexo, is, xui, xtum, a. 3. ἐξυφαίνω, ad finem uſque texo, perago, perficio. *Cic.* 2. *de Or. c.* 33. Pertexe modo, quod exorſus es. *Idem Att. l.* 5. *ep.* 14. Totum hunc locum valde graviter pertexuit. *Lucr. l.* 1. Pertexere cœpimus.

Pertĭca, æ, f. 1. *pertica*, מקל, Germ. *ein rutte*, Gal. *perche*, Hiſp. *vara*, κάμαξ, baculus oblongus, ut quo fructus decutiunt. *Ovid. de Nuce*, Pertica dat plenis immitia vulnera ramis. ¶ Sumitur etiam pro regula, qua agros metiuntur. Unde in vet. Gloſſ. non ſolum κάμαξ, ſed etiam ἄκαινα exponitur. Crebra hujus perticæ mentio eſt apud *Aggenum*, *Siculum Flaccum*, & alios agrimenſores. *Poeta in Dirıs*, Pertica, quæ noſtros metata eſt impia agellos. *Propert. l.* 4. *eleg.* 1. *v.* 130. Abſtulit excultas pertica triſtis opes. ¶ Pertica militaris erat, qua militibus agri dividebantur. *Serv. ad* 9. *Ecl.* Uſque ad eum autem locum perticam militarem Octavius Muſa porrexerat. ¶ *Una pertica tractare*, prov. eſt una ulna metiri, ſeu tractare eodem modo. Alii explicant, eadem opera. *Plin. l.* 8. *ep.* 2. Ex his etiam, quos non una, ut dicitur, pertica, ſed diſtincte, gradatimque tractavi.

Pertĭcālis, le, o. 3. ex quo fiunt perticæ. *Col. l.* 4. *c.* 31. Perticalis fere ſalix eundem agrum, quem viminalis, deſideret.

Pertimefactus, a, um, perterritus. *Pacuv.* apud *Non.* 2. 7. *n.* 2. Is triplici pertimefactus mœrore. V. Perterrefactus.

Pertimeſco, is, mui, n. 3. ὑπερδεδίσκω, valde timeo. *Cic.* 7. *Ver.* Hanc tu tantam religionem ſi tum in imperio propter cupiditatem, & audaciam non pertimeſcebas. *Id.* 7. *Ver.* De ſuis periculis, fortuniſque omnibus pertimeſcunt. *Ovid.* 6. *Faſt.* Attoniti Mauras pertimuere manus.

Pertinacia, f. *pertinacia*, *oſtinazione*, Germ. *verharrung*, Gall. *obſtination*, Hiſp. *pertinacia*, αὐθάδεια, obſtinatio. *Cic. de Inv. c.* 54. Ut audacia, quæ fidentiæ, pertinacia, quæ perſeverantiæ finitima eſt. *Id.* 1. *Fin.* Cum pertinacia, & iracundia recte diſputari non poteſt. ¶ Sumitur etiam in bonam partem pro conſtantia. *Cic.* 4. *Acad.* 12. Non pertinacia, aut ſtudio vincendi. *Suet. in Cæſ. c.* 68. Ne petentia, & pertinacia hoſtis animi ſuorum frangerentur.

Pertinacĭter, adv. *pertinacemente*, ἐνστατικῶς, obſtinate, perſeveranter. *Planc. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 23. Ne cui obtrectatorum viderer & nimium pertinaciter Lepido infenſus, &c. *Liv. l.* 26. *c.* 38. Pertinacius defenſa Capua. Et in bonam partem, *Sen. ep.* 5. Quod pertinaciter ſtudes, & omnibus omiſſis, hoc unum agis, ut te quotidie meliorem facias. ¶ Proprie ſignificat valde tenaciter. *Plin. l.* 33. *c.* 6. Cum aſſa inaurantur, ſubliſum bracteis pertinaciſſime retinent. *Quint. l.* 1. *c.* 1. Pertinaciter hærere.

Pertinax, acis, adject. *moſtra ermare*, ἐπίμονος, Gall. *fort tenant*. *Horat. lib.* 1. *od.* 9. Pignuſque dereptum lacertis, aut digito male pertinaci. ¶ Translate ſumitur pro avaro. *Plaut. Capt.* 2. 2. 39. Tenax ne pater ejus eſt? Ph. immo edepol pertinax. ¶ Item ſæpiſſime pro obſtinato, nimiſque in ſua ſententia perſiſtente, *oſtinato*, *pertinace*. *Cic.* 1. *Fin. c.* 8. Certe pertinax non ero, tibique, ſi mihi probabis ea, quæ dices, libenter aſſentiar. *Hor.* 3. *od.* 29. Ludum inſolentem ludere pertinax. Rurſus *Cic.* 2. *Fin. c.* 31. Pertinaciſſimus fueris, ſi in eo perſtiteris. *Liv. l.* 29. *c.* 33. Pertinacior in repugnando. ¶ Item pro duro, acri, diuturno, ut pertinax certamen. *Liv. l.* 2. *c.* 40. pertinax prælium. *Id. l.* 22. *c.* 48. pertinax dolor. *Sen. in Herc. Oet. v.* 1834. ¶ Sumitur interdum in bonam partem pro firmo, & conſtante, *coſtante*. *Apul. in Apol.* Pertinax juſtitiæ. *Liv. l.* 25. *c.* 14. Vicit omnia pertinax virtus. *Mart. l.* 8. *epigr.* 38. Qui præſtas pietate pertinaci.

Pertinenter, adv. convenienter, apte, *a propoſito*. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 38. Vides, quam pertinenter ad cauſam? *Id. ib. c.* 31. Pertinentiſſime ad hanc parabolam. *Et c.* 9. Pertinentius volebat agnoſci.

Pertinĕo, es, nui, n. 2. *arrivare*, *giugnere*, διήκω, pertingo, pervenio, a *per* & *teneo*. Conſtruitur cum accuſ. & præpoſ. *ad*, vel *in*. *Sen. ep.* 11. Hoc pertinuit a natali ad diem extremum. *Ulp. l.* 1. *ff. de cloacis*. Cloaca, quæ ex ædibus ejus in tuas pertinet ædes. *Cic. l.* 2. *Div.* Quo poteſt igitur contagio ex infinito pene intervallo pertinere ad Lunam, vel potius ad Terram? *Id. de Sen.* Tanta eſſe conatus, quæ ad poſteritatis memoriam pertinerent. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *per*, vel *in*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eam caloris naturam vim in ſe habere vitalem per omnem mundum pertinentem. Al. leg. *pertingentem*. *Liv. l.* 25. *c.* 24. Et in vaſtæ magnitudinis urbe partium ſenſu non facta pertinente in omnia. ¶ Vel cum abl. ſine præpoſ. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eorumque implicationem toto corpore pertinentem. ¶ Vel cum adv. *quo*. *Cic.* 2. *Agr.* Quo pertineat, videte.

Pertĭnet,

Digitized by Google

Pertinet, ebat, nuit, imp. 1. *appartenere*, πρoσήκει, eſt ſpectare, attinere, dominio cujuſpiam ſubjectum eſſe. *Pompon. l. 50. ff. tit. 16. de verb. ſignif. l. 181.* Verbum illud Pertinere latiſſime patet. Nam & eis rebus petendis aptum eſt, quæ dominii noſtri ſint, & eis, quas jure aliquo poſſidemus, quamvis non ſint noſtri dominii. Pertinere ad nos etiam ea dicimus, quæ in nulla eorum noſtri dominii ſint. Pertinere ad nos etiam ea dicimus, quæ in nulla eorum cauſa ſint, ſed eſſe poſſint. Conſtruitur cum *accuſ.* & *præpoſ. ad. Curt. l. 10. c. 7.* Affectaverant nihil ad ipſos pertinens regnum. ¶ Vel interdum cum *præpoſ. in. Cic. 2. de Orat.* Non cognitis rebus omnibus, quæ in tantam prudentiam pertinerent. Sed aliqui hic accipiunt pro *pertingerent*. ¶ Sæpe ponitur pro attingere, cadere in aliquem, vel in aliquid. *Cicer. pro Roſc. Amer.* Ad quem ſuſpicio malefici pertineat. *Idem pro Cluent.* Pertinuiſſe hoc ad cauſam, tunc, cum reliqua cognoveritis, intelligetis. ¶ Item pro referri. *Cicer. pro Cluent.* Id quoque ad corrumpendum judicium pertinet. ¶ Hac acceptione eleganter admittit adverbia *huc*, *illuc*, *eo*, *eodem*, *quo*, *quorſum*. *Cic. 7. Ver.* Summa illuc pertinet, ut ſciatis. *Id. Att. l. 8.* Eodemque pertinet, quod cauſam ejus probo. *Id. 3. de nat. Deor.* Interpretando, quorſum quidque pertineat. *Cujus in l. ſi id, de duobus reis*, Hæc ſententia eo pertinet. idest hujus ſententiæ effectus eo uſque progreditur, vel hæc ſententia eo tendit. ¶ Item pro intereſſe, utile eſſe, expedire. *Cic. ad Brut. ep. 2.* Id valde pertinuit, ut ego tum intelligebam, ad Rempublicam, ut nunc judico, ad dignitatem tuam. ¶ Item pro officium eſſe, munus eſſe. *Cic. de Amic. cap. 4.* Si nihil ad eos pertinere arbitrarentur. *Id. pro Roſc. Amer.* Quod prima illa res ad meum officium pertinet. ¶ *Pertinere ad rem*, eſt e re eſſe, *far a propoſito*. *Cic. l. 13. Fam. ep. 11.* Si quid hoc ad rem pertinet.

Pertingo, is, tigi, tactum, n. 3. *giugnere*, *arrivare*, *Iriavieum*, διήκω, pervenio. *Plin. l. 11. c. 37.* Venam ab oculis pertingere ad cerebrum, peritiſſimi auctores tradunt. V. aliud Ciceronis exemplum in pertineo.

Pertiſus, a, um, idem ac pertæſus. *Feſt.* Diſtiſum, & pertiſum dicebant, quod nunc diſtæſum, & pertæſum.

Pertolero, as, a. 1. tolero, fero. Legitur in *ſuppoſitis Plauti*, *Amphytr. ſcena quæ incipit*, *Di veſtram fidem*, *v. 10.* Pertoleraturem vim tantam, cladeſque exitiales irreparabiles.

Pertono, as, n. 1. *Hieronym. ep. 61. ad Pammach. c. 4.* Et morantem in populis, laudis cupidum pertonabas.

Pertorqueo, es, orſi, rtum, idem ac torqueo, diſtorqueo. *Lucret. l. 2. v. 401.* Ferique Centauri fœdo pertorquent ora ſapore.

Pertractate, adv. *Plaut. Capt. prol. v. 53.* Profecto expediet Fabulæ huic operam dare: non pertractate facta eſt, neque item ut cæteræ. h. e. non vulgariter, non ratione in aliis uſitata, & pertractata, ſed nova, & ſingulari. Alii leg. *prætextate*. h. e. laſcive, quemadmodum *Gellius* dicit *prætextata verba*.

Pertractatio, onis, f. ὁμιλία, actus pertractandi, frequens revolutio. *Cic. 1. de Orat. c. 11.* In Grammaticis Poetarum pertractatio, hiſtoriarum cognitio. ¶ Legitur & pertrectatio. *Gel. l. 3. c. 1.* Ut conſcientiam ejus afficerit animi partium aut ſincerarum, aut ægratum pertrectatio.

Pertractatus, a, um, adject. valde tractatus, explorstus, cognitus. *Cic. 3. Tuſc. c. 14.* Hæc eſt divina ſapientia, & perceptas, & pertractatas res humanas habere.

Pertrecto, as, a. 1. *maneggiare*, ψηλαφάω, manibus frequentius tracto, & tango. *Cicer. in Parad.* Barbatulos mullulos receptantem de piſcina, & pertractantem. ¶ Tranſlate ponitur pro examinare, diligenter conſiderare. *Cic. 2. Fin.* Eamque omni cogitatione pertractans percontare ipſe te. ¶ Item pro differere, diſputare de re aliqua. *Cic. 4. Tuſc. c. 10.* Ea, quæ rem continent, pertractemus. ¶ Dicitur etiam *pertrecto*. *Juſtin. l. 1. c. 9.* Tum pertrectare dormienti caput jubet.

Pertractus, us, m. mora, perduratio. *Tertul. de Orat. c. 5.* Quidam pertractum quendam in ſæculo poſtulant.

Pertraho, is, xi, ctum, a. 3. *tirare*, ἐφέλκω, valde traho, ad deſtinatum finem traho, cum molimine traho. *Liv. l. 21. c. 28.* Ea ab actuariis aliquot navibus ad alteram ripam pertrahitur. *Id. l. 5.* Ut ad terga collis ab equite ſuo inſeſti hoſtem incautum pertraheret. ¶ Tranſlate ponitur pro producere, extendere. *Plin. l. 28. c. 1.* Vitam quidem non adeo extendendam cenſemus, ut quoquo modo pertrahenda ſit.

Pertranſeo, is, ivi, itum, n. anom. διαβαίνω, idem, ac tranſeo. *Plin. l. 37. c. 5.* Cum viriles non pertranſit aſpectus. *Senec. ep. 4.* Aut perveniat, aut pertranſeat.

Pertranslucidus, a, um, quod valde tranſlucet. *Plin. l. 13. c. 12.* Alias indecore viſu pertranſlucida.

Pertrectatio. V. Pertractatio.

Pertrecto. V. Pertracto.

Pertrepidus, a, um, valde trepidus. *Capitolin. in Max. & Balb. c. 1.* Senatus pertrepidus in ædem Concordiæ concurrit.

Pertribuo, is, a. 3. idem, ac tribuo. *Plin. ep. 28. l. 10.* Apud me & milites, & pagani certatim et qua privatim, qua publica teſtimonium pertribuerunt.

Pertricoſus. V. Petricoſus.

Pertriſtis, & ſte, o. 3. valde triſtis. *Cic. pro Cal. cap. 11.* Fuit in hac cauſa pertriſtis quidam patruus, cenſor, magiſter.

Pertritus, a, um, nom. ex partic. valde tritus, comminutus. *Colum. l. 8. c. 5.* Uva pertrita, & cum aqua potui data. ¶ Item uſu tritus, vulgaris. *Senec. controverſ. 18.* Vulgaris in ejuſmodi controverſiis, & pertrita quæſtio.

Pertrux, ucis, adject. valde trux. *Apul. l. 3. Metam.* Pertrux beſtia. Alii leg. *trux*.

Pertumultuoſe, adv. valde tumultuoſe. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Pertumultuoſe, neque tamen non vere, Parthos in Syriam tranſiſſe, nuntiaverent.

Pertunda, æ, f. Dea, quæ pertundendo eugio præeſſe credebatur. *Arnob. lib. 4. pag. 131.*

Pertundo, is, udi, uſum, a. 3. *rompere*, *ſpezzare*, Ger. *ablageanyerſ*, Gal. *piler*, *rompre*, Hiſp. *quebrar*, *romper*, διακόπτω, valde percutio, percutiendo frango, perforo. *Colum. lib. 6. cap. 5.* Aut acuta teſta, vel lapide ungulam pertuderit. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 37.* Ne quiſquam pertundat crumenam, cautio eſt.

Perturbate, adv. *confuſamente*, ἀσυντάκτως, confuſe, non ſervato ordine rerum, & temporum. *Cic 1. de Inv. c. 20.* Ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur.

Perturbatio, onis, f. *confuſione*, מבוכה, Germ. *verwirrung*, Gall. *perturbation*, Hiſp. *perturbacion*, ταραχή, confuſio. *Cicer. 1. de nat. Deor.* Quibus ſublatis perturbatio vitæ ſequitur, & magna confuſio. *Id. 2. Divin.* Perturbatio cæli. ¶ Speciatim dicitur de commotione, ſeu motu animi. *Cicer. 4. Tuſc.* Eſt igitur Zenonis hæc definitio, ut perturbatio ſit, quod πάθος ille dicit, averſa a recta ratione contra naturam animi commotio. *Id. 1. Off.* Ut perturbationes fugiamus. *Id. 1. Off.* in perturbationes incidere. ¶ De animi perturbationibus *Cicero* diſſerit *in libris Quæſt. Tuſc. præſertim l. 4. item l. 1. & 2. de Or. & in Or.*

Perturbatrix, icis, f. *turbatrice*, quæ perturbat. *Cic. 1. de Leg. c. 13.* Perturbatricem autem harum omnium Academiam hanc ab Arceſila, & Carneade recentem exoremus, ut ſileat.

Perturbatus, a, um, *turbato*, *confuſo*, ἐκταραχθείς, confuſus. *Cic. 3. de Orat.* Non confuſis perſonis, non perturbato ordine. *Id. Att. l. 10.* Nunquam vidi hominem perturbatiorem metu. *Id. Agrar. 2. c. 8.* Civitas ſeditionibus perturbata. *Senec. l. 7. quæſt. nat. c. 10.* Perturbatiſſimum tempeſtatis genus.

Perturbidus, a, um, valde turbatus. ut perturbida civitas, *Vopiſc. in Saturn. c. 7.*

Perturbo, as, avi, atum, a. 1. *turbare*, *confondere*, בלבל, Germ. *verwirren*, Gall. *troubler*, Hiſp. *perturbar*, ταράσσω, valde turbo, confundo, commoveo. *Cic. 3. Off.* Regulus non debuit conditiones, pactioneſque bellicas, & hoſtilem perturbare perjurio. *Id. 5. Ver.* Hæc te vox non perculit? non perturbavit? *Id. pro Mil. cap. 2.* De Reip. ſalute magis, quam de ſua perturbari. ¶ Significat etiam deturbare, expellere. *Auct. ad Heren. l. 4.* Ut eum præcipitem perturbetis ex civitate. *Caſ. l. 7. B. G.* Fundis, ſagittis, lapidibus noſtros de vallo perturbare. *Ovid. Metam. 3. v. 79.* ceu concitus imbribus amnis Fertur, & obſtantes perturbat pectore ſilvas. Sunt tamen qui ubique *deturbare* reponunt, vel *proturbare*.

Perturpis, & pe, o. 3. valde turpis. *Cic. pro Cal. cap. 20.* Cum hac aliquid adoleſcentem hominem habuiſſe rationis non tibi perturpe, aut perflagitioſum eſſe videatur?

Pertuſum, æ, f. perforatio. *Cal. Aurel. 5. c. 1.* Pertuſuræ patiens locus.

Pertuſus, a, um, *traforato*, perforatus. *Cato cap. 157.* In vas pertuſum congeſta omnia. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 133.* In pertuſum ingerimus dicta dolium.

Pervado, is, ſi, ſum, n. 3. *trapaſſare*, עבר, Ger. *durchgehen*, Gall. *ſurpaſſer*, Hiſp. *trapaſſar*, διαβαίνω, vado per aliquam rem, pertranſeo, penetro, ingredior. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 3. Ver.* Non ut legatus P. R. ſed ut quædam calamitas pervadere videretur. *Tac. l. 2. Ann. c. 17.* Niſu tamen corporis, & impetu equi pervaſit. ¶ Vel cum acc. & præp. *per*. *Cic. 3. Ver. c. 24.* Quod & quantum incendium Decumanorum impetu non ſolum per agros, ſed etiam per reliquas fortunas aratorum, non ſolum per bona, ſed etiam per jura libertatis, & civitatis iſto Prætore pervaſerit. *Id. pro Leg. Man. cap. 9.* Opinio, quæ per animos gentium barbararum pervaſerat. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*, vel *ad*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ne quid in eas, quod noceat, poſſit pervadere. *Liv. l. 7. c. 36.* Inter trepidationem, tumultumque Samnitum præſidium ad caſtra Conſulis pervaſit. ¶ Vel cum acc. ſine præp. *Cic. pro Syl.* Quas oras maxime quaſi morbus quidam illius furor pervaſerat. *Liv. l. 5.* Famaque ea forum, atque urbem pervaſiſſet. ¶ Vel cum adv. motus ad locum. *Cic. pro Leg. Man.* Quo non illius diei fama pervaſerit.

Pervagabilis, le, adject. pervagans. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Pelagi campus cymbis late ſecatur pervagabilibus.

Pervagatus, a, um, partic. a pervagor. *Liv. l. 38. c. 17.* Inter mitiſſimum genus hominum ferox natio pervagata bello prope orbem terrarum, ſedem cepit. ¶ Sæpe ſumitur pro divulgato. *Cic. 4. Ver.* Ut in re tam clara, tam teſtata, tam pervagata tabulas publicas corrumpere auderes? *Id. 2. de Inv.* Pars autem eſt pervagatior, & aut in omnes ejuſdem generis, aut in pleraſque cauſas accommodata. *Id. in Or. c. 43.* Pervagatiſſimus ille verſus, qui vetat, Artem pudere proloqui, quam factites, diſſimulare non ſinit.

Pervago, as, avi, atum, n. 1. idem ac vagor. *Auct. ad Her. l. 3.* (ſi ſalva eſt lectio) Ut identidem primos quoſque locos imaginum innovandarum cauſa celeriter animo pervagemus.

Pervagor, aris, atus ſum, d. 1. *andare vagando*, περιπλανάομαι, per aliquem locum vagor. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 7. Verr.* Hic, te Prætore, prædonum naviculæ pervagatæ ſunt. ¶ Vel cum acc. & præp. *per*, vel etiam ſine præp. *Cic. 1. de Leg. c. 11.* Moleſtiæ, lætitiæ, cupiditates, timores ſimiliter omnium mentes pervagantur. *Liv. l. 1.* Nunc errabundi domos ſuas ultimum illas viſuri pervagarentur.

Pervagus, a, um, valde vagus. *Ovid. l. 2. de Arte v. 18.* Puer pervagus vaſto orbe.

Pervaleo, es, lui, n. 2. multum valeo. *Lucret. l. 6. v. 916.* Uſque adeo permanenter vis pervalet ejus. Al. leg. prævalet.

Pervalidus, a, um, adject. multum validus. *Ammian. l. 29. c. 9.* Agminibus pervalidis. Aliud exemplum, quod affertur ex *Liv. lib. 40. cap. 47.* dubiam habet lectionem.

Pervarie, adv. ποικιλώτατα, valde varie. *Cic. l. 2. de Orat. c. 8.* Reliqua pervarie jucundeque narrantur.

Pervaſtatus, a, um. *Tac. l. 5. c. 45.* Interea conferendis pecuniis pervaſtata Italia, provinciæ everſæ.

Pervaſto, as, avi, atum, a. 1. prorſus vaſto. *Liv. lib. 6. cap. 4.* Ad pervaſtandos fines duxere.

Pervaſus, a, um, nom. ex particip. a pervado, penetratus, invaſus. *Ammian. l. 24. c. 7.* Pervaſa urbe. *Id. l. 31. c. 8.* Pervaſis regionibus.

Perubique, adv. idem quod *ubique*, addita per pleonaſmum præpoſit. *per*. *Tertull. de Pall. c. 2.*

Pervector, oris, m. qui pervehit. *Symmach. l. 4. ep. 64.* Pervector apicum, h. e. tabellarius.

Pervectus, a, um, nom. ex partic. allatus, perlatus. *Plin. l. 9. c. 8.* Pervectus in litus. *Sil. l. 8. v. 136.* Illa cito paſſu pervecta ad litora.

Perveho, is, xi, ctum, a. 3. *condurre*, διακομίζω, uſque in aliquem locum porto. *Plin. l. 33. c. 6.* Inde non pervehuntur ad nos. *Liv. l. 5.* Virgines, ſacraque in plauſtrum impoſuit, & Cære pervexit. *Cic. 2. Off. c. 6.* Nam & cum proſpero flatu ejus utimur, ad exitus pervehimur optatos. *Tacit. 2. Ann. c. 8.* Secunda navigatione pervehi. *Cic. 9. Fam. ep. 18. in fin.* Mulo Romam pervehi.

Pervelim. V. Pervolo, is.

Pervello, lis, elli, a. 3. παρατίλλω, vellico. *Aſcon. in Ver. 3. c. 33. ad fin.* Pervellere pilos alicui, *cavar e peli*. *Cic. 3. Tuſc. c. 17.* Quæ pervellere te forttaſſe potuit, & pungere, non potuit certe vires frangere. *Id. 2. Tuſc. c. 20.* Si te forte dolor aliquis pervellerit, exclamabis ut mulier? *Id. 3. de Or. c. 65.* Neque tam mihi moleſtus fuit, quod jus noſtrum civile pervellit. h. e. juri civili obtrectat. *Valer. Max. l. 5. c. 3. n. 8.* Pervellere aures. *Horat. lib. 2. ſat. 8.* Pervellere ſtomachum. h. e. edendi appetitum excitare.

Pervenio, is, eni, entum, n. 4. *pervenire*, *arrivare*, בוא, Ger. *dankommen*, Gal. *parvenir*, Hiſp. *llegar*, ἀφικνέομαι, idem ac venio, vel ad conſtitutum locum venio, ad finem venio. *Cicer. in Piſon.* Ipſe cum hominibus XV. male veſtitis ad portam Cœlimontanam ſitiens pervenerim. ¶ Tranſlate ſumitur pro afferri, incurrere. *Cic. Att. de epiſtola.* Ne in illius manus perveniret. *Cic. Ver. 6. c. 28.* Pervenit res ad iſtius aures, neſcio, quo modo. *Col. l. 5. c. 8.* Pervenire in notitiam. ¶ Item pro conſequi, adipiſci. *Cic. pro Sylla cap. 4.* Nondum ad propoſitum mihi finem honoris pervenerem. *Id. de Orat.* Te paucis annis ad maximas pecunias perventurum. ¶ Item pro obtingere, in dominium venire. *Cic. pro Rab. Poſth.* Quo, & ad quos pecunia pervenerit. ¶ Item pro dari. *Cic. 1. Off. c. 8.* Nunquam ad unum tanta licentia perveniſſet. ¶ Item pro infligi. *Cicer. ad Bene. 13.* Ad liberos, qui nihil metuerunt, pœna parentum pervenit. ¶ Item pro ferire. *Cicer. in Parad.* Jactam a te in me injuriam ſemper duxi, tamen perveniſſe ad me nunquam putavi. ¶ Item pro adduci. *Id. Ver. 4.* In maximam invidiam pervenit. *Caſ. l. 1. 2. B. C.* Pervenire ad deſperationem. ¶ In ſcripta alicujus pervenire, eſt ejus ſcriptis illuſtrari, & celebrari. *Cic. l. 5. Fam. ep. 12.* Si in tua ſcripta perveniam. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſativo ſine præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. *Ovid. 3. Met. v. 462.* Verba refers aures non pervenientia noſtras. Adde *Claudian. de B. Get. v. 73.* ¶ Item imperſ. *Cic. Att. l. 5.* Ad quem propter diri brevitatem perventum non eſt. *Id. pro Sext.* Vix fero, & raro ad manus pervenitur. ideſt pugnatur.

Pervenor, aris, atus ſum, d. 1. κατωθηρεύω, diligenter venor, ſolertia adhibita inveſtigo. *Plaut. Merc. 4. 5. 9.* Defeſſus ſum urbem totam pervenarier.

Perventio, onis, f. actus perveniendi. *Auguſt. l. 2. de conſenſ. Evangeliſtar. c. 20.*

Perventor, oris, m. qui pervenit. *Auguſtin. lib. 2. de conſenſu Evangeliſtar. cap. 20.* Vulgo perventores appellantur, qui potentium quorumlibet tanquam inacceſſibiles animos, per convenientium perſonarum interpoſitionem, ambitionis arte pertingunt.

Pervenuſtus, a, um, adject. valde venuſtus. *Sidon. l. 2. ep. 13.* Elegans homo, pervenuſtuſque.

Perverſe, adv. *perverſamente*, Ger. *baſſlich*, Gal. *perverſement*, Hiſ. *perverſamente*, διεστραμμένως, præpoſtere, inverſo ordine, prave. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 28.* Utuntur perverſe deorum beneficio multi. *Id. 2. de Orat.* Perverſe dicere. *Plaut. Merc. 3. 3. 12.* Perverſe facies. *Id. ib. 2. 2. 20.* Perverſe vides. *Cic. 5. Tuſc.* Dicere perverſius. *Hieronym. in c. ult. Matth.* perverſiſſime ſuſpicantur.

Perverſio, onis, f. *perverſione*. *Tertull. l. 4. adverſ. Marcion. c. 5.* Ut ſi qui Evangelium pervertebant, eorum curarent perverſionem, qui &c. ¶ Eſt etiam oratoria figura. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 32.* Tranſgreſſio eſt, quæ verborum perturbat ordinem, perverſione, aut trajectione. Perverſione ſic: hoc vobis deos immor-

mortales arbitror dediſſe pro pietate veſtra.

Perverſitas, atis, f. *perverſità*, [illegible], Ger. *boſsheit*, Gal. *perverſité*, Hiſp. *perverſidad*, [illegible], ordo præpoſterus rei cujuſlibet, pravitas. *Cic. in Orat.* Quæ eſt autem in hominibus tanta perverſitas, ut inventis frugibus glande veſcantur? *Id. 2. Tuſc.* In omni continuo pravitate, & in ſumma opinionum perverſitate verſamur. *Sueton. in Aug. c. 62.* Perverſitas morum.

Perverſus, a, um, *rovesciato*, *ereverſo*, inverſus. *Plin. lib. 10. c. 56.* Pondere capitis perverſa ova, poſteriorem partem corporum fovendam matri applicant. ¶ Tranſlate eſt præpoſterus, pravus, qui ordinem in agendo invertit. *perverſo*, [illegible], Ger. *verkehrt*, Gal. *pervers*, Hiſp. *perverſo*, [illegible]. *Cic. pro Cluent. c. 26.* Itaque ut erat ſemper præpoſterus, atque perverſus, initium facit a Bulbo. *Brut. Cic. l. c.* Gratiorem me eſſe in te poſſe, quam iſti perverſi ſunt in me. *Plaut. Men. 5. 5. 1.* Ædepol næ hic dies perverſus, atque adverſus mihi obtigit. ¶ b. e. ineptus, incommodus, intempeſtivus. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 28.* At erat, ſicut hodie eſt, perverſiſſimis oculis. *h. e. ſtrabo*, *da occhi ſtravolti*. *Id. 4. Phil. c. 8.* Quid perverſius, quid intolerabilius, quid ſtultius?

Perverto, is, ti, ſum, a. 3. *rovesciare*, *voltare ſotto ſopra*, [illegible], Ger. *verkehren*, Gal. *pervertir*, Hiſp. *pervertir*, [illegible], contra ordinem pono, inverto. *Cic. 1. Off. c. 2.* Quidam propoſitis bonorum, & malorum finibus, officium omne pervertunt. ¶ Speciatim ſumitur pro ad terram dejicere. *Cic. 1. de Div.* Quæ, quacunque incederet, omnia arbuſta, virgulta, tecta perverteret. ¶ Metaleptice accipitur pro depravare, labefactare. *Cic. 1. Ver.* Nunquam ille me opprimet conſilio, nunquam ullo artificio pervertet. *Hirt. 10 epiſt. Cic. ad Att. l. 15.* Rapinis, incendiis, cædibus omnia funditus pervertere. *Tacit. 3. hiſt. cap. 38.* Ubi, oſpretum Vitellium, & poſſe Blæſum perverti, ſatis patuit.

Perveſpĕri, *aſſai tardi*. *Cic. Fam. 9. ep. 2.* Cum ad me perveſperi veniſſet.

Perveſtigātio, onis, f. [illegible], actus perveſtigandi. *Cicer. 1. de Orat. cap. 3.* Omnia, quæcunque eſſent, vel ſcientia perveſtigatione, vel diſſerendi ratione comprehenderint.

Perveſtigātor, oris, *ricercatore*, [illegible], qui inveſtigat. *Hieronym. de vir. illuſtr. c. 81. de Euſebio* Bibliothecæ divinæ diligentiſſimus perveſtigator.

Perveſtigātus, a, um, nom. particip. inveſtigatus. *Cic. Ver. 5. c. 68.* A me perveſtigata, & cognita.

Perveſtīgo, as, avi, atum, a. 1. *inveſtigare*, [illegible], eſt non ſolum quærere, ſed quærendo invenire, vel acquirere. *Cic. 6. Ver. cap. 13.* Ita odorabantur omnia, & perveſtigabantur. *Id. 2. de Orat.* Noſſe regiones, intra quas venies, & perveſtiges, quod quæras.

Pervĕtus, eris, o. 3. [illegible], valde vetus. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 4.* Reddita mihi eſt pervetus epiſtola.

Pervetuſtus, a, um, idem ac pervetus. *Cic. 3. de Or. c. 52.* Ut tranſlatis utamur frequenter, interdumque factis, tum etiam pervetuſtis.

Perviam, adv. acceſſibiliter, a *per*, & *via*. *Plaut. Aul. a. 3. ſc. 2. v. 24.* Qui angulos hic omnes mearum ædium, & conclavium mihi perviam facitis.

Pervicacia, æ, f. *oſtinazione*, Germ. *beharlikeit*, Gall. *opiniatreté*, Hiſp. *porfia*, [illegible], durities, obſtinatio. Pervicacia, & pertinacia hoc diſtant, inquit *Nonius c. 5. n. 40.* quod pervicacia eſt interdum bonarum rerum perſeverantia, pertinacia ſemper malarum. Sed hæc differentia non eſt perpetua. Nam & pertinacia in bonam aliquando partem accipitur. *Cic. 4. Tuſc. c. 11.* Ægrotationi autem talia quædam ſubjecta ſunt, avaritia, ambitio, mulieroſitas, pervicacia, liguritio, vinolentia, cupedia, & ſi qua ſunt ſimilia. *Plin. l. 17. c. 20. de caſtanea.* Perdurandi pervicacia.

Pervicaciter, adv. *oſtinatamente*. *leg. 3. Dig. de ſuſpect. tutor.* Neque pecuniam deponere pervicaciter perſtant. *Curt. l. 10. c. 6.* Quo modeſtius quod expectabat, appeteret, pervicacius oblatum eſſe credebat. *Tacit. 4. Ann. c. 41.* Inclementiam pervicacius amplecti.

Pervicax, acis, *oſtinato*, [illegible], Germ. *hartneckig*, Gall. *opiniatre*, Hiſp. *cabeçuda*, [illegible], durus, obſtinatus, contentioſus, ab antiquo *vico* pro *vinco*, quaſi pervincax, quod non ceſſet, uſque dum pervicerit. *Accius apud Non. c. 5. n. 40.* Tu pertinaciam eſſe, Antiloche, hanc prædicas, ego pervicaciam aio, & hac me uti volo. Nam pervicacem dici me eſſe, & vincere, perfacile patiar: pertinacem nil moror: hæc fortes ſequitur: illam indocti poſſident. Tu addis, quod vitio eſt, demis, quod probum haud datur. Hæc *Accius*, quæ tamen differentia non ſemper vera eſt: nam & *pertinax*, & *pervicax* in bonam æque, ac in malam partem uſurpantur. In bonam, *Tacit. 4. hiſt. c. 5.* Opum contemptor, recti pervicax adverſus metus. ¶ In malam, *Flor. l. 1. c. 11.* Pervicaciſſimi hoſtes. *Ter. Hecyr. 4. 1. 37.* Adeo ne pervicaci eſſe animo? *Tacit. 4. Ann. c. 53.* Pervicax iræ. *Colum. l. 6. c. 2.* Pervicax contumacia.

Pervictus, a, um, omnino victus, ſuperatus. *Seren. Samm. cap. 32. v. 585.* Si cui veſicæ tardus cunctabitur humor, Hæc more rumpetur vino pervicta vetuſto.

Pervicus, a, um, idem ac pervicax, apud veteres. *Accius apud Non. c. 8. n. 28.* Pervico Ajax animo. *Plaut. in fragment. Aulul. apud eund. Non. l. c.* Hic quidem pervicus cuſtodem addidit.

Pervidens, entis, *perſpicace*, *provido*, valde videns, providus, ſagax. *Frontin. de aquæd. artic. 11.* Quæ ratio moverit Auguſtum pervidentiſſimum principem, non ſatis perſpicio. Al. leg. *providentiſſimum*.

Pervidĕo, es, idi, iſum, a. 2. [illegible], diligenter, & perfecte video. *Cel. l. 2. c. 1.* Videt ſine dubio, quid eveniat, ſed, cur id accidat, non pervidet. *Cic. Attic. l. 13. c. 2.* Ibi te quamprimum pervidere velim. ¶ Apud *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 25.* contraria notione ponitur pro perum videre, quemadmodum apud Græcos [illegible], *negligenter aſpicio*, *prætereo*, & apud Latinos ipſos *perfidus*, h. e. male fidus. Verba Horatii ſunt: Cum tua pervideas oculis mala lippus inunctis, Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum?

Pervigĕo, es, vel Pervigeſco, is, gui, n. 2. [illegible], valde vigeo. *Tac. l. 4. Ann. l. 34.* Et uterque opibus, atque honoribus pervigueré.

Pervigil, is, o. 3. [illegible], qui valde vigilat. *Plin. l. 33. c. 4.* Eamque ſolus intelligit in cacumine montis ejus pervigil. *Ovid. ep. Medea ad Jaſon. v. 60.* Pervigil anguis. ¶ Pervigilis cum, in recto caſu legitur apud *Apul. l. 11. Metam.*

Pervigilātio, onis, f. [illegible], actus pervigilandi. *Cic. 2. de Leg. cap. 15.* Et in his colendis nocturnas pervigilationes.

Pervigilātus, a, um, partic. a pervigilo. *Ovid. 6. Faſt. v. 326.* In multo nox eſt pervigilata mero.

Pervigiliæ, æ, f. pervigilatio. *Juſtin. l. 24. c. ult.* Fames, & laſſitudo, ſuper hæc maximum pervigiliæ malum. Alii leg. *pervigilia*.

Pervigilium, ii, n. *lunga vigilia*, [illegible], multa vigilatio, & cuſtodia, diuturnæ vigiliæ. *Plin. l. 11. c. 53.* Pervigilio quidem præcipue vincuntur cibi. ¶ Speciatim eſt ſacrum nocturnum, quo vigiliæ inducuntur, et per totam noctem vigilatur. *Liv. l. 25.* Caſtra Campana ut pervigilio neglecta ſimul omnibus portis invaſit. *Sueton. in Galba, c. 4.* Menſtruis ſupplicationibus, & pervigilio anniverſario colunt. Adde *Gell. l. 2. c. 23.* ¶ *Pervigilium Veneris* titulus eſt cujuſdam carminis anonymi, ſed antiqui tamen poetæ, in quo & veris, & Veneris laudes celebrantur.

Pervigilo, as, avi, atum, n. 1. [illegible], valde vigilo, diu vigilo, uſque ad finem vigilo. *Cicer. pro R. Amer. cap. 35.* Non erat, ut eam noctem pervigilet? *Liv. lib. 24 cap. 38.* Pervigilare in armis. ¶ Pervigilare Veneri, eſt nocturnum ſacrum Veneri facere. *Plaut. Curcul. 1. 3. 45.* Tu Veneri pervigilare te voviſti. V. Pervigilium.

Pervilis, le, o. 3. admodum vilis. *Liv. lib. 31. cap. ult.* Annona quoque eo anno pervilis fuit.

Pervinca. V. vinca pervinca.

Pervinco, is, ici, ictum, omnino vinco, obtineo. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Reſtitit, & pervicit Cato. *Liv. lib. 4. c. 12.* Neque ut de agris dividendis plebi referrent Conſules ad Senatum, pervincere potuit.

Perviridis, & de, o. 3. valde viridis. *Plin. l. 6. c. 22.* Mare id colore perviridi.

Perviſo, is, a. 3. *vedere*, cerno, oculis luſtro. *Manil. lib. 4. v. 925.* Parvula ſed totum perviſit pupula cœlum.

Pervivo, is, n. 3. [illegible], valde vivo, ſuperſtes vivo. *Plaut. Capt. 3. 5. 84.* Etſi pervivo uſque ad ſummam ætatem.

Pervius, a, um, *acceſſibile*, Ger. *durchgehend*, Gal. *acceſſible*, Hiſp. *que ſe puede paſſar*, [illegible], per quod iri poteſt. *Ter. Adelph. 4. 2. 40.* Id quidem angiportum non eſt pervium. *Liv. l. 9. c. 43.* Pervii ſaltus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 27.* Perviæ tranſitiones. *Ovid. 2. Metam. v. 764* domus non olli pervia vento. *Tacit. 3. hiſt. c. 8.* Ne pervium illa Germanis exercitibus foret, ſubaudi iter. ¶ Tranſlate *Claudian. de bello Get. v. 130.* & nulli pervia culpæ Pectora Fabricii.

Perŭla, æ, f. *taſchetta*, parva pera, ſacculus. *Senec. ep. 90.* Fregit exemptum e perula calicem. *Apul. l. 5. A. A.* Quantum boni geris in iſta perula?

Perunctio, onis, f. idem ac unctio. *Plin. l. 28. c. 18.* Perunctione prodeſſe dicitur.

Perunctus, a, um, nom. ex particip. unctus. *Horat. epod. 5.* Nardo perunctus. *Id. de ar. poet. v. 277.* fæcibus ora peruncti.

Perungo, is, nxi, unctum, a. 3. valde ungo, circumquaque ungo. *Cic. 1. Tuſc. c. 47.* Corpore oleo perunxerunt.

Pervolaticus, a, um, adject. qui pervolat. *Tertull. de anim. cap. 46.* Vis vaga, & pervolatica.

Pervolgo, as, a. 1. pervagor, apud vet. *Lucr. l. 6. v. 263.* Tempore, quo Solis pervolgans fulgura cœlum. Adde *v. 266.*

Pervolitantia, æ, f. circumvolutio. *Firmic. l. 9. c. 7.* Mundi circa terram pervolitantia.

Pervolĭto, as, n. 1. freq. a volo. *Virg. 8. Æn. v. 24.* Omnia pervolitat late loca.

Pervŏlo, as, avi, atum, n. 1. [illegible], idem ac volo, vel valde volo, celeriter volo. *Ovid. 6. Faſt.* Et aerium pervolat altus iter. ¶ Tranſlate *Cic. in Somn. c. 9.* Quibus agitatus & exercitatus animus velocius in hanc ſedem, & domum ſuam pervolabit. *Juven. ſat. 6.* pervolare urbem totam.

Pervŏlo, vis, lui, anom. 3. valde volo, [illegible]. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 63.* Faciam adverſus eos, qui pervolunt. Alii rectius leg. *quod volunt*. Itaque ex hoc verbo in uſu ſunt *pervelim*, *pervellem*, & *pervelle*. *Cic. lib. 1. Att. ep. 1.* Quod abs te mihi ignoſci pervelim. *Liv. l. 39. cap. 43.* Illum negaſſe unquam vidiſſe quemquam, & pervelle id videre. *Cic. Attic. l. 11 ep. 14. extr.* Quare videre pervellem. ¶ In aliis perſonis, & temporibus exempla nondum vidimus.

Pervolvo, is, olvi, utum, a. 3. *volgere da ogni parte*, [illegible], magna volvo, valde verſo. *Plin. lib. 33. cap. 4.* Erumpit torrens tanta vi, ut ſaxa pervolvat. ¶ Tranſlate ſumitur pro valde exercere. *Cicer. 2. de Orat.* Deinde in iis locis pervolvatur animus. ¶ Item pro diligenter legere. *Catull. de Smyrna carm. 69.* Smyrnam incana diu ſæcula pervolvent. ubi diæreſi uſus metri cauſa.

Pervolūto, as, a. 1. [illegible], freq. a *pervolvo*, & uſurpatur pro omni adhibita diligentia legere. *Cic. Att. l. 5.* Quoniam meos cum Thallumeto noſtro pervolutas libros. *Id. 1. de Or. c. 34.* Omnium bonarum artium ſcriptores, ac doctores & legendi, & pervolutandi.

Perurbāne, adv. *molto civilmente*. *Sidon. l. 5 ep. 17.* Reſpondit ille perurbane.

Perurbānus, a, um, valde urbanus. *Cic. in Brut.* Etiam L. Torquatus elegans in dicendo, in exiſtimando admodum prudens, toto genere perurbanus.

Perurgĕo, es, rſi, a. 2. valde urgeo. *Spartian. in Severo, cap. 13.* Cum videret ſe perurgeri hominum mortis. *Trebell. Poll. in Gallien. cap. 5.* Cum Aureolus perurgeret Illyricum.

Perūro, is, uſſi, uſtum, a. 3. [illegible], valde uro, urendo conſumo. *Plin. lib. 34. cap. 17.* Eadem in aqua, calculus æreus quadrans ſi addatur, vas perurit. *Plin. alter lib. 7. epiſt. 1.* Ardentiſſima febre perurí. Adde *Ovid. 3. de ar. am. verſ. 543. Sueton. in Tiber. c. 63.*

Peruſia, æ, f. *Perugia*, [illegible], urbs Italiæ, una ex 12. primis Thuſcorum Coloniis, condita ab Achæis, ampla, & culta, cum arce munita, in monte, apud Tyberim in confinio Umbriæ, media fere inter urbem Romam, & Florentiam. A quibuſdam dicitur *Peruſium*, n. ſed *Plin.* tamen *l. 3. c. 5.* & *Vellej. l. 2. c. 74.* in fæminino genere uſurpant.

Peruſinus, a, um, quod ad Peruſiam urb. ſpectat, ut *Peruſina fames*, quæ in proverbio eſt, poſtquam M. Antonius ab Auguſto obſeſſus, fame coactus eſt deditionem facere. *Lucan. l. 1. v. 41.* His Cæſar, Peruſina fames, Mutinæque labores Accedant fatis. ¶ *Peruſini*, orum, Peruſiæ incolæ. *Vellej. l. 2. c. 74.* In Peruſinos ira militum ſæviiturum.

Peruſtus, a, um, partic. a perurior. *Prop. l. 4. el. 10.* Coma Sole peruſta. ¶ Sumitur etiam tranſlate pro vehementer cupido. *Cic. l. 13. Fam. ep. 16.* Etiam hominem peruſtum etiamnum gloria volunt incendere. ¶ Item pro pertrito, *logorato*. *Horat. epod. 4.* Ibericis peruſte funibus latus, & crura dura compede. Et tranſlate *Senec. in Med. v. 547.* peruſtum pectus curis. ¶ Terra peruſta gelu, apud *Ovid. 3. Triſt. el. 4. v. 47.* dicitur, quæ ita frigore conſtringitur, ut herbas non pariat, velut ſi igne peruſta eſſet.

Perutĭlis, le, o. 3. [illegible], valde utilis. *Cic. Att. l. 9. ep. 17.* In hac enim fortuna perutilis ejus & opera, & fidelitas eſſet.

Pervulgāte, adv. valde uſitato more. *Gel. l. 16. c. 7.* Cotionem pervulgate dicis, quem veteres *arulatorem* dixerunt.

Pervulgātus, a, um, adject. valde uſitatus, notus, conſuetus. *Cic. 2. Ver. c. 34.* Pervulgatum apud omnes. *Id. ib. c. 42.* Res clara, teſtata, & pervulgata. *Gel. l. 7. c. 17.* Quod videtur notius, pervulgatiuſque eſſe. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 8.* Ex infima, & pervulgatiſſima verborum dignitate.

Pervulgo, as, avi, atum, a. 1. *divulgare*, [illegible], divulgo, in vulgus ſemino. *Cic. pro Syl.* Illas tabulas deſcribi ab omnibus ſtatim librariis, dividi paſſim, & pervulgari, atque edi populo imperavi. ¶ Interdum eſt corpus ſuum proſtituere. *Cic. pro Cœl. c. 16.* Mulier, quæ ſe omnibus pervulget.

Pes, pedis, m. *piede*, [illegible], Ger. *der fuſs*, Gal. *pied*, Hiſp. *pie*, [illegible], extrema, & infima pars in corpore animalis, qua incedit, ſive graditur, a [illegible], quod Æolica [illegible], unde pes e in e converſo. *Cic. 2. Tuſc.* Si pes condoluit, ſi dens, ferre non poſſumus. *Id. 1. de Or. de calceis Sicyoniis*: Quamvis eſſent habiles, & apti ad pedem. *Ovid. 5. Metam.* ictus pedis, *un calcio*. *Id. 12. Metam.* certamine pedum vincere, *nel corſo*. ¶ Pede preſſo, *a piè fermo*. *Liv. l. 8.* Si haſtati profligare hoſtem non poſſent, pede preſſo eos retrocedentes in intervalla ordinum principes recipiebant. ¶ Pedem inferre in aliquem locum, eſt ingredi, accedere. *Cic. Liv. Plaut.* ¶ Ferre pedem, eſt ire, *venire*. *Virg. 3. Æn.* Ferte ſimul Faunique pedem, Dryadeſque puellæ. *Senec. in Med.* Huc fert pedes, & illuc. Sic *Horat. Epod. 11.* incerto pede ferri. h. e. titubare eundo, vel quo eundum ſit, dubitare. ¶ Referre pedem, *tornar indietro*, *ritirarſi*. *Quint. l. 6. c. 15.* Ab iis, quæ non adjuvant, quam molliſſime pedem oportet referre. Sic, revocare pedem, apud *Virg. 9. Æn.* ¶ Pedibus ſtipendia facere, & pedibus merere, *militare in qualità di pedone*. *Liv. l. 24. c. 18. & alibi*. ¶ Conficere iter pedibus, *andar per terra*. *Cic. in Varm. c. 5.* Cum iter illud Hiſpanienſe pedibus fere confici ſoleat, aut, ſi quis navigare velit, certa ſit ratio navigandi. Adde *Cæſ. l. 2. B. Civ. c. 61.* ¶ Item *andar a piedi*. *Cic. 5. Att. ep. 9.* ¶ Pedem porta efferre, *uſcire*, *Cic. Att. l. 7. ep. 2.* ¶ Conferre pedem cum aliquo, eſt congredi, *azzuffarſi*, *attaccarſi*, *contraſtare*. *Cicer. pro Planc.* Non poſſum magis pedem conferre, ut ajunt, & propius accedere. *Liv. l. 16.* Collato pede præliari. *Quintil. l. 5. c. 13.* Tam moleſta ſunt (adverſariorum objecta, vel argumenta) ut pedem conferre cum ſingulis non expediat. Sic, congredi pede, *Virg. 12. Æn.* ¶ *Deſcendere ad pedes* dicuntur equites, cum ex equis deſcendunt, *ſmontare*. *Liv. lib. 9. c. 21.* ¶ Pedem trahere, eſt claudicare, *zoppicare*. *Ovid. de remed. Amor. loquens de poematis alterno verſu breviore conſtantibus*. Liber in adverſos hoſtes ſtringatur iambus; Seu celer, extremum ſeu trahat ille pedem. ¶ Trahi pedibus aliquid dicitur, cum contemnitur, & nihil penſi habetur: ex eo ductum, quod victi hoſtes ſolebant pedibus trahi, quemadmodum de Hectore ab Achille, & de Caco ab Hercule captatis legimus apud *Virgil.* & *Ovid.* Hinc *Cic. Att. lib. 4. ep. 16.* Fratrem meum,

cum, & te ſi habebo, per me iſta pedibus trahantur. Alii leg. trahetur. h. e. non laboro, etiam ſi iſta peſſime adminiſtrentur. *Id. 7. Fam. ep. 32.* De judiciis multo laborem minus, trahantur per me pedibus omnes rei. ¶ *Ante pedes* eſſe dicuntur, quæ præſentia ſunt, & omnibus obvia. *Terent. Adelph.* 3. 4. 23. Iſtuc eſt ſapere, non quod ante pedes modo eſt, videre, ſed etiam illa quæ futura ſunt. *Cic. 3. de Or. c. 40.* Poſita ante pedes tranſilire, & alia longe repetita ſumere, ſpecimen eſt ingenii. ¶ Suo pede fluere, eſt ſponte, *di ſuo piede.* *Sev. in Ætna, v. 13. auream ætatem deſcribens.* Ipſe ſuo flueret Bacchus pede h. e. vinum proveniret ſine laboribus agricolarum. ¶ Accidere ad pedes alicujus, eſt ſupplicare, *Cic. 1. Att. ep. 14.* Se ſternere ſe ad pedes, *Id. Att. l. 10.* Abjicere, ſeu projicere ſe ad pedes, eodem ſenſu, *Id. l. 8. Att. ep. 9.* & *pro Sext. c. 11.* ¶ Ponere pedem in aliquo loco. *Cic. 13. ad Att.* Pedem ubi ponat in ſuo, non habet, *non ha palmo di terreno.* ¶ Pulſare terram pede libero, *ballare.* *Horat. l. 1. od. 37.* Sic alterno pede terram quatere. *Id. l. 1 od. 4.* ¶ Servus a pedibus, *valletto, lacchè.* *Cic. Att. l. 8.* ¶ Pedem, vel pedes tollere, eſt in obſcœnis apud *Martial. lib. 10. epigr. 81. & lib. 11. epigr. 72.* Hinc jocus *Cic. Att. lib. 2. epiſt. 1 cir. med.* Noli de uno pede ſororis queri licet etiam alterum tollas. ¶ Suo ſe pede metiri, *regolarſi ſecondo le ſue forze.* *Horat. l. 1. ep. 7. in fine.* ¶ Stans pede in uno aliquid facere dicitur is, qui nullo labore, imo multa facilitate aliquid facit. *Id. ſat. 4. l. 1. v. 9.* In hora ſæpe ducentos, Ut magnum, verſus dictabat, ſtans pede in uno. ¶ Nec caput, nec pedes, proverbium eſt, quod dicitur de re aliqua incondita, & confuſa. *Plaut. Aſin. 3. 3. v. 139. & Captiv. 3. 4. 58.* ¶ Conjicere ſe in pedes, *darſi a fuggire.* *Terent. Phorm. 1. 4. 13.* Aliquid convaſaſſem, atque hinc me conjicerem protinus in pedes, *Id. Eun. 5. 2. 5.* omiſſo *τὸ* conjicere. Ubi vidi, ego me in pedes, quantum queo, in angiportum quoddam deſertum. ¶ In pedes ſignificat ſtando, *in piedi.* *Plin. l. 10. c. 53.* Aves omnes in pedes naſcuntur, contra quam reliqua animalia. ¶ Pedibus pecuniam compenſari, proverbium eſt *Catonis*, apud *Cic. pro Planc. c. 29.* & ſignificat, agros ab urbe remotos minore pretio emi, ſed itinerum labore pretium compenſari. ¶ Tranſlate de multis rebus dicitur, nam de fulcris menſarum, & lectorum ſæpe uſurpatur. *Ovid. 8. Metam. v. 660.* menſæ ſed erat pes tertius impar. *Senec. 2. de Benef. c. 34.* Pedem & noſtrum dicimus, & lecti, & veli, & carminis. ¶ Itaque pes veli eſt imus veli angulus, vel potius funiculus ad imum veli angulum, quo ad latera navis religato, velum expanditur, quem Græci quoque *πόδα* appellant. Is duplex eſt, dexter, & ſiniſter. *Catull. carm. 4.* Læva ſive dextera vocaret aura, ſive utrumque Juppiter ſimul ſecundus incidiſſet in pedem. ¶ Hinc pedem facere, eſt dimidio vento navigare, cum ſcilicet alterum veli angulo adducto, alterum remiſſo, recto curſu navis fertur, licet ventus ab latere ſpiret, *andare a poggia, o ad orza*, Gall. *aller à la bouline.* *Virg. Æn. 5. v. 830.* Una omnes fecere pedem, pariterque ſiniſtros, Nunc dextros ſolvere ſinus. Sic *Lucan. l. 5. v. 427.* Et flexo navita cornu Obliquat lævo pede carbaſa. *Plin. l. 2. c. 47.* Iiſdem autem ventis in contrarium navigatur, prolatis pedibus, ut noctu plerumque adverſa vela concurrant, hoc eſt, laxatis funiculis veli, & longius productis. *Virg. l. 5. Æn. v. 16.* obliquare ſinus, dixit eodem ſenſu. V. *Obliquo.* ¶ In carminibus pes eſt pars verſus duabus, aut tribus, aut etiam pluribus ſyllabis conſtans, qua de re V. *Grammaticos.* *Cic. 3 de Orat. c. 47.* Heroici pedes dactylus, anapæſtus, & ſpondeus. Hinc *Horat. lib. 2. ſat. 1.* claudere verba pedibus, hoc eſt verſus facere. *Ovid. 1. Amor. eleg. 1. in fine.* Muſa per undenos emodulanda pedes, hoc eſt hexametro verſu, qui ſex, & pentametro ſimul, qui quinque pedibus conſtat. ¶ Præterea curſus aquarum interdum a Poetis pedis nomine deſignatur. *Horat. epod. 16.* Levis crepante lympha deſilit pede. ¶ Item quidquid fundamenti rationem habet, pes vocatur; hinc qui fundamentum inſtituit, pedem ponere dicitur, teſte *Varr. l. 4. de L. L.* *Senec. de Tranquill. animi, c. 10.* Exiguum ſæpe areæ in multos uſus deſcribentis arte patuere, & quamvis anguſtum pedem diſpoſitio fecit habitabilem. *Auſon. in Moſell. v. 327.* Irriguis humili pede condita pratis, hoc eſt humili ſolo, vel ſitu. ¶ Imæ quoque montium partes, pedes dicuntur. *Ammian. l. 14. c. 36.* Imoſque pedes Caſſii montis prætermeans, funditus in mare. ¶ Eſt item pes menſuræ genus, quem Frontinus palmis quatuor, & unciis duodecim definit, alii palmis quatuor, unciis duodecim, & digitis ſex. *V. Hygin. de Limitib conſtit. pag. 219.* *Plin. l. 6. c. 26.* Muris ducenum pedes altis, quinquagenum latis. *Cic. Att. l. 7.* Pedem in Italia video nullum eſſe, qui non in iſtius ſit poteſtate, *non vi è piè di terra*, &c. ¶ Huc pertinet & illud *Cicer. pro Dejot.* Nunquam a te pedem diſceſſit. *Et 13. ad Att.* Pedem e villa egreſſi non ſumus. Quanquam in his, & ſimilibus exemplis non accipitur pes pro ea menſura, quæ modo explicata eſt, ſed pro ipſa humani pedis magnitudine, nam pedem non diſcedere, eſt ne tantillum quidem diſcedere. ¶ Pes quandoque pro pediculo fructuum, & pro cauliculo herbarum ponitur, ut pes uvæ apud *Colum.* pes betæ apud *Varr.* ¶ Pedes navales. *Plaut. Menæch. 2. 2. v. ult.* Aſſervate hoc, ſultis, navales pedes h. e. remiges. Alii ipſos remos interpretantur, inter quos eſt *Non.* Alii denique intelligunt pueros, ſeu ſervos qui in navi ſunt, h. e. *ναῦται.* ¶ Pedes pro pediculis, ſeu vermibus, *pidocchi.* *Plaut Curc. 4. 2. 23.* Muſcæ, culiceſque, pedeſque, puliceſque. Adde *Varr. l. 3. R. R. c. 9.* ¶ Pes gallinaceus, herbæ genus, alio nomine lunaria. *Plin. l. 25. c. 13.* ¶ Pes milvi, & pes milvinus, alia herba, apud *Colum. l. 12. c. 7.* ¶ *Omni pede ſtandum eſt*, proverb. agricolarum, apud *Quintil. l. 12. c. 9. ad fin.* quod ſignificat omni contentione, totiſque viribus.

Peſcennianus, a, um, ad Peſcennium Nigrum Imp. R. pertinens. *Spartian. in ejus vita cap. 12.* Domus ejus Romæ viſitur, in campo Jovis, quæ appellatur Peſcenniana.

Peſcia, orum, n. 2. in Saliari carmine Ælius Stilo dici ait capitia ex pellibus agninis facta, quod Græci vocent pelles *πέσκη*, neutro genere pluraliter. *Feſtus.*

Peſeſtas, atis, f. peſtilentia, apud vet. *Feſtus.*

Peſſarium, ii, n. *peſſario*, *πεσσάριον*, genus medicamenti, idem quod peſſum, vel ei ſimile, apud *Theod. Priſcian. l. 3. c. 5.*

Peſſime, *peſſimamente*, *κάκιστα*, adv. ſuperlat. anom. a *male.* *Cic. 5. Ver.* Intelliget, ſeſum actum eſſe peſſime. *Id. Phil. 14. c. 6.* Peſſime de Republica ſentire. *Ter. Heaut. 1. 1. 58.* Peſſime iſtud in te conſuluiſti.

Peſſimus, a, um, *peſſimo*, *κάκιστος*, ſuperlat. anom. nominis *bonus.* *Plin. l. 11. c. 37.* Eſt autem jecur nihil aliud, quam purgamentum peſſimi ſanguinis. *Ovid. 14. Met. v. 489.* ſors peſſima rerum. *Catull. carm. 50.* Peſſimus omnium poeta. ¶ Peſſimum abſolute, more ſubſtantivi. *Varr. l. 1. R. R. c. 13.* Villis peſſimo publico ædificatis certant. *Liv. l. 2. c. 1.* Neque ambigitur, quam Brutus peſſimo publico id facturus fuerit. ¶ Apud *Plaut.* & *Terent.* ſæpiſſime legitur *peſſumus*, & *peſſume.*

Peſſinunticus, & Peſſinuntius, a, um, adject. a Peſſinunte. *Cic. pro Sext. cap. 26.* Peſſinuntius ſacerdos magnæ Matris. ¶ Ipſa Cybele Peſſinuntica dicitur ab *Apul. l. 11. Metam.*

Peſſinus, untis, f. 3. *Peſſone*, *Πεσσινοῦς*, urbs Galatiæ, in Phrygiæ Magnæ confinio, ſub Agdiſſi monte, in quo Atys tumulatus creditur: ita dicta a conditore, teſte *Stephano.* Ibi Cybele magnificentiſſimum templum habuit, quæ idcirco Dea Peſſinuntia, vel Peſſinuntica vocata eſt. *Liv. l. 29. c. 10.* *Plin. l. 5. c. ult.*

Peſſulus, li, m. 2. *catenaccio*, *chiaviſtello*, פותח, Ger. *ein rigel*, Gal. *verrouil*, Hiſp. *berroje*, *μοχλός*, obex, ſive id, quo obducto fores clauduntur. Duos fere adhibebant, qui ſecuriores eſſe vellent, unus erat ſuperior, alter inferior. *Ter. Heaut. 2. 3. 37.* Anus foribus obdit peſſulum. *Plaut. Aulul. 1. 3. 26.* Oſtium intus ambobus occlude peſſulis. *Apul. l. 3. Metam.* Et eum dicto peſſulis injectis, & uncino firmiter immiſſo ſit ad me reverſa.

Peſſum, *in profondo*, *a baſſo*, adverb. idem ſignificat quod in profundum, vel deorſum, quaſi ſub pedes, fortaſſe a *βυσσός*, Jonice pro *βυθός*, profunditas. *Col. l. 12. c. 6.* Eſt aliud muriæ naturæ experimentum, nam ubi dulcem caſeum demiſeris in eam, ſi peſſum ibit, ſcies eſſe adhuc crudam, ſi innatabit, maturam. *Lucret. l. 6. v. 588.* multæ per mare peſſum ſubſedere ſuis pariter cum civibus urbes. *Lucan. l. 3. v. 674.* ridentis peſſum Corpore cæſa tenent. Sic ebire peſſum, *affondarſi*, dictum de navi, & rete, a *Plaut. Trucul. 1. 1. 15. Aul. 4. 1. 12.* & *Rud. 2. 3. 64.* ¶ Tranſlate peſſum ire, eſt ruere, perdi, *andar in rovina*, *o in malora.* *Plaut. Ciſtell. 1. 1. 12.* Neque, niſi quæ miſes non eo peſſum, mihi ulla abeſt perdito pernicies. ¶ Peſſum dejicere. *Apul. l. 5 Met.* Nec ſum mulier, niſi eam peſſum de tantis opibus dejecero. h. e. exturbavero. ¶ Peſſum premere, pro peſſundare, perdere. *Plaut. Moſtell. ſc. ult. v. 47.* Quidvis impetrare a me facilius perferam, quam ut non ego iſtum pro ſuis factis peſſimis peſſum premam. *Ætas peſſum acta* eſt tranſacta, ad finem perducta. Ita locutus eſt *Ennius*, ſi credimus *Lactantio l. 1. c. 11.* Alii leg. *peſſume acta.*

Peſſus, i, m. *ſuppoſta*, *πεσσός*, medicamentum, quod deſcribit *Celſus l. 5. c. 21.* ſed græca voce utitur, quam attulimus. Neutrius generis eſt apud *Apul. de herb. cap. 121.* Herbæ anethi medicamine peſſum factum injiciatur ab obſtetrice.

Peſſundo, as, dedi, atum, a. 1. proprie videtur ſignificare deorſum mitto, in profundum mitto, vel, ut alii interpretantur, proculco, pedibus protero, quaſi ſub pedes do. Sed uſurpatur tranſlate pro perdere, *rovinare*, *mandar a male.* *Ter Andr. 1. 3. 3.* Quæ ſi non aſtu providentur, me, aut herum peſſundabunt. *Ovid. 3. Triſt el. 5. v. 45.* Peſſundare cuncta. ¶ Item pro extinguere, reprimere, tollere. *Plaut. Merc. 5. 2. 8.* Peſſundedi iram, inimicitiam, ſtultitiam, mœrorem, lacrymas.

Peſtibilis, le, adject. peſtilens. *Edictum Diocletiani, & Maxim. relatum lib. 4. Cod. de Ædilit. action.* Peſtibilis fundus, h. e. peſtibiles herbas, vel lethiferas habens. *Alii legunt*; Peſtibulus fundus, h. e. peſtibules, vel herbam lethiferam habens. *Peſtibulas* autem interpretatur *Cujac. l. 6. Obſervat. c. 24.* natricum, & aliarum noxiarum ſerpentum pelles.

Peſtibula, æ, f. V. in dictione præced.

Peſtifer, & (interdum Peſtiferus) a, um, adject. *peſtifero*, peſtem afferens, perniciosus, exitioſus. *Cicer. pro Domo, cap. 32.* Tu unus peſtifer civis. *Celſ. l. 2. c. 6.* Sudor frigidus in acuta febre peſtiferus eſt. ¶ Peſtifera auſpicia eſſe dicebant, teſte *Feſto*, cum cor in extis, aut caput in jecinore non fuiſſet.

Peſtifere, adv. *λοιμικῶς*, peſtilenter, pernicioſe. *Cic. 2. de Leg. c. 5.* Quid, quod multa pernicioſe, multa peſtifere ſciſcuntur in populis?

Peſtilens, entis, o. *peſtilente*, Ger. *peſtilenzgiſch*, Gal. *peſtilentieux*, Hiſp. *peſtilencial*, *λοιμώδης*, quod peſtem affert. *Cic. de Fato, c. 4.* Inter locorum naturas quantum intereſt, videmus; alios eſſe ſalubres, alios peſtilentes. *Id. 3. Off. c. 13.* Ædes peſtilentes, *inſane.* *Liv. l. 4. c. 21.* Peſtilentior annus. ¶ Tranſlate *Cic. 5. Fam. ep. 16.* Graviſſimus, & peſtilentiſſimus annus. *Senec. in Hippolyto.* Peſtilens invidia.

Peſtilentia, æ, f. *peſtilenza*, lues contagioſa, peſtis. *Liv. l. 27. c. 23.* Incidit peſtilentia gravis per urbem. *Cic. Agrar. 2.* Deſeritur propter peſtilentiam ager. *Colum. l. 7. c. 7.* peſtilentia veſcri. ¶ Tranſlate *Catull. carm. 45.* orationem plenam veneni, & peſtilentiæ legit. *Gell. lib. 1. cap. 3.* Amicitiarum labes, & peſtilentia.

Peſtilentiarius, a, um, adject. peſtilens. *Eſt Tertul. de ſpectac. c. 27.*

Peſtilentioſus, a, um, idem ac peſtilens. *Ulp. l. 3. ff. ne quid in loco publ. fiat.* Si odore ſoli locus peſtilentioſus fiat.

Peſtilentus, a, um, adject. peſtilens. *Nævius* apud *Gell. l. 19. c. 7.* Loca pulverulenta, & peſtilente.

Peſtilis, le, adject. peſtilentioſus. *Arnob. l. 1.* Poſſunt nos auris peſtilibus enecare.

Peſtilitas, tis, f. idem ac peſtis. *Lucret. l. 6. v. 1095.* Hæc igitur ſubito clades nova, peſtilitaſque.

Peſtis, is, f. *peſte*, דבר. Germ. *die peſtilenz*, Gall *peſte*, Hiſp. *peſtilencia*, *λοιμός*, morbus contagioſus, ab aeris plerumque infectione initium capiens, qui noxam, qua afficitur, in omnium animantium perniciem effundit, quanquam etiam ex aliis cauſis peſtis nonnunquam gignatur. *Liv. lib. 25. cap. 26.* Major vis peſtis Pœnorum caſtra, quam Romana affecerat. *Et ibid.* Abſumti peſte. *Id. l. 4. c. 25.* Avertere a populo peſtem. ¶ Latius ſumpta peſtis dicitur de omni noxa, malo, pernicie. *Senec. Med. v. 681.* peſtes vocat, quaſcumque ſerpentes creat Arena Lybiæ. Sic *Cic. 2. Tuſc. c. 8.* peſtem textilem appellat veſtem Neſſi ſanguine imbutam, qua Hercules confectus eſt. *Virg. Æn. 5. de incendio.* reſtinctus donec vapor omnis, & omnes, Quatuor amiſſis, ſervatæ a peſte carinæ. *Id. 10. Æn.* belli peſtem evadere. *Plaut. Capt. 4. 3. 3.* Quanta pernis peſtis veniet, quanta labes lardo! *Cic. 2. Off. c. 5.* Tam deteſtabilis peſtis nulla eſt, quæ non homini ab homine naſcatur. *Id. 3. de nat.* Machinari peſtem alicui, *machinar la rovina.* Sic peſtem importare, afferre, minitari, &c. *Liv. Cic. Virg.* ¶ Per metonymiam peſtis dicitur, qui aliis pernicioſus eſt. Hinc *Cicer. Catilinam* ſæpe peſtem appellat. ¶ In plurali numero uſurpatur hæc vox a *Cicer. de Aruſp. reſp.* *Cel. l. 7. c. 5.* *Virg. 1. Georg. v. 150.* & aliis.

Peta, æ, f. Dea, quæ rebus petendis præerat. *Arnob lib. 4 pag. 131.* Putationibus arborum Puta præſto eſt, rebus petendis Peta.

Petalium, ii, n. *πετάλιον*, genus unguenti, Latine foliatum, & nardinum, a *φύλλον*, *folium.* *Plaut. Curc. 1. 2. 7.* Tu ſtacte, tu cinnamum, tu roſa, tu crocinum, & caſia es, tu petalium. Alii leg. *Bdellium.*

Petaminarius, vel petamenarius, m. 2. qui ſtrenua corporis agilitate ſaltare ſolere videtur, a *πέταμαι*, *volo.* *Firmic. l. 8. c. 15.* Cum Marte vero, & Mercurio petaminarius, ephelmatur, orchiſtopalarius, petauriſtarius.

Petaſatus, a, um, *πετασοφόρος*, qui petaſo tectus eſt. *Cic. l. 15. Fam. ep. 17. de tabellariis.* Sed petaſati veniunt, comites ad portam exſpectare dicunt. *Suet. in Aug. c. 85.* Domi quoque non niſi petaſatus ſub dio ſpatiabatur.

Petaſio, onis, m. idem quod petaſo. *preſciutto.* *Varr. l. 2. R. R. c. 4.* Pernæ, & petaſiones e Gallia apportantur Romam.

Petaſo, onis, m. *preſciutto*, Germ *ein ſchinken*, Gall. *jambon*, Hiſp. *tocino*, *pernil*, *πετασών*, coxa porcina ſalita, etiam coſtas comprehendens, a Græca voce allata. *Martial. lib. 13. epigr. 55.* Nam mihi cum vetulo ſit petaſone nihil.

Petaſunculus, i, m dim. a *petaſo.* *Juven. ſat. 7. v. 119.* Siccus petaſunculus, & vas pelamidum. ¶ Eſt etiam diminut. a *petaſus.* *Arnob. l. 6.* Mercurium furſus arripias, atque in Solis faciat demigrare delubrum, deque hinc redies, Solis capiti petaſunculum ſuperponat.

Petaſus, i, m. *cappello*, Germ. *ein breiter hut*, Gall. *chapeau*, *bonnet*, Hiſp. *ſombrero*, *πέτασος*, capitis tegmen, galeri genus, a *πετάννυμι*, *extendo*, quod latos haberet margines, quemadmodum videre eſt in imaginibus Mercurii, qui petaſatus fingitur, & pingitur. Utebantur petaſo longum iter facientes, quo adverſus Solis, & imbrium injurias faciem tuerentur. *Plaut. Pſeud. 2. 2. ſc. 4.* Etiam opus eſt chlamyde, & machæra, & petaſo. Sermo eſt impoſturis ex proſcentis, ut peregre adveniſſe videretur. Quam rem pluribus illuſtrat *P. Victorius Var. Lect. l. 1. c. ult.* ¶ Tranſlate petaſus dicitur quiddam in galeri formam ædificiis ſuperpoſitum, extenſum, & explicatum, in metæ formam ſe contrahens. *Plin. l. 36. c. 13.* Ut in ſummo orbis æneus, & petaſus unus omnibus ſit impoſitus.

Petauriſta, æ, m. *πεταυριστής*, qui ex petauro ſe in aerem excutit, atque in terram devolat. Unde dicatur, *Feſtus* docet his verbis; Petauriſtas Lucilius a petauro appellatos exiſtimare videtur, cum ait, Sicuti mechanici cum alto exiluere petauro. At Ælius Stilo, quod in aere volent, cum ait, Petauriſta proprie Græci, quod *ἐπὶ τὸν ἀέρα πέτονται.* Plura de petauriſtis *Scaliger* habet ad *Feſtum.* *A Nonio c. 1. n. 277.* petauriſtæ definiuntur, qui ſaltibus, vel ſchematis levioribus moventur. *Varr. l. 2. de vita P. R.* Nec minus aliqui in genere ſunt ludi velitis Galli, Germani petauriſtæ.

Petauriſtarius, ri, m. petauriſta. Exemplum V. in Petaminarius.

Petaurum, i, n. 2. *πέταυρον*, machina in ſublimi ſuſpenſa, ex qua ſe in aerem excutiebant, atque in terram devolabant, ab *αἴρω*, *aura*, *πετάω*, *pando*, quia in

auris expanditur. Aliqui hoc nomine comprehendunt & machinam ligneam, & genus ludi, quo homines per aerem rotarum pulſu jactantur, & omne id, ſupra quod homines agilitate corporum inſignes ludunt, ut ſunt haſtæ, circi quas ſe volvunt, funes, ſupra quos etiam reciproci ambulant, circuli, per quos ſe more piſcium tranſmittunt, tabulæ, e quibus in aere pendent, uno brachio ſe ſuſtinentes. *Juven. ſat.* 14. *v.* 265. An magis oblectant animum jactata petauro Corpora, quique ſolet rectum deſcendere funem? *Mart. l.* 11. *ep.* 22. Quam rota tranſmiſſa toties impacta petauris.

Petelia, vel Petellia, æ, urbs Brutiorum, Lucaniæ metropolis, cujus fidem in Romana ſocietate ſervanda commendat *Valer. Max. lib.* 6. *cap.* 6. *n.* 2. *extern.* & *Liv. lib.* 23. *cap.* 30.

Petelīnus, a, um, adject. a Petellia, ut Petellinus lucus, *Liv. l.* 6. *c.* 20. Petellina fides, *Valer. Max. l.* 6. *c.* 6. *in fine*. ¶ Petelini, Petelliæ incolæ. *Id. ibid.*

Peteon, ōnis, urbs Bœotiæ. *Stat. Theb.* 7. *v.* 333.

Petesso, is, a. 3. idem ac peto, apud vet. a pere, ut *laceſſo*, a *lacio*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 26. Qui hanc peteſſunt, nullum fugiunt dolorem. *Lucret. l.* 3. *v.* 649. pugnam eædeſque peteſſit. Alii pro *peteſſo*, leg. *petiſſo*, vel *petiſſo*.

Petiginōſus, a, um, petigine laborans. *Theodor. Priſcian. l.* 1. *c.* 12.

Petigo, ginis, f. ſcabies, prurigo, impetigo. *Cato de R. R. c.* 157. Petigini braſſicam opponito, ſanam faciet.

Petilia, æ, l. Petelia, *Policaſtro*, al. *Belicaſtro*, Πετηλία, olim urbs ampla Brutiorum, in Magna Græcia. Condita fuit a Philoctete, & ſic dicta a πέτομαι, volo, quod ex volatu avium ſumpto augurio ibi futuræ urbis locum delegiſſet. *Virg.* 3. *Æn. v.* 402. Parva Philoctetæ ſubnixa Petilia muro.

Petilia lex de peculatu lata eſt a Q. Petilio Trib. pl. anno Urbis 566. *Liv. l.* 38. *c.* 54.

Petiliānus, a, um, adject. ad Petiliam oppidum pertinens. *Martial. l.* 12. *ep.* 57. Petilianis delicatus in regnis.

Petiliſſum, n. πετίλιον, flos colore albo, vel roſæ ſylveſtris, a *petilus*, exilis, ob parvitatem foliorum. *Plin. l.* 21. *c.* 8.

Petilus, a, um, tenuis, exilis. *Feſtus* petilam ſuram exponit ſiccam, & ſubſtrictam, ſed addit, Scævolam putaſſe, petilam dici ungulam equi albam. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 620. Inſignis varis & craribus, atque petilis.

Petīmen, inis, n. *guidaleſco*, ulcus in humeris jumentorum. *Lucil.* apud *Feſtum*. Ut petimen naſo, aut lumbos cervicibus tangant.

Petiolus, i, m. πισχος, μισχος, pediculus, parvus pes. *Celſ. l.* 2. *c.* 18. Petioli agni, vel hœdi leviores ſunt, quam cetera membra. ¶ Tranſlate accipitur pro pediculo, ex quo fructus pendet. *Col. l. de Arbor. c.* 13. Petiolos, quibus pendent, intorqueto.

Petiſco, vel Petiſſo, V. Peteſſo.

Petiſia mala, n. genus malorum minutorum, ſed ſapore gratiſſimo. *Plin. l.* 15. *c.* 14.

Petitio, onis, f. *domanda*, αἴτησις, actus petendi, poſtulatio. *Gel. l.* 11. *c.* 16. Cogitatio, & petitio rerum plurimarum. ¶ Speciatim ſumitur pro ambitu, ſeu ſtudio adipiſcendi honoris, *broglio*. *Cic. Att. l.* 1. Fuit & mihi, & Quinto fratri magno uſui in noſtris petitionibus. *Id.* 1. *Fam.* Petitioni ſe dare. ¶ Item pro intentione actoris. *Quin. l.* 4. *c.* 4. Reuſatio quoque plures interim propoſitiones habet, ut contra petitionem pecuniæ: Male petis; procuratori enim tibi eſſe non licuit. ¶ Significat etiam impetitionem, ſeu aggreſſionem gladiatorum, & tranſlate ſicariorum, aut inſidiatorum. *Cic.* 1. *Catil. cap.* 6. Quot ego tuas petitiones ita conjectas, ut vitari poſſe non viderentur, parva quadam declinatione, &, ut aiunt, corpore effugi? *Id. in Or. c.* 68. Sic oratio nec plagam gravem facit, niſi petitio fuerit apta.

Petitor, oris, m. *ricercer*, qui petit. Speciatim ſumitur pro eo, qui bona petit, & litem intendit. *Cicer. pro R. Com.* Quis erat petitor? Fannius. qui reus? Flavius. quis judex? Cluvius. Adde *pro Quint.* c. 13. ¶ Item pro candidato, qui honores ambit. *Horat. l.* 3. *od.* 1. Hic generoſior deſcendat in campum petitor, *Lucan. l.* 1. *v.* 131. famæque petitor. *ambizioſo di gloria*.

Petitōrius, a, um, adject. ad petendum inſerviens, ut petitorium judicium, *Cajus JCtus l. Qui petitorio judicio utitur, Dig. de rei vindicat.*

Petitrix, icis, f. quæ petit judicio aliquid. *Paul. l.* 74. *Dig. ad S. C. Trebel.* Contra petitricem pronunciavit. *Quintil. Declam.* 331. Quid pœnæ adjicitur, quod adverſus petitricem?

Petitum, i, n. petitio. *Catul. carm.* 69. *ad Mall.* utriuſque petiti copia facta eſt.

Petiturio, is, a. 4. honores petere cupio. *Cic. l.* 1. *Att. ep.* 14. *in fine*. Video, homines valde petiturire, navabo operam.

Petitus, us, m. idem, ac petitio. *Gel. l.* 18. *c.* 3. Juſſitque eum conſenſu, petituque omnium, &c. *Lucretius l.* 3. *v.* 73. Attamen inſequitur languor, terræque petitus. h. e. cupido humi decumbendi.

Petitus, a, um, nom. partic. a peto. *Horat. epod.* 11. latere petitus imo ſpiritus, *ferita*. *Id. epod.* 5. Petita ferro bellua, *ferita*. *Velley. l.* 2. *c.* 40. Petitus inſidiis, *inſidiato*. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 7. puella votis ſæpe petita meis.

Peto, is, ivi, & tii, itum, a. 3. *domandare*, שאל, Ger. *bitten*, Gal. *demander*, Hiſp. *pedir*, αἰτέω, poſtulo, poſco, flagito, oro, obſecro. Eſt ab αἰτῶ, præmiſſa *p*, vel potius a ποθῶ *deſidero*, vel quod Scaligero viſum, ab obſoleto πέτω, unde fit ποθος, *deſiderium*. Conſtruitur cum acc. rei, & abl. perſonæ cum præp. *a*, vel *ab*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Ad te confugimus, a te opem petimus. *Id.* 1. *Ver.* Auxilium ſibi per me a vobis, atque a P. R. legibus petunt. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ne*. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 73. A te autem pro veſtra noſtra neceſſitudine etiam atque etiam peto, ut ejus filios mihi potiſſimum condones. ¶ Cum duobus accuſativis non invenitur. Nam illud *Plin. lib.* 3. *c.* 1. Jura Corſubam petunt, non ſufficit, quia *petunt* eo loco ſignificat *ire*, & per figuram Synecdochen tacetur *ad accipienda*. Sententia enim perfecta eſt, *Petunt Corſubam ad accipienda jura*. ¶ Admittit etiam dat. commodi, ut vocant. *Virg.* 9. *Æn.* O genitrix quo fata vocas? aut quid petis iſtis? ¶ Aliquando notat exigere. *Cic. in Brut.* Hæc dixi brevius, quam res petebat. ¶ Aliquando appetere, cupere, deſiderare. *Virg.* 3. *Georg.* Pulchramque petunt per vulnera mortem. Huc referuntur illa, petere præturam, magiſtratus, honores, h. e. cum ambitione petere, *far broglio*, & petere abſolute. Utroque modo ſæpiſſime uſurpat *Cic.* ¶ Aliquando quærere, inquirere. *Cic. pro Arch. c.* 8. Et, ſi ea his ſtudiis delectatio ſola peteretur. ¶ Aliquando accipere, ſumere. *Cic.* 1. *Acad.* Quæ docti a Græcis petere malleut. ¶ Aliquando eligere, vel capere. *Virg.* 4. *Georg.* Principio ſedes apibus, ſtatioque petenda. ¶ Aliquando adipiſci. *Plin. lib.* 11. *cap.* 24. Caius etiam Cæſar Auguſti filius inde gloriam petiit. ¶ Aliquando commemorare, teſte *Nonio*, ſeu repetere. *Virg.* 8. *Æn.* Quid cauſas petis ex alto? ¶ Aliquando manere, expectare. *Virg.* 9. *Æn.* Trojanos hæc monſtra petunt. ¶ Aliquando ire, proficiſci, cum accuſat. ſemper ſine præp. *Cicer. pro Planc.* Dyrrhachium, quod erat in fide mea, petere contendi. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Cum loca calidiora petentes maria tranſmittunt. *Plin. l.* 15. *c.* 7. Ex hanc in Indos peti, h. e. navigatione in Indos, ſeu ab Indis. *Virg. Æn.* 10. Italiam petiit fatis auctoribus. ¶ Aliquando inſiſtere. *Virg.* 3. *Georg.* Non qui per ſaxa volatus Purior electro campum petit amnis. ¶ Aliquando tenere. *Cic. Attic. lib.* 3. Portaſſe alium curſum petivis. ¶ Eſt etiam pugnantium proprium, & ponitur pro invadere, ictum inferre. *Cic. in Orat. circa fin.* Ut athletas, nec multos ſecus gladiatores videmus nihil nec vitando facere caute, nec petendo vehementer, ita &c. *Id. pro Lig.* Cujus latus ille mucro petebat? *Liv. l.* 22. *c.* 46. Hiſpano punctim magis, quam cæſim aſſueto petere hoſtem. ¶ Hinc petere aliquem bello, h. e. aggredi. *Virg.* 3. *Æn.* petere aliquem fraude, *macchinar frode*. *Id.* 4. *Æn.* petere inſidiis, veneficiis, latrocinio vitam alicujus. *Plin. Cic. Auct. ad Heren.* & alii. Sic dicimus petere aliquem gladio, lapide, telis, pro percutere. *Virg. Liv. Ovid.* Petere unguibus ora, *Horat. Epod.* 5. Petere criminibus, h. e. accuſare, *Tacit.* 4. *Ann. c.* 21. ¶ Abſolute petere aliquem, eodem invadendi, aut percutiendi ſenſu. *Planc. ad Cic. l.* 13. *ep.* 23. Quo magis me petiverunt, tanto majorem his fruſtratio dolorem attulit. ¶ Petere aliquem literis, pro laceſſere, pungere, *Cic. Attic. l.* 2. ¶ Petere fugam, eſt fugæ ſe dare, *Liv. lib.* 28. Et, petere ſalutem fuga, *ſalvarſi colla fuga*, Nepos in *Annib. c.* 11.

Petorritum, vel petoritum, ti, n. ὄχημα, genus vehiculi, quo Belgæ peculiariter utebantur. Eſt a Græcis, non quidem a πέταμαι, *volo*, ſed ab Æolico πέτορες pro τέσσαρες, *quatuor*, quia ex quatuor rotis conſtat. Vel eſt a πέτομαι, *volo*, & Latino *rota*, ob volucres rotas, quod quendam cenſuiſſe ſcribit *Gel. lib.* 15. *cap.* 30. *Hor. lib.* 2. *epiſt.* 1. *verſ.* 192. Eſſeda feſtinet, pilenta, petorrita, naves.

Petoſiris, idis, m. Πετόσιρις, Ægyptius Mathematicus inſignis. *Plin. l.* 2. *c.* 23. & *l.* 7. *c.* 49. Hinc pro quolibet Mathematico ponitur a *Juv. ſat.* 6. *v.* 580.

Petra, f. 1. *pietra*, *rupe*, צור, Ger. *ein felſ*, Gal. *pierre*, Hiſp. *piedra*, πέτρα, proprie rupes eſt. *Plin. l.* 10. *c.* 32. Graviæ in petris nidificant. ¶ Pro lapide, aut ſaxo uſurpari videtur *ab eod. l.* 37. *c.* 10. At ibi alii pro *petra* leg. *patrum*. ¶ Cæterum petrarum, inquit *Feſtus*, genere ſunt duo, quarum alterum naturale, ſaxum prominens in mare, alterum manufactum, petra eſt, quæ Jovis dextra, ac ſiniſtra fornicem expletura eſt ad libramentum ſummi fornicis. ¶ Præterea nomen eſt quarundam urbium in petris conditarum, ut Petre, quæ metropolis eſt Arabiæ Petrææ, apud *Plin. lib.* 5. *cap.* 34. Item Petra Oxi, quam deſcribit *Curt. l.* 7. *c.* 11.

Petræus, a, um, adject. in petris naſcens, ut petræa braſſica, apud *Plin. l.* 20. *c.* 9. & *l.* 27. *c.* 2. ¶ Arabia Petræa dicta eſt, propter rupium in ea frequentiam. V. *Arabia*.

Petrēja, f. 1. mulier dicebatur, quæ pompam præcedens, in coloniis, ac municipiis imitabatur anum ebriam, quod pedes in petras frequenter impingeret. Aliqui volunt, ab agri vitio, ſcilicet petris, appellatam eſſe. *Feſtus*.

Petrejānus, a, um, ad Petrejum civem Romanum pertinens. *Hirtius de Bel. Afr. c.* 19.

Petrenſis, ſe, adject. petræus, ut petrenſes piſces, *Cæl. Aurel. Tard.* 2. *c.* 2. ¶ Petrenſe ſtagnum, h. e. ad Petram urbem ſpectans. *Solin. c.* 11.

Petricōſus, a, um, adject. petroſus, difficilis, *ſcabroſo*, *difficile*. *Marc. l.* 3. *ep.* 43. Res petricoſa eſt, Cotile, bellus homo. Alii leg. *pertricoſa*, h. e. tricis plena.

Petrinum, n. 3. *Rocca di Monte Dragone*, opp. & Duc. Campaniæ, cum arce, apud Sineſſam urb. eac. in monte dicto urbi imminente. *Horat. l.* 1. *ep.* 5. Inter Minturnas, Sinueſſanumque Petrinum. ¶ Petrini incolæ ejus oppidi. *Cic. Ver.* 3. *c.* 39.

Petrinus, a, um, adject. qui eſt ex petra, ut petrina acies, apud *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 16. & *adverſ. Judæos*, *c.* 9.

Petrites, æ, m. genus vini, ita dictum, ut videtur, quia circa Arabiæ Petram naſcitur. *Plin. l.* 14. *c.* 7.

Petro, onis, m. ruſticus, a petrarum aſperitate, duritiaque. *Feſt.* ¶ A petra quoque arietes vocantur *petrones*, id eſt a duritie, & aſperitate, qua reſerunt petram. *Plaut. Capt.* 4. 2. 40. Qui petronis nomen indunt verveci ſectario. Sententia eſt, qui petronum, ſive arietum carnem vendunt pro vervecina, quæ ſapore magis commendatur.

Petrocorii, m. 2. *les Perigourdins*, pop. Aquitaniæ, quorum regio Petrocoricenſis provincia, *le Perigord*. Eorum caput fuit Petrocoriu, ſeu Veſuona, recentioribus Petrocorium, *Perigueux*, ad Iſlam fl.

Petronia, æ, m. fl. Latii, apud Romam fluens in Tiberim, quem Magiſtratus in Campo aliquid acturi tranſibant. *Feſtus*.

Petronius Arbiter Maſſilienſis, Equeſtri genere natus, Vir Conſularis, & inter familiares Neronis Imp. a cujus familiaritate, & favore cum artibus Tigellini æmuli excidiſſet, ſectis venis vitam finivit A. C. 67. Scripſit Satyricon, quo corruptiſſimos ſuorum temporum mores inſectatur, eleganti quidem, & polito loquendi genere, verum tot obſcœnitatibus aſperſo, ut non ſine pudoris detrimento perlegi poſſit. Hinc Petronianus apud *Fulgent. Placiad. l.* 1. *Mythol.*

Petroſelinum, i, n. *petroſelino*, πετροσέλινον, herba ſemine nigro, guſtu amaro, ſativo apio multo minor, quaſi petræum apium, ita dicta, quod optime in petris, hoc eſt in rupibus proveniat, præſertim in Macedonia, ubi in crepidine rupium peculiariter naſcitur, unde etiam Macedonicum a quibuſdam cognominatur. *Plin. l.* 20. *c.* 12.

Petroſus, a, um, adject. πετρώδης, petris plenus, aſper, incultus. *Plin. l.* 9. *c.* 31. Verum petroſis in locis.

Petrynma. V. Pytiſma.

Petulans, antis, o. *petulante*, פוחז, Ger. *mutwillig*, Gal. *petulant*, Hiſp. *deſvergonçado*, ὑβριστής, procax, improbus, immodeſtus. *Feſtus*. Petulantes, & petulci etiam appellantur, qui protervo impetu, & crebro petunt lædendi alterius gratia. *Cic.* 2. *de Or.* Illud aſſequar, ut, ſi quis mihi forte maledicat, petulans, aut plane inſanus omni eſſe videatur. *Id. pro Mur.* Dictum petulans proferre. *Id. in Salluſt.* Bonos petulantiſſima lingua conſectari. *Arnob. l.* 4. *ſub fin.* Aures alicujus petulantiore convicio pulſare. ¶ Quandoque accipitur pro laſcivo. *Cic. in Parad.* Lapſa eſt libido in muliere ignota, dolor ad pauciores pertinet, quam ſi petulans fuiſſes in aliqua nobili virgine.

Petulanter, adv. *ſfrenatamente*, Ger. *mutwilliglich*, Gal. *effrontement*, Hiſp. *deſvergonçadamente*, ὑβριστικῶς, procaciter, impudenter. *Cic. Att. l.* 2. Diphilus tragœdus in noſtrum Pompejum petulanter invectus eſt. *Id. pro Cal. c.* 3. Quæ ſi petulantius jactatur. *Id. Att. l.* 9. *ep.* 19. Cum a perditis in civili nefario bello petulantiſſime fiant. ¶ Item laſcive, *Id. pro Cal.* Si vidua libere, proterva petulanter, dives effuſe, libidinoſa meretricum more viveret.

Petulantia, æ, l. *immodeſtia*, עזות, Ger. *mutwill*, Gal. *petulance*, Hiſp. *deſvergonçança*, ὕβρις, immodeſtia, & generatim effrænatio immodica ad quodlibet vitium. *Cic.* 4. *de Rep.* apud *Non. c.* 2. *n.* 89. Itaque a petendo petulantia, a procando, i. e. poſcendo, procacitas nominata eſt. *Id. de Sen.* Petulantia, & libido magis eſt adoleſcentium, quam ſenum. *Gel. l.* 3. *c.* 3. Cum deliſta ſua, & petulantias dictorum didiciſſet. ¶ Tranſlate dicitur etiam de pecudibus. *Col.* 7. *c.* 6. Quoniam cornuti fere perniciosi ſunt, propter petulantiam. ¶ Et de arborum ramis. *Plin. l.* 16. *c.* 30. Præcipueque domibus expetitur ramorum petulantia. ¶ Et de morbis. *Gel. l.* 12. *c.* 5. Vidiſſe Philoſophum ratione decreti ſui onnium petulantia morbi, dolorisque exultantia colluctantem.

Petulcus, a, um, idem ac petulans, id eſt qui in alios contumelioſus eſt, vel qui laſcivus eſt, a *petendo*. *Chariſ. l.* 1. & *Feſt.* V. *petulans*. *Virg.* 4. *Georg.* Hœdique petulci. Ubi *Serv.* Id eſt laſcivi, & exultantes. Unde & meretrices petulcas vocamus. *Col. l.* 7. *c.* 3. Itaque capri, vel arietis petulci ſævitiam paſtores hac aſtutia repellant. ¶ Petulcam vaccam, quæ cornu petit, apud *Sulpit. Sever. dial.* 2. *c.* 9.

Petuſcum Palatii, dicta eſt ea regio Urbis, quam Romulus obverſam poſuit ei parti, in qua plurimum erat agri Romani, mare verſus, quia molliſſime inde adibatur Urbs, cum Hetruſcorum agrum a Romano Tyberis dilcluderet, cæteræ viciniæ civitates colles aliquos haberent oppoſitos. *Feſtus*.

Peuce, es, πεύκη, ſpecies arboris. *Plin. lib.* 11. *c.* 35. & *l.* 14. *cap.* 7. ¶ Græcis pinum ſignificat.

Peucedanum, i, n. & peucedanos, i, m. *peucedano*, *finocchio porcino*, πευκέδανον, herbæ genus, a πεύκη, *pinus*, quia ejus folia imitatur, ut *myrtidanum* a *myrto*: unde & pinaſtellum nonnulli ex recentioribus appellaverunt. *Plin. l.* 25. *c.* 9. Inter primas celebratur peucedanum. *Apul. de herb. c.* 94. A Græcis peucedanos dicitur, &c.

Peucetia, æ, l. *Terra di Bari*, regio Italiæ, in Regno Neapolitano, ad oram maritimam, una ex Apuliis inter Apuliam Dauniam, a qua Aufido fl. ſeparatur, & Japygiam. Hinc Peucetius apud *Ovid.* 14. *Metam. v.* 512.

Peumēne, es, πευμένη, ſpumæ argenteæ genus. *Plin. l.* 33. *c.* 6.

Pexatus, a, um, qui pexa veſte eſt indutus, hoc eſt cujus flocci nondum ſunt detriti. *Martial. l.* 2. *epigr.* 58. Pexatus pulchre rides mea, Zoile, trita.

Pexitas telæ, eſt lanugo illa, quæ pectitur. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Quam non ad hoc videtur pertinere craſſitatæ pexitas telæ?

Pexus, a, um, *pettinato*, partic. a pector. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. Doctor pexus, & pinguis. ¶ Veſtis pexa dicitur, quæ nova eſt, cui trita opponitur. Quidam pexam veſtem arbi-

bitrantur eſſe, quam Græci dicunt μαλλωτὴν, hoc eſt villoſam, quæ ob eminentes villos pecti ſoleat. *Horat. l. 1. ep. 1. v. 95.* Si forte ſubucula pexæ Trita ſubeſt tunicæ. *Plin. l. 8. c. 48.* Iſtriæ, Liburnæque pilo propior, quam lanæ, pexis aliena veſtibus. ¶ Tranſlate pexa folia dicuntur, quæ craſſa ſunt, & in medio exuberantias quaſdam habent in modum panni pexi. *Col. l. 11. c. 3.* At Cappadocia, quæ pallida, & pexa, denſoque folio virat menſe Februario. ¶ Pexa tunica, craſſa, & optima. *Martial. l. 7. epigr. 45.* Divitibus poteris muſas, elegoſque ſonantes Mittere, pauperibus munera pexa dato. Alii aliter legunt.

Pezicæ, vel Peziæ, f. 1. πεζίκαι, fungi ſine radice, aut pediculo, a πεζὸς, pedes, quaſi pedeſtres, quod non tollant ſe ſe altius a terra. *Plin. l. 19. c. 3.*

P A N T E H.

Phæaces, m. 3. Φαίακες, pop. Phæaciæ inſ. h. e. Corcyræ. In ſingulari num. eſt Phæax, cis. *Horat. l. 1. ep. 15.* Pinguis ut inde domum poſſis Phæaxque reverti, *h. e.* obeſus, bene nutritus. Phæaces enim luxu infames fuere.

Phæacia, æ, f. inſ. maris Jonii, eadem ac Corcyra. *Plin. l. 4. c. 12.*

Phæacis, idis, f. quæ eſt ex Phæacia. *Ovid. 4. de Pont. epiſt.* 12. v. 27. Dignam Mæonia Phæacida condere chartis.

Phæacius, a, um, Φαιάκιος, quod ad Phæaciam inſ. ſpectat. *Tibull. l. 4. ad Meſſalam*, Tellus Phæacia.

Phæacus, a, um, Φαιακος, idem ac Phæacius. *Prop. l. 3. el. 2.* Nec mea Phæacas æquant pomaria ſylvas.

Phæax. V. Phæaces.

Phæcaſiani Dii, Græci Dii dicebantur, quod ſimulacra Deorum in Græcia cum phæcaſiis fingerentur. *Juven. ſat. 3. v. 219.* Phæcaſianorum vetera ornamenta Deorum. Al. leg. *phæcaſiatorum.* al. *hæc Aſianorum.*

Phæcaſiatus, a, um, Phæcaſiis indutus. *Senec. epiſt.* 113. Quæ decent phæcaſiatum, palliatumque. *Petron. in Satyr.* Phæcaſiati milites.

Phæcaſium, ii, n. φαικάσιον, calceamenti genus. *Poll. l. 7. c. 22.* Hujuſmodi phæcaſia alba erant, ſaltem illa, quibus Sacerdotes utebantur, ut ex Appiano, & Herodiano cognoſcimus. Sacerdotes Alexandrinos, atque etiam Athenienſium candidis uſos eſſe, ſcimus ex *l. 5. Appiani de B. Civ.* Cæterum Philoſophorum phæcaſia colore nigro erant. *Sen. l. 7. de Ben. c. 21.* Pythagoricus quidam emerat a ſutore phæcaſia.

Phædra, f. 1. Φαίδρα, Minois Cretenſium Regis filia ex Paſiphae, ſoror Ariadnes, uxor Theſei filii Ægei Regis Athenarum, qui eam ſe ſecutam relicta Ariadne uxorem ſibi copulavit, atque ex eo Demophoontem, & Antigonum ſuſcepit. Hæc amore Hippolyti privigni capta, cum ipſum adducere non potuiſſet, ut paternum thalamum conſpurcaret, apud patrem eum detulit, tanquam ſtuprum ſibi per vim inferre voluiſſet. Tandem Hippolyti morte audita, qui patris iram fugiens ab equis diſcerptus fuerat, ſcelus ſuum Theſeo narravit, & Hippolyti enſe, vel laqueo, ut *Servius* ait, ipſa ſibi mortem conſcivit. *Bocc. l. 11. Gen.*

Phædrus, m. 2. Φαῖδρος, adoleſcens Myrrhinuſius, ſeu Myrrhinenſis, inſignis pulchritudinis, inter Platonis diſcipulos numeratur, qui ejus ingenio adeo delectatus eſt, ut illi primitias ſtudiorum ſuorum dicaverit. Ad hunc epigrammata ſcripſit, ad hunc elogia, ad hunc primum ſuum de pulchritudine librum, qui *Phædrus* inſcribitur. *Plato in Conv. Plat. c. 2. & Orat. 7. c. 4.* ¶ Phædrus alter, Philoſophus Epicureus, qui valde elegans fuit. *Cic. 1. de nat. Deor.* Auditus eſt a Cicerone. *Cic. 5. Fin.* Item a Pomponio Attico. *Cic. 1. de Leg.* ¶ Denique Phædrus, Thrax, Auguſti libertus fuit, & ſub Tiberio Imperatore libros ſex conſcripſit Latino eleganti carmine, ſenariis verſibus, ex Æſopi fabulis græcis materia deſumpta.

Phænomĕna, orum, n. Φαινόμενα, a φαίνω, oſtendo, ab Aſtronomis dicuntur, quæ in aere, & cœlis digna obſervatione apparent. *Lactant. l. 2. c. 5.* Eum librum, quo phænomena breviter comprehendit, &c. Quædam Lactantii editiones hanc vocem habent Græcis literis exaratam.

Phæſtias, adis, f. quæ eſt ex Phæſto, oppido Cretæ in mediterraneo, ut *Plin.* ait *lib. 4. c. 12.* non procul ab Olyſſa, & Metallo promontorio. *Ovid. 9. Metam v. 715.* Inter Phæſtiadas quæ laudatiſſima formæ Dote fuit virgo.

Phæſtius, a, um, pertinens ad Phæſtum Cretæ oppidum, & ad Phæſtum oppidum Locrorum in Græcia. *Ovid. Metam. 9. 668. & Plin. l. 4. c. 3.*

Phaĕthon, ontis, m. Φαέθων, filius Solis Ægyptii, & Clymenes, a φαέθω, quod idem, ac φάω, ſplendeo. Hic cum a patre impetraſſet, ut uno die currus ſui habenas ſibi permitteret, aurigandique imperitia cœlum, & terram combureret, a Jove fulmine e curru excuſſus, in Padum fluvium decidit. *Cic. 3. Offic. 1. 25 & 3. de nat. Deor. Ovid. 2. Met.* ¶ Græci Poetæ interdum Phaethontem vocant ipſum Solem. Hos itaque imitatus videtur *Virg. 5. Æn. v. 105.* Auroram Phaethontis equi jam luce vehebant.

Phaethontēus, a, um, adject. ad Phaethontem pertinens. *Ovid. 4. Metam. v. 246.* Poſt Phaethontei vidiſſe dolentius ignes.

Phaethontiădes, f. 3. tres Heliades virgines, Phaethuſa, Lampetie, & Lampetuſa, filiæ Solis, & Clymenes, ſorores Phaethontis, quæ dum extinctum fratrem flerent, converſæ ſunt in alnos arbores, ſeu in populos, ex quibus perpetuo guttæ, tanquam lacrymæ, fluunt, quæ deinde in electrum rigeſcunt, & durantur. *Ovid. 2. Met. Virg. 6. Ecl. & 10. Æn.*

Phaethontis, idis, patronymicum fœmin. *Avien. in Phænom. Arat. v. 793.* Illum prolixis duræ Phaethontides ulnis Planxerunt, hoc eſt ſorores Phaethontis.

Phaethontĭus, a, um, adject. Phaetonteus, ut Phaethontius amnis, h. e. Padus, in quem Phaethon decidiſſe dicitur. *Silius l. 7. v. 149.*

Phaethūſa, æ, f. Φαέθουσα, filia Solis, & Clymenes, ſoror Phaethontis, Lampeties, & Lampetuſæ. *Ovid. 2. Met. v. 346.* ¶ Phaethuſa altera, filia Solis ex Neæra Nympha, & ſoror Lampeties, al. Salempetiæ, quæ in Sicilia patris ſui armenta cum ſorore cuſtodivit, de quibus ſocii Ulyſſis contra Circes præcepta degustantes naufragium fecerunt. *Hom. l. 12. Odyſſ. Bocc. l. 4. Gen.*

Phagedæna, æ, f. 1. φαγέδαινα, idem ac bulimus, ſeu bulimia, ideſt immodicus cibi appetitus, edacitas præter conſuetudinem a φάγω, edo, & ἄδην, affatim, quod in ea affatim edatur. Tranſlate ſic dicitur exulceratio uſque ad oſſa, celeriter depaſcens, cum inflammatione, ſaniem male olentem emittens, & ad mortem perducens. *Plin l. 26. c. 11.* Phagedænis, quod nomen ſine modo exedentium eſt, & alias ulcerum, tithymali medentur cum ſeſamis ſumpti. ¶ Item de morbo apum, cum ceræ partes vacuæ computreſcunt, & ſerpente latius vitio ipſæ quoque apes intereunt. *Col. l. 9. c. 12.* Sæpe etiam vitio, quod Græci φαγέδαιναν vocant, intereunt.

Phagedænĭcus, a, um, adject. ad phagedænam pertinens, ut phagedænica ulcera. *Plin. l. 24. c. 4.*

Phager, vel phagrus, i, m. Φάγρος, genus piſcis, qui lapidem in capite habere exiſtimatus. *Plin. l. 32. c. ult.* qui *l. 9. c. 56.* pagrum vocat; nam Græce etiam πάγρος dicitur.

Phago, onis, m. edax, vorax, helluo, Edones, & phagones, inquit *Non. c. 2 n. 237.* ab edacitate (ſcilicet a φάγω, edo) unum Latinum, alterum Græcum. *Vopiſc. in Aureliano, c. ult.* Vehementiſſime delectatus eſt phagone, qui eo uſque multum comedit, ut uno die aprum integrum, centum panes, vervecem, & porcellum comederet. V. *Lipſ. Centur. miſcellan. ep.* 51.

Phagros. V. Phager.

Phalacrocŏrax, acis, m. Φαλακροκόραξ, corvus aquaticus, ita dictus a naturali calvitie. *Plin. l. 10. c. 48.*

Phalæ, (vel falæ, ut ſcribunt *Non. & Feſt.*) arum, f. ligneæ turres, ſeu machinæ, ex quibus ludi ſpectabantur. *Enn. apud Non. c. 2. n.* 351. Moles diffindunt, ſiunt tabulata, phalæque. *Juven. ſat. 6. v. 589.* Conſulit ante phalas, Delphinorumque columnas. ¶ Erant etiam phalæ militares, ex quibus milites in obſidionibus tela in hoſtilem urbem jaciebant. De his intelligendum videtur illud *Plaut. Moſtell. 2. 1. 10.* Illi, qui trium nummorum cauſa ſubeunt phalas, h. e. parvo ſtipendio, ſeu mercede pericula gravia adeunt. ¶ Tranſlate, ut machina, ſic & phala ponitur pro dolo, & fallacia. *Nævius apud Non.* Me non vocavit; ob eam rem hanc feci phalam.

Phalæcium. V. Phaleucium.

Phalæcus, i, m. nomen Poetæ cujuſdam, a quo Phalæcium carmen nomen habet, teſte *Terentiano Mauro*, 1. 71.

Phalange, ſeu palanga, æ, f. *curro, ſtanga*, Ger. *waltzer*, Gal. *rouleau*, Hiſp. *palancas*, φάλαγγες, vel φαλάγγια. *Non. c. 2. n.* 755. Phalangæ, inquit, dicuntur fuſtes teretes, qui navibus ſubjiciuntur, cum attrahuntur ad pelagus, vel cum ad litora ſubducuntur; unde etiam nunc palangarios dicimus, qui aliquid oneris fuſtibus tranſvehunt. *Habes Varro de vita P. R. l. 4. item Cæſar l. 2. B. C.* Palangis ſubjectis ad turrim hoſtium admovent. ¶ Sumitur etiam pro fuſte generatim. *Plin. l. 7. c. 56.* Prælium Aſri contra Ægyptios primum fecere fuſtibus, quos vocant phalangas.

Phalangarii, ſeu Palangarii, m. 2. qui aliquid oneris fuſtibus tranſvehunt. V. *Phalanga. Vitr. l. 10. c. 8.* Onerum vero maxima pondera, cum feruntur a palangariis. ¶ Phalangarii dicuntur etiam milites phalangis. *Lamprid. in Alexand. Sev. c. 50.* Fecerat & phalangem triginta millium hominum, quos phalangarios vocari juſſerat.

Phalangitæ, m. 1. milites ex phalange. *Liv. l. 37. c. 40.* Decem, & ſex millia peditum more Macedonum armati fuere, qui phalangitæ appellabantur.

Phalangites, æ, m 1. φαλαγγίτης, genus herbæ. *Plin. l. 27. c. 12.* Phalangites a quibuſdam phalangium vocatus, ab aliis leucanthemon, (ut in quibuſdam exemplaribus invenio) leucacantha.

Phalangium, ii, n. φαλάγγιον, genus aranei, a φάλαγξ, quod idem notat. *Plin. l. 18. c. 37.* Naſcitur & phalangium in ervo, beſtiola aranei generis, ſi hyems aquoſa ſit. ¶ Eſt & herbæ nomen. V. *Phalangites.*

Phalango, ſeu palango, as, a. 1. onus aliquod fuſte tranſveho, a *Phalanga. Afranius.* Et capream unam ſemilaceram quaterni ſimul phalangabant.

Phalantēus, a, um, adject. &

Phalantīnus, a, um, adject. a Phalanto, ut Phalanteum Tarentum, h. e. a Phalanto conditum. *Sil. l. 11. v. 16.* Et, Aqua Galeſi Phalantini, apud *Martial. l. 5. epigr.* 38. Eſt autem Galeſus fluvius Tarentini agri.

Phalantus, i, vir quidam Lacedæmonius, qui cum aliquibus ſociis in Italiam venit, & Tarentum condidit. *Juſtin. l. 3. c. 4.*

Phalanx, angis, f. *falange*, מערכה, Ger. *eine ſchlachtordnung*, Gal. *phalange*, Hiſp. *gente de pie puesta en ordenanza*, φάλαγξ, agmen peditum apud Macedones, figuræ quadratæ, vel cunei, ubi pes pedi, clypeus clypeo, vir viro in acie conſerebatur. Amplior militum numerus erat in phalange, quam in legione. Nam, ut *Vegetius* ſcribit *l. 2. de R. Mil. c. 2.* continebat phalanx octo hominum millia, cum legio tantum ſex millibus conſtaret. Accurate imprimis phalangem Polybius deſcripſit. *Curt. l. 4. c. 5.* Macedones phalangem vocant peditum ſtabile agmen, ubi vir viro, armis arma conferta ſunt. ¶ Dicitur etiam de exercitibus aliorum gentium. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 25.* Milites noſtri e loco ſuperiore pilis miſſis facile hoſtium phalangem perfregerunt. Ubi procul dubio accipitur pro armorum connexione, atque teſtudine. *Liv. l. 8.* Et quod antea phalanges ſimiles Macedonicis, hoc poſtea manipulatim ſtructa acies cœpit eſſe. *Virg. Æn. 2. de cloſſe.* Et jam Argiva phalanx inſtructis navibus ibat.

Phalarica, ſeu falarica, æ, f. φαλαρικὴ, genus teli ad modum haſtæ, valido præfixum ferro, quod in longitudine habet pedes tres, ut cum armis corpus transfigat, inter cujus tubum, & haſtile ſulphur, reſina, bitumen, ſtupa convolvuntur, infuſo oleo, quod incendiarium vocant, deinde balliſtæ impetu emiſſum, figitur ligno, turriaſque machinas incendit. Becmano placet eſſe a φαλός, ſplendidus, quod a φάω, ſplendeo. Phalaricæ deſcriptio eſt apud *Livium*, & *Silium*, utrumque in Saguntina hiſtoria: item apud *Serv. ad 9. Æn.* Aliis placet eſſe a *phalis*, quomodo dicebantur turres, e quibus phalaricæ mittebantur. *Feſt.* ¶ Duplex fuit, magna, quæ balliſtæ impetu emittebatur, & parva, quæ manu jaciebatur. Vide quædam de phalarica apud *Stewechium ad Veget. l. 4. c. 18. & imprimis Juſt. Lipſ. l. 5. Poliorcet. c. 3. Virg. 9 Æn. v. 705.* Sed magnum ſtridens contorta phalarica venit, Fulminis acta modo.

Phalăris, idis, m. Φάλαρις. Tyrannus immaniſſimus Agrigentinorum in Sicilia. Præter cætera novorum ſuppliciorum inſtrumenta, taurum habuit æneum, Perilli arte fabricatum, in quem immiſſi damnati, igneque ſubjecto, bovis mugitum edebant: cujus muneris nomine cum artifex non leve munus ſperaret, ipſo Tyranno in taurum conjectus, primus artis ſuæ ſpecimen præbuit. Ad extremum ipſe quoque Phalaris, cum nimia ejus atrocitas ulterius ferri non poſſet, facto in eum univerſorum civium impetu, correptus, & ipſo tauro, quo alios exuſſerat, incluſus, vivus crematus eſt. *Cic. 2. Offic. 3. de nat. Deor. 1. & 2. de Divin. Plin. l. 8. c. 36. & l. 34. c. 8.*

Phalăris, idis, f. genus herbæ. *Plin. l. 27. c. 12.* Phalaris thyrſum habet longum, tenuem, ceu calamum, in ſumma florem inclinatum, ſemen ſimile ſeſamæ. ¶ Eſt etiam genus avis aquaticæ apud *Varr. l. 3. R. R. c. 11. Plin. l. 10. c. 48. & Colum. l. 8. c. 15.* apud quos legitur & *phaleris* eodem ſenſu.

Phalĕræ, arum, f. *abbigliamento di cavalli*, φάλαρα, ornamenta equorum, a Græca voce allata. *Liv. l. 22. c. 52.* Et ſi quid argenti, quod plurimum in phaleris equorum erat. ¶ Per Catachreſin etiam ornamenta virorum nobilium phaleræ vocantur. *Liv. l. 9.* Ut pleriquo nobilium aureos annulos, & phaleras deponerent. ¶ Tranſlate hæc vox uſurpatur pro rebus externis, & fucatis, quæ animi bonis opponuntur. *Perſ. ſat. 3.* Ad populum phaleras. ego te intus, & in cute novi. *Cic. Att. l. 15. ep. ult.* Plancum ſe ajebant hunc Buthrotium pridie, quam hoc ſcribebam, ideſt tertio nonas, vidiſſe, demiſſum ſine phaleris. *h. e.* ſine honore,

Phaleratus, a, um, adject. phaleris ornatus, ut phaleratus equus, apud *Liv. l. 30. c. 17.* ¶ Tranſlate *Terent. Phorm. 3. 2. 15.* Phaleratis dictis tuis ductas me, h. e. fucatis, *con belle parolino.*

Phalerĕus, a, um, adject. ut Phaleraus portus Athenis, de quo *Nepos in Themiſtocl. c. 6.*

Phalĕris. V. Phalaris.

Phalĕro, as, a. 1. phaleris ornare, eſt metaphorice fucare facere. *Ambroſ. l. 2. in cap. 2. Lucæ.* Plebs ſimplex, quæ phalerare audita, & fucare neſcit. V. *Phaleræ.*

Phalĕrus, i, unus ex Jaſonis comitibus in expeditione Colchica. *Valer. Flacc. l. 1. & 6. Argon.*

Phalæcium carmen, apud Grammaticos eſt genus carminis conſtans ex quinque pedibus, ſpondeo, dactylo, & tribus choreis. *Terentian. Maurus* appellat Phalæcium, & dicit nomen accepiſſe a Phalæco inventore. Alio nomine dicitur Hendecaſyllabum, quia undecim ſyllabis conſtat, ut *Martial. l. 1.* Commendo tibi Quintiane noſtros.

Phallĭca, orum, n. 2. carmina in honorem Bacchi. *Ariſtoteles in Poetica* ſcribit, ſuo etiam ætate in pleriſque urbibus Phallica obtinuiſſe, cumque in ſacris Bacchi obtinerent dithyrambica, & phallica, ex illa quidem tragœdiam, ex his comœdiam cepiſſe incrementum. ¶ Phallicus auctor eſt ille, qui Priapea ſcripſit, quæ perperam Virgilio quidam tribuunt.

Phallovitrobŏlus, i, m. poculum obſcœnæ figuræ, Priapus ex vitro apud *Capitolin. in Pertinace, c. 8.* ubi alii leg. *Phallovitrobolum*, alii *Phallovertroboli*, ſed eodem ſenſu.

Phallus, i, m. φαλλός, Græce eſt penis ligneus, vel vitreus, vel coriaceus. ſpecialiter dicitur de veretro ficulneo, quod in Bacchi feſtis plauſtro impoſitum, per rura primum, deinde per urbem, magno honore vectabatur, teſte *S. Auguſt. l. 7. de Civ. c. 21.* Item de privatis veretris, quæ ſinguli, qui Dionyſia celebrabant, ſibi de collo ſuſpendebant, & palam geſtabant, ut *Plutarchus* ſcripſit. ¶ *Phallus Deo*, prov. ubi rerum quidem honeſta, ſed tamen apta tribuuntur, tractum a Bacchi ſacris, in quibus phallus ferebatur.

Phanæus, i, promontorium in Chio inſula, optimo vino celebre. *Virg. Georg. 2. v. 98.*

Phantaſia, f. 1. *fantaſia*, *immaginazione*, φαντασία, viſum, imago rerum animo inſidentium. Philoſophi accipiunt pro uno ex ſenſibus internis. Ita dicta eſt a φαίνομαι, *appareo*, quia ſpecies rerum, quas ſentimus, vel etiam ſentire nos putamus, iotus apparent. *Cic. 1. Acad. c.* 11. In qua primum de ſenſibus ipſis quædam dixit nova, quos junctos eſſe cenſuit e quadam quaſi impulſione oblata extrinſecus, quam ille φαντασίαν, nos viſum appellemus, licet. ¶ Apud Rhetores accipitur pro mentis conceptu, *concetto*, *idea*, *penſiero*. *Senec. Suaſor.* 2. Ceſtius cum deſcripſiſſet honores, quos &c. adjecit: per ſepulcra noſtra jurabitur. Nicetas longe diſertius hanc phantaſiam movit, &c.

Phantaſma, atis, n. φάντασμα, ſpecies, vel imaginatio falſa, quales ſunt, quas dormientes videre ſibi videntur. Hinc & pro ſpectro ſumitur. *Plin. l. 8. ep.* 27. Eſſe aliquid phantaſmata, & habere propriam figuram, numenque aliquod putes, ao inanem, & variam ex metu noſtro imaginem accipere.

Phaon, onis, m. Φάων, juvenis Lesbius formoſiſſimus, a Sappho poetria perditiſſime amatus. *Ovid. in ep.* 15.

Pharĕtra, æ, f. *faretra*, *turcaſſo*, תלי, Germ. *ein kocher*, Gall. *carquois*, Hiſp. *carcax*, φαρέτρα, theca, ubi ſagittæ reponuntur. *Virg. Æn.* 1. Succinctam pharetra, & maculoſæ tegmine lyncis. *Horat. l. 1. od.* 22. Nec venenatis gravida ſagittis, Fuſce pharetra.

Pharetrātus, a, um, qui pharetras fert. *Virg. 5. Georg.* Quaque pharetratæ vicinia Perſidis urget.

Pharetrĭger, a, um, adject. qui pharetram fert. *Silius l. 14. v.* 287. Clade pharetrigeri ſubnixas regis Athenas.

Pharĭa, æ, f. Inſula Illyrici maris cum oppido. *Plin. l. 3. c.* 26. ¶ Eſt etiam uvæ genus, apud Piſas, unde & Pharium vinum. *Id. l. 14. c.* 3.

Phariacus, a, um, idem ac Pharius. *Apulejus l. 1. Metam.*

Pharias. V. Pareas.

Pharĭcon, vel Paricum, i, n. genus veneni, ita dicti a Pharico inventore. *Plin. l. 28. c.* 10. *Scribon. Larg. compoſit.* 196.

Phariſæus, i, m. φαρισαῖος, una ex tribus Judæorum ſectis, a cæteris religione, & ſanctitate diſtincta. Unde *Heſychius* φαρισαῖος, ἀφωρισμένος, μεμερισμένος, καθαρός. Quare ipſum nomen Hebraice ſeparationem ſonat. Secunda ſecta erat Sadducæorum, tertia Eſſæorum. *Tertul. de præſcription. c.* 45. Prætermitto Phariſæos, qui additamenta quædam legi adſtruendo, a Judæis diviſi ſunt; unde etiam hoc accipere ipſum, quod habent, nomen digni fuerunt.

Phariſaĭcus, a, um, φαρισαϊκός, quod ad Phariſæos ſpectat. *Hieron.* contra *Vigilant.* Quaſi ſepulchra Phariſaica foris dealbata.

Pharius, a, um, adject. a Pharo, ponitur pro Ægyptio, vel Alexandrino, ut Pharia unda, h. e. Nilus. *Lucan. l. 3. v.* 260. *Ovid. 1. de Pont. ep. 1. v.* 38. jactans Pharia tinnula ſiſtra manu. *Juvenal. ſat. 13. v.* 85. Pharium acetum. V Acetum. ¶ Pharias flammas pro igne, qui in turri Phari ardebat, *Lucan. l 9. v.* 1005. ¶ *Pharius annus* apud *Stat. l. 3. Silv. 2. v.* 22. *& Claud. de B. Gild. v.* 57. eſt annona ex Ægypto.

Pharmaceutĭce, es, f. φαρμακευτική, ea medicinæ pars, quæ medicamentis curat. *Col. in præfat. l.* 1. ſcribit Græcis literis.

Pharmaceutrĭa, f. 1. *maga*, *ſtrega*, φαρμακεύτρια, ſaga, venefica. Hoc nomine *Virg. Eclogam* quandam inſcripſit, in qua Theocriti imitatione venefica quædam inducitur, quæ magicis incantationibus animum viri, a quo ſpernebatur, ad ſui amorem conatur revocare.

Pharmacopōla, æ, m. *chi vende medicine*, Ger. *apotecker*, Gal. *apothicaire*, Hiſp. *boticario*, φαρμακοπώλης, qui pharmaca vendit, a πωλέω, *vendo*, & φάρμακον, *medicamentum*. Olim alii erant pharmacopolæ, quam hodie. Nunc etiam ſimplicia divendunt, atque ex Medicorum præſcripto pharmaca concinnant. Olim ſimplicia divendebant ſeplaſiarii, qui Græcis ῥιζοτόμοι. Pharmacopolæ autem non ex alieno agebant præſcripto, ſed ipſimet remedia concinnabant, vel aliaque habebant, quales nunc Medici circumforanei, qui per fora, atque urbes curſitant, & peritiam ſuam, ac remedia jactando ſimplici popello ſublinere os ſolent, *cerretani*. *Cato apud Gell. l. 1. c.* 15. Itaque auditis, non auſcultatis, tanquam pharmacopolam. Nam ejus verba audiuntur, verum ei ſe nemo committit, ſi æger eſt. *Cic. pro Cluent. c.* 14. Tum repente Anconitanum quendam L. Clodium pharmacopolam circumforaneum aggreditur.

Pharmacotrŏphi, m. 2. φαρμακοτρόφοι, pop. Aſiæ, Margianis, & Suſianis finitimi, qui ſe venenis alere conſueverunt, a φάρμακον, *venenum*, & τρέφω, *nutrio*. *Plin. l. 6. c. 16. Mela l.* 1.

Pharmăcum, ci, n. φάρμακον, medicamentum. Vox media eſt, quales multas recenſet *Gell. l. 12. c. 9. Cajus l. qui venenum*, *ff. de verb. ſign.* Sumitur enim & pro medicamento ſalutifero, & pro veneno malo, ſeu toxico, quemadmodum & Latine medicamentum vox media eſt; & tam in malam, quam in bonam partem accipitur; ut Nonius auctor eſt.

Pharmăcus, i, m. φαρμακός. Pharmaci, inquit *Cæl. Rhodig. l. 6. antiq. lect. c.* 12. dicebantur ignobiles quidam homines, & inutiles, qui ad civitates ſua morte expiandas deſtinabantur, & publice alebantur, quos & καθάρματα vocant Græci. Hinc pharmacus convicium eſt in hominem ſceleſtum, & abjectum. *Petron. in Satyr.* Quid tu dicis, latro? quæ ſola ſalamandra ſupercilia tua excuſſit? cui Deo crinem voviſti? pharmace, reſponde.

Pharnacĕon, i, n. herba, genus panacis folio longiore, & ſerrato: ita dictum a Pharnace rege inventore. *Plin. l. 25. c.* 4.

Pharſalia, f. 1. regio Theſſaliæ, Pharſalo opp. circumjacens, a quo & nomen accepit. Sunt tamen, qui vocatam fuiſſe exiſtiment a Pharſalo duce, quæ primo Æmathia ab Æmathio, poſtea Theſſalia a Theſſalo, deinde a Macedone Macedonia dicta. Apud *Ptol.* pars eſt Æmathiæ in Theſſaliæ confinio. *Lucan. l. 9. v.* 985.

Pharſalicus, a, um, quod ad Pharſaliam ſpectat, ut Campi Pharſalici, in quibus duorum maximorum bellorum civilium procellæ detonuerunt, primi inter Cæſarem, & Pompejum, alterius inter Auguſtum, & percuſſores Cæſaris, Brutum, & Caſſium. Hi & Philippici dicti ſunt, a Philippis urbe. *Cic. 1. & 2. de Div. & Lucan.*

Pharſalius, a, um, adject. idem ac Pharſalicus. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. carm.* 65. *v.* 37. Pharſalum coeunt, Pharſalia tecta frequentant.

Pharsālus, i, m. Φάρσαλος, oppidum Theſſaliæ, a quo Pharſalia dicta eſt.

Pharus, f. 2. *Faro*, *Farion*, inc. *Magrab*, col. & opp. Ægypti, nunc urbs Regia, apud Alexandriam, in inſula oblonga, parvaque, continenti pene juncta, contra Canopicum oſtium Nili. In ea ingens turris a Ptolemæo Philadelpho Rege Soſtrati Gnidii opera 800. talentis extructa eſt albo lapide, quæ inter ſeptem orbis miracula numeratur, ex qua lumen per noctem navigantibus elucebat. Unde ut *Solinus* ſcribit, machinæ in portubus ad prælucendi miniſterium ædificatæ Phari deinceps apud omnes gentes appellari cœptæ ſunt. ¶ Pharus ponitur interdum pro Ægypto, ut regina Phari, *Stat. l. 3. ſilv. 2. v.* 102. *Lucan. l. 8. v.* 443. Petimus Pharon, arvaque Magi.

Pharuſii, m. 2. pop. Libyæ, olim Perſæ, quorum regio nunc *Afenaga*, ſive *Azenaga*. Quondam comitati ſunt Herculem Thebanum, ſive potius Ægyptium, qui Libycus cognominatus eſt, ad Heſperidas proficiſcentem. *Plin. l. 5. c. 8. Mela l. 1. & 3.*

Phaſelīnus, a, um, adject. quod ex phaſelo legumine fit, ut phaſelinum oleum. *Plin. l. 23. c.* 4.

Phaſēlus, vel Faſelus, m. & f. φάσηλος, navigii genus, mixtam habens formam ex oneraria, & longa triremi, quod tam velis, quam remis agi poterat. *Servius ad Virg. 4. Georg.* monet, eſſe brevem naviculam. *Acro ad Hor. l. 3. carm. od.* 2. ſcribit, eſſe navem velocem, & oblongam. *Non. c. 13. n.* 7. dicit eſſe navigium Campanum. *Bayfius* eundem putat, ac myoparonem, aut certe ab illius figura non multum diſtantem. Nomen habet a Phaſelide urbe Pamphyliæ, quod hoc genere navis Phaſelitæ piratæ uterentur. *Cic. At. l. 1. ep.* 8. Tertiam, quam, ut ſcribis, anchora ſoluta de phaſelo dediſti. *Salluſt. apud Non. loc. cit.* Cohors una, grandi phaſelo vecta, a cæteris deerravit. *Mart. l. 10. epigr.* 30. Pictam phaſelum adjuvante fert aura. *Catul. carm.* 4. Phaſelus ille, quem videtis hoſpites. ¶ Fictiles etiam phaſelos fuiſſe teſtatur *Strabo*, *l.* 17. & *Juvenal. ſat. 15. v.* 126. Parvula fictilibus ſolitum dare vela phaſelis. ¶ Scribitur & *phaſellus*. ¶ Eſt etiam phaſelus, vel faſelus, m. genus leguminis, de quo V. in dictione ſeq. *Virg. 1. Georg.* viciamque ſeres, vilemque phaſelum.

Phaſeŏlus, vel Faſeolus, m. 2. *fagiolo*, Germ. *faſilet*, Gall. *phaſeole*, Hiſp. *feſoles*, φασίολος, genus leguminis, ſiliquam ferens longiorem quam fænogræcum, quæ una cum ſemine manditur viridis ex oleo, & garo. Pro eo *phaſiolus*, vel *paſſiolus* legas in antiquis *Plinii* codicibus, qui ejus meminit *l. 24. c.* 9. ¶ Invenitur & phaſelus a Græco φάσηλος. *Virg. 1. Georg.* Viciamque ſeres, vilemque phaſelum.

Phaſganium, ii, n. gladiolus, herba. *Plin. l. 25. c.* 11.

Phaſiăcus, a, um, adject. ad Phaſidem pertinens, Colchicus, ut Phaſiaca conjux, h. e. Medea, *Senec. in Hercul. Oet. v.* 948. Phaſiaca aqua, *Ovid. epiſt. Medeæ*, *v.* 10.

Phaſiana, æ, f. avis eadem, quæ phaſianus. *Plin. l. 10. c.* 48. Phaſianæ in Colchis geminas ex pluma aures ſubmittunt, ſubriguntque.

Phaſianarius, m. 2. φασιανοτρόφος, qui phaſianos paſcit. *Paul. l. ovibus legatis*, *ff. de legat.* 3. Phaſianarii, & paſtores anſerum non continentur.

Phaſianinus, a, um, adject. ad Phaſianum pertinens, ut phaſianina ova. *Pallad. l. 1. tit.* 29.

Phaſiānus, a, um, adject. Phaſiacus, ut phaſiana gallina, idem, ac phaſianus. *Plin. l. 10. c.* 48. Nonnulli etiam phaſianas gallinas vocant. *Id. l. 11. c.* 33. Hoc quidem & aves infeſtat, phaſianas vero interimit.

Phaſiānus, m. 2. *fagiano*, Ger. *ein phaſian*, Gal. *faiſan*, Hiſp. *faiſan*, φασιανός, ſpecies avis, a Phaſide fl. Colchidis, ad cujus oſtia frequentes convenire, a Græcis proditum eſt. Inde enim ab Argonautis primum in Græciam, ex Græcia vero ad nos hujus generis aves deportatæ ſunt. *Mar. l. 13. ep.* 72. cujus titulus eſt, *Phaſianus*. Argiva primum ſum tranſportata carina, Ante mihi notum nil, niſi Phaſis, erat. *Lamprid. in Alex. c.* 41. Aviaria inſtituerat pavonum, phaſianorum, gallinaceorum. Adde *Pallad. l. 1. c.* 29. ¶ In hanc avem Poetæ fabulantur mutatum eſſe Itym Terei filium. *Ovid. 6. Met.*

Phaſias, adis, f. Medea a Phaſide urbe, & fl. *Ovid. 2. de ar. am. v.* 382. Maritum Barbara per natos Phaſias ulta ſuos.

Phaſiŏlos, i, φασίολος, herba folio aniſi, & in pampinos ſe torquente, alio nomine iſopyron. *Plin. l. 27. c.* 11.

Phaſis, idis, patronym. fœmin. idem quod Phaſias, adis. *Ovid. 2. Faſt. v.* 42. *de Medea*. Vectam frenatis per inane draconibus Ægeus Credulus immerita Phaſida juvit ope.

Phaſis, is, vel idis, f. *Faſſo*, *Faſo*, inc. *Phazzeth*, Φᾶσις, urbs Colchidis, in Aſia, ad oſtium Merid. fl. cognominis, in ora maris Euxini, in Mingrelia regione. *Pomp. Mela l. 1. c. 19. Plin. l. 6. c.* 4.

Phaſis, is, vel idis, m. *Faſſo*, Φᾶσις, fl. Colchidis, qui oritur ex Moſchicis montibus, teſte *Plinio*, ſeu Caucaſiis, teſte *Ptolemæo*, & influit in mare Euxinum. Juxta hunc Phaſis inſula parva eſt, ex qua genus illud avis exportatum eſt, teſte *Iſidoro*, quod phaſianus propterea nominatur. Ibidem herbæ venenoſæ naſcuntur. Inter præcipuos amnes habetur, cum ſeptem oſtiis in Euxinum exeat. *Plin. l. 6. c. 4. Ovid. 7. Met. v.* 6. ¶ In vocativo eſt *Phaſi*. *Valer. Flacc. l. 5. v.* 206.

Phaſma, atis, n. 3. φάσμα, viſum, ſpectrum, idem ac Phantaſma. Hinc nonnulli *phaſmata* legunt pro *phantaſmata* in *epiſt. Plinii*, quam in *Phantaſma* attulimus. ¶ Eſt etiam nomen unius ex fabulis Menandri. *Terent. Eun. prol.* Item cujuſdam Catulli mimographi, apud *Juven. ſat. 8. v.* 186.

Phaſſachātes, æ, φασσαχάτης, nomen gemmæ. *Plin. l. 37. c.* 10.

Phatnæ, arum, Φάτναι, ſtellæ in Cancri ſigno. *Cic. in progn. apud Priſc.*

Phaulĭæ, f. 1. φαυλίαι, olivæ, corpore grandiſſimo, puſillo nucleo, minimo ſucco. *Plin. l. 17. c.* 3.

Phegeĭus, a, um, adject. a Phegeo. Phegeius enſis, *Ovid. Metam. 9. v.* 412.

Phegeus, i, m. 2. fil. Inachi fl. qui primus in Græcia Diis templa erexit, & ſacra inſtituit, & vulgus docuit tempus in annos, & menſes dividere. Adoleſcens occubuit. Templo, & ſacrificiis honoratus fuit. *Bocc. l. 7. Gen.* ¶ Phegeus alter, pater Alpheſibœæ, Themonis, & Axionis, de quo multa *Ovid. 9. Met.*

Phellandrĭon, ii, n. φελλάνδριον, herba paluſtris, folio apii, cujus potu levari veſicæ vitia, tradit *Plin. l. 27. c.* 12.

Phellus, i, φελλός, Græcis eſt ſuber, genus arboris. A *Vitruv. l. 9. c.* 9. ſumitur pro ea horologii parte, quæ ex ſubere facta eſt.

Phemĭus, ii, citharœdus Homeri præceptor, quem ipſe cantantem inducit *Odyſſ.* 1. Hinc *Ovid. 3. Amor. v.* 417. Quid juvat, ad ſurdas ſi cantet Phemius aures?

Phemonŏe, es, f. 1. Φημονόη, Sibyllæ nomen, quæ prima Apollinis Delphici vates dicitur fuiſſe, & carmen heroicum inveniſſe. *Stat. l. 2. Sylv.* 2. ¶ Eſt & nomen Phœbados cujuſdam, quam quidam dicunt Phœbi filiam fuiſſe. *Heſiod. in Theog.* & *Lucan. l. 5. v.* 126.

Pheneātæ, m. 1. Φενεᾶται, cives Phenei urbis, qui Mercurium quintum colebant. *Cic. 3. de nat. Deor.*

Pheneus, f. *Fenea*, al. *Phinaeo*, Φενεός, opp. Arcadiæ, in Peloponneſo, apud Cyllenem M. inter Clitorium, & Æginam. Ibi moly herba contra veneficia omnia provenit. *Plin. l. 4. c. 6. & l. 24. c.* 4. ¶ Pheneus item, m. 2. fl. al. lacus Arcadiæ, qui in Alpheum defluit. Ejus aqua noctu perniciosa eſt, interdiu ſalutaris. *Ovid. l. 15. Met.* 332. & *Plin. l. 4. c.* 6.

Phengites, m. 1. φεγγίτης, lapis duritia marmoris, candidus, & tranſlucens, a φέγγος, *ſplendor*. *Plin. l. 36. c. 22. Suetan. in Domit. c.* 14.

Phenion, n. 2. herba, al. anemone, *Plin. l. 22. c.* 23.

Pheos, i, n. φέως, herba foliis, & caule ſpinoſo, alio nomine ſtœbes. *Plin. l. 21. c.* 15.

Pheræ, arum, f. *Cheramidi*, Φεραί, opp. Peloponneſi, in Meſſenia, in ora ſin. Meſſeniaci. ¶ Pheræ item, *S. Giorgio* opp. Achaiæ Peloponneſiacæ, apud Helicen. *Plin. l. 4. c.* 5. ¶ Item opp. Atticæ, inter Megara, & Thebas. *Plin. l. 4 c.* 7. ¶ Pheræ etiam, *Fert*, *Jenizar*, *Sidro*, opp. Theſſaliæ geminum, in Magneſiæ tractu, ad Bebeidem lac. inter Demetriadem, & Pharſalum, ubi tyrannidem Alexander ille exercuit, qui inde Pheræus cognominatus eſt. *Cic. 1. de Div. 2. Off.* & *Plin. l. 4. c.* 8.

Pheræus, a, um, adject. ad Pheras pertinens, ut Pheræi campi. *Val. Flacc. l. 1. v.* 444. Pheræus conjux, *Senec. in Med. v.* 665. h. e. Admetus Theſſaliæ (in qua Phera oppidum) rex. ¶ Alexander Pheræus tyrannidem exercuit in Pheræos adeo crudelem, ut ab ipſa uxore noctu cubans interfectus ſit. *Ovid. in Ibin*, *v.* 321. *Cic. 2. Inv. c.* 49.

Phereclēus, a, um, adject. ad Phereclum pertinens, qui fuit architectus, & Paridi naves fabricavit ad rapiendam Helenam. *Ovid. Heroid. ep. 16. v.* 21. Hac duce Sigeo dubias a litore feci Longa Phereclea per freta puppe vias.

Pherecȳdes, is, Philoſophus Syrus, qui primus animorum immortalitatem docuit, teſte *Cic. 1. Tuſc. c. 16. & 1. Divin. c.* 50. Morbo pediculorum conſumptum tradit *Plin. l. 7. c.* 51.

Pherecydēus, a, um, adject. ad Pherecydem ſpectans. *Cic. 2. Divin. c.* 13. Quale Pherecydeum illud, quod eſt a te dictum.

Phiala, æ, f. φιάλη, vas vini, vel aquæ, plerunque ex auro conflatum. *Martial. l. 7. ep.* 51. Quis labor in phiala? *Juven. ſat. 5. v.* 38. Virro tenet phialas, tibi non committitur aurum.

Phidiăcus, a, um, quod ad Phidiam ſpectat. *Martial. l. 6. ep.* 73. Quis te Phidiaco formatam Julia Cælo, Aut quis Palladiæ non putet artis opus? *Juven. ſat. 8. v.* 103. Phidiacum vivebat ebur.

Phidias, æ, m. Φειδίας, nobilis ſtatuarius, qui in ebore ſcalpendo citra æmulum claruit, Diis tamen, ut inquit *Quinct. l.* 2. quam hominibus ſi[illegible] eudis melior. Inter hujus opera præcipue commendata eſt Minervæ ſtatua, quam Athenis ex ebore fecit 26. cubitorum altitudine, in cujus clypeo Amazonum pugnam, & Gigantomachiam inſculpſit, in ſoleis vero Centaurorum, & Lapitharum certamen.

men. Proximam commendationem meruit Jupiter Olympius, & ipſe totus ex ebore. Cælavit & Venerem, quæ poſtea Romæ ſita fuit in porticu Octaviæ. Item ſtatuam Nemeſis Deæ denum cubitorum apud Rhamnuntem Atticæ opp. fecit. *Cic. 2. Acad. 1. Tuſc. 2. de Or. in Orat. in Bruto*, & *Plin. l. 35. c. 8.*

Phiditia, orum, n. cœnationes, ſive convivia apud Lacedæmones ita dicta, ſive quod φιλίας, ideſt, amicitiæ cauſa, inſtituta ſint, ſive potius a parſimonia, ideſt a φείδομαι, *parco*, *parce utor*. Conveniebant enim ad Phiditia cœnaturi, tes ſinguli farinæ modium, vini congios octo, caſei quinque minas, ficuum quinque ſemis minas. *Cic. 5. Tuſc. c. 34.* Quid? victum Lacedæmoniorum in Phiditiis nonne videmus?

Philadelphia, æ, f. *Filadelfia*, urbs Lydiæ, ad Tmoli M. radices. ¶ Philadelphia altera urbs Cœleſyriæ, in Decapolitana reg. a Philadelpho Rege condita, de qua *Plin. l. 5. c. 18.* ¶ Hinc Philadelpheni, Philadelphiæ incolæ, *Id. l. 5. c. 29.*

Philæ, arum. f. inſ. parva Ægypti, aſpera, & undique prærupta, duobus in unum coeuntibus amnibus cincta, qui Nilo mutantur, & ejus nomen ferunt. V. *Strabo l. 17.* ¶ Item opp. Ægypti, in Thebaide, apud Nili cataracteam. V. *Plin. l. 4. c. 15.*

Philammon, onis, m. filius Apollinis ex Chione Nympha, clariſſimus carmine, & citharæ. *Ovid. 11. Met.*

Philanthropia, æ, f. φιλανθρωπία, humanitas, amor erga homines, liberalitas. *Ulpian. l. 2. Dig. de Præventiis.* Si quid philanthropiæ nomine acceperit.

Philanthrōpos, m. 2. lappæ genus, Dioſcoridi aparine, Officinis rebulus, a φίλος, *amicus*, & ἄνθρωπος, *homo*, quia veſtibus hominum adhærens eos amare cidetur. *Plin. l. 24. c. 59.*

Philēma, atis, n. φίλημα, oſculum. *Lucret. l. 4. v. 1165.* Simula, Silena, ac Satura eſt, labioſa, Philema.

Philēteria, æ, φιλεταίριον, herba rutæ ſimilis. *Plin. l. 25. c. 6.*

Philētas, æ, poeta Græcus, Elegiacus, patria Cous, acerrimus poetarum cenſor, Ptolemæi Philadelphi præceptor. *Propert. l. 3. eleg. 1.* Callimachi manes, & Coi ſacra Philetæ.

Philetēus, a, um, adject. a Phileta. *Propert. l. 3. el. 2. in fine.* Ora Philetea noſtra rigavit aqua, h. e. docuit me Elegiaci carminis rationem.

Philippenſis, ſe, adject. a Philippis, ut Philippenſe prælium, *Plin. l. 7. cap. 45.* Philippenſis acies, *Valer. Max. l. 1. c. 5. n. 7.*

Philippēus, a, um, adject. Φιλίππειος, ad Philippum Macedonum regem pertinens. *Propert. l. 3. el. 9. v. 40.* Una Philippeo ſanguine inuſta nota. ¶ Philippeus nummus erat moneta aurea pretioſa, dicta ab eodem Philippo. *Plaut. Aſin. 1. 3. 1.* Nummis philippeis aureis. *Id. Rud. 5. 2. 57.* Centum denaria philippea.

Philippi, orum, m. *Filippo*, urbs Macedoniæ, in Thraciæ confinio, ad Pangæi M. radices, apud oram maris Ægæi, olim clara, nunc pene jacens, & deſerta. Dicta eſt a Philippo Alexandri Magni patre. Celebris fuit pugna Octaviani, & Antonii contra Brutum & Caſſium, qua hi ab illis devicti, & debellati fuerunt. V. *Flor. l. 4. c. 7.* ¶ *Virgilius* prælium hoc cum Pharſalico confundit, cum inquit 1. *Georg. v. 490.* Romanaſque acies iterum videre Philippi.

Philippĭcus, a, um, adject. ad Philippum pertinens, ut Philippicum talentum, apud *Plaut. Truc. 5. 1. 60.* ¶ Philippicæ orationes, Φιλιππικοὶ λόγοι, dictæ ſunt, quas Demoſthenes in Philippum regem Macedonum habuit, quem imitatus *Cicero*, eodem nomine ſuas inſcripſit in Antonium.

Philippopŏlis, f. 3. *Filippopoli*, urbs Thraciæ, ampla, ſine mœnibus, ad Hebrum fl. in Beſſica, opus Philippi Imperatoris. *Plin. l. 4. c. 11. Tacit. 3. Ann.*

Philippus, i, m. filius Amyntæ, pater Alexandri Magni, Rex Macedonum. V. *Juſtinum l. 8. & 9.*

Phillyra. V. *Philyra*.

Philocalia, æ, f. φιλοκαλία, hoc eſt amor pulchritudinis, honeſtatis, rerum honeſtarum ſtudium. *Auguſtin. l. 2. cont. Acad. c. 3.*

Philocăres, n. 3. herba, al. marrubium. *Plin. l. 20. c. 12.*

Philoctetæus, a, um, quod ad Philoctetem ſpectat. *Cic. 2. Tuſc.* Refutetur, ac rejiciatur Philoctetæus ille clamor.

Philoctētes, æ, m. 1. Φιλοκτήτης, Pœantis filius, & comes Herculis. Huic Hercules moriens in Oeta monte mandavit, ne cui corporis ſui reliquias indicaret, idque jurare eum adegit, deditque pro munere pharetram, & ſagittas Hydræ felle intinctas. Sed cum Delphico Oraculo moniti eſſent Græci ad evertendam Trojam ſagittis Herculis opus eſſe, inventus Philoctetes, & de Hercule interrogatus, negavit primo, ſe aliquid de Hercule ſcire, tandem vero mortuum eſſe confeſſus eſt, & cum graviter ad indicandum ſepulchrum cogeretur, ne jusjurandum violaret, ictu pedis locum oſtendit. Igitur conſultacere Principes Græciæ, ut ad bellum Trojanum duceretur, quia ipſe ſolus Lernæis ſagittis uti poterat. Verum unius ſagittæ caſu in pede, quo Herculis tumulum monſtraverat, vulnere pene immedicabili affectus eſt. Quare cum vulneris fœtor a Græcis ferri non poſſet, in Lemno relictus eſt. Sed occiſo Achille, Ulyſſes in Lemnum regreſſus, ad Trojam illum perduxit. Devicta autem Troja, pudore, ne in patriam æger rediret, impeditus, in Calabriam venit, ibique Petiliam condidit. Tandem opere Machaonis medici ſanatus eſt. *Cic. 4. de Or. Virg. 3. Æn. Ovid. 13. Met. Propert. lib. 2. el. 1.* Sed *Servio* auctore ad 3. *Æn.* Græci Philoctetem in Lemno ſublatis ſagittis reliquerunt.

Philogræcus, m. 2. φιλέλλην, qui libenter utitur dictionibus Græcis. *Var. lib. 3. R. R. c. 10.* Tranſi, inquit Axius, nunc in illud genus, quod vos philogræci vocatis ἀμφίβιον.

Philologia, æ, f. φιλολογία, *ſtudio di belle lettere*, ſtudium eruditionis, ſeu humaniorum litterarum, quam eruditionem appellat *Sueton. in Aug. c. 89.* & *in Celig. c. 53.* *Cicero filius Fam. 16. ep. 21.* Quid de Bruti dicam? cujus cum ſtudi, ſeveraque eſt vita, tum etiam jucundiſſima convictio: non eſt enim ſejuncta locus a philologia, & quotidiana συζητήσει. *Cicero pater Attic. 2. ep. 17.* Ne & opera, & oleum philologiæ noſtræ perierit. Adde *Vitruv. præfat. lib. 7.* ¶ Proprie philologia eſt amor ſermonis, loquacitas, nimirum verborum ſtudium, a φίλος, *amicus*, & λόγος, *ſermo*. Hinc *Senec. ep. 108.* Quæ philoſophia fuit, facta eſt philologia.

Philolŏgus, m. 2. φιλόλογος, ſtudioſus Philologiæ. *Cic. Att. l. 13. ep. 12.* In qua homines nobiles illi quidem, ſed nullo modo Philologi, nimis acute loquuntur. *Sen. epiſt. 108.* Cum Ciceronis libros de Republica prehendit hinc Philologus aliquis, & hinc Grammaticus, hinc Philoſophiæ deditus. ¶ Adjective *Vitruv. l. 6. proœm.* Philologis rebus delectari, *di coſe erudite*.

Philomēla, f. 1. Φιλομήλη, Pandionis Athenienſis Regis filia, ſoror Prognes, quæ cum a Tereo compreſſa fuiſſet, tandem Deorum miſeratione in avem ſui nominis converſa fuit, quæ & luſcinia dicitur, quæ etiam nunc deſinere non ceſſat cantu dulciſſimo injuriam, quam paſſa eſt. *Ovid. 6. Met.*

Philomēlus, m. 2. filius Jaſonis, frater Thoantis, Eunei, & Pluti. Filium reliquit nomine Plutum. *Boet. l. 13. Gen.*

Philomūſus, m. 2. φιλόμουσος, amator, ſive amicus muſarum. Nomen proprium eſt apud *Martial. l. 3. ep. 10. & l. 7. ep. 75.*

Philonium, ii, n. φιλώνειον, pharmaci genus. *Seren. Sammon. v. 373.* Quid referam multis compoſita philonia rebus.

Philoſarca, æ, m. amicus, vel amator carnis: a φίλος, amicus, & σάρξ, caro. *Hieronym. ep. 61. ad Pammach. c. 6.*

Philoſophia, æ, f. *Filoſofia*, פילוסופיא, Ger. *philoſophey*, Gal. *philoſophie*, Hiſ. *filoſofia*, φιλοσοφία, amor, & ſtudium ſapientiæ, a φίλος, *amicus*, & σοφία, *ſapientia*. *Cicero* ita deſcripſit *lib. 2. Off.* Quid eſt enim per Deos optabilius ſapientia? quid præſtantius? quid homini melius? quid homine dignius? Hanc qui expetunt igitur, Philoſophi nominantur, nec quicquam aliud eſt Philoſophia, ſi interpretari velis, quam ſtudium ſapientiæ. Sapientia autem eſt, ut a veteribus Philoſophis definitum eſt, rerum divinarum, & humanarum, cauſarumque, quibus eæ res continentur, ſcientia. V. etiam *lib. 1. Tuſcul.* ¶ Triplex eſt, Phyſica, Ethica, Logica, quo nomine etiam Metaphyſica a veteribus comprehenditur. Prima rerum naturam ſcrutatur, ſecunda animum componit, tertia rationem differendi rationem docet. *Cic. 1. & 2. Acad. 5. Fin. & 1. de Orat.* De diviſione Philoſophiæ ſecundum ſectas *Cicero* diſſerit 1. *Acad.* 1. *de Leg.* 3. *de Orat.* ¶ Antonomaſtice, ſeu per excellentiam Philoſophiæ nomine Ethica, ſeu Moralis intelligitur. *Cic. 2. de Div. & 1. de Or.* ¶ In plur. numero Philoſophias uſurpat *Cic. 3. de Or. c. 57. Gel. l. 4. c. 1. & Senec. epiſt. 48.*

Philoſophice, adv. *da Filoſofo*, ut Philoſophice vivere, apud *Lactant. l. 3. c. 14.*

Philoſophicus, a, um, *Filoſofico*, φιλοσοφικός, quod ad Philoſophiam ſpectat. *Cic. 5. Tuſc. c. ult.* A quo non modo impulſi ſumus ad Philoſophias ſcriptiones, verum etiam laceſſiti.

Philoſŏphor, aris, atus ſum, d. 1. *filoſofare*, *ſtudiar Filoſofia*, Germ. *weisheit ſtudieren*, Gal. *philoſopher*, Hiſp. *filoſofar*, φιλοσοφέω, ſapientiæ ſtudeo, rerum naturas perſcrutor, Philoſophorum more diſputo. *Cicer. 1. de nat. Deor.* Et cum minime videbamur, tum maxime philoſophabamur. *Id. 2. de Or. c. 37.* Decrevi philoſophari potius (ut Neoptolemus apud Ennium) paucis: nam omnino haud placet. ¶ Reperitur etiam imperſ. *Plaut. Pſeud. 2. 3. 22.* Sed ſatis eſt philoſophatum.

Philoſŏphus, phi, m. 2. *Filoſofo*, *amatore della ſapienza*, פילוסוף, Ger. *ein Philoſophus*, Gall. *Philoſophe*, Hiſp. *Filoſofo*, φιλόσοφος, amator ſapientiæ, naturæ interpres, magiſter virtutis, qui rerum cognitione delectatur, a φίλος, *amicus*, & σοφία, *ſapientia*. *Cicero* ſic deſcribit *lib. 1. de Or. c. 49.* Philoſophi denique ipſius, qui de ſua vi, ac ſapientia unus omnia pene profitetur, eſt tamen quædam deſcriptio, ut is, qui ſtudeat omnium rerum divinarum, atque humanarum vim, naturam, cauſaſque noſſe, & omnem bene vivendi rationem tenere, & perſequi, nomine hoc appelletur. ¶ Hoc nomen a Pythagora originem habuit. Cum enim Phliuntem veniſſet, & cum Leonte principe Phliaſiorum docte, & copioſe diſſeruiſſet, ejus ingenium, & eloquentiam cum admiratus eſſet Leon, quæſivit ex eo, qua maxime arte confideret, at ille, artem quidem ſe ſcire nullam, ſed eſſe Philoſophum, reſpondit. *Cicer. 5. Tuſc.* ¶ Primus Philoſophus Thales Mileſius fuit. *Cic. 1. de nat. Deor. & in Fragm. de Philoſophia* apud *Lact. l. 3. c. 15.* ¶ Adjective *Pacuv.* apud *Gell. l. 13. c. 8.* Ego odi homines ignava opera, philoſopha ſententia.

Philotechnus, a, um, adject. a φίλος, *amicus*, & τέχνη, *ars*, artificioſus, induſtrius. *Vitruv. l. 6. proœm.* Philologis, & Philotechnis rebus me delectans.

Philtrum, i, n. φίλτρον, genus veneni, quod amorem, & ut plurimum inſaniam ingerit, a φιλέω, *amare*. A Martiano dicitur amatorium. Ac ſimiliter Gloſſæ vett. exponunt. *Cicero* vocat amatorium poculum. *Horatius Epod. ode 17.* deſiderii poculum appellat, *Juven. ſat. 6. v. 609.* Theſſala vendit Philtra, quibus valeant mentem vexare mariti. Adde *Ovid. 2. de ar. am. v. 106.*

Philus, i, m. φίλος, amicus. Vox Græca eſt, quam tamen uſurpavit *Petron. in Satyr. c. 70.* ubi ait. Quam facile (mulieres) adamarent: quam cito etiam philorum obliviſcerentur.

Philyra, æ, f. φιλύρα, membrana tenuiſſima inter corticem, & lignum tiliæ arboris, coronarum lemniſcis celebris, quam deſcribit *Plin. l. 16. c. 14.* Hinc *Horat. l. 1. od. ult.* Diſplicent nexæ philyra coronæ. *Ovid. 5. Faſt. v. 337.* Ebrius intinctus philyra conviva capillos. Ex philyra chartas fieri ſolitas, ſcribit *Plin. l. 13. c. 11.*

Philyra, æ, filia Oceani, mater Chironis Centauri. Hinc

Philyreius, a, um, adject. ut Philyreia tecta, *Ovid. 7. Met. v. 352.* Philyreius heros, h. e. Chiron, *Id. 2. Met. v. 676.*

Philyrĭdes, (vel Phillyrides, metri cauſa) æ, patronymicum, Chiron filius Philyræ. *Ovid. 1. de ar. aman. v. 11.* Phillyrides puerum citharæ præfecit Achillem.

Phimus, i, φιμός, fritillus, pyrgus. Quidam hanc vocem legunt in illo *Horatii l. 2. ſat. 7.* Mitteret in phimum talos. At plerique *pyrgum*.

Phinēius, a, um, quod Phinei eſt. *Virg. 3. Æn.* Phineia poſtquam Clauſa domus.

Phineus, i, Φινεύς, filius fuit, teſte Hellanico, Agenoris, vel, ut Heſiodus ait, Phœnicis, & Caſſiopeæ, nepos Agenoris, frater Cilicis, Doryeli, & Atamini. Hic Rex Arcadiæ, vel, ut alii ſcribunt, Thraciæ, vel, ut rurſus alii, Paphlagoniæ, uxorem duxit Cleopatram, quam quidam Sthenoboeam, ſeu Sthenoboen vocant, ex qua genuit Orythum, & Crembum, ut Sophocles; ut alii, Mariandynum, & Thynum, vel, ut rurſus alii, Palæmonem, & Phineum, quibus, mortua priore conjuge, Harpalycen filiam Boreæ, & Orithyiæ, ſororem Calais, & Zethi novercam ſuperinduxit. Sed Flaccus, cui etiam Apollonii Commentarius l. 2. aſſentitur, dicit, Phineum Cleopatram filiam Boreæ, & Orithyiæ, uxorem duxiſſe, ſecundam vero Idæam Dardani filiam novercam ſuperinduxiſſe. Suaſu ſecundæ uxoris filios ſuos ex priore ſuſceptos excæcavit. Quapropter & ipſe excæcatus eſt a Diis, & Harpyiæ contra eum miſſæ, quæ menſam ejus, & cibos turpiſſime fœdabant. Poſtea vero, cum Argonautas humaniſſime excepiſſet, Jaſon præcepit Calai, & Zetho fratribus alatis, ut aves illas ex ejus Regno expellerent, a quibus uſque ad Strophades inſulas fugatæ ſunt. Poſtremo occiſus eſt ab Hercule, cum is in ſolitudine liberos Phinei inveniſſet excæcatos, audiviſſetque, eos calumniis novercæ ejectos fuiſſe. ¶ Phineus alter, Cephei frater, qui cum promiſſam ſibi Andromedam filiam fratris a Perſeo, cui ex pacto poſtea nupſerat, repeteret, poſt ingentem rixam, viſo caſu capite Meduſæ, in lapidem mutatus eſt. *Ovid. 5. Met.*

Phinidæ, arum, m. duo filii Phinei de quibus V. in voce præced. *Ovid. in Ibic. v. 273.* Ut duo Phinidæ, quibus idem lumen ademit, Qui dedit.

Phiſon, m. 3. unus ex quatuor fluviis, qui e terreſtri Paradiſo egrediuntur. Alius eſt Ganges, alius Nilus, alius Phaſis, qui eſt in Colchide. *Alcim. Avit. l. 1. v. 290.* Quartus Phiſon erit, quem poſſidet India Gangem.

Phlebotŏmo, as, a. 1. vena inciſa ſanguinem extraho, φλεβοτομέω, *Vegetii* eſt *l. 3. c. 54. Theod. Priſc. l. 1. c. 37.* Et *Cal. Aurel. Acut. l. 2. c. 14.* Hinc Phlebotomice, Phlebotomia, & Phlebotomatus, apud eundem.

Phlebotomus, i, m. φλεβοτόμος, venæ inciſor, & Phlebotomum, i, n. φλεβοτόμον ſcalpellum, quo vena inciditur. *Theod. Priſcian. l. 2. c. 4.* Intra tertium diem Phlebotomo ſubvenire non convenit. Et c. 9. Si moleſtia perſeveraverit, phlebotomum adhibeo. Adde *Veget. l. 1. Rei veterin. c. 24.*

Phlegĕthon, ontis, m. Φλεγέθων, flu. inferorum, a φλεγέθω, poetice pro φλέγω, *ardeo*, *uro*, quia igneis undis fluit. A poetis filius Cocyti fingitur. *Virgil. lib. 6. Æn.*

Phlegethontēus, a, um, quod ad Phlegethontem ſpectat. *Claudian. l. 1. de raptu Proſerp.* Ripa Phlegethontea.

Phlegethontis, idis, f. quæ Phlegethontis eſt. *Ovid. 5. Met. v. 544.* Sparſumque caput Phlegethontide lympha.

Phlegma, & Flegma, atis, n. *flemma*, φλέγμα, humor in corpore frigidus & humidus, hyeme potiſſimum exuberans. *Pallad. in Jul. tit. 6.* Hoc vini genus ventrem purgabit, phlegma diſſolvet. *Veget. de re veterin. l. 2. c. 15.* Jumentum inflamens multum flegmatis ex ore profundet. ¶ Volunt eſſe a φλέγω inflammo, per antiphraſim, quia minime calidum eſt.

Phlegmŏne, es, f. φλεγμονή, inflammatio, ſive collectio, quoties ſanguis utilis, & mediocriter emiſſus fertur ſubitus in aliquam corporis partem, & ſpeciatim, ac proprie quælibet incenſio cum tumore, & ulcere. *Plin. l. 20. c. 4.* Phlegmonæ prodeſt ipſos (raphanos) illinire tuſos.

Phlegon, ontis, m. φλέγων, unus ex equis Solis, a φλέγω, *ardeo*. *Ovid. Met. 2. v. 154.* V. Æthon.

Phlegontis, idis, f. φλεγοντὶς, gemmæ genus, a φλέγω, *uro*, quod in ea flamma quædam ignis ardere videtur. *Plin. l. 37. c. 11.*

Phlegra, f. 1. poſtea Pallene, urbs Macedoniæ, circa quam vallis fuit, in qua Gigantes olim cum cœleſtibus conflixiſſe, & ab Hercule extincti eſſe dicuntur. *Sil. l. 8. v. 539. Plin. l. 3. c. 5.* ¶ Theagenes, & Eudoxus, qui ad hiſtoricam fidem pugnam hanc conantur reducere, ita ſcripſerunt, ut refert *Strabo*

lib. 5. Pallenem, quæ veteri nomine Phlegre vocabatur, homines tenuerunt, quibus immanitas, & ſuperbia morum Gigantum cognomen peperit. In hos, ineunte prælium Hercule, fulmina de cœlo miſſa ſunt, donec ii fugere coacti ſunt, ſicque ingenti victoria ſuperati. Ex hac re rumor in vulgus ortus, ut Gigantes moverint bellum Diis.

Phlegræus, a, um, adject. a Phlegra, ut Phlegræa prælia. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 3. v. 196. tumultus Phlegræi. *Propert. l.* 2. *el.* 1. ¶ Phlegræi Campi, Φλεγραῖα πεδία, campi in Macedonia, vel Theſſalia, ubi Gigantes cum Cœleſtibus pugnavere. Dicti ſunt a Phlegra urbe. ¶ Phlegræi item Campi, al. Forum Vulcani, *la Solfatara*, lacus Campaniæ, a Puteolis a. M. P. Neapolim verſus, a φλέγω, *ardeo*, quia ſulphur gignunt, & in morem ingentis theatri ignes perpetuos emittunt. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Phlegyæ, m. 3. Φλεγύαι, pop. inſulani Theſſaliæ, a Phlegya Ixionis patre cognominati, qui cum ſacrilegi eſſent, Deoſque, & homines ſprevissent, ab irato Neptuno immiſſo diluvio ſubmerſi ſunt. *Ovid. Met.* 11.

Phlegyas, m. 1. Φλεγύας, Martis filius, Rex Lapitharum in Theſſalia, pater Ixionis, & Coronidis Nymphæ, quam cum ab Apolline vitiatam ſenſiſſet, confeſtim ira percitus, templum ejus Delphis incendit. Quapropter Apollo iratus ipſum ſagittis interfectum ad inferos detruſit, ubi hac pœna afficitur, ut ſub ingenti ſaxo, ruinam minitante, ſedens ſemper illud caſurum ſuſpicetur, & timeat. *Virg. Æn.* 6. *Ovid.* 5. *Met.*

Phlŏos, m. 2. φλόος, στοιβή, herba caulem habens aculeatum, & folium hiſpidum, quam nonnulli ſtœben vocant, a φλέω, *abundo*, quod in Orchomenio lacu copioſiſſime proveniat. *Plin. l.* 21. *c.* 15.

Phliaſius, a, um, adject. a Phliunte urbe. *Cic.* 5. *Phil.* Phliaſios ſermo. ¶ Et Phliaſii, orum, Phliuntis incolæ. *Id.* 5. *Tuſc.*

Phlius, untis, fem. *Un*, al. *Rupela*, al. *Pheica*, opp. Peloponneſi, conditum a Phliante, teſte *Pauſania*, in Sicyonia, ad fontes Aſopi fl. *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Phlogĭnos, i, & Phlogites, æ, φλόγινος, & φλογίτης, nomina ſunt duarum gemmarum igneo, vel flammeo colore nitentium. *Plin. l.* 37. *c.* 10. & 11. & *Solin. c.* 40. V. Chryſites.

Phlomis, idis, f. φλομίς, verbaſcum, quo pro ellychnio utuntur. *Plin. l.* 25. *c.* 10. *Apul. de herb. c.* 71.

Phlox, ogis, f. genus floris flammeo colore, a φλὸξ, flamma. *Plin. l.* 21. *c.* 11.

Phoca, æ, f. *vecchiomarino*, φώκη, vitulus marinus, bellua, quæ coria, & pilis tecta eſt, canum modo coit, & paris in terra pecudum more, & in ſomno inſtar bovis mugit. *Plin. l.* 9. *c.* 7.

Phocæa, æ, f. *Foccia vecchia*, al. *Fochia vecchia*, al. *Foglia vecchia*, Φώκαια, urbs Æolidis, in Aſia minore, & in ora maris Ægæi, cum portu capaci, & amplo, cui adjacet altera Phocæa, *Fochia nova* dicta, Athenienſium colonia, apud oſtia Hermi fl. Dicta creditur, quod vituli marini magno numero apparuerint urbem condentibus. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Phocæenſis, ſe, adject. ad Phocæam pertinens. *Plin. l.* 3. *c.* 4. Maſſilia Græcorum Phocæenſium fœderata.

Phocæus, a, um, quod eſt ex Phocide. *Ovid.* 11. *Met. v.* 354. Advolat armenti cuſtos Phocæus Anetor. *Hor. Epod.* 16. Phocæorum civitas, h. e. eorum, qui Maſſiliam condiderunt.

Phocaicus, a, um, φωκαϊκός, quod ad Phocæam urb. ſpectat. *Ovid.* 6. *Met. v.* 9 Murice Phocaico. ¶ *Lucan. l.* 3. Phocaicæ carinæ h. e. Maſſilienſium. ¶ Item quod ad Phocidem ſpectat. *Lucan. l.* 5. *v.* 144. Candida Phocaica complectitur infula lauro.

Phocais, idis, adject. patronym. fœmin. a Phocide. *Lucan. l.* 3. *v.* 301. Phocais in dubiis auſa eſt ſervare juventus. Ubi Maſſilienſes intelligit, qui a Phocide oriundi dicuntur. Alii leg. *Phocæa*, eodem ſenſu.

Phocenſes, ium, m. populi Phocidis. *Juſtin. l.* 8. *c.* 1. ¶ Item incolæ Phocææ urbis. *Strabo l.* 4. *Herod. l.* 1. ¶ Iidem aliquando relicta Græcia ultra Italiam navigantes Maſſiliam dicuntur vel condidiſſe, vel inſtauraſſe. V. Maſſilia.

Phoceus, a, um, Focenſis. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 276.

Phoclas, V. Phocis.

Phocis, idis, f. Φωκίς, regio Achajæ, inter Bœotiam ad Or. & Ætoliam ad Occ. in qua Delphi urbs, & Parnaſſus, & Helicon montes, Caſtalius fons, & Cephiſus flu. *Lucan. l.* 3. Exuſtæ Phocidos arva.

Phocus, m. 2. Φῶκος, filius Æaci, qui a Peleo occiſus eſt. *Ovid.* 7. *Metam.*

Phœbas, adis, f. φοιβάς, Phœbi ſacerdos, ita dicta, teſte *Serv.* quod Phœbei Numinis concepto afflatu fureret, & agitaretur in bacchantis imaginem. *Sil. l.* 15. *v.* 282. *de Caſſandra*. Sanctius Iliaca ſervata eſt Phœbade virgo.

Phœbe, f. 1. Φοίβη, Phœbi ſoror, Diana, ſive Luna. *Virg.* 1. *Georg. v.* 431. Vento ſemper rubet aurea Phœbe.

Phœbeius, a, um, adject. &

Phœbēus, a, um, quod ad Phœbum ſpectat. *Virg.* 3. *Æn.* Phœbeæ lampadis inſtar. *Ovid.* 15. *Met. v.* 642. Quam colat, explorant, juvenis Phœbeius urbem.

Phœbigĕna, æ, m. Phœbi filius. *Virg.* 7. *Æn. v.* 773. *de Æſculapio*. Fulmine Phœbigenam Stygias detruſit ad undas.

Phœbus, m. 2. *Febo*, Φοῖβος, idem ac Apollo, ita dictus a ſpecie, & nitore, ut aliqui ſcribere apud *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 17. Nam φοῖβον notat ſplendidum, lucidum, purum, teſte *Heſych. Hor. in carm. ſæc.* Augur, & fulgente decorus arcu Phœbus. ¶ Revera φοῖβος adject. eſt, quare *Homerus* ſæpe φοῖβος Ἀπόλλων, habet, eumque imitatus *Virg. Æn.* 3 *v.* 251. Quæ Phœbo pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo Prædixit. ¶ Ponitur interdum pro Sole. *Horat. l.* 3. *od.* 21. Dum rediens fugat aſtra Phœbus.

Phœnice, es, & Phœnicia, æ, *Fenicia*, Φοινίκη, regio Syriæ maritima, inter Cœloſyriam ad Bor. Eleuthero fl. diſterminante, & Palæſtinam ad Mer. Cherſeo fl. ab ea diviſa. Olim Phœnice erat, quicquid terrarum inter Eleutherum fl. & Peluſium opp. Ægypti mari interno objacebat. Dicta eſt a Phœnice filio Neptuni, & Libyes, qui in hac regione regnavit. Phœnicia inter alia abundat muſice, gypſo, gentiana, liliis, myrtis, & circa Orontem myrrha. Sed oſtro maxime Tyrio claret. V. *Plin. l.* 5. *c.* 12. & 19 & *l.* 32. *c.* 20. ¶ Phœnicia item inſ. parva maris Ægæi, Sigeo promont. objecta. *Plin. l.* 3. *c.* 5. & alibi.

Phœnicĕa, æ, f. φοινικῆ, herba, quam Latini hordeum murinum appellant, quidam hodie ſterilem avenam. *Plin. l.* 22. *c.* 25.

Phœnices, m. 3. Φοίνικες, pop. Phœniciæ, qui a Poetis etiam Agenoridæ, & Pygmalionei dicuntur. Nomen accepere a Phœnice filio Neptuni, & Libyes. A mari rubro profecti Tyrum, Sidonem, & alias urbes in Phœnicia condidere. Iidem Thebas, Uticam, Hipponem, Leptim, Maſſiliam, Emporias, & alias urbes ædificavere in Bœotia, Attica, Gallia, Hiſpania, & aliis Provinciis. Fuere inventores literarum. *Lucan. l.* 3. *v.* 220. *Plin. l.* 5. *c.* 12. ¶ Iidem artis navigandi. *Plin. l. c.* ¶ Iidem primi mercaturam exercuere. *Cic.* 3. *de Rep.* ¶ Iidem habiti ſunt vafri, malitioſi, & malæ fidei, hinc Græca illa proverbia, *Phœnicum pacta*, *Phœnicum mendacium*.

Phœnicĕus, a, um, adject. ut phœniceus color, φοινίκεος χρῶμα, qui & ſpadiceus, & badius dicitur, vulgo *baio*. Confunditur ſæpe cum puniceo, ad quem maxime accedit ob exuperantiam ruboris, quam ei tribuit *Gelius l.* 2. *c.* 9. & *l.* 2. *c.* 26. ubi hac ipſa de re diſputatio eſt. Eſt a φοῖνιξ, *palma*, quia rubet, quemadmodum fructus palmæ non admodum Sole incoctus. Quidam cum purpureo confundunt, ſed differt, ut patet ex *Plin. lib.* 21. *cap.* 23 *de anemone herba*. Aut phœniceum florem habet, aut purpureum, aut lacteum. *Plaut. Pſeud. a.* 1. *ſc.* 2. *in fin.* Phœniceum corium vocat tergum ſervi hominis plagis lividum, & cruentum; cui loco ſimilem affert ex Ariſtophane *H. Steph. in Græc. Theſ.* ad vocem φοινικοῦν, *cruentare*, *ſanguine inficere*. Unde maxime apparet, quinam fuerit phœniceus color. Cognatio ejus cum puniceo colligitur maxime ex alio *Plauti* loco, qui ad ſuperiorem valde accedit. *Rud.* 4. 3. 61. Niſi taces, fiet tibi puniceum corium, poſtea atrum denuo. ¶ Multis rebus tribuitur, ut floribus, equis, veſtibus. *Ovid.* 14. *Met. v.* 345. Phœniceam fulvo chlamydem contrenſus ab auro. ¶ In aliquibus codicibus legitur *puniceam*, ſatrita littere aſpirata.

Phœnicia, V. Phœnice.

Phœnicias, æ, m. φοινικίας, ventus ſpirans media regione inter ortum brumalem, & meridiem. *Plin. l.* 2 *c.* 47. ubi alii leg. *Phœnicem*.

Phœnicitis, idis, f. gemma balano ſimilis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Phœnicius, a, um, adject. ad Phœniciam pertinens, ut Phœnicium mare. *Plin. l.* 5. *c.* 12. Phœnicia cedrus. *Id. l.* 13. *c.* 5. ¶ *Phœnicium corium*, legitur in quibuſdam *Plauti* codicibus pro *Phœniceum*, *Pſeud.* 1. 2. V. Phœniceus.

Phœnicobalănus, m. 2. φοινικοβάλανος, palmæ Ægyptiæ fructus præ maturitate nigreſcens, veſcenteſque inebrians. *Plin. l.* 12. *c.* 22.

Phœnicoptĕrus, m. 2. φοινικόπτερος, ſpecies avis rubentes pennas habentis. Sæpe natura nomen adjectivum eſt, & commune, quod ſignificat pennas habens punicei coloris. Conflatus enim ex φοῖνιξ, qui colorem notat *puniceum*, & πτερὸν, quod eſt *penna*. *Plin. l.* 10. *c.* 48. Phœnicopteri linguam præcipui ſaporis eſſe, Apicius docuit nepotum omnium altiſſimus gurges. V. *Martial. epigr.* 71. *l.* 13.

Phœnicūrus, i, φοινίκουρος, avis a caudæ rubore ſic dicta. *Plin. l.* 10. *c.* 29.

Phœniſſa, æ, adject. quæ eſt ex Phœnicia. *Virg.* 6. *Æn. v.* 450. Hunc Phœniſſa tenet Dido. ¶ *Phœniſſa agmina* dixit *Sil. l.* 17. *v.* 147. non tamen ideo credas *Phœniſſus*, & *Phœniſſum* dici poſſe.

Phœnix, icis, m. Φοῖνιξ, filius Agenoris, nepos Beli Priſci Ægyptii, frater Taygetæ, Polydori, Cilicis, Europæ, Cadmi Labdaci, pater Philiſtheæ, & Beli ſecundi. Aliqui dicunt, non filium, ſed patrem Agenoris fuiſſe. Regnavit in parte maritima Syriæ, quæ ab eo Phœnice, ſeu Phœnicia dicta eſt, circa ann. mundi 2746. tempore Danai Regis Argivorum. ¶ Phœnix alius, fil. Amyntoris, qui Achilli a Peleo patre comes datus eſt ad bellum Trojanum, ut illum efficeret oratorem verborum, actoremque rerum. *Ovid.* 8. *Metam.* & *Cicer.* 3 *de Orat.* ¶ Achille mortuo, ejus rei nuntium ad patrem detulit. Hinc *Plaut. Bacch.* 2. 2. 45. Multo magis, ne Phœnix tuis factis luam, teque ad patrem eſſe mortuum renunciem.

Phœnix, fl. Theſſaliæ, qui in Apidanum influit. *Plin. l.* 4. *c.* 8.

Phœnix, icis, m. 3. *fenice*, Ger. *phœnix*, Gal. *phœnix*, Hiſ. *fenix*, φοῖνιξ, avis in Oriente, in Arabia, aquilæ magnitudine, pennis rubentibus, quæ annos ſexcentos, & ſexaginta vivere dicitur, deinde conſtructo nido ſe comburere, & nato ex cineribus vermiculo reſurgere. Vide *Plin. l.* 13. *c.* 4. & *l.* 10. *c.* 2. *Tac. Ann.* 6. *c.* 28.

Pholŏe, es, f. 1. Φολόη, *Xirta*, mons Peloponneſi, in Arcadia, excelſus, ſylvoſus, nivoſus, Piſæ Olympiæ proximus. *Ovid.* 2. *Faſt.* ¶ Item mons Theſſaliæ, ubi Hercules Centauros occidit. Hinc

Pholoetĭcus, a, um, quod ad Pholoen ſpectat, ut Pholoetica monſtra, id eſt Centauri. *Sidon. in Panég. Majorani*, *carm.* 5 *v.* 530. Non ſic Pholoetica monſtra, Atque Pelethronios Lapithas Semeleius Evan Miſcuit.

Pholus, m. 2. Φόλος, unus ex Centauris, filius Ixionis ex Nube, qui Herculem ſuſcepit hoſpitio, cum ad expugnandos Centauros pergeret. *Serv. in* 8. *Æn.* Periit in nuptiis Pirithoi. *Virg.* 2. *Georg.*

Phonaſcus, m. 2. φωνασκός, vocis exercitator, vocis, pronuntiationiſque magiſter, & moderator, a φωνὴ, *vox*, & ἀσκέω, *exerceo*. *Sueton. de Aug. cap* 84. Pronunciabat dulci, & proprio quodam oris ſono, dabatque aſſidue phonaſco operam. Is enim vocem intorquere, remittere, lenire, exaſperare docebat. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Sed cura non eadem Oratoribus, quæ phonaſcis. ¶ Interdum phonaſcus dicitur præcentor in choro canentium, quem ducem carminis *Apulejus* vocat. *Sidon. l.* 4. *ep.* 11. *in carm.* Pſalmorum hic modulator, & phonaſcus. Ubi contra naturam Græcæ vocalis ω, primam corripuit.

Phorcus, ci, vel Græco more Phorcys, os, aut etiam Phorcyn, nis, Φόρκυς, Φόρκυν, filius Neptuni, & Thooſæ Nymphæ, vel Oceani, & Salaciæ, ut *Cicero* ſcripſit in *Timæo*, Rex Corſicæ, & Sardiniæ inſularum, quem ab Atlante navali prœlio victum, undique obrutum, poſtea ſocii ſuperſtites in marinum Deum converſum dixere, eique divinos honores exhibuere. Reliquit filium Bathyllum, & quinque filias, Thooſam, Scyllam, Meduſam, Sthennonem, Euryalem. *Virg.* 5. *Æn. Serv. ib.* ¶ Eſt etiam phorcus nomen piſcis cujuſdam, apud *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Phorcynis, idos, f. Meduſa filia Phorci. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 230. In partem Phorcynida tranſtulit illam.

Phorcys, ydis, f. 3. Meduſa filia Phorci. *Propert. lib.* 3. *eleg.* 22. Sectaque Perſea Phorcydos ora manu.

Phormio, onis, m. 3. paraſitus apud *Terent.* a φορμὸς, *ſporta*. *Donat. in Phorm. a.* 1. *ſc.* 2. *v.* 72. Phormio non a formula, ſed a phormio dicitur ſparteo, quem nos æreum dicimus trivialiter, & pro conſuetudine. *Id. in prol. ejuſd. Comœdiæ* ſcribit, phormium dici tegeticulum, quo pavimentum ſternitur. ¶ Fuit etiam Phormio Philoſophus Peripateticus, qui Epheſi coram Antiocho, & Annibale diſertiſſime locutus eſt de Imperatoris officio, & de omni re militari, de quo Annibal interrogatus, quid ſentiret, dixit, multos ſe deliros ſenes vidiſſe, ſed qui magis, quam Phormio deliraret, vidiſſe neminem. *Cic.* 2. *de Orat.*

Phormium, ii, n. 3. φορμίον, ſtoro, ſive ſtoja, cophinus. V. Phormio.

Phoronēus, m. 2. per tres ſyllabas Φορωνεύς, filius Inachi fl. frater Ius, ſive Ionis, Rex Argivorum. *Euſeb. l. de Temp.* Aliqui dicunt, Phoroneum Argivorum Regem filium habuiſſe Inachum, qui a ſe fluvium Inachum denominavit, hinc eſſe, quod Poetæ fluvium pro filio Phoronei accipiant. Hic initio diſperſos populos in urbem coegit, quam appellavit Phoronicon. Filium genuit Ægialeum, & filiam Niobem. *Bocc. l.* 7. *Gen. Stat.* 4. *Theb. v.* 589. *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Phoronĕus, a, um, per quatuor ſyllabas, Φορώνειος, quod ad Phoroneum ſpectat. *Stat.* 3. *ſyl.* 2. *v.* 101 Iſis Phoroneis quondam ſtabulata ſub antris.

Phorōnis, idis, f. Φορωνίς, Io filia Inachi, ſoror Phoronei. *Ovid.* 1. *Met. v.* 668. Nec ſuperum Rector mala tanta Phoronidos ultra Ferre poteſt. *Sen. in Thyeſt. v.* 114. Phoronides latuere venæ. h. e. undæ Inachi fluvii, filii Phoronei.

Phoſphorĕus, a, um, adject. *Prudent. Cathem.* 5 *v.* 147. Et qua Phoſphoreum temo regit jugum. Al. leg. *Boſphoreum*.

Phoſphŏrus, i, m. *Lucifero*, Φωσφόρος, Lucifer, ſtella Veneris matutino tempore. Nam veſpera eadem *Heſperus* vocatur. Eſt a φῶς, *lumen*, & φέρω, *porto*. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Infima eſt quinque errantium, terræque proxima ſtella Veneris, quæ Phoſphoros Græce, Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur Solem; cum ſubſequitur autem, Heſperos.

Phradmon, onis, m. ſtatuarius inſignis, qui paucis annis poſt Phidiam floruit; de quo *Plin. l.* 34. *c.* 8. & *Colum. l.* 10. *v.* 30.

Phragmitis, is, φραγμίτης, genus arundinis tenuis, & gracilis. *Plin. l.* 32. *c.* 10.

Phraſis, is, f. *fraſe*, φράσις, dictio, ſtylus, elocutio, genus elegans, & ornatum loquendi. A *Quintil. l.* 10. *c.* 1. definitur eloquentiæ corpus, & dicendi modus: eſt a φράζω, *ediſſero*. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Macer, & Lucretius legendi quidem, ſed non ut phraſin, id eſt corpus eloquentiæ, faciant.

Phrenes, um, φρένες. *Plin. lib.* 11. *cap.* 37. Exta homini ab inferiore viſcerum parte ſeparantur membrana, quam præcordia appellant, Græci appellaverunt phrenas.

Phrenēſis, is, f. *frenesia*, φρένησις, idem ac phrenitis, hoc eſt inſania, furor. *Senec. l.* 1. *de Ira*, *c.* 13. Dic & phreneſim, & inſaniam viribus neceſſariam, quia ſæpe validiores reddit. *Juven. ſat.* 14. *v.* 136. Cum furor haud dubius, cum ſit manifeſta phreneſis. *Seren. Sammon. c.* 8. & *Prudent. Hamartig. verſ.* 125. ſecundam hujus vocis corripuere, licet Græce ſcribatur per η.

Phreneticus, a, um, o. 1. a. *frenetico*, φρενητικὸς, qui phreneſi laborat. *Cic.* 1. *de Div. c.* 38. Ego haud ſcio, an nec cardiacis hoc tribuendum ſit, nec phreneticis.

Phrenetiſo, as, n. 1. phreneſi laboro. *Cæl. Aurel. in præfat. Acut.* Phrenetizandi cauſas dicere.

Phreniticus, a, um, phrenitide laborans. *Celſus l.* 3. *c.* 18.

Phrenitis, itidis, f. *frenesia*, Germ. *unſinnigkeit*, Gall. *phreneſie*, Hiſp. *freneſia*,

φρε-

φρενῖτις, deliratio, inſania, cum febri acuta, proveniens ex immodenta ſanguinis effervescentia. Plura de illa leges apud *Celſ. l. 3. c. 18.*

Phroneſium, i. 2. φρονήσιον, a prudentia, meretricis nomen, apud *Plaut.*

Phryganion, ii, n. nomen animalis, quod adalligatum quartanas ſanare creditum fuit, teſte *Plin. l. 30. c. 11.*

Phryges, gum, m. pop. Phrygiæ. Barbari, ac ſervili ingenio eſſe feruntur, ſoliſque verberibus in officio contineri. Hinc adag. *Phryx plagis melior fieri ſolet*, apud *Cic.* in eos, qui non monitis, nec pudore, ſed verberibus tantum emendantur. *Cicer. pro Flacc.* Utrum igitur noſtrum eſt, an veſtrum hoc proverbium, Phrygem plagis fieri ſolere meliorem? ¶ Paſtores arant. *Cic. 1. de Div.* ¶ Avibus, & earum ſignificationibus obtemperabant. *Id. ibid.* ¶ Populi Phrygiæ minoris, ideſt Trojani, innumeris acceptis calamitatibus ob Helenæ raptum, vix decimo demum anno de ea reſtituenda conſultare cœperunt, quam ſi ſtatim repoſcenti Menelao reddidiſſent, iis ærumnis ſe ſe ſubduxiſſent. Hinc prov. *Sero ſapiunt Phryges*, quod eſt in Tragœdia Livii Andronici, quæ inſcribitur *Equus Trojanus*, in eos, quos ſero pœnitet male, vel ſtulte factorum. *Cic. l. 7. Fam. ep. 16.* In Equo Trojano ſcis eſſe in extremo, Sero ſapiunt. ¶ In ſing. num. *Claud. l. 2. in Eutrop. v. 153.* Oſtrogothis colitur, miſtiſque Gruthungis Phryx ager. *Phædr. l. 3. in præfat.* Si Phryx Æſopus potuit, &c.

Phrygia, æ, f. 1. Φρυγία, regio Aſiæ minoris, ita dicta a Phryge fl. qui eam a Caria dividit, vel a Phrygia filia Cecropis, vel a Phrygio, ſive Brygio oppid. Macedoniæ, unde colonos profectos aiunt in Phrygiam. Duplex eſt, magna, ſeu major, & parva, ſeu minor. Phrygia magna, eſt regio ampla in mediterraneis, Galatiæ, Pamphyliæ, Lydiæ, Cariæque confiniis. Regio eſt verſus Helleſpontum, & circa maris Ægæi, ad Occaſ. Ante Troas dicebatur, a Phrygibus occupata Phrygia minor dici cœpit. V. *Plin. l. 5. c. ult. & Curt. l. 3. c. 1.*

Phrygianus, a, um, Phrygionum opera confectus, ut Phrygianæ veſtes, ideſt acu pictæ, & filis aureis decoræ. *Plin. l. 8. c. 48.* Togas raſas, Phrygianaſque D. Auguſti noviſſimis temporibus cœpiſſe, ſcribit *Feneſtella*. *Harduin.* legit ex quibuſdam MSS. *Phryxianas*, & exponit veſtes villoſas, & criſpas ad ſimilitudinem Phryxei velleris.

Phrygicus, a, um, Phrygius. *Valer. Max. l. 7. c. 5. n. 2.* Qui Matrem Idæam Phrygiis ſedibus ad noſtras aras focoſque migrantem excepit.

Phrygiones, m. 3. *victimarii*, φρύγιοι, qui acu pingunt, vel qui veſtes auro intexunt, a *Phrygibus*, qui artificio veſtes acu pingendi nobiles erant, atque adeo artem hanc inveniſſe exiſtimantur, ut auctor eſt *Serv. ad 3. & 9. Æn.* & *Plin. l. 8. c. 48.* his verbis: Acu facere Idæi Phryges invenerunt, ideoque Phrygiones appellati ſunt. *Harduin.* ex MSS. omnibus legit: *ideoque Phrygioniæ appellatæ* ſunt, ſubaudi veſtes. *Plaut. Aul. 3. 5. 34.* Stat fullo, phrygio, aurifex, lanarius. *Id. Men. 2. 3. 72.* Pallam illam ad phrygionem ut deferas, ut reconcinnetur. Adde *ibid. 3. 2. 4.* & *Titin.* apud *Non. c. 1. n. 50.*

Phrygiolus, a, um, adject. V. in dictione præcedenti.

Phrygius, a, um, Φρύγιος, quod eſt a Phrygia. *Cic. pro Roſc. Am.* Quis ibi non eſt vulneratus ferro Phrygio? *Ovid. 13. Met.* Phrygiæ arces, h. e. Troja. ¶ Phrygius lapis, gleba pumicoſa, tingendis veſtibus utilis, a Phrygia, ubi naſcitur. *Plin. l. 36. c. 19.* ¶ Phrygii modi, h. e. cantus, & choreæ adhibitæ a Sacerdotibus Cybeles, quæ in Phrygia maxime colebatur. *Ovid. in Ibin.* Attonituſque ſeces, ut quos Cybeleia mater Incitat, ad Phrygios vilia membra modos. Adde *Tibul. lib. 1. eleg. 4.* ¶ Phrygiæ, mulieres a Phrygia. *Virg. Æn. 9.* O vere Phrygiæ; neque enim Phryges. ¶ Idem *Virg.* ſæpiſſime Phrygium pro Trojano uſurpat. ¶ Phrygia nox apud *Stat. 10. Theb. v. 172.* eſt, qua ſacra magnæ deum matris a Phrygibus in Dindymo Phrygiæ monte fiebant. ¶ *Phrygium canere* apud *Quintil. l. 1. c. 10. (al. c. 17.)* eſt Phrygium modum canere.

Phryne, es, f. 1. Φρύνη, nobilis Athenis meretrix, Theſpienſis genere. Cum in judicium capitis adducta eſſet, plurimiſque, & graviſſimis criminibus premeretur, nulla ei res alia ad abſolutionem ſuffragata eſt, quam formæ præſtantia. Nam Hyperides Orator, qui eam defendebat, cum optimo eſſet, condemnatum iri, illam conſtituit in eorum conſpectu, tunicaſque a pectore abſcidit, ut nudum ejus pectus aſpicerent, tantamque & oratione, & hoc facto judicum miſericordiam commovit, eum eam tanquam Veneris Sacerdotem oleo perfunderet, ut judices, religione quadam animis eorum occupatis, ac deterritis, non ſunt auſi eam condemnare. Phryne abſoluta, Euthias accuſator iratus, quod a ſuo dicto actus in re tam aperta diſceſſiſſet, nullam poſtea cauſam dixit. *Quintil. l. 2. c. 15.* ¶ Tantam vim pecuniæ conteciſſe quæſtu corporis dicitur, ut exciſas ab Alexandro Thebas reficere proprio ære potuerit. *Propert. lib. 2. eleg. 5. (al. 6.) v. 5.* ¶ Apud *Horat epod. 14.* Phryne pro quovis ſcorto ponitur.

Phrynion, ii, φρύνιον, herba efficax remedium præbens contra rubetas, quas Græci φρύνους vocant. *Plin. l. 25. c. 10.*

Phryx, gis, adject. V. Phryges.

Phryx, gis, m. fl. Phrygiæ minoris, unde univerſa Phrygia nomen accepit, qui Phrygiam a Caria diſterminat, & in Hermum Smyrnæ fl. influit. *Plin. l. 5. c. 29.*

Phryxēus, a, um, φρίξειος, quod ad Phryxum ſpectat. *Ovid. 7. Metam.* Phryxeaque vellera poſcunt.

Phryxus, maſc. 2. Athamantis ex Nephele filius, qui cum novercales inſidias ferre non poſſet, una cum Helle ſorore profugit, accepto a patre ariete, cui vellus erat aureum. Eo conſcenſo cum in Aſiam trajicere vellent, Helle puella timore exterrita, decidit in mare, quod ex ejus nomine Helleſpontus appellatur. Phryxus vero incolumis in Colchidem pervenit, ad Regem Æetan, ubi arietem Jovi, vel ut aliis placet, Marti immolavit, velluſque illud aureum in templo ſuſpendit, quod poſtea Jaſon Medeæ ope adjutus abſtulit. Aries vero inter ſidera locatus, priſtinam effigiem tenuit. Phryxus Cithorum genuit. *Juſtin. l. 42. Tac. 6. Annal. c. 34. & Boccat. l. 13. Gen.*

Phthia, æ, f. Φθία, opp. Phthiotidis reg. in Theſſalia, patria Achillis, apud ſin. Maliacum, & Apidanum fl. *Plin. l. 4. c. 7.*

Phthiōtis, idis, f. Φθιῶτις, regio Helladis, pars Theſſaliæ auſtralis. *Plin. l. 4. c. 8.*

Phthiōtæ, arum, m. Phthiæ incolæ. *Plin. l. 4. c. 7.*

Phthiotĭcus, a, um, adject. a Phthia, ut Phthiotica Tempe, apud *Catul. carm. 65. (al. 63.) v. 15.*

Phthiriăſis, is, f. 3. φθειρίασις, morbus pedicularis, a φθείρ, *pediculus*, quod a φθείρω, *corrumpo*, quia naſcitur ex corporis corruptione. *Plin. l. 20. c. 5.* Sic & contra Phthiriaſim bibitur, & hydropiſes.

Phthirophăgi, maſc. 2. pop. Sarmatiæ Aſiaticæ, in Gorocondama provinc. ad Euxinum mare, a φθείρ, *pediculus*, & φάγω, *edo*, propter tenuitatem victus, quaſi pediculis veſcantur. *Plin. l. 6. c. 4.*

Phthiſĭcus, a, um, adject. *tiſico*, φθισικός, phthiſi laborans. *Plin. l. 20. c. 6.* Sanguinem vero excreantibus, & phthiſicis ſuccus prodeſt.

Phthiſis, is, f. 3. *tiſica*, φθίσις, tabes, morbus, qui totum corpus extenuat, & conſumit, conjunctus cum tuſſi, ſputo purulento, aliiſque ſymptomatibus. Provenit ex ulcere pulmonum, vel etiam alterius viſceris nobilioris ſanguinei, a φθίω, ſive φθίνω, *corrumpo*. *Colum. l. 6. c. 4.* Cum pulmones exulcerantur, inde tuſſis, & macies, & ad ultimum phthiſis invadunt. *Juven. ſat. 13. v. 95.* Et phthiſis, & vomicæ putres.

Phthiſiſco, is, n. 3. phthiſi laboro. *Sidon. l. 5. ep. 14.* Jecoroſis, & phthiſiſcentibus medicabilis.

Phthirūrus, i, m. nomen piſcis noſtris temporibus incogniti. *Plin. l. 32. c. ult.*

Phthius, a, um, Φθῖος, quod eſt ex Phthia urbe Theſſaliæ. *Ovid. in epiſt. Briſeid.* Quam ſine me Phthiis caneſcant æquora remis. *Horat. l. 4. od. 6.* Phthius Achilles.

Phthongus, m. 2. φθόγγος, ſonus, tonus. *Plin. lib. 2. cap. 22.* In ea Saturnum Dorio moveri phthongo, Jovem Phrygio. Adde *Vitruv. l. 5. c. 4.*

Phthorius, a, um, adject. φθόριος, corrumpendi, ſeu extinguendi vim habens, a φθορά, *pernicies*. *Plin. l. 24. c. 16.* Hoc annum phthorium vocant, quoniam facit abortus.

Phu, *ſo*, *valeriana*, φοῦ, herba Valeriana. *Plin. l. 12. c. 12.*

Phy, interjectio mirantis, teſte *Donato*. *Terent. Adelph. 3. 3. 59.* Phy, domi habuit, unde diſceret.

Phycis, idis, φυκίς, piſcis verno tempore varii coloris, reliquis anni partibus candidus. *Plin. l. 9. c. 16.*

Phycites, æ, φυκίτης, gemma algæ colorem habens. *Plin. l. 37. c. 10.*

Phycos, i, φῦκος, frutex marinus. *Plin. l. 13. c. 25.* ubi ait, a Latinis appellari algam, ſed minus proprie, cum alga herba ſit, phycos autem frutex.

Phygĕthlon, n. 2. φύγεθλον, tuberculum inflammatorium, vel potius eriſipelaceum abſque ſuppuratione, ad glandulas pleruaque ſubcutaneas oboriens, cum dolore inſigni urente, & mordicante, proveniens ob ichore ſanguineo acriore, ibidem flagrante. *Celſ. l. 5. c. 18.*

Phylăca, æ, f. 1. *prigione*, locus cuſtodiæ, ideſt carcer, a φυλάσσω, vel φυλάττω, *cuſtodio*. *Plaut. Capt. 3. 5. 39.* Illinc eſt abductus recta in phylacam.

Phylăce, es, f. 1. opp. Theſſaliæ, al. Magneſiæ, in Epiri, ſeu Moloſſidis, quæ Epiri regio eſt, confinio, conditum a Phylaco Deionis filio, ubi Proteſilaus regnavit. *Plin. l. 4. c. 9.*

Phylaceĭus, a, um, quod ad Phylacen urbem ſpectat. *Ovid. Triſt. l. 5. el. ult.* Ut vivat fama conjux Phylaceia. ideſt Laodamia uxor Proteſilai.

Phylacĭdes, æ, m. Proteſilaus, a Phylace urbe Theſſaliæ, in qua regnavit. *Ovid. l. 2. de Art. v. 356.* Phylacides aberat, Laodamia, tuus. Ubi Poeta primam producit contra primitivi naturam. Alii ſcribunt *Phyllacides*.

Phylaciſta, æ, maſc. 1. φυλακιστής, carceris cuſtos, a φυλάττω, *cuſtodio*. *Plaut. Aul. 3. 5. 44.* Trecenti conſtant phylaciſtæ in atriis. Ubi tranſlate intelligit importunos creditores, qui non minus cuſtodiunt debitores ſuos, quam cuſtos carcere detentos.

Phylactērium, ii, n. φυλακτήριον, amuletum, remedium, quod geſtatur ad avertendos morbos, & incantamenta: a φυλάττω, cuſtodio. *Marcel. Empir. cap. 8.* Lapillos pertundes, & lino inſerta pro phylacterio uteris. ¶ Apud Hebræos *phylacteria* erant pittacia, ſeu membranæ decalogi legem præſcriptam habentes, quas geſtabant in capite ſupra frontem de quibus V. *Hieronym. in Matth. c. 23.*

Phylarchus, i, φύλαρχος, tribunus, vel tribuum princeps: a φυλή, tribus, & ἀρχός, princeps. *Cic. Fam. 15. ep. 1.* Phylarchus Arabum. *Ammian. lib. 24.* Phylarchus Saracenorum.

Phyllis, idis, f. φυλλίς, filia Lycurgi Regis Thracum, quæ Demophoontem Theſei filium Regem Athenienſium ex Trojano bello redeuntem hoſpitio, lectoque excepit, accepta prius ab eo fide, ut domi compoſitis rebus, illam uxorem duceret. Profectus itaque Demophoon cum ultra ſtatutum tempus curis diſtrictus negotiis in patria detineretur, Phyllis & amoris impatientia, & doloris impulſu, quod ſe ſpretam eſſe crederet, laqueo vitam finivit, & converſa eſt in arborem amygdalum ſine foliis. Poſtea reverſus Demophoon, cognita re, ejus amplexus eſt truncum, qui, velut ſponſi ſentiret adventum, folia emiſit. Unde etiam *phylla* ſunt dicta a Phyllide, quæ ante *petala* dicebantur. Aliqui dicunt, Phyllidem, cum ſe vellet in mare dejicere, Deorum miſeratione in amygdalum eſſe converſam. *Serv. in 5. Ecl.* Cremutius auctor eſt, nuſquam vivere arborem, ex qua Phyllis ſe ſuſpenderit. *Plin. l. 16. c. 26.*

Phyllon, n. 2. φύλλον, ſpina, al. polygonaton, iſchias, & leucacantha, ſine caule, ſine flore, ſine ethito, foliis longis, aculeatis, & lacrymæ ſimilibus. *Plin. l. 22. c. 16.*

Phyma, atis, φῦμα, tuberculum furunculo ſimile, ſed rotundius, & planius, ſæpe etiam majus. *Celſ. l. 5. c. 28.*

Phynon, onis, m. φύνων, nomen eſt collyrii, cujus conficiendi rationem tradit *Celſ. l. 6. c. 6.*

Phyxāma, atis, n. φύξαμα, lacrymæ genus, ex metopio arbore ſtillans, pingue, & reſinoſum. *Plin. l. 12. c. 23.*

Phyſēter, eris, m. φυσητήρ, bellua ex balænarum genere, in mari Gallico & Indico. Nomen habet a φυσάω, *flo*, quod non ore, ſed fiſtulis quibuſdam in vertice prope oculos poſitis ingentem aquarum vim eructet. *Plin. l. 9. cap. 4.* Maximum animal in Indico mari priſtis, & balæna eſt, in Gallico Oceano phyſeter, ingentis columnæ modo ſe attollens, altiorque navium velis, diluviem quandam eructans.

Phyſĭca, æ, vel Phyſice, es, f. Germ. *natürliche ſachen*, Gall. *phyſique*, Hiſp. *fiſica*, φυσική, ſcientia naturalis, ideſt quæ circa res naturales verſatur. *Cic. 1. Acad. c. 7.* Sed contra, ut Latine loquar, niſi in hujuſcemodi verbis, ut Philoſophiam, aut Rhetoricam, aut Phyſicam, aut Dialecticam appellem, quibus, ut aliis multis, conſuetudo jam utitur pro Latinis.

Phyſĭca, orum, n. φυσικά, res naturales, ſcientia naturalis, libri, in quibus de rebus naturalibus diſſeritur. *Cic. in Orat.* Quem etiam, quo grandior ſit, & quodammodo excelſior, ne phyſicorum quidem eſſe ignarum volo. Adde *1. Fin. c. 6.*

Phyſĭce, adv. *fiſicamente*, more phyſicorum. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 7.* Quæ a te phyſica dicta ſunt de vi ignea.

Phyſicŭlo, as, φυσιολογῶ, res naturales inveſtigo, phyſicum ago. *Martian. Capel. l. 1.*

Phyſĭcus, ci, ſubſt. m. *fiſico*, Ger. *naturkündiger*, Gal. *phyſicien*, Hiſp. *fiſico*, φυσικός, Philoſophus naturalis, ſeu qui Phyſicæ dat operam, qui rerum naturam rimatur, vel, ut *Cic.* definit in *Timæo*, acer inveſtigator, & diligens earum rerum, quæ a natura involutæ videntur. *Id. 1. de nat. Deor. cap. 30.* Non pudet igitur Phyſicum, ideſt ſpeculatorem, venatoremque naturæ, ab animis conſuetudine imbutis petere teſtimonium veritatis.

Phyſĭcus, a, um, *naturale*, φυσικός, naturalis, ſive ad rerum naturam pertinens. *Cic. 2. de Div.* Aut geometricum quiddam, aut phyſicum, aut dialecticum explicare. *Id. 2. de nat. Deor. c. 21.* Phyſica ratio.

Phyſiognōmon, onis, m. *fiſonomo*, φυσιογνώμων, qui hominum mores ex vultu, & corpore cognoſcit. *Cic. de Fato, cap. 5.* Quid? Socratem, nonne legimus, quemadmodum notarit Zopyrus phyſiognomon, qui ſe profitebatur hominum mores, naturaſque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoſcere?

Phyſiologia, æ, f. φυσιολογία, ſcientia, quæ de naturis rerum diſſerit, eadem ac Phyſica. *Cic. 1. de nat. Deor.* Hunc cenſes primis, ut dicitur, labris guſtaſſe Phyſiologiam? *Id. 1. de Div. c. 41.* Qui & naturæ rationem, quam Phyſiologiam Græci appellant.

Phyſis, is, φύσις, Græce naturam ſignificat. Hinc Phyſes appellari ait *Plin. l. 37. c. 11.* quaſdam gemmas proprio nomine carentes, quia ipſius naturæ admirationem in ſe continent.

Phyteuma, atis, φύτευμα, herba amatoria. *Plin. l. 27. c. 12.*

P ANTE I.

Piabĭlis, le, n. 3. *che ſi può purgare*, καθάρσιμος, quod purgari, ſeu placari poteſt. *Ovid. 3. Faſt. v. 289.* Piabile fulmen.

Piaculāris, & re, n. 3. *eſpiatorio*, καθαρτήριος, ἀγνιστικός, quod vim habet expiandi, quod ad ſatisfactionem peccati pertinet, vel datur, a *piaculum*. *Plaut. Epid. 1. 2. 15.* Me ne piacularem oportet fieri, ob ſtultitiam tuam, Ut meum tergum ſtultitiæ tuæ ſubdas ſuccedaneum? Ideſt, oportet ne, tuam ſtultitiam meis ſcapulis expiari. *Liv. l. 5. c. 26.* In quibuſdam piacularibus ſacrificiis factis, &c. ¶ Piacularia auſpicia dicebantur, teſte *Feſto*, quæ ſacrificantibus triſtia portendebant, cum aut hoſtia ab ara profugiſſet, aut percuſſa mugitum edidiſſet, aut in aliam partem corporis, quam oporteret, cecidiſſet. ¶ Piacularis porta, quædam porta urbis Romæ, ita appellata ob quædam piacula, quæ ibi fieri ſolebant. *Idem Feſt.*

Piaculārĭter, adv. ita ut piaculo opus ſit, impie. *Tertul. de pudic. c. ult.* Piaculariter negant. Al. leg. *peculiariter*.

Piacŭlo, as, avi, atum, a. 1. expio, piaculis placo. *Cato R. R. c. 141.* Mars Pater, te hiſce ſuovetaurilibus piaculo.

Piacŭlum, i, n. ſcelus, delictum, a *pio*. *Virg. 6. Æn. v. 596.* Diſtulit in ſeram commiſſa piacula mortem. Ubi *Serv.* Piacula, commiſſa, propter quæ expiatio debere

Digitized by Google

deberetur. ¶ Metonymice ſumitur pro quolibet ſacrificio piaculari, ſeu expiatorio, *ſacrifizio*, *purgazione*, כִּפּוּר, Ger. *opffer*, Gall. *ſacrifice*, *offrande pour le peché*, Hiſp. *ſacrificio por el peccado*, *purgacion*, ἄγνισμα, κάθαρμα, Hor. l. 1. od. 28. Teque piacula nulla reſolvent. *Cic. 2. de Leg. c. 22.* Contra cenſet, haberet triduum ferias, & porco fœmina piaculum pati. Aliquo pro pœna congruens dandum. *Liv. l. 2. c. 38.* Piaculum mereri.

Piaculoſus, a, um, adject. piacularis, ut porca piaculo facta, apud *Cat. de R. R. c. 139.*

Piam, ſyllabica adjectio, quæ extra compoſitionem nihil ſignificat, in compoſitione aliquid addit ſignificationi dictionis, cum qua componitur, ut *Quiſpiam*.

Piamen, inis, n. idem ac piamentum. *Ovid. 2. Faſt. v. 19.* Februa Romani dixere piamina patres.

Piamentum, ti, n. *purgazione*, καθαρμός, expiatio, actus expiandi, vel id ipſum, quo in expiando utebantur. *Plin. l. 25. c. 4.* Hac evulſa, ſcrobem repleri vario genere frugum, religio eſt, ac terræ piamentum.

Piatio, onis, f. piamentum, expiatio. *Liv. l. 28. c. 2.* In menſa id reponi, adolerique ad Larem, piatio eſt.

Piatrix, icis, f. ἁγνίστρια, Sacerdos, quæ expiare erat ſolita, quam quidam ſimulatricem, alii ſagam, alii expiatricem vocant. *Feſt. Plaut. Mil. 3. 1. 101.* Tum piatricem non poteſt quin munerem.

Piatus, a, um, purgatus, luſtratus, expiatus. *Ovid. heroid. epiſt. 19. v. 193.* Nec minus beſtiam confundor imagine noctis, Quamvis eſt ſacris illa piata meis. *Plin. l. 2. c. 25.* Cometes, terrificum magna ex parte ſidus, ac non leviter piatum, ut civili motu Octavio conſule, iterumque Pompeii & Cæſaris. h. e. non levi calamitate & clade Reipublicæ expiatum.

Pica, æ, f. *pica*, *gazza*, Ger. *ein atzel*, Gal. *pie*, Hiſp. *pega*, *picaça*, κίσσα, avis magnitudine palumbæ, alis vario colore, & præſertim cœruleo depictis, humana imitans verba. In has aves fabulantur Poetæ mutatas eſſe Pierides, ideſt, novem filias Pieri, & Evippes, quod cum Muſis certare auſæ fuiſſent, indeque illis priſtinam loquacitatem, humanæque linguæ ſtudium remanſiſſe. *Perſ. in prol.* Quod ſi doloſi ſpes refulſerit nummi, corvos poetas, & poetrias picas cantare credas Pegaſeium melos. V. *Plin. l. 10. c. 33. & 42.* & *Ovid. 5. Metam.* ¶ Eſt & alia pica, ſub ventre alba, ſuperius nigra, cauda longa, quæ varia appellatur, quæ ab Apennino Romam verſus Plinii ætate cœpit cerni. *Plin. l. 10. c. 29.*

Picaria, æ, f. locus ubi pix conficitur (eſt enim pix quædam foſſilis, teſte *Plin. l. 16. c. 11.*) vel ubi coquitur. *Cic. de clar. Orat. c. 22.* Liberi ſocietatis ejus, quæ picarias redemiſſet. Al. leg. *piſcarias*, al. *pecuarias*. *Ulp. l. 17. de V. S.* Vectigal ſalinarum, metallorum, & picariarum. Sed alii leg. *piſcariarum*.

Picatus, a, um, *impeciato*, πισσωτός, pice illitus. *Colum. l. 12. c. 2.* Dolia partim picata, partim depicata. ¶ Vinum picatum dicitur, quod pice conditum eſt. Solebat enim muſto in primo fervore (qui fere novem diebus peragitur) pix aſpergi, ut odor vino conciliaretur, & quoddam ſaporis acumen. *Plin. l. 14. c. 19. & 20.* ¶ Fuit & vinum picatum naturale, ab uva picata, quæ naturaliter picis odorem, & ſaporem habebat, in agro Vienneſi. *Plin. l. 14. c. 1. & 2.* *Id. l. 23. c. 1.* Ad omnia hæc utilius id, quod ſponte naturæ ſuæ picem reſipit, picatumque appellatur.

Picea, æ, f. *piccea*, πεύκη, πίτυς, arbor ejuſdem generis, ac pinus, teſte *Dioſcoride*, niſi quod minus alta, minuſque recta aſſurgit, pinguiora, ac tenuiore ſolio eſt, conum minorem, ac magis rigentem, nucleos quoque reſina perfuſos gerit. Aliquibus deſinitur arbor lariſi ſimillima, folio brevi, tædæ proximo, immortali virore. Eſt a πεύκη, mutato *eu* in *i* breve, vel a *pice*, quam fundit. De ea *Plin. l. 16. c. 9. 10. 24. 25. 26. l. 17. c. 12. 18. l. 24. c. 6.* *Virg. Æneid. l. 9. v. 87.* Nigranti picea, trabibuſque obſcurus acernis.

Picealia. V. Piſaria.

Piceaſter, tri, m picea ſylveſtris. *Plin. l. 14. c. 20.* Fit e picea reſina, in Hiſpania autem e piceaſtro minime laudata.

Piceatus, a, um, πισσόχειρος, pice illitus. *Martial. l. 8. epigr. 59.* Non fuit Autolyci tam piceata manus. Ubi piceatam manum dicit pro furaci, quaſi quæ picis inſtar, quod tangit, auferat.

Picentes, tium, & tum, Picentini. *Cic. pro Syll. & Silius l. 10.* ¶ In ſingulari numero *Prudent in Hippolyto*, v. 206.

Picentia, f. 1 *Bicenza*, olim opp. Picentinorum, nunc tenuis vicus, quem alluitur fl. *il Bicentino*, inter Salernum, & Ebolos. *Sil. l. 8. v. 579.*

Picentinus, a, um, adject. ad Picenum pertinens. *Martial. l. 13. ep. 47.* Picentina Ceres niveo ſic nectare creſcit. ¶ Picentini, pop. Italiæ, in ſecunda regione, in ora maris Tyrrheni, a Surrento, ſive Minervæ promontorio ad Silarum uſque fl. teſte *Plin. l. 3. c. 5.* inter Campanos ad Occ. Lucanos ad Or. Silaro fl. dividente, & Hirpinos ad Bor. in Regno Neapolitano, ubi nunc pars Borealis Principatus citerioris, juxta ſinum Salernitanum, quorum ager Picentinus, & ora Picentinum littus Plinio dicitur, volgo *Coſta d' Amalfi*, & *Principato citro*. *Plin. l. 3. c. 5. & 13.*

Picenum, n. *Marca d' Ancona*, regio Italiæ, juxta mare Hadriaticum. Habet ab Or. Aternum fl. quo ab Aprutio dividitur, etſi aliqui ab hac parte terminum Piceni conſtituant Truentum fl. ab Occ. Æſim fl. quo ſeparetur ab Umbria, a Sept. mare Hadriaticum, a Mer. Apenninum M. quo ab Umbris, & Sabinis ſejungitur. Nomen accepit a *pica*, vel a *pico* Martio, qui, cum populi Piceni a Sabinis, a quibus originem traxerunt, Aſculum commigrarent, in eorum vexillo ſedisse dicitur, teſte *Strabone l. 5.* V. *Plin. l. 3. c. 13.*

Picenus, a, um, quod ad Picenum reg. ſpectat, ut Picena tellus. *Sil. l. 8. v. 425.* Picena oliva. *Martial. l. 9. ep. 15.*

Piceus, a, um, πίσσινος, quod eſt ex pice, vel quod eſt viſcoſum, ac tenax inſtar picis: item quod nigrum eſt. *Mart. l. 2. ep. 41.* Et tres ſunt tibi Maximina dentes, ſed plane picei, buxeique. *Virg. 2. Georg. v. 309.* picea caligo. *Ovid. 11. Met. v. 549.* piceæ nubes. *Valer. Flacc. l. 1. v. 217.* Piceum cœlum.

Picinum oleum. V. Piſſinum.

Picinus, a, um, ut picina uva, a colore picis dicta. *Plin. l. 14. c. 3.*

Pico, as, a. 1. *impegolare*, *impeciare*, πιττόω, pice lino. *Colum. l. 12. c. 18.* Et ferventiſſima pice intus novo alio rutabulo, & ſcopula picatur. *Sueton. in Claud. c. 16.* Picare dolia.

Picris, f. 3. πικρίς, lactucæ, vel cichorei agreſtis genus, a πικρός, amarus. *Plin. l. 19. c. 8. l. 21. c. 17. l. 22. c. 22.*

Pictacium. V. Pittacium.

Pictavi, m. 2. *Poictevier* pop. Galliæ Aquitanicæ, quorum regio Pictavienſis Provincia. *le Poitou*.

Pictavicus, a, um, adject. ad Pictavos pertinens. *Auſon. epigr. 51.* Imago Ruſi Rhetoris Pictavici.

Pictones, um, idem ac Pictavi. *Plin. l. 4. c. 19.*

Pictonicus, a, um, adject. ad pictones pertinens, ut Pictonicum littus. *Auſon. ep. 9. v. 36.*

Pictilis, is, adject. pictus, ut pictilis baltheus. *Apul. l. 10. Metam.*

Pictor, oris, m. *pittore*, ζωγράφος, qui pingit, ſeu picturam exercet. *Cic. 4. Acad. c. 7.* Multa vident pictores in umbris, & in eminentia, quæ nos non videmus. *Hor. de Arte Poet.* Pictoribus, atque poetis Quidlibet audendi &c.

Pictorius, a, um, adject. ad pictores pertinens. *Tertul. l. 1. adv. Marcion. c. 3.* Poetica, & pictoria licentia.

Pictura, æ, f. γραφική, ars pingendi. *Cic. 3. de Or.* Una eſt ars, ratioque picturæ, diſſimillimique tamen inter ſe Zeuxis, Aglaophon, Apelles. ¶ Metonymice accipitur pro tabula, vel tela, vel alia re, quæ picta eſt. *Cic. 6. Verr. c. 1.* Nego, ullam picturam neque in tabulis, neque textilem fuiſſe, quin conquiſierit, inſpexerit. *Id. in Or.* In picturis alios alia delectant.

Picturatus, a, um, ποικιλόγραμμος, pictura exornatus. *Claudian. in epiſt. ad Seren. v. 3.* picturatæ volucres. *Stat. Theb. 5. v. 58.* picturatus floribus ager. ¶ Veſtes picturatæ dicuntur, quæ acu pictæ ſunt. *Virg. 3. Æn. v. 483.* Fert picturatas auri ſubtegmine veſtes.

Pictus, a, um *dipinto*, γραπτός. *Cic. 5. Fin.* Quæ quidem dicunt, qui nunquam Philoſophum, ut dicitur, pictum viderunt. *Id. 5. Tuſc.* Stragulum textile magnificis operibus pictum. *Id. de cl. Orat. c. 85.* Lyſiæ nihil poteſt eſſe pictius. h. e. in dicendo ornatius. *Virg. in Culice, v. 69.* Florida cum tellus gemmantes picta per herbas. *Martial. l. 10. epigr. 72.* Picti reges, h. eſt pictis veſtibus induti. ¶ *Picta toga*, quæ triumphantium fuit, itemque Conſulum, ſub Imperatoribus, & Prætorum, quoties ludos ederent, ita dicta eſt, quod acu elaborata eſſet, & opere Phrygio diſtincta. Eadem & *palmata* dicta eſt; quam ſæpius apud Latinos Scriptores invenies *palmatam tunicam*, quæ *palmatam togam*. V. Palmatus. Item *Capitolina* aliquando dicitur, tum quod ea Jupiter Capitolinus indutus eſſet, tum quod veſtes triumphales in templo Jovis Capitolini ſervarentur, & inde, cum opus foret, depromerentur. *Lamprid. in Alexand.* Prætextam, & pictam togam nunquam niſi Conſul accepit, & eandem quidem, quam de Jovis templo ſumptam alii quoque accipiebant aut Prætores, aut Conſules. V. *Ferr. de re Veſtiar. l. 2. c. 7.*

Picula, læ, diminut. a *pix*. *Apul. de herb. c. 36.* Ipſam cum nitro, & exungia, picula ex aceto foveto.

Picumnus, m. 2. πικοῦμνος, genus avis, al. picus Martius. *Non. c. 18. n. 36.* ¶ Item Picumnus, Deus, qui in ſacris Romanis adhibebatur. V. *Pilumnus*.

Picus, i, m. *pico*, *picchio*, Ger. *ein ſpecht*, Gal. *pic*, Hiſp. *pico*, δρυοκολάπτης, δενδροκολάπτης, avis parvæ uncis unguibus, quæ cavat arbores, in quibus pullos educat, & ſcandit in ſubrectum felium modo, quæ ab Ariſtophane δρυοκολάπτης, pelecanus vocatus, a πελεκάω, hoc eſt, ſecuri, dolabro, quia arbores tundit atque excavat. *Feſt. & Iſid. l. 12. Orig. c. 7.* dicunt, ſic vocari a Pico Aboriginum Rege, quod ille hac ave in auſpiciis uteretur. Cognominis dicitur Martius, quod Marti ſacer eſſet. De hac ave *Plin.* diſſerit *l. 10. c. 18. 29. & 33. l. 11. c. 37. l. 25. c. 4. l. 27. c. 10. l. 29. c. 4. l. 30. c. 16.* ¶ Picos etiam Romani veteres vocabant, qui Græcis gryphes dicuntur. *Plaut. Aul. 4. 8.* Pici divitiis, qui aureos montes colunt, ego ſolus ſupero.

Picus, m. 2. filius Saturni, pater Fauni, avus Latini, Rex Aboriginum, peritiſſimus augurum. Hunc Pomona Dea pomorum amavit, & ejus volentis ſibi ſortita conjugium. Poſtea a Circe etiam amatus eſt, quam cum ſperneret, ab illa irata in avem picum Martium converſus eſt. Hoc ideo fingitur, quia augur fuit, & domi habuit picum, per quem futura noſcebat: quod Pontificales indicant libri. Uxorem habuit Canentem filiam Jani, & Veniliæ, ex qua genuit Faunum. *Ovid. 14. Metam. Serv. in 7. Æn.*

Pie, adv. *piamente*, Ger. *gottsforchtiglich*, Gal. *religieuſement*, Hiſp. *piamente*, θεοσεβῶς, religioſe, cum magna in Deum fiducia. *Cicer. de nat. Deor.* Pie, ſancteque Deum colunt. ¶ Aliquando ponitur pro benigne, clementer. *Cic. l. 11. Fam. ep. 27.* Alia, quæ deſiderem a te pie fieri, & humane. *Senec. de conſol. ad Polyb. c. 34.* Utrumque piiſſime idem, & fortiſſime tulit.

Pieres, rum, Πίερες, populi Macedoniæ. *Plin. l. 4. c. 10.*

Pieria, f. 1. *Verria*, al. *Locopchia*, Πιερία, regio Macedoniæ, in confinio Dardaniæ, inter Axium, Aliacmonem, & Peneum fl. in qua urbes Pieria, Phylace, & Vallæ. Picem habet Indicæ, Naricæ, Idææ, & Illyricæ comparandam. *Plin. lib. 4. cap. 10.* ¶ Pieria altera, regio Syriæ, in ora, in Caſiotide, inter Ciliciam, & Phœnicen, ubi mons ejuſdem nominis, qui vulgo dicitur *Monte Nero*, al. *Montana negra*, & Amani pars eſt, ubi etiam Seleucia urbs præcipua cognomento Pieria. *Plin. l. 5. c. 12. & 22.*

Piericus, a, um, ad Pieriam pertinens. *Plin. l. 4. c. 10* Pierica pix.

Pierides, f. 3. novem filiæ Pieri Macedonis, vel Theſſali ex Evippe, al. Enippe, quæ Muſas ad carminum, & cantus certamen provocare auſæ, ab iis victæ ſunt, judicio Nympharum, cumque convicia facerent, ab illis in picas verſæ fuere. *Ovid. 5. Met.* ¶ Vulgo hoc nomine Muſæ appellantur, dictæque creduntur a Pieria reg. Macedoniæ, vel a Pierio monte Theſſaliæ in Macedoniæ confinio, ubi ex Jove, & Mnemoſyne natæ ſint. *Virg. Ecl. 8.* Dicite Pierides. ¶ In ſingulari numero. *Ovid 4. Faſt v. 220.* Pieris orſa loqui. *Hor. l. 4. od. 3.* O teſtudinis aureæ Dulcem quæ ſtrepitum, Pieri, temperas.

Pierius, a, um, Πιέριος, quod ad Pieriam reg. vel ad Pierium mont. aut fl. vel ad Pierides, vel, ut vulgus uſurpat ad Muſas ſpectat. *Ovid. l. 2. de Pont.* Lucida Pieria tendis ad aſtra via. *Horat. l. 3. od. 4.* Pierium antrum. ¶ Dies Pierii ſunt, quos impendimus literarum ſtudiis. *Stat. l. 1. Sylv. 3.*

Pierus, m. 2. Macedo quidam, vel Theſſalus, qui ex Evippe, al. Enippe, genuit novem filias, quæ Pierides appellatæ ſunt. *Ovid. 5. Met.* Idem Linum filium ex Evippe ſuſcepit. Condidit urb. Pieriam in Macedonia, al. in Bœotia.

Pierus, m. 2. al. Pierius, mons Theſſaliæ, al. Bœotiæ, in confinio Macedoniæ, apud Olympum M. ubi opp. ejuſdem nominis, Pheris proximum, cum lacu cogn. *Plin. l. 4. c. 8.* Vulgo dicitur Muſis ſacer eſſe. Sed ſilvæ Pieri cum Muſis conjunguntur. V. *Pierides*.

Pietas, atis, f. *pietà*, חֶסֶד, Ger. *gottsgforcht*, Gal. *pitié*, Hiſp. *piedad*, εὐσέβεια, amor, & cultus erga parentes, vel alios majores, item erga patriam, quemadmodum religio eſt cultus erga Deum, a *pius*. *Cic. 2. de Inv.* Pietas, per quam ſanguine conjunctis, patriæque benevolum officium, & diligens tribuitur cultus. *Id. pro Planc.* Quid eſt pietas, niſi voluntas grata in parentes? *Id in Somn.* Cole pietatem, quæ cum ſit magna in parentibus, & propinquis, tum in patria maxima. ¶ Dicitur etiam de Deo. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 41.* Eſt enim pietas juſtitia adverſum Deos. ¶ Interdum ponitur pro benignitate, & clementia. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v. 513.* Quæ pietas, quantuſque rigor, tranquillaque magni Vis animi. ¶ Pietas a Romanis Dea putata eſt, quæ ædemque habuit Romæ eo in loco, ubi poſtea Marcelli theatrum extructum eſt. *Cic. 2. de Leg. Plin. l. 7. c. 36.*

Pietaticultrix, icis, quæ pietatem colit. *Petron. in Satyr.* Ciconia etiam grata, peregrina, hoſpita, Pietaticultrix.

Pigendus, a, um, particip. a Piget, *coſa da increſcere*. *Propert. l. 2. el. 1. v. 74.* Poſcit ab invita verba pigenda lyra. *Ovid. ep. 7. v. 110.* cauſas habet error honeſtas: Adde fidem, nulla parte pigendus erit.

Pigeo, es, gui, n. 2. idem, ac piget, apud vet. *Plaut. Men. 5. 9. 7.* Adoleſcens, quæſo, loquere tuum mihi nomen, niſi piget. Plerique al. leg. piget. ¶ Particip. *pigens*, entis. *Apulej. l. 4. Metam.* Pigens triſtisque retro domum pergit.

Piger, gra, grum, *pigro*, עָצֵל, Ger. *faul*, Gall. *pareſſeux*, Hiſp. *pereçoſo*, ὀκνηρός, ſegnis, iners, tardus. *Horat. l. 1. ſat. 4.* piger ſcribendi ferre laborem. *Id. ibid.* Diſcedet pigrior ultro. *Id. l. 2. ep. 1.* piger militiæ. *Cic. Fam. 8. ep. 1.* Ad literas ſcribendas pigerrimus. *Id. ib. ep. 17.* Piget in te militari. ¶ Interdum ponitur pro lento, ſeu viſcoſo, & minime fluido. *Colum. l. 5. c. 2.* Qui modo pigrum teneat humorem. *Sil. l. 16. v. 504.* Arar pigerrimus unda. *Ovid. 4. de Pont. el. 10.* Pigra palus. ¶ Item pro longo, & diuturno. *Horat. l. 1. ep. 1.* Piger annus. *Ovid. 2. Faſt.* pigrum bellum. ¶ Præterea piger dicitur, quod pigrum facit, ut frigus pigrum. *Auct. ad Heren. l. 4.* pigra hyems. *Ovid. 3. Amor. el. 5.* ¶ *Martial. l. 2. epigr. 11.* Lugubre quiddam quod tacet piger vultus. *h. e. triſtis.* ¶ *Pigerrimus* pro pigerrimus, eſt *Tertull. in Exhort. ad caſtit. c. 13.*

Piget, ebat, guit, vel pigitum eſt, imp. 2. *rincreſcere*, *eſſer moleſto*, קוּץ, Ger. *es verdreußt*, Gal. *être marry*, Hiſp. *aver dolor o vergüença*, ἀχθομαι, μεταμέλει, doleo, moleſtum eſt, a *piger*. Quibuſdam contra placet, *piger* dici a *piget*. Differt a *pudet*, quod *pudet* de iis dicitur, quæ turpiter fiunt, *piget* de iis, quæ cum damno, & malo; *pudere* ad dedecus refertur, *pigere* ad dolorem *Don.* & veteres *Interpres Terentii*. Conſtruitur cum gen. rei, vel cum infinitivo loco genitivi, & cum acc. perſonæ. *Cic. pro Dom. c. 11.* Ut me non ſolum pigeat ſtultitiæ meæ, ſed etiam pudeat. *Id. in Brut. c. 50.* Ad miſericordiam inducitur, ad pudendum, ad pigendum. *Id. in Salluſt.* Quærere non piguit. *Statius l. 7. v. 173.* Nec pigitum parvoſque lares, humileſque ſubire. ¶ Reperitur etiam cum nom. ſeu accuſat. *Ter. Phor. 3. 3.* Ne quid plus, minuſve faxit, quod nos poſtea pigeat. *Id. in prol. Heaut.* Neque ſe id pigere. *Plaut. Pſeud.* Id, quod pudet,

podet, facilius fertur, quam id, quod piget. ¶ Interdum ponitur pro tardare. *Poſt.*

Pigmentarius, ii, m. μυροπώλης, qui divendit pigmenta, item thus, aliaque aromata, ac unguenta. *Jul. Firmic.* Thureſios faciet, vel pigmentarios, ſeu pharmacopolas, *l. 3. ff. de ſicar.* Pigmentarii ſi cui temere cicutam dederint. *Cic.* 15. *Fam. ep.* 17. Accius pigmentarius valde gaudebat, ſe adverſarium perdidiſſe.

Pigmentatus, a, um, κεχρωματισμένος, pigmentis ornatus. *Tertul. de cultu fam.* *c.* 13. *l.* 2. Taliter pigmentatæ Deum habebitis amatorem. *Prudent. Hamartig.* *v.* 315. Pigmentato meretrix crine.

Pigmentum, ti, n. χρώματα, colores pictorum, a ſup. pictum verbi pingo, *r* in *g* converſo. *Plaut. Epid.* 5. 2. 20. Quem Apelles, Zeuxiſque duo pingent pigmentis ulmeis. idest virgis ulmeis utentur ad corpus meum ſanguine pingendum. *Cic.* 1. *de Div. c.* 13. Aſperſio temere pigmenta in tabula, oris lineamenta efficere poſſunt. ¶ Speciatim ſumitur pro unguento, quo mulieres utuntur ad venuſtandam faciem, qualis eſt ceruſſa, aliaque id genus fuci, quibus cuti candorem, & ruborem inducunt, *bellette, liſcio*, פוך, Ger. *farbe*, Gal. *fard*, Hiſ. *afeyte*, φῦκος. *Plin. l.* 26. *c.* 43. Nuper portentoſis ingeniis principatu Neronis inventum, ut pigmentis perderet ſe. ¶ Quandoque accipitur pro ſucco herbarum, unde pigmenta fiunt. *Firmic. l.* 8. *c.* 17. Marſi erunt, vel qui veneris ex herbarum pigmentis confectis ſalutaria ſoleant hominibus remedia componere. ¶ Tranſlate dicitur de coloribus Rhetoricis, idest de exornationibus. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 1. Meum autem librum totum Iſocratis μυροθήκιον, atque omnes ejus diſcipulorum arculas, & nonnihil etiam Ariſtotelica pigmenta conſumpſit. ¶ Item de ornamentis inanibus, de mendaciis, de fraudibus. Nam ejus, qui pingitur, non eſt naturalis color, ſed artificialis. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 43. Tam integræ ſententiæ, tam veræ, tam novæ, tam ſine pigmentis, fucoque puerili.

Pigneratio, onis, f. actus pignerandi, pignus. *Cajus l.* 9. *Dig. de pign. & hyp.* Quod emptionem, venditionemque recipit, etiam pignerationem poteſt recipere. ¶ Quidam ſcribunt *pigneratio*.

Pigneratitius, a, um, ὑποθήκης, qui pignori datur, ut fundus pigneratitius, *l. Quamvis, Dig. de pign. act.* Pigneratitius creditor dicitur, cui pignus tradere licet. *Ulp. l.* 1. *ff. de pign. act.* Quæritur in pigneratitio creditore, an pignoris perſecutio denegetur. ¶ Pigneratitia actio a JCtis dicitur, quæ inſtituitur ad pignus perſequendum. Vide *Digeſt. lib.* 13. *tit.* 7. ¶ Eadem dicitur & pigneratitia, abſolute, ut *l.* 3. *Dig. de tranſaction.* Si agat pigneratitia debitor. ¶ Scribitur & pignoratitius.

Pignerator, oris, m. ἐνεχυραστής, qui pignus accipit. *Cic.* 4. *Ver.* 2. 11. Cum in his quidem rebus omnibus publicanus petitor, ac pignerator, non ereptor, neque poſſeſſor ſoleat eſſe.

Pigneratus, a, um, nom. ex particip. paſſiva ſignif. *impegnato*. *Liv. l.* 24. *c.* 1. Velut obſidibus datis pigneratos habere animos.

Pignero, as, a. 1. *dare in pegno*, חבל, Ger. *zum pfand nehmen*, Gal. *engager*, Hiſp. *empenar*, ὑποτίθεμαι, ἐνεχυριάζω, eſt rem pignori dare, ab antiquo *pignero* pro *pignoro*. *Suet. de Vitell. c.* 7. Utque ex aure matris detractum unionem pigneraverit ad itineris impenſas. *Juven. ſat.* 7. *v.* 73. Cujus & alveolos, & lænam pigneret Atreus, h. e. Rubrenus Pinta (de quo ſermo eſt) dum tragœdiam de Atreo ſcribit, cogitur ob paupertatem lænam pignori dare.

Pigneror, aris, atus ſum, dep. 1. pignus accipio, obnoxium me reddo. Tranſlate *Sueton. in Claud. c.* 10. Primus Cæſarum fidem militum præmio pigneratus. *Cic. Phil.* 14. *c.* 12. Mars ipſe ex acie fortiſſimum quemque pignerari ſolet. h. e. ſibi aſſerere, veluti in pignus accipere. Itaque ſenſus eſt, fortiſſimum quemque primum in prælio occumbere ſolere.

Pignoriſcapio, onis, f. *ſequeſtro*, quaſi captio pignoris. *Cato* apud *Gell. l.* 7. *c.* 10. Pignoriſcapio ob æs militare, quod æs a Tribuno ærario miles accipere debebat, vocabulum ſeorſum fit.

Pignus, oris, n. *pegno*, חבול, Ger. *pfand*, Gal. *gage*, Hiſp. *prenda*, ἐνέχυρον. id, quod creditori datur, ut ſit ſecurus, & dicitur de re mobili, quæ, ut de immobili. *Ulpian. l. ſi rem alienam, Dig. de pign. act.* Cavere ſibi pignoribus. *Scævola l. ult. Dig. eod. tit.* Sub pignoribus pecunias accipere. Sic pignori obligare aliquid, pignus liberare, ſolvere, ſuſcipere, &c. apud JCtos *Dig. loc. cit.* *Ter. Phorm.* 5. 5. 6. Pignori opponere V. *Oppono*. *Plaut. Moſt.* 4. 2. 61. Quadraginta dedit huic, quæ eſſent pignori. ¶ Auferre pignora dicitur Magiſtratus, cum bona alicujus capi jubet, & ſub cuſtodia publica retineri, *mettere in ſequeſtro*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 1. Philippus Conſul pignoribus ablatis Craſſum inſtituit coercere. ¶ Sæpe pignus accipitur pro eo, quod deponitur ab iis, qui ſimul de re aliqua decertant, ut ſit victoris. *Virg. Ecl.* 3. Dic, mecum quo pignore certes. *Catull. carm.* 43. Pignore contendere. ¶ Tranſlate pignus dicitur argumentum, indicium, ratio, quo aliquid evincitur. *Sever. in Ætna, v.* 418. Certaque venturæ præmittit pignora flammæ. *Curt. l.* 6. *c.* 7. Dextram reconciliatæ gratiæ pignus abſtulit. *Cicer. pro Sext.* pignus Reipublicæ videbatur, *la ſicurezza della Repubblica*. ¶ Filii quoque ſæpiſſime pignora dicuntur. *Ovid.* 3. *Faſt.* Dulcia ſollicitæ geſtabant pignora matres. *Stat. lib.* 2. *ſilv.* 1. Adſcita pignora, h. e. filii adoptivi. ¶ Item parentes, nepotes, & quicumque alia neceſſitudine tenentur. *Ovid.* 3. *Metam. v.* 134. Pignora tot, tot nepotes. *Quintil. lib.* 6. *cap.* 1. Quare & obſecratio illa judicum, per cariſſima pignora, utiles, ſi reo ſint liberi, conjux, parentes, utilis erit.

Pigre, adv. *pigramente*, Ger. *fauliglich*, Gal. *pareſſeuſement*, Hiſp. *pereçoſamente*, ὀκνηρῶς, ſegniter, tarde. *Plin. l.* 10. *c.* 34. Pigrius intrante fœmina ad pullos. *Senec. l.* 3. *de Ira, c.* 17. Pigre in ſervitutem tranſiens.

Pigreo, es, n. piger ſum. *Enn.* apud *Non. c.* 3. *n.* 170. Piget ſufferre laborem. *Accius ibid.* Omnes gaudent facere recte, male pigrent.

Pigreſco, is, n. 3. *divenir pigro*, עצל, Ger. *langſam werden*, Gall. *devenir pareſſeux*, Hiſp. *empereçarſe*, ὀκνηρεύω, fio piger, vel lentus. *Plin. l.* 18. *c.* 2. *de Nilo*: Mox pigreſcit, in Virginem tranſgreſſo Sole.

Pigritia, æ, f. *pigrizia*, עצלות, Germ. *fauligkeit*, Gall. *pareſſe*, Hiſp. *pereza*, ὄκνος, ignavia, tarditas. *Cic.* ſic definit 4. *Tuſc.* Pigritiam, metum conſequentis laboris. *Id.* 1. *Off.* Nec propter pigritiam, aut ignaviam deſerant. *Martial* *l.* 12. *ep.* 4. Tu das ingenuæ munera pigritiæ. h. e. honeſti otii.

Pigro, as, n. 1. piger ſum, tardo, idem ac pigreo. *Accius* apud *Non. c.* 1. *n.* 655. Melius pigreſſe, quam propereſſe eſt nefas. *Id. ib.* Sed cur propter te pigrem hæc, aut hujuſce dubitem parcere capiti?

Pigror, aris, d. 1. *tardare*, ὀκνέω, per pigritiam cunctor, moror, tardo, differo. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 1. Tu, quæſo, quicquid erit novi, ſcribere ne pigrere. Adde *Lucret. l.* 1. *v.* 409.

Pigror, oris, m. pigritia. *Lucil.* apud *Non. c.* 3. *n.* 169. Languor enim oppreſſit, pigror, torporque quietem.

Pila, æ, f. *mortaro*, מדוכה, Ger. *ein morſel*, Gal. *mortier*, Hiſ. *mortero*, ἴγδη, mortarium, ſeu vaſis genus, in quo aliquid tunditur, ut vas illud concavum, quo antiqui ſiccata frumenta pinſebant, ac contundebant; item vas illud, in quo pharmacopolæ res ad medicinam pinſunt. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Tunditur granum ejus in pila lignea. ¶ Sumitur etiam pro ſtructura erecta ad aliquid ſuſtinendum in modum columnæ, ſed differunt *pila*, & *columna*, quod columna uno conſtet ſcapo, hoc eſt lapide oblongo perpetuo, pila vero extruatur ex lapidibus, cæmentis, aut lateribus, unde & columna ſtructilis vocatur ab Ulpiano. *Apul. l.* 3. *Met.* Pila media, quæ ſtabuli trabes ſuſtinebat. *Plin. l.* 11. Ruinas ceras fulciunt pilarum inſtar. ¶ Pilæ etiam dicuntur ſaxa illa, quæ præſtruuntur muro litorali ad frangendam undarum vim, motumque ab iis defendendum. *Virg.* 9. *Æn.* Qualis in Euboico Bajarum litore quondam Saxea pila cadit, magnis quam molibus ante Conſtructam jaciunt ponto. V. *Vitruv. l.* 5. *Colum. l.* 9.

Pila, æ, f. 1. *palla*, כדור, Ger. *ballen*, Gal. *paume*, Hiſp. *pelota*, σφαῖρα, ἀγωνίδιον, rotunda illa ſphærula, qua luditur. *Cicer.* 1. *de Orat.* Ut qui pila ludunt, non utuntur in ipſa luſione artificio proprio palæſtræ, &c. *Id. l.* 3. *c.* 15. Ad pilam ſe, aut ad talos, aut ad teſſeras conferunt. ¶ Pilarum genera quatuor fuere, trigonalis, paganica, follis, & harpaſtum. V. ſuis locis. ¶ Pilæ primus inventor fuit Pythus. *Plin. l.* 7. *c.* 56. ¶ Pila etiam dicitur, quicquid eſt rotundum inſtar pilæ. *Plin. l.* 12. *c.* 10. Cucurbitæ maturitate ruptæ oſtendunt lanuginis pilas, ex quibus veſtes pretioſo linteo fiunt. *Ovid.* 10. *Met. v.* 262. Munera fert illi lilia, pictaſque pilas, h. e. ſuccini globulos. ¶ Præterea pilæ dicuntur veſtes in globi modum confectæ, & interdum in effigiem hominum ex panno purpureo ſtramine farctæ, quibus utebantur in publicis ludis ad irritandos tauros, aliaſque feras. *Martial. de ſpectac. ep.* 19. Suſtuleret raptas tauros in aſtra pilas. ¶ Claudi more tenere pilam. V. *Claudus*. ¶ *Mea pila eſt*, proverb. h. e. res eſt in mea poteſtate. *Plaut. Truc.* 5. 2. 8.

Pilani, m. 2. iidem, ac triarii, a *pilum*, telum, ſive haſtile proprium Romanorum. *Feſt. Ovid.* 3. *Faſt. v.* 129. Et totidem princeps, totidem pilanus habebat Corpore.

Pilarii, m. 2. præſtigiatores, qui levi agitatione parvas pilas videntur emittere, aut in vias injicere, cum ſcenis ſeſiant. *Quinct. l.* 10. *c.* 7. Quod conſtant miracula illa in ſcenis pilariorum, ac ventilatorum, ut ea, quæ emiſerint, ultro venire in manus credas, & qua jubentur decurrere.

Pilaris, e, ad pilam luſoriam pertinens. *Stat. in præfat. l.* 4. *ſilvar.* Pilaris luſio admittitur.

Pilates, m. 1. genus lapidis candidiſſimi. *Cato l.* 5. *Orig.* apud *Feſt.* Lapis candidior, quam pilates.

Pilatim, adv. per pilas, ſeu columnam, vel in pilarum modum. *Vitr. l.* 6. *c.* 11. Quæ pilatim ſtruuntur ædificia. ¶ Item ſtrictim, ſeu denſe, preſſe. *Aſellius* apud *Serv. in* 12. *Æn.* Quartum ſignum accedebat, ſive pilatim, ſive paſſim iter facere volebat. *Scaurus ibid.* In agrum hoſtium veni: pilatim exercitum duxi.

Pilatrix, icis, fem. quæ pilet, hoc eſt furatur. *Titian.* apud *Non. c.* 2. *n.* 255. Pilatrix pallii.

Pilatus, a, um, adject. denſus, ſpiſſus, preſſus. *Ennius* apud *Serv.* Contemplor inde loci liquidas, pilataſque ætheris oras. *Varro ibid.* Quadratum agmen, quod immixtis etiam jumentis incedit: pilatum, quod ſine jumentis incedit, ſed inter ſe denſum eſt. ¶ Item pilis, & haſtis armatus. *Virg.* 12. *Æn. v.* 121. pilataque plenis Agmina ſe fundunt portis. Quidam hic quoque pilata exponunt denſa. Alii intelligunt in longitudinem directa, qualia eſſe ſolent cum portis exeunt, quaſi in modum pilæ diſpoſita. ¶ *Martial. l.* 10. *ep.* 48. Nuntiat octavam Phariæ ſua turba juvencæ, Atque pilata redit jamque, ſubitque cohors. h. e. cui pili a capite ceciderunt, calva. Sacerdotes Iſidis intelligit. Alii legunt, *& pilata redit*, h. e. pilis armata; & de cohorte prætorianorum militum ſermonem eſſe putant.

Pileatus, a, um, πιλοφόρος, pileo tectus. *Liv. l.* 24. Pileati, aut lana alba velatis capitibus Volones epulati ſunt. *Mart. l.* 11. *ep.* 7. Verſu ludere non laborioſo Permittis, puto, pileata Roma. Ubi *Turneb.* Romani Saturnalibus pileum gerebant, aliis diebus nudo capite erant, aut caput veſte velabant. ¶ Pileati ſervi, qui pileo impoſito vendebantur. *Gell. l.* 7. *c.* 4. Pileatos ſervos venum ira ſolitos, quorum nomine venditor nihil præſtaret, Cælius Sabinus Juriſperitus ſcriptum reliquit.

Pilentum, ti, n. μετέωρον ὄχημα, vehiculi genus, quo matronæ ferebantur, ita libratum duabus rotis, ut conſidentes in pulvinis, in aere ſuſpenſæ agitari viderentur. Differebat a petorito, nam pilentum duabus, petoritum quatuor rotis conſtabat: pilentum fuit inventum Hiſpanorum, petoritum Gallorum. *Feſt.* Pilentis, & carpentis per urbem vehi matronis conceſſum eſt, quod, cum aurum non reperiretur, ex voto, quod Camillus voverat Apollini Delphico, contulerunt. *Virg.* 8. *Æn.* Caſtæ ducebant ſacra per urbem Pilentis matres in mollibus. *Hor. l.* 2. *Epiſt.* Eſſeda feſtinant, pilenta, petorita, naves.

Pileolus, i, m. πιλίδιον, exiguus pileus. *Ovid.* 1. *de Arte.* Nec tegere putaris, Pileolum nitidis impoſuiſſe comis. *Colum. de Arbor. c.* 23. Pileolus induere. ¶ Pileolum in neut. genere uſurpatur a *Hieronymo ep.* 133. *ad Paulinum*.

Pileus, i, m. & pileum, i, n. *cappello*, *berretta*, מצנפת, Ger. *ein hut*, Gal. *chappeau*, Hiſp. *ſombrero*, πῖλος, πιλίον, tegmen capitis. *Plaut. in fragm.* Pileum, quem habuit, deripuit. ¶ Vulgaris forma pilei Romani erat non abſimilis pileolis noſtris dormitoriis, aut nauticis. Diverſi ab iis erant pilei Theſſalici, qui latos habebant margines ad faciendam umbram, videnturque iidem fuiſſe, ac petaſi. Qua de re erudite *H. Junius l.* 2. *Animadv. c.* 6. Quando vero Romani, qui nudo alioqui capite prodibant, pileis uti ſolerent, vide *Juſt. Lip. l. de Amphith. c.* 19. & 20. *Plaut. Amph. a.* 1. *ſc.* 1. *in fine.* Ut ego hodie raſo capite calvus capiam pileum. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 82. Hoc nobis pilea donant. ¶ Pileus fuit ſignum libertatis apud Romanos. Nam libertatem impoſitione pilei ſervis conferebant, quam pilei impoſitionem antecedebat raſura, quæ fiebat in templo Deæ Feroniæ. *Serv. in* 8. *Æn.* Cauſam affert *Nonius c.* 12. *n.* 38. Qui, inquit, liberi fiebant, ea cauſa calvi erant, quod tempeſtatem ſervitutis videbantur effugere, ut naufragio liberati ſolent. *Liv. l.* 24. *c.* 32. Poſtero die ſervi ad pileum vocati. Adde huc Plauti, & Perſii loca in §. ſuperiori allata. ¶ Pileus etiam, vel pileum, eſt membrana, ſeu pellicula, qua fœtus contecti naſcuntur, quæ unum erat ex amuletorum generibus. *Lamprid. in Antonino Diadum. c.* 4. Solent pueri pileo inſigniri naturali, quod obſtetrices rapiunt, & advocatis credulis vendunt; ſiquidem cauſidici hoc juvari dicuntur, &c.

Pilicrepus, i, m. Pilicrepi, ut cenſet *Turnebus l.* 9. *c.* 4. vocantur, qui datatim pila ludunt, idque, vel quod pilas crepent, vel quod, crepitante pila, ludant, quod paulo ante balneæ facere ſolent, vel dum hypocauſta, & ſudationes caleſcunt. Aliter tamen *Cal. Rhod. l.* 3. *c.* 10. *Hieron. Mercurialis, l.* 1. *Artis Gymnaſticæ*, & *Jo. Savaro, ad ep.* 2. *l.* 11. *Sidonii*, qui pilicrepos dictos putant, qui in balneis pilas pice illitas in vaporarium conjicerent, ut incaleſcerent. V. *Vitr.* *l.* 5. *c.* 10. Hanc vocem legere eſt apud *Senecam ep.* 56. & in vet. *inſcriptione*, *pag.* 637. *edit. Grut. n.* 1. V. etiam *Lipſ. ad Senec. loc. cit.*

Pililudius, m. 2. idem ac pilarius, vel pilicrepus. *Jul. Firmic.*

Pilo, as, avi, atum, n. 1. τριχόω, pilos accipio, vel amitto, a *pilus*. *Feſt.* Pilat, pilos habere incipit: alias pro detrahit pilos, a quo depilati. *Non.* *c.* 1. *n.* 184. Pilare dictum eſt, ut plumare plumis veſtiri. *Afranius* Compitalibus. Præterea corpus meum nunc pilare primum cœpit. *Accius ibid.* Tunc primum pilabant genæ. ¶ Eſt etiam activum, pro pilos avellere, ſeu detrahere. *Martial. l.* 6. *ep.* 57. Teque pilare tuas teſtificare nates. *Id. l.* 12. *ep.* 32. Summœniane quæ pilantur uxores.

Pilo, as, a. 1. πιλέω, vel πιλόω, premo, a verbo Græco allato. Aliter *Non.* cum ait, Suppilare eſt involare, vel rapere, a pilorum raptu, unde & furtum paſſi compilati dicuntur. Etymon ſatis aptum eſt, ſed modulus ſyllabæ refragatur. *Ammian. l.* 33. Caſtra inimica pilantes. *Hoſtius de bello Hiſtrico*, apud *Serv. in* 12. *Æn. v.* 121. Percutit, atque haſtam pilans præ pondere frangit, h. e. ſtringens, ut *Serv.* exponit. V. *Pilatus*. ¶ Eſt etiam expilo, ſume, ſpolio. *Ammian. l.* 31. *c.* 14. Pilando villas, & incendendo. *Petron. in fragment.* *Tragur.* Singulas pilabat.

Piloſus, a, um, *peloſo*, τριχώδης, pilis plenus. *Cicer. in Piſon.* Non color iſte ſervilis, non piloſæ genæ, non dentes putridi deceperunt. *Plin. l.* 20. *c.* 16. E contrario quæ mollis vocatur, piloſioribus foliis, ac ramis, & aculeatis.

Pilula, æ, f. *pallotta*, *pillola*, σφαιρίδιον, parva pila, globulus, ſphæricum quiddam, & rotundum. *Plin. l.* 16. *c.* 7. Naſcuntur in ea pilulæ nucibus non abſimiles. ¶ Speciatim uſurpatur de venenis, ſive pharmacis, quæ hac forma ſumimus, quæ Græcis dicuntur καταπότια, a καταπίνω *deglutio*. Non enim comminuendæ dentibus, aut guſtandæ ſunt pilulæ, ſed integræ devorandæ. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Vetus axungia phthiſin in pilulis ſumpta ſanat.

Pilum, i, n. ὕπερον, piſtillum, inſtrumentum, quo quippiam in mortario teritur. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Piſente pilo præferrato. ¶ Pilum Græcum eſt, teſte

Tu-

Tornebo, quod in pinſendo tritico una deprimitur parte, altera attollitur. *Plaut. in fragm.* Quaſi tollenonem, aut pilum Græcum reciproces plana via. ¶ Pilum item, πῖλον, fuit telum Romanum, cujus haſtile, teſte *Vegetio l.* 2. *c.* 15. erat quinque pedum, & ſemis, & ferrum trigonali figura novem unciarum. Generaliter tamen pila, *Varrone* auctore *l.* 4. *de L. L.* tela Romana ſunt, ſicut geſa Gallorum, & lariſſæ Macedonum. *Cic.* 11. *Phil.* Cervicibus caput abſcidit, idque fixum geſtari juſſit in pilo. ¶ Pilum alicui injicere, apud *Plaut. Moſtel.* 3. 1. 43. eſt impedimentum afferre, & quaſi injecto pilo morari. ¶ Ex hoc pilo fecere *primum pilum*, quo nomine ſignificatur prima centuria pilanorum, ſeu triariorum. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 35. Superiore anno primum pilum duxerat. *Id. ib. l.* 3. P. Sextius Baculus primi pili centurio. ¶ Hoc ſenſu Lexicographi neutrius generis fecere, ita nimirum poſtulante analogia: ſed nullo exemplo genus confirmant. Certe maſculini generis eſt apud *Sueton. in Calig. cap.* 44. Pleriſque Centurionum maturis jam primos pilos ademit. ¶ Poetæ carminis cauſſa *pilum* ſimpliciter dicunt pro *primum pilum*. *Martial. l.* 1. *ep.* 92. Greta Pudens meriti tulerit cum præmia pili. Adde *l.* 6. *epigr.* 58. ¶ Sunt qui putent, *pilam* ſignificare etiam pilam, hoc eſt columnam ſtructilem, ducti illo Livii loco *l.* 1. *c.* 26. Spolia Curatiorum fixa eo loco, qui nunc Pila Horatia appellatur. *Et paulo poſt.* Verbera vel intra pomœrium, modo inter illa pila, & ſpolia hoſtium. *Dionyſ.* enim *Halicarnaſ. l.* 3. de eadem re verba faciens, columellam erectam fuiſſe narrat, eique impoſita ſpolia Curatiorum: quæ tamen ſuo tempore vetuſtate periiſſe, columellam adhuc extitiſſe.

Pilumni, m. 2. Romani, *Feſt.* Pilumnæ poplæ, in Carmine Saliari, Romani, velut pilis uti adſueti, vel quia præcipue pellant hoſtes.

Pilumnus, m. 2. filius Jovis, Deus piſtorum, itemque infantium, alio nomine Stercutus, frater Picumni, ſeu Pitumni. Dictus eſt a *pila* piſtorio, quia pilum invenit, quo frumentum, & aliæ fruges pinſebantur. Sed Piſo Pilumnum dictum voluit, quia pelleret mala infantiæ. *Serv. in* 10. *Æn.* Ad hunc Danae Acriſii filia, quæ forte ad Apulum litus acta fuerat, a paſtore una cum Perſeo parvula ducta eſt, quam ipſe cognito genere uxorem duxit, ex qua Daunum filium ſuſcepit. *Virg.* 10. *Æn.*

Pilus, i, m. *pelo*, שער, Germ. *haar*, Gal. *poil*, Hiſp. *pelo*, θρίξ, excrementum in pelle animalis. Differt a *capillo*, quia *pilus* dicitur de omnibus corporis partibus, *capillus* proprie eſt pilus ille, qui caput veſtit. Sed hæc differentia nonnunquam confunditur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Muniteque ſunt palpebræ tanquam vallo pilorum. ¶ Proverbialiter ponitur pro re nullius momenti. *Cic. Att. l.* 5 *epiſt.* 20. *a med.* Interea e Cappadocia ne pilum quidem. *Catull. epig.* 17. Ludere hanc ſinit, nec pili facit uni. Ubi *vet. gen.* antiquus eſt.

Pimpla, æ, f. Πίμπλα, mons Macedoniæ, fortaſſe idem, ac Pierus, in confinio Theſſaliæ, al. Thraciæ, Olympo vicinus, & Muſis ſacer, cum fonte cogn. ubi etiam antrum Pimplæum. ¶ Item locus Phocidis apud Parnaſſum, qui ſimiliter Muſis ſacer erat. *Strab. l.* 10.

Pimplæus, vel Pimplēus, a, um, adject. ad Pimplam pertinens. *Catull. carm.* 103. Pimplēum ſcandere montem. *Martial. l.* 12. *ep.* 11. Pimplæum antrum. ¶ Pimplea, abſolute pro una ex Muſis. *Horat. l.* 1. *od.* 26. Necte coronam Pimplea dulcis. ¶ Videtur etiam uſurpari pro fonte Muſis ſacro. *Stat. l.* 1. *Silv.* 4. *v.* 26. Excludat Pimplea ſitim.

Pimplias, adis, f. Πιμπλιάς & Πιμπληΐς, eadem quæ Pimpleis. *Varr. l.* 6. *de L. L. c.* 2. ¶ Subducta altera vocali diphthongi, ſecunda ſyllaba corripitur. *Sidon. carm.* 10. *v.* 17. Pimpliadas indexerat optimus Orpheus. Adde *carm.* 22. *v.* 77.

Pimplēis, idis, adiect. fœmin. Muſa. *Martial. l.* 11. *ep.* 4. Non urbana mea tantum Pimpleide gaudent Otia.

Pinacothēca, æ, & Pinacothece, es, f. πινακοθήκη, *galleria*, locus, in quo tabulæ pictæ, argentum cælatum, ſingula veſtis, ſigna, & ornamenta reponuntur, a πίναξ, ακος, *tabula*, & θήκη, *repoſitorium*, quia tabulæ in hoc loco præcipue aſſervabantur. *Varr. l.* 1. *R. R.* 2. 10. Ut in pinacotheca faciant, quod, &c. *Plin. l.* 35. *c.* 2. Et inter hæc pinacothecas veteribus tabulis conſuunt.

Pinaria gens, una ex gentibus Patriciis Romæ, ſic dicta a Pinariis, qui Herculi faciebant ſacra anniverſaria, vel a Pino Numæ Regis filio, ut auctor eſt *Plut. in Numa*.

Pinarii, m. 2. familia nobiliſſima in Latio, quæ una cum familia Potitiorum ſacris Herculis operabatur, a πείνη, *eſuries*. Cum enim Evander Herculi adhuc viventi, qui ex Hiſpania cæſo Geryone cum armento boum in Italiam venerat, rem divinam facere vellet, adhibuit ad miniſterium, dapemque duas familias, ex quibus una ad tempus præſto fuit, altera extis jam adeſis venit. Igitur Hercules inſtituit, ut ii, qui ad tempus præſto fuere, eorumque poſteri extis ſolemnibus veſcerentur, qui tarde, & negligenter acceſſere, ii cum omni poſteritate extis excluderentur, & intera miniſtrarent, his verbis, ὑμεῖς δὲ πεινάσετε, *Vos vero eſurietis*. Hinc primi Potitii appellari cœpti ſunt, quod extis potiti eſſent, cæteri Pinarii, quod iis fames earum indicta fuiſſet. *Liv. l.* 1. & *Serv. ad* 8. *Æn. v.* 269.

Pinaſtellus, i, herba caule fœniculi, radice magna, & nigra, flore nigro, alio nomine peucedanos. *Apul. de herb. c.* 97.

Pinaſter, ſtri, m. πίτυς ἀγρία, pinus ſylveſtris. *Plin. l.* 16. *c.* 10. Pinaſter nihil aliud eſt, quam pinus ſylveſtris, mira altitudine, & a medio ramoſa, ſicut pinus in vertice.

Pinax, acis, f. πίναξ, Græce tabulam ſignificat. A *Vitruv. l.* 10. *c.* 3. pinax dicitur tabula illa in organo hydraulico, quæ foramina habet, in quibus fiſtulæ inſtituuntur. Scribit tamen & ipſe Græcis literis. Itali artifices vocant *ſommiero*.

Pincerna, æ, m. *coppiero*, משקה, Ger. *einſchenck*, Gal. *ſommellier*, Hiſp. *eſcanciano*, *copero*, οἰνοχόος, pocillator, poculorum miniſtrator, vini miniſtrator. *Aſcon. in Cic. orat. in toga.* de *Pretura urb.* Provocans ſe invicem; majoribus autem poculis poſcunt a pincerna. Adde *Lamprid. in Alexandro*, *c.* 41.

Pindarĭcus, a, um, adiect. a Pindaro. *Ovid.* 4. *de Pont. ep.* 16. Pindaricæ fidicen tu quoque, Rufe, lyræ.

Pindărus, m. 2. Πίνδαρος, Poeta Thebanus, Lyricorum apud Græcos princeps, temporibus Æſchyli Poetæ, & Perſarum expeditionis in Græciam. Primum a patre tibiam, mox ab Hermione lyram edoctus eſt. Scripſit lingua Dorica Olympia, Pythia, Nemea, Iſthmia, quæ extant. Altiſſimus fertur & verborum, & ſententiarum copia, ut ait Quinct. gravitate arduus, conſtructioneque, ac ordine immenſus, ac prolixus. Eum *Hor. l.* 4. *Carm. od.* 2. dicit inimitabilem. Ejus gratia Lacedæmonii in reliquam Bœotiam ſævientes Thebis pepercerunt. Alexander etiam cum Thebas everteret, & in omnes ſæviret ſine diſcrimine, Pindari vatis penatibus, familiæque parci juſſit. Duas ſuſcepit filias. Expiraſſe fertur in gremio pueri adamati, *Valerio Max. teſte l.* 9. *c.* 12. *extern.* 7. V. *Quintil. l.* 10. *c.* 1.

Pindus, m. 2. *Mezzovo*, mons ingens Macedoniæ, inter illam, & Ætoliam, ac inter Epirum & Theſſaliam. Ab Acroceraunis jugis ad Thermopylas exſurgit, & ex medio ſui brachium emittit, quod Parnaſſum facit, & deſinit in Heliconem. Hæc cauſa eſt, cur apud Poetas tria hæc nomina, *Pindus*, *Parnaſſus*, *Helicon*, confundantur, & in omnibus promiſcue Muſæ collocentur. Ætolos ab Acarnanibus dividit. Ex Pindo Inachus, & Æas teſte Strabone, & Peneus teſte Ovidio, flumina effluunt. In eo invenitur lapis galactites. *Plin. l.* 4. *c.* 8.

Pinĕa, æ, f. idem ac pinus. *Col. l.* 5. *c.* 10. Eodem tempore juglandem, & pineam, & caſtaneam ſerere oportet.

Pinētum, i, n. *pineta*, πιτυών, locus pinis conſitus. *Plin. l.* 27. *c.* 8. Chryſolachanon in pineto lactucæ ſimile naſcitur. ¶ Hujuſmodi eſt *la Pineta*, ſylva pinorum in Æmilia, apud Ravennam urb.

Pineus, a, um, πίτυϊνος, quod eſt ex pino. *Plin. l.* 15. *c.* 10. Pinea corona apud Iſthmum victores coronabantur.

Pingo, is, pinxi, pictum, a. 3. *dipingere*, צבע, Germ. *malen*, Gall. *peindre*, Hiſp. *pintar*, γράφω, formam alicujus rei ductis lineis exprimento. *Cic.* 2. *de Orat.* Qui hominis ſpeciem pingere perdidicerit. *Id. l.* 5. *Fam. epiſt.* 12. Neque Alexander ille gratiæ cauſa ab Apelle potiſſimum pingi, & a Lyſippo fingi volebat. ¶ Pingere humum variis floribus, eſt verſicolorum florum varietatem humi ſpargere. *Plaut. Stic.* 2. 3. 18. Age tu neyas pinge humum, conſperge ante ædes. ¶ Aliquando pro deſcribere, & formam ponitur. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *epiſt.* 14. Pingam coloribus tuis, penicillo meo. *Id. de Clar. Orat. c.* 37. Σχήματα quæ vocant Græci, (h. e. figuræ) habent pondus in verbis pingendis. ¶ Pingere acu, eſt pulchre variegare veſtem, ut picta videatur. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 23. Seu pingebat acu, ſcires a Pallade doctam.

Pingue, guis, ſubſt. n. 3. πιμελή, ςτέαρ, quod inter carnem, & cutem eſt, ſucco liquidum. Quomodo ab adipe differat, V. Adeps. *Virg.* 3. *Georg. v.* 124. Et omnes impendunt curas denſo diſtendere pingui.

Pinguēdo, inis, f. *graſſezza*, שמן, Ger. *feiſte*, Gal. *graiſſe*, Hiſp. *groſſura*, *unto*, ſubſtantia oleoſa in animalibus, & aliis rebus. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Unguentarii digerunt haud difficulter odoris atque pinguedinis argumentis. Hoc uno in loco ita legit *Harduinus*: nam in cæteris, quæ a Lexicographis afferri ſolent, *pinguitudo* reponit. Quin, nunquam *Plinium pinguedinis* voce uſum, ſed *pinguitudinis*, aſſerit *Gronovius*. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Limi bibuli pinguedo coaleſcit.

Pinguedinōſus, a, um, adiect. pinguis, oleoſus. *Plin. l.* 35. *c.* 5. Gignitur & pinguedines liquoris. Ita *Salmaſ.* Alii *& pingue liqueſcitque*, &c.

Pinguefacio, is, eci, actum, a. 3. *ingraſſare*, השמין, Germ. *feiſt machen*, Gal. *engraiſſer*, Hiſp. *engordar*, πιαίνω ποιῶ, pinguem efficio. *Plin. l.* 10. *cap.* 44. Dein ea pinguefacit.

Pinguefactus, a, um, *ingraſſato*, πιανθείς, ſaginatus. *Tertull. adverſ. Pſych. c.* 6. *ex Deuter.* 32. 15. Incraſſatus eſt dilectus, & pinguefactus, & dilatatus eſt.

Pinguēſco, is, n. 3. *ingraſſarſi*, שמן, Ger. *feiſt werden*, Gal. *s'engraiſſer*, Hiſp. *engordarſe*, πιαίνομαι, pinguis fio & pinguem. *Col. l.* 6. *c.* 11. Omne emaciatum armentum medica pingueſcit.

Pinguiarius, ii, m. qui pinguia amat. *Mart. l.* 11. *ep.* 101. Carnarius ſum, pinguiarius non ſum.

Pinguis, & gue, o. 3. *graſſo*, שמן, Germ. *feiſt*, Gall. *gras*, Hiſp. *gordo*, πιμελής, opimus, a πιαίνω, quod idem ſignificat. Juxta *Scalig. in Conject.* eſt a πῖον, pinguis, inſerto n. *Plin. l.* 10. *c.* 50. Nec niſi in cervice pingui cute. *Virg.* 2. *Georg. v.* 341. Tunc agni pingues, & tunc molliſſima vina. *Juven. ſat.* 11. *v.* 65. Pinguiſſimus hœdulus. ¶ Dicitur & de aliis rebus. *Virg. ibid. v.* 64. pingue ſolum fortes invertent tauri, h. e. fœcundum. *Hor. l.* 2. *od.* 1. Latino ſanguine pinguior campus. *Catull. in carm. nupt.* pingues menſæ, h. e. opipare inſtructæ. ¶ Ponitur etiam pro denſo, craſſo. *Sueton. in Ner. c.* 20. Inſignes pinguiſſima coma, & excellentiſſimo cultu pueri. *Id. in Aug. c.* 82. Pinguis toga. *Juven. ſat.* 9. *v.* 58. Pingues lacernæ. ¶ In illo *Martial. l.* 2. *epigr.* 29. Cujus olet toto pinguis coma Marcelliano, *pinguis* non tam denſam, quam madidam unguentis comam ſignificat. ¶ Tranſlate accipitur pro craſſo, & impedito. *Cic.* 1. *de Div.* Si obſcurior quaſi caliginoſa ſtella extiterit, pingue, & concretum eſſe cœlum. ¶ Item pro hebeti, rudi. *Cic. pro Arch.* Ut etiam Cordubæ natis Poetis pingue quiddam ſonantibus, atque peregrinum, tamen aures ſuas dederent. *Ovid.* 11. *Metam.* Pingue ingenium. *Columel. l.* 1. *c.* 14. Pinguiores ruſticorum literæ. ¶ Pingui Minerva aliquid facere. V. *Minerva*.

Pinguiter, adv. *graſſamente*, λιπαρῶς, cum pinguedine. *Col. l.* 2. *c.* 2. Proximum deinde hunc pinguiter denſum. ¶ Comparativum *pinguius* legitur in *l.* 14. *Dig. de excep. rei judic.*

Pinguitia, æ, &

Pinguities, ei, f. pinguitudo. *Arnob. l.* 7. Non videtis albas eſſe hoſtiarum carnes, oſſa, dentes, pinguitias? *Apul. l.* 10. *Metam.* Corpus obeſa pinguitie compleveram.

Pinguitudo, inis, f. idem, ac pinguedo. *Col. l.* 2. *c.* 15. Ineſſe tali materiæ naturalem pinguitudinem, & ſuccum. *Quint. l.* 1. *c.* 11. Quarundam enim (literarum) vel exilitate, vel pinguitudine nimia laboramus. Adde *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4.

Pinifer, a, um, in quo pini creſcunt. *Virg.* 10. *Æn.* Multos Veſulus quem pinifer annos Defendit.

Piniger, a, um, adiect. pinifer, ut pinigerum Fauni caput, *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 84.

Pinna, æ, f. *ala*, *penna*, כנף, Germ. *feder*, Gall. *plume*, Hiſp. *pluma*, πτέρυξ, πτερύγιον, ala, & pluma craſſior avium. *Sueton. in Claud. c.* 33. Pinnam in os indere ad exonerandum ſtomachum. *Col. l.* 8. *c.* 4. Nam his rebus plumam, pinneſque emundant. ¶ Dicitur etiam de aliis piſcium. *Plin. l.* 9. *c.* 11. Pinnis, quibus in mari utuntur, humi quoque vice pedum ſerpunt. ¶ Sunt & murorum pinnæ, hoc eſt propugnacula quædam in ſummitate murorum, turrium, & valli, in acutum deſinentia, *merli*. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Vallum extruxit: huic loricam, pinnaſque adjecit grandibus cervis. *Curt. l.* 9. *cap.* 41. Anguſta muri corona erat: non pinnæ, ſicut alibi, faſtigium ejus diſtinxerant. *Liv. l.* 30. Muri pinnas decutere. ¶ Pinnæ quoque dictæ ſummitates, quæ fuere in galeis militum, item gladiatorum eorum, qui *Samnites* vocabantur. Hinc qui cum Samnitibus depugnarent, *pinnirapi* vocati, quod pinnam appeterent, raperentque. V. *Pinnirapus*. ¶ Denique pinna genus conchæ eſt, quod & Græcis πίννα. *Plin. l.* 9. *c.* 42. Concharum generis & pinna eſt. Naſcitur in limoſis ſubrecta ſemper, nec unquam ſine comite, quem pinnoterem vocant, alii pinnophylacem. Adde *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 48. ¶ Apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 10. pinnæ dicuntur aſſerculi infixi rotis molendinorum, in quos aqua incurrens, eas verſat. ¶ Præterea *Id. l. eod. c.* 13. pinnas appellat in organo hydraulico regulas, quibus digitis impulſis, fit ſonus. *Il taſto*.

Pinnaculum, i, n. faſtigium ædificii in acumen deſinens. *Tertul. contra Jud. c.* 8. Deferri pinnaculum uſque ad inferitum.

Pinnæ Veſtinæ, *Penna*, oppidum Italiæ in Veſtinis. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3.

Pinnālis, le, adiect. ad modum pinnæ factus, ut pinnalis rigor, apud *Frontin. de coloniis apud Goeſium pag.* 340. V. *Rigor*.

Pinnātus, a, um, *pennuto*, πτερωτός, quod pinnas habet, quod eſt acutum, alatum. *Cic. de nat. Deor.* Quæ pinnatum Cupidinem genuiſſe dicitur. *Plin. l.* 37. *c.* 7. Pinnato fulgore radiantes. ¶ Pinnata folia, quæ pinnarum modo concifa, & aculeata ſunt. *Plin. l.* 26. *c.* 10. Folio pinnato denſo.

Pinnicillum, li, n. idem quod penicillum. *Pallad. l.* 4. *c.* 4. Ligaturæ ipſi pinnicillo tenuis debet frequenter humor allevari.

Pinniger, a, um, adiect. pinnas gerens. *Ovid.* 13. *Metam. v.* 836. Cruraque pinnigero curvata noviſſima piſce.

Pinnipŏtens, tis, adiect. pinnis, ſeu volatu valens. *Donat. Grammat.* Componuntur autem voces, ut pinnipotens, ougigerulus.

Pinnirăpus, pi, m. πτερυγαρπάξ, qui cum Samnite gladiatore depugnabat, quod pinnam, ideſt ſummitatem in illius galea appeteret, & raperet. *Juven. ſat.* 3. *v.* 158. Hic plaudat nitidi præconis filius inter Pinnirapi cultos juvenes.

Pinnoteres, is, m. parva ſquilla, comes pinnæ conchæ, πιννοτήρης. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 19. Illa quæ in concha patula pinna dicitur, iſque qui enat e concha, qui quod eam cuſtodiat, Pinnoteres vocatur, in eamque cum ſe recipit, includitur, ut videatur admonuiſſe, ut caveret.

Pinnophylax, is, m. πιννοφύλαξ, genus cancri minimi, qui inanium oſtrearum teſtis ſe condit, & cum accreverit, migrat in capaciores. *Plin. l.* 9. *c.* 31.

Pinnula, æ, f. πτερύγιον, parva pinna. *Col. l.* 8. *c.* 5. Inhibeturque cupiditas incubandi, pinnula per nares trajecta. *Plin. l.* 9. *c.* 57. Quoſdam inde exire ad pabula pinnulis gradientes crebro caudæ motu.

Pinſatio, onis, f. actus pinſendi. *Vitruv. l.* 7. *cap.* 1. Rudus crebriter pinſatione ſolidetur.

Pinſĭto, as, a. 1. πτισσέτω, freq. a *pinſo*. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 18. Qui pole itam pinſitant. Alii legunt, *pranſitant*.

Pinſitus, a, um, *peſtato*, partic. a pinſor, eris. *Col. l.* 2. *c.* 9. Panicum pinſitum, & evolutum furfure, &c.

Pinſo, is, ſi, & ſui, piſtum, pinſum, pinſitum, a. 3. *peſtare*, ??, Germ. *zerſtoſſen*, Gall. *piler*, *broyer*, Hisp. *majar en un almirez*, πτίσσω, tundo, contundo, frango, a πίσσω, quod idem notat. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 16. a med. Alii uvam paſſam, & ficum cum pinſerunt, affundunt ſapam. *Auctor Paneg. ad Piſon. v.* 17. Humida calloſa cum pinſeret hordea dextra. *Pompon.* apud *Diomed. lib.* 1. *pag* 370. *Putſch.* Cum neque molis molui, neque palmis pinſui. ¶ Aves pinſere dicuntur cum roſtrum rei alicui crebro impingunt. *Perſ. ſat.* 1. O Jane, a tergo quem nulla ciconia pinſit. Loquitur tranſlate. *Ciconiam* enim intelligit digitos in formam roſtri ciconiæ contractos, quod genus olim erat irriſionis apud Italos. *pinſit* vero uſurpat pro irridet, vel illudit. ¶ Pinſi flagrie apud *Plaut. Merc.* a. 5. 81. eſt cædi. ¶ Reperitur & pinſo, is, ire, in 4. conjugat. *Enn.* apud *Varr. l.* 4. *de L. L.* In terram cadentes humeris pinſibant humum. *Turneb. l.* 10. *c.* 29. ex MSS. legit *pinſebant*. ¶ Particip. *pinſitus*, *piſtus*, & *pinſus* V. ſuis locis.

Pinſor, oris, m. 3. idem ac piſtor. Quidam legunt in *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 643. ſed alii pleique *piſtor*.

Pinſus, a, um, nom. ex particip. a pinſo, *peſtato*, *calcato*. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Rudus pinſum.

Pinus, i, f. *pino*, Ger. *ein fichtenbaum*, Gal. *pin*, Hiſ. *pino*, πίτυς, genus arboris, quod nuces fert omnium maximas, quas Græci κώνους vocant, a Græca voce allata. In quibuſdam caſibus eſt 2. declinat. in quibuſdam 4. *Plin. l.* 13. *c.* 2. Pinorum erucæ. *Virg. Ecl.* 7. Hic arguta ſacra pendebit fiſtula pinu. *Id. Ecl.* 8. Ipſæ te, Tityre, pinus. *Id. Æn.* 11. Actas ad ſidera pinus. *Id. Ecl.* 8. Argutumque nemus, pinoſque loquentes. Rurſus *Plin. l.* 13. *c.* 8. Decoctum corticis e pino. *Id. l.* 37. *c.* 3. Gummi in ceraſis, reſina pinis. *Plin. Valerian. l.* 5. *c.* 28. Pini arboris corticem. ¶ A Poetis pinus accipitur pro navi, quia pinus ad naves fabricandas aptiſſimæ ſunt. *Virg.* 5. *Æn.* Conſequitur melior remis, ſed pondere pinus Tarda tenet. ¶ Eſt etiam pinus floris genus, alio nomine chamæpytis. *Virg.* 4. *Georg. v.* 112. Ipſe thymum pinoſque ferens e montibus altis. ¶ Fuit pinus arbor Cybele ſacra, quia, ut ait *Ovid.* 10. *Metam. v.* 105. Cybeleius Atys Exuit hac hominem, truncoque induruit illo.

Pio, as, avi, atum, a. 1. ἱλάσκομαι, propitium reddo; ſive, ut *Nonius c.* 5. *n.* 635. explicat, colo, forte a θύω, *ſacrifico*. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 3. Ubi piem pietatem, ſi iſto more moratam tibi poſtulem placere. ¶ Quandoque eſt piamina. *Nævius* apud *Non.* Nemo eſt, qui magis ſuos piet liberos. ¶ Aliquando purgare, expiare. *Cic.* 2. *de Leg.* Iidemque fulgura, atque oſtenta piato. *Id. pro Dom. cap.* 51. Siquid tibi aut piandum, aut inſtituendum fuiſſes religione domeſtica. *Virg.* 2. *Æn.* Et culpam miſerorum morte piabunt.

Pipatio, onis, f. clamor plorantis, lingua Oſcorum. *Feſtus*.

Pipatus, us, m. vox pullorum. *Var. l.* 6. *de L. L.* Pipulum declinatum a pipatu pullorum.

Piper, eris, n. *pepe*, Germ. *pfeffer*, Gal. *poivre*, Hiſp. *pimienta*, πέπερι, fructus cujuſdam arboris in India, condimentis aptus, & calidus, a voce Græca allata per Apocopen, ut mel a μέλι. *Plin. l.* 12. *c.* 7. Paſſim vero, quæ piper gignunt, juniperis noſtris ſimiles. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 55. Rugoſum piper. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 4. Piper album.

Piperatum, i, n. condimentum ex pipere. *Celſ. l.* 4. *c.* 19. *Apic. l.* 4. *c.* 5.

Piperatus, a, um, quod pipere conditum eſt. *Colum. l.* 12. *c.* 47. Piperatum acetum. ¶ Tranſlate *Sidon. l.* 5. *ep.* 8. pipetata facundia, h. e. ſale, & dictis aſperſa.

Piperitis, is, vel idis, f. *gengiovo*, πεπερῖτις, genus herbæ. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Piperitis, quam & ſiliquaſtrum appellavimus, contra morbos comitiales bibitur. Caſtor & aliter demonſtrabat, caule rubro, & longo, denſis geniculis, foliis lauri, ſemine albo, tenui, guſtu piperis, utilem gingivis, dentibus, oris ſuavitati, & ructibus.

Pipilo, as, a. 1. πιπίζω, eſt ſonare proprium paſſeris. *Catul. epigr.* 3. Ad ſolam dominam uſque pipilabat.

Pipinna. V. Piſinnus.

Pipio, as, n. *piano*, ſlamo. *Tertul. de monogam. cap.* 16. Et uteros nauſeantes, & infantes pipiantes. *Id. adverſ. Valentin. cap.* 5. Cæleſtes imbres pipiavit Achamoth, h. e. plorando effudit.

Pipio, is, n. 4. *pipire*, *pigolare*, πιπίζω, proprium eſt vocis pullorum gallinaceorum, item paſſerum, & aliarum avium minutarum, a Græco verbo allato. *Colum. l.* 8. *c.* 5. Et auſcultet, ſi pipiant. *Auctor Philom.* Paſſimus at paſſer triſtia flendo pipit. ¶ Per Metaphoram Oſci notabat cum ejulato conqueri. *Feſto teſte*.

Pipio, onis, m. *piccione*, *pippione*, pullus avium, & præcipue columbarum, περιστερίδιον. *Lamprid. in Alex. c.* 41. Et ſervos ex pipionibus alerant.

Pipo, as, n. 1. idem ac pipio. *Varro* apud *Non. c.* 2. *n.* 476. Magit hos, balat ovis, equi hinniunt, gallina pipat. ¶ Apud *auctorem carm. de Philom. v.* 24. tribuitur & accipitri.

Pipulum, i, n. vel Pipulus, i, m. ploratus inconditus, convicium, irriſio. *beffa*. *Varro l.* 6. *de L. L.* Pipulum declinatum a pipatu pullorum. ¶ Pipulo differre aliquem, eſt convicari, *oltraggiare*. *Plaut. Aulul.* 3. 2. 31. Pipulo hic differam te ante ædes.

Pireus, vel Piræeus, *Porto di Setino*, & *Porto Leone*, Πειραιεύς, Πειραιεύς, Portus Athenienſium, capax quadraginta navium, ab Athenis 40. ſtad. in Auſtr. Opera Themiſtoclis urbi conjunctus fuit. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 3. Venio ad Piræea, in quo magis reprehendendus ſum, quod homo Romanus Piræea ſcripſerim, non Piræeum (ſic enim noſtri homines locuti ſunt) quam quod in addiderim. Non enim hoc, ut oppido præpoſui, ſed ut loco, ſecutuſque ſum non dico Cæcilium: *mane ut ex portu in Piræeum*: ſed Terentium: *heri aliquot adoleſcentuli coimus in Piræeum*, &c. Hactenus *Cic.* ¶ Uſurpatur & num. pl. & n. gen. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 563. Piræaque tuta receſſu Linquit. V. *Plin. l.* 4. *c.* 7.

Piræus, a, um, adject. ad Piræum portum pertinens. *Propert. l.* 3. *el.* 19. *v.* 25. Piræi capiant me litora portus. *Ovid. Met.* 6 *v.* 445. Piræaque litora tangit.

Pirata, æ, m. *corſaro*, πειρατής, prædo maritimus, a nomine Græco allato. *Cic.* 3. *Off.* Nam pirata non eſt ex perduellium numero definitus, ſed communis hoſtis omnium. *Vellei. l.* 2. *cap.* 31. Piratæ orbem claſſibus terrebant.

Piraticus, a, um, *corſaleſco*, πειρατικός, quod ad piratas ſpectat. *Cic.* 7. *Verr.* Myoparone piratico capto, dux liberatus, ſymphoniaci Romam miſſi. ¶ Piraticam facere (ſubaudi, artem) *corſeggiare*. *Cic. poſt red. in Sen. c.* 5. Egeſtate, & improbitate coactus piraticam ipſe feciſſet.

Pirene. V. Pyrene.

Pirithous, m. 2. Πειρίθοος, Ixionis filius, non ex Nube, quemadmodum Centauri, ſed ex legitima uxore, Rex Lapitharum. Arctiſſimo amicitiæ fœdere Theſeo Athenienſi conjunctus fuit. Duxit in uxorem Hippodamen Atracii filiam, quam cum ei Centauri eripere in nuptiis vellent, a Pirithoo ope Theſei, & Lapitharum ſuperati ſunt. Mortua autem Hippodame, cum Theſeo, qui tum forte cœlebs erat, convenit, ut uxorem, niſi ex Jove natam, nullam ducerent. Et cum jam Theſeus Helenam Jovis, & Ledæ filiam rapuiſſet, nec alia eo tempore noſceretur, quæ Jovis eſſet, præter Proſerpinam, Plutonis conjugem, ad rapiendam illam ſimul profecti ſunt ad Inferos. Verum Pirithous primo impetu e Cerbero interfectus eſt, quem Theſeus adjuvare volens, ipſe quoque in vitæ diſcrimine fuit, atque ad extremum captus, a Dite detentus eſt, ſed poſtea ab Hercule liberatus, ſuperiſque reſtitutus. Filium Polypœtem ex Hippodame ſuſcepit. *Boec. l.* 9. *Gen.*

Pirum, i, n. *pera*, ἄπιον, fructus piri arboris, a πῦρ, *ignis*, quia flammæ inſtar e lato in oblongum faſtigiatur, ac protenditur, v in i tranſeunte, ut a σῖον, eſt *ſio*. Legitur tamen & pyrum. *Horat. Epod. od.* 2. Ut gaudet inſitiva decerpens pira. ¶ Pirorum varia ſunt genera. *Decumana pira* ea dicuntur, quæ maxima ſunt. Nam decumanus pro maximo accipitur, quia in rerum natura fere uſuvenit, ut decima quæque ſint maxima. *Colum. lib.* 12. *cap.* 10. *Cucurbitina* ſunt, quæ ſimilitudinem cucurbitæ habent. *Cat. c.* 7. *Tyberina* ſunt pira autumnalia, eximio ſapore jucunda, ita dicta, quod maxime Tyberio ſemper placuerint. *Plin. l.* 15. *c.* 15.

Pirus, vel pyrus, i, f. *pero*, ἄπιος, genus arboris, cujus fructus pirum dicitur. *Virg.* 1. *Ecl.* Inſere nunc Melibœe piros. V. *Plin. l.* 15. *c.* 15. 17. *l.* 16. *c.* 18. 25. 26. *l.* 17. *c.* 2. 13. 14. 18.

Piſa, æ, f. Πίσα, urbs Peloponneſi, in Elide, ad Alpheum flu. & montem Piſæum, eadem ac Olympia. Piſæ Milo Tyrannus cum ſubditos variis cruciatibus afficiſſet, ab iis in mare demerſus eſt. *Ovid. in Ibin.* ¶ Juxta Piſam ludi Olympici celebrabantur. *Virg.* 3. *Georg. v.* 180. Aut Alphea rotis prælabi flumina Piſæ.

Piſæ, arum, f. 1. *Piſa*, Πίσαι, urbs Hetruriæ, ampla, cum arce permunita, ad Arnum fl. interfluentem. Condita fuit a Piſæis, ſeu Piſanis pop. Peloponneſi, teſte *Strab. l.* 5. qui Neſtorem ad Ilium ſecuti, in reditu tempeſtate dejecti, alii quidem Metapontum, alii ſinus Tyrrhenum tenuerunt. *Lucan. l.* 2. Hinc Tyrrhena vado frangentes æquora Piſæ.

Piſæus, a, um, quod ad Piſam Elidis ſpectat. *Ovid. l.* 2. *Amor. el.* 2. Ah quam pene Pelops Piſæo concidit axe. *Juven. ſat.* 13. *v.* 99. Piſææ ramus olivæ. ¶ Piſæi, orum, Piſæ incolæ. *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Piſani, orum, m. incolæ Piſarum Hetruriæ. *Plin. l.* 2. *c.* 103. *Liv. l.* 40. *c.* 43.

Piſatiles pro Piſanis dixit *Nævius* apud *Feſtum*.

Piſaurenſis, e, adject. qui eſt e Piſauro urbe. *Cic. de clar. Orat.*

Piſaurum, n. 2. *Peſaro*, Πισαυρον, col. & urbs Umbriæ, parva, ſed elegans, ad Iſauri fl. oſtium. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Piſaurus, i, (qui & Iſaurus) fluvius Piceni, a quo Piſaurum, urbs ei impoſita, nomen trahit.

Piſcaria, æ, f. *peſcaria*, locus, ubi piſces venduntur. *Varro*. Nullus in piſcaria piſcis erat. Adde *Ulpian. l.* 17. *Dig. de V. S.* ubi tamen dubia eſt lectio. V. *Piſcaria*.

Piſcarius, a, um, ἁλιευτικός, quod ad piſces ſpectat. *Plaut. Stich.* 2. 1. 17. Arundinem fert, ſportulamque, & hamum piſcarium. *Id. Curc.* 4. 1. 13. Symbolorum collatores apud forum piſcarium.

Piſcatio, onis, f. *peſca*, piſcatus. *Ulpian. l.* 14. *Dig. Commun. prædiorum urb. &c.* Piſcationem thynnariam exercere. Adde *l.* 9. *Dig. de Uſufr. & quemad. &c.*

Piſcator, oris, m. *piſcatore*, ???, Ger. *fiſcher*, Gal. *peſcheur*, Hiſp. *peſcador*, ἁλιεύς, qui piſcatur. *Cic.* 3. *Off. c.* 14. Piſcatores ad ſe convocat.

Piſcatorius, a, um, *da peſcare*, ἁλιευτικός, quod ad piſcatorem ſpectat. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Cum ex linea piſcatoria apud eos factitari docuerim. ¶ Piſcatorii ludi vocabantur, qui quotannis menſe Junio trans Tyberim fieri ſolebant a Prætore Urbano pro piſcatoribus Tyberinis, quorum quæſtus non in macellum perveniebat, ſed fere in aream Vulcani, quod id genus piſciculorum vivorum dabatur ei Deo pro animis humanis. *Feſt.* ¶ Piſcatorium æs vetuſto more appellabatur, quod in Monte Albano dabatur pro piſcibus. *Feſt.*

Piſcatrix, icis, f. *peſcatrice*, ἁλιεύτρια, quæ piſcatur. *Plin. l.* 9. *c.* 42. Nec minor ſolertia ranæ, quæ in mari piſcatrix vocatur.

Piſcatura, æ, f. piſcatus. *Tertull. lib.* 4. *adverſ. Marcion. cap.* 9. Ad piſcaturam reſpexit.

Piſcatus, us, m. *peſcagione*, Germ. *fiſchung*, Gall. *peſcherie*, Hiſp. *peſcadura*, γρῖπος, ἁλεία, piſcatio, actus piſcandi. *Plin. l.* 6. *c.* 12. Eſt in piſcatu voluptas, maxime teſtudinum. *Cic.* 2. *Fin. c.* 8. Vivere piſcatu, aucupio, venatione. ¶ Olim fuit ſecundæ declinat. *Pompon.* apud *Non. c.* 8. *n.* 38. Omne piſcati genus.

Piſciculus, i, m. *peſcetto*, ἰχθύδιον, parvus piſcis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 48. Itaque cum piſciculi parvi in concham hiantem innataverint.

Piſcina, æ, f. *peſchiera*, ???, Ger. *fiſchgruben*, Gall. *vivier a poiſſon*, *piſcine*, Hiſp. *vivar*, ἰχθυοτροφεῖον, locus, & ſtagnum, in quo vivi piſces concluduntur. *Cicer.* 5. *Parad. c.* 2. Barbatulos mullulos exceptantem de piſcina. ¶ Et quoniam in piſcinis etiam homines natare ſolebant, invaluit conſuetudo, ut omnes in hunc uſum collectæ aquæ, ſive frigidæ, ſive calidæ, piſcinæ dicantur, quamvis in his nihil piſcium ſit. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Si natare latius, aut tepidius velis, in area piſcina eſt. ¶ Imo piſcinæ etiam vocantur, ubi anates innatant, unde pecora bibunt, denique ubicunque aqua eſt ad uſum aliquem hominum. *Colum. l.* 1. *c.* 6. Piſcinas minimum duas, alteram, quæ anſeribus, ac pecoribus ſerviat, alteram, in qua lupinum, vimina, & virgas, atque alia, quæ ſunt uſibus noſtris apta, maceremus. ¶ Denique piſcina dicitur quoque de vaſis ligneis amplioribus, ad tenendam aquam. *Plin. l.* 34. *c.* 12. Et in piſcinas ligneas funditur.

Piſcinalis, & le, a. 3. ἰχθυοτροφικός, quod eſt piſcinæ, vel quod ad piſcinam ſpectat. *Pallad. lib.* 1. *tit.* 40. Piſcinales cellæ in æſtivis balneis.

Piſcinarius, ii, m. ἰχθυοτρόφος, qui piſcinis delectatur. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. *de Hortenſio*, & *Lucullo*. Mihi vero ut invideant piſcinarii noſtri. Adde *ep.* 19.

Piſcinenſis, ſe, adject. piſcinalis. *Lucil.* apud *Feſt.* Piſcinenſis res eſt.

Piſcinella, æ, f. &

Piſcinula, læ, f. diminutiva ſunt a piſcina. *Varr. l.* 8. *de L. L.*

Piſcis, is, m. *peſce*, ??, Germ. *fiſch*, Gall. *poiſſon*, Hiſp. *peſcado*, ἰχθύς, animal, quod in aquis degit, & propter, quod tegitur ſquamnis, ut ex *Plinio* apparet *l.* 9. *c.* 12. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Etſi piſces, ut ajunt, ova cum genuerunt, relinquunt. *Hor. l.* 4. *Carm. od.* 3. O mutis quoque piſcibus Donatura cycni, ſi libeat, ſonum. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 26. Quaſi piſcis, itidem eſt amator lenæ: nequam eſt, niſi recens. ¶ Piſces etiam ſunt unum ex ſignis Zodiaci conſtans ex quatuor, & triginta ſideribus. Cum olim bello Gigantico Venus Typhonem fugiens ad Euphratem una cum Cupidine veniſſet, repentino arborum, & cannarum ſtrepitu, quæ circa flumen erant, perterrita in ipſum invocatis Nymphis proſiluit. Duo piſces accurrerunt, alterque Venerem, alter Cupidinem trans Euphratem incolumes detulerunt. Hoc merito in Cælum tranſlati ſunt. *Ovid. l.* 2. *Faſt.* Sed aliqui dicunt, cum Venus, & Cupido in Euphratis ripa animi gratiæ eſſent, Typhœum repente appáruiſſe, illos terrore ingenti correptos ſe ſe in piſces immutaviſſe, periculo defunctos voluiſſe, ut in Cælo piſcium illorum imago extaret. Etiam pars Cæli Auſtralis piſcis figura ab Aſſyriis ornata fuit, quæ duodecim ſtellas habet. *Ovid.* 3. *Faſt.* *Colum. l.* 11. *c.* 2. Quintodecimo Calendas Martii Sol in piſces tranſitum facit, ideſt, die 15. Februarii. *Virg.* 4. *Georg.* Aut eadem ſidus fugiens ubi piſcis aquoſi Triſtior hybernas cælo deſcendit in undas.

Piſcor, aris, d. 1. *peſcare*, ???, Ger. *fiſchen*, Gal. *peſcher*, Hiſp. *peſcar*, ἁλιεύω, piſces venor. *Cic.* 3. *Off. c.* 14. Ut ante ſuos hortulos poſtera die piſcarentur. ¶ *Piſcari in aere*, prov. eſt operam ludere, fruſtra laborare. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 86. Jubeas una opera me piſcari in aera.

Piſcoſus, a, um, *che abbonda di peſci*, ἰχθυώδης, piſcibus abundans, vel in quo piſcari facile eſt. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 581. Eſt prope piſcoſos lapidoſi Cratidis amnes Parvus ager.

Piſculentus, a, um, idem ac piſcoſus. *Plaut. Rud.* 4. 2. 6. Qui ſalſis locis incolit piſculentis. *Salm. de Sardinia*, *c.* 4. Piſculentiſſima ſtagna.

Piſidæ, arum, m. Piſidiæ populi. *Claudian. l.* 2. *in Eutrop. v.* 241. Pinibus obliquis Lydi, Piſidæque feroces. *Cic.* 1. *Divin. c.* 1. Piſidarum gens. ¶ *Priſcian.* *in Periegeſi*, uſurpat in 3. declin. & primam, & ſecundam ſyllabas producit. Poſt hos Piſidum pinguiſſima rura coluntur.

Piſidia, æ, f. *Piſidia*, Turc. *Versacgeli*, ſeu *Versacheli*, Πισιδία, pars Borealis Pamphyliæ. *Plin. l.* 5. *c. ult.* & *l.* 6. *c.* 34.

Piſinnus, i, m. vetus vocabulum ſignificans puerum, infantem, puſionem, quaſi *puſillus*. *Labeo* apud *veterem Scholiaſt. Perſii ad ſat.* 1. Crudum manduces Priamum, Priamique piſinnos. *Martial. l.* 11. *ep.* 73. Draucí Nata ſui vocat piſinnam, h. e. parvam puellam. Quanquam ibi tranſlate loquitur. Alii legunt *pipinnam*, hoc eſt parvam mentulam. Alii *vepenem* eodem ſenſu.

Piſinum oleum. V. Piſinus.

Piſto,

Piſito, as, a. 1. frequentativum a piſo, verbum exprimens vocem ſturni. *Auct. carm. de Philom. v. 17.* Sturnus tunc piſitat ore.

Piſo, as, a. 1. idem ac piſo, is, ſeu pinſo. *Varr. l. 1. R.R. c. 63.* Far promendum in hieme, ut in piſtrino piſetur, ac torreatur.

Piſo, is, ſi, a. 3. πτίσσω, pinſo, calco, tundo, purgo, ut fit in hordeo, & aliis frugibus, e verbo Græco eliſo. *Varr. R. R.* Alii ficum, & uvam paſſam tum piſierunt, affundunt ſapam. *Plin. l. 18 c. 10.* Ut aiſi intenti piſant, tonciduntur grana. *Id. ib.* Cum piſitur ſpica. Ita legit *Harduin.* Alii ubique *pinſo* reponunt, etiam in loco *Varronis*.

Piſo, onis, m. mortarium, in quo aliquid piſitur. *Marcel. Empir. c. 8.* Radices betæ lavabis, ſiccabis, deinde tundes in piſone marmoreo.

Piſones, m. 3. Πείσωνες, familia nobiliſſima Romæ, a piſorum ſatione, quod ipſa optime ſererent; ut *Cicerones*, a cicere, *Fabii* a faba, *Lentuli* a lente. Sed *Plin. l. 18. c. 3.* deducit a pinſendo. ¶ E Calpurniorum proſapia, ſeu gente fuere, quæ a Numa Pompilio deſcendit. Calpurnius enim Numæ filius fuit, ut ait *Feſtus*. ¶ Ex hac familia fuit L. Piſo cognomento Frugi. Hic ſemper contra legem frumentariam C. Gracchi dixerat. Lege tamen lata, Conſularis ad frumentum accipiendum venit. Animadvertit Gracchus in concione Piſonem ſtantem, & quæſivit audiente P. R. qui ſibi conſtaret, cum ea lege frumentum peteret, quam diſſuaſerat. Nolim, inquit, mea bona, Gracche, tibi viritim dividere liceat. ſed, ſi facias, partem petam. *Cic. 3. Tuſc. & 2. Fin.* ¶ Item M. Piſo Philoſophus Peripateticus, æqualis Hortenſii. Item C. Piſo Orator. Item C. al. Cn. Piſo Orator gener Ciceronis. Item Cn. Piſo ſocius Catilinæ. Item L. Piſo inimicus Ciceronis, homo omnibus vitiis infamis. *Cic. 1. nat. Deor. de clar. Orat. & poſt redit. in Sen.* Piſonum etiam familia plebeia fuit, in qua natus eſt L. Piſo Orator, qui Tribunus plebis legem primus de pecuniis repetundis Cenſorino, & Manilio Coſſ. tulit. *Cic. in Brut.*

Piſonianus, a, um, adject. ad Piſones pertinens, ut Piſonianum vitium, h. e. nimia loquendi libido, qua L. Piſo laboraſſe fertur. *Hieronym. ad Ocean. epiſt. 83.*

Piſaſphaltus, i, m. *piſaſphalto*, πισσάσφαλτος, pix mixta bitumini, quæ in Apolloniatarum agro reperitur. *Plin. l. 24. c. 7.*

Piſelæon, i, n. πισσέλαιον, hoc eſt oleum piceum, a πίσσα, pix, & ἔλαιον, oleum. Ita appellatur oleum factum ex ſucco, ſeu pice cedrina, ut *Plin.* docet *l. 24. c. 5.* item ex cedrinis malis, ut idem tradit *l. 5. c. 7.* ubi pro *piſelæon* legunt *cedrelæon*, hoc eſt cedri oleum, κεδρέλαιον. Sed *Harduin.* ubique *piſſelæon* retinet.

Piſſinum oleum eſt, quod e pice fit, a πίσσα, pix. *Plin. l. 15. c. 7.* E pice fit quod piſſinum appellant. Ubi quidam editi libri habent *pitinum*, at MSS. omnes *piſſinum*, teſte Harduino. *Id. l. 23. c. 4.* Piſſino oleo uſus ad quadrupedum ſcabiem eſt. ¶ Perperam itaque quidam Lexicographus *piſinum* legit, & a piſo leguminе deducit.

Piſſoceros, n. 2. πισσόκηρος, genus melliginis, mixtum ex cera, & pice, ſive gummi, ſive reſina. *Plin. l. 11. c. 7.* Prima operis fundamenta commoſim appellant periti, ſecunda piſſoceron, tertia propolim.

Piſtacium, & Piſtaceum, n. 2. *piſtacchio*, πιστάκιον, nucis genus apud Alexandriam Ægypti, & Berrhœam Syriæ copioſiſſime proveniens. *Pallad. de inſitiona, v. 127.* Quin & amygdaleos ſubeunt piſtacia ramos. *Plin. l. 13. c. 5.* In nucum genere piſtacea nota. ¶ *Piſtacia*, orum, f. legitur apud eund. *Pallad. in Februar. tit. 25. in fin.*

Piſtana, æ, f. herba ex ulvarum genere. *Plin. l. 21. c. 17.*

Piſtia Diana, & Piſtia Ceres leguntur in Inſcriptionib. apud *Reineſ. claſſ. 1. n. 130. & 232.* & videri poſſunt ita cognominatæ a πίστις, fides, fidus, ut quemadmodum πίστιος, apud Græcos, Jovis cognomentum eſt, ita Diana Fidia, Ceres Fidia dici potuerit. Ipſe tamen *Reineſ.* marmorarii errorem eſſe arbitratus, & utrobique *Fytia* fuiſſe ſcribendum. V. *eund. ibid.* ad inſcriptionem XVIII.

Piſtillum, li, n. *peſtello*, ὕπερος, Germ. *morſelſtöſſel*, Gall. *pilon*, Hiſp. *manadero*. ὕπερον, inſtrumentum, quo in mortario quippiam tunditur, a ſup. *piſtum* verbi *pinſo*. *Colum. l. 12. c. 55.* Aut bene emundatum conjicito, & piſtillis conterito.

Piſtillus, i, m. idem ac piſtillum. *Virg. in Moreto, v. 111.* Sed gravius lentos ibat piſtillus in orbes.

Piſto, as, a. 1. *peſtare*, pinſo. *Veget. de re Veterin. c. 31. l. 1.* In pila lignea piſtabis, cerneſque ſubtiliter.

Piſtolochia, πιστολοχία, herba, genus Ariſtolochiæ, denſis radicis capillamentis. *Plin. l. 25. c. 8.*

Piſtor, oris, m. ἀρτοποιός, qui ante inventum molarum uſum frumentum in pila contundebat, a *pinſendo*. Piſtor autem antiquitus idem, qui coquus, teſte *Feſto*. *Varro* apud *Non. c. 2. n. 643.* Nec piſtorem ullum noſſent, niſi eum, qui in piſtrino pinſeret farinam. *Id. l. 1. de vita P. R.* Nec piſtoris nomen erat, niſi ejus, qui far pinſebat. ¶ Inventis molis dici cœpit de eo, qui farinam ſubigit, panemque conficit, *piſtore*, *fornaio*, ἀρτοποιός. *Plin. l. 18. c. 11.* Piſtores Romæ non fuerunt ad Perſicum uſque bellum, annis ab Urbe condita ſuper quingentos octoginta. *Suet. in Caſ.* Ut piſtorem alium, quam ſibi, panem convivis ſubjicientem compedibus vinxerit.

Piſtoricus, a, um, idem ac piſtorius. *Ulp. l. ſervus autem ſuos, ff. de leg. 3.* Sed quorum operas locabat vel piſtoricas, vel hiſtrionicas. Alii legunt *piſtorias*.

Piſtorienſes milites dicuntur a *Plauto* jocoſe, & ambigue, *Captiv. 1. 2. 57.* poſſunt enim intelligi, ut ſint e Piſtorio oppido, & ut ſtrenui ſint in arte piſtoria, h. e. in pane, & frugibus conſumendis. Verba ſunt: Opus eſt militibus piſtorienſibus, opus paniceis, placentinis, turdetanis, ficedulenſibus.

Piſtorium, n. 2. *Piſtoja*, Urbs Hetruriæ, in agro Florentino, ad Stellam fl. *Plin. lib. 3. cap. 5.*

Piſtorius, a, um, *da piſtore*, ἀρτοποιικός, ἀρτοποιητικός, quod ad piſtorem pertinet, ut *Ars piſtoria*, quod fuit nomen generale ad panem, & ad omnia delicatiora panis genera, cujuſmodi erant, quas placentas, & mazas appellabant. *Plin. l. 18. c. 11.* Ad operis piſtorii genera tranſeunte tam. Adde *Celſ. l. 2. c. 18.*

Piſtriger, vel Priſtiger, a, um, adject. a Piſtris. *Sidon. l. 4. ep. 8. in carm.* Piſtrigeram quæ concha vehit Tritone Citheren.

Piſtrilla, æ, f. mola truſatilis, quæ manibus verſatur. *Terent. Adelph. 4. 2. 45.* Apud ipſum lacum eſt piſtrilla, & ex adverſum eſt fabrica.

Piſtrina, æ, f. idem ac piſtrinum. *Plin. l. 18. c. 9.* E ſiligine laudatiſſimus panis, piſtrinarumque opere laudatiſſima.

Piſtrinalis, le, adject. ad piſtrinum pertinens, piſtrinenſis. Piſtrinales ſues dicuntur, quæ in piſtrino aluntur furfuribus, & farina. *Colum. l. 7. c. 9. R. R. de ſuibus.* Si regio temperata eſt, glabrum pecus, vel etiam piſtrinale album poterit paſci. Huc facit illud *Plauti Capt. 4. 2. 27.* Piſtores ſcrophipaſci, qui alunt furfure ſues, quarum odore præterire nemo piſtrinum poteſt. Quidam in vetuſtis *Colum.* legunt *piſtrinale*, ſed non facile confirmant.

Piſtrinarius, ii, m. qui piſtrinum exercet. *Ulpian. l. 1. Dig. Depoſiti.* Actionem eſſe adverſus piſtrinarium.

Piſtrinenſis, ſe, o. 3. μυλικός, quod ad piſtrinum pertinet. *Sueton. in Calig. cap. 39.* Comprehenſis ad deportandum meritoriis quoque vehiculis, & piſtrinenſibus jumentis.

Piſtrinum, ni, n. *piſtrino*, *mulino*, μύλων, locus, in quo frumentum, & aliæ fruges ante molarum truſatilium inventionem in pilis contercbantur, item poſt molas inventas omnis locus, in quo fruges molis circumactis, opere jumentorum, vel ſervorum, vel impulſu aquæ, aut venti, comminuuntur, a *pinſendo*. *Ter. Andr.* Verberibus cæſum te in piſtrinum, Dave, dedam uſque ad necem. *Cic. 1. de Or. c. 11.* Oratorem in judicia, tanquam in aliquod piſtrinum, detrudi, & compingi videbam. *Sueton. in Aug.* Exercere piſtrinum, h. e. artem piſtoriam. ¶ Tranſlate pro quovis operoſo loco, vel labore accipitur. *Cic. 2. de Orat.* Tibi metuum erit, Craſſe, in eodem piſtrino vivendum.

Piſtris V. in dictione ſeq.

Piſtrix, icis, f. *fornaja*, mulier, quæ grana in pila pinſit, vel quæ panem conficit. Nam panis confectio apud Romanos fuit opus præcipue mulierum, teſte *Plin. l. 18. c. 11.* *Lucil.* apud *Var. l. 4. de L. L.* ¶ Eſt etiam piſtrix, icis, vel piſtris, is, πρίστις, marina bellua longi corporis, & anguſti. *Plin. l. 9. c. 7. de quadam marina natante:* Venientibus procul quaſi marina piſtrix evaſerat. V. *Plin. l. 9. c. 3. & 4.* ¶ Item ſidus cœleſte, quod & Cetus dicitur. *Cic. in Arat. v. 154.* Piſtricis ſpinæ valida cum luce refulgent. *Germanicus Cæſ. in Arat. c. de piſce Notio.* E quibus una magis ſub cauda flamma relucet Squammigeræ Piſtris. *Id. ibid. v. 357.* Auſter Piſtrin agit. ¶ Eſt etiam Piſtris nomen navis in formam marinæ piſtris efformatæ, quæ & Priſtis dicitur per Metatheſim. *Virg. 5. Æn. v. 116.* Velocem Mneſtheus agit acri remige piſtrim. *Liv. l. 35. c. 26.* Tres tectas naves, & lembos, piſtreſque.

Piſtura, æ, f. πτίσσις, πτίσμα, ars pinſendi, ideſt invenia, & frumenta conterendi. *Plin. l. 18. c. 10.* Piſtura non omnium facilis. Et *cap. 8.* Variam piſturarum rationem habent.

Piſtus, a, um, *peſtata*, *peſto*, partic. a pinſor. *Plin. l. 17. c. 10.* Si piſtæ ferantur. ¶ *Feſtus*. Piſtum pro politum antiqui frequentius uſurpabant.

Piſum, i, n. *piſello*, πίσον, genus leguminis, cujus caules ſparguntur in terram, niſi habeant adminicula. *Plin. l. 18. c. 12.* Piſum in apricis ſeri debet frigorum impatientiſſimum.

Pithaules, is, πιθαύλης, qui pulſat quoddam tibiæ genus in modum dolii factum, a πίθος, dolium, & αὐλός, tibia. *Senec. ep. 76.* Hoc ingenti ſtudio quis ſit pithaules bonus, judicatur. *Vopiſc. in Carino, c. 19.* Centum choraulas, etiam pithaulas centum. Alii legunt *pythaulas*. V. *Pythaula*.

Pithecium, n. 2. πιθήκιον, dim. a πίθηκος, *ſimia*. *Plaut. Mil. 4. 1. 43.* Pithecium hæc eſt præ illa, & ſpinthurnicium. ¶ Eſt etiam nomen herbæ, apud *Apulej. de herb. cap. 86.*

Pithecuſa, æ, f. *Iſchia*, *Iſcia*, Πιθηκοῦσα, inſ. prædives maris Tyrrheni, in Campania, in ſinu Puteolano, ante Miſenum prom. cum urbe cogn. probe munita cum arce, & ſcopulo ab inſula pene ſejuncto. Sed aliquibus duæ inſulæ, Inarime, & Prochyte, Pithecuſæ vocantur. *Ovid. l. 14. Met.* deducit a πίθηκος, *ſimia*, his verſibus, Inarimen, Prochytenque legit, ſteriliique locatas Colle Pithecuſas, habitantum nomine dictas. Sententia eſt, urbem Pithecuſas dici a ſimiarum in illa, vel in inſula degentium multitudine. Aliis tamen placet, id nomen accepiſſe a copia doliariorum, qui ibi dolia ex creta faciebant. Nam Pithecuſam dici volunt, non a πίθηκος, *ſimia*, ſed a πίθος, *dolium*. *Plin. lib. 3. cap. 6.* Ænaria a ſtatione navium Æneæ, Homero Inarime dicta, Græcis Pithecuſa, non a ſimiarum multitudine, ut aliqui exiſtimavere, ſed a figlinis doliariorum.

Pitheis, vel Pittheis, idis, patronym. fœm. *Ovid. ep. 10. v. 131.* nec tu Pittheidos Æthræ filius, h. e. Æthræ filiæ Pithei. De Theſeo loquitur.

Pitheſus, vel Pitthejus, a, um, quod ad Pitheum ſpectat. *Ovid. in ep. 4. v. 107.* Hic tecum Trœzena colam, Pitheia Regna.

Pithetes, æ, πιθίτης, genus cometæ dolii figuram referens. *Plin. lib. 2. cap. 25.* ¶ Eundem hunc *Apulej. de mundo* Pitheu vocat.

Pitheus, vel Pittheus, a, um, adject. ad Pitheum pertinens. Fuit autem Pitheus avus maternus Theſei, Trœzenarum rex. *Ovid. Met. 15. v. 295.* Eſt prope Pitheam tumulus Trœzena ſine ullis, &c.

Pithiæ, arum, πιθίαι, meteora, globi ignis in cœlo apparentes, dolii figura. *Senec. Quæſt. nat. l. 1. c. 14.*

Pitho, us, f. contract. Πειθώ, Suada, Suadela, Dea perſuadendi, Dea præſes Eloquentiæ, a πείθω, *perſuadeo*. *Cic. in Brut. cap. 15.* Πειθώ quam vocant Græci, cujus effector eſt Orator, hanc Suadam appellavit Ennius. ¶ Pitho alia, Dea quædam fuit, quæ colebatur Corinthi, quam Hermeſianus, & Proclus unam ex Gratiis eſſe dixerunt. Sappho, ut legitur in *Scholiis* in *Heſiodum*, ait filiam eſſe Veneris, qui in loco in ἔργοις, ſcribit, Pandoram a Gratiis, & Pitho ornari. *Pauſanias lib. 1.* ait eandem eſſe, ac Dianam: alii unam ex Atlantibus, ideſt ex filiabus Atlantis, & Æthræ. Huic templum Hypermeſtra, ſeu Hypermneſtra filia Danai dedicavit, cum in judicio rea a parente ob Linum, ſeu Lynceum ſervatum facta, evaſiſſet. *Pauſan. l. 2. Plin. l. 34. c. 8. ibi Hermol.*

Pitiſſo, as, a. 1. *aſſaggiare il vino*, Ger. *ſuepſſen*, Gal. *bevotter*, *aſſaier*, Hiſp. *bever poco a poco*, ἀπογεύομαι, eſt rorantibus, ut loquitur *Tullius*, & minutis poculis pergræcari, ideſt parvum vini paullatim, & quaſi tentandi gratia guſtare, a πιπίζω, quod a πίω, *bibo*. *Ter. Heaut. 3. 1. 48.* Pitiſſando modo mihi quid vini abſumpſit? ¶ Alii ſcribunt *pytiſſo*, quod ſignificat, inquit *Donat.* vinum cum aliqua probatione expuere. Nam πτύω, ſpuere eſt, a quo fit πυτίζω.

Pittacium, vel Pictacium, πιττάκιον, neut. 2. modicus pannus, qui aliquo medicamento illitus modo præcordiis, modo capiti dolenti imponi ſolet ad mitigandum cruciatum. *Celſ. l. 3. c. 10. de capitis dolore.* habere duo pittacia, quæ latitudinem frontis æquent. In quibuſdam codicib. legitur *picacia* unico *t*. *Laberius* apud *Gel. l. 16. c. 7.* pictacium poſuiſſe dicitur pro tegmine capitis, *coperta*. ¶ Præterea pittacia, ſeu pittacia dicuntur ſchedulæ breves, ſeu libelli, in quibus memoriæ cauſa aliquid adſcribitur, *viglietti*. *Petron. in ſatyr.* Allatæ ſunt amphoræ vitreæ diligenter gypſatæ, quarum in cervicibus pittacia erant affixa cum hoc titulo: Falernum annorum centum. *Lamprid. in Severo, c. 21.* De promovendis etiam ſibi adnotabat, & perlegebat cuncta pittacia. Alii ſcribunt *pictacia*. V. ibi *Caſaub.*

Pittacus, m. 2. Πιττακός, Philoſophus Mitylenæus, unus ex ſeptem Græciæ Sapientibus, qui ex Leſbo tyrannum Melanchrum depulit, & certantibus Athenienſibus, atque Mitylenæis dux in bello factus, Phrynonem Athenienſium ducem ſingulari certamine interfecit. Hujus illud eſt: *Providere, ne caſus veniant; ſi forte venerint, æqua animo tolerare. Auſon. de Sapientib.*

Pittheus. V. Pitheus.

Pituita, æ, f. *flemma*, *catarro*, Germ. *die feuchter*, Gall. *catharre*, *flegme*, Hiſp. *flema*, *humor*, φλέγμα, ſanguis imperfecte coctus, humor crudus, aqueus, excrementitius, vel naturaliter, vel præternaturaliter in corpore genitus, quo pertinent mucus narium, qui ex capite redundat, ſaliva, phlegma ventriculi, & inteſtinorum. *Cic. 4. Tuſc.* Quemadmodum cum ſanguis corruptus eſt, aut pituita redundat, aut bilis in corpore, morbi ægrotationeſque naſcuntur. In plurali num. *Plin. l. 25. c. 11.* Hujus radix pituitas capitis purgat. ¶ Interdum ſumitur pro morbo ex pituitæ fluxu nato, quo etiam gallinæ infeſtantur. *Col. lib. 8. c. 5.* Sæpe etiam jam validioribus remediis factis, atque ipſis matribus etiam vitanda pituitæ pernicies erit. *Pallad. l. 1. tit. 27.* Pituita his naſci ſolet, quæ alba pellicula linguam veſtit extremam. Adde *Plin. l. 30. c. 37.* ubi & remedia affert. Hoc genus morbi Itali vocant *la pipita*. ¶ Dicitur etiam de humore lento ex arboribus effluente. *Plin. l. 17. c. 29.* Amygdalæ ex amaris dulces fiunt, ſi ſtipite ab ima parte circumforato, defluens pituita abſtergeatur. ¶ Varia eſt tamen quantitatis in hac voce. *Horat. lib. 1. epiſt. 1.* Præcipue ſanus, niſi cum pituita moleſta eſt. *Perſ. ſat. 2. v. 57.* Somnia pituita qui purgatiſſima mittunt. Ubi videtur triſyllaba eſſe. *Catul. epigr. 20.* Mucuſque, & mala pituita naſi.

Pituitaria, f. herbæ ſpecies, al. aſtaphiſagria, ſeu uva agreſtis, ita dicta, quod pituitam ore ſiccet. *Plin. l. 23. c. 1.*

Pituitoſus, a, um, *pituitoſo*, Ger. *vol rotz*, Gal. *flegmatique*, Hiſp. *flematico*, φλεγματώδης, qui pituita abundat. *Cic. de Fat. c. 4.* In aliis eſſe pituitoſos, & quaſi redundantes, in aliis exſiccatos, atque aridos.

Pityinus, a, um, adject. qui eſt ex pinu, quæ Græce πίτυς dicitur, ut pityina reſina, apud *Marcel. Empyr.* pityina cera, apud *Theod. Priſcian. l. 2.*

Pityis, idos, f. nux pinea e pinaſtris. *Plin. l. 15. c. 10.*

Pityocampa, æ, πιτυοκάμπη, eruca e pinu naſcens, a πίτυς, *pinus*, & κάμπη, *eruca*. Venenatum eſt animal, & legibus prohibitum. *Plin. l. 23. c. 2. & l. 28. c. 9.*

Pityuſæ, f. 2. *las Islas de Yvica*, duæ inſulæ Hiſpaniæ, in oris Medit. inter Balearem

Digitized by Google

lateram majorem inſ. ad Or. & prom. Dianium, ſinumque Sucronenſem ad Occ. quarum major, quæ ad Bor. Ebuſus vocatur, vulgo *Iviza*, minor extenta eſt ad Auſtr. parvi admodum circuitus, & dicitur Ophiuſa, *la Formentera*, ſed deſerta eſt propter ſerpentes. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Pius, a, um, *pio*, חסיד, Germ. *gottesfürchtig*, Gall. *religieux*, Hiſp. *pio*, *devoto*, qui parentes, & eos, qui parentum loco ſunt, itaque patriam juſto cultu proſequitur. *Cic.* 3. *Offic.* Ipſi patriæ conducit pios habere cives in parentes. ¶ Dicitur etiam de religioſo, ſive de eo, qui recte in Deum affectus eſt. *Cic. de Leg.* Dii piorum, & impiorum habent rationem. ¶ Accipitur pro benigno, & miſericorde. *Ter. Hecyr.* 2. 2. 72. Pium, ac pudicum ingenium narras Pamphili. ¶ Caret comparativo. De ſuperlativo ſic *Cic.* 13. *Phil. c.* 19. Tu porro pios quidem, ſed piiſſimos quæris, & quod verbum omnino nullum in Lingua Latina eſt, id propter tuam divinam pietatem novum inducis. ¶ Sed tamen a poſterioribus auctoribus *piiſſimus* invenitur uſurpatum. *Curt. lib.* 9. *cap.* 6. Vobis quidem, o fidiſſimi, piiſſimique civium, atque amicorum, grates ago, habeoque. Adde *Senec. de conſol. ad Polyb. cap.* 26. *Tacit. in Agric. cap.* 43. *Florum lib.* 4. *c.* 7. & alios, ut omittamus antiquas inſcriptiones, in quibus ſæpiſſime legitur. Quin & *pientiſſimus* in iiſdem inſcriptionibus non ſemel reperitur, ut apud *Gruter. pag.* 369. *n.* 5. Patri pientiſſimo. & *pag.* 636. *n.* 7. Fratri optimo pientiſſimo.

Pix, icis, f. *pece*, זפת, Ger. *pech*, Gal. *poix*, Hiſp. *pez*, πίσσα, ſuccus combuſtæ in tæda ſuæ reſinæ, ut definit *Ruellius*. Differt a *reſina*. Nam eſt liquor craſſus ex arboribus fluens, & ſæpe ſua ſponte ſiccatus ad Solem, *pix* eſt, quæ fit ex arborum reſinis ad ignem decoctis, idque ad navium, & aliarum multarum rerum uſum. *Plin. l.* 16. *c.* 11. Sed & picem meminiſſe debemus non aliud eſſe, quam combuſtæ reſinæ ſuccum. *Id. l.* 24. *c.* 10. Craſſiorem vero, & ad pices faciendas cedrus. *Ovid. epiſt.* 18. *v.* 7. Cœlum pice nigrius. ¶ Eſt etiam pix inter tormenta ſervorum. *Lucret. l.* 3. *v.* 1030. Verbera, carnifices, robur, pix, lamina, tædæ. Adde *Plaut. Capt.* 3. 4. 65.

Pyxacanthum, ſeu pyſſacanthum, n. 2. πυξάκανθον, ſpinæ ſpecies, al. chironium. *Plin. l.* 24. *c.* 13. Pyxacanthi baccæ contra ſerpentium ictus bibuntur.

P ANTE L.

Placabilis, le, o. 3. *placabile*, ἱλαστός, qui facile placatur, propitiabilis. *Cic. Att. l.* 1. Animi placabiles. *Id. Ver.* 2. *c.* 38. Omnia placabiliora, quam animum Prætoris. ¶ Item qui facile placat. *Lactant. epitom. Inſtit.* 1. 6. Sacrificium placabile. & *l.* 4. *c.* 28. Placabiliores hoſtiæ. Videtur etiam *Terentius* hoc ſenſu uſurpaſſe, cum inquit *Adelph.* 4. 3. 17. Quapropter te ipſum purgare ipſi coram, placabilius eſt. h. e. magis inſervit ad placandum.

Placabilitas, atis, f. τὸ ἱλαστόν, lenitas, manſuetudo. *Cicer.* 1. *Offic. cap.* 25. Nihil enim laudabilius, nihil magno, & præclaro viro dignius placabilitate, atque clementia.

Placabiliter, adv. placate. *Gell. lib.* 7. *cap.* 3. Judices conciliandos eſſe laudabiliter, ac placabiliter.

Placamen, inis, n. idem ac placamentum. *Liv. l.* 7. *c.* 2. Ludi quoque ſcenici, nova res belliceſo populo, inter alia cœleſtis iræ placamina inſtituti dicuntur.

Placamentum, ti, n. *placamento*, *pace*, id, quo quis placatur. *Plin. l.* 21. *c.* 7. Hoc veluti placamento ſerræ blandiuntur. *Tac. l.* 15. Non largitionibus Principis, non Deum placamentis decedebat infamia.

Placate, adv. *pacificamente*, ἀταράχως, quiete, inturbate. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 1. Omnia humana placate, & humane feramus. *Id. l.* 6. *Fam. epiſt.* 13. Sed hoc ipſum intelligamus eum quotidie remiſſius, & placatius ferre.

Placatio, onis, f. ἐξιλασμός, mitigatio, pacificatio. *Cic.* 4. *Tuſc.* Sed omnis ejuſmodi perturbatio animi placatione abluatur. Adde 3. *nat. Deor. c.* 2.

Placatorius, a, um, ad placandum pertinens. *Tertul. de patient. cap.* 13. Hoſtia placatoria.

Placatus, a, um, *placato*, *quieto*, *mite*. ἐξιλασθείς, ἥμερος, lenitus. *Cic.* 3. *Catil.* Niſi Dii immortales omni ratione placati ſuo numine prope fata ipſa flexiſſent. *Plin. l.* 12. *c.* 18. Imo vero, ut palam eſt, placatiores. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 40. Qui nonnunquam etiam ſine viſis ſomniorum placatiſſimam quietem affert.

Placendus, a, um, *che deve piacere*, partic. a placeo. *Plaut. Truc.* 5. 2. 25. Si illa tibi placet, placenda dos quoque eſt, quam dat tibi.

Placenta, æ, *focaccia*, חלה, Ger. *kuche*, Gall. *gateau*, *tourteau*, Hiſp. *torta*. πλακοῦς, panis, ſive cibi genus, quod citra fermentum in furno coqui conſuevit, ex farina fere conſtans ſiliginea, caſeo, & melle adjecto. *Horat. l.* 1. *ep.* 10. *v.* 11. Pane egeo, jam mellitis potiore placentis.

Placentia, æ, *piacenteria*, ἀρέσκεια, ſtudium animorum ubique & omnibus placendi. *Apul. de Philoſoph.* Ad placentiam reflecti.

Placentia, æ, f. *Piacenza*, Πλακεντία, urbs Galliæ Togatæ, & Ciſpadanæ, colonia Romanorum, ampla, cum arce probe munita, circa finem Æmiliæ, apud Padum fl. *Silius l.* 8. *v.* 594. Certavit Mutina quaſſata Placentia bello.

Placentinus, a, um, πλακεντῖνος, quod ad Placentiam ſpectat. *Cic. in Brut.* Ego memini T. Tincam Placentinum, hominem facetiſſimum. Adde *Var.* 3. *c.* 13. ¶ Placentini milites ambigue dicuntur a *Plauto*, vel Placentiæ incolæ, vel placentarum ſtudioſi. V. *Piſtorienſes*, ubi verba Plauti retulimus.

Placeo, es, cui, citum, n. 2. *piacere*, ישר, Ger. *gefallen*, Gal. *plaire*, Hiſp. *plazer*. ἀρέσκω, gratus ſum, arrideo. *Cicer.* 2. *de Or.* Ego enim nunquam mihi minus, quam heſterno die, placui. *Id. ad Q. Fr.* Suſpicabar placiturum tibi eſſe librum meum. *Ovid. ep.* 6. facie placere. ¶ Placere ſibi, *compiacerſi*, efferri, gloriari, confidere. *Quintil.* Placeas, licet, tibi opum tuarum fiducia dives. Particip. *placendus* V. ſuo loco. ¶ Sæpe uſurpatur impersonaliter.

Placet, ebat, cuit, vel placitum eſt, *piacere*, *parere*, ἀρέσκει, δοκεῖ. *Cic. pro Dom.* Ut populo de Cyprio Rege placeret, de exulibus Byzantiis diſpliceret? ¶ Sæpe ponitur pro videri, eſſe alicujus opinionis. *Cic.* 1. *de Div.* Ut doctiſſimis, ſapientiſſimiſque placuit. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 2. Itaque poſtridie placuit, ut breviter ſententias diceremus. *D. Brutus l.* 11. *Fam. ep.* 1. Placitum eſt mihi, ut poſtularem legationem liberam mihi reliquiſque noſtris. ¶ Hinc in placitis, & ſtatutis publicis ſenatus, vel aliorum Magiſtratuum fere ſemper hoc verbo utebantur, ut apud *Cicer. Ver.* 4. *c.* 39. Cum Sthenius abiens mus factus eſſet, de abſente nullum fieri judicium placere, ſi quod eſſet factum, id ratum eſſe non placere. ¶ Placitum eſt, placuit. *Tac.* 6. *Ann. c.* 7. Placitum, eandem pœnam irrogari. ¶ Res mea mihi placent, ſuccedunt, proſpere fluunt, *mi va bene*. *Liv. lib.* 33. *c.* 31. Antiochum tranſgreſſurum in Europam, cum priorum ei res ſuæ placuiſſent, non dubitabant.

Placida, æ, V. Marplacida.

Placide, adverb. *placidamente*, ἡσύχως, εἰρηναίως, quiete, ſine tumultu. *Cicer.* 4. *Verr.* Prætoris injurias tacite, hoſpitis placide ferendas arbitrabatur. *Id. in Orat. cap.* 27. Placide, ſedateque loqui. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 14. Placide ire. *Salluſt. in Catil. c.* 39. Plebem placidius tractare. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 33. Placide oſtium operire, *pian piano*.

Placidianus, vel Placideianus, i, præſtantiſſimus ſui temporis gladiator, cujus meminere *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 21. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. & *Lucil.* apud *Non. c.* 4. *n.* 62.

Placiditas, atis, f. ἡσυχότης, lenitas. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 1. Et propter utilitatem, & propter placiditatem. *Gel. l.* 13. *c.* 21. *ex commentar. Servilii Claudii.* Nerio dictum quaſi Neirio, hoc eſt ſine ira, cum placiditate.

Placidulus, a, um, adiect. dimin. a placidus. *Auſon. in Parental.* 27. Cinis placidula.

Placidus, a, um, *piacevole*, שקט, Germ. *friedſam*, Gall. *paiſible*, Hiſp. *blando*, *plazentero*, πρᾶος, ἥσυχος, ſedatus, placatus, tranquillus, lenis, quietus, mitis. Differt a clemente, quia, teſte Donato, clemens eſt circa recte agentes, placidus vitam circa delinquentes, clemens animo, placidus vultu. *Ter. Adelph.* 5. 4. Ille ſemper egit ſuam vitam in otio, in conviviis, clemens, placidus. *Cic. pro Cæc.* Ita eum placidum, molliemque reddidit. *Id.* 3. *de Orat.* Non ſemper fortis oratio quæritur, ſed ſæpe placida, ſummiſſa, lenis. *Id.* 5. *Tuſc.* Semper in eius animo placidiſſimam pacem eſſe. ¶ Arbor placida eſt, cui ſylveſtris opponitur. *Plin. lib.* 16. *cap.* 3. Præterea ſunt aliquæ ſylveſtres, alia placidiores, quæ culta obtinens. ¶ Cœlum placidum, dies placidus. *Sil. lib.* 12. Nec placido commota tonitrua cœlo. *Plin. epiſt.* 101. Accipit ab hoc autas quam libet ſereno, & placido die.

Placitis, idis, f. cadmiæ ſpecies. *Plin. l.* 34. *c.* 9.

Placito, as, n. 1. freq. a *placeo*. *Plaut. Bacch.* 4. 10. 10. Neque placitant mores.

Placitum, ti, ſubſt. n. *decreto*, ἀρεστόν, προκείμενον, decretum, a *placet*, *idest*, quæ notat cenſere, opinari. *Plin. l.* 29. *c.* 1. Delentem cunctorum majorum placita. *Id. l.* 24. *c.* 23. Medicorum placitis novitate aliqua ſe ſe commendantium.

Placitus, a, um, *piaciuto*, ἀρεσθείς, quod placuit, part. a *placeo*. *Ter. in prol. Hec.* Ubi ſunt cognitæ, placitæ ſunt. *Id. ibid.* Quæ vobis placita conditio eſt, datur. *Ovid. ep.* 10. Eſt virtus placitis abſtinuiſſe bonis.

Placo, as, avi, atum, a. 1. *placare*, *pacificare*, πραΰνω, ἱλάσκομαι, ſedo, mitigo, placidum facio. *Cic.* 2. *Catil. c.* 8. Hos ego non tam ulciſci ſtudeo, quam ſanare, & ipſos placare Reipublicæ. *Id. de Aruſp. reſp. c. ult.* Noſtræ nobis ſunt inter nos iræ, diſcordiæque placandæ. *Id. Fam.* 13. *epiſt.* 1. Placare ſibi aliquem. ¶ Translate *Horat. l.* 2. *ſat.* 8. Eſca placat iratum ventrem.

Platoria lex apud *Varron. lib.* 5. *de L. L. cap.* 1. & *Cenſor. de Die nat. c.* 24. qui eam explicat.

Plāga, æ, f. *piaga*, *percoſſa*, πληγή, ictus, percuſſio, vulnus. *Celſ. lib.* 8. *cap.* 4. Plagam, ſi ex vulnere eſt, talem neceſſe eſt habeamus, qualem accepe-rimus, *piaga*, *che viene da ferita*. *Cic. pro Plan. cap.* 17. Utrum noſtrum eſt, an veſtrum hoc proverbium: Phrygem plagis fieri ſolere meliorem? ¶ Ponitur & pro inciſione arboris. *Plin. lib.* 12. *cap.* 17. Succus a plaga manat. ¶ Translate accipitur pro damno, calamitate, exitio. *Cic. pro Sext. cap.* 19. Ac non accipienda plaga mihi inſanabilis illa mortifera, quam Reip. impoſuiſſet. *Id. pro Mur. cap.* 23. Plaga eſt injecta petitioni tuæ. *Id. in Orat. cap.* 68. Sic oratio non plagam gravem facit, niſi petitio fuerit apta.

Plăga, æ, f. *clima*, κλίμα, χώρα, ſpatium amplum cœli, vel terræ, quod etiam dicitur tractus, a πλάξ, *æquor*, *planities*. *Virg.* 7. *Æn. v.* 227. plaga Solis iniqui. *Cic.* 2. *de Div. c.* 13. Quod eſt ante pedes, nemo ſpectat, cœli ſcrutantur plagas. ¶ Interdum etiam ſignificat retis genus, *idest* rete rarum ad capiendas feras, vel funem, quo retia tenduntur, & uſurpatur fere in num. plur. *Virg.* 4. *Æn.* Retia rara plagæ, lato venabula ferro. Ubi *Servius* ſcribit, plagas proprie illos funes dici, quibus retia tenduntur circa imam, & ſummam partem. ¶ Hinc incidere in plagas, translata pro incidere in periculum. *Cic.* 7. *Ver. c.* 38. Si mehercules ex his laqueis te exueris, ac te aliqua vi, ac ratione explicaris, in alias tibi majores plagas incidendum eſt. ¶ Præterea plaga, *Nonio* teſte *c.* 4 *n.* 361: accipitur pro torali, ſeu lectuaria, ſeu lectiaria linteo, *idest* pro grandi lecti tegmine lineo, & candido. *Varro ibid.* Eburneis lectis, & plagis ſigillatis. ¶ Item pro parte veſtis, quæ alter *clavus* vocatur. *Pacuvius*, *Atalanta*. Et ſimul pictæ plagæ pallam. Ita enim legendum apud *Nonium*, ut in Notis ad fragmenta veterum *Poſſius* obſervavit.

Plagiarius, ii, m. ἀνδραποδιστής, qui plagii crimine tenetur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Licinium plagiarium cum ſuo pullo Milvino tributa exigere. ¶ Per Synecdochen hæc vox etiam ad librorum fures extenditur. *Martial. l.* 1. *ep.* 53. Impones plagiario pudorem.

Plagiator, oris, m. idem qui plagiarius. *Tert. l.* 1. *adv. Marc. c.* 23.

Plagiger, ra, rum, πληγηφόρος, qui plagas gerit, qui natus eſt ad plagas ferendas. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 20. Plagigera genera hominum.

Plagigerulus, a, um, idem ac plagiger. *Plaut. Moſtel.* 4. 1. 19. Peculii ſui prodigi, plagigeruli.

Plagipatida, m. com. qui plagas patitur. *Plaut. Capt.* 3. 1. 12. Nihil morantur jam Lacones imi ſubſellii plagipatidas.

Plagioſippus, i, m. vox ficta ad ſignificandum eum qui plagas infert: vel (ſi malis ducere a *plagium*) eum qui furtis delectatur. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 31. Pronominatio eſt, quæ cognomine quodam extraneo demonſtrat id, quod ſuo nomine appellari non poteſt, ut ſi quis de adverſario dicat: Videte, judices, quemadmodum me plagioſippus iſte tractarit. *Turneb. l.* 30. *c.* 23. ex conjectura lectionem mutare conatur.

Plagium, ii, n. ἀνδραποδισμός, crimen illud, quo quis hominem, quem ſcit liberum eſſe, emit, & pro ſervo tenet, vel vendit, item quo alieno mancipio perſuadet, ut a domino fugiat, vel ipſum invito, vel inſciente domino celat, vinctum habet, emit, vendit, donat. Eſt a πλάγιος, quod proprie notat obliquum, metaphorice autem pro doloſo ſumitur. *Calliſtrat. l. non ſolum*, *ff. ad l. Fabiam*, *de Plagiariis*. Servos alienos qui ſollicitaverit, aut intercepterit, crimine plagii, quod illi intenditur, teneatur, nec ne, facit quæſtionem. ¶ Eſt etiam retis genus. *Gratius in Cyneg. verſ.* 24. Armorum caſſes, plagiique exordia alius.

Plago, as, a. 1. *impiagare*, plagam facio, vulnero. *Auguſt. l.* 21. *de civ. Dei*, *c.* 11. Servus, qui verbo aut ictu laceraverit dominum, vel plagavit.

Plagoſus, a, um, *impiagato*, πληγώδης, plenus plagis. *Apul. lib.* 9. *Metam.* Plagoſum dorſum. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui frequentes, & multas plagas infert. *Horat. lib.* 2. *epiſt.* 1. *v.* 70. Memini quæ plagoſum mihi parvo Orbilium dictare.

Plagula, æ, f. breve pallium, veſtimentum, aut velum textile, linteum. *Suet. in Tit. c.* 10. Lecticam dimotis plagulis. *Liv. l.* 39. *c.* 6. Inde primum lectos æratos, veſtem ſtragulam pretioſam, plagulas, & alia textilia, &c. ¶ Item byblus, ſeu papyri philyra. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Preuntur deinde prelis, & ſiccantur Sole plagulæ, atque inter ſe junguntur.

Plagusia, f. 1. genus piſcis, a πλάγιος, *obliquus*, quia oblique incedit, *idest*, non verſus caput, ſed in latere. *Plaut. in Rud.* 2. 1. 9. Muſculos, plaguſias, ſtriatas. Al. aliter leg.

Planaratrum, i, n. aratrum cum duabus rotis, a Gallis primo inventum. *Plin. lib.* 18. *c.* 18. ubi Harduinus mavult legere *plauſtraratum*, compoſita voce ex *plauſtro*, & *aro*, *as*.

Planaria, f. 1. *Planora*, inſ. parva maris Liguſtici, inter Caprariam, & Corſicam. *Plin. l.* 3. *c.* 6. dictam ſcribit a *planitie*, quod æqualis freto ſit, ideoque navigiis fallax. ¶ Planaria item, una ex inſulis Fortunatis. *Plin. l.* 6. *c.* 32.

Planarius, a, um, adject. qui in plano fit, ut planarius conſpectus, apud *Ammian. l.* 19. *c.* 3. Planaria interpellatio, *l.* 4. *Cod. de delat.* h. e. compellatio Magiſtratus quæ fit de plano, h. e. antequam in tribunal aſcendat.

Planca, æ, f. πλάξ, tabula plana, vel complanata. *Feſt. Plin. l.* 8. *c.* 43. Nec pontes aſini tranſeunt per raritatem plancarum tranſlucentibus fluviis. Aliqui legunt, *per raritatem earum*. *Pallad. l.* 1. *tit.* 21. Plancæ roboreæ ſupponantur ſtationibus equorum cum ſtramine.

Plancianus, a, um, adiect. a Planco nom. proprio, ut Plancianum Senatuſconſultum, *l.* 1. *Dig. de l. agnoſc.*

Planctus, us, m. *percoſſa*, ἄραγμός, percuſſio, a *plango*, quod proprie notat verberum. *Lucan. l.* 2. *v.* 24. Exigit ad ſævos famularum brachia planctus. ¶ Specialiter ſumitur pro fletu, & lamentatione cum pectoris percuſſione, *pianto*, θρῆνος. *Senec. in Herc. Oet. v.* 1545. Planctus immenſas reſonet per urbes.

Plancus, a, um, πλατύπους, qui ſupra modum planis pedibus eſt, *idest*, qui pedes imos graciles, planoſque æqualiter habet, qui aliter *plotus*, & *plautus* dicitur. *Plin. l.* 11. *c.* 45. Vola homini tantum, exceptis quibuſdam. Namque & hinc cognomina inventa Plauti, Planci, &c. ¶ Eſt præterea plancus, i, aquilæ genus. *Id. l.* 10. *c.* 3.

Plancus, m. 3. Romanus quidam, cujus extant epiſtolæ luculenter ſcriptæ inter *Cic. Famil.* Hic, teſte *Euſebio*, cum Galliam Comatam regeret, Lugdunum condidit, quæ urbs Senecæ temporibus deflagravit incendio.

Digitized by Google

Plane, adv. *apertamente*, *pianamente*, *chiaramente*, φανερῶς, ἁπλῶς, aperte, manifeſte. *Cic.* 2. *Fin.* c. 3. Plane, & aperte loqui. *Id.* 1. *de Orat.* c. 63. Nemo planius eo locutus. *Id.* 2. *Div.* c. 46. Demoſthenem ſcribit Phalereus, cum rho dicere nequiret, exercitatione feciſſe, ut planiſſime diceret. ¶ Significat etiam omnino, penitus, *totalmente*, *affatto*. *Id.* 14. *Fam. ep.* 4. Non videbor mihi plane periiſſe. *Id. de clar. Or. c.* 81. Perfecte planeque eruditus. ¶ Item certo, *certamente*, *fermamente*. *Ter Heaut.* 5. 2. Qor alia tam plane ſcias.

Planēta, æ, m. *pianeta*, Ger. *planſtern*, Gal. *planete*, Hiſp. *planeta*, πλανήτης, ſidus errans, a πλανάομαι, *erro*, *vagor*. Ita autem planetæ vocantur, non quia errent re vera, ſed quia errare videantur, idque ideirco, quia cum alio, atque alio ab octavi cœli ſtellis diſtent intervallo, cum idem ſemper ſpatium ſervent ſidera firmamenti, utpote orbis ejuſdem ſtellæ, atque partes. *Cic.* 1. & 2. *de nat. Deor.* ¶ Planetæ ſeptem ſunt. Saturnus ſummum locum obtinet, proximum Jupiter, tertium Mars, quem deinde Sol ſubſequitur, Solem Venus, ſub Venere Mercurius ſitus eſt, Luna ultimum, terriſque proximum, eundemque minimum orbem poſſidet. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* & *in Somn. Scip.* ¶ In plurali num. *planetæ*, pro *planeta*. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Ut alii planetes pari poteſtate eſſent. ¶ De genere hujus nominis V. dicta in *Cometes*.

Planetarius, ii, m. *oſſervator de' Pianeti*, *aſtrologo*, aſtrologus. *Auguſt. l.* 4. *Confeſſ.* c. 3. Illos planetarios, quos mathematicos vocant, conſulere non deſiſtebam. Al. rectius leg. *planos*. Adde *Serv. ad Æn.* 3. v. 184.

Planetĭcus, a, um, adject. ad planetam pertinens. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Planeticorum ſiderum globus.

Plango, is, xi, ctum, a. 3. *percuotere*, κόπτομαι, proprie eſt verberare, ab antiquo *plago*. Plago autem fuit a πλήγω, quod Doricum pro πλήσσω, *percuſſio*. *Lucret. l.* 2. v. 1153. Nec mare, nec fluctus plangentes ſaxa ſonarunt. *Ovid.* 6. *Met.* v. 384. Plangere nuda meis conabar pectora palmis. ¶ Significat etiam lugere cum clamore, & pectus, aut caput præ dolore percutere. *Stat.* 11. *Theb.* v. 417. Plangunt ſua damna coloni. ¶ *Virg.* 1. *Georg.* v. 334. Nunc nemora ingenti vento, nunc litora plangunt. h. e. reſonant.

Plangor, oris, m. κοπετός, ictus, percuſſio. *Catul. Arg.* 59. Levitarque ſonant plangore cachinni. ¶ Ponitur quandoque pro fletu cum pectoris percuſſione, aut alio doloris ſigno. *Cic. in Or.* Plangore, & lamentatione complemus forum.

Plangunculă, æ, f. puſilla pupa, a πλαγγών, quod pupam notat. Unde Scholiaſtes Callimachi exponit πλαγγόνα κόρην, cereum nympham. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 8. Tulliola, deliciæ noſtræ, tuum plangunculam flagitat. Alii leg. *tuum munuſculum*. *Id. ib. l.* 6. *ep.* 1. Inventæ ſunt quinque plangunculæ matronarum. Al. leg. *lagunculæ*.

Planilŏquus, a, um, qui plane, & libere dicit, quod ſentit. *Plaut. Truc.* 4. 4. 11. Planiloqua eſt, paucis ut rem ipſam attigit!

Planipĕdes mimi dicti ſunt, qui nudis pedibus in ſcenam introibant, ad differentiam comœdorum, qui ſocciis, & tragœdorum, qui cothurnis induti pedes agebant. *Feſtus*. Vel quia non in ſuggeſtu ſcenæ, ſed in plano orcheſtræ actitabant. *Diomed. lib.* 3. *Quintius Atta apud eund. ibid.* Daturin' eſtis aurum? exultat planipes.

Planipedius, a, um, adject. humilis, ut planipedia Comœdia apud *Donat.* & *Diomed.* V. Planipes.

Planĭtas, atis, f. *chiarezza*, ſermonis perſpicuitas, ſimplicitaſve. *Auctor dial. de cauſ. corrupt. eloq. c.* 23. Sententiarum planitas.

Planĭtia, æ, f. &

Planities, ei, f. *pianura*, מישור, Germ. *ein ebne*, Gall. *plaine*, Hiſp. *el llano*, *llanura*, ὁμαλότης, πεδίον, æqualitas loci, locus planus. *Cic.* 1. *de Div.* c. 1. Principio Aſſyrii propter planitiem, magnitudinemque regionum, quas incolebant, &c. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Planitiæ coronarum ſunt periculoſæ.

Planitūdo, inis, f. idem ac planities. *Colum. l.* 4. *c.* 30. Perticæ cacuminum modicæ planitudinis.

Planĭus, adv. idem ac plane. *Tert. l. de Pal. c.* 4. Qua planitus adeantur.

Plano, as, avi, planum facio, *appianare*. *Coripp. l.* 2. *v.* 253.

Planta, æ, f. *pianta*, נטע, Germ. *gewechs*, Gal. *plante*, Hiſp. *planta*, φυτόν, φύτευμα, ſtirps, ſurculus, vel germen tum herbæ, tum arboris. *Cic. de Sen.* Malleoli, plantæ, ſarmenta, viviradices, propagines nonne ea efficiunt? &c. ¶ Hinc planta ponere, *trapiantare*, contrarium eſt τῷ ſemine ponere. *Col. l.* 11. *c.* 3. *de ruta*. Menſe Februario vel planta, vel ſemine recte ponetur. ¶ Planta etiam eſt tota pars inferioris pedis, *la pianta del piede*. *Virg.* 11. *Æn.* v. 718. Pernicibus plantis. *Ovid.* 2. *Metam.* Ut tectis niteant talaria plantis. *Plaut. Caſ.* 4. 4. 22. Inſiſtis plantam, h. e. pedem pede premiſt.

Plantāgo, inis, f. *piantaggine*, ἀρνόγλωσσον, genus herbæ, a *planta*, quia plantæ pedum ſimilis eſt. *Plin. l.* 25. *c.* 8. Celebravit & Themiſon medicus vulgarem herbam plantaginem, tanquam inventor.

Plantāris, & re, o. 3. πελματικός, quod ad plantam pedis ſpectat. *Stat. l.* 1. *Theb.* v. 304. Summa pedum propere plantaribus alligat alis. ¶ *Juven. ſat.* 13. v. 123. ſubſtantivum facit. Non Epicurum ſuſpicis exigui lætum plantaribus horti, h. e. oleribus.

Plantarium, ii, n. φυτευτήριον, locus plantarum, ſeminarium. *Plin. l.* 13. *c.* 4. *de palmis*. Ergo plantaria inſtituunt, anniculaſque transferunt, & iterum bimas. ¶ Sumitur etiam pro ipſa planta in terra nata, teſte *Servio*, quæ cum radice transfertur de uno loco in alium. *Virg.* 2. *Georg.* v. 27. Et viva ſua plantaria terra. ¶ Translate *Perſ. ſat.* 4. v. 39. Quinque palæſtritæ, licet hæc plantaria vellant, hoc eſt pilos in corpore. ¶ Plantaria Perſei ſunt alæ, quæ Perſei pedibus affixæ a Poetis finguntur. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 67.

Plantarius, a, um, φυτευτικός, quod plantari debet, ſeu quod eſt aptum, ut plantetur. *Col. l.* 5. *c.* 9. Antequam plantarias arbuſculas effodias ſolo.

Plantatio, onis, f. *piantagione*, *piantamento*, φυτεία, actus plantandi. *Plin. l.* 21. *c.* 4. Ipſaque plantatione proficiunt.

Plantator, oris, qui plantat, apud *Auguſtinum ep.* 89. al. 137.

Plantiger, ra, rum, φυτοφόρος, plantas gerens, vel ex ſe pullulando emittens. *Plin. l.* 23. *c.* 8. Siliqua plantigera eſt in imis partibus.

Planto, as, avi, atum, a. 1. *piantare*, φυτεύω, eſt herbas terræ mandare, vel arbores, aut partem arborum in terra figere, vel alteri arbori inſerere. *Plin. l.* 17. *c.* 20. Hoc modo plantantur punicæ. ¶ Differt a *ſero*. Seruntur enim ſemina, plantantur germina ex ſeminibus nata. *Pallad. lib.* 4. *tit.* 9. Nunc ſinapis, & caules optime ſeruntur, vel plantantur.

Planus, ſubſt. m. *ingannatore*, πλάνος, ſycophanta, ſeductor, impoſtor, a græca voce allata. *Cic. pro Cluent. cap.* 26. Hic ille planus improbiſſimus. *Horat. l.* 1. *ep.* 17. v. 30. Nec ſemel irriſus triviis attollere curat Fracto crure planum. Quo in loco *Acron* annotavit, Planum nomen eſſe notiſſimi ſui temporis impoſtoris, qui, ut in vehiculo tolleretur, fingebat, ſe crus fregiſſe. ſed cum poſtea vere crus fregiſſet, rogaretque, ut vehiculo in Urbem veheretur, non eſt ei creditum. *Petron. in Satyr.* Notavit me miles, ſive ille planus fuit, ſive nocturnus graſſator. *Arnob. l.* 2. Aliiſque inſtitoribus, atque planis.

Planus, a, um, *piano*, *eguale*, מישר, Ger. *eben*, Gal. *egal*, Hiſ. *llano*, ὁμαλός, æqualis, in quo nihil eminet. *Cic. de Univ.* Quod ſi univerſitatis corpus planum, & æquabile explicaretur. *Ovid.* 10. *Met.* Planiſſima campi area. *Id.* 3. *Triſt. el.* 4. Cadere in plano. *Liv. l.* 34. Aditus planior erat. ¶ Plani pedis ædificia dicuntur a *Vitruv. l.* 6. *c.* 11. quæ hypogæa, & concamerationes non habent. ¶ Plani piſces dicuntur, qui ſuperficiem planam, non rotundam habent. *Plin. l.* 9. *c.* 24. Planorum piſcium alterum eſt genus, quod pro ſpina cartilaginem habet. ¶ *De plano*, vel *e plano* aliquid facere, eſt a ſolo, ſeu a loco humili, nihil a terra aſſurgente, in quo populus ſtat, & ſpectante Principe, vel Judice non ſedente. Solent enim Reges, Judices, & hujuſmodi in thronis, vel tribunalibus editioribus ſedere. *Paul. ff. de Quæſt. l. unic. in fine*. Cuſtodiæ non ſolum pro tribunali, ſed & de plano audiri poſſunt, atque damnari. *Sueton. in Tiber.* Judiceſque aut e plano, aut e Quæſitoris tribunali admonebat.

¶ *De plano promittere*, eſt facile promittere, & ſine ulla dubitatione, ducta translatione a Prætoribus, qui lites difficiles, atque implicatas e tribunali, faciles de plano dijudicabant. *Lucret. l.* 1. *v.* 411. Hoc tibi de plano poſſum promittere Memmi. ¶ Translate ponitur pro aperto, & manifeſto, quod quæ plana ſunt, nullum impedimentum habent, quin undique videri poſſint. *Plaut. Perſ.* 2. 2. Satin' hæc tibi ſunt plana, & certa? ¶ *Planum facere*, eſt declarare, & rem difficilem, aut dubiam ſolvere, & ante oculos verbis explanando ponere, & patefacere. Translatio ſumpta eſt a loco inæquali, qui cultu adhibito, aut opera planus fit. *Cic.* 2. *Ver. c.* 14. Cum planum facere multis teſtibus poſſim.

Plasĕa, æ, f. pars omenti. *Arnob. l.* 7. Plaſea fuligine, & ſanguine delibuta. Alii interpretantur bovis caudam.

Plasma, atis, n. πλάσμα, figmentum, opus figlinum, id, quod ex luto formatum eſt, a πλάσσω, ſeu πλάττω, *formo*, *fingo*. *Auſon. ep.* 10. Si qua mihi unquam falſis adhibenda figuris, Nec plaſma ſemper allinunt. Hinc *Prudent.* ſæpe uſurpat pro homine, qui e luto factus eſt; ut *Cathemer.* 7. *v.* 184. Emancipatos ſervientis plaſmatis. ¶ Eſt item dulcis quædam potio, qua colluebant os, & fauces, ne raucedine læderentur, qui voci ſtudebant. *Quintil. l.* 1. *c.* 8. Sit lectio virilis, & gravis, non in canticum diſſoluta, nec plaſmate, ut nunc a pleriſque fit, effeminata. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 17. Sede leges celſa, liquido cum plaſmate guttur Colluerit.

Plasmatĭo, onis, actus plaſmandi. *Hieron. ep.* 22.

Plasmātor, oris, m. qui plaſmat. *Tert. adv. Jud. c.* 2. Deus hominis plaſmator.

Plasmo, as, a. 1. fingo, *ciſelare*, a πλάσμα, *figmentum*. *Tert. adv. Jud. c.* 13. Terra, ex qua homo primum plaſmatus eſt. *Prudent. Apotheoſ. v.* 869. Plaſmaſſe corporis effigiem.

Plasso, as, a. 1. πλάσσω, *formo*, *fingo*. Eſt *Apicii* auctoris culinarii, *l.* 2. *c.* 1.

Plastes, m. πλάστης, fictor, figulus, qui figulinam artem exercet, qui vaſa, vel ſtatuas ex argilla conficit. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Plaſtæ laudatiſſimi fuere Damophilus, & Gorgaſus. *Tert. de Idolol. c.* 3. Plaſtes effingit idolum. Adde *Vallar. l.* 1. *c.* 17.

Plastĭcātor, oris, m. plaſtes. *Firm. l.* 3. *c.* 12. Inauratores, plaſticatores.

Plastĭca, es, f. 1. πλαστική, ars figlina, qua finguntur imagines ex argilla, a πλάσσω, ſeu πλάττω, *fingo*, *formo*. *Plin. l.* 37. *c.* 7. In ea, quam plaſticen Græci vocant.

Plastĭcus, a, um, adject. vim fingendi habens. ut plaſtica manus. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 12. Plaſtica ratio. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. n. 2. plaſtice. ¶ Plaſtices abſolute idem qui plaſtæ. *Jul. Firmic. l.* 7. *c.* 25. Faciet pictores, plaſticos, aurifices.

Platææ, f. 1. Πλαταιαί, urbs exc. Bœotiæ, apud Cithæronem M. Theſpiis proxima, inter Cithæronem, & Thebas. Apud hanc urbem Themiſtocles dux Athenienſium, & Pauſanias dux Spartanorum vicerunt Mardonium ducem Xerxis cæſis trecentis millibus peditum, & viginti millibus equitum, ideſt univerſis fere copiis Perſarum, quas illi Xerxes in regnum revertens reliquerat. *Cic.* 1. *Off. c.* 18. *Nepos* 3. *c.* 1.

Platæensis, ſe, adject. a Platæis, ut Platæenſes, Platæarum incolæ. *Nep.* 1. *c.* 5. Platæenſe prælium. *Id.* 3 *c.* 2.

Platæĭcus, a, um, Platæenſis. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Platæicum prælium.

Platalĕa, æ, f. *palettone*, avis, al. Platea, & Pellecanus. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 49. Legi etiam ſcriptum, eſſe avem quandam, quæ Platalea nominetur, eam ſibi cibum quærere advolantem ad eas aves, quæ ſe in mare mergerent, quæ cum emerſiſſent, piſcemque cepiſſent, uſque eo premere earum capita morſibus, dum illæ captum amitterent id, quod ipſa invaderet. Eademque hæc avis ſcribitur conchis ſe ſolere complere, eaſque cum ſtomachi calore concoxerit, evomere, atque ita eligere ex iis, quæ ſunt eſculenta. Hæc *Cicero*.

Platanīnus, a, um, πλατάνινος, quod ex Platano eſt. *Col. l.* 12. *c.* 16. Alii foliis viteneis, nonnulli platanini ſemiviteas uvas contegunt.

Platanista, æ, piſcis in Gange fluvio, delphino major. *Plin. l.* 9. *c.* 15.

Platănon, onis, m. πλατανών, locus platanis conſitus. *Martial. lib.* 3. *epigr.* 19. Exornant ficta quæ platanona feræ. *Vitruv. l.* 5. *c.* 11. Sylvæ, aut platanones.

Platănus, f. 2. *platano*, πλάτανος, arboris genus, quod umbræ tantum gratia expetitur, a πλατύς, *latus*. Hinc ab *Horat. l.* 2. *od.* 15. cælebs dicitur, quia non ſolet adhiberi ad vites fulciendas, ut ulmus. *Cic.* 1. *de Orat.* Nam mihi hæc tua platanus admonuit, quæ non minus ad opacandum hunc locum patulis eſt diffuſa ramis, quam illa, cujus umbram ſecutus eſt Socrates, quæ mihi videtur non tam ipſa aquula, quæ deſcribitur, quam Platonis oratione creviſſe. ¶ Legitur aliquando in quarta declinatione, apud *Virg. in Cul.* Aeriæ platanus.

Platĕa, æ, f. *ſtrada larga*, *borgo*, Πλατεῖα, via lata, quæ ſeu militaris, Conſularis, Prætoria dicitur, a græca voce allata, in qua ſupplendum eſt ὁδὸς, *via*. Eſt enim adjectivum fem. nominis πλατύς, *latus*. *Ter. Andr.* 4. 3. In hac habitaſſe Platea dictum eſt Chryſidem. ¶ A Poetis ſecunda etiam corripitur. *Horat. in ep.* 2. *l.* 2. *v.* 49. Puræ ſunt plateæ, nihil ut properantibus obſtent. ¶ Quandoque etiam capitur pro area in mediis ædibus, *cortile*. *Lamprid. in Heliog. c.* 24. Plateas in palatio ſtravit Lacedæmonio, & porphyretico ſaxis. ¶ Platea item, Πλατέα, eſt nomen avis, quæ etiam dicitur platalea, & pellecanus, a πλατύς, *latus*, propter roſtri latitudinem, *palettone*. *Plin. l.* 10. *c.* 40. Platea nominatur advolans ad eas, quæ ſe in mari mergunt, & capita illarum morſu corripiens, donec capturam extorqueat.

Platessa, æ, fem. genus piſcis plani, & lacentis. *Auſon. ep.* 4. *v.* 58. melleſque plateſſæ.

Platice, es, πλατική, rudis alicujus rei diſpoſitio. *abbozzo*. *Jul. Firmic. l.* 2. *c.* 11. Nunc ad platicen revertamur.

Platice, adv. *rozzamente*. *Jul. Firm. l.* 2. *c.* 16. Primum platica inſtitui.

Platicus, a, um, adject. πλατικός, latus, laxus, ut platica diſpoſitio, *un abbozzo*. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 2.

Plato, onis, Πλάτων, philoſophus Athenienſis, ſic dictus ab humerorum latitudine; nam primis annis Ariſtocles eſt appellatus, teſtibus *Laertio*, & *Apuleio*. Filius fuit Ariſtonis, & Perictiones. Audivit Athenis Socratem: deinde in Italiam profectus Pythagoræ diſcipulus fuit. In Ægyptum quoque navigavit, ubi Moyſis libros legiſſe dicitur. Ariſtotelem habuit diſcipulum, quem poſtea, quod contra ſe ipſum doceret, mulum appellare ſolitus fuit. Vixit annos 81, teſte *Seneca*, & *Cicerone*, deceſſitque placidiſſime inter ſcribendum: alii ſcribunt in convivio quodam nuptiali diem obiiſſe. Tanta fuit ſapientiæ fama, ut divinus dictus, & habitus ſit. Errare mehercule (inquit *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 17.) malo cum Platone, quam cum aliis vera ſentire. ¶ In recto caſu invenitur etiam *Platon*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 11. Neſcis, qua ætate Hecuba ſervire cœpit, qua Crœſus, qua Diogenes, qua Plato ipſe?

Platonĭcus, a, um, adject. ad Platonem pertinens, ut Platonica ſublimitas. *Plin. l.* 1. *ep.* 10. Platonici philoſophi. *Gel l.* 15. *c.* 2.

Platysĕma, atis, πλατύσημα, animal quoddam latis cornibus. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Platycoriăsis, is, fem. pupillæ dilatatio, morbus equorum oculos infeſtans. *Theodor. Priſcian. l.* 2. *c.* 29. *Veget. l.* 2. *c.* 16.

Platyophthalmus, i, πλατυόφθαλμος, lapis ſpumæ candidæ, nitentiſque, oculos dilatans. *Plin. l.* 33. *c.* 6.

Platyphyllon, i, πλατύφυλλον, genus tithymali latis foliis. *Plin. l.* 26. *c.* 8. *Apul. de herb. c.* 7. & 108.

Plaudo, is, ſi, ſum, n. 3. *applaudere*, ספק, Ger. *frolocken*, Gal. *frapper les mains*, *applaudir*, Hiſp. *batir palmas*, *hazer applauſo*, κροτέω, eſt manus inter ſe pulſando ſtrepitum facere, quod fieri ſolet, cum pro re bene geſta gratulamur, & lætitiam volumus oſtendere. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. Att. l.* 16. Populum Rom. manus ſuas non in defendenda Repub. ſed in plaudendo conſumere. *Id. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 4. Diis plaudentibus. ¶ Vel cum dat. *Cic. Att. l.* 2. Qui Curioni ſtanti plauſerant. ¶ Item paſſive. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 44. Quod propter malum vicinum ne victoria quidem plauditur, ideſt, plauſu excipitur. Al. leg. *victoriæ quidem plauditur*. Nam etiam *plodo*, ut dicitur.

Plaro.

Varr. apud *Non.* c. 7. n. 85. In balneis plodere cœpimus, & murmurari. ¶ Item impersonaliter. *Cic. Att. l.* c. Hinc ita plauſum eſt, ut ſalva Repub. Pompeio plaudi ſolebat. ¶ *Plaudere ſibi*, eſt ſibi blandiri, & placere, ſua nimium amare. *Plin. epiſt.* 91. Nec ipſe tibi plaudis, & ego nihil magis ex fide, quam de te ſcribo. ¶ *Plaudite*, verbum eſt addi ſolitum in fine comœdiarum. *Quinct. l.* 6. c. 2. Tunc eſt commovendum theatrum, cum ventum eſt ad ipſum illud, quo veteres comœdiæ, tragœdiæque clauduntur, plaudite. *Hor.* in *Ar.* v. 155. Et uſque ſeſſuri, donec cantor, Vos plaudite, dicat. ¶ Ponitur etiam pro percutere, calcare. *Virg. in Cir.*: Non Libico molles plauduntur pectine telæ. *Id.* 6. *Æn. verſ.* 644. Pars pedibus plaudunt choreas, h. e. terram pedibus ferientes ſaltant. *Stat. l.* 5. *Silv.* 3. v. 74. vitreaque natatu Plaudit aquas.

Plauſibilis, & le, o. 3. *plauſibile*, *favorabile*, ἀξιεπαινος, ἀποδεκτος, quod placet, & plauſum meretur, populare, jucundum. *Cic.* 1. *Ver.* Id nunc poſcitur, id tam populare, atque plauſibile factum eſt. *Quintil. l.* 4. c. 31. *de uratione*. In aliquem lætum, atque plauſibilem locum excurrere.

Plauſibiliter, adv. *Sidon. l.* 8. *ep.* 10. Amplum plauſibilius manifeſtat ingenium.

Plauſilis, le, adject. plauſibilis. *Sidon. l.* 9. *ep.* 14 Plauſilibus aliquem fovere ulnis.

Plauſito, as, n. 1. freq. a plaudo. *Auct. Philom.* v. 21. Plauſitat arborea clamans de fronde palumbes.

Plauſor, oris, m. qui plaudit. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. In vacuo lætus ſeſſor, plauſorque theatro.

Plauſtrarius, ii, m. opifex plauſtrorum. *Lamprid. in Alex. Sever.* c. 24. Linteonum, vitreariorum, plauſtrariorum, & cæterarum artium vectigal pulcherrimum inſtituit. ¶ Item qui plauſtrum regit. *Ulp. l. ſi ſervus*, §. *ſi cum*, *ff. ad leg. Aquiliam*. Si ex plauſtro lapis ceciderit, & quid ruperit, vel fregerit, Aquiliæ actione plauſtrarium teneri placet.

Plauſtrum, i, n. *carro*, עֲגָלָה, Ger. *wagen*, Gal. *chariot*, Hiſp. *carro*, ἅμαξα, ὄχημα. currus, qui rotas, atque onere feruntur, & convehuntur. *Cic.* 1. *de Div.* Se interfectum in plauſtrum a caupone eſſe conjectum. ¶ Veteres Comici in plauſtris fabulas agebant, & matronæ Athenienſes Eleuſina ſacra in plauſtris celebrabant. *Horat. in Art.* Dicitur in plauſtris vexiſſe poemata Theſpis. *Virg.* 1. *Georg.* Tardaque Eleuſinæ Matris volventia plauſtra. ¶ *De plauſtro loqui*, τὰ ἐξ ἁμάξης λαλεῖν, Græcum prov. eſt pro libere quemlibet tradere. Natum eſt a Poetis Comicis, qui de plauſtro perſonati Comœdias agebant, & non ſolum in alios Comicos, ſed etiam in potentiores cives, atque in Deos ipſos, pro libito dicebant, quæ vellent. *Eraſm. in Chiliad.* ¶ *Plauſtrum percellere*, aliud proverb. ſignificat res ſuas evertere, perturbare, tractum ab iis qui onuſtum plauſtrum evertunt. *Plaut. Epid.* 4. 2. 21. Perii, plauſtrum perculi. ¶ Plauſtrum item accipitur pro duobus ſignis ad Septentrionem, quas & *Urſas* appellamus. Conſtat enim utrumque ex quatuor ſtellis in quadrangulum diſpoſitis, quæ totidem rotarum ſpeciem referunt, & aliis tribus, quæ tribus equis currum trahentibus aſſimilantur. *Ovid.* 10. *Met.* Flexerat obliquo plauſtrum temone Bootes.

Plauſus, us, m. *plauſo*, Ger. *frolockung*, Gal. *applaudiſſement*, Hiſp. *aplauſo*, κρότος, ἐπίκροτος, actus plaudendi. *Cic. de Sen.* Quibus cum a cuncto conceſſu plauſus eſſet multiplex datus. *Id. Attic. l.* 2. Plauſus imperite. *Id.* 2. *Tuſc.* 1. 26. Captare plauſus. ¶ Ponitur aliquando pro ſonora percuſſione. *Plin. de gallinaceis l.* 10. c. 21. Diem venientem nuntiant cantu, ipſum vero cantum plauſu laterum, idest alarum concuſſu.

Plauſus, a, um, percuſſus, motus, partic. a plaudor. *Virg.* 3. *Georg.* Et plauſæ ſonitum cervicis amare. *Ovid.* 14. *Met.* Et remos plauſis circumvolat alis.

Plautius, a, um, a Plautio Syllano, ut Plautia lex apud *Aſcon. in Cicer. pro Cornel.* V. Plotia.

Plautinus, a, um, adject. ad Plautum pertinens. *Horat. de ar. poet.* v. 270. Plautinos & numeros, & laudavere ſales. *Gell. l.* 3. c. 3. Plautiniſſimi verſus, h. e. abſque dubio auctorem Plautum habentes, non ſuppoſiti. ¶ *Plautina proſapia*, proverbium de iis, qui adeo obſcuro genere nati ſunt, ut eorum parentes qui ſint, ignoretur. Nam Plautus ſervili genere fuit, & in piſtrino vitam egit. *Manut. Felix in Oſt.*

Plautus, a, um, qui aures latæ, ac flaccidæ. *Feſt.* Plauti appellantur canes, quorum aures languidæ ſunt, ac flaccidæ, ut latius videantur patere. ¶ Alteram quoque hæc vox ſignificationem habet. Notat enim etiam eum, qui planis eſt pedibus. *Feſt.* Ploti appellati ſunt Umbri, pedibus planis quod eſſent. Unde ſoleas dimidiatas, quibus utuntur in venando, quo planius pedes ponerent, vocant ſemiplotia. Et ab eadem cauſa M. Accius Poeta, quia Umber Sarſinas erat, a pedum planitie, initio Plotus, poſtea Plautus coeptus eſt dici.

Plautus, m. 2. olim Plotus, cognomen M. Accii Poetæ Umbri Sarſinatis, ita dictus a πλατύς, *latus*, propter pedum planitiem. Sed Ploti, & Plauti communiter omnes Umbri propter eam cauſam cognominati ſunt. *Feſt.* V. *Plautus*, *a*, *um*. Cum propter paupertatem molam in piſtrino verſaret, horis ſubſecivis, quibus ab eo labore otium erat, fabulas componebat, quas venditaret. *Gell. l.* 3. c. 24. Atque hæ fabulæ illæ ſunt, quæ etiam hodie omnium manibus teruntur. Excelluit linguæ Latinæ puritate. *Cic. in Brut.* Cæteris Comicis præterfur ſententia multorum, præſertim *Varronis*, qui ait: Si Muſæ Latine loquerentur, Plautino ſermone loquerentur. Eſt plenus facetiis, & Latinorum omnium feſtiviſſimus. *Cic.* 1. *Off.* Mirifice gaudebat Comœdia illa ſua, quæ *Truculentus* inſcribitur. *Cic. de Sen.* Mortuus eſt P. Claudio, L. Portio Coſſ. *Cic. in Brut.*

Plebecula, æ, f. δημίδιον, dimin. a plebs. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 16. Quod illa concionalis hirudo ærarii, miſera, & jejuna plebecula, me ab hoc Magno unice diligi putat.

Plebeius, a, um, *plebeo*, Ger. *des gemeinen volcks*, Gal. *vulgaire*, *de menu peuple*, Hiſp. *menudo*, *plebejo*, δημοτικός, quod eſt ex plebe, vel ad plebem ſpectat. *Liv. l.* 6. c. 40. Duos plebejos fieri conſules liceat, duos patricios non liceat. *Id. l.* 39. c. 11. Ludi Romani ter, plebeji ſepties inſtaurati. *Aſcon. in proœm. in Verr.* docet, plebejos ludos fuiſſe, quos exactis regibus pro recuperata libertate feceſſunt Romani, vel pro reconciliatione plebis poſt ſeceſſionem in montem Aventinum. ¶ Tranſlate, vel metaleptice ſumitur pro vulgari, humili abjecto. *Cic.* 1. *Tuſc.* Licet concurrant plebeji omnes Philoſophi (ſic enim ii qui a Platone, & Socrate, & ab illa familia diſſident, appellandi videntur) non modo &c. *Id. l.* 9. *Fam.* Nonne plebejo ſermone agere tecum? *Id. pro Sext.* Purpura illa plebeja, ac pene fuſca. ¶ Item pro paupere, tenui. *Martial. l.* 13. *epigr.* 8. Imbue plebejas Clufinis pultibus ollas. ¶ *Plebeii*, *orum*, tertius Romani populi, infimuſque ordo. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 21. Ad partes centro revertamur plebejos quam fuerint importuni, vides. V. *Plebs*.

Plebes, is, f. pro Plebs, ie, fortaſſe a πλῆθος. *Lucan. l.* 7. v. 760. Capit impia plebes Ceſpite Patricio ſomnos. *Tacit. Ann.* 3. c. 2. Atrata plebes, trabeati equites. Adde *Cic.* 3. *de Legib.* & *Salluſt.*

Plebicola, æ; com. δημοκόπος, qui plebem colit, & plebi ſervit. *Cic. pro Sext.* Qui, credo, non libidinis cauſa, ſed ut plebicola videretur, libertinam duxit uxorem. Adde 2. *Agrar.* c. 31.

Plebiſcitum, n. ψήφισμα, χειροτονία, ſtatutum plebis, idest id, quod Plebs ſuo ſuffragio, ſine Patriciis, & Senatoribus, Plebejo Magiſtratu interrogante, e. g. Tribuno, juſſit, a *Plebe*, & *ſciſco*, quod ſignificat decernere. Senatus enim cenſere, & auctor eſſe, Populus ſciſcere, & jubere ſolet. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. c. 5. *Cic. pro Domo*. Hoc Plebiſcitum eſt? hæc lex? hæc rogatio eſt? *Id.* 2. *Fin.* Quo Plebiſcito decreta a Senatu eſt Conſuli quæſtio Cn. Scipioni.

Plebitas, atis, f. conditio plebeia, ignobilitas. *Cato* apud *Non.* 2. c. n. 619. Propter tenuitatem, & plebitatem.

Plebs, ebis, f. *Plebe*, עַם, Ger. *volck*, Gal. *peuple*, Hiſp. *pueblo*, πλῆθος, vulgus, vilior pars populi. Romæ plebs ea civitatis pars erat, quæ a Patribus diſtinguebatur, & differt a *populus*, quia populi nomine cives omnes veniebant, ſive patricii eſſent, ſive plebeji. *Capit.* apud *Gell. l.* 10. c. 20. *Salluſt. orat.* 2 *ad Cæſ. de rep. ordin.* in duas partes civitatem diviſam arbitror, patres, & plebem. *Liv. l.* 2. c. 56. Huic mitiori gratiſſimæ plebi cum ſumma vi reſiſterent patres. ¶ Aliquando populus patricios tantum notat, plebs vero cæteros ci-

ves. *Cic. pro Mur.* c. 1. Ut ea res populo, plebique Romanæ bene atque feliciter eveniret. ¶ Interdum plebs ſignificat infimos homines, pauperiores, & viliores. *Cic. Tuſc.* 1. c. 45. In Hircania plebs publicos alit canes, optimates domeſticos. *Id. pro Mil.* c. 35. Plebs, & infinita multitudo. ¶ Plebs interdum figurate de quocunque infimo cœtu dicitur. *Ovid. in Ibin.* v. 79. Vos quoque plebs ſuperum, Fauni, Satyrique, Lareſque. ¶ De uno tantum. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. v. 59. Si quadringentis ſex ſeptem millia deſunt, Plebs eris. Ludit autem Poeta in celebri illa Populi Romani diviſione ſecundum cenſum, de qua *Auſonius*: Martia Roma triplex, equitatu, plebe, ſenatu: Quo ſenſu etiam *populus* pro plebe uſurpatur a *Mart. l.* 8. *ep.* 15. Dat populus, dat gratus eques, dat thura Senatus. De hac porro civitatis Romanæ diviſione V. *Sigon. de ant. Jur. Civ. Rom.* ¶ In plurali numero. *Colum. l.* 9. c. 11. Duas, vel tres plebes. *Auguſtin. ep.* 166. Recedite e plebibus noſtris. ¶ Legitur & *plebes* apud *Plin.* in genit. & dativo, pro *plebis*, & *plebi*, vetere ſcribendi more. *Plin. l.* 10. c. 43. Tanta plebei conſternatione, ut &c. *Id. l.* 11. c. 11. *de apibus*. Domos primum plebei exædificant, deinde regibus.

Plectibilis, le, adject. plecti dignus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 6. Plectibilis invidia. *Id. ibid. ep.* 15. Et quoniam nimis ferme eſt, qui plectibilibus careat occultis, h. e. criminibus. Alii leg. *prolectibilibus*, h. e. malis illecebris, a *prolecto*, *as*.

Plectilis, & le, o. 3. πλεκτός, quod plexum eſt. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 37. Pro inſigni ſit corolla plectilis. *Prudent. Apotheoſ. præfat.* 2. v. 53. Syllogiſmi plectiles.

Plecto, is, ſine pret. & ſup. a. 3. *percuotere*, πλήσσω, ferio, percutio, a πλήκτης, *percuſſor*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. Tergo plector enim. *Ter. Phorm.* 1. 4. 42. Tu jam lites audies, ego plectar pendens. ¶ Per Synecdochen ponitur pro punire, ſupplicio afficere. *Cic. de Off.* Multis in rebus negligentia plectimur. *Id.* 3. *Leg.* c. 20. Plecti capite. *Nepos* 25. c. 11. Cavit, ne qua in re jure plecteretur.

Plecto, is, 2. 3. *nexo*, *congiungere*, πλέκω, necto, impliſo, texo, a verbo Græco allato. *Auctor. Paneg. ad Piſonem*, v. 180. Mobilitate pedum celeres ſuper orbibus orbes Plectit. Al. leg. *flectit*. *Heronem ad Ruſtic. Monachum*. Vel fiſcellam texe junco, vel caniſtrum lentis plecte viminibus. ¶ Particip. *Plexus* V. ſuo loco.

Plectripotens, tis, adject. poeticæ, & muſicæ peritus. *Sidon. in metro epiſt.* 13. *l.* 9. Flaccus lyricen Pindaricum ad melos Frænis flexit equos plectripotentibus.

Plectrum, i, n. *plettro*, Ger. *fiedelboge*, Gal. *archet*, Hiſp. *plectro*, πλῆκτρον, inſtrumentum citharœdi, quo ab illo fides, ſive chordæ percutiuntur, a nomine Græco allato, quod a πλήσσω, ferio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Itaque plectri ſimilem linguam noſtri ſolent dicere. ¶ A Poetis fere uſurpatur pro lyra ipſa; item pro ipſis carminibus. *Tibul. l.* 3. *el.* 4. Plectro modulatus eburno. *Horat. l.* 2. *od.* 13. Et te ſonantem plenius aureo, Alcæe, plectro. ¶ Plectra linguæ titubantia afferunt quidam Lexicographi ex *Sueton. in Claud.* c. 30. ſed ibi pro *plectra* legendum eſt *præteres*. ¶ Eſt etiam plectrum navis gubernaculum, vel ipſius gubernaculi ſumma pars. *Sil. l.* 14. v. 549. Non plectro ratis, aut frangenda in vulnere proræ Paretur, & v. 403. Deduxit telum, & reſidentia puppe magiſtri Affixit plectro dextram.

Pleiades, dum, f. *le Pleiadi*, *le Gallinelle*, πλειάδες, ſeptem filiæ Atlantis, ex Pleione Nympha, nempe Electra, Halcyone, Celæno, Maja, Aſterope, Taygete, Merope, quæ in cœlum tranſlatæ, & ante genua Tauri collocatæ finguntur. *Ovid.* 3. *Faſt.* v. 105. Quis tunc aut Hyadas, aut Pleiadas Atlanteas Senſeret? ¶ Dictæ ſunt ἀπὸ τοῦ πλεῖν, idest a navigando, quia exortu ſuo indicant tempus navigationi idoneum. Alii dictas putant, quaſi πλείους, quod nunquam ſingulæ appareant, ſed fere omnes ſimul, præter Meropen, quæ vix cernitur. Cauſa hujus rei affertur, quod, cum reliquæ ſorores Diis nupſiſſent, Maje, Electra, & Taygeta Jovi. Halcyone, & Celæno Neptuno, Aſterope Marti, ſola Merope mortali viro Siſypho nupſit, quam ob cauſam veluti pudibunda latitat. Sed aliorum opinio eſt, hanc eſſe Electram matrem Dardani, & idcirco obſcuriorem videri, quod excidium Trojæ ſpectare non potuerit, ſed oculis manum oppoſuerit. *Ovid.* 4. *Faſt.* A Latinis appellantur Vergiliæ, a verni temporis ſignificatione, quod indicant, dum in noſtro hemiſphærio oriuntur. Nam vere exoriuntur, & circa æquinoctium earum ortus matutinus eſt. *Hygin. in Aſtron. Poet.* Inter hujus Tauri finitionem, & caudam Arietis ſtellæ ſunt, quas noſtri Vergilias, Græci πλειάδας dixere. ¶ Hæc dictio aliquando fit tetraſyllaba. *Propert. l.* 3. *el.* 5. v. 35. Pleiadum denſo cur coit igne chorus? ¶ Aliquando ex diphthongo ei Poetæ abjiciunt e, & dicunt *Pliades*. *Stat. l.* 1. *Sylv.* 3. v. 95. Nec per & Ægeas Hyadas, Pliaduinque nivoſum Sidus. ¶ In ſingulari numero. *Id. l.* 1. *Silv.* 2. v. 21. Teres obruit aut ſoluta Plias. *Virg.* 4. *Georg.* v. 233. Plejas, & Oceani ſpretos pede reppulit amnes. ¶ *Ovid.* triſyllabum facit, 1. *Met.* v. 670. Pleias enixa eſt, lutiloque dei imperet Argum.

Pleïone, es, fem. e. Πληϊόνη, Nympha, filia Oceani, & Tethyos, uxor Atlantis, ex quo Pleiades ſuſcepit. *Ovid.* 5. *Faſt.* v. 83. Hinc ſate Pleione cum cœlifero Atlante.

Plemmyrium, neut. 2. *Maſſa Oliviera*, Πλημμύριον, promontorium Siciliæ, in ore Orientali, apud Anapi fl. oſtium, cum fl. cognom. Fortaſſe dictum eſt quaſi undoſum, ut vocatur a *Virg.* 3. *Æn.* n. 893. a πλημμύρα, *exundo*, vel a πλημμυρίς, *maris æſtuantis acceſſus*, quod maris fluctibus alluatur. Sed aliqui putant, undoſum eſſe epethetum fluvii.

Plene, adver. *pienamente*, ἐντελῶς, perfecte, cumulate, abundanter. *Cic.* 1. *Offic.* Quoniam vivitur non cum perfectis hominibus, pleneque ſapientibus. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. Ubi plenius æquo Laudat venales, qui vult extrudere, merces. *Cic.* 4. *Fin.* c. 6. E quibus pleniſſime Polemo ſecundum naturam vivere ſummum bonum eſſe dixiſſet.

Plenilunium, ii, n. *plenilunio*, πανσέληνος, oppoſitio Lunæ, & Solis, cum Luna Soli ex diametro oppoſita tota ab illo illuminatur, tempus illud, cum Luna quintadecima, & rotunda eſt. *Plin. l.* 18. c. 35. Cum vero occidente Sole orietur ex adverſo, ita ut pariter aſpiciantur, tunc erit plenilunium. *Col. l.* 11. c. 2. Ut pridie, quam plenilunium ſit, fabam ſpargas.

Plenitas, atis, f. *pienezza*, plenitudo. *Vitruv. l.* 8. c. 6. Propter plenitatem, & gravitatem. Adde *l.* 5. c. 9. ubi in plurali num. uſurpat.

Plenitudo, inis, f. *pienezza*, πλήρωμα, perfectio. *Auct. ad Her. l.* 4. c. 10. Ut longitudo, aut plenitudo harum multitudinem altitius aſſequatur, & exæquet. ¶ Sumitur etiam pro corpulentia, ſive craſſitudine. *Plin. l.* 11. c. 37. Homo creſcit in longitudinem ad annos uſque ter ſeptenos, tum deinde ad plenitudinem.

Plenus, a, um, *pieno*, מָלֵא, Ger. *voll*, Gal. *plein*, Hiſp. *lleno*, πλήρης, μεστός, integer, perfectus, refertus, in quo nihil vacui eſt, a πλέος, vel a πλήθω, quæ idem notant. Conſtruitur vel abſolute. *Plaut. Stich.* Propino tibi ſalutem plenis faucibus. *Cic. pro Mil.* c. 9. Ut haberet ad Præturam gerendam, plenum annum atque integrum. ¶ Vel cum gen. *Cic. pro Leg. Man.* Portus Caietæ pleniſſimus navium. ¶ Vel cum abl. *Cic. l.* 16. *Fam.* 14. Habui noctem plenam timoribus, ac miſeriis. Alii tamen leg. *timoris*, *ac miſeriæ*. *Id. Att. l.* 3. *ep.* 14. Ex tuis literis plenus ſum expectatione. *Liv. l.* 26. c. 42. Urbem omni bellico apparatu plenam. ¶ Ponitur aliquando pro divitiis onuſto. *Cic.* 4. *Verr.* Verrem ipſum, qui plenus deceſſerat, &c. ¶ Plena manu facere, vel dare, eſt ample, copioſe. *Cic. Att. l.* 2. *ep. ult.* Hortenſius quam plena manu, quam ingenue, quam ornate noſtras laudes in aſtra ſuſtulit. ¶ Pleno gradu ire dicuntur, qui magno ſtudio rem aliquam aggrediuntur, cui opponitur, Suſpenſo pede ingredi, hoc eſt leviter rem aliquam attingere. *Trebon. Cic. l.* 12. *ep.* 16. Illum paratum, ut video, & ingreſſum pleno gradu cohortari non intermittemus. ¶ Plenus in dicendo eſt, qui copioſe dicit, cui opponitur jejunus. *Cic.* 1. *de Orat.* Qui ductus opinione vulgi aut Antonium jejuniorem, aut Craſſum fuiſſe pleniorem putet. ¶ Plena pro gravida. *Plaut. Amph.* 2. 2. 49. Et cum te gravidam, & cum pulcre plenam aſpicio. *Ovid.* 10. *Met.* v. 469. Plena patris thalamis excedit. *Feſtus*: Plena ſue Tellure ſacrificere. ¶ Pleno ore laudare, eſt valde laudare, *a piena bocca*. *Cic.* 1. *Offic.* Quæ magno animo geſta ſunt, ea neſcio quomodo, quaſi pleniore ore laudamus. ¶ Pleni a ce-

dies dicantur qui pingues ſunt. *Cic. l. 2. de Div. c. 60.* Medici ex quibuſdam cauſis intelligunt nonnullas valetudinis ſignificationes, pleno, enective ſimus &c. ¶ Plenus aer, h. e. craſſus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 6.* Quibuſdam regionibus contingere videmus, hebetiora ut ſint hominum ingenia propter Cœli pleniorem naturam. ¶ Ad plenum, *pienamente*, plene, penitus. *Horat. l. 1. od. 17.* Manabit ad plenum benigno Ruris honorum opulenta cornu. *Virgil. 2. Georg. v. 244.* dulceſque a fontibus undæ Ad plenum calcentur. ¶ *In pleonm*, univerſim, omnino. *Plin. l. 14. c. 40.* In plenum dici poteſt.

Pleonaſmus, m. 2. πλεονασμός, abundantia, redundantia, vitium Grammaticale, cum ſupervacaneis verbis oratio oneratur, ut Ego oculis meis vidi, Sic ore locuta eſt. Nam *oculis meis*, & *ore*, ſuperflua ſunt. *Quintil. l. 1. c. 5.* ¶ Sed vox Græca eſt, & Græcis literis ſcribenda.

Plerimus. V. Plerus.

Plerique, pleræque, pleraque, num. plur. *molti*, *la maggior parte*, οἱ πολλοί, πλεῖστοι, multi, maior, vel maxima pars. *Cic. c. de Orat.* Eſt magni laboris, quem plerique fugimus. *Id. 1. Acad.* Ut dies pleroſque deduceret. *Id. 1. de Inv.* Pleraque viribus corporis adminiſtrabant. *Idem in Tuſc.* Pleræque quæſtiones. ¶ Interdum additur adiect. *omnis*. *Terent. Andr. c. 1. 18.* Quod plerique omnes faciunt adoleſcentuli, *quaſi tutti*. *Nepos in Eumen. cap. 12.* Cum plerique omnes admirarentur. V. *Donat. ad loc. cit. Ter. & Scal g. l. 7. Poet. c. ult.* ¶ Interdum etiam uſurpatur in ſing. num. *Salluſt. in Jug. c. 79.* Qua tempeſtate Carthaginienſes pleraque Africæ imperitabant. *Gel. l. 4. c. 8.* Ita in pleraque hiſtoria ſcriptum eſt. ¶ Videtur etiam quibuſdam, interdum uſurpari pro nonnullis. *Quintil. l. 4. c. 5.* Videas pleroſque ita perciſos exclamantes, ut judex audiat contrarium eſſe, quod admoneatur.

Pleròma, atis, n. πλήρωμα, plenitudo, complementum: vox Græca, quam uſurpat *Tertul. de Præſcriptionib. c. 49.*

Plempicus, a, um, *ſupplito*, *aggiunto per compire qualche coſa*, ſuppletus; a πλήθω, impleo. *Frontin. de Colon. apud Goeſ pag. 331.* Plebe deficiente, aliis paucioribus ager eſt aſſignatus terminis plempicis.

Plerumque, adv. *il più delle volte*, ὡς πολύ, fere. *Cicer. in Bruto.* Cadit etiam plerumque numeroſe. *Id. 2. Div.* Plerumque, non ſemper quæ eveniunt, fortuita ſunt. ¶ Uſurpatur interdum cum genitivo, more ſubſtantivi. *Liv. l. 45. c. 9.* Per Europæ plerumque, atque Aſiam omnem, *per la maggior parte dell' Europa*. *Salluſt. in Jug. c. 21.* Ubi plerumque noctis proceſſit. ¶ Videtur etiam poni pro nonnunquam, interdum, *alle volte*. *Quintil. Declam. 15.* Excuſſa ſunt plerumque longuentium verberibus, redemptaque debilitate vitia. Adde *Ulp. l. Falſus*, *Dig. de furt.*

Plerus, a, um, adiect. antiquum. *Pacuv. apud Feſtum.* Periere Danai, plera pars pessundata eſt, h. e. major pars, plerique. *Cic. 3. Leg. c. 4. leget veteres referens.* Minores magiſtratus, partiti juris, plures in plera ſunto. Al. leg. *præira.* ¶ Superl. *plerimus*. *Gel. l. 4. c. 19.* Plerimo eſſo uti. Al. leg. *plurimo.* ¶ Plerus Græce πλέος, plenum ſignificat, quo ſenſu *Cato in Originib. apud Priſcian. l. 1.* Agrum, quem Volſci habuerant, campeſtris plerus Aboriginum fuit. V. *Plerus.*

Pleruſque. V. Plerique.

Pletus, a, um, nom. ex particip. a *pleo* inuſit. idem quod plenus, *pieno*. *Lucret. l. 2. v. 631.* Sanguine pleti. Al. leg. *fleti*, h. e. reſperſi. *Id. l. 6. v. 1201.* Corruptus ſanguis pletis ex naribus ibat. Al. leg. *plenis*.

Plevitas, atis, fem. tenuitas, apud vet. quaſi plebitas, a *plebe*, *b* in *v* tranſeunte. *Cato apud Non. c. 2. n. 319.* Propter tenuitatem, & plevitatem. *Hemina ibid.* Quicumque propter plevitatem agro publico ejecti ſunt.

Pleuricus, a, um, adiect. πλευρικός, *laterale*, ut pleurici termini, apud *Frontin. de Colonis.*

Pleuriticus, a, um, πλευριτικός, qui pleuritidem patitur. *Plin. lib. 20. cap. 17.* Datur & pleuriticis, & peripneumonicis.

Pleuriſis, is, f. morbus, idem quod pleuritis. *Prudent. in Romano, v. 484.* Mucrone quanto dira pulſat pleuriſis.

Pleuriſicus, a, um, pleuritide laborans. *Plin. l. 37. c. 4.* & alibi.

Pleuritis, idis, f. *mal di punta*, πλευρῖτις, lateris dolor acutus, ac pungens cum febre aſſidua, ſpirandi difficultate, tuſſi, ſputo citius, vel tardius ſubſequente, orta ab inflammatione pleuræ, ſeu membranæ coſtas ſuccingentis, ob ſanguinis bilioſi efferveſcentis impeditum per venas ibidem refluxum. Tunc enim inter membranam, & coſtas ſanies colligitur, & apoſtema generatur. Eſt a πλευρά, vel πλευρόν, *latus*. *Cæl. Aurel. l. 2. c. 13.* Serenus Sammonicus auctor eſt, vulgo quoque totum appellari, quia tela inſtar membranam pungat. *Vitruv. l. 1. c. 2.* Gravitudo, tuſſis, pleuritis, phthiſis. ¶ Sunt etiam pleuritides *i regiſtri dell' organo*, *che ſi tirano nel ſommiero*, *e tirano*, *ed aprono le diverſe claſſi delle canne per mutar la voce.* *Vitruv. l. 10. c. 13.*

Pleuron, n. 2. *Regiobuſtian*, opp. medit. Ætoliæ, ad Evenum fl. proximum Calydoni, patria Meleagri. *Plin. l. 4. c. 2.*

Pleuronius, a, um, adiect. a Pleurone oppido, ut Agenor Pleuronius. *Ovid. 14. Met. v. 494.* ¶ Pleuronia, æ, ipſa Ætoliæ regio. *Auſon. Epitaph. 10.*

Plexus, us, m. colligatio. *Manil. l. 5. v. 147.* tortos in plexum ponere crines.

Plexus, a, um, nom. ex particip. a plecto, *attortigliato*, implexus, colligatus, συμπεπλεγμένος. *Lucret. l. 5. v. 1398.* caput plexis redimere corollis. *Id. l. 4. v. 623.* plexa foramina linguæ.

Plias, adis, f. una ex Pleiadibus, πλειάς. *Stat. l. 1. Silv. ult. v. 25.* Non tantis Hyas inſerena nimbis Terras obruit, aut ſoluta Plias.

Plicatilis, & le, v. 3. *pieghevole*, πτυκτός, quod plicatur, aut plicari poteſt. *Plin. l. 10. c. 29.* Upupa criſta viſenda plicatili, contrahens eam, ſubrigenſque per longitudinem capitis. ¶ *Naves plicatiles*, eſt navis facta ex corio, quæ complicata circumfertur ad trajiciendos amnes. *Plin. l. 5. c. 9.* Ubi Æthiopiæ conveniunt naves. Namque eas plicatiles humeris transferunt, quoties ad cataractas ventum eſt.

Plicatura, æ, f. *piegatura*, actus plicandi. *Plin. l. 3. c. 31. de ſignis metens.* Stragulæ veſtis plicatura.

Plicatus, a, um, implicitus. *Lucret. l. 6. v. 1085.* quaſi ut anellis hamiſque plicata inter ſe quædam poſſint copulata teneri.

Plico, as, a. 1. *piegare*, קפל, Germ. *falten*, Gal. *plier*, Hiſp. *doblar*, πλέκω, plecto, veluti πλικῶ facio, a verbo Græco allato. *Lucret. l. 2. v. 826.* Ideo faſtigia poſſe ſurarum, ac feminum pedibus fundata plicari. *Martial. lib. 4. epigr. 83.* Plicare chartam. *Virg. 5. Æn. v. 279.* ſeque in ſua membra plicantem. ¶ In compoſitis quibuſdam habet præteritum *cui*, *citum*, in quibuſdam *cavi*, *atum*. Simplicis vero *plico* exempla in præteritis nondum vidimus.

Plinianus, a, um, ad Plinium pertinens, ut Pliniana ceraſa, *Plin. l. 15. c. 25.*

C. Plinius Secundus, Novocomenſis, Philoſophus Naturalis ſcientia, & omni genere doctrinarum inſignis, vixit temporibus Veſpaſiani Imp. cujus etiam negotia adminiſtravit. Noctibus, & ſubſecivis horis ſcripſit 37. libros de Rerum natura, qui adhuc extant, opus omnium parciſſimus temporis. Periit ut Veſevi M. incendio, dum ejus cauſam indagare cuperet. Ejus vitam diligentius narrat C. Plinius Cæcilius ejus ſororis Filius, l. 3. ep. 5. & l. 6. ep. 16. ¶ C. Plinius Cæcilius, qui junior dicitur, natus ex ſorore C. Plinii Secundi, ut diximus, ſcripſit Epiſtolas, & Panegyricum in laudem Trajani Imp. in quo gratias egit, quod ab illo Conſul factus eſſet. ¶ Plinius Valerianus medicus Empiricus ſcripſit libros quinque de re medica, quos quidam olim Plinio Secundo perperam tribuerunt. Floruit paulo ante Conſtantini M. tempora. Ex quibuſdam Inſcriptionibus viri docti colligunt, ipſum quoque patria Comenſem fuiſſe.

Plinthigonatos, ad latera habens angulos. *Vitruv. l. 10. c. 17.*

Plinthis, idis, f. plinti baſis, ut exponit *Philander* apud *Vitruv. l. 3. c. 2.* V. *Bald. in Lex. Vitr.* ¶ Apud Gromaticos eſt ſpatium agri conſtans ex jugeribus quingentis, & quinquaginta; al. quinque mille, & quinquaginta, per ſex millia pedum quinquaginta limitibus incluſum. *Hygin. de limitib.*

Plinthium, ii, n. lacunar. Ita uſurpat & exponit *Varro l. 9. c. 9.* Plinthium, inquit, ſive lacunar, quod in Circo Flaminio eſt poſitum.

Plinthus, i, f. πλίνθος, laterem ſignificat, apud *Vitruv. l. 3. c. 3.*

Pliſthenes, is, m. Πλεισθένης, filius Pelopis, & Hippodames, nepos Tantali primi, frater Atrei, Thyeſtis, & Lyſidices. Filios duos habuit, Agamemnonem, & Menelaum, quos moriens Atreo fratri commendavit, qui ab illo inſtar filiorum educati fuere. Quare progreſſu temporis, memoria Pliſthenis ſublata, hi ut Atrei habiti ſunt, & appellati Atridæ. *Bocc. l. 12. Gen.* ¶ Pliſthenes alter, filius Thyeſtis ex uxore Atrei, qui una cum fratribus Tantalo, & Harpagyge, ab Atreo interfectus, & patri epulandus appoſitus eſt. *Sen. in Thieſt. a. 4. ſc. 1. Bocc. l. 12. Gen.*

Pliſthenius, a, um, adiect. ad Pliſthenem pertinens, ut Pliſthenius vir, hoc eſt Agamemnon, *Ovid. de remed. v. 778.*

Pliſtolochia, æ, πλειστολοχία, herba ex malvarum genere. *Plin. l. 20. c. 4.*

Plodo, idem ac plaudo. V. *Plaudo.*

Plorabilis, le, adiect. fletu dignus, lugubris. *Perſ. ſat. 1. v. 34.* Vatum & plorabile ſi quid. *Claud. in Eutrop. l. 1. v. 265.* Vocibuſque ſonat plorabile quiddam.

Plorabundus, a, um,ploranti ſimilis, vel qui multum plorat. *Plaut. Aul. 2. 4. 38.* Homo ad Prætorem plorabundus devenit. Al. leg. *deplorabundus.*

Ploratio, onis, f. *pianto*, οἰμωγή, ploratus. *Auguſtin. ſerm. 17. de SS. circa med.* A convalle plorationis uſque ad montem pacis.

Plorator, oris, m. οἰμωκτής, qui plorat. *Martial. lib. 14. epigr. 54.* Siquis plorator collo tibi vernula pendet.

Ploratus, us, m. *grido*, *pianto*, κλαυθμός, actus plorandi, clamor cum fletu. *Cic. 2. Tuſc. c. 8. ex Poeta:* Heu virginalem me ore ploratum edere. *Liv. l. 29. c. 17.* Omnia mulierum ploratibus ſonant.

Ploratus, a, um, partic. a ploro. *Stat. l. 5. Syl. 3. v. 164.* Quos Veneri plorata domus, neglectaque tellus, &c. *Ovid. l. 1. de ar. am. v. 75.* Veneri ploratus Adonis.

Ploro, as, avi, atum, a. 1. *gridare piangendo*, בכה, Ger. *weinen*, Gal. *pleurer*, Hiſp. *llorar*, κλαίω, proprie ſignificat plane inclamare, cum queſtu vociferari, teſte *Feſto*, qui affert in hanc rem illud fragmentum ex legibus Ser. Tullii. *Sei parentem puer verberit, aſt olle plorâſit*, &c. Hinc differt a *lacrimare*: addit enim præter lacrimas clamorem flebilem. *Senec. ep. 63.* Nec ſicci ſint oculi, amiſſo amico, nec fluant: lacrimandum eſt, non plorandum. *Cic. pro Dom. cap. 21. in fin.* Senatum pro me plorare, & ſupplicari prohibuerunt. *Horat. l. 1. ep. 17. v. 54.* Aut ciſtam effractam, & ſubducta viatica plorat, h. e. queritur. *Id. l. 2. ep. 1. v. 9.* Ploravere, ſuis non reſpondere favorem Speratum meritis.

Ploſor, oris, m. idem quod plauſor, quemadmodum *ploſtrum* pro *plauſtrum* dicitur. *Sidon. ep. 25. l. 4.* Ploſoribus ſuis præda eſſe. *Id. carm. 9. v. 300.* Ploſores cui fulgidam Quirites ſtatuam locarunt.

Ploſtellum, i, n. 2. ἁμάξιον, dim. a *ploſtrum*. *Varro l. 1. R. R. c. 52.* Ploſtellum Pœnicum. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 247.* Ploſtello adjungere mures.

Ploſtrarius, a, um, ad ploſtrum pertinens. *Cato R. R. c. 11.* Aſinos ploſtrarios duos.

Ploſtrum, i, n. 2. idem ac plauſtrum, apud vet. *Au* in *o* abit, quemadmodo a *clauſtrum* eſt *cloſtrum*. *Col. l. 6. c. 2.* Poſt ejuſmodi experimenta vacuo ploſtro ſubjungendi. Adde *Caton. R. R. c. 2.*

Plotæ, arum, f. duæ inſulæ maris Jonii, quæ & Strophades dictæ. *Plin. l. 4. c. 12.*

Plotia lex, qua peregrinis prohibebatur acceſſus ad Romanam civitatem, commemoratur a *Cic. 8. Fam. ep. 8.* & alibi.

Plotianus, a, um, adiect. ad Plotium pertinens, ut Plotiana bona. *Cic. 13. Fam. ep. 8.*

Plotinus, m. 2. Πλωτῖνος, inſignis Academicæ ſectæ Philoſophus, Ægyptius natione, ex urbe Lyco, vel Lycopoli, diſcipulus Ammonii, præceptor Porphyrii, temporibus Galieni, Taciti, & Probi. Fuit corpore gracili, tenuique valetudine, morboque ſacro obnoxius. *Suid.*

Plotius, m. 2. vir Gallus, patria Lugdunenſis, Rhetor inſignis. Floruit Romæ tempore Ciceronis, a quo & ipſe, & Quinctius ejus frater Latinas literas edoctus fuit. *Cic. de Orat. Quinctil. l. 2. c. 4.*

Plotus. V. Plautus.

Ploximum, i, n. capſa in ciſio. *Feſtus.* Eſt vox Gallica. *Quintil. lib. 1. cap. 20.* dicit, a Catullo circa Padum inventam eſſe. *Catul. epigr. 96. (al. 98.)* Gingivas vero ploxeni habet veteris. Aliqui putant, hoc loco eſſe nomen proprium viri. ¶ Scribitur etiam *Ploxemum.*

Pluit, ebat, pluit, vel pluvit, imp. 3. *piovere*, המטיר, Ger. *es regnet*, Gal. *il pleut*, Hiſp. *llover*, βρέχει, eſt imbrem decidere, a πλύω, *lavo*, vel potius eſt a φλύω, vel βλύζω, *ſcaturio*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 43.* Has Græci ſtellas Hyadas vocitant ſuerunt a pluendo, ὕειν, enim eſt pluere. *Plaut. Men. prol. v. 23.* Nam rus ut ibat forte, ut multum pluerat. ¶ Vel cum nominativo rei, quæ pluendo decidit. *Virgil. 4. Georg.* Nec de concuſſa tantum pluit ilice glandis. *Stat. l. 8. Theb.* Saxa pluunt. ¶ Vel cum ablat. *Liv. l. 36.* Tarracinæ, & Amiterni nuntiatum eſt aliquoties lapidibus pluiſſe. ¶ Aliqui etiam exiſtimant, conſtrui cum accuſativo. *Liv. l. 40. c. 19.* In area Vulcani, & Concordiæ ſanguinem pluit. Sed aliqui codices habent *ſanguine.* ¶ Tranſlate *Stat. l. 1. ſilv. ult.* Jam bellaria adorea pluebant. ¶ Paſſive *Apul. in Florid.* Totum illud ſpatium, qua pluitur, & ningitur.

Pluma, æ, f. *piuma*, נוצה, Ger. *feder*, Gal. *plume*, Hiſ. *pluma*, πτίλον, penna exigua, & mollis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Pluma alias, alias ſquama videmus obductas. *Plaut. Men. 3. 2. 12.* Homo levior, quam pluma. ¶ *Juveo ſat 1.* Penſilibus plumis vehi, h. e. lectica plumis farcta. ¶ Tranſlate *Horat. l. 4. od. 10.* Inſperata tuæ cum veniet pluma ſuperbiæ, h. e. cum ſenior factus fueris.

Plumarius, ii, ſubſt. πτιλωτός, qui acu pingit, *ricamatore*, qui clavos, patagia, ſegmenta, ſcutulas, teſſellas veſtibus ſuperaſſuendo plumas avium refert. *Turneb. l. 11. c. 25.* Sed *Nicol. Fulvius in Miſcellaneis ſacris* plumarios dictos arbitratur eos, qui ex plumis avium verſicoloribus opera mira elaborant. Vide, quæ de plumariis *Scaliger in Euſebianis Animadverſionibus* annotavit. *Varro apud Non. c. 7. n. 714.* Etenim nulla, qui non didicit pingere, poteſt bene judicare, quid ſit bene pictum a plumario, aut textore in pulvinaribus plagis. *Vitruv. lib. 6. cap. 7.* Plumariorum textrinæ, pictorumque officinæ. V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Plumatilis, & le, o. 3. πτερωτός, quod eſt ex pluma, ſeu quod inſtar plumæ avium acu pictum, vel textum eſt. *Plaut. Epid. 2. 2. 47.* Cumatile, aut plumatile, cerinum, aut melinum. Ubi *Nonius cap. 14. num. 22.* plumatile exponit clavatum, aut ex plumis factum.

Plumatus, a, um, *piumato*, πτερωτός, plumis tectus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 44. ex Poeta.* Extremam nitens plumato corpore Corvus roſtro tundit. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod acu pictum; item pro eo, quod aliis rebus, ac præſertim variis liquis intertextum eſt. *Lucan. l. 10. v. 125.* Pars auro plumata nitet.

Plumbago, inis, f. *piombaggine*, μολύβδαινα, genus metalli, plumbi, & argenti ſimul naturam referens. *Plin. lib. 34. cap. 18.* ¶ Item talis metalli color. *Plin. l. 37. c. 5. de gemmis* Frequens & in plumbago. ¶ Item genus herbæ. *Plin. l. 25. c. ult.* Naſcitur vulgo molybdæna, id eſt plumbago, etiam in arvo, folio lapathi, craſſa radice, hiſpida. Hac commanducata ſi oculus ſubinde linatur, plumbum, quod eſt genus vitii, ex oculo tollitur.

Plumbarius, a, um, μολυβδουργός, quod ad plumbum pertinet. *Plin. l. 34. c. 18.* Pſimmythium quoque, hoc eſt ceruſſam plumbariæ dant officinæ. ¶ Plumbarius, ſubſtant. qui opera ex plumbo facit. *l. ult. Dig. de Jur. immunit.* Plumbarii, ferrarii, lapidarii.

Plumbatæ, arum, f. *piombate*, μολυβδίδες, pilæ plumbeæ, quas veteres peregrino vocabulo martiobarbulos vocabant, a quo & milites, qui his utebantur, martiobarbuli appellati ſunt. *Veget. de re milit. l. 1. c. 17.* Plumbatarum quo-

qua

Digitized by Google

que execcitatio, quas mattiobarbulas vocant, eſt tradenda junioribus.

Plumbatūra, æ, f. impiombatura, Ger. lhotig, Gal. ſoudure de plomb, Hiſp. emplomadura, μολύβδωσις, ferruminatio, & quæcunque conjunctura plumbo facta. Caſſius apud Paul. l. in rem actio, ff. de rei vendic. Ferruminatio per eandem materiam facit confuſionem, plumbatura non efficit.

Plumbātus, a, um adject. qui eſt ex plumbo, ut plumbata jacula, apud Solin. c. 46. plumbatæ ſagittæ. Plin. l. 10. c. 33.

Plumbĕus, a, um, di piombo, Ger. bleyern, Gal. de plomb, Hiſp. de plomo, μολύβδινος, quod ex plumbo eſt. ¶ Nummus plumbeus ponitur pro minima pecunia, & vili. Plaut. Trin. 4. 2. 120. Cui, ſi capitis reus ſiet, nummum numquam credam plumbeum. ¶ Plumbea vina dicuntur inſipida, nullius pretii. Martial. l. 10. ep. 48. Quiſquam plumbea vina vult in auro? ¶ Plumbeum Auſtrum vocat Horat. l. 2. ſat. 6. v. 18. quia humido flatu gravedinem corporibus inducit. ¶ Plumbeus pugio, translate eſt frigidum argumentum. Cic. 4. Fin. c. 18. O plumbeum pugionem! ¶ Plumbeo jugulare gladio, eſt futili, levique argumento convincere. Cic. Att. l. 1. ep. 2. Cum illum plumbeo gladio jugulatum iri tamen diceret. ¶ Plumbeus color, eſt color plumbum referens, qualis apparet in iis, qui ictero nigro laborant. Plin. l. 11. c. 52. Igitur vitæ brevis ſigna, raros dentes, plumbeum colorem. ¶ Plumbeus homo dicitur de obtuſo, & ſtupido. Ter. Heaut. 5. 1. 5. In me quidvis harum rerum convenit, quæ ſunt dicta in ſtultum, caudex, ſtipes, aſinus, plumbeus. Cic. 1. Tuſc. c. 29. Niſi plane in phyſicis plumbei ſimus. ¶ Plumbeæ iræ, ſunt graviſſimæ, & quæ diu inſident pectoribus. Plaut. Pœn. 3. 6. 18. Siquid peccatum eſt, plumbeas iras gerunt. ¶ Plumbea Nicerotiana, h. e. vaſa plumbea plena odoramentis a Nicerote unguentario confectis, apud Martial. l. 6. ep. 55. ¶ Plumbea, æ, pro plumbea pila. Spartian. in Severo, c. 21. Mortuus ictu plumbeæ.

Plumbo, as, a. 1. impiombare, Ger. mit bley loten, Gal. plomber, Hiſp. plomar, μολυβδόω, ferrumino, vel plumbo conglutino. Plin. l. 34. c. 17. Neque argentum ex ſtanno plumbatur. Adde Caton. de R. R. c. 21.

Plumbōſus, a, um, quod plurimum plumbi habet admixtum. Plin. l. 34. c. 18. Quantoque minus plumboſa, ſcabilis, & modice gravis. Id. l. 33. c. 6. Fæx ejus intelligitur plumboſiſſima.

Plumbum, i, piombo, עֹפֶרֶת, Ger. bley, Gal. plomb, Hiſp. plomo, μόλυβδος, μόλιβδος, genus metalli. Duplex eſt ſecundum Plin. l. 34. c. 16. album, & nigrum. Sed album ſpeciali nomine dicitur ſtannum. Hor. l. 1. carm. od. 35. Nec ſeverus uncus abeſt, liquidumque plumbum. ¶ Eſt & plumbum genus vitii in oculis. Plin. l. 25. c. 13. Hac commanducata ſi oculus ſubinde linatur, plumbum, quod eſt genus vitii, ex oculis tollitur. ¶ Sumitur interdum plumbum pro globulis plumbeis. Ovid. 2. Met. v. 727. Balearica plumbum funda jacit.

Plumeſco, is, n. 3. πτερόομαι, plumas emitto, pennatus fio. Plin. l. 10. c. 53. Pullus ab eodem tempore plumeſcit.

Plumĕus, a, um, πτίλινος, quod plumam habet, quod pluma refertum eſt. Cic. 3. Tuſc. Collocemus in culcita plumea. ¶ Accipitur etiam pro textili, & pro variis figuris, vel coloribus diſtincto. Prudent. in Hamartigenia v. 294. Avium quoque verſicolorum indumenta novis texentem plumea telis.

Plumĭger, a, um, adject. qui plumas gerit, ut plumigeri anſeres. Plin. l. 10. c. 22.

Plumĭpes, edis, o. πτερόπους, qui pedes pennatos habet. Catul. ep. 51. ad Camer. Adde huc plumipedas, volatileſque, &c.

Plumo, as, avi, atum, n. 1. fare la piuma, Ger. federn bekomen, Gal. prendre plume, commencer a jetter plume, Hiſp. echar plumas, πτιλόω, plumas emitto. Gel. l. 2. c. 29. Pullis jam jam plumantibus. ¶ Sumitur etiam pro acu pingere, & generatim pro texere, propter varias figuras in ejuſmodi operibus, quibus avium plumæ referuntur. Vopiſc. in Carino c. 20. Laneas tunicas purpura micantes, & plumandi difficultate pernobiles.

Plumōſus, a, um, plumis tectus, plumis abundans. Propert. l. 4. el. 2. Sed arundine ſumpta Faunus plumoſo ſum Deus aucupio.

Plumŭla, æ, f. πτίλον, parva pluma. Colum. l. 8. c. 5. Plumulæ ſub cauda clunibus detrahendæ.

Pluo. V. Pluit.

Pluor, oris, m. idem ac pluvia. Laber. apud Non. c. 3. n. 131. Qui pedem ex taberna tulimus, tantus cum ſtaret pluor.

Pluralis, le, adject. ut pluralis numerus in nominibus, qui plura ſignificat. Quintil. l. 8. c. 6. Cum dico vultus hominis pro vultu, dico pluraliter, quod ſingulare eſt, quod plurale eſt, ſingulariter.

Pluralitas, atis, f. pro plurali numero. Chariſ. Grammat. l. 1. In pluralitate tantum declinari.

Pluraliter, adverb. in plurali numero. V. Pluralis.

Plurativus, a, um, adject. pluralis, ut plurativus numerus, apud Gell. l. 1. c. 16. & l. 5. c. 21. & l. 19. c. 8.

Pluries, adv. più volte, ſæpius. Caſ. l. 1. B. C. c. 79.

Pluriſariam, adv. in più modi, πολλαχῶς, pluribus modis, vel locis. Suet. in Tib. c. 43. Cubicula pluriſariam diſpoſita tabellis, ac ſigillis laſciviſſimarum picturarum adornavit.

Pluriſarius, a, um, πολλαπλοῦς, varius, multiplex. Suet. in Claud. c. 21. Gladiatoria munera pluriſaria, ac multiplicia exhibuit. Quædam exemplaria habent pluriſariam.

Pluriformis, e, adject. di molte maniere, ut pluriformi modo. Apul. l. 1. Florid.

Plurimum, adv. grandiſſimamente, πλεῖστον, permultum, maxime, ſup. a plus. Cic. ad Brut. l. 12. ep. 16. Hoc ego utor uno omnium plurimum. Id. 2. de Invent. Præſtare plurimum aliis. ¶ Ponitur etiam pro frequenter. Ter. Phorm. 1. 4. 17. Domum ire pergam, ibi plurimum eſt. ¶ Ut plurimum, eſt ſæpius, frequenter. Plin l. 25. c. 3. Tribus ut plurimum bonitatibus diſtat.

Plurĭmus, a, um, aſſaiſſimo, רַב רַב, Ger. ſehr viel, Gal. en tres grand nombre, Hiſp. muchiſſimo, πλεῖστος, ſup. a plus. Plaut. Aulul. 1. 1. 27. Quod me ſollicitat plurimis miſerum modis. Ter. Eun. 2. 2. Plurima ſalute Parmenonem ſuum impertit Gnatho. Cic. 4. Ver. Plurimum ætatis meæ verſor in cauſis. Id 3. de Fin. Eſt illud quidem plurimi æſtimandum. Horat. l. 1. od. 7. Plurimus in Junonis honorem Aptum dicit equis Argos. h. c. plurimi dicunt. Martial. l. 8. epigr. 51. Plurima cum tota lampade luna nitet, h. c. luna plena. Virg. 2. Æn. Jamque aſcendebant collem, qui plurimus urbi imminet, h. c. altiſſimus eſt, & totus imminet, &c.

Plus, pluris, n. più, יוֹתֵר, Ger. mehr, Gal. plus, Hiſ. mas, πλεῖον, πλέον. Conſtruitur cum ablat. Cic. de Amic. Ne plus æquo quid in amicitia congeratur. Id. pro Quint. c. 12. Plus anno tecum vixit. ¶ Vel cum conjunctione, quam. Cic. de Amic. Et hercle ita fecit, vel plus etiam, quam dixit. ¶ Interdum conjunctio quam ſupprimitur. Ter. Adelph. a. 2. ſc. 1. Plus quingentos colaphos infregit mihi. ¶ Admittit etiam genitivum, ut omnia adjectiva, cum ſubſtantive uſurpantur. Cic. de Leg. Ex iis alius alio plus habet virium. ¶ Interdum geminatur. Cic. Att. l. 6. ep. 2. Pompeium plus pluſque in dies diligo. ¶ Conjungitur etiam ſæpe cum minus. Plin. l. 16. c. 6. Continentur hiſpido calice, per genera plus minus complectente, poco più, poco meno, in circa. Martial. l. 8. epigr. 72. Venerunt pluſve, minuſque duæ. ¶ Item cum adverbiis in o, ut nihilo plus, paulo plus, nimio plus, &c. Cic. ſæpe, & Auct. ad Heren. l. 4. Teren. & alii. ¶ Plus ſatis, eſt plus, quam ſatis. Plaut. Epid. 3. 2. 10. Quantum ſat eſt, & plus ſatis. ¶ In numero plurali eſt generis omnis, & maſculinum quidem, ac fœmininum eſt plures, neutrum plura. Cic. pro Leg. Man. Ut non plures ſecum in eandem calamitatem traherent. Plin. l. 9. c. 12. Aquatilium tegumenta plura ſunt. Tac. l. 12. c. 47. Simulque concurſu plurium injiciuntur catenæ, ac compedes. ¶ Plura reperitur pro amplius. Lucret. l. 1. v. 92. Ne te in promiſſis plura moremur. ¶ Pluris facere, æſtimare, eſſe, ſtimare più, ed eſſere ſtimato più. Cicer. Fam. 3. ep. 4. in Topic. & Attic. l. 8. & 10. ¶ Pluris ædificare, h. e. majore impenſa. Col. l. 1. c. 4. ¶ Pluri in dat. & abl. ſingulari non eſt in uſu. Sunt ſane, qui ſcriptoris alicujus Latini exemplum conantur afferre, ſed non ejuſmodi, ut varia lectione careat. V. Gorelen. Pr... n. Grammat. 3. 30. ¶ Pluria pro plura dixere Veteres. Lucret. l. 1. v. 876. Ab aere unum, cujus ſint pluria mixta. Adde Gell. l. 5. c. ult. apud quem Laco aſſerit pluria Latinum eſſe, plura barbarum. Verum conſuetudo nullam reddit Labeonis auctoritatem.

Plus, adv. più, πλεῖον, πλέον, comp. adv. multum. Conſtruitur vel abſolute. Cic. in Top. Verba ne plus, an ſententiæ valere debeant. ¶ Vel cum abl. Cic. 1. de nat. Deor. Alterum profecto fieri poteſt, ut earum nulla, alterum certe non poteſt, ut plus una vera ſit. ¶ Vel cum conjunctione quam. Cic. de Aruſp. Reſp. Eum nunquam plus a me eſſe accuſandum putavi, quam ſtipitem illum, &c. ¶ Interdum conjunctio quam ſupprimitur. Cic. Att. l. 6. ep. 6. Num eſt hoc plus annum obtinere provinciam? ¶ Interdum jungitur cum ac pro quam. Horat. l. 2. ſat. 3. v. 270. nihilo plus explicet, ac ſi inſanire paret certa ratione modoque.

Pluſcŭlum, i, ſubſt. n. un poco più, aliquanto plus, dim. a plus. Cic. 2. de Or. Et eas quidem, in quibus pluſculum negotii eſt. Id. l. 5. Fam. ep. 12. Pluſculum etiam, quam concedit veritas, amori noſtro largiare.

Pluſcŭlum, adv. un poco più, aliquanto plus. Plaut. Amph. 1. 1. 127. Niſi invitavit ſe ſe in cœna pluſculum.

Pluſcŭlus, a, um, un poco più, πλειονάκις, aliquanto plus, paulo plus, dimin. a plus. Ter. Phorm. 4. 3. 60. Tum pluſcula ſupellectile opus eſt.

Pluſĭmus, a, um, idem ac plurimus apud vet. a plus. Varr. l. 6. de L. L. & Feſt.

Pluteālis, & le, o. 3. quod ad pluteum ſpectat, ut Sigilla pluteālia, ideſt imaguncula pluteis, ſeu tabulis incluſæ. Cic. Att. l. 1. ep. 10. Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli poſſim includere, & putealia ſigilla duo. Al. leg. putealia.

Plutĕus, i, m. machina ad expugnandos muros urbium, ad ſimilitudinem caſſilis, contexta e vimine, corus tecta, inſiſtens tribus rotis, quarum una in medio, duæ in capitibus apponuntur, quibus in quamcumque partem volueris, admovetur, quam obſidentes muris admovent, applicantque, & ejus munitione ſagittis, aut aliis miſſilibus defenſores de propugnaculis exturbant, ut ſcalis aſcendendi præſtetur occaſio. Feſt. Plutei, crates, corio crudo intextæ, quæ ſolebant opponi militibus opus facientibus, & appellabantur militares. Nunc etiam tabulæ, quibus quid præſepitur, eodem nomine dicuntur. Plaut. Mil. 2. 2. 111. Ad eum vineas, pluteoſque agam. Caſ. l. 2. B. G. c. 30. Eo magis, quod deuſtos pluteos turrium videbant. ¶ Plutei etiam, tabulæ vocantur, quibus aliquid præſepitur. Martial. l. 3. epigr. 91. Exciduntque tenem ſponde qui parte cubabat; namque puer pluteo vindice tutus erat. h. e. interiore lecti ſponda. ¶ Item pluteus accipitur pro fulcro tori diſcubitorii. Suet. in Calig. c. 26. Quoſdam ſummis honoribus functos cœnare modo ad pluteum, modo ad pedes ſtare ſuccinctos linteo paſſus eſt. ¶ Item pro repoſitorio librorum, picturarum, ſtatuarum, & aliarum rerum. Juven. ſat. 2. v. 7. Et jubet archetypos pluteum ſervare Cleanthas. ¶ Item pro tabula, qua utimur, dum literis damus operam, & ſcribimus. Perſ. ſat. 1. v. 105. Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit ungues. ¶ Pluteum, i, neut. gen. Vitruv. l. 10. c. 20. Supra caput collocatum erat pluteum, turriculæ ſimilitudine ornatum. Quæ verba ex Athenæo ſumpſit, apud quem pro pluteo eſt θωράκιον, h. e. lorica, parapetto. ¶ Apud eund. Vitruv. l. 4. c. 4. plutei dicuntur ſepta ex marmore, aut lateribus, aut alia materie, quibus intercolumnia ſepiri, intercludique ſolent. ¶ Præterea apud Ulpian. l. Fundi, ff. de action. plutei dicuntur ſpondæ ſcamnorum parietibus affixæ, quibus ſedentes tergo adhæremus. Reticuli, inquit, circa columnas, plutei circa parietes, item cilicia, vela, ædium non ſunt. Plura de his vide apud Bald. in Lex. Vitruv.

Pluto, vel Pluton, onis, m. Plutone, Πλούτων, Ἅδης, filius Saturni, & Opis, Deus Inferorum, a Πλοῦτος, divitiæ, quia opes omnes ab inferis, ideſt ex intimis terræ viſceribus effodiuntur. Cic. 2. de nat. Deor. ¶ Fratres habuit Jovem, & Neptunum, ſororem Glaucen, quæ cum ipſo eodem partu nata eſt. Cic. 3. de nat. Deor. ¶ Fabulantur, cum ad Regni diviſionem veniſſent, Jovi imperium cæli, Neptuno maris, Plutoni, qui natu minor erat, inferorum obtigiſſe, quia Jupiter plagam Orientalem Regni paterni, ideſt Cretam, ſortitus eſt, Neptunus inſulas, ideſt Peloponneſum, & alias, Pluto partem Occid. & inferiorem, ideſt Epirum. Ejus currus a quatuor equis trahitur, de quibus V. in Alaſtor. ¶ Rapuit Proſerpinam filiam Cereris. Hunc raptum Claudianus Poeta tribus libris deſcribit. Juven. ſat. 3. v. 50. Sicula torvus cum conjuge Pluton. Horat. l. 2. od. 14. Illacrymabilem Plutona placare.

Plutonĭa, orum, n. 2. ſpecus ſunt in Aſia, quæ tetrum, & peſtiferum halitum evomunt, omniaque accedentia animalia ſtatim enecant, ſed Plutonium dicitur ad Hierapolim in Phrygia Magna, & Charonium ad Thymbriam vicum Cariæ. Cic. 1. de Div. c. 36.

Plutonius, a, um, quod ad Plutonem ſpectat. Horat. l. 1. od. 4. Jam te premet nox, fabulæque Manes, Et domus exilis Plutonia.

Plutus, i, m. Πλοῦτος, Dis, Deus divitiarum. Hujus domicilium conſtituit Poſidonius in ſubterraneis Hiſpaniæ locis, eo quod regio ea metallorum fœcunditate reliquis antecellat. ¶ Plutus item, filius Philomeli, nepos Jaſonis, pater Parrantis. Rote. l. 13. Gen. ¶ Eſt item hoc nomine comœdia Ariſtophanis.

Pluvĭa, æ, f. pioggia, מָטָר, Ger. regen, Gal. pluye, Hiſp. lluvia, ὑετός, βροχή, aqua ex aere decidens. Cic. Att. l. 25. Equidem etiam pluvias metuo, ſi prognoſtica noſtra vera ſunt. Virg. 1. Georg. v. 92. tenues pluviæ.

Pluviālis, & le, o. 3. ὄμβριος, quod ad pluviam ſpectat, ut Aqua pluvialis. Virg. 3. Georg. Vere madent udo terræ, ac pluvialibus Auſtris. Colum. l. 2. c. 13. Pluviales dies. ¶ Hædi pluviales, ſtellæ duæ ſunt, quas Auriga (quod ſignum cæleſte eſt ſuper cornua Tauri) in manu tenet, ita dictæ, quod earum ortus, & occaſus tempeſtates graviſſimas facit. Virg. 9. Æn. Quantus ab occaſu veniens pluvialibus hædis verberat imber humum.

Pluviatĭcus, a, um, adjectiv. pluviatilis, ut pluviatica aqua. Marcel. Empir. c. 8.

Pluviatĭlis, & le, o. 3. idem ac pluvialis. Colum. l. 9. c. 1. Qui receptam pluviatilem contineant. Celſ. l. 7. c. 3. Aqua pluviatilis.

Pluviōſus, a, um, piovoſo, Ger. voll regen, Gal. pluvieux, Hiſ. lluvioſo, ὑετώδης, pluviis abundans. Plin. l. 18. c. 25. Nubilo occaſu pluvioſam hyemem denuntiat.

Pluvĭus, a, um, idem ac pluvialis, vel pluvioſus. Cic. pro Mur. c. 9. Tu ſcis, ut aquæ pluviæ arceantur. Horat. l. 1. carm. od. 17. Et igneam defendit æſtatem capellis uſque meis, pluvioſque ventos, h. e. pluviam inducentes. Virg. 3. Georg. Naſcitur, & pluvio contriſtat frigore cælum.

P A N T E N.

Pneumatĭcus, a, um, πνευματικός, ſpiritalis, ut Pneumatica organa, ſpiritalia, hoc eſt, quæ vi flatus, vel ſpiritus aliquid hauriunt, vel attrahunt, item quæ inflatis fiſtulis muſicum ſonum edunt. Plin. l. 9. c. 4. E puteo pertica, pneumaticiſve organis, vel tollenonum hauſtu rigandos. Id. l. 7. c. 37. Cteſibius laudatus, pneumatica ratione, & hydraulicis organis repertis.

Pnigeus, ei, m. πνιγεύς a πνίγω, ſuffoco, machina quædam, ſeu vas ad inſtar infundibuli inverſi, quæ in organo hydraulico aerem aſcendentem coercet, & veluti ſuffocat, ne extra exhalet. Vitr. l. 10. c. 13. V. Bald. in Lex. Vitruv.

Pnigītis, f. πνιγῖτις, terra quædam Eretriæ ſimillima, grandioribus tantum glebis, & glutinoſa. Plin. l. 35. c. 16. & 17.

P A N T E O.

Publilĭa Tribus, vel Poblilia, vel Popillia, una ex Ruſticis, in Volſcis conſtituta, anno Urbis 395. Manutius Publiliam a Popilia diſtinguit, & duas facit.

Pocillātor, oris, m. coppiere, מַשְׁקֶה, Ger. einſchenk, Gal. eſcuyer a coupe, Hiſp. eſcanciador, copero, οἰνοχόος, qui eſt a poculis, pincerna, qualis fuit Ganymedes in menſa Jovis, a pocillum. Apul. l. 6. A. A. Quo, ductu Cupidinis,

Jovi pocillatorem Phrygium ſuſtulerint. *Id. ib.* Tunc poculum nectaris, quod vinum Deorum eſt, Jovi quidem ſuus pocillator ille ruſticus puer, cæteris vero Liber miniſtrabat.

Pocillum, i, n. ποτήριον, parvum poculum. *Liv. l. 10. c. 42. in fin.* Voverat Jovi Victori, ſi legiones hoſtium fudiſſet, pocillum mulſi.

Poclum, i, per ſyncopen dictum pro *poculum*, legitur in quodam carmine apud *Arnob. l. 5. pag. 175.* Inde manu poclum ſumit, &c.

Poculentus, a, um, *che ſi può bere*, πότιμος, quicquid potari poteſt. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 56.* Quæ eſculentis, & poculentis iter natum patefecit. Alii leg. *potulentibus*, tanquam a recto *potulens*. *Gell. l. 4. c. 1.* Penus eſt, quod eſculentum, aut poculentum eſt.

Poculum, li, n. *bicchiere*, כוס, Ger. *ein tranck*, Gal. *vaiſſeau a boire*, Hiſp. *vaſo*, *copa*, ἔκπωμα, ποτήριον, vas, quo bibitur, a potione, vel a potu, quaſi potaculum. *Cic. 6. Verr.* In hic pocula duo quædam, quæ Heraclia nominantur, Mentoris manu ſummo artificio facta. ¶ Poſcere majoribus poculis, eſt copioſius, & liberius potationi indulgere, & convivas ad potandum invitare. *Cic. 3. Verr.* Poſcunt majoribus poculis, celebratur omnium ſermone, lætitiaque convivium. ¶ Quandoque ſumitur pro potu, ſive potione. *Virg. 3. Georg. v. 529.* Pocula ſunt fontes liquidi. *Flor. l. 2. c. 10.* Ubi eſſent, præ poculis neſcientes, h. e. præ ebrietate. *Horat. epod. 5.* Amoris poculum, h. e. philtrum. ¶ Tranſlate *Plaut. Caſ. 5. 2. 44.* Ut ſenex hoc eodem poculo, quo ego bibi, biberet. h. e. in eandem calamitatem incideret.

Podager, gra, grum, idem ac podagricus. *Enn.* apud *Priſcian. l. 7.* Nunquam poetor, niſi podager. *Claudian. epigr. 30.* Atque nihil prorſus ſtare putat podager.

Podagra, æ, f. ποδάγρα, pedum dolor, ſeu morbus articularis, qui pedes præcipue infeſtat, *podagra*, *gotta*, Ger. *zipperlein*, *podagra*, Gal. *goutte aux pieds*, Hiſp. *gota*. Vox Græca eſt, quaſi ἄγρα τῶν ποδῶν. Si manus infeſtet, *chiragra* dicitur. Morbus peregrinus eſt. Nam ſi in Italia fuiſſet antiquus, Latinum nomen inveniſſet. Non enim Roma, cum ſudando, & laborando vivebat, hoc malum cognovit, teſte *Plin. l. 26. c. 10.* *Martial. l. 1. ep. 99.* Litigat, & podagra Diodorus, Flacce, laborat, ſed nil patrono porrigit, hæc chiragra eſt. *Cic. 2. Tuſc. c. 19.* Doloribus podagræ cruciari. *Id. 5. Fin. c. 31.* Ardere doloribus podagræ. ¶ In plur. numero *Celſ. l. 4. c. 24.* Vitia longiora ſunt, quæ in podagris, chiragriſve eſſe conſueverunt.

Podagricus, a, um, *gottoſo*, Germ. *poddagramiſch*, Gal. *goutteux*, Hiſp. *gotoſo*, ποδαγρικός, qui podagra laborat. *Plin. l. 20. c. 8.* Omnes hæ & podagricis utiles, & ſanguinem reſicientibus.

Podagrōſus, a, um, idem ac podagricus. *Plaut. Merc. 3. 4. 8.* Sed tandem ſi podagroſis pedibus eſſet Eutychus.

Podalīrius, m. 2. Æſculapii filius, qui ex Creta ob inſignem medicæ artis peritiam una cum fratre Machaone ad bellum Trojanum evocatus fertur, ita dictus, ut aliqui ajunt, ob pedum magnitudinem. *Ovid. 5. Triſt. el. 6.* Quin ſemel excepit, nunquid Podalirius ægro Promiſſam medicæ non tulit artis opem? ¶ Podalirius alter, vir Trojanus, qui Æneam in Italiam navigantem ſecutus eſt. *Virgil. Æn. 12.*

Podēres, vel poderis, is, m. ποδήρης, veſtis ſpecies, quæ uſque ad pedes, vel ad crura deſcendit, ita adhærens corpori, & ita arcta, & ita ſtrictis manicis, ut nil ei omnino in eo ſit rugæ, *camiſiotto*, a ποῦς, ποδός, *pes*, & ἄρω, *apto*. *Tertull. advers. Judæos, c. 15.*

Podex, icis, m. πρωκτός, πυγή, idem ac culus, idest poſterior pars corporis pudenda, a *pede*. *Juven. ſat. 2. v. 12.* Sed podice lævi cæduntur tumidæ, medico ridente, mariſcæ.

Podiſmātus, a, um, pedibus menſuratus, ut Ager podiſmatus. *Frontin. de Colon. pag. 135. edit. Goeſ.*

Podiſmus, i, m. ποδισμός, idem ac pedatura, idest menſura jugeri, areæ, cujuſvis rei pedibus definita, a ποδίζω, *pedibus demetior*. Pedibus enim, vel paſſibus, vel fune, aut pertica certam pedum menſuram habente colligebatur magnitudo loci. *Veget. l. 2. c. 7.* Menſores ſunt, qui ad podiſmum dimetiuntur loca, in quibus tentoria milites figant, &c. Uſus eſt etiam *Frontinus de Colon. pag. 131. edit. Goeſ.* ¶ Podiſma, atis, n. eodem ſenſu legitur *apud eund. ibid. 135.*

Podium, ii, n. *poggio*, *poggiolo*, πόδιον, projectura in ſummo muro arenam circi, vel amphitheatri proxime cingente. Quia vero podium arenæ proximum erat, ideo digniſſimus is orcheſtræ gradus (nam plurimi orcheſtra gradibus erat) qui proximus podio, fuitque is latior, cum in eo ſuggeſtus fuerit Imperatoris, & Conſules, Prætores, aliique, quibus id jus, ſederint in ſellis curulibus, cum lictoribus, apparitoribus, & Magiſtratus ſui pompa. Sed & in eodem fuit tribunal editoris, & Virginum Veſtalium ſedes. Plura de podio *Lipſ. l. de Amphith. c. 12.* *Juven. ſat. 2. v. 174.* Generoſior & Marcellis, & Catulis, Paulique minoribus, & Fabiis, & omnibus ad podium ſpectantibus. ¶ Dicitur etiam de quolibet loco porrecto extra domus parietem inſtar pulpiti, qui aliter dicitur Menianum. *Plin. l. 5. epiſt. 6.* Eſt & aliud cubiculum a proxima platano viride, & umbroſum, marmore excultum podio tenus. Adde *Vitruv. l. 3. c. 3.*

Pœcile, es, f. 1. ποικίλη, porticus Athenis, in qua Stoici philoſophabantur, a Polygnoto Thaſio gratis picta, a ποικίλος, *varius*, *maculoſus*, quia varia, ſive variegata propter multiplicem picturam. *Plin. l. 35. c. 9.* ¶ Fuit & in Hellide porticus Pœcile, quæ a Plinio *Heptaphonos* appellatur, quoniam ſeptics eadem vox in ea reddebatur.

Poēma, atis, n. *poema*, Ger. *ein gedicht in verſen geſtellet*, Gall. *poeme*, Hiſp. *poema*, ποίημα, figmentum, fictio, & præcipue opus Poetarum, a Græca voce allata, quæ a ποιῶ *facio*, quod Poetæ proprium eſt. *Nonius* diſtinguit *poema* a *poeſi*, quod *poeſis* ſit totum opus Poetæ, ut Iliac, & Odyſſea, *poema* ſit quædam pars operis, ut ſinguli libri Iliadis, vel Odiſſeæ, vel aliqua deſcriptio, ut armorum Achillis. Sed hæc differentia non obſervatur. Alii dicunt, poema illud eſſe, quod poeſis naturam exprimit. *Cic. 2. Acad. c. 1.* Atque ipſe varium, & elegans omni fere numero poema fecit. *Id. in Or.* Platonis, & Democriti locutionem, etſi abſit a verſu, tamen, quod incitatius feratur, & clariſſimis verborum luminibus utatur, potius poema putandam, quam Comicorum Poetarum. ¶ In dat. & abl. pl. habet *poematis*, ſæpius, quam *poematibus*. *Cic. 3. Offic. c. 3. ad fin.* Quod item in poematibus, & picturis uſuvenit. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 4.* Cum ex orationibus, aut poematibus elegerit exempla. *Plaut.* quoque *Aſin. 1. 3. 22.* & *Varr. l. 6. L. L. pag. 78.* *poematis* dixere. ¶ In genitivo fere *poematum* uſurpamus, quamquam & *poematorum* dixere, ut ex *Acc. Lelio*, & *Cic.* oſtendit *Chariſ. l. 1.*

Poematium, ii, n. *poemetto*, parvum poema. *Auſon. Idyll. 7. in præfat. ad Pal.* Poematia, quæ in alumnam meam luſeram.

Pœmēnis, idis, f. nomen canis, a ποίμνη, grex, quod oves ſervaret. *Ovid. 3. Metam. v. 215.*

Pœna, æ, f. *pena*, *gaſtigo*, עֹנֶשׁ, Ger. *ein ſtraff*, Gal. *peine*, *amende*, Hiſ. *pena*, ποινή, animadverſio, ſupplicium, quo quis ob delictum afficitur, a ποινή, quod idem notat. *Cic. pro Flacc.* Pœna eſt, ut opinor, Dorylas gravior, quam apud alios, laſſarum, & corruptarum literarum. *Id. in Fragm. de Leg. apud S. Auguſt. de Civ. l. 21. c. 2.* Octo pœnarum genera in legibus continentur, damnum, vincula, verbera, talio, ignominia, exilium, mors, ſervitus. ¶ Interdum ſumitur pro Furia. *Virg. in Cul. v. 217.* Et ſtimulat, & ſæva quatit mihi verbera Pœna. *Valer. Flacc. l. 1. v. 796.* Ultricesque Deæ, Fas, & grandæva ſororum Pœna parens. ¶ Item pro quacunque calamitate. *Lucan. l. 7. v. 105.* Mors ultima pœna eſt. *Cic. in Piſon. c. 37.* O pœna, o Furia ſociorum! ¶ Item pro labore, *pena*, *travaglio*. *Ovid. in epigr. Amoribus præfixo.* Ut jam nulla tibi nos ſit legiſſe voluptas, At levior demptis pœna duobus erit. ¶ Ad primam notionem quod attinet, dicimus pœnas aliquem afferre, pœnam alicui irrogare, in aliquem conſtituere, ſtatuere, excogitare, *Cic.* ſæpe, *Liv. Terent.* & alii. ¶ Pœnas exigere, poſcere, petere, repetere ab aliquo, *Plin. Salluſt. Cic. Virg.* ¶ Dare pœnas *pagar il fio*, *Cic. 9. Attic. ep. 10.* Et, eodem ſenſu, pœnas pendere, dependere, perſolvere, *Id. pro Sext. ad Brut. ep. 5.* & al. ¶ Pœnam ſubire, ſufferre, ſuſtinere, *ſoggiacer al caſtigo*. *Id. 2. Catil. pro Dom.* & *pro Flac.* ¶ Capere pœnas pro aliquo, h. e. ſubire, *Salluſt. in Jug.* ¶ Capere pœnam in hoſtem, h. e. hoſtem pœna afficere, *Curt. l. 4. c. 6.* Sic capere pœnam de aliquo, *Liv. l. c.*

Pœnālis, & le, n. 3. *penale*, quod ad pœnam ſpectat. *Plin. l. 18. c. 15.* Pilo vinctorum pœnali opera. *Id. l. 4. c. 8.* Pœnales aquæ, diriſque genitæ.

Pœnaliter, adv. per pœnam, ut penaliter interire, *Ammian. l. 16. c. 12.*

Pœnarius, a, um, idem ac pœnalis. *Quinct. l. 4. c. 3.* Aut pœnarias actiones inferemus.

Pœni. V. Pœnus.

Pœnice, adverb. Punice. *Varr. l. 1. R. R. c. 1.* De agricultura ſcripſerunt & Pœnice, & Græce, & Latine.

Pœnicēus. V. Phœniceus.

Pœnicus, a, um, idem ac Punicus, ut Pœnica femina, *Val. Max. l. 2. c. 6. n. 15.* Piſtellum Pœnicum, *Varr. l. 1. R. R. 1. 52.* ¶ Pœnica pavimenta dicuntur marmore Numidico conſtrata. *Cato apud Feſt.* ¶ Pœnicum, abſoluta, genus veſtimenti a Pœnis primo allatum, *Varr. l. 4. de L. L.*

Pœninæ Alpes, vel Penninæ, *Monte maggiore di S. Bernardo*, vel etiam *Monte di Giove*, Germ. *Groſſ S. Bernartsberg*, pars Alpium, mons, qui Allobroges, & Ceutrones a Salaſſis, hoc eſt Galliam Narbonenſem, in qua Sabaudia, ab Italia ſeparat. Hæ Alpes extenduntur inter ſummum Pœninum, & Adulam M. ex quo Rhodanus, Rhenus, Ticinus, & Arola fl. exiſtunt, inter Lepontios, & Sedunos pop. *Plin. l. 3. c. 17.*

Pœnio, is, a. 4. pro punio, legitur in quibuſdam Editionib. & MSS. apud *Gell. l. 20. c. 1.* & *l. 11. c. 18.* item apud *Cic. pro Mil. c. 31.* & *1. Tuſc. c. 44.* ut teſtatur *Pareus in Lex. Crit.* ubique tamen alii *punio* repoſuerunt.

Pœnitendus, a, um, *da pentirſi*, μεταμελητέος, cujus nos pœnitet, parvi æſtimendus, vilis, partic. a pœnitet. *Col. l. 1. c. 3.* Hic ager, ſive exercetur, ſive ceſſat, colono eſt pœnitendus. *Liv. l. 1. c. 35.* Sub haud pœnitendo magiſtro.

Pœnitens, tis, nom. particip. *che ſi pente*. *Sueton. in Vitell. c. 15.* Pœnitens facti. *Id. in Claud. c. 43.* Pœnitens de matrimonio. *Cic. Phil. 12. c. 2.* Poſtus optimus pœnitenti mutatio conſilii.

Pœnitenter, adverb. cum pœnitentia. *Minuc. Fel. in Octav.* Auſpicia, & auguria pœnitenter omiſſa, obſervata feliciter.

Pœnitentia, æ, f. *penitenza*, תְּשׁוּבָה, Ger. *reuwe*, Gal. *penitence*, Hiſp. *penitencia*, μετάνοια, actus ipſe pœnitendi, quo aliquem facti pœnitet, dolor ob factum aliquod noxium, occaſioniſve prætermiſſionem, *Plin. l. 17. c. 12.* Nihil eſt tædius agricolis, quam geſtæ rei pœnitentia. *Plin. ep. 10. l. 7.* Agatque pœnitentiam pœnitentiæ ſuæ. *Curt. l. 3. c. 6.* Sera pœnitentia ſubiit regem. ¶ *Plin. l. 5. c. 17.* de Eſſenis populis ſine mulieribus vitam agentibus. Ita per ſæculorum millia gens æterna eſt, in qua nemo naſcitur: tam fœcunda illis aliorum vitæ pœnitentia eſt. h. e. tædium, vel contemptus.

Pœnitet, ebat, tuit, imp. 2. *pentirſi*, נִחַם, Ger. *es reuwet*, Gall. *ſe repentir*, Hiſp. *arrepentirſe*, μεταμέλει, tædet, piget, doleo, moleſte fero. Conſtruitur cum gen. rei, & acc. perſonæ. *Cic. 1. Fam.* Ut eos partim ſcelerum ſuorum, partim etiam ineptiarum pœniteret. ¶ Vel cum infinitivo loco genitivi. *Cic. pro Cæl.* Ut eum pœniteat non deterrimum eſſe natum. ¶ Uſurpatur etiam præter acc. perſonæ cum nominativo. *Plaut. Stich. 1. 1. 52.* Me quidem hæc conditio nunc non pœnitet. ¶ Item cum accuſ. communi. *Cic. 5. Tuſc. c. 28.* Sapientis eſt proprium nihil, quod pœnitere poſſit, facere. ¶ Uſurpatur pro dolere generatim, pigere, & interdum pro pudere. *Cic. de Sen.* Num igitur, ſi ad centeſimum vixiſſet annum, ſenectutis eum ſuæ pœniteret? *Id. 6. Fam. ep. 1.* Ut ſuæ quemque fortunæ maxime pœniteat. *Ter. Eun. 5. 7. 12.* An pœnitebat flagitii, te auctore quod feciſſet adoleſcens? ¶ Item pro non ſatisfacere, non magni facere. *Cic. 4. Acad.* Quid eum Mneſarchi pœnitebat? quid Dardani? qui erant tum principes Stoicorum. *Id. pro Planc.* Vide, quam me verbi tui pœniteat. ¶ Pœnitendum eſt, *è da pentirſi*. *Cic. Fam. 9. ep. 5.* Conſilii noſtri nobis pœnitendum putarem. ¶ *Pœnitendo*, gerund. *Id. 4. Tuſc. c. 37.* Alexander cum interemiſſet Clytum familiarem ſuum, vix a ſe manus abſtinuit: tanta fuit vis pœnitendi. ¶ Particip. *Pœniturus*, & *Pœnitendus* V. ſuis locis.

Pœnitio, onis, f. pro punitio, apud *Gell. l. 11. c. 1.* & *l. 6. c. 14.* ex MSS. Idem tamen dicendum de hac, atque de *Pœnio* dictum eſt, quod V.

Pœnitūdo, inis, f. pœnitentia. *Pacuv. apud Non. c. 5. n. 769.* Deſiderio, pœnitudine. *Auſon. in Sapient. de Thal. v. 22.* Prædes, vadeſque pœnitudinis rei. Adde *Sidon. l. 6. ep. 5.*

Pœnitūrus, a, um, partic. temporis futuri verbi pœnitet. *Quinct. l. 9. c. 3.* Eo uſque proceſſum eſt, ut non pœniturum pro non acturum pœnitentiam, & viſuros ad videndum miſſos Salluſtius dixerit. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 683.* Neque quemquam arbitror tuæ pœniturum laudis.

Pœnŭlus, m. dim. a *Pœnus*, unde Plautina fabula nomen ſumpſit, in qua Pœnus Hanno punice loquens introducitur.

Pœnus, m. 2. Λίβυς, Carthaginienſis, a φοῖνιξ, *Phœnix*. Pœni enim e Phœnicia erant, quæ Græce Φοινίκη. *Virg. 1. Æn. v. 305.* Ponuntque ferocia Pœni Corda volente Deo. *Cic. 2. de Or.* Hic Pœnus non optime Græce, ſed tamen libere reſpondiſſe fertur. ¶ Uſurpatur etiam adjective pro Punicus. *Virg. Ecl. 5.* Pœnos ingemuiſſe leones. *Plaut. Pœn. 5. 2. 31.* Nullus me hodie Pœnus Pœnior, h. e. callidior. Pœni enim veterimi habiti ſunt. ¶ In genit. plur. *Pœnum* pro *Pœnorum* dixit *Silius l. 7. v. 714.*

Poēſis, is, f. *poeſia*, Ger. *poetrey*, Gal. *poeſie*, Hiſp. *poeſia*, ποίησις, ars, vel opus Poetarum, a ποιέω, *facio*. V. poema. *Cic. 4. Tuſc. c. 33.* Anacreontis tota poeſis amatoria eſt. *Horat. de ar. poet. v. 361.* Ut pictura poeſis erit.

Poēta, æ, m. *Poeta*, Ger. *ein Poet*, Gal. *Poete*, Hiſp. *Poeta*, ποιητής, carminum ſcriptor, a ποιέω, *fcio*, *fingo*. *Hor. in Arte.* Pictoribus atque Poetis quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas. *Cic. 2. de Or. c. 47.* Bonus Poeta nemo ſine inflammatione animorum exiſtere poteſt. ¶ Pro artifice, *Plaut. Aſin. 4. 2. 3.* Nam tu poeta proſus ad eam rem unicus.

Poētica, æ, vel Poetice, es, f. 1. *Poetica*, ποιητική, ars ſcribendorum verſuum. *Cic. 1. Tuſc.* Serius Poeticam nos accepimus. *Idem 1. Tuſc.* O præclaram emendatricem vitæ poeticam!

Poētice, adv. *poeticamente*, ποιητικῶς, more Poetarum. *Cic. 5. Fin. c. 4.* Ut poetice loquar.

Poēticus, a, um, *di Poeta*, ποιητικός, quod ad Poetam pertinet. *Cic. 3. de Or.* Sed tamen raro habet etiam in oratione poeticum aliquod verbum dignitatem. *Quintil. l. 2. c. 4.* Poetica licentia.

Poētificus, a, um, quod Poetas facit. Uſus *Ennius in fragm.* qui Caballinum fontem poetificum nominavit.

Poētilla, æ, m. *poetuzzo*, diminutivum a *poeta*, per ludibrium effictum a *Plauto Truculent. 2. 6. 4.*

Poētor, aris, d. e. *poetare*, ποιητίζω, in Poetice me exerceo, ſive Poetam ago, a *Poeta*. *Enn. apud Priſc. l. 8.* Nunquam poetor, niſi podager.

Poētria, f. e. *Poeteſſa*, Ger. *Poetin*, Gal. *PoeteſſE*, Hiſp. *Poeta muger*, ποιήτρια, mulier Poetices perita. *Cic. pro Cæl. c. 27.* Hæc tota fabella veteris, & plurimarum fabularum Poetriæ.

Poētris, idis, f. idem ac poetria. *Perſ. in proleg.* Corvos poetas, & poetridas picas cantare credas Pegaſeium melos.

Pogonias, æ, f. 1. πωγωνίας, genus cometæ, ſtellæ barbatæ ſimilitudinem referens. *Plin. l. 2. c. 25.*

Pol, per Pollucem, adv. jurandi, quod juramenti genus tam viris, quam mulieribus erat commune. *Hor. l. 1. ep. 7. v. 92.* Pol, me miſerum patrone vocares. *Ter. Eun. 4. 5.* Certe tu quidem pol multo hilarior. Verba ſunt ancillæ. *Plaut. Amph. 1. 1. 215.* Pol profecto.

Polaticus, a, um, ad Polam pertinens, quæ eſt urbs Iſtriæ maritima: unde Polaticus ſinus, idem qui Flanaticus, apud *Pompon. Mel. l. 2. c. 3. ſub fin.*

Polĕa,

Polla, æ, f. 1. πῶλος, fimus pulli aſinini, quem mater ante fœtum effundit. *Plin. l. 28. c. 13.*

Polēmon, & Polemo, onis, m. πολέμων, Philoſophus Athenienſis, filius Philoſtrati, diſcipulus Xenocratis, magiſter Zenonis. *Cic. 1. Acad. 4. & 5. Fin. & 3. de Or.* ¶ Cum in juventute petulans eſſet, & aliquando ebrius, & coronatus Xenocratis ſcholam ingreſſus fuiſſet, ejus oratione, quæ tunc de pudicitia erat, adeo mores immutavit, tantumque in Philoſophia profecit, ut Xenocrati in ſchola ſuccedere potuerit. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 254.* quæro, faciamne quod olim Mutatus Polemon? *Cic. 4. de Fin. c. 6.* Polemo, ſecundum naturam vivere, ſummum bonum eſſe dixit.

Polemonēus, a, um, adject. ad Polemonem pertinens. *Cic. 4. Acad. c. 45.* Si Polemoneus peccat Stoicus, rei falſæ aſſentiens.

Polemonia, æ, f. πολεμώνιον, herba V. Chiliodynama.

Polenta, æ, *polenta*, ἄλφιτον πεφρυγμένον, cibus ex farina hordeacea toſta, proprius tenuiter viventium. Fiebat autem a Græcis hac ratione. Perfuſum aqua hordeum ſiccabant nocte una, poſtera die frigebant, deinde molis frangebant, ſervabantque in multos dies, cum vero uti vellent, partem illius farinæ aqua aſpergebant, & torrebant in ſartagine. Ita narrat *Plin. l. 18. c. 7.* additque alias conficiendæ polentæ rationes ab iiſdem uſurpatas: alii enim admiſcebant hordeo ſemina lini, & coriandri, ſal, &c. Italia vero, ſubdit *Id. ibid.* ſine perfuſione toſtum hordeum in ſubtilem formam molit, iiſdem additis, atque etiam milio. V. eund. & *l. 22. c. 25.* ubi medicinas ex polenta recenſet. *Perſ. ſat. 3. v. 55. de Stoicis.* detonſa juventus Invigilat ſiliquis, & grandi paſta polenta. ¶ Macedonibus mos fuit, urbis, quam condere pararent, muros polenta deſignare, teſte *Curt. l. 4. c. 8.*

Polentarius, a, um, ἀλφιτηρός, quod pertinet ad polentam, vel eſt ex polenta. *Plaut. Curc. 2. 3. 16.* Ejiciam polentarium crepitum.

Polentia, vel Pollentia, *Polenzo*, urbs exc. Liguriæ, apud Tanarum fl. ¶ Item *Polencia*, ſeu *Pogionza*, opp. Hiſpaniæ, in Baleari majore, ſive in Majorica, in parte Or. inſulæ, verſus Minoricam. *Pomp. Mela l. 2. c. 7.* ¶ Item *Monte Melone*, oppidum in Piceno. *Liv. l. 30. c. 44.*

Polentini, vel Pollentini, orum, m. Polentiæ incolæ. *Plin. l. 3. c. 23.* Polentinus campus. *Claudian. de VI. Conſ. Honor. v. 127.*

Polimen, inis, n. politura, politio. *Apul. de Deo Socrat.* Baltheï polimina inſpicimus. ¶ Polimina dicuntur ab *Arnob. l. 7.* teſticuli porcorum; quos *Plaut.* polimenta vocat.

Polimenta, orum, n. teſticuli porcorum, poſtquam ex folliculo extracti ſunt in caſtratione. *Plaut. Men. 2. 3. 28.* Pernam itidem, aut ſinciput, aut polimenta porcina. Adde *Feſt.*

Polinadrum, i, n. nomen aromatis, vel condimenti, fictum joculariter a coquo apud *Plaut. Pſeud. 3. 2. 43.*

Polio, is, ivi, itum, a. 4. *pulire*, *forbire*, *nettare*, לטש, Germ. *glätten*, Gall. *polir*, *orner*, Hiſp. *polir*, *ornar*, ξέω, λειαίνω, nitidum, & ſplendidum reddo. *Vitruv. l. 7. c. 4.* Opere tectorio polire. *Cic. in Arat. v. 160.* Nam quas ſideribus claris natura polivit, Et vario pinxit diſtinguens lumine formas, &c. h. e. ornavit. *Plin. l. 19. c. 1.* Polire linum. *Lucret. l. 5.* Polire ſigna Dædala. *Virg. 8. Æn.* Ægidaque horrificam, turbatæ Palladis arma, Certatim ſquamis ſerpentum, auroque polibant. Ubi *polibant* pro *poliebant*, more veterum. *Cic. 2. de Leg. c. 23.* Rogum aſcia ne polito. ¶ Transfertur etiam ad agros, & ſignificat excolere. *Enn. apud Non. c. 1. n. 359.* Raſtros dentiſfabres capſit agri poliendi. ¶ Translate item dicitur de oratione pro ornare. *Cic. 1. de Or. c. 14.* Ignaruſque ſit faciundæ ac poliendæ orationis. *Ovid. 1. de Pont. Eleg. 6.* Carmina polire ſollicita cura.

Polio, onis, m. qui arma polit, a poliendo. *Aurel. Arcad. l. 50. Dig. de mun. & honor. l. 6.* Et ſtatores, & poliones, & cuſtodes armorum. Alii leg. *pollinones*, alii *politores*. *Jul. Firmic. l. 2.* Mars & Mercurius poliones faciunt.

Polion, i, n. *polio*, πόλιον, herba graſſi odoris, quam Muſæus, & Heſiodus tanquam ad omnia utilem laudarunt. *Plin. l. 21. c. 7.*

Poliorcētes, is, m. πολιορκητής, urbium obſeſſor. *Vitruv. l. 10. c. 22.* Demetrius, qui propter animi pertinaciam Poliorcetes eſt appellatus.

Polite, adv. *pulitamente*, γλαφυρῶς, ornate, eleganter. *Cic. 1. Tuſc.* Fieri autem poteſt, ut recte quis ſentiat, & id, quod ſentit, polite eloqui non poſſit. *Idem 1. Acad. c. 1.* Quæ & ſunt magna ſane, & limantur a me politius. *Id. de clar. Orat. c. 19.* Scribere polite.

Polītes, æ, m. 1. πολίτης, filius Priami ex Hecuba, quem Pyrrhus, capto Ilio, in conſpectu patris interfecit. Filium reliquit nomine Priamum. *Virg. 2. Æn.*

Politia, æ, f. πολιτεία, reſpublica, ſtatus civitatis, & , ut *Ariſtoteles* definit in *Rhet.* principatus, & conſuetudo eorum, ſecundum quam vivere unumquemque, & converſari decet. Hoc nomine inſcriptum eſt opus Platonis de Republica, quod in decem dialogos diſtinguitur. *Cic. 2. de Div.* Vide, quid Socrates in Platonis Politia loquatur. Adde *l. 2. c. 27.*

Politica, æ, f. πολιτική, ars civilis, reipublicæ gerendæ ratio, atque prudentia. *Cicero* quotieſcumque uſurpat, Græcis literis ſcribit.

Politicus, a, um, *politico*, *civile*, Ger. *ſtaatiſch*, Gal. *politique*, Hiſp. *politico*, πολιτικός, civilis, ad cives pertinens. *Cic. l. 7. Fam. ep. 1.* Sed quæ poteſt eſſe homini politico delectatio, cum &c.? Aliqui legunt *polito*. *Id. Att. l. 9. ep. 3.* Quaſdam tanquam θέσεις, quæ & politicæ ſunt, & temporum horum. *Cal. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 1.* Tui libri politici omnibus vigent.

Politio, onis, f. *politura*, actus poliendi, cultus, nitor. *Vitruv. lib. 7. cap. 3.* Recipiens in ſe politionem, fulgentes in aſpectu, certaſque conſiderantibus imagines reddit. ¶ Speciatim politio dicitur illa cultura agri, quæ pactione certæ frugis pro mercede fit, atque adeo ipſa merces. *Cato de R. R. c. 136.* Politionem quo pacto dari oporteat.

Politor, oris, m. qui polit. *Firmic. l. 4. c. 7.* Politores gemmarum. ¶ Translate politores dicebantur, qui agros excolere conſueverunt. *Ulp. l. 52. §. venit, ff. pro ſocio.* Aut agrum politori damus in commune, quærendis fructibus. Adde *Caton. R. R. c. 5.*

Politulus, a, um, dim. a *politus*. *Cic. l. 7. Fam. ep. 33.* Opus eſt huc limatulo, & politulo tuo judicio.

Politūra, æ, f. *politura*, ἐξεργασία, ornatus, politio. *Plin. l. 36. c. 6.* Thebaica politoris accommodatur. Adde *l. 25. c. 14.* & *Vitruv. l. 7. c. 1.*

Politus, a, um, *polito*, *ornato*, ξεστός, γλαφυρός, ornatus, cultus nitidus. *Cic. Att. l. 2.* Sit hunc omnibus a me pictum, & politum artis coloribus, &c. *Id. in Piſon.* Ut es homo facetus, ad perſuadendum concinnus, perfectus, politus e ſchola. *Id. in Brut.* Oratio accurata, & polita. *Id. 3. Fin.* Quæ abhorret ab omni politiore elegantia. *Id. l. 1. Fam. ep. 9.* Nunc, ut Apelles Veneris caput, & ſumma pectoris politiſſima arte perfecit.

Polla, pro Paula, nomen Romanæ feminæ, legitur in veteribus quibuſdam Inſcriptionibus, quas collegit *Manut. in Orthograph.*

Pollen, inis, n. idem ac pollis. *Caſar in Analogia*, *Probus in Catholicis*, *Priſcian. l. 6.*

Pollens, tis, adject. *potente*, potens, opulentus, a *polleo*, δυνάμενος. *Plaut. Capt.* Genus pollens, & honoratiſſimum. *Id. Curc. 2. 2. 51. de Baccho.* Vini pollens. *Lucret. l. 1. v. 60.* Pollens opibus. *Tertul. adv. Pſych. c. 6.* Multo pollentioris mentis. *Alcim. Avit. l. 5. v. 63.* pollentiſſime, curſus Tuſtor, Nile, tuos. *Solin. c. 2.* Ingenia pollentiſſima.

Pollenter, adverb. potentes. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v. 254.* Cæſaque redit pollentius hydre.

Pollentia, æ, f. *potenza*, δύναμις, potentia. *Plaut. Rud. 3. 2. 4.* Ne impiorum potior ſit pollentia. Adde *Caſin. 4. 4. 3.*

Pollentia, urbs, V. Polentia.

Polleo, es, n. 2. ſine præt. & ſup. *potere*, *valere*, יכל, Germ. *vermögen*, Gall. *pouvoir*, Hiſp. *poder*, ἰσχύω, poſſum, potentia valeo. Antiqui dicebant *poleo*, quia conſonantes non geminabant. *Feſt. Cicer. in Parad.* Nec eſt ulla res, quæ plus apud eum polleat. *Id. 4. Tuſc.* Qui moderatione, & conſtantia polleat. *Id. 2. Off. c. 9.* Pollere ad fidem faciendam. ¶ Interdum accipitur pro præſtare, melius eſſe, vel utilius. *Plin. l. 36.* Ex oleo, & aqua Ciliciæ cotes pollent. *Id. l. 19. c. 3.* Cum quæſtu nullo polleant.

Pollex, icis, m. *pollice*, *dito groſſo*, בהן, Ger. *daum*, Gal. *pouce*, Hiſ. *pulgar*, ἀντίχειρ μέγας, δάκτυλος, digitus primus in manu, & in pede, a *pollendo*, quod inter cæteros polleat vi, & poteſtate. Dicitur autem vel ſimpliciter pollex, vel cum adjectione digitus pollex. *Cic. 3. Off.* Ut Æginetis, qui claſſe valebant, pollices præciderentur. *Cæſ. B. G.* Digiti pollicis craſſitudine. ¶ Antiquitus in pollice erat favoris, iræque ſignificatio. Igitur qui faverent, pollicem premebant, qui male alicui vellent, cuperent, pollicem vertebant. Hinc *Premere pollicem* proverbialiter pro favere, vel ſuffragari uſurpatur, *Vertere pollicem* pro refragari, male alicui velle. *Plin. l. 28. c. 2.* Pollices, cum faveamus, premere etiam proverbio jubemur. *Juven. ſat. 3. v. 36.* Et verſo pollice vulgi, Quemlibet occidunt. ¶ *Utroque pollice*, eſt utraque manu, per Synecdochen, ideſt ſummo favore. *Horat. l. 1. ep. 18. v. 66.* Fautor utroque tuum laudabit pollice ludum. ¶ Pollex etiam in vite dicitur de ſarmento craſſiore, & breviore duarum, vel trium gemmarum. *Col. l. 4. c. 21.* In pollicem tondeatur, quem quidam cuſtodem, alii reſecem, alii præſidiarium appellant, ideſt ſarmentum gemmarum duarum, vel trium. ¶ Item de nodis, vel partibus prominentibus in corticibus arborum. *Plin. l. 13. c. 4. de palmis.* Reliquæ teretes, atque procaræ denſis, gradatiſque corticum pollicibus, faciles ad ſcandendum Orientis populis præbent.

Pollia, æ, f. Tribus Romana, dicta a Pollio oppido in Marſis. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 400. n. 1.* C. Curtio C. F. Pollia Rufino, &c. Adde *pag. 386. n. 3.* & *alibi*.

Pollicaris, & re, n. 3. δακτυλιαῖος, quod pollicis latitudinem, ſive craſſitudinem habet. *Plin. l. 15. c. 24.* Et interim taleas pollicari latitudine.

Pollicĕor, eris, citus ſum, d. 2. *promettere*, נדר, Ger. *verheiſſen*, Gal. *promettre*, Hiſp. *prometer*, ἐπαγγέλλομαι, proprie eſt pro merce pretium offerre, ac permittere, a *porliceor*, r in l, abeunte, quod a *liceor*, ut *polluceo* a *porluceo*. Nam licitantium verbum proprium eſt. Sed generatim poſtea accipi cœpit pro promittere, hoc ſolum diſcrimine, quod, ut *Servius* diſtinguit, pollicemur ſponte, promittimus rogati, ſive quod, ut *Donatus* cenſet, pollicitatio majoris eſt aſſeverationis. *Priſcianus* ait, eſſe verbum commune. *Cicer. pro Planc.* Nihil tibi ego tum de meis opibus pollicebar. *Id. l. 5. Fam. ep. 5.* De Alexandrina re, cauſaque Regis tantum habeo polliceri. *Id. Fam. 16. ep. 21.* Te buccinatorem fore exiſtimationis meæ, pollicerit. ¶ Cum infinitivo præſentis temporis. *Cæſ. l. 6. B. G. c. 9.* Si amplius obſidum velit, dare pollicentur. ¶ Ponitur aliquando pro affirmare. *Cic. 2. Fam. ep. 5.* De ipſo T. Annio tantum tibi polliceor, te, &c. ¶ Legitur etiam polliceo, es. *Varr. apud Non. c. 7. n. 15.* Ne dares, ne pollicers. ¶ Hinc paſſive *Metell. Numid.* apud *Priſcian. lib. 8. pag. 795. Putſch.* Ut alius ob metum ſtatuæ polliceantur, ἐπαγγέλλονται.

Pollicitatio, onis, f. *promeſſa*, ἐπαγγελία, promiſſio. *Afin. Cic. l. 10. Fam. ep. 35.* Reliquas quoque legiones non deſiiit literis, atque infinitis pollicitationibus incitare. Adde *Sueton. in Ner. c. 23.*

Pollicitator, oris, m. qui pollicetur. *Tertul. adverſ. Jud. cap. 1.* Habemus Deum idoneum pollicitatorem.

Pollicitatrix, icis, f. quæ pollicetur. *Tertul. in Apolog. c. 23.* Virgo pluviarum pollicitatrix.

Pollicitor, aris, d. 1. freq. a polliceor. *Plaut. Mil. 3. 3. 6.* Aut tibi meam operam pollicitari. *Ter. Andr. 5. 4. 9.* Pollicitando eorum animum lactas.

Pollicitum, ti, n. promiſſio. *Ovid. 1. de art. v. 444.* Pollicitis dives quilibet eſſe poteſt. *Colum. l. 11. c. 3.* Memores polliciti noſtri.

Pollicitus, a, um, nom. partium ex particip. *promeſſo*. *Ovid. in ep. 21. v. 140.* Exige polliciti debita jura tori. *Vell. l. 2. c. 111.* Ad id bellum operas pollicitus.

Pollinarius, a, um, γυρεώδης, quod ad pollinem ſpectat, ut Cribrum pollinarium, quod de lino, non de ſetis equorum fit, ad pollinem purgandum, quemadmodum cribrum, quod ad excutiendam farinam fit, excuſſorium dicitur. *Plin. l. 18. c. 11.* Cribrorum genera, Galliæ ſetis equorum invenere, Hiſpani e lino excuſſoria, ac pollinaria. Adde *Plaut. Poen. 3. 1. 29.*

Pollinctor, oris, m. vel polinctor, ut alii ſcribunt, *pigmentario*, Germ. *todtenſieber*, Gall. *embaumeur*, Hiſp. *el que cura el muerto*, ταριχευτής, νεκροθάπτης, qui funera procurat, & cadavera ungit, a *pollingo*. *Plaut. Asin. 5. 2. 65.* Ecquis currit pollinctorem arcerſere? *Id. in prol. Poen. v. 63.* Nam mihi pollinctor dixit, qui eum pollinxerat. ¶ Dicitur etiam de veſpillonibus, quorum propriæ munus erat cum rogi accenſio, tum ſepultura. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Atque ſilente ſtrue torrem devolutum exſiliere pyræ taſtidioſus pollinctor exhortet.

Pollinctorius, a, um, adject. ad pollinctorem pertinens. *Plaut. in ſuppoſit. Aulul.* ſcena. *Quid hic, v. 4.* Libitinarius, ſive pollinctorius efferat.

Pollinctūra, unctio, & curatio cadaveris. V. *Pollinctura*.

Pollinctus, a, um, adject. curatus, unctus. Translate *Senec. de vita beata, c. 7.* Voluptas medicamentis pollincta. Alii leg. *polita*.

Pollingo, is, inxi, inctum, a. 3. *governare i corpi morti*, ταριχεύω, νεκρὸν περιστέλλω, ἐντυλίσσω, ut in vett. Gloſſ. exponitur, eſt corpus mortuum curare, lavare, ungere, & cætera præſtare, quæ cadaveri ſuper pyram locando opus ſunt. *Plaut. prol. Poen. v. 63.* Nam mihi pollinctor dixit, qui eum pollinxerat. ¶ Digladiantur inter ſe Etymologi in aſſignanda hujus verbi radice. V. *Voſſ. in Etym.* ¶ Quidam *pollencio* petunt eſſe in præſenti tempore.

Pollinitio, onis, f. actus pollinem cribro cernendi, apud *Caton. R. R. cap. 136.* ubi alii *politio* legunt.

Pollinor, oris, m. qui pollinem cribro purgat. *Cato de R. R. c. 136.* ſed dubia eſt lectio.

Pollio, is, n. 4. pila ludo. *Feſtus.*

Pollio, onis, m. Aſinius Pollio Orator celebris fuit Romæ, Auguſti amicus, & Virgilii patronus. *Horatius*, tragœdiarum etiam, & hiſtoriarum ſcriptorem fuiſſe teſtatur, *lib. 2. ſat. 10.* ¶ De Trebellio Pollione V. *Capitolinus*, i.

Pollis, inis, m. 3. γῦρις, farina a furfuribus expurgata, paullo tamen minus, quam flos. Marcellus Dioſcoridis interpres dicit, pollinem eſſe tenuiſſimum pulverem, ſubtilioremque farinæ partem, qualis circa molas plerumque, & loca, in quibus panis pinſitur, parietibus hærere invenitur, unde fit panis omnium infirmiſſimus. Idem *Plinius* dicere videtur *l. 18. c. 10.* Similago ex tritico fit laudatiſſima. Ex Africo juſtum eſt e modiis redire ſemodios, & pollinis ſextarios quinque. Ita autem appellant in tritico, quod florem in ſiligine. *Ter. Adelph. 5. 3. 60.* Atque illa, favillæ plena, fumi, ac pollinis. ¶ Dicitur etiam de pulvere aliarum rerum. *Colum. l. 6. c. 30.* Et thuris polline cum eo, qui profluit, ſanguine immiſto armi linantur.

Pollūbrum, vel Polubrum, i, n. *catino*, Germ. *handbecken*, Gall. *baſſin*, Hiſp. *fuente*, χέρνιβον, pelvis, vas latum ad manus, pedeſque lavandos. *Fabius Pictor*, *l. 16. apud Non. c. 15. n. 51.* Aquam manibus, pedibuſque dato, pollubrum ſiniſtra manu teneto, dextra vaſum cum aqua.

Pollucĕo, es, uxi, uctum, a. 2. *offerire*, ἀνατιθέναι, ſacrorum verbum eſt, de illis, qui Diis libamenta offerunt. Dicitur a porriciendo, quia Diis libamenta porriciantur. *Varr. l. 5. de L. L.* Vel eſt a *pollucendo*, ſeu quia in eo ſacrificii genere, quod *pollucibile* dicebatur, ſacrificii lumina admodum lucerent, ut ait Perottus, ſeu quia in eodem ſplendor epuli pelluceret, quæ *Turnebi* ſententia eſt *l. 28. c. 31.* Verum quidquid ſit de origine, illud de ſignificatione certum eſt, pollucere idem eſſe, ac, convivio lauto inſtituto, ſacra facere, Diis offerre, conſecrare. *Cato R. R. c. 132.* Jovi Dapali culignam vini, quantum vis, polluceto. *Plaut. Stich. 2. 2. 80.* Ut decumam partem Herculi polluceam. *Plin. l. 32. c. 2. ex Caſſio Hemina*, Pollucere patrimonia.

Pollucibilis cœna, opulenta, opipara, ſplendida, a *polluceo*, quia polluctum plane

ne opiparum, ac ſumptuoſum erat. *Macrob. l. 3. Satur. c. 17.* Altera die Cleopatra, pertantans Antonium, pollucibilem ſane cœnam paravit, ſed quam non miraretur Antonius. ¶ Comparativum *pollucibilior* legitur apud *Tertull. de jejun. c. ult.*

Pollucibiliter, *adv.* πολυτελῶς, opipare, ſplendide, laute. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 23. Paſcite paraſitos, obſonate pollucibiliter.

Polluctè, *adv.* opipare, a *polluctum*. *Plaut. Nervolaria in fragm.* Pollucte prodigum eſſe amatorem addecet. Id ſine dubio verius eſt, quam quod in vulgatis legitur *producte*.

Polluctum, i, *n.* ſacrificium, ſive convivium, quod Jovi Dapali, Herculi, aliive Deo fiebat, a polluceudo. *Caſſius Hemina apud Plin. l. 32. c. 2.* Ni qui ad polluctum emerent. *Macrob. l. 3. Sat. c. 16.* Proprie autem Catillones dicebantur, qui ad polluctum Herculis ultimi cum venirent, catillos lingebant. ¶ Porro quia polluctum hoc plane opiparum, ac ſumptuoſum erat, hinc eſt, quod vocabulo eo generatim uterentur pro cœna lauta, ac ſumptuoſa. *Plaut. Rud. 2. 5. ſc. ult. v. 63.* Spectatores vos quoque ad cœnam vocem, ni daturus nihil ſim, neque ſit quicquam pollucti domi.

Pollucttūra, æ, *f.* lautum convivium, cœna lauta, ac ſumptuoſa. *Plaut. Stic.* 5. 4. 6. Quiſquis prætereat, comeſſatum volo vocari. ST. Convenit, dum quidem hercle quiſque veniat cum vino ſuo. Nam hinc quidem hodie polluctura, præter nos jam dabitur nemini. Eſt qui legit *pollinctura*, ſed hoc ad rem hic non facit.

Pollūctus, a, um, partic. a polluceo, in medium poſitus, omnibus communis, ductum e *pollucibis*, ad quæ quilibet conveniebat. *Plaut. Rud.* 2. 4. 55. Non ego ſum polluctа pago. potin' ut me abſtineas manum? ¶ Significat etiam opipare acceptus, laute habitus, nempe quia pollucentes Veteres convivia lauta inſtituebant. Hinc jocoſe *Id. Cur.* 1. 3. 37. Polluctus virgis ſervus.

Pollŭo, is, lui, lutum, *a.* 3. *macchiare*, *imbrattare*, טנף, Germ. *beflecken*, Gal. *polluer*, Hiſp. *enſuziar*, μιαίνω, inquino, fœdo, contamino. *Cic. pro R. Am.* Qui cum omnia divina, atque humana jura ſcelere nefario polluiſſet. *Horat. l. 3. od. 5.* Domus caſta polluitur ſtupris.

Pollūtio, onis, *f.* actus polluendi, inquinatio. *Pallad. l. 9. tit.* 10. Aqua colore pellucido, carens muſco, & omni labe pollutionis aliena.

Pollūtus, a, um, *macchiato*, *imbrattato*, μεμιασμένος, inquinatus, fœdatus. *Cic. 7. Verr.* Polluta, & violata ſacra. *Silius l. 11. v. 313.* Polluta dolis fœdera. Et *v. 46.* Pollutine ipſa ſenectus. *Apul. lib. 9 Metam.* Pollutiſſimus dives. *Stewech. in Arnob.* legit *pollentiſſimus*. ¶ Pollutus præterea a porriciendo fictus, idem eſt ac Diis oblatus, teſte *Varrone l. 5. de L. L. Scalig.* tamen *ad Feſtum* legit *polluctus*, quod multo rectius eſt. V. *Polluceo*.

Pollux, ucis, *m.* Jovis, & Ledæ filius, frater Caſtoris, Helenæ, & Clytemneſtræ. Hunc Poetæ fabulantur immortalem fuiſſe, tantoque amore fuiſſe erga fratrem, qui mortalis genitus fuerat, ut cum eo immortalitatem ſuam dividerct. *Boccac. l. 11. Gen.* V. Caſtor. ¶ *Polluces* in plurali num. etiam legitur, licet de uno tantum ſermo ſit. *Plaut. Bacch* 4. 8. 52. Ita me Jupiter, Juno, Ceres, Caſtor, Polluces, Mars ament. Similiter & *Caſtores* dicebant, eorum Caſtorem ſignificantes, interdum & utrumque fratrem. *Arnob. lib.* 1. Dii Caſtores, e quos unus domitare conſuetus, alter pugillator bonus. Adde *Serv. in 3. Georg.* & *Var. l. 4. de L. L.*

Polonia, *f.* 1. *Polonia*, Regnum peramplum Europæ, ubi alias Germani-Sarmatia ſeu parte Orientali Germaniæ, prope Viſtulam fl. Terminatur a Sept. mari Baltico, Livonia, & Moſcovia, ſeu Ruſſia alba, a qua etiam terminatur ob Or. ab Occ. Germania, a Mer. Hungaria, Tranſilvania, & Moldavia. Dividitur in duas partes, in Poloniæ Regnum proprium, & in Magnum Ducatum Lithuaniæ.

Polūbrum. V. Pollubrum.

Pōlulus, a, um, *adject.* antique, pro paululus. *Cato R. R. c. 10.* Labellum polulum. Et *cap.* 11. Lamnæ polulæ.

Pŏlus, i, *m.* πόλος, cælum, circuitus cæli, a πολέω, *verto*. Fabulantur, Polum filium fuiſſe Demogorgonis, Demogorgonem prope aquas maris ſedentem, ea aqua, & ex limo molem finxiſſe, quæ Polus dicta eſt, illam in ſublime evolaviſſe, & in immenſam magnitudinem excreviſſe, ita, ut omnia ambiret, cum patrem circumſtaret lucis globulum lubricantem, cum cerneret plurimas favillas ictibus mallei accenſus, & hinc, atque illinc evolantes, gremium expandiſſe, omnes illas favillas collectas ſuum in domicilium tuliſſe, ibique ipſum ornaviſſe. *Bocc. l. 1. Gen. Virg 3. Æn. v. 589.* Humentemque Aurora polo dimoverat umbram. ¶ Poſteriores Græci πόλους, & Latini polos, vel vertices dixere extrema axis, id eſt duo puncta immobilia in cælo, circa quæ tanquam circa cardines quoſdam cælum vertitur. Duo enim ſunt poli, quorum alter Arcticus, vel Borealis dicitur, eſtque altiſſimus his, qui ſunt in noſtro hemiſphærio, & perpetuo apparet, alter Antarcticus & Auſtralis vocatur, qui Arctico ex diametro opponitur, imus, & depreſſus eſt, neque a nobis cerni poteſt. Ab horum uno ad alterum imaginaria quædam linea per mundi centrum ducitur, quam axem appellant, cujus extrema poli occupant. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 41.* Extremuſque adeo duplici de cardine vertex Dicitur eſſe polus. Adde *Plin. l. 2. c. 15.*

Polyacanthos, i, Πολυάκανθος, herbæ genus, ſpinoſas habens lanugines. *Plin. l. 21. c. 16.*

Polyægos, *f.* 2. *Pelaguſa*, *Pelaguſa*, inſ. maris Ægæi, una Sporadum ſic dicta a caprarum multitudine. Aliis eſt *Falconaria*, al. *Policandia*. *Plin. l. 4. c. 12.*

Polyanthĕmum, i, πολυάνθεμον, herba, quam nonnulli batrachion appellant. *Plin. l. 27. c. 12.*

Polycarpos, i, *f.* πολύκαρπος, herba, eadem quæ polygonus. *Apul. de herb c. 18.*

Polychronius, a, um, *adject.* πολυχρόνιος, diuturnus, longævus. *Jul. Firmic. l. 8. c. 28.*

Polyclētius, a, um, *adject.* ad Polycletum pertinens. *Stat. l. 2. ſilv. 2. v. 67.* Aut Polycleteo juſſum eſt quod vivere cælo.

Polyclētus, *m.* 2. Πολύκλειτος, ſtatuarius eximius, genere Sicyonius diſcipulus Ageladæ. Duas eodem argumento ſtatuas fecit, alteram arte ſua, alteram de vulgi opinione, quam de ſententia cujuſvis prætereuntis cælaverat. Quibus perfectis turbam admiſit, & primum illam oſtendit, quam arte ſua cælaverat, quæ magnopere laudata eſt, deinde eam, quam ex vulgi opinione, quæ non æque placuit. Tunc, Athenienſes, inquit, *hanc*, *quam tantopere laudatis*, *ego feci*, *quam vero vituperatis*, *vos feciſtis*. Fecit aſtragalizontes, hoc eſt talis ludentes, quo opere nullum abſolutius judicant. Hujus etiam Doryphorus celebrabatur, quem Lyſippus aiebat ſibi magiſtrum fuiſſe. *Cic. 2. de Orat. in Bruto*, *2. Acad.* & *Ælian. de Var. Hiſt.*

Polycnēmon, i, πολύκνημον, herba odorifera, cunilæ ſimilis. *Plin. lib 25. cap. 14.*

Polycrătes, *m.* 3. Tyrannus, qui regnavit in Samo inſula, ætate Pythagoræ, & Anacreontis, celebris apud Hiſtoricos opibus, & felicitate. Nihil enim ei in vita adverſi unquam contigit. Annulum habuiſſe dicitur incredibilis pretii, ſibique chariſſimum, quem, ut nimis ſibi blandientem fortunam aliqua adverſitate temperaret, in mare abjecit: quem tamen poſtea in præcordiis piſcis inventum recuperavit. Sed ejus mors ærumnoſa, & infamis docuit, eum neminem ante obitum merito dici poſſe felicem. Fuit enim ab Oronta Satrapa Perſarum captus, ſuſpenſuſque. *Cic. 5. Fin.* & *Strab. l. 14.*

Polydămas, antis, *m.* Πολυδάμας, vir Trojanus, filius Antenoris ex Theanone ſorore Hecubæ. Alii Panthi filium fuiſſe dicunt. Fuit æqualis Hectoris, ejuſdemque fere noctis, & magiſter. *Ælian.* ¶ Eloquentia valuit. *Hom. 18. Iliad.* Lycaſten Priami filiam ex concubina uxorem duxit. *Dares* Hiſtoricus hunc dicit ad caſtra Græcorum noctu profectum de conſilio Antenoris patris, & Æneæ Trojam prodidiſſe. *Ovid. 11. Metam.* ¶ Polydamas alter, Pancratiaſtes nobilis, qui æmulatus Herculem, leonem inermis amplexus ſuperavit, taurum ingentem apprehenſis extremis pedibus retro tenebat, currum agitatum ſe ſe opponendo altera manu apprehenſum ex curſu retrahebat, in equoſque inſiliebat dejectо auriga. Acceſſitus a Dario Artaxerxis magni filio ter apud eum ex provocatione victor fuit. Poſtremo poſt cœnam in caverna, cum ſaxum a vertice ruinam minaretur, diffugientibus convivis, confiſus ipſe viribus, ac manibus poſſe illud ſuſtinere, oppreſſus eſt. *Pauſan.*

Polydamantēus, a, um, *adject.* ad Polydamantem pertinens. *Sil. l. 12. v. 212.* Polydamanteus juvenis Pedianus in armis.

Polydectes, *m.* 1. Πολυδέκτης, filius Magnetis, Rex Seriphi inſulæ. Hic Perſeum Jovis, & Danaes filium educavit. Cujus tandem ingenium veritus, audaciamque, & felicitatem, ſub prætextu æternæ gloriæ illum ad ſuperandam Gorgonem Meduſam miſit. Sed Perſeus devicta Meduſa victor reverſus eſt. Polydectes, cum Perſeo ſemper detraheret, converſus eſt ab illo in ſilicem, monſtrato capite Meduſæ. *Ovid. 5. Metam.* ¶ Polydectes alter, filius Moloſſi, nepos Pyrrhi, ex genere Æacidarum. *Bocc. l. 12. Gen.*

Polydorēus, a, um, *adjectiv.* ad Polydorum pertinens. *Ovid. 13. Met. v. 629.* Et Polydoreo manantem ſanguine terram.

Polydōra, idis, *f.* filia Pelei, quæ adamata eſt a Spercheio fl. ex quo Mneſtheum peperit, qui cum Achille ad bellum Trojanum profectus eſt. Hæc poſt a Boroni nupſit. *Bocc. l. 12. Gen.*

Polydōrus, *m.* 2. Πολύδωρος, filius Priami ex Hecuba, quem pater initio belli Trojani cum magno auri pondere conſervandum miſit Polymneſtori Regi Thraciæ, non ſolum antiquo amico, & hoſpiti, ſed etiam genero ſuo, data ei in matrimonium Ilione maxima filiarum. Sed ille, incenſa Troja, cæteriſque Priami filiis fere omnibus interfectis, auri cupiditate adductus Polydorum in litore ſpatiantem telis aggreſſus eſt, & fruſtra fidem Deorum, hominumque implorantem occidit. *Virg. 3. Æn.* Sed *Ovid. l. 13. Met.* rem aliter narrat. V. etiam *Serv. in 3. Æn.* ¶ Polydorus ſecundus, filius Priami ex Laothoe Altæi Lelegum Regis filia, frater Lycaonis, minimus natu omnium liberorum. Pedum velocitate omnibus illius ævi adoleſcentibus præſtitiſſe fertur. Cum præ ceteris liberis a patre amaretur, ei interdictum fuerat, ne in prœlium exiret. Sed quadam die ex urbe inſcio patre egreſſus in Achillem incidit, a quo haſta confoſſus eſt, Hectore fratre nimis ſero opem ferente, quo extincto, Lycaon ejus frater multis precibus vitam ab Achille deprecans, tamen ab illo in Scamandrum fluvium projectus, natandi imperitia interiit.

Polygăla, æ, *f.* πολύγαλα, genus herbæ, quæ pota lactis abundantiam facit, a πολύ, *multum* & γάλα, *lac*. *Plin. l 27. c. 12.*

Polygnōtus, ti, *m.* Πολύγνωτος, pictor præſtantiſſimus filius Aglaophontis, patria Thaſius. *Plin. l. 33. c. 13. & l. 34 c. 8.*

Polygonăton, i, *Sigillo di Salomone*, *Sigillo S. Maria*, *n.* 2. πολυγόνατον, herba ſine foliis, aſparagi caule, in cacumine aculeum habens, a πολύ, *multum*, & γόνυ, *genu*, propter multitudinem geniculorum. *Plin. l. 27. c. 12.*

Polygonium. V. Polygonus.

Polygonius, a, um, *adject.* πολυγώνιος, multos habens angulos, ut polygoniæ turres, apud *Vitruv. l. 1. c. 5.* ¶ Apud *Hyginum* legitur *polygonus*, eodem ſenſu.

Polygonoīdes, is, *n.* 3. πολυγονοειδές, genus herbæ, folio lauri, longa, teretique, adverſus ſerpentes, ac privatim aſpides aceto pota efficax. Ægyptus hanc maxime gignit. *Plin. l. 24. c. 15.*

Polygŏnus, i, *f.* *correggiuola*, πολύγονον, ſpecies herbæ, al. ſanguinaria, a πολύ, *multum*, & γόνος, *ſemen*, propter multitudinem ſeminis. *Plin. l. 27. c. 12.* Polygonon Græci vocant, quam nos ſanguinariam. *Id. l. 26. c. 15.* Polygonus pota menſes ciet. ¶ Apud *Stieuon. Lang. tomo ſol.* 103. legitur *polygonium*.

Polygrammos, *f.* 2. πολύγραμμος, genus gemmæ lineis albis multis diſtinctæ, cætera ſmaragdo ſimilis. *Plin. l. 37. c. 9.*

Polygynæcon, *n.* 2. πολυγυναικεῖον, frequentia, ſeu ſenectus mulierum. *Plin. l. 35. c. 11.* Pinxit in templo Eleuſine Phylarchum, Athenis frequentiam, quam vocavere polygynæcon. Aliqui legunt *gynæcaſiam*, alii *polygynæcion*.

Polyhiſtor, oris, *m.* πολυΐστωρ, multiſcius. Hoc nomine appellatus fuit Appion, de quo *Gel. lib. 5. c. 14.* item *Solinus*, ob variarum rerum commemorationem. item Cornelius Alexander Græcus Grammaticus, teſte *Sueton. de illuſtr. Grammat. c. 20.*

Polyhydion, i, πολυΐδιον, herba, centaurea major. *Apul. de herb. c. 34.*

Polyhymnia, ſeu Polymnia, æ, *f.* Πολύμνια, Πολυύμνια, Muſa, quæ laudationibus præeſt, a πολύ, *multos*, & ὕμνος, *hymnos*, *cantus*. Aliqui dictam volunt, quaſi multæ memoriæ, ex πολύ, *multus*, & μνεία, *memoria*. *Hor. l. 1. carm. od. 1.* Nec Polyhymnia Leſboum refugit tendere barbiton. Aliqui leg. *Polymneia*. Adde *Ovid. Faſt. 5. v. 9. & 53.*

Polymitus, a, um, πολύμιτος, quod multis verſicoloribus liciis in longum, tranſverſumque ductis contextum eſt, a πολύ, *multum*, & μίτος, *licium*. *Plin. l. 8 c. 48.* Plurimis vero liciis texere, quæ polymita appellant, Alexandria inſtituit. *Hieronym. epiſt. 128. ad Fabiol.* baltheum ita polymita arte diſtinctum, ut diverſos flores, ac gemmas artificis manu non textas, ſed additas arbitreris.

Polymneſtor, oris, Thracum Tyrannus in ea regione, quæ Biſtonia, & Pallene dicta eſt, gener Priami, cujus filiam Ilionem uxorem duxerat. Polydorum primum, Priami filium, quem pater ejus fidei cum magno auri pondere crediderat, incenſa Troja, auri cupiditate interfecit. Quod cum Hecuba in Græciam cum aliis captivis mulieribus navigans, ubi in Thraciam perveniт, cognoviſſet, Tyrannum adiit, tanquam aliud ei auri pondus vellet indicare, eique ab aliis mulieribus adjuta oculos unguibus eruit. *Ovid. 13. Metam.*

Polymyxos, *m.* 2. *lucerna di molti ſtoppini*, πολύμυξος, lucerna, quæ multis ellychniis lumen in diverſa ſpargit, a πολύ, *multus*, & μύξα, quod inter alia etiam de lucernæ ellychnio dicitur. Legitur apud *Martial. in lemmate epigr. 41. l. 14.*

Polyneuron, i, πολύνευρον, herba multas fibras ut nervos habens. *Apul. de herb. c. 1.*

Polynices, is, *m.* Πολυνείκης, filius Oedipi Regis Thebarum ex nefando Jocaſtæ matris connubio editus, frater Eteoclis. Hi mortuo patre inter ſe convenerant, ut alternis annis regnarent. Sed cum Eteocles pactis non ſtaret, bello a Polynice indicto, poſt varia diſcrimina, ambo fratres ſingulari certamine mutuo confecti vulneribus, periere. *Stat. 7 Theb. v. 689.* Parcior ad cives Polyniceа inhorruit enſis.

Polyonymos, i, πολυώνυμος, herba perdicalis. *Apul. de herb. c. 81.*

Polyphēmus, mi, Πολύφημος, Cyclops, Neptuni filius ex Thoa Phorci filia, monſtrum ingenti corpore, uno tantum oculo in fronte. Galateam Nympham adamavit, a qua ſpretus, animi dolore Acin puerum, quem illa prætulerat, ſaxo interfecit. Ad hunc venit Ulyſſes cum duodecim comitibus, & optimo vino ſoporatum titione obcæcavit. *Virg. 3. Æn.*

Polyplūſios, a, um, πολυπλούσιος, bene nummatus, ubertim dives, ex πολύ, *multum*, & πλούσιος, *dives*. *Plaut. Capt. 2. 2. 37.* Quo de genere natus eſt illic Philocrates? P. Polyplufio.

Polypodium, ii, *n.* *felce querrina*, *polipodio*, πολυπόδιον, genus herbæ, al. dolichos, & ſerpillum, vulgo filicula, a *polypus*, ſive quod radix ejus veluti cirros ad ſimilitudinem polypi piſcis habeat, ſive quod ſucina ejus indita naribus polypum conſumat. *Plin. l. 27. c. ult. l. 26. c. 8. 11. 12.*

Polypōſus, a, um, qui polypo morbo laborat. *Martial. l. 12. epig. 37.* Naſutum volo, nolo polypoſum.

Polyptōton, i, πολύπτωτον, traductio, figura locutionis, qua caſibus diverſis oratio diſtinguitur, ut apud *Virg. 4. Æn. v. 628.* Litora litoribus contraria, fluctibus undas Imprecor, arma armis pugnent, &c. Sed vox Græca eſt, & Græce ſcribenda. *Quintil. l. 9. c. 3.*

Polypus, pi, & podis, *m.* *polpo*, πολύπους, piſcis ex genere eorum, qui molliа leguntur a πολύ, *multus*, & πούς, *pes*, quia multos pedes habet, id eſt octo, unde & ὀκτάπους, id eſt octipes uſitatius dicunt. De polypo *Plin.* ſcribit *lib. 9. cap. 18. 29. 30. 29. 30. 51. 62. l. 32. c. 10. & 11.* ¶ Polypus item narium morbus eſt, hoc eſt caruncula narium oſſi inhærens, quæ interdum adeo excreſcit, ut reſpirationem impediat, hominemque ſtranguIet, teſte *Celſo l. 6. c. 8.*

Nomen

Nomen ei a polypo piſce. Nam & carne eum refert, & multas habet radices, uti piſcis ille pedes. *Horat. Epod.* 12. Polypus, an gravis hirſutis cubet hircus in alis. *Cat. de R. R. c.* 157. Et, ſi polypus in naſo introierit, braſſicam erraticam, aridam, tritam in malum conjicito, & ad naſum admoveto. ¶ Tranſlate etiam de homine rapace uſurpatur, nempe quia polypus magna cum ſolertia acetabulis ſuis conchas, ac piſciculos attrahat, conſtrictoſque teneat, ut nequeant avelli. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 21. Ego iſtos novi polypos, qui ubi quid attigerint, tenent. ¶ In fœminino gen. uſurpavit *Lucil.* apud *Non. c.* 3. *n.* 175.

Polyrrhizos, i, πολύῤῥιζος, herba radice multa, alio nomine ariſtolochia. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Polyſēmus, πολύσημος, h. e. multa ſignificans: Græca vox, a πολὺ multum, & σῆμα, ſignum, nota. *Polyſemus ſermo* dicitur a *Servio ad l.* 5. *Æn. v.* 5. & 86. cum vox aliqua adhibetur, quæ plures habeat ſignificationes.

Polyſpaſtos machina dicitur a *Vitruv. lib.* 10. *cap.* 5. quæ multis orbiculis conſtat, atque adeo magnam trahendi vim habet, a πολὺ, *multum*, & σπάω, *traho*.

Polyſynthĕton, n. 2. Figura verborum per adjectionem, per quam eadem conjunctio in membris, vel inciſis orationis frequenter repetitur, a πολὺ, *multum*, & συντίθημι, *ſimul pono*. Quidam ex *Rutilio Lupo* duas figuras diſtinguunt, *Polyſyndeton*, & *Polyſyntheton*, & *Polyſyndeton* eſſe volunt, cum eadem conjunctio ſæpius in inciſis repetitur. *Polyſyntheton*, cum in membris ejuſdem conjunctionis repetitio fit, vel etiam plures conjunctiones diverſæ afferuntur. Exemplum prioris eſt in illo Virg. 3. Georg. *Tectumque, laremque, armaque, Amyclæumque canem, Creſſamque pharetram*. Poſterioris hoc modo. *Ille hunc pœna conſtrictum trahebat, hic autem vociferabatur, concurſus vero non mediocris erat, cum tamen omnes opitulari vellent, ſed nemo auderet, neque ibi Magiſtratus aderat, neque circumſpicientes, quo potiſſimum confugeremus reperiebamus.* Sed utraque vox Græca eſt, & Græcis literis ſcribenda.

Polytĕles, πολυτελὴς, titulus eſt libri ſeptimi *Apicii*, & ſignificat ſumptuoſus, impendioſus, a πολὺ, *multum*, & τέλος, *vectigal*, *impenſa*, quia in eo libro multa traduntur condimenta, quæ magnas impenſas requirunt.

Polytrichon, i, πολύτριχον, herba, capillus Veneris, a multitudine tenuium fibrarum, ſeu capillamentorum in radicibus ſic dicta; nam πολὺ, *multum*, θρὶξ, τριχὸς, *capillum*, ſignificat. *Plin. l.* 22. *c.* 21. ¶ Eadem dicitur & Polythrix, icis, πολύθριξ, ab *eod. l.* 26. *c.* 11. 12. & 14. ¶ Polythrichos nomen eſt gemmæ capillamentum referentis. *Id. l.* 37. *c.* 55.

Polyxĕna, æ, *Polyſſena*, πολυξένη, vel πολυξείνη, filia Priami, ex Hecuba conjuge. Poſt Trojæ excidium a Pyrrho Achillis filio ad patris ſepulcrum jugulata eſt, quod Achilles ſub ſpecie nuptiarum cum ea celebrandarum a Paride per inſidias interfectus fuiſſet in templo Apollinis. V. *Ovid.* 13. *Met. Virg.* 3. *Æn.* & *Sen. in Troade*.

Polyxenius, a, um, quod ad Polyxenam ſpectat. *Catul. Argon. v.* 368. Alta Polyxenia madefient cæde ſepulcra.

Polyxo, f. 4. contract. una Amazonum, vatea Apollinis in Lemno inſula, quam aliqui dicunt auctorem fuiſſe, ut Thraces mulieres omnem virilem ſexum interimerent. *Stat. Theb.* 5. & *Val. Flac. l.* 2. *v.* 316.

Polyzōnos, m. 2. πολύζωνος, gemma nigra, multis zonis candicantibus diſtincta. *Plin. lib.* 37. *c.* 11.

Pomarĭum, ii, n. μηλὼν, locus, ubi reponuntur poma. *Plin. l.* 15. *c.* 16. Pomaria in loco frigido, ac ſicco contabulari, ſeptentrionalibus feneſtris ſereno die patere. ¶ Sumitur etiam pro pometo, ideſt loco arboribus pomiferis conſito, qui Græcis παράδεισος, vocatur. *Horat. l.* 1. *od.* 7. Et uda mobilibus pomaria rivis. *Ovid.* 4. *Metam.* Id metuens ſolidis pomaria clauſerat Atlas Mœnibus.

Pomarĭus, ii, m. pomorum venditor, ὀπωροπώλης. *Horat. l.* 2. *ſer. ſat.* 3. *v.* 227. Edicit piſcator uti, pomarius, auceps.

Pomarĭus, a, um, adject. pomis conſtans, ut pomarium ſeminarium, apud *Cat. R. Ruſt. cap.* 48.

Pomerania, æ, *Pomerania*, inc. *Pommern*, prov. Germaniæ, ad mare Balticum, Ducatus titulo nobilis ab anno 1182. in Circulo Saxoniæ ſuperioris. Terminatur a Sept. Mari Baltico, a Mer. Marchia Brandeburgica, ab Or. Pruſſia, ab Occ. Ducatu Megalopolitano. Antea Duces habuit proprios, ſed mortuo Boguslao ultimo Duce, bipartita fuit pace Monaſterienſi, & Oſnabrucenſi. Pomerania citerior, ſeu cis Oderam flu. conceſſa fuit Suecis; Pomerania vero ulterior, ſeu inter Oderam, & Pruſſiam, conceſſa fuit Electori Brandeburgico.

Pomeridiānus, & Poſtmeridiānus, a, um, δειλινός, quod poſt meridiem fit, a *poſt*, & *meridies*. *Cic. in Orat. c.* 47. Et pomeridianas quadrigas, quam poſtmeridianas, libentius dixerim. *Id.* 3. *de Orat. c.* 30. Neque Tuſculani, atque hujus ambulationis antemeridianæ, aut noſtræ pomeridianæ ſeſſionis. *Id.* 3. *de Orat. c.* 5. Inclinato in poſtmeridianum tempus die.

Po'meridiem pro poſtmeridiem dixiſſe quoſdam, ſcribit *Quintil. l.* 9. *c.* 4. ad evitandum conſonantium concurſum.

Pomerium, vel Pomœrium, ii, πωμήριον, locus prope mœnia, tam intra, quam extra, quem antiqui in condendis urbibus inaugurato conſecrabant, neque patiebantur vel ædificiis impediri, vel arari, a *poſt*, & *murus*, quo antiqui uſi ſunt pro *muros*, non tam quod hoc ſpatium eſſet poſt murum, quam quod murus poſt hoc ſpatium extaret. *Gel. l.* 13. *c.* 14. *Liv. l.* 1. *c.* 44. *Var. l.* 4. *de L. L.* dici vult, quia ſit pone muros. Si etymon ſpectes, omnino *pomœrium* ſcribendum eſt per œ. Rectius tamen *pomerium* dices, quando veteres libri, & lapides ſimplici e ſcribunt. *Manut. in Orthogr. Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Quod cum pomerium poſtea intraſſet habendi Senatus cauſa, in redeundo, cum idem pomerium tranſiret, auſpicari eſſet oblitus. ¶ Pomerium Romæ antiquiſſimum Palatii radicibus terminabatur. Sed pro incrementis Reipublicæ poſtea ſæpius dilatatum eſt. Proferendi autem pomerii jus habebat, qui Rempublicam agris de hoſtibus captis auxerat, cujus rei exemplum habes apud *Tac. Ann.* 12. *cap.* 23. & 24.

Pometinus, a, um, ad Pometiam pertinens, quod fuit Volſcorum oppidum. *Liv. l.* 1. *c.* 55. Pometinæ manubiæ.

Pomētum, i, μηλὼν, locus arboribus pomiferis conſitus, a *pomum*. *Pallad. l.* 1. *tit.* 36. Longe ab hortis, vineis, atque pometis.

Pomĭfer, ra, rum, μηλοφόρος, quod poma fert. *Col. l.* 4. *c.* 9. Supereſt ratio pomiferarum arborum. *Hor. l.* 4. *od.* 7. Pomifer autumnus.

Pomœrium, V. Pomerium.

Pomōna, æ, pomorum Dea, ideſt quæ fructibus arborum præerat. *Ovid.* 14. *Metam. Arnob. l.* 3. Hinc Vicus Pomonæ apud *Sextum Rufum*. Hanc Picus Latinorum Rex adamavit, propter quod a Circe in avem ſui nominis tranſmutatus eſt. *Ovid. ibid.*

Pomonālis Flamen, Sacerdos Pomonæ Deæ ultimus dignitate omnium Flaminum. *Feſt. in Maximæ*.

Pomōſus, a, um, adject. pomis abundans. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 1. Pomoſiſque ruber cuſtos ponatur in hortis. *Propert. l.* 4. *eleg.* 2. Inſitor hic ſolvit pomoſa vota corona.

Pompa, æ, f. *pompa*, Germ. *prachet*, Gal. *pompe*, Hiſp. *pompa*, πομπή, omne ſpectaculum, teſte *Valla l.* 4. & apparatus ſolemnis, cum oſtentatione, & ſpecie quadam triumphi, tam in adverſis, quam in proſperis, & lætis. *Nep. in Att. c. ult.* Pompa funeris. *Virg.* 3. *Georg. v.* 22. Solemnes ducere pompas. *Cic.* 1. *Off.* Ut pomparum ferculis ſimiles eſſe videamur. ¶ Speciatim dici ſolet de Circenſi pompa. *Tertul. l. de Spectac. c.* 7. Sed Circenſium paulo pompatior ſuggeſtus, quibus proprie hoc nomen pompa, præcedit. *Ovid.* 4. *Faſt.* Circus erit pompa celebris, numeroque Deorum. Erat autem pompa Circenſis ſimile aliquid noſtris Proceſſionibus, ut appellant; cum Magiſtratus, Sacerdotes, & multi præterea cives rite atque ordine a templo Jovis Capitolini in Circum procedebant, multis circumlatis ferculis cum Deorum, Semideorum, & Imperatorum ſtatuis, quas in Circo ipſo ante ludos ſacrificaturi collocabant. V. *Dionyſ. Halic. lib.* 7. ¶ Sumitur etiam pro longo incedentium ordine. *Ter. Heaut.* 4. 4. 17. Et tua pompa eo traducenda eſt. Loquitur de prolixo meretricis comitatu. *Cicer. Fam.* 2. *epiſt.* 25. Moleſta hæc pompa lectorum meorum. ¶ Transfertur ad orationem quoque, atque alia, & ſumitur pro ſplendore, magnificentia, faſtu. *Cicer.* 2. *de Orat.* Adhibere quandam in dicendo ſpeciem, atque pompam. *Q. Cicer. de petit. Conſul.* Tota petitio, procura, ut pompæ plena ſit, ut illuſtris. *Sen. lib.* 2. *de Benef. cap.* 12. Detrahere pompam muneri ſuo, h. e. dare ſine faſtu.

Pompabilis, le, adject. *pomposo*, magnificus, ſplendidus. *Trebel. Pol. in Zenobia, ſeu in xxx. Tyrann. c.* 30. Ducta per triumphum ea ſpecie, ut nihil pompabilius populo Romano videretur.

Pompalitas, atis, f. pompa. *Priſcian. in lib. de verſib. Comicis poſt princip. edit. Putſchii pag.* 2320.

Pompālis, & le, o. 3. quod cum pompa eſt. *Capitol. in Gordian. c.* 6. Canitie decora, pompali vultu.

Pompalĭter, adv. cum pompa. *Trebel. in Gallien. c.* 8. Gladiatores pompaliter ornati. Al. leg. *pompabiliter*.

Pompatĭcus, a, um, quod cum pompa conjunctum eſt. *Tert. de cult. fœm. c.* 9. Fœminæ pompaticæ progrediuntur. *Apul. l.* 10. *Mileſ.* Pompatico favore deducor.

Pompātus, a, um, quod pompam habet. *Tert. l. de Spectac. c.* 7. Sed Circenſium paulo pompatior ſuggeſtus.

Pompeianum, i, n. *Pomigliano*, al. *S. Maria Nunciata*, *Torre dell' Annonciata*, *Annonciata*, villa Ciceronis, prope Nolam. *Baudrando* idem videtur ac oppidum Pompeji.

Pompejānus, a, um, quod ad Pompeium ſpectat. *Lucan. l.* 3. *v.* 166. Pompejani triumphi. *Velley. l.* 2. *c.* 51. Prælio Pompeianis proſpero. ¶ Pompeianus coloſſus, ſeu Pompeianus Jupiter, ſtatua Jovis in Campo Martio a Claudio Cæſare dicata, ita dicta a vicinitate theatri Pompeji. *Plin. l.* 34. *c.* 7. ¶ Pompeiana vitis, vel uva, eadem ac Murgentina, ita dicta ab inſitore. *Col. l.* 3. *c.* 2. *Plin. l.* 14. *c.* 2. 3. 6. ¶ Ficus Pompejanæ, vel Pompejæ, genus ficuum ab auctore nomen habens, optimum ad ſiccandum. *Plin. l.* 15. *c.* 29.

Pompeji, orum, gens Romæ, Plebeja. *Velleius Paterculus* tres Pompeiæ gentis fuiſſe familias *l.* 2. tradit, ſed quæ ſint, non explicat. Alii dicunt, duas omnino hujus gentis familias diverſas occurrere. Prima Rufrorum eſt, in qua tres ante bellum civile Syllanum, tres poſt Pompeianum Curules Magiſtratus geſſere. Nam Bithynici ejuſdem plane ſunt ſtirpis. Hujus familiæ auctor fuit, & princeps A. Pompejus Rufus, a quo Q. Pompeius is, qui Conſul fuit cum Cn. Servilio Cæpione anno 609. alias 642. & rem ad Numantiam male geſſit. *Cic. in Bruto*, *pro Mur.* 5. *Vel. & Flor. l.* 2. Altera eſt Cneorum, ex qua Cn. Pompeius Magnus filius Cn. Pompeji Strabonis, qui cum Cæſare bellum civile geſſit, & in Ægypto occiſus fuit. V. *Velley. lib.* 2. *Lucan.* &c. ¶ Pompeji homines novi fuere. *Cic. pro Mur.*

Pompeji, orum, m. *Caſtel a mare di Stabia*, al. *Cività*, opp. Campaniæ, in ora ſinus Neapolitani, apud Sarnum flu. *Baudrandus* credit, idem eſſe ac Pompeianum, *Torre dell' Annonciata*, & ait eſſe ad oſtia Sarni flu. Conditum fuit ab Hercule, cum boves Geryonis abduceret, teſte *Solino*. Sub Nerone terræmotu concidit. Ejus meminit *Plin. lib.* 3. *c.* 5.

Pompejopolis, Ciliciæ urbs, poſtea Trajanopolis dicta, teſte *Solin. c.* 51.

Pompejus, a, um, πομπήιος, quod ad Pompejum ſpectat. *Ovid. l.* 4. *de Pon. eleg.* 5. Protinus inde domus vobis Pompeja petatur. ¶ Lex Pompeja, quæ lata eſt a Cn. Pompejo Strabone Conſule patre Pompeji Magni anno U. C. 664. ut Ligures, Veneti, & Galli Ciſpadani Civitate Romana, Galli vero Tranſpadani jure Latii donarentur. *Plin. l.* 3. *c.* 20. *Sigon. de ant. jur. Ital. l.* 1. *c.* 1. & *l.* 3. *c.* 2. & 2. ¶ Pompejæ ficus, eædem ac Pompejanæ. *Plin. l.* 15. *c.* 18. ¶ Pompeja umbra, V. Porticus.

Pompĕlon, ſeu Pompelo, onis, f. 3. *Pamplona*, πομπέλων, urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis, a Pompejo condita, teſte *Strabone*. ¶ Populi Pompelonenſes. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Pompholyx, ygis, f. *pomfolice*, *tuzia*, πομφόλυξ, fuligo, ſeu cinis metallicus in officinis potiſſimum ærariis e fornacibus evolans, & ſummis camini partibus adhærens. *Plin. l.* 34. *c.* 13.

Pompilia gens, una ex gentibus Patriciis Romæ, cujus auctor fuit Pomponius, vel Pompo, homo inprimis nobilis, & clarus, urbe Sabinorum oriundus. *Plutarch.*

Pompĭlius, ii, ſecundus Rex Romanorum. V. Numa. ¶ Pompilius, a, um. *Horat. de ar. poet. v.* 292. Pompilius ſanguis.

Pompilus, i, m. πομπίλος, πομπὸς, nautilus, piſcis thynno ſimilis, qua ſimilitudine quidam decepti eum inter thynnos retulerunt, ut ex *Plinio* diſcimus, a πέμπειν, *deduco*, quia per mare uſque ad litus deducat naves. *Ovid. in Halieut. v.* 101. Tuque comes ratium, tractique per æquora ſulci, Qui ſemper ſpumas ſequeris, Pompile, nitentes. Adde *Plin. l.* 9. *c.* 15. & *l.* 32. *c.* 11.

Pompo, as, n. 1. cum pompa aliquid ago. *Sedul. l.* 1. *v.* 2. Grandiſonis pompare modis, tragicoque boatu.

Pomponĭa, æ, πομπωνία, mater Scipionis, ex congreſſu Jovis, ut credi volebat, in anguem mutati. *Sil. l.* 13. *v.* 615. Aſtabat fœcunda Jovis Pomponia furto.

Pomponiāna pyra, genus pyrorum, ita dictum ab inſitore. Eadem mammoſa ob ſimilitudinem mammæ cognominantur. *Plin. l.* 15. *c.* 15. ¶ Eſt etiam Pomponiana Inſula, una ex Stœchadibus. *Id. l.* 3. *c.* 5.

Pompōſe, adverb. *pompoſamente*, magnifice, cum pompa. *Sidon. lib.* 9. *epiſt.* 9. Pompoſe ſcribere.

Pompoſus, a, um, adject. *magnifico*, *pomposo*. *Sidon. l.* 4. *ep.* 9. Pompoſus inceſſus.

Pomptina Tribus Rom. in Latio fuit, in Volſcis, ſic dicta ab urbe Pometia, vel Pontina. Facta eſt anno U. C. 395. una cum Popilia. ¶ Pomptina palus. V. Pontina.

Pomum, i, n. *pomo*, פרי, Germ. *obeſt*, Gall. *pomme*, Hiſp. *mançana*, μῆλον, omnis fructus, qui ex arboribus eſui aptus provenit, ſive mollis, ſive durus ſit. Quidam enim etiam nucem hoc nomine complexi ſunt, quæ Græcis ἀκρόδρυα. (*Macrob. lib.* 2. *Sat. c.* 15. ſcribit ficum, tanquam non pomum, ſecerni a pomis apud idoneos Scriptores; additque exempla ex *Cic. de Republ.* & *ex Afranio*. Nihilominus *Plin. l.* 15. *c.* 17. non ſemel pomum pro fico poſuit.) Sed alii in hoc diſtinguunt nucem a pomo, quod nux generale ſit nomen omnibus, quæ duro operimento teguntur, ut ſunt nuces juglandes, avellanæ, amygdalæ, caſtaneæ, & hujuſmodi, pomum vero de iis proprie dicatur, quæ mollem habent corticem, quamvis etiam pro nucibus aliquando uſurpetur. *Plin. l.* 16. *c.* 22. *de nuce juglande*. Solum hoc pomum natura compactili operimento clauſit. Adde *Paul. JCtum*, *l.* 205. *Dig. de verb. ſignif.* ¶ Mora etiam inter poma annumerat *Plin. l. eod. c.* 24. At non item glandes, *ibid. Cic. de Sen.* Poma ex arboribus, ſi cruda ſunt, vi avelluntur. ¶ Fuit & pomi vox inter obſcœna. Nam ſic coleos vocabant. Hinc legere poma, *h. e.* concubitu uti. *Propert. lib.* 2. *Eclog.* 21. *v.* 95. Cum quibus Idæo legiſti poma ſub antro. *Servius* etiam ad illud *Virgil. Eclog.* 2. Ipſe ego cana legam tenera lanugine mala: notat, velaſſe Virgilium honeſtis verbis, quod Theocritus liberius expreſſiſſet. V. *Lipſ. l.* 3. *antiq. lection.* ubi alia in hanc rem exempla affert; quæ tamen omnia qui velit, nullo fortaſſe negotio ad alium ſenſum traducere poterit. ¶ Reperitur etiam pomum in neut. gen. pro ipſa arbore. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. *villam quandam deſcribens*: Alternis metulæ ſurgunt, alternis inſerta ſunt poma.

Pomus, i, f. μηλέα, arbor pomifera. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 1. *v.* 43. Tunc victus abiere feri, tunc conſita pomus.

Ponderabilis, le, adject. qui ponderari poteſt. *Claud. Mamert. l.* 2. *c.* 4. Corpora numerabilia, ponderabilia, & menſurabilia.

Ponderatio, onis, actus ponderandi, examen, libra. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. In ſtatera æquipondium cum examine progreditur ad fines ponderationum. *Theodor. Priſcian. l.* 1. *c.* 13. Æqua ponderatione confici.

Ponderator, oris, m. *peſatore*, ζυγοστάτης, qui ponderat, penſitator. *De ponderatoribus* inſcribitur *titulus* 71. *l.* 10. *Cod.* & *tit.* 7. *l.* 11. *Cod. Theodoſ.*

Ponderātus, a, um, adject. *peſato*, *eſaminato*. *Sidon. l.* 8. *ep.* 6. Sententia affectu ponderatiore prolata.

Pondeĭtas, atis, f. *peſo*, idem quod pondus. *Attius apud Non. c. 2. n. 671.* Ponderitatem, gravitatemque hominis.

Pondĕro, as, avi, atum, a. 1. *ponderare*, *peſare*, שקל, Ger. *wagen*, Gal. *peſer*, Hiſp. *peſar*, σταθμίζομαι, libro, pendo, ponderibus examino. *Plin. l. 18. c. 7.* Si quis granum ipſum ponderet. ¶ Tranſlate capitur pro conſiderare, examinare. *Cic. 1. Off.* In quo tamen imprimis quo quiſque animo, ſtudio, benevolentia fecerit, ponderandum eſt. *Id. 3. de Orat. c. 37.* Verborum delectum aurium quodam judicio ponderare. *Id. in Pisone.* Non eſſe fidem ex fortuna ponderandam. *Plaut. Amph. 1. 1. 156.* Pugnos ponderare.

Ponderōſus, a, um, *grave*, *peſante*, βαρύς, quod eſt grave, ſive gravis ponderis. *Plin. l. 36. c. 19.* Pyritarum ponderoſiſſimi. *Varro l. 2. de R. R. c. 11.* Ex ſudore ejus lana fit mollior, & ponderoſior, & colore meliore. ¶ Tranſlate *Cic. 2. Att. ep. 12.* Da ponderoſam aliquam epiſtolam, plenam omnium non modo actorum, ſed etiam opinionum tuarum.

Pondo, n. indecl. *libra*, מנה, Germ. *ein pfund*, Gall. *livre*, Hiſp. *libra*, λίτρα, *μνᾶ*, libra, hoc eſt pondus duodecim unciarum, a *pendo*. *Liv. pro Cluent. cap. 64.* Et auri quinque pondo abſtulit. *Quintil. lib. 6. cap. 3.* Torques aureus centum pondo. *Plaut. Aſin. 2. 2. 33.* Quot pondo te cenſes eſſe nudum? ¶ Accipitur etiam pro pondere. *Liv. lib. 4. c. 20.* Scribitur, coronam auream libræ pondo Jovi dicatam fuiſſe. *Colum. lib. 12. cap. 12.* Cum dodrante pondo mellis. *Id. ibid. cap. 20.* Amomi pondo quadrans. *Gel. lib. 2. cap. 24.* Argenti plus pondo, quam libras centum.

Pondus, eris n. *peſo*, *carico*, משקל, Germ. *gewicht*, Gall. *pois*, Hiſp. *peſo*, βάρος, rei alicujus gravitas, onus, gravis moles, ut pondus auri, argenti, & ſimilium, a *pendo*. *Cic. de Sen.* Curio ad focum ſedenti magnum auri pondus Samnites cum attuliſſent. *Virg. 6. Æn.* Gemuit ſub pondere cymba. *Plin. l. 32. c. 7.* Pondere emere, *comperare a peſo*. ¶ Ponitur etiam pro pondo, id eſt pro libra. *Cic. pro Planc.* Sed ego hoc meis ponderibus examinabo, &c. ¶ Reperitur quoque pro multitudine, ſeu numero, earum etiam rerum, quæ non ponderantur, ſed tantum numerantur. *Varro de vita P. R.* E Græcia comportaſſe magnum pondus omnium artificum. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. 3. de nat. Deor.* Grave ipſius conſcientiæ pondus eſſet. ¶ Per tranſlationem interdum notat amplitudinem, magnitudinem, magnificentiam. *Cic. 2. de Or. c. 17.* Omnium ſententiarum gravitate, omnium verborum ponderibus eſt utendum. ¶ Interdum magnitudinem animi, firmitatem, conſtantiam. *Cicer. Att. lib. 11.* Addis etiam, cæteris quoque, id eſt qui pondus habeant, factum noſtrum probari. ¶ Interdum auctoritatem, & vim. *Cic. l. 2. Fam. ep. 18.* Sed tuæ literæ maximi ſunt apud me ponderis. *Id. in Top. cap. 19.* Pondus teſtimonii. *Id. Attic. lib. 10. epiſt. 1.* Eodem eſſe apud aliquem pondere. *Horat. lib. 1. ep. 18.* Nugis addere pondus. *Senec. Hippolyt. v. 799.* Et pondus veteris triſte ſupercilii, h. e. ſeveritas. *Nemeſian. ecl. 1. v. 5.* plenum tibi ponderis æqui Pectus erat, h. e. morum gravitate. ¶ *Horat. lib. 1. ep. 6. v. 31.* cogat trans pondera dextram Porrigere, h. e. extra pondera toræ brachio convolutæ & ſuſtentatæ. ¶ *Lucan. lib. 8. verſ. 280.* Mentis pondera, h. e. momenta, & conſilia mentis. ¶ Pondera clavæ, *Silv. lib. 2. v. 246.* h. e. clava magni ponderis. Eadem ratione pondus pili, & pondera cauti. *Id. lib. 9. v. 336.* & *lib. 15. verſ. 687.*

Ponduſculum, i, n. *picciol peſo*, dim. a *pondus*. *Col. l. 12. c. 51.* Et ita cum ſaxi ponduſculo in olei, atque muſti partem demitti. Adde *Plin. l. 24. c. 15.*

Pone, adv. *dietro*, אחור, Ger. *hinden nach*, Gall. *par derriere*, Hiſp. *de tras*, ὄπισθεν, ὄπιθεν, poſt, retro, in loco poſtico, a tergo, cui *ante* opponitur. *Cic. de Univ. c. 13.* Ita totum animal movebatur illud quidem, ſed immoderate, & fortuito, ut ſex motibus veheretur. Nam & ante, & pone, & ad lævam, & ad dextram, & ſurſum, & deorſum, modo huc, modo illuc. ¶ Interdum præp. eſt, eadem ac poſt, & acc. regit. *Cic. de Univ.* Et pone quos, aut ante labantur. *Tacit. 3. hiſt. c. 85.* Vinctæ pone tergum manus.

Pono, is, ſui, ſitum, a. 3. *ponere*, *mettere*, שים, Germ. *ſetzen*, Gal. *mettre*, Hiſp. *poner*, τίθημι, loco, colloco, conſtituo. *Liv. l. 5. c. 48.* Ponere caſtra in plano. *Colum. l. 4. c. 1.* Ponere vitem. *Cic. 2. de Fin.* Ponere fundamenta. *Id. 4. Fin.* Sapientia pedem ubi poneret, non habebat. ¶ Uſurpatur etiam pro ædificare, erigere. Unde in antiquis monumentis legimus: bene merenti poſuit. *Virg. Æn. 6. v. 19.* Poſuitque immania templa. ¶ Item pro pingere, ſculpere, efformare. *Hor. l. 4. od. 8.* Hic ſaxo, liquidis ille coloribus ſolers nunc hominem ponere, nunc Deum. ¶ Item pro apponere, id eſt ponere ante aliquem. *Martial. l. 8. ep. 22.* Invitas ad aprum, ponis mihi Gallice porcum. *Juven. ſat. 1.* Pone Tigillinum, id eſt affer aliquod de Tigillino ſcriptum. ¶ Item pro proponere, aſſignare. *Cic. 1. Tuſc. c. 4.* Ponere jubebam, de quo quis audire vellet. *Id. pro Cal.* Res minime dubitanda in contentione ponitur, utrum &c. ¶ Item pro componere, temperare. *Hor. l. 1. Carm. od. 3.* Tollere, ſeu ponere vult freta. ¶ Item pro deſinere, quieſcere, quoniam cum ceſſamus ab opere, collocare quodammodo, ac reponere videmur id, quod agebamus. *Virg. 7. Æn.* Cum venti poſuere, omniſque repente reſedit flatus. ¶ Item pro deponere. *Virg. 1. Æn.* Ponuntque feroci a Pœni corda, volente Deo. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 8.* Quos quidem libros non ſine cauſa noſter ille Africanus de manibus ponere non ſolebat. *Liv. l. 4.* Ponere arma. *Hor. l. 3. od. 10.* Ponere ſuperbiam. *Sueton. in Calig. c. 5.* Ponere barbam. ¶ Item pro conferre, dare. *Cic. l. 13. Fam. ep. 27.* Quam id beneficium bene apud Meſcinium poſiturus eſſes. ¶ Item pro adhibere. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Totum ut animum, curam, cogitationemque tuam ponas in omnium laude undique colligenda. *Id. ib. l. 3. ep. 17.* Ponere ſumptus. ¶ Item pro dicere, ſcribere, uſurpare. *Cic. in Fam.* Ut paulo ante poſui. *Id. de Leg.* Recte igitur Magnus ille noſter me audiente poſuit in judicio, &c. *Id. poſt red. ad Quir.* Tum in perorando poſuit, vos rogari a Senatu, &c. ¶ Item pro ſupponere, præmittere. *Cic. 3. Fin.* Sed primum poſitum ſit, noſmetipſos commendatos eſſe nobis. ¶ Item pro numerare, cenſere. *Cic. 1. Tuſc.* Ut qui mortem in malis ponit. *Id. pro Clu.* Ut, quæcunque dicendi poteſtas eſſet data, in honore, atque beneficio ponerent. *Id. 3. Tuſcul.* Ponere aliquid in vitio. *Id. Fam. 15. ep. 4.* Ponere in beneficii loco. *Id. 5. Verr.* Ponere in laude. ¶ Item pro ſtatuere, cenſere, arbitrari. *Cic. in Bruto.* Tamen pono, ſatis in eo fuiſſe orationis, atque ingenii. *Id. 5. Fin.* Qui multum in fortuna ſecunda, aut adverſa, multum in bonis, aut malis corporis ponerent. ¶ Item pro conſiſtere, contineri. *Cic. in Or.* Negat in eo poſitas eſſe fortunas Græciæ. *Id. pro Quinct.* Quorum vita in alterius manu poſita eſt. ¶ Item pro exponere. *Plaut. Capt. 3. 5. 30.* Meum me potius caput periculo præoptaviſſe, quam is periret, ponere. ¶ Item pro deponere in ſponſione. *Virg. Ecl. 4.* Ponere fagina pocula. Sic ponere pignori veſtem, *dar in pegno*, *Scævola*, *l. Uxor. Dig. de legat. 3.* ¶ Ponere rudimentum, ſeu tirocinium, V. *Rudimentum*, & *Tirocinium*. ¶ *Poſivi* pro poſui, *Plaut. Pſeud. 5. 1. 35.* Commuto illico pallium: illud poſivi. *Id. Trinum. 2. 2. 108.* Ubi poſiveris.

Pons, ntis, m. *ponte*, Germ. *ein brucke*, Gal. *pont*, Hiſp. *puente*, γέφυρα, omne, per quod ſuper aquas, vel foveas, vel quid ſimile tranſimus. *Cic. 6. Verr. c. 52.* Eorum conjunctione pars oppidi, quæ appellatur Inſula, mari disjuncta anguſto, ponte rurſum adjungitur, & continetur. *Nepos in Milt. c. 3.* Pontem facere. *Flor. l. 1. c. 4.* Tyberim interfluentem urbi ponte commiſit. *Plin. l. 8. ep. 8.* Ponte flumen tranſmittere. *Curt. l. 5. c. 1.* Fluvio pontem imponere. *Plin. l. 34. c. 15.* Jungere pontem. ¶ Pontes etiam dicuntur viæ in aggeribus conſtitutæ, & ligna ſtratæ in locis paludoſis. *Tacit. Ann. 1. c. 63.* Pontes longos quam maturrime ſuperare: anguſtus is trames vaſtas inter paludes, &c. ¶ Comitiorum tempore Romæ in Campo Martio, vel in Foro pontes ad tempus conſtruebantur, per quos Cives Romani tranſirent, cum e primo ſepto in alterum ad ſuffragandum vocarentur, acceptis tabellis, quæ a diribitoribus ex ipſis pontibus ſubminiſtrabantur. *Sigon. l. 1. de ant. jur. C. R. c. 17. Panvin. de Comit. Cent. Cic. Attic. l. 1. ep. 11.* Operæ Clodianæ pontes occuparant, tabellæ miniſtrabantur ita, ut nulla daretur, Uti rogas. ¶ Narrant autem, cum primum per pontes ſuffragia ferri cœpta ſunt, juniores conclamaviſſe, ut de ponte dejicerentur ſexagenarii, ne forte ſuæ ætatis in mandandis Magiſtratibus ſuffragarentur. Sexagenarii enim a publicis negotiis liberi erant. *Ovid. 5. Faſt. Sinnius Capito, Feſt. Sigon.* & alii. *Ovid. loc. cit. v. 633.* Pars putat, ut ferrent juvenes ſuffragia ſoli, Pontibus infirmos præcipitaſſe ſenes. ¶ Hinc *de ponte dejicere* proverb. uſurpatur pro ſuffragio privare, vel auctoritatem adimere. Huc *Cicero* alludit *pro R. Am.* cum inquit *c. 35.* Habeo etiam dicere, quem contra morem majorum minorem annis Lx. de ponte in Tyberim dejecerit. ¶ Interdum pons de tabulis navium dicitur. *Virg. 10. Æn.* Interea Æneas ſocios de puppibus altis Pontibus exponit. ¶ Ad pontes ſedere ſolebant mendici, ſtipem a viatoribus poſtulantes, ut videre eſt apud *Senec. de vita beata c. 25.* Hinc *Juven. ſat. 14. v. 134.* Inviterus ad hæc aliquis de ponte, &c. *Id. ſat. 4. v. 116.* Cæcus adulator, dirusque a ponte ſatelles.

Ponticulus, i, *ponticello*, γεφύριον, pons exiguus. *Cic. 5. Tuſc. c. 20.* Ejuſque foſſæ tranſitum ponticulo ligneo conjunxiſſet.

Ponticus, a, um, quod ad Pontum prov. ſpectat. *Col. l. 12. c. 35.* Pontici abſynthii pondo libram. *Ovid. 2. Triſt. el. 2. v. 94.* Pontica terra. ¶ Nuces Ponticæ, eædem ac Præneſtinæ, & Avellanæ, ita dictæ, quod in Ponto maxime abundent circa Ponticum mare, & inde in Græciam, & ex Græcia in Italiam tranſlatæ fuerint. *Plin. l. 15. c. 22.*

Pontĭfex, icis, m. *Pontefice*, כהן, Germ. *Prieſter*, *Papſt*, Gall. *Pontife*, Hiſ. *Pontifice*, ἱεράρχης, ſacer Magiſtratus, ut inquit Scævola. Sacerdotes hujus generis appellati ſunt Pontifices a *ponte faciendo*, quod pontem Sublicium ſuper Tyberim primum fecerint, & ſæpe reſtituerint. *Varro l. 4. de L. L.* Pons ſublicius plane ligneus erat, nullo ære, aut ferro compactus, quem Romani adeo ſacrum exiſtimarunt, ut, ſi collaberetur, non niſi caſa victima, & perfecto ſacrificio, cum reficere Pontifex poſſet. Cauſa hujus pontis faciendi fuit, ut etiam trans Tyberim ſacra fierent. Sacra illo Pontifices ipſi apud pontem non mediocri ritu faciebant. Primum factus eſt Anco Martio regnante. Quare videntur a Numa Romanorum ſacrorum auctore non Pontifices, ſed Sacerdotum Principes nominati. *Cic. 3. de Leg.* Sed ut Pontifices veteres propter ſacrificiorum multitudinem Treſviros Epulones eſſe voluerunt. ¶ Hos diu, præterquam e Patribus, creari non licuit. Sed M. Valerio, & Q. Apuleio Coſſ. etiam Plebs ad hujuſmodi Sacerdotium admiſſa eſt. Dividebantur in majores, & in minores. Omnibus unus prælectus fuit a Numa, atque *Pontifex Maximus* appellabatur. Primus Pontifex Maximus fuit Martius Martii filius, Numæ gener. *Liv. l. 1.* ¶ Fuerunt ab initio quatuor. Poſtquam autem Plebi quoque communicatus Pontificatus eſt, quatuor alios creari ex Plebe Pontifices placuit. Hinc Pontificum Collegium dicebatur. Summum Sacerdotium, & ſummam poteſtatem habebant. Præerant omnibus ſacris publicis, privatiſque. *Cic. 1. de nat. Deor. 2. de Leg. pro Domo*, *Dionyſ. l. 2. Liv. l. 1.* ¶ Leges etiam de ſacris ferre ſolebant, deque omnibus cauſis ad ſacra pertinentibus ipſi tanquam ſupremi judices cognoſcebant; qua in re & multandi jus habebant, cum ipſi nulli mulctæ, nulliuſque arbitrio obnoxii eſſent. *Dionyſ. Liv. loc. cit.* ¶ Pontifex vero Maximus habebat ex Numa ſacra omnia exſcripta, exſignataque, quibus diebus, quæ ad templa, quibus hoſtiis ſacra fieri deberent, atque unde in eos ſumptus pecunia erogaretur. Hinc commentarii, & apud *Liv. l. 4. c. 3.* libri Pontificum, & *Hor. l. 2. ep. 1.* ¶ Cœnæ Pontificum in proverbium abiere pro lautis, & opiparis: quod inde natum eſt, quia ſolemnes, ſacræque cœnæ exquiſitiſſimis epulis ſolebant inſtrui. *Macr. 3. Sat. c. 13. Hor. l. 2. od. 14.*

Pontificalis, & le, a. 3. *pontificale*, ἱεραρχικός, quod ad Pontificem pertinet. *Cic. 2. Leg. c. 21.* Si pontificalis maneret auctoritas. ¶ Pontificales cœnæ prov. dicuntur de cœnis opiparis, vel quia Pontifices lautiſſime vivebant, vel quia cœnæ ſacrorum cauſa inſtitutæ exquiſitiſſimis epulis parari ſolebant. *Macrob. 3. Saturn. c. 13.*

Pontificātus, us, m. *Ponteficato*, כהונה, Ger. *das Papſt-Amt*, Gal. *Pontificat*, Hiſp. *Pontificado*, ἀρχιερωσύνη, Pontificis dignitas. *Cic. de Aruſp. Reſp. c. 9.* Qui ſtatus, ſolemneſque cæremonias Pontificatus, rerum bene gerendarum auctoritates auguriis contineri putaverunt. *Velley. l. 2. c. 59.* Pontificatus ſacerdotio puerum honoravit.

Pontificium, ii, poteſtas, auctoritas, licentia aliquid faciendi. *Gel. l. 1. c. 13.* Ab eo, cujus id negotium, pontificiumque eſſet. *Symmach. l. 3. ep. 17.* Pontificio iterati honoris auctus, nullum mihi indicium communis gaudii dediſti. *Arnob. l. 2. pag. 89.* Ita unius pontificium Chriſti eſt, dare animis ſalutem.

Pontificius, a, um, *da Pontefice*, ἱεραρχικός, quod eſt Pontificis, ut Jus Pontificium. *Cic. 3. de nat. Deor.* Docebo, meliora me didiciſſe de colendis Diis immortalibus jure Pontificio, & more majorum. *Id. 1. nat. Deor. c. 30.* Nominum non magnus numerus ne in pontificiis quidem noſtris, ſubaudi libris.

Pontilis, le, adject. ad pontem pertinens, ut iter pontilis, apud *Veget. l. 1. c. 56.*

Pontina, ſeu Pomptina palus. *Palude Pontine*, *Auſente Paude*, palus Volſcorum, in Latio, ſeu Campania Romana, inter Appii Forum, Tarracinam, & Circeios, olim adeo late patens, ut illam teſte *Plin. l. 3. c. 5.* viginti tres urbes circumſtarent, in quibus erat Pometia. In eam Ufens fl. influit. Per hanc Trajanus viam ſaxo ſtravit ingenti ſumptu, & ejus etiamnum videntur reliquiæ. *Id. Plin. l. 26. c. 4.* Pontinas paludes vocat in plurali num. ¶ Sedes latronum fuit, teſte *Juven. ſat. 3. v. 306.* & *Lucan. lib. 3. v. 85.*

Pontones, i. 3. naves, quibus in trajiciendis amnibus loco pontium utimur. *Paul. l. nit. ff. de ſerv. ruſt. præd.* Diverſum, ſi pontibus exerceatur. *Cæſ. l. 3. B. Civ. c. 29.* Pontones, quod eſt genus navium Gallicarum, Lyſſi relinquit.

Pontus, ti, m. *mare*, πόντος, mare in genere, & per excellentiam mare Euxinum, vel mare illud, quod a Palude Mæotide uſque in Tenedum protenditur, teſte *Strabone l. 2.* & *Euſtathio.* Eſt a Græca voce allata. *Virg. 2. Æn.* Interea magno miſceri murmure pontum. *Cic. 6. Verr.* Quod autem eſt ad introitum ponti, id, cum tam multa ex illo mari bella emerſerant, &c. *Id. 1. de Or.* Citius hercule is, qui duorum ſcalmorum naviculam in portu everterit, in Euxino ponto Argonautarum navem gubernaret.

Pontus, ti, f. 2. *Ponto*, regio Aſiæ minoris. Habet a Sept. mare ponticum, ſeu Pontum Euxinum, a Mer. Aſiam minorem, ab Occ. Bithyniam, ab Or. Paphlagoniam. Sed a Pompeio Magno an. 683. Q. Hortenſio, Q. Cæcilio Metello Coſſ. conjuncta eſt cum Bithynia. Igitur terminari cœpit a Sept. mari Pontico, a Mer. Aſia min. ab Occ. Propontide, ab Or. Galatia. Dicta eſt a Ponto Rege. Ferax eſt herbarum venenatarum. Nobilitate eſt crudelitate Medeæ. Hic regnavit Mithridates, Eupator, & Pythodoris Regina. *Ptolem. l. 5. c. 6.* ¶ Aliæ etiam regiones ad Euxinum Pontum ſitæ, Pontus appellantur, ut pars Cappadociæ, & Tomitana regio in Myſia inferiore, ubi *Ovid.* exulavit, &c.

Popa, æ, m. θύτης, cultrarius, id eſt, ut aliqui explicant, qui victimas venales habebat, & qui ligabat eas ad altare, feriebatque. *Prop. l. 4. el. 3. v. 66.* Succinctique calent ad nova lucra popæ. *Suet. in Calig. c. 32.* Admota altaribus victima, ſuccinctus poparum habitu, elato alte malleo, cultrarium mactavit. ¶ Sumitur etiam pro guloſo, & inſatiabili. *Perſ. ſat. 6. v. 74.* An tibi tremat omento popa venter. Ubi ſignat helluonem ſe popæ inſtar delicatiſſimis Sacerdotum cibis explentem.

Popanum, i, πόπανον, placenta lata, tenuis, orbiculata, teſte *Suida*, a πέσσω, coquo, utpote genus rerum, quæ coquuntur. Harum placentarum uſus in ſacrificiis fuit, quemadmodum indicat Ariſtophanes in Pluto, & Lucianus de ſacrificiis, *Juven. ſat. 6. v. 540.* Scilicet & tenui popano corruptus Oſiris.

Popellus, i, m. *popolaccio*, δημίδιον, parvulus populus, plebecula, dim. a *populus*. *Perſ. ſat. 4. v. 15.* Ante diem blando caudam jactare popello.

Poplia Tribus, vel Poplilia. V. Pobilia.

Poplilii, m. 2. familia plebeja Romæ. Ex hac fuit Marcus Popilius, M. F. qui cum Conſul eſſet cum C. Manlio anno Urb. Cond. 394. eodemque tempore ſacrificium publicum cum læna faceret, quod erat Flamen Carmentalis, Plebis contra Patres concitatione, & ſeditione nunciata, ut erat læna amictus, ita

vens

Digitized by Google

venit in concionem, ſeditioneſque cum auctoritate, tum oratione ſedavit. *Cic. in Bruto*. Hinc *Lenas* cognominatus eſt. ¶ Fuere præterea alii in oratoria facultate inſignes, quos enumerat *Id. in Bruto*.

Popina, æ, f. 1. *ὀπτανεῖον*, locus, ubi publice caro cocta, ac delicate confecta, & alia obſonia venditantur, & comeduntur. *Cic. 2. Phil.* Harum in ſedibus pro ſubiculis ſtabula, pro triclinis popinæ ſunt. ¶ Accipitur etiam pro delicatioribus cibis, qui in ganea vendi conſueverunt. *Cic. 3. Phil.* Si epulæ potius, quam popinæ dicendæ ſunt. *Id. in Piſon.* Et cum iſto ore fœtido teterrimam nobis popinam inhalaſſes.

Popinalis, & le, o. 3. *καπηλικός*, quod ad popinam ſpectat. *Col. l. 8. c. 16.* Tunc celebres erant deliciæ popinales.

Popinarius, ii, m. popinæ miniſter, vel dominus. *Lamprid. in Alexandr. c. 49.* Contra popinarii dicerent, ſibi eum deberi. Adde *Jul. Firmic. l. 4. c. 15.*

Popinatio, onis, *crapula*, *ἀσωτία*, heluatio, a popinor. *Gell. l. 10. c. 17.* Dives *ἀσωτίας*, & popinationem filii deplorans. In pleriſque editionibus legitur *ἀσωτίαν τοῦ filii*, &c. & *τὸ popinationem* gloſſema putatur.

Popinator, oris, m. qui popinæ indulget. *Macrob. l. 7. Sat. c. 14.* Apud popinatores propoſ.

Popino, onis, m. *leccardo*, Ger. *ſchlemmer*, Gal. *yvrogne*, *buveur de cabarets*, Hiſ. *goloſo*, *borrachonata*, *ἄσωτος*, heluo, gulo, qui ſe popinis dedit. *Hor. l. 2. ſat. 7. v. 39.* Imbecillus, iners, ſi quid vis, adde popino. *Suet. de Cl. Gramm. c. 23.* Luconem, & nebulonem, popinonemque appellans.

Popinor, aris, d. 1. *darſi alla gola*, *λιχνεύω*, heluor, indulgeo popinis. *Trebell. Poll. in XXX. Tyrannis, c. 29. de Celſo.* Cum Gallienus popinatur, & balneis ac lenonibus deputat vitam.

Poples, itis, m. *piegatura interiore del ginocchio*, *ἰγνύα*, *ἰγνύς*, pars ea, quæ genu oppoſita eſt, ex *poſt*, & *plico*, quia poſt genu plicetur, vel curvetur. *Col. l. 6. c. 12.* Oleo, & ſale genua, poplitesque, & crura confricanda ſunt. *Liv. l. 2.* Quoſdam & jacentes vivos, ſucciſis feminibus, poplitibuſque invenerunt.

Poplicola, æ, m. idem quod publicola. *Silius l. 2. v. 8.* ſed dubia eſt lectio.

Poplicitus, adv. publice. *Plaut. Stich. 3. 2. 33.* Ambracia veniunt huc legati poplicitus. Alii aliter legunt.

Poplicus, a, um, adject. publicus. *Plaut. Trinum. 5. 2. 16.* Remoram faciunt rei privatæ, & poplicæ. Al. leg. *publicæ*.

Poplifugium, populifugium. *In vet. Calendar. apud Gruter. pag. 133. in Julio.*

Poplus, i, m. idem quod populus per ſyncopen. *Plaut. Amph. 1. 1. 103.* Thebano poplo. *Id. Caſ. 3. 2. 6.* Senati columen, præſidium popli.

Poppæa, vel Poppæa, æ, f. Sabina cognomine, Neronis uxor, de qua *Suet. in Ner. c. 35.*

Poppæanus, vel Poppæanus, a, um, quod ad Poppæam ſpectat, vel quo Poppæa uti ſolet, ut Unguenta Poppæana. *Juven. ſat. 6.* Aut pinguia Poppæana ſpirat.

Poppyſma, atis, n. *ποππυσμα*, pulpus, ſive ſonus linguæ, manibus, vel ſimilibus modis excitatus ad favorem oſtendendum. *Scholiaſtes Juven. in ſat. 6.* Poppyſma eſt oris preſſi ſonus, & labiorum in ſe colliſorum ſtrepitus. eſt a *ποππύζειν*, *ſibilare*. Quidam *ποππύζειν* etiam exponunt *applodere*, idest illiſis manibus inter ſe, & palma cum palma collata plauſum edere. *Juven. ſat. 6. v. 583.* Præbebit vati crebrum poppyſma rogatus. idest crebram manuum tractationem cum quadam vocis adulatione. ¶ Quandoque pro ſibilo ponunt, qui in re obſcœna fieri conſuevit. *Mart. l. 7. ep. 17.* Quis ridere poteſt fatui poppyſmata cunni? Scribitur & *poppyſma*.

Poppyſmus, i, m. idem ac poppyſma. *Plin. l. 28. c. 2.* Fulgetra poppyſmis adorare conſenſus gentium eſt.

Poppyzonta, accuſ. ſingularis Græcus, *ποππύζοντα*, a *ποππύζω*, quod ſignificat blande contrectare, palpare, tenui ſibilo ore emiſſo, quod facere ii ſolent, qui equos feroces demulcere, & mites reddere volunt. *Plin. l. 35. c. 10.* Cum pingeret poppyzonta retinentem equum.

Populabilis, & le, quod populari poteſt. *Ovid. 9. Met. v. 263.* Interea quodcumque fuit populabile, flamma Mulciber abſtulerat.

Populabundus, a, um, *ἐξαλαπάζων*, qui populatur, prædabundus. *Liv. l. 1. c. 15.* In fines Romanos excurrerunt, populabundi magis, quam juſti more belli.

Popularia. V. Popularis.

Populare, ium, n. 3. locus in theatro, ubi populus, idest plebs ſedebat, videlicet media, & ſumma cavea, ut equeſtria, locus, unde equites ſpectabant. *Suet. in Domit. c. 4.* Et quia pars major intra popularia deciderat.

Populares, ium, m. *δημοτικοί*, *δημαγωγοί*, erant Cives Romani, quibus *Optimates* opponebantur. *Cic. pro Sext. c. 45.* Duo genera in hac civitate ſemper fuerunt eorum, qui verſari in Republica, atque in ea ſe excellentius gerere ſtuduerunt, quibus ex generibus alteri Populares, alteri Optimates & haberi, & eſſe voluerunt. Qui ea, quæ faciebant, quæque dicebant, multitudini jucunda eſſe volebant, Populares, qui autem ita ſe gerebant, ut ſua conſilia optimo cuique probarentur, Optimates habebantur. Hæc *Cicero*. *Liv. l. 2. c. 10.* Nec quiſquam malis artibus poſtea tam popularis eſſet, quam &c. Sed alter aliis in locis hæc vox ab ipſo Cicerone accipitur, idest pro iis, qui communem libertatem defendunt, & ſaluti Populi conſulunt; quia nihil tam eſt populare, quam pax, concordia, otium. Vide vocem ſeq.

Popularis, & re, o. 3. *popolare*, *δημοτικός*, quod eſt populi, vel ad populum ſpectat. *Cic. de Amiſſ. Reſp.* Sulpicium ab optima cauſa profectum popularis aura provexit. *Plin. l. 23. c. 4.* Populari etiam nomine a nobis appellantur balani. h. e. nomine vulgo a populo uſurpato. ¶ Interdum popularis dicitur charus, & gratus populo, vel qui populi ſtudia, & favorem aut largitione, aut quavis alia ratione captat. *Cic. 2. Agr.* Qui ſperaſtis vos contra Conſulem veritate, non oſtentatione popularem poſſe in evertenda Republica populares exiſtimari. *Id. ibid.* Nihil tam populare, quam pacem, quam concordiam, quam otium reperiemus. *Liv. l. 7. c. 33.* Quo nihil popularius eſt. ¶ Interdum ſumitur pro plebejo, vili, & ignobili. *Plaut. apud Donatum*. Præſtat divitem eſſe, ut popularem, quam nobilem, & mendicum. ¶ Interdum pro cive, municipe, oppidano, qui eſt ejuſdem patriæ, & gentis. *Plaut. Pœn. 5. 2. 79.* O mihi popularis ſalve. idest ex eadem urbe Carthagine. *Ter. Adelph. 2. 1.* Obſecro, populares, ferte miſero, atque innocenti auxilium. *Cic. 4. Acad.* At hoc Anaximandro populari, & ſodali ſuo non perſuaſit. Adde *Salluſt.* & *Liv. Plin. l. 8. c. 37. de gliribus*. Qua in re notatum, non congregari niſi populares ejuſdem ſilvæ. ¶ Item de eo, qui eſt ejuſdem generis, conditionis, fortunæ. *Ter. Phorm. 1. 1.* Amicus ſummus meus, & popularis Geta. Erat enim & ipſe ſervus. ¶ Item de eo, qui eſt ejuſdem factionis & ſocietatis. *Senec. de vita beat. c. 13.* Mea quidem iſta ſententia eſt (invitis hoc noſtris popularibus dicam) ſancta Epicurum & recta præcipere. Sic populares ſceleris, populares conjurationis, h. e. complices, apud *Salluſt. in Catil. c. 22. & 24.* ¶ Popularia ſacra, ut *Labeo* inquit apud *Feſt.* ſunt, quæ omnes cives faciunt, nec certis familiis propria ſunt, ut Fornacalia, Palilia, Laralia, &c. ¶ Popularia agere, h. e. nugatoria, vulgaria. *Lucr. apud Non. c. 2. n. 830.* Popularia agimus per ludum. Alii legunt *Populatia* eodem ſenſu. ¶ Popularium nomine interdum intelligitur multitudo urbana, quibus milites opponuntur. *Capitolin. in M. Antonin. cap. 17.* Peſtilentia multa millia & popularium, & militum interemerat.

Popularitas, atis, *grazia*, *e favore popolare*, *δημαγωγία*, ſtudium populi, humanitas, blanditiæ, quibus populi favorem aucupamur. *Plin. ep. 517.* Homo munificus, & anxiæ popularitatis. *Suet. in Tit. c. 8.* Ne quid popularitatis prætermitteret. ¶ Aliquando ponitur pro conjunctione, quæ debet eſſe inter populares, ſeu pro amicitia, quæ ex ejuſdem patriæ habitatione contrahitur. *Plaut. Pœn. 5. 2. 81.* Atque impera popularitatis cauſa.

Populariter, adv. *popolarmente*, *δημοτικῶς*, more populi, vulgo, pro populari inſcitia, ut Populariter agere, loqui, ſcribere, &c. *Cic. in Somn.* Homines enim populariter annum tantummodo Solis, idest unius aſtri, reditu metiuntur. *Id. 2. de Fin. c. 6.* Loqui populariter. *Id. l. 5. de Fin. c. 5.* Duo genera librorum

ſunt, unum populariter ſcriptum, quod *ἐξωτερικόν* appellabant, alterum limatius, quod in commentariis reliquerunt. ¶ Interdum ponitur pro ſeſſe, de, cum gratia populi. *Cic. 2. Offic. c. 21.* Sed cum in agendo multa populariter, tum illud male, non eſſe in civitate duo millia hominum, qui rem haberent. *Juven. ſat. 3. v. 37.* Quemlibet occidunt populariter.

Populatim, adv. catervatim, in univerſum, per populos. *Pompon. apud Non. c. 2. n. 828.* Poeta placent populatim omnibus.

Populatio, onis, *ſacco*, *ruberia*, *πόρθησις*, actus populandi. *Liv. l. 1.* Prædis, ac populationibus magis, quam otio, aut requie gaudentibus. ¶ Dicitur etiam de beſtiis. *Colum. l. 2. c. 20.* A populatione murium, formicarumque frumenta defendit. ¶ Translate *Plin. l. 9. c. 34.* Populatio morum, h. e. corruptio, corruptela. ¶ Pro populi multitudine. *Sedul. in c. Joan. 11.* Flebant germanæ, flebat populatio præſens.

Populator, oris, *rubatore*, *λεηλάτης*, qui populatur. *Ovid. 13. Met. v. 655.* Hic ubi cognovit Trojæ populator Atrides. Adde *Liv. l. 3. c. 68.*

Populatrix, icis, *πορθήτρια*, quæ populatur. *Mart. l. 13. ep. 104.* Hæc tibi Theſei populatrix miſit Hymetti Pallados a ſylvis nobile nectar apis. Adde *Stat. l. 3. ſilv. 2. v. 86.*

Populatus, a, um, *che ha rubato*, *πορθήσας*, qui populatus eſt, vel diripuit, deprædatus. *Virg. 12. Æn. v. 524.* Amnes in æquore currunt Quiſque ſuum populatus iter. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic. Divin. in Ver. c. 3.* Qui nunc populati, atque vexati cuncti ad me publice ſæpe venerunt. *Virg. Æn. 6. v. 496.* populataque tempora raptis Auribus.

Populatus, us, m. idem ac populatio. *Lucan. l. 2. v. 344.* Ardent Heſperii ſævis populatibus agri. Adde *Claudian. l. 2. in Eutrop. v. 244.*

Populetum, ti, *αἰγειρών*, locus populis conſitus. *Plin. l. 14. c. 6.* Antea Cæcuba erat generoſitas celeberrima paluſtribus populetis.

Populeus, a, um, *di pioppo*, *αἰγείρινος*, quod eſt ex populo arbore, aut quod ad eam arborem pertinet. *Virg. 2. Georg.* Qualis populea mœrens Philomela ſub umbra. *Hor. l. 1. od. 7.* Populea corona.

Populifer, a, um, adject. populorum arborum ferax. *Ovid. 2. Amor. eleg. 17. v. 32.* Frigidus Eurotas, populiferque Padus.

Populifugia, orum, n. dies feſti Romæ celebrati menſe Junio (al. Julio) quo die populus a Tuſcis in fugam verſus fuit. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 2. V. & Var. l. 5. de L. L.* ubi aliter narrare videtur.

Populiſcitum, i, populi decretum, plebiſcitum. *Nep. in Alcib. c. 5.* Populiſcito reſtitutus. *Id. in Epamin. c. 7.* Populiſcito non paruit. Ita MSS. ſed editi codices utroque loco habent *Plebiſcitum*.

Populitor, aris, dep. 1. frequentat. a populor. *l. 21. ff. de appellation. & relat.* Cum populitarentur ab adverſario. Alii leg. *depopularentur*.

Populneus, a, um, idem ac populnus, ſeu populeus. *Col. l. 6. c. 3.* Probatur maxime ulmea, poſt fraxinea, & ab hac populnea frons.

Populnus, a, um, idem ac populeus. *Plaut. Caſ. 2. 6. 32.* Num iſthæc aut populna ſors aut abiegna eſt tua?

Populo, as, a. 1. idem ac populor. *Virg. 1. Georg. v. 185.* Populatque ingentem farris acervum. ¶ Aliam quoque, ac priori plane contrariam hujus verbi notionem docet *Non. Marcel. c. 1. n. 185.* cui populare interdum eſt populi amorem conciliare, ſeu conciliare. Sic uſum ait *Pacuv. in Chryſe*: Atque ut promeruit pater, mihi patriam populavit meam. Sed Voſſius putat, Nonium valde falli. Nam cum locus ſit ex *Chryſe*: Chryſeidis verba eſſe arbitratur de Agamemnone, qui Chryſeidis patriam Thebas Cilicias vaſtarat, indeque Aſtynomen, ſive Chryſeida abduxerat.

Populonia, æ, f. dicta eſt Juno, quod populum tueatur. *Macrob. 3. Satur. c. 11. Arnob. l. 3.*

Populonia, æ, *Porto Baratti*, *Ποπλώνιον*, urbs Hetruriæ, in ora maris Tyrrheni, contra Ilvam inſ. Dicta creditur a populorum arborum multitudine, quæ in ejus agro eſt, vel a populando, quod frequentibus piratarum populationibus peteret. *Plin. l. 3. c. 6.*

Populonium, n. 2. *Capo Campana*, prom. prope Populoniæ urb. rudera, in ora maris Tyrrheni, contra Ilvam inſ. *Plin. l. 3. c. 5.*

Populor, aris, atus ſum, com. 1. *ſaccheggiare*, *ed eſſer ſaccheggiato*, שדד, Germ. *verwüſten*, Gal. *piller*, *ravager*, Hiſp. *robar*, *y deſtruir*, *πορθεῖν*, deprædor, diripio. *Cic. 3. Offic. c. 30.* Ut ille, qui, cum triginta dierum eſſent cum hoſte pactæ induciæ, noctu populabatur agros. *Ov. 1. Met.* Tradere terras populandas. *Lucan. l. 2. v. 443.* ferro populatur, & igni. ¶ Translate *Ov. de medicam. faciei, v. 45.* formam populabitur ætas. *Sen. Hippol.* Cute populatur artus.

Populoſitas, atis, f. multitudo, ut populoſitas ſanina Deorum, apud *Arnob. l. 3.*

Populoſus, a, um, *πολυάνθρωπος*, plenus populo, *popoloſo*. *Apul. l. 8. A. A.* Civitas populoſa. *Veget. l. 3. de re milit. c. 59.* Populoſior militum globus. *Solin. c. 32.* In Gange inſula eſt populoſiſſima.

Populus, i, *popolo*, עם, Germ. *volk*, Gal. *peuple*, Hiſp. *pueblo*, *δῆμος*, multitudo unius civitatis. *Cic. 3. de Rep.* apud *S. Aug. de Civ. l. 2. c. 21.* Populus autem non omnis cœtus multitudinis, ſed cœtus juris conſenſu, & utilitatis communione ſociatus. *Cic. 4. Tuſc.* Id propter alienam & offenſam populi voluntatem evalum eſt. ¶ Sæpe ſumitur pro parte humiliore civitatis, quæ proprie plebs dicitur. *Cic. 2. de Leg.* Reipublicæ conſilio, & auctoritate optimatum ſemper populum indigere. V. plura in voce Plebs. ¶ Interdum pro hominibus unius vici, ſive pagi. *Apul. in Apol.* Quindecim liberi homines populus eſt, totidem ſervi familia, totidem vincti ergaſtulum. ¶ Interdum pro quacumque hominum multitudine. *Juſtin. l. 10. c. 1. de 50. filiis*. In tanto populo. ¶ Translate, vel per Catachreſin uſurpatur etiam de beſtiis, ut de apibus. *Colum. l. 9. c. 13.* Duo populi conjungi debent, qui poſſint adhuc integras ceras explere. *Sedul. l. 6. ep. 2.* ſcelerum populum, dixit.

Populus, i, f. *pioppo*, *αἴγειρος*, arbor cerro ſimilis, vertice procero, & erecto, cortice lævi. Duo ejus ſunt genera, alba, & nigra. *Virg. 9. Ecl.* Hic candida populus antro Imminet. *Plin. l. 16. c. 23.* tertium genus addit. Populi, inquit, tria genera, alba, nigra, & quæ Libyca appellatur.

Por, i, m. puer ſervus, apud vet. reperitur in vet. inſcriptione Aufidenati in Samnitibus, *pag. 952. n. 2.* P. Rubrio Latino Sicinius P. per patrono ſuo b M. ¶ A por ſunt *Caipor*, *Lucipor*, *Marcipor*, *Quinctipor*, quæ nihil aliud ſunt, quam Caii, Lucii, Marci, Quincti puer. h. e. ſervus.

Porca, æ, ſus fœmina. *Cat. c. 134.* Priuſquam fœmineam porcam immolabis. ¶ Porca item dicitur, quod in arando extat, ſeu terra elata inter duos ſulcos, quæ alio nomine lira vocatur. *Var. l. 4. de L. L. & l. 1. de R. R. c. 29. Colum. l. 2. c. 4.* Sed *Feſt.* & *Non.* porcam ſulcum eſſe volunt. *Var. l. 4. de L. L.* Ab eo, quod aratri vomer ſuſtulit, ſulcus: quod ea terra jacta, idest projecta, porca. *Idem l. 1. de R. R. c. 29.* Qua aratrum vomere lacunam fecit, ſulcus vocatur. Quod eſt inter duos ſulcos elata terra, dicitur porca, quod ea ſeges frumentum porricit. *Feſt.* Porcæ appellantur rari ſulci, qui ducuntur aquæ derivandæ gratia, dicti, quod porcent, idest prohibent aquam frumentis nocere. *Non. c. 1. n. 305.* Porcæ ſunt ſigna ſulcorum, quæ ultra ſe jaci ſemina prohibeant. Porcere enim pro prohibere ſæpius legimus. *Cic. 2. de Leg. c. 22.* Quæque in porca contracta jura ſint. ¶ Porca item apud Bæticos erat ſpatium agri conſtans ex triginta pedibus in latitudinem, centum & octoginta in longitudinem, auctore *Col. l. 5. c. 2.*

Porcarius, ii, *χοιροβοσκός*, porcorum cuſtos. *Jul. Firmic. l. 3. c. 6.* Faciet armentarios, porcarios, & his ſimiles.

Porcarius, a, um, *χοίρειος*, idem ac porcinus. Vulva porcaria dicebatur illa, qua, edito partu, veſcebantur. *Plin. l. 11. c. 37.* Vulva ejecto partu melior, quam edito. Ejectitia vocatur illa, hæc porcaria, primiparæ ſuis optima.

Porcellinus, a, um, adject. qui eſt ex porcello, ut porcellina caro, *Apic. l. 4. c. 3. & Theod. Priſcian. de diæta, c. 6.*

Porcellio, onis, m. *porcellino terreſtre*, genus vermiculi. *Cæl. Aurel. Tard. 2. c. 4.*

Por-

Digitized by Google

Porcelliones, ideſt oniſci (*oniſcus*, græce ὀνίσκος, parvum aſinum ſignificat) animalia, quæ humectis locis naſcuntur.

Porcellus, i, *porcelletto*, dimin. a porculus. *Var. l. 2. de R. R. c. 4.* Neque porcellus a matre opprimatur.

Porceo, es, ui, ſine ſup. *impedire*, ἀπείργω, prohibeo, ex *porro*, & *arceo*, quaſi procul arceo. *Feſt. in Porca*: Dicta, quod porceant, ideſt prohibeant aquam frumentis nocere. *Non. c. 1. n. 305.* Porcere enim pro prohibere ſæpius legimus. *Lucil. l. 5.* Non te procedere porcent.

Porcetra, æ, f. χοῖρος, al. δίπορος, porca, quæ ſemel tantum peperit, ut ſcrofa, quæ ſæpius. *Gel. l. 18 c. 6.*

Porcii, m. 2. familia plebeia Romæ, a Tuſculo Municipio ortum habens, cujus princeps fuit M. Porcius Cato ille Cenſorius, qui fuit Conſul cum L. Valerio anno U. C. 558. *Cic. 2. de Leg. Plut. in Cenſor. Tac. l. 11.* ¶ Cognomen hoc Cato a *porco* traxit. Nam multa cognomina Romanorum, teſte *Varrone*, a beſtiis erant, vel majoribus, ut Equitius, Taurus, vel minoribus, ut Porcius, Caprillus.

Porcinarius, ii, m. qui carnes porcinas vendit. *Plaut. Capt. 4. 3. 5.* Quanta laniis laſſitudo! quanta porcinariis?

Porcinus, a, um, *porcino, di porco*, χοίρειος, quod ex porco eſt. *Plaut. Capt. 4. 2. 69.* Alium piſces præſtituatum abire, alium porcinam, atque agninam.

Porcilla. V. Porculena.

Porculata, æ, f. χοιροβότανον, ἀνδράχνη, genus herbæ. Vide Portulaca.

Porculatio, onis, f. χοιροβοσκία, porcorum nutritio, apud vet. *Varr. l. 2. de R. R. c. 4.* In nutricato, quam porculationem appellabant, &c.

Porculator, oris, m. qui porcos nutrit, ut pingueſcant. *Colum. l. 7. c. 9.* Itaque porculatoris maximum officium eſt, ut unamquamque cum prole claudat.

Porculena, æ, f. idem ac porcula. *Plaut. Mil. Gl. 4. 2. 68.* Non hic ſuo ſeminio quanque porculenam impertiturus eſt. Al. leg. *porculam*.

Porculetum, i, n. idem ac porca, ideſt terra elata inter duos ſulcos, vel area in hortis. *Plin. l. 26. c. 21.* Umbri, & Marſi ad viceoos pedes intermittunt arationis gratia, in his, quæ vocant porculeta.

Porculus, i, maſc. χοιρίδιον, dimin. a *porcus*. *Plaut. Men. 2. 2. 38.* ¶ Porculus marinus, genus piſcis. *Plin. l. 9 c. 15.* ¶ Porculus in torculari vinario vocabatur batillus, aut uncus in media circiter ſucula, qui fingebatur, ut teneret funem, &, dum verſabatur ſucula, circumplicabatur. *Cat. c. 19.* Porculum in media ſucula facito, &c.

Porcus, ci, m. *porco*, חזיר, Germ. *ſchwein*, Gal. *porc*, *porceau*, Hiſp. *puerco*, χοῖρος, proprie dicitur ſus domeſticus, quemadmodum aper ferus. Suis autem appellatio utrique generi eſt communis. *Cic. 2. de Leg. c. 22.* Porco femina piaculum pati. *Idem de Senect.* Villa abundat porco, agno, hœdo, gallina, &c. ¶ Porcus Troianus vocabatur, qui aliis animalibus incluſis fartus coquebatur, ducta metaphora ab equo Troiano armatis militibus pleno. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 13.* Cincius objecit ſæculo ſuo, quod porcum Trojanum menſis inferat. ¶ Porcus etiam dicitur homo obeſus, & pinguis. *Catul. carm. 39. v. 11.* Aut porcus Umber, aut obeſus Hetruſcus. ¶ Denique in feminis pars genitalis a Latinis porcus appellatur; ex quo natus eſt mos, ut ſponſi nuptiarum die porcum immolarent. *Varr. l. 2. R. R. c. 4.* ut alii leg. *porcam*.

Porrices, æ, f. videtur eſſe vaſis genus. *Ammian. l. 28.* Lucanicas cum pordaca, & ſilſula. πορδακόν græce, ſignificat madidum, ſeu uliginoſum.

Porcaſtrum, i, n. portulaca, herba. *Apul. de herb. c. 103.*

Porgo, is, a. 3. idem ac porrigo, per ſyncop. *Virg. Æn. 8. v. 274.* & pocula porgite dextris. *Corippus in præfat.* pro munere carmina porgo.

Porphyreticus, a, um, adject. ad porphyritem pertinens, ut porphyreticum marmor, *Sueton. in Ner. c. 50.* Porphyretica ſaxa, *Lamprid. in Heliogab. c. 24.*

Porphyriacus, a, um, purpureus, a πορφύρα, purpura. *Ovid.* Et porphyriacit figere labra genus. Ita referunt quidam Lexicographi: nos Ovidii locum non invenimus.

Porphyrio, onis, m. πορφυρίων, genus avis, quæ a nonnullis *Pelecanus* dicitur. *Plin. l. 10. c. 46.* Porphyrio ſolus morſu bibit. Idem eſt proprio genere, omnem cibum aquam ſubinde tingens, deinde pede ad roſtrum veluti manu afferens. Laudatiſſimi in Comagene. Roſtra iis, & prælonga crura rubent. *Id. l. 11. c. 37.* Quædam neutro modo, ſed ventrem proximum habent, quibus prælonga colla, & anguſta, ut porphyrioni.

Porphyrion, onis, unus ex Gigantibus. *Horat. l. 3. od. 4. Claudian. in Gigantom. Euſtath. ad Iliad. & Martial lib. 13. epigr. 78.* ¶ Item auriga Neronis, factionis Praſinæ. *Martial ibid.* ¶ Item Interpres Horatii, ſenior Charilio Grammatico: ab eo enim citatur.

Porphyrites, æ, m. πορφυρίτης, genus marmoris rubei, in Ægypto, a πορφύρα, purpura. *Plin. l. 36. c. 7.* Rubet porphyrites in eadem Ægypto: ex eo candidis intervenientibus punctis leucoſtictos vocatur.

Porphyrius ficus, genus ficus purpuræ colorem referens. *Plin. l. 15. c. 18.* Primo autem provenit porphyritis, longiſſimo pediculo.

Porraceus, a, um, πράσινος, quod ad porrum ſpectat, quod porrum refert. *Plin. l. 37. c. 10.* Heliotropium naſcitur in Æthiopia, Africa, Cypro, porracei coloris, ſanguineis venis diſtincta.

Porrecte, adv. *in lungo*, extenſe. *Ammian. l. 20. c. 11.* Saxo puniceo porrectius panſo.

Porrectio, onis, *ſtendimento*, ἔκτασις, actus porrigendi, extenſio. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Digitorum enim contractio facilis, faciliſque porrectio propter molles commiſſuras, & artus nullo in motu laborat.

Porrectus, a, um, *ſteſo*, ἐκτεταμένος, extenſus. *Cic. 1. Fin.* At etiam Athenis ſtatua eſt in Ceramico Chryſippi ſedentis porrecta manu. *Virg. 11. Æn. v. 589.* multa porrectum extendit arena. *Plin. l. 4. c. 9.* Theſſaliæ in porrectum longitudo, *per diritto*. *Minuc. Fel.* Porrecta camporum. *Quintil. l. 1. c. 6.* (al. 12.) Porrecta ſyllaba. h. e. producta. ¶ Porrecti dicuntur interdum, qui mortui jacent. *Catul. carm. 66. O dulcis, v. 6.* Poſtquam eſt porrecto facta marita ſene. ¶ Porrecta loca dicuntur, quæ neque montibus interſepta ſunt, neque ſylvis impedita. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 19.* Quem ad finem porrecta, atque aperta loca pertinebant. ¶ Porrecta frons dicitur, quæ læta eſt, hilaris, alacris. In rebus enim lætis cutem frontis extendere ſolemus, & contra in triſtibus contrahere, & corrugare. *Plaut. Caſ. 2. 4. 3.* Primum ego te porrectiore fronte volo mecum loqui. ¶ Porrecta coma, *lunga*, e *diſteſa*. *Plin. l. 31. c. 2.* ¶ Eſt etiam particip. a *porricio*, pro porro jacto, dato, oblato, ut *Exta porrecta*, ideſt aris impoſita, ut comburantur, vel etiam jacta in mare ad Deos marinos placandos. *Var. l. 5. de L. L.* Inter cujus exta cæſa, & porrecta Flamen prorſus vinum legit. *V. Cæſus*.

Porriciæ, arum, f. V. Proſiciæ.

Porricio, is, a. 3. jacio, do, offero. Eſt verbum ſolemne ſacrificantibus ex diſciplina Haruſpicum, & præcepto Pontificum, ut *Macrob. ait l. 3. c. 2.* & ſignificat Diis porrigere, in aræ foco imponere, in fluctus exta proiicere expiationis cauſa, offerre, ſacrificare. *Nævius* apud *Non. c. 1. n. 62.* Simul atrocia porricerent exta miniſtratores. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 32.* Si ſacrificem ſummo Jovi, atque in manibus exta teneam, ut porriciam. *Virg. 5. Æn.* Extaque ſalſos Porriciam in fluctus. Ita *Macrob.* legit. Alii *proiiciam*. *Liv. l. 29. c. 27.* Secundum eas preces cruda exta, cæſa victima, ut mos eſt, in mare porricit, tubaque ſignum dedit proficiſcendi. *Penuſtel.* apud *Non. c. 2. n. 660.* Et quædam exta præſente ſuis, quædam abſente porrecriſſem. Al. leg. *proſecuiſſem*.

Porriginoſus, a, um, qui porrigine infeſtatur. *Plin. Valer. l. 1. c. 4.* Caput porriginoſum.

Porrigo, inis, *tigna*, capitis vitium furfuribus velut farina obliti. *Celſ. l. 6. c. 2.* Porrigo eſt, ubi inter pilos quædam quaſi ſquamulæ ſurgunt, eæque a cute reſolvuntur, & interdum madent, multo ſæpius ſiccæ ſunt, idque evenit modo ſine ulcere, modo exulcerato loco. *Plin. l. 28. c. 6.* Urina porrigines ſanat. *Hor. l. 2. ſerm. ſat. 3. v. 126.* Ungere ſi caules oleo meliore, caputque Coeperis impexa fœdum porrigine? ¶ Dicitur etiam de aliis partibus, quæ pilis veſtitæ ſunt, nec ſolum de hominibus, ſed etiam de beſtiis. *Juven. ſat. 2. v. 79.* ſicut grex totus in agris Unius ſcabie cadit, & porrigine porci.

Porrigo, is, exi, ectum, a. 3. *porgere*, *ſtendere*, הושיט, Germ. *darreichen*, Gall. *tendre*, *bailler*, Hiſp. *dar*, *tender*, extendo, dilato. *Plin. l. 5. ep. 18.* Vineæ per latus omne porriguntur. *Cic. pro Cæl.* Licinium, cum jam manum ad tradendam pyxidem porrexiſſet, retraxiſſe. ¶ Interdum eſt extenſa manu offerre. Unde Auguſtus, ut eſt apud *Macrob. l. 2. Saturn. c. 4.* cum ei quidam libellum trepidus offerret, & modo proferret manum, modo retraheret, Putas te, inquit, ſtipem elephanto porrigere? *Cic. 3. de nat. Deor.* Eſſe ſtultitiam, a quibus bona precarentur, ab iis porrigentibus & dantibus nolle ſumere. ¶ Et quia quæ interficiuntur, in terra extenduntur, factum eſt, ut porrigere ſit proſternere, & interficere. *Martial. de ſpect. epigr. 15.* Et volucrem longo porrexit vulnere pardum. ¶ Manum porrigere, eſt opem ferre apud *Cic. pro Flac. c. 7.* ¶ Manum porrigere adverſus aliquem dicuntur judices, cum lata ſententia ulterius procedunt, ut ea adimpleatur. *Ulp. l. 10 Divo Pio, §. de re judic.* Verum adverſus emptorem porrigere manus debeant iidem judices, qui ſententiam exequuntur. ¶ Herbam porrigere eſt victum ſe fateri. *Plin. l. 22. c. 4.* Summum apud antiquos ſignum victoriæ erat, herbam porrigere victos. h. e. terra, & altrice ipſa humo, & humatione etiam cedere. ¶ Porrigere dexteram, eſt dare fidei ſignum. *Plin. l. 11. c. 45.* ¶ Porrigere in tempus aliquod, eſt protrahere, *portar innanzi*, *differire*, *Celſ. l. 2. c. 5.*

Porrima, æ, f. Nympha comes Carmentis matris Evandri, de qua V. in Poſtvorta. *Ovid. 1. Faſt. v. 633.*

Porrina, æ, f. locus, ubi porrus creſcit, vel porrorum uno in loco conſitorum multitudo. *Scæv. l. diſtracta, ff. de auro.* Sempronio do, lego ex reditu, fructum oleris, & porrinæ. Adde *Cat. R. R. c. 47.*

Porro, adv. *da lungi*, πόῤῥω, procul, longe, in anteriorem partem, ultra, ulterius, a græca voce allata. *Virg. 6. Æn.* Quæ ſunt ea flumina porro. *Liv. l. 2.* Ex loco infeſto agere porro armentum occepit. *Idem l. 8.* Si ire porro pergis. ¶ Quandoque temporis adverbium eſt, & ſignificat longe poſt. *Virg. 5. Æn.* Hinc maxima porro Accepit Roma, & patrium ſervavit honorem. Ubi *Serv.* Porro, per longum intervallum: & eſt adverbium temporis. Sic dicimus, Lycurgus non porro ab Homeri temporibus fuit. ¶ Interdum ponitur pro deinde, poſtea. *Terent. Hec.* Quid reſtat, niſi porro ut inſer ſiam? ¶ Aliquando eſt adverb. ordinis, pro deinde, præterea. *Terent. Andr. 4. 4. 6.* Move ocyus te, ut, quid egam, porro intelligas. *Id. Phorm. 1. 1.* Porro autem Geta ferietur alio munere. ideſt præterea vero. *Cic. l. 4. Fam. ep. 9.* Non eſt porro tuum, uno ſenſu ſolum oculorum moveri. *Id. 3. Ver.* Hominibus & natura, & diſciplina leviſſimis, porro autem Pop. Rom. conditione ſociis, fortuna ſervis. *Salluſt. in Catil.* Porro autem anxius erat. ¶ Eſt item adv. confirmandi, pro certe, ſane, profecto. *Cicer. pro Planc.* Nihil porro tam inhumanum, tam immane, tam ferum. ¶ Nonnunquam adv. hortantis, pro age, agedum, eja. *Virg. 9. Æn.* Percipe porro, quid dubitem. *Cic. 4. Fin. c. 24.* Perge porro. nam de iſto magna diſſenſio eſt. ¶ Nonnunquam adv. intendendi, pro valde. *Cic. de Sen.* Quæ ſe porro pueros a ſenibus audiviſſe dicebant. ¶ Eſt etiam conjunctio, & ſumitur pro vero, autem. *Cic. pro Mil. c. 9.* Eum porro ſummo conſenſu Pop. Rom. Conſulem fieri videbat. *Id. pro Roſc. Amer.* Jam porro videte cetera Judices. *Id. 7. Ver.* Age porro tu, qui te tam religioſum exiſtimari voluiſti interpretem ſeſe derim. ¶ Vel pro etiam. *Cic. 5. Fin.* Ea nos mala dicimus, ſed exigua, & porro minima. *Id. 3. Ver.* Neque enim perfacete dicta, neque porro ſine ſeveritate dicta ſunt. *Terent. Andr. 1. 5.* Adeon' me ignarum putas, adeon' porro ingratum, & inhumanum? ¶ *Porro Quirites*, vox eſt exclamantis, & Quiritium opem implorantis. *Lucr.* apud *Macrob.* Porro Quirites! libertatem perdidimus. *Auſ. Prosper. carm. 15.* Porro Quirites, aut præcidite, &c. Adde *Tertul. adverſ. Valentin. cap. 14.* ¶ Sæpe vim habet particulæ expletivæ, quæ ornatus gratia adjicitur: & hunc quidem uſum multa habent ex allatis exemplis.

Porrum, i, n. *porro*, Ger. *lauch*, Gal. *porreau*, Hiſp. *puerro*, πράσον, genus oleris. *Plin. l. 19. c. 6.* Porrum ſeritur ſemine ab æquinoctio Autumno. ¶ Porrum eſt duplex, capitatum, & ſectile. De utroque agit *Plin. l. 20. c. 6.* *Martial. lib. 3. epigr. 47.* Et utrumque porrum, ſeſſileſque lactucas. *Juven. ſat. 3. v. 293.* Quis ſectile porrum, Quis tecum elixi vervecis labra comedit?

Porrus, i, m. idem ac porrum. *Celſ. l. 4. c. 8.* Aut jus, in quo porrus cum pullo gallinaceo decoctus ſit. *Martial. lib. 13. epigr. 19.* Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros.

Lars Porſena, Rex Cluſinorum, qui erant populi Hetturiæ. Hic precibus L. Tarquinii Superbi bellum Romanis intulit, ut eum in Regnum reſtitueret, Romamque obſedit. Sed poſt multa virtutum exempla, quæ in Romanis admiratus eſt, præſertim in P. Horatio Coclite, & in C. Mucio Scævola pacem ultro petiit, & Tarquiniorum defenſionem deſtituit. *Liv. l. 2.* ¶ Penultima in *Porſena* brevis eſt. *Martial. lib. 1. epigr. 22.* Hanc ſpectare manum Porſena non potuit. *Virgilius* produxit poſitione duplicis n n, 8. *Æn. v. 647.* Nec non Tarquinium ejectum Porſenna jubebat Accipere.

Porta, æ, f. *porta*, שער, Ger. *thor*, Gal. *porte*, Hiſp. *puerta*, πύλη, aditus urbis, vel alterius loci valle, foſſave muniti, & generatim aditus domus, & cujuſcumque rei. Eſt a *porto*, quia per portam res importantur, & exportantur. Altera quoque nominis ratio affertur. Nam olim, cum urbem novam conderent, aratro urbis futuræ ſpatium deſignabant, ubi vero introitus, & exitus futurus erat, aratrum a deſignatore portabatur: unde portas nominatas volunt. Quomodo differat a janua, V. in Janua. *Cic. 4. Fin.* Si Annibal ad portas veniſſet. *Id. Att. l. 8.* Emitte pedem porta. *Manil. l. 4. v. 664.* Hac ubi ſe primum porta mare ludit ab alta. *Virg. 1. Æn. v. 85.* Qua data porta, ruunt. ¶ Portæ item per ſimilitudinem quædam montium fauces dicuntur in maximas anguſtias coarctatæ, cujuſmodi pleræque in diverſis Tauri montis partibus a Coſmographis commemorantur, ut Caſpiæ Portæ. *Plin. l. 6. c. 11.* ¶ Porta cœli eſt hemiſphærium, ſive ſemiglobus cœli. *Virg. 3. Georg.* Quem ſuper ingens porta tonat cœli. ¶ Portæ jecoris dicuntur de hepatis parte ima, ubi duæ parvæ ſunt protuberantiæ, quas ideirco veteres portas dixerunt, quod crederent, per eas omnem chylum in hepar deferri. Vena quoque ibidem exorta, & per viſcera abdominis diſperſa vena portæ propterea vocatur. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Per vias quaſdam a medio inteſtino uſque ad portas jecoris. ¶ *Portibus* in dat. plur. dixit *Gell. hiſtoric.* teſte *Chariſ. lib. 1. pag. 42.* V. dicta in *Arcus*. ¶ *Portæ itineri longiſſima eſt*, proverbium apud *Var. l. 1. R. R. c. 2.* quo ſignificatur, in apparatu negotii plus ſæpius aliquando temporis, quam in ipſo negotio.

Portabilis, le, adject. *portabile*, qui portari poteſt. *Sidon. l. 8. ep. 11.* Portandos quidem, ſed portabilis. *Auguſtin. ep. 34.* Onus tolerabilius, & portabilius.

Portatio, onis, f. il *portare*, geſtatio, tranſvectio. *Vitruv. l. 10. c. 1.* Portationes eorum non eſſent, niſi plauſtrorum inventæ eſſent machinationes.

Portatorius, a, um, ad portandum idoneus. *Cæl. Aurelian. Tard. l. 1. c. 1. ſect. 15.* Portatoria ſella.

Portatus, a, um, *portato*, latus, allatus, geſtatus. *Plin. l. 4. c. 8.* extr. Peneus accipit amnem Orcon, nec recipit, ſed olei modo ſuper natantem brevi ſpatio portatum abdicat.

Portitus, us, m. *portatura*, φορά, actus portandi. *Plin. l. 9. c. 35.* Tædia exquiſita perditiore portitu. Rectius tamen alii *aſportata*. *Sil. c. 13. v. 443.* Preque averſa tulit portatus in aſtra carinas. Alii legunt *portentos*.

Portendo, is, di, tum, a. 3. *ſignificare*, *moſtrare da lungi*, רמז, Ger. *verkundigen*. Gal. *preſager*, *ſignifier*, Hiſp. *anunciar*, προσημαίνω, a longe oſtendo, præmonſtro, a *porro*, & *tendo*. *Cic. 2. de Div.* Populo commutationem rerum portendit fore. *Id. 2. de nat. Deor.* Quæ tum dormientibus, tum vigilantibus portenduntur. *Plaut. Pœn. 5. 4. 43.* Nunc ea voluptati eſt, quod in extis noſtris portentum eſt, ſoror.

Portentifer, a, um, adject. portenta ferens, portentoſus. *Ovid. 14. Metam. v. 55.* Hanc Dea prævitiat, portentiferiſque venenis Inquinat. Al. leg. *portentificis*.

Por-

Digitized by Google

Portentificus, a, um, adject. portentoſus. *Lactant. l. 2. c. 13.* Portentificas animalium figuras commenti ſunt. V. Portentitas.

Portentoſus, a, um, *moſtruoſa, prodigioſa*, Ger. *wundergeſtaltig*, Gal. *merveilleux, monſtrueux*, Hiſp. *prodigioſo*, τερατώδης, quod portentum facit, portento ſimile. *Cic. 2. de Div. c. 28.* Si quando aliqua portentoſa aut ex pecude, aut ex homine nata dicuntur. *Sueton. in Domit. c. 4.* Puerulus portentoſo, parvoque capite. *Plin. l. 36. c. 13.* Dicamus & labyrinthos, portentoſiſſimum humani ingenii opus. *Senec. epiſt. 87.* Quo quid fieri portentoſius poteſt?

Portentum, i, *moſtro, prodigio*, מופת, Ger. *ein zeichen*, Gall. *prodige*, Hiſp. *prodigio, agüero*, τέρας, monſtrum, oſtentum, prodigium, a *portendo*, quia præmonſtrat, aliquid futurum eſſe, ut cum inſolita corpora in aere apparent, ut cometæ, turbines, & ſereno cœlo tonitrua. *Cic. 2. de nat. Deor.* Prædictiones vero & præſenſiones rerum futurarum quid aliud declarant, niſi hominibus ea, quæ ſint, oſtendi, monſtrari, portendi, prædici? ex quo illa oſtenta, monſtra, portenta, prodigia dicuntur. *Id. 2. de Div.* Nec, ſi id factum eſt, quod fieri potuit, portentum debet videri. *Id. de Prov. Conſ.* Gabinium, & Piſonem duo Reip. portenta, ac pene funera. ¶ Dicitur etiam de bono omine. *Virg. 8. Æn.* Ne quære profecto, quem caſum portenta ferant. Ubi *Serv.* Modo bona omina, quæ victoriam portendunt. ¶ Aliquando etiam portenta dicuntur fictiones, & mendacia rerum naturæ repugnantia. *Cic. 1. Tuſc.* Aut quid negotii eſt hæc Poetarum, & Pictorum portenta convincere?

Porthmeus, m. a. per duas ſyllabas, πορθμεύς, portitor, transfretator, qui homines trans fretum navigio vehit, a πορθμός, *fretum*. *Juven. ſat. 3. v. 265.* Jam ſedet & in ripa, tetrumque novitius horret Porthmea.

Porticatio, onis, f. porticuum complexus, porticus. *Martian. l. Funeris. Dig. de releg. & ſumpt. fun.* In circuitu porticationes.

Porticula, æ, f. parva porticus. *Cic. l. 7. Fam. ep. 23.* Exhedria quædam mihi nova ſunt inſtituta in porticula Tuſculani.

Porticus, us, f. *portico*, אולם, Ger. *gang*, Gal. *porche*, Hiſp. *portal*, στοά, locus amplus, & ſpatioſus, umbrarum, & deambulationis gratia ædificatus, tecto incluſus propter repentinos imbres. *Cic. Att. l. 4.* Eaque cingemus excelſa porticu. ¶ Multæ Romæ inſignes fuere porticus, omnium tamen magnificentiſſima fuit, quæ a Pompejo ædificata, *Pompeja*, vel *Pompejana* dicebatur. *Cic. pro Dom.* Vix pars ædium mearum decima ad Catuli porticum acceſſit. *Ovid. 1. de Arte.* Tu modo Pompeja lentus ſpatiare ſub umbra. ¶ Metonymice ponitur pro ſecta Stoicorum, quia Stoici in porticu Athenis philoſophabantur. *Cic. 4. Acad.* Qui fulcire putatur porticum Stoicorum. ¶ Interdum ſumitur pro tabernaculo, ſive tentorio. *Cic. 5. Tuſc. c. 26.* Namque Æſculapii liberorum ſaucii opplent porticus. Loquitur de Podalirio, & Machaone, qui ad Trojam tabernacula habebant. *Col. l. 9. c. 7.* Conveniet alvearia porticibus ſupermuniri.

Portio, onis, *porzione, parte*, חלק, Germ. *ein theil*, Gal. *portion*, Hiſp. *parte*, μέρος, pars, quaſi partio, a *pars*. *Cic. 7. Ver. cap. 21.* Quin Mamertinis pro portione imperaretur. *Plin. lib. 8. cap. 28.* Circa quod portio magna mortalium hæret. *Id. l. 11. c. 37.* Cerebrum omnia habent animalia, quæ ſanguinem; ſed homo portione maximum, *a proporzione*.

Portionalis, le, adject. particularis. *Tertul. de virg. veland. c. 4.* Subjectum eſt portionale univerſali.

Portiſculus, i, m. *comito, aguzzino*, κελευστής, qui remigibus dat ſignum. *Non. c. 2. n. 637.* Portiſculus proprie eſt hortator remigum; hoc eſt, qui eandem perticam tenet, quæ portiſculus dicitur, qua curſum, & adhortamenta moderatur. Affert autem exempla ex *Ennio*, & *Laberio*. Dictus eſt, quod in portu modos det remigibus, ut ex Ælio Stilone tradit *Feſtus*. ¶ Sumitur etiam pro ſigno, ſeu inſtrumento, quo remigibus datur requies, ac modus, ideſt pro pertica, vel malleo. *Feſt.* Portiſculus eſt, qui in portu modum dat claſſi. Id autem eſt malleus. Idem *Nonius* ſentit, ut ex loco citato apparet. Tranſlate *Plaut. Aſin. 3. 4. 15.* Ad loquendum, atque ad tacendum tute habes portiſculum.

Portito, as, a. 1. freq. a *porto*. *Gel. l. 10. c. 1.* Crumenam plenam aſſiduo portitans.

Portitor, oris, m. qui aliquid portat, a *porto*. *Sidon. l. 6. epiſt. 3.* Portitor apicum. h. e. tabellarius. *Stat. l. 1. Theb. v. 693.* Languet Hyperboreæ glacialis portitor urſæ. ¶ Portitor item, πορθμεύς, dicitur, qui homines in alteriorem fluvii ripam, vel de litore maris ad navem, aut de navi ad litus trajicit. *Virg. 6. Æn.* Portitor has horrendus aquas, & flumina ſervat Terribili ſqualore Charon. ¶ Uſurpatur etiam de publicano, ideſt de eo, qui portorium, ſcilicet fructus pecuniarios ex portu conduxit, quique nomine portorii ſtipem a venientibus exigit. *Don. in Ter. Phorm. 1. 2. Cic. 2. Off. c. 42.* Improbantur ii quæſtus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, ut fœneratorum. Alia exempla ex eod. *Cic.* & *Plauto* affert *Nonius c. 1. n. 65.*

Portiuncula, læ, f. *picciola porzione*, μερίς. *Ulpian. Dig. l. 39. tit. 2. leg. 15.* Si modica portiuncula ædium ampliſſimarum vitium faceret.

Porto, as, avi, atum, a. 1. *portare*, נשא, Ger. *tragen*, Gal. *porter*, Hiſp. *llevar*, φέρω, fero, gero, geſto, a φόρτος, *onus*. *Cic. ad Q. Fr.* Cum homines portarent ad Bajas Neapoli octophoro. *Id. 2. Off.* Ad exemplum amiſſi imperii portari in triumpho Maſſiliam vidimus. ¶ Eſt etiam navibus, aut jumentis aliquid vehere. *Virg. 1. Æn.* Portantur avari Pygmalionis opes pelago. ¶ Dicitur item de rebus incorporeis. *Virg. 9. Æn.* Multa patri portanda dabat mandata. *Salluſt. in Catil.* Sociis, atque amicis auxilia portabant. *Ter. Andr. 2. 2.* Dii boni, boni quid porto? *Id. ibid. ſc. 6.* Portare fallaciam alicui. *Id. Heaut. 4. 1. 15.* Neſcio quid peccati portet hæc purgatio. hoc eſt, hæc excuſatio arguit peccatum aliquod.

Portorium, ii, n. 2. *dazio*, Ger. *zoll*, *fuhr lohn*, Gall. *peage port*, Hiſp. *flete*, πορθμεῖον, naulum, & merces, quæ datur portitoribus, ideſt iis qui nos cymba, vel ponte trans fluvium, vel fretum trajiciunt, a *portando*. *Plaut. Trinum. 4. 4. 15.* Solutum eſt portitori jam portorium. ¶ Portorium etiam fuit vectigal, quod capiebatur ex rerum importatione, & exportatione per maria, flumina, lacus, ſtagna, quod qui redimerent, portitores ſunt appellati. *Cic. 1. de Inv.* Nam ſi Rhodiis turpe non eſt portorium locare. *Id. pro Font.* Nomine portorii in ſingulas amphoras vini quatuor denarios exigere. *Id. in Piſon.* Imponere portorium ſingulis rebus. *Id. Ver. 4.* Portorium dare pro re aliqua.

Portuenſis, ſe. Menſores Portuenſes in *Cod. Theodoſ. lib. 14. tit. 4. leg. 9.* & *Inſcript.* apud *Grater. pag. 472. n. 1.* erant, qui annonam Tiberi a Caudicariis advectam metiebantur, & in horrea publica deferebant. Dicti ſunt a Portu Romano, quod fuit oppidum Hetruriæ cum Portu prope Oſtiam, & fauces Tiberis.

Portula, æ, *porticella*, πυλίς, parva porta. *Liv. l. 25. c. 9.* Philomenes portula aſſueta venationem inferens.

Portulaca, æ, *porcellana*, ἀνδράχνη, genus herbæ. *Turnebe l. 8. c. 1. 23.* rectius dici videtur *portulata*, nempe quia foliis portulas imitatur, & portulas habere videtur. Vel cum Salmaſio potius ſcribendum *porculata*, ut a porcula ſit nomen. Unde & Græcis χοιροβότανον dicitur; & Latinis olim dicebatur porcellia, & porcacia. De portulace ſcribit *Plin. l. 20. c. 20.* & *l. 25. c. 13.*

Portulata. V. Portulaca.

Portunalia, ium, n. 3. παλαιμόνια, ſacra in honorem Portuni, ſeu Palæmonis. Differebant ab Iſthmiis. Nam Iſthmia erant certamina in honorem Neptuni. Deinde Portunalia noctu agebantur, & initiandis magis, quam ſpectaculi ſpeciem præ ſe ferebant. *Varr. l. 5. de L. L.* ¶ Scribitur & Portumnalia.

Portunus, m. 2. ſeu Portumnus, παλαίμων. Deus marinus, qui portubus præeſt, idem ac Melicerta, & Palæmon. Sed *Gronius* docet ad *l. c.* Capellæ hoc nomine nunc Palæmonem, nunc Neptunum ſignari. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 26.* Nomenque productum, ut Portunus a portu, ſic Neptunus a nando, paullum primis literis immutatis. Adde *Virg. 5. Æn. v. 241.*

Portuoſus, a, um, λιμενώδης, quod multos portus habet. *Cic. 3. de Or. c. 19.* Ut Philoſophi tanquam in ſuperum mare Jonium defluerent Græcum quiddam, & portuoſum. *Salluſt. in Jug. c. 16.* Pars Numidiæ portuoſior. *Plin. l. 4. c. 12.* Inſularum portuoſiſſima.

Portus, us, m. *porto*, חוף, Ger. *ein ſchiff port*, Gal. *port*, Hiſp. *puerto*, λιμήν, locus in litore concluſus, ubi naves conſiſtunt ab hyemis, tempeſtatumque injuria liberæ. *Cic. pro L. Man.* Cajetæ portus a prædonibus direptos. *Id. 6. Ver.* Quæ duobus portubus cincta in utriuſque portus oſtium, aditumque projecta eſt. *Id. 1. Fam. ep. 9.* Portum tenere. *Hor. l. 1. od. 14.* Portum occupare. Sic dicimus, a portu ſolvere, prodire, portum ingredi, capere, in portum deferri, invehi, pervenire, ſe recipere, in portum naves cogere, compare, &c. *Cic. Caſ. Virg.* & alii. ¶ Tranſlate uſurpatur pro loco tuto, & quodam adverſarum rerum perfugio. *Cic. pro Syll.* In malis Reip. portum malorum ſuorum aliquem invenire. ¶ Res in portu eſſe dicitur, h. e. in tuto, & extra omne periculum. *Plaut. Merc. 4. 7. 29.* In portu res eſt. ¶ In portu navigare, prov. eſt ſecurum eſſe, & omni periculo defunctum. *Ter. in Andr. 3. 1. 22.* Nunc hujus periculo fit, ego in portu navigo. ¶ Impingere in portu, eſt in ipſo ſtatim operis initio peccare. *Quinctil. l. 4. c. 1.* ¶ Portum pro domo uſurpaſſe veteres, teſtis eſt *Feſtus*, afferens exemplum ex *Leg. XII. Tab.* ¶ Apud JCtos videtur portus peculiarem habere ſignificationem. Ait enim *Ulpian. l. 52. de Verb. ſign.* Portus eſt locus concluſus, quo importantur merces, & inde exportantur, eaque nihilominus ſtatio eſt concluſa atque munita: inde angiportus dictus eſt. V. *Angiportus*.

Porus, i, m. πόρος, *paſſaggio*, tranſitus, meatus, via, a πείρω, *transfero*. Speciatim dicitur de meatu, per quem urina a veſica exit. *Plin. l. 20. c. 21.* Succus decoctæ pori meatus ſuaves facit. In quibuſdam MSS. legitur *permeatus* pro pori meatus. ¶ Eſt etiam genus lapidis candore, & duritie Parii marmoris cadaveribus aſſerendis idoneum. *Plin. l. 36. c. 17.* Parioque ſimilis candore, & duritia, minus tamen ponderoſus, qui porus vocatur.

Pos, potans, unde compos, & impos. *Varro l. 4. de L. L. c. 1.*

Poſca, æ, f. 1. ὀξύκρατον, potionis genus, quod ex aquæ, acetique mixtura conficitur. Alii vinum ſecundarium, ſive loram interpretantur. Eſt a πόω, *bibo*, ut eſca ab ἔδω, *edo*. Apud Celſum *puſca* per u legitur. *Plin. l. 30. c. 7.* Tormina ſedat palumbus ferus ex poſca decoctus.

Poſcinummius, a, um, adject. qui nummos poſcit, ut poſcinummia meretricum baſia, apud *Apul. l. 10. A. A.*

Poſco, is, popoſci, ſine ſup. a. 4. *domandare*, שאל, Ger. *fordern*, Gal. *demander*, Hiſp. *demandar*, αἰτέω, peto. Donatus *poſco* a *poſtulo* diſtinguit, his verbis: Poſcimus imperioſe, poſtulamus jure. *Cic. 6. Ver.* Nemo tam audax, qui poſceret, nemo tam impudens, qui poſtularet, ut venderet. Sed hæ differentiæ non obſervantur. Conſtruitur cum acc. *Cic. 2. Fin.* Quorum e numero primus eſt auſus Leontinus Gorgias in conventu poſcere quæſtionem. ¶ Vel cum duobus accuſativis. *Cic. 3. Ver. c. 3.* Et parentes pretium pro ſepultura liberum poſceret. Adde *Liv. l. 5. c. 54.* ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *a*, vel *ab*. *Cic. 4. Ver.* Si hoc me minuaris non univerſa provincia popoſciſſet. ¶ Vel cum conjunctione, & particula *ut*. *Juv. ſat. 5. v. 112.* Poſcimus, ut cœnes civiliter. ¶ Aliquando eſt provocare. *Virg. 8. Æn.* Haud ucrem dubites in prælia poſcere Turnum. *Cic. 3. Ver.* Poſcunt majoribus poculis. ideſt provocant ſe mutuo ad largius potandum. ¶ Aliquando indicare rem venalem, & pretium ejus taxare. *Plaut. Merc. 2. 4. 22.* Tanti, quanti poſcit, vin', tanti emam illam? ¶ Aliquando requirere, exigere. *Caſ. 4. B. G.* Ad quos ſe celeriter, cum uſus poſcit, recipiunt. ¶ Aliquando vocare. *Plaut. Curc. 5. 3. 5.* Clamore hominem poſco. *Virg. 8. Æn. v. 573.* Ego poſcor Olympo. Poſcere aliquem reum, eſt accuſare. *Liv. l. 1.* ¶ Poſcere ſibi, *pretendere, arrogarſi*. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 33.* Audaciæ partes Roſcii ſibi popoſcerunt. ¶ Poſcere aliquid, pro polliceri. *Ter. Heaut. 3. 3. 44.* Ctiam erat, ſibi ut id nunc det; illam illi tamen poſt daturam mille nummum poſcit. Sed ſignificatio hæc oritur ex tota conſtructione verborum. ¶ *Peposci* pro *poposci*, dixerunt antiqui, teſte *Gell. l. 7. c. 9.* ex *Valerio Antiate*.

Poſea, vel Poſia, æ, f. olivæ, ſeu oleæ genus, de qua *Cato de R. R. c. 6, Varr. l. 1. R. R. c. 24.* & *Colum. l. 12. c. 47.*

Poſidianus, a, um, adject. ut Poſidianæ aquæ apud Bajas, quæ a *Poſidio* Claudii Cæſaris liberto nomen acceperunt. *Plin. l. 31. c. 2.*

Poſidium, vel Poſideum, i, n. promontorium & oppidum Joniæ, oraculum Branchidarum appellatum, nunc *Capo di Melano*. *Plin. l. 5. c. 29.* ¶ Item promontorium in finibus Macedoniæ, *Id. l. 4. c. 10.* ¶ Item aliud in Syria. *Id. l. 5. c. 20.*

Poſidonia, æ, ποσειδωνία, eadem ac Jonia, regio Aſiæ minoris, a Ποσειδῶν, *Neptunus*. ¶ Item urbs Lucaniæ, al. Pæſtum, *Plin. l. 3. c. 5.*

Poſitio, onis, *ſito, poſitura*, הושבה, Ger. *gelegenheit*, Gal. *aſſiette*, Hiſp. *poſtura*, κατάθεσις, conſtitutio, ſitus. *Cic. pro Flac. c. 26.* De quorum urbis poſitione, propter pulchritudinem, etiam inter Deos certamen fuiſſe proditum eſt. *Col. l. 1. c. 6.* Naturalis calor contingit poſitione cœli, & declinatione. Ubi *poſitio cœli* ponitur pro ſitu, vel ſtatu ad aliquam cœli, vel Solis partem. Alii aſpectum vocant. *Quinct. l. 3. c. 7.* Illa propria, quæ ex loci poſitione, aut munitione ſunt. ¶ Syllabam dicimus eſſe longam poſitione, vel poſitura, cum vocalem duæ conſonantes immediate ſequuntur, ut *Terra, aſtra*. *Diomed. Grammat. l. 2.* & *Quintil. l. 9. c. 4.* ¶ A Dialecticis, & Rhetoribus poſitiones appellantur θέσεις, ipſa veluti fundamenta, quibus argumenta innituntur. *Quinc. l. 5. c. 10.* Quin aliquando etiam argumenta ex ipſis poſitionum viribus ducimus. Adde *l. 2. c. 3.* ¶ Poſitio dictionis eſt vocis terminatio, *deſinenza*. *Quintil. l. 1. c. 4.* Aut quæ fœminina poſitione mares, aut neutrali fœminas ſignificant. ¶ Poſitio in pronunciando dicitur ſyllabæ depreſſio, & ſublationi, ſeu elevationi opponitur, illa a Græcis θέσις dicitur, hæc ἄρσις. *Quintil. l. 9. c. 4. Diomed. Grammatic. l. 3.* ¶ Apud Philoſophos poſitio dicitur, cum aliquid dicendo ponitur, ſeu, ut ſcholæ loquuntur, cum abſentia rei poſitiva exponitur: huic contraria eſt detractio, ſeu privatio, qua rem privative explicamus. *Sen. ep. 87.* Paupertas non per poſitionem, ſed per detractionem dicitur, vel, ut antiqui dixerunt, per orbationem: Græci dicunt στέρησιν.

Poſitivus, a, um, adject. *poſitivo*, θετικός, quod primo poſitum eſt, nec aliunde derivatum. Hinc Nomen poſitivum, vel abſolutum eſt, quod rem ſimpliciter, & abſolute ſignificat, ut *doctus, fortis, bonus*, &c. Ita dictum creditur, quia eſt quaſi fundamentum comparativi, & ſuperlativi. *Sergius*, & *Cledonius Grammatici*. Legitur præterea hæc vox apud *Gell.* in titulo *c. 4. l. 9.* qui ſic habet. Nigidius argutiſſime docuit, nomina non poſitiva eſſe, ſed naturalia, quod ipſe *Gell. in c. eod.* ſic exponit. Nomina, verbaque non poſitu fortuito, ſed quadam vi, & ratione facta eſſe, Nigidius docet.

Poſitor, oris, m. qui ponit, conditor. *Ovid. 9. Met. v. 448.* Et in Aſide terra Mœnia conſtituit poſitoris habentia nomen. *Id. Faſt. 2. v. 63.* Templorum poſitor.

Poſitura, æ, *poſitura*, poſitio, ſitus. *Gel. l. 14. c. 1.* Quo habitu, quaque forma, quaque poſitura ſtellarum aliquis naſceretur, *coſtellazione*. *Lucret. l. 2. v. 1027.* Poſituræ diſcrepitant res. hoc eſt diſpoſitione.

Poſitus, us, m. idem ac poſitio, ſive ſitus. *Celſ. l. 8. in princ.* Prius poſitus oſſium, figuraſque indicabo. *Tacit. 6. Ann. c. 21.* Poſitus ſiderum. *Id. 4. Ann. c. 5.* Poſitus regionis. *Ovid. de medicam. faciei, v. 19.* variare capillos poſitu.

Poſitus, a, um, *poſto, collocato*, מושבה, Ger. *geſetzt*, Gal. *ſituation*, Hiſp. *pueſto, ſito*, τεθείς, ſitus, collocatus, partic. a *pono*. *Cic. 2. Agr. c. 35.* Romam in montibus poſitam, & convallibus, &c. ¶ Interdum ſumitur pro depoſito. *Liv. l. 7.* Poſitis omnium aliarum rerum curis. ¶ Interdum pro exanimato. *Virg. 4. Æn.* Sic te ut poſita crudelis abeſſem. *Albinovan. ad Liv. v. 349.* Nec juvenis poſiti ſupremos deſtrue honores. ¶ Interdum pro ſepulto. *Albinov. eleg. 1. v. 69.* Vix poſito Agrippa, tumuli bene janua clauſa eſt. ¶ Item pro præpoſito, ut poſitus ſuper armamentarium, eſt præfectus armamentario. *Curt. l. 6. c. 7.* Nobili juveni ſuper armamentarium poſito, quod ſcelus pararetur, indicat. ¶ Aliquando idem eſt ac ſatus, *ſeminato*. *Virg. 2. Georg. v. 354.* Seminibus poſitis. ¶ Hoc poſito, *ciò ſuppoſto*. *Cic. 1. Div. c. 50.* Hoc autem poſito, atque conceſſo, eſſe quandam vim divinam. ¶ *Poſtus* pro poſitus per ſyncop. *Lucr. l. 3. v. 885.* putreſcat corpore poſto. h. e. humato.

Poſſeſſio, onis, *poſſeſſione*, ירושה, Ger. *erbbeſitzung*, Gal. *poſſeſſion*, Hiſp. *poſſeſſion*,

[illegible] actus, ſive ipſum jus poſſidendi agri, aut ædificii. Cic. pro Mil. Niſi ſibi hortorum poſſeſſione ceſſiſſet. ¶ Poſſeſſio fiduciaria eſt, quæ ea conditione nobis traditur, ut eam alteri poſtea reſtituamus. Sic dicitur quaſi accepta, data fide. Liv. l. 2. Nobiles eam tyranno velut fiduciariam (poſſeſſionem) dare optimum viſum. ¶ Frequenter ſumitur pro ipſis rebus, quæ poſſidentur, præſertim pro bonis immobilibus. Cic. in Parad. Etenim ſi iſti callidi rerum æſtimatores prata, & areas magno æſtimant, quod ei generi poſſeſſionum nemo nocere poteſt. Cæſ. l. 1. B. C. c. 17. Militibus in concione agros ex ſuis poſſeſſionibus pollicetur. ¶ Transfertur etiam ad res incorporeas. Cic. de Orat. Noſtra eſt enim omnis iſta prudentiæ, doctrinæque poſſeſſio, in quam homines quaſi caducam, atque vacuam abundantes otio nobis occupatis involaverunt.

Poſſeſſiuncula, æ. parva poſſeſſio. Cic. Att. l. 14. ep. 23. Credas, velim, mihi majori offenſioni eſſe, quam delectationi, poſſeſſiunculas meas.

Poſſeſſivus, a, um. poſſeſſivo, [illegible]. Nomen poſſeſſivum eſt, quod ſignificat rem poſſeſſam, vel pertinentem ad aliquem, ut Antonianus, Pompejanus, Regius, &c. Quinctil. l. 1. de verb. & voc orat. In quibus patrium pro poſſeſſivo dicitur.

Poſſeſſor, oris, poſſeſſore, [illegible], Ger. inhaber, Gall. poſſeſſeur, Hiſp. poſſeedor, [illegible], qui poſſidet. Cic. 2. Offic. c. 22. Ut poſſeſſores pellantur ſuis ſedibus.

Poſſeſſorius, a, um, poſſeſſorio, quod ad poſſeſſionem ſpectat. Tryphon. l. pen. §. Sed nonquid, ff. de bon. libert. Sed nunquid Prætor et denegare poſſeſſorias actiones debeat.

Poſſeſſus, us, m. poſſeſſo, poſſeſſio. Apul. in Apol. Plurimis rebus poſſeſſu careo, uſu ſuo.

Poſſeſſus, a, um, [illegible], poſſeduto. Ovid. 1. Amor. el. 2. v. 8. Et poſſeſſa ferus pectore verſat amor.

Poſſeſſrix, icis, f. poſſeditrice, quæ poſſidet. Aſin. apud Non. c. 2. n. 631. Alibi totius mundi poſſeſſricem.

Poſſibilis, & le, poſſibile, Ger. moglich, Gal. poſſible, Hiſp. que puede ſer, [illegible], quod fieri poteſt, a poſſum. Plaut. Stich. 5. 6. 3. Poſſibile eſt ſtantem ſtanti ſuavium dare amicum amicæ? Ita referunt quidam Lexicographi. at legendum eſt proſſibilis, vel proſſibule. Sunt qui legunt Proſſibile eſt. h. e. meretricium eſt. Quinctil. l. 3. c. 8. Melius ergo qui tertiam partem dixerunt [illegible], quod noſtri poſſibile nominant, quæ, ut dura videatur appellatio, tamen ſola eſt. Modeſtin. lib. 27. Dig. tit. 1. l. 1. Faciam autem, quod poſſibile erit.

Poſſibilitas, atis, f. poſſibilità, facultas, potentia. Arnob. l. 2. Omnia numinis ſui poſſibilitate facere. Pallad. in Februar. tit. 14. Sarmenta pro vitis poſſibilitate ſervabis. Adde Serv. ad 1. Æn v. 605.

Poſſideo, es, edi, eſſum, a. 2. poſſedere, [illegible], Germ. beſitzen, Gall. poſſeder, Hiſp. poſſeer, [illegible], habeo in mea poteſtate, vel dominio. Cic. 3. de Orat. c. 30. Sua eſſe omnia, atque a ſe poſſideri, ſicut propria, volunt Philoſophi. Id. 2. Inv. c. 45. Inverecundum animi ingenium poſſidere. ¶ Et etiam occupare. Id pro Dom. c. 41. Forum armatis hominibus poſſidere. ¶ Ex edicto poſſidere, eſt poſſidere per adjudicationem, ſive per decretum, ideſt rem nobis judicis ſententia adjudicatam. Cic. pro Quinct. Ut ex edicto bona poſſidere liceret. ¶ Publice poſſidere, eſt in fiſcum redigere, confiſcare. Cic. 12. Phil. c 6. Bona ejus cenſuit publice poſſidenda.

Poſſido, is, a. 3. idem quod poſſideo, teneo, occupo. Lucret. l. 1. v. 380. Inter corpore quod ſiet, poſſidat inane. Et v. 964. Uſqueadeo quem quiſque locum poſſidit, in omnes, &c.

Poſſum, tes, tui, ſine ſup. potere, [illegible], Ger. mogen, Gal. pouvoir, Hiſp. poder, [illegible], potens ſum, valeo, a potis & ſum, per Apocopen. Veteres dicere poteſſem, & poteſſe pro poſſem, & poſſe. Lucil. l. 5. Nam ſi quod ſatis eſt homini, id ſatis eſſe poteſſit, &c. Plaut. Aul. 2. 4. 30. Cedo, talentum magnum exorari poteſſe ab iſto ſene? Sic poteſſit pro poſſit apud eund. Aulul. 1. 2. 41. & poteſſunt pro poſſunt. Id. Pœn. 1. 2. 17. Et poſſe pro poteſt, apud Cic. in Brut. c. 46. Et paſſive poteſtur apud Lucret. l. 3. v. 1024 & poteratur, Cælius apud Non. c. 10. n. 33. & poſſitur in veteri quadam lege, quam refert Cujac. l. 7. Obſervat. c. 19. Quæ omnia nunc obſoleverunt. ¶ Conſtruitur cum infinitivo. Cic. pro Dom. Poſſum nominare ex agro Sabino ruſticos vicinos, & familiares meos. Id 13. Phil. Fieri poteſt, ut fallar. ¶ Interdum verbum infinitivi ſupprimitur. Plaut. Pſeud. 2. 2. 38. Poteſt, ut alii ita arbitrentur. i. e poteſt fieri. Cic. l. 1. Fam. ep. 7. Poterat utrumque præclare, ſi eſſet fides, ſi gravitas in hominibus Conſularibus. ¶ Vel conſtruitur abſolute. Plaut. in fragm. Non hic, ut poſſit, edit, ſed poſſe cupit, ut edat. ¶ Vel cum acc. comm. Cic. l. 6. Fam. Ego, quid poſſim, neſcio, vel potius me parum poſſe ſentio. Virg. 8. Ecl. Non omnia poſſumus omnes. Aliqui volunt ſubintelligi infinitivum facere, aut hujuſmodi. ¶ Vel cum acc. & præp. ad. Cic. 1. de Div. Quid ſcammoniæ radix ad purgandum, quid ariſtolochia ad morſus ſerpentium poſſit. ¶ Vel cum præpoſ. apud. Cic. 5. Verr. Et præter ceteros is, qui apud iſtum plurimum poterat. i. e valebat, habebat magnam auctoritatem. ¶ Vel cum abl. Cic. l. 6. Fam. Si auctoritate, & gratia tantum poſſem. ¶ Vel cum præp. a, vel ab. Ter. prol. Heaut. v. 13. Sed hic actor tantum poterit a facundia. ¶ Vel cum adv. quin. Cic. 3. de Or. c. 20. Non poſſum, quin exclamem. non poſſo far di meno. ¶ Vel cum adv. quoad. Cic. Att. l. 5. Juvenem hominem, amabo te, quoad potes. ¶ Ponitur aliquando pro valere, & bene habere. Cic. 1. Tuſcul. Nihil dolet niſi pes; poſſunt oculi, poteſt caput, latera, pulmones, poſſunt omnia. ¶ Aliquando pro debere, licere, æquum eſſe. Cic. pro Dom. Certe Conſules cauſam ſuſcipere, certe Senatus aliquid conſilii capere potuit. ¶ Poſſiem, poſſies, poſſiet, pro poſſim, is, it, Comicorum eſt, præſertim Plauti Stich. 3. 2. 25. Men. 5. 9. 65. & Ciſtel. 1. 3. 37. Adde Cic. in Arat. v. 304.

Poſt, dopo, dappoi, [illegible], Ger. nach, Gal. apres, Hiſp deſpues, [illegible], præp. ex iis, quæ acc. inſerviunt, quæ demonſtrat ordinem loci, temporis, vel alicuius alterius rei. Cic. de clar. Orat. Poſt homines natos. Id. Att. lib. 3. ep. 7. Et alii pueri poſt diem tertium ejus diei literas alias attulerunt. ¶ Significat etiam pone, retro. Cæſ. l. 7. B G. Repente poſt tergum equitatus cernitur. Virg. Ecl 3. Tu poſt carecta latebas. ¶ Interdum uſurpatur adverbialiter, loco adv. poſtea, [illegible], ſine caſibus. Cic. l. 7. Fam. ep. 5. Ut initio mea ſponte, poſt autem invitatu tuo mittendum duxerim. Id in Brut. Quas idem Cæſar anno poſt, & deinceps ſingulis annis adminiſtraviſſet in Gallia. Id. l. 1. Fam. ep. 9. Paucis poſt diebus, quam Luca diſceſſerat. Id. pro Roſc. Amer. c. 30. De Capitone poſt viderimus. ¶ Sive præpoſitio ſit, ſive adverbium, venuſte conjungitur cum adv. in o definentibus, ut Multo, paulo, aliquanto, tanto, & tunc vel præponitur, vel poſtponitur. Cic. 1. Cat. Neque enim ſunt aut obſcura, aut non multo poſt commiſſa. Id. in Orat. Quæ nequaquam ſatis deferbuiſſe poſt aliquanto ſentire cœpimus. Cæſ. l. 1. B. C. c. 20. Poſt paulo de Domitii fuga cognoſcunt. ¶ Adverbium jungitur cum inde, & deinde. Ter. Andr. 3. 2. 3. Primum fac iſthæc ut lavet, poſt deinde, quod juſſi ei dare bibere, date. Virg. 5. Æneid. ſpatio poſt deinde relicto. Lucret. lib. 3. v. 530. Poſt inde per artus ire alios. ¶ Poſt eſſe, eſt poſtponi. Salluſt. in Catil. c. 53. Ubi periculum advenit, invidia, atque ſuperbia poſt fuere. Quidam duas voces jungunt poſtfuere.

Poſtautumnalis, le, qui poſt autumnum venit, ut Pyra poſtautumnalia apud Plin. l. 15. c. 15.

Poſtea, adv. dopo, dappoi, [illegible], Ger. darnach, Gall. apres, Hiſp. deſpues, [illegible], exinde, ex poſt, & ea. Cic. in Brut. Poſteaque proſperæ res deinceps multæ conſecutæ ſunt. Ter. Hec 4. 1. 36. Quid tum poſtea? Celſ. l. 7. c. 9. Injicere id cavum candente ferro, Poſtea deinde imponere id, quod purget. ¶ Pro præterea, in oltre, oltre a ciò. Plaut. Merc. 2. 3. 31. Neſcio quid meo animo eſt ægre, pater: poſtea hac nocte non quievi ſatis ex mea ſententia.

Poſteaquam adv. dappoiche, poiche, [illegible], poſt illud tempus, quo aliquid actum fuit. Significat tempus, & indicativum poſtulat. Cic. l. 10. Fam. ep. 1. Et poſteaquam de medio curſu Reipubl. ſum voce revocatus. ¶ Aliquando interponitur conjunctio vero. Cic. l. 3. Fam. ep. 7. Poſtea vero quam ita cœpi, &c.

Poſtea. V. Poſtica.

Poſteri, orum, ſubſt. m. poſteri, diſcendenti, [illegible], [illegible], quicunque ex nobis, & poſt nos etiam ex aliis naſcentur. Cic. 3. de nat. Deor. Expectantur hæ pœnæ a liberis, a nepotibus, a poſteris. Anton. ad Cic. lib. 4. ad Att. Non eſſe poſteris tendendas inimicitias.

Poſterganeus, a, um, adject. a tergo poſitus. Arnob. l. 4. Occaſus ab ſole poſterganeus habebitur.

Poſterior, & us, o. 3. poſteriore, [illegible], Ger. der folgende, Gal. poſterieur, Hiſ. poſtrero, [illegible], [illegible], ulterior tempore, vel ordine, comp. a poſterus. Cic. 3. de Or. Parta eſſe debent poſteriora ſuperioribus. Plin. l. 11. c. 45. Poſteriores pedes. i piedi di dietro. Rurſus Cic. de clar. Orat. Ætate poſterior. ¶ Interdum idem eſt, quod vilior, minor. Ter. Adel. 5. 4. 50. Si id fit dando, atque obſequendo, non poſteriores feram. Ubi Donatus ait, ſubauditur, Partes, ideſt, Non vincar a Mitione. Cicer in Phil. 13. c. 3. Ut hæc poſteriora libertate ducas. Id. in Piſon c. 27. Poſterius & nequius illo nihil eſt. Plaut. Mil. 4. 1. 7. Omnes res poſteriores pono, atque operam do tibi. cedaſene tutto. ¶ Quemadmodum omnes cognati ante tritavum majores vocantur, ita poſt trinepotem poſteriores. Ita Paul. Dig. lib. 38. tit. 10. leg. 10. Frequentius tamen ii appellantur poſteri.

Poſteritas, atis, poſterità, diſcendanti, [illegible], Ger. nachkommen, Gal. poſterité, Hiſp. poſteridad, [illegible], [illegible], poſterum ſeculum, vel ipſi poſteri, ſive homines, qui poſt nos naſcentur. Cic. 1. Tuſc. c. 15. Cum optimus quiſque maxime poſteritati ſerviat. Id. de Am. c. 4. Quo in genere ſperare videor, Scipionis, & Lælii amicitiam notam poſteritati fore. ¶ Dicitur etiam ſimpliciter de tempore mox futuro, etiam viventibus nobis. Cic. Fam. 2. ep. penult. Si me audies, vitabis inimicitias, & poſteritatis otio conſules.

Poſterius, adv. dopo, nell' avvenire, [illegible], poſtea. Cic. 6. Verr. Jubet iſte poſterius ad ſe reverti. ¶ Ponitur etiam pro tardius, vel ſecundo. Plaut. Epid. 2. 2. 70. Vos priores eſſe oportet, nos poſterius dicere. ¶ Interdum pro minus, vilius. Plaut. Aſin. 1. 1. 48. Poſterius iſtuc dicis, quam credo tibi.

Poſtero, as, a. 1. [illegible], differo. Pallad. Novembr. tit. 4. Quod ſpecie merito poſtecavit, fundendi ubertate compenſat.

Poſterula, læ, f. Ammian. l. 30. poſtierla. Cum bivium armato milite vidiſſet oppletum, per poſterulam excedens &c. h. e. per poſticum, vel per occultam ſemitam, & reductam.

Poſterus, a, um, ſeguente, [illegible], quod poſtea exiſtit, ſequens. Cicer. 4. Ver. Id ei poſtere die venit in mentem, &c. Id. 2. de nat. Deor. c. 91. In poſterum tempus. Varr. l. 1. R. R. c. 40. Poſtero anno. ¶ In poſterum, nell' avvenire, [illegible], [illegible], eſt in poſterum tempus, poſtea, poſthac. Cic. l. 2. Fam. ep. 7. Ego nec præterita, nec præſentia abs te, ſed ut ab homine longe in poſterum proſpiciente futura expecto. Plin. in epiſt. In poſterum, ſi tu adhibebis modum, ego adhibebo. ¶ Poſtero, abſolute, eſt poſtero die. Tac. l 4 Ann. c. 45. Idemque cum poſtero ad quæſtionem traheretur. ¶ Poſteri diei, h. e. eſt atri. Non. c. 2. n. 40. V. Ater.

Poſtfactus, a, um, adject. fatto dopo. Gell. l. 17. c. 7. Utrum in poſtfacta modo furta lex valeat, an etiam in antefacta.

Poſtfero, ers, tuli, latum, a. anom. idem ac poſtpono, vel poſthabeo. Plin. l. 3. c. 4. de Narbonenſi prov. Urbibus, & agricolarum cultu, virorum, morumque dignatione, amplitudine opum, nulli provinciarum poſtferenda. Liv l. 3. c. 64. Qui libertati plebis ſuas opes poſtferrent.

Poſtfuturus, a, um, futurus poſtea. Plin. l. 7. c. 55. Poſtfuturi æſtimatio. Adde Gell. l. 17. c. 7.

Poſthabeo, es, a. 2. poſporre, [illegible], poſtpono. Virgil. 7. Ecl. Poſthabui tamen illorum mea ſeria ludo. Ter. Phorm. 5. 7. 13. Omnes poſthabui mihi res, poſtquam, &c.

Poſthabitus, a, um, poſpoſto, partic. a poſthabeo. Cic. 5. Tuſc. c. 1. Ut omnibus rebus poſthabitis totos ſe in optimo vitæ ſtatu exquirendo collocarent. Virgil. 1. Æn. Poſthabita Samo.

Poſthac, adv. nell' avvenire, [illegible], Ger. furhin, Gal. dorenavant, Hiſ. de aqui adelante, [illegible], poſt hoc tempus, deinceps, in futurum, a poſt. Cic. Att. l. 2. Scribam poſthac ad te planius.

Poſthæc, idem ac poſtea. Cic ad Att l. 13. ep ult. Inde ambulavit in litore, poſthæc in balneum. Quidam leg. poſt hæc diviſum. Plures poſt horam.

Poſthinc, adv. [illegible], deinde, deinceps. Virg. 8. Æn. v. 546. Poſthinc ad naves graditur. Scribitur & poſt hinc diviſim.

Poſthumia, æ, f. mulier bibaciſſima, cuius meminit Catul. epigr. 28. ¶ Poſthumia lex, l'innaffiar nè ſpargere, lata fuit a Numa Pompilio, teſte Plin. lib. 14. cap. 12.

Poſthumia gens patricia Romana, ex qua P. Poſthumius Q. F. Tubero Conſul fuit cum M. Valerio A. U. 249. Meminit Cic. 2. de Legib. & Valer. Max. l. 2. c. 2. ¶ In veteribus monum. legitur Poſtumius ſine aſpiratione, teſte Manut. in Orthograph.

Poſthumianus, a, um, adject. a Poſthumiis, ut Poſthumiana imperia, apud Gell. l. 1. c. 13. hoc eſt Poſthumii Tuberti dictatoris, qui filium injuſſu ſuo pugnantem ſecuri feriri juſſit.

Poſthumus, a, um, nato dopo la morte del padre, Ger. hinfiltig, Gal. poſthume, Hiſp. poſtumo, [illegible], qui poſt mortem patris natus eſt, a poſt, & humus, quaſi natus poſt humatum patrem. Cic. 3. Fin. Ut liberis conſultum velimus, etiamſi poſthumi futuri ſint. Id. 1. de Orat. c. 39. Poſthumus & natus, & antequam in ſuam tutelam veniret, mortuus. Adde Plaut. Aul. 2. 1. 41. ¶ Aliud eſt Poſtumus ſine aſpiratione, quod V. ſuo loco.

Poſtibi, adv. idem quod poſtea. Plaut. Pœn. Prol. v. 108. Dat aurum, ducit noctem, poſtibi rogitat, unde ſit. Adde ibid. 4. 2. 81.

Poſtica, æ, f. idem ac poſticum. Suapte natura adjectivum eſt. Subintelligitur enim janua, vel pars. Non. c. 3. n. 158.

Poſticula, æ, f. 1. dim. a poſtica. Apul. l. 2. Met. Per quandam brevem poſticulam intrivocat me.

Poſticulum, i, n. pars exigua, quæ eſt poſt domum. Plaut. Trin. 1. 2. 157. Poſticulum hoc recepit, cum ædis vendidit. Hunc locum Agellius l. 17. c. 6. adducit, ut probet recipere in venditionibus poni pro excipere, ſeu retinere. Idem Plaut. ibid. 4. 3. 78. Ubi nunc filius meus habitat? S. Hic in hoc poſticulo.

Poſticum, ci, n. l' uſcio di dietro della caſa, [illegible], [illegible], oſtium in poſteriore parte ædium. Natura adjectivum eſt. Nam & anticum, & poſticum refertur ad vocem oſtium, quomodo & antica, & poſtica dicitur reſpiciendo vocem janua. Hor. lib. 1. ep. 5. Atria ſervantem poſtico falle clientem. Titin. Ieſtterna, apud Non. c. 3. n. 158. Duo poſtica, quæ loco mercede. Ubi quidam intelligunt, agrum vel hortum poſt domum ſitum. ¶ Speciatim poſticum dicitur locus, ubi ventrem exoneramus, qui fere in poſtico domus locari ſolet. Varr. apud Non. c. 3. n. 158. Retrimenta cibi, quæ exierunt per poſticum, vallem fecerunt. Arnob. lib. 2. Superfluas fœditates ejiciunt poſticis. ¶ Item cavus locus amphitheatri, unde feræ emittuntur. Ammian l. 28. c. 3. Ut ſæpe faciunt amphitheatrales feræ, diffractis tandem ſolutæ poſticis.

Poſticus, a, um, che è di dietro, [illegible], quod retro eſt, a poſt, ut anticus ab ante. Servius ad 2. Æn. ſcribit, Augures poſticam vocare ſeptentrionalem cæli partem, anticam vero meridionalem. Unde vett. Gloſſ. Antica, [illegible]. Varr. l. 6. de L. L. Ejus templi partes quatuor, ſiniſtra ab Oriente, dextra ab Occaſu, antica ad Meridiem, poſtica ad Septentrionem. Liv. l. 43. c. 8. Hortus erat poſticis ædium partibus. Solin. c. 50. Poſticis pedibus inſilire. ¶ Poſtica linea in agris dividendis Servio Sulpitio dicebatur, quæ ab Oriente ad Occidentem ſpectaret. Feſt. ¶ Poſtica ſanna, eſt clancularia irriſio, a geſtu ridentium aliquem a tergo. Perſ. ſat. 1. v. 62. Poſticæ occurrite ſannæ.

Poſtidea, adv. idem ac poſtea, quaſi poſt id. Plaut. Stich. 1. 2. 40. Cum æquius eſt, nos patientem habere ea, poſtidea viros noſtros. Id. ibid. 5. 5. 17. Poſtidea loci ſi hoc eduxeris, &c.

Poſtidem, adv. idem ac poſtea, Plaut. Aul. 1. 2. 42. Nunc quo profectus ſum, ibo. Poſti-

poſtidem domum. Its in manuſcriptis optimis, & vett. edit. Voſſius legit obſervatuis Grutem, & alii. *Var. l.* 8. *de L. L.* Verba, quæ non ad rationem ſunt, oportet non uti. Sic enim obſoleſcunt, ac poſtidem tacitius corrigi poterunt. Sic legendum cenſet Scioppius. Ubi vulgo *poſtea item*.

Poſtilēna, æ, f. *groppiera*, *poſolino*, *ἀρχαλὴ*, lorum ex ephippio, vel clitellis, quod ſub caudam jumenti alligatur, ne ſarcina impoſita decidat. *Plaut Caſ.* 1. 1. 37. Ita te aggerunda curvum aqua faciam probe, ut poſtilena poſſit ex te fieri.

Poſtilla, ad. idem, ac poſtea. *Catull. carm.* 85. Nec ſibi poſtilla metuebant talia verba. *Ter. Phorm.* 2. 1. 33. Prima coitio eſt acerrima, ſi eam ſuſtinueris, poſtilla jam, ut lubet, ludas licet. *Id. Andr.* 3. 4. 33. Poſtilla nunc primum audio. *da quel tempo in qua queſt' è la prima volta, che ne odo novella*.

Poſtior, neut. ab eo, n, & *poſt*, *andar dopo*, *eſſer inferiore*. *Sidon. l.* 1. *ep.* 11. Severianum ſicut honore poſtibat, ita favore præceſſerat.

Poſtis, is, m. *baleſtrata della porta*, ἐϊα, Germ. *thurpfoſt*, Gall. *jambage*, Hiſp. *baſtidor*, φλιγὼν, valva oſtii, ſive latus portæ, ex lapide, ligneve, a *poſt*, quod poſt fores ſtet. Duo poſtes ſunt, quorum alter fores ſuſtinet cardinibus affixas, alter ſeram recipit, & repagula, cum oſtium clauditur. *Cic. pro Dom.* Si is poſtes tenuerit, & aliquid dixerit. ¶ Sæpe pro ipſis foribus ponitur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 493. Emoti procumbunt cardine poſtes. ¶ Transfertur ad res alias. *Lucr. l.* 3. *v.* 370. Cernere uti animus ſublatis poſtibus ipſis, ideſt oculis, qui ſunt animi fores.

Poſtliminium, ii, n. a. ἀνοσίμωσιον, jus recuperandi, ſum in patriam reditionis, ea, quæ ex patriæ finibus egreſſi reliquimus. *Paul. lib.* 49. *tit. de capt. & de poſtlim.* &c. Poſtliminium eſt jus amiſſæ rei recipiendæ ab extraneo, & in ſtatum priſtinum reſtituendæ, inter nos, ac liberos populos, Regeſque moribus, ac legibus conſtitutum. Nam quod bello amiſimus, aut etiam citra bellum, hoc ſi rurſus recipiamus, dicimur poſtliminio recipere. Idque naturali æquitate introductum eſt, ut qui per injuriam ab extraneis detinebatur, is, ubi in fines ſuos rediiſſet, priſtinum jus ſuum reciperet. ¶ Eſt a *poſt*, & *limen*, quod ſicut in domo finem quendam facit, ita de imperii fine, ſeu termino dicitur, quia homo, vel res ab hoſtibus capta in limen noſtrum poſtea pervenit. *Scævola apud Cic. in Top.* 1. 8. & *Gell. l.* 7. *c.* 18. *Cic. pro Balb. cap.* 11 Quod ſi civi Romano licet eſſe Gaditanum, ſive exilio, ſive poſtliminio, ſive rejectione hujus civitatis. *Id.* 1. *de Or.* Quem pater ſuus, aut populus vendidiſſet, aut Pater patratus dedidiſſet, ei nullum eſſe poſtliminium. ¶ Poſtliminio redire dicuntur, quæcunque a nobis alienata ad hoſtem pervenerunt, cum a noſtro limine exierint, & poſt ad idem limen revertantur. *Scævola apud Gell. loc. cit.* & *Gell. Ælius apud Feſt.* V. *l.* 49. *Dig. de capt. & poſtlim. tit.* 15. *l.* 19. ¶ Translate *Apul. l.* 1. *A. A.* Poſtliminio me in larum ruſpidinis reducens. h. e. rurſus me per reverſionem in lorum ducens. *Id. l.* 1. Corpus poſtliminio mortis animare.

Poſtmeridiānus. V. Pomeridianus.

Poſtmitto, is, a. 3. idem ac poſtpono. *Cic. pro Col. cap.* 12. Quod in alicujus agreſtis periculo non poſtmitteret. Sed rectius optima quæque exemplaria habent *prætermitteret*.

Poſtmodo, adv. idem, ac poſtmodum. *Liv. l.* 4. Fore, ut poſtmodo gaudeant, ſe iræ moderatos. *Ovid. l.* 1. *de ar. v.* 486. voti poſtmodo compos eris.

Poſtmŏdum, adv. *dopo*, *dipoi*, poſtea, poſtremo, ex *poſt*, & *modus*. *Liv. l.* 1. Sæpe ex injuria poſtmodum exortam gratiam. *Terent. Hecyr.* 2. 1. 11. Poſtmodum reſciſces.

Poſtparior, oris, m. ſucceſſor, hæres, qui poſt nos bona noſtra adeptus poſſidet. *Plaut Trucul.* 1. 1. 42. Ut ante parta demus poſtpartoribus.

Poſtpōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *poſporre*, אחר, Germ. *nachſetzen*, Gall. *poſpoſer*. Hiſp. *poſponer*, περὶ ἐλάττονος ποιεῖν, poſthabeo, vilius puto, quaſi retro pono. *Plin. lib.* 13. *cap.* 19. Cyrenaica regio loton ſuæ poſtpoſuit paliuro. ¶ Aliquando ſumitur pro omittere. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 21. Omnia poſtpoſui, dummodo præceptis patris parerem.

Poſtprincipium, ii, progreſſus rei alicujus, qui principium ſubſequitur. *Varro apud Gell. l.* 16. *c.* 18. Voluptas autem, vel utilitas talium diſciplinarum in poſtprincipiis exiſtit, cum perfectæ abſolutæque ſunt, in principiis vero ipſis ineptæ, & inſuaves videntur. Adde *Plaut. Perſ.* 4. 1. 4.

Poſtpŭto, as, avi, atum, a. 1. *poſporre*, poſthabeo, poſtpono. *Ter. Hecyr.* 3. 5. 33. Te poſtputaſſe omnes res præ parente, intelligo. *Id. Adelph.* 2. 3. 9 Quin omnia ſibi poſtputavit eſſe præ meo commodo.

Poſtquam, adv. idem ac poſteaquam. *Cic. Att. l.* 12. Non multo, poſtquam tu a me diſceſſiſti. *Ter. Andr.* 3. 1. 16. Poſtquam ante oſtium me audierit ſtare. *Plaut. Merc. prol. v.* 12. Biennium factum eſt, poſtquam abii domo. ¶ Interdum interpoſito aliquo verbo dividitur. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 3. Quod poſt accidiſſet, quam dediſſem litteras. *Nepos in Dione*, *c. ult.* Quartum poſt annum, quam in Siciliam redierat.

Poſtrēmitas, atis, ἐσχατιά, extremitas. *Macrob. Saturn. l.* 1. *c.* 21. Tam ima, quam ſumma poſtremitas.

Poſtrēmo, adv. *ultimamente*, *finalmente*, Ger. *zuletzt*, Gall. *enfin*, Hiſp. *ultimamente*, *en fin*, τὸ τελευταῖον, τὰ ὕστατα, ultimo loco, denique, tandem, ad extremum. *Cic. de nat. Deor. l.* 1. *c.* 37. Quære, veſtes Deus primum ubi habitet, deinde quæ cauſa eum loco moveat, poſtremo Deus quid appetat.

Poſtrēmum, adv. idem, ac poſtremo. *Cic* 3. *de Or.* In quo ille poſtremum inſtitiſſet. *Ter. Andr.* 2. 9. 24. Si id facis, hodie poſtremum me vides. *per l' ultima volta*.

Poſtrēmus, a, um, *ultimo*, אחרון, Ger. *der aller letzt*, Gal. *dernier*, Hiſ. *poſtrero*, ὕστατος, ἔσχατος, ultimus, extremus, ſup. a *poſterus*. *Cic. in Or.* De ſimilibus alia prima ponet, alia poſtrema. *Plaut. Ciſtell. in fine.* Date plauſum poſtrema in Comœdia. ¶ Interdum accipitur pro nequiſſimo. *Cic. pro Roſc. Am.* Ut homines poſtremi pecuniis alienis locupletarentur. ¶ Eſſe in poſtremis, *eſſer degli ultimi*. *Id.* 1. *Fam. ep.* 9. ¶ Ad poſtremum, ultimo loco, *finalmente*. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 52. Ad poſtremum cedit miles. ¶ Gradus *poſtremior*, & *poſtremiſſimus* leguntur quidem apud Scriptores, ſed non apud optimos. *Gracchus apud Gell. l.* 15. *c.* 12. Omnium nationum poſtremiſſimum, nequiſſimumque exiſtimatote. *Apul. de Deo Socrat.* Nullum animal in terris homine poſtremius.

Poſtrīdie, adv. *il giorno dopo*, *il giorno ſeguente*, ממחרת, Germ. *des andern tags*, Gall. *le lendemain*, Hiſp. *la dia deſpues*, τῇ ὑστεραίᾳ, die poſtero, die ſequenti, ex *poſterâ die*, quaſi poſtero die. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 4. *Ver.* Eo die nihil actum eſt, adeſſe jubentur poſtridie. ¶ Vel cum adv. *quam*. *Cic. l.* 14 *Fam. ep.* 7. Quid cauſæ autem fuerit, poſtridie intellexi, quam a vobis diſceſſi. ¶ Vel cum gen. ut Poſtridie ejus diei, calendarum, nonarum, iduum. *Cic. l.* 3. *Fam.* Hæc ſcripſi poſtridie ejus diei, cum caſtra haberem in agro Moſeliæ. *Cæl. Cic. l.* 8. *ep* 2. Poſtridie ejus abſolutionis in theatrum Curionis Hortenſius introiit. ¶ Vel cum acc. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 4. Quæ poſtridie ludos Apollinares futura eſt. *Suet. in Aug. c.* 92. Poſtridie nundinas.

Poſtrīduānus, a, um, adiect. qui poſtridie venit, vel fit. *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 16. Majores noſtri dies poſtriduanos ad omnia cavendos putarunt. V. *Ater*.

Poſtrīduo, adv. idem ac poſtridie. *Plaut. Mil.* 4. 2. 90. Poſtriduo natus ſum ego, mulier, quam Jupiter ex Ope natus eſt.

Poſtſcēnium, ii, n. pars theatri poſt ſcenam. Translate *Lucret. l.* 4. *v.* 1173. Poſtſcenia vitæ vocat eas actiones, quas homines celant. verba ſunt: Omnia ſummopere hos vitæ poſtſcenia celant, Quos retinere volunt. Alii legunt *poſt ſcenam*, diviſim.

Poſtſcrībo, is, ipſi, iptum, a. 3. *ſcriver dopo*. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 64. Tiberii nomen ſuo poſtſcriberet.

Poſtſignāni milites dicuntur qui poſt ſigna collocati ſunt. *Ammian. l.* 18. *c.* 10 & *l.* 24. *c.* 13. V. *Salmaſ. de Milit. Rom. pag.* 127.

Poſtvĕnio, is, n. 4. *venir dopo*. *Plin l.* 18. *c.* 25. Nunc præcurrente tempeſtatum ſignificatu, nunc poſtveniente.

Poſtverta, vel Poſtvorta, æ, Dea, quæ perverſo partui præſidet, ut cum non caput, ſed pedes priores in naſcendo exeunt, ut Proſa ſtat, quæ recto partui præeſt. *Varro apud Gell. l.* 16. *c.* 16. Sed *Ovid. l.* 1. *Faſt.* ſcripſit, Porrimam, & Poſtvertam, vel ſorores, vel comites ex ſtudio Carmentæ fuiſſe, Porrimam res prœteritas cecniſſe, Poſtvertam prædixiſſe, quæ futura eſſent. Item & apud *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 7. legere eſt. *Ovid. loc. cit. v.* 633. Porrima placantur, Poſtvertaque, ſive ſorores, ſive fugæ comites, Mænali Nympha, tuæ. Alterum quod porro fuerat, cecinſſe putatur: Alterum verſurum poſtmodo quidquid erat.

Poſtulāria fulgura, quæ votorum, aut ſacrificiorum ſpretam religionem deſignant. *Feſt*.

Poſtulatio, onis, f. *domanda*, αἴτησις, actus poſtulandi, petitio. *Cic. Att. l.* 5 Eſt illa quidem impudens poſtulatio. *Id. ad Q. Fr.* Cum te unam diceret poſtulationi L. Scutii Pauſæ reſtitiſſe. ¶ Poſtulationibus vacare, vel reſpondere, eſt eas expedire. *Plin. l.* 7. *ep. ult.* Cum explorâſſet Conſules poſtulationi vacaturos. ¶ Dicitur etiam de actionibus advocatorum, patronorumque in foro. *Suet. in Ner. c.* 7. Celeberrimis patronis non tumultuarias, & breves, ut aſſolet, ſed maximas, plurimaſque poſtulationes certatim ingerentibus. ¶ Interdum, ſumitur pro ſupplicatione publica, quæ in templis Deo, & Cœlitibus fit ad eorum iram averruncandam. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 10. Poſtulationes deberi eſſe Jovi, Saturno, Neptuno, Telluri, Diis cæleſtibus. ¶ Interdum pro querela, interpoſitione querelarum. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 45. Arcis poſtulatio hæc eſt, cum hujus dicta intelligo.

Poſtulatītius, a, um, παραιτητός, quod poſtulatur, ſeu ad poſtulationem conceditur, ut Poſtulatitii gladiatores, qui poſtulante populo præter ordinarios, & conſuetos exhiberi Principes benignitate conſueverunt. *Sen. ep.* 7. Hæc plerique ordinariis paribus, & poſtulatitiis præferunt.

Poſtulātor, oris, m. αἰτητής, qui poſtulat. *Suet. in Ner. c.* 15. In juriſdictione poſtulatoribus, niſi ſequenti die, &c. Aliqui legunt *poſtulationibus*.

Poſtulatorius, a, um, adject. quo aliquid poſtulatur. Itaque poſtulatoria fulmina, apud *Senec. l.* 2. *quæſt. nat. c.* 49. ſunt quibus ſacrificia intermiſſa, aut non rite facta repetuntur, quaſi iis poſtulent Dii, ut res ſibi divinæ rite fiant. Hæc *Feſtus* poſtularia vocat.

Poſtulātrix, icis, f. quæ poſtulat. *Tertull. de carne Chriſti*, *c.* 13. adjective ſolemnitates poſtulatrices.

Poſtulatum, i, *domanda*, αἴτημα, idem ac poſtulatio. ideſt petitio. *Cic. Att. l.* 7. Poſtulataque hæc ab eo interpoſita eſſe. *Id. l.* 12. *Fam. ep.* 4. Ultro ab illo ad nos intolerabilia poſtulata retulerunt. *Nepos* 7. 1. 8. Poſtulata facere noluit. *ſoddisfare alle domande*.

Poſtulatus, a, um, *domandato*, petitus. *Flor. l.* 4. *c.* 12. Poſtulatum ſilentium. ¶ Item delatus, accuſatus. *Plin. l.* 7. *c.* 27. Sit proprium Catonis, quater & quadragies cauſam dixiſſe, nec quemquam ſæpius poſtulatum, & ſemper abſolutum. *Cic.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 3. *a med.* Sextius a Nerio de ambitu poſtulatus. ¶ Argentum poſtulatum apud *Marcial. lib.* 7. *epigr.* 85. videtur eſſe *poſtulatum*, vel *puſulatum*, V. Puſulatus.

Poſtulatus, us, m. idem ac poſtulatio, ſive petitio. *Liv. l.* 4. *c.* 9. Poſtulatu audito matris, tutorumque.

Poſtulio, onis, f. idem, ac poſtulatio, a *poſtulando*. vox eſt ſacrorum. *Varro l.* 4. *L. L.* Eiſe reſponſum, Deum maxime poſtulionem poſtulare. *h. e.* ſacrificium ad ejus iram placandam, & veniam poſtulandam. *Arnob. l.* 4. In ceremoniis veſtris, rubriſque divinis, poſtulionibus locus eſt.

Poſtŭlo, as, avi, atum, a. 1. *domandare*, שאל, Ger. *begehren*, Gal. *demander*, Hiſ. *demandar*, ἀξιόω, αἰτέω, poſco, peto, vel, ut aliqui explicant, rem debitam, & juſtam peto, meo quodammodo jure peto. Solet diſtingui inter *poſtulare*, *poſcere*, *petere*, *obſecrare*, & *flagitare*, quia poſcimus imperioſe, petimus precario, poſtulamus jure, obſecramus, cum per ſacra rogamus, flagitamus non ſine ſtrepitu verborum, addendo convicium. *Cic. pro Quinct.* Tamen, quia cauſa poſtulat, non flagitat, præteribo. *Id.* 6. *Verr.* Nemo tam audax, qui poſceret, nemo tam imprudens, qui poſtularet, ut venderet. Sed hæc differentia non obſervatur. Conſtruitur cum acc. *Cic. Att. l.* 1. Statim ſi lem publicam poſtularit. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *a*, *ab*. *Cic. de Am.* Neque quicquam unquam, niſi honeſtum, & rectum alter ab altero poſtulabit. ¶ Vel cum abl. & præp. *pro*. *Gell. l.* 7. *c.* 19. P. Scipio Africanus poſtulavit pro L. Scipione Aſiatico fratre. ¶ Duos etiam acc. videtur habere. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 7. Orationes me autem duas poſtulas. Alii leg. *a me*. ¶ Vel cum conjunctione, & particula *ut*. *Cic. Fam.* 1. *ep.* 3. Poſtulatum eſt, ut Bibuli ſententia divideretur. ¶ Vel cum infinito & ſæpe accipitur pro cupere, velle. *Terent. Adelph.* Per oppreſſionem ut hanc mihi eripere poſtulet. *Id. Eun.* 1. 1. Si tu poſtulet certa ratione facere. ¶ Item pro requirere, exigere, ut Perſona, res, cauſa, locus, tempus poſtulat. *Cic. in Or.* Ut cauſæ natura, & temporis ratio poſtulabit. *Id. l.* 2. *Fam. ep.* 15. Ut amicitia noſtra, & tua fides poſtulabit. ¶ Item pro æquum cenſere. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 3. Ubi piem pietatem, ſi iſto more moratam tibi poſtulem placere, mater, mihi quo pacto præcipis? ¶ Item pro interrogare. *Cic. pro Balbo.* Sapientes homines, & publici juris periti Gaditani M. Lepido, Q. Catulo Coſſ. a Senatu de fœdere poſtulaverunt. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Poſtulare de colloquio, *domandar d' abboccarſi*. ¶ Eſt etiam deſiderium ſuum, vel amici in jure, apud eum, qui juriſdictioni præeſt, exponere, vel alterius deſiderio contradicere. *Ulp. l.* 1. *ff. de poſtul.* ¶ Item accuſare, ſeu querelam deferre de altero apud alterum. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 17. Gabinium tres adhuc factiones poſtulant. *Id. ib. l.* 2. *ep.* 7. Sextius ab indice Cn. Nerio Pupinia de ambitu eſt poſtulatus. *Suet. in Cæſ. c.* 4. Dolabellam Conſularem, & triumphalem virum repetundarum poſtulavit. ¶ Poſtulare quæſtionem, ejus eſt, qui injuriam ſibi factam vindicare, aut alteri, quam vindicare ad eum pertineat. *Liv. l.* 2. Quæſtione in poſtulatoribus iis, qui pulſati fuerant. Sic poſtulare ſervos in quæſtionem, apud *Cic. pro Mil. c.* 20.

Poſtumatus, us, m. locus poſterior. *Tertull. adverſ. Valentin. c.* 35. Sunt qui nec principatum Bytho deferunt, nec poſtumatum.

Poſtumiānus, a, um, ad Poſtumium aliquem pertinens, ut Poſtumiana imperia, *Gell. l.* 1. *c.* 13. Poſtumiana cædes, *Liv. l.* 4. *c.* 51.

Poſtumius, a, um, Poſtumianus, ut Poſtumia lex, *Plin. l.* 14. *c.* 10. Poſtumia via, *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 21. quæ fuit in Gallia Togata, apud Bebriacum, in Veroneſi agro, ſemitatque ad occidentem, Genuam verſus.

Poſtŭmo, as, n. 1. poſterior ſum. *Tertull. Apolog. c.* 19. Prophetæ Moſy poſtumant. Adde *de reſurr. carn. c.* 45.

Poſtŭmus, a, um, adject. *ultimo*, poſtremus, ultimus, a *poſt*, ut extimus ab *extra*, intimus ab *intra*. *Apul. l.* 4. *Metam.* Poſtuma ſpes. *Virg.* 6. *Æn. v.* 763. Silvius, Albanum nomen, tua poſtuma proles, Quem tibi longævo ſerum Lavinia conjux Educet, &c. Sunt hic magnæ Interpretum lites. Ajunt enim quidam, Silvium poſt mortem Æneæ natum, atque ideo ſcribunt *poſthumus*. *longævo* autem reponunt, inter Deos agenti, immortali. Alius tamen hujuſmodi interpretatio durior videtur. ¶ Poſtumus cognomen Romanum, rectius ſcribitur ſine aſpiratione ſic enim plerumque legitur in antiquis monumentis. *Manut. in Orthogr.* ¶ Poſthumus alio ſenſu V. ſuo loco.

Poſtvorta. V. Poſtverta.

Poſtvota, æ, epithetum Veneris apud *Servium ad Æneid.* 1. *v.* 724.

Potus. V. Poſitus.

Potabilis, le, adject. *potabile*, qui potari poteſt. *Auſon. de urbib.* 14. *v.* 31. Fons modico potabilis hauſtu. *Cal. Aurel. Tard.* 1. *c.* 4. Medicamentis potabilibus uti.

Potacŭlum, i, n. potio, potatio. *Tertul. Apolog. c.* 39. Non epulis, nec potaculis.

Potamantis, ii, f. ποταμαντὶς, herba, qua pota homines inſanire dicuntur. *Plin. l.* 24. *c.* 17.

Potamogiton, onis, ποταμογείτων, herba fluviatilis. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Potatio, onis, f. πόσις, actus potandi. *Cic.* 1. *de Div.* Si modo temperatis eſcis, modicíſque potationibus ita eſt affectus, ut ſopito corpore ipſe vigilet.

Potātor, oris, m. *bevitore*, φιλοπότης, qui potationibus indulget. *Plin. l.* 20. *c.* 23. Radix cujuſque ex aqua decocta potatoribus ſitim facere narratur. Adde *Plaut. Men.* 2. 2. 34.

Digitized by Google

Potatorius, a, um, adject. ad potandum aptus, ut potatorium vas. *Plin. Valer. l. 3. c. 54.*

Potatus, a, um, *bevuto*, *Plin. l. 2. c. 103.* In Faliſco Clitumni amnis aqua potata candidos boves facit.

Potatus, us, m. potus, potatio. *Apul. l. 7. Met.* Vinum potatui affatim ſufficiens.

Pote, particula, quæ cum ut juncta ſignificat quippe, nempe, quoniam. *Cic. 5. Fam. 3.* Utpote qui peregre depugnavit. ¶ Adhibetur etiam pro *poteſt*. *Terent. Adelph. 3. 5. 11.* Nihil pote ſupra. *Perſ. ſat. 1. v. 58.* Qui pote? vis dicam? &c.

Potens, entis, o. *potente*, [illegible], Ger. *vermogend*, Gal. *puiſſant*, Hiſp. *poderoſo*, ἰσχυρός, qui multum poteſt, qui in magna potentia eſt, magnis opibus, & copiis præditus, atque affluens. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. pro Domo, cap. 19.* Cum tu florens, ac potens per medium forum popularis volitares. *Id. 8. Att. ep. 3.* Potentiſſimi homines. ¶ Vel cum abl. *Virg. 1. Æn.* Terra antiqua, potens armis, atque ubere glebæ. ¶ Vel cum gen. *Liv. l. 8.* Inter ſarcinas objacentes, neque pugnæ, neque fugæ ſatis potentes cæduntur. *Id. l. 36. c. 13.* Dum liber, dum mei potens ſum. ¶ Potens imperii, qui imperium obtinet. *Tac. Ann. 11. c. 31.* ¶ Potens Regni, eſt Regno maturus. *Liv. l. 2.* Juvenem jam eſſe dictitans, ac Regni potentem. ¶ Potens uteri, eſt præſes mulieribus parturientibus. *Ovid. 9. Metam.* Diva potens uteri, ideſt Diana, ſeu Ilithya, ſeu Lucina. Sic Potens ſcelerum, apud *Senec. Theb.* h. e. qui in ſceleribus patrandis valet plurimum. Potens mentis, hoc eſt compos, *Senec. Thyeſt. v. 547.* Iræ potens, qui iram coercet, *Curt. l. 4. c. 2.* Non tenuit iram Alexander, alius alioquin potens non erat, *lo collera, da cui ordinariamente ſi laſciava traſportare*. Sic potens ſuperſtitionis, *che non ſi laſcia vincere dagli ſcrupoli*, *Id. Curt. l. 7. c. 7.* ¶ Votis aliquem potentem facere, h. e. compotem. *Ovid. 8. Metam.* ¶ Conſtruitur & cum infinito. *Lipian. l. 5. ambo. Dig. de compenſat.* Si quis igitur potens compenſare fuerit. ¶ Et cum ablat. & præpoſ. in. *Catull. epigr. 98. (al. 101.)* Sis in amore potens. *Quintil. l. 2. c. 2.* Potentiſſimus in affectibus. ¶ Et cum accuſ. & præpoſ. *ad*. *Id. l. 6. c. 1.* Potentior ad efficiendum. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Ovid. 3. Amor. el. 11.* potentia verba. *Id. ibid. el. 7.* Auro nihil potentius. *Quintil. lib. 6. cap. 4.* potentiſſima argumenta. *Plin. l. 13. c. 2.* Potentiſſimus odor. ¶ Potens abſolute, more ſubſtantivi. *Cic. Fam. 9. ep. 16.* Contra potentes ne quid ſtulte dicam, aut faciam. *Horat. l. 3. od. 30.* Ex humili potens.

Potentator, oris, m. potens, princeps. *Tertull. de reſurr. carn. c. 23.* Solus potentator, & rex regnantium.

Potentatus, us, m. *potentato*, *principato*, δυναστεία, potentia, principatus, a *potens*. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 31.* Cum tantopere de potentatu inter ſe multos annos contenderent. *Liv. l. 28. c. 38.* At illa cum ab re averſus, cum æmulo potentatus inimicus rem Annibali aperit.

Potenter, adv. *potentemente*, [illegible] δυνατῶς, quantum fieri poteſt. *Hor. in Arte v. 40.* Cui lecta potenter erit res. *Quintil. l. 8. c. 4.* Quod in altercatione fit potentius. *Id. Declam. 274.* Potentiſſime dicere.

Potentia, æ, *potenza*, *podeſtà*, [illegible], Ger. *macht*, Gal. *puiſſance*, Hiſ. *potencia*, δύναμις, eis, vires, poteſtas, a *potens*. *Virg. 1. Georg.* Ne tenuet pluviæ, rapidive potentia Solis Acrior. ¶ Sæpe ſumitur pro auctoritate, & opibus civilibus. *Cicer. 2. de Invent.* Potentia eſt ad ſua conſervanda, & alterius obtinenda idonearum rerum facultas. ¶ Differunt ſecundum Priſcianum potentia, & poteſtas, quod poteſtas magis pro vi accipitur, potentia pro dominatione. Sed hæc differentia non obſervatur. *Cic. 3. Off.* Dummodo potentiam conſequatur. *Id. pro Mur. cap. 11.* Erant in magna potentia, qui conſulebantur. *Plin. l. 3. ep. 7.* Fuit inter principes civitatis ſine potentia, ſine invidia.

Potentialiter, adverb. *Sidon. l. 7. ep. 14.* Cui me animus potentialiter notum morum ſimilitudine facit.

Poterion, n. 2. genus herbæ. *Plin. l. 27. c. 12.* Poterion, aut, ut alii vocant, phrynion, vel neurada, large fruticat, ſpinis retorrida, lanugine ſpiſſa, foliis parvis, rotundis, ramulis longis, mollibus, lentis, tenuibus, flore longo, herbacei coloris, ſemine nullo uſu, ſed guſtu acuto, & odorato.

Poterium, ii, ποτήριον, poculum. *Plaut. Stich. 3. 4. 12.* Nos noſtro Samiolo poterio tamen vivimus. Adde *Trinum. 4. 3. 10.*

Poteſſe, & **Poteſſim**. V. Poſſum.

Poteſta, æ, f. 1. idem ac poteſtas, apud vet. *Plaut. Merc. Prol. v. 63.* Neque poteſtam ſibi fuiſſe. Sed rectius legitur *poteſtatem* in opt. editionib.

Poteſtas, atis, *podeſtà*, *licenza*, *potere*, [illegible], Ger. *underrwalt*, Gall. *puiſſance*, Hiſp. *potencia*, *facultad*, δύναμις, potentia, vis, facultas, a *potens*. *Cic. 3. de Leg. c. 1.* Regia poteſtas. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Redigere aliquem in ſuam poteſtatem. *Id. ibid.* Tenere motum animi in ſua poteſtate. *Id. 5. Fam. ep. 4.* Omnibus in rebus me fore in tua poteſtate, tibi confirmo. *Id. Catil. 2. c. 11.* Habere familiam in poteſtate. V. Familiam. In poteſtate ſua aliquos continere. *Id. Phil. 8. c. 10.* Conveniendi ſui poteſtatem omnibus facere. *Id. ad Q. Fr. l. 1.* Cum neque Prætores diebus aliquot adiri poſſent, vel poteſtatem ſui facerent. *Id. Fam. 1. ep. 7.* Quoties mihi certorum hominum poteſtas erit, quibus dem, non prætermittam. *Id. pro Dom. cap. 19.* Vitæ, necisque poteſtatem habere in aliquem. Sic dare, deferre, permittere, concedere, tradere poteſtatem alicujus rei alicui, *dar facoltà*, *dar licenza*, *dar comodo*. *Cic. pro Balb. pro Quint. 1. de Orat. poſt med. in fin. & alibi.* ¶ In poteſtate mea eſt hoc facere, *è in mio potere*, *in mio arbitrio*. *Cic. 4. Ver.* Petis a me, quod in tua poteſtate eſt. ¶ Dicitur etiam poteſtas de conſilio, & ratione. Hinc Exire de poteſtate, eſt mentis impotem fieri. *Cic. 3. Tuſc. c. 5.* Itaque nihil melius, quam quod eſt in conſuetudine ſermonis Latini, cum exiiſſe ex poteſtate dicimus eos, qui effrenati feruntur aut libidine, aut iracundia. Quanquam ipſa iracundia libidinis eſt pars. Sic enim definitur iracundia, ulciſcendi libido. Qui igitur exire ex poteſtate dicuntur, idcirco dicuntur, quia non ſunt in poteſtate mentis, cui regnum totius animi a natura tributum eſt. *Id. 4. Tuſc. c. 36.* Iratos proprie dicimus exiiſſe de poteſtate, id eſt de conſilio, de ratione, de mente. ¶ Metonymice accipitur pro eo, qui Magiſtratum gerit, vel Judiciis præeſt, denique pro Principe potenti, quem Græci Dynaſtam vocant. *Cic. 1. Tuſc.* Sed tanquam a Magiſtratu, aut ab aliqua Poteſtate legitima, ſic a Deo avocatus, atque emiſſus exierit. ¶ Hinc Prætores urbium Poteſtates appellantur. *Sueton. in Claud. c. 23.* Juriſdictionem de fidei commiſſis, quotannis, & tantum in urbe delegari Magiſtratibus ſolitam, in perpetuum, atque etiam per Provincias Poteſtatibus demandavit. *Juven. ſat. 10. v. 99.* An Fidenarum, Gabiorumque eſſe poteſtas. Adde *Plin. l. 9. c. 8.* ¶ Hinc poteſtas dicitur de imperio, ſeu juriſdictione in Rep. *giuriſdizione*, *comando*. *Auct. ad Herenn. l. 3. c. 7.* Poteſtates gerere. *Cic. Phil. 1. c. 7.* Verſari cum imperio, & poteſtate in Republica. *Sueton. in Cæſare c. 30.* Poteſtate abire.

Poteſtativus, a, um, adject. qui poteſtatem habet. *Tert. adv. Hermog. cap. 19.* A quo non tantum ordinativum, ſed & poteſtativum capit principium.

Poteſtur. V. Poſſum.

Pothos, i, m. πόθος, flos vagæ ſpeciei, cujus duo genera tradit *Plin. l. 21. c. 11.* ¶ Quidam putant eſſe eundem illum, quem recentiores florem Conſtantinopolitanum appellant, Galli *Croix de Hieruſalem*.

Potiens, entis, particip. a potior, iris. *Cicer. 3. Tuſc. c. 18.* Natura voluptatibus potiens dolore caret.

Potilis, le, adject. potabilis. *Cæl. Aurel. Tard. 3. c. 8. & l. 5. c. 8.*

Potin', *ſi può? puoi tu?* pro *potes ne?* vel *potis ne eſt?* *Terent. Adelph. 4. 1. 23.* Potin', ut deſinas? *Id. Andr. 3. 5. 6.* Potin' es mihi verum dicere?

Potina, æ, Dea apud Romanos, quæ puerorum potui præſidere putabatur, ut Eduſa eorundem alimentis. *Varr. Non. c. 2. n. 310.*

Potio, onis, f. *bevanda*, [illegible], Ger. *ein tranck*, Gall. *breuvage*, Hiſp. *bevida*, πόσις, potus. *Cic. 4. Tuſc.* Quin, quod ne mente quidem recte uti poſſumus multo cibo, & potione repleti? *Id. 1. Fin.* Cum cibo, potioneque fames, ſitiſque depulſa eſt. *Id. de Sen.* Tantum cibi, & potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur. ¶ Dicitur & de medicamento, quod bibitur. *Cicer. pro Cluent. cap. 64.* Pharmacopola circumforaneus prima potiona mulierem ſuſtulit. *Celſ. l. 4. c. 8.* Potiones athicaces ad id. Adde *Plaut. Men. 3. 5. 21.* ¶ Servus a potione, eſt pincerna. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 578. n. 1.*

Potiono, as, a. 1. *dar da bevere*, ποτίζω, potum præbeo. *Sueton. in Calig. c. 50.* Creditur potionatus a Cæſonia uxore amatorio quidem medicamento, ſed quod in furorem verterit. Adde *Veget. de Re Veter. l. 1. c. 34.*

Potior, & potius, o. 3. *migliore*, ἀμείνων, βελτίων, melior, præſtantior, charior, antiquior. *Cicer. de Amic.* Itaque cives potiores ſunt, quam peregrini, & propinqui, quam alieni. *Id. 1. Fin.* Judicabat, nulla ad legendum his eſſe potiora. *Id. in Somn. Scip. c. 6.* Nihil mihi fuit potius quam ut Maſiniſſam inviſerem. *Tacit. in Agric. c. 33.* Honeſta mors turpi vita potior. ¶ Potiorem habere, eſt præferre. *Cæſ. l. 1. B. C.* Semper ſe Reipublicæ commoda privatis neceſſitudinibus habuiſſe potiora. ¶ In rebus amatoriis potiores dicuntur, qui apud amicam magis gratia valent. *Tibull. l. 1. el. 6.* At tu, qui potior nunc es, mea furta caveto. *Horat. Epod. 15.* Non feret, aſſiduas potiori te dare noctes. ¶ Potior pro compos, h. e. qui re aliqua potitus eſt. *Plaut. Caſ. 1. 1. 22.* Hercle me ſuſpendio, quam tu ejus potior fias, ſatius eſt mortuum. Alii tamen legunt *potitor*.

Potior, iris, d. 3. *impadronirſi*, [illegible], Ger. *uberkommen*, Gal. *jouir*, Hiſp. *alcançar*, ἐπιτυχεῖν, eſt potem, ſeu compotem alicujus rei fieri, vindicare ſibi, adipiſci, acquirere, a *potis*. Conſtituitur vel abſolute. *Cic. de Sen.* Cujus voluptatis avido libidines temere, & effrenate ad potiundum incitarentur. ¶ Vel cum gen. *Cic. pro Roſc. Am.* Prudentiſſima civitas Athenienſium, dum ea rerum potita eſt, fuiſſe dicitur. *Auct. ad Her. l. 4. c. 25.* Athenienſium potiri ſunt Spartiatæ. ¶ Vel cum abl. *Cic. 2. Off.* Omni Macedonum gaza, quæ fuit maxima, potitus eſt Paullus. ¶ Vel cum acc. *Nepos Eumen. c. 3.* Qui ſummam imperii potirentur. *Lucr. l. 3. v. 1050.* Homerus ſceptra potitus. ¶ Sumitur interdum paſſive pro venire in alienam poteſtatem. *Plaut. Capt. a. 1. ſc. 1. v. 24.* Nam poſtquam meus Rex eſt potitus hoſtium. ¶ Eſt etiam compotem eſſe, dominum eſſe, poſſidere, in poteſtate habere, tenere, frui. *Id. l. 1. Fam.* Ii, qui potiuntur rerum, ideſt imperium tenent, imperio fruuntur. *Id. de Sen.* Deinde iis, quibus ſenectus ſi non abunde potitur, non omnino caret. *Ter. Adelph. a. 5. ſc. 4. v. 17.* Ille alter ſine labore patria potitur commoda. ¶ Eſt etiam tertiæ conjugationis. *Virg. 3. Æn.* Fas omne abrumpit, & auro Vi potitur. *Ovid. 13. Met.* Tuque tuis armis, nos te poteremur Achille. Alii legunt *potiremur*. *Valer. Flac. l. 7. v. 54.* Scilicet Æolii potireris ut auro. Alii *poteretur*. ¶ Legitur & *potio, is*, active paſſione. *Plaut. Amph. 1. 1. 23.* Qui me, cum liber, eum (h. e. me) nunc potivit pater ſervituti. *Feſtus*: Potitus ſervitute ab antiquis dicebatur, qui, ut ait Labeo, ſervitutem ſervit. Eadem ſenſu *Ter. Phorm. 3. 1. 5.* Ne quid decepta potiretur mali. Al. leg. *pateretur*.

Potis, & te, o. 3. *potente*, *che può*, δυνατός, potens. *Plaut. Mil. 3. 1. 90.* Alteri ſapienter potis es conſulere. *Virg. 3. Æn.* Nec potis Ionios fluctus ſuperare ſequendo. *Cic. 2. Tuſc. c. 16.* ex antiquo *Poeta*. Neque ſanguis ullo potis eſt pacto profluens conſiſtere. ¶ Adhibetur etiam in plurali numero. *Varr. l. 2. R. R. c. 2.* Ut videamus, quid paſtores potis ſint. *Plaut. Pœn. 1. 2. 27.* Duæ populo plus ſatis dare potis ſunt.

Potiſſime, adv. idem ac potiſſimum. *Cic. pro Mur.* Is potiſſime honore affecto deſtinator daretur. *Id. 1. de Or.* Non potiſſime contemno.

Potiſſimum, adv. *principalmente*, μάλιστα, maxime, præcipue, ale. ſup. a *potis*. *Cic. 1. de Leg.* A Deo nobis cauſa ordienda eſt potiſſimum. ¶ Differunt potius, & potiſſimum, quod potius ad duo tantum, potiſſimum ad plura refertur, ut fit in cæteris comp. & ſup. ut Quem potius inſtituam hæredem? Fabium, an Lucium? Quem Juriſperitorum potiſſimum conſulam? *Auct. ad Her. l. 1.* Cum quærit, utrum de duobus potius, aut quid de pluribus potiſſimum dicat. ¶ Invenitur tamen quandoque potiſſimum referri ad duo. *Cic. de Invent.* Quanquam præſtat honeſtas incolumitati, tamen utri potiſſimum conſulendum ſit, deliberetur.

Potiſſimus, a, um, *ottimo*, *ſpeciale*, *ſingolare*, ἄριστος, βέλτιστος, optimus, præſtantiſſimus, præcipuus, ſup. a *potior*. *Quintil. l. 10. c. 3.* Denique ut ſemel, quod eſt potiſſimum, dicam, id eſt præcipuum. *Plin. l. 14. c. 2.* Hactenus potiſſima nobilitas datur peculiaribus, ac vernaculis Italiæ.

Potitii, orum, m. 2. Herculis Sacerdotes, a *potiendo*, quod ſoli exta ſolemnibus vescerentur, uti Pinarii, a πεινᾶν, *eſurire*, quod non ederent, ſed miniſtrarent. *Serv. ad 8. Æn.* V. Pinarii.

Potito, as, a. 1. κωθωνίζω, ſæpe poto, conſuetudinem potandi habeo, freq. a *poto*. *Plaut. Amph. 1. 1. 107.* Pterela Rex, qui potitavit. *Id. Aſin. 4. 1. 26.* Tecum una poſtea neque pocula potitet.

Potiuncula, æ, f. *piccola bevanda*, parva potio. *Sueton. in Domit. c. 21.* modicam in ampulla potiunculam ſumere.

Potius, *piuttoſto*, μᾶλλον, *ἀντὶ* μᾶλλον, magis, adv. compar. a *potior*. *Cic. 2. Tuſc.* Zeno proponatur Eleates, qui perpeſſus eſt omnia potius, quam conſcios delendæ tyrannidis indicaret.

Potnia, æ, Potniæ, Ποτνιαί, opp. exe. Bœotiæ, Thebis proximum, prope Potnium fontem. Ibi Glaucus ab equis dilaceratus fuit. ¶ Potniæ item, opp. Magneſiæ, in Macedoniæ, & Theſſaliæ confinio. *Plin. l. 4. c. 9.* Apud Potnias paſcua ſunt, ex quibus aſini in rabiem vertuntur. *Plin. l. 25. c. 8.*

Potniades, l. 3. mulieres, vel equæ ex Potnia, urbe Bœotiæ, vel etiam Magneſiæ. *Virg. in Georg. 3. v. 268.* Quo tempore Glauci Potniades malis membra abſumpſere quadrigæ. *Ovid. in Ibin. v. 555.* Potniadum morſus ſubeas, ut Glaucus, equarum. V. *Potnia*, & *Glaucus*. ¶ Hoc etiam nomine Bacchæ, & Mænades appellatæ ſunt, ſc. ab eadem urbe Bœotiæ. *Heſych. & Lil. Greg. Gyrald. primo ſuo Syntagmate de Hiſt. Deor.* Aliqui pro Bacchis, & Mænadibus Potniades dictas eſſe volunt Deas quaſdam, quæ furorem inicerent, a Potnico fonte, vel puteo, ex quo ſi aqua pota fuiſſet ab equis indigenis, furore agitabantur.

Poto, as, potavi, & potus ſum, potatum, vel potum, a. 1. *bere*, [illegible], Ger. *trincken*, Gal. *boire*, Hiſp. *bever*, πίνω, bibo. V. *potus*, ui. *Cic. in Brut.* Si potare velis, de dolio tibi hauriendum eſt. *Virg. 3. Georg.* Et lac concretum cum ſanguine potat equino. *Ter. Phorm. 5. 5. 9.* Apud me potaturus eſt. *Claudian. in Eutrop. l. 2. v. 250.* Pro Rheno potatur Halys. *Virg. Ecl. 7.* potum venient per prata juvenci. *Col. l. 6. c. 51.* Dabitur potatum bobus imbecillis. *Varr. apud Gell. l. 2. c. 25.* Cum o cœno, & prandeo, & poto, & cœnatus ſum, & pranſus ſum, & potus ſum dicamus. ¶ Arbores quoque potare dicuntur, *innacquarſi*, cum liquor earum radicibus affunditur. *Plin. l. 18. c. 1.* Docuimus, etiam arbores vina potare. ¶ Item lanæ, cum colores accipiunt. *Plin. l. 9. c. 38.* Quinis lana potat horis, rurſuſque mergitur. Adde *Horat. l. 1. ep. 10.* ¶ Usurpatur & in perſ. *Cic. 2. Phil. c. 27.* Domus erat aleatoribus referta, plena ebriorum, totos dies potabatur.

Potor, oris, m. idem ac potator. *Hor. l. 1. ep. 19.* Quæ ſcribuntur aquæ potoribus.

Potorium, ii, *beccheire*, ποτήριον, vas, quod ad potum deſtinatum eſt, al. poterium. *Plin. l. 33. c. 10.* Mille convivas totidem aureis potoriis mutantem vaſa cum ferculis ſaginaſſe.

Potorius, a, um, *ποτικός*, quod ad potandum pertinet. *Paul. l. 3. ff. de ſupell. leg.* Vitrea eſcaria, & potoria in ſupellectile ſunt, ſicut fictilia. Adde *Martial. l. 14. inſcr. epigr. 110.*

Potrix, icis, f. quæ potat. *Phædr. l. 4. fab. 4. v. 25.* Seponit potrici plenam antiquis apothecam cadis.

Potua, æ, Dea quæ potui præeſt, ut Victa, quæ victui. *Arnob. l. 3.*

Potulens, V. Potulentus.

Potulentus, a, um, *ubbriaco*, οἰνωθείς, ebrius. *Suet. in Oth. c. 2.* Atque invalidum quenque obviorum, aut potulentum corripere. ¶ Aliquando etiam poni etiam pro ea, quæ potui idonea eſt. *Gell. l. 4. c. 1.* Penus eſt, quod eſculentum, aut potulentum eſt. Sed & hic, & apud alios Scriptores *potulentum* legi debet.

Potura, æ, idem ac potio. *Varro l. 4. de L. L.* Sic potura a potu, non ut nunc a πίνω.

Potus

Potue, i, m. a. pudendum, pellis, qua glans virilis tegitur, a πόσθη, quod idem notat. *Auct.* Catalectorum. Scilicet hoc ſine fraude, Vari dulciſſime, dicam, Diſperream, niſi me perdidit iſte potus. Sic autem præcepta vetant me dicere, ſane Non dicam, ſed me perdidit iſte puer. Nequiuſculo, inquit, vocabulo puerum, quem amo, potum, ſive putum, hoc eſt, πόσθωνα, appellarem: verum quia metri ratio impedit, quominus id in pentametro ſine uſurpem, ſane pro eo utar pueri vocabulo, ſi non rei, at metri tamen magis apto. *Voſſ. in Etymol.* in voce Præputium.

Potus, a, um, *bevuto*, πεπωκώς, particip. a poto. *Cic. in Brut.* Accepiſſe ſanguinem potum, & eo poto mortuum concidiſſe. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui potavit, πεπωκώς. *Cic. l. 6. Fam. ep.* 12. Etſi domum bene potus, ſeroque redieram.

Potus, us, m. *bevanda*, שתי, Ger. *tranck*, Gal. *beuvage*, Hiſp. *bevida*, πόσις, πότος, potio. *Cic. de Div. 1.* 29. Cum ſit immoderato obſtupefacta potu, atque paſtu. *Celſ. l. 2. c.* 13. Medicamentum potui dare.

P ANTE R.

Practicus, a, um, *pratico*, πρακτικός, activus, ad actionem ſpectans, actu ipſo aliquid perficiens, ut Artes practicæ, quæ in exercitatione, & actione conſiſtunt. *Quinct. l. 2. c.* 18. hanc vocem ſcribit græcis literis. Eſt enim e πράσσω, *facio*, *operor*.

Præ, *avanti*, לפני, Germ. *vor*, Gall. *devant*, Hiſp. *antes*, *delante*, πρό, ante, præp. ex iis, quæ abl. inſerviunt, a Græca voce elata, o in æ mutato. Conſtruitur vel abſolute. *Ter. Andr.* I præ, ſequar. ¶ Vel cum abl. *Liv. l. 1. c.* 7. Qui præ ſe armentum agens nando trajecerat. ¶ Præ ſe ferre, eſt dicto, vel facto, ipſe ſtatim fronte, palam, & publice aliquid profiteri, oſtendere, demonſtrare. *Cic. de Leg. Agr.* Sed vocem eivam præ vobis indicem veſtrarum erga me voluntatum, ac ſtudiorum tuliſtis. ¶ Præ ſe gerere, idem, ac præ ſe ferre. *Cic. 2. de Inv.* Affectiones quidem ratio perſpicuam ſolet præ ſe gerere conjecturam. ¶ Reperitur etiam cum dat. *Plaut. Pœn.* 3. 3. 57. Trecentos nummos Philippeos portat præ ſibi. Alii rectius leg. *præ ſe*. ¶ Sæpe accipitur pro reſpectu, ſive ad comparationem, *in paragone*. *Cic. pro R. Am.* Hominem præ te neminem putas. *Id. in Off.* In quibus utilitatis ſpecies præ honeſtate contemnitur. *Plaut. Stich.* 2. 3. 37. Imo res omnes relictas habeo, præ quod tu velis, idest præ eo, quod, &c. *Id. Mil.* 2. 2. 20. Nihil quidem hoc præ ut alia dicam. ¶ In hac ſignificatione conſtruitur etiam cum adv. *quam*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 3. Parva res eſt voluptatum in vita, præ quam quod moleſtum eſt. ¶ Item pro *ob*, propter. *Cic. in Tuſc.* Solem præ jaculorum multitudine non videbitis. *Id. in Fam.* Non hercule præ lacrymis poſſum reliqua ſcribere. Sic præ gaudio, præ amore, præ ira. *Liv. Ter. & al.* ¶ Item pro extra, præter. *Gel. l. 1. c.* 5. Præque ſe uno cæteros omnes rudes, atque agreſtes prædicabat. ¶ Præ manibus. V. Manus.

Præacuo, is, a. 3. προθήγω, ante acuo, valde acuo. *Cato de R. R.* Vitem utriuſque teneram præacuito. Alii leg. *proacuito*.

Præacūte, adv. valde acute. *Apul. Apol.* An præacute vobis repetiſſe videbamini.

Præacūtus, a, um, πάνυ ὀξύς, valde acutus. *Caſ. l.* 2. *B. G.* Præacutas trabes in muro collocabant. Adde *l.* 4. *c.* 17.

Præalte, adverb. valde alte. *Veget. l. 4. de re milit. c.* 21. Trabs in terram præalte defigitur.

Præaltus, a, um, valde altus. *Liv. l.* 30. *c.* 2. Oſtium fluminis præalti, quo circumagi naves in ſtationem tutam poſſint.

Præambŭlo, as, ante ambulo. *Martian. Capella l.* 9. ¶ Unde præambulus, a, um, apud eundem *ibid.* ille, qui ante ambulat.

Præaudītus, a, um, nom. ex partic. ante auditus. *Ulpian. l. 6. Dig. de Offic. Proconſ.* Ut præauditas cuſtodias ad ſe remittant.

Præbĕo, es, bui, bitum, a. 2. *dare*, נתן, Germ. *geben*, Gall. *donner*, Hiſp. *dar*, παρέχω, do, tribuo, præſto, exhibeo, impertio, ſuppedito, a *præhibeo*, per Sync. quod a *præ*, & *habeo*. *Plin. l.* 13. Turbidus liquor vini gloriam præbet. *ſerve di colla*. *Liv. l. 30. c.* 12. Præbere acceſſum. *Cic. 2. de nat. Deor.* Vitalem, & ſalutarem ſpiritum præbet animantibus. *Ter. Eun.* 5. 6. 9. Nunquam poi hominem ſtultiorem vidi, non poſſum ſatis narrare, quos ludos præbueris intus. *quanta materia ei dai di ridere di te*. *Id. Adelph.* 2. 2. 7. Adoleſcenti morem geſtum oportuit. Sa. Qui potui melius, qui hodie uſque os præbui. ſc. ad plagas. *Cic. Att. l.* 2. Præbere os ad male audiendum. *laſciarſi dir male in faccia*. *Liv. l.* 38. *c.* 12. Præbere aures convicis. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 28. Ignoſcam præbet tibi vellere barbam Juppiter? *Sen. ep.* 70. Præbere ſe legibus h. e. ultro ſe legibus ſubmittere. *Nepos in Att. c.* 4. Fidem alicui præbere in periculis. ¶ Præbere etiam dicuntur, qui Magiſtratibus in provinciam euntibus neceſſaria ſuppeditant. *Hor. l. 1. ſat.* 5. *v.* 46. tectum Præbuit, & parochi, quæ debent, ligna, ſalemque. *Gell. l.* 15. *c.* 4. Comparandis mulis, & vehiculis, quæ magiſtratibus præbenda publice conduxiſſet. ¶ Frequenter ſumitur pro oſtendere, gerere. *Cic. Fam.* 4. *ep.* 18. Rogo, atque oro, te colligas, virumque præbeas. *portati da uomo*. *Id.* 5. *Fam. ep.* 1. Præbere ſe æquum. *Ex ep.* 18. Præbere ſe dignum ſuis majoribus. *Nepos in Datam. c.* 1. Parem ſe virtute poſtea præbuit. ¶ Præbere abſolute aliquando eſt præbere cœnam. *Horat. l. 1. ſat.* 4. *v.* 88. quavis aſpergere cunctos Præter eum, qui præbet, aqua. V. Aqua.

Præbia, orum, n. 2. alexipharmaca, ſive amuleta, cujuſmodi erant lora, quæ de puerorum collo ſuſpendebantur, a *prohibendo*, quod mala prohiberent. *Feſt.* Sed idem *Feſt.* prius dixit, eſſe curandi mali remedia; dictaque eſſe, quod ægrotantibus curationis cauſa præbeantur. *Nævius apud Varron. l. 6. de L. L.* Præbia a præbendo, ut ſit tutum, quod ſint remedia in collo pueris.

Præbibo, is, a. 3. *bere innanzi*, προπίνω, ante bibo. *Apul. l.* 10. *Metam.* Cantharum mulſo contempera, & offer paraſito meo, ſimulque, quod ei præbiberam, commoneto.

Præbitĕro, is, n. 3. prætereo, apud vet. *Plaut. Pœn.* 5. 3. 43. At ne inter vias præbiteremus eas, metuo. Optimæ Edition. hab. *præterbitamus*.

Præbitio, onis, f. *il dare*, actus præbendi, ſeu ſuppeditandi. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 647. Quod ea die mea erat præbitio. *Juſtin. l.* 38. *c.* 10. Cum gravari ſe copiarum præbitione civitates viderent. *Aurel. Vict. de Cæſ. c.* 41. Olei frumentique præbitiones, quibus angebantur.

Præbito, is, 2. 3. perimo, occido. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 20. Eum erat cruciatu maximo præbitere. Alii leg. *perbitere*.

Præbitor, oris, m. qui præbet, dator, diſpenſator. *Cic. 2. Offic. c.* 15. Ut Macedones te non Regem ſuum, ſed miniſtrum, & præbitorem putent?

Præbitus, a, um, datus, ſuppeditatus. Hinc præbita in plurali numero gen. neutr. *Col. l. 1. c.* 8. Ne aut in veſtiariis, aut in cæteris præbitis injurioſe tractentur. *Sueton. in Tiber. c.* 50. Sed & peculio conceſſo a patre, præbitiſque annuis privavit.

Præcădens, entis, ante cadens. *Cæl. Aurel. Chron. l.* 4. *c.* 3.

Præcalĭdus, a, um, adject. valde calidus. *Tac. Ann.* 13. *c.* 16. Præcalida potio traditur Britannico.

Præcalvus, a, um, ἀναφαλαντίας φαλακρός, calvus in anteriore parte capitis. *Suet. in Galba c.* 21. Statura fuit juſta, capite præcalvo.

Præcāno, is, a. 3. præcino, prædico. *Tertull. adv. Jud. c.* 10. Cum amaritudine manducaturos præcanebat. *Id. l. 4. cont. Marcion. c.* 40. Hieremias præcanit.

Præcantatio, onis, f. *incanto*, γοητεία, incantatio. *Quinct.* 14. *Decl.* Diris utique carminibus, & ferali præcantationum terrore permiſtum.

Præcantātor, oris, m. *incantatore*, *ſtregone*, ἐπῳδός, qui incantationibus medetur. *Auguſtin. in ſerm. de Temp.* apud *Gronov. l. 1. Obſervat. c.* 1. Nullus ſibi præcantatores adhibeat. *Id. tract. 7. in Joann. ante med.* Non, quando nobis dolet caput, curramus ad præcantatores, ad ſortilegos, ad remedia vanitatis.

Præcantātrix, icis, f. *maga*, *ſtrega*, ἐπῳδός, ſaga, incantatrix. *Varr. apud Non. c.* 8. *n.* 92. Ut faciunt pleræque, ut adhibeant præcantatrices. Al. leg. *præcantrices*. *Plaut. Mil.* 3. 1. 99. Quod dem Quinquatribus præcantatrici, conjectrici, &c. Al. leg. *percantatrice*, alii *precatrice*.

Præcanto, as, prædico, præcino. *Lucil. apud Non. c.* 2. 662. Quæ nunc ego præcanto, atque canto.

Præcantrix. V. Præcantatrix.

Præcānus, a, um, προπολιος, qui ante juſtos annos canus eſt. *Hor. l. 1. ep.* 20. *v.* 24. Corporis exigui, præcanum, Solibus aptum.

Præcārus. V. Percarus.

Præcavĕo, es, avi, autum, n. 2. *provedere*, השמר, Germ. *fuerkommen*, Gal. *pourvoir prendre garde*, Hiſp. *guardarſe antes*, προφυλάττομαι, ante caveo, provideo. *Cic. Att. l. 5. ep.* 1. Quod a me ita præcautum, atque ita proviſum eſt. *Id. pro Roſc. Amer.* Peccata, quæ difficillime præcaventur. *Id. pro Planc.* Providens ante, & præcavens. *Liv. l. 9. c.* 17. Præcavere ſibi ab inſidiis. *Id. l.* 36. *c.* 17. *ad fin.* Satis undique proviſum, atque præcautum eſt.

Præcautor, oris, m. qui præcavet. Probant hanc vocem quidam Lexicographi ex *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 18. ſed ibi *præcator* legitur in pleriſque opt. editionib.

Præcautus, a, um, partic. a præcaveo. *Cic. 2. Verr.* Ita res mihi tota proviſa, atque præcauta eſt. *Plaut. Merc.* 2. 2. 61. Præcauto eſt opus.

Præcēdo, is, eſſi, ſſum, a. 3. *trapaſſare*, προάγω, προηγοῦμαι, antecedo. Conſtruitur vel abſolute, vel cum dat. vel cum acc. & quidem frequentius. *Plin. l.* 21. *c.* 37. Nulla præcedente injuria. *Virg.* 9. *Æn. v.* 48. Turnus ut antevolans tardum præceſſerat agmen. ¶ Translate *Juven. ſat.* 13. *v.* 58. Tam venerabile erat præcedere quatuor annis. *Plin. l.* 18. *c.* 3. In quo præceſſit omnes D. Syllanus. *Id. l.* 29. *c.* 1. Civitas Maſſilienſis auctoritate eum præceſſit. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 39. Veſtræ fortunæ meis præcedunt, Libane, longe.

Præcĕler, ris, re, o. ταχύτατος, valde celer. *Plin. l. 9. c.* 46. Niſi præceleri eï repente rapiant. *Stat. 6. Theb. v.* 550. ad præmia curſu Præceleres.

Præcelĕro, as, a. 1. προτρέχω, præcurro. *Stat. 4. Theb. v.* 709. Pars arcta plebe ſequuntur, Præceleratque ducem. *Id. 2. Theb. v.* 497. calle latenti præcelerent.

Præcellens, entis, ἐξοχος, διαφέρων, valde excellens. *Cic. pro Balb.* Privatus vero æquus vir & animo, & virtute præcellens pro noſtro imperio periculo ſuo dimicaret. *Plin. l.* 12. *c.* 6. Mena alia pomo, & ſuavitate præcellentibus. *Cic. 6. Verr. c.* 44. Idem ille P. Scipio vir omnibus rebus præcellentiſſimus.

Præcellentia, æ, f. excellentia. *Tertull. Apolog. c.* 23. Ubi eſt ergo præcellentia divinitatis?

Præcello, is, lui, elſum, n. 3. *ſuperare*, avanzare, גבר, Germ. *fuerpaſſen*, Gall. *outrepaſſer*, Hiſp. *ſobrepujar*, ὑπερέχω, διαφέρω, antecello, præſto, præcedo, ſupero. *Plin. l.* 15. *c.* 1. Malus Aſſyria odore præcellit foliorum. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 24. Silanus per inſignem nobilitatem, & eloquentiam præcellebat. *Id. Ann.* 12. *c.* 15. Ad Eunonem, qui Adorſorum genti præcellebat, h. e. imperabat. ¶ Quidam addunt & Præcello, es, ex *Plauto Pſeud.* 2. 31. 13.

Præcelſus, a, um, ὑψηλότατος, valde celſus. *Cic. 6. Verr. c.* 48. Enna autem eſt loco præcelſo, atque edito.

Præcentio, onis, *inventato*, προοίμιον, πρόαυλιον, modulatio illa vocum, quæ ante initium cantus fieri ſolet, quaſi præludium. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 10. Tot ſacerdotii ſunt thenſæ, curricula, præcentio, ludi, libationes, epulæque ludorum. ¶ Translate dicitur de exordio orationis. *Gell. l. 1. c.* 11. Tibicines intra exercitum poſiti canere incipiebant: ea præcentione tranquilla, & venerabili, ad quandam quaſi militaris muſicæ diſciplinam, vis, & impetus militum, ne ſparſi, diſpalatique prorueren, cohibebatur.

Præcentor, oris, m. προψάλτης, qui canendo præcedit. *Apul. de Mundo ſub fin.* Quod præcentor in choris, dux in exercitu, hoc eſt in Mundo Deus.

Præcentorius, a, um, adject. ad præcinendum aptus, ut præcentoria tibia, apud *Solin. c.* 5. (al. 11.) *de Sicilia*.

Præceps, ipitis, o. *ſtrabocchevole*, Germ. *ſtortzig*, Gall. *precipité*, *trebuchant*, Hiſp. *precipitoſo*, κατακρημνος, qui ex loco ſublimi deorſum in caput decidit. *Cic. pro Cluent.* A ſociis, ab uxoribus, a fratris, a liberum pœnis actum eſſe præcipitem in ſceleratorum ſedem, atque regionem. *Liv. l.* 31. *c.* 37. Ruente equo præceps ad terram datus. *Cic. 6. Verr. c.* 40. Dejicere præcipitem. ¶ Dicitur etiam de loco; & tunc idem eſt, quod altus, vel editus, *precipitevole*, ut Rupes præceps, alta, ardua, ex qua quis poteſt præceps dari, via præceps, præcipita, in qua ire licet ſine aliqua prolapſione conſiſtere. *Virg.* 2. *Æn. v.* 460. Turrim in præcipiti ſtantem. *Liv. l.* 38. *c.* 23. Saxa præcipitia. ¶ Item de rebus. *Cic.* 3. *de Orat.* Propter tot, tantos, tamque præcipites caſus clariſſimorum hominum, atque optimorum virorum. ¶ Præcipites foſſæ dicuntur, in quas quis poteſt præcipitari, profundæ. *Virg.* 11. *Æn.* Nondum præcipites cingebant oppida foſſæ. ¶ Sæpe translate uſurpatur. *Cic. 2. Acad.* Ut in præcipitem locum non debeat ſe ſapiens committere. *Id. 6. Verr.* Præcepe e provincia populi R. exturbatus eſt. ¶ Palmites præcipites ſunt, qui de hornotinis virgis enati in duro alligantur. *Col. l.* 5. *c.* 6. ¶ Præceps dies dicitur, cum Sol occaſui propinquus eſt, noxque appetit. *Liv. l. 4. c.* 9. Præcipitique jam die curare corpora milites jubet. ¶ Quoniam vero cæcitas, furor, ſeu nimia feſtinatio cauſa eſt, ut quis præceps cadat, hinc metonymice præceps uſurpatur pro inconſiderato, qui temere agit. *Cic. 5. Phil. c.* 13. Homo amentiſſimus, atque omnibus conſiliis præceps, & devius. ¶ Item pro cæco, ſeu furioſo. *Cic. 7. Verr.* Præceps amentia ferebatur. ¶ Item pro vehementer celeri, ſumme feſtino. *Cic. Att. l.* 9. Ego vero in præſentia ſubitum diſceſſum, & præcipitem profectionem tum tibi, tum ipſi Cn. inutilem, & periculoſam puto. *Virg.* 2. *Æn.* Præcipites atra ceu tempeſtate columbæ. ¶ Item pro valde proclivi. *Liv. l.* 36. *c.* 38. Animus in avaritiam, & crudelitatem præceps. *Id. l.* 23. Præceps ingenio in iram. ¶ Eſſe in præcipiti, eſt in ſummo diſcrimine verſari. *Celſ. l.* 2. *c.* 6. In præcipiti eſt ægrotus. ¶ *Juven. Sat.* 1. *v.* 147. Omne in præcipiti vitium ſtetit, h. e. in ſummo, ita ut progredi ſine Reip. ruina non poſſit. ¶ Olim nominativus fuit *præcipes*, genitiv. *præcipis*, teſte *Priſc. l.* 6. *Plaut. in Commorientibus.* Saltam in puteum præcipes. *Liv. in Jove.* Sequi in alta maria præcipem, inops, ægra, ſanitatis heros. *Enn.* 17. *Annal.* Occumbunt multi letum ferroque, lapique, aut intra muros, aut extra præcipe caſu. Hæc omnia refert *Id. Priſcian. loc. cit.* Adde *Plaut. Rud.* 3. 3. 8.

Præceptio, onis, actus præcipiendi, præceptum. *Cic. 1. Off. c.* 2. Itaque propria eſt ea præceptio Stoicorum, & Academicorum, & Peripateticorum. *Id. 1. nat. Deor. c.* 31. Lex eſt recti præceptio, pravi depulſio. ¶ Eſt etiam actus præcipiendi, hoc eſt ante capiendi. Hinc apud JCtos legare aliquid alicui per præceptionem, eſt ita legare, ut aliquam rem heredes, quibus ea legata eſt, ſibi ſumant, antequam tota hereditas dividatur, & partes aliis coheredibus diſtribuantur. *Leg. Sextam*, 15. *Dig. de Legat.* 3. & *leg. ult. Dig. de legat.* 2.

Præceptive, adv. præcipiendo. *Tertul. l. 5. adverſ. Marcion. c.* 10.

Præceptivus, a, um, adject. *precettivo*, qui præcepta dat. *Senec. ep.* 95. Pars hæc philoſophiæ, quam Græci παραινετικήν vocant, nos præceptivam dicimus.

Præcepto, as, a. ἐντέλλομαι, freq. a præcipio. *In Saliari Carmine*, apud *Feſtum*.

Præceptor, oris, m. *precettore*, *maeſtro*, διδάσκαλος, doctor, inſtitutor, magiſter. *Cic. 3. de Or.* Sed iidem erant vivendi præceptores, atque dicendi. *Id. Philip.* 2. *c.* 6. Hunc tu auctorem, & præceptorem omnium conſiliorum, totiuſque vitæ habere debuiſti.

Præceptorius, a, um, quod ad præcipiendum ſpectat, quod præcepta continet. *Plin. l. 4. ep.* 13. Hac quaſi præceptoria epiſtola rogo. Rectius aliæ editiones habent *præcurſoria*.

Præceptrix, icis, f. quæ præcipit, magiſtra. *Cic. 1. Fin. c.* 13. Qua præceptrice in tranquillitate vivi poteſt.

Præceptum, i, *precetto*, *comandamento*, מצוה, Germ. *ein gebote*, Gall. *commandement*, Hiſp. *mandamiento*, παράγγελμα, juſſio. *Tacit. in Agric. c.* 37. Ex adverſo præcepto ducis equitum alæ. *Nepos in Eumen. c.* 9. Curare præcepta diligenter. *Virg.* 9. *Æn. v.* 45. Facere præcepta. ¶ Sumitur etiam pro diſciplina, admonitione, regula bene vivendi. *Cic.* 1. *Offic.* Neque ulla officii præcepta fi-

Digitized by Google

ſtiam [illegible]bilia, conjuncta naturæ tradi poſſunt. *Id. in Brut.* Hermagoræ diſciplina [illegible] rationes certas, & præcepta dicendi.

Præceptus, a, um. [illegible], ante captus, prægustatus. *Liv. l.* 1. Tempore alii præceptum. *Cic.* 5. *Tuſc.* Præſertim ſi & ante præceptis bonis contentus eſſet. Alii legunt *perventis*.

Præcerpo, is, cerpſi, ptum, a. 3. προδρέπω, ante carpo. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Ne germinum tenera præcerpant. ¶ Sumitur & tranſlate. *Cic.* 6. *Verr. c.* 37. Non præcerpo fructum officii tui. ¶ Hinc *præcerptus, a, um*, part. *Liv. l.* 45. *c.* 1. Victoriam nuntii præcerptam ejus rei lætitiam invenerunt.

Præcertatio, onis, f. quædam futuræ pugnæ quaſi præludium. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 50. Mihi tecum præcertatio non eſt.

Præceſſor, oris, m. *predeceſſore*, *Tertull. adv. Prax. c.* 5. Præceſſorum ejus auctoritates defendendo.

Præcia, æ, m. idem ac præco, a ciendo. *Feſt.* Præcias dicebant, qui a Flaminibus præmittebantur, ut denuntiarent opificibus, manus abſtinerent ab opere, ne, ſi vidiſſet Sacerdos facientem opus, ſacra polluerentur. *Apul. l.* 11. *A. A* Perciæ, qui facilem faceis viam dare prædicarent.

Præcianum vinum, oritur in Adriatico ſinu ex *Plin. l.* 14. *c.* 6.

Præcidaneus, a, um, quod præcedit, ſive antecedit, a *præcidendo*, quemadmodum ſuccidaneus, quod ſuccedit, ſive ſubſequitur, a *ſuccedendo*, ut Hoſtia præcidanea, quæ ante alias cædebatur, ſive, ut aliqui interpretantur, quæ ante ſacrificia ſolemnia pridie cædebatur. Porca præcidanea, quam, qui juſta defuncto non fecerant, vel in ea re cavendo peccaverant, vel, ut *Varro* ait *l.* 3. *de vita P. R.* qui defunctum non humaverant, e. g. quod in mari interiiſſet, familiæ expiandæ gratia, Telluri, & Cereri ſingulis annis immolabant, antequam novæ fruges præciderentur, vel, ut alii, antequam ipſa porca novam frugem caperet. *Gell. l.* 4. *c.* 6. *Feſtus Marius Victorinus l.* 1. *Artis Gramm.* 1. *de Orth.* conſtent, hoſtiam, & porcam præcidaneam eſſe a *præcidendo*, quod ante aliam cæderetur. ¶ Feriæ *præcidaneæ* apud *Gell. loc. cit.* erant, quæ feſtum aliquod præcedebant, Græce προτέλεια ἡμέρα.

Præcido, is, cidi, ciſum, a. 3. *tagliare*, קצץ, Ger. *abhauwen*, Gal. *couper pres*, Hiſp. *cortar antes*, ἀποκόπτω, ante cædo, h. e. ante immolo, ut *Feſtus* interpretatur, & generatim cædo, amputo, abſcindo, ex *præ*, & *cædo*. *Cic.* 5. *Tuſc.* At Cinna Collegæ ſui Conſulis Cn. Octavii præcidi caput juſſit. ¶ Tranſlate *Cic. in Verr.* 3. Spem judicii corrumpendi præcidere. *Id. de Am.* Magis decere, amicitias ſenſim diſſuere, quam repente præcidere. *Id.* 5. *Ver.* Præcidere ſibi libertatem vivendi. *Id.* 2. *de Orat.* Præcidere dubitationem. ¶ Item pro deſignare, ut cum quis non ſimpliciter, & in univerſum admittitur ad dicendum, aut oppugnandum, ſed cogitur id deſignare, quod dicere, aut oppugnare velit. Tranſlatio ſumpta eſt a fabris, qui quod ſecare ſerra volunt, prius linea ducta ſignant, & præcidunt. *Cic. in Acad. l.* 4. *c.* 43. Præcide, & ſtatue, quod libeat. ¶ Item pro dure negare. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 10. Quod quin plane, cum in Formianum venisſet, præciderat. *Id. ib. l.* 8. *ep.* 4. Plane ſine exceptione præcidit. ¶ Significat etiam verberare, percutere, ſed in hac ſignificatione facile mutatur in *percido*, quod V. ¶ Item præd[i]care. *Martial. l.* 4. *ep.* 48. Præcidi gaudes, præciſus, Papile, ploras. *Id. l.* 2. *ep.* 72. Utramque notionem ſpectans, ludit in ambiguo. Os tibi præciſum, quanto non ipſe Latinus Vilia Pannicuili percutit ora ſono. Ubique tamen alii *percidit*, & *perciſum* reponunt.

Præcinctio, onis, f. Apud *Vitruv. l.* 5. *c.* 3. præcinctiones ſunt intervalla graduum in theatro, & diviſiones ordinum ſedendi. V. *Baltheum*. ¶ *Id. Vitruv. l.* 5. *c.* 8. Per mediam altitudinis curvaturam, præcinctionemque platea ampla facta. h. e. per locum planum, quo collis cingitur.

Præcinctorius, a, um, adiect. qui circumquaque præcingit, ut præcinctorii funes, apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 21.

Præcinctura, æ, f. ὑπόζωσις, cintura, faſcia, zona, qua veſtem mediam corpori adſtringimus. Narrat *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 3. cum poſt Cæſaris de Pompejo victoriam interrogatus eſſet Cicero, cur in electione partis erraſſet, & non a Cæſare potius ſtetiſſet, reſpondiſſe, *præcinctura me decepit*. Utebatur autem Cæſar laxiore præcinctura, ita ut incedendo togæ laciniam traheret, propter quod mollis & effeminatus habitus eſt.

Præcinctus, us, m. præcinctura, præcinctio. *Non. c.* 16. *n.* 5. Caſtula eſt palliolum præcinctui, quod &c.

Præcinctus, a, um, περιεζωσμένος, *cinto*, circum cinctus. *Ovid. ep.* 4. præcincti ſine capilli. *Plin. l.* 10. *ep.* 48. Parietes teſtaceo opere præcincti. h. e. obducti. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 8. ut omnes Præcincti recte pueri, comptique miniſtrent. h. e. tunicas bene cincti, alte cincti, ut penſa eſſe ad nutum poſſunt, accincti. Hinc male præcinctus dicitur, qui mollis eſt, tardus, iners. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 3. Sylla Pompejum ſæpius admonuit, ut illum puerum (Cæſarem) male præcinctum caveret. Eadem leguntur apud *Suet. in Cæſ. c.* 45. ubi alii *per alium* reponunt. V. vocem præcedentem.

Præcingo, is, a. 3. περιζώννυμι, idem ac cingo, vel circum cingo. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 271. Et latro, & cautus præcingitur enſe viator. *Id.* 14. *Met.* fulvo cervum præcingitur auro. *Silius l.* 3. Præcingere litora muro.

Præcino, is, nui, centum, a. 3. *cantare innanzi*, προᾴδω, ante cano. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 2. Deorum pulvinaribus, & epulis Magiſtratuum fides præcinunt. ¶ Interdum ſumitur pro prædicere, prædivinare. *Plin. l.* 8. *c.* 45. Hi greges repente lymphati futuro præcinunt.

Præcipio, is, epi, eptum, a. 3. *pigliare innanzi*, *preoccupare*, [illegible], Germ. *befehlen*, Gal. *commander*, Hiſp. *mandar*, προλαμβάνω, ante capio, prævenio, præoccupo. *Liv. l.* 3. Dum præciperent iter auntes in caſtra. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 15. Feſtinatio prœlio victoriam præcepit. *Flor. l.* 3. *c.* 9. Veneno fata præcepit. *Lucr. l.* 6. *v.* 802. Niſi aquam præcepimus ante. *Cic.* 5. *Off.* Præcipiant oratione benigna multitudinis animos. idest concilient. *Id.* 1. *Off. c.* 23. Illud etiam ingenii magni eſt præcipere cogitatione futura. ideſt prævidere. ¶ Eſt etiam jubere, imperare. *Cicer.* 1. *Famil.* Ego quidem, ut debeo, & ut tute mihi præcepiſti. ¶ Item præceptis inſtruere, docere, monere. *Cic.* 1. *de Or.* Num igitur placet, cum de eloquentia præcipias, &c. *Id. pro Man.* Præcipere tempeſtatum rationem, & prædonum, & locorum. *Quintil. l.* 3. *c.* 1. Præcipere artem oratoriam. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. de Am.* Recte etiam præcipi poteſt in amicitiis, ne, &c. ¶ Hinc abſolute uſurpatur pro præceptorem eſſe. *Suet. de illuſtr. Gramm. c.* 16. Scholam aperuit, ſed ita ut paucis, & tantum adoleſcentibus præciperet. ¶ *Præcepſo* pro præcepero. *Cato de R. R.* Villici officia quæ ſunt? quæ dominus præcepſit.

Præcipitans, antis, partic. a præcipito, ut Reſpublica præcipitans, quæ cadit, ſeu evertitur. *Cic. pro Syll. cap.* 31. Sol præcipitans, ideſt occaſui vicinus. *Id.* 3. *de Or. c.* 55. Imber præcipitans. *Lucr. l.* 6. *v.* 290.

Præcipitanter, adv. *precipitoſamente*, ἀπερισκέπτως, cum præcipitatione, inconſiderate, temere. *Lucr. l.* 3. *v.* 1076. Currit agens mannos ad villam hic præcipitanter.

Præcipitantia, æ, f. [illegible], præcipitatio. *Gell. l.* 6. *c.* 2. Cauſam quidem ei, & initium præcipitantiæ feceris.

Præcipitatio, onis, *precipitazione*, [illegible], actus præcipitandi. *Sen. l.* 1. *de Ira, c.* 12. Eſt ira aliquando, ut venenum, & præcipitatio, & naufragium, ex inordinato probatu, non ideo, &c.

Præcipitatus, a, um, [illegible], in præceps datus, *precipitato*. *Cicer. pro Cæcin. c.* 17. Qui ſe præcipitatos ex locis ſuperioribus dicerent. *Velles. l.* 2. *c.* 49 Præcipitate morte fungi. *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 3. more ſpatium non præcipitati negabat. h. e. ad diem vergens. *C. Matius ad Cic. lib.* 11. *Fam. ep. penult.* Ætas præcipitata. h. e. decrepita.

Præcipitium, ii, *precipizio*, ἀπόκρημνον, locus præruptus, unde præcipitari facile quis poteſt. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Acto illo in inſaniam, & per præcipitia delato. *Senec. ep.* 8. In præcipitia curſus iſte deducit. *Lactant. l.* 2. *c.* 3. Dum aliorum præcipitia vident.

Præcipito, as, avi, atum, a. 1. *precipitare*, [illegible], Germ. *abhin ſturtzen*, Gall. *precipiter*, Hiſp. *deſpeñar*, κατακρημνίζω, in præceps dejicio, præcipitem ago. *Cic.* 4. *Tuſc.* Qui ſe e Leucade præcipitaverit. *Liv. l.* 33. *c.* 37. Præcipitare ſe de tecto. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 15. In flumen ſe præcipitare. ¶ Tranſlate *Cic. pro Dom. cap.* 37. Ex altiſſimo dignitatis gradu præcipitati. *Virg.* 2. *Æn. v.* 316. furor, iraque mentem præcipitant. ¶ Præcipitare palmitem, eſt deorſum flectere. *Colum. l.* 5. *c.* 6. Quæ pars palmitis præcipitata eſt, fructu induitur. ¶ Præcipitare moras, eſt feſtinantem moras abjicere. *Virg.* 12. *Æn. v.* 699. Præcipitatque moras omnes. Eodem ſenſu *Silius l.* 13. *v.* 774. tu magna gerendi præcipita tempus. ¶ Præcipitare fata ſua, apud *Lucan. l.* 7. eſt accelerare ſibi mortem. Sic *Quintil. in ep. ad Tryphon.* Suadet ne præcipitetur editio. Et *Silius l.* 3. priſcoſque referre labores præcipitat. h. e. feſtinat. ¶ Sumitur etiam neutrorum more pro præcipitem cadere, ruere, celeriter deſcendere. *Plaut. Trinum.* 2. 1. 30. Qui in amorem præcipitavit, pejus perit, quam ſi ſaxo ſaliat. *Cic. in Somn. Scip. c.* 5. Ubi Nilus ad illa, quæ Catadupa nominantur, præcipitat ex altiſſimis montibus. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 25. Multi jam menſes tranſierant, & hiems jam præcipitaverat. h. e. ad ver proxime accedebat. *Virg.* 2. *Æn. v.* 9. nox humida cœlo præcipitat.

Præcipue, adv. *ſpezialmente*, *maſſimamente*, Ger. *fürnemlich*, Gal. *ſur tout*, Hiſp. *ſenaladamente*, μάλιστα, ante alia, potiſſimum, præſertim. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 5. In quo ſum præcipue ab illo adjutus. *Brut. ad Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 19. Me, & M. Brutum præcipue obſervant.

Præcipuus, a, um, *principale*, Ger. *fürnem*, Gal. *principal*, Hiſp. *principal*, ἐξαίρετος, potiſſimus, optimus, magnus, a *præcipio*, quia notat ante capere, quia præ aliis capitur. *Tac.* 12. *Ann. c.* 40. Præcipuus ſcientia rei militaris. *Id.* 6. *Ann. c.* 4. Præcipuus circumveniendi Sabini. *Cic.* 3. *Fin.* Hoc, quod præpoſitum, vel præcipuum nominamus. *Plin. l.* 8. *c.* 27. Eſt & ad ſerpentis ictus præcipua. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Vir in eloquentia præcipuus. ¶ Sæpe ſumitur pro peculiari, vel ſingulari. *Cic. Att. l.* 11. Quod negis, præcipuum mihi ullum incommodum impendere. ¶ Apud JCtos præcipuum dicitur, quod per præceptionem peculiarem, & præter hereditariam portionem legatum eſt, & ab eo cui legatum eſt, præcipitur, ſeu ante capitur, quam partes hereditatis diſtribuantur. *Sidon. l.* 6. *ep.* 15. Illud autem deberi tibi quodam, ut juriſconſulti dicunt, præcipui titulo, nec tuus poterit ire pudor inficias. Adde *l.* 92. *Dig. ad leg. Falcid.* & *l.* 35. *Dig. de legat.* 1.

Præciſe, adv. *preciſamente*, συντόμως, abrupte, abſciſſe. Præciſe dicere, eſt cum compendio ſermonis dicere, & per ellipſin alicujus vocis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 29. Sed id præciſe dicitur, ut ſi quis dicat, Athenienſium Rempublicam conſilio regi, deſit illud, Areopagi. Sic cum dicimus, providentia mundum adminiſtrari, deeſſe arbitrator, deorum: plene autem & perfecte, &c. ¶ Præciſe negare, eſt dure negare. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 4. Nunquam ego cuiquam tam humili, tam ſordido, tam nocenti, tam alieno, tam præciſe negavi, quam hic mihi.

Præciſio, onis, *preciſione*, ἀποκοπή, actus præcidendi. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. Præciſiones tignorum. ¶ Apud Rhetores Figura ſententiarum eſt, quæ Græce Apoſiopeſis, Latine etiam Reticentia, & Interruptio vocatur, per quam membrum aliquod orationis reticetur, quod prætermiſſum magis ſignificat, quam ſi expreſſum eſſet. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 53. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. *Auct. ad Heren. l.* 4.

Præciſum, ii, n. 2. pars carnis viſcerum, ideſt circa quod viſcera involuta ſunt, a *præcidendo*, quod oras circumciſas habeat. *Nævius* apud *Non. c.* 2. *n.* 853. Præciſum, omaſum, pernam, callum, glires, glandia.

Præciſura, æ, f. præciſio, abſciſio. Præciſuræ aſparagorum ab *Apic. l.* 4. *c.* 2. dicuntur, quæ præciſa abjiciuntur. ¶ Apud *Frontin. de colon.* præciſuræ dicuntur pinguiores agrorum laciniæ, ut interpretatur *Goeſius*.

Præciſus, a, um, ἀποτετμημένος, ceſus, abruptus, abſciſſus, partic. a præcidor. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Nec præciſa oſſa recreſcunt. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. Præciſi montes, *ſcoſceſi*. ¶ Tranſlate ſumitur pro dempto, ablato. *Cic. ad Brut.* 15. Opprẽſſa ab impiis civitas, opitulandi poteſtate præciſa. ¶ Item pro brevi, obſcuro. *Quintil. l.* 12. *c.* 1. Qui præciſis concluſionibus obſcuri Salluſtium, atque Thucydidem ſuperant. *Id. l.* 4. *c.* 2. præciſa narratio. ¶ Item pro eo, qui mulieb[ri]a ſuſtinet. *Sen. de Provid.* Securos eſſe præciſos, & profectos in prodictatum. V. *Præcido*.

Præclamitatores, m. 3. qui Flaminem Dialem, ideſt ſacerdotem Jovis, antecedebant, clamantes, ut homines ab operibus abſtinerent, quia ei opus facientem videre inſtigiaſum videbatur. *Feſtus*.

Præclamo, as, n. 1. *gridare innanzi*, προκηρύσσω, ante clamo. *Paul. l.* 7. *Dig. ad l. Corn. de ſic.* Si putator ex arbore, cum ramum dejecerit, non præclamaverit, & hominem occiderit.

Præclare, adv. *nobilmente*, *egregiamente*, *ottimamente*, optime, egregie. *Cic.* 5. *Phil. c.* 10. Præclare factum, qui de præſidio Conſulum retulatis. *Id. pro Mil. cap.* 37. Nihil in vita niſi præclariſſime feciſſe. *Id.* 9. *Fam. ep.* 14. Si in hac adminiſtratione vita mihi ponenda ſit, præclare actum mecum putem. *Id. Verr.* 4. Omnino præclare te habes. *Id. Phil.* 14. Pacem vult Antonius? præclare. *Id.* 1. *Acad.* Præclare explicare.

Præclareo, es, vel Præclareſco, is, ui, n. valde clareo. *Alcim. Avit. l.* 6. *ad Soror. v.* 508. ſancta canctis præclaruit ore.

Præclariter, adv. præclare. *Quadrigar.* apud *Non. c.* 11. *n.* 36. Rebus præclariter geſtis.

Præclarus, a, um, *molto chiaro*, περιφανής, valde clarus. *Lucret. l.* 5. *v.* 122. Præclarumque velint cœli reſtinguere Solem. ¶ Tranſlate ſumitur pro valde bono, præſtanti, celebri. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 59. Egregia, & præclara indoles ad dicendum. *Id. Verr.* 4. præclara & luculenta reclamatio. *Id. ib. c.* 11. Multi erant præclari in Philoſophia. *Tac. Ann.* 4. *c.* 31. T. Livius eloquentiæ ac fidei præclarus in primis. *Stat.* 7. *Theb. v.* 584. Armis præclari. *Salluſt. in Jug. c.* 85. Præclarior vita. *Hirt. de B. Alex. c.* 24. Præclariſſima patria.

Præclavium, ii, [illegible], pars veſtis, quæ ante clavum tenebatur. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 316. Tertium diem præclavium unum tenere.

Præcludo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſerrare*, *chiudere*, ἀποκλείω, claudo, intercludo, præcido. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Per ſe cohortes ejecit, portaſque præcluſit. *Cic. pro Planc. c.* 40. Nam maritimos curſus præcludebat hyemis magnitudo. *Id. in Piſon.* In perpetuum tibi curiam præcluſiſſes. *Id. anteq. iret in exil.* Animus ad exponendam rei imaginem præcluditur.

Præclueo, es, n. 2. valde clueo, celebris ſum. *Prudent. in hymn. poſt cibum, v.* 37. Sic olim tua præcluens poteſtas. *Terentian. Maurus de metr. Jambico*, Vel quæ in vetuſta præcluent comœdia.

Præcluis, e, adiect. qui præcluet, illuſtris, nobilis. Uſurpatur a *Martian. Capell. lib.* 1. *pag.* 8 & 10.

Præcluſio, onis, f. concluſio, incluſio, ut præcluſiones aquarum. *Vitruv. l.* 9. *c.* 8.

Præcluſor, oris, m. qui præcludit, ut præcluſores legis. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 27.

Præcluſus, a, um, *chiuſo*, ἀποκλεισθείς, partic. a præcludor. *Ovid.* 1. *Met.* Sed nocet eſſe Deum, præcluſaque janua lethi. *Cic.* 7. *Verr. c. ult.* Omnes tibi aditus miſericordiæ judicum jampridem eſſe præcluſos.

Præco, onis, m. *banditore*, *trombetta*, Ger. *außrüffer*, Gal. *crieur*, Hiſp. *pregonero*, κῆρυξ, buccinator, prædicator, quales erant, qui in Curia Senatuſconſulta prædicabant, poſtquam decreta erant, qui in Senatu literas publice legebant, qui juſſu Magiſtratuum publice aliquid ore denuntiabant, qui in Comitiis Tribus, & Centurias citabant, & ſimilia faciebant. Dici videtur quaſi prædico, per Syncopen, vel a *præcieo*. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 17. Stulte neſcis nunc vendi te, atque in eo ipſo ſtas lapide, ubi præco prædicat. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 18. Per præconem cenſere. *Id. l.* 2. *Off. c.* 23 Præconis voci bona ſua ſubjicere. *Id. pro Dom.* Ut Cyprius Rex cum omnibus bonis ſuis ſub præcone ſubjiceretur. ¶ Tranſlate dicitur de laudatore, qui res a nobis geſtas laudando divulgat. *Cic. pro Arch. cap.* 10. O fortunate adoleſcens, qui tuæ virtutis Homerum præconem inveneris!

Præ-

Digitized by Google

Præcoctus, a, um, adject. ante, vel bene coctus. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Dum præcocta alba fiant, ſiccantes ſola.

Præcogitatus, a, um, adject. *premeditato*, *preveduto*. *Liv. l.* 40. *c.* 4. Præcogitatum facinus. *Senec. in ep.* Præcogitati mali mollis ictus venit.

Præcogito, as, a. 1. *penſare innanzi*, προνοεῖν, ante cogito. *Quinctil. l.* 12. *c.* 9. Licet præcogitare plura, & animum ad cauſas componere.

Præcognitus, a, um, προεγνωσμένος, ante cognitus. *Planc. Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 15. Quod ſi latro, præcognito noſtro adventu, rurſus in Italiam ſe recipere cœperit.

Præcommodo, as, a. 1. commodo, præbeo. *Corippus l.* 1. *verſ.* 7. Officio quocumque datur præcommodo linguam.

Præcompoſitus, a, um, ante compoſitus, præparatus, partic. a præcomponor. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 674. Cum præcompoſito nuntius ora venit.

Præconceptus, a, um, προσυλληφθείς, ante conceptus. *Plin. l.* 2. *c.* 82. Præconceptum enim ſpiritum exhalant.

Præcondio, is, a. 4. idem ac condio. *Apic. l.* 8. *c.* 8. Et hunc præcondies, ſicut hœdum Tarpejanum.

Præconinus, a, um, adject. e præconio. *Suet. de Grammat. illuſtr. c.* 3. L. Ælius præconinus, quod pater ejus præconium fecerat, vocabatur.

Præconium, ii, *preconia*, κήρυγμα, vox, vel officium præconis. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 18. Reſcripſit, eos, qui facerent præconium, vetari eſſe in Decurionibus, qui feciſſent, non vetari. *Id.* 13. *ad Att.* Deleta alicui præconium. h. e. rem aliquam vendendam dare. ¶ Quoniam vero a præconibus res geſtæ etiam pronuntiari ſolent, ideo quandoque pro laude, fama, & gloria ſumitur, cum ſcilicet aliquis laudatur a genere, aut a virtutibus, cæteriſve bonis corporis, aut fortunæ. *Cic. pro Arch.* Qui non mandari verſibus æternum ſuorum laborum facile præconium patiatur. *Id. Fam.* 6. *ep.* 12. Præconium alicui tribuere.

Præconſumo, is, a. 3. προεξαναλίσκω, ante conſumo, vel conſumo, ſimpliciter. *Ovid.* 7. *Met. v.* 489. Atque ſuas ibi præconſumere vires.

Præconſumptus, a, um, προεξαναλωθείς, particip. a præconſumor. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 6. Nec præconſumptum temporis illa malis.

Præcontrecto, as, a. 1. ante contrecto. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 474. Spectat eam Tereus, præcontrectatque videndo.

Præcoquis, & que, o. 3. idem ac præcox. *Nov. apud Non. c.* 2. *num.* 627. Huic puellæ præcoquis libido incit. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Præcoques vites. Et *c.* 21. Settum fructum cum præcoqua alevare.

Præcoquo, is, oxi, ctum, a. 3. πρὸ τῆς ὥρας πέπαίνω, eſt ante tempus ſuum coquere, ſeu maturare, præmature coquere. *Colum. l.* 3. Uvæ commodius roſelatæ præcoquuntur. ¶ Nonnunquam valde, vel nimis coquere. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Acinique præcoquuntur in callum.

Præcoquus, a, um, idem ac præcox. *Colum. l.* 12. *c.* 37. Uvas præcoquas quam maturiſſimas legito. *Martial. l.* 13. *epigr.* 46. Vilia maternis fueramus præcoqua ramis. Uſus & *Tertul. l.* 1. *de Pallio*, ubi Uticam vocat Romanam præcoquam, quaſi quæ præcoce, & præpropere conſilio Romana facta eſſet.

Præcordia, orum, n. διάφραγμα, proprie ſunt membrana cordi prætenſa, ſive ſeptum tranſverſum, quod vitalia viſcera a naturalibus ſeparat, quia cordi prætenditur. Græci diaphragma dixere. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Exta homini ab inferiore parte ſeparantur membranis, quæ præcordia appellantur, quia cordi prætenduntur, quod Græci appellaverunt φρένας. ¶ Metonymice præcordia dicta ſunt cor, & pulmo, & generatim hoc nomen ponitur pro quibuſcumque partibus interioribus cordi vicinis. *Plin. l.* 30. *c.* 3. Præcordia vocamus uno nomine exta in homine. ¶ Imo & ita appellantur partes laterales præcordiis ſubjectæ, quæ Græcis dicuntur ὑποχόνδρια, quia adjacent χονδροῖς, ſive cartilaginibus notharum coſtarum. *Cic.* 5. *Fin.* Falix rurſus, cum is ipſe anulos in præcordiis piſcis inventus eſt. ¶ Quia vero tot præcipua animæ ſedes æſtimatur, hinc etiam præcordia ſumuntur pro animo, & animi affectibus. *Virg. Æn.* 2. *v.* 367. Redit in præcordia virtus.

Præcorrumpo, is, a. 3. *corrompere innanzi*, προδιαφθείρω, ante corrumpo. *Ovid.* 14. *Met. v.* 134. Dum præcorrumpere donis Me cupit.

Præcorruptus, a, um, προδιεφθαρμένος, ante corruptus, partic. a præcorrumpor. *Ovid.* 9. *Met. v.* 596. Illa quidem venit, ſed præcorrupta.

Præcox, cis, adject. omn. gen. *primaticcio*, בכור, Ger. *fruezeitig*, Gal. *meur avant la ſaiſon*, Hiſp. *temprano antes la ſazon*, πρώιμος, quod ante alia coctum, maturumque eſt, cui ſerotinum opponitur. *Colum. l.* 1. *c.* 6. Præcocem maturitatem contrahere. *Plin. l.* 15. *c.* 12. *de perſicis duracinis*. Poſt autumnum matureſcunt, æſtate præcocia intra triginta annos reperta. ¶ Tranſlate dicitur de omnibus, quæ ante tempus fiunt, vel contingunt, ut Præcox ingenium, quod nimis cito maturitatem eſt conſecutum, nimiſque cito videtur adoleviſſe. *Quinctil. l.* 1. *c.* 3. Illud ingeniorum velut præcox genus non temere unquam pervenit ad frugem. *Id. in præfat. l.* 6. Riſus ille præcox ante quadrageſimum diem nulli datur. *Senec. Thebaid.* Fatum præcox. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. Moleſtia præcox. *Curt. l.* 8. *c.* 5. Nullum eſſe eundem & diuturnum & præcocem fructum: tæleſſes honores non dare te Regi, ſed auferre.

Præcraſſus, a, um, παχύτατος, valde craſſus. *Plin. l.* 16. *c.* 8. Cortex præcraſſus, ac renaſcens.

Præculco, as, a. 1. antea inculco. *Tertul. de monogam. c.* 10. Ad cujus ſenſum perſpiciendum, tanto inſtantius præculcandum eſt.

Præcultus, a, um, ante cultus, præparatus. *Cic. in Partit. c.* 23. Sunt autem alii quidam perfecti animi habitus ad virtutem quaſi præculti, & præparati rectis ſtudiis, & artibus.

Præcupidus, a, um, adject. *voglioſo*, valde cupidus. *Sueton. in Aug. c.* 70. Pretioſæ ſupellectilis præcupidus.

Præcuro, as, a. 1. ante curo. *Cæl. Aurelian. Acutor. l.* 2. *c.* 37. Corpus erit præcurandum unctione olei lentiſcini.

Præcurro, is, præcurri, (& interdum præcucurri) rſum, a. 3. *correre innanzi*, προτρέχω, ante curro. *Cæſ.* 6. *B. G.* Præcurrunt equites, quanto res ſint in periculo, cognoſcunt. *Cic.* 1. *de Div.* Sed ita a principio inchoatum eſſe mundum, ut certis rebus certa ſigna præcurrerent. *Id. in Or. c.* 32. Horum uterque Iſocratem ætate præcurrit. *Id. Cæcil.* 4. *c.* 9. Vos, qui mihi ſtudio præcurritis. *Nepos in Thraſyb. c.* 1. Cum eum nemo anteiret virtutibus, multi nobilitate præcurrerunt. *Plin. l.* 4. *ep.* 15. Amor votis ſuis plerumque præcurrit. *Id. l.* 6 *ep.* 28. Præcurrere adventum alicujus in aliquem locum. *Plaut. Merc.* 1. 2. *in fine*. Ea ego huc præcucurri gratia, ne te opprimeret.

Præcurſio, onis, προδρομή, actus præcurrendi. *Cic. de Fat. c.* 19. Conſitentes, non fieri aſſenſiones ſine præcurſione viſorum. ¶ Sumitur etiam pro cauſa præcurrente, ſeu præcurſoria. *Cic. in Top.* Alia autem præcurſionem quandam adhibent ad efficiendum.

Præcurſor, oris, m. πρόδρομος, qui præcurrit. *Cic.* 7. *Ver. c.* 41. Quem iſte in decumis, in rebus capitalibus, in omni calumnia præcurſorem habere ſolebat, & emiſſarium. *Lactant. l.* 6. *c.* 7. Præcurſor viæ. Alii leg. *percurſor*. ¶ Præcurſores in exercitu, i *foriers*. *Liv. l.* 26. *c.* 17. Levia prælia inter extremum Punicum agmen, præcurſoreſque Romanorum fiebant.

Præcurſorius, a, um, adject. quæ præcurrit. *Ammian. l.* 15. *c.* 1. Præcurſorius index. Eadem verba habet *l.* 31. *c.* 9. ubi alii leg. *procurſorius*. V. *Præceptorius*, ubi aliud ex *Plin.* exemplum habes.

Præcurſus, us, m. idem ac præcurſio. *Plin. l.* 26. *c.* 25. Omnia intra 8. Julii idus Eteſiarum præcurſu.

Præcurſus, a, um, nom. ex particip. *preceſſo*. *Ammian. l.* 18. *c.* 2. Rumore præcurſo.

Præcutio, is, uſſi, uſſum, a. 3. ante, vel prius quatio. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 757 tædas Hymenæus, Amorque Præcutiunt.

Præda, æ, f. *preda*, *bottino*, שלל, Ger. *raub*, Gal. *proye*, Hiſp. *robo*, *botin*, λεία, corporum rerum quæ capta ſunt, ut definit *Gell. l.* 13. *c.* 24. & differt a manubiis, quæ proprie ſunt pecunia a quæſtore ex venditione prædæ redacta, quanquam interdum promiſcue uſurpantur, teſte eod. ibid. V. *Manubiæ*. *Cic.* 7. *Ver. c.* 35. Cum ea res non ſolum provinciæ ſaluti, verum etiam prædæ eſſe poſſet. *Id. Phil.* 4. *c.* 4. Proponere ſibi urbem ad prædam. *Id.* 1. *Fin. c.* 16. Præda parta. *Liv. l.* 1. Hoſtilem in modum prædas egere. ¶ Sæpe dicitur de re venando capta. *Horat. l.* 4. *od.* 4. Cervi luporum præda rapacium. ¶ Tranſlate *Id. l.* 2. *ſat.* 2. Rejecta præda, quam præſens Mercurius obtert. *Cic. Ver.* 3. *c.* 30. Magnos quæſtus, prædaſque facere. *Id. pro Dom. c.* 38. Prædam capere crudeliſſime ex alicujus fortunis.

Prædabundus, a, um, *depredando*, λαφυραγωγῶν, prædas agens. *Salluſt. in Jug.* Dat que fidem, ſe prædabundum poſt paucos dies eodem venturum. Adde *Liv. l.* 2 *c.* 26.

Prædaceus, a, um, de *preda*, λαφυρικός, quod ex præda eſt. *Gel. l.* 4. *c.* 18. Rationem pecuniæ prædaceæ poſceretur. Optima quæque Editio habet *prædatitiæ*.

Prædamnatio, onis, f. anticipata damnatio. *Tertul. Apolog. c.* 26. Deſperata conditio eorum ex prædamnatione.

Prædamnatus, a, um, nom. ex partic. ante damnatus. *Liv. l.* 4. *c.* 41. Culpam in prædamnatum collegam transferre. *Id. l.* 25. *c.* 25. Prædamnata ſpe dimicandi. h. e. præciſa, ſublata.

Prædamno, as, avi, atum, a. 1. ante damno, προκαταγινώσκω. *Lactant. l.* 5. *c.* 1. Non licet prædamnari quenquam incognita cauſa. *Suet. in Aug. c.* 56. Prædamnare amicum. ¶ Dicitur etiam *prædemno*, ut condemno. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 9. Stultum eſt perpetuæ ſe infelicitati prædemnare.

Prædatio, onis, f. *ſaccheggio*, *ruberia*, actus prædandi. *Velle. l.* 2. *c.* 73. Latrociniis ac prædationibus infeſtato mari. *Lactant. l.* 5. *c.* 9. Aperta prædatione graſſantur.

Prædatitius, vel Prædaticius, a, um, idem ac prædaceus. *Gell. l.* 13. *c.* 24. Ex manubiis, id eſt ea pecunia prædatitia.

Prædator, oris, m. *predatore*, *ſaccheggiatore*, בוזז, Ger. *rauber*, Gal. *pilleur*, Hiſp. *robador*, λαφυραγωγός, prædo, populator, ſpoliator. *Cic.* 2. *Catil. c.* 9. Quos ego utroſque in eodem genere prædatorum, direptorumque pono. *Ovid.* 12 *Met. v.* 306. & Abas prædator aprorum. h. e. venator.

Prædatorius, a, um, ληστρικός, quod ad prædatorem ſpectet. *Liv. l.* 29. *c.* 28. Nullum Romanum exercitum viderant, præter prædatorias claſſes. *Id. l.* 34. *c.* 36. Prædatoriæ naves, *navi corſare*.

Prædatrix, icis, f. quæ prædatur. *Stat.* 2. *Sylv.* 5. *v.* 22. Et Herculei prædatrix cedat alumni.

Prædatus, a, um, nom. partic. præda onuſtus. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 39. Bene ego ab hoc prædatus ibo. *Id. Perſ.* 4. 5. 113. Heu prædatus probe! ¶ Item prædando ablatus. *Vopiſc. in Probo*, *c.* 8. Cum de prædato inventus eſſet equus non decorus. ¶ Prædatus, a, um, eſt ante datus. *Cæl. Aurel. Chronic. l.* 1. *c.* 5. *l.* 2. *c.* 1. & *l.* 3. *c.* 7. *ad fin.*

Prædelaſſo, as, a. 1. προκαταπονέω, ante delaſſo. *Ovid. Metam.* 11. *v.* 736. adjacet undis Facta manu moles, quæ primas æquoris iras Frangit, & incurſus quæ prædelaſſat aquarum.

Prædemno. V. Prædamno.

Prædenſatus, a, um, denſus factus. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Prædenſata, porrecta, ſinuata. Al. leg. *denſata*.

Prædenſus, a, um, ὑπέρπυκνος, valde denſus. *Plin. l.* 18. *c.* 48. Culter vocatur prædenſam, prius quam proſcindetur, terram ſecans.

Prædes. V. Præs.

Prædeſignatus, a, um, adject. prædeſtinatus. *Tertul. de reſur. carn. c.* 23. Ut mittat prædeſignatum vobis Chriſtum.

Prædeſtinatio, onis, f. vox Theologorum, eſt *Auguſtini*, qui de *Prædeſtinatione Sanctorum* librum inſcripſit, & *Boetii de conſol. Philoſ. l.* 4. *proſ.* 6.

Prædeſtino, as, avi, atum, a. 1. *predeſtinare*, προορίζω, eſt præordinare, præmittere. *Liv. l.* 45. *c.* 40. Quos prætextatos curru vehi cum patre, ſibi ipſos ſimiles prædeſtinantes triumphos, oportuerit. *Nepos in Eumen. c.* 2. Macedoniam præoccupare prædeſtinaverat. Rectius alii *deſtinaverat*.

Prædexter, a, um, adject. qui magna dexteritate præditus eſt. *Gratius in Cyneg. v.* 68. Ut prædexter erit, geminiſque ſecuribus ingens.

Prædiator, oris, m. χρηματιστής, peritus juris ad prædia pertinentis. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 14. Etſi reus locuples eſt, & Apulejus prædiator liberalis. Ita exponit bene vocem *Manutius*. at *Briſſon. de verb. ſignif.* Prædiatores, inquit, ut prædes, dictos puto, qui publico fidem ſuam obligabant. *Salmaſ. de modo uſu. c.* 16. prædiatores intelligit eos, qui eorum, quorum fides, & bona publice obligata erant, prædia emebant, h. e. hypothecarum emptores. *Gloſſ.* Vel. *Prædiator*, ὠνητὴς ὑπαλλαγμάτων.

Prædiatorius, a, um, o. 1. 2. περὶ χωρίων, quod ad prædium pertinet. *Cic. pro Balb. c.* 20. Cum de jure prædiatorio conſuleretur.

Prædiatus, a, um, prædiis munitus. *Apul. l.* 1. *Flor.* Ipſe bene veſtitus, bene prædiatus.

Prædicabilis, & le, o. 3. *degno di lode*, ἄξιος ἐπαίνου, quod eſt prædicatione dignum, palam dicendum, & gloriandum. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 17. Nec in miſera vita quicquam eſt prædicabile, aut gloriandum.

Prædicatio, onis, *commemorazione*, κήρυξις, celebratio, commemoratio. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 8. Ne hæc mea veſtrorum beneficiorum prædicatio non grata potius, quam arrogans videatur. *Plin. l.* 20. *c.* 10. Radix plurimorum prædicatione trita. ¶ Sæpe ſumitur pro laudatione. *Cic. pro Arch. c.* 11. In qua prædicationem, nobilitatemque fugiunt. ¶ Proprie videtur eſſe præconis rem in auctione, vel alia de cauſa prædicantis. *Cic. Agr.* 2. *c.* 18. Ego præconi auctionem ipſam luctuoſam, & acerbam prædicationem futuram puto. Sunt qui leg. *recitationem*. *Apul. l.* 6. *A. A.* Mandatæ prædicationis munus exequebatur. V. Prædico, as.

Prædicativus, a, um, adject. vox Logicorum, ut prædicativa propoſitio, apud *Apul. de ſyllogiſmo*, quæ rem aliquam abſolute explicat, cui conditionalis opponitur.

Prædicator, oris, m. *predicatore*, *divulgatore*, κῆρυξ, divulgator, laudator. *Cic. pro Balb. c.* 2. Qui ſui facti, ſui judicii, ſui beneficii voluit me eſſe & prædicatorem, & auctorem. *Id.* 1. *Fam. ep.* 9. Te ipſo prædicatore, & teſte. ¶ Prædicatorem pro concionatore uſurpat *Tertul. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 8. quæ notio non longe recedit a priori. ¶ Pro præcone rem divulgante *Apul. l.* 6. *Metam.*

Prædicatrix, icis, f. quæ prædicat. *Tertull. de anim. c.* 40. Hæc ſpecies ſuminatum prædicatrix poteſtatum.

Prædicatus, a, um, adject. *lodato*, *famoſo*, *celebre*, ut arbor hiſtoriis prædicata. *Plin. l.* 16. *c.* 41.

Prædico, as, avi, atum, a. 1. *predicare*, *dire pubblicamente*. ברא, שבח, Ger. *auſſrufen*, Gal. *dire en publique*, Hiſp. *predicar*, *publicar*, κηρύσσω, ἐπαινέω, ſeu publice dico, divulgo, palam promulgo, celebro, & proprie eſt præconum, deinde ad alios transfertur. *Cic. Ver.* 5. *c.* 16. Si præco juſſu tuo prædicaſſet decumas frumenti venire. *Colum. l.* 7. *c.* 12. *de cane villatico*. Quis hominum clarius, aut tanta vociferatione furem prædicat, quam ille latratu? *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 32. Injuriam in eripiendis legionibus prædicabat. *Cic. Phil.* 11. *c.* 13. Quæ de illo viro Sylla, quæ Muræna, quæ Servilius, quam ornate, quam honorifice ſæpe in Senatu prædicaverunt! *Id.* 2. *Catil.* Si mihi tantum, ut prædicas, tuo conſilio vis invidiam. *Id. pro Arch. c.* 11. Prædicari de ſe, ac nominari volunt. *Id. pro Leg. Man.* Medeam prædicant in his locis fratris ſui membra diſſipaviſſe.

Prædico, is, ixi, ictum, a. 3. *predire*, הגיד, Germ. *vorſagen*, Gal. *predire*, Hiſp. *predezir*, προλέγω, ante, ſive prius dico, prænuntio, præmoneo. *Cic.* 1. *Catil.* Quos ego jam multis viris ad me venturos id temporis eſſe prædixeram. *Id.* 4. *Phil.* Si enim prodigiis, atque portentis Dii immortales nobis futura prædicunt. *Vitruv. l.* 1. *c.* 4. Cum cæleſtes orti, ut prædiximus, Artis Græci conſtituerunt. *Sen. ep.* 102. Niſi aliquid prædixero, intelligi non poterunt quæ referentur. ¶ Significat etiam indicere, *intimare*, *far intendere*. *Terent. And.* 1. 1. 19. Hoc primum in hac re prædico tibi. *Tac. Hiſt.* 4. *c.* 10. Reo, atque accuſatoribus diem prædixiſſet. h. e. agendæ cauſæ diem præſtituiſſet.

Præ-

Prædictio, onis, *predizione*, נבואה, Ger. *vorſagung*, Gal. *prediction*, Hiſp. *predicion*, προάγγελσις, actus prædicendi, vel id, quod prædicitur, ſive prænuntiatur, ſive prædivinatur. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 2. Hariolorum etiam, & vatum furibundas prædictiones audiendas putaverunt.

Prædictum, i, *pronoſtico*, προῤῥηθέν, prædictio, quod prædictum fuit. *Cic.* 2. *de Div. c.* 24. Qui hæc Chaldæorum natalitia prædicta defendunt.

Prædictus, a, um, *predetto*, προειρημένος, ante, vel prius, vel ſupra dictus, partic. a prædicor. *Cic.* 4. *Acad.* Quæque ab his dicuntur, ſic perſequamur, ut nihil in prædictis relinquamus. ¶ Sæpe ponitur pro prænuntiato, ſeu prædivinato. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Defectiones Solis, & Lunæ in omne poſterum tempus cognitæ, prædictæque ſunt. ¶ Item pro præſtituto. *Suet. in Claud. c.* 8. Prædicta cœnæ hora. *Tac. Ann.* 2. *c.* 6. Inſula Batavorum, in quam convenirent prædicta. ¶ Reperitur *prædicto* in ablat. abſ. ſine nomine. *Tac. l.* 16. *Ann. c.* 33. Prædicto, ne in Repub. haberetur.

Prædifficilis, e, adject. valde difficilis. *Tertul. de baptiſ. c.* 2. Prædifficilia penes homines, facilia penes Deum.

Prædiŏlum, i, *poderetto*, χωρίδιον, parvum prædium. *Cic. pro Cæl.* Mea prædiola tibi nota ſunt. *Id. Att. l.* 16. *epiſt.* 3. Prædiola belle ædificata.

Prædirus, a, um, adject. valde dirus. *Ammian. l.* 31. *c.* 24. (al. 8.) Fæda dictu, viſuque prædira.

Prædiſco, is, didici, a. 3. προμανθάνω, ante diſco. *Virg.* 1. *Georg. v.* 51. Ventos, & cæli varios prædiſcere mores. *Cic. de Orat. c.* 32. Quæ in foro agenda ſunt, exercitatione prædiſcere.

Prædiſpoſitus, a, um, ante diſpoſitus. *Liv. l.* 40. *c.* 56. Nuntios prædiſpoſitos, ita, ut convenerat, miſit.

Præditus, a, um, *ornato*, בעל, Ger. *derda hat*, Gal. *doué*, Hiſp. *dotado*, ἔχων, λαγχάνων, qui aliqua re præ aliis donatus eſt, re aliqua ornatus, vel affectus, a *præ*, & *do*. *Cic. pro Leg. Man.* Itemque ſummis ornamentis honoris, fortunæ, virtutis, ingenii præditus Q. Hortenſius. ¶ Sumitur etiam in malam partem pro polluto, contaminato. *Cic. pro Syl.* Niſi vero me unum vis ferum præter cæteros, me aſperum, me inhumanum exiſtimari, me ſingulari immanitate, & crudelitate præditum. ¶ Item ſimpliciter pro eo, qui habet. *Id.* 5. *Ver.* Quid ageret illa ætate præditus; neſciebat. *Id.* 6. *Ver.* Magiſtratu ſummo præditus. *Id. de Amic.* Præditus ſtudio venandi. *Auct. ad Her. l.* 2. Tumore præditus. *Cic.* 2. *Invent.* Vitio perſpicuo præditum exemplum poſuimus.

Prædives, itis, o. *molto ricco*, ὑπερπλούσιος, valde dives. *Plin. l.* 34. *c.* 3. Prædives illud candelabrum coluit. *Claudian. l.* 2. *in Rufin. v.* 142. fures prædivitis aulæ.

Prædivinatio, onis, idem ac divinatio. *Plin. l.* 8. *c.* 25. Eaque extra eum locum transferens ſemper incubat prædivinatione quadam.

Prædivino, as, a. 1. idem ac divino. *Plin. l.* 11. *c.* 10. Prædivinant enim apes ventos, imbreſque. *Plaut. Trucul.* 2. 3. 27. Prius prædivinant, quo die eſurieſint.

Prædivinus, a, um, valde divinus. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Promittitur prædivina ſomnia repræſentare.

Prædium, ii, *poſſeſſione*, *podere*, שדה, Germ. *ligend guet*, Gall. *heritage*, Hiſp *heredad de bienes rayzes*, χωρίον, poſſeſſio tum ruſtica, tum urbana. *Voſſius* cenſet, prædia a *prædibus* nomen accepiſſe. *Aſcon. in* 3. *Ver. c.* 34. diſtinguit inter prædia, & bona prædia. Ait enim: *bona prædia dicuntur bona ſatiſdationibus obnoxia, ſive ſint in mancipiis, ſive in pecunia numerata; prædia vero domus, & agri*. Quod illo uno Ciceronis loco confirmat. *Ubi illa conſuetudo in bonis. prædibus, prædiiſque vendendis?* Verum hinc nihil tale conficitur. *Cic. ibid.* Prædibus, & prædiis populo cautum eſt. ¶ Differt a *poſſeſſione*, quia *poſſeſſio* generale nomen eſt. Nam *prædium* dicitur de omnibus bonis immobilibus; *poſſeſſio* etiam de mobilibus, ut de pecunia, de ſervis, de beſtiis, &c. Differt etiam a *fundo*, quia *fundus* eſt poſſeſſio ruſtica, ſive pars agri, *prædium* tum ruſtica, tum urbana. Itaque ſingula prata, vineæ, horti, oliveta, pomaria, paſcua, ſalicta, nemora, loca venatoria, & piſcatoria, ſive villam, atque ædificium, ſive piſcinam, ſive vivaria habeant, ſive non habeant, ſinguli fundi ſunt, ſed in agro duntaxat: in urbe, oppido, caſtello, vico, quicquid tale eſt, prædium vocatur. Sed prædium, & fundus ſæpe promiſcue uſurpantur. *Cicer. pro Roſc. Am. cap.* 15. Fructuoſa prædia colenda, ac tuenda pater filio tradiderat. *Id.* 11. *Att. ep.* 2. Fructus prædiorum abeunt in ſumptus.

Prædo, onis, m. *ladro*, *corſaro*, גנב, Germ. *rauber*, Gall. *pilleur*, *ecumeur de mer*, Hiſp. *ladron*, λῃστής, qui iter facientes terra, marive ſpoliat, quaſi prædator. *Cic. pro leg. Man.* Cum veſtros portus in prædonum fuiſſe poteſtatem ſciatis. *Id. pro Dom. cap.* 55. Omnium templorum, atque tectorum, totiuſque urbis orædo.

Prædocĕo, es, ui, ctum, a. 2. idem, quod doceo, vel ante doceo. *Prudent. in hymn. Epiph.* myrrheus pulvis ſepulcrum prædocet.

Prædoctus, a, um, nom. ex partic. ante doctus. *Salluſt. in Jugur. c.* 94. Prædoctus a duce.

Prædomo, as, ui, itum, a. 1. προδαμάζω, ante domo, comprimo, ſedo. *Sen. ep.* 116. Et omnes caſus, antequam exciperet, prædomuit meditando.

Prædonius, a, um, adject. ad prædonem pertinens. *Ulp. l.* 8. *ff. de hæredit. petit.* Prædonio more verſari cœpit.

Prædonŭlus, i, dim. a *prædo*. *Cat. apud Feſt.*

Prædor, aris, atus ſum, d. 1. *rubare*, שלל, Ger. *rauben*, Gal. *piller*, Hiſp. *robar*, λῃΐζω, eſt diripere, vi auferre, quemadmodum prædæ in bello ſolent. *Cic.* 3. *Ver. c.* 78. Tuus apparitor de aratorum bonis prædabitur. *Ovid.* 1. *Amor eleg.* 3. Quæ me nuper prædata puella eſt. *Nepos* 7. *c.* 8. In terram prædatum exire.

Prædūco, is, xi, ctum, a. 3. ante duco. *Plin. l.* 35. *c.* 16. Et quod ſi æra præducantur, violaceum reddit colorem. ¶ Præducere alicui vallum, ſeu foſſam, eſt circumvallare. *Tac. l.* 14. *Ann. c.* 32. Neque foſſam, neque vallum præduxerunt.

Præductorius, a, um, adject. ad præducendum aptus, ut loca præductoria, apud *Cat. R. R. c.* 135.

Præductus, a, um, nom. partic. ante ductus. *Sen.* 2. *de Ira*, *c.* 8. Præductam obſeſſis parentibus foſſam.

Prædulcis, & ce, o. 3. *molto dolce*, περίγλυκυς, valde dulcis. *Plin. l.* 12. *c.* 5. Fructus per folia Solibus coctus prædulci ſapore. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 3. *v.* 82. *de Sirenibus*: nautis prædulce minantur.

Præduratus, a, um, nom. ex partic. valde induratus. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Præduratum vas foco torrebant.

Prædūro, as, a. 1. ὑπερσκληρύνω, præter morem duro, ſive valde durum facio. *Colum. l.* 3. *c.* 11. Nec nimium ſiccam, quia nimium præduratur. Al. leg. *prædurat*. *Apic. l.* 2. *c.* 1. Adipes phaſiani prædurato.

Prædūrus, a, um, *molto duro*, ὑπερσκληρός, valde durus. *Colum. l.* 6. *c.* 2. Illa ætas adhuc tenera eſt, hæc tam prædura. *Virg.* 10. *Æn. v.* 748. Prædurus viribus.

Præeminentia, æ, f. *preminenza*, excellentia, præſtantia. *Claud. Mamert. in præf. lib.* 1.

Præeminĕo, es, n. 2. ὑπερέχω, valde emineo, antecello. *Senec. l.* 1. *controverſ.* 4. Albutium, qui Græcis præeminet. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 12. Ea tempeſtate Caſſius cæteros præeminebat peritia legum. Alii legunt *prominebat*, ſublato altero e: & ſic legitur etiam 3. *Ann. c.* 36.

Præĕo, is, ivi, itum, n anom. *andare innanzi*, קדם, Ger. *vorgehen*, Gal. *aller devant*, Hiſp. *preceder delante*, καθηγέομαι, ante eo. *Liv. lib.* 2. Præierat Aruns Tarquinius filius Regis. *Quintil. l.* 2. *c.* 5. Si legentibus diſcipulis ſingula præire ſemper ipſi (præceptores) velint. ¶ Præire verba, eſt certam verborum formam alicui dictare, quam ille totidem referat verbis. Solebant enim veteres ad exſecrationes, vel devotiones hoſtilis exercitus, & ad fœdera percutienda, ſimileſque publicos ritus peragendos, certam verborum formulam habere conceptam, quod *carmen* vocabant, a qua ne minima quidem ſyllaba recedere licebat. Itaque ne Imperatores, qui ſe, hoſtilemque exercitum erant execraturi, aut ii, per quos fœdera ſanciebantur, in proferendis formulis laberentur, adhibebatur Pontifex, aut Sacerdos, qui verba præiret, ideſt conceptam verborum formulam dictaret, quam alter totidem verbis repeteret. Sic præire verba juriſjurandi dicitur, qui juriſjurandi verba concipit, & juratoro dictat. *Liv. l.* 8. *c.* 9. Agedum Pontifex publicus Pop. Rom. præi verba, quibus me pro legionibus devoveam. *Gell. l.* 14. *c.* 2. Si de omni officio judicis præire tibi me vis, ideſt pronuntiare, quod ſequaris. Sic præire obſecrationem, apud *Sueton. in Claud. c.* 25. Et præfari carmen, *Liv. l.* 5. ¶ Præire verba de ſcripto, eſt dictare legendo. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Ne quid verborum prætereatur, de ſcripto præire. ¶ Præire voce alicui; eſt idem fere, quod præire verba. *Cic. pro Mil. c.* 2. Qui heſterna concione incitati ſunt, ut vobis voce præirent, quid judicaretis.

Præexercitamentum, i, n. *Priſcian. de præexercit. Rhet.* τὰ προγυμνάσματα vertit præexercitamenta. h. e. præludia.

Præfacilis, le, o. 3. *molto facile*, πάνυ ῥᾴδιος, valde facilis. *Plaut. Epid.* 5. 2. 21. De præfacili exoras Epidice. Al. leg. *facile*.

Præfactus, a, um, antefactus. *Cæl. Aurel. l.* 2. *Chronic. c.* 1. & 14. & *l.* 5. *c.* 4. Al. leg. *præfectus*, eodem tamen ſenſu.

Præfāmen, inis, n. præfatio, procœmium. *Symmach. l.* 2. *ep.* 34. Recordaris, hoc te præfamine epiſtolam texuiſſe.

Præfamino, imperativum pro præfator. *Cat. de R. R. c.* 141. Janum, Jovemque vino præfamino. Ita explicat *Turneb.* quem conſule *l.* 15. *c.* 14.

Præfaris, re, atus ſum, d. 1. *parlar innanzi*, *far proemio*, Ger. *vorreden*, Gal. *avant parler*, Hiſp. *hablar antes*, προοιμιάζω, eſt ante fari, prologui. *Virgil.* 11. *Æn.* Præfatus Divos ſolio Rex infit ab alto. Ubi *Serv.* Præfatus Divos, more antiquo. Nam majores nullam orationem, niſi invocatis numinibus, inchoabant. *Cic. de Univ.* Quæ de Deorum. qui cernuntur, quique ſunt orti, natura præfati ſumus. *Id.* 1. *Div. c.* 45. Majores noſtri omnibus rebus agendis, Quod bonum, fauſtum, felix, fortunatumque eſſet, præfabantur. *Celſ. l.* 3. *c.* 1. Incipiam a prioribus, pauca de omnibus præfatus. *Catul. carm.* 64. *de nupt. Pel. & Thet.* Talia præfantes quondam felicia, &c. ¶ Præfari aliquem, eſt ejus nomen, auctoritatemque præmittere. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Ariſtoteles diverſa tradit, vir, quem in iis magna ſecuturus ex parte, præfandum reor. ¶ Præfari honorem dicimur, cum rem non ſatis honeſtam dicturi, aliquot verbis præmiſſis mollimus, quod alioqui pudicis auribus indignum eſſet. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Nos autem ridicule, ſi dicimus, ille patrem ſtrangulavit, honorem non præfamur, ſin de Aurelia aliquid, aut Lollia, honos præfandus eſt. Adde 2. *Fin. c.* 10. ¶ Præfari carmen. V. Præeo.

Præfatio, onis, f. 3. *prefazione*, *proemio*, הקדמה, Ger. *vorrede*, Gall. *preface*, Hiſp. *prologo*, πρόλογος, προοίμιον, id, quod praeloquimur. *Cic.* 5. *Ver. c.* 80. Quæ porro præfatio tuæ donationis fuit. *Sueton. in Claud. c.* 25. Cum regibus fœdus in foro icit, vetere Fecialium præfatione adhibita. *Plin. in præfat. natur. hiſtor.* Vocabula cum honoris præfatione ponenda.

Præfatiuncŭla, æ, f. brevis præfatio. *Hieronym. ep.* 128. *ad Fabiol.* Et de obſervatione Pontificis præfatiunculam ſtruerem.

Præfātum, i, n. præfatio. *Symmach. l.* 6. *ep.* 3. Præfato opus eſt, ſi ardua poſtulentur.

Præfātus, us, m. prædictio. *Symmach. l.* 10. *ep.* 29. Competit meo præfatu.

Præfātus, a, um, nom. ex partic. paſſiva ſignif. prædictus, ante dictus. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. In præfata videmur incidere. *Vopiſc. in Aureliano*, *c.* 1. Vir illuſtris, ac præfata reverentia nominandus. *Arnob. l.* 5. Sine honoribus appellare præfatis. ¶ *Senec. l.* 5. *de Benef. c.* 17. Quis ſine querela moritur? quis non recuſans, quis non gemens exit? Atqui hoc ingrati eſt, non eſſe contentum præfato tempore. h. e. in fatis prædeſtinato.

Præfectiānus, a, um, adject. ad Præfectum pertinens. *Ammian. l.* 17. *c.* 3. Nec præfectianus, nec præſidialis apparitor. Adde *l.* 2. & 3. *Cod. de apparit. Præf. Præt.*

Præfector, oris, m. idem ac Præfectus. Vetus lapis Romæ, quem refert *Ferret. in Muſ. lapid. pag.* 276. Sextilius Ageſilaus Præfector per Hiſpanias.

Præfectorius, a, um, qui præfectura perfunctus eſt. *Lip. de Senat. l.* 1. Sed vir Præfectorius an fœminę Conſulari præferatur, videndum.

Præfectūra, æ, *Prefettura*, ἐπαρχία, στρατηγία, officium, vel dignitas Præfecti. *Cicer. Att. l.* 5. Præfecturam petivit: negavi, me cuiquam negotianti dare. *Cæſ. l.* 8. *B. G. c.* 12. Præfectura equitum. ¶ Sumitur item pro adminiſtratione alicujus urbis, vel provinciæ, & pro ipſa urbe, vel provincia, in quam Præfectus mittitur. Perſæ vocant Satrapiam, Ægyptii Nomon, Græci Eparchiam, Proſtatiam, Strategiam. *Plin. l.* 5. *c.* 9. Ægyptus dividitur in Præfecturas oppidorum, quas Nomos vocant, Ombiten, Phatniten, &c. ¶ Apud Romanos Præfecturæ erant urbes Italię cum ſuis agris, quarum populi, cum iniqui, ingrative erga Pop. Rom. fuiſſent, ac fidem datam ſemel, atque iterum feſelliſſent, tandem, ubi in poteſtatem, ditionemque ſunt adducti, propriis legibus, iiſque Magiſtratibus, qui imperium, & juriſdictionem exercebant, ſpoliati fuere, & Magiſtratuum Romanorum arbitrio regi cœperunt, qui in eas urbes ſingulis annis nomine Præfectorum mittebantur. Formula enim Præfecturæ non longe a provinciæ formula videtur abfuiſſe. Ut enim quotannis in Provincias Prætores Roma mitti ſoliti, ſic in Præfecturas Præfecti, qui eas adminiſtrarent, ac jus dicerent. Deinde Prætores, & Præfecti non legibus perpetuis, quæ a Pop. Rom. datę eſſent, Provincias, & Præfecturas regebant, ſed arbitrariis, ideſt edictis, quę ipſi promulgabant. Itaque inter omnes Italicas civitates Præfecturarum conditio infima erat, & incommodiſſima. *Sigon. de ant. jur. Ital. l.* 2. *c.* 10. &c. *Feſt.* Præfecturæ eę appellantur in Italia, in quibus & jus dicebatur, & nundinę agebantur, quatenusque quædam erat Reſpublica, neque tamen Magiſtratus ſuos habebant, ſed quotannis ad eas Præfecti mittebantur, qui eis jus dicerent. *Cic. de nat. Deor.* Cum e Præfectura Reatina Romam venienti noctu duo juvenes cum equis albis dixiſſent, &c.

Præfectus, i, m. *Prefetto*, ἐπίταρχος, qui rei alieni agendę præpoſitus eſt, a *præficiendo*, ut præfectus moribus, qui ad componendos mores eſt conſtitutus, al. Cenſor. *Cic. pro Cluent.* Tu es præfectus moribus? tu magiſter veteris diſciplinæ, & ſeveritatis? *Idem poſt Redit.* His utitur quaſi præfectis libidinum ſuarum. ¶ Præfectus Urbis, vel Urbi, Magiſtratus Romæ, qui urbanis negotiis pręerat. *Gell. l.* 13. *c.* 16. Qui Præfectus Urbi, & bis Conſul fuit. A principio creabatur, quotieſcunque Regem ab urbe abeſſe oporteret. Reipublicę tempore creabatur, quoties Conſules, & alii Magiſtratus in Monte Albano Feriis Latinis operam darent. Sub Imperatoribus magiſtratus hic cœpit eſſe perpetuus, multæque Reipubl. partes ejus procurationi tributæ ſunt, quas enumerat *Ulpian.* variis locis. ¶ Præfectus Prætorio, fuit Magiſtratus Romę, temporibus Cæſarum, talis apud Cęſares, quales apud Reges fuerant Tribuni Celerum, & apud Dictatores Magiſtri equitum, qui diſciplinæ militari præerat, & ſecundas poſt Cęſarem partes gerebat. *Sueton. in Claud.* & *Cod. Juſtin. de Præf. Præt.* ¶ Præfectus Vigilum fuit Magiſtratus Romę, qui cum ſeptem cohortibus invigilabat, ne Urbs incendiis flagraret, neve ſcelera noctu in Urbe admitterentur. Creatus fuit ab Octaviano Auguſto. Nam etſi apud veteres Romanos incendiis arcendis Triumviri nocturni pręeſſent, nonnunquam etiam Ædiles, & Tribuni Plebis intervenirent, familia publica circa portas, & muros diſpoſita. quę inde, ſi opus eſſet, vocabatur; etſi eſſent & privatæ familiæ, quæ incendia vel mercede, vel gratia extinguerent, ut ait *Paul. l.* 1. *ff. tit.* 15. *n.* 1. tamen pluribus uno die incendiis exortis, teſte *Ulp. ibid. n.* 2. quibus occurrere, ſatiſque facere non poſſe eos appareret, D. Auguſtus ſalutem Reipublicæ tueri nulli magis credens convenire, quam ſuæ diligentiæ. nec alium ſufficere ei rei, quam Cæſarem, coercendorum incendiorum cauſa ſeptem cohortes opportunis Urbis locis diſpoſuit, ita ut binas regiones (tunc enim quatuordecim erant) unaquæque cuſtodiret, præpoſitis eis Tribunis, &

ſuper omnes ſpectabili viro, qui Præfectus Vigilum appellaretur. ¶ Apud Præfectum Vigilum erat cognitio omnium ſcelerum, quæ nocturno tempore fieri ſolerent, præſertim de incendio & latrocinio. Cognoſcebat ergo de incendiariis, effractoribus, furibus, raptoribus, & receptoribus, niſi ſiqua tam atrox, famoſaque famoſa eſſet perſona, ut ad Præfectum Urbis remittenda videretur. *Ulpian.* & *Paul. JCti.* ¶ Præfectus annonæ, Magiſtratus Romæ fuit extraordinarius, qui rei frumentariæ curam gerebat. *Liv. l. 4.* ¶ Præfectus Ærarii, cui publicæ pecuniæ cuſtodia & cura demandata erat. *Teſoriere. Id.* ¶ Præfecti Provinciarum erant, qui Provinciis præerant. Sed potius appellabantur Prætores, vel Proconſules, vel Præſides, vel Correctores. Ex *Sigon. de ant. jur. Ital. l. 1. c. 16. Cic. Att. l. 5. epiſt. 4.* De quinque Præfectis quid Pompejus facturus ſit, faciam, ut ſcias. ¶ Præfectus Auguſtalis, fuit Præfectus Ægypti, cui imperium ad ſimilitudinem Proconſulis lege ſub Auguſto datum eſt. *Ulp. l. 1. ad edict. l. 1. ff. tit. 16.* ¶ Præfectus in militia dicebatur, qui alicui ordini præerat. Singulorum enim ordinum aliquando Præfecti creati ſunt. Hoc eſt, quod ſæpe de Præfectis alarum, & cohortium, &c. legimus apud *Tac. Caſ.* & *Suetan.* Sic Præfectus caſtrorum, *Mareſcialle di Campo*, *Tac. Suetan.* ¶ Præfectus fabrum, fuit Magiſtratus militaris, cui artifices, qui caſtra ſequebantur, ut fabri lignarii, carpentarii, ferrarii, & cæteri, qui ad fabrilia ædificia deputati erant, obtemperabant. *Caſ. ad Opium poſt epiſt. 8. l. 8. Cic. ad Att.* Jam duo Præfecti fabrum Pompeji in meam poteſtatem venerunt.

Præfericŭlum, vas æneum, ſine anſa, patens veluti pelvis, quod præferre in ſacrificiis ſolebant. *Feſt.*

Præfĕro, fers, tuli, latum, a. anom. *portare innanzi*, [illegible], Germ. *fürtragen*, Gal. *preferer*, Hiſp. *preferir*, προφέρω, ante fero. *Cic. 6. Ver.* Dextra ardentem facem præferebat. *Id. 5. Cat. c. 8.* Præferre facem ad libidinem. ¶ Translate ſumitur pro oſtendere, prænuntiare, ſignis illuſtri indicare. *Cic. pro Roſc. Amer.* Avaritiam præfers, qui ſocietatem coieris de municipis, cognatique fortunis cum alieniſſimo. *Curt. l. 4. c. 10.* Vultus tuus neſcio quod ingens malum præfert. ¶ Præferre etiam eſt præponere, anteponere. *Cic. 6. Phil.* Quem vos hominem a ſe etiam hominibus nobiliſſimis omnibus honoribus prætuliſtis. *Id. 2. de Or. c. 84.* Præferre ſe aliis. *Col. l. 2. c. 3.* Adeo ut multi prætulerint carere pecoribus: hoc eſt maluerint. *Plin. l. 12. c. 21.* Præfertur illa bonitate olei. ¶ Item anticipare. *Liv. l. 39. c. 5.* Ne plus in triumpho certaminum, quam in bello haberet, prætulit triumphi diem. *Caſ. l. 1. B. C.* Præfertur opinio. h. e. jactatur. ¶ Præferre opem, pro afferre. *Stat. 6. Theb.*

Præfĕrox, ocis, o. πανάγριος, valde ferox. *Liv. l. 5. c. 36.* Præferoces legatos, Galliſque magis, quam Romanis ſimiles habuiſſet.

Præferrātus, a, um, *ferrato in cima*, προσιδηρωμένος, cujus anterior pars ferro munita eſt. Pilum præferratum eſt, quod ferrum habet in ſummitate, quo Hetruſci olim utebantur ad pinſenda grana, diverſumque eſt a pilo tudo, quod ſine ferro eſt, ad uſum molarum, quas aqua verſat, utile. *Plin. l. 18. c. 10.* ¶ Sumitur etiam pro eo, quod ferro vinctum eſt. *Plaut. Perſ. 2. 2. 22.* Pluſculum annum fui præferratus apud molas Tribonus vapularis.

Præfertĭlis, le, valde fertilis. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 1025.* præfertile germen luxuriat.

Præfervĭdus, a, um, παμπόζεστος, valde fervidus. *Col. l. 3. c. 2.* Niſi tamen glaciali, vel præfervida. Translate *Liv. l. 9. c. 18.* trux, ac præfervida ira.

Præfeſtinātim, adv. idem ac præfeſtine. *Siſen. apud Non. c. 2. n. 708.* Judices, quos vellent, inſtituerant præfeſtinatim, & rapide.

Præfeſtinātus, a, um, *accelerato*. *Col. lib. 11. c. 2.* Quia neque præfeſtinatum opus nimium immature videri poſſit ante quindecim dies factum.

Præfeſtīne, adv. προσπευστικῶς, valde celeriter. *Plaut. Rud. 2. 5. 4.* Ut ſine labore extraxi hanc præfeſtine ſatis. Ita quidam Lexicographi, ſed rectius alii *præfiſcine*, vel *præfiſcini*.

Præfeſtīno, as, n. 1. προσπεύδω, ante tempus feſtino. *Liv. lib. 24. cap. 14.* Ne deficere præfeſtinarent. *Plaut. Rud. 1. 2. 31.* Qui præfeſtinet, ubi herus adſit, præloqui. ¶ Significat etiam feſtinando præcurrere, præterire. *Tac. Ann. 5. cap. 10.* Toronæum, Thermæumque ſinum præteriens, mox Eubœam, anguſtias Iſthmi evadit.

Præfĭca, æ, f. ἡ θρηνῶσα, mulier in exſequiis ad plorandum pretio conducta, ut famuliaribus, & cæteris ſlere cupientibus ſuo ejulatu, ſuiſque lacrymis præiret. Unde dicta ſit, docet *Feſtus*. Præficæ, inquit, dicuntur mulieres ad lamentandum mortuum conductæ, quæ dant cæteris modum plangendi, quaſi in hoc præfectæ. ¶ Nænias quaſdam in laudem mortuorum canere ſolebant, quæ tamen ineptæ erant, & nugaces, mutatoque nomine in omnes convertebant. *Plaut. Truc. 2. 6. 14.* Præfica, quæ alios collaudat, abſentes, ſe ſe vero non poteſt. *Gel. l. 18. c. 7.* Vos, Philoſophi, meræ eſtis, ut Cato ait, mortuariæ gloſſariæ: namque colligitis lexidia, res tetras, & inanes, & frivolas, tamquam mulierum voces præficarum. ¶ Quomodo præfica differat a Funerea. V. Funerea. V. etiam *Hieron. Baruffaldi Diſſertat. de Præficis*.

Præfĭcio, is, eci, ectum, a. 3. *proporre*, [illegible], Germ. *fürſetzen*, Gall. *charger*, *commettre*, Hiſp. *poner en alguno alguna cosa*, ἐφίστημι, præpono, ex præ, & facio. *Cic. 4. Ver.* An aliquem curatorem præficere, qui ſtatuis faciundis præeſſet. *Liv. l. 4.* Quos & pro Centurionibus ſibi præfecerant Tempanio auctore Equites. Rurſus *Cic. pro Leg. Man. c. 16.* Imperatorem bello præficere. *Id pro Dom. c. 33.* populo ducem præficere. ¶ Pro ſimplici facere. *Liv. l. 1. c. 19.* Sacerdotes ſuos cuique Deorum præficere.

Præfīdens, tis, nom. partic. valde fidens. *Cic. 1. Off. c. 26.* Homines ſecundis rebus effrænatos, ſibique præfidentes.

Præfīgo, is, a. 3. *ficcare innanzi*, προπήγνυμι, ante figo. *Plin. l. 31. c. 4.* Lineas itineri præfigunt. *Virg. 3. Æn.* Capita in haſtis præfigere. ¶ Sumitur etiam pro præcludere. *Virg. 3. Georg.* Primaque ferratis præfigunt ora capiſtris.

Præfigūro, as, a. 1. προτυπόω, repræſento, præmonſtro. *Lactant. l. 6. c. 20.* Ac ſe quiſque in illis imaginibus præfigurat.

Præfīnio, is, a. 4. *prefinire*, *determinare*, [illegible], Germ. *vorſchreiben*, Gal. *prefiner*, *limiter*, Hiſp. *determinar*, προορίζω, limites præfigo, determino, præſcribo. *Cic. de Prov. Conſ.* Præfinit enim ſucceſſori diem. *Id. l. 7. ep. 2.* Quod præfiniſſes, quo ne pluris emerem. *Id. 7. Ver.* Neque de illo quicquam tibi præfinio, quominus, &c. *Id. 2. de leg.* A quo iterum funerum ſumptus præfinitur ex cenſibus a minis quinque uſque ad minam.

Præfinītio, onis, f. determinatio. *Julian. l. cum fine, ff quando dies leg. vel fideicom. ced.* Cum ſine præfinitione temporis legatum ita datum fuerit.

Præfinītus, a, um, adject. *determinato*, definitus, præſcriptus. *Scæv. 47. ff de Pact.* Intra præfinitum tempus. ¶ Præfinito, ablat. abſoluta poſitus, pro præfinito tempore, vel ex præſcripto. *Ter. Hecyr. 1. 2. 19.* Nam illic haud licebat, niſi præfinito loqui.

Præfiſcĭne, adv. vel præfiſcini, ἀβασκάντως, h. e. præter faſcinum, citra invidiam, idem ac locutio illa, *Abſit verbis invidia*, a præ, & *faſcino*. Sane præpoſ. *præ* hic accipi pro *ſine*, diſerte apud *Chariſ. l. 2. pag. 210. Putſch.* legitur. Laudatum, *præfiſcini*, vel *præfiſcine* dicebant, quod putarent, homines effaſcinari, ſi impenſius laudarentur. *Plaut. Aſin. 2. 4. 84.* Præfiſcine hoc dixerimus, nemo etiam me accuſavit merito meo, neque me Athenis alter hodie 'ſt quiſquam, cui credi recte æque putent. Uſus etiam *Titinnius*, apud quem, Paulla laudante immodice, perſona altera metu faſcini interrumpens ait: Paulla mea, amabo, pol tu ad laudem addito, præfiſcini: ne puella faſcinetur. Citat *Chariſ. ibid. pag. 189.* Sed poſtrema verba ipſius *Chariſii* videntur eſſe, non *Titinnii*. Adde *Afran. ibid.*

Præfīxus, a, um, ante fixus. *Liv. l. 26.* Et ſeptena jacula quaternos longa pedes data præfixa ferro. *Virg. Æn. 10. v. 479.* Robur præfixum ferro. h. e. acumine ferrato. *Suet. in Caſ. c. 24.* Caput haſta præfixum.

Præflorātus, a, um, adject. libatus, deguſtatus, corruptus, ut præflorata virgo, apud *Apul. in Apolog.* cui flos pudicitiæ eſt imminutus. *Plin. in Paneg. c. 58.* Summumque illud purpuræ decus, nonniſi præterptum, præfloratumque tranſmittere. Adde *Liv. l. 37. c. 58.* ubi tamen al. leg. *deflorates*.

Præflōreo, es, n. 2. προανθέω, ante floreo. *Plin. l. 16. c. 29.* Ideoque præflorent talia, & prægerminant.

Præflōro, as, a. 1. προαπανθίζω, prælibo. *Gel. l. 14. c. 1.* Et futuri gaudii fructum ſpes tibi jam præfloraverit.

Præflŭo, is, n. 3. προρρέω, ante fluo, præterfluo. *Plin. l. 5. c. 30.* Pergamum, quod intermeat Silenus, præfluit Cetius profuſus Pindaſo monte. Adde *Tac. Ann. 15. cap. 15.* ¶ Cum accuſativo *Plin. lib. 3. cap. 5.* Aufidus ex Alpinis montibus Canuſium præfluens.

Præflŭus, a, um, qui ante fluit. *Plin. lib. 19. cap. 4.* Hortos eſſe riguos habendos præfluo amne.

Præfocābĭlis, le, adject. præfocandi vim habens, ut præfocabilis difficultas, apud *Cæl. Aurel. Acut. 2. c. 27.*

Præfocātio, onis, actus præfocandi. *Scrib. Larg. Compoſit. 100.* Subitæ præfocationes

Præfŏco, as, a. 1. *affogare*, [illegible], Germ. *erſticken*, Gall. *etouffer*, Hiſp. *ahogar*, ἄγχω, ſpiritum obſtructis faucibus claudo. *Ovid. in Ibin, v. 558.* Præfocent animæ Gnoſia mella viam.

Præfŏdio, a. 3. προορύττω, idem ac fodio, vel ante fodio. *Virg. 11. Æn. v. 473.* Præfodiunt alii portas. Ubi *Serv.* Præfodiunt, id eſt ante portas foſſas faciunt. *Ovid. 13. Met. v. 6.* Et oſtendit, quod jam præfoderat, aurum.

Præfœcundus, a, um, πολύγονος, valde fœcundus. *Plin. l. 16. c. 27.* Omnia autem celerius ſeneſcunt præfœcunda.

Præfomentāre, prælovere. *Theodor. Priſcian. lib. 1. cap. 19.* Præfomentare vulnera aqua gelida.

Præformātor, oris, m. *Tertul. de Præſcript. cap. 30.* Marcion inſtitutor, & præformator Apellis.

Præformātus, a, um, ante formatus. *Quintil. lib. 2. c. 6.* Namque incipientibus danda erit velut præformata materia ſecundum cujuſque vires.

Præformīdo, as, a. 1. προδειμαίνω, valde formido. *Quintil. l. 4. c. 5.* Quem judex ſi providet, non aliter præformidat, quam, &c. Alii legunt *reformidat*.

Præformo, as, a. 1. προμορφόω, ante, vel prius formo. *Sil. l. 7. v. 385.* Atque his præformat dictis, fingitque monendo.

Prætortis, te, adject. valde fortis. *Tertul. de car. Chr. cap. 5.* Hinc infirmum, inde prætortem.

Præfōtus, a, um, ante fotus. *Cæl. Aurelian. Tard. lib. 4. cap. 2.* Præfotis partibus aqua marina, vel aceto ſalſo.

Præfŏveo, es, ante foveo. *Cæl. Aurel. Tard. l. 4. c. 2.* Præfotis partibus aqua marina, vel aceto ſalſo.

Præfracte, adv. *oſtinatamente*, ἀδιάτως, obſtinate. *Cic. 3. de Offic.* Nimis præfracte videbatur ærarium, vectigaliaque defendere.

Præfractus, a, um, *rotto prima*, [illegible], idem quod fractus, ſive ante, vel prius fractus. *Celſ. l. 5.* Surculus corpori infixus, ſi præfractus eſt, vel altius deſcendat. *Ovid. 12. Metam.* Pinus præfracta. ¶ Quoniam vero præfractum dicitur, quod flecti non poteſt, ſed potius frangitur, hinc translate præfractus ponitur, pro obſtinato, contumaci, prævicari, quaſi duro, & inflexibili, *oſtinato*. *Valer. Max. l. 6. c. 5. in fin.* Sed aliquanto Charondæ Tyrii præfractior, & abſciſſior juſtitia ad vim, & rigorem uſque. *Cic. in Hortenſ. apud Non. c. 2. n. 664.* Huic contrarius Aellio Chius, præfractus, ſeverus. ¶ Dicitur etiam de eo, qui conciſe loquitur, vel ſcribit, ideoque durus, & aſper eſt. *Crev. in Orat. cap. 13.* Thucydides autem præfractior, nec ſatis, ut ita dicam, rotundus.

Præfrigĭdus, a, um, περίψυχρος, valde frigidus. *Plin. l. 17. c. 20.* Quamlibet opaco, ſeptentrionalique, & præfrigido ſitu. *Celſ. l. 4. c. 5.* Vinum præfrigidum. *Ovid. 4. de Pon. eleg. 12.* præfrigidus Auſter.

Præfringo, is, egi, actum, a. 3. προαποκαταγνύω, idem ac frango, vel prius frango, vel parte anteriore frango. *Liv. lib. 8. cap. 10.* Et haſtas aut præfregiſſent, aut hebetaſſent.

Præfŭgio, is, a. 3. ante fugio. *Tert. de anim. c. 33.* Fiſi anima præfugerit.

Præfulcio, is, ſi, ltum, a. 4. προϋπερείδω, ante fulcio, præmunio, ſuſtento. *Cic. Att. l. 5. ep. 13.* Per fortunas, quoniam Romæ manes, primum illud præfulci, atque præmuni, quæſo, ut ſimus annui. ¶ Præfulcire aliquem negotiis, aut miniſteriis, pro præficere, dixit *Plaut. Perſ. 1. 1. 12.* & *Pſeud. 1. 1. 6.*

Præfulgens, entis, o. partic. a præfulgeo. *Virg. 8. Æn. v. 553.* Quem fulva leonis Pellis obit totum, præfulgens unguibus aureis.

Præfulgĕo, es, ſi, n. 2. περιλάμπω, valde fulgeo. *Tac. Ann. 13. c. 45.* Conſulari decore præfulgere. *Auct. ad Heren. 4.* Nec nimis illuſtres, nec vehementer obſcuras locos habere oportet, ne aut obcæcentur tenebris imagines, aut ſplendore præfulgeant.

Præfulgurat, abat, imp. 1. ante fulgurat. *Val. Flac. c. 3. Argon. v. 119.* Strictoque vias præfulgurat enſe. h. e. fulgurare vias facit enſem vibrando.

Præfurnĭum, ii, n. προπνιγεῖον, os patens furni, quo ligna in fornacem induntur, & deinde obſtruitur. *Cat. c. 38. R. R.* Ventus ad præfurnium, caveto, ne accedat.

Præfŭro, is, n. 3. ante, vel valde furo. *Stat. Theb. 2. v. 420.* torvus præfurens. *Id. l. 4. v. 811.* juſſitque in gurgite Martem Præfurere.

Præfuſcus, a, um, valde fuſcus. *Manil. l. 4. v. 755.* Æthiopes maculant orbem, terraſque figurant Præfuſcas. Al. aliter leg.

Prægelĭdus, a, um, πολύψυχρος, qui multum, aut nimis frigidus eſt. *Col. l. 4. c. 8.* Prægelida frigora. Et *l. 5. c. 6.* Cœli ſtatus prægelidus. Adde *Sil. l. 4. 226.*

Prægermino, a. 1. προβλαστάνω, ante germino. *Plin. l. 16. c. 29.* Ideoque & præflorent talia, & prægerminant.

Prægĕro, is, ſſi, ſtum, a. 3. præfero, ante gero. *Apul. l. 4. Met.* Alius ſub oculis dominæ ſpeculum prægerit.

Prægeſtio, is, a. 4. *deſiderar molto*, ὑπερεπιθυμέω, valde geſtio, percupio. *Cic. pro Cæl. c. 28.* Prægeſtit animus jam videre primum lautos juvenes mulieris beatæ.

Prægeſtus, a, um, ante geſtus. *Cæl. Aurelian. Chronic. lib. 1. cap. 5.* Oblivione prægeſtorum affici.

Prægigno, is, a. 3. προγεννάω, ante gigno. *Plaut. Pſeud. 1. 5. 77.* Quia nolebam, ex me morem prægigni malum. Al. leg. *progigni*.

Prægloriōſus, a, um, adject. valde glorioſus. *Inſcript. apud Grut. pag. 391. n. 5.* Cl. Claudiano prægloriosiſſimo poetarum.

Prægnans, antis, f. *pregna*, *gravida*, [illegible], Germ. *ſchwanger*, Gal. *enceinte*, Hiſp. *preñada*, ἔγκυος, ἐγκύμων, ut veteres Gloſſæ interpretantur, gravida, plena, in utero gerens, fœta, quæ occupata eſt in edendo, quod conceperit. Pro eo in antiquis codicibus legitur *prægnas* abſque *n*; atque id, quantum ex *Chariſio* colligere licet, *Plauto* quoque agnitum videtur, & *Plaut. Cæc. 1. de Div.* Cum prægnans hunc ipſum Dionyſium alvo contineret. ¶ Dicitur etiam de brutis. *Var. l. 2. de R. R. c. 4. de porcis.* Quatuor enim menſes eſt prægnans. ¶ Et de arboribus, Prægnans autem arbor, quæ etiam fœta dicitur, tunc eſt, cum humorem, & ſuccum ſibi familiarem exſuxit, needum in folia, aut flores propagavit. *Plin. l. 16. c. 14.* Incidentibus, qua maxime videatur eſſe prægnans. ¶ Translate *Plaut. Aſin. 2. 2. 10.* Etiam de tergo ducentas plagas prægnantes dabo. h. e. eminentes, ac protuberantes, prout uteri ſolent prægnantium. *Juven. ſat. 2. v. 55.* prægnantes ſtamine fuſos.

Prægnas. V. Prægnans.

Prægnātio, onis, f. 3. *gravidanza*, κύησις, graviditas. *Var. de R. R. l. 2. c. 1.* Hi enim primi prægnationis, & extremi fines. Adde *Apul. l. 1. A. A.*

Prægnātus, us, m. prægnatio. *Tert. adv. Jud. c. 9.* Juvenculæ prægnatus & partus.

Prægnavĭter, adv. valde naviter. *Plaut. Perſ. 4. 4. 39.* Indica prægnaviter. Alii leg. *prægnariter*. h. e. valde ſtrenue.

Prægracĭlis, le, adject. valde gracilis. *Tac. 4. Ann. cap. 57.* Prægracilis & incurva proceritas.

Prægrădo, as, a. 1. prægredior, antevenio. *Pacuv. apud Non. c. 1. n. 358.* Ipſum prægradat Parthenopæum.

Prægrandis, & de, o. 2. *molto grande*, ὑπερμεγέθης, valde grandis. *Plin. l. 4. c. 13.*

Præ-

Digitized by Google

Prægrandes aures. *Apul. l. 1. A. A.* Lucerna prægrandis.

Prægravatus, a, um, nom. ex partic. valde gravis factus. *Liv. l. 32. c. 13.* Prægravata ſubgerentibus telis ſcuta. *Col. l. 6. c. 7.* Prægravatum caput.

Prægravidus, a, um, adject. valde gravidus. *Stat. l. 6. Theb. v. 700.* Molis prægravidæ caſtigat pulvere lapſus.

Prægrăvis, & ve, o. 3. *molto grave*, ὑπέρβαρυς, valde gravis. *Plin. l. 8. c. 21.* Caput tantum prægrave ægre ferens, idest dejectum ſemper in terram. *Curt. l. 4. c. 11.* Prægrave imperium.

Prægrăvo, as, avi, atum, a. 1. *gravare ſopra modo*, Germ. *ſchwerer machen*, Gall. *peſer fort*, Hiſp. *mucho peſar*, ὑπερβαρύνω, ſupra modum gravo, opprimo, obruo. *Hor. l. 2. ſat. 2. v. 77.* Corpus onuſtum Heſternis vitiis animum quoque prægravat una. *Id. l. 2. ep. 1. v. 13.* Urit enim fulgore ſuo, qui prægravat artes Infra ſe poſitas. h. e. gravis eſt inferioribus, & infra poſitis nocet, qui bonis artibus cæteros vincit: invidiam enim inferiorum in ſe concitat. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, & ſignificat graviorem eſſe, præponderare. *Plin. l. 17. c. 22.* Ne prægravet fructus parte aliqua. Quidam hunc locum active intelligunt. *Suet. in Caſ. c. 76.* Prægravant tamen cætera facta, dictaque ejus. *Col. l. 7. c. 6.* Flaccidis auribus, & prægravantibus, *orecchie pendenti*.

Prægrediens, entis, n. præcedens. *Cic. 13. Phil.* Sequentes alios, alios prægredientes amicos.

Prægredior, eris, eſſus, ſum, d. 3. *andar innanzi*, קדם, Germ. *vorgehen*, Gall. *aller devant*, Hiſp. *ir adelante*, προηγέομαι, ante venio. *Liv. lib. 30. c. 25.* Quos lictores prægredi viderunt. *Varr. l. 2. R. R. c. 7.* Equus gregi prægreditur. ¶ Aliquando eſt prætergredi, *paſſare*. *Plin. l. 28. c. 8.* Ut prægreſſi hominis veſtigium occupent. ¶ Translata ſumitur pro antecellere. *Salluſt. ad Caſ. de Rep. ord.* Qui tantum alios prægreſſus es, ut &c.

Prægreſſio, onis, προπορεία, anteceſſio. *Cic. 2. Fat. c. 15.* Ut nihil fieret ſine prægreſſione cauſæ.

Prægreſſus, a, um, partic. a prægredior, *che ha preceduto*. *Stat. l. 5. Silv. 1. v. 105.* Fama prægreſſa diem. *Plin. l. 28. cap. 8.* Prægreſſi hominis veſtigia occupare.

Prægreſſus, us, m. prægreſſio. *Ammian. l. 25. c. 10.* Quid in rebus tumultuoſis anteverſio valeat, & prægreſſus. *Cic. 1. Offic. cap. 4.* Cauſas rerum videt, earumque prægreſſus, & quaſi anteceſſiones non ignorat. Alii leg. *progreſſus*.

Prægaberno, as, a. 1. ante guberno. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Muſculis balænarum ſucpulentiam prægubernantibus.

Prægustātor, oris, m. *credenziero*, προγευστής, qui cibos Principis prægustat. *Suet. in Claud. c. 44.* ¶ Transfertur ad alia. *Cic. pro Dom. cap. 10.* Scilicet tu helluoni ſpurciſſimo, prægustatori libidinum tuarum, &c.

Prægustātus, a, um, partic. a prægusto. *Plin. l. 11. c. 3.* Nec niſi prægustatos cibos ſumentes.

Prægusto, as, avi, atum, a. 1. *guſtare innanzi*, *far la credenza*. Germ. *verkoſten*, Gall. *faire l'eſſay*, Hiſp. *hazer ſalva*, προγεύομαι, antegusto. *Juven. ſat. 6. v. 633.* Timidus prægustet pocula pappas.

Prægypſo, as, a. 1. gypſo obduco. *Cal. Aurel. l. 3. Chronic. c. 2.* Os vaſculi prægypſare.

Prehendo. V. Prehendo.

Præhibeo, es, a. 2. idem ac præbeo, apud vet. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 49.* Cur ego veſtem, aurum, atque ea, quibus eſt vobis uſui, præhibeo? *Id. Men. 5. 2. 51.* Ancillas, penum recte præhibet. *Id. Rud. 1. 2. 50.* Ut verba præhibes, me pereiſſe prædicas. h. e. uti narras. *Petron. in Satyr.* Præhibere mendacio aliena. Al. leg. *præbere*.

Præjăcens, entis, n. ante jacens. *Plin. l. 3. c. 4.* Oppida de cætero rara præjacentibus ſtagnis.

Præjăceo, es, cui, n. 2. πρόκειμαι, ante jaceo. *Tac. l. 12. Ann. c. 36.* Campo, qui caſtra præjacet.

Præjacio, is, a. 3. *gettar innanzi*, προβάλλω, ante jacio. *Col. l. 8. c. ult.* Mox præjiciuntur in gyrum moles.

Præiens, euntis, n. 3. partic. a præeo. *Albinovan. ad Liviam.* Ea venit, ſtella non præeunte, dies.

Præinfūſus, a, um, ante infuſus. *Cal. Aurel. Acut. l. 2. c. 24.* Mulſum, in quo præcocta, vel præinfuſa fuerit ruta.

Præjudicatio, onis, f. idem ac præjudicium. *Quinct. l. 4. c. 2.* Aut ſi jam præjudicatione Senatus damnatus eſſet Milo. Al. leg. *præjudicio*.

Præjudicatus, a, um, ante judicatus. *Cic. pro Cluent. c. 57.* Ut ea ſemel, atque iterum præjudicata, condemnatus in judicium venerit. *Id. l. 1. nat. Deor. c. 5.* tantum opinio præjudicata poterat. *Id. pro Cluent. c. 2.* Antequam de ipſa cauſa dicere incipio, hoc poſtulo, ut ne quid præjudicati afferatis.

Præjudiciālis, le, adject. ut præjudicialis mulcta, *Cod. Theodoſ. leg. 30. & 65. de Appellationib.* & *Symm. l. 10. epiſt. 58.*

Præjudicium, ii, n. 2. *pregiudizio*, Germ. *ein vorgehend urtheil*, Gall. *prejugé, prejudice*, Hiſp. *prejuyzio*, προκάταγνωσις, id, quod judicium præcedit, ſeu quod ante judicium fit. *Aſcon.* Præjudicium dicitur res, quæ, cum ſtatuta fuerit, affert judicaturis exemplum, quod ſequantur in eadem cauſa, vel paribus cauſis: judicium autem res, quæ cauſam, litemque determinat. *Cic. 1. Verr.* De quo non præjudicium, ſed plane judicium jam factum putatur. *Id. pro Cluent. c. 22.* Cum is duobus præjudiciis jam damnatus eſſet. h. e. uno in Scamandrum, altero in Fabricium, in eadem veneficii cauſa factis. *Plin. l. 5. ep. 1.* Curianus orabat, ut ſibi donarem portionem meam, ſeque præjudicio juvarem. *Quinct. l. 4. c. 5.* Præjudicia ſucta. ¶ Translate *Caſ. l. 2. B. C. c. 32.* Veſtri facti præjudicio demotus Italia excellit. *Tacit. de Germ. c. 10.* Victoria hujus, vel illius pro præjudicio accipitur. ¶ Præjudicia triplicis generis ſunt, alia poſita ſunt in exemplis, idest in rebus, quæ aliquando ex paribus cauſis ſunt judicatæ, alia in judiciis ad ipſam cauſam pertinentibus, qualia in Milonem a Senatu facta dicuntur; alia in pronunciatione, ſeu in ſententiis de eadem cauſa, qualia fuerunt judicia de Scamandro, & de Fabricio in cauſa Oppianici. quale etiam eſt, cum duobus de officio aliquo contendentibus, lite in longum procedente, Magiſtratus jubet interea, dum ſententiam feras, alterum officio fungi, quaſi judicans jam nunc, ſe pro ea parte ſentire, penes quam vult eſſe rem, de qua litigatur, quod præjudicium Juriſconſultis dicitur, quia poſſidentem adjuvat, & obeſt excluſo. *Quinct. l. 5. c. 2.* ¶ Interdum præjudicium uſurpatur pro damno, ſive jactura. *Ulp. l. 2. §. ornamentorum, ff. de agnoſc. vel alend. lib.* Si maritus, uxore denuntiante, cuſtodes miſerit, nullum præjudicium facit.

Præjudico, as, avi, atum, a. 1. *giudicare innanzi*, Germ. *zu vor vorurtheilen*, Gall. *prejudicier*, Hiſp. *prejudicar*, προκαταγινώσκω, ante judico, præjudicium facio. *Cic. 3. de Leg.* Edant, & exponant, quid in Magiſtratu geſſerint, deque iis Cenſores præjudicent. ¶ Translate ſumitur pro ante tempus cenſere, arbitrari, opinari, ſtatuere. *Brut. ad Cic. ep. 4.* Quod enim nondum Senatus cenſuit, nec P. R. juſſit, id arrogantur non Præjudico. ¶ Item pro nocere, *pregiudicare*. *Ulp. l. 1. ff. de Magiſtr. conven.* pupillo præjudicare.

Præjuratio, onis, f. προωμοσία, juramentum illud, quod ii facere dicuntur, qui ante alios conceptis verbis jurant, poſt quos alii in eadem verba jurantes tantummodo dicebant. *Feſtus*.

Præjuvo, as, avi, a. 1. προωφελέω, ante juvo. *Tac. l. 3. hiſt. c. 65.* Et credebatur affectam ejus fidem præjuviſſe.

Prælabens, entis, o. partic. a prælabor. *Col. l. 12. c. 2.* Prælabentis vero temporis fuga quam ſit irreparabilis, quis dubites?

Prælabor, eris, pſus ſum, *traſcorrere*, προολισθάνω, ante labor, præterfluo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 47.* Piſces, quorum alter paulo prælabitur ante. *Lucan. l. 6.* Romæ prælapſus mœnia Tibris.

Prælambo, is, a. 3. προλείχω, ante lambo. *Horat. l. 2. ſat. 6. v. 109.* Prælambens omne, quod affert.

Prælargus, a, um, adject. valde largus, abundans. *Perſ. ſat. 1. v. 14.* Pulmo animæ prælargus anhelet.

Prælatio, onis, f. *prelazione*, actus præferendi, ſeu anteponendi. *Valer. Max. l. 7. c. 8. n. 4.* Sed etiam contumelioſa prælatio videri poſſet. Adde *Tertull. in Apolog. c. 13.*

Prælātor, oris, m. qui præfert, & anteponit. *Tertul. de pudic. c. 2.* Miſericordiæ prælator, quam ſacrificii.

Prælātus, a, um, nom. ex partic. *anteposto*. *Ovid. 4. Met. v. 56.* Altera, quas Oriens habuit, prælata puellis. *Virg. 5. Æn. v. 541.* prælato invidit honori. *Tertull. l. 2. cont. Marcion. c. 9.* In utroque prælatior noſtro creatore. ¶ *Tacit. Ann. 6. c. 35.* Vulnus per galeam adegit, nec iterare valuit, prælatus equo, *traſportata dal cavallo*.

Prælăvo, is, a. 3. ante lavo. *Apul. in Apolog.* Ejus merito os, ut bono potui poculum, prælavitur.

Prælautus, a, um, adject. valde lautus, ſplendidus. *Suet. in Ner. c. 30.* Prælautos, vereque magnificos. Adde *in Vitell. c. 2.*

Prælaxo, as, a. 1. ante, vel valde laxo. *Cal. Aurel. Chronic. l. 1. cap. 1.* Motus beneficio prælaxato ægrotante.

Prælectio, onis, f. ἀνάγνωσις, explicatio, eruditio, inſtructio, & pertinet proprie ad magiſtrum: dicitur autem *prælectio*, quia is legendo præit diſcipulis, *leggere mostrando*. *Quintil. l. 2. cap. 5.* Prælectio in hoc adhibetur, ut facile, atque diſtincte pueri ſcripta oculis ſequantur. Adde *l. 1. cap. 3.*

Prælector, oris, ἀναγνώστης, qui prælegit. *Gell. l. 18. c. 5.* Si magiſtrum, prælectoremque habuiſſet.

Prælectus, a, um, adject. ſelectus. *Apul. l. 7. Metam.* Prælectum hircum victimare.

Prælegātus, a, um, nom. ex particip. ante legatus, h. e. relictus teſtamento. *Papinian. l. 77. ff. de legat. & fideicom.* Partes coheredibus prælegatas reſtituere.

Prælēgo, as, avi, atum, a. 1. ante lego, ſeu teſtamento relinquo. *Plin. l. 33. c. 2.* Eam coronam teſtamento ei prælegavit. Adde *Scævol. Dig. lib. 33. tit. 8. leg. ult.*

Prælĕgo, is, egi, ctum, a. 3. *leggere innanzi*, προαναγινώσκω, ante lego, ut ſolent præceptores ſuis diſcipulis. *Quint. l. 2. c. 42.* Sed pueris, quæ maxime ingenium alant, prælegenda. ¶ Eſt etiam præterire, ſeu prænavigare. *Tac. l. 6. Ann. cap. 1.* Campaniam prælegebat ambiguus, an urbem intraret.

Præliāris, & re, o. 3. *coſa da guerra*, μάχιμος, quod ad prælium pertinet. *Plaut. Curc. 4. 4. 17.* Meæque pugnæ præliares obtritæ jacent. ¶ Præliares dies ſunt, quibus præliari licet. *Feſt. & Macrob. l. 1. Saturn. c. 16.* ubi al. leg. *præliales*.

Præliātor, oris, m. qui præliatur. *Tacit. 2. Ann. c. 73. de Germanico.* Nec minus præliatorem (Alexandro) etiamſi temeritas abfuerit.

Prælĭber, a, um, adject. valde liber. *Prudent. Apotheoſ. v. 87.* Liquido prælibera motu.

Prælibatio, onis, f. prægustatio. *Tertull. de Anim. c. ult.* Sine ulla prælibatione. Adde *Feſt.* in voce *Piamentum*.

Prælĭbo, as, a. 1. προλείβω, ante libo, & deguſto. *Stat. 3. Silv. 4. v. 60.* Clare puer, ſuperis qui prælibare verendum Nectar, &c. ¶ Prælibare viſu, uſurpatur pro aſpicere. *Stat. Achil. 2. v. 88.* Vultum, & pectora alicuius prælibare viſu.

Prælicenter, adv. nimis licenter. *Gell. l. 16. c. 7.* Quam verba finxit prælicenter?

Prælīdo, is, a. 3. præſtringo, currendo tango. *Manil. l. 5. v. 80.* Obliquumque mora totam prælidere Circum. Al. leg. *perludere*, hoc eſt ludere per Circum.

Præligāmen, inis, n. amuletum. *Marcel. Empir. l. 5. v. 80.*

Præligāneum vinum, dicitur, quod vel præmaturum eſt, vel præ omnibus legitur, quod & *precium* Virgilio dicitur, a præligendo. *Cato R. R. c. 23.* Uvas miſcellas ad vinum præliganeum legito.

Præligātus, a, um, nom. ex partic. ante, vel circum ligatus. *Cic. 2. de Inv. c. 50.* Os obvolutum folliculo, & præligatum. ¶ *Plaut. Bacch. 1. 2. 28.* O præligatum pectus! h. e. inſanum, ducta metaphora ab iis, qui veneficiis & incantationibus ſeu vinculis ligati de mentis ſtatu decedunt.

Prælĭgo, as, avi, atum, a. 1. προδέω, anteriori parte ligo. *Liv. l. 22. c. 16.* Faſceſque virgarum, atque arida ſarmenta præligantur cornibus boum.

Prælĭno, is, livi, litum, a. 3. idem, quod lino, vel circumlino, vel ante lino. *Gell. l. 13. c. 23.* Villas inexcultas, & rudes ne tectorio quidem prælitas fuiſſe. ¶ Translate *Id. l. 7. c. 20.* Cum fucatur, atque prælinitur, fit præſtigioſum.

Prælio, as, a. 1. idem quod prælior. *En. apud Non. c. 7. n. 18.* Ita mortales inter ſe præliant.

Prælior, aris, atus ſum, d. 1. *combattere*, נלחם, Ger. *ſtreiten*, Gall. *combattre*, Hiſp. *pelear*, μάχομαι, dimico, pugno, congredior, prælium ineo, pugnam committo. *Caſ. l. 4. B. G. c. 2.* Equeſtribus præliis ſæpe ex equis deſiliunt, ac pedibus præliantur. *Cic. 1. Div. c. 25.* Eudemus prælians ad Syracuſas occidit. ¶ Translate ſumitur pro contendere verbis. *Cic. Att. lib. 2. ep. 12.* Ego acriter, & vehementer præliatus ſum. ¶ Paſſive impersonaliter. *Juſtin. l. 29. c. 1.* Grave bellum, in quo & diu, & varia victoria præliatum fuit.

Prælium, ii, *battaglia*, *conflitto*, *fatto d'arme*, מלחמה, Ger. *ſtreit*, Gal. *combat, bataille*, Hiſp. *pelea*, μάχη, conflictus, dimicatio, certamen, pugna. In marmoribus antiquis ſcribitur per æ, eodemque modo in Romano Maronis codice ſcribi teſtatur *Pierius ad Ecl. 6.* ac ſimiliter in aliis pleriſque manuſcriptis. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 2.* Prælio dimicare cum aliquo. *Id. 2. de Orat. c. 67.* Multaque prælia præclara fecit. *Liv. l. 21. c. 12.* Prælium inire. *Nepos Milt. ad c. 3.* prælium committere. *Virg. 3. Georg.* miſcere prælia. *Id. ib.* Imbelles dant prælia cervi. h. e. committunt. *Liv. l. 2.* Elicere ad prælium, *tirar a battaglia*. *Caſ. l. 2. B. G.* Prælium reſtituere, *rimettere*, *rinnovare*. *Cic. pro Leg. Manil.* Secundis præliis uti. ¶ Differunt *prælium*, & *bellum*, ut pars, & totum. Nam illo pugna ſignificatur; hoc vero notat totum illud tempus, quo in armis ſumus, quod & ſine prælio eſſe poteſt. *Virg. l. 11. Æn.* Infantem fugiens media inter prælia belli. ¶ Invenitur tamen *prælium* pro bello. *Petron. in Sat. c. 89.* Decenne prælium. h. e. bellum Trojanum. *Liv. l. 31. c. 2.* Conſultatio de Macedonico bello integra ad Conſules, qui in prælio cum Boiis erant, rejecta eſt. ¶ Translate *Virg. 1. Georg. v. 318.* Omnia ventorum concurrere prælia vidi.

Prælŏco, as, a. 1. ante loco, præpono, præmitto. *Martian. Capell. l. 5. pag. 170.* Si pro trochæo penultimo ſpondeum prælocaveris. *Auguſtin. lib. 7. de Gen. ad litter. c. 17.* Senſus in ſola facie prælocati ſunt.

Prælocutio, onis, f. præfatio, exordium. *Senec. l. 3. controv. excerpt. in præfat.* Silo haberetur diſertus, ſi a prælocutione dimitteret. Al. leg. *prolocutione*, ex MSS.

Prælongo, as, a. 1. longum facio. *Plin. l. 11. c. 2.* Qua ſubtilitate pedum crura prælongavit.

Prælongus, a, um, περιμήκης, valde longus. *Liv. l. 22.* Diſpares, ac diſſimiles gladii: Gallis prælongi, ac ſine mucronibus. *Quintil. l. 6. c. 4.* Homo prælongus.

Prælŏquor, eris, d. 3. προλαλέω, ante, ſeu prius loquor. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 12.* Vix hoc erat prælocutus, cum ego Appium Cenſorem eadem lege poſtulavi. *Plin. l. 8. ep. 21.* Quod mihi cauſam prælocquendi dedit, h. e. præfandi.

Prælūceo, es, uxi, n. 2. προλάμπω, ante luceo, vel valde luceo. *Martial. l. 12. ep. 42.* Præluxere faces, velarunt flammea vultus. ¶ Prælucere alicui, eſt faces præferre. *Suet. in Aug. c. 29.* Servum prælucentem exanimavit. ¶ Translata ſumitur pro nobilitare. *Cic. in Sall.* Ego majoribus meis virtute mea præluxi. *Id. de Am. c. 7.* Prælucere bona ſpe. ¶ Interdum pro præ nitere, amœniorem eſſe. *Horat. l. 1. epiſt. 11.* Nullus in orbe locus Baiis prælucet amœnis.

Prælūcĭdus, a, um, valde lucidus. *Plin. l. 37. c. 6.* Arabicæ extra candore carent prælucido, atque non graciles.

Prælūdium, ii, *preambolo*, προοίμιον, præcentio, illa modulatio vocum, quæ ante initium cantus fieri ſolet, & generatim quodvis initium, quod rei ſeriæ præmittitur. Hinc translate, & in malam partem. *Cic. Phil. 14. c. 1.* Prælūdium illud, & portentum L. Antonius. Alii legunt *prælūdium*, alii *prodomum*, alii *propudium*.

Prælūdo, is, uſi, uſum, a. 3. προαναικρούω, ante ludo, leve quiddam, cum majoris rei initium, præmitto. *Virg. l. 3. Georg.* Et ſparſa ad pugnam prælūdit arena.

Sen.

Digitized by Google

Sen. ep. 101. Illi meliori vitæ, longiorique præluditur.

Prælum, vel prelum, i, *torchio*, Germ. [illegible], Gall. *preſſe*, Hiſp. *viga*, [illegible], trabs illa in torculari, qua uva, oliva, aliudve premitur. *Vitruv. l.* 6. *c.* 9. *Plin. l.* 18. *c.* 12. *Serv. in* 2. *Georg.* Eſt a *premo*, contractum ex *premulum*. Aliqui cenſent eſſe a *præmendo*, quod humore profluente præluatur, ideſt madefiat. Qui deducunt a *premo*, omittunt diphthongum, qui a *præluo*, diphthongo utuntur. Meliores libri abſque diphthongo *prelum* habent. *Virg.* 2. *Georg. v.* 242. Colaque prelorum fumoſis deripe tectis. ¶ Dicitur & de aliis machinis, quibus aliquid comprimitur. *Plin. l.* 13. *c.* 12. *de charta*. Premitur deinde prelis, & ſiccantur ſole plagulæ, atque inter ſe junguntur. *Martial. l.* 2. *ep.* 42. Sic tua ſuppoſitis perlucent prela lacernis. Hypallage eſt pro lacernæ tuæ ſuppoſitæ prelis perlucent.

Prælumbo, as, a. 1. [illegible], lumbos præfringo. *Nov. apud Non. c.* 2. *n.* 673. Cœpit unumquemque prælumbare fuſtibus.

Præluminatus, a, um, adject. ante illuſtratus, ſeu explicatus. *Tertull. de reſurr. carn. c.* 33. Parabola a commentatore præluminata.

Prælusio, onis, f. idem ac præludium. *Plin. l.* 6. *ep.* 13. Cujus quaſi prælusio, atque præcurſio has contentiones excitavit.

Prælustris, e, adject. *molto illuminato*, *e illuſtre*, multo lumine illuſtratus, & translate valde illuſtris, nobilis, clarus, [illegible]. Utramque notionem complexus *Ovid. l.* 3. *Triſt. el.* 4. *v.* 5. Vive tibi, quantumque potes, prælustria vita. Sævum prælustri fulmen ab igne venit.

Prælūtus, a, um, adject. bene lotus, nitidus, ut præluta habitacula. *Sidon. l.* 4.

Præmacĕro, as, a. 1. ante macero. *Scribon. Larg. compoſit.* 193. Præmacerantur mala cydonia.

Præmaledico, is, xi, ctum, a. 3. ante maledico. *Tertull. adv. Marcion. l.* 5. *c.* 3. Quomodo præmaledixiſſet eum creator, quem ignorat?

Præmālo, vis, idem quod malo. *Apul. l.* 3. *Metam.* Adjuro per iſtum nodulum, me nullam aliam meæ Potidi præmalle.

Præmando, as, avi, atum, a. 1. [illegible], ante mando. *Vatinius Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 9. Ego tamen, terra, marique ut conquireratur, præmandavi.

Præmando, is, di, nſum, a. 3. ante mando. *Gell. l.* 4. *c.* 1. Si me id tibi præmandere, quod ajunt, poſtulas, h. e. minute explicare, ductum a nutricibus, quæ tenellis infantibus cibum ante manſum in os inferunt.

Præmatūre, adv. *acerbamente*, *avanti tempo*, [illegible], immature, ante tempus. *Plaut. Moſt.* 2. 2. 69. Quia præmature vita careo. *Gel. l.* 10. *c.* 11. Coactius factum & feſtinantius, præmature factum dicitur. Comparativ. *præmaturius* eſt apud *Papin.* ff *l.* 45. *tit.* 2. *l.* 118.

Præmatūrus, a, um, [illegible], præcox, maturus ante alios, ſive ante tempus. *Colum. lib.* 11. *cap.* 3. Sed qui præmaturum fructum cucumeris habere volet. ¶ Translate accipitur pro omni eo, quod ante tempus fit, vel accidit, ut Senectus, vel mors præmatura, ideſt immatura, legitimum tempus præveniens. *Planc. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 8. Præmatura denuntiatio boni civis imparati quam periculoſa eſſet, ex caſu Collegæ videbam. *Plin. l.* 7. *c.* 51. Senilem juventam præmaturæ mortis eſſe ſignum. *Tac. l.* 3. *Ann. c.* 30. Præmatura hiems. *Id. l.* 4. *c.* 17. Præmaturi honores.

Præmedicātus, a, um, pharmacis, aut incantatione præmunitus. *Ovid. ep.* 12. *Heroid. v.* 15. Iſſet anhelatos non præmedicatus in ignes.

Præmeditatio, onis, f. *previſione*, [illegible], meditatio, & cogitatio rei futuræ. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 14. Hæc igitur præmeditatio malorum lenit eorum adventum, quæ venientia longe ante videris.

Præmeditatorium, ii, n. locus, ubi meditatio fit, & præparatio. *Tertul. de jejun. c.* 6. Totum illud domicilium interioris hominis eſcis ſtipatum, vinis inundatum, decoquendis jam ſtercoribus æſtuans, præmeditatorium efficitur latrinarum.

Præmeditātus, a, um, partic. a præmeditor. *Cicer.* 2. *Offic.* Id ſe in foro optime jam præmeditatum facere. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Plaut. Epid.* 3. 2. 39. Ut parate eam præmeditatam meis dolis, aſtutiiſque onuſtam mittam. Alii leg. *permeditatam*.

Præmeditor, aris, d. 1. *antivedere*, *conſiderare innanzi*, Germ. *vorbetrachten*, Gal. *premediter*, Hiſp. *penſar antes*, [illegible], prius meditor, præcogito. *Cic.* 11. *Phil.* Eſt enim ſapientis, quicquid homini accidere poſſit, id præmeditari. Adde *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 5.

Præmensus, a, um, ante menſus. *Tibul. l.* 3. *el.* 3. Tunc eum præmenſæ defunctus tempora lucis, Nudus Lethæa cogerer ire rate. Alii rectius leg. *permenſa*. *Frontin. de re agrar. pag.* 283. Præmenſi ſoli ſpatium.

Præmercor, aris, d. 1. [illegible], prius emo. *Plin. l.* 32. *c.* 2. Pretio minus parcerent, eaque præmercarentur. *Plaut. Epid.* 3. 3. 26. Iſtam gnate tuo ſumus præmercati.

Præmessium. V. Præmetium.

Præmetātus, a, um, particip. qui ante metatus eſt. *Solin. c.* 40. (*al.* 53.) Dinocratem Alexandri juſſu Alexandriam præmetatum, ſupra expoſuimus. ¶ Paſſive *Martian. Capell. lib.* 8. *pag.* 273. Præmetata divum itinera.

Præmetium, ii, n. primitiæ frugum, quæ Cerari offerebantur. *Feſt.* Præmetium, quod prælibationis cauſa ante præmetitur. Alii leg. *præmeſſium*, alii *premeſſum*, eodem ſenſu.

Præmētor, aris, dep. 1. ante metor. *Solin. c.* 40. Dinocratem Alexandri juſſu Alexandriam præmetatum, ſupra expoſuimus.

Præmetuenter, adverb. ante metuendo, caute, provide. *Lucret. l.* 4. *v.* 822. errorem vitareque præmetuenter. Ita legit Gronov. ex MSS. Alii aliter.

Præmetuo, is, a. 3. ante metuo. *Lucret. l.* 3. *v.* 1032. At mens ſibi conſcia facti Præmetuens adhibet ſtimulos, torretque flagellis. *Cæſ. lib.* 7. *B. G. cap.* 49. Cæſar præmetuens ſuis. *Prudent. l.* 2. *adverſ. Symmach. v.* 581. Præmetuit cultus inoleſcere Chriſti.

Præmiātor, oris, prædo, & ſpeciatim prædo nocturnus, a *præmium*, quæ notat prædam. *Nav. apud Non. c.* 2. *n.* 629. In ſcena vos nocturnos cœpit præmiatores tollere.

Præmiātrix, icis, f. quæ præmium dat. *Ammian. l.* 14. *c.* 39. Bonorum præmiatrix Adraſtia, ultrix facinorum impiorum.

Præmico, as, cui, n. a. valde mico, reſplendeo. *Apul. l.* 11. *Met.* Præmicantis lunæ candor. *Prudent. in hymn. Calagurrit. v.* 84. Quæ viam pateſi cœli præmicando oſtenderent.

Præmigro, as, n. 1. [illegible], ante migro. *Plin. l.* 8. *c.* 28. Ruinis imminentibus muſculi præmigrant.

Præminens, entis, prominens. *Ulpian. Dig. lib.* 21. *tit.* 1. *leg.* 12. Si quis natura gutturoſus ſit, aut oculos præminentes habeat, ſanus videtur. Ita *Haloand.* ſed *Torrentin.* habet *eminentes*.

Præmineo, V. Præemineo.

Præminister, i, m. miniſter, vel qui ante miniſtrat. *Tertul. de Orat. c.* 1. Opus præminiſtri. h. e. Joannis Baptiſtæ Præcurſoris. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 8. ſcribit *camillum* apud Tuſcos ſignificare præminiſtrum Deorum.

Præministra, æ, f. quæ præminiſtrat, famula, miniſtra. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 8. Camilla Dianæ præminiſtra. *Apul. in Apolog.* Lingua mendaciorum præminiſtra.

Præministro, as, a. 1. ante miniſtro, famulor. *Apul. l.* 2. *Mileſ.* Aſſidua reſpiciens præminiſtrantem Fotidem. *Gel. l.* 10. *c.* 3. Magiſtratibus præminiſtrare.

Præminor, aris, dep. 1. valde minor. *Apul. l.* 5. *A. A.* Malum grande præminatur. *Tertul. Apolog. c.* 21. Cum illis præminarentur.

Præmior, aris, atus ſum, depon. 1. prædam, ſeu quæſtum facio. *Sueton. in Tiber. c.* 3. Suſpecta & rapacitas, quod conſtabat, in cognitionibus patris nundinari, præmiarique ſolitum.

Præmiosus, a, um, o. 1. a. pecunioſus. Nam antiqui commodum, utilitatemque omnem præmium vocabant. *Accius*, Divitem, ac præmioſum avum. Adde *Feſtum*.

Præmissus, a, um, [illegible], *mandato innanzi*. *Virg.* 9. *Æn.* Interea præmiſſi equites ex urbe Latina.

Præmistus, vel Præmixtus, a, um, adject. ante mixtus, ut præmixta olera. *Apic. l.* 4. *c.* 5.

Præmitis, e, adject. valde mitis. *Venant. Portun. l.* 3. *carm.* 22 *v.* 37. Horrea præmitis melius ſua condita ſervans. Adde *Juvenc. l.* 3. *hiſt. Evangel.*

Præmitto, is, ſi, iſſum, a. 3. *mandare innanzi*, [illegible], ante mitto. *Cic.* 2. *Off.* Præmittebat de ſtipatoribus ſuis, qui ſcrutarentur areulas muliebres. *Virg.* 1. *Æn.* Rapidum ad naves præmittit Achatem. *Senec. ep.* 5. Cogitationes in longinqua præmittere. ¶ Dicitur interdum præmittere aliquem, qui ante ſe mori eum videt. *Tertul. ad uxor.* Quid geſtiamus liberos ferre, quos cum habemus, præmittere optamus? *Senec. in Apocolocynth. ad fin.* Quos omnes Claudius, necubi imparatus eſſet, præmiſerat.

Præmium, ii, n. apud Veteres uſurpabatur pro pecunia, & quocumque commodo, & utilitate. *Nævius.* Sine præmio ſum, marſupium reliqui domi. *Lucret. l.* 3. *v.* 970. Omnia perfunctus vitai præmia, marces. *Id. l.* 5. *v.* 4. qui talia nobis Pectore parta ſuo, quæſitaque præmia liquit. ¶ Interdum etiam pro præda, & ſpoliis ponitur, quæ notio videtur eſſe propria: nam præmium a *præda* deducit *Varro l.* 4. *de L. L. Virg.* 11. *Æn. v.* 78. Multaque præterea Laurentis præmia pugnæ Aggerat, & longo prædam jubet ordine duci. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 51. Exercitus expeditionem & aciem, præmia, quam ſtipendia malebat. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 1. *v.* 25. qui corpora ferro Vulneret, aut rapta præmia velle petat. ¶ Frequentius tamen uſurpatur pro mercede, quæ pro recte factis datur, *premio*. *Cic.* 1. *de Or. c.* 58. Propoſita virtutibus ſunt præmia, & ſupplicia vitiis. *Id. ib. c.* 4. Commoveri amplius præmiis ad prediſcendum. *Id. Catil.* 4. *c.* 3. Ampliſſima præmia alicui dare. *Id. pro Arch. cap.* 3. Præmiis aliquem donare. *Quintil. l.* 3. *c.* 6. Præmio afficere. ¶ In ludis quoque & certaminibus præmia dicuntur, quæ proponuntur victoribus. *Virg.* 5. *Æn. v.* 485. celeri certare ſagitta Invitat qui forte velint, & præmia ponit. ¶ Accipitur etiam in malam partem pro mercede, quæ datur ſceleri. *Tacit. l.* 2. *hiſt. c.* 12. Minore metu, & majore præmio peccabatur. *Cic. de provinc. Conſ.* Quas provincias peſtiferi illi Conſules pro everſæ Reip. præmiis occupaverunt. ¶ Item pro mercede, ſeu pretio laboris. *Plin. l.* 3. *ep.* 17. Data opera tabellario miſſo; ego viaticum, ego etiam præmium dabo.

Præmixtus, a, um, parum mixtus. *Apic. l.* 4. *c.* 5. Præmixta olera componis.

Præmodĕror, aris, d. 1. [illegible], ante moderor. *Gell. l.* 1. *c.* 11. Præcidente, ac præmoderante cithara greſſibus.

Præmodulātus, a, um, particip. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Præmodulati geſtus cogitationem.

Præmŏdum, adv. [illegible], ſupra modum. *Gell. l.* 7. *c.* 7. *ex Livio poeta.* Parentes præmodum.

Præmœnio, is, a. 4. pro præmunio. Ita ſcriptum invenitur in pleriſque editionibus apud *Gell. l.* 13. *c.* 27. & *l.* 14. *c.* 2.

Præmolestia, æ, [illegible], moleſtia ex malo, quod imminere putamus, anticipata, hoc eſt timor ipſe malum futurum antecedens. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 30. Alii metum præmoleſtiam appellabant, quod eſt quaſi dux conſequentis moleſtiæ.

Præmolior, iris, d. 4. *preparare*, [illegible], ante molior, vel præparo. *Liv. l.* 28. *c.* 17. Itaque præmoliendas ibi ſtatus jam res, &c.

Præmollio, is, a. 4. [illegible], ante mollio. *Quintil. l.* 4. *c.* 3. Si quid erit aſperum, præmolliemus, quo facilius aures judicum admittant.

Præmollis, & le, a. 3. [illegible], valde mollis. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Intra ſe pariit ova præmollia. Adde *l.* 11. *c.* 37.

Præmollitus, a, um, [illegible], partic. a præmollior. *Quintil. l.* 2. *c.* 9. Niſi illa præmollitus levarit ſulcus. *Id. l.* 6. *c. ult.* Præmollitæ mentes.

Præmonĕo, es, a. 3. *ammonire innanzi*, [illegible], ante moneo. *Cic.* 1. *Verr. c.* 8. Animo ſane benevolo, ut magnopere caverem, præmonebat. *Ovid. l.* 5. *Triſt. eleg.* 1. *verſ.* 16. Præmoneo, nunquam ſcripta quod iſta legat.

Præmonitio, onis, f. præmonitus. *Tertull. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 4. Agnoſce bonitatem Dei ex præmonitionibus.

Præmonitor, oris, m. qui præmonet. *Apul. de Deo Socrat.* Incertis proſpector, dubiis præmonitor, periculoſis tutator.

Præmonitorius, a, um, adject. ad præmonendum aptus, ut præmonitorium edictum. *Tertul. de anim. c.* 3.

Præmonitum, i, n. præmonitus. *Gell. l.* 14. *c.* 2. Generalia quædam præmonita, & præcepta.

Præmonitus, us, m. [illegible], præcedens monitio, prædictio. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 6. Deorum ſpreti præmonitus. *Ovid.* 15. *Met. v.* 800. Nec tamen inſidias, venturaque vincere fata Præmonitus potuere Deum.

Præmonitus, a, um, [illegible], *avviſato innanzi*. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Fuitque arbor illa fatalis excidio urbis præmonito oraculo.

Præmonstratio, onis, f. actus præmonſtrandi. *Lact. l.* 7. *c.* 14. Sæpe diximus, minora & exigua magnorum figuras, & præmonſtrationes eſſe.

Præmonstrātor, oris, [illegible], qui præmonſtrat, & docet, quid faciendum ſit ante rem gerendam, vel ante periculum. *Ter. Heaut.* 5. 1. 2. Sed hic auditor meus, & monitor, & præmonſtrator Chremes hoc mihi præſtat.

Præmonstro, as, avi, atum, a. 1. *dimoſtrare prima*, [illegible], ante monſtro, oſtendo, doceo. *Cic.* 1. *de Div. c.* 7. Atque etiam ventos præmonſtrat ſæpe futuros inflatum mare.

Præmordĕo, es, a. 2. [illegible], idem, ac mordeo, vel ante mordeo. In præterito habet *præmordi*, & apud vet. etiam *præmorſi*, ut *Gel. l.* 7. *c.* 9. docet. *Plaut. in Trigem. apud eund. ibid.* Ni fugiſſem, medium, credo, præmorſiſſet.

Præmorior, eris, d. 3. [illegible], ante morior. *Ovid. ep.* 8. *in fin.* Aut ego præmoriar, primoque extinguar in ævo.

Præmortŭus, a, um, jam mortuus. *Liv. l.* 3. *in fine.* Scaptium ipſum id quidem, etſi præmortui jam ſit pudoris, non facturum. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 7. *v.* 65. Noſtra tamen jacuere velut præmortua membra.

Præmovĕo, as, a. 2. ante moveo. *Cœl. Aurel. Chronic. l.* 1. *c.* 5. Quoties longe remotæ præmoventur. Adde *l.* 5. *c.* 7.

Præmulsus, a, um, partic. a *præ*, & *mulceo*, permulſus, delinitus, mollitus. *Apul. l.* 1. *Florid. pag.* 342. *de Apolline:* Crines ejus præmulſi antiæ, & promulſis capronæ anteventuli, & propenduli.

Præmunio, is, a. 4. *fortificare innanzi*, [illegible], prius munio. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 55. Iſthmum præmunire inſtituit. ¶ Translate *Cic. pro Cæl. c.* 8. Quamobrem illa, quæ ex accuſatorum oratione præmuniri jam, & fingi intelligebam.

Præmunitio, onis, [illegible], actus præmuniendi. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 75. Quid? ſi in homines charos, judicibuſque jucundos ſine ulla præmunitione orationis acerbius, & contumelioſius invehare?

Prænarro, as, a. 1. [illegible], ante narro. *Ter. Eun.* 5. 3. 12. Oportuit, rem prænarraſſe me.

Prænascor, eris, dep. 3. ante naſcor. *Commodian. Inſtruct.* 6. Illum non aliquis prophetavit prænaſci.

Prænăto, as, n. 1. [illegible], ante nato. *Plin. l.* 9. *c.* 45. Prænatante piſciculo ſemitam ſuam ſpargit. ¶ Ponitur aliquando pro præterfluere. *Virg.* 6. *Æn. v.* 705. Domos placidas qui prænatat, amnem.

Prænavigatio, onis, navigatio præter aliquem locum. *Plin. l.* 6. *c.* 31. A Gorgonum inſulis prænavigatione Atlantis dierum quadraginta.

Prænavigo, as, n. 1. [illegible], ante navigo, vel præter, ſeu ultra navigo. *Plin. l.* 6. *c.* 23. Ut viginti dierum ſpatio prænavigarint inſulam, quæ Salis appellatur. Adde *cap.* 18.

Prænestě, is, n. *Paleſtrina*, [illegible], urbs Italiæ, in Latio, in finibus Æquorum, in colle, intra montes, prope Vareſim fl. *Servius* deducit a [illegible], hoc eſt ab ilice, quæ ibi abundat. *Stephanus* ſcribit, conditam, & nominatam a *Præneſte* filio Ulyſſis, & Circes, *Solinus* a *Præneſte* Ulyſſis nepote, & filio Latini Regis. Sed *Virg.* 7. *Æn.* conditam dicit a Cæculo Vulcani filio in Aretino monte.

Prænestes, is, m. al. Prœneſtus, i, filius Ulyſſis, & Circes, al. nepos Ulyſſis, ſ[…]

lius Latini Regis Aboriginum. Condidiſſe creditus Præneſte urb. *Bott. lib.* 8. *Gen. in fine.*

Præneſtinus, a, um, adiect. qui eſt ex Præneſte oppido. *Cic.* 2. *Div. c.* 41. Præneſtinorum monumenta. *Id. ib.* Præneſtinæ ſortes. Alluſis ad celeberrimum Fortunæ templum, quod Præneſte fuit.

Prænimis, adv. *μεγάλως*, valde nimis. *Gel. l.* 19. *c.* 10. Hoc prænimis plebejum eſt.

Præniteo, es, n. 2. *προσαστράπτω*, magis, vel valde niteo. *Horat. l.* 1. *od.* 33. Cur tibi junior læſa præniteat fide. *Vellej. lib.* 2. *c.* 39. Devictarum gentium titulis forum Auguſti prænitet.

Prænobilis, le, adiect. valde nobilis. *Apulej. l.* 3. *Florid.* Prænobilior proprio ingenio, quam primo conſulatu.

Prænomen, inis, n. *pronome*, *πρῶτον ὄνομα*, quod nomini gentilitio præponitur. Romani enim gaudebant prænomine, nomine, cognomine, & aliquando etiam agnomine, de quibus V. *Nomen.* Fere autem prænomen tantum, vel duas, vel tres literas ſcribebatur, ut M. *Marcus*, Cn. *Cnæus*, Pub. *Publius*, &c. quod cum prænomina per omnem Romanorum ætatem triginta fuerint, vel paulo plura, facile ab omnibus ſcirentur. Imo etiam in familiari ſermone aliquando omittebantur. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 33. Sine prænomine familiariter, ut debebas, epiſtolam miſiſti. *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 32. gaudent prænomine molles Auriculæ. ¶ Interdum etiam prænomina nomini poſtpoſita ſunt, tametſi raro; interdum etiam diu in aliqua familia uſurpata, in nomina gentilitia tranſierunt; qua de re V. *Epitom. de nominum ratione*, quæ *Valer. Maxim.* tribuitur, *Sigon. de nominibus R. Manut. Onuphr. Panvin.* & alios.

Prænomino, as, a. 1. prænomen impono. *Epitome de nomin. rat. qui liber Valerio Maxim. tribuitur a quibuſdam.* Tullos prænominatus eſt omnis gentia, quaſi tollendus.

Prænoſco, is, ovi, otum, a. 3. *conoſcere innanzi*, *προγινώσκω*, ante noſco, prædivino. *Cic.* 1. *de Div. c.* 38. Neque non poſſunt futura prænoſcere. *Stat. Theb.* 3. *v.* 490. Venturumque finos cœlo prænoſſe laborem. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 46. Tu primus ſentis, nos tamen prænoſcimus.

Prænotatus, a, um, nom. ex partic. ante notatus, præſignatus. *Prudent. in Romano*, *v.* 629. Crux prænotata eſt prius. *Apul. l.* 11. *Metam.* Libri literis ignorabilibus prænotati.

Prænotio, onis, *πρόληψις*, præcedens cognitio. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 17. Hanc nos habere ſive anticipationem, ſive prænotionem Deorum.

Prænoto, as, 1. *προσημειόομαι*, ante noto, inſcribo. *Pallad. l.* 9. *tit.* 8. Signo aliquo prænotabis.

Prænubilus, a, um, *ὑπερνεφής*, valde nubilus, & obſcurus. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 13. Stat vetus, & denſa prænubilus arbore lucus.

Prænuncupo, as, a. 1. ante nuncupo, nomino. *Pruden. in hymno jejun. v.* 172. Prænuncupatus ore qui prophetico.

Prænuntiatio, onis, f. actus prænuntiandi. *Tertul. de anim. cap.* 46. Beneficia prænuntiationum.

Prænuntiativus, a, um, adiect. prænuntiandi vim habens. *Plin. l.* 2. *c.* 73. Propter piraticos terrores in ſpeculis prænuntiativi ignes accenſi.

Prænuntiatrix, icis, f. quæ prænuntiat. *Prudent. in paſſ. Laurent. v.* 39. vox præ nuntiatrix gloriæ.

Prænuntio, as, a. 1. *προαγγέλλω*, ante nuntio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 6. Eſt enim vis, & natura quædam, quæ inſtinctu, inflatuque divino futura prænuntiat. *Ter. Phorm.* 5. 1. 52. Abi, prænuntia hanc venturam.

Prænuntius, a, um, *προαγγελτικός*, quod prænuntiat. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quæ nuper bello Octaviano magnarum fuere calamitatum prænuntiæ. *Sen.* 3. *de Ira*, *c.* 10. Procellarum ſunt quædam prænuntia. Ubi videtur ſubſtantivi more uſurpari. Sic apud *Plin. l.* 2. *c.* 27 Hæc ingentium malorum fuere prænuntia.

Præobturo, as, a. 1. ante obturo, præcludo. *Vitruv. lib.* 10. *cap.* 12. Præobturantes foramina.

Præoccido, is, di, aſum, n. 3. ante occido, ante ad occaſum pervenio. *Plin. l.* 18. *c.* 29. Cui præoccidere caniculam neceſſe eſt.

Præoccupatio, onis, f. idem ac occupatio. *Nepos in Eumen. c.* 3. Effecit etiam illud locorum præoccupatione, ut equitatu potius dimicaret, quam peditatu.

Præoccupatus, a, um, ante, vel valde occupatus. *Sen. ep.* 51. Omnes præoccupati ſumus virtutes diſcere, vitia dediſcere. *Vellej. l.* 2. *c.* 69. Præoccupata Aſia. *Liv. l.* 6. *c.* 25. Præoccupati beneficio animi.

Præoccupo, as, avi, atum, a. 1. *preoccupare*, *anticipare*, קדם, Germ. *vor einnemmen*, Gall. *preoccuper*, Hiſp. *prevenir*, *preocupar*, *ganar por la mano*, *προκαταλαμβάνω*, prævenio, anticipo. *Cic.* 10. *Phil. c.* 4. Quas enim partes ipſe mihi ſumpſeram, eas præoccupavit oratio tua. *Cæſar. lib.* 2. *B. G. c.* 40. Præoccupavit animos timor. *Liv. l.* 4. Præoccupavit ferre legem. *Colum. l.* 7. *c. ult.* Præoccupati ulceribus.

Præopimus, a, um, adiect. valde opimus. *Tertul. de pœnit. cap.* 8. Immolat vitulum præopimum.

Præopto, as, avi, atum, a. 1. *προαιρέομαι*, ante opto, prius opto, potius opto, ſeligo, ſeu antepono. *Liv. lib.* 23. Punicam Romanæ ſocietatem, atque amicitiam præoptandam eſſe. *Terent. Hecyr.* 4. 1. 17. Adeone pervicaci eſſe animo, ut puerum præoptares perire? *Nepos in Attic. c.* 12. Præoptare equitis Romani filiam generoſarum nuptiis. *Plaut. Capt.* 3. 5. 30. Meumque me potius caput præoptaviſſe periculo ponere, quam is periret. Ubi adverte Pleonaſmum τῷ *potius.*

Præpando, is, di, nſum, a. 3. *προαναπετάννυμι*, ante aperio. *Lucr. l.* 1. *v.* 144. Clara tuæ poſſim præpandere lumina menti. Adde *Cic. in Arat. v.* 274. ¶ Aliquando pro prætendere ſumitur. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Majores aranei in terra cavernarum exigua veſtibula præpandunt.

Præparatio, onis, *preparazione*, *παρασκευή*, apparatus. *Cic.* 1. *Off. c.* 21. In omnibus negotiis, priuſquam aggrediare, adhibenda eſt præparatio diligens.

Præparato, adv. cum præparatione. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. *de narratione.* Quam nihil præparato, nihil feſtinato videtur feciſſe Milo!

Præparator, oris, m. qui præparat. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 33. Joannes præparator viarum Domini.

Præparatorius, a, um, adiect. ad præparandum pertinens. *Ulp. l.* 3. *Dig. de liber. exhibit.* Superius edictum præparatorium eſt hujus interdicti.

Præparatura, æ, f. præparatio. *Tertul. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 13.

Præparatus, us, m. idem ac præparatio. *Gel. l.* 10. *c.* 11. Namque in præparatu mi ſiliceæ, nec tempeſtates, pluviaſque, cum otium eſt, maturari poteſt. *Vellej. l.* 2. *c.* 76. Præparatus Cæſaris habuit belli metum.

Præparatus, a, um, *preparato*, *προκατεσκευασμένος*. *Cic. in Or.* Si is non præparatis auribus inflammare rem cœpit. *Horat. l.* 2. *od.* 10. bene præparatum pectus.

Præparcus, a, uro, *πάνυ φειδωλός*, valde parcus. *Plin. l.* 11. *c.* 19. Cætero præparcæ, & quæ alioquin prodigas, atque edaces protrudunt. *Id. l.* 22. *c.* 24. Animi eſſe humilis, & præparci.

Præparo, as, avi, atum, a. 1. *preparare*, *apparecchiare*, הכין, Germ. *verbereiten*, Gal. *preparer*, Hiſp. *apparejar*, *παρασκευάζω*, ante paro. *Cic.* 1. *Off. c.* 4. Ad eamque degendam præparat res neceſſarias. *Id. pro Cal. c.* 15. Habes hortos, ac diligenter eo loco præparaſti, quo omnis juventus venit. *Id. de Am.* Præparare amicitias. *Id.* 5. *Tuſc.* Philoſophia præparat animos ad ſatus accipiendos. *Plin. l.* 8. *c.* 37. Præparare hyemi cibos.

Præparvus, a, um, adiect. perparvus. *Juvenc. l.* 2. *in Matth. cap.* 13. Præparvi ſinapi grano.

Præpatior, eris, dep. 3. ante, vel valde patior. *Cæl. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 34.

Præpedimentum, ti, n. *impedimento*, *προεμπόδισμα*, impedimentum. *Plaut. Pœn.* 3. 1. 19. Neu falláciæ præpedimentum objiciatur.

Præpedio, is, ivi, itum, a. 4. *παρεμποδίζω*, idem ac *impedio*, vel valde impedio. *Plaut. Caſ. a.* 3. *ſc.* 5. Timor præpedit dicta linguæ. *Liv. l.* 8. Sine modo, inquit, ſeſe pæda præpediant. *Ovid. Her. ep.* 14. præpedit oſſa tremor.

Præpeditus, a, um, impeditus. *Ter. Heaut.* 3. 1. 100. Quia in re noſtra aut gaudio ſumus præpediti nimio, aut ægritudine. *Cic. pro Rab. c.* 7. Confectus ſenectute, præpeditus morbo. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 73. Etiamſi præpeditus ſic Germaniam ſervitio premerem.

Præpendeo, es, n. 2. *προκρέμαμαι*, ante pendeo. *Martial. l.* 9. *ep.* 50. Præpendet mento nec tibi barba minor. *Caſ. l.* 2. *B. C. c.* 9. Præpendent tegumenta.

Præpes, etis, o. *veloce*, *ταχυπέτης*, quod ante aliquem volat, velox, facile acceſſibile. Proprie de avibus dicitur. Aves igitur præpetes erant, quæ proſperum volatu ante eum, qui auſpicabatur, volabant. Sed tamen præpetes duntaxat dicebantur, ſi ſuperiorem tenerent. Nam quæ ex altiore aeris parte in inferiorem volarent, inferæ nuncupabantur. *Serv. in* 3. *Æn.* & *Nigid. apud Gel. l.* 6. *c.* 6. *Feſt.* Præpetere, dicebant veteres pro anteire, inde aves dicuntur præpetes, quæ ſe ante auſpicantem ferunt. *Liv. l.* 7. *c.* 26. Si divus, ſi diva ſibi præpetem miſiſſet. *Virg.* 3. *Æn. v.* 361. Et volucrum linguas, & præpetis omina pennæ. ¶ Sumitur etiam pro alato. *Cn. Matius apud Gel. l.* 6. *c.* 6. Dum det vincenti præpes victoria palmam. ¶ Item pro veloci. *Cic.* 1. *de Div.* Præpetibus pennis, lapſuque volantem. *Val. Flac. l.* 8. *Arg. de columba.* Quæ ſuper ingenti circumdata præpetis umbra, id eſt avis rapacis, deſuper circumvolantis. ¶ Item de eo, unde, vel ad quod lapſus facilis eſt. *Enn.* Præpetibus hilares ſeſe, pulchriſque locis dant. *Gel. loc. cit.* dicit, locos præpetes metaphorice dici ab Auguribus, quod ut aves, quæ proſperius prævolant, præpetes vocantur, ſic præpetes etiam dicuntur loci, quos capiunt ad augurandum, quod idonei, feliceſque ſunt. *Enn. apud Gel. ibid.* Brundusium pulchro præcinctum præpete portu.

Præpeto, is, a. 3. *andar innanzi*, *προτρέχω*. *Feſt.* Præpetere dicebant antiqui pro anteire.

Præpigneratus, a, um, nom. particip. oppigneratus. *Ammian. l.* 29. *c.* 22. Colloquiis præpigneratus abſtruſis.

Præpilatus, a, um, adiect. in anteriori parte in modum pilæ efformatus, ut præpilata haſta, quæ in acumine nullum ferrum præfixum habet, ſed inſtar pilæ rotunda & obtuſa eſt: ut apud nos enſis præpilatus, *ſpada da bottone.* Hujuſmodi haſtis ſe exercebant milites in pugnis ludicris, quemadmodum apud *Hirt. de B. Afric. c.* 72. legimus, a Cæſare edoctos milites rationem pugnandi contra elephantos: hos enim in caſtra adductos haſtis præpilatis ferebant, ut diſcerent, in quam corporis eorum partem tela ſenidere poſſent, cum adverſus eos veris prælius habuiſſent. Similiter apud *Liv. lib.* 26. *c. ult.* ubi deſcribuntur exercitationes militares ſub duce P. Scipione, dicuntur milites rudibus (al. *fuſtibus*) inter ſe in modum juſtæ pugnæ concurriſſe, præpilatiſque miſſilibus jaculati. *Plinius* quoque *l.* 8. *c.* 6. narrat, inductos in circum elephantos a L. Piſone, atque, ut contemptus eorum increſceret, ab operariis haſtas præpilatas habentibus per circum totum actos. *Idem l.* 9. *c.* 32. *de cornibus locuſtarum*: Cornibus, inquit, quæ ſunt propria rotunditate præpilata. Et tranſlate *Quint. l.* 5. *c.* 12. Declamationes, quibus ad pugnam forenſem, velut præpilatis exercere ſolebamus. ¶ Nihilominus apud *Ammian.* præpilata miſſilia videntur alia, quæ ferro acuto prædita ſunt. Is enim *l.* 24. de pugna Romanorum cum Perſis ita loquitur: Romani levius procedebant, & præpilatis miſſilibus, per proculſatores principiis pugnæ tentatis. V. *Lipſ. l.* 4. *Poliorcet. dial.* 4. exponit *præpilatis*, h. e. emiſſis, conjectis. V. dictionem ſequentem.

Præpilo, as, a. 1. pila emitto, pilis pugno. *Ammian. l.* 16. *c.* 10. Dato ſigno ad pugnandum, utrinque concurſum eſt, præpilabantur miſſilia, &c. Al. leg. *præpilabantur* eodem ſenſu. *Id. l.* 24. Præpilatis miſſilibus. V. *Præpilatus.*

Præpinguis, & gue, o. 3. *molto graſſo*, *ὑπερπαχής*, valde pinguis. *Col. l.* 3. Itaque non eſt vineis apta, vix etiam arbuſto, niſi præpingui, & vivida terra. Adde *Virg.* 3. *Æn. v.* 698.

Præpollens, tis, nom. ex partic. *aſſai potente*, *ὑπερέχων*, plurimum potens. *Liv. l.* 1. *c.* 57. Gens divitiis præpollens. *Id. l.* 5. *c.* 34. Virtute, & fortuna præpollens.

Præpolleo, es, n. 2. *eſſer più potente*, magis polleo. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 45. Langobardi defecere ad eum: quibus additi, præpollebat. *Apulej. lib.* 6. *Metam.* Sequa in terris puella præpollet pulchritudine.

Præponderatus, a, um, pondere valde preſſus. *Solin. c.* 11. *a med.* (*al. c.* 18) Coturnices vela incidunt, & præponderatis ſinibus alveos vertunt.

Præpondero, as, avi, atum, a. 1. *ἀντισταθμάω*, prius pondero, examino. *Stat.* 8. *Theb. verſ.* 615. Quem viciſſe velint, ſaeſte præponderet exul. ¶ Item pro pluris facere, ſeu æſtimare. *Cic.* 3. *Offic. cap.* 4. Neque ea volunt præponderari honeſtate. ¶ Item pro anteferre. *Quintil.* 8. *Declam.* Non præponderabit alterutrum, non eliget. Eſt etiam verbum neutrum, pro propendere, vergere. *Sen. lib.* 2. *de clem.* In partem humaniorem præponderet. ¶ Item pro pluris eſſe, ſeu pluris æſtimari debere. *Gel. lib.* 1. *cap.* 3. Honeſtas procul dubio præponderat.

Præpono, is, ſui, ſitum, a. 3. *mettere innanzi*, הקדים, Germ. *forſetzen*, Gal. *preferer*, Hiſp. *preponer*, *poner adelante*, *προτίθημι*, eſt ponere ante. *Sall. in Jug.* Ubicunque res poſtulabat, præſidium eſt præpoſitum. *Cic.* 11. *Fam. ep.* 27. De qua priuſquam reſpondeo, pauca præponam. ¶ Sumitur etiam pro præficere. *Cic. pro L. Man. c.* 22. Quem bello prædonum præponeretis. ¶ Item pro præferre, pluris æſtimare. *Cic. Phil.* 9. *c. ult.* Salutem populi Romani vitæ ſuæ prætoſuit. ¶ *Præpoſivi* in præterito. *Plaut. Rud.* 4. 2. 11. Lucrum præpoſivi ſopori, & quieti.

Præporto, as, a. 1. *προφέρω*, ante me fero, vel porto. *Lucr. l.* 2. *v.* 621. Teloque præportant violenti ſigna furoris. ¶ Tmoslata ſumitur pro præ ſe ferre, id eſt ſigno aliquo exteriore animi affectus oſtendere. *Catul. Argon. v.* 154. Feris expromitis præportat pectoris iras.

Præpoſitio, onis, *prepoſizione*, *πρόθεσις*, actus præponendi. *Ulp. l.* 1. §. *igitur*, *ff. de exerc. act.* Igitur præpoſitio certam legem dat contrahentibus. *Cic.* 3. *Fin. c.* 16. Neque tamen illa præpoſitio tali ad eum, quem dixi, finem pertinebit. ¶ Apud Grammaticos præpoſitio eſt pars orationis indeclinabilis, quæ cæteris partibus aut ſeparata, aut conjuncta fere præponitur. *Cic. in Top. c.* 11. Præpoſitio enim *in* privat verbum ea vi, quam haberet, ſi *in* præpoſitum non fuiſſet.

Præpoſitivus, a, um, adiect. qui præponitur, ut vocales præpoſitivæ, apud *Priſcian. l.* 1. Conjunctio præpoſitiva, apud *Diomed. l.* 1.

Præpoſitum, i, n. res quæ aliis præponitur, *τὸ προηγμένον*. *Cic.* 4. *Fin. c.* 26. Iſta bona non dico, ſed dicam Græce *προηγμένα*, Latine autem producta, ſed præpoſita, aut præcipua malo. *Id. ib.* Bonum ex quo appellatum ſit, neſcio, præpoſitum ex eo credo, quod præponatur aliis. *Id.* 1. *Acad. c.* 10. Zeno bona, quæ pluris æſtimanda, ea præpoſita appellabat. *Lucr. l.* 6. *v.* 996. Quapropter bene ubi hæc confirmata, atque locata Omnia conſtiterint nobis præpoſita. *queſte promeſſe*, *queſti principj.*

Præpoſitura, æ, f. *prepoſitura*, officium, & dignitas præpoſiti. *Lamprid. in Heliogab. c.* 6. Militaribus etiam præpoſituris, & legationibus venditis. Adde in *Alexandro*, *c.* 46.

Præpoſitus, i, m. *prepoſto*, *ἐπιστάτης*, præfectus, præſertim in re militari. *Sueton. in Othone*, *c.* 1. Auſus etiam milites quoſdam, quod præpoſitos ſuos occidiſſent, capite punire. Adde *Tac.* 1. *hiſt. c.* 36.

Præpoſitus, a, um, nom. ex particip. *prepoſto*, præfectus alicui rei. *Cic.* 1. *Divin. c.* 34. Præpoſita oraculo ſacerdos. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 10. Præpoſiti exactiooi equites.

Præpoſſum, tes, n. anom. præpolleo, prævaleo. *Tacit. lib.* 5. *hiſt. c.* 8. Poſtquam Macedones præpotuere.

Præpoſtere, adv. *arrovescio*, *ὕστερον πρότερον*, *πρωθύστερον*, ordine contrario, perturbato ordine, perverſe. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 16. Omnes ſubito mihi tuas literas reddit... ſed primas præpoſtere, reliquas ordine, quo ſunt miſſæ per Terentiam. *Id. Att. l.* 4. Ut præpoſtere tecum agam.

Præpoſteritas, atis, f. ordo præpoſterus. *Arnob. l.* 3. Græci nominis præpoſteritas.

Præpoſterus, a, um, *roveſcio*, *fuor d' ordine*, *confuſo*, מבולבל, Germ. *verkehrt*, Gal. *fait de*, *mis au rebours*, Hiſp. *hecho*, *decho*, *o puesto al reves*, *πρωθύστερος*, inverſus, perverſus, confuſus, perturbatus, qui rerum ordinem perturbat. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 17. Præpoſteros habes tabellarios. *Id.* 3. *de Or.* Non excerpta ſententiis

tentiis, non præpoſteris temporibus. *Id. pro Rab. Poſth.* Quid tam inſolens, tam perverſum, præpoſterumve dici, aut excogitari poteſt? ¶ Præpoſtera libido, h. e. pædicandi vitium: Præpoſteri homines, h. e. pædicatores. *Jul. Firmic.* ¶ Interdum ſumitur pro contrario, vel adverſo. *Ovid. l. 1. Triſt. el. 7.* Omnia naturæ præpoſtera legibus ibunt.

Præpŏtens, entis, o. *molto potente*, ἀκρόχειρ, valde potens. *Cic. pro Balbo, c. 23.* Præpotens terra, marique Carthago. *Plin. l. 36. c. 5.* Præpotens opibus.

Præpotentia, æ, f. magna potentia. *Tertull. l. 2. adverſ. Marcion. c. 7.* Deus per præſcientiam, & præpotentiam ſuam intercaſſiſſe potuiſſet.

Præproperanter, adv. præpropere. *Lucret. l. 3. v. 781.* certareque præproperanter.

Præprŏpĕre, adv. λίαν ταχέως, valde celeriter, nimium celeriter. *Liv. l. 5. c. 43.* Præpropere agere. *Id. l. 22. c. 10.* Præpropere, & raptim.

Præprŏpĕrus, a, um, *molto frettoloſo*, Ger. zu viel ſchnell, Gal. fort hatif, & ſoudain, Hiſp. muy preſuroſo, yabreado, λίαν ἐπισπερχής, valde, ſeu nimis celer. *Cic. l. 7. Fam. ep. 8.* Sed ex tuis literis cognovi præproperam quandam feſtinationem tuam. *Liv. l. 22. c. 41.* Ingenium præproperum, *precipitoſo*. *Valer. Max. l. 6. c. 3. n. 6.* Præproperus amor.

Præpulcher, a, um, adject. valde pulcher, ut præpulchra lucra. *Juvenc. l. 1. v. 330.*

Præputiatio, onis, f. præputii conſervatio: cui opponitur circumciſio. *Tert. l. 5. adv. Marc. c. 4. a med.* (ex *Apoſt. ad Galat. 5. 6.*) & *c. 13.*

Præputiātus, a, um, adject. præputium habens, incircumciſus. *Tert. l. 5. adverſ. Marcion. c. 9.*

Præputium, ii, πόσθη, pellis, quæ glandem, hoc eſt ſummam colis partem tegit, a προπόσθιον, eliſo σ. *Juven. ſat. 14. v. 99. de Judæis.* Mox & præputia ponunt.

Prǽquĕror, eris, ſtus ſum, dep. 3. ante, vel multum queror. *Ovid. 4. Metam. v. 251.* Multaque præqueſtus, Tanget tamen æthera, dixit.

Prærabĭdus, a, um, adject. valde rabidus. V. *Prærapidus*.

Præradio, as, a. 1. ἀποφλογίζω, præluceo. *Ovid. 6. epiſt. v. 116.* Præradiant ſtellis ſigna minora ſuis.

Prærādo, is, a. 3. ἀποξέω, idem ac rado, vel abrado. *Cato c. 42.* Vitia utrinſque latus alterum prærадito oblique.

Præranc̆ĭdus, a, um, ὑπέρσαπρος, valde rancidus, exoletus. *Gell. l. 13. c. 29.* Non fictiones alias prærancidas, neque ſectatinas grammaticas ſpectaverit.

Prærapĭdus, a, um, ὑπερθοός, valde rapidus, ſive celer. *Sil. l. 16. v. 564.* Prærapida fuga. *Seneca 1. de Ira, c. 12.* Ira prærapida, & amens. Al. leg. *prærabida*.

Prærĕptus, a, um, nom. ex particip. ſublatus, ablatus, ſurreptus. *Aurel. Vict. de Vir. illuſt. c. 5.* Immatura morte præreptus. *Sil. l. 4. v. 840.* Virtus prærepta. *Claudian. de B. Gildon. v. 253.* cupidis præreptos ab aſtris.

Prærĭgĭdus, a, um, adject. valde rigidus, ſeu aſper. *Quintil. declam. 17.* Vos ignotos prærigidæ mentis affectus vocabulo molliora lenitis.

Prærīpia, orum, n. loca vicina ripis fluminum, ut prærìpia fluminis, apud *Apul. in Apol.* & *Serv. ad Æn. 6. v. 704.* Quæ eſt juxta prærìpia fluminis. Alii utroque loco *prærupta* legunt. *Gronov. l. 1. Obſervat. c. 20.* ex MSS. priorem lectionem retinet.

Prærĭpio, is, ipui, eptum, a. 3. *rapire innanzi*, ἁρπάζω, ante rapio, ante capio. *Plaut. Caſ. 2. 6. v. 14.* Hui veniſti ſponſam præreptum meam? ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas. *Cicer. de Aruſp. reſp. c. 3.* Cui me præripere deſponſam jam, & deſtinatam laudem, valde eſſet iniquum. ¶ Sæpe ſumitur pro prævenire, præoccupare. *Cic. 2. Off. c. 30.* Facile celare, tacere, diſſimulare, inſidiari, præripere hoſtium conſilia. Sed alii legunt *præcipere*. *Id. 5. Fam. ep. 16.* Præripere aliquid conſilio.

Prærobŏrātus, a, um, adject. valde, vel ante roboratus, firmatus, ut prærobo-ratum corpus. *Cal. Aurel. l. 4. c. 1.*

Prærōdo, is, a. 3. περιτρώγω, vehementer rodo. *Col. de arb. c. 15.* Id fere prærodit teneros adhuc pampinos, & uvas. *Id. l. 2.* Nam ſi ſæpius cacumina majora præfracta, aut a pecore prærοſa fuerint. Adde *Plin. l. 9. c. 43.*

Prærogatīva, æ, f. *prerogativa*, προνομία, προτίμησις, proprie ſignificat ſuffragium, quod a Centuria, ſeu Tribu prærogativa datur, h. e. a Centuria habente jus, ac privilegium, ut prior ſuffragia conferret: & quia plerumque ceteræ Tribus, vel Centuriæ prioris exemplum ſequuntur, inde prærogativa, ut ait *Aſcon.* ſignificat etiam aliquid dictum, aut factum liberaliter ab eo, qui nobis benefacturus eſt, ante ipſum beneficium præſtitum, quo demonſtrat ſuam in nos propenſam voluntatem, unde bene ſperare debeamus. *Cic. in Verr. act. 1. c. 9.* Qui (Metellus) quam iſti ſit amicus, attendite, dedit enim prærogativam ſuæ voluntatis ejuſmodi, ut iſti pro prærogativis eam dediſſe videatur. h. e. dedit teſtimonium ſuæ benevolentiæ pro tribubus prærogativis, Verris pecunia eblanditis ad Metellum conſulem creandum. *Id. 1. de Div.* Prærogativam majores omen juſtorum comitiorum eſſe voluerunt. *Cato ad Cicer. lib. 15. Fam. epiſt. 5.* Quod ſi triumphi prærogativam putas ſupplicationem. h. e. ſi putas ſupplicationem anteire triumphum, illumque neceſſario portendere. *Liv. l. 21. c. 3.* Haud dubia res fuit, quin prærogativam militarem, qua extemplo juvenis Annibal imperator ingenti omnium aſſenſu appellatus erat, favor etiam plebis ſequeretur. ¶ Translate ſumitur pro privilegio, auctoritate, aut præſtantia, qua quis alteri in aliqua re præfertur. *Ulpian. l. Obſervare. Dig. de offic. Proconſ.* Magni enim faciunt provinciales, ſervari ſibi conſuetudinem iſtam, & hujuſmodi prærogativam. *Arrius JCtus l. 1. Dig. de veteran.* Veteranorum privilegium etiam in delictis habet prærogativam. V. in dict. ſequenti.

Prærogatīvus, a, um, quod primo rogatur, ſeu interrogatur, ut Tribus, & Centuria prærogativa, quæ prima ferebat ſuffragia, Comitia prærogativa, quæ inſtar Tribus, vel Centuriæ prærogativæ bonam voluntatem erga aliquem Candidatum ante ferendam ſuffragationem præ ſe ferebant, Suffragium prærogativum, quod primo latum eſt, Omen prærogativum, quod Tribus, vel Centuria prærogativa alicui Candidato afferebat de Magiſtratu adipiſcendo, vel non adipiſcendo. *Cicer. pro Planc.* Cujus in honore non unius Tribus pars, ſed Comitia tota Comitiis fuerint prærogativa? hoc eſt, præjudicatam opinionem, auctoritatemque afferentia. Alii legunt *prærogata*. *Id. pro Mur. cap. 18.* Tanta illis Comitiis religio eſt, ut adhuc ſemper omen valuerit prærogativum. ¶ Prærogativa Tribus (ut iterum diligentius explicem) dicebatur, quæ in Comitiis Tributis ſorte educta prima omnium ante Tribus jure vocatas, ſuffragium ferebat: ſimiliter Centuria Prærogativa erat, quæ in Comitiis Centuriatis ſorte educta ex aliqua Tribu, ſeu ex Centuriis alicujus Tribus (quæ & ipſa ex 35. Tribubus ſorte educta fuerat) prima omnium Centuriarum ad ſuffragium ferendum vocabatur. Ceteræ Tribus, vel Centuriæ, quæ poſt Prærogativam ſuffragabantur, dictæ ſunt jure vocatæ, quod non ſorte, ut Prærogativa, ad ſuffragium vocarentur, ſed ſingulæ jure, & ordine ſuo. *Cic. 2. Phil.* Ecce Dolabellæ Comitiorum dies: ſortitio Prærogativæ, quieſcit: renuntiatur, tacet: prima claſſis vocatur, deinde, ut aſſolet, ſuffragia: tum ſecunda claſſis: *Id. 1. de Div.* Qui in prærogativa referenda ſubito conciderit. *Liv. l. 10.* Q. Fabium & Prærogativa & primo vocatæ omnes Centuriæ Conſulem cum L. Volumnio dicebant.

Prærŏgo, as, a. 1. προκαλέω, ante rogo, primo loco rogo, ſeu interrogo. *Cic. pro Planc. cap. 20.* Cujus in honore non unius Tribus pars, ſed Comitiis tota Comitiis fuerint prærogata? ita legunt *Sigonius*, *Doletus*, & alii. Alii *prærogativa*. ¶ Interdum ſumitur pro repræſentare, ante diem ſolvere. *Ulp. l. ſed addes, ff. loc. & conduc.* Nam inter eum, qui per errorem ſolvit, & eum, qui penſionem integram prærogavit, multum intereſt.

Prærōſus, a, um, partic. corroſus. *Horat. l. 2. ſat. 5. v. 25.* Inſidiatorem prærοſo fugerit hamo.

Prærumpo, is, upi, uptum, a. 3. προαπορρήγνυμι, idem, ac rumpo, vel prius rumpo. *Ovid. 14. Met. v. 547.* Stuppea prærupit Phrygiæ retinacula puppis.

Prærupte, adv. *rovinoſamente*, ἀποτόμως, abrupte. *Plin. l. 34. c. 14.* Mons prærupte altus, incredibile dictu, totus ex ea materia eſt.

Præruptus, a, um, *erto*, *ſcoſceſo*, *precipitoſo*, ἀπότομος, κρημνώδης, abruptus, disjectus, præceps. *Cic. 7. Verr.* Prærupta ſaxa tenuiſſe, dicuntur. *Virg. 3. Georg.* Tot congeſta manu prærupta oppida ſaxis. *Col. l. 2. c. 13.* Præruptior collis. *Hirt. l. 8. B. G. c. 33.* Præruptiſſima ſaxa. ¶ Abſolute prærupta, orum, *precipizj*. *Plin. l. 8. c. 32.* Ad prærupta ducunt, ſaltumque demonſtrant.

Præs, dis, m. *mallevadore*, *ſicurtà*, בעל הערבה, Germ. ein burg, Gal. plege, Hiſp. fiador, ἐγγυητής, ſponſor, qui ſe pro alio obligat, idque promittit, ſe, ſi quid incommodi fiat, plene ſatisfacturum. Secundum *Varronem l. 5. de L. L.* dictus videtur, quia pro alio præſtat, ſeu quia præſeſt, ſecundum *Feſtum*. ¶ Differt a vade, quia vas appellatur, qui pro alio vadimonium promittit in re capitali, præs eſt fidejuſſor in re nummaria. *Auſon. in Technopægnio.* Quis ſubit in pœnam capitali judicio? vas. Quid, ſi lis fuerit nummaria? quis dabitur? præs. *Cic. l. 2. Fam. ep. 16.* Laodiceæ me prædes accepturum arbitror omnis pecuniæ publicæ, ut & mihi, & populo cautum ſit ſine vecturæ periculo. *Nepos in Att. c. 6.* Nullius rei neque præs, neque manceps factus eſt. *Cic. 3. Verr. c. 57.* Prædes accipere. *Id. ib. c. 54.* Prædibus, & prædiis populo cavere. *Idem pro Rabir. Poſth.* Prædes dare. *Id. Att. l. 8.* Dare aliquid per prædem. ¶ Bona prædes qui ſint, V. in *Prædium*. ¶ Vendere prædes, eſt vendere bona ejus, qui præs, ſeu fidejuſſor fuit pro illo, qui fidem obligatam non liberavit: quemadmodum Claudius dicitur *venales pependiſſe lege prædiatoria* apud *Suet. in ejus vita, c. 9.* non quod ipſe Claudius, ſed quod bona ejus venditæ ſint. *Cic. Phil. 2. c. 31.* Ne L. Plancus prædes ſuos venderet. ¶ Translate *Id. Att. l. 6. ep. 1.* Cum ſex libris tanquam prædibus me ipſum obſtrinxerim.

Præſāgio, is, a. 4. *preſentire*, *indovinare*, כבר, Germ. vorhin merken, Gall. preſager, deviner, Hiſp. devinar, προαισθάνομαι, præſentio, ſentio rem, antequam contingat, a *ſagio*, quod eſt acute ſentire. *Cic. 1. de Div. c. 31.* Neque enim illud verbum temere conſuetudo approbaviſſet, ſi ea res nulla eſſet omnino. Præſagibat animus, fruſtra me ire, cum exirem domo. Sagire enim ſentire acute eſt. Ex quo ſagæ anus, quia multa ſcire volunt, & ſagaces dicti canes. Is igitur, qui ante ſagit, quam oblata res eſt, dicitur præſagire, id eſt futura ante ſentire. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 10.* Exiguitas copiarum receſſum, non dimicationem mihi tuam præſagiebat. *Liv. l. 30. c. 2.* Præſagire animo.

Præſāgior, iris, d. 4. idem, ac præſagio. *Plaut. Bacch. 4. 4. 28.* Jam animus iſthoc dicto plus præſagitur mali.

Præſāgītio, onis, *preſenſione*, προαίσθησις, præſenſio rerum futurarum, divinatio. *Cic. 1. de Div. c. 31.* Ineſt igitur in animis Præſagitio extrinſecus injecta, atque incluſa divinitus. Ea ſi exarſit acrius, furor appellatur, cum a corpore animus abſtractus divino inſtinctu concitatur. *Id. ibid.* Cum ſoleret, quo ſoleo, præſagitione divina.

Præſāgium, ii, *preſagio*, *profezia*, סמן, Germ. vorſagung, Gall. preſage, Hiſp. devinacion, preſagio, προμάντευμα, προμαντεία, præſenſio, divinatio. *Col. l. 11. c. 1.* Quotiensvis utile contingat villico tempeſtatis futuræ præſagium. *Ovid. 2. de Pont. ep. 8. v. 57.* Præſagia mentis.

Præſāgus, a, um, *preſago*, *indovino*, סמן, Ger. zu vorſager, Gal. qui prevoit, devin, Hiſ. el que devina, y prevee, πρόμαντις, qui præſagit, futura præſentiens, vates. *Virg. 10. Æn. v. 843.* Agnovit longe gemitum præſaga mali mens.

Præſanātus, a, um, nom. ex particip. nimis celeriter ſanatus. *Plin. l. 26. c. 14.* Vulneribus præſanatis talis decocta, &c.

Præſano, as, n. 1. ante ſanus fio, προϋγιαίνομαι. *Plin. l. 24. c. 10.* Cortex ejus interior cicatrices, quæ præſanavere, aperit.

Præſauciātus, a, um, nom. ex particip. valde, vel ante ſauciatus, ut præſauciatæ vires. *Cal. Aurel. Acut. 1. c. 3.*

Præſcatĕo, es, n. 2. *abbondare*, idem ac ſcateo, abundo. *Gell. l. 14. c. 6.* Et ſimul dat mihi librum grandi volumine, doctrinis omnigenis, ut ipſe dicebat, præſcatentem.

Præſcientia, æ, f. *preſcienza*. *Martian. Capell. lib. 1. pag. 12.* & *Auguſtin. l. 5. de civ. Dei, c. 9.*

Præſcindo, is, idi, iſſum, a. 3. ante ſcindo, ſeparo, divido. *Vitruv. l. 5. c. 7.* Inferiores ſedes præſcindantur. Alii leg. *præcidantur*.

Præſcio, is, ivi, itum, a. 4. *ſaper innanzi*, προγινώσκω, ante ſcio. *Ter. And. 1. 5. 4.* Nonne oportuit præſciſſe me ante?

Præſciſco, is, a. 3. idem ac præſcio, vel præſentiſco. *Liv. l. 27. c. 35.* Præſciſcere, quam quiſque eorum provinciam, quem hoſtem haberet. *Virg. 4. Georg. v. 70.* Longe præſciſcere.

Præſcitio, onis, f. præſcitum. *Ammian. l. 29. c. 1.* Præſcitionum auctor.

Præſcitum, i, *pronoſtico*, προγνωστικόν, divinatio, augurium, oſtentum. *Plin. l. 10. c. 18.* Unum ejus præſcitum tranſire non poſſum. *Id. ib. c. 75.* Utrum ne ſint aliqua præſcita animi quieſcentis.

Præſcius, a, um, πρόοιδας, qui ante ſcit. *Virg. 6. Æn. v. 66.* Tuque o ſanctiſſima vates Præſcia venturi.

Præſcrībo, is, pſi, ptum, a. 3. *preſcrivere*, *ſcrivere innanzi*, Ger. furſchreiben, Gal. preſcrire, Hiſp. preſcriver, προγράφω, ante, ſive prius ſcribo. *Cic. l. 13. Fam. ep. 28.* Sic enim præſcripſimus iis, quibus ea negotia mandavimus. ¶ Eſt item inſcribere, prænotare. *Virg. 6. Ecl.* Quam ſibi quæ Vari præſcripſit pagina nomen. ¶ Item definire, præfinire, determinare. *Ter. Andr. 1. 2. 20.* Tute ipſe his rebus finem præſcripſti, pater. *Cic. pro Leg. Man.* Quid de me judicaretis, & quid aliis præſcriberetis. ¶ Item proponere, objicere. *Cic. de Sen.* Senatui, quæ ſunt gerenda, præſcribo. ¶ Item prænuntiare, prædicere. *Cic. in Vatin.* At tibi idem præſcribo, ne tua ſordes cum clariſſimorum virorum ſplendore permiſceas. ¶ Item excipere, ſive exceptionem ſummotoriam objicere agenti. *Quintil. l. 7. c. 6.* Ignominioſo patri filius præſcribit, de eo ſolo judicatio eſt, an liceat. ¶ Uſurpatur etiam impers. *Cic. Att. l. 16. ep. 3.* Cum ei præſcriptum eſſet, ne ſine Sextii noſtri ſententia ageret.

Præſcriptio, onis, *preſcrizione*, *titolo*, ἐπιγραφή, titulus. *Cicer. 2. Offic.* Ex quo fit, ut ager Arpinas Arpinatium dicatur, Tuſculanus Tuſculanorum: ſimiliſque eſt privatarum poſſeſſionum præſcriptio. ¶ Ponitur etiam pro præcepto, lege, regula. Vide præſcriptum. *Cic. 4. Tuſc. c. 46.* Sic averſa a præſcriptione rationis, ut, &c. *Id. 4. Acad.* Hanc normam, hanc regulam, hanc præſcriptionem eſſe naturæ. Hoc ſenſu intelligendus titulus libri *Tertull. de præſcriptionibus adverſus hæreticos*. ibi enim multa præſcribit, hoc eſt multas leges, & regulas ponit, quas Chriſtianos cum Hæreticis agentes ſervare oportet. ¶ Item pro prætextu. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 32.* Ut honeſta præſcriptione rem turpiſſimam tegerent. ¶ Apud Juriſconſultas præſcriptio eſt exceptio peremptoria ex tempore legibus definito vim capiens. *Quinctil. l. 7. c. 6.* Cum ea præſcriptione lis pendet. Ubi præſcriptionem vocat, quam *l. 3. c. 6.* tranſlationem vocaverat.

Præſcriptive, adv. utendo præſcriptione, & exceptione. *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 1.* Præſcriptive occurrere.

Præſcriptum, i, *precetto*, *legge*, *regola*, ἐπάγγελμα, præſcriptio, lex, norma, certa quædam regula, quam ſequi deceat. *Senec. ep. 49.* Pueri ad præſcriptum diſcunt. *Cic. pro Cluent. 53.* Omnia legum imperio & præſcripto fieri videbitis. *Id. 1. Off.* Hæc præſcripta ſervantem licet magnifice vivere. *Cæſ. l. 5. B. C. c. 51.* Ad præſcriptum omnia agere. *Cicer. 2. Invent.* Adminiſtrare rem aliquam ex præſcripto.

Præſcriptus, us, m. idem ac præſcriptum. *Tertull. de exhortat. ad caſtit. c. 3.* De divino præſcriptu inducere.

Præſcriptus, a, um, *preſcritto*. *Horat. lib. 2. ſat. 2.* Vegetus præſcripta ad munia ſurgit.

Præſĕca, æ, f. nomen eſt oleris. *Varr. l. 4. de L. L.* Braſſica ut præſeca, quod ex hujus ſcapo minutatim præſecatur.

Præſecātus, a, um, nom. ex particip. *tagliato*. *Apul. l. 1. Metam.* Impetu tali præſeceta gula. Al. leg. *præſerata*.

Præſĕco, as, cui, ctum, a. 1. *tagliare innanzi*, ἀποτέμνω, ſeco, vel prius ſeco, præcido. *Ovid. 1. de Rem. am. v. 112.* Qua ſi ſcius fuerat, partem Peantius Heros Debuerat celeri præſecuiſſe manu. ¶ Sæpe ſumitur pro ſimplici ſeco. *Varr. l. 3. de R. R. c. 16.* Favorum, qui eximuntur, ſiqua pars mellis nihil habet, aut habet inquinatum, cultello præſecatur. ¶ Uſurpatur etiam in ſacrificiis.

Sueton. 10 Aug. Semicruda exta rapta foco præſecuit. Adde *Liv. l. 5.*

Præſectus, a, um, *tagliato*. *Col. l. de arb. c. 29.* Radicem arundinis acuta falce præſectam impendente pluvia diſponito. *Horat. in Art.* Præſectum decies non caſtigavit ad unguem.

Præſegmen, inis, n. ἀπότμημα, pars corporis præciſa, ſeu ſuperflua, quæ amputatur, ut ſunt partes illæ quæ ex unguibus animalium ceduntur. *Non. c. 2. n. 639.* Præſegmina, quæ unguibus animalis præſecantur. *Plaut. Aul. 2. 4. 34.* Quin ipſi pridem tonſor ungues dempſerat, Collegit, omnia abſtulit præſegmina.

Præſeminans, tis, partic. ante ſeminans, præterruens, prævolvens. *Ammian. l. 30. c. 6.* Majoris ſibi præſeminans, legato ad principem miſſo, &c.

Præſeminatio, onis, f. *Vitruv. l. 2. c. 9. de fœminis prægnantibus.* In corpore præſeminatio creſcens ex omnibus cibi poteſtatibus detrahit alimentum in ſe, h. e. fœtus.

Præſeminatus, a, um, ante ſeminatus. *Lactant. l. 6. c. 10. a med.* Non nati ſunt homines e terra, tanquam ex draconis alicujus dentibus præſeminati. *Auguſtin. l. 3. de Gen. ad litter. cap. 14. ad fin.* Vis quædam naturalis, & quaſi præſeminata.

Præſens, entis, o. *preſente*, Ger. *gegenwertig*, Gal. *preſent*, Hiſp. *preſente*, παρὼν, ἐνεστὼς, quod adeſt, quod eſt in conſpectu, vel quod nunc fit, vel ſine mora. Dicitur enim & de loco, & de tempore. Eſt a *præ*, & *ens*, interjecta litera *ſ*. *Cic. 1. de Orat.* Hic eſt unus homo ex omnibus, quo præſente minime ineptus eſſe vellem. *Id. 1. Catil.* Quanta tempeſtas invidiæ nobis, ſi minus in præſens tempus recenti memoria ſcelerum tuorum, at in poſteritatem impendeat. ¶ Quandoque præſens dicitur, non quod nunc fit, ſed quod tunc fiebat, vel tunc fiet. Nam illo tempore præterito, quo fiebat, præſens erat, item tempore illo futuro, quo fiet, præſens erit. *Cic. 4. Fin.* Ille præſenti potius, quam futuræ dignitati conſulebat. *Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 6.* Sed cætera præſenti ſermoni reſerventur. *Horat. in Arte poet. v. 44.* Pleraque differat, & præſens in tempus omittat, id eſt in ſuum tempus. ¶ Quandoque ponitur pro ſubito, potenti, efficaci, præſtanti. *Cic. 6. Verr.* Multis ſæpe in difficillimis rebus præſens auxilium ejus oblatum eſt. *Id. Att. l. 15.* In contentione præſentes ad incendium habent vires. *Id. 13. Phil.* A quo tibi præſentem peſtem vides comparatam. *Virg. 2. Georg. v. 126.* quo non præſentius ullum Auxilium venit. *Colum. l. 6. c. 14.* Præſentiſſimum remedium. *Horat. l. 1. od. 35 de Fortuna.* Præſens vel imo tollere de gradu. ¶ Quandoque pro forti, ut Animus præſens. *Cic. 1. Off. c. 23.* Præſentis animi uti conſilio. ¶ Quandoque pro propitio, quoniam is, qui præſens eſt, nobis propitius facilius, ſi invocetur, & erit, quam is, qui præſens non eſt. *Virg. 1. Georg.* Et vos agreſtum præſentia numina, Fauni, Ferte ſimul, Faunique pedem, Dryadeſque puellæ. Adde *Cic. Catil. 1. 1. 9.* ¶ Quandoque pro parato, vel in promptu. *Cic. Att. l. 2.* Pro eo tibi præſentem pecuniam ſolvi imperavi. ¶ In præſens, ſignificat præſenti tempore. *Cic. ad Præt. ep. 15.* Quam ut in præſens ſceleratos cives timore ab oppugnanda patria deterrerem. ¶ In præſente, eſt præſenti tempore. *Cic. 9. Fam. ep. 10.* Hæc ad te in præſenti ſcripſi. ¶ Eodem ſenſu dicimus ad *præſens*. *Sueton. in Tito, cap. 6.* Ita ad præſens multum contraxit invidiæ. Adde *Tacit. Ann. 13 c. 15.* Venire in rem præſentem, eſt in eum locum venire, de quo controverſia eſt, ex. gr. in agrum, in ædes, vel venire in judicium, cum res agitur coram judice. *Cic. 1. de Orat. c. 38.* An vero ſi de re ipſa, ſi de finibus, cum in rem præſentem non venimus, &c. *Id. 1. Offic.* Ut ſi conſtitueris te cuipiam advocatum in rem præſentem venturum. ¶ In re præſenti, eſt in loco, de quo controverſia eſt, ſeu facta. *Quintil. l. 6. c. 3.* Occiſum hominem quæro, non omnia, quæ in re præſenti accidiſſe credibile eſt, in oculis habebo. *Plaut. Caſin. 2. 8. 63.* In re præſenti conſulere æquum eſt. ¶ Veteres dixere *præſente* pro *præſentibus*. *Pompon. apud Non. c. 2. n. 660.* Præſente teſtibus mihi vendidit. *Nov. eod.* Præſente omnibus. Sic abſente nobis, apud *Terent.* &c. Præſente ſuis, apud *Feneſtell. teſte Non. c. 9. n. 602.*

Præſenſio, onis, *preſenſione*, *preſcienza*, πρόληψις, actus præſentiendi, præſagitio, divinatio. *Cic. 1. de Div. c. 1.* Verſari quandam inter homines divinationem, quam Græci μαντικὴν appellant, id eſt præſenſionem, & ſcientiam rerum futurarum. *Id. 2. de nat. Deor. c. 3.* Prædictiones vero, & præſenſiones rerum futurarum quid aliud declarant, &c.

Præſenſus, a, um, *preſentito*. *Cic. 1. de Div.* Si novum aliquid ita ſit prædictum, præſenſumque. *Id. ib.* Pauciora divine præſenſa, & prædicta.

Præſentalis, le, adjectiv. præſens, qui præſens adeſt, ut præſentales milites, h. e. præſentes in comitatu principis. *l. ult. Cod. de re milit.* Et præſentales domeſtici, *l. ult. Cod. de domeſt. & protect.*

Præſentanee, adv. in præſenti, ſtatim, brevi tempore. *Theod. Priſcian. in præfat. l. 1. ad Timoth. Fr.* Confeci nonnullos præſentanea libellos.

Præſentaneus, a, um, *che opera ſubito*, παραυτίκα, quod in præſens ſubito fit, ſeu potius quod præſentem habet efficaciam. *Plin. l. 21. c. 31.* Præſentaneum remedium ad dentium mobiles firmandos. *Id. l. 24. c. 1.* Præſentaneum venenum.

Præſentarius, a, um, quod præſens eſt, vel quod præſentatur. *Plaut. Moſt. 1. 1. 14.* A me argentum petito præſentarium.

Præſentia, æ, *preſenza*, Germ. *gegenwertigkeit*, Gall. *preſence*, Hiſp. *preſencia*, παρουσία, actus ille, quo quis præſens eſt. *Cic. 2. de nat. Deor.* Præſentiam ſæpe Divi ſuam declarant. *Id ibid.* Præterea ipſorum Deorum ſæpe præſentiæ, quales ſupra commemoravi, declarant, &c. ¶ In præſentia, eſt præſenti tempore, id eſt quod vel præſens eſt, vel fuit, vel erit. *Cic. Att. l. 8.* Quot in præſentia cohortes contra te habeat Cæſar. *Id. 3. Verr.* Neque in præſentia, Tymarchidi quid reſponderet, habuit. *Nepos in Alcib. c. 6.* Id quod in præſentia veſtimentorum fuit, arripuit. ¶ Præſentia animi, [illegible], eſt prudentia, & robur animi. *Cic. pro Mil.* Videbant enim ſapientiſſimi homines facti rationem, præſentiam animi, defenſionis conſtantiam. ¶ In præſentiarum. V. *Impræſentiarum*. ¶ Præſentiam ſui facere, *comparire*, apud JCtos, *Paul. l. 41 Dig. tit. 1. leg. 47. & 53.*

Præſentio, is, ſi, ſum, a. 4. *preſentire*, Ger. *vermercken*, Gall. *preſentir*, Hiſp. *preſentir*, προαισθάνομαι, ante, vel prius ſentio, prænoſco, futura ante ſentio. *Plaut. Trin.* Feciſſet ædepol, niſi hæc præſenſiſſent canes. *Cic. 2. de Div.* Cenſent eſſe in mentibus hominum tanquam oraculum aliquod, ex quo futura præſentiant. *Id. pro Arch.* Certe ſi nihil animus præſentiret in poſterum. *Liv. l. 22. c. 43.* Præſenſum tamen eſt, quia luna pernox erat. ¶ Interdum idem eſt, ac ſimpliciter ſentio, vel a longe ſentio. *Plin. l. 28. c. 2.* Quin & abſentes tinnitu aurium præſentire ſermones de ſe, receptum eſt.

Præſentiſco, is, n. 3. idem ac præſentio. *Plaut. Amph. 1. 3. 29.* Nunc, ne legio præſentiſcat, clam illuc redeundum eſt mihi. Adde *Terent. Heaut. 4. 5. 41.* Utrobique tamen alii leg. *perſentiſco*.

Præſento, as, a. 1. *preſentare*, הקריב, Ger. *zugegen bringen*, Gal. *preſenter*, Hiſ. *repreſentar*, παριστάνω, præſens facio, præſens exhibeo, offero. a *præſens*. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c. 77.* Caput ab Achilla Ptolemæi ſatellite Cæſari præſentatum eſt. ¶ Eſt etiam referre, ſpeciem præbere, *rappreſentare*. *Plin. l. 30. c. 10.* Sarcitet bubulas carnes præſentat. ¶ Afferuntur a pleriſque Lexicographis duo inſuper exempla, alterum ex *Quintil. l. 11. c. 2.* alterum ex *Plin. l. 30. c. 10.* ſed utroque loco optimæ quæque Editiones habent *repræſentat*.

Præſepe, is, n. *preſepio*, *ſtalla*, אבוס, Ger. *ein krippe*, Gal. *creche*, Hiſ. *peſebre*, φάτνη, locus præſeptus, ubi pecudes ſtabulantur, a *præ*, & *ſepio*, vel *ſæpio*. *Virg. 7. Æn.* Stabant ter centum nitidi in præſepibus altis. ¶ Per Synecdochen præſepe dicitur concavum, in quo pabulum jumentis ponitur, *preſepe*, *mangiatoja*. *Colum. l. 1. c. 16.* Non altius præſepia edita eſſe convenit, quam ut bos, aut jumentum ſine incommodo ſtans veſci poſſit. ¶ Dicitur etiam de alveo, ſeu loco apum. *Virg. 4. Georg.* Ignavum fucos pecus a præſepibus arcent. ¶ Translate ponitur pro lupanari. *Cic. in Piſon.* Vocem audit in præſepibus, audis in ſtupris. ¶ Item pro menſa. *Horat. l. 1. ep. 15. v. 28.* Non quis certum præſepe teneret Impranſus. ¶ Præſepia, orum, neut. pl.

& gen. n. eſt parva nubecula in cælo, ita dicta, quod in ea aſelli ſtabulari videantur. *Plin. l. 18. c. ult.* V. Aſellus.

Præſepes, is, f. præſepe. *Cato R. R. c. 4.* Bubilia bona, bonas præſepes.

Præſepia, æ, f. idem ac præſepe. *Varro de R. R. 1. 9. ut citat Non. c. 3. n. 160.* Is habebat culinam ſiliceam unam, præſepiam latam, ſellam [illegible]. *Id. l. 2. R. R. c. 13. ad fin.* Habere præſepias laxas.

Præſepio, is, pſi, ptum, a. 4. *ſerrare d' ogni intorno*, προφράττω, ſepe, vel ſepto includo, circummunio. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 27.* Aditus autem, & itinera duo, quæ extra murum ad portam ferebant, maximis defixis trabibus, atque eas præacutis præſepit.

Præſepis, vel Præſepes, is, f. idem quod præſepe. *Plaut. Curc. 2. 1. 13.* Reciperet ſe huc eſum ad præſepim ſuam. *Nonius c. 3. n. 160.* legit *præſepiam*. *Id. Ciſt. prolog. v. 37.* Futurum quod erant intra præſepes ſuas, h. e. in ſua poteſtate.

Præſepium, ii, o. idem quod præſepe. *Apul. l. 9. Metam.* Cibariis abundanter inſtruxit præſepium.

Præſepultus, a, um, adject. ante ſepultus. *Quintil. declam. 9. ſub fin.* Video ſenem, ex altera ſui parte præſepultum.

Præſeratus, a, um, reſeratus, apertus. V. *Præſeratus*.

Præſertim, adv. *ſpezialmente*, Germ. *vornehmlich*, Gal. *principalement*, Hiſp. *eſpecialmente*, ἄλλως τε, præcipue, ante alia, a *præ*, & *ſero*, quod notat nectere, ſeu jungere. Dicitur enim præſertim, quando aliquid ſerie eſt ante alia. *Cic. pro Flac.* Præſertim quod tua negligentia factum arbitremur. *Terent. Phorm. 1. 2. 5.* Præſertim ut nunc ſunt mores.

Præſervio, is, n. 4. idem ac ſervio. *Plaut. Amph. prol. v. 126.* Ut præſervire meo amanti poſſim patri.

Præſes, idis, com. *preſidente*, נציב, Ger. *landsvoitige*, *landtpfleger*, Gall. *preſident*, Hiſp. *alcade*, ἔπαρχος, qui dignitate præſidet, qui aliis præeſt, a *præſidendo*. *Cic. Agr. 2. c. 6.* Per Tribunum plebis, quem majores præſidem libertatis, cuſtodemque eſſe voluerunt. *Id. pro Dom. c. 55.* Cuſtos, & præſes templi. *Ovid. 15. Metam.* Cuſos rerum præſes. ¶ Dii Præſides, *Dei tutelari*. *Cic. pro Sext. c. 65.* Senatus Reip. cuſtos, præſides ſunt Penates. ¶ Nomen præſidis, inquit *Macer JCtus l. 1. Dig. de Offic. Præſ.* generale eſt, eo quod & proconſules, & legati Cæſaris, & omnes provincias regentes præſides appellentur. V. *lib. 1. Dig. tit. 18.* ¶ Aliquando ponitur pro auxiliatore, & defenſore. *Liv. l. 6. c. 16.* Jupiter, Junoque regina, ſiccine veſtrum militem, ac præſidem ſicutis vexari hac dextra, qua Gallos fudi, &c. ¶ Præſes locus, pro tuto. *Plaut. Caſ. 5. 1. 10.* Senex, quo nequior nullus vivit, ne unum quidem nequiorem arbitror eſſe, qui locum præbet illi nunc præſidem. ¶ In fœmin. gen. *Senec. Hippolyt. v. 128.* Adjudicatam præſidem terræ Deam.

Præſiccatus, a, um, adject. ex particip. bene, vel ante ſiccatus. *Apul. de herb. c. 114.* Succus ſole præſiccatus.

Præſiccus, a, um, adject. valde ſiccus. *Prudent. periſteph. 5. v. 145.* Præſicca rurſus vulnera diruere.

Præſidalis, le, adject. ad præſidem pertinens, ut præſidalis juſſio, *lib. 11. Cod. de pignerat. act.* Adde *Ammian. l. 22. c. 33.*

Præſidatus, us, m. officium, & dignitas præſidis. *Auſon. in Profeſſor. 35. v. 18.* Honore geſti præſidatus inclytus. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c. 29.* Qui Macedoniæ præſidatu regebat. Adde *Modeſtin. l. 6. Dig. de Excuſat.*

Præſidens, tis, m. *preſidente*, idem ac præſes. *Tertull. de cor. milit. c. 3.*

Præſideo, es, edi, ſſum, n. 2. *preſiedere*, eſſer *preſidente*, שמר, Ger. *vorvvalten*, Gal. *preſider*, Hiſp. *ſer preſidente*, προκάθημαι, ſedeo ante alios, præſum, ſedeo ad gubernacula alicujus provinciæ. *Cic. 13. Phil. c. 9.* Et omnes Deos, qui huic urbi præſident. *Suet. in Tiber. c. 6.* Præſedit & Actiacis ludis. *Cic. pro Mil. c. 37.* Alicui judicio præſidere. ¶ Significat etiam præſidio eſſe. *Plaut. Moſtell. 5. 1. 67.* Hic ego tibi præſidebo. *Curt. l. 3. c. 1.* Naves, quæ Helleſponto præſiderent. ¶ Reperitur etiam cum accuſativo. *Tacit. Ann. 12. c. 29.* Scripſit P. Atellio, qui Pannoniam præſidebat. *Id. Ann. 3. c. 39.* Is proximum exercitum præſidebat. ¶ Præſidere dicuntur Magiſtratus, cum officio ſuo funguntur. *Sueton. in Aug. c. 35.* Quo tempore exiſtimatus lorica ſub veſte munitus, ferroque cinctus præſediſſe. Adde *c. 26.*

Præſidero, as, n. 1. eſt, quando ſidera ortus hybernam tempeſtatem apportant, quam ea anni tempore ruſticum vulgus collegiſſet, προχειμάζω. *Feſt.* Præſiderare dicitur, cum maturius hyberna tempeſtas movetur, quaſi ante ſideris tempus.

Præſidialis, le, adject. idem quod præſidalis, ut præſidialis apparitor. *Ammian. l. 19. c. 5.* Adde *l. 28. c. 1.*

Præſidiarius, a, um, *guarnito*, quod paratur, ut præſidio ſit. *Liv. l. 29. c. 8.* Præſidiarii milites, *ſoldats de guarniſon*. ¶ Præſidiarius palmes in vitibus, idem eſt qui cuſtos. *Colum. l. 4. c. 15.* Et præſidiarii malleoli propagandi ſunt. ¶ Toga præſidiaria eſt, quam Præſes geſtat. *Spartian. in Severo, c. 1.* Cum ad cœnam imperatoriam palliatus veniſſet, qui togatus venire debuerat, togam præſidiariam ipſius Imperatoris accepit.

Præſidiatus, tus, m. idem quod Præſidatus. *Monumentum vetus in Spon. Miſcell. pag. 36.*

Præſidium, ii, n. *preſidio*, *guardia*, מצב, Ger. *beſatzung*, Gal. *garniſon*, Hiſp. *guarnicion*, φρουρὰ, cuſtodia, ſtatio militum, qui ad defenſionem caſtrorum, vel urbis, vel arcis, vel perſonæ deſtinati ſunt, & metonymice ipſi milites cum præfecto, qui cuſtodiam gerunt, a *præſidendo*. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 4.* Præſidia diſponere. *Cic. Phil. 1. c. 10.* Collocare armatos in præſidiis. *Id. pro Cluent. c. 57.* Conſtituere præſidia in urbe, *mettre ſoldats de guarniſone*. *Liv. l. 24. c. 7.* Imponere præſidium civitati. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 13.* Introducere præſidium in oppidum. *Et c. 12.* Cohortes ex præſidiis deducere. *Et l. 3. c. 15.* Præſidii locum tenere. *Et c. 13.* Præſidium deſerere. *Cic. 1. Fam. ep. 7.* Præſidiis aliquem locum firmare. ¶ Pro loco. *Cic. Phil. 12.* Hæc mea ſedes eſt, hæc vigilia, hoc præſidium ſtativum. *Id. pro Ligar.* Eſſe in præſidiis. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 45.* Præſidium occupare. ¶ Pro auxilio, ſeu ſubſidio militari. *Tacit. Ann. 1. c. 30.* Legatos præſidio auxiliarium equitum dimittit. ¶ Translate ſumitur pro quovis auxilio, & tutela. *Ter. Heaut. 5. 2. 14.* Tuæ ſtultitiæ ſemper erit præſidium Clinipho. *Cic. pro Syll. c. 18.* Tegi præſidio amicorum. *Id. Verr. 7. c. 65.* Hanc ſibi rem præſidio ſperant futurum. *Id. 1. de Orat.* Naturæ præſidiis omnibus ad dicendum paratus. *Id. ad Brut.* Ferre præſidium Reip. labenti. *Id. pro Leg. Manil.* Quærere ſibi præſidia periculis.

Præſignator, oris, m. deſignator. *Inſcript. apud Fabret. pag. 38.* D. M. Primo Aug. Ser. Præſignator. Hereditat. ſuo piiſſimo. *Fabrettus legit: præſignatore hereditatum*, & putat pertinere ad procuratorem, ſeu adminiſtratorem vectigalis viceſimæ hereditatium. Quod ſi verum eſt, *præſignator* fuit, qui præſiniebat, quantum ex quaque hereditate pendendum ærario eſſet viceſimæ partis nomine, vel qui teſtamenta, in quibus hereditas viceſimæ ſubjecta perſcripta eſſet, Principis nomine, ne qua fraus interponeretur, præſignabat. Alia apud *Muratur. pag. 915. num. 6.* Saturninus Cæſaris præſignator fecit contubernali ſuæ, &c.

Præſignificatio, onis, f. actus præſignificandi. *Lactant. l. 7. c. 15.* Præſignificatio, & figura.

Præſignifico, as, a. *predire*, προσημαίνω, prædico, præmoneo, ante oſtendo. *Cic. 1. de Div. c. 38.* Aut non cenſent, eſſe ſuæ majeſtatis præſignificare hominibus, quæ ſint futura.

Præſignis, & gne, o. 3. *illuſtre*, ἔξοχος, præ aliis inſignis, præſtans. *Ovid. 6. Faſt. v. 628.* Præſignis facie Corniculana fuit. *Stat. l. 4. Silv. 8. v. 52.* Libyca præſignis avunculus haſta.

Præſigno, as, a. 1. *ſegnare prima*, προσημειόω, prius ſigno. *Catec. 153.* Et ad ſummum, qua ſimi culeum capiet, præſignato. ¶ Sumitur etiam pro linire, ungere. *Plin. l. 28. c. 4.* Incipientes furunculos ter præſignare jejuna ſaliva.

Præſilio, is, a. 4. προπηδάω, ante ſalio. *Plaut. Stich. 3. 2. 13.* Ut præ lætitia lacrymæ præſilirunt mihi.

Præſi,

Præſipere. V. Adſipere.

Præſolidus, a, um, adject. valde ſolidus, conſtans. *Juvenc. l. 1. hiſt. Euang. v. 423.* Præſolidum Simonem, dignum cognomine Petri.

Præsŏno, as, ui, itum, n. 1. ante ſono. *Ovid. 3. Amor. el. 13. v. 11.* Hinc ubi præſonuit ſolemni tibia cantu. Ita legit *Heinſ.* alii *perſonuit*.

Præſpeculātus, a, um, nom. ex particip. paſſiva ſignificatione, ante examinatus, conſideratus. *Ammian. l. 25. c. 25.* Gemina utilitate præſpeculata.

Præſpargo, is, rſi, rſum, a. 3. προσραίνω, ante ſpargo. *Lucr. l. 5. v. 738.* Flora quibus mater præſpargens ante viai Cuncta coloribus egregiis, & odoribus opplet. Alii legunt *Præſpergens*, a præſpergo.

Præſpēro, as, a. 1. ante, vel valde ſpero. *Tertull. 5. adverſ. Marcion. c. 17.* Qui præſperavimus in Chriſtum.

Præſpicio, is, a. 3. ante aſpicio, proſpicio. *Cal. Aurel. Chronic. l. 1. c. 4.*

Præſtābĭlis, & le, o. 3. eccellente, ἔξοχος, excellens. *Cic. 2. de Or. c. 85.* Sumendæ autem res erunt aut magnitudine præſtabiles, aut novitate primæ, aut genere ipſo ſingulares. *Id. 1. Fin. c. 12.* Quem tandem hoc ſtatu præſtabiliorem, aut magis expetendum poſſumus dicere? *Gell. l. 1. c. 3.* Homo ſapientia præſtabilis. *Terent. Hecyr. 3. 1. 4.* Quanto fuerat præſtabilius, ubivis gentium ætatem agere, quam huc redire!

Præſtāna, æ, Dea, cujus ope aliquis aliis præſtat, ſeu antecellit, a *præſtando*. *Arnob. l. 4.* Præſtana eſt, ut perhibetis, dicta, quod Quirinus in jaculi miſſione cunctorum præſtiterit viribus.

Præſtandus, a, um, dandus, exhibendus, partic. vel gerund. a præſto, verbo activo. *Ovid. l. 4. de Ponto, el. 10.* Sed præſtandus amor, res non oneroſa volenti.

Præſtans, antis, o. eccellente, προϊστάμενος, ἔξοχος, excellens, ſuperans. *Cic. pro Plant.* Ingenio, juſtitia, integritate omnibus præſtans vir. *Virg. 12. Æn.* O præſtans animi juvenis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nulla eſt ſpecies præſtantior. *Id. de Am. c. 1.* Quem unum noſtræ civitatis & ingenio, & induſtria præſtantiſſimum audeo dicere. *Virg. 1. Æn.* Septem præſtanti corpore Nymphæ.

Præſtanter, adverb. eccellentemente. Superlat. legitur apud *Plin. lib. 28. cap. 12.* Lichenas oris præſtantiſſime vincit glutinum.

Præſtantĭa, æ, f. eccellenza, יתרון, Germ. *furtreſſlenheit*, Gall. *excelience*, Hiſp. *excellencia*, ἐξοχή, excellentia. *Cic. 1. Off. c. 28.* Nobis perſonam impoſuit ipſa natura, magna cum excellentia, præſtantiaque animantium reliquorum. *Id. de Amic. c. 19.* Si quam præſtantiam virtutis, ingenii, fortunæ conſecuti ſunt.

Præſtat, abat, itit, imperſ. 1. è meglio, κρεῖττόν ἐστι, melius eſt. *Cic. Att. l. 4. ep. 9.* Mori millies præſtitit, quam hæc pati. *Id. 3. de nat. Deor. c. 31.* Tacere præſtat Philoſophis, quam loqui.

Præſtatĭo, onis, f. actus præſtandi, exhibitio. *Paul. l. ſi plures gradus, ff. de legat.* Itaque ſi quis velit non omnes heredes onerare legatorum præſtatione. *Senec. de brev. vitæ, c. 14.* Ut concedas, omnia eos fide bona dicere, ut ad præſtationem ſcribant. h. e. ut parati ſint præſtare, & probare quæ ſcribunt.

Præſtātor, ris, m. qui præſtat in vadimonio, mantenitore. *Frontin. de Colon. pag. 128. edit. Goeſ.* Qui advocantur ut præſtatores.

Præſtatuīri. V. *Præſto, as*, in fine.

Præſtatūrus, a, um, partic. futuri, a præſto, as. *Cic. Fam. 6. ep. 8.* Se præſtaturos, nihil ex eo te offenſionis habiturum. *Planc. ad Cic. l. 10. ep. 11.* Idque me præſtaturum ſpero. *Liv. l. 30. c. 15.* Maſaniſſam libenter primam ei fidem præſtaturum fuiſſe.

Præſtauro, as, a. 1. præſtruo, ſubminiſtro. *Diomed. Grammat.* Præſtaurare materiam dicendi. *Voſſ. in Etym.* in voce *Inſtauro*.

Præſtēga, æ, f. προστέγιον, locus, ubi otii cauſa ſumus, ſub tecto tantum, patula reliqua parte, tanquam ſub porticu. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 31.* Vorſa præſtega, ſtrata, lautaque, coctaque omnia uti ſint. Alii leg. *præſterga*, h. e. omnino terſa, & munda, ut ſit antique dictum pro *præterſa* a *prætergeo*.

Præſterga. V. in dictione præced.

Præſterno, is, a. 3. προστρωννύω, ante ſterno. *Stat. l. 3. Sylv. 2. v. 114.* Quæ ſibi præſternat vivax altaria phœnix. ¶ Tranſlate ponitur pro præparare. *Plin. l. 5. ep. 8.* Illud peto, præſternas, ad quod hortatis. Alii leg. *præſtruas*.

Præſtes, itis, com. preſidente, προστάτης, idem ac præſes, ſeu antiſtes. *Feſt.* Antiqui ſic præſtites dixerunt, ut nunc antiſtites. ¶ *Dii Præſtites* cognomen eſt Larium publicorum, hoc eſt eorum, qui urbis ſunt cuſtodes, ideoque in compitis, ſemitis, ac viis publicis ſtatuebantur. Dicti ſunt a *præſtando*, quod omnia tuta præſtarent, ideſt tuerentur, & conſervarent. *Ovid. 5. Faſt. v. 129. & ſeq.* ¶ His Romæ ara conſtituta fuit Cal. Maji. *Id. ibid.*

Præſtigĭa, orum, n. idem ac præſtigiæ. *Cic. 6. Verr. c. 24.* Non per præſtigia, ſed palam per poteſtatem, uno imperio oſtiatim totum oppidum compilarit. Plures tamen legunt *præſtigias*.

Præſtigĭæ, arum, f. preſtigii, הבל, Ger. *zauberey*, Gall. *enchanterie*, Hiſp. *juego de paſſa paſſa*, μαγεία, γοητεία, incantationes, deluſiones, cujuſmodi ſunt, quæ manuum quadam dexteritate fiunt, a *præſtringendo*, quod celeritate manuum præſtringantur oculi, ita ut miracula videantur fieri. Præſtigiarum Mercurius inventor fuiſſe dicitur. *Cic. 4. Acad.* Ne ab iis, quæ clara ſint ipſa per ſe ſe, quaſi præſtigiis quibuſdam, & captionibus depellamur. ¶ Tranſlate hæc vox dicitur de quavis fraude, & impoſtura. *Cic. pro Rab. Poſth.* Illinc omnes præſtigiæ, illinc, inquam, omnes fallaciæ, omnia denique ab his nummorum argumenta nata ſunt. *Id. 3. Fin. c. 27.* Verborum præſtigiæ. ¶ In ſingulari num. *Quintil. l. 4. c. 1.* Petere plauſum præſtigiæ.

Præſtigiātor, otis, m. giocolatore, מכשף, Ger. *betrieger der augen*, Gall. *joueur, batelleur*, Hiſp. *jugador de manos*, θαυματοποιός, præſtrictor, qui celeritate luſitandi, & ludibria illa oculorum factitandi ita præſtringit viſum intuentium, ut miracula facere credatur, ſeu qui circumſtantibus ita oculorum aciem præſtringit, ut non advertant dolum. *Plaut. Pœn. 5. 3. 6.* Præſtigiator hic quidem Pœnus probus eſt. *Senec. ep. 45.* Quomodo præſtigiatorum acetabula, & calculi, in quibus fallacia ipſa delectat.

Præſtigiātrix, icis, f. quæ præſtigias facit. *Plaut. Amph. 2. 2. 150.* Aut pol hæc præſtigiatrix mulier multo maxima eſt.

Præſtigiōſus, a, um, adject. preſtigioſo, præſtigiis plenus, captioſus, ad fallendum compoſitus. *Gel. l. 7. c. 14.* Unumquodque genus cum caſte ornatur, fit illuſtrius, cum fucatur, atque prælinitur, fit præſtigioſum. *Arnob. l. 1.* Nihil magicum, nihil præſtigioſum, aut ſubdolum.

Præſtinguo, is, nxi, nctum, a. 3. extinguo, obſcurum facio, tenebras offundo. *Lucret. l. 3. v. 1056. de Epicuro.* Qui genus humanum ingenio ſuperavit, & omnes Præſtinxit ſtellas exortus uti ætherius ſol. *Vellej. l. 2. c. 118.* Omnem animi ejus aciem præſtinxerant. ¶ Adduntur a Criticis loca multa ex Cicerone, in quibus alii *perſtringo* reponunt.

Præſtĭno, as, avi, atum, a. 1. emo, vel emendo teneo, apud vet. a *præ*, & obſoleto *ſtano*, vel *ſtino*, quod a *ſto*. *Feſt.* Præſtinare apud Plautum emere eſt, ideſt emendo tenere. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 36.* Ego eo in macellum, ut piſcium quicquid eſt, pretio præſtinem. *Apul. l. 1. Met.* Feſtinus accurri, id omne præſtinaturus.

Præſtĭtor, oris, m. qui præſtat, ſeu efficit, aut tribuit. *Apul. in Aſclep.* Præſtitor, tributor omnium.

Præſtituiri. V. Præſto, as, in fine.

Præſtitŭo, is, ui, utum, a. 3. preſcrivere, ordinare, προοϱίζω, prius ſtatuo, præſcribo, præfinio. *Cic. 3. Verr.* Diem præſtituit operi faciundo calendas Decembris. *Id. pro Cæc.* Prætor is, qui judicia dat, petitori non præſtituit, qua actione uti eum velit.

Præſtitūtus, a, um, prefiſſo, determinato, ſtabilito. *Cic. 1. Tuſc. c. 37.* Ad ea quidem dedit uſuram vitæ tanquam pecuniæ, nulla præſtituta die.

Præſto, as, præſtiti (in quibuſdam editionibus apud *Ulp. l. Et in contraria. Dig. de Uſur.* præſtavi) præſtitum, & præſtatum (a quo particip. *præſtaturus*) n. 1. a *præ*, & *ſto*, proprie ſignificat ante ſtare. *Lucr. l. 4. v. 28.* ſubita circumdedit agmina foſſa: Tum primæ præſtant acies. Sunt qui leg. *preſtant*. Quidam aſſerunt præterea locum *Plaut. Moſtell. 5. 1. 18.* Ego illum ante ædes præſtabo ludificatorem meum. h. e. adducam, præſentem eſſe jubebo. At optimus quiſque Plautinus Codex habet *præſtolabor*. ¶ Frequenter ponitur pro ſuperare, antecellere, διαφέρω, & conſtruitur cum dativo, vel acc. addito interdum abl. exceſſus. *Ter. Eun. 2. 2.* Homo homini quid præſtat? *Cic. 4. Fin. c. 18.* Virtus præſtat cæteris rebus. *Id. de Clar. Orat. c. 43.* Totidem annis mihi ætate præſtabat. *Et c. 64.* Inter ſuos æquales longe præſtitit. *Nepos in Att. c. 3.* Qui humanitate præſtaret omnes. *Liv. l. 5. c. 36.* Quantum Galli virtute cæteros mortales præſtarent. *Lucret. l. 5. v. 1355.* longe præſtat in arte. ¶ *Præſtat* imperſ. quod ad hanc notionem reducitur V. ſupra ſuo loco. ¶ Frequentiſſime ſumitur pro efficere, perſolvere, obire, *fare*. *Cic. ad Brut. ep. 18.* Quod promiſi, vix videor præſtare poſſe. *Id. Fam. 7. ep. 17.* Ultima expectato, quæ ego tibi & jucunda, & honeſta præſtabo. *Id. Fam. 14. ep. 4.* Præſtare jus, & officium. *Id. in Orat.* Præſtare munus ſuum. ¶ Item pro exhibere, & adhibere, dare. *Balb. ad Cic. 9. ad Att. ep. 8.* Præſtare alicui benevolentiam. *Cic. de clar. Or.* Præſtare pietatem non tam fratri, quam patriæ. *Id. Phil. 9. c. 5.* Præſtare alicui debitum honorem. *Plin. l. 3. ep. 18.* Præſtare ſedulitatem alicui. *Liv. l. 29. c. 25.* Præſtare alicui ſilentium. *Sueton. in Domit. c. 9.* Ut quotannis ingredientibus Curiam ſenatoribus certam ſummam viritim præſtaret heres. h. e. ſolveret. ¶ Item pro oſtendere. *Cic. 5. Fam. ep. 16.* Eum ſemper te & privatis in rebus, & publicis præſtitiſti, tuenda tibi ut ſit gravitas. *ti ſei diportato in maniera, che &c. Id. ibid.* Gravitatis & ſapientiæ tuæ, quam tu a puero præſtitiſti. *Brut. ad Cic. l. 11. Fam.* Præſtare ſe propugnatorem acerrimum. ¶ Præſtare ſe alicui, h. e. aditum alicui ad ſe dare. *Pompon. l. 2. Dig. de orig. jur.* Conſultatoribus potius, quam diſcere volentibus ſe præſtabant. ¶ Uſurpatur præterea ſæpiſſime pro fide jubere, cavere, alicujus rei exitum in ſe recipere, *mantenere*. *Cic. pro Flac.* Prædones nullos fore, quis præſtare poſſit? *Id. l. 5. Fam. ep. 11.* Quamcumque ei fidem dederis, præſtabo. *Id. ib. ep. 17.* Communem, & incertum caſum neque vitare quiſquam noſtrum, neque præſtare ullo pacto poteſt. *Id. l. 6. ep. 1.* Simus ea mente, ut nihil in vita a nobis præſtandum putemus, niſi culpam. h. e. de nulla re laboremus, aut ſolliciti ſimus, niſi de culpa vitanda. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 3.* Inter hos eos, quos tibi comites, & adjutores negotiorum publicorum dedit ipſa reſp. duntaxat finibus his præſtabis, quos ante præſcripſi. Quos vero aut ex domeſticis convictionibus, aut ex neceſſariis apparitionibus tecum eſſe voluiſti, horum non modo facta, ſed etiam dicta nobis præſtanda ſunt. *Id. Att. l. 10.* Præſtare Remp. h. e. incolumem conſervare. Sic præſtare ſe incolumem, *Id. 16. Fam. ep. 9.* Præſtare fidem promiſſi, & præſtare promiſſum, h. e. ſervare, *Liv. l. 30. & 33.* ¶ Præſtare alicui damnum, noxam, periculum, eſt in ſe recipere, & veluti vadem ſe conſtituere, ſi quid periculi, aut damni in re ſit. *Cic. pro Mur. 3. Offic.* & alibi. Sic præſtare culpam, *Id. 1. de Or.* præſtare vitium ædium, *Id. 3. Offic.* ¶ *Lucret. l. 3. v. 215.* mors omnia præſtat, Vitalem præter ſenſum, calidumque vaporem. h. e. omnia integra relinquit. ¶ *Præſtaturus* particip. V. ſupra ſuo loco. *Præſtitum iri*, pro præſtandum eſſe. *l. 66. Dig. de contrahen. empt.* Viam, iter, aquæductum præſtitum iri. *Et l. 10. Dig. de hered. vel act. vend.* Nec poſtea quicquam præſtitum iri. Utroque loco in quibuſdam Edition. legitur *præſtatuiri*, vel *præſtituiri* eodem ſenſu.

Præſto, preſente, πάρεστι, adverbium eſt, vel ut alii volunt, nomen indecl. omnis generis, quod jungitur verbo *ſum*, vel *adſum*, & ſignificat adeſſe, præſentem eſſe, paratum eſſe, in promtu eſſe. *Ter. Eun. 5. 9.* Sed ubi eſt frater? C. Præſto adeſt. *Id. Heaut. 1. 1.* Domi præſto apud me eſſe ajunt. *Cic. l. 3. Fam. ep. 5.* Ibi mihi præſto fuit L. Lucilius cum literis, mandatiſque tuis. ideſt occurrit. ¶ Ponitur etiam pro advenire, comparere. *Auct. ad Her. l. 4.* Hirundines æſtivo tempore præſto ſunt, frigore pulſæ recedunt. *Tibull. l. 1. el. 6. v. 25.* Pauper erit præſto tibi, præſto Pauper adibit. ¶ Metaleptice ponitur pro opem ferre, præſidio eſſe, juvare. *Cic. pro Mur. cap. 9.* Jus civile didicit, multum vigilavit, laboravit, præſto multis fuit.

Præſtōlans, antis, o. particip. a præſtolor. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 23.* Hujus adventum L. Cæſar filius cum decem longis navibus præſtolans.

Præſtōlor, aris, d. 2. aſpettare, קוה, Germ. *auff einen vvarten*, Gall. *attendre*, Hiſp. *eſperar*, περιμένω, expecto, maneo. *Feſt.* Præſtolari dicitur is, qui ante ſtando ibi, quo venturum excipere vult, moratur. Conſtruitur cum acc. vel dat. ſed frequentius cum acc. *Cic. Att. l. 2.* Ita tamen, ut in Formiano te præſtoler uſque ad 3. Nonas Majas. *Id. 1. Catil. c. 9.* Qui tibi ad Forum Aurelium præſtolarentur armati. ¶ De quantitate penultimæ pugnant inter ſe Grammatici: uſus videtur producere. ¶ *Præſtolo*, as, activa forma. *Turpil. apud Non. c. 7. n. 67.* Ego præſtolabo illi.

Præſtrictĭo, onis, f. actus præſtringendi. *Tertul. de reſurr. carn. c. 49.* Præſtrictio ſenſus.

Præſtrictus, a, um, valde ſtrictus. *Ovid. in Ibin, v. 549.* Utve Syracuſio præſtricta fauce Poetæ.

Præſtringo, is, nxi, ictum, ſtringere, legare, περισφίγγω, ante ſtringo, valde ſtringo. *Plin. l. 18. c. 34.* Præſtringit enim, atque percellit hic radices arborum. *Stat. l. 5. Syl. 3.* Ille tuis toties præſtrinxit tempora ſertis. ¶ Sæpe uſurpatur pro obſcurare, obtenebrare. Quidam dicunt id fieri per tranſlationem. Sed oculorum ſenſus, qui per ſe ampliſſimam vim habet, Solis radiis vere & proprie reſtringitur, & coarctatur. Similiter acies oculorum a præſtigiatoribus reſtringi videtur, cum manuum celeritate impeditur, ne ea perſpiciat, quæ alioqui perſpicere apta eſt. *Auct. ad Her. l. 2.* Exiſtimat ſe gemmæ nitore, & auri ſplendore aſpectus omnium præſtringere. *Cic. in Vatin. c. 10.* Cujus dignitas, & ſplendor perſtringebat, credo, oculos Vatinii. *Liv. l. 40. c. penult.* Ingenti fragore cæli, tonitribuſque, & fulgoribus præſtringentibus aciem oculorum. ¶ Item pro obtundere, hebetare. *Plin. lib. 15. cap. 24.* Vis tanta, ut aciem gladii præſtringat. *Cic. de Div. l. 1. c. 29.* Quorum utrumque præſtringere aciem mentis ſolet. *Id. 1. Verr. c. 14.* Sed geſtu ipſo, ac motu corporis præſtringat aciem ingenii tui. ¶ Nonnunquam ponitur pro radere, auctore *Nonio*, ſeu tranſeundo attingere. *Cic. 2. Phil. c. 40.* Vulnere portam Capenam pene præſtrinxiſti. Pleræque tamen Editiones habent *perſtrinxiſti*.

Præſtructim, adverb. præſtruendo, ante præparando, via ante præſtructa. *Tertull. de Pall. c. 3.* Multa dicendum fuit, ut ad hominem præſtructim perveniretur.

Præſtructĭo, onis, f. præparatio, fundamentum. *Tertull. l. 4. adv. Marcion. c. 14.* Niſi hanc promiſſionem creator in Euangelii ſui præſtructionem deſtinaſſet.

Præſtructūra, æ, f. præſtructio. *Tertull. l. 4. adverſ. Marcion. c. 2.* Ad Euangelii præſtructuram.

Præſtructus, a, um, ante præparatus, præmiſſus. *Suet. in Tib. c. 53.* Cum præſtructum utrumque conſulto eſſet. *Col. l. 1. c. 5.* Ab imo præſtructa valenter reſiſtunt.

Præſtrŭo, is, xi, ctum, a. 3. fabbricare innanzi, προκατασκευάζω, ante ſtruo, prius ædifico, vel ordino, vel præparo. V. *Præſtructus*. ¶ Tranſlate *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v. 370.* prius agmina duris Exerce ſtudiis, & ſævo præſtrue marti. h. e. ante inſtrue, para. ¶ Interdum ponitur pro conciliare. *Liv. l. 28. c. 42.* Fraus fidem in parvis ſibi præſtruit. ¶ Interdum ponitur pro obſtruere, claudere. *Ovid. 1. Faſt. v. 563.* Ille aditum magni præſtruxerat obice montis.

Præſtupĭdus, a, um, adject. valde ſtupidus. *Juven. l. 4. v. 200.* Altera præſtupido pars eſt ſtolidiſſima corde.

Præsūdo, as, n. 1. προϊδρόω, ante ſudo. *Claud. l. 2. de rapt. Proſ. v. 110.* Dum matutinis præſudat ſolidus aer. h. e. rore fluit. ¶ Tranſlate ſumitur pro exerceri. *Stat. 6. Theb. v. 4.* Super quo Martia bellis Præſudare paret, ſe ſeque accendere virtus.

Præſul, is, m. Prelato, προεστώς, princeps Saliorum, a *præſiliendo*. Nam Saliis inde nomen fuit, quia ancilia per Urbem geſtantes ſalire ſolebant. *Capitol. in M. Antonino Philoſ. c. 4.* Fuit in eo ſacerdotio (Saliorum) & præſul, & vates, & magiſter. Legitur etiam in quibuſdam Editionib. apud *Cic. l. 1. de Div. c. 26.*

a. 26. & l. 2. c. 66. ¶ Late accipitur quandoque pro eo, qui alicui rei præeſt. *Sidon. l. 4. ep. 14.* Præſul fori. *Pallad. l. 1. R. R. tit. 6.* Recordare, arbori huic (oleæ) eſſe præſulem caſtitatem. ¶ In feminin. genere *Auien. in deſcript. Orbis, v. 519.* Et Junone calens hic ara præſule ſemper.

Præſalſus, a, um, valde ſalſus. *Cel. l. 6. c. 2.* Libraleſque offas in præſalſe adipis liquamine tinctas.

Præſultātor, oris, m. idem ac præſultor. *Liv. l. 2. c. 36.* Jovi præſultatorem diſplicuiſſe.

Præſulto, as, n. 1. *προπηδάω*, ante ſalio. *Liv. l. 7. c. 10.* Quando adeo ferox præſultat hoſtium ſignis.

Præſultor, oris, m. ὁ ἐν τοῖς ἱεροῖς προορχούμενος, qui in ſacris choream ducit, & ante alios ſalit. Narrat *Lactant. l. 2. c. 7.* Jovem per quietem cuidam Atinio dixiſſe, ludis Circenſibus proximis præſultorem ſibi diſplicuiſſe. Idem refert *Valer. Max. l. 1. c. 7. n. 4.*

Præſum, es, fui, e. anom. *eſſer preſidente*, נשיא, Ger. *vorſtehen*, Gal. *preſider*, Hiſp. *preſidir*, ἐπιστατέω, ante alios ſum, præfectus ſum, curam alicujus rei habeo, guberno, rego, adminiſtro. *Cic. 4. Acad.* Ibi per multos annos admirabili laude provinciæ præfuit. *Id. 2. de Or.* Clariſſimi viri ei ſtudio hodie præſunt. *Nepos in Dione, c. 6.* Præeſſe claſſi. *Et in Themiſt. c. 4.* Præeſſe ſummæ imperii. *Et in Conone, c. 4.* Ducem fortem regiis opibus præfuturum.

Præsūmo, is, mpſi, mptum, a. 3. *preſumere*, Ger. *zu vor nemmen*, Gal. *prendre au paravant, preſumer*, Hiſp. *preſumir, tomar antes*, προλαμβάνω, prius ſumo, præcipio. *Plin. l. 36. c. 21.* Potores in certamine bibendi præſumere ſurinam ejus. *Virg. 11. Æn. v. 18.* Arma parate animis, & ſpe præſumite bellum. *h. e.* bellum jam jam futurum veſtris animis proponite. *Tacit. 11. Annal. c. 7.* Æternitatem famæ ſpe Præſumere. *h. e.* præcipere, anticipare. *Id. Ann. 1. 1. 38.* Venire ſe valida manu, ac ni ſupplicium in malos præſumant, uſurum promiſcua cæde. *h. e.* niſi ante ſuum adventum malos puniant. *Sen. ep. 107.* Cogitare futura, ac præſumere, *preſigurarſi*. *Valer. Max. l. 1.* Præſumpſit animo ea re ſignificari exitum ſuum, *preſagì*. *Quintil. l. 2. c. 4.* Illa mihi in pueris natura minimum ſpei dederit, in qua ingenium judicio præſumitur. *h. e.* venit ante judicium. *Horat. l. 2. ſat. 2.* Præſumere mollitiem, *trovarſi dilettamente avanti il tempo*. Sic præſumere gaudia, remedia. *Tacit. Plin. in Paneg.* & al. ¶ Ponitur & pro audere, apud ſequioris ævi Scriptores. *Sulpic. Sever. l. 2. hiſt. ſacr. c. 47.* Elatus ſecundis rebus, illicite præſumens, &c. *Sext. Ruf. c. 6.* Epirotæ ad Italiam tranſire præſumpſerant.

Præſumpte, adv. *preciſamente*. *Vopiſc. in Caro, c. 4.* Cari patria ſic ambigue a pleriſque proditur, ut præſumpte veritatem dicere nequeam.

Præſumptio, onis, *anticipazione*, Ger. *vermaſſenheit*, Gal. *preſomption*, Hiſp. *preſumpcion*, πρόληψις, ante ſumptio, anticipatio. *Plin. l. 9. ep. 3.* Qui bonæ, manſuræque famæ præſumptione perfruitur. *Sen. ep. 117.* Multum dare ſolemus præſumptioni omnium hominum. h. e. pervagatæ opinioni, & communi. ¶ Apud Scriptores ſequioris ævi accipitur interdum pro magna, & interdum omnium ſpe, *preſunzione*. *Spartian. in Hadrian. c. 2.* Habuit autem præſumptionem imperii mox futuri ex Jovis reſponſo. *Sulpic. Sever. lib. 2. hiſt. ſacr. c. 33.* Illicita præſumptione holocauſtum obtulit. ¶ Eſt etiam figura rhetorica, eadem ac Occupatio. *Quintil. l. 9. c. 2.* Mire in cauſis valet præſumptio, quæ πρόληψις dicitur. ¶ Præterea præſumptio dicitur prima ſyllogiſmi propoſitio, vulgo antecedens. *Cic. lib. 2. Div. c. 53.* Sed debemus tibi iſtas duas ſumptiones, ea quæ λήμματα appellant dialectici, ſed nos Latine loqui malumus: præſumptio autem, quam πρόληψιν iidem vocant, non dabitur.

Præſumptor, oris, m. *preſontuoſo*, qui audacter aliquid ſperat, vel conatur. *Tertull. de pænit. c. 6.* At ille præſumptor, cum ſibi promitteret, &c. Adde *Ammian. l. 26. c. 8.*

Præſumptorie, adv. *con preſunzione*, nimia fiducia. *Tertull. l. 4. contra Marcion. c. 41.* Petrum præſumptorie elocutum negationi deſtinando.

Præſumptuoſe, adv. præſumptorie. *Sidon. lib. 7. ep. 6.* Hoc ipſum præſumptuoſe, arroganterque loquor.

Præſumptuōſus, a, um, adject. *preſontuoſo*, nimis confidens, ſuperbus, audax. *Sidon. l. 3. op. 1.* Præſumptuoſis veſtigiis C. Plinii maturitatem conſecuturos. *Id. l. eod. ep. 11.* Quod præſumptuoſum fuiſſet. Al. leg. *præſomptioſus* eodem ſenſu.

Præſumptus, a, um, προληφθείς, ante ſumptus, anticipatus. *Sil. l. 5.* Ipſa ſuis manibus præſumpta pocula mittens. *Claudian. de 4. Conſul. Honor. v. 168.* Feſtinque voti Præſumptum diadema dedit. h. e. ante legitimam ætatem. ¶ Præſumpta opinio, eſt opinio ante capta de re aliqua. *Quintil. lib. 2. c. 17.* Nihil invidia valeat, nihil gratia, nihil opinio præſumpta. Sic ſuſpicio præſumpta, apud *Tacit. 2. Ann. c. 73.* Huc etiam referendum illud *Ulpian. leg. 33. tit. 1. l. 21. Dig.* Qui mancipia vendunt, nationem cujuſque exprimere debent: præſumptum enim eſt, quoſdam ſervos bonos eſſe, quia natione ſunt non infamata. *ſi preſuppone*.

Præſuo, is, ſui, ſutum, a. 3. προσῤῥάπτω, ante ſuo. *Plin. l. 22. c. 29.* Mox præſuunt recentibus coriis quadrupedum.

Præsūtus, a, um, partic. a præſuor. *Ovid. 12. Met. v. 9.* Quæ foliis præſuta notam ſine vulnere fecit.

Prætactus, a, um, ante tactus. *Cæl. Aurel. Chronic. l. 4. c. 3.* Oleo prætactus venter. *h. e.* præunctus.

Prætango, is, a. 3. ante tango. *Cæl. Aurel. Chronic. l. 5. c. 7.* Corpus prætangi acceſſione ventura.

Prætĕgo, is, xi, ctum, a. 3. προκαλύπτω, ante tego, prætego. *Lact. l. 5.* Tum vitiis ſua repilis, & pallio, & vitiis prætegebat. *Plin. in Paneg. c. 15.* Quæ receſſiones tuas arbores, quæ ſummæ ſuas prætexerint, quod denique tectum magnus hoſpes impleveris.

Prætendo, is, di, tum, a. 3. *porre innanzi*, Ger. *fürſpannen*, Gall. *pretendre*, Hiſp. *poner delante*, προτείνομαι, eſt aliquid ante tendere, vel apponere. *Virg. 2. Georg. v. 270.* Segeti prætendere ſepem. *Plin. lib. 11. c. 8.* Qua de cauſa non queunt retia prætendi. *Tacit. hiſt. c. 6.* Quidquid caſtrorum Armeniæ prætenditur. ¶ Quandoque eſt præferre. *Virg. 4. Georg.* Fumoſque manu prætende ſequaces. ¶ Translate ponitur pro ponere ante, opponere, allegare, &c. *Cic. in Piſon.* Hominis doctiſſimi nomen tuis immanibus & barbaris motibus prætendere. *Quintil. l. 8. c. 3.* Prætendebat, ſe id metu facere. *Id. l. 7. c. 2.* Ignorantia prætendi non poteſt. ¶ *Paul. l. Si plures. ff. depoſit.* Unus tutor plurium pupillorum nomine, unum debitum prætendentium. h. e. ſuum eſſe contendentium.

Prætĕner, ra, rum, πολύτριχον, valde tener. *Plin. l. 25. c. 13.* Sed alia eſt capnos, fruticoſa, prætenera, foliis coriandri. Adde *l. 24. c. 2.*

Prætenta, æ, f. idem ac prætentura. *Manil. l. 4. v. 691.* Gallia prætentis, Hiſpania maxima bellis. Al. leg. *per cenſus*.

Prætentātus, us, m. actus prætentandi. *Plin. l. 11. c. 37.* Cochleis oculorum vicem corniculа bina prætentatu adimplent.

Prætentātus, a, um, particip. a prætentor. *Cic. 2. de Or. c. 78.* Idcirco tota cauſa prætentata, atque perſpecta, locis omnibus inventis, atque inſtructis, conſiderandum eſt, &c. *Sueton. in Aug. c. 35.* Prætentato ſinu.

Prætento, as, a. 1. *tentare innanzi*, Ger. *vorhin verſuchen*, Gal. *tenter premier*, Hiſp. *tentar primero*, προπειράομαι, prius tento, ante experior, inquiro, inſpicio. *Tibul. l. 2. el. 1.* Et pedibus prætentat iter ſuſpenſa timore. *Quintil. l. 4.* In cereſſu parcius, & modeſtius prætentanda eſt judicis miſericordia.

Prætentūra, æ, f. cuſtodia militaris poſita in confiniis provinciæ, & veluti prætenta. *Ammian. l. 14. c. 9.* Meſopotamiæ tractus omnes crebro inquietari ſueti, prætenturis, & ſtationibus ſervabantur agrariis.

Prætentus, a, um, προτεταμένος, ante extenſus. *Sueton. in Claudian. c. 10.* Interque prætenta vela ſe abdidit. *Tac. Ann. 2. c. 58.* Gens provinciis late prætenta. *Claudian. de B. Get. v. 416.* Legio prætenta Britannis. h. e. oppoſita, ſeu cuſtodiæ Britannorum oppoſita.

Prætenuis, & nue, o. 3. πολύλεπτος, valde tenuis. *Plin. l. 11. c. 25.* Et tactu prætenuia fila mittit.

Prætepĕo, es, n. 2. προχλιαίνομαι, ante tepeo. *Ovid. 2. Amor. eleg. 3.* Si tuus in quavis prætepuiſſet amor.

Præter, *fuorchè*, *eccetto*, *oltre*, זולתי, Ger. *auſſgenommen*, Gal. *hormis excepte*, Hiſp. *fuera*, *demas*, *de*, παρά, πλὴν, χωρὶς, extra, excepto, niſi, *præp.* ex iis, quæ acc. inſerviunt, a *præ*, ut ſubter a *ſub*, inter ab *in*. *Priſc. l. 14. Cic. in Fam. 1. op. 5.* Amicum ex Conſularibus neminem tibi eſſe video, præter Lucullum. ¶ Sumitur etiam pro ultra. *Cic. Att. l. 15. ep. 13.* Præter ſpem, ſi quid erit, facies, ut ſciam. ideſt ultra ſpem, ex inſperato. *Id. 2. de Or.* Nihil magis ridetur, quam quod eſt præter expectationem. ¶ Item pro ſupra. *Cicer. lib. 2. Offic.* Cujus eſt præter cæteros crudelitas nobilitata. *Idem pro Planc.* Quod gratum præter modum dicat eſſe. ¶ Item pro contra. *Plaut. Epid. 1. 2. 3.* Præter ætatem, & virtutem ſtultus es. hoc eſt dedecet ætatem tuam te ſtultum eſſe, contra ætatem facis. *Terent. And. 5. 3. 8.* Præter civium morem, atque legem. ¶ Item pro ante. *Cic. 5. Ver. c. 65.* Præter oculos Lollii hæc omnia ferebant. ¶ Aliquando adverbium eſt pro præterquam, *eccetto che*. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Atqui etiam a Græcis ipſis diligenter cavendæ ſunt quædam familiaritates, præter hominum perpaucorum. *Salluſt. in Catil. c. 37.* Cæteræ multitudini diem ſtatuit, præter rerum capitalium condemnatis. ¶ Val pro inſuper. *Plin. l. 11. c. 4.* Habent autem oculos, præterque a ſenſibus tactum, atque guſtatum. *Id. ib. c. 26.* Stelliones rore tantum viventes, præterque araneis. ¶ *Præter propter* ſignificat, plus minus, circiter. *Gell. lib. 19. c. 10.* Cum Architectus dixiſſet, neceſſaria videri ſeſtertia trecenta, unus ex amicis Frontonis, & præter propter, inquit, alia quinquaginta. *Vivere præter propter* eſt inconſtantem vitam agere, modo hoc, modo illoc ferri, nullam in vita inſtituenda rationem ſequi. *Enn. apud Gell. loc. cit.* Imus huc, hinc illuc, cum illuc ventum eſt, ire illinc lubet, incerte errat animus, præter propter vita vivitur. Alii leg. *præter propter vitam vivitur*. hoc eſt vivitur præter id, quod propter vitam eſt. Sed lectio hæc minus proba eſt.

Prætĕrăgo, is, a. 3. ago ultra aliquem locum. *Horat. l. 1. ep. 15.* Et diverſoria nota Præteragendus equus.

Prætĕrbīto, as, n. 1. *oltrepaſſare*, παραμείβομαι, a præterito, as, interpoſito *b*. *Plaut. Epid. 3. 4. 1.* Cave, præterbites ullas ædes, quin roges, &c. Alii leg. *præterbitas*, ut ſit 3. conjugat. quemadmodum eſt in alio ejuſdem *in Pan. 5. 3. 43.* Ne inter vias præterbitamus, metuo.

Prætercurro, is, ri, rſum, n. 3. *ſcorrer oltra*, *a da vicino*, currendo prætereo. *Veget. l. 3. c. 24.* Equis prætercurrentibus.

Prætercurſus, a, um, partic. paſſiv. *traſcorſo*, currendo præteritus. *Ammian. l. 22. c. 22. (al. 9.)* Tranſgreſſus itaque fretum, prætercurſa Chalcedone, & Libyſſa, inde Nicomediam venit.

Prætĕrdūco, is, xi, ctum, a. 3. ultra, vel ante aliquem duco. *Plaut. Mil. 2. 2. 67.* Ut te hodie quaſi pompam illac præterducerem.

Prætĕrĕa, adv. *oltre a ciò*, עוד, Germ. *aber das*, Gall. *outre cela*, *d'avantage*, Hiſp. *demas deſto*, *fuera deſte*, ἄλλα τε, ἔτι, ultra ea, quæ dicta ſunt, ad hæc, inſuper, a *præter*, quaſi dicas præter hæc. *Cic. 5. Phil.* Eſt enim Phædri Philoſophi nobilis filius, homo præterea feſtivus. ¶ Interdum habet pronomen incluſum tam ſingularis numeri, quam pluralis. *Cic. lib. 4. Fam. ep. 3.* Ut tibi uni concedam, præterea nemini. ideſt præter te. *Id. l. 5. ep. 7.* Præterea quidem de Conſularibus nemini poſſum aut ſtudii erga te, aut officii, aut amici animi eſſe teſtis. ¶ Uſurpatur etiam pro poſtea, ſive poſthac, deinceps. *Virg. 1. Æn.* Et quiſquam numen Junonis adoret Præterea?

Prætĕrĕo, is, ivi, itum, n. anom. *paſſar oltre*, *trapaſſare*, עבר, Ger. *fürgehen*, Gal. *paſſer outre*, Hiſp. *paſſar*, *allende*, παρέρχομαι, ultra eo. prætergredior, ultra id progredior, quo iter præfinitum eſt. *Ter. Eun.* Dum hæc reputo, imprudens villam præterii. ¶ Ponitur etiam pro labi, excurrere, evaneſcere. *Ovid. 3. de Art. v. 63.* Nec quæ præterit, rurſus revocabitur unda, Nec quæ præteriit, hora redire poteſt. ¶ Translate capitur pro antecellere, vincere. *Var. R. R. l. 1. c. 1.* Hos nobilitate Mago Carthagenienſis præteriit. ¶ Item pro effugere, vitare. *Ter. Hec.* Neſcis, quod mali præterieris. ¶ Item pro omittere, prætermittere, tacere. *Cic. de Prov. Conſ.* Cædes relinquo, libidines prætereo. *Id. ad Brut.* Sed tamen tantarum omnium laudum excellentiam non queo ſilentio præterire. *Id. pro Planc. c. 3.* Populus ſolet nonnunquam dignos præterire. h. e. candidatos negligere. *Id. 5. Tuſc.* Cum ſapiens, & bonus vir ſuffragiis præteritur. ¶ *Hoc me præterit*, h. e. oblitus ſum, memoria excidit. *Ter. Hec. 5. 4. 38.* An temere quidquam Parmenonem prætereat, quod facto uſus ſit? *Cic. l. 1. Fam. ep. 8.* Non te præterit, quam ſit difficile. *Id. 13. Fam. epiſt. 65.* Non me præterit, nos eam rem expertos eſſe.

Prætĕrĕquĭto, as, n. 1. *cavalcare avanti*, παριππάζω, equitando prætereo, vel tranſeo. *Liv. l. 3. c. 61.* Præterequitantesque obſerrent.

Prætĕrĕuntes, curſim. *Auguſtin. tract. 118. in Joan.* Non eſt prætereuntes loquendum.

Prætĕrfĕror, ferris, latus ſum, paſſ. anom. *paſſare*, prætereo, tranſeo. *Liv. l. 21. c. 55.* Simul ac latebras eorum improvida prælata acies eſt.

Prætĕrfluo, is, xi, xum, n. 3. *trapaſſare ſcorrendo*, *ſcorrere vicino*, παραῤῥέω, fluendo prætereo, vel juxta fluo. *Varr. R. R. lib. 3. c. 16.* Quæ præterfluat, aut in aliquem locum influat. *Liv. l. 41. c. 11.* Amnem præterfluentem mœnia novo alveo avertit. ¶ Tranſlate uſurpatur pro elabi, pertranſire, evaneſcere. *Cic. 5. Tuſc.* de voluptate, Nec prætaritam præterfluere ſinere.

Prætergĕo, es, rſi, a. 2. quidam Lexicographi aſſerunt ex *Lucr. l. 4.* ſed optimæ notæ Codices habent *pertergeo*.

Prætergrĕdior, eris, d. 3. *trapaſſare*, παραβαίνω, prætereo, tranſeo. *Cic. lib. 3. Fam. ep. 7.* Currens Lepta mihi nuntiavit, te jam caſtra prætergreſſum eſſe. *Tacit. Ann. 14. c. 23.* Fines ſuos prætergredientem.

Præterhac, adv. præterea, pro præter hæc, ut *antehac* pro ante hac. *Plaut. Rud. 4. 4. 74.* Si præterhac unum verbum faxis. Adde *Men. 1. 3. 3.*

Prætĕriens, euntis, partic. *chi paſſa*, *o oltrepaſſa*, παρερχόμενος. *Tibul. l. 2. eleg. 5.* Et plaudat curru prætereunte pater. *Cic. 4. Acad.* Nihil prætereunte eorum, quæ pro hac cauſa dici poſſunt. ¶ *Præteriens* facere aliquid dicitur, qui obiter facit, nec diu immoratur. *Cic. de Clar. Orat.* Uno aſpectu & protanus de aliquo judicat. *Id. Ver. 1.* Quaſi præteriens ſatisfaciam univerſis. *di paſſeggio*.

Prætĕrinquīro, is, a. 3. inſuper inquiro. *Ammian. l. 15. c. 10.* Statuit, in negotium præterinquiri.

Prætĕrĭtio, onis, f. *il laſciar fuori*. *Cod. l. 6. tit. 29. leg. 4.* Pœnam pati præteritionis.

Prætĕrĭtūrus, a, um, partic. futuri a prætereo. *Ovid. l. 3. de art. am. v. 812.* Quaque vigil cuſtos, præteriturus eram.

Prætĕrĭtus, a, um, *paſſato*, quod præteriit, quod elapſum eſt, vel tranſactum. *Cic. de Sen. c. 19.* Nec præteritum tempus unquam revertitur. *Id. 1. de Div.* Tum meminit præteritorum, præſentia cernit, futura prævidet. *Id. 4. Acad.* Nihil in præteritis relinquere, *laſciar indietro*. ¶ Interdum præteritus pro extincto, ſeu mortuo accipitur. *Propert. lib. 2. el. 24.* Fas eſt præteritos ſemper amare viros. ¶ Sæpe pro omiſſo. Sic *Senatores veteres* dicebantur præteriti, quos Cenſores in recitando Senatu notæ cauſa omiſiſſent: & *Candidati præteriti* dicebantur, qui in petitione Magiſtratuum repulſam habuiſſent. *Cic. pro Planc. c. 21.* Quos omnes ſcimus Ædilitate præteritos, Conſules eſſe factos. ¶ Præteritum tempus in verbis dicitur a Grammaticis, quod rem jam præteritam ſignificat. *Quintil. Priſcian. & alii.*

Prætĕrlābor, aris, lapſus ſum, d. 3. *traſcorrere*, παραλισθάνω, juxta labor, præterfluo, prætereo. *Virg. 6. Æn.* Cum tumulum præterlabere recentem. ¶ Tranſlate ſumitur pro evaneſcere. *Cic. 2. de Or. c. 25.* Ante enim prætertabitur, quam percepta eſt.

Prætĕrlambo, is, a. 3. leviter attingo, prætereundo lambo. *Ammian. l. 27. c. 4.* Oppidum, quod Maſa fluvius prælambit.

Prætĕrlātus, a, um, παρενεχθείς, partic. a præterferor. *Lucr. l. 4. v. 570.* Præterlata, fruſtra diffuſa per auras.

Prætĕrmeo, as, n. 1. παραπορεύομαι, juxta meo, præterfluo. *Lucret. l. 1. v. 319.*

Sæpe

Sæpe ſalutantum tactu, præterque meantum. *Ammian. l. 31. c. 13.* Quos iſtæ prætermeat.

Prætermiſſio, onis, *omiſſione*, παράλειψις, actus prætermittendi. *Cic. in Top. c. 7.* Formæ igitur ſunt hæ, in quas genus ſine ullius prætermiſſione dividitur.

Prætermiſſus, a, um, nom. partic. *ommeſſo*. *Cic. 3. Off. c. 2.* Negat, eum locum prætermiſſum a Panætio.

Prætermitto, is, ſi, ſſum, a. 3. *tralaſciare*, הניח, Ger. *underlaſſen*, Gal. *laiſſer paſſer*, Hiſp. *dexar*, παραλείπω, omitto, prætereo, relinquo, intactum relinquo. *Cic. l. 1. Fam. ep. 8.* Neque ullum officium erga te hominis amantiſſimi, prudentiſſimi, diligentiſſimi prætermiſit. *Id. 12. Fam. ep. 24.* Nullum locum laudandi tui prætermitto. *Id. 3. de nat. Deor.* prætermittere voluptates. *Id. l. 11. Fam.* Neminem prætermiſit, cui non eadem illa dixerit. ¶ Prætermittere pœnam ſceleris, idem eſt, quod ignoſcere. *Cic. ad Brut. 15.* Sed ſceleris pœnam prætermittere (id enim eſt, quod vocatur ignoſcere) etiamſi in rebus tolerabile eſt. ¶ Sæpe ponitur pro tacere. *Cic. 1. Agr.* Prætermitto illa, quæ nemo eſt, quin graviſſime, & veriſſime conqueri poſſit. *Idem 13. Phil.* Ac ne illud quidem ſilentio prætermittendum puto.

Prætermonſtro, as, a. 1. præmonſtro. *Gel. l. 20. c. 10.* Uſus conſilio ſum magiſtri, quod docere ipſa me debuerat, a quo diſcerem, prætermonſtrantis. h. e. monſtrantis alium, qui quod ipſe debebat, doceret.

Præternavigatio, onis, παράπλευσις, navigatio juxta, vel ultra aliquem locum. *Plin. l. 4. c. 12.* Ab hac Ægion liberæ conditionis 17. M. P. cujus 20. M. P. præternavigatio eſt.

Præternavigo, as, n. 1. *navigare avanti*, παραπλέω, juxta, vel ultra navigo. *Sueton. in Ner. c. 27.* Quoties Bajanum ſinum præternavigaret. Adde in *Tiber. c. 12.*

Prætero, is, trivi, itum, a. 3. idem quod tero, vel valde tero. *Plin. l. 11. c. 37. de dentibus.* Præter Timarchi non mutavit primores, ideoque prætrivit. *Plaut. Men. 1. 1. 9.* Anum lima præterunt. Alii leg. *præterunt*.

Præterpropter, V. Præter.

Præterquam, *fuorchè*, *ſalvo che*, *eccetto che*, Ger. *dan nur*, Gal. *excepté que*, Hiſp. *ſi no que*, πλὴν ἢ, præter, excepto, niſi, adv. ſeu conjunctio excipiendi. Requirit ſemper præcedentem caſum, quia idem verbum ſubintelligitur, & poſtea regit caſum præcedenti ſimilem. *Cicer. 3. Catil.* Quibus pro tantis rebus nullum ego a vobis præmium virtutis, nullum inſigne honoris, nullum monumentum laudis poſtulo, præterquam hujus diei veſtram memoriam ſempiternam. *Plin. l. 25. c. 2.* Omnium diligentiſſime vitæ fuiſſe argumentis, præterquam lama intelligitur. ¶ Dividitur interdum per Tmeſim. *Plaut. Perſ. 3. 1. 38.* Quæ præter ſapiat, quam placet parentibus. ¶ Jungitur ſæpe cum aliis particulis, ut Præterquam etiam, præterquam ſemper, præterquam ſi. *Celſ. l. 1. c. 9.* Aquam frigida infuſa, præterquam capiti, etiam ſtomacho prodeſt. *Gel. l. 15. c. 1.* Declamaverat Antonius Julianus rhetor, præterquam ſemper alias, tum vero nimium quam delectabiliter, & feliciter. ideſt cum ſemper. *Plin. l. 8. c. 25.* Præterquam ſi humore madeant. ¶ Præterquam quod, eſt, *oſſi quod*, *fuorchè*. *Cic. 2. Q. Fr. ep. 13.* Ego me in Cumano, & Pompejano, præterquam quod ſine te, ceterum ſatis commode oblectavi. ¶ Significat etiam non modo. *Id. Att. l. 15. ep. 15.* Suram autem præterquam quod nefarium hominem cognovi, præterea in me contumacem, ſemel omnino domi meæ vidi, *oltre che*. *Id. 1. Div. c. 12.* Id præter quam quod fieri non potuit, ne fingi quidem poteſt.

Præterrado, is, a. 3. *radere intorno*, παραξύω, idem ac rado. *Lucret. l. 4. v. 531.* Præterradit enim vox fauces ſæpe.

Præterſum, es, fui, n. anom. abſum, extra ſum. *Tertul. in Apolog. c. 38.* Ipſis rebus, de quibus transfiguntur ſpectacula, præterſumus.

Prætervectio, onis, παρακομιδὴ, præternavigatio. *Cic. 7. Ver. c. 66.* Prætervectione omnium, qui ultro, citroque navigarent.

Prætervectus, a, um, particip. a prætervehor. *Cic. pro Cœl. cap. 21.* Sed quoniam emerſiſſe jam e vadis, & ſcopulos prætervecta videtur oratio mea. i. e. difficiliora percurrit, & explicavit. *Stat. 5. Theb. v. 471.* Litora rectis Prætervectus equis.

Prætervěho, is, xi, ctum, a. 3. παρακομίζω, trans, vel ultra veho, navi, curru, vel jumentis aliquid præter locum aliquem veho, & ſæpe paſſive uſurpatur. *Cic. 5. Fin. c. 18.* Revocare eos ſolitæ, qui prætervehebantur. *Virg. 4. Æn.* Vivo prætervehor oſtia ſaxo Pantagiæ. *Liv. l. 1.* Tamen cum prætervehere navibus Galliæ oram. ¶ Legitur & abſolute pro prætervehi, præternavigare. *Suet. in Aug. c. 93.* Quod Judæam prætervehens apud Hieroſolymam non ſupplicaſſet. i. e. prætervectus. Sed poteſt ſubintelligi neſuſ. *exercitum*, aut quid ſimile. ¶ Tranſlate ponitur pro prætermittere, omittere, & tacere. *Cic. 7. Phil. 3.* Quoniam periculoſiſſimum locum ſilentio ſum prætervectus.

Præterverto, is, a. 3. verto, anverto. Afferri ſolent duo exempla, alterum *Plin. l. 2. c. 72.* alterum *Cic. 1. de Div. c. 6.* in quibus rectius legitur præverto.

Prætervŏlo, as, n. 1. *trapaſſare volando*, παραπέτομαι, ultra volo, volando prætereo. *Cic. in Arat.* Quem rutila fulgens pluma prætervolat ales. ¶ Tranſlate ponitur pro celeriter præterire, & quaſi ultra volando effugere. *Cic. 3. de Orat. c. 59.* Sententiæque ſæpe acutæ non acutorum hominum ſenſus prætervolant, ideſt antequam intelligantur, præterfugiunt.

Prætestatus, a, um, partic. prius, ſeu ante teſtatus. *Tertul. l. 4. carm. contr. Marcion. c. 6.* Prætestatam viam vitæ.

Prætexo, is, xui, xtum, a. 3. *teſſere*, παρυφαίνω, idem ac texo, vel prius texo, ante, vel circum veſtem, aliudve quippiam attexo. *Plin. l. 16. c. 1.* Ulva, & paluſtri junco funes nectunt ad prætexenda piſcibus retia. ¶ Tranſlate ſumitur pro præordinare, præordiri. *Cic. 2. de Orat. c. 78.* Sic omnia, quæ fiunt, quæque aguntur acerrime, levioribus principiis natura ipſa prætexuit. ¶ Item pro cooperire, quaſi ſupra texere. *Auſon. ad Gratian. Imp.* Aſſultantibus tot millibus barbarorum, quibus Danubii ora prætexitur. *Virg. 6. Æn.* Et litora curvæ Prætexunt puppes. ¶ Item pro obtendere, ſontegere, cauſam aliquam non veram afferre, colorem quærere. *Virg. 4. Æn.* Hoc prætexit nomine culpam. *Cic. in Piſon. c. 24.* Ut non prætexat cupiditatem triumphi. ¶ Item inſerere, attexere. *Plin. l. 18. c. 3.* Sapientes vero quamplures, quos ſequentes prætexuimus in hoc volumine.

Prætexta, æ, vel toga prætexta, *preteſta*, περιπόρφυρος, genus veſtimenti oblongum, a *prætexendo*, h. e. toga alba, purpureo prætexta limbo. Unde Plutarchus vocat περιπόρφυρον. *Cic. 3. Ver.* Neque te tam commovebat, quod ille cum toga prætexta, quam quod ſine bulla venerat. ¶ Quatuor hominum genera prætexta utebantur, omnes Magiſtratus urbani, Senatores omnes, cum Deorum dies feſtos celebrabant, Magiſtri Collegiorum, dum ludos compitalitios faciebant, pueri ingenui, & puellæ, illi uſque ad diem tirocinii, ideſt uſque ad annum ætatis 17. (al. 15.) hæ uſque dum nuberent. *P. Manut. in Orat. pro Sext. 11. Phil. & in Piſon.* Itaque prætextatus a togato non tantum differt, ut puer a viro, ſed etiam ut privatus a Magiſtratu. Hinc eſt, quod toga a plebe ſæpe uſurpatur. Pueri prætexta utebantur ex inſtitutione Tarquinii Priſci, qui cum de Sabinis triumphum egiſſet, filium ſuum annos quatuordecim natum, quod hoſtem in eo bello manu percuſſiſſet, pro concione laudavit, bullaque aurea, & toga prætexta donavit. Hinc deductus mos, ut prætexta, & bulla in uſum puerorum nobilium uſurparentur, ad omen, & vota conciliandæ virtutis. V. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 6.* ubi alias quoque hujus rei cauſas affert. *Cic. de Amic.* Quod ſummi puerorum amores ſæpe una cum prætexta, ſæpe toga, deponerentur. *Id. 3. Ver.* Eripies igitur pupillæ togam prætextam? detrahes ornamenta non ſolum fortunæ, ſed etiam ingenuitatis? ¶ Fuit & in uſu prætexta bulla, qua nulli alii licebat uti, niſi ei, qui funus faciebat. V. *Manut. de Quæſit. per Epiſt.* ¶ Prætexta etiam dictum eſt fabulæ genus, ſimile tragœdiæ, in quo publica negotia agebantur, & Reges Romani, Magiſtratuſque inducebantur. Nomen a prætexta veſte, quod in his fabulis res Regum, aut Magiſtratuum acta comprehendebantur, qui toga prætexta uſi ſunt. *Don. ad præf. Adel.* Sicut apud Græcos δρᾶμα, ſic apud Latinos generaliter fabula dicitur, cujus ſpecies ſunt Tragœdia, Comœdia, Togata, Tabernaria, Prætexta, Crepidata, Attellana, μῖμος, Rhintonica. *Horat. in Arte, v. 288.* Vel qui prætextas, vel qui docuere togatas. Alii in verbis Donati legunt *prætextata*.

Prætextāte, adv. V. Pertractate.

Prætextātus, a, um, περιπορφυροῦς, quod ad prætextam ſpectat. Hinc prætextati dicuntur pueri, qui nondum decem, & ſeptem annos pertranſierant, quia eo uſque prætextam ferebant. *Juſtinian. Inſtit. l. 4. tit. 4. §. 1.* Sive quis matremfamilias, aut prætextatum, prætextatamve affectatus fuerit. Adde *Suet. in Aug. c. 94.* ¶ Sermo prætextatus, verba prætextata, mores prætextati dicuntur de obſcœnis, & impudicis. *Feſtus*: Prætextatum ſermonem quidam putant dici, quod prætextatis nefas ſit obſcœno verbo uti: alii, quod nubentibus, depoſitis prætextis, a multitudine puerorum obſcœna clamentur. *Suet. in Veſpaſ.* Erat enim dicacitatis plurimæ, & ſic ſcurrilis, ac ſordidæ, ut ne prætextatis quidem verbis abſtineret. *Macrob. l. 2. Saturn.* Vita planipedis, & ſubulonis impudica, & prætextata verba jacientis. *Juvenal. ſat. 2. in fin.* Sic prætextatos referunt Artaxata mores. ¶ Prætextata fabula. V. Prætexta.

Prætextum, i, n. idem ac prætextus. *Suet. ad Cæſ. c. 30.* Et prætextum quidem illi civilium armorum hoc fuit. ¶ Sumitur etiam pro ornatu. *Sen. ep. 71.* Sed illud pulcherrimum Reip. prætextum, optimates, & prima acies Pompejanarum partium, Senatus, uno prœlio profligabuntur. *Valer. Max. l. 7. c. 1. n. 1.* Conſulatus decus, imperatoriam poteſtatem, ſpecioſiſſimi triumphi prætextum (fortuna) largita eſt. Al. leg. *prætextam*.

Prætextus, us, m. *preteſto*, Ger. *fürwort*, Gal. *couleur*, *excuſe*, Hiſp. *ſo color*, *cobertura*, πρόσχημα, obtentus, illud velamen, quo moveri ſe aliquis ſimulat ad aliquid agendum, cum tamen alia cauſa moveatur. *Suet. in Tiber. c. 28.* Omnium inimicitiæ hoc prætextu ad nos deferentur. ¶ Item decus, ſplendor. *Tac. 1. hiſt. c. 19.* Cenſuerant Patres mittendos ad exercitum Legatos: agitatum ſecreto, num & Piſo proficiſceretur, majore prætexto, illi auctoritatem ſenatus, hic dignationem Cæſaris laturus.

Prætextus, a, um, περιπεποικιλμένος, teſſuto. *Cic. Fam. 2. ep. 16.* Togam prætextam texi Appio, puto te audiſſe. *Ovid. 5. Faſt. v. 567.* Spectat & Auguſto prætextum nomine templum. h. e. inſcriptum, vel decoratum. ¶ Prætexta calumnia, apud *Cic. Catil. 2. c. 2.* quid ſit non facile eſt dicere; nam ille locus ab interpretibus varie & legitur, & exponitur.

Prætimĕo, es, n. 2. ὑπερφοβοῦμαι, valde timeo. *Plaut. Amph. prol. v. 29.* Mimi non eſt æquum, ſi ſibi prætimet.

Prætimĭdus, a, um, adiect. valde timidus. *Tertul. in carm. de Jona, v. 65.* famulum ſe ſe illa fatetur Prætimidum.

Prætinctus, a, um, adject. *tinto*. *Ovid. 7. Met. v. 123.* Semina mollis humus valido prætincta veneno.

Prætondeo, es, a. 2. idem quod tondeo. *Apul. l. 5. Met.* Cum ejus pinnas prætonderim.

Prætor, oris, m. *Pretore*, *Podeſtà*, ἄρχων, qui Rempubl. regit, vel qui exercitui præeſt, & ſpeciatim qui juriſdictionem exercet, ſeu jus populo dicit. Prætoris enim appellatio longe aliter accepta eſt poſt annum U. C. 388. aliter ante. Quippe Regibus exactis iidem erant Conſules, ac Prætores, qui etiam progreſſu temporis Judices dicti ſunt. *Cic. l. 3. de Leg.* Regio imperio duo ſunto, iique præeundo, judicando, conſulendo Prætores, Judices, Conſules appellantor. *Id. 1. de Div.* Cum apud Delium male pugnatum eſſet, Lachete Prætore. Ubi Imperatorem Athenienſem more Romano Prætorem vocat. *Var. l. 5. de Vit. P. R. apud Non.* Quod iidem dicebantur Conſules, & Prætores; quod præirent populo, Prætores; quod conſulerent Senatum, Conſules. *Liv. l. 3.* Fuere, qui interpretarentur, eadem hac Horatia lege Conſulibus quoque, & Prætoribus, quia iiſdem auſpiciis, quibus Conſules crearentur, cautum eſſe, Judicem enim Conſulem appellari. Quæ refellitur interpretatio, quod his temporibus (ideſt anno 307.) nondum Conſulem Judicem, ſed Prætorem appellari mos fuerit. ¶ Duravit hæc appellatio, uſque dum creſcente Pop. Rom. imperio, bellis pluribus implicarentur, eoque, cum pluſimum Urbe abeſſent, jus Populo reddere nequirent, ideſt uſque ad L. Æmilium Mamercum, & L. Sextium Coſſ. videlicet anno U. C. 388. Tum enim Patricii pro communicato Plebi altero Conſulatu quæſivere ſibi hunc honorem, & impetrarunt. Poſtquam igitur Prætorium nomen peculiarem habuit Magiſtratum, Conſules nomen Prætorum amiſere, quod proprium iis factum eſt, qui jus Populo dicerent. *Cic. pro Mur.* Qua in ſorte ſapiens Prætor, qualis hic fuit, offenſionem vitat æquabilitate decernendi, benevolentiam adjungit lenitate audiendi. ¶ Primum unus tantum Prætor creatus eſt, ut Conſulibus bello avocatis, jus in urbe redderet, iſque *Prætor Urbanus* dictus eſt. Poſt aliquot deinde annos, non ſufficiente eo Prætore, quod multa turba etiam peregrinorum in urbem veniret, creatus eſt & alius Prætor, qui *Peregrinus* appellatus eſt, quod inter cives, & peregrinos, vel inter peregrinos, & peregrinos jus diceret. *Pompon. leg. 2. ff. tit. 2. lib. 2.* ¶ Capta deinde Sardinia, mox Sicilia, item Hiſpania, deinde Narbonenſi Provincia, Prætores Provinciales totidem creati ſunt, quot Provinciæ in ditionem venerant, qui in Provincias cum imperio, & exercitu mitterentur, & partim rebus urbanis, partim provincialibus præeſſent, ideſt & jus dicerent, & Provincias regerent, bellum gererent, ſi opus eſſet. *Pompon. loc. cit.* ¶ Varie deinde auctus eſt Prætorum numerus; nam C. Julius Cæſar duos novos Prætores creavit. *Dio lib. 42. Pompon. loc. cit.* Auguſtus ſexdecim Prætores conſtituit, Claudius denique duos adjecit. *Pompon. ibid. V. Sigon. de ant. jur. Civ. Rom. Manut. & alios.* ¶ Prætor primus erat ille, qui in Comitiis plura, quam cæteri, ſuffragia ferebat, & primus omnium renunciabatur. *Cic. pro Leg. Manil. c. 1.* Nam cum Prætor primus centuriis cunctis renunciatus ſum, &c. ¶ Transfertur etiam hæc vox ad quoſvis præfectos, ſive rei ſacræ præſint, ſive prophanæ, teſte *Aſcon. in 3. Verr.* Hinc Prætores Ærarii, apud *Tacit. 2. Ann. cap. 75.* Prætor ſacris Vulcani, in *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 318.*

Prætoriānus, a, um, adiect. ad Prætorem pertinens, ut Prætoriana comitia. h. e. Prætori creando habita. *Liv. l. 32.* Alii leg. *Prætoria*. ¶ Prætoriani dicebantur milites cohortis Prætoriæ, qui ad cuſtodiam corporis Prætoris, hoc eſt Imperatoris deligebantur: hi pacis tempore etiam Romæ habebant, quæ Prætoria dicebantur, eratque ceteris militibus honoratiores. *Tacit. 2. hiſt. c. 44. Plin. l. 6. c. 29.*

Prætoritius, a, um, idem ac Prætorius. *Martial. lib. 8. epigr. 33.* De Prætoritia folium mihi Paulla corona Mittis.

Prætorium, ii, *pretorio*, Ger. *des hauptmans hauſſ*, Gal. *pretoire*, Hiſp. *caſa del corregidor*, στρατηγεῖον, πραιτώριον, tabernaculum Prætoris, ideſt ejus, qui præeſt exercitui, a *Prætor*, quæ vox olim notabat omnem Magiſtratum, qui in urbe, vel in exercitu imperium haberet. *Aſcon. in 3. Ver. & Feſt.* ¶ Prætorium quoque dicebatur in Provincia locus, in quo Prætor jus dicebat. *Cic. 7. Ver.* Curritur ad Prætorium. *Id. ib.* Procedit iſte repente e Prætorio. ¶ Item domus, in qua Prætor, ſive Princeps habitabat. Alio nomine a *Quintil.* dicitur Auguſtale. *Liv. l. 3.* Quercus, ingens arbor, Prætorio imminebat. ¶ Item Prætorianæ militiæ ordo. *Suet. in Ner. c. 9.* Antium coloniam deduxit, adſcitis veteranis e Prætorio. *Tac. 4. hiſt. c. 46.* In Prætorium accepit, h. e. prætorianis adſcripſit. ¶ Poſteriore ævo Prætoria dixere villas omnes elegantiores, & non ruſtici uſus. *Suet. in Calig. c. 37.* In extructionibus Prætoriorum, atque villarum, omni poſthabita ratione, nihil tam efficere concupiſcebat, &c. ¶ Metonymice Prætorium ponitur pro conſilio. Hinc dicimus, Prætorium dimittere, ut dimittere Senatum, ideſt eos, qui in Prætorio convenerant. *Liv. l. 37. c. 5.* Ubi, Prætorio dimiſſo, ſigna canere juſſit.

Prætorius, a, um, στρατηγικός, quod pertinet ad Præturam, vel ad Prætorem. ¶ Hinc *Vir Prætorius* eſt, qui Præturam geſſit. *Cic. in Brut.* L. etiam Cotta Prætorius in mediocrium Oratorum numero dicendi non ita multum laude proceſſerat. ¶ *Prætorium genus* dicitur, ex quo majorum aliquis Præturam geſſit, ad Conſulatum tamen non pervenit. *Cic. pro Planc.* Cedat Conſulari generi Prætorium,

torium, nec contendat cum Prætorio Equeſter locus. ¶ *Prætoria cohors*, comites Conſulares, ut ait *Aſcon. in 3. Verr.* vel qui ab Imperatoris latere non diſcedebant. ¶ *Prætoria porta* in caſtris appellabatur, quæ ex Prætorio e conſpectu hoſtium dirigi conſuevit, qua exercitus in prælium educebatur. Nam initio Prætores dicebantur, qui poſtea Conſules, & ii bella adminiſtrabant. *Feſt. & Aſcon. in 3. Verr. c. 14.* ¶ Navis Prætoria, *la capitana*, eſt qua claſſis præfectus vehitur. *Liv. l. 29. c. 25.* ¶ Prætoria turba apud *Cic. Verr. 3. c. 52.* ſunt, qui ad Prætorem conveniunt juris petendi cauſa.

Prętorqueo, es, orſi, ortum, a. 2. ante torqueo, diſtorqueo. *Plaut. Rud. 3. 5. 15.* Prætorqueta injuriæ prius collum, quam ad vos prævenat.

Prętorridus, a, um, adject. valde torridus. *Calpurn. ecl. 2. v. 8.* Quos etiam prętorrida munerat æſtas.

Prętortus, a, um, valde tortus. *Colum. l. 3. c. 18.* Julius Atticus prætorto capite, & recurvato ſemen demerſit.

Prętractatus, us, m. tractatus ante, prius poſitus, *Tertul. de fuga in perſec. cap. 4.* Poſſumus determinare ex hoc ipſo prætractatu.

Prętrepidans, tis, nom. ex partic. valde trepidans, feſtinans, *Catul. carm. 47. de adventu veris.* Jam mens prætrepidans avet vagari.

Prętrepidus, a, um, adject. valde trepidus, tremens, timidus. *Perſ. ſat. 2. v. 54.* Lætari prætrepidum cor. *Sueton. in Tiber. c. 63.* Cum inter hæc non modo inviſus, ſed prætrepidus quoque vixerit. *Id. in Ner. c. 41.* Urgentibus aliis ſuper alios nuntiis, Romam prætrepidus rediit.

Prętrunco, as, a. 1. *tagliare*, ἀκρωτηριάζω, amputo, præſcindo. *Plaut. Mil. 2. 3. 47.* Nonne tibi iſtam prætruncari linguam largiloquam jubes?

Prętumidus, a, um, valde tumidus. *Claud. 1. in Ruff. v. 115.* Prætumidus furor.

Prętura, æ, *Pretura*, *Podeſtaria*, Ger. *richteramt*, Gal. *preture*, Hiſp. *pretura*, στρατηγία, Prætoris dignitas. *Cic. in Catil.* Cum pretura ſe abdicaſſet. *Tac. l. 3. Ann. c. 30.* Voluſio vetus familia, neque tamen Præturam egreſſa.

Prętutianus, a, um, quod ad Prætutianos, ſeu Prætutios (qui ſunt populi Piceni trans Truentum fluvium) ſpectat. *Plin. l. 3. c. 13.* Quo finitur Prætutiana regio, & Picenum incipit. Adde *Liv. l. 22. c. 9.*

Prętutium, ii, opp. Italiæ in Piceno. *Ptolem. l. 3. c. 1.*

Prętutius, a, um, quod ſpectat ad Prætutios. *Sil. l. 8. v. 568.* Prætutia pubes. *Plin. l. 14. c. 6. & 7.* Prætutium vinum.

Prævalens, tis, nom. ex partic. valde potens. *Liv. in Præfat.* Jampridem prævalentis populi vires ſe ipſæ conficiunt. *Velle. l. 2. c. 108.* Prævalens corpore.

Prævalentia, æ, fœm. actus prævalendi. *L. 13. ff. de rei vindic.* In omnibus iſtis cauſis, ex quibus meo rei per prævalentiam alienam rem trahit.

Prævaleo, es, lui, n. 2. *prevalere*, גבר, Germ. *mehr gelten*, Gall. *exceder*, *etre ſuper*, Hiſp. *prevalecer*, ὑπερισχύω, potentior, ſeu robuſtior ſum. *Stat. 1. Achil.* Quiſquis equo, jaculoque potens, qui prævalet arcu. *Plin. l. 10. c. 6.* Vulturum prævalent nigri. *Velle. l. 2. c. 118.* Prævalebant jam fata conſiliis. *Tac. Ann. 14. c. 45.* Prævaluit pars, quæ ſupplicium decernebat. *Catul. epigr. 6.* Nam nil prævalet iſta tacere. h. e. nihil prodeſt.

Prævaleſco, is, n. 3. invaleſco, validior fio. *Colum. l. 5. c. 6.* Vitem quoque ante, quam ex toto prævaleſcat arbos, conſerere convenit.

Prævalide, adv. λίαν ἰσχυρῶς, admodum valide. *Plin. l. 17. c. 14.* Ut prævalide accipientis trunco in media fiſſura relinquatur.

Prævalidus, a, um, ὑπερισχύων, præpotens. *Liv. l. 26.* Duas prævalidas urbes magno inter ſe maris, terrarumque ſpatio diſcretas. *Id. l. 3. c. 43.* Juvenis prævalidus. *Tac. 3. Ann. c. 53.* Vitia prævalida, & adulta.

Prævallo, as, a. 1. ante vallo. *Hirt. de bel. Alexandr. c. 19.* Imperat, pontem adverſus hoſtem prævallari.

Prævaricatio, onis, παράβασις, actus prævaricandi. *Cic. in Partit. c. 36.* Ut ſi in reo pecuniæ abſoluto, ruſuſque revocato prævaricationem accuſator eſſe definiat omnem judicii corruptelam ab reo, defenſor autem non omnem, ſed tantummodo accuſatoris corruptelam ab reo. *Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 16.* Quo die hæc ſcripſi, Druſus erat de prævaricatione a Tribunis ærarii abſolutus. *Plin. l. 1. ep. 20.* Damnati prævaricationis.

Prævaricator, oris, m. παραβάτης, qui prævaricatur, ſive prætergreditur. Accipitur pro eo, qui ab officii ſui præſcripto deflectit, atque aberrat, & ſpeciatim pro accuſatore, qui a reo pecunia corruptus eſt. *Marcian. ad S. C. Turpil. l. 1.* Prævaricatorem eſſe eum oſtendimus, qui colludit cum reo, & tranſlaticie munere accuſandi defungitur, eo quod proprias quidem probationes diſſimularet, falſas vero rei excuſationes admitteret. *Ulpian. Dig. lib. 3. tit. 2. leg. 4.* Prævaricator autem eſt quaſi varicator, qui diverſam partem adjuvat, prodita cauſa ſua. *Cic. 2. Ver.* Utrum te perfidioſum, an prævaricatorem exiſtimari mavis? *Id. in Piſon. c. 10.* Prævaricator Catilinæ quondam, nunc ultor. *Cæl. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 11.* Prævaricator cauſæ publicæ. ¶ Apponere ſibi prævaricatorem, eſt curare ſe per alium quempiam accuſari colludendi gratia. *Cic. Phil. 2. c. 11.* Jam vereor ne prævaricatorem mihi appoſuiſſe videar, qui me non ſolum meis laudibus ornaret, ſed etiam oneraret alienis.

Prævaricatrix, icis, f. Eſt *Auguſtini ep. 89. (al. 157.) cap. 10.*

Prævaricor, aris, atus ſum, d. 1. *prevaricare*, עבר, Ger. *ubertretten*, Gal. *prevariquer*, Hiſp. *prevaricar*, παραβαίνω, eſt præter modum varicare, ſeu prætergredi, tranſire, & tranſlate in litibus forenſibus dicitur de eo, qui, dum fingit ſe accuſare, id agit potius, ut reus abſolvatur. *Plin. l. 18. c. 19.* Arator, niſi incurvus, prævaricatur: Inde tranſlatum hoc crimen in forum. *Ulpian. l. athletas, ff. de his, qui notan. infam.* Qui prævaricatur, ex utraque parte conſiſtit, quin imo ex adverſa. ¶ Eſt a varare, quod a varus, qui eſt pedibus introrſum retortis. *Feſt. Cic. in Partit. c. 35.* ſic dici indicat, quod in contrariis cauſis quaſi vare eſſe poſitus videatur. *Id. de Aruſp. reſp. c. 20.* A Catilina pecuniam accepit, ut turpiſſime prævaricaretur. *Id. pro Cluent. cap. 21.* Tamen interdum non defendere, ſed prævaricari accuſatori videbatur, ideſt prævaricando ſubſervire.

Prævarus, a, um, adject. valde tortus, obliquus. *Apul. l. 4. Florid.* Ut qui ani maiverteret venarum pulſus inconditos, vel prævaros. *Cic.* apud *Iſid. l. 10. Orig. litt. P.* Quid enim tam prævarum?

Prævectus, a, um, *portato innanzi*. *Sil. l. 7.* Ac prævectus equo, nunc dextra provocat hoſtem. *Liv. l. 9. c. 35.* Equites Romani prævecti per obliqua campi, ...

Præveho, is, a. 3. προκομίζω, ante veho, vel fero. *Tac. 4. hiſt. c. 71.* Dum miſſilia hoſtium prævehuntur. ¶ Tranſlate ſumitur pro continuate, & copioſe tractare, ſeu dicere. *Plin. l. 1. ep. 16.* Omnia hæc mire placent, cum impetu quodam, & flumine prævehuntur.

Prævello, is, a. 3. vello, uvello. *Tertul. adv. Gnoſt. c. 14.* Sicubi ab idololatria divellit, quid ei magis, quam martyria prævellit? *Laber. apud Diomed. l. 1.* Aliqua parte prævulſeret.

Prævelo, as, a. 1. *coprire davanti*. προκαλύπτω, ante velo, ſeu tego. *Claudian. l. 2. de raptu Proſerp. v. 325.* Et vultibus addunt Flammea ſollicitum prævelatura pudorem.

Prævelox, ocis, o. valde velox. *Plin. l. 31. c. 31.* Quamvis prævelocibus camelis fugientes.

Prævenio, is, eni, entum, *venire innanzi*, *anticipare*, קדם, Ger. *furkommen*, Gall. *prevenir*, Hiſp. *prevenir*, προφθάνω, ante venio, anticipo. *Cic. 3. Off.* Niſi aliquis caſus, aut occupatio conſilium ejus prævenisset. *Liv. l. 24. c. 21.* Ceterum prævenerat non fama ſolum, ſed nuntius etiam ex Regiis ſervis. *Id. l. 8. c. 16.* Prævenire beneficio deſiderium urbis. *Tac. Ann. 14. c. 44.* Multi ſceleris indicia præveniunt ſervi. ¶ Dividitur interdum per tmeſim, interjecto verbo. *Virg. ecl. 8.* Naſcere, præque diem veniens age, Lucifer, almum. *Tac. Ann. 14. c. 7.* Niſi præveniretur Agrippina, pereundum Neroni eſſe.

Præventor, oris, m. qui prævenit. *Ammian. l. 18. c. penult.*

Præventus, us, m. occupatio, ut mortis præventus. *Tertul. l. 5. adv. Marcion. c. 12.*

Præventus, a, um, præoccupatus, *prevenuto*, *preoccupato*. *Tac. l. 1. hiſt. c. 53.* Atque in eo ipſo ſacramento vexillum inferioris Germaniæ præventus erat. *Id. ibid. c. 5.* præventam gratiam intelligit.

Præverbium, ii, n. verbum, quod in compoſitione alterius verbi præponitur. *Varr. l. 5. de L. L.* Ab iiſdem principiis, antepoſitis præverbiis paucis, immanis verborum accedit numerus.

Prævernо, as, n. 1. *Plin. l. 18. c. 26.* Sive ante, quando prævernat, ſive poſt, quando hiemat. h. e. quando ver prematurе advenit.

Præverro, is, a. 3. ante verro. *Ovid. 3. Amor. el. 13. v. 24.* Præverrunt latas veſte jacente vias.

Præverto, is, a. 3. *preporre*, *prevenire*, *fare innanzi*, προφθάνω, eſt aliquid ceteris rebus anteponere, præferre in agendo, vel æſtimando. Conſtruitur fere cum acc. & dat. *Cic. 2. de Div. c. 8.* Neque habes aliquid, quod huic ſermoni prævertendum putes. *Liv. l. 2.* Ægre impetratum a Tribunis, ut bellum præverti ſinerent. *Gell. l. 4. c. 3.* Juriſjurandi religionem animo, atque amori prævertiſſe. ¶ Reperitur etiam cum abl. & prep. *præ*. *Plaut. Amph. 1. 3. 30.* Ne me uxorem prævertiſſe dicerit præ Rep. h. e. me uxorem prætuliſſe Reipublicæ. ¶ Ponitur quoque pro præoccupare, prævenire. *Cic. pro Syll.* Nemo unquam me tenuiſſima ſuſpicione perſtrinxit, quem non præverterim. *Tacit. Ann. 4. c. 19.* Imminentem damnationem voluntario fine prævertit. *Virg. 1. Æn.* Et vivo tentet prævertere amore Jampridem reſides animos. ¶ Item pro occurrere, providere. *Cæſ. l. 7. B. G.* Cuius huic rei prævertendum exiſtimavit. ¶ Item pro tranſire, vel divertere. *Tac. l. 4. Ann. c. 32.* At ſi quando ad interna prævertereut. ¶ Item pro ſuperare. *Virg. 7. Æn.* curſuque pedum prævertere ventos. *Plaut. Amph. 5. 1. 17.* Ea res me horrore afficit: herilis metus prævortit; ocyus accurro. h. e. metus dominæ magis apud me valet, quam meus. ¶ *Id. Perſ. 5. 2. 50.* Stultitia eſt, cui bene eſſe licet, eum prævorti litibus, hoc eſt occupari, lites perſequi.

Prævertor, eris, verſus ſum, d. 3. anteverto, præcedo, prætereo. *Virg. 1. Æn. v. 317.* Volucremque fuga prævertitur Hebrum. ideſt tranſit. ¶ Interdum eſt exiſtimare, cenſere. *Plaut. Amph. 3. 2. 39.* Siquid dictum eſt per jocum, non æquum eſt, id te ſerio prævortier. ideſt exiſtimare dictum eſſe ſerio. ¶ Notandus eſt uſus hujus verbi apud *Plaut. Merc. 2. 3. 42.* Mandatis rebus prævorti volo. h. e. volo prius exequi, quæ mihi mandata ſunt. & *infra*. Rei mandatæ omnes ſapientes primum prævorti decet. Adde *Capt. 2. 3. 100.*

Prævetuſtus, a, um, nom. ex partic. ante, vel valde vetuſtus, ut prævetuſtæ vires. *Cæl. Aurel. Acut. 3. c. 35.*

Prævetitus, a, um, nom. ex partic. ante, prius vetitus. *Sil. l. 13. v. 155.* Prævetitum namque, & capital committere martem ſponte viris.

Prævideo, es, idi, iſum, a. 2. *prevedere*, *antivedere*, Ger. *furſehen*, Gal. *pourvoir*, Hiſp. *ver antes*, προορᾶω, ante video. *Cic. 1. de Div. c. 30.* Tum meminit præteritorum, præſentia cernit, futura prævidet. *Nepos in Hannib. c. 10.* Vidit autem vir omnium calliditſimus, magno ſe fore periculo, niſi quid prævidiſſet. h. e. niſi ante caviſſet, ibi prævidiſſet.

Prævinctus, a, um, nom. ex particip. ante vinctus, conſtrictus. *Gel. l. 16. c. 10.* Cum eodem laqueo, qui eſſent prævincti. *Id. l. 19. c. 2.* ſeriis voluptatibus prævinctus.

Prævirideſcens, tis, nom. ex particip. *Laber. apud Macrob. l. 2. Satur. c. 7.* Cum vigebam membris prævirideſcentibus. h. e. prævalidis, vegetis.

Prævirides, de, adject. valde viridis. *Frontin. de aquæduct.* Colore prævirid.

Prævisus, a, um, προοραθείς, *preveduto*, ante viſus. *Ovid. 1. Faſt. v. 327.* An quia prævisos in aqua timet hoſtia cultros, &c.? *Tac. Ann. 12. c. 63.* Prævisa locorum utilitate.

Prævitio, as, a. 1. προδιαφθείρω, ante vitio, vel corrumpo. *Ovid. 14. Met. v. 55.* Hunc Dea prævitiat, portentificiſque venenis Inquinat.

Prævius, a, um, ὁδηγός, qui prævundo viam monſtrat, qui antecedit. *Cic. 1. in Arato apud Non. c. 1. n. 330.* Prævius Auroræ, Solis, Noctiſque ſatelles. *Ovid. 11. Met. v. 55.* Nunc præcedentem ſequitur, nunc prævius anteit.

Præumbro, as, a. 1. *coprire d'ombra*, προσκιάζω, caligine offundo, & involvo, tego. *Tacit. l. 14. Ann. c. 4.* Obiit Memmius, auctoritate, conſtantia, fama, in quantum præumbrante imperatoris faſtigio datur, clarus.

Præunctus, a, um, nom. ex particip. prius unctus, *Cæl. Aurel. l. 4. c. 3.* Adipe anſerino præunctus.

Præungo, is, a. 3. prius ungo. *Theod. Priſcian. l. 1. c. 19.* Præungendum eſt vulnus.

Prævolans, antis, o. particip. a prævolo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 49.* Eæque in tergo prævolantium colla, & capita reponunt.

Prævolo, as, n. 1. *volare innanzi*, προπέτομαι, ante volo. *Plaut. Mil. 2. 2. 41.* Ut prævolet mihi, quo tu velis.

Præuſtus, a, um, προκαυθείς, ante uſtus. *Liv. l. 1.* Ut Fecialis haſtam ferratam, aut ſanguineam præuſtam ad fines eorum ferret. h. e. in cuſpide aduſtam, ſeu cujus extremitas erat uſtulata. *Plin. l. 30. c. 20.* Præuſta Alpium nive membra.

Præx. V. Præ.

Pragmaticarius, ii, m. qui verſatur circa pragmaticas ſanctiones. Legitur in *lege Zenonis ult. Cod. de diverſis reſcriptis*.

Pragmaticus, a, um, πραγματικός, negotialis. *Cic. Att. l. 14. ep. 3.* Tu, ſiquid pragmaticon habes, ſcribe, hoc eſt, quod in Rep. geſtum ſit. ¶ *Pragmatici homines*, rebus gerendis exercitati. *Cic. Att. l. 2. ep. 20.* Sed quia, ut video, pragmatici homines omnibus hiſtoricis præceptis, verſibus denique cavere jubent, & vetant credere. ¶ *Pragmatica ſanctio* eſt, quæ a Principe conceditur, adhibita cauſæ cognitione, in modum ſententiæ, vel ad alicujus univerſitatis preces. *L. ult. Cod. de diverſ. reſcr.* Dicta eſt, quod per eam a ſupremo, atque ordinario judice diſceditur, & omnia pragmaticorum arbitrio terminantur. ¶ Pragmatici præterea dicuntur negotiatores forenſes, juris, & fori periti, qui mercede adducti cauſarum actores juris ignaros monebant, dicendaque ſuggerebant. *Cic. 1. de Orat. c. 59.* Diſertiſſimi illi (Græci) homines miniſtros habent in cauſis juris peritos, qui pragmatici vocantur. *Et mox.* Oratori pragmaticum adjutorem dare. *Quintil. l. 12. c. 3.* Neque ego ſum noſtri moris ignarus, oblituſve eorum, qui velut ad arculas ſedent, & tela agentibus ſubminiſtrant; neque idem Græcos quoque neſcio factitare; unde nomen his Pragmaticorum datum eſt. ¶ Pragmatici inſcripti ſunt quidam libri ab Accio conſcripti, quos citat *Gel. l. 20. c. 3.* Hos eoſdem *Plinius* Praxidicos vocat, *l. 1. in indice l. 18. & l. 18. c. 24.* nam πράξις ſonat idem quod πρᾶγμα.

Pramnium vinum, πράμνιος οἶνος, generoſi vini genus, in Smyrnæorum agro juxta delubrum Cybeles. *Plin. l. 14. c. 4. & l. 37. c. 10.*

Prandeo, es, di, & pranſus ſum, n. 2. *deſinare*, סעד, Ger. *zu mittag eſſen*, Gal. *diner*, Hiſp. *comer*, ἀριστάω, prandium ſumo. *Cicer. pro Cluent.* Cum etus in nuptiis more Larinatium multitudo hominum pranderet. *Id. Att. l. 5. ep. 1.* Prandimus in Arcano. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 51.* Apertis popilionibus prandit, atque cœnabat. *Plaut. Rud. 4. 2. 33.* Hic rex cum aceto pranſurus eſt, & ſale. *Liv. l. 28. c. 14.* Teſſeram per caſtra dedit, ut ante lucem viri equique pranſi eſſent. ¶ Interdum ſumitur pro in prandio comedere, cum acc. *Hor. l. 2. ſat. 3.* Luſcinias ſoliti impenſo prandere coemptas.

Prandiculum, i, jentaculum, dim. a prandium. *Feſt.*

Prandium, ii, *colazione*, *pranſo*, ἄριστον, cibus, qui ſumitur ante meridiem. Cibum enim meridianum, qui nobis prandium dicitur, olim cœnam vocabant. *Nonius.* Quæ nunc prandia ſunt, cœnas Sabini habebant. *Feſt.* Cœna apud antiquos dicebatur, quod nunc eſt prandium. ¶ Prandium non fuiſſe præcipuum cibum antiquis apparet ex *Celſo l. 1.* cum de hyeme loquitur. Si prandet aliquis, inquit, utilius eſt exiguum aliquid, & ipſum ſiccum ſine carne, ſine potione ſumere. *Id. ibid.* Æſtate vero & potione, & cibo corpus ſæpius eget, ideo prandere quoque commodum eſt. *Id. l. 4.* Famem facilius fert adoleſcens, quam puer, & uno cibo, quam prandio quoque adjutus. Adde *Plin. l. 18. c. 3.* *Cic. in Verr.* Quid ego iſtius prandia, & cœnas commemorem! *Id. pro Mur. cap. 35.*

At

At ſpectacula ſunt tributim data & ad prandium vulgo vocati. *Suet. in Vitell. c.* 13. Epulas triſariam ſemper, interdum quadrifariam diſpertiebat, in jentacula, & prandia, cœnas, comeſſationeſque. *Plaut. Men.* 3. 3. 16. Prandium curare. *Id. Truc.* 3. 1. 2. Ut bubus glandem prandio depromatam. h. e. in prandium.

Pranſito, as, n. 1. freq. a prandeo. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 20. Nequam homines, qui palentam pranſitent.

Pranſor, oris, m. ἀριστητής, qui prandet, aut qui invitatus eſt ad prandium. *Plaut. Men.* 2. 2. 2. Bonum antepanam prandium pranſoribus.

Pranſorius, a, um, quod ad prandium ſpectat. *Quint. l.* 6. *c.* 3. Mirantibus, quod humile candelabrum emiſſet, Pranſorium erit, inquit.

Pranſus, a, um, ἠριστηκώς, qui prandit, partic. a prandeo vocis paſſivæ, ſed ſignificationis activæ. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 127. Pranſus non avide. ¶ Pranſus quoque veteres vocabant, non ſolum qui ediſſent, ſed etiam quibus nihil deeſſet. *Varro apud Non. c.* 6. *n.* 39. Pranſum te, ac paratum eſſe oportere. *Cato in Origin.* Exercitum ſuum pranſum ac paratum. h. e. omnibus rebus inſtructum. Contra *pranſus, potus* dicitur homo diſſolutus, qui negligenter res ſuas agit. *Cic. pro Mil. c.* 21. Adde inſcitiam pranſi, poti, oſcitantis ducis. Quo ſpectat & illud *Plauti Men.* 3. 2. 11. Prandi, potavi, ſcortum accubui, &c. & *Martial. l.* 4. *ep.* 90. Prandeo, poto, cano, &c.

Prapedion, n. herba, alio nomine flammula Veneris. *Apul. de herb. c.* 7.

Praſianus, a, um, adject. Praſiana Gens, populi Indiæ. *Plin. l.* 6. *c.* 12.

Praſii, m. 2. pop. Indiæ, qui tigres habent miræ magnitudinis, leonibus duplo majores. *Plin. l.* 6. *c.* 19.

Praſinatus, a, um, adject. praſina veſte indutus. *Petron. in Satyr.* In aditu ipſo ſtabat oſtiarius praſinatus, ceraſino ſuccinctus cingulo.

Praſinus, a, um, *di color di porro*, πράσινος, viridis ad ſimilitudinem porri, quod Græca πράσον vocatur, quaſi dicas porraceus. Qui & color ſegetis late vireſcentis, ut de chryſocolla *Plinius* loquitur. Hinc veſtes praſinæ, quæ hujus coloris. *Martial. l.* 10. *ep.* 29. De noſtra praſina eſt ſyntheſis empta toga. ¶ Factio praſina in ludis Circenſibus erat illorum athletarum, qui veſtibus coloris viridis utebantur. *Sueton. in Calig. c.* 55. Praſinæ factioni ita addictus, & deditus, ut &c. *Id. in Ner. c.* 22. Praſinus agitator.

Praſium, ii, n. herba, marrubii ſpecies. *Plin. lib.* 20. *cap.* 17. *Apul. de herb. c.* 45.

Praſius, ii, m. πράσιος λίθος, gemma viridis, a praſino, ſive porraceo colore. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Viridantium & alia plura ſunt genera. Vilioris turbæ eſt praſius, cujus alterum genus ſanguineis punctis abhorret.

Praſoïdes, æ, m. πρασοειδής, genus topazii, a πράσον, *porrum*, quaſi porraceus. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Et duo ejus genera faciunt, praſoïdem, atque chryſopteron ſimilem chryſopraſio.

Praſon, i, πράσον, frutex marinus, foliis latis, colore viridi. *Plin. l.* 13. *c.* 25.

Pratenſis, & ſe, n. 3. λειμώνιος, quod eſt ex prato, ut Pratenſes fungi, qui in pratis naſcuntur. *Hor. l.* 2. *ſat.* 4. Pratenſibus optima fungis.

Pratulum, i, n. *praticello*, λειμώνιον, parvum pratum. *Cic. in Brut. c.* 6. Tum in pratulo propter Platonis ſtatuam conſedimus.

Pratum, i, *prato*, חציר, Ger. *ein wieſe*, Gal. *pré*, Hiſp. *prado*, λειμών, locus in agris, ex quo fœnum percipitur. *Varr. l.* 4. *de L. L.* & 1. *R. R. c.* 7. *Colum. l.* 7. *c.* 17. *Ulpian. de verb. ſign.* cenſent, prata dicta eſſe ab eo, quod ſine opera parata ſint. His ſubſcribit & *Plinius*, qui *l.* 18. *c.* 5. auctor eſt, veteres dixiſſe *parata*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 2. Pratum irrigare. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Cædua prata. *Col. l.* 2. *c.* 18. renovare pratum. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 22. Qui condita prata in patinis proferunt. h. e. varia olera.

Prave, adv. *malvagiamente*, πονηρῶς, diſtorte, non recte, male. *Cic.* 1. *Fin.* Ille parum male, prave, turpiter cœnabat. *Id.* 1. *Acad. c.* 10. Recte facta in bonis actionibus ponens, prave in malis. *Liv. l.* 1. *c.* 32. Prave colere religiones. *Salluſt. in fragment.* Praviſſime adhuc tutus fuit.

Pravitas, atis, f. *difetto*, πονηρία, deformitas, obliquitas mala, perverſa alicujus rei conſtitutio, & compoſitio. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 13. Vitium, cum corporis partes inter ſe diſſideant, ex quo pravitas membrorum, diſtortio, deformitas. ¶ Translate ſumitur pro vitio, malitia, improbitate. *Cic. Parad.* 3. *c.* 1. Pravitates animi recte vitia dicuntur. *Id.* 4. *Acad.* In pravitate perſtare. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 27. Erroribus pravitatis mentes imbutæ.

Pravus, a, um, *torto*, *difettoſo*, עקש, Ger. *krumb*, *nicht gerad*, Gal. *tortu*, Hiſp. *tortido*, πονηρός, perverſus, diſtortus, vitioſus, a παραβαίνω, ſeu παραβαίνειν, *tranſgredior*, *pecco*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 48. Talis pravis fultus. *Cic. de Fin.* Si quæ in membris prava, aut debilitata, aut imminuta ſunt. *Id.* 1. *Acad.* Quid rectum in oratione, pravumve. *Lucret. l.* 4. Denique ut in fabrica ſi prava eſt regula prima. ¶ Translate accipitur pro malo, vitioſo, improbo. *Cic. pro R. Com.* Nihil ab hoc pravum, & perverſum produci poſſe arbitrabantur. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 33. Quo pravius nihil eſſe poſſit. *Id. de clar. Orat. c.* 74. Praviſſima conſuetudinis regula. *Velle. l.* 2. *c.* 10. A vitiis ad prava, a pravis in præcipitia pervenitur. *Virg.* 4. *Æn.* Pama ficti, pravique tenax. ¶ Cum genit. *Silius l.* 3. *v.* 252. Pravus fidei. ¶ *Pravus*, & *depravatus* differunt, quod *pravus* natura, *depravatus* dicitur mala diſciplina. Aliqui dicunt, *pravum* majus eſſe, quam *depravatum*, quod *pravus* ſit & corporis, & animi, *depravatus*, tantum animi, quo beſtiæ carent. *Cic.* 2. *Fin.* Beſtiarum vero nullum judicium puto. Quamvis enim depravatæ non ſint, pravæ tamen eſſe poſſunt.

Praxidica, orum, n. τὰ πραξίδικα, libri ab Accio conſcripti, de quibus V. *Pragmaticus*.

Praxiteles, is, m. Πραξιτέλης, egregius ſtatuarius, natus in Magna Græcia, quæ eſt ora Italiæ, Olympiada 104. & vixit circa Pompeii Magni ætatem. Opera ejus fuere Athenis in Ceramico. Duas Veneres fecit, alteram velata ſpecie, quam populi inſ. Coi emerunt, alteram nudo corpore, quam Gnidii. Alia opera quamplurima ejus refert *Plin. l.* 34. *c.* 8. & *l.* 36. *c.* 5. Scripſit etiam quinque volumina nobilium operum in toto orbe, teſte *Varrone apud Plin. l.* 36. *c.* 5.

Praxitelius, & Praxitelicus, a, um, ad Praxitelem pertinens. *Cic. l.* 2. *D. v. c.* 21. Non in omni marmore neceſſe eſt ineſſe Praxitelia capita. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Veneris Praxiteliæ ſpecimen.

Precabundus, a, um, adject. in modum precantis compoſitus. *Pacatus in paneg. Theodoſ. c.* 36. Manus illa ſubmiſſis precabunda vexillis petiit veniam neceſſitatis.

Precandus, a, um, particip. verbi precor. *Tacit.* 4. *An. c.* 7. Precandam poſt hæc Modeſtiam, ut &c.

Precans, tis, nom. particip. *chi prega*. *Virg.* 12. *Æn. v.* 930. Ille humilis, ſupplexque oculos, dextramque precantis Protendens. *Ovid.* 7. *Met. v.* 590. Pro gnato genitor dum verba precantia dicit.

Precario, adv. *per via di preghiera*, prece, vel precibus. *Ulpian. l.* 43. *Dig. tit.* 25. *l.* 1. Habere precario videtur, qui poſſeſſionem vel corporis, vel juris adeptus, ex hac ſolummodo cauſa, quod adhibuit preces, & impetravit, ut ſibi poſſidere, aut uti liceat. *Cic. pro Cæc.* Iſa ſe poſſediſſe, uti nec vi, nec clam, nec precario poſſederit. *Curt. c.* 1. Mori præſtat, quam precario imperatur eſſe. *Aurel. Vict. de vir. illuſtr. cap.* 7. Precario regnare cœpit.

Precarium, ii, n. locus in ædibus precibus faciendis deſtinatus, ſacrarium. *Petron. in Satyr.* ubi alii leg. *pratorium*.

Precarius, a, um, *ottenuto con preghiere*, ἱκετευτικός, quod habetur ex precibus, quod tandiu obtinetur, quandiu is, qui conceſſit, permiſerit. *Ulpian. l.* 43. *Dig. tit.* 25. *l.* 1. Precarium eſt, quod precibus petenti utendum conceditur tandiu, quandiu is, qui conceſſit, patitur: quod genus liberalitatis ex jure gentium deſcendit, & diſtat a donatione eo, quod qui donat, ſic dat, ne recipiat; qui precario concedit, ſic dat, quaſi tunc recepturus, cum ſibi libuerit precarium ſolvere. *Brut. Cic. ep.* 16. Salutem ab iſto peti precariam. *Curt. l.* 10. *c.* 6. Sed precarium ſpernebatur imperium. *Tac. l.* 1. *c.* 42. Neque precariam animam inter infenſos trahere. *Liv. l.* 3. *c.* 47. Prenſare homines cœpit, & non orare ſolum precariam opem, ſed pro debita petere. *Id. lib.* 8. Precarium auxilium. *Ovid.* 9. *Met. v.* 76. *de Acheloo*: quem forma precaria celat. h. e. quaſi commodata.

Precatio, onis, *preghiera*, δέησις, actus precandi, rogatio, obſecratio. *Cic.* 1. *Tuſc.* Simuli precatione Trophonius, & Agamedes uſi dicuntur. *Liv. l.* 32. *c.* 3. Cum pronunciaſſent Conſules, rem divinam rite perfectam eſſe, & precatione admiſſa Deos. *Id. l.* 6. *c.* 5. Precatione rem tranſigere.

Precative, adverb. precario. *Ulpian. tit.* 24. *in tit. ex corp. Ulp.* Fideicommiſſa precative relinquuntur.

Precativus, a, um, adject. idem ac precarius. *Tit.* 24. *in tit. ex corp. Ulpian.* Ea, quæ precativo modo relinquuntur, fideicommiſſa vocantur. *Ammian. l.* 17. *c.* 10. Precativa pax.

Precator, oris, m. ἱκέτης, qui precatur pro re aliqua. *Ter. Heaut.* 5. 2. 22. Neu tu arma ſibi, neque precatorem paraſis.

Precatrix. V. Præcantatrix.

Precatus, us, m. *preghiera*, precatio, preces. *Stat.* 10. *Theb. v.* 71. Sed nec promiſſe precatus, Tantaque dona velit.

Precatus, a, um, particip. paſſivæ ſignificationis, *pregato*. *Juvenc. l.* 3. *v.* 85. Suſpicienſque dehinc cœlum, genitore precato.

Preces. V. Prex.

Preciæ uvæ, πρώιμοι σταφυλαί, quæ ante alias matureſcunt, quaſi præcoquæ, ut exponit *Serv. in illud* 2. *Georg. v.* 93. Tenuiſque Lageos Tentatura pedes olim, vincturaque linguam, Purpureæ, preciæque.

Precius, ſeu Pratius lacus in Campania. *Cic. pro Mil.* Ut inſulam in lacu Precio venderet.

Precor, aris, atus ſum, d. 1. *pregare*, בִּקֵּשׁ, Germ. *bitten*, Gall. *prier*, Hiſp. *rogar*, δέομαι, rogo, obſecro, obteſtor. Conſtruitur cum acc. perſonæ. *Cic. pro Balb.* Ut Deos immortales ſcientia peregrina, mente domeſtica precaremur. ¶ Vel cum accuſ. perſ. & præp. *ad*. *Liv. l.* 38. *c.* 43. Quos adorent, ad quos precentur, ac ſupplicent, Ambracienſibus non ſupereſſe. ¶ Vel cum acc. rei. *Cic. in Piſon.* Ut omnes ſui cives ſalutem, incolumitatem, reditum precentur. ¶ Vel cum acc. perſ. & altero acc. communi. *Cic. ad Q. Fr.* Quod precarer Deos, niſi meas preces audire deſiſſent. ¶ Vel cum accuſ. perſ. & acc. *preces*, quemadmodum dicimus, Vivere vitam, currere curſum, &c. *Cato c.* 134. Jane pater te hac ſtrue commovenda bonas preces precor. ¶ Vel cum accuſ. perſ. & conjunctivo cum particula *ut*. *Cic.* 2. *Catil.* Quos vos precari, venerari, atque implorare debetis, ut &c. ¶ Vel cum acc. rei, & abl. perſ. cum præp. *a*, vel *ab*. *Cic. ad Quir. poſt red.* Quod precatus a Jove O. M. cæteriſque Diis immortalibus ſum. ¶ Vel cum acc. & dat. *Cic. in Piſon.* Si unquam vobis mala precarer. ¶ Vel cum dat. perſ. & adv. loco acc. rei. *Cic. in Piſon.* An, quod tibi proficiſcenti evenit, ut omnes exſecrarentur, male precarentur? *Quintil. in epiſt. ad Tryph.* Et omnium ſolventibus bene precemur.

Prehendo, is, endi, enſum, a. 3. *prendere*, *pigliare*, Ger. *erwwuſchen*, Gal. *prendre*, Hiſp. *prender*, *aſir*, ἁρπάζω, capio. Quidam ſcribunt per *æ*, *præhendo*, ducentes ab inuſitato *hendo*, & *præ* præpoſit. *Cic.* 1. *de Or. c.* 56. Prehendere manu aliquem. *Id.* 1. *Div. c.* 28. Prehendere manum alicujus. *Plin. l.* 20. *cap.* 17. Prehendere tribus digitis. *Cic. in Arat.* Stirpes tellus amplexa prehendit. *Ter. Heaut.* 3. 1. 89. Syrus eſt prehendendus, atque adhortandus mihi. *Gell. l.* 4. *c.* 10. Catonem prehendi loquentem, & in carcerem duci juſſit. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 45. Quem mendacii prehendit manifeſto modo. h. e. deprehendit, invenit. ¶ Per ſyncopen dicimus *prendo*, *is*. *Virg.* 6. *Æn. v.* 61. Italiæ prendimus oras. *Ter. Phorm.* 4. 3. 13. Viſum eſt mihi, ut ejus tentarem ſententiam: prendo hominem ſolum, &c. *Plin. lib.* 1. *ep.* 9. Prendo amicos, ſupplico, ambio domos. Alii leg. *prenſo*. ¶ Præterit. *prendidi*, apud *Sil. l.* 15. *v.* 632. Fert lethum cuicumque vero, quem prendidit ictus. Al. leg. *prenderit*.

Prehenſio, vel Prenſio, onis, f. *preſa*, *preſura*, actus prehendendi. *Varr. apud Gell. l.* 13. *c.* 12. In magiſtratu habent alii vocationem, alii prehenſionem. h. e. jus prehendendi, & in carcerem trudendi. *Id. ib. c.* 13. Poteſtatem prenſionis habere. ¶ Apud *Cæſarem l.* 2. *B. C. c.* 9. prehenſio videtur eſſe machinæ quoddam genus, qua pondera in altum extolluntur. Quidam tamen Interpretes ex MSS. quibuſdam leg. *preſſio*.

Prehenſo, & Prenſo, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a prehendo, *acchiappare*, *prendere*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. Prenſare manu lentiſſima brachia. *Virg.* 2. *Æn. v.* 444. Prenſant faſtigia dextris. *Liv. l.* 12. Ad conſilium prenſandum tempus opus eſſe. ¶ Frequentiſſime ſumitur pro blande tractare, ambire, poſcere præcipue tum in petitione honorum, nam Candidati comitiorum tempore ſingulos ſuffragia laturos circumibant, & manum prehenſando ſupplices ſe ipſis commendabant. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Prenſat unus P. Galba. *Liv. l.* 3. *cap.* 47. Prenſare homines cœpit. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 46. Prenſare commanipularium pectora, cervicibus innecti.

Prehenſus, & Prenſus, a, um, nom. ex particip. *preſo*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 592. dextraque prehenſum Continuit. *Horat. l.* 2. *od.* 16. in patenti prenſus Ægæo. *Gell. l.* 11. *c.* 18. Furti manifeſti prenſus. *Id. ibid.* Qui manifeſto furto prenſus eſſet, *preſo ſul fatto*.

Prelum. V. Prælum.

Prema, æ, f. Dea nuptiarum, de qua *Auguſt. l.* 6. *de Civ. Dei*, *c.* 9.

Premo, is, preſſi, preſſum, a. 3. *premere*, *calcare*, דחק, Ger. *trucken*, Gal. *preſſer*, Hiſp. *apretar*, θλίβω, calco, innitor alicui rei cum pondere. *Vir.* 2. *Æn.* Veluti qui ſentibus anguem preſſit. ¶ Per Synecdochen ponitur pro ſtringere. *Virg.* 4. *Georg.* Et ſpumantia cogere preſſis Mella favis. ¶ Item pro infodere, demergere. *Virg.* 2. *Georg.* Quæcumque premes virgulta per agros. ¶ Item pro condere. *Virg.* 10. *Æn.* Sultumque ſibi premat ipſa carina. ¶ Item pro claudere. *Virg.* 9. *Æn.* Preſſitve oculos, aut vulnere lavi. ¶ Item pro vitiare. *Cato.* Qui toties villici tui uxorem abſente preſſit viro. Simile quippiam leges apud *Sueton. in Calig. c.* 25. ¶ Item pro inſequi, inſiſtere. *Virg.* 2. *Æn.* Hac fugerent Graji, premeret Trojana juventus. ¶ Item pro urgere, agitare. *Virg.* 3. *Georg.* Ingentem clamore premes ad retia cervum. ¶ Item pro occidere. *Virg.* 9. *Æn.* Armigerumque Rhemi premit. ¶ Item pro removere. *Virg.* 3. *Georg.* Et tonſis opaca ilica premes umbras. ¶ Translate eſt occultare. *Virg.* 1. *Æn.* Premit altum corde dolorem. ¶ Item cohibere, refrenare. *Virg.* 1. *Æn.* Imperio premit, ac vinclis, & carcere frenat. ¶ Item alligare, obſidere. *Cæſ. l.* 3. *B. G.* Quibus anguſtiis Cæſar a Venetis premeretur. ¶ Item vim adhibere, neceſſitatem afferre. *Plaut. Amph.* Fata illæc me premunt. *Cic. pro R. Am.* Quæ neceſſitas te tanta premebat? ¶ Item adverſari. *Virg.* 10. *Æn.* Numina nulla premunt. ¶ Item vexare, affligere. *Cic.* 1. *de Or.* Cum invidia, & odio populi Galba premeretur. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 3. Ære alieno premitur. ¶ Item impedire, retinere. *Cic. in Brut.* Curſum ingenii tui premit hæc importuna clades civitatis. ¶ Item inſtare, dicendo minorari, adverſarium in anguſtum redigere. *Cic. de Div.* Premam te, tum ea te cauſam uniuſcujuſque rei exquiram. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Nihil magis preſſit, quam quod accuſator ejus, &c. *Quintil. l.* 12. *de Cic.* Præcipue vero preſſerunt eum, qui videri Atticorum imitatores concupiebant. ¶ Item ſuperare. *Ovid.* 7. *Metam.* Si titulos, annoſque tuos numerare velimus, Facta premunt annos, ideſt plura ſunt facta, quam anni, aut majora, quam pro ætate. ¶ Premere veſtigia, eſt comminere, *fermarſi*. *Virg.* 6. *Æn.* At, veſtigia alicujus premere, eſt proxime ſequi. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 14. ¶ Premere vocem, eſt tacere. *Virg.* 9. *Æn.* Sic premere ſilentia, *Sil. l.* 12.

Prenſatio, onis, f. *broglio*, ambitus. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 1. Fuit illius hæc præpropera prenſatio.

Prenſito, as, a. 1. frequent. a prenſo. *Sidon. l.* 2. *ep.* 8. Cum Libitinam ipſam ſlentes omnes prenſitarent.

Prenſo, as. V. Prehenſo.

Prenſus. V. Prehenſus.

Presbyter, eri, m. *prete*, πρεσβύτερος, ſenior, qui eſt grandioris ætatis, a Græco nomine allato, quod eſt comparat. nominis πρέσβυς, *ſenex*. Apud Eccleſiaſticos eſt Sacerdos ſecularis. *Tertull. de Præſcript. c.* 4. *Sidon. l.* 6. *ep.* 2. *Prudent. Periſteph.* 4. *v.* 20.

Preſ-

Preſſe, adv. *riſtrettamente*, *brevemente*, πεπιεσμένως, ſtricte, breviter. *Cic.* 1. *Off.* Alterum exercitatio augebit, alterum imitatio preſſe loquentium, & leniter. *Id.* 4. *Fin.* Preſſius agamus, eaque, quæ modo dixiſti, cum his conferamus.

Preſſim, adv. preſſe, vel premendo, *ſtrettamente*. *Apul. lib.* 2. *Metam.* Me preſſim deoſculato.

Presſio, onis, f. apud *Vitruv. l.* 8. *c.* 10. dicitur lignum illud, aut ſaxum, quod vecti ſubjicitur, dum onus extollis, ὑπομόχλιον. Verba *Vitruvii* ſunt, Ferreus vectis eum eſt admotus ad onus, ſuppoſita uti centro cito porrecta preſſione, quod Græci ὑπομόχλιον appellant, & vectis lingua ſub onus ſubdita, caput ejus unius hominis viribus preſſum, id onus extollit. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 9. Turris tectum preſſionibus ſuſpendere, ac tollere cœperunt. Al. leg. *prehenſionibus*. ¶ Sumitur etiam pro ipſo premendi actu. *Vitruv. loc. cit.* Caput vectis cogit preſſionibus examinare paucis manibus oneris maximi pondus.

Preſſo, as, a. 1. καταπιέζω, freq. a *premo*. *Virg.* 3. *Ecl. v.* 99. Preſſabimus ubera palmis. *Propert. l.* 3. *eleg.* 17. Et nova preſſantes inquinet uva pedes. *Plaut. Perſ.* 2. 5. 11. Quid hoc in collo tibi tumet? Sa. Vomica eſt, preſſare parce.

Presſorium, ii, n. πιεστήριον, vas, vel prelum, quo aliquid premitur. *Ammian. l.* 28. *c.* 22. (*al.* 4.) Solutis preſſoriis, veſtes luce nitentes diligenter explorare. *Plin. Valer. l.* 2. *c.* 17. Exprimere in preſſorio.

Presſorius, a, um, adject. ad premendum aptus, ut preſſoria vaſa, apud *Colum. l.* 12. *c.* 18. h. e. torcularia.

Presſūle, adv. preſſe, preſſim. *Apul. l.* 10. *Met.* Preſſule adhærens.

Presſŭlus, a, um, adject. diminut. a preſſus. *Apul. l.* 2. *Florid. poſt init.* Ampullam lenticulari forma, tereti ambitu, preſſula rotunditate.

Presſūra, æ, *ſtrettura*, כרוך, Germ. *ein druk*, Gal. *preſſurage*, Hiſp. *apretamiento*, θλίψις, actus premendi. *Colum. l.* 2. *c.* 36. Quod poſt primam preſſuram vinaceorum circumciſo pede exprimitur. *Plin. l.* 18. *c.* 31. Preſſura una culeos viginti implere debet.

Preſſus, us, m. θλίψις, preſſio, actus premendi. *Cic.* 3. *Orat. c.* 11. Lenitate vocis, atque ipſo oris preſſu, & ſono. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 23. Sic animus intentione ſua depellit preſſum omnem ponderum.

Preſſus, a, um, *calcato*, πεθλιμμένος, partic. a premor. *Virg.* 3. *Georg.* Læta magis preſſis manabunt flumina mammis. ¶ Sumitur etiam pro onuſto, gravato. *Virg.* 2. *Georg.* Ceu preſſæ cum jam portum tetigere carinæ. ¶ Item pro reſtricto, ſubtili, brevi. *Cic. in Brut.* Sed parum preſſi, & nimis redundantes. *Id.* 3. *de Orat. c.* 23. Multo eſſet ejus oratio preſſior, in qua interdum in ſumma ubertate ineſt luxuries quædam, quæ ſtilo depaſcenda eſt. ¶ Item oppreſſus. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 21. Preſſus gravitate ſoporis. *Valer. Flac. l.* 5. bello preſſus iniquo. ¶ Item celatus. *Stat.* 9. *Theb.* preſſus ſub corde dolor. ¶ Item pro ſignato. *Ovid.* 6. *Faſt.* Et æterna res ea preſſa nota eſt. ¶ Preſſo gradu incedere, eſt reſtricto, & firmo, non celeri, qualis eſt, quo cautos incedere videmus. *Liv. l.* 8. Hiſpanos preſſo gradu incedere jubet. ¶ Item depreſſus. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Cavernæ in altitudinem preſſæ. *profondate*.

Preſter, ēris, m. πρηστήρ, ſerpentis genus, al. dipſas, qui morſu ſuo inextinguibilis ſitis ardorem gignit. De eo diſſerit *Solin. l.* 40. *Plinius* meminit *l.* 20. *c.* 20. *l.* 24. *c.* 33. *l.* 32. *c.* 3. & 5. *Lucan. l.* 9. *v.* 725. Oraque diſtendens avidus ſpumantia preſter. ¶ Eſt etiam ſpecies fulminis, ſeu igniti turbinis, qui quidquid attingit comburit, & proterit. *Lucret. l.* 6. *v.* 423. Preſteras Graji quos ab re nominitarunt. Adde *Plin. l.* 2. *c.* 48. *Ariſtoteles* ἐκνεφίας vocat.

Pretiōſe, adv. *preziosamente*, τιμίως, cum pretio, ſumptuoſe, delicate, & eleganter. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 49. Vaſa magnifica, & pretioſe cælata. *Gel. l.* 5. *c.* 5. Pretioſe armatum exercitum. *Curt. l.* 10. *c.* 1. Tanti nominis Regem haud pretioſius ſepultum eſſe, quam ſi fuiſſet e plebe.

Pretioſĭtas, atis, f. *prezzo*, *valore*. Atejus Capito apud *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 13. Annuli pretioſitas.

Pretiōſus, a, um, *prezioſo*, ἔντιμος, πολύτιμος, quod eſt multi pretii. *Cic.* 3. *Off.* Equine pretioſi potius jacturam faciat, an ſervi vilis. *Ovid.* 1. *Met. v.* 115. Subiitque argentea proles Auro deterior, fulvo pretioſior ære. *Cic.* 2. *Fin. c.* 28. Non minor voluptas percipitur ex rebus viliſſimis, quam ex pretioſiſſimis. *Propert. l.* 3. *el.* 13. Nox pretioſa. h. e. quæ pretio emitur. *Hor. l.* 3. *od.* 6. Pretioſus emptor. h. e. qui magno pretio emit. *Col. l.* 3. *c.* 8. Pretioſis odoribus Arabia illuſtris.

Pretium, vel precium, ii, n. *prezzo*, τιμὴ, τίμημα, id, quod datur pro re empta. *Cic.* 4. *Ver.* Ab iſto & præco, qui voluit, iſtum ordinem pretio mercatus eſt. *Id. pro Q. Roſc.* Jacens pretia prædiorum. ¶ Aliquando accipitur pro mercede, vel præmio. *Virg.* 5. *Æn.* Et palmæ pretium victoribus. ¶ Aliquando pro mercede in deteriorem partem, ideſt pro pœna. *Ter. Adelph.* Ego pretium ob ſtultitiam fero. *Horat. l.* 3. *od.* 24. Et peccare nefas, aut pretium eſt mori. ¶ Conjungitur ſæpe cum gen. *curæ*, vel *operæ*. *Plin. ep.* 6. *l.* 8. Poſtea mihi viſum eſt pretium curæ ipſum S. C. quærere. *Cic.* 6. *Ver.* Ut hæc omnia reperire, ac perſcrutari ſolitus ſit, eſt operæ pretium cognoſcere. V. *opera*. ¶ Interdum pretium hoc ſenſu ponitur ſine gen. *curæ*, vel *operæ*. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 35. Ni pretium foret Cn. Piſonis, & Aſinii Galli ſuper eo negotio diverſas ſententias noſcere. ¶ Magno pretio ſtare aliquid dicitur, cum care emitur. *Hor. l.* 1. *ſat.* 2. *ad fin.* ¶ Pretium facere alicui rei, & ſtatuere, *far prezzo*, *ſtimare*. *Plin. l.* 9. *c.* 35. *Ter. Hec. prol.* 2. *v.* 41. ¶ In pretio eſſe, *eſſere ſtimato*. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 217. In pretio pretium nunc eſt. ¶ Magni pretii homo, *uomo di conto*. *Ter. Adel.* 5. 63. Contra, homo parvi pretii. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. *uomo da nulla*. ¶ *Plin. l.* 12. *c.* 25. Corticis ad medicamenta pretium eſt. hoc eſt magni æſtimatur in medicamentis. ¶ Mutare pretio aliquid. V. *Muto*.

Prex, ecis, f. *preghiera*, δέησις, εὐχὴ, precatio, obſecratio. *Terent. Phorm.* 3. 3. 54. Ut nullus locus relinquatur preci? *Hor. l.* 2. *ep.* 1. Cæleſtes implorat aquas docta prece blandus. *Cic.* 1. *de Inv.* Si prece, & obſecratione humili, ac ſupplici utemur. ¶ Invenitur & accuſativus ſingul. hujus vocis apud *Plaut. Capt.* 2. 1. 47. ſed nominativus *prex* caret exemplis. Cæterum ſæpiſſime uſurpatur in num. plurali. *Liv. l.* 1. *c.* 25. Precibus aliquem fatigare. *Id. l.* 8. *c.* 2. Precibus infimis petere. Dicimus autem adhibere, admovere, ferre, fundere, concipere preces. *Ovid. Virg. Cic.* Ad preces deſcendere, *Senec. Hippolyt.* Deſcendere in preces, *Virg.* 5. *Æn.* Precibus reſiſtere, repugnare, *Senec. ibid.* & *Ovid.* 11. *Met.* precibus flecti, moveri, frangi, *Id. Heroid. ep.* 1. & 7. & *Virg.* 2. *Æn.* Precibus aliquem placare, *Cic. pro Dom.* ¶ Interdum preces ponuntur pro diris, & exſecrationibus, ut Thyeſteæ preces apud *Horat. epod.* 5. *v.* 86. Sic *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 31. Omnibus precibus deteſtatus Ambiorigem.

Priamēis, idis, patronym. fœmin. Priami filia. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 9. Summa ducum Atrides viſa Priameide fertur, &c. h. e. Caſſandra.

Priameïus, a, um, adject. a Priamo, ut Priameia ſceptra, *Virg. Æn.* 7. *v.* 252. Priameia conjux, *Ovid.* 13. *Metam. v.* 404.

Priamĭdes, æ, patronym. maſc. Priami filius, Πριαμίδης, ut Deiphobus Priamides. *Virg.* 6. *Æn. v.* 494.

Priămus, i, Πρίαμος, filius Laomedontis, Rex Trojanorum. Dictus eſt a πρίαμαι, *emo*, *redimo*. Nam puer ab Hercule, occiſo Laomedonte, exciſoque Ilio, una cum ſorore Heſione in Græciam abductus eſt, ſed ſtatim a Trojanis pecunia redemptus. Hecubam filiam Dimantis, vel Ciſſei Regis Thraciæ uxorem duxit. *Ovid.* 13. *Met.* Habuit etiam concubinas quadraginta novem. *Virg.* 2. *Æn.* Quinquaginta filios ſuſcepit, ſeptendecim ex uxore, reliquos ex concubinis. *Cic. l.* 1. *Tuſc.* Ex his Helenus, & Caſſandra vates fuere. *Cic.* 1. *de Div.* Paris Helenam rapuit. Cum Priamus nullis legationibus adduci potuiſſet, ut Helenam redderet, bellum a Græcis decennale paſſus eſt. Vidit in eo bello filios ſuos fere omnes ab hoſtibus interfectos. Tandem capto Ilio & ipſe a Pyrrho Achillis filio occiſus eſt prope aram Jovis Hercæi, quæ in ædibus Regiis erat, in oculis Hecubæ. *Virg.* 2. *Æn.* & *Cic.* 1. *Tuſc.* ¶ Priamus alter, filius Politis, nepos Priami Regis, quem puerum Æneas ex Trojæ incendio ſecum in Italiam duxiſſe dicitur. *Virg.* 5. *Æn.* & *Bocc. l.* 6. *Gen.*

Priapeia, orum, n. πριαπεῖα, carmen obſcœnum, quod alii Virgilio, alii Ovidio aſcribunt. Sed veriſimilius eſt, multorum id opus eſſe ob argumenti ſimilitudinem unum in volumen congeſtum.

Priapīnus, a, um, adject. ad Priapum pertinens. *Petron. in Satyr.*

Priapiſcus, i, πριαπίσκος, herba, alio nomine Satyrion. *Apul. de herb. c.* 15.

Priapiſmus, mi, m. πριαπισμὸς, tentigo, morbus, cum genitale membrum in longitudinem protenditur, & in circulum intumeſcit ſine Veneris appetitu: quod vitii genus iis potiſſimum ſolet uſuvenire, qui ſupini cubare conſueverunt. *Cæl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 18.

Priaponnēſus, f. 2. inſ. parva Cariæ, in ſinu Ceramico. *Plin. l.* 5. *c.* 31. Hoc tempore caret habitatoribus, & nomine.

Priāpus, i, m. Πρίαπος, filius Liberi Patris, ſeu Bacchi, & Veneris. Hunc ſuperſtitioſa antiquitas hortorum præſidem credidit. Cum Venus Bacchum amaret, cum eo concubuit, & Baccho in Indiam profecto, cum Adonide. Poſtea Baccho ex India reverſo coronam illi obviam progrediens obtulit, eumque ſic coronatum tanquam ſponſum ſequi ſe juſſit. Ex quo cum concepiſſet, in Lampſacum oppidum Helleſponti abiit. Ariadne autem (aliqui Junonem ſcripſere) infenſa illi ob zelotypiam, manu uterum illius incantando tetigit: ex quo factum eſt, ut pareret filium non modo præter omnes alios deformem, ſed & ingenti pene præter modum dehoneſtatum. Cujus cum illam puderet, reliquit in urbe Lampſaco ab ſe rejectum. Hinc Lampſacenus, & Helleſpontiacus dictus eſt. Hunc poſtea, cum Lampſacenis mulieribus nimium gratus eſſet, a civibus ejectum ferunt. Ob quam rem, cum neſcio quo malo premi cœpiſſent, templa eidem, & ſacra conſtituerunt, factuſque etiam hortorum Deus eſt. Immolabant ei aſinum, quod cum olim hic Deus in feſtis Bacchi, ad quæ Panes, Satyri, Najades, Dryades, aliique Dii Deæque convenerant, intempeſtæ noctis ſilentio, Lotbidem Nympham, humi dormientem, ſtuprare vellet, repentino aſini, quo Silenus vehebatur, clamore fuiſſet impeditus. *Ovid. Faſt. l.* 1. & 6. Hyginus vero tradit, ob id Lampſacenos aſinum Priapo immolare conſueviſſe, quod ab aſino, cum de magnitudine membri certarent, ſuperatus videretur. ¶ Sumitur interdum pro ipſo virili membro. Hinc *Juven. ſat.* 2. *v.* 14. Vitreo bibit ille priapo. h. e. calice in modum penis elaborato.

Priăpus, i, f. Priapum, *Laſpi*, urbs Myſiæ Aſianæ, ad Helleſpontum, maritima, cum fl. cognom. finitima Paſio, & Lampſaco. *Plin. l.* 32. *c.* 5. Eſt ſic dicta a Priapo Deo hortorum, qui illam condidit, & ibi colebatur.

Pridem, adv. *poco innanzi*, *già poco tempo*, כבר, Ger. *vorlengſt*, Gal. *il y a long temps*, Hiſp. *denan*, πρὸ ὀλίγου, parvo tempore prius, paulo ante. Aliqui dictum cenſent quaſi prius die. *Plin. l.* 7. *c.* 16. Ipſi vero pridem vidimus ea omnia præter pubertatem in filio Cornelii Taciti Equitis Romani. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 6. Quod ad me pridem ſcripſeras. ¶ Conjungitur eleganter cum particip. *quam*, *non*, *non ita*. *Cic. pro R. Com.* Quam pridem hoc nomen in adverſaria retuliſti? *quanto tempo è*, *che*, *ec.* *Id. in Brut.* Noſtra autem civitate non ita pridem dominatu Regio liberata. *Plin. l.* 15. *c.* 14. Medica non pridem venere in Italiam. ¶ Item cum *jam*. V. *Jampridem*.

Pridiānus, a, um, προτεραῖος, heſternus. *Suet. in Calig. c.* 58. Marcente adhuc ſtomacho pridiani cibi onere.

Pridie, adv. *il giorno innanzi*, Ger. *den tag zu vor*, Gal. *le jour avant*, Hiſp. *un dia antes*, τῇ προτεραίᾳ, ſub. ἡμέρᾳ, die uno ante, præcedenti die, a *pre*, vel *pri*, & *die*, quaſi priore die. *Feſt.* Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 7. *Phil.* Cui cum pridie frequentes eſſetis aſſenſi. ¶ Vel cum gen. *Cic. Lent. l.* 1. *Fam. ep.* 4. Quod jam illam ſententiam Bibuli de tribus legatis pridie ejus diei fregeramus. ¶ Vel cum acc. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 4. Pridie Nonas Junias, cum eſſem Brunduſii. *Id. Attic. l.* 2. Ibi eſſe uſque ad pridie Calendas Majas volo. ¶ Vel cum adv. *quam*. *Cic. de Amic.* Pridie, quam exceſſit e vita.

Priēne, es, f. 1. *Palazin*, Πριήνη, urbs maritima Joniæ, in Cariæ confinio, proxima Heracleæ, patria Biantis Philoſophi. Fanum inter alia Minervæ præclarum habuit. *Auſon. de* 7. *Sapient. v.* 8.

Prienenſis, ſe, ad Prienem pertinens, oppidum Joniæ maritimum in Confinio Cariæ. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 5. *n.* 1. *extern.* Prienenſibus auxilium adverſus Carias implorantibus. *Plin. l.* 26. *c.* 8. *ante med.* Prienenſe ſcammonium.

Prienēus, a, um, adject. a Priene. *Sidon. carm.* 2. *v.* 565. Prienee Bia, quod plus tibi turba malorum eſt. ¶ Apud *Auſon. de* 7. *Sapient.* eſt triſyllabum. Verba ſunt: Bias Prieneus dixit, οἱ πλεῖστοι κακοί.

Primævĭtas, atis, f. *gioventù*, *adoleſcenza*, primum ævum, primi anni adoleſcentiæ. *Inſcript.* (IV. Chriſti ſæculo exarata) apud *Gruter. pag.* 462. *n.* 1. Cujus primævitas officio ſedis Urbanæ advocationis exercitio, &c.

Primævus, a, um, *primo*, *primogenito*, *più vecchio*, πρωτόγονος, quod eſt primæ ætatis, ſicut grandævus, grandioris ætatis. *Virg.* 9. *Æn. v.* 546. Quorum primævus Helenor. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. prope fin.* Optavit genitor primævi funera nati. h. e. primogeniti. ¶ Item juvenis, velut qui primos vitæ annos nondum exceſſit. *Sil. l.* 5. *v.* 424. Primævos juvenes. *Virg.* 7. *Æneid. v.* 162. primævo flore juventæ. *Id. Æn.* 10. *v.* 345. fidens primævo corpore.

Primāni, m. 2. Primæ legionis milites, ut Secundani ſecundæ, Tertiani tertiæ. *Tac. lib.* 2. *hiſt. c.* 43. Primani, ſtratis una & Viceſimanorum principibus, aquilam abſtulere.

Primānus Tribunus, is dicebatur, qui primæ legioni tributum ſcribebat, ut tradit *Feſtus*, citans Catonis orationem, quam de ſuis virtutibus contra Thermum habuit.

Primarius, a, um, *primiero*, *principale*, ראשון, Ger. *furnemſte*, Gal. *premier*, Hiſp. *primero*, ἀρχικὸς, quod aliunde non habet originem, vel quod eſt primum in aliquo ordine, ut Primarii cives, vel viri, qui ſunt primi in civitate, qui etiam primates dicuntur. *Cic.* 3. *Fin. cap.* 55. Sic in vita non ea, quæ primario loco ſunt, &c. *Id. de Sen.* In quem illud elogium unicum plurimæ conſentiunt gentes, populi primarium fuiſſe virum. *Id.* 5. *Ver.* Hæc omnia doceo civitatum, & privatis primariorum virorum teſtimoniis. *Id.* 3. *Ver. c.* 58. Silicet magno præſidio fuit Anniæ pupillæ mater fœmina primaria.

Primas, tis, o. primarius. *Apul. l.* 2. *Metam.* Apud primatem fœminam.

Primātim, adv. *In prima volta*. *Plaut. Caſ. prol. v.* 17. Hæc cum primatim acta eſt, vicit omnes Fabulas. Al. leg. *primum*.

Primātus, us, m. πρωτεῖον, primatum auctoritas. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 7. Alii dant primatum bonis pratis. *Plin. l.* 33. *c.* 12. Primatum mutavit Cæſar.

Prime, adv. apprime, valde. *Nævius* apud *Chariſ. l.* 2. *pag.* 188. Acontizomenos fabula eſt prime proba.

Primicepsos. V. Bicepſos.

Primiceriātus, us, m. officium, & dignitas Primicerii. *Leg.* 1. *Cod. de Decan.*

Primicerius, ii, magiſter, vel princeps officii. h. e. qui primum obtinet locum inter aliquos munere publico fungentes. Ampliſſime enim hæc vox accipitur, & generatim ita vocantur, qui in aliquo munere principes ſunt, adeo quidem ut & ſcholæ, collegiaque ſuum habuerint primicerium. Unde *Suidas* generatim interpretatur πρῶτον τῆς τάξεως, ideſt qui in quocunque ordine primum locum obtinet. Itaque *Primicerius in officio Præfectorum Prætorio*, legitur apud *Veget. l.* 2. *c.* 21. & *Primicerius protectorum* apud *Ammian. Marcell. l.* 18. Ac in *Cod. Juſtinianeo*, & *Theodoſiano* ſimiliter habetur, *Primicerius fabricæ*, *equitum*, *deputatorum*, *ſacri cubiculi*, *ſcriniorum*, & aliarum rerum, ut *Briſſonius*, & *Donatus* docent. ¶ De ejus etymologia varii varia, ſed plures, & ſaniores ita dictum putant, qui primus ſcriberetur in cera. h. e. in tabula cerata, ſeu catalogo alicujus ordinis. Itaque *D. Auguſt. ſerm.* 21. D. Stephanum vocat primicerium martyrum. Nunc vox hæc ad Eccleſiaſticam dignitatem tranſiit Epiſcopali proximam.

Primigenius, a, um, πρωτογενής, primitivus, qui aliunde non habet originem. *Var. lib.* 2. *de R. R. cap.* 2. Dicam de primigenia pecuaria, ideſt de ovibus, quales ſint ad fœturam utiles. ¶ Primigenia verba, ſeu vocabula, πρωτότυπα ῥήματα, ſunt, quæ non ſunt ab alia voce, ſed ſuas habent radices, ut *lego*, *ſcribo*. *Var. l.* 5. *de L. L.* ¶ Primigenia ſemina dicuntur, quæ a natura inſita ſunt, quæ *Cicero* prima naturæ, & Græci τὰ πρῶτα φύσεως appellant. In his numerant incolumitatem, conſervationemque omnium partium, valetudinem,

num, ſenſus integros, doloris vacuitatem, vires, pulchritudinem, cæteraque hujuſmodi. *Var. l. 1. de R. R. c.* 40. In his intus primigenia ſemina dentis natum. ¶ Primigenius ſulcus dicitur, teſte *Feſto*, qui in condenda nova urbe junctis taurum & vacca, deſignationis cauſa imprimitur. ¶ Primigenia Fortuna, Dea quædam apud Romanos, ita dicta a primum gignendo. Hujus ædem dedicavit Q. Martius Ralla in colle Quirinali Duumvir ad id ipſum creatus. *Cic.* 2. *de Leg. Liv. l.* 34. *c.* 53. *a med.*

Primigĕnus, a, um, πρωτόγονος, quod primo genitum eſt. *Lucret. l.* 2. *v.* 1104. Dicimque primigenum maris, & terræ, ſoliſque coortum.

Primipăra, f. 1. *primo parto*, πρωτοτόκος, fœmina in quovis animalium genere, quæ primo peperit. *Plin. l.* 8. *c.* 40. Et ab ea, quæ lumina ſit ex primipare genita, citius cerni. Adde *c.* 47.

Primipilāris, & m, o. 3. qui fuerat, vel qui eſt primipilus. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. An primipilaris ei teſtamento ſuaderes ordinare ſuprema judicia. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 486. *num.* 1. Primipilari Leg. VIII. ¶ Legitur & *primopilaris* in Inſcript. apud *eund. pag.* 50. *n.* 6.

Primipilarius, ii, m. idem ac primipilaris. *Sen. de Conſtan. Sap. c.* 18. Nec impune ceſſit primipilario, quod &c. *Spartian. in Juliano, c.* 5. Nigrum, miſſo primipilario, occidi imperat.

Primipilātus, us, m. primipili dignitas. *Impp. Valerian. & Galien. lib.* 52. *Cod. tit.* 63. *leg.* 1. Commoda primipilatus poſt adminiſtrationem incipiunt deberi.

Primipilus, ſive primopilus, m. 2. πρώτου πίλου ἄρχων, Centurio primi pili, hoc eſt dux primæ centuriæ in ordine pilanorum, ſeu triariorum. Sed *Dionyſ. l.* 9. ſcribit, omnes Centuriones legionis, qui ſexaginta erant, generatim primipilos appellatos eſſe. *Veget. l.* 2. *c.* 8. ſic ſcribit. Vetus conſuetudo tenuit, ut ex primo principe legionis promoveretur centurio primi pili, qui non ſolum aquilæ præerat, verum etiam quatuor centurias, h. e. quadringentos milites in prima acie gubernabat. Hic tanquam caput totius legionis merita conſequebatur, & commoda. *Caſ. l.* 2. *B. G.* P. Sextio primipilo multis vulneribus confecto. *Val. Max. lib.* 5. *c.* 6. Aquilam e altem vix convelli a primipilo potuit. ¶ *Primopilus* legitur in Vet. Inſcr. apud *Manut. de quæſit. per epiſt.* ¶ Differunt autem *primipilus*, & *primus pilus*; nam *primus pilus* eſt prima centuria: *primipilus* vero ejus centuriæ ductor. V. Pilum. ¶ Summa erat primipili dignitas, quique eam obtinebat, ſtatim in equeſtrem ordinem referebatur. *Martial. l.* 9. *epigr* 58. Et referes pili præmia clarus eques. V. *Juſt. Lipſ. de milit. Rom. l.* 2. *dial.* 8.

Primipŏtens, tis, adject. primus potentia. *Apul. in Aſclep.* Deus primipotens, & primus gubernator mundi.

Primiſcrinius, ii, m. primus in ordine ſcriniariorum, *leg. ult. Cod. de munerib. leg.* 3. *Cod. de diverſ. offic.* & *Symmach. l.* 5. *ep.* 33.

Primĭter, adv. idem ac primo, ſeu primitus. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 663. Sicuti cum primiter ſicos populare ſenſit.

Primitiæ, arum, f. *primizie*, ראשית, Ger. *erſtling*, Gal. *primices*, Hiſp. *primicias*, ἀπαρχαί, primæ res in quocunque genere, ut Primitiæ operum, armorum, frugum, vel fructuum, &c. a *primus*. Sunt, qui credant, primitias proprie dici de primis fructibus ex agro ſuſceptis, qui Deo offerebantur, translata etiam de aliis rebus. *Plin. l.* 18. *c.* 2. Priuſquam Sacerdotes primitias libaſſent. *Colum. l.* 4. *c.* 10. Primitias vitis reſecare conſueverunt, ideſt prima flagella. *Stat. l.* 55. *Theb.* Primitiæ armorum. *Id. Theb.* 2. *v.* 742. Ferre primitias operum. *Tac.* 4. *hiſt. c.* 53. Metallorum primitiæ.

Primitius, a, um, πρῶτος, quod in aliqua re primum, & principale eſt. *Ovid.* 15. *Met. v.* 475. Ecce rapit mediis flagrantem Rhœtus ab aris primitium torrem.

Primitīvus, a, um, adject. *primitivo*, primus, primo adveniens. *Colum. l.* 9. *c.* 13. Apes primitivis floribus illectæ. *Id. de arborib. c.* 23. Ea res & fertilem arborem reddet, & primitivos annos fructum vinoſum. h. e. cum primum arbor fructus feret.

Primĭtus, & Primito, adv. idem ac primo. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 2. Primitus oritur herba imbribus primoribus evocata. *Catul. carm.* 19. Primitu & tenera ſpica mollis ariſta. *Sueton. in Claud. c.* 7. Primitus ingredienti cum faſcibus forum. Adde *Gel. l.* 1. *c.* 18.

Primneſius, palus, ad quem funis nauticus religatur, quem alii tonſillam dicunt. *Paul. ex Feſto*, Al. leg. *prymneſium*, πρυμνήσιον, a πρύμνα puppis, quia funis a puppi religatur ad litus. *Virg. in fi.* 6. *Æn.* ſtant litore puppes.

Primo, *adv. primieramente*, בראשונה, Ger. *anerſten*, Gal. *au commencement*, Hiſp. *primieramente*, πρῶτος, principio, prima ſpecie, prima fronte. *Cic. in Brut.* Similiter Iſocratem primo artem dicendi eſſe negaviſſe. *Ter. Eun.* 5. 10. Primo callidum credidi hominem.

Primŏdum, adv. idem ac primo. *Plaut. Capt.* 2. 2. 57. Primodum opus eſt Piſtorienſibus. Alii leg. *primum dum.*

Primogenitālis, le, adjectiv. primogenitus. *Tertull. adverſ. Valentinian. c.* 20.

Primogenĭtus, a, um, *primogenito*, πρωτότοκος, qui primus omnium genitus eſt, natu major. *Pallad. l.* 2. *c.* 39. Creduntur (apes) non fugere, ſi ſtercus primogeniti vituli adlinamus oribus veſcalorum. *Lactant. l.* 5. *c.* 15. Filium ſuum primogenitum delabi juſſis a cœlo. *Plin. l.* 51. *c.* 40. Primogenitis in quoque partu ſues primas (mammas) præbens. Legitur tamen in optim. Codicib. *primis genitis.*

Primoplaſtus, i, m. πρωτόπλαστος, primo creatus, h. e. Adam. vox hybrida ex Latino primus, & Græco πλαστός, factus, formatus. *Prudent. in hymn. omnis horæ, v.* 17. Ne gens periret primoplaſti ex germine.

Primordĭa, orum, n. *principj*, ἀρχαί, quæ primo ordimur, initia, principia, ut Primordia rerum, gentis, belli, &c. *Cic. in Part.* Ut primordia rerum, & quaſi præcurrentia, in quibus ineſt aliquid argumenti. *Id.* 2. *Leg. c.* 3. A Jove Muſarum primordia. *Quintil. l.* 1. *c.* 9. Primordia dicendi. *Ovid.* 15. *Met. v.* 67. Primordia mundi. ¶ Pro veſtuſtis ſacris. *Tacit. de Mor. Germ. c.* 39. Cæſo publice homine, celebrant barbari ritus horrenda primordia.

Primordiālis, le, adject. ad primordia pertinens, primus, ut primordialis lex, *Tert. adv. Jud. c.* 2. Primordialis cauſa, *Ammian. l.* 30. *c.* 5.

Primordius, a, um, *primo*, *originario*. *Colum. l.* 6. *cap. penult.* Ut avitus color primordiis ſeminis mixtu reddatur nepotibus.

Primōris, & re, πρῶτος, idem ac primus, vel anterior, ſummus, a *primus*. *Non. c.* 5. *n.* 24. Primores dicuntur ſummæ quæque res. In nomin. ſingul. non invenitur, nec in nom. accuſ. & vocat. plur. in gen. neutr. *Gel. lib.* 16. *c.* 5. Veſtibulum eſſe partem domus primorem. *Tac. l.* 3. *hiſt. c.* 21. Primori in acie verſabantur. ¶ Primores viri, primi, primates, *Tac.* 2. *Ann. c.* 19. Plebes, Primores, juventus, ſenes. *Id. ib. c.* 29. Primores fœminæ. *Hor. l.* 2. *ſat.* 1. *v.* 69. Primores populi arripuit. *Liv. l.* 24. *cap.* 20. Primore juventute conſcripta. ¶ Primores dentes, qui primi patent, primi ridendo deteguntur. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Nulli, qui ſuperne primores habent dentes. ¶ Primoribus labris guſtare, vel attingere, eſt leviter quippiam attingere, & quod barbare dicitur, ſuperficialiter. *Cic. pro Cæl. c.* 12. Qui primoribus labris guſtaſſent genus hoc vitæ.

Primotĭcus, a, um, adject. primo natus, præcoquus, ut duracina primotica, apud *Apic. l.* 4. *c.* 5.

Primŭlum, adv. dim. a *primum*. *Plaut. Men.* 5. 9. 57. Nam tum dentes mihi cadebant primulum. Adde *Terent. Adelph.* 3. 5. 2.

Primŭlus, a, um, dim. a *primus*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 105. Primulo diluculo.

Primum, adv. idem ac primo. Ponitur aliquando in oratione, nulla alia ſequente clauſula. *Cic. Fam.* 10. *epiſt.* 53. Ut primum poteſtas data eſt. *Ter. Heaut.* 2. 3. 33. Primum omnium ubi ventum ad ædes eſt, &c. ¶ Aliquando alia ſequente particula. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quem igitur, velles Deus primum ubi habiſset, deinde, &c. *Plaut. Epid.* 4. 2. 30. Ut primum vidi, nonquam illam vidi poſtea. Rurſus *Cic.* 16. *Fam. ep.* 3. Te valere, tua cauſa primum volo, tum mea. *Id. Ver.* 3. Primum eam ſœneratus eſt, deinde multis civitatibus nihil ſolvit, poſtremo tantum detraxit, &c. *Id. Ver.* 4. Primum aver. ti pecuniam non placere; deinde ſtatuarum modum quemdam eſſe oportere, deinde illud certe ab invitis exigi non oportere. *Terent. Adelph.* 4. 2. 1. Primum fratrem nuſquam invenio, præterea autem dum illum quæro, &c. ¶ Jungitur etiam cum particula *dum*, & eandem habet ſignificationem. *Plaut. Trucul.* 2. 5. 50. Primum dum miror. *Id. Rud. Prol. v.* 32. Primum dum huc eſſe natum Cyrenas. ¶ Legitur etiam conjuncte *primumdum.*

Primus, a, um, *primo*, ראשון, Ger. *erſte*, Gal. *premier*, Hiſp. *primero*, πρῶτος, is, ante quem nullus eſt, nomen numerale ordinale. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 8. Prima duo capita epiſtolæ tuæ tacita mihi quodammodo relinquenda ſunt. ¶ Frequenter jungitur cum quiſque. *Cic.* 8. *Att. epiſt.* 11. Primo quoque tempore. ¶ Quandoque idem eſt ac princeps, eminentiam dicit, non ordinem. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 6. Non modo ſui municipii, verum etiam ejus vicinitatis nobilitate & pecunia facile primus. ¶ Ponitur etiam pro præcipuo. *Virg.* 12. *Æn. v.* 33. Quantos primus patiare labores. *Ter. Eun.* 3. 2. 6. Qui ſum apud te primus. ¶ Sæpe uſurpatur ſine ſubſt. in gen. fœm. & in num. plur. ſed ſubintelligitur *partes*, ut Primas fero, ago, teneo, alicui do, fero, vel defero, concedo, quæ locutiones de hiſtrionibus proprie uſurpantur, translate de aliis, & primum, ſeu principem locum, vel dignitatem ſignant. *Cic. in Brut.* Ex his Cotta, & Sulpitius cum meo judicio, tum omnium facile primas tulerunt. *Id.* 2. *de Orat. c* 35. Ingenio primas concedere. *Id.* 5. *Att. epiſt.* 17. Amoris erga me tibi primas defero. *Id. de clar. Orat.* Agebat primas in cauſis Hortenſius. *Id. ibid.* Facile primas tenebat. ¶ Frequenter in nom. plur. ſubſtantive uſurpatur in gen. neutro, pro principiis. *Liv. l.* 8. Si prima ſatis proſpera fuiſſent. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 31. Quorum prima conſiliorum fruſtra ceciderunt. ¶ *A primo*, ſignificat a principio, ab initio. *Cic. Att. l* 8. Hic a primo cogitavit omnes terras, maria omnia movere. ¶ *In primis*, vel *imprimis*, ut aliqui efferunt, ſignat ante omnes, ſeu ante omnia. *Salluſt. in Catil.* Quæ quidem res in primis mihi videtur cauſa fuiſſe facinoris maturandi. *Cic.* 5. *Fam ep.* 7. Quem in primis amamus, caruſque habemus. *Id.* 1. *Off. c.* 54. Brutus juris civilis in primis peritus. *Id. in Ver.* 5. *c.* 67. Homo in primis improbiſſimus. ¶ Aliquando ei reſpondet *deinde*, & ſignificat ordinem. *Salluſt. de bell. Jugurt.* Jugurtha in primis Adherbalem excruciatum, deinde omnes puberes interficit. ¶ Interdum primus notat primam alicujus rei partem. *Ter. Adelph. prol. v.* 8. In prima fabula. ¶ Primum aliquid habere, eſt omnibus anteponere. *Id. Heaut.* 5. 2. 9. Ubi te vidi animo eſſe omiſſo, & ſuavia in præſentia quæ eſſent, prima habere.

Princeps, principis, o. 3. ἀρχός, ἡγεμών, πρῶτος. Accipitur ſæpe ſimpliciter pro eo, qui in aliqua re, aut ordine primus eſt, *primo*. *Cic.* 2 *de Orat. c.* 13. Herodotus princeps genus hoc ornavit. *Id.* 1. *de Invent. c.* 14. Exordium princeps omnium eſſe debet. *Liv. l.* 25. *c.* 4. Princeps in prælium ibat, ultimus conſerto prælio excedebat. ¶ Sæpiſſima etiam ſumitur pro eo, qui principem locum tenet, primarius, præcipuus, *principale*. *Hor. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 35. Principibus placuiſſe viris, non ultima laus eſt. *Nep. in Att. c.* 8. Si principes illius ordinis pecunias contuliſſent. *Liv. l.* 34. *c.* 44. Principem Senatus P. Scipionem legerunt, &c. Eſt autem princeps Senatus, qui primo loco legitur a Cenſoribus in Senatu recenſendo, quique primus omnium ſententiam rogatur. *Cic. pro Dom. c.* 25. Civitatis longe princeps. *Id.* 2. *Div.* Eudoxus in aſtrologia facile princeps. *Id.* 5. *Fin. c.* 3. Philoſophorum princeps Plato. *Id. l.* 3. *de Leg. c.* 6. Demetrius ſtudiis doctrinæ, & regenda civitate princeps. *Plin. l.* 8. *c.* 32. Quaſdam nos ſcimus principes fœminas carnem eam degustare ſolitas. ¶ Eſt etiam nomen dignitatis, & accipitur pro eo, qui ſumma rerum potitur, *principe*. *Tac.* 1. *Ann. c.* 1. Auguſtus cuncta diſcordiis civilibus feſſa nomine Principis ſub imperium accepit. *Plin. in Paneg. c.* 22. Cum cernerent, cui Principi cives, cui Imperatori milites pepeiiſſent. ¶ Præterea princeps dicitur, qui auctor eſt, ſeu inventor alicujus rei. *Cic. pro Arch. c.* 1. Hunc video mihi principem horum ſtudiorum extitiſſe. *Id. pro Cluent.* Princeps, & architectus ſceleris. *Caſ. l.* 5. *B. C. c.* 54. Tantum apud homines barbaros valuis, eſſe repertos aliquos principes belli inferendi. ¶ In militia Principes erant milites robuſtioris ætatis, gravis armaturæ, qui ſecundo aciei loco collocabantur, ita dicti, quod robur exercitus in his præcipue ſecundi ordinis militibus poſitum eſſet, vel quod armis maxime inſignes eſſent. Aliqui dicunt, ita appellatos eſſe, qui erant ex ditioribus, & nobilioribus Civium Romanorum. Iidem dicti ſunt Antepilani, quia Pilanos, ſive Triarios præcedebant. Dividebantur in decem centurias, quæ a decem Centurionibus regebantur, ut Haſtati, & Triarii. Hinc primus Princeps, ideſt Princeps primæ centuriæ, ſecundus Princeps, &c. *Cic. ad Brut. ep.* 8. Cretenſi bello, Metello Imperatore, octavum Principem duxit. ideſt octavam centuriam Principum. Vide *Liv. l.* 8. *c.* 8. ubi totam rem accurate deſcribit. ¶ Poſterioribus Reipub. temporibus, Vegetii ætate, principes primum locum in acie tenuere, ut videre eſt apud *eund. Veget. lib.* 2. *cap.* 20. & alibi.

Princĭpālis, le, adject. *principale*, præcipuus, primus, ex principio proveniens, ſeu ex origine. *Quintil. l.* 3. *c. ult.* Hanc quæſtionem veluti principalem, vocant ζήτημα. *Id. l.* 9. *c.* 1. Eſt tropus ſermo a naturali, & principali ſignificatione translatus ad aliam. *Cic. de Fato, c.* 18. Sed non principalibus cauſis, & perfectis, ſed adjuvantibus, & proximis. ¶ Item ad principem pertinens, *del Principe*. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 59. Paratus principalis. *Sueton. in Claud. c.* 17. Principalis majeſtas. *Plin. in Paneg. c.* 36. Principalia beneficia. ¶ Item ſpectans ad principes in militia. Hinc *Feſtus* ſcribit, principalem portam in caſtris dici, quod in eo loco eſt, in quo principes ordines tendunt.

Principālĭtas, atis, f. principatus. *Tertul. de anim. c.* 53. Habes animæ principalitatem. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 3. Probabilia genera principalitatis.

Principālĭter, adv. *principalmente*, ἀρχικῶς, ut decet principem. *Plin. in Paneg. c.* 47. Quid vitam, quid mores juventutis quam principaliter formas? ¶ Ponitur etiam pro præcipue. *Ulpian. l. adhiberes*, §. 1. *de rei, qui not. infam.* Sive principaliter hoc negotium gerat.

Princĭpātus, us, m. principis locus, prima dignitas, *principato*. *Cic.* 2. *Offic. c.* 50. Eloquentiæ a majoribus noſtris eſt in toga principatus datus. *Id.* 2. *Phil. c* 3. Qui tibi detraxerat ex latronibus ſuis principatum. *Id. Phil.* 12. *c.* 4. Belli ſuſtinendi principatum tenes. *Id. Philip.* 13. Qui hujus belli ferres principatum. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Theophraſtus menti divinum principatum tribuit. *Id. Att. l.* 13. *epiſt.* 19. Penes ipſum eſt principatus. ¶ Speciatim dicitur de dignitate Principis. *Plin. in Paneg. cap.* 7. O novum, atque inauditum ad Principatum iter! *Cic.* 3. *Rep.* Quorum ordo proxime accedit, ut ſecundus ſit ad regium principatum. ¶ Differunt autem Dominatus, & Principatus, quod illa tyranni eſt, & vi metuque ſubjectos continentis: hic cum dominatu aliquam libertatem miſcet, & amari magis curat, quam metui. *Plin. ibid. c.* 45. Scis, ut ſunt diverſa natura Dominatus, & Principatus. ¶ Similiter a regno differt, cui rex cum regiis inſignibus præeſt. *Sueton. in Calig. c.* 22. Nec multum abfuit, quin ſtatim diadema ſumeret, ſpeciemque principatus in regni formam converteret. Verum admonitus, & principum, & regum ſe exceſſiſſe faſtigium, &c.

Principialis, e, adject. qui eſt ex principio, ἀρχαῖος. *Lucret. lib.* 5. *verſ.* 246. Scire licet, cæli quoque idem terræque fuiſſe Principiale aliquod tempus.

Principium, ii, n. *principio*, ראשית, Ger. *anfang*, Gal. *commencement*, Hiſp. *principio*, *comienço*, ἀρχή, initium cujuſvis rei, primus ille rerum omnium fons, unde cætera omnia fluxerunt. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 23. Origo principii nulla eſt. ¶ Dicitur etiam de initio numeri, & temporis, de prima origine. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quid eſt, cujus principium aliquod ſit, nihil ſit extremum? *Id. de Sen. c.* 21. Nec principium, nec finem habere. *Tac.* 1. *Ann. c.* 69. Tradit Plinius, ſtetiſſe apud principium pontis, grates legionibus habentem. ¶ Item de primis elementis, & propoſitionibus univerſalibus artium. *Cic.* 1. *de Leg.* Bene proviſa, & diligenter explorata principia ponantur. ¶ Principium dicendi, eſt exordium orationis. *Cic.* 1. *de Or.* Ut exalbeſcam in principiis dicendi. *Sen. ep.* 95. Omiſſo principio rem aggrediar. ¶ Eleganter uſurpatur in ablat. cum præpoſ. *a*, vel *in*. *Cic. Att. l.* 7. Vellem, a principio te audiſſe amiciſſime admonentem. *Id. de Or.* Quod in principio fieri in omnibus diſputationibus oportere cenſeo. ¶ *Principio*, ablativ. eſt pro in principio, etſi aliqui adverbium eſſe

Digitized by Google

eſſe ſcripſerint. Uſurpatur tamen pro adv. primo, vel primum. *Cic. 2. Off. c. 4.* Principio generi animantium omni eſt a natura tributum. *Ter. Andr. 2. 1. 18.* Te obſecro, principio ut ne ducas: ſed ſi id non potes, ſaltem &c. *Plaut. Merc. 1. 1. 47.* Principio atque animus ephebis ætate exiit, h. e. cum primum. ¶ Ducere principium ab aliquo, eſt proficiſci, deſcendere. *Ovid. 1. Met.* principium ducens a ſanguine Teucri. Significat etiam derivare, deducere. *Cic. re Faun.* Ducenda ſunt omnium rerum magnarum principia a Diis immortalibus. ¶ Principium capeſſere, *principiare*. *Tac. Ann. 15. c. 49.* Principium tanti facinoris capeſſerem. ¶ Principia, orum, num. plur. & gen. n. *πριγκίπια*, locus in caſtris, teſte *Turn. ex Tac. l. 4.* ubi erant Prætorium, & tabernacula Legatorum, & Tribunorum militum, & ſigna legionum, ita dictus, quod ibi Principes, ſeu Duces exercitus habitarent, vel etiam quod in caſtris metandis principio locus iſte deſignaretur, poſtea reliqua caſtra, ubi milites tenderent. *Budæus* principia putat fuiſſe locum in caſtris, ubi jus reddebatur. Quidam cenſent locum fuiſſe, ubi Principes, id eſt milites ſecundi ordinis, habitabant. *Liv. l. 28.* Et jura reddere in principiis ſinebant. *Juſtin. l. 31. c. 6.* Ut, ſi principia caſtrorum cerneres. Adde *Nepot. in Eumen. c. 7.* ¶ Principia etiam pro ipſis Principibus legere eſt. *Cic. ad Brut. ep. 10.* Spes libertatis nuſquam, niſi in noſtrorum caſtrorum principiis eſt. Al. leg. *in veſtrorum caſtrorum præſidiis*. *Veg. l. 2. de re mil.* Principalium militum, &, ut proprio verbo utar, principiorum nomina, ac dignitates, ſecundum præſentes matriculas, indicabo. ¶ Poſt principia locus in caſtris tutiſſimus erat. *Liv. l. 8.* Itaque nullus in acie locus tutior, quam poſt principia. *Id. l. 2.* Quia ab tergo erant clivi, in quos poſt principia integris ordinibus tutus receptus fuit. ¶ Hinc *Poſt principia eſſe*, prov. dicitur, pro in tuto eſſe, citraque periculum. *Ter. Eun. 4. 7. 11.* Tu hoſce inſtrue, ego hic ero poſt principia.

Princĭpor, aris, dep. 1. princeps ſum, impero. *Lactant. l. 4. c. 13. referens verba Eſaiæ Proph.* Erit in illa die radix Jeſſe, & qui exurget principari in nationes.

Princĭpans, tis, partic. principatum agens, imperans. *Sidon. carm. 23. v. 90.* Natos cum genitore principantes. *Id. carm. 9. v. 48.* Regans, principibuſque principantem.

Prior, & us, o. 3. *primo di due*, *πρότερος*, nomen numerale gradus comparativi, ab antiquo *pri*, vel *pris*, quod a *πρὶν*, *prius* ſumam. *Cic. in Brut. c. 21.* Sic ingenii, literarum, eloquentiæ, ſapientiæ denique, etſi utrique primas, priores tamen libenter deferunt Lælio. *Id. pro Quint. c. 2.* Priore loco cauſam dicere. *Hor. l. 2. ſer. ſat. 4.* Et quod prius ordine verbum eſt. ¶ Nonnunquam de pluribus, quam de duobus uſurpatum legimus, ut idem ſit, ac primus. *Gel. l. 14. c. 7.* Quoties uſu veniſſet, ut omnes iſti Magiſtratus eodem tempore Romæ eſſent, qui eorum prior aliis eſſet. *Apul. l. 2. Flor.* Hippias e numero Sophiſtarum eſt artium multitudine prior omnibus. ¶ Accipitur etiam pro præcedens. *Cic. l. 2. Fam. ep. 6.* Priore æſtate conficere aliquid non potuiſſe. *Col. l. 4. c. 22.* Priore libro præcepimus. ¶ Hinc priores noſtri. h. e. majores. *Plin. l. 3. ep. 4. Virg. 3. Æn.* ¶ Item pro ſuperiore, majore, præſtantiore. *Ter. Eun. 1. 2. 5.* Siquidem hercle poſſis nihil prius, neque fortius. h. e. nihil excellentius. *Ovid. ep. Heroid. 18. v. 69.* A Veneris facie non eſt prior ulla, eſtque. *Vell. l. 2. c. 52.* Neque prius, neque antiquius quidquam habuit, quam &c. *Hor. l. 2. ſat. 5.* Cauſa quis prior. ¶ Item pro eo, qui in anteriori parte poſitus eſt. *Plin. l. 11. c. 37.* Priora, & terga. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 10.* Partes priores capitis.

Priorātus, us, m. *priorità*, prior dignitatis locus. *Tertul. adver. Valent. c. 4.*

Prioſum, & Prioſus, adv. in priorem, ſeu anteriorem partem. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 9.* Corpus aut accedit prorſum, aut retrorſum. Et *c. 13.* Prorſum pergere. *Claud. Mamert. l. 1. c. 18.* Movetur corpus prorſus, ac retrorſus.

Priſce, adv. *anticamente*, *ἀρχαίως*, antique. *Cic. pro Cæl. c. 14.* Utrum me ſevere, & graviter, & priſce agere malit, an remiſſe, ac leniter, & urbane.

Priſciānus, maſc. 2. Grammaticus Cæſarienſis fuit, qui tempore Juſtiniani Principis floruit. Scripſit de Arte Grammatica ad Julianum Conſulem, ad Coſroem vero Perſarum Regem librum de Naturalibus Quæſtionibus, Dionyſiumque de ſitu orbis Latinitate donavit. Sunt, qui ſcribant, hunc ab initio Chriſtianum, deinde Fidei deſertorem fuiſſe. *Volater.* ¶ Theodorus Priſcianus Medicus floruit Sæculo Chriſti IV. circa Valentiniani II. tempora, ſcripſitque de re medica libros quatuor, & alia, quæ extant.

Priſcus, a, um, *antico*, קדמוני, Ger. *alt*, Gal. *ancien*, Hiſp. *antiguo*, *ἀρχαῖος*, quod ſuperiori ætate fuit, antiquus. *Cic. 3. de Or.* Et illud quod loquitur, priſcum viſum iri putat, ſi plane fuerit ruſticanum. *Id. 3. de nat. Deor. c. 16.* Priſcæ Græcorum literæ. *Id. 1. de Orat. c. 42.* Verborum priſca vetuſtas. *Id. de Univ. c. 11.* Priſci viri. ¶ Dicitur etiam de re, quæ nuper, ſeu non multo ante tempore tranſiit. *Hor. l. 3. od. 9.* Quid ſi priſca redit Venus? ¶ Priſcæ Latini coloniæ appellatæ ſunt, ut diſtinguerentur a novis, quæ poſtea a populo dabantur. *Feſt.*

Priſta, æ, maſc. *πρίστης*, qui ſerra ſecat, aut ſecuri findit, a *πρίζω*, ſeco, findo. *Plin. l. 34. c. 8.* Myron fecit & canem, & diſcobolon, & Priſta, & priſtas.

Priſtinālis. V. Piſtrinalis.

Priſtinus, a, um, *primo*, *primiero*, *antico*, *πάλαι*, quod ſuperioribus annis, menſibus, diebus, & noſtra memoria fuit. *Cic. 2. de Div.* Tum priſtinis orbati muneribus hæc ſtudia revocare cœpimus. *Id. pro Mil. c. 1.* Priſtinus mos judiciorum. *Liv. l. 35. c. 2.* Priſtinum animum erga aliquem conſervare. ¶ Ponitur etiam pro priſco, antiquo. *Claud. in 2. Conſul. Stilic. v. 214.* Priſtina Romuleis effloruit artibus ætas. ¶ Dies priſtinus, *il di precedente* dies heſternus. *Curt. l. 8. c. 4.* Primus dies quietum iter præbuit, proximus ei nondum quidem procelloſus, obſcurior tamen priſtino. *Gel. l. 10. c. 24.* Die priſtini quoque eodem modo dicebatur, quod ſignificabat, die priſtino, hoc eſt priore.

Priſtis. V. Piſtrix.

Privantia, um, nom. partic. contrariorum genus, quod privativum appellant. *Cic. in Top. c. 11.* Sunt enim alia contraria, quæ privantia licet appellemus latine, Græce appellantur *στερητικά*.

Privāta, adv. idem ac privatim. *Cic. Att. l. 7. ep. 7.* Illud privata non adſcribis, & tibi egit. Rectius tamen alii leg. *Illud puta te (vel puto) non aſcribis*.

Privātim, adv. *privatamente*, Ger. *ſonderlich*, Gal. *en privé*, *à part*, Hiſp. *privadamente*, *ἰδίᾳ*, non publice. *Cic. l. 1. Invent. c. 4.* Eloquentia & privatim, & publice homines perverſe abutuntur. *Id. 5. Fin. c. 20.* Aut privatim gerere aliquid malunt, aut capeſſunt rempublicam. *Id. pro Roſc. Amer. c. 39.* Si hanc ei rem privatim S. Roſcius mandaviſſet. *Salluſt. in Catil. c. 11.* Vaſa cælata privatim, & publica rapere. h. e. ſeorſim. *Plin. l. 6. c. 27.* De iis privatim condidit volumen Amometus, *ſeparatamente*.

Privātio, onis, f. *privazione*, *στέρησις*, actus privandi, vacuitas. *Cic. 1. Fin. c. 11.* Omni privatione doloris putat Epicurus terminari ſummam voluptatem. Adde *l. 2 c. 9.*

Privatīvus, a, um, adject. *privativo*, qui habet vim privandi, *στερητικός*. *Gell. l. 13. c. 22.* Ne particula privativa eſt. Adde *l. 5. c. 12.*

Privāto, *privatamente*, *in privato*, dativus, vel ablativus adverbii ritu poſitus, ut *manifeſto*, *auſpicato*, *merito*, &c. *Liv. in fragm.* apud *Priſcian. lib. 15. pag. 1009.* *Putſch.* Privato nos tenuiſſemus.

Privātus, a, um, *privato*, *proprio*, *ἴδιος*, *ἰδιώτης*, quod uniuſcujuſque proprium eſt, nec eſt commune cum aliis. Eſt a *privus*, ut *ἰδιώτης*, ab *ἴδιος*. *Feſt.* *Cic. 1. Off.* Deinde ut communibus utatur pro communibus, privatis ut ſuis. ¶ Privatæ feriæ dicebantur ſacrorum propriorum, veluti dies natales, fulgurum procurationes, quæ fiebant pro familiis ſingulis, & hominibus. *Feſt.* ¶ Privati etiam homines dicuntur, qui non ſunt conſtituti in aliqua dignitate; & vita privata dicitur, quæ a muneribus publicis remota eſt. *Cic. 1. de Inv.* In fortuna quæritur, ſervus ſit, an liber, pecunioſus, an tenuis, privatus, an cum poteſtate. *Id. de Sen. c. 7.* Nec ea ſolum in claris, & honoratis viris, ſed in vita etiam privata, & quieta. *Id. Catil. 1. c. 1.* P. Scipio Pontifex maximus Ti. Gracchum privatus interfecit. Ubi notant Interpretes, Pontificatus officium proprie magiſtratum non eſſe. ¶ Tempore Monarchiæ reſpectu Imperatoris omnes dicuntur privati, licet Magiſtratum aliquem gerant. *Plin. in Paneg. c. 10.* Privatus videbaris, quamdiu imperator & alius eſſet. *Tacit. in Agric. c. 39.* Id ſibi maxime formidoloſum, privati hominis nomen ſupra principis attolli. Hinc apud *Suet. in Ner. c. 11.* privata ſpectacula dicuntur, quæ non eduntur ab Imperatore. ¶ Interdum privatus ponitur pro ſingulari. *Cic. pro Dom. cap. 17.* Vetant leges ſacratæ, vetant XII. Tabulæ, leges privatis hominibus irrogari. Eadem habet *3. de Leg. c. 19.* Utroque loco alii leg. *privis*.

Privātus, a, um, *privato*, *ſpogliato*, *στερηθείς*, ſpoliatus, cui aliquid ademptum eſt. partic. a privo. *Ovid. 1. de Pont. ep. 1. v. 53.* Alter ob huic ſimilem privatus lumine culpam Clamabat media ſe meruiſſe via.

Privēræ mulieres, hoc eſt privatæ. *Feſtus*.

Privērnas, atis, adject. qui eſt ex Priverno oppido, et Privernas fundus. *Cic. 2. de Or. c. 55.* Privernates, Priverni incolæ. *Plin. l. 3. c. 5.*

Privērnum, i, n. 2. *Piperno*, *Πρίβερνον*, opp. Volſcorum, in Latio, in Campania, antiquius Roma, ſatis amplum, & cultum, prope Aufentem fl. & Pomptinas paludes, & Forum Appii. Dirutum fuit a Plautio Conſule, quod Setiam, & Norbam oppida finitima infeſtaſſet. *Liv. l. 8.* Gignit vinum generoſum. *Plin l. 14. c. 6.*

Privērnus, a, um, adject. Privernas, ut Privernus ager. *Cic. Agrar. 2. c. 25.*

Privigna, æ, *figliaſtra*, filia mariti ex altera uxore, vel uxoris ex altero marito. *Cic. Att. l. 13 ep. 20.* De uxore Tuberonis, & privigna neque poſſum jam addere, &c.

Privignus, i, *figliaſtro*, Germ. *ſtiefſohn*, Gall. *beau fils*, Hiſp. *alnado*, *πρόγονος*, filius mariti, vel uxoris, cujus prior conjux deceſſit. *Brut. Cic. l. 16. Fam ep. 8.* Qui privigno minus tribuerit, quam Ciceroni, qui alieno tribuat. *Horat. l. 3. od. 24.* Privignis matre carentibus. ¶ Adjectiva poſitione. *Col. l. 10. v. 163.* Privignaſque rogat proles.

Privilegiārius, ii, m. *privilegiato*, cui aliquod privilegium conceſſum eſt. *Ulp. l. ſed an hic, ff. quod cum eo, qui in al. pot.* ſi quis privilegiarius veniat.

Privilegium, ii, *privilegio*, Germ. *eine freyheit*, Gall. *privilege*, Hiſp. *privilegio*, *προνόμιον*, lex privatis facta, ſive lex ad privatos homines, ſinguloſque pertinens, ut lex de imperio Pompeii, de exilio Ciceronis, &c. *Cic. 3. de Leg. c. 19.* In privatos homines leges ferri noluerunt. Id eſt enim privilegium. ¶ Eſt a *privus*, id eſt ſingulus, ſive ſingularis, teſte *Gel. l. 10. c. 20.* Quare apud *Cic. loc. cit.* quidam legere malunt *privis*. ¶ Irrogare privilegium alicui, eſt legem ferre contra privatum aliquem. *Cic. pro Sext. cap. 30.* Sic ferre privilegium de aliquo. *Id. Parad. 4. ad fin.* Familiariſſimus tuus, inquit, de te privilegium tulit, ut ſi in opertum Bonæ Deæ acceſſiſſes, exulares. ¶ Interdum accipitur pro immunitate. *Plin. l. 10. ep. 56.* Habuiſſe privilegium, & vetuſtiſſimum morem, arbitrio ſuo Rempubl. adminiſtrare. *Leg. 3. Dig. de offi. Præf. Præt.* privilegio ſubnixus.

Privo, as, avi, atum, a. 1. *privare*, שכל, Germ. *berauben*, Gall. *priver*, Hiſp. *privar*, *στερέω*, orbo, ſpolio, aliquid alicui aufero. *Cic. 5. Fin.* Qui dicitur oculis ſe privaſſe. ¶ Privare communi luce, eſt occidere. *Cicer. pro Quintl.* Ut per ſe afflictum, atque everſum propinquum ſuum non modo honeſtis partis bonis, verum etiam communi luce privaret. ¶ Pro liberare, ſubtrahere, eximere. *Id. Agr. 1. c. 4.* Non enim hac exceptione unus afficitur beneficio, ſed unus privatur injuria.

Prius, adv. *prima*, *avanti*, *innanzi*, מקדם, Germ. *vorhin*, Gall. *premierement*, Hiſp. *antes*, *πρίν*, *πρότερον*, ante, antea. *Cic. de Am.* Quam fuit æquius, ut prius introieram in vitam, ſic prius exire de vita. *Id. Att. l. 4.* Nihil prius mihi faciendum putavi, quam ut tibi gratularer. ¶ Item potius. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 1.* Statuerat enim hos prius judicio populi debere reſtitui, quam ſuo beneficio videri receptos.

Priuſquam, & Prius quam, adv. *prima che*, טרם, Germ. *ehe dann*, Gall. *avant que*, Hiſp. *antes que*, *πρὶν ἤ*, antequam. Nam re vera duæ dictiones diſtinctæ ſunt. Uſurpatur cum indicativo, vel cum conjunctivo. *Cic. 1. Phil. c. 4.* Priuſquam de Rep. dicere incipio. *Id. l. 9. Fam. ep. 26.* Priuſquam me dormitum conferam. *Liv. l. 26. c. 3. in fin.* Priuſquam dies comitiorum aderat, exulatum Tarquinios abiis.

Privus, a, um, ſingulus, ſive ſingularis. *Lucil. apud Gel. l. 10. c. 20.* Culcitulæ accedunt privæ centonibu' bina. *Lucr. l. 4. v. 568.* In privas quoniam ſe dividit aures. *Liv. l. 40. c. 43.* Ut privos lapides ſilices, privaſque verbenas ſecum ferrent. ¶ Interdum pro privato, ſive proprio accipitur. *Horat. l. 1. ep. 1. v. 93.* Nauſeat & locuples, quem ducit priva triremis. *Id. l. 2. ſat. 5. v. 10.* turdus, Sive aliud privum dabitur tibi, devolet illuc, Res ubi magna nitet domino ſene. h. e. eximium aliquid, & rarum. ¶ Item pro carente, ſed raro, *privo*. *Apul. de Deo Socrat.* Turba priva veræ rationis, inops religionis.

Pro, *avanti*, לפני, Ger. *fur*, Gall. *pour*, *au lieu*, Hiſp. *por*, *πρό*, ante, propter, ea iis, quæ abl. ſerviunt, a Græca voce allata. *Cic. pro Mil.* illa pro ſubſidia, quæ pro templis omnibus cernitis. ¶ Interdum ponitur pro *in*. *Cic. 3. Fam. ep. 8.* Pro tribunali. Sic pro concione, pro roſtris. *Cæſ. Cic. Liv.* ¶ Interdum pro *juxta*, ſive *ſecundum*, ut pro tua ſapientia, pro meis viribus, pro reconciliata gratia, *Cic. in Fam.* Ut te pro tua admirabili, ac ſingulari ſapientia de concordia civium agi velle arbitrarer. ¶ Interdum pro *cauſa*, ſive *propter*, ut Pro mutuo animo, pro reconciliata gratia. id eſt cauſa mutui animi, & cauſa reconciliatæ gratiæ. *Cic. 1. de Or.* Quem omnes amare meritiſſimo pro ejus eximia ſuavitate debemus. ¶ Interdum pro *loco*, ſeu *vice*, ut Pecuniam ei dedi pro præmio. Sum pro Prætore, id eſt loco Prætoris. *Cic. 3. Off.* Nam eſſe pro cive, qui civis non ſit, rectum eſt non licere. *Id. pro Arch. c. 5.* Gerere ſe pro cive. ¶ Interdum defenſionem notat. *Cic. 5. Tuſc.* Non pro ſuo partu ita propugnant, ut vulnera excipiant? *Id. 3. Orat. c. 20.* Hic non pro me, ſed contra me eſt. ¶ Interdum pro *tanquam* ponitur. *Cic. 6. Ver.* Cum jam pro damnato, mortuoque eſſet. *Id. 5. Tuſc.* Id ſumunt pro conceſſo, & probato. ¶ Conjungitur etiam cum quibuſdam particulis, ut *Pro eo ac*, *Pro eo atque*, & ſignificat ita ut, perinde ut. *Serv. Sulp. Cic. l. 4. Fam. ep. 5.* Sane quam pro eo, ac debui, graviter, moleſteque tuli. *Ulp. l. ad eſſtam, §. ſi quis, ff. qui teſtamenta facere poſſunt*. Pro eo eſt, atque ſi adhibitus non eſſet. ¶ Item cum *eo ac ſi*. *Cic. de Inv.* Pro eo, ac ſi conceſſum ſit, concludere oportebit argumentationem. ¶ Item cum eo *quod*. *Cic. 1. de Or.* Pro eo, quod nomen eius magna erat apud omnes gloria. ¶ Item cum eo *quomodo*. *Cic. Fam. l. 13. ep. 7.* Pro eo tamen id habeamus, quomodo a te data ſit opera, ut impetraremus. ¶ Item cum eo *quantum*, vel *quanti*. *Cic. de Fin. l. 4. c. 21.* Ea pro eo, quantum in quibuſque ſit ponderis, æſtimanda ſunt. *Id. in Fam. l. 3. ep. 3.* Equidem pro eo, quanti te facio, quicquid feceris approbabo. ¶ Item cum *ut*, pro *perinde ut*. *Cic. 4. Ver. c. 34.* Prout Thermitani hominis facultates ferebant. ¶ *Pro tempore*, h. e. ut tempus fert, aut permittit. *Liv. l. 30. c. 10.* His raptim pro tempore inſtructis. ¶ *Pro ſe quiſque*, h. e. quantum quiſque valet. *Virg. 12. Æn. v. 552.* Pro ſe quiſque viri ſumma nituntur opum vi. *Cic. 3. Off.* Pro ſe quiſque, quod ceperat, afferebat. ¶ *Pro mea parte*, eundem fere ſenſum habet. *Cic. Fam. 15. ep. 15.* Quibus aliquid fortaſſe opis ego pro mea, tu pro tua, pro ſua quiſque parte ferre potuiſſes. Sic pro virili parte. *Id. pro Sext. c. 66.* ¶ *Pro re*, h. e. prout res poſtulat, vel permittit. *Lucret. l. 6. prope fin.* Quiſque ſuum pro re conſortem mœſtus humabat. ¶ *Plaut. Men. 2. 2. 24.* Pro ſano loqueris. h. e. perinde ac ſi ſanus ſis. Adde *Cæſ. l. 1. B. G.* ¶ Pro facto, pro certo, pro comperto habere, *tener per fatta*, *per certo*. *Cic. Quintil. Liv.*

Pro, vel proh, ut aliqui ſcribunt, *ὦ*, *ὤ*, interjectio admirantis, & exclamantis. Conſtruitur cum nominat. vel potius vocat. *Cic. pro L. Man.* Pro Dii immortales, tanta ne &c. *Id. 2. Phil.* Quæ res, pro ſancte Jupiter, in terris eſt geſta major? ¶ Vel cum acc. *Cic. de Am.* Nam qui eſt, pro Deum fidem, atque hominum, qui velit, &c.? ¶ Eſt etiam interjectio indignantis. *Ter. Adelph. 3. 3.* Pro Jupiter, hominis ſtultitiam! ¶ Cum genitivo. *Tertul. de panit. c. ult.* Pro malæ tractationis!

Promĕrcatum dicitur, quod ex privato loco in publicum ſolum proceſſit. *Feſt.*

Proago.

Digitized by Google

Proagogion, n. 2. [illegible], productio, proſtitutio, a [illegible], *produca, proſtituo, lenocinium facio*. *Sueton. in Ner. c.* 28. Super ingenuorum [illegible], & nuptarum concubinatus Veſtali virgini Rubriæ vim intulit. Alii leg. *pædagogia*.

Proamita, æ, proavi mei ſoror. *Caius, l.* 1. *ff. de gradibus*.

Proaeum. V. Præaeum.

Proagōros, ri, maſc. [illegible], Græce ſignificat eum, qui ante alios verba facit: apud Siculos autem nomen fuit primi Magiſtratus. *Cicer. Verr.* 6. *c.* 43. & 39.

Proauctor, oris, m. [illegible], progenitor, princeps, quaſi procul, & longa origine auctor. *Sueton. in Claud. c.* 24. Appium Cæcum generis ſui proauctorem.

Proavia, æ, f. *biſavola*, [illegible], avi, vel aviæ mater. *Sueton. in Calig. c.* 10. In Liviæ Auguſtæ proaviæ ſuæ contubernio manſit.

Proavitus, a, um, adiect. qui eſt a proavis, ut proavita rura. *Stat. l.* 4. *Silv.* 4. *v.* 81. Proavita regna. *Ovid.* 13. *Met. v.* 416.

Proavunculus, i, m. proavi frater. *Paulus l.* 10. *Dig. de gradib. & affin.*

Proavus, i, *biſavolo*, *biſavo*, Ger. *ein ane*, Gal. *biſayeul*, Hiſp. *biſabuelo*, [illegible], pater avi paterni, vel materni, a pro, & *avus*. *Cic. in Brut.* De duobus avis jam diximus, Scipione, & Craſſo, & de tribus proavis.

Proba, æ, f. probatio, ſpecimen, indicium, *prova*. *Imperatores Valens. & Valent. l. unic. Cod. de ſtrator.* Ut ſtratoribus unus tantum ſolidus probæ nomine præſtaretur. *Ammian. l.* 31. *c. ult.* Annonæ militaris faſcia, ut ipſi nominant, probam.

Probabilis, le, o. 3. *probabile*, [illegible], quod licet fortaſſe non ſit verum, videtur tamen rationibus probari poſſe. *Cicer.* 1. *de Invent.* Probabile autem id eſt, quod fere fieri ſolet, aut quod in opinione poſitum eſt, aut quod habet in ſe ad hoc quandam ſimilitudinem, ſive id falſum eſt, ſive verum. *Id. in Parad. cap.* 1. Nihil eſt tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile. *Tac.* 6. *Ann. c.* 14. Nullas probabiles cauſas longinquæ peregrinationis afferebat. *Gel. lib.* 20. *cap.* 1. Edictum probabile, *ragionevole*. *Valer. Max. lib.* 6. *c.* 9. Libertas vulgi auribus gratior, quam ſapientiſſimi cujuſque animo probabilior eſt. ¶ Probabilis orator dicitur, cujus ingenium & eloquentia probari, ac placere debet. *Cicer.* 2. *de Or. c.* 38. Semper ego exiſtimavi, jucundiorem, & probabiliorem oratorem fore, qui quam minimam artificii alicujus ſignificationem daret. *Id. de clar. Orat.* P. Autronius voce peracuta, atque magna, nec alia ulla re probabilis.

Probabilitas, atis, *probabilità*, [illegible], veriſimilitudo. *Cic.* 4. *Acad. c.* 24. Quæ nos fallerent probabilitate magna.

Probabiliter, adv. *probabilmente*, [illegible], veriſimiliter. *Cic.* 2. *de Div.* Illa cur eveniant, quis probabiliter dixerit? *Liv. l.* 33. *c.* 28. Multa in eam partem probabiliter argumentatus. *Velley. l.* 2. *c.* 46. Conſulatum alterum iniere, qui neque petitus honeſte ab his, neque probabiliter geſtus eſt. h. e. ut probari Reip. poſſet. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 8. *n.* 2. Probabilius Lutatius, quod &c.

Probamentum, i, n. *prova*, probatio. *Martian. Capell. l.* 7. Indubitabile probamentum. Adde *leg. ult. Cod. Theodoſ. de prædiis naviculär.*

Probatio, onis, f. *eſame*, *prova*, [illegible]. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 20. De quadrupedibus prima eſt probatio, qui idonei ſint boves. ¶ Item demonſtratio, ut probatio firma, *Quintil. l.* 5. *c.* 10. probationes potentiſſimæ, *Id. l.* 1. *c.* 10. ¶ Item approbatio, *approvazione*. *Cicer. pro Font. c.* 4. Falſum eſt, ob probationem pretium datum, cum multa improbata ſint. ¶ Item tertia orationis pars, quæ & confirmatio dicitur, & fides orationis. *Quintil. l.* 3. *c.* 9. (al. 11.)

Probativus, a, um, ad probandum pertinens, ut Probativæ quæſtiones, apud *Quintil. declam.* 299.

Probator, oris, qui probat, vel laudat. *Cicer.* 2. *Phil. c.* 12. Quid intereſt inter ſuaſorem facti, & probatorem? *Ovid.* 2. *de Pont. epiſt.* 2. *v.* 105. Ingenii certe ſæpe probator eras.

Probatorius, a, um, ad probandum pertinens. *Probatoria* abſolute, *lettera teſtimoniale*, atteſtatio, qua quis idoneus & probatus oſtenditur, qui in ordinem aliquem adſciſcatur. *Impp. Conſtantin. & Conſtans l.* 11. *Cod. tit.* 38. *Leg.* 2. *Impp. Theodoſ. & Valens. ibid. tit.* 60. *leg.* 6. &c.

Probatus, a, um, nom. ex particip. *provato*, *conoſciuto per prova*, [illegible], approbatus, probus, ſpectatus. *Cicer. pro Cæcin. c.* 4. Cæſennia ſummo loco nata, & probatiſſima fœmina. *Id. in Top.* Nam & ingenioſos, & opulentos, & ætatis ſpatio probatos, dignos, quibus credatur, putant. *Liv. l.* 27. *c.* 8. Ita repente exuit antiquos mores, ut nemo tota juventute haberetur probatior primoribus patrum. *Marcel. ad Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 11. Gratulatio tua eſt mihi probatiſſima. h. e. jocundiſſima, gratiſſima. *Cic. Verr.* 3. Homo ſcilicet aut induſtria, aut opera probata. ¶ *Ovid.* 15. *Met.* Crimen ſine teſte probatum. h. e. confirmatum, & clarum.

Probe, adv. *bene*, [illegible], bene, recte, præclare, perfecte. *Cic. in Or.* Thucydides res geſtas narrat graviter ſane, & probe. *Id.* 3. *de Or. c.* 50. Quod ſi Antipater ille Sidonius, quem tu probe Catule meminiſti. *Id. Fam.* 2. *ep.* 14. Probe ſcire. *Id. Att. l.* 13. De aquæductu probe fecisti. ¶ Apud Comicos cum omnibus ſenſibus conjungitur, idemque valet, ac valde, & omnino. *Plaut. Amph.* 1. 1. 262. Quem probe percuſſeris. *Id. ibid. v.* 116. Appotus probe. *Id. Capt.* 3. 4. 102. Pereo probe. *Ter. Adelph.* 3. 3. 65. Hoc vitio datur. Sy. Probiſſime.

Probianus, a, um, ad Probum aliquem, nomen propr. pertinens. *Lamprid. in Alex. Severo, c.* 40. Purpura, quæ vulgo Probiana dicitur, idcirco quod Aurelius Probus id genus muricis repperiſſet.

Probitas, atis, *bontà*, [illegible], Ger. *frommkeit*, Gal. *bonté*, Hiſp. *bondad*, [illegible], bonitas. *Cic. pro Planc.* Virtus, probitas, integritas in Candidato, non linguæ volubilitas, non ars, non ſcientia requiri ſolet.

Probiter, adv. idem, ac probe, apud vet. *Varro* apud *Non. c.* 11. *num.* 13. Seque opifice, non probiter ſtrepere.

Problēma, atis, n. *problema*, *queſtione*, [illegible], propoſitio interrogationem annexam habens. *Sueton. de illuſtr. Grammat. c.* 4. Inſtitutionum ad eloquentiam parandam quædam genera, ut problemata, periphraſes, allocutiones, &c.

Probo, as, avi, atum, a. 1. *provare*, *approvare*, *lodare*, בחן, שבח, Ger. *loben*, *ſchetzen*, Gal. *prouver*, *approuver*, Hiſp. *provar*, *alabar*, [illegible], meo judicio probum, ſeu rectum cenſeo, commendo. *Cic.* 2. *Fin.* Quod ne in ipſis quidem Philoſophis magnopere unquam probavi. *Idem Attic. l.* 9. Audio, a bonis viris hanc cunctationem noſtram non probari. *Id. in Parad.* Ea ſentit, quæ non probantur in vulgus. *h. e.* quæ vulgus non probat. ¶ Majorem vim habet, quam laudo. Nempe laudamus verbis, probamus animi ſententia. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 1. Teque, & iſtam rationem otii tui & laudo vehementer, & probo. ¶ Probare quoque pro perſuadere ponitur, ſeu efficere, ut quod facimus, vel dicimus, aliis probum rectumque videatur. Et tunc ſæpe conſtruitur cum accuſ. & dat. *Cic.* 1. *Verr.* Ut, ſi in hac cauſa noſtrum officium ac diligentiam probaverimus. *Id. pro Syll.* Si mei facti rationem vobis, conſtantiamque hujus officii ac defenſionis probavero. *Id. pro Leg. c.* 1. Qua in legatione & civibus, & ſociis ita ſe probavit, ut &c. hoc eſt mores ſuos, & naturam ita probatam reddidit. *Id. Att. l.* 14. Quibus de meo celeri reditu non probabam: ideſt qui cauſam mei reditus tam celeris non accipiebant. *Id. de Sen.* Mihi, & Flacco neutiquam probari potuit tam flagitioſa & tam perdita libido. ¶ Accipitur etiam pro argumentis demonſtrare, argumentando planum facere. *Cic.* 2. *de Orat.* Qui nullam unquam in illis ſuis diſputationibus rem defendit, quam non probarit. ¶ Item pro tentare, experimentum facere. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 70. *edit. Burman.* Mucronem cultri ad buccam probare.

Probŏle, es, f. [illegible], prolatio, emiſſio, editio, *Tertul. de præſcription. c.* 46. & *adverſ Prax. c.* 8.

Proboſcis, idis, f. *proboſcide*, [illegible], eſt, ut *Nonius* definit *c.* 1. *n.* 241. porrecta corporis pars inhærens naribus, quæ, excepto homine, in aliis animalibus invenitur, al. promuſcis. Eſt a [illegible], *ante*, & [illegible], *paſco*. *Varro* apud *Non.* Calvum eſſe factum ericium a pilis albis cum proboſcide. ¶ Speciatim dicitur de elephanti roſtro. *Plin. l.* 8. *c.* 7. Proboſcidem eorum facillime amputari, Pyrrhi præliorum experimentis patuit. *Flor. l.* 1. *c.* 18. Unius proboſcide abſciſſa, mori poſſe belluas oſtenderat.

Probroſe, adv. *con villania*, cum probro. *Gell. l.* 17. *c. ult.* Cum Demoſtheni, quod ingerat, probroſe objiceretur. Adde *Senec. controv.* 2.

Probroſus, a, um, *vituperoſo*, [illegible], Germ. *verweiſlich*, Gal. *plein d'injures*, *d'ignominie*, Hiſp. *denoſtado*, [illegible], ignominioſus. *Cic.* 3. *Verr.* Ut ſimul illam quoque ejus vocem probroſam agnoſcatis. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 68. Vita probroſus. *Id. Ann.* 14. *c.* 48. Factitare probroſa carmina adverſus principem. *Plin. l.* 22. *c.* 6. Quo nihil probroſius duco. *Lamprid. in Heliog. c.* 18. Probroſiſſimi mulier.

Probrum, i, *infamia*, *vitupero*, *villania*, [illegible], Germ. *ſchand*, Gal. *vilenie*, *injure*, Hiſp. *denueſto*, [illegible], quicquid virtuti conſentaneum non eſt. *Accius* apud *Feſt.* Qui, niſi probrum, omnia alia indelicta exiſtimant. Tranſtulit Siculum illinc, [illegible]. *Cic. pro Roſc. Amer.* Sumptus etiam cum probro atque dedecore. ¶ Fere autem uſurpatur pro ſtupro. Unde lex fuit apud Romanos, ut probrum virginis Veſtalis capite puniretur, *Feſto* teſte. *Plaut. Amph.* 2. 2. *ſc.* 2. *v.* 13. Nam Amphitruo actutum uxori turbas conciet, atque inſimulabit eam probri. *Suet. in Cæſ. c.* 41. Quam digredi a marito poſt biduum ſtatim dixerat, quamvis ſine probri ſuſpicione. ¶ Sumitur etiam pro infamia, dedecora, quod ex ſcelere conſequi ſolet. *Cicer. in Verr.* Quanto aliis probro turpius ſit, ſi re defenderit. *Terent. Phorm.* 5. 4. 8. Et in probro. ¶ Item pro convicio, maledicto, contumelia. *Cic. Att. l.* 11. Epiſtolas mihi legerunt plenas omnium in me probrorum. *Idem pro Cæl. c.* 18. Probrum alicui inferre. *Id.* 2. *de Orat. c.* 70. Probrum objicere. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 48. Probra reſpergi. ¶ *Gell. l.* 9. *c.* 2. Animalia ſtimulando ſparsa, atque probra. h. e. probroſa.

Probus, a, um, *buono* טוב, Ger. *fromb*, Gal. *bon*, Hiſp. *bueno*, [illegible], bonus, integer, religioſus, caſtus, officioſus. *Cic.* 2. *de Or.* Ut probi, ut bene morati, ut boni viri eſſe videantur. *Id. pro Cluent.* Neque hoc homine ſanctior, neque probior eſſe quiſquam poteſt. *Plin. l.* 2. *ep.* 6. Juvenis probiſſimus. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis, & tunc ponitur pro bene conſtituto, præſtanti, excellenti. *Cic.* 2. *Acad.* Si jam ex hoc loco proficiſcatur Puteolos probo navigio, bono gubernatore. *Id.* 1. *Off.* Sin in ipſo loco aliquod probi ingenii lumen eluceat. *Liv. l.* 29. *de argento.* Id quia probum non eſſe Quæſtores renuntiaverant. *Col. l.* 8. *c.* 2. Probus color. *Id. de arb. c.* 3. Probus ſapor. *Plaut. Poen.* Proba merx.

Procacia, æ, f. procacitas, audacia in petendo. *Auſon. ep.* 22. Quod nihil poſcente me abnuis, magis auget procaciam, quam retundit.

Procacitas, atis, *petulanza*, [illegible], Ger. *mutwil*, Gal. *effronterie*, Hiſp. *deſverguença*, [illegible], petulantia. *Cic. l.* 4. *de Rep.* apud *Non. c.* 1. *n.* 89. deducit a *procando*, ideſt poſcendo, his verbis: Itaque a petendo petulantia, a procando, ideſt poſcendo procacitas nominata eſt. *Id. in Salluſt.* Ne in idem incidam vitium procacitatis, quod huic objicio. *Id. ib.* Nam enim procacitate linguæ vitæ ſordes eluuntur.

Procaciter, adv. *petulantemente*, [illegible], protervo, petulanter. *Curt. l.* 8. *c.* 1. Finem procaciter orto ſermoni imponere. *Id. ib.* Procaciſſime patris tui memoriæ illudunt. *Liv. l.* 28. *c.* 24. Procacius ſtipendium flagitare, quam ex modeſtia militari.

Procalare, provocare. *Feſtus*.

Procapis, progenies, quæ ab uno capite procedit. *Feſtus*.

Procas, & Proca, æ, maſc. 1. [illegible], filius Aventini, decimus tertius Rex Albanorum. Habuit duos filios, Numitorem, & Amulium. Annos viginti tres regnavit. *Ovid.* 14. *Met. v.* 622. Jamque Palatinæ ſummam Proca gentis habebat. *Virg.* 6. *Æn. v.* 767. Proximus ille Procas, Trojanæ gloria Gentis.

Procatio, onis, f. actus procandi, & ad ſtuprum illiciendi. *Apul. in Apolog.* Cum in hoc ſtatu res eſſet, inter procationem matris, & metum filii.

Procax, acis, o. 3. *petulante*, [illegible], Ger. *geil*, Gal. *effronté*, Hiſp. *deſverguençado*, [illegible], petulans, qui alios vel factis, vel dictis lædit, qui inhoneſte, & impudenter loquitur, item qui impudenter petit. Nam *Non. c.* 1. *v.* 89. ex *Cic. l.* 4. *de Rep.* derivat a *procando*, ideſt poſcendo. Hinc *Feſtus* ait, meretrices procaces dici, quod aſſidue poſcant. *Cic. pro Cæl.* Ut non ſolum meretrix, ſed etiam procax videatur. *Suet. in Othone, c.* 2. In prima adoleſcentia prodigus & procax. *Colum. l.* 7. *c.* 3. In fœminas procacior. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 80. Procaciſſima lixarum ingenia. ¶ Transfertur etiam ad inanimata. *Virg.* 1. *Æn.* Pentuſque procacibus Auſtris, ideſt ſævientibus, vel impudentibus.

Procēdens, entis, o. partic. a procedo. *Cic.* 1. *Tuſc.* Quod ita eſſe dies declarat, quæ procedens ita mitigat, &c. ¶ Tempore procedente, eſt ſucceſſu temporis. *Plin. l.* 3. *ep.* 20. Ne procedente tempore ex ipſo remedio vitia naſcantur.

Procēdo, is, eſſi, eſſum, neut. 3. *procedere*, *andare innanzi*, [illegible], Ger. *herfürgehen*, Gal. *proceder*, *marcher avant*, Hiſp. *proceder*, [illegible], ultra cedo, ultra eo, progredior. *Cic.* 1. *de Divin.* Cum purpurea veſte proceſſit. *Id. in Brut.* Proceſſerat in Solem, & pulverem, non ut a militari tabernaculo, ſed ut e Theophraſti doctiſſimi hominis umbraculis. *Id. pro Sext. c.* 31. Huic ad urbem venienti tota obviam civitas cum lacrymis gemituque proceſſerat. ¶ *Naſcentem procedere in pedes*, idem eſt ac pedibus gigni, ideſt fœtum ita naſci, ut pedes ex utero priores emergant. *Plin. l.* 7. *c.* 8. In pedes procedere naſcentem, contra naturam eſt. ¶ Tranſlate ſumitur pro excurrere, prætereire. *Salluſt. in Jugurth.* Ubi plerumque noctis proceſſit. ¶ Item pro creſcere. *Cic. Famil.* 11. *epiſt.* 25. Altera jam pagella procedit. *Plin. l.* 8. *ep.* 6. Ambitio, & procedendi libido. h. e. ſuæ amplificandæ dignitatis. Rurſus *Cic.* 5. *Phil.* An hoc vidit puer, ſi ætate proceſſerit, non videbit? *Id. in Brut.* Is proceſſiſſet honoribus longius. ¶ Item pro pervenire. *Cic. de Senect. c.* 14. Uſque ad adoleſcentiam meam proceſſit ætate. ¶ Item pro proficere. *Cicer.* 3. *Fin.* Qui tum in Philoſophia, tum in optimo genere Philoſophiæ tantum proceſſeris. *Id.* 4. *Fin.* Qui natura, doctrinaque longe ad virtutem proceſſiſſent. ¶ Item pro bene, vel male cadere, ſive accidere, cedere. *Plaut. Capt.* 3. 1. 7. Nec aus minus procedat, quicquid facere acceperit. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 9. Omnia, ut ſpero, proſpere procedunt. *Cæl. Cic. l.* 8. *ep.* 12. Quibus cum parum procederet, ut &c. *Tacit. Ann.* 11. *c.* 60. Ut ferro graſſaretur, quoniam venenum non proceſſerat. Sic procedere conſilia dicuntur, quæ proſpere ſuccedunt, apud *Liv. l.* 25. *c.* 25. ¶ Item pro in utilitatem cedere, prodeſſe. *Cato R. R. c.* 148. Quot dies per dominum mora fuerit, quominus vinum deguſtet, totidem dies emptori procedent. ¶ Item pro ſimpliciter cedere, longe inferiorem eſſe. *Ovid. Heroid. epiſt.* 9. *v.* 109. Illi procedit rerum menſura tuarum: Cede bonis, hæres laudis amica tuæ. ¶ Item pro locum habere. *Pompon. l. ſi mulier, §. item ſi mulier, ff. ad S. C. Velleianum.* Et hoc procedit, ſive ipſe creditor emerit. ¶ Stipendia militibus procedere, eſt promerere numerari. *Liv. l.* 25. Iis perinde ſtipendia procederent, *correſſere le paghe*. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Tali dum pugnatur modo, lente ac paulatim proceditur. ¶ Procedere via, & ratione, *camminar con metodo*. *Cic.* 1. *Fin. c.* 8. Primum conſtituam, quid, & quale ſit id, de quo quærimus: non quo ignorare vos arbitrer, ſed ut ratione & via procedat oratio.

Proceleuſmaticus, m. 2. [illegible], pes ex quatuor ſyllabis brevibus conſtans, ut *Abiete*, *Retulerat*, &c. Aliqui dictum volunt a [illegible], *ante*, & [illegible], *jubeo*, quaſi primitus juſſum, eo quod in ſacris Minervæ carmen quoddam hoc pedum genere conſtans primo loco cani jubebatur. Hinc Proceleuſmaticum metrum, apud *Diomed. l.* 3.

Procella, æ, f. 1. *procella*, *tempeſta*, *burraſca*, [illegible], Ger. *ſtrumwind*, Gal. *tourmente*, Hiſp. *tormenta*, [illegible], eſt vis venti cum pluvia, ſed in mari potius, quam in terra, a *procellendo*, hoc eſt porro, ſive longe movendo, quia longe dimovet. *Serv. ad* 1. *Æneid. v.* 102. Stridens Aquilone procella. *Cic.* 1. *Offic.* Primum ab inanimis procellas, tempeſtates, naufragia, ruinas, incendia &c. ¶ Tranſlata accipitur pro moleſtia, perturbatione, ærumnis. *Cic. pro Cluent. cap.* 56. Vita tranquilla & quieta, remota a procellis invidiarum.

Procello, is, culi, ulſum, a. 3. *muovere*, [illegible], porro, ſive longe cello, hoc

all

eſt moveo, percutio, ab antiquo *cello*, quod a κέλλω, *moveo*. *Serv. in* 1. *Æn.* Procella eſt vis ventorum cum pluvia, ab eo quod omnia procellat, hoc eſt, moveat. Hæc *Servius*. Alia exempla ex *Plin. jun.* & *Plauto* V. in *Percello*.

Procelloſus, a, um, *procelloſo*, θυελλώδης, procellis plenus. *Liv. l.* 40. *c.* 2. Ver procelloſum eo anno fuit. *Ovid. Heroid. ep.* 2. Procelloſi venti. *Senec. Med. v.* 411. Mare procelloſum.

Procēre, adv. προμηκῶς, prolixe. *Cic.* 3. *de Or. c.* 59. Brachium procerius projectum, quaſi quoddam telum orationis.

Procĕres, um, m. 3. ἔξαρχοι, πρωταίτερχοντες, ut *Chariſius l.* 1. interpretatur, principes civitatis, a πρόεχω, *emineo*. Sed dicitur de viris primariis in quovis ordine. *Liv. l.* 8. *c.* 45. proceres Latinorum. *Lucan. l.* 7. *v.* 69. Proceres caſtrorum. *Silius l.* 11. *v.* 141. Proceres rerum Paulus, & Flaminius. *Virg.* 3. *Æn.* Delectos populi proceres. ¶ Tranſlate *Plin. l.* 9. *c.* 17. Nullum expirantem verſicolori quadam, & numeroſa varietate ſpectari, proceres gulæ narrant. ¶ Reperitur & in num. ſing. *Juven. ſat.* 8. *v.* 26. Agnoſco procerem. *Capitolin. in Maximino*, *c.* 2. In prima pueritia fuit, paſtor nonnunquam procer. ¶ *Servius ad* 1. *Æn. v.* 740. ſcribit, proceres etiam dici eminentes trabium partes, hoc eſt mutulos.

Procerĭtas, atis, *lunghezza*, μῆκος, prolixitas, ſtaturæ altitudo, a *procerus*. *Cic. de Sen. c.* 17. Proceritates arborum. *Plin. l.* 2. *c.* 78. Proceritas corporum. *Apul. l.* 5 *A. A.* Proceritas ſpatii. h. e. longitudo. *Cic. in Orat. de Oratione*. Plus omnino numerus tum incitatina brevitate pedum, tum proceritate tardius. h. e. cum plures ſyllabæ producuntur.

Procerĭtūdo, inis, f. proceritas. *Solin. c.* 1. (*al.* 5.) Sobolem noſtri temporis decus veteris proceritudinis perdidiſſe.

Procerrĭtus, a, um, νυμφόληπτος, malo ſpiritu afflatus, furioſus. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 25. Neque nos populus procerritus inſectabit lapidibus. Rectius aliæ editiones *pro cerritis*. h. e. tanquam cerritos lapidibus inſectabit.

Procerŭlus, a, um, adject. *lunghetto*. *Apul. l.* 2. *Florid.* Procerula læva diſtantibus digitis.

Procērus, a, um, *lungo*, *alto*, גבוה, Ger. *hoch*, Gal. *long*, *haut*, Hiſp. *largo*, *alto*, ἐπιμήκης, prolixus, in longitudinem, vel altitudinem productus, a προέχω, *emineo*. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 5. Procero corpore ſues. *Sueton. in Calig. c.* 47. Gallus quiſque proceriſſimus ad pompam triumphi lectus. *Horat. l.* 3. *carm. od.* 25. Proceras manibus vertere fraxinos. *Cic.* 3. *de Orat.* Poſt anapæſtus procerior quidam numerus effloruit. *Id.* 1. *de Leg. c.* 3. Sic nos inter has proceriſſimas populos, in viridi, opacaque ripa ambulantes, &c. ¶ Proceræ ſyllabæ ſunt, quæ longam vocalem habent. Ita *Diomed. l.* 1. *ex Varrone*, *pag.* 423. *Putſch.*

Procesſio, onis, f. idem quod proceſſus. *Cic. pro Leg. Man. c.* 9. Ex iis locis a militibus noſtris reditus magis maturus, quam proceſſio longior quærebatur. Alii leg. *proceſſus*. *Veget. l.* 2. *de R. milit. c.* 22. Cornicines canunt, quoties in omnibus exercitiis, & proceſſionibus cuſtoditur. *nelle marchie*.

Proceſſus, a, um, particip. paſſiv. a procedo, *avanzato*. *Hirt. de B. Afric. c.* 75 Cæſar proceſſus a ſuis caſtris. Alii rectius *progreſſus*. *Scribon. Larg. Compoſit.* 100. In proceſſa ætate.

Proceſſus, us, m. *progreſſo*, הצלחה, Germ. *fürgang*, Gal. *avancement*, Hiſp. *proceſſo*, πρόβασις, progreſſus, progreſſio. *Cic. in Brut.* Itaque tantos proceſſus efficiebat, ut evolare, non excurrere videretur. *Suet. de Cl. Grammat. c.* 10. Se in Græcis literis magnum proceſſum habere. ¶ Item pro eventu, & ſucceſſu. *Sen. ep.* 126. Queruntur & de conſiliis, & de proceſſibus ſuis.

Proceſtrium, ii, n. Proceſtria apud *Feſtum* dicuntur loca aperta in ædificiis, vel in muro, in quæ proceditur (*loggie*, *altane*). Ælius proceſtria dixit eſſe ædificia extra portam. Artorius propugnacula quæ ſunt ante caſtra. Hæc *Feſtus*. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Poſt hanc cubiculum cum proceſtrio, altitudine æſtivum, munimentis hibernum. Alii leg. cum *procœtone*.

Prochoſagrĭos, πρόχος ἄγριος, herba ſaxifraga. *Apul. de herb. c.* 97.

Prochyta, æ, ſeu Prochyte, es, f. 1. *Prochita*, *Procida*, Προχύτη, inſ. Regni Neapolitani, in mari Tyrrheno, in ora Campaniæ, in ſinu Puteolano, Ænariæ proxima, anguſto freto diſcreta, cui olim juncta fuiſſe putatur. Dicta eſt Prochyta quaſi profuſa, a προχέω, *profundo*, quod emerſerit provolutis in mare montibus. Narrant enim Ænariæ, ſeu Inarimes vicinæ inſulæ montem terræmotu concuſſum inſulam hanc fudiſſe. *Plin. l.* 2. *c.* 88. & *l.* 3. *c.* 6. Sed *Dionyſius l.* 1. ſcribit, Prochytam dictam eſſe a nutrice Æneæ ejuſdem nominis. *Virg.* 9. *Æn.* Tum ſonitu Prochyta alta tremit.

Procidentĭa, æ, f. πρόπτωσις, actus procidendi, abſceſſus, genus morbi, cum pars quædam corporis prolabitur extra ſuum locum naturalem. Itaque procidentia oculi dicitur, cum ingens inflammatio tanto impetu erumpit, ut oculos ſua ſede propellat. Ita deſcribitur a *Celſo l.* 6. *c.* 6. Procidentia ani, ſeu ſedis eſt, cum rectum inteſtinum extra ſedem procidit. Sic procidentia vulvæ, uteri, &c. *Plin. l.* 23. *c.* 9. Myrtus utilis procidentiæ vulvarum. ¶ Uſurpatur & in plur. numero, & neutro genere. *Id. l.* 24. *c.* 11. Radix roſmarini ſanat procidentia ſedis.

Procĭdo, is, idi, caſum, n. 3. *cadere*, *gittarſi a terra*, נפל, Ger. *niderfallen*. Gal. *tomber*, Hiſp. *caer*, *echarſe a los pies*, προπίπτω, pronus cado, procumbo. *Liv. l.* 31. Muri quoque pars ariete incuſſo ſubruta, multis jam locis procideret. *Plin. l.* 16 *c.* 5. Glandem in alienum fundum procidentem liceat colligere. *Horat. Epod.* 17. Poſtquam rex procidit pervicacis ad pedes Achillei. ¶ Procidere etiam dicuntur membra quædam corporis, quæ morbo, aut ictu, aut alia de cauſa naturalem ſitum exeunt. V. *Procidentia*. *Plin. l.* 20. *c.* 20 Portulaca imponitur, ſi procidant oculi, foliis tritis cum corticibus fabæ. *Id. l.* 23. *c.* 6. Decocto cotoneorum foventur, ſi procidant vulvæ, & interanea.

Procĭdŭus, a, um, quod procidit. *Plin. l.* 20. *c.* 20. Infantium cerebro imponitur, umbilicoque procidua. *Id. l.* 25. *c.* 20. Sedes procidua. h. e. Procidentia laborans. V. *Procidentia*.

Procīre, eſt poſtulare, petere. *Liv. apud Feſt.* Matrem procitum plurimi venerunt.

Procinctus, a, um, *in procinto*, παρεσκευασμένος, paratus, expeditus, partic. a procingor, ut Claſſis procincta. *Feſt.* Procincta claſſis dicebatur, cum exercitus cinctus erat Gabino cinctu, confeſtim pugnaturus. Vetuſtius enim fuit multitudinem hominum, quam navium, claſſem appellari. *Id. alio loco*, Procinctam claſſem, id eſt paratam ad bellum militum multitudinem, Diali Flamini videre non licuit. *Gell. l.* 1. *c.* 11. Cum procinctæ igitur claſſes erant, & inſtructa acies.

Procinctus, us, m. *procinto*, *apparecchio*, παρασκευή, παρασκευασία, apparatus bellicus, illa præparatio, quæ fit ab iis, qui in expeditionem profecturi ſunt, aut ad prælium exituri, & generatim quicquid paratum eſt, antequam aliquid fiat. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ex quo in procinctu teſtamenta perierunt. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Ad procinctum tendere. ¶ In procinctu ſtare, eſt accinctum eſſe. *Quintil. l.* 12. *c.* 9. Quemque armatum ſemper, ac velut in procinctu ſtantem. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. Hinc in procinctu facere, pro expedite, & celeriter. *Ovid. l.* 2. *de Ponto*, *el.* 9. Hæc in procinctu carmina facta puta. ¶ Hinc etiam dicimus, nos habere aliquid in procinctu, quod nobis paratiſſimum ſit, & expeditiſſimum. *Quintil. l.* 10. *cap.* 1. Niſi tanquam in procinctu paratam quidem ad omnes caſus habuerit eloquentiam.

Procĭeo, provoco, laceſſo. *Feſtus*.

Procitum teſtamentum dicebatur, veluti procatum, provocatum, id eſt irritum, ruptum. *Feſtus*.

Proclamatĭo, onis, f. actus proclamandi. *Leg.* 13. *Dig. de liberali cauſa*. Proclamatio ad libertatem. *Quintil. declam.* 58. *c. penult.* Terci proclamatione diſcutere aliquem.

Proclamātor, oris, m. ἀνακράκτης, qui proclamat, declamator. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 46. Non cauſidicum neſcio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc ſermone noſtro conquirimus.

Proclāmo, as, a. 1. *proclamare*, *gridare*, צעק, Ger. *auſſruffen*, Gal. *crier*, Hiſp. *proclamar*, ἀναβοάω, palam, & valde clamo, vociferor. *Cic.* 7. *Verr. c.* 45 Adſunt, defendunt, proclamant, fidem tuam, quæ nuſquam erat, nec unquam fuit, proclamant. *Liv. l.* 1. *c.* 56. Patre proclamante, ſe filiam jure cæſam judicare. *Lucio l.* 42. *Dig. de liberali cauſa*. Si ſervum ad libertatem proclamavit. *Paul. l.* 3. *Dig. de acquir. poſſeſſ.* Si ex poſſeſſione ſervitutis in libertatem proclamaverit.

Proclīnatĭo, onis, f. inclinatio in anteriorem partem, curvatura. *Vitruv. l.* 5. *c.* 12. Tunc proclinatio ea impleatur arena. *Id. l.* 7. Ne ſtructuræ habeant ulla in parte proclinationes.

Proclīnātus, a, um, adject. inclinatus, *piegato*. *Vitruv. l.* 2. *c. ult.* Curvatura montis proclinata ad mare. *Id. lib.* 5. *cap.* 12. Proclinaturo latus. ¶ Tranſlate *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 42. Adjuvat rem proclinatam Convictolitanis, plebemque ad furorem impellit.

Proclīno, as, a. 1. *inchinare*, κατακλίνω, inclino. *Colum. l.* 7. *c.* 10. Quam in partem proclinentur. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 11. Tum mare in hæc magnus proclinet litora Nereus.

Proclīvis, & ve, a. 3. *chinato*, *chino*, Germ. *geneigt*, Gall. *enclin*, *penchant*, Hiſp. *acoſtado*, *inclinado*, ἐπίκλινος, pronus, inclinatus, a *pro*, & *clivus*. *Liv. l.* 3. Eo pelli poſſe per proclive facilius rati. ¶ Tranſlate uſurpatur pro propenſo, præſertim ad aliquod vitium. *Ter. Andr.* 1. 1. 50. Ita ut ingenium eſt omnium hominum ab labore proclive ad libidinem. *Sil. l.* 13. Sceleri proclivis egeſtas. *Cic. Tuſc.* 4. 12. 37. Alii ad alios morbos procliviores ſunt. *Quintil. l.* 4. *c.* 5. Circa aliquid proclivior. ¶ Item pro facili. Nam difficilis eſt per clivum aſcenſus, at facilis a vertice deſcenſus. *Cic.* 2. *Offic. c.* 20. Sed cum in hominibus juvandis aut mores ſpectari, aut fortuna ſoleat, dictu quidem eſt proclive. ¶ Hinc *in proclivi eſſe*, eſt facile, & in promptu eſſe. *Ter. Andr.* 4. 2. 18. Sed ſi id non poterit, id faciam, in proclivi quod eſt, per me ſtetiſſe ut credat. *Salluſt. ad Cæſ. de rep. ordin. orat.* 2. Alia omnia in proclivi erunt.

Proclīvĭtas, atis, *diſteſa*, *inclinazione*, Ger. *neigung*, Gal. *panchant*, Hiſp. *inclinacion*, ἐπίκλισις, inclinatio, declivitas. *Hirt. de B. Afric. c.* 37. Inde paululum proclivitatem digreſſus, propter mare legiones ducit. ¶ Tranſlate eſt propenſio in rem aliquam, præſertim vitioſam. Nam in rebus bonis, & laudabilibus proprie facilitas dicitur. *Cic. l.* 4. *Tuſc. c.* 12. Atque hæc aliorum ad alios morbos proclivitas late patet. *Et infra*. Hæc igitur proclivitas ad ſuum quodque genus a ſimilitudine corporis ægrotatio dicitur, dum ea intelligatur ad ægrotandum proclivitas. Sed hæc in bonis rebus, quod alii ad alia bona ſunt aptiores, facilitas nominetur, in malis proclivitas, ut ſignificet lapſionem. Hæc Cicero.

Proclīvĭter, adv. ἐπικλινῶς, inclinate, propenſe. *Cic.* 5. *Fin.* Facilius, & proclivius ad laudem nobilitatis pervenient. *Id.* 5. *Fin. c.* 28. Proclivius currit oratio: venit ad extremum. *Gell. l.* 1. *c.* 6. Facile, & procliviter perſuaſit.

Proclīvĭum, ii, n. proclivitas. *Claudian. l.* 1. *de laudib. Stilic. v.* 23. Ipſaque Pierios laſſant proclivia currus Laudibus innumeris.

Proclīvus, a, um, adject. proclivis. *Senec. in Apocolocynt. verſus fin.* Omnia procliva ſunt; facile deſcenditur. *Plaut. Mil.* 4. 2. 87. Feciſti mihi modo ex proclivo palam rem. h. e. rem mihi facile aperuiſti. *Lucret. l.* 6. *v.* 728. Et proclivus item fiat minus impetus undis.

Proclūdo, is, a. 3. idem quod claudo, concludo. *Pallad. Februar. tit.* 26. Curabit autem, ut fœtus proprios cum unaquaque procludat.

Proclus, m. 2. Πρόκλος, vir Lycius, Philoſophus Platonicus, diſcipulus Syriani. Præfuit Scholæ Athenienſi. Scripſit plura in Grammatica, & Philoſophia, commentarios in totum Homerum, in Heſiodi ἔργα, καὶ ἡμέρας, in Remp. Platonis, præterea contra Chriſtianos Epicheremata duodeviginti. Hic eſt Proclus ille, qui poſt Porphyrium ſecundus contra nos latravit: adverſus quem Joannes cognomento Grammaticus ſcripſit Apologiam, affirmans, eum, quanquam in rebus Græcanicis magnum, ſtultum tamen eſſe, & in hac parte indoctum. Fuit præceptor M. Antonini Imp. Eum Antoninus ad Conſulatum uſque provexit. Ejus diſcipulus, & ſucceſſor fuit Marinus Neapolitanus. *Suid.*

Proco, as, a. 1. & procor, aris, d. 1. peto, poſco. *Cic.* 4. *de Rep. apud Non. c.* 1. *n.* 89. Itaque a petendo petulantia, a procando, id eſt poſcendo procacitas nominata eſt. *Feſt.* Procari, poſcere, unde procaces meretrices ab aſſidue poſcendo: & proci uxorem poſcentes in matrimonium. ¶ *Varr. l.* 5. *de L. L.* Poſcere, procare dicturo. ¶ Significat etiam blande poſcere, adulando petere. *Senec. in præfat. l.* 4. *Q. nat.* Plancus aiebat non eſſe occulte, nec ex diſſimulato blandiendum: perit, inquit, procari, ſi latet.

Procœton, onis, m. *anticamera*, προκοιτών, locus ante cubitulum, a πρό, *ante*, & κοίτη, *cubile*. *Plin. lib.* 2. *ep.* 17. Huic cubiculo aliud, & procœton communi pariete junguntur.

Proconneſĭus, a, um, adject. ad Proconneſum pertinens, ut Proconneſium marmor. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8.

Proconnēſus, ſeu, & melius, Præconneſus, *Marmora*, inſ. parva Propontidis, inter Cyzicum ad Or. & Helleſpontum ad Occid. patria Ariſteæ Poetæ. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Proconſul, is, m. *Proconſole*, *Viceconſolo*, ἀνθύπατος, qui cum poteſtate Conſulari ad aliquam provinciam adminiſtrandam mittebatur, a *pro*, & *Conſul*, quod eſſet loco Conſulis, ſeu Conſulis vice fungeretur. Hanc nominis cauſam eſſe ex eo cognoſcimus, quod non tantum dicebatur *Proconſulem eſſe*, ſed etiam, & quidem uſitatius *pro Conſule*: qua de re V. *Manut. in princip. commentar. in Cicer. epiſt. ad Famil.* *Cicero* 2. *de Div.* Quam multi ſunt anni, cum bella a Proconſulibus, & Proprætoribus adminiſtrentur? *Id. pro L. Man.* Cum quidem tempore cum eſſet non nemo in Senatu, qui diceret, non oportere mitti hominem privatum pro Conſule, L. Philippus dixiſſe dicitur, non ſe illum ſua ſententia pro Conſule, ſed pro Conſulibus mittere. Tanta in eo Reip. bene gerendæ ſpes conſtituebatur, ut duorum Conſulum munus unius adoleſcentis virtuti committeretur. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 18. Cum Proconſul in Ciliciam proficiſcens Athenas veniſſem. *Tacit.* 4. *Ann. cap* 23. Proconſul ejus anni P. Dolabella. *Id.* 15. *Ann. c.* 22. Proprætoribus, proconſulibus. ¶ *Ulp. l.* 14. *ff. de Off. Proconſ.* Proconſules non amplius, quam ſex faſcibus utuntur. ¶ Fere qui conſulatum priore anno geſſerat, poſteriore ad provinciam adminiſtrandam proconſul mittebatur, cujus rei paſſim occurrunt exempla: apud *Livium* tamen *lib.* 3. *c.* 4. legimus, in magno Reipublicæ periculo, T. Quintium privatum proconſulem in provinciam miſſum, ut ſubſidio caſtris obſeſſi conſulis eſſet.

Proconſulāris, & re, a 3. ἀνθυπατικός, ad Proconſulem pertinens. *Gell. l.* 3. *c.* 14. Cum provinciam Africam Proconſulari imperio meus dominus obtineret.

Proconſulātus, us, m. ἀνθυπατεία, dignitas Proconſulis. *Plin. l.* 14. *c.* 22. Ad Proconſulatum uſque ex Præturæ honoribus geſtis.

Procor. V. Proco.

Procraſtinatĭo, onis, *dilazione*, ἀναβολή, dilatio. *Cic.* 6. *Phil. c.* 3. Nam cum pleriſque in rebus gerendis tarditas, & procraſtinatio odioſa eſt &c.

Procraſtĭno, as, a. 1. *prolungare di giorno in giorno*, אחר, Ger. *lenger ſparen*, Gall. *differer*, Hiſp. *dilatar*, ἀναβάλλομαι, diem de die trabo, differo. *Cic. pro R. Am. c.* 9. Rem differre quotidie, ac procraſtinare iſti cœperunt. ¶ Et paſſive *Id. Verr.* 6. *c.* 45. Res non procraſtinatur. *Gell. l.* 17. *c.* 10. Quæ procraſtinata ſunt ab eo.

Procreatĭo, onis, παιδοποιΐα, generatio. *Cic.* 1. *Tuſc. cap.* 14. Quid procreatio liberorum? quid propagatio nominis? *Id.* 2. *Div. c.* 46. Diſſimilitudo locorum diſſimiles hominum procreationes habet.

Procreātor, oris, maſc. γεννήτης, genitor, parens. *Cic. de Univ. c.* 8. Animum igitur cum ille procreator mundi Deus ex ſua mente, & voluntate genuiſſet. *Id.* 4. *Fin. c.* 7. A procreatoribus amati.

Procreātrix, icis, f. παιδοποιήτρια, genitrix, parens. *Cic.* 1. *de Or. c.* 3. Neque te fugit laudandarum artium omnium procreatricem quandam, & quaſi parentem eam, quam Philoſophiam Græci vocant, &c.

Pro-

Digitized by Google

Procreātus, a, um, nom. ex particip. genitus. *Cic.* 3. *Fin. c.* 19. Ut naturæ & procreari vellet, & diligi procreatos non curaret.

Procrĕo, as, a. 1. *generare*, γεννάω, genero, efficio. *Cic.* 3. *Fin.* Uentrem ſibi adjungere, & ex tu liberos procreare. *Id. de Senect. c.* 15. Terra ex minutiſſimis ſeminibus tantos truncos procreat. ¶ Procreare alicui periculum, h. e. intentare, moliri. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 22. Si mihi periculum procrearetur ab eo, quem &c. Al. leg. *crearetur*.

Procreſco, is, n. 3. idem ac creſco. *Lucr. l.* 2. *v.* 566. Et res progigni, & genitas procreſcere poſſe.

Procris, is, f. Πρόκρις, filia Erichthei Regis Athenienſium, ſoror Orithyæ, uxor Cephali, qui eam in ſilvas ſecutam, eodem telo, quod ab ipſa dono acceperat, putans feram eſſe, interfecit. *Ovid. Met.* 7.

Procruſtes, m. 3. Προκρούστης, latro inſignis in Attica regione, ſuper Cephiſum & latrocinia exercens, qui cogebat hoſpites in lectum aliquem aſcendere, qui ſi longiores fuiſſent, pars ſupereminens amputabatur, ſi breviores, vi extendebantur, a qua re etiam nomen illi inditum putant. Hunc poſtea Hercules, vel, ut alii ſcripſere, Theſeus interfecit. *Ovid.* 7. *Met. v.* 438. Vidit & immitem Cephiſias ora Procruſtem.

Procubĭtor, oris, m. *guardia*, φρουρός, qui noctu cuſtodiæ cauſa excubat, cum caſtra hoſtium in proximo ſunt. *Feſt.*

Procŭbo, as, bui, bitum, n. procumbo, jaceo. *Virg.* 3. *Georg. v.* 145. Speluncæque tegant, & ſaxea procubet umbra. Aliqui legunt *protegat*.

Procūdo, is, di, ſum, a. 3. *aſſottigliare*, *aguzzare battendo*, σφυρηλατῶ, cudendo extenuo, probe cudo, exacuo. *Virg.* 1. *Georg. v.* 261. Durum procudit arator Vomeris obtuſi dentem. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro perficere. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 30. Non ſolum acuenda nobis, neque procudenda lingua eſt. *Horat. l.* 4. *od.* 15. Ire procudit enſes. ¶ Ponitur etiam pro generare, aut invenire. *Lucr. l.* 5. *v.* 854. Nec potuiſſe propagando procudere prolem. *Id. l.* 3. *v.* 1095. Nec nova vivendo proceditur ulla voluptas. ¶ Procudere dolos, eſt, artificioſe machinari. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 20. Hic mihi locus eſt; procudam ego hodie hinc multos dolos.

Procul, adv. *di lontano*, *da lungi*, מרחוק, Germ. *fernen*, Gall. *de loin*, Hiſp. *de lexos*, πόῤῥω, longe, quaſi porro ab oculis, ut ait *Serv. in* 3. *& 6. Æn. Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 48. Tum fumi incendiorum procul videbantur. ¶ Dicitur & de loco minus longinquo. *Virg. Ecl.* 6. Serta procul tantum capiti delapſa jacebant. ¶ Sæpe conjungitur cum aliis adverbiis, *hinc*, *iſtinc*, *illinc*, *inde*, *aliunde*, ut Procul hinc, ideſt longe ab hoc loco. *Ter. Hec.* 4. 3. Procul hinc ſtans. *Cic. pro Mil.* Sciebat Pompejum eſſe procul inde. *Id.* 4. *Verr.* Non quæſivit procul aliunde. ¶ Interdum etiam conjungitur cum longe. *Plaut. Curc.* 2. 2. 11. Procul ſedere longe a me. ¶ Eſt etiam præpoſitio, ut Grammatici ajunt, deſerviens abl. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 6. *ex quadam porta*: Multi ſuam rem bene geſſerunt, & publicam patria procul. *Quintil. l.* 7. *c.* 2. Procul a literis. *Ter. Adel.* 3. 2. Mihi conſcia ſum, a me culpam hanc eſſe procul. ¶ Frequenter recipit præp. *a*, vel *ab*. *Cic.* 2. *Acad.* Cæleſtia procul eſſe a noſtra cognitione. ¶ *Procul dubio*, eſt certe, profecto. *Suet. in Claud.* Reliquit filium nemini gentis ſuæ procul dubio præferendum. ¶ *Procul vero*, eſt longe a veritate. *Col. in præf. l.* 1. Nam illud procul vero eſt, quod plerique crediderunt. ¶ *Procul errare*, eſt longe errare, *fallar de groſſe*. *Salluſt. in Jugurtha*. Ceterum homines ſuperbiſſimi procul errant. ¶ *Procul eſte*, *procul hinc*, ſolemnis erat formula, qua ante ſacra prophanos ejiciebant. *Virg.* 6. *Æn. v.* 258. Procul o, procul eſte prophani. *Silius l.* 17. *v.* 26. Et procul hinc, moneo, procul hinc quæcumque prophanæ.

Proculcătio, onis, f. conculcatio. *Plin. l.* 8. *c.* 18. Obturbata proculcatione prius aqua. Alii leg. conculcatione. *Seneca*. Ruina, & proculcatio.

Proculcātor, oris, m. Proculcatores in militia dicuntur, qui agmen præeuntes, itinere explorant, & hoſtium progreſſus, *forieri*. *Ammian. l.* 27. *c.* 23. Inveniri poſſe aliam viam, quam inſpexere proculcatores. Al. leg. *procurſatores*.

Proculcātus, a, um, calcatus, pedibus preſſus. *Plin. l.* 8. *c.* 50. *de duabus capris*. Alteram decubuiſſe, alteram proculcatæ ſupergreſſam.

Proculco, as, a. 1. *conculcare*, καταπατέω, protero, progrediendo, vel agendo conculco. *Col. l.* 2. *c.* 20. Nam a pecudibus legumina proculcantur. ¶ Tranſlate *Senec. in Theb. v.* 293. Qui fata proculcavit, h. e. contempſit.

Proculiuno, as, &

Proculio, is, idem ſunt ac promitto, apud veteres, teſte *Feſto*, & *Paulo*.

Procŭlus, m. 2. Πρόκλος, qui natus eſt patre peregrinante, vel, ut aliis placet, qui a parentibus ſenibus genitus eſt, a procul. *Feſtus*: Proculum inter cognomina eum dicunt, qui natus eſt patre peregrinante a patria procul: Proculos ſunt qui credunt ideo dictos, quia patribus ſenibus, quaſi procul progreſſis ætate, nati ſint.

Procumbo, is, cubui, bitum, n. 3. *giacere in terra*, השתחוה, Ger. *niderligen*, Gal. *etre couché*, *s'incliner*, Hiſp. *abaxarſe*, *inclinarſe*, κατακλίνομαι, proclivis jaceo, humi jaceo. *Liv. l.* 1. Ipſum teſſum via procubuiſſe. ¶ Item cadere, proſterni, *cadere*. *Curt. l.* 9. *c.* 5. Procumbens ad genua. *Virg.* 5. *Æn.* procumbit humi bos. *Ovid. Heroid. ep.* 12. Procumbere ante pedes. *Id.* 13. *Met.* Genibus alicujus procumbere. *Martial. l.* 1. *ep.* 61. Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos! ¶ Significat etiam inclinari, vergere. *Lucan. l.* 3. Taxi procumbentes. *Plin. l.* 16. *c.* 36. *de calamis aquaticis*. Deſinunt veſtire, procumbuntque.

Procupīdo, inis, m. amor antecepus. *Minuc. Felix in Octav.* Movet etiam in nos procupidinem amoris. Alii aliter legunt.

Procuratio, onis, *amminiſtrazione*, διοίκησις, adminiſtratio, gubernatio. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 2. Qui omnino nullam habere cenſerent rerum humanarum procurationem Deos. *Id. pro Sext. cap.* 30. publici negotii procuratio. ¶ Sumitur etiam pro expiatione. *Cic.* 1. *de Div. c.* 45. Ut ſue plena procuratio fieret.

Procuratiuncŭla, æ, f. parva procuratio. *Senec. ep.* 31. Quæ tamen omnia tranſiſti procuratiunculæ pretio.

Procurātor, oris, maſc. *procuratore*, ἐπίτροπος, negotiorum geſtor, qualis eſt ille, cujus opera in litibus utimur. *Ulp. l.* 13. *Dig. tit.* 3. *de procur. & defenſ. l.* 1. Procurator eſt, qui aliena negotia mandato domini adminiſtrat. *Cic. pro Quinct.* Libellos Sex. Alphenus procurator P. Quinctii dejicit. *Id. Att. l.* 4. Agere per procuratorem. *Id.* 1. *de Orat.* Mandare aliquid procuratori de agricultura, *al Fattore*. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, ut procurator regni, hoc eſt, qui regnum adminiſtrat, rege mortuo, vel adhuc puero, apud *Cæſ. l.* 3. *B. C. c. ult.* ¶ Procuratores provinciæ dicebantur, qui a Cæſare mittebantur in quaſdam minores provincias, in quas nec Legati, nec Proprætores mitti mos eſſet: horum præcipuum munus erat tributa exigere, & fiſci rationem habere. Hinc Veſpaſianus, apud *Suet. in ejus vita*, c. 16. dicebat, ſe procuratoribus uti pro ſpongiis.

Procuratorius, a, um, quod ad procuratorem ſpectat. *Ulp. lib.* 3. *Dig. tit.* 3. Siquis, cum procuratorio nomine condemnatus eſſet.

Procuratrix, icis, f. *procuratrice*, ἐπίτροπος, quæ procurat, gubernatrix. *Cic.* 4. **Procuratus**, a, um. *Apul. l.* 1. *de Dogmat. Platon.* Valetudo procurata ſalubritas. *Fin. c.* 7. Sapientia totius hominis cuſtos & procuratrix.

Procūro, as, avi, atum, a. 1. *procurare*, *amminiſtrare*, διοικέω, eſt curare, gubernare, diligenter rem ſuam, vel alienam adminiſtrare. *Plaut. Pœn. prol. v.* 28. Nutrices pueros, infantes minutulos domi procurent. *Id. Trucul.* 2. 4. 60. Tu te hic quaſi pro puerpera procurat. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 24. Is procurat rationes, negotiaque Dionyſii noſtri. *Id.* 1. *Acad.* Procurantem cæleſtia maxime, deinde in terris ea, quæ pertinent ad homines. ¶ Procurare arbores, eſt adhibita diligentia excolere, & providere, ut creſcant. *Cato c.* 43. Eodem modo ceteras arbores procurato. ¶ Aliquando eſt expiare, purgare. *Cic.* 2. *de Div.* Quemadmodumque ea procurentur, atque expientur. *Id. ib. l.* 1. Procurare monſtra. ¶ Interdum præeſſe. *Leg.* 86. *Dig. de acquir. & amiſſ. hered.* Pannonius Avitus cum in Cilicia procuraret.

Procurro, is, curri, & procucurri, curſum, n. 3. *correre innanzi*, προτρέχω, ultra, ſive longe curro, velociter curro. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 93. Cum milites infeſtis pilis procurriſſent. *Liv. l.* 34. *c.* 2. Procurrere in publicum. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 4. Procurrere vitæ ſpatium inoffenſo pede. *Horat. Epod.* 16. In mare procurrit Apenninus. h. e. protenditur. *Ovid.* 5. *Æn.* Infelix ſaxa in procurrentibus hæſit. h. e. prominentibus.

Procurſatio, onis, f. actus procurſandi, *ſcaramuccia*. *Liv. l.* 28. A quibus ubi per procurſationem commiſſa pugna eſſet. *Id. l.* 22. *c.* 44. Annibal dirigit aciem, laceſſitque Numidarum procurſatione hoſtes.

Procurſātor, is, m. qui procurſat. *Liv. l.* 42. *c.* 64. Breve certamen levis armaturæ maxime cum procurſatoribus fuit.

Procurſio, onis, f. excurſio, digreſſio. *Quintil. l.* 4. *c.* 3. Non ſemper eſt neceſſaria poſt narrationem illa procurſio.

Procurſo, as, avi, atum, n. 1. *correr innanzi*, *ſcaramucciare*. *Liv. l.* 27. *c.* 2. Ibi per dies aliquot cum ab ſtationibus procurſaretur. *Plin. l.* 8. *c.* 5. Procurſantibus inter eos qui laceſſerent.

Procurſorius. V. Præcurſorius.

Procurſus, us, m. *ſcorrería*, actus procurrendi, procurſatio, *ſcaramuccia*. *Liv. l.* 22. *c.* 41. Tumultuario prælio, ac procurſu magis militum, quam ex præparato, aut juſſu imperatorum orto. *Stat.* 4. *Theb. v.* 787. ſternit procurſibus herbas. *Plin. l.* 5. *c.* 10. *de figura Alexandriæ urbis*: Ad effigiem Macedonicæ chlamydis, dextra lævaque anguloſo procurſu. h. e. extenſo in anteriorem partem.

Procurvo, as, a. 1. idem quod curvo. *Tertul. in Geneſ. c.* 1. Pomiferique ſimul procurvant brachia rami. *Stat.* 6. *Theb. v.* 853. celſum procurvat Agyllea Tydeus Summiſſus tergo.

Procurvus, a, um, ἐπικαμπής, curvus, valde curvus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 421. Neque illæ Procurvam expectant falcem. *Id.* 5. *Æn. v.* 765. curva litora.

Procus, ci, m. μνηστήρ, matrimonii petitor, qui virginem aliquam, aut viduam petit in matrimonium, a *procando*, ideſt poſcendo. *Feſt.* & *Non. Virg.* 4. *Æn.* Rurſus ne procos irriſa priores Experiar? ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Cic. in Brut. c.* 96. Hos ignotos, & impudentes procos repudiemus. ¶ In ſing. num. *Claudian. de nupt. Honor. & Mar. v.* 32. faſtigia ſupplex Depoſui, geſſique procum. ¶ In plurali genitivo *procum* rectius dici, quam *procorum* teſtatur *Cic. in Orat. c.* 46. *his verbis*: Jam ut cenſoriæ tabulæ loquuntur, fabrum & procum audeo dicere, non fabrorum, & procorum. ¶ Proci interdum ſunt iidem, qui proceres. *Feſt.* Procum patricium, in deſcriptione claſſium, quam fecit Servius Tullius, ſignificat procerem. Hæc *Feſtus*. Eundem ſenſum habes in verbis *Cic.* modo allatis.

Procuſtes. V. Procruſtes.

Procyon, onis, m. 3. Προκύων, præcanis, ſive, ut *Cicero* transfert *l.* 2. *de nat. Deor. c.* 44. antecanis, vel anticanis, ſignum cæleſte, diverſum a Cane Sirio, ſive Canicula, conſtans ex duabus ſtellis, a πρὸ, *ante*, & κύων, *canis*, quod Caniculæ ortum præcedit. Nam Procyon exoritur Idibus Julii, ideſt die 15. Julii, mane, Canicula autem apparet 7. Cal. Auguſti, ideſt die 26. Julii. *Col. l.* 11. ¶ Procyonem Vitruvius vocat minuſculum canem, ad diſcrimen alterius, qui & Arato μέγας κύων, & Hygino major canis dicitur. *Cic. in Aratea*: Et hic geminis eſt ille ſub ipſis Antecanis, Graio Procyon qui nomine fertur. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Procyon apud Romanos non habet nomen, niſi Caniculam hanc velimus intelligi, hoc eſt, minorem canem, ſane, ut in aſtris pingitur. Sunt, qui Plinium reprehendant, quod putarit, Latinos carere vocabulo, quo προκύνα appellent, quia, ut aiunt, Antecanem Latinis dici ex Cicerone petere. Sed recte Plinius, quia loquitur de vocabulo recepto, quale minime erat Antecanis, quod novo erat a Cicerone confictum. Nec recte culpant alii, quod ambigat, num Procyon ſit Canicula. Neque enim ignorare potuit Sirium ſic vulgo appellari, ſed rem ipſam ſpectavit: non dubium autem, quin, cum Procyon longe ſit minor Sirio, illi potius, quam huic, nomen Caniculæ conveniat.

Prodactus, a, um, partic. a prodigo, is, profuſus, prodige inſumptus. *Tertull. de pudic. c.* 8. Minor filius, prodacta ſubſtantia Dei, in aliena regione mendicat.

Prodeambŭlo, as, n. 1. foras deambulo. *Ter. Adelph.* 5. 1. 4. Prodeambulare huc libitum eſt.

Prodĕo, is, ivi, vel ii, itum, n. anom. *uſcir fuori*, *comparire*, יצא, Ger. *herfurgehen*, Gal. *ſortir*, Hiſ. *ſalir*, προέρχομαι, ultra eo, ſive foras exeo, ex *pro*, & *eo*, *d* interpoſito, quaſi porro eo. *Cic.* 1. *Off.* Ut in ſcena ſine ſubligaculo prodeat nemo. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 7. An ego tibi obviam non prodirem? *Plaut. Men.* 1. 3. 30. Nos prodimus ad forum. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Ut aliqui ex noſtris ad colloquium prodirent. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic. pro Mur.* Ecquis artes non proditur reverteuti? Subaudi *obviam*. ¶ Significat etiam procedere, progredi. *Virg.* 6. *Æn.* illæ tantum prodire volando, Quantum acie poſſent oculi ſervare ſequentum. ¶ Item in publicum edi, exire. *Plaut. Caſ. prol. v.* 9. Novæ quæ prodeunt Comœdiæ.

Prodeſſe. V. Proſum.

Prodīco, is, xi, ctum, a. 3. Prodicere diem, eſt aliam diem dicere, pro ea, quæ dicta fuit, differre, producere. *Liv. l.* 3. *c.* 57. Tribunus ei diem prodixit.

Prodictātor, oris, m. qui in locum Dictatoris ſubſtituitur, & extraordinariam Dictaturam gerit. *Liv. l.* 22. *c.* 8. Prodictatorem Populus creavit Q. Fabium Maximum.

Prodictio, onis, f. actus prodicendi, ſeu aliam diem dicendi. *Feſtus in voce Publicius*.

Prodictus, a, um, nom. partic. a prodico. *Liv. l.* 3. *c.* 58. Priuſquam prodicta dies adeſſet, Appius ſibi mortem conſcivit.

Prodigalĭtas, atis, f. *prodigalità*, prodigentia. *Auct. declam. in Catil. quam Portio Latroni tribuunt*. Summum pecuniæ deſiderium, ſummam ſimul prodigalitatem.

Prodĭge, adv. *prodigamente*, ἀσώτως, profuſe, abundanter. *Cic.* 11. *Phil. c.* 6. Sed non poſſunt non prodige vivere, qui noſtra bona ſperant, cum eſſent ſua.

Prodigentia, æ, f. *prodigalità*, profuſio, a prodigo, is. *Tacit. l.* 13. *Ann. c.* 1. Cujus abditis adhuc vitiis per avaritiam, ac prodigentiam mire congruebat.

Prodigiālis, & le, o. 3. *veſciente*, quod prodigium procurat, ſeu avertit, ut Jupiter prodigialis, cui expiandorum prodigiorum gratia ſacra fiebant. *Plaut. Amph.* 2. 2. 107. Prodigiali Jovi aut mola ſalſa hodie, aut thure comprecatum oportuit. ¶ Item portentoſus, prodigioſus, monſtroſus. *Claudian. l.* 1. *in Rufin. v.* 414. aſſiduis flagrant elidere ſaxis Prodigiale caput. ¶ Item ad prodigia pertinens. *Ammian. l.* 25. *c.* 32. Gnari rerum prodigialium. ¶ *Prodigiale*, adv. pro prodigialiter. *Claudian. l.* 1. *de rapt. Proſ. v.* 242. Prodigiale rubens cometes.

Prodigiālĭter, adv. idem ac prodigioſe. *Col. l.* 3. *c.* 3. Nam illa videntur prodigialiter in noſtris Ceretanis accidiſſe. *Horat. de art. poet. v.* 29. Qui variare cupit rem prodigialiter unam, Delphinum ſilvis appingit, fluctibus aprum.

Prodigiātor, oris, m. 3. τερατοσκόπος. *Feſtus*: Prodigiatores, aruſpices, prodigiorum interpretes.

Prodigiōſe, adv. *prodigioſamente*, *miracoloſamente*, τερατωδῶς, præter morem, vel naturam. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Lien cum jecinore locum aliquando permutat, ſed prodigioſe.

Prodigiōſus, a, um, *prodigioſo*, *moſtruoſo*, *miracoloſo*, Germ. *unnatürlich*, Gal. *prodigieux*, Hiſp. *prodigioſo*, τερατώδης, quod prodigium facit, vel quod præter naturam eſt, & conſuetudinem. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Partus aliquando ſinguli, quod prodigioſum putant. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 6. Prodigioſa mendacia vatum. *Trebell. Poll. in Tyrannis*, n. 32. Quo nihil prodigioſius paſſa eſt Reſpublica. *Quintil. l.* 2. *c.* 2. Prodigioſa corpora.

Prodigĭtas, atis, f. profuſio, apud vet. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 695. Nequitia occupat hoc, petulantia, prodigitaſque.

Prodigium, ii, n. *prodigio*, *miracolo*, מופת, Ger. *wunderzeichen*, Gal. *prodige*, Hiſp. *prodigio*, τέρας, monſtrum, oſtentum, portentum, a *pro*, vel *porro*, & *ago*, quia porro agitur, hoc eſt averruncatur. *Cicero* deducit a prædicendo *l.* 2. *de nat. Deor. c.* 3. Prædictiones, & præſenſiones rerum futurarum quid aliud declarant, niſi hominibus ea, quæ ſint, oſtendi, monſtrari, portendi, prædici? ex quo illa oſtenta, monſtra, portenta, prodigia dicuntur.

Eadem repetit *l. c. Div. c.* 43. *Id. in Piſon.* P. Clodium fatale portentum, prodigiumque Reipublicæ. *Plin. l.* 10. *c.* 18. Implere prodigium. *Id. l.* 19. *c.* 4. Heu prodigia ventris! *Id. l.* 22. *c.* 37. Lætum prodigium. *Virg.* 6. *Æn.* Prodigiis acta cœleſtibus. *Quintil. l.* 2. *c.* 10. Prodigium factum divinitus. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 1. Prodigia piare

Prodigo, is, egi, productum (Vide ſupra ſuo loco) a. 3. proprie eſt propellere, procul agere, procul adigere, a *pro*, ſive *porro*, & *ago*, *d* interpoſito, euphoniæ cauſa. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4. Admiſſuras cum faciunt, prodigunt in lutoſos limites. ¶ Tranſlate ponitur pro immoderate conſumere, liberalitatis limites egredi, *conſumare prodigamente*, [illegible], [illegible]. *Plaut. Aul.* 2. 9. 10. Feſto die ſi quid prodegeris, profeſto die egere liceat. *Lactant. l.* 6. *c.* 12. Patrimonia in res ſupervacaneas prodigunt.

Prodigüæ hoſtiæ, quæ totæ igne conſumebantur. *Feſt.* Prodiguæ hoſtiæ vocantur, ut ait Veranius, quæ conſumuntur: unde homines quoque luxurioſi prodigi.

Prodĭgus, a, um, *prodiga*, *troppo liberale*, Germ. *verſchwenderiſch*, Gall. *prodigue*, Hiſp. *prodigo*, [illegible], præter modum liberalis, profuſus, effuſus, nimius. *Cic.* 2. *Off. c.* 6. Omnino duo ſunt genera largorum, quorum alteri prodigi dicuntur, alteri liberales: Prodigi, qui epulis, & viſcerationibus, & gladiatorum muneribus, ludorum, venationumque apparatu, pecunias profundunt in eas res, quarum memoriam aut brevem, aut nullam ſunt relicturi omnino. Liberales autem, qui &c. *Id. ad Bren. ep.* 15. Quid in honoribus decernendis eſſem nimius, & tanquam prodigus. ¶ Tranſlate *Horat. l.* 1. *Carm. od.* 12. Animæque magnæ prodigum Paullum, ſuperante Pœno. h. e. contemptorem vitæ. *Velles. l.* 2. *c.* 48. Prodigus pudicitiæ. *Stat.* 6. *Theb. v.* 767. Prodigus nocendi. Rurſus *Horat. l.* 1. *ep.* 7. locus prodigus multæ herbæ. h. e. paſcuis abundans.

Prodino, is, n. 3. idem ac prodeo, apud vet. *Enn. l.* 3. *Ann. apud Feſt.* Prodinunt famuli, cum candida lumina lucent.

Prodiſpĕro, as, a. 1. Prodiſperare alvum, pro ſolvere, laxare, quidam legunt apud *Plaut. Rud.* 2. 7. 31. Itaque alvum prodiſperavit nobis ſalſis poculis. At plerique interpretes *prodi ſperavit*, reponunt. V. *Taubman.*

Proditio, onis, *tradimento*, [illegible], actus prodendi. *Cicer.* 4. *Acad.* Quo e viſto & amicitiarum proditiones, & Rerumpublicarum naſci ſolent. *Plin. l.* 7. *c.* 45. Proditio arcanorum, h. e. divulgatio. ¶ Eſt etiam idem ac prodictio, h. e. in alium diem dilatio, profeſtio. *Cat. apud Feſt.* Tu, C. Cæcili, diem prodidiſſe militibus legionis tertiæ, cum proditionem non haberent. ¶ Item actus prodeundi. *Sidon. l.* 5. *ep.* 13. *a med.* Dicitur hæc ipſa penitus appropinquare: ejus proditionibus Deus novit.

Proditor, oris, m. *traditore*, [illegible], qui prodit. *Cic.* 3. *Fin.* Nec magis vituperandus eſt proditor patriæ, quam communis utilitatis, aut ſalutis deſertor. *Id. ad Quir. poſt red. c.* 5. Proditores ſalutis meæ.

Proditrix, icis, *traditrice*, quæ prodit. *Lactant. l.* 2. *c.* 10. Patris proditricem in conjugium ſibi vindicavit. ¶ Item quæ divulgat. *Prudent. periſteph.* 1. *v.* 28 Fama percucurrit proditrix.

Proditus, a, um, *tradita*, [illegible], ante datus, deceptus, circumventus, partic. a prodor. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 30. Queritur, ſe ſe projectum, ac proditum a Cn. Pompejo. ¶ Item editus, evulgatus. *Cic. pro Rab. Poſt. c.* 7. Imago ad memoriam poſteritatis prodita. *Id. pro Dom.* Prodita die, qua die judicium ſit futurum. *Lucret. l.* 3. Extra prodita corpus. *Lucan. l.* 3. Ira turbato prodita vultu.

Prodius, adv. interius, propius, a *prodeundo*. *Var. apud Non. c.* 1. *num.* 431. Primum venio in urbem, atque intra muros, deinde accedit prodius, atque introire domum.

Prodo, is, didi, ditum, a. 3. *dare innanzi*, *tradire*, [illegible], Ger. *hinſtoſſen*, Gal. *trahir*, *jetter loin*, Hiſ. *hazer trahycion*, *echar lexos*, [illegible], antea do, a *pro*, & *do*, ut Prodere patriam, eſt clanculum cum hoſtibus adverſus patriam ſentire, ejus conſilia hoſtibus nuntiare, urbem, arcem, propugnacula in manus hoſtium dare, antequam ab hoſtibus capiantur. *Salluſt. in Jugur.* Antequam arcem proderent hoſtibus. *Cic.* 7. *Ver.* Quod claſſem prædonibus prodidiſſent. ¶ Eſt etiam porro dare, propagare, proferre. *Virg.* 4. *Æn. v.* 230. Italiam regeret, genus alto a ſanguine Teucri Proderet. ¶ Item differre, protrahere. *Ter. And.* 1. 1. 13. Ut aliquot ſaltem nuptiis prodat dies. *Cic.* 7. *Ver.* Imagines ad memoriam, poſteritatemque prodendam. ¶ Item dare, edere. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 3. Non tamen adeo virtutum ſterile ſæculum, ut non & bona exempla prodiderit. *Cic. pro Planc.* Ne periculoſam imitationem exempli reliquit in poſterum prodereris. ¶ Item perdere, tradere inimicis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Amici partim me deſeruerunt, partim prodiderunt. *Id. in Piſon.* Cum prodebas caput, & ſalutem meam mercede provinciæ. ¶ Item oſtendere, patefacere. *Cicer.* 4. *Acad.* Scelus enim dicebas eſſe dogma prodere. *Id.* 2. *Tuſc.* An cæli juſtitia poterit ab homine propter vim doloris enuntianda commiſſa, prodente conſcius? *Ovid.* 2. *Amor. el.* 2. *v.* 53. Prodere indicium ad aures alicujus. ¶ Item nominare, renuntiare. *Liv. l.* 5. *c.* 31. Is L. Valerium Interregem prodidit. *Cic. pro Milon. cap.* 10. Prodere Flaminem. ¶ Item dicere, ſignificare, narrare. *Plaut. Ciſt.* 4. 2. 75. Tibi nunc prodimus, & confitemur, ancillam habere. *Celſ. l.* 2. *c.* 6. Quoſdam fama prodidit in ipſis funeribus revixiſſe. ¶ Item tranſmittere, poſteris tradere, literis mandare, ſcribere, quod poſteri legant. *Cic.* 3. *Off.* Ut quidam Poetæ tragici prodiderunt. *Id. pro Arch.* Quorum virtutes literis proditæ ſunt. *Id.* 3. *de Leg.* Factaque, & conſulta fortium, & ſapientum cum improborum ignominia ſempiternis monumentis prodere. *Id. pro Milon. cap.* 3. Itaque hoc non ſine cauſa fictis fabulis doctiſſimi homines memoriæ prodiderunt. *Id.* 2. *Off.* Quorum memoria liberis, poſteriſque prodatur. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 12. Quos natos in ipſa inſula, memoriæ proditum dicunt. *Plin. l.* 8. *c. ult.* Quos terra neſcit, prodit. ¶ *Prodere fidem*, eſt jurejurando non ſtare. *Salluſt. in Catil. c.* 26. Sæpe antehac fidem prodiderat. ¶ *Legem prodere*, eſt deſtituere. *Ulp. ad leg. Jul. de adult.* Legem prodidiſſe dicitur. ¶ *Officium prodere*, eſt officium ſuum deſerere. *Cicer.* 4. *Acad.* Qui ſtatuit intolerabili dolore lacerari potius, quam aut officium prodat, aut fidem. ¶ *Vitam prodere*, eſt ſe vitæ periculo exponere. *Ter. Heaut.* 3. 1. 69. Prius proditurum te tuam vitam.

Prodŏceo, es, a. 2. palam doceo. *Hor. l.* 1. *ep.* 1. hæc Janus ſummus ad imum prodocet. Al. leg. *perdocet*.

Prodrŏmus, i, m. *foriero*, [illegible], præcurſor. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 12. Nam mihi Pompejani prodromi nuntiant, aperte Pompejum acturum. ¶ Tranſlate dicitur de omni re, quæ ante tempus accidit. Unde prodromi dicuntur a Græcis ficı præcoces, quaſi præcurſoriæ, reliquarumque maturitatem prævertentes. *Plin. l.* 16. *c.* 26. Ficus & præcoces habet, quas Athenis prodromos vocant. ¶ Item per tranſlationem prodromi dicuntur Aquilones, qui octo ferme diebus exortum Caniculæ antecedunt. *Col. l.* 11. *c.* 2. Sexto Idus Julias prodromi flare incipiunt.

Prodūco, is, xi, ctum, *produrre*, *menar fuori*, [illegible], Germ. *verlengern*, Gall. *produire*, *prolonger*, Hiſp. *llevar lexos guiando produzir*, [illegible], foras duco. *Plaut. Capt.* 2. 2. 2. Ubi ſunt iſti, quos ante ædes juſſi huc produci foras? *Cic.* 7. *Verr.* Producuntur e carcere, & deligantur ad palum. ¶ Eſt item venale exponere. *Ter. Eun.* 1. 2. 54. Pretium ſperans illico producit, & vendit. Ubi *Donat.* Proprie venales produci dicuntur. Adde *Heaut.* 1. 2. 95. ¶ Item ad aliquem locum ducere, in medium adducere. *Cic.* 3. *Ver.* Cum eum, quem virgis iſte cæciderat, in proſpectum P. R. produxit. *Id.* 7. *Ver.* Capitibus involutis cives Romanos ad necem producere inſtituit. ¶ Item ablegare. *Ter. Adel.* 4. 2. 22. Non tu eum rus hinc modo produxe ajebas? h. e. produxiſſe? ¶ Item in judicium adducere, præſentem ſiſtere. *Cic.* 4. *Ver.* Producam teſtes, & producam plures eodem tempore. *Id.* 7. *Ver.* Si vivus in judicium produceretur. ¶ Item proſtituere. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 40. Audientem dicto mater produxiſti filiam. Adde *Juven. ſat.* 6. ¶ Tranſlate ponitur pro gignere. *Plaut. Capt.* 3. 505. Quaſi in orbitatem filios produxerint. ¶ Item pro efficere, committere. *Ter. Adel.* 3. 2. 16. Qui illud produxit ſcelus. *Cic. pro Q. Roſc.* Nihil ab hoc pravum & perverſum produci poſſe putant. ¶ Item pro proferre, protrahere, in longum ducere, & tam de tempore, quam de corporeis rebus dicitur. *Ter. And.* 3. 5. 9. Ut huic malo aliquam producam moram. *Cic. de Sen.* Convivium ad multam noctem vario ſermone producimus. *Id. ib.* Valerium Corvinum accepimus ad centeſimum annum vitam produxiſſe. *Mart. lib.* 9. *epigr.* 74. Dentibus antiquas ſolitos producere pelles. Hinc producere ſyllabam apud Grammaticos, eſt longam facere. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. ¶ Item pro detinere, & remorari. *Ter. And.* 4. 1. 24. Niſi me lactaſſes amantem, & falſa ſpe produceres? ideſt deluderes, detineres. *Cic. pro Quinct.* Conditionibus hunc, quoad poteſt, producit. ¶ Item pro promovere, provehere, in medium honorifice proferre. *Cic. pro Dom.* Quem tu in eo non pro illius dignitate produxeras, ſed pro tuo ſcelere ſubduxeras. *Id. de Amic. c.* 20. Aliquem producere ad ampliſſimos honores. *Sueton. in Claud. c.* 4. Quid eſt, quod dubitemus, quin per eoſdem gradus producendus ſit, per quos frater ejus productus fuit? *Liv. l.* 42. Omni genere honoris producere eum non deſtitit. ¶ Item pro efferre, ſeu ad ſepulturam ducere. *Virg.* 9. *Æn.* Nec te tua funera mater Produxi. Sic *Lucan. l.* 2. *v.* 298. longum producere funus ad tumulum. Hinc jocoſe *Terent. Adelph.* 4. 2. 52. Cyathos ſorbillans paulatim hunc producam diem. h. e. totum conſumam. ¶ *Horat. de ar. poet. v.* 57. ſemper licuit, ſemperque licebit Signatum præſente nota producere nomen. h. e. gignere. Sed alii leg. *procudere*. ¶ Producere vitam ad miſeriam, *ridurſi a vivere miſeramente*. *Plaut. Trin.* 2. 2. 59.

Producte, adv. *lungamente*. *Cic. in Orat. c.* 48. Quæ in *ſapiente*, & *felice* producte dicitur, in cæteris omnibus breviter. h. e. ſyllabam producendo. *Gel. l.* 4. *c.* 17. Syllaba productius, latiuſque pronunciata.

Productio, onis, [illegible], prolongatio, extenſio. *Cic.* 3. *Fin. c.* 14. Opportunitas non fit major productione temporis. *Id.* 3. *de Orat. c.* 50. *de ratione pronunciandi*. Ut aut contractione brevius fieret, aut productione longius.

Productus, a, um, prolongatus, longus. *Cic.* 3. *de Or.* Et exitus tamen ſpiſſi, & producti eſſe debent. *Horat. de Ar. v.* 189. Neu ſit quinto productior actu Fabula. *Col. l.* 3. *c.* 10. Ideſt ultimum, & productiſſimum flagellum. Rurſus *Cic.* 3. *de Orat. c.* 47. Syllaba producta, atque longa. *Id. in Orat. c.* 53. Productiore alia, & quaſi immoderatius excurrentia. ¶ Item adductus, et productus coram, *Cic. pro Flac.*

Prœlium. V. Prælium.

Prœbia. V. Probia.

Proconæſus. V. Proconneſus.

Prœtides, f. 3. tres, al. quatuor filiæ Prœti Argivorum Regis ex Antia, al. ex Antiope, al. ex Sthenobœa. Cum forma eſſent præſtantiſſima, ſe Junoni auſæ ſunt præferre. Quare irata Dea talem eis immiſit furorem, ut vaccas ſe eſſe arbitrarentur, & in ſylvas confugerent. Poſtea helleboro ſanatæ a Melampode dicuntur. *Virg. Ecl.* 6. *Ovid.* 15. *Met. Plin. l.* 25. *c.* 5.

Prœtus, m. 2. [illegible], filius Abantis, frater Jaſii, & Acriſii, Rex Argivorum. Uxorem habuit Antiam, al. Antiopem, al. Sthenobœam, ex qua tres filias, al. quatuor genuit. Pulſo Acriſio Regnum occupaſſe fertur. Sed a Perſeo oſtenſo Meduſæ capite in ſaxum converſus eſt. Regnavit annos ſeptemdecim, Euſebio teſte. Illi Acriſius frater ſucceſſit. *Ovid.* 5. *Met.* & *Bocc. l. c. Gen.*

Profanatio, onis, *profanazione*, [illegible], Germ. *entweyhung*, Gall. *prophanation*, Hiſp. *profanacion*, [illegible], actus profanandi. *Plin. l.* 16. *c.* 4. Poſtquam civilium bellorum profanatione meritum cœpit videri etiam non occidere. Alii leg. *profane*, ſubintelligendo *ſcelere*. Adde *Tertul. de Idolol. c.* 18.

Profanātor, oris, m. *profanatore*. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 178. Cede, profanator Chriſti, jam cede Sabelli.

Profanātus, a, um, *profanata*, [illegible]. *Stat.* 9. *Theb. v.* 8. Ergo profanatum Menalippi funus acerbo Vulnere. *Id. l.* 3. *ſilv.* 3. *v.* 2. Profanatas inſpectare terras.

Profāne, adv. *profanamente*. *Lactant. l.* 6. *c.* 23. Profane, ac petulanter illudere.

Profanitas, atis, f. *Tertul. de Pal. c.* 2. Ut autumat ſuperiorum profanitas. h. e. veteres auctores profani, ſeu Gentiles.

Profāno, as, a. 1. *diſſagrare*, *profanare*, [illegible], Ger. *entheiligen*, *prophaner*, Hiſp. *profanar*, [illegible], ex ſacro humanis uſibus promiſcuum facio, polluo, contamino. *Liv. l.* 31. *c.* 44. Plebs ſcivit, ut dies feſti, ſacra, ſacerdotes, omnia profanarentur. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 9. Scilicet omne ſacrum mors importuna profanat. ¶ Significat etiam ante fanum ſtatuere, dedicare, offerre. *Aurel. Victor. de orig. gent. Rom. c.* 6. Patri aram dedicavit, appellavitque Maximam, & apud eam decimam pecoris ſui profanavit. V. in *Profanus* verba *Varronis*, quæ huc maxime faciunt. *Sabinus l.* 2. *memorabil. apud Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 6. Re geſta decimam Herculi profanavit.

Profans, tis, particip. a profari. *Petron. in Satyr.* Cum, Delio profante, cæſi verticee [illegible] trahuntur.

Profānus, a, um, *profano*, [illegible], Ger. *ungeweihet*, Gal. *prophane*, Hiſ. *profano*, [illegible], irreligioſus, non ſanctus, a religione remotus. a *pro*, & *fanum*. *Feſtus* ſic definit: Profanum, quod fani religione non tenetur. Sed *Var. l.* 5. *de L. L.* profanum explicat, quod eſt ante fanum, his verbis: Profanum eſt, quod ante fanum, ideſt conjunctum fano. Hinc profanatum quod in ſacrario pollutum. ¶ Cæterum ſic dicitur & id, quod nunquam ſanctum fuit, & id, quod ex religioſo, vel ſacro in hominum uſum converſum eſt. *Plaut. Merc.* 2. 3. 17. Nec ſacrum, nec tam profanum quicquam eſt, quin &c. *Cic.* 6. *Ver.* Cum omnia illa victoria ſua profana feciſſet. *Id. pro Dom.* Si iſta conſecratio legitima eſt, quid eſt, quod profanum in tuis bonis eſſe poſſit? ¶ Non locis ſolum, ſed & perſonis convenit. Nam & profani dicuntur, qui Græcis [illegible], ſive [illegible], h. e. homines non initiati ſacris, quia nempe talibus pro fano ſolum conſiſtere, non autem fanum ingredi, ac intereſſe ſacris liceret. Vulgo *laicos* vocant, quo vocabulo & *Tertullianus*, aliique Patres antiquiſſimi utuntur. *Virg.* 6. *Æn.* Procul hinc, procul eſte profani. ¶ Dicitur & de rebus, ut Profanus uſus, h. e. communis, vulgaris, non ſanctus. *Plin. l.* 15. *c.* 30. Adeoque in profanis uſibus pollui laurum, & oleam fas non eſt. ¶ Tranſlate ponitur pro impio, ſcelesto. *Stat. in princ. Theb.* Fraternas acies, alternaque bella profanis Decertata odiis. ¶ Item pro imperito homine, quia Muſarum ſacris initiatus non eſt. *Hor. l.* 3. *carm. od.* 1. Odi profanum vulgus. ¶ *Miſcere ſacra profanis*, eſt confundere fas nefaſque. *Hor. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 57.

Profāris, vel re, atus ſum, d. 1. *profetizzare*, [illegible], proprie eſt ante fari, quod Græci dicunt [illegible], ideſt futura prædicere. *Ulpian. de Ædil. §. exempli, l.* 1. Si ſervus inter fanaticos non ſemper caput jactaret, & aliqua profatus eſſet. ¶ Frequenter ſumitur pro ſimplici fari, ſive dicere. *Virg.* 1. *Æn. v.* 561. Tum breviter Dido vultum demiſſa profatur.

Profātum, i, n. effatum, dictum. *Gell. l.* 16. *c.* 8. [illegible] Varro alias profata, alias proloquia appellat.

Profātus, us, m. *il parlare*, actus profandi. *Gel. l.* 18. *c.* 11. Neque dicto, profatuve ipſo terræ, aut inſuaves aſſe. Adde *Stat. l.* 5. *ſilv.* 3. *v.* 103. & *Senec. in Apocoloc. in carm.*

Profectio, onis, f. *partenza*, [illegible], actus proficiſcendi. *Cic.* 1. *Phil.* Exponam vobis breviter conſilium & profectionis, & reverſionis meæ. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 27. Profectionem parare.

Profectitius, a, um, [illegible], quod ab aliquo proficiſcitur, ut Dos profectitia, quæ e parentibus profecta eſt de bonis eorum. *Leg.* 5. *ff. de jure dotium*.

Profecto, *certamente*, [illegible], Ger. *fürwahr*, Gal. *certes*, Hiſ. *ciertamente*, [illegible], certe, ſane, adv. confirmandi, quaſi pro facto. *Cic. pro Flac.* Non eſt ita, Judices, non eſt profecto. *Idem Ver.* 4. *c.* 18. Profecto negare non potes. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 7. Profecto edepol. *Id. Caſ.* 5. 2. 69. Profecto hercle.

Profectus, us, m. *profitto*, Germ. *zunemmung*, Gall. *profit*, Hiſp. *provecho*, [illegible], progreſſus in re aliqua, utilitas, quæ ex rei alicujus tractatione provenit. *Liv. l.* 1. *c.* 15. Ab illo profectu viribus datis, tantum valuit. *Quintil. l.* 10. *c.* 2. Sic profectus non a ſummo petitus ſtudiorum fructus effundit

Digitized by Google

effundit uberius. ¶ Profectum facere, eſt proficere. *Plin. in epiſt.* Nec minorem ſub eo præceptore profectum fecit.

Profectus, a, um, partic. a proficiſcor. *Cic. 2. de nat. Deor.* Qui, ſicut venæ, & arteriæ a corde tractæ, & profectæ, in corpus omne ducuntur.

Profĕro, es, tuli, latum, a. anom. *portar fuori*, הוציא, Ger. *her fur brigen*, Gal. *proferer*, *manifeſter*, Hiſp. *ſacar a fuera*, *manifeſtar*, ὑποφέρω, extra fero, extra porto. *Plaut. Amph.* 2. 2. 138. Tu Theſſala intus pateram proferto foras. *Cæſ. l. 2. B. C.* Arma, tormentaque ex oppido, ut eſt imperatum, proferant. ¶ Ponitur etiam pro exſerere, extrahere. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 50. Ut cuique linguam in tuſſiendo proferat. *Cic. pro Roſc. Amer.* Tu ſeſtertia quinquaginta tria ex arca proferas. ¶ Proferre gradum, & pedem, eſt efferre, exire. *Plaut. Men.* 5. 2. 2. Gradum proferam, progredi properabo. *Hor. de art. poet.* nec deſilies imitator in arctum, unde pedem proferre pudor vetet. ¶ Tranſlate ponitur pro edere, in publicum afferre. *Cic. pro Arch.* Ut nihil poſſint ex his neque ad communem afferre fructum, neque in aſpectum, lucemque proferre. ¶ Item pro protendere, extendere. *Cic. pro Mur.* Fines officiorum Stoici videntur longius protuliſſe, quam natura vellet. *Juſtin. l. 1. c. 1.* Fines imperii tueri magis, quam proferre, mos erat. ¶ Item pro extendere ſecundum tempus, differre, prorogare. *Cic. Att. l. 13.* Quod ſi laxius volent proferre diem. *Id. ibid.* Paulum proferant auctionem. ¶ Item pro palam facere, prodere, vulgare. *Cic. pro Mil. c. 37.* Indicia communis exitii indagavi, patefeci, protuli, extinxi. *Id. pro Cæl.* In qua domo nihil geritur quod foras proferendum ſit. *Id. de Orat. c. 34.* Proferre in lucem. *Id. Fam. 15. ep. 2.* Proferre in medium. ¶ Item pro citare, in medium afferre. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quaſi vero mihi difficile ſit multos nominatim proferre vel tribules, vel vicinos meos. *Id. 2. Phil.* Quid prandiorum apparatus proferam. *Id. 2. de Invent.* Deinde majorum ſuorum beneficia, ſi qua extabunt, proferre. ¶ Item pro producere, *dar in nota*. *Cic. 4. Ver.* Et poſſeſſiones hereditatum, non ſecundum eos, qui proferrent, &c. ¶ Item pro conferre. *Cic. pro Mur.* Homines tenues unum habent in noſtrum ordinem aut promerendi, aut proferendi beneficii locum. ¶ Item pro oſtendere. *Sen. epiſt.* 52. Hos maxime laudant, quibus ex ſe impetus fuit, qui ſeipſos protulerunt. *Tac. Ann. 16. c. 29.* Proferre ingenium. *Sueton. in Ner. c. 25.* Proferre artem. ¶ *Res proferri*, quid ſit, V. Prolatus. ¶ Pro enuntiare, *proſſerire*. *Quintil. l. 11. c. 3. ante med.* Pleriſque extremas ſyllabas non proferentibus, dum priorum ſono indulgent.

Profeſſio, onis, f. *depoſizione*, *deſcrizione*, *il dar in nota*, confeſſio alicujus rei palam facta, cenſus, deſcriptio. *Cic. pro Arch. c. 4.* Iis tabulis profeſſus eſt, quæ ſolæ ex illa profeſſione obtinent publicarum tabularum auctoritatem. *Id. 5. Ver. c. 49.* Profeſſio eſt agri Leontini ad jugera triginta millia. *Id. Fam. 16. epiſt. 23.* Tu vero confice profeſſionem, ſi potes; etſi hæc pecunia ex eo genere eſt, ut profeſſione non egeat. *Curt. l. 10. c. 2.* Profeſſioni æris alieni pudorem obſtare. ¶ Eſt etiam ars, ſecta, ſocietas, quam quiſque ſequitur, ſeu profitetur. *Cic. de Orat. c. 6.* Vis Oratoris, profeſſioque ipſa bene dicendi. *Lamprid. in Heliog. c. 20.* Promoturus ultimæ profeſſionis homines. *Velles. l. 2. c. 87.* Canidius timidius, quam profeſſioni ejus, qua ſemper uſus erat, congruebat. *Id. ibid. c. 89.* Nos memores profeſſionis, univerſam imaginem Principatus ejus oculis ſubjecimus. h. e. memores brevitatis, quam initio profeſſi ſumus.

Profeſſor, oris, m. *profeſſore*, ἐπαγγελτής, qui publice fatetur. Inde qui liberales artes docent, profeſſores, διδάσκαλοι, dicuntur, quia artes illas ſe ſcire, & poſſe tradere publice fatentur. *Plin. l. 3. c. 33.* Diodorus Dialecticæ ſapientiæ profeſſor. *Sueton. de clar. Grammat. c. 9.* Reliquit filium Orbilium, & ipſum Grammaticum profeſſorem. *Quintil. l. 1. c. 9.* Etiam conſummatis profeſſoribus difficile.

Profeſſorius, a, um, ἐπαγγελματικός, quod profitetur, ut Lingua profeſſoria, quæ meritoriam exercet eloquentiam. *Tac. l. 13. Ann. c. 14.* Trunca ſcilicet manu, & profeſſoria lingua.

Profeſſus, a, um, ἐπαγγειλάμενος, partic. a profiteor. *Cic. 2. Tuſc. c. 4.* Ut enim ſi Grammaticum ſe profeſſus quiſpiam barbare loquatur. ¶ Reperitur etiam paſſive pro aperto, manifeſto, *dichiarato*, *manifeſto*. *Ovid. 2. Faſt.* Sumunt gentiles arma profeſſa manus. *Juſtin. l. 8. c. 4.* Bœotii orant, ut profeſſum adverſus Phocenſes ducem Græciæ exhibeant. ¶ *Ex profeſſo*, eſt non diſſimulate, & quaſi ex profeſſione. *Quint. l. 12. c. 1.* Ex profeſſo philoſophiam oſtentantibus parum decori ſunt plerique orationis ornatus. *Valer. Max. l. 4. c. 1. n. 8.* Cum ex profeſſo inimicitias cum Scipionibus gereret. ¶ Eodem ſenſu *de profeſſo* dixit *Apul. in Apol.*

Profeſtus, a, um, *non feſtivo*, *di lavoro*, Ger. *werktag*, Gal. *jour ouvrier*, Hiſp. *dia de cutio*, ἀνεόρταστος, quod contrarium eſt feſto. Dies profeſti illi erant, qui actionibus hominum profanis, vel privatis, vel publicis aſſignati fuerant. *Plin. l. 18. c. 6.* Pejorem, qui profeſtis diebus ageret, quod feriatis deberet. *Liv. l. 34. c. 3.* Feſtis, profeſtiſque diebus. ¶ Profeſti dies partim erant faſti, partim nefaſti, partim Senatorii, partim non Senatorii, partim Comitiales, partim non Comitiales. Senatus haberi poterat omnibus diebus profeſtis nefaſtis, ſed non omnibus profeſtis faſtis. Nam ex profeſtis faſtis aliqui Comitiales erant. Illis diebus profeſtis, quibus Senatus poterat haberi, non poterat agi cum Populo; illis, quibus Senatus haberi non poterat, cum Populo agi poterat. Sed non ſemper agebatur. Nam in eorum voluntate poſitum erat, penes quos erat jus Populum congregandi. *Manut. de veter. dier. ratione.*

Proficio, is, eci, ectum, n. 3. *fare profitto*, הועיל, Ger. *zunemmen*, Gal. *profiter*, Hiſp. *approvechar*, ἐπιδίδωμι, procedo, progredior, progreſſum facio. *Cic. pro L. Man.* Et quiſquam dubitabit, quid virtute profecturus ſit, qui tantum auctoritate profecerit? *Id. in Off.* Si modo in Philoſophia aliquid profecimus. *Id. 6. Fam. ep. 21.* Cum conſilio profici nihil poſſit. *Senec. epiſt.* 108. Idem & docenti, & diſcenti debet eſſe propoſitum, ut ille prodeſſe velit, hic proficere. ¶ Ponitur etiam pro prodeſſe. *Ulpian. l. ait Prætor, de jurejurando.* Matris igitur jusjurandum partui non proficiet. *Plin. l. 28. c. 17.* Adeps e lupis illitus iis, quæ rumpere opus eſt, plurimum proficit. *Cic. 3. Fin.* Multum ad ea, quæ quærimus, explicatio tua iſta profecerit. *Liv. l. 3.* Proficere in ſummam ſpei. *Ovid. 3. de Pont. eleg. 1.* Profectura aliquid tunc tua verba puta.

Proficiſco, is, n. 3. idem ac proficiſcor. *Plaut. Mil. 4. 8. 19.* Obſecro, licet complecti, priuſquam proficiſco?

Proficiſcor, ſceris, fectus ſum, d. 3. *andare*, *partirſi*, הלך, Ger. *gehen*, *ziehen*, Gall. *partir*, *aller*, Hiſp. *yr camino*, *andar*, πορεύομαι, eo, vado. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 18.* Salvius Oſtiam veſperi navi profectus erat. *Id. 2. Fam. ep. 6.* Ex Aſia Romam verſus proficiſci. *Cæſ. l. 7. B. G.* Proficiſci obviam alicui. *Plaut. Amph. 5. 2. 8.* Tu gravidam feciſti, cum in exercitum profectus. *Propert. l. 2. eleg. 21.* ad doctas proficiſci cogor Athenas. ¶ Jungitur interdum cum ire, *metterſi in cammino*. *Plaut. Rud. 3. 6. 8.* Etiamne tunc ſedebant, cum ad me profectus ire? Al. leg. *ires*. ¶ Eſt etiam diſcedere, venire de aliquo loco. *Cic. Attic. l. 2. ep. 23.* Calendis Majis de Formiano proficiſcemur. ¶ Tranſlate ſumitur pro pergere, proſequi. *Cic. 5. Verr.* Nunc proficiſcemur ad reliqua. ¶ Item pro incipere, originem ducere. *Id. pro L. Man. c. 2.* Atque ut inde oratio mea proficiſcatur. *Id. 4. Acad.* Pythagorei ex numeris, & Mathematicorum initiis proficiſci volunt omnia. *Id. 5. Fam. epiſt. 5.* Omnia a me in te profecta ſunt, quæ ad tuum commodum, ad honorem, ad dignitatem pertinerent. *Id. Fam. 13. ep. 30.* Ab his initiis noſter in te amor profectus.

Profindo, is, fidi, fiſſum, a. 3. *fendere*, καταςχίζω, proſcindo. *Stat. 10. Theb. v. 506.* Quanta pariter cervice gementes profindunt inarata diu Pangæa juvenci. Alii leg. *perſtringunt*.

Profitĕor, eris, eſſus ſum, d. 2. *profeſſare*, *proteſtare*, *confeſſare pubblicamente*, הודה. Ger. *frey*, *offentlich*, *ſagen*, Gal. *dire franchement*, *faire profeſſion*, Hiſ. *confeſſar claramente*, *profeſſar*, ἐπαγγέλλομαι, eſt confiteri, ſive affirmare publice, palam, aperte prædicare, jactare, præ ſe ferre. Plus enim eſt profiteri, quam fateri. Fatemur coacti, teſte *Servio*, ſponte, & publice profitemur. *Cic. pro C. Rab.* Quamobrem fateor, atque etiam profiteor, & præ me fero, te &c. *Id. 5. Ver.* Sed me omnium provinciarum defenſorem eſſe profitebor. ¶ Sumitur etiam pro nomen, & bona ſua in cenſum referre; item publice, & apud aliquem aliquid ultro denuntiare, ſeu teſtari, *dare in nota*. *Cic. pro Arch. c. 4.* Profeſſus eſt apud Prætorem Q. Metellum. *Id. 5. Verr. c. 25.* Edixerat, ut aratores jugera ſationum ſuarum profiterentur. *Liv. l. 26. c. 18.* Ut, qui ſe tanto imperio dignos crederent, nomina profiterentur. *Curt. l. 10. c. 2.* Ut omnes milites æs alienum profiterentur. ¶ Item pro palam polliceri, ultro offerre. *Cic. pro Roſc. Am.* Et eadem in re operam veſtram profitemini. *Id. in Rull.* Quod ſi vos veſtrum mihi ſtudium ad communem dignitatem defendendam profitemini. ¶ Item pro ſectam, vel artem aliquam, ſeu ſcientiam publice docere. *Cic. de Amic. cap. 5.* Quæ diſputari de amicitia poſſunt, ab eis, cenſeo, petatis, qui iſta profitentur. *Id. in Piſon. c. 29.* Profiteri Philoſophiam.

Proflātus, us, m. actus proflandi. *Col. l. 5. c. 9.* Æſtivo proflatu refrigerentur.

Proflatus, a, um, partic. a proflor. Hinc proflatum, more ſubſtant. *Plin. l. 34. c. 9.* Mox in proflatum additur tertia portio æris collectanei. V. *Proflo*.

Proflictus, a, um, nom. partic. profligatus. *Gell. l. 15. c. 5.* Res proflictæ, & perditæ.

Profligatio, onis, f. *ruina*, everſio, diſperſio, diſſipatio. *Auſon. periocb. 2. Odyſſ.* De contumelia domus, & procorum profligatione conqueſtus.

Profligātor, oris, m. καταφθορεύς, qui profligat, ſeu prodigit, conſumit. *Tacit. Ann. 16. c. 18.* Habebaturque non ganeo, & profligator, ut plerique ſua haurientium, ſed erudito luxu.

Profligātus, a, um, *gettato a terra*, ἐκπεπτωκώς, proſtratus, dejectus, afflictus, partic. a profligor, ut Exercitus profligatus. Copiæ profligatæ, &c. V. *Profligo*. ¶ Tranſlate dicitur de eo, quod in peſſima conditione eſt, de redacto ad perniciem, perdito, deſperato. *Cic. pro R. Am.* Et denique omnia ad perniciem profligata, atque perdita. *Id. 2. Ver. c. 3.* Profligata judicia. ¶ Per Metalepſim ſumitur pro eo, quod prope abſolutum eſt. *Cic. l. 12. Fam. ep. ult.* Qui profligato bello, ac pene ſublato renovatum bellum gerere conamur. *Id. 5. Tuſc. c. 6.* Profligata jam hæc, & pene ad exitum adducta quæſtio eſt. ¶ Item pro ſcelerato, in quo nihil eſt ſalubre, nihil integrum. *Cic. pro Arch.* Nunquam me pro ſalute veſtra in tot, ac tantas dimicationes, atque in hos profligatorum hominum quotidianos impetus objeciſſem. *Cic. 5. Ver. c. 26.* Hæc tu omnium mortalium profligatiſſime, ac perditiſſime cum ſcires.

Profligo, as, a. 1. *gettare a terra*, καταβάλλω, ἐλαύνω, dejicio, ſterno, proſterno, ab antiquo *fligo*. *Cic. pro Rab. Poſth.* Expugnare urbes, aciem hoſtium profligare. *Nepos in Pelopid. c. 2.* Ab tam tenui initio tantæ opes ſunt profligatæ. ¶ Tranſlate ſumitur pro mœrore afficere, ad perniciem deducere. *Cic. 2. Catil.* Quanto tandem illum mœrore afflictum eſſe, & profligatum putatis? ¶ Item pro rem cœptam promovere, & prope finem adducere. *Auguſtus in monum. Ancyrano de ſuis geſtis*. Cœpta profligataque opera a patre meo perfeci. *Flor. l. 2. c. 15.* Primo commiſſum bellum, profligatum ſecundo, tertio vero confectum eſt. *Liv. l. 21. c. 40.* Commiſſum, ac profligatum bellum conficere.

Proſligo, is, xi, ctum, n. 3. καταφθείρω, late, ſive multum certo. *Colum. l. 1. c. 3.* Quos hoſtis proſligendo deſolaſſet agros. Rectius tamen legitur *profugiendo*.

Proflo, as, avi, atum, a. 1. *ſoffiare*, *ſpirare*, ἐκπνέω, flo, efflo. *Val. 6. Argon.* Noctem tartaream proflantes pectore tauri. *Idem lib. 7.* Taurus immani proflavit turbine flammas. ¶ Eſt etiam flando reſolvere. *Plin. l. 34. c. 9.* Maſſa proflatur in priuris, mox in proflatum additur tertia portio æris collectanei. ¶ *Proflare pectore ſomnum*, eſt inter dormiendum ex pectore ſonorum flatum emittere. *Virg. 9. Æn. v. 326.* Qui forte tapetibus altis extructus toto proflabat pectore ſomnum. ¶ *Proflare iram*, eſt iram concitare, vehementer commovere, vel flatu iram teſtari, ut ſolent feræ. *Plin. l. 8. c. 4.* Subſiſtere ab olfactu, circumſpectare, iras proflare.

Proflŭens, entis, o. πρόῤῥεων, quod profluit, partic. a profluo. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 17.* Permultis locis aquam profluentem, & eam uberem. ¶ Tranſlato ſumitur pro copioſo. *Cic. 2. de Orat.* Genus orationis liquidum, fuſum, ac profluens. ¶ Uſurpatur etiam more ſubſtantivi gen. fœmin. *la corrente*, ῥεῦμα, aqua profluens, fluentum. *Cic. 2. de Inv. c. 50.* In quem conjectus in profluentem deferretur. ſubaudi *aquam*.

Profluenter, adv. abundanter. *Cic. 5. Tuſc. c. 18.* Ergo omnia profluenter, abſolute, proſpere. *Gel. l. 14. c. 1.* Hæc nos ſicca & incondita oratione attigimus: At Favorinus ſplendidius, & profluentius exſequebatur.

Profluentia, æ, f. *abbondanza*, πρόῤῥοια, abundantia. *Cic. in Partit. c. 23.* Inanis quædam profluentia loquendi.

Proflŭo, is, xi, xum, n. 3. *ſcorrere*, נזל, Germ. *her fur flieſſen*, Gall. *couler*, Hiſp. *correr mucho*, προῤῥέω, deorſum fluo, longe fluo, abundanter effluo. De omnibus liquidis dicitur. *Cic. 1. de Div.* Si lacus emiſſus lapſu, & curſu ad mare profluxiſſet. ¶ Tranſlate dicitur de oratione. *Auct. ad Her. l. 4.* Cujus ore ſermo melle dulcior profluebat. ¶ Item per tranſlationem ponitur pro devenire, conſequi. *Cic. pro Cæl.* Equidem, ut ad me revertar, ab his fontibus profluxi ad hominum famam.

Proflŭvium, ii, *corſo*, זוב, Ger. *durchlauff*, Gal. *flux*, *coulement*, Hiſp. *fluxo*, καταῤῥοή, fluxio. *Colum. l. 6. c. 26.* Profluvium ſanguinis. *Id. l. 9. c. 12.* Profluvium alvi. *Celſ. in præfat.* Profluvio laborare. *Plin. l. 7. c. 15.* Profluvium mulierum. *Id. l. 32. c. 10.* Profluvium narium. *Celſ. in præf. poſt med.* Si corpus profluvio laborat. *fluſſo*.

Profluvius, a, um, profluens, labilis. *Cæcil.* apud *Priſcian. l. 6. pag. 699.* *Putſch.* Ita ne Antipho inventus profluvia fide? itan' eſt immemoris?

Proflŭus, a, um, *che ſcorre*, πρόῤῥοος, quod profluit, ut Profluus amnis, qui perpetuo fluit. *Plin l. 19. c. 4.* Si contingat profluo amne. *Colum. lib. 8. cap. 17.* Quæ profluo receſſu nunquam deſtituitur. *Sidon. l. 4. ep. 23.* Lacrymæ profluæ.

Profŏre, profuturum eſſe. *Hor. l. 1. ep. 8.* Fugiam, quæ profore credam.

Profringo. V. Profindo.

Profŭgio, is, ugi, *fuggire lungi*, ברח. Germ. *entflieehen*, Gall. *s' enfuir loin*, *eſchapper*, Hiſp. *huir lexos*, ἀποφεύγω, procul fugio, aut quantum poſſum, inde fugio. *Cic. de Am.* Hac itaque amentia quæſtione nova perterritus in Aſiam profugit. *Id. 1. Offi.* A negotiis publicis ad otium profugere. *Cur. l. 10. c. 2.* Nec ſervi quidem uno grege profugiunt dominos.

Profugium, ii, *rifugio*, καταφυγή, illud, quo quis in periculis velut ad portum quendam profugit. *Cic. 1. Tuſc. c. ult.* Portum potius paratum nobis, & profugium putemus. Afferuntur & alia ex eodem *Cic.* loca, ut *pro Cæcin. c. 34.* *Fam. 5. ep. 15.* &c. ſed ubique alii *perfugium* reponunt.

Profŭgus, a, um, *fuggitivo*, נד, Ger. *fluchtig*, Gal. *fuyard*, Hiſp. *eſtrahido*, αὐτόμολος, qui longe aliquo fugit, procul a finibus ſuis vagans, quaſi porro fugatus. *Liv. l. 34.* Annibal patria profugus pervenerat ad Antiochum. *Plin. l. 7. c. 28.* Bis ab Annibale captus, bis vinculorum ejus profugus. ¶ Interdum ſumitur pro errante, ſeu pro eo, qui diverſa petit loca, etiam non fugatus, ut profugi Scythæ, quia crebro domicilia mutant. *Hor. lib. 1. carm. od. 35.* Te Dacus aſper, te profugi Scythæ, &c.

Profundātus, a, um, fundatus. *Plaut. Mil.* 3. 3. 43. Nunc hæc carina ſatis profundata bene, & ſtatuta eſt.

Profunde, adv. *profondamente*, βαθέως. *Plin. l. 8. c. 42. de equis*. Quo quis acrior, eo profundius nares mergit.

Profundĭtas, atis, *profondità*, βάθος, altitudo, vorago. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 6.* Corporum tres ſunt dimenſiones, longitudo, latitudo, profunditas. Adde *Vopiſc. in Saturnino, c. 8.*

Profundo, is, udi, uſum, a. 3. *ſpargere largamente*, שפך, Germ. *auſgieſſen*, Gal. *epandre*, Hiſp. *derramar*, προχέω, extra fundo, large fundo. *Cic. in Somn.* Quem ut vidi, equidem vim lacrymarum profudi. *Id. pro Cluent. c. 6.* Sanguinem ſuum profundere omnem cupit. ¶ Tranſlate ſumitur pro edere, emittere, proferre. *Cic. 4. Acad.* Res jam univerſas profundam. *Id. 2. de Orat.* Quod ſe univerſum profundat, & quod totum repente evolet. *Id. in Piſon.* Odium incluſum in aliquem profundere. ¶ Item pro prodigere, immoderate inſumere,

ducta Metaphora ab aqua, quæ profunditur ex vaſis. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 5. Patrimonia ſua profuderunt, fortunas ſuas obligurierunt. ¶ *Verba profundere ventis*, eſt fruſtra loqui. *Lucret. lib.* 4. ¶ *Profundere vires animi*, eſt omnes nervos intendere, & omnem ingenii vim applicare. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Et omnes profudi vires animi, atque ingenii mei. ¶ *Vitam profundere*, eſt mori. *Cic.* 1. *Off.* Qui non modo pecuniam, ſed etiam vitam profundere pro patria parati eſſent. ¶ *Profundere ſe totum in aliquem*, eſt omni ſtudio fovere. *Id. Att. l.* 7.

Profundum, i, *profondità*, idem eſt ac profunditas, ſed multo latinius. *Cic.* 4. *Acad.* Natura veritatem in profundo abſtruſit. ¶ Speciatim ſumitur pro mari. *Ovid.* 17. *Epiſt.* Frigora ne poſſim gelidi ſentire profundi. *Val.* 3. *Arg.* Pater profundi, id eſt Neptunus. *Silius l.* 10. *v.* 398. Thuſci ſtagna profundi. h. e. Traſymenus lacus.

Profundus, a, um, *profondo*, [illegible], Ger. *tieff*, Gal. *profond*, Hiſp. *profundo*, βαθὺς, quod deorſum magnam habet altitudinem, a *porro*, longe, & a *fundus*. *Cic. pro Planc. c.* 6. Et tempus, atque illæ undæ Comitiorum, ut mare profundum, & immenſum, ſic effervescunt quodam quaſi æſtu. *Id. pro Sext. c.* 43. Profundiſſimus gurges. *Tacit. in Agric. c.* 25. Profunda montium, & ſilvarum. *Solin. c.* 29. Uſi villis profundioribus. ¶ Quandoque ſumitur pro alto, ſeu ſublimi. *Virg.* 1. *Æneid.* Maria, ac terras, cœlumque profundum. ¶ Tranſlate capitur pro ingenti, immenſo. *Cic. in Piſon.* Cum partem ejus prædæ profundæ libidines devoraſſent. *Sall. in Jug. cap.* 81. Profunda avaritia. *Id.* 4. *Hiſt.* Profunda cupido imperii. *Sueton. in Vitell. c.* 7. Profunda gula. ¶ *Horat. l.* 4. *od.* 2. Immenſuſque ruit profundo ore. h. e. reſonanti, & magnifico. ¶ Profunda nox dicitur nox media, & ſilens, & valde obſcura. *Virg.* 4. *Æn.* Sic profundæ tenebræ, apud *Gel. l.* 6. *c.* 4.

Profuſe, adv. [illegible], effuſe, abundanter. *Liv. l.* 10. *c.* 36. Hæc ipſe rai[illegible] obſtitit profuſe tendentibus in caſtra. *Salluſt. in Catil. c.* 13. Profuſius quæſtui deditus. *Sueton. in Aug. c.* 75. Profuſiſſime celebrare dies feſtos.

Profuſio, onis, f. effuſio, prodigentia. *Vitruv. in præfat. l.* 10. Infinitæ ſumptuum profuſiones. *Celſ. l.* 7. *c.* 21. Sanguinis profuſio. *Id. l.* 1. *c.* 7. Profuſio alvi.

Profuſor, oris, m. prodigus, qui profundit. *Tertul. l.* 2. *adv. Marcion. c.* 24. Diſpenſatorem bonitatis, non profuſorem.

Profuſus, a, um, *ſparſo*, [illegible], large fuſus, partic. a profundor. *Cic.* 2. *Fin.* Ita multo ſanguine profuſo, in lætitia, & in victoria eſt mortuus. ¶ Item copioſus, extenſus. *Pallad. l.* 4. *tit.* 13. *de equis*. Aures breves, & argutæ, coma & cauda profuſior. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſupra modum ſumptuoſo. *Cic. pro Mur. c.* 36. Non amat profuſas epulas; ſordes, & inhumanitatem multo minus. *Sall. in Catil.* Alieni appetens, ſui profuſus, ardens in cupiditatibus. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 7. Comiſſationes cum profuſiſſimo quoque extendebat. ¶ Item pro abundante, immoderato. *Cic.* 1. *Off.* Ipſumque genus jocandi non profuſum, neque immoderatum, ſed ingenuum, & facetum. ¶ Item pro abjecto, & jacente. *Pacuv. apud Feſt.* Profuſus, ſqualens, ſordidus, ab omnibus derelictus.

Progemmo, as, n. 1. *germogliare*, [illegible], gemmas emitto. *Col. l.* 4. *c.* 27. Si palmis incipientibus, progemmantibuſque ſectorem immiſeris.

Progener, eri, m. *biſgenero*, [illegible], neptis vir comparatione avi, & aviæ, cui reſpondet proſocer, & proſocrus. *Modeſtin. l.* 4. *Dig. de gradib. & affin.* Socer magnus dicitur uxoris meæ avus; ego illius ſum progener: item proſocrus mihi uxoris meæ avia eſt: ego illius ſum progener. *Sueton. in Aug. c.* 19. Lucii Pauli progeneri ſui. Erat autem L. Paulus maritus Juliæ, quæ ex Julia Auguſti filia nata erat. Perperam igitur ex hoc Suetonii loco Lexicographi quidam afferunt, progenerum accipi pro patre generi.

Progeneratio, onis, f. idem ac generatio. *Plin. l.* 8. *c.* 43. Opera ſine dubio gerulis minifica, arando quoque, ſed mulorum maxime progeneratione.

Progenero, as, a. 1. idem ac genero. *Horat. l.* 4. *od.* 4. Nec imbellem feroces Progenerant aquilæ columbam. Adde *Plin. l.* 11. *c.* 16.

Progenies, ei, f. 5. *ſtirpe*, [illegible], Germ. *geſchlecht*, Gall. *lignee*, *race*, Hiſp. *caſta*, *linage*, γενεά, genus, familia, a *progignendo*. *Cic.* 9. *Phil.* Quæ multos per annos progeniem ejus honeſtaret. *Nepos in Ageſil. c.* 1. Qui principes ex progenie Herculis. ¶ Item ipſi liberi. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 35. Priamum tanta progenie orbatum. ¶ Tranſlate *Colum. l.* 3. *c.* 9. Vitis progenies.

Progenitor, oris, πρόγονος, [illegible], avus. *Ovid.* 11. *Met. v.* 320. Et forti genitore, & progenitore Tonante Eſſe ſatam.

Progenitus, a, um, *nato*, *generato*, *prodotto*, genitus, procreatus, ortus. *Claudian. de IV. conſul. Honor. v.* 148. Nec te progenitum Cybeleius ære canoro Luſtravit Corybas. *Pallad. in Jan. tit.* 15. Arbores ex pomis ſponte progenitæ.

Progermino, as, n. 1. idem ac germino. *Col. l.* 4. *c.* 10. Antequam ſurculus progerminet.

Progero, is, eſſi, eſtum, a. 3. *portar fuori*, [illegible], extra gero, effero. *Plin. l.* 35. *cap.* 18. *de opibus*: Defunctas progerunt, ſanctantiamque mora comitantur ſaxquias. *Id. l.* 18. *c. ult.* Formicæ concurſantes, aut ova progerantes.

Progeſto, as, a. 1. progero. *Apul.* 2. *Miloſ. ſub fin.* Sinu ſeriſu progeſtant nucleos.

Progigno, is, a. idem ac gigno. *Cic.* 3. *Offic.* Ut enim cæteri ex patribus, ſic hic, qui illud lumen progenuit, ex filio eſt nominandus. *Id.* 1. *Divin. cap.* 65. In ſeminibus vis ineſt earum rerum, quæ ex his progignuntur. *Lucret. l.* 4. *v.* 671. Quæ penetrata queunt ſenſum progignere acerbum. Ubi quidam minus recte leg. *propangere*, h. e. impellere, impingere, a pango.

Progna[illegible], adv. aperte. *Feſt.* in Gnarar.

Prognariter, adv. [illegible], audacter, ſtrenue. *Plaut. Perſ.* 4. 4. 39. Age, indica prognariter. Al. leg. *prognaviter*, Alii *pragnaviter*.

Prognatio, onis, f. *naſcimento*, nativitas. *Martian Capell. l.* 6. *pag.* 210. Oppidum Calydon, Diomedis Tydeique prognatione notiſſimum.

Prognatus, a, um, o. s. a *creando*, ἀπόγονος, originem trahens, oriundus, deſcendens ab aliquo, partic. a *pro*, & *naſcor*. Proprie dicitur, non de filio, ſed de nepote, reſpectu avi, aut proavi, aut alius ex majoribus. *Cic.* 3. *Tuſc.* Qualis enim tibi ille videtur Tantalo prognatus, Pelope natus? ¶ Sumitur etiam pro nato, & de filio dicitur. *Liv. l.* 1. Poſt centeſimum fere annum, quam Romulus Deo prognatus, Deus ipſe tenuerit Regnum.

Progne, f. 1. Πρόκνη, Pandionis Athenienſium Regis filia, & ſoror Philomelæ, quæ Tereo Thracum Regi matrimonio juncta, Ityn illi peperit. Hæc cum deſiderio videndæ ſororis teneretur, exoravit virum, ut Athenas profectus, Philomelam ad ſe duceret. Qui mandata peragens, adventum Philomelæ e Pandione impetravit. Verum cum in itinere eſſent, in libidinem virginis exardens, quamvis repugnantem compreſſit, &, ne facti obſcœnitatem exprimere poſſet, linguam ei abſcidit, & ſervo in vinculis cuſtodiendam tradidit. Reverſuſque ad uxorem mortis ſororis ſimulavit. Philomela interno tædio carceris affecta, rem omnem, uti geſta fuerat, acu in tenuiſſima tela depinxit. hanc ancillæ Prognes clam deferendam tradidit. Progne, re intellecta, ac diſſimulato ad tempus dolore, poſtquam Orgiorum dies advenit, thyrſis, & pellibus pro more inſtructa, ſororem adiit, ſeque, eodem indutam habitu, ad regiam duxit. Hic, communicato conſilio, veluti furiis agitata, arreptum Itym filium interfecit, utroque domum redeunti epulandum appoſuit. Qui tandem, re cognita ex pueri capite, quod Progne ſub finem cœnæ per ſororem afferendum curavit, dum fugientem uxorem furibundus perſequitur, mutatam Deorum commiſeratione in hirundinem vidit, quæ conſuetudinem habitandi intra hominum tecta ſemper ſervavit: ipſe in upupam converſus eſt, ideoque militarem criſtam adhuc in capite gerit, & quaſi adhuc filium quæritans, clamat, πῦ, πῦ, quod ſignificat, *ubi*, *ubi*. Itys autem in Phaſianum mutatus eſt, quæ avis frequens eſt juxta Phaſim fluvium in Colchis: at Philomela in avem ſui nominis, quæ ne nunc quidem ceſſat deflere cantu dulciſſimo injuriam, quam paulo ante elinguis proferre non poterat. *Ovid.* 6. *Met. in fin.*

Prognoſticon, n. *prognoſtico*, προγνωστικόν, rei futuræ ſignum, a προγινώσκω, præſcio, præcognoſco. Unde *Hippocratis Prognoſtica*, quibus facile ægrotorum ſalus, vel mors a Medicis prædici ſolet. *Cic.* 1. *de Div. c.* 8. Atque his rerum præſenſionibus prognoſtica tua referta ſunt.

Programma, atis, n. πρόγραμμα, *editto*, ſcriptura, ſeu tabula publice expoſita, qua Princeps aliquid edicit. *Vulcat. in Avid. Caſſ. c.* 6. Ediſci juſſit, & programma in parietibus fixit. Adde *l.* 3. *Cod. de leg. & conſtit. Princ.*

Prograxe, vel procraxe, pro prograxiſſe, hoc eſt indicaſſe, effutiiſſe, ab aoriſto 1. ἔκραξα verbi κράζω, *clamo*. *Lucret. l.* 5. *v.* 158. Quippe ubi ſe multi per ſomnia ſæpe loquentes, Aut morbo delirantes prograxe feruntur, Et celata diu in medium peccata dediſſe. Alii leg. *protraxe* pro protraxiſſe, a protraho, palam traho, palam expono.

Progredior, eris, eſſus ſum, d. 3. *andare innanzi*, *avanzarſi*, *inoltrarſi*, [illegible], Ger. *her fur gehen*, Gal. *aller avant*, Hiſp. *ir adelante*, [illegible], ultra procedo. *Cic.* 1. *Offic.* Atque ut tegredi, quam progredi malliſent. *Id. de Senect.* Ætate progreſſus. *Id.* 5. *Fin.* Ætate progrediente. *Id.* 1. *Fin.* Cum uſus progrediens familiaritatem effecerit. *Liv. l.* 7. Romani alacres ab ſtatione obviam militi ſuo progreſſi. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſermonem extendere. *Cic.* 3. *Verr.* Veruntamen progrediar longius. ¶ *Digitum non progredi*, proverbialis quædam formula, pro ne minimum quidem. *Cic.* 4. *Acad.* Quibus conceſſis, digitum progredi non poſſunt. ¶ Significat etiam proficere, *far profitto*. *Cic.* 4. *Fin. c.* 23. progredi in virtute.

Progreſſio, onis, f. *progreſſo*, πρόβασις, actus progrediendi, proceſſus. *Cic.* 4. *Fin.* Atque ab his initiis profecti omnium virtutum & originem, & progreſſionem perſecuti ſunt. *Id.* 3. *Offic. c.* 3. Progreſſio diſcendi.

Progreſſus, us, m. idem ac progreſſio. *Cic.* 1. *Off.* Earumque progreſſus, & quaſi anteceſſiones non ignorat. *Id.* 5. *Phil. c.* 7. Progreſſus ætatis. ¶ Tranſlate accipitur pro fructu, quem rei alicui operam dantes facimus. *Cic.* 4. *Tuſc.* Philoſophiæ ipſius principes nunquam in ſuis ſtudiis tantos progreſſus ſine flagranti cupiditate facere potuiſſent. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Qui tantos progreſſus habebat in Stoicis.

Progreſſus, a, um, particip. a *progredior*. *Caſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 24. Has naves cum audacius progreſſas Piſo vidiſſet, &c. ¶ Comparativum eſt *Tertull. de Anim. c.* 31. Si decreſcit ſoris anima retrograda ætate, quanto magis erat, ut progreſſior reverteretur mille poſt annis?

Progubernator, oris, m. qui gubernatoris vices gerit. *Cæcil. apud Non. c.* 13. *n.* 57. Qui progubernator prope evertit Proſumiam. Al. leg. *pro gubernatore ſ gerres*.

Progymnaſtes, æ, m. qui ante alium exercetur, qui præit exercitatione. *Sen. ep.* 84. (al. 83.) Progymnaſtes meos quæris. Alii leg. *progymnaſtes* eodem ſenſu.

Proh. V. Pro.

Prohibeo, es, bui, bitum, a. 2. *proibire*, *vietare*, [illegible], Germ. *verbieten*, Gall. *deffendre*, Hiſp. *vedar*, [illegible], veto, procul teneo, averto, impedio, ne quid fiat, quaſi porro habeo. Differunt *prohibeo*, & *veto*, quod *prohibere* eſt avertere, & impedire dictis, vel factis, ne quid fiat. *vetare* eſt dictis relidere. *Plaut. Curc.* 1. 1. 33. Nemo hic prohibet, nec vetat. ¶ Conſtruitur cum acc. *Cic.* 2. *Catil.* Aut motus ejus omnes, conatuſque prohibebit. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Eamque vim obtinere recta imperantem, prohibentemque contraria. *Id.* 4. *Verr.* Qui cum a Prætore prohiberentur, a quatuor Quæſtoribus impedirentur. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. a, vel *ab*. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Se ſe depopulatis agris non facile ab oppidis vim hoſtium prohibere. ¶ Vel cum acc. perſonæ, & abl. ſine præp. *Cic.* 3. *Off.* Uſu vero urbis prohibere peregrinos ſane inhumanum eſt. *Id. pro L. Man.* Erit humanitatis veſtræ magnum eorum civium numerum calamitate prohibere. *Id.* 5. *Verr.* Equitem R. ſeptore biduum cibo, tectoque prohibitum. ¶ Vel cum acc. perſonæ, & ablat. rei cum præp. a, vel *ab*. *Cic.* 2. *Verr.* Quod prædones procul ab inſula Sicilia prohibuiſſet Verres. *Caſ. l.* 2. *B. Gall. c.* 28. Finitimis imperavit, ut ab injuria & maleficio ſe, ſuoſque prohiberent. ¶ Vel cum acc. & dat. *Plaut. Curc.* 5. 2. 7. Parentesne meos mihi prohibeas? *Cic.* 10 *Fam.* Huic reditum ad Antonium prohiberi negabant oportere. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic.* 3. *Off.* Male etiam, qui peregrinos urbibus uti prohibent. *Id. in Fam.* Plura ſcribere fletu prohibeor. ¶ Vel cum conjunctione, & partic. *ne*, vel *quominus*. *Cic.* 2. *Verr.* Quod & potuiſti prohibere, ne fieret, & debuiſti. *Id. l.* 11. *Fam.* Hiemem credo adhuc prohibuiſſe, quominus de te certum haberemus, quid ageres. ¶ *Voce aliquem prohibere*, eſt impedire, ne quis loquatur. *Cic. pro Leg.* Et nos jacentes ad pedes ſupplicum voce prohibebis? ¶ *Quod Dii prohibeant*, locutio fuit, quam in re aut tetra, aut crudeli, aut impendente periculo uſurpare ſolebant, Deos ſcilicet obteſtantes, ut peſtem a ſe arcerent, vel incommodum propulſarent. *Cic. pro R. Am.* Dii prohibeant, ut hoc, quod majores conſilium publicum vocari voluerunt, præſidium ſectorum exiſtimetur. ¶ *Prohibeſſim*, *is*, *it*, pro *prohibuerim*, *is*, *it*, *Id.* 3. *de Leg. c.* 3. *Plaut. Pſeud.* & *Cato de R. R. c.* 151.

Prohibitio, onis, f. *proibizione*. *Quint. l.* 9. *c.* 2. *a princip.* Quamquam illa non pœna, ſed prohibitio ſceleris fuit.

Prohibitor, oris, m. *proibitore*, qui prohibet. *Arnob. l.* 7. Æſculapius valetudinum propulſator, prohibitor, extinctor. Adde *Apul. de Deo Socrat.*

Prohibitorius, a, um, adject. *proibitivo*, ad prohibendum inſerviens. *Plin. l.* 10. *c.* 14. *de clivina ave*. Quidam clamatoriam dicunt, Labeo prohibitoriam. *Ulpian l.* An *Prætor*, ff *de aob. caſ.* Edictum prohibitorium.

Prohibitus, a, um, nom. particip. *impedito*, *proibito*. *Cic. Verr.* 3. 2. 24. Eques Rom. biduum tecto ciboque prohibitus.

Prohinc, adv. igitur, ergo, proinde. *Apul. l.* 3. *Metam.* Prohinc tormentis veritas eruenda. *Id. l.* 5. Prohinc cubiculo te refer.

Projecte, adverb. abjecte, cum contemptu, ſine cura. *Tertul. de Pudic. c.* 13. Apoſtolus vero eam ſceleratam libidinem tam projecte ignoviſſet?

Projectio, onis, f. [illegible], actus projiciendi, extenſio. *Cic. in Orat. c.* 18. Brachii projectio in contentionibus, contractio in remiſſis.

Projectitius, a, um, expoſitus. *Argum. Ciſtell. Plauti*, *quod quidam Sidonio tribuunt*. Lemniſque natam deſpondit adoleſcentulo amore capto illius projectitiæ.

Projecto, as, freq. a *projicio*. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 38. Etiam ne ultro tuis me projectas probris? id eſt injuriis afficis. Alii leg. *profectas*.

Projectorius, a, um, adject. ejiciendi vim habens. *Theodor. Priſcian. de diæta*, *c.* 15. Projectoriam vim participare. *Æmil. Macer.* 2. 5. 5. Herba projectoriæ virtutis.

Projectura, æ, [illegible], corona, ſeu prominentia, & velut ſupercilium quoddam parietis, arcendis ſtillicidiis inventum. *Vitr. l.* 2. *c.* 8. Habeatque projecturas coronarum.

Projectum, i, n. [illegible], pars domus prominens, ut mœnianum, aut podium penſile, unde aſpectus eſt in vicos, & plateas. *Javolen. leg.* 242. ff *de verb. ſignif.* Inter projectum, & immiſſum hoc intereſſe, ait Labeo, quod projectum eſſet id, quod ita provehéretur, ut nuſquam requieſceret, qualia mœniana, & ſuggrundæ eſſent, immiſſum autem, quod ita fieret, ut aliquo loco requieſceret, veluti tigna, trabes, quæ immitterentur. V. *Projectus*.

Projectus, us, m. idem ac projectio. *Plin. l.* 17. *c.* 10. Omnium, quæ projectu frontis ita diffunduntur, &c. Adde *Lucret. l.* 3. *v.* 1001.

Projectus, a, um, *gettato*, [illegible], [illegible], partic. a projicior. *Hor. l. Epod. od.* 6. Tu, cum timenda voce complesti nemus, Projectum odoraris cibum. ¶ Sumitur etiam pro abjecto. *Silius lib.* 10. Per medios agitur projecto ſceleris amore. ¶ Item pro porrecto, extenſo. *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 59. Brachium procerius projectum, quaſi quoddam telum orationis. ¶ Projecta ædificia quid ſint, & quomodo differant ab immiſſis, V. *Projectum*. ¶ Item projectus capitur pro proſtrato, jacente. *Cic.* 2. *de Div.* Simonides ignotum quemdam projectum mortuum cum vidiſſet, humaviſſet. ¶ Item pro expoſito. *Plaut. Ciſt.* 1. 3. 5. Parvulam puellam projectam ex angiportu ſuſtulit. ¶ Tranſlate ſumitur pro effrænato, immoderato, ad omnia progrediente. *Cic. pro Flacc. c.* 44. Videtis hominis intolerabilem audaciam cum projecta quadam, & effrenata cupiditate. *Id. Verr.* 3. Ad audendum projectus. *Tac.* 5. *hiſt. c.* 5. Projectiſſima ad libidinem gens. ¶ Item contemptus, vilis, objectus. *Tac.* 1. *An. c.* 42. An appellem cives, quibus tam projecta ſenatus

tus

Digitized by Google

tus auctoritas? *Id.* 3. *Att. c.* 65. Etiam illum, qui libertatem publicam nollet, jam projectam ſervientium patientiæ tædebat. *Prudent. periſteph.* 14. *v.* 153. Quid eſſe vobis æſtimem projectius?

Projicio, is, jeci, jectum, a. 3. *gettare*, *gettare longi*, רמה, Ger. *hinweg werfen*, Gal. *jetter*, Hiſp. *echar*, *arrojar*, ἀποβάλλω, idem ac jacio, vel procul jacio, abjicio. *Virg.* 6. *Æneid.* Projice tela manu. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 43. Durior Diogenes, & id quidem ſentiens, ſed ut Cynicus aſperius, projici ſe juſſit inhumatum. *Cæſ. l.* 3. *B. C.* Atque arma projicere juſſit. *Virg. Æn.* 12. *v.* 255. pedibusque ea unguibus ales Projecit fluvio. *h. e.* in fluvium. ¶ Item pro contra jacere, ejicere. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 1. Quod tantam peſtem evomuerit, foreſque projecerit. *Id.* Quid ſi eum ex urbe projeceris! ¶ Item pro proſternere, ut Projicere ſe ad pedes. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Qui cum eum in itinere conveniſſent, ſe ſeque ad pedes projeciſſent. ¶ Item pro effundere. *Hirt. l.* 4. *bel. Alex.* Ut lacrymas, quas in colloquio projecerat, &c. *Senec. epiſt.* 50. Repeto memoria, quam magno animo quædam verba projeceris. ¶ Item pro porrigere, extendere. *Cic. in Top. cap.* 4. Quantum parietis communis tegendi cauſa tectum projiceretur. ¶ Translate capitur pro relinquere, omittere. *Cæſ. l.* 2. *B. G.* Et pariſtam virtutem projeciſſent. *Horat. de ar. poet. v.* 97. Projicit ampullas, & ſeſquipedalia verba. h. e. verborum magnificentiam abjicit, & humili ſermone utitur. ¶ Item pro exerere, oſtendere. *Cic.* 2. *Fin.* Quod ſtuprum, quæ libido non ſe proripiet, ac projiciet? ¶ Item pro animum deſpondere, ſeu demittere. *Cic. Att. l.* 9. Primæ movens, & rogant, ne me projiciam. ¶ Item proſtrare, vel exponere. *Stat.* 1. *Theb. v.* 368. his artus imbri, ventoque rigentes Projicit.

Proin, adv. idem ac proinde. *Ter. Eun.* 1. 1. 11. Proin tu, dum eſt tempus, etiam atque etiam cogita.

Proinde, adv. *perciò*, *per la qual coſa*, לכן, Ger. *darumb*, Gal. *partant*, Hiſp. *por eſſo*, τοιγαροῦν, ideo, ideoque, propterea, quapropter, ex *pro*, & *inde*. Semper dependet ex ſuperiore ſententia. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 6. Proinde fac, magnum animum habeas. ¶ Ponitur aliquando pro adverbio ſimilitudinis, eandemque ſignificationem habere videtur, ac perinde, variiſque particulis jungitur. *Cic. pro Dom.* Proinde quaſi illi aut de Cn. Pompejo aliter, atque ego exiſtimo, ſentiant. *Tacit. An.* 12. *c.* 60. Decreta eorum proinde haberi juſſerat, ac ſi Magiſtratus Romani conſtituiſſent. *Id.* 1. *hiſt. c.* 30. Proinde a nobis donativum ob fidem, quam ab aliis pro facinore accipietis. *Terent. Phorm.* 2. 3. 35. Proinde expiſcare, quaſi non noſſes.

Proiſſum, ii, pro prœlium quidam legunt apud *Plaut. Men.* 2. 3. 3.

Prolabor, eris, lapſus ſum, d. 3. *traſcorrere*, נפל, Ger. *nieder fallen*, Gal. *gliſſer*, *tomber*, Hiſp. *caer*, *deslizar*, προπίπτω, ultra labor. *Cic.* 2. *de nat. Deor. ex Poeta.* At coma ad caudam ſemper prolabitur Argo. ¶ Sumitur etiam pro cadere. Hinc prolabi dicuntur, qui veſtigio in loco lubrico poſito procidunt, aut ægre ſe ſuſtinent. *Liv. l.* 5. Traditus memoriæ prolapſum cecidiſſe. *Id. l.* 27. *c.* 32. Prolabi per caput. ¶ Translate accipitur pro longius oratione provehi, ſeu excurrere. *Cic. pro Cæc.* Tamen me longius prolapſum eſſe, quam ratio veſtri judicii poſtularit. Item pro ſenſim ad rem aliquam aſcendere. *Cic.* 1. *de Leg.* Libenter ad iſtam orationem tecum prolaberer. *Senec. Controverſ.* 25. Eo jam prolapſi ſunt mores. *Liv. l.* 30. Prolabi in miſericordiam. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 10. Paulatim ad jurgia prolapſi. ¶ Item errare, falli. *Cic. pro Quint.* Fore, ut in multis rebus timore prolaberes. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 27. Se cupiditate prolapſos nimium magno conduxiſſe.

Prolapſio, onis, f. *lo ſdrucciolare*, actus prolabendi. *Cic. pro Cæl. cap.* 17. Quibus illa inſiſtere, aut ingredi ſine caſu aliquo, aut prolapſione vix poſſet.

Prolapſus, a, um, particip. *caduto*, ὀλισθών. *Virg.* 2. *Æn. v.* 555. prolapſa videt Pergama.

Prolatatio, onis, f. dilatio, *dilazione*. *Tac. l.* 3. *hiſt. c.* 82. Sed omnem prolatationem ut inimicam victoriæ ſuſpectabant.

Prolatatus, a, um, dilatus, protractus, extenſus, particip. a prolator. *Tac. l.* 13. *Ann. c.* 34. Prolatatum inter Parthos, Romanoſque de obtinenda Armenia bellum acriter ſumitur.

Prolatio, onis, ὑπέρθεσις, extenſio, protenſio. *Liv. l.* 31. *c.* 5. Et prolationem finium, victoriamque, & triumphum portendi. ¶ Sumitur etiam pro dilatione. *Cic. pro Rab. perduell. c.* 3. Cum alteri ad prolationem judicii biduum quæreretur. *Id. Att.* 7. *ep.* 12. Nec eum rerum prolatio, nec Senatus diſceſſus tardavit. *ſuſpenſione de' pubblici affari*, *tempo di ferie*. V. Prolatus. *Plaut. Mil.* 2. 2. 95. Trecentæ poſſunt cauſæ colligi: non domi eſt, abiit ambulatum, dormit; quantumvis prolationum. ¶ Item narratio, expoſitio. *Cic. in Orat.* Commemoratio antiquitatis, exemplorumque prolatio.

Prolato, as, a. 1. *dilatare*, *ampliare*, *trattenere*, dilato, extendo. *Col. in præf. l.* 1. Quibus diuturna permittente pace prolatare licuit agrum rurſticum. ¶ Eſt etiam producere ſecundum tempus, differre, protrahere. *Cic. in Catil.* 4. *c.* 3. Id opprimi ſuſtentando, ac prolatando nullo pacto poteſt. *Sall. in Catil.* Dubitando, & dies prolatando. *Tac. l.* 6. *c.* 42. Sed ubi diem ex die prolatabant. *Id. annal.* 11. *c.* 37. Prolatare vitam. *Liv. l.* 21. *c.* 5. Nihil prolatandum ratus.

Prolatus, us, m. prolatio. *Tertul. adverſ. Valentinian. c.* 13.

Prolatus, a, um, nom. ex particip. expoſitus, allatus, allegatus. *Cic.* 2. *Div. c.* 65. Multa ſunt ex Hiſtoriis prolata ſomnia. *Id. Att. l.* 10. Prolatos de te rumor. *Ter. Hec.* 1. 2. 29. Non eſt opus prolatis. ¶ Item valde commotus, *traſportato*. *Lucan. l.* 2. Cæſar calida prolatus ab ira. ¶ Item dilatus, productus. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 8. Prolatæ res, ad interregnum comitia adducta. *Lucanus* (ſeu quis alius auctor eſt) *Paneg. ad Piſon. v.* 73. ſi quando, judice feſſo, Turbida prolatis tacuerunt jurgia rebus. *in tempo di ferie*. res enim proferri, eſt juſtitium indicere, & a foro, & publicis muneribus ceſſare. Jocoſe *Plaut. Capt.* 1. 1. 10. Ubi res prolatæ ſunt, cum rus homines eunt, ſimul prolatæ res ſunt noſtris dentibus. *Manutius* trahit huc locum *Cic. pro Mur. cap.* 11. ſed ibi res *prolatæ* ſumuntur pro expoſitis, & in publicum productis: alludit enim ad faſtus, quos Cn. Flavius ſingulis diebus ediſcendos populo propoſuerat, cum antea arcani eſſent.

Prolectibilis. V. Plectibilis.

Prolecto, as, a. 1. *allettare*, *luſingare*, ἐνάγω, illecto, allicio, a *lacto*, quod notat blanditiis trahere. *Cic. pro Flacc. c.* 8. Egentes, & leves ſpe largitionis, & viatico publico, privata etiam benignitate prolectat.

Prolepſis, is, f. πρόληψις, figura rhetorica, alio nomine occupatio, anticipatio, præſumptio. *Aſcon. Pedian.*

Proles, is, f. *prole*, ילד, Germ. *geſchlecht*, Gall. *generation*, *des enfans*, Hiſp. *generacion*, *hijos*, γονή, γόνος, γένος, progenies, liberi. Dicitur non ſolum de hominibus, ſed etiam de beſtiis, imo etiam de plantis. *Cic.* 3. *de Leg.* Equitum, peditumque prolem deſcribunto. *Col. l.* 7. *c.* 6. *de caprino pecore*. Paris autem, ſi eſt generoſa proles, frequenter duos, nonnunquam trigeminos. *Virg.* 2. *Georg. v.* 2. Prolem tarde creſcentis olivæ. *Id.* 6. *Æn.* Silvius tua poſtuma proles. ¶ In plur. numero *Cal. l.* 10. *v.* 143. Privignaſque rogat proles. ¶ *Cic.* 2. *nat. Deor. c.* 63. *ex poeta*. Ferrea tum vero proles exorta repente eſt. h. e. ferreum ſeculum. ¶ Proles interdum dicuntur ipſi teſticuli, in quibus tota vis ineſt prolis generandæ. *Arnob. l.* 7. Polimina ſunt ea, quæ nos proles verecundius dicimus. *Id l.* 5. Circumjectæ prolibus membranulæ.

Proletarii, m. 2. homines pauperrimi in Urbe Romana, qui ſecundum *Dionyſium* minus, quam duodecim minas cum dimidia poſſidebant, ſecundum *Livium* minus, quam undecim millia æris, ſecundum *Gellium* non plus, quam mille, & quingenta æris. Dicti ſunt a *proles*, quod via alia Remp. juvarent, quam *prole*, quod vero ad militiam conſcriberentur, & tere procreandæ prolis gratia in urbe relinquerentur. *Arnob. l.* 5. *Feſt. Gel. l.* 16. *c.* 10. & *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 4. ¶ Proletariorum melior conditio fuit, quam capite cenſorum. Nam capita cenſi aut nullo, aut minore ſalem, quam proletarii, ære cenſebantur. *Gell. l. c. Sigon. l.* 1. *c.* 4. ¶ Tranſlate proletarius ſermo pro vili,

ac plebeio accipitur. *Plaut. Mil.* 3. 1. 157. Nam proletario ſermone nunc quidem hoſpes utere.

Prolevo, as, *ſollevare*, ſurſum levo. *Tertul. de pœnit. c.* 4. Hæc te peccatorum fluctibus merſum prolevabit.

Prolibo, as, a. 1. προσπένδω, ante libo, prægusto. *Plin. l.* 18. *c.* 4. Alii e tribus pueris pari menſura aquas miſcent, & prolibant novo fictili.

Proliceo, et, xui, n. 2. emano, profluo. *Varr. apud Iſidor. in Gloſſ.* Demum ubi prolicuit dulcis unda.

Prolicio, is, exi, ectum, a. 3. ἐνάγω, allicio, induco. *Plaut. Cur.* 1. 2. 2. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicit.

Proliquatus, a, um, nom. particip. eliquatus. *Apul. in Apolog.* An, ut alii Philoſophi diſputant, radii noſtri mediis oculis proliquati, & lumini extrario mixti, &c.

Prolixe, adv. *largamente*, ἐκτενῶς, admodum liberaliter, large, abundanter, cumulate, copioſe. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 5. Neque mehercule minus ei prolixe de tua voluntate promiſi. *Id. pro Flacc. c.* 36. Prolixe, cumulateque facere aliquid. *Ter. Eun.* 5. 8. 51. Accepit hominem nemo melius prorſus, nemo prolixius. *Sueton. in Tito, c.* 7. Prolixius fovere aliquem. *Apul. l.* 4. *A. A.* Arbores prolixe foliatæ.

Prolixitas, atis, f. 3. μῆκος, longitudo. *Arnob. l.* 7. Colubra prolixitatis immenſæ. *Symmach. l.* 1. *ep.* 8. Literarum prolixitas.

Prolixitudo, inis, f. idem ac prolixitas. *Pacuvius apud Non. c.* 2. *n.* 697. Oro, in me ne facias fandi prolixitudinem.

Prolixo, as, a. 1. *allungare*, longum facio, extendo. *Col. l.* 4. *c.* 24. Monendus putator eſt, ut prolixet aciem ferramenti, & quantum poteſt, novaculæ ſimilem reddat.

Prolixus, a, um, *copioſo*, *abbondante*, *lungo*, ארך, Ger. *lang*, *und breit*, Gal. *long*, Hiſp. *largo*, *ancho*, ἐκτενής, longus, & latus, quaſi porro laxus. *Ter. Heaut.* 1. 3. 49. Capillus paſſus, prolixus, circum caput negligenter rejectus. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 9. Licet videre fructuoſas ſegetes, ac reliſibiles, & arbores prolixas. *Virg. Ecl.* 8. *v.* 34. Prolixa barba. *Sueton. in Claud. c.* 30. Nam & prolixo, nec exili corpore erat. ¶ Tranſlate ſumitur pro liberali, benevolo, propenſo. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 3. Ariobarzanes in Pompejum prolixior. *Id. ad Capiton. poſt epiſt.* 16. *l.* 16. *ad Att.* Plancum hoc animo libenti, prolixoque facere. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 8. Etſi de tua prolixa, beneficaque natura limavit aliquid poſterior annus. ¶ Item pro prompto, facili. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Catilina ſpero prolixa eſſe his duntaxat urbanis competitoribus.

Prologium, ii, προλόγιον, principium, prologus. *Pacuvius apud Feſt.* Exanimavit me prologio ſuo.

Prologus, gi, m. *prologo*, *prefazione*, כרכבה, Ger. *vorrede*, Gall. *preface*, Hiſp. *prologo*, πρόλογος, proloquium, ſive præfatio fabulæ, in qua aut poeta excuſatur, aut fabula commendatur, aut aliquid lucem ei afferens præmittitur. *Ter. in prol. Phorm. v.* 14. Vetus ſi poeta non laceſſiſſet prior, nullum invenire prologum potuiſſet novus, quem diceret. ¶ Penitus aliquando pro ipſo homine prologum recitante. *Id. in prol. Heaut.* Oratorem eſſe voluit me, non prologum. *Id. in prol. Hecyr.* Orator ad vos venio ornatu prologi.

Prolongo, as, a. 1. *prolungare*, משך, Ger. *verlengeren*, Gal. *prolonger*, Hiſ. *alargar*, *prolongar*, ἀναβάλλομαι, protraho, profero, longius facio. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Veſtes prolongant tempus. *Sen. de Benef. l.* 5. *c.* 17. Ut prolongetur ſibi dies mortis, nihil proficiet ad felicitatem. Utroque tamen loco optimæ editiones habent *prorogo*.

Proloquium, ii, n. *ſentenza*, *propoſizione*. *Varr. apud Gell. l.* 16. *c.* 8. Proloquium eſt ſententia, in qua nihil deſideratur: eſt autem hujuſmodi (ſubdit ipſe *Gell.*) Hannibal Pœnus fuit: Scipio Numantiam delevit, &c. Addit præterea, a Cicerone dictum *pronunciatum*. a Dialecticis ἀξίωμα appellari: duo ejus eſſe genera, disjunctum, & copulatum, &c. Eum conſule.

Proloquor, eris, utus ſum, d. 3. *parlare*, ἀποφαίνομαι, idem eſt, ac loquor, ſeu quod in animo habeo, loquendo effero, animi mei ſenſa claris, apertiſque verbis effero. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Prolocutum dicimus, cum animo quod habuit, extulit, loquendo. *Ter. And.* 1. 5. 21. Cenſen', me ullum potuiſſe verbum proloqui? *Cic. in Or.* Qui vetat artem pudere proloqui, quam factites. *Enn. apud Cic. Tuſc.* 3. *c.* 26. Proloqui cælo, atque terræ Medeæ miſerias.

Proloquutor, vel Prolocutor, oris, m. *conſigliere*, *avvocato*, qui pro aliquo loquitur. *Quintil.* (*ſeu noſtrum nomine alius auctor eſt*) *declam. quæ inſcribitur*, *Tribunus Marianus*: Crimen quod Tribuno mendaciſſimus proloquutor objecit.

Prolubidio, idinis, f. idem ac prolubium. *Var. l.* 5. *L. L.*

Prolubium, ii, cupiditas, voluptas, a *lubet*. *Gell. l.* 16 *c.* 19. Feros, & immanes navitas prolubium tamen audiendi ſubiit. *Terent. Adel.* 5. 9. 23. Quod prolubium? quæ iſtæc ſubita eſt largitas? *Donatus* hoc loco interpretatur promptum animum ad largiendum. Quidam legunt *proluvium*, hoc eſt profuſio, prodigentia.

Proludium, ii, n. idem quod præludium. Legitur hæc vox in quibuſdam Codicibus *Gellii l.* 5. *c.* 10. ſed meliores habent *prolubium*.

Proludo, is, ſi, ſum, n. 3. *provarſi*, προαγωνίζομαι, eſt futurum certamen meditari, & exercendarum virium cauſa, confirmandique animi veluti ſimulacrum quoddam certaminis inire. *Virg.* 3. *Georg. v.* 234. Et ſparſa ad pugnam proludit arena. ¶ Tranſlate *Cic.* 2. *de Or. c.* 80. Sed ut ipſis ſententiis, quibus proluſerunt, pugnare poſſint. *Juven. ſat.* 5. *v.* 26. Jurgia proludunt, ſed mox & pocula torques.

Prolugeo, es, n. 2. diu lugeo. *Feſt.* Prolugere dicuntur, qui ſolito diutius lugent.

Proluo, is, ui, utum, a. 3. κατακλύζω, idem, ac lavo, vel multum, ſive multo tempore lavo, ex *pro*, & *lavo*. *Perſ. in prol.* Nec fonte labra prolui Caballino. *Hor. l.* 2. *Serm. ſat.* 4. Leni præcordia mulſo Prolueris melius. ¶ Proluere cloacam, eſt, aquam in cloacam infundere, quæ ſecum rapiat ſordes. *Plaut. Curc.* 1. 2. 29. Age, effunde hoc cito in barathrum, prolue cloacam. ¶ Sæpe proluo ponitur pro ſuperfluere. *Col. l.* 2. *c.* 18. Quoniam impetus aquarum proluit terram. *Virg. Georg.* 1. Proluit inſano contorquens vortice ſilvas Fluviorum rex Eridanus. ¶ Tranſlate *Gell. l.* 2. *c.* 24. Cum plerique familiam pecuniamque ſuam prandiorum gurgitibus proluiſſent. h. e. dilapidaſſent.

Proluſio, onis, *proluſione*, *prova*, ἀκροβολισμός, actus proludendi, præexercitatio, principium certaminis. *Cic.* 2. *de Or.* Atque ejuſmodi illa proluſio debet eſſe, non ut Samnitium, &c. ¶ Transfertur ad cauſas, & alia. Sic Cicero Divinationem ſuam proluſionem Verrinæ accuſationis vocat. In ea enim de conſtituendo accuſatore Verris agebatur. Verba *Cic.* ſunt *c.* 14. Sin mecum in hac proluſione nihil fueris, quem te in ipſa pugna cum acerrimo adverſario fore putemus?

Proluſorius, a, um, adject. ut proluſorium judicium, h. e. præjudicium, *l.* 14. *Dig. de Appellat. & relat.* Alii leg. *perluſorium*.

Prolutus, a, um, partic. a proluor. *Hor. lib.* 1. *Serm. ſat.* 5. Abſentem cantat amicam Multa prolutus vappa nauta. h. e. qui multam vappam bibit.

Proluvies, ei, f. 5. *immondezza*, צאה, Ger. *wuſt*, Gal. *ordure*, Hiſ. *immundicia*, *ſuciedad*, ῥύπος, ſordes, immunditiès, abundantia cujuſcunque rei ſordidæ, ſordis effuſio, a *proluendo*. *Virg.* 3. *Æn. v.* 216. Fœdiſſima ventris Proluvies. ¶ Ponitur etiam pro alluvie, ſive aquarum redundantia. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 7. Romæ, & maxime Appia, ad Martis, mira proluvies. Nonnulla exemplaria habent *alluvies*. ¶ Proluvies alvi eſt profluvium, fluxus. *Col. l.* 12. *c.* 38.

Proluvio, onis, f. *aſcreſcenza d' acque*, *diluvio*. *Apul. de mundo.* In Occidentis plagis ſcaturigines quædam, ac proluviones eaſdem ſtrages dederunt.

Proluvioſus, a, um, adject. *Q. Fabius Luculles apud Fulgent. de priſco ſerm. n.* 31. Proluvioſa peſtis. h. e. proluvionis more ſe diffundens.

Proluvium, V. Prolubium.

Prolytæ. V. Lytæ.

Promano, as, n. 1. mano, emano. *Senec. de conſtant. ſapient.* 1. 18. Chereæ tribuno militum ſermo promanaverit. Ita habent Editiones quædam: ſed Critici ex MSS. fide correxerunt *pro mane erat*.

Promagiſter, tri, qui magiſtri vices gerit, *ſoſtituto*. *Inſcrips. apud Gruter. pag.* 426. *c.* 5. C. Junio C. F. Quir. Flaviano Promagiſtro XX. Heredit. &c.

Digitized by Google

Promatertĕra, æ, f. *Cajus l. 1. Dig. de Gradib.* Proavunculus, promatertera, i. e. proaviæ frater, & ſoror.

Promello, is, n. 3. eſt procraſtinare, & ſpeciatim litem differre, a μέλλειν, *mo-rari, cunctari*. *Feſt.* Promellere Verrius ait ſignificare litem promovere.

Promenervat, monet. Eſt in Saliari carmine, apud *Feſtum*.

Promercālis, & le, o. 3. *da vendere*, Ger. *das zu verkauffen iſt*, Gal. *qui eſt a vendre*, Hiſp. *vendedero*, ὤνιος, quod venditioni expoſitum eſt. *Suet. in Cæſ. c.* 34. Ut auro abundaret, ternaſque millibus nummum in libras promercale per Italiam, provinciaſque divenderet. Ubi autem promercale vocat id, quod Cæſar vendidit ſuperent ſibi, reſervata tanta auri copia, quanta ſuo uſui ſatis eſſet. ¶ Promercale etiam dicitur, quod primo minoris emitur, ut poſtea pluris diſtrahatur. Hujuſmodi negotiatores Græco vocabulo propolæ nuncupantur. *Suet. de Cl. Gramm. c.* 23. Cum & officinas promercalium veſtium exerceret. *Col. l. 1. c.* 8. Pecuniam domini neque in animalibus, aut aliis rebus promercalibus occupet.

Promercium, ii, n. *negozio*, *mercatanzia*, negotiatio, qua aliquid emitur, ut pluris vendatur. *l. 3. Dig. ad leg. Cornel. de ſicar.* Qui hominem libidinis, vel promercii cauſa caſtraverit. Et *l. 41. Dig. de legat. & fideicom.* 2. Promercii cauſa aliquid habere.

Promerĕo, es, 2. a. idem ac promereor. *Plaut. Trin.* 3. 1. 13. Quin dicam ea, quæ promeres. *Ter. Adelph.* 2. 1. 47. Quando bene promeruit, fiat. ¶ Item concilio, propitium reddo. *Stat. lib. 5. ſilv.* 1. Vota tua promeruere deos dextros marito.

Promerĕor, eris, ritus ſum, d. 2. idem ac mereor. Sumitur & in bonam partem, & in malam. *Cic. 2. Inv. c.* 27. Reus levius punitus eſt, quam ſit promeritus. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep.* 1. Etenim ſi in promerendo, ut tibi tanti honores haberentur, fuiſti diligentiſſimus. ¶ Sumitur etiam pro beneficium præſtare, conferre beneficium in aliquem, adjuvare, prodeſſe. *Virgil. 4. Æn. v.* 333. Nunquam Regina negabo Promeritam. *Cic. 1. Off. c.* 15. Et tanquam exercitatiores ad bene de multis promerendum.

Promerĭtum, i, idem ac meritum. *Cicer. ad Quir. poſt red. c.* 4. Quare hoc majus eſt in nos veſtrum promeritum, quod &c.

Promerĭtus, a, um, paſſive. *meritato*. *Plaut. Menæchm.* 5. 6. 23. Malum promeritum. *Plin. in Paneg. c.* 58. Debitum & promeritum.

Promēthĕus, i, m. Προμηθεύς, filius Japeti ex Aſia Nympha conjuge, frater Epimethei, pater Deucalionis, cui mandatum eſt, ſecundum fabulas, ut hominem effingeret, & ornaret, quemadmodum Epimetheo, et bruta animantia. Dictus eſt a προμήθεια, *providentia*. Fuit enim prudentiſſimus. Aliqui hoc nomine Divinam providentiam intelligunt. Alii Prometheum volunt eſſe ordinem ſublimium Dæmonum, Epimetheum inferiorum. *Ficin. in Protag.* Dicitur hominem ex luto formaſſe, & cæleſti igne animaſſe, quem ignem fertur, Minervæ auxilio in cœlum cum aſcendiſſet, admota ferula ad rotam ſolis furatus eſſe. Ob quam cauſam irati Dii terris immiſerunt febrem, & morbos: ipſum vero Prometheum in Caucaſo monte rupi alligatum damnaverunt, immiſſo vulture, qui æternum ejus viſcera exederet, nec unquam conſumeret. Hæc *Servius* pluribus tradit in *Eclog. Virg.* 6. ¶ Accipitur interdum pro quovis figulo. *Juvenal. ſat.* 4. *v.* 133. Debetur magnus patinæ ſubituſque Prometheus.

Promēthēus, a, um, per 4. ſyllabas, Προμήθειος, quod ad Prometheum ſpectat, ut Juga Promethea, ideſt Caucaſus. *Propert. lib. 1. el.* 12. An quæ Lecta Prometheis dividit herba jugis? Loquitur de aconito, quod naſcebatur ex cruore Promethei. *Martial. l.* 10. *ep.* 39. Prometheum lutum.

Promēthīdes, æ, m. Προμηθείδης, Deucalion, fil. Promethei. *Ovid.* 1. *Metam. v.* 390. Inde Promethides placidis Epimethida dictis Mulcet.

Promĭco, as, cui, n. 1. *gettare da lunge*, *ſpargere*, eſt extendere, vel longe jacere, ut *Nonius* inquit. *Nævius apud eund. c.* 1. *n.* 359. Multa longe promicanda oratio eſt. *Apul. l. 3. A. A.* Lacrymis promicantibus, h. e. emanantibus.

Promĭnens, tis, nom. ex particip. *prominente*, *ſporto in fuori*. *Martial. l. 3. epigr.* 4. *de muliere bibace*. Hanc tu rubentem prominentibus venis &c. *Plin. l.* 10. *c.* 5. Prominentior cauda. *Liv. l.* 27. Prominens collis. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 16. Prominentia montium.

Promĭnenter, adv. prominendo. *Cal. Aurel. l.* 1. *Acut. c.* 11. Paulo prominentius a lecto producendus æger.

Promĭnentĭa, æ, f. *prominenza*, locus prominens. *Vitruv. lib.* 6. *c.* 11. Habere ſummam prominentiam. *Solin. c.* 27. Africæ extenta in duas prominentias, h. e. in duo promontoria.

Promĭnĕo, es, nui, n. 2. *eſtenderſi in fuori*, Ger. *vorauſſgehen*, Gal. *faillir*, *apparoitre*, Hiſp. *ſobrepujar*, ἐξέχω, exto, emineo, ultra emineo. *Plin. l.* 21. *c.* 37. *de dentibus*. Præterquam eos, qui prominent. *Ovid.* 13. *Met. v.* 778. Prominet in Pontum collis. ¶ Translata ponitur pro extendi, durare. *Liv. lib.* 28. Maximaque pars ejus in memoriam, ac poſteritatem promineat.

Promĭno, as, a. 1. idem ac mino, ideſt pecus ago, duco. *Apul. l.* 9. Jumenta ad lacum proximum bibendi gratia prominabat.

Promĭnŭlus, a, um, adiect. diminut. aliquantum prominens. *Solin. c.* 27. Prominulæ mammæ. *Capitolin. in Pertin. c.* 12. Venter prominulus.

Promiſcam, adv. idem ac promiſcue. *Plaut. Pſeud.* 4. 5. Ut mea lætitia lætus promiſcam fiet. Adde *Feſtum*, & *Vett. apud Taubman. ad loc. cit. Plauti*.

Promiſce, adv. idem ac promiſcue. *Voſſ. in Miſc. Plaut. Perſ. a.* 3. *ſc. ult. v.* 62. Promiſce hunc volo ludificari. Ita quidem emendat Acidalius. Alii aliter leg.

Promiſcĕo, es, a. 2. commiſceo, permiſceo. *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip. c.* 6. Nec aliter tam controverſa ſibi ac repugnantia promiſceri, terram dico, & ignem, potuiſſe, niſi duobus mediis aeris & aquæ nexibus vincirentur.

Promiſcue, adverb. *confuſamente*, ἀναμεμιγμένως, miſte, confuſe, incerte, a *miſceo*. *Cic. pro Fonc.* Unum eſt, & ſimplex aurium judicium, & promiſcue, & communiter ſtultis, ac ſapientibus ab natura datum. *Liv. l.* 3. *c.* 47. Pecudum, ferarumque ritu promiſcue in concubitus ruere. *Gell. l.* 10. *c. ult.* Indiſtincte, atque promiſcue.

Promiſcŭus, a, um, *meſcolato*, *confuſo*, בלול, Ger. *vermiſchet*, Gal. *meſlé*, *mis pele mele*, *commune á pluſieurs*, ἀναμεμιγμένος, miſtus, confuſus, incertus, a *miſceo*. *Liv. l.* 39. Stupra promiſcua ingenuorum, fœminarumque erant. *Salluſt. in Catil. c.* 12. Divina atque humana habere promiſcua. h. e. confundere. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 48. Promiſcua cæde uti. h. e. nullo habito diſcrimine innocentium, & reorum. ¶ Apud Grammaticos genus promiſcuum, vel epicœnum eſt illud, quod utrunque complectitur, apud *Quinctil. l.* 1. *c.* 4. ¶ Sumitur etiam promiſcuus pro mutuo. *Plaut. Rud.* 4. 4. 138. Quando operam promiſcuam damus. *Liv. l.* 4. *c.* 2. Quam enim aliam vim connubia promiſcue habere?

Promiſcus, a, um, adiect. idem ac promiſcuus. *Gell. l.* 16. *c.* 13. De cujus opinionis tam promiſcæ errore Hadrianus peritiſſime diſſeruit. *Id. lib.* 13. *c.* 18. Ingentem, atque promiſcam multitudinem volens oſtendere.

Promiſsĭo, onis, *promeſſa*, ἐπαγγελία, actus promittendi. *Cic.* 8. *Phil.* Scelerum promiſſio & iis. *Id.* 4. *Fam. ep.* 13. Promiſſio auxilii.

Promiſsive, adv. promittendo, cum promiſſione. *Tertul. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 10. Portentus, inquit, non partabimus, præceptive, non promiſſive.

Promiſſor, oris, m. qui promittit. *Hor. de ar. poet. v.* 138. Quid dignum tanto feret hic promiſſor hiatu?

Promiſſum, i, *promeſſa*, ἐπάγγελμα, id, quod promittitur. *Cic. pro Dejot.* Iſtam, inquam, dexteram non tam in bellis, & in prœliis, quam in promiſſis, & fide firmiorem. *Id.* 3. *Offic. c.* 24. Servare promiſſa. *Id. Phil.* 1. Promiſſa tacere. *Id. Off. l.* 1. *c.* 10. Stare promiſſis. *Id.* 7. *Verr. c.* 53. Satisfacere promiſſo. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 58. Largus promiſſis. Sic dicimus, promiſſa implere, ſolvere &c. *Cic. ſæpe*, & *Liv.*

Promiſſus, a, um, *lungo*, longus, productus. *Plin. l.* 7. *ep.* 27. Promiſſa barba. *Liv. l.* 38. *c.* 17. Comæ promiſſæ. *Colum. l.* 7. *c.* 3. Promiſſo ventre arietes. ¶ Item *promeſſo*. *Virg. Æn.* 4. *v.* 332. Promiſſa fides. *Horat. epod.* 14. Promiſſum carmen.

Promiſſus, us, m. promiſſio. *Manil. l.* 5. *v.* 377. Bentaſque parentes Promiſſu vitæ recreat.

Promĭtor, oris, m. qui promit. *Servius in* 1. *Georg.* ex *Fabio Pictore* tradit, Flaminem Cerealem, dum ſacrum faceret, inter alios Deum promitorem invocaſſe.

Promitto, is, ſi, ſſum, a. 3. *allungare*, *diſtendere*, Προβάλλω, proprie eſt producere, & porro mittere. *Liv. lib.* 6. *c.* 18. Multos mortales capillum, ac barbam promiſiſſe. *Caſ. l.* 8. *B. G. c.* 9. Audacius, longiuſque tela promittere. *Plin. l.* 16. *c.* 26. Nec ulla arbor avidius ſe promittit. ¶ Sumitur etiam pro polliceri, ſpondere, recipere, *promettere*, Ger. *zuſagen*, Gal. *promettre*, Hiſp. *prometer*, ὑπισχνεῖσθαι. *Cic.* 1. *de Div.* Ut primis minorne extis, bene promittant ſecundis? *Id. Famil. l.* 12. *ep.* 10. Promitto, in meque recipio, ſum eum tibi & voluptati, & uſui. ¶ Promittere ad cœnam, ad fratrem, &c. eſt polliceri, ſe iturum ad cœnam, ad fratrem, &c. *Cic.* 2. *de Or.* Tum, cum ille dubitaret, quod ad fratrem promiſerat. *Plaut. Moſt.* 4. 3. 13. Promiſi foras ad cœnam. h. e. promiſi, me iturum foras. ¶ Interdum eſt minari. *Virg.* 2. *Æn.* Et me, fors ſi qua tuliſſet, Si patrios unquam remeaſſem victor ad Argos, Promiſi ultorem. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 6. Quia ſurrepturum pallium promiſit mihi. ¶ Damni infecti promittere, eſt ſpondere ſe, ſi quod damnum opere ſuo inferatur, compenſaturum. *Cic. in Top.* At ſi quis in pariete communi demoliendo damni infecti promiſerit, non debebit præſtare quod fornix vitii fecerit. ¶ Cum infinitivo præſenti, *Plin. l.* 37. *c.* 9. Eas gemmas Magorum vanitas reſiſtere ebrietati promittit. h. e. affirmat.

Promo, is, pſi, ptum, a. 3. *dar fuori*, *cavar fuori*, הוציא, Germ. *furher nemmen*, Gal. *mettre hors*, Hiſp. *ſacar a fuera*, προχειρίζομαι, ἐκφέρω, profero, expono, in medium affero, a *pro*, & *emo*, qua antiqui notabat ſumere, capere. *Cic.* 3. *Verr. c.* 84. Cum tibi Senatus ex ærario pecuniam prompſiſſet. *Id.* 1. *Fin.* Promere de narthecio medicamenta. *Horat. epod.* 2. Promere vina dolio. ¶ Translate ſumitur pro eloqui, manifeſtare, palam facere *Cic. Att. l.* 9. Nunc certe promenda tibi ſunt conſilia. *Id.* 1. *de Orat.* Aliquid ex ſcientia obſcuriorem promere. *Plin. in Panegyr.* Jubes, quæ ſentimus, promere in medium. *Horat. Epod. ult. ſeu carmine ſeculari*. Alme Sol, curru nitido diem qui Promis, & celat. h. e. aperit.

Promonſtrum, i, idem ac monſtrum, prodigium. *Feſt.*

Promontorĭum, ii, *promontorio*, ἄκρα, rupes in mare prominens, ſive prominentia maris incumbens. eſt a *mons*, ut quidam putant, vel a *promineo*, ut alii, qui & *promunturium* legi aiunt in veteribus quibuſdam libris. *Cic.* 6. *Ver.* Ab eo oppido non longe in promontorio fanum eſt Junonis antiquum. ¶ Dicitur etiam de qualibet prominentia, quæ ad mare non ſit. *Liv. l.* 25. *c.* 35. Annibal in promontorio quodam conſiſtens ruſtis militibus Italiam oſtentat.

Promotĭo, onis, *promozione*, actus promovendi. *Firmic. l.* 3. *c.* 7. Et promotionibus aliquibus adornantur, & ex his rebus augmenta patrimonii conſequuntur. *Aſcon. Pedian. in* 3. *Ver.* Aſcenſus nomen eſt ordinis, & promotionis in militia.

Promōtor, oris, m. qui promovet, & prodeſt, patronus. *Ammian. l.* 21. *c.* 1. Nullo arbitrio ejus promotorum ſuſcepto, præter Nebridium.

Promōtus, us, m. promotio. *Tertul. de cor. mil. c.* 3. Ad omnem progreſſum, atque promotum.

Promōtus, a, um, *promoſſo*, Προηγμένον, ultra motus, provectus. *Cic.* 3. *Fin. c.* 16. Quæ vel ita appellemus, vel promota, & remota. *Stat.* 4. *Achil. v.* 444. Suaſque hyemes claſſis promota, ſuoſque Attulit fluctus. *Plin. ep.* 31. *l.* 7. Poſtea promotus ad ampliſſimas procurationes, & *Lucan. l.* 6. *v.* 47. Promotus Latiam longe gerit ordine vitem.

Promovĕo, es, ovi, otum, a. 2. *promovere*, קדם, Ger. *fordern*, Gal. *avancer*, *promouvoir*, Hiſp. *promover*, Προάγω, ultra moveo, proveho. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 17. Aſſa in alterum apodyterii angulum promovi. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 48. Eodem die caſtra promovit. ¶ Translata eſt producere tempus, differre. *Ter. Andr.* 4. 2. 58. Quantum huic promoveo nuptias. ¶ Item pro proficere. *Ter. Hec.* 4. 4. 18. Abibo hinc præſens, quando promoveo parum. *Gel. l.* 5. *c.* 10. Cum in ſtudio facundiæ abunde promoviſſet. ¶ Ponitur etiam pro extendere. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 9. Roma niſi immenſum vires promoſſet in orbem. *Sueton. in Ner. c.* 16. Promovere mœnia. ¶ Item pro admovere. *Tac.* 13. *Ann. c.* 4. Promovere ſcalas, & machinamenta. ¶ Promovere aliquem, eſt evehere. *Suet. in Othone, c.* 1. Quamvis ob id ipſum promotos in ampliorem gradum a Claudio ſciret. ¶ Promovere arcana loco, pro detegere. *Horat. Epod.* 11.

Promptarius. V. Promptuarius.

Prompte, adv. *prontamente*, Προθύμως, confeſtim, alacriter, ſine cunctatione. *Celſ. l.* 2. *c.* 1. Morbi promptius finiuntur. *Plin. l.* 4. *ep.* 17. Ego vero Corelliæ adero promptiſſime. *Tac.* 4. *Ann. c.* 21. Prompte refutere.

Promptim, adv. prompte. *Tertul. in Gen. c.* 3. dum dicit Juroina promptim Affuiſſe ſibi.

Prompto, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a promo. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 33. Supremi promptes theſauros Jovis.

Promptuarium, ii, *diſpenſa*, אוצר, Ger. *Speiſkammer*, Gal. *deſpenſe*, Hiſp. *deſpenſa*, ταμεῖον, locus, in quo res ad uſum neceſſariæ ita repoſitæ ſunt, ut ſtatim promi, ac proferri poſſint. *Symmach. l.* 9. *ep.* 72. Linguæ tuæ promptuario nunquam deſit materia. *Lactant. l.* 5. *c.* 3. Cum promptuario juſtorum pateant omnibus.

Promptuarĭus, a, um, ταμιεῖον, ex quo aliquid depromitur. *Plaut. Amph.* 1. 1. 4. Si me in carcerem compegerit, inde cras e promptuaria cella depromar ad flagrum. *Cat. de R. R. c.* 11. Arcam veſtiariam, armarium promptuarium. ¶ Legitur & *promptarius*. *Auſon. epiſt.* 21. Aliquid reportans interim munuſculi de largitate muſica promptaria.

Promptu, nom. anom. ſolius caſus ablativi, ut *nata*, *diu*, *noctu*. Conjungitur cum verbis *ſum*, *habeo*, *pono*, mediante præpoſit. *in*, pro promptum, ſeu paratum eſſe, vel habere, *avere*, *o eſſere in pronto*. *Cicer.* 1. *Offic.* Quæ formam noſtram, reliquamque figuram, in qua eſſet ſpecies honeſta, eam poſuit in promptu, ideſt in aperto, in conſpectu. *Id. pro Mur.* Quod omnibus patet, & æque in prompto eſt mihi, & aliis. *Idem* 4. *Acad.* Oportet igitur & ea, quæ pro perſpicuitate reſponderi poſſunt, in promptu habere. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 33. Inſipientia eſt iram in promptu gerere.

Promptus, vel Promtus (hic enim nonnulli ſcribere malunt, ut & ejus derivata *promte*, *promtuarius* &c.) a, um, nom. ex particip. *cavato fuori*, depromptus, eductus. *Tac. Ann.* 15. *c.* 54. Promptum vagina pugionem, vetuſtate obtuſum increpans, &c. ¶ Sæpiſſime accipitur pro eo, qui jam paratus eſt ad agendum, & in quo nulla mora eſt, expeditus, alacer, *pronto*, *apparecchiato*. זריז, Ger. *fertig*, Gal. *prompt*, Hiſp. *aperceBido*, *apreſlado*, Πρόχειρος. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Piſon.* Reſponſione me inimica homo promptus laceſſivit. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 15. Te eſſe hilari animo, & prompto ad jocandum valde me juvat. *Idem* 1. *Offic.* Promptiores eſſe debemus ad noſtra pericula. ¶ Vel cum dativo. *Tac.* 15. *Ann. c.* 43. Cuicunque flagitio promptus. *Id. Ann.* 12. *c.* 32. Ultioni promptus. ¶ Reperitur etiam cum genit. *Gel. l.* 20. *c.* 55. Plato veritatis homo amiciſſimus, ejuſque omnibus exhibendæ promptiſſimus. ¶ Promptus ingenio dicitur, qui ingenium ad omnia paratum habet. *Liv. l.* 5. Is tum jam non promptus ingenio tantum, ſed uſu etiam exercitatus. ¶ Dicitur etiam de rebus, pro parato, expedito, expoſito. *Cic. l.* 5. *Fam.* Cætera, quæ tibi a multis prompta eſſe certo ſcio, a me ſunt paratiſſima. ¶ Translate ponitur pro manifeſto, & aperto. *Cic.* 1. *Fin.* Alterum occulta quædam, & quaſi involuta aperiri, alterum promptum, & aperta judicari. *Salluſt. in Catil. c.* 10. Aliud clauſum in pectore, aliud in lingua promptum habere. ¶ Item pro facili. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Quæ fingere utique Græcis promptiſſimum eſt. *Id.* 6. *Ver.* Quod non iſtius cupiditati apertiſſimum, promptiſſimumque eſſet. ¶ Sæpe etiam notat facile audentem, & fortem. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 3. Laudat promptos, & in poſterum confirmat, ſegniores

Digitized by Google

gniores caſtigat, atque incitat. ¶ Promptus animi, pro animo. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 23. Promptus animi Mettius.

Promulcum, i, n. idem ac remulcum. *Feſt.* Promulco agi dicitur navis, cum ſcaphæ ducitur fune.

Promulgatio, onis, f. 3. *pubblicazione*, ἀνακήρυξις, divulgatio. *Cic. Phil.* 1. *c.* 10. Ille leges nulla promulgatione latæ ſunt, antequam ſcriptæ.

Promulgatus, a, um, *promulgato*, divulgatus, partic. a promulgor. *Cic. pro Mur. c.* 14. Penſis promulgatis tollitur e medio iſta veſtra verboſa ſimulatio prudentiæ. *Id. Phil.* 1. *c.* 10. Loquor de legibus promulgatis.

Promulgo, as, avi, atum, a. 1. *pubblicare*, הִשְׁמִיעַ, Ger. *auſkunden*, Gal. *publier*, Hiſp. *publicar*, δημοσιεύω, publico, palam pronuntio. *Feſto* placet dici a *vulgo*, quaſi provulgo. Pare dicitur de legibus. *Cic. pro Leg. Man.* Cum Gabinius de uno Imperatore contra prædones conſtituendo legem promulgaſſet. *Id. in Vatin.* Promulgatiſne quæſtionem de tot ampliſſimis, & talibus viris ob judicium. *Id. pro Sext.* De meo reditu octo Tribuni promulgarunt.

Promulſidarium, ii, n. genus vaſis præbendæ promulſidi aptum. *Ulp. l.* 19. *ff. de aur. arg.* Et ideo ſcutellas, & promulſidaria contineri. ¶ Eſt etiam promulſidare, ris, n. 3. declin. *Petron. in Satyr.* In promulſidari aſellus erat Corinthius.

Promulſis, idis, f. cibi, quibus ante primum hauſtum veſcebantur, caput, ſive initium cœnæ, a *mulſum*, non tam, uti volunt, quod ante mulſi apponebatur convivis ad provocandum appetitum, quam quod daretur ante mulſum. Nam, ut ſcribit *Turneb. Adverſ. l.* 1. *c.* 14. & *Lipſ. lib.* 3. *Antiq. Lect.* veteres primam ſitim non aliter, quam mulſo ſedabant, idque, quod putarent, vacuis venis dulcem conducere potionem. *Cic. l.* 9. *Fam. epiſt.* 20. Quem tu es ſolitus promulſide conficere, integram famem ad ovum affero. ¶ Egregie promulſidis nomine luſit *Petronius*, apud quem ſcortillum, cum dicere vellet, pueri Gytonis peculium tantum ſibi fore ad Venerem irritandam, non explendam. Hæc, inquit, *tam rude bella etas in promulſide libidinis noſtræ militabis*.

Promulſus, a, um, partic. ab inuſitato promulceo. *Apul. l.* 2. *Florid.* V. Præmolſus.

Promus, i, m. *diſpenſiere*, סַכָּן, Ger. *Kellerer*, Gal. *diſpenſier*, Hiſ. *deſpenſero*, ταμίας, cellarius, is, qui victum familiæ ex cella penaria promit, qui præeſt cibariis promendis, a *promo*. Differt a condo. Nam condus eſt, qui penora in cellam penariam recondit. Cæterum hæc nomina conjungi ſolent, quia duo hæc officia fere ab eodem adminiſtrabantur. *Plaut. Pœn.* 3. 4. 6. Ædepol feciſti prodigum promum tibi. *Id. Pſeud.* 2. 2. 14. Ego ſum promus condus, procurator penis. *Colum. l.* 12. *c.* 3. Promus quoque, & cellarius aliquid attendentibus, aut metuentibus intervenire. ¶ Transfertur ad alia. *Plaut. Trin.* 2. 2. 44. Ne admittam culpam, ego meo ſum promus pectori. Sic *Apul. in Apol.* promum librorum appellat illum, qui libris promendis præeſt. ¶ Adject. uſurpant *Tert. de reſur. carn. c.* 27. In cellis promis cato ſalita, & uſus repoſita ſervatur. Et *Colum. l.* 3. *c.* 2. Cum tam ſuburbanus eſt ager, ut ratio poſtulet inconditum fructum mercantibus velut promum vendere. *h. e.* uvas non repoſitas vendere tanquam conditas. *Id. Tertul. de reſur. carn. c.* 27. Cella proma. *h. e.* promptuaria, ſeu penaria.

Promuſcis, idis, f. proboſcis elephanti. *Plin. l.* 8. *c.* 7. Promuſcide elephantorum facillime amputari, Pyrrhi præliorum experimentis patuit. Al. rectius leg. *proboſcidem*.

Promutuus, a, um, adject. Promutua pecunia dicitur, quæ prærogatur, h. e. antequam debeatur, perſolvitur. *Ulpian. l.* 15. *ff. locat.* Eadem ratione Promutuum vectigal dixit *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 32.

Pronato, as, n. 1. idem quod nato, vel natando procedo. *Hygin. lib.* 2. *Aſtron. c.* 17. Delphines e toto mari pronatant.

Pronatus, a, um, nom. ex partic. inclinatus. *Sidon. l.* 3. *ep.* 17. Per cataſtropham ſæpe pronatus, ægre de ruinoſo ſitu ſe recolligeret.

Pronaum, i, πρόναος, ſtructura, vel ſpatium ante templum, cui poſticum opponitur. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1. *de ſacris ædibus loquens*. Dipteros autem octaſtylos & pronao, & poſtico. Adde *l.* 4. *c.* 4. & *l.* 5. *c.* 1.

Pronecto, is, a. 3. in longum tempus necto, produco. *Stat.* 4. *Sylv.* 3. *v.* 145. Vidi, quam ſeriem merentis ævi Pronectant tibi candidæ ſorores.

Pronepos, otis, m. *pronepote*, *biſnepote*, ἀπέγγονος, filius nepotis. *Cic.* 13. *Phil.* M. Lepidi Pontificis Maximi fueris pronepos.

Proneptis, is, f. προέγγονη, filia neptis. *Cajus l.* 38. *Dig. tit.* 10. *lib.* 3. Tertio gradu ſunt, ſupra, proavus, proavia, infra, pronepos, proneptis. Adde *Perſ. ſat.* 6. *v.* 53.

Prone, adv. cum propenſione. *Ammian. l.* 30. *c.* 29. Ad ſugillandum pronius inclinat.

Pronitas, atis, *reclinazione*, κατάντημα, inclinatio, propenſio. *Sen. in præf. Decl.* Neſcio, qua iniquitate, & ad malum pronitate naturæ eloquentia ſe retro tulerit.

Prono, as, a. 1. inclino, pronum facio. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Ipſi latrones ad pavimentum defuncti ora pronaverant.

Pronœa, πρόνοια, mens mundi, apud *Cicer. l.* 2. *de N. D. c.* 8. & *Gell. l.* 6. *c.* 1.

Pronomen, inis, n. ἀντωνυμία, pars orationis, quæ loco nominis ponitur, & perſonam determinatam ſignificat, ut *ego*, *tu*, *ipſe*, *is*, *idem*, &c. *Var. l.* 7. *de L. L. Quintil. l.* 9. *c.* 3.

Pronominalis, le, adject. ad pronomen pertinens, ut pronominalis conſtructio. *Priſcian. l.* 17.

Pronominatio, onis, ἀντονομασία, figura rhetorica, quæ cognomine extraneo aliquid demonſtret, omiſſo proprio nomine, ut ſi quis *Africanum* dicat, omiſſo *Scipione*. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 31.

Pronſibo, is, n. 3. nuptiis præſum. *Feſt.*

Pronubus, a, um, qui nuptiis præeſt celebrandis ex parte uxoris, ſicut auſpex ex parte viri. Inde Juno pronuba dicebatur, quia nuptiis præeſſet. *Virg.* 4. *Æn. v.* 166. Prima & Tellus, & pronuba Juno Dant ſignum. ¶ Translate dicitur de ingenito quodam ardore, qui ætate matura virgines ad nuptias provocat. *Claudian. l.* 1. *de rapt. Proſerp. v.* 131. Tentatum jam pronuba flamma pudorem Sollicitat.

Pronumero, as, a. 1. idem quod numero, vel ante numero. *Sidon. l.* 2. *epiſt.* 10. Petis, ut ſi qui verſiculi mihi fluxerunt, hos tibi pronumerem.

Pronuntiabilis, le, adject. qui pronuntiari poteſt. Apud *Apul. de dog. Plat.* oratio pronuntiabilis idem eſt, ac Logica propoſitio.

Pronunciatio, onis, f. *pronunzia*, ἐκφώνησις, actus pronuntiandi. *Cic. pro Cluent. c.* 20. Oppianico lege, & pronunciatione eundum condemnato, tamen Habitus Oppianicum reum ſtatim non fecit. ¶ Sumitur etiam pro propoſitione. *Cic. de Fat.* Quid eſt, quod non omnis pronunciatio aut vera, aut falſa ſit? ¶ Apud Rhetores pronunciatio idem eſt, atque actio. *Auct. ad Her. l.* 1. *c.* 2. Pronunciatio eſt vocis, vultus, geſtus moderatio cum venuſtate. *Cic.* 1. *de Invent.* Pronunciatio eſt ex rerum, & verborum dignitate vocis, & corporis moderatio. ¶ Interdum ponitur pro ipſa appellatione. *Valer. Max. l.* 7. *c.* 4. Quæ appellatione noſtra vix apte exprimi poſſunt, græca pronunciatione ſtrategemata dicuntur.

Pronuntiativus, a, um, adject. ut pronuntiativus modus, quo aliquid pronuntiamus, h. e. indicativus. *Diomed. Grammat. l.* 1.

Pronuntiator, oris, m. ἐξηγητής, qui pronunciat, vel ſcribit. *Cic. in Brut. c.* 83. Thucydides enim rerum geſtarum pronunciator ſincerus, & grandis etiam fuit.

Pronuntiatum, i, n. 2. ἀξίωμα, propoſitio, oratio veri, vel falſi ſignificativa. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 8. Omne pronuntiatum (ſic enim mihi in præſentia occurrit ut appellarem ἀξίωμα, utar poſt alio, ſi invenero melius) id ergo eſt pronuntiatum, quod eſt verum, aut falſum.

Pronuntiatus, us, m. idem ac pronunciatio. *Gel. l.* 4. *c.* 17. Et numerus in verſu, & metro in pronuntiatu manet. Adde *l.* 15. *c.* 3.

Pronuntiatus, a, um, *pronunziato*, ἐκφωνηθείς. *Cic. Parad.* 2. *c.* 3. Verſus pronuntiatus ſyllaba una brevior, aut longior. ¶ Item edictus, narratus. *Curt. l.* 10. *c.* 8. Ipſum ad pronuntiatam prædam ſequebantur.

Pronuntio, as, a. 1. *pronunziare*, הִגִּיד, Ger. *auſſprechen*, Gal. *prononcer*, Hiſp. *pronunciar*, ἐκφωνέω, ἐξαγγέλλω, clare voce aliquid profero, memoriter recito. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 61. Summa voce verſus multos uno ſpiritu pronuntiare conſueſcebat. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Luceja mima centum annos in ſcena pronuntiavit. ¶ Ponitur etiam pro dicere. *Cic.* 2. *Fin.* Æquum pronuntiabit ſententiam ratio, &c. *Plin. l.* 5. *ep.* 113. Nec tamen adhuc poſſum pronunciare, utrum ſit difficilius ſapere aliquid, an ſcribere. ¶ Item pro nominare. *Liv. l.* 34. Seditionem metuentes, pronuntiant eos Prætores. ¶ Item pro palam, & claſſico nuntiare. *Curt. l.* 4. *c.* 8. Imminente Dario, iter ad Euphratem pronuntiavit. ¶ Item pro expreſſe, & nominatim prædicere, præterque ea bona fide in rebus contrahendis. *Cic.* 3. *Offic.* Cum in vendendo rem eam ſcilet, & non pronuntiaſſet, emptori damnum præſtari oportere. ¶ Item pro decernere, judicare. *Cic. pro Roſc. Amer.* Ea pro me ipſo ex animi mei ſenſu, ac dolore pronuntio. *Quintil. l.* 2. Sed ii, qui ſunt, non auſi ſunt eſt pronuntiare. ¶ Item pro palam promittere. *Cic. pro Cluent.* Suppreſſam eſſe ab eo pecuniam, quam pro reo pronuntiaſſet. *Liv. l.* 2. Pronunciavit militi præmia, qui primus, qui ſecundus caſtra hoſtium intraſſet. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Plin. l.* 16. *c.* 4. Patriam ob eo coronari pronuntiatur.

Pronuper, adv. νεωστί, valde nuper, admodum nuper, a *pro*, & *nuper*. *Plaut. Trin.* 2. 4. 26. Qua ſponſione pronuper tu exactus es pro illo adoleſcente.

Pronurus, us, f. πρόνυμφος, uxor nepotis. *Ovid. ep.* 17. *v.* 226. Pronurus & magni Laomedontis ero.

Pronus, a, um, *chinato*, *chino*, Ger. *geneigt*, *gebuckt*, Gal. *courbé*, *enclin*, Hiſp. *reclinado*, καταφερής, ſtatus in anteriorem partem, vel inclinatus generatim. Videtur eſſe a πρηνής, quod idem ſignificat. *s* abit in *o*, quomodo ab ἰς eſt *in*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 1. *Tuſc.* Nihil enim habent hæc duo genera proni, & ſupera ſemper petunt. *Ovid.* 1. *Met. v.* 84. Pronaque cum ſpectent animalia cætera terram. ¶ Vel cum dat. *Col. l.* 1. *c.* 5. Quantoque fuerit ædificii ſolum pronius Orienti. ¶ Vel cum accuſ. & prop. *ad*. *Colum. l.* 2. 1. 9. Campo patente, & ad Solem prono. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod ſupino contrarium eſt. *Cic.* 1. *Div. c.* 43. Motus corporis pronus, obliquus, ſupinus. ¶ Translate ponitur pro propenſo ad virtutem, vel ad vitia, quanquam uſitatius in malam partem accipiatur. *Plin. in Paneg.* Nihil eſt tam pronum ad ſimultates, quam æmulatio. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. In obſequium plus æquo pronus. *Capitol. in Pio*, *c.* 10. Proniſſimus ad indulgentiam. ¶ Item pro facili. *Plin. l.* 8. *epiſt.* 10. Pronum ad honores iter. *Tacit. in Agric. c.* 33. Omnia prona nitentibus. *Id.* 1. *hiſt. c.* 1. Obtrectatio, & livor pronis auribus accipiuntur. h. e. facile, & libenter audientibus. ¶ Pronus etiam dicitur alicui propenſus, & favens. *Id.* 1. *hiſt. c.* 13. Prona in eum aula Neronis. *Sueton. in Galb. c.* 11. Remiſit in patriam, quaſi Cn. Dolabellæ proniorem. *Virg.* 5. *Æn.* ventiſque vocatis prona petit maria. h. e. navigationi apta. ¶ Prona dies dicitur, cum ad veſperam vergit. *Stat.* 2. *Theb.* ¶ Anni, & menſes proni. h. e. cito decurrentes, & quaſi in declivi poſiti. *Hor. de ar. poet. l.* 4. *od.* 6.

Proœconomia, æ, προοικονομία, diſpoſitio, ordo. Uſurpatur a *Servio in Virg.* 5. *Æn. v.* 858. & alibi aliquoties.

Proœmior, aris, d. 1. exordior, a *proœmium*. *Plin. epiſt.* 3. *l.* 2. Proœmiatur apte, narrat aperte. Adde *Sidon. l.* 4. *ep.* 3.

Proœmium, ii, n. *proemio*, *eſordio*, Ger. *anfang*, Gall. *preface*, Hiſp. *principio*, *prologo*, προοίμιον, proprie eſt id, quod a citharœdis certamen inituris præcini ſolet, ut proaulion eſt initium tibiis canendi, translate uſurpatur pro exordio orationis, a πρό, *ante*, & οἶμος, *cantus*. Alteram etymologiam affert *Quintil. l.* 4. *c.* 1. a πρό, & οἶμος, *via*. *Cic. pro Cluent. c.* 21. Incipit longo, & alte petito proœmio reſpondere major Cepaſius. *Id.* 2. *de Leg.* Habes legis proœmium. Sic enim hoc appellat *Plato*. ¶ Sumitur etiam per tranſlationem pro quocunque initio. *Juven. ſat.* 3. Miſeræ cognoſce proœmia rixæ.

Propagatio, onis, f. *eſtenſione*, *propagazione*, *propaggianazione*, παραφυάς, ἐκτέινεσθαι, actus propagandi, extenſio. *Cic.* 1. *Offic.* Quæ propagatio, & ſoboles origo eſt Rerumpublicarum. *Id. de Prov. Conſ. c.* 12. Propagatio finium imperii. *Id. de Senec. c.* 15. Propagatio vitium.

Propagator, oris, m. qui propagat. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 3. Ille provinciæ propagator, ille abſentis in omnibus adjutor. Alii legunt *prorogator*.

Propagatus, a, um, *propagato*. *Cic.* 4. *Catil.* Memoria Conſulatus mei propagata. *Colum. de arbor. c.* 8. Vitis propagata.

Propages, is, f. propago, progenies. *Pacuv. apud Non. c.* 1. *n.* 337. Salvete gemini, mea propages. ¶ Propages, inquit *Feſtus*, dicitur a ruſticis vitis vetula, ex qua reciſis ramis, & plantatis plures vites fiunt.

Propaginatus, a, um, partic. propagatus. *Tertul. de pal. c.* 2. Quot populi propaginati.

Propago, inis, f. 3. *propaggine*, שְׁלוּחָה, Ger. *geſencktem weinſtock*, Gall. *provin*, Hiſp. *provena*, μόσχευμα, vitis vetula, & ſuppreſſa, ut ex una plures fiant, a *propagando*, quod a *pangendo*. *Virg.* 2. *Georg.* Preſſos propaginis arcus. *Cic. de Sen.* Malleoli, plantæ, ſarmenta, vites, traduces, propagines. ¶ Aliquando ſignificat genus, ſtirpem, progeniem. *Virg.* 12. *Æn. v.* 827. Sit Romana potens Itala virtute propago. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Plin. l.* 7. *c.* 14. Qua de cauſa aliorum ejus librorum propago Liciniani ſunt cognominati.

Propago, as, avi, atum, a. 1. *propagare*, *propaggianare*, *tramſtare*, שָׁתַל, Ger. *reben einlegen*, Gal. *provigner*, Hiſp. *provenar*, μοσχεύω, eſt vitem vetulam ſupprimere, ut ex ea una plures fiant, a *pango*. *Cat. c.* 32. Vitem propages in ſulcos. ¶ Tranſlate ponitur pro extendere, protrahere, proferre. *Cic.* 7. *Ver.* Cum ipſe ſui generis initium, ac nominis ab ſe gigni, & propagari vellet. *Id pro Sext.* Hæc monumentis annalium mandantur, poſteritati propagantur. *Idem pro Dom.* Hujus viri laudem ad ſempiternam memoriam temporis calamitas propagavit. *Id.* 1. *de Invent.* vitam propagare. *Nepos Amilc. c.* 2. Propagare fines imperii.

Propala, V. Propola.

Propalam, adv. *apertamente*, *in paleſe*, ἐν τῷ φανερῷ, clare, aperte, in propatulo. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 35. Neque tabulis, & ſignis propalam collocatis. *Liv. l.* 34. *c.* 33. Hæc propalam dicebat.

Propalo, as, a. 1. *propalare*, *divulgare*. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 11. Quo propalare diſſimulat, excolere detrectat.

Propanſus, a, um, nom. ex partic. expanſus. *Apul. l.* 6. *A. A.* Aquila propanſis utrinque pinnis.

Propator, oris, προπάτωρ, avus generis auctor. *Tertul. de praſcription. c.* 49.

Propatruus, i, m. προπατράδελφος, maximus patruus, frater proavi. *Cajus l.* 38. *ff. tit.* 10. *l.* 1. Quinto gradu ſunt, ſupra, atavus, atavia, infra, atnepos, atneptis, ex tranſverſo fratris, & ſororis, pronepos, proneptis, & convenienter propatruus, proamita, id eſt proavi frater, & ſoror.

Propatulus, a, um, *aperto*, ἐμφανής, late patens, atque apertus, quaſi porro patulus. *Cic.* 6. *Ver. c.* 39. Ante ædem Cereris in aperto, ac propatulo loco ſigna duo ſunt. ¶ In propatulo, adverbialis formula eſt pro palam, in publico. *Salluſt. Catil. c.* 13. Mulieres pudicitiam in propatulo habere. Et omiſſa prœpoſit. *Pompon. Mel. l.* 1. *c. ult.* Propatulo veſcuntur.

Prope, *appreſſo*, *vicino*, אֵצֶל, Ger. *nahe*, Gall. *pres*, Hiſp. *cerca*, ἐγγύς, juxta, apud, præp. ex iis, quæ accuſativo ſerviunt. *Cic. pro Mil.* Illi, ſi inſidiaretur, noctu prope urbem expectandum erat. ¶ Dicitur etiam de tempore. *Cic. in Fam.* Prope Calendas Sextilis puto me Laodiceæ fore. ¶ Eſt etiam adverbium & notat *in propinquo*, vel *ex propinquo*. *Ter. And.* Prope adeſt, cum alieno more vivendum eſt tibi. *Cic. pro Leg. Man.* Videat eum prope eſſe, qui etiam carent ægrius. *Id.* 7. *Ver.* At cum in Italia bellum tam prope a Sicilia, tamen in Sicilia, non fuit. *Liv. lib.* 40. Jam prope erat, ut ſiniſtrum cornu pelleretur Romanis. ¶ Ponitur aliquando pro *fere*, ſeu *quaſi*. *Cic. pro Planc.* Quorum hominibus agri prope dicam ipſi, monteſque faverunt. *Id.* 2. *Ver. c.* 13. Annos prope quinquaginta continuos. *Ter. Heaut.* 1. 1. 46. Prope jam ut pro nihilo haberes. ¶ Gradus, propius, proxime, V. ſuis locis.

Propediem, adv. *in breve*, בְּקָרוֹב, Germ. *bald hernach*, Gall. *bien toſt*, Hiſp. *de aqui*

Digitized by Google

a *qui a poco*, *mὲτὰ*, ἐν βραχεῖ, brevi, poſt paucos dies, cito, a *prope*, & *dies*. *Cic. 3. Offic.* Tum & præſens tecum propediem, ut ſpero, & dum abeſt, abſens loquar.

Propello, is, puli, pulſum, a. 3. *ſcacciare lontano*, *rimovere*, הדף, Ger. *abtreiben*, Gal. *rebouter*, Hiſp. *empuxar*, ἀπωθέω, longe pello, procul amoveo. *Cæſ. l. 5. B. G.* Atque, uno interfecto, reliquos paulum propellit. *Liv. l. 40.* Periculum vitæ propellere a me potes. ¶ Sumitur etiam pro impellere, promovere, ultra ducere. *Lucan. l. 3.* Propulit ut claſſem velis cedentibus Auſter incumbens. *Colum. l. 2. c. 2.* In priorem partem jugum propellat. ¶ Translate *Cic. 4. Tuſc.* An eam ante paululum Dialecticorum remis propellerem.

Propemŏdo, adv. propemodum. *Liv. lib. 24. cap. 20.* Cum propemodo muris acceſſiſſet.

Propemŏdum, adv. *quaſi*, כמעט, Germ. *gar nahe*, Gall. *preſque*, Hiſp. *quaſi*. ὀλίγου δεῖν, παρὰ μικρόν, pene, fermè, quaſi. *Cic. l. 6. Fam. epiſt. 4.* Alteros propemodum jam ſumus experti.

Propempticus, a, um, προπεμπτικός, comitativus, a προπέμπω, *comitor*. In titulo ultimi carminis *Sidonii*: Propempticum ad libellum. h. e. propempticum carmen, quo librum emittit, abeuntemque proſequitur. Tale eſt Metii Celeris propempticum, quod habetur apud *Stat. l. 3. ſilv. 2.*

Propendens, entis, o. *pendente*, *chino*, *ſimos*, demiſſus. *Col. l. 7. c. 12.* Dejectis, aut propendentibus auribus.

Propendeo, es, di, ſum, n. 2. *pendere*, נטה, Ger. *für oder hangen*, Gal. *pencher*, Hiſp. *inclinar*, ῥέπω, inclino, deorſum vergo, proprie qua diſtor de lance in ſtatera præponderante. *Cic. 5. Tuſc. c. 17.* Libra illa Critolai, qui cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis & externa, tantum propendere illam boni lancem putat, ut terram, & maria deprimat. Et *c. 31.* Majore, & graviore ex parte bona propendent. ¶ Sæpe translate ſumitur pro affici, affectum eſſe, animatum eſſe. *Cic. 2. de Or. c. 29.* Aut inclinatione voluntatis propendeat in nos.

Propendo, is, di, nſum, n. 3. idem quod *propendeo*, in propria ſignificatione. *Plaut. Aſin. 2. 2. 39.* Nec dependis, nec propendis, quin malus nequaquam ſies. h. e. nullam unciam habes æris probi. totus malus es.

Propendŭlus, a, um, adject. pendens in anteriorem partem, ut propenduli crines, apud *Apul. l. 2. Florid.*

Propenſe, adv. *di cuore*, *volentieri*, ἐνδελεχῶς, ex animo, cum inclinatione, aut propenſione. *Lentulus ad S. P. Q. R. l. 12. Fam. Cic. ep. 15.* Ut hanc concordiam, & conſpirationem omnium ordinum ad defendendam libertatem propenſe non crederent eſſe factam.

Propenſio, onis, f. *inclinazione*, ἐνδόσις, προθυμία, inclinatio. *Cic. 4. Fin. c. 17.* Qui nulla in re, niſi in virtute, aut vitio propenſionem, ne minimi quidem momenti, ad ſummum bonum adipiſcendum eſſe diceret.

Propenſus, a, um, *inclinato*, נוטה, Germ. *gar geneigt*, Gall. *fort enclin*, Hiſp. *inclinado*, ἐνδεδωκώς, ἀγαθοεργός, vehementer inclinatus. *Cic. Att. l. 8.* Propenſus in alteram partem. *Id. pro Mur. c. 31.* Animus paulo ad veritatem propenſior. *Liv. l. 37.* Propenſo animo aliquid facere. *congerie. Hirt. de B. Alex. c. 26.* Propenſiſſima civium voluntate, & ſua diligentia magnas copias confecerat. ¶ Sumitur etiam pro propendente, ſive extenſo. *Perſ. ſat. 1. v. 57.* Cum ſibi Calve pinguis aqualiculus propenſo ſeſquipede extet, *idest*, cum abundantia ciborum pinguis ſis, & ventrem habeas ultra ſeſquipedem extenſum. ¶ Item pro multo, & magno. *Argum. Trinum. Plauti, quod creditur eſſe Sidonii.* Natique cauſa det propenſa munera.

Properabĭlis, le, adject. properans, celer, ut properabilis celor, apud *Tertul. de anim. c. 43.*

Properans, tis, nom. ex particip. *chi s'affretta*, ἐπειγόμενος, feſtinus, citus, celer. *Cic. Att. l. 4. ep. 4.* Hæc properantes ſcripſimus. *Ovid. 3. de Pont. epiſt. 5.* lingua properante legere. *Claudian. 2. in Rufin. v. 337.* Feſtinemque totam ſolito properantior urget.

Properanter, adv. *preſto*, *con velocità*, celeriter. *Lucret. l. 5. v. 305.* Uſque adeo properanter ab omnibus ignibus ejus &c. *Salluſt. in Jugurth. c. 8.* Si properantius pergeret. *Leg. 8. Cod. Theodoſ. de appellat.* Properantiſſime volumus afferri.

Properantia, æ, f. idem ac properatio. *Sall. in Jug. c. 36.* Neque ex tanta properantia tam facile tractum bellum, ſocordia magis, quam dolo, crederent. Adde *Tacit. 12. Ann. c. 20.*

Properātim, adv. idem ac properato. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 663.* Properatim in tenebris iſthuc confectum eſt opus. Adde *Siſenn. apud Gel. l. 12. c. 15.*

Properatio, onis, f. *fretta*, σπουδή, actus properandi, feſtinatio. *Cic. l. 16. Fam. ep. 27.* Nam quæ parcius frater perſcripſeret, verecundia videlicet, & properatione.

Properato, adv. *frettoloſamente*, *preſtamente*, ἐσπευσμένως, feſtinanter, celeriter. *Tac. l. 13. c. 1.* Nimis properato Narciſſus Claudii libertus ad mortem agitur.

Properātus, a, um, nom. ex particip. *fatto in fretta*, *accelerato*, propere factus. *Quintil. l. 10. c. 3.* Stylus properatus. *Tacit. 1. Ann. c. 6.* Naves properatæ. *Ovid. 2. de Pont. ep. 11.* Opus brevi properatum tempore. *Solin. c. 30.* Luciæ illis properatius tempus eſt. ¶ *Properato eſt opus*, h. e. properandum eſt. *Cic. pro Mil. c. 19. Plaut. Mil. 3. 3. 209.*

Propĕre, adv. *ſubitamente*, σπουδαίως, celeriter. *Virg. 6. Æn. v. 236.* Propere exequitur præcepta Sibyllæ.

Properĭter, adv. idem ac propere. *Catull. apud Non. 11. n. ult.* Animula miſerrime properiter obit.

Propĕro, as, avi, atum, a. 1. *affrettarſi*, *ſollecitare*, מהר, Ger. *eylen*, Gal. *ſe haſter*, Hiſ. *apreſſurarſe*, σπεύδω, feſtino, celeriter eo, a *properus*, vel a *pro*, *ante*, & *paro*, mutata *a* in *e*, ut ſic dicatur quaſi ante alia paro. Properare, & feſtinare quid differant, docet. *Nonius c. 5. n. 81.* his verbis Feſtinare, & properare veteres diviſerunt. Cato, qui unum quid mature tranſigit, properat. qui multa ſimul incipit, nec perficit, feſtinat. Verum utraque verborum ratio ſub hac ſignificantia proxima eſt veritati, ut ſit ſæpe animi properare ſtudioſe ad res aliquas contendentis, feſtinare corporis neceſſitati obſequentis. *V. Gell. l. 16. c. 14. Cic. l. 12. Fam. ep. 25.* Atque inde veotis, remiſque in patriam omni feſtinatione properavi. ¶ Conſtruitur etiam cum infinitivo. *Virg. 4. Æn.* Et mediis properas Aquilonibus ire per altum. ¶ Ponitur quoque pro feſtinanter aliquid agere, vel dicere. *Virg. 1. Georg. v. 259.* Multa forent, quæ mox cælo properanda ſereno Maturare datur. *Plin. in Paneg. c. 51.* Hinc porticus, inde delubra occulta celeritate properantur. *Tacit. hiſt. 3. c. 40.* Properare iter. *Id. 2. Ann. c. 31.* Properare mortem voluntariam. *Horat. Epod. 12.* Muricibus Tyriis iteratæ vellera lanæ Cui properabantur? tibi nempe.

Sex. Propertius, m. 2. poeta Elegiarum ſcriptor, ex Hiſpello opp. Umbriæ oriundus. Sunt, qui ſcribant, ejus patrem Equeſtri dignitate ornatum, ac Triumviralis poteſtate fuiſſe, tum inter eos connumeratum, qui L. Antonium ſecuti, Peruſia capta, ex Octavii Cæſaris auctoritate, ad aram D. Julii perducti, ibidem occiſi fuerunt. Illud omnino conſtat, hunc Propertium magna ex parte amiſſis bonis, Romam ſe recepiſſe, cum patrem ſuum in tenera adhuc ætate amiſiſſet, quod illis verſibus patet: *Aſpice me, cui parva domus fortuna relicta eſt, Nullus & antiquo Marte triumphus avi.* Elegias ſcripſit argutiſſimas, & eruditiſſimas.

Propĕrus, a, um, *veloce*, *frettoloſo*, מהיר, Ger. *ſchnell*, Gal. *haſtif*, Hiſp. *preſſuroſo*, σπουδαῖος, celer, feſtinus, a *prope*, quia qui properat, hoc egit, ut magis, & magis appropinquet. *Tac. l. 11. c. 26.* Si prævenirent Claudium ut inſidiis incautum, ita iræ properum. *Valer. Flac. l. 4. v. 576.* Greſſus propet. *Catull. de Berecynth.* propero pede ſequi.

Propes, edis, m. funis nauticus, quo pes veli alligatur. *Turpil. apud Iſidor. l. 19. Orig. c. 4.*

Propĕtro, as, a. 1. ſit mandare, quod perficiatur. *Accius.* Age vero propetre, quod cœpiſti, fieri. Adde *Feſt.*

Propexus, a, um, κατάκομος, in longum pexus, a *pecto*. *Virg. 10. Æn.* Propexam in pectore barbam. Adde *Ovid. 1. Faſt. v. 259.*

Prophēta, æ, vel Prophetes, æ, m. *Profeta*, נביא, Ger. *Prophet*, Gal. *Prophete*, Hiſp. *Profeta*, προφήτης, qui futura pronuntiat a ſe primum intellecta, a Græco nomine allato, quod a προφάναι, quod eſt profari, ideſt prædicere. Prophetarum nomine Gentiles vocarunt Antiſtites fanorum, oraculorumque, ut ait *Feſtus*, qui & hos veteris Poetæ Tragici verſus citat: Cum capita viridi lauro velare imperant Prophetæ, ſancta caſte qui purent loca. Ita eos verſus reſtituit *Joſ. Scaliger ad Feſtum.* ¶ Speciatim prophetas vocant Sacerdotes Ægyptios. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 13.* Adeo verum ita, ut dicis, Ægyptios opinari, ut ego Sacerdotes eorum, quos Prophetas vocant, cum in templo vidiſſem, &c. Adde *Apul. de herb. c. 2.*

Prophetālis, & Prophetialis, le, adject. *di Profeta*, ad Prophetam pertinens, ut Prophetiale patrocinium. *Tertull. adverſ. Valentin. c. 18.* Prophetalis ergo, *Venant. Fortun. l. 5. carm. v. 38.*

Prophetīa, æ, f. *profezia*, divinatio, prædictio. *Tertul. de anim. c. 33.* & alibi.

Prophetice, adverb. *profeticamente*. *Tertul. de monogam. c. 4.*

Prophetĭcus, a, um, adject. *profetico*. *Tertul. de cor. Milit. c. 7. Prudent. in hymno jejun. v. 189.*

Prophetiſſa, æ, *profeteſſa*, προφῆτις, ἡ, mulier divinans. *Tertull. de præſcriptionib. c. 35.*

Prophĕto, as, a. 1. *profetare*, *predire*, προφητεύω. *Tertul. de reſurrect. carn. c. 28. Prudent. Periſteph. 13. v. 25.*

Prœpilo. V. Præpilo.

Propinatio, onis, f. πρόποσις, actus propinandi, ideſt, porrigendi poculi, ad bibendum invitandi, vel denique ad ſalutem alicujus bibendi. *Sen. l. 2. de Benef. c. 21.* Ego ab eo beneficium accipiam, a quo propinationem accepturus non ſim? ¶ Sumi etiam videtur pro comeſſatione. *Gell. l. 10. c. 17.* Sumptum plurimum, ἀσωτίαν, & propinationem adoleſcentis filii deplorantis. Al. leg. *potationem*.

Propinātor, oris, m. προπότης, qui propinat. *Ovid. l. 2. de art. v. 587.* Inde propinator nimirum multa propinet. Alii leg. unde procurator nimium quoque multa procurat.

Propingo. V. Progigno.

Propīno, as, avi, atum, a. 1. *far brindiſi*, השקה, Ger. *vor trincken*, Gal. *boire à quelqu'un*, Hiſp. *bever à la ſalud*, προπίνω, eſt præbibere, ſeu prægustato leviter vino poculum alteri offerre, a verbo Græco aliſto. Hæc conſuetudo a Græcis originem habuit. Nam principes Græciæ ſolemni die, quem *Philoteſiam* vocabant, miſcere aureis, atque argenteis poculis vina ſolebant, quæ e manu geſtantium ſumentes, ori primum admovebant, deinde alteri, quem vellent, offerebant, ingens hoc argumentum benevolentiæ exiſtimantes. Nos tamen propinare uſurpamus pro ante bibere, totum etiam poculum exhauriendo, & ſic amicum invitare ad bibendum. *Plaut. Stich. 3. 2. 16.* Propino tibi ſalutem plenis faucibus. *Cic. 1. Tuſc. c. 40.* Arridens, Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ: Græci enim in conviviis ſolent nominare, cui poculum tradituri ſint. *Suet. in Tiber. c. 42.* Ob epotam in convivio, propinante ſe, vini amphoram. ¶ Translate *Ter. in fine Eun.* Hunc comedendum, & deridendum vobis propino. *Enn. apud Non. c. 1. n. 140.* Qui mortalibus verſus propinas flammeos medullitus.

Propinque, adv. *da vicino*, πλησίον, prope, in propinquo. *Plaut. Truc. 2. 7. 25.* At at eccam, adeſt propinque.

Propinquĭtas, atis, f. *vicinanza*, συγγένεια, loci vicinitas. *Cic. 3. Offic. c. 11.* Nimis imminebat propter propinquitatem Ægina Piræo. ¶ Translate ſumitur pro affinitate, agnatione, conjunctione ſanguinis. *Cic. de Am.* Aſcitant ſibi quaſi propinquitate conjunctos, atque naturæ. *Id. pro Planc. c. 11.* Maximis vinculis, & propinquitatis, & affinitatis conjunctus. *Tac. de Germ. c. 7.* Familiæ, & propinquitates.

Propinquo, as, avi, atum, n. 1. *avvicinarſi*, קרב, Ger. *nahen*, Gall. *s'approcher*, Hiſp. *allegarſe*, πλησιάζω, prope accedo, propinquus fio, proximus fio. *Virg. 9. Æn.* Nam lux inimica propinquat. *Id. 2. Æn.* Jamque propinquabam portis. *Salluſt. in fragm. l. 4. hiſt.* Bithyni propinquantes jam amnem Tartarium, h. e. ad amnem accedentes. *Stat. 10. Theb.* Animis propinquare alicui. h. e. ingenio ſimilem eſſe. ¶ Significat etiam propere agere, ſtatim expedire. *Virg. 10. Æn. v. 254.* Tu rite propinques Augurium. *Silius l. 2. v. 281.* mortem ſicut arma propinquent.

Propinquus, a, um, *vicino*, ἐγγύς, vicinus, proximus, qui prope eſt. a *prope*. *Cic. 11. Phil. c. 13.* Fuimus nuper ego, & M. Bibulus in propinquis, finitimiſque provinciis. *Liv. l. 28.* Spem alicujus rei propinquam facere. *Id. l. 24.* In propinquo eſſe. *Varr. l. 9. L. L.* Propinquiora genere inter ſe verba. ¶ Dicitur etiam de hominibus. *Cic. pro Mil.* Fiſi æqualiter in Rempublicam, in privatos, in longinquos, in propinquos, in alienos, in ſuos irruebat. ¶ Translate capitur pro ſanguine conjuncto, affini. *Cic. ad Cæl. l. 2. Fam.* Virginius propinquus tuus, familiariſſimus noſter. *Virg. 2. Æn.* Conſanguinitate propinquus.

Propior, & us, o. 3. *più vicino*, ἐγγύτερος, α, ον, vicinior, propinquior, compar. a *prope*. Conſtruitur cum dat. *Cic. pro Quinct.* Tibi me propior nemo eſt. *Id. pro Sext.* Omnia ſua ſibi propiora eſſe pericula, quam aliena. *Liv. l. 4. c. 37.* Capuamque ab duce eorum Capye, vel, quod propior vero eſt, a campeſtri agro appellatam. ¶ Reperitur etiam cum accuſativo. *Salluſt. in Catil. c. 55.* Quod vitium propius civitatem erat. *Hirt. l. 8. B. G.* Qui propius hoſtem in ſpinulo collocatus eſſet. ¶ *Tunica propior pallio eſt*, proverb. quo ſignificatur, prius ſanguine conjunctis, quam aliis, benefaciendum eſſe. *Plaut. Trin. 5. 2. 30.* Hinc prorſus æquum eſt me habere: Tunica propior pallio eſt.

Propitiabĭlis, & le, o. 3. *favorevole*, placabilis, qui facile flectitur, ut Propitiabile Numen. *Enn. apud Non. c. 2. n. 669.* Huic eſt animus propitiabilis.

Propitiatio, onis, f. placatio, ſacrum ad placandum inſtitutum. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 7.* Quod apportant minæ, litatio propitiationis avertit. *Senec. l. 2. Quæſt. nat. c. 38.* Expiationes, propitiationeſque prodigiorum. Alii leg. *procurationes*.

Propitiātus, a, um, nom. ex particip. *placato*. *Prudent. Periſteph. 3. v. 215.* populoſque ſuos carmine propitiata fovet.

Propitio, as, avi, atum, a. 1. *render propizio*, כפר, Ger. *verſohnen*, Gall. *appaiſer*, Hiſp. *hazer favorable*, ἱλάσκω, propitium reddo, placo. *Plaut. Pan. 1. 1. 110.* Quid eo te? A D. Ut Venerem propitiem. *Suet. in Oth. c. 7.* Per omnia piaculorum genera manes Galbæ propitiare tentaſſe. ¶ Translata ſumitur pro lenire, mitigare. *Plin. l. 28. c. 2.* Alius ſalive poſt aurem digito relata ſollicitudinem animi propitiet.

Propitius, a, um, o. 1. 2. *propizio*, *favorevole*, רצוי, Ger. *gnaͤdig*, Gal. *propice*, Hiſp. *favorable*, ἵλεως, placidus, favens, placatus, indulgens. *Ter. Adel. 1. 2. 6.* Parentes propitii. *Cic. pro Cæl. c. 17.* Hunc ego Deos propitios, pleriſque autem iratos putabant. *Plaut. Merc. 3. 2. in fine*: Tam propitiam reddam, quam cum propitia eſt Juno Jovi. ¶ Legitur & *propitius*. quæ vox olim in uſu fuit ad augendam *propius* ſignificationem. *Gell. l. 6. c. 3. ex Alfeno JCto.* Novum, novicium dicimus, & proprium, propitium, augere atque extendere volentes novi & proprii ſignificationem.

Propius, *più vicino*, ἔγγιον, propinquius, adv. compar. a *prope*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 4 Fin.* Sed ut propius ad ea, Cato, accedam, quæ a te dicta ſunt. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Propius nihil factum, quam ut occideretur. h. e. parum abfuit. Sed aliquis hic pro nomine accipiunt. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. Octavio.* Cur caſtra longius adverſariorum caſtris, & propius urbem moventur? *Liv. l. 2.* Propius fidem eſt. ideſt magis eſt credendum. ¶ Vel cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Stellæ aliæ propius a terris, aliæ remotius, ab eiſdem principiis, diſparibus temporibus, eadem ſpatia conficiunt. *Id. 1. Tuſc.* Propius abeſſe a divina progenie. h. e. minus diſtare. ¶ Propius aſpicere res alicujus. h. e. adeſſe, favere. *Virg. 1. Æn.*

Proplaſma. V. ſeq. dictionem.

Proplaſtice, es, f. 1. προπλαστική, ars faciendi typos ex argilla, cretave, hoc eſt formas illas, quibus figuli formandis figulinis operibus utuntur. *Plin. l. 35. c. 12.* ¶ Metonymice ponitur pro ipſis typis, *diſegni*, *modelli*. *Plin. l. 35. c. 12.* Arche-

Digitized by Google

aa. Archeſilai proplaſmata pluris venire ſolitam conſtat artificibus ipſis, quam aliorum opera. Alii legunt *proplaſmata* eodem ſenſu.

Propnigēum, i, [illegible], locus in balineo, in quo ignis præcluſus æſtuat, & ſuffocatur, ut in cellam calorem immittat, *fornace*, *fornelle*, a πνίγω, *ſuffoco*. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Si innare in proximo cogites, adjacet propnigeum balinei. Adde *Vitruv. l.* 5. *c.* 11.

Propœtĭdes, f. 3. Προποιτίδες, puellæ Cypriæ ex Amathunte urbe. Hæ, cum Venerem aſpernatæ eſſent, Deam eſſe negantes, ob ejuſdem iram in triviis vulgavere corpora. Noviſſime in lapides transformatæ finguntur, quia pudore induruerant. *Ovid.* 10. *Met.*

Propōla, æ, m. *rivenditore*, *rigattiere*, προπώλης, negotiator, qui res minore pretio emptas majore poſtea divendit: a πωλέω, *vendo*. *Lucil. apud Non. c.* 4 *n.* 118. Sicuti cum primos ficos propola recentis protulit, & pretio ingenti dat primitu' paucos. Male *Turnebus*, *Lambinus*, & *Had. Junius* legebant *propola*, ut intelligatur, qui res palam, & palo affixas vendit. *Cic. in Piſon. c.* 4. Piſtor domi nullus, nulla cella, panis, & vinum a propola, atque de cupa.

Propŏlis, is, f. 3. πρόπολις, in apum operibus dicitur tertium ceræ fundamentum, ex craſſiore, tenacioreque conſtans materia, frigoris, injuriæque omnes aditus obſtruens, favoſque ſtabiliens, a προπύλαιον, *veſtibulum*. Eſt enim id, quod apes ante alveum faciunt. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 16. Propolim vocant, quod apes faciunt ad foramen introitus porrectum in alveum, maxime æſtate, laborum ſtabilimentum, quo omnes frigoris, aut injuriæ aditus obſtruuntur. *Plin. l.* 11. *c.* 7. Prima fundamenta commoſin vocant periti, ſecunda piſſoceron, tertia propolim, &c.

Propōma, atis, n. πρόπομα, potio, quæ ante cibum ſumitur, h. e. vinum conditum melle, vel vinum roſatum, aut violatum. Legitur apud *Pallad. in titulo c.* 32. *l.* 3. his verbis. Ut propomata ſponte naſcantur.

Propōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *proporre*, *eſporre*, [illegible], Ger. *fur ſetzen*, Gal. *propoſer*, Hiſp. *proponer*, [illegible], extra pono, expono, palam oſtendo. *Cic. Verr.* 4. Proponere aliquid venale. *Cicer. pro Cluent.* Proponere periculum ante oculos. *Caſ. l.* 3. *B. G.* Propoſuit ſua in illos merita. *Id. l.* 1. *B. C.* Proponere alteri voluntatem alicujus. ¶ Sumitur etiam pro promulgare. *Suet. in Calig. c.* 41. Tandem flagitante P. R. propoſuit quidem legem, &c. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 21. Proponere edicta. ¶ Item pro ponere ante aliquem, apponere, offerre. *Plin. l.* 10. *c.* 50. Ne quid volucrum poneretur præter unam gallinam. ¶ Item pro exponere, objicere. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 16. Ut omnibus telis fortunæ propoſita ſit vita noſtra. ¶ Translate accipitur pro promittere, confirmare. *Cic.* 5. *Tuſc.* Propoſuit præmium Xerxes, qui inveniſſet novam voluptatem. *Velle. l.* 2. *c.* 6. Pretium ſe daturum propoſuit. ¶ Item pro præmittere, enuntiare, innuere id, de quo dicturi ſumus. *Cic. in Brut.* Ut aliquoties, tria cum propoſuiſſet, aut quartum addere, aut tertium quæreret. *Id.* 2. *de Or.* Proponi oportet, quid afferas. ¶ Item pro reſpicere, conſiderare, quaſi ponere ante oculos mentis. *Cic. de Univ.* Atque tam ſibi proponet exemplar. *Id. l.* 1. *Fam.* Omnibus propoſitum eſſe debet cum dignitate otium. *Liv. l.* 30. Proponere animo martem belli communem. ¶ Item pro ſtatuere, conſtituere, deliberare. *Cic. in Brut.* Laudare igitur eloquentiam neque propoſitum nobis eſt hoc loco, neque neceſſarium. *Velley. l.* 2. *c.* 53. Ægyptum petere propoſuit. ¶ Item pro revelare, *paleſare*. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 17. Liſcus oratione Cæſaris adductus, quod ante tacuerat, proponit.

Propontĭăcus, a, um, προποντιακός, quod ad Propontidem ſpectat. *Ovid. l.* 1. *Triſt. el.* 9. Hincque Propontiacis hærentem Cyzicon oris.

Propontis, idis, f. Mare Bebrycium, Mare Thracium, *Mar di Marmora*, Προποντίς, ſinus maris Mediterranei, inter Europam, & Aſiam, ſeu inter Thraciam, & Aſiam minorem. Nam Geographi primas anguſtias maris ſe coarctantis Helleſpontum vocant, inde expatiatur æquor, quæ laxitas Propontis appellatur, ubi iterum in arctum coit, & ſtringitur, illæ anguſtiæ Boſphorus Thracius nuncupantur, ubi iterum effunditur, Pontus Euxinus, qui curvatus in figuram Scythici arcus committitur oſtio Mæotidis paludis, idque oſtium Cimmerius Boſphorus vocatur. *Ovid.* 4. *de Pont. el.* 9. *v.* 118. Miſit in has ſi quos longa Propontis aquas.

Proporro, adv. porro, ulterius, præterea. *Lucret. l.* 2. *v.* 978. Et ſibi proporro quæ ſint primordia, quærunt. Adde *l.* 4. *v.* 888.

Proportio, onis, f. *proporzione*, [illegible], Ger. *gegenhaltung*, Gal. *proportion*, Hiſ. *proporcion*, ἀναλογία, duarum rerum invicem facta comparatio. *Cic. de Univ. c.* 4. Id optime aſſequitur, quæ Græce ἀναλογία, Latine comparatio, proportiove dici poteſt. *Id. pro Flac.* Qui cum omnes Aſiæ civitates proportione in provincias deſcripſiſſet.

Proportionālis, le, adject. *proporzionato*, ut proportionales termini, apud *Frontin. de Colon. pag.* 330.

Proportionātus, a, um, adject. *proporzionato*, ut corpus ſatis proportionatum, apud *Jul. Firmic. l.* 4. *c.* 13.

Propoſitio, onis, f. *propoſizione*, actus proponendi. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 18. Hujuſne vitæ propoſitio, & cogitatio Thyeſtem levare poterit? ¶ Apud Rhetores ſumitur pro eo, ad cujus probationem omnia diriguntur argumenta. *Auct. ad Her. l.* 2. Propoſitio dicitur, per quam oſtendimus ſummatim, quid ſit, quod probare volumus. ¶ Item pro Figuræ genere. *Cic.* 3. *de Or.* Propoſitioque, quid ſis dicturus, & ab eo, quod eſt dictum, ſejunctio. ¶ Item prima pars ſyllogiſmi, *la maggiore*. *Cic. l.* 1. *de Inv.* Propoſitio, per quam breviter locus is exponitur, ex quo omnis vis, oportet, emanet ratiocinationis.

Propoſĭtum, i, *ſcopo*, *fine*, σκοπός, πρόθεσις, ὑπόθεσις, id quod propoſitum eſt, ſcopus, finis. *Cic. in Brut.* Ut egrederetur a propoſito ornandi cauſa. *Id.* 1. *Tuſc.* Utrum inter has ſententias dijudicare malumus, an ad propoſitum redire? ¶ Sumitur etiam pro ſententia animi, pro eo, quod mente ſtatutum eſt, *propoſito*, *riſoluzione*, βούλημα, [illegible]. *Cic.* 1. *Off.* In propoſito permanere. *Velle. l.* 2. *c.* 2. Vir vita innocentiſſimus, ingenio florentiſſimus, propoſito ſanctiſſimus. *Senec. ep.* 68. Aliud propoſito tuo nomen impone. ¶ Dicimus propoſitum tenere, aſſequi, a propoſito aberrare, declinare, averti, egredi, &c. *Cic. & Liv.* ſæpe. ¶ Præterea propoſitum dicitur quæſtio ad diſceptandum propoſita, Θέσις. *Cic. in Top. c.* 21. Duo ſunt quæſtionum genera, alterum infinitum, alterum definitum. Definitum eſt, quod ὑπόθεσιν Græci, nos cauſam; infinitum, quod Θέσιν illi appellant, nos propoſitum poſſumus nominare.

Propoſĭtus, a, um, *propoſto*, [illegible], particip. a propono. *Cic.* 1. *de Or.* Non explicata veſte, neque propoſito argento. idest expoſito, explicato, prolato. *Id. pro Mur. cap.* 31. Exemplar propoſitum ad imitandum. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 6. propoſitum iter peragere. ¶ Item promiſſus, oblatus. *Suetan. in Tito c.* 8. Propoſito gladiatorio munere. *Cic. pro Rabir. c.* 5. Libertatis ſpe propoſita. ¶ Item objectus, intentatus. *Id Fam.* 1. *ep.* 5. Injuriis ab aliquo propoſitis reſiſtere. ¶ Item expoſitus, obnoxius. *Liv. l.* 28. *c.* 2. Quoad continuiſſet exercitum, propoſitum bello ſe fore ratus.

Proprǣfectus, i, m. *viceprefetto*, Præfecti vicem gerens. *Ammian. l.* 29. *c.* 1. Aſiam paulo ante proprætectis rexeras.

Proprǣtor, oris, m. & Proprætore, indeclinabiliter, ut de voce *Proconſul* dictum eſt, *Vice Pretore*, ἀντιστράτηγος, qui extraordinariam Præturam gerebat, qui, cum uno anno Prætor fuiſſet, ſequenti cum imperio Prætorio in Provinciam mittebatur. *Cic.* 2. *de Div.* Quam multi anni ſunt, cum bella a Proprætoribus, & Proconſulibus adminiſtrentur? *Id. Phil.* 13. *c.* 10. Neque ſe imperatorem, neque Hirtium conſulem, nec proprætorem Cæſarem. *Tac.* 1. *Ann. c.* 66. Latinius Pandus proprætor Mæſiæ.

Propriaſſit, proprium fecerit. *Feſtus.*

Propriātim. V. Propritim.

Propriē, adv. *propriamente*, Ger. *eigentlich*, Gal. *proprement*, Hiſ. *propriamente*, ἰδίως, κυρίως, peculiariter. *Cic.* 2. *de Orat.* Quare proprie de unoquoque dixit? *Id.* 9. *Fam. ep.* 13. Id proprie tuum eſt. *Id.* 2. *Phil. c.* 35. O hominem nequam! quid enim aliud dicam? magis proprie nihil poſſum dicere.

Proprietarius, ii, m. *proprietario*, apud JCtos eſt, qui proprium alicujus rei dominium habet, & opponitur ei, cui uſus tantum competit. *Leg.* 17. *ff. de penul.* &c.

Proprietas, atis, *proprietà*, ἰδιότης, quod alicujus rei proprium eſt. *Cic.* 1. *Acad.* Singularum rerum ſingulas proprietates eſſe. *Liv. l.* 8. *c.* 17. Terræ proprietas, cœlique. *Plin. l.* 13. *c.* 22. Proprietatem habet fructum emittendi lanugine, quod nulli alii arbori evenit.

Proprio, as, a. 1. proprium facere. *Cal. Aurel. Acut.* 1. *c.* 15.

Propritim, adv. idem ac proprie. *Lucret. l.* 2. *v.* 973. Quid? genus humanum propritim de quibus actum eſt? Ita legit *Non. c.* 11. *n.* 18. Alii *propriatim*. *Arnob. l.* 3. Res exigit, propriatim Deos ſcire.

Proprius, a, um, *proprio*, Ger. *eigen*, Gal. *propre*, Hiſ. *proprio*, ἴδιος, οἰκεῖος, quod peculiare eſt uniuſcujuſque, cui commune contrarium eſt. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 5. *Tuſc.* Propriis, & ſuis argumentis, & admonitionibus tractanda quæque res eſt. *Id. pro Roſc. Am.* Omnia, quæ mea ſunt, noſtra propria. ¶ Vel cum gen. *Cic.* 3. *Phil. c.* 11. Libertatem propriam Romani generis, & nominis recuperemus. ¶ Vel cum dat. *Cic. pro Syll.* Tempus agendi fuit mihi magis proprium, quam cæteris. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod alicui convenit, & ab eo maxime obſervari debet. *Cic. in Brut.* Animum judicis impellere, quocunque res poſtulat, hoc eſt unum Oratoris maxime proprium. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Hoc eſt epiſtolæ proprium, ut &c. ¶ Item pro eo, quod alicui adſcribitur, ſeu attribuitur. *Cic. pro Roſc. Am.* Quicquid maleficii, ſceleris, cædis erit, proprium id Roſciorum eſſe debebit. ¶ Aliquando pro ſtabili, & diuturno. *Ter. Andr.* 4. 3. Nihil ne eſſe proprium cuiquam? Di veſtram fidem! *Virg.* 1. *Æn.* Conjugio jungam ſtabili, propriamque dicabo. *Cic. pro Leg. Man. cap.* 18. Quod ut illi proprium ſit, atque perpetuum, Quirites, velle, & optare debetis. *Nepos in Thraſyb. c.* 4. Parva munera diutina, locupletia, non propria eſſe conſueverunt. ¶ Nonnunquam proprius ponitur pro ſuus. *Liv. l.* 7. *c.* 9. Quæſiteæ propriæ familiæ laude levior eum auctorem Licinium facis. *Id. l.* 2. *c.* 53. Mos non placebat, ſine Romano duce ſocios propriis viribus conſiliiſque bella gerere. ¶ Dicitur etiam *proprium ſuum*. *Liv. l.* 3. *c.* 70. Suo proprio prælio. *Cic.* 1. *de Or. c.* 22. Crebius videbitur ſua quadam propria, non communi oratorum facultate poſſe. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 20. Calamitatem aut propriam ſuam, aut temporum queri.

Propter, *appreſſo*, [illegible], Ger. *von wegen*, Gal. *pour*, Hiſp. *por*, ἐγγύς, prope, apud, juxta, præp. ex iis, quæ acc. ſerviunt, a *prope*. *Cic. in Brut.* In pratulo propter Platonis ſtatuam conſedimus. ¶ Aliquando adverbium eſt. *Cic.* 6. *Ver.* Etenim propter eſt ſpelunca quædam. ¶ Translate ſumitur pro ob, ſive alicujus cauſa, *per cagione*. *Cicer. pro Quint.* Si propter partium ſtudium potens erat Alphenus. *Id. Parad.* 5. *c.* 1. Legibus propter metum parere. ¶ *Propter viam*, ſacrificium eſt, quod proficiſcendi cauſa fit, auctore *Feſto*; quod quidem ſacrificium Herculi fieri conſuevit: in eo neceſſe erat omnia, quæ offerrentur, omnino igne abſumi. Itaque *Cato apud Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 2. ad hoc ſacri genus alludens, jocatur in quendam Albidium, qui ſua bona comederet, & noviſſime domum incendio conſumptam amiſerat, quod quæ comedere non potuiſſet, ea combuſſiſſet. Huc pertinet & illud *Plaut. Rud.* 1. 2. 62. Propter viam illi vocati ſunt ad prandium. Dæ. Qui? Sc. Quia poſt cœnam, credo, laverunt heri: confracta navis in mari eſt illis. In loco *Macrobii* cit. ſunt qui legunt *protervam*, ſed temere.

Proptereā, adv. *perciò*, [illegible], Ger. *darumb*, Gall. *pour cela*, Hiſp. *por eſſo*, διὰ τοῦτο, ob eam cauſam, ideo, idcirco. *Ter in Andr.* Ego vitam Deorum propterea ſempiternam eſſe arbitror. ¶ Sæpe conjungitur cum partic. *quod*, vel *quia*. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 18. Cum eſſem otioſus in Tuſculano, propterea quod diſcipulos obviam miſeram. *Serv. Cic. l.* 4. *ep.* 5. Etſi genus hoc conſolationis acerbum eſt, propterea quia per quae &c. ¶ Item cum particip. *ut*. *Cic. pro Lig. c.* 3. Atque hæc propterea de me dixi, ut mihi Tubero, cum de ſe eadem dicerem, ignoſceret.

Propudiānus porcus, dictus eſt, qui in ſacrificio gentis Claudiæ velut piamentum, & exſolutio omnis contractæ religionis erat. *Atteius Capito apud Feſt.*

Propudiōſus, a, um, ἀναισχυντότατος, impudens, impudicus. *Plaut. Stich.* 2. 2. 10. Mei faſtidis, propudioſe? *Gell. l.* 6. *c.* 7. Sed cum ſi imperet uxorem ducere infamem, propudioſam, criminoſam. *Sidon. l.* 9. *ep.* 6. Igitur hic proxime abrupto contubernio ancillæ propudioſiſſimæ, cui ſe totum conſuetudinis obſcœna addixerat. *Arnob. l.* 5. Propudioſi facinoris obſcœnitas.

Propudium, ii, αἰσχύνη, obſcœnitas, res pudenda, a *porro*, & *pudor*. *Feſt.* Propudium dicebant, cum maledicto nudare turpitudinem volebant, quaſi porro pudendum. Quidam propudium putant dici, a quo pudor, & pudicitia procul ſint. *Plin. l.* 18. *c.* 8. Hoc ritu poto propudia ciborum, ejuſdem aſpectu fœminarum libidines inhiberi. ¶ *Scaliger ad Feſtum* addit, propudium idem eſſe, quod κάθαρμα, idest purgamentum; ut homines facinoroſos, ut Græcis καθάρματα, ita Latinis dici propudia. *Plaut. Curc.* 1. 3. 34. Quid ais propudium? *Ciceronem* quoque *Phil.* 14. *c.* 3. uſum putat Hier. Ferrarius. V. *Prælucium*.

Propugnacŭlum, li, n. 2. *rocca*, *fortezza*, *baſtione*, *forte*, [illegible], arx, vel alius locus munitus, unde urbs, provincia, caſtra procul defendi pugnando poſſint. *Cic. pro Font. c.* 1. Eſt in eadem provincia Narbo Martius colonia noſtrorum civium, ſpecula P. R. ac propugnaculum iſtis ipſis nationibus oppoſitum, & objectum. *Id. Verr.* 7. *c.* 34. Navis ita magna, ut propugnaculo ceteris poſſet eſſe. ¶ Translate *Id. in Piſon.* Lex Ælia, & Fuſia, Propugnacula, murique tranquillitatis.

Propugnātio, onis, f. 3. *difeſa*, [illegible], actus propugnandi. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 8. Suſcepi mihi perpetuam propugnationem pro omnibus ornamentis tuis. Adde *l.* 1. *ep.* 7.

Propugnātor, oris, m. *difenſore*, ὑπερμαχητής, qui propugnat. *Cic.* 7. *Ver. c.* 31. Claſſis infirma propter dimiſſionem propugnatorum, & remigum. *Id. ad Brut. ep.* 11. Acerrimus propugnator communis libertatis.

Propugnātrix, icis, f. *difenditrice*. Legitur in fragmento orationis cujuſdam funebris apud *Fabrett. Inſcript. pag.* 113.

Propugnātus, a, um, *difeſo*, defenſus. *Gell. l.* 9. *c.* 11. *ad fin.* Et ſua virtute miſſus, & opera alitis propugnatus.

Propugno, as, n. 1. *combattere*, *difendere*, [illegible], depugno, pugnando defendo, pugnando reſiſto. *Cic. pro Rab.* Teſtor me pro illorum fama, gloria, memoria, non ſecus ac pro patriis fanis, atque delubris propugnandum putare. *Id.* 1. *Off. c.* 19. Virtus propugnans pro æquitate. ¶ Cum accuſat. *Sueton. in Caſ. c.* 23. Non alios ad honorem peti pervenire, quam qui ſibi recepiſſent, propugnaturos abſentem ſuum.

Propulſatio, onis, f. [illegible], actus propulſandi. *Cic. pro Syll. c.* 1. Cum hujus periculi propulſatione conjungam defenſionem officii mei.

Propulsātor, oris, m. [illegible], qui propulſat. *Val. Max. l.* 7. *c. ult. n.* 7. Auctorem harum rerum benevolentia, propulſatorem odio inſecutus. *Arnob. l.* 7. Valetudinum peſſimarum propulſator.

Propulſo, as, a. 1. *ſcacciare*, *ributtare*, arceo, depello, procul fugo, freq. a *propello*. *Cicer. pro Cluent.* Diſpliceat ne mihi legum præſidio a capite periculum propulſare? *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 49. Propulſare hoſtem. *Liv. l.* 3. *c.* 29. Bellum mœnibus propulſare.

Propulſus, us, m. πρόωσις, impulſus. *Sen. Nat. Quæſt. l.* 5. *c.* 14. Ventum propulſu ſuo concitare.

Propulſus, a, um, προωσθείς, impulſus. *Lucan. l.* 7. *v.* 789. Cernit propulſa cruore Flumina.

Propylæum, i, n. *antiporto*, προπύλαιον, veſtibulum, vel porticus ante templum. *Cic.* 2. *Off. c.* 17. Quod tantam pecuniam in præclara illa propylæa profuderis. Adde *Plin. l.* 35. *c.* 10.

Proquæſtor, oris, & Proquæſtore indecl. ut dictum eſt in voce *Proconſul*, ἀντιταμίας, qui Quæſturam extraordinariam gerit, ſive qui Quæſtoris auctoritate

a accepta,

accepta, mittitur in aliquam regionem. *Cic. 4. Acad. c. 4.* Cum Alexandriæ Proquæſtor eſſem. *Id. Ver. 3. c. 15.* Ipſe in eum, cui Legatus, cui proquæſtor fuerat, improbiſſimum teſtimonium dicit. *Id. Phil. 50. in fin.* Cum quæſtoribus, prove quæſtoribus. ¶ Legitur & *pro quæſtore* diviſim.

Proquam, adv. *secondo che, quanto che*, prout. *Lucr. l. 3. v. 200.* igitur parviſſima corpora, proquam Et læviſſima ſunt, ita mobilitata feruntur.

Proquirito, as, a. 1. quiritο, auxilium imploro, exclamo. *Apul. in Apol.* Epiſtolam ſæpe aperiens, proquiritabam. ¶ Item promulgo, proclamo. *Sidon. l. 8. ep. 6.* Per ipſum fere tempus, ut decemviraliter loquar, lex de præſcriptione tricennii fuerat proquiritata.

Prora, æ, f. *prora*, πρῷρα, anterior pars navis, a Græco nomine allato. *Liv. l. 24. c. 34.* Ferrea manus firma catenæ illigata cum injecta proræ eſſet. *Virg. 3. Georg.* Tertius advertere proras. ¶ *Prora*, & *puppis* proverbialis metaphora dicitur de eo, in quo negotii totius cardo vertitur, propterea quod a prora, & puppi, tanquam a capite, & calce pendeat tota navis. *Cic. l. 16. Fam. ep. 24.* Mihi prora, & puppis (ut Græcorum proverbium eſt) fuit a me tui dimittendi, ut rationes meas explicares.

Prorēpo, is, pſi, ptum, ἐξέρπω, ultra repo. *Colum. l. 3. c. 5.* Quæcunque in partem prorepſerint. ¶ Translata ſumitur pro ſenſim in lucem prodire. *Horat. l. 1. ſerm. ſat. 3.* Cum prorepſerunt primis animalia terris. *Colum. l. 3. c. 10.* Illa fertiles, ac firmæ, quia a tenero prorepunt. *Id. l. 5. c. 5.* Radices vitium prorepunt in luxuriem.

Prorēta, æ, m. *pedotto*, a *pedoto*, πρωρεύς, qui in navis prora ſedet, ibique ventos captat, & de eorum converſionibus gubernatorem monet, docet etiam, rupes & ſcopuli ubi ſint, ut is converſo clavo eos declinet. *Plaut. Rud. 4. 3. 75.* Si tu proreta iſti navi es, ego gubernator ero.

Proreus, i, diſſyllab. idem ac proreta, πρωρεύς. *Ovid. 3. Met. v. 634.* Pone metum, proreus, & quos contingere portus, Ede, velis, dixit.

Proriga, æ, m. qui præeſt jumentis prurientibus, admiſſarius. *Varr. l. 2. de R. R. c. 7. & 8.* eſt *perorìga*. *Plin. l. 8. c. 42.* Æque eadem ea cauſa in Reatino agro lacentum prorigam invenimus.

Proripio, is, pui, reptum, a. 3. *rapire, rapire fuori*, ἐξαρπάζω, rapio, extra rapio, extra leno. *Liv. l. 29. c. 9.* Domo ſeſe proripere. *Id. l. 8. c. 28.* Proripere ſe in publicum. *Horat. l. 1. od. 8.* Proripere aliquem in cædem. *Cic. Ver. 7.* Jubet undique hominem proripi, vehementiſſimeque verberari. *Id. c. Pis.* Quod ſtuprum, quæ libido ſe non proripiet, ac projiciet aut occultatione propoſita, aut impunitate, aut licentia? ¶ Ponitur etiam pro ſubducere, ſubtrahere. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Exanguis, atque exæſtuans ſe ex curia repente proripuit. *Liv. l. 22.* E manibus ſacrificantium cum ſe ſe proripuiſſet.

Prorīto, as, a. 1. *irritare, provocare*, προκαλέω, irrito, provoco. *Plin. l. 26. c. 8.* Anagallis cærulea procidentia ſedis retro agit, e diverſo rubens proritat. ¶ Aliquando ponitur pro allicere, invitare. *Col. l. 2. c. 12.* Niſi magnus eſt ejus in ea regione, quam colis, proventus, & pretium proritat. *Senec. ep. 23.* Quem ſpes proritat.

Prorogatio, onis, f. *prolongazione, accreſcimento*, ἀναβολή, amplificatio. *Liv. l. 8. c. 26.* Duo ſingularia hæc ei viro primum contigere, prorogatio imperii, non ante in ullo facta, & acto honore triumphus. ¶ Prorogatio legis, eſt dilatio promulgandæ legis. *Cic. pro Mur. c. 23.* Confuſionem ſuffragiorum flagitaſti, prorogationem Legis Maniliæ.

Prorogātor, oris, diſpenſator, erogator. *Caſſiod. l. 10. Variar. ep. 28.* Prorogatores tritici, caſei, &c. *Vetus Perſii Scholiaſt. ad ſat. 5. v. 50.* Aſſis ſolebat penſari potius, quam numerari: unde diſpenſatores dicti prorogatores. Al. leg. *pro erogatores*. al. *prærogatores*.

Prorogatīvus, a, um, adject. *Senec. l. 2. quæſt. nat. c. 47.* Prorogativa fulmina ſunt, quorum minæ differri poſſunt, averti, tollique non poſſunt.

Prorogātus, a, um, *prorogato, allungato*, prolatus nova rogatione in longiora tempora. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Quod ſi tibi bellum aliquod magnum, & periculoſum adminiſtranti prorogatum imperium viderem.

Prorŏgo, as, a. 1. *prolungare*, [illegible], *Ger.* verziehen, *Gal.* prolonger, *Hiſp.* alargar, dilatar, ἀναβάλλομαι, προάγω, eſt nova rogatione, ſeu lege proferre, protrahere. *Cic. l. 3. Fam. ep. 10.* Illud pugna, & enitere, nequid nobis temporis prorogetur. *Plaut. Aulul. 3. 5. 57.* Spes prorogatur militi in alium diem. *Rurſus Cic. Att. l. 5.* Prorogare provincias. *Id. Phil. 11. c. 4.* Nec ſolum prorogare bellum, ſed concedere etiam victoriam. *Plin. l. 16. c. 22.* Prorogare moras in hyemem. *Horat. in carm. ſæcul.* Prorogare ævum. ¶ Prorogare nummos, pro erogare, *sborſare*, quidam legunt apud *Ulp. l. 4. de manumiſſionib.* ubi alii *præerogare*, & quidem rectius.

Prorſum, adv. idem ac prorſus, idest recta ad locum aliquem, vel ante. *Ter. Hec. 3. 1. 35.* Trepidari ſentio, curſari rurſum prorſum. Ubi *Don. Rurſum*, proprie retro, *prorſum*, ante ſignificat. ¶ Ponitur etiam pro omnino. *Cic. 2. de Orat. c. 14.* Verbum prorſum nullum intelligo.

Prorſus, adv. *dirittamente*, recte, recta via. *Plaut. Mil. 4. 4. 56.* Prorſus Athenas protinus abibo tecum. ¶ Sumitur etiam pro omnino, *affatto*, *in tutto*, *Ger.* gantzlich, *Gal.* du tout, *Hiſp.* del todo, πάνυ, παντελῶς. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 8.* Nullo modo prorſus aſſentior. ¶ Item pro generatim. *Cic. l. 4. Fam. ep. 30.* Neque ſolum nobis, idest tuis, ſed prorſus omnibus. ¶ Item pro certe, vere. *Ter. Adelph. 5. 3. 58.* Eo pacto prorſus illic alligaveris filium. *Cic. Att. l. 13.* Prorſus ex his libris non videtur eſſe dubium.

Prorſus, a, um, *dritto*, rectus, a *pro* & *verſus*. *Plaut. Pſeud. 4. 1. 45.* Non prorſus, verum ex tranſverſo cedit, quaſi cancer ſolet. Poteſt tamen hic & pro adverbio accipi. ¶ Prorſa oratio eſt, quam non inflexit cantilena. *Donat. ad Ter. Eun. 2. 3. 14.* ¶ Prorſi limites ſunt in agris, qui ad orientem directi ſunt. *Feſtus.* ¶ *Apul. l. 4. Florid.* Prorſa facundia veneratus ſum. h. e. ſoluta oratione, & carmine. V. *Proſa*.

Prorumpo, is, upi, uptum, a. 3. *rompere, rovinare con impeto*, [illegible], *Ger.* durchbrechen, *Gal.* rompre, *Hiſp.* romper, ἐκρήγνυμι, valde rumpo, cum impetu rumpo, effringo. *Caſ. l. 3. B. G.* Celeriter ad eas munitiones pervenerunt, atque proruptis his prius in hoſtium caſtris conſtiterunt, &c. Alii legunt *prorutis*. *Virg. 1. Georg.* Rurſus in obliquum verſo prorumpit aratro. Multa exemplaria habent *perrumpit*. ¶ Interdum ponitur pro ultro emittere, effundere, evomere. *Virg. 3. Æn. v. 577. de Ætna.* Interdumque atram prorumpit ad æthera nubem. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, pro erumpere, cum impetu ferri, ruere. *Caſ. l. 6. B. G.* Sub ipſius enim oppidi murum magnus fons prorumpebat ab ea parte, &c. *Id. l. 5. B. G.* Novo genere pugnæ perterritis noſtris per medios audaciſſime proruperunt. *Cic. pro R. Am. c. 5.* En prorumpit hominum cupiditas, & ſcelus, & audacia. ¶ Paſſiva forma *Lucret. l. 4. v. 415.* hinc prorumpitur in mare venti vis.

Proruo, is, ui, utum, n. 3. *cadere*, [illegible], *Ger.* niderfallen, *Gal.* jetter par terre, *Hiſp.* derribar, ἀνατρέπω, cum impetu decido. *Flacc. 7. Arg. v. 590.* Ille fatiſcens In caput, inque humeros ipſa in mortis, & arma Proruit. ¶ Eſt etiam verbum activum, pro projicere, jacere, ut aliquid ruat, *far cadere*, καταβάλλω. *Liv. l. 26. c. 13.* Albam, unde ipſi oriundi erant, a fundamentis proruerunt. *Tacit. Hiſt. 3. c. 25.* Profligare, & proruere hoſtem. ¶ Proruere ſe eſt ſe efferre, prorumpere. *Ter. Eun. 5. 5. 51.* Fores ſimul omnes proruunt ſe. *Curt. l. 4. c. 14.* Proruere in hoſtes.

Proruptio, onis, f. eruptio. *Martian. Capell. l. 6. pag. 201.* Undarum illa proruptio interfluentis Oceani, &c.

Proruptor, oris, m. qui prorumpit. *Ammian. l. 24. c. 5.* Prorumptores alii jumenta interſpiunt.

Proruptus, a, um, nom. partic. a prorumpo, ut prorupta audacia, h. e. quæ temere erumpit, & audet. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 24.* Niſi prorupta audacia, niſi tanta temeritas, ut non procul abhorreat ab inſania. ¶ Item effuſus, profuſus. *Virg. 7. Æn. v. 459.* toto proruptus corpore ſudor. ¶ Item prorutus, everſus. *Caſ. l. 3. B. G. c. 26.* Proruptis munitiones. Alii leg. *prorutis*.

Prorutus, a, um, ex κατερριμμένος, *rovesciare*, *rovinato*, a *proruo*. *Vellei. l. 2. c. 43.* Prorutum vallum. *Curt. l. 4. c. 3.* Proruti lapidum cumuli. *Stat. 4. Theb. v. 819.* Proruta gramina.

Proſa oratio, *proſa*, *Ger.* ſchrifft, *Gall.* proſe, *Hiſp.* proſa, πεζὸς λόγος, oratio ſoluta. Proſi Latine dici negant *Caſtus Calcagninus*, in *Epiſtolicis Quæſt. l. 5. ep. 54. & 103.* *Muretus proverb. Annot. in Ter.* Jubent autem dici *prorſa*, quia in antiquis codicibus ſic legatur, atque id quoque comprobet etymologia, cum ſit a *verſus*. Sed utrumque rectum eſt. *Proſa* enim factum e *prorſa*, quia veteres r in hujuſmodi omittere gaudebant, unde & *ruſus* dixere pro *rurſus*. *Gell. l. 5. c. 18.* In qua eum magis, quam in proſa placuiſſe, Hyginus refert. *Quintil. l. 1. c. 10.* Sed in proſa quoque quædam jam recepta immutatio. *Col. in præf. l. 10.* Proſa oratione prioribus ſubnectentem exordiis. *Vellei. l. 1. c. 17.* Perfectum proſæ eloquentiæ decus. ¶ Proſa Dea, vel Prorſa dicta eſt, quæ recto partui præſidebat, ſicut Poſtverta perverſo, ut cum non caput, ſed pedes primum in naſcendo exeunt. *Varro apud Gell. l. 16. c. 16.*

Proſaicus, a, um, *proſaico*, quod ad proſam ſpectat. *Plin. l. 7. c. 56.* Proſaicam orationem condere, primus Pherecides Syrus inſtituit. Alii leg. *proſam*. *Venant. Fortun. l. 7. carm. 11.* Proſaico quoties dictas ſcripta relatu.

Proſapia, æ, f. *proſapia, ſtirpe, prole*, [illegible], *Ger.* herkommen, *Gal.* lignee, *Hiſp.* linage, γενεά, γένος, generis longitudo, ſive progenies antiqua. Videtur dicta quaſi [illegible], a [illegible], *proavus*. *Plaut. Curc. 2. 3. v. 23.* De Coclitum proſapia te eſſe arbitror. *Cic. de Univ. c. 11.* Deinceps Jovem, atque Junonem, reliquoſque fratres inter ſe, agnatoſque uſurpare, atque appellare ſolemus, & eorum, ut utamur veteri verbo, proſapiam. *Suet. in Galba, c. 2.* Magna, & vetere proſapia. *Salluſt. in Jug.* Veteris proſapiæ, & multarum imaginum homo. *Cato apud Non. c. 1. n. 343.* Veteres proſapias.

Proſapies, ei, f. 5. idem ac proſapia. *Non. c. 1. n. 341.*

Proſapodoſis, is, f. προσαπόδοσις, figura rhetorica, qua pluribus propoſitis ſententiis, ſingulis ratio ſtatim ſubjicitur. Vox græca eſt, & græcis literis ſcribitur a *Quintil. l. 9. c. 3.*

Proſarius, a, um, adject. proſaicus. *Sidon. l. 3. ep. ult.* Meas nugas confectas opere proſario. *Id. l. 9. ep. 13.* Proſarium loquendi genus.

Proſatus, a, um, nom. partic. a proſero, natus, genitus. *Nemeſian. eclog. 3. v. 63. de Baccho.* Quo etiam Deus ille, Deos Jove proſatus ipſo.

Proſcenium, ii, *proſcenio*, προσκήνιον, locus porrectus ante ſcenam, in quo pulpitum erat excitatum, quo prodirent fabularum actores, eratque pulpitum id inter ſcenam, & orcheſtram, ſcena quidem depreſſius, ſed altius orcheſtra. *Virg. 2. Georg. v. 381.* Et veteres ineunt proſcenia ludi. *Liv. l. 40. c. 51.* Theatrum, & proſcenium ad Apollinis, Ædem Jovis in Capitolio, &c.

Proſchŏlus, i, m. *ſotto maeſtro*, idem, qui ſubdoctor, a ſchola. Legitur in titulo *epigram. Auſonii in Profeſſorib. n. 23.*

Proſcindo, is, idi, ſciſſum, a. 3. *fendere*, [illegible], *Ger.* zerſchneiden, *Gal.* couper, *Hiſp.* hender, ἀνατέμνω, primo ſcindo. Propria dicebatur de terra, cum primo arabatur. Nam in ſecunda aratione dicebant offringere, in tertia lirare. *Varr. l. 1. de R. R. c. 29.* Terram cum primum arant, proſcindere appellant. *Col. l. 2. c. 5.* Quam velut ſcita, legemque in proſcindendis agris ſequantur agricolæ. ¶ Sumitur etiam pro ſcindere ſimpliciter, vel pro valde ſcindere. *Lucan. l. 3. v. 434.* Et aeriam ferro proſcindere quercum. ¶ Translate ſumitur pro recta alicujus exiſtimationem lacerare, aliquem contumelia afficere. *Suet. in Aug. c. 13.* Hunc fœdiſſimo convicio coram proſciderunt. *Ovid. 4. de Pont. eleg. ult.* ſummotum patria proſcindere livor Deſine.

Proſciſſio, onis, actus proſcindendi. *Colum. l. 2. c. 13.* Seſami ſextarii ſex tribus jugis a proſciſſione coluntur. Adde *l. 4. c. 26.*

Proſciſſum, i, terra proſciſſa. *Colum. l. 2. c. 2.* Bubulcum autem per proſciſſum ingredi oportet.

Proſciſſus, a, um, partic. a proſcindor. *Virg. 1. Georg.* Proſciſſo quæ ſuſcitat æquore terga, &c. id eſt terra, quam jam araverat. *Stat. Theb. 1. v. 439.* Proſciſſum vulnere pectus. ¶ Translate ſumitur pro infamato, maledictis lacerato. *Plin. l. 36. c. 6.* Hic namque eſt Mamurra, Catulli Veroneſis carminibus proſciſſus.

Proſcrībo, is, pſi, ptum, a. 3. *eſporre qualche ſcrittura*, προγράφω, eſt aliquid ſcribere, deinde exponere. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 10.* Racilius tabulam proſcripſit, ſe familiam Catonianam venditurum. *Id. Attic. l. 16.* Ut venationem etiam, quæ poſtridie ludos Apollinares futura eſt, proſcriberent. ¶ Eſt etiam rem aliquam appoſita inſcriptione venalem, vel locandam ſignificare. *Cic. 3. Offic.* Claudium ædes poſtea proſcripſiſſe, quam eſſet ab Auguribus demoliri juſſus. ¶ Speciatim ſumitur pro aliquem damnare morte, vel exilio, ejuſque bona venalia publice proponere, *condannare*, *confiſcare*, προγράφειν. Tractum eſt ab eo, ut *Ulpianus* teſtatur in *l. ſed etſi, de ſuccin. edit.* quod nomina reorum, illorumque bona claris literis, ut de plano recte legi poſſent, in loco, ubi actio exercebatur, non in loco remoto, ſed evidenti ſcribebantur. *Cic. pro Dom.* Hanc vos igitur, Pontifices, judicio, atque auctoritate veſtra, Tribuno Plebis poteſtatem dabitis, ut proſcribere poſſit, quos velit? Quæro enim, quid ſit aliud proſcribere, Velitis, jubeatis, ut M. Tullius in civitate ne ſit, bonaque ejus ut mea ſint. Ita enim fecit, etſi aliis verbis tulit. *Idem pro Roſc. Amer. c. 6.* Cum proſcriberentur homines, atque ex omni regione caperentur. *Macrob. l. 2. Sat. c. 2.* Temporibus Triumviralibus Pollio, cum feſcenninos in eum Auguſtus ſcripſiſſet, ait, At ego taceo. Non eſt enim facile in eum ſcribere, qui poteſt proſcribere.

Proſcriptio, onis, f. *proſcrizione*, *pubblicazione*, *confiſcazione*, προγραφή, actus proſcribendi. *Cic. pro Flac. c. 30.* Emptiones falſas, prædiorum proſcriptiones cum mulierculis aperta circumſcriptione feciſti. Al. leg. *præſcriptiones*, alii *perſcriptiones*. ¶ Speciatim dicitur de damnatione hominum, & de publica venditione bonorum, quæ ab ipſis poſſidentur. *Cic. pro R. Am.* Ne nova, & multo crudelior per vos proſcriptio inſtaurata eſſe videatur. *Id. de prov. Conſ.* Proſcriptiones locupletum. *Id. pro Sext. c. 30.* De bonis proſcriptionem ferre.

Proſcriptor, oris, m. προγραφεύς, qui proſcribit. *Plin. l. 7. c. 12.* Ut ille proſcriptos animus mero, & conturieſſa ferent non aliud in cenſu majus, & in fortuna ſua duceret.

Proſcripturio, is, a. 4. deſiderativum a proſcribo. *Cic. Att. l. 9. ep. 10.* Ita ſyllaturit animus ejus, & proſcripturit jam diu.

Proſcriptus, a, um, *proſcritto*, ante ſcriptus, vel ſignatus aliqua inſcriptione. *Cic. 3. Verr.* Iſte locare incipit non proſcripta, neque edicta die. *Id. Att. l. 13.* Horti quam in diem proſcripti ſint, velim, ad me ſcribas. ¶ Speciatim dicitur de eo, qui morte damnatus, vel relegatus eſt cum publicatione bonorum, & de bonis, quæ publice per ſcripturam vendenda exponuntur. *Cic. 3. Verr. c. 47.* Lex Cornelia proſcriptum juvare vetat. *Id. Att. l. 2.* Quinta de proſcriptorum filiis. *Id. 3. Agr. cap. 4.* Poſſeſſiones venales, ac proſcriptas hac lege video.

Proſeco, as, cui, ctum, a. 1. idem, ac ſeco. Et eſt proprium ſacrorum verbum. *Liv. l. 5. c. 21.* Qui ejus hoſtiæ exta proſecuiſſet. *Tert. Apolog. c. 46.* Æſculapio gallinaceum proſecare. *Sueton. in Aug. c. 1.* Semicruda exta rapta foco proſecuit. ¶ Legitur & *proſico*. *Plaut. Pœn. 2. 2. v. 8.* Vetus exta proſicarier.

Proſecta, æ, f. idem ac proſiciæ. V. *Proſiciæ*.

Proſecta, orum, n. *interiora*, viſcera, quæ in ſacrificiis proſecuiſſent. Qui enim ſacrificarent, extis coctis, ſectiſque, partem ſolitis ſunt adolere, partem Sacerdotibus dare, partem menſis ſuis reſervare. *Ovid. 12. Met.* Cujus ut impoſuit proſecta calentibus aris. Adde *Non. c. 3. n. 570.*

Proſector, oris, m. qui proſecat, *incidere*, *medico*. *Tertull. de anim. c. 25.* Medicorum quoque proſector Herophilus. De medicis loquitur.

Proſectus, us, m. *taglio*, actus proſecandi. *Apul. l. 8. Metam.* Proſectu gladiorum, ictuque flagrorum.

Pro-

Proſecūtor, oris, m. Proſecutores *in Cod. Theodoſ. l. 12. de ſuſceptorib.* &c. dicuntur, qui aurum in ſacris donariis ioſumendum de provinciis deferunt.

Proſecutorĭa, æ, f. *in Cod. l. 11. tit. 7. leg.* 54. dicitur licentia ſcripto data aurum deferendi. V. vocem præced.

Proſēda, æ, f. meretrix, ſic dicta, auctore *Feſto*, quod ante ſtabula ſedeat. *Plaut. Pœn. a. 1. ſc. 2. v. 54.* Ao ibi vix ioter iſtas verſarier proſedas, piſtorum amicas, reliquias alicarias?

Proſedāmum, i, n. vitium pecoris, ex nimio labore proveniens. *Plin. l. 26. c.* 10.

Proſelēnus, i, προσέληνος, luna antiquior. *Cic. in fragm. orat. pro Fundanio, quod refert Servius.* Arcades ſe proſelenos eſſe aſſeveraot.

Proſelўtus, i, προσήλυτος, advena, adventitius. A Judæis proſelyti dicebantur quicumque ex Gentilibus Judaicam religionem amplectebantur, vel qui inter Judæos domiciliis poſitis verſabantur. *Tertul. l. 3. adverſ. Marcion. c. 21. & Hieron. ep. 128. ad Fabiol.*

Proſemĭno, as, a. 1. diſſemino, καταπσπείρω. *Cic. 3. de Orat. c. 16.* Ex Socratis variis diſputationibus proſeminatæ ſunt quaſi familiæ diſſentientium inter ſe.

Proſentĭo, is, a. 4. *preſentire*, præſentio. *Plaut. Mil. 4. 4. 16.* Si proſenſerit miles, nihil hinc ferri poterit.

Proſequĭum a proſequendo, obſequium ab obſequendo dicuntur. *Feſt.*

Proſĕquor, eris, cutus, vel quutus ſum, d. 3. *ſeguitare, andar dietro*, רדף, Ger. *naetvolgen*, Gal. *pourſuire*, Hiſp. *ſeguir*, ἀντεκολουθέω, ſequor, ultra ſequor. *Cæſ. l. 5. B. G.* Longius proſequi veritus, quod ſilvæ, paludeſque intercedebant. ¶ Eſt etiam deducere, comitari. *Gel. l. 18. c. 1.* Proſequuti Favorinum in domum, diſceſſimus. ¶ *Cic. pro Planc.* Is me diſceſſu meo non lacrymis ſolum ſuis, ſed animo, corpore, copiis proſecutus eſt. *Id. pro Quint. c. ult.* Ut eum bona exiſtimatio uſque ad rogum proſequatur. ¶ Translate eſt pergere in quacunque re. *Cic. 2. Off.* Sequitur, ut hæc officiorum genera proſequar. ¶ Item ſequi cum affectu animi, ut proſequi amore, odio, &c. *Vellej. l. 2. c. 92.* Præſentia invidia, præterita veneratione proſequimur. ¶ Denique plurimas, & diverſiſſimas ſignificationes habet juxta varietatem ablativoruoi, qui ei adjunguntur. *Cic. 5. Ver.* Beneficiis, ac liberalitate proſequi. *Id. 4. Ver.* Verbis vehementioribus proſequi. ideſt inſectari. *Plin. ep.* 6. Medici ſalubres, ac voluptate carentes cibos blandioribus alloquiis proſequuntur. ideſt condiunt. *Colum. lib. 3. c.* 8. Præmio proſequi. *Quinct. l. 1. c. 11.* Lætitia proſequi. *Liv. l.* 25. Proſequi lamentis. *Plin. l. 1. ep.* 8. Munificeotiam ſtilo proſequi. h. e. ſcribendo enarrare. *Virg. 3. Georg.* Verſu proſequi paſcua.

Proſĕro, is, evi, atum, a. 3. proſero, produco. *Lucan. l. 4. v.* 411. non proſerit ullam Flava Ceres ſegetem. ¶ Translate *Grat. in Cyneg. v.* 9. Ex artibus artes proſerere. ¶ Proſero, is, rui, rtum, eſt exſerere, emittere. *Avien. in Arat. v.* 1115. Proſerit hydra caput.

Proſerpĭna, æ, περσεφόνη, filia Jovis primi ex Cerere, ſoror Liberi. *Cic. 3. de nat. Deor.* Aliqui cenſent, filiam fuiſſe Sicani Regis Siciliæ, & Cereris. *Boc. l.* 11. Eadem a nonoullis, quæ Diana, ſive Luna, credita eſt. Sed Proſerpina ex Jove ſecundo Dianam primam, & Dionyſium primum genuiſſe fertur. *Cic. 3. de nat. Deor.* Hæc a Plutone, dum Siciliam luſtraret, rapta eſt, prope Ennam urbem. Tunc forte in campis Ennæis cum Cyane Nympha, & Sirenibus flores legebat. Ceres, cum accenſa face ex ignibus Ætnæ montis filiam per univerſum terræ orbem quæſiſſet, tandem aliquando a Cyane edocta rem omnem, eam eſſe apud Inferos comperit. Igitur petiit a Jove, ut communem filiam ab Inferis ſibi reducere liceret. Ille reſpondit, poſſe eam reverti, ſi nihil apud Inferos guſtaviſſet. Illa autem jam tria Punici mali in Elyſio grana guſtaverat: quam rem Aſcalaphus Stygis filius prodidit. Quare Proſerpina ad Superos remeare non potuit. Quod ægre ferens, Aſcalaphum commutavit in bubonem, noctis avem, & triſtium ſemper rerum nuntium. Poſtea tamen Ceres a Jove dicitur impetraſſe, ut Proſerpinæ ſenis quotannis menſibus ſecum apud Superos, & totidem cum marito apud Inferos eſſe liceret. *Ovid. Met. 5. Serv. in 1. Georg.* ¶ Poetis interdum accipitur pro morte. *Horat. l. 1. od.* 28. Nullum ſæva caput Proſerpina fugit.

Proſerpinăca, æ, f. herba eximii adverſus ſcorpiones remedii. *correggiuola*. *Plin. l. 26. c. 4. & l. 27. c.* 12.

Proſerpinālis herba, alio oomine dracontium. *Marc. Empir. c.* 9.

Proſerpo, is, n. 3. prorepo, *andar ſerpendo*. *Plaut. Aſin. 3. 3. v.* 105. Fac me proſerpentem beſtiam, duplicem ut habeam linguam. *Ammian. l. 15. c.* 20. Malum ultra proſerpens.

Proſeucha, æ, f. *oratorio*, προσευχή, locus, in quo Judæi oraturi conveniebant, ita dictus a voce Græca allata, quæ orationem ſignificat. Et quia apud Romanos tum ipſi Judæi, tom quæcumque ad eos pertinebant, contemptui & deriſui habebantur, hinc *Juvenal. ſat. 3. v.* 296. Ede ubi conſiſtas, in qua te quæro proſeucha? V. *Turn. l. 1. Adverſ. c.* 19.

Proſferāri, impetrari. *Lucil. apud Non. c. 2. n.* 687. Nec mioimo proſferaſur pax, quod Caſſandram ſigno deripuit.

Proſiciæ, arum, f. partes hoſtiæ in ſacrificio coctæ, & diſſectæ, quæ & proſecta dicuntur. *Arnob. l.* 2. Quod ſi omnes has partes, quas proſicias dicitis, Dii amaot. *Solin. c.* 11. Cum proſicias intulerint. Alij leg. *porricias* eodem ſeoſu.

Proſicĭes, ei, f. idem ac proſecta, a *proſecando*. Nam veteres in compoſitis a *ſeco* mutabaot *e* io *i*, ut *Proſico*. *Varro apud Non. c. 3. n.* 178. Proſiciem extorum vel io meoſam porricere. *Lucil. ibid.* Cœnam, inquit, nullam, neque Divo proſiciem ullam. Ita legis *Scaliger*, alii *proſectam ullam*.

Proſicĭum, ii, idem ac proſicies. *Feſt.* Proſicium, quod proſecatum projicitur. *Voſſius Proſicia* legere mavult.

Proſico. V. Proſeco.

Proſignānus, i, miles qui in ſecunda acie pugnat; & differt ab anteſignano, qui in prima. *Frontin. l. 2. ſtratagem. c.* 3.

Proſilĭo, is, lui, livi, lii, ultum, n. 4. *ſaltare fuori*, Ger. *herfur*, *ſpringen*, Gal. *ſaillir hors*, Hiſp. *ſaltar a fuera*, ἐκπηδάω, eſt ultra, ſeu foras, vel ante ſalire, cum ſaltu, & feſtinatione prodire, prorumpere. *Cic. pro Cæl.* Deinde temere proſiluerunt. *Curt. l. 7. c.* 4. Beſſus e convivio proſilivit. *Liv. l. 5. c.* 2. Proſilire in concionem. *Col. l. 7. c.* 6. Frutices in altitudinem proſiliunt. h. e. excreſcunt. *Hor. l. 1. ep.* 19. Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma proſiluis diceoda. ideſt impetu, & furore poetico incitatus ſe contulit.

Proſimurium, ii, idem ac pomœrium. *Feſt.* apud quem alii legunt *poſmurium*.

Proſiſto, is, n. 3. aote ſto, promineo. *Apul. l. 11. Metam.* Foliis in modum radiorum proſiſtentibus.

Proſĭtus, idem ac propoſitus, apud vet. *Feſt.*

Proſlambanomĕnos, προσλαμβανόμενος, oomen eſt cujuſdam toni muſici, qui videtur eſſe idem cum eo, qui a recentioribus Muſicis appellatur *A re*. *Vitruv. l. 5. c.* 4.

Proſŏcer, ri, προπενθερος, ſocer magnus, hoc eſt uxoris meæ avus, cui reſpondet progener. *Ovid. Heroid. ep. 3. v.* 74. Cuique ſenex Nereus proſocer eſſe velit.

Proſŏcrus, us, f. uxoris meæ avia. *l. 4. Dig. de Gradib.* V. *Progener*.

Proſodia, æ, προσῳδία, τόνος, acceotus, lex, ſive regula ad acuendam, deprimendam, aut circumflectendam ſyllabam uniuſcujuſque particulæ orationis accommodata, a πρὸς, *ad*, & ᾠδὴ, *cantus*. *Gel. l. 13. c.* 6. Προσῳδίας Græci, Latini accentus dicuot. Eas veteres docti tum notas vocum, tum moderamenta, tum accenſiunculas, tum voculationes appellabant. *Quintil. etiam l. 1. c.* 5. græcis literis ſcribit: at latine *Var.* apud *Gel. l. 18. c.* 6. In priore verbo graves proſodiæ, quæ fuerunt, manent, reliquæ mutanc.

Proſonomaſia, f. προσονομασία, figura eſt, quæ fit ex aliqua vocum ſimilitudine, ut Deligere oportet, quem velis diligere. Vox græca eſt, & græce uſurpanda.

Proſōpis, idis, & Proſopites, æ, προσωπίς, & προσωπίτης, herba, quæ a Latinis dicitur perſonacia, teſte *Apul. de herb. c.* 36.

Proſopopœja, æ, προσωποποιΐα, Sermocinatio, Confirmatio, Figura ſententiarum, per quam perſonæ. vel aliæ res loquentes inducuntur vel ad ſuadendum, vel ad objurgandum, vel ad querendum, vel ad laudandum, vel ad movendam miſerationem, &c. a πρόσωπον, *perſona*, *facies*, & ποιέω, *facio*. *Quintil. l. 1. c. 8. l. 2. c. 1. & l. 9. c.* 4.

Proſopopœĭcus, a, um, adject. a proſopœia, apud *Jul. Firmic. de erro. propha. religion.*

Proſpecte, adv. ἐσκεμμένως, conſulte, *con circonſpezione*. *Tertul. Apol. c.* 6. Proſpecte decernere.

Proſpectīvus, a, um, adject. ut proſpectivæ feneſtræ, unde proſpicitur. *l. 8. Cod. tit. 10. leg.* 12.

Proſpecto, as, a. 1. freq. a proſpicio. *Cic. 7. Ver.* Navis omnibus, qui eam aſpexerant, proſpectare jam exilium, atque explorare fugam domini videbatur. *Liv. l. 24. c.* 21. Pars ex tectis, feneſtriſque proſpectant. *Id. l. 5. c.* 48. De die diem proſpectans, ecquod auxilium ab dictatore appareret. *Phædr. fab.* 36. Villa Miſenenſis, quæ ſummo monte poſita proſpectas Siculum mare.

Proſpector, oris, m. qui proſpicit. *Apul. de Deo Socrat.* Deus in rebus incertis proſpector, in dubiis præmonitor.

Proſpectus, us, m. *proſpetto*, *veduta*, *viſta*, ראי, Ger. *das auſsſhen*, Gal. *veue*, Hiſp. *viſta*, πρόοψις, actus proſpiciendi, viſio a longe. Docet *Paulus J. C.* proſpectum ex inferioribus, & ex ſuperioribus locis eſſe, lumen ex inferiore loco non eſſe. *Cæſ. l. 2. B. Gall. c.* 22. Sepibuſque denſiſſimis interjectis proſpectus impediretur. ¶ Sumitur etiam pro loco, unde proſpicimus. *Cic. pro Dom.* Porticus in Palatio pulcherrimo proſpectu. *Liv. l.* 1. Inde ubi proſpectu in urbem, agrumque capto, Deos precatus, regiones ab Oriente ad Occaſum determinavit. ¶ Item pro oculis, vel præſentia. *Cic. 3. Ver. c.* 47. Cum eum, quem virgis iſte ceciderat, in proſpectum P. R. produxit.

Proſpecŭlor, aris, dep. longe ſpeculor. *Liv. l.* 31. Multitudo e muris adventum imperatoris Romani proſpeculabatur. *Id. l.* 3. L. Siccium proſpeculatu mittunt.

Proſper, vel proſperus, ra, rum, *proſpero*, *felice*, מצליח, Germ. *gluckliech*, Gal. *proſpere*, Hiſp. *proſpero*, δεξιός, felix, ſecundus, a πρόσφορος, *commodus*, *utilis*, quod a προσφέρω, *offero*. *Cic. 2. Offic.* 6. Proſpero flatu fortunæ uti. *Id. l. 9. Att. ep.* 7. Proſperos exitus conſequi. *Id. iu ſomn. Scip. c.* 4. Hominum generi proſperus & ſalutaris ille fulgor, qui dicitur Jovis. Al. leg. *proſper*. *Valer. Max. l. 3. c. 7. n.* 1. Minus animoſus, minuſve proſper tranſitus. Al. leg. *proſperus*. *Silius l. 10. v.* 202. Occidit immoriens magnis non proſperus auſis. *Liv. lib. 1. iu præfat.* Ut orſis tanti operis proſperos ſucceſſus darent. *Suet. in Cæſ. c.* 45. Proſpera valetudo. *Tac. Ann. 14. c.* 15. Proſpera fama. h. e. integra, inviolata. *Id. Ann. 6. c. ult.* Erat Druſos proſperiore civium amore. *Vellej. l. 2. c.* 69. Acre, atque proſperrimum bellum.

Proſperātus, a, um, nom. particip. ut proſperata felicitas. *Tertul. in Apolog. c.* 6.

Proſpĕre, adv. *proſperamente*, εὐτυχῶς, feliciter, ex voto. *Cic. 2. de nat. Deor. c. ult.* Magnis autem viris proſpere eveniunt ſemper omnes res. *Sueton. in Cæſ. c.* 36. Proſperrime dimicare. *Colum. l. 4. c.* 32. Arundo proſperius loco reſoluto, quam denſo deponitur.

Proſpergo, is, a. 3. idem ac aſpergo. *Tac. l. 15. Ann. c.* 44. Unde hauſta aqua, templum, & ſimulacrum Deæ proſperſum eſt.

Proſperĭtas, atis, *proſperità*, אשר, Germ. *gluck*, Gal. *proſperité*, Hiſp. *proſperidad*, δεξιότης, εὐτυχία, felicitas. *Cic. 3. de nat. Deor. c.* 36. Commoditatem, proſperitatemque vitæ a Diis habemus. *Id. ibid.* Proſperitates, ſecundæque res improborum. *Nepos in Attic. c.* 21. Proſperitas valetudinis. *Sueton. in Calig. c.* 31. Proſperitas rerum.

Proſperĭter, adv. idem ac proſpere. *Ennius apud Priſcian. l.* 15.

Proſpĕro, as, a. 1. *proſperare*, *felicitare*, ὀλβίζω, εὐδαίμονα ποιῶ, proſperum facio, ſecundo. *Liv. l. 8. c.* 9. Uti Populo R. Quiritium vim, victoriamque proſperetis. *Tac. l. 3. Ann. c.* 56. Ut conſilia ſua Reip. proſperarent.

Proſperſus, a, um *aſperſo*, aſperſus. *Tac. Ann. 15. c.* 44. Hauſta aqua, templum & ſimulacrum deæ proſperſum eſt.

Proſpĕrus. V. Proſper.

Proſpex, icis, m. qui proſpicit. *Tertul. de anim. c.* 5. Recogita in præſagiis vatem, in ominibus augurem, in eventibus proſpicem.

Proſpicienter, adv. *riguardevolmente*, προνοητικῶς, circumſpecte. *Gel. l. 2. c.* 29. Res ſalubriter, ac proſpicienter animadverſas &c.

Proſpicientĭa, æ, πρόνοια, cura, providentia. *Cic. Phil. 7. c.* 7. Vigilia & proſpicientia. Al. leg. *providentia*.

Proſpicĭo, is, exi, ectum, a. 3. *vedere da luugi*, השקיף, Ger. *von fern ſehen*, Gal. *pourvoir*, Hiſp. *mirar de lexos*, *proveer*, προοράω, idem ac aſpicio, vel longe aſpicio, procul vel ante video, prævideo, provideo. *Cic. pro Syll.* Sed tamen munere ſervili obtulit ſe ad ferramenta proſpicienda. *Ter. Phorm. 5. 1.* 8. Niſi me animus fallit, aut parum oculi proſpiciunt. ¶ Translate ſumitur pro præſentire, præſagire, præcognoſcere. *Cic. l. 4. Fam. ep.* 3. Multo ante tanquam ex aliqua ſpecula proſpexi tempeſtatem futuram. *Id. l. 2. Fam. ep.* 8. Ut ab homine longe in poſterum proſpiciente. *Id. 1. Ver.* Jam nunc mente, & cogitatione proſpicio, quæ tum ſtudia hominum, qui concurſus futuri ſunt. *Id. pro Cluent.* Ut illum Magium intelligatis longe animo proſpexiſſe morientem. ¶ Item pro cavere, commodis alicujus conſulere, cum dativo. *Cic. Ver. 3. c.* 61. Sibi, & ſaluti ſuæ proſpicere didicit. *Ter. Heaut. 2. 4.* 11. Niſi proſpectum interea aliquid nobis eſt. *Plin. lib. 1. epiſt.* 14. Petis, ut fratris tui filiæ proſpiciam maritum.

Proſpicŭe, adv. proſpicienter, provide. *Apul. lib. 1. Met.* Benigne, & proſpicue in me conſuluit.

Proſpicŭus, a, um, conſpicuus, qui longe conſpici poteſt: vel ex quo longe proſpectus extenditur. *Stat. l. 12. Theb. v.* 15. proſpicuæ ſcandentem limina turris.

Proſpĭcus, a, um, adject. providus, intentus. *Nævius apud Non. c. 2. n.* 667.

Proſpīro, as, n. 1. ἀναπνέω, ultra, ſeu longe ſpiro, extra ſpiro. *Apul. in Apolog.* Ea namque tabes ſi foras corporis proſpiravit, majore dedecore, quam noxa diffunditur. Lexicographi addunt aliud exemplum *Catonis*.

Proſpiſſo, adv. tarde, valde ſero. *Plaut. Pœn. 3. 5. 4.* Si quid boni promittuot, proſpiſſo evenit. Rectius tameo diviſum legas pro ſpiſſo.

Proſtans, antis, o. particip. Sumitur ſæpe pro eminens, prominens, extans. *Lucr. l. 2. v.* 428. Anguli proſtantes. ¶ Item pro eo, qui proſtituitur ad Venerem patiendam. *Juven. ſat. 1. v.* 46. Cum populum gregibus comitum premat hic ſpoliator Pupilli proſtantis?

Proſtas, adis, f. προστάς, veſtibulum, porticus. *Vitruv. l. 5. c.* 10. Hic locus apud nonnullos proſtas nominatur.

Proſtaſia, æ, προστασία, *preminenza*, primus dignitatis locus inter aliquos. *l. 8. Cod. de munerib. patrim.* ubi alii leg. *protoſtaſia* eodem ſenſu.

Proſterno, is, ſtravi, ſtratum, a. 3. *gittare a terra*, *atterrare*, הפיל, Ger. *nider*, *werffen*, Gall. *mettre a terre*, *abbatre*, Hiſp. *derribar*, *echar a tierra*, καταβάλλω, profligo, ante ſternoo, in terram dejicio. *Colum. l. 11. c.* 3. Proſternere in terram vineas. *Cic. 2. Phil. c.* 18. Ille ſe ad meos pedes proſtravit lacrymans. *Liv. l. 9. c.* 6. Circa viam, haud procul Capua, omnium egena corpora humi proſtraverunt. ¶ Translate ſumitur pro exitium alicui afferre. *Cic. pro Cluent.* Præcipitantem igitur impellamus, & perditum proſternamus. *Id. Phil. 14. c.* 16. Hirtius hoſtes proſtravit, fudit, occidit. ¶ Item pro demittere, *avvilire*. *Cic. in Parad.* Sic te ipſe abjicies, atque proſternes, ut nihil inter te, atque ioter quadrupedem aliquam putes intereſſe? ¶ Item pro evertere, pervertere. *Cic. pro Cluent. c.* 16. Perfregit, ac proſtravit omnia cupiditate, ac furore. *Vatin. ad Cic. 5. Fam. ep.* 9. Malevolorum obtrectationes, & invidias proſternere, atque obterere. ¶ Item pro aperire, patefacere. *Plin. in Paneg.* Nonne manifeſtum eſt, tuis virtutibus, tuiſque laudibus materiam campumque proſterni? ¶ Item pro proſtituere. *Arnob. l.* 2. Pſaltriæ venalia proſternunt corpora.

Proſthĕſis, & Protheſis, is, f. πρόσθεσις, & πρόθεσις, additio, Figura, qua litera, vel ſyllaba voci alicui apponitur, ut *gnatus*, pro *natus*, *tetuli* pro *tuli*. Vox græca eſt, & græce ſcribenda. V. *Grammat.*

Proſtibĭlis, & le, o. 3. quod proſtat, ſeu proſtituitur, a *proſto*. *Plaut. Perſ. 5. 2.* 56. Hic faceret te proſtibilem propediem. ideſt ut proſtares. Aliqui legunt pro-

proſtibulam. Id. Stirb. 5. 6. 4. Proſtibile eſt ſtantem ſtanti ſavium dare. h. e. proſtibuli, vel meretricis proprium. Alii aliter legunt.

Proſtibŭla, æ, f. idem ac proſtibulum, meretrix. Plaut. Ciſt. apud Non. c. 5. n. 8. Intro ad bonam meretricem, adſtat ea in via ſola, proſtibula ſane eſt. Tert. Apol. c. 6. Inter matronas, & proſtibulas nullum diſcrimen relictum. ¶ Addit Nonius l. c. diſcrimen eſſe inter meretricem, & proſtibulam, quod meretrix honeſtioris loci, & quæſtus ſit, & copiam ſui tantummodo noctu faciat; proſtibula vero ante ſtabulum ſedeat quæſtus diurni, & nocturni cauſa.

Proſtibŭlum, i, n. meretrice, ἑταίρα, meretrix quæ proſtat quæſtus ex corpore faciendi cauſa. Plaut. Aulul. 2. 4. 6. Bellum & pudicum vero proſtibulum populi! ¶ Diſcrimen inter proſtibulum & meretricem V. in Proſtibula. ¶ Qui vocem hanc pro ipſo lupanari accipiunt, magis nituntur analogia, quam ulla Latini ſcriptoris auctoritate.

Proſtitŭo, is, tui, tutum, a. 3. proſtituire, προΐστημι, eſt corpus ſuum, vel alienum quæſtui exponere, corporis poteſtatem facere, pudicitiam venalem habere, ſe, vel alium, ſive puerum, ſive puellam, meretriciæ arti dedere, quaſi ante, vel publice ſtatuere. Suet. in Ner. cap. 29. Suam pudicitiam uſque adeo proſtituit, &c. ¶ Transfertur & ad alia. Hinc vocem foro proſtituere, ideſt, ex cauſarum actione lucrum aucupari. Ovid. l. 1. Am. el. 15. Non me ingrato voces proſtituiſſe foro.

Proſtitutĭo, onis, f. il proſtituirſi. Arnob. l. 2. In libidinem publica venalium corporum proſtitutione damnari.

Proſtitūtor, oris, m. qui proſtituit. Tert. de cultu fœm. l. 2. c. 9. Lenones & proſtitutores. Id. de pudic. c. 10. Proſtitutor Chriſtiani ſacramenti.

Proſtitūtus, a, um, proſtituto, προεκχυθείς. Plin. l. 30. c. 2. Quam lupanaribus, atque proſtitutis mandaſſet inquiſitiones eas. Tertul. Apol c. 25. Proſtitutiſſima lupa. Siden. l. 3. ep. 13. Sermones proſtituti, & theatrales.

Proſto, as, ſtiti, atum, n. 1. προΐσταμαι, ante ſto, promineo, emineo. V. Proſtant. ¶ Item venalem me expono, proſtituor, & dicitur de iis, qui pudicitiam ſuam proſtituunt, ut meretrices, quæ corporis quæſtum faciunt. Juven. ſat. 3. v. 65. Ad Circum juſſas proſtare puellas. Quintil. in declam. de Milite Mariano. Ut in medio belli ſtrepitu jubere proſtare gladio cinctum. Plaut. Curc. 4. 2. 21. lenones comparans cum fœneratoribus. Hi (lenones) in occultis locis proſtant, vos in foro ipſo. ¶ Translate Ov. de Pont. ep. 3. Illud amicitiæ ſanctum, & venerabile nomen Proſtat, & in quæſtu pro meretrice ſedet.

Proſtratio, onis, f. actus proſtrandi, dejectio. Tertul. adv. Hæretic. c. 41. Simplicitatem volunt eſſe proſtrationem diſciplinæ.

Proſtrātor, oris, m. qui proſternit. Firmicus de err. prof. relig. Proſtratores eſtis omnium hoſtium veſtrorum.

Proſtrātus, a, um, proſtrato, gettato a terra, καταβεβλημένος, partic. a proſternor. Cic. 2. Catil. Jacet ille nunc proſtratus, & perculſum ſe, atque abjectum eſſe ſentit. Id. in ep. ad Octav. Affecta, & proſtrata Reſpublica. Id. 2. Leg. Proſtratæ religiones. Lucret. l. 6. v. 1262. Proſtratus ſiti.

Proſtylos, πρόστυλος, Ædes proſtylos dicitur a Vitruv. quæ habet in fronte columnas, l. 3. c. 1. V. Amphiproſtylos.

Proſtypus. V. Protypus.

Proſubĭgo, is, egi, actum, a. 3. καταστείβω, ante ſubigo, valde ſubigo. Virg. 3. Georg. de ſue v. 256. Et pede proſubigit terram. ideſt lutum facit, in quo ſe volutet. Valer. Flacc. l. 4. v. 288. Et fulmina Cyclops proſubigit, h. e. malleo domat, tractat.

Proſum, des, fui, n. anom. giovare, ὠφελέω, utilitati ſum, juvo, quaſi pro aliquo ſum. Cic. 3. Acad. Sed etiam, ut multis proſimus, enitimur. Liv. l. 2. Id mirum, quantum profuit ad concordiam civitatis. Quintil. l. 6. c. 1. Prodeſſe in commune. Plin. l. 37. c. 10. Putant eam contra araneorum ictus prodeſſe.

Proſumia, æ, f. genus navigii ſpeculatorium parvum, teſte Feſto. Cæcilius apud Non. c. 13. n. 57. Qui pro gubernatore ſe gerens prope vertit proſumiam.

Proſumnus, i, impudicus quidam Bacchi amator, qui pactus ab eo corporis uſuram, ad Inferos deſcendentem comiter viam docuit. Arnob. l. 5.

Proſūmo, is, mpſi, mptum, a. 3. inſumo, fruor. Plaut. Trin. 5. 2. 6. Beneficium, homini proprium quod datur, proſumpſerit: nam quod datum eſt utendum, id repetundi copia eſt. Al. leg proprium ſumpſerit.

Proſymna, æ, πρόσυμνα, regio Argolica, ubi Juno colebatur. Stat. l. 1. & 4. Thebaid.

Protagŏras, æ, m. 1. filius Menandri Thracum locupletiſſimi, ex Abdera urbe Thraciæ, maximus Sophiſta, auditor Democriti. Ejus pater Menander fertur Xerxem adverſus Græcos proficiſcentem domo, muneribuſque excepiſſe. Ob hanc liberalitatem Magi, qui cum Xerxe erant, facta a Rege poteſtate, Protagoram tunc adoleſcentem ſua diſciplina erudierunt. Nam injuſſu Regis eam communicare non licebat, quod de Diis haud bene ſentirent, dubitareque ſe dicerent, eos eſſe. Illis quoque clam ſacrificabant, ne clara religionis profeſſione illis ſervire, aut per illos nonnihil poſſe viderentur. Igitur ex hac conſuetudine, & ritu dubitavit, an Dii eſſent. Cum in principio libri ſui ſic poſuiſſet: De Diis, neque ut ſint, neque ut non ſint, habeo dicere, Athenienſium juſſu urbe, atque agro eſt exterminatus, librique ejus in concione combuſti. Cic. 1. de nat. Deor. V. Gel. l. 5. c. 3. & 10.

Protagorĭcus, a, um, quod ad Protagoram ſpectat. Gell. l. 5. c. 11. Atque eſt Protagoricum illud, de quo dixi modo.

Protăſis, is, f. 3. πρότασις. Donat. in prol. Ter. Protaſis primus actus eſt, initiumque dramatis. V. Apodoſis.

Protatĭcus, a, um, προτατικός, ad protaſim pertinens. Protatica perſona ea intelligitur, quæ ſemel inducta in principio Fabulæ, in nullis deinceps partibus adhibetur, ut Soſia in Andria Terentii. Donat. in præfat. in Andriam.

Prote, f. 1. Porquerolles, inſ. parva Galliæ Narb. una Stœchadum, Plin. l. 3. c. 5.

Protĕa, æ, f. herba, alga paluſtris. Apul. de herb. c. 67.

Protectĭo, onis, f. 3. protezione, ὑπερασπισμός, actus protegendi, defenſio. Tertul. de fuga in perſecut. 2. Protectio fidei.

Protector, oris, m. σωματοφύλαξ, corporis cuſtos, guardia: qui aliter dicitur ſtipator, & domeſticus. Spartian. in Caracalla, c. 7. Cum inter protectores ſuos, conjuratos cædis, ageret. Adde ibid. c. 5. ¶ Item qui quovis modo defendit, protettore. Ter. Apolog. c. 6. Paternorum inſtitutorum protectores.

Protectum, i, n. idem, ac projectum; ideſt, pars domus prominens, a protegendo, ut projectum a projiciendo. Eſt enim protegere, tectum projicere, ut patet ex Cic. in Top. Ulp. l. quemadmodum, ff. ad l. Aquiliam. Si protectum meum, quod ſupra domum tuam, & nullo jure habebam, recidiſſes.

Protectus, a, um, protetto, difeſo, σκεπασθείς, tectus. Ovid. 12. Met. v. 273. Tempora perfregit fulvo protecta capillo. Cic. 13. Phil. c. 3. In poſterum providet, eſt omni ratione protectior. ¶ Item celatus, tectus. celato, naſcoſto. Juſtin. l. 38. c. 1. Riſu protectis inſidiis.

Protectus, us, m. idem quod protectum, ut protectus tignorum, Scævola, lib. ult. tit. 2. l. 8. Dig.

Protĕgo, is, xi, ctum, a. 3. proteggere, coprire, προσκεπάζω, idem, ac tego. Plin. l. 12. c. 1. Arbor ſe vaſtis protegens ramis. Cic. in Top. c. 4. Protegere ædes. ¶ Translate ſumitur pro defendere. Cic. pro Sylla, c. 18. Ego jacentem, & ſpoliatum defendo, & protego. Plin. l. 19. c. 8. Primo anno ſtramento ab hyeme protegi. ¶ Item celare, o ſcuſare. Quint. Decl. 8. Parricidii immanitatem metu majore protegere.

Protĕlo, as, a. 1. prolungare, ἀνέλκω, protraho, produco, differo. Ulpian. l. 30. Dig. tit. 2. l. 4. Dies cautioni præſtitutus ſi finietur, Prætoris, vel Præſidis officii erit ex cauſa vel renovare, vel protelare eum. C. de judiciis, l. properandum. Qui poſſit invito judice litem protelare. Tertul. de Pœn. c. 4. Hæc te peccatorum fluctibus merſum perlavabit, & in portum divinæ clementiæ protelabit. ideſt perferet. Id. adv. Marc. l. 4. Nec quinque circiter, ſed ſexcenta millia hominum protelavit. h. e. vitam eorum, exhibito victu, produxit, ac prorogavit. Id. de ſpectac. c. 1. Ut & ignorantiam protelet in occaſionem. ¶ Sumitur etiam pro longe arcere, propellere, impellere. Turpil. apud Non. c. 4. n. 349. Romanos impetu ſuo protelant, projectos perſequuntur. Id. ibid. Dux cohortes de ſubſidio procedunt, atque equites protelant. ¶ Item pro longe excludere, abigere, expellere. Turpil. apud Non. ibid. Propter peccatum pauxillum indigniſſime patria protelatum eſſe ſævitia patris. ¶ Translate capitur pro perturbare, exagitare. Ter. Phorm. a. 1. ſc. 4. v. 36. Ne te iratus ſuis ſævidicis dictis protelet.

Protēlum, i, n. tractus jumentorum ſub jugo continuatus, & ſine interruptione, æquabilis boum progreſſus, dum ſimul incedunt, tenor trahendi. Cato apud Non. c. 4. n. 349. Protelo trini boves unum aratrum ducent. Lucil. ibid. Quem neque Lucanis oriundi montibu' tauri Ducere protelo validis cervicibu' poſſent. Id. ibid. Hunc juga mulorum protelo ducere centum Non poſſunt. ¶ Translate Lucret. l. 2. v. 531. Undique protelo plagarum continuato. h. e. impulſu non intermiſſo. Id. l. 4. v. 190. Et quaſi protelo ſtimulatur fulgure fulgur. Catul. carm. 57. ad Valer. Caton. Hunc ego, ſi placet Dionæ, Protelo rigida mea cecidi. h. e. protinus, nihil moræ interponens.

Protendo, is, tendi, ſum, vel tum, a. 3. diſtendere, porgere innanzi, προτείνω, ultra tendo, extendo. Virg. 5. Æn. v. 377. Brachia alterna protendere. Plin. l. 11. c. 43. Inter digitos medius longiſſime protenditur. ¶ Translate ponitur pro extendere ſecundum tempus, proferre, differre. Cic. l. 10. Fam. ep. 26. Comitia tamen in Januarium menſem protendimus. Vetus codex habet protrudimur. Gell. l. 4. c. 17. a med. In præpoſitionem metri cauſa protendere. h. e. extendere, producere, longam facere.

Protentātus, a, um, nom. particip. pertentatus, exploratus. Avien. in Arat. v. 285. ceu Siriaco torretur ſpica calore Protentata manu.

Protentus, a, um, nom. ex particip. porrectus, extenſus. Tacit. 14. Ann. c. 37. Eques, protentis haſtis, perfringit quod obvium, & validum erat. Virg. 1. Georg. v. 171. pedes temo protentus in octo. Avien. in Periegeſi, v. 598. Phœbis lucis in exortum Protentior.

Protĕnus. V. Protinus.

Protermĭno, as, a. 1. παρατείνω, propago, fines promoveo. Apul. l. 9. Fines uſque, & uſque proterminaveris. Adde Siden. l. 3. ep. 1.

Protĕro, is, trivi, tritum, a. 3. calcare, conculcare, דרך, Ger. zertretten. Gal. ecraſer, Hiſp. hollar, καταστείβω, idem ac tero, vehementer tero, pedibus conculco. Cæſ. l. 2. B. C. c. 41. Equitatus hoſtium ab utroque cornu circuire aciem noſtram, & averſos proterere incipit. Auct. ad Herenn. l. 4. c. 53. Eam nunc urbem patiemini ab homunculis deterrimis proteri, & conculcari? Horat. l. 4. od. 7. Ver proterit æſtas.

Proterrĕo, es, a. 2. ἀποσοβέω, idem ac terreo, vel longe terreo, terrendo ejicio. Stat. l. 2. Theb. Protinus idem ultro jaculo, parmaque Menœtem proterrebat agens. Virg. 12. Æn. v. 291. adverſo proterret equo. Terent. Heaut. 3. 1. 37. Filium proterruiſti hinc.

Proterritus, a, um, nom. ex partic. terendo ejectus, expulſus. Plaut. Trinum. 3. 2. 77. Mea opera hinc proterritum te autument.

Proterve, adv. ſuperbamente, con protervia, ἀσελγῶς, ſuperbe, immoderate. Plaut. Rud. 2. 4. 1. Quis eſt, qui tam proterve foribus facit injuriam? Ovid. 1. de Arte, v. 579. Et quicquid dices, facieſve protervius æquo. ¶ Superl. protervifſime, legitur apud Auguſt. l. 2. de Civ. Dei, c. 22.

Protervĭa, æ, ſuperbia, petulanza, ἀσέλγεια, ſuperbia, petulantia. Auſon. Idyl. 3. v. 172. Capripedes agitat cum læta protervia Panas. ¶ Protervia, pro ſacrificio. V. Propter.

Protervĭo, is, n. 4. ἀσελγαίνω, petulanter ago, laſcivio. Tertull. de Patient. c. 12. Dilectio non inflatur, non protervit.

Protervitas, atis, idem ac protervia. Cic. pro Cæl. c. 12. De corruptelis, de adulteriis, de protervitate, de ſumptibus immenſa oratio eſt. Horat. l. 1. od. 19. Urit me Glyceræ nitor, Urit grata protervitas. Ter. Heaut. 4. 6. 10. Quam pene tua me perdidit protervitas.

Protervĭter, adv. idem ac proterve. Enn. apud Non. c. 11. n. 28. Quis eſt, qui noſtris foribus tam proterviter inſultat?

Protervus, a, um, ſuperbo, petulante, זד, Ger. mutvvillig, Gal. arrogant, fier, Hiſp. deſvergonçado, ἀσελγής, ſuperbus, procax, petulans, qui obvium quemque proterit. Includit enim hoc nomen laſciviam quandam, & libidinem cum ſuperbia conjunctam, animique incontinentiam pronam ad quemvis laceſſendum. Cic. 5. Fin. c. 12. Et flexi, fractique motus, quales protervorum hominum, aut mollium eſſe ſolent, contra naturam ſunt. Id. pro Cæl. Si vidua libere, proterva petulanter, dives effuſe, libidinoſa meretricio more viveret. Juſtin. l. 34. c. 2. Meretrix protervior. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, præter homines, ut de oculis, de manibus, de lingua, de ventis, &c. Horat. l. 1. carm. od. 26. Triſtitiam, & metus tradam protervis in mare Creticum portare ventis. Id. l. 1. od. 5. Frons proterva. Ovid. in Ibin, v. 522. Lingua proterva.

Proteſilaeus, a, um, adject. a Proteſilao. Catull. ad Manl. carm. 67. Proteſilaeam Laodamia domum.

Proteſilāus, m. 2. Πρωτεσίλαος, filius Iphicli, fortaſſe illius, qui frater Herculis nominatur, ex Phylace opp. Theſſaliæ, unus ex Græciæ Principibus, qui ad bellum Trojanum profecti ſunt. Vulgo tradunt, non ſine omine quodam, & futuræ mortis præſagio ſic appellatum videri, a πρῶτος, primus, & λαός, populus, quod primus Græcorum in Trojana expeditione periturus erat. Huic enim a vatibus prædictum fuit, primum occiſum iri, ſi ad bellum Trojanum proficiſceretur. Nonnulli dicunt, oraculum ab Apolline Delphico editum fuiſſe, & quidem generatim, qui primus Græcorum ex navibus deſcenderet, eum periturum. Contemptis nihilominus vaticiniis, navigavit in Troadem cum cæteris ducibus. Cum igitur primus ex navibus in litus proſiliiſſet, ab Hectore eſt interfectus, qui cum agmine Trojanorum Græcis obviam venerat. Ovid. 12. Met. Habuit uxorem Laodamiam Acaſti filiam, quæ cum viri interitum reſciſſet, in ſolatium mœroris optavit, ut mortui umbram videret, quod cum impetraſſet, in illius amplexibus expiravit.

Proteſtor, aris, dep. 1. διαμαρτύρομαι, teſtimoniare, provare manifeſtamente. Juſtinian. in proœm. Inſtitut. Bellicos ſudores noſtros innumeræ provinciæ ditioni Romanæ additæ proteſtantur. Quintil. Declam. 4. ſub fin. Prædico, proteſtor, non ego parricidium facio. Macrob. l. 1. ſat. c. 17. Floris ſpecies florem rerum proteſtatur. ¶ Olim etiam proteſto, as, dictum fuit, teſte Priſcian. l. 8.

Proteus, m. 2. per duas ſyllabas, Πρωτεύς, filius Oceani, & Tethyos, quem in fabulis eſt Deum marinum fuiſſe, Neptuni phocas in mari paſcere conſueviſſe, vatem præſtantiſſimum fuiſſe, ſed non niſi ligatum, ſive coactum vera dediſſe reſponſa, denique in varias ſeſe formas vertere ſolitum, ut nunc animal, quandoque arbor, aut ignis, aut quid aliud videretur. Ovid. 1. Faſt. Virg. 4. Georg. Aliqui eundem eſſe credunt, atque Vertumnum, quem ajunt captum amore Pomonæ in omnigenam ſpeciem ſe variaſſe. Servius in 4. Georg. v. 387. auctor eſt, Proteum aliquando in Carpatho inſ. regnaſſe, Pallene urbe Theſſaliæ relicta, ad quam tamen poſtea reverſus eſt. Alii, ex quibus Diodorus, malunt, Regem Ægypti fuiſſe, patria Memphitem, peritum fuiſſe omnium artium, & Pharaoni ſucceſſiſſe.

Prothĕſis. V. Proſtheſis.

Prothȳme, adv. allegramente, προθύμως, prompte, alacri animo, a Græca voce allata. Plaut. Pſeud. 5. 2. 23. Ego atque herus hanc diem ſumpſimus prothyme.

Prothymia, æ, f. 1. prontezza, allegrezza, προθυμία, promptitudo, alacritas. Plaut. Stich. 4. 2. 53. Vides benignitates hominum perire, & prothymias.

Prothyris, idis, f. προθυρίς, ancones, ornamenta quædam in januis. Vitruv. l. 4. c. 6. Ancones, ſive prothyrides vocentur, exſculptæ dextra, ac ſiniſtra præpendeant. V. Ancon.

Prothyrum, i, n. πρόθυρον, veſtibulum in janua domus privatæ, ut propylæum eſt veſtibulum urbis, vel templi, vel regiæ. Vitr. l. 6. c. 10. Item prothyra Græce dicuntur, quæ ſunt ante in januis veſtibula. Nos autem appellamus prothyra, quæ Græce dicuntur diathyra.

Pro-

Protinam, adv. idem ac protinus. *Var. l. 6. de L. L. Ter. Phorm.* 1. 4. 13. Aliquid convaſaſſem, atque hinc me conjicerem protinam in pedes. Quem in locum vetus interpres monet, etſi in vulgatis ſit *protinus*, tamen rectum eſſe *protinam*, ut ſic legiſſe Nigidium Figulum. Citat & hoc pacto *Feſtus in Protinam*, qui & ipſe *protinus* exponit. *Plaut. Curc.* 2. 3. 84. Ubi oſtium conſpexi, exinde me illico protinam dedi. Adde *Non. c.* 4. *n.* 384.

Protinus, vel protenus, adv. *continuatamente*, *ſubito*, [Hebrew], Ger. *eins weegs*, Gal. *tout de ſuite*, *ſoudainement*, Hiſp. *luego*, [Greek], continuo, continuate, jugiter, quantum fieri poteſt. Conflatum eſt ex *pro*, & *tenus*, *Servio* teſte in *Ecleg.* Itaque continuationem ſignificat, ſive loci, ſive temporis ratione. *Ca-* *per* inter *protenus*, & *protinus* hoc diſcriminis ponit, ut per E ſit locale, per I tempori inſerviat. Verum diſcrimen hoc non obſervatur in antiquis, & optimæ notæ codicibus, ut Pierius quoque agnoſcit, Caſtig. *Virg.* 3. *Æn. v.* 416. Cum protinus utraque tellus una foret. *Cic.* 1. *de Div.* Pergeret protinus, quid retro atque a tergo fieret, ne laboraret. *Liv. l.* 9. Cum ad alias anguſtias protinus pergerent. *Plin. l.* 3. *c.* 9. Lacu protinus ſtagnante. ¶ Ratione temporis, pro ſtatim, illico, repente. *Virg.* 4. *Georg.* Protinus aerii mellis cœleſtia dona exſequar. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 15. Principium eſt oratio perſpicue & protinus perficiens auditorem benevolum. *Plin. l.* 15. *c.* 27. In cinere lixivio tingunt protinus, quam detraxere vitibus. ideſt ſtatim poſtquam. ¶ Translate capitur pro immediate, ideſt continuate reſpectu perſonæ. *Ulpian.* apud *Bud.* Parvi refert, protinus libertus patrono cogatur dare, an per interpoſitam fidejuſſoris, vel rei perſonam. ¶ Item pro idem, ideſt continuate, ratione cauſæ. *Quintil. l.* 10. *c.* 2. Nam, ut quidque præcipue neceſſarium eſt, ſic ad efficiendum Oratorem maximi protinus erit momenti.

Protocomium, i, prima coma, vel locus, ubi coma incipit. *Vegetius de re Veter. l.* 2. *c.* 21.

Protogenes, is, m. [Greek], Pictor præſtantiſſimus, ex Cauno urbe Rhodiorum. Tabularum ejus palmam habet Jelyſus, quem cum pingeret, traditur madidis lupinis vixiſſe, quoniam ſimul famem ſuſtinerent, & ſitim, ne ſenſus nimia dulcedine obſtrueret. *Plin. l.* 35. *c.* 10. *Quintil. l.* 12. *c.* 10.

Protogenia, æ, f. [Greek], filia Deucalionis, & Pyrrhæ. *Ariſtarch. in l.* 10. *Odyſſ.* ¶ Fuit præterea hoc nomine una ex filiabus Erichthei Atheniensium Regis, quæ ſe pro patriæ ſalute jugulandam præbuerunt.

Protollo, is, 2. 3. *prolungo*, differo, protraho. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 11. Protollo mortem mihi. *Gell. l.* 3. *c.* 16. Neque ultra decimum menſem fœtura mulierum protolli poteſt. ¶ Ponitur & pro ultra tollere, ſive extendere. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 71. Manum ſi protollet, pariter proferto manum.

Protomyſta, primus inter myſtas. *Sidon. l.* 2. *ep.* 9.

Protonat, abat, imp. 1. [Greek], ante tonat. *Val.* 4. *Arg. v.* 203. Sed tali protonat ira.

Protoplaſtus, i, [Greek], quod primo fictum eſt, a [Greek], *figmentum*. Protoplaſti dicuntur primi parentes Adam, & Heva a *Tertull. in exhortat. ad Caſtit. c.* 2.

Protopraxia, f. 1. [Greek], prima actio, h. e. jus exigendi ante alios pecunias a debitoribus, privilegium, quo quis cæteris creditoribus anteponitur. *Plin. l.* 10. *ep.* 109. Ego inveni, a pleriſque proconſulibus conceſſam eis protopraxiam, eamque pro lege valuiſſe.

Protoſedeo, es, n. 2. *ſeder in primo luogo*, vox hybrida a græco [Greek], primus, & latino *ſedeo*. *Tertul. de cor. Mil. c. ult.* Protoſedentes & Presbyteri coronati. *Scioppius* in notis ineditis ad *Tertul.* legit *Porro ſedent*.

Protoſtaſia. V. Proſtaſia.

Prototomus, a, um, [Greek], quod eſt primæ ſectionis. Unde primus caulis, qui ſucciditur, ſeu cyma braſſicæ ita appellatur, a prima nempe ſectione, quæ vere fit. *Colum. l.* 10. *v.* 369. Sed jam prototomos tempus decidere caules. *Martial. l.* 10. *epigr.* 48. Et faba fabrorum, prototomique rudes.

Protraho, is, axi, actum, 2. 3. *tirare*, [Hebrew], Ger. *herfurziehen*, Gall. *tirer en avant*, Hiſp. *traer*, [Greek], palam traho, in aliquem locum traho. *Cic.* 6. *Ver.* Hinc in convivium Sex. Cominium protrahi juſſit. *Liv. l.* 28. *c.* 29. Nudi in medium protrahebantur. ¶ Eſt etiam extrahere, elicere. *Lucr. l.* 1. *v.* 609. Verum protrahere inde. ¶ Item prodere, publicare. *Liv. l.* 27. *c.* 3. Novum in occulto gliſcens per indicium protractum eſt facinus. *Id. l.* 65. *c.* 3. *a med.* Ne damnatus auctorem ſe nefandi criminis protraheret. ¶ Item differre. *Suet. in Ner. c.* 32. Ut ſtipendia quoque militum, & commoda veteranorum protrahi, ac differre neceſſe eſſet. *Ter. Andr.* 2. 1. 15. Ut aliquos ſaltem nuptiis protrahat dies. ¶ *Protraxtis* pro protraxiſtis. *Silius l.* 16. *v.* 84. Vos hodie poſco, Superi, protraxtis ad arma Quod profugos, ſatis eſt.

Protractio, onis, productio, *allungamento*. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scipion. c.* 12.

Protrare. V. Prograre.

Protrepticus, a, um, *eſortatorio*, [Greek], adhortatorius, inſtructivus, a [Greek], *adhortor*. *Auſon. in epiſt. ad Idyll.* 4. Libellum inſtar protreptici luſeram. Adde *Symmach. l.* 1. *ep.* 31. & *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 2. ¶ Abſolute protrepticon, h. e. adhortatio, admonitio, inſtructio, legitur in titulo *ſilvæ* 2. *l.* 5. apud *Stat.*

Protrimentum, i, [Greek], edulium minutim tritum, conciſumque, qualia etiam hodie in pulmentariis plurima conciunant ex caveibus fruſtillatim conciſis, a *proterendo*. *Apul. l.* 8. *Met.* Et accuratius in protrimentis ſapidiſſime coctum.

Protritus, a, um, [Greek], valde tritus, conculcatus. *Liv. l.* 34. *c.* 26. Viride, ne hoſtes mox haberent, protritum, & corruptum. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 70. Protritæ arbores, atque fruges. *Id. ibid. c.* 26. Protrita acies.

Protropum, i, [Greek], genus potus, ideſt muſtum, antequam uvæ calcentur, a [Greek], *prevenio*, quod calcaturam, & prælum prævertat ſponte effluendo. *Plin. l.* 14. *c.* 9. Sed inter hæc genera potuum ponere debeo & protropum: ita appellatur a quibuſdam muſtum ſponte defluens, antequam calcentur uvæ.

Protrudo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſpingere innanzi*, Germ. *furſtoſſen*, Gall. *pouſſer*, Hiſp. *empuxar*, [Greek], porro, ſive ultra trudo, impello. *Cic. de Fat. c.* 19. Ut igitur qui protrudit cylindrum.

Protrygeton, i, n. [Greek], ſtella ad dexteram Virginis, quam Latini provindemiam vocant. *Vitruv. l.* 9. *c.* 6.

Protubero, as, n. 1. extubero, excreſco in formam tuberis. *Solin. c.* 45. (*al.* 57.) *de bucephala*: De fronte ejus quædam exſtantium corniculorum ſigna protuberans.

Protumidus, a, um, adject. in anteriorem partem tumidus, ut protumida luna, apud *Apul. de Deo Socrat.*

Proturbo, as, a. 1. *ſcacciare*, [Greek], porro, ſive ultra, ſive extra turbo, ideſt repello, abigo, arceo. *Liv. l.* 5 *c.* 67. Telis, miſſilibuſque ſaxis proturbare hoſtes. *Plin. l.* 11. *c.* 19. Apes pigras, & ignavas proturbant. *Sil. lib.* 5. *v.* 605. Itaque anhelatum proturbat pectore murmur. h. e. emittit.

Protutela, æ, f. munus protutoris. *Ulpian. l.* 1. *ff. de eo qui pro tut.* In protutelæ judicio.

Protutor, oris, m. *vicetutore*, qui tutoris vice fungitur. *Ammian. l.* 29. *c.* 5. Domeſticis protutoribus cuſtodiendum mandavit. Alii leg. *protectoribus*.

Protypum, i, n. *originale*, *primo eſemplare*, *o modello*, [Greek], primum exemplar, ad cujus rationem cætera efformantur. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Primus perſonas tegularum extremis imbricibus impoſuit, quæ inter initia protypa vocavit. Alii leg. *proſtypa*, & intelligi jubent effigies, ſeu figuras, quæ parum exſtant, & promineant, *di baſſo rilievo*.

Protyrum, i, [Greek], genus vini apud inſulam Lesbum. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3.

Provectio, onis, f. *promozione*, actus provehendi. *Lactant. l.* 5. *c.* 11. Provectio dignitatis.

Provectus, us, m. *avanzamento*, *promozione*. *Sidon. l.* 4. *ep.* 4. Provectu ætatis. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c.* 39. Provectu honeſtiorum, & ſuppliciis flagitioſi cujuſque virtutum ſtudia augebantur.

Provectus, a, um, [Greek], *avanzato*. *Cic. de Sen.* Quanquam eum colere cœpi non admodum grandem natu, ſed tamen jam ætate provectum. *Arnob. l.* 6. Provectior ſenectute. *Auſon. epigr.* 19. Neſtore provectior. *Pallad. l.* 4. *c.* 13. Equi provectiores, *cavalli che sono ferrato*. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 10. Provecta nox erat. *Id. ibid.* Ut Burrum demovere præfectura deſtinaret, tanquam Agrippinæ gratia provectum, *promoſſo*. *Id.* 3. *hiſt. c.* 46. Provectum longius bellum. h. e. protractum.

Proveho, is, xi, ctum, 2. 2. *menare lungi*, *menare oltre*, Ger. *furfuren*, Gall. *porter loin*, *ou avant*, Hiſ. *llevar lexos*, [Greek], duco, ultra duco, produco. *Cic.* 8. *Phil.* Homines agreſtes inani ſpe ad aquas uſque Puteolanas provehuntur. ¶ Translate in conſtructione paſſiva ſumitur pro progredi, procedere, ulterius pergere in quacunque re, *inoltrarſi*. *Cic. ad Brut.* Sed provehor amore. ideſt rapior amore. *Id.* 3. *Fin. c. ult.* Sed jam ſentio, me eſſe longius provectum, quam propoſita ratio poſtularet. *Id. pro R. Com. c.* 11. Paulo longius oratio mea provecta eſt. *Id.* 2. *Off.* Provehi ad exitus optatos. *Liv. l.* 23. *c.* 47. Provehi equo. *Id. l.* 35. Provehi in maledicta. *Tac.* 4. *Ann. c.* 10. Eo audaciæ provectus, ut &c. ¶ Provehere aliquem ad dignitatem, eſt promovere, evehere. *Plin. l.* 10. *ep.* 8. Rogo, dignitati, ad quam me provexit indulgentia tua, augurium adjicere digneris. *Velley. l.* 2. *c.* 69. Ab eo in conſulare provectus eſt faſtigium. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 75. Provectus ad ſumma militiæ.

Provendo, is, 2. 3. *Afran. in Simulante* apud *Donat. ad Terent. Adelph.* 3. 3. 34. Is ut ſervorum captus eſt, facillime domo, atque noſtra familia provenditur.

Provenio, is, eni, entum, n. 4. *comparire*, *uſcir fuori*, [Hebrew], Ger. *herfur kommen*, Gal. *apparoiſtre*, Hiſ. *parecer*, [Greek], prodeo. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 153. Qui in ſcenam provenit novo modo. ¶ Translate ponitur pro gigni, naſci. *Plin. l.* 9. *c.* 10. Neque ibi aliud animal provenit. *Cic. de Senect. c.* 6. *ex poeta*. Proveniunt oratores novi, ſtulti, adoleſcentuli. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 39. Carmina proveniunt animo deducta ſereno. ¶ Item pro evenire, contingere. *Cic. l.* 1. *de finib.* Nec quid proventurum ſit, provident. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 5. Proveniant medii ſic mihi ſæpe dies. ¶ Bene, vel nequiter provenire is dicitur, cui res bene, vel infeliciter cadit, [Greek], vel [Greek]. *Plaut. Rud.* 3. 5. 57. Ædepol proveni nequiter multis modis. *Id. Stich.* 2. 3. 73. Enimvero provoniſti futile, ſi neque ille adeſt, neque his qui venit, quicquam ſubvenit. *Id. Truc.* 2. 4. 33. Cum bene proveniſti ſalva, gaudeo. Adde *ibid.* 2. 6. 33.

Provento, as, n. 1. advento, provenio. *Nævius* apud *Cic. de Senect. c.* 6. Proventabant oratores novi, ſtulti, adoleſcentuli.

Proventus, us, m. reditus, abundantia, *copia*, *rendita*, *abbondanza*, [Greek]. *Sueton. in Claud. c.* 16. Proventu uberi vinearum. *Plin. l.* 20. *c.* 12. Extinguit lactis proventum. *Id. l.* 8. *c.* 55. *de cuniculis*. Certum eſt, Balearicos adverſus proventum eorum auxilium militare a D. Auguſto petiiſſe. *Plin. alter l.* 1. *ep.* 13. Proventus poetarum. *Lucan. lib.* 2. *v.* 61. novorum proventus ſcelerum. ¶ Item ſucceſſus, proſper exitus. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 38. Multum ad hanc rem adjuvat adoleſcentia, magnitudo animi, ſuperioris temporis proventus, fiducia rei bene gerendæ. *Apul. in Apol.* Proventum alicui nepere. *Plin. l.* 9. *ep.* 13. Tanta converſio vel negotii dignitatem, vel proventum orationis, vel actoris conſtantiam ſubſecuta eſt.

Provvetus, a, um, partic. a provenio. *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 12. *ad fin.* Ideo ex aſperatione oris proventa ſuavitas excluditur.

Proverbialis, is, adject. *proverbiale*. *Gel. l.* 2. *c.* 22. Ex quo verſum iſtum proverbialem factum ait.

Proverbialiter, adv. *proverbialmente*, per modum proverbii. *Ammian. l.* 29. *c.* 17. Proverbialiter dici ſolet. Adde *Donat. ad Ter. Eun.* 2. 2. 37.

Proverbium, ii, *proverbio*, [Hebrew], Ger. *ein ſpruchwort*, Gal. *proverbe*, Hiſp. *refran*, [Greek], adagium accommodatum rebus, temporibuſque, ſententia, quæ in ore omnium verſatur. *Cic.* 4. *Acad.* Vides ne, ut in proverbio ſit ovorum inter ſe ſimilitudo? *Id. de Senect. c.* 3. Pares cum paribus, veteri proverbio, facillime congregantur. *Id.* 13. *Phil. c.* 12. Quod in hoc Planco proverbii loco dici ſolet. *Id.* 2. *Offic. c.* 15. Jam in proverbii conſuetudinem venit. *Id. Verr.* 5. *c.* 46. In communi proverbio verſari. *Id.* 3. *Off. c.* 19. Tritum vetuſtate proverbium. *Liv. l.* 40. *c.* 46. In proverbium venire. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Ceſſit in proverbium.

Proverſus, a, um, nom. ex partic. *ritto*, *dritto*, qui recta eo tendit, quo verſus eſt. *Plaut. apud Varr. l.* 6. *de L. L.* Ut tranſverſus, non proverſus cedit, quaſi cancer ſolet.

Provide, adv. *con prudenza*, *providamente*, [Greek], prudenter, caute, diligenter. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Tabulata ramorum ſuſtinendo nido provide eligere.

Providens, entis, o. *provido*, *prudente*, *cauto*, [Greek], qui procul videt, ſeu qui futura prævidet, & cavet. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 6. Homo valde eſt acutus, & multum providens. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 1. Id mihi & ad brevitatem eſt aptius, & ad reliquas res providentius. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 85. Providentiſſimus quiſque.

Providenter, adv. *prudentemente*, [Greek], prudenter. *Ulp. l.* 1. *ff. de tign. junct.* Quod providenter lex effecit. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 40. Quæ de providentia Deorum ab illis ſanctiſſime, & providentiſſime conſtituta eſt.

Providentia, æ, *providenza*, *prudenza*, *cautela*, Germ. *furſichtigkeit*, Gal. *prevoyance*, Hiſp. *provaimiento*, [Greek], prudentia præcognoſcendi futura, iiſque conſulendi. *Cic.* 1. *Div. c.* 51. Deorum providentia mundus adminiſtratur. *Id. de Leg.* Sin ingenii aciem ad bona deligenda, rejicienda contraria, quæ virtus ex providendo eſt appellata providentia. *Id. l.* 2. *de nat. Deor.* Talis mens mundi cum ſit, ob eamque cauſam providentia appellari recte poſſit, Græce enim [Greek] dicitur. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 29. Nec feriendi, neque declinandi providentia eſt. *Pompon. l. Quintus*, *ff. de annuis leg. & fid.* Ut providentia filiorem ſuorum hoc feciſſe videatur. h. e. ut filiis ſuis conſuleret.

Provideo, es, di, ſum, 2. 2. *provedere*, *prevedere*, *antivedere*, [Hebrew], Ger. *furſehen*, Gal. *prevoir*, Hiſp. *proveer*, [Greek], ante video, longe video, futurum aliquid video, ante quam factum ſit. *Cic.* 2. *de Div.* Medicus morbum ingraveſcentem ratione providet, inſidias Imperator, tempeſtates Gubernator. ¶ Quoniam vero ea, quæ providemus, ſi mala ſunt, aut vitamus, aut emendamus, factum eſt, ut providere vitare ſignificet, ſive cavere. *Terent. Andr.* 1. 3. 4. Quæ ſi non aſtu providentur, me, aut herum peſſundabunt. *Cic.* 3. *Ver.* Niſi providiſſes, tibi ipſi tum pereundum fuiſſet. *Id.* 3. *de Or.* Putavi eſſe Cenſoris, ne longius id ſerperet, providere. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Proviſum hoc legibus. h. e. cautum. ¶ Item proſpicere, conſulere, res neceſſarias comparare. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ab iiſdem vitæ hominum conſuli, & provideri. *Id.* 1. *Phil.* Eſt etiam de Brunduſio, atque illa ora Italiæ providendum. *Id. in Catil.* Omnia proviſa, parata, conſtituta ſunt, P. C. mea ſumma cura, atque diligentia. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Providere rei frumentariæ. *Id. l.* 6. Providere rem frumentariam. *Plin. l.* 8. *c.* 38. In hyemes aliis proviſuro pabulum. ¶ Item operam dare. *Cic. l.* 1. *Fam.* Ut quam rectiſſime agantur, omni mea cura, opere, diligentia, gratia providebo. ¶ Item videre, animadvertere, *oſſervare*. *Plaut. Aſin.* 1. 4. 63. Quam dudum tu adveniſti? non hercle te provideram. quæſo, ne vitio vertas: ita iracundia obſtitit oculis.

Providus, a, um, *prudente*, *provido*, [Greek], videns ante, prudens, ſolers. *Cic. pro R. Am.* Illi homines honeſtiſſimi propter iſtius inſidias parum putantur cauti, providique fuiſſe. *Id.* 1. *Div. c.* 37. Mens provida rerum futurarum. *Stat.* 6. *Theb.* Providus aſtu. *Ovid.* 2. *Poſt.* Provida cura. *Claudian. l.* 1. *in Eutrop.* Provida virtus.

Provincia, æ, f. *provincia*, [Greek], regio armis a Populo Romano devicta, aut quomodocunque in poteſtatem adducta, quam Magiſtratui ſuo adminiſtrandam ſubjecerat. Dicta eſt a *pro*, ideſt, procul, ſive foris, & a verbo *vinco*. Proprie enim provinciæ dictæ ſunt regiones extra Italiam, quæ armis victæ fuiſſent. Interdum tamen etiam de regionibus Italiæ, & etiam nondum devictis uſurpatur. *Liv. l.* 2. Conſules T. Sicinius, & C. Aquilius. Sicinio Volſci, Aquilio Hernici (nam ii quoque in armis erant) Provincia evenit. ¶ In Provinciæ formam redigere nihil erat aliud, quam leges domeſticas, & proprios Magiſtratus adimere, & dare leges Romanas, ac Prætorem ſingulis annis cum im-

Digitized by Google

perio, & exercitu mittere, qui Provinciam ex legibus datis adminiſtraret, & bellum etiam gereret, ſi opus eſſet, Quæſtorem quoque inſtituere, qui curam gereret vectigalium. *Suet. in Caſ. c.* 25. Omnem Galliam in Provinciæ formam redegit. ¶ Decernere provincias, eſt ſententia decernere, ut quis mittatur in provinciam adminiſtrandam. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 1. Quas ſint provincias decreturus. *Id.* 15. *Fam. ep.* 4. provinciam adminiſtrare. *Id.* 5. *Fam. ep.* 2. Provinciam deponere. h. e. provinciæ adminiſtrationem. ¶ Sortiri provincias, eſt ſortem ducere, quænam provincia, & cui obtingat adminiſtranda. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 8. Provincias Prætores nondum ſunt ſortiti. ¶ Ornare provincias, eſt una cum ipſis provinciis decernere eas res, quæ ad eas adminiſtrandas neceſſariæ putantur, aſſignando exercitus, pecuniam, & huiuſmodi. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 24. Cum ad me ſcripſiſſetis, veſtro conſenſu conſulum provincias ornatas eſſe. *Suet. in Caſ. c.* 18. Ex prætura ulteriorem ſortitus Hiſpaniam, neque more, neque jure, antequam provinciæ ornarentur, profectus eſt. Eſt qui legit *adornarentur*. ¶ Translate provincia accipitur pro quovis negotio, ſeu munere. *Ter. Phorm.* 1. 2. 22. O Geta, provinciam cepiſti durem. *Cic.* 4. *Ver. c.* 23. Ferebat graviter, illam ſibi ab illo provinciam datam. *Id. pro Sylla, c.* 18. Illam ſibi officioſam provinciam depopoſcit. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 25. Tu cum ſecuri caudicali præficio provinciæ. h. e. ut ligna findas. *Id. ibid. v.* 15. Heri ante dixeram omnibus, dedaramque eas provincias.

Provincia, æ, *Provenza*, inc. *Provence*, alias pars Galliæ Narbonenſis, nunc provincia ampla Regni Franciæ, inter Alpes maritimas ad Rodanum fl. *Caſ. lib.* 1. *B. G. c.* 1.

Provincialis, le, adject. *de provincia*, ad provinciam pertinens, ut provincialis moleſtia, *Cic.* 5. *Fam. ep.* 7. provincialis ſcientia, h. e. provinciarum adminiſtrandarum, *Id. Q. Fr. l.* 1. provincialia auxilia, *Liv. l.* 40. *c.* 31. ¶ Provinciales, ium, ..., qui propriis legibus, & Magiſtratibus ſpoliati, Romanis legibus, & Magiſtratibus obtemperabant, qui ad eos ſingulis annis cum imperio vel Conſulari, vel Prætorio, nomine Proconſulum, vel Proprætorum, &c. mittebantur. *Sigon. l.* 1. *de ant. Jur. Italiæ, c.* 26. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Non quin poſſint multi eſſe Provinciales viri boni. *Sueton. in Calig. c.* 39. Provincialis locuples. ¶ Speciatim Provinciales dicti ſunt reliqui Italiæ populi præter Romanos, Latinos, & Italicos, qui habitabant intra ſinum Hadriaticum, Rubiconem fl. a mari ſupero, Arnum a mari infero, Varum ab Alpibus Liguſtinis, Formionem a Carnicis. Hi fuere Ligures, Galli (in quibus Boii, Inſubres, & Cenomani recenſentur) Veneti, Carni. Cauſa appellationis eſt, quia more Provinciarum regebantur. *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. Italiæ, c.* 22. 26. Hinc *Col. l.* 3. *c.* 4. caput facit de agricultura Provincialium vinearum, cum alibi de agricultura Italicarum ſcribat. Et *Plin. l.* 8. *epiſt.* ars, Italicus es, an Provincialis?

Provinciatim, adv. κατ' ἐπαρχίας, per ſingulas Provincias. *Suet. in Aug. c.* 49. Ex militaribus copiis legiones & auxilia provinciatim diſtribuit.

Provindemia, æ, fœm. ſtella lucidiſſima ſuper dextrum humerum Virginis. *Vitruv. lib.* 9 *c.* 6.

Proviſio, onis, *proviſione*, *prevenzione*, πρόνοια, actus providendi. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 14. Parum, quoniam multum poteſt proviſio animi, & præparatio ad minuendum dolorem, &c. ¶ Item paratio, præparatio, *proviſione*. *Trebel. Pollio* 30. *Tyran. n.* 17. Fuit in expeditionibus clarus, in proviſione annonaria ſingularis. *Et infra*. Non eſt ulla alia proviſio melior, quam ut in locis erogentur, quæ naſcuntur.

Proviſo, re, ſi, ſum, a. 3. πρὸ τὸ ἰδεῖν προέρχομαι, video, vel ad videndum eo, & procedo. *Ter. And.* 5. 5. 1. Proviſo, quid agat Pamphilus. *Id. Eun.* 3. 1. 3. Hic proviſo, ut, ubi tempus ſiet, deducam, *ſto qui a vedere*. *Plaut. Stich.* 5. 1. 4. Si quem hominem expectant, eum ſoleat proviſere: qui hercle illa cauſa mihi obviis venit, *andargli incontro*.

Proviſor, oris, *provveditore*, qui providet. *Hor. in Art. v.* 164. Utilium tardus proviſor, prodigus æris.

Proviſus, us, m. idem ac proviſio. *Tac. l.* 2. *hiſt. c.* 5. Diſpoſitu, proviſuque civilium rerum peritus. *Id.* 2. *Ann. c.* 57. Proviſu periculi. *Id. Ann.* 15. *c.* 8. Nullo rei frumentariæ proviſu. *Id. Ann.* 15. *c.* 6. Quod proviſu Deum vidua jungeretur Principi, h. e. providentia. ¶ Extra hunc ablat. caſum ne facile uſurpaveris, antequam exempla reperias.

Proviſus, a, um, *preveduta*, *proviſta*, προνοούμενος. *Cic.* 3. *Tuſc.* Et mari ſubita tempeſtas, quam ante proviſa, terret navigantes vehementius. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 109. proviſæ frugis in annum copia.

Provivo, is, xi, ctum, n. 3. *prolungare la vita*, ulterius, vel amplius vivo, vitam protraho. *Tac. lib.* 6. *Ann. c.* 25. Quam interfecto Sejano ſpe ſuſtentatam proviſiſſe reor.

Provocabilis, le, adject. qui provocari poteſt. *Cæl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 21. Provocabiles liquidorum fluxionibus motus.

Provocabulum, i, n. pronomen. *Var. l.* 7. *de L. L.* E queis dicta a quibuſdam provocabula, ut quiſque.

Provocatio, onis, f. 3. *il provocare*, πρόκλησις, actus provocandi. *Plin. l.* 37. *c.* 2. Ex provocatione interfecit eum. ¶ Frequenter ſumitur pro appellatione, quæ inventa fuit adverſus injurias Magiſtratuum, ideſt Conſulum, & huiuſmodi, *appellazione*. *Cic.* 1. *Phil. c.* 9. Quibus cum provocatio detur, nonne acta Cæſaris reſcinduntur? *Idem* 2. *de Orat. c.* 48. Neque provocationem, patronam illam civitatis, ac vindicem libertatis, populo dari potuiſſe. *Id.* 2. *Agr.* Dare poteſtatem ſine provocatione. *Liv. l.* 1. *c.* 26. Si a duumviris provocarit, provocatione certato. *Id. ibid.* De provocatione certatum ad populum eſt.

Provocatitius, a, um, adject. qui evocari, ſeu extra vocari poteſt. *Tertul. lib.* 2. *adv. Marc. c.* 9.

Provocativus, a, um, adject. provocatitius. *Tertul. de anim. c.* 37. Animæ crementa non ſubſtantiva, ſed provocativa.

Provocator, oris, m. *sfidatore*, προκλητής. qui alterum ad certamen provocat. *Gel. l.* 9. *c.* 13. Inſolens provocator. ¶ Provocatores dicebantur quoddam gladiatorum genus, qui adverſarium primi laceſſendo provocabant. *Cic. pro Sext. c.* 64. Cum ex ergaſtulis emptores nominibus gladiatoriis ornarit, & ſortito alios Samnites, alios provocatores fecerit.

Provocatorius, a, um, ..., quod ad provocationem ſpectat, ut Provocatoria dona militaria, ideſt quæ meretur provocatus, quod humanius eſt, quam provocaſſe. *Gel. lib.* 2. *c.* 11. Spolia habuit multijuga, in his provocatoria pleraque.

Provocatrix, icis, f. quæ provocat, ut provocatrix improbitas. *Lactant. l.* 6. *c.* 18.

Provocatus, a, um, *provocato*, προκεκλημένος. *Cic. l.* 1 *Fam. ep.* 7. Qui mecum ſæpiſſime non ſolum a me provocatus, ſed etiam ſua ſponte de te communicare ſoles. *Id.* 1. *Off. c.* 15. Beneficio provocatus. ¶ *Plin. l.* 7. *ep.* 9. Aiunt, multum legendum eſſe, non multa. quæ ſint hi, adeo notum, provocatumque eſt, ut demonſtratione non egeat. h. e. exploratum, examinatum, certum: nam cauſæ ſæpius provocatæ melius intelliguntur. Vel, apertum, foras elicitum: nam provocare ſignificat etiam extra vocare.

Provoco, as, avi, atum, a. 1. *chiamar fuori*, ..., Ger. *anreitzen*, Gall. *provoquer*, Hiſp. *deſafiar*, προκαλέω, longe voco, ex ædibus, vel ex loco interiore foras voco. *Plaut. Pſeud.* 2. *c.* 43. Heus ſi domi eſt tuus, quin provocas? ¶ Sæpe ponitur pro in certamen vocare, ſive lædendi, ſive ludendi gratia, *provocare*. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ut ipſum Hectorem toto pectore trementem provocaſſe ad pugnam pœniteret. *Liv. lib.* 7. Provocat per interpretem unum ex Romanis, qui ſecum ferro decernat. *Quint. l.* 10. Elegia quoque Græcos provocamus. ¶ *Plaut. Curc.* 2. 3. 75. Poſcit talos, provocat me in aleam. ¶ Provocare minimo, apud *Horat. l.* 1. *ſat.* 4. quid ſignificet, V. Minimus. ¶ Translate eſt incitare, irritare, invitare. *Vell. lib.* 2. *c.* 128. Provocare alterum injuria. *Cic. Mario, in Fam.* Tuis literis amantiſſimis ſum provocatus. *Id* 2. *Phil.* Aliquem maledictis provocare. ¶ Item pro confugere, & fere idem eſt, quod appellare, niſi quod provocare magis eſt, quam appellare, & proprie eſt potentioris opem implorare. *Liv. l.* 1. *c.* 1. Horatius, provoco, inquit. *Id. l.* 8. *c.* 33. Provoco ad populum. *Id. l.* 1. *c.* 26. provocare a Duumviris. *Cic. Att.* Cum alter ad Senatum provocaret, alter vero appellaret Tribunos. *Brut. Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 15. De Cæſare vero, quod fieri potuit, ac debuit, tranſactum eſt, neque jam provocari in integrum poteſt. *Papinian. l. Tutores, ff. de adminiſt. tut.* Provocare adverſus ſententiam. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 1. *n.* 1. Ad populum provocato judicio abſolutus eſt.

Provolans, antis, partic. *Provolantia cavalcata*, apud *Aſcon. in Div. Verr. c.* 16. ſunt prominentia, procurrentia.

Provolo, as, avi, atum, n. 1. *volare oltre*, *volare lungi*, ἐκπροΐπταμαι, ante volo, ultra, ſeu ulterius volo, procul volo, avolo. *Plin. l.* 11. *c.* 10. Tunc univerſæ provolant, ſi dies mitis futurus eſt. ¶ Translate *Liv. l.* 2. *c.* 46. Sic in primum infenſis haſtis provolant duo Fabii, totamque movebant ſecum aciem. *Id. l.* 3. *c.* 62. Ipſe in locum vicemque Conſulis provolat.

Provolvo, is, olvi, lutum, *rivolgere*, προκυλίω, idem ac volvo, ſeu volvendo protrudo, ruere facio. *Ter. Andr.* 4. 4. 37. Jam ego hunc in mediam viam provolvam, teque ibidem pervolvam in luto. *Lucr. l.* 6. *v.* 555. Gleba provolvitur. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 41. Trepidatione ferentium Galba projectus a ſella, ac provolutus eſt. *Id.* 6. *Ann. c.* 17. Multi fortunis provolvebantur. h. e. poſſeſſionibus, & bonis pellebantur, *andavano falliti*. ¶ Provolvi ad genua, vel ad pedes alicuius, eſt ſe ſupplicem proſternere. *Liv. l.* 34. *c.* 11. Legati flentes ad genua Conſulis provolvuntur. *Id. l.* 8. *c.* 3. Cui cum ſe mœſta turba ad pedes provolveret. ¶ *Tac. Ann.* 14. *c.* 2. Agrippina pari cupidine uſque ad libita Pallantis provoluta, *daraſi in preda*.

Provolutus, a, um, partic. a provolvo, *proſtrato*. *Tac. Ann.* 14. *c.* 61. Poppæa provoluta genibus ejus. ¶ Dividitur interdum poetice per Tmeſim, interjecto verbo. *Lucret. lib.* 6. *v.* ... Multa ſiti proſtrata viam per, proque voluta Corpora.

Provomo, is, ui, itum, a. 3. evomo, emitto. *Lucret. l.* 6. *v.* 446. Turbinis immanem vim provomit, atque procellæ.

Prout, adv. *ſecondo che*, כאשר, Germ. *nach dem*, Gall. *ſelonque*, Hiſp. *como*, ὥσπερ, καθόσον. ſicut, perinde ut, quemadmodum. *Cic.* 4. *Verr. c.* 34. Prout Thermitani hominis facultates ferebant. *Id. Att. l.* 11. *ep.* 6. Tuas literas, prout res poſtulat, expecto. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 67. prout cuique libido eſt.

Provulgatus, a, um, nom. partic. *divulgato*. *Suet. Ner. c.* 36. Duabus conjurationibus provulgatis.

Provulgo, as, avi, atum, a. 1. *divulgare*, pervulgo. *Apul. in Apol.* Provulgari vas literas. *Sidon. lib.* 9. *ep.* 11. Thematis inauditi operam provulgat. Adde *Tertul.* 4. *adv. Marc. c.* 11.

Prox, interjectio exclamantis, quaſi proba vox, ut *Feſtus* putat. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 33. Prox! jam pene inquinavi pallium. *Al. leg. ptr*.

Proxeneta, æ, maſc. *mezzano*, *ſenſale*, προξενητής, conciliator, interpres duorum inter ſe ſtipulantium, aut ſpondentium, aliumve quemvis contractum, conventumque ineuntium, a voce græca aſſita. *Mart. l.* 10. *ep.* 3. Quæ ſulphurato nolis empta ramento Vatiniorum proxeneta fractorum. *Sen. ep.* 119. (*al.* 118.) Æs alienum facias oportet, ſed nolo per intercefſorem mutueris, nolo, proxenetæ nomen tuum jactent.

Proxeneticum, i, n. merces, quæ proxenetæ datur. *Ulp. l.* 3. *ff. tit.* 14. *l.* 1. Proxenetica jure licito petuntur.

Proximatus, us, maſc. dignitas aulica quædam ſub Imperatoribus, de qua mentio fit *l.* 1. & 13 *Cod. de proximis ſacror. ſcrinior.*

Proxime, adv. *proſſimamente*, Ger. *zum nechſten*, Gal. *tout auprès*, Hiſp. *muy cerca*, ἐγγύτατα, ſup. a prope. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 15. Literæ, quas a te proxime accepi. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Is, quem proxime nominavi. *Id. Att. l.* 6. *ep.* 5. Ille officium meum putavi exercitum habere quam proxime hoſtem. *Col. lib.* 1. *c.* 6. Omnes quam proxime alter ab altero debent habitare. Rurſus *Cic.* 9. *Fam. ep.* 13. (*al.* 18.) Non poſſum ego non aut proxime atque ille, aut etiam æque laborare, *quaſi tanto*, *come eſſo*. *Id.* 4. *Acad. c.* 13. Plane proxime ad verum accedere. ¶ Comparat. *proximius* ... *Minuc. Fel. in Octav. c.* 19. Quid Mantuanus noſter, Maro? nonne apertius, proximius, verius?

Proximitas, atis, *vicinanza*, ἐγγύτης, propinquitas. *Ovid. de Art. v.* 662. Et lateat vitium proximitate boni. ¶ Speciatim ſumitur pro cognationis vinculo. *Quinctil. l.* 3. *c.* 8. (*al.* 6.) Sed eam plures petant vel eodem jure, vel proximitatis a vel diverſo, ut cum hic teſtamento, ille proximitate nitatur.

Proximo, as, neut. 1. *avvicinarſi*, ἐγγίζω, proximus ſum, appropinquo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 44. Capiti Equi proximas Aquarii dextra, totuſque deinceps Aquarius.

Proximo, adv. idem ac proxime. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 17. Proximo ad vi. Kal. Octob. exercitum Britannia reportabant.

Proximus, a, um, *proſſimo*, *vicinisſimo*, *vicino*, קרוב, Ger. *der aller nechſt*, Gal. *tres proche*, Hiſp. *muy cercano*, ἐγγύτατος, propinquiſſimus, ſup. anom. a *prope*. *Ter. Eun.* 2. 3. 40. Proximis tribus menſibus illam non vidi. *Nep. in Conon. c.* 4. Claſſem, qua proxima æſtate mare tueri poſſet. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Huic proximum inferiorem orbem tenet Pyrois, quæ ſtella Martis appellatur. *Salluſt. in Jugur.* In dextero latere, quod proximum hoſtes erat, aciem collocat. *Ovid. l.* 1. *de Ar. v.* 132. Proximus a domina, nullo prohibente, ſedeto. *Cic. in Orat.* Aut etiam dactylus, ſi eſt proximus a poſtremo. *Id.* 1. *Offic.* Qui proxime has claſſis proximus poſt Lyſandrum fuit. *Id.* 2. *de Invent.* Summa neceſſitudo honeſtatis, proxima incolumitatis, tertia commoditatis. ¶ Proximus interdum dicitur, qui nec æqualis, nec ſecundo loco eſt, ſed tamen minus, quam ceteræ, diſtat. *Virg.* 5. *Æn. v.* 320. Proximus huic, longo ſed proximus intervallo. *Quint. l.* 10. *c.* 1. Quamvis ei ſecundas Grammaticorum conſenſus deferat. at omnino arte deficitur; ut plane appareat, quantum ſit aliud proximum eſſe, aliud ſecundum. *Horat. l.* 1. *od.* 12. *de Jove*. Unde nil majus generatur ipſo, Nec viget quidquam ſimile, aut ſecundum: Proximos illi tamen occupavit Pallas honores. ¶ Item qui propinquus eſt dignitate, virtute, ordine, &c. *Cic. pro Dom.* Proximus huic dignitati Ordo Equeſter. ¶ Item pro maxime proprio. *Varro*. Gradivum te ſoror, qui Deus eſt nobis omnium proximus. ¶ Item pro obvio, facili, expedito. *Cic.* 2. *Offic.* Socrates hanc viam ad gloriam proximam, & quaſi compendiariam dicebat eſſe, ſi quis, &c. *Apul. in Apol.* Nimis patiens vir, & oppido proxima humanitate. *Sen. epiſt.* 16. Proximam occaſionem arripere. ¶ Interdum ſubſtantive accipitur pro eo, qui aliquo modo nobis conjunctus eſt, & carus, ut vel amicitia, vel patria, vel religione, vel vicinitate, vel natura, *il proſſimo*, ὁ πλησίον. *Ter. Ad.* 4. 1. 22. Proximus ſum egomet mihi. *Quint. Declam.* 3. Optimum fuerat non habuiſſe talem proximum, aut libenter perdidiſſe. *Plaut. Merc.* 2. 4. 7. Eutychus tuus amicus, & ſodalis, ſimul vicinus proximus. *Cic. Att. l.* 2. *epiſt.* 24. C. Antius proximus eſt vicinus; unum ille quidem ſuo contubernalis. *Id.* 1. *Offic.* Inimica tamen in proximos. ¶ Die proximi, pro die proximo dicimus, ut die craſtini, die quinti. *Caſ. apud Non. c.* 2. *n.* 230. Die proximi hoc dicet. Adde *Gell. l.* 10. *c.* 24. ¶ E, vel *ex proximo*, eſt proxime. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 4. Noviſti ſenem hunc ex proximo pauperculum? h. e. ſenem hunc vicinum. Sic *in proximo* locum conducere. h. e. *in vicinia*, apud *Terent.* Adde *Plaut. Mil.* 2. 2. 56. ¶ Proximus lictor erat inter lictores, cujus opera Magiſtratus frequentius utebatur, quique aliis præeuntibus ultimus incedebat prope magiſtratum. *Cic.* 1. *Div. l. Ver. ult.*

Prudens, entis, o. *prudente*, ..., Ger. *weiſe*, Gal. *prudent*, & *ſage*, Hiſp. *prudente*, *ſabio*, ἔμφρων, φρόνιμος, providus, ſagax, ſapiens, qui res agendas videt, a *provideo*, quaſi procul videns. *Salluſt. Catil. c.* 8. Prudentiſſimus quiſque negotioſus maxime erat. *Cic. pro Cluent. c.* 38. Quis Balbo ingenio prudentior, jure peritior? *Id. in Brut.* Etiam L. Torquatus elegans in dicendo, in exiſtimando admodum prudens. ¶ Sæpe accipitur pro eo, qui rem videns ex data opera aliquid facit. *Cic. pro Marcel.* Prudens, & ſciens ad interitum ruebam.

bam. *Plin. l.* 10. *c.* 10. Multa præterea ſimilia, quæ prudens ſubinde omitto. idest ſciens, & de induſtria. ¶ Item pro ſciente, gnaro, perito. Unde *Juris prudentes* vocantur, qui jus ſciunt. In hac acceptione conſtruitur cum genit. *Col. l.* 1. *c.* 1. Prudens agricolationis vir. *Juv. ſat.* 3. *v.* 86. adulandi gens prudentiſſima. *Tac. in Agric.* 19. Prudens pœnitentiæ. *Id.* 1. *hiſt. c.* 25. Celſus doli prudens. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. in. *Cic. de Amic.* Quia prudens eſſe in Jure Civili putabatur. ¶ Vel cum infinitivo. *Plin. l.* 8. *c.* 35. Ob ea ſe peti prudens. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Ovid. Herod. ep.* 12. *v.* 137. Conſilium, prudenſque animi ſententia juret.

Prudenter, adv. *prudentemente*, Ger. *weiſslich*, Gall. *prudemment*, Hiſp. *prudentemente*, φρονίμως, provide, ſapienter. *Cic.* 5. *Fin.* Facit igitur Lucius noſter prudenter, qui &c. *Id.* 2. *de Div. c. ult.* Sententias ſuas prudentiſſime defendere. *Sueton. in Tiber. c.* 21. Non potuiſſe quenquam prudentius gerere ſe. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 3. Prudentiſſime, & facundiſſime expromſit.

Prudentia, æ, *prudenza*, בינה, Ger. *weisheit*, Gal. *prudence*, Hiſp. *prudencia*, φρόνησις, ſcientia bene agendi. *Cic.* 5. *Fin.* Vivendi ars eſt prudentia. *Id.* 2. *de Invent. c.* 53. Prudentia eſt rerum bonarum, & malarum, & utrarumque ſcientia. *Id.* 1. *Tuſc.* Nihil eſt homini prudentia dulcius. ¶ Eſt etiam ſcientia, peritia. *Nepos in Cimone, c.* 2. Habebat magnam prudentiam cum juris civilis, tum rei militaris. Adde *Cic.* 1. *Tuſc.* 4. & 3. *de Or. c.* 24. ubi prudentiam pro philoſophandi facultate adhibere videtur.

Prugnus, privignus, contracte. *Paulus Feſti abbreviator.*

Pruina, æ, *brina*, כפור, Ger. *reiff*, Gal. *gelée*, Hiſp. *elada*, πάχνη, ros concretus. Non enim fit, niſi hyemali tempore, & ſereno. Dicta eſt a perurendo, auctore *Feſto*, quod fruges, & arbuſta perurat. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Pars obriguerit nive, pruinave longinquo Solis abſceſſu. *Id. l.* 2. Nive, pruinaque concreſceret. *Id.* 2. *in Catil. c.* 10. Quo autem pacto illi Apenninum, atque illas pruinas, ac nives perferent?

Pruinōſus, a, um, παχνώδης, pruinæ obnoxius, pruina abundans. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 19. Longa pruinoſa frigora nocte pati. *Auſon. Idyl.* 14. Fruteta pruinoſa. *Ovid.* 4. *Met.* Pruinoſæ herbæ.

Pruna, æ, *bragia*, גחל, Ger. *glut*, Gall. *braiſe*, Hiſp. *braſa*, ἄνθραξ, vivus carbo, a πῦρ, πυρὸς, ignis, vel a πυροῦν, ignitum eſſe. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Si radicem betæ in pruna toſtam ſuperedenot. Adde *Virg.* 5. *Æn. v.* 103.

Prunum, i, *prugno*, *ſuſina*, κοκκύμηλον, fructus pruni arboris. *Martial. lib.* 13. *epigr.* 29. Pruna peregrinæ carie rugoſa ſenectæ ſume: ſolent duri ſolvere ventris onus. *Virg. Ecl.* 2. cerea pruna.

Prunus, i, f. *prugno*, arbor, quæ pruna producit. *Col. l.* 5. *c.* 10.

Prurīginōſus, a, um, adject. prurigine laborans. *Leg.* 3. *ff. de ædil. edict.* Pruriginoſi, vel ſcabioſi.

Prurigo, ginis, f. idem ac pruritus. *Plin. l.* 20. *c.* 8. Nigræ radices ita in aqua coctæ pruriginem tollunt. *Martial. lib.* 14. *epigr.* 23. Si tibi moroſa prurigine verminat auris. ¶ De venerea tentigine. *Id. lib.* 4. *epigr.* 48. Prodeſt obſcœnæ pruriginis.

Prurio, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. *prurire*, *aver prurire*, Ger. *kreetzen*, Gal. *ſe demanger*, Hiſp. *tener comezon*, κνήθομαι, eſt libidine ſcalpendi ardere, excrementis ſibi per poros exitum quærentibus quaſi perurl. Eſt igitur prurio, quaſi peruro, a peruro. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 75. Caput prurit. *Id. Mil.* 2. 4. 44. Dorſus totus prurit. *Id. Pœn.* 5. 5. 35. Num tibi malæ, an dentes pruriunt, qui hanc moleſtus es? h. e. an vis, tibi malas, & dentes pugnis pertundam? ¶ Tranſlate ſignificat geſtire, vehementer cupere. *Martial. lib.* 3. *epigr.* 58. Vitulus inermi fronte prurit in pugnam. ¶ Hinc prurire dicuntur, qui obſcœna libidine tentantur. *Martial. lib.* 10. *epigr.* 103. Tam tremulum criſſat, tam blandum prurit. ¶ Et pro ad libidinem incitare, titillare. *Id. lib.* 1. *epigr.* 36. Lex hæc carminibus data eſt jocoſis, Ne poſſint, niſi pruriant, juvare.

Pruritus, us, m. *prurito*, *pizzicore*, גרד, Germ. *beiſſigkeit*, Gall. *demangeaiſon*, Hiſp. *comezon*, κνησμὸς, excurſus humoris circa cutem ad ſcalpendum nos invitans. *Plin. l.* 9. *c.* 45. Vis pruritu mordax, eademque, quæ terreſtris urticæ. *Id. ib.* Pruritem ſcalpere attritu petræ.

Pruſa, æ, f. *Burſa*, Bruſa, urbs Bithyniæ ab Hannibale ſub Olympo condita. *Plin. l.* 5. *c. ult.* Alii dicunt conditam eſſe a Pruſia rege. *Strabo l.* 12.

Pruſenſis, ſe, pertinens ad Pruſam Bithyniæ oppidum, ab Annibale ſub Olympo conditum, *Plinio* teſte *l.* 5. *c.* 32. Hinc Pruſenſes, ejus cives. *Plin.* alter *l.* 10. *ep.* 28. 34. & *ult.*

Pruſiăcus, a, um, adject. a Pruſia rege, vel a Pruſa oppido. *Sil. l.* 13. *v.* 888. Donec Pruſiacas delatus ſegnitiei oras.

Pruſias, æ, m. Προυσίας, Bithyniæ rex, mollis, & effœminatus, de quo vide *Liv. l.* 45. *c. ult.* Hinc Pruſiacus, ad Pruſiam pertinens. *Silius l.* 13. *ſub fin.*

Pruſſia, f. e. *Pruſſia*, prov. ampla R. Poloniæ, Ducali titulo ornata, atque fertiliſſima. Terminatur a Septent. mari Baltico, a Mer. Polonia inf. & Mazovia, ab Occ. Pomerania, ab Or. Lithuania, & Samogitia. In duas partes dividitur, Pruſſiam Regiam, quæ eſt ad Occ. ſubeſtque Regi Poloniæ, & Pruſſiam Ducalem, quæ magis in Or. tendit, paretque Electori Brandeburgico. Totius Pruſſiæ caput eſt Gedanum, quæ etiam Pruſſiæ Regiæ primaria, ut Regiomonte Ducalis.

Prymneſius, a, um, πρυμνήσιος, quod pertinet ad puppim, a πρύμνα, puppis. *Feſt.* apud *Voſſ. in Etymol.* Prymneſius palus, ad quem funis nauticus religatur, quem alii tonſillam dicunt.

Prytanēum, i, n. πρυτανεῖον, locus Athenis, in arce, in quo Prytanes judicia exercebant, & in quo viri bene de Repub. meriti publicis ſumptibus alebantur. *Cic. de Orat. c.* 54. Ut ei victus quotidianus in Prytaneo publice præberetur: qui honos apud Græcos maximus habebatur.

Prytănis, m. 2. Præfectus, adminiſtrator, cuſtos, ſummus Magiſtratus Athenis, cui Reipublicæ adminiſtrandæ cura incumbebat. *Sen. de tranquil. anim. c.* 3. Non vis, niſi Conſul, aut Prytanis, aut Ceryx, aut Sufes adminiſtrare Rempublicam. V. *Archon.*

P A N T E S.

Pſallo, is, *ſonare*, זמר, Germ. *ſingen*, Gall. *chanter*, Hiſp. *cantar*, ψάλλω, inſtrumentum aliquod muſicum pulſo, tango, levi motu percutio, fidibus cano. *Gel. l.* 19. *c.* 9. Qui canerent voce, & qui pſallerent. *Cic.* 2. *Catil. c.* 10. Cantare, & pſallere didicerunt. Alii leg. ſaltare. *Horat. l.* 4. *od.* 13. Ille virentis, & doctæ pſallere Chiæ pulchris excubat in genis.

Pſallocithariſta. V. Chorocithariſta.

Pſalmicen, inis, m. qui pſalmos canit, ut pſalmicines clerici, apud *Sidon. l.* 5. *ep.* 17.

Pſalma, atis, n. ψάλμα, cantus citharæ, & carmen, quod ad citharam canitur. *Auguſtin. in Pſalm.* 4. Pſalma eſt, quod pſallitur; diapſalma interpoſitum in pſallendo ſilentium, ſympſalma vocum copulatio in cantando. Adde *Iſidor. l.* 6. *Orig. c.* 19.

Pſalmiſta, æ, m. *ſalmiſta*, ψαλμιστής, qui pſalmos facit, & cantat. *Hieronym. adverſ. Pelag. l.* 1. *c.* 1. & *in Eſai. c.* 38.

Pſalmographus, i, m. ψαλμογράφος, qui pſalmos facit. *Sidon. l.* 7. *in concione, quæ eſt poſt epiſt.* 9. Sicut pſalmographus ait. h. e. Rex David. Adde *Tertul. carm.* 3. *adv. Marcion. v.* 180.

Pſalmus, mi, m. *ſalmo*, מזמור, Ger. *pſalm*, Gal. *pſeaume*, Hiſ. *ſalmo*, ψαλμὸς, canticum, a ψάλλω, canere, quod ad pſalterium cantaretur. *Tertul. adv. Jud. c.* 14.

Pſaltērium, ii, n. *ſalterio*, נבל, Germ. *pſalter*, Gall. *pſalterion*, Hiſp. *ſalterio*, ψαλτήριον, inſtrumentum muſicum, quod ita deſcribitur ab *Hieron. in ep. ad Caſſiod. in expoſit. Pſalter. c.* 4. Pſalterium in modum Δ literæ formatum, ligni ſonora concavitate, obeſum ventrem in ſuperioribus habens, ubi chordarum fila religata, diſciplinabiliter plectro percuſſa, ſuaviſſimam dicunt reddere cantilenam. Huic citharæ poſitio videtur eſſe contraria, dum quædam iſta in imo continet, illud converſa vice geſtit in capite. *Varr.* apud *Non. c.* 3. *n.* 147. Scientia docuit, quemadmodum in pſalterio tendamus nervias. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. (*al.* 17.) Pſalteria, & ſpadices etiam virginibus probis recuſanda. Adde *Virg. in Ciri v.* 178. ¶ Interdum pſalterium dicitur famoſi carminis genus, & mendacis, fortaſſe quia ad pſalterium canebatur. *Paul. JCtus l.* 5. *ſent. tit.* 4. Pſalterium, quod vulgo dicitur canticum in alterius infamiam compoſitum, & publice cantatum.

Pſaltes, æ, m. 1. *ſonatore*, a *cantatore*, qui inſtrumentum aliquod muſicum pulſat, item qui voce canit, ψάλτης. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. (*al.* 17.) Rationem impendiorum exponens, pſaltis ſe, & geometris multa dicit dediſſe. *Sidon. l.* 11. *ep.* 9. *in carm.* Chorda, voce, metro ſtupende pſaltes.

Pſaltria, æ, f. *cantatrice*, ψάλτρια, cantrix, quæ inſtrumento aliquo muſico canit. *Cic.* 3. *Tuſc.* Qui in cœtum mulierum pro pſaltria adducitur.

Pſaltrius, ii, m. idem qui pſaltes. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 21. P. Clodius a crocota, a mitra, a muliebribus ſoleis, purpureiſque faſciolis, a ſtrophio, a pſaltrio, a flagitio, a ſtupro eſt factus repente popularis. Alii legunt *pſaltria*.

Pſamate, vel Pſamathe, us, f. e. Ψαμάθη, Crotopi Argivorum Regis filia, quæ ab Apolline compreſſa Linum peperit, quem inter ſentes occultatum canes dilacerarunt. *Stat. l.* 1. *Theb.* ¶ Pſamate alia, Nympha, filia Nerei, mater Phoci. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 399.

Pſamata, vel Pſammate, us, l. ſ. Ψαμάθη, fons Bœotiæ, apud Thebas. *Plin. l.* 4. *c.* 7. & 8. *Plac. l.* 1. *Arg.* Qui tenet undiſonam Pſamaten. Al. leg. *Pſamathen.*

Pſaronion, ii, n. ψαρώνιον, lapis variegati coloris, qui & pyrropœcilos dicitur. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Eſt a ψαρὸς, varius.

Pſecas, adis, f. *goccciola*, ψεκὰς, gutta, ſtilla. *Apul. l. de Mundo*, ex *Ariſtotele*, pſecadas interpretatur ſtillicidia. ¶ Ancillæ etiam, quæ delicatarum matronarum capillos medicato fuco conſpergunt, hoc nomine appellatæ ſunt. Ita ornatricem nominat *Juven. ſat.* 6. *v.* 489. & *Ovid.* 3. *Met. v.* 172. Hinc Pſecade natus dicitur, qui humili eſt genere. *Cic.* 8. *Fam. ep.* 15. Vellem, Venere prognatus tantum animi habuiſſet, quantum Pſecade natus in hoc habuit.

Pſegma, atis, n. ψῆγμα, ramentum auri, arena aurea, al. chryſitis, & chryſammos. *Juſtinian. l.* 1c. *Cod.* Ut pſegma terdecies tanto argenti rependatur. ¶ Sumitur etiam pro flore æris. *Plin. l.* 34. *c.* 13. In æraria officinis & pſegma fit. Al. leg. *ſmegma.*

Pſephiſma, atis, n. ψήφισμα, decretum, vel plebiſcitum per ſuffragia factum. *Cic. pro Flacc. c.* 6. Sic ſunt expreſſa iſta præclara, quæ vocant pſephiſmata, non ſententiis, nec auctoritatibus declarata. Adde *c.* 7. & 8. & *Plin. l.* 10. *ep.* 52.

Pſephopectæ, m. e. ψηφοπαῖκται, computatores, vox Græca. Quidam accipiunt pro iis, qui calculis ſuffragia ferebant. *Jul. Firmic.* Mercurius facit pſephopectas.

Pſeudanchuſa, æ, f. herba, anchuſæ ſpecies. *Plin. l.* 22. *c.* 20.

Pſeudapoſtolus, i, maſc. ψευδαπόστολος, *falſo Apoſtolo*. *Tertull. de Præſcript. c.* 4.

Pſeudiſodomon. V. Iſodomum.

Pſeudobunion, ii, n. *navone baſtardo*, herba napi folia habens, fruticans palmi altitudine. *Plin. l.* 24. *c.* 16.

Pſeudocăto, onis, m. qui falſo Cato videri cupit, Catonis falſus imitator. *Cic.* 1. *Att. ep.* 14. Bonis utimur tribunis plebis, Cornuto vero pſeudocatone.

Pſeudochriſtus, i, ψευδόχριστος, *Anticriſto*, *falſo Criſto*. *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 3.

Pſeudocypĕrus, i, f. frutex cypero ſimilis, celerrime creſcens. *Plin. l.* 17. *c.* 12.

Pſeudodamaſippus, i, fictus Damaſippus. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 23.

Pſeudodecimiāna pyra, decimianis pyris ſimilia, apud *Plin. l.* 15. *c.* 15.

Pſeudodiacōnus, i, m. ψευδοδιάκονος, falſus diaconus. *Hieronym. ep.* 79. *ad Alip. & Auguſtin.*

Pſeudodictamnus, i, *dittamo baſtardo*, ψευδοδίκταμνος, herba ſimilis acrimonia dictamno. *Apul. de herb. cap.* 62. ¶ Apud *Plin. l.* 25. *c.* 8. legitur Pſeudodictamnum, neutro genere.

Pſeudodiptĕros, edis, ψευδοδίπτερος, dicitur a *Vitruv.* quæ dipteros quidem videtur, ſed vere non eſt, aliquo columnarum ordine ſublato. V. *eund. in præfat. l.* 7. & *l.* 3. *c.* 2. & 3.

Pſeudoepiſcŏpus, i, m. ψευδεπίσκοπος, falſus epiſcopus. *Cyprian. epiſt.* 55. *poſt med.*

Pſeudographa, adv. falſe ſcribendo. *Donat. in vit. Virgil.* Multa pſeudographe ſub alieno nomine ſunt prolata.

Pſeudographia, æ, ψευδογραφία, falſa, vel ficta ſupputatio. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Falſa quoque veriſimilia Geometria ratione deprehendit. Fit hoc in numeris per quaſdam, quas ψευδογραφίας vocant, quibus pueri ludere ſolebamus.

Pſeudoliquidus, a, um, *mezzo liquido*, liquido ſimilis. *Marcell. Empir. c.* 16. *ante med.* Mellis adjicitur, quantum ſufficiat, ut fit pſeudoliquidum.

Pſeudŏlus, i, ſervi veteratoris, & fraudulenti nomen. Titulus eſt unius ex Plautinis comœdiis.

Pſeudomĕnus, ψευδόμενος, mentiens, captioſus, falſus, fictus. *Cic.* 4. *Acad. c. ult.* De oculorum, ſenſuumque reliquorum mendaciis, & de ſorite, aut pſeudomeno. Intelligit *Cic.* captioſum quoddam genus ſyllogiſmi, quo facile adverſarii in diſputando capiuntur: cujus meminit etiam *Senec. epiſt.* 45.

Pſeudonardus, i, *nardo baſtardo*. *Plin. l.* 12. *c.* 12.

Pſeudonadrus, i, *inſidiatore occulto*, ψευδανδρος. *Jul. Firm. l.* 3. *c.* 8.

Pſeudopătum, i, n. ψευδόπατον, falſum, ſeu fictum tabulatum in ædificiis. *Leb* 8. *Cod. tit.* 10. *leb.* 2.

Pſeudoperiptĕrus, a, um, adject. falſos ordines, ſeu latera habens, ψευδοπερίπτερος, ut genus figuræ pſeudoperipterum, *Vitruv. l.* 4. *c.* 7.

Pſeudophilippus, i, ψευδοφίλιππος, fictus Philippus. *Cic. Agr.* 2. *c.* 33. *Vellei. l.* 1. *c.* 11.

Pſeudoporticus, i, f. *falſo portico*. Affertur a quibuſdam locus *Plin. l.* 6. *c.* 27. *ad fin.* ſed varia ibi lectio eſt.

Pſeudopropheta, æ, m. *falſo Profeta*, ψευδοπροφήτης. *Tertul. de reſurr. carn. c.* 24.

Pſeudoprophetia, æ, f. *falſa profezia*. *Tertul. de jejun. c.* 12.

Pſeudopropheticus, a, um, adject. ficte propheticus, prophetico ſimilis, ut pſeudopropheticos ſpiritus, apud *Tertul. de pudic. c.* 21.

Pſeudoprophētis, idis, f. *falſa profeteſſa*, ψευδοπροφῆτις. *Tertull. de anim. c.* 57. Eundem ſpiritum in pſeudoprophetide mentiri.

Pſeudoſelīnum, i, n. ψευδοσέλινον, herba, apiaſtrum. *Apul. de herb. c.* 2.

Pſeudoſmaragdus, i, ψευδοσμάραγδος, lapillus ſmaragdo ſimilis, h. e. ex dimidia parte ſmaragdus, ex dimidia jaſpis, ut ait *Plin. l.* 37. *c.* 5. *a med.*

Pſeudoſphex, ecis, f. ψευδόσφηξ, veſpa quædam, quæ ſingulatim volitat. *Plin. l.* 30. *c.* 11.

Pſeudothyrum, n. 2. *porta ſecreta*, ψευδόθυρον, falſum oſtium, poſticum. Tranſlate *Cic. poſt red. in Sen. c.* 6. Quam intemperans, non janua receptis, ſed pſeudothyro intromiſſis voluptatibus.

Pſeudourbāna ædificia, dicuntur a *Vitruv. l.* 6. *c.* 8. ædificia ruſtica, urbana elegantia conſtructa, in quibus ruris dominus ruſticans habitat.

Pſila, æ, f. ψιλὴ, *veluta*, a ψιλὸς, *raſus*, *levis*, veſtis eſt, ſeu panaus, una parte villoſus, altera raſus. *Lucil. apud Non. c.* 14. *n.* 24. Pſilæ, atque amphitapæ, villis ingentibu' molles.

Pſilocithariſta. V. Chorocithariſta.

Pſilōthrum, i. 2. ψίλωθρον, unguentum depilatorium, quo mulieres, virique molliores utebantur, ut corpus glabrum, & leve redderent. *Martial. lib.* 6. *epigr.* 93. Pſilothro nitet, aut acida latet oblita creta. *Plin. l.* 24. *c.* 10. Lacryma hederæ pſilothrum eſt. ¶ Pſilothrum præterea dicitur vitis alba, quod ejus ſemen, & uva cutis in facie detergat, & quaſi faciem depilet. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Vitis alba eſt, quam Græci ampeloleucen, alii pſilothrum, alii madon appellant.

Pſimmythĭum, ii, n. ψιμμύθιον, ceruſſa, a ψίω, tenue facio. *Plin. l.* 24. *c.* 18. Pſimmythium, hoc eſt ceruſſam, plumbariæ dant officinæ.

Pſitta, f. 1. ψίττα, piſcis genus, al. paſſer. *Plin. l.* 9. *c.* 16. Terea quidem, hoc eſt vado maris excavato, condi per hyemes torpedinem, pſittam, ſoleamque tradunt.

Pſittaĭnus, a, um, adject. a pſittaco, ut pſittacinum collyrium, a colore ita dictum. *Scribon. Larg. compoſit.* 27.

Pſittăcus, ci, m. 2. *papagallo*, Ger. *papagey*, Gal. *perroquet*, Hiſp. *papagayo*, ψιττακός, avis ex India, aut occidui Oceani inſulis, vocem humanam miro naturæ artificio exprimens. *Martial. l.* 14. *epigr.* 37. Pſittacus a vobis aliorum nomina diſco: Hoc per me didici dicere, Cæſar ave. De pſittaco differit *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 9. *Plin. l.* 6. *c.* 29. *l.* 10. *c.* 42. & 74. *l.* 11. *c.* 37.

Pſittăcus, i, m. filius Deucalionis, & Pyrrhæ, qui eruditus ab avo Prometheo, profectus eſt in Æthiopiam, ubi ſummo honore cultus fuit. Cum ad extremam ſenectutem perveniſſet, mortem a Diis deprecatus, in avem ſui nominis converſus fingitur. *Boec. l.* 4. *Gen.*

Pſoadĭcus, a, um, adject. *Cælii Aurel. cap.* 1. *libri* 5. *Tardor.* inſcribitur *de Iſchiadicis & Pſoadicis*, h. e. his qui clunium dolore laborant. Nam muſculos clunium ſub ſpinæ finem, ex interioribus atque exterioribus adhærentes, *pſoas* vocaverunt, ut *ibid.* dicitur. ψόαι, & ψόας Græci vocant.

Pſophis, idis, f. prius Phrgia, & ante etiam Erymanthus, *Soſi*, al. *Dimizana*, urbs Arcadiæ, in Azania, ad Erymanthum fl. in lim. Elidis, inter Clitorium, & Nonacrim M. *Ovid.* 5. *Metam. Stat.* 4. *Theb.*

Pſora, æ, f. *tigna*, ψώρα, ſcabies, aſperitas cutis, a ψαύω, frico, quia fricari ſolet. *Plin. l.* 20. *c.* 1. Arida cum reſina impetiginem, & ſcabiem, quæ pſoram, & lichenas vocant, parotidas, & panos ſanat.

Pſoranthĕmis, idis, ψωρανθεμίς, herba quædam, roſmarini ſpecies, infructuoſa, *Apul. de herb. c.* 79.

Pſorĭcum, i, n. ψωρικόν, medicamentum contra pſoram. *Plin. l.* 34. *c.* 12.

Pſorĭcus, a, um, adject. a pſora, ut pſoricum collyrium. *Scrib. Lar. compoſit.* 32.

Pſyche, es, f. 1. filia Apollinis, & Endelichiæ. *Apul. in Aſino*, & *Boccac. l.* 5. *Gen.*

Pſychĭcus, a, um, adject. ψυχικός, animalis, a ψυχή, *anima*. Pſychicos vocat *Tertul. in l. de jejun. & aliis* homines animales, & carnales, qui non capiunt ea, quæ ſpiritus ſunt, ſecundum illud *Pauli Apoſt.* 1. *Cor.* ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ.

Pſychomachia, æ, f. ψυχομαχία, pugna animi, ſeu animæ: a ψυχή anima, & μάχη pugna. Ita inſcribitur a *Prudentio* carmen, in quo pugnam virtutum & vitiorum deſcribit.

Pſycomantium, ii, n. ψυχομαντεῖον, a ψυχή, *anima*, & μαντεία, *divinatio*, erat locus, ubi Manium fiebat evocatio, ad ſciſcitandum de ſtatu mortuorum. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 48. Cum graviter filii mortem mœreret, veniſſe in Pſycomantium, quærentem, &c.

Pſychophthŏros, ψυχοφθόρος, q. d. animicida, vox Græca a ψυχή, *anima*, & φθείρω, *occido*. Ita appellatur a *Juſtiniano l.* 1. *Cod. tit.* 5. *leg.* 6. *ſub fin.* Apollinaris hæreticus, qui in Chriſto humanam animam non admittebat.

Pſychotrŏphum, i, ψυχότροφον, herba, alio nomine vettonica, & ſerratula. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Pſychrolūta, & Pſychrolutes, æ, m. 1. qui frigida lavat, a ψυχρός, *frigidus*, & λούω, *lavo*. *Sen. epiſt.* 53. Frigidæ cultor mitto me in mare, quomodo pſychrolutam decet, gauſapatus. *Id. epiſt.* 83. Ille tantus pſychrolutes, qui in Euripum ſaltabam.

Pſydracĭon, ii, n. ψυδράκιον. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *ad fin.* Pſydracion durior puſtula eſt, ſubalbida, acuta, ex qua quod exprimitur, humidum eſt.

Pſylli, m. 2. Ψύλλοι, pop. Libyæ, ſic dicti a Pſyllo Rege: quorum corpori ingenitum fuit virus exitiale ſerpentibus. Hinc, teſte *Plin. lib.* 7. *c.* 2. mos illis fuit liberos genitos protinus objiciendi ſæviſſimis ſerpentium, eoque modo pudicitiam uxorum experiendi. Serpentes enim adulterino ſanguine natos non profugiunt. Et *Plutarchus* ſcribit in vita Catonis, eum iter per deſerta Libiæ facientem ſecum Pſyllos duxiſſe, qui morſibus ſerpentum mederentur, partim ore trahentes venenum, partim ſerpentes cantibus medicantes.

Pſyllĭon, ii, n. *pulicaria*, ψύλλιον, herba pulicaria, a ψύλλος, *pulex*. *Plin. l.* 25. *c.* 11. *l.* 26. *c.* 7. 8. 10. 11. 14.

Pſyre, f. 1. Pſyra, *Pſara*, *Piſſera*, inſ. maris Ægæi, cum portu, & caſtro munito. *Plin. l.* 5. *c.* 31. ¶ Pſyra item, *Antipſſara*, inſ. minor ejuſdem maris.

Pſythĭa, æ, f. uvæ genus, ex qua optimum fit paſſum. *Virg.* 2. *Georg. v.* 93. Et paſſo pſythia utilior. ¶ Adjective *Id. Georg.* 4. *v.* 269. vel Pſythia paſſos de vite racemos.

Pſythĭum, ii. n. paſſum, h. e. vinum ex uvis pſythiis. *Plin. l.* 14. *c.* 9. Pſythium, & melampſythium paſſi genera ſunt.

P ANTE T.

Ptarmĭca, æ, f. πταρμική, frutex acri odore, ſternutamenta excitans. *Plin. lib.* 21. *cap.* 16.

Pte, πτε, dictio ſyllabica, ut *met*, *piam*, *te*, *ce*. Jungitur cum ablativis pronominum *meus*, *tuus*, *ſuus*, *noſter*, *veſter*. *Ter. Phor.* 5. 2. 1. Noſtrapte culpa facimus, ut malos expediat eſſe. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 63. Suopte ingenio.

Pterĕlas, æ, m. rex Taphiorum, apud *Ovid. in Ibin*, *v.* 362.

Pteris, idis, f. πτερίς, ſpecies filicis, ſic dicta, quod folia expanſa habet in alarum ſimilitudinem. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Pteromăta, um, n. 3. πτερώματα, duo muri in templis, qui ad altitudinem ipſorum templorum utrinque ſurgunt, a πτερόν, *ala*, quod alarum ſpecie quaſi protegant. *Vitr. l.* 3. *c.* 2.

Pteron, πτερόν, n. idem quod pteroma, h. e. pars ædificii alte conſurgens in modum alæ. *Plin. l.* 36. *c.* 5.

Pterornithĭca pugna, quæ fit cum hominibus volantibus, *Plaut. Pœn.* 2. 2. *v.* 25. ubi alii aliter legunt.

Pterophŏros, i, πτεροφόρος, regio apud Riphæos montes, ubi nix pennarum ſimilitudine continuo decidit. *Plin. l.* 4. *c.* 13.

Pterōtus, i, πτερωτοί, ut pterotus calix, h. e. alatus, duabus anſis velut alis inſtructus: nam πτερόν alam ſignificat. *Plin. l.* 36. *c.* 26.

Pterygĭum, n. 2. πτερύγιον, morbus oculi, qui conſiſtit in membranacea quadam materia, duriuſcula, vel molli, adhærente tunicæ plerunque adnatæ, aliquando cum viſus abolitione, dum ad pupillam uſque protenditur. *Plin. l.* 34. *c.* 10. Cadmiæ effectus ſiccare, ſanare, ſiſtere fluxiones, pterygia, & ſordes oculorum purgare. ¶ Item incrementum carnis præternaturale in unguibus pedum, & manuum, partem unguis operiens. *Plin. lib.* 23. *cap.* 1. Illinitur eadem cum fico & pterygiis digitorum ex vino. *Celſus* pterygion eſſe ait, cum caro ab ungue digiti recedit. Verba ejus ſunt *lib.* 6. *cap.* 19. In iis (digitis) recedere ab ungue caruncula cum magno dolore conſuevit; πτερύγιον Græci appellant.

Pterygōma, atis, n. πτερύγωμα, pegma quoddam, in modum alæ, conſtans tranſverſis, & arrectis lignis, continenſque nervos, quibus brachia machinæ continentur. *Vitr. l.* 10. *c.* 17.

Ptiſăna, æ, fem. *orzata*, πτισάνη, πτισάνη, hordeum decorticatum, vel hordei ſuccus, ſive pultis genus ex farina hordeacea, in quo eſt maxima vis reſtaurandi vires, & nutriendi. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Italici quidem maxime oryza gaudent, ex qua ptiſanam conficiunt, quam reliqui mortales ex hordeo.

Ptiſanarĭum, ii, n. πτισάνιον, decoctum ex ptiſana. Aliqui dicunt eſſe vas, in quo ptiſana tunditur, vel coquitur. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 155. Quid ceſſas? agedum, ſume hoc ptiſanarium oryzæ.

Ptochĭum, ii, n. πτωχεῖον, idem quod ptochotrophium. *L.* 15. *Cod. de ſacroſ. Eccleſ.*

Ptochotrophĭum, n. 2. πτωχοτροφεῖον, hoſpitale, diverſorium, ſive locus, in quo mendici nutriuntur, a πτωχός, *mendicus*, & τροφή, *alimentum*. *Juſtinian. l.* 1. *Cod. de ſacroſ. Eccleſ. leg.* 19. Si quis vero donationes uſque ad quingentos ſolidos in quibuſcumque rebus feceris, vel in ſacroſanctam Eccleſiam, vel in xenodochium, vel in noſocomium, vel in orphanotrophium, vel in ptochotrophium. Adde *ibid. leg.* 10. 22. & 23.

Ptochotrŏphus, i, m. πτωχοτρόφος, qui pauperes alit. V. *l.* 1. *Cod. tit.* 3. qui inſcribitur de Ptochotrophis.

Ptolemæĭcus, a, um, per quinque ſyllbas. Πτολεμαϊκός, quod a Ptolemæum pertinet. *Propert. l.* 2. *eleg.* 1. Et Ptolemææi litora capta Phari. ideſt Ægyptiæ.

Ptolemæus, i, m. Πτολεμαῖος, filius Lagi. Hunc ex gregario milite Alexander Magnus virtutis cauſa ad ſummos honores provexit. Poſt Alexandri mortem illi Ægyptus, & Africæ, Arabiæque pars ſorte evenit. Ab eo deinceps Ægyptii Reges Ptolemæi appellati ſunt. Duos filios habuit, Ptolemæum Philadelphum, & Ptolemæum Ceraunum.

Ptolemāis, idis, f. *Suachen*, *Suaquen*, urbs Troglodyticæ, in Abyſſinia, in ora maris Rubri, emp. celebre. ¶ Ptolemais item, *Tolometa*, ante Barce, urbs Cyrenaicæ, in ora litorali. ¶ Item urbs Ægypti, in Thebaide, ad Nilum, inter urbem Crocodilorum, & Abydum. ¶ Ptolemais quoque, Ace, Acon, *Ace*, *Acon*, *Acre*, *Acri*, *S. Jean d' Acre*, *Tolemaida*, urbs marit. Phœnices, apud fin. Palæſtinæ. *Plin. l.* 2. *c.* 73.

Ptolemāis, idis, adject. fœmin. a Ptolemæo. *Sidon. carm.* 5. *v.* 461. Dorida diffuſam premeret Ptolemaide gaza. ¶ Eſt etiam patronymicum, & ſignificat Ptolemæi filiam. *Lucan. l.* 10. *v.* 69. *de Cleopatra*. Miſcuit inceſtam ducibus Ptolemaida noſtram. Alii legunt *Ptolemaida*, quod idem eſt.

Ptyas, adis, f. πτυάς, aſpidis genus, virus ejaculans etiam in diſtantes, a πτύω, *exſpuo*. *Plin. l.* 28. *c.* 6.

P ANTE U.

Pubēda, æ, m. adoleſcens, pubes. *Martian. Capel.* 1. & 9.

Pubĕo, es, n. 3. *eſſere nella pubertà*, ἡβάω, pubes ſum, proprieque de adoleſcentulis dicitur, qui primam lanuginem emiſerunt. *Claudian. de Conſul. Olibr. & Prob. v.* 142. pubentes alto de ſemine fratres. *Virg.* 12. *Æn.* Pubenteſque genæ. *Ulpian. l. Carbonianum*, §. *plane ſi mater*, *ff. de Carbon. edicto*. Si duo impuberes patiantur ſtatus controverſiam, & alter eorum pubuerit. ¶ Translate dicitur de herbis, pro maturum eſſe. *Virg.* 3. *Georg.* Pubenteſque ſecant herbas. *Id.* 4. *Æn.* Falcibus & meſſæ ad Lunam quæruntur ahenis Pubentes herbæ. *Stat. l.* 3. *Silv.* 3. *v.* 129. Pubentes roſæ.

Puber. V. Pubes adject.

Pubertas, atis, f. *pubertà*, עלומים, Ger. *mannbarkeit*, Gal. *puberté*, Hiſp. *edad de mancebo*, ἐφηβία, emiſſio pubis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 33. Ut ſiquis dentes, & pubertatem natura dicat exiſtere. *Col. l.* 4. At citra naturæ quandam pubertatem. ¶ Sæpe ſumitur pro illa ætate in pueris, puellisve, qua pudenda prima lanugine obducuntur, qui eſt in maribus annus 14. in fœminis 12. Itaque qui propior eſt huic anno, quam ſeptimo, qui infantiæ terminus, is pubertati proximus dicitur. *Modeſtin. l. arrogatio*, *ff. de adoption.* ¶ Item pro generandi virtute. *Tacit. de Germ. c.* 20. Sera juvenum Venus, eoque inexhauſta pubertas. ¶ Transfertur ad alia. *Plin. in Proœm. l.* 23. Omphacium qua fieret ratione incipientis uvæ pubertate.

Pubes, is, f. *lanugine*, ἥβη, lanugo quæ maribus 14. anno, fœminis 12. circa pudenda oriri incipit. *Celſ. l.* 7. *c.* 19. Si inguen incidendum eſt, idque jam pube contegitur, ante radendum eſt. ¶ Metonymice pro parte pudenda honeſte ponitur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 427. Prima hominis facies, & pulchro corpore virgo Pube tenus. ¶ Item pro juventute, vel pro juvenum multitudine. *Cic. pro Mil. c.* 23. Cui Senatus totam Rempublicam, omnem Italiæ pubem, cuncta P. R. arma commiſerat. *Virg.* 1. *Georg. v.* 309. Pubes agreſtis. ¶ Pube præſente, inquit *Paulus Feſti abbreviator*, eſt populo præſente, συνεκδοχικῶς ab iis, qui puberes ſunt, omnem populum ſignificans.

Pubes, eris, *giovine*, ἔφηβος, qui ad pubertatem pervenit, a *pube*. Quia enim pubes maturitatis eſt ſignum, factum eſt, ut mas pubes vocetur, cum primum ad generandum aptus eſt, & fœmina ſimiliter ad concipiendum. Igitur nomine puberum tam ſeniores, quam juniores comprehenduntur, ut patet ex Cenſu. *Sigon. l.* 1. *de ant. jure C. R. c.* 14. In gignendi caſu *puberis* facit, ut *Ceres Cereris*. *Cic. pro Rab.* Neminem eſſe dico ex iis omnibus, qui illo die Romæ fuerint, pubeſque tum fuerit, quin arma ceperit. *Id.* 1. *Off. c.* 35. Noſtro quidem more cum parentibus puberes filii, cum ſoceris generi non lavantur. *Liv. l.* 1. *c.* 3. Tamen id imperium ei ad puberem ætatem incolume manſit. ¶ Translate uſurpatur etiam de vegetabilibus, pro adulto, maturo. *Virg.* 12. *Æn.* Puberibus caulem foliis. ¶ *Puber* in ſingulari recto recte dici, *s* in *r* abeunte, putant quidam Grammatici. Quin & *Catul. in Galliamb. de Aty*, *carm.* 62. Ego puber, ego adoleſcens, ego ephebus, ego puer. Ita legit Scaliger. Alii *mulier*.

Pubeſco, is, n. 3. ἡβάσκω, lanuginem emitto. *Cic.* 1. *Off.* Namque Herculem Prodicus dicit, cum primum pubeſceret. *Valer. Flac. l.* 7. *v.* 340. Pubeſcunt malæ. ¶ Translate ſumitur pro creſcere, ſive maturitatem aſſequi. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 2. Quibus omnia, quæ terra gignat, maturata pubeſcunt. *Virg.* 2. *Georg.* Hinc omnis larga pubeſcit vinea fœtu.

Publiānus, a, um, ad Publium aliquem pertinens. *Senec. l.* 3. *controverſ.* 18. *a med.* Publiana ſententia, *h. e.* Publii Syri mimographi.

Publicāna, æ, f. *gabelliera*. *Cic. Ver.* 5. *c.* 34. Mulieri publicanæ noluit ex decumis nimium lucri dare.

Publicānus, i, m. *gabelliere*, Ger. *zoll meiſter*, Gall. *fermier*, Hiſp. *almojariſe*, τελώνης, qui vectigalia, & alios Populi, Principumve reditus exigendos certo conſtituto pretio redimit. Erant autem Publicani equites Romani, qui tributa, & publica vectigalia P. R. quæſtus ſui cauſa conducebant. Ex *Plin. l.* 33. *Cic. pro Plancio*, *pro Rab. Poſth. pro Domo*, & ex *Liv. l.* 43. ¶ De origine vocis ita *Ulpian. l.* 39. *ff. tit.* 4. *de Public. & vectig. l.* 1. Publicani autem ſunt, qui publico fruuntur. Nam inde nomen habent, ſive fiſco vectigal pendant, vel tributum conſequantur. Omnes, qui quid a fiſco conducunt, recte appellantur Publicani. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Non eſſe autem leniores in exigendis vectigalibus Græcos, quam noſtros Publicanos, hinc intelligi poteſt. *Id. pro Planc.* Flos equitum R. ornamentum civitatis, firmamentum Reip. Publicanorum ordine continetur. ¶ Neque vero ſolum Publicani vectigalia publica redimebant, ſed alia quoque præterea multa, quæ ultro tributa dicuntur. Nam bello Punico ſecundo redemerunt, quæ ad exercitum Hiſpanienſem opus eſſent. *Liv. l.* 24. Item Cethego, & Tuditano Cenſoribus redemerunt reficienda, quæ circum forum incendio conſumpta erant, ſeptem tabernas, macellum, atrium regium. *Liv. l.* 27. Item Catone, & Flacco Cenſoribus conduxerunt lacus ſternendos lapide, & cloacas detergendas, qua opus eſſet, in Aventino, & faciendas in aliis partibus, qua nondum erant. *Liv. l.* 39. ¶ Ex Publicanis alii *Mancipes* erant, alii *Prædes*, alii *Socii*. Mancipem definit *Feſtus*, quiſquis a Populo aliquid emit, conducitve, quia ſublata manu ſignificat, ſe auctorem emptionis eſſe. *Pedianus* Mancipes principes Publicanorum eſſe ait, qui quæſtus ſui cauſa exigenda a ſociis ſuo periculo exigant, & Reip. repræſentent. Præs, teſte *Feſto*, eſt, qui Populo ſe obligat, interrogatus a Magiſtratu, videlicet pro mancipe, qui conducit. Dictus eſt a præſtando, quia, ſi manceps non ſolviſſet, debebat præſtare, quod ab eo promiſſum fuerat. Manceps etiam præs eſt, quia tam debet populo præſtare, quod promiſit, quam is, qui pro eo præs factus eſt. Socii erant, qui in partem quæſtus, & jacturæ a mancipibus, & prædibus vocabantur. *Sigon. de ant. jure C. R. c.* 4. ¶ Deinde Publicanorum alii erant *Decumani*, alii *Pecuarii*, ſeu *Scripturarii*, alii *Portitores*. *Aſcon. in Divin.* Decumani erant illi, qui decumas redimebant. ideſt vectigalia, quæ capiebantur ex agris. Pecuarii, ſive Scripturarii erant, qui ſcripturam redimebant, ideſt vectigalia ex ſylvis, ſive e paſtione pecorum. Portitores erant, qui

porto-

portoria redimebant, ideſt vectigalia, quæ capiebantur ex rerum importatione, & exportatione. *Sigon. l. c. ex Cic. pro L. Manil. pro Planc.* & *l. 2. ad Att.*

Publicatio, onis, *pubblicazione, confiſcazione,* δήμευσις, actus publicandi. *Cic. in Catil. 4. c. 5.* Adjungit etiam publicationem bonorum. *Id. pro Planc.* Proponere publicationem bonorum.

Publicator, oris, m. *chi pubblica, o divulga. Sidon. l. 3. ep. 13.* Publicator occulti.

Publicatrix, icis, f. quæ publicat. *Arnob. l. 1.* Venus publicatrix inteſtini dedecoris.

Publicatus, a, um, nom. ex partic. *confiſcato. Nepos in Thraſyb. c. 1.* Pluriorum bona publicata inter ſe divident. *Id. in Alcib. c. 4.* Poſtquam ſe capitis damnatum, bonis publicatis, audivit. *Tacit. de Germ. c. 19.* Publicatæ pudicitiæ nulla venia, h. e. proſtitutæ, violatæ.

Publice, adv. *pubblicamente,* Ger. *offentlich,* Gall. *publiquement,* Hiſp. *publicamente,* κοινῇ, δημοσίᾳ, vulgo, palam. *Cic. 5. Verr.* Itaque cum Philonis Hermebitenſis de calamitate aratorum, & de fuga, & de reliquorum paucitate publice diceret. *Id. 2. Ver.* Cuncti ad me publice ſæpe venerunt. ¶ Sæpe ponitur pro ex Republica. *Terent. Adelph. 3. 3. 89.* Haud cito mali quid ortum ex hoc ſit publice, ideſt oblaturum Reipublicæ. *Cicer. 5. Fin.* Qui publice ſocii, atque amici ſunt. *Id. 6. Ver. c. 8.* Navi ædificandæ publice præeſſe, *con autorità pubblica.* ¶ Item pro ex publico, ex ærario, ſumptibus publicis. *Cic. pro Roſc. Am.* Locantur publice cibaria anſeribus. *Id. 7. Ver.* Quem ab illis prædonibus Locrenſes poſtea publice redemerunt. *Aurel. Victor. de vir. Illuſtr.* Datus ei ſumptus publice.

Publicianus, a, um, adject. ad Publicios pertinens, ut Publicianus locus. *Cic. 12. Att. ep. 38.* ¶ *Publiciana actio* a nomine Prætoris, a quo primum propoſita fuit, appellata, dabatur ei, qui ex juſta cauſa rem aliquam non a domino traditam accepiſſet, v. gr. ex cauſa emptionis, aut donationis, Et needum ejus rei dominus factus eſſet, ejuſque poſſeſſionem caſu amiſiſſet: dabatur, inquam, ut eam rem perſequi judicio poſſet. V. *Dig. lib. 6. tit. 2. qui de Publiciana in rem actione inſcribitur,* & *Inſtitut. Juſtin. lib. 4. tit. 6. §. Namque ſi res,* &c.

Publicii, m. a. familia plebeja Romæ. *Ovid. 5. Faſt.* Plebis ad Ædiles perducta licentia talis Publicios.

Publicitus, adverb. idem ac publice. *Terent. Phorm. 5. 7. 85.* Nonne hoc publicitus ſcelus hinc deportarier in ſolas terras? Ubi Don. *Publicitus,* publica cura, & conſilio. *Plaut. Amph. 1. 1. 8.* Hoſpitio publicitus accipiar, ideſt carcere publico.

Publicius, a, um, quod ad Publicios pertinet. *Ovid. 5. Faſt. v. 283.* Utile nunc iter eſt, Publiciumque vocant.

Publico, as, avi, atum, a. 1. *pubblicare,* פרסם, Ger. *offentlich aufruffen,* Gal. *publier,* Hiſp. *publicar,* δημοσιόω, publicum facio, edo in publicum. *Plin. in epiſt. 27. l. 2.* Ad hunc guſtum totum librum repromittit, quem tibi, ut primum publicaverit, exhibebo. ¶ Sæpe ponitur pro rem aliquam publicam facere, ſeu in Reip. poteſtatem redigere, & præconi publico ſubjicere, *confiſcare. Cic. 2. Phil.* Non ſingulorum civium bona publicaret. *Id. pro Sext.* Ut Res cum bonis omnibus publicaretur. ¶ Item pro copiam ſui publice facere. *Sueton. in Ner. c. 21.* Non ceſſavit identidem ſe publicare, ideſt publice cantare. ¶ Item pro ſe publice proſtituere. *Plaut. Bacch. 4. 8. 55.* Tum illam, quæ corpus publicavit vulgo ſuum. ¶ Item pro manifeſtare. *Juſtin. l. 1. c. 7.* Nihil etiam matrimonii reticenda publicares.

Publicola, (rectius *Poplicola,* ut monet Manut. *in Orthogr. ex vet. monum.*) æ, m. Δημοκόλας, cognomen P. Valerii, qui in locum L. Tarquinii Collatini Conſul a Populo Comitiis Centuriatis ſuffectus eſt, ita dictus, quaſi cultor, & obſervator Populi. Nam faſces Populo ad concilium vocato ſummiſit, legem tulit de provocatione adverſus Magiſtratus ad Populum, &c. Poſt quater Conſul. Mortuus eſt Agrippa Menenio, P. Poſthumio Coſſ. anno 250. gloria ingenti, ſed copiis familiaribus adeo exiguis, ut funeri ſumptus deeſſet. De publico eſt elatus. Singulari exemplo uſque ad Dionyſii ætatem in Urbe prope forum ſepultus eſt. *Dionyſ. l. 5. Liv. l. 2.* & *Plutarch.*

Publicus, a, um *pubblico, comune,* Ger. *gemein,* Gall. *public,* Hiſp. *publico,* δημόσιος, quod non eſt privatum alicujus, ſed populo commune. *Cic. 2. de Inv.* Publicum eſt, quod civitas univerſa aliqua de cauſa frequentat. Eſt a *populus,* quaſi *poplicus,* quod extat in veteri inſcriptione, *pag. 150. n. 6. Collect. Gruteri.* Publicus, & communis differunt, quia *publicum* dicitur, quod eſt cujus populi, ut Campus Martius: *commune* eſt, quod eſt duorum, aut plurium, ut Paries communis, domus communis; vel quod a nemine eſt occupatum, neque poſſeſſum. Deinde *publico* privatus, *communi* proprius opponitur. *Cic. pro Mur.* Odit populus R. privatam luxuriam, publicam magnificentiam diligit. *Id. Verr. 5.* Non ſolum in publico, ſed etiam de publico convivari, *a pubblica ſpeſe. Senec. ep. 89. (al. 88.)* An Sappho publica fuerit. h. e. meretrix. *Plin. l. 9. ep. 23.* Conſulere in publicum. ¶ Sæpe ponitur pro loco publico, hominum conſpectu, luce publica. *Tacit. 4. hiſt. c. 49.* Egredi in publicum. *Id. Ann. 15. c. 59.* Verſari in publico. *Sueton. in Ner. c. 9.* Per publicum vehi. *Id. in Claud. c. 36.* Abſtinere publico. *Cic. Verr. 7.* In publico eſſe. *Liv. l. 39. c. 18.* Animadvertere in aliquem in publico. ¶ Interdum dicitur publicum, quod ex communi tantum more fit, honoris, vel urbanitatis tantum cauſa. Ita verba publica ſunt, quibus notos æque & ignotos compellamus, *parole di cerimonia, o complimento. Senec. ep. 3.* Eadem epiſtola illum & dixiſti amicum, & negaſti: itaque ſic illo verbo quaſi publico uſus es, & ſic illum vocaſti amicum, quomodo omnes candidatos, bonos viros dicimus, quomodo obvios, ſi nomen non ſuccurrit, dominos ſalutamus. *Ovid. 3. Amor. eleg. 7. v. 11.* Et mihi blanditias dixit, dominumque vocavit, Et quæ præterea publica verba juvant. ¶ Nonnunquam præterea publicum abſolute ponitur pro vectigalibus, ſeu reditibus publicis. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Ut publicanis ſatisfacias, præſertim publicis male redemptis. *Sueton. in Calig. c. 40.* Additumque ad caput legis, ut tenerentur publico & quæ meretricium, & qui lenocinium feciſſent, h. e. tenerentur ad vectigal publicum ſolvendum. *Liv. l. 23. c. 49.* Militia vacarent, donec in eo publico eſſent. *Senec. de conſtant. ſapient. c. 14.* Salutationum publicum exercere. h. e. pecunias accipere pro admiſſione ad ſalutandum; quod factitabant magnarum domuum janitores, & cubicularii. V. *Juvenal. ſat. 3. v. 184.* Alii leg. *ſalutatorium publicum,* quod idem ſonat. ¶ Publicus item abſolute pro ſervo publico. *Juven. ſat. 10. v. 41.* Quippe tenet ſudans hanc publicus. *Inſcript. apud Grut. p. 1087. n. 7.* Publicus Augurum. ¶ Denique *publicus* ſumitur pro vulgari, plebejo, communi, & parvi pretii. *Juven. ſat. 7. v. 53.* vatem egregium, cui non ſit publica vena. *Ovid. l. 4. ex Pont. ep. 13. v. 5.* publica ſtructura carminis. *Petron. in Sat. cap. 3.* Sermo non publici ſaporis.

Publius, prænomen Romanum, ut *Publius Cornelius Scipio.* ¶ Publius Mimographus poeta, Cæſari familiaris, Syrus origine, ſcripſit mimos quoſdam ſententiis acutis, gravibus, & dignis, quæ a pueris ediſcantur. V. *Gell. l. 17. c. 14.* & *Senec. l. 3. Controv. 18.*

Pucinum, i, n. 2. *Proſecho,* πούκινον, opp. Carnorum, in colle, apud oram maris Hadriatici, inter Aquilejam, & Tergeſtum, vino generoſo clarum. *Plin. l. 3. c. 18.*

Pucinus, a, um, o. s. 2. quod ad Pucinum opp. ſpectat. *Plin. l. 14. c. 3. de vino.* Julia Auguſta 82. annos vitæ Pucino retulit acceptos, non alio uſa. Gignitur in ſinu Hadriatici maris, non procul a Timavo fonte, ſaxeo colle, maritimo afflatu paucas coquente amphoras. Nec aliud aptius medicamentis judicatur. Hoc eſſe crediderim, quod Græci celebrantes miris laudibus Pictanon appellaverunt ex Hadriatico ſinu. *Id. l. 17. c. 4.* Pucina vina in ſaxo coquuntur.

Pudefactus, a, um, *vergognato. Gel. l. 15. c. 17.* Traditas ſibi tibias cum ad os adhibuiſſet, inflaretque, pudefactus oris deformitate abjecit, infregitque.

Pudendus, a, um, *vergognoſo, coſa da vergognarſi,* Ger. *ſchendlich,* Gall. *honteux,* Hiſp. *vergonçoſo,* αἰσχυντός, quod pudore dignum eſt, quod ejuſmodi eſt, ut illius nos pudere oporteat, partic. a pudet. *Virgil. 11. Æn.* At non Evandre pudendis vulneribus pulſum aſpicies. *Quintil. l. 1. c. 2.* Dicta pudenda. *Ovid. 2. de Pont. ep. 2.* Pudenda vita. ¶ Pudenda, abſolute pro membris genitalibus. *Auguſt. l. 15 de Civ. Dei.*

Pudens, entis, o. *modeſto, verecondo, vergognoſo,* αἰδήμων, verecundus, abhorrens a flagitio, atque dedecore. *Cic. 3. Ver.* Metelli eſt filius in provincia, non puer, ſed adoleſcens bonus, ac pudens. *Id. 3. Ver.* Nihil apparet in eo ingenuum, nihil moderatum, nihil pudens, nihil pudicum. *Idem 3. Verr. c. 37.* Cur pudentiſſimas, lectiſſimaſque fœminas in tantum virorum conventum inſolitas, invitaſque prodire cogis? *Id. Ver. 3. c. 68.* Quo pudentior, & melior eſſet.

Pudenter, adv. *con verecondia,* Ger. *mit ſcham,* Gal. *avec honte,* Hiſp. *con vergueuça,* αἰδημόνως, cum pudore, verecunde, cum verecundia. *Cic. pro Quinct. c. 21.* Eum tum pudentes appellare nolebas? *Idem 2. de Orat. c. 89.* Quem ego paulo ſciebam vel pudentius, vel invitius ad hoc genus ſermonis accedere. *Id. 7. Fam. ep. 17.* Rogare aliquem parum pudenter. *Id. 16. Att. ep. 15.* Pudentiſſime hoc Cicero petierat.

Pudeo, es, dui, ditum, n. 2. idem ac me pudet. *Plaut. Caſ. 5. 2. 3.* Ita nunc pudeo, atque ita nunc paveo, atque ita in ridiculo ſumus ambo. *Terent. Adel. 4. 7. 38.* Non hæc te pudeat? *Lucan. l. 8. v. 49.* Semper metuet, quem ſæva pudebunt.

Pudeſcit, ebat, n. 3. idem quod pudet. *Prudent. cathem. 2. 1. 26.* Piget, pudeſcit, pœnitet.

Pudet, pudebat, puduit, & puditum eſt, imp. 2. *vergognarſi,* בוש, Ger. *ſich ſchemen,* Gal. *avoir honte,* Hiſp. *tener verguença,* αἰσχύνομαι, pudore afficior, verecundor. Differt a *piget,* quod *pudere* verecundiæ eſt, *pigere* pœnitentiæ; *pudere* eſt in his, quæ turpiter fiunt, *pigere* in his, quæ cum damno, ac malo. *pudere* ad delictus, *pigere* ad dolorem refertur. *Cic. de clar. Orat. c. 50.* Ad miſericordiam inducitus, ad pudendum, ad pigendum. ¶ Conſtruitur cum gen. rei loco nom. & cum acc. perſonæ. *Cic. 2. Ver.* Quos libidinis, infamiæque ſuæ neque pudeat, neque tædeat. *Id. pro Planc.* Nonne eſſet puditum, non modo legatum, ſed Trebianum omnino dici Meandrium? *Plin. lib. 36. c. 15.* Cum puderet viros, tanquam puditurum eſſet extinctos. ¶ Loco genitivi admittit infinitivum. *Cic. 12 Fam.* Plura me ad te de hac re ſcribere pudet. ¶ Interdum uſurpatur cum ſolo acc. *Cic. 1. de Orat. c. 26.* Quem vero non pudet, hunc ego non reprehenſione ſolum, ſed etiam pœna dignum puto. ¶ Reperitur etiam cum abl. loco gen. mi. *Plaut. Bacch. 3. 1. 12.* Neque mei, neque tui intus puditum eſt factis, quæ facis. ¶ Particip. *pudendum eſt. Cic. 5. Phil.* Ut jam pudendum ſit, honeſtiora eſſe legionum decreta, quam Senatus.

Pudibilis, le, adject. *vergognoſo. Lamprid. in Heliogab. c. 12.* Pudibilium enormitate membrorum.

Pudibundus, a, um, *verecondo, riſpettoſo,* αἰδήμων, qui pudore ducitur, pudens. *Plin. l. 10. c. 10.* Pudibundus, ac exerrens quærit latebram. *Ovid. 3. Amor. el. 7. v. 69.* Pars noſtri pudibunda. h. e. cujus nos pudet. *Horat. de art. poet. 232.* Matrona pudibunda. ¶ *Stat. 5. Theb. v. 296.* Exoritur pudibunda dies. h. e. aurora colore purpureo.

Pudice, adv. *pudicamente, caſtamente,* Ger. *ſchamhafftiglich,* Gal. *pudiquement,* Hiſp. *pudicamente,* μετ' αἰδοῦς, cum pudore. *Alinov. ad Liv.* Quid tibi nunc mores proſunt, actumque pudice omne ævum? *Plin. l. 4. ep. 13.* Ubi enim jucundius morarentur, quam in patria, aut pudicius continerentur, quam ſub oculis parentum? Adde *Ter. Ad. 1. 5. 39.*

Pudicitia, æ, *pudicizia, caſtità,* טהרה, Ger. *keuſchheit,* Gal. *pudicité,* Hiſp. *pudicitia, caſtidad,* ἁγνεία, caſtitas, a *pudor. Cic. pro Cœl. c. 18.* Parcat juventus pudicitiæ ſuæ, ne ſpoliet alienam. *Virg. 2. Georg.* Caſta pudicitiam ſervat domus. *Liv. l. 1. c. 58.* pudicitiam amittere. *Salluſt. in Catil. c. 13.* Pudicitiam in propatulo habere. *Sueton. in Tiber. c. 35.* Proſtrare pudicitiam. *Id. in Auguſto, c. 68.* Pudicitiam alicujus delibare. Sic pudicitiam imminuere, violare, eripere. *Cic.* & *Plaut.* ¶ In lege Julia de adulteriis caput etiam de pudicitia fuit, ut ex *Sueton. in Aug. c. 34.* liquet. Eo puniebantur maxime maſculam libidinem patrantes, ut declarat *Juſtinian. l. 4. Inſtitut. tit. 17.* Hinc pudicitiæ quæſtio apud *Valer. Maxim. l. 6. c. 1. n. 7.* ¶ Pudicitia Dea nomine a Romanis culta fuit, teſte *Plin. l. 2. c. 7.* Ejus ſignum erat in foro Boario, teſte *Feſto.*

Pudicus, a, um, *pudico, caſto,* טהור, Ger. *ſchamhafftig,* Gall. *pudique,* Hiſp. *pudico,* ἁγνός, caſtus, a *pudor. Ter. Hec. 1. 2. 77.* Pudicum ingenium. *Ovid. 7. Met.* fidem pudicam ſollicitam donis. *Id. in Ibin. v. 349.* Nec tibi contingat matrona pudicior illa. *Plin. l. 7. c. 35.* Pudiciſſima fœmina. ¶ Interdum ponitur pro pudente, & verecundo. *Plaut. Trin. 3. 2. 71.* Is eſt honor homini pudico, meminiſſe officium ſuum. *Ovid. 3. de Pont. eleg. 1.* Æmula Penelopes fieres, ſi fraude pudica Inſtantes velles fallere docta procos. ¶ Pudicabus in dativ. plurali dixit *Gellius hiſtoricus* apud *Chariſ. l. 1. pag. 39. Putſchii.* V. dicta in *Aſina.*

Pudor, oris, m. *roſſore, vergogna,* בשת, Ger. *ſcham,* Gall. *pudeur,* Hiſp. *verguença, empacho,* αἰδώς, αἰσχύνη, eſt metus infamiæ, ut Stoici definiunt, qui animum reprimit, ne procaciter, aut inordinate, aut turpiter quid peragat. Differunt *pudor,* & *pudicitia,* ut *impudens,* & *impudicus,* quorum illud ad animum, hoc ad corpus pertinet. Ita manifeſte qui negat, *impudens,* qui libidinoſe agit, *impudicus* dicitur. *Cic. pro Cluent.* Ut eum non pudor, non pudicitia, non pietas revocaret. *Idem in Catil. 2. ad fin.* Ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia; hinc pudicitia, illinc ſtuprum. ¶ Nonnunquam tamen pro pudicitia uſurpatur. *Ovid. 14. Met.* Flos intemeratus virginei pudoris. ¶ Interdum ponitur pro probro, dedecore, vel ſcelere ipſo, quod pudorem affert. *Ovid. Heroid. epiſt. 11. v. 70.* Irruit, & noſtrum vulgat clamore pudorem. *Liv. lib. 35. c. 28.* Amicitia, quæ impetrata gloriæ ſibi, non pudori ſit. ¶ Item pro æſtimatione. *Plin. l. 2. ep. 4.* Debes famam, pudoremque defuncti ſuſcipere. *Id. l. 5. ep. 1.* Neque adeſſet alius, qui defuncti pudorem tueretur. ¶ Item pro reverentia, timore, quo veremur aliquem. *Terent. Andr. 1. 5. 27.* Tot me impediunt curæ, amor, hujus miſericordia, nuptiarum ſollicitatio, tum patris pudor.

Pudoricolor, oris, adject. colorem pudoris, hoc eſt purpureum, ſeu rubentem habens, ut pudoricolor aurora. *Nævius apud Gell. l. 19. c. 7.*

Puella, æ, *fanciulla,* נערה, Ger. *magdlein,* Gal. *fille, pucelle,* Hiſp. *moça, niña,* κόρη, fœmina in tenera ætate, dim. a *puer.* Eſtque id magis viridioris ætatis nomen, quam virginitatis. Nam puellæ quoque dicuntur, quæ jam maritum habent, imo & gravidæ ſunt, atque adeo eæ etiam, quæ pepererunt. Sane *Horatius l. 2. Carm. ode 22.* dixit, Laborantes utero puellas. Et *Ovidius 2. Faſt.* Viduæ ceſſate puellæ. hoc eſt abſtinete maritorum complexibus. Apud eundem *Heroid. ep. 1. v. 115.* Penelope ſe puellam vocat, quæ jam Telemachum Ulyſſi pepererat. *Scævola* quoque puellam vocat, quæ vidua erat, & poſt alteri nupta. Et *Gellius l. 12. c. 1.* bis puellam vocat puerperam. *Cic. Att. l. 1. ep. 5.* De tutela legitima, in qua dicitur eſſe puella, nihil uſucapi poteſt. ¶ *Puellabus* in dativo plurali dixit *Gellius hiſtoricus,* teſte *Chariſ. l. 1. pag. 39.* V. dicta in *Aſina.*

Puellaris, & re, o. 3. *fanciulleſco,* Ger. *kindlich,* Gal. *appartenant a fille,* Hiſ. *pertenenciente a moça,* κορασιώδης, quod ad puellam ſpectat. *Ovid. 4. Faſt.* Præda puellares animos oblectat inanis.

Puellariter, adv. *da fanciulla,* κορασιωδῶς, more puellarum. *Plin. ep. 20. lib. 8.* Dum ſe prægnantem puellariter neſcit.

Puellarius, a, um, adject. puellaris. *Petron. in Satyr.*

Puelleſco, is, o. 3. θηλύνομαι, affœminor. *Varro apud Non. c. 2. n. 657.* Vanum etiam veteres puelleſcunt.

Puellatorius, a, um, adjectiv. ad puellos, vel puellas pertinens, ut puellatoriæ tibiæ, quibus a ſono clariore vocamen datur. *Solin. c. 11.*

Puellitor, aris, d. 1. me Veneream habeo. *Laber. apud Non. c. 3. n. 56.* Quænam eos dementia ſuppoſiteres facit cum cano eugio puellitarier? *Al. leg.* vetitari.

Puellŭla, æ, dim. a *puella*, *Catul. in epithal. Juliæ, carm.* 56. Floridam ipſe puellulam Matris e gremio ſuæ Dedit.

Puellus, i, m. *fanciullino*, ילד, Germ. *knablein*, Gall. *petit enfant*, Hiſp. *nino, pequeno moço*, παιδίον, parvus puer. *Lucret. l.* 4. *v.* 1246. unde puellus Suſcipere, & partu poſſint diteſcere dulci.

Puer, eri, m. 2. *fanciullo*, נער, Germ. *kind*, Gal. *enfant*, Hiſp. *moço*, παῖς, qui eſt in ætate prætextata, ideſt uſque ad annum decimum ſeptimum, vel 15 ut alii putant. V. Ætas. *Cic. pro Arch. c.* 3. Ut primum exceſſit a pueris. *Varro* pueros ita dictos ait, quod ſint puri, h. e. impubes. Idemque traditum a *Cenſorino de Die natali c.* 14. Secundum *Priſcianum l.* 6. eſt generis communis. *Liv. in Odyſ. apud eund.* Sancta puer Saturni filia. *Cic.* 1. *Off.* Ex caſu formoſus puer præteriret. ¶ Etſi vero puer proprie eſt in ætate prætextata, tamen interdum etiam eo nomine vocantur adoleſcentes. Sic *Cicero* ſæpe Octavium vocat puerum, quem alibi adoleſcentem, & prope puerum appellat. *Apuleius* quoque in *Apol.* Prudentem privignum puerum vocat, qui jam curatorem haberet, non tutorem. Sed hæc per imminutionem dici videntur, more Oratorum. ¶ Interdum marem, ſive maſculum notat, & puellæ opponitur. *Ovid.* 6. *Met.* Cultus erat pueri, facies, quam ſive puellæ, ſive dares puero, fieret formoſus uterque. ¶ Alias accipitur pro filio. *Virg.* 2. *Æn. v.* 507. Aſcaniuſque puer. Sic *Naſo eleg. de morte Tibulli v.* 507. Cupidinem vocat Veneris puerum. ¶ Metonymice accipitur pro ſervo. *Paul. de verb. ſign. l. puer.* Sic Regii pueri apud Macedones vocabantur principum liberi ad miniſterium Regis electi, apud *Liv. l.* 45. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Nu ego iracundia aliqua adductos pueros ad te ſine literis miſerim. ¶ *A puero* cum nominibus ſingularis numeri, & *a pueris* cum nominibus pluralibus ſignificat a tempore pueritiæ, *da fanciullo*, *ſin da fanciullo*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 38. Diodorus, quem a puero audiei. *Id.* 1. *Tuſcul. c.* 24. Ut a pueris tot notiones haberemus.

Puĕra, æ, idem ac puella, apud vet. a *puerus*. *Suet. in Calig. c.* 8. Quod antiqui etiam puellas pueras, ſicut & pueros puellos dictitarant. *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 674. Properate vivere puetæ, quas ſinit ætatula ludere, & amare, & Veneris tenere leges.

Puĕraſco, is, n. 3. παιδίζω, eſt exacta infantia pueritiam inchoare. *Sueton. in Calig. c.* 7. Novem liberos tulit; quorum duo infantes adhuc rapti, unus jam puераſcens inſigni feſtivitate.

Puercŭlus, i, m. puerulus. *Arnob. l.* 2. *pag.* 59. *extr.* Ex puerculo ſciſcitaei. Adde *lib.* 4. *pag.* 134. & *lib.* 7. *pag.* 247.

Puerīlis, & le, o. 3. *puerile*, *fanciulleſco*, Germ. *kindiſch*, Gal. *d'enfant*, Hiſp. *de moço*, παιδικός, quod eſt pueri, vel quod puerorum proprium eſſe ſolet. *Cic. pro Arch.* Quibus artibus ætas puerilis ad humanitatem informari ſolet. ¶ Ponitur & pro vano, inconſulto. *Ter. And.* 2. 6. 18. Quidnam eſt? Da. Puerile eſt. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 250. Si puerilius his ratio eſſe evincet amare.

Puerīlitas, atis, f. *puerilità*, τὸ παιδαριῶδες, actus aliquis puerilis. *Senec. ep.* 4. Adhuc non pueritia in nobis, ſed, quod eſt gravius, puerilitas remanet. ¶ Ponitur aliquando pro ipſa pueritia, נערות, Germ. *kindheit*, Gal. *enfance*, Hiſp. *moçedad*. *Varro apud Non. c.* 8. *n.* 90. Velim mehercules, inquit, ipſe uſ... pueritatis formam audiru.

Puerīlĭter, adv. *puerilmente*, *da fanciullo*, παιδικῶς, more puerorum. *Cic.* 1. *Fin.* Quæ cum res tota ficta ſit pueriliter. Adde 4. *Acad. c.* 11.

Puerĭtia, æ, *puerizia*, *fanciullezza*, ילדות, Ger. *kindeheit*, Gal. *enfance*, Hiſp. *moçedad*, παιδεία, ætas puerilis. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 8. Qui me a Pueritia ſua ſemper obſervavit: V. Ætas. ¶ Dicitur etiam de brutis animalibus. *Col. l.* 7. *c.* 6. *de capris.* Primis pueritiæ temporibus exhauſtus eſt. ¶ Quandoque ſumitur pro pueritate, ſive caſtitate. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 672. Ea erat matronæ ſimplicitas, & pueritia, & honeſtas. ¶ *Puertia* per ſyncop. *Horat. l.* 1. *od.* 36. memor Actæ non alio rege puertiæ.

Puerĭtiĕs, ei, f. pueritia. *Auſon. in Profeſſor. Burdegal.* 10.

Puerpĕra, æ, *donna di parto*, יולדת, Germ. *kindbetterin*, Gall. *accouchée*, Hiſp. *parida*, λεχώ, mulier, quæ recens peperit. *Plin. l.* 7. *c.* 4. Editis geminis raram eſſe aut puerperæ, aut puerperio, præterquam alteri, vitam. Adde *Horat. Epod.* 17.

Puerperĭum, ii, n. λοχεία, niſus, & dolor parientis, vel etiam tempus ipſum, quo parit mulier, vel quo poſt partum ex dolore cubat. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Lingua adalligata penſula puerperia tolli. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Quam diutinorum puerperiorum, & quam laborioſi nixus fuiſſent. *Plaut. Truc.* 2. 5. 11. puerperio cubare. ¶ Aliquando ponitur pro prole ipſa. *Plin. l.* 7. *c.* 11. Uno abortu duodecim puerperia egeſta. *Tac.* 15. *Ann. c.* 6. Femina puerperiis inſignis.

Puerpĕrus, a, um, quod ad puerperam ſpectat. *Ovid.* 10. *Met. v.* 511. Admovitque manus, & verba puerpera dixit.

Puerŭlus, i, m. parvus puer. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 41. Ut inter ſuos omnium deliciarum, atque omnium artium puerulos, ex tot elegantiſſimis familiis lectos, velit hos verſari homines pene operarios.

Puĕrus, i, m. idem ac puer, apud vet. *Plaut. Merc.* 5. 2. 89. Tu puere abi hinc intro ocyus.

Pugæ, arum, f. *natiche*, πυγαί, nates. *Novius apud Non. c.* 1. *n.* 184. In ſing. numero *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *extr.* Ne nummi pereant, aut puga, aut denique fama. ¶ Scribitur & pygæ Græco more.

Pugil, ilis, com. 3. πύκτης, qui pugnis decertat. *Cic.* 2. *Tuſc.* Pugiles cæſtibus contuſi ne ingemiſcunt quidem. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 185. Aut verſum, aut pugiles: his nam plebecula gaudet.

Pugilātio, onis, f. πυγμαχία, pugilum exercitatio. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 15. Jam ludi publici ſint corporum certationes curſu, & pugilatione, luctatione, curriculiſque equorum.

Pugilātor, oris, m. qui pugilatus certat. *Arnob. l.* 1. Tyndaridæ Caſtores, equos unus domitare conſuetus, alter pugilator bonus.

Pugilatōrĭus, a, um, adject. ad pugilatorem, ſeu pugilem pertinens. *Plaut. Rud.* 3. 4. 16. Ego te follem pugilatorium faciam. Alii leg. *pugillatorium*. h. e. qui pugillis, ſeu pugnis feritur.

Pugilātus, us, m. πυγμαχία, pugilum certamen. *Plin. l.* 8. *c.* 11. Eundem decimo anno reſtitutum athleticæ certaſſe in pugilatu. *Plaut. Capt.* 4. 2. 13. Hic homo pugilatum incipit.

Pugilĭce, adv. ἀθλητικῶς, firmiter, valenter. Summam enim tam pugiles, quam athletæ corporis roboris curam impendebant. *Plaut. Epid.* 1. 1. 18. Quid herilis noſter filius valet? T. Pugilice, atque athletice.

Pugillar, aris, n. 3. idem ac pugillaris, ſubſt. *Auſon. epigr.* 146. Bipatens pugillar expedi. *Catul. de Arme, carm.* 43. En negat mihi veſtra redditoram pugillaria. *Gel. l.* 17. *c.* 9. Pugillaria nova nondum cera illita.

Pugillāris, is, ſubſt. m. 3. πινακίς, tabella cerea, vel lignea, ſive alterius materiæ, in qua ſcribimus. Variis autem nominibus dicebantur pugillares apud veteres. Erant *citrei* dicti, qui ex citro erant confecti, *eborei*, qui ex ebore, *membranei*, qui ex membranis, &c. Alii item duplices nominabantur, alii triplices, alii quintuplices, &c. *Plin. l.* 13. *c.* 11. Pugillarium enim uſum fuiſſe etiam ante Trojana tempora invenimus apud Homerum.

Pugillāris, & re, o. 3. quod pugillum, ſive pugnum implere poteſt, ſeu quantum pugnus poteſt continere. *Juven. ſat.* 11. *v.* 156. Nec pugillares defert in balnea raucus Teſticulos.

Pugillarĭus, ii, m. pugillarium artifex, *Inſcrip. apud Murator. pag.* 984. *n.* 6. M. Cæcilio Hilaro pugillario.

Pugillatōrĭus. V. Pugilatorius.

Pugillor, vel pugilor, aris, d. 1. pugilatu pugno, pugnis percutio. *Trebel. Poll. in Gallien. c.* 8. Pugiles facuſiis, non veritate pugillantes. *Apul. de Deo Socr.* Valide pugillare. *Id. l.* 7. *Metam.* Primoribus in me pugillatur unguibus.

Pugillus, i, m. *pugnello*, *pugnetta*, parvus pugnus, dim. a *pugnus*, δράγμα, *Plin. l.* 20. *c.* 12. Marrubii ſemen cum farris pugillo decoctum. h. e. quantum pugno exiguo capi poteſt.

Pugio, onis, m. *pugnale*, שלח, Germ. *dolch*, Gal. *poignard*, Hiſp. *puñal*, ἐγχειρίδιον, brevioris gladii genus, ab antiquo *puga* pro *pungo*, quia eo punctim pugnatur. Niſi cum *Feſto* malis, eſſe a *pugna*. *Cic.* 2. *Phil.* Qui ſtillantem præ ſe pugionem tulit. ¶ *Pugio plumbeus*, tranſlate pro invalido argumento accipitur. *Cic.* 4. *Fin. c.* 18. O plumbeum pugionem! ¶ Erat pugio apud Romanos ſummæ poteſtatis inſigne, eoque accingebantur imperatores. Hinc Vitellius ceſſurus imperio pugionem depoſuit, ut narrat *Sueton. in ejus vita c.* 15. Eandem rem narrans *Tac.* 3. *hiſt. c.* 68. Poſtremo, inquit, fletu præpediente, adſiſtenti conſuli exſolutum a latere pugionem, velut jus necis vitæque civium, reddebat. *Lamprid.* quoque de Commodo ſcribit in *ejus vita c.* 6. creatos ab eo primum tres præfectos prætorios, inter quos unum fuiſſe libertinum, qui *a pugione* appellatus eſt, nempe quia, ut *Salmaſ.* adnotavit, ei Commodus pugionem, inſigne imperii, tradiderat.

Pugiuncŭlus, i, m. *pugnaletto*, parvus pugio. *Cic. in Orat. c.* 67. Nam in iis quibus, ut pugiunculis, uti oportet.

Pugna, æ, f. *pugna*, *battaglia*, מלחמה, Germ. *ein ſtreit*, Gall. *combat*, Hiſp. *pelea*, μάχη, dimicatio, prælium, certamen, a *pugnis*, quia principio homines pugnis confligere ſolebant, ut ait *Diom. prol. Hec. Cic. pro Mur. c.* 15. Quibus ex omnibus pugnis, quæ ſunt innumerabiles, vel acerrima videtur illa, quæ cum Rege commiſſa eſt, & ſumma contentione pugnata. *Id.* 3. *Catil. c.* 3. Pugnam committere. *Cæſ. l.* 3. *B. G.* Pugna decertare. *Id. ib. l.* 5. Evocare ad pugnam. Rurſus *Cic. Ver.* 7. Res venit ad manus, & ad pugnam. *Nepos in Conone, c.* 5. Pugnam facere. ¶ Tranſlate ponitur pro quacunque contentione. *Cic.* 2. *Divin.* Quanta pugna eſt doctiſſimorum hominum. *Quint. l.* 5. *c.* 12. Pugna forenſis.

Pugnācĭtas, atis, f. pugnandi vis. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Perdices capiuntur quoque pugnacitate ejuſdem libidinis. *Quintil. l.* 4. *c.* 3. Pugnacitas argumentorum.

Pugnācĭter, adv. ἀγωνιστικῶς, pertinaciter, conſtanter. *Cic.* 4. *Acad.* Ergo de omni ſtatu, conſilioque totius vitæ aut certare cum aliis pugnaciter, aut fruſtrari cum alios, tum etiam me ipſum. *Id. ib. c.* 3. Eamque ſententiam, quam adamaverunt, pugnaciſſime defendere. *Sen. de ira, c.* 36. In illa diſputatione pugnacius locutus eſt. *Quintil. l.* 9. *c. ult.* Alia lenius, alia ſublimius, alia pugnacius, alia gravius eſſe dicenda. Al. leg. *pugnantius*, ut ſit a poſitivo *pugnanter*.

Pugnācŭlum, i, n. *forte*, *fortezza*, ἐπιμαχεῖον, locus munitus, unde pugnatur, ſeu ex quo hoſtilis vis arcetur. *Plaut. Mil.* 2. 3. 63. Deturbabo ego jam illum de pugnaculis.

Pugnans, antis, n. partic. a pugno. *Ovid.* 13. *Met.* Ego Telephon haſta Pugnantem domui. ¶ Sæpe ponitur pro contrario, ſeu contradictorio. *Cic.* 5. *Fin. c.* 28. Atqui pugnantibus, & contrariis ſtudiis, conſiliiſque ſemper utens nihil quieti videre, nihil tranquilli poteſt. *Plin. l.* 8. *epiſt.* 14. Quæ diſtinctio pugnantium ſententiarum? ¶ Abſolute *Cic.* 2. *Tuſc.* Pugnantia te loqui non vides?

Pugnanter. V. Pugnaciter.

Pugnātor, oris, m. qui pugnat, *combattitore*. *Liv. l.* 24. *c.* 15. Fortiſſimus quiſque pugnator eſſe deſierat.

Pugnatōrĭus, a, um, adject. ad pugnam pertinens, ut pugnatorius mucro, *Senec. in præf. lib.* 1. *Controv.* Pugnatoria arma, *Sueton. in Calig. c.* 54.

Pugnātrix, icis, f. quæ pugnat. *Prudent. in Pſychom. v.* 683. Intulit hoc vulnus pugnatrix ſubdola. *Ammian. l.* 23. *c.* 6. Pugnatrix natio, & formidanda.

Pugnātus, a, um, *combattuto*, μεμαχημένος, partic. a pugno. *Hor. l.* 3. *od.* 19. Et pugnata ſacro bella ſub Ilio. *Nep. in Annib. c.* 5. Hac pugna pugnata, Romam profectus eſt. Adde *Cic. pro Mur. c.* 20.

Pugnax, acis, o. *bellicoſo*, *guerriero*, Ger. *ſtreitgiſch*, Gal. *âpre au combat*, Hiſp. *peleador*, μάχιμος, bellicoſus. *Cic.* 8. *Phil.* Centurio pugnax, & lacertoſus. *Tac.* 4. *hiſt. c.* 6. Pugnaciſſimus quiſque. ¶ Interdum ſumitur pro pertinaci. *Cic. in Piſ.* Græcus facilis, & valde venuſtus, nimis pugnax contra Senatorem Pop. R. eſſe noluit. ¶ Interdum pro vehementi, efficaci. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 78. Quin eundem dicendi vehemens, & pugnax non ſæpe eſſe debeat. *Id. in Brut. c.* 31. Sed & hujus oratio in Philoſophiam tranſlata pugnacior, ut ita dicam, videtur, & illorum in judicia pacatior. ¶ Interdum pro pugnanti, contrario. *Ovid. Met.* 1. *v.* 432. Cumque ſit ignis aquæ pugnax, &c.

Pugneus, a, um, adject. a pugnis, hoc eſt ictibus manus. Jocularitér *Plaut. Rud.* 3. 4. 50. Si attigeris oſtium, jam hercle tibi meſſis in ore fiet mergis pugneis. V. Mergæ.

Pugnicŭla, æ, f. levis pugna. Uſurpavit *Cato*, ſi credere volumus *Perotto ad epigr.* 9. *lib.* 7. *Martial.* Quo ſenſu etiam *pugnaculam* ab illo dictam fuiſſe, idem alibi teſtis eſt. Sed *pugnaculam* *Feſtus* poſuit.

Pugnĭtus, adv. *co' pugni*. *Cæcil. apud Non. c.* 11. *n.* 38. Niſi quidam qui ſe malit pugnitus peſſumdari.

Pugno, as, avi, atum, n. 1. *combattere*, לחם, Ger. *ſtreiten*, Gal. *combattre*, Hiſp. *pelear*, μάχομαι, dimico, certo, contendo cum aliquo, confligo, congredior. Conſtruitur vel abſolute. *Plaut. Amph.* 1. 1. 44. Pugnabant illi maxime. ¶ Vel cum acc. & prop. in, contra, adverſus. *Salluſt. in Catil.* Qui contra imperium in hoſtem pugnaverent. ¶ Vel cum accuſ. & prepoſ. inter. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 3. Inter ſe cornibus pugnant. ¶ Vel cum accuſ. *pugnam*, *prælium*, *bellum*, & hujuſmodi. *Hor. l.* 4. *carm. od.* 9. Non pugnavit ingens Idomeneus, Sthenelusve ſolus dicenda Muſis prælia. *Gel. l.* 3. *c.* 8. Dum Pyrrhus Rex in Italia eſſet, & unam, atque alteram pugnam proſpere pugnaſſet. Adde *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 110. ¶ Vel cum ablat. & prepoſ. cum. *Cic. pro Balb.* Qui cum hoſte noſtro comminus in acie ſæpe pugnavit. ¶ Vel cum ablat. & præp. a, vel ex. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* In noſtra acie Caſtor, & Pollux ex equo pugnare viſi ſunt. *Plin. l.* 35 *c.* 1. Pugnare a muris. ¶ Vel cum abl. & prep. de. *Terent. prol. Hec.* Tumultuantur, clamant, pugnant de loco. ¶ Vel cum abl. & præp. *pro*. *Cic. de Invent.* Ut non oppugnare commoda patriæ, ſed pro his pugnare poſſit. ¶ A Poetis etiam uſurpatur cum dat. *Catul. carm.* 62. *nuptial. v.* 64. Noli pugnare duobus. ¶ Tranſlate ſumitur pro conari, eniti. *Cic. l.* 3. *Att. ep.* 9. Illud pugna, & enitere. *Ovid. l.* 1. *de remed. amor.* Pugnat in adverſas ire natatar aquas. ¶ Item pro contendere in diſceptationibus de re aliqua. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Illud video pugnare te, ſpecies ut quædam ſit Deorum. ¶ Item pro curare, magni facere. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Videtur Epicurus de Diis non magnopere pugnare. ¶ Item pro contrarium eſſe. *Cic.* 2. *Tuſc.* Cum eorum vita mirabiliter pugnat oratio. *Quintil. l.* 3. *c.* 10. Hæc antere, quæ tantum inter ſe pugnant. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic.* 3. *Off.* Cum male pugnatum apud Caudium eſſet. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 3. Hac ſolum hoc tempore pugnatur, ut &c. ideſt hoc contenditur. ¶ *Terent. Adelph.* 5. 3. 58. Iſtam pſaltriam una illuc mecum hinc abſtraham. Mi. Pugnaveris. hoc eſt, magnam rem feceris, inquit *Donatus*.

Pugnus, i, m. *pugno*, אגרוף, Ger. *fauſt*, Gal. *poing*, Hiſp. *puño*, πυγμή, κόνδυλος, manus clauſa, & contracta, a πυγμή. *Cic. in Orat.* Nam cum compreſſerat digitos, pugnumque fecerat. *Cat. c.* 81. Sphæras pugnum altas facito, h. e. magnitudine pugni. *Plaut. Curc.* 1. 3. 41. Pugnis ſedere. *Id. Curc.* 2. 3. *v.* 9. Pugnis rem ſolvere. Rurſus *Cic.* 5. *Verr. c.* 23. Pugnis, & calcibus aliquem concindere. *Id. de clar. Orat. c.* 69. Pugnos, & plagas ferre. Sic dicimus onerare, obtundere aliquem pugnis, ingerere pugnos in ventrem, pugnum impingere, &c. *Plaut.* ſæpe.

Pulchellus, a, um, *vaghetto*, dim. a *pulcher*. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 16. *a med.* Redeo ad altercationem: ſurgit pulchellus puer, h. e. Clodius, quem ita nominat etiam *l.* 2. *ep.* 1. & 22. idque duplici de cauſa, tum quia forma erat puellæ ſimili, tum quia *pulcher* cognomen erat Claudiæ familiæ Patriciæ. *Manut.*

Pulcher, chra, chrum, *bello*, יפה, Germ. *ſchon*, Gal. *beau*, Hiſp. *hermoſo*, καλός, formoſus, venuſtus, quaſi πολύχρους, a πολύ, & χρῶμα, quia proprie pulchrum eſt, quod multum coloris, nitoriſque habet. Vel eſt ex πολύχαρις, ut proprie pulcher ſit, in quo multa gratia. Vel a καλλίχρους. Ita pulcher proprie

erit

uit fortis, quomodo *Servius* exponit hoc *Maronis 7. Æn. v. 656.* Satus Hercule pulchro Pulcher Aventinus. Sic *Flor. l. 4. c. 4.* Tum etiam manu pulcher apparuit. ¶ Scribit *Cic. in Orat. c. 48.* ceteros ita locutos, ut *pulcrum* ſine aſpiratione proferrent; eodemque pacto *pulcerrimus* abſque h in aliquot antiquis codicibus ſe repperiſſe teſtatur *Pierius*. Nunc contra uſus obtinuiſſe videtur. *Cic. 5. Tuſc.* Pulchros illos adminiſtratores aſpiciebat. *Id. de Senect.* Qua quid poteſt eſſe cum fructu lætius, tum aſpectu pulchrius? *Virg. 1. Æn.* Regina ad templum forma pulcherrima Dido inceſſit. ¶ Ponitur interdum pro bono, *Gel. l. 19. c. 8.* Ni quid eorum ex dictis, Poetarum pulcherrime. *Horat. l. 1. ep. 2. v. 30.* Cui pulchrum fuit in medios dormire dies. h. e. ſummi inſtar boni. ¶ Item pro læto, fauſto. *Id. l. 4. od. 4.* Pulcher fugatis ille dies Latio tenebris. ¶ Eſt etiam glorioſus, honeſtus. *Virg. 4. Georg. v. 218.* pulchramque petunt per vulnera mortem. ¶ Cum genitivo, *Sil. l. 11. v. 365.* pulcherrimus iræ, Et dignus fieri compos memorabilis auſi.

Pulchrālia, ium, n. 3. bellaria. Uſus *Cato* in ea oratione, quam habuit de fundo oleario.

Pulchrālis, & le, o. 3. idem ac pulcher, apud vet. *Enn. apud Feſt.* Pulchralibus ludit.

Pulchre, adv. *eccellentemente*, καλῶς, præclare, decore. *Plaut. Merc. 5. 2. 61.* Si tu vera dicis, & pulchre ædificatas arbitror. *Cic. in Or. c. 68.* Nihil enim eſt aliud pulchre, & oratorie dicere. ¶ Sumitur etiam pro bene, probe. *Plaut. Amph. 1. 1. 122.* Optume optumo operam das, datam pulchre locas *Cic. de nat. Deor.* Mihi pulchre eſt, ego beatus ſum. *Plane. Cic. l. 10. Fam* Lepidum pulchre norim. *Serv. Sulpic. ad eund. l. 4. ep. 5.* Pulcherrime ferre ſecundam fortunam. ¶ Item pro calde, nimis. *Ter. Eun. 4. 5.* Quam videbar mihi eſſe pulchre ſobrius? *Cicer. pro Cluent.* Is pulchre aſſeverat ſe ab Oppianico deſtitutum. ¶ Item pro ſapienter. *Ter. Eun.* Dixit pulchre, Nunquam vidi melius conſilium dari. ¶ Item large, liberaliter. *Plaut Aulul. 3. 1. 8.* Neque ligna ego uſquam pulchrius vidi pulchrius. ¶ Eſt etiam vox approbantis. *Ter. Eun. 4. 2. 4.* Male multabo ipſum. Ch. Pulchre. *Id. Heaut. 2. 3. 90.* Aſſimulabimus tuam amicam hujus eſſe. Cl. Pulchre.

Pulchreſco, is, n. pulcher fio. *Seren. Sammonic. c. de vulnerib. in fine.* At ſuccis hederæ pulchreſcit fœda cicatrix.

Pulchrĭtas, atis, f. idem ac pulchritudo. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 665.* Dii boni, quid illud eſt pulchritatis?

Pulchritūdo, inis, f. *bellezza*, יפי, Ger. *ſchonheit*, Gal. *beauté*, Hiſp. *hermoſura*, κάλλος, ſpecies, venuſtas, decor, elegantia. *Cic. l. 4. Tuſc.* Corporis eſt quædam apta figura membrorum cum coloris quadam ſuavitate, eaque dicitur pulchritudo. *Id. 1. Off.* Pulchritudo corporis apta compoſitione membrorum movet oculos, & delectat. *Id. 1. Off.* Pulchritudinis duo genera ſunt, quorum in altero venuſtas eſt, in altero dignitas, venuſtatem muliebrem ducere debemus, dignitatem virilem. *Quintil. l. 3. c. 7.* Pulchritudo verborum.

Pulegium, ii, n. *puleggio*, βλήχων, & γλήχων, herba hortenſis odorifera, e *pulex*. *Plin. l. 20. c. 14.* Flos pulegii recentis incenſus pulices necat odore. *Col. l. 8. c. 5.* Pulegii ſurculis ſuffumigentur: ea res videtur prohibere pituitam. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſuavitate ſermonis. *Cic. l. 16. Fam. ep. 23.* Ad cujus rutam pulegio mihi tui ſermonis utendum eſt.

Puleiātum, i, n. vinum puleio conditum. *Lamprid. in Heliog. c. 19.*

Puleium, ii, n. idem ac pulegium. *Cic. de Div. 2. c. 14.* Et puleium aridum florescere ipſo brumali die.

Pulex, icis, m. *pulice*, פרעש, Ger. *ein floche*, Gal. *puce*, Hiſp. *pulga*, ψύλλα, genus vermis, qui non ſolum dicitur de inſecto homines infeſtante, ſed etiam de verme, qui oleribus, & præcipue braſſicæ infeſtus eſt. *Colum. l. 10. v. 321.* Exurat ſata ne reſoluti pulveris æſtas, Parvulus aut pulex irrepens dente laceſſat Ocyma. *Martial. l. 14. ep. 83.* Defendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

Pulicōſus, a, um, ψυλλώδης, pulicibus plenus. *Colum. l. 7. c. 13.* Pulicoſæ cani remedia ſunt.

Pullārius, ii, m. qui a paſtu pullorum gallinaceorum captat auſpicia. *Cic. l. 10. Fam. ep. 12.* Pullariorum admonitu, non ſatis diligenter eum auſpiciis operam dediſſe. *Id. 2. Div. c. 34.* Attulit in cavea pullos is, qui ex eo nominatur pullarius.

Pullārius, a, um, adject. ad pullos equorum pertinens, ut pullaria collectio. *Veget. l. 2. c. 15.* ¶ Item ad pullum, qui puerum notat. Hinc pullaria felis dicitur ab *Auſonio epigr. 70.* quæ inſtar felis ſorices venantis, pueros captat, & corrumpit. ¶ Pullariam dixit *Plaut. apud Feſt.* manum dextram, qua de re vide *Turneb. l. 3. c. 5. Adverſ.*

Pullaſtra, æ, f. *pollaſtre*, gallina adoleſcens. Suapte natura adiectivum eſt. Nam ſubintelligitur gallina. *Var. l. 3. de R. R. c. 9.* Et ea, quæ ſubjicias potius vetulas, quam pullaſtras.

Pullātio, onis, f. νεοττεία, fœtum pullorum gallinaceorum. *Colum. l. 8. c. 5.* Pleri que tamen etiam ab æſtivo ſolſtitio non putant bonam pullationem.

Pullātus, a, um, *veſtito di nero*, μελανείμων, atratus, pulla veſte indutus, lugubrem habitum ferens ex parentum morte, vel alia quavis ratione. *Juven. ſat. 3. v. 213.* Horrida mater, pullati proceres. *Sidon. l. 3. ep. 7.* de iis, qui omnia præpoſtere agunt. Albati ad exſequias, pullati ad nuptias. ¶ Pullati etiam dicebantur infimæ plebis homines, quod ſine togati, ſive tantum tunicati eſſent, non paupertate ſolum, ſed ipſo ſuæ ſortis uſu impedirentur, ne album colorem uſurparent. *Plin. l. 7. ep. 17.* Illos quoque ſordidos pullatoſque reveremur. *Quintil. l. 6. c. 4.* Imperitia, ac pullatæ turbæ relinquunt. *Id. l. 2. c. 13.* Mimum ad pullatum circulum facit. V. Pullus.

Pulleiaceus, a, um, idem ac pullus. Hoc vocabulo utebatur Cæſar Auguſtus, ut in ejus vita ſcribit *Tranquillus c. 87.* Nempe, ut recte *Caſaubonus* monet, ad aliorum colorum exemplum, quadam ingenii laſcivia, id verbum formabat. Sic enim dicimus *violaceus*, *hederaceus*, *herbaceus*, &c.

Pullaſco. V. Pulluláſco.

Pullicēnus, m. 2. *pollicino*, *polcino*, qui ex gallinæ ovo naſcitus, pullus gallinaceus, dimin. a *pullus*. *Lamprid. de Alexan. Sever. c. 41.* Qui eos ex ovis, & pullicenis, & pipionibus alerent. h. e. ex pecunia, quæ iis venditis colligebatur. V. integrum *Lamprid. locum*.

Pullīgo, inis, f. idem ac pullus color. *Plin. l. 8. c. 48.* Fuſcas lanas Tarentum habet, & ſua ſuæ pulliginis.

Pullīnus, a, um, πωλικὸς, quod eſt pulli, ut Pullini dentes, quos primum equi jaciunt. *Plin. l. 8. c. 44.* Priuſquam dentes, quos pullinos appellant, jaciat.

Pullīprēmo, onis, m. pedico, puerorum corruptor. *Auſon. epigr. 70.* ¶ *Lucilius apud Voſſ. in Etymol.* verbo *Pullus*, videtur uſurpaſſe pulliprema eodem ſenſu.

Pullĭties, ei, f. pullatio, fœtura ovium. *Colum. l. 8. c. 9. de turturibus:* Circa meſſem, tum jam confirmata eſt pullities. *Id. l. 9. c. 11. de apibus:* Cum primo vere in eo caſe nata eſt pullities.

Pullo, as, n. 1. idem ac pullulo, germino. *Calpurn. ecl. 5.* Tunc etenim toto vernante gramine ſilvæ Pullant, & æſtivas reparabilis inchoat umbras.

Pullulāſco, is, n. 3. *germogliare*, βλαστάνω, pullulans fio, germino, germen emitto. *Colum. l. 4. c. 21.* Ex novello palmite vitis pullulaſcit. Eſt qui legat *pulleſcere* eodem ſenſu. *Prudent. in Romano, v. 882.* Utrum renatis pullulaſcat artubus.

Pullŭlo, as, avi, atum, n. 1. *pullulare*, *germogliare*, צמח, Germ. *auſſproſſen*, *proſſen*, Gal. *pulluler*, Hiſp. *echar renuevos*, ἀναφύω, βλαστάνω, pullos emitto, id eſt ſtolones, ſive germina, fœtifico. Proprie enim de arboribus dicitur, cum a radicibus novæ plantæ ſurgunt. *Virg. 2. Georg.* Pullulat ab radice aliis denſiſſima ſylva. ¶ Tranſlate *Virg. 4. Georg.* Tam ſævæ facies, tot pullulat atra colubris. *Nep. in Caton. c. 2.* Pullulare incipiebat luxuria.

Pullŭlus, m. 2. *germoglio*, βλαστὸς, παραφυάς, ſtolo, ut quibuſdam placet, ſeu germen, quod ex arboris radice naſcitur, dimin. a *pullus*. *Plin. l. 17. c. 10.* Nullis vero tales pulluli proveniunt. ¶ Item parvus pullus, animal. *Apul. l. 8. Met.* Tam bellum ſcilicet pullulum. h. e. aſinum.

Pullŭlus, a, um, adject. diminut. a pullus, a, um, aliquantum ater, ſubfuſcus. *Colum. l. 2. c. 2.* Si ſit pullula terra.

Pullus, i, m. *polledro*, סיח, Germ. *das jung eines jeden thiers*, Gall. *poulain*, *pouſſin*. Hiſ. *polla*, *pollino*, πῶλος, Proprie equuleus, ſive equulus, id eſt fœtus equin, a græco nomine allato. *Virg. 3. Georg.* Continuo pecoris generoſi pullus in arvis Altius ingreditur. ¶ Transfertur etiam ad aſinos, elephantos, aliaque animalia. *Plin. l. 8. c. 44. de onagris.* Pullis eorum ceu præſtanti ſapore Africa gloriatur, quos laliſiones appellant. ¶ Latini avibus quoque hoc nomen accommodarunt. *Juven. ſat. 13. v. 142.* Quia tu gallinæ filius albæ, Nos viles pulli, nati infelicibus ovis. *Plin l. 10. c. 33.* Pulli hirundinum. *Liv. l. 32. c. 1.* Pullus gallinaceus. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 2.* tranſlate rapacem hominem pullum milvinum vocat. ¶ Item animalibus minutioribus. *Hor. l. 2. ſat. 3. v. 314.* Ranæ pullis. *Colum. l. 2. c. 3.* Apum pullos. ¶ Arboribus quoque traductum eſt, quarum germina, ac ſtolones pulli dicuntur, *Cat. R. R. c. 52.* Abs terra pulli qui naſcentur, eos in terram deprimito. ¶ Denique etiam hominibus tribuitur. Puerum enim, quem quis amabat, pullum vocabat, teſte *Feſto*. Hinc Q. Fabius, cui Eburno cognomen fuit propter candorem, pullus Jovis appellatus eſt, quod ejus natis icta eſſet fulmine. ¶ Itaque pullus vox eſt blandientis. *Hor. l. 1. ſat. 3. v. 44.* Strabonem Appellat pætum pater; & pullum, male parvus Si cui filius eſt. *Sueton. in Calig. c. 13.* Lætiſſimum obviorum agmine inceſſit, ſuper fauſta nomina ſidus, & pullum, & alumnum appellantium.

Pullus, a, um, *foſco*, *di color di terra*, שחור, Ger. *ſchwartzfarb*, Gal. *noir*, Hiſp. *negro*, φαιός, fuſcus, ater, in nigrum vergens, cujuſmodi eſt color terræ, qui & Hiſpanus, & Bæticus dicitur. Eſt autem *pullus*, quaſi purus, quia color pullus nativus eſt: quæ vox ita gignitur, quemadmodum *ullus* ab unus. *Plin. l. 17. c. 4.* Pulla terra. *Hor. l. 1. ſat. 8.* Agna pulla. *Id. Epod. 16.* Pulla ficus. *Id. l. 1. od. 25.* Pulla myrtus. ¶ Toga pulla dicebatur, quæ nativo erat lanæ colore, & nulla arte dealbata, qualis in privato luctu adhiberi ſolebat: nam in publico veſtem mutabant. In ipſo tamen funeris epulo togam pullam ponebant dignitatis cauſa. *Cic. in Vatin. c. 13.* Quis unquam in luctu domeſtico, quis in funere familiari cœnavit cum toga pulla? ¶ Pulla veſtis erat hominum infimæ ſortis. *Calpurn. ecl. 7.* Venimus ad ſedes, ubi pulla ſordida veſte Inter femineas ſpectabat turba cathedras. ¶ Tranſlate *Idem ibid.* Pulla paupertas. Hinc *Cicero* rite reprehendit Verrem Prætorem, *Ver. 6. c. 24.* quod viliſſimæ plebis more in officina totum diem ſederet cum tunica pulla. V. Pullatus.

Pulmentāris, & re, o. 3. ὀψώδης, quod ſpectat ad pulmentum. *Plin. l. 18. c. 11.* Prævalens pulmentari cibo.

Pulmentārium, ii, n. προσφάγιον, cibus in modum pultis factus. *Col. l. 11. c. 3.* Satureia viridis equis eſt jucunda, nec aride inutilis ad pulmentaria condienda. ¶ Per Synecdochen dicitur de quocunque cibo. Cauſa eſt, quia primus in Latio cibus puls fuit, non panis, teſte *Plin. l. 18. c. 8. Horat. lib. 2. ſat. 2.* Tu pulmentaria quære Sudando.

Pulmentum, i, n. idem ac puls, vel aliud cibarium ad modum pultis factum. *Plaut. Aul. 2. 4. 37.* Pulmentum pridem ei eripuit milvius. *Hor. l. 1. ep. 18. v. 48.* Cœnes ut pariter pulmenta laboribus empta. *Id. l. 2. ſat. 2. v. 33.* Laudas inſane trilibrem Mullum, in ſingula quem minuas pulmenta neceſſe eſt.

Pulmo, onis, m. *polmone*, Ger. *die lungen*, Gal. *le poulmon*, Hiſp. *el pulmon*, πνεύμων, viſcus ſpongioſum, corporis totius fecundum cor nobiliſſimum, ad ungulæ bubulæ ſimilitudinem diſſectum, follis modo ſpiritum attrahens, eundemque reddens, caloremque nativum leniter refrigerans. Uſurpatur eleganter non ſolum in ſingulari num. ſed etiam in plurali. *Cic. 2. de nat. Deor.* In pulmonibus autem ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongiis mollitudo, ad hauriendum ſpiritum aptiſſima, qui tum ſe contrahunt adſpirante, tum ſpiritu dilatant. *Id. 2. Tuſc.* Lateri inhærens morſu lacerat viſcera, urensque graviter pulmonum haurit ſpiritus. *Perſ. ſat. 1.* Grande aliquid, quod pulmo animæ prælargus anhelet. ¶ Ex pulmone naſcitur tabes, quam Græci *phthiſin* vocant. Tunc enim pulmo tabeſcit, atque adeo totum corpus. *Ovid. l. 1. de Pont. el. 3. v. 10.* Cernis, ut e molli ſanguis pulmone remiſſus Ad Stygias certo limite ducat aquas? ¶ Pulmo item, genus piſcis, ſenſu carens, *polmone marino*. *Plin. l. 18. c. 35.* Pulmones marini in pelago plurium dierum hyemem portendunt.

Pulmonāceus, a, um, adject. ut pulmonacea radix, quæ pulmonis ſpeciem refert. *Veget. l. 5. c. 12.*

Pulmonārius, a, um, περιπνευμονικός, pulmonis inflammatione laborans, quam & febris acuta, & difficultas anhelitus ſolent comitari. *Colum. l. 7. c. 5.* Quem, pulmonariam ſimiliter ut ſuem, curari oportet.

Pulmoneus, a, um, quod pulmones imitatur. Pulmonea poma appellantur ſtolide tumentia, a tumore pulmonum. *Plin. l. 15. c. 14.* Stolide tument pulmonea. ¶ Pedes pulmonei, qui tumidi ſunt. *Plaut. Epid. 5. 1. 21.* Pulmoneum comitium vomere. *Id. Rud. 2. 6. 27.*

Pulmuncŭlus, i, m. dimin. parvus pulmo. *Solin. c. 62.* (al. 49.)

Pulpa, æ, f. *polpa*, Ger. *die mauſſ*, Gall. *poulpe*, Hiſp. *pulpa*, pars carnoſa in corpore animalis, a *palpo*, ſive *palpito*, quia caro ſine oſſibus mollis eſt, ac tremula. *Martial. lib. 3. epigr. 77.* Et pulpam dubio de petaſone voras. ¶ Tranſlate *Perſ. ſat. 2. v. 63.* Quid juvat hoc, templis noſtros immittere mores, Et bona Dîs ex hac ſcelerata ducere pulpa? h. e. ex corpore, & carne noſtra vitiata libidinibus, & cupiditatibus. ¶ Etiam ad arbores transfertur. *Plin. l. 16. c. 38.* In quarundam arborum carnibus pulpæ, venæque ſunt. Diſcrimen earum facile: Venæ latiores, candidioreſque, pulpæ fiſtulis inſunt. *Et infra.* Quibuſdam pulpa ſine venis mero ſtamine, & tenui conſtat. Hæc maxime fiſſilia. Alia frangi faciliora, quam findi, quibus pulpa non eſt, ut oleæ, vites.

Pulpāmen, inis, n. pulpamentum, pulpa. *Epitome Liv. l. 48.* Maſiniſſa ſine pulpamine mandere, & guſtare panem tantummodo ſolitus.

Pulpamentum, i, n. pulpa, pars carnoſa animalis, qualis eſt v. g. in leporis parte poſteriore. Hinc illud proverbium apud *Terent. Eun. 3. 1. 36.* Lepus tute es, & pulpamentum quæris. V. Lepus. ¶ Sumitur & pro quovis cibo delicatiore. *Plaut. Curc. 2. 1. 90.* Vultis ne olivas, aut pulpamentum, aut capparim? Adde *Stich. 5. 4. 31.* ubi aliquid obſceni latere videtur.

Pulpito, as, a. 1. aſſeribus, aut tabulis in modum pulpiti ædifico, fulcio. *Sidon. l. 8. ep. 12.* Hic pandi craſſatum ventres abiegnarum trabium textu pulpitabuntur.

Pulpĭtum, i, n. *pulpito*, Ger. *predigſtuel*, Gal. *pulpitre*, Hiſp. *pulpito*, βῆμα, ſuggeſtus, locus editus, unde ſermo habetur ad populum, vel unde ſpectatur in vias, &c. *Sueton. de clar. Gramm. c. 4.* Poſt meridiem remoto pulpito declamare ſolitum. ¶ Item locus editus ante ſcenam, in quo mimi, & hiſtriones agunt, ὀκρίβας. *Juven. ſat. 3.* Tandemque redit ad pulpita notum Exodium. *Plin. l. 4. ep. 25.* Ludibria ſcena, & pulpito digna.

Pulpo, as, n. 1. vox exprimens cantum vulturis, carnem, & cadaver veluti poſcentis. *Auct. carm. de Philom. v. 27.* Dum clangunt aquilæ, vultur pulpare probatur.

Pulpōſus, a, um, adject. *polpoſo*, pulpa abundans, carnoſus. *Apul. l. 7. Metam.* Terga pulpoſis torulis obeſa.

Puls, tis, f. πόλτος, cibi genus ex leguminibus in aqua coctis. A quibuſdam definitus cibus ex aqua, & farina conſtans, additis interdum ovis, melle, caſeo. Verum hoc pacto videtur confundi cum placenta. Itaque prima deſcriptio verior eſt. neque enim credibile eſt, priſcos illos homines tot condimenta in quotidianis cibis adhibuiſſe. Narrat autem *Plin. l. 18. c. 8.* pulte, non pane, vixiſſe longo tempore Romanos. *Juven. ſat. 11. v. 58.* pultes Coram aliis dictem puero, ſed in aure placentas. *Id. ſat. 14. v. 170. de victu priſcor. Rom.* A ſcrobe, vel ſulco redeuntibus altera cœna Amplior, & grandes fumabant pultibus ollæ. Adde *Perſ. ſat. 6. v. 40.* ¶ Hoc cibi genere pullos etiam nutriebant, ex quibus auſpicia eſſent capturi; quibus ſi inter edendum ore aliquid excidiſſet, tripudium eſſe dicebatur, omenque fauſtum. *Cic. 2. Div.* Nunc vero inclusa in cavea, & fame enecta ſi in offam pultis invadit, hoc ut auſpicium, &c. Adde *Feſtum*.

Pulſa-

Pulſabŭlum, i, n. inſtrumentum, quo fides pulſantur. *Apul. l. 2. Florid.* Dextera pulſabulum citharæ admovet, ceu pareta pertutere.

Pulſatio, onis, f. *battimento*, κροῦσις, actus pulſandi. *Liv. l. 31. c. 30.* Et maiore cum ſonitu, quam vulnere ullo pulſatio ſcutorum peruniper ſuccedentes Romanos tenuit. Adde *Cic. pro Cul. c. 10.*

Pulſātor, oris, m. κρουστής, qui pulſat. *Flac. 2. Argon. ad fin.* Citharæ pulſator Apollo.

Pulſatus, a, um, *battuto*, κρουσθείς. *Plin. l. 11. c. 9.* Eadem mari advenientes fluctibus pulſatæ, reſiſtunt immobiles. *Virg. 3. Æn. v. 555.* Pulſata ſaxa. *Id. 6. Æn.* Hic quibus inviſi fratres, dum vita manebat, Pulſatuſve parens.

Pulſo, as, avi, atum, a. 1. *battere*, *percuotere*, הכה, Germ. *heftig ſchlagen*, *treiben*, Gal. *pouſſer*, *frapper*, Hiſp. *herir*, *golpear*, κρούω, τύπτω, ſæpe percutio, verbero, freq. a *pello*. *Terent. Andr.* Sed quis hoc oſtium pulſavit? *Cic. 1. de nat. Deor.* Cum ſine intermiſſione pulſetur. *Id. 7. Ver.* Sex lictores circumſiſtunt valentiſſimi, & ad pulſandos, verberandoſque homines exercitatiſſimi. ¶ Speciatim dicitur de fidibus, vel aliis inſtrumentis muſicis, pro chordas digitis, vel plectro attrectare, ut ſonum reddant. *Virg. 5. Æn.* Jam Pectine pulſat eburno. ¶ Tranſlate ſumitur pro perturbare, vexare. *Plaut. Epid. 4. 1. 3.* Qui in unum multa confluunt, quæ meum pectus pulſant. *Virg. 12. Æn.* Pulſatos referens infecto fœdere Divos. h. e. violatos. *Claudian. de B. Gildon. v. 129.* Quiſquis vel locuples, vel pulchra conjuge notus, Crimine pulſatur falſo.

Pulſuōſus, a, um, adject. pulſibus plenus, ut pulſuoſus dolor. *Cœl. Aurel. Tard. l. 3. c. 10.*

Pulſus, us, m. *battimento*, κροῦσις, actus pellendi, ictus, impulſio. *Cic. 1. Tuſc. c. 23.* Inanimum eſt omne, quod pulſu agitatur externo. *Sil. l. 14. v. 488.* ſeniductor Rætteius ibat Pulſibus, & valido ſuperabat remige ventos. ¶ A Medicis item pulſus vocatus, motus arteriarum ex ſpiritus reciprocatione, & vi ſyſtole, diaſtoleque cordis proficiſcens, *polſo*, σφυγμός. *Plin. l. 11. c. 37.* Arteriarum pulſus in cacumine maxime membrorum evidens, index fere morborum. *Id. l. 2. c. 97.* Pulſus venarum.

Pulſus, a, um, partic. *battuto*. *Propert. l. 3. el. 13.* Arte pulſa fides. ¶ Item expulſus, impulſus. *Virg. 1. Æn. v. 382.* Pulſus corde dolor. *Vellej. l. 2. c. 52.* Pulſus acie a Sylla.

Pultārius, ii, m. χυτρίδιον, vas, in quo puls decoquitur. *Celſ. l. 2. c. 11.* Gallicula quoque, aut pultarius oris compreſſioris ei rei commode aptatur. *Plin. l. 7. c. 53.* Calidam potionem in pultario popoſcit.

Pultātio, onis, f. idem ac pulſatio. *Plaut. Truc. 2. 2. 3.* Quid tibi ad haſce acceſſio eſt ædes, aut pultatio?

Pultĭcŭla, æ, f. πολτάριον, dim. a *puls*. *Colum. l. 8. c. 11.* Nec minus quolibet frumento cocta pulticula. Adde *Plin. l. 18. c. 8.*

Pultĭfĭcus, a, um, adject. ut pultificum &c. hoc eſt ex quo fit puls. *Auſon. in Technopæg. c. de cibis.*

Pultĭphăgŏnĭdes, m. 1. idem ac pultiphagus. *Plaut. in prol. Pæn. v. 53.* Carthaginienſis vocatus hæc comœdia, Latine Plautus, Patruus pultiphagonides.

Pultĭphăgus, a, um, qui pulte veſcitur, vox hybrida, a Latino *puls*, & Græco φαγεῖν, veſci. *Plaut. Moſt. 3. 2. 143.* Pultiphagus opifex. ¶ Legitur & *pultiſagus*.

Pulto, as, a. 1. idem ac pulſo. *Ter. Adel. 4. 4. 24.* Ubi pultare haſce occipio fores. *Plaut. Mil. 2. 2. 47.* Pultare pectus digitis.

Pulver, ris, idem ac pulvis. *Apul. de herb. c. 35.* Herbæ pulver vino exhibitus. Adde *Theodor. Priſcian. l. 2. c. 30.*

Pulverātĭca, æ, f. & Pulveraticum, i, n. quod agrimenſoribus pro labore, ac pulvere ſolvebatur, a *pulvere*. Uſi *Theodoſius*, & *Valentinianus in conſtitution. apud Jul. Frontinum de limit. agror.* & *Leg. 16. Cod. Theodoſ. de Tironibus*.

Pulvĕrātio, onis, f. foſſio vineæ, quæ fiebat ſereno cœlo in ſicca tellure ad excitandum pulverem, quo uvas facilius a Sole coqui putabant. *Virg. 2. Georg.* Sollicitanda tamen tellus, pulviſque movendus. Ubi *Servius*, Hoc genus culturæ pulverationem vocant proprie, quo imminutæ glebæ ad vites applicantur. *Col. l. 11. c. 2.* Sed frigidioribus regionibus pulverationem faciunt, quam vocant ruſtici occationem, cum omnis gleba in vineis reſtringitus, & reſolvitur in pulverem.

Pulvĕrĕus, a, um, κονιώδης, quod eſt ex pulvere, ut Nubes pulverea, ideſt ex pulvere moto excitata. *Virg. 8. Æn.* Oculiſve ſequuntur Pulveream nubem. ¶ Nonnunquam idem eſt ac pulverulentus, ideſt pulvere plenus. *Ovid. 7. Met. v. 113.* Pulvereum ſolum. ¶ Æquor pulvereum, circus, ubi pugnatur. *Stat. 11. Theb.* Janique in pulvereum, Fratris hortantibus, æquor Proſiliunt.

Pulvĕro, as, a. 1. *polverizzare*, *ridurre in polvere*, Ger. *zu pulver ſtoſſen*, Gall. *poudrer*, *pulveriſer*. Hiſp. *empolvorar*, *polvorear*, κονίζω, in pulverem redigo. glebas comminuo, & in pulverem reſolvo. *Col. l. 11. c. 2.* Priuſquam vineæ pulverentur. V. Pulveratio. ¶ Sumitur etiam pro pulverem excitare, pulvere conſpergere. *Plin. l. 17. c. 9.* Puheſcenteſque uvas pulverent. *Calphurn. ecl. 10.* Fragiles nimius Sol pulverat herbas. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, pro pulvere plexum eſſe, ſeu pulvere lædari. *Plaut. apud Gel. l. 18. c. 12.* Ex, Dave, age, ſparge: mundum eſſe hoc veſtibulum volo: Venus venture eſt noſtra, nolo hoc pulveret. Sed facile etiam ſubaudiri poteſt *illam* quo modo æſtivum veit.

Pulvĕrŭlentus, a, um, κονιορτώδης, pulvere plenus. *Cic. Att. l. 5. ep. 14.* Nunc iter conficiebamus æſtuoſa, & pulverulenta via. *Quintil. l. 5. c. 10.* Iter pulverulentum. *Ovid. 1. Amor. eleg. 15.* Præmia militiæ pulverulenta ſequi. h. e. plena laboris, & pulveris.

Pulvillus, i, m. *piumaccinola*, dimin. a *pulvinus*, ut Serici pulvilli, ſerico panno obducti. *Horat. epod. od. 8.* Quid, quod libelli Stoici inter ſericos Jacere pulvillos amant?

Pulvīnar, aris, n. *guanciale*, *piumaccio*, כסת, Ger. *hauptkuſſen*, Gal. *oreiller*, Hiſp. *almohada*, προσκεφάλαιον, id, quo dormientium capita ſuffulciuntur. *Perottus* cenſet pulvinar dici quaſi pluminar, a *plumis*, quibus farcitur. Utebantur autem pulvinaribus potiſſimum lautiſſimi quique, præſertim in lecto conjugali. *Ovid. l. 2. de Pon. eleg. 5.* Incolumis conjux ſua pulvinaria ſervat. ¶ Differunt *pulvinar*, & *pulvinus*, quia *pulvinar* eſt, quod dormituri capiti ſupponimus, *pulvinus*, quo in ſedendo utimur. Sed tamen pulvinar interdum pro pulvino reperitur. *Ovid. l. 1. de Ar.* Fuit utile multis Pulvinar facili compoſuiſſe manu. Loquitur de iis officiis, quæ in circo ſpectantibus mulieribus ab amatoribus præſtari conſueverunt. ¶ Pulvinaria etiam dicebantur lectuli molli tomento facti, qui Diis in templis ſternebantur, decreta ſupplicatione, iiſque ſimulacra imponebantur V. Lectiſternium. *Cic. pro Dom.* Aram, & ædiculam, & pulvinar ſub ſaxo ſacro dedicavit. *Liv. l. 22. c. 10.* Curetum lectiſternium, & per triduum habitum, Decemviris ſacrorum curantibus, & pulvinaria in conſpectu fuere Jovi, & Junoni, alterum Neptuno, & Minervæ, tertium Marti, & Veneri, quartum Apollini, & Dianæ, quintum Vulcano, & Veſtæ, ſextum Mercurio, & Cereri. *Cicer. 3. Catil.* Quoniam ad omnia pulvinaria ſupplicatio decreta eſt.

Pulvīnāris, re, adject. ut pulvinaris pica, quæ in pulvinis arenæ ſedet. *Petron. in fragment. Tragur.*

Pulvīnārium, ii, n. idem ac pulvinar. *Liv. l. 25. c. 62.* Et corvum in ædem Junonis devolaſſe, atque in ipſo pulvinari conſediſſe. ¶ Ponitur etiam pro pulvino arenario, ideſt eminentia durioris arenæ, quæ fluctibus venientibus, & in ſalum redeuntibus in modum ſaxi denſatur. *Plaut. Caſ. 3. 2. 27.* Subducam navem ruſum in pulvinarium.

Pulvīnātus, a, um, προσκεφαλαιώδης, quod eſt ad ſimilitudinem pulvilli convexum, vel molle. *Plin. l. 17. c. 12.* Clivoſa loca altiores poſcunt ſcrobes, prætereа pulvinetis a dextеritate labris. *Id. l. 15. c. 25.* Gemino pro teсtis operimento, pulvinati primum calycis, mox lignei putaminis. ¶ Pulvinatæ columnæ dicuntur, quæ pulvinum habent, ideſt partem illam inter abacum, & echinum, unde voluta propendet. *Vitruv. l. 1. c. 4. & l. 3. c. ult.*

Pulvīnŭlus, i, dim. a *pulvinus*. *Col. de arbor. c. 10.* Ab inſitiori autem pulvinuli altiores excitentur.

Pulvīnus, i, m. *cuſſino*, כסת, Germ. *kuſſen*, Gall. *couſſin*, Hiſp. *almohada de eſtrado*, ὑπηρέσιον, lectulus exiguus, lana, vel tomento, vel pluma, aut alio genere hujuſmodi plenus, quo utimur in ſedendo. *Cic. 1. de Orat. c. 7.* Tum Craſſum. Imo vero commodius etiam, pulvinoſque popoſciſſe, & omnes in iis ſedibus, quæ erant ſub platano, conſediſſe dicebat. *Id. 7. Ver.* Nam lectica octophoro ferebatur, in qua pulvinus erat perlucidus, Melitenſi roſa fartus. ¶ A pulvini domeſtici ſimilitudine pulvinus ab agricolis vocatur porca, ſive areola, ſive ſulcorum eminentia, terræ, inquam, eminens, & protuberans inter duos ſulcos. *Col. l. 5. c. 10.* Omnium generum ſemen circa Calendas Martias in hortis per pulvinos arearum diſponere convenit. ¶ A nautis quoque ita vocatus eminentia durioris arenæ, quæ fluctibus venientibus, & in ſalum redeuntibus denſatus, vulgo *Banchi*. *Serv. ad 10. Æn. v. 303.* ¶ Hinc ita appellatus quælibet ſtructura in aqua, ex arena, aut cæmentis. *Vitr. l. 5. c. 12.* Tunc ab ipſa terra ſine crepidine pulvinus firmiſſime ſtruatur. ¶ Ab eodem *Vitruv. l. 10. c. 15.* pulvinus dicitur baſis, & veluti cubile, in quo catapulta ſedet. V. *Bal. in Lex. Vitruv.*

Pulvis, eris, m. & f. *polvere*, אבק, Germ. *ſtaub*, Gall. *poudre*, Hiſp. *polvo*, κόνις, terra minuta, & arida. *Propert. l. 1. el. 22.* Sit mihi perpetuo pulvis Hetruſca dolor. *Hor. l. 1. od. 1.* Sunt, quos curriculo pulverem Olympicum collegiſſe juvat. ¶ Per Synecdochen, vel Metonymiam ponitur pro loco certaminis. *Cic. 3. de Leg. c. 6.* Doctrinam ex umbraculis eruditorum otioque non modo in Solem atque pulverem, ſed in ipſum diſcrimen aciemque perduxit. ¶ Tranſlate ſumitur pro arte. Hinc in ſuo pulvere currere, eſt in ſua materia ſcribere, ſeu in ea re verſari, in qua quis plurimum valeat. *Ovid. in Faſt.* Inque ſuo noſter pulvere currat equus. ¶ Per Metalepſin capitur pro labore, negotio, difficultate. Hinc *Citra pulverem* aliquid contingere dicitur, quo quis facile, citraque negotium potitur. *Hor. l. 1. ep. 1. v. 51.* Cui ſit conditio dulcis ſine pulvere palmæ. V. *Acoma*. ¶ Poetæ interdum genitivo ſingulari *pulvis* utuntur. *Catul. in Epithal. Juliæ*: Illa pulvis Erythræi, ſideruмque micantium ſubducat numerum prius. Alii tamen leg. pulveris *Afri*, vel *Arabei*.

Pulvĭſcŭlus, i, m. *polverino*, dim. a pulvis, ut auratilis pulviſculus. *Solin. c. 25.* (*al. 15.*) ¶ Speciatim dicitur de eo pulvere, quo mulieres utuntur, vel ut cutis colorem commendent, vel ut dentibus candorem inducant. *Apul. in Apol.* Tenuem, candificum, nobilem pulviſculum. ¶ *Cum pulviſculo* dicimus, quoties omnia ſic tolluntur, ut nihil ſit reliqui, ne pulvis quidem. *Plaut. Rud. 3. 6. 7.* Converret jam hic me totum cum pulviſculo. *Id. Trucul. prol. v. 18.* Quo citius rem ab eo auferat cum pulviſculo. ¶ In neutro gen. *Hieronym. adverſ. Vigilant. c. 2.* Pulviſculum neſcio quod.

Pumex, icis, m. *pomice*, Ger. *bimſſtein*, Gal. *pierre ponce*, Hiſ. *eſponia*, *piedra pomez*, lapis cavernoſus, in mari creſcens, & aquis innatans, ad corpora lævigandа laudatiſſimus. *Plaut. Aul. 2. 4. 18.* Pumex non æque eſt aridus, atque hic eſt ſenex. *Virg. 12. Æn.* Incluſas ut cum latebroſo in pumice paſtor Veſtigavit apes. ¶ *Levis pumice*, prov. pro molli, & effeminato ponitur. *Juven. ſat. 9.* Nam res mortifera eſt inimicus Pumice lævis. ¶ *A pumice aquam poſtulare*, prov. pro truſtra ab alio petere, cujus ipſe, a quo petas, maxime ſit indigus. Nihil enim pumice lapide ſiccius. Itali dicunt eodem ſenſu, *trar rape dalla rapa ſangue*. *Plaut. Perſ. 1. 1. 42.* Nam tu aquam a pumice nunc poſtulas. ¶ Reperitur etiam gen. fœm. *Catull. carm. 1.* Cui dono lepidum novum libellum Arida modo pumice expolitum Corneli?

Pumicātus, a, um, *pulito*, *liſcio*, qui corpus pumice lævigat. *Plin. ep. 11. l. 2.* Qui titulus a vita hominis compti ſemper, & pumicati non abhorrebat.

Pumĭcĕus, a, um, quod eſt ex pumice, vel quod ad ſimilitudinem pumicis factum eſt. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 73.* Pumiceos oculos habeo, non queo lacrymam exorare. *Stat. l. 3. ſilv. 1. v. 143.* Antra pumicea.

Pumĭco, as, a. 1. *pulire*, ἐκλεαίνω, pumice polio, lævigo. *Lucil. l. 7. Sat.* Scabor, ſuhvellor, deſquamor, pumicor, ornor. *Tibul. l. 3. el. 1.* Pumicet, & canas tondeat ante comas. Alii rectius leg. *pumex &*, &c. Adde *Apul. in Apolog.*

Pumĭcōſus, a, um, *ſimile a pomice*, Ger. *lochenachtig*, Gall. *reſſemblant a pierre*, *ponce*, Hiſp. *eſponjoſo*, κισηρώδης, quod pumicis naturam, vel ſimilitudinem habet. h. e. rarum, & cavernoſum. *Plin. l. 17. c. 5. de terra.* Aridæ, fiſtuloſæ, ſcabræ, caneſcentis, exeſæ, & pumicoſæ. *Id. l. 35. c. 8.* Quartum pumicoſius, ſpongiæque putri ſimile, pene purpureum.

Pumĭlio, onis, m. *nano*, גמד, Ger. *zwergen*, Gal. *nain*, Hiſp. *enano*, ναῖος, homo parvæ, & humilis ſtaturæ, a πυγμαῖος. Nam idem eſt ac Pygmæus. *Gel. l. 19. c. 13.* Quos pumiliones dicimus, Græci νάνους appellant. *Mart. l. 14. ep. 213.* Parma tibi ſcutum pumilionis erit. ¶ Transfertur etiam ad aves, aliaque cujuſvis generis animalia humilis ſtaturæ. *Col. l. 8. c. 2.* Pumilionea aves, niſi quem humilitas earum delectat, nec propter fœcunditatem, nec propter alium reditum nimium probo. *Plin. l. 10. c. 56. de gallinis.* Eſt & pumilionum genus non ſterile in iis, &c. ¶ Dicitur & de plantis. *Plin. l. 12. c. 2. de chamæplatano*: Hoc quoque ergo in genere pumilionum infelicitas dicta erit.

Pumĭlius, a, um, idem ac pumilus, ut aliqui uſurpant. *Suet. in Aug. c. 83.* Pumilios, & diſtortos abhorrebat. Alii rectius leg. *pumilos*.

Pumĭlo, onis, m. idem ac pumilio. *Stat. 1. Sylv. 6. v. 57.* Hic audax ſubit ordo pumilonum, Quos natura brevi ſtatu peracto Nodoſum ſemel in globum ligavit.

Pumĭlus, i, m. idem ac pumilio. *Stat. 1. Sylv. 6. v. 64.* Caſuſque vagis grues rapinis Mirantur pumilos ferociores. *Suet. in Aug. c. 83.* Nam pumilos, & diſtortos, & omnes generis ejuſdem, ut ludibria naturæ, malique ominis, abhorrebat.

Pumŭla, læ, f. genus vitis, in agro Amiterníno præcipue naſcentis. *Plin. l. 14. c. 3.*

Puncta, æ, f. *colpo di punta*, ictus, qui punctim infertur; quemadmodum *cæſa* eſt ictus cæſim inflictus. *Veget. l. 1. c. 12.* V. Cæſa. ¶ Alio ſenſu *Frontin. de aquæd. urbis. 115.* Etiam ille Aquariorum tollendus eſt reditus, quem vocant punctam. Ita quidam Edit. ſed rectius alii *puncta*, hoc eſt exigua lumina, ſeu exiles moduli, per quos aqua ex aquæ ductibus erogabatur: quos *Id.* ita appellat etiam *artic. 57.* Pergit vero *a loco præter cit.* dicens Servos *a punctis* appellatos fuiſſe, qui hujuſmodi exilibus modulis præerant: qui aliquando lucri cauſa fiſtulas latentes ſub ſolo convolnerabant, & pecuniam præbentibus aquam præbebant: quo efficiebatur, ut exiguus aquæ modus ad uſus publicos perveniret.

Punctārĭŏla, æ, f. levis pugna. *Feſt.* Punctariolas, leves pugnas appellat Cato in ea, quam dixit de re Hiſtoriæ militari.

Punctātim, adv. per puncta, conciſe, breviter, ut punctatim ſub mentis oculos redigere. *Claud. Mamert. de ſtatu anim. l. 3. c. 14.*

Punctillum, li, n. *puntolino*, punctulum. *Solin. c. 15.* (*al. 25.*) *ad fin. de cyaneo lapide*: Mares punctillis ad gratiam interlucentibus auratilis pulviſculus variat.

Punctim, adv. *di punta*, *di ſtoccata*, Germ. *mit ſtechen*, Gall. *de pointe*, Hiſp. *á eſtocadas*, ἐκ τοῦ νύγματος, per punctiones, inſertioneſque gladii, ſive pungendo, ut *cæſim*, cædendo. *Liv. l. 22. c. 46.* Hiſpano punctim magis, quam cæſim, aſſueto petere hoſtem.

Punctio, onis, *puntura*, νύξις, actus pungendi. *Plin. l. 25. c. 23.* Bibitur & contra ſerpentes, & ante ſectiones, punctioneſque, ne ſentiantur.

Punctiuncŭla, æ, dim. a *punctio*. *Sen. l. 3. de Ira.* Magis ignoſce ei, qui vulnus inimici, quam qui punctiunculam contempſerit. Adde *ep. 52.*

Punctŭlum, i, n. punctiuncula. *Apul. l. 6. A. A.* Pſychen innoxio punctulo ſum ſagittæ ſuſcitat.

Punctum, i, n. *punto*, נקודה, Ger. *puncte*, Gal. *point*, Hiſp. *punto*, στιγμή, ἀμερές, eſt ſignum in magnitudine individuum, vel, quod idem eſt, minima, individuaque lineæ pars, nullam neque longitudinem habens, neque latitudinem, neque profunditatem. *Cicer. 2. Acad.* Punctum eſſe, quod magnitudinem nullam habeat. *Id. in Somn.* Quo quaſi punctum ejus attingimus. *Manil. l. 4. ad fin.* Sic adamas, punctum lapidis, pretioſior auro eſt. h. e. lapidis pars valde exigua. ¶ Dicitur etiam de tempore, & ſumitur pro brevi momento. *Cic. pro Cluent.* Neque poſtea punctum eſt temporis commoratus. *Horat. l. 2. ep. 2.* punctum horæ. *Lucret. l. 2. v. 263.* patefactis tempore puncto Carceribus. ¶ Accipitur

pitur quoque pro ſuffragio, & favore, quoniam veteres ſuffragia non ſcribebant, ſed puncto notabant. *Cic. pro Mur.* Quantum hæ quæſtiones in Senatu habitæ punctorum nobis detraxerint. ideſt ſuffragiorum in Comitiis. *Id. pro Planc.* Plures te teſtes habere, quam quot in ea Tribu puncta tuleris. *Hor. in Arte v.* 343. Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci. ideſt ſuffragia omnium tulit. ¶ In ludo talorum, ſeu teſſerarum punctum ſignificat numeri unitatem. *Martial. l.* 14. *epigr.* 17. Hic mihi bisſeno numeratur teſſera puncto, h. e. teſſera quæ habet duodecim puncta duodecim numeros ſignificantia. *Suet. in Ner. c.* 30. *de Neronis profuſione.* Quadringenis in punctum HS. aleam luſit. h. e. in ſingula talorum puncta: vel etiam lurtaſſe in ſingulos talorum jactus. ¶ Reperitur etiam pro punctione. *Plin. l.* 8. *c.* 50. Oculos ſuffuſos capra junci puncto ſanguine exonerat, caper rubi. ¶ *De punctis* in aquæductibus, & de ſervo *a punctis* V. Puncta, æ.

Punctūra, æ, idem ac punctio. *Firmic. l.* 8. *c.* 11. Viri puncturæ teli morientur.

Punctus, i, m. idem ac punctum. *Plin. l.* 2. *c.* 38. Non aliud eſt terra univerſa, quam mundi punctus.

Punctus, us, m. idem ac punctio. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Muſtelæ etiam, oculis punctu erutis, ajunt viſum reverti.

Punctus, a, um, *punto*, στιχθεὶς, partic. a pungor. *Cic. pro Mil. c.* 24. Vulnus acu punctum. ¶ *Lucret. l.* 4. *v.* 214. Jamne vides igitur, quam puncto tempore imago Ætheris ex oris ad terrarum accidat oras? hoc eſt quam brevi tempore. *Id. l.* 2. *v.* 263. patefactis tempore puncto carceribus.

Pungens, entis, o. partic. a pungo. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Pungentia folia pino.

Pungo, is, pupugi, punctum, a. 3. *pungere*, דקר, Ger. *ſtupffen*, Gal. *poindre*, Hiſp. *punçar*, νύττω, cuſpide, vel aculeo ictum inferre, ab antiquo *pugo*, quod a πήγω, *figo*. *Cic. pro Sext. c.* 10. Gladius, qui per ſe pungere non poteſt. ¶ Translate ſumitur pro cruciare, ægritudine afficere, lædere, &c. *Cic. pro R. Am. c.* 2. Hunc ſibi ex animo ſcrupulum, qui ſe dies, noctesque ſtimulat, ac pungit, ut evellatis, poſtulat. *Id. l.* 7. *Fam. ep.* 15. Pungit me rurſus, quod ſcribis, eſſe te iſtic libenter. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 34. Si ignominia pupugit, ſiquid tenebrarum offudit exilium. ¶ *Pepugi* pro pupugi dixere veteres, teſte *Gell. l.* 7. *c.* 9. ¶ *Punxi*, pro pupugi affert *Diomed. Grammat. l.* 1. ſed ſine exemplis.

Puniceans, antis, o. idem ac Puniceus. *Apul. l.* 3. *Metam. ſub init.* Commodum puniceantibus phaleris Auroræ roſeum quatiens lacertum, cœlum inequitabat.

Punicānus, a, um, quod eſt Pœnorum, vel quod ex regione Punica affertur, ut Punicani lecti, ideſt qualibus uti Pœni, ſeu Carthaginienſes ſolebant. *Cic. pro Mur. c.* 36. Stravit pelliculis hœdinis lectos Punicanos.

Punice, adv. Pœnorum more, vel lingua. *Apul. in Apol.* Loquitur nunquam niſi Punice. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 21. Punice pergam loqui.

Puniceus, a, um, adject. *Cartagineſe*, idem quod Punicus. *Ovid. in Ibin, v.* 381. *de M. Regulo:* Vel quæ, qui redimi Romano turpe putavit, A duce Puniceo pertulit, ipſe feras. ¶ Puniceus color eſt color flammeus, ſeu rubeus, & rutilans, qualis eſt ſanguinis, & violarum flammantium, *roſſo riſplendente*, *roſſo carico*. *Virg.* 12. *Æn. v.* 76. Puniceis invecta rotis Aurora rubebit. *Ovid.* 13. *Met.* Puniceus cruor. *Plaut. Rud.* 4. 3. 61. Tu niſi caves, fiet tibi puniceum corium, poſtea atrum denuo. h. e. primo tibi tergum flagris rubebit, deinde atrum fiet. V. *Phœniceus*.

Punicum, i, n. *Feſt.* Punicum quod appellatur, genus libi, translatum a Pœnis.

Punicus, a, um, λιβυκὸς, Libycus, Carthaginienſis, a *Pœnus*, quaſi Pœnicus. *Virg.* 1. *Æn. v.* 338. Punica regna vides. ¶ *Punica fides*, proverbialiter pro fide levi, & inconſtanti ponitur. Pœnorum enim perfidia in proverbium abiit, quod ea gens peculiariter vanitatis, & perjurii notata ſit. *Liv. l.* 21. *c.* 4. Has tantas viri virtutes ingentia vitia æquabant, inhumana crudelitas, perfidia plus quam Punica, nihil veri, nihil ſancti. *Salluſt. in Jug. c.* 108. Compertum, Bocchum magis Punica fide, quam ob ea, quæ prædicabat, ſimul Romanos, & Numidam ſpe pacis detinuiſſe. ¶ *Malum Punicum*, idem ac pomum granatum, quia in Africa circa Carthaginem hujus generis mala multa, & inſignia naſcuntur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 44. Aut imitata breves Punica mala reſas. ¶ *Punicus* pro puniceo, *Horat. epod.* 9. *v.* 27. Terra marique victus hoſtis Punico Lugubre mutavit ſagum.

Punio, is, ivi, & ii, itum, a. 4. *punire*, *caſtigare*, ענש, Ger. *ſtraffen*, Gal. *punir*, *chaſtier*, Hiſp. *punir*, *chaſtigar*, κολάζω, pœna afficio, plecto, caſtigo, mulcto, ab antiquo *pœnio*. *Cic.* 1. *Off. c.* 25. Prohibenda in puniendo maxime ira eſt. *Et c.* 24. Punire ſontes. *Id. pro Dom. c.* 29. Punire ſupplicia. *Apul. l.* 5. *A. A.* Te vero tantum fuga mea punivero. ¶ Eſt etiam ulciſci, vindicare. *Id.* 1. *de Orat. c.* 51. Iracundia eſt cupiditas puniendi doloris. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 8. Meam domum ſenatus ex ærario ædificandam, a pontificibus liberandam, a magiſtratibus defendendam, a judicibus puniendam putavit.

Punior, iris, paſſ. 4. *eſſere punito*, κολάζομαι, pœnas luo, pœnas do, pœnas perſolvo, vel dependo. *Ovid.* 9. *Met. v.* 1070. Quod videt hanc lucem, quod non ego punior ipſa, conſilium, monitumque tuum eſt. h. e. quod non privor vita. ¶ Eſt etiam verbum deponens, idem ac punio. *Cic. pro Mil. c.* 13. Cujus tu inimiciſſimum multo crudelius etiam punitus es, quam erat humanitatis meæ poſtulare. *Id. Phil.* 8. *c.* 2. Ut clariſſimorum hominum crudeliſſimam puniretur necem. Adde *Quintil. l.* 9. *c.* 3.

Punitio, onis, fœm. 3. *caſtigo*, κόλασις, actus puniendi. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 1. Punitione liberari. Adde *Tertul. ad nation. l.* 1 *c.* 16. V. *Pœnitio*.

Punitor, oris, m. κολαστὴς, qui punit. *Cic. pro Mil. c.* 13. Fuit ultor injuriæ, punitor doloris ſui. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 1. *n.* 8. Stuproſæ mentis punitor.

Punitus, a, um, nom. ex particip. *punito*, *caſtigato*. *Cic.* 2. *Invent. c.* 57. Levius reum punitum, quam ſit ille promeritus.

Pupa, æ, f. *fanciulla*, κορίσκιον, ἀνθύριον, puella. *Martial. l.* 4. *ep.* 20. Dicit ſe vetulam, cum ſit Cærelia pupa, Pupam ſe dicit Gellia, cum ſit anus. ¶ Tranſlatam dixere pupas imagunculas quaſdam puellares, ex linteo inſutas, tomento infarctas, veſtibus amictas, quibus virgines in prima pueritia luſitare ſolebant, quas pubertati vicinæ tanquam virginitatis ſuæ inſigne Veneri offerebant, ut fauſte futurum matrimonium cederet. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 673. Magna pars in deſiderium puparum, & ſigillorum veniebat. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 70. Nempe hoc, quod Veneri donatæ a virgine pupæ. *Auſonius carmine Idyll.* 7. Barbara, quæ Latias vincit alumna pupas. ¶ Legitur & *puppa*.

Pupilla, æ, f. *fanciulla*, *pupilla*, κόρη, diminut. a *pupa*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. Pupam, aut pupillam appellet. Alii leg. *Pullum*, *aut puſillum*. ¶ Plerumque ſignificat filiam orbam parentibus, & ſub tutore agentem. *Cic. Verr.* 1. *c.* 50. Pupillos, & pupillas certiſſimam prædam eſſe prætoribus. *Id. Verr.* 3. Iſte infanti pupillæ fortunas patrias ademit. ¶ Præterea pupilla dicitur foramen unius ex tunicis, quæ in oculis ſunt, per quod ſpecies rerum ad viſum tranſmittuntur, *la pupilla degli occhi*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 57. Acies ipſa, qua cernimus, quæ pupilla vocatur, ita parva eſt, ut &c.

Pupillāris, & re, o. 3. ὀρφανικὸς, quod ad pupillum ſpectat. *Liv. l.* 24. *c.* 18. Pecuniæ pupillares primo, deinde viduarum cœptæ conferri.

Pupillariter, adv. *l.* 6. *Cod. tit.* 30. *leg. en.* Pupillariter aliquem ſubſtituere.

Pupillo, as, n. 1. vocem pavonis exprimens verbum. *Auctor carm. de Philom. v.* 26. Pupillat pavo, triſſat hirundo vaga.

Pupillus, i, m. *pupillo*, ὀρφανὸς, parvus puer, & ſpeciatim impubes, qui deſiit eſſe in patris poteſtate vel morte, vel emancipatione. *Pompon. l. pupillus, ff. de verb. ſignif.* *Cic.* 3. *Verr.* Is mortuus eſt, reliquit pupillum parvum filium.

Pupinia Tribus, dicta eſt ab agro Pupinio prope Tibur. Ipſe vero ager etiam Pupinia abſolute dicitur. *Cic.* 2. *Agrar. c.* 35. Agros Vaticanum, & Pupiniam cum ſuis uberibus campis conferendos non putabunt. *Colum. l.* 1. *c.* 4. Nam Pupiniæ, peſtilentis ſimul & exilis agri, cultorem fuiſſe eum, loquuntur hiſtoriæ.

Puppis, is, f. *poppa*, πρύμνα, poſterior pars navis. *Cic. Arat. l.* 13. Inhibitio autem remigum motum habet, & vehementiorem quidem remigationis navem convertentis ad puppim. ¶ Per Synecdochem accipitur pro tota nave. *Ovid.* 3. *de Pont. eleg.* 2. Clamque per immenſas puppe feruntur aquas. ¶ Translate *Cic l.* 9. *Fam. ep.* 15. Sedebamus enim in puppi, clavumque tenebamus: nunc autem vix eſt in ſentina locus.

Puppius, ii, m. Poeta tragicus, qui ita ſpectantium affectus movit, ut eos flere compelleret. *Hor. l.* 1. *epiſt.* 1. *& Acron ibid.*

Pupula, læ, *pupilla degli occhi*, idem ac pupilla. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 57. Palpebræ apertiſſime tactæ & ad claudendas pupulas, & ad aperiendas. *Horat. epod.* 5. Interminato cum ſemel fixæ cibo Intabuiſſent pupulæ.

Pupŭlus, i, m. dim. a *pupus*. *Catull. carm.* 57. *ad Caton.* Deprehendi modo pupulum puellæ Truſantem.

Pupus, i, m. *fanciullo*, παιδάριον, puer parvulus, & tenellus. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 673. Mammam lactis ſugentem paſcere pupum.

Pure, adv. *puramente*, καθαρῶς, munde, ſincere, ſine ſordibus. *Cic. de Sen.* Eſt etiam quiete, & pure, & eleganter actæ ætatis placida, ac lenis ſenectus. *Id. de opt. gen. Or. c.* 2. Pure, & emendate loqui. *Horat. l.* 1. *od.* 19. Splendens Pario marmore purius. *Id. l.* 1. *ſat.* 2. Apparet tibi res pure. *h. e.* clare, aperte. *Ulp. l.* 4. *ff. de in diem addict.* Cum igitur tunc recedatur ab emptione, ubi pure contrahitur, vel tunc non impleatur, ubi ſub conditione fit. h. e. ſimpliciter, abſoluta, ſine conditione, aut exceptione. *Gell. l.* 9. *c.* 13. Puriſſime, atque illuſtriſſime deſcribere. ¶ *Pure habere* dicebantur mulieres, quæ ſeorſim a viris noctu cubabant, & a concubitu abſtinebant, quod in pervigilio Iſidis fieri ſolebat: neque enim licebat cuiquam ſine piaculo rem divinam ejus Deæ facere, niſi decem continuas noctes ante ſacrificium pures a virili contactu pergiſſet. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 61. Si forte pure velle habere dixerit, tot noctes reddat ſpurcas, quot pures habuerit.

Purefacio, is, a. 3. *purgare*, *nettare*. *Non. c.* 2. *n.* 335. Fabruare poſitum pro purgare, purefacere.

Purgabilis, & le, o. 3. quod facile purgatur. *Plin. l.* 13. *c.* 23. Rotundior, quæ balanitis vocatur, purgabilis maxime, & ſponte proſiliens.

Purgāmen, inis, n. purgamentum, ſordes. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 714. Hæc eſt illa dies, qua tu purgamina Veſtæ, Tibri, per Hetruſcas in mare mittis aquas. ¶ Item expiatio, purgatio. *Id.* 2. *Faſt. v.* 35. Omne nefas, omnemque mali purgamina cauſam Credebant noſtri tollere poſſe ſenes.

Purgamentum, i, n. *lordure*, *mondiglia*, περίσμημα, κάθαρμα, ſordes, quæ ex re aliqua immunda, & lurida tergetur, & repurgatur, immunditiæ, quas rem aliquam purgantes ejicimus. *Liv. l.* 1. Cloacam, maximum receptaculum omnium purgamentorum urbis, ſub terram agendam. ¶ Translate dicitur de re inutili. *Sen. ep.* 75. Ac deinde purgamenta pro frugibus eiet. ideſt herbas inutiles, & quæ ſunt projicienda, vel res nihili. ¶ Item de homine vili, vel ſceleſto. *Curt. l.* 10. *c.* 2. Purgamenta quondam urbis ſuæ, nunc etiam exilii, admitterent. *Id. l.* 6. *c.* 11. purgamenta ſervorum. ¶ Item de purgationibus, ſeu expiationibus, quæ ſolebant per trivia projici, ut ſceleris culpa in eos transferretur, qui prætereuntes eas calcarent, aut tangerent, καθάρματα. *Petron. in Satyr.* Quæ ſtriges comederunt nervos tuos? aut quod purgamentum nocte calcaſti in trivio aut cadaver? V. *Turneb. l.* 26. *c.* 7.

Purgāte, adv. *purgatamente*, pure. *Non. c.* 1. *n.* 269. Enucleate dicitur, purgate, exquiſite.

Purgatio, onis, f. *purgazione*, *purga*, κάθαρσις, actus purgandi, curatio, quæ medicamentis fit. *Cic.* 3 *de nat. Deor. c.* 22. Æſculapius primus alvi purgationem invenit. *Id. l.* 16. *Fam. ep.* 12. Inedia, & purgationibus, & vi ipſius morbi conſumptus es. ¶ Item pro menſtruo ſanguine. *Plin. l.* 20. *c.* 4. Purgationibus fœminarum, & veſicæ, & urinæ utile decoctum. ¶ Translate ſumitur pro excuſatione. *Cic.* 3. *Acc.* Neque ſuam purgationem eripio, qua ille apud omnes utitur. *Ter. Hecyr.* 4. 1. 12. Neſcio quid peccati portet hæc purgatio. ¶ Apud Rhetores purgatio eſt ſtatus, ſive conſtitutio, in qua reus negat ſe conſulto leſiſſe. *Auct. ad Her. l.* 1. Purgatio eſt, cum conſulto ſe negat reus feciſſe. *Cic.* 1. *de Inv.* Purgatio eſt, cum factum conceditur, culpa removetur. *Id. l. c.* Purgatio eſt, per quam ejus, qui accuſatur, non factum ipſum, ſed voluntas defenditur.

Purgatīvus, a, um, adject. purgatorius, ut purgativa medicamenta. *Cæl. Aurel. Tard. l.* 1. *c.* 3.

Purgator, oris, m. qui purgat, ut purgator cloacarum. *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 20. Herculeæ purgator ſerierum. *Apul. in Apol.*

Purgatorius, a, um, adject. *purgativo*, purgandi vim habens, καθαρτικὸς, ut purgatorium medicamentum. *Symmach. l.* 6. *ep.* 64.

Purgatrix, icis, f. quæ purgat. *Tertul. de baptiſmo c.* 5. Purgatrice aqua ſe expiare.

Purgātus, a, um, nom. ex particip. *purgato*, *mondo*, *puro*. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. Eſt mihi purgatam crebro qui perſonet aurem. *Id. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 17. Et morbi miror purgatum te illius. *Salluſt. apud Non. c.* 4. *n.* 203. Ita fiducia, quam argumentis purgatiores dimittunt. h. e. a metu liberiores. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 57. Somnia pituita qui purgatiſſima mittunt.

Purgito, as, a. 1. frequentat. a purgo. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 23. Non mihi homines placent, qui quando malefecerunt, purgitant. h. e. excuſant ſe.

Purgo, as, avi, atum, a. 1. *purgare*, *nettare*, הבר, Germ. *reinigen*, *ſaubern*, Gall. *purger*, *nettoyer*, Hiſp. *purgar*, *alimpiar*, καθαρίζω, ſordibus libero, mundo. *Ter. Adel.* 3. 3. 22. Piſces cæteros purga, Dromo. *Cic. de Div.* Quid ſcamoneæ radix ad purgandum poſſit. *Id.* 5. *Tuſc.* Immiſſi cum falcibus multi purgarunt, & aperuerunt locum. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Cervæ paulo ante partum purgant ſe quadam herba, quæ ſeſeli dicitur. ¶ Purgari morbi, V. *Purgatus*. ¶ Purgare alvum, eſt alvi ſordes medicamento expellere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Vomitione canis purgare alvum ibes Ægyptiæ dicuntur. ¶ Purgare faſtidium, eſt curare, & ei remedium adhibere. *Plin. l.* 8. *c.* 27. Palumbes, graculæ, merulæ, perdices lauri folio annuum faſtidium purgant. ¶ Translate capitur pro excuſare. *Cic. pro R. Am.* Servos ipſos neque arguo, neque purgo. *Id. l.* 12. *Fam. ep.* 15. Quod te mihi de Sempronio purgas, accipio excuſationem. ¶ Item pro diluere. *Cic. pro Cluent.* Quam quantum defenſor purgandis criminibus conſequi, & dicendo probare potuerit. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 41. Purgare probra. ¶ Purgare rationes, eſt ſuperflua decidere, inutiles expenſas tollere, rationes componere. *Sueton. in Calig. c.* 19. Decimo quoque die numerum puniendorum ſubſcribens, rationem ſe purgare dicebat.

Purificatio, onis, f. *purificazione*, καθαρισμὸς, actus purificandi. *Plin. l.* 25. *c.* 30. Eadem & purificationibus adhibetur.

Purificātus, a, um, *purificato*, purgatus, expiatus, luſtratus. *Plin. lib.* 30. *c.* 10. Domus ſuffita & purificata. *Ex eod. c.* 11. Pedes aqua purificati.

Purifico, as, avi, atum, a. 1. *purificare*, *purgare*, *nettare*, καθαρίζω, mundo, purum facio. *Plin. l.* 10. *c.* 41. Excutiunt ſe ſe, & circumacto purificant. *Gell. l.* 19. *c.* 12. Purificare agrum. *Sueton. in Aug. c.* 94. Illam expergefactam quaſi a concubitu mariti purificaſſe ſe.

Purificus, a, um, adject. puros faciens. *Claudian. de* 6. *Conſ. Honor. v.* 328. Purificumque Jovem, Triviamque precatus. Alii leg. *terrificum*. *Lactant. l.* 4. *c.* 15. Purifici rore perfuſio. Eſt qui legit *purificati*; ſed minus recte, & contra quamplurium MSS. fidem.

Puriter, adv. idem ac puriſſime, apud vet. *Feſt.*

Puritas, atis, *purità*, καθαρότης, ἁγνεία, munditia, ſimplicitas. *Pallad. l.* 11. *c.* 14. *de vino.* Mox ſumere puritatem, colarique debere, & in uſum referri. *Capitolin. in Vero, c.* 3. Amavit ſimplicitatem ingenii, puritatemque vivendi. Adde *Arnob. l.* 5. & *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip. c.* 11. & 13. ¶ Pro purulentia. *Cæl. Aurel. Chronic. l.* 5. *c.* 4. Sanguinis puritas.

Puriter, adv. idem ac pure. *Cato c.* 23. Succum puriter omnium dierum pariter in dolia dividito. *Catul. carm.* 40. *de Egnatio.* Qui puriter lavit dentes. *Id. carm.* 77. (*al.* 75.) Si vitam puriter egi.

Puritiee, ei, f. puritas, munditiea. *Varr. in fragment. ſatyr. Menipp.* A cælatura cœlum, ab ornatu græce κόσμος, latine a puritia mundus.

Puro, as, a. 1. *purificare*, καθαρίζω, purum facio, purgo, luſtro, expio. *Plaut. Aul.*

Aul. a. 9. 9. Vaſcula intus pura propere. Alii leg. *pura propera*, vel *pure propera*. Adducat quidam legi hanc vocem & apud *Varron.* & *Caſar.* eo *Adruſto*, quæ nos loca non vidimus.

Purpura, æ, f. *porpora*, ארגמן, Ger. *purpurſchneck*, Gal. *pourpre*, Hiſp. *carmeſi*, πορφύρα, conchæ genus, in mediis faucibus liquorem habens, quo olim veſtes tingebantur. Nam nunc quidem veterum purpura deſiit. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Purpuræ florem illum tingendis expetitum veſtibus, in mediis habent faucibus, &c. ¶ *Vitruvius l.* 7 *c.* 13. auctor eſt, purpuras pro Solis propinquitate alium, atque alium habere colorem, & apud Tyros quidem rubrum, circa Africam autem puniceum ſuccum emittere, quo & purpura tingitur, quam violaceam appellant. *Corn. Nep in fragment.* Me juvene violacea purpura vigebat. ¶ Metonymice ſumitur pro panno purpura imbuto. *Cic. pro Cluent. c.* 40. Purpura uſque ad talos demiſſa. ¶ Item pro magiſtratu, aut nobilitate. Cujus cauſa eſt, quod prætexta purpura uſque ad Auguſti tempora Magiſtratus fuerit inſigne: quo, labente diſciplina, etiam multi ditiores, nobilioreſque extra Magiſtratum utebantur. *Ovid.* 1. *Faſt.* Jamque novi præeunt faſces, nova purpura fulget. *Martial. l.* 8. *ep.* 8. Purpura te felix, te colat omnis honos. ¶ *Purpuram ſumere*, Imperium capeſſere. *Trebell. Poll. in xxx. Tyrann. c.* 18. & *Eutrop. l.* 9. *c.* 8. & 10.

Purpurarius, a, um, πορφυρικός, quod ad purpuram ſpectat. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Alterum genus eſt in purpurariis officinis. ¶ Purpurarius abſolute pro eo qui purpuram tingit, vel vendit, legitur in Narbonenſi lapide apud *Gruter. p.* 640 *n.* 9.

Purpuraſco, is, n. 3. πορφυρίζομαι, purpureus fio. *Cicer. in Acad. apud Non. c.* 2. *n.* 717. Quid mare? nonne cæruleum, aut ejus unda, cum eſt pulſa remis, purpuraſcit?

Purpuratorius, a, um, adject. ad purpuratos viros pertinens. *Sidon. l.* 1. *ep.* 7. Qui non affectaſſet habitum purpuratorium. Alii leg. *purpuratorum*.

Purpuratus, a, um, *porporato*, *veſtito di porpora*, πορφυροφόρος, purpura ornatus. Purpurati dicuntur, qui apud Reges dignitate, & gratia antecellunt. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 43. Iſtis, quæſo, inquit, iſta horribilia minitare purpuratis tuis. *Flor. l.* 1. *c.* 10. *de Mutio Scævola*: Sed ubi fruſtrato circa purpuratum ejus ictu tenetur. *Curt. l.* 3. *c.* 6. Parmenio fideliſſimus purpuratorum.

Purpureus, a, um, *porporino*, *di porpora*, Ger. *purpurfarb*, Gall. *de pourpre*, Hiſp. *de carmeſi*, πορφύρεος, quod eſt ex purpura, ſeu purpuræ colorem refert, qualis eſt in nigricantis roſæ ſplendore. *Virg.* 9. *Æn.* Purpuream vomit ille animam, h. e. ſanguinem. *Ovid.* 3. *Met.* Purpurea aurora. *Id.* 1. *Amor. eleg.* 3 Purpureus pudor. *Cic.* 4. *Acad. c.* 33. Et mare illud, quod nunc Favonio naſcente purpureum videtur. ubi videtur pro cæruleo uſurpari, qui color niger eſt rubore quodam admixto. Sic *Virg.* 4. *Georg.* In mare purpureum violentior effluit amnis. Et *Propert. l.* 2. *eleg.* 20. *v.* 5. purpureis agitatam fluctibus Hellen. *Homer.* quoque in *Batrachom.* οἶνον πορφύρεον dixit. ¶ Item purpura amictus. *Horat. l.* 3. *od.* 35 Et purpurei metuunt Tyranni. *Claudian l.* 2 *de rapt. Proſ.* Purpurei reges. ¶ Poetæ purpureum interdum uſurpant pro pulchro, nitido, cujuſcumque coloris ſit. *Horat. l.* 4. *od.* 1 purpureis ales oloribus. *Albinovan. ad Liv.* Purpurea nix. *Tibul. l.* 1. *el* 4 Carmine purpurea eſt Niſi coma. *Virg l.* 1. *Georg.* Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo. V. *Voſſ. l.* 4. *de Inſtit. orat. c.* 13.

Purpuriſſatus, a, um, nom. ex particip. purpuriſſo infectus, *belletato*. *Plaut Truc. u.* 2. 35. Quia iſtas buccas tam belle purpuriſſatas habes. *Apul. in Apol.* Genæ purpuriſſatæ. ¶ Purpuriſſatos faſtos vocat *Sidon. l.* 8 *ep* 8. faſtos conſulares.

Purpuriſſum, i, n. ἀνδρείκελον, πορφυρίζον χρῶμα, ſpuma ferventis purpuræ, unde color efficitur, quo pictores utuntur, & fœminæ genas, & labra tingunt. Indicum purpuriſſum inter floridos colores refertur. *Plin lib.* 35. *c.* 6. Floridi ſunt, quos dominus pingenti præſtat, minium, Armenium, cinnabaris, chryſocolla, Indicum purpuriſſum. *Et infra.* Et reliquis coloribus, quos a dominis dari diximus propter magnitudinem pretii, ante omnes eſt purpuriſſum e creta argentaria, cum purpuris pariter tingitur, bibitque eum colorem celerius lanis. Præcipuum eſt primum, fervente aheno rudibus medicamentis inebriatum. Proximum, egeſto eo, addita creta in jus idem, &c. ¶ Invenitur etiam *purpuriſſus. i, m.* *Hieronym. ep.* 10. *ad Furiam*. (*ſi ſalva eſt lectio*) Quid facit in facie Chriſtianæ purpuriſſus, & ceruſſa?

Purpuriticus, a, um, adject. idem quod porphyreticus. *Vetus Inſcriptio Romana apud Gruter. pag.* 148. *n.* 5. Vetuſtate corruptam adamplavit columnis purpuriticis.

Purpuro, as, n. 1. πορφυρίζω, purpuræ colorem habeo, ſive reddo. *Col. l.* 10. *c.* 10. Quæ frondens purpurat auro. *Apul. l.* 10. *A. A.* Labiis ambroſio more purpurantes. ¶ Eſt etiam verbum activum, pro purpureum facere. *Furius Antias apud Gell. l.* 18. *c.* 11. Spiritus Eurorum virides cum purpurat undas.

Purulentatio, onis, f. purulentia, *Cæl. Aurel. Tard. l.* 5. *c.* 9.

Purulente, adv. πυωδῶς, cum pure, ſive ſanie. *Plin. in proœm. l.* 23. Cicatricibus marcidis, oſſibus purulente limoſis plurimum confert.

Purulentia, æ, τὸ πυῶδες, puris turgiditas, aut copia, vel vulnus pure plenum. Translata *Tertul. de pall. ſub fin.* Haud facile has purulentias civitatis quis aliciet, nis ſuppurabit.

Purulentus, a, um, *marcio*, *pieno di marcia*, Ger. *eyterechtig*, Gal. *plein d' ordure*, Hiſp. *podrido*, πυώδης, quod pure, ſive ſanie plenum eſt. *Plin. l.* 22. *c.* 11. Stœbe decocta in vino præcipue auribus purulentis medetur. *Id. l.* 20. *c.* 2. Purulenta autem expuentibus auxiliantur cum cumino, pari pondere.

Purus, a, um, *puro*, *netto*, טהור, Germ. *rein*, Gall. *pur*, Hiſp. *puro*, καθαρός, ἁγνός, mundus, ſine ſorde. *Cic. pro Cæc.* Quicquid inde haurias, purum, liquidumque te haurire ſentias. *Id. pro R. Com. c.* 6. Eſt ne quiſquam, qui tibi purior videatur? *Virg. l.* 4. *Georg.* puriſſima mella. *Liv. l.* 1. Et extrinſecus puri aliquid ab humano pateret cultu. *Hor. l.* 1. *od.* 22. Integer vitæ, ſceleriſque purus. *Id. l.* 2. *ſat.* 3. Purum vitio cor. ¶ Aurum purum in ſacris dicebatur, quod in uſu ſpurco non fuiſſet. *Feſtus.* ¶ Extra ſacra purum aurum, aut argentum dicitur, quod nihil fæcis, aut inferioris metalli habet immixtum. *Juven. ſat.* 9. *v.* 141. argenti vaſcula puri. ¶ Præterea argentum purum vocat *Cic. Verr.* 6. *c.* 23. argentum merum, cui detracta emblemata, & cruſtæ ſunt. *Ibidem.* Sic inquit, Haluntini, excuſſis deliciis, cum argento puro domum reverterunt. ¶ Sæpe purus ponitur pro ſimplici, non impedito, vacuo, ſine conditione, ſine exceptione. *Paul. l.* 4. *ff. de an. leg. & fideicom.* Et primi anni purum, ſequentium conditionale. ¶ *Puri menſtruo eſſe* dicebantur, qui ſacrorum cauſa toto menſe in cæremoniis erant, ideſt puri erant, certis rebus carendo. *Feſt* ¶ *Judicium purum*, eſt ſimplex, & abſolutum ab omni exceptione. *Cic.* 2. *de Inv.* Hic is, qui agit, judicium purum poſtulat. ¶ *Locus purus*, qui nec ſanctus, nec ſacer, nec religioſus eſt. *Ulp. l. locum*, *de relig. & ſump. fun.* ¶ *Puræ plateæ*, non inædificatæ, ſed patentes, late explicatæ, & vacuæ. *Hor. l.* 2. *epiſt.* 2. Puræ ſunt plateæ, nihil ut meditantibus obſtet. Similiter pura loca dicuntur etiam, in quibus nullum ædificium eſt. *Scævola l. ult. ff. de pignor. act.* Creditum locum purum obligavit; & cum eum locum inædificare vellet, &c. *Varr. l.* 4. *L. L.* Loca Romæ pura dicuntur areæ. ¶ *Veſtimenta pura*, quæ Sacerdotes ad ſacrificia ſumebant, non obſita, non fulgurita, non funeſta, non maculam habentia. *Feſtus.* ¶ *Haſta pura*, quæ eſt ſine ferro, quæ præmium fuit apud antiquos eorum, qui prælio viciſſent. *Virg.* 6. *Æn.* Ille, vides, pura juvenis qui nititur haſta. ¶ *Vaſa pura*, ſine emblemate, cælatura, aut incruſtatione. *Paul. l. ſi ita rem*, *de rei vindic.* Pura, an cælata ſint, dici oportet. ¶ *Charta pura*, in qua nihil ſcriptum eſt. *Ulpian. l.* 5. *ff. de Leg.* 3. ¶ Puræ noctes. V. *Pure.* ¶ Puræ genæ, h. e. imberbes, *Senec. Hippolyt.* ¶ Pura oratio, h. e. ſimplex, & quæ ſine labore intelligi poteſt. *Ter. prolog. Heaut. v.* 46. ¶ Purus putus, V. *Putus.*

Pus, uris, n. 3. *marcia*, Ger. *eyter*, Gal. *ordure*, Hiſp. *podre*, πύον, ſanies & quicunque humor in putredinem verſus, ſanies coacta, & ex maturitate craſſa jam effecta, & albida. Differt a ſanie. *Celſ l.* 5. *c.* 26. Sanguis omnibus notus: ſanies eſt tenuior hoc, varie craſſa, & glutinoſa, & colorata: pus craſſiſſimum, albidiſſimumque, glutinoſius & ſanguine, & ſanie: Exit autem ſanguis ex vulnere recenti, aut jam ſaneſcente: ſanies eſt inter utrunque tempus, pus ex ulcere jam ad ſanitatem ſpectante. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Si gravitas ſit audiendi, fel bubulum cum urina capræ, vel hirci, vel ſi pus ſit. *Idem l.* 35. *c.* 6. Præcipue utilis ad deprehendenda pura.

Puſa, æ, f. 1. puella, apud vet. *Feſt.* & *Pompon. apud Varr. l.* 6 *L. L.*

Puſillanimis, & me, o. 3. *puſillanimo*, μικρόψυχος, qui eſt puſilli animi. *Tertull. de fuga in perſecut. c.* 9. Puſillanimes conſolari. *Sidon. l.* 7. *ep.* 17. Spernens aliquem tanquam imperitum, vel puſillanimem.

Puſillanimitas, atis, f. *puſillanimità*, μικροψυχία, vilitas animi. V. *Puſillitas.*

Puſillitas, atis, f. parvitas animi, a puſillus. *Voſſ. in Pupillus.* *Tertul. l. adv. Hermog. c.* 14. Quæcunque poteſtas ei, quam puſillitas, competit. *Lactant. de Ira Dei, c.* 5. Non cadere in Deum hanc animi puſillitatem. Alii ex MSS. leg. *hanc puſillanimitatem.*

Puſillo, adv. *un pocherro*. *Plin. l.* 27. *c.* 5. Puſillo altior lenticula eſt.

Puſillum, adverb. *un pochettino*, paululum. *Cato R. R. c.* 90. Primum puſillum, poſtea magis depſes.

Puſillus, a, um, *picciolino*, קטן, Germ. *klein*, Gall. *petit*, Hiſp. *pequeño*, μικρός, parvulus, exiguus, dim. a *puſus*, ut *pupillus* a *pupus*. *Cic.* 4. *Verr.* Ut hi puſilli, & contempti libelli indicant. *Id.* 2. *Fam. ep.* 17. Illud vero puſilli animi, & jejuni. *Juven. ſat.* 15 *v.* 70. Terra malos homines nunc educat, atque puſillos. *Trebon. ad Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 16. Nactus puſillum laxamenti.

Puſio, onis, m. *fanciullo*, Germ. *knablein*, Gall. *enfançon*, Hiſp. *niñito*, παιδίσκος, parvus puer, a *puſus*. *Cic. pro Cæl. c.* 15. Qui propter neſcio quam, credo, timiditatem, & nocturnos quoſdam inanes metus, tecum ſemper puſio cum majore ſorore cubitavit. ¶ Sæpe capitur pro muſculo ſcorto. *Juven. ſat* 6. *v.* 34. Nonne putas melius, quod tecum puſio dormit, puſio, qui noctu non litigat?

Puſiola, læ, f. parva puella. *Prudent. in paſſ. Eulaliæ*, *v.* 39. Ipſa crepundia repulerat Ludere neſcia puſiola.

Puſtula, æ, f. *puſtula*, אבעבעה, Germ. *porpel*, Gall. *puſtule*, *veſſie*, Hiſp. *puſtilla*, φλύκταινα, tuberculum in ſummitate cutis naſcens, a *pus*, quia pus continet, quanquam etiam latius ad ea extendatur, quæ pure carent. *Plin. l.* 20. *c.* 21. Puſtulas facere. ¶ Puſtularum tria ſunt genera, exanthemata, quæ Plinius eruptiones pituitæ, aliquando papulas vocat, phlyctænas, paulo duriora, ac ſubalbida, & acuta: epinyctidas, quæ ſunt ſublividæ, radice tumeſcentes, & plenæ ſanguinis in tibiis, & pedibus, & fere nocte maxime infeſtant. *Plin. lib.* 26. *c.* 8. Ut per ſe extra corpora irrupiſſent puſtulas igniam modo faciat. V. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. ¶ Speciatim puſtulæ dicuntur id genus morbi, quod variolas, & rubeolas vocant, morbus in ætate puerili maxime eveniens, tam in toto corpore, ſæpe in eminentibus partibus. *Celſ. lib.* 5. *c.* 28. & *l.* 6. *c.* 6. & *Plin. lib.* 20. *c.* 13.

Puſtulatio, onis, f. puſtularum emiſſio, vel copia. *Cæl. Aurel. Acut. l.* 3. *c.* 16. Puſtulatio parvium. *Id. l.* 5. *c.* 1. Puſtulationem facere.

Puſtulatus, a, um, φλυκταινώδης, puſtulis plenus. V. *puſulatus.*

Puſtuleſco, is, n. 3. puſtuloſus fio. *Cæl. Aurel. Tard. lib.* 5. *c.* 1. Quo ſuperficies cutis puſtuleſcat.

Puſtulo, as, n. 1. puſtulas facio. *Tertul l.* 2. *de cultu fam. c.* 6. Si concha aliquid intrinſecus puſtulat, vitium ejus magis debet eſſe, quam gloria & licet margaritum vocetur, non aliud tamen intelligendum, quam conchæ illius aliqua dura, & rotunda verruca.

Puſtuloſus, a, um, idem ac puſtulatus. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. Ulcus in locum puſtuloſum ſerpit.

Puſula, æ, f. idem ac puſtula. Speciatim ſic dicitur morbi genus, a flava bile, vel tenui ſanguine, vel ab utroque proficiſcens, qui alio nomine dicitur ignis ſacer. *Col. lib.* 7. *c.* 5. Eſt etiam inſanabilis ſacer ignis, quam puſulam vocant paſtores.

Puſulatus, a, um, puſulis plenus, idem ac puſtulatus. Argentum puſulatum, quomodo legitur in *Pandectis Florentinis*, ſive puſtulatum, prout legitur apud *Suet. in Ner. c.* 44. eſt argentum purgatiſſimum, & excoctiſſimum, ita dictum a puſulis, ſeu pullulis, quas ex coctura argentum accipit, & aſperius tactu fit. *Suet. in Ner. c.* 44. Exegitque ingenti faſtidio, & acerbitate nummum aſperum, argentum puſtulatum, aurum ad obruſſam, ut plerique omnem collationem palam recuſarent. *Martial. l.* 7. *epigr.* 85. Nulla venit a me Argenti tibi libra puſtulati. In quibuſdam Suetonii codicibus pro *puſtulatum* legitur *peſtulatum*, per e, uti & apud Martialem. Itaque & nonnulli a poſtulando deducunt, eo advocantes illud *Juven. ſat.* 7. Accipe, victori populus quod poſtulat aurum. Sed omnino eſt a *puſtulis*. Eoque per u ſcribendum. Quanquam, etſi per o ſcribatur, eadem futura notio eſt. Nam veteres in multis u, & o promiſcue uſurpabant. V. *Turneb. l.* 24. *c.* 2. *Alfen. l.* 31. *ff. locati*. Veluti cum argentum puſulatum fabro daretur, ut vaſa fierent, aut aurum, ut anuli.

Puſuloſus, a, um, φλυκταινώδης, qui puſulis laborat, idem ac puſtuloſus. *Col. l.* 7. *c.* 5. Vivam pecudem, quæ fuerit puſuloſa, reſupinam obtruncato.

Puſus, i, m. parvus puer, puſio. *Pompon. apud Varr. l.* 6. *de L. L.* Nam vere puſus tu, tua amica ſenex.

Puta, æ, f. Dea, quæ putationi præerat, a *puto*. *Arnob. l.* 4. Putationibus arborum Puta, inquitis, præſto eſt.

Puta, ſecunda perſona n. ſing. præſentis Imperativi verbi puto, qua vulgo ponitur adverbialiter, pro ſcilicet, exempli gratia, &c. *Pompon. l. ſi quis*, *ff. de her. inſt.* Si ille, puta, Conſul factus fuerit. *Senec. l.* 2. *Quæſt. nat. c.* 2. Illa conſtant aut nexu, aut acervatione, ut, puta, funis, frumentum, navis. Adde *Celſ. l.* 5. *c.* 26. ¶ Interdum uſurpatur ut verum adverbium. *Priſc. l.* 15. Hinc in ultima ſyllaba correptum reperitur. *Perſ. apud Priſc.* Hoc, puta, non juſtum eſt, illud male, rectius illud.

Putamen, inis, n. κέλυφος, rei cujuslibet repurgamentum. *Non. c.* 2. *n.* 683. Putamina non ſolum arborum ſunt, verum omnium rerum purgamenta. Nam quicquid ex quacumque re projicitur, putamen appellatur. *Cicer.* 5 *Tuſc. c.* 20. Inſtituitque, ut candentibus juglandium putaminibus barbam ſibi, & capillum adurerent.

Putatio, onis, f. exiſtimatio, æſtimatio. *Paul. l. cum*, *cui*, *ff. de inoff.* & *fam. lib.* Nec transferri perſonæ putatio ex perſona alienum ad eas poteſt. ¶ Item computatio, *computo*, *conto*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 13. Unus menſis pari numero reſtitutus univerſam putationem imparem facit. ¶ Sumitur etiam pro reſectione in vitibus, emundatione in arboribus, *potagione*, *potamento*, κλάδευσις. *Cicer.* 2. *de Orat. c.* 58. Ut quid ſit ſementis, ac meſſis, quid arborum putatio, ac vitium.

Putative, adv. *in apparenza*, ſecundum opinionem, non revera. *Hieron. ep.* 61. *ad Pammach. c.* 5. Reſurrectionem veritate, non putative confitemur.

Putativus, a, um, adject. *immaginario*, *finto*, *apparente*, qui id eſſe putatur, quod non eſt. *Tertul l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 8. Putativus habitus, putativus actus, imaginarius operatur.

Putator, oris, m. *potatore*, κλαδευτήρ, qui vites, aliaſve arbores, aut frutices ſarmentis, ramiſve inutilibus repurgat. *Plin. l.* 27. *c.* 8. Curatum ea ſcio, omnibus lecto oſſibus confractis, prolapſum ex arbore alta putatorem, circumdata univerſo corpori. *Pallad. l.* 1. *c.* 6. Vitium putator.

Putatorius, a, um, adject. ad putatorem pertinens, ut putatoria falx, *Pallad. lib.* 1. *tit.* 35.

Putatus, a, um, nom. ex particip. *potato*. *Paul. apud Feſt. in Putus*. Putatæ vites, quæ reciſis impedimentis remanent puræ. Aurum quoque putatum dici ſolet, id eſt expurgatum, & terra putata, ideſt pura facta. *conci aggiuſtato*, *e l'indati*. V. Puto.

Puteal, lis, n. 3. umbella, aut petaſus, quo puteus operitur. Unde in Gloſſis exponitur περιστόμιον, quo ſignatur τὸ τοῦ φρέατος στόμα, *os putei*. *Cic. Att. l.* 1. *ep* 10. Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli poſſim includere, & putealia ſigillata duo. h. e. puteorum opercula parvis ſignis caelata, qua-

Digitized by Google

quilia & holie videmus, in quibus incisæ delectent imagunculæ. Aliqui legunt *pluteana ſigna*, quod in ædibus plutei eſſent marmorei. *Puteal Libonis*, locus erat in foro Romano, ad arcum ſeu fornicem Fabianum, ubi erat tribunal Prætoris, & juriſdictio exercebatur. Dictum eſt *puteal*, quia prope hoc tribunal puteal fuit. Dictum eſt *Libonis*, quia a Scribonio Libone Prætore ibi primum tribunal, & ſubſellia collocata ſunt. *Hor. l. 1. ep. 19.* Forum, putealque Libonis Mandabo ſiccis. Ubi per *forum* causidicos, & juriſconſultos ſignificat, per *puteal Libonis* ſedem Prætoris, interprete Porph. *Id. lib. 2. ſerm. ſat. 6.* Roſcius orabat, ſibi adeſſes ad puteal cras. idest ad judicium. ¶ Hic etiam fœneratores verſabantur. *Cic. pro Sext.* Puteali, ac fœneratorum gregibus inflatus. *Ovid. l. 2. de rem. Am.* Qui puteal, Janumque timet, celereſque calendas. *Perſ. ſat. 4.* Si puteal multa cautus vibice flagellas. V. ibi Interpretes. ¶ Erat & puteal in Comitio, ſub quo defoſſa Attii Navii novacula, qua cotem diſcidit temporibus Regis Tarquinii Priſci, non longe ab ejuſdem Navii ſtatua, quæ erat in gradibus ipſis, ad lævam Curiæ, prope Ruminalem ficum. *Dionyſ. l. 3. Liv. l. 1. Plin. l. 34. c. 5. Cic. 1. de Div. c. 17.* Cotem autem illam, & novaculam defoſſam in Comitio, putealque impoſitum accepimus. ¶ Non deſunt, qui putent, puteal hoc, quod in Comitio eſſe dicitur, idem eſſe cum puteali Libonis. *Roſin. l. 9. c. 15.*

Puteālis, & le, o. 3. φρεάτιος, quod ex puteo eſt. *Col. l. 11. c. 3.* Fonte puteali potiſ terigari. Adde *Ovid. in Ibin. v. 389.*

Puteānus, a, um, idem ac putealis. *Plin. l. 14. c. 9.* Deinde quantum expreſſere, adjiciunt vinaceis aquæ puteanæ.

Puteārius, ii, m. φρεατωρύχος, qui puteos fodit. *Plin. l. 31. c. 3.* Depreſſis puteis, ſulphurata, vel aluminoſa occurrentia putearios necant.

Putĕo, es, tui, ſine ſup. n. 2. *puzzare*, *ozdire*, fœteo, mali odoris ſum, a πύθω, *putreſacio*. *Cic.* apud *Non. c. 15. n. 17.* Quibus etiam alabaſter plenus unguenti putere videatur. *Perſ. ſat. 3. v. 73.* Quod multa fideliæ putet in locuplete penu. *Hor. l. 1. ep. 19.* Putere meru.

Puteolānus, a, um, ποτιολανός, quod ad Puteolos ſpectat. *Cic. l. 13. Fam. ep. 57.* Cluvius Puteolanus valde me obſervat. *Id. Phil. 8. c. 3.* Puteolanæ aquæ.

Puteŏli, orum, m. 2. *Pozzuolo*, *Pozzuoli*. Ποτίολοι, urbs, & col. Campaniæ, in ora litoreli Prov. Terræ Laboris, alias peræmpla, & probe culta, nunc parva admodum, in colle, cum arce utcunque munita, cum portu capaci, & tuto in ſinu cognomine, cum amphitheatro peramplo, nunc ſemiduruto, apud lacum Lucrinum, non procol a lacu Averno. Condita fuit a Samiis, teſte *Stephano*. *Euſebius* ſcripſit fuiſſe conditam ſub idem ſem tempus, quo Tarquinii Romæ ſunt exacti. Dubitatur, an huic urbi Puteoli nomen datum ſit a putore uliginoſo aquarum calidarum ob ſulphureum ſolum, an potius a frequentia puteorum, aquis videlicet calidis fœtentium. Utrumque legas apud *Varr. l. 4. de L. L. & Feſt.* ¶ Appellata fuit Delos minor, teſte *Feſto*, ob templum Apollinis in ea ad ſimilitudinem Deli ædificatum. Dicta fuit etiam Flavia a Veſpaſiano.

Puter, tris, adject. idem ac putris. *Varr. l. 1. R. R. c. 8.* Polus puter evertitur, & ſit ſolum ſummum.

Putēſco, is, n. 3. mali odoris ſio, a *puteo*. In vett. libris legitur & *poteſco*, & *putiſco*. *Cic. 5. Fin. c. 13.* Animam illi pecudi datam pro ſale, ne putiſceret. Alii leg. *putreſceret*. *Cato de R. R. c. 3.* Si in terra olea nimium diu erit, poteſcet, oleum fœtidum fiet &c. *Arnob. l. 7.* Cum & ipſa mox puteſcant.

Putĕum, i, n. idem ac puteus. *Varr. apud Non. c. 3. n. 155.* Ut ſunt lacus, & ſtagna, & putea, & maria. *Ulpian. l. Julianus, ff. de act. empt. & vend.* Quæ quaſi pars ædium, vel propter ædes habentur, ut putea, putes &c. Alii leg. *puteal*.

Putĕus, i, m. *pozzo*, בְּאֵר, Ger. *ſod*, Gal. *puis*, Hiſp. *pozo*, φρέαρ, locus, qui perpetuas habet aquas ex terræ venis manantes, non tamen fontium more foras prorumpentes, ab Æolico πότεος, *puteus*, quod a πόω, *poto*. Nam proprie putei ſunt ſcrobes foſſæ, ut recipiant aquam, & potum ſuppeditent. Vel eſt a βυθός, fundus. Differt a ciſterna, quia puteus ſuas aquas naturales habet, ciſterna adventitias, idest pluvias cœlo perpurgatas. *Cic. de Prov. Conſ.* Virgines ſe in puteos abjecerunt. *Plin. l. 2. ep. 17.* Puteus, ſeu potius fontes habet; ſunt enim in ſummo. *Plaut. Moſt. 2. 1. 32.* Miſerum eſt opus, fodere puteum, ubi ſitis fauces tenet. ¶ Dicitur etiam puteus vernaculum ſupplicii genus, hoc eſt barathrum, ſeu hypogæum, in quod ſervi peccantes dejiciebantur ad pœnitum. *Plaut. Aulul. 5. 5. 51.* Comprehendite, vincite, in puteum condite. Adde *ibid. 2. 7. 3.* quibus in locis cum *Plautus* de coquis loquitur, interpretes quidam putarunt, puteum eſſe coquorum ſupplicium.

Putĭcŭli, m. 2. cavernæ terræ extra portam Exquilinam, in quibus antiquitus ſepeliebantur, a *puteus*, per diminutionem. *Feſt.* Ælius Gallus, teſte *Feſto*, voluit ita dicta ea loca fuiſſe, quod ibi homines putiſcerent, ſeu putreſcerent. *Varro l. 4. de L. L.* utrumque etymon docuit.

Putĭde, adv. ἀηδῶς, inſuaviter, odioſe, rancide. *Cic. in Brut.* Qui nec inepte dicunt, nec odioſe, nec putide. *Id. 3. de Or. c. 11.* Nolo exprimi literas putidius, nolo obſcurari negligentius.

Putĭdiuſcŭlus, a, um, aliquanto putidior. *Cic. l. 7. Fam. ep. 5.* Sumus enim putidiuſculi, quam per te vix liceat. Alii leg. *impudentiuſculi*. ex quo patet loci ſenſus.

Putĭdŭlus, a, um, dim. a *putidus*. *Martial. l. 4. ep. 50.* Altera ridicula eſt, altera putidula.

Putĭdus, a, um, *puzzolente*, מַסְרִיחַ, Ger. *ſtinckend*, Gal. *puant*, Hiſ. *hediondo*, δυσώδης, quod eſt mali odoris, a *puteo*. *Cic. in Piſon. c. 9.* Putida canis. ¶ Translate ponitur pro moleſto, & ingrato, ut *Orator putidus*, qui orationem affectat. *Oratio putida*, affectata, quæ ita aures offendit, ſicut quæ putida ſunt, nares. *Cic. in Or.* Cum etiam Demoſthenes exagitetur ut putidus. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 70.* Putidius multo cerebrum eſt, mihi crede, Perilli dictantis, quod tu nunquam reſcribere poſſis. ¶ Item pro eo, in quo nimia diligentia reprehendi poteſt. *Cic. 1. Off.* Literæ neque expreſſæ, neque oppreſſæ, ne aut obſcurum eſſet, aut nimis putidum.

Putillus, i, m. Putilla, æ, f. dim. a *putus*, vox blandientis. *Plaut. Aſin. 3. 3. 104.* Dic igitur me anaticulam, columbam, vel catellum, hirundinem, monedulam, putillum, paſſerculum. *Horat. lib. 2. ſat. 3.* Putam, aut putillam appellat. Alii aliter leg. utroque loco. *Putillum* autem putat *Joſ. Scalig. in Catalect.* dici a *putus*, & id a πόσθη, *pudendum*, a quo *præputium*.

Putis, & te, o. 3. quod mali odoris ſit, a puteo. Uſus *Lucret. l. 3. v. 585.* ſi quibuſdam libris vulgatis habenda fides. Atque ideo tanta mutatum putre ruina conciderit corpus penitus. In aliis libris *putre* legitur.

Putiſco. V. Puteſco.

Putitus, a, um, ſtultus. *Paul. apud Feſt.*

Puto, as, avi, atum, a. 1. *potare*, *tagliare*, זָמַר, Germ. *beſchneiden*, Gall. *émonder*, *tailler*, Hiſ. *podar*, κλαδεύω, eſt falſa, ſuperflua, inutilia, & in arboribus reſecare. *Gell. l. 6. c. 5.* Putare veteres dixerunt, vacantia ex quaque re, ac non neceſſaria, aut etiam obſtantia, & aliena auferre, & excidere, & quod eſſe utile, ac ſine vitio videretur, relinquere. Sic namque arbores, & vites, & ſic etiam rationes putari dictum. *Colum. l. 4.* Neque vitem, aut arborem potent. *Virg. 2. Georg. v. 407.* Vitam putando fingere. ¶ Putare rationem. *fare*, *aggiuſtare*, *ſaldare i conti*. *Var. l. 5. de L. L.* Antiqui purum putum dixerunt. ideo ratio putari dicitur, in qua ſumma fit pura. *Plaut. Aulul. 3. 5. 55.* Cedit miles, æs petit, itur; putatur ratio cum argentario. ¶ Sumitur etiam pro opinari, arbitrari, exiſtimare, *penſare*, *ſtimare*. *Ter. Andr. 1. 1. 114.* Recte putas. *Id. Phor. 4. 5. 6.* Rem ipſam putaſti. *hai toccato il punto*. *Cæl. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 2.* In theatrum Hortenſius introiit; puto, ut ſuum gaudium gauderemus. *Cic. 1. Off. c. 13.* Nec committam, ut aliquando dicendum ſit, non putaram. *Id. 4. Acad.* Quos nunquam putaſſemus a nobis internoſci poſſe, &c. *Id. de Am.* Acilius, quia prudens eſſe in jure civili putabatur. ¶ Item pro cogitare, attentius conſiderare. *Plaut. Caſ. 3. 5. 25.* Verum autem altrovorſum cum eam mecum rationem puto. *Cicer. pro Cluent.* In quo primum illud debes putare, Comitiis præſertim Ædilitiis ſtudium eſſe populi, non judicium. *Virg. 6. Æn.* Multa putans. ¶ Item pro æſtimare, & varie conſtruitur. *Cic. 6. Ver.* Si denariis quadringentis Cupidinem illum putaſſet. *Id. pro Planc.* Honores ſi magni non putemus. *Id. de Am.* Itemque cætera, quæ quibuſdam admirabilia videntur, permulti ſunt, qui pro nihilo putent. *Id. pro Leg. Manil.* Imperatorem in aliquo numero putare. *Id. pro Roſc. Amer.* Ut hominem neminem præ ſe putet. ¶ Putare cum aliquo argumentis, eſt diſputare, apud *Plaut. Amph. 2. 1. 45.*

Putor, oris, m. *puzzore*, צַחֲנָה, Ger. *geſtanck boſer*, Gal. *puanteur*, Hiſ. *hedor*, δυσωδία, fœtor, a *puteo*. *Lucr. l. 6. v. 927.* Intempeſtivos cum putor cœpit ob imbres. *Id. ibid. v. 1099.* Vos putorem terra humida nacta eſt. Utroque loco al. leg. *putrorem*. *Cat. R. R. c. 57.* Ea omnem putorem adimet. *Arnob. l. 7.* Putores in voluptate.

Putrēdo, inis, f. *putredine*, רָקָב, Germ. *fenlung*, Gall. *pourriture*, Hiſp. *podre*, σαπρία, corruptio, reſolutio. *Ovid. l. 1. de Pont. el. 1.* Eſtur ut occulta vitiata putredine navis. Alii leg. *teredine*.

Putrefăcio, is, a. 3. *putreſare*, הִבְאִישׁ, Germ. *faulen*, Gal. *pourrir*, Hiſ. *podrir*, σήπω, putre aliquid facio, reſolvo, corrumpo. *Col. l. 3. c. 18.* Qui putrefacit depoſita ſemina. *Liv. l. 21.* Ardentiaque ſaxa infuſo aceto putrefaciunt.

Putrefactus, a, um, nom. ex particip. *putrefatto*, *corrotto*. *Lucret. l. 2. v. 897.* Et tamen hæc cum ſint quaſi putrefacta per imbres. *Ovid. 15. Met. v. 389.* clauſo putrefacta eſt ſpina ſepulcro.

Putrefio, is, actus ſum, paſſ. anom. *Pallad. Februar. tit. 10.* Saxa putreſient recepto humore. Adde *Septemb. tit. 9.*

Putrĕo, es, trui, ſine ſup. o. 2. *eſſere marcio*, נִרְקַב, Ger. *faulen*, Gal. *ſe pourrir*, Hiſ. *podrirſe*, σήπομαι, putridus ſum. *Plaut. Moſt. 1. 2. 67.* Atque edepol iſta hæc tigna humida putrent. *Hor. l. 2. ſat. 2. v. 66.* mutia quæ Byzantia putruit urca. ¶ Translate *Perſ. ſat. 5. v. 58.* hunc alea decoquit, ille in venerem putret. h. e. in venerem ad putredinem uſque fertur. Al. leg. *eſt putris e*

Putreſco, is, n. *putrefarſi*, σήπομαι, putridus ſio. *Cic. 1. Tuſc. c. 43.* humi ne, an ſublime putreſcat. *Hor. l. 2. ſat. 3. v. 119.* cui ſtragula veſtis, Blattarum, ac tinearum epulæ, putreſcat in area.

Putricŏſus, a, um, putredine, aut carie exeſus. *Lucret. l. 2. v. 859.* Mollia, lenta, fragoſa, putricava, corpore rara.

Putrĭdus, a, um, *putrefatto*, *marcio*, נִרְקָב, Ger. *gefaulet*, Gall. *pourry*, Hiſp. *podrido*, σαπρός, putris, putrefactus, corruptus. *Cic. in Piſon. c. 1.* Non enim nos color iſte ſervilis, non piloſæ genæ, non dentes putridi deceperunt.

Putris, & tre, & Puter, tris, tre, *corrotto*, *putrefatto*, *ſcolto*, רָקוּב, Ger. *faul*, Gal. *pourry*, *gaſté*, Hiſ. *podrido*, σαπρός, corruptus, in putredinem reſolutus, a *puteo*. *Virg. 1. Georg. v. 392.* Fungi putres. *Sen. epiſt. 15.* Putria ſaxa. h. e. quæ facile reſolvuntur in pulverem. Al. leg. *putrida*, quod idem eſt. Sic *Virg. 1. Georg.* Zephyro putris ſe gleba reſolvit. *Horat. epod. 8.* mammæ putres, equina quales ubera. hoc eſt flaccescentes, & ſenectute reſolutæ. *Id. l. 1. od. 36.* Omnes in Damalin putres deponent oculos. hoc eſt, libidine fractos, & patrentes. *Var. l. 1. R. R. c. 8.* Quem cum infimum terræ volvit, puter evertitur.

Putroſus, a, um, adject. putore, ſeu putore plenus, ut putroſum ulcus. *Cal. Aurel. Tard. 2. c. 14.*

Putus, a, um, *puro*, καθαρός, idem ac purus, ſeu purgatus. *Feſt.* Putum antiqui pro puro dicebant. ¶ Interdum in oratione legitur conjunctum cum adjectivo *purus*. Unde argentum purum putum dicitur, quod ita excoctum eſt, itaque purgatum, ut nihil alterius materiæ habeat admiſtum. *Gel. l. 6. c. 5.* Cautum fuiſſe, ut Carthaginienſes quotannis Pop. Rom. darent certum pondus argenti puri puti. ¶ Translate *Plaut. Pſeud. 4. 2. 31.* Polymachæroplacides purus putus eſt ipſus. Quaſi dicas, ipſa omnino eſt, & non alius vorſus, aut adulterinus, aut ſuppoſititius. *Id. ibid. 4. 7. 103.* Purus putus hic ſycophanta eſt. h. e. merus. *Cic. Att. l. 2. ep. 9.* Quam bonam meis putiſſimis orationibus gratiam retulerit. Sic Auguſtus Horatium vocabat putiſſimum penem, quemadmodum tradit *Tranquillus in ejus Poetæ vita*. ¶ Putus, i, ſubſtant. vel Potus, pro puero, quidam leg. apud *Virg. in Catalect. v. 118.* Diſpereat, niſi me perdidit iſte potus. Alii aliter. Sic *putam* pro puella, apud *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 216.* Sed ibi quoque varia eſt lectio.

Puxis. V. Pyxis.

P ANTE Y.

Pycnītis, idis, f. πυκνῖτις, verbaſcum, herba. *Apul. de herb. c. 71.*

Pycnocŏmon, i, πυκνόκομον, herba apud *Plin. l. 26. c. 8.* erucæ foliis craſſioribus, & acrioribus, radice rotunda, lutei coloris, terram olente, caule quadrangulo, flore ocymi. Recentioribus Botanicis incognita eſt, teſte *Matthiolo*.

Pycnoſtylos, i, m. & Pycnoſtylon, n. dicitur a *Vitruv. l. 3. c. 2. & 3.* ædificium, in quo columnæ modico intervallo inter ſe diſtant.

Pyctacium. V. Pittacium.

Pycta, æ, m. πύκτης, pugil, a πὺξ, quod idem ac πυγμή, *pugnus*. *Lamprid. in Heliog.* Gladiatores ante convivium pugnantes ſibi, & pyctas frequenter exhibuit. *Plin. l. 7. c. 47.* Euthymus pycta ſemper Olympiæ victor. Adde *Martial. lib. 11. epigr. 85.*

Pyctalis, e, adject. ad pyctam pertinens. *Servius ad Æneid. 5. v. 373.* Amycus a Polluce victus pyctali certamine. h. e. pugilatu.

Pyctes, æ, m. idem ac pycta. *Colum. l. 8. c. 2.* tranſlate *de gallo gallinaceo*. Cujus plerumque totum patrimonium pignus alea victor gallinaceus pyctes abſtulit.

Pyctomacharius, ii, m. idem ac pyctes apud *Jul. Firmic. l. 8. c. 8.*

Pydna, æ, f. 1. *Chitro*, urbs ampla Macedoniæ, prope oſtia Aliacmonis fl. & ſin. Thermaicum. *Juſtin. l. 14. c. 6.*

Pyga, æ, f. *le natiche*, clunes, nates, πυγή. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 133.* Ne nummi pereant, aut pyga, aut denique fama.

Pygargus, m. 2. πύγαργος, genus aquilæ, a πυγή, *nates*, *clunes*, & ἀργός, *albus*. Nam non tantum anus ei albis veſtitur plumis, quod pluribus aquilis commune, ſed tota cauda pennas habet albicantes. *Plin. l. 10. c. 3.* Secundi generis pygargus in oppidis manſitat, & in campis, albicante cauda. ¶ Eſt & capreæ ſylveſtris genus, quod ab albis clunium pilis idem nomen adeptum eſt. *Plin. l. 8. c. 53.* Sunt & damæ, & pygargi, & ſtrepſicerotes, multaque alia haud diſſimilia. *Juv. ſat. 11. v. 138.* Apud quem Sumine cum magno lepus, atque aper, atque pygargus, Et Scythicæ volucres. Dubium tamen eſt Interpretibus, avem ne, an feram *Juvenalis* intelligat.

Pygæus, a, um, adject. ad nates pertinens. *Petron. in Satyr.* Puellam lævitam ad pygiaca ſacra.

Pygmæi, m. 2. πυγμαῖοι, pop. Indiæ, in extrema parte montium, ſupra Aſtomos, qui auctore *Plin. l. 7. c. 2.* trium ſpithamarum, ſeu trium dodrantium ſtaturam non excedunt, vel, ut *Gellius* ſcribit, non ultra duos pedes cum dimidio longi ſunt. Dicti ſunt a πυγμή, quæ notat ſpatium a cubito ad digitos clauſos, ſive ſpatium ſex digitis cubito brevius, quia tanta eorum ſtatura creditur. Caſas ex ovorum putaminibus, pennis, & luto ſibi conſtruunt. *Plin. l. 7. c. 2.* Ariſtoteles in cavernis habitare Pygmæos tradit, *Id. ibid.* ¶ Bellum habent cum gruibus, a quibus vincuntur, & per aerem feruntur. *Juv. ſat. 13.* Fama eſt, Pygmæos armatos ſagittis, inſidentes arietum, caprarumque dorſis, veris tempore, univerſo agmine ad mare deſcendere, & ova pulloſque earum alitum conſumere, ternis cam expeditionem menſibus confici, aliter futuris gregibus non reſiſti. *Plin. l. 7. c. 2.* ¶ Fuere item Pygmæi in Thracia. Hi cum Geraniam urbem tenerent, a gruibus fugati novas ſibi ſedes quærere ſunt coacti. *Plin. l. 4. c. 11.* ¶ Item fuere in Caria. *Plin. l. 5. c. 29.*

Pygmalion, onis, m. 3. Πυγμαλίων, filius Cilicis, nepos Agenoris, pronepos Beli priſci, qui cum ſtatuam muliebrem a ſe affabre factam deperiret, ea a Venere animata, voti compos factus, ex ea Paphum filium genuit. *Ovid. 13. Met.* ¶ Pygmalion alter, filius Beli junioris, frater Didonis, cum ardentiſſima auri cup-

cupiditate flagraret, Sichæum Sacerdotem Herculis, maritum Didonis, cui magnæ, ſed diſſimulatæ opes erant, clam, & dolo ante aras interemit. Cujus cædis cum certior in ſomnis a marito Dido facta fuiſſet, ſumptis ſecum theſauris fugit in Africam, ubi Carthaginem condidit. *Juſtin. l.* 18.

Pygmalionēus, a, um, adject. a Pygmalione. *Sil. l.* 6. *v.* 332. Pygmalioneam tentarem exponere gentem.

Pylădes, æ, vel Pylades, dis, πυλάδης, filius Strophii Phocenſis, indiſſolubili amicitiæ vinculo cum Oreſte junctus. Nam cum Clytemneſtra, ab Ægiſtho adultero adjuta, Agamemnonem occidiſſet, Strophius Oreſtem adhuc puerum certiſſimæ neci ſubduxit, & in Regno ſuo una cum Pylade educavit. Poſtea, cum Oreſtes, gratia vindicandæ paternæ mortis, matrem peremiſſet, eamque ob rem in furorem converſus eſſet, Pylades illi perpetuus comes fuit omnium profectionum, & ſocius periculorum. Itaque ad Tauricam uſque Cherſoneſum Oreſtem ſecutus eſt, in qua cum Rex Oreſtem interficere vellet, neque agnoſceret, uter eorum eſſet Oreſtes, tanto in ſe invicem amore fuerunt, ut Pylades Oreſtem ſe eſſe diceret, ut pro illo necaretur, Oreſtes ita, ut erat, Oreſtem ſe eſſe affirmaret, ne Amicus interficeretur. *Cic. de Amic. & 2. de Fin.*

Pyladēus, a, um, adject. a Pylade, ut Pyladea amicitia. *Cic. l.* 2. *Fin. c.* 26.

Pylæ, f. 1. Tauri Pylæ, Ciliciæ Pylæ, opp. Aſiæ in conf. Cappadociæ, & Ciliciæ, inter Halym fl. & Taurum M. qua ex Cilicia in Cappadociam tranſitur. *Cic. Att.* 5. *ep.* 20. ¶ Pylæ Ciliciarum, Amanicæ Pylæ, Syriacæ Pylæ, anguſtiæ inter Ciliciam, & Syriam, inter quas Cerſus flu. labitur. ¶ Pylæ Perſidis, Suſidæ, per quas in Perſidem aditus ex Suſiana reg. ¶ Eſt autem *pyla* græca vox, πύλη, & portam Latine ſignificat, anguſtum aditum inter duos montes, ut explicat *Curt. l.* 3. *c.* 4.

Pylæa, f. 1. oppid. Thrachiniæ reg. ad Oetam M. apud Thermopylas. ¶ Pylæa item, πυλαία σύνοδος, concilium fuit Amphyctionum ad Thermopylas haberi ſolitum. Hinc

Pylaicus, a, um, adject. ut Pylaicos conventus, apud *Liv. l.* 33. *c.* 35.

Pylēne, f. 1. Proſchium, oppid. Ætoliæ, ſcopulis abundans. *Stat.* 8. *Thebaid. v.* 484.

Pylius, a, um, adject. a Pylo oppido, Neſtoris patria, qui proinde & Pylius dicitur. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 3. Crede mihi, Pylio Neſtore major ero. *Id.* 2. *Metam.* Agri Pylii. *Id.* 3. *Triſt. eleg.* 6. Æquarint Pylios cum tua fata dies. *Martial. lib.* 8. *epigr.* 2. Pylia ſenecta.

Pylōros, i, m. *piloro*, πυλωρός, Medicis ita appellatur os inferius ventriculi. Sed vox græca eſt, & græcis literis ſcribitur a *Celſ. l.* 4. *c.* 1.

Pylos, vel Pylus, i, f. πύλος, nomen trium oppidorum Peloponneſi, quæ ſingula Neſtorem civem eſſe dicunt ſuum. Horum primum eſt *Navarino*, Nelea Homero, in Meſſenia, quod vere Neſtoris patriam fuiſſe teſtatur *Euſtathius*; alterum eſt in Arcadia; tertium in Elide. *Ovid. ep. heroid.* 1. *v.* 63. Nos Pylon, antiqui Neleia Neſtoris arva Miſimus, incerta eſt fama remiſſa Pylo. *Sen. in Herc. furen.* Neſtoria Pylus.

Pyra, æ, f. *pira*, מדורה, Ger. *holtzhauffe*, Gal. *pyre*, Hiſp. *hoguera*, πυρά, ignis rogi, vel ſtrues lignorum ad cremanda cadavera, a πῦρ, ignis. *Serv. ad* 11 *Æn.* Pyra eſt lignorum congeries. Rogus cum jam ardere cœperit, dicitur. Buſtum vero jam exuſtum vocatur. Quem ordinem ſervat Poeta, dicens, Conſtituere pyras. Item, Subjectiſque ignibus atris ter circum accenſos decurrere rogos. Item poſtea, Semuſtaque ſervant buſta. Hæc *Servius*, cujus tamen obſervatio perpetua non eſt: dicitur enim pyra & de rogo accenſo. *Ovid. in Ibin, v.* 36. Quem vetus accenſa ſeparat ira pyra.

Pyracmon, onis, πυράκμων, unus e tribus Cyclopibus, qui in Ætnæ officina ferrum verſabant, & fulmina Jovi parabant. *Virg.* 8. *Æn. v.* 424. Ferrum exercebant vaſto Cyclopes in antro, Brontesque, Steropesque, & nudus membra Pyracmon. *Ovid.* 12. *Met.* Securifer Pyracmon.

Pyrălis, is, f. ſeu pyrallis, πυραλίς, animalculum pennatum, al. pyrauſtes, magnitudine muſcæ, ex igne proveniens, ἀπὸ τοῦ ἐν πυρὶ ἅλλεσθαι, a ſaliendo in igne. *Plin. l.* 11. *c.* 36. *ex Ariſtot.* Siquidem in Cypri ærariis fornacibus ex medio igni majoris muſcæ magnitudinis volat pennatum quadrupes: appellatur pyralis, a quibuſdam pyrauſta. Quamdiu eſt in igne, vivit, cum evaſit paulo longiore volatu, emoritur. Hæc *Plin.*

Pyramidātus, a, um, πυραμιδωτός, πυραμιδοειδής, factus in formam pyramidis. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 24. Eſſe corpuſcula quædam levia, alia aſpera, rotunda alia, partim autem angulata, & quædam pyramidata, curvata quædam, & quaſi adunca. Quædam exemplaria omittunt hæc verba, *& quædam pyramidata*.

Pyramēus, a, um, adject. a Pyramo, ut Pyramea arbor. h. e. morus, ſub qua Pyramus gladio incumbens ſe ipſum interfecit. *Seren. Sammon. c.* 19. *v.* 350.

Pyrămis, idis, f. *piramide*, Ger. *geſpitzter thurn*, Gal. *pyramide*, Hiſ. *pyramide*, πυραμίς, moles, quæ ex baſi lata paulatim in acutum faſtigium deſinit. Dicta eſt a πῦρ, ignis, quia ejus figuram imitatur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Conum tibi ais, & cylindrum, & pyramidem pulchriorem, quam ſphæram, videri. ¶ Hujuſmodi moles in Ægypto uſitatæ fuerunt. Erant quadrangulares; ab imo latiſſimæ, & aſſurgebant ultra omnem omnino altitudinem, quæ humanis manibus confici poteſt. Hinc inter ſeptem orbis miracula recenſentur. Vulgo appellantur, teſte Bellonio, *Pharaons*, Europæis *Granari de Gioſeffo*, teſte *Ortelio*. Excogitatæ primum a Regibus fuerunt, ne pecuniam ſucceſſoribus, aut æmulis inſidiantibus præberent, aut ne plebs eſſet otioſa. Multa de his *Plin. l.* 36. *c.* 12.

Pyrămus, i, m. πύραμος, adoleſcens Babylonius, qui Thisbes vicinæ puellæ mutuo amore captus, eidem perſuaſit, ut deceptis cuſtodibus, in ſolitudinem quandam extra urbem ad ſe conveniret. Quo cum puella prior veniſſet, conſpecto leone, trepida profugit ad ſylvas, relicto præ feſtinatione amiculo, quod inventum leo dilaceravit. Veniens deinde in locum conſtitutum Pyramus, cum Thisbes amiculum a fera dilaceratum agnoviſſet, arbitratus, ipſam a leone eſſe devoratam, doloris impatientia, quo accinctus erat, gladio ſe ipſe interemit. Thisbe, cum poſito timore ex ſylva rediiſſet, Pyramumque ex vulnere adhuc palpitantem vidiſſet, exempto ex vulnere gladio, ſibi etiam mortem conſcivit. *Ovid.* 4. *Met.*

Pyrămus, i, m. flu. Ciliciæ, qui ex Tauro M. oritur, & mari apud Mallum orb. excipitur. *Curt. l.* 3. *c.* 4.

Pyrauſta, æ, m. πυραύστης, genus inſecti magnitudine muſcæ majoris, alio nomine pyraliſgigni, ait *Plin. l.* 11. *c.* 36. in Cypri ærariis fornacibus, & quamdiu in igne moretur, vivere; ſi vero evaſerit longiore paulo volatu, emori.

Pyren, enis, πυρήν, genus gemmæ. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Pyren ab olivæ nucleo dicta eſt, huic aliquando ineſſe piſcium ſpinæ videntur.

Pyrenæus, i, & Pyrenæus mons, Pyrenæi, orum, & Pyrenæi montes, *i monti Pirenei*, mons Hiſpaniæ maximus, qui Hiſpaniam a Gallia ſeparat. Extenditur ab Ortu æquinoctiali in Occaſum brumalem, ideſt a Templo, ſeu Portu Veneris in ora Maris Mediterranei uſque ad Fanum S. Sebaſtiani in ora Oceani Cantabrici. Cætera vide apud Geographos. *Sil. l.* 3. *v.* 413. At Pyrenæi frondoſa cacumina montis. *Auſon. ep.* 24. Bimaris juga ninguida Pyrenæi. *Flor. l.* 2. *c.* 6. Hiſpaniam totam a Pyrenæis montibus in Herculis columnas recuperavit. *Plin. l.* 26. *c.* 2d. Buxus Pyrenæis montibus plurima. V. *eund. Plin. l.* 3. *c.* 13. & *l.* 4. *c.* 20. ¶ Pyrenæa Venus dicta eſt, quæ ad Pyrenæos montes templum habuit. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Pyrenaicus, a, um, adject. ad Pyrenæum pertinens. *Auſon. de urbib. in Narbone.* Quo Pyrenaicis nivibus dirimuntur Iberi. Al. leg. *Pyrenæis*.

Pyrēne, es, f. 1. πυρήνη, filia Bebrycis, quæ in Pyrenæo monte ab Hercule compreſſa, atque a feris laniata, ibi ſepulta eſt. Hinc mons dictus eſt Pyrene, & Pyrenæus. V. *Sil. l.* 3. *v.* 450. ¶ Pirene per *i*, Πειρήνη, Acheloi filia a Neptuno compreſſa, quæ in ſui nominis fontem converſa eſt, quod filium imprudenter a Diana occiſum nimium lugeret.

Pyrēne, ſeu Pirene, m. 1. πυρήνη, fons Acrocorinthi, Muſis ſacer. *Plin. l.* 4. *c.* 4. *Strabo*, & alii. A *Probo* in Helicone ponitur. Habet omnes ſyllabas longas. *Stat. l.* 1. *ſylv.* Nec conſcia detur Pyrene, largus potius mihi gurges in hauſtus.

¶ Item mons Hiſpaniæ, al. Pyrenæus. Primam habet indifferentem; ſecundam, & tertiam longas. *Sil. l.* 3. *v.* 417. Pyrene celſa nimboſi verticis arce Diviſos Celtis late proſpectat Iberos. *Tibul. lib.* 1. *eleg.* 8. Non ſine me eſt tibi partus honos: Tarbella Pyrene Teſtis, & Oceani litora Santonici.

Pyrēneus, i, m. per tres ſyllabas, πυρηνεύς, Rex Thraciæ, qui Daulidem Phocidis urb. occupavit, ubi cum quodam die pluvioſo Muſas ad Parnaſſum euntes vidiſſet, invitavit, ut domum ſuam ſubirent, donec pluvia ceſſaret. Cum vero jam imber ceſſaret, Muſæque diſcedere vellent, Pyreneus clauſis foribus, illis vim inferre parabat. At Muſæ in aves converſæ evolaverunt. Quas cum perſequi vellet, ex arce ſe dans præcipitem, caput terræ illiſit, ſicque expiravit. *Ovid.* 5. *Metam.*

Pyrēnis, vel Pirenis, idis, adject. fœmin. a Pyrene fonte, ut Pyrenida ad undam, *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 3. *v.* 73. Pyrenidas undas, *Idem Met.* 2. *v.* 240.

Pyrethrum, i, n. πύρεθρον, herba, quam Romani ſalivarem vocant, alii draconem, foliis, & caule dauco ſylveſtri, & fœniculo ſimilibus, linguam adurens, & mordicans. Ejus folia in acetariis probantur, radice utuntur pigmentarii. *Plin. l.* 28. *c.* 9. *Ovid.* 1. *de Ar. v.* 418. Tritaque in annoſo flava pyrethra mero.

Pyrgi, orum, m. *S. Marin di Purgano*, oppidum Hetruriæ in ora maris Tyrrheni, inter Graviſcas, & Fregenas. *Virg. Æn.* 10.

Pyrgis, is, f. nomen herbæ, quæ & lingua canis, & cynogloſſon dicitur. *Apul. de herb. c.* 96.

Pyrgopolinīces, æ, m. πυργοπολυνίκης, hoc eſt victoria turrium, ſeu munitionum, atque urbium: a πύργος, turris, πόλις, urbs, & νίκη, victoria. Nomen eſt militis glorioſi apud *Plaut. in Mil.* Adde *Sidon. l.* 1. *ep.* 9. *ad fin.*

Pyrgotĕles, is, m. gemmarum ſculptor nobiliſſimus, a quo ſolo Alexander Magnus ſe in gemmis ſculpi paſſus eſt, edicto vetans, ne ab aliis ſculperetur. *Plin. l.* 1. *c.* 37. & *l.* 7. *c.* 37.

Pyrgus, i, m. *torre*, מגדל, Ger. *thurn*, Gal. *tour*, Hiſp. *torre*, πύργος, Græce turrim ſignificat. *Liv. l.* 27. *c.* 32. Poſtero ad caſtellum, (Pyrgum vocant) copias eduxit. ¶ Eſt etiam genus vaſis cavitate ſeſſili, quo conjecti tali agitantur, antequam in alveolum emittantur, ita dictus a turriculæ figura. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 7. Qui pro ſe tolleret, atque mitteret in pyrgum talos.

Pyrio, as, a. 1. calefacio, a πῦρ, ignis. *Petron. in fragm. Tragur.* In ſolio quod Trimalcioni pyriabatur.

Pyriphlegĕthon, ontis, m. idem quod *Phlegethon*, a πῦρ, ignis, & φλεγέθω, uro, vel ardeo. *Arnob. lib.* 2. *pag.* 52.

Pyrites, æ, m. πυρίτης λίθος, *lapis molaris*, a πῦρ, ignis, quia plurimus ignis illi ineſt, vel quia ægerrime quidem ignem accipit, ſemel tamen acceptum diutiſſime conſervat, vel quia igni reſiſtit, ideoque focis idoneus eſt. *Plin. l.* 36. *c.* 19. Molarem quidam pyritem vocant, quoniam ſit plurimus ignis illi. ¶ Item lapis quidam, a quo æs conflatur. *Plin. ibid.* Sed eſt alius etiamnum pyrites, ſimilitudinis æris. In Cypro eum reperiri volunt, & in metallis, quæ ſunt circa Acarnaniam, unum argenteo colore, alterum aureo, &c. ¶ Item lapis ille, quem nos igniarium dicimus, quidam etiam vivum ſilicem vocant, qui percuſſus a ferreo inſtrumento, vel ab altero lapide ſcintillas edit, a πῦρ, ignis, quia plurimum habet ignis, *pietra focaja*. *Plin. ibid.*

Pyrītis, is, f. 3. πυρίτης λίθος, gemma nigri coloris. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Pyritis nigra quidem, ſed attritu digitos adurit.

Pyrobolarii, orum, maſc. qui pyrobolus, hoc eſt ignita tela jaculantur, a πῦρ, ignis, & βάλλω, jacio. *Firmic. l.* 8. Nati ſub ſidere Caniculæ erunt venatores, arenarii, pyrobolarii. Ita *Beroald. in l.* 4. *Apul. de A. A.* Alii leg. *parabolarii*. V. Parabolani.

Pyrocŏrax, vel Pyrrhocorax, acis, m. πυρροκόραξ, avis alpina, nigro colore, roſtro luteo. *Plin. l.* 10. *c.* 48.

Pyrōdes, m. 3. πυρώδης, filius Cilicis, qui primus e ſilice excuſſiſſe ignem dicitur. Nam Prometheum dicunt ignem aſſervaſſe in ferula. *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Pyrōis, entis, m. πυρόεις, Sidus Martis, ita dictus ab igneo colore. *Col. l.* 10. *v.* 290. Sic micat & rutilus pyrois, & rora coruſco, &c. ¶ Eſt etiam unus ex equis Solis. *Valer. Flacc. l.* 5. *v.* 432. Et formidantem patrius Pyroenta dolorem. V. *Æthon.*

Pyrōpus, i, m. πυρωπός, mixtura trium partium æris, & quartæ auri. Sic dicitur, quia habet πυρὸς ὦπα, hoc eſt ignis faciem. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Æs in uncias additis auri ſcrupulis ſenis, prætenui pyropi bractea igneſcit. *Ovid.* 2. *Met.* Flammaſque imitante pyropo.

Pyrrha, æ, f. πύρρα, filia Epimethei, Deucalionis uxor, quæ poſt diluvium, una cum marito, jactis poſt terga lapidibus, humanum genus fertur reparaſſe. *Ovid.* 1. *Met.*

Pyrrhias, adis, f. Πυῤῥιάς, ad Pyrrham pertinens, quod eſt oppidum Lesbi, ut *Plin. l.* 5. *c.* 31. docet. *Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 15. Pyrrhiades, Methymniadeſve puellæ.

Pyrrhĭche, æ, ſeu pyrrhiche, es, f. 1. *moreſca*, πυῤῥίχη, ſaltatio in armis, quæ Lacedæmoniorum juventuti loco bellici progymnaſmatis erat, ut Ariſtoxenus ſcripſit, apud quos a quinto ſtatim ætatis anno pueri incipiebant ſaltare armati, accinente interim aliquo carmen hyporchematicum, ad cujus numeros motus componebant. Dicta eſt a Pyrrhicho Cretenſe, ex urbe Cydone, qui primus Cretenſes ſub armis ſaltare ad pyrrhichii pedis ſonum inſtituit. Alii eſſe vocatam volunt a Pyrrho Achillis filio, quem dicunt primum in tumulo patris ſui armatum honoris gratia ſaltaviſſe. *Plin. l.* 7. *c.* 57. Saltationem armatam Curetes docuere, pyrrhichen Pyrrhus, utramque in Creta. Ubi pyrrhichen a ſaltatione enoplia, ſive in armis, diſtinguit, non quaſi ſit plane diverſa, ſed quia rudior illa a Curetibus, ex arte a Pyrrho, vel potius Pyrrhicho Cretenſe. *Suet. in Cæſ. c.* 39. Pyrrhichen ſaltaverunt Aſiæ, Bithyniæque principum liberi.

Pyrrhicharii, ſeu purrhicharii, m. 2. πυῤῥιχισταί, qui armati ſaltabant. *Ulp. l.* 8. *ff. de panis*. Quod inſtituuntur venatores, aut pyrrhicharii, aut in aliam quam voluptatem geſticulandi, vel aliter ſe movendi gratia.

Pyrrhĭchius, ii, m. πυῤῥίχιος, pes metricus, al. periut, qui conſtat ex duabus ſyllabis brevibus, ut *Puer*, *age*, &c. Dictus eſt a pyrrhicha, quia hoc ſono milites ſub armis per ludum utebantur. *Martianus Capella l.* 9. *Quintil. l.* 9. *c.* 4.

Pyrrho, onis, m. 3. πύῤῥων, Philoſophus Elidenſis, filius Pliſtarchi. Primo pictor fuit, deinde Anaxarchi diſcipulus. Vixit annos ferme nonaginta. Ejus ſectatores Pyrrhonii dicuntur, & Sceptici, h.e. conſiderantes, quia omnia conſiderando, & ambigendo tractant, nihilque affirmant. V. *Gell. l.* 11. *c.* 5. & *Cic.* 3. *de Orat. c.* 17.

Pyrrhonii, orum. V. vocem præced. & vocem *Sceptici*.

Pyrrhocŏrax. V. Pyrocorax.

Pyrrhopœcilus, i, πυῤῥοποίκιλος, marmoris genus ita dictum, quod fulvi coloris maculis diſtinguatur. *Plin. l.* 37. *c.* 8. & 22.

Pyrrhus, m. 2. *Pirro*, Πύῤῥος, filius Achillis ex Deidamia Lycomedis filia, nepos Pelei, & Thetidis, pronepos Æaci, & Æginæ, abnepos Jovis, & Europæ, ita dictus a πυῤῥός, *rufus*, id eſt a fulvo colore capillorum, teſte *Servio*. Hic & Neoptolemus appellatus, quod admodum adoleſcentulus ad belli Trojani reliquias fuerit perductus. Erat enim in fatis, ſine illo Trojam capi non poſſe. Fuit primus, id eſt princeps eorum, qui in equum ligneum ingreſſi ſunt. In illius expugnatione primum Polytem Priami filium, deinde & patrem ipſum interfecit. Polyxenam Achillis patris ſui Manibus inferias miſit. Poſtremus Græcorum omnium ex Troade diſceſſit, Heleno Priami filio vetante, qui tempeſtatem proſpexit, quam paſſi ſunt Idomeneus, Ulyſſes, Ajax, & cæteri Græciæ Principes. Abduxit ſecum Andromachen Hectoris uxorem, quæ illi in prædæ diviſione obtigerat, & Helenum. Amiſſo per abſentiam Trojanis temporibus paterno Regno, quod erat in Theſſalia, conſedit in Moloſſia regione Epiri, quæ prius fuit Regnum Moloſſorum. Hinc populi primum Pyrrhidæ, poſtea Epirotæ dicti ſunt. Duxit uxorem Andromachen, ex qua, ut aliqui ſcribunt, genuit filium Moloſſum, fortaſſe etiam alium filium nomine Peripeleum. Sed cum in templum Dodonæi Jovis ad conſulendum veniſſet, ibi Leoniſſam neptem Herculis rapuit. Igitur Andromachen uxorem tradidit Heleno filio Priami

Regis,

Digitized by Google

Regis, & Regnum Chaonum, ob illius induſtriam ſingularem, & præcipue, quod confecto bello Trajano tempeſtatem prædixerit, & Pyrrhum navigare prohibuerit. Ex Lanaſſæ matrimonio octo liberos ſuſtulit, ex quibus nonnullas virgines nuptum finitimis Regibus tradidit, opeſque affinitatum auxilio magnas paravit. Ad extremum rapuit Hermionem filiam Menelai, & Helenæ, quæ Oreſti deſponſata fuerat. Quare ab Oreſte interfectus eſt, in templo Apollinis Delphici, inter altaria, ope Macharei, al. Macarei, Sacerdotis. *Juſtin. l.* 17. & *Bocc. l.* 10. *Gen.* ¶ Pyrrhus alter, ſimiliter Rex Epiri, ſive Epirotarum, qui ex Achille & ipſe, Peleo, *Æaco*, & Jove genus ducebat. Hic eſt ille Pyrrhus, qui ſtrenuiſſime cum Romanis, & Carthaginienſibus plurima bella geſſit. Demum in Spartæ obſidione, cum inter primos pugnaret, ictu lapidis interfectus eſt. V. *Juſtin. l.* 25.

Pyrum, & Pyrus, V. Pirum, & Pirus.

Pyſma, atis, n. πύσμα, quæſitum, interrogatio. Vox Græca, a πύθω, interrogo. Differt ab Erotemate, cui una voce reſponderi poteſt: pyſmati autem, cum plura ſimul quærendo complectatur, non niſi pluribus ſatisfieri poteſt. Ita *Martian. Capell. lib.* 5. *pag.* 171.

Pythagŏras, æ, m. πυθαγόρας, Philoſophus Samius, teſte *Ovid.* 15. *Met.* filius Demarati locupletis negotiatoris, al. Mneſarchi anulorum ſculptoris, ita dictus, quod non minus vera, quam Pythii Apollinis oraculum, loqueretur. Vixit ante Anaxagoram, & Socratem. Magnis ſapientiæ incrementis ornatus primo in Ægyptum profectus eſt, deinde Aſtrologiæ, Chaldæicæque diſciplinæ cupidus Babylonem ſe contulit. Ex Oriente regreſſus in Cretam, & Lacedæmonem ad cognoſcendas Minois, & Lycurgi inclytas ea tempeſtate leges contendit. Poſt hæc in patriam rediens, cum eam a Polycrate Tyranno occupatam vidiſſet, ſeceſſit in Peloponneſum. Primus ſe *Philoſophum* nominavit, hoc eſt ſapientiæ amatorem, cum ceteri per ea tempora ſe ſapientes dicerent. Poſtea in Italiam venit, in eam partem, quæ Magna Græcia dicta eſt, ſedemque Crotone figens, magno auditorum affluxu Philoſophiam profeſſus eſt, docuitque & privatim, & publice. Venit in Italiam, Cicerone teſte, L. Tarquinio Superbo regnante. *Livius l.* 1. ſcribit, Servio Tullio regnante veniſſe. Auctor fuit Metempſychoſeos, ideſt tranſmigrationis animarum, docens, animas poſt mortem de corporibus in corpora tranſire, & animas hominum quandoque in beſtias mitti. Hinc eſum carnium prohibebat. Dicebat, ſe in bello Trajano fuiſſe Euphorbum Panthoi filium, qui interfectus a Menelao iterum revixiſſet in Homerum, poſtea in pavonem, deinde in Pythagoram. Hinc poſtremo dicitur ranſitus in Ennium Poetam. Hinc *Perſ. ſat.* 6. *v.* 11. Cor jubet hoc Enni, poſtquam deſtertuit eſſe Mæonides Quintus pavone ex Pythagoreo. ¶ Diſcipulis ſuis interdicebat, ne faba veſcerentur, quod habet inflationem magnam is cibus tranquillitati mentis quærentis vera contrariam. Aliqui dicunt, Pythagoram a fabe abhorruiſſe, quod cenſeret animal eſſe, quia viridis in pyxide ærea ſervata vertitur in ſanguinem, & cocta ſanguinis humorem ex ſe emittit: addunt, illum maluiſſe in latrones incidere, quam per fabæ ſegetem tranſire, cum aliunde refugium non haberet. ¶ Silentium quoque iis maxime commendabat, jubebatque per quinquennium religioſiſſime ſervare, ut ſcribit *Laert.* Quam ii ob id ἐχέμυθοι dicti ſunt. *Claudian. de Conſul. Mall. Theod. v.* 157. At non Pythagoræ monitus, annoſque ſilentes. ¶ Diſcipuli Pythagoræ in diſputando rationem non afferebant, ſed Magiſtri auctoritatem, & dicebant, αὐτὸς ἔφα, *Ipſe dixit.* ¶ Cum viginti annos Crotone egiſſet, Metapontum migravit, ibique deceſſit. Illius tanta admiratio fuit, ut ex domo ejus templum facerent, eumque pro Deo colerent. V. *Juſtin. l.* 20. *c.* 4.

Pythagorēus, a, um, adject. πυθαγόρειος, ad Pythagoram pertinens, ut Pythagorea ſomnia. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 52. ¶ Pythagorei, orum, ſubſtant. Philoſophi diſcipuli, & ſectæ Pythagoræ. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 37. Referta quondam Italia Pythagoreorum fuit. ¶ Sunt qui ſcribunt *Pythagoræus* per *æ* diphthongum, quam tamen Græcæ literæ non ferunt.

Pythagorĭcus, a, um, adject. idem ac Pythagoreus, ut Pythagorica prudentia *Valer. Max. l.* 4. *c.* 7. *n.* 10. Pythagorica Philoſophia. *Plin. l.* 25. *c.* 13. ¶ Pythagorici, orum, ſubſtant. Pythagoræ diſcipuli, aut ſectatores. *Cic.* 1. *Div. c.* 30 Pythagoricis interdictum, ne faba veſcerentur.

Pythagoriſſo, a, n. 1. Pythagoricus ſum. *Apul. l.* 2. *Florid.* Noſter Plato pythagoriſſat.

Pythaula, & Pythaules, æ, maſc. πυθαύλης, tibicen, qui in urbe Pytho hymnos in honorem Apollinis canebat. Poſtea ad illos etiam tibicines tranſlata vox eſt, qui in comœdiis, tragœdiiſque canebant. *Varr. apud Non.* 2. *c. n.* 743. Priuſquam in orcheſtra Pythaules inflet tibias, domi ſuæ ramices rumpit. *Diomed Grammatic.* Quando chorus canebat, choricis tibiis, ideſt choraulicis artifex concinebat: in canticis autem Pythaules Pythicis reſpondebat. ¶ Sunt qui ſcribunt *Pithaules*, & originem vocis derivant a πίθος, *dolium*, quod hujuſmodi tibicinum tibiæ doliolum figura referrent.

Pythĭa, æ, f. πυθία, Phœbas, ſive Sacerdos Apollinis Delphici, al. Pytho, quæ aiunt, ſeu tripodi inſidens, genitalibus, ut ajunt, partibus ſubeuntem excipiebat cum halitu ſpiritum, inde repleta furore, crinibuſque reſolutis, ac ſpumas ore emittens, de rebus cum futuris, tum dubiis reſpondebat. *Cic.* 1. *de Div. c.* 19. Mentem Pythiæ divino afflatu concitabat.

Pythĭa, orum, n. πύθια, ſacrum certamen in Apollinis Pythii honorem. Inſtituta dicuntur ob cædem Pythonis ſerpentis, & inde nominata. *Ovid.* 1. *Met. v.* 446. Inſtituit ſacros celebri certamine ludos Pythia perdomitæ ſerpentis nomine dictos. ¶ Victores hujus certaminis, teſte Luciano, lauro coronabantur.

Pythĭcus, a, um, adject. idem ac Pythius. *Tertul. adverſ. Gnoſt. c.* 6. Carthago donata Pythico agone. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 7. *n.* 10. Pythica divinatio.

Pythĭon, ii, n. genus bulbi, πύθιον. *Plin. l.* 19. 1. 5.

Pythĭus, ii, m. πύθιος, cognomen Apollinis a Pythone dracone, quem ipſe Junonis nutu immiſſum, ſecundum Poetarum fabulas, in prima infantia ſagittis interfecit. *Ovid.* 1. *Met. Hor. l.* 1. *od.* 16. Non adytis quatit mentem Sacerdotum incola Pythius.

Pythĭus, a, um, adject. ad Pythium, ſeu Apollinem pertinens. *Propert. l.* 3. *el.* 15. Dum petit intonſi Pythia regna Dei. h. e. Delphos. *Juven. ſat.* 13. *v.* 169. Pythia vates. *Cic.* 1. *Divin. c.* 2. Pythium oraculum.

Pytho, us, f. 4. contract. urbs Græciæ, eadem ac Delphi, ſic dicta, quia ibi Apollo ſub ſerpentis ſymbolo colebatur, quod Pythonem puer ſagittis occidiſſet. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 3. *v.* 27. Delos ubi nunc, Phœbe, tua eſt? ubi Delphica Pytho?

Python, vel Pytho, onis, m. vel f. 3. Πύθων, ingens quidam draco natus ex putredine terræ poſt diluvium Deucalionis, qui ab Apolline ſagittis interfectus eſt. *Ovid.* 1. *Met.* rem pluribus narrat, *fab.* 8. & *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 17. interpretatus. *Claudia. l.* 2. *in Ruf.* Phœbeo domitus Python cum decidit arcu.

Pythonĭcus, a, um, adject. ad Pythonem, vel ad Apollinem pertinens. *Tertul. de anim. c.* 28. Solemne magos elicere explorandis occultis per Pythonicos ſpiritus.

Pythonĭon, n. herba, alio nomine dracontea. *Apul. de herb. c.* 4. & 14.

Pythopŏlis, f. 3. opp. Bithyniæ, conditum a Theſeo, ad Soloentem fl. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Pytiſma, atis, n. *lo ſputare ſpeſſo*, πύτισμα, crebra ſputi irroratio, a πυτίζω, *ſputum emitto*. *Juvenal. ſat.* 11. *v.* 175. Qui Lacedæmonium pytiſmate lubricat orbem. h. e. qui exſpuit ſupra pavimentum ſtratum marmore Lacedæmonio, & ſæpe conſpuendo madefacit, & lubricum reddit. Quidam legunt *pedemate*. Eſt autem pedema genus quoddam ſaltationis, fortaſſe a πηδάω, *ſalio*. Alii *pterniſmate*, h. e. crebro talorum uſu (nam πτέρνα, talum ſignificat) terit quodammodo, & lævigat menſam rotundam e marmore Lacedæmonio. Alii aliaſque alias afferunt & lectiones, & interpretationes. V. *Octav. Ferrar. Elect. l.* 2. *c.* 6. ubi eam explicationem amplectitur, quæ eſt veteris Scholiaſtis, & nos priore loco attulimus.

Pyxacanthus, i, m. & f. Πυξάκανθος, frutex ſpinoſus, cubitalibus ramis, foliis buxi, a πύξος, *buxus*, & ἄκανθα, *ſpina*. *Plin. l.* 12. *c.* 7. Spinam ipſam in Græcia quidam pyxacanthum Chironium vocant. *Id. l.* 24. *c.* 14. Quam & pyxacanthum chironiam vocant.

Pyxidātus, a, um, πυξιδωτός, quod ad effigiem pyxidis formatum eſt. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Commiſſuris pyxidatis, fictiles tubi.

Pyxidicŭla, æ, f. πυξίδιον, dim. a *pyxis*. *Cel. l.* 6. *c.* 6. Liquidum collyrium pyxidicula ſervatur.

Pyxĭnum, i, n. nomen collyrii, quod deſcribitur a *Celſ. l.* 6. *c.* 6.

Pyxis, idis, f. *piſſide*, *vaſetto*, *boſſolo*, Πυξίς, proprie ſignificat vaſculum e buxo, nam Πύξος Græce buxum ſignificat; ſed tranſlate accipitur pro vaſe ex quacumque materia, & ad varios uſus accommodato, ut ait etiam *Quintil. l.* 8. *c.* 6. Hinc *Plin. l.* 29. *c.* 2. In pyxide ſtannea conditur. *Id. l.* 18. 2. 11. Pyxis ferrea. *Id. l.* 21. *c.* 10. Crocum aſſervatur cornea pyxide. *Cic. pro Cal.* Pyxis veneni. ¶ Legitur & *puxis*, Græca υ in Latinum u converſa. *Scribon. Larg. compoſ.* 228. Patella fictili coquere, atque puxide nigri plumbi reponere.

D E L I T E R A Q.

Q In mutis literis numeratur. Hanc veteres ignorabant. Unde ſcribebant *oblicus*, non obliquus, *locuntur*, non loquuntur, ut teſtantur vetuſtiſſimi codices. Poſtquam vero inventa fuit, nonnulli putaverunt, non literam, ſed notam eſſe duas in ſe literas continentem, C, & U, quare ſcribere inſtituerunt, *qis*, *qid*, *qare*, abſque u, ut Velius Longus ait, quod alii *cuis*, *cuid*, *cuare* ſcribere malebant. Sic *aqua* pro aqua legitur in quadam *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 593. *n.* 5. ¶ Supervacanea dicitur, ſicut & k, quoniam C poteſt implere earum vicem, & propter nihil aliud ſcribenda videtur, niſi ut U vocalem, ſemper poſt ſe ſequentem, in eadem ſyllaba cum altera vocali conjungat, quæ alioqui conjungi non poſſet, obliquioremque, & pinguiorem efficiat ſonum. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. Duras & illa ſyllabas facit, quæ ad conjungendas demum ſubjectas ſibi vocales eſt utilis, alias ſupervacua, ut cum Equum, ac Equos ſcribimus, cum ipſæ etiam vocales duæ efficiant ſonum, qualis apud Græcos nullus eſt, ideoque ſcribi illorum literis non poteſt. ¶ In prænominibus ſola ponitur, & valet *Quintus*, ut Q. Fabius Max. Q. Cæcilius Metellus.

Q A N T E U A.

Qua, *per qual luogo*, *per dove*, ... , Ger. *wo*, *durch*, Gall. *par ou*, *Hiſp. por donde*, ᾗ, πῇ, ὅπῃ, per quem locum, qua parte, adverb. motus per locum. Dicitur per Ellipſim, pro qua via. *Cic. pro Cæc. c.* 8. Omnes itinera, qua adiri poterat in eum fundum. *Id. in Phil.* 3. *c.* 8. Ipſe in templum, neſcio qua, per cuniculum. *Nep. in Themiſt. c.* 5. Qua ſex menſibus iter fecerat, eadem diebus triginta reverſus eſt. ¶ Interdum notat ſtatum in loco, & ponitur pro qua parte. *Ovid. Heroid. epiſt.* 2. *v.* 103. Qua patet umbroſam Rhodope glacialis ad Æmum. ¶ Item pro quacunque parte. *Id.* 1. *Metam. v.* 241. Qua terra patet, fera regnat Erynnis. ¶ Sæpe ponitur pro partim, tum, cum, & tunc fere geminari ſolet. *Cic. Att. l.* 13. *epiſt.* 18. Intelligo te diſtentiſſimum eſſe, qua de Buthrotis, qua de Bruto. ¶ Item pro qua ratione, quomodo. *Virgil.* 1. *Æn.* Qua facere id poſſis, noſtram nunc accipe mentem. ¶ Item pro in quantum, vel quatenus. *Liv. l.* 39. *c.* 48. Statui non ultra attingere externa, niſi qua Romanis cohærent rebus. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Aſſumere in cauſam naturas eorum, quæ competent, aut mitigare, qua repugnabunt, oportebit.

Quacunque, *per qualunque parte*, ὅπῃ ἄν, per quamcunque viam, locum, partem, adv. motus per locum. *Cic.* 3. *Ver. c.* 16. Quacunque iter fecit, ejuſmodi fuit, &c. *Id. de Fin.* Quacunque ingredimur, in aliquam hiſtoriam veſtigium ponimus. ¶ Dividitur interdum per tmeſim, interjecto verbo. *Lucret. l.* 2. *v.* 308. qua poteſt cunque tenet ſe Corpus, ea vacuum nequaquam conſtat inane.

Quadantĕnus, adv. ἕως ὅπως, aliquantulum, uſque ad quandam partem, *fino a un certo ſegno*. *Plin. l.* 15. *c.* 28. Citreis odor acerrimus, ſapor aſperrimus, quadantenus ex cotoneis. ¶ Aliquando diſſolvitur per tmeſim. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 32. Eſt quadam prodire tenus, ſi non datur ultra. Al. leg. *quodam*, al. *quoddam*.

Quadi, m. 2. pop. Germaniæ, ubi nunc major pars prov. Moraviæ verſus Occ. vel, ut aliis placet, in tota Moravia. *Tac. de Germ. c.* 42. & 43.

Quadra, æ, 1. τετράγωνον, quod eſt quadratum. Uſus eſt *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. apud quem notat Plinthum ſtylobatæ. Italice nonnulli appellant *zoccolo*, vel *dado*. *V. Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Speciatim dicitur de menſa, ideſt inſtrumento menſario, plano, aut modice concavo, ſuper quod dapes ſcinduntur, aut ſciſſæ apponuntur, quod fiebat ex ligno, vel ex metallo, ut ſtanno, argento, &c. vel etiam ex pane, ut aliqui opinantur, *tagliero*, Germ. *teller*, Gal. *tranchoir*, Hiſp. *tajador*, πινακίδιον. Hoc inſtrumentum ita dictum eſt a figura quadrata. Nam quæ orbiculari ſunt figura, orbes potius nominantur. *Serv. ad illud Virg.* 7. *Æn.* Patulis nec parcere quadris. ¶ Apud *Juvenal. ſat.* 5. *v.* 2. aliena vivere quadra, eſt aliorum menſas ſordide ſectando victum quærere, paraſitum eſſe. ¶ Significat etiam quartam partem, & generatim partem, ſive ſegmentum, ut fragmentum, ſeu fruſtum panis, &c. *Horat. l.* 1. *ep.* 17. Ex mihi dividuo findetur munere quadra. *Martial. l.* 6. *epigr.* 75. Cum mittis turdumque mihi, quadramque placentæ. *Id. l.* 12. *epigr.* 32. Quadra caſei Toloſatis.

Quadragenarius, a, um, quod in ſe continet quadraginta, ut Quadragenarius homo, ideſt quadraginta annorum. *Arnob. lib.* 2. Quadragenarium iſtum ad te voca.

Quadragēni, æ, a, adjectiv. diſtributivum, ut terni, bini. *Cic. Att. l.* 4. *epiſt. ult.* Ut ambo HS quadragena conſulibus darent, ſi eſſent ipſi Conſules facti. Al. leg. *quadringena*. ¶ Sæpe ſumitur pro cardinali quadraginta, *quaranta*. *Plin. l.* 8. *c.* 36. Quadragenis diebus latent. *Cic. Ver.* 1. *c.* 56. Columnæ ſeſtertiis quadragenis millibus locatæ.

Quadrageſima, æ, f. *la quaranteſima parte*. *Suet. in Calig. c.* 40. Pro litibus, atque judiciis exigebatur quadrageſima ſummæ, de qua litigaretur. ¶ Hoc nomine appellabatur genus quoddam vectigalis, quo quadrageſima pars pendebatur. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 51. Manet abolitio quadrageſimæ, quinquageſimæque.

Quadrageſimus, a, um, n. 1. e. *quaranteſimo*, unus ex numero quadragenario, a quadraginta. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Cocti parte quadrageſima. *Id. l.* 2. *c.* 8. Olympiade circiter quadrageſima ſecunda. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 64. Quadrageſimum ſtipendium.

Quadragies, & Quadragiens, adverb. *quaranta volte*, τεσσαρακοντάκις, quater decies. *Aur. Victor. de Vir. illuſtr. c.* 47. Ipſe quadragies quater accuſatus glorioſe abſolutus. ¶ Interdum per ellipſim adhibitam ſignificat, quadragies centena millia. *Cic. pro Plac. c.* 13. Seſtertium ter, & quadragies.

Quadraginta, *quaranta*, ..., Ger. *viertzig*, Gal. *quarante*, Hiſp. *quarenta*, τεσσαράκοντα, quater decem, nomen numerale cardinale indecl. *Cic. pro Roſc. Amer.* 2. 14. Annos natus magis quadraginta.

Quadrangulātus, a, um, adject. *di figura quadrangolare*, ut quadrangulata turris. *Tertull. de anim. c.* 17.

Quadrangŭlus, a, um, n. c. 2. τετράγωνος, quod quatuor angulos habet. *Plin. l.* 13. *c.* 22. Intus granum quadrangula figura.

Quadrans, antis, m. *un quarto*, ..., Ger. *ein viertel*, Gall. *la quatrième partie*, Hiſp. *quarta parte*, τεταρτημόριον, κοδράντης, nummulus ex ære, quarta pars aſſis, hoc eſt tres unciæ. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Nota æris fuit ex altera parte Janus, ex altera roſtrum navis, in triente vero, & quadrante ratis: quadrans antea triuncis vocatus a tribus unciis. *Juven. ſat.* 7. Quadrans tibi nullus in arca. ¶ Erat hic nummus merces balneatoris. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 137. quadrante lavatum rex ibis. *Juven. ſat.* 6. *v.* 447. quadrante lavari. ¶ Quadrans præterea dicitur in ponderibus quarta pars libræ. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Decoquitur quadrantis pondere. ¶ Item genus menſuræ, ideſt quarta pars ſextarii Romani, ſeu menſura quatuor cyathorum. *Celſ. l.* 3. *c.* 15. Deinde poſt febrem modicum cibum ſumere, vinique quadrantem. ¶ Quadrans pedis eſt menſura quatuor digitorum, quam etiam palmum minorem vocamus.

Digitized by Google

camus. *Gel. l. 3. c. 10.* ¶ Quadrans in agris eſt quarta pars jugeri. *Col. l. 5. c. 1.* Pars quarta pedes ſeptem millia, & ducentos, hoc eſt quadrans. ¶ Quadrans operæ, eſt quarta pars operæ. *Col. l. c. c. 4.*

Quadrantal, alis, n. 3. figura ex omni parte quadrata, quales ſunt tali, & teſſeræ, quibus in alveolo luditur. In quamcunque enim partem incubuerint, immotam habent ſtabilitatem. *Gel. l. 1. c. 20.* ¶ Eſt etiam menſuræ genus, pedem quaquaverſum quadratum habens, continens octo congios, ſextarios quadraginta octo, idem atque amphora, ut teſtatur *Feſtus* in *Quadrantal*, græce [illegible]. *Plaut. Curc. 1. c. 14.* Modice eſt, capit quadrantal.

Quadrantalis, & le, n. 3. quod quadrantem continet. *Plin. l. 15. c. 11.* Quatuor pedum, & ſemipedis per medium ambitum, craſſitudine quadrantali. idest pedis quartæ partis.

Quadrantarius, a, um, [illegible], quod eſt ex quadrante. Res quadrantaria, eſt balneum, quia quadrans fuit præmium balneatoris. *Senec. ep. 86.* (al. 87) Cur enim ornaretur res quadrantaria, & in uſum, non in oblectamentum reperta? Quadrantaria Clytemneſtra (apud *Quintil. lib. 8. c. 6.*) dicta eſt Clodia uxor Metelli Celeris, quæ vili mercede corporis ſui copiam faciebat. Idem autem Clytemneſtra vocata eſt, quia quemadmodum Clytemneſtra Agamemnonem, ita hæc maritum ſuſtulerat. Alii quadrantariam dictam putant, quia a quodam callide amatore pro nummis argenteis quadrantes æreos quondam in ejus loculos immiſſi fuiſſent, quam rem narrat *Plutar. in vita Cic.* Fortaſſe huc pertinet illud *Cic. pro Cæl. c. 26.* ubi de eadem Clodia loquens, Niſi forte, inquit, mulier potens quadrantaria illa permutatione familiaris facta erat balneatori. h. e. vel propter corporis proſtitutionem, quæ in balneis præcipue a meretricibus fiebat, vel quia balneatori pro quadrante mercedem ſtupri dabat, familiaris illi eſſe potuit.

Quadrarius, a, um, idem ac quadratus, vel quadrangulus. *Cato de R. R. c. 18.* Quadrarii vaſis uti contractiora ſient.

Quadrata, æ, f. vicus urbis Romæ, in reg. 24. in Palatio, ante templum Apollinis, ubi reponebantur, quæ boni ominis gratia in urbe condenda adhiberi ſolebant. *Feſt.*

Quadratarius, ii, m. [illegible], marmorarius, qui marmora ad amuſſim quadrat. *Leg. 1. Cod. de excuſ. artif.* Quadratarii, quos Græco vocabulo [illegible] appellant. Adde *Sidon. l. 3. ep. 12.*

Quadrate, adv. *Manil. l. c. v. 295.* Ternaque bis ſenis quadrate ſingere Signis. h. e. in quatuor partes, quæ ſingulæ tria ſigna contineant, dividere.

Quadratio, onis, f. quadratura, figura quadrata, ut anguli quadrationis, apud *Vitruv. lib. 4. cap. 3.*

Quadratum, i, n. [illegible], figura, quæ ex quatuor lineis rectis, & æqualibus, & quatuor angulis rectis conſtat. *Cic. 2. de Div.* En triangula illi, & quadrata nominant.

Quadratura, æ, [illegible], figura, vel res quadrata, ut quadraturæ vitreæ, laminæ vitreæ quadratæ, & pellucidæ, quas loco tectorii parietibus inducebant ad ornatum. *Vopiſc. in Firmo, c. 3.* Vitreis quadraturis bitumine, aliiſque medicamentis inſertis domum induxiſſe perhibetur.

Quadratus, a, um, *quadrato*, [illegible], Ger. *gevierte*, Gall. *quarré*, Hiſp. *quadrado*, [illegible], quod habet quatuor lineas rectas æquales, & totidem angulos rectos. *Liv. l. 6. c. 5.* Capitolium quoque ſaxo quadrato ſubſtructum eſt. *Horat. l. 1. ep. 1. v. 100.* Diruit, ædificat, mutat quadrata rotundis. ¶ *Quadratum ſaxum* generatim dicitur, quod ſcalpro aliquo modo politum eſt, licet non quadratæ formæ, *pietra lavorata*, cui opponitur cæmentitium. *Vitruv. l. 2. c. 8.* Parietum ſtructura cæmentitia, aut quadrato ſaxo. ¶ Transfertur ad alia, ut Quadratum agmen, quod figuram quadratam habet. *Cic. c. Phil.* Agmine quadrato cum gladiis ſequuntur ſcutati milites. ¶ *Corpus quadratum* eſt, quod eſt mediæ ſtaturæ, neque nimium procerum, neque nimium humile. *Celſ. l. 2. c. 1.* Corpus habiliſſimum quadratum eſt, neque gracile, neque obeſum. *Col. l. 7. c. 12. de cane.* Probatur quadratus potius, quam longus, aut brevis. ¶ *Boves quadrati*, qui grandibus membris ſunt, & quod vulgo dicunt, *formati*. *Col. l. 6. c. 1.* ¶ Oratio, ſive periodus quadrata, quæ æqualiter tuſa eſt. Figura enim quadrata nulla eſt ex parte neque longior, neque brevior. *Quintil. l. c. c. 5.* Quæ lenis, & quadrata, ſed virilis tamen compoſitio. ¶ *Quadrata veſtis* eſt, ſecundum *Ferrar. de re veſtiar. l. 1. c. 4.* quæ ex duabus plagulis confecta, quarum utraque quadrata ſit, hoc eſt quatuor angulos habeat, fibulis hinc inde nectitur, aperta a lateribus, quales ſacrorum Diaconorum nunc videmus. *Petron. in Satyr. c. 135.* Mox incincta quadrata pallio. ¶ *Quadrati verſus* dicuntur Iambici octonarii, qui quatuor habent combinationes, ſeu menſuras. *Terentian. Maurus pag. 2414. Priſcian.* Trimetrus quando duplicem pedem a capite ſumet, tunc quadratus dicitur. *Gel. l. c. c. ep. in fin.* Hunc apologum Ennius veniuſte verſibus quadratis compoſuit. ¶ *Quadratæ litteræ* ſunt majores, & Romano, ut vocant, charactere ſcriptæ. *Petron. in Satyr. c. 29.* Canis erat in pariete pictus, ſuperque quadrata littera ſcriptum, *Cave canem*.

Quadriceps. V. Biceps.

Quadridens, entis, o. [illegible], quod quatuor habet dentes. *Cato c. 10.* Rutra quinque, raſtros quadridentes duos.

Quadriennis, ne, adject. *di quattro anni*. *Flor. l. 2. c. 6.* Poſt primum Punicum bellum vix quadriennii requies. Al. leg. *quadriennii*. *Aurel. Victor. Epit. c. 45.* Valentinianus adhuc quadriennis creatus eſt Imperator.

Quadriennium, ii, [illegible], ſpatium quatuor annorum. *Cic. 5. Ver.* Nam cum quadriennio poſt in Siciliam veniſſem. Adde *de Senect. c. 4.*

Quadrifariam, adv. *in quattro parti*, Ger. *in vier theil*, Gal. *en quatre ſortes*, *ou parts*, Hiſ. *en quatro partes*, *o maneras*, [illegible], quadripartito, in quatuor partes. *Suet. in Vitel. c. 13.* Epulas trifariam ſemper, interdum quadrifariam diſpertiebat. *Liv. l. 38. c. 1.* Conjurati quadrifariam ſe diviſerunt.

Quadrifariter, adv. idem ac quadrifariam. *Leg. 10. ff. de Gradib. §. 14.* ubi tamen alii *quadrifariam* leg.

Quadrifidus, a, um, [illegible], quod in quatuor partes findi poteſt, aut fiſſum eſt. *Virg. 2 Georg.* Quadrifidaſque ſudes, & acuto robore vallos. *Claudian. de Conſ. Prob. & Olyb. v. 248.* Quadrifidus Phœbi labor. h. e. curſus per quatuor anni tempora.

Quadrifinalis, le, adject. a quadrifinio, ut quadrifinalis area, *in Innocent. excerpt. de re agrar. edit. Goeſ pag. 221.*

Quadrifinium, ii, n. quod quatuor poſſeſſionum fines adſtringit, ut definit *Iſid. lib. 15. cap. 14.* Legitur etiam in *excerpt. Innocent. rei agrar.* apud *Goeſ. pag. 227.*

Quadrifluvius, ii, m. ex *quatuor*, & *fluvius*. Apud *Vitruv. l. 2. c. 9.* abies quadrifluvia deſperata vocatur, quæ a *Plin. lib. 16. c. 36.* quadripartitos venarum curſus habere dicitur.

Quadrifluus, a, um, adject. qui per quatuor partes fluit. *Prudent. Cathem. 3. v. 103. de Paradiſo.* Ver ubi perpetuum redolet, Prataque multicolor latex Quadrifluo celer amne rigat.

Quadriforis, & re, o. 3. [illegible], quod quatuor fores, ſive foramina habet. *Plin. l. 11. c. 21.* Veſpæ nidos vere faciunt fere quadrifores. ¶ Quadrifores januæ dicuntur a *Vitruv. l. 4. c. 6.* quarum ſingulæ fores, ſeu tabulæ dupliciter plicantur, *porta di quattro partite*.

Quadrifrons, tis, adject. quatuor habens frontes. *Cato in Originib.* (ut refert *Paſſerat. in Lexico*) Sub eo Janus quadrifrons. Adde *Iſidor. l. 8. c. 11. Auguſtin. l. 7. de Civ. Dei, c. 4.*

Quadrigæ, arum, f. *carretta da quattro cavalli*, [illegible], Ger. *vier roſſ amwagen*, Gal. *chariot à quatre chevaux*, Hiſ. *carreta de quatro cavalos*, [illegible], currus quatuor equis junctus, quaſi quadrijugæ, ut bigæ quaſi bijugæ a numero equorum, & a *jugo*. *Cic. in Brut.* Nec enim in quadrigis eum ſecundum numeraverim, aut tertium, &c. ¶ Quadrigarum inventio Erichthonio tribuitur. *Plin. l. 7. c. 56.* Sed alii dicunt inventum fuiſſe Minervæ. *Cic. 3. de Nat. Deor.* Minervam quadrigarum inventricem ferunt. *Var. lib. 2. R. R. c. c. de aſinis*: Unæ quadrigæ Romæ conſtiterunt quadringentis millibus. *una muta di quattr' aſini*. ¶ Aliquando quadrigarum nomine intelliguntur equi, qui quadrigas agunt. *Col. l. 3. c. 9.* Unde ſacrorum certaminum ſtudioſi pernicisſimarum quadrigarum ſemina diligenti obſervatione cuſtodiunt. ¶ In ſingul. num. perrarum eſt. *Valer. Max. l. 1. c. 8.* Oraculo Philippus admonitus, ut a quadrigæ violentia ſalutem ſuam cuſtodiret. Adde M. *Varron.* apud *Gel. lib. 19. c. 8.* ¶ *Quadrigis albis aliquid indipiſci*, proverbiali locutione eſt ſumma celeritate adipiſci aliquid. *Plaut. Aſin. 2. 2. 13.* Si huic occaſioni tempus ſe ſe ſubterduxerit, Nunquam edepol quadrigis albis indipiſcet poſtea. Per *quadrigas albas* quidem intelligunt currum Jovis, qui celerrimo curſu per cœlum ferri conferi. Alii putant alludi ad lectionem albam in Circo, quod ea in curſu quadrigarum ceteras aliquando viciſſet: Alii ad vocem *albus*, quo fauſtum, feliceṁque ſignificat, ut *quadrigæ albæ* ſint, quæ feliciſſimo curſu feruntur. Alii denique ipſam lectionem ſollicitant. ¶ Translate quadrigæ ſumuntur pro numero quaternario. *Vopiſc. in Probo, in fin.* Nunc de Firmo, & Saturnino, & Bonoſo, & Proculo dicemus: non enim dignum fuit, ut quadrigæ tyrannorum bono principi miſcerentur. Eodem modo *Var. de L. L.* quadrigas initiorum dixit. ¶ De quadrigis fictilibus Vejorum V. *Antila*, & *Ratumena*.

Quadrigalis, le, ad quadrigas pertinens, ut quadrigales equi. *Feſt.* in Curules.

Quadrigamus, i, qui quatuor uxores habuit. *Hieron. l. 1. contr. Jovinian. c. 8. ſub fin.*

Quadrigarius, ii, cognomen Q. Claudii ſcriptoris vetuſtiſſimi, de quo *Gellius* ſæpe mentionem facit.

Quadrigarius, ii, [illegible], qui quadrigas agit, & ſpeciatim in Circenſibus. *Var. l. 1. de R. R. c. 7.* Docet aliter quadrigarius, & deſultor. Adde *Arnob. l. 2.*

Quadrigarius, a, um, quod ad quadrigarium ſpectat. *Suet. in Calig. c. 19.* Quadrigario habitu, curriculoque bijugi.

Quadrigatus, a, um, [illegible], quadrigis ſignatus, ut Nummus quadrigatus, cui quadrigarum imago impreſſa eſt. *Plin. l. 3. c. 33.* Notæ argenti fuere bigæ, atque quadrigæ, & inde bigati, & quadrigati dicti. *Liv. l. 22.* In capita Romana tricenis nummis quadrigatis, in ſocios ducenis, in ſervos centenis.

Quadrigeminus, a, um, [illegible], quater multiplicatus. *Plin. l. 8. c. 23.* Ceratis corpore eminent tuberculis ſæpe quadrigemina. idest quatuor.

Quadrigeni, V. Quadringeni.

Quadrigulæ, arum, f. dim. a quadrigis. *Cic. de Fato, v. 5.* Aut Philippus hasce in capulo quadrigulas vitare monebatur? ¶ In ſingulari numero *Plin. l. 34. c. 8.* Læva tribus digitis quadrigulam tenuit.

Quadrijugis, is, &

Quadrijugus, a, um, adject. a *quatuor*, & *jugum*. Quadrijuges equi, & abſolute quadrijuges, vel quadrijugi ſunt equi quatuor uno jugo ad currum alligati. *Virg. 10. Æn. v. 571.* Quadrijuges in equos, adverſaque pectora tendit. *Stat. 12. Theb. v. 533.* nivei victorem camera vectum quadrijugis. *Ovid. 2. Met. v. 167.* tritumque relinquunt Quadrijugi ſpatium. ¶ Quadrijuges, vel quadrijugi currus, qui quatuor equis trahuntur. *Virgil. 12. Æn. v. 162.* Quadrijugo vehitur curru. *Apul. l. 3. Florid.* Quadrijuges, & ſejuges currus ponere. ¶ Quadrijugum certamen, quod quadrijugis, ſeu quadrigis fit. *Stat. 6. Theb. v. 3?0.*

Quadrilibris, & bre, o. 3. [illegible], quod eſt pondo quatuor librarum. *Plaut. Aulul. ſc. ult. v. 2.* Quadrilibrem aulam auro onuſtam habeo.

Quadrimanus, a, um, qui quatuor habet manus. *Jul. Obſeq. l. de Prodig. c. 121.* C. Lælio, L. Domitio Coſſ. puella biceps, quadrupes, quadrimana, gemina feminea natura, mortua nata. *Id. ibid. c. 73.* alia poſitione. Pueri quadrupedes, & quadrimanes nati.

Quadrimatus, us, m. [illegible], ætas quatuor annorum. *Plin. l. 19. c. 21.* Sed ex his, quæ ſunt fortiſſima, nullum extra quadrimatum utile eſt. *Col. l. 7. c. 9.* Dum quadrimatum agant.

Quadrimeſtris, tre, adject. *di quattro meſi*, [illegible]. *Sueton. in Ner. c. 14.* Conſulatus quatuor geſſit, primum bimeſtrem, tertium quadrimeſtrem.

Quadrimulus, a, um, dim. a quadrimus. *Plaut. Pœn. prol. v. 85.* Altera quinquennis, altera autem quadrimula, cum nutrice una periere.

Quadrimus, a, um, *di quattr' anni*, [illegible], quod habet quatuor annos. *Cic. l. 16. Fam. ep. 22.* Una omnino interpoſitio difficilior eſt, de quadrimo Catone. idest de re geſta a Catone Uticenſi in ætate quatuor annorum. Alii aliter legunt. *Horat. l. 1. od. 9.* Quadrimum merum. *Liv. l. 27. cap. 37.* Infantem natum eſſe quadrimo parem.

Quadringenarius, a, um, adject. qui quadringentos continet. *Cic. 6. Att. ep. 1.* Dejoterus habet cohortes quadringenarias, noſtra armatura triginta. *Liv. l. 7. c. 7.* Quadringenariæ octo cohortes ſcribuntur.

Quadringeni, æ, a, adject. *quattrocento*, nomen diſtributivum, quod frequenter pro cardinali ponitur. *Suet. in Vitel. cap. 13.* Singuli apparatus quadringenis millibus nummum conſtiterunt. *Liv. l. 8. c. 11.* Denarios nummos quadringenos quinquagenos vectigal populus juſſus pendere quotannis in ſingulos. ¶ Apud *Var. l. c. R. R. c. 8.* legitur *quadrigenis millibus*. Sic *Plin. l. 9. c. 3.* Quadrigenum cubitorum.

Quadringenteni, æ, a, adject. idem quod quadringeni. *Plin. l. 8. c. 43.* Singulas quadringentena nummorum millia enixas. Alii legunt *quadragenis millibus*. *Vitruv. l. 10. c. 14.* Quadringentenis verſationibus imi tympani.

Quadringenteſimus, a, um, [illegible], quater centeſimus. *Plin. l. 8. c. 6.* Anno Urbis quadringenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. *Liv. l. 5. c. 45.* Quadringenteſimus annus.

Quadringenti, æ, a, *quattrocento*, [illegible], quater centum, nomen numeri cardinalis. *Cic. in Piſon. c. 5.* Centum prope annos legem Æliam, & Fuſiam tenueramus, quadringentos judicium, rationemque Cenſoriam. *Juven. ſat. 2. v. 105.* quingenta tabernæ quadringenta parant.

Quadringenties, adv. [illegible], quater centies, vel quater centum. *Cic. 4. Ver. c. 10.* HS quadringenties accepiſſe te arguo contra leges. h. e. quadringenties centena millia.

Quadrini, æ, a, adject. *quattro*, idem ac quaterni, vel quatuor. *Plin. l. 11. c. 36.* Trinis, aut quadrinis diebus. *Id. l. 7. c. 5.* Febris quadrini circuitus, *quartana*. *Arnob. l. 6.* Quadrinos cardines.

Quadripartitio, onis, f. diviſio in quatuor partes. *Var. l. 4. de L. L. circ. princ.* Quadripertitio magis ſic apparebit. *Id. l. 6. cir. princ.* Si quid excidit ex hac quadripartitione.

Quadripartito, adv. in quatuor partes. *Col. lib. 4. cap. 26.* Brachia quadripartito locabimus.

Quadripertitus, ſeu quadripartitus (ſic enim nonnulli ſcribunt) a, um [illegible], diviſus in quatuor partes. *Cic. 3. Ver. c. 30.* Quare hæc eadem erit quadripartita diſtributio totius accuſationis meæ. *Id. 1. Tuſc. c. 28.* Commutationes temporum quadripertitæ.

Quadripes, idem ac quadrupes, legitur in quibuſdam antiquis codicibus, teſte *Velio Longo*. V. *Quadrimanus*.

Quadriplicatus, a, um, adject. idem ac quadripartitus. Legitur in quibuſdam MSS. apud *Var. l. 8. de L. L.* ubi alii *quadripartitus*.

Quadriremis, is, f. [illegible], navis, quæ quatuor remorum ordines habet. *Cic. 7. Ver.* Egreditur Centuripina quadriremis Cleomenes e portu.

Quadrivium, ii, [illegible], locus publicus, ubi quatuor viæ concurrunt. *Juvenal. ſat. 1. v. 63.* Nonne libet medio ceras implere capaces Quadrivio? *Catul. carm. 58. ad Cælium.* In quadriviis, & angiportis.

Quadro, as, avi, atum, a. c. *quadrare*, [illegible], Ger. *gevierte machen*, Gal. *equarrer*, Hiſp. *quadrar*, [illegible], in quadrum redigo. *Col. l. 1. c. c. 2.* Abies, atque populus ſingulis operis ad unguem quadrantur. ¶ Translate ſumitur pro expolire, perficere. *Cic. in Orat. c. 56.* Sic minime animadverteretur delectationis aucupium, & quadrandæ orationis induſtria. ¶ Item pro conſentire, & omni ex parte convenire, *eſſere proporzionato*, tranſlatione ſumpta a lapidibus quadris, quæ

Digitized by Google

qui omnium laterum æquali proportione inter ſe optime conveniant. In hac acceptione mutuum eſt. Et conſtruitur vel abſolute. *Cic. 3. de Or. c. 49.* Et tamen eum conjunctionem, ſicuti verſum, numeroſe cadere, & quadrare, & perfici volumus. ¶ Vel cum dat. *Cic. in Rom. c. 29.* Quoniam tibi quadrat, omnia in illis fuiſſe parta. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*, vel *in*. *Cic. Att. l. 4.* Viſum eſt hoc mihi ad multa quadrare. *Id. pro Cul. c. 29.* Niſi omnes, quæ cum turpitudine aliqua dicerentur, in iſtam quadrare apte viderentur.

Quadrula, læ, f, parva quadra. *Solin. c. 30. de quadam gemma*: Nunc bracteæ, nunc pulveris habet quadrulas.

Quadrum, i, idem ac quadratum, ſcilicet figura, quæ quatuor æquales lineas, quatuorque angulos rectos habet. *Col. l. 8. c. 3.* Perticæ dolantur in quadrum. ¶ Tranſlate ſumitur pro perfectione. Hinc in quadrum ſententias redigere, eſt æqualiter fundere, & ſuo numero ſervato æqualiter diſponere, ſeu in periodum perfectam redigere. *Cic. in Orat. c. 61.* Quin redigeret omnes fere in quadrum, numerumque ſententias. Adde *cap. 70.*

Quadrupĕdans, tis, nom. partic. quatuor pedibus incedens. *Plaut. Capt. 4. 2. 34.* Quadrupedanti crucianti cantero advehuntur. *Plin. lib. 8. c. 45.* Equo juxta quadrupedante. ¶ Abſolute de equis. *Virg. 11. Æn.* perfractaque quadrupedantum pectora pectoribus rumpunt. *Id. 8. Æn. v. 596.* Quadrupedante putrem ſonitu quatit ungula campum.

Quadrupĕdus, a, um, adject. quatuor pedes habens. *Ammian. lib. 14. c. 2.* Quadrupedo gradu repentes.

Quadrŭpes, edis, o. *animale di quattro piedi*, Ger. *vierfuſſig*, Gall. *qui a quatre pieds*, Hiſp. *de quatro pies*, τετράπους, quod quatuor pedes habet, natura adject. eſt, & ſubintelligitur equus, vel beſtia, vel pecus, &c. *Cic. 2. de nat. Deor.* Efficimus etiam domitu noſtro quadrupedum vectiones. *Virg. 11. Æn.* Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat. *Cic. 1. Parad.* Ut nihil inter te, atque inter quadrupedem aliquem putes intereſſe. *Plin. l. 10. c. 33.* Ut nulla quadrupes poſſit accedere. *Col. l. 11. c. 2.* Nec minus majore quadrupedia charactere ſignari debent.

Quadruplāris, e, quadruplus. *Macrob. l. 2. Saturn. c. 19.* Duplaris, triplaris, quadruplaris.

Quadruplātor, oris, m. 3. *accuſator pubblico*, ἐνδείκτης, συκοφάντης, delator criminis, a *quadruplum*, ſive quia hujuſmodi homines pro delationis præmio quartam partem in bonis damnatorum conſequebantur, ſive quod deferrent crimina publica, quorum convicti damnabantur quadrupli, ut aleæ, aut pecuniæ gravioribus fœnerato uſuris, quam per leges liceret. Poſteriorem nominis cauſam adducit Feſtus. Utramque autem affert Aſconius cum in Div. tum in 4. Verr. *Cic. 4. Verr.* Homo omnium ex illo conventu quadruplatorum deterrimus. *Liv. l. 3.* Populum R. quadruplatoris perſonam laturum. ¶ Porro generatim quoque dicti quadruplatores, qui quadruplum caperent, aut darent. Ita apud *Senec. l. 7. de Ben. c. 25.* legimus quadruplatores beneficiorum. & *Sidon. lib. 5. ep. 7.* quadruplatores vocat portitores, qui portorium in quadruplum conducerent. & *Apul. in Apol.* Æmilianum appellat quadruplatorem, quod ætatem augeret Pudentillæ, aſſignando ei annos 60. quæ annorum erat 40.

Quadruplātus, a, um, nom. ex particip. in quadruplum multiplicatus, ut numerus quadruplatus in ſe, *leg. 10. Dig. de Gradib. §. 17.*

Quadrŭplex, icis, o. 3. τετραπλοῦς, *quadruplicato, o quattro volte maggiore.* Idem quod quadruplus, vel quatuor. *Plaut. Curc. 5. 2. 22.* Quam ego pecuniam quadruplicem abs te lenone auferam. *Cic. in Arato, v. 93.* Præter quadruplices ſtellas in fronte locatas. *Liv. l. 30.* Onerariarum quadruplicem ordinem pro muro adverſus hoſtem oppoſuit. ¶ Quadruplex judicium erat judicium centumvirale. *Plin. l. 1. ep. 18.* V. Centumviri.

Quadruplicatio, onis, f. τετραπλασιασμός, repetitio quater facta alicujus rei. *Martian. Capell. lib. 7. pag. 238.* Quadruplicatio numeri. *Ulpian. Digeſt. lib. 44. tit. 1. leg. 2.* Illud tenendum eſt, omnem exceptionem, vel replicationem excluſoriam eſſe. Sed & contra replicationem duplicatio, & contra duplicationem ſolet dari triplicatio, & contra triplicationem rurſus quadruplicatio: & ita deinceps multiplicantur nomina, dum aut reus, aut actor objicit. Ita *Haloander*: ſed apud *Taurellum*. τὸ *quadruplicatio* non habetur.

Quadruplicāto, adv. quater multiplicando. *Plin. l. 14. c. 4.* Emptis quadruplicato vineis illis intra decimum fere curæ annum.

Quadruplĭco, as, a. 1. τετραπλασιάζω, augeo in quadruplum. *Plaut. Sticho 3. 1. 4.* Qui me in mercimoniis juvit, lucriſque quadruplicavit rem meam.

Quadrŭplo, as, a. 1. in quadruplum augere. V. *Quadruplatus*. Præterea *Ulpian. l. 14. ff. quod metus cauſ.* Quadruplabitur omne quodcumque reſtitui oportuit. ¶ Deponentis forma pro quadruplatorem agere, *far l'accuſator pubblico*. *Plaut. Perſ. 1. 1. 10.* Neque quadruplari me volo. ubi *me* redundat. Alii exponunt, neque volo in quadruplum damnari; (ut ſit paſſivum) quæ erat pœna furum. ſequitur enim: Neque enim decet ſine meo periculo ire aliena ereptum bona. Prior tamen interpretatio congruentior videtur. V. integram Plauti ſententiam.

Quadrŭplum, i, τετραπλάσιον, *quattro volte tanto*, quater tantumdem. *Cato in præf. R. R.* Furem dupli condemnari, fœneratorem quadrupli. *Cic. 5. Ver. c. 13.* Qui in decumanos octupli judicium ſe daturum dicit, idem habuit in edicto, ſe in aratorem in quadruplum daturum. *Id. ibid.* Quadruplo condemnari. *Plin. l. 7. c. 48.* Cornici novem noſtras attribuit ætates, quadruplum ejus cervis.

Quadrŭplus, a, um, τετραπλάσιος, quater id, quod dicitur, nomen numeri multiplicantis. *Plaut. Truc. 4. 2. 49.* Ego te manum injiciam quadruplus, venefica. h. e. quatuor irrumpemus in te. Alii tamen aliter legunt, & interpretantur.

Quadrurbs, urbis, f. *Feſtus*: Quadrurbem Athenas appellavit Attius, quod ſcilicet ex quatuor urbibus in unam domicilia contulerunt.

Quadrus, a, um, τετράγωνος, quadratus, ut quadra poſſeſſio. *Vet. Auct. de limit. apud Goeſ. p. 281.* Sic quadrus terminus. *Id. pag. 253.*

Quadrŭus, a, um, adiect. *quadro*, *quadrato*. *Auſon. Idyll. 24. v. 5.* Errabam riguis per quadrua compita in hortis.

Quærĭto, as, a. 1. *cercare*, בקש, Germ. *offt ſuchen*, Gall. *rechercher ſouvent*, Hiſp. *buſcar a menudo*, ἐπιζητέω, inſtanter quæro, freq. a *quæro*. *Ter. Adelph. 3. 3. 9.* Si me ſenſerit eum quæritare, nunquam dicet carnufex. *Id. Andr. 1. 1. 48.* Lana & tela victum quæritans. *Plaut. Merc. 5. 1. 16.* Quoniam illum curram quæritatum.

Quæro, is, ſivi, ſitum, & quæſtum per Sync. a. 3. *cercare*, בקש, Ger. *ſuchen*, Gall. *chercher*, Hiſp. *buſcar*, ζητέω, percontor, ſciſcitor, peto, interrogo. Varie conſtruitur. *Horat. l. 1. od. 11.* Tu ne quæſieris ſcire, quem mihi, quem tibi finem Dii dederint. *Cic. in Vatin.* Quæro illud etiam ex te, quod privatus admiſiſti. *Id. pro R. Amer.* Non quæro abs te, quare patrem Sex. Roſcius occiderit. *Id. 4. Acad.* Quæſivit de Zenone, quid futurum eſſet. *Id. pro Arch. c. 6.* Quæres a nobis, cur tantopere &c. *Id. 4. Fam. ep. 4.* Noli quærere. ita mihi pulcher hic dies viſus eſt, ut &c. *Tacit. de Germ. c. 2.* Qui mutare ſedes quærebant. *Cæſ. l. 2. B. G.* Nerviorum de natura, moribuſque Cæſar cum quæreret. ¶ Sumitur etiam pro inveſtigare, laborare ut aliquid inveniatur. *Cic. 3. Ver.* Impudentiæ ſuæ pudentem exitum quæſiſſe videatur. *Idem pro Sext.* Liberi ad necem quærebantur. *Id. 2. Tuſc.* Non eſſe ab eo doloris remedia quærenda. *Ter. Adelph. 3. 2. 2.* Salutem alicui malo quærere. ¶ Item pro diſputare, diſcutere, conſulere. *Cic. l. 9. Fam. ep. 26.* Ille baro te putabat quæſiturum, unum unum cœlum eſſet, an innumerabilia. *Plin. l. 31. c. 3.* Quæritur inter Medicos, cujus generis aquæ ſint utiliſſimæ. ¶ Item pro inveſtigare de crimine, *far proceſſo*, & legibus vindicare, judicium exercere. *Cic. 2. Ver.* Ut is de pecuniis repetundis quæreret. *Id. pro Dejot.* Majores noſtri in dominum de ſervis quæri noluerunt. *Id. pro Cluent.* Tormentis omnibus vehementiſſimis quæritur. *Id. pro Mil. c. 6.* Ut veteribus legibus extra ordinem quæreretur. ¶ Item pro comparare, lucrari, acquirere. *Cic. pro Quinct.* Ea quæ voce quæſiverat, magno ſibi quæſtui fore putabat. *Horat. l. 1. ep. 15.* Quidquid quæſierat, ventri donabat avaro. *Ter. Adelph. 5. 4. 13.* Contrivi in quærendo vitam. ¶ Cum infinito *Gell. l. 10. l. 17. ad fin.* Lineas, umbraſque facere quæſivimus.

Quæſītio, onis, f. *il cercare*, actus quærendi. *Apul. l. 5. A. A.* Quæſitioni cupidinis intente. Legitur etiam in quibuſdam editionibus apud *Plaut. Capt. 2. 2. 3. Ciſtell. 2. 3. 46. & Perſ. 1. 1. 52.* Utique tamen pleri que Cod. habent *quæſtio*. ¶ *Tacitus Annal. 4. c. 45.* uſurpat hanc vocem pro quæſtione per tormenta, *tortura*.

Quæſītor, oris, ζητητής, qui quærit. Hinc quæſitores dicti ſunt Pyrrhonii Philoſophi, quod nihil decernerent, ſed in quærendo ſemper, conſiderandoque eſſent. *Gell. l. 11. c. 5.* ¶ Speciatim ſumitur pro judice, qui ... publica, ſeu capitali quæſtioni præeſt, qui cum quæſtionem habet, id eſt inquirendum curat de crimine, de eoque judicium exercendum, ſedet pro tribunali, judicibus ſedentibus in ſubſelliis, omnemque ferme in poteſtate habet, *giudice criminale*. *Aſcon. in Divin.* Quæſitores proprie dicuntur criminalium quæſtionum, ut Virgilius: Quæſitor Minos urnam movet. *Cic. in Vatin.* Non quis reus in tribunal tui quæſitoris aſcenderis. *Id. pro Font.* Quid mihi opus eſt ſapiente judice? quid æquo quæſitore? V. *Quæſtor*.

Quæſītum, i, ſubſt. n. 2. *queſito*, *dimanda*, ζήτημα, quæſtio, poſtulatum. *Ovid. 4. Met. v. 793.* Accipe quæſiti cauſam. ¶ Sumitur etiam pro re parta, ſive acquiſita. *Cic. in Parad. 6.* Cui autem quæſito opus ſit, quis unquam hunc vere dixerit divitem? *Ovid. 7. Met. v. 656.* Parcum genus eſt, patienſque laborum, quæſitique tenax.

Quæſitūra, æ, f. idem ac quæſtura. *Tacit. Ann. 3. c. 29.* Quinquennio maturius, quam per leges Quæſituram peteret.

Quæſitus, us, m. actus quærendi. *Plin. l. 5. c. 9.* Famaque tantum inermi quæſitu cognitus ſine bellis.

Quæſītus, a, um, ζητηθείς, *cercato*, *ricercato*, partic. a *quæro*. *Virg. 3. Georg.* Quæſitæque nocent artes. *Tacit. Ann. 6. c. 50.* Quæſita interdum comitate quamvis manifeſtam defectionem tegebat. *affettato*. *Id. 3. Ann. c. 57.* Perceperant omnis oratorum patres, qua quæſitior adulatio fuit. *Id. 2. Ann. c. 53.* Excepere Græci quæſitiſſimis honoribus. *iſquiſitiſſimi*.

Quæſo, is, a. 3. *cercare*, apud veteres idem fuit, ac quæro. *Enn. apud Feſt.* Neutiſque mari quæſentibu' vitam. *Id. ibid.* Ducit me uxorem liberorum ſibi quæſendum gratia. ¶ Obſolevit deinde hoc modo uſurpatum, remanſeruntque ſolæ primæ perſonæ præſentis *quæſo*, & *quæſumus* pro *quæſimus*, & ſignificant oro, obſecro, peto, *prego*, *chiedo*, δέομαι. *Ter. Andr. 5. 2. 7.* Deos quæſo, ut ſit ſuperſtes. *Cic. 3. Fam. ep. 2.* A te opere maximopere peto, & quæſo. *Id. pro Arch. c. 2.* Quæſo a vobis, mihi detis hanc veniam. *Brutus ad Cic. Fam. 11. ep. 3.* Deos quæſumus, ut conſilia tua Reip. ſalutaria ſint. ¶ Reperiuntur nonnunquam & aliæ perſonæ. *Lucret. l. 5. v. 1229.* prece quæſit ventorum pavidus paces. *Plaut. Bacch. 2. 2.* Mirum eſt, me, ut redeam, te opere tanto quæſere. *Apul. l. 4. A. A.* Multis ons precibus quæſens. *Salluſt. in fragm. l. 1. hiſt. apud Priſcian. l. 10. pag. 902.* *Prifcbis*. Curionem quæſivit, ut adoleſcentior ætati concederet Mamerci. ¶ *Quæſo* eleganter interſeritur ſermoni, & eſt orantis, aut blandientis. *di grazia*, *deh vi prego*, ut *amabo*, *obſecro*. *Cic. Fam. 7. ep. 24.* Fac, quæſo, qui ego ſum, eſſe te. *Id. 2. Orat.* Quid eſt, quæſo, Metelle, judicium corrumpere, ſi hoc non eſt? *Ter. Andr. 1. 2. 33.* Bona verba, quæſo.

Quæſtĭcŭlus, i, m. *piccol guadagno*, κερδίδιον, parvum lucrum, dim. a *quæſtus*. *Cic. 2. de Div. c. 53.* Aut fiſſum jecoris cum locello meo, aut orcus quæſticulus cum cœlo, terra, cæterumque natura?

Quæſtio, onis, f. *quiſtione*, ζήτησις, πεῦσμα, actus quærendi, interrogatio, controverſia, diſputatio. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 1.* Perobſcura quæſtio eſt de natura Deorum. *Id. in Or. c. 20.* Res habet aliquid quæſtionis. *Plin. l. 10. c. 22.* In quæſtione eſt, quis &c. *Quintil. l. 7. c. 1.* Inſtituere quæſtionem. *Id. ib. c. 2.* In quæſtionem res venit. *Id. l. 7. c. 28.* Fortitudo in quo maxime extiterit, ingentis quæſtionis eſt. *Rurſus Cic. pro Syll.* Res in quæſtione verſatur. Et *Plin. l. 10. c. 7.* Sanqualem avem augures Romani in magna quæſtione habent. h. e. valde diſputant, quænam avis ſit. *Modeſtin. Dig. l. 34. tit. 3. leg. 10.* Facere quæſtionem alicui. h. e. ab aliquo quærere, exigere. ¶ Item quælibet inveſtigatio, *il cercare*. *Plaut. Perſ. 1. 1. 50.* Recipe te, quamprimum poteſt, cave, ſies mihi in quæſtione. *guarda di non ti far cercare*. *Id. Capt. 2. 2. 3.* Ne tibi quæſtioni eſſemus. ¶ Apud Rhetores quæſtio appellatur, circa quam cauſæ totus cardo vertitur, quæque gignit controverſiam. *il punto della cauſa*. Nam in ſingulis cauſis hæc conſiderant, conſtitutionem, ſive ſtatum, genus cauſæ, quæſtionem, rationem, judicationem, firmamentum. *Cic. 1. de Inv. c. 13.* Quæſtio eſt ea, quæ ex conflictione cauſarum gignitur controverſia, hoc modo: non jure feciſti, jure feci. V. ibi reliqua. ¶ Sæpiſſime quæſtio uſurpatur pro inveſtigatione criminis, quo fit examinando reum, & teſtes, ſæpe eum torquere, & corporis dolore, *proceſſo*. *Ulp. de S. C. Silaniano l. 1.* Quæſtionem ſic accipimus, non tormenta tantum, ſed omnem inquiſitionem, & defenſionem mortis. *Cic. pro Mil.* Num quæ nova quæſtio decreta eſt? *Id. de Fin.* Cum Prætor quæſtionem inter ſicarios exercuiſſet. *Id. pro Roſc. Am. c. 28.* Mortis paternæ de ſervis paternis quæſtionem habere filio non licet. *Id. ibid.* Poſtulare ab aliquo ſervos in quæſtionem. *Salluſt. in Jug. c. 31.* In plebem Romanam quæſtiones graves habitæ ſunt. *Plaut. Moſt. 5. 1. 38.* Servos pollicitus eſt dare ſuos mihi omnes quæſtioni. Et *v. 44.* Quæſtioni ſervos accipere. ¶ *Quæſtiones perpetuæ* dicebantur quæſtiones de publicis criminibus, ut *repetundarum*, *parricidii*, *majeſtatis*, *peculatus*, &c. Dictæ ſunt perpetuæ, quia iis exercendis præerat ſuus quæſitor perpetuus, & ordinarius, non vero novus, & extra ordinem. Etenim antequam hujuſmodi quæſtiones inſtituerentur, hoc eſt ante A. U. 604. quotieſcumque publicum aliquod crimen admiſſum eſſet, novus ei Quæſitor eligebatur: poſtea vero ſuus ſingulis eſt datus, qui quotieſcumque opus eſſet, de hujuſmodi ſceleribus cognoſceret. is autem erat unus ex Prætoribus. *Cic. de clar. Orat.* Quæſtiones perpetuæ hoc adoleſcente conſtitutæ ſunt, quæ antea nullæ fuerunt. V. *Sigon. de Judiciis*, & *l. 2. de ant. jur. Civ. R. c. 18.* ¶ *Judex quæſtionis*, dictus videtur cæterorum judicum princeps, qui datam a Prætore actionem exercebat, judices ſortiebatur, teſtes audiebat, quæſtiones habebat, tabulas inſpiciebat. *Sigonius de Judic. l. 2. c. 5.* contendit Magiſtratum fuiſſe a Prætore omnino diſtinctum, quod in multis cauſis & Prætor, & Judex quæſtionis interfuerit. *Cic. pro Cluent. c. 5.* Judicem quæſtionis cum iis judicibus, qui ei obvenerint, quærere de veneno lex jubet. ¶ Dicebatur & quæſtioni præeſſe. *Id. pro Roſc. Amer. c. 4. de Fannio prætore*: Te, M. Fanni, quæſo, ut qualem te antea præbuiſti, cum huic quæſtioni judex præfuiſſes, talem &c.

Quæſtionarius, ii, m. carnifex, qui reos excruciat, ut ab iis veritatem extorqueat, βασανιστής. *Scholiaſt. Juven. ſat. 6. v. 479.* tortores interpretatur *quæſtionarios*, ſive *carnifices*.

Quæſtiuncŭla, læ, f. *piccola quiſtione*. *Cic. 1. de Orat. c. 22.* Mihi nunc vos, tanquam alicui Græculo, quæſtiunculam ponitis.

Quæſtor, oris, m. *Queſtore*, ταμίας, qui rei alicui quærendæ præeſt, ut criminibus publicis, vel pecuniæ publicæ. Factum eſt per ſyncop. e *Quæſitor*, & idem fere ſignificat: eſt tamen diſcrimen, quod cum de pecuniarum adminiſtratore ſermo eſt, *quæſtor*, non *quæſitor* dicimus. *Cic. Catil. 4. c. 5.* Qui reo cuſtodiam, Quæſtori gratulationem, indici præmium decrevit. Alii leg. *quæſitori*. ¶ Ut genus quærendi non unum, ita nec unum genus Quæſtorum. Fuere enim Quæſtores rerum capitalium, ſive parricidii, Quæſtores urbani, ſeu Quæſtores ærarii, Quæſtores Provinciales, Quæſtores Principis ſive Auguſti, alio nomine *Candidati Principis*. ¶ Quæſtores rerum capitalium, *Giudici criminali*, qui & citra Syncopen *Quæſitores* ſæpe dicuntur, erant Magiſtratus, qui quæſtionibus criminum capitalium præerant. Dicti ſunt *rerum capitalium*, quia non creabantur, niſi in cauſis, in quibus de morte, vel exilio alicujus civis ageretur. Iidem dicebantur *Quæſtores parricidii*. Nam parricidium apud veteres ſignificabat quodcunque homicidium. *Feſt.* Quæ-

ſtores dicebantur, quod quærerent de rebus capitalibus, unde qui iſtis quærunt, Quæſtores parricidii appellantur. *Varr. l. 4. L. L.* Quæſtores a quærendo, qui conquirerent publicas pecunias, & maleficia, quæ Triumviri Capitales nunc conquirunt: ab his poſtea, qui quæſtionum judicia exercent, Quæſtores dicti. ¶ Officium horum Quæſtorum fuit, judices congregare, dimittere, crimina cognoſcere, judicibus præcipere, ut ſententias ferrent. *Sigon. de Judic. & l. 2. de ant. jure Civ. R. c. 28. ex Cic. in Vatin. 5. Phil. pro Cluent. in Bruto, & in Auct. ad Her.* ¶ His adjungebantur Judices quæſtionis, de quibus *V. Quæſtio.* ¶ Quæſtores Urbani, ſeu quæſtores ærarii, *Camerlinghi*, *Treſorier*, erant Magiſtratus minores, qui præerant ærario, quod in æde Saturni erat, ita dicti a quærendis peconiis publicis. *Var. l. 4. de L. L.* ¶ Diſtinguebantur a Tribunis ærarii, quia Quæſtores curabant pecuniam, quam in ærarium inferrent, Tribuni ærarii curabant pecuniam, quam ex ærario ſumptam Quæſtori Proconſulis, atque exercitui maxime erogarent. ¶ Munus Urbanorum Quæſtorum fuit pecuniam publicam accipere, & expendere, prædam ex hoſtibus captam vendere, ſigna militaria in ærario aſſervare, & Conſulibus in bella euntibus mittere; legatos, qui Romam venirent, excipere, deducere, iis hoſpitium curare, agrorum tantum curam gerere, mortuiſque e publico munus facere. ¶ Quæſtores militares, erant Magiſtratus minores, qui mittebantur cum Conſulibus, vel cum Prætoribus in militiam ad adminiſtrandam eam pecuniariam, & prædam, & manubias in rationes publicas referendas. *Cic. de Sen.* Aut Quæſtor in vobis bello, aut Conſul in Hiſpania fuerim. ¶ Quæſtores Provinciales ejuſdem te re generis erant, hoc eſt qui una cum Proconſule, vel Proprætore in Provinciam exibant. Munus eorum erat pecuniam ex ærario attributam in uſus provinciæ expendere, vectigalia in ærarium inferre. *Cic. 2. Fam. ep. ult.* Mihi quæſtor aptatior obtingere nemo poterat. ¶ Quæſtores Principis, ſive Auguſti. V. Candidatus.

Quæſtorium, ii, *ταμιεῖον*, Quæſtoris tabernaculum. *Cic. pro Planc. c. 41.* Theſſalonicam me, in Quæſtoriumque perduxit.

Quæſtorius, a, um, *ταμιευτικός*, quod ad Quæſtorem pertinet. *Cic. l. 2. Fam. ep. 17.* Officium quæſtorium. *Id. Phil. 13. c. 14.* Vir Quæſtorius. h. e. Quæſtura functus. Et abſolute *Id. 3. Phil.* Qui Ædilitii? qui Tribunitii? qui Quæſtorii? *Sueton. in Claud. c. 28.* Quæſtoria ornamenta. ¶ Quæſtorii agri dicebantur, quos populus Romanus devictis, pulſiſque hoſtibus poſſederat, mandaveratque Quæſtoribus ut venderent. *Flac. & Hygin. apud Goeſ.*

Quæſtuarius, a, um, *χρηματιστικός*, quod ad quæſtum ſpectat. *Senec. l. 6. de benef. c. 32.* Auguſti filia ex adultera in quæſtuariam verſa. h. e. quæſtum corporis faciens. *Leg. 4. ff. de his, qui not. inf.* Lenocinium facit, qui quæſtuaria mancipia habuerit.

Quæſtuoſe, adverb. *con guadagno*. *Senec. l. 4. de benef. c. 3.* Iſtud non beneficium, ſed fœnus eſt, circumſpicere, non ubi optime ponat, ſed ubi quæſtuoſiſſime habeat. *Plin. l. 19. c. 4.* Quæſtuoſius cenſum habere.

Quæſtuoſus, a, um. *di guadagno, utile*, Ger. *gewinnlich*, Gal. *qui gagne, ou fait gagner beaucoup*, Hiſp. *de mucho, ganancia, ganancioſo*, idem ac lucroſus ut Quæſtuoſus homo, qui lucri, quæſtuſque avidus undique lucellum captat. Ars quæſtuoſa, quæ plurimum quæſtum affert. *Cic. 4. Ver.* Quam illa ars ſola in tota Heraclea quæſtuoſa Verri, atque Syracuſanis, miſeranda omnibus videatur. *Id. 2. Phil.* Cujus domus quæſtuoſiſſima eſt falſorum commentariorum. *Id. 2. Verr.* Tertium illum uberrimum, quæſtuoſiſſimumque annum ſibi in judicibus reſervares. *Id. 2. Agrar. c. 23.* Hoc multo eſt quæſtuoſius, quam ſi &c. *Curt. l. 4. c. 7.* Gens Syrica, navigiorum ſpoliis quæſtuoſa.

Quæſtura, æ, *Queſtura*, *ταμιεία*, quæſtoris dignitas. *Cic. l. 13. ep. 30.* Cujus cum patre magna mihi fuit amicitia, jam inde a Quæſtura mea Siciliensi. ¶ Quæſtura Urbana fuit primus omnium Magiſtratuum. *Cic. 7. Ver.* Quæſtura primus gradus honoris. ¶ Petendæ Quæſturæ nullus annus definitus fuit. Nam Gracchi, Tiberius, & Caius eam geſſere anno ætatis 27. M. T. Cicero anno 31. C. Julius Cæſar is, qui perpetuam Dictaturam invaſit, anno 33. M. Cato Uticenſis anno 29. Lex enim Villia nihil ſanxit de Magiſtratibus non Curulibus.

Quæſtus, us, m. *guadagno*, [illegible], Germ. *gewinn*, Gall. *gain, profit*, Hiſp. *grangeria, ganancia*, *κέρδος*, lucrum, emolumentum. *Cic. 5. Ver.* Tantum de quæſtu, ac lucro dicam unius agri, & unius anni. *Id. 2. Off. c. 22.* Habere Remp. quæſtui. *Id. pro Sex. Roſc. c. 38.* Facere aliquid ſui quæſtus cauſa. *Id. 15. Fam. ep. 14.* Facere quæſtum in aliqua re. *Id. in Piſon. c. 37.* Pecuniam in quæſtu relinquere, *a credito*. *Idem 7. Verr.* Furtis quæſtum facere. *Quintil. l. 1. proœm.* Ut lingua primum eſſe cœpit in quæſtu. h. e. venalis. ¶ Interdum ponitur pro actione, atque artificio lucrandæ pecuniæ. *Cic. 1. Off. c. 42.* Jam de artificiis, & quæſtibus, qui liberales habendi, qui ſordidi ſint. ¶ Veteres efferebant per ſecundam decl. *Plaut. Aul. 2. 2. 5.* Apud nos nihil eſt aliud quæſti furinis. *Ter. Hecyr. 5. 3. 38.* Animum quæſti gratia ad malas adducam partes.

Qualibet, ſeu qualubet, *per qualunque luogo*, per quemcunque locum, adv. motus per locum. *Quintil. l. 5. c. 11.* Si vel maxime ſtrenua in rivos deducantur, qualibet tranſitum præbent. *Plaut. Miſtel. 3. 2. 122.* Qualibet perambula ædes. *Catull. carm. 40. in Ravidum.* Qualubet eſſe notus optes? h. e. quacumque ratione.

Qualis, & le, o. 3. *quale*, Germ. *wie*, Gal. *quel*, Hiſp. *qual*, *οἷος*, relativum qualitatis, alicujus rei naturam declarans. *Cic. de Amic.* Non ſicut vulgus, ſed ut eruditi ſoleat appellare ſapientem, qualem in reliqua Græcia neminem. *Id. pro Roſc. Amer. c. 4.* Qualem te antea præbuiſti, talem te hoc tempore impertias. ¶ Ponitur interdum interrogative. *Cic. 4. Acad.* Qualis eſt iſta eorum oratio, qui omnia non tam eſſe, quam videri volunt? ¶ Interdum uſurpatur pro qualiter, in comparationibus. *Virg. 4. Georg.* Qualis populea mœrens Philomela ſub umbra Amiſſos queritur fœtus. ¶ Qualis qualis geminatum idem eſt, quod qualiſcunque, *Jauſſe. l. reſtrepium, ff. de diſt. pign.* Ea contractu qualis qui obligatione interpoſita. ¶ Quale poetice uſurpatur pro qualiter. *Ovid. 2. Amor. eleg. 5. v. 37.* Quale roſa fulgent inter ſua lilia mixta. ¶ Qualis qualis, quivis, qualiſcunque. *Ulpian. Digeſt. l. 27. tit. 10. leg. 15. ad fin.* Multum intereſt, qualis ſervus ſit, bonæ frugis, ordinarius, diſpenſator; an vero vulgaris; vel mediaſtinus, an qualis qualis.

Qualiſcunque, & qualecunque, o. 3. *qualunque*, *ὁποῖος*, *ὁποιοσοῦν*, quicunque, qualislibet. *Cic. 1. Toſc.* Totumque hoc leve eſt, qualecunque eſt. *Id. 14. Attic. ep. 14.* Homines benevolos, qualeſcunque ſunt, grave eſt inſequi contumelia. ¶ Per tmeſim interdum dividitur. *Ovid. 4. de Pon. eleg. 13.* Qualia enim cunque eſt, non laſet eſſe meum.

Qualiſnam, quiſnam. *Apulei. ſub init. Apolog.* Facile intellectu cuivis fuit, qualiſnam accuſatio futura eſſet.

Qualitas, atis, *qualità*, Germ. *weiſe, gattung*, Gall. *qualité*, Hiſp. *qualidad*, *ποιότης*, id, quo res quales dicuntur, ut virtus, albedo, &c. *Cic. 4. Acad. c. 6.* Quod ex utroque, id jam corpus, & quaſi qualitatem quandam nominabant: dabitis enim profecto, ut in rebus inuſitatis utamur verbis interdum inauditis. *Id. ibid. c. 7.* Qualitates igitur appellavi, quas ποιότητας Græci vocant; quod ipſum apud Græcos non eſt vulgi verbum, ſed philoſophorum. *Quintil. l. 3. c. 9.* Qualitas cæli. *Col. l. 3. c. 17.* Qualitatem ligoris noſtri contemplemur. *Plin. l. 2. c. 80.* Qualitas materiæ excipientis.

Qualiter, adv. *ſiccome*, Germ. *gleichwie*, Gall. *comment*, Hiſp. *en qual manera, como*, *ὡς*, *ὥσπερ*, quemadmodum. *Plin. l. 8. c. 48.* Antiquis enim torus e ſtramento erat, qualiter nunc etiam in caſtris gauſape. *Valer. Flac. l. 4. v. 304.* Qualiter ex alta cum Jupiter arce coruſcat. ¶ Repetitum idem eſt ac qualitercunque. *Leg. 7. ff. de minorib.* Geſtum ſic accipitur qualiter qualiter, ſive contractum ſit, ſive quid aliud contigerit. Adde *Ulpian. l. 63. ff. de verb. ſignif.*

Qualitercunque, adv. *in qualunque modo*, *ὁπωσοῦν*, quomodocunque, utcunque. *Col. l. 2. c. 10. &* quantercunque obruas, ſuſtinet coloni negligentiam. Adde *Sib. 11. cap. 3.*

Qualislibet, adject. *qualunque*. *Cic. 2. de nat. c. 37.* Formæ literarum vel aureæ, vel qualeslibet. Rectius tamen alii *quales libet*.

Qualum, i, idem ac qualus. *Cato c. 11.* Corbulas Amerinas viginti, quala ſataria ſeptem, alveos quadraginta. Adde *c. 23. Col. l. 7. c. 3.* Sint quala mundiſſima, ne qua earum valetudo infeſtetur uligine. Sed hic *Voſſius* mavult, *Sit caula mundiſſima*.

Qualus, i, m. *ceſto, paniere*, [illegible], Ger. *ein geflochtenkorb*, Gal. *panier d'oſier*, Hiſ. *canaſto*, *ταλαρος*, *τάλαρος*, *ταρσός*, genus ciſtæ, ſeu vaſis viminei, per quod vinum guttatim defluit, cum calcatur uva, reliqua vero materia exire prohibetur. *Feſt. in Canephoræ*. *Virg. 2. Georg. v. 241.* Tu ſpiſſo vimine qualos, Colaque prælorum fumoſis deripe tectis. ¶ Aliis quoque uſibus inſervit. *Hor. l. 3. od. 12.* qualum ponit pro ciſtula, in qua puellæ penſa reponunt. *Col. l. 8. c. 3.* pro ciſta, in qua gallinæ ova edunt. *Apul. l. 4. A. A.* pro cauſtro, in quo panis ſervatur. *Ulpian. l. ſed & ſequid. ff. de uſufr.* pro vimineo vaſe ad cæmenta portanda idoneo.

Quam, adv. *che, quanto*, [illegible], Germ. *dann, wieder*, Gall. *que*, Hiſp. *que*, *ὡς*, quantum, quantopere, a quantum, per Apocopen, ut tam ex tantum. *Cic. in Top.* Non tam vitandi laboris mei cauſa, quam quia tua id intereſſe arbitrabar. *Liv. l. 22. c. 49.* Quam mallem, vinctos mihi traderet! ¶ In conſtructione admirantis poſitivis jungitur. *Cic. 2. Acad.* Quam multa videat Pictores in umbris, & in eminentia, quæ nos non videmus? *Id. l. 7. Fam. ep. 15.* Quam ſint moroſi, qui amant, vel ex hoc intelligi poteſt. ¶ Etſi relativum ſit, tamen ſine tam uſurpari poteſt, præſertim ſi præponatur. *Liv. l. 35.* Homo non, quam iſti ſunt, glorioſus. ¶ Reperitur etiam cum comparativis, pro quanto. *Quintil. l. 2.* Quam in his quoque liberiora erunt omnia compoſitiora. *Virg. 7. Æn.* Tam magis illa fremens, & triſtibus effera flammis, Quam magis effuſo crudeſcunt ſanguine pugnæ. *Cic. pro Deiot.* Illam, inquam, dexteram non tam in bellis, & prœliis, quam in promiſſis, & fide firmiorem. ¶ Et cum ſuperlativis. *Var. l. 2. R. R. c. 9. de canibus.* Quam pauciſſimos relinques, tam optimi in alendo fient. *Salluſt. in Jugur. c. 31.* Itaque quam quiſque peſſime fecit, tam maxime tutus eſt. *Liv. l. 34.* Eo tyranno, quam qui unquam fuit, ſæviſſimo, & violentiſſimo in ſuos. ¶ Eleganter comparativa ſequitur. *Cic. 1. Off.* Ne benignitas major eſſet, quam facultates. *Id. l. 15. Fam. ep. 8.* Majora erga ſalutem, dignitatemque meam ſtudia, quam erant a muliere poſtulanda. ¶ Item cum comparativa ſequitur, venuſte poſt ſe admittit particulam ut. *Cic. 3. de Orat.* Hoc altius eſt, quam ut nos humi ſtrati ſuſpicere poſſimus. ¶ Aliquando ponitur poſt poſitiva, ſed comparative accepta. *Plaut. Rud. 4. 4. 70.* Tacita bona eſt mulier ſemper, quam loquens. ¶ Eſt etiam adver. intenſivum, & ſignificat valde. Et jungitur poſitivis. *Cæſ. l. 4. Bell. Gall.* Ut quam celerem, atque inſtabilem motum haberent. *Cic. l. 5. Fam. ep. 12.* Ut cuperem quam celeriter res noſtras monumentis commendari tuis. Sed alii legunt quam celerrime. ¶ Vel cum ſuperlativis. *Cic. 1. Off.* Tum quam plurimis, modo dignis, ſe utilem probeat. ¶ Si verbum poſſum ſequatur, vel ſubintelligatur, ſuperlativa exigit. *Cic. 2. de Or.* Eoſque, quam poſſunt, molliſſime ſubſternunt. ¶ Jungitur etiam in hac ſignificatione his dictionibus, *per, ſane, oppido, admodum, valde*. *Plin. in ep. 27. l. 7.* Perquam ſcire velim. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 10.* Nam quod de Pomponio Caniaius, ſane quam refrixit. *Gel. l. 17. c. 12.* Favorinus oppido quam libens dicebat. *Idem l. 19. c. 9.* Vox admodum quam ſuavi. *Cic. 7. Ver. c. 36.* Quam valde univerſi admurmurarint. ¶ Sumitur etiam pro magis, vel potius quam, apud *Feſtum*. *Paul. l. 2. de reb. cred.* Quia in genere ſuo functionem recipiunt per ſolutionem, quam ſpecie. ¶ Item pro pluſquam, cum nominibus, quæ multitudinem ſignificant, & comparationem includant. *Col. l. 1. c. 8.* Ferramenta duplicia quam numerus ſervorum exigit. ¶ Item pro ac, vel atque, cum dictionibus diverſitatis, vel contrarietatis. *Quintil. l. 2. c. 8.* Pranſos quoque, & potos diverſum valent quam indicant. *Cic. 2. de Leg.* Contra facis, quam pollicitus es. ¶ Item pro quandiu. *Cic. in Brut.* Vixitque tamdiu, quam licuit in civitate bene, beateque vivere. ¶ Jungitur cum pridie, poſterus, & poſtridie. *Suet. in Cæſ.* Et pridie, quam occideretur. *Cic. 2. de Orat.* Poſtero igitur die, quam illa erant acta. *Cic. Terent.* Menandrius poſtridie ad me venit, quam expectaram. Et abſolute pro poſtquam. *Liv. l. 6. c. 29. in fi.* Die vigeſimo quam creatus erat, dictatura ſe abdicavit. ¶ Quam de, idem ac quam, apud vet. *Feſt. & Lucr. l. 1. v. 640.* Quamde gravis Graios inter, qui vera requirunt. ¶ Quam mox, ſignificat quam cito. *Plaut. Bacch. 4. 6. 2.* Quam mox navigo in Epheſum, ut aurum repetam? *Cic. pro Roſc. Com.* Quid expectas, quam mox ego Luſcium, & Manilium dicam ordine eſſe Senatores, ætate grandes natu? *Ita. quanto ſia a dire.* ¶ Quam pro quam ſi. *Catull. carm. 10. de Vari ſcorto, v. 31.* Utor tam bene quam mihi paratum.

Quamde pro quam, ut tamde pro tam, uſos eſſe antiquos, non multi veteres teſtimonio ſunt, nam eſt Livius (al. Ennius) in primo: Jupiter haud muro fretus magis quamde manu vi. Et in ſecundo: Quamde tuas omnes legiones, ac populares. Et Lucretius (*l. 1. v. 639.*) Clarus ob obſcuram linguam magis inter inanes, Quamde gravis Graios inter, qui vera requirunt. *Feſtus.* ¶ Etiam pro quando adhibuiſſe, idem in Quande teſtimonio Ennii confirmat.

Quamlibet, & Quamlubet, adv. idem ac quantumlibet, five quantumvis. *Plin. l. 36. c. 22.* Faciliore multo natura finditur in quamlibet tenues cruſtas. *Quintil. l. 1. c. 1.* Quamlibet parum. *Lucret. l. 2. v. 541.* Quamlibet eſto unica res. *ſia quanto ſi vuole.*

Quamobrem, adv. *perchè*, Ger. *darumb*, Gal. *pourquoy*, Hiſp. *por la qual cauſa*, [illegible], quare. *Cic. 1.* Pro Quamobrem tandem, inquit, non ſatisfacit? ¶ Sæpe non interrogat, & ſignificat quapropter, quam ob cauſam, *per la qual coſa, per lo che, che però*. *Cic. l. 1. ep. 3.* Quamobrem, quoniam mihi nullum ſcribendi argumentum relictum eſt, utor, &c. *Id. l. 3. ep. 10.* Multaque mihi veniebant in mentem, quamobrem iſtum laborem tibi etiam honori putarem fore. *Ter. Adelph. 3. 3. 81.* Ego vero hinc abeo, quando is, quamobrem huc veneram, rus abiit. h. e. propter quem. ¶ Poteſt etiam diviſum uſurpari quam ob rem. Itaque *Cic. 3. Phil. c. 15.* Quam ob rem quod tribuni pl. verba fecerant, &c.

Quamplures, a, adject. *aſſai molti, la maggior parte*. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 50.* Permanſerunt aquæ dies quamplures. *Gel. l. 1. c. 7.* Quampluribus videbatur. Utroque loco alii leg. complures. *Plaut. Stich. 2. 1. 63.* Sed curioſi ſunt hic quamplures mali.

Quamplurimus, a, um, adject. *aſſaiſſimo*, valde plurimus. *Cic. 3. Off. c. 12.* Frumentum quamplurimo vendere. *Cato R. R. c. 156.* Quamplurimum braſſicæ edere. ¶ Legitur & quam plurimus ſeparatum.

Quampridem, adv. quanto tempore ante. *Cic. pro Roſc. Com. c. 3.* Quampridem nomen Fannii in adverſaria retuliſti? quanto? *Ter. Eun. 3. 3. 11.* Quampridem pater mihi, & mater mortui eſſent; dico, jamdiu. *quanto tempo ſiſſe, che &c.* ¶ Legitur & quam pridem diviſum.

Quamprimum, adv. *quanto prima, ſubitamente*, *ὅσον τάχιστα*, valde cito. *Cic. l. 2. Fam. ep. ult.* Si ad me in Ciliciam quamprimum veneris.

Quamvis, *benchè, quantunque*, [illegible], Ger. *wie wol*, Gal. *bienque*, Hiſp. *aunque*, *καίπερ*, etſi, quamquam, licet, conjunctio adverſativa. Conſtruitur cum conjunctivo. *Cic. 1. Off.* Quamvis murum aries percuſſerit. ¶ Reperitur etiam cum indicativo. *Col. l. 9. c. 6.* Quamvis doctiſſimi viri auctoritatem verebar. *Virg. 5. Æn.* Quamvis ſolus avem cælo dejecit ab alto. ¶ Ponitur etiam pro quantumvis. *Cic. l. 1. Fam. ep. 15.* Quamvis pareis Italiæ latebris contentus eſſem. *Id. pro R. Am.* Quaſi vero mihi difficile ſit quamvis multos nominatim proferre.

Quanam, *per quale ſtrada, o in qual maniera*, qua via, qua ratione. *Liv. l. 5. c. 34.* Cum circum ſpectarent, quanam per juncta cælo juga in alium orbem tranſirent. *Plin. l. 11. c. 37. ſect. 50.* Delphini quanam audiant, mirum.

Quandiu, adv. *per quanto tempo*, [illegible], Ger. *wie lang*, Gal. *juſqu'à quand*, *tandis*, Hiſ. *de mientras que*, *μέχρις ὅτε*, & interrogative *ἐφ' ὅσον χρόνον*, quanto tempore. *Cic. Att. l. 9. ep. 3.* Ego tandiu requieſco, quandiu ad te ſcribo. *Id. pro R. Am. c. 32.* Hæc tu, Eruci, tot, & tanta ſi nactus eſſes in reo, quandiu diceres?

¶ Divi-

¶ Dividitur per tmeſim. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 7.* Quoties quiſque voluit, dicit, & quam voluit diu.

Quando, *adv. quando*, מתי, Ger. *wann*, Gal. *quand*, Hiſp. *quando*, *πότε*, quo tempore. Uſurpatur vel interrogative. *Cicer. in Piſon.* Quando hoc bellum aut hic Ordo, aut Populus ſuſceperat? ¶ Vel infinite. *Cic. Fam. l. 9. ep. 1.* Quando artem te viſuri eſſemus, nihil ſane ex eiſdem literis potui ſuſpicari. ¶ Vel relative. *Cicer. 2. Off.* Utinam tunc eſſem natus, quando Romani dona accipere cœpiſſent. ¶ *Quando gentium*, idem ac quando abſolute, ea forma, qua dicimus *nuſquam gentium*, *ubi locorum*. *Plaut. Amph. in ſuppoſitis, ſc. Dii veſtram fidem. verſus fin.* Quis te miſit furcifer? S. qui me rogat. A. quando gentium? S. dudum. ¶ Ponitur interdum pro *aliquando*, præſertim cum *num* præcedit. *Cic. de Am.* Num quando amici novi non indigni amicitia veteribus ſunt anteponendi. ¶ Eſt etiam conjunctio cauſalis, pro *quandoquidem*. *Cic. l. 10. Fam. ep. 15.* Quam quando complexus es, & tenes. *Liv. l. 34. c. 34.* Obſideamus Lacedæmonem, quando ita placet.

Quandocunque, adv. *in qualunque tempo*, *ὁπότε*, quocunque tempore. *Plin. l. 29. c. 1. de Græcis.* Quandocunque iſta gens ſuas literas dabit, omnia corrumpet. *Col. l. 1. c. 10.* Quandocunque prompſerimus, integram reperiemus. ¶ Interdum ſumitur pro aliquando, aliquo tempore, *quando che ſia*. *Horat. lib. 1. ſat. 9. v. 31.* Hunc neque dira venena, nec hoſticus auferet enſis, Nec laterum dolor, aut tuſſis, nec tarda podagra: Garrulus hunc quando conſumet cunque. *Ovid 6. Met. v. 545.* ſi non perierunt omnia mecum, Quandocunque mihi pœnas debis. Adde *3. Triſt. el. 1. v. 57.*

Quandolibet, adv. idem quod quandocunque. *Lactant. de Opif. Dei, c. 4.* Neceſſe eſt, ut mortem recipias quandolibet, quoniam corporalis eſt.

Quandŏque, adv. *una volta*, aliquando, aliquo tempore. *Cic. Fam. 6. ep. 19.* Me Aſturæ arbitror diutius commoraturum, quoad ille quandoque veniat. *Celſ. l. 6. c. 6.* Vix ante vigeſimum diem tollitur, nonnunquam per duos menſes durat, ſed quandoque finitur. ¶ Item pro interdum, *tal volta*. *Col. l. 7. c. 3.* Summiſſi tamen etiam in vicinia urbis quandoque oportebit. *Sen. lib. 1. quæſt. nat. c. 1.* Quandoque igitur ſunt trabes, quandoque clypei. ¶ Item pro quando, ſeu quandocunque, *qualora*. *Horat. l. 4. od. 2.* Concines majore poeta plectro Cæſarem, quandoque trahet feroces Per ſacrum clivum, merita decorus Fronde, Sicambros. *Sueton. in Cæſ. c. 81.* Quandoque oſſa Capys detecta eſſent, fore, ut Julo prognatus manu conſanguineorum necaretur. Adde *Cic. de Somn. Scip.*

Quandoquĭdam, *poichè*, כי, Germ. *die weil*, Gal. *puiſque*, Hiſp. *pues que*, *ἐπειδή*, ſiquidem, quoniam, conjunctio cauſalis. *Cic. in Brut.* Quandoquidem tu iſtos Oratores, inquit, tantopere laudas. *Liv. l. 8. c. 35.* Quandoquidem apud te nec auctoritas ſenatus, nec ætas mea valet.

Quandūdum, adv. quanto tempore. *Plaut. Asin. 2. 4. 43.* Quandudum tu advenisti? *Quam'dudum, ehe &c.* *Ter. Andr. 5. 5. 9.* Modo introii. Si. Quaſi ego, quandudum, rogem. ¶ Scribitur & *quam dudum* diviſum, & fortaſſe rectius.

Quanquam, vel Quamquam, *benchè*, *ſebbene*, *quantunque*, *καίπερ*, etſi, tametſi, quamvis, licet, conjunctio adverſativa. Conſtruitur cum indicativo. *Cic. 1. Off.* Et quanquam omnis virtus nos ad ſe allicit. *Ter. Heaut. 1. 1.* Quanquam hæc inter nos nuper notitia admodum eſt, tamen vel virtus tua &c. ¶ Poteſt etiam uſurpari cum conjunctivo, præſertim in media, & in extrema periodo. *Cic. 2. de Orat.* Quanquam ita ſe rem habere arbitrarentur. *Quint. lib. 1. c. 2.* Cædi vero diſcentes, quanquam receptum ſit, & Chryſippus non improbet, minime velim. ¶ Venuſtatem habet, cum quis corrigit ſe ipſum. *Cic. 2. de Orat. c. 1.* Quanquam te quidem quid hoc doceam? *Idem 3. de nat. Deor. c. 16.* Quanquam quem potiſſimum Herculem colamus, ſcire ſane velim.

Quantillum, adv. diminutivum a quantum. *Plaut. Curc. 1. 2. 14.* Quantillum ſitit?

Quantillus, a, um, dim. a *quantulus*. *Plaut. Pers. 5. 3. 68.* Hæccine ſunt meæ filiæ? Quantæ e quantillis jam ſunt factæ? *Id. Pſeud. 4. 7. 95.* Quantillo argento te conduxit? *Id. Truc. 2. 8. 7.* Quantillo mihi opere nunc perſuaderi poteſt? h. e. quam facile.

Quantiſper, adv. quanto tempore. *Cæcil. apud Non. c. 11. n. 20.* Velim pauliſper experiri te. Quantiſper? non plus triduum. *Pompon. ibid.* Poſſum exorare te, ut recedas a me pauliſper modo? quantiſper ſat habes.

Quantĭtas, atis, *quantità*, *ποσότης*, extenſio rei corporeæ, magnitudo rei extenſæ. *Plin. l. 17. c. 24.* Laborant (arbores) & fame, & cruditate, quæ fiunt humoris quantitate. Adde *Vitruv. l. 1. c. 2.* ¶ Juriſconſultis quantitas idem eſt ac modus. *Ulpian. l. 21. de oper. nov. nuntiat.* Ad operis quantitatem refertur.

Quanto, adv. *quanto*, *ὅσῳ*, idem ac quantum. Uſurpatur cum comparativis. *Cic. 1. Acad.* Quanto magis Philoſophiæ delectabunt, ſi &c.? *Ter. Heaut. 3. 1. 13.* Quanto diutius abeſt, magis cupio tanto, & magis deſidero. *Tacit. lib. 3. hiſt. c. 18.* Quanto plus ſpei ad effugium, minorem ad reſiſtendum animum dabant. ¶ Raro cum poſitivis, nec niſi præcedente tanto. *Tacit. Ann. 6. c. 45.* Tanto acceptius in vulgum, quanto modicus privatis ædificationibus.

Quantocius, adv. quanto ocius, *Sulpit. Sever. Dial. 3. c. 5.* Diſcede quantocius, ne me ob injuriam tuam emiſſis ira conſumat. Adde *Mamertin. in Paneg. ad Julian. c. 5.*

Quantopĕre, adv. *quanto grandemente*, Ger. *wie heftig*, Gal. *combien*, Hiſ. *grandemente*, *ὡς σφόδρα*, *ὡς λίαν*, quam valde, ex *quanto*, & abl. *opere*. Sumitur vel relative. *Cic. 2. de Or.* Neque enim tantopere deſiderabam, &c. quantopere delector, &c. ¶ Vel infinite. *Cic. 3. Tuſc.* Quanquam de univerſa Philoſophia quantopere expetenda eſſet, & colenda, ſatis, ut arbitror, dictum eſt in Hortenſio. *Id. 14. Attic. ep. 6.* Dici non poteſt, quantopere gaudeam.

Quantŭlum, adv. *quanto poco*, dim. a *quantum*. *Cic. 5. Ver. c. 1.* Nos, qui jam & quid facere, & quantulum judicare poſſemus, oſtendimus. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 224.* Quantulum enim ſummæ curabis quiſque dierum?

Quantŭlus, a, um, quam exiguus, dim. a *quantus*. *Cic. 4. Acad. de Sole.* Quantulus nobis videtur? mihi quidem quaſi pedalis. *Id. 1. de Or.* Ut ne plus nos aſſequamur, quam quantulum tu in dicendo aſſecutus es. *Idem 2. Agr. c. 23.* Quantulum intereſt, utrum in Maſſici radices, an in Italiam deducamini? *Id 2. de Legib. c. 19.* Idem quantulum eſt?

Quantuluſcunque, acunque, umcunque, quam minimus, vel quam parvus tibi videtur. *Cic. 1. de Or. c. 30.* Sed de hac mea, quantulacunque eſt, facultate quæritis. *Senec. ep. 85.* Quantuliſcunque affectus ſint. *Colum. l. 8. c. 3.* Quantulumcunque aquæ, vel ciborum ineſſet.

Quantuluſlibet, alibet, umlibet, quem exiguus libet. *Ulp. l. 4. §. ult. ff. de ædil. edic.* Non denique febriculam quantulamlibet ad cauſam hujus edicti pertinere.

Quantuluſquiſque, quantulaquæque, quantulumquodque, & quantulumquidque, idem eſt ac quantuluſcunque. *Gell. in præfat. l. 1.* Quantuliquique fuerint progreſſus.

Quantum, adv. *quanto*, *ὅσον*, adv. quantitatis. *Cic. 2. Fin.* Quantum enim potero, minuam contentiones. ¶ *In quantum*, *tanto quanto*. *Ovid. 15. Met. v. 71.* Quippe pedum digitos, in quantum quæque ſecuta, Traxit. *Velles. l. 1. c. 9.* Vir in tantum laudandus, in quantum intelligi virtus poteſt. *Id. l. 2. c. 11.* Quantum bello optimus, tantum pace peſſimus. ¶ Jungitur interdum aliis adverbiis. *Plin. l. 3. ep. ult.* Dedit mihi quantum maxima potuit. *Senec. epiſt. 8.* Quantum plurimum poteſt, iſta beneficia devitet. *Horat. l. 1. od. 27.* Immane quantum diſcrepat. *Plin. l. 4. c. 20. de Pyrenæo.* Immenſum quantum hinc Oceano, illinc Iberico mari comprimentibus. *Cic. in Orat. c. 16.* Nimium quantum. V. *Nimium*. ¶ Mirum quantum. V. *Mirum*.

Quantumvis, adv. *quantunque*, *quanto ſi voglia*. *Horat. l. 2. ep. 2. v. 39.* Poſt hæc ille catus, quantumvis ruſticus, ibit. *Senec. ep. 85.* Iſta quantumvis exigua ſint, in majus excedunt. Adde *Sueton. Calig. c. 53.*

Quantus, a, um, o. 1. 2. *quanto*, Ger. *wie groß*, Gal. *combien grand*, Hiſp. *quanto grande*, *ὅσος*, & interrogative *πόσος*, quam magnus, ab *ὅσος*, ut tantus a *τόσος*. *Cic. 1. Tuſc.* Quot, quantas, quam incredibiles hauſit calamitates? *Id. 3. de Orat.* Qualis oratoris, & quanti hominis in dicendo putas eſſe hiſtoriam ſcribere? *Id. de Amic.* Tanta eſt inter eos, quanta maxima eſſe poteſt, morum diſtantia. *Velles l. 2. c. 159.* Cum quanta gravitate cauſas audit? *Plin. l. 8. c. 25.* Crocodilus parit ova, quanta anſeres. *tanto grandi*, *quanto l'ocche*. *Plaut. Stich. 1. 2. 65.* Quanta mea ſapientia eſt. *per quanto ch' io ſo.* ¶ Interdum refertur ad numerum, & ponitur pro quot. *Lampr. in Heliog. c. 25.* Cum ſcire eſſet otius, quanti herniosi eſſent in urbe Roma, juſſit omnes notari. *Propert. l. 1. eleg. 3.* At tibi curarum millia quanta dabit? *Claudian. de 3. Conſul. Honor. v. 126.* Quanti tum juvenes, quantæ ſprevere pudorem Spectandi ſtudio matres! ¶ Genitiv. *quanti* jungitur verbis æſtimationis, & pretii. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 20.* Quanti autem hæc philoſophia æſtimanda eſt? *Id. Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Noli ſpectare, quanti ſit homo; parvi enim pretii eſt, qui tam nihili ſit. *Plaut. Epid. 2. 2. 110.* Quanti eam poteſt minimo? *il ſuo minor prezzo quanto è?* *Ter. Eun. 4. 7. 51.* Quanti eſt ſapere? *quanto vuol dire il ſapere?* *Leg. 3. ff. de rem. & act. Tut.* Quanti intereſt. ¶ *Quantus quantus* repetitum idem eſt, ac quam magnus eſt, vel tantus quantus eſt. *Ter. Adelph. 3. 3. 40.* Tu, quantus quantus, nihil niſi ſapientia es. ¶ Quanti quanti in ſecundo caſu cum verbis emendi. *Cic. Attic. l. 12. ep. 53.* Sed quanti quanti, bene emitur quod neceſſe eſt. *coſti, quanto ſi vuole.* ¶ Sæpiſſime uſurpatur in neutro genere more ſubſtantivi. *Ovid. 5. Faſtor.* Quantum animis erroris ineſt? *Cic. Q. Fr. l. 1. c. 13.* Neque te patiar, quantum in me erit, cum exceptione laudari. ¶ *Quantum poteſt*, pro quantum fieri poteſt. *Plaut. Pers. 3. 1. 64.* Propera ſane, quantum poteſt. Adde *Amph. 3. 3. 16.* & *Ter. Phorm. 5. 1. 20.*

Quantuſcunque, acunque, umcunque, *quanto che è*, *ὁσοσοῦν*, quam magnus eſt, tantus, quantus eſt. *Cic. pro Corn. Balb.* Quæ neque invidioſa eſt, & quantacunque eſt, ejuſmodi eſt, &c. *Id. 3. Fin. c. 10.* Quantumcunque eo addideris. *Id. 2. de Orat. c. 28.* Atque ego is, qui ſum quantuſcunque ſum.

Quantuſlibet, alibet, umlibet, idem quod quantuſcunque, vel quantum tibi capere libet. *Plin lib. 32 cap. 6.* Supputationes quantaslibet ſanat. *Ovid. 6. Faſt. v. 669.* quantolibet ordine dignus. *Tacit. Agric. c. 6.* Quantalibet facilitate.

Quantuſvis, quantavis, quantumvis, *grande quanto tu vuoi*. *Liv. l. 26. c. 42.* Super portum ſatis amplum quantævis claſſi. *Lucret. l. 4. v. 1164.* quantovis oris honore. *Ter. Andr. 5. 1. 15.* Cum faciem videas, videtur eſſe quantivis pretii.

Quapropter, adv. *per la qual coſa*, על כן, Ger. *darum*, Gall. *c'eſt pour quoy*, *pourquoy*, Hiſp. *por la qual coſa*, *διὰ τοῦτο*, propter quod, quamobrem. *Ter. Heaut.* Cave, faxis, non eſt opus pater. Cll. Quapropter? Ch. quia &c. *Cic. 4. Ver.* Quapropter nihil eſt, quod metues, nequid mecum fingam.

Quaqua, adverb. *da qualunque parte*, *dovunque*, Germ. *geh wo*, Gal. *par quelque coté que ſe ſoit*, Hiſ. *por do quiera que*, *ὅπῃ ἂν*, ex quacunque parte. *Plaut. Epid. 5. 2. 9.* Quaqua tangit, omne amburit.

Quaqua verſus, adv. *in ogni parte*, *πανταχόσε*, in omnem partem, per quemcunque locum. *Cic. 9. Phil. c. ult.* Circumque eam ſtatuam locum gladiatoribus, ludiſque liberos, poſteroſque ejus quaqua verſus pedes quinque habere. Alii leg. *quaque*.

Quaquam, adv. motus per locum, *per qualche luoge*. *Lucret. l. 1. v. 427.* haud uſquam ſita corpora poſſent Eſſe, neque omnino quaquam diverſe meare.

Quaque. V. Quaqua.

Quare, adv. *perchè*, למה, Ger. *warumb*, Gall. *pourquoi*, Hiſp. *porque*, *διὰ τί*, qua de cauſa, quam ob rem. *Cic. 1. de Orat. c. 16.* Namque illud quare Scævola negaſti? ¶ Uſurpatur etiam infinite. *Cic. 2. Off.* Utendum eſt excuſatione, quare id, quod lateris, neceſſe fuerit. *Id. pro Roſc. Amer. c. 33.* Permulta ſunt, quæ dici poſſunt, quare intelligatur, facultatem tibi fuiſſe &c. ¶ Eſt item conjunctio collectiva, ſive rationalis, pro *quapropter*, *quamobrem*, *itaque*. Ponitur in principio periodi. *Cic. pro l. Man.* Quare cum bellum neceſſarium ſit, ut negligi non poſſit, &c. ¶ *Nec quid*, *nec quare*, modus loquendi per ellipſim, quo ſignificatur, nullam eſſe certam rationem, nec cauſam ejus rei, de qua loquimur. *Petron. in Satyr.* Uxor Trimalchionis Fortunata appellatur, quæ nummos modio metitur. Et modo quid fuit? Ignoſcat mihi Genius tuus, noluiſſet de manu ejus panem accipere. Nunc, nec quid, nec quare, in cœlum abiit, & Trimalchionis topanta eſt, *qualunque ſia la ragione*.

Quariātes, m. 3. pop. Galliæ Narb. in medit. Provinciæ, juxta Alpes maritimas, inter Suetros, & Adunicates. *Plin. l. 3. c. 4.*

Quarta, æ, f. (ſubintellige *pars*) a JCtis paſſim accipitur pro quarta parte ejus rei, de qua agitur. Quamplura ex Dig. & Cod. loca collegit *Hotoman. in comment. de verb. juris*.

Quartadecimāni, vel Quartadecumani, orum, m. milites legionis decimæquartæ, apud *Tacit. 2. hiſt. c. 11.*

Quartanarius, a, um, adject. *Pallad. lib. 2. tit. 12.* Quartanariam tabulam, quæ quartam jugeri partem quadrata conficiet.

Quartānus, a, um, adject. Quartani milites legionis quartæ, apud *Tacit. 3. hiſt. c. 37.* ¶ Quartana febris, & quartana abſolute, quæ quarto die recurrit, *febbre quartana*. *Plin. l. 7. c. 50.* Febri quartana liberatus eſt in acie. *Cic. Attic. l. 7. ep. 2.* Quartanam mihi dixit deceſſiſſe. *Plin. l. 30. c. 6.* Quartanas excutere.

Quartarius, ii, maſc. mulio mercenarius, ita dictus, quod quartam partem quæſtus caperet. *Fill. Lucil. apud eund.* Porro homines nequam, malus ut quartarius, cippos colligere omnes. ¶ Quartarius item eſt quarta pars majoris menſuræ, ut quarta pars congii, *quarta*. *Cato c. 93.* Poſtea ſumito bituminis tertiarium, & ſulphuris quartarium. *Liv. l. 5. c. 47.* Cui univerſi ſelibras farris, & quartarios vini ad ædes ejus, quæ in arce erant, contulerunt.

Quartato, V. Tertiato.

Quarticeps, &

Quarticepſus. V. *Biceps*.

Quarto, adverb. *τέταρτον*, quarto loco, vel ordine. *Varr. apud Gell. l. 10. c. 1.* Aliud eſt quarto Prætorem fieri, & quartum, quod quarto locum adſignificet, & tres ante factos, quartum tempus adſignificat, & ter ante factum. Igitur Ennius recte, qui ſcripſit: Quintus pater quartum fit Conſul.

Quartum, adv. *τέταρτον*, *la quarta volta*, quarta vice. *Quarto*, & *quartum* inter ſe differunt. Nam *quarto Conſul*, ſignificat locum Conſulum, vel ordinem, hoc modo, *Marcus fuit quarto Conſul*, ideſt tres Conſules ab origine, & inſtitutione Conſulatus ante fuerunt, quam Marcus fuiſſet Conſul, qui quarto anno a primis Conſulibus factus eſt Conſul. *quartum autem Conſul* dicimus ratione ejuſdem perſonæ, quæ tribus Conſulatibus jam perfuncta, quartum gerit Conſulatum. *Liv. l. 3. c. 67.* T. Quinctio quartum Conſule. V. *Quarto*.

Quartus, a, um, *quarto*, רביעי, Ger. *der vierdte*, Gall. *quatrieme*, Hiſp. *quarto*, *τέταρτος*, proximus a tertio, nomen numerale ordinis. *Cic. 2. Acad.* Qui eſt quartus ab Arceſila. *Liv. l. 54.* Ubi quartæ vigiliæ ſignum ceciniſſet.

Quartuſdecimus, a, um, adject. *decimoquarto*. *Tacit. 1. Ann. c. 70.* Quartadecima legio. *Plin. l. 2. c. 59.* Quartadecima luna, *luna piena*.

Quaſi, adv. *quaſi*, *come*, *come ſe*, כמו, Ger. *gleich*, Gal. *preſque*, Hiſp. *caſi*, *ὥσπερ*, ita ut, perinde ac ſi, haud aliter ac ſi. *Plaut. Pſeud. 4. 1. 43.* Verum ex tranſverſo cedit, quaſi cancer ſolet. *Cicer. 4. Ver.* Repente aſpicimus lituras ejuſmodi, quaſi quædam vulnera tabularum recentia. *Id. pro Quinct.* Qui, quaſi ſua res, aut honos agatur, ita diligenter Sex. Nævii ſtudio, & cupiditati morem gerunt. *Id. l. 3. Fam. ep. 7.* Quaſi vero ad cognoſcendum ego ad illos, non illi ad me venire debuerint. ¶ Ponitur etiam pro fere, pene. *Cic. 4. Acad. de Sole.* Quantulus nobis videtur? mihi quidem quaſi pedalis. ¶ Item pro ſicut, quemadmodum. *Plaut. Aulul. 4. 1. 9.* Quaſi pueri, qui nare diſcunt, ſcirpea induuntur ratis; eodem modo, &c. *Id. Aulul. 4. 16.* Qui ſervitutem ſervit, quaſi ego ſervio. ¶ *Plin. l. 8. ep. 16.* Permitto ſervis quoque quaſi teſtamenta facere, eaque ut legitime cuſtodio. *h. e.* ſpeciem quandam teſtamentorum. nam juſte & legitime teſtari ſervi non poterant.

Quaſillaria, æ, f. ancilla infimæ domus, ita dicta, quia penſa in quaſillis repoſita habet.

Digitized by Google

habet. *Petron. in Satyr.* Convocat omnes quaſillariae, familiæque ſordidiſſimam partem, ac me conſpui jubet.

Quaſillum, i, n. idem ac quaſillus. *Cicer. 3. Phil. c. 4.* Nihil humile de Tarquinio, nihil ſordidum accepimus: at vero hujus domi inter quaſilla pendebatur aurum. h. e. in gynecæo, inter ancillas lanificio deditas. V. *Quaſillus*.

Quaſillus, i, m. *ceſtella*, Ger. *ein korbleim*, Gall. *petit panier*, Hiſp. *canaſtilio*, [illegible], calathus, dim. a *qualus*. *Feſt.* Calathos Græci, nos dicimus quaſillos. *Cato c. 133.* Eum quaſillum terra impleto. ¶ Speciatim dicebatur de ciſtula, in qua mulieres reponebant ea, quæ ad lanificium pertinerent. *Feſtus*; Talaſſionem in nuptiis Varro ait ſignum eſſe lanificii; Talaſſionem enim vocabant quaſillum, qui alio nomine appellatur calathus. *Propert. l. 4. eleg. 7.* Et graviora rependit iniquis penſa quaſillis.

Quaſſabilis, le, adject. qui quaſſari poteſt. *Lucan. l. 6. v. 16.* Sed nummen habet nullo quaſſabile ferro.

Quaſſabundus, a, um, adject. tremebundus, qui cadere videtur. *Macrob. l. 5. Saturn. c. 21.* Herculem ſecarunt quaſſabundum, & ebrium. Alii leg. *caſabundum*.

Quaſſagipennus, a, um, adject. h. e. quatiens habens pennas. *Varro.* Nec quaſſagipennas anates, atemipedes.

Quaſſans, antis, particip. V. *Caſſans*.

Quaſſatio, onis, f. *crollamento*, actus quaſſandi, concuſſio. *Liv. l. 22. c. 17.* Capitum irrita quaſſatio. *Arnob. l. 7.* Cymbalorum quaſſationes.

Quaſſatura, æ, f. *sbattimento*, quaſſatio. *Plin. Valerian. l. 4. c. 5.* Malva cum axungia veteri pulcherrime quaſſaturas fovet. h. e. læſiones ex quaſſatione. *Veget. de re veterin. lib. 1. c. 26. a med.* Quaſſaturas, emota, vel extorta, vel ejecta de locis ſuis ut non debere. h. e. ipſa membra quaſſata ac læſa.

Quaſſatus, a, um, nom. ex particip. *conquaſſato*, *battuto*. *Virg. 1. Æn. v. 551.* Quaſſatam ventis liceat ſubducere claſſem. *Sueton. Aug. c. 81.* Quaſſatum corpus. h. e. valetudine afflictum. *Cic. pro Marcel. c. 8.* Quaſſata reſpublica.

Quaſſo, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a quatio, *crollare*, *sbattere*, ſæpe quatio, commoveo, affligo. *Plaut. Merc. 3. 5. 15.* Caput quaſſet. *Catul. carm. 65. ad Fualam.* Me frequens tuis quaſſavit. *Virg. 6. Æn.* & lampada quaſſans per Grajum populos.

Quaſſus, us, frequens motio, concuſſio. *Cic. 2. Tuſc. c. 25. ex poeta.* Nam attrectatu, & quaſſu ſævum amplificatis dolorem.

Quaſſus, a, um, *sbattuto*, *crollato*, [illegible], quaſſatus, fractus, nom. particip. a quatior. *Curt. l. 7. c. 7.* Hæc quaſſa adhuc vires ſubdeficiens via prærumpi ... diorat. *Horat. l. 1. od. 1.* Mox reficit rates quaſſas.

Quatefacio, is, a. 3. *abbattere*, concutio, expello. *Cic. ad Brut. epiſt. 30.* Nullaque perfidio quatefeci Antonium.

Quatenus, adv. idem ac quatenus, apud vet. *Scipio Afric. in Or. poſt red. ex Africa apud Feſt.* Quatenus caſtra noſtra ita munita erant, &c. Ubi pro *quoniam* accipi videtur.

Quatenus, adverb. *fino a quanto*, *fino a qual fine*, Ger. *wie weit*, Gall. *juſqu'au*, Hiſp. *haſta tanto*, [illegible], quantum, ſive uſque ad quem finem, ſicut eatenus, tantum, aut ad eum uſque finem, a *qua*, & *tenus*. *Cicer. de Amic. c. 11.* Quatenus amor in amicitia progredi debeat. *Id. l. de Orat. c. 87.* Sciat, quid, & quatenus, & quomodo dicturi ſint. *Id. in Orat.* In omni re videndum eſt, quatenus: etſi enim ſuus cuique modus eſt, tamen magis offendit nimium, quam parum. *Id. de Amic.* Eſt enim, quatenus amicitiæ dari veniæ poſſit. ¶ Significat item qua parte, ſive quantum ad eam partem, qua. *Cic. l. 1. Fam. ep. 1.* Quatenus de religione dicebat, Bibulo aſſenſum eſt. ¶ Sumitur etiam ut conjunctio pro *quoniam*, vel *quandoquidem*. *Sueton. in Claud. c. 26.* Quatenus ſibi matrimonia male cederent, permanſurum ut cælibatu. *Plin. l. 3. ep. 7.* Quatenus nobis denegatur diu vivere, relinquamus aliquid, quo nos vixiſſe teſtemur. *Horat. l. 3. od. 24.* Quatenus virtutem incolumem odimus, ſublatam ex oculis quærimus invidi. ¶ Eſt etiam adverb. loci. *Liv. l. 28. c. 30.* Italiæ nihil quatenus vallum caſtrorum cingit, nihil reliquerunt Pœno. *Id. ibid.* Ut quatenus tuto poſſent, Italiam ſpectatum irent. ¶ Videtur etiam eſſe adverb. temporis. *Cic. Phil. 14. c. 5.* Quibus auſpiciis iſtos faſces acciperent? quatenus haberent? cui traderent? ¶ Pro quomodo. *Lactant. l. 4. c. 27.* Quanto terrori ſit dæmonibus hoc ſignum (Crucis) ſciet qui viderit, quatenus adjurati per Chriſtum de corporibus fugiant.

Quater, adv. *quattro volte*, [illegible], quatuor vices. *Varr. l. 3. R. R. c. 10.* Quater in anno. *Colum. l. 5. c. 2.* Fit utrimque pedes viginti hoc ducto quater, fiunt octoginta. *Plin. l. 7. c. 27.* Quater, & quadragies. *Hirt. de B. Afric. c. 19.* Cum equitibus M., peditibus ac levis armaturæ quater tantis. ¶ Per Synecdochen ponitur pro ſæpius. *Virg. 1. Æn. v. 94.* O terque, quaterque beati.

Quatercenties, adv. *quattrocento volte*. *Vitruv. l. 1. c. 14.*

Quaterdecies, adv. quatuordecim vices. *Cic. 3. Verr. c. 39.* Huic HS. quaterdecies P. Tadio numerata Athenis teſtibus planum faciam.

Quaterdeni, æ, a, adject. diſtributivum, quod fere ponitur pro cardinali, *quattordici*. *Ovid. 7. Met. v. 293.* Ante quaterdenos hunc ſe reminiſcitur annos.

Quaternarius, a, um, adject. ut quaternarius numerus, *il numero di quattro*. *Plin. l. 35. c. 6.* ¶ Scrobes quaternarii dicuntur, qui pedes quatuor ſunt quoquoverſus. *Colum. l. 11. c. 2.*

Quaterni, æ, a, adject. *quattro*, numerus diſtributivus. *Horat. l. 1. ſat. 4.* Sæpe tribus lectis videas cœnare quaternos, *quattro per letto*. *Cicer. pro Font. c. 5.* Quaternos denarios in ſingulas vini amphoras portorii nomine exegiſſe. ¶ Sumitur etiam pro cardinali. *Plin. l. 8. c. 6.* Quaternis diebus latent. ¶ In genit. plur. uſitatius eſt *quaternum*, quam *quaternorum*: quod idem dicendum de ſimilibus adjectivis diſtributivis, *ducenum*, *ſexcenum*, *ſenum*, &c. *Plin. l. 9. c. 3.* ſtellarum, quaternum jugerum. *Colum. l. 5. c. 5.* Quaternum pedum ſpatia.

Quaternio, onis, m. quaternarius numerus, ut *ternio* ternarius, *ſenio* ſenarius. *Marcian. Capell. l. 7. pag. 255. & 268.*

Quatinus, adverb. *Feſtus*: Quatenus ſignificat qua fine, ut hactenus hac fine; quatinus vero, quoniam. Hæc *Feſtus*. Hinc ubicumque apud Scriptores *quatenus* legitur pro quoniam, vel quandoquidem, ſunt qui affirmant, ſcriptum fuiſſe *quatinus*.

Quatio, is, a. 3. *crollare*, *percuotere*, *sbattere*, [illegible], Ger. *ſchutteln*, Gal. *hocher*, Hiſp. *quebrar*, *ſacudir*, [illegible], moveo cum violentia, agito, percutio. *Liv. l. 1. c. 10.* Mœnia quatere ariete. *Plin. l. 26. c. 4.* Quem machinis clauſtra per tot annos quatere? ¶ Quatere aliquem verbere, eſt verberare. *Virg. in Culice, v. 218.* Et flammas, & ſæva quatit mihi verbera pœnæ. ¶ Tranſlate capitur pro vexare, moleſtia afficere. *Virg. 9. Æn. v. 608.* Aut raſtris terram domat, aut quatit oppida bello. *Cic. 3. Tuſc. c. 6.* Quod ægritudine quaſi tempeſtate quatiatur. ¶ Metaleptice ponitur pro eiicere. *Ter. Eun. 2. 3. 66.* Nimirum hominem quatiunt certa cum dono foras. ¶ Quatere aliquem riſu, *far crepar dalle riſa*. *Horat. l. 2. ep. 2.* ¶ Quatere aliquem mente ſolida, *far mutar penſiere*, mentem ſanam excutere. *Id. l. 3. od. 3.* ¶ Pro crebro movere, ut quatere alas. *Virg. 5. Æn.* Vaſtos quatit anhelitus artus. *Id. ibid.*

Quatriduanus, a, um, *di quattro dì*, [illegible], quatridui tempus habens. *Hieron. epiſt. 27. ad Euſtoch. cap. 11. ad fin.* Lazarus quatriduanus mortuus.

Quatriduum, vel Quattriduum (*ut legitur in antiquo lapide apud Manut. in Orthogr. in voce Baſilica, n. 4.*) i, n. 2. [illegible], ſpatium quatuor dierum. *Cic. pro R. Am.* Mors Sex. Roſcii quatriduo, quo is occiſus eſt, Chryſogono nunciatur. *Id. ad Brut. ep. 3.* Triduo, aut quatriduo ante. *Lentul. Senatus l. 12. Fam. ep. 15.* Eum quatriduo iter e Laodicea abfuiſſe.

Quatuor, *quattro*, [illegible], Ger. *vier*, Gal. *quatre*, Hiſp. *quatro*, [illegible], nomen numerale cardinale indecl. *Cic. de Univ. c. 5.* Ab iis rebus numero quatuor mundi eſt opus effectum. ¶ Scribitur & *quattuor* duplici t. Quidam putant ita ſcribi a Poetis primæ ſyllabæ producendæ cauſa. Verum non Poetas ſolum id feciſſe, ſed & proſæ ſcriptores, ſatis conſtat ex veterib. MS. & Lapidibus, quos affert *Manut. in Orthogr.* Itaque & *quatuor*, & *quattuor* etiam extra carmen rectiſſime ſcribi poteſt.

Quatuordecies, adv. [illegible], idem ac quaterdecies. *Plin. l. 3. c. 7.* Gadibus quatuordecies centena.

Quatuordecim, *quattordici*, [illegible], Germ. *vierzehen*, Gall. *quatorze*, Hiſp. *quatorze*, [illegible], nomen numerale cardinale indecl. *Plin. l. 2. c. 14.* Quatuordecim partes. *Flor. l. 2. c. 18.* Per quatuordecim annos. ¶ *Sedere in quatuordecim* in Theatro, eſt inter viros equeſtris ordinis ſedere, quibus quatuordecim gradus aſſignati fuerant poſt Orcheſtram, ex qua Magiſtratus, ſenatoreſque ſpectabant. *Sueton. in Cæſ. c. 39.* Donatus quingentis ſeſtertiis, & anulo aureo, ſeſſum in quatuordecim e ſcena per orcheſtram tranſiit.

Quatuorviratus, us, maſc. [illegible], Magiſtratus, ſeu dignitas Quatuorvirorum. *Aſin. Pollio Cic. l. 10. Fam. ep. 32.* Quatuorviratum ſibi prorogavit.

Quatuorviri, m. e. *il quattro*, Magiſtratus quatuor virorum. Quatuorviri viarum curandarum erant Magiſtratus quatuor virorum, qui curam viarum publicarum agebant. Inſtituti ſunt poſt Prætorem Peregrinum. *Pompon. l. 2. ff. tit. 2. l. 2.* *Cic. l. 13. Fam. ep. 76.* ſcribis Quatuorviris, & Decurionibus.

Quaxare ranæ dicuntur, cum vocem mittunt, ait *Feſtus*. Alii leg. *quoaxare*, & *coaxare*.

Q ANTE UE.

Que, *e*, *ed*, [illegible], &, atque, ac, conjunctio ſubjunctivi ordinis, a [illegible], quando a [illegible], *cum*. Modo copulativa eſt. *Cic. 2. de nat. Deor.* Singulaſque res definimus, circumſcripteque complectimur. *Nepos in Datam. c. 7.* Ab hoc deſciit, atque regem tranſiit. ¶ Modo cauſativa, pro *quoniam*. *Cic. 1. Off.* Non nobis ſolum nati ſumus, ortuſque noſtri partem patria vendicat, partem amici. ¶ Modo expletiva, quando ſcilicet ornatus tantum cauſa ponitur. *Liv. l. 26. c. 48.* Diis immortalibus laudeſque & grates egit. *Prop. l. 3.* Deiphobumque, Helenumque, & Polydamantas in armis. ¶ Quandoque ponitur pro *ve*. *Horat. l. 2. ſat. 7. v. 58.* Quid refert uri virgis, ferroque necari? ¶ Quandoque pro etiam. *Velles. l. 1. c. 4.* Vires autem veteres earum urbium hodieque magnitudo oſtentat mœnium. ¶ In compoſitione conjunctionis vim amittit, & vim ſyllabicæ dictioni obtinet. Componitur autem cum nominibus, ut *uterque*, *plerique*, cum pronominibus, ut *quiſque*, *quoque*: cum præpoſitionibus, ut *abſque*. cum adverbiis, ut *undique*: cum conjunctionibus, ut *atque*, *itaque*.

Quemadmodum, adv. *ſiccome*, [illegible], Ger. *gleich*, *wie*, Gal. *comme*, *comment*, Hiſp. *aſſi como*, [illegible], ſicut, ex *quem*, *ad*, & *modum*. *Cic. de Am.* Quemadmodum ſoles. ¶ Sumitur etiam pro *quomodo*. *Cic. pro Dom.* Quemadmodum iſte omnia præpoſteris verbis pronuntiaret. ¶ Uſurpatur etiam interrogative. *Cic. pro Dom. c. 27.* Illi, qui Clodii leges timuerunt, quemadmodum ceteras obſervarunt?

Queo, is, ivi, itum. n. anom. *potere*, [illegible], Ger. *konnen*, Gal. *pouvoir*, Hiſp. *poder*, [illegible], poſſum, valeo. *Cic. l. 14. Fam. epiſt. 1.* Non queo reliqua ſcribere. *Hor. l. 2. ſat. 7.* Liber ſum, dic age, non quis. *Lucr. l. 3. v. 647.* Mobilitate mali non quit ſentire dolorem. Rurſus *Cic. Phil. 11. c. 2.* Quis eſt qui queat? *Ter. Andr. 4. 1. 30.* Nec te quivit cogere. *Apul. l. 6. Metam.* Nec indipiſci maritum quiens. *Tacit. 1. Ann. c. 66.* Cum quiret. Rurſus *Lucret. l. 6. v. 883.* Non quierit. *Id. l. 5. v. 1044.* non quiſſe putentur. *Plaut. Merc. prol. v. 55.* Exhaurire me quod quirem. *Id. Mil. 4. 6. 25.* Si non quibo impetrare. *Gel. l. 12. c. 9.* Loqui non quire. *Id. l. 5. c. 9.* Nihil fari quibat. *Varr. l. 4. L. L.* Velocior iden, ſi quivero. ¶ Deponentis forma. *Lucret. l. 1. v. 1044.* ſuppleri ſumma queatur. *Ter. Hecyr. 4. 1. 57.* Forma noſci non quita eſt. *Plaut. Perſ. 2. 2. 62.* Nec ſubigi queantur unquam.

Querceus. V. Querquerus.

Quercetum, i, neut. [illegible], locus, ubi conſitæ ſunt quercus, *querceto*. *Varr. l. 1. R. R. c. 16.* Si enim ad limitem quercetum habet. Adde *Horat. l. 2. od. 9.*

Querceus, a, um, [illegible], quod ex quercu eſt. *Serv. in 4. Æneid. v. 782.* Querceam coronam accipiebant, qui in bello civem ſervaſſent.

Quercicus, a, um, idem ac querceus. *Suet. in Calig. c. 19.* Inſigniſque quercica corona.

Querculanus. V. Querquetulanus.

Quercus, us, f. *quercia*, *rovere*, [illegible], Ger. *ein eiche*, Gal. *chêne*, Hiſp. *enzina*, [illegible], arbor glandifera, ligni duri, ac corticis aſperi. Fuit arbor ſacra Jovi. *Virg. 3. Georg.* Sicubi magna Jovis antiquo robore quercus ingentes tendat ramos. *Id. 4. Æn.* Annoſa quercus.

Querela, æ, fem. *querela*, *lamento*, Ger. *klag*, Gal. *querelle*, Hiſp. *quexa*, [illegible], querimonia, lamentatio, a *queror*. *Cic. de Sen. c. 3.* Sæpe interfui querelis meorum æqualium. *Id. Q. F. l. 3. ep. 8.* Epiſtolæ plena querelarum. *Id. Fam. 10. ep. 28.* Veſtium illud divinum in remp. beneficium nonnullam habet querelam. h. e. præbet aliquibus querendi occaſionem. *Id. pro Sext.* Hic de tot, tantiſque injuriis Conſulum querelæ eſſe debuit. ¶ Apud JCtos querela accipitur pro actione liberum in parentes, & viceverſa. Vide in *Dig. tit. de inoffic. teſtam.* & *Juſtinian. Cod. l. 3.* ¶ Legitur etiam *querella duplici ll*. *Inſcript. apud Gruter. pag. 480. n. 5.* Vixit ſine ulla querella.

Querelans, tis, nom. particip. *che ſi lamenta*. *Serv. in ecl. Virg. 2.* Poſtea eum querelantem invenimus.

Querens, entis, *lamentante*, qui queritur. *Virg. 4. Georg. v. 320.* Multa querens. *Horat. l. 2. od. 13.* Æoliis fidibus querentem Sappho puellis de popularibus.

Queribundus, a, um, *lamentevole*, [illegible], lamentabilis. *Cicer. pro Syll. c. 10.* De ſupplicio P. Lentuli, de carcere magna, & queribunda voce dicebat.

Querimonia, æ, f. idem ac querela. *Cic. ad Q. Fr. l. 2.* Eo metu injecto repente magna querimonia omnium diſcedimus. *Id. Verr. ult. c. 28.* Habere querimoniam de alicuius crudelitate. *Liv. l. 7. c. 9.* Ultro citroque querimonias jactare. *Nepos in Attic.* Nulla inter eos querimonia intercelſit.

Queritans. V. Quiritans.

Querneus, a, um, [illegible], quod eſt ex quercu. *Col. l. 9. c. 1.* Querneæ glandis, & ilignæ.

Quernus, a, um, idem ac querneus. *Plin. lib. 5. cap. 5.* Querno folio aſſimilata. *Virg. 1. Georg. v. 305.* Quernæ glandes.

Queror, eris, queſtus ſum, d. 3. *lamentarſi*, Ger. *klagen*, Gall. *ſe plaindre*, Hiſp. *quexarſe*, [illegible], lamentor, expoſtulo. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. l. 1. Fam. ep. 9.* Quid multa? queſtus eſt graviter. ¶ Vel cum acc. rei. *Cic. de Am.* Quorum pleriſque aut queruntur ſemper aliquid, aut etiam exprobrant. ¶ Vel cum abl. rei, & præp. *de*. *Cæſ. l. 4. B. G.* De Suevorum injuriis querantur. ¶ Vel cum abl. rei cum præp. *ſuper*. *Hor. l. 2. ep. 2.* Quereris ſuper hoc etiam, quod &c. ¶ Vel loco caſus rei cum infinitivo. *Cæſ. l. 8. B. G.* Quos intuliſſe bellum ſibi querebantur. ¶ Vel etiam cum membro orationis. *Cic. 4. Acad.* Neque tam quereretur cum Deo, quod parum longe, quam quod talium videret. ¶ Præter abl. rei admittit etiam acc. communem. *Cic. l. 2. Fam. ep. 9.* Multa de mea ſententia queſtus eſt Cæſari. Aliqui legunt *Cæſar*. ¶ Perſona, cum qua querimur, ponitur in dat. vel in ablat. cum præp. *cum*, vel in acc. cum præp. *apud*. *Cic. 3. Ver.* Is mihi etiam queritur, quod a nobis novem ſolis diebus prima actio ſui judicii tranſacta ſit. *Id. Att. l. 10.* Secum Tullium, & Servium queſtos eſſe. *Velles. l. 2. c. 130.* Apud aures Deorum de his queri. ¶ Tranſlate *Horat. epod. 2.* Queruntur in ſilvis aves. Ubi *Vetus Scholiaſt.* Veteres omnium animalium voces, præter hominum, querelas dixere. & ita cicadis, ranis, bubus Virgilius tribuit querelas. V. *Querulus*. ¶ Particip. *queſturus*. *Stat. 12. Theb. v. 495.* dejectam in lumina palliam Diva trahit, magnoque fugit queſtura Tonanti.

Querquedula, æ, f. *germano*, *eſpais*, [illegible], avis tam in aqua, quam in terra vitam agens, teſte *Var. l. 3. R. R. c. 3. & l. 4. L. L.* a Græcis vocibus allata per idum.

Querquerni, orum, m. populi Hiſpaniæ citerioris. *Plin. l. 3. c. 5.*

Quar-

Digitized by Google

Querquerus, ſeu quercerus, a, um, algidus, ut Morbus querquerus, quomodo Gel. l. ult. c. 1. & Minutius Felix loquuntur, vel, ut alii, febris querquera, frigida, & cum horrore tremens, ut Aurelius Opilius definit apud Feſt. Ad de Plaut. in fragm. Frivolaria. ¶ Abſolute Apul. in Apol. Qui minus poſſit ex eodem litore calculus ad veſicam, teſta ad teſtamentum, cancer ad ulcera, alga ad querquerum?

Querquetulanus, a, um, quod juxta ſe habet quercetum. Mons Querquetulanus, idem ac Cœlius, ita dictus, quod quercuum fecundus, & frequens erat. Tac. l. 4. Ann. c. 65. ¶ Porta Querquetulana, una ex portis urbis Romæ, ſic vocata, quod querquetum juxta ſe habuit intra muros. Feſt. & Plin. l. 16. c. 10 apud quem alii leg. Querculana. ¶ Viræ Querquetulanæ, Nymphæ Hamadryades, quæ querceto viriſcenti præſunt. Feſt. ¶ Sacellum Querquetulanum, quod in honorem Hamadryadum dedicatum fuit. Varr. l. 4. de L. L.

Querulus, a, um, lamentevole, μεμψίμοιρος, queribundus, qui conqueritur, ſive querelis plenus eſt. Ovid. l. 1. Triſt. el. 8. Et nunquam queruli cauſa doloris abeſt. Martial. l. 4. epigr. 89. Miſſa nec a querulo mappa clientæ fuit. ¶ Quandoque a Poetis pro canoro ponitur. Virg. 3. Georg. Et cantu querulæ rumpent arbuſta cicadæ. Horat. l. 3. od. 7. Querulæ tibiæ. Ovid. 5. Met. Querelæ chordæ.

Queſtus, us, m. querela, lamento, μέμψις, actus querendi, querela, lamentatio. In dat. & abl. pl. habet queſtubus. Cic. pro Quinct. c. 30. Qui denique queſtus, qui mœror dignus inveniri in calamitate tanta poteſt? Virg. 4. Georg. Et mœſtis late loca queſtubus implet.

Queſtus, a, um, μεμψάμενος, partic. a queror. Albinovan. ad Liviam, v. 166. Oraque nequicquam per modo queſta fluunt.

Qui, quæ, quod, il quale, e la quale, אשר, Ger. welcher, welche, welches, Gall. qui le quel, Hiſp. que, el qual, ὅς, ἥ, ὅ, pron. relativum. Cic. pro L. Man. Qui poſteaquam maximas ædificaſſet, ornaſſetque claſſes, &c. ¶ Cum duo diverſi generis nomina in oratione ponuntur, relativum qui ſæpius concordat cum ſequente. Cic. de Fato, c. 1. Ratio enuntiationum, quæ ἀξιώματα Græci vocant. Id. 13. Fam. epiſt. 1. in fi. Decretum illud, quem ὑπομνηματισμὸν illi vocant. Adde Liv. l. 4. c. 5. & Plin. l. 2. c. 16. ad fin. ¶ Interdum tamen etiam cum antecedente. Colum. l. 12. c. ult. ſub fin. Semina omnia ſucco herbæ, quæ ſedum appellatur, medicare. Plin. l. 12. c. 25. Succus manat, quem opobalſamum vocant. Adde l. 18. c. 68. ¶ Interdum qui uſurpatur pro interrogativo quis. Ter. Phorm. 5. 7. 18. Nam qui erit rumor populi, inquit, ſi id feceris? Cic. pro Dom. Qui tantus fuit labor? quæ ſimultas? Liv. l. 3. Qui finis diſcordiarum? ¶ Item pro qualis. Cic. 1. de Div. c. 23. Xenophon Socraticus qui vir, & quantus? ¶ Item pro utpote qui. Cic. Att. l. 5. Actio maluimus iter facere pedibus, qui incommodiſſime navigaviſſemus. ¶ Item pro quia. Ter. Eun. prol. v. 25. Peccatum imprudentia eſt Poetæ, non qui furtum facere ſtuduerit. Alii leg. quo. ¶ Quine idem ac qui, ſed cum interrogatione. Plaut. Truc. 2. 6. 54. Pœnitet ne te, quot ancillæ ſunt jam? Quine etiam nunc inſuper adducas, quæ mihi comedint cibum? ¶ In ablativo junctum cum præpoſitione cum fere eidem præponitur. Cic. 4. Att. ep. 9. Quocum video eſſe ambulandum. Id. 3. de Orat. c. 3. Quibuſcum conjunctiſſime vixeras. Id. Off. 2. c. 12. Eum quicum bellum geres. ¶ Interdum etiam poſtponitur. Liv. l. 4. c. 3. Cum quibus nec ſocietas eſt. Id. l. 7. c. 33. Cum quo contulit gradum. ¶ In dativo ſingulari legitur & quoi, pro cui. Catul. carm. 1. Quoi dono lepidum novum libellum? ¶ In ablat. ſingulari qui eſt omnis generis. Plaut. Pſeud. 1. 2. 86 Reſtim volo mihi emere, qui me faciam penſilem. ¶ In dat. & ablat. plurali eſt etiam queis, & quis pro quibus. Plin. l. 12. c. 1. Arbores, ſine queis, &c. Virg. 1. Æn. v. 95. Queis ante ora patrum. Salluſt. in Jug. Legatos Romam mittit, quis præcipit. ¶ Quicum pro quibuſcum dixit Plautus Cap. 5. 4. 8. Patriciis pueris aut aves, aut coturnices dantur, quicum luſitent. ¶ Apud eund. Aſin. 3. 1. 2. legitur etiam qui pro quæ, in recto caſu ſingulari. Sed non eſt imitandus. ¶ Quod neutrum V. ſuo loco.

Qui, adv. come, πῶς, quomodo, quemadmodum. Cic. pro Cæc. Qui igitur convenit, quæ cauſa fuerit &c? ¶ Aliquando ponitur pro cur, quamobrem? Ter. Andr. Non poteſt. PAM. Qui? Cic. 5. Tuſc. Qui enim beatior Epicurus, qui in patria vivebat, quam Metrodorus, qui Athenis? ¶ Item pro ut. Ter. in prol. Andr. Non qui argumentum narret, ſed qui veteris Poetæ maledictis reſpondeat. ¶ Item pro unde. Ter. Hec. 2. 1. Nam qui hoc mihi eveniet, ſcio. Id. Andr. 3. 2. Nam qui iſthæc tibi incidit ſuſpicio? ¶ Qui dum? h. e. cur igitur? Id. Eun. 2. 2. 42. Qui dum? GN. quia triſtis es. ¶ Qui pote? come eſſer può? Perſ. ſat. 1. v. 58.

Quia, perchè, כי, Ger. die weil, Gall. parce que, Hiſp. porque, ὅτι, ob eam cauſam, ea de cauſa, conjunctio cauſalis. Cic. 1. de Am. c. 9. Quia natura mutari non poteſt. Plaut. Capt. 1. 2. 34. Quia enim ſero advenimus. ¶ Quiane? interrogativum, pro an quia? Virg. 4. Æn. v. 538. Quiane auxilio juvat ante levatos?

Quianam? adverb. idem quod quare? interrogativum, perchè. Virg. 10. Æn. v. 6. Cœlicolæ magni, quianam ſententia vobis Verſa retro? Plaut. Truc. 2. 2. 54. Quianam arbitrare?

Quiane, V. Quia.

Quicquam, V. Quiſquam.

Quicque, V. Quiſque.

Quicquid, V. Quiſquis.

Quicum, V. Qui.

Quicunque, quæcunque, quodcunque, chiunque, Ger. geb wer, Gall. quiconque, Hiſp. qualquiera, ὅστις ἄν, quiſquis. Cic. 2. de Leg. Ut quibuſcunque rebus poſſem, illius abſentis dignitatem vobiſcum una tuerer. ¶ Sumitur etiam pro qualiſcunque. Cic. pro Rab. Poſth. Quæcunque mens illa fuit, Gabinii fuit. ¶ Item pro quantuſcunque. Pompejus ad Lentul. & Marcel. poſt epiſt. 12. Cic. Att. l. 8. Ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis. ¶ Uſurpatur quoque interpoſita dictione. Horat. l. 1. od. 16. Quem criminoſis cunque voles modum pones iambis. Cic. 4. Fam. c. 25. Quod erit cunque viſum, ages. Id. 2. de Legib. c. 18. Quod ad cunque genus me diſputatio deduxerit.

Quid, che coſa, מה, Ger. was, Gal. quoy, Hiſp. que coſa, τί, nomen interrogativum ſubſtantiæ gen. neut. Cic. 3. Ver. Quid facerent miſeri? aut quid recuſarent? Id. 5. Ver. Quid militum, aut nautarum per triennium dederunt? ¶ Quid quæris? clauſula eſt ſermonem in compendium redigentis, eandem vim habens, quam quid plura? quid opus eſt verbis? Cic. Att. l. 1. Quid quæris? num ad privata redeam? Hor. l. 1. epiſt. Quid quæris? vivo, & regno, ſimul iſta reliqui. ¶ Quid tum denique? quid cum poſtea? quid ergo? quid interea? quid demum? ſerviunt tranſitioni, & familiaria ſunt. Terent. Cic. Plaut. ¶ Interdum ſumitur pro aliquid. Teren. Hec. 5. 4. Dic mihi, harum rerum num quid dixti jam patri? ¶ Item pro quod. Plaut. Amph. 1. 1. 208. Quid tibi nomen eſt? ¶ Eleganter abſolute uſurpatur in tranſitionibus pro præterea, jam vero. Cic. 4. Acad. Quid? num ipſe Antiochus diſſentit quibuſdam in rebus ab his, quos amat, Stoicis, nonne indicat? &c. Id. ib. Quid quod, ſi iſta vera ſunt, ratio omnis tollitur? ¶ Interdum ponitur pro cur. Cic. pro Roſc. Am. Accuſatis Sext. Roſcium, Quid ita? quia de manibus veſtris effugit. Cic. 2. Cat. c. 6. Quæſivi, quid dubitaret proficiſci. ¶ Quid ni, eſt cur non. Veteres enim ni pro ne ponebant. Cic. Off. 2. c. 22. Laudat Africanum Panætius, quod fuerit abſtinens. Quid ni laudet? Sed in illo majora. ¶ Et interjecto altero verbo. Plaut. Mil. 4. 2. 1. Quid ego ni ſiram? ¶ Capitur etiam infinite. Caeſ. l. 1. B. G. Quid ſui conſilii ſit, oſtendit. ¶ In hac quoque uſurpatione interdum pro quamobrem ſumitur. Virg. 1. Æn. Quid tantum Oceano properent ſe tingere Soles. ¶ Quid mulieris, vel quid hominis, aſt quæ mulier, quis homo, cujuſmodi, cujus formæ, cujus naturæ. Ter. Hec. Sed quid mulieris uxorem habes? Cic. 4. Ver. Exponam vobis breviter, quid hominis ſit.

Quidam, quædam, quiddam, & quoddam, un certo, ὁ δεῖνα, τὶς, aliquis. Eſt tamen inter quidam, & aliquis diſcrimen. Nam quidam dicitur de re certa, ſeu determinata, aliquis de re indefinita, & incerta: ut ſi dicam, eſt quidam, qui me amat, ſignifico eſſe certum hominem, a quo amor; ſi dicam, eſt aliquis qui me amat, id dico, non unos eſſe, qui me ament, non determinando, quinam ii ſint. Interdum tamen promiſcue adhibentur. Cicer. pro Cluent. c. 63. Quidam ex advocatis, homo & honoribus populi ornatus, & ſumma virtute præditus, dixit. Idem 2. de Orat. c. 74. Craſſi quidem reſponſuro excellentis cujuſdam eſt ingenii, ac ſingularis. Nepos in Cimone, c. 1. Callias quidam, non tam generoſus, quam pecunioſus. ¶ Inter quoddam, & quiddam hoc intereſt, quod quoddam adjectivum eſt, quiddam ſubſtantive ſumitur. Cic. 1. de Invent. Nam fuit quoddam tempus, cum in agris homines paſſim beſtiarum more vagabantur. Id. 4. Acad. c. 9. Ut in his quiddam divinum eſſe diceret. Id. 3. Leg. c. 10. in ipſa poteſtate ineſt quiddam mali.

Quidem, adverb. certamente, אך, Ger. zwar, Gall. certes, Hiſp. ciertamente, μὲν, certe, profecto. Cic. de Amic. Aut nemo (quod quidem magis credo) aut ſi quiſquam, ille ſapiens fuit. ¶ Uſurpari ſolet per exceptionem ejus, quod efficitur. Tunc ſequuntur iſtæ dictiones, at, ſed, tamen, attamen, verum, verumtamen, autem. Cic. 3. Offic. c. 9. Philoſophi quidam, minime mali illi quidem, ſed non ſatis acuti. Id. 6. Phil. Minus quidem illa ſevera, non tamen omnino diſſolute. Id. 1. Ver. Minus nunc quidem, quam antea, verum tamen &c. Id. de clar. Orat. Enucleate ille quidem, nequaquam autem ea vi, atque copia &c. ¶ Aliquando ei alterum adverbium affirmandi, vel jurandi adjungitur, ut hercle, certe, profecto. Ter. And. 1. 2. Mea quidem hercle certe in dubio eſt vita. Cic. l. 1. Fam. Id. Att. l. 6. Nunc quidem profecto Romæ es. V. Certe. ¶ Ponitur etiam pro ſaltem. Cic. Att. l. 9. epiſt. 2. Non video cauſam, cur ita ſit, hoc quidem tempore. Id. ibid. l. 5. epiſt. 1. Spero me tibi cauſam probaſſe, cupio quidem certe. ¶ Uſurpatur etiam cum ne, ſed interpoſita aliqua dictione, & hoc, cum aliquid vehementer negare cupientes, negamus id quoque, quod minus eſt. Cic. l. 10. Fam. epiſt. 5. Quapropter in privatis rebus nullum neque officium, neque ſtudium meum deſiderabis, ne in publicis quidem, &c. V. Ne.

Quidnam, V. Quiſquam.

Quidni, V. Quid.

Qui dum? V. Qui adverb.

Quies, etis, f. quiete, מנוחה, Ger. raſt, Gall. repos, Hiſp. repoſo, ſoſſiego, ἡσυχία, vacatio a labore, tranquillitas, otium. Genitivum habet quietis, olim etiam quies, per 5. declin. Hinc comp. requies habet requietis, quod tamen aliquando etiam requietis. Cic. 1. de Orat. Qui locus quietis, & tranquillitatis pleniſſimus fore videbatur. Id. 1. Off. c. 29. Joco uti illo quidem licet, ſed ſicut ſomno, & quietibus cæteris. Plin. l. 18. c. 28. Qui paupertatem, & quietem doctrinarum ei ſciebant imprimis cordi eſſe. ¶ Sæpiſſime accipitur pro ſomno, quod dormientes ab omni opere feriantur, cui opponitur vigilia. Cic. 1. de Div. c. 29. Quæ quidem multo plura evenirent, ſi ad quietem integri iremus. Id. ibid. c. 25. Viſum eſt ei in quiete. Id. ibid. l. 1. c. 66. Secundum quietem viſus ei dicitur draco. Tacit. 4. hiſt. c. 83. Ptolemæo oblatum per quietem juvenem eximia ſpecie. ¶ Tranſlate ſumitur pro tranquillitate, & clementia cœli. Virg. 2. Georg. Si non tanta quies iret friguſque, caloremque inter. ¶ Metonymice ponitur in num. plur. pro cubilibus. Lucret. l. 5. v. 405. Namque canes ut montivagæ perſæpe ferai Naribus inveniunt intectas fronde quietes. ¶ Quiet Deæ nomine a Romanis colta fuit, habuitque fanum extra urbem, via Lavicana. Liv. l. 4. c. 41.

Quies, etis, adject. quieto, quietus, ὁ ἥσυχος. Nævius apud Priſcian. lib. 6. pag. 704. Putſch. Jamque ejus mentem fortuna fecerat quietam Livia. Macer ibid. Milites quietes volebant eſſe.

Quieſcentia, æ, f. quies. Jul. Firmic. l. 1. c. 3. Poſt quieſcentiam calamitatibus implicatus.

Quieſco, is, evi, etum, n. 3. ripoſarſi, שקט, Germ. ruhen, Gall. ſe repoſer, Hiſp. repoſar, ἀναπαύω, quietem ago, feriar a labore, ſum in otio, ceſſo. Sen. epiſt. 3. Et quieſcenti agendum, & agenti quieſcendum eſt. Cic. de Somn. Renovat priſtina bella, nec poteſt quieſcere. Plaut. Mil. 3. 3. 58. Quieſcat cætera. h. e. de cæteris ne ſollicitus ſis. ¶ Per ſynecdochen ſumitur pro ſinere, deſinere, ſuperſedere. Plaut. Moſt. 5. 2. 51. Quin tu, ſi ſapis, quieſce bene rem modo petere. Gel. l. 2. c. 28. Statuere, atque edicere quieſcebant. ¶ Item pro non eſſe inſolentem, & inquietum. Terent. in prol. Andr. Dehinc ut quieſcant, porro moneo, & deſinant maledicere. ¶ Per Metalepſin ſumitur pro dormire. Cic. 6. Ver. Eo cum venit, Prætor quieſcebat. ¶ Item pro permittere. Cic. Att. l. 7. epiſt. 9. Tamen quieſcas rem adduci ad interregnum. ¶ Tranſlata dicitur de rebus inanimatis, pro ſtare, non moveri. Virg. 6. Æn. Poſtquam collapſi cineres, & flamma quievit. Id. 7. Æn. Poſtquam alta quierunt æquora. ¶ Aliquando active reperitur pro quieſcere facio. Senec. in Herc. Oet. v. 1584. Ante deſcendet glacialis urſæ Sidus, & ponto vetito fruetur, quam tuas laudes populi quieſcant. Putaſt tamen ſubintelligi dicere, vel prædicare. ¶ Uſurpatur etiam impers. Ter. And. 4. 1. 8. Quibus quidem quam facile poterat quieſci, ſi hic quieſſes. ¶ Quierim pro quieverim legitur apud Cic. l. 9. ad Att. epiſt. 10. ad fin.

Quietalis, m. 3. epithetum Orci, teſte Feſto, nempe quia hominibus quietem præbet.

Quiete, adv. quietamente, ἡσύχως, tranquille, placide, otioſe. Cic. 1. Fin. Quod aptiſſimum eſt ad quiete vivendum. Caeſ. l. 3. B. C. c. 46. Noſtri quietiſſime ſe receperunt. Auguſtin. Confeſſ. l. 5. c. 8. Quietius ſtudere.

Quietorium, ii, n. 2. ſepulcrum, quod eſt mortuorum quies. Legitur in inſcript. apud Gruter. pag. 810. n. 2. & pag. 1131. n. 11.

Quietus, a, um, quieto, שקט, Germ. ruhig, Gall. coy, Hiſp. queda, ſoſſegado, ἥσυχος, tranquillus, placidus, otioſus. Teren. Eun. Sex ego te totos, Parmeno, hos menſes quietum reddam. Cic. 2. Teſt. c. 1. Is vivere animo quieto nullo modo poteſt. Id. de Senect. c. 23. Vitam quietam, & otioſam traducere. Id. Ver. 6. c. 59. Homo quietiſſimus. Caeſ. l. 5. B. G. c. ult. Habuit poſt id Cæſar quietiorem Galliam. h. e. pacatiorem. Var. l. 2. R. R. c. 7. Equi demptis teſticulis fiunt quietiores. h. e. manſuetiores. Terent. Phorm. 4. 5. Quietus eſto, inquam; ego curabo &c. h. e. ſecurus. Velle. l. 2. c. 127. Quietus moribus.

Quilibet, quælibet, quodlibet, vel quidlibet, qualunque ti piace, qualſivoglia, איש, Germ. ein jeder, Gall. qui que ce ſoit, Hiſp. quien quiere, ὁ τυχών, quivis, quicunque, quaſi quemcunque ex multis libet eligere, vel capere. Cic. pro Roſc. Amer. Aut quælibet denique vel minima res reperietur. Horat. in Arte. Pictoribus, atque Poetis quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas. Idem l. 1. ſat. 2. do nomen quodlibet illi. ¶ Metaleptice capitur pro vili, & obſcuro. Plin. l. 7. c. 28. Bis ab Annibale captus, neque enim cum quolibet hoſte res fuit. Liv. l. 6. c. 40. Si Claudiæ familiæ non ſim, nec ex patricio ſanguine ortus, ſed unus Quiritium quilibet. ¶ Quilibet unus eſt etiam idem quod quiſpiam. Liv. l. 9. c. 17. Id erat periculum, ne Alexander ſolertius, quam quilibet unus ex iis, quos nominavi, caſtris locum caperet. Al. leg. quivis, quod idem eſt.

Quimatus, us, m. vivacità, ætas quinque annorum. Plin. l. 8. c. 45. de bobus: Fœminis vita quindecim annorum longiſſima, maribus viginti: robur in quimatu.

Quin, adver. perchè non, Ger. warumb, Gall. pourquoy non, Hiſp. porque no, τί μή, cur non, ex quine, per Apocopen, ut ſeu ex ſive. Cic. pro Rab. perduel. c. 6. Quin continetis iſtam vocem indicem ſtultitiæ? ¶ Sumitur etiam pro quomodo non, ut non, quo minus. Cic. pro Dom. Non quod dubitaret, quin ab iſto nihil legibus, nihil religionibus, nihil jure eſſet actum. Id. 2. de Orat. Non poſſum, quin exclamem. Teren. Eun. 5. 2. 3. Ut nullo modo introire poſſem, quin viderent me. ¶ Item pro quia non. Liv. l. 2. c. 15. Non, quin breviter reddi reſponſum potuerit, ideo delectos Patrum ad eum miſſos, ſed ut perpetuum mentio ejus rei finiretur. ¶ Item pro qui non. Cic. 7. Ver. In qua quam multa ſint vulnera, quis eſt veſtrum, quin intelligat? ¶ Item pro imo, imo etiam, inſuper. Teren. Heaut. 3. 3. Quid dicam? quam cauſam afferam? ſi.

Quin

Quin volo, mentiare. *Id. ib.* Credo, neque id injuria, quin mihi moleſtum ait. *Virg.* 1. *Æn.* Quin aſpera Juno, quæ mare nunc, terraſque metu, cœlumque fatigat, conſilia in melius referet. *Plaut. Amph.* 2. 2. 74. At pol quin certa res hanc eſt objurgare. ¶ Quin etiam, *anzichè*, *di più*. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 1. Delectatio nulla exſtitit, quin etiam miſericordia quædam conſecuta eſt. ¶ Quin igitur? *e perchè dunque non?* *Curt. l.* 5. *c.* 7. Quin igitur ulciſcimur Græciam, & urbi faces ſubdimus? ¶ Quin potius, *e perchè non piuttoſto?* *Virg.* 4. *Æn.* Quin potius pacem æternam, pactoſque hymenæos Exercemus?

Quinam, V. Quinam.

Quinarius, ii, m. ſ. nummus argenteus, dimidium denarii, idem ac victoriatus, a *quinque*, quia valebat *quinque aſſibus*. *Var. l.* 4. *de L. L.* Denarii, quod denos æris valebant, quinarii, quod quinos. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Placuit denarius pro decem libris æris, quinarius pro quinque.

Quinarius, a, um, [illegible], quod quinque complectitur. *Plin. l.* 31. *c.* 6. *de fiſtulis.* Et, ſi quinariæ erunt, ſexaginta pondo pendere.

Quincenti, æ, a, idem ac quingenti, apud vet. *Feſt.*

Quinctia Prata, locus Romæ, trans Tyberim, apud navalia, quatuor jugerum, quæ olim fuerant Quinctii Cincinnati, ubi Papinia regiuncula, ſeu Papinius ager. *Liv. l.* 3. *c.* 1.

Quinctia via, quæ ab urbe Roma in Sabinos ducebat, Salariæ proxima.

Quinctii, orum, maſc. ſ. gens Patricia Romæ, a *Quinctus*, ut Sextii a *Sextus*, Decimi a *Decimus*. In duas familias diſtinguebantur, quarum altera Capitolinorum, altera Flamininorum cognomine nuncupantur. Scribitur & *Quintii*.

Quinctilianus, & Quintilianus, i, m. ſ. inſignis Rhetor Hiſpanus, ex urbe Calaguri, ut *Euſebio* placet. Romam cum Galba venit, brevique tempore poſtea familiaritatem Domitiani adeptus, ejus nepotes erudivit. Ludum Romæ aperuit, primuſque e fiſco ſalarium tulit. Scripſit inſtitutiones de arte Rhetorica. Scripſit etiam Declamationes, quas quidam Quinctiliani alterius Declamatoris dicunt eſſe, cujus *Sen. in* 6. *Declam. l.* meminit. *Martial. l.* 2. *epigr.* 90. Quintiliane vagæ moderator ſummæ juventæ, Gloria Romanæ, Quintiliane, togæ.

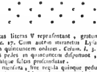
Quinctilii, m. ſ. gens Romana, ex primis illis Patriciis, quæ urbem Romam incoluerunt. Tranſlati ſuere Romam ex Alba exciſa a Tullo Hoſtilio. *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. C. R.* 2. 7.

Quinctilis, & Quintilis, m. 3. unus ex menſibus anni, a *quinctus*, quod erat quintus a Martio incluſive, unde Romani primo annum auſpicabantur. Poſtea in Julii Cæſaris Dictatoris honorem Julius dictus eſt, M. Antonio M. F. Conſule legem ferante. *Suet. in Cæſ.* c. 76. *Cic. Attic. l.* 14. *ep.* 7. Si ergo eſt, volo menſe Quinctili in Græciam.

Quinctus, & Quintus, m. 2. prænomen apud Romanos, a naſcendi ordine, ut *Sextus*, ac *Decimus*.

Quincuncialis, & le, o. 3. quod ad quincuncem ſpectat, ut Quincuncialis figura, quæ quincuncem, hoc eſt litteram V refert. *Plin. l.* 17. *c.* 11. In diſponendis arboribus, arbuſtiſque, ac vineis quincuncialis ordinum ratio vulgata, & neceſſaria. ¶ Quincuncialis herba, quæ menſuram quincuncis unius pedis habet, hoc eſt, ſeptenos fere digitos. *Plin. l.* 27. *c.* 11. *de ithyphallo.* Herba quincuncialis fere, foliis duplo majoribus, quam rutæ.

Quincunx, cis, m. ſignificat quinque uncias, a *quinque*, & *uncia*. Apud *Martial.* ait genus menſuræ, paulum ſupra mediam heminam continens, *l.* 1. *epigr.* 28. Tu conviva legit mixto quincunce. ¶ Apud *Perſ.* quincunx uſura dicitur, qua ex ſingulis centenis quinque percipiuntur, *cinque per cento*, *ſat.* 5. *v.* 149. Quid petis? ut nummi, quos hic quincunce modeſto nutrieras, pergant avido ſudore deunces? ¶ Ordo in quincuncem eſt, cum res aliquæ ita diſponuntur certis intervallis, ut quacunque ſpectaveris, rectus ordo ſit. Dicitur autem quincunx, quia refert figuram literæ V, qua quinarius numerus deſignatur. Itaque arbores v. g. in quincuncem diſpoſitæ hoc modo ordinantur.

Hac enim ratione multas literas V repræſentant, gratumque aſpectum præbent. *Cic. de Senect. c.* 17. Cum autem miraretur Lyſander & proceritatem arborum, & directos in quincuncem ordines. *Colum. l.* 3. *cap.* 13. Nonnulli omnem vitem per denos pedes in quincuncem diſponunt, ut more novalium terra tranſverſis, adverſiſque ſulcis proſcindatur.

Quincupedal, alis, neut. menſura, ſive regula quinque pedum, qua fabri murarii in dimetiendis parietibus uti ſolent. Legitur in titulo *epigr.* 92. *l.* 14. apud *Martial.* ubi alii *quincupeda*, *æ*, eodem ſenſu.

Quincuplex, icis, o. [illegible], quinquies multiplicatus. *Martial. lib.* 14. *epigr.* 4. Quincuplici cera cum datur altus honos. ¶ Titulus ejus epigrammatis eſt Quincuplices, qui ſunt pugillares quinque foliorum, ſeu laminarum, aut tabellarum.

Quindecemviralis, le, adject. ut ſacerdotium quindecemvirale, h. e. quindecim hominum ſacris addictorum, apud *Tac. Ann.* 11. *c.* 11.

Quindecemviratus, vel Quindecimviratus, us, m. dignitas Quindecemviri. *Lamprid. in Alex. Severo*, *c.* 59.

Quindecemviri, m. 2. Magiſtratus quindecim virorum, ut Quindecemviri agris dividundis. *Plin. l.* 7. *c.* 43. L. Metellus Quindecemvir agris dandis. ¶ Quindecemviri Sibyllini, ſeu Quindecemviri ſacrorum, erant quindecim Sacerdotes, qui libris Sibyllæ legendis, carminibuſque interpretandis præerant. Ad hos etiam ludorum ſæcularium procuratio pertinebat. Primum a Tarquinio Superbo duo viri ad hoc Sacerdotium creati ſunt, deinde cum Plebs in partem Magiſtratuum, & Sacerdotiorum venire vellet, decem, quinque ex Patribus, totidem ex Plebe, tandem a L. Sylla quindecim. *Horat. in carm. ſæc.* Quæque Aventinum tenet, Algidumque Quindecim Diana preces virorum Curet. ¶ In ſingul. num. *Sueton. in Cæſ. cap.* 79. L. Cottam Quindecimvirum ſententiam dicturum. ¶ Legitur & *Quindecimviri*.

Quindecies, adverb. *quindici volte*, [illegible], quindecim vicibus. *Cic.* 4. *Ver. cap.* 25. Ad illa ſeſtertia quinque millia hæreditaria acceſſit ipſius antiqua ſeſtertium quindecies pecunia. *Martial. l.* 7. *epigr.* 9. Dicere quindecies poteram.

Quindecim, *quindici*, [illegible], Germ. *funfzehen*, Gall. *quinze*, Hiſp. *quinze*, [illegible], nomen numerale cardinale indecl. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 51. Quindecim miles minas dederat. Adde *Horat. in carm. ſæculari.*

Quindecimus, quintus decimus. Eſt *Marcelli Empir.* 2. 38.

Quindeni, æ, a, *quindici*, [illegible], quindecim, nomen numerale diſtributivum. *Liv. l.* 35. *c.* 40. Quindena jugera agri data in ſingulos pedites ſunt. Al. leg. *quina dena*, quod idem ſignificat. ¶ Ponitur etiam pro cardinali, quindecim. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 11. Quindenis haſtis corpus transfigere. ¶ Dicitur & *quinideni*. *Quint. l.* 1. *c.* 10. *ad fin.* At ſi quinideni per latera, quini in fronte ſint. ¶ Scribitur & *quini deni* diviſum.

Quingenarius, a, um, [illegible], quod eſt pondo quingentarum librarum, ſeu quod quingentas res continet. *Plin. l.* 33. *cap.* 11. Diſpenſator Hiſpaniæ citerioris quingenariam lancem habuit. *Curt. l.* 5. *c.* 2. Quingenariæ cohortes.

Quingeni, æ, a, o. 2. 1. *cinquecento*, [illegible], idem ac quingenteni, per ſync. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Peregrinos eques quingenos denarios accepit. ¶ Ponitur & pro cardinali, quingenti. *Cic. Att. l.* 4. Apud eum ſeſtertia quingena depoſuerunt.

Quingentarius, a, um, quingenta continens, quingenarius: ut quingentaria corbes, *Vopiſc. l.* 2. *de re milit. c.* 6. ut quidem ibi legendum eſſe *Steuech.* monet.

Quingenteſimus, a, um, *di cinquecento*, [illegible], nomen numerale ordinis. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Anno Urbis quingenteſimo quinto.

Quingenti, æ, a, *cinquecento*, [illegible], Germ. *funffhundert*, Gall. *cinqcens*, Hiſp. *quinientos*, [illegible], quinquies centum. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. quingentis empto drachmis.

Quingenties, adverb. [illegible], quinquies centies. *Cic.* 4. *Ver. cap.* 38. Ob eam rem HS quingenties Veneri Erycinæ de Sthenei bonis exacturum. h. e. quingenties centena millia.

Quini, æ, a, *cinque*, *ol cinque*, [illegible], nomen numerale diſtributivum, a *quinque*. *Cic. in Piſon. c.* 27. Græci ſtipati, quini in lectulis. ¶ Ponitur & pro cardinali *quinque*. *Liv. l.* 8. *c.* 8. Quina millia peditum. ¶ In ſing. num. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 69. Lex me perdit quina vicenaria. *h. e.* quæ vetat, minorem viginti quinque annis ſtipulari. ¶ In gen. plur. *quinum*. *Julian. Dig. l.* 40. *tit.* 1. *leg.* 5. Quinum aureorum. V. *Quaterni*.

Quinideni. V. Quindeni.

Quinimo, adv. *anzi*, [illegible], Ger. *ja auch*, Gall. *ce qui plus eſt*, Hiſp. *antes*, *mas antes*, [illegible], quin potius, imo vero, imo etiam. *Cic. Att. ep.* 13. *l.* 2. Quinimo leviter inter ſe diſſident. *Plin. ep.* 9. *l.* 4. Quinimo conſurgenti ei ad cenſendum acclamatum eſt.

Quinivicini, æ, a, vigintiquinque in diſtributione. *Liv. l.* 37. *c. penult.* Militibus quinivicenti denarii dati, duplex centurioni.

Quinio, onis, m. [illegible], numerus quinarius, ut quinionem filiorum parere, apud *Tertul. de anima. c.* 6.

Quinquagenarius, a, um, [illegible], quod quinquaginta continet. *Cat. cap.* 13. Urnam quinquagenariam unam, ſextarium olearium unum. ¶ Quinquagenarius grex, qui eſt quinquaginta capitum. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 10. Ad equarum gregem quinquagenarium bini homines.

Quinquageni, æ, a, *cinquanta*, [illegible], quinquaginta, nomen numerale diſtributivum, quod frequenter ponitur pro cardinali. *Plin.* 7. 8. *c.* 36. Vivunt quinquagenos annos, quidam & centenos. *Cic.* 5. *Ver.* In ſingulos HS quinquagenis millibus damnari mavultis? In ſing. num. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Stamina ſingula centeno quinquageno filo conſtant.

Quinquageſies, adverb. idem ac quinquagies. *Plaut. Men.* 5. 9. 99. Vix credo tota auctione capi & quinquagies. Alii legunt *quinquagies*, & quidem rectius.

Quinquagies, adv. [illegible], *cinquanta volte*, quinquaginta vicibus. *Plin. l.* 7. *c.* 25. Idem ſignis collatis quinquagies dimicavit.

Quinquageſimus, a, um, *cinquanteſimo*, [illegible], nomen numerale ordinis. *Plin. l.* 7. *c.* 8. Quinquageſimo uno raptus anno. ¶ *Quinquageſima*, *æ*, abſolute vectigal, quo penditur quinquageſima pars alicujus rei. *Cic. Ver.* 4. *c.* 49. Ab omnibus enim rebus præterea quinquageſimæ exigebantur.

Quinquaginta, *cinquanta*, [illegible], Ger. *funffzig*, Gall. *cinquante*, Hiſp. *cincuenta*, [illegible], nomen numerale indecl. *Virg.* 1. *Æn.* Quinquaginta intus famulæ.

Quinquatrus, uum, fem. 4. & Quinquatria, orum, neutr. 2. & Quinquatria, ium, n. 3. [illegible], dies feſti Minervæ, a *quinque*, quod quinque diebus ſacra hæc Minervæ celebrarentur. Primo enim die ſacrificia fiebant, quatuor ſequentibus gladiatores in theatro certabant. *Ovid.* 3. *Faſt.* Aliqui dicunt, ſecundo, tertio, & quarto die ludos gladiatorios fuiſſe, quinto luſtrationem Urbis. Sed *Var. l.* 5. *de L. L. Gell. l.* 2. *c.* 21. & *Feſt.* dicunt, hæc feſta ſic appellata fuiſſe, quod eſſent poſt quintum diem Iduum Martiarum, incluſive ſcilicet, quemadmodum apud Tuſculanos feſta vocabantur Triatrus, Sexatrus, Septimatrus, vel Septenatrus, & apud Faliſcos Decimatrus, quod agerentur die tertio, vel ſexto, vel ſeptimo, vel decimo ab Idibus alicujus menſis. Quinquatria enim celebrabantur 13. Cal. Aprilis, idest die decimanona Martii, ut eſt in Calendario. Et *Varro* aſſerit, Quinquatria diem unum feſtum fuiſſe. Similiter *Feſtus* addit, eos, qui putant, Quinquatria quinque diebus celebrata fuiſſe, tam errare, quam eos, qui Saturnalia tribus, Compitalia totidem; nam omnia hæc feſta ſingulorum dierum fuiſſe. Hæc feſta celebrabantur in honorem diei natalis Minervæ. *Ovid. loc. cit.* Sed *Feſtus* cauſam affert, quod eo die ædes ejus in Aventino conſecrata eſt. Sunt, qui dicunt, hanc diem muſiculorum quoque fuiſſe, quo tempore matronæ inter ſe invicem munera mittebant, & cœnas ancillis apponebant, ut viri Saturnalibus. *Plaut. Mil.* 3. 1. 99. Da, quod dem Quinquatribus præcantatrici, collectrici, &c. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 25. Quinquatribus frequenti Senatu cauſam tuam egi non invita Minerva. *Id. Att. l.* 9. Fuit enim pridie Quinquatrus egregia tempeſtas. *Suet. in Aug. c.* 71. Nos Quinquatrus ſatis jucunde egimus. *Tac.* 14. *Ann.* 1. 4. Quinquatruum feſtos dies celebrare. ¶ Quæ hactenus deſcripta ſunt, majora Quinquatria dicebantur. Erant etiam Quinquatria minora, ſive Quinquatrus minuſculæ, quæ celebrabantur Idibus Junii. *Ovid.* 6. *Faſt.* Et jam Quinquatrus jubeor narrare minores.

Quinque, *cinque*, [illegible], Ger. *funff*, Gall. *cinq*, Hiſp. *cinco*, [illegible], nomen numerale cardinale indecl. *Virg.* 1. *Georg. v.* 233. Quinque tenent cœlum zonæ.

Quinquefolium, ii, n. [illegible], herba, quæ quinque foliis conſtat. *Plin. l.* 25. *cap.* 9. Quinquefolium nulli ignotum eſt, cum etiam fraga gignendo commendetur.

Quinquefolius, a, um, *di cinque foglie*, quinque folia habens. *Plin. l.* 21. *c.* 4. Roſæ pallidæ, ſpinoſæ, quinquefoliæ.

Quinquelibralis, & le, o. 3. [illegible], quod eſt quinque librarum. *Colum. l.* 3. *c.* 13. Qui ſinguli non excedunt quinquelibrale pondus.

Quinquelibris, e, adject. quinquelibralis. *Capit. in Probo*, *c.* 5. Donatus eſt patera quinquelibrali.

Quinquemeſtris, & tre, o. 3. [illegible], quod quinque menſes natum eſt. *Plin. lib.* 8. *c.* 48. Caſtrari agnos, niſi quinquemeſtres, præmaturum exiſtimant.

Quinquennalis, & le, o. 3. [illegible], quod fit quinto quoque anno. *Cic.* 3. *de Orat. cap.* 32. Cum Olympiam veniſſet maxima illa quinquennali celebritate ludorum. ¶ Item quod quinque annos durat, ut Quinquennalis Magiſtratus, qui quinque annis continuis geritur. *Liv. l.* 4. *c.* 24. Alios Magiſtratus annuos eſſe, quinquennalem Cenſuram gravem eſſe. ¶ Quinquennalia, um, abſolute, hoc eſt ludi, vel certamina quinto quoque anno celebrari ſolita. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 116. *nu.* 3. Quinquennalibus Neronis.

Quinquennis, ne, o. 3. *di cinque anni*, [illegible], quod eſt quinque annorum. *Ovid. l.* 4. *de Pont. elog.* 6. In Scythia nobis quinquennis Olympias acta eſt. *Horat. l.* 2. *ſat.* 8. Vinum quinquenne.

Quinquennium, ii, n. *quinquennio*, [illegible], ſpatium quinque annorum. *Cic.* 3. *de Leg. cap.* 3. Bini ſunto, Magiſtratum quinquennium habento.

Quinquepartito, adv. [illegible], in quinque partes. *Plin. l.* 25. *c.* 6. Foliis per ambitum inciſis quinquepartito.

Quinquepartitus, a, um, [illegible], diviſus in quinque partes. *Cic.* 1. *de Inv. cap.* 34. Quinquepartitam igitur hoc pacto putant eſſe argumentationem. Al. leg. *quinquepertitam*.

Quinque primi, m. quinque viri principes in aliquo Senatu. *Cic. Verr.* 5. 2. 28. Magiſtratus, & quinque primi accitu iſtius evocantur.

Quinqueremis, is, f. [illegible], navis, quæ habet quinque ordines remorum. *Cic.* 6. *Ver. c.* 46. Centum homines in quinqueremi miſiſſe. *Liv. lib.* 42. *c.* 9. Decem quinqueremes naves.

Quinquertio, onis, maſc. [illegible], qui quinque artibus ſe exercet, a *quinquertium*. *Liv. Andron.* apud *Feſt.* Quinquertiones præco in medium vocat.

Quinquertium, ii, n. [illegible], exercitatio quinque artium, quibus ingenuorum puerorum inſtitutio conſtabat, a *quinque*, & *ars*. *Feſt.* ¶ Artes autem erant, diſci jactus, curſus, ſaltus, lucta, & jaculatio. Atque hoc apud Græcos: Nam Latini natationem, & equitationem adjecere. *Poeta vetus apud Feſt.* Omnis æqualis vincebat quinquertio.

Quinquedes, quinque ædes, ut *centuſſis* centum. *Apulej.* apud *Priſcian. lib.* 6. pag.

pag. 708. *Patſch.* Sed tum ſeſtertius dipondium ſemiſſem, quinarius quinqueſſis, denarius decuſſis valebat.

Quinquĕvir, iri, m. unus ex collegio Quinquevirorum. *Horat. l. 2. ſat. 5.* Scriba ex Quinqueviro. ¶ Erant autem Quinqueviri Magiſtratus quinque civium, non unius generis. Erant enim Quinqueviri Coloniæ deducendæ, qui plebem in aliquod oppidum, & agrum habitandi gratia deducebant. Hi etiam interdum tres viri fuere, interdum decem, &c. *Cic. 2. Agrar.* Toties legibus agrariis curatores conſtituti ſunt Triumviri, Quinqueviri, Decemviri. ¶ Præterea Quinqueviri Menſarii, qui ad menſas ſedebant, & pecuniam diſpenſabant. Cum improbitate fœneratorum Plebs Romana magnitudine æris alieni pene obruta eſſe videretur, eique difficultati principes plebis ſuccurrere ſæpe ſentaſſent, inclinatis tandem ad concordiam omnium animis, qui tum Conſules erant, fœnebrem quoque rem, quod diſtinere animos hominum videbatur, levare aggreſſi, ſolutionem æris alieni in publicam curam verterunt. Quinque ergo viri creati ſunt, qui huic muneri præeſſent, de quibus V. *Liv. l. 7. c. 21.* ¶ Item Quinqueviri cis, & ultra Tyberim erant, qui ſo gerebant pro Magiſtratibus. Conſtituti ſunt, quia inconveniens erat, Magiſtratus veſpertinis temporibus in publico eſſe. *Pompon. l. 5. ff. tit. 2. l. 2.*

Quinquevirātus, us, m. 4. πενταδαρχία, Magiſtratus Quinquevirorum. *Cic. de Prov. Conſ. c. 17.* Me ille, ut Quinqueviratum acciperem, rogavit.

Quinquies, adv. *cinque volte*, πεντάκις, quinque vicibus. *Cicer. 11. Phil.* At hic me defendente quinquies abſolutus eſt. *Plin. lib. 2. cap. 23.* Inde ad Solem quinquies millies.

Quinquiplĭco, as, a. *raddoppiare cinque volte*, quinquies duplico. *Tacit. Ann. 2. c. 36.* Superbire homines etiam annua deſignatione; quid, ſi honorem per quinquennium agitent? quinquiplicari prorſus magiſtratus, ſubverti leges.

Quinquo, quas, a. 1. luſtro, purgo. *Chariſ. Grammat. l. 1.* Quinquatrus a quinquando, ideſt luſtrando, quod eo die arma Ancilia luſtrari ſint ſolita.

Quintadecimāni, orum, m. milites legionis decimæquintæ, apud *Tacit. 4. hiſt. c. 36.*

Quintānus, a, um, πεμπταῖος, quod quinto loco eſt, quinto die venit, &c. *Plin. l. 17. c. 22. de vineis.* Semper vero quintanis ſemitari. h. e. quinto quoque palo ſemitam ducere. ¶ Quintana in caſtris erat porta quarta poſt Prætorium, per quam commeatus, & alia neceſſaria inferebantur in caſtra, & ubi venalium rerum forum ſolebat eſſe. *Liv. lib. 41. c. 2.* Ad Quæſtorium forum, quintanamque hoſtes pervenerunt. Adde *Feſt.* ¶ Nonæ quintanæ dicuntur a *Macrob. l. 1. Saturn. c. 14.* & a *Var. l. 5. de L. L.* quæ quinto menſis die veniunt. ¶ Quintani apud *Tacit. 4. hiſt. c. 36.* ſunt milites legionis quintæ.

Quintarĭus, a, um, adject. ut quintarii limites apud *Hygin. de limitib.* qui quintum locum obtinent poſt limitem decumanum. ¶ Quintarius numerus, idem ac quinarius, apud *Vitruv. l. 3. c. 1.* Vide ibi *Bald. in Lexico.* ¶ *Quintarium*, ii quid ſit, V. in fine vocis *As*.

Quintiānus, a, um, ad Quintium aliquem pertinens, ut Quintianus exercitus, apud *Liv. lib. 3. c. 28.* h. e. cui præerat L. Quintius Cincinnatus. Adde *Cicer. pro Cluent. cap. 41.*

Quintiliānus. } V. Quinctilianus &c.
Quintilis, &c. }

Quintipor, ſervile nomen, frequens apud antiquos erat, a prænomine domini ductum: ut Marcipor, Caipor: quamvis ſint, qui a numero natorum ex ancilla quinto loco dictum putent. *Feſtus. Var.* apud *Non. c. 6. n. 1.* Cum Quintipor Clodius tot comœdias ſine ulla fecerit Muſa.

Quinto adverb. *la quinta volta*, quintum. *Liv. l. 8. c. 25.* Eodem anno lectiſternium Romæ quinto poſt conditam urbem habitum eſt.

Quintum, adv. *la quinta volta*, quinta vice. Tempus deſignat, & quater ante factum. *Liv. l. 27. c. 6.* Declarati Conſules Q. Fabius Maximus quintum, Q. Fulvius Flaccus quartum.

Quintŭplex, icis, pro quincuplex legitur a nonnullis apud *Vopiſc. in Probo, c. 7.* Salarium quintuplex fecimus. Alii *Quincuplex*.

Quintus, a, um, *quinto*, חמישי, Ger. *der fuenfft*, Gall. *cinquiesme*, Hiſp. *quinto*, πέμπτος, nomen numerale ordinis. *Liv. l. 31. c. 7.* Non quinto inde menſe, quemadmodum a Sagunto Annibal, ſed quinto inde die, quam ab Corintho ſolveris naves, in Italiam perveniet.

Quintuſdecĭmus, a, um, adject. *decimoquinto*. *Liv. l. 45. c. 33. in fin.* Ipſe Epirum petens, quintiſdecimis caſtris Paſſaronem pervenit.

Quippe, adv. *come*, שכן, Germ. *dann*, Gall. *ſçavoir*, Hiſp. *como que*, οἷα, οἷον, ceu, tanquam, ut, velut, utpote, nempe. Hoc adverbio rationem reddimus ejus, quod præceſſit. *Cic. 1. Fin.* Sol Democrito magnus videtur, quippe homini erudito, in Geometriaque perfecto. *Id. pro Roſc. Amer. c. 18.* Convivia cum patre non inibat, quippe qui ne in oppidum quidem, niſi perraro, veniret. *Id. 2. Off.* Quippe cum ea ſine prudentia ſatis habeat auctoritatis. *Idem l. 5. Fam. ep. 9.* Quippe quod etiam Ravennæ Craſſum ante vidiſſet. *Plin. l. 26. c. 10.* Quippe quoniam & ſponte deſint. *Virg. 1. Georg.* Quippe ubi fas verſum, atque nefas, tot bella per orbem, &c. *Ter. Heaut. 3. 2. 27.* Quippe quia id ægritudinum remedium eſt, *eſſendo che*. ¶ Ponitur etiam pro etenim, ſive namque. *Virg. 2. Georg.* Infœcunda quidem, ſed læta, & fortia ſurgunt, quippe ſolo natura ſubeſt. ¶ Item pro certe. *Cic. pro Cæc. c. 59.* Recte igitur diceres te reſtituiſſe? quippe. Quid enim facilius eſt? &c.

Quippĭni, adver. τί γὰρ, quidni? cur non? *Plaut. Men. 5. 5. 45.* Itan' cenſes? Med. Quippini? ¶ Pro quippe, ſeu nempe. *Apul. l. 9. M.* Menſam apponebat ei propere, quamvis invita, quippini deſtinatam alii.

Quiqui, idem ac quicunque. *Plaut. Aul. 4. 10. 44.* Neque partem tibi ab eo, quiqui eſt, inde poſces. *Cic. l. 16. Att. ep. 8.* Veteranos, quiqui Caſilini, & Calatiæ ſunt, perduxit in ſuam ſententiam. Alii leg. *quique*. ¶ Item idem ac quiſque. *Plaut. Caſ. 3. 5. 10.* Cibo cum ſuo quiqui facito ut veniant.

Quire. V. Queo.

Quirīna Tribus Romana ruſtica, conſtituta fuit in Sabinis, An. Ur. 512. & dicta eſt a Curibus. *Cic. pro Quint.* & *l. 8. Fam.*

Quirinalĭa, orum, n. 2. κυρινάλια, dies, quo ſacra Quirino, ideſt Romulo, fiebant, qui erat decimus ſeptimus Februarii. *Ovid. 2. Faſt. Feſt.* & *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 15.* Comitialibus diebus, qui Quirinalia ſequuntur. ¶ Idem dies ſtultorum feriæ appellabatur, quod qui ſuorum Fornacalium ſacra Romæ ignoraverant, quippe ſuæ Curiæ ignari, Deæ Fornaci extrema hujus diei parte ſacra faciebant. *Ovid. 2. Faſt.* & *Feſt.*

Quirinālis, & le, o. 3. κυρινάλιος, quod ad Quirinum ſpectat, ut Lituus Quirinalis, qualem Quirinus habuit, Trabea Quirinalis, qua Quirinus utebatur. *Virg. 7. Æn. v. 612.* Ipſe Quirinali trabea, cinctuque Gabino, &c. ¶ Quirinalis mons, *Monte Cavallo*, unus ex ſeptem collibus urbis Romæ, ita dictus eſt, quod in eo Quirini templum erat. Alii cauſam afferunt, quod in hunc montem Sabini a Curibus venientes commigraverint. *Feſt.* ¶ Quirinalis porta, quæ & Agonalis, & Collina, & Salaria, hodie *Porta Salara*, una ex portis urbis Romæ, ita dicta, quod ea ad collem Quirinalem iretur. Alii cauſam afferunt, quod proxime eam eſſet Quirini ſacellum. Per eam in Sabinos iter eſt. *Feſt.*

Quirīnus, i, m. κυρῖνος, Romuli cognomen, a Curibus urbe Sabinorum. *Ovid. l. 2. Faſt.* de Quirini appellatione varias adducit opiniones, judicium vero ſuum non interponit. *Serv. in 1. Æn.* dicit, ſic fuiſſe vocatum, quod haſta utebatur, quæ Sabinorum lingua *curis* dicitur, vel quod Græce κοίρανος Rex dicitur, vel propter generis nobilitatem, a Marte, qui cum ſævit, Gradivus dicitur, cum tranquillus eſt, Quirinus. Sane, eodem *Servio* auctore, apud Romanos duo Martis templa fuere, unum Quirini intra Urbem, quaſi cuſtodis, & tranquilli, alterum Gradivi in Appia via extra Urbem, prope portam, quaſi bellatoris. Hoc nomine ipſe Romulus vocari ſe juſſit, poſt mortem, cum Proculo Julio apparuit. *Ovid. ibid.* In Quirini honorem dies feſtus celebrabatur, qui erat decimus ſeptimus Februarii, qui vocabatur Quirinalia. *Ovid. ibid.*

Quiritatĭo, onis, f. *grido*, humanæ, divinæque opis imploratio. *Liv. l. 33. c. 28.* Fuga comitum, & quiritatio facta.

Quiritātus, us, m. clamor, vociferatio, auxilii imploratio. *Plin. l. 6. ep. 20.* Audires ululatus fœminarum, infantium quiritatus, clamores virorum. Sunt qui legunt *quiritatus*.

Quirites, um, m. κυρῖται, proprie fuere, qui Cures incolebant Sabinorum opp. in quo regnavit T. Tatius, ut Romani, qui cum Romulo Romam tenebant. Verum poſt fœdus ictum inter Romulum, & Tatium pro eodem populo Romani, & Quirites habiti ſunt. Itaque omnes promiſcue appellari Quirites cœpti ſunt. Cum enim ex duobus populis, Romanis, & Sabinis, unus factus eſſet, ut Romanorum ratio haberetur, conſtitutum eſt, ut urbs priſtinum Romæ retineret nomen, & unuſquiſque ex civibus Romanus, ut ante, appellaretur; ut ratio Sabinorum haberetur, placuit, ut populus, ideſt univerſi ſimul cives in poſterum Quirites vocarentur. *Dionyſ. l. 2. Ant. Rom.* & *Panvin. de raptu Sabinar.* ¶ Apud Poetas tamen reperimus Quiritem num. ſing. *Perſ. ſat. 5. v. 75.* Quibus una Quiritem vertigo facit. *Ovid. 1. Amor.* Aut, ſi poſtulſcon nimium de plebe Quiritem. ¶ In gen. plur. habet *Quiritium*, & *Quiritum*. *Horat. l. 1. od. 1.* Hunc ſi mobilium turba Quiritium. *Cic. pro Cæc.* Qui enim poteſt jure Quiritum liber eſſe is, qui in numero Quiritum non eſt?

Quirītis, is, f. mulier Romana. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 308. num. 1.* Sacrarius Junonis Quiritis.

Quirīto, as, n. 1. *gridare*, צעק, Ger. *kleglich ſchreyen*, Gall. *crier*, Hiſp. *gritar*, σχετλιάζειν, Quiritium, ſeu Populi Romani auxilium imploro, & generatim quemcunque hominem invoco, clamo, vociferor. *Var. l. 5. de L. L.* Vicinaque horum, Quiritare, Jubilare. Quiritare dicitur is, qui Quiritium fidem clamans implorat. ¶ Differt a jubilo, quia quirito urbanorum, jubilo ruſticorum proprium fuit. *Var. loc. cit.* Ut Quiritare urbanorum, ſic jubilare ruſticorum. *Quintil. l. 3. c. 8.* Si eſt ſanus, non quiritet. *Aſin. Poll. ad Cic. l. 10. Fam. ep. 32.* Et illi miſero quiritanti, civis Rom. natus ſum, reſpondere, Abi nunc, populi fidem implora. *Liv. l. 39. c. 8.* Quod præ ululatibus, tympanorumque, & cymbalorum ſtrepitu nulla vox quiritantium inter ſtupra, & cædes exaudiri poterat. Alii legunt *quiritantium*, ut ſit frequentativum a *queror*.

Quirrīto, as, n. 1. eſt vocem edere verris. *Auct. carm. de Philom.* Quirritant verres, pardus rudit, oncat aſellus.

Quis, quæ, quod, vel quid, *chi*, *quale*, מי, Ger. *wer*, Gall. *qui*, Hiſp. *quien*, τίς, pronomen interrogativum, a Græca voce allata. *Cic. de Am. c. 12.* Quis clarior in Græcia Themiſtocle? quis potentior? Eſt etiam pronomen infinitum, *Cic. in Or.* Quos autem numeros, cum quibus tanquam purpuram miſceri oporteat, nunc dicendum eſt. ¶ Ponitur interdum pro *qualis*. *Cic. de Am.* Quis ego ſum, aut quæ in me eſt facultas. ¶ Item pro *aliquis*. *Cic. Att. l. 1. ep. 7.* Et nebulonem illum, ſi quo pacto potes, ex iſtis locis amove. ¶ Item pro *quantus*. *Cic. Att. l. 6. ep. ult.* Spero (quæ tua prudentia, & temperantia eſt) te id facturum diligenter. ¶ Interdum interrogando aſſumit *ne*. *Plaut. Mil. 1. 1. 13.* Quemne ego ſervavi in campis Gurguſtidoniis? h. e. illene, quem &c. *Catul. carm. de nupt. Pel. v. 179.* An patris auxilium ſperem, quemne ipſa reliqui? ¶ Olim fuit etiam fœmin. gen. *Plaut. Aul. 2. 1. 48.* Quis ea eſt, quam vis ducere uxorem? ¶ In num. plur. ques, quium. *Cato in Orig. apud Serv. in 1. Æn.* Siquis ſunt populi. ¶ Quis in neutro genere. *Plaut. Pœn. prol. v. 17.* Scortum exoletum ne quis in proſcenio ſedeat. Quædam tamen MSS. habent *quid*. ¶ Pro uter. *Phædrus l. 4. fab. 23.* Muſca, & formica contendebant, quæ pluris eſſet.

Quiſnam, & Quinam, quænam, quodnam, vel quidnam, *chi*, ὅστις, idem ac quis. Sumitur vel interrogative. *Ter. Phorm. 5. 4. 6.* Quidnam ille commotus venerat? ideſt quamobrem, vel propter quid? *Cic. 6. Ver.* Quiſnam igitur per Deos immortales tuebitur P. Scipionis memoriam mortui? *Id. 2. Fin.* Quonam, inquit, modo? *Silius lib. 13. v. 450.* Quinam te, qui caſus, ait, Dux maxime, feſſæ Eripuit patriæ? ¶ Vel infinite. *Ter. Eun. 5. 4.* Reviſo, quidnam Chærea hic rerum gerat. *Cicer. 2. de Inv.* Nam Zeuſis illico quæſivit ab eis, quaſnam virgines formoſas haberent. *Gell. l. 7. c. 4.* Perciperent oculis, quodnam eſſet mancipiorum genus. ¶ *Quidnam* interrogativum, & interjecto verbo diviſum. *Plaut. Rud. 4. 3. 8.* Quid tu, malum, nam me retrahis? ¶ *Quiſnam* aliquando invertitur. *Virg. 4. Georg.* Nam quis te, juvenum confidentiſſime, noſtras Juſſit adire domos?

Quiſpĭam, quæpiam, quodpiam, vel quidpiam, ſeu quippiam, *alcuno*, aliquis, quidam. *Cic. pro Quinct.* Si cuipiam pecuniam fortuna ademit. *Id. de nat. Deor. l. 3. c. 35.* Si grando quippiam nocuit.

Quiſquam, quæquam, quidquam, ſeu quicquam, *alcuno*, איש, Ger. *einer*, Gall. *quelqu'un*, Hiſp. *alguno*, τις, aliquis. *Cic. 3 Verr.* Quid enim quiſquam ad meam pecuniam me invito aſpirat? *Id. 4. Verr.* An hoc dubitabit quiſquam omnium, quin, &c. *Id. 4. Acad.* Nec quicquam aliud videndum eſt nobis, quos, &c. *Liv. l. 2.* Nec quiſquam unus malis artibus poſtea tam popularis eſſet. *Ter. Hecyr. 1. 5. 50.* Nemo illorum quiſquam ad te venit, quin &c. ¶ Aliquando ponitur pro *quivis*, ſeu *quilibet*. *Cic. Terentiæ, l. 14. Fam.* Niſi vos fortiores cognoſcerem, quam quenquam virum. ¶ Item pro quiſpiam, aut aliquis. *Liv. l. 3. c. 55. in fin.* Quia nondum in quenquam unum ſæviebatur. ¶ Olim *quiſquam* tam fœminino, quam maſculino genere uſurpabatur. *Ter. Eun. 2. 3. 82.* Quandoquidem illarum neque quiſquam te novit, neque ſcit, qui ſies. *Plaut. Rud. 2. 3. 75.* Neque digniorem cenſeo vidiſſe anum me quenquam.

Quiſque, quæque, quodque, vel quidque, ſeu quicque, *ciaſcuno*, איש, Ger. *jeglicher*, Gall. *chacun*, Hiſp. *cada uno*, πᾶς τις ἕκαστος, omnis, a *quis*, & *que*. Hæc particula *que* non tam conjunctio eſt, quam ſyllabica adjectio, ut in *abſque*, & aliis multis. *Cic. l. 5. Fam. ep. 9.* Ego, quid ad te tuorum quiſque neceſſariorum ſcribat, neſcio. *Idem 6. Ver.* Unde quidque, aut quanti emeris. *Id. 3. de nat. Deor.* Interpretando, quorſum quicque pertineat. ¶ Jungitur eleganter cum ſuperlativis, aut iis, quæ ſuperlativi vim habeant, ut *optimus quiſque*, *primus quiſque*, vel etiam cum poſitivis. *Cicer. 5. Acad.* Recentiſſima quæque ſunt correcta, & emendata maxime. *Sueton. in Othone, c. 2.* Invalidum quemque obviorum corripere. ¶ Item cum numeralibus, & cum eorum interrogativo, vel infinito *quotus, a, um*. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 17.* Vix decimus quiſque eſt, qui ipſus ſe noverit, *uno per decina*. *Cic. 4. Ver. c. 56.* Quinto quoque anno Sicilia tota cenſetur. *Id. 3. de Div.* Quota enim quæque res evenit prædicta ab iſtis? ¶ Item cum reciprocis *ſui*, & *ſuus*. *Cic. 1. Agr. c. ult.* Huic pro ſe quiſque noſtrum mederi, atque hoc omnes ſanare velle debemus. *Id. 5. Fin.* Sua cujuſque animantis natura eſt. ¶ Item cum verbis pluralis numeri. *Apul. l. 11. Metam.* Quiſque munerabundi ad meum feſtinant conſpectum. Et in fœm. genere. *Plaut. Pœn. prol. verſ. 107.* Omnes meretrices, ubi quiſque habitant, invenit. ¶ Interdum ponitur pro *quiſquis*, ſeu *quicumque*. *Ter. Hec. 1. 1. 8.* Spolies, mutiles, laceres quenque nacta ſis. Alii leg. *quemquam*. *Plaut. Mil. 2. 2. 5.* Quenque videritis hominem in noſtris tegulis, hunc deturbatote in via. *Auſon. in ſept. Sapient.* Pareto legi, quiſque legem ſanxeris.

Quiſquiliæ, arum, f. 1. περίψηματα, quicquid ex arboribus minutis ſurculorum, foliorumque decidit. *Feſt.* ¶ Translate dicitur de hominibus nihili, & de fæce ſceleſtorum. *Cic. pro Sext. c. 43.* Omitto jam Numerium, Serranum, Ælium, quiſquilias ſeditionis Clodianæ. ¶ Olim etiam ſingulari numero inflectebatur. *Nævius* apud *Feſt.* Abi, deturba te ſaxo, quiſquilia, non homo.

Quiſquilĭum, ii, n. exiguus frutex ilicis, producens coccum, quod granum eſt ad tingendas veſtes aptiſſimum. *Plin. l. 16. c. 8.* ubi alii leg. *ciſculium*, eodem ſenſu.

Quiſquis, quæque, quidquid, ſeu quicquid, *chiunque*, *ciaſcuno che*, Ger. *welcher*, Gall. *quiconque*, Hiſp. *qualquier*, ὅστις, quicunque, omnis qui. *Cicer. in Brut. cap. 73.* Quiſquis eſt ille, ſi modo eſt aliquis, qui non illuſtravit modo &c. *Id. pro R. Am.* Quicquid maleficii, ſceleris, cædis erit, proprium id Roſciorum eſſe debebit. *Id. 2. Agr.* Hic ager quoquo pretio coemptus ſit, &c. *Ovid. 1. de ar. am. v. 267.* Quiſquis ubique viri, dociles advertite mentes. *Liv. l. 4. c. 8.* Liberos ſuos quibuſquibus Romanis municipio dabant. ¶ Interdum poni-

ponitur pro *quiſque*. *Cic. 6. Fam. ep. 1.* Quocunque in loco quiſquis eſt, idem eſt ei ſenſus. V. ibi *Manut.* qui alia addit ejuſdem *Cic.* exempla. ¶ *Gell. l. 12. c. 1. ad fin.* Quicquid ita educati liberi amare patrem atque matrem videntur, magnam ſere partem non naturalis ille amor eſt, ſed civilis, & opinabilis. ¶ Invenitur & in gen. fœminino. *Cæcil. apud Non.* Quæſo igitur, quiſquis es, mea mulier. *Plaut. Rud. 4. 4. 102.* Quiſquis es, quæ parentes in tam anguſtum locum tuos compegeris. *Id. Ciſt. 3. 2. 65.* Conteris me tua oratione, mulier, quiſquis es. ¶ *Quidquid* pro *quanto*. *Liv. l. 2. c. 32.* Quidquid ab urbe longius proferrent arma, *quanto più lungi da Roma* &c. ¶ *Quidquid illud* pro ſimplici quidquid. *Tacit. Ann. 14. c. 55.* Quidquid illud, & qualecunque tribuiſſet.

Quitur. V. Queo.

Quivis, quævis, quodvis, vel quidvis, *qualunque*, [Hebrew], Ger. *ein jeder*, Gal. *qui que ce ſoit*, Hiſp. *cualquiera*, ὅστις, quilibet, quaſi unus e multis, quem velis. *Cic. pro Quinct.* Utrumque quivis intelligere potuiſſet. *Id. 5. Verr. c. 18.* Homines quidvis perpeti, quam non deplorare &c. *Ter. Adel. 2. 3.* Ab quivis homine beneficium accipere. *Horat. l. 2. ſat. 4. v. 87.* o quibus unus avet quavis aſpergere cunctos, Præter eum, qui præbet aquam. *h. e.* quavis lotione. V. *Aqua.* ¶ *Quivis* unus eſt quiſpiam. *Cic. pro Cæcin. c. 22.* Si tu ſolus, aut quivis unus cum ſcuto impetum in ma feciſſes. *Id. de clar. Orat. c. 93.* Quivis unus ex populo.

Quivisunque, quævisunque, quodviscunque, idem ac quicunque. *Lucret. l. 3. v. 389.* Nec repenit itum cujusviscunque animantis. *Martial. l. 14. epigr. 1.* Quoviscunque loco potes hunc finire libellum.

Q A N T E U O.

Quo, *dove*, [Hebrew], Ger. *wohin*, Gall. *ou*, Hiſp. *adonde*, ποῖ, adv. motus ad locum. *Cic. l. 6. Fam. ep. 2.* Ut, aut quo ſcribam, aut quo veniam, ſcire poſſim. *Liv. l. 38. c. 30.* Si Romam, alio ve quo mitterent legatos. ¶ Significat etiam ad quam rem, ad quem finem, ad quem ſcopum. *Cic. 2. de Div.* Jam vero quo pertinent ænigmata ſomniorum? ¶ Accipitur item pro quanto, habetque ſibi reſpondentem particulam *hoc*, vel *eo*. *Cic. pro R. Com.* Quo quiſque eſt ingenioſior, hoc docet laborioſius. ¶ Interdum altera particula omittitur. *Tac. 1. hiſt. c. 13.* Ea pars morum, quo ſuſpectior ſollicitis, adoptanti placebat. ¶ Eſt etiam conjunctio, & ſignificat *ut*. *Cic. l. 7. Fam. ep. 2.* Quod præfinîſti, quo ne pluris emerem. idest ut ne. *Liv. l. 34. c. 6.* Cautum erat, quo ne plus auri, quo ne plus ſignati argenti domi haberemus. *Plin. jun.* Neque enim id feci, quo tibi moleſtus eſſem. ¶ Item quod, quia, quoniam. *Cic. 6. Verr.* Non quo quicquam metueret, aut ſuſpicaretur. ¶ Item quare. *Ter. And. 2. 5. 13.* Quo æquior ſum Pamphilo. *Cic. 2. de Or.* Quo etiam feci libentius, ut, &c. ¶ Item pro *ad quid*, ad quam rem, in quem uſum, *a che*. *Hor. l. 1. epiſt. 5.* Quo mihi fortunam, ſi non conceditur uti? idest ad quid vultis mihi bona eſſe fortunæ? *Ulp. l. 3. §. ſi quis in liberis, de bon. poſſeſſ. cont. tab.* Quo bonum eſt ei contra tabulas dari?

Quoad, adverb. *ſino che*, *ſino a quando*, [Hebrew], Ger. *biſſolſ*, Gall. *juſq'a ce*, Hiſp. *haſta que*, μέχρις ὅ, donec, quandiu, quouſque, ex qua, & ad, ordine præpoſtero, ut *hactenus*, & *quatenus*. *Ter. Phorm. 1. 2. 93.* Senem quoad expectatis veſtrum? *Cic. 1. Off. c. 1.* Tandiu autem velle debebis, quoad te, quantum proficias, non pœnitebit. *Id. 1. de Leg. c. 4.* Eatenus exercuerunt, quoad voluerunt &c. ¶ Significat etiam ingenii, & rei facultatem, vel temporis commoditatem, & ponitur pro quantum. *Cic. de Am. c. 1.* Ut, quoad poſſem, & mihi liceret, a ſenis latere nunquam diſcederem. *Liv. l. 39. c. 45.* Id eos ut prohiberet, quoad ejus ſine bello poſſet, prætori mandatum eſt. *Cic. Att. l. 11. ep. 12. ad fin.* Tu velim ne intermittas, quoad ejus facere poteris, ſcribere ad me, *per quanto potrai*. Particula *ejus* eleganter caſu interſeritur. ¶ Sumitur item *quoad* pro *quantum ad*, vel *ſecundum*, & accuſativum regit. *Liv. l. 42. c. 6.* Apollonius Regem excuſavit, quod ſtipendium ſerius quoad diem præſtaret. *Var. l. 7. L. L.* Hæc ſigillatim triplicia eſſe debent, quoad ſexum, multitudinem, caſum. *Cajus l. 3. ff. de acquir. rer. dom.* Nec intereſt, quoad feras beſtias & volucres, utrum in ſuo quiſque fundo capiat, an in alieno. ¶ Item pro *mentre* *dum*. *Quint. l. 10. c. 3.* Quoad intinguntur calami. ¶ Regit etiam genitivum, ut *noſtar*, *affatim*, *ſatis*, & alia adverbia. *Cic. Att. l. 11. ep. 12.* Tu tamen, velim ne intermittas, quoad ejus facere poteris, ſcribere ad me.

Quoaduſque, adv. *ſino che finalmente*, μέχρι ὅτε. *Suet. in Cæſ. c. 14.* Ac ne ſic quidem impedire rem deſtitit, quoaduſque manus equitum Romanorum immodentius perſeverenti necem comminata eſt.

Quocirca, *per la qual coſa*, [Hebrew], Ger. *derhalben*, Gal. *c'eſt pourquoy*, Hiſp. *por lo qual*, δι' ὅ, itaque, quamobrem, conjunctio rationalis, a *quod*, & *circa*. *Cic. de Senect. c. 12.* Quocirca nihil eſt tam deteſtabile, quam voluptas. *Horat. l. 2. ſat. 6. v. 95.* Quo bone circa, Dum licet, in rebus jucundis vive beatus.

Quocunque, adv. motus ad locum, *dovunque*, ὁποιτηχόσε. *Hor. Epod. 16.* Ire pedes quocunque ferent. *Senec. ep. 12.* Quocunque me verto. ¶ A Poetis per tmeſin dividitur. *Horat. l. 1. od. 7.* Quo nos cunque feret melior fortuna. *Virg. 2. Æn. v. 709.* Quo res cunque cadent.

Quod, *quale*, *il quale*, [Hebrew], Ger. *welches*, Gal. *le quel*, Hiſp. *le qual*, ὅ, ex neutra pronominis *qui*. *Cic. pro L. Man. c. 10.* Quod denique genus belli eſſe poteſt, in quo &c? ¶ Ponitur aliquando pro *quicquid*. *Cic. pro Dom. c. 43.* Ornamentorum quod ſuperfuit in laris, & communibus lucis. ¶ Item pro re quo. *Ter. And. 4. 4.* Sed, ſiquid eſt, quod mea opera ſit vobis. ¶ Item pro *quantum*. *Cic. pro S. Am.* Qui omnia, quod ad me attinet, vellem viverent. ¶ Uſurpatur etiam ut accuſativus communis, etſi aliqui dicant, præp. *propter* ſubintelligi. *Ter. Hec.* Nunc (ita me amen Dii) quod me accuſat nunc vir, ſum extra noxiam. *Plaut. Epid.* Ut quod ago ad te venio, intelligas. ¶ Quod idem ſæpe ponitur pro quod ipſum, aut quod etiam. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Quod idem in judicio capitis durum, atque iniquum eſt.

Quod, *perchè*, [Hebrew], Ger. *deſwegen*, Gall. *par ce que*, Hiſp. *porque*, ὅτι, quia, quoniam, conjunctio cauſalis. Conſtruitur cum indicativo, vel cum conjunctivo. *Cic. Att. l. 3.* Cum tibi agam gratias, quod me vivere coegiſti. *Id. 2. de Div. c. 24.* Mirari Cato ſe ajebat, quod non rideret haruſpex, haruſpicem cum videret. ¶ Ponitur etiam pro *cur*, ſive quamobrem. *Cic. l. 14. Fam. ep. 12.* In viam quod te des hoc tempore, nihil eſt. ¶ Item pro quare. *Ter. Hec. 3. 2.* Male metuo, ne Philumenæ magis morbus aggraveſcat. Quod te Æſculapi, & te Salus, ne quid hujus ſit, oro. ¶ Item pro *quantum ad illud quod*. *Cic. 14. Fam. ep. 3.* Quod ſcribis, te ad me venturam, ſi velim, ego vero te iſtic eſſe volo. ¶ Nonnunquam inſervit continuationi ſermonis, & jungitur variis particulis, *ſi*, *etiamſi*, *niſi*, *ne*, *cum*, *ubi*. *Cic. pro Dom. c. 1.* Quod ſi ullo tempore magna cauſa in ſacerdotum populi R. judicio ac poteſtate verſata eſt. *Id. Fam. 14. ep. 4.* Quod utinam minus vitæ cupidus fuiſſem. *Id. 15. Att. ep. 43.* Quod niſi me Torquati cauſa teneret. *Col. l. 5. c. 2.* Quod ne longiore exordio legentem fatigemus. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 68.* Quod cum eſſet animadverſum, conjunctum eſſe flumini. *Rurſus Cic. 3. Ver. c. 22.* Quod ubi illa intellexit, id agi, ut &c. ¶ Aliquando ſimpliciter præcedentis verbi ſignificationem determinat, & uſurpatur ad reſolvendum infinitivum, præſertim in diſputationibus. *Cic. 2. Off. c. 12.* Illud etiam animadverto, quod qui proprio nomine perduellis eſſet, is hoſtis vocaretur. *Ulp. l. 1. ff. de agnoſcendis, vel alendis liberis.* Et pronuntiaverit, quod ex eo prægnans fuerit. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 26.* Paulo poſt renuntiat, quod Conſules abſint. *Liv. l. 3. c. 51.* Scituros, quod &c.

Quodammodo, adv. *in certo modo*, Ger. *auſſerne weiſe*, Gall. *en quelque façon*, Hiſp. *en alguna manera*, ὁπωσοῦν, aliquo pacto. *Cic. de Am. c. 8.* Propter virtutem & probitatem eos etiam, quos nunquam vidimus, quodammodo diligimus.

Quolibet, *verſo qual luogo tu vuoi*, adv. motus ad locum, quoquo, quovis. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 8. v. 22.* Ex his me jubeat quolibet ire locis.

Quominus, adv. μὴ οὐχι, ut non, vel ut ne. Re vera duæ dictiones ſunt, etſi vulgo conjungantur. *Cic. 1. de Orat.* Quominus liceat vagari, quo velit. *Ter. Andr. 4. 2. 17.* Ne pater per me ſtetiſſe credat, quominus hæ fierent nuptiæ.

Quomodo, adv. *come*, *in che modo*, [Hebrew], Ger. *wie*, Gall. *comment*, Hiſp. *como*, πῶς, τίνα τρόπον, quo pacto, qua ratione, quemadmodum. Revera duæ voces ſunt ablativi caſus. Quare melius ſeparatim ſcribimus, *quo modo*. Ponitur vel interrogative. *Cic. 5. Verr.* Etiamne ſi plus edidiſſet, quam quantum natum eſſet? etiam. Quomodo? Magiſtratus ex ipſius dicto cogere debebant. ¶ Vel admirative. *Cic. de Am.* Quomodo, ut alia omittam, mortem filii tulit! ¶ Vel relative. *Cic. de Aruſp. reſp.* Et ſua concio riſit hominem, quomodo ipſe gloriari ſolet, ducentis confixum Senatuſconſultis. ¶ Vel infinite. *Cic. l. 3. Fam. ep. 3.* Si Reſpublica tibi narrare poſſet, quomodo ſe haberet.

Quomodocunque, adv. *in qualunque modo*, Germ. *wie er wolle*, Gall. *en quelque maniere que ce ſoit*, Hiſp. *como quiera*, ὁπωσοῦν, quocunque modo, quoquo pacto, qualitercunque. *Cic. 5. Fin. c. 11.* Quomodocunque dicatur, intelligi quicquid dicatur, poteſt.

Quomodonam, adv. idem ac quomodo. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 16.* Quomodonam mi frater de noſtris verſibus Cæſar?

Quonam, adv. motus ad locum, idem ac quo. *Cic. Att. l. 8. ep. 3.* Eum ſi non ſequor, quonam?

Quondam, adv. *già*, *una volta*, *altre fiate*, [Hebrew], Ger. *fur zeiten*, Gall. *autrefois*, Hiſp. *ya*, *una vez*, ποτέ, olim, aliquando. *Cic. Catil. 1. c. 1.* Fuit iſta quondam in hac republica virtus. *Virg. Æn. 6. prope fin.* nec Romula quondam Ullo ſe tantum tellus jactabit alumno. ¶ Pro nonnunquam, interdum. *Virg. 2. Æn. v. 367.* Quondam etiam victis redit in præcordia virtus. *Idem 3. Georg.* Ut quondam in ſtipulis magnus ſine viribus ignis Incaſſum furit.

Quoniam, *poichè*, [Hebrew], Ger. *denn*, Gall. *puiſque*, *car*, Hiſp. *porque*, ἐπεὶ, quod, quia, conjunctio cauſalis, quæ fere certam cauſam, cognitamque ſignificat, ex *cum*, ſive *quom*, & *jam*. Frequentius indicativum regit. *Cic. de Amic.* Sed quoniam res humanæ fragiles, caducæque ſunt. *Id. 1. Attic. ep. 1.* Quoniam quidem ea, quæ nos ſcribimus, te etiam delectent. ¶ Pro *poſtquam* etiam uſurpari, auctor eſt Feſtus; atque in eum ſenſum Donatus (*ad Ter. Adel. prol.*) addit hæc Plauti verba in *Aſinar. prol. v. 9.* Is quoniam moritur &c.

Quopiam, adv. in aliquem locum. *Ter. Eun. 3. 2. 9.* Itum ne, Thais, quopiam es?

Quoquam, adv. *ad alcun luogo*, ποῖ, aliquo, ad aliquem locum, ſeu partem. *Cic. 4. Verr. c. 51.* O Verres præclare, quoquam ſi acceſſiſti, &c.

Quoque, *ancora*, [Hebrew], Ger. *auch*, Gall. *auſſi*, Hiſp. *tambien*, καὶ ἔτι, etiam, ſimiliter, conjunctio copulativa poſtpoſitivi ordinis. *Cic. pro Rab. Poſth.* Sed prorſus illum quoque intellexiſſem. ¶ Reperitur cum particula *&*, vel *etiam*. *Plin. l. 8. c. 10.* Sunt vero & fortuita eorum quoque clementiæ exempla. *Ter. Hec. 5. 1.* Nam non ſunt ſolæ arbitratæ hæ, ego quoque etiam credidi.

Quoquo, adv. *in qualunque luogo*, ὅποι ἂν, ad quemcunque locum. *Cic. 2. de Div. c. 9.* Ita quoquo ſe ſe verterint Stoici. *Plaut. Merc. 3. 2. 17.* Quoquo hinc abducta eſt gentium. ¶ Legitur & *quo quo* diviſum.

Quoquomodo, vel quoquo modo, *in qualunque maniera*, quocumque modo. *Cic. Verr. 5. c. 34.* Quoquomodo ſe res habeat. *Id. Q. Fr. l. 1. epiſt. 2.* Tu quoquomodo hominem inveſtiges velim.

Quoquoverſus, adv. *verſo ogni parte*, πανταχόθεν, verſus quemcunque locum, verſus omnes partes. *Cæſ. l. 3. B. G. c. 23.* Legatos quoquoverſus dimittere. *Cic. Phil. 9. c. ult.* Pedes triginta quoquoverſus.

Quorſum, vel Quorſus, adv. *verſo che luogo*, [Hebrew], Ger. *wohinauſſ*, Gall. *vers quel coté*, Hiſp. *hazia donde*, ποῖ, verſus quem locum, ex *quo*, & *verſum*. *Ter. Eun. 2. 3.* Ego neſcio hercle, neque unde eam, neque quorſum eam. ¶ Tranſlate accipitur pro ad quam rem, ad quem finem, *a che propoſito*. *Ter. And. 1. 1.* Quam timeo, quorſum evadas! idest ad quem finem perveniat omino tua. *Cic. poſt red. ad Quir.* Quorſum igitur hæc diſputo? quorſum? ut intelligere poſſitis, &c. *Id. de Am.* Quorſum hæc? quia ſine ſociis nemo quicquam tale conatur. *Idem pro R. Com.* Quorſum recidat reſponſum tuum, non magnopere laboro. *Id. Attic. l. 2. ep. 31.* Quorſum eruptum ſit. Alii leg. *quorſus*. *Senec. l. 2. de Ira, c. 2.* Quorſus, inquis, hoc nunc pertinet?

Quot, *quanti*, [Hebrew], Ger. *wie viel*, Gall. *combien*, Hiſp. *quantos*, πόσοι, quo numero, nomen numerale indeclinabile. Sumitur vel interrogative. *Plaut. Rud. 2. 7. 6.* Quot ſunt? S. Totidem, quot ego, & tu ſumus. ¶ Vel admirative. *Cic. 1. Tuſc.* Is propagatione vitæ quot, quantas, quam incredibiles hauſit calamitates! ¶ Vel relative. *Cic. 1. Fin.* Sed quot homines, tot ſententiæ: Falli igitur poſſumus. ¶ Interdum ponitur pro ſinguli. *Plin. l. 30. c. 7.* Hodieque quot menſibus Magiſtratus in eum locum proficiſcitur. Adde *Ulpian. l. 8. ff. de tranſactionib.* & *Plaut. Stich. 1. 2. 3.*

Quotannis, adv. *ogni anno*, Ger. *alleiar*, Gall. *tous les ans*, Hiſp. *cada ano*, κατ' ἐνιαυτόν, ſingulis annis, a *quot*, qua notat ſingulos, & ab *annus*. *Cic. in Orat. c. 44.* Ut eam quotannis eo die recitari neceſſe ſit. *Id. Verr. 4. c. 53.* Siculi ex cenſu quotannis tributa conferunt. ¶ Sunt qui putant ſcribendum eſſe *quot annis* diviſim, quemadmodum dicimus *quot menſibus*, *quot calendis*, quorum alterum eſt *Ulpiani*, alterum *Plauti in Stich.* ut legitur in dict. præcedenti.

Quotcunque, adverb. idem ac quot. *Manil. l. 4. v. 313.* Totque dabit vires, dominus quotcunque recepit. Alii leg. *quotquotcunque*, eodem ſenſu.

Quoteni, æ, a, *quanti*, uſque ad quem numerum, nomen numerale diſtributivum. *Cic. Att. l. 12. ep. 33.* Is, opinor, ita partes fecit in ripa, neſcio quotenorum jugerum.

Quotidiano, adverb. pro quotidie. *Cic. in fragm. l. 6. de Rep.* apud *Non.* Quotidiano in forum mille hominum deſcenderent. *Plin. l. 11. c. 37.* Palpebræ in genis homini utrinque; mulieribus etiam infectæ quotidiano: tanta eſt decoris affectatio, ut tinguntur oculi quoque.

Quotidianus, a, um, *quotidiano*, *di ogni giorno*, Germ. *taglich*, Gall. *ce qui ſe fait tous les jours*, Hiſp. *de cada dia*, καθημερινός, quod quotidie fit. *Cic. pro R. Am.* Expreſſamque imaginem noſtram vitæ quotidianæ videremus. ¶ Tranſlate, ſeu metaleptice ſumitur pro uſitato, & vulgari. *Ter. Eun. 2. 3.* Tædet harum quotidianarum formarum. *Cicer. ad Brut. ep. 16.* Audire aliquid de te, non ſolum uſitatum, ſed etiam quotidianum eſt. ¶ Scribitur & *cotidianus*. Apud *Catull.* geminum i legitur, ſyllabæ producendæ cauſa. Sic enim illo *carm. 69. ad Mall. v. 139.* Conjugis in culpa flagravit cottidiana. Sunt tamen qui & hic *quotidiana* ſcribunt.

Quotidie, adv. *ogni giorno*, [Hebrew], Germ. *alle tag*, Gall. *tous les jours*, Hiſp. *cada dia*, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὁσημέραι, ſingulis diebus, a *quot* pro ſingulis, & a *dies*. *Cic. Phil. 1. c. 2.* Quotidie magis magiſque perditi homines tectis urbis minarentur. *Id. Att. l. 5. ep. 7.* Quotidie, vel potius in ſingulos dies, breviores ad te literas mitto. *Id. pro Cal. c. 1.* Cum audiat, eſſe legem, quæ de ſeditioſis civibus quotidie quæri jubeat. *h. e.* quovis die. ¶ In antiquis quibuſdam Codic. & MSS. legitur & *cotidie*.

Quotidio, & Cotidio, quotidie. *Q. Capio* apud *Chariſ. lib. 2. pag. 174. Putſch.* Cum ab iſto viderem cotidio hoſtes conſiliis adjuvari.

Quoties, adv. *quante volte*, Ger. *wie offt*, Gall. *combien de fois*, Hiſp. *quantas vezes*, ποσάκις, quot vicibus. *Quotiens*, & *totiens*, per *n* ſcribenda, docet Caper Grammaticus, atque ſe modo hæc ſcripta inveniſſe in antiquis, quotquot viderit, eodiebus ſcribit Pierius ad Ecl. 2. *Cic. 4. Ver. c. 59.* Verum quoties, & quot nominibus a Syracuſanis ſtatuas auferes? *Id. 3. de Or. c. 59.* Quam toties, quoties præſcribitur, Pæanem, aut Munionem citetimus. ¶ Pro quando, vel quotieſcumque. *Virg. 4. Æn. v. 351.* Me patris Anchiſæ, quoties humentibus umbris Nox operit terras, quoties aſtra ignea ſurgunt, Admonet in ſomnis, & turbida terret imago.

Quotieſcunque, adv. *qualunque volta che*, Germ. *ſo offt*, Gall. *toutes, & quantes fois*, Hiſp. *quando quiera que*, ὁσάκις ἂν, idem ac quoties. *Cic. pro Cluent. c. 18.* Quotieſcunque dico, toties videor mihi in judicium venire. *Id. Tuſc. 3. c. ult.* Cætera, quotieſcunque voletis, parata vobis erunt.

Quotquot,

Digitized by Google

Quotquot, nomen indecl. *quanti*, ὅσοι, quotcunque. *Cic. 2. Inv. c. 42.* Si duæ leges, aut ſi plures, aut quotquot erunt, conſervari non poſſint. *Horat. l. 2. od. 14.* Non ſi trecenis, quotquot eunt dies, &c. ¶ Ponitur & pro *ſinguli*, quemadmodum & *quot*. *Var. l. 4. de L. L.* Fundus dictus quod fundat quotquot annis multa. *Gell. l. 6. c. 5. ex Alfeno JCto*, Ut Carthaginienſes quotquot annis populo R. darent certum pondus argenti.

Quotquotque. V. Quotcunque.

Quotumus, a, um, πόστος, idem ac quotus. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 7.* Quotumas ædes dixerit, ego incerto ſcio. *Id. ibid. 4. 7. 77.* Quotumo die hoc perveniſti?

Quotus, a, um, πόσος, cujus numeri, ſive in quo numero, aut ordine, nomen interrogativum, vel relativum numeri ordinalis. *Cic. 5. Verr. c. 94.* Quotus erit iſte denarius, qui non ſit deferendus? *Hor. l. 2. ſat. 6.* Hora quota eſt? ¶ Interdum ponitur pro *quot*. *Martial. l. 14. ep. 217.* Dic, quotus es, quanti cupias cœnare. ideſt quot eſtis, quot tecum habes. ¶ Significat etiam quantitatem continuam, & ponitur pro *quantus*. *Ovid. l. 2. Amor. el. 12.* Ex tot in Atridis pars quota laudis erat? ideſt quantula, quaſi dicat, minima.

Quotuſcunque, quotacunque, quotumcunque, adject. *Tibul. l. 2. el. ult.* Moverit e votis pars quotacunque deos, *ſian quanto pochi eſſer ſi vuole i noſtri voti*.

Quotus quiſque, quota quæque, quotum quodque, πόστος, idem ac quotus, ſed ad paucitatem refertur. Duæ dictiones ſunt. *Cic. pro Flac. c. 41.* Quotus enim quiſque eſt, qui hanc in republ. ſectam ſequatur? h. e. admodum pauci ſunt. *Id. 2. Divin. c. 24.* Quota enim quæque res evenit prædicta ab iſtis? *Id. pro Cæl. c. 16.* Famam quotuſquiſque iſtam poteſt effugere in tam maledica civitate? *Plin. l. 3. ep. penult.* Nam quoto cuique eadem cura ſecreto, quæ palam?

Quovis, *dove piace*, *in qualſivoglia luogo*, quolibet, quocunque. *Plaut. Moſtel. 4. 2. 8.* Quovis perduci poteris. ¶ Jungitur etiam cum gen. gentium. *Ter. Heaut. 5. 1. 55.* Imo potius abeat quovis gentium.

Quouſque, adv. *ſino a quando?* עַד מָתַי, Ger. *wie ferr*, Gall. *juſqu' au quand*, Hiſp. *haſta quando*, ἕως πότε, uſque ad quod tempus? *Cic. in Somn.* Quæſo, quouſque humi defixa tua mens erit? *Id. Att. l. 15. ep. 24.* Quouſque? inquies. Quoad erit integrum. *Id. Catil. 1.* Quouſque tandem? *Martian. JCtus l. 1. ff. Quæ res pign. obl. poſſ.* Quouſque ei permiſſum videatur peculium adminiſtrare, *ſino a qual ſegno*.

Quum. V. Cum.

DE LITTERA R.

R Litera ſemivocalis eſt, & liquida. Appellatur litera canina, quia canes provocati R multa ſonant, ex quo hirrire dicuntur. *Perſ. ſat. 1. v. 109.* ¶ Apud Græcos in principio dictionum recipit aſpirationem, ut ῥῖν, ῥήτωρ. hinc omnibus Græcis vocibus ab ea incipientibus Latini addunt, *h*, ut Rhea, Rhetor.

R ANTE A.

Rabide, adv. *rabbioſamente*, Ger. *wütiglich*, Gall. *avec rage*, Hiſp. *con rabia*, λυσσωδῶς, cum rabie, vel iracunde, & in modum rabie correpti. *Cic. 5. Tuſc. c. 6.* Omnia rabide appetentem cum inexplebili cupiditate.

Rabidus, a, um, *rabbioſo*, Germ. *wütig*, Gall. *enragé*, Hiſp. *rabioſo*, λυσσώδης, qui rabiem habet, qui rabie laborat. *Plin. l. 29. c. 5.* In canis rabidi morſu. ¶ Tranſlate ſumitur pro immani, & eo, qui ſupra modum ira effertur. *Ovid 3. de ar. am. v. 501.* rabidos compeſcere mores. *Silius l. 16.* rabidum certamen.

Rabies, ei, f. 5. *rabbia*, Germ. *wüten*, Gall. *rage*, Hiſp. *rabia*, λύσσα, canum morbus, quo in furorem concitantur. *Plin. l. 29. c. 5.* Multo utiliſſime jecur ejus, qui in rabie momorderit, datur. ¶ Transfertur ad homines, & ponitur pro ira, & furore. *Cic. 3. Tuſc. c. 26.* Hecubam autem putant propter animi acerbitatem quandam, & rabiem fingi in canem eſſe converſam. *Virg. 8. Æn. v. 37.* Et belli rabies, & amor ſucceſſit habendi. *Horat. Epod. 12.* Sedare rabiem. *Id. l. 1. od. 15.* Parare rabiem. h. e. bellicum furorem. *Virg. 9. Æn.* Rabies edendi. h. e. immenſa cupido.

Rabio, is, n. 4. & Rabo, is, n. 3. *arrabbiare*, Ger. *tauben wüten*, Gall. *enrager*, Hiſp. *rabiar*, λυσσάω, rabie agitor, furo, ira concitor. *Varr. apud Non. c. 1. n. 186.* Quid eſt? quid blateras? quid rabis? *Cæcil. ibid.* Raſtraria rabire ſe ait. *Cic. 1. Div. c. 31.* Sed quid oculis rabere viſa eſt? Al. leg. *rapere*. *Manil. l. 5. v. 207.* latratque Canicula flammans, Et rabit igne ſuo. *Senec. ep. 29.* Videbis quoſdam intra exiguum tempus acerrime ridere, & acerrime rabere.

Rabioſe, adv. idem ac rabide. *Cic. 4. Tuſc. c. 22.* Nihil ne in ipſa quidem pugna iracunde, rabioſeve fecerunt.

Rabioſulus, a, um, dim. a *rabioſus*. *Cic. l. 7. ep. 16.* Primum quia illas rabioſulas ſat fatuas dediſti.

Rabioſus, a, um, *rabbioſo*, λυσσώδης, rabie furens, & proprie dicitur de canibus, qui rabie laborant, & de aliis animalibus, quæ ex canis morſu rabiem contraxerunt. *Plin. lib. 29. cap. 5.* Eſt limus ſalivæ ſub lingua rabioſi canis. ¶ Tranſlate *Cic. 4. Tuſc. c. 22.* Vide, ne fortitudo minime ſit rabioſa. *Senec. Herc. Fur. v. 172.* Jurgia rabioſa fori clamoſi. *Plaut. Capt. 3. 4. 15.* Hic homo rabioſus habitus eſt in Alide. h. e. phreneticus. *Horat. l. 1. ſat. 6.* Signi rabioſi tempora, *i giorni canicolari*.

Rabo, is, n. 3. V. Rabio.

Rabo, onis, f. idem ac arrhabo, per Aphæreſim. *Plaut. Truc. 3. 2. 20.* Tene hoc tibi, rabonem habeto, ut mecum hac nocte ſies. Aſ. Perii; rabonem? quam eſſe dicam hanc beluam? Quin tu arrhabonem dicis? St. Ar facio lucri; ut Prænestinis conia eſt ciconia.

Rabula, æ, m. 1. *avvocato*, ריב, Ger. *redner*, Gall. *plaideur*, Hiſp. *abogado*, δικολόγος, per contemptum dicitur patronus cauſarum civilium. De hac voce ita *Feſt.* Ravam vocem ſignificare ait Verrius raucam, & parum liquidam, proxime canum latratum: unde etiam cauſidicus, pugnaciter loquens, rabula appellatur. *Cic. 1. de Orat. c. 46.* Non enim cauſidicum neſcio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc ſermone noſtro conquirimus. *Quintil. l. 12. c. 9.* A viro bono in rabulam, latratoremque converti.

Rabulana pix, apud *Plin. l. 14. c. 19.* fortaſſe dicta eſt a colore ad flavum accedente, qui ravus dicitur.

Rabulatio, onis, f. &

Rabulatus, us, m. agitatio cauſarum, rabularum contentiones, aut verboſitas. *Martian. Capel. l. 2.* Audiri nullo potuere rabulatu. *Idem l. 6.* Rabulatio forenſis.

Rabuſculus, la, um, adject. diminut. aliquantulum ravus. h. e. medio colore inter cæſium, & flavum, ut rabuſcula vitis. *Plin. l. 14. c. 3.*

Racemarius, ii, m. βοτρυώδης, pampinus ſterilis. *Colum. l. 3. c. 18.* Ex quibos pampini pullulant vel ſteriles, vel certe minus feraces, quos ruſtici vocant racemarios.

Racematio, onis, βοτρυολογία, racemorum, qui a vindemiatoribus præteriti fuere, collectio; ſicut meſſibus peractis, quod ſupereſt, ſpicilegium dicitur. *Tertul. in Apolog. c. 35.*

Racematus, a, um, βοτρυωτός, quod racemos habet, ſive baccas, aut etiam grana racemi modo diſpoſita. *Plin. l. 18. c. 7. de panico.* Parvis racemato paniculis.

Racemifer, ra, rum, βοτρυοφόρος, quod racemos fert. *Ovid. 3. Met. v. 666.* Ipſe racemiferis frontem circumdatus uvis. *Id. 15. Met.* Victa racemifero lyncas dedit India Baccho.

Racemor, aris, dep. 1. racemos a vindemiatore præteritos colligo. Tranſlate *Var. l. 3. R. R. c. 9.* De gallinis dic ſodes Merula; tum de reliquis, ſi quid idoneum fuerit, racemari licebit.

Racemoſus, a, um, βοτρυώδης, quod eſt racemis plenum, vel in modum racemi factum. *Plin. l. 13. c. 4.* Pomum ſuis inter ramos palmitibus racemoſum. *Id. 17. c. 6.* Flos racemoſus olivæ modo.

Racemus, i, m. *racimolo*, *grappolo*, אשכול, Ger. *weintrauben*, Gall. *grappe*, Hiſp. *gajo*, βότρυς, pars botryonis, ſive uvæ, a ῥάξ, ῥαγός, *acinus racemi*. Ut enim uva racemis, ſic racemus acinis conſtat. *Virg. 2. Georg. v. 60.* Et turpes avibus prædam fert uva racemos. ¶ Per Synecdochem accipitur pro botryone. *Horat. l. 2. od. 5.* Jam tibi lividos diſtinguet autumnus racemos purpureo varius colore. ¶ Dicitur etiam de fructibus aliarum plantarum, qui uvæ in modum ex pluribus acinis ſunt conglobati. *Plin. l. 16. c. 34. de hedera.* Aliis denſus acinus, & grandior, racemis in orbem circumactis.

Radians, antis, nom. ex particip. radios emittens, fulgens, coruſcus. *Ovid. 9. Metam. v. 272.* Aſtra radiantia. *Id. 10. v. 636.* Aurum radians. *Fortun. l. 1. de vita Martini, v. 138.* Radiantior ore lapillis.

Radiatio, onis, *ſplendore de' raggi*, ἀπαύγασμα, radiorum circulatio, ſplendor. *Plin. l. 36. c. 5.* Tanta marmoris radiatio eſt.

Radiatus, a, um, quod radios habet, aut emittit. *Cic. 1. Div. c. 22. ex Accio.* Orbis flammeus radiatus ſolis. *Id. 3 de Orat. c. 40. ex Ennio*, lumen radiatum. ¶ Radiata corona, quæ aliquot erectis acuminibus, quaſi radiis ornata erat, qua Deorum capita coronabantur, apud *Sueton. in Aug. c. 94.* Hinc radiatum caput. h. e. hujuſmodi corona ornatum. *Plin. in Paneg. c. 52.* Illi jamdudum radiatum caput, & media inter Deos ſedes auro ſtaret, aut ebore. ¶ Rota radiata, hoc eſt radiis fulta. *Var. R. R. l. 3. c. 5.*

Radicatus, a, um, *radicato*. *Col. de arb. c. 20.* Arbores, & radicata ſemina autumno ſerito. ¶ Tranſlate *Sidon. l. 5. ep. 10.* Fixum, radicatumque eſt pectoribus humanis.

Radiceſco, is, n. radices emitto. *Senec. epiſt. 86.* Liberalius ſternenda vitis, ut etiam ex corpore radiceſcat.

Radicitus, adv. *dalla radice*, Ger. *auff dem grunde*, Gall. *juſq' a la racine*, Hiſp. *haſta la raiz*, ῥιζόθεν, a radice, vel uſque ad radicem, vel una cum radice. *Plin. l. 21. c. 11.* Eruitur poſt æquinoctium vernum radicitus. ¶ Tranſlate ponitur pro penitus, omnino. *Cicer. pro Dom. c. 13.* Vides ne, me non radicitus evellere omnes actiones tuas? *Idem 2. Fin.* Cupiditas eſt tollenda radicitus.

Radico, as, n. 1. vel radicor, aris, d. 1. *far le radici*, שרש, Ger. *wurtzeln*, Gall. *prendre racine*, Hiſp. *raygar*, ῥιζόω, radices capio, radices ago, radices emitto. *Plin. l. 18. c. 7.* Frumenta multis radicantur fibris. Adde *l. 19. c. 6.*

Radicoſus, a, um, ῥιζώδης, quod multas radices habet. *Plin. l. 16. c. 34.* Omnium hederarum generi radicoſa brachia.

Radicula, æ, ῥιζίον, parva radix. *Cic. 2. de Div. c. 66.* Tum ſecundum quietem viſus ei dicitur draco radiculam ore ferre. ¶ Radicula item herba quædam dicitur, ſuccum habens lavandis lanis, & ab œſipo repurgandis accommodatiſſimum, quam Græci στρούθιον, Latini etiam *lanariam* vocant, Itali *ſaponaria*. *Plin. l. 19. c. 23.*

Radio, as, n. 1. *riſplendere*, קרן, Ger. *glentzen*, Gall. *jetter des rayons*, *eclater*, Hiſp. *reſplandecer*, ἀκτινοβολέω, radios emitto, fulgeo. *Col. l. 10. v. 288.* Nec tam nubiſugo Borea Latonia Phœbe purpureo radiat vultu. *Propert. l. 4. el. 1.* Nec minus infeſtis miles radiabat in armis. *Ovid. l. 3. de Pont. ep. 4. v. 103.* Scuta ſed, & galeæ gemmis radientur, & auro. h. e. ornentur, ita ut fulgorem, & radios emittant.

Radiolus, i, parva olea oblonga. *Col. l. 12. c. 47.* Albam pauſeam, vel orchitem, vel radiolum, vel regiam dum contundes.

Radioſus, a, um, ἀκτινώδης, quod multos emittit radios. *Plaut. Stich. 2. 3. 41.* Cum luci ſimul commodum radioſus ecce ſol ſuperabat ex mari.

Radius, ii, *verga*, ῥάβδος, virga menſorum, a Græca voce allata. *Virgil. 3. Ecl.* Deſcripſit radio totum qui gentibus orbem. Ubi *Servius:* Radio, ideſt virga, qua Geometræ lineas indicant. *Cic. Tuſc. 5. c. 23.* Humilem homunculum a pulvere, & radio excitabo, qui multis annis poſt fuit, Archimedem. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſplendore, qui e Sole, & aliis aſtris emicat, *raggio*, נגה, Ger. *ſtral*, Gall. *rayon*, Hiſp. *rayo*. *Cicer. 5. Fin.* Ut quemadmodum ſtellæ in radio Solis, ſic iſtæ in virtutum ſplendore ne cernantur quidem. ¶ Item pro fulgore oculorum. *Gel. l. 5. c. 16.* Stoici cauſas eſſe videndi dicunt radiorum ex oculis in ea, quæ videri queunt, emiſſionem. ¶ Item pro inſtrumento textorum, quo ſubtegmen ſtamini infertur, quod vulgo navicula nunc vocatur, *ſpuola*, *ſpola*, κερκίς. *Virg. 9. Æn. verſ. 476.* Excuſſi manibus radii, revolutaque penſa. ¶ Item dicitur de parvis lignis rotarum, quæ hinc centro, illinc canthis inſeruntur. *Virg. 1. Georg.* Hinc radios trivere rotis. ¶ Item de hoſtorio, ſeu baculo, quo modius, & cæteræ menſuræ raduntur, & æquantur. *Plautus.* Dii, Deæque omnes tantam nobis lætitiam, tot gaudia ſine radio cumulent. ¶ Item de olivis oblongis. *Col. l. 5. c. 8.* Orchis quoque, & radius melius ad eſcam quam in liquorem ſtringitur. Adde *Virg. 2. Georg. v. 86.* ¶ Item de telo paſtinacæ piſcis. *Plin. l. 9. c. 42.* Paſtinaca latrocinatur ex occulto, tranſeuntes radio, quod telum ei eſt, figens. ¶ Item de oſſe minore, & breviore lacerti. Nam lacertus, ideſt pars brachii inter cubitum, & manum, duobus conſtat oſſibus, uno inferiore, & grandiore, altero ſuperinſidente, & minore. Illud igitur eodem nomine, quo totum, πῆχυς, ſive ulna; hoc vero, quia parvarum rotarum radios refert, κερκίς, ſive radius nominatur. *Celſ. l. 8. c. 1.* Denique de oſſibus pedis. *Plin. l. 11. c. 47.* Avium quibuſdam gravioribus in cruribus additi radii. ¶ Radius virilis, eſt membrum virile. *Cal. Aurel. Acut. 3. c. 13.*

Radix, icis, *radice*, שורש, Ger. *wurtzel*, Gall. *racine*, Hiſp. *rayz*, ῥίζα, ima pars plantæ, qua tanquam ore ſuccum trahit e terra. Unde *Plato* dicebat, arborem eſſe hominem inverſum, Nam rami manibus, ac pedibus reſpondent. *Col. l. 5. c. 10.* Radices mittere. *Plin. l. 17. c. 17.* Cum pali defixi radices cepiſſent. *Id. l. 16. c. 31.* Eſculus quantum corpore eminet, tantum radice deſcendit. *Cic. 5. Fin.* Videmus ea, quæ terra gignit, corticibus, & radicibus valide ſervari. ¶ Radix Pontica, eadem ac Rha. V. ¶ Tranſlate dicitur de infima parte montis. *Cic. 2. Agrar. c. 25.* Radices Maſſici. *Cæſ. l. 1. B. C.* Ab infimis radicibus montis. ¶ Item de firmitate, ſeu conſtantia virtutis, & aliarum rerum. *Cic. 4. Phil. c. 5.* Virtus eſt una altiſſimis defixa radicibus, quæ nunquam ulla vi labefactari poteſt. *Id. Off. 2. c. 12. de gloria:* Radices agere. *Id. pro Cæl. c. 6.* Radicibus niti facilitatis ac patientiæ.

Rado, is, ſi, ſum, a. 3. *radere*, *mondare*, גלח, Ger. *ſchaben*, Gall. *racler*, *raire*, Hiſp. *raer*, ξύω, incido, complano, extirpo. *Sueton. in Calig. c. 5.* Regulos quoſdam barbam poſuiſſe, & uxorum capita raſiſſe ad indicium maximi luctus. *Lucret. l. 5. v. 1266.* lævare, & radere tigna. ¶ Pro laniare, lacerare. *Cic. 2. de Leg. c. 23. ex 12. Tab.* Mulieres genas ne radunto, neve leſſum funeris ergo habento. V. *Manut. ibid. & Plutarch. in Solone*. Hinc radere aures, eſt moleſtia afficere, aures ferire. *Quintil. l. 3. c. 1.* Et aures præſertim tam delicatas raderet. ¶ Pro delere, expungere. *Tacit. 3. Ann. c. 17.* Nomen Piſonis radendum faſtis cenſuit. ¶ Tranſlate radere dicitur qui prænavigando, vel prætervolando prope locum aliquem pertranſit, *rader vicino*. *Plaut. Aulul. 4. 3.* Corvus radebat pedibus terram. *Virg. 7. Æn. v. 10.* Circeæ raduntur litora terræ. *Id. Æn. 5. v. 217.* Radit iter liquidum, *fende l'aria*.

Radula, æ, *raſpaiuola*, *raſtiatoia*, Ger. *ſchabe ſen*, Gall. *ratiſſoire*, Hiſp. *raedera*, ξύστρα, inſtrumentum ferreum, quo aliquid ex aliqua re raditur, cujuſmodi eſt illud, quo vetus pix e doliis raditur, atque educitur, ut deinde iterum picentur ad futuram vindemiam. *Col. l. 12. c. 18.* Sublata lampade rutabulo ligneo, & ferrea curvata radula ducitur.

Radulanus, a, um, quod radula eraditur. *Plin. l. 14. c. 19.* Radulana pice, ac reſina condire muſta. Al. leg. *rabulana*.

Raia, æ, f. βάτος, genus piſcis plani, & cartilaginei, in tergo, & cauda ſpinas habens, iis ſimillimas, quæ in rubo viſuntur, unde & βάτον Græci, ideſt rubum appellarunt. *Plin. l. 9. c. 24.* Planorum piſcium alterum eſt genus, quod pro ſpina cartilaginem habet, ut raiæ, paſtinacæ, ſquatinæ, torpedo.

Ralla, æ, f. genus veſtis, ita dictum a raritate texturæ, *Nonio* teſte *c. 14.* *Plaut. Epid. 2. 2. 46.* Tunicam rallam, tunicam ſpiſſam, linteum cæſitium. ¶ Ralla item, vel rallum, eſt ferramentum illud, quo vomer raditur, ſeu purgatur a terra.

terra. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Purget vomerem ſubinde ſtimulus cuſpidatus ralla. *Turneb. l.* 24. *c.* 2. legit *rallo*.

Rallum, V. Ralla.

Rama, f. 1. Rhama, Ramatha, *Rama*, Turc. *Remle*, & *Ramela*, urbs Palæſtinæ, in Judæa, olim ampla, nunc longe minor, & pene exciſa.

Ramale, is, n. ramus inutilis ex arbore deciſus. *Ovid. Met.* 8. *v.* 643. Multifidaſque faces, ramaliaque arida tectis.

Ramen, inis, n. raſura, ſcobs a *rado*. Dicitur a *Barth. l.* 4. *adverſ. cap.* 4. eo uſus *Marcell. Emper.* non deſignato loco. *Raſamen* eodem ſenſu apud eum legitur *cap.* 1. *a med.*

Ramenta, æ, f. idem ac ramentum. *Plaut. Rud.* 4. 3. 77. Nunquam hercle hic hodie ramenta fiat fortunatior. Adde *Bacch.* 3. 4. 22.

Ramentōſus, a, um, adject. ramentis plenus. *Cæl. Aurel. Tard. l.* 4. *c.* 3.

Ramentum, ti, *raſura*, Ger. *das kleine ſo von einem jeden dinge*, Gall. *ſeclure*, Hiſp. *raedura*, *ſirena*, tenuis cujuſque rei particula, ut particulæ auri, argenti, ſignorum, & ceterarum rerum, quæ in ſectione earum decidunt. *Lucret. l.* 6. *v.* 1043. Et ramenta ſimul ferri furere intus ahenis. ¶ Ramenta etiam fluminum dicuntur, quæcunque illa ex locis, per quæ fluunt, abradunt. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Apud nos tribus modis, fluminum ramentis, ut in Tago Hiſpaniæ, &c. ideſt arenis.

Rameus, a, um, *di ramo*, κλαδινός, quod ex ramo eſt. *Virg.* 4. *Georg. v.* 303. Et ramea coſtis Subjiciunt fragmenta.

Ramex, icis, m. κήλη, idem ac hernia. Nam cum inteſtinum incipit in ſcrotum decidere, videtur id ramum lacere; unde nomen. *Plin. l.* 30. *c.* 13. Sylveſtris rutæ cum axungia veteri illitæ ramices ſanari produnt. *Juven. ſat.* 10. *v.* 205. jacet extinctus cum ramice nervus. ubi videtur pro ipſo ſcroto accipi, in quod ramex deſcendit. De ramice multa *Celſus l.* 7. *c.* 22. ¶ Ramices num. plur. pulmones dicuntur, ut *Nonius* ait *c.* 2. *n.* 743. ſive potius pectoris venæ latiores, nempe quia ramis habent ſimilitudinem. *Plaut. Merc.* 1. 2. 27. Tus cauſa rupi ramices, jamdudum ſputo ſanguinem. *Var.* apud *Non. ibid.* Priuſquam in orcheſtra Pythaules inflat tibias, domi ſuæ ramices rumpit. ¶ Item ramices ſumuntur pro longuriis, ſive perticis longis. *Colum. l.* 9. *cap.* 1. Deinde per tranſverſa laterum cava tranſmittuntur ramices, qui exitus ferarum obſerant.

Ramicōſus, a, um, κηλήτης, qui ramice laborat. *Plin. l.* 30. *c.* 15. Ramicoſis cochlearum cinis cum thure ex ovi albi ſucco illitus per dies triginta medetur.

Ramnenſes, ium, ſeu Ramnes, ium, m. 3. erant prima Tribus Populi Romani, ideſt mille pedites, & trecenti equites Albani, qui duce Romulo Romam condiderant. *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. C. R. c.* 3. *Liv. l.* 1. *cap.* 13. ſcribit, tuiſſe primam equitum centuriam, quæ ex centum equitibus Albanis conſtabat. Dicti ſunt a Romulo, quaſi Romulenſes, ut Tatienſes a T. Tatio, Luceres a luco aſyli, vel a Lucere duce, vel a Lucumone. *Var. l.* 4. *de L. L. Aſcon. Pedian. in* 3. *Ver.* Sed fortaſſe omnia hæc nomina Hetruſca ſunt, ut *Volumnius* voluit apud *Var. l. c. Proper. l.* 4. *eleg.* 1. Hinc Tities, Ramneſque viri, Luceresque coloni. *Liv. l. c.* Ramnenſes a Romulo, a Tatio Tatienſes ſunt appellati. ¶ Ramnes ab *Horatio* ponuntur pro omnibus Romanis, *de arte poet. v.* 342. Celſi prætereunt auſtera poemata Ramnes. ¶ Scribitur etiam *Rhamnenſes*, & *Rhamnes* cum aſpiratione.

Ramōſus, a, um, κλαδώδης, quod multos ramos habet. *Plin. l.* 8. *c.* 34. Cornua ramoſa, ungula bifida. *Id. l.* 26. *c.* 10. Ramoſior luteo. *Id. l.* 32. *c.* 2. Curalium quam ramoſiſſimum. ¶ Tranſlate ramoſa compita apud *Perſ. ſat.* 3. *v.* 35 ſunt in quæ multæ viæ confluunt.

Ramulōſus, a, um, quod ramulos habet. *Plin. l.* 26. *c.* 24. Ramuloſa folia ulmo, & cytiſo.

Ramŭlus, i, m. κλαδίσκος, parvus ramus. *Cic.* 1. *de Div. c.* 34. In agro ambulanti ramulum adductum, ut remiſſus eſſet, in oculum ſuum recidiſſe.

Ramus, i, *ramo*, עָנָף, Ger. *aſt*, Gall. *rameau*, *branche*, Hiſp. *rama*, κλάδος, id, quod in arbore a caudice fiſſum, multipleaque ſpargitur. *Cic. pro Cæc. c.* 21. Qui prætereuntes ramum defringerent arboris. ¶ Tranſlate ramus dicitur etiam de aliis rebus. *Plin. l.* 6. *cap.* 17. Sub monte Cambalidu, qui eſt Caucaſi ramus. *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 6. Audeamne non ſolum ramos amputare miſeriarum, ſed omnes radicum fibras evellere. ¶ De re turpi *Nævius* apud *Non. cap.* 2. *num.* 378. unde μικρολόγον quidam tribuerunt *Virgilio Æn.* 6. *v.* 406. ¶ In illo *Claudiani de III. Conſul. Honor. in fin.* Indus ebur, ramos Panchaja, vellera Seres: *rami* arbores thuriferas intellige.

Ramuſcŭlus, i, m. *ramuſcello*, κλαδίσκος, parvus ramus. *Plin. l.* 20. *c.* 23. E viridi ferula ramuſculus utilis eſt ad omnia ea vitia.

Rana, æ, *rana*, צְפַרְדֵּעַ, Ger. *froſch*, Gall. *grenouille*, Hiſp. *rana*, βάτραχος, genus animalis paluſtris, tam in terra, quam in aquis vitam habens. Eſt & rana arborem ſcandens, & ex ea vociferans. *Virg.* 3. *Georg.* Ranisque loquacibus explet. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 49. Ranæ autem marinæ dicuntur obruere ſe arena ſolere. V. *Plin. l.* 32. *c.* 5. Fabulam de ranarum origine narrat *Ovid. Met.* 6. *v.* 340. ¶ Ranæ etiam a Medicis vocatur tumor ſub lingua cum inflammatione, quem & Græci βάτραχον appellant. Quod morbi genus etiam boves nonnunquam infeſtat. *Colum. l.* 6. *c.* 8. Solent etiam faſtidia cibo afferre vitioſa incrementa linguæ, quas ranas vocant veterinarii.

Rancĕo, es, ere, ſine ſup. *eſſere rancido*, נִבְאַשׁ, Ger. *faul ſeyn*, Gall. *ſe moiſir*, Hiſp. *enranciarſe*, σαπρὸς εἰμί, rancidus ſum. *Lucret. l.* 3. *v.* 720. Unde cadavera rancenti jam viſcera vermes Expirant.

Ranceſco, is, n. 3. rancidus fio, putreſco, ex vetuſtate gravem odorem contraho. *Arnob. l.* 1. Præcipiant olearum ſineata ranceſcere.

Rancĭde, adv. *rancidamente*, σαπρῶς, cum rancore, corrupte. Tranſlate *Gel. l.* 18. *c.* 8. In nelliocaudis verbis immodice faciunt, & rancide. Adde *l. eod. c.* 15.

Rancidŭlus, a, um, *rancidetto*, ὑπόσαπρος, aliquantum rancidus, dim. a *rancidus*. *Juven. ſat.* 11. *v.* 135. Non tamen his ulla unquam obſonia fiunt rancidula. ¶ Tranſlate ponitur pro ingrato, & deformi. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 33 Rancidulum quiddam de nare locutus. *Martial. l.* 7. *epigr.* 33. Qui ſic rancidulo loquatur ore.

Rancĭdus, a, um, *rancio*, Germ. *ſchimlig*, Gall. *moiſy*, *chanſy*, Hiſp. *rancio*, σαπρός, quod eſt rancore putidum, a *ranceo*. *Hor.* 2. *ſat.* 2. Rancidum aprum antiqui laudabant. ¶ Tranſlate ponitur pro inſuavi, ingrato, deformi. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Quorundam ex his facile noſcuntur venena, diluto rubore, rancido aſpectu, livido intus colore. Compar. *rancidior* eſt *Juven. ſat.* 6. *v.* 184.

Ranco, as, n. 1. eſt vociferari, proprium tigris, a ſono vocis. *Auct. carm. de Philom. v.* 49. Tigrides indomitæ rancant, rugiuntque leones.

Rancor, oris, *rancidezza*, Ger. *geſtanck*, Gall. *moiſiſſure*, Hiſp. *rancio*, σαπρότης, odor corruptus rerum diutius aſſervatarum, & proprie quidem olei, a *ranceo*. *Pallad. l.* 1. *R. R. cap.* 20. Receptacula olei ſemper ſint munda, ne novos ſapores veteri rancore infecta corrumpant. ¶ Item odium, *rancore*. *Hieronym. epiſt.* 36. *ad Caſtorin.* Veteri rancore depoſito.

Rani, m. 2. pop. Scythiæ, ſeu Sarmatiæ, accolæ Caucaſi M. in conf. Colchorum. *Plin. l.* 6. *c.* 7.

Ranŭla, æ, *ranocchia*, parva rana. *Apul. l.* 9. *A. A.* De ore canis virens exilivit ranula, ipſumque canem unico morſu ſtrangulavit. *Vegetius l.* 3. *de Re Veter. c.* 9. uſurpat hanc vocem pro morbo in lingua boum.

Ranuncŭlus, li, m. *ranocchia*, βατράχιον, dim. a *rana*. *Cic.* 1. *Div. c.* 9. Ineſt in rivis, & ranunculis natara quædam ſignificans aliquid. Adde *Fam.* 7. *epiſt.* 18. ¶ Eſt præterea hoc nomine herba quædam, cujus quatuor genera recenſet *Plin. l.* 25. *c.* 13. V. Batrachium.

Rapa, æ, f. idem ac rapum. *Colum. l.* 11. *ſub fin.* Rapæ ſemine Higinius putat poſt ſrituram inſpargi debere.

Rapacia, orum, n. *ravizzi*, Ger. *das gart rubkraut*, Gall. *feuilles des raves*, Hiſp. *ojas de nabo*, γογγυλίδων αὐξήματα, teneriores raparum frondes, & cauliculi. *Plin. l.* 18. *c.* 13. Hominum non minor rapaciorum ſuis horis gratia. Al. leg. *rapiciorum*

Rapacida, æ, m. rapax, fur, latro. *Plaut. Aulul.* 2. 7. 8. Rapacidarum ubi tantum ſiet in ædibus.

Rapacĭtas, atis, *rapacità*, Germ. *raubung*, Gall. *rapacité*, Hiſp. *rapacidad*, ἁρπακτικόν, vitium rapiendi. *Cic. pro Cæl. c.* 6. Quis in rapacitate avarior? quis in largitione effuſior?

Rapax, acis, o. *rapace*, *ladro*, Ger. *raubiſch*, Gall. *raviſſant*, Hiſp. *arrebatado*, *rapaz*, ἅρπαξ, avidus, & rapinis ſemper intentus. *Cic. in Piſon. c.* 17. Iſte crudelis olim furunculus, nunc vero etiam rapax. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis, pro eo, quod omnia rapit, vel res ad ſe attrahit. *Cic. de Amic. c.* 14. Nihil eſt enim appetentius ſimilium ſui, nihil rapacius, quam natura. *Ovid.* 8. *Met v.* 843. Ignis rapax. Et *v.* 332. Rapaces undæ. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 3. Mors rapax.

Raphaninus, a, um, ῥαφάνινος, quod eſt ex raphano, ut Oleum raphaninum. *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Raphanitis, idis, f. genus ireos herbæ. *Plin. l.* 21. *c.* 7. *de iri*, Illyrica quoque duorum generum eſt. raphanitis a ſimilitudine, & rhizotomus ſubrufa.

Raphanoſagria, f. herba, raphanus ſilveſtris. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Raphanus, vel rhaphanus, m. 2. *rafano*, ῥάφανος, genus radicis notæ, quæ inter olera locum habet. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Atque, ne eſt Græca vanitas, fertur in templo Apollinis Delphis adeo ceteris cibis prælatus raphanus, ut ex auro dicaretur, beta ex argento, rapum e plumbo. ¶ Eſt & aliud raphani genus, quod armoracia dicitur. *Plin. l.* 20. *c.* 4. Eſt & ſativi uſus in Italia, & armoraciam vocant ſativam. ¶ Raphanus podici immiſſus, pœna erat mœchorum deprehenſorum. *Catul. carm.* 15. *ad Aurel.* Quem attractis pedibus, patente porta, Percurrent raphanique, mugilesque.

Rapicia, V. Rapacia.

Rapĭcius, a, um, adject. qui eſt ex rapo, ut rapicium ſemen. *Cato R. R. c.* 134.

Rapĭde, adv. *rapidamente*, מְהֵרָה, Germ. *ſchnelligklich*, Gall. *rapidement*, Hiſp. *arrebatadamente*, ὁρμητικῶς, velociter. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 3. Rapide dilapſus citò in unum confluit. *Id. in Orat. c.* 37. Genus dicendi, quod cum rapide fertur, ſuſtineri nullo pacto poteſt. *Tac.* 4. *hiſt. c.* 71. Eo rapidius contracto quod erat militum, &c.

Rapiditas, atis, *rapidezza*, ὁρμητικόν, velocitas. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 62. Cum rapiditate fluminis ad tranſeundum impediretur.

Rapĭdus, a, um, *veloce*, מָהִיר, Ger. *ſchnell*, Gall. *rapide*, Hiſp. *arrebatado*, ὁρμητικός, velox, celer, qui cum celeritate, & furore fertur, a *rapio*. Fere dicitur de fluminibus, torrentibus, procellis, fulminibus, aliiſque id genus, quæ celeritatis impetu obvia quæque ſecum rapiunt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Has inter rapido veluti cum gurgite flumen, &c. *Curt. l.* 4. *c.* 9. Rapidior unda. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 50. Flumen rapidiſſimum. ¶ Tranſlate oratio rapida dicitur, quæ verborum copia, & numeri impetu concitata eſt. *Cic.* 2. *Fin.* Cum enim fertur quaſi torrens oratio, quamvis multa cujuſque modi rapiat, nihil tamen teneas, nihil apprehendas, nuſquam orationem rapidam coerceas.

Rapīna, æ, *rapina*, *ruberia*, גְּזֵלָה, Germ. *raub*, Gall. *rapine*, Hiſp. *rapina*, ἁρπαγή, rei alienæ ablatio per vim, a *rapio*. *Cic.* 1. *Ver.* Quas res luxuries in flagitiis, crudelitas in ſuppliciis, avaritia in rapinis, ſuperbia in contumeliis efficere potuiſſet. Adde 12. *Fam. ep.* 12. V. Raptio.

Rapīna, æ, f. locus rapis conſitus, ſeu in quo rapa ſeruntur, vel rapa ipſa quovis in loco naſcentia. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Nam & napinæ, itemque rapinæ ſiccaneis locis per hos dies fiunt.

Rapinātor, oris, idem ac raptor, apud vet. *Lucil. apud Non. c.* 2. *num.* 468. Homo impudicus impune eſt rapinator.

Rapio, is, pui, ptum, a. 3. *rapire*, גָּזַל, Ger. *rauben*, Gall. *ravir*, Hiſp. *arrebatar*, ἁρπάζω, eſt per vim, cum furore, cum feſtinantia, & impetu trahere, ab ἁρπῶ, quod idem notat, per Metatheſin. *Cic.* 1. *Off.* Quæ hominem huc, & illuc rapit. *Id.* 7. *Ver. c.* 52. Navium præfectos ſine ulla cauſa de complexu parentum ſuorum, hoſpitumque tuorum ad mortem, cruciatumque rapuiſti. *Liv. l.* 23. *c.* 36. Citatum agmen præter Capuam rapit. h. e. raptim ducit. ¶ Rapere aliquem in jus, eſt quovis modo aliquem compellere, ut ſe judicio ſiſtat. Apud veteres conſuetudo erat, ſi quis in jus vocatus ire recuſaret, ut actor apprehenſis præſentium auriculis, eoſque anteſtatus, reum vi in judicium adducere poſſet. *Hor. l.* 1. *ſer. ſat.* 9. Quo tu turpiſſime? magna exclamat voce, & licet anteſtari? ego vero oppono auriculam. rapit in jus. ¶ *Rapere ad pœnam*, eſt punire. *Cic. pro Plac. c.* 2. Rapitur ad pœnam, qui indicia exitii communis cepit. *Al. leg. repetitur.* ¶ *Rapere aliquem in invidiam*, eſt odium in aliquem concitare. *Cic.* 4. *Acad.* Sed cum rapior in invidiam, licet ne per vos neſcire, quod neſcio? ¶ *Rapere ad diſciplinam*, eſt attrahere, & impellere ad diſciplinæ cognitionem. *Cic. Att. l.* 4. Neque vero te ſolos; ſed me ad ſuam diſciplinam quiſque rapiet. ¶ Eſt item rapere, raptim, ac feſtinanter ducere. *Plin. in Paneg.* Per hoc omne ſpatium cum legiones duceres, vel potius raperes. *Virg.* 2. *Æn. v.* 374. alii rapiunt incenſa feruntque Pergama. h. e. feſtinanter aſportant. *Senec. de Conſol. ad Marc. c.* 10. Rapite ex liberis voluptatem, h. e. raptim, dum licet, ſumite. ¶ *Rapere ſe aliquo*, eſt proſpere ferri. *Cic. Phil.* 13. ¶ Rapere aliquid in pejorem partem, *prendere in mala parte*. *Ter. Adel. prol.* ¶ Speciatim ſumitur pro auferre bona aliena per vim. *Cic.* 2. *Phil.* Ut tantum haberet, quantum rapere potuiſſet. ¶ Item pro auferre per vim puellam, aut puerum ex ædibus parentum libidinis cauſa. *Liv. l.* 26. Nec incendi patriam videbo, nec rapi ad ſtuprum matres Campanas, virgineſque, & ingenuos pueros. ¶ Aliquando in præterito *rapſi*. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 9. ex 12. *Tab.* Sacrum ſacrove commendatum qui clepſerit, rapſeritve, parricida eſto. Al. leg. *clepſit*, *rapſit*.

Rapiſtrum, i, n. rapum ſilveſtre, apud *Colum. l.* 9. *c.* 4.

Rapo, onis, idem ac raptor. *Varr. apud Non. c.* 1. *n.* 508. Prætor noſter eripuit mihi pecuniam, de ea queſtum ad annum veniam ad novum Magiſtratum, cum hic rapo umbram quoque ſpei devoraſſet.

Raptātus, a, um, *ſtraſcinato*, διασυρθείς. *Cic. pro Sext. c. ult.* Fortunæ vexatæ, diſſipati liberi, raptata conjux.

Raptim, adv. *con rapina*, ἁρπάγδην, rapiendo. *Plin. l.* 7. *c.* 24. Semine raptim avium fame devorato. ¶ Frequenter accipitur pro celeriter, cum feſtinatione, *velocemente*, ταχέως. *Cic. Att. l.* 1. Raptim in eam ſententiam pedarii cucurrerunt. *Id. ibid.* 2. *ep.* 2. Raptim ſcribere. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 198. Raptim tempore frui.

Raptio, onis, f. 3. *rapimento*, actus rapiendi. Dicitur potiſſimum de perſona. *Ter. Adelph.* 3. 3. 2. Ctaſiphontem audivi una in raptione fuiſſe cum Æſchino. Ubi *Donat.* Raptio ad perſonam refertur, rapina ad rem, raptus ad ſtuprum, ſi proprie loqui volumus.

Raptito, as, a. 1. freq. a *rapto*. *Gel. l.* 9. *c.* 6.

Rapto, as, a. 1. διασύρω, frequenter traho, rapio. *Virg.* 1. *Æn.* Ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros. *Propert. l.* 3. Raptare aliquem in crimina. *Plaut. Aulul.* 4. 4. 3. Quid me afflictas? quid me raptas? qua me cauſa verberas? *Auct. argum.* 2. *Amphitr. qui vulgo Sid. creditur.* Invicem raptant pro mœchis. h. e. conviciantur. Ad quam notionem quidam trahunt & locum cit. Plauti.

Raptor, oris, *rapitore*, גַּזְלָן, Germ. *rauber*, Gall. *raviſſeur*, Hiſp. *robador*, ἁρπακτήρ, qui rapit. *Hor. l.* 3. *od.* 20. Dura poſt paulo fugies inaudax prælia raptor. *Velle. l.* 2. *c.* 27. Raptores Italicæ libertatis. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 3. Raptor ſpiritus. h. e. homicida.

Raptorius, a, um, adject. ad rapiendum, ſeu trahendum aptus, ut raptorium machinamentum. *Cæl. Aurel. l.* 3. *Tard. c.* 6. & *l.* 3. *c.* 9.

Raptum, i, ſubſt. n. 2. ἁρπαγμα, res rapta. *Liv. l.* 7. *c.* 25. Quos rapto vivere neceſſitas cogeret. *Ovid.* 1. *Met. v.* 144. Vivere ex rapto. *Id.* 5. *Triſt. el.* 10. De rapto vivere. *Velle. l.* 2. *c.* 73. Rapto uſi.

Raptūra, æ, idem ac raptus, vel raptio. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Cum vero raptura incidit, quam vigilans, & paratus ad curſum. Alii legunt *rapinis*. & quidem rectius.

Raptus, us, *ratto*, *rapimento*, *rapina*, ἁρπαγή, actus rapiendi. Fere refertur ad ſtuprum. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 33. Quis aut de Ganymedis raptu dubitat, quid Poetæ velint? *Id.* 4. *Verr. c.* 48. Raptus virginis. ¶ Pro rapina, *Tacit. de Germ. c.* 33. Nullis rapinis, aut latrociniis populantur. *Id. Ann.* 13. *c.* 38. Raptus licentius exercere. V. *Raptio*.

Raptus,

Digitized by Google

Raptus, us, *ratto*, *rapimento*, *rapina*, ἁρπαγή, actus rapiendi. Fere refertur ad ſtuprum. *Cic. 4. Tuſc. c. 33.* Quis aut de Ganymedis rapto dubitat, quid Poetæ velint? *Id. 4. Verr. c. 48.* Raptus virginis. ¶ Pro rapina, *Tacit. de Germ. c. 33.* Nullis raptibus, aut latrociniis populantur. *Id. Ann. 15. c. 38.* Raptus licentius exercere. V. Rapina.

Raptus, a, um, *rapito*, ἁρπασθείς. *Cic. 3. Tuſc.* Qui quondam a ſocero Œnomao Rege Hippodamiam raptis nactus eſt nuptiis? *Horat. epod. 5.* Oſſa rapta ab ore jejunæ canis. *Ovid. 2. Faſt. v. 672.* cæco raptus amore. *Stat. l. 2. ſil. 1. v. 228.* Hic finis rapto. *h. e.* immatura morte functo. ¶ Raptibus in dativo plur. fœminino dixit *Gellius hiſtoricus*, teſte *Chariſ. l. 1. pag. 39.* *Puiſchii.* V. dicta in *Aſinus*.

Rapŭlum, i, γογγύλιον, exiguum rapum. *Hor. l. 2. ſat. 8.* Ut acuat cornæ puſer, acria circum rapula.

Rapum, i, *rapa*, γογγύλη, γογγυλίς, genus oleris noti. *Col. l. 2. c. 10.* Ab his leguminibus ratio eſt habenda naporum, raporumque: magis utilia rapa ſunt. De rapis etiam *Plin. l. 18. c. 13.* ¶ Rapa in aliquem jactare, contumelioſiſſimum eſt, quemadmodum ſpargere flores perhonorificum. Hinc *Sueton. in Veſp. c. 4.* Adrumeti ſeditione quadam rapa in eum jacta ſunt.

Rare, adv. non denſe. *Col. l. 2. c. 9.* Nam, niſi rara conſeritur, vanam, & minutam ſpicam facit. Item raro, *rare volte*. *Cicer. 2. Famil. ep. 7.* Si rarius fiet, quam tu exſpectabis. *Colum. l. 3. c. 5.* Sed illud rariſſime accidere.

Rarefacio, is, a. 3. *diradare*, ἀραιόω, rarum facio. *Col. l. 5. c. 9.* Si prius rarefeceris eas partes, &c. ¶ Per tmeſim dividit *Lucret. l. 6. v. 235.* Conlaxat rareque facit lateramina vaſi.

Rarefactus, a, um, ἀραιωθείς, partic. a rarefio. *Lucr. lib. 2. v. 1138.* Jure igitur pereunt, cum rarefacta fluendo ſunt. Adde *l. 3. v. 443.*

Rarefio, is, factus ſum, n. paſſ. anom. ἀραιοῦμαι, rarus fio. *Lucr. lib. 1. v. 648.* Nil prodeſſet enim calidum denſarier ignem, Nec rareſieri, &c.

Rarenter, adv. *rare volte*, idem ac raro. *Cato c. 103.* Dato rarenter bibere. *Fabius Pictor apud Gell. l. 10. cap. 15.* Rarenter Flamen Dialis creatus conſul eſt. Adde ipſum *Gel. l. 3. c. 16.* Quin & Ciceroni tribuit *Maximus Statil. apud Chariſ.*

Rareſco, is, n. 3. ἀραιοῦμαι, rarus fio, deficio. *Colum. l. 3. c. 15.* Et interim ſeminum cætera, quæ virent, rareſcunt. *Sil. l. 17. v. 427.* Rareſcit multo laxatus vulnere miles. ¶ Rareſcere etiam dicuntur, quæ procul ſpectantibus conjuncta videntur, ubi vero propius acceſſeris, apparent disjuncta, ut revera ſunt. *Virg. Æn. 3. v. 411.* Aſt ubi digreſſum Siculæ te admoverit oræ Ventus, & anguſti rareſcent clauſtra Pelori. ¶ Contra rareſcere etiam dicuntur, quæ paulatim recedendo deficiunt, tandemque omnino deſinunt. *Tacit. de Germ. c. 30.* Non ita effuſis ac paluſtribus locis, ut cæteræ civitates, in quas Germania pateſcit, durant ſiquidem colles, paulatimque rareſcunt.

Rarĭpĭlus, a, um, ψεδνός, quod habet raros pilos. *Colum. in præf. l. 1.* Et id ipſum aliter curatur macilum, & raripilum.

Rarĭtas, atis, *rarità*, Ger. *luckigheit*, Gal. *rareté*, Hiſp. *raredad*, μανότης, laxitas, qualitas contraria denſitati. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* In pulmonibus ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongiis mollitudo. *Vitruv. l. 2. c. 5.* Raritates foraminum. ¶ Accipitur interdum pro paucitate, & infrequentia. *Plin. l. 2. c. 18. de ſtellis.* Modo multitudo conferta ineſt circa dimidios orbes lunæ, modo rarites. *Id. l. 17. c. 17.* Non eſt omittenda raritas unius exempli.

Rarĭtūdo, inis, idem ac raritas. *Col. de Arb. c. 3.* Et mediocri raritudine optima eſt vitibus terra.

Raro, adv. *di rado*, *rare volte*, Ger. *ſelten*, Gall. *rarement*, Hiſp. *pocas vezes*, σπανίως, infrequenter, minus ſæpe. *Cic. pro R. Am.* Quod ita raro extitit, ut, ſi quando auditum ſit, portenti, ac prodigii ſimile numeretur. ¶ Gradus V. ſupra in *Rare*.

Rarus, a, um, *raro*, Ger. *luck*, Gal. *rare*, Hiſp. *rara*, ἀραιός, quod non eſt denſum, ab ἀραιός, per Aphæreſim. *Virg. 4. Æn.* Retia rara, plagæ, & lato venabula ferro. *Lucret. l. 6. v. 1022.* Aer rarior factus. ¶ Sæpe ponitur pro infrequenti, & non ubique obvio. *Cic. lib. 2. Fam. ep. 12.* Raras tuas quidem, ſed ſuaves accipio literas. *Plin. l. 8. c. 16.* Rarus in potu. *h. e.* qui raro potat. *Id. l. 18. c. 16.* Rarum dictu. ¶ Metalaptice accipitur pro præſtanti, quoniam omnia præclara rara ſunt. *Cic. de Am. c. 21.* Rarum iſtud genus, & quidem omnia præclara rara. *Stat. 5. Sylv. 1. v. 11.* Nos tibi laudati jucensis rariſſima conjux, &c. ¶ *Stat. 6. Theb. v. 460.* Raraque non fracto veſtigia pulvere pendent. *h. e.* levia, & quæ vix cerni poſſunt.

Raſamen, inis, n. raſura. *Marc. Empiricus c. 1.*

Raſilis, & le, o. 3. *raſile*, Ger. *glat*, Gal. *aiſé a raier*, Hiſp. *que ſe puede raer*, ξεστός, quod radi aptum eſt. *Virg. 2. Georg.* Et torno raſile buxum. ¶ Sæpe ponitur pro raſo, polito, nihil extantis, ac redundantis plenitudinis habente. *Ovid. 8. Met. v. 318.* Raſilis huic ſummam mordebat fibula veſtem. *Velle. l. 2. c. 56.* Quinquies egit triumphos, Gallici apparatus ex citro, Pontici ex acantho, Hiſpanienſis argenteo raſili conſtitit. *h. e.* ferculis, ſimulacriſque Deorum ex lævigato argento, & polito.

Raſis, is, f. genus crudæ picis, quæ ex vetuſtate dura effecta contunditur, & in pulverem redacta pharmacis admiſcetur. *Colum. l. 12. c. 20.*

Raſito, as, a. 1. ξυρῶ, ſæpe rado. *Gel. lib. 5. c. 4.* Comperimus, nobiles viros barbam in ejuſmodi ætate raſitaviſſe. Adde *Suet. in Oth. c. 12.*

Raſor, oris, m. Raſores, inquit *Feſtus*, dicti ſunt fidicines, quia videntur chordas ictu radere.

Raſtellus, i, m. *raſtellino*, exiguum raſtrum, ideſt inſtrumentum ad glebas confringendas. *Varro l. 4. de L. L. c. 31.* Ab raſu raſtelli dicti ſunt. *Col. l. 2. c. 13.* Medica obruitur non aratro, ſed ligneis raſtellis. ¶ Sumitur etiam pro foſſorio inſtrumento. *Sueton. in Ner. cap. 19.* Tubaque ſigno dato primus raſtello humum effodit. ¶ Item pro inſtrumento, quo per fœniſecia feſtucas abradimus. *Varro l. 1. R. R. cap. 49.* Tum de pratis, inquit, ſtipulam raſtellis eradi, atque addere fœniſeciæ cumulum.

Raſtraria, æ, f. videtur eſſe mulier rure agens, & agrum colens: & potaſt aſſe etiam vox convicii. *Cæcil. apud Non. c. 1. n. 54.* Mea raſtraria, quod profluvium, quæ voluptas, quæ te lactat largitas?

Raſtrum, ſtri, *raſtello*, Garm. *karſt*, Gal. *raſteau*, Hiſp. *raſtro*, βωλοκόπος, ξύστρον, inſtrumentum dentatum, glebis confringendis idoneum, a ſup. raſum verbi *rado*. In num. pl. dicimus *raſtra*, g. n. & *raſtri*, g. m. *Var. l. 4. L. L.* Raſtri, quibus dentatis penitus eradunt terram, atque eruunt. *Virgil. Georg. 1. v. 98.* glebas frangere raſtris. *Plin. l. 18. c. 20.* Aratione per tranſverſum iterata, occatio ſequitur, ubi res poſcit, crate, vel raſtro. ¶ Sumitur item pro inſtrumento foſſorio, ideſt pro ſarculo, vel ligone, quo agri noxiis herbis purgantur, areæ, & arbores ablaqueantur, &c. *Virg. 1. Georg.* Quod niſi & aſſiduis terram inſectabere raſtris. ideſt ſarculis, inquit *Servius*. *Cornel. Celſ. apud Non. c. 3. n. 190.* Omnes raſtra attollunt, & adigunt. ¶ *Ter. Heaut. 5. 1. 58.* Si illi pergo ſuppeditare ſumptibus, Menedeme, mihi illæc vere res ad raſtros redit. hoc eſt eo redigar, ut ad vitam tolerandam neceſſe mihi ſit terram meis manibus exercere.

Raſūra, æ, *raditura*, ξύσμα, radendi actus. *Col. l. 4. c. 29.* Eaque raſura ita deducitur. ¶ Item id quod abraditur, ut raſura eboris, apud *Veget.*

Raſus, a, um, nom. particip. a rado, *raſo*, *liſcio*, politus, lævigatus, ἐξεσμένος. *Martial. l. 1. epigr. ult.* Raſus pumice. *Virg. 2. Georg. v. 358.* Tum leves calamos, & raſæ haſtilia virgæ. ¶ Item abraſus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 11.* Margine in extremo litera raſa.

Raſus, us, m. actus radendi. *Var. l. 4. L. L. c. 31.* Ab raſu raſtelli dicti.

Ratĕriæ, arum, f. referuntur a *Gell. l. 10. c. 25.* inter genera navium: & fortaſſe ita dicuntur, quod ratis formam habeant.

Ratiarius, ii, m. σχεδιηγός, qui rata negotiatur, ut navicularius, qui nave. *Paul. de pign. act. leg. 30.* Qui ratiario crediderat, cum ad diem pecunia non ſolveretur, &c.

Ratihabitio, onis, f. *ratificazione*, *approvazione*, actus ratum habendi. *Jul. JCtus l. 3. ff. tit. 3. leg. 6.* Nihil agitur ratihabitione. Adde *Ulpian. ff. lib. 50. tit. 17. leg. 152.*

Ratio, onis, *ragione*, טעם, Ger. *die vernunfft*, Gal. *raiſon*, Hiſp. *razon*, λόγος, princeps, atque nobiliſſima animæ facultas, qua differit, ſeu unum ab alio deducit, a ſup. ratum, verbi *reor*, teſte *Feſt.* Ratione homo a cæteris animantibus ſecernitur. Nam ſenſitivas animi facultates cum brutis communes habet, nutritivas etiam cum ſtirpibus. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 27.* Motum iſtum celerem cogitationis, acumen, ſolertiam, quam rationem vocamus. *Id. 1. Offic.* Duplex eſt enim vis animorum, atque naturæ. Una pars in appetitu poſita eſt, quæ eſt ὁρμή Græce, quæ hominem huc, & illuc rapit, altera in ratione, quæ docet, & explanat, quid faciendum, fugiendumque ſit. Ita fit, ut ratio præſit, appetitus vero obtemperet. ¶ Accipitur & pro ipſa ratiocinatione, & diſcurſu ad inveſtigandum verum. *Hor. l. 2. ſat. 3.* Vincit enim ſtultos ratio inſanire nepotes. ¶ Item pro conſilio, & propoſito. *Cicer. 2. Ver.* Mea quidem ratio cum in præteritis rebus eſt cognita, tum in reliquis explorata. *Caſ. ver. 1. B. C. c. 30.* In præſentia Pompeji inſequendi rationem omiſit. ¶ Item pro arte, ac diſciplina. *Cic. pro Arch. c. 1.* Si hujuſce rei ratio aliqua ab optimarum artium ſtudiis & diſciplina profecta. *Caſ. lib. 4. B. G. c. 1.* Neque agricultura, neque ratio aut uſus belli intermittitur. ¶ Rhetores rationem appellant id, quod a reo defenſionis cauſa affertur. *Auct. ad Heren. l. 1. cap. 16.* ¶ Notat etiam tum apud Rhetoras, tum apud Philoſophos argumentum, quo aliqua propoſitio probatur. *Auct. ad Her. l. 2.* Ratio eſt cauſa, quæ demonſtrat id verum eſſe, quod intendimus, brevi ſubjectione. ¶ Item ſignificat cauſam alicujus rei. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Cum ad Cybiſtra propter rationem belli quinque dies eſſem moratus. *Id. 2. de Div.* Cur ſic opinetur, rationem ſubjicit. ¶ Item ponitur pro reſpectu, & cura. *Cic. l. 10. Fam. ep. 2.* Peto a te, ut mei rationem habeas cœlis, & ſalutis, & dignitatis meæ. *Id. 2. Offic.* Habenda ratio rei familiaris. ¶ Item pro negotio, commercio, ſocietate. Unde habere rationem cum aliquo, eſt habere, quod cum illo agas. *Cic. 4. Ver.* Nihil cum eo rationis habuit. *Id. Att. l. 1. ep. 5.* Cum omnibus Muſis rationem habere cogito. ¶ Item pro via, modo, conſuetudine. *Cic. Att. l. 6.* Tantummodo diſſimilitudo meæ rationis offendit hominem. ideſt viæ, quam ſequor in adminiſtranda provincia. *Id. in Partit. cap. 1.* Quæ mihi tu de ratione dicendi Græce tradidiſti. *Nepos 10. c. 5.* Omni ratione. *Lucr. lib. 6. v. 902.* Pari ratione. ¶ Item pro magnitudine, ſeu quantitate. *Cic. Att. l. 6.* Pro ratione pecuniæ liberius eſt Brutus tractatus, quam Pompejus. ¶ Item pro comparatione. *Cic. in Brut.* Græciæ quidem Oratorum partus, atque fontes vides ad noſtrorum annalium rationem veteres, ad ipſorum ſane recentes. ¶ Item pro re. *Cic. l. 3. Fam.* Meæ enim rationes ita tulerunt. *Plin. l. 7. c. 16.* Procurare rationes Galliæ. ¶ Item pro ſupputatione, computo, expenſa. *Plaut. Aul. 3. 5. 53.* Putatur ratio cum argentario. *Cicer. pro Cæc.* Venit in iſtum fundum, rationes a colono accepit. *Id. Ver. 4. c. 11.* Rationem reddere alicujus rei. *Senec. ep. 87.* Ponere rationem cum aliquo, *far i conti*. ¶ Ratio conſtare dicitur, cum accepta atque expenſa congruunt. Hinc tranſlate *Plin. l. 10. ep. 20.* Obſequium meum opto ut exiſtimes conſtare rationem, cum omnia dicta factaque mea probare ſanctiſſimis moribus tuis cupiam. *Tacit. 1. Ann. c. 6.* Ea conditio eſt imperandi, ut non aliter conſtet ratio, quam ſi uni reddatur. ¶ Rationem habere, interdum ſignificat ſcire numerum, *far il computo*. *Caſ. lib. 3. B. C. c. 53.* Cum horum omnium ratio haberetur, ad duorum millium numerum cecidiſſe reperiebamus.

Ratiocinatio, onis, *diſcorſo*, *raziocinio*, חשבון, Ger. *das nachdencken*, Gal. *raiſonnement*, Hiſp. *raciocinacion*, λογισμός, principis animæ partis, ideſt mentis functio eſt, alia ex aliis deducens. *Cic. 2. de Inv. c. 5.* Ratiocinatio eſt diligens & conſiderata faciendi aliquid, aut non faciendi excogitatio. ¶ Accipitur aliquando pro ſyllogiſmo. *Cic. 1. de Inv. c. 34.* Ratiocinatio eſt oratio ex ipſa re probabile aliquid eliciens, quod expoſitum, & per ſe cognitum ſua ſe vi, & ratione confirmet. ¶ Ratiocinatio item, Græce διαλογισμός, Dialogiſmus, eſt Figura ſententiarum, cum quis ſecum aliquam rem volutans, tanquam cum altero colloquens interrogat, & reſpondet, ut apud *Ter. Eun. a. 1. ſc. 1.* Quid igitur faciam? non eam? ne nunc quidem, cum arceſſor ultro? an potius ita me comparem non perpeti meretricum contumelias? Excluſit, revocat. Redeam? non, ſi me obſecret. *Auct. ad Her. l. 4. c. 16.* ¶ Apud architectos ratiocinatio eſt, quæ res fabricatas ſolertiæ ac ratione proportionis demonſtrare, atque explicare poteſt. Ita deſcribit *Vitruv. l. 1. c. 1.*

Ratiocinatīvus, a, um, quod ad ratiocinationem ſpectat. Quæſtio ratiocinativa, ſeu ſtatus ratiocinativus eſt, cum quæritur ex. gr. an ubi propria lex non eſt, ſimili ſit utendum. Hæc controverſia nomen ratiocinationis accepit, quia ex eo, quod certum eſt, ratiocinando deducit id, quod incertum eſt. V. *Auct. ad Her. l. 1. Cic. l. 1. & 2. de Invent.*

Ratiocinātor, oris, *quadernero*, מחשב, Ger. *rechenmeiſter*, Gal. *qui fait les comtes*, Hiſp. *contador*, λογιστής, calculator, ſubducendæ rationis peritus. *Cic. 1. Off. c. 18.* Ut boni ratiocinatores officiorum eſſe poſſimus, & addendo, deducendoque videre, quæ reliqui ſumma fiat, ex quo, quantum cuique debeatur, intelligas.

Ratiocinātus, a, um, nom. ex particip. ſignif. paſſivæ, *calcolato*, *penſato*. *Vitruv. l. 10. c. 15.* Omni proportione eorum ratiocinatu ex longitudine, &c.

Ratiocinium, n. 2. *conto*, συλλογισμός, actus ratiocinandi, ſupputatio, calculi ſubductio. *Colum. l. 5. c. 1.* Jugeri modus ſi ſemper quadraret, expeditiſſimum eſſet ejus ratiocinium. *Et paulo poſt.* Si diſparibus fuerit lateribus, aliter ejus ratiocinium ordinabitur.

Ratiocinor, aris, d. 1. *far ragioni*, *razonare*, חשב, Ger. *rechnen*, Gal. *raiſonner*, Hiſp. *raciocinar*, συλλογίζομαι, ratiocinatione quadam deprehendo, colligo, computo. *Cic. 1. Tuſc. c. 2.* At nos metiendi, ratiocinandique utilitate inſpecta, hujus artis terminavimus modum. *Id. 2. de Inv. c. 59.* De pecunia ratiocinari ſordidum eſt. ¶ Significat etiam argumentando colligere. *Id. Phil. 2. c. 22.* Omnia denique mala, ſi recte ratiocinabimur, uni accepta referemus Antonio. Adde *pro Mil. c. 12.*

Rationabĭlis, & le, o. 3. quod cum ratione factum, dictumve eſt. *Ulp. l. 1. §. et quoque, ff. de judiciis.* Et hæc ſententia vera, & rationabilis eſt. *Id. Dig. lib. 45. tit. 3. leg. 37.* Rationabilius eſſe videtur. ¶ Ponitur interdum pro rationali. *Quintil. l. 3. c. 11.* Nec, ſi omnis finis voluptas, rationabilibus quoque. *Senec. de vita beata, c. 14.* Rationabilem fortitis naturam.

Rationabilĭtas, atis, f. rationis uſus, τὸ λογιστικόν. *Apulej. l. 1. de Doctr. Platon.* Rationabilitatem, ideſt mentis optimam partem, ait capitis arcem tenere.

Rationabilĭter, adv. cum ratione. *Apul. ad Aſclep.* Quantum rationabiliter potuiſſet.

Rationāles, ium, m. iidem ac Procuratores Cæſarum, vel fiſci, qui rationem pecuniarum, aliorumque redituum in provinciis adminiſtrabant. *Lamprid. in Alex. Sever. c. 45.* Ubi aliquos voluiſſet vel rectores provinciis dare, vel procuratores, ideſt rationales, ordinare. *Capitolin. in Gordiano ſeniore c. 7.* Cum quidam rationalis atrius ſæviret.

Rationālis, & le, o. 3. *razionale*, *ragionevole*, λογικός, particeps rationis, quod ratione utitur, cui a natura inſitum eſt, ut ratione uti poſſit. *Quintil. l. 7. c. 4.* Falſa eſt finitio, ſi dicas, Equus eſt animal rationale. Nam equus eſt animal, ſed irrationabile. ¶ Cauſa rationalis eſt eadem, ac quæſtio ratiocinativa. *Auct. ad Her. l. 2. c. 12.* In cauſa rationali primum quæretur, ecquid in rebus majoribus, &c. ¶ Philoſophia rationalis eſt, quæ ratione diſputat, & diſſerit, ut Dialectica. *Senec. epiſt. 89.* Philoſophiæ tres partes eſſe dixerunt, moralem, naturalem, & rationalem. ¶ Rationales medici dicuntur a *Celſo in præfat. lib. 1.* qui ex morborum abditis cauſis, rationibuſque attente perſpectis medentur, eorumque medicina rationalis *ibid.* appellatur. ¶ Rationalia, n. abſolute, ſunt libri rationum, *Ulpian. l. 17. ff. t. 5. l. 1.*

Rationalĭtas, atis, *uſo di ragione*. *Tertul. de anim. c. 38.* Habet immortalitatem, rationalitatem, &c.

Rationalĭter, adv. cum ratione. *Senec. ep. 109.* Hominem movere rationaliter non poteſt, niſi homo.

Rationarium, n. 2. σύνοψις, liber, in quo rationes rerum geſtarum continentur. *Suet. in Aug. c. 28.* Rurſus tædio diuturnæ valetudinis, Magiſtratibus, ac Senatu domum accitis rationarium imperii tradidit.

Digitized by Google

Rationarius, ii, m. qui rationibus præeſt. *Modeſtin. ff. l.27. tit. 1. l. 15.* Calculatores: quot vulgo rationarios dicimus. ¶ Adjective rationarius apparitor, qui rationarium conficit, vel qui rationibus præeſt. *Ammian. l. 18. c. 9.* Antoninus quidam ex mercatore opulento rationarius apparitor.

Ratis, tis, five rates, tis, ſi Probo credimus, I. *gattera*, *nave*, רפסודה, Ger. *ein floſſ*, Gal. *un raſteau*, *radeau*, connexarum trabium compages, quæ, antequam navigia eſſent inventa, navium uſum præbebant. *Feſt.* Rates vocantur ligna inter ſe colligata, quæ per aquam aguntur, quo quidem vocabulo interdum etiam naves vocantur. Eodem nomine ſignificarunt remos. *Varr. l. 4. L. L.* Ratis dicta navis longa, propter remos, quod hi, cum per aquam ſublati dextra, & ſiniſtra duas partes efficere videntur, rateſcunt. *Plin. l. 7. c. 56.* Navem primus ex Ægypto in Græciam Danaus advexit: ante ratibus navigabatur. *Cic. 7. Verr.* Cum aut navibus, aut ratibus enoarentur accedere. *Ulpian. Dig. l. 4. tit. 9. leg. 1.* Exercitores ratium. ¶ Per Catachreſin a Poetis uſurpatur pro nave. *Virg. 6. Æn.* Disjeciſque rates, avertitque æquora ventis. *Horat. l. 1. od. 1.* Mercatur reficit quaſſas rates. ¶ Servare omnem ratem, proverb. eſt, quod ſignificat totum negotium bene, & feliciter adminiſtrare. *Plaut. Moſtell. 3. 3. 13.* Servaviſti omnem ratem.

Ratitus, a, um, quod ad ratem ſpectat, ut triens, vel quadrans ratitus, nummus, in quo ratis effigies eſt. *Feſt. V. & Plin. l. 33. c. 3.*

Ratiuncula, æ, λογίδιον, exigua ratio, levis, & futilis ratio. *Cic. Tuſc. 2. c. 12.* Concludunt ratiunculas Stoici, cur non ſit malum, quaſi de verbo, non de re, laboretur. ¶ Aliquando pro ſupputatiuncula non magnæ pecuniæ. *Ter. Phorm. 1. 1.* Erat ei de ratiuncula jam pridem apud me reliquum pauxillulum nummorum.

Rato, adverb. certo, conſtanter. *Tertul. de anim. c. 33.* Nulli vitam iſtam rato fieri. *Id. l. 2. ad Uxor. c. 9.* Pater rato habet.

Ratumena, æ, m. 1. auriga quidam, qui in ludis Circenſibus, in urbe Vejis vicit. Hunc equi conſternati Romam uſque perduxerunt, ubi excuſſus periit. Equi autem cum corona, & palma pervenere in Capitolium, ſedemque ter luſtrarunt, nec ante conſtiterunt, quam fictilium quadrigarum molem, quæ erant in faſtigio Jovis templi, conſpicerent. *Plin. l. 8. c. 42.* & *Feſtus*, qui addit, has fictiles quadrigas, cum in fornace coquerentur, adeo creviſſe, ut eximi nequirent: idque prodigium portendere viſum eſſe, in qua civitate ex fuiſſent, eam illi urbem potentiſſimam futuram. ¶ Hinc Ratumena fuit una ex portis orbis Romæ, per quam equi Ratumenæ aurigæ ingreſſi ſunt. *Plin. l. 8. c. 42.*

Ratus, a, um, νομιζόμενος, partic. a *reor*. *Salluſt. in Catil.* Optimum factu ratus in tali re fortunam belli tentare. ¶ Eſt etiam nomen ex participio, & ponitur pro firmo, certo, conſtanti, *fermo*, *ſtabile*, *coſtante*, נכון, Ger. *feſte*, Gall. *ferme*, *arreté*, Hiſp. *firme*, *y eſtable*, Βέβαιος. *Cic. 2. de nat. Deor.* Qui cum tam certos cœli motus, tam ratos aſtrorum ordines, tamque inter ſe omnia connexa, & apta viderit. *Id. pro Cæc.* Id juſſum ratum, atque firmum futurum. ¶ *Ratum habere aliquid*, eſt approbare, confirmare. *Cic. pro R. Com.* Ut quodcunque retuliſſet, id ratum haberet. ¶ *Ratum facere*, eſt confirmare, *ratificare*. *Cic. 1. de Div. c. 39.* Quid Augur, cur a dextra corvus, a ſiniſtra cornix faciat ratum? ſubaudi *augurium*. ¶ *Ratum mihi eſt*, ſignificat approbo, confirmo. *Cic. l. 7. Fam. ep. 14.* Attamen iſta ipſa, quæ te emiſſe ſcribis, non ſolum rata mihi erunt, ſed etiam grata. *Cato apud Paul. Feſti abbreviat.* Beneficia ratiſſima, atque gratiſſima. ¶ *Pro rata*, ſive *pro rata parte*, eſt ad æquipollentiam, vel habita ratione proportionis. *Liv. l. 45. c. 40.* Tantum prodiri daturum fuiſſe credunt, & pro rata aliis. *Cic. 1. Tuſc. c. 39.* Omnia iſta perinde, ut cuique data ſunt pro rata parte, ita longa, aut brevia dicuntur. ¶ Ratæ preces, ideſt exauditæ. *Ovid. 1. Faſt. v. 696.* Efficiatque ratas utraque Diva preces. ¶ Rato tempore, h. e. certo, ſtato, *a tempo determinato*. *Cic. 2. Div. c. 7.* Si enim nihil fieri poteſt, nihil accidere, niſi quod ab omni æternitate fuerit eſſe futurum rato tempore, quæ poteſt eſſe fortuna? ¶ Rata vita, h. e. firma, tuta, perpetua. *Virg. 10. Æn. v. 629.* atque hæc Turno rata vita maneret. ¶ Ratum judicium, eſt ſententia permanens in eodem, & conſtans. *Senec. in præfat. l. 4. excerpt. controverſ.* Illud ſtrictum jus, & aſperum, & omnis ratum in dicendo judicium.

Ravaſtellus, a, um, dim. a *ravus*. *Feſt.* Ravi coloris, ravaſtelli appellantur a Plauto, qui ſunt inter flavos, & cæſios. *Plaut. Epid. 5. 1. 14.* Sed quæ eſt hæc muliercula, & ille ravaſtellus, qui venit? Alii leg. *raviſtellus* eod. ſenſu. Alii *gravaſtellus*, vel *graviſtellus*, quæ vox ſeniorem ſignificat, a gravitate deducto vocabulo, teſte eodem *Feſto*.

Rauca, æ, vermis terrenus, qui radices arborum lædit. *Plin. l. 17. c. 18.* Quoniam vermes, qui raucæ vocantur, in radice quercus naſcuntur & tranſeunt.

Rauce, adv. *Servius*. V. in fine vocis *Raucus*.

Raucio, is, ſi, ſum, n. 4. raucus ſum, vel fio. *Lucil. apud Priſcian. l. 10.* Rauſuro tragicus qui carmina perdit Oreſte.

Raucisŏnus, a, um, βραγχόφωνος, quod ſonum raucum habet. *Catul. Argon. 39. v. 263.* Multi raucisonos efflabant cornua bombos.

Raucitas, atis, *raucedine*, βράγχος, vocis obtuſitas, quæ fit aut nimia ſiccitate propter clamorem, aut nimio humore ad vocis locum fluente. *Plin. l. 22. c. 23.* In tuſſi, uva, fellis veteri ſuffuſione, hydropicis, raucitatibus. *Id. l. 11. c. 31.* Raucitas tubarum.

Raucus, a, um, *rauco*, *roco*, Ger. *heyſer*, Gal. *enroué*, Hiſp. *ronco*, βραγχώδης, qui nimio clamore, vel alia cauſa vocem obtuſam habet, compreſſam, & impeditam, a βράγχος, *raucedo*. *Ovid. 6. Met. v. 377.* Rauca vox. *Id. 3. Pont. el. 5. v. 22.* Raucum guttur. *Martial. l. 1. ep. 50.* Aquilo raucus. *Virg. 11. Æn.* Dant ſonitum rauci per ſtagna loquacia cygni. Ubi *raucos cycnos* vocat, non quidem canoros, aut optimam vocem habentes, ſed alarum concuſſione inter volandum raucum per aëre ſonum efficientes, qualis eſt tubarum. Talis enim auditur cycnorum volantium ſonus, qualis tubarum clangor. ¶ Per Metonymiam ſigni ponitur pro feſſo, & defatigato. *Cic. l. 9. Fam. ep. 2.* Te vero nolo, niſi ipſe rumor jam raucus erit factus, ad Baias venire. ideſt niſi ipſe rumor defecerit. *Martial. l. 8. ep. 67.* Cum modo diſtulerint raucæ vadimonia chartæ. h. e. cauſidicorum libelli, quibus lites & actiones perſcribuntur. Ipſi quoque cauſidici rauci dicuntur ab *eod. l. 4. ep. 4.* ob aſſiduum clamorem. ¶ *Rauca*, adverbialiter. *Virg. 9. Æn. v. 124.* conſtatur & amnis Rauca ſonans. &c. Ubi *Serv.* Licet antiquitas habuerit *hic*, *& hæc amnis*, melius tamen eſt accipere *rauca ſonans* pro *rauce*, quam *rauca amnis*.

Raudus, vel rodus, eris, n. pro ære uſurpatum eſt a Veteribus, teſtibus *Varr. l. 4. de L. L.* & *Valer. Max. l. 5. c. 6. n. 3.*

Raduſcula, porta Romæ, a *raudo*, ideſt ære, quod ærata eſſet. *Var. l. 4. de L. L.* ¶ Eadem Rauduſculana dicitur a *Valer. Max. l. 5. c. 6. n. 3.* & Raduſculana a *Feſto*.

Rauduscŭlum, li, pauxillum æris, dim. a *raudus*, quo notat æs rude, & infectum. *Cic. Att. l. 4. ep. 8.* Nam de rauduſculo quod ſcribis. *Id. l. 7. ep. 2.* De rauduſculo Numeriano multum te amo. *Id. l. 14. ep. 15.* Nec mehercule me rauduſculum movet. ¶ Sumitur interdum pro ære ſignato, ut ex Cincio annotavit *Feſtus*. Unde in venditionibus mancupi ſcriptum erat, *Rauduſculo libram ferito*. Legitur & *raduſculum*, & *roduſculum*.

Ravenna, f. 1. *Ravenna*, urbs Galliæ Togatæ, inter Ferrariam, & Ariminum. Condita fuit a Theſſalis anno poſt diluvium 480. auctore Strabone, vel a Sabinis, teſte *Plinio l. 3. c. 15.*

Ravennas, atis, c. Ravennæ incola. *Martial. l. 3. ep. 93.* Meliuſque ranæ garriant Ravennates.

Ravennatenſis, ſe, Ravennas. *Inſcr. apud Grut. pag. 393. n. 3.* Ravennatenſium civitas.

Ravĭdus, a, um, μελανόφαιος, quod ravo eſt colore. *Col. l. 8. c. 2.* Sublimes, ſanguineæque, nec obliquæ criſtæ, ravidi, vel nigricantes oculi.

Ravillæ, f. mulieres, quæ ravos oculos habent. *Feſt.* ubi alii leg. *ravilia*.

Ravĭo, is, n. 4. rauce loquor. *Plaut. Pœn. 3. 5. 33.* Nego, & negando, ſiquid refert, ravio. h. e. contenta voce uſque ad raviem pernego.

Ravis, is, f. *raucedo*, raucitas. *Plaut. Aul. 2. 5. 10.* Ubi ſiquid poſcamus, ad raviem poſcamus, prius quam quidquam detur? ideſt clamoſe adeo, ut vox raucescat. *Apul. lib. 3 Florid.* Identidem bibendo purgant ravim.

Raviſtellus, V. Ravaſtellus.

Raurici, Rauriaci, & Rauraci, pop. Galliæ Lugdunenſis, Helvetiis finitimi, juxta Rhenum, & inter Arolam fl. ac Juram M. in lim. Germaniæ ſup. *Cæſar*, & *Plin.*

Rausūrus. V. Raucio.

Ravŭlus, a, um, adject. diminut. aliquantum ravus, hoc eſt raucus. *Sidon. l. 9. ep. 13. in carm. 2.* Date ravulos choraulas, &c.

Ravus, a, um, ὑπόβραγχος, raucus. *Feſt.* Ravem vocem ſignificare ait Verrius raucam, & parum liquidam, proxime canum latratum: unde etiam cauſidicus pugnaciter loquens rabula appellabatur. ¶ Dicitur etiam de colore, qui ex nigro, & fulvo mixtus eſt, & eſt medius inter flavum, & cæſium. *Feſt.* Ravi coloris, raviſtelli appellantur a Plauto, qui ſunt inter flavos, & cæſios. *color de sand. Idem.* In ſpicis frumenta rava appellari, Verrius docet. *Varr. l. 2. R. R. c. 2.* Si arietes ſtas ravis oculis. *Hor. l. 3. od. 27.* Aut ab agro rava decurrens lupa Lanuvino. *Cic. 4. Acad. c. 33.* Quia nobiſmet ipſis tum cæruleum, tum ravum videtur. Ita enim ibi *Nonius* legit *c. 2. n. 736.*

R ANTE E.

Re, ἀνὰ, una ex iis præpoſitionibus, quæ per ſe quidem nihil ſignificant, ſed cum aliis verbis conjunctæ multiplicem habent notionem. Quandoque enim ſignificat retro, ut *repoſco*, rem datam retro poſco. Quandoque perfectionem, ut *recognoſco*. Quandoque reciprocationem, ut *redamo*. Quandoque contra, ſive adverſus, ut *reluctor*, ideſt repugno. Quandoque iterum, atque iterum, ſeu ſæpe, ut *reputo*. Quandoque de novo, ut *renovo*, quod eſt rurſus novum facio. Quandoque inde, ut *removeo*. Quandoque reditum ad priſtinum ſtatum, ut *repueraſco*. Quandoque valde, ut *redundo*. Quandoque longe, ut *repoſtus*, ideſt longe poſitus. Quandoque contrarietatem ſuorum ſimplicium, ut *retego*, quod eſt tectum denudo, *recludo*, clauſum patefacio. Quandoque nihil omnino addit ſignificationi ſui ſimplicis, ut *repræſento*. ¶ Componitur autem cum omnibus dictionibus, a quacunque litera incipiant, præter *k*, & *r*. Sed cum *a*, *e*, *h*, *i*, quandoque interponitur *d* cauſa euphoniæ.

Reædifico, as, a. 1. *riedificare*, *far de nuovo*, הקים, Ger. *wider auffbauwen*, Gal. *redifier*, Hiſp. *edificar de nuevo*, ἀνοικοδομέω, inſtauro, ædificium collapſum reſtituo. *Liv. l. 5. c. 53.* Hæc ſcelera, quia piget reædificare, hæc dedecore pati parati eſtis?

Readopto, vel Redadopto, as, a. 1. rurſus adopto. *Leg. 41. ff. de adoption.* Quem denuo redadoptaverit. Ita leg. in *Pand. Flor.* in aliis *readopto*.

Readunatio. V. Redadunatio.

Reapſe, *re eſſente*, τῷ ὄντι, re ipſa. *Cic. 1. de Div. c. 37.* Formæ, quæ reapſe nullæ ſunt, ſpeciem autem afferunt. *Plaut. Truc. 4. 3. 41.* Reapſe expertus ſum. *Lucret.* diviſit, interjecto verbo, *l. 1. v. 638.* dum re ſit ro tamen apſe. *Senec. epiſt. 108. a med.* Eoſdem libros (*Ciceronis de republ.*) cum Grammaticus explicuit, primum reapſe dici a Cicerone, id eſt reipſa, in commentarium refert: nec minus ſepſe, id eſt ſe ipſe.

Reassūmo, is, n. 3. ἀναλαμβάνω, iterum ſumo. *Plin. l. 5. ep. 6.* Arentis alveo deſeris, autumno reaſſurgit. Alii rectius *reſumit*.

Reāta, n. 3. *Rieti*, urbs Sabinorum, ad Velinum fl. non longe a lacu Velino, media fere inter Narniam, & Aquilam. *Sil. l. 8.*

Reatinus, a, um, adject. a Reate opp. ut Reatinus ager, *Plin. l. 2. c. 95.* ¶ Reatini, Reatis incolæ. *Id. l. 3. c. 12.*

Reatus, us, m. *l' eſſer reo*, *la condizione del reo*, ἡ ἐν ἐγκλήματι κατάστασις, ſtatus rei, ſive tempus, quo reus nec abſolutus eſt, nec damnatus: quo tempore non reus modo apud Romanos, ſed etiam propinqui, & affines non capillos, aut barbam tondebant, non candida, ſed obſoleta tritaque veſte uti ſolebant. Hæc vox primum a Meſſala uſurpata fuit, imperante Auguſto, teſte *Quintil. l. 8. c. 3. Juſtin. l. 4. c. 4.* Revocato igitur ad reatum Alcibiade, duo prælia ſecunda Niceas, & Lamachus faciunt. ideſt ad cauſam dicendam. *Martial. l. 2. ep. 24.* Si det iniqua tibi triſtem fortuna reatum. *Modeſt. l. ſi diutino, ff. de pœnis.* Si diutino tempore aliquis in reatu fuerit. ¶ A Chriſtianis Scriptoribus uſurpatur pro ipſa culpa, qua quis reus eſt, *reità*. *Prudent. hymn. de natali Dom. v. 101.* Plangens reatum fletibus. *Apul.* quoque *l. 7. Metam.* Malæ conſcientiæ reatum intra me ſuſtinebo.

Rebaptizo, as, a. 1. rurſus baptizo. *Honor. & Theodoſ. Impp. l. 2. Cod. tit. 20. leg. 2.*

Rebellatio, onis, *ribellione*, belli renovatio, defectio. *Tacit. Ann. 14. c. 31.* Commotis ad rebellationem Trinobantibus. *Valer. Max. l. 7. c. 3. n. 9.* Crebræ rebellationes.

Rebellātrix, icis, quæ rebellat. *Liv. l. 40. c. 35. ad fin.* Provinciam ingentem ferocem rebellatricem confeciſſe. Adde *Ovid. 3. Triſt. el. 12.*

Rebellio, onis, f. *ribellione*, מרד, Germ. *auffruhr*, Gal. *rebellion*, Hiſ. *rebeldia*, ἀποστασία, actus rebellandi, defectio, repugnantia. *Cæſ. l. 4. B. G. c. ult.* Legatum in Morinos, qui rebellionem fecerant, miſit. *Sueton. in Calig. c. 51.* Audita rebellione Germaniæ. ¶ Rebellio, m. rebellis. *Trebell. Pol. in Galliano Salonino, c. 1.* Fuiſſe & alios rebelliones ſub eodem, de quibus dicemus. Alii leg. *alias*. *Gloſſæ*: rebellio, ἀποστάτης, & ἀποστασία.

Rebellis, le, n. 3. *ribelle*, מורד, Ger. *auffruher*, Gal. *rebelle*, Hiſ. *rebelde*, ἀποστατικός, qui ſemel victus, & in deditionem receptus bellum inſtaurat, quive Reipublicæ, aut Principis ſui imperium detrectat. *Virg. 8. Æn.* Sternet Prenos, Gallumque rebellem. *Curt. l. 8. c. 1.* Regio rebellis. *Ovid. de remed. amor. v. 246.* Rebellis amor.

Rebellium, ii, idem ac rebellio. *Liv. l. 42. c. 21.* Quod pacatos ad rebellium incitaſſet.

Rebello, as, avi, atum, n. 1. *ribellare*, מרד, Germ. *rebelliren*, Gall. *rebeller*, Hiſp. *rebelar*, ἀποστατέω, deſciſco, deficio, & proprie dicitur de iis, qui aliquando victi, & in deditionem recepti, bellum inſtaurant. *Cæſ. lib. 3. B. G.* Si tali ratione diverſis in locis plures rebellare cœpiſſent. *Liv. lib. 33. c. 13.* Graviſſime mox eum rebellatum. ¶ Tranſlate dicitur de vulneribus, & de vitiis, cum ſemel curata repullulant. *Plin. l. 25. c. 13.* Credunt, ne rurſus ſata rebellare, quæ curaverit, vitia. *Id. l. 13. c. 12.* Minus ſorbet politura charta, magis ſplendet: rebellat ſæpe humor incurioſe datus, primoque malleo deprehenditur. h. e. reſiſtit, & impedit, quominus charta perſcribi poſſit.

Rebīto, as, n. 1. redeo, revertor, ab antiquo *bito*, vel *bito*. *Plaut. Capt. 2. 3. 20.* Si non rebitas huc, ut viginti minas dem pro te.

Rebōo, as, n. 1. הדהד, Ger. *widerbrullen*, Gal. *retentir*, Hiſ. *reſonar*, ἀντιβοάω, remugio, reſono. *Virg. 3. Georg. v. 223.* Reboant ſylvæque, & magnus Olympus.

Rebullio, is, a. 4. valde bullio, ebullio, bulliendo ejicio. *Apul. l. 5. M. A.* Lucerna fervens oleum rebullivit in ejus humerum.

Recalcĭtro, as, n. 1. *ricalcitrare*, ἀνολακτίζω, idem quod calcitro, hoc eſt calcem impingo, calce ferio, repugno, reſiſto. *Hor. l. 2. ſat. 1.* Cui male ſi palpere, recalcitrat undique tutus.

Recalco, as, a. 1. *rincalcare*, rurſus calco. *Col. l. 2. c. 5.* Si velis ſcrobibus egeſtam humum recondere, & recalcare. *Apul. l. 6. M. A.* Priora veſtigia recalcare.

Recalĕo, es, n. 2. ἀναθερμαίνω, rurſus, vel valde caleo. *Virg. 2. Æn. v. 33.* Recalent noſtro Tyberina fluenta Sanguine.

Recalesco, is, n. 3. *riſcaldarſi*, חמם, Ger. *warm ſeyn*, Gal. *s'eſchauffer de rechef*, Hiſ. *recalentarſe*, ἀναθερμαίνομαι, rurſus caleſco. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 10.* Cum motu, atque agitatione recaleſcunt.

Recalfacio, is, a. 3. *riſcaldare*, Ger. *wider erwarmen*, Gal. *rechauffer*, Hiſ. *calentar otra vez*, ἀναθερμαίνω, rurſus calidum facio. *Ovid. 8. Met. v. 444.* Calidumque prioris cæde recalfecit conſortis ſanguine telum.

Recalfio, is, anom. 3. rurſus calidus fio. *Scribon. Larg. Compoſit. ult.* Rurſus recalfiunt.

Recalvaſter, ſtri, m. 2. ἀναφαλαντίας, qui fronte calvus eſt, non toto capite. *Senec. ep. 66.* Ut ex duobus æque juſtis, & prudentibus, comatum, & criſpulum malis, quam recalvaſtrum.

Recal-

Recalvus, a, um, idem qui recalvaſter. *Plaut. Rud.* 2. 2. 12. Ecquem recalvum, ac ſilonem ſenem.

Recalx, alcis, adject. qui recalcitrat, obſtinatus, contumax. *Commodian. inſtruct.* 38. Improbi ſemper, & dura cervice recalces.

Recandeſco, is, vel Recandeo, es, dui, n. 3. vel 2. *rimbiancheggiare*, Germ. *ſehr weiſſ ſeyn*, Gal. *ſe reblanchir*, Hiſ. *tornarſe à encender*, [illegible], candidus rurſus fio. *Ovid.* 4. *Met.* Percuſſa recanduit unda. hoc eſt candida facta eſt propter ſpumam, quam concitatum mare emittere ſolet. ¶ Eſt etiam recandeſcere, denuo candentem, ſeu ignitum fieri, vel vehementer incaleſcere. *Ovid.* 1. *Met.* v. 435. Ergo ubi diluvio tellus lutulenta recenti Solibus æthereis, altoque recanduit æſtu. ¶ Tranſlate ira recandeſcere dicitur, cum ſemel propemodum lenita curſus exaſperatur. *Ovid.* 3. *Met.* Et audito clamore recanduit ira.

Recăno, is, a. 3 [illegible], iterum cano, cantum revoco. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Cum ſenſit fœminam aucupis accedentem ad marem, recanat, revocetque.

Recantātus, a, um, partic. a recantor. *Ovid. de rem. Amor.* v. 252. Nulla recantatas deponent pectora curas. ideſt amores magicis carminibus repreſſos. *Horat. l.* 1. *od.* 16. Nunc ego mitibus Mutare quæro triſtia, dum mihi Fias recantatis amica opprobriis, animumque reddas. hoc eſt revocatis, laudes, aut blanditias pro opprobriis reponendo.

Recanto, as, a. 1. *cantare di nuovo*, Ger. *wiederruffen*, Gal. *rechanter*, Hiſ. *recantar*, [illegible], ſonum cantati carminis reflectere. *Mart. l.* 2. *epigr.* 86. Nuſquam Græcula quod recantat Echo. ¶ Item diverſa ſuperioribus canere, &, quod ante aſſeruimus, retractare, ut cum opprobria, mutato carmine, laudibus corrigimus, ſeu in laudes convertimus. V. *recantatus*. ¶ Item rem incantatam ab carmine liberare. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Non pauci etiam ſerpentes ipſos recantari credunt.

Recapitŭlo, as, a. 1. [illegible], eſt breviter, quæ dicta ſunt, per capita recenſere. *Tertull. lib.* 5. *adverſ. Marcion. cap.* 17. Ut ita dixerim, ſicut verbum illud in Græco ſonat, recapitulare, ideſt ad initium redigere, vel ab initio recenſere. Adde *Auguſt. l.* 4. *de conſenſ. Evangeliſtar. c.* 25.

Recaveo, es, viciſſim caveo. *Lib.* 9. *Cod. t.* 3. *leg.* 2.

Recavus, a, um, introrſum cavus. *Prudent. in Pſychom.* v. 421. & *Periſteph.* 4. v. 186.

Recēdo, is, ſſi, ſſum, n. 3. *ritirarſi*, *partirſi*, *farſi indietro*, [illegible], Ger. *abweichen*, Gal. *s'éloigner*, *ſe retirer*, Hiſ. *partirſe*, *apartarſe*, [illegible], cedo, quaſi retro cedo. *Cic.* 5. *Phil.* Recedat a Mutina, deſinat oppugnare Brutum. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 38. Recede de medio, per alium tranſigam. ¶ Ponitur etiam pro diſcedere. *Cic. Att. l.* 2. Ad eole in Formianum, unde nos pridie Nonas Maii recedere cogitamus. ¶ Item pro redire, reverti. *Salluſt. in Jug.* Albinus Aulo fratre in caſtris pro Prætore relicto Romam receſſit. ¶ Tranſlate ſumitur pro dimoveri. *Celſ. l.* 8. *c.* 7. Sed in aliis quidem oſſibus ſæpe fragmentum a fragmento recedit. ¶ Item pro diminui. *Plin. l.* 3. *ep.* 6. Receſſit venter. ¶ Item pro ceſſare, deſiſtere. *Cic. pro Roſc. Amer.* Poſteaquam victoria conſtituta eſt, ab armiſque receſſimus. *Id.* 3. *Offic.* Ab officio nunquam recedemus. *Id. Att. l.* 5. Nam neque de ſtatu nobis noſtræ dignitatis eſt recedendum. ¶ Recedere in ſe, *ritirarſi in ſe ſteſſo*. *Sen. ep.* 7. Recede in te ipſum, quantum potes. ¶ Recedere a vita, eſt mori. *Idem Taſc.* 4. Et recedere vita. *Plaut. Merc. prol.* v. 74. Similiter recedere ex oculis, *Plin. l.* 2. *ep.* 1. ¶ Item pro remotum eſſe. *Curt. l.* 4. *c.* 1. Pleraque longius a mari recedentia Rex ejus inſulæ Strato poſſidebat. *Virg. Æn.* 2. ſecreta parentis Anchiſæ domus, arboribuſque obtecta receſſit. ¶ Receſſet pro receſſiſſet. *Plaut. Merc. prol.* v. 73.

Recellilūnæ, f. 1. [illegible], meretrices, quæ deſulturæ quadam, & exſultare movent clunes, ut Venus concinnior inſeſſori præſtetur. *Plaut. apud Feſt.* An ibi vis inter iſtas verſarier proſedas, piſtorum amicas, recellilunas, alicariae? Al. leg. *recelluclunas*.

Recello, is, a. 3. *inchinare*, *piegar indietro*, [illegible], Ger. *hinderſichziehen*, Gall. *abbaiſſer*, *fouler*, Hiſ. *reclinar*, [illegible], reclino, recedo, ut excellere eſt in altum extolli. *Feſt. Lucret. l.* 6. v. 571. Retroque recellit, & recipit prolapſa ſuas in pondere ſedes. *Apul. l.* 10. *Met.* Illa enim, quoties ei parcens nates recellebam, accedens. *Liv. l.* 24. *c.* 34. Ferrea manus cum injecta proræ eſſet, gravique libramento plumbi recelleret ad ſolum.

Recens, tis, o. *recente*, *freſco*, *nuovo*, [illegible], Germ. *new*, Gal. *frais*, *recent*, Hiſp. *reziente*, *nuevo*, novus, novitius, qui nuper fuit. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 8. Pullus recens a partu. *Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 21. Sed hanc ipſam recentem novam devoravit. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Qui recens ab illorum ætate fuit. *Id.* 2. *Ver.* Cum e provincia recens eſſet. *eſſendo venuto di freſco*. *Id.* 6. *ad Attic. ep.* 1. Recentiſſimæ literæ. ¶ Interdum notat, qui omnino integer eſt, cui *laſſus* opponitur. *Curt. l.* 3. *c.* 7. Perſas recentes inde ſucceſſuros, ſi laxius ſtare potuiſſent. *Liv. l.* 3. *c.* 56. Recentior auctor. & *l.* 21. *c.* 52. Conſul alter equeſtri prælio uno, & vulnere ſuo minutus, trahi rem malebat; recentis animi alter, eoque ferocior. ¶ *Re recenti*. h. e. cum adhuc res, ſeu negotium recens eſt. *Plaut. Trinum.* 4. 3. 8. Recipe te, & recurre petere, re recenti. *Cic. Ver.* 3. 39. Cui data ſit, nihil ad rem pertinere arbitror, datam tum quidem eſſe, inter omnes recenti negotio facile conſtabat. ¶ Uſurpatur etiam loco adverbii recenter, per Enallagen, *di freſco*, *di nuovo*, *neuti*. *Suet. in Tib. c.* 1. Inde Romam recens conditam cum magna clientum manu commigravit. *Plaut. Ciſt.* 1. 3. 16. Puer recens natus.

Recenſĕo, es, ſui, ſum, a. 2. *riconoſcere*, [illegible], Germ. *abzehlen*, Gal. *encontrer*, Hiſp. *renombrar*, *hazer alarde*, [illegible], recognoſco, & ſummam totius multitudinis per numeros colligo. *Liv. l.* 26. Deinde acceptis nominibus civitatum recenſuit captivos, quot cujuſque populi eſſent. *Virg.* 4. *Georg.* Conſedit ſcopulo medius, numerumque recenſet. ¶ Metaleptice ſumitur pro narrare. *Ovid.* 9. *Epiſt. Heroid.* v. 105. Tolle animos, & fortia facta recenſa. ¶ Sumitur etiam pro corrigere, emendare, limare. *Gel. l.* 17. *c.* 10. Quæ procraſtinate ſunt ab eo, ut poſt recenſerentur.

Recenſĭo, onis, f. *ricognizione*, *deſcrizione*, [illegible], Germ. *abzehlung*, *muſterung*, Gall. *reveue*, *nombrement*, Hiſp. *alarde*, [illegible], actus recenſendi, recognitio cujuſvis multitudinis, ut populi in cenſu generali, copiarum, ſive exercitus, &c. *Cic. pro Mil. c.* 27. Ut memoriam publicam recenſionis tabulis publicis impreſſam extingueret. h. e. cenſus publice facti. Adde *Suet. in Caſ. c.* 41.

Recenſĭtĭo, onis, f. idem ac recenſio. *Ulpian. l.* 3. *ff. ad exhib.* &c. Recenſione ſervorum facta.

Recenſitus, a, um, nom. partic. idem ac recenſus. *Suet. in Caſ. c.* 41. Inſtituit, quotannis in demortuorum locum ex iis, qui recenſiti non eſſent, ſubortitio a Prætore fieret. *Claudian. l.* 1. *in Eutrop.* v. 60. Priſca recenſitis evolvite ſæcula faſtis.

Recenſus, us, idem ac recenſio. *Suet. in Caſ. c.* 41. Recenſum populi nec more, nec loco ſolito, ſed vicatim per dominos inſularum egit.

Recenſus, a, um, [illegible], recognitus, rurſus numeratus, *Suet. in Veſpaſ. c.* 9. Supplevitque recenſo Senatu, & Equite. Al. legunt *recenſito*.

Recenter, adv. *di nuovo*, *neuti*, de novo. *Plin. l.* 18. *c.* 23. Quam recentiſſime ſtercorato ſolo. *Pallad. l.* 3. *c.* 4. poma recenter lecta.

Recento, as, a. 1. *rinnovare*, [illegible], renovo, a *recens*. *Non. c.* 2. *n.* 751. Recentari honeſte poſitum pro renovari, quod eſt Græce [illegible]. Cn. Martius. Jam jam albicaſcit Phœbus, & recentetur commune lumen hominibus voluptaſque. Citat & *Gellius l.* 15. *c.* 25.

Receptācŭlum, li, *recetto*, Ger. *herberg*, Gall. *retraite*, Hiſ. *acogida*, [illegible], quicquid rem aliquam in ſe recipit. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Sed cum alvi natura ſubjecta ſtomacho cibi, & potionis ſit receptaculum. ¶ Interdum idem eſt, quod Perfugium, ideſt locus, in quem quis ſe recipit, ut a vi, aut injuria tutus ſit. *Caſ. l.* 7. *B. G.* Ne ſuis ſint ad detrectandam militiam receptacula. *Cic. in Piſ.* Receptaculum veterum Catilinæ militum. *Curt. l.* 8. *c.* 2. Receptaculum exulum.

Receptātĭo, onis, f. actus recipiendi. *Ammian. l.* 20. *c. ult.* Receptatio ſpiritus. Alii aliter leg.

Receptātor, oris, *ricettatore*, [illegible], qui recipit, a *receptando*. Sæpe de illis dicitur, qui latrones, eorumque furta recipiunt, & occultant. *Ulpian. ff. de receptat. tum. mauſtr.* &c. Quia receptatores non minus delinquunt, quam aggreſſores. *Cic. pro Mil. c.* 19. Ille latronum occultator, & receptator locus.

Receptĭbĭlis, le, qui recipi poteſt. *Auguſtin. l.* 15. *de Trin. c.* 13. *ad fin.* Noſtra ſcientia amiſſibilis eſt, & receptibilis.

Receptĭo, onis, *ricetto*, [illegible], actus recipiendi. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 70. Quid tibi hic receptio ad te eſt meum virum? ideſt quare recipis ad te virum meum?

Receptĭtĭus, a, um, [illegible], receptitius, quicquid in venditione, aut quavis alia alienatione excipimus, & nobis reſervamus, ut *Receptitius ſervus*, qui aſt proprius nuptæ mulieris, quem illa ſibi reſervavit, cum dotem marito daret, qui & ſuperlatalis vocatur. Quoties enim mulier in danda viro dote, aliqua ex ſuis bonis retinet, nec ea ad virum tranſmittit, recipere ea dicitur. *Cat. apud Gel. l.* 17. *c.* 6. quem conſule.

Recepto, as, a. 1. *ricevere ſpeſſo*, Ger. *offt auffnemme*, Gall. *recevoir ſouvent*, Hiſp. *recebir a menudo*, [illegible], freq. a *recipio*. *Lucan. l.* 7. Placido natura receptat cuncta ſinu. *Ter. Hecyr.* 5. 1. 16. Meum receptas filium ad te, *dai ricetto*. *Tac. Ann.* 3. *c.* 60. Eodem ſubſidio obærati adverſus creditores, ſuſpectique capitalium criminum receptabantur, *ſi rifuggivano*. *Virg.* 10. *Æn.* v. 381. haſtamque receptat oſſibus hærentem. h. e. retrahit, eruit.

Receptor, oris, idem ac receptator. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 23. Prædarum receptor.

Receptorĭus, a, um, adject. ad recipiendum aptus, ut receptorius locus, apud *Tertul. de reſur. carn. c.* 27. ¶ Receptorium abſolute, apud *Sidon. l.* 9. *ep.* 17. eſt locus, quo ſe quis recipit. Nuntiatum eſt, inquit, progredi epiſcopum de receptorio.

Receptrix, icis. [illegible], quæ recipit. *Cic.* 6. *Ver. c.* 8. Tua Meſſana, tuorum furtorum receptrix. Adde *Ver.* 7. *c.* 62.

Receptum, i, *promeſſa*, [illegible], Germ. *verheiſſung*, Gall. *promeſſe*, Hiſp. *promeſſa*, [illegible], pollicitum, promiſſum. *Cic.* 5. *Phil. c.* 31. Prom Tim, & receptum intervertit, ad ſeque tranſtulit. *Id. Ver.* 7. *c.* 52. Satis eſt factum Siculis, ſatis officio, ac neceſſitudini, ſatis promiſſo noſtro, et recepto.

Receptus, us, m. *ritirata*, Germ. *abzug*, Gall. *retraite*, Hiſp. *acogida*, [illegible], actus recipiendi, five ſubducendi ſe e pugna, ſubductio, reductio. *Cic.* 3. *Phil.* Receptui ſignum, aut revocationem a bello audire non poſſumus. ¶ Receptui canere, vel receptui ſignum dare, eſt tubæ ſonitu copias a pugna revocare. *Cic.* 13. *Phil.* Quis enim revocante, & receptui canente Senatu properet dimicare? *Liv. l.* 5. Adminiſtrationem inde avertit, ſigno receptui data, adeo tranquillæ ſerenitas, &c. ¶ Tranſlate *canere receptui*, vel *receptum* accipitur pro diſcedere, & abire. *Cic.* 3 *Tuſc. de ratione.* A quibus (miſerum) cum cecinit receptus, impellit rurſum, &c. *Ovid.* 4. *Triſt eleg.* 9. *in fi.* Cane, Muſa, receptus. ¶ *Receptus* præterea ſignificat locum ipſum, in quem tuto ſe aliquis recipit, *ricetto*, *rifugio*, *alloggiamento*. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 10. Neque ea omnibus oppidis continere copias expedit, ne receptum amittam. *Plane. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 11. Animadverti, nullum alium receptum Antonium, reliquiaſque, quæ cum eo eſſent, habere, niſi in his partibus. Hinc *Solin. c.* 12. receptus vocat nidos avium.

Receptus, a, um, nom. ex partic. *ricevuto*, *ammeſſo*. Receptus mos, inquit *Feſt.* eſt, quem ſua ſponte civitas alienum adſciverit. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 85. More inter veteres recepto, qui &c. *Quintil. l.* 3. *c.* 7. Perſuaſio publice recepta. *Id. ibid.* Cœlo receptus. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Quin & abſentes tinnitu aurium præſentire ſermones de ſe, receptum eſt, *è credute communemente*. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 5. Auctoritas receptior. *Selen. in præfat.* Scriptores receptiſſimi, *di molto credito*, *e fede*. *Cic. pro Rab. Poſt. c.* 8. Ex magnis inimicitiis receptos in gratiam. *Tac.* 3. *Ann. c.* 74. Recepti ea venia plerique. *Id. ibid. l.* 13. *c.* 10. Recepti in reos. *Liv. l.* 4. *c.* 15. Romulus ab Diis ortus, receptus ad Deos. ¶ Item ſervatus, conſervatus. *Virg.* 1. *Æn.* frugeſque receptas Et torrere parant flammis, & frangere ſaxo.

Receſſim, adv. *recalando*, recedendo. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 7. Receſſim cedam ad parietem.

Receſſĭo, onis, idem ac receſſus, vel recedendi actus. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. Ventus inclinationibus, & receſſionibus varietates mutatione flatus facit.

Receſſus, a, um, *ritirato*, recedens, remotus. *Vitruv. l.* 5. *c.* 8. Ampliorem habent orcheſtram Græci, & ſcenam receſſiorem.

Receſſus, us, m. *ritiro*, Germ. *hinweichung*, Gall. *reculement*, *eloignement*, Hiſp. *partida*, [illegible], actus recedendi, diſceſſus. *Cic.* 2. *de Div. c.* 24. Quid de fretis, aut de marinis æſtibus plura dicam? quorum acceſſus, & receſſus Lunæ motu gubernantur. ¶ Interdum ponitur pro ſolitudine, ſeu loco remoto a frequentia, & turba. *Cic. Att. l.* 12. Mihi ſolitudo, & receſſus provincia eſt. ¶ Receſſus oculi eſt cavitas, ſive profunditas, in qua oculus reconditur. *Plin. l.* 8. *c.* 33. Oculi in receſſu tenuo, tenui diſcrimine, prægrandes, & corpori concolores. ¶ Per tranſlationem *Cic. pro Marcel. c.* 7. Cum in animis hominum tantæ latebræ ſint, tanti receſſus. Sic *Quintil. l.* 1. *c.* 4. Grammatica plus habet in receſſu, quam in fronte promittit. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 6. Strenua ingenia, quo plus receſſus ſumunt, hoc vehementiores impetus edunt. h. e. quo plus quietis, & remiſſionis ab opere capiunt. Ducta metaphora ab iis, qui ut longius ſaliant, aliquot paſſus retrocedunt.

Rechămus, i, m. trochlea. *Vitr. l.* 10. *c.* 2. Alligatur in ſummo trochlea, quam etiam nonnulli rechamum dicunt.

Recharmidare ſe, hoc eſt ſuſceptam lætitiam deponere, verbum fictum a *Plaut. Trinum.* 4. 2. 135. a [illegible], lætitia.

Rechedipna, V. Trechedipna.

Recidīvātus, us, m. reſtitutio, renovatio rei, quæ jam abiit, aut cecidit, inſtauratio. *Tertul. de reſur. carn. c.* 18. Scripturæ carnis recidivatum pollicentur.

Recidīvus, a, um, adject. *recidiva*, *che ritorna*, [illegible], qui rurſus recidit, ſeu recurrit. *Plin. l.* 30. *c.* 11. Quo genere & recidivas febres frequenter abigi affirmant. *Juven. ſat.* 6. v. 362. velut exhauſta recidivus pullulet arca nummus. Alii rectius *redivivus*. *Virg.* 4. *Æn.* v. 344. Et recidiva manu poſuiſſem Pergama victis. h. e. Trojam poſt ſuam everſionem rurſus ædificaſſem. *Id.* 10. *Æn.* v. 58. Dum Latium Teucri, recidivaque Pergama quærunt. Sunt qui recidiva Pergama interpretantur, quæ bis ceciderunt. Nam bis Troja everſa fuit, ſemel ab Hercule, iterum a Græcis. ¶ Inter *recidivum*, & *redivivum*, hoc intereſt, inquit *Chariſius*, quod recidiva dicuntur, quæ poſt caſum; rediviva, quæ poſt interitum redeunt.

Recĭdo, is, recidi, receſum, n. 3. *ricadere*, Germ. *wider fallen*, Gall. *retomber*, Hiſp. *recaer*, [illegible], recido, ſive iterum cado. Conſtruitur cum accuſ. & præpoſ. *ad*, vel *in*. *Terent. in prol. Hec.* v. 46. Nolite ſinere per vos artem muſicam recidere ad paucos. *Cic. pro Syl.* Quam tota illa omnia ex lætitia, & voluptate ad luctum, & lacrymas reciderunt? *Id.* 2. *de nat. Deor.* Quia & recidant omnia in terras, & oriantur e terris. *Suet. in Aug. c.* 96. Cuncta in illos recaſura. *Ulpian. ff. l.* 25. *tit.* 3. *leg.* 3. In cujus poteſtate receſurus eſt. ¶ Vel cum adver. motus ad locum, vel verſus locum. *Liv. l.* 4. Regiæ majeſtatis imperium eo recidere. *Cic. pro Roſc. Com.* Quorſum recidat reſponſum tuum, non magnopere laboro. ¶ Interdum ponitur pro redire. *Plin. l.* 28. *c.* 16. *de febribus*. Et ne recidant, non removeri ſeptano circuitu. ¶ A Poetis interdum uſurpatur *r* litera geminata, ut ſyllaba natura brevis producatur. *Propert. l.* 4. *eleg.* 9. Reccidit inque ſuos menſa ſupina pedes. Alii leg. *decidit*, & quidem rectius.

Recīdo, is, recidi, reciſum, a. 3. *recidere*, *tagliare*, [illegible], Ger. *abhawen*, Gal. *couper*, Hiſ. *cortar*, [illegible], reſeco, abſcindo, ex *re*, & *cædo*. *Cato c.* 2. Viam publicam munire, vepres recidi. *Ovid.* 3. *Faſt.* Idque ancile vocat, quod ab omni parte reciſum eſt. Tranſlate *Hor. l.* 3. *od.* 24. Quid triſtes querimoniæ, ſi non ſupplicio culpa reciditur?

Recinctus, a, um, nom. ex partic. *ſciolto*, diſcinctus. *Ovid.* 3. *Am. eleg.* 1. v. 51. tunica velata recincta. *Virg.* 4. *Æn.* v. 518. Unum exuta pedem vinclis, in veſte recincta.

Digitized by Google

Recingo, is, nxi, nctum, a. 3. *slegare, ſcingere*, חגר, Ger. *entgurten*, Gal. *deſceindre*, Hiſp. *deſcenir*, ἀναζώννυμι, quod cinctum erat, ſolvo, revincio. *Ovid. 4. Met. v. 510.* Sumptumque recingitur anguem. id eſt depoſuit anguem, quo ſe antea velut cingulo præcinxerat. Antea enim dixerat, tortoque incingitur angui. *Id. l. 1. Met. v. 398.* Velantque caput, tunicaſque recingunt.

Recinium, V. Ricinium.

Recino, is, cinui, centum, a. 3. *ricantare*, ἀντᾴδω, iterum, vel frequenter cano. *Cic. de clar. Orat. c. 46.* Quod in vocibus noſtrorum Oratorum recinit quiddam, & ſonat urbanius. *Horat. l. 1. epiſt. 1. v. 55.* Hæc recinunt juvenes dictata, ſeneſque.

Recipio, &c. V. Recupero.

Recipio, is, cepi, ceptum, a. 3. *ricevere*, קבל, Ger. *widernemmen*, Gal. *recevoir*, Hiſ. *recebir*, ἀναλαμβάνω, eſt rem depoſitam rurſus aſſumere, a *re*, & *capio*, quaſi rurſus capio. *Liv. l. 9.* Recipiant arma, quæ per pactionem tradiderunt. ¶ Ponitur etiam pro recuperare. *Cic. de Sen.* Tarentum vero qua vigilantia, quo conſilio recepit? *Liv. l. 26. c. 63.* Res amiſſas recipere. ¶ Item pro extrahere, educere, *cavare*. *Celſ. l. 7. c. 5. n. 2.* Sæpius ſagitta ob altera parte, quam qua venit recipienda eſt. *Et n. 4.* Ut ſine difficultate telum recipiatur. ¶ Item pro capere, vel accipere. *Plaut. Rud. 3. 3. 34.* In cuſtodiam nos ut tuam recipias, & tutere. *Cic. in Rul.* Eum recepit ſuis tectis, ac ſedibus. *Idem pro Arch.* Statio Luculli eum domum ſuam receperunt. *Id. Att. l. 15.* A te heri duas epiſtolas recepi. ¶ Item pro admittere. *Cic. 2. Off.* Ut in urbe manerent, Xerxemque reciperent. *Id. 2. Phil. c. 32.* Hunc in familiaritatem libentiſſime recipiebat. *Id Fam. 13. ep. 19.* Lyſonem in fidem, neceſſitudinemque tuam recipias. ¶ Item pro liberare, in tutum reducere. *Virg. 6. Æn.* Illum ego per flammas, & mille ſequentia tela Eripui his humeris, medioque ex hoſte recepi. ¶ Item pro refugium præſtare. *Ulpian. l. 15. ff. tit. 3. de ſervo corrupto, l. 1.* Et aſt proprie recipere abſcondendi cauſa, refugium ſervo præſtare, vel in ſuo agro, vel in alieno loco, ædificiove. ¶ Item pro revocare. *Virg. 2. Æn.* Sic ore effata recepit ad ſe ſe. ¶ Item pro excipere ad uſum ſuum, & reſervare, quod fit, cum quis venditis cæteris, ſibi quippiam reſervat. *Plaut. Trin. 1. 2. 157.* Poſticulum hoc recepit, cum ædes vendidit. V. *Gell. l. 17. c. 6.* Et infra in *Recepta eſſe*. ¶ Item pro polliceri, & cum obligatione promittere, *promettere, aſſicurare*. Recipere amplius quiddam ſignificat, quam promittere, quia eſt rei eventum, & periculum in ſe ſuſcipere. *Planc. ad Cic. l. 10. Fam. ep. 7.* Recipio vobis, me negotium ex ſententia facturum. *Cic. l. 5. Fam. ep. 8.* Quæ tibi promitto, ac recipio ſanctiſſime eſſe obſervaturum. *Id. l. 13. ep. 11.* Sed tamen ſeparatim promitto, ac recipio, fore eum tibi & voluptati, & uſui. *Id l. 2. de Orat.* In quo ſit illa quidem magna offenſio vel negligentiæ ſuſceptis rebus, vel perfidiæ receptis. i. e. in ſe ſuſceptis, & promiſſis cum obligatione bonum eventum præſtandi pro parte ſua. *Terent. Heaut. 5. 5. 12.* Ad me recipio; faciet. ¶ Item pro totum onus alicujus rei in ſe transferre. *Cic pro Roſc. Amer. c. 38.* Quid recipis mandatum, ſi aut neglecturus, aut ad tuum commodum converſurus es? ¶ Item pro nominatim cavere. *JCtus in l. emptorem, ff. de act. empt.* Quemadmodum recipitur, ut nummos creditor accipiat. ¶ Item pro approbare. *Quintil. l. 8. c. 6. de Metonymia* Uſus recepit *bene moratas urbes, poculum epotum, ſæculum felix*. Adde *Plin. lib. 28. cap. 2.* V. Receptus. ¶ Item pro conferre ſe, proficiſci, venire. *Cic. Att. l. 1. ep. 51.* Me Romam recepiſſe. *Id. 3. Offic.* Qui cum ad diem ſe recepiſſet. *Id. 6. Ibi.* Ut cum ex hiuce ſe locis reciperent. Hinc eſt militare verbum, *fare la ritirata*. *Cæſ. lib. 3. B. C. cap. 45.* Si ſine maximo detrimento legiones ſe ſe recepiſſent inde. ¶ Et omiſſo accuſ. *ſe*, qui tamen ſubintelligitur. *Cæſ. lib. 1. B. G. cap. 48.* Si erat celerius recipiendum. 6. a redeundum. *Plaut. Merc. 2. 4. 30.* Ergo actutum face cum præda recipias. ¶ Item pro redire. *Cic. pro Cæl. c. 12.* Et ſe ſe ad frugem bonam, ut dicitur, recepiſſe. ¶ Item pro animum, ac vires reſumere, *ritornare in ſe*. *Cic. in Somn.* Ut me recepi, Quis, inquam, quis eſt? &c. Sic, recipere animum ex pavore, apud *Liv. 2.* Recipere anhelitum, *ripr... fiato*. *Plaut. Epid. 2. 2. 21.* ¶ Recipere nomen alicujus, eſt ejus accuſationem admittere, & inter reos numerare. *Cicer. Ver. 4.* Cum abſentis nomen reciperetur. *Valer. Max. l. 3. c 7.* Lex Memmia eorum, qui Reip. cauſa abeſſent, recipi nomina vetabat. ¶ Recipi in cibum, vel in menſa dicitur aliquid, quod pro cibo habetur. *Plin. lib. 10. cap. 26. & lib. 22. cap. 22.*

Reciprocatio, onis, *reciprocazione*, παλίῤῥοια, retrogreſſio, ejuſdem viæ retrograda repetitio, acceſſus, & receſſus. *Plin. l. 2. c. 8.* Obſervata æſtus reciprocatione. *Id. l. 15. c. 24. de ... telis*. Longitudo fili e culmine, ac rurſus e terra per illud ipſum velox reciprocatio.

Reciprocatus, us, m. *vicenda*, reciprocatio. *Auguſtin. lib. 11. de Geneſ. ad litter. c. 5. extr.*

Reciprocicornis, ne, adject. cornua habens in ſe reflexa. *Laberius apud Tertul. de pall. c. 1.* arietem vocat reciprocicornem, & lanicutem.

Reciproco, as, a. 1. *rivolgere, movere innanzi, e indietro*, ἀντιστρέφω, παλινδρομέω, repeto, in contrariam partem reflecto, remitto, retrogradior. *Silius l. 15. v. 226.* Quas unges (undas) ciens reſluaſque reciprocat æſtus. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 10.* Quid Chalcidico Euripo in motu identidem reciprocando putas fieri poſſe conſtantius? *Liv. l. 21. c. 57.* Cum jam ſpiritum incluſeret ventus, nec reciprocare animum ſineret. *Gel. l. 17. c. 11.* In eam fiſtulam, per quam ſpiritus reciprocatur. h. e. a pulmonibus attrahitur, ac remittitur. *Id. l. 9. c. 13.* Manu telum reciprocans incedebat. h. e. ſubinde vibrens, ac retrahens. ¶ Paſſive uſurpatur interdum pro mutua quadam conſequentia e ſe invicem dependente, quod Philoſophi dicunt converti, vel dici ad convertentiam. *Cic. 1. de Div. c. 6.* Siquidem iſta ſic reciprocantur, ut, ſi divinatio ſit, Dii ſint, &, ſi Dii ſint, ſit divinatio. ¶ Veteres uſurparunt pro ultro citroque poſcere, teſte *Feſto*, quia procare ſit petere. *Pacuv. & Plaut. apud eund.*

Reciprocus, a, um, *reciproco*, ἀντίστροφος, quod aliunde profectum, redit eo, unde profectum eſt. *Plin. l. 9. c. 57.* Etiam reciprocis arenibus ſiccato litore. *Id. l. 5. c. 4.* Reciprocum mare. ¶ Reciproca argumenta, Græcis ἀντιστρέφοντα, ſunt, quæ inferri contra, convertique in eum poſſunt, a quo dicta ſunt, & utrunque pariter valent. V. *Gel. l. 5. c. 10. & l. 9. c. 16.* ¶ Apud Grammaticos pronomina reciproca ſunt, quibus tertiæ perſonæ agunt in ſe ipſas, vel in res a ſe poſſeſſas, vel a ſe ipſis, aut a rebus a ſe poſſeſſis patiuntur, ut *ſui, ſibi, ſe, & ſuus, ſua, ſuum*.

Recisamentum, ti, *ritaglio*, frustum exiguum, & veluti ramentum a re quapiam reciſum. *Plin. l. 34. c. 11.* Oxyſſime vero coronarium æruginem contrahit reciſamentis in acetum additis.

Recisio, onis, f. *recidimento*, ἀπότμησις, actus recidendi. *Plin. lib. 21. c. 4.* Omnes autem reciſione, atque uſtione proficit.

Recisus, a, um, *reciſo, tagliato*, ἀποτετμημένος. *Plin. l. 16. c. 34.* Itaque cum trunco inarus, reciſa etiam lætius fruticat. ¶ Ponitur etiam pro occiſo, deleto, profligato. *Cic. de Prov. Conſ. c. 12.* Ita ab eodem eſſe partim reciſas, partim repreſſas. ¶ Reciſum tempus, idem eſt ac breve. *Calliſtrat. JCtus ff. de ſent. more.* Poſſunt ad tempus relegari; ſi junior, in longius, ſi ſenior, in reciſius.

Recitatio, onis, *recitazione*, ἀνάγνωσις, actus recitandi, pronuntiatio. *Cic. pro Cluent. c. 51.* Ut illum recitationis ſuæ pœniteret. *Id. pro Domo c. 9.* Recitatio literarum. *Plin l. 1. ep. 13.* Ne videar, quorum recitationibus affui, non auditor fuiſſe, ſed creditor.

Recitator, oris, *recitatore*, ἀναγνώστης, qui recitat. *Cicer pro Cluent. c. 51.* Tres & ipſe excitavit recitatores cum ſingulis libellis. ¶ Proprie autem recitatores dicebantur, qui in judicio recitabant libellos, teſtimonia, & alia, quæ allegabantur ab actoribus, ut liquet ex citato *Cic. loco*, quem integrum lege. Præterea recitatores dicti Poetæ, aut Oratores, qui in cœtu amicorum, aut publice ſcripta ſua recitabant. *Plin. l. 1. ep. 13.* Subinde ſibi nuntiari jubens, an jam recitator intraverit, an dixerit præfationem, an magna ex parte evolverit librum.

Recito, as, a. 1. *recitare*, קרא, Ger. *laut vorleſen, erzehlen*, ἀναγινώσκω, eſt ſcripturam, vel orationem, vel aliud ejuſmodi elata voce legere, vel memoriter pronuntiare, ut alii audiant, & intelligant, & proprie dicitur de iis, qui in cauſis libellos legunt, & teſtimonia, a *re*, quod a *cieo*. *Cic. 4. Ver.* Quid ego nunc hic Sexti Pompeji Chlori teſtimonium recitem? *Id. l. 10. Fam. ep. 12.* Cave putes, ullas litteras unquam graviores, quam tuas, in Senatu eſſe recitatas. *Id. pro Domo.* Patrem tuum L. Philippus Cenſor avunculum ſuum præterit in recitando Senatu. *Plin. l. 7. c. 52.* Recitare hæredem. ¶ Conſtruitur etiam cum prępoſ. *ex*, vel *de*. *Cic. 5. Ver.* Da, quæſo, ſcribæ, recitet ex codice. *Id. pro Cluent.* Quod elogium recitaſti de teſtamento Cn. Egnatii patris. ¶ Mos fuit poetis quoque, & aliis poſtea ſcriptoribus privatim in amicorum domibus lucubrationes ſuas legere, antequam ederentur, ut judicium, atque cenſura de iis fieret, vel oſtentandi ingenii gratia, de qua re V. *Lipſ. Cenſur. 2. ad Belg. ep. 48. Sen. epiſt. 95.* Recitator hiſtoriam ingentem attulit, minutiſſime ſcriptam, arctiſſime complicatam, & magna parte perlecta, deſinam, inquit, ſi vultis; acclamatur, Recita, recita, ab iis, qui illum obmuteſcere illico cupiunt.

Reclamatio, onis, actus reclamandi, clamor. *Cic. Phil. 4. c. 2.* Præclara reclamatione veſtra factum pulcherrimum Martialium comprobaviſtis.

Reclamito, as, n. 1. freq. a *reclamo*. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 22.* Reclamitat iſtiuſmodi ſuſpicionibus ipſa natura.

Reclamo, as, avi, atum, *contraddire*, Ger. *das wider ſchreyen*, Gal. *contredire*, Hiſp. *reclamar*, ἀντιβοάω, ἀντιλέγω. contra clamo, clamore obverſor, repugno. *Cic. 3. de Orat.* Theatra tota reclamant. *Item 6. Ver.* Reclamat Sicilia tota, propter cælati argenti cupiditatem reos fieri rerum capitalium. *Id. lib. 1. Fam. ep. 2.* Ejus orationi vehementer ab omnibus reclamatum eſt. *Quintil. lib. 12. c. 2.* Quæ mihi quaſi conſpiratione quadam vulgi reclamari videntur. h. e. objici. *Stat. 3. Theb.* plangoribus arva reclamant. h. e. reſonant.

Reclango, is, n. 3. contra, vel valde clango. *Ammian. l. 17. c. 7.* (al. 13.) Reclangentibus cunctis ſonitu ruinarum immenſo.

Reclinatus, a, um, ἀνακεκλιμένος, recumbens, procumbens. *Hor. l. 2. carm. od. 3.* Seu te in remoto gramine per dies Feſtos reclinatum bearis interiore nota Falerni. *Sen. epiſt. 56.* Solet obrepere ſomnus in aliquod adminiculum reclinatis.

Reclino, as, avi, atum, a. 1. *rechinare*, הטה, Germ. *anleinen*, Gal. *incliner, pencher*, Hiſp. *recoſtarſe*, ἀνακλίνω, incurvo, reflecto, ad aliquid flecto. *Cic. in Arat.* At Cepheus caput, atque humeros, palmaſque reclinat. *Sen. in Conſol. ad Marc. c. 2.* In quem onus imperii reclinaret.

Reclinis, ne, adject. &

Reclinus, a, um, adject. idem ac reclinatus, incumbens, recumbens. *Martial. lib. 9. epigr. 91.* In gramine toſco reclinis. Alii legunt *reclivis*. V. ſeq. dictionem. *Vopiſc. in Probo, c. 4.* Reclinus, & reſupinus. Al. hic quoque leg. *reclivis*.

Reclivis, & ve, o. 3. *chino, rechinato*, Ger. *gelehnet*, Gal. *enclind*, Hiſp. *recoſtado*, ..., acclivis, reclinatus, procumbens. *Ovid. 10. Met.* Inque ſinu juvenis poſita cervice reclivis. *Pallad. l. 1. c. 6.* Campo ad ſolem reclivi. *Tac. Ann. 15. c. 16.* Ille ut erat reclivis, & neſcio ſimilis. *& l. 14. c. 5.* Acerronia ſuper pedes cubantis reclivis. Utroque hoc Taciti loco alii legunt *reclinis*.

Recludo, is, ſi, ſum, a. 3. *aprire*, פתח, Ger. *entſchlieſſen*, Gal. *ouvrir*, Hiſ. *abrir*, ἀνοίγω, quod clauſum erat, aperio. *Virg. 8. Æn.* Infernas reſeret ſedes, & regna recludat Pallida. *Ovid. 7. Met.* Stricto Medea recludit enſe ſenis jugulum. *Horat. l. 1. ep. 5.* Quid non ebrietas deſignat? operta recludit. *Id l. 1. od. 14.* Non lenis precibus fata recludere. h. e. reſolvere, mutare, & defunctis vitam reddere. ¶ Interdum eſt probe claudere, claudendo ſeparare. *Juſtin. lib. 1. c. 9.* Quærit de filia, an Cyri filius rex eſſet. Illa, nec ſe ipſam ſcire, ait, nec ex alia poſſe cognoſcere, quia ſingulæ ſeparatim recludantur.

Reclusus, a, um, *aperto*, ἀνεῳγμένος, apertus, partic. a recludor. *Ovid. 7. Met.* Foribuſque recluſis, Speſque, fideſque, patet, dens.

Recoctus, a, um, adject. *biſcotto*, rurſus coctus, valde coctus. *Flor. l. 3. c. 20.* E ferro ergaſtulorum recocto gladios, & tela fecerunt. *Martial. l. 11. epigr. 53.* Velabrenſis maſſa recocta foco. h. e. caſeus. Al. leg. *tosta*. *Stat. l. 4. Silv. 9.* Paſſo recoctum. ¶ Translate *Petron. in fragment.* Anus recocta vino, trementibus labellis. h. e. valde ebria. ¶ Senex recoctus dicitur, qui forti eſt temperamento & vegeto, apud *Catul. carm. 52. in Caſ.* Alii exponunt, ebrietati deditum. ¶ Scriba recoctus, apud *Hor. l. 2. ſat. 5. v. 55.* eſt, qui multarum rerum experientia, uſuque officiorum callidus factus eſt, & vetus. Alii aliter interpretantur.

Recœno, as, n. 2. rurſus cœno. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 27.* Eum, quoad vixit, cloris poſtea non recœnaſſe.

Recogitatio, onis, f. &

Recogitatus, us, m. actus recogitandi. *Tertul.* ſunt *de exhort. ad caſtit. c. 4. & l. 4. cont. Marcion. c. 43.*

Recogito, as, a. 1. *ripenſare*, Ger. *wider betrachten*, Gall. *repenſer*, Hiſp. *repenſar*, ἀναλογίζομαι, iterum, atque iterum cogito. *Cic. Q. Fratr. l. 2. ep. 2.* Mihi videris de ſerina Minutiana, & nominibus Pompeianis in otio recogitaſſe.

Recognitio, onis, f. *ricognizione*, הכרה, Germ. *wider erkantnuſſ*, Gal. *reconnoiſſance*, Hiſp. *reconocimiento*, ἀναγνώρισις, repetita agnitio, iterata ex intervallo agnitio, recordatio, vel commemoratio. *Cic. 6. Ver. c. 50.* Qui tandem iſtius animus eſt nunc in recognitione ſcelerum ſuorum? ¶ Item pro inſpectione, reviſione. *Col. l. 11. c. 1.* Nam frequens recognitio nec impunitatis ſpem, nec peccandi locum præbet.

Recognitus, a, um, nom. partic. *riconoſciuto, reviſto*. *Cic. Ver. 2. c. 77.* Omnia ſumma cura recognita, & collata.

Recognosco, is, ovi, itum, a. 3. *riconoſcere*, Ger. *widerkennen*, Gall. *reconnoiſtre*, Hiſp. *reconocer*, ἀναγνωρίζω, rurſus cognoſco, rem olim cognitam denuo cognoſco. *Cicer. 2. Ver.* Non videtur hæc multitudo cognoſcere ex me cauſam voluiſſe, ſed ea, quæ ſcit, mecum recognoſcere. ¶ Ponitur etiam pro agnoſcere. *Ovid. 1. Faſt.* Sacra recognoſces annalibus eruta priſcis. ¶ Item pro ad memoriam revocare, recordari. *Cic. 4. Ver.* Cum iſtius in Quæſtura fugam, & furta recognoſceret. ¶ Item pro æſtimare, conſiderare. *Brut. Cic. l. 16. Fam. ep. 2.* Verba tua recognoſce, & aude negare, ſervientis adverſus Regem iſtas eſſe preces. ¶ Item pro inſpicere, videre. *Colum. l. 1. c. 8.* Veſtem, manicas, pedumque tegmina recognoſcat. *Cicer. 3. de Leg.* Quamobrem quoniam non recognoſcimus nunc leges Populi Romani. ¶ Item pro recenſere, *far la moſtra*. *Sueton. in Calig. c. 16.* Equites Romanos ſevere, curioſeque recognovit.

Recollectus, a, um, rurſus collectus. *Juſtin. l. 42. c. 3.* Recollecta multitudo.

Recolligo, is, egi, ectum, a. *raccogliere, adunare, mettere inſieme*, אסף, Ger. *wider zuſammen leſen*, Gall. *recueillir*, Hiſp. *recoger*, ἀναλέγομαι, rurſus in unum colligo. *Colum. l. 8. c. 5.* Ut quæ mota ſunt ova, recolligantur. ¶ Tranſlate ſumitur pro corrigere, revocare ab ira. *Cic. Att. l. 1. ep. 5.* Etiam ſi cujus animus in te eſſet offenſior, a me recolligi oportere. ¶ Item pro vires recipere, ſeu reſumere. *Plin. l. 23. c. 7.* Recolligentibus ſe a longa valetudine utiliſſima.

Recolo, is, lui, ultum, a. *rinnovare*, Germ. *widerbauwen*, Gal. *cultiver de rechef*, Hiſp. *labrar otra vez*, ἀνακαινίζω, rurſum colo, renovo. *Liv. l. 27.* Arare, ſerere, deſertam recolit terram. *Tacit. l. 3. Ann. c. 72.* Avitum decus recoluit. *Plin. ep. 9. l. 7.* Ut enim terræ variis, mutatiſque ſeminibus, ita ingenia noſtra nunc hac, nunc illa meditatione recoluntur. ¶ Item pro decorem, exornare. *Tac. l. 1. hiſt. c. 77.* Et recens ab exilio reverſos nobiles adoleſcentulos avitis, ac paternis ſacerdotiis recoluit. ¶ Item pro exercere. *Cic. 1. de Orat. c. 1.* Ad eas artes, quibus a pueris dediti fuimus, celebrandas, interque nos recolendas. ¶ Item pro repetere, meditari. *Cic. 13. Phil.* Quæ ſi tecum ipſe recolis, æquiore animo, & majore conſolatione morere.

Recolo, as, a. 1. iterum colo, *colar di nuovo*. *Scribon. Larg. Compoſit. 268.* Recolare per linteum.

Recom-

Recomminiſcor, eris, entus ſum, d. 3. ἀναμιμνήσκομαι, reduco in memoriam. *Plaut. Trin.* 4. 2. 70. Literis recomminiſcar.

Recompingo, is, a. 3. rurſus compingo, unio. *Tertull. de reſur. carn. c.* 30. Recolligi, & recompingi os ad os.

Recompōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *racconciare, aggiuſtare, o unire di nuovo*, rurſus compono. *Ulp. l.* 25. *de aur. arg. leg.* Si in hoc ſint ſoluti, ut recomponantur.

Recompoſĭtus, a, um, *ricompoſto*, ἀνασυντεθείς, rurſus compoſitus. *Ovid. l.* 1. *Amor. eleg.* 7. Pone recompoſitas in ſtatione comas.

Reconciliatĭo, onis, f. *riconciliazione, pace*, פיוס, Ger. *uvidervereſönung*, Gall. *reconciliation*, Hiſp. *reconciliacion*, καταλλαγή, actus reconciliandi. *Cic. Att. l.* 9. Agat de reconciliatione gratiæ ſuæ, & Pompeji. *Id.* 3. *Catil. c.* 10. Reconciliatio concordiæ.

Reconciliātor, oris, m. *riconciliatore*, מכפר, Ger. *verſöner*, Gall. *reconciliateur*, Hiſp. *reconcillador*, καταλλακτής, pacificator. *Liv. l.* 35. *c.* 45. Phaneas reconciliatore pacis, & diſceptatore de iis, quæ in controverſia cum Pop. Rom. eſſent, utendum potius Antiocho cenſebat, quam duce belli.

Reconciliātus, a, um, *reconciliato*, καταλλαχθείς. *Cic. l.* 5. *Fam. epiſt.* 2. Quod ſcribis de reconciliata noſtra gratia. *Curt. lib.* 6. *cap.* 10. Dextra animi reconciliati pignus.

Reconcilio, as, avi, atum, a. 1. *riconciliare, pacificare, far amico*, רצה, Ger. *uvider umb verſonen*, Gall. *reconcilier*, Hiſp. *reconciliar*, καταλλάττω, in gratiam reſtituo, in concordiam reduco. *Cic. Att. l.* 6. Sed furentem animum patris tui ſorori tuæ reconciliavit. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 7. Ut agere quam diligentiſſime cum Luceio de veſtra vetere gratia reconcilianda. *Id. pro Dom.* Inimici in gratiam reconciliabantur. ¶ Reconciliare filium domum, eſt efficere, ut ille domum reducatur. *Plaut. Capt.* 2. 2. 65. Nam illum confido domum in his diebus me reconciliaſſere. h. e. redempturum, & adducturum domum. ¶ Reconciliare exiſtimationem, eſt eam recuperare. *Cic.* 2. *Ver. c.* 2. In quo reconciliare exiſtimationem judiciorum amiſſam poſſetis. ¶ *Reconciliaſſo* pro reconciliavero, *Plaut. Capt.* 3. 4. 44.

Reconcinno, as, a. 1. *riſare*, תקן, Ger. *ernewuvren*, Gal. *accoutrer*, Hiſp. *reboſar*, ἀνασκευάζω, denuo compono, inſtauro, reparo, expolio, *Cic. ad Q. Fr. lib.* 2. *ep.* 6. Tribus locis ædifico, reliqua reconcinno. *Caſ.* 2. *B. C. c.* 15. Diuturni laboris detrimentum ſolertia, & virtute militum bene reconcinnatur.

Reconclūdo, is, a. 3. idem quod concludo, claudo. *Tertull. adv. Prax. c.* 16. Quem iſti in Pilati tribunal imponunt, & in monumento Joſeph reconcludunt.

Recondĭtus, a, um, *ripoſto*, ἀπόθετος. *Cicer.* 6. *Ver.* Statuerunt ſe ſe nihil tam clauſum, neque tam reconditum poſſe habere. ¶ Metaleptice capitur pro occulto, abſtruſo. *Cic. pro Quinct. c.* 18. Natura triſti, ac recondita fuit. *Id. in Brut.* Erant in eo plurimæ literæ, nec eæ vulgares, ſed interiores quædam, & reconditæ. *Id.* 4. *Acad. c.* 4. A me enim ea, quæ in promptu erant, dicta ſunt, a Lucullo autem reconditiora deſidero.

Recondo, is, didi, ditum, a. 3. *riponere*, אצר, Germ. *verbergen*, Gall. *cacher, metre dedans*, Hiſp. *guardar*, ἀποτίθεμαι, repono, ſepono. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 4. Gladium cruentum in vaginam recondidit. *Ovid.* 15. *Met.* Depoſuitque caput, ſtratoque recondidit alto. ¶ Tranſlate eſt tegere, occultare. *Virgil.* 5. *Æn.* Quos fama obſcura recondit. ¶ Accipitur etiam contrario ſenſu pro exprimere, emittere, effundere. *Propert. l.* 2. *eleg.* 23. *v.* 50. Cum ſubito Triton ore recondit aquam.

Recondūco, is, uxi, ctum, a. 3. rurſus conduco, vel duco. *Quintil. Declam.* 12. Vicinarum provinciarum copias reconducit. *Ulpian. l.* 13. *Dig. de locat. cond.* Reconduxiſſe videbitur.

Recondoctus, a, um, nom. ex partic. *ricondotto*. *Plin. l.* 29. *c.* 1. Unum agtum ex provincialibus HS docentis reconductum.

Reconflo, as, a. 1. ἀναχωνεύω, denuo conflo. Tranſlate, regenero. *Lucr. l.* 4. *v.* 925. Unde reconflari ſenſus per membra repente poſſit?

Reconſigno, as, a. 1. rurſus ſigno, noto. *Tertul. de reſur. carn. c.* 52. Ideo & reconſignat imprimens.

Reconſueſco, is, n. 3. apud *Tertul. de cultu fœm. c.* 9. eſt in contrarium conſueſcere. Gloria, inquit, reconſuevit.

Recŏquo, is, coxi, coctum, a. 3. *ricuocere*, Ger. *uviderumbkochen*, Gal. *recuire*, Hiſp. *recozer*, ἀνεψέω, rurſus coquo. *Cic. de Sen. c.* 23. Quo quidem me proficiſcentem haud ſane quis facile retraxerit, neve tanquam Peliam recoxerit. ¶ Tranſlate pro curſus polire, & formare penitus, tanquam aurum, & ſimilia, quæ iterum coquuntur, ut meliora fiant. *Quinct. l.* 12. *c.* 6. Sed præcipue tamen Apollonio Moloni ſe reformandum, ac velut recoquendum dedit. *Lucan. l.* 7. *v.* 148. Spiculaque extenſo Pæan Pythone recoxit.

Recordabĭlis, le, adject. *che ſi può ricordare, o deve ricordare*. *Claud. Mamert. l.* 3. *c.* 14. Memoria multitudine recordabilium diſtenditur.

Recordatĭo, onis, f. *ricordazione, memoria*, זכרון, Ger. *uvidergedachtnuſſ*, Gal. *ſouvenance*, Hiſ. *memoria*, ἀνάμνησις, reminiſcentia. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Concidit in Curiæ pene limine, recordatione, credo, Gabinii ſui, deſiderioque Piſonis. *Id. Att.* 12. *ep.* 18. Recordationes fugio, quæ quaſi morſu quodam dolorem efficiunt. *Plin. l.* 1. *ep.* 9. Subit recordatio. *Rurſus Cic.* 5. *Fam. ep.* 13. Dare alicui jucundas recordationes conſcientiæ ſuæ. *Id. Attic. l.* 9. *ep.* 5. Habere recordationem alicujus rei. *Id.* 1. *de Orat. c.* 2. Repetere recordationem.

Recordātus, us, ui, m. recordatio, memoria. *Tertul. de reſur. carn. c.* 4. Recordatui tuo ereptam.

Recordātus, a, um, nom. particip. ſignif. activæ. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 70. Recordatus carmen, verſus ipſos retulit. ¶ Paſſive *Sidon. l.* 9. *ep.* 3. Anima male conſcia, & per horas ad recordata pœnalis vitæ debita contremiſcens.

Recordo, as, a. 1. in memoriam revoco, memoriam alicui refrico. *Quadrig. l.* 5. *Annal. apud Non. c.* 7. *n.* 65. Is ubi Darium cognovit, & patria (al. patriæ) eum recordavit.

Recordor, aris, d. 1. *ricordarſi*, זכר, Ger. *ſich uvider erinneren*, Gal. *ſe ſouvenir*, Hiſp. *acordarſe*, ἀναμιμνήσκομαι, in memoriam, ſive in mentem revoco, memini, memoria teneo. Aliqui recordari dictum cenſent, quaſi rurſus in cor revocare, vel iterum rem cordi dare, quod veteres cor pro mente dixerint. Sane *Plaut.* pro reputare, mente verſare poſuit. *Moſtell.* 1. 2. Recordatus multum & diu cogitavi, hominem cujus rei, quando natus eſt, ſimilem eſſe arbitrarer. ¶ Conſtruitur cum gen. *Cic. in Piſon.* Et cum aliquo dolore flagitiorum ſuorum recordabitur. *Id. Att. l.* 4. Recordans ſuperioris tuæ tranſmiſſionis. ¶ Vel cum acc. *Cic. de Sen.* Ut pedeſtres, navaleſque pugnas, ut bella a ſe geſta, triumphoſque recordentur. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. pro Planc.* Quoniam iſtis veſtris lacrymis de illis recordor, quas pro me ſæpe, & multum profudiſtis. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. in Brut.* Recordor longe omnibus unum anteferre Demoſthenem. *Id. Att.* Cum recordor, hæc me tum vidiſſe. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. pro Mur.* Admonitus re ipſa recordor, quantum hæ quæſtiones in Senatu habitæ punctorum nobis, Servi, detraxerint. ¶ Admittit præterea abl. cum præp. *cum*. *Cic. l.* 15. *Fam.* Tu, velim, tua in me ſtudia, & officia multum tecum recordere. *Id pro Cluen.* Si cum animis veſtris recordari C. Staleni vitam, & naturam volueritis.

Recorporatĭo, onis, f. *riunione*. *Tertull. de reſur. carn. c.* 30. Recorporatio, & coadunatio oſſium.

Recorporatĭvus, a, um, adiect. vim habens recorporandi. *Cal. Aurel. Acut.* 3. *c.* 16. Helleborum eſt recorporativæ virtutis.

Recorpŏro, as, a. 1. *riunire, dar corpo*. *Tertull. de reſur. carn. c.* 7. Figulo licet argillam, temperato ignis afflatu, in materiam robuſtiorem recorporare.

Recorrectus, a, um, iterum correctus. *Tertull. l.* 4. *Adverſ. Marcion. c.* 5.

Recorrĭgo, is, exi, ectum, a. 3. *correggere, o drizzar di nuovo*. *Senec. ep.* 50. Si modo ante incipimus recorrigere animum noſtrum, quam indureſcat pravitas ejus.

Recraſtĭno, as, n. 1. *differire di giorno in giorno*, דחה, Ger. *uveiter verſchieben*, Gal. *differer*, Hiſp. *dilatar*, ἀναβάλλομαι, procraſtino, in craſtinum rejicio, differo. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Recraſtinare minime utile. *Col. l.* 2. *c.* 21. Propter quæ recraſtinari non debet.

Recreatĭo, onis, f. *ricreazione*, ἀνάληψις, refectio, refocillatio. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Ab ægritudine recreationi efficax in cibo.

Recreātor, oris, m. qui rurſus creat, vel reſtituit. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 1095. *n.* 7. Pollio Julio Clementiano libertatis redonatori, vix populi omnium muncrum recreatori, &c. *Tertul. de anim. c.* 43. Summus recreator corporum.

Recreātus, a, um, ἀναληφθείς, *ricreato, ſollevato*. *Cic. pro R. Am.* Tum vero in illo bello non recreatus, neque reſtitutus, ſed ſubactus, oppreſſuſque Populus Romanus eſt.

Recrementum, ti, σκωρία, purgamentum, retrimentum, ſordes alicujus rei. *Celſ. l.* 6. *c.* 8. Ulcera illinenda ſunt aut plumbi recremento, aut ceruſſa, ideſt ſcoria. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Recrementa farris. *Gel. l.* 17. *c.* 11. Aridiora recrementa in alvum convenire, humidiora per renes in veſicam.

Recrĕo, as, a. 1. *ricreare*, רענן, Ger. *ergetzen*, Gal. *recreer*, Hiſ. *recrear*, ἀναζωπυρέω, iterum creo, reficio, a *creo*. Proprie enim recreare eſt id, quod deperiit, inſtaurare, & denuo creare. *Plin. l.* 34. *c.* 15. Ad purganda vulnera, fiſtulaſque, & omnium callum erodendum, & raſis oſſibus carnes recreandas. ¶ Tranſlate ponitur pro iterum eligere, ſeu conſtituere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 4. Quos cum T. Gracchus Conſul iterum recrearet. ¶ Item pro vires renovare. *Cic. ad Quir. poſt red.* Qui e gravi morbo recreati ſunt. ¶ Item pro conſolari. *Cic. in Somn.* Cujus ego nomine ipſo recreor. *Id. pro Planc.* Nunc autem veſter conſpectus, & conſeſſus iſte reficit, & recreat mentem meam. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 16. Recreare animum.

Recrĕpo, as, n. 1. *riſonare*, Germ. *ertonen*, Gal. *retentir*, Hiſp. *reſonar*, ἀντηχέω, crepitum reddo, reſono. *Catul. de Beret. & Aty. carm.* 64. Leve tympanum remugit, cava cymbala recrepant.

Recreſco, is, evi, etum, n. 3. *creſcere un' altra fiata*, ἀναφύομαι, rurſus creſco. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Nec præciſa oſſa recreſcunt. *Liv. l.* 26. *c.* 41. Faveto nomini Scipionum, velut acciſis recreſcenti ſtirpibus.

Recrudeſco, is, dui, ſine ſup. *ritornare crudo*, ἐξαγριαίνομαι, ad priſtinam cruditatem redeo. Tranſlate accipitur pro rurſus exaſperari; & dicitur de morbis, de vulneribus, de pugna, & ſimilibus rebus, ſemper in malam partem. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 6. Hoc tam gravi vulnere etiam illa, quæ conſenuiſſe videbantur, recrudeſcunt. *Liv. lib.* 6. *cap.* 18. Recrudeſcente Manliana ſeditione. *Idem lib.* 10. Ibi interventu Gellii, cohortiumque Sabellarum pauliſper recruduit pugna.

Recta, æ, ὀρθὴ ἐσθής, veſtimenti virilis genus. *Feſt.* Rectæ appellantur veſtimenta virilia, quæ patres liberis ſuis conficienda curant, ominis cauſa, ita uſurpata, quod a ſtantibus, & in altitudinem texuntur.

Recta, *a dirittura*, εὐθεῖα, recta via, nomen adiectivum caſus ablativi, ſub quo vox *via* intelligitur. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 8. E navi recta ad me venit. *Id. Ib. l.* 5. *ep.* 14. Recta proficiſci ad exercitum.

Recte, adv. *dirittamente*, Ger. *recht*, Gal. *bien*, *derechamente*, ὀρθῶς, recta linea, non oblique. *Cic.* 1. *Fin. c.* 6. Sive aliæ declinabunt, aliæ ſuo nutu recte ferentur, erit hoc quaſi provincias atomis dare, quæ recte, quæ oblique ferantur. ¶ Tranſlate ſumitur pro bene, probe, præclare. *Cic.* 4. *Acad.* Recte concluſit, teneo; ſin vitioſe, minam Diogenes reddet. *Id.* 3. *Phil.* Recte, atque ordine, exque Republica feciſſe videri. *Id.* 3. *Leg. c.* 5. Rectiſſime animadvertere. *Id. in Piſon. c.* 28. Recte an ſecus, nihil ad nos. ¶ Item pro apte, & compoſite. *Ter. Adelph.* 4. 3. Et recte, & vere dicis. ¶ Item pro juſte. *Ter. Andr.* Pater non recte vinctus eſt. ¶ Item pro aperte, non diſſimulanter. *Cic.* 2. *de Div.* Epicurus circuitione quadam Deos tollens, recte non dubitat divinationem tollere. ¶ Item pro tuto. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 7. Quoties mihi certorum hominum poteſtas erit, quibus recte dem. *Id. l.* 14. *ep.* 24. Recte in præſentia domi eſſe poteſtis. ¶ Item pro utiliter. *Hor. l.* 2. *Serm. ſat.* 7. Non otia recte ponere. ¶ Item pro proſpere, feliciter. *Cic. in Brut.* Quæ ſi recte eſſent. id eſt ſi bene, & commode cederent. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 7. Apud matrem recte eſt. ¶ Item pro naturaliter, non monſtroſe. *Don. ad Ter. Hec.* 4. 2. Præſertim cum & recte, & tempore ſuo pepererit. ¶ Item pro laudabiliter, ſine reprehenſione. *Cic. Att. l.* 16. Qui minus autem ego iſtic recte eſſe poſſim, quam Marcellus? ¶ Item pro patienter. *Ter. Eun.* 1. 1. Et illas, quas habet, recte feras. ¶ Recte eſt, pro ſatis eſt. *Ter. Heaut.* 2. 1. Tum quod dem ei, recte eſt. ¶ Item pro bene eſt. *Ter. Hec.* 3. 2. Quid tu igitur lacrymas? aut quid es tam triſtis? PA. Recte mater. Ubi inquit *Don. Recte mater*: Sic dicimus, cum ſine injuria interrogantis aliquid reticemus. Alii *recte* ſic accipiunt, ut intelligant; nihil eſt mali. *Id. Adelph.* Quid fit? quid agitur? S. Recte. ¶ Item pro ſic eſt, etiam. *Ter. Adelph.* 3. 3. Tu rus hinc abis? D. Recte. ¶ Item pro nihil, auctore *Donato*. Voce enim *nihil* veteres abſtinebant ominis cauſa, quia putabant, ſi *nihil* dixiſſent, nihil in poſterum ſibi boni futurum eſſe. *Ter. Eun.* 2. 3. Rogo, nunquid velit. Recte, inquit; abeo. ¶ *Recte facitis*, gratiarum actio eſt, interprete Donato. *Ter. Eun.* 5. 9. Mirum, ni illoc homini quoquo pacto opus eſt. C. Idem arbitror. O. Recte facitis. ¶ Non recte dicere alicui, eſt illi maledicere. *Plaut. Pſeud.* 4. 6. 23. Nam quanti refert ei nec recte dicere, qui recte nihil faciat? ¶ *Plaut. Merc.* 4. 4. 62. Eadem licebit mox cœnare rectius. h. e. lautius, largius.

Rectio, onis, f. *governo*, ἰθύνσις, actus regendi, adminiſtratio, gubernatio. *Cic.* 5. *Fin. c.* 4. & *l.* 4. *c.* 22. Rerumpublicarum rectiones.

Rectitūdo, inis, f. *dirittura*. *Aggen. Urb. in Frontin. apud Goeſ. pag.* 46. Rigor ſuæ rectitudinis naturalis nomen accepit.

Recto, pro recta, adv. legitur in quibuſdam edition. *Dig. lib.* 49. *tit.* 2. *leg.* 25. in aliis *recta*.

Rector, oris, m. *rettore, governatore*, כרביר, Ger. *regierer*, Gal. *recteur*, Hiſ. *regidor*, κυβερνήτης, qui regit, gubernator. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 35. Ineſſe aliquem non ſolum habitatorem in hac cœleſti, ac divina domo, ſed etiam rectorem, & moderatorem. *Id.* 1. *Divin. c.* 14. Tot navium rectores projecti ab Ilio. *Id.* 1. *de Or. c.* 48. Reipublicæ rector. *Suet. in Aug. c.* 24. Rectorem apponere ætate parvulis, ac mente lapſis. *Tac. Annal.* 13. *c.* 2. Burrhus, & Seneca rectores Imperatoriæ juventæ.

Rectrix, icis, f. *governatrice*, מנהגת, Ger. *regiererin*, Gall. *rectrice, gouverneſſe*, Hiſp. *regidora*, κυβερνήτειρα, gubernatrix. *Col. l.* 3. *c.* 10. Videmus, hominibus inſpiratam velut aurigam, rectricemque membrorum animam. *Plin. l.* 3 *c. ult.* Italia rectrix, parenſque mundi altera.

Rectum, i, ſubſt. *l' oneſto, il giuſto*, rectitudo, virtus. *Virgil.* 1. *Æn.* Et mens ſibi conſcia recti. *Ovid.* 1. *Met.* Quæ vindice nullo, ſponte ſua, ſine lege, fidem, rectumque colebat.

Rectūra, æ, f. rectitudo. *Frontin. de Colon. apud Goeſ. p.* 130. & 131.

Rectus, a, um, ἰθυνθείς, *retto, regolato*, gubernatus, partic. a regor. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 8. Ego illum haberem rectum ad ingenium bonum. ¶ Sæpe nomen eſt, pro eo, qui nullam in partem flectitur, cujus contrarium eſt obliquus, *dritto*, ישר, Ger. *recht*, Gall. *juſte, droit*, Hiſp. *derecho, juſto*, ὀρθός. *Plin. l.* 12. *c.* 19. Hi recto curſu per ſinus impellunt. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. Crus rectius. *Senec. ep.* 95. Recta coma. *chioma diſteſa*. ¶ Tranſlate pro bono, honeſto, æquo ponitur. *Cic. Att. l.* 6. Sauſeium ſine meis literis ad te venire vix rectum erat. *Id.* 5. *Fam. ep.* 19. Ea maxime conducunt, quæ ſunt rectiſſima. *Plaut. Capt.* 5. 2. 7. Recta, & vera loqui. *Cic. l.* 1. *Offic. c.* 38. Rectum eſt, etiam in illis contentionibus, quæ cum inimiciſſimis fiunt, gravitatem retinere, iracundiam repellere. ¶ *Recta via rem narrare*, eſt narrare rem, ut eſt, nihil mentiri. *Terent. Heaut. act.* 4. *ſc.* 3. Imo ut recta via rem narret ordine. ¶ *Cœna recta*, vel *recta* abſolute, eſt cœna legitima. Liberaliores autem divites ſalutatoribus ſuis legitimum convivium exhibebant, quæ recta cœna vocabatur: ſordidi, & maligniores cœnæ loco ſportulam tantum præbebant. *Suet. in Dom. c.* 7. Multa etiam in conviviorum uſu notavit: ſportulas

publicas ſuſtulit, revocata conatuum rectarum conſuetudine. *Id. in Aug. c. 74.* Convivabatur & aſſidue, nec unquam niſi recta. h. e. lauta ac ſplendide. *Mart. l. 8. ep. 50.* Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt. ¶ Hinc *recta appacuia vivere*, apud *Senec. ep. 90.* eſt laute vivere. ¶ Recta tunica. V. *Recta.* ¶ Recti caſus apud Grammaticos dicuntur nominativus, & vocativus. *Donatus.* Apud *Var. l. 7. de L. L.* rectus caſus dicitur ſolus nominativus, quia nullam patitur vocabuli inflexionem. ¶ Rectum inteſtinum eſt illud, quod in ima ventris parte, qua excrementa excernuntur, poſitum eſt, mulloſque ſinus habet, ſed recta extenditur uſque ad ſedem. *Celſ. l. 4. c. 1.*

Recubitus, us, m. actus recumbendi, ſubſultus ille, quem faciunt corpora in ſolum durum incidentia. *Plin. l. 24. c. 13.* Ipſum baculum per ſe ſe recubitu prius allabi.

Recubo, as, bui, bitum, n. 1. *riposare*, רבץ, Germ. *liegen*, Gall. *coucher tout plat*, Hiſp. *repoſarſe*, *aſtenerhade*, ἀνακεῖμαι, rurſus, ſeu iterum cubo. *Cic. 1. de Div.* Deinde cum ſe collegiſſet, idque viſum pro nihilo habendum eſſe dixiſſet, recubuiſſe. ¶ Interdum idem eſt, quod ſimplex *cubo*, ideſt jaceo, quieſco. *Cic. 2. de Orat.* M. Lepidus, cum, cæteris in campo exercentibus, in herba ipſe recubuiſſet. *Id. 3. de Orat.* Recubans molliter, & delicate.

Recudo, is, cudi, cuſum, a. 3. *ribattere*, ſi fides Sipontino, qui Varronis fragmentum citat, *veteres metalla recudunt*.

Recula, æ, πραγμάτιον, parva res, *coſarella*. *Plaut. in fragm. Cistellaria.* Si quidem imperes pro copia, pro recula. *Donat. in vita Virgil.* Apibus curandis reculam auxit. ¶ Dicitur etiam *reſiola*. *Apul. l. 4. Metam.* Pannoſæ reſculæ. Sunt tamen qui & hic *recula* legunt.

Recultus, a, um, omn. partic. a recolo. *Ovid. 5. Met. v. 647.* partimque rudi data ſemina juſſit Spargere humo, partim poſt tempora longa recultæ.

Recumbo, is, cubui, cubitum, n. 3. *giacere*, שכב, Germ. *ligen*, *ſitzen*, Gall. *coucher*, *s'aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, ἀνακλίνω, idem ac recubo, ideſt toto corpore jaceo. *Plin. lib. 17. cap. 22.* Adeo non recumbat in eo, nec delicate ſe ſpargat. ¶ Sæpe ſumitur pro accumbere, ſeu jacere ad menſam. Nam veteres in lectis jacentes cibum ſumebant. *Horat. lib. 1. ep. 5.* Si potes Archiacis conviva recumbere lectis. *Plin. lib. 4. ep. 22.* Cœnabat Nerva cum paucis: Vejento proximus, atque etiam in ſinu recumbebat. ¶ Interdum pro inclinari. *Virg. 9. Æn.* Inque humeros cervix collapſa recumbit. ¶ Recumbere etiam dicuntur loca acclivia. *Martial. lib. 4. epigr. 64.* Jugera pauca Martialis Longo Janiculi jugo recumbunt.

Recuperatio, & Reciperatio, onis, *ricuperazione*, Germ. *widerer holung*, Gall. *recouvrement*, Hiſp. *recobramiento*, ἀνάληψις, actus recuperandi. *Cic. 10. Phil. c. 10.* Ita præclara eſt recuperatio libertatis. *Juſtin. l. 30. c. 1.* Contentus recuperatione urbium, quas amiſerat. ¶ In juridicis, apud *Feſt.* ex *Gallo Ælio*, reciperatio eſt, cum inter populum & reges, nationeſque & civitates peregrinas lex convenit, quomodo per reciperatores reddantur res, reciperenturque, reſque privatas inter ſe perſequantur.

Recuperativus, a, um, adjectiv. qui recuperari poteſt, apud *Aggen. Urb. in Frontin. pag. 304. edit. Goeſ.*

Recuperator, & Reciperator, oris, qui recuperat. Recuperatores apud Romanos erant judices, qui ad recuperandas privatas res litigatoribus dabantur. *Plaut. Bacch. 2. 3. 36.* Poſtquam Prætor Recuperatores dedit. *Gel. lib. 20. cap. 1.* Injuriaſque æſtimandas Recuperatores ſe daturos edixerunt. ¶ Dabantur & ab Imperatoribus contentione orta inter milites. *Liv. lib. 26.* Scipio tres Recuperatores cum ſe daturum pronuntiaſſet. ¶ In Urbe Prætores dabant Recuperatores ex omni Ordine, in Provinciis ex conventu negotiatorum, vel e ſua cohorte. *Cic. 3. Ver. c. 28.* Iſte Recuperatores ſe de cohorte ſua daturum minitabatur. *Id. ibid. c. 11.* De conventu nullum unquam Judicem, neque Recuperatorem dedit.

Recuperatorius, a, um, quod ad Recuperatores pertinet, ut Judicium recuperatorium, quod per Recuperatores exercebatur. *Cic. 1. de Inv. c. 10.* Non enim oportet, in recuperatorio judicio ejus maleficii, de quo inter ſicarios quæritur, fieri præjudicium.

Recuperatus, & Reciperatus, a, um, nom. particip. *ricuperato*. *Juſtin. l. 38. c. 1.* Recuperatum regnum. *Tacit. 3. hiſt. c. 20.* Reciperatæ cibo ſomnoque vires. *Cic. pro Plan. c. 23.* Pecunia recuperata.

Recupero, & Recipero, as, avi, atum, a. 1. *ricuperare*, *racquiſtare*, Ger. *wider bekommen*, Gal. *recouvrer*, Hiſp. *recobrar*, ἀνακτάομαι, rem amiſſam recipio, ſeu rurſus acquiro, a *recipio*. *Cic. 4. Ver. cap. 33.* Bello confecto ſocios ſua per noſtram victoriam recuperare. *Id. 3. Ver. c. 14.* Ille autem, unde ablatum eſt, judicio ſuum recuperare nullo modo poteſt. *Id. 2. Agr.* Qui ab illo pecuniam depoſitam nuſtra recuperarent. *Id. 13. Phil.* Albanum, Firmanum a Dolabella recuperabit, etiam ab Antonio Tuſculanum. *Varr. l. 1. R. R. c. 13.* Ubi feſſi opere commodiſſime poſſint ſe quieti reciperare. *Juſtin. l. 18. c. 7.* Reciperatum patriam venire.

Recupio, is, a. 3. valde cupio. *Plaut. Capt. 4. 2. 76.* Ut recupias facere ſumptum. Alii leg. *te cupias*.

Recuro, as, a. 1. ἐπιμελέομαι, iterum, vel diligenter curo, magna cura reficio. *Plin. l. 15. c. 10.* Quæ non eſſet ita recurata, in ſua manſit amphitheatrica. *Catul. ep. 42.* (al. 45.) Et me recuravi ocymoque & urtica. *Apul. l. 6. A. A.* Recurare plagas.

Recurro, is, recurri, curſum, n. 3. ἀνατρέχω, iterum, vel retrorſum curro, redeo. *Cic. l. 14. Fam. ep. 5.* Deſippo quoque ita imperavi, ſtatim ut recurreret. *Id. 2. de nat. Deor. c. 19.* Lunæ ſpecies mutatur tum creſcendo, tum defectionibus ad initia recurrendo. *Horat. l. 1. ep. 10.* Naturam expellas furca, tamen uſque recurret. *Id. l. 2. ep. 1.* Anni recurrentes. *Plin. in Paneg.* Ita hæc optimi appellatio nunquam memoriæ hominum ſine te recurret. *Quintil. l. 1. c. 6.* Ad eam rationem recurrunt, ut &c. *Plaut. Trinum. 4. 3. 8.* Recurre petere, re recenti. h. e. redi cito ad petendum.

Recurſio, onis, recurſus, reditio. *Martian. Capel. l. 9. & Apul. in Aſclepic.*

Recurſito, as, n. ſæpe recurſo. *Capella l. 1.* Cælum plerumque recurſitans.

Recurſo, as, n. 1. ἀνατρέχω, freq. a *recurro*. *Plaut. Moſt. 3. 1. 34.* Quid ego huc recurſem? aut operam ſumam aut conteram? ¶ Tranſlate ſumitur pro venire in mentem. *Virg. 1. Æn. v. 651.* Urit atrox Juno, & ſub noctem cura recurſat. *Tacit. 2. hiſt. c. 78.* Recurſabant animo vetera omnia.

Recurſus, us, m. *ricorſo*, *ritorno*, ἀναδρομή, actus recurrendi, reditus. *Liv. l. 26. cap. 42.* Ut ſubeunti ſæpe ad mœnia urbis recurſus pateret. *Virg. 5. Æn.* Inde alios ineunt curſus, alioſque recurſus. *Celſ. l. 4. cap. 4.* Recurſus ad bonam valetudinem facilis.

Recurvatus, a, um, ἀνακεκαμμένος, recurvus factus, curvatus. *Celſ. lib. 5.* Id ſpecillo protrahendum eſt, aut hamulo recurvo, parum recurvato. *Colum. l. 3. c. 18.* Tortus, & recurvatus.

Recurvo, as, a. 1. *ritorcere*, *curvare*, כפף, Ger. *wider krumben*, Gal. *recourber*, Hiſp. *encorvar*, ἀνακαμπτω, curvum facio. *Stat. 3. Theb.* Horrenteſque ſitu gladios in ſæva recurvant vulnera. *Col. l. 5. cap. 10.* Duritia humi coercita recurvatur. *Ovid. 1. Amor. eleg. 8.* Inque caput liquidas arte recurvat aquas, h. e. *redire facit*.

Recurvus, a, um, *ritorto*, כפוף, Germ. *krumb*, Gall. *courbé*, Hiſp. *corvo*, ἀνακαμπής, valde curvus. *Col. l. 9. c. 33.* Ad plauſum æris, ad buccinam recurvis. *Ovid. de rem. amor. v. 258.* Ære recurva.

Recuſabilis, le, adject. qui recuſari poteſt, aut debet. *Tertul. l. 4. cont. Marcion. c. 35.*

Recuſatio, onis, f. *ricuſa*, Ger. *verſagung*, Gall. *refus*, Hiſp. *rehuſamiento*, ἀπάρνησις, actus recuſandi. *Cic. 2. de Or.* Nam hæc ipſa recuſatio diſputationis diſputatio quædam fuit mihi quidem periucunda. *Id. Catil. 3. c. 2.* Sine recuſatione, ac ſine ulla mora negotium ſuſceperunt. *Id. 2. Leg. c. 16.* Pœna violatæ religionis juſtam recuſationem non habet.

Recuſatus, a, um, *excuſato*. *Ovid. 4. de Ponto el. 13. v. 27.*

Recuſo, as, avi, atum, a. 1. *ricuſare*, *rifiutare*, מאן, Ger. *abſchlagen*, Gal. *refuſer*, Hiſ. *rehuſar*, ἀρνέομαι, renuo, detrecto, rejicio, a *cauſa*, *as*. Conſtruitur cum acc. *Cic. pro Flac.* Populum R. diſceptatorem non modo non recuſo, ſed etiam depoſco. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 33.* Recuſare munus legationis. *Id. l. 1. B. G.* Recuſare amicitiam alicujus. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. 2. Ver.* Deſinemus nos de judiciis transferendis recuſare. ¶ Vel cum infinitivo. *Virg. 6. Æn.* Nec nate tibi comes ire recuſo. ¶ Vel cum conjunctivo, & partic. *ne*, *quin*, *quominus*. *Cic. pro Cluent.* Illi enim non hoc recuſabant, ne, &c. *Id. 4. Acad.* Non poſſumus, quin alii a nobis diſſentiant, recuſare. *Id. 1. Fin. c. 3.* Nec vero, ut noſter Lucilius, recuſabo, quominus omnes mea legant. ¶ Accipitur quoque pro accuſationem depellere. *Cic. in Brut. c. 23.* Tum igitur Galba recuſans pro ſe ſe, & populi R. fidem implorans, &c. ¶ Item pro negare. *Celſ. JCtus l. 48. Dig. mandati.* Si quis uſuris creditam pecuniam fidejuſſiſſet, & reus recuſare vellet, ſub uſuris creditam eſſe pecuniam.

Recuſſus, us, m. repercuſſio. *Plin. l. 8. cap. 53.* Atque recuſſu pernicius, quo libuerit, exultant.

Recuſſus, a, um, ἀνακρουσθείς, *ſcoſſo*, *sbattuto*, concuſſus, a quatio. *Virg. 2. Æn.* Uteroque recuſſo Inſonuere cavæ, gemitumque dedere cavernæ. *Apul. l. 5. Me.* Recuſſus ſomno. h. e. excitatus.

Recutio, is, excutio, decutio. *Auguſt. l. 2. de doctr. Chriſt. c. 40. ad fin.* Chriſti recutiens jugum. *Id. l. 8. Confeſſ. c. 11.* Recutiebat retro.

Recutitus, a, um, περιτετμημένος, curtatus, cui a glande reſecta eſt cutis, quo nomine dicti ſunt Judæi, quibus ex legis præſcripto præputia præcidebantur. *Martial. l. 7. ep. 29.* Nec recutitorum fugis inguina Judæorum. ¶ Ponitur etiam pro rupto, lacero, exulcerato. *Martial. l. 9. epigr. 58.* Non ruptæ recutita colla mulæ, hoc eſt ſæpe lacerata.

Redabſolvo, is, a. 3. idem quod ſolvo, vel abſolvo. *Plaut. Curc. a. 3. v. 84.* Te redabſolvam, qua adveniſti, gratia. Rectius alii *abſolvam*.

Redaccendo, is, a. 3. rurſus accendo. *Tertul. de anim. c. 30.* Facilius ante extingui, quam redaccendi.

Redactus, us, m. actus redigendi. Speciatim ſumitur pro pecunia ex frugibus venditis redacta. *Scævola l. 58. §. 1. ff. de uſufr.* Sempronio do, lego ex redactu fructuum oleris, & portionæ partem ſextam. Sic enim in Pand. Flor. & annullæ. codd. legitur. Vulgo eſt *ex reditu*.

Redactus, a, um, *ridotto*. *Velleius l. 2. c. 94.* Armenia in poteſtatem redacta. *Liv. l. 26. c. 37.* Ad irritum victoria redacta. *Id. l. 20. c. 54.* in cedactum ex captivas dicebatur.

Redadopto. V. Readopto.

Redadunatio, onis, f. *riunione*. *Tertul. de reſur. carn. c. 30.* Redadunatio oſſium. Alii leg. *readunatio*.

Redambulo, as, n. 1. *ritornare*, ἀναβαδίζω, redeo, revertor. *Plaut. Capt. 4. 2. in fine*, Bene ambula, & redambula.

Redamo, as, a. 1. *riamare*, ἀντιφιλέω, contra, vel ſimiliter amo, me amantem amo, in amore reſpondeo. *Cic. de Am. c. 14.* Vel qui, ut ita dicam, redamare poſſit.

Redamoveo, es, a. 2. rurſus amoveo. *Impp. Valens, Gratian. & Valentinian. l. 8. Cod. Theodoſ. tit. 5. leg. 35.*

Redamtruo, us, n. 1. redeo, recurro. *Feſtus.* V. Amtruo.

Redanimatio, onis, f. animæ ad corpus reſtitutio. *Tertul. de reſurr. carn. cap. 38.*

Redanimatus, a, um, nom. ex particip. *riſuſcitato*. *Tertul. de reſur. carn. c. 19.* Redanimatus, & reviviſicatus Deo.

Redanimo, as, a. 1. *rianimare*, *riſuſcitare*. *Tert. de reſur. carn. c. 13. & 31.*

Redardeſco, is, n. 3. *rinaſcere*, Ger. *wider entbrinnen*, Gal. *ardre de rechef*, Hiſp. *arder de nuevo*, ἀναφλέγομαι, iterum ardeſco, iterum flammam emitto. *Ovid. de rem. Am. v. 734.* Flamma redardeſcit, quæ modo nulla fuit.

Redarguo, is, a. 3. *riprendere*, הוכיח, Ger. *ſtraffen*, Gal. *reprendre*, Hiſp. *redarguir*, ἐλέγχω, reprehendo, accuſo cum reprehenſione. *Cic. 1. Fin.* Quem niſi redarguimus, omnis virtus, omnis decus, omnis vera laus deſerenda eſt. *Id. pro Cluent. c. 23.* Redargue me, ſi mentior.

Redauſpico, as, a. 1. vel redauſpicor, aris, d. 1. denuo auſpicor, ſeu auſpicium ſumo, rurſus incipio. *Plaut. Capt. 3. 5. in fine.* Exauſpicavi ex vinculis, nunc intelligo redauſpicandum hunc eſſe in catenas denuo, V. *Exauſpico*.

Redditio, nis, f. *reſtituzione*, השבה, Ger. *widergebung*, Gall. *reſtitution*, Hiſp. *reſtitucion*, ἀπόδοσις, actus reddendi. Hoc ſenſu uſurpat *Aſcon. Pedian.* ¶ *Aug. l. 11. de civ. Dei, c. 7.* Redditionem rationis poſcentibus reſpondere. ¶ Pro ſecunda parte ſimilitudinis, quæ antapodoſis etiam dicitur. *Quintil. l. 8. c. 3.* Similitudo cum re, cujus eſt imago, connectitur, collatione invicem reſpondente, quod facit redditio contraria, quæ ἀνταπόδοσις, dicitur.

Redditivus, a, um, adject. *Redditiva*, *æ*, dicitur a *Diomed. lib. 1. pag. 432. Putſch.* ea propoſitio, quæ a *Quintil.* appellatur *redditio*. Subintelligitur autem *propoſitio*, aut quid ſimile. Similiter *Priſcian. l. 17. pag. 1051. & 1055. redditiva nomina* vocat, quæ redditioni inſerviunt, ut *talis*, *tot*, quæ referuntur ad *qualis*, *quot*, &c.

Redditor, oris, qui reddit. *Auguſtin. epiſt. 5. a med.* Debitorum fiſci redditores, & exactores.

Redditum iri, pro redditum iri, quemadmodum & *præſtituiri* pro præſtitum iri, legitur *leg. 47. ff. ad Senatuſconſ. Trebel.*

Redditus, a, um, nom. partic. *reſtituito*, *reſo*, *dato*. *Cic. Att. l. 8. ep. 22.* Pecuniam Domitio non eſſe redditam. *Id. ibid. l. 9. ep. 11.* Serius redditæ ſunt literæ. *Virg. Æn. 3. v. 40.* Vox reddita fertur ad aures.

Reddo, is, reddidi, redditum, a. 3. *rendere*, *reſtituire*, השיב, Ger. *widergeben*, Gal. *rendre*, Hiſp. *bolver*, ἀποδίδωμι, proprie eſt rem acceptam, vel ablatam reſtituere, quaſi retro dare. *Cic. ad Q. Fr.* Cogebantur Syllani homines, quæ per vim ac metum abſtulerant, reddere. ¶ Dicitur etiam de eo, quod debitum non eſt, ſed quod non admittimus, aut quo uti nolumus. *Cic. pro Syll.* Sed etiam, ſi quid ab amoribus conceditur, id reddo, ac remitto. ¶ Accipitur ſæpe pro dare. *Celſ. J. C. de verb. ſign. l. verbum, lib. 20. ff.* Reddendi verbum quanquam ſignificationem habet retro dandi, accipit tamen & per ſe dandi ſignificationem. *Cic. Att. l. 1. ep. 15.* Cincius noctes eam mihi abs te epiſtolam reddidit. *Liv. l. 28.* Tribunus jura reddere ſinebat. *Id. l. 49. c. 2.* Judicia reddere in aliquem. h. e. exercere. *Cic. pro Planc. c. 37.* Reddere vitam pro republica. ¶ Item pro rependere, perſolvere. *Cic. 1. Off. c. 15.* Unum dandi beneficii, alterum reddendi. *Col. l. 4. c. 3.* Cum magno fœnore gratiam reddidiſſe. ¶ Item pro facere, efficere. *Cic. 2. de Orat.* Nos te, inquit, nobis, Antoni, expolivit, hominemque reddidit. *Id. pro Planc.* Quo voluit, adduxit, convicit, & elinguem reddidit. ¶ Item pro reponere. *Plaut. Moſt. 1. 2. 28.* Tempeſtas venit, confringit tegulas, imbriceſque, ibi dominus indiligens reddere alias nevolt. ¶ Item pro producere. *Ter. Phorm.* Fructum, quem Lemni uxoris reddunt prædia. *Plin. l. 16. c. 26.* Abies flores reddit. ¶ Item pro exponere, narrare. *Plaut. Aul. 1. 1. 6.* Tibi ego rationem reddam, ſtimulorum ſeges? ¶ Item pro referre, ſive recenſere. *Cic. in Brut.* Perge, Pomponi, de Cæſare, & redde, quæ reſtant. *Plin. in præf. l. 11.* Quæ ſuis locis reddam. ¶ Item pro referre, ideſt, repræſentare. *Cic. Att. l. 4. ep. 3.* Omnes Catilinas, Sicinioſque poſtea reddidit. *Plin. l. 10. c. 42.* Pſittacus vocem humanam reddit. ¶ Item pro exprimere, vertere. *Cic. 1. de Orat.* Ut, cum ea, quæ legerem Græce, Latine redderem. ¶ Item pro pronuntiare. *Cic. in Brut.* Ut, quæ ſecum commentatus eſſet, ea ſine ſcripto verbis eiſdem redderet. ¶ Item pro exhalare, reſpirare. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 54.* Excipiat animam eam, quæ ducta ſit ſpiritu, eandemque a pulmonibus reſpiret, ac reddat. ¶ Item pro egerere. *Plin. l. 10. c. 47.* Mergi ſoliti ſunt devorare, quæ cæteræ reddunt. *Id. l. 8. c. 42.* Reddere urinam. ¶ Item pro retorquere, rejicere. *Stat. l. 9. Theb.* Poteſtas reddere tela ſuis. ¶ Animum reddere, eſt conſolari, reficere, confirmare. *Ter. Andr.* Nuptias effugere ego iſtas malo, quam tu adipiſcier. C. Reddidiſti animum. *Hor. 2. od. 16.* Dum mihi ſias iracundiæ amica opprobriis, animumque reddas.

das. ¶ Reddere animam, eſt mori. *Virg. 3. Georg. ad fin.* Vituli vulgo moriuntur in herbis, Et dulces animas plena ad præſepia reddunt. ¶ Reddere vota, *ſoddisfare, o ſciogliere e voti. Virg. Ecl. 5. v. 75.* & cum ſolennia vota Reddemus Nymphis, & cum luſtrabimus agros. ¶ Reddere nomen alicui, eſt eum proprio nomine nuncupare. *Plin. l. 7. c. 24.* Omnibus in exercitu ſuo militibus nomina reddidit. ¶ Veteres in futuro indicativi dicebant *reddibo* pro *reddam*. *Plaut. Men. 5. 7. 49.* Salvum tibi ita, ut mihi dediſti, reddibo.

Redemptio, vel Redemtio, onis, *compera*, ὠνή, idem ac emptio. *Cic. 2. Ver.* Eſt redemptio hujus judicii facta grandi pecunia. ¶ Redemptio vectigalium eſt, cum quis a Principe, vel a Civitate vectigalium reditum certa pecunia emit, ut ex eo faciat quæſtum. *Cic. de Prov. Conſ. c. 5.* Non temeritate redemptionis, aut negotii gerendi inſcitia. ¶ Interdum ſumitur pro liberatione pretio facta alicujus hominis a vinculis, & ſervitute, & pro eo, quod pro liberatione datur, *riſcatto*, פדיון, *Germ. lo ſung*, Gall. *rançon*, Hiſp. *reſcate*, λύτρωσις. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr.* Impetrata redemptione iuſſit adulterum centurionem interficiendum tradidit. Adde *Valer. Max. l. 4. c. 3.*

Redemptito, vel Redemtito, as, a. 1. freq. a redempto. *Cato apud Feſt.* Facta benefactis non redemptitavere. ideſt non remunerarunt, aut compenſarunt.

Redempto, vel Redemto, as, a. 1. freq. a redimo. *Tacit. Hiſt. 3. c. 34.* A propinquis occulte redemtabantur.

Redemptor, vel Redemtor, oris, *compratore*, ὠνητής, emptor, qui certo pretio opus aliquod faciundum ſuſcipit. *Feſt.* Redemptores proprie, atque antiqua conſuetudine dicebantur, qui cum ad faciendum, aut præbendum quid conduxerant, effecerantque, tum demum pecunias accipiebant. Nam antiquitus emere pro accipere ponebatur. At ii nunc dicuntur redemptores, qui quid conduxere præbendum, utendumque. *Cic. l. 2. de Div. c. 21.* Ex redemptor, qui columnam illam de Cotta, & de Torquato conduxerat faciendam. ¶ Redemptor vectigalium eſt, qui a Populo, vel a Principe certa pecunia emit vectigalia exigenda, ut ex ea exactione quæſtum faciat. *Labeo l. cum in plures, §. vehiculum, ff. locati, & cond.* Redemptor pontis portorium ab eo exigebat. ¶ Redemptor litium, ſeu cenſorum dicitur, qui lites pecunia mercatur, haud ſecus, quam qui domum, ædificiumve faciendum, ttendumve pretio conducit: qui etiam quadruplator, & interceptor alienæ litis dictus eſt. *Ulpian. l. Nec quicquam. ff. de offic. Proconſ.*

Redemptrix, vel Redemtrix, icis, f. quæ redimit. *Prudent. in Romano, v. 774.* Et ſit redemptrix prima membrorum omnium.

Redemptūra, vel Redemtura, æ, idem ac redemptio. *Liv. l. 23. c. 48.* Qui redemptutis auxiſſent patrimonia.

Redemptus, vel Redemtus, a, um, λυτρωθείς, conductus. *Caſ. lib. 1. B. G.* Vectigalia parvo pretio redempta habere. *Virg. 9. Æn. v. 213.* pretio redemptus, *riſcattato*.

Redĕo, dis, redivi, & redii, reditum, n. anom. *ritornare*, שוב, Ger. *widerkommen*, Gall. *retourner*, Hiſp. *bolver*, ἐπανέρχομαι, revertor, quaſi retro eo. *Cic. ad Q. Fr.* Appius a Cæſare nondum redierat. *Id. pro Quinct.* Ut Romam rediit Quinctius. *Propert. l. 2. el. 26.* Dies non reditura. ¶ Translate redire ad ſe, eſt ad mentis ſanitatem redire, vel animum recipere. *Ter. Adel.* Tandem reprime iracundiam, atque ad te redi. *Cic. Att. l. 7.* Cito ad ſe rediit. ¶ Redire ad ingenium, eſt redire ad ſuam naturam, ſeu reſumere mores antiquos. *Ter. Adel.* Si ſperat, fore clam, rurſum ad ingenium redit. *Cic. 8. Ver.* Redit ad ſe, atque ad mores ſuos. ¶ Redire in gratiam cum aliquo, eſt rurſus amicum fieri. *Cic. 9. Fam. ep. 1.* Scito, me rediſſe cum veteribus amicis, ideſt cum libris, in gratiam. *Nepos in Attico, c. 17.* Vere gloriantem, ſe nunquam cum matre in gratiam rediiſſe, h. e. nulla ea læſiſſe matrem, propter quam cum ipſa in gratiam redire deberet. ¶ Redire in memoriam, eſt reminiſci. *Ter. Phor. 5. 3.* Redi mecum in memoriam. *Cic. de ſenect.* Hæc legendis redeo in memoriam mortuorum. Sic redire animo aliquis res dicitur, cujus recordatio ſubit, apud *Plin. jun. in epiſt.* ¶ Redire ad rem, vel ad propoſitum, eſt reverti ad id, de quo loquebamur. *Cic. 1. Fin.* Sed ad rem redeamus: de omnibus dici neceſſe non eſt. *Id. 1. Tuſc.* Utrum igitur inter has ſententias dijudicare malumus, an ad propoſitum redire? ¶ Redire in orbem, eſt e ſuis ad principium revocari. *Virg. 2. Georg.* Redit agricolis labor actus in orbem. ¶ Pro provenire. *Plin. l. 14. c. 4.* Idem Cato denos culeos redire ex jugeribus ſcripſit. *Nepos in Themiſtocle, c. 2.* Cum pecunia, quæ ex metallis redibat. ¶ Item pro ſimpliciter venire. *Terent. Phorm. 1. 2. 5.* Præſertim ut nunc ſunt mores: adeo res redit, ſi quis quid reddit, magna habenda eſt gratia. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 93.* Pilis miſſis, ad gladios redierunt. ¶ Redire rurſus, pleonaſmus eſt apud *Terent. Eun. 2. 4. 6. & Adelph. 1. 1. 46.* ¶ Redire viam, pro ſimplici redire, erat in veterum Juriſconſultorum formulis. *Cic. pro Mur. c. 12.* Præſto aderat ſapiens ille, qui doceret: *redite viam*. Redibant. ¶ Paſſiva imperſonaliter. *Tacit. Ann. 3. c. 37.* Tum exacto juſtitio, reditum ad munia. *Cæſ. l. 3. B. C. cap. 56.* Interea manerent induciæ, dum ab illo rediri poſſet. ¶ Cum infinito. *Virg. in Ciri, v. 172.* Sæpe redit patrios aſcendere perdita muros. ¶ Redeam pro *redibo*, Plautus in Trucul. 4. 2. 42.

Redargŭo, is, a. 3. idem ac redarguo, apud vet. Hoc verbo utebatur Scipio Africanus Pauli filius, teſte *Feſto*, quomodo idem *pertiſum* malebat, quam *pertæſum*.

Redhibĕo, es, bui, bitum, a. 2. *far riavere*, *reſtituire*, facio, ut venditor rurſus habeat, quod habuerat. *Ulp. Dig. l. 21. tit. 1. leg. 21.* Redhibere eſt facere, ut rurſus habeat venditor, quod habuerat: & quia id reddendo fiebat, idcirco redhibitio eſt appellata quaſi rehabitio. Aliqui legunt *quaſi redditio*. *Cic. 3. Off. c. 23.* Dicenda vitia ea, quæ niſi dixeris, redhibeatur mancipium jure civili. *Plaut. Merc. 2. 3. 84.* Dixit ſe redhibere, ſi non placeat. h. e. dixit venditor, ſe recepturum domum, reſtituto pretio, ſi ea non placeat. *Id. Moſtel. 3. 2. 113.* Si male emptæ forent, nobis iſtas redhibere haud liceret. h. e. ſi plus æquo pretio empta forent, non liceret nobis venditori reſtituere, pretio recepto. Ex quibus exemplis patet, hoc verbum duplicem habere ſignificationem: nam ſi ad emptorem refertur, ſignificat venditorem ad recipiendum cogere; ſi ad venditorem, ſignificat recipere, & quaſi retro habere.

Redhibitio, onis, f. 3. Juriſconſultis eſt actionis nomen, quo & actio redhibitoria vocatur. Ea vero actio contra eum intentatur, qui quod vitio corruptum commutaverit, vendideritve, cogitur reſtituere pretium, & retro, quod tradiderat, accipere. *Quinctil. l. 8. cap. 3.* Aut in mancipii redhibitione ſudare? *Gel. l. 4. c. 2.* Cauſa redhibitionis.

Redhibitorius, a, um, quod ad redhibendum ſpectat. *Pompon. Dig. l. 21. tit. 1. leg. 48.* Si ſex menſium exceptione redhibitoria excluſus velit intra annum æſtimatoria agere. *Papin. ibid. leg. 54.* Actioni redhibitoriæ non eſt locus, ſi mancipium, &c. *Caius ibid. leg. 18.* Aut redhibitorio, aut æſtimatorio judicio agere poteſt.

Redhibitus, a, um, redditus, partic. a redhibeor. *Feſt.* Redhibitum id proprie dicitur, quod redditum eſt, cum qui dedit, idem rurſum coactus eſt habere id, quod ante habuit.

Redhoſtio, is, a. 4. *ricompenſare*, gratiam refero, nam hoſtire pro æquare poſitum eſt a Veteribus, teſte *Feſto*.

Redico, is, rurſus dico, *ridico*. *Sidon. l. 9. epiſt. 13.*

Rediculus, i, m. Deus quidam, quem Romani bello Punico ſecundo excogitavere, ejuſque fanum dedicarunt extra portam Capenam, quia accedens ad Urbem Annibal, viſis quibuſdam perterritus, ex eo loco redierit. *Feſtus*.

Rediens, euntis, o. partic. a redeo. *Ovid. 10. Met.* Parque novum errant redeuntis cornua Lunæ. *Hor. l. 3. od. 8.* Dies anno rediens feſtus.

Redigo, is, egi, actum, a. 3. *ridurre*, Ger. *widerbringen*, Gall. *reduire*, *redr.* ..., Hiſp. *reduzir*, ἀνάγω, eſt quadam vi, & induſtria ad aliquid, vel aliquo reducere, ex re, & *ago*, *d* interpoſito. Et conſtruitur cum acc. & præp. *in*, vel *ad*, vel *penes*, vel cum adv. motus ad locum. *Ter. Adel.* Tu homo redigas me ad inſaniam. *Id. Eun. 4. 4.* Eo redigit me, ut, quid egerim, egomet neſciam. ¶ Redigere in poteſtatem, ditionem, ſervitutem, eſt ſubditum, vel ſervum facere. *Plaut. Aul. 2. 1. 47.* Nihil moror, quæ in ſervitutem ſumptibus redigunt viros. *Cic. 3. Off.* Brevi tempore aut vivum, aut mortuum Jugurtham ſe in poteſtatem P. R. redacturum. *Id. 4. Phil.* Potentiſſimos Reges, bellicoſiſſimas gentes in ditionem hujus imperii redegerunt. ¶ Aliquando ponitur pro agere, ducere, reducere. *Liv. l. 26.* Hi ſupra ſeptuaginta comprehenſi, & cum trecentis novis mulctati virgis, manibuſque præciſis Capuam rediguntur. ¶ Item pro vi agere, retrorſum agere, & ad redeundum compellere. *Liv. l. 9.* Poſtremo fuſum, fugatumque in caſtra redigunt. ¶ Item pro accumulare. *Cic. 5. Phil.* Ut, ſi hoc genus in unum redigatur. *Id. 1. Ver.* Deinde bona vendit, pecuniam redegit. *Id. 5. Ver.* Cum omnis frumenti copia decumanorum nomine penes iſtum eſſet redacta.

Redimiculum, i, περιδέραιον, tænia, muliebre ornamentum capitis, aut mitræ. *Cic. 5. Ver. c. 33.* Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines. *Virg. 9. Æn. v. 616.* Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ. *Juvenal. ſat. 3. v. 84.* Qui longa domi redimicula ſumunt Frontibus, & toto poſuere monilia collo. *Ovid. l. 10. Met.* Redimicula pectore pendent. ¶ Pro vinculo, aut impedimento, quo quis tenetur. *Plaut. Truc. 2. 4. 41.* Ut eſſes aliquis laqueus, & redimiculum, reverſionem ut ad me faceret.

Redimio, is, ivi, tum, a. 4. *cingere*, *ornare*, *circondare*, ἀναδέω, cingo, corono, orno. *Cic. 3. Tuſc. c. 18.* Incendes odores, & ſertis redimiri jubebis, & roſa. *Stat. 5. Sylv. 5.* Crinem redimire corymbis.

Redimitus, us, m. actus redimiendi. *Solin. c. 46.* (al. 33.) Plurimis crines intonſi, mitreta capite, redimitu pari. Alii aliter legunt.

Redimitus, a, um, *cinto*, *circondato*. *Cic. in Somn.* Ceteris autem terram eandem quaſi quibuſdam redimitam, & circumdatam cingulis. *Tibul. l. 1. eleg. 17.* Frons redimita corymbis. *Catul. carm. de Berecyn.* Loca redimita ſilvis.

Redimo, is, emi, emptum, a. 3. *comperare*, ἐξωνέομαι, idem ac emo, ex re, & *emo*, *d* interpoſito euphoniæ cauſa. *Plaut. Men. 4. 3. 6.* Ego tibi redimam bis tanto pluris pallam. *Cic. 4. Ver.* Hæc, quæ vel vita redimi recte poſſent, pecunia æſtimare non queo. ¶ Ponitur etiam pro recuperare, rem alienatam, occupatamve pretio recipere. *Cic. 13. Phil. c. 5.* Eamque non minoris, quam emit Antonius, redimet, redimet, inquam, Cn. Pompeii domum filius. ¶ Item pro conducere, aliquid certo pretio faciendum ſuſcipere. *Cic. 3. Ver.* Qui iſtam exigendum redemerunt. *Ulp. l. plenum, ff. de uſu, & hab.* Itemque ſi veſtimenta texenda redemerit, vel inſulam, vel navem fabricandam. ¶ Redimere vectigalia dicuntur Publicani, cum annorum aliquot reditum certa emunt pecunia, ut ſibi ea integrum liceat exigere, & in quæſtum ſuum convertere. *Cic. in Brut. cap. 22.* Quæ picarias de P. Cornelio, L. Memmio cenſoribus redemiſſet. ideſt picis fodinas, ſeu vectigalia ex pice. ¶ Item pro liberare pretio perſoluto, e. g. captivum, vel ſervum ab eo, qui in poteſtate eum habet, ut captivos a prædonibus, vel ſe ipſum, aut alium a vexatione, ſive moleſtia. *riſcattare*, *liberare*, λυτρόομαι. *Cic. 2. Off.* Qui ſuis facultatibus aut captos a prædonibus redimunt. *Id. l. 2. Fam. epiſt. 15.* Quam quidem (acerbitatem) ego a Republica meis privatis, & domeſticis incommodis libentiſſime redemiſſem. *Id. 7. Verr.* Metum virgarum navarchus nobiliſſimæ civitatis pretio redemit. *Ulpian. l. 49. ff. tit. 14. de jure fiſci, l. 29.* Ut adverſus ipſum locum habeat, qui delatorem redemit. ideſt pecunia corrupit, & ſe ab ejus delatione liberavit. ¶ Redimere litem, eſt cum adverſario convenire, & paciſci, ut te litis moleſtia expedias. *Cic. pro R. Com.* Suas Roſcius, non ſocietatis lites redemit. ¶ Item pro compenſare, emendare. *Planc. apud Cic. l. 10. Fam. epiſt. 8.* Non enim præteritum culpam videri volo redemiſſe. ideſt aliquo egregio facto compenſaſſe. ¶ Redimere ſibi pacem, & otium aliqua re, *Cic. Q. Fr. l. 1. epiſt. 2.* ¶ Redimere ſibi gratiam & amicitiam alicujus, *Cæſar l. 1. B. G.*

Redindutus, a, um, adject. *rivestito*, ut redindutus carnem, *Tertul. de reſurrect. carn. c. 41.*

Redino, is, redeo. *Feſtus*.

Redintĕger, V. Redintegratus.

Redintegratio, onis, *rinnovazione*, ἀνανέωσις, renovatio. *Cic. ante Exil. c. 4.* Ut redintegratione illius conjurationis animos vulnerem veſtros? h. e. translatione. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 28.* Redintegratio verbi. h. e. repetitio. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 11.* Inſtauraticius dies dictus a redintegratione, ut Varroni placet.

Redintegrator, oris, *rinnovatore*, inſtaurator. *Inſcrips. apud Grut. p. 450. n. 5.* Redintegratori operum publicorum. *Tertul. de anim. c. 43.* Somnus redintegrator virium.

Redintegratus, a, um, nom. partic. *rinnovato*. *Liv. l. 8. c. 32.* Tunc Papirius, redintegrata ira, ſpoliari magiſtrum equitum, & virgas expediri juſſit. Alii leg. *redinteger*. *Cæſ. l. 3. B. G. c. 26.* Redintegratis viribus, acrius impugnare cœperunt. *Id. l. 2. B. G.* Redintegrato animo.

Redintĕgro, as, a. 1. *rinnovare*, *riſare*, ἀνανεόω, inſtauro, innovo, quaſi integrum facio, ſeu in integrum reſtituo. *Brut. Cic. l. 11. Fam. epiſt. 9.* Ne bellum nobis redintegrare poſſit Antonio ſibi conjuncto. *Cic. 1. de Inv. c. 52.* Auditoris memoria redintegrabitur. *Auct. ad Her. l. 2. c. 30.* Enumeratio eſt, per quam colligimus, & commonemus, quibus de rebus verba fecerimus, breviter, ut renovetur, non redintegretur oratio. *Tacit. 4. Ann. c. 33.* Varietates præliorum, clari ducum exitus retinent, ac redintegrant legentium animum. h. e. recreant. ¶ Significat etiam repetere. *Auct. ad Her. l. 4. c. 28.* Interpretatio eſt, quæ non iterans idem redintegrat verbum, ſed commutet.

Redinvenio, is, a. 4. rurſus invenio, reperio. *Tertul. de anim. c. 46.*

Redipiſcor, eris, redeptus ſum, d. 3. rem amiſſam rurſus adipiſcor, acquiro, aſſequor. *Plaut. Trin. 4. 3. 55.* Inter eos ne homines condalium te redipiſci poſtulas?

Rediſco, is, rurſus diſco, *tornare ad imparare*, *Venant. Fortun. l. 1. de S. Martino v. 322.*

Reditio, onis, *ritorno*, שיבה, Ger. *widerkommung*, Gall. *retour*, Hiſp. *buelta*, *tornada*, ἐπιστροφή, actus redeundi, reditus, regreſſio. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 5.* Ut domum reditionis ſpe ſublata, paratiores ad omnia pericula ſubeunda eſſent. *Plaut. Moſtell. 2. 1. 30.* Quid illi reditio huc fuit? Adde *Cic. 3. Ver. c. 6.*

Reditus, us, m. *ritorno*, ἄφιξις, ἐπιστροφή, reditio, reverſio. *Cic. de Am.* Iiſque, cum e corporibus exceſſiſſent, reditum ad cælum patere. *Id. 2. Att. ep. 3.* Reditus in gratiam. ¶ Reditus item eſt proventus, *entrata*, πρόσοδος. Nomen ex eo eſt, quod ſingulis annis redeat. *Ovid. l. 1. de Pont. el. 2.* At reditus jam quiſque ſuos amat. *Plin. l. 17. c. 1.* Reditus prædiorum.

Reduvia. V. Reduvia.

Rediviva, orum, n. materia diruti ædificii, quæ rurſus ad novum ædificium applicatur, vel poteſt applicari. *Cic. 3. Ver. c. 56.* Rediviva ſibi habeto: quaſi quidquam redivivi ex illo opere tolleretur, ac non totum opus ex redivivis conſtitueretur.

Redivius, ii, m. *zecca*, ricinus, muſca canina, fortaſſe a redeundo, quia ſæpius redit. *Col. l. 6. c. 2.* Et ut redivii, qui plerumque feminibus inhærent, eximantur. Alia exemplaria habent *ricini*.

Redivivus, a, um, *rinnovato*, *riſuſcitato*, Ger. *widerum erneuwret*, Gall. *revenu en vie*, Hiſp. *renacido*, ἀναβιώσας, quod poſt interitum redit in vitam. *Sen. l. 3. Declam.* Redivivum me ſenem meretrix vocat. ¶ Translate dicitur etiam de rebus inanimatis. *Cic. 3. Ver. c. 56.* Utrum exiſtimatis, minus operis eſſe unam columnam efficere ab integro novam, nullo lapide redivivo, an quatuor illas reponere? V. *Rediviva*. *Silius l. 10. v. 257.* bella rediviva. *Juvenal. ſat. 6. v. 362.* velut exhauſta redivivus pullulet arca Nummus.

Redo, onis, m. genus piſcis. *Auſon. in Moſel. verſ. 89.* Et nullo ſpinæ nociturus acumine redo.

Redolens, entis, o. 3. partic. a redoleo. *Cic. Phil. 2. c. 25.* Is vomens fruſtis eſculentis vinum redolentibus gremium ſuum, & totum tribunal implevit.

Redolĕo, es, lui, litum, n. 2. *render odore*, Ger. *ſtark ſchmecken*, Gall. *rendre odeur*,

Digitized by Google

ndere, flairer, Hiſp. *bien oler, echar olor*, ἀνόζω, odorem alicujus rei refero, multum oleo. *Virg. 4. Georg.* Redolentque thymo fragrantia mella. ¶ Tranſlate *Cic. in Brut. c.* 82. Sed neſcio, quo modo, hujus, quem uenſtat eloquentia præſtitiſſe, exiliores orationes ſunt, & redolentes magis antiquitatem, quam aut Lælii, aut Scipionis, aut etiam ipſius Catonis.

Redonator, oris, qui rurſus donat. *Inſcript. ex ævo Conſtantini, apud Gruter. pag.* 1085. *n.* 7. Redonatori libertatis.

Redono, as, a. 1. *rendere, ridonare*, [illegible], reddo. *Hor. l.* 2. *ode* 7. Quis te redonavit Quiritem Diis patriis, Italoque cœlo? Adde *l.* 3. *od.* 3.

Redordior, iris, orſus ſum, d. 4. [illegible], retexo. *Plin. l.* 6. *c.* 17. Unde geminus fœminis noſtris labor redordiendi fila, rurſumque texendi. Adde *l.* 11. *c.* 22.

Redormio, is, n. 4. ἀνακοιμάομαι, rurſum dormio. *Plin. epiſt.* 36. *l.* 9. Paulum redormio, dein ambulo. Adde *Celſ. l.* 1. *c.* 2.

Redormitatio, vel

Redormitio, onis, f. [illegible], actus redormiendi. *Plin. l.* 20. *c.* 75. In redormitione vana eſſe viſa, prope conveniunt. *Harduinus* legit *redormitatio*.

Redorno, as, a. 1. rurſus orno. *Tertul. de reſur. carn. c.* 10. Redornantur & ſpecula Lunæ, quæ menſtruus numerus attriverat.

Reduco, is, xi, ctum, a. 3. *ritornare*, השיב, Ger. *wiederzuruck führen*, Gall. *ramener*, Hiſp. *reduzir*, ἀνάγω, redigo, retraho. *Cic.* 1. *Acad.* Satis eum longo intervallo ad ſuam villam reduximus. *Balb. ad Cic. lib.* 8. *Attic. ep.* 15. In priſtinam concordiam diſtractos reducere. *Cic. Att. l.* 9. *epiſt.* 18. Reducere proditores de exilio. *Id. in Salluſt.* Reducere exules. *Tac.* 1. *Ann. c.* 72. Legem majeſtatis reduxerat. *Virg.* 4. *Æn.* ſocios a morte reduxi. h. e. eripui. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. Varie, & multipliciter ad etymum verba reducere. *Valer. Flac. l.* 5. reducere paſſus. h. e. retrocedere. ¶ Ponitur interdum pro contrahere, in anguſtum redigere, *riſtringere*. *Senec. l.* 1. *de benef. c.* 14. Nemo hæc ita interpretetur, tanquam reducam liberalitatem, & frenis arctioribus reprimam. ¶ Poetæ, ut primam producant, d geminant. *Lucret. l.* 4. *v.* 490. Mittunt, & crebras redducunt naribus auras.

Reductio, onis, f. *riduzione*, ἀναγωγή, actus reducendi. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 7. Quo reductio Regis Alexandrini tibi adempta ſit. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. *de balneis*: Clypeum æneum catenis pendeat, per cujus reductiones, & demiſſiones perficietur ſudationis temperatura.

Reducto, as, a. 1. frequentat. a reduco. *Aurel. Vict. in Numeriano.* Cum exercitum reductaret.

Reductor, oris, m. *riduttore, riduttore*, [illegible], qui reducit. *Liv. l.* 2. *c.* 33. Reductori plebis Romanæ in Urbem ſumptus funeri defuit. *Plin. l.* 8. *ep.* 12. Literarum ſeneſcentium reductor.

Reductus, a, um, *ritondotto*, ἐπαναχθείς. *Cic. pro Rab. Poſth. c. ult.* Poſſum excitare multos reductos teſtes liberalitatis tuæ. *Id. pro Cluent. c.* 36. Reducti in gratiam. ¶ Item adductus, retro retractus. *Virg. Æn.* 5. duoſque reducta Libravit dextra media inter cornua cæſtus. ¶ Interdum ponitur pro ſinuoſo, replicabili. *Virg.* 1. *Æn. v.* 166. Inque ſinus ſcindit ſeſe unda reductos. ¶ Item pro remoto. *Hor. l.* 1. *ep.* 18. Virtus eſt medium vitiorum utrimque reductum. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Ut qui ſingulis pinxerunt coloribus (*a chiaroſcuro*) alia tamen eminentiora, alia reductiora fecere. [illegible]. ¶ Item pro ſecreto. *Virg.* 6. *Æn. v.* 703. Interea videt Æneas in valle reducta Seclusum nemus. *Acron.* Reducta, hoc eſt ſecreta. *Hor. l.* 1. *od.* 17. Hic in valle reducta. Reductam vallem appellat, quæ ſinus quoſdam flexuoſos, & receſſus habet.

Redulceratus, a, um, nom. partic. *inaſprito*, ut redulceratus dolor, *Apul. l.* 5 *A. A*

Redulcero, as, a. 1. [illegible], denuo ulceroſum facio. *Col. l.* 7. *c.* 5. Quæ prius aſpera teſta, vel pumice defricata redulceratur.

Reduncus, a, um, [illegible], retrorſum inflexus, cui *aduncus* opponitur, ab *uncus* adject. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *de cornibus*: Jamque aliis ad incurſum robuſta, aliis ad ictum, aliis adunca, aliis redunca, &c. ¶ Sumitur & pro adunco *Ovid.* 12. *Metam. v.* 562. Viribus uſus avis, pennis, roſtroque redunco.

Redundans, antis, o. [illegible], *ridondante, copioſo*. *Cic. de clar. Or. c.* 13. Aſiatici oratores parum preſſi, & nimis redundantes. *Tertul. l.* 2. *de cultu fem. c.* 9. Amputatio, & decuſſio redundantioris nitoris.

Redundanter, adver. ſuperflue, abundanter, nimis. *Plin. l.* 1. *ep.* 20. Ut illud immodice, & redundanter, ita hoc jejune, & infirme.

Redundantia, æ, *ſoprabbondanza*, עֹדֶף, Ger. *überfluſs*, Gall. *ſuperfluité, foiſon*. Hiſp. *ſuperfluidad, redundancia*, περισσεία, ſuperfluitas, quod abundat, quod nimium eſt. *Cic. in Orat. c.* 30. Ipſa illa pro Roſcio juvenilis redundantia multa habet attenuata, quædam etiam paulo hilariora.

Redundatio, onis, f. redundantia, περισσεία. *Plin. l.* 24. *c.* 37. Faſtidium in cibis, redundatio ſtomachi, *ſtomacoglimento, rigorgitamento*.

Redundatus, a, um, [illegible], particip. a redundo. *Ovid.* 6. *Faſt.* Amne redundatis foſſa madebat aquis. h. e. extra alveum undantibus.

Redundo, as, n. 1. *ſoprabbondare, ridondare*, עָדַף, Gall. *redonder, regorger*, Hiſp. *redundar, reboſſar*, [illegible], ſuperfluo, refluo, ſuperabundo. Propriæ aquarum eſt, cum adeo augentur, ut ſe ripis, litoribuſque non poſſint continere. *Cic. de Div.* 1. *c.* 44. Si lacus Albanus redundaſſet, iſque in mare fluxiſſet. *Stat. lib.* 4. *ſilv.* 3. *v.* 71. Vulturnus levat ora, maximoque Pontis Cæſarei reclinis arcu, Pandis talia faucibus redundat. ¶ Tranſlate dicitur de aliis liquoribus. *Cic. pro L. Mur.* Quæ magnis oppreſſa hoſtium copiis, eorum ipſorum ſanguine redundavit. Sic redundare ii dicuntur, qui ex heſterna crapula graves ſunt. *Plin. in Paneg. c.* 63. ¶ Item de quacunque alia re, pro abundare. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 10. Præſertim cum tu omnibus vel ornamentis, vel præſidiis redundares. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Tuus autem Deus non digito uno redundat, ſed capite, collo, cervicibus, &c. ideſt plus habet, & ſupervacaneum. *Id. Ver.* 5. Quod redundaret de veſtro frumentario quæſtu. *Id.* 3. *de Or.* Neque in Antonio defuit hic ornatus orationis, neque in Craſſo redundavit. ¶ Accipitur etiam pro recidere, referri, pertinere, cum acc. & præp. *ad*, vel *in*. *Cic. de Am.* Quorum tamen ad amicos redundet infamia. *Id. pro Mur.* Si hæc elapſa de manibus noſtris in eum annum, qui conſequitur, redundarint. *Idem Catil.* 1. *c.* 12. Ne quid invidiæ mihi in poſteritatem redundaret.

Reduplicatus, a, um, adject. *raddoppiato*. *Tertul. de patient. c.* 14. Quæ amiſerat, reduplicata poſſedit.

Reduresco, is, urui, n. *indurirſi di nuovo*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 4. Ferrum cum molle & candens eſt, ſi refrigeratur tinctum frigida, redureſcit.

Reduvia, ſeu redivia, æ, παρωνυχία, panaritium, abſceſſus ad radices unguium. *Feſt.* Reduviam quidam, alii reluviam appellant, cum circa ungues cutis ſe reſolvit, quia luere eſt ſolvere. Al. leg. *reduviam*. *Plin. l.* 29. *c.* 2. Reduvias ſanat ex aqua frigida. *Cic. pro R. Am. c.* 44. Qui eam capiti Sex. Roſcii mederi debeam, reduviam curem. h. e. majoribus malis neglectis, minoribus remedium quæram. ¶ Invenitur reduviæ, aut reluviæ vox & alia ſignificatione apud *Solinum, c.* 45. (al. 32.) qui reduvias conchiliorum vocat fragmenta ucrum, & reliquias: quemadmodum & reluvias eſcarum appellat, quæ e ſibis dentibus crocodili inhærent. Trochilos, inquit, avis parvula eſt: dum reluvias eſcarum affectat, os beluæ hujuſce penetrat. ¶ Videtur etiam uſurpari de pelle, ut de pelle hominis, cum ſe flagris reſolvit. *Titin. apud Voſſ. in Etym.* Laſſitudo conſervum, reduvia flagri.

Reduvioſus, a, um, aſper, hians. *Lævius apud Voſſ. in Etym.* Scabra in legendo, reduvioſave offendens.

Redux, ucis, gen. c. *ritornato ſano, e ſalvo*, שָׁלֵם, Germ. *der ad wieder kompt*, Gall. *revenu ſain, & ſauve*, Hiſp. *librado*, [illegible], qui a periculo in tutum reducitur, vel ab exilio, ſive captivitate in patriam. *Cic. pro Mil. ad fin.* Quid me reducem eſſe voluiſtis? *Plin. l.* 8. *c.* 5. Sexto die perfunduntur amne, non ante reduces ad agmen. *Ter. Heaut.* 2. 4. 18. Tu me reducem in patriam facis. *Virg.* 5. *Æn.* Gratatur reduces. ¶ Redux Fortuna, Dea apud Romanos, cui templum in Urbe dedicarunt, appellata, quod e bello, longinqua peregrinatione, exilio reduceret. *Giraldus & Alex. ab Alex. l.* 1. *c.* 13.

Reexinanio, is, a. 3. *votare di nuovo*. *Apic. l.* 8. *c.* 6. Rexinanies in cacabum.

Refabrico, as, a. 1. *rifabbricare*. *Diocletian. & Maximian. Impp. l. Si in Cod. de ædif. privat.* Collapſum balneum refabricare omiſſum eſt.

Refacio, is, eci, actum, a. 3. idem ac reficio, apud vet. *Plaut. Truc.* 4. 4. 14. Nam refacere ſi velim, non eſt locus. Al. leg. *re facere*.

Refectio, onis, f. *rifacimento*, ἐπισκευή, actus reficiendi, ſeu inſtaurandi. *Col. l.* 12. *c.* 3. Cæteraque, ſi refectionem deſiderant, fabris concinnanda tradantur. *Suetor. in Cæſ. c.* 15. Refectio Capitolii. ¶ Item recreatio. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Tempora ad quietem, refectionemque data in acerrimum laborem convertimus. *Plin. in Paneg. c.* 82. Inſtar refectionis exiſtimas mutationem laboris.

Refector, oris, m. *rifacitore*, qui reficit. *Suet. in Veſpaſ. c.* 18. Item coloſſi refectorem inſigni congiario, magnaque mercede donavit.

Refectus, us, m. idem ac refectio. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Puerum ex hordeo antiquis uſitatum vita damnavit, quadrupedumque tradidit refectibus, h. e. alimentis.

Refectus, a, um, *rifatto*, rurſus factus, inſtauratus, renovatus. *Cœſar. Art. lib.* 16. *epiſt.* 3. Et quidem archetypum ipſum, crebris locis inculcatum, & refectum. *Curt. l.* 7. *cap.* 5. Nec aut cibo refectus, aut potu. *riſtorato*. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 136. cognatorum opibus, curiſque refectus. h. e. ſanatus, ad priſtinum mentis ſtatum reſtitutus.

Refello, is, refelli, ſine ſup. a. 3. *ributtare, confutare, convincere*, הוֹכִיחַ, Ger. *widerlegen*, Gall. *refuter*, Hiſp. *recatar*, ἐλέγχω, quod dictum eſt, arguendo falſum oſtendo, ex re, & *fallo*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 2. Et refellere ſine pertinacia, & refelli ſine iracundia parati ſumus. *Id.* 2. *Fin. c.* 25. Ita verum quidam, ut eorum vita refellitur oratio.

Refercio, is, ſi, tum, a. 3. *empiere*, מִלֵּא. Ger. *voll füllen*, Gall. *remplir tout plein*, Hiſp. *henchir*, ἐμπλήθω, replero, ex *re*, & *farcio*. *Cic.* 1. *de Or.* Hæc, quæ coarctavit, & peranguſte refercit in oratione ſua. *Id. pro Rab. Poſt.* Aures refercit iſtis ſermonibus. *Id. de nat. Deor.* Superſtitione omni vitam hominum referſerunt. *Id. pro Sext. c.* 35. Corporibus Tiberim compleri, cloacas referciri.

Referio, is, ſine præt. & ſup. a. 4. *ripercuotere*, Ger. *widerumb ſchlagen*, Gall. *refrapper*, Hiſp. *tornar a herir*, ἀντιπαίω, repercutio. *Ovid.* 4. *Met. v.* 348. Non aliter, quam cum puro nitidiſſimus orbe Oppoſita ſpeculi referitur imagine Phœbus. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 108. Patitor tu item cum ego te referiam.

Referiva. V. Refriva.

Refero, es, tuli, latum, n. anom. *riferire, riportare*, הֵשִׁיב, Ger. *wider bringen*, Gall. *reporter*, Hiſp. *tornar a traher*, ἀναφέρω, retro fero, reporto. *Cic.* 1. *Off.* Non ſolum repulſam retulit, ſed ignominiam etiam, & calamitatem. *Id.* 12. *Fam. epiſt.* 25. Auſter me ad tribules tuos retulit. *Id. Att.* 15. *ep.* 26. Referunt me pedes in Tuſculanum. *Id.* 1. *Tuſc.* ¶ Accipitur etiam pro perferre. *Cic. Att. l.* 6. Itaque ſine ulla ignominia ſuis humeris pecunias populis retulerunt. ¶ Item pro conferre. *Cic.* 4. *Fin.* Niſi omnia, quæ leget, quæque reperit, unam referantur ad ſummam. id eſt conferantur in unum. *Id. pro L. Man.* Si ad unum omnia referenda ſunt. ¶ Item pro in conſultationem ponere, proponere aliquid agitandum, decernendumque, cum acc. rei, & altero acc. perſonæ, cum præp. *ad*, vel cum acc. perſonæ, & abl. rei cum præp. *de*. *Cic.* 3. *Catil.* Rem omnem ad Patres Conſcriptos retuli. *Id.* 1. *de Div.* Et populus de ſuis rebus ad eum referret. *Id.* 2. *Catil.* Reliquis autem de rebus conſtituendis, maturandis, agendis jam ad Senatum referemus. ¶ Item ut conferre dicimus, qui colloquuntur, ſic & referre aliquid dicuntur ſermocinantes. Proprieque ea vox eſt reſpondentis. *Cic. pro Cæc. c.* 29. Ego enim tibi refero, ſi non ſum eo loco dejectus, &c. ¶ Sed generatim ſumitur pro dicere, narrare, nuntiare. *Virg.* 2. *Æn.* Referes ergo hæc, & nuntius ibis Pelidæ genitori. *Plin. l.* 7. *c.* 41. Una fœminarum in omni ævo Lampido Lacedæmonia refertur. *Id. l.* 32. *c.* 11. Aliqua relatu digna. ¶ Uſurpatur quoque pro recenſere, numerare. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Eodem libro refert terram, & cœlum refert in Deis. *Id. ib. c.* 15. Referre in numero Deorum. *Sueton. in Cæſ. c.* 88. In numerum Deorum relatus eſt. ¶ Item pro ſcribere, adſcribere. *Cic. pro Cluent.* Ut alter in ærarios referri, aut tribu moveri jubeat, alter vetet. *Id.* 5. *Phil.* Si quid memoriæ cauſa retulit in libellum. ¶ Item pro revocare, renovare, quaſi rurſus ferre. *Virg.* 5. *Æn.* Hunc morem, hos curſus, atque hæc certamina primus Aſcanius, longam muris cum cingeret Albam, rettulit. ¶ Item pro reddere, reſtituere. *Virg.* 8. *Æn.* O mihi præteritos referat ſi Jupiter annos. ¶ Item pro convertere. *Virg.* 11. *Æn.* Multa dies, variuſque labor mutabilis ævi Rettulit in melius. ¶ Item pro dirigere. *Cic.* 1. *Fin.* Qui ſine omnia bene vivendi, recteque faciendi conſilia referenda. ¶ Item pro retractare. *Cic. pro Dom. c.* 29. Hoc in genere rem judicatam referri poſſe voluerunt. Sed locus hic Ciceronis non caret tricis. ¶ Item pro iterare. *Cic.* 3. *de Or.* Niſi Athenienſibus, quod myſteria non referrent, ad quæ biduo ſerius veneram, ſuccenſuiſſem. ¶ Item pro exprimere, imitari. *Plin. l.* 5. *ep.* 16. Quæ non minus mores ejus, quam os, vultumque referebat. ¶ Referre acceptum alicui aliquid, eſt fateri, ſe ei debere gratiam. V. *Acceptum*. ¶ Gratiam, vel gratias referre, eſt ipſo facto beneficium acceptum remittere. *Cic.* 2. *Off.* Nimirum enim inops ille, ſi bonus eſt vir, etiamſi referre gratiam non poteſt, habere certe poteſt. *Id. Att. l.* 1. Quam bonam meis putiſſimis orationibus gratiam retulerit. ¶ Aliquando in malam partem accipitur pro par pari reddere, & malum malo compenſare. *Cic. in Sall.* Non enim ſperaſti, me tibi mutuam gratiam relaturum, ut tuos viciſſim compellarem. Sic *Ter. Eun.* 3. 1. 55. Tu par pari referto, denique quod eam mordeat. ¶ Pedem referre, eſt pedem retro ferre, retrahere ſe, regredi. *Cæſ. lib.* 3. *B. C.* Pedem referre, & loco excedere non turpe exiſtimare. Sic referre gradum, apud *Liv. l.* 1. *cap.* 14. ¶ Referre ſe aliquo, eſt ſe conferre, redire. *Horat. l.* 2. *ſat.* 6. Referre ſe domum. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 8. Referre ſe ad ſtudia literarum. ¶ Referre animum, oculos, ora in, vel ad aliquid, eſt convertere, animadvertere, reſpicere. *Id. pro Quint. cap.* 14. Cum ad te oculos, animumque retuli. *Id. pro Roſc. Am. c.* 16. Age nunc, refer animum ad veritatem, & conſidera, quæ ſtudia, &c. *Valer. Flac. l.* 7. Rettulit ora ad juvenem. *Virg.* 11. *Æn.* In te ora Latini, In te oculos referunt. ¶ Referre alicui ſalutem, *riſalutare*. *Cic. Attic. l.* 16. *ep.* 3. ¶ Referre euſem vagine, *riporre*. *Silius l.* 7. ¶ Referre rationem, *render conto*. *Cic.* 3. *Ver. Cæſ. l.* 2. *B. C.* ¶ Referre opem, afferre. *Cic.* 1. *Div. ex poeta.* Cives, referte opem. ¶ Referre numerum, eſt numerare. *Virg. Ecl.* 6. ¶ Referre in deterius, *ſpiegare*, a ricevere in cattiva parte. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 13. Nec defuere, qui in deterius referrent. ¶ Referre in melius, eſt in melius mutare. *Virg. Æn.* 1. Quin aſpera Juno Conſilia in melius referet. ¶ Hoc verbum habet primam ſyllabam brevem, ſed a Poetis in præterito, & ſupino uſurpatur etiam prima longa, per Diaſtolen, vel Ectaſin, duplicato *t*, & *l*, ut rettuli, rellatum. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. Rettulit acceptos regale numiſma Philippos. *Lucret. l.* 9. Id rurſum cœli rellatum in templa receptant.

Refert, ebat, tulit, imp. anom. *importare, appartenere*, Ger. *es ligt daran, es trifft an*, Gal. *il appartient, il importe*, Hiſp. *ſer neceſſario, pertenecer*, διαφέρει, intereſt, utile eſt, commodum eſt, alicujus momenti eſt. Conſtruitur cum nominativo, & genitivo. Sed loco nominativi habere poteſt verbum modi infinitivi, vel membrum orationis, loco genitivi rei inanimatæ admittit etiam accuſ. cum præp. *ad*; deinde loco genitivorum *mei*, *tui*, *ſui*, *noſtri*, *veſtri* exigit ablativos *mea*, *tua*, *ſua*, *noſtra*, *veſtra*; loco genitivi *ejus* poteſt habere abl. *ejus*; denique præter genitivum proprium, vel alium caſum loco genitivi, recipit etiam unum ex his quatuor genitivis communibus, *magni*, *parvi*, *tanti*, *quanti*, quorum tamen genitivorum loco non reſpuit adverbia, *magnopere*, *parum*, *tantopere*, *tantum*, *quantopere*, *quantum*. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 20. Non adſcripſi id, quod tua nihil referebat. *Id. in Brut.* Neque enim refert, videre, quid dicendum ſit. *Id.* 1. *de Div.* Aves paſcantur, nec ne, quid refert? *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Paſſi refert abs te ipſo jus dici æqualiter, & diligenter. *Id. pro Cœl.* Refert enim magnopere id ipſum. *Sall. in Jug.* Quod illorum magie,

gie, quam ſua retuliſſe videretur. *Id. Fam.* 5. *ep.* 9. Sed quanti id refert? *Virg.* 2. *Georg.* Neque enim numero comprendere refert.

Refertus, a, um, *pieno*, *ἐμπλεως*, plenus, a referció. *Cic. Acad.* Certam quandam diſciplinæ formulam compoſuerunt, & eam quidem plenam, ac refertam. *Id. pro Pont. c.* 1. Referta Gallia negotiatorum eſt, plena Civium Romanorum. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 16. Cum Cæſaris literis refertis omni officio, diligentia, ſuavitate. *Id.* 5. *Ver. c.* 87. *a med.* Tum refertius erit ærarium Populi R. quam unquam fuit. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 14. *ad fin.* Quare quoniam ejuſmodi theatrum totius Aſiæ virtutibus eſt datum, celebritate refertiſſimum, magnitudine ampliſſimum.

Referveus, entis, o. iterum fervens, vel valde fervens. *Plin. l.* 26. *c.* 11. Item terebinthinam in ſartagine refervecoti. ¶ Translata ponitur pro vehementi, & atroci. *Cic. pro R. Com. c.* 6. Nonne, ut ignis in aquam conjectus continuo reſtinguitur, & refrigeratur, ſic referveus falſum crimen in puriſſimam, & caſtiſſimam vitam collatum ſtatim concidit, & extinguitur?

Referveo, es, vel Referveſco, is, n. iterum, vel valde ferveo. *Cic.* 1. *Div. c.* 43. Viſum Meteorium patera ſanguinem fundere, qui cum terram attigiſſet, referveſcere videretur ſic, ut tota domus ſanguine redundaret. V. *Reſorvens.* ¶ Eſt etiam refrigeſcere, fervere deſinere. *Id. in Brut. c.* 91. Contentio vocis reciderat, & quaſi referbuerat oratio. Alii leg. *reſeruerat.*

Refibŭlo, as, a. 1. fibulam retexo, ſeu ſolvo. *Martial. l.* 9. *ep.* 28. Et cujus refibulavit turgidum faber penam. ideſt fibulam peni inductam ſolvit.

Reficio, is, eci, ectum, a. 3. *rifare*, בנה, Ger. *wider machen*, Gall. *refaire*, Hiſp. *rehazer*, *ἐπισκευάζω*, iterum facio, inſtauro, renovo, quod corruptum erat, in ſtatum priſtinum reſtituo. *Ulp. de rivis, l.* 1. Verbo reficiendi tegere, ſubſtruere, farcire, ædificare, & advehere, apportareque ea, quæ ad eandem rem opus ſunt, continentur. *Cic.* 3. *Ver.* Locatur id opus, quod ea mea pecunia reficiatur. ¶ Interdum ponitur pro iterum creare, ſeu eligere. *Cic. de Amic.* Papirius legem ferebat de Tribunis reficiendis. ¶ Tranſlate ſumitur pro recreare, ſeu delectare. *Caſ. l.* 9. *B. G.* Exercitum ex labore, atque inopia refecit. *Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 27. Ego hic cogito commorari, quoad me reficiam. *Plin. in Paneg. c.* 77. Ut labore refici, ac reparari videretur. ¶ Reficere vires, uſi reparare. *Liv. l.* 37. *c.* 24. Cum in alto, ubi ſubſtiterant, cibo reficerent vires. *Senec. ep.* 7. Ex longo morbo refici. *ricuperarſi.* ¶ Reficere copias, interdum ſignificat delectu habito ſupplere, *reclutare*. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 87. Hæ copiæ, quas videtis, ex delectibus horum annorum ſunt refectæ. Sic *Virg.* 3. *Georg.* Semper enim refice. h. e. armenti numerum ſupple. ¶ *Cic. Parad.* 6. Nunquam eris dives, antequam tibi ex tuis poſſeſſionibus tantum reficiatur, ut ex eo tueri ſex legiones poſſis. hoc eſt ſuppeditetur, reddatur, proveniat. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2. *ante med.* Nemo ſanus debet velle impenſam ac ſumptum facere in cultum, ſi videt, non poſſe refici. *de non poter rifarſi della ſpeſa.*

Refigo, is, xi, xum, a. 3. *πάλιν πήγνυμι*, rurſus, ſive valde figo. *Virg.* 4. *Georg.* Aulaſque, & cerea regna refingunt. Alii leg. *refingunt*. Quod vero quidam addunt ex *Col. lib.* 4. *c.* 16. pro *refigendum* legitur *recidendum*. ¶ Sæpe accipitur pro avellere, quod fixum erat, *ſpiccare*, *diſſiccare*, שלף, Ger. *wurder anheſſten*, Gall. *arracher ce qui etoit fiche*, Hiſp. *arrancar lo hincado*, *ἀνασπᾶν*. *Celſ. l.* 6. *c.* 18. Si dolor in gingivis eſt, moventurque aliqui dentes, refigi eos oportet. ¶ Hinc refigere leges eſt reſcindere. *Cic.* 13. *Phil. c.* 3. Acta Antonii reſcidiſtis, leges refixiſtis per vim. *Virg. Æn.* 6. *v.* 622. Leges fixit pretio, atque refixit.

Refingo, is, a. 3. fingo, ſimulo. *Apul. l.* 3. *A. A.* Hilari vultu renident, quantumque poteram, lætiorem me refingens. V. *Refigo*.

Refirmo, as, a. 1. iterum, ſeu valde firmo, conſtituo. *Sextus Rufus c.* 14. Supra ripam Tigridis limes eſt refirmatus.

Refixus, a, um, nom. ex partic. a figo, avulſus, *ſiaccato*. *Horat. epod.* 17. Refixa cælo devocare ſidera. *Virg. Æn.* 3. *v.* 360. clypeum Neptuni ſacro Danais de poſte refixum.

Reflagito, as, a. 1. *ἀπαιτίζω*, iterum flagito. *Catul. ep.* 39. (al. 42.) Perſequamur eam, & reflagitemus.

Reflatio, onis, f. *ſuaporamento*, evaporatio. *Cal. Aurel. Tard. lib.* & *cap.* 1. *ante med.* Erit tondendus æger uſque ad cutem. Hinc etiam patientes partes levantur, cum ex alto reflatio quædam viarum nuditate permittitur.

Reflatus, us, m. *ἀντιπνοια*, flatus adverſus, ideſt ventus contrarius. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 2. Quinquaginta naves relatas in Uticam reflatu hoc.

Reflecto, is, xi, xum, a. 3. *torcere*, שוב, Ger. *niederſich biegen*, Gall. *reflechir*, *retourner*, Hiſp. *doblegar*, *atras*, *ἀνακάμπτω*, retro flecto. *Plin. l.* 11. *c.* 50. Canum degeneres caudam ſub alvum reflectunt. *Ovid.* 7. *Metam.* Oculos reflectere. *Catul. in Argonaut.* Inde pedem reflexit. ¶ Tranſlate ponitur pro revocare, reprimere. *Cic. pro Syl. c.* 18. Nonnunquam animum incitatum ad ulciſcendam orationem tuam revoco ipſe, & reflecto. *Id.* 1. *de Or.* Quibus mentes aut incitantur, aut reflectuntur. *Ter. Adel.* 3. *c.* 9. Quem neque fides, neque jusjurandum, neque miſericordia repreſſit, neque reflexit.

Reflexim, adv. cui contrarium eſt directim. *Apul. de dogm. Platon.* Ex hac conjugatione primi modi fit illativum; ſi directim, univerſale, ut Omne igitur honeſtum utile eſt; ſi reflexim, particulare, ut, Quoddam igitur utile eſt honeſtum.

Reflexio, onis, converſio. *Apul. de dogm. Plat.* Verum hoc in ſimplici converſione, quæ in concluſionum illationibus reflexio nominatur.

Reflexus, us, m. ſinus, receſſus, locus reflexus. *Apul. lib.* 2. *Florid.* Prope Oceani reflexus.

Reflexus, a, um, *ἀνακαμφθείς*, *torta*, *curvo*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *de dentibus elephantorum*. Maſculis reflexi, fœminis recti, atque proni. *Stat. l.* 1. *Achil. v.* 385. Cervice reflexa.

Reflo, as, n. 1. *ſoffiare contra*, Ger. *entegen wayen*, Gal. *ſouffler a l'encontre*, Hiſp. *ſoplar hazia tras*, *ἀντιπνέω*, retro flo, contra ſpiro. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 6. Inde quam primum Athenas, etſi Eteſiæ valde reflaverint. *Lucret. l.* 4. *v.* 936. aer cum ducitur, & reflatur. ¶ Tranſlate ſumitur pro adverſari, contrarium eſſe, inimicum eſſe. Hinc fortuna dicitur reflare, cum omnia nobis præter animi ſententiam cadunt. *Cic.* 2. *Off. c.* 6. Nam & cum proſpero flatu ejus utimur, ad exitus pervehimur optatos, &, cum reflavit, affligimur.

Refloreſco, is, rui, n. 3. *reſiorire*, *ἀνανθέω*, rurſus floreo. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Cujus natura in cumariis refloreſcens ſæpius dicta eſt. *Id. l.* 18. *cap.* 6. Secatur incipiens florere, & quoties refloruit. ¶ Tranſlate *Silius lib.* 13. *v.* 738. Juventa refloreſcenta ibit ovans.

Reflŭo, is, xi, xum, n. 3. *ἀναῤῥέω*, retro, ſeu rurſum fluo. *Plin. lib.* 2. *c.* 97. Nec unquam eodem tempore, quo pridie, refluit.

Reflŭus, a, um, *παλίῤῥοος*, quod refluit, quod retrogado fertur fluxu. *Plin. l.* 2. *c.* 97. Introrſus in Pontum nunquam refluo mari.

Refocillatus, a, um, recreatus, refotus. *Plin. l.* 3. *ep.* 14. Ipſe paucis diebus ægre refocillatus non ſine ultionis ſolatio deceſſit.

Refocillo, as, avi, atum, a. 1. *riſtorare*, *riſcaldare*, recreo, refoveo, reficio. *Senec. l.* 3. *de benef. c.* 9. Efficacibus remediis refocillaſſe lugentem.

Refodio, is, di, ſſum, a. 3. *cavare*, Germ. *wider auſſgraben*, Gall. *deterrer*, Hiſp. *deſenterrar*, *ἀνορύττω*, fodiendo eruo, extra terram educo. *Plin. lib.* 2. *cap.* 63. Jam profecto illuc avaritiæ, atque luxuriæ cuniculi refodiſſent. *Col. l.* 2. *c.* 2. Radices refodere.

Reformatio, onis, *riforma*. *Apul. l.* 3. *Met.* Facilior reformationis medela.

Reformator, oris, *riformatore*, Germ. *zu recht macher*, Gall. *reformateur*, Hiſp. *reformador*, *ἀνανεωτής*, qui reformat, inſtaurator. *Plin. l.* 8. *ep.* 12. Ipſarum literarum jam feneſcentium reductor, ac reformator.

Reformatus, us, m. reformatio. *Tertul. adverſ. Valentin. c.* 13.

Reformidatio, onis, *timore*, *φόβος*, actus reformidandi, timor, metus. *Cic. in Partit. c.* 4. In ſuaſione autem aut ſpem, aut reformidationem deliberantis.

Reformido, as, a. 1. *temer molto*, פחד, Ger. *beſſtig forchten*, Gall. *craindre fort*, Hiſp. *mucho temer*, *περιφοβέομαι*, valde formido. *Cic. Phil.* 7. *c.* 8. Pacis nomine bellum involutum reformido. *Id. Phil.* 14. *c.* 3. Refugit animus, eaque dicere reformidat. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 7. Saucia tactum membra reformidant.

Reformo, as, a. 1. *riformare*, *uſare*, Germ. *zu rechte machen*, Gall. *reformer*, Hiſp. *reformar*, *ἀνανεόω*, in priorem, vel in meliorem formam redigo. *Ovid.* 11. *Metam.* Dum quod fuit ante, reformet. *Quintil. l.* 12. *c.* 6. Apollonio Moloni Rhodi rurſus reformandum, ac velut recoquendum ſe dedit. *Plin. in paneg. c.* 53. Mores depravatos reformare, & corrigere.

Refoſſus, a, um, nom. partic. a refodio, *ſcavato*. *Plin. l.* 19. *cap.* 5. Solo quam altiſſime refoſſo.

Refovĕo, es, vi, tum, a. 2. *riſcaldare*, Ger. *wider erwarmen*, Gall. *rechauffer*, Hiſp. *abrigar*, *ἀναθάλπω*, iterum foveo, calore moderato refocillo. *Lucan. l.* 8. Et adſtrictos refovet complexibus artus. *Colum. l.* 2. *c.* 5. Si frequenti, & tempeſtivis, & modica ſtercoratione terra refoveatur. ¶ Tranſlate eſt reficere, recreare. *Velle. l.* 2. *c.* 113. Paucis diebus ad refovendas vires moratus. *Stat.* 6. *Theb. v.* 581. Vires dat, refovetque Deus.

Refractariŏlus, a, um, dim. a *refractarius*. *Cic. Att. l.* 2. *epiſt.* 1. Et quod ſe ab hoc refractariolo judiciali dicendi genere abjunxerit.

Refractarius, a, um, *oſtinata*, *reſtio*, *ἀντίτυπος*, contumax, nimis ſuæ ſententiæ tenax, a *refringendo*, tanquam obſtantia refringens, nulloque clauſtro ſe patiens coerceri. *Sen. ep.* 74. Errant, ſi qui exiſtimant, Philoſophiæ fideliter deditos contumaces eſſe, ac refractarios, & contemptores Magiſtratuum.

Refractio, onis, f. *refrezione*, *ἀνάκλασις*, ut refractio luminis, *l.* 8. *ff. tit.* 2. *leg.* 17.

Refractus, a, um, *ἀνακεκλασμένος*, *rotte*, *ſpezzato*. *Plin. l.* 2. *ep.* 24. Refractis pudoris, & reverentiæ clauſtris.

Refræno. V. Refreno.

Refragator, oris, qui refragatur, & repugnat. *Aſcon. Padian. in Orat. Cicer. contra C. Anton. initio*: Acerrimi, ac potentiſſimi fuerunt Ciceronis refragatores, cum petiit conſulatum. *Tertul. adv. Gnoſt. cap.* 1. Omnes martyriorum refragatores ebulliunt.

Refrago, as, a. 1. antiquus pro ſuffragor, teſte *Nonio*, apud quem *Siſenn. c.* 7. *n.* 3. Multi populi, plurimæ conciones dictaturam omnibus animis & ſtudiis refragabant.

Refrăgor, aris, d. 1. *ripugnare*, *far reſiſtenza*, *reſiſtere*, מרה, Ger. *widerſtehen*, Gall. *reſiſter*, *contredire*, Hiſp. *ſer contrario*, *reſiſtir*, *ἀντιλέγω*, adverſor, reſiſto, repugno. *Cic. pro Mur. c.* 23. Tota illa lex petitioni tuæ refragata eſt. ¶ Refragari ingenium alicui dicitur, quando ingenio aliquid aſſequi nequit. *Quintil. l.* 10. *c.* 6. Ut is, cui non refragetur ingenium. ¶ Refrago, as, pro ſuffragor. *Siſenna apud Non. c.* 7. *n.* 3. Multi populi dictaturam omnibus animis, & ſtudiis refragavere.

Refrenatio, onis, actus refrenandi. *Senec. lib.* 3. *de ira*, *c.* 13. Neceſſaria eſt iſta refrenatio doloris.

Refrenatus, a, um, nom. partic. *raffrenato*, ut refrenatus religione. *Lucr. l.* 5. *v.* 115.

Refrēno, as, avi, atum, a. 1. *raffrenare*, *ἀναχαλινόω*, retineo, coerceo, freno. *Cic. Parad.* 4. Refrenare libidines. *Id. pro Cal. c.* 31. Adoleſcentes refrenandi potius a gloria, quam incitandi. *Horat. l.* 3. *od.* 24. indomitam refrenare licentiam.

Refrequento, as, a. 1. quidam afferunt ex *Sueton. in Aug. c.* 46. ſed ibi opt. editiones habent *frequentare*.

Refrico, as, a. 1. *fregare di nuovo*, *ἀνατρίβω*, rurſus, vel valde frico. *Cato c.* 87. Id omne ita facito, & refricato denuo. ¶ Metalepſice ponitur pro renovare, tractum a vulneribus, quæ plerunque fricando renovantur. *Cic. Att. l.* 5. Appii vulnera non refrico, ſed apparent, nec occuli poſſunt. *Id.* 3. *Agr. c.* 2. Refricare obductam Reip. cicatricem. *Id. l.* 5. *Fam. ep.* 17. Ne refricam meis literis deſiderium, ac dolorem tuum. *Id. Phil.* 3. Refricare memoriam pulcherrimi facti. *Id. pro Syl.* Refricare animum memoria alicujus rei.

Refrigeratio, onis, *rinfreſcamento*, *ἀνάψυξις*, actus refrigerandi. *Cic. de Sen. c.* 14. Et refrigeratio æſtate, & viciſſim aut Sol, aut ignis hybernus.

Refrigeratorius, a, um, *refrigerativo*, *refrigerante*, *ἀναψυκτικός*, quod refrigerat. *Plin. l.* 21. *c.* 22. Refrigeratoriam tamen vim eſſe convenit nigro.

Refrigeratrix, icis, quæ refrigerat. *Plin. l.* 29. *c.* 8. Eſt quidem (lactuca) natura omnibus refrigeratrix.

Refrigeratus, a, um, *ἀναψυχθείς*, partic. a refrigeror. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 10. Dei membra partim ardentia, partim refrigerata dicenda ſunt.

Refrigerium, ii, *refrigerio*, ſolatium, recreatio. *Tertul. de reſur. carn. c.* 17. *Alcim. Avit. l.* 3. *v.* 276.

Refrigĕro, as, a. 1. *raffreddare*, *rinfreſcare*, Germ. *kelten*, Gall. *refraichir*, Hiſp. *refreſcar*, *ἀναψύχω*, rem calidum frigidam facio, frigus alicui rei, vel homini induco. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 10. Quod me frigus Dalmaticum, quod illinc ejecit, etiam hic refrigeravit. *Id. de Sen.* Ubi eſtate poteſt illa umbris, aquiſve refrigerari ſalubrius? ¶ Tranſlate ponitur in paſſiva voce pro diminui, deficere, langueſcere. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 8. Refrigerato jam leviſſimo ſermone hominum provincialium. *Id.* 2. *Ver.* Ita, defeſſa, ac refrigerata accuſatione, rem integram ad M. Metellum Prætorem eſſe venturam. ¶ Pro perturbare, & caſtigare. *Quintil. l.* 3. *c.* 7. Teſtis urbane dicto refrigerandus. *Vell. l.* 2. *c.* 83. Plancus in convivio refrigeretur ab Antonio.

Refrigeſcentia, æ, refrigeratio. *Tertul. de anim. c.* 43.

Refrigeſco, is, refrixi, ſine ſup. *raffreddarſi*, Ger. *wider erkalten*, Gall. *ſe refroidir*, Hiſp. *reſfriarſe*, *ἀναψύχομαι*, frigidus fio. *Cato c.* 105. Ubi jam vinum refrixerit. *Col. l.* 1. *c.* 2. Ut colla eorum refrigeſcant. ¶ Tranſlate ponitur pro langueſcere, deſinere, minui. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 24. Sed tota res & timetur, & refrigeſcit. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 10. Unum vereor, ne haſta Cæſaris refrixerit.

Refringo, is, refregi, refractum, a. 3. *rompere*, *fracaſſare*, פרק, Germ. *auffbrechen*, Gall. *derompre*, Hiſp. *quebrar*, *ἀνακλάω*, rumpo, rumpendo aperio. *Liv. l.* 34. Ut conſternata nocturno tumultu civitate, refringi carcer poſſet. *Plaut. Capt.* 4. 4. 10. Cellas refregit omnes intus, recluſitque armarium. ¶ Tranſlate *Cic. pro Mur.* Cum vero ego tanto intervallo clauſtra iſta nobilitatis refregiſſem. *Liv. l.* 5. *c.* 37. Refringere vim fortunæ. h. e. retundere. ¶ Ponitur etiam pro repercutere, reflectere. *Plin. l.* 2. *c.* 59. Radius ſolis immiſſus cavæ nubi, repulſa acie, in ſolem refringitur.

Refriva faba, quæ ex ſegete domum referebatur ad ſacrificium, quaſi *referiva*, a *refero*. *Feſt.* Refriva faba dicitur, ut ait Cincius, quæ ad ſacrificium referri ſolet domum ex ſegete auſpicii cauſa, quaſi revocet domum. Data enim eſt & tritico ad rem divinam faciendam. Ælius dubitat, an ea ſit, quæ prolata in ſegetem domum referatur, an quæ refrigatur, quod eſt, torreatur. Sed opinionem Cincii adjuvat, quod in ſacrificiis publicis, cum puls fabata Diis datur, nominatur refriva. Hæc *Feſt. Plin. l.* 18. *c.* 12. In eadem (faba) peculiaris religio. Namque fabam utique e frugibus referre mos eſt auſpicii cauſa, quæ ideo refriva appellatur. Utroque loco alii leg. *referiva*.

Refrondeſco, is, n. 3. rurſus frondeſco. *Sidon. Carm.* 22. *v.* 46. Sponte refrondeſcit per brachia roſcida palmes.

Refŭga, æ, com. 1. *fuggitivo*, נס, Germ. *fluchtig*, Gall. *fugitif*, Hiſp. *fugitivo*, *αὐτόμολος*, fugitivus, vel fugitiva, qui, vel quæ aliorum dominium refugit. *Ulpian. l. aut damnum*, *ff. de pœn.* Quique refugæ ex opere metalli in metallum damnantur.

Refugio, is, gi, gitum, n. 3. *fuggire*, *ritirarſi*, נס, Ger. *wider hinderſichfliehen*, Gall. *refuir*, Hiſp. *huye*, *huyr*, *atras*, *ἀναφεύγω*, fugio, retro fugio, fuga me retrorſum recipio. *Cic.* 7. *Ver.* Reliqui Syracuſas, claſſe amiſſa, refugerant. *Id. pro Dejot.* Nonne, cum eſſet productus teſtis, & cum tecum fuiſſet, refugit ad legatos? ¶ Tranſlate eſt fugere, devitare. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Prorſus ab inſtituta noſtra paucorum dierum conſuetudine longe refugit. *Id.* 2. *de Or.* Pudore a dicendo, & timiditate ingenua quadam refugiſti. *Id. Phil.* 14. *c.* 3. Refugit animus ea dicere. *Col. l.* 12. *c.* 49. Iſta memoriam noſtram refugiunt. *Hor. l.* 1. *ep.* 2. Refugere jurgia.

Re-

Digitized by Google

Refugio, is, a. 3. refugio, devito. *Commodian. inſtruct.* 19.

Refugium, ii, *rifugio*, [illegible], Ger. *zufluchs*, Gall. *refuge*, Hiſp. *acogido*, [illegible], locus, ad quem confugimus. *Cic. 2. Offic. c. 8.* Regum, populorum, nationum portus erat, & refugium Senatus. ¶ Speciatim refugia ſunt loca domus abditiora, & penitiora, in quæ imminente ai mataze vel hoſtium, vel incendii, ſe, bonaque ſua refugiendi hoſtium impetus, vel incendii cauſa patresfamilias conjicere ſolet. Hujuſmodi loca aperire, & pervia facere uſufructuario non licet. *Ulp. l. ſi cujus rei, ff. de uſufr. quemad. quis utat. fruct.* Vel aditus, poſticaque vertere, vel refugia aperire.

Refugus, a, um, [illegible], qui ſe fuga ſubducit. *Tac. l. 13. Ann. c. 40.* Ut inſtantibus cominus reſiſterent, refugos non ſequerentur. *Id. 3. hiſt. c. 61.* Quidam in caſtra refugi cuncta formidine implebant. ¶ Tranſlate ponitur pro eo, qui recedit, *Ovid. epiſt.* 17 Spemque ſuo refugi fluminis ore ſequi. ¶ Item pro recliva, aut rejecto. *Lucan. l. 10. v. 132.* Refugaque gerens a fronte capillos. h. e. reſimos, quales ſunt criſpi capilli Maurorum.

Refulgentia, æ, ſplendor, fulgor. *Apul. l. 4. Florid.* Lacunarium refulgentia.

Refulgeo, es, ſi, ſine ſup. n. 2. *riſplendere*, [illegible], valde fulgeo. *Virg. 1. Æn.* Claretque in luce refulſit. *Perſ. in prol.* Si doloſi ſpes refulſerit nummi. *Plin. l. 9. c. 38.* Color ſanguinea refulgens.

Refundo, is, refudi, refuſum, a. 3. *rifondere*, *ſpargere*, [illegible], idem quod fundo, vel ruſus fundo, regero. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quibus altæ, renovatæque ſtellæ, atque omnis æther refundunt eadem, & ruſus trahunt indidem. ¶ Tranſlate ſumitur pro reddere, reſtituere. *Ulp. l. ſi pecuniam, ff. de condit. cauſ. dat.* Conſequens eſt, ut dicamus eum refundere, quod accepit. *Plin. Paneg. c. 31.* Refundimus Nilo ſuas copias.

Refuſe, adverb. *abbondantemente*, [illegible], redundanter. *Col. l. 4. c. 1.* Semper in plano refuſius egeſta humus tumidior eſt.

Refuſio, onis, actus refundendi. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 21.* Pluvialis copia eſt refuſio humoris ad ſupera tracti.

Refuſorius, a, um, adject. Refuſoriæ literæ dicuntur a *Sidon. l. 9. epiſt. 10.* quibus aliquid remittitur.

Refuſus, a, um, [illegible], redundans, effuſus. *Virg. 1. Æn.* Stagna refuſa vadis. *Plin. l. 36. c. 26.* Non niſi refuſo mari arenas ſatetur.

Refutatio, onis, *confutazione*, [illegible], actus refutandi, confutatio. *Cic. in Top. c. 25.* Refutatio autem accuſationis, in qua eſt depulſio criminis, quæ Græce [illegible] dicitur. Latine appellatur ſtatus, in quo primum inſiſtit quaſi ad repugnandum congreſſa defenſio.

Refutator, oris, qui refutat. *Ambr. l. 1.* Refutator incredulus.

Refutatorius, a, um, quod pertinet ad refutationem. *Leg. 1. Cod. de Relationib.* In refutatorias preces adiſcebat.

Refutatus, us, m. idem ac refutatio. *Lucr. l. 3. v. 524.* Accipitque refutatu convincere falſum.

Refutatus, a, um. *Cic. pro Leg. Man. c. 17.* Obſolevit jam iſta oratio, re multo magis, quam verbis refutata.

Refuto, as, a. 1. *confutare*, *rimbattere*, [illegible], Ger. *widerlegen*, Gal. *refuter*, Hiſp. *refutar*, [illegible], confuto, redarguo, rejicio. *Cic. 2. de Orat. c. 19.* Noſtra confirmare argumentis, deinde contraria refutare. *Id. in Vatin.* Nemo enim horum te ita refutandum ut gravem adverſarium, aut ita rogandum ut religioſum teſtem arbitrabatur. ¶ Tranſlate ponitur pro improbare. *Cic. 2. Tuſc.* In primiſque refutetur, ac rejiciatur Philoctetæus ille clamor. ¶ Item pro reprimere. *Cic. de Aruſp. c. 4.* Sit aut concedente, aut etiam adjuvante Milone eum conatum refutabo. *Id. de prov. Conſ. c. 13.* Semper illas nationes noſtri imperatores refutandas potius bello, quam laceſſendas putaverunt, *ſtar ſulla difenſiva*, *piuttoſto che ſull'offenſiva*. *Liv. l. 2.* Oratione feroci refutando plebem.

Regaliolus. V. Regaviolus.

Regalis, & le, o. 3. *regale*, *reale*, Germ. *koniglich*, Gall. *royal*, Hiſp. *real*, [illegible], quod Rege dignum eſt. Pertinet ad claritatem, & excellentiam. *Cic. de Sen.* Nihil eſt tam regale videri, quam ſtudium agri colendi. *Plin. l. 13. c. 2.* Ergo regale unguentum appellatum, quoniam Parthorum Regibus ita temperatur, conſtat myrobalano, coſto, amomo, &c. *Liv. l. 27. c. 19.* Regalis animus. *Plaut. Capt. 4. 2. 45.* Regum rex regalior. ¶ Regalia cœna appellantur, inquit *Feſt.* quæ potentibus adſperatum honorem pollicentur, potestis, & hunc illorum hereditates, ſimilamarias dominationem.

Regaliter, adverb. *regalmente*, *da Re*, Germ. *koniglich*, Gall. *royalement*, Hiſp. *realmente*, [illegible], Regum more, ideſt ſplendide, munifice, & interdum tyrannice, crudeliter. *Ovid. 2. Met.* Precibuſque minas regaliter addit. *Liv. l. 41. c. 51.* Sacrificio regaliter confecto.

Regaviolus, i, m. [illegible], avis exigua, quæ aliter dicitur rex avium, preſbys, trochilus. Alii putant eſſe galgulum, quæ avis Græce dicitur [illegible], a colore. *Suet. in Cæſ. c. 81.* Pridie autem eaſdem Idus avem regaviolum cum laureo ramo Pompeianæ Curiæ ſe inferentem volucres varii generis e proximo nemore proſecutæ, ibidem diſcerpſerunt. Al. leg. *regaliolum*.

Regelatus, a, um, gelu ſolutus, tepefactus, mollitus. *Martial. l. 12. epigr. 93.* Succinaa virginea quod regelata manu; ſubaudi olent.

Regelo, as, a. 1. *diſghiacciare*, Germ. *enteiſen*, Gall. *degeler*, Hiſp. *deshelar*, [illegible], gelu reſolvo. *Colum. l. 1. c. 5.* Et matutino regelari ortu poterit. *Id. l. 10. v. 77.* Poſt ubi Riphææ torpentia frigora brumæ Candidus apricis Zephyrus regelaverit auris.

Regemo, is, n. ingemo, gemitum reddo. *Stat. 5. Theb. v. 389.* dat operta fragorem Pinus, & abruptis regemunt tabulata cavernis.

Regerminatio, onis, [illegible], actus regerminandi. *Plin. l. 17. c. 20.* Regerminatione cædua, vel ſalice lætior.

Regermino, as, n. 1. *germogliare di nuovo*, [illegible], iterum germino. *Plin. l. 16. c. 33.* Et in Ænaria ſuccisa regerminat.

Regenero, as, a. 1. *rigenerare*, Ger. *wieder gebaren*, Gall. *regenerer*, Hiſp. *tornar a rogendrar*, [illegible], iterum, ſive ruſus genero. *Plin. l. 12. c. 1.* Platani ſatu regeneravere vitium. ¶ Tranſlate ſumitur pro repræſentare, naturam, & mores referre. *Plin. l. 14. c. 11.* Nec alia magis Druſus Cæſar regenerasse patrem Tiberium ferebatur.

Regero, is, geſſi, geſtum, a. 3. *riportare*, [illegible], [illegible], Ger. *wiederumb hintragen*, Gall. *rapporter*, Hiſp. *referir*, [illegible], refero, reporto, reduco. *Colum. l. 2. c. 10.* In acervum culmos regerant. ¶ Interdum eſt rejicere, reddere. *Plin. l. 2. c. 9. de Luna.* Quoniam hauſtum omnem lucis averſa illo regerat, unde acceperit. ¶ Tranſlate ſumitur pro referre in locum aliquem. *Quintil. l. 2. c. 8.* Suar enim velut res regeſtæ in hos commentarios, quas adoleſcens deduxerat ſchola. ¶ Item pro objicere, opponere. *Caſſius l. 15. Famil. epiſt. 19.* Pro quo tibi proxima epiſtola tot ruſticos Stoicos regeram, ut Catium Athenis natum eſſe dicas. *Quintil. l. 11. c. 1.* Invidiam in aliquem regerere. h. e. in aliquem rejicere. *Sen. Hippol. v. 718.* Crimen alicui regerere.

Regeſtum, i, terra ex ſulco egeſta, ſeu effoſſa, & in aliquam altitudinem elevata. *Colum. l. 3. c. 13.* Vix jullum paſtinationi præbet regeſtum. *Id. l. 11. c. 3.* Ut in quatuor conſurgat regeſtum. ¶ Sumitur item pro ordinata diſpoſitione, quæ vulgo corrupte *regiſtrum* dicitur, & regeſta num. plur. dicuntur, quæ in tabulas, aut in libros redacta ſunt. *Vopiſc. in Probo, c. 2.* Uſus etiam ex regeſtis ſcribarum porticus porphyreticæ, actis etiam ſenatus, ac populi.

Regeſtus, a, um, partic. a regero, ut Terra regeſta, ideſt, eodem relata, unde egeſta, ſeu effoſſa fuerat. *Ovid. 11. Metam.* Indiciumque ſuæ vocis tellure regeſta Obruit.

Regia, æ, *palazzo regale*, [illegible], Germ. *konigshoff*, *koniglicher pallaſt*, Gall. *maiſon royale*, Hiſp. *palacio*, *caſa real*, [illegible], domicilium, & aula regis. *Cic. 3. Fin.* Ut enim, inquit, nemo dicit in regia, regem ipſum quaſi productum eſſe ad dignitatem. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 1.* Hic fuit antiqui regia parva Numæ. ¶ Ponitur etiam pro baſilica. Nam *baſilica* regiam domum proprie ſignificat. *Stat. l. 1. Silv. 1. v. 30.* Illic belligeri ſublimis regia Pauli. h. e. baſilica ab Æmilio Paulo exſtructa, cujus meminit etiam *Cic. Attic. l. 4. ep. 16.* ¶ Eſt etiam *regia* oleæ genus baccas ferens ſpeciosiſſimas, & eſcæ potius, quam oleo idoneas. *Colum. l. 5. c. 8. & l. 12. c. 47.*

Regibilis, le, adject. qui facile regi poteſt. *Ammian. l. 16. c. 12.* Juventus regibilis, & conſulta.

Regie, adv. *regalmente*, [illegible], regio more, ut Rex ſolet, vel ut decet Regem. *Cic. 5. Ver. c. 48.* Nunc ut hoc tempore ea, quæ regie, ſeu potius tyrannice ſtatuit in aratores Apronius, prætermittam. *Var. l. 1. R. R. c. 2.* Regie polita ædificia.

Regienſes, um, m. populi Regii incolæ. *Plin. l. 3. c. 15.*

Regifico, V. Regleſco.

Regifice, adv. *regalmente*, *ſontuoſamente*, [illegible], regio apparatu, ſplendide, ſumptuoſe. *Cic. 3. Tuſc. c. 19. ex Poeta.* Vidi ego te, aſtante ope barbarica, tectis cælatis, laqueatis, auro, ebore inſtructam regifice.

Regificus, a, um, idem quod regalis. *Val. 2. Argon.* Stant gemmis, auroque tori, menſæque paratu Regifico. *Virg. 6. Æn. v. 605.* epulæ regifico luxu.

Regifugium, ii, feſtum Romanorum, in memoriam fugæ illius, qua L. Tarquinius Superbus ex urbe Roma poſt Lucretiæ mortem fugit. Agebatur ſexto Calendas Martii, ideſt die 24. Februarii, poſtridie Terminaliorum. *Ovid. 2. Faſt. & Feſt.*

Regigno, is, genui, genitum, a. 3. *rigenerare*, [illegible], iterum gigno. *Lucr. l. 5. v. 245.* Quapropter maxima mundi Cum videam membra, ac partes conſumpta regigni.

Regilla, æ, muliebre veſtimentum, dim. a *recta*, quod veſtimenti virilis genus erat, ita dictum, quod recte ſurſum verſum texeretur. *Feſt.* Regillis, tunicis albis, & reticulis luteis utriſque rectis textis ſurſum verſum a ſtantibus pridie nuptiarum diem virgines indutæ cubitum ibant ominis cauſa, ut etiam in togis virilibus dandis obſervari ſolet. *Plaut. Epid. 2. 2. 39.* Quid erat induta? an regillam induculam? an mendiculam?

Regillus lacus, *Lago di S. Praſſede*, *Lago di Caſtiglione*, lacus Latii, apud Algidum nemus, inter Tibur ad Bor. & montem Algidum ad Mer. *Liv. l. 2.*

Regimen, inis, n. *governo*, [illegible], Ger. *regiment*, [illegible], rectio, gubernatio, a rego. *Liv. l. 3. c. 33.* Regimen totius Magiſtratus penes Appium erat favore Plebis.

Regimentum, i, regimen. *Feſt.* Regimen pro regimento uſurpant Poetæ.

Regina, æ, *Regina*, *Reina*, [illegible], Ger. *konigin*, Gall. *Reine*, Hiſp. *Reina*, [illegible], quæ regnat, quæ regnum poſſidet. *Cic. Att. l. 14.* Reginæ fuga mihi moleſta eſt. ¶ Ita etiam dicta eſt uxor regis ſacrificuli, teſte *Feſt. & Servio*. V. Arculum. ¶ Per Catachreſin ponitur pro domina. *Plaut. Truc. 1. 6. 50.* Sed reginæ domi ſuæ ſuere ambæ. ¶ Item pro muliere divite. *Ter. Eun. 1. 2. 88.* Quia ſolæ utuntur his reginæ. ¶ Tranſlate dicitur etiam de rebus inanimatis. *Cic. 2. de Orat.* Sed tantam vim habet illa, quæ recte a bono Poeta dicta eſt flexanima, atque omnium regina rerum oratio. *Id. Offic. 3. c. 6.* Juſtitia regina virtutum. *Horat. l. 1. epiſt. 6.* Et genus, & formam regina pecunia donat.

Regio, onis, *regione*, *paeſe*, [illegible], Ger. *landſchafft*, Gal. *region*, *contrée*, Hiſp. *region*, [illegible], pars orbis terrarum. *Cic. pro Sext.* Quæ regio, orave terrarum erat latior, in qua non Regnum aliquod ſtatueretur? ¶ Deinde uſurpatur ſæpe pro tractu provinciæ, *tratto di paeſe*. *Cic. in Fam.* Claſſem fugientem perſecuti ſumus uſque in Sidam, quæ extrema regio eſt provinciæ meæ. ¶ Tranſlate regiones in urbe dicuntur majores ejus partes, quæ dividuntur in vicos ut membra minora, *quartiere*, *ſeſtiere*. Urbis Romæ antiquitus quatuor regiones fuerunt, *Suburrana*, *Exquilina*, *Collina*, *Palatina*. deinde uſque ad quatuordecim crevere, teſte *Plin. l. 3. c. 6. V. Roſin. l. 1. Antiq. Rom. c. 13.* ¶ Non ſolum vero de terræ partibus, ſed etiam de cœli dicitur. Regiones cœli quatuor ſunt, *Oriens*, *Occaſus*, *Meridies*, & *Septentrio*. *Cic. 2. de nat. Deor. de regione Lunæ.* Sed etiam regio, quæ tum eſt Aquilonaris, tum Auſtralis. ¶ Regio quoque uſurpetur pro fine, limite, termino, præſertim in num. plur. *Cic. 2. de nat. Deor.* An Atti Navii lituus ille, quo ad inveſtigandum ſuem regiones vineæ terminavit, contemnendus eſt? ¶ Tranſlate. *Cic. pro Arch.* Et, ſi quibus regionibus vitæ ſpatium circumſcriptum eſt, iiſdem omnes cogitationes terminaret ſuas. *Id. 2. Agr. c. 35.* Se ſe regionibus officii continere. ¶ Ponitur denique aliquando pro orbita, & linea. *Cic. 7. Ver.* De omnibus nobis ſi quis tantulum de regione deflexerit. *Virg. 2. Æn. v. 737.* Nota excedo regione viarum. ¶ *E regione*, eſt ex adverſo, ex oppoſito, *dirimpetto*. *Cic. 4. Acad.* Nonne etiam dicitis, eſſe e regione nobis, in contraria parte terræ, qui adverſis veſtigiis ſtent contra noſtra veſtigia, quos antipodas vocatis? *Cæſ. l. 7. B. G.* Cum uterque utrique eſſet exercitus in conſpectu, ferèque e regione caſtris caſtra poneret.

Regionalis, le, ad regionem pertinens. *Auguſtin. l. 7. de Baptiſm. contra Donatiſt. c. 31.* Concilium regionale. h. e. alicujus regionis, ſeu provinciæ. cui opponitur *plenarium*.

Regionaliter, adv. regionatim. *Apul. de Mundo.* Quæ cum regionaliter videantur eſſe peſtifera.

Regionarius, ii, m. decempedator, geometra. *Procul. de Colon.* Oppidum mihi regionarii diviſerunt.

Regionatim, adverb. [illegible], per ſingulas regiones. *Liv. l. 45. c. 51.* Mutarunt ſuffragia, regionatimque generibus hominum, cauſiſque, & quæſtibus Tribus deſcripſerunt. Adde *Suet. in Cæſ. c. 39.*

Regito, as, a. 1. frequent. a rego. *Var. l. 1. R. R. c. 57.* ubi tamen meliores libri habent *regelare*.

Regium, & Regium Lepidi, *Reggio*, urbs Galliæ Togatæ, in via Æmilia, olim colonia Thuſcorum, inter Parmam, & Mutinam. Dicta eſt Regium Lepidi a M. Æmilio Lepido, illo, qui bello Gallico confecto viam Æmiliam ab Arimino Placentiam munivit, quod ibi forum habuit. *Feſt. & Cic. Fam. epiſt. 3. Brut. ad Cic. l. 11. Fam. ep. 9.* Regium abſolute dixit.

Regius, a, um, *regio*, *regale*, *da Re*, Ger. *koniglich*, Gall. *royal*, Hiſp. *real*, [illegible], quod eſt Regis, ſive quod Rege dignum eſt. *Cic. 1. Tuſc.* Ne poſſet agnoſci, ſi eſſet ornatu Regio. *Id. 3. Offic.* Regius paſtor. *Id. pro Leg. Man.* regium bellum h. e. quod cum rege fit. *Id. 1. Phil.* regia poteſtas. *Horat. l. 2. od. 15.* Regiæ moles. ¶ Regii abſolute dicuntur, qui a Rege ſtant, ut ejus milites, vel miniſtri. *Nepos in Ageſil. c. 8.* Hujus de adventu fama cum ad regios eſſet perlata. ¶ Regius morbus, [illegible], idem qui & icterus dicitur. Ratio hujus appellationis videtur eſſe, quia in ejus curatione utendum eſt lecto, & conclavi cultiore, uſu, loco, ludis, laſcivia, aliis, per quæ mens exhilaretur. Hæc *Celſ. l. 3. c. 24.* Hinc *Seren. Sammon. c. de regio morbo.* Regius eſt vero ſignatus nomine morbus, Molliter hic quoniam celſa curatur in aula.

Regleſco, is, n. 3. ſine præt. & ſup. idem ac regliſco, ſeu iterum creſco. *Feſt.* ubi alii leg. *regiſco*.

Reglutinatus, a, um, glutine ſolutus. *Marcian. Capell. lib. 6. pag. 191.* Tandem reglutinatis ab æthere intervibrantis admiratione luminibus.

Reglutino, as, a. 1. *diſtaccare*, [illegible], quod glutinatum erat, diſſolvo. *Catul. ad Thall. carm. 22.* Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina, & remitte.

Reglutinoſus, a, um, [illegible], valde glutinoſus. *Plin. l. 11. c. 14.* Ut ſit odoratum ex dulci aere, reglutinoſum, perlucidum. Al. leg. *glutinoſum*.

Regnator, oris, [illegible], qui regnat. *Virg. 4. Æn. verſ. 269.* Ipſe Deum tibi me claro demittit Olympo Regnator, cœlum, & terras qui numine torquet. ¶ Aliquando pro poſſeſſore ponitur. *Martial. l. 10. epigr. 61.* Quiſquis eris noſtri poſt me regnator agelli.

Regnatrix, icis, [illegible], quæ regnat, ut Domus regnatrix. h. e. familia Auguſta. *Tac. 1. Ann. c. 4.*

Regnatus, a, um, [illegible], poſſeſſus, *poſſeduto da un Re*. *Hor. l. 2. od. 6.* Et regnata petam Laconi Rura Phalanto. *Ovid. l. 4. de Ponto eleg. 15.* Regnataque terra Philippo.

Regno, as, avi, atum, n. 1. *regnare*, [illegible], Ger. *regieren*, Gall. *regner*, Hiſp. *reynar*,

Digitized by Google

regnar, Βασιλεύω, Regnum poſſideo, & adminiſtro, dominor, & rerum potior. *Cic. pro Leg. Man.* Sed eo illo tempore annuere jam terrarum, & victrimum regnat. *Liv. l.* 1. Manſit Sylvius poſtea omnibus cognomen, qui Albæ regnaverunt. *Cic.* 4. *Ver. c.* 34. Timarchidem in Sicilia omnibus oppidis per triennium ſcitote regnaſſe. *Virg.* 3. *Æn. v.* 295. Græcis regnare per urbes. *Hor. l.* 3. *od.* 30. Et qua pauper aquæ Daunus agreſtium regnavit populorum. *Id. l.* 3. *od.* 5. Cælo regnare. *Virg.* 1. *Æn.* Hic jam tercentum totos regnabitur annos Gente ſub Hectorea. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 16. Ut in cæteris gentibus, quæ regnantur. ¶ Tranſlate ponitur pro in ſumma auctoritate eſſe, auctoritate ſumma valere. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 16. Quando equitum centurias tenes, in quibus regnas. *Id.* 7. *Fam. ep.* 25. Olim cum regnare exiſtimabamur. ¶ Item pro recte ſe habere, beatum eſſe, ſine curis, ac labore. *Horat. l.* 1. *ep.* 10. Quid quæris? vivo, & regno, ſimul iſta reliqui.

Regnum, i, *Regno*, *Reame*, [Hebrew], Ger. *Reich*, Gall. *Regne*, *Royaume*, Hiſp. *Reyno*, *Reynado*, *Βασιλεία*, dominatus Regis, & regio, quæ a Rege poſſidetur. *Cic.* 2. *Agr.* Extraordinaria non Imperia, ſed Regna quæri putabantur. *Virg.* 6. *Æn.* Regna invia vivis. h. e. loca inferorum. ¶ Regnum etiam urbane dici poteſt locus, in quo quis dominatur, vel id in quo quis pollet maxime. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 10. Id, niſi hic in tuo regno eſſemus, non tuliſſem. V. *ibid. c.* 16. Rurſus *Cic. Att. l.* 1. *epiſt.* 1. Aquilius illud ſuum regnum judiciale oppoſuit. h. e. juris interpretandi munus. ¶ Regnum vini, eſt præfectura in convivio, quam qui ſortitus eſt, leges bibendi fert, quibus cæteros omnes parere neceſſe eſt. *Horat. l.* 1. *od.* 4. Nec regna vini ſortiere talis. ¶ Regnum pro rege, vel pro regis potentia, & voluntate. *Stat.* 12. *Theb.* Hei mihi num quis adeſt cari Polynicis ad ignes? Etſi regna vetant.

Rego, is, xi, ctum, a. 3. *reggere*, *governare*, [Hebrew], Ger. *herſchen*, *regieren*, Gall. *regir*, *gouverner*, Hiſp. *regir*, *governar*, *ἐπιτροπεύω*, *διοικέω*, *βασιλεύω*, guberno, adminiſtro. *Cic. in Somn.* Qui tam regit, & moderatur, & movet id corpus, cui præpoſitus eſt, quam hunc mundum princeps ille Deus. *Virg.* 6. *Æn. v.* 851. Tu regere imperio populos, Romane, memento. *Quintil. l.* 2. *c.* 16. Regere ſenatum conſiliis. ¶ Sæpe eſt dirigere, moderari. *Propert. l.* 2. *eleg.* 15. Lino Theſeus iter rexit. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 3. Regere arte ratem. *Curt. l.* 4. *c.* 15. Auriga Darii, qui ante ipſum ſedens equos regebat. ¶ Regere fines agrorum, eſt ſtatuere, propriis quemque agrum terminis finire. *Cic. pro Mur. c.* 9. Ille exercitatus in propagandis finibus, tu in regendis. Adde 1. *de Leg. c.* 21. *Juſtinian. l.* 4. *tit. de offic. Jud.* Si finium regundorum actum fuerit. ¶ Interdum regere eſt admonere, docere, corrigere. *Cic. pro Mur. c.* 29. Si peccas, te regere poſſum. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 57. Regere errantem. *Plin. l.* 10. *ep.* 85. Ut me in hoc præcipue genere cognitionis regere digneris. *Cic. Att. l.* 10. Pœnam regendum ſuſcipere.

Regradatio, onis, de gradu dignitatis depoſitio. *Cod. Theod. tit.* 8. *l.* 5. Regradationis humilitate plecti.

Regradatus, a, um, ut regradati menſes, apud *Solin. c.* 3. h. e. regredientes, in priorem gradum, ſeu locum reſtituti.

Regredior, eris, eſſus ſum, d. 3. *ritornare*, [Hebrew], Ger. *widerhinderſich gehen*, Gal. *s'en retourner*, Hiſp. *bolver atras*, *ἀναχωρέω*, retro gradior, revertor. *Cic.* 1. *Offic. c.* 30. Atque ut regredi, quam progredi mallent. *Id. de Fato, c.* 15. Regredi in infinitum. *Plaut. Capt.* 5. 4. 26. Nunc edepol demum in memoriam regredior.

Regredo, is, n. 3. revoco, apud vet. *Enn.* apud *Non. c.* 1. *n.* 745. Quin nunc incerta re, atque ignorata gradum regredere conare?

Regreſſio, onis, *ritorno*, [Hebrew], Germ. *dort widerkehren*, Gall. *retour*, Hiſp. *buelta*, *ἀναχώρησις*, actus regrediendi, regreſſus. *Apul. l.* 2. *A. A.* Metum iſtum tibi demam maturata regreſſione. Quidam Lexicogr. addunt & ex *Cic.* 1. *Phil. c.* 1. ſed ibi legitur *reverſio*. ¶ Eſt etiam rhetoricæ figuræ nomen, cum quod ſemel propoſitum eſt, iteramus, & dividimus; quæ a Græcis *ἐπάνοδος* dicitur, a Latinis regreſſio, inquit *Quintil. l.* 9. *c.* 3.

Regreſſus, us, m. idem ac regreſſio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 20. Nihil enim erat, quod in omni æternitate conſervet progreſſus & regreſſus, reliquoſque motus conſtantes, & ratos. *Liv. l.* 34. *c.* 26. *in fin.* Regreſſus ab ira. *Virg. Æn.* 11. *v.* 413. Funditus occidimus, neque habet fortuna regreſſum.

Regula, æ, *regola*, [Hebrew], Ger. *regel*, Gall. *reigle*, Hiſp. *regla*, *κανών*, inſtrumentum, quo lineæ diriguntur, a *rego*. *Cic.* 2. *Acad.* apud *Non. c.* 1. *n.* 718. Atqui ſi id crederemus, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Longitudines ad regulam, & lineam, altitudines ad perpendiculum, anguli ad normam reſpondentes exigantur. *Colum. l.* 3. *c.* 13. Duas regulas ejus latitudinis, qua paſtinator ſulcum facturus eſt, in ſpeciem græcæ literæ χ decuſſavimus. ¶ Ponitur aliquando pro baculo, quo aliquid rectum tenetur. *Colum. l.* 6. *c.* 19. Ut inſerto capite deſcendentibus per foramina regulis cervix teneatur. Sic *Celſ. l.* 8. *c.* 10. de inſtrumento ad fracta oſſa reponenda idoneo: Ab ea, inquit, parte, in quam ns ſe inclinat, involutam lana regulam objicit. ¶ Item pro inſtrumento eundem uſum præbente, quem fiſcus, in factura olei. *Colum. l.* 12. *c.* 52. Eamque vel in regulas, vel in novos fiſcos adjicito. ¶ Tranſlate capitur pro brevi rerum præceptione. *Cic.* 4. *Acad.* Hanc eſſe regulam totius Philoſophiæ, conſtitutionem veri, falſi, cogniti, incogniti. *Id.* 2. *Off.* In his ipſis mediocritatis regula optima eſt. *Id.* 1. *Fin.* Regula, ad quam omnia judicia rerum dirigentur. *Quint. l.* 9. *c.* 4. Loqui ad regulam. *Plin. l.* 9. *ep.* 26. Demoſthenes norma oratoris, & regula.

Regularis, & re, o. 3. *regolare*, *κανονικός*, quod ſecundum regulam eſt, vel quod in regulam trahi poteſt. *Regulare æs*, idem eſt, atque ductile, ſic dictum, quod obſequatur malleis, idque in quamlibet partem regatur. Ei opponitur *caldarium*, quod fragile eſt. *Plin. l.* 34. *c.* 8. In Cypro coronarium, & regulare eſt, utrunque ductile. *Et infra.* Regulare & in aliis fit metallis, itemque caldarium. Differentia eſt, quod caldarium funditur tantum, malleis fragile, quibus regulare obſequitur, & ab aliis ductile appellatum.

Regulariter, adv. *regolarmente*, *ſecondo la regola*. *Ulpian. ff. l.* 15. *tit.* 3. *l.* 3. Et regulariter dicimus, toties de in rem verſo actionem eſſe, &c. *Macrob. l.* 2. *in Somn. Scip.* 20. Ut liquere poſſit ratio commenti, prius regulariter pauca dicenda ſunt.

Regulatim, adv. regulariter. *Diomed. l.* 1. & *Veget. l.* 2. *de re Veter. c.* 42.

Regulo, as, a. 1. dirigo, rectum facio, *regolare*. *Cal. Aurel. Tard.* Regulare, & dirigere.

Regulus, i, *Principe*, *Signore*, *Duca*, Germ. *Kleiner koenig*, Gall. *un petit Roy*, Hiſp. *un Rey pequeno*, *Senor*, *Duque*, *βασιλίσκος*, Princeps, vel Dominus alicujus urbis, aut oppidi, dim. a *Rex*. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Regulis Africæ bibliothecas donaret. Adde *Tacit. Ann.* 1. *c.* 80. ¶ Regulus eſt cognomen Romanorum, ut M. Attilius Regulus. *Cic. in Piſon. c.* 19. & *in Offic.*

Reguſtatus, a, um, nom. ex partic. *guſtato più volte*. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 138. reguſtatum digito terebrare ſalinum.

Reguſto, as, a. 1. *riguſtare*, *ἀναγεύομαι*, iterum guſto. *Sen. de provid. c.* 3. Quidquid biberint, vomitu remittunt triſtes, & bilem ſuam reguſtantes. ¶ Tranſlate *Cic. Attic.* 13. *epiſt.* 13. Crebro reguſto tuas literas, in his acquieſco.

Regyro, as, n. 1. in gyrum redeo, revolvor. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 37. Ventus regyrare poſſit. Alii aliter leg. *Flor. l.* 4. *c.* 2. Bellum poſtremo in Hiſpaniam regyravit. Quidam leg. *remigravit*.

Rehalo, as, a. 1. furſum halo, exhalo, *ἀΐζω*. *Lucret. l.* 5. *verſ.* 322. Terraque cum fumans humorem tota rehalat.

Reiculus, a, um, quod rejici meretur, quod ob vitium aliquod ab omnibus ſpernitur, & rejicitur, ut Oves reiculæ, quæ propter ætatem, vel morbum rejiciuntur. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 757. Ut in grege opilio oves minus idoneas removere ſolet, quas reiculas appellat. *Id.* 2. *R. R. c.* 1. Scire oportet, quot feminas habeat, quæ parere poſſint, quot reiculæ ſint eliminandæ. *Sen. de brevit. vit. c.* 7. Diſpunge, & recenſe vitæ tuæ dies; videbis paucos admodum, & reiculos. Quidam hic aliter leg. ¶ Scribitur & *rejiculus*.

Rejectaneus, a, um, *ἀποπροηγμένος*, quod rejicitur. *Cic.* 4. *Fin. c.* 26. Morbum, egeſtatem, dolorem non appello mala, ſed, ſi libet, rejectanea.

Rejectatio, onis, frequens rejectio. *Solin. c.* 5. Æterna rejectatione terra terram evomuit. Alii aliter leg.

Rejectio, onis, *ἀποβολή*, actus rejiciendi. *Cic.* 2. *Ver. c.* 6. Poſteaquam rejectio judicum facta eſt. *Id.* 3. *de Or. c.* 53. Rejectio in alium. *Plin. l.* 23. *c.* 8. Rejectio ſanguinis. h. e. vomitus.

Rejecto, as, a. 1. freq. a rejicio. *Lucr. l.* 2. *v.* 330. Clamoreque montes icti rejectant voces ad ſidera mundi. ideſt referunt. *Spartian. de Antonino Pio.* Cum caſeum Alpinum in cœna edisſet avidius, nocte rejectavit. h. e. evomuit. *Virg.* 3. *Æn. v.* 470. Ore rejectare cruorem.

Rejectus, us, m. rejectio, vomitus. Afferunt Lexicographi plerique hæc *Celſi* verba. Et rejectus cibi non erit inutilis, ſi raro fiat. ¶ *Hygin. l.* 3. *c.* 36. *de Argo navi*. Habet in puppi ad ſingula gubernacula, ad primum ſtellas quinque, ad alterum quatuor, circum carinam quinque, & ſub rejectum quinque. h. e. imam partem navis ſub carina, quæ a *Bayfio de re navali* columba, ſeu dryochus appellatur.

Rejectus, a, um, *rigettato*, *ἀποβληθείς*. *Cic. pro Mil.* Milo de rheda, penula rejecta, reſiluit. *Poll. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 31. Cum quidem prandio nudis pedibus, tunica ſoluta, manibus ad tergum rejectis inambularet. *Terent. Heaut.* 2. 3. 49. Capillis circum caput rejectis negligenter. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 5. Naves tempeſtate rejectæ. *Liv. l.* 39. *c.* 3. Conqueſti apud Senatum, rejectique ad conſulem.

Rejicio, is, rejeci, rejectum, a. 3. *rigettare*, [Hebrew], Ger. *hinwerffen*, Gal. *rejetter*, Hiſp. *echar atras*, *ἀπορρίπτω*, *ἀποβάλλω*, retro jacere, retrorſum jacio. *Virg.* 11. *Æn.* Rejiciunt parmas, & equos ad mœnia ducunt. *Cic. Att. l.* 16. Cum a Leucopetra profectus ſtadia circiter trecenta proceſſiſſem, rejectus ſum Auſtro vehementi ad eandem Leucopetram. ¶ Ponitur etiam pro viciſſim jacere, ſeu retorquere. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 46. Nequod omnino telum in hoſtem rejicerent. ¶ Item pro abjicere. *Cic. in Piſ.* Lictores ſingulis acceptis ſagula rejecerunt. ¶ Item pro repellere, expellere. *Virg.* 3. *Ecl.* Tityre paſcentes a flumine rejice capellas. *Cic. l.* 2. *Fam. epiſt.* 9. Feliciter ab Antiochia hoſtem rejeceret. ¶ Item pro effundere, evomere. *Plin. l.* 5. *epiſt.* 10. Hic, dum intente, inſtanterque pronuntiat, ſanguinem rejecit. ¶ Item pro reponere, reclinare. *Curt. l.* 10. *c.* 5. Velut omni vitæ debito liberatus fatigata membra rejecit. *Ter. Andr.* 1. 1. 119. Rejecit ſe in eum quam familiariter. ¶ Tranſlate ſumitur pro recuſare, reſpuere, contemnere. *Cic.* 1. *Fin.* Qui Ennii Medeam, aut Antiopam Pacuvii ſpernat, aut rejiciat. *Id.* 2. *de Div.* Cætera divinationis genera rejicit. ¶ Item pro remittere. *Cic. Att. l.* 9. Sed ne bis eadem legas, ad ipſam te epiſtolam rejicio. *Liv. l.* 39. De ea re conſultationem integram Senatus ad novos Magiſtratus rejecit. ¶ Item pro referre, proponere, in judicium alicujus afferre. *Cic. Att. l.* 1. Ait, ſe de Conſulum ſententia rem ad Senatum rejeciſſe. *Id. Planc. l.* 10. *Fam.* Ut nihil huc rejicres, neve in rebus tam ſubitis, tamque anguſtis a Senatu conſilium petendum putes. ¶ Item pro differre, protrahere. *Cic. Att. lib.* 1. *ep.* 2. In menſem Quinctilem rejecti ſumus. ¶ Rejicere judices, eſt eos recuſare, repudiare. *Cic.* 5. *Ver.* Omnes, qui habitarent in Sicilia, aut qui Siciliam te Prætore attigiſſent, judices rejicere. ¶ Interdum judices rejicere eſt eligere, & accipere, auctore *Aſconio*. Nempe per Metalepſim conſequentis, quia qui aliquos rejecit, is eos, qui reliqui ſunt, ſumere intelligitur. *Cic.* 3. *Ver.* Quid Prætor? jubet Recuperatores rejicere Decurias? ¶ Si *rejicio* duplici *i* ſcribatur, prima ſyllaba eſt longa poſitione, ſi per unicum *i*, brevis eſt. *Ovid. l.* 1. *Triſt. eleg.* 2. E gremio rejiciatque ſuo. *Stat. l.* 4. *Theb.* Tela manu, reiciſque caveri.

Rejiculus, V. Reiculus.

Reiteratio, onis, *replica*, [Hebrew], Ger. *nach ein mahl verhung*, Gall. *replique*, Hiſp. *repuncto*, *ἀνάληψις*, actus reiterandi, repetitio. *Quintil. lib.* 11. *c.* 2. Quæ exciderunt, retractentur, ut crebra reiteratione firmentur. Rectius tamen opt. Cod. *iteratione*.

Reitero, as, a. 1. *replicare*, *ripetere*, [Hebrew], Ger. *widerumb thun*, Gall. *reiterer*, Hiſp. *repetir*, *ἀναλαμβάνω*, repeto. *Apul. l.* 8. *Met.* Ferinos mugitus reiterans. Alii *iterans*.

Relabor, eris, apſus ſum, d. 3. *ricadere*, [Hebrew], Ger. *widerumb fallen*, Gall. *recheoir*, *retomber*, Hiſp. *tornar a caer*, *ἀναῤῥέω*, retro labor, recido. *Ovid. in epiſt.* 15. *v.* 95. Inque ſinus formoſe relabere noſtros. ¶ Interdum ſumitur pro refluere, ſeu retrorſum fluere. *Horat. l.* 1. *carm. od.* 29. Quis neget arduis pronos relabi poſſe rivos montibus? ideſt poſſe refluere, & reverti in arduos montes, unde deſcendunt. ¶ Tranſlate ponitur pro redire, regredi, reverti. *Hor. l.* 1. *epiſt.* 1. Nunc in Ariſtippi furtim præcepta relabor.

Relambo, is, a. 3. rurſus lambo. *Sedul. l.* 4. *v.* 243. vomitum quicumque ſuum canis ore relambit.

Relangueſco, is, ui, n. 3. ruſſus, vel valde langueo, in languorem recido. *Ovid. Met.* 6. *v.* 291. Impoſito fratri moribunda relanguit ore. *Sen. l.* 5. *quæſt. nat. c.* 8. Venti circa medium diem relangueſcunt. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 15. Relangueſcunt animi. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 41. Relanguiſſe ſe dicit.

Relatio, onis, f. 3. *relazione*, Ger. *erzehlung*, Gal. *report*, *relation*, Hiſp. *relacion*, *ἀναφορά*, *διήγησις*, actus referendi, ut relatio meritorum. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. ¶ Specialiter relationes dictæ ſunt propoſitiones, quæ de re aliqua in Senatu proponebantur diſceptandæ, Senatorumque ſententiis determinandæ permittebantur. *Cic. in Piſon. c.* 13. Et quis audivit non modo actionem aliquam, aut relationem, ſed vocem omnino, aut querelam tuam? Et *c.* 7. Relatio illa ſalutaris, & diligens fuerat conſulis; animadverſio quidem, & judicium ſenatus. *Plin. l.* 9. *epiſt.* 13. Et relationem quidem de eo Cæſar ad Senatum non remiſit. ¶ Jus unius relationis, tertiæ, quintæ, &c. eſt jus de una re, vel de tribus, vel de quinque, quoties Senatus haberetur, referendi. Initio jus unius relationis dabatur, deinde de pluribus dari cœpit. Scribit *Jul. Capitolin. in Pertin. c.* 5. ominoſum Pertinaci Imperatori fuiſſe, quod ei pro jure quintæ relationis jus quartæ relationis decretum fuiſſet. Par enim numerus infauſtus erat. Nam Probo jus tertiæ relationis decretum eſt, nec ominoſum fuit. ¶ In Rhetoricis relatio criminis eſt, cum ideo jure factum dicitur, quod alius ante injuria laceſſierit, ut deſcribit *Cic.* 1. *Inv. c.* 11. ¶ Relatio gratiæ, *rendimento di grazie*. *Sen. de benef. l.* 5. *c.* 11. Beneficium, & gratiæ relatio ultro citroque ire debent. ¶ Interdum relatio ſumitur pro renunciatione. *Sueton. in Calig. c.* 15. In relationibus conſulum &c. ¶ Relatio pronominum apud Grammaticos eſt, qua ea ad aliud referuntur. *Priſcian. l.* 17.

Relativus, a, um, adject. *relativo*, *ἀναφορικός*, qui ad alium refertur. *Arnob. l.* 7. Honos relativi eſt ad alterum generis. ¶ Apud Grammaticos relativa pronomina ſunt, quæ antecedens nomen quodammodo referunt, & velut in memoriam reducunt, ut *qui*, *qualis*, *hic*, *ille*, &c. *Priſcian. l.* 17.

Relator, oris, *relatore*, qui refert. *Balb. ad Cic. in epiſt. ad Att. l.* 8. *epiſt.* 15. Incipiam ſperare, etiam conſilio Senatus, auctore te, illo relatore, Pompejum, & Cæſarem conjungi poſſe.

Relatus, us, m. idem ac relatio. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 30. Neque enim relatu virtutum in comparatione Othonis opus eſt.

Relatus, a, um, *ἀπενεχθείς*, partic. a refero. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quod his vocibus relatus amplificatur ſonus. *Vell. l.* 2. *c.* 58. Exemplum relatum a Cicerone. *Ovid.* 3. *Poſt.* Cauſa relata mea eſt.

Relavo, as, relavi, relotum, a. 1. *rilavare*, iterum lavo, frequenter lavo. *Lucr. l.* 6. *v.* 799. Denique ſi calidis etiam cum te relavaris. Alii leg. *cunctere lavaris*.

Relaxatio, onis, f. *rilaſſazione*, *ἄνεσις*, actus relaxandi, ſolutio, recreatio. *Cic. l.* 7. *Fam. epiſt.* 26. Viſa eſt mihi vel loci mutatio, vel animi etiam relaxatio, vel ipſa fortaſſe jam ſeneſcentis morbi remiſſio profuiſſe.

Relaxator, oris, m. qui relaxat, ut relaxator fluentium. *Cal. Aurel. Acut. c.* 2. 58.

Rela-

Relaxatus, a, um, nom. partic. a relaxo. *Cicer. 2. Div. cap. 48.* Relaxatus ſomno animus.

Relaxo, as, a. 1. *allargare*, רפה, Ger. *nachlaſſen*, Gall. *relacher*, Hiſp. *aflorar*, χαλάω, remitto, ſolvo, diſſolvo, aperio, cui contrarium eſt *aſtringo*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Eaque tum ſtringitur, tum relaxatur. ¶ Translate adhibitum varias conſtructiones habet. *Cic. in Brut.* Quin etiam ſe ipſe tantum, quantum ætate procedebat, relaxarat a nimia acceſſitate numerorum. *Id. Att. l. 16. ep. 16.* Si ta occupatione iſta relaxarie. *Id. in Brut.* Relaxa modo paulum animum, aut ſane, ſi potes, libera. *Id. 2. Phil.* Veruntamen homines, quamvis in turbidis rebus ſint, tamen, ſi modo homines ſunt, interdum animos relaxantur. *Id. Att. l. 12. ep. 6.* Pater enim nimis indulgens, quicquid ego aſtrinxi, relaxat. *Sen. de Conſol. ad Helv. c. 8.* Relaxavi triſtem vultum, eo viſo.

Relaxus, a, um, ὑπόχαυνος, laxus, vel valde laxus, ſolutus, rarus. *Colum. l. 11. c. 3.* Relaxa humo plenioris craſſitudinis fiat radix.

Relectus, a, um, nom. partic. *riletto*. *Ovid. 3. de Pont. ep. 5.* Conſtantes animos ſcripta relecta movent.

Relegatio, onis, *relegazione*, *bando*, גלות, Ger. *verweiſung*, Gall. *banniſſement*, Hiſp. *deſtierro*, *deſterramento*, ἐξορισμός, genus exilii, cum quis finibus patriæ exire jubetur. *Cic. pro Roſc. Amer.* Tamen ne hæc attenta vita, & ruſticana relegatio, atque amandatio appellabitur? *Liv. l. 1. s. 20.* Exilio, & relegatione civium ulciſcentis tribunos. V. Relegatus. ¶ Sumitur etiam pro attributione, quæ teſtamento fit, ut relegatio dotis, apud *Ulpian. l. 33. ff. tit. 4. leg. 1.*

Relegatus, a, um, *relegato*, *bandito*, ἐξορισθεὶς, miſſus in exilium. *Feſt.* Relegati dicuntur proprie, quibus ignominiæ, aut pœnæ cauſa neceſſe eſt ab urbe Roma, aliove quo loco abeſſe, lege, ſenatuſve conſulto, aut edicto Magiſtratus, ut etiam Ælius Gallus indicat. Duo autem, *Ulpiano* teſte, erant relegatorum genera. Nam alii in inſulam relegabantur, alii provincia quidem excedere jubebantur, non tamen iis inſula certa aſſignabatur. Differebant ab his *deportati* multifariam. Nam deportatio in perpetuum fiebat, relegatio ſæpe ad tempus; deportatio adimebat omnino Civitatem Romanam, relegatio non item; deportatus amittebat bona, relegatus ſæpe vel omnia, vel partem tantum amittebat; deportatis circumſcribebatur exilii locus, relegati ſæpe patria ſolum excedere jubebantur. *Cic. Att. l. 8.* Relegatus mihi videor, poſtquam in Formiano ſum. *Ovid. 5. Triſt. eleg. 11.* Ipſe relegati, non exulis utitur in me Nomine. ¶ Translate ponitur pro remoto, ſepoſito. *Horat. l. 1. ſat. 10. v. 84.* Ambitione relegata te dicere poſſum Pollio. ¶ Dos relegata, h. e. teſtamento aſſignata, *Ulpian. l. 33. ff. tit. 4. leg. 1.*

Relego, as, avi, atum, a. 1. *rimandare*, ἀναπέμπω, remitto. *Plin. l. 7. c. 1.* Potiuſque ad auctores relegabo. ¶ Sæpe eſt amandare, removere. *Virg. 3. Georg.* Atque ideo tauros procul, atque in ſola relegant Paſcua. *Cic. 3. Off. c. 11.* Quod Titum filium ab hominibus relegaſſet, & ruri habitare juſſiſſet. ¶ Sæpe exulem facere, in exilium mittere, *relegare*, *bandire*, שלח, הגלה, Ger. *verweiſen*, Gal. *bannir*, *confiner*, Hiſp. *deſterrar*, ἐξοστρακίζειν. *Cic. pro Sext. c. 12.* L. Lamium in concione relegavit, edixitque, ut ab urbe abeſſet milia paſſuum ducenta. *Plin. l. 6 ep. 22.* Martianum in quinquennium relegant. ¶ Interdum ponitur pro attribuere, aſſignare. *Tibul. l. 4. eleg. 6.* Illa quidem ornandi cauſas tibi Diva relegat. ¶ Item pro teſtamento relinquere. *Ulpian. l. 33. ff. tit. 4. l. 1.* Cum dos relegatur, verum eſt id dotis relegato ineſſe, quod actioni de dote ineſt. *Id. ib. leb. 2.* Cum quis uxori ſuæ dotem relegavit. ¶ Item pro transferre. *Valer. l. 2. c. 24.* Invidiam rei in auctorem relegabat. *Liv. l. 8.* Adverſa caſibus belli, & fortunæ relegare.

Relego, is, egi, ectum, a. 3. *raccogliere di nuovo*, ἀναλέγω, recolligo. *Hor. epod. od. 2.* Omnem relegit Idibus pecuniam. ¶ Metaleptice ſumitur pro ſurſus libros oculis percurrere, *rileggere*, Germ. *wiederumb leſen*, Gall. *relire*, Hiſp. *bolver a leer*, ἀναγινώσκω. *Ovid. l. 1. de Pont. ep 5.* Cum relego, ſcripſiſſe pudet. ¶ Translate accipitur pro redire per eandem viam, renavigare per idem mare. *Stat. 1. Achil. v. 25.* Plenaque materna referens præſagia ſomno Culpatum relegebat iter. *Virg. 3. Æn. v. 690.* relegens errata retrorſum littora.

Relentеſco, is, ſine præt. & ſup. neut. 3. *rallentarſi*, Ger. *widerumb wareb werden*, Gall. *devenir lent de rechef*, Hiſp. *bolver a ſer otra vez liento*, *peſſimo*, ἀναχαλιοχαίνομαι, iterum lenteſco, ad lentorem priſtinum redeo. Translate *Ovid. l. 1. Amor. eleg. 8. v. 76.* Neve relenteſcat ſæpe repulſus amor.

Relevamen, inis, n. recreatio, relectio. *Priſcian. in Periegeſi*, facilis relevamine partus.

Relevatus, a, um, nom. ex partic. *ſollevato*, *ricreato*. *Ovid. 5. Triſt el. 10.* Omnis ab hac cura mens relevata mea eſt. *Cic. 2. Catil. c. 4.* Relevata, & recreata reſpublica.

Relevo, as, a. 1. *rilevare*, *alzare*, rurſus levo, ideſt, in altum tollo. *Ovid. 9. Met.* E terra corpus relevare volentem Arcuit. *Id. 4. Faſt.* Piſtrideæ incipient humeros relevare paternos. ¶ Translate ſumitur pro ſuſcitare, erigere, recreare, refitare. *Ter. Adel. 4. 4. 11.* Nam & illi animum jam relevabis. *Cic ad Q. Fr. l. 3. ep. 4.* Si relevare potes communem caſum miſericordia hominum. ¶ Item pro in integrum reſtituere. *Modeſtin. l. etiate, §. 1. ff de minorib.* Quia videbatur in exteris litis ſpeciebus relevata fuiſſe. ¶ Eſt etiam leve facere, minuere, *alleggerire*. *Plin. in Paneg.* Ut ſtudium omnium, laboremque, & tanquam auctor intenderes, & tanquam particeps, ſociuſque relevares. ¶ Hinc per tranſlationem capitur pro liberare, cura, ſumptu, & ſimilibus exonerare, *ſollevare*. *Cic pro Flac.* Cujus mors te ex aliqua parte relevavit. *Id. 1. de Div.* Ut animus moleſtiis potiſſimum relevaretur. *Ovid. 1. de Pont. ep. 3.* Non eſt in medico ſemper, relevetur ut æger. *Suet. in Caſ. c. 20.* Publicanos remiſſionem petentes tertia mercedum parte relevavit.

Relicinus, a, um, ἀναφάλαντος, qui in occiput refugiente capillamento retrorſus eſt. *Apulejus in Floridis* dictum putat, quia retro recedit. Aliqui deductum putant a partic. *relictus*, ut relicinus ſit capillitio denudatus, & veluti relictus. *Apul. l. 2. Flor.* Laudavit ſe ſo, quod erat & coma relicinus, & barba ſqualliduа, & pectore hirſutus. ¶ Frons relicina dicitur, quæ reflexis in verticem capillis nuda appareret, aperte, luta, & a capillorum tegumento libera. *Apul. l. 1. Flor.* Eadem gratia relicinæ frontis cerneretur.

Relictio, onis, ἐγκατάλειψις, actus relinquendi. *Cic. Ver. 3. c. 13.* Quibus illam relictionem, proditionemque Conſulis, &c. *Id. Att. l. 16. ep. ſt. 7.* Deſperatio, ac relictio Reipublicæ.

Relictus, us, m. relictio. *Gel. l. 3. c. 2.* Labor virilis, exercendique corporis ſtudium relictus eſt. h. e. neglectus.

Relictus, a, um, *laſciato*, *abbandonato*, ἀπολειφθείς, partic. a relinquor. *Cic. l. 4. Fam. ep. 1.* Urbem ſine legibus, ſine judiciis, ſine jure, ſine fide, relictam direptioni, & incendiis. *Id. pro Rab.* Nemo eſt, inquam, juventus tam profligatus, tam perditus, tam ab omni non modo honeſtate, ſed etiam ſimulatione honeſtatis relictus, &c. *Nepos 24. c. 1.* Hæredium a patre relictum habebat. ¶ Relicta loca ſunt, quæ ſive locorum iniquitate, ſive arbitrio conditoris relicta, limitationem acceperunt. *Frontin. de limitib. Cis. Agr. 1. cap. 1.* Utrum tandem hanc ſilvam in relictis poſſeſſionibus, an in cenſorum paſcuis invexiſti? ¶ Relictis rebus aliquid agere, eſt omni alio ſepoſito negotio, uni rei operam dare. *Cic. 3. de Or. c. 14.* Qui adduci poſſumus, relictis ut rebus ea ſectemur. *Plaut. Epid. 4. 2. 35.* Ego, relictis rebus, Epidicum operam quærendo dabo. *Ter. Andr. 1. 5.* Herus me, relictis rebus, juſſit Pamphilum hodie obſervare.

Relido, is, a. 3. a *re*, & *lædo*, Projicere, refutare. *Auſon. ep. ult. v. 44.* Quæ firmata probant, aut infirmata relidunt.

Religamen, inis, n. ligamentum, vinculum. *Prudent. Pſychom. v. 359.* Ut mitra cæſariem cohibens aurata virilem Combibat infuſum croceo religamine nardum.

Religatio, onis, ἀνάδεσις, actus religandi. *Cicer. de Senect. cap. 15.* Et ipſa cultura delectat, adminiculorum ordines, capitum conjugatio, religatio, propagatio vitium, ſarmentorumque.

Religatus, a, um, ἀναδεδεμένος, *legato*. *Cic. 3. Tuſc.* Trahit Hectorem ad currum religatum Achilles. *Horat. l. 4. od. 11.* Hedera crines religatas.

Religens, tis, particip. *Antiquate carmen* apud *Gel. l. 7. cap. 9.* Religentem eſſe oportet, religioſum nefas. h. e. pium eſſe oportet, & Diis addictum, non tamen ſuperſtitioſum.

Religio, onis, *religione*, יראת אלהים, Ger. *gotteſdienſt*, Gal. *religion*, Hiſp. *religion*, εὐσέβεια, cultus divinus, pietas in Deum. *Cic. 2. de Inv.* Religio eſt, quæ ſuperioris cujuſdam naturæ, quam divinam vocant, curam, cærimoniamque affert. *Id. l. 2. de nat. Deor. c. 28.* Non Philoſophi ſolum, verum etiam majores noſtri religionem a ſuperſtitione ſeparaverunt. Nam qui totos dies precabantur, & immolabant, ut ſibi ſui liberi ſibi ſuperſtites eſſent, ſuperſtitioſi ſunt appellati: quod nomen poſtea latius patuit. Qui autem omnia, quæ ad cultum Deorum pertinerent, diligenter retractarent, & tanquam relegerent, dicti ſunt religioſi ex relegendo, ut elegantes ex eligendo, tanquam a diligendo diligentes, ex intelligendo intelligentes. His enim verbis omnibus ineſt vis legendi eadem, quæ eſt in religioſo. Ita factum eſt in ſuperſtitioſo, & religioſo, alterum vitii nomen, alterum laudis. Hæc *Cicero*. Alii a *re*, & *eligo* derivant, Alii a *reverendo*, alii a *religando*. V. *Gel. l. 4. c. 9. & Macrob. Satur. 3. c. 3.* ¶ Interdum ponitur pro ritibus ipſis, quibus Deus colitur, vel etiam pro ipſis Numinibus. *Cic pro Font.* Gentes pro ſuis religionibus bella ſuſcipiunt. ¶ Interdum pro ſuperſtitione. *Juſtin. l. 18. c. 6.* Cruenta ſacrorum religione, & ſcelere pro remedio uſi. ¶ Item pro metu, & ſolicitudine. *Virg. 8. Æn.* Jam tum religio pavidos terrebat agreſtes Dira loci. ¶ Item pro recte conſcientia. *Cic. pro Cæc.* Splendor Equeſtris Ordinis, decus, atque ornamentum judiciorum, exemplar antiquæ religionis. *Id. pro Dejot.* Dejotarum fide, & religione vitæ defendendum puto. ¶ Item pro ſcrupulo conſcientiæ. *Cic. 1. Div. c. 35.* Neque eam rem religioni habuit, *non ſi fece ſcrupolo de ciò*. *Id. 2. de nat. Deor. c. 4.* Res in religionem populo venit. *Id. Fam. 10. ep. 12.* Oblata religio Cornuto eſt. *Liv. l. 25. c. 43.* Incutere religionem animo alicujus. *Ter. Heaut. 2. 1. 16.* Religio eſt dicere. *Id. Andr. 4. 3. 15.* Nova nunc religio in te incеſſit. ¶ Hinc religiones dicuntur ea, quæ ſcrupulum ſeu timorem Deorum incutiunt. *Cic. pro Mil.* Expiare ſolemnes religiones ſupplicem alicujus. *Id. Phil. 1.* Inexpiabiles religiones in remp. inducere. *Id. pro Cæc.* Ut religione civitas ſolvatur. ¶ Præterea religio ſumitur pro fide, & veracitate, quæ in aliqua re adhibetur metu & reverentia Deorum. *Cic. pro Flac.* Tum intelligetis, qua religione dicant. *Id. pro Font.* Religio juriſjurandi, & metus Deorum immortalium in teſtimonio dicendo. ¶ Item pro diligentia, cura. *Cic. in Brut.* Illius oratio nimia erat religione attenuata. ¶ Item pro juſta muneris functione, quod vulgo debitum officii appellant. *Cic. Ver. 5. c. 1.* Si qua in re ipſe ab religione officii declinarit. *Id. pro Syl. c. 3.* Sin in me eſt ratio Reip. religio privati officii, ſtudium retinendæ voluntatis bonorum. ¶ A Poetis interdum *l* geminatur primæ ſyllabæ producendæ cauſa. *Virg. Æn. 2. v. 715.* Relligione Patrum multos ſervata per annos.

Religiose, adv. *religioſamente*, εὐσεβῶς, cum religione. *Cic. 2. Invent.* Templum Junonis, quod religioſiſſime colebant. ¶ Interdum eſt ſolicite, accurate. *Col. l. 3. c. 10.* Nihil curioſe, nihil religioſe adminiſtrant. ¶ Interdum fideliter. *Cic. pro Cæl.* An gravis, ſapiens, moderatuſque vir religioſe teſtimonium dixiſſe videatur. *Plin. in Paneg. c. 45.* Nemini religioſius, quod juravit, cuſtodiendum. ¶ Interdum ubdubitanter, verecunde. *Cic. l. 13. Famil. ep. 28.* Quis religioſe, & ſine ambitione commendans.

Religioſitas, atis, *religioſità*, religio, morum innocentia. *Apul. de dogm. Plat.* Juſtitia cum religioſitate, ideſt ὁσιότητι, copulatur. *Tertul. apolog. cap. 25.* Religioſitatis merita.

Religioſus, a, um, *religioſo*, εὐσεβής, pius in Deum, timens Deum. *Cic. de Orat.* Juſtus vir, integer, religioſus, timidus, perferens injuriarum. ¶ Sumitur etiam pro ſuperſtitioſo, qui nimia, & ſuperſtitioſa religione ſe ſe alligavit. *Gel. ex Nigidio Figulo l. 4. c. 9.* *Terent. Heaut. 4. 1.* Ut ſtultæ, & miſeræ omnes ſumus religioſæ. *Colum. l. 11. ſub fin.* Religioſiores agricolæ. ¶ Interdum capitur pro fideli, qui bonam, integramque fidem ſervat. *Cic. pro Cæc.* Huic ego teſti gratias agam, quod & in reum miſericordem ſe præbuit, & in teſtimonio religioſum. *Id. 4. Phil.* Tum te religioſiſſimum teſtem audiremus. ¶ Item pro caſto, cohibente ſe certis legibus, & finibus. *Gel. l. 4. c. 9.* ¶ Si de rebus inanimatis uſurpetur, notat auguſtum, ſanctum, majeſtatis, venerationiſque plenum, quod ſine piaculo violari non poteſt. *Cic. 6. Ver.* Herculis templum eſt apud Agrigentinos non longe a foro, ſane ſanctum apud illos, & religioſum. *Ulp. l. 2. ff de relig. & ſumptu fun.* Non totus, qui ſepulturæ deſtinatus eſt, locus religioſus fit, ſed quatenus corpus humanum eſt. ¶ Religioſi dies, ut definit *Gellius l. 4. c. 9.* dicuntur triſti omine infames, impeditique, in quibus & res divinas facere, & rem quampiam novam exordiri temperandum eſt: quos multitudo imperitorum perperam nefaſtos appellat. *Cic. Att. l. 9.* Majores noſtri funeſtiorem diem eſſe voluerunt Allienſis pugnæ, quam Urbis captæ, quod hoc malum ex illo. Itaque alter religioſus etiam nunc dies, alter in vulgus ignotus. V. *Liv. l. 6. c. 1.* ¶ Religioſum eſt id facere, h. e. religionem habet, ſive metum aut periculum lædendi Deorum numina. *Liv. lib. 5.* Quem campi fructum quia religioſum erat conſumere. ¶ Religioſum habere, eſt vereri, timere, nefas putare. *Plin. l. 28. c. 4.* Nævos in facie tondere religioſum habent, etiam nunc multi.

Religo, as, a. 1. *legare*, ἀναδέω, idem ac ligo, vel iterum ligo, vel fortius, vel retro ligo. *Virg. 7. Æn.* Gramineo ripæ religavit ab aggere claſſem. *Caſ. l. 2. B. C.* Religare clavis ligna. ¶ Per translationem religare religione bona alicujus, uſurpatur pro conſecrare. *Cic. pro Dom. c. 47.* Nunquid igitur in bona Lentuli religionibus religavit? Alii leg. *obligavit*. ¶ Significat etiam ſolvere, *slegare*. *Catul. carm. 62. de Aty, verſ. 84.* Ait hoc minax Cybele, religatque juga manu. Et *carm. ſequenti, verſ. 174.* Perfidus in Cretam religaſſet navita funem.

Relino, is, relevi, relitum, a. *aprire*, ἀνοίγω, quod oblitum, obturatumque erat, aperio. Solebant enim dolia, ne quid vaporis exhalaret, quam accuratiſſime oblinere. Unde cum aperirentur, dicebantur relini, ſoluta nimirum argilla, qua erant oblita. *Ter. Heaut. 3. 1.* Relevi dolia omnia, omnes ſerias. *Plaut. Stich. 5. 4. 38.* Nolo ego nos pro ſummo bibere: nulli relerimus poſtea. ideſt nulli deinceps vinum deprompſerimus, ubi *relerimus* pro *releverimus*, per Sync.

Relinquo, is, liqui, lictum, a. 3. *laſciare*, *abbandonare*, λείπω, linquo, deſero, omitto. *Cic. 1. Acad.* Illam autem Socraticam dubitationem de omnibus rebus, & nulla affirmatione adhibita conſuetudinem diſſerendi reliquerunt. *Id. 3. Ver.* Quos tu miſeros in exilio, atque in ſolitudine reliquiſti. ¶ Ponitur etiam pro teſtamento alicui aliquid pro ſuo dimittere, ſeu legare. *Cic. pro Cluent.* Quæ prædia ei relinqueret. *Id. 3. Offic. c. 24.* Teſtamenta alicui relinquere. ¶ Relinquere aliquem, ſæpe eſt nolle juvare. *Cic. l. 13.* Ne relinquat hominem innocentem ad alicujus tui diſſimilis quæſtum. ¶ Animam relinquere, eſt mori. *Ter. Adel.* Animam relinquam potius, quam illas deſeram. ¶ Relinquere æs alienum, eſt more non perſoluta ære alieno. *Cic. pro Quinct.* Propterea quod Caius frater aliquantum æris alieni reliquerat.

Reliquatio, onis, quod rationibus deductis eſt reliquum. *Paul. l. qui nominibus ff. de adm. & peric. tut.* Sed etſi pupillus poſt pubertatem rationibus a tutore acceptis reliquationem ejus ſecutus uſuras acceptaverit. ¶ Eandem vocem ſcite tranſtulit *Tertullianus* ad id, quod in ætate reſiduum eſt. Nam *l. de anim. c. 56.* ait. Donec reliquatio compleatur ætatis. Et mox: Nulla erit reliquatio temporum.

Reliquator, oris, qui integrum debitum non ſolvit, aliquidque adhuc reliqui debet, ſeu partem æris alieni ſervat ſibi, qui reliqua contraxit. *Scævola, l. creditor, ff. de ſolut. & liberat.* Cum ſuperioris anni ſit reliquatus.

Reliquatrix, icis, quæ integrum debitum non ſolvit. *Tertul. de anim. c. 35.* Anima reliquatrix delictorum, donec exſolvat noviſſimum quadrantem.

Reliquiæ, arum, f. 1. *reliquie*, *avanzi*, *rimanente*, τὰ λείψανα, pauca illa, quæ qua-

Digitized by Google

quæcumque ex eo relicta ſunt. *Cic. 2. de nat. Deor.* Cibi reliquiæ. *Id. in Parad.* Reliquiæ conjurationis. *Hirt. de B. Alex. c. 40.* Reliquiæ exercitus. *Liv. l. 22. c. 56.* Reliquias cladis celut ex naufragio colligere. ¶ Dicuntur etiam de cineribus, & oſſibus mortuorum. *Sueton. in Aug. c. 100.* Reliquias legerunt primores equeſtris ordinis. Adde *in Domit. c. 8.* & *Senec. ep. 92.* ¶ Legitur & reliquum, ii, n. *Phædr. fab. 20.* Ut ſeruaris reliquiis, quæ ſunt ruſuri. Adde *Plaut. Mil. 1. c. 54.* ubi tamen varia eſt lectio.

Reliquor, aris, d. 1. [illegible], reliquus aliquid inſolutum. *Paul. l. L. Titius, ff. de adm. tut.* Debitum, quod ex conditione reliquatus eſt, e reſti. *Ulp. l. reſcripto, ff. de mun. & hon.* Qui ex adminiſtratione Reip. reliquantur.

Reliquum, i, *reſiduo de debiti*, ἔλλειμμα, pars crediti, vel debiti, quæ reſtat ſubductis rationibus, collatis creditorum, debitorumque nominibus. *Cic. At. l. 11. ep. 2.* Reliqua mea Camillus ſcribit ſe accepiſſe, id eſt quæ mihi reliqua debentur. *Id. Att. lib. 16. ep. 3.* Maxime autem me angit ratio reliquorum meorum. ¶ *In nummo Hadriani*. Reliqua vetera HS novies mill. abolita, *reſti vecchi*. ¶ Reliqua trahere, eſt reliquari. *Papin. l. ſervus ſi heredi, §. 1. ff. de ſtatu liber.* Ut, ſi reliqua non trahat, liber ſit.

Reliquus, a, um, *rimanente*, *reſiduo*, *reſto*, [illegible], Germ. *uberblieben*, Gal. *reſtant*, *demeurant*, Hiſp. *reſtante*, *demas*, λοιπός, quod relictum, reſiduumque eſt, quod ſupereſt. *Cic. de Am.* Sed ut ſtudiis ſoleant appellare ſapientem, qualem in reliqua Græcia neminem. *Id. 3. Verr.* Reliquum omne tempus hujus anni me vobis remiſſurum poteſtis. ¶ *Reliquum facere*, eſt relinquere. *Nepos in Attico c. 21.* Nihil reliqui feci quod ad ſanandum pertineret. h. e. nihil omiſi, omnia tentavi. *Curt. l. 6. c. 9.* Cum eo, quem calamitas reliquum fecerit. h. e. intactum reliquerit. ¶ Item omittere. *Tacit. Ann. 1. c. 21.* Nihil reliqui faciunt, quominus invidiam, miſericordiam, metum, & iras permoverent. ¶ Sæpe ſubſtantive ponitur, ut cætera adjective. *Cæſ. 1. Comm.* Demonſtrant, ſibi præter agri ſolum nihil eſſe reliqui. *Cic. 7. Ver.* Et quod reliquum vitæ, viriumque fames fecerat. ¶ *Reliquum eſt*, idem atque reſtat. *Cic. l. 7. Fam. ep. 32.* Reliquum eſt ut officiis certemus inter nos. ¶ *De reliquo*, idem eſt ac cæterum, ſeu quod ad reliqua attinet. *Cic. l. 1. de Orat.* De reliquo jam noſtra culpa fuerit.

Reliſus, a, um, nom. ex particip. a re, & *lido*, abliſus, colliſus. *Pruden. in paſſ. Caſſiani, v. 48.* Reliſa fronte lignum diſſilit.

Relŏco, as, a. 1. rurſus loco. *Ulpian. l. 13. ff. Loc. cond.* Si lege operis locandi comprehenſum eſſet, ut ſi ad diem effectum non eſſet, relocare id liceret.

Relŏquor, eris, dep. 3. rurſus loquor, vel reſpondeo. *Varr. l. 5. L. L.* Dicuntur eloqui, & reloqui in fanis Sabinis a cella dei.

Relucĕo, es, xi, ſine ſup. n. 2. *riſplendere*, ἀναλάμπω, valde luceo, reſplendeo, lucem diffundo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 107. ex Arat.* Huic non una modo caput ornans ſtella relucet. *Ovid. 13. Met. v. 617.* Veſtis fulgore reluxit.

Reluctatio, onis, obluctatio, repugnatio. *Apul. de Mundo.* Terrenæ reluctationes. *Al. al. leg.*

Reluctātus, a, um, [illegible], partic. a reluctor. *Claud. l. 1. de rapt. Proſerp. v. 42.* Pœna reluctatis iterum pugnantia rebus Rupiſſent elementa fidem. i. e. convulſis.

Reluctor, aris, d. 1. *repugnare*, *opporſi*, Ger. *ſich wegern*, Gal. *repugner*, *reſiſter*, Hiſ. *reluchar*, *reſiſter*, ἀντιπαλαίω, ἀντιμάχομαι, repugno, obnitor, obſiſto. *Ovid. l. 3. Amor. el. 4.* Ore reluctanti fulminis ire modo. *Horat. l. 4. od. 4.* Reluctantes dracones. ¶ Activa forma, reluctare alicui, dixit *Apul. l. 4. & 6. Met.*

Relūdo, is, ſi, a. 3. contra illudo. *Senec. l. 2. Controv. 10.* Temerarios mariti jocos reluſit.

Relumino, as, a. 1. rurſus illumino. *Tertul. Apolog. c. 21.* Cum ille cæcos reluminaret.

Relŭo, is, lui, lutum, a. 3. ponitur pro ſolvere, repignerare. *Cæcil. apud Feſt.* Ut aurum, & veſtem, quod matris fuit, Reluat, quod viva ipſi oppoſuit pignori.

Relucia. V. Reducia.

Remacreſco, is, crui, ſine ſup. n. 3. iterum macreſco. *Sueton. Dom. c. 18.* Quæ tamen ei longa valetudine remacruerant.

Remaledīco, is, n. 3. ἀντιλοιδορέω, viciſſim maledico. *Sueton. in Veſpaſ. c. 9.* Non oportere maledici ſenatoribus, remaledici civile faſque eſſe.

Remancipātus, a, um, nom. ex particip. *Feſtus*. Remancipatam Galliam Gallus Ælius eſſe ait, quæ mancipata ſit ab eo, cui in manum convenerit.

Remando, is, di, ſum, a. 3. *rimaſticare*, *ruminare*, Ger. *wiederkauen*, Gall. *remacher*, Hiſp. *bolver a maſcar*, *rumiar*, ἀναμηρυκάομαι, rumino, rurſus mando. *Plin. l. 10. c. 73.* Ponticæ mures ſimili modo remandunt. *Quintil. lib. 12. c.* Devoret initio tædium illud & ſcripta, & lecta ſæpius revolvendi, & quaſi eundem cibum remandendi.

Remando, as, avi, viciſſim mando, *rimandare*. *Eutrop. l. 2. c. 13.* Remandatum Pyrrho a Senatu eſt &c.

Remanĕo, es, ſi, ſum, n. 2. *rimanere*, *reſtare*, *durare*, [illegible], Ger. *dableiben*, *bleiben*, Gal. *demeurer*, Hiſ. *quedar*, ὑπομένω, perſiſto, perſevero, ſupereſum. *Cic. 1. Tuſc.* Animos remanere poſt mortem. *Cæſ. 3. B. C.* Qui per cauſam valetudinis remanſerunt. *Horat. l. 1. od. 27.* Cubito remanete preſſo. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 8.* in duris remanentem rebus amicum. *Var. l. 5. de L. L.* Remanſit in mente.

Remāno, as, n. 1. ἀναρρέω, refluo. *Lucr. l. 5. v. 270.* Retroque remanat Materies humoris. ¶ Aliquando eſt repetere, redire. *Enn. apud Feſt.* Deſerunt rivos, campoſque remanant. Al. leg. *remeant*.

Remanſio, onis, ὑπομονή, actus remanendi. *Cic. ad Q. Fr. l. 3.* Primum tuam remanſionem etiam atque etiam probo. Adde *pro Lig. c. 2.*

Remanſor, oris, in militia idem eſt ac emanſor, hoc eſt qui extra caſtra ultra Imperatoris præſcriptum remanet. Afferunt Lexicographi duo loca ex lib. Digeſtor. nempe *leg. 4. & 5. Dig. de re milit.* ſed utroque loco alii leg. *emanſor*.

Remeabĭlis, le, adject. qui remeare poteſt, & redire. *Stat. 4. Theb. v. 537.* quis enim remeabile ſaxum &c. *h. e.* ſaxum Siſyphi. *Id. ib. l. 6. v. penult.* uni remeabile bellum. *Prudent. in Apotheoſ. v. 1053.* E tumulo cum jam remeabilis adſtat.

Remeacŭlum, li, locus, per quem reditur. *Apul. l. 6. Met.*

Remeātus, us, m. *ritorno*, reditus. *Marcian. Dig. l. 48. tit. 19. leg. 4.* Remeatum dare exuli.

Remediabĭlis, le, adject. *rimediabile*, cui facile remedium inveniri poteſt. *Senec. epiſt. 95.* Minore peccantes, & levi cura remediabiles. Alii rectius leg. *medicabiles*.

Remediālis, le, adject. ut vis remedialis, quæ ſanitatem, ſeu remedium continet, apud *Macrob. l. 7. Saturn. c. ult.*

Remediatio, onis, curatio, ſanatio. *Scribon. Larg. compoſit. 21.* Torpor eſt ſignum remediationis.

Remediator, oris, qui remedium affert. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 8.* Remediator valetudinum.

Remediātus, a, um, nom. ex particip. curatus, ſanatus. *Tertul. ad Scapul. c. 4.* A dæmoniis, aut valetudinibus remediati.

Remedio, as, avi, atum, a. 1. *rimediare*, remedium affero, curo, ſano. *Scribon. Larg. compoſit. 11.* Capitis dolorem in perpetuum remediat. Adde *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 35.* Et paſſive. *Id. Scribon. compoſ. 18.* Viros facilius mulieribus remediari. Adde *Apul. de herb. c. 112.* ¶ Et deponentis forma. *Idem Apul. ibid. c. 2.* Herba quinquefolium mire remediatur. Et *c. 105.* Febricitanti mire remediatur.

Remeditor, aris, dep. 1. rurſus meditor. *Senec. ep. 72.* Liquebat mihi, ſi remeditari poſſem. Ita legit *J. Lipſ.* alii aliter.

Remedium, dii, *rimedio*, *medicina*, [illegible], Ger. *artzney*, Gall. *remede*, Hiſp. *remedio*, φάρμακον, ἀντιφάρμακον, id, quod medendi cauſa alicui morbo adhibetur, cautio, proviſio, a re, & *medeor*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Auditum eſt, pantheras, quæ in Barbaria venenata carne caperentur, remedium quoddam habere, quo cum eſſent uſæ, non morerentur. ¶ Translate *Cic. pro Cluent. c. 9.* Quærere remedium ad aliquam rem. *7. Ver. c. 10.* Remedium ſibi comparare. *Ter. Andr. 2. 1. 10.* Invenire remedium alicui malo.

Remeligo, ſeu remelligo, inis, femin. *mora*, *ritardo*, a *moror*, cunctor. *Plaut. Caſ. 4. 3. 7.* Nam quid illæ tam diu intus remorentur remeligines? Ita *Feſtus* legit, eumque ſecutus Lambinus. Alii aliter. ¶ Ponitur etiam pro remora piſce. *Afran. apud Feſt.* Remeligo a laribus miſſa ſum, hunc quæ curſum prohibeam navis.

Rememini, iſti, anom. *ricordarſi*. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 1.* Ne rememineritis priorum.

Rememŏro, as, a. 1. rurſus commemoro. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. ult.*

Remenſus, a, um, particip. a remetior. *Martial. l. 6. epigr. 80.* Ille ſide ſumma teſtæ ſua vina remenſus. ¶ Paſſiva ſignificatione *Virg. 2. Æn. v. 181.* pelagoque remenſo Improviſi aderunt. h. e. renavigato. Et *Æn. 3. v. 144.* remenſo Hortatur pater ire mari.

Remĕo, as, n. 1. *ritornare*, [illegible], Ger. *wieder zu ruck gehen*, Gal. *retourner*, Hiſ. *tornar otra vez*, ἀναχωρέω, retro meo, redeo, revertor. *Cic. 2. de nat. Deor.* Neque remearet aer. *Virg. 6. Æn. v. 63.* Si patrios unquam remeaſſem victor ad Argos. *Martial. l. 1. ep. 16.* Gaudia non remeant. *Tacit. in Agric. c. 40.* Remeare ex Campania. *Id. Ann. 11. c. 8.* Remeare in patrias ſedes. *Stat. l. 3. ſilv. ult. v. 11.* Rubuerit feſſus remeare penates Augurer.

Remetior, iris, enſus ſum, d. 4. ἀναμετρέω, iterum metior. Hinc remetiri iter, eſt rurſus idem iter facere. *Stat. 3. Theb.* Sic *Curt. l. 5. c. 3.* Triginta ſtadia ſuere, quæ remenſi ſunt. ¶ Translate ſumitur pro recognoſcere. *Senec. l. 3. de Ira, c. 36.* Facta, ac dicta mea remetior. ¶ Item pro compenſare, remunerari. *Quintil. Decl. 12.* Frumentum pecunia remetiamur. ¶ Item pro reddere. *Plin. in epiſt. 164.* Tranſmiſſumque diſcrimen convaleſcendo remetiri.

Remex, igis, m. 3. *remo*, *da remo*, [illegible], Ger. *ruderknecht*, Gall. *rameur*, Hiſp. *remador*, *remero*, ἐρέτης, qui remos agit, qui remigandi miniſterio mancipatus eſt. *Cic. 2. de Div. c. 55.* Quid, inquies, remex ille de claſſe Coponii nonne ea prædixit, quæ facta ſunt? *Virg. 5. Æn. v. 116.* Velocem Mneſtheus agit acri remige priſtim. Ubi *remige* pro remigibus poſitum eſt.

Remigatĭo, onis, ἐρεσία, actus remigandi. *Cic. Att. lib. 13. ep. 21.* Inhibitio autem remigum motum habet, & vehementiorem quidem remigationis navem convertentis ad puppim.

Remigium, ii, *remigazione*, Ger. *ruderung*, *ruderziehen*, Gal. *appareil des rames*, Hiſ. *palamenta*, εἰρεσία, remigatio, agitatio remorum. *Cic. 5. Tuſc.* Quod remigium, qui motus hominum, qui ſeram non ita expictus eſt, &c. ¶ Metonymice ponitur pro remigum multitudine. *Hor. lib. 1. ep. 6.* Remigium vitioſum Ithacenſis Ulyſſei. *Virg. 3. Æn.* Remigium ſupplet, ſocios ſimul inſtruit armis. ¶ Translate ſumitur pro volatu. Aves enim alis, velut remis quibuſdam, ad diffindendum aerem utuntur. *Virg. 1. Æn. v. 304.* Volat ille per aera magnum Remigio alarum. ¶ *Meo remigio rem gero*, proverbiale eſt, hunceque ſenſum continet: Illis, velint nolint, parendum eſt, cum mei ſint. *Plaut. Mil. 3. 1. 152.*

Remĭgo, as, n. 1. *remigare*, *vogare*, [illegible], Ger. *rudern*, Gall. *ramer*, Hiſp. *remar*, ἐρέσσω, remum ago, ſive agito, remis navem ago, remis navigo. *Cic. 4. Tuſc. c. 4.* Utrum igitur mereat non ſtatim vela facere, an quaſi e portu egredientes paululum remigare?

Remigro, as, n. 1. *ritornare*, [illegible], Ger. *wieder ein ziehen*, Gal. *retourner*, Hiſ. *tornar a mudar*, ἐπανέρχομαι, redeo, revertor. *Cicer. 1. Tuſc. c. 49.* In noſtram domum remigremus. *Id. 5. Tuſc. c. 11.* Et ut integrum quidem erat, ut ad juſtitiam remigraret. *Id. Acad. 1. cap. 4.* Remigrare in domum veterem e nova. *Plaut. Epid. 4. 1. 42.* Remigrat animus nunc demum mihi.

Remiſſus, a, um, repandus. *Feſt.*

Reminiſcentia, æ, *ricordanza*, ἀνάμνησις, revocatio rei alicujus in memoriam. *Tertul. de anim. c. 23.* & in plur. numero *Arnob. l. 2.*

Reminiſcor, eris, d. 3. ſine præt. *ricordarſi*, [illegible], Ger. *widerumb daran gedenken*, Gal. *ſe ſouvenir*, Hiſp. *acordarſe*, ἀναμιμνήσκομαι, recordor, ab antiquo *Meniſcor*. *Cic. de Sen.* Reminiſci, & recordari. ¶ Conſtruitur cum gen. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 13.* Reminiſceretur & veteris incommodi Romanorum, priſtinæque virtutis Helvetiorum. ¶ Vel cum acc. *Cic. l. 4. Fam. epiſt. 5.* Ea potius reminiſcere, quæ digna tua perſona ſunt. *Ovid. 1. de Pont. eleg. 8. v. 32.* Nam modo vos animo dulces reminiſcor amici.

Remĭpes, edis, o. quod remis agitur. Lembi epitheton eſt, quia remis, tanquam pedibus, progreditur. *Auſon. in Moſella v. 201.* Remipedes certant medio cum flumine lembi. *Id. epiſt. 3. v. 13.* Remipedes anates.

Remiſcĕo, es, a. 2. *rimeſcolare*, ἀναμίγνυμι, idem ac miſceo, vel iterum miſceo. *Hor. in Art. v. 151.* Sic veris falſa remiſcet.

Remiſſa, æ, *remiſſione*, *perdono*. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 18.* Dicimus de remiſſa peccatorum.

Remiſſarius, a, um, [illegible], quod remittitur, quod ad remiſſionem factum eſt. *Cato R. R. cap. 19.* Vectes longiſſimos pedum decem, & octo, ſecundos pedum ſexdecim, tertios quindecim, remiſſarios pedum duodecim.

Remiſſe, adv. *lentamente*, Ger. *nachlaͤſſiglich*, Gal. *lentement*, Hiſ. *lientamente*, [illegible], lente, leniter, placide. *Cic. 3. de Or.* Quem leniter, quam remiſſe, quam non actuoſe. *Id. pro Cæl. c. 14.* Utrum me ſeverum ſevere, & graviter, & priſce agere mavis, an remiſſe, ac leniter, & urbane. *Id. 6. Ver. c. 34.* Cum iſte nihilo remiſſius, atque etiam multo vehementius inſtaret quotidie. *Sueton. in Claud. cap. 33.* Remiſſa quid, vel ſerio agentem multa dehoneſtabant. h. e. per jocum.

Remiſſibĭlis, le, adject. *remiſſibile*, qui remitti, ſeu condonari poteſt. *Tertul. de pudic. c. 2.* Delicta alia remiſſibilia, alia irremiſſibilia.

Remiſſio, onis, *abbaſſamento*, *remiſſione*, *rilaſſazione*, [illegible], Germ. *nachlaͤſſigkeit*, Gal. *relaſchement*, Hiſp. *floxedad*, *remiſſion*, ἄνεσις, actus remittendi, relaxatio, dejectio. *Cic. 1. Off.* Ex oculorum obtutu, ex elevatione, ex remiſſione ſuperciliorum, aut contractione. *Id. 1. de Or.* Ut una continuatione verborum binæ ei contentiones vocis, & remiſſiones continerentur. *Id. l. 9. Fam. ep. 26.* Morbi remiſſio. *Sueton. in Tib. c. 73.* Remiſſio febris. *Quintil. l. 3. c. 8.* Remiſſio laborum. ¶ Speciatim ſumitur pro ceſſatione ab agendo, pro relaxatione, & recreatione animi. *Cicer. pro Cæl.* Quem non quies, non remiſſio, non æqualium ſtudia, non ludi, non convivia delectarent. *Id. l. 9. Fam. ep. 24.* Nec id ad voluptatem refero, ſed ad communitatem vitæ, atque victus, remiſſionemque animorum. ¶ Item pro placiditate, lenitate. *Cic. l. 5. Fam. ep. 2.* Si humanitas appellanda eſt in acerbiſſima injuria remiſſio animi, ac diſſolutio. ¶ Remiſſio pœnæ pro venia. *Cic. in Catil. 4. c. 6.* Ne remiſſione pœnæ crudeles magis in patriam videamur, quam &c. ¶ Item pro diminutione. *Colum. l. 1. cap. 7.* Eoque remiſſionem petere colonus non audet. Adde *Suet. in Cæſ. cap. 20.*

Remiſſivus, a, um, adject. qui remitti poteſt. *Cæl. Aurel. 3. c. 4.* Res congruæ & remiſſivæ. ¶ Quod *Priſcian. l. 15. pag. 1011. Putſch.* adverbia remiſſiva ſunt contraria hortativis, & remiſſionem quandam, & quaſi lentitudinem continent, ut *pedetentim*, *paulatim*, *ſenſim*.

Remiſſus, a, um, *rimeſſo*, *rimandato*, ἀνειμένος, partic. a remittor. *Ovid. l. 1. de Pont. eleg. 4.* Cereris, ut a molli ſanguis pulmone remiſſus Ad Stygias certo limite ducat aquas. ¶ Sæpe in nomen tranſit pro laxo, languido, negligente, *languido*, *rimeſſo*, *lento*, [illegible], Germ. *hinlaͤſſig*, Gal. *remis*, Hiſ. *floxo*, ἀνειμένος. *Horat. l. 3. od. 27.* Remiſſus arcus. *Cic. 3. Fin.* Itaque quanquam in eo ſermone non remiſſi ſumus. *Idem pro Sext.* Remiſſiore uti genere dicendi. ¶ Item pro leni, miti, manſueto. *Cic. pro Cæl.* Cum triſtibus ſevere, cum remiſſis jucunde, cum ſenibus graviter, cum juventute comiter, cum facinoroſis audacter, cum libidinoſis luxurioſe vivere. *Id. ad Quir. poſt redit.* In ulciſcendo remiſſior. *Suet. in Claud. c. 21.* Nec ullo ſpectaculi genere communior, aut remiſſior erat. *Id. in Aug. c. 98.* Remiſſiſſimo ad otium, & ad omnem comitatem animo. ¶ Remiſſum frigus, *un freddo moderato*. *Cæſ. l. 5. B. G.* ¶ Remiſſus in labore, *pigro*. *Nepos in Iphicr. c. 3.* ¶ Remiſſus febri, *liberato*, *ſollevato*. *Plin. lib. 7. epiſt. 1.* ¶ *Ovid. 4. Faſt.* Vere nitent terræ, vere remiſſus

Digitized by Google

miſſus ager. h. e. frigore ſolutus, floridus, hilaris. *Id. 2. Triſt. v.* 547. Ne tamen omne meum credas opus eſſe remiſſum. h. e. jocoſum.

Remitto, is, ſi, ſum, a. 3. *rimandare*, שׁוב, Germ. *vviderumb ſchicken*, Gall. *remettre, renvoyer*, Hiſ. *embiar*, ἀναπέμπω, retro mitto. *Cic. lib.* 16. *Fam. ep.* 1. Volebam ad te Marionem remittere; quem, cum meliuſcule tibi eſſet, ad me mitteres. ¶ Interdum ponitur pro ſimplici mitto. *Lucil.* apud *Feſt.* Quod repudium filiæ remiſit. Sic *Nuntium remittere uxori*, eſt eam repudiare. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Uxori Cæſarem nuntium remiſiſſe. *Id. in Top.* Si mulier, quum fuiſſet nupta cum eo, cui connubii jus non eſſet, nuntium remiſit. ¶ Accipitur item pro rurſus mittere, ſeu reddere. *Col. l.* 2. *c.* 6. Et glebulis, quas per trituram tere terrena remittit area. *Plin. l.* 9. *c.* 58. His aquam acceptam ore remittunt. ¶ Item pro dimittere, & interdum jungitur cum caſu pretii. *Curt. l.* 4. *c.* 51. Captivos ſi placet reddi, honeſtius dono dabimus, quam pretio remittemus. ¶ Item pro ſinere abire. *Cic. pro Cluent.* Eamque (opinionem) animis veſtris aut libentibus, aut æquis remittatis. ¶ Item pro relaxare. *Ovid. l.* 1. *Triſt. eleg.* 3. Utque parum validus non proficientia rector Cervicis rigidæ frena remittit equo. ¶ *Frenos remittere dolori*, eſt ſinere, ut dolor in lacrymas, & gemitus ſe ſe effundat. *Plin. l.* 5. *epiſt.* 9. ¶ Item pro relaxare delectationis gratia, curas deponere, recreare, ſumpta tranſlatione ab arcu. *Cic. in Hort.* Quæro, non quibus intendam animum rebus, ſed quibus remittam. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 56. Eundem etiam, cum remittor, non tanquam eundem lego. ¶ Item pro condonare, ignoſcere, parcere. *Vatin. Cic. lib.* 5. *Fam. ep.* 10. Meam animadverſionem, & ſupplicium, quo uſurus eram in eum, quem cepiſſem, remitto tibi, & condono. ¶ Item pro concedere, permittere, ſinere. *Cic.* 5. *Ver.* Verum hoc quoque vobis remitto, negligite prætereate, ſi vultis. *Id.* 4. *Acad.* Aut mihi renunciare mihi remittas, oportet. ideſt concedas mihi memoriam eſſe. *Ovid.* 11. *Met.* Nec res dubitare remittit. *Juſtin. lib.* 1. *c.* 9. Igitur Magi ad favorem populi conciliandum tributa, & militiæ vacationem in triennium remittunt. ¶ Item pro transferre ad alterius judicium. *Tacit. lib* 3. *Ann.* Integramque cauſam ad Senatum remittit. ¶ Item pro demittere, cui contrarium eſt erigere. *Plin. l.* 8. *c.* 32. Cum erexere aures, acerrimi auditus, cum remiſere, ſurdi. ¶ Item pro relinquere, deponere. *Cic.* 8. *Phil.* Quotidie aliquid iracundiæ remittebat. *Col. l.* 1. Nunquid abſentia ſua de diſciplina, & cuſtodia remiſeris? *Id. l.* 11. *c.* 2. Poſſuntque, ſi jam librum remittunt, inſeri oleæ, vel emplaſtari. ¶ Item pro intermittere. *Ter. Heaut.* 1. 1. Nullum remittis tempus, neque te reſpicis. ¶ Item pro ceſſare. *Ter. Hec.* Nam ſi remittent quippiam dolores. *Id. Andr.* 5. 1. Remittas jam onerare injuriis. *Liv lib.* 38. Interceſſionem remittere. ideſt ceſſare ab interceſſione. *Id. lib.* 40. Imbres remiſerunt. ¶ Item pro ad negligentiam deſcendere, negligentem fieri. *Cic.* 2. *Tuſc.* Onera contentis corporibus facilius feruntur, remiſſis opprimunt. ¶ Item pro diminuere. *Cic.* 7. *Ver.* Aliquid de ſummo ſupplicio remitteres. ¶ Item pro prætermire, prætermittere. *Cic.* 3. *Ver.* Ne quam ego horam de meis legitimis horis remittam. ¶ Item pro diſſolvere, fluidum reddere. *Virg.* 4. *Georg.* frigore mella Cogit hiems, eademque calor liquefacta remittit. ¶ Remittere ædes, quas emeris. h. e. venditori reſtituere, pretio recepto. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 110.

Remivăgus, a, um, qui remis fertur: epitheton navis. *Varr.* apud *Non. c.* 13. *n.* 1. Nautæ remivagam movent celocem.

Remixtus, vel remiſtus, a, um, nom. ex particip. *rimeſcolata*, *Senec. de conſtant. Sap. c.* 7. Venenum remixtum cibo.

Remmĭus, a, um. Remmia lex a latoris nomine dicta, ſanciebat, ut is accuſator, qui calumniatus eſſet, damnaretur, ſi crimen probare non poſſet. Memoratur a *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 19. *extr.* ubi al. leg. *Memmia*: item a *Papin. Digeſt. lib.* 22. *tit.* 5. *leg.* 13. & a *Marcian. lib.* 48. *tit.* 16. *leg.* 1.

Remōlior, iris, d. 4. *muovere*, ἀνακινέω, multa vi loco moveo, de ſuo loco pello. *Ovid* 5. *Met. v.* 354. Sæpe remoliri luctatur pondera terræ. ¶ Nonnunquam eſt magno labore quippiam reparare. *Sil. l.* 1. *v.* 36. Iterum inſtaurata capeſſens Arma remolitur dux agmina. ¶ Paſſiva ſignificatione quidam uſurpari putant a *Col. l.* 2. *c.* 12. Sed V. *Remollio*.

Remolĭtus, a, um, partic. a remolior. *Sen. Herc. Fur. v.* 503. Nec orbe ſi remolito quæras ad ſupera victor numina Alcides vehi.

Remollesco, is, n. 3. *mollificarſi*, *divenir molle*, רכך, Ger. *vveich vverden*, Gal. *ſe ramollir*, Hiſ. *amollentarſe*, ἀναμαλάττομαι, mollis fio. *Ovid.* 10. *Metam. v.* 285. Ut Hymettia Sole cera remolleſcit. ¶ Tranſlate ſumitur pro delicatiorem fieri, effœminari. *Cæſ. l.* 4. *B. G.* Quod ea re ad laborem ferendum remolleſcere homines, atque effœminari arbitrantur. ¶ Item pro mitem, & placatum fieri. *Ovid.* 1. *Met. v.* 377. Precibus ſi Numina juſtis victa remolleſcunt.

Remollio, is, a. 4. *ammollire*, רכך, Ger. *vveich machen*, Gall. *ramollir*, Hiſ. *amollentar*, ἀναμαλάττω, idem ac mollio, vel rurſus mollio, vel valde mollio. *Col. l.* 2. *c.* 12. Nihil amplius in iteratione, quam remolliri terra debet æqualiter. Quidam leg. *remoliri* unico *l*, ut ſit a *remolior*, ſed paſſiva ſignific. *Ovid. Met.* 4. *v.* 286. quare male fortibus undis Salmacis enervet, tactoſque remolliat artus.

Remollītus, a, um, ἀναμαλαχθείς, partic. a remollior. *Sueton. in Aug. c.* 79. ... ſe ... um, ac remollitum, quominus, ut deſtinarat, in tranſitu Alpium, per ſimulationem colloqui propius admiſſus, in præcipitium propelleret. Quidam legunt *remolitum*, unico *l*, a *remolior* dep. & explicant a molimine & conatu revocatum. *Apul. de herb. c.* 3. Grana humore remollita.

Remŏneo, es, ui, n. a. 2. iterum, ac ſæpius admoneo. *Apul. l.* 5. *A. A.* Hic tibi ... temper cavenda cenſebam, hic benevole remonebam.

Remŏra, æ, f. 1. *remora*, *ritardo*, mora, tardatio, omne id, quod remoratur. *Plaut. Pœnul.* 1. 1. 16. Remoram faciunt rei privatæ & publicæ. ¶ Remora item piſciculus eſt in mari, ſpinis, & cruſtis tectus, Græcis ἐχενηΐς, ita dictus, quod navem, cui annexus fuerit, remoretur. *Plin. lib.* 32. *cap.* 1. E noſtris quidam Latinis remoram appellavere eum. Adde *l.* 9. *c.* 25.

Remorātus, a, um, κατασχεθείς, partic. a remoror. *Cic. ante exil. c.* 6. Calamitas remorata longius ſerpit.

Remorbeſco, is, n. 2. *ammalarſi di nuovo*, ἀναvoσέω, in morbum recido. *Feſt.*

Remordeo, es, remordi, rſum, a. 2. *rimordere*, Germ. *vvider, umbhin beiſſen*, Gal. *remordre*, Hiſ. *remorder*, ἀντιδάκνω, viciſſim mordeo, eum mordeo, a quo morſus ſum. *Hor. Epod. od.* 6. Quin hue inanes, ſi potes, vertis minas, & me remorſurum petis? Tranſlate ponitur pro cruciare, ſolicitare. *Lucr. l.* 3. *v.* 840. Præteritiſque admiſſa malis peccata remordent. *Virg.* 1. *Æn. v.* 261. Quando hæc te cura remordet. *Liv. l.* 8. *c.* 4. Libertatis deſiderium remordet animos.

Remŏres, f. 3. aves in auſpicio, quæ ſignificabant mora opus eſſe. *Feſt.* Remores aves in auſpicio dicuntur, quæ acturum aliquid remorari compellunt. ¶ Tardi homines ab antiquis Remores dicti, ut eſt apud *Publ. Victorem de Orig. Gent. Rom. c.* 21.

Remŏror, aris, d. 1. *ritardare*, עכב, Ger. *verhinderen*, Gal. *retarder*, Hiſ. *retardar*, ἀναβάλλω, retardo, retineo, moram alicui affero. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 14. Hæ res, quæ cæteros remorari ſolent, non retardarunt. *Terent. Andr.* 4. 3. Ne quod veſtrum remorer incommodum.

Remōte, adv. *da lungi*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 31. *de ſtellis*. Aliæ propius a terris, aliæ remotius eadem ſpatia conficiunt. ¶ Superlat. *remotiſſime* legitur apud *Auguſtin. l.* 22. *de Trin. c.* 5.

Remōtio, onis, *rimovimento*, עסס, Ger. *verſchupfung*, Gal. *éloignement*, Hiſ. *quitamiento*, ἀπόστασις, actus removendi. Apud Rhetores remotio criminis eſt, cum id crimen, quod infertur, abs ſe in alium reus removere conatur. Id dupliciter fieri poterit, ſi aut cauſa, aut factum in alium transferetur. Cauſa transfertur, cum aliena dicitur vi, & poteſtate factum. Factum autem, cum alius aut debuiſſe, aut potuiſſe facere dicitur. *Cic. l.* 2. *de Inv. c.* 29.

Remōtus, a, um, *rimoſſo*, *allontanato*. *Liv. l.* 2. Arbitris remotis. *Cic.* 7. *Ver.* Remoto, atque ablegato viro, non liberius, quam ante, &c. Pro longinquo, pro eo, quod longius abeſt, *rimoto*, *lontano*, χωρίζομαι. *Cic.* 5. *Ver.* Etiamne hæc tam parva civitas, tam procul a manibus tuis, atque a conſpectu remota? *Id.* 2. *de Invent. c.* 22. A vulgari intelligentia remotiora ſunt. *Id.* 4. *Ver. cap.* 66. Remotiſſimi ab injuriis Magiſtratus præſidio fœderis. ¶ Tranſlate ponitur pro alieno, abhorrente, experte, &c. *Cic. Att. lib.* 14. Accubans apud Veſtorium hominem remotum a Dialecticis, in Arithmeticis ſatis exercitatum. *Id.* 3. *Ver.* A cupiditate remotus. *Col. lib.* 12. *c.* 2. Femina a viris remotiſſima.

Removĕo, es, ovi, otum, a. 2. *rimovere*, *allontanare*, הסיר, Ger. *hindan bevvegen*, Gal. *éloigner*, Hiſ. *quitar*, ἀποκινέω, amoveo, aufero, abduco. *Cic. pro Corn. Balb.* Quin removeret oculos, & ſe totum averteret. *Id. l.* 16. *Fam. ep.* 12. Ut removeat præſidia ex his locis, quæ occupavit. ¶ Tranſlate ſumitur pro alienare, disjungere. *Cic. Att. l.* 4. Quid ſit, quod ſe a me removit, ſi modo removit, ignoro. ¶ Item pro occultare, celare. *Cic.* 1. *Off.* Quæ natura occultavit, eadem omnes, qui ſana mente ſunt, removent ab oculis. ¶ Item pro abdicare, liberare, relinquere. *Cic.* 1. *Offic. c.* 20. A negotiis publicis ſe removerunt. *Id. in Orat.* Ne opifices quidem ſe artibus ſuis removerunt. *Id.* 5. *Ver.* Removere ſe a ſuſpicione. *Id.* 2. *Agr.* Removere a ſe ſuſpicionem. ¶ Item pro negare. *Cic. in Brut.* Orationes cum ſcribere aliis cœpiſſe, artem removiſſe. h. e. negaviſſe, ullam eſſe artem dicendi. ¶ Removere aliquem a legibus, eſt dejicere eum a ſpe legum ferendarum. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. Hunc Catonem Lentulos a legibus removit. ¶ Removere de medio, eſt clam auferre. *Cic. pro Roſc. Amer.* Multa palam domum ſuam auferebat, plura clam de medio removebat. ¶ Removere ſe, *ritirarſi*. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. a vulgo ſe in ſecreta remorant, pro *removerant*. *Lucret. l.* 3. Effugiſſe volunt longe, longeque remoſſe, pro *removiſſe*.

Remugio, is, n. 4. *rimuggire*, *muggire all' incontro*, Ger. *vvider umb brullen*, Gall. *remulger*, Hiſ. *bramar retumbando la voz*, ἀντιμυκάομαι, mugitum reddo, contra mugio. *Ovid.* 1. *Met.* Ad mea verba remugis. ¶ Tranſlate ſumitur pro reſonare. *Virg.* 3. *Georg. v.* 45. Et vox aſſenſu nemorum ingeminata remugit.

Remulceo, es, a. 2. *mitigare*, ἀναψάω, idem quod mulceo. *Stat.* 8. *Theb. v.* 93. Corda ſtimulata remulcere. ¶ *Remulcere caudam* dictum eſt a *Virg.* 11. *Æn. v.* 812. de lupo pavente, pro retrahere, reflectere. Nam *remulcere* proprie eſt remollire. Hujuſmodi autem animalia, item canes, leones, cum irati ſunt, aut impetu aliquid conantur, caudam extendunt, & erigunt: cum reſedit impetus, aut ſucceſſit pavor, remolliunt, remittunt, reflectunt.

Remulco, as, *rimurchiare*, ῥυμουλκέω, eſt remigando e ſcapha grandiorem navim trahere. *Siſen.* apud *Non. c.* 2. *num.* 282. Siqua celeriter ſolvi poterat, in altum remulcando trahitur.

Remulcum, i, n. ſeu remulcus, i, m. *rimurchio*, actus majorem navem trahendi e ſcapha remigando. *Iſid. l.* 19. *c.* 4. Remulcum exponit funem, qua deligata navis trahitur. *Doletus* putat eſſe naviculam. Sed ejus errorem refellit *Florid. Sabin. Subſeciv. Lect. c.* 3. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 40. Submerſamque navem remulco, multiſque contendens funibus eduxit. Adde *Liv. l.* 25. *c.* 30.

Remulus, li, dim. a *Remus*, qui fuit frater Romuli conditoris urbis Romæ. Nam & Romulus diminutivum eſt a *Romus*, quo nomine appellatum fuiſſe, quia Urbi nomen dedit, ex multis antiquis Scriptoribus tradit *Feſtus* in *Romam*. & *Serv. ad Æn.* 1. *v.* 277. *Sulpicia in Sat. v.* 19. Sed genus Auſonium, Remulique exturbat alumnos: *h. e.* populum R. ¶ Aliorum quoque virorum nomen *Remulus* fuit, ut videre eſt apud *Virg.* 9. *Æn. v.* 360. & *lib.* 11. *v.* 636. & *Sil. l.* 4. *v.* 186.

Remunculus, i, m. parvi navigii genus, apud *Gel. l.* 10. *c.* 25. ubi al. leg. *lenunculus*.

Remunerātio, onis, *rimunerazione*, *premio*, שלום, Germ. *vvidergeltung*, Gall. *recompenſe*, Hiſp. *galardon*, ἀντίδοσις, actus remunerandi. *Cic. de Amic. c.* 14. Nihil eſt remuneratione benevolentiæ, nihil viciſſitudine ſtudiorum, officiorumque jucundius.

Remunerātor, oris, m. *rimuneratore*. *Tertu. in Apolog. c.* 36. A Deo remuneratore.

Remunĕro, as, a. 1. idem ac remuneror. *Q. Cic. de petit. Conſul. c.* 9. Ut hoc ſe beneficio remunerent. Adde *Quintil. declam.* 5.

Remunĕror, aris, d. 1. *rimunerare*, *premiare*, שלם, Germ. *vviderbegaben*, Gal. *remunerer*, *guerdonner*, Hiſp. *galardonar*, ἀντιδωρέομαι, munus acceptum munere aliquo compenſo, beneficium reddo, mutuam gratiam refero. *Cic. poſt red. in Sen. c.* 15. Quibus autem officiis T. Annii beneficia remunerabor? *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 8. Ut poſſim te remunerari quam ſimillimo munere.

Remuria, æ, f. locus in agro Romano, non procul a Tyberi, ab urbe Roma 30. ferme ſtadiis, ubi Remus de urbe condenda auſpicatus fuiſſe creditur. *Feſt.* ¶ Legitur & *Remoria*.

Remuria, orum, n. dies funeſti, quibus Remi umbra ſacrificiis placabatur, a *Remus*, quod in Remi honorem fuerint inſtituta. Progreſſu temporis litera aſpera in lenem mutata, *Lemuria* dici cœpta ſunt. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 479. Hi dies, ut in Calendario legimus, erant 9. 11. & 13. Maii. Hoc menſe etiam cæteris Manibus ante Januarii, & Februarii inſtitutionem ſacrificia fiebant, quæ & ipſa a Remi ſacrificio Remuria, poſtea Lemuria appellata fuere. Poſtquam Numa duos hos menſes addidit, inſtitutum videtur, ut Remo menſe Majo, cæteris Manibus Februario inferiæ darentur. Dies illi Februarii, qui placandis mortuorum animis dicati erant, *Feralia* dicebantur. Ex *Ovid.* 2. & 5. *Faſt.*

Remurīnus ager dictus eſt, qui a Remo poſſeſſus fuit. *Feſt.*

Remurmŭro, as, n. 1. ἀντιμορμύρω, contra murmuro. *Stat.* 3. *Sylv.* 1. *v.* 153. Et nulli ſpoliata remurmurat auræ.

Remus, i, m. *remo*, שיט, Germ. *ſchifriem*, Gall. *rame*, Hiſ. *remo*, κώπη, inſtrumentum, quo naves aguntur, ab ἐρετμός, quod idem notat, præciſo, ε, & eliſo τ. *Cic.* 4. *Acad.* Dum de remo inflexo, aut de collo columbæ reſpondeam. ¶ *Ventis*, ſeu *velis*, *remiſque*, proverbialis locutio eſt, pro ſumma feſtinatione, ſeu celeritate. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 25. Atque inde ventis, remiſque in patriam omni feſtinatione properavi. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 11. Omni contentione velis, ut ita dicam, remiſque fugienda. ¶ Hæc vox cum variis verbis conjungitur. *Virg.* 3. *Æn.* Inſurgere remis. *Id.* 4. *Æn.* Impellere remos. *Id.* 5. *Æn.* Incumbere remis. *Cic. Att.* 13. *ep.* 21. Inhibere remos. V. Inhibeo. ¶ Dare ad remum, eſt remiges facere. *Liv. l.* 34. *c.* 6. Servos ad remum cum ſtipendio noſtro dabamus. ¶ Tranſlate *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 5. Utrum panderem vela orationis ſtatim, an eam ante paulum dialecticorum remis propellerem. *Ovid.* 5. *Met.* Remis alarum inſiſtere. *Id. Heroid. ep.* 17. Remi corporis. h. e. brachia. ¶ Accipitur etiam remus pro loro, quod continet tubam, teſte *Serv.* ad illud *Virg.* 6. *Æn. v.* 231. Suaque arma viro, remumque, tubamque.

Remus, i, Ῥῶμος, frater Romuli primi Romanorum Regis, qui in ipſo regni initio ab eo interemptus eſt. V. *Liv. l.* 1.

Remūto, as, a. 1. rurſus muto. *Tac. de Oratorib. c.* 19. Cum conditione temporum formam quoque orationis eſſe remutandam. Pleræque tamen opt. Edit. habent *mutandam*.

Ren. V. Renes.

Renālis, le, adject. ad renes pertinens, ut renalis paſſio. *Cal. Aurel. Tard.* 5. *c.* 3.

Renancîſcor, eris, dep. 3. rurſus prehendo, invenio. *Feſt.*

Renarro, as, a. 1. ἀναδιηγέομαι, idem quod narro, vel iterum narro, narrando repeto, vel diligenter narro. *Ovid.* 6. *Metam.* A facto propiore priora renarrant. Adde *Virg. Æn.* 3. *in fin.*

Renaſcor, eris, natus ſum, d. 3. *rinaſcere*, Germ. *vviderum geboren vverden*, Gall. *renaître*, Hiſp. *renacer*, ἀναγεννάομαι, iterum naſcor. *Cic.* 1. *Tuſc.* Nam principium extinctum nec ipſum ab alio renaſcetur, nec a ſe aliud creabit. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Indicium anni renaſcentis.

Renātus, a, um, *rinato*, ἀναγεννηθείς. *Cic. ad Brut.* 13. Renatum bellum eſt, idque non parvo ſcelere Lepidi. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Renati dentes. *Sen. in Troad.* Renatus dies. *Liv. l.* 6. Renata urbs.

Renavigo, as, n. 1. ἀναπλέω, rurſum navigo, vel retrorſum navigo, navigando revertor, a navigatione redeo. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 16. Poſt in Puteolana, & Cumana regna renavigare.

Rena-

Renāvo, as, a. 1. iterum navo. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. Renavabo operam. Sed alii leg. *renovabo*, alii *navabo*, alii aliter.

Renecto, is, a. 3. connecto, innecto. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 475. Cornipedis ſimul huas lux indiſcrete renectit.

Renĕo, es, a. 2. rurſus neo. *Albinovan. ad Liviam, de morte Druſi*, v. 444. Sunt rata non ulla fila renenda manu.

Renes, num, m. 3. *reni*, כליות, Germ. *die nieren*, Gall. *les reins*, Hiſ. *los riñones*, νεφροί, viſcera duo utrinque non procul a vena cava ſita, ſanguinis ſerum, idest urinam, per venas emulgentes attrahentia, & per longos quoſdam meatus ad veſicam tranſmittentia. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Humores, qui ex renibus, veſicaque profunduntur. *Id. c. Toſc.* c. 63. Ex renibus laborare. ¶ Accipiuntur aliquando pro ipſis lumbis. *Nemeſian. in Cyneget. v.* 312. *de cane.* Renibus ampla ſatis validis, diductaque coſtas. ¶ Veteres dixere, *rien*, *rienis*. *Plaut. apud Feſt.* Glaber erat tanquam rien. Adde *Priſcian. l.* 3.

Reniculus, i, parvus ren, *piccolo rognone*. *Marc. Empir. c.* 1. 26.

Renidentia, æ, *riſo*, actus renidendi, h. e. ridendi. *Tertul. de anim. c.* 43. Infantum renidentia.

Renidĕo, es, n. 2. *riſplendere*, נגה, Ger. *glitzeren*, Gal. *reluire*, Hiſ. *reſplandecer*, ἐκλάμπω, reſplendeo. *Horat. l.* 2. *od.* 18. Non ebur, neque aureum mea renidet in domo lacunar. *Stat.* 10. *Theb. v.* 674. Et ſparſa orichalca renident. ¶ Translate ſumitur pro lætari, gaudere. *Horat. l.* 3. *carm. od.* 6. Et adjeciſſe prædam torquibus exiguis renidet. ¶ Item pro ridere, hilarem aliquam ſpeciem præ ſe ferre. *Catul. in Egnatium, carm.* 39. Quod candidos habet dentes, renidet uſquequaque. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 197. Ore renidenti. *Quintil. l.* 10. *c.* 10. Rilarior renidet oratio.

Renideſco, is, n. 3. ἀνταυγάζω, incipio renidere. *Lucret. l.* 2. *v.* 327. Totaque circum Ære renideſcit tellus.

Renĭtĕo, es, tui, n. 2. ἀντιλάμπω, valde niteo. *Plin. l.* 37. *c.* 6. Neque in receſſu gemmæ, aut in dejectu renitente. Alii leg. *renidente*, alii *nitente*.

Renitor, eris, ſus, vel xus ſum, d. 3. *sforzarſi all' incontro*, ἀντιτείνω, contra, vel adverſum nitor. *Liv. l.* 5. *c.* 49. Cum illi renitentes, pactos dicerent ſe ſe. *Celſ. l.* 5. *c.* 18. Si magis id renititur.

Renixus, vel reniſus, us, m. *reſiſtenza*, ἀντέρεισις, actus renitendi. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. Perſectumque eſſe ad eam ex renixu patet.

Reno, as, n. 1. *ritornare nuotando*, ἀνανήχομαι, iterum no, vel natando redeo. *Albinovan. ad Liviam*, *v.* 463. Nullaque per Stygias umbra renavit aquas.

Renodātus, a, um, retro nodis ligatus. *Val. Flac. lib.* 5. *v.* 381. Teque renodatam pharetris, ac pace frementem Ad ſua Caucaſeæ producunt flumina Nymphæ.

Renōdis, de, adject. renodatus, retro nodo conſtrictus. *Capitol. in Albino*, c. 13. Fuit ſtatura procerus, capillo renodi, & criſpo.

Renōdo, as, a. 1. *rannodare*, ἀνάπτω, in nodum conſtringo. *Horat. Epod.* 11. Aut teretis pueri longam renodantis comam.

Renovāmen, inis, n. idem ac renovatio. *Ovid.* 8. *Met. v.* 729. Et in hoc renovamine manſit.

Renovatio, onis, *rinnovazione*, ἀνανέωσις, actus renovandi, innovatio, inſtauratio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* A quo rurſum renovatio mundi fieret. *Id. Fam.* 11. *epiſt.* 18. Renovatio timoris. *Id. de clar. Orat. c.* 71. Renovatio doctrinæ.

Renovativus, a, um, quod renovat. Renovativum fulgur vocatur, cum ex aliquo fulgure functio fieri cœpit, ſi factum eſt ſimile fulgur, quod idem ſignificet. *Feſt.*

Renovātor, oris, qui renovat, ſeu reſtaurat. *Inſcript. apud Fabret. pag.* 102. Renovatori operum publicorum.

Renovātus, a, um, *rinnovato*, ἀνανεωθείς, particip. a renovor. *Cic.* 1. *Fin.* Sapientes bona præterita grata recordatione renovata delectant. *Id.* 2. *nat. Deor. c.* 63. Renovatum templum. *Ovid.* 1. *Met. v.* 110. Renovatus ager. *Id. ib. l.* 7. *v.* 215. Renovata ſenectus.

Renovello, as, a. 1. *rinnovellare*, ἀνανεόω, rurſum novellum facio. *Colum. de arbor. c.* 6. Pactis ſulcis vinea optime ſeritur, atque ita renovellatur.

Renŏvo, as, a. 1. *rinnovare*, חדש, Germ. *erneuveren*, Gal. *renouveller*, Hiſ. *renovar*, ἀνανεόω, inſtauro, interpolo. *Cic. poſt red. ad Quir.* Qui ſuo fletu deſiderium mei, memoriamque renovaret. *Id. pro Dejot.* Tu vetus hoſpitium renovare voluiſti. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Renovare animum a fatigatione. h. e. recreare. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 13. ager renovatur aratro. *Cæſ. l.* 3. *B. G.* Renovare bellum. *Hirt. de B. Afric. c.* 18. Renovare animum, *riprender coraggio*. Rurſus *Cic.* 2. *de Orat.* renovare, & revocare animum alicujus ad odium. *Id. Phil.* 1. *c.* 1. Renovare vetus exemplum. hoc eſt repetere, in memoriam reducere.

Renūbo, is, n. 3. rurſus nubo. *Tertul. l.* 2. *ad Uxor. c.* 7.

Renudātus, a, um, *ſnudato*, *ſpogliato*. *Apul. l.* 2. *Miloſ.* Laciniis cunctis renudata. *Id. l.* 8. Brachiis humero tenus renudatis.

Renūdo, as, a. 1. *ſpogliare*, *ſcoprire*, ſpolio, detego. *Arnob. ſub fin. lib.* 2. Tectum, parietes, januas, parteſque alias operis renudare. *Martian. Capell. lib.* 1. *pag.* 13. Septem radiorum coronam renudavit. h. e. detexit.

Renūdus, a, um, adject. retro nodus. *Tertul. de virg. veland. c. ult.* A fronte quidem protectæ, qua autem proprie caput eſt, renudæ.

Renumĕro, as, a. 1. *rendere*, ἀνταποδίδωμι, reddo quod ante mihi numeratum fuerat. *Ter. Hec.* 3. 5. 50. Sin alio eſt animo, renumeret dotem huc; eat.

Renuntiatio, onis, *pubblicazione*, *relazione*, Germ. *verkundung*, Gall. *rapport*, Hiſ. *relacion*, ἀπαγγελία, actus renuntiandi, relatio. *Cic.* 3. *Ver. c.* 39. Cæſio renuntiat ſe dediſſe: cognoſcite renuntiationem ex literis. *Id. pro Planc.* Renuntiatio ſuffragiorum expectetur. *Id. pro Mur. cap.* 8. Non eſt idem ordo dignitatis, & renuntiationis. ¶ Speciatim renuntiatio dicitur teſtimonii genus, quod vulgo vocant *rapporto*, cujuſmodi edere ſolent architecti, & magiſtri uniuſcujuſque opificii, cum opus eſt, qui propterea publice ſacramento adiguntur. *Ulp. l.* 1. *ff. ſi menſor falſum modum dixerit.* Nam intereſt noſtra, ne fallamur in modi renuntiatione. ¶ Accipitur quoque pro recuſatione ejus rei, quæ in pactum, & promiſſionem venerat, *rinunzia*. *Ulpian. l. verum eſt, ff. pro ſocio.* Voluntate diſtrahitur ſocietas renuntiatione.

Renuntiātor, oris, qui renuntiat. *Tertul. de anim. c.* 57. Renuntiator diſpoſitionis infernæ. *Id. de Pal. c.* 4. Renuntiator erroris.

Renuntiātus, a, um, declaratus. *Plin. in Paneg.* Tuo judicio Conſules facti, tua voce renuntiati ſumus.

Renuntio, as, a. 1. *riportare*, *riferire*, הגיד, Ger. *verkunden*, Gal. *faire rapport*, Hiſ. *renunciar*, ἀπαγγέλλω, eſt referre, quid actum ſit, aut velit aliquis, ut nuntii miſſi ſolent de his, ad quæ miſſi ſunt, narrantes, quid egerint, aut viderint, quid agatur, &c. *Cic.* 5. *Ver.* Fremebat tota provincia, nemo id tibi renuntiabat. *Id. ibid.* Acta, & imperia tua domum ad Senatum ſuum renuntiaverunt. *Serv. ad Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 5. Poſtquam mihi renuntiatum eſt de obitu filiæ. ¶ Sumitur etiam pro contrarium nuntiare. *Senec.* 1. *de Clem.* Renuntiari extemplo amicis, quos in conſilium rogaverat, imperavit. ideſt indicari, mutato conſilio nihil ſe eorum opera in præſens uſurum. ¶ Aliquando eſt aperte nuntiare, ſignificare, declarare. *Ter. And.* 3. 2. 48. Id ego jam nunc tibi, here, renuntio futurum. *Id. Phorm.* 4. 3. 72. Renuntiare alicui repudiare, *rinunziare*. *Cic.* 2. *Ver.* Renuntio, inquit, tibi, te hodiernis comitiis eſſe abſolutum. ¶ Item pronuntiare, recitare, *pubblicare*. *Cic. pro Leg. Man. c.* 1. Nam cum propter dilationem comitiorum ter Prætor primus centuriis cunctis renuntiatus ſum. ¶ Item recuſare, renuere, *rinunziare*. *Cic.* 2. *Ver.* Atque iſte Sthenio vehementer incenſus, hoſpitium ei renuntiat. *Id.* 1. *de Orat.* Credo, ne Stoicis renuntiaretur. *Quintil. l.* 10. *c.* 7. Mea quidem ſententia civilibus officiis renuntiabis. *Aſcon. in Ver.* Renuntiare conductionem, eſt irritam nuntiare.

Renuntius, ii, ἀπάγγελος, qui aliquid iterum nuntiat. *Plaut. Trin.* 2. 1. 23. Cantrices, caſtellatrices, nuntii, renuntii.

Renŭo, is, nui, nutum, a. 3. *far cenno di no*, *ricuſare*, מאן, Ger. *abwinken*, *nicht wollen*, Gall. *refuſer faiſant ſigne de la tête*, Hiſ. *negar conſinas*, ἀνανεύω,

eſt motu capitis, aliove ſigno oſtendere, ſibi aliquid diſplicere, recuſare. *Cic. pro Cæl. c.* 11. Nullum convivium renuere. *Id. pro Rabir. Poſt.* Supercilio renuentes. *Ovid. Heroid. epiſt.* 15. Oculo renuente negavi.

Renūto, as, n. frequentat. a renuo. *Lucret. l.* 4. *v.* 602. vox per flexa foramina rerum Incolumis tranſire poteſt, ſimulacra renutant.

Renutrio, is, rurſus nutrio, apud *Paullin. Nolan. ep.* 23. *ſect.* 9.

Renūtus, us, m. ἀνάνευσις, actus renuendi. *Plin. l.* 1. *ep.* 7. Ego quoque ſimili nutu, ac renutu reſpondere voto tuo poſſum. Nutu, ideſt aſſenſu, dum promitto non agere adverſus Gallum, renutu, dum nolo adeſſe Gallo adverſus Bæticos.

Reor, eris, ratus ſum, d. 2. *penſare*, *credere*, חשב, Ger. *achten*, Gal. *penſer*, Hiſ. *penſar*, νομίζω, puto, opinor, exiſtimo, cenſeo. *Cic.* 1. *Off.* Quod ſi qui ſtabilem ſe gloriam conſequi poſſe rentur. *Id.* 2. *Off. c.* 9. In quibus virtutes eſſe remur. *Id. de Haruſp. reſp.* Tuto vero eſt ratus ſe poſſe. *Virg.* 6. *Æn.* Quod me omne reris. *Lucr. l.* 4. *v.* 41. Ne forte animas Acheronte reamur Effugere. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 22. An tu tibi verba blanda eſſe aurum rere?

Repāges, um, f. 3. idem ac repagula apud Poetas, teſte *Feſto*.

Repagŭlum, i, *chiavistello*, *catenaccio*, *sbarra*, *ſtanghetta alla porta*, בריח, Ger. *ein rigel*, Gal. *barriere*, Hiſ. *tranca*, μοχλός, obex, ſive vectis, qui oſtio adverſus vim opponitur. In oſtio enim duo ſunt poſtes, qui cardinibus continentur, & repagulis clauduntur. *Feſt.* Repagula ſunt, ut Verrius ait, quæ patefaciendi gratia ita figuntur, ut ex contrario quoque oppangantur. *Cic.* 6. *Ver. c.* 43. Poſtea convulſis repagulis, effractiſque valvis &c. *Id.* 2. *de Div.* Herculis valvæ clauſæ repagulis ſubito ſe ipſæ aperuerunt. ¶ In ſtabulis quoque, & paſcuis obices, quibus armenta coercentur, repagula dicuntur. *Ovid.* 2. *Met.* Pedibuſque repagula pulſant. ¶ Translate repagulum ponitur pro quovis obſtaculo, ſeu impedimento, ut perfringere repagula juris, pudoris, officii, quod eſt, nullo neque jure, neque pudore, neque officio a re aliqua abſtinere, apud *Cic. Ver.* 7. Et apud eundem *l.* 3. *de nat. Deor. c.* 46. Recludere item repagulis.

Repandiroſtrus, a, um, adject. qui roſtrum repandum habet, ut pecus repandiroſtrum, *Pacuv. apud Quintil. l.* 1. *c.* 5.

Repando, is, a. 3. pando, aperio. *Apul. l.* 4. *A. A.* Clave ſubtracta fores januæ repandit.

Repandus, a, um, ἀνάκυρτος, quod retrorſum patet, recurvum, reflexum. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 29. Calceoli repandi. *Plin. l.* 14. *c.* 22. Repanda cervix.

Repango, is, repegi, & repanxi, repactum, a. 3. *piantare*, idem quod pango. *Colum. l. de arborib. c.* 22. Ibique ſemen ferulæ repangito.

Reparabĭlis, & le, o. 3. *reparabile*, ἀνακτήσιμος, quod reparari poteſt. *Ovid. epiſt.* 5. Nulla reparabilis arte læſa pudicitia eſt. *Id.* 1. *Amor. eleg.* 14. damnum reparabile. *Sen. de brevit. vit. c.* 6. Vitam abire, ut non reparabilem ſinunt.

Reparatio, onis, f. 3. *rinnovazione*, תקנה, Germ. *widerbringung*, Gall. *reparation*, Hiſp. *reparamiento*, ἐπισκευή, actus reparandi, inſtauratio, renovatio. *Salluſt. in Jugur. c.* 31. Sed ſane juſſit Regni reparatio plebi ſua jura reſtituere. Alii leg. *paratio*. *Prudent. in hymn. exſeq. v.* 100. Mors hæc reparatio vitæ eſt.

Reparātor, oris, *riparatore*, *rinnovatore*, מתקן, Ger. *wiederbringer*, Gal. *reparateur*, Hiſ. *reparador*, ἀνακαινιστής, qui reparat, inſtaurator. *Stat.* 4. *Sylv.* 2. *v.* 11. Ipſe etiam immenſi reparator maximus ævi Attollit vultus.

Reparātus, a, um, partic. a reparor. *Hor. lib.* 1. *carm. od.* 31. Vina Syra reparata merce. ideſt empta nummis ex venditione Syræ mercis.

Reparco, is, ſi, ſum, n. 3. *riſparmiare*, ἀναφείδομαι, idem quod parco. *Plaut. Truc.* 2. 4. 63. Utinam a principio rei item parſiſſem meæ, ut nunc repareis ſuavis. ¶ Sumitur etiam pro non parcere. *Lucr. l.* 1. *v.* 668. Scilicet ex ulla facere id ſi parte reparcent. Sic legit *Lambinus*. Alii aliter leg. & interpret.

Repăro, as, a. 1. *riſar*, *rinnovare*, *ricuperare*, תקן, Germ. *wiederbringen*, Gal. *reparer*, Hiſ. *reparar*, ἀνακτάομαι, reſtauro, reſtituo, in priſtinum ſtatum redigo, recupero. *Cic.* 5. *Ver.* Id perdere videbatur, quod alio Prætore eodem ex agro reparare poſſet. *Liv. lib.* 30. *c.* 7. Reparare bellum. *Plin. in Paneg. c.* 77. Tam aſſiduus in tribunali, ut labore refici, ac reparari videretur. *Ovid. Heroid. ep.* 4. requies vires reparat. Sic apud *Horat. l.* 1. *od.* 37. reparare oras latentes claſſe cita. Loquitur ibi Poeta de Cleopatra, quæ voluit poſt pugnam Actiacam recipere ſe in ultimas Ægypti oras, eaſque reparare, ac reunire adverſus Auguſtum. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 73. Reparare auxilia, *reclutare*. ¶ Interdum ponitur pro redimere, rurſus emere. *Alfen. l. quidam, ff. de in rem verſo.* Et his nummis, qui recepti eſſent, alios reparari.

Repartŭrio, uris, iterum parturiens, ſeu pariens. *Alcim. Avit. l.* 6. *Poemat. v.* 71. Teque reparturiens melius, quam corpore alvo.

Repaſco, is, iterum paſco, apud *Paull. Nolan. ep.* 44. *al.* 31. & alibi.

Repaſtinatio, onis, ἀναβωλοστροφία, actus repaſtinandi, remiſſio. *Cicer. de Senec. c.* 15. Quid agri foſſiones, repaſtinationeſque proferam?

Repaſtinātus, a, um, nom. ex partic. *Colum. l.* 3 *c.* 18. Repaſtinata dictæ fuere vineæ veteres, quæ refodiebantur, nunc antiquitatis imprudens conſuetudo quidquid emoti ſoli vineis præparetur, repaſtinatum vocat.

Repaſtĭno, as, a. 1. *tornar a zappare*, Germ. *widerumb hacken*, Gal. *rebiner*, Hiſ. *cavar*, ἀναβωλοστροφέω, ἀνορύσσω, iterum paſtino, refodio. Repaſtinari ager is dicitur, ut *Verrius* exiſtimat (apud *Feſtum*) cujus natura mutatur fodiendo, cum aut ſilveſter excoditur, aut lapis mollitur frangendo. *Cato apud eund. Feſt.* Sarte Sabinis, ſilicibus repaſtinandis, atque conſerendis. *Col. l.* 4. *c.* 32. Cum deinde cultus conſenuit, repaſtinandum eſt. ¶ Repaſtinare ungues apud *Tertul. de pænit. c.* 11. eſt a ſordibus ibi collectis purgare. ¶ Repaſtinare vitem, pro renovare. *Id. de anim. c.* 30.

Repatrio, as, n. 1. *ripatriare*, in patriam redeo. *Solin. c.* 40. Cum multi captivorum repatriaverint. Adde *c.* 46.

Repecto, is, a. 3. Quidam Lexicographi legi putant apud *Stat.* 6. *Thebaid. v.* 307. ſed ibi eſt *reflectis* pro repectis; nec aliter videtur ſententia poſtulare. Invenitur tamen *repexus*, quod vide infra ſuo loco.

Repĕdo, as, ἀναποδίζω, pedem retraho, recedo, revertor. *Pacuv. apud Feſt.* Paulum repeda, gnate, a veſtibulo gradum. Adde *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 738. & *Ammian. l.* 24. *c.* 17.

Repello, is, uli, ulſum, a. 3. *ſcacciare*, השיב, Ger. *hinwegſtoſſen*, Gal. *repouſſer*, Hiſ. *deſechar*, ἀπωθέω, retro pello, rejicio. *Cic. poſt red. in Sen.* Tu meum generum, crudeliſſimis verbis a genibus tuis repuliſti. *Id. pro Cæcin. c.* 12. Hoſtem armis repellere. *Id.* 1. *Fin. c.* 9. Dolorem a ſe repellere. *Id. pro Sext. c.* 17. Vim vi repellere. *Q. Cic. de petit. Conſul.* Repellere ab impediendo, & laedendo. *Ovid. Metam.* 14. repellere preces alicujus. ¶ A Poetis in præterito quandoque prima ſyllaba producitur, *p* litera geminata. *Virg.* 4. *Georg. v.* 233. ſpretos pede reppulit amnes. *Adde* 4. *Æn. v.* 214.

Rependo, is, rependi, ſum, a. 3. *ricompenſare*, גמל, Ger. *widergelten*, Gall. *recompenſer*, Hiſ. *recompenſar*, ἀντισταθμάω, ἀμείβομαι, recompenſo, retribuo. *Ovid. epiſt.* 21. *v.* 31. Ingenio formæ damna rependo meæ. *Id.* 3. *Met. v.* 684. neu gratia facto nulla rependatur. *Sil. l.* 17. Magna repenſurus. *Virg.* 1. *Æn.* fatis contraria fata rependens. *Propert. l.* 4. *eleg.* 4. raptæ ne ſint impune Sabinæ, Me rape, & alterna lege rependo vices. ¶ Rependere vota alicui pro re aliqua, eſt pro acceptis beneficiis vota facere. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 3. Quas tibi devoti juvenes pro patre renato, Summe ducum, grates, aut quæ pia vota rependant? ¶ Proprie ſignificat omnino perſolvere, *sborſare*, *pagare*. nam olim æs appendi ſolebat, non numerari. *Plin. lib.* 7. *cap.* 39. Candaules rex Bularchi picturam, haud mediocris ſpatii, pari rependit auro, *comperò a peſo d' oro*. ¶ Rependere pœnas, eſt luere. *Sen. Oedip. v.* 1030. Non ſi ipſe divum pater Corruſca ſæva tela jaculetur manu, Unquam rependam ſceleribus pœnas pares.

Repens, entis, *ſubito*, *improvviſo*, αἰφνίδιος, ſubitus, a ῥέπω, vergo, propendeo. Nam quo quid propendet, eo ſubito fertur, ut videmus in lance: unde ἐν ῥοπῇ, *in momento*. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 22. Repens hoſtium adventus. *Liv. l.* 22. *c.* 8. Repens nuntiatur clades. *Id. l.* 33. *c.* 2. Quantam repens caſus coegit. ¶ In obliquis

caſibus non eſt valde uſitatum. *Trist. l. 2. eleg. 3.* ſuderunt lacrymas ſimulare repentes. Alii leg. *repentes*. *Lucret. l. 5. v. 401.* Phaethonta repenti fulminis ictu deturbavit. ¶ Repens, partic. a repo V. in repo.

Repenſatrix, icis, quæ repenſat. *Marc. Capell. l. 9.*

Repenſo, as, a. 1. *compenſare*, compenſo, retribuo. *Col. l. 3. c. 2.* Id tamen incommodum repenſat uvarum multitudine. *Gellius l. 2. c. 12.* viderit bona mala repenſaſſe.

Repenſus, a, um, nom. ex partic. contra penſus, expenſus. *Cic. 2. de Orat. c. 67.* Cui pro Gracchi capite erat aurum repenſum. *Plin. l. 33. c. 3.* Cum Septimuleius Gracchi familiaris auro repenſum caput ejus exſectum ad Opimium tulerit, *comperate a peſo d'oro*.

Repente, adv. *ſubitamente*, *all' improvviſo*, [illegible], Ger. *ein weeg*, Gal. *incontinent*, Hiſp. *luego*, *ſubito*, ſubito, ſtatim, o repens, h. e. ſubitus. *Cic. l. 9. Fam. ep. 11.* Siquidem, ut ſcribis, ſtultities repente ſuſceptæ ſunt. *Id. Phil. 7. c. 27.* Modo egens, repente dives. *Idem 1. Offic. c. 33.* Magis decere ſenſim diſſuere, quam repente præcidere.

Repentine, adv. *repente*. *Lactant. l. 1. c. 11.* Qui repentine advenerint.

Repentino, adv. idem ac repente. *Cic. pro Quinct. cap. 4.* Moritur in Gallia Quinctius, cum adeſſet Nævius, & repentino.

Repentinus, a, um, *ſubito*, *improvviſo*, [illegible], Ger. *ſchnell*, Gal. *ſoudain*, Hiſ. *ſubito*, *aceleſado*, ſubitus, improviſus, a *repente*. *Cic. 1. Off.* Leviora ſunt ea, quæ repentino aliquo motu accidunt, quam ea, quæ meditata, & præparata inferuntur. *Id. pro Cluent. c. 61.* Mors repentina. *Apul. de Mundo*. Nimbus quanto repentinior, tanto vehementior. ¶ Homo repentinus, dicitur homo novus, qui ſubito in hominum cognitionem, famam, commendationemque pervenit. *Cic. in Brut. c. 69.* Ignoti homines & repentini Quæſtores celeriter facti ſunt.

Repercuſſibilis, le, adject. qui repercuti poteſt, ut repercuſſibilis ſphæra. *Cæl. Aurel. Tard. 3. c. 6.*

Repercuſſio, onis, *ripercoſſa*, Ger. *widerſchlagung*, Gall. *reſſaut*, Hiſp. otro *herida*, [illegible], actus repercutiendi, reverberatio. *Sen. l. 7. quæſt. nat. c. 19.* Per repercuſſionem vicinorum ſiderum. Adde *Ulpian. l. 8. ff. tit. 2. l. 17.*

Repercuſſus, us, m. idem ac repercuſſio. *Plin. l. 5. cap. 5.* Adusto ſimilis, aut Solis repercuſſu accenſo. Adde *Tac. de Germ. c. 3.*

Repercuſſus, a, um, *ripercoſſo*, [illegible], iterum percuſſus, reverberatus. *Plin. l. 37. c. 11.* Cum vero concreti ademere tranſitum, repercuſſa ſtupent. *Virg. 8. Æn. v. 22.* Sicut aquæ tremulum labris ubi lumen ahenis Sole repercuſſo, &c. *Liv. lib. 21. c. 33.* Valles clamoribus repercuſſæ.

Repercutio, is, ſſi, ſſum, a. 3. *ripercuotere*, *ribattere*, Ger. *wider ſchlagen*, Gal. *rebattre*, Hiſp. *herir otra vez*, [illegible], percutientem viciſſim percutio, reverbero, reflecto. *Plin. ep. 30. l. 4.* Quod hujus fontis excurſum per momenta repercutiat? ¶ Eſt item pro diſcutere, diſſolvere. *Plin. l. 28. c. 5.* Simili modo & inflammationes repercutimus. ¶ Item pro retellere convertendo. *Quintil. l. 6. c. 3.* Aliena aut reprehendimus, aut refutamus, aut elevamus, aut repercutimus, aut eludimus. ¶ Item perſtringere. *Senec. ep. 118.* Multa aciem noſtram ſplendore nimio repercutiunt.

Reperio, is, reperi, ertum, a. 4. *trovare*, [illegible], Ger. *widerum*, Gall. *trouver*, Hiſp. *hallar*, [illegible], invenio, a perio. Nam repertum dicitur quaſi reapertum, & deinde in lucem editum. De diſcrimine inter invenio, & reperio V. invenio. *Cic. 1. Ver.* Nulla medicina his tot incommodis reperietur. *Id. de Senect.* Reperio cauſſas, cur miſera videatur. ¶ Eſt item excogitare, fingere. *Plaut. Capt. in fin.* Hujuſmodi paucas poetæ reperiunt comœdias. *Ter. Heaut. 3. 2. 22.* Aliquid reperiret, fingeret fallacias, &c. ¶ Sumitur etiam pro aperte deprehendere, cognoſcere. *Cic. pro Quinct.* Tamen in iſta populatione, & proſcriptione bonorum improbiſſimus reperiebare. ¶ In præteritis Poetæ interdum primam producunt, geminata litera *p*, per Ecthlipſin, ſive Diaſtolen. *Propert. l. 1. eleg. 22.* Ah pereat, quicunque meracas repperit uvas. ¶ In futuro indicativi veteres dicebant etiam *reperibo*. *Plaut. Epid. 1. 2. 48.* Quid illo fiet fidiſſimo igitur? Ep. aliqua res reperibitur.

Repertor, oris, *inventore*, [illegible], qui reperit. *Ovid. 1. Faſt.* Repertori vitis quia ſacra parabant. i. e. Baccho. Adde *Virg. 12. Æn.* & *Quintil. 1. c. 16.*

Repertorium, ii, *inventario*, *repertorio*, [illegible], index, ſive commentarius particulatim rerum recenſitarum deſcriptionem continens. *Ulpian. l. tutor, ff de adm. & perie. tutorum*. Tutor, qui repertorium non fecit, quod vulgo inventarium appellatur, dolo feciſſe videtur.

Repertrix, icis, *inventrice*. *Apul. in Apolog.* Paupertas omnium artium repertrix.

Repertum, i, [illegible], res inventa. *Lucr. l. 2. v. 732.* Et exponunt præclara reperta. Adde *verſ. 136.*

Repertus, a, um, *ritrovato*. *Ovid. 1. Metam. v. 651. de Io.* & niveæ pendens cervice juvencæ, Me miſerum, ingeminat, tu ne es quæſita per omnes, Nata, mihi terras? tu non inventa reperta Luctus eras levior. V. *Inventa*. *Lucret. lib. 3. v. 420.* Dulci reperta labore carmina. *Apul. in Apolog.* Per me licet ſurrit repertiſſimus.

Repetentia, æ, [illegible], recordatio, memoria. *Lucr. lib. 3. v. 864.* Interrupta ſemel cum ſit repetentia noſtra. Sic legit *Lambinus*. Alii *retinentia*. h. e. cum deſiimus retineri, eſſe, manere. Alii *repentia*. h. e. tactus, & ſenſim progrediens vitæ curſus. *Arnob. l. 2.* Quod rebus ingreſſis priorum repetentiam detrahit.

Repetitio, onis, f. 3. *repetizione*, [illegible], [illegible], actus repetendi. Apud Rhetores eſt Figura verborum per adjectionem, per quam idem vocabulum in principiis membrorum, vel incriſorum orationis frequenter repetitur. *Auct. ad Her. l. 4. Cic. 3. de Or. c. 54.*

Repetitor, oris, [illegible], qui repetit. *Ovid. ep. 8. v. 19.* Sit ſocer exemplo nuptæ repetitor ademptæ.

Repetitus, a, um, [illegible], partic. a repetor. *Cic. Att. l. 13. ep. 38.* Deinde cum ſomno repetito, ſimul cum Sole experrectus eſſem. *Suet. in Caſ. c. 2.* Rurſus repetita Bithynia. *Cic. Divin. in Ver. c. 22.* Conſuetudo longo intervallo repetita. *Ovid. Heroid. ep. 16. v. 341.* Ecquæ repetita per arma. h. e. armis rurſus petita. *Ulpian. ff. de damno infecto*, *leg. 15.* Repetita igitur die cavendum ait. h. e. die, ſeu tempore, quod præterierat, revocata, & pro præſenti nominare. *Liv. l. 4. c. 19.* Aſſurgentem regem umbone reſupinat, repetitumque ſæpius cuſpide ad terram affixit. h. e. repercuſſum.

Repeto, is, ivi, & tii, itum, a. 3. *raddomandare*, [illegible], rurſus peto, ſæpius peto. *Cic. pro Planc.* Quid me aſpectas? quid mea promiſſa repetis? *Id. Offic. c. 11.* Repetere res ſuas. ¶ Accipitur etiam pro iterum petere, reſumere, longe ſumere. *Cic. 1. de Or.* Repetam non ab incunabulis noſtræ veteris, puerilisque doctrinæ quendam ordinem præceptorum, ſed ea, quæ &c. *Id. pro Dom.* Repetere memoriam alicujus temporis. ¶ Item pro ſumere. *Cic. 7. Ver.* Ne populus Rom. ab iſto eas pœnas vi repetiſſe videretur. ¶ Item pro referire, repercutere. *Sen. l. 3. de Ira c. 27.* Repetere mulam calcibus, & canem morſu. *Suet. in Calig. c. 58.* Vulneribus triginta confecerunt. nam ſignum erat omnium, repete. *Quintil. l. 5. c. 14. de gladiatoribus*: Ut bis cavere, bis repetere oportuerit. ¶ Item pro rurſus accuſare, in judicium adducere. *Paul. l. reum, ff. de accuſat.* Et ea integro repetendi reum poteſtas fiet. ¶ Item pro redire, reverti. *Liv. l. 1.* Quippe vero fuga, qui ſimulantes paulo ante ſecuti erant, oppidum repetebant. ¶ Item pro revocare. *Plaut. Trucul. 4. 3. 70.* Filium iſtius tuum te melius eſt repetere. ¶ Item pro renovare. *Cic. in Ver.* Comitiis factis eadem illa vetera conſilia pecunia majore repetuntur. *Id. de Fato, c. 2.* Repetere ſtudia ſua. ¶ *Item pro revolvere*, volutare, recordari. *Cic. 1. de Or.* Cogitanti mihi ſæpenumero, & memoria vetera repetenti. *Liv. l. 26.* Age contra, quæ illi infeſti in nos fecerint, repetite. ¶ Item pro commemorare. *Cic. 4. Acad.* Repetunt jam P. Valerium, qui exactis Regibus primo anno Conſul fuit. ¶ Item pro iterare, rurſus dicere, *ripetere*. *Quint. l. 1. c. 1.* Quinimo ne primæ quidem memoriæ temere credendum, repetere, & inculcare diu fuerit utilius. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 7.* Repete, quæ coeperas, *ripiglia*, *ridi*.

Repetundæ, arum, f. 1. res, quæ repetuntur, ſeu quarum reſtitutio poſcitur. Crimen repetundarum fuit crimen Magiſtratus, qui in provinciam cum poteſtate miſſus pecuniam in uſum privatum e provincialibus accepiſſet. Nomine pecuniæ intelligantur non ſolum nummi, ſed etiam omnia, quibus divitiæ conſtant, ut vaſa pretioſa, ſtatuæ, picturæ, veſtes, frumentum, navigia, &c. Cæterum lege Julia hoc crimine etiam Magiſtratus urbani accuſabantur, ſiqui in aliqua curatione pecunias cepiſſent; item Judices, ſi pecunias cepiſſent ob judicandum, &c. Quod ad vocem attinet, participium, ſeu gerundium eſt, ſub quo *pecuniarum*, vel *rerum* intelligere oportet. Eſt autem *repetundarum* more antiquo pro *repetendarum*. *Quintil. l. 4. c. 2.* Repetundarum inſimulari. *Suet. in Cæſ. c. 43.* Repetundarum convinci. *Tac. 4. Ann. c. 19.* Repetundarum criminibus hærere. *Id. 3. Ann. c. 38.* Poſtulare aliquem repetundis. ¶ *Cicero* fere addit *pecunias*, ut *pro Cluent. c. 55.* Lege pecuniarum repetundarum non teneri. Et *de clar. Orat. c. 27.* L. Piſo legem primus de pecuniis repetundis tulit. Et *rurſus pro Cluent. c. 37.* Repetere aliquem ab aliquo de pecuniis repetundis.

Repexus, a, um, [illegible], bene, vel iterum pexus. *Claudian. in Conſul. Prob. & Olybr. v. 1.* Cumque repexi Blandius elato ſurgeret temone jugales. Adde *Ovid. l. 1. de ar. am. v. 154.*

Repignero, as, a. 1. [illegible], pignus recipio, ſoluto pretio. *Paul. l. ſi ut certo §. nunc videndum, ff commodati.* Non repigneras, ut mihi reddas. Adde *Feſtum*.

Repigrior, aliquantum piger. *Martian. Capell. l. 1. pag. 14.*

Repigro, as, a. 1. retardo. *Apul. l. 8. Met.* Cum & ipſo lumine dirarum beſtiarum repigratur impetus.

Repingo, is, a. 3. idem quod pingo, vel rurſus pingo. *Venant. Fortun. l. 1. de vita Martini, v. 245.* digitis crucis arma repingens.

Replaudo, is, ſi, ſum, n. 3. [illegible], repercutio. *Apul. l. 6. A. A.* Quadrupedi corſu ſolum replaudens. Et *lib. 1.* Dextera frontem replaudens.

Repleo, es, evi, etum, a. 2. *riempire*, [illegible], Ger. *erfullen*, Gal. *remplir*, Hiſp. *henchir*, [illegible], impleo. *Cic. de Prov. Conſ.* Ut eis exhauſtas domos replere poſſent. *Id. pro Sext.* Meminiſtis tum, Judices, corporibus civium Tyberim repleri, cloacas referciri. *Ovid. de Pont. ep. 4.* fama Pontum rumore replevit. *Ulp. l. 4. ff de re judic.* Repletur ex lege, quod ſententiæ judicis deeſt. h. e. ſuppletur.

Repletio, onis, f. *riempimento*. *l. 6. Cod. tit. 58. leg. 4. & lib. 7. tit. 2. leg. 15.*

Repletus, a, um, *ripieno*, [illegible], partic. a repleor. *Cic. pro L. Man.* Referto foro, repletisque omnibus templis. *Sueton. in Aug. c. 89.* Eruditione varia repletus. *Juſtin. l. 43. c. 8.* Virginem a deo repletam quatuor pueros peperiſſe. h. e. gravidam factam. *Celſ. l. 7. c. 8.* Foramen auris alte repletum. *Idem.* Repletum corpus. h. e. multo cibo, vel adipe diſtentum.

Replexus, a, um, nom. ex partic. a *plecto*, reflexus, replicatus. *Plin. l. 21. c. 1.* Semen autem eſſe ad ſpeciem ſcorpionum, cauda replexa, ſed candida.

Replicatio, onis, *rivolgimento*, [illegible], converſio. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 13.* Ut replicatione quadam mundi motum regat. ¶ Eſt & replicatio vox Juriſconſultis frequens, ad eas allegationes pertinens, quæ intentionem ſuſtentant adverſus exceptionis iniquitatem, inde dicta, quod implicatam, & tectam exceptionis iniquitatem replicet, atque patefaciat. *Juſtinian. l. 4. Inſtit. tit. 14.* Alia allegatione opus eſt adjuvandi actoris gratia, quæ replicatio vocatur, quia per eam replicatur, atque reſolvitur jus exceptionis. Ad *l. 24. ff de except. rei judic.*

Replicatus, a, um, nom. ex partic. reflexus, curvatus, *piegato*. *Plin. l. 34. c. 8.* Replicata cervix. *Id. l. 9. c. 33.* Margine toris effuſo, intus replicato.

Replico, as, a. 1. *ripiegare*, [illegible], Ger. *umbbiegen*, Gal. *replier*, Hiſp. *bolver a plegar*, [illegible], plico, rurſus plico, *raddoppiare*. *Plin. l. 17. c. 14.* Neve contra replicetur in rugas. ¶ Item pro retrorſum plicare, ſeu reflectere. *Sen. de Benef. l. 1. c. 4.* Cujus acumen nimis tenue retunditur, & in ſe replicatur. ¶ item pro invertere. *Plin. l. 8. c. 29.* Replicans, ut extra ſint membranæ, quod fuerat intus. ¶ Tranſlate ſumitur pro proferre, oſtendere, patefacere. *Cic. 1. de Div.* Sic traductio temporis nihil novi efficientis, & primum quodque replicantis. ¶ Item pro legere, evolvere. *Cic. pro Syl. c. 9.* Ut ne replices annalium memoriam. *Id. 3. de Leg. c. 14.* Si velis replicare memoriam temporum. *Hieron. epiſt. 129. ad Dardan. ante med.* Quæ idcirco non replicabo, ne ſenſum legentis videar obtundere, & memoriæ illius diffidere. h. e. non repetam, *non ripeterò*.

Replictus, a, um, idem ac replicatus, per Sync. *Stat. 4. Sylv. 9. v. 29.* Non replictæ bulborum tunicæ.

Replum, i, n. vox, quæ legitur apud *Vitruv. l. 4. c. 6.* in qua explicanda valde ſudant Interpretes, nec inter ſe conveniunt. *Baldus in Lexic. Vitruv.* putat, replum dici partem excavatam & profundam in valvis januæ, quæ media eſt inter ſcapos, & tympanum; conaturque rem illuſtrare exhibita figura. *Turneb. l. 11. adverſ. c. 4.* faſſus, ſe hujus vim verbi aſſequi non poſſe, *peplum* legendum putavit, ut ſignificaret operimentum quoddam in modum aſſiſtentis undentia, & replicati: idque confirmare conatus eſt alio Vitruvii loco *l. 10. c. 17.* ubi ait: chelonii replum, quod eſt operimentum. Alii alias excogitavere interpretationes, quas collegit *Id. Bald. loc. cit.*

Replumbo, as, a. 1. *diſpiombare*, Germ. *von bley ſcheiden*, Gall. *deſſonder*, Hiſ. *quitar el plomo*, [illegible], quod plumbo ferruminatum erat, diſſolvo, vel a plumbo ſeparo. *Ulp. l. cum aurum, ff. de aur. & arg. mundo leg.* *Celſus l. 18. quæſtionum* quærit, ſi centum pondo argenti fuerint relicta, an replumbari debeant, ut ſic appendantur? Et Proculus, & Celſus ajunt, exempto plumbo appendi debere. Nam & emptoribus replumbata aſſignantur, & in rationes argenti pondus ſic deferuntur. ¶ Aliquando generalius accipitur pro eo, quod eſt quamvis ferruminationem diſſolvere. *Paul. l pelliculis, eod. tit.* Aurea emblemata, quæ in lapidibus, apſidibuſque argenteis eſſent, & replumbari poſſent. *Senec. l. 4. Quæſt. nat. c. 2. de Æthiopiæ caloribus*: Saxa velut igni ferveſcunt, argentum replumbatur, ſignorum coagmenta ſolvuntur, nullum materiæ ſuperadornatæ manet operimentum.

Repluo, n. 3. rurſus, vel viciſſim pluo. *Senec. in præfat. l. 5. controverſ.* Quis feret hominem de ſiphonibus dicentem: cælo repluunt?

Repo, is, repſi, reptum, a 3. *rampare*, *rampicare*, [illegible], Germ. *kriechen*, Gal. *ramper*, *grimper*, Hiſp. *gatear*, [illegible], eſt incedere, ſeu ambulare proprium eorum animalium, quæ parvos, vel nullos pedes habent, ut ſunt lacertæ, & ſimilia, a Græco verbo [illegible] per Metatheſin. *Plin. l. 10. c. 11.* Repentis formicæ effigiem habet. *Id. l. 11. c. 37.* Præciſa hoſtiarum capita repſiſſe. ¶ Dicitur etiam de animalibus, quæ longis pedibus ſunt, pro aſcendere. *Hor. l. 1. ep. 7.* Forte per anguſtam tenuis vulpecula rimam Repſerat in cumeram frumenti. Adde *Plin. l. 11. c. 17.* ¶ Vel pro lente procedere. *Hor. l. 1. ſerm. ſat. 5.* Millia tum pranſi tria repſimus. ¶ Tranſlate dicitur de radicibus, pro extendi, ſe propagare, & diffundere. *Colum. l. 8.* Spatium autem radicibus, qua repant, lapides præbent. *Plin. l. 16. c. 34.* Chamæciſſus, non niſi humi repens. ¶ Item de arboribus, pro creſcere. *Colum. de arb.* Ne antequam invaluerit, in altitudinem repat. ¶ *Hor. l. 2. epiſt. 1.* Sermones per humum repentes. h. e. humili ſtylo. ¶ *Quint. l. 1. c. 2.* Quid non adultus concupiſcet, qui in purpuris repit? h. e. inſans omnibus deliciis innutritus eſt. ¶ Cum accuſativo *Arnob. l. 1. p. 20.* Indigetes illi, qui flumen repunt, & in alveis Numici cum ranis & piſciculis degunt.

Repolio, is, a. 4. *ripulire*, Germ. *auſſbutzen*, Gall. *repolir*, Hiſ. *repolir*, *acicalar otra vez*, [illegible], rurſus polio, repurgo. *Col. l. c. 6. 11.* Si protinus uſui diſtillantur, nihil attinet repolire.

Repondero, as, a. 1. rependo, repono, quaſi contra, ſeu viciſſim pondero. *Sidon. l. 1. ep. 4.* Reminiſcaris, velle me tibi ſtudii hujuſce ſimilitudinem reponderare. *Id. l. 5. ep. 1.* Reponderetur tibi ex hoc conſummatiſſima gloria.

Repono, is, ſui, ſitum, a. 3. *riporre*, [illegible], Ger. *wider wahhin ſetzen*, Gal. *mettre pour garder*, [illegible], rurſus pono. *Cic. pro Sext.* Pompejus inſigne regium, quod ille de capite ſuo abjecerat, repoſuit. *Virg. 3. Æn.* Ariſque reponimus ignem. *Martial. l. 1. ep. 37.* Ullus ſi pudor eſt, repone cœnam. ideſt rurſus appone, refer, quæ ſuſtuliſti a menſa. *Celſ. l. 8. c. 17.* Manum luxatam reponere. ¶ Sæpe uſur-

Digitized by Google

pe uſurpatur pro ſimplici pono, ſive colloco: *Cic. 3. de nat. Deor.* Aut homines jam morte deletos reponere in Deos? ideſt inter Deos collocare. *Id. pro Sext.* Quos equidem in Deorum immortalium cœtu, ac numero repono. *Id. 5. Tuſc. c. 12.* In aliquo omnium ſpecie reponere. *Id. pro Syll.* in Judicum humanitate cauſam reponere. ¶ Accipitur etiam pro in cella ponere, recondere. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 62.* Neque ſerendi, neque colendi, neque tempeſtive demetendi, percipiendique fructus, neque condendi, ac reponendi ulla pecudum ſcientia eſt. *Col. l. 12. c. 44.* In vetuſtatem poma reponere. ideſt ut diu ſerventur. *Quintil. l. 2. c. 18.* Reponere alimenta in hyemem. ¶ Item pro reddere, reſtituere. *Plaut. Perſ. 1. 3. 58.* Des mihi nummos ſexcentos, quos continuo tibi reponam in hoc triduo, aut quatriduo. *Hor. l. 3. carm. od. 5.* Nec vera virtus, cum ſemel excidit, curat reponi deterioribus. ¶ Item pro referre, rependere. *Sen. l. 2. de Ira c. 28.* Reponere injuriam. ¶ Item pro reducere, reficere. *Virg. 2. Georg.* Exigua tantum gelidus ros nocte reponet. *Tacit. Ann. 1. c. 63.* Ruptos vetuſtate pontes reponere. *Id. Ann. 16. c. 13.* Reponere amiſſa urbi. ¶ Item pro reſpondere, per pari referre. *Juven. ſat. 1.* Semper ego auditor tantum? numquamne reponam? *Cic. lib. 2. Fam. epiſt. 9.* Ne tibi ego idem reponam, cum veneris. *Id. Attic. 13. ep. 13.* Ergo hæc ad Varronem transferamus, Catulo, & Lucullo alibi reponemus. h. e. in aliis libris eos ornabimus. ¶ Item pro occultare, celare. *Tacit. in Agric. c. 39.* Optimum in præſentia ſtatuit reponere odium. ¶ Item pro inclinare. *Cic. 2. nat. Deor. c. 49.* Grues in tergo præſtolantium capita reponunt. ¶ Item pro immittere, ac retinere. *Virg. Ecl. 3.* Sed nobis hæc inimis (res eſt non parva) reponas. ¶ Item pro ſufficere, ſubſtituere. *Cic. Ver. 4. c. 21.* At vero præclarum illis diem repoſuiſti, Verres ut agerent. ¶ Item pro deponere. *Catul. carm. 31.* O quid ſolutis eſt beatius curis, Cum mens onus reponit, &c. *Plaut. Aſin. 3. 1. 16.* Si repoſitus remum, ſola ego in caſteria ubi quieſco. Ubi repoſtus antiquum eſt pro repoſitus. ¶ Reponere capillum, eſt rurſus componere. *Quintil. l. 8. c. 1.* ¶ Reponere fabulam, eſt iterum in ſcenam proferre. *Horat. de art. poet.* Fabula, quæ poſci vult, & ſpectata reponi. ¶ Reponere lacrymas, eſt cohibere, comprimere. *Stat. l. 3. ſilv. 3.*

Reporrigo, is, a. 3. rurſus porrigo. *Petron. in fragm. Tragur.* Phialam reporrigere.

Reporto, as, avi, atum, a. 1. *riportare, tornare una coſa indietro*, [Hebrew], *Ger. widerumb tragen*, *Gal. rapporter*, *Hiſp. traer, llevar*, ἀνακομίζω, retro porto, refero, reveho. *Virg. 1. Georg.* Aut atra medium piceis urbe reportat. *Cic. in Sen. poſt redit. c. 11.* In patriam equis & curru reportari. ¶ Sumitur etiam pro reducere, deducere. *Cæſ. l. 5. B. G.* Duobus commeatibus exercitum reportare conſtituit. *Cic. Att. 4. ep. 17.* Exercitum Britannia reportabant. ¶ Tranſlate ſumitur pro nuntiare. *Virgil 7. Æn.* Cum provectus equo longævi Regis ad aures Nuntius ingentes ignota in veſte reportat Advenisse viros. ¶ Item pro percipere, colligere, adipiſci. *Cic. pro L. Man.* Ut ab illo inſignia victoriæ, non victoriam reportarent. *Id. 3. de Leg.* Nihil præter laudem bonis, atque innocentibus, neque ex hoſtibus, neque a ſociis reportandum. *Id. Agrar. 2. c. 23.* Reportare prædas ab hoſtibus.

Repoſco, is, a. 3. *raddomandare*, [Hebrew], *Ger. widerforderen*, *Gall. redemander*, *Hiſp. demandar atras*, ἀπαιτέω, repeto, peto ab aliquo, quod mihi debet, vel quod a me accepit. Conſtruitur ſæpe cum duobus accuſativis. *Cic. 6. Ver. c. 32.* Et cum ſimulacrum Cereris, & Victoriæ repoſcerent. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. a, ab. *Cic. poſt red. in Sen.* Quorum alter a me Catilinam amatorem ſuum multis audientibus, alter Cethegum conſobrinum repoſcebat. ¶ Ponitur etiam pro ſimplici poſco. *Lucr. l. 6. v. 950.* Quo magis attentas aures, animumque repoſco. ¶ Item accipitur pro requirere. *Cic. 5. Ver.* Qui ab altero vitæ rationem repoſcunt. ¶ Repoſcere ad pœnas, vel ad ſupplicium, eſt punire, vel exigere ad puniendum. *Virgil. 2. Æn.* Quos illi fors ad pœnas ob noſtra repoſcent Effugia. *Id. 8. Æn.* Regem ad ſupplicium præſenti Marte repoſcunt. ¶ Repoſcere pœnas ab aliquo, eſt repetere, aliquem punire. *Catul. carm. 50.* (*al. 54.*) *ad Calvum Licinium:* Ne pœnas Nemeſis repoſcat a te.

Repoſtiones, um, m. 3. qui repoſcunt. *Ammian. Marcellin. l. 22. c. ult.* Ægyptii controverſi ſunt, & repoſciones acerrimi.

Repoſitio, onis, actus reponendi, & recondendi. *Pallad. l. 1. c. 32.* Repoſitiones fœni, ligni, cannarum nihil refert, in qua parte fiant, dummodo ſiccæ ſint.

Repoſitor, oris, reſtitutor, reſtaurator. *Ovid. 1. Faſt. v. 63.* Templorum poſitor, templorum ſancte repoſitor.

Repoſitorium, ii, n. *guardaroba*, θήκη, locus, in quo reliquiæ ciborum, & menſæ inſtrumenta reconduntur. *Plin. l. 28. c. 2.* Bibente conviva, menſam, vel repoſitorium tolli inauſpicatiſſimum habetur. *In credenziera.* ¶ Repoſtorium, per ſyncop. accipitur etiam pro loco ſecretiore in ædibus, ubi pretioſiora quæque reponuntur. *Capitolin. in M. Anton. Philoſ. c. 17.* Gemmas etiam quam multas, quas in repoſtorio ſanctiore Adriani repererat.

Repoſitus, a, um, *ripoſto*, ἀνακείμενος, iterum poſitus, partic. a reponor. *Quintil. l. c.* Repoſiti, & frigidi cibi. ideſt rurſum appoſiti menſæ. ¶ Item reſtitutus, reſtauratus. *Tacit. Ann. 14. c. 61.* Repoſitus humeris Poppææ. *Idem 3. hiſt. c. 34.* Repoſita fora, templaque munificentia municipum. ¶ Item ſimpliciter poſitus. *Cic. lib. 1. ad Q. Fr. ep. 3.* Intelligere debes, in te repoſitam eſſe Remp., ex te pendere, in te ſpero habere. ¶ A Poetis dicitur repoſtus mentis gratia. *Virgil. 1. Æn. v. 26.* Manet alta mente repoſtum judicium Paridis. h. e. alte infixum cordi. *Id. 6. Æn. v. 655.* Tellure repoſti. h. e. ſepulti. *Id. 3. Æn. v. 364.* Terras tentare repoſtas. h. e. longe diſſitas.

Repotatio, onis, iterata potatio. *Var. l. 5. de L. L.*

Repotia, orum, n. 2. τὰ ἐπαύλια, cœna, quæ fit poſtridie nuptiarum apud novum maritum. Ab aliis Repotia dicuntur ſeptimus dies, quo nova ſoles nupta redire ad parentes ſuos. Dicta ſunt a novo, iterumque poculis, quia potatio reficitur, ſeu renovatur, ut *Feſt.* ait. *Hor. l. 2. Serm. ſat. 2.* Ille repotia, natales, aliosve dierum Feſtos albatus celebret.

Repotialis, le, ad repotia pertinens. *Pacuv. apud Feſt. in Repotia.* Ab eo depulſum mamma pædagogandum accipit repotialis liber. h. e. qui ad repotia ventitare ſolet, vel qui in repotiis liber factus fuit. Sic enim in re valde obſcura interpretandum putes *Turneb. l. 13. c. 25.*

Repræſentaneus, a, um, adject. idem quod præſentaneus, præſens. *Tertul. in Apol. c. 27.* Repræſentaneæ poteſtatis reſpectu aliquid agere.

Repræſentatio, onis, *rappreſentazione*, ὑποτύπωσις, actus repræſentandi. *Plin. l. 9. c. 6.* Cujus imago nulla repræſentatione exprimi poſſit alia, quam &c. ¶ Sumitur etiam pro præſenti pecuniæ ſolutione. *Cic. Att. l. 12. epiſt. 31.* Explicare vel repræſentatione non dubitarem de Silianis. ideſt non dubitarem Silii hortos emere etiam præſenti pecuniæ ſolutione. Adde *l. 13. ep. 29.*

Repræſentator, oris, *chi rappreſenta*. *Tertul. adv. Prax. c. 24.* Filius repræſentator patris.

Repræſento, as, a. 1. *rappreſentare*, [Hebrew], *Germ. entgegen ſtellen*, *Gall. repreſenter*, *Hiſp. repreſentar*, ὑποτυπόω, eſt aliquid præſens oculis offerre, aut oſtendere. *Col. l. 8. c. 17.* Faciem veri maris repræſentat. *Id. l. 11. c. 1.* Itaque non ægre conſequetur, ſi ſemper ſe repræſentaverit. ideſt præſentem ſe oſtenderit, neque diſceſſerit. *Plin. ep. 169.* Cum Senatui, Populoque R. liberalitatis gratior repræſentari nulla materia poſſet. ¶ Sumitur etiam pro rem, quæ abeſt, iterum præſentem conſtituere, ſeu reſtituere. *Cic. 2. Phil.* Si repræſentari morte mea libertas civitatis poteſt. ¶ Item pro referre. *Cic. pro Sext.* Quod ipſum templum repræſentabat memoriam Conſulatus mei. ¶ Item pro rurſus exhibere. *Suet. in Calig. c. 58.* Spectaculum repræſentare volens. ¶ Item pro præſtare, efficere, fungi. *Plin. l. 18. c. 10.* Nam ſi oleum non ſit, vicem ejus repræſentat. ¶ Item pro retribuere, ſolvere. *Suet. in Claud. c. 18.* Repræſentaturus pro opera dignam cuique mercedem. ¶ Pecuniam, vel pretium rei emptæ repræſentare, eſt in præſenti, ac ſine dilatione ſolvere. *Cic. Att. l. 12. ep. 25.* Reliquæ pecuniæ vel uſuram Silio pendemus, dum a Faberio, vel ab aliquo, qui Faberio debet, repræſentabimus. ideſt pecunia a Faberio debitore ſumpta, ſolutionem faciemus. ¶ Diem promiſſi repræſentare, eſt in præſenti promiſſum rei futuræ præſtare. *Cic. l. 16. Fam. ep. 14.* Dies promiſſorum adeſt, quem etiam repræſentabo, ſi adveneris. Sic *Cæſ. l. 1. B. G. c. 40.* Sed quod in longiorem diem collaturus eſſet, repræſentaturum, & proxima nocte caſtra moturum. Eadem ratione repræſentare pœnas, eſt ſtatim, & ſine mora ſumere. *Sueton. in Claud. c. 34.* Tormenta quæſtionum, pœnasque parricidarum repræſentabat, exigebatque coram. Sic *Cic. Fam. 5. ep. 18.* Neque exſpectare debemus tempori medicinam, quam repræſentare ratione poſſumus. hoc eſt ſine dilatione afferre.

Repræſſo, as, a. 1. Afferuntur a quibuſdam Lexicogr. duo loca ex *lib. Digeſtor.* nempe *leg. 47. Dig. de Action. empt. & vend.* & *leg. ea. Dig. ad S. C. Trebell.* ſed utroque loco valde incerta eſt lectio.

Reprehendo, is, di, ſum, a. 3. *ripigliare*, ἀναλαμβάνω, retro prehendo, retro traho. Poetæ uſurpant etiam *reprendo*. *Cic. 4. Acad. c. 45.* Revocat virtus, vel potius reprehendit manu. *Prop. l. 3. el. 19.* Quem poſſit noſtros quiſquam reprehendere curſus. *Lucret. l. 6. v. 568.* neque ab eatro poſſit reprehendere euntem. *Plaut. Mil. 1. 1. 59.* Ut illæ, quæ here pallio me reprehenderunt. *mi tirarono da dietro pel mantello* ¶ Tranſlate accipitur pro arguere, increpare, *riprendere*, [Hebrew], *Ger. wider umbziehen*, *Gal. reprendre*, *Hiſp. reprender*, μέμφομαι. Nos etiam verbis retrahimus ab agendo. *Cic. pro Planc.* Nunc diſceſſum meum quaſi reprehendere, & ſubaccuſare voluiſti. *Id. pro Mur.* Non poſſum id in te reprehendere, quod in me ipſo & Prætor, & Conſul probavi. *Id. pro Planc.* Aliquid fortaſſe earum producti dicent, in quo reprehendentur. ¶ Pro cohibere, continere. *Terent. Adel. 4. 4. 13.* Sensi illico id illas ſuſpicari, ſed me reprehendi tamen, ne quid de fratre garrulæ illi dicerem. Alii leg. *repreſſi*.

Reprehenſio, onis, *riprenſione*, [Hebrew], *Germ. beſchuldung*, *Gall. reprehenſion*, *Hiſp. reprehenſion*, ἐπίπληξις, actus reprehendendi. *Cic. 1. Fin.* Quamobrem diſſerentium inter ſe reprehenſiones non ſunt vituperandæ. *Id. 1. Fr. c. 1.* incurrere in varias reprehenſiones. *Planc. ad Cic. Fam. 10 ep. 21.* Abeſſe a reprehenſione temeritatis. ¶ Eſt etiam pars orationis eadem, quæ confutatio. *Cic. in Partit. c. 9 & 12. & l. 1. de Invent. c. 14. & 42.*

Reprehenſo, as, a. 1. ἀναλαμβάνω, freq. a *reprehendo*. *Liv. l. 2. c. 10.* Reprehenſas ſingulos, obſiſtens, obteſtanſque Deum & hominum fidem. h. e. retinens, & retro trahens.

Reprehenſor, oris, *riprenſore*, [Hebrew], *Ger. beſchelter*, *Gall. repreneur*, *Hiſp. reprehendedor*, μέμπτης, qui reprehendit. *Cic. de opt. gen. Orat. c. 6.* Huic labori noſtro duo genera reprehenſorum opponuntur. ¶ Sumitur etiam pro emendatore, & correctore. *Cic. pro Planc.* Ut reprehenſores eſſent comitiorum.

Reprehenſus, a, um, *ripigliato*, *ripreſo*, partic. a reprehendor. *Curt. l. 4. c. 14.* Reprehenſoſque ex fuga Perſas pugnaturos, quia fugere non poſſent. *Nepos in Pauſan. c. 1.* In eo eſt reprehenſus, quod &c. ¶ Repreñſus poeticum eſt. *Ovid. 15. Met. v. 586.* Membra rapi partim, partim repreñſa relinqui. h. e. retenta. *Horat. l. 1. ſat. 10. v. 55.*

Repreſſe, adv. con *riguardo*, *riſtrettamente*. *Gell. l. 12. c. 21.* Si ſcient homines, nihil diutius poſſe celari, repreſſius pudentiuſque peccabitur. Al. leg. *ſuppreſſius* eodem ſenſu. *Ammian. l. 29. c. 14.* Nec tamen poſt hæc tam perniciose repreſſius actum eſt.

Repreſſor, oris, ἐπισχετικός, qui reprimit. *Cic. pro Sext. c. ult.* Extinctorem domeſtici latrocinii, repreſſorem cædis quotidianæ.

Repreſſus, a, um, *repreſſato*, *repreſſo*, κατεσχημένος, partic. a reprimor. *Cic. pro L. Man. cap. 5.* Tamen impetus hoſtium repreſſos eſſe intelligunt, ac retardatos.

Reprimo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *reprimere*, [Hebrew], *Ger. hinderſich trucken*, *Gal. reprimer*, *Hiſp. reprimir*, *yr a la mano*, κατέχω, contineo, cohibeo. *Cic. 1. Fin.* Reprimam jam me, nec inſequar longius. *Idem 1. Fin.* Quod ſemel jam miſſum coerceri, reprimique non poteſt. *Id. pro Sext. c. 44.* Reprimere furorem alicujus. *Id. Attic. l. 10.* Reprimere itinera. *Ter. Adel. 5. 3. 8.* Reprimere iracundiam, & ad ſe redire. *Virg. 2. Æn.* Reprimere pedem retro. *Plin. in Paneg. c. 83.* Reprimere, ac revocare ſe ab omni contagione vitiorum.

Reprobatio, onis, *riprovazione*, actus reprobandi, rejectio. *Tertul. Apol. c. 13.* Nec electio ſine reprobatione.

Reprobatrix, icis, quæ reprobat. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 36.* Diſciplina reprobatrix ſuperbiæ.

Reprobatus, a, um, *rigettato*, *riprovato*, improbatus, rejectus. *Scævola Digeſtor. lib. 48. tit. 4. leg. 4. extr.* Qui ſtatuas Imperatorum reprobatas conflaverit.

Reprobo, as, a. 1. *riprovare*, [Hebrew], *Ger. verwerffen*, *Gal. reprouver*, *Hiſ. reprovar*, ἀποδοκιμάζω, improbo, rejicio. *Cic. 1. Fin. c. 7.* Quod ipſa natura, ut ait ille, adſciſcat, & reprobet, ideſt voluptatem, & dolorem.

Reprobus, a, um, adject. non probus, adulterinus. *Ulpian. l. 24. ff. de pign. Act.* Qui reprobos nummos ſolvit creditori.

Repromiſſio, onis, ἐγγύησις, actus repromittendi. *Cic. pro R. Com. in fin.* Siquidem ſine cautione, & repromiſſione, nihilominus id Fannius ſocietati debebat. Adde *ibid. c. 13.*

Repromitto, is, ſi, ſſum, a. 3. ἐγγυάω, ſpondeo ſtipulanti. *Cic. pro R. Com. c. 13.* Repromittis tu abhinc triennium Roſcio? quid? recita iſtam reſtipulationem clarius. *Id. in Brut.* Non mehercule, inquit, tibi repromittere iſtuc quidem auſus ſim. ¶ Sumitur etiam pro ſimplici promitto. *Cic. poſt red. ad Quir.* In referenda autem gratia hoc vobis repromitto, ſemperque præſtabo. *Suet. in Claud. c. 20.* Cum quidam privato ſumptu emiſſuros ſe repromitterent.

Reptabundus, a, um, reptans. *Sen. de Vita beata c. 18.* Ex ingenti intervallo reptabundus ſequar.

Reptatio, onis, reptatus. *Quintil. l. 1. c. 12.* Nec illa per manus & genua reptatio graviter affligit infantium corpora.

Reptatus, us, ἕρπυσμα, actus reptandi. *Plin. l. 14. c. 1.* Et alæ improbo reptatu, pampinorumque ſuperflantata atria media complentes.

Reptatus, a, um, partic. paſſiv. a repto, reptando percurſus, ἑρπυσθείς. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 133.* Cretaque ſe jactat tenero reptata Tonanti. *Stat. 5. Theb. v. 581.* Reptatus ager.

Reptilis, & le, adject. *rettile*, ἑρπετικός, qui repit, ut reptiles cochleæ. *Sidon. l. 8. ep. 12.*

Repetitius, a, um, ἐπεισακτός, qui clanculum irrepit. V. Repertitius.

Repto, as, a. 1. ἑρπύζω, ſæpe, ſeu continue repo. *Lucr. l. 2. v. 317.* Nam ſæpe in colli tondentes pabula læta Lanigeræ reptant pecudes. *Plin. l. 11. c. 29.* Locuſtæ ſine cruribus, pennisque reptantes. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſegniter, & quaſi teſtudineo paſſu incedere, ut faciunt, qui in hortis, aut vinetis ſpatiantur, *paſſeggiare*. *Hor. l. 1. ep. 4.* An tacitum ſylvas inter reptare ſalubres. *Plin. l. 1. ep. ult.* Reſicere oculos, reptare per limitem. ¶ Item pro lente navigare. *Claud. l. 2. in Eutrop.* Cunctantis pronus Per vada reptabat cæno ſubnixa tenaci.

Repubeſco, is, n. 3. *ringiovenire*, ἀνηβάω, rurſus pubeſco, iterum juvenis fio. *Col. l. 2. c. 1.* Nec revireſcere, nec repubeſcere poteſt.

Repudiatio, onis, *ripudio*, ἀπόπεμψις, actus repudiandi, rejectio. *Cic. pro Mur. c. 4.* Repudiatio ſupplicum ſuperbiam coarguit.

Repudiator, oris, qui repudiat, & rejicit. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 14.* Marcionita repudiator Creatoris.

Repudiatus, a, um, nom. particip. *rigettato*, *ripudiato*. *Terent. Andr. 1. 5. 14.* Repudiatus repetor. *Cic. 9. Phil. c. 6.* Repudiata, rejectaque legatio.

Repudio, as, a. 1. *repudiare*, *rifiutare*, [Hebrew], *Ger. abweiſen laſſen*, *Gall. repudier*, *Hiſp. repudiar*, ἀποπέμπω, eſt uxorem dimittere, & matrimonium dirimere. *Suet. in Cæſ. c. 1.* Neque ut repudiaret illam, compelli a Dictatore Sylla ullo modo potuit. ¶ Dicitur etiam uxor repudiare maritum. *Quintil. l. 7. c. 9.* Sæpe ſecubanti amatorium dedit, repudiaret. ¶ Tranſlate ſumitur pro rejicere, reſpuere, repellere. *Cic. 2. Fin.* Sed repudiare tantum beneficium noluiſſe. *Id. pro Planc.* Nunquam nobilitas, Populo R. ſupplex, repudiata fuit.

Id. pro Quint. c. 24. Repudiare conditionem æquiſſimam. *Id. Offic.* 3. *c.* 25. Iracundia omnibus in rebus repudianda.

Repudioſus, a, um, quod repudiari meretur. *Plaut. Perſ.* 3. 1. 56. Ne hæc fama faciat repudioſas nuptias. idest ut nemo velit me habere in uxorem propter hanc famam.

Repudium, ii, *ripudio*, *rifiuto*, [illegible], Ger. *verſtoſſung*, Gall. *divorce*, Hiſp. *repudio*, [illegible], renuſatio ea, qua vir uxorem rejicit, a *pudor*, quia fit ob rem pudendam, ut ait *Feſt. Segm.* l. 2. *de ant. jure C. R.* c. 9. dicit, Paullo, & Modeſtino placuiſſe, inter repudium, & divortium illud intereſſe, quod repudium ſponſæ remitteretur, divortium cum uxore fieret. *Plaut. Aul.* Is me nunc renuntiare repudium juſſit tibi. E. Repudium, rebus paratis, atque exornatis nuptiis? *Ter. Phorm.* Cum ego veſtri honoris causa repudium alteri remiſerim. *Plin. l.* 9. *c.* 36. M. Lepidus Apuleiæ uxoris charitate poſt repudium obiit.

Repueraſco, is, n. 3. *ritornare fanciullo*, *rimbambire*, [illegible], in puerilem ætatem revertor, quod de ſenibus fere dicitur, cum deſipere vitio ætatis incipiunt. *Cic. de Senect. c. ult.* Ut ex hac ætate repueraſcam, & in cunis vagiam. ¶ Interdum eſt ad puerilia redire. *Cic.* 2. *de Orat.* Eoſque incredibiliter repueraſcere eſſe ſolitos.

Repugnans, antis, o. [illegible], nom. ex partic. a repugno. *Cic.* 1. *Offic.* Quia nihil decet invita, ut ajunt, Minerva, idest adverſante, & repugnante natura. *Ovid.* 2. *de art. aman. v.* 179. Cede repugnanti. *Lactant. de ira Dei*, c. 9. Quo quid repugnantius dici poſſit, non video.

Repugnanter, adverb. [illegible], cum repugnantia, cui contrarium eſt patienter. *Cic. de Amic. c.* 25. Alterum patienter accipere, non repugnanter.

Repugnantia, æ, *ripugnanza*, [illegible], contrarietas. *Cic.* 2. *Phil. c.* 8. Sed qui tantarum rerum repugnantiam non vides.

Repugnatio, onis, actus repugnandi. *Apul. de philoſ. Platon.* Repugnationes naciſcitur.

Repugnatorius, a, um, adject. ad repugnandum aptus. *Vitruv. l.* 10. *c. ult.* In repugnatoriis rebus non tantum machinæ, ſed etiam maxime conſilia ſunt comparanda.

Repugnax, V. Perpugnax.

Repugno, as, n. 1. *ripugnare*, [illegible], contra pugno. *Cæſ. l.* 3. *B. G.* Noſtri primo integris viribus fortiter repugnare. Adde *Liv. l.* 3. *c.* 43. ¶ Translate ſumitur pro contradicere, *reſiſtere*, obſiſtere, *eſſer contrario*, [illegible], Ger. *widerſprechen*, Gal. *reſiſter*, Hiſp. *reſiſtir*, [illegible]. *Cic. l.* 1. *Fam. epiſt.* 2. Conſules neque concedebant, neque valde repugnabant. *Id. de Amic.* Tum amicitiæ repugnat maxime. *Id. pro Roſ. Com. c.* 17. Refert, & repugnare contra veritatem non audet. *Quint. in proœ. l.* 8. Circa quæ ſi iis, qui inſtituitur, non repugnarit. Rurſus *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 29. Hæc quam inter ſe repugnent, plerique non videor, h. e. ſibi contraria ſint. *Id.* 3. *Tuſc.* Repugnare perturbationibus.

Repulleſco, is, n. 3. idem quod repullulaſco. *Colum. l.* 4. *c.* 24. Præſtat ex vulnere ſobolem repulleſcentem vellere, quam nodoſam, & ſcabiam plagam relinquere.

Repullulaſco, is, n. 3. [illegible], rurſus pullulaſco, & novos pullos, ſeu nova germina emitto. *Colum. l.* 4. *c.* 22. Ut juxta cicatricem novellis frondibus repullulaſcant. Alii leg. *repulluleſcant*.

Repullulo, as, n. 1. *rigermogliare*, [illegible], iterum pullulo. Et de arboribus, ac plantis fere ſemper dicitur. *Plin. l.* 16. *c.* 20. Larix uſtis cauticibus non repullulat, picea repullulat.

Repulſa, æ, *ripulſa*, [illegible], rejectio ab honore, ſeu Magiſtratu. *Cic. in Vatin.* Ut repulſam tuam triumphum ſuum duxerit. *Id. pro Plan. c.* 21. Accipere duas repulſas Ædilitatis. *Id. Att. l.* 5 *ep.* 20. Repulſam libenter ferre. *Id.* 1. *Offic.* Referre repulſam, & calamitatem. *Ovid.* 2. *Metam.* Repulſam pati.

Repulſio, onis, rejectio, apud *Cæl. Aur. l. Tardor. l.* 2. *c.* 7.

Repulſo, as, a. 1. [illegible], freq. a repello. *Lucr. l.* 4. *v.* 612. Vera repulſanti duſcendas pectum dicta. *Id. ibid. v.* 580. colles verba repulſantes. h. e. vocis repercuſſu reddentes.

Repulſorius, a, um, adject. ad repellendum idoneus, ut repulſoriæ cohortes, quæ diſpoſitæ ſunt ad hoſtium incurſus arcendos. *Ammian. l.* 21 *c.* 4. *al.* 12.

Repulſus, us, [illegible], actus repellendi. *Cic.* 2. *de D. v. c.* 7. Cirtus a langeſcit ſcopulorum ſæpe repulſu. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Ut a repulſo per ictct reſiliat.

Repulſus, a, um, *ribattuto*, *rigettato*, [illegible]. *Cic. pro Sext.* Ne quis aut rem, vel repulſam reprehenderet. *Cato apud Feſt.* Ne quis inſultior, religioſior, deſertior, publicis negotiis repulſior.

Repumicatio, onis, expolitio velut pumice facta. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Vitium extenuatio, & detractum palmitum; gemmarum, ſi frigus intercidas, inteſque recent, repumicatio, & quædam politura. h. e. decuſſio. & abraſio gemmarum frigore perſtrictarum, & inutilium, relictis iis, quæ ſpem fructus habent.

Repungo, is, a. 3. [illegible], iterum pungo, vellico pungo. *Cic. lib.* 1. *Fam. epiſt.* 9. In quo poſſem illorum animos mediocriter laceſſitus leviter repungere.

Repurgatus, a, um, *ripurgato*. *Ovid.* 5. *Met.* Fuſca repurgato fugiebant nubila cœlo.

Repurgium, ii, n. iterata purgatio. *Juſtinian. Cod. de aquæduct. l.* 1. Repurgium formarum facere.

Repurgo, as, a. 1. *ripurgare*, *rinettare*, [illegible], Germ. *widerſäubern*, Gal. *repurger*, Hiſp. *alimpiar mucho*, [illegible], idem quod purgo. vel diligenter, vel iterum purgo. *Ovid. de nuce*, *v.* 123. Dumque repurgat humum. *Liv. l.* 44 *c.* 4. Repurgare iter.

Reputatio, onis, *conſiderazione*, [illegible], actus reputandi, conſideratio. *Plin. lib.* 10. *c.* 37. Harum volatus in reputationem ceterarum quoque volucrum nos impellit. Adde *Gell. l.* 15. *c.* 5. ¶ Sumitur etiam pro computatione. *Cajus l. item ex diverſo, ff. familiæ erciſcundæ*. Si judex reputationes inter eos fecerit.

Reputeſco, is, n. 3. iterum, vel valde puteſco. *Veroni. de nom. c.* 32. Ne aliquis ſepulturæ conditione reputeſceret.

Reputo, as, a. 1. *penſare*, *ripenſare*, [illegible], Ger. *bedencken*, Gal. *reputer*, Hiſ. *penſar mucho*, [illegible]. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Hunc horum nihil unquam reputaviſſe, certo ſcio. *Salluſt. in Catil.* Cum ſententias nonnullorum ipſe mecum reputo. ¶ Item pro computare, compenſare. *Ulpian. l.* 1. §. *ſi pupillus*, *ff. de tutel. & rat. diſtr.* Item ſumptus litis tutor reputabit, & viatica. ¶ Item pro imputare, attribuere. *Modeſtin. l. nihil interest*, §. *ſi cum filius*, *ff. de inoff. teſtam.* Quod teſtatoris vitio reputetur.

Requies, ei, f. 5. vel requies, etis, f. 3. *ripoſo*, [illegible], Ger. *ruhe*, Gall. *repos*, Hiſp. *deſcanſo*, [illegible], actus requieſcendi, ceſſatio a labore. *Cic. pro Arch. c.* 6. Quantum ad animi, & corporis requiem conceditur. *Idem* 5. *Fin. c.* 19. Itaque ſi nec requietem natura non quæreret.

Requieſco, is, evi, etum, n. 3. *ripoſarſi*, [illegible], Ger. *ruhen*, Gall. *ſe repoſer*, Hiſ. *holgarſe*, *deſcanſarſe*, [illegible], idem ac quieſco, idest ceſſo a labore, quietem ago, conquieſco, tranquille vivo. *Cic.* 1. *de Div.* Ut in ejus ſella requieſceret. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 44. *ex Ennio.* Ubi remiſſa humana vita corpus requieſcat a malis. Alii omittunt propoſit. a. *Id.* 3. *Offic. c.* 1. Ille requieſcens a Reipublicæ muneribus, otium ſibi ſumebat. *Id.* 2. *Att. ep.* 23. Nullius conſilio, aut ſermone requieſcere. *Virg.* 1. *Georg.* Arva mutatis frugibus requieſcunt. h. e. ceſſant a reditu. *Ovid.* 4. *Met. v.* 660. *de Atlante*. Cum tot ſideribus cælum requievit in illo. ¶ Requieſcere in ſpe alicujus, eſt ſpem omnem in illo repoſitam habere. *Cic. pro Cæl.* In hujus ſpe requieſcit. ¶ Legitur & active pro quietam reddere, ſiſtere, retardare. *Virg.* 8. *Ecl.* Et mutata ſuos requierunt flumina curſus. *Calv. apud Serv. in hunc Virg. loc.* Sol quoque perpetuos meminit requieſcere curſus. *Propert. l.* 2. *eleg.* 16. Jupiter Alcmenæ geminas requieverat Arctos. Et *eleg. ult.* Quamvis ille ſuam laſſus requieſcat avenam.

Requietorium, ii, ſepulcrum. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 1030. *n.* 8. Sibi & conjugi Cariſſimæ requietorium fecit. & *p.* 944. *n.* 5.

Requietus, a, um, [illegible], qui requievit. quietus, ab opere ceſſans. *Sen. de tranquill. animi*, *c.* 15. Animi requieti meliores, alacrioreſque ſurgunt. *Col. l.* 2. *c.* 1. Terræ requietior, & junior, h. e. quæ a cultu ceſſavit. ¶ *Requietum lac* dicitur ab eodem *Col. l.* 7. *c.* 8. quod aliquantum inveteratum eſt, & recenti opponitur. Eodem ſenſu *requieta ova* dixit *l.* 8. *c.* 5.

Requirito, as, a. 1. freq. a requiro. *Plaut. Moſt.* 4. 3. 51. Quid tu ſtudioſus res novas requiritas.

Requiro, is, ſivi, ſitum, a. 3. *ricercare*, [illegible], Germ. *nachforſchen*, Gall. *requerir*, *rechercher*, Hiſp. *requerir*, [illegible], rurſus vel ſæpius quæro, diligenter quæro. *Cic.* 3. *Fin.* Tu autem, cum ipſe tantum librorum habeas, quos hic tandem requiris? ¶ Sumitur etiam pro inquirere, inſpicere, animadvertere. *Cajus l.* 4. *ff. de teſtam.* Requiremus, an ſecundum regulas juris civilis teſtatus ſit. ¶ Item pro interrogare. *Cic.* 2. *Acad.* Illud mihi ante hoc tempus nunquam in mentem venit a te requirere. *Id. pro Cal.* Ex quibus requiram, quonam modo latuerit. ¶ Item pro poſtulare, flagitare, depoſcere. *Cic.* 7. *Ver.* Veſtrum auxilium requirunt. ¶ Item pro deſiderare. *Cic. in Parad.* In quo equidem majorum noſtrorum prudentiam requiro. *Id. de Sen.* Denique iſto bono utare, dum adſit, quum abſit, ne requiras. ¶ Item pro opus habere, indigere. *Cic.* 5. *Fin.* Virtutem autem niſi hoc honeſto nullam requirere voluptatem. ¶ In paſſiva conſtructione accipitur pro neceſſarium eſſe. *Cic. pro Leg. Man.* Aliæ quoque virtutes animi multæ, & magnæ requiruntur.

Requiſitio, onis, inquiſitio, indagatio. *Gel. l.* 18. *c.* 5. Hiſtoriæ antiquarię requiſitio.

Requiſitus, a, um, nom. partic. a requiro. Requiſita naturæ, abſolute pro rebus naturæ neceſſariis, hoc eſt alvi exoneratione, *Salluſtius* dixit apud *Quint. l.* 8. *c.* 6. Sic *Spartian. in Caracall. c.* 6. Ad requiſita naturæ diſcedere.

Rerogo, as, rurſus rogo, eſt apud *Plaut. Amphitr.* 2. 2. 76. Sed meliores codices aliter leg.

Res, rei, f. 5. *coſa*, *fatto*, [illegible], Ger. *ding*. Gall. *choſe*, Hiſp. *coſa hazienda*, [illegible], factum, actio, opus. Multa de vocis origine nugantur Etymologi, quos vide apud *Voſſ. in Etymol.* Latiſſime autem patet ejus ſignificatio, & refertur ad omnia, quæcumque fieri, aut dici poſſunt. *Cic. pro Roſc. Amer.* Re ipſa de maleficio ſuo confiteri, *de facto*. *Id. pro Quint.* Habet adverſarium P. Quinctius verbo Sex. Nævium, re vera hujuſce ætatis homines diſertiſſimos. *Id. pro Cluent.* Verbo ille reus erat, re quidem vera, & periculo, & tota accuſatione Oppianicus. *Id. l.* 1. *Fam.* Si rem iſtam ex ſententia geſſeris. ¶ Interdum res ſumitur, ut diſtinguitur a verbis orationis Oratoriæ, nimpe pro ſententiis, ſeu materia, de qua diſſeritur. *Cic.* 1. *de Orat.* Eſt enim & ſcientia comprehendenda rerum plurimarum, ſine qua verborum volubilitas inanis, atque irridenda eſt. *Id. Parad.* 4. Te dementem, & inſanum rebus addicam neceſſariis. h. e. argumentis. ¶ Accipitur etiam pro ſtatu, ſeu conditione, ut res ſecundæ, adverſæ, ſalvæ, integræ, contractæ, deteriores, dubiæ, periculoſæ, perturbatæ, deſperatæ, perditæ, converſæ, everſæ, &c. *Cic. in Fam.* Nonnum rebus noſtris nunc ne conducebat. *Salluſt. in Catil.* Mala res, ſpes multo aſperior. Adde *Liv. Virg. Quintil. Gell. & alios*. ¶ Item pro Republica, pro ſocietate humana, pro vita civili. *Cic.* 4. *Fam.* Sed quia tanta perturbatio, & confuſio rerum eſt. *Virg.* 8 *Æn.* Hic rem Romanam magno turbante tumultu ſibi ſequens. *Id.* 3. *Æneid.* Poſtquam res Aſiæ, Priamique evertere gentem immeritam viſum Superis. *Cic. pro Roſc. Amer.* Dum ea rerum potita eſt, hoc eſt dum imperium habuit. ¶ Item pro cenſu, divitiis, patrimonio, *roba*, *ricchezze*. *Tac.* 6. *Ann. c.* 17. Everſio rei familiaris. *Ter. Phorm.* 2. 4. Quæ in rem tuam ſint, ea facias. h. e. quæ utilia ſint. *Cic.* 13. *Fam.* Is meis commendationibus & rem, & gratiam, & auctoritatem ſuam tueri conſuevit. *Id. l.* 2. *Off.* Non eſſe in civitate duo millia hominum, qui rem haberent, idest qui patrimonium, & bona propria poſſiderent. ¶ Item pro hæreditate, pretio, æſtimatione. *Ter. Phorm.* At ſi talentum rem reliquiſſet decem. ¶ Item pro negotio, commercio, ut Res operoſa, Res gravis, Res tua agitur, Res perbono loco eſt, eſt in integro, Ita res habet, ſic ſe res habet, quomodo ſe habeat, Res inclinatur, Res magnæ moventur, Res mihi eſt cum aliquo, Rem in eum locum adduco, Rem adduco in diſcrimen, Rem ſuſcipio, ago, procuro, conficio, differo, abjicio, rejicio, alicui committo, ad aliquem defero, quæ omnia paſſim leguntur apud *Cic. Liv. Virg. & alios*. ¶ Item pro lite, & contentione. Hinc *Res comperendinata* dicitur, cum cauſa (idest judicium) in alium diem dilata eſt. *Feſt.* Res *indicata* dicitur, quæ finem controverſiarum pronuntiatione accipit, quod vel condemnatione, vel abſolutione contingit, ut auctor eſt *Ulpianus*. Sic *Habere rem cum adverſario*, notum apud JCtos frequens eſt. Unde eorum verba in actionibus uſitata *rem*, *ſive litem*, quomodo & *Varro* locutus *l.* 6. *de L. L.* Ridet hoc nomine JCtos *Cic. pro Mur. c.* 12. Jam, inquit, illud quidem mihi mirum videri ſolet, tot homines, tam ingenioſos, per tot annos, etiam nunc ſtatuere non potuiſſe, utrum diem tertium, an perendinum, judicem, an arbitrum, rem, an litem dici oporteret. *Aliter. ad Cic. l.* 10 *Fam.* Cum hujuſmodi portentis res mihi fuit. ¶ Hinc proferri res dicuntur, cum juſtitium indicitur, & forum vacat. *Plaut. Capt.* 1. 1. 10. V. Prolatus. ¶ Item pro actu venereo, ut *Habere rem*, idest coire. *Terent. Eun.* Quocum uno rem habebam tum hoſpite. Adde *Plaut. Merc.* 2. 4. 35. ¶ Item pro experientia, effectu. *Cic. de Sen.* Ut ea, quæ ex me audiſtis, re ex parte probare poſſitis. ¶ E, vel *ex re mea*, eſt in meum commodum. *Cic. Att. l.* 5. Statues, ut ex fide, fama, reque mea videbitur. ¶ Item pro periculo. *Ter. Phorm.* Tamen non capitis ejus res agitur, ſed pecuniæ. ¶ Item pro cauſa. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 10. Quam ob rem iſtum laborem tibi etiam honori putatam fore. *Id.* 4. *Acad. c.* 34. Superius illud ea re eſſe conceſſum, quod &c. ¶ Item pro veritate. *Ter. Adelph.* Verum cogito, quod res eſt. *Id. Andr.* 1. 2. Rem ipſam loqui. ¶ Item pro bello, vel prælio. *Plin. l.* 2. *c.* 67. In Arabico ſinu res gerente C. Cæſare Auguſti filio. *idest* belligerante. ¶ Item pro modo, ac ratione. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 9. Quam mihi neceſſe ſit ejus ſalutem, & fortunas, quibuſcumque rebus poſſim, tueri. ¶ Item pro tempore, Italice *occaſione*, o *ſia incontro*. *Id. ibid.* Cum cognovim pluribus rebus, quid tu ſentires. *Id. ib. ep.* 10. Ut multis rebus intelligere potui. ¶ *Alias res agere* interdum eſt non attendere ad id, quod dicimus, aut facimus. *Cic. l.* 15. *Fam. ad Caſſium*. Itaque facio me alias res agere, ne convicium Platonis exaudiam. ¶ Ad rem verba conferre is dicitur, qui aggreditur agere, quod dixit. *Ter. Eun.* 4. 6. Verba dum ſint: Verum enim ſi ad rem conferentur, vapulabit. ¶ Jubere aliquam mulierem res ſuas ſibi habere, vel ſibi agere, eſt eam repudiare. *Cic. in Phil.* Mimam illam ſuam ſuas ſibi res habere dixit ex 12. Tabulis, claves ademit, exegit. ¶ *Ab re*, aliquando eſt ab eventu. *Liv. l.* 1. *c.* 17. Id ab re Interregnum appellatum. ¶ Interdum ſignificat ſine cauſa, præter propoſitum. *Plaut. Capt.* 2. 2. 88. Quidvis, dum ab re nihil ores, faciam. *Sueton. in Aug. c.* 94. Non ab re fuerit ſubtexere. ¶ Interdum valet præter rem, h. e. contra utilitatem. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 72. Si papillam pertractavit, haud id eſt ab re aucupis. *Id. Trinum.* 1. 2. 12. Ab re conſulere. ¶ *E re nata*, eſt ex occaſione rei præſentis. *Ter. Adel.* 3. 1. E re nata melius fieri haud potuit. ¶ *Pro re nata*, eſt pro eventu rei, & occaſione, pro præſenti rerum ſtatu, & uti res nunc ſe habent. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 6. Antonii colloquium cum heroibus noſtris pro re nata non incommodum. ¶ Res divina, eſt ſacrificium. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 18. Cui rem divinam facere ſolemus. ¶ Res militaris, ſeu bellica eſt ſcientia, & negotium armorum. *Nepos* 1. *cap.* 8. Sic res navalis, aut nautica, ars navigandi, res paſtoris, ars paſtorum, *Cic.* & *Var.* ¶ Summa rerum, eſt ſumma poteſtas. *Nepos* 18. *c.* 3. Summa rerum ad Antipatrum defertur. ¶ Rei alicui eſſe dicitur, qui frugi eſt, probus, utilis. *Ter. Adel.* 3. 3. 4. Si illum poteſt, qui alicui rei eſt, etiam ad nequitiam abducere. Contra *Gel. l.* 13. *c.* 19. Muſicam, quæ ſit abſcondita, nulli rei eſſe. ¶ Res voluptatum. h. e. voluptates, apud *Plaut. Amph.* 1. 2. Res cibi, hoc eſt ipſe cibus, apud *Phædr. fab.* 25. locutiones ſunt Græciſmum ſapientes.

Reſacro. V. Reſecro.

Reſævio, is, n. 4. iterum ſævio. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 103. Quæque quieſcebat, ne mota reſæviat ira.

Reſalutatio, onis, actus reſalutandi. *Sueton. in Ner. c.* 37. Neque quenquam oſculo

Digitized by Google

ſculo impertivit, ac ne reſalutatione quidem.

Reſalūto, as, a. 1. *reſalutare*, [illegible], ſalutantem ſaluto. *Cic.* 2. *Phil. c.* 41. Sed tamen inter omnes conſtabat, neminem eſſe reſalutatum. *Martial. l.* 4. *epigr.* 84. Nullum reſalutat, deſpicit omnes.

Reſanēſco, is, n. 3. ſanus fio. Translate *Lactant. l.* 4. *c.* 3. Ut ſuſcepta deorum cultibus reſaneſcant. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 10. *v.* 9. Nunc timor omnis abeſt, animique reſanuit error.

Reſāno, as, a. 1. *riſanare*, iterum ſano. *Lactan. l.* 4. *c.* 20. Ne adduceret eos in pœnitentiam, atque reſanaret. Adde *l.* 5. *c.* 22.

Reſarcio, is, ſi, tum, a. 4. *riſarcire*, *coſire de nuovo*, [illegible], Ger. [illegible]. Gall. *raccouſtrer*, Hiſp. *remendar*, [illegible], reſtauro, in integrum reſtituo, reficio. *Ter. Adel.* 1. 1. 41. Fores effregit? reſtituentur. Diſcidit veſtem? reſarcietur. ¶ Translate ſumitur pro compenſare. *Sueton. in Claud. c.* 6. Ac damnum liberalitate ſua reſartturum pollicente. Adde *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9.

Reſarrio, is, ivi, itum, a. 4. *tornare a zappare*, [illegible], rurſum ſarrio. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Cum hyeme prægelida captæ ſegetes eſſent, reſeverunt, reſarrientes campos menſe Martio.

Reſcindo, is, reſcidi, reſciſſum, a. 3. *ſcindere*, *tagliare*, [illegible], Ger. *abſchneiden*. Gall. *couper*, *abolir*, Hiſp. *cortar*, *deſhazer*, [illegible], iterum ſcindo, ſive cædo. Dicitur de omnibus, quæ ſcinduntur, vel reſecantur ferro, aut alio quovis inſtrumento. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Pontem, qui erat ad Genevam, jubet reſcindi. *Colum. lib.* 2. *c.* 18. Quod falx reliquerit, priuſquam mareſcat, vomis reſcindat, atque obruat. *Virg.* 3. *Georg.* Si quis ferro potuit reſcindere ſummum Ulceris os, id eſt aperire. *Senec. l.* 5. *controv.* 34. *a med.* Cadaverum artus reſcindere, ut nervorum articulorumque poſitio cognoſci poſſit, hoc eſt conſidere, *fare la notomia*. ¶ Translate ſumitur pro deſtruere, evertere. *Virg.* 1. *Georgic.* Cœlum reſcindere fratres Ter ſunt conati. ¶ Item pro abrogare, abolere, tollere. *Cic.* 13. *Phil. c.* 3. Acta Antonii reſcidiſtis, leges refixiſtis per vim. *Id de Prov. conſul. c.* 5. Reſcindere pactiones. *Id. Ver.* 3. Reſcindere voluntatem mortui, *tagliare un teſtamento*. *Senec. l.* 3. *de benef. c.* 13. Reſcindere beneficium ſuum inſequenti injuria. ¶ Item pro refricare, iterum commemorare, quaſi curſum vulnera aperire. *Ovid. l.* 3. *Triſt. eleg.* 11. Reſcindere crimina noli, Deque gravi duras ulcere tolle manus.

Reſcio, is, ivi, vel ii, itum, a. 4. *riſapere*, [illegible], Ger. *erfahren innen werden*, Gall. *eſtre adverti apres le fait*, Hiſp. *ſaber deſpues*, [illegible], eſt ſcitum aliquod occultius, aut inopinatum, inſperatumque recognoſcere. *Ter. Adelph.* 5. 3. En tibi reſciet omnem rem. *Cic.* 3. *Offic.* Cum id reſcieris, ſolutus ne ſit, &c. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 12. Id poſtquam reſciit, excanduit.

Reſciſco, is, n. 3. idem ac reſcio. *Teren. Hec.* 5. 4. 17. Omnia omnes ubi reſciſcunt hi, quos par fuerat reſciſcere, ſciunt.

Reſciſſio, onis, *taglio*, actus reſcindendi. *Calliſtr. l. quod ſemel*, *ff. de decr. ab ord. fac.* Si ad publicam utilitatem reſpiciat reſciſſio prioris decreti.

Reſciſſorius, a, um, quod pertinet ad reſciſſionem. *Ulpian. l. nec non*, *ff. ex quibus cauſis majores*, &c. Exemplo reſciſſoriæ actionis etiam exceptio ei, qui Reipub. cauſa abfuit, competit.

Reſciſſus, a, um, [illegible], particip. a reſcindor. *Lucan. l.* 4. *v.* 138. Reſciſſo que nocent ſuſpicia dura palato. *Propert. l.* 3. *eleg.* 8. reſciſſis pellare unda ſinu.

Reſcribo, is, pſi, ptum, a. 3. *riſcrivere*, Germ. *wider ſchreiben*. Gall. *reſcrire*. Hiſp. *reſponder a la que otro eſcrive*, [illegible], rurſus ſcribo, alicujus ſcripto reſpondeo. *Cic. Att. l.* 7. Uni tuæ dilectiſſimæ epiſtolæ non reſcripſi. *Id l.* 1. *Fam. epiſt.* 9. Ut tibi reſcribam ad ea, quæ quæris. ¶ Sumitur etiam pro ſimpliciter ſcribo, vel deſcribo. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 2. Ex quo perſpicuum eſt, & cantus tum fuiſſe reſcriptos vocum ſonis, & carmina. id eſt ſcriptos, & notatos ſuis ſonis, ut a Muſicis fit. ¶ Item pro e contrario ſcribere, ſeu ſcribere contra ea, quæ alii ſcripſerunt. *Quintil. l.* 10. *c.* 5. Melius hoc, quam reſcribere veteribus Oratoribus. *Sueton. de clar. Grammat. c.* 19. Cujus etiam libris de orthographia reſcripſit, non ſine reſectatione ſtudiorum, morumque ejus. ¶ Item pro transſcribere. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Reſcribere legionem ad equum. id eſt eam, quæ peditum erat, in numerum equitum referre. ¶ Item pro recenſere, mutare, emendare prius ſcripta. *Plin. l.* 5. *epiſt.* 8. Potes ſimul reſcribere actiones, &c. *Prius autem dixerat*: Ego magnas, & graves cauſas; has deſtino retractare. *Suet. in Caſ. c.* 56. Parum diligenter compoſitos putat (commentarios) exiſtimatque reſcripturum, & correcturum fuiſſe. ¶ Reſcribere nummos alicui, eſt reſtituere, ſive per menſæ ſcripturam reddere; quemadmodum ſcribere nummos, eſt dare, atque hoc ideo, inquit *Donat. ad Terent. Phorm.* 5. 7. 28. quia ad pecuniæ numerationem ſolet ſcriptura accedere, qua tum debitori, tum creditori cavetur. *Terent. loc. cit.* Tranſi ad forum, atque illud mihi argentum rurſum jube reſcribi.

Reſcriptio, onis, idem ac reſcriptum. *Julian. l.* 8. *ff. de offic. præſid.* Hac reſcriptione non imponi neceſſitatem proconſuli. Adde legem ſequentem.

Reſcriptum, i, *reſcritto*, [illegible], id genus epiſtolæ, quo Imperatores conſulentibus ſe reſpondent, cujuſmodi ſunt, quas Decretales vocant. *Ulp. l.* 1. *ff. de appellat.* Quæſitum eſt, an adverſus reſcriptum Principis revocari poſſit. Adde *Tac. Ann.* 6. *c.* 6.

Reſcriptus, a, um. V. in Reſcribo.

Reſcola, V. Receula.

Reſculpo, is, pſi, ptum, a. 3. rurſus ſculpo, ſeu fingo. *Prudent. in præfat. Pſychom. v.* 51. Quam (lineam) noſtræ recto linea reſculpat pede. *Tertul. de jejun. c.* 5. Populus primi hominis reſculpſeret crimen.

Reſecātus, a, um, partic. a reſeco. Comp. *reſecatior* pro ſeverior. *Apul. de Deo Socratis*. Sic ferme aſſolet apud prudentes viros eſſe in operibus judicatio reſecatior, in rebus ſubitariis venia prolixior.

Reſēco, as, cui, ctum, a. 3. *ritagliare*, *tagliare via*, [illegible], Germ. *abſchneiden*. Gall. *couper*, Hiſp. *cortar*, *deſtroncar*, idem ac ſeco, reſcindo, amputo. *Ovid.* 11. *Metam.* Sed ſolitus longos ferro reſecare capillos. *Col. l.* 5. *c.* 9. Muſco arbores infeſtantur, quem niſi ferramento reſecueris, &c. ¶ Translate ſumitur pro reprimere, tollere, deſtruere. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. In quo ego nactus, ut mihi videbar, locum reſecandæ libidinis, & coercendæ juventutis. *Horat. l.* 1. *od.* 11. Reſecare ſpem longam. ¶ *Reſecare ad vivum*, per translationem, eſt aliquid nimium ſtricte agere, ductum ab iis, qui vel ungues uſque ad vivum, vel arbores uſque ad radices reſecant. *Cic. de Amic. c.* 5. Nec id ad vivum reſeco, ut ii, qui hæc ſubtilius diſſerunt. Proprie, *Col. l.* 6. *c.* 12. Externa pars unguis ad vivum reſecatus.

Reſēcro, as, a. 1. [illegible], eſt contrarias preces facere, ſolvere religione, *a ſacro*. Nam obſecro, & reſecro opponuntur. Utique (*ait Feſt.*) cum reus populum comitiis oraverat per Deos, ut eo periculo liberaretur, jubebat Magiſtratus eum reſecrare. Nempe qui obſecrat, votis ſuis quaſi vincit, qui reſecrat, obſecratione, ac devotione liberat, & ſolvit. *Plaut. Aul.* 4. 7. 4. Nunc te obſecro, Fac mentionem cum avunculo, mater mea, Reſecroque mater, quod dudum obſecraverem. *Id. Perſ.* 2. 1. 49. To. Obſecro te. Sa. Reſecro. Alii uni perſonæ hæc verba tribuunt, atque ita legunt: Obſecro te, reſecro, operam da hanc mihi fidelem. h. e. obſecro te, & valde rurſuſque obſecro. *Nep.* 10 *Alcib. c.* 6. Iidem illi Eumolpidæ Sacerdotes reſecrare ſunt coacti, qui eum devoverant. Alii leg. *reſacrare*.

Reſectio, onis, *taglio*, [illegible], actus reſecandi. *Col. l.* 4. *c.* 29. Etiamſi quatuor digitis a reſectione abfuerit. Et *c.* 24. Reſectionem facere.

Reſectus, a, um, *tagliato*, [illegible]. *Cic.* 2. *de Div.* Aut quorum linguæ ſic inhærerent, ut loqui non poſſent, hæ ſcalpello reſectæ liberarentur? *Id. in Piſon.* Quem Carthaginienſes reſectis palpebris illigatum in machina vigilando necaverunt. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 10. Reſecta barba.

Reſecūtus, V. Reſequor.

Reſēda, æ, genus herbæ, a *reſeda*, quia morbos ſedaret. *Plin. l.* 27. *c.* 12. *in fin.* Circa Ariminum nota eſt herba, quam reſedam vocant. Diſcutit collectiones, inflammationeſque omnes. Qui curant ea, addunt hæc verba. *Reſeda morbos reſeda*. Scis ne, *ſcis ne quis hic pullos egerit? Radices nec caput, nec pedes habeant*. Hæc ter dicunt, totieſque deſpuunt.

Reſēdo, as, a. 1. ſedo, ceſſare facio. V. verba Plinii in dictione præcedenti.

Reſegmen, inis, *tagliatura*, [illegible], quod reſecatur, ut Reſegmen unguium. *Plin. l.* 28. *c.* 15. Omnia perſecuti uſque ad reſegmina unguium.

Reſēmino, as, a. 1. rurſus ſemino. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 392. *de Phœnice*. Una eſt, quæ reparet, ſeque ipſa reſeminet, ales.

Reſĕquor, eris, ecutus, vel cutus ſum, *riſpondere*, *ſoggiungere*, poſt loquendo ſequor. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 489. Se grata gaudens, ſic eſt reſecuta rogantem. *Auſon. epiſt.* 28. *v.* 98. *de Echo*. Solatur noſtras Echo reſecuta querelas.

Reſerātus, a, um, [illegible], apertus. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 455. Et ſex reſerato diebus Carceris Aonii janua lata patet.

Reſerātus, us, m. actus reſerandi. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 11. In voluminis ipſius, operiſque reſeratu.

Reſēro, is, reſevi, a. 3. *riſeminare*, [illegible], rurſus ſemino, ſeu rurſus planto. *Plin. l.* 18 *c.* 20. Nam cum hyeme prægelida captæ ſegetes eſſent, reſeverunt, reſarrientes campos menſe Martio. *Colum. l.* 3. *c.* 11. Si reſerere velimus.

Reſĕro, as, a. 1. *aprire*, [illegible], Germ. *aufſchlieſſen*, Gall. *ouvrir*, Hiſp. *abrir*, [illegible], aperio, a *ſera*, quia, ſera remota, valvæ patefiunt. *Virg.* 12. *Æn.* Urbem alii reſerare jubent. ¶ Sæpe translata ſumitur. *Cic.* 2. *Off. c.* 15. Quamobrem nec ita claudenda eſt res familiaris, ut eam benignitas aperire non poſſit, nec ita reſeranda, ut pateat omnibus. *Id.* 7. *Phil. c.* 1. Reſerare nos exteris gentibus Italiam juberet. ¶ Eſt etiam declarare, detegere. *Ovid.* 15. *Met.* auguſtæ reſerabo oracula mentis.

Reſervātus, a, um, nom. partic. *riſervato*, *ſalvato*. *Cic. Catil.* 4. *c.* 9. Habetis Conſulem ex plurimis periculis, & inſidiis ad ſalutem veſtram reſervatum.

Reſervo, as, a. 1. *riſervare*, [illegible]. Ger. *behalten*, Gall. *reſerver*, Hiſp. *guardar*, [illegible], ab aliis ſervo, in aliud tempus ſervo. *Cic.* 12 *Or.* Uni loquendi populo conceſſi, ſcientiam mihi reſervavi. *Id. ad Q. Frat. l.* 2. Præſenti ſermoni reſerventur cætera. *Virg.* 4. *Æn.* Aut quæ me ad majora reſervo? *Cato R. R. c.* 29. Quartam partem agri in pretium reſervare. Rurſus *Cic. de prov. Conſul. c.* 2. Reſervare in aliud tempus.

Reſes, idis, o. 3. *tardo*, *ocioſo*, [illegible], ſegnis, otioſus, a ſolito opere deſuetus, a *reſidendo*, ut *deſes* a *deſidendo*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 722. Et vivo tentat prævertere amore Jam pridem reſides animos, deſuetaque corda. *Liv. l.* 2. *c.* 32. Timuere Patres reſidem in urbe Plebem. *Valer. Flac. l.* 8. Reſides curas ſolvere. ¶ Reſes aqua, quæ non fluit. *Varr. l.* 3. *de R. R. c.* 17. In reſidem aquam, & locis peſtilentibus habitarent piſces eas.

Reſex, ecis, m. 3. *raſola*, plantæ trunco direpta, quæ vel terræ, vel etiam ſtirpi reciſæ inſeritur, & ſpeciatim ſarmentum vitis annotinum, quod putatur, ut fructum ferat. *Col. l.* 3. *c.* 10. Et idem reſecem ſummitti, ut progenerare poſſit. *Idem l.* 5. *c.* 5. Reſeces bigemmes.

Reſidĕo, es, edi, eſſum, n. 2. *reſedere*, [illegible], Ger. *erſitzen*, Gall. *reſider*, *être aſſis*, Hiſp. *reſider*, *eſtar aſſentado*, [illegible], ſedeo, firmiter ſto, quieſco. *Cic.* 3. *Fin.* Sed reſideamus, inquit, ſi placet. *Virg.* 5. *Æn. v.* 180. Siccaque in rupe reſedit. ¶ Pro inclinare, deſcendere. V. Reſido. ¶ Translate eſt ceſſare, deſinere. *Plaut. Capt.* 3. 1 8. Itaque ventres, gutturque reſident eſurialis ferias. h. e. otioſe, ſedentiunt inſtar, ab opere ſuo ceſſant, feriaſque agitant dicatas eſuritioni. *Virg.* 7. *Æn. v.* 27. Omniſque repente reſedit Flatus. id eſt ceſſavit. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 2. Marcelli impetus reſederunt. ¶ Item per translationem accipitur pro eſſe, inhærere. *Cic. ad Q. Frat. lib.* 1. *ep.* 1. Atque in rebus geſtis, in quibus non poteſt reſidere inertiæ, aut levitatis ulla ſuſpicio. *Id. Fam.* 12. *ep.* 1. Reſidet ſpes in virtute tua. *Id. pro Dom. c.* 23. Cum horum etiam [illegible] ac ſortibus reſidere aliquando bellum ſemper videtur.

Reſidia, æ, *pigrizia*. *Plaut. Merc. prol. v.* 29. Inhæret etiam aviditas, reſidia, [illegible]. Alii *deſidia* leg.

Reſido, is, edi, eſſum, n. 3. *metterſi a ſedere*, [illegible], idem ac reſideo, niſi quod motum quemdam importat, quaſi ad reſidendum deſcendo. *Plin. l.* 8. *c.* 37. Reſidunt in clunes, & binis pedibus gradiuntur. *Lucret. l.* 2. *v.* 1008. Neve putes, æterna penes reſidere poſſe Corpora. h. e. incorrupta durare. ¶ Eſt etiam inclinare, deſcendere. *Cic. in Piſon. c.* 33. Si montes reſediſſent, amnes exaruiſſent, &c. *Horat. l.* 2. *od.* 20. Jam jam reſidunt cruribus aſperæ Pelles. h. e. deſcendunt, & incipiunt crura obtegere. ¶ Translatus ad alia, pro ceſſare, quieſcere. *Virg.* 6 *Æn.* Tumida ex ira tum corda reſidunt. ¶ Item pro ſupereſſe, reſiduum eſſe. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Donec tres unciæ e toto reſideant. ¶ Item pro conſiſtere. *Plin. alter l.* 4. *ep.* 22. Viennenſium vitia inter ipſos reſidunt, noſtra late vagantur.

Reſiduus, a, um, *reſiduo*, *rimanente*, [illegible], Germ. *übrig*, Gall. *de reſte*, Hiſp. *reſtante*, [illegible], quod reſidet, ſupereſt, reliquum eſt, a *reſidendo*, ut *deſidaus* a *deſidendo*. *Plane. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 11. Cupio mehercules, nullam reſiduam ſolicitudinem eſſe. *Suet. in Aug. c.* 73. Reſidua lectis, atque menſis, quorum pleraque vix privatæ elegantiæ ſunt. *Liv. l.* 29. *c. penult.* Reſiduæ, & vetus ſimultas. ¶ Reſiduæ, orum, de quibus titulus eſt in *ff. l.* 48 *tit.* 13. dicuntur pecuniæ, quæ ex majori ſumma in manu alicujus reliquæ ſunt, *reſti*. Sic apud *Auſon. in gratiar. action.* reſidua tributorum condonare. Adde *Paul. & Martian. JCtos loc. cit. leg.* 2. & 4.

Reſignacŭlum, i, idem quod ſignaculum. *Tertul. l.* 2. *adv. Marcion. c.* 10. Reſignaculum ſimilitudinis.

Reſignātrix, icis, quæ reſignat, aperit, recludit. *Tertul. de habit. mulier. c.* 1. Eva arboris illius reſignatrix.

Reſignātus, a, um, *aperta*, ut Reſignatæ literæ, *Cic. Att. lib.* 11. *ep.* 9. ¶ *Reſignatum æs* dicebatur *militi*, cum ob delictum, juſſu Tribuni militum, ne ſtipendium ei daretur, in tabulas referebatur, a reſignando [illegible] notat reſcribere. *Feſt.*

Reſigno, as, a. 1. *aprire*, [illegible], Ger. *zerbrechen*, *öffnen*, Gall. *deſſeeler*, Hiſp. *abrir*, [illegible], eſt ſignum tollere, quod ſignatum erat, aperire, patefacere. Eſt enim contrarium ſuo ſimplici *ſigno*. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. Et opella forenſis Adducit febres, & teſtamenta reſignat. *Plaut. Trinum.* 3. 3. 65. Reſignare, & inſpicere literas. *Virg.* 4. *Æn. v.* 244. Dat ſomnos, adimitque, & lumina morte reſignat. *Servius* hoc loco putat uſurpari contraria ſignificatione pro claudere. At alii cum *Turneba* Interpretes pro aperire accipiunt, ex more ſcilicet Romanorum aperiendi defuncti oculos in rogo, quos domi clauſiſſent, ut legitur apud *Plin. l.* 11. *c.* 37. ¶ Pro ſignare, ſeu ſignum apponere affertur a nonnullis Lexicographis illud *Colum. de arbor. c.* 20. Priuſquam arbuſculas transferas, rubrica reſignato. At integra, & ſana lectio eſt: *rubrica, vel alia qualibet re ſignato*. ¶ Translate eſt declarare, explicare. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 535. Nunc ait, o vates, venientia fata reſigna. ¶ Item reſcribere reddere, ut aiunt *Acro*, & *Porphyrio*, quod fit, cum in libris datorum, & acceptorum pecuniam, quam acceptam ſignavimus, redditam demonſtramus. *Horat. l.* 3. *od.* 29. *de Fortuna*: Si celeres quatit Pennas, reſigno, quæ dedit. *Sen. l.* 6. *de benef. c.* 40. Quare quaſi cum acerbo fœneratore reſignare rationem parem properas? h. e. rationes æquare. Plures tamen optimæ Editiones habent *ſignare*. ¶ Item tollere, perimere, abrogare, diſſolvere. *Cic. pro Arch. c.* 5. Gabinii, quamdiu incolumis fuit, levitas, poſt damnationem calamitas omnem tabularum fidem reſignaſſet. *Sil. l.* 17. *v.* 419. Irrumpit mole ruinæ Auſonius globus, & perjuria Graja reſignat. h. e. denſam phalangem Macedonum perjurorum aperit, laxat, ordines irrumpendo turbat.

Reſilio, is, lui, vel lii, ſultum, n. 4. *ſaltare in dietro*, Germ. *wider hinder-ſich ſpringen*, Gall. *reſaillir*, Hiſp. *ſaltar atras*, [illegible], in contrarium ſalio, ſubito pedem refero, cito recedo. *Flor. l.* 3. *c.* 6. Piratæ in aquas ſuas reſiluerunt. ¶ Reſilire item dicitur, quod corpori duro illiſum repellitur, atque repercutitur. *Ovid.* 12. *Met. v.* 480. Non ſecus hæc reſilit, quam tecti a culmine grando. ¶ Translate ſumitur pro decreſcere, contrahi, minui. Sic mamma

Digitized by Google

ma reſilire dicitur, quando ſterileſcit, quaſi retro ſaliat, ſive intro lac ipſum, quod in mamma eſt. *Plin. l. 11. c. 40.* Detracto mamma alumno ſuo, ſterileſcit illico, ac reſilit. ¶ Item pro abire, diſcedere. *Ulpian. l. Sabinus, ff. de in diem addiction.* Ut intereſt emptori reſilire, meliore conditione allata, *retrarſi dal contratto.* ¶ Item pro non hærere, non convenire, ducta metaphora ab iis, quæ corpori duro illiſa repelluntur. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 29.* Ut non modo ab hoc crimen reſilire videas, verum omnem ſuſpicionem in vosmetipſos recidere intelligas.

Reſimus, a, um, *cincaguato*, [illegible], qui nares habet depreſſas, extremitate ſurſum reflexa, a *re*, & *ſimus*. *Var. l. 2. de R.R. c. 9.* Labris ſubnigris, aut rubicundis, neque reſimis ſuperioribus, neque pendulis ſubtus. *Plin. l. 8. c. 25.* Roſtro reſimo, cauta, & dentibus aprorum aduncis. *Col. l. 6. c. 1.* Parandi ſunt boves, naribus reſimis, patuliſque. ¶ Translatus ad alia pro reflexo, & lato. *Celſ. l. 8.* Lamina ferrea eſt, ænea, firma, paulum reſima.

Reſina, æ, *raſina*, *gomma*, [illegible], Ger. *harz*, Gal. *reſine*. Hiſp. *raſina*, *ſevira*, humor tenax ex arboribus defluens, in iiſdemque reſidens, a Græca voce allata. A Medicis multiplex deſcribitur. Sed generatim duæ ſunt ſpecies, arida, & humida. Et prorſus omnis ſtomacho conducit, & ſanguinis rejectioni. In primiſque probatur, quæ a terebintho arbore *terebinthina* eſt appellata, quæ naſcitur in Arabia, in Judæa, in Syria, in Cypro, in Lycia, & in Cycladibus. Quæ alba, præſtantior eſt, nitri colorem habens, & nonnihil cærulei. *Plin. lib. 14. cap. 20.* Pinus fert minimum reſinæ, interdum & nucibus ipſis. ¶ Reſina veteres utebantur ad pilos corporis evellendos, & cutem lævigandam. V. *Martial. l. 3. epigr. 74.*

Reſinacĕus, a, um, [illegible], quod reſinam refert. *Plin. l. 24. c. 55.* Alterum ſterile, alterum cui & caulis, & ſemen reſinaceum.

Reſinalis, le, adject. a reſina. *Cæl. Aurel. Tard. 2. c. 17.* Reſinale quid in ſe habere.

Reſinātus, a, um, *ſmorzato*, reſina illitus. *Juven. ſat. 8. v. 114.* Quid reſinata juventus. id eſt mollis. Reſina enim pilos evellebant. ¶ Sumitur etiam pro eo, cui reſina admiſta eſt. *Martial. l. 3. epigr. 77.* Reſinata bibis vina, Falerna fugis. Adde *Plin. l. 23. c. 1.*

Reſino, is, ivi, itum, a. 3. *laſciare*, derelinquo. *Cic. 3. Q. Fr. ep. 1. c. 2.* Fundum audio te hunc velle reſinere. Rectius optimus quiſque eo lex reſinere.

Reſinōſus, a, um, [illegible], reſina abundans. *Plin. l. 15. c. 7.* Eſt enim pinguiſſima, & reſinoſiſſima. *Col. l. 12. c. 20.* Medicamina reſinoſa.

Reſinula, æ, f. diminut. a *reſina*. *Arnob. l. 7. pag. 233.* Numina non indigent ſuffimentis, Panchaicas ſibi ardere reſinulas.

Reſipio, is, pii, & pui, ſine ſup. n. 3. *aver ſapore*, Ger. *nach etwas ſchmecken*, Gal. *avoir goût de*, *ſentir*, Hiſp. *tener ſabor*, [illegible], ſaporem rei alicujus refero. ex *re*, & *ſapio*. *Plin. l. 14. c. 1.* Jam inventa vitis per ſe in vino picem reſipiens. ¶ Translate ſumitur pro ad priorem mentis ſtatum, vel ad meliorem mentem redire. *Cic. Att. lib. 4. ep. 5.* Vix aliquando te auctore reſipui. *Plaut. Mil. 4. 8. 37.* Jam reſipiſti?

Reſipiſcentia, æ, actus reſipiſcendi, ad meliorem mentem reverſio, pœnitentia. *Lactant. l. 6. c. 24.* [illegible] nos poſſumus reſipiſcentiam dicere.

Reſipiſco, is, n. 3. incipio reſipere, ad mentis ſanitatem redeo, *ritornar in cervello*, [illegible], Germ. *recht ſinnig werden*, Gal. *retourner à ſon bon ſens*, Hiſp. *bolver en ſi*, *en ſu acuerdo*, [illegible]. *Liv. l. 36.* Ut nunc ſaltem regiam vanitatem experti reſipiſcerent. *Sueton. in Tiber. c. 73. de ægroto.* Cum extractum ſibi dormienti annulum mox reſipiſcens requiſiſſet.

Reſiſto, is, reſtiti, reſtitum, n. 3. *fermarſi*, [illegible], gradum ſiſto, immotus permaneo. *Cic. 5 Tuſ.* Virtutibus omnibus ſine ullo animi terrore ad cruciatum protectis, reſiſtet extra fores, limenque carceris. *Inſcript. vet. ſepulcr. apud Sen. ep. 89.* Hoſpes reſiſte, & ſophiam Doſſenni lege. *Liv. l. 36.* Bebius reſtitit ad Pelinneum oppugnandum. *Virg. 4. Æneid.* Incipit effari, mediaque in voce reſiſtit. ¶ Sæpe etiam ſumitur pro adverſari, repugnare, *reſiſtere*, [illegible], Ger. *widerſtehen*, Gall. *reſiſter*, Hiſp. *reſiſtir*, [illegible]. *Cic. 3. Ver.* Cui ego niſi vi populi, & hominum clamore, atque convitio reſtitiſſem. *Col. l. 1. c. 5.* Prædructa valentes reſiſtent contra ea, quæ poſtmodum ſuperpoſita incumbent. *Nep. in Pelop. c. 1.* Eos eſſe ſolos, qui adverſus reſiſtere auderent. *Plin. l. 8. c. 27.* Cervus herba cinare venenatis pabulis reſiſtit. ¶ Paſſive impersonaliter. *Cic. in fragm. apud Priſcian. l. 15. pag. 1014. Putſch.* Non enim facile valenti populo reſiſtitur.

Reſolvo, is, reſolvi, reſolutum, a. 3. *ſcioglere*, *ſlegare*, [illegible], Ger. *aufflöſſen*, *aufbinden*, Gal. *delier*, *diſſoudre*, Hiſp. *deſatar*, [illegible], idem ac ſolvo, diſſolvo, quod ligatum erat. *Ovid. 1 Metam.* Cinctaſque reſolvite veſtes. *Plin. l. 36. c. 6.* Reſolvere literas. ¶ Translate ſumitur pro numerare pecuniam creditoribus, & aliis, quibus promiſimus. *Cic. 14. Phil. c. ult.* Senatum, qui ſit antea pollicitus legionibus, exercitibuſque noſtris, ea ſummo ſtudio Reipub. recuperata reſoluturum. Alii leg. *perſoluturum*. *Plaut. Epid. 3. 1. 66.* Ego reſolvi, manibus his dinumeravi. *Id. Aſin. 2. 4. 28.* Ecquis pro vectura olivi reſolvit? ¶ Item pro abſolvere, liberare aliquo crimine, expiare. *Horat. l. 1. carm. od. 28.* Teque piacula nulla reſolvent. ¶ Item pro refellere. *Quintil. l. 5. c. 13.* Reſolvere ex parte diverſa dicta difficile erit. ¶ Item pro mollire, ſubigere. *Col. l. 2. c. 2.* Ex his nihil non melius reſoluta humo, quam denſa provenit. *Id. l. 11. c. 2.* Reſolvere in pulverem. ¶ Item pro deſtruere, diſſipare. *Virg. 1. Georg.* Invitat genialis hyems, curaſque reſolvit. *Plin. l. 24. c. 6.* Reſolvere triſtitiam animi. *Sil. l. 7.* reſolvere fraudes. ¶ Item pro effeminare, mollire, pigrum reddere. *Sen. ep. 36.* Felicitas hos inflat, illos mollit, & hos reſolvit. ¶ Item pro violare. *Virg. Æn. 2.* Fas mihi Graiorum ſacrata reſolvere jura. ¶ Reſolvere emptionem, *diſfare il contratto*. *Ulpian. l. 2. ff. de in diem addict.* ¶ Reſolvere ora, apud Poetas eſt ad loquendum aperire. *Ovid. Virg. & alii.* ¶ *Reſolvere nummos* apud *Lamprid. in Alex. Sev. c. 39.* eſt *rifondere*, e *ribattere*.

Reſolute, adv. *liberamente*. *Tertul. l. 1. ad Nation. c. 10.* Reſolutius decachinnare.

Reſolutio, onis, *ſcioglimento*. *Gel. l. 17. c. 9.* Reſolutio lori. *Id. l. 18. c. 2.* Reſolutio ſophiſmatis. *Celſ. l. 2. c. 6.* Reſolutio ventris, *uſcita di corpo*. Sic reſolutio nervorum, *paraliſia*. reſolutio ſtomachi, *ſconvoglimento*, apud eundem.

Reſolutus, a, um, *ſciolto*, [illegible]. *Tibul. l. 1. eleg. 3.* Comas reſoluta puella. *Ovid. 15. Metam.* Reſolutaque tellus In liquidas rareſcit aquas. *Valer. Max. l. 8. c. 7. de Demoſthene:* Fertur, ore inſertis calculis, multum ac diu loqui ſolitus, quo vacuum promptius eſſet, & reſolutius. h. e. promptius ad verba proferenda. ¶ Item mollis, enervatus. *Martial. l. 10. epigr. 65.* Miniſter idæo reſolutior cinædo. *Col. l. 6. c. 1.* Corpora ſtrata, & reſoluta. ¶ Tranſactio reſoluta, *diſciolta*, *disfatta*. *Ulpian. l. alegantur, ff. de condict. indeb.*

Reſonabilis, & le, o. 3. quod ſonus redditur, vel quod ſonum reddit. *Ovid. 3. Met.* Nec prior ipſa loqui didicit reſonabilis Echo.

Reſonans, antis, o. *riſonante*. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. epiſt. 1. de theatro.* Natura ita reſonans, ut uſque Romam ſignificationes, voceſque referantur.

Reſonantia, æ, *riſonanza*, vocis, vel ſonitus redditio. *Vitruv. l. 5. c. 3.* Ubi non impediatur reſonantia.

Reſŏno, as, nui, nitum, n. 1. *riſonare*, [illegible], Ger. *widertönen*, *widerhallen*, Gal. *reſonner*, *retentir*, Hiſ. *reſonar*, [illegible], ſonum refero, contra ſonantem ſono. *Virg. 3. Æn.* Reſonat clamoribus æther. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* Quocirca & in fidibus teſtudine reſonatur, aut cornu. ¶ Interdum ponitur pro ſimplici *ſono*, quod eſt ſonum edere, ſeu reddere. *Cic. 1. Tuſc.* Reliquum ſic e poculo ejecit, ut id reſonaret. ¶ Speciatim dicitur de pronunciatione pro efferri, apparere. *Cic. in Brut. c. 46.* Quod in vocibus noſtrorum Oratorum retinet quiddam, & reſonat urbanius. ¶ Translate ſumitur pro reſpondere. *Cic. 3. Tuſc. c. 2. de gloria.* Ea virtuti reſonat, tanquam imago voci. *Reſonavi* pro reſonui. *Manil. l. 5. v. 566.* Aura per extremas reſonavit flebile rupes. ¶ Active, reſonare facio. *Virg. 7. Æn. v. 11.* Dives inacceſſos ubi Solis filia lucos Aſſiduo reſonat cantu.

Reſono, is, n. 3. idem ac reſono, as. *Accius apud Non. c. 10. n. 4.* Clamore, & gemito templum reſonit cœlitum.

Reſŏnus, a, um, *riſonante*, [illegible], quod reſonat. *Ovid. 3. Met.* Hæc reſonis iterabat vocibus eheu. *Valer. Flac. l. 1. v. 619.* Reſoni ictus.

Reſorbĕo, es, bui, & pſi, ptum, a. 2. *riſorbere*. Ger. *wieder aufſchlucken*, Gall. *ravaller*, Hiſp. *reſorber*, [illegible], eſt iterum ſorbere, quod quis evomuit. *Plin. l. 9. c. 43.* Hamo devorato, omnia interanea evomunt, donec hamum egerant, deinde reſorbent. *Ovid. 12. ep. v. 125.* Quæque vomit totidem fluctus, totidemque reſorbet.

Reſpecto, as, a. 1. *riguardare a dietro*, Ger. *anſehen*, Gal. *regarder*, Hiſp. *mirar atras*, [illegible], ſæpe reſpicio, oculos ſæpe reflecto. *Virg. l. 11. Æneid.* Bis rejecti armis reſpectant terga tegentes. ¶ Ponitur etiam ſimpliciter pro reſpicere, vel aſpicere. *Virg. 1. Æn.* Si qua pios reſpectant Numina. *Cic. pro Sext. c. 5.* Hæc ita prætereamus, ut tamen intuentes, & reſpectantes relinquamus. ¶ Item pro expectare, expectantium enim eſt ſæpe reſpicere. *Id. pro Planc. c. 18.* Neque hoc interdicendum liberis noſtris, ne obſervent tribules ſuos, ne diligant, ne par ab iis munus in ſua petitione reſpectent.

Reſpectus, us, m. *ſguardo*, [illegible], actus reſpiciendi, reſpectio, conjectus oculorum. *Liv. l. 32. c. 12.* Fluſe, ac ſine reſpectu fugit Rex Philippus. *Cic. 2. de Div. c. 32.* Fugientibus miſerabile eo reſpectum incendiorum fore. hoc eſt proſpectum. ¶ Item pro ratione, qua ad aliquid agendum movemur, *riſpetto*, *riguardo*, [illegible], Ger. *anſehung*, Gal. *egard*. Hiſp. *mirado*, [illegible]. *Cic. 5. Phil.* Itaque cum reſpectum ad Senatum, & ad bonos non haberes. *Liv. l. 2. c. 10.* Factione, reſpectuque rerum privatarum, quæ ſemper offecere publicis conſiliis. *Juſtin. l. 11. c. 9.* Movebat hæc multitudo hoſtium, reſpectu paucitatis ſuæ, Alexandrum. *Suet. in Ner. c. 40.* Græcum proverbium jactans, Occultæ muſicæ nullum eſſe reſpectum. h. e. nullam haberi rationem. ¶ Item pro loco tuto, quo reſpicere, & confugere quis poteſt, præſidio, aſylo. *Cic. Phil. 11. c. 12.* Non ex ea acie reſpectum haberemus, ſed ut ipſa acies ſubſidium haberet etiam triariorum. V. ibi *Manut.* & *Grævium* quoque, qui varias multorum interpretationes, & lectiones collegit. Adde eund. *Cic. Phil. 10. c. 4.*

Reſpergo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſpargere*, *aſpergere*, [illegible], Germ. *beſprengen*, Gall. *arroſer*, *epandre ca*, *& la*, Hiſp. *rociar*, *derramar*, [illegible], aſpergo, re aliqua liquida perfundo, vel irroro. *Cicer. 7. Verr. c. 58.* Cum Prætoris nequiſſimi, inertiſſimique oculos prædonum remi reſpergerent. *Liv. l. 2.* Ne ſe ſanguine nefando ſoceri, generique reſpergerent.

Reſpergo, ginis, *reſperſio*. *Prudent. l. 2. in Symmach. v. 503.* Marmora tabenti reſpergine tincta.

Reſperſio, onis, *ſpargimento*, [illegible], actus reſpergendi. *Cic. 2. de Div. c. 25.* Habes & reſperſionem pigmentorum.

Reſperſus, us, m. idem ac reſperſio. *Plin. l. 10. c. 3.* Reſperſu pinnarum hoſtem obcæcantes.

Reſperſus, a, um, [illegible], *aſperſo*. *Cic. pro R. Am. c. 24.* Manus reſperſæ ſanguine.

Reſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *riguardare*, *guardare indietro*, [illegible], Ger. *hinter ſich ſehen*, Gal. *regarder*. Hiſp. *mirar atras*, [illegible], retro aſpicio, oculos reflecto. *Cic. 1. de Div.* Tum ei ducem illum præcepiſſe, ne reſpiceret. *Id. 5. Tuſc. c. 2.* Retro longe reſpicere. *Ter. And. 2. 5. 6.* Quaſi de improviſo reſpice ad eum. ¶ Ponitur etiam pro aſpicere. *Cic. pro Cluent.* Quem propter animi importunitatem nemo recipere tecto, nemo adire, nemo alloqui, nemo reſpicere vellet. ¶ Translate refertur ad animum pro præteritum mente evolvere, quaſi retrorſum aſpicere. *Cic. pro Arch. c. 1.* Nam quoad longiſſime poteſt mens mea reſpicere ſpatium præteriti temporis. ¶ Item pro conſiderare, contemplari. *Cic. pro Cluent.* Reſpicite hominum fortunas, reſpicite dubios, varioſque caſus, reſpicite C. Fabricii ſenectutem. *Quintil. l. 1. c. 15.* Et cum Latinis ſtudemus literis, non reſpiciamus ad Græcas. ¶ Item pro habere rationem, providere, proſpicere. *Ter. Phorm. 1. 3. 87.* Reſpice ætatem tuam. *Id. And.* Charino, me, & te impudens, niſi quid Dii reſpiciunt, perdidi. *Cic. 1. Pis.* Ne tum quidem te reſpicies, & cogitabis, ſibi quenquam natum eſſe, & ſuis voluptatibus? *Id. Att. l. 1. ep. 16.* Niſi quis nos Deus reſpexerit. ¶ Item pro juvare, opem ferre, favere. *Ter. Adelph. 5. 6.* Age, me in tuis ſecundis rebus reſpice. *Cic. l. 2. Fam. ep. 15.* Ut reſpiciam generum meum adoleſcentem optimum, mihique chariſſimum. Hinc Reſpiciens Fortuna, h. e. proſpera, & juvans, quæ hoc nomine fanum Romæ habuit. *Cic. 2. de Leg. c. 11.* ¶ Item pro ſpectare, pertinere. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 5.* Summa imperii ad me reſpicit. *Ulp. l. ſi quis vinas. ff. de peric. & comm. rei vendita.* Periculum rei venditæ ad venditorem debet reſpicere. ¶ *Reſpexim*, is, it, pro reſpexerim. *Plaut.* habet *Aulul. 2. 1. 29. Pœnul. 1. 2. 107.* & aliis in locis.

Reſpiracŭlum, i, *reſpiro*. *Claud. Mamert. l. 1. c. 15.* Redactæ porum reſpiraculo vires.

Reſpiramen, inis, n. [illegible], halitus, ſeu meatus ſpiritus. *Ovid. 2. Met. v. 828.* Vitaleſque vias, & reſpiramina clauſit.

Reſpiramentum, ti, n. *ſollievo*, *riſtoro*, ſolatium, laxamentum. *Auguſtin. ſerm. 144. de Temp. in fi.* Solatium meum, & reſpiramentum periculorum meorum nullum eſt, niſi bona vita veſtra. *Id. l. 7. Confeſſ. c. 7. ad fin.* Et nuſquam erat laxamentum, & reſpiramentum.

Reſpiratio, onis, *reſpiro*, [illegible], attractio, & emiſſio anhelitus, ſeu aeris e pulmone per aſperam arteriam. *Cic. de Univ.* Neque erat anima circumfuſa extrema mundi, ut reſpirationem requireret. *Id. in Or. c. 60.* Diſtincta alios, & interpuncta intervalla, moræ, reſpirationeſque delectant. *poſa.* ¶ Ponitur etiam pro evaporatione. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ipſe enim oritur ex reſpiratione aquarum.

Reſpirātus, us, maſc. idem ac reſpiratio. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* Qui tum ſe contrahunt aſpirantes, tum in reſpiratu dilatant. Alii aliter leg. *Apul. l. 4. A. A.* Parvis circa narea foraminibus reſpiratus.

Reſpīro, as, n. 1. *reſpirare*, [illegible], Ger. *erholen*, Gal. *reſpirer*, Hiſp. *reſpirar*, [illegible], anhelitum recipio, ſpiritum duco, & emitto. *Plaut. Epid. 2. 1. 20.* Mane, ſine, reſpirem, quæſo. *Cic. pro R. Am. c. 8.* Cum tot, tantiſque negotiis diſtentus ſit, ut reſpirare libere non poſſit. ¶ Translate accipitur pro recreari, reſici, in ſtatum priſtinum redire. *Cic. Att. l. 2.* Reſpirato, ſi te videro. *Id. pro Cluent. c. 65.* Et pauliſper reſpirare a metu cœpit. ¶ *Id. pro Quinct. c. 16.* Si hæc tecum duo verba feciſſes, quid ago? reſpiraſſet cupiditas, atque avaritia paululum. h. e. ceſſaſſet, interm iſiſſet. ¶ Uſurpatur etiam active pro efflare, emittere. *Cic. 2. de nat. Deor.* Excipiatque animam eam, quæ ducta ſit ſpiritu, eandemque a pulmonibus reſpiret, & reddat. *Stat. 2. Sylv.* Inde malignum Aera reſpirat pelago circumflua Neſis.

Reſplendĕo, es, dui, ſine ſup. *riſplendere*, [illegible], Germ. *ſcheinen*, Gal. *reluire*, Hiſp. *reſplandecer*, [illegible], idem ac ſplendeo. *Cic. l. 2. Fin. c. 8.* Reſplendeant iis veſtis, argentum, vel Corinthium orichalcum, locus ipſe, ædificium.

Reſpondĕo, es, reſpondi, onſum, a. 2. *riſpondere*, [illegible], Ger. *antworten*, *antwort geben*, Gal. *repondre*, Hiſp. *reſponder*, [illegible], [illegible], proprie eſt repromittere, ut ait *Feſt.* atque hac ratione uſurpat *Prop. l. 4. eleg. 8.* (al. 9.) ſed generatim accipitur pro interroganti ſatisfacere, poſteriore loco dicere. *Cic. pro Cluent.* Hic ego, cum ad reſpondendum ſurrexi. *Id. pro Planc.* Cum reſpondero criminibus. *Id. 1. Fin.* Philoſophiæ vituperatoribus ſatis reſponſum eſt. *Id. 4. Acad.* Quæ interroganti in utranque partem reſpondere poſſumus. *Id. 7. Verr.* Quid ad hæc cogitas reſpondere? *Id. pro Planc.* Nunquam nobis ad rogatum reſpondent. *Id. in Orat.* Quod idem magnum munus de jure reſpondendi ſuſtinebat. h. e. Juriſconſultus erat. Dicuntur autem JCti non ſolum *reſpondere de jure*, ſed etiam *reſpondere jus*. *Cic. l. 1. de Orat. c. 45.* Perfecerunt, ut in reſpondendo jure, auctoritate plus etiam, quam ipſo ingenio valerent. *Plin. l. 6. epiſt. 15.* Adhibetur conſiliis, atque etiam jus civile publice reſpondet. *Gell. l. 20. c. 10.* Rem doceo grammaticam, non jus reſpondeo. ¶ Interdum *reſpondeo* ſumitur pro comparere, ut vulgo loquuntur. *Liv. l. 2.* Cum ad nomen nemo reſponderet. ¶ Metaleptice capitur pro ſolvere. *Cic. Att. l. 16.* Ut ii, qui debent, non reſpondeant ad tempus. ¶ Translate ſumitur pro convenire, conſen-

conſentire, quadrare. *Cic. in Brut.* Ut verba verbis quaſi demenſa, & paria reſpondeant. *Id.* 1. *Tuſc.* Non ſatis Græcorum gloriæ reſponderunt. ideſt non pares fuerunt. *Vitr. l.* 7. *c.* 3. Structuram ad normam, & libellam, & ad perpendiculum reſpondere oportet. ¶ Item pro ſatisfacere. *Cic.* 5. *Fam.* Satiſne videatur his omnibus rebus tuus adventus noſtrum reſpondiſſe. *Virg.* 1. *Georg. v.* 47. Illa ſeges votis reſpondet avari Agricolæ. ¶ Item pro mutari. *Cic.* 3. *Fam.* Ut & patri, & Scipioni noſtro, & tibi tam propinqua reſpondeat. ¶ Item pro reſpicere, ſeu contra poſitum eſſe. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Velle ſe in Cacinis ædificare alteram porticum, quæ Palatio reſponderet. ¶ Item pro proſpere accidere. *Liv. l.* 28 *c.* 6 Reſpondet ad ſpem eventus. *Velle. l.* 2. Adeo, ut nec plus ſperari potuerit, nec ſpei reſponderi felicius. ¶ Item pro non fallere alicujus conſilium, & propoſitum. *Celſ. l.* 2. *c.* 10. Id, ſi in cruda quoque aqua, quæ inter cutem eſt, ita reſpondet. ¶ Item pro decernere. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 77. Valuit tamen interceſſio, quia divus Auguſtus immunes verberum hiſtriones quondam reſponderat. ¶ Legitur & in 3 conjugat. *Manil. l.* 3 *ſub fin.* Sic etiam magno quædam reſpondere mundo, &c.

Reſponſio, onis, *riſpoſta*, , actus reſpondendi. *Cic. pro Corn. Balb.* Accuſatoris interpretatio maligna reſponſione. ¶ Apud Rhetores Reſponſio eſt Figura ſententiarum, per quam aliquid interroganti aliud reſpondetur, quod utilius appareat, vel augendi, vel minuendi criminis gratia. *Cic. l.* 3. *de Or.* hoc nomine appellat, quam alii vocant *Subjectionem*. Et imago, inquit, & ſibi ipſi reſponſio, & immutatio. *V. Quintil. l.* 9. *c.* 2.

Reſponſito, as, a. 1. , freq. a *reſponſo*. Speciatim dicebatur de Juriſconſultis, & de Pontificibus, qui de jure civili, & de cæremoniis conſulti reſponſa edebant. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 4. Summos fuiſſe in civitate noſtra viros, qui id interpretari populo, & reſponſitare ſoliti ſint. *Gel. lib.* 13. *c.* 19 Conſulentibus de jure publice reſponſitavit.

Reſponſive, adv. per modum reſpondendi. *Aſcon. Pædian. in Ver. c.* 56. *ad fin.* At cum interrogative pronuntiandum eſt, & contra reſponſive omnes rejecti ſunt.

Reſponſo, as, a. 1. , freq. a reſpondeo. *Plaut. Men.* Reſponſa, aut loquere. ¶ Interdum ſumitur pro repugnare, contradicere. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. Reſponſare cupidinibus, contemnere honores Fortis. *Id. lib.* 1. *ep.* 1. Fortunæ ſuperbæ reſponſare. *Id. l.* 2. *ſat.* 4. Ne gallina malum reſponſet dura palato. ideſt, ut exponit *Acron*, reſiſtat, reluctetur in faucibus.

Reſponſor, oris, m. juriſconſultus, qui de jure reſpondet. *Horat. l.* 1. *ep.* 16 Quo reſponſore, & quo cauſæ teſte tenentur. Sunt qui fidejuſſorem intelligunt, qui ſpondet pro alio.

Reſponſum, i, *riſpoſta*, , Ger. *antwort*, Gall. *reponſe*, Hiſp. *reſpueſta*, , reſponſio. *Ter. in prol. Phorm.* Is ſibi reſponſum hoc habeat. *Cic.* 6. *Ver.* Senatus Sopatro reſponſum nullum dat. *Id. pro Planc.* Quo minus id, quod hoſtibus ſemper erat tributum reſponſum, Equitibus Romanis redderetur. *Id.* 3. *Catil.* A me quoque id reſponſum tuliſti. ¶ Speciatim ſumitur pro oraculo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Multa ex Aruſpicum reſponſis commemorare poſſum. ¶ *Reſponſa prudentum* ſunt ſententiæ, & opiniones eorum, quibus permiſſum erat de jure reſpondere. Nam antiquitus conſtitutum erat, ut eſſent, qui jura publice interpretarentur. Leges enim 12. Tabularum, quæ poſt Romæ incendium conſervabantur cum quibuſdam legibus Regiis, & in ſententiis, & in verbis obſcuriſſimæ erant, & in pluribus deficiebant. Hinc Sempronius Cotta, C. Scipio Naſica, Q. Mutius Scævola, & alii viri ingenio, & ſtudio excellentes ſe ad legum interpretationem contulerunt, concurrente ad eos multitudine, aliiſque interrogante de iis rebus, de quibus ambigeret. Hi appellati ſunt Juriſconſulti, ſeu Juriſprudentes, eorum autem ſententiæ dictæ ſunt Reſponſa Prudentum, vel Interpretationes Juriſconſultorum. *Cic. pro Mur. c.* 13. *& l.* 1. *de Orat. c.* 57. & *Pompon. Dig. l.* 1. *tit.* 2. *leg.* 2. ¶ *Ad reſponſum* eſſe dicitur qui ad reſpondendum deputatus eſt. In Codice autem *l.* 12. *tit.* 24. *leg.* 7. *& tit.* 36. *leg.* 18. ita appellatur is, qui vice magiſtri militum reſponſa dabat, & militari rei præerat, Græce . *Cujac. ad hunc Cod. loc.* & alii conjuncte ſcribunt. *Ad reſponſum Pompon. l.* 4. *ff. de orig. jur.*

Reſponſus, us, m. *corriſpondenza*, Ger. *ein ſammen ſtimmung*, Gall. *correſpondance*, *proportion*, Hiſp. *correſpondencia*, , convenientia, conſenſus. *Vitr. lib.* 1. *cap.* 2. Symmetria eſt ex ipſius operis membris conveniens conſenſus, ex partibuſque ſeparatis ad univerſæ figuræ ſpeciem ratæ partis reſponſus. ¶ Eſt etiam idem ac reſponſio, *l.* 1. *Dig. de Oblig. & Act.* Interrogatione, & reſponſu.

Reſpublica, Reipublicæ, *Republica*, , deſcriptio, ſeu ordinatio civitatis. *Cic.* 3. *de Rep. apud D. Aug. l.* 2. *de Civ. c.* 21. Reſpublica eſt res Populi. Populus autem non omnis cœtus multitudinis, ſed cœtus juris conſenſu, & utilitatis communione ſociatus. *Id. pro Sex. Roſc. Am. c.* 2. Accedere ad rempublicam. h. e. adminiſtrandam. Sic rempublicam capeſſere. *Id. Attic.* 16. *epiſt.* 7. Labefactare, & evertere. *Id.* 1. *Fin. c.* 13. ¶ In plur. numero C. Gracchus apud Feſtum. Eæ nationes per avaritiam atque ſtultitiam reſpublicas ſuas amiſerunt. *Cic.* 4. *Acad. c.* 9. Proditiones rerumpublicarum. ¶ Dividitur etiam, & invertitur. *Cic. Fam.* 1. *epiſt.* 8. Rei tutius publicæ otium exoptandum eſt. *Id.* 1. *Invent. c.* 3. In publicis rebus verſari. ¶ Rerumpublicarum varia ſunt genera, regnum, ſeu *monarchia*, in qua unus tantum gubernat; *ariſtocratia*, in qua optimates; *oligarchia*, in qua pauci; *democratia*, in qua populus ex patriciis, & plebe mixtus dominatur. *V. Ariſt. l.* 3. *Politic. c.* 5. & *l.* 4. *c.* 2 *& l.* 8. *Ethic. cap.* 10. Atque hæc poſtrema proprie, & latine Reſpublica dicitur: talis enim fuit Romani imperii ratio ab exactis regibus uſque ad Cæſarem, qui illud in regnum mutavit.

Reſpuens, entis, o. 3. , nom. ex part. a reſpuo. *Gel. l.* 6. *c.* 15. Communium vocum reſpuens nimis, & faſtidiens. *V. Reſpuo.*

Reſpuo, is, pui, putum, a. 3. *ſputar fuori*, , Ger. *hinwerffen*, Gall. *rejetter*, Hiſp. *menoſpreciar*, , eſt cum ſputo rejicere. *Cic.* 3. *de Or. c.* 25. Quis etiam guſtatus quam diu id, quod valde dulce eſt, aſpernatur, ac reſpuit? ¶ Item rejicere ſimpliciter. *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. Tegulæ curioſius picentur, ut ab ſe reſpuant liquorem. ¶ Tranſlate ſumitur pro repudiare, recuſare, contemnere, *rifiutare*, *ſprezzare*, *non far conto*, . *Cicer. de Fat.* Cum id dicat, quod omnium mentes aſpernentur, ac reſpuant. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Non reſpuit conditionem Cæſar. *Liv. l.* 2. Munera quæ in animis hominum reſpuebantur. ¶ Aures reſpuere dicuntur, quod earum judicio non recte ſonat. *Cic. in Partit.* Quod aures reſpuunt, immutandum eſt. ¶ Auribus reſpuere, eſt loquentem nolle audire. *Cic. in Piſon.* Quos res non oculis fugiat, auribus reſpuat, animo aſpernetur? ¶ Imperium reſpuere, eſt nolle obedire. *Col. l.* 6. *c.* 8. Nulla eſt imperii reſpuendi facultas. ¶ Ictum reſpuere, eſt duritia ſua ictum quodammodo repellere. *Plin. l.* 7. *c.* 15. Ea eſt caro inlormis, immunis, ferri ictum, & aciem reſpuens. ideſt quæ ferro non læditur. ¶ Lignum ſecures dicitur reſpuere, quod ſecuribus non poteſt ſcindi. *Plin. l.* 17. *c.* 10. His enim principiis reſpuentem ſecures materiem naſci. ¶ Reſpuere tela in aliquem, eſt rejicere. *Senec. ep.* 53. *in fine.* Quædam tela Philoſophia diſcutit, & in eum uſque, qui miſerat, reſpuit.

Reſtagnatio, onis, *eſtreſ.anza*, *inondazione*, , Ger. *oberlauffungdes waſſer*, Gall. *debordement d'eau*, Hiſp. *reboſſadura de agua*, , , inundatio, redundatio. *Plin. l.* 6. *c.* 28. Ubi reſtagnatio Euphratis cum Tigri confluet. ¶ Tranſlate dicitur etiam de venere. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Ne reſtagnatio intempeſtiva eam obſtrepat.

Reſtagno, as, n. 1. *inondare*, , Germ. *oberlauffen*, Gall. *deborder*, Hiſp. *reboſſar el agua*, *anegar los campos el rio*, , extra redundo, aquam non contineo. *Cæſ. l.* 2. *B. C.* Lateque is locus reſtagnat. *Plin. l.* 5. *c.* 5. Reſtagnantibus aquis.

Reſtauratio, onis, *riſtaurazione*. *Julian. l.* 7. *ff. de fundo dot.* Sine reſtauratione ſervitutis.

Reſtaurator, oris, *riſtoratore*. Legitur *in Inſcript.* apud *Spon. miſcel. pag.* 27.

Reſtauratus, a, um, nom. ex particip. *reſtaurato*, ut reſtaurata navis. *Ulpian. l.* 7. *Dig. tit.* 4. *leg.* 10.

Reſtauro, as, a. 1. *riſtorare*, *rinnovare*, , Ger. *erneueren*, Gall. *reſtaurer*, renouveller. Hiſp. *reſtaurar*, *renovar*, , inſtauro, renovo, reſtituo, ob antiquum ſtatum. *Tacit.* 3. *Annal. c.* 72. Pompeji theatrum igne fortuito hauſtum reſtaurare. *Juſtin. l.* 3. *c.* 5. Poſt longam pœnarum patientiam bellum reſtaurant. *Ulpian. l.* 4. *Dig. ad leg. Jul. de adult.* Reſtaurare accuſationem.

Reſtiarius, ii, m. *funaro*, *funaiolo*, qui reſtes facit. *Correct. Frontis.* Reſtiarius, qui facit, reſtio, qui vendit.

Reſtibilio, is, a. 4. reſtituo. *Pacuv. apud Feſt. in Saſ.* Nam Teucrum regi ſapſa (h. e. ſe ipſa) res reſtibiliet.

Reſtibilis, & le, o. 3. *che ogni anno ſi torna a ſare*, , , qui quotannis ſeritur. *Var. l.* 4. *de L. L.* Ager reſtibilis, qui reſtituitur, ac reſeritur quotannis: contra qui intermittitur, a novando novalis. *Id. l.* 1. *R. R. c.* 44. Illud quoque multum intereſt, in rudi terra, an in ea ſeras, quæ quotannis obſita ſit, quæ vocatur reſtibilis, an in vervacto, quæ interdum requievit. *Col. l.* 2. *c.* 10. Phaſeolus terræ mandabitur, vel inveteratæ, vel melius pingui, & reſtibili agro. ¶ *Reſtibilis ſeges*, eſt quæ regerminat, quaſi cujus fœcunditas in ſequentem quoque annum reſilet. *Plin. l.* 18 *c.* 17. Ubertatis tantæ ſunt, ut ſequente anno ſponte reſtibilis fiat ſeges. ¶ *Reſtibile vinetum*, quod ſingulis annis repaſtinatur. *Col. l.* 3. *c.* 18. Hæc enim propria appellatio reſtibilis vineti erat. ¶ *Reſtibilis fœcunditas*, eſt continua, & non intermiſſa fœcunditas. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Conceptum leporum utero exemptum his, qui parere deſierint, reſtibilem fœcunditatem afferre putant. ¶ *Reſtibilis platanus*, quæ vigorem ſuum recuperat. *Id. l.* 12. *c.* 32. Auctandi platanus etiam circum dolatis lateribus reſtibilis ſponte facta, vitæque reddita.

Reſticula, æ, , parva reſtis. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 41. Tum enim reſticulas per ficus, quas edimus, maturas perferunt. *Ammian. l.* 14. *c.* 13. Hirſutis reſticulis cruribus ejus innexis.

Reſticulus, i, m. idem quod reſticula. *Ulpian. l.* 5. *ff. de his, qui deiec. vel effud.* Si amphora ex reſticulo ſuſpenſa deciderit.

Reſtillo, as, n. 1. ſtillando, & fluendo redeo. *Prudent. l.* 2. *adv. Symmach. v.* 282. ad proprium reſtillet vena metallum.

Reſtinctio, onis, *eſtinzione*, , actus reſtinguendi. *Cic.* 2. *Fin. c.* 3. Ille autem voluptas ipſius reſtinctionis in motu eſt.

Reſtinctus, a, um, *eſtinto*, . *Cic. l.* 11. *Fam. epiſt.* 12. Ex tuis literis, & ex Græceji oratione non modo non reſtinctum bellum, ſed etiam inflammatum cadetur.

Reſtinguo, is, inxi, inctum, a. 3. *eſtinguere*, , , extinguo, deleo. *Cic. pro R. Am.* Ignis in aquam conjectus continuo reſtinguitur, & refrigeratur. ¶ Tranſlate *Cic. in Or.* Nec ipſe Ariſtoteles admirabili quadam ſcientia, & copia cæterorum ſtudia reſtinxit. *Idem Att. l.* 13. *ep.* 10. Sermunculum omnem aut reſtinxerit, aut ſuſtulerit. *Id. pro Sext. c.* 11. Animi hominum morte reſtinguuntur. *Idem* 1. *Fin. c.* 13. Reſtinguere cupiditatum ardorem. *Virg. eclog.* 5. ſitim reſtinguere rivo.

Reſtio, onis, m. *funaro*, *funaiolo*. , qui reſtes, ideſt funes facit. *Sueton. in Auguſt. c.* 2. M. Antonius libertinum ei proavum exprobrat, reſtionem. ¶ Pro eo, qui ſe reſti ſuſpendit. *Plaut. Moſtel.* 4. 2. Illi erunt bucedæ potius, quam ego ſim reſtio.

Reſtipulatio, onis, , actus reſtipulandi. *Cic. pro R. Com. c.* 13. Quis eſt hujus reſtipulationis ſcriptor, teſtis, arbiter?

Reſtipulor, aris, d. 1. , cum eo tutto, a quo ſponſione ſum provocatus, ideſt viciſſim ſtipulor, & mutuam ſponſionem exigo. *Cic. pro R. Com. c.* 13. Quid hic potiu nunc reſtipulatur, quod jam pridem ipſe exegit? *Val. Max. lib.* 2. *c.* 3. *n.* 1. Valerius ſponſione Lutatium provocaverit, non ſe potiturum triumphum, niſi ſuo ductu Punica claſſis eſſet oppreſſa, nec dubitaverit reſtipulari Lutatius.

Reſtis, tis, f. 3. *fune*, *corda*, , Ger. *ſeyl*, *ſtrick*, Gall. *corde*, Hiſp. *cuerda*, , funis. In accuſat. ſingulari *reſtem*, & *reſtim* habet. *Plin. l.* 17. *c.* 10. Ea intrita reſtem circumlini. ¶ Ad reſtim res redit, prov. eſt, rem deperditam eſſe, ſive in eum ſtatum adductam eſſe, ut de ſuſpendio ſit cogitandum. *Ter. Phorm.* 4. 4. Ad reſtim mihi quidem res redit planiſſime. ¶ Reſtim ducere, dicuntur in ſaltatione chori puerorum, puellarumque manu con reſte conſerti. *Ter. Adel.* 4. 7. 34. Tu inter eas reſtim ductitans ſaltabis. *Liv. l.* 27. Per manus reſte data, virgines ſono vocis pulſu pedum modulantes inceſſerunt. ¶ Reſtes etiam dicuntur capita alliorum connexa. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Allium ad ſerpentium ictus potum, cum reſtibus ſuis.

Reſtito, as, n. 1. , ſæpe moras facio, identidem ſubſiſto, freq. a reſto. *Terent. Eun.* 4. 4. At etiam reſtitas? fugitive, prodi. *Liv. l.* 30. *c.* 31. Reſtitantem, ac tergiverſantem attrahere.

Reſtitrix, icis, quæ reſtat, & in eodem loco manet. *Plaut. Truc.* 4. 2. 5. Ego interim hic reſtitrix his præſidebo. Alii aliter leg.

Reſtituo, is, ui, tutum, a. 3. *reſtituire*, , Ger. *widergeben*, Gall. *reſtituer*, *rendre*, Hiſp. *reſtituir*, , , repono, in priſtinum locum reduco. *Ter. And.* 4. 1. Reſtitue, in quem me accepiſti, locum. *Id. Heaut.* 3. 1. Reſtituere in gratiam. *Cic. pro Mil.* Quæ fuiſſet igitur cauſa reſtituendi mei, niſi fuiſſet injuſta ejiciendi? *Id.* 2. *Ver. c.* 4. Reſtituere aliquid in antiquum ſtatum. *Id. pro Dom. c.* 4. In ſuam priſtinam dignitatem reſtituti. ¶ Accipitur etiam pro inſtaurare, reficere. *Cicer. in Top.* Si ædes exuſtæ corruerunt, vitiumve fecerunt, quarum uſusfructus legatus eſt, hæres reſtituere non debet. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Ipſos oppida, vicoſque, quos incenderant, reſtituere juſſit. ¶ Item pro reddere antiquo domino. *Cic. pro Cluen.* Sibi reſtituerent eum filium. *Id.* 6. *Ver.* Ut omnia civitatibus, quæ cujuſque fuiſſent, reſtituerentur. ¶ Item pro emendare. *Cic.* 2. *de Div.* Ut quæ contra naturam depravata haberent, reſtituerentur, & corrigerentur a natura. ¶ In integrum reſtituere, eſt in eo ſtatu reponere, in quo aliquid prius erat. *Cic.* 7. *Ver. c.* 6. Ut damnati in integrum reſtituantur, vincti ſolvantur, exules reducantur. ¶ Reſtitui ſibi dicuntur vina, quæ mutata, ſeu corrupta reſanantur. *Plin. l.* 14. *c.* 18. Vina in apothecis Canis ortu mutantur quædam, poſteaque reſtituuntur ſibi. ¶ Reſtituere etiam, *rimettere la battaglia*. *Liv. l.* 5. Sic reſtituere prælium, vel pugnam. *Id. l.* 6. ¶ Reſtituere aliquem ſanitati, *riſanare*. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Capitis ulcera ſanitati reſtituens. ¶ Provinciam veteri patientiæ reſtituere, *rimettere nell' antica obbedienza*, *Tacit. in Agric. c.* 16. ¶ Reſtituere aliquem natalibus ſuis, eſt ingenuum declarare, ſive efficere. Vide totum *tit.* 11. *l.* 40. *Digeſtor.* Eodem pertinet illud *Plin. l.* 10. *ep.* 77. Ut de agnoſcendis liberis, reſtituendiſque natalibus ipſe cognoſcerem. ¶ *Reſtituiri* pro reſtitutum iri. *Julian. JCtus leg.* 13. *Dig. de action. empt.*

Reſtitutio, onis, *reſtituzione*, , actus reſtituendi, repoſitio. *Cajus l. plus eſt, ff. de verb. ſign.* Plus eſt in reſtitutione, quam in exhibitione. Nam exhibere eſt præſentiam corporis præbere, reſtituere vero eſt etiam poſſeſſorem facere, fructuſque reddere. *Cicer. in Piſon.* Ut nemini ſit triumphus honorificentius, quam mihi ſalus, reſtitutioque perſcripta. h. e. ab exilio revocatio.

Reſtitutor, oris, *chi rende*, qui reſtituit. *Cic. pro Mil. c.* 15. Patronus illius publici conſenſus, reſtitutor ſalutis meæ.

Reſtitutorius, a, um, adject. ad reſtituendum pertinens, ut reſtitutorium judicium, actio reſtitutoria, apud *JCtos*, *l.* 8. *Dig. ad S. C. Velleian.* & *leg.* 3. *ff. de eo, per quem fact.* &c.

Reſtitutrix, icis, quæ reſtituit. *Apul. in Aſclep.* Terra omnium generum, quæ accipit, reſtitutrix.

Reſtitutus, a, um, nom. ex particip. *reſtituire*, *rimeſſo*. *Cic. Agrar.* 2. *cap.* 14. Reſtituta poteſtas. *Id. pro Dom. c.* 28. Lucem, ſalutemque redditam ſibi, ac reſtitutam accipere. *Id. ib. c.* 32. Ampliſſimis omnium judiciis reſtitutus. h. e. ab

Google

ob cælio revocatus. *Id. ib. c.* 27. Ad adminiſtrandam civitatem reſtitutus. *Liv. l.* 21. *c.* 33. Reſtitutus animus, *ειmeſſe*.

Reſto, as, ſtiti, ſtitum, n. 1. *reſtare*, *fermarſi*, ✶, Germ. *uberbleiben*, Gall. *reſter*, Hiſp. *reſtar*, *ὑπομένω*, eſt reſiſtere, ſeu ſubſiſtere, remanere in aliquo loco, immotum. *Ovid.* 7. *Met. v.* 411. Reſtantem Cerberon attraxit Tyrinthius heros. *Cic. pro Lig.* Tertium eſt tempus, quo poſt adventum Vari in Africa reſtitit. *Id.* 4. *Catil.* Qui ad orbis incendium, ad veſtrum omnium cædem, ad Catilinam accipiendum Romæ reſtiterunt. ¶ Sumitur etiam pro ſupereſſe, reliquum eſſe. *Cic. de Sen.* Pauci admodum reſtant. *Id.* 3. *Offic.* Qui a diviſione tripertita duas partes abſolverit, huic neceſſe eſt reſtare tertiam. *Id. Catil.* 3. *c.* 10. Cum tantum civium ſuperfuturum putaſſent, quantum iniquæ cædis reſtitiſſet. Et impersonaliter. *Id.* 4. *Acad. c.* 2. Reſtat, ut his reſpondeam, qui &c. *Virg.* 1. *Æn.* dona reſtantia flammis. h. e. reliqua ex incendio. ¶ Item pro obſtare, impedire. *Silius l.* 7. *verſ.* 130. *de lupo*. morſuque quatit reſtantia claustra. ¶ Item pro repugnare, reſiſtere. *Ter. Heaut.* 5. 3. 6. In qua te omne tam confidenter reſtas, ſtulta? *Liv. l.* 4. *c.* 58. Quia ſumma vi reſtare nuntiabantur. ¶ Pro diſtare. *Ennius* apud *Feſt.* longe magnis regionibu' reſtat.

Reſtricte, adv. *riſtrettamente*, *ἐγγροſamente*, *ἀκριβῶς*, parce, tenaciter, ſevere. *Cic. de Am. c.* 16. Nec obſervare reſtricte, ne plus reddat, quam acceperit. *Plin. l.* 3. *ep.* 8. Quamvis illud pleniſſime, hoc reſtrictiſſime feceris. *Id. l.* 9. *ep.* 19. Reſtrictius legendum dais.

Reſtrictim, adv. idem ac reſtricte. *Afran.* apud *Non. c.* 11. *n.* 55. Reſtrictim ſogitata, atque omnibus rationibus.

Reſtrictus, a, um, *riſtretto*, *ἀποταθεὶς*, vinctus, partic. a reſtringor. *Horat. l.* 3. *ode* 5. Qui lora reſtrictis lacertis Senſit inere, timuitque mortem. ¶ Translate ſumitur pro avaro, parco, tenace. *Cic. Attic. l.* 10. *ep.* 13. (al. 11.) An exiſtimas illum in hoc genere lentulum? an reſtrictum? *Id.* 3. *Fam. ep.* 8. Ad largiendum ex alieno reſtrictior. ¶ Item pro minus benefico. *Cic.* 2. *Off.* In eos, qui ſe adjuvari volent, reſtricti omnino nullo modo eſſe debemus. ¶ Item pro auſtero, rigido. *Tac. l.* 15. *Ann. c.* 48. Qui in tanta vitiorum dulcedine ſummum imperium non reſtrictum, nec perſeveram volunt.

Reſtringo, is, inxi, ictum, a. 3. *riſtrignere*, ✶, Ger. *zuſtricken*, Gall. *retraindre*, Hiſp. *reſtrinir*, *ἀποσφίγγω*, idem ac ſtringo, vel valde, ſeu perfecte ſtringo, religo, revincio. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Reſtrictis ad terga manibus. *Id. l.* 24. *c.* 16. Myrti e phalangiorum morſus reſtringit. ¶ Translate *Plin. jun. l.* 1. *ep.* 8. Omnes homines ad cuſtodiam pecuniæ natura reſtrinxit. *Id. l.* 8. *ep.* 19. Reſtringere ſumptus. ¶ Eſt etiam ſolvere, aperire. *Lucret. l.* 3. *v.* 403. Propterea ſolvere vias reſtringere nodeis Senſibus. *Plaut. Capt.* 3. 1. 25. Dentes reſtringere. h. e. diductis labiis dentes oſtendere. *Ovid.* 12. *Met. v.* 542. quid me meminiſſe malorum Cogis, & obductos annis reſtringere luctus? h. e. renovare, quaſi rurſus aperto vulnere, quod inierat, Alii *reſcindere*.

Reſtructus, a, um, nom. particip. *riſabbricato*, *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 10. ſtatum reſtructæ.

Reſtruo, is, uxi, uctum, a. 3. *riſabbricare*. *Tertull. in Apolog. c.* 6. Licet aras reſtruxeritis.

Reſudo, as, n. 1. *traſudare*, emano, ſudo. *Curt. l.* 7. *c.* 10. Solum, ſub quo amnis fluit, ne modico quidem humore reſudat. *Id. l.* 5. *c.* 1. Toto ſolo propter venas aquarum reſudante.

Reſulco, as, a. 1. rurſus ſulcum duco. *Prudent. in Vincent. v.* 145. Praſtuſus vulnera manus reſulcans dimet.

Reſulto, as, n. 1. *riſaltare*, *riſuonare*, retro ſalio, reflector. *Virg.* 4. *Georg. v.* 50. Vocisque reſultat imago. *Plin. l.* 11. *c.* 19. Reſultans ſonos.

Reſumo, is, mpſi, mptum, a. 3. *raſſumere*, *ripigliare*, Germ. *wiedernemen*, Gall. *reprendre*, Hiſp. *tomar otra vez*, *ἀναλαμβάνω*, rurſus ſumo. *Plin. l.* 2. *ep.* 13. Et illam dulciſſimam ætatem quaſi reſumo. *Ovid.* 9. *Met. v.* 524. Inque vicem ſumptas ponit, poſitaſque reſumit.

Reſumptivus, & Reſumptorius, a, um, apud *Cæl. Aurelian. Tardor. l.* 4. *c.* 3. & *Acutor. l.* 3. *c.* 8.

Reſumptus, a, um, a Reſumo. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 664. & *Tac. Hiſtor.* 1. 67.

Reſuo. V. Reſutus.

Reſupinatus, a, um, nom. ex particip. reſupinus. *Juvenal. ſat.* 8. *v.* 176. Et reſupinati ceſſantia tympana Galli. h. e. ſtolidi, deſidioſi. *Celſ. l.* 8. *c.* 3. Os coxarum ab exteriore parte gibbum, ad ſpinam reſupinatum.

Reſupino, as, a. 1. *rivoltare col corpo in su*, Germ. *wieder umrucken*, Gall. *renverſer le ventre en haut*, Hiſp. *rebolver boca arriba*, *ἀναστρέφω*, eſt aliquem ita vertere, vel collocare, ut jaceat ſupinus. *Ter. Phor.* 5. 6. 29. Pone apprendit pallio, reſupinat. *Plin. l.* 24. *c.* 17. Has admota leones reſupinari eum hiatu lano. *Senec. ep.* 123. Qui per pronum eunt, reſupinant corpora, qui in arduum, incumbunt. ¶ Eſt etiam invertere, pervertere, *rinverſare*. *Propert. l.* 4. *eleg.* 8. (al. 9.) totas reſupinat Cynthia valvas. *Juven. ſat.* 3. *v.* 112. aviolam reſupinat amici.

Reſupinus, a, um, *colla faccia in su*, *ὕπτιος*, idem ac ſupinus, id eſt ita procumbens, ut pars corporis anterior ſurſum, poſterior deorſum ſpectet. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Qui in majore æſtu humi jacentes reſupini, umbra ſe pedum protegant. ¶ Mos erat precantium, ut cœlum reſpicientes reſupini ſummos pedum digitis inſiſterent. *Martial. l.* 12. *epigr.* 78. Multis dum precibus Jovem ſalutat Stans ſummos reſupinus uſque in ungues. ¶ Ponitur etiam pro projecto molliter. *Ovid. ep.* 15. Et modo cantabam veteres reſupinus amores. ¶ Metaleptice accipitur pro molli, & effeminato. *Quintil. l.* 5. *c.* 12. Reſupina voluptas.

Reſurgo, is, reſurrexi, reſurrectum, n. 3. *riſorgere*, ✶, Germ. *aufſtehen*, Gall. *reſſuſciter*, Hiſp. *reſuſcitar*, *ἀνίσταμαι*, iterum ſurgo, in priſtinum ſtatum redeo. *Ovid.* 1. *Faſt.* Victriaque Troja reſurges. *Plin. l.* 14. *c.* 32. A quo deinde tempore majeſtas Populi Rom. reſurrexit. Adde *Liv. l.* 24. *c.* 45. ¶ Reſurgere dicitur herba, vel arbor, quæ iterum creſcit. *Plin. l.* 13. *c.* 9. Quod exciſa anno tertio reſurgit.

Reſurrectio, onis, f. 3. *reſurrezione*, *ἀνάστασις*, actus reſurgendi, reditus in vitam. *Tertul. de reſur. c.* 1.

Reſuſcitatio, onis, f. actus reſuſcitandi. *Tertull. de reſur. carn. c.* 30.

Reſuſcitator, oris, m. qui vitam reſtituit. *Tertul. de reſur. carn. c.* 57.

Reſuſcito, as, a. 1. *riſuſcitare*, ✶, Germ. *wieder erwecken*, Gall. *reſſuſciter*, Hiſp. *reſuſcitar*, *ἀνεγείρω*, iterum ſuſcito, excito. *Ovid.* 8. *Met. v.* 475. Poſitamque reſuſcitat iram.

Reſutus, a, um, nom. ex partic. a re, & ſuo, diſſutus. *Sueton. in Auguſt. c.* 94. Sumenti virilem togam tunica lati clavi reſuta ex utraque parte ad pedes decidit.

Retæ, arum, f. 1. arbores, quæ ex ripis fluminum eminent, aut virgulta, quæ in alveis ipſorum extant, dictæ a retibus, quod prætereuntes naves retineant inſtar retium, & quaſi irretiant. *Gell. l.* 11. *c.* 17.

Retanda flumina locare, h. e. purganda, ne quid naves navigantes impediat. *Gell. l.* 11. *c.* 17.

Retalio, as, a. 1. æquo jure compenſo, talionis lege ago. *Gell. l.* 20. *c.* 1. Quod per imprudentiam factum eſt, retaliari per imprudentiam debet.

Retardatio, onis, *dimora*, *ἀναβολή*, actus retardandi. *Cic.* 5. *Phil. c.* 11. Unde eſt adhuc bellum, niſi retardatione, & mora? *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Retardationes facere.

Retardatus, a, um, *ritardato*, partic. a retardor. *Suet. in Oth. c.* 8. Et primo egreſſu inundationibus Tyberis retardatus.

Retardo, as, a. 1. *ritardare*, ✶, Ger. *verhindern*, Gall. *retarder*, Hiſp. *retardar*, *ἐπέχω*, remoror, detineo, moram offere. *Cicer.* 10. *Phil. c.* 3. Quem niſi in via caducæ hæreditates retardaſſent. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Stellarum motus tum incitantur, tum retardantur.

Retaxo, as, a. 1. *riprendere*, *ἐγκαλέω*, taxo, vel valde, aut viciſſim taxo. *Suet. in Veſp. c.* 13. Licinium Mucianum nunquam niſi clam, & hactenus retaxare ſuſtinuit.

Rete, tis, n. 3. *rete*, ✶, Ger. *netz*, Gall. *ret*, Hiſp. *red*, *δίκτυον*, *ἀμφίβληστρον*, inſtrumentum, quo feræ, vel piſces capiuntur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut in araneolis aliæ quaſi rete texunt. *Juven. ſat.* 8. *v.* 204. *ubi Gracchum retiarium pugnantem deſcribit*: Poſtquam vibrata pendentia retia dextra Nequicquam effudit. ¶ *Rete* in ablat. *Plaut. Rud.* 4. 4. 27. Si in mari reti apprehendi. Adde *Trucul.* 1. 1. 17. ¶ Item *rete*. *Id. Perſ.* 1. 2. 22. Albo rete aliena oppugnant bona. Adde *Rud.* 4. 3. 81. ¶ Invenitur etiam retes, is, f. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 7. e med. Intra retem uvæ ſunt omne genus. *Ex mar.* Cibus objicitur ſub retem.

Retectus, a, um, *ſcoperto*, partic. a retegor. *Virg.* 9. *Æn. v.* 461. Jam rebus luce retectis. ¶ Interdum ponitur pro bene tecto, contecto. *Suet. in Aug. c.* 78. Poſt cibum meridianum ita, ut veſtitus, calceatuſque erat, retectis pedibus, pauliſper conquieſcebat. Ita *Caſaubonus*.

Retego, is, texi, tectum, a. 3. *ſcoprire*, ✶, Ger. *entdecken*, Gall. *découvrir*, Hiſp. *deſcubrir*, *ἀνακαλύπτω*, quod tectum erat, denudo. *Virg.* 4. *Æn.* Ubi primos craſtinus ortus Extulerit Titan, radiiſque retexerit orbem. Nam reunda nocte umbris tegitur. *Lucan. l.* 8. Vultus retegit ſciſſo velamine. ¶ Ponitur etiam pro operire. *Juven. ſat.* 6. Si tibi zelotypæ retegantur ſcrinia mœchæ. ¶ Translate ſumitur pro occultum aliquod manifeſtare. *Virg.* 1. *Æn. v.* 360. Circumque domus ſcelus omne retexit.

Retejaculum, i, genus retis ita dictum, quod inſtar jaculi jaciatur. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 86. Venare retejaculo in medio mari. Alii leg. *retaculo*, eodem ſenſu. *Id. Plaut.* dividit etiam, verbo interpoſito, *Trucul.* 1. 1. 14. In piſcinam rete qui jaculum parat.

Retendo, is, retendi, retenſum, vel retentum, a. 3. *rallentare*, Ger. *geſpannent ablaſſen*, Gall. *détendre*, *débander*, *ἀνίημι*, quod tenſum eſt, laxo. *Ovid.* 2. *Met. v.* 419. Exuit hic humero pharetram, lentoſque retendit Arcus, inque ſolo, quod texerat herba, jacebat.

Retenſus, a, um, *rallentato*, remiſſus. *Phædr. l.* 3. *fab.* 14. *v.* 5. Arcum retenſum poſuit in media via.

Retentator, oris, detentator, qui retinet. *Caſſiod. l.* 2. *ep.* 10.

Retentatrix, icis, quæ retinet. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 4. *de ciborum digeſtione*: Secundæ hæc cura virtutis eſt, quam Græci, quia retentatrix eſt, vocant *κατασχετικήν*.

Retentatus, a, um, nom. partic. *ritentato*. *Ovid. Met.* 14. *v.* 382. Sæpe retentatis precibus.

Retentio, onis, *ritenzione*, ✶, Germ. *aufhaltung*, Gall. *retention*, Hiſp. *retencion*, *ἐποχή*, retinendi actus, cohibitio. *Cic. Attic. l.* 13. *ep.* 22. Retentio aurigæ. *Id.* 4. *Acad. c.* 18. Aſſenſionis retentio.

Retento, as, a. 1. *ritentare*, *ἀναπειράω*, iterum tento, ſeu experior. *Ovid.* 1. *Met. v.* 746. Et timide verba intermiſſa retentat. idest iterum tentat proferre. ¶ Studia retentare, eſt intermiſſa ſtudia repetere. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 12. Si demens ſtudium fatale retentem.

Retento, as, a. 1. *ἐπέχω*, ſæpe retineo. *Plaut. Aſin.* 3. 3. Cur me retentas? *Cic.* 1. *de Div. ex Poeta*. Qui penitus ſenſus hominum, vitaſque retentas. ¶ Sumitur etiam pro ſimplici retineo, vel teneo. *Lucan. l.* 4. Ipſe cava Regni vires in valle retentat. h. e. exercitum retinet. *Silius l.* 4. *v.* 111. lora retentat.

Retentor, oris, qui retinet. *Apul. l.* 1. *Florid.* Retentores ſuos toto corpore obſidere.

Retentus, a, um, *ritenuto*, *κατασχεθείς*, detentus. *Cic.* 3. *de Leg.* Hoc retento, reliqua voluntas auctoritati, aut gratiæ traditur. *Ovid. Heroid. ep.* 12. *v.* 82. Linguæ retenta metu.

Retentus, us, actus retinendi, tenacitas. *Claudian. l.* 1. *in Rufin. v.* 418. *de manu Rufini abſciſſa*. Vivoſque imitata retentus Cogitur adductis digitos inflectere nervis.

Retergeo, es, rſi, a. 2. abſtergeo, extergeo. *Ammian. l.* 29. *c.* 27. Retersit obrutas ruderibus foſſas.

Retero, is, trivi, tritum, a. 3. *ἀνατρίβω*, rurſus tero, purgo, excerno. *Col. l.* 2. *c.* 21. Pure deinde frumenta, ſi in annos recondantur, reteri debent. Ita referunt quidam Lexicogr. At ibi legitur *repurgari*.

Retexo, is, xui, xtum, a. 3. *disfar quello, ch'è teſſuto*, *ſteſſere*, Germ. *wieder aufweben*, Gall. *defiler*, *delire*, Hiſp. *deſtexer*, *ἀναλύω*, quod textum erat, diſſuo. *Ovid. l.* 3. *Am. el.* 9. Tardaque nocturno tela retexta dolo. ¶ *Penelopes telam retexere*, proverbio dicuntur, qui magno vel labore, vel ſumptu rem quampiam conficiunt, quam poſtea conantur deſtruere. Tractum a Penelope Ulyſſis uxore, quæ tum tantum temporis impetraſſet a procis, qui ſuæ pudicitiæ inſidiabantur, donec telam, quam tum forte præ manibus habebat, abſolviſſet, quicquid interdiu texuiſſet, noctu retexebat. *Cic.* 4. *Acad. c.* 29. Illa ars, quaſi Penelopes telam retexens, tollit ad extremum ſuperiora. ¶ Tranſlate ſumitur pro diſſolvere, in contrarium mutare, revocare, irritum facere. *Cic.* 2. *de Or. c.* 38. Sed etiam quibus ante exorſa, vel potius detexta prope retexantur. *Id.* 4. *Ver.* Ut totam ſuam Præturam retexere videretur. *Matius Cic.* 11. *Fam. ep.* 27. An quod adoleſcens præſtiti, id nunc ætate præcipitata commutem, ac me ipſe retexam? ¶ Sumitur etiam pro rurſus texere, & tranſlate pro rurſus expolire, emendare, quaſi ordiri aliam telam. *Cic.* 2. *Phil. c.* 13. Itaque jam retexo orationem illam.

Retextus V. in Retexo.

Retiaculum. V. Retejaculum.

Retiarius, ii, *δικτυοφόρος*, qui fert rete. Hoc nomine ſpeciatim dicebatur alter ex gladiatoribus in arena depugnantibus. Fuit enim genus gladiatorii certaminis, in quo duo pugnabant, quorum alter *retiarius* vocabatur, quod tunicatus fuſcinam, & rete ſub ſcuto geſtaret, quo adverſarium involveret, & implicitum caperet: alter appellabatur *Gallus* a Gallicæ armaturæ genere, & *mirmillo*, a mormyre piſce, quia armatus erat ſcuto, & falce, & galea, in cujus vertice erat piſcis hujus effigies, & *ſecutor*, quia in primo congreſſu perinde ac retiarium fugiens, vel fugam ſimulans, arte ictum ejus evitabat, & ſi fruſtra rete jeciſſet, infeſta falce ſequebatur. V. *Secutor*. Retiario pugnanti adverſus mirmillonem cantabatur, *Non te peto, piſcem peto: quid me fugis, Galle?* *Feſt.* V. *Lipſium l.* 2. *Saturn. c.* 8. *Suet. in Calig. c.* 30. Retiarii tunicati quinque numero gregatim dimicantes, ſine certamine ullo, totidem ſecutoribus ſuccubuerant: cum occidi juberentur, unus reſumpta fuſcina omnes victores interemit. ¶ *Contra retiarium ferula*, prov. in eos, qui id faciunt, quod omnes improbant. Nam gladiatores olim, ſi minus placuiſſent, ferula cæſi abjici ſolebant. Vel dicitur in eos, qui infirmo præſidio contra maxime inſtructum pugnant. *Martial. in præf. l.* 2. Denique videris, an te delectet contra retiarium ferula.

Retica, æ, genus vitis apud *Colum. l.* 3. *c.* 2. Al. Rhætica.

Reticenter, tacendo. *Ciceroni* tribuunt *l.* 10. *ad Attic. epiſt.* 6. Sed alii al. leg.

Reticentia, æ, *il tacere*, ✶, Ger. *verſchweigung*, Gall. *reticence*, Hiſp. *el callar*, *ἀποσιώπησις*, actus reticendi. *Cic.* 14. *Phil.* Veſtra virtus nec oblivione eorum, qui ſunt, nec reticentia poſterorum inſepulta eſſe poterit. ¶ Speciatim reticentia dicitur, cum id non dicitur, quod dici debuit, ut vitium ædium, vel rei venalis. *Cic.* 3. *Off.* A JCtis etiam reticentiæ pœna conſtituta eſt. ¶ Eſt etiam figuræ Rhetoricæ, alio nomine Apoſiopeſis. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 53. *Quintil. l.* 9. *c.* 2.

Reticeo, es, cui, ſine ſup. a. 2. *tacere*, ✶, Ger. *verſchweigen*, Gall. *ſe taire*, Hiſp. *callar*, *ἀποσιωπάω*, idem ac taceo. *Cic.* 1. *de Leg.* Quoniam mihi ſermo eſt apud Deos, nihil reticebo. *Id.* 3. *Ver. c.* 53. Tamen de Chelidone reticuit.

Reticulatus, a, um, *δικτυωτός*, factus in modum retis, a reticulum, ut Reticulatum opus, quod retium inſtar eſt cancellatum, ſeu figuram plagarum, quæ in retibus ſunt, imitatur. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Dictyotheton vocant reticulatam ſtructuram, quam frequentiſſime Romæ ſtruunt, rimis opportunam. ¶ Feneſtræ reticulatæ, quæ reticulis objectis munitæ ſunt. *Varr. l.* 3. *de R. R. c.* 7. Feneſtris Punicanis, aut latioribus reticulatis utrinque.

Reticulum, li, *reticella*, Ger. *garnlein*, Gall. *petit ret*, Hiſp. *redecilla*, *δικτύδιον*, parvum rete. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Item demiſſæ reticulis in mare concavæ e cera pilæ, vel vaſa inania obturata dulcem intra ſe colligunt humorem. ¶ Eſt & genus retis, quod in orbem ſpargitur. Unde aliquando capitur pro malle-

bri

bri capitis tegumento, quod capillum continet. *Var. l. 4. L. L. Juven. ſat. 2. v. 96.* Reticulumque comis auratum ingentibus implet. ¶ Item ſacculus in modum retis, quo viatores pecuniam, & panem geſtant. Alio nomine dicitur funda. *Hor. l. 1. ſat. 1.* Ut ſi reticulum panis venales inter onuſto Forte vehas humero. ¶ Item faſcia quædam ad formam retis facta. *Cic. 7. Ver. c. 11.* Reticulumque ad nares ſibi apponebat tenuiſſimo filo, minutiſſimis maculis, plenum roſæ. ¶ Accipitur præterea reticulum pro inſtrumento luſorio, quo pilam remittimus, vulgo *racchetta, vel lacchetta. Ovid. l. 4. de Ar. v. 361.* Reticuloque pilæ leves fundantur aperto. ¶ Denique reticulum dicitur cancellus, ſeu ſepimentum cancellarum, in modum retis factum, quo loca quædam ſeparantur, & a communi acceſſu excluduntur. *Feſt. in Secespita.* Sacraria namque in templis reticulo æneo olim ſepiebantur, &c. Eodem ſenſu, ſed maſcul. genere *Var. l. 3 R. R. c. 5. de aviario.* Inter columnas exteriores pro pariete reticuli e nervis ſunt, ut perſpici in ſilva poſſit, & quæ ibi ſunt, neque avis eas tranſire.

Reticulus, i, parvum rete, dimin. *Plin. l. 12. c. 14.* Perſona adjicitur capiti, denſuſve reticulus.

Retinacŭlum, i, מַרְפֵּק, Ger. *damit man etwas auffhält*, Gall. *arret*, Hiſp. *atadura*, ἴσχυς, id, quo aliquid retinetur. *Plin. l. 1. ep. 12.* Retinacula vitæ abrupit multa Corelius. ideſt poſthabitis multis rationibus, quæ eum retinere potuiſſent in vita, mori decrevit. *Vitruv. l. 10. c. 5.* Eſt enim tignum, quod erigitur, & diſtinetur retinaculis quadrifariam. ¶ Retinacula navium, ſunt funes, quibus illæ alligatæ retinentur, ne fluctibus, aut vento huc, illuc temere impellantur. *Ovid. 14. Metam.* Stuppea prærupit Phrygiæ retinacula claſſis. ¶ Retinacula vitium ſunt vimina, quibus vites religantur. *Virg. lib. 1. Georg. v. 265.* Atque Amerina parant lentæ retinacula viti. ¶ Retinacula equorum, lora, ſeu habenæ, quibus equi reguntur. *Virg. l. 1. Georg.* Fruſtra retinacula tendens Fertur equis auriga.

Retĭnax, acis, o. valde tenax, ut retinax lotos. *Symmach. l. 1. ep. 47.*

Retinens, entis, *oſſervante, tenace*, κατέχων. *Cic. ad Q. Fr. l. 1.* Fert enim graviter homo & rei obſervantiſſimus, & ſui juris dignitatiſque retinens. *Gel. l. 10. c. 20.* Salluſtius quoque proprietatum in verbis retinentiſſimus.

Retinentĭa, æ, conſervatio. *Lucret. l. 3. v. 676.* Ut actarum exciderit retinentia rerum. h. e. recordatio, *retentiva*. Et *v. 864.* retinentia noſtri. V. repetentia.

Retinĕo, es, nui, tentum, a. 2. *ritenere*, תָּמַךְ, Ger. *auffhalten*, Gall. *retenir*, Hiſp. *retener*, κατέχω, eſt, quod habemus, ſervare, cuſtodire. *Cic. de Sen.* Si ſe ipſa defendit, ſi jus ſuum retinet. *Id. pro Cluent.* Neque in omnibus officiis retinendis diligentior eſſe quiſquam poteſt. ideſt manendo in omnibus officiis. *Id. pro Quint. c. 18.* Amicos obſervantia, rem parſimonia retinere. *Id. 3. de Leg. c. 12.* Retinere memoriam gratiſſimam alicujus. *Nep. 25. c. 21.* Immortali memoria retinere beneficia. *Liv. l. 25.* Retinere animos ſociorum in fide. ¶ Sæpe ponitur pro ſimplici teneo. *Cic. 6. Ver.* Siniſtra manu retinebat arcum. ¶ Item pro detinere, remorari. *Cic. ad Q. Frat.* Nam me Pomponius, & Sextius, & Piſo noſter adhuc Theſſalonicæ retinuerunt. *Id. l. 16. Fam.* ibi retenti ventis fuimus uſque ad 9. Calendas. ¶ Item pro cohibere, coercere. *Ter. Adel. 1. 1.* Pudore, et liberalitate liberos retinere ſatius eſt, credo, quam metu. *Cic. 1. de Leg.* Quin labebar longius, niſi me retinuiſſem. *Ovid. 1. Metam.* Retinere lacrymas. ¶ Item pro retrahere aliquem, ne cadat. *Ter. Heaut. 2. 4.* Ah retine me, obſecro. ¶ Item pro delectare. *Cic. l. 5. Fam. ep. 12.* Ordo ipſe annalium mediocriter nos retinet, quaſi enumeratione faſtorum.

Retingo, is, inxi, inctum, a. 3. iterum tingo. *Stat. l. 1. ſilv. 4. v. 73.* Nec in otia pacis Permiſſum laxare animos, ferroque retingi. h. e. ſanguine imbui. Alii leg. *ſtringi. Pallad. l. 13. tit. 2.* Vinum myrtite retingemus.

Retingo, is, igi, actum, a. 3. idem quod tango. *Cat. de R. R. c. 160.* Ubi coierint, & altera alteram retigerit.

Retiŏlum, i, n. parvum rete. *Apul. l. 8. Met.* Aper calcata retiola tranſabiit.

Retis, is, f. idem ac rete. *Plaut. Rud. 4. 3. 45.* Ubi demiſi retem, aut hamum. *Var. l. 3. R. R. c. 5.* Intra retem aves ſunt omne genus.

Reto, as, a. 1. purgo. V. Rotanda.

Retondĕo, es, a. 2. idem ac tondeo, vel rurſus tondeo. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 26.* At hæc retonſa eſt. Alii leg. *retunſa*.

Retŏno, as, n. 2. *tuonare a vicenda*, ἀντιβροντάω, contra tono, reſono. *Catul. de Berecyn. car. 58.* (al. 65.) Face, cuncta mugienti fremitu loca retonent.

Retonſus, a, um, o. 1. 2. *ritoſato. Plin. l. 18. c. 17. de ſegetibus.* Retonſarum vero etiam ſemel omnino certum eſt granum longius fieri.

Retorpeſco, is, ui, n. 3. obtorpeſco. *Tertul. adv. Gnoſt. cap. 1.* Priſtini ſenſus retorpeſcunt.

Retorquĕo, es, ſi, tum, a. 2. *rivolgere, raggirare*, הֵשִׁיב, Ger. *widar hinder ſich treiben, oder treiben*, Gall. *retourner, renverſer*, Hiſp. *retornar, retorcer*, ἀποστρέφω, retro jacio, remitto, retrorſum flecto. *Cic. 2. Catil. c. 1.* Retorquet oculos profecto ſæpe ad hanc urbem. *Virg. 12. Æn.* Averſos toties currus Juturna retorſit. *Ovid. 3. Metam.* Ille dolore ferox caput in ſua terga retorſit. ¶ Tranſlate *Sen. 3. de benef. c. 3.* Retorquere animam ad præterita. *Ulpian. l. 24. ff. de bon. libert.* Retorqueta crimen in aliquem. *Quintil. declam. 16.* Retorquere aliquem, h. e. in alteram partem flectere, ejus animum mutare.

Retorrĕo, V. Retoſtus.

Retorreſco, is, n. 3. retorridus, vel aridus fio. *Col. lib. 3. c. 3.* Ut ante (ſate) convaleſcant, ac protiliant, quam retorreſcant.

Retorride, adv. κατεξηραμμένως, aride. *Plin. l. 17. c. 5.* Terram amaram, ſive macram ſiquis probare velit, demonſtrant atræ herbæ, frigidam autem retorride nata.

Retorrĭdus, a, um, *abbruciato*, יָבֵשׁ, Germ. *verdorret*, Gall. *havi, ſec, aride*, Hiſp. *toſto*, κατάξηρος, ignis, vel Solis calore exuſtus, aretactus. *Colum. l. 11. c. 2.* Et, ſi ſunt parum fructuoſæ, vel cacuminibus retorridæ frondis. *Sen. ep. 12.* Rami retorridi. *Id. ep. 66. de Scævola.* Manus retorrida. ¶ Tranſlate *retorridus mus* dicitur a *Phædr. l. 4. fab. 1. v. 16.* mus vetulus, & ſenio rugoſus, atque hiſpido pilo, qualis in embuſtis eſſe ſolet.

Retortus, a, um, *torto*, καμπύλος. *Plin. in Paneg.* Cum delatorum ſupina ora, retortaſque cervices agnoſcebamus, & fruebamur. *Horat. l. 3. od. 5.* Retorta tergo brachia. *Id. l. 1. od. 2.* retortis violenter undis. h. e. repulſis. *Colum. l. 8. c. ult.* Specus in cochleam retorti.

Retoſtus, a, um, *abbruſtolito*, παλίνοπτος. *Plin. lib. 13. cap. 4.* Marceſcitque non retoſtus furnis.

Retractans, antis, o. ἀνθελκόμενος, part. a retracto. *Colum. l. 2. c. 2.* Retractantem juvencum, & calcitroſum. ideſt qui non poteſt facile duci, quo volumus, ſed retractat, ac renuit. Alii leg. *retrectantem. Liv. l. 3. c. 52.* Sequuta exercitum plebs nullo retractante.

Retractatĭo, onis, *ritrattazione*, ἀναμεταχείρισις, actus retractandi. h. e. opinionem revocandi. *Cic. 5. Tuſc. c. 29.* Ut ſine retrectatione libere dicere auderent, ſapientes eſſe ſemper beatiſſimos. *Id. Att. 13. ep. 25.* Conficies, & quidem ſine ulla dubitatione, aut retractatione. Alii hic leg. *retrectatione*.

Retractātor, oris, qui detrectat, & recuſat aliquid facere. *Tert. de jejun. c. 15.* Retractator officii. Alii leg. *detrectator. Spartian. in Geta, c. 4.* Fuit moribus aſperis, retractator, guloſus, cupidus, &c. *Salmaſ. ex MSS.* Alii *tractator*.

Retractātus, a, um, *ritrattato*, ἀναμεταχειρισθείς, denuo tractatus. *Quintil. l. 2. c. 4.* Quoties eandem materiam rurſus a me retractatam ſcribere de integro juberem. *Cic. Att. l. 16. ep. 3.* Sed tamen idem σύνταγμα miſi ad te retractatius, & quidem ἀρχέτυπον ipſum crebris locis inculcatum, & relectum.

Retractatus, us, retractatio, apud *Tertull. in Apologet. c. 4. & l. 1. adverſ. Marcion. c. 1.*

Retractĭo, onis, actus retrahendi, contractio, diminutio. *Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 14.* Modo auctio, modo retractio dierum proveniebat. ¶ Retractio graduum dicitur a *Vitruv. lib. 3. cap. 3.* ea pars in ſcalarum gradibus, quæ aſcendendo calcatur.

Retracto, as, a. 1. *ritoccare*, rurſus tracto, tango, palpo. *Virg. 10. Æn.* Semianimeſque micant digiti, ferrumque retractant. *Ovid. lib. 4. Triſt. eleg. 4.* Neve retractando nondum coeuntia rumpe Vulnera. ¶ Eſt etiam ruſtice agere circa rem aliquam, repolire, redolare, גָּזַם, Ger. *widerumb handlen*, Gall. *retirer, remanier, revoir*, Hiſp. *retratar*, ἀναπραγματεύεσθαι. *Colum. l. 4. cap. 26.* Tamen in his hæc, eorumque ſimilia pedamenta poſt putationem retractanda ſunt. ¶ Tranſlate ponitur pro iterum conſiderare, recognoſcere. *Cic. 2. de nat. Deor.* Qui omnia, quæ ad cultum Deorum pertinerent, diligenter tractarent, & tanquam relegerent. ¶ Item pro repetere, iterum dicere. *Plin. lib. 7. epiſt. 126.* Ut vacaret finitam cauſam retractanti. ¶ Item pro reſcribere, emendare. *Plin. l. 7. ep. 8.* Egi magnas, & graves cauſas, has deſtino retractare. ¶ Item pro refricare, iterum commeminiſſe. *Cic. Att. l. 8. ep. 9.* Sed hæc omittamus; augemus enim dolorem retractando. ¶ Item pro revocare, reprobare. *Trajan. ad Plin. ep l. 10.* Largitiones retractare. ¶ Item pro detrectare, recuſare, reſiſtere. *Aurel. Victor. de Cæſar. c. 3.* Repente cum, nullo retrectante, circumſiſtunt. Et *c. 40.* Retractante diu patre. Vide Retractans.

Retractus, a, um, ἀνελκυσθείς, partic. a retrahor. Speciatim retractus dicitur, qui inter fugiendum captus reducitur eo, unde fugerat. *Cic. 6. Phil. c. 4.* Atqui ita mœſtus rediit, ut retractus, non reverſus videretur. ¶ Ponitur etiam pro remoto. *Liv. l. 34. cap. 9.* Hiſpanis retractior a mari trium millium paſſuum in circuitu murus erat. ¶ Item pro abdito. *Liv. l. 36. c. 1.* Theſpienſium emporium eſt in intimo ſinu Corinthiaco retractum.

Retractus, us, m. actus retrahendi, retractio. *Tertul. adv. Gnoſt. c. 1.* Bellicam machinam retractu tela vegetantem.

Retrādo, is, a. 3. *reſtituire*, reddo, reſtituo. *Ulpian. Digeſt. l. 4. tit. 2. leg. 9. a med.* Ut ſi per vim res tradita ſit, retradatur. *Modeſtin. lib. 24. tit. 3. leg. 58.* Reddendus eſt e marito ſervus uxori, ea conditione, ut eum juſſu ejus adierit, rurſum marito retradatur.

Retrăho, is, xi, ctum, a. 3. *tirare indietro*, הֵשִׁיב, Germ. *hinziehen*, Gall. *retraire, retirer en arriere*, ἀνέλκω, retro, ſive in contrariam partem traho. *Cic. pro Cæl. c. 26.* Licinium autem, cum jam manum ad tradendam pyxidem porrexiſſet, retrexiſſe. *Id. 2. Fin.* Scipio Annibalem in Africam retraxit. ¶ Retrahere ſe, eſt ſe ſubducere, *ritirarſi. Horat. l. 1. ep. 18.* Ac ne te retrahas, & inexcuſabilis abſis. *Celſ. l. 1. c. 1.* Interdum in convivio eſſe, interdum ſe retrahere. ¶ Retrahi dicebantur fugitivi ex fuga recepti. *Salluſt. in Catil.* Namque is paulo ante ex fuga retractus erat. Hinc tranſlate *Terent. Heaut. 4. 1.* Retraham hercle, opinor, ad me illud fugitivum argentum. *Var. l. 4. de L. L.* Verba fugitiva retrahere, h. e. verba, quæ obſoleſcere incipiunt, revocare. ¶ Retrahere aliquem ab aliqua re, eſt avocare. *Cic. pro Sext. c. 15.* Retrahere aliquem a Republica. *Ter. Phorm. prol.* Retrahere poetam a ſtudio.

Retrectans, V. Retractans.

Retribŭo, is, bui, butum, a. 3. *rimunerare*, הִשְׁלִים, Ger. *wider geben*, Gall. *recompenſer*, Hiſp. *galardonar*, ἀνταποδίδωμι, reddo, compenſo, quaſi retro tribuo. *Cic. pro Roſc. Com.* Cum illis exactæ ætatis ſeveriſſime fructum, quem meruerunt, retribuam. *Id. ante exil. c. 3.* Fidei conducit in loco debitum retribuere. ¶ Eſt etiam attribuere, dare. *Liv. l. 2. c. 41.* Pro Siculo frumento pecuniam acceptam retribui populo. *Lucr. l. 5. v. 278.* Rebus corpora retribuere.

Retributĭo, onis, *ricompenſa. Sidon. l. 4. ep. 11.* Merita ſua ſpe futuræ retributionis celare ſtuduit. *Lactant. l. 6. c. 18.* Voluit, hominem canino more vivere: quæ retributio contumeliæ quam perniecioſa ſit &c. Adde *Tertul. in Apol. c. 18.*

Retribūtor, oris, qui retribuit, & compenſat. *Tertul. lib. 4. adv. Marcion. cap. 19. & l. 5. cap. 16.*

Retrices, cum, f. 3. aquæ nomen extra Urbem, ſupra viam Ardeatinam, inter lapidem ſecundum, & tertium. *Cat.* apud *Feſt.*

Retrimentum, i, *feccia*, Germ. *unſauberkeit*, Gall. *ordure, racleure*, Hiſp. *hezes*, ὑπόστημα, cujuslibet rei excrementum. *Var. 1. de R. R. c. 64.* Amurca cum ex olea eſt expreſſa, qui eſt humor aquatilis, ac retrimentum conditum in vas fictile. ¶ In animalibus quoque excrementa omnia retrimenta vocantur, quæ *Celſo*, & *Gellio* recrementa. *Var.* apud *Non. c. 3. n. 158.* Retrimenta cibi, quæ exierant per poſticum, evalleſcerunt. *Macrob. l. 7. c. 4.* In ventre fit prima digeſtio, cujus fæx retrimenta ſunt, quæ per inteſtina labuntur. *Id. ibid. c. 15.* Urina eſt retrimentum potus.

Retritūro, as, a. 1. idem quod trituro, vel iterum trituro. *Auguſtin. epiſt. 155. ad Macrob. cap. 3.*

Retritus, a, um, valde tritus. *Nev.* apud *Feſt.* in *Rutabulum*. Senile retritum rutabulum.

Retro, adv. *di dietro*, אָחוֹר, Ger. *dahinden*, Gall. *derriere*, Hiſp. *atras*, ὄπισθεν, a tergo, poſt. *Cic. 1. de Div.* Quid retro, atque a tergo fieret, ne laboraret. *Id. 5. Tuſc.* Quod tam longe retro reſpicere non poſſunt. *Cal. Cic. l. 8. ep. 15.* Retro ad Alpes verſus iter mihi incidit. *Ter. Heaut. 5. 1. 29.* Conclave retro in ædibus. *Liv. l. 30. c. 10.* Retro inhibere. ¶ Dicitur etiam de tempore præterito. *Capitolin. in Pertinace, c. 9.* Stipendia plurimis retro debita exolvit. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 281. n. 4. & p. 283. n. 11.* Supra omnes retro Principes. ¶ Retro vertere aliquid, eſt invertere, mutare. *Virg. 10. Æn. v. 6.* Cælicolæ magni, quianam ſententia vobis Verſa retro?

Retroăgo, is, egi, actum, a. 3. *ritirare indietro*, Ger. *hinder ſich treiben*, Gal. *rejetter derriere, reculer*, Hiſp. *llevar, echar atras*, ἐπαναχωρέω, retrorſum ago. *Plin. l. 7. c. 44.* Aut quos non honores, curruſque illa ſua violentia fortuna retroegit? *Quintil. l. 11. c. 3.* Capillos a fronte contra naturam retroagere.

Retrocēdo, is, ceſſi, ceſſum, n. 3. *cedere indietro, ritornare*, ἀναχωρέω, retrorſum cedo, retrorſum eo, retrogradior. *Liv. l. 8. c. 8.* Pede preſſo retrocedentes.

Retroceſſus, us, m. *ritirata. Apul. l. 1. dogm. Plat.* Proceſſus, & retroceſſus.

Retrocĭtus, a, um, adject. ultro, citroque ductus. *Lucret. l. 4. v. 546.* Et reboat raucum retrocita barbara bombum.

Retrodūco, is, a. 3. *condurre indietro. Vitruv. lib. 10. cap. 6.* Neceſſe eret rurſus retroducere.

Retroĕo, is, n. 4. *ritornare, tornare indietro*, ἀναποδίζω, retrorſum eo. *Plin. l. 2. c. 16.* Retroire incipiunt ſtellæ.

Retrofĕro, fers, tuli, latum, a. anom. *portare indietro*, retrorſum fero. *Sen. in præfat. Declam.* Neſcio, qua iniquitate, & ad malum pronitate naturæ eloquentia ſe retrotulerit.

Retroflecto, is, a. 3. *piegare, o volger indietro. Petron. in Satyr. cap. 126.* Frons radices capillorum retroflexerat.

Retroflexus, a, um, adject. *piegato, o volto all' indietro. Apul. l. 3. A. A.* Retroflexum figere lapide geſtit.

Retrogradatĭo, onis, f. retroceſſus. *Martian. Capel. l. 8. in fin.* Retrogradatione ſua viciniæ ſolis admotus.

Retrogradior, eris, d. 3. *tornar indietro*, Ger. *hinder ſich gehen*, Gall. *marcher en arriere*, Hiſp. *tornar atras*, ἀναποδίζω, retrorſum gradior. *Plin. l. 8. c. 15.* Ob id retrograditur in paſcendo. *Id. l. 2. c. 15.* Ab his retrogradiuntur ad Solem.

Retrogrădis, de, retrogradus. *Apulej. lib. 4. Metam.* Senſim retrogradi gradu domum faceſſo.

Retrogrado, as, n. 1. retrogradior. *Martian. Capell. l. 8. in fin.* Solis radius eas retrogradare facit.

Retrogrădus, a, um, *retrogrado*, ὀπισθοδρόμος, quod retrorſum graditur, ut Retrogradus exortus. *Plin. lib. 2. cap. 17.* Mercurium retrogradum in Tauro, & Geminis non fieri.

Retrogreſſus, us, m. *il retrocedere. Macrob. l. 1. Satur. c. 17.* Sol retrogreſſus agit.

Retrolĕgo, is, a. 3. *Quintil. decl. 6.* Curva litora retrolego. h. e. retro navigo.

Retropendŭlus, a, um, adject. qui retro pendet. *Apul. l. 5. Met.*

Retrorſum, adverb. *indietro*, Ger. *hinderſich*, Gall. *en arriere*, Hiſp. *atras*, ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ὀπίσω, ἀνάπαλιν, εἰς τοὔμπαλιν, retro verſum, a *retro*, quaſi retroverſum, ut antrorſum, quaſi anteverſum. *Hor. l. 1. od. 34.* Nunc retrorſum vela dare, atque iterare curſus. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 33.* Deinde retrorſum vicif-

viciſſim ab æthere aer, inde aqua, ea aqua terra infima. ¶ Item pro reciproce. *Quint. l. 3. c. 9.* Sed quædam & retrorſum idem valent, ut vivere hominem, qui ſpiret, & ſpirare, qui vivit.

Retrorſus, a, um, o. 1. 2. *volto a dietro*, ἀνάστροφος, retro converſus. *Plin. l. 28. c. 9.* Atque ita retrorſa manu tes dicat, &c. *Apul. l. 2. de Aſino.* Denique ſæpe retrorſa reſpiciens ſubſiſtit. *Tertull.* comparativum formavit, *Apol. c. 19.* Retrorſiores umorbus veſtris ſapientibus. h. e. antiquiores. Alii leg. *retrorſiores* eodem ſenſu.

Retrorſus, adv. idem ac retrorſum. *Plin. l. 6. c. 15.* Ab ea gente retrorſus ad Cyrum amnem produntur ducenta viginti millia. *Sil. l. 12. v. 510.* Cedentem impellit retrorſus in æquora pontum.

Retroſpicio, is, 2. 3. *guardare indietro*, reſpicio. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Orientis or bem Sol retroſpiciens.

Retrotrimeter verſus eſt ſenarius inverſus, apud *Quint. l. 9. c. 4.*

Retroverſim, adv. &

Retroverſus, adv. idem ac retrorſum. *Petron. in fragment. Tragur.* Retroverſus creſcit, tanquam coda vituli. *Claud. Mamert. l. 1. c. 7.* Retroverſum cadere.

Retroverſus, a, um, adject. *volto all' indietro*, *Ovid. 4 Met. v. 655.* Ipſe retroverſos ſqualentia prodidit ore. *Lactant. l. 2. c. 16.* Argumentum retroverſum idem valet

Retrūdo, is, ſi, ſum, a. 3. ἀνωθέω, retrorſum trudo. *Plaut. in Epid. 2. 2. 24* Quaſi retruderet hominem me vis invitum.

Retrūſus, a, um, nom. ex partic. retro, ſeu vlam conjectus. *Cic. Ver. 1. c. 3.* Simulacra jacant in tenebris, ab iſto retruſa, atque abdita. Adde 1. de *Orat. c. 19.*

Retundo, is, retudi, retuſum, a. 3. *ripercuotere*, ἀμβλύνω, eſt repercutere cuſpidem, vel aciem alicujus rei uſu nimio, vel alia ratione perſtringere, atque hebetare. *Plin. l. 16. c. 4.* Quod citiſſime aſcias retundat. ¶ Tranſlate ſumitur pro reprimere, vanum, & irritum reddere. *Cicer. 3. Catil. c. 1.* Idemque gladios in Rempublicam diſtrictos retudimus. *Id. pro Cluent. c. 44.* Ne cenſorium ſtylum, cujus mucronem multis remediis majores noſtri retuderunt. *Id. Att. l. 12. ep. 14.* In præſentia belle iſta puer retundit Antonium. *Idem Fam. 12. ep. 14.* Retundere improbitatem alicujus.

Retunſus, a, um, nom. ex particip. a retundo, percuſſus, obtuſus, perſtrictus. *Plaut. Pſeud. 4. 4. 6.* Quam dio mihi cor retunſum eſt oppugnando pectora?

Retūro, as, a. 1. aperio. *Var.* apud *Non. c. 4. num. 330.* Puri obſcœnis verbis novæ nuptæ aures returant. Quo loco ad interum reſpexit conſuetudinem, qua, ſimul ac virgo nupta detuliſſet pretextam ad Fortunam Virginalem, pueris permittebant, ut earum ea obſcœna verba proferrent: ante vero Veneris vocabulis acerbæ virginis aures imbuere non licebat. Alii aliter legunt.

Retūſus, a, um, *ottuſo*, ἀμβλυωπής. *Plin. l. 37. c. 13.* Ut aliæ ferro ſcalpi non poſſint, aliæ non niſi retuſo. ¶ Tranſlate ſumitur pro hebete, minime perſpicaci. *Cic. 1. de Div. c. 36.* Aliæ, quæ acuta ingenia gignant, aliæ, quæ retuſa.

Revaleſco, is, lui, n. 3. *riſanarſi*, חיה, Ger. *wieder geſund werden*, Gal. *recouvrer la ſanté*, Hiſp. *reconvaleſcer*, ἀναζωπυρέω, ad ſanitatem redeo. *Gel. l. 18. c. 13.* Quod in eorum finibus, ſub ipſo oppido, ex capitali morbo revaluiſſet. *Ovid. epiſt. ult. Heroid. v. 231.* Ne tamen ignores, ope qua revaleſcere poſſit.

Revaneſco, is, nui, n. 3. ἀφανίζομαι, iterum evaneſco, & in nihilum redigor. *Ovid. l. 2. Amor. eleg. 9.* Acrimque revanuit ardor.

Revectus, a, um, partic. a reveho. *Liv. l. 7.* Cum Conſul vulnere alligato, revectus ad prima ſigna, Quid ſtas, miles? inquit.

Revĕho, is, xi, ctum, a. 3. *riportare*, Germ. *wiederum fahren*, Gall. *ramener*, Hiſp. *traher atras*, ἀνακομίζω, retraho, reduco. *Plin. l. 12. c. 17.* Ex Syria revehunt ſtyracem. *Liv. l. 3. c. 70.* Nequis revehheretur inde ad prælium. *Cic. in Brut.* Sed ad paulo ſuperiorem ætatem revecti ſumus. ideſt incidimus in ſermonem de ſuperiore ætate.

Revelatio, onis, *lo ſvelare*, ἀποκάλυψις, actus revelandi, ſeu detegendi. *Arnob. l. 3.* Revelatio pudendarum.

Revelātor, oris, *che rivela*. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 25.*

Revelatorius, a, um, adject. ad manifeſtandum aptus. *Tertull. de anim. c. 47.*

Revelātus, a, um, nom. partic. *ſvelato*. *Ovid. Faſt. 6. v. 619.* Ore revelato qua primum luce patebis.

Revello, is, revelli, & revulſi, revulſum, a. 3. *ſtirpare*, עקר, Germ. *abreiſſen*, Gall. *oter a force*, *arracher*, Hiſp. *arrancar*, ἀποσπάω, vellere, avellere, auferre, detrahere. *Cic. 6. Ver. c. 11.* Nec prius illam crucem revelliſtis. *Id. 13. Phil.* Cujus totus Conſulatus eſt ex omni monimentorum memoria revulſus. *Id. in Piſon. c. 12.* Revellere tela de corpore Reipub. *Liv. l. 5. c. 21.* Pars clauſtra portarum revellunt. ¶ Pro altero præterito *revulſi* afferuntur duo loca *Ovidii Heroid. ep. 6. v. 104.* & *Metam. 8. v. 585.* Utrobique tamen al. leg. *revelli*.

Revēlo, as, a. 1. *rivelare*, *diſcoprire*, גלה, Germ. *entdecken*, Gall. *deſcouvrir*, Hiſp. *deſcubrir*, ἀποκαλύπτω, ἀνακαλύπτω, detego, denudo. *Tertul. Apol. c. 7.* Tempus omnia revelat. V. Revelatus.

Revendo, is, *rivendere*. *Ulpian. Dig. l. 38. t. 2. leg. 37.* Quoties operas liberto revendiderit.

Revenĕo, is, n. 4. rurſus venum exponor. *Leg. 5. ff. de leg. commiſſor.* Sed ſi fundus reveniiſſet. Alii leg. *ſi fundum revocaſſet*.

Revĕnio, is, veni, ventum, n. 4. *ritornare*, ἐπανέρχομαι, retro venio, redeo, revertor. *Cic. 3. de Orat. c. 38.* Cum mihi domum reveniſſet.

Revera. V. Res.

Reverbĕro, as, a. 1. ἀποκρούειν, repercutio. *Sen. l. 2. de Clem. c. 5.* Omnem fortunæ impetum reverberabit, & ante ſe franget.

Reverecunditer, adv. reverenter. *Enn. apud Priſcian. l. 15.*

Reverendus, a, um, *venerando*, αἰδέσιμος, dignus reverentia. *Claudian. in VI. Conſul. Honor. v. 599.* Captivæ reverenda. *Ovid. in Ibin. v. 73.* Noxque tenebrarum ſpecie reverenda tuarum. ¶ Superlat. *reverendiſſimus* legitur in *Cod. Juſtin. l. 1. tit. 56 lege 8 quæ eſt Impp. Honor. & Theodoſ.*

Revĕrens, entis. o. *riverente*, αἰδήμων, qui defert, ſive dat honorem. *Ovid. 1. Met.* Aut illa reverentior ulla Deorum. *Plin. l. 6. ep. 17.* Quanquam quis uno non te reverentior hujus operis? *Id. l. 10. ep. 18.* Es induſtrius, & reverentiſſimus mei.

Reverenter, adv. *riverentemente*, αἰδημόνως, cum reverentia, honorifice. *Plin. l. 7. ep. 31.* Idem quam reverenter, quam fideliter amicos colat. *Sueton. in Octav. c. 93.* Peregrinarum cæremoniarum ſicut veteres ac præceptas reverentiſſime coluit, ita cæteras contemptui habuit. Rurſus *Plin. in Paneg. c. 25.* Quæ quidem reverentius fueris reſervare.

Reverentia, æ, *riverenza*, αἰδώς, honor, quem tam verbis, quam factis alicui exhibemus, ingenuus quidam pudor cum obſervantia quadam conjunctus, qualis eſt minorum natu erga majores, & civium erga Magiſtratus. *Cic. 1. Offic. c. 28.* Adhibenda eſt igitur quædam reverentia erga homines.

Reverĕor, eris, itus ſum, d. 2. *temere*, כבד, Germ. *gerhe und her bewuſten*, Gall. *reverer*, Hiſp. *tener en reverencia*, αἰσχύνομαι, idem ac vereor, timeo. *Ter. Phor. 2. 1. 3.* Age, mitto imperium: non ſimultatem meam revereri? *Id. Hec. 3. 5. 10.* Adventum tuum ambas ſcio reverituras. ¶ Fere ſumitur pro honorare, honorem alicui deferre, *riverire*, *onorare*, αἰδέομαι. *Cic. 1. de Invent.* Obſervantiam, per quam ætate, aut ſapientia, aut honore, aut aliqua dignitate antecedentes reveremur, & colimus. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 27.* Virtutem revereri. ¶ Impersonaliter, & cum genit. *Var. apud Non.* Non te tui ſaltem pudet, ſi nihil mei reveretur?

Revergo, is, a. 3. *rivolgere*. *Claud. Mamert. inter epiſt. Sidon. l. 4. num. 2.* Quin illum in aliorum commoda revergat.

Reverro, is, a. 3. rurſus, vel probe verro. *Plaut. Stich. 2. 3. 64.* Reverram hercle hoc, quod converri modo.

Reverſio, onis, *ritorno*, שיבה, Ger. *wiederkommung*, Gall. *retour*, Hiſp. *tornada atras*, ἐπιστροφή, actus revertendi, reditus, regreſſio. *Cic. 1. Phil. c. 8.* Expoſuam vobis breviter conſilium & profectionis, & reverſionis meæ. ¶ *Reverſio*, & *reditus* nonnihil differre videntur, quia reverſio eſt, cum regredimur, antequam eo pervenimus, quo animum intenderamus; reditus eſt, cum cœptum iter abſolvimus. *Cic. Att. l. 16. ep. 7.* Dii immortales, quam valde ille reditu, vel potius reverſione mea lætatus effudit illa omnia, quæ tacueras!

Reverſo, as, a. 1. *rivoltare*, iterum verſo. *Auguſtin. Confeſſion. l. 6. in fin.* Verſa, & reverſa in tergum, & in latera.

Reverſus, a, um, nom. partic. *ritornato*. *Manil. l. 5. v. 464.* Sol reverſus. *Cæſ. l. 6. B. G. c. 41.* Reverſus ille indicavit.

Reverticŭlum, i, reverſio. *Apul. l. 4. Florid.* Solis annua reverticula.

Reverto, is, ti, ſum, n. 3. idem ac revertor. Sed parum extra præterita uſitatum eſt. *Cic. Att. l. 8. ep. 1.* Ipſe ne quo inciderem, reverti Formiant. *Id. l. 3. Fam. ep. 10.* Conſecutus jam navem Epheſi Laodiceam revertit. *Id. 3. Offic. c. 10.* Ut, ſi ille non reverteſſet. *Id. pro Roſc. Am. c. 9.* Legati Ameriam re infecta reverterunt. ¶ In præſenti tempore, *Pompon. apud Non. c. 37. n. 68.* Cœnam quæritat, ſi nemo vocat, revortit mœſtus ad me. ¶ Tranſlata *Ovid. l. 1. de ar. am.* Pœna reverſura eſt in caput iſta tuum. ¶ Ponitur & pro revolvere, reputare. *Id. 3. Tuſc. c. 30.* Dubitans, circumſpectans, hæſitans, multa adverſa revertens.

Revertor, eris, erſus ſum, d. 3. *ritornare*, שוב, Germ. *wiederkommen*, Gall. *retourner*, Hiſp. *tornar atras*, ἀναστρέφω, redeo, quaſi retro verto. *Cic. pro Mur. c. 41.* Unde cum honore deceſſeris, eodem cum ignominia reverti. *Terent. Heaut. 1. 1. 70.* Domum revertor mœſtus. *Hirt. de B. Hiſp. c. 13.* Cum in oppidum reverſi eſſent. *Plaut. Pæn. prol. v. 79.* Reverti rurſus. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro rem, de qua dicere cœperamus, reſumere. *Cic. 5. Fin. c. 32.* Sed ut ad propoſitum revertamur. ¶ Accipitur etiam pro recuperare, recipere. *Cæſ. l. 1. B. G.* Jamque cum ad ſanitatem reverti arbitrabatur. ¶ Item pro recerti, redundare. *Cic. de Juvent. c. 36.* Quarum tamen rerum multo maxima pars ad corporis commodum revertitur.

Reveſtio, is, a. 4. *riveſtire*, rurſus veſtio. *Tertul. l. 5. carm. adv. Marcion. c. 5.* Et jam deſpectum victor ſua luce reveſtit.

Revictus, a, um, nom. partic. a revinco. *Liv. l. 6. c. 26.* Crimina revicta rebus, verbis confutare nihil attinet. h. e. purgata, ſoluta. *Id. l. 40. c. 16.* Ut omnibus appareret, noctis proximæ crimen facile revictum.

Revidĕo, es, a. 2. *rivedere*. *Plaut. Truc. 2. 2. 63.* Nunc ad herum revidebo. h. e. rurſus ad herum accedam.

Revigĕo, es, n. 2. rurſus vigeo. *Cic. Tuſc. 1. c. 16.* Multaque ſæcula poſt reviguit Pythagoreorum nomen. Ita legit *Non. c. 9. n. 12.* Alii *ſic viguit*.

Reviléſco, is, n. 3. *divenir vile*, vilis fio. *Sen. de tranq. an. c. 13.* Ne admota oculis virtus reviléſcat.

Revincibĭlis, le, adject. *che ſi può convincere*. *Tertul. de reſur. carn. c. ult.* Materiæ iiſdem ſacris literis revincibiles.

Revincio, is, nxi, nctum, a. 4. *legare*, קשר, Ger. *wiederbinden*, Gall. *relier*, Hiſp. *atar*, δεσμέω, idem ac vincio, vel retro vincio, vel vehementer, & arcte vincio. *Propert. l. 3. eleg. 15. v. 11.* Latitanſa revinxit. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 23.* Revinciuntur introrſus, & multo aggere veſtiuntur. *Catul. carm. 62. (al. 36.)* Revincire mentem amore. ¶ Significat etiam ſoleam, *slegare*. *Col. l. 1. c. 8.* Num villicus aut alligaverit quempiam domino neſciente, aut revinxerit.

Revinco, is, ici, ictum, a. 3. *convincere*, ἐξελέγχω, convinco, confuto. *Cic. pro Arch. c. 6.* Nunquam enim hic neque ſuo, neque amicorum judicio revincetur. *Gel. l. 6. c. 2.* Cum in culpa, & maleficio revicti ſunt. *Liv. l. 6. c. 26.* Revincere crimen. V. Revictus.

Revinctus, a, um, *ben legato*. *Cæſ. l. 7. B. G.* Anchoræ pro funibus ferreis catenis revinctæ.

Revĭrens, tis, nom. partic. *rinverdeggiante*. *Albinovan. de morte Mecæn. v. 113.* Redditur arboribus florens revirentibus ætas.

Reviréſco, is, revirui, n. 3. *rinverdeggiare*, Ger. *wider grunen*, Gall. *reverdir*, Hiſp. *reverdecerſe*, ἀναθάλλω, iterum viridis fio, ad priſtinam viriditatem revertor. *Colum. l. 5. c. 6.* Nec reviriſcere, nec repubeſcere poteſt. *Ovid. 2. Metam.* Læſaſque jubet reviréſcere ſylvas. ¶ Tranſlate ſumitur pro reviviſcere, renaſci, renovari. *Cic. de Prov. Conſ. c. 14.* Impolitæ vero res, & acerbæ, ſi erunt relictæ, quamquam ſunt abſciſſæ, tamen afferent ſe aliquando, & ad renovandum bellum reviréſcent. *Id. Att. l. 13.* Ille enim nunquam reviruiſſet.

Reviſio, onis, *il rivedere*. *Claud. Mamert. inter epiſt. ad Sidon. l. 4. n. 2.* Reviſionis poteſtas multis modis intercluditur.

Reviſito, as, a. 1. freq. a reviſo. *Plin. l. 17. c. 3.* Nundinis urbem reviſitabant.

Reviſo, is, ſi, ſum, a. 3. *ritornare a vedere*, פקד, Ger. *wiederumb geheuſehen*, Gall. *retourner a voir*, Hiſp. *tornar otra vez a ver*, ἐπισκέπτομαι, redeo, ut videam, redeo ad videndum. *Cic. Att. l. 1. epiſt. 14.* Reviſe nos aliquando. *Id. pro Quinct.* Hic, cum rem Gallicanam cuperet reviſere. *Gel. l. 13. c. 19.* Cum valebo ab oculis, reviſe ad me. *Lucret. l. 1. v. 300.* & crebra reviſit ad ſtabulum.

Reviſceratio, onis, viſcerum reparatio. *Tertul. de reſur. carn. c. 30.*

Revivificatus, a, um, adject. ad vitam revocatus. *Tert. de reſur. carn. c. 19.*

Reviviſcens, entis, o. 3. partic. a reviviſco. *Cic. l. 4. Fam. ep. 4.* Ut ſpeciem aliquam viderer videre quaſi reviviſcentis Reipublicæ.

Reviviſco, is, n. 3. *tornar in vita*, *riſuſcitare*, Germ. *wider lebendig werden*, Gall. *revivre*, *recouvrer la vie*, Hiſp. *tornar a vivir*, ἀναβιόω, rurſus vivus fio, ad vitam redeo. *Cic. 4. Fin. cap. 22.* Quid ſi reviviſcant Platonici illi, & deinceps illi, qui auditores eorum fuerunt? *Plin. l. 11. c. 28.* Nullis eorum pennæ reviviſcunt avulſæ. ¶ Tranſlate ponitur pro renaſci, & ad priſtinum ſtatum redire. *Cic. 7. Phil. c. 1.* Senatum dolent ad auctoritatis priſtinæ ſpem reviviſcere. *Id. de Amic. reſp. c. 23.* Poſteaquam reviviſcere memoriam ac deſiderium mei vidit.

Revivo, is, ixi, ictum, n. 3. *tornar a vivere*. Habet uſum aliquem in præteritis: cæterum pro eo *reviviſco* uſurpatur. *Ovid. 1. de Pont. eleg. 4.* Et jam deficiens ſic ad tua verba revixi. *Cic. in Piſon. c. 27.* Avum ſuum revixiſſe putat. *Id. Att. 6. ep. 2.* Omnes ſuis legibus uſæ revixerunt.

Reunctor, oris, is, cujus miniſterio utuntur Medici, qui iatroliptice, ideſt unctoriam Medicinam exercent. Patavini noſtri per jocum vocant *ſcalda e pesa*. *Plin. l. 29. c. 1.* Reunctoribus quoque Medicorum, ac mediaſtinis vectigal invenit.

Revocabĭlis, & le, o. 3. quod poteſt revocari. *Ovid. 6. Metam v. 264.* Cum jam revocabile telum Non fuit. *Claudian. l. 2. in Eutrop. v. 488.* revocabile damnum. h. e. reparabile.

Revocāmen, inis, o. idem ac revocatio. *Ovid. 1. Faſt. v. 561.* Accipit revocamen, ait.

Revocatio, onis, *richiamo*, *ritorno*, ἀνάκλησις, actus revocandi. *Cic. 13. Phil. c. 7.* Receptui ſignum, aut revocationem a bello audire non poſſumus. *Id. 3. Tuſc.* Avocatione a cogitanda moleſtia, & revocatione ad contemplandas voluptates.

Revocātor, oris, qui revocat. *Quintil. declam. 10. ſub fin.* Magus revocator animarum.

Revocatorius, a, um, adject. ad revocandum, ſeu extrahendum pertinens, ut emplaſtrum revocatorium. *Theodor. Priſcian. l. 2. c. 32.*

Revocātus, a, um, *richiamato*, ἀνακεκλημένος, rurſus vocatus. *Cic. in Rul.* Qui provocati a me venire noluerunt, revocati ſaltem revertuntur. *Virg. 5. Æn.* Revocatus a morte. *Ovid. 3. Amor. eleg. 5.* lente revocatas ruminat herbas. hoc eſt a ſtomacho ad os retractas.

Revŏco, as, avi, atum, a. 1. *revocare*, *richiamare*, השיב, Ger. *wiederumbruffen*, Gall. *revoquer*, *rappeller*, Hiſp. *revocar*, *tornar a llamar*, ἀνακαλέω, retrorſum voco, rurſus voco. *Cic. pro Quinct.* Revocares eum, quem in Galliam miſeras? ¶ Ponitur aliquando pro mutuo vocare, auctore *Nonio*. *Varro apud eund. c. 2. num. 751.* Qui nos provocare, ac vocare cum audeant, nos illos revocare ſinimus. *Phædr. fab. 27.* Vulpes ad cœnam dicitur ciconiam prior invitaſſe. Quæ vulpem cum revocaſſet, &c. ¶ Tranſlate ſumitur pro retrahere, abducere,

Digitized by Google

tere. *Cic. 2. de Div.* Devotatum neceſſarium noſtrum ex itinere aquila revocavit. *Id. 2. de Leg.* Quam multos divini ſupplicii metus a ſcelere revocavit? ¶ Item pro adducere, reducere. *Cic. pro Cluent.* Cum Tribunus Pleb. Populo concitato rem pene ad manus revocaviſſet. *Id. pro Cæc. c. 37.* Populi R. cauſa, civitatis jus, bona, fortunæ, poſſeſſioneſque in dubium incertumque revocabuntur. *Id. Attic. l. 7. ep. 23.* Revocare ad vitam. *Id. in Brut. c. 3.* Ad priſtina ſtudia ſe revocare. *Id. de Amic. c. 12.* Ad potentiam ſuam omnia revocare. h. e. ſibi ſubjicere. *Id. Ver. 5. c. 91.* An me ad M. Antonii æſtimationem frumenti, exactionemque pecuniæ revocatatus as? h. e. dicas Verrem imitatum fuiſſe M. Antonium in æſtimatione frumenti? Supra dixeret *cap. præced.* Quo me igitur, aut ad quæ exempla revocas? h. e. ad audiendum vocas, reducíſque. *Plin. l. 25. c. 2.* Revocare aliquid in lucem. ¶ Item pro reſumere, repetere. *Cic. 1. Tuſc. c. 1.* Intermiſſa ſtudia revocare. *Id. Fam. 7. ep. 26.* Revocare vires. ¶ Item referre, reducere. *Id. 3. Off.* Cum ad veritatem cœpi revocare rationem. *Id. 5 Fin.* Ad ſcientiam omnia revocare. *Id. pro Dom.* Revocare aliquid ad conjecturam. ¶ Item pro infectum, aut irritum reddere. *Senec. de benef. l. 4.* revocare promiſſum. *Ovid. 9. Met.* Si facta mihi revocare liceat. ¶ Item pro reſtaurare, renovare. *Suet. in Claud. c. 22.* Aut exoleta revocavit, aut etiam nova inſtituit. *Tacit. 1. Ann. c. 20.* Antiquam duramque militiam revocabat. ¶ Revocare ſe, eſt mutare ſententiam. *Cic. 4. Acad. c. 17.* Vinolenti dubitant, haeſitans, revocant ſe interdum. ¶ Revocare ab Inferis, eſt reſuſcitare. *Cic. pro Mil. c. 29.* Etiamſi propter amicitiam vellet eum ab Inferis revocare. ¶ Ad curam revocare aliquid, eſt cum cura, & diligentia facere. *Plin. l. 28. c. 9.* Si vero vetus revocetur ad curam. ¶ Revocare villicum ad rationem operum. *chiamar a render conto.* *Cato de R. R. c. 2.* ¶ Revocare pedem, *tornar in dietro.* *Virg. 9. Æn.* Revocatque pedem Tiberinus ab alto. ¶ Revocare legentem, eſt jubere ut verbum male pronuntiatum repetat. *Plin. l. 3 ep. 5.*

Revŏlo, as, n. 1. *volar in dietro*, Ger. *wider hinderſich fliegen*, Gal. *revoler*, *envoler*, Hiſ. *volar atras*, ἀναπέτομαι, retro volo. *Cic. de nat. Deor. 2. c. 49.* Revolat, et ipſe quoque quieſcat. ¶ Sumitur etiam pro rurſus volare. *Virg. 1. Georg.* Cum medio celeres revolant ex æquore mergi. ¶ Tranſlate ſumitur pro celeriter ire, aut venire. *Paterc. l. 2. c. 123.* Ille ad patrem expectato revolavit.

Revolubilis, & le, o. 3. ἀνελικτός, quod revolvitur. *Ovid. in Ibin. v. 505.* Siſyphe, cui tradas revolubile pondus, habebis.

Revolvo, is, volvi, utum, a. 3. *rivolgere*, *volger ſottoſopra*, גלל, Germ. *widerumbhin waltzen*, Gal. *rouler derechef*, *feuilleter*, Hiſp. *rebolver*, ἀνακυλίω, iterum, ſive retrorſum volvo. *Col. l. 8 c. 17.* Quoniam gelidum ab imo fluctum revolvit in partem ſuperiorem. ¶ Metaleptice ſumitur pro legere. *Liv. l. 34. c. 3.* Tuas adverſum te origines revolvam. *Martial. l. 11. epigr. 1.* Qui revolvant noſtrarum tineas ineptiarum. *Sil. l. 8.* Revolvere antiqua. ¶ Tranſlate accipitur pro iterum agere, pati, ſubire. *Virg. 9. Æn.* Rurſus perplexum iter omne revolvens Fallacis ſylvæ. *Id. l. 10.* Iteramque revolvere caſus Da pater Iliacos Teucris. ¶ Item pro reducere, redire, recidere. *Cic. Att. l. 13. ep. 26.* Itaque revolvor identidem in Tuſculanum. *Id. 3. de Or.* Omnia neceſſario a tempore, atque homine ad communes rerum, & generum ſummas revolventur. *Id. 4. Acad. c. ult.* Ego ne, inquit, ad patris revolvor ſententiam? *Id. 2. Div. c. 3.* Eodem revolveris. h. e. eadem dicis.

Revolūtus, a, um, ἀνακυλισθείς, *rivolto*. *Liv. l. 4.* Revolutos ad diſpenſationem inopiæ. *Virg. 10. Æn. v. 256.* Et interea revoluta ruebat Matura jam luce dies. *Id. 9. Æn. v. 476.* Excuſſi manibus radii, revolutaque penſa. h. e. incompoſita cecidere. *Ovid. 4. Faſt.* Secla revoluta. h. e. tranſacta.

Revŏmo, is, mui, mitum, a. 3. *vomitare*, idem quod evomo. *Plin. l. 10. c. 72.* Dracones avibus devoratis ſolidis, contentione plumas, & oſſa revomunt. ¶ Tranſlata ſumitur pro rejicere. *Lucr. l. 2. v. 199.* Tam cupide ſurſum revomit magis, atque remittit. Al. leg. *removet.*

Revorto, is, n. 3. V. Reverto.

Reus, i, m. & rea, æ, f. *reo*, *a rea*, אשם, Ger. *beklagter*, Gal. *coupable*, Hiſp. *reo*. ὑπεύθυνος, dicitur omnis, qui arguitur, ſeu quicunque in litem adducitur, etiamſi nihil admiſerit, cui opponitur actor, qui reum in judicium vocat. *Quintil. l. 10. c. 1.* Innocens reus multis veriſimilibus premitur. *Cic. 2. de Orat. c. 43* Reos appello non modo eos, qui arguuntur, ſed omnes, de quorum re diſceptatur. *Et infra, c. 69.* Reos appello, quorum res eſt. *Id. Fam. 13. ep. 54.* Ut factus adoleſcentis rea ne fiat. ¶ Reus alicujus rei, vel de aliqua re dicitur, qui rem aliquam commiſit, propter quam accuſatus. *Cicer. pro Syl.* Reus de pecuniis repetundis. *Id. ad Brut. ep. 4.* Alienæ culpæ reus. ¶ Reus alicujus hominis eſt, qui ab eo accuſatur. *Id. pro Mil. c. 13.* Reus Milonis lege Plotia fuit Clodius. ¶ Reum aliquem agere, facere, poſtulare, deferre, eſt accuſare. *Plin. l. 5. c. 7. de fortuna.* Una excuſatur, una agitur rea. *Cic. in Divin. Ver. c. 2.* Cum a me reus factus eſt. *Rurſus Plin. l. 33. c. 2.* Ut quadringentos de ea cauſa reos poſtularet. *Quintil. l. 11. c. 1.* Deferre reum criminis. ¶ Reum peragere, eſt condemnare. V. *Perago.* ¶ Apud JCtos reus dicitur interdum, qui ad aliquam rem præſtandam tenetur. Sic reus ſatiſdandi eſt, qui fidejuſſore dato obligatus eſt. *Ulp. l. qui hominem, Dig. de ſolution.* Et reus promittendi, qui promiſit. *Modeſtin. lib. 2. Dig. de duob. reis conſtit.* ¶ Tranſlata uſurpatur etiam extra forum, pro quocunque promiſſore, ut Reus voti, qui ſuſcepto voto ſe Deo, vel Cœlitibus obligat. *Virg. 5. Æn. v. 236.* Vobis lætus ego hoc candentem in litore taurum Conſtituam ante aras voti reus. Sic apud *Liv. l. 25.* reus tutandæ ſtationis dicitur, qui ex lege ſtationem ſervat, ut ſi quid adverſi acciderit, ei imputetur.

Revulſio, onis, ἀπόσπασμα, actus revellendi, abſtractio, diſtractio. *Plin. lib. 13. c. 12.* Sed ratio deprehendit vitium omnis ſchedæ revulſione plures infeſtante paginas.

Revulſus, a, um, ἀποσπασθείς, *ſcavato.* *Ovid. 12. Met.* Saxumque a monte revulſum Mittere conatur.

Rex, gis, m. *Re*, מלך, Ger. *König*, Gall. *Roy*, Hiſ. *Rey*, βασιλεύς, qui habet imperium alicujus regionis, vel etiam unius urbis, a *rego*. Differt a *Tyranno*, quia Rex ſubditorum utilitatem reſpicit, Tyrannus eſt, qui omnia ad privatum ſuum commodum pro libidine refert. *Cic. 3. Fin.* Rectius enim appellabitur Rex, quam Tarquinius, qui nec ſe, nec ſuos regere potuit. ¶ Reges Romanorum ſeptem fuere, qui regnarunt annos 244. circiter, Regnum propter libidinem amiſere. Qua de re vide *Liv. l. 1. & 2.* ¶ Poſtea itaque creatis conſulibus, adeo exoſum fuit Romanis nomen regis, ut eo ad invidiam conflandam potentiſſimus civium uterentur. Hinc *Cic. Agr. 2. c. 6.* ut in agrariæ legis auctores odium populi concitet, eos ait eos reges ærarii, vectigalium, provinciarum omnium, totius reip. & orbis terrarum dominos. V. etiam *eund. 3. Offic. c. 21. & Sueton. in Cæſ. c. 79.* Aliquando Rex ponitus etiam pro regnatore, domino. *Virgil. 1. Æn.* Hinc Populum late Regem, belloque ſuperbum Venturum excidio Libyæ. ¶ Item pro potentiore, & eo, quem ambis velut in patronum aligimus, quem ſequimur. *Martial. l. 2. ep. 18.* Sum comes ipſe tuus, tumidique anteambulo Regis. *Colum. in præf. l. 1.* Somnumque Regis ſui rumoribus expectatis. ¶ Item pro divite, qui a clientibus colitur. *Hor. l. 2. Carm. od. 14.* Sive Reges, ſive inopes erimus coloni. ¶ Item pro modimperatore, ſeu magiſtro convivii, qui modum imperat, quo convivæ bibant. *Macrob. l. 3. Sat. c. 1.* Ipſe Rex menſæ, nec in moribus Socrate minor. ¶ Item pro eo, qui paraſitos alit. Eſt ab illa conſuetudine, qua eum, quem Latini vocant *magiſtrum convivii*, Græci dicunt βασιλέα, & quæ *Cic. de Sen.* appellat *magiſteria*, hæc *Horat. l. 1. od. 4.* regna appellat. *Plaut. Capt. 1. 1. 24.* Poſtquam meus Rex eſt petitus hoſtium. *Ter. Phor. 2. 2.* Immo enim nemo ſatis pro merito gratiam Regi refert. ¶ Item pro rectore, moderatore, magiſtro. *Hor. l. 1. od. 36.* Memor actæ non alio Rege pueritiæ. ¶ Rex ſacrorum, ſeu Rex Sacrificulus erat Sacerdos apud Romanos, qui publica quædam ſacra olim per Reges factitata obibat. Creari cœptus eſt L. Junio Bruto, & M. Valerio Coſſ. Ejus creandi occaſionem dedit, quod, cum nuper, exactis Regibus, pleraque ſacra a ſolis Regibus obiri conſueta vacare viderentur, id moleſte ægre dum Populus ferebat, utpote quia cultui divino Regum expulſione videretur derogatum. Sacerdotem igitur creari placuit, quem, quo minus illi auctoritatis deeſſet, Regis nomine decorarunt, *Sacrorum Regem* appellantes. Subjecerunt tamen Pontifici Maximo, ne, ſi nullius ditioni fuiſſet ſuppoſitus, jam exacti Reges reducti eſſe viderentur, vel crederentur. *Cic. de Aruſp. reſp. cap. 6.* Lucius Claudius rex ſacrorum. *Liv. l. 2.* Regem ſacrificulum creant. ¶ In rebus inanimis rex dicitur, qui aliqua re ſupra cætera excellit. *Virgil. 1. Georg.* Fluviorum rex Eridanus.

R A N T E H.

Rha, æ, m. s. *la Volga*, fl. ingens Sarmatiæ, ſupra Pontum, & Boſphorum Cimmerium, qui aliis receptis fluminibus, in mare Caſpium ſe exonerat, tanta vi aquarum, ut ad 50. M. P. illud dulce reddat, teſte Sigiſmundo Erberſtenio. Alicubi accedit ad Tanaim fl. ad 7. leucas. In ripis hujus fluminis naſcitur nobilis illa radix, quam rha Ponticum vocant. V. *Ammian. l. 22. c. 16.*

Rha, æ, ῥᾶ, radicis genus. Sic vocatur a Rha fluvio, juxte quem creſcit. *Ammian. Marcel. l. 22. c. 18. Plin. l. 27. c. 12.* rhecomam vocat. *Celſus* radicem Ponticam appellat. Itali vocant *rapontico*, & *reupontico*.

Rhabdos, i. ῥάβδος, Græce eſt virga. In meteoris eſt ad virgæ rigorem per longum colorata nubecula, ut ait *Apuley. de Mundo.*

Rhacinus, i, m. piſcis pulli coloris, memoratus ab *Ovid. in Halieut.* ut teſtatur *Plin. l. 32. c. ult.*

Rhacōma, æ, f. herbæ ſpecies, eadem, quæ rha. *Plin. l. 27. c. 12.* Rhacoma affertur ex his, quæ ſupra Pontum ſunt, regionibus. Radix coſto nigro ſimilis, minor, & rufior paulo, ſine odore, calfaciens guſtu, & aſtringens, &c.

Rhadamanthus, i, Ῥαδάμανθυς, filius Jovis, & Europæ, frater Minois, Legumlator Cretenſium una cum fratre. Regnaſſe dicitur in Lycia. Juſtiſſimus fuit. Hinc a Poetis judex inferorum fingitur. *Virg. 6. Æn.* Gnoſius hæc Rhadamanthus habet duriſſima regna. ¶ In 3. declinat. *Plaut. Trin. 4. 1. 83.* Illum reliqui ad Rhadamanthem.

Rhadine, us, f. ῥαδινή, gracilis, tenella, de puella dictum a *Lucr. l. 4. v. 1160.*

Rhæti, m. 2. *Grigioni*, pop. Rhætiæ. *Horat. l. 4. od. 4. & 14.*

Rhætia, æ, *Rezia*, Ῥαιτία, regio Europæ, quæ, ut lib. 2. Ptolemæus refert, ab Occ. limites habet montem Adulam, & fontes Danubii, & Rheni, ab Or. Lycum fl. qui in Danubium exit, & Rhætiam a Vindelicia dividit, a Sept. Danubium, a Mer. Alpes, ſupra Galliam Ciſalpinam. Rhætia recens continet tantum partem Occidentalem Rhætiæ propriæ, ubi Griſones. *Claudian. de Bel. Get. v. 330.* Provinces Hercyniæ confinis Rhætia ſilvæ. V. *Plin. l. 3. c. 20.*

Rhætĭcus, a, um, adject. a Rhætia, ut Rhætica juga, *monte Braulio*, montes, qui ad Lariſium, & Cenomanorum confinia extenduntur. ¶ Rhæticum vinum. *Suet. in Aug. c. 77.* Sic Rhætica (vel Retica) vitis. *Colum. l. 3. c. 2.*

Rhagades, dum, gen. fœm. ῥαγάδες, & rhagadia, um, n. dicuntur ſciſſuræ in partibus mollioribus, ut in labiis, in pedibus, in ano, & pudendis. *Plin. l. 23. c. 4.* Attrita ſanat & ſortures, rhagadas, condylomata, articulos luxatos. *Id. ib. c. 7.* Arboris ipſius cinis ex melle ſedat rhagadas.

Rhagion, n. 2. ῥάγιον, parvus acinus, apud Græcos. Hinc & genus aranei. *Plin. l. 20. c. 4.* Vocatur & rhagion acino nigro ſimilis, ore minimo ſub alvo, pedibus breviſſimis tanquam imperfectis, &c.

Rhamnenſes. V. Ramnenſes.

Rhamnos, i, f. *ranno*, ῥάμνος, genus rubi albi. *Plin. l. 24. c. 14.* Inter genera ruborum rhamnos appellatur a Græcis, candidior, & fruticoſior. Is flores, ramos ſpargens rectis aculeis, non, ut cæteri, aduncis, foliis majoribus, &c.

Rhamnus, untis, f. 3. Ῥαμνοῦς, pagus Atticæ, in Tribu Æantide, inter Athenas, & Cherſoneſum, inſignis Amphiarai templo, & Nemeſis ſimulacro. *Plin. l. 4. c. 7. & l. 36. c. 5.* ¶ Rhamnus item opp. & portus Cretæ, in occidua parte, inter Phalaſarnam, & Cherſoneſum. *Plin. l. 4. c. 12.*

Rhamnūſis, idis, f. idem ac Venus Rhamnuſia, ideſt Nemeſis. *Ovid. 14. Met. v. 694.* Mæſtoremque time Rhamnuſidis iram.

Rhamnuſius, a, um, Ῥαμνούσιος, quod eſt ex Rhamnunte, vel ad Rhamnuntem ſpectat. *Ter. Andr. 5. 4. 26.* Hoc certe ſcio, Rhamnuſium ſe ajebat. ¶ Rhamnuſia Venus, ſeu Rhamnuſia ſimpliciter, eadem, ac Nemeſis, Dea indignationis, quæ etiam Adraſtia a Zenodoto vocatur, quæ ab iis pœnas repetere exiſtimabatur, qui præſentibus bonis ſe indignos præbuiſſent. Hinc cum Narciſſus formæ bonitate abuteretur ſuperbius, adverſus eum hæc Dea indignata eſſe dicitur, ex quo ille a ſe ipſo interiit. Hujus ſimulacrum Agoracritus Parius Phidiæ diſcipulus fecit. Cum certaviſſent inter ſe Agoracritus, & Alcamenes Athenienſis, ambo diſcipuli Phidiæ, in Venere facienda, Alcamenes vicit, non opere, ſed civitatis ſuffragiis contra peregrinum ſuo faventis. Quare Agoracritus ea lege ſignum ſuum vendidiſſe traditur, ne Athenis eſſet, & appellaſſe Nemeſin. Id poſitum eſt in Rhamnunte pago Atticæ. M. Varro omnibus ſignis prætulit. *Plin. l. 36. c. 5. Ovid. l. 5. Triſt. el. 8.* Exiget at dignas ultrix Rhamnuſia pœnas.

Rhapeion, i, n. herba, eadem quæ leontopetalon. *Plin. l. 27. c. 11.*

Rhaphanus. V. Raphanus.

Rhaphius, ii, m. 2. idem quod chaus, animal effigie lupi, pardorum maculis. *Plin. l. 8. c. 19.* Pompeii Magni primum ludi oſtendarunt chaum, quem Galli rhaphium vocabant, effigie lupi, pardorum maculis.

Rhapſodia, æ, ῥαψῳδία, contextura carminum, præſertim heroicorum, liber verſuum, a ῥάπτω, *conſuo*, & ᾠδή, *carmen*. Ita appellata ſunt carmina Homeri, quia cum antea diſſipata eſſent, diſtractaque, a Piſiſtrato, vel filio ejus Hipparcho in libros, ſeu rhapſodias digeſta ſunt, ut *Cicero* ſcribit *lib. 3. de Or. c. 34.* *Nepos in Dion. cap. 6.* Verſum Homeri retulit ex ſecunda rhapſodia.

Rhea, æ, f. 1. Ῥέα, filia Cœli, & Terræ, quæ aliis nominibus dicitur Cybele, Berecynthia, &c. V. *Cybele.* ¶ Rhea Silvia, filia Numitoris regis Albanorum, mater fuit Romuli & Remi. *Liv. l. 1. c. 4.*

Rhebas, æ, m. fluvius ad fauces Boſphori. *Plin. l. 6. c. 1.*

Rhectæ, arum, terræ motus, quibus terra frangitur, a ῥήγνυμι, frango. *Apul. de Mundo.*

Rheda, æ, f. *cocchio*, *carretta*, עגלה, Ger. *wagen*, Gal. *coche*, Hiſ. *coche*, *calezza*, ζεῦγος, carruca, genus vehiculi currus quatuor rotarum ad geſtandum homines idonei. Eſt vox Gallica, teſte *Quintil. l. 1. c. 5.* *Cic. Att. l. 5. ep. 17.* Hanc epiſtolam dictavi ſedens in rheda, cum in caſtra proficiſcerer. *Cæſ. l. 1. B. G.* Omnemque aciem ſuam rhedis, & carris circumdederunt.

Rhedarius, ii, ζευγηλάτης, auriga, rector rhedæ. *Cic. pro Mil. c. 10.* Adverſi rhedarium occidunt. ¶ Item qui rhedas facit. *Capitolin. in Maxim. & Balbin. c. 3.* Pater fuit faber ferrarius, vel ut alii rhedarius vehicularios fabricator.

Rhedarius, a, um, quod ad rhedam ſpectat, ut Rhedarius mulus, qui rhedam ducit. *Var. l. 3. R. R. c. 17.*

Rhedones, ſeu Redones, m. 3. pop. Galliæ Celticæ, in Aremoricis, in Britannia minore, verſus Cenomanos, quorum urb. item Rhedones, ſeu Redones, ſeu Rhedonæ, & Condate Rhedonum, hodie *Rennes*, vel *Rennes*, ad Vidanam fl. *Cæſ. l. 7. B. G.*

Rheginus, a, um, adject. *di Reggio*, ut Rhegina litora, *Sil. l. 13. v. 94.* ¶ Rhegini, orum, Rhegii incolæ. *Cic. pro Arch. c. 3.*

Rhegium, n. 2. & Rhegium Julium, *Reggio*, urbs Italiæ, in Regno Neapolitano, in ore freti Siculi, ex adverſo Siciliæ inſ. & Meſſanæ urbis. Conditum fuit a Chalcidenſibus. Dictum eſt a ῥήγνυμι, *frango*, quod inde Sicilia olim continenti juncta vi fluctuum terræ fractione avulſa fuerit. *Juſtin. l. 4. c. 1. Ovid. 14. Met. Plin. l. 3. c. 8.*

Rhemi, ſeu, & melius Remi, ſeu etiam Remenſes, pop. Galliæ Belgicæ, inter Treviros, & Viroduneos ad Or. Catalaunos ad Mer. Sueſſiones ad Occ. & Arduennam ſylvam ad Bor. quorum urbs item Rhemi, *Reims*. *Plin. l. 4. c. 17.*

Rhenanus, a, um, adject. ad Rhenum pertinens. *Mart. l. 9. epigr. 36.* Rhenanas humeeas, Sarmaticamque manam.

Rheni, io s. *Rhingauer*, pop. juxta Rhenum, inter Rhintos, & Helveticus, quorum regio Rhingavia, *Rhyntal. Plin. l. 4. c. 17.*

Rheno, onis, m. 3. *Peliccia*, vetus pellicea, propria Gallorum, Germanorumque, ab humeris dependens uſque ad umbilicum. Ita dicebatur a Rheno Germaniæ flumine, quod accolæ ea frequenter utebantur, vel a *ῥινὸς*, qua voce pellis ſignificatur. Rhenonum meminit *Var. l. 4. de L. L. Cæſ. de B. G. l. 6. c. 20. Salluſt. apud Iſid. Senec. l. 4 ep. 30.*

Rhenus, i, m. vel Rhenum, i, n. *Rene*, Ger. *Rhyn*, & *Rhein*, Gall. *le Rhin*, *ῥῆνος*, fl. antiquus Galliæ, & Germaniæ terminus a fontibus ad oſtia. Oritur in Alpibus, ex Adula monte, & in Oceanum Germanicum duobus oſtiis influit. V. *Plin. l. 4. c. 14. 15. & 17. & l. 9. c. 15. Virg. 8. Æn.* Extremique hominum Morini, Rhenuſque bicornis. *Hor. de art. poet. v. 18.* Aut flumen Rhenum, aut pluvius deſcribitur arcus. ¶ In plurali num. *Perſ. ſat. 6. v. 47.* ingentesque locat Cæſonia Rhenos. h. e. Rheni imagines in triumpho portantes. Alii interpretantur proceros Rheni accolas. ¶ Rhenus alter, *Reno*, fl. Italiæ minor. Oritur ex Apennino monte, fluit per Galliam Togatam, & per agrum Bononienſem, ac demum in proximis vallibus deſidit. *Plin. l. 3. c. 16. & l. 16. c. 36. Sil. l. 8.* parvique Bononia Rheni.

Rheſus, m. 2. *ῥῆσος*, filius unius ex Muſis, Rex Thraciæ, qui in auxilium Trojanorum venit. De hoc ab Oraculo Delphico Græcis reſponſum eſt, eos Trojam non poſſe capere, niſi equos Rheſi abducerent, antequam Troadis herbam guſtarent, & de Xantho aqua biberent. Omnia alba habuiſſe ſunt, equos, tentoria, &c. Diomedes & Ulyſſes a Græcis miſſi ex Troade profecti ſunt, exploratum, quando Rheſus veniret, & in ſylvis latitavere. Cum igitur Rex ad Trojam ſinis accederet, noctu caſtrametatus eſſet, Diomedes, & Ulyſſes circa primam cuſtodiam caſtra ingreſſi ſunt, Rheſum interfecere, exercitum ejus partim ceciderunt, partim fugarunt, denique equos abduxerunt, antequam fatalem herbam, & aquam attingerent. *Cic. 3. de nat. Deor. Virg. 1. Æn. Ovid. 13. Met.*

Rhetor, oris, *maeſtro di Rettorica*, Germ. *mutſterleheben redens*, Gall. *Rethoricien*, Hiſp. *Retorico*, *ῥήτωρ*, qui Rhetoricam, ſive artem Oratoriam docet, a *ῥέω*, dico, eloquor. Differt ab *Eloquente*, ab *Oratore*, a *Declamatore*, a *Sophiſta*, quod *Rhetor* ſit, qui Rhetoricam profitetur, ideſt qui tradit dicendi præcepta, *Eloquens*, qui excellit facultate bene dicendi, *Orator*, qui in judiciis, concionibus, & Senatu cauſas agit, *Declamator*, qui aut docendi alios, aut exercendi ſe gratia fictas cauſas agit, *Sophiſta*, qui artificioſis orationis deliciis adſtudet. *Cic. de Or.* Eos qui Rhetores nominantur, & qui dicendi præcepta tradiderunt, nihil plane tenere. *Id. 4. Phil.* Quaſi Rhetor ille te diſertum facere potuiſſet. *Martial l. 2. ep. 64.* Dum modo Cauſidicum, dum ſe modo Rhetora fingis. ¶ Aliquando ponitur pro Oratore. *Cic. 2. Fin. c. 6.* Quaſi vero perpetua oratio Rhetorum ſolum, non etiam Philoſophorum ſit. Adde *de Orat. c. 3*

Rhetorica, æ, & Rhetorice, es, f. 1. *Rettorica*, Germ. *Rhetoricey*, Gall. *Rethorique*, Hiſp. *Retorica*, *ῥητορική*, eſt ars, vel doctrina bene dicendi. *Quinctil. l. 2. c. 15.* Huic ejus ſubſtantiæ maxime conveniet finitio, Rhetoricen eſſe bene dicendi ſcientiam. *Id. l. 2. c. 1.* Rhetoricen exercere. *Cic. 2. de Fin. c. 6.* Omnem vim loquendi in duas tributam eſſe partes, rhetoricam palmæ, dialecticam pugni ſimilem eſſe.

Rhetorice, adv. *rettoricamente*, *ῥητορικῶς*, Rhetorum more, oratorie, copioſe, ornate. *Cic. 2. Fin. c. 6.* Rhetorice igitur, inquam, nos mavis, quam Dialectice, diſputare? *Id. in Brut. cap. 11.* Hanc enim mortem rhetorice, & tragice ornare potuerunt.

Rhetoriſco, as, n. 1. idem, ac rhetoricor. apud vet. *Novius apud Non. c. 17. n. 68.* Age nunc, quando rhetoricaſti, reſponde, quod te rogo.

Rhetoricor, aris. d. 1. *ῥητορεύω*, Rhetorum more loquor. *Tertul. de reſur. carn. c. 5.* Ita nos rhetoricari provocant Hæretici.

Rhetoricoteros, a, um, *ῥητορικώτερος*, magis Rhetor, compar. more Græcorum. *Cic. 5. de Or. c. 49. ex Lucilio:* Craſſum habet generum, ne Rhetoricotero' tu ſis.

Rhetoricus, a, um, *Rettorico*, *appartenente alla Rettorica*, *ῥητορικός*, quod ad Rhetoricam pertinet. *Cic. 4. Fin. c. 3.* Scripſit artem Rhetoricam Cleanthes. *Id. 1. de Orat.* Rhetorici doctores. *Ibid. l. 2.* Rhetorici libri. ¶ Interdum ſine ſubſtantivo ponitur. *Quinctil. l. 3. c. 5.* Sicut & Ciceronis quoque Rhetoricis primo manifeſtum eſt. Subaudi *libris*, *Id. l. 3. c. 1. de Cicerone*. Niſi & Rhetoricos ſuos ipſe adoleſcens ſibi elapſos diceret. *Cic. de Fato, c. 2.* Mihi rhetorica veſtra ſatis nota ſunt.

Rhetoriſcus, i, m. diminut. a *Rhetor*, contemptum ſignificans. *Gel. l. 17. c. 20.* Heus, inquit, tu rhetoriſce (ſic enim me in principio recens in diatribam acceptum appellitabat) vides ne, inquit, &c.

Rhetoriſſo, as, n. 1. *ῥητορίζω*, rhetorice loquor. *Pompon. apud Non. cap. 2. n. 742.* Doleſſi uxorem nunc, & propter me cupis concedere, & jam rhetoriſſas.

Rhetra, æ, f. dictio, oraculum, lex, *ῥήτρα*, a *ῥέω*, dico. Hoc nomine appellatæ ſunt leges Lycurgi a Lacedæmoniis. *Ammian. l. 16. c. 5.* Tanquam adſtrictus ſumptuariis legibus viveret, ex rhetris Lycurgi Romam translatis.

Rhœtus, vel Rhœtus, i, *ῥοῖτος*, unus Gigantum, quem Dyoniſius in leonem converſus occidit. *Hor. l. 3. ode 4. Valer. 1. Argon.* ¶ Item unus Centaurorum. *Lucan. l. 6.*

Rheuma, atis, fluxus. *Hieron. ep. 46.*

Rheumaticus, a, um, *catarroſo*, *ῥευματικός*, qui rheumatiſmo, ſeu fluxione laborat. *Plin. l. 29. c. 6.* Aut teritur cylleribus infundendus orthopnoicis, aut rheumaticis.

Rheumatizo, as, n. 1. rheumatiſmo laboro, *ῥευματίζομαι*. *Theodor. Priſcian. l. 1. c. 15.*

Rheumatiſmus, i, m. 2. *ῥευματισμός*, *fluſſione*, *catarro*, fluxus, eruptio. *Plin. l. 20. c. 18.* Decoquuntque in vino contra fluxiones, quas Græci rheumatiſmos vocant.

Rhina, æ, *ῥίνη*, piſcis marinus, cute prædura, alio nomine ſquatina. *Plin. l. 32. c. 7.*

Rhinion, *ῥινίον*, collyrium ita dictum ab extergendis callis, & cicatricibus, a *ῥινάω*, *limo*. Ejus compoſitionem docet *Celſus l. 6. c. 6.*

Rhinoceros, otis, m. *rinoceronte*, *ῥινόκερως*, animal quadrupes, ſimile elephanto, niſi quod cornu habet in nare prominens. *Dio l. 51.* Solinus dicit, illud cornu repandum eſſe, ideſt recurvum, ſed attritum cautibus in mucronem excitari, & rhinocerotem pugnare cum elephante. *Pauſanias* affirmat, rhinocerotem duo habere cornua, alterum inſigni magnitudine ex naribus extans, alterum, quod ſuperne erumpit, exiguum quidem, ſed validiſſimum. Rhinocerotem quidam eſſe ajunt bovem Ægyptium, ut ait *Feſtus*, pro quo alii Æthiopicum tradunt, ut *Pauſanias in Eliacis*, & *Bœoticis*. Vox Græca eſt, ex *ῥίς*, *ῥινός*, naſus, & *κέρας*, cornu. *Plin. l. 8. c. 20.* Iiſdem ludis & rhinoceros, unius in nare cornu, qualis ſæpe viſus. Alter hic genitus hoſtis elephanto. Cornu ad ſaxa limato præparat ſe pugnæ, in dimicatione alvum maxime petens, quam ſcit eſſe molliorem. Longitudo ei par, crura multo breviora, color buxeus. Hæc *Plin.* ¶ Eſt ſymbolum prudentiæ. Hinc ſagacem, & prudentem virum naſum rhinocerotis habere dicimus. *Mart. l. 1. epigr. 4.* Juveneſque, ſeneſque, Et pueri naſum rhinocerotis habent. ¶ Ponitur etiam pro gutto, ideſt pro quodam vaſe oleum guttatim infundente lavantibus ſe in balneis. Aliqui dicunt, hoc vas fuiſſe ex cornu rhinocerotis. *Juven. ſat. 7. v. 130.* Exitus hic eſt Tongilli, magno cum rhinocerote lavari qui ſolet. ¶ Rhinoceros etiam per tranſlationem dicitur, qui dente eminente bronchus eſt. *Lucil. apud Non. c. 5. n. 102.* Bronchus Bovillanus dente adverſo eminulo, hic eſt rhinoceros.

Rhinocerotieus, a, um, adject. ad rhinocerotem pertinens. *Sidon. carm. 9. in fin.* Nerem rhinocerotieam minetur.

Rhinochitis, æ, f. genus herbæ. *Plin. l. 27. c. 8.* Alterum genus ejus quidam anchuſam vocant, alii rhinochiſiam. Folia lactucæ longiora, pinnoſa, radice rubra, &c.

Rhinocolura, f. 1. *Faramida*, opp. Ægypti, in ora maris Medit. in lim. Paleſtinæ, ita dictum a *ῥίς*, *naſus*, & *κολούω*, *decurtans*, quia illius incolis omnibus rex quidam Perſarum nares recidit. *Senec. l. 3. de ira, c. 20.*

Rhinthon, vel Rhynthon, onis, poeta fuit comicus, Tarentinus, nugator viliſſimus, cujus meminit *Cic. Att. lib. 1. epiſt. ult.* ¶ *Cælius Rhodig. l. 16. c. 10.* ſcribit, fuiſſe poetam tragicum. ¶ A *Varrone* hæc vox ponitur pro homine vili, & leviſſimo, aut luxurioſo. Inquit enim *lib. 3. R. R. cap. 3.* Quis contra nunc Rhinthon non dicit ſua nihil intereſſe, utrum in piſcibus ſtagnum habeat planum, an ranas? *Colum. l. 8. c. 16.* Itaque Terentius Varro, Nullus eſt, inquit, hoc ſæculo nebulo, ac rhinthon, qui &c.

Rhiphæi, ſeu Riphæi montes, *Obr*, al. *Monte Scrip*, *ῥιπαῖα ὄρη*, montes Sarmatiæ Borealis, in Sarmatiæ Aſiaticæ, & Scythiæ ora extrema ad Bor. inter Duinam, & Petzoram fl. Hi montes ob celſitudinem, quæ vix eo. dictus ſuperari poteſt, ſingulum mundi, teſte Erbeſtenio, nominantur, & perpetuis nivibus teguntur. *Plin. l. 4. c. 12. l. 5. c. 27. l. 5. c. 5. 7. 13. Virg. 4. Georg.* ¶ Dicti videntur a *ῥιπή*, *flatu*, quia aſſiduis ventis perflantur.

Rhiphæus, vel Riphæus, a, um, adject. ad Rhiphæos montes pertinens, ut Rhiphææ pruinæ. *Virg. 4. Georg.* Rhiphæus Eurus. *Id. 3. Georg.*

Rhiphæus, i, m. *ῥιφεύς*, unus ex Centauris, qui in pugna cum Lapithis a Theſeo interfectus eſt. *Ovid. 12. Met.* ¶ Item vir Trojanus, juſtitiæ nomine Trojanis omnibus prælatus, qui in Ilii captivitate ſtrenue pugnans interiit. *Virg. 2. Æn.*

Rhithearma, f. 1. opp. Arabiæ Fel. dictum ab hordeo, quod ibi abundat. *Plin. l. 6. c. 28.*

Rhithymna, æ, Rithymna, *Retimo*, urbs Cretæ, ex præcipuis, ſatis munita, cum arce, & portu capaci, in ora Boreali. *Plin. l. 4. c. 12.*

Rhium, n. 2. *Trapani*, *Capo di Patraſſe*, prom. & op. Achajæ, ad fauces ſin. Corinthiaci, contra Antirrhium prom. Ætoliæ. *Plin. l. 4. c. 2.*

Rhiza, æ, f. *ῥίζα*, forfex, qua dentium radicibus evellendis chirurgi utuntur. *Celſ. l. 7. c. ubi alii leg. rhizagra* eodem ſenſu.

Rhizias, æ, m. *ῥιζίας*, ſuccus e radice laſerpitii profluens. *Plin. l. 19.* Succus duobus modis capitur, e radice, atque caule. Et hæc duo erant nomina, rhizias, atque caulias, vilior ille, ac putreſcens.

Rhizotomumena, neut. plur. *τὰ ῥιζοτομούμενα*, vox Græca a *ῥίζα*, *radix*, & *τέμνω*, *ſeco*, ſignificat ea, quæ pertinent ad medicinam ex ſectis herbarum radicibus. *Plin. l. 20. c. 23.*

Rhizotomus, i, *ῥιζότομος*, herba, ſpecies iridis ſabinæ. *Plin. l. 25. c. 7.*

Rhizus, l. s. opp. Theſſaliæ, in Magneſia, apud Melibœam oppid. *Plin. l. 4. c. 9.*

Rho, nomen literæ R apud Græcos, *ῥῶ*. *Cic. 2. Div. c. 46.* Demoſthenem ſcribit Phalereus, cum rho dicere nequiret, exercitatione feciſſe, ut planiſſime diceret.

Rhoali, m. s. pop. Syriæ, qui ad Euphratem Meſopotamiæ cohærent. *Plin. l. 5. c. 24.*

Rhoas, m. 1. fl. Colchidis, qui ex Caucaſo M. in Euxinum mare poſt Cobum fl. influit, inter Phaſim, & Sebaſtopolim. *Plin. l. 21. c. 4.*

Rhodanicus, a, um, adject. ad Rhodanum pertinens. *Inſcript.* apud *Grut. pag. 375. n. 3.* Patrono nautarum Araricor, & Rhodanicor.

Rhodanitis, idis, adject. fœmin. quæ ad Rhodanum pertinet, ſeu ſita eſt. *Sidon. l. 9. epiſt. 13. in carm.* Rhodanitidas per urbes.

Rhodanus, i, m. *Rodano*, Gallis *le Rhone*, fl. maximus, & rapidiſſimus Galliæ Narbonenſis. Hunc M. Varro, teſte *A. Gellio l. 10. c. 7.* tertium Europæ fl. haud Iſtro minorem ſcribit. Oritur ex duplici fonte, in limite Helvetiorum, ex Adula monte, *Monte di S. Gottardo*, e regione Rheni, fere duobus millibus Germanicis ab ejus fontibus, & dimidio tantum a fontibus Ticini, & Urſæ fl. Deinde in Lemanum lacum ingrediens, & ad Genevam urb. egrediens, Galliam a Sabaudia ſeparat. Infra Genevam terræ viſceribus ſe condit, & paulo infra iterum erumpit, compluteſque alluens provincias, Arari, Iſara, & Druentia fluminibus auctus, circa Arelatem tribus oſtiis in Mediterraneum mare cadit. *Plin. l. 3. c. 4.*

Rhodia, æ, *ῥοδία*, Nympha marina, Oceani, & Tethyos filia. *Virg. 2. Georg.* ¶ Apud *Plaut. Curc. a. 4. v. 74.* eſt fictum Provinciæ nomen.

Rhodiacus, a, um, adject. a Rhodo, ut Rhodiacæ ſpongiæ. *Plin. l. 31. c. 11.*

Rhodigium, ii, n. *Rovigo*, urbs Italiæ, patria Cælii Rhodigini, a Ferraria 15. M. P. in Boreo. a Putavio in Mer. fere totidem, ab Hadria fere 30. in Occ. Ab eo tractus adjacens dicitur Peninſula Rhodigina, vulgo *il Poleſine di Rovigo*.

Rhodinus, a, um, adject. *di roſa*, *roſato*, roſaceus, *ῥόδινος*, a *ῥόδον*, *roſa*, ut rhodinum unguentum, *Plin. l. 13. c. 1.* Rhodinum oleum, *Id. l. 15. c. 7.*

Rhoditis, is, f. *ῥοδίτης*, gemma ſic dicta a colore roſeo. *Plin. l. 36. c. 55.*

Rhodius, a, um, *ῥόδιος*, quod eſt ex Rhodo inſ. ut Rhodia vitis, & uva, quæ a Rhodo primum in Italiam eſt advecta. *Plin. l. 14. c. 3. & 8. Virg. 2. Georg.* Non ego te menſis, & Diis accepta ſecundis Tranſierim Rhodia. ¶ Ficus Rhodia, eſt genus fici nigræ. *Plin. l. 15. c. 18.* Nigræ & Rhodia eſt, & Tyburtina de præcocibus. ¶ Rhodium opus, eſt coloſſus Solis. *Martial. 1. ep. 71.* ¶ Rhodii, orum, ſunt Rhodi incolæ. *Cic. pro Leg. Manil. c. 18.* ¶ Rhodium dicendi genus, medium eſt inter Aſianum tumidum, & Atticum limatum, & emunctum, ut loquitur *Quint. l. 12. c. 10.* V. etiam *Cic. de clar. Orat. c. 13.*

Rhododaphne, es, f. 1. *ῥοδοδάφνη*, frutex florem habens ſimilem roſæ, folium indeciduum ſimile lauri folio, a *ῥόδον*, *roſa*, & *δάφνη*, *laurus*. *Plin. l. 16. c. 20.* ¶ A *Pallad. lib. 1. tit. 35.* dicitur rhododaphnis, is, V. *Rhododendros*.

Rhododendros, m. 2. *ῥοδόδενδρον*, frutex, folio ſimilis amygdalæ, ſed majore, pinguioreque ſemine patente, qui & nerion, & rhododaphne dicitur, a *ῥόδον*, *roſa*, & *δένδρον*, *arbor*, quaſi roſa arboreſcens. *Plin. l. 24. c. 11.* Rhododendros ne nomen quidem apud nos invenit Latinum, rhododaphnen vocent, aut nerium. Mirum, folia ejus quadrupedum venenum eſſe, homini vero contra ſerpentes præſidium, ruta addita e vino pota. Adde *eund. l. 16. c. 20. & l. 55. c. 13.*

Rhodomeli, neut. indecl. *ῥοδόμελι*, mel roſa conditum, vel mixtum. *Pallad. lib. 6. tit. 16.*

Rhodope, es, f. 1. *ῥοδόπη*, mons Thraciæ, ita dictus a Rhodope Thracum Regina, vel a Rhodope Strymonis amnis filia. Italis dicitur *Monte Argentaro* a ſodinis. Extenditur uſque ad Euxinum mare, & ad Apolloniam urb. deſinit. Thraciam fere bifariam ſecat. Ex eo Hebrus, Arzes, aliaque flumina profluunt. *Ovid. 2. Met.* Et tandem nivibus Rhodope cariſura, Mimaſque.

Rhodope, es, f. 1. *ῥοδόπη*, Thracum Regina, quam Poetæ in montem ejuſdem nominis converſam eſſe fabulati ſunt, fortaſſe, quod ibi ſepulta fuerit. ¶ Item Strymonis fl. filia, ex qua Neptunus Athon gigantem genuit, qui monti nomen dedit. ¶ Item meretrix nobiliſſima ex Thracia, Æſopi fabulatoris aliquando conſerva, quam Charaxus Sapphus frater, ejus amore captus, ingenti pecunia redemit. Hæc tantas opes quæſtu corporis cumulavit, ut unam ex Ægyptiis pyramidibus, minimam quidem, ſed laudatiſſimam ſuis ſumptibus extruxerit. *Plin. l. 36. c. 12.*

Rhodopeius, a, um, quod ad Rhodopen montem ſpectat. *Claud. de 4. Conſ. Hon.* Flumina laverunt puerum Rhodopeia Martem. ¶ Regna Rhodopeia, Thracia. *Ovid. in Ibin.* Utque Dryantiada Rhodopeia Regna tenenti, &c. ¶ Rhodopeius Vates, Orpheus. *Ovid. 10. Met.* Quam ſatis ad ſuperas poſtquam Rhodopeius auras Deflevit Vates.

Rhodora, æ, *ῥοδώρα*, herba, quæ folia rubentia, florem habet colore argenteo. *Plin. l. 24. c. 19.*

Rhodus, i, *Rodi*, *ῥόδος*, inſ. pulcherrima Aſiæ minoris, & maris Carpathii, in ora Cariæ. Dicta eſt a nomine urbis metropolitanæ, urbs autem Rhodos dicta eſt a puella nomine Rhodia, ab Apolline adamata, ut fabulatur *Diodorus l. 6.* vel a *ῥόδον*, *roſa*, quod, dum conderetur, ſurculus roſæ in promontorio, ubi condebatur, inventus fuerit. Multis aliis nominibus antea appellata eſt, Ophiuſa, Aſteria, Æthræa, Trinacria, Corymbia, Pœeſſa, Atabyria, ab Rege. *Plin. l. 5. c. 31.* Inter Aſiaticas inſulas tertia numeratur. Nam Lesbus, & Cy-

prus

Digitized by Google

prus maiores habentur. Dicitur enata eſſe, eum olim non fuerit. *Plin. l. 2. c.* 87. Rhodus urbs condita fuit a Cecrope, in parte Orientali, in inſulæ promontorio. Olim portibus, mœnibus, viis, & reliquis ornamentis tantopere exteras ſuperavis, ut nulla putaretur æqualis. In hac urbe tria millia ſignorum fuerunt. *Plin. l. 34. c. 7.* In ea etiam aliquando fuit pictura illa celeberrima Protogenis, quæ Jalyſus dicta eſt, cujus gratia Demetrius Poliorcetes, ſeu Expugnator cognominatus, urbem non incendit, ne tabulam cremaret. *Plin. l. 7. cap.* 38. *l.* 35. *c.* 10. Aurum Rhodi pluiſſe ob felicitatem inſulæ, cecinit Pindarus. Rhodi mira aeris ſalubritas, ſicut Mitylene, Pergami, Smyrnæ, & Syracuſis, ubi Romani diutius morari conſueverant ob aquarum copiam, & frigiditatem, aliaſque delicias. Rhodi, & Syracuſis nunquam ita cælum nubilum eſt, ut non aliqua hora Sol cernatur. *Plin. l.* 2. *c.* 62. Igitur Rhodi Apollo præcipue cultus fuit, cui Coloſſum dedicarunt, ideſt ſtatuam altitudinis 70. cubitorum, quam Chares Lydius fecit, unum ex 7. orbis miraculis. *Plin. l. 34. c. 7.* Etiam templum Bacchi Rhodi fuit. *Plin. l.* 33. *c.* 12.

Rhœas, æ, f. genus papaveris erratici, erucæ ſimile, altitudine cubitali, flore ruſo, & protinus deciduo, unde & nomen a Græcis accepit; nempe a ῥέειν, fluere, decidere. *Plin. l.* 19. *c.* 8. & *l.* 20. *c.* 19.

Rhœteius, &

Rhœtēus, a, um, adject. a Rhœto promontorio, ut Rhœteum litus, *Virgil.* 6. *Æn. v.* 505. Rhœteius heros, h. e. Æneas. *Id.* 12. *Æn. v.* 456. ¶ Rhœteæ trabes, *Stat.* 1. *Achill. v.* 44. *h. e.* naves Paridis Trojani.

Rhœtum Promontorium, *Peſkiam*, prom. Troadis, ubi Ajax ſepultus eſt, cum opp. cogn.

Rhoge, es, f. 1. inſ. ſeu potius ſcopulus maris Pamphylii, apud Chambruſſam. *Plin. l.* 5. *c.* 31.

Rhoicus, a, um, adject. V. Rhus.

Rhoites, m. 1. ῥοΐτης, vinum ex malis puniceis expreſſum; a ῥοιά, malum Punicum. *Plin. l.* 14. *c* 16.

Rhomboides, is, Rhombi figuram habens. *Frontin. de Limit.* apud *Goeſ. p.* 36.

Rhombus, i, m. *filatojo*, ῥόμβος, muliebre inſtrumentum, ideſt torques, ſive machinula illa, quam vertendo mulieres ſtamen ad lanificium nent, a ῥεμβομαι, in gyrum agor. Eo & veneficæ utebantur in incantationibus. *Martial. l. 9. ep* 30. Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhombo. *Propert. l.* 3. *eleg.* 4. *v.* 26. Staminea rhombi ducitur ille rota. *Ovid.* 2. *Faſtor. v.* 575. Tunc cantata ligat cum fuſco licia rhombo. *Horat. epod. penult.* turbinem vocat. ¶ Eſt & rhombus piſcis quidam, de quo *Plin. l. 9. c.* 20. & 54. *l.* 32. *c. ult. Juven. ſat.* 4. Incidit Hadriaci ſpatium admirabile rhombi Ante domum Veneris.

Rhomphæa, ſeu romphæa, æ, f. ῥομφαία, haſtilis genus, cujus ferrum ligno æquale eſt, aliter framea. Apud *Gellium l.* 10. *c.* 25. legitur *rumpia*, diciturque genus teli eſſe Thraciæ nationis, poſitumque hoc vocabulum in Q. Ennii Annali quartodecimo. Alii volunt eſſe gladium ex utraque parte acutum, qualis eſt, quam vulgo *ſpatam* vocant. *Iſid. l.* 18. *Orig. c.* 6. ¶ Eſt a ῥεμβω, *circumago*. Hoc enim facere ſolent rhomphæa pugnantes, ut qui anceps ſit gladius, ut Iſidorus ait. *Aſcon. Pædian. in Miloniana*. Humerum ejus Birrhia rhomphæa trajecit. ¶ A Poetis penultima interdum corripitur, abjecta vocali præpoſitiva. *Val. Flaccus l.* 6. *Argon. v.* 98. Æquaque, nec ferro brevior, nec romphea ligno. Al. leg. *rumpia*, eod. ſenſu.

Rhomphæālis, e, adject. a rhomphæa. *Prudent.* ſine diphthongo ſcribit corripiendi cauſa *Cathem.* 7. *v.* 93. Dextram perarmat rompheali incendio.

Rhonchiſŏnus, a, um, qui rhonchos ſonat. Tranſlate ponitur pro deriſore. *Sidon. carm.* 3. Nec nos rhonchiſono rhinocerote notas.

Rhonchiſſo, as, n. 1. ſterto. *Plaut.* Cyathiſſat, dum cœnat, dum dormit, rhonchiſſat. Ita eſt in Calep. & al. Lexicis: ſed nos locum Plauti invenire non potuimus.

Rhonchus, i, *ronchéggiamento*, נחרה, Ger. *ſchnarchlen*, Gall. *ronflement*, Hiſp *ronquido*, ῥόγχος, ſonus, quem ſtertentes edunt, a ῥέγχω, *ſterto*. Tranſlate ſumitur pro irriſione. *Martial. l.* 1. *ep.* 4. Majores nuſquam rhonchi. ¶ Sunt qui ſcribunt *rhoncus*.

Rhopălon, i, ῥόπαλον, herba Nymphæa, inde dicta, quod radicem habet clavæ ſimilem; nam ῥόπαλον clavam ſignificat. *Plin. l.* 25. *c.* 7. *Apul. de herb. c.* 67.

Rhoſſus, a, um, adject. a Rhoſo oppido, ut Rhoſii montes. *Plin. l.* 5. *c.* 22.

Rhoſos, f. 2. Rhoſus, Rhoſos, Rhoſium, *vel Ros*, urbs Syriæ, in ora maris Syriaci, & ſin. Iſſici, haud procul a Caſio monte. *Plin. l.* 5. *c.* 22.

Rhoſphodūſa, f. 1. *Roſſa*, al. *Salive*, inſ. Scythiæ Europeæ, in ſinu Carcinite. *Plin. l.* 4. *c.* 13.

Rhuma, f. 1. oppid. Æthiopiæ, inter Meroen inſ. & Troglodytas. *Plin. l. 6. c.* 29.

Rhus, rhoi, accuſ. rhoem, f. & m. herba, & frutex varios habens in medicina uſus, quos refert *Plin. l.* 24. *c.* 11. ¶ Semen fruticis hujus ad condienda obſonia vicem ſalis præſtare *Id. ib.* teſtatur. ¶ Foliis herbæ ſiccatis utuntur coriarii ad pelles depilandas, & perficiendas. *Id. ibid.* ¶ Hinc eſt adject. rhoicus, a, um. *Id. ib.* Medici rhoicis utuntur ad contuſa, ſubintellige, *foliis*.

Rhuſelīnon, ῥουσέλινον, apium ruſticum, herba ſcelerata. *Apulej. de herb. c.* 8.

Rhuthēni, m. 2. pop. Aquitaniæ, in parte Or. ubi hodie *le Rovergue*, inter Gabalos ad Or. Cadurcos ad Occ. Arvernos ad Bor. Heleutheros ad Auſtr. *Plin. l.* 4. *c.* 19.

Rhyuthon. V. Rhinton.

Rhyparogrăphus, cognominatus eſt quidam Pyrrhicus pictor, quod tonſtrinas, ſutrinaſque pinxit, & aſellos, & obſonia, ac ſimilia. *Plin. lib.* 35. *c.* 10. a ῥυπαρὸς, *ſordidus*, & γράφω, *pingo*.

Rhypōdes, is, ῥυπῶδες, emplaſtrum ad extrahendum, ſic dictum a ſimilitudine ſordium. *Celſ. l.* 5. *c.* 19. *n.* 15. & *c.* 26. *n.* 23.

Rhythmĭcus, i, ῥυθμικὸς, qui numeros in cantu, vel prolatione, aut ſono obſervat. *Cicer.* 3. *de Orat. c.* 49. Nec ſunt hæc rhythmicorum, aut muſicorum acerrima norma dirigenda.

Rhythmus, i, m. ῥυθμὸς, *cadenza*, *ritmo*, *armonia*, numerus, harmonia, conveniens ſententiæ ſonus. *Quintil. lib.* 9. *c.* 4. Omnis ſtructura, ac dimenſio, & copulatio vocum conſtat aut numeris (numeros ῥυθμοὺς accipi volo) aut μέτροις, ideſt dimenſione quadam. Quod etiamſi conſtat utrumque pedibus, habet tamen non ſimplicem differentiam: nam rhythmi, ideſt numeri ſpatio temporum conſtant; metra etiam ordine: ideoque alterum eſſe quantitatis videtur, alterum qualitatis. Hæc *Quintil.* qui alia *ibid.* affert metri, & rhythmi diſcrimina. ¶ Tranſlate ponitur pro congruentia, & proportione alicujus rei ad aliam, ut venarum rhythmus, apud *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. *equabilità del polſo*, hoc eſt congruentia unius arteriarum motus cum altero.

Rhytium, ii, ῥυτίον, poculi genus infra anguſtum, ſupra latum, & curvum in modum cornu, diminut. a ῥυτὸν, quod inter pocula numerat *Athenæus l.* 10. *c.* 13. & *l.* 11. *c.* 5. Hinc *Martial. l.* 2. *epigr.* 35. Cum ſint crura tibi, ſimulant quæ cornua Lunæ; In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

R A N T E I.

Rica, æ, f. κρηδεμνον, μίτρα. Non ſatis convenit inter Veteres, quid ſit. *Non.* enim *c.* 14. *n.* 55. ſcribit, eſſe illud idem, quod ſudarium dicitur. At *Feſtus*, & *Var. lib.* 4. *L. L.* ajunt eſſe palliolum, flammeum, ſeu tegumentum capitis, quo ſacrificatura ſacerdos velatur.

Riciniātus, a, um, ricinio indutus. *Feſt.* Riciniati mimi planipedes. *Arnob. l.* 6. Fronte Janus ancipiti, riciniatus Jupiter.

Ricinium, ii, n. pallium muliebre, breve; ita definiunt *Feſtus*, *Nonius cap.* 14. *n.* 33. *Var. apud eund. ibid.* & *Serv. in* 1. *Æn.* ¶ *Var. l.* 6. *de L. L.* & *Serv. loc. cit.* dictum putat a *rejiciendo*, quod dimidiam ejus partem retrorſum rejiciebant. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 23. Extenuato igitur ſumptu tribus riciniis, & vinculis purpuræ, & decem tibicinibus, tollit etiam lamentationem.

Ricīnum, i, n. idem ac ricinium. *Lucil. apud Non. c.* 14. *n.* 16. ¶ Adjective mitram ricinam dixit *Var. apud eund. Non. ibid.* h. e. ricinii formam habentem.

Ricinus, m. idem ac ricinium. *Serv. in* 1. *Æn.*

Ricīnus, i, m. 2. *zecca*, κρότων, vermis alatus, canes potiſſimum infeſtans, interdum & oves, ut *Cato R. R. c.* 96. docet. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 9. Quidam nucibus Græcis in aqua tritis perungunt catulorum aures, quod ricini ſoleant (ſi hoc unguine non ſis uſus) eas exulcerare. *Seren. Sammon. c.* 37. Sanguine cum ricini, quem bos geſtaverit ante, Herba chelidoniæ fertur cum melle mederi. Adde *Plin. l.* 12. *c.* 18. & *l.* 30. *c.* 10. ¶ Ab hujus animalis ſimilitudine ricinus dicitur frutex, aut herba inſtar arboris, ad magnitudinem parvæ ficus aſſurgens, folio platani, ſed majore, læviore, & nigriore, ramis, & caudice arundinum modo concavis, ſemine uvarum aſpero, quod purgatum effigiem ricini vermis repræſentat. Græce dicitur κρότων, & κίκι. Vulgus palmam Chriſti appellat, *ricino*. *Plin. l.* 15. *c.* 7. ¶ Dicitur etiam de fructu mori arboris. *Plin. l.* 17. *c.* 7. Mori germinatione priuſquam in folia exeant, ſiniſtra decerpi jubentur futura poma, ricinos Græci vocant.

Ricto, as, n. 1. frequent. a ringo. *Spartian. in Geta*, *c.* 5. Urſi ſæviunt, leones rugiunt, leopardi rictant.

Rictum, i, n. idem ac rictus, m. *ceffo*, *bocca*. *Lucr. l.* 5. *v.* 1063. Mollia ricta fremunt duros nudantia dentes. *Cic.* 6. *Ver. c.* 43. *de Herculis ſtatua*. Uſque eo, Judices, ut rictum ejus, ac mentum paulo ſit attritius. Ita *Non.* legit, alii *rictus*.

Rictus, us, m. 4. *muſo*, *bocca*, *ceffo*, χάσμα, hiatus, unde verba exeunt, & tota illa pars circa ipſum hiatum, quæ in homine ridente, & in belluis os aperientibus lineis quibuſdam terminatur, ut maxime ſunt labia. Eſt a ſupino rictum, verbi *ringo*. *Martial. l.* 1. *epigr.* 105. *de leonibus*. Laxos cui dare perviosque rictus Gaudent, & timidos tenere dentes. *Ovid. Met.* 11. *v.* 126. *de Mida omnia in aurum tactu vertente*: Miſcuerat puris auctorem muneris undis; Fuſile per rictus aurum fluitare videres. *Plin. l.* 8. *c.* 21. *de tauris ſylveſtribus*: Rictu ad aures dehiſcente. h. e. ore uſque ad aures fiſſo. *Quintil. lib.* 1. *c.* 11. Ne immodicus hiatus rictum diſtendat. h. e. os in ringentis modum formet. ¶ Rictum diducere, eſt os aperire. *Juven. ſat.* 10. Ipſe ad conſpectum cœnæ diducere rictum contentus. ¶ Metonymice eſt ad riſum impellere. *Horat. l.* 1. *ſat.* 10. Ergo non ſatis eſt riſu diducere rictum.

Ricŭla, æ, dim. a *rica*. *Turpil. apud Non. c.* 14. *n.* 16. Interea aſpexit virginem injectam in capita riculam indutam oſtrinam.

Rīdĕo, es, ſi, ſum, n. 2. *ridere*, צחק, Ger. *lachen*, Gal. *rire*, Hiſ. *reir*, γελάω, riſum edo. Conſtruitur fere abſolute. *Cic.* 5. *Fin. c.* 30. M. Craſſus, quem ſemel ait in vita riſiſſe Lucilius, & ea re ἀγέλαστον vocatum. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. in Fam.* 2. *epiſt.* 9. Ut dederis nobis, quem ſemper ridere poſſemus. ¶ Vel cum accuſ. riſum. *Cic. l.* 7. *Fam. epiſt.* 25. Ne, ſi iſtum habuerimus, rideamus γέλωτα σαρδόνιον. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *de*. *Cic. Att. l.* 14. *epiſt.* 15. De hæreſi Veſtorina, & de Pherionum more Puteolano riſiſſe me ſatis. ¶ Uſurpatur etiam paſſive, *Cic.* 1. *de Orat.* Hæc enim ridentur vel ſola, vel maxime. ¶ Ridere ore catuli Gallicani, eſt turpiter, & late inter ridendum os diducere, ut patulus eſt oris rictus canibus Gallicis venaticis. *Catul. carm.* 42. Ridentem catuli ora Gallicani. ¶ Ponitur etiam pro deridere, illudere, ridere cum contemptu. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 4. Cum riſeritis impudentiam hominis. ¶ Item pro placere. *Horat. l.* 2. *od.* 6. Ille terrarum mihi præter omnes Angulus ridet. ¶ Item pro approbare, indulgere. *Tac. de morib. Germ c.* 19. Nemo illic vitia ridet, nec corrumpere, & corrumpi, ſæculum vocatur. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 4. Fortuna ridet. h. e. favet. ¶ In hac acceptione uſurpatur etiam cum dativ. *Virg.* 5. *Æn.* Riſit pater optimus illi. ¶ Tranſlate ponitur pro pulchrum, & ſpecioſum eſſe. *Virg.* 4. *Ecl.* Miſtaque ridenti colocaſia fundet acantho. *Idem.* 7. *Ecl.* Omnia nunc rident. *Horat. l.* 4. *od.* 11. Ridet argento domus. ¶ *Ridentem dicere verum quid vetat?* ſpeciem proverbii habet apud *Horat. l.* 1. *ſat.* 1. *v.* 14.

Ridibundus, a, um, *ridente*, μειδιῶν, ridens, abunde ridens. *Plaut. Epid.* 3. 3. 32. Illam ridibundam, atque hilaram huc adduxit ſimul. Adde *Gel. l.* 11. *c.* 25.

Ridica, æ, f. *pertica*, *ſteccone*, χάραξ, ſudes, palus, pedamenti genus, quod adminiculandæ vineæ melius eſſe palo, ait *Colum.* Differt a palo, quia ridica fiſſilis eſt, palus rotundus. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 8. Unum robuſtum, quod optimum ſolet afferri in vineam e quercu, ac junipero, & vocatur ridica. *Colum. l.* 4. *c.* 12. Hic annus nondum vehementem palum, aut ridicam deſiderat.

Ridicŭla, æ, f. paxillus, parva ridica. *Sen. l.* 1. *quæſt. nat. c.* 3. *de fullone*. Cum os aqua implevit, & veſtimenta ridiculis diducta leviter aſpergit. Alii leg. *rudiculis*.

Ridiculārius, a, um, *buffone*, καταγέλαστος, qui riſum excitat. *Gel. l.* 4. *c.* 1. Qui jurabat, cavillator quidem, & canicula, & nimis ridicularius fuit. ¶ Ridicularia, um, n. plur. facetiæ, res ridiculæ. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 69. Mitte ridicularia.

Ridicŭle, adv. *piacevolmente*, καταγελάστως, cum riſu. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 57. Non modo acute, ſed etiam ridicule, aut facete.

Ridiculōſus, a, um, adject. *ridicolo*, ridiculus. *Arnob. l.* 5. Ridiculoſa negotia defendere. *Plaut. Stich.* 2. 3. 64. Advexit ſecum paraſitos ridiculoſiſſimos. ¶ *Hieron. l.* 3. *adv. Rufin. c.* 4. ridiculoſum a ridiculo diſtinguit, ubi ait: Non ridiculoſa, ut ſcribis, ſed ridicula mihi forte res accidit.

Ridicŭlum, i, *facezia*, *coſa da ridere*, γελοῖον, jocus, faceſiæ, dictum, vel factum riſum excitans. *Cic. Offic.* 1. *c.* 37. Aut per ridiculum, aut ſevere, maledice dicere. *Plaut. Stich.* 3. 2. 2. Confido me obtenturum regem ridiculis meis. *Id. Amph.* 3. 2. 36. Dicere aliquid ridiculi cauſa. *Terent. Eun.* 5. 6. 3. Ridiculo alicui eſſe. h. e. irrideri, ridendi occaſionem dare. *Id. Andr.* 3. 2. 26. Hui tam cito? ridiculum. h. e. res ridicula eſt.

Ridicŭlus, a, um, *ridicolo*, Gel. *lächerlich*, Gal. *ridicule*, Hiſ. *ridiculo*, γελοῖος, qui aliis riſui eſt, de quo alii rident. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 10. facie magis, quam facetiis ridiculus. *Id. pro Arch.* Eſt ridiculum ad ea, quæ habemus, nihil dicere. *Juv. ſat.* 3. *v.* 153. Nil habet infelix paupertas durius in ſe, Quam quod ridiculos homines facit. ¶ Sæpe ſumitur pro faceto, qui dicit ea, quibus homines rideant, non ipſe rideatur. *Cic. in Brut.* C. Sicinius homo impurus, ſed admodum ridiculus. ¶ Reperitur ſuperlat. *ridiculiſſimus* apud vet. *Plaut. Stich.* 2. 3. 48. Euge, quando adbibero, alludiabo, tum ſum ridiculiſſimus.

Ridiculus, li, m. *buffone*, ſcurra, qui riſum dictis, factiſve commovet, γελωτοποιός. *Plaut. Capt.* 3. 1. 17. Neque ridiculos jam terruncii faciunt.

Rido, is, n. 3. idem quod rideo. *Priſcian. l.* 10. *Diomed. l.* 1. *Lucret. l.* 3. *v.* 22. large diffuſo lumine ridit.

Riēn. V. Renes.

Rigatĭo, onis, ἄρδευμα, actus rigandi. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Quod rigatione miniſtrari non expediat.

Rigātor, oris, qui rigat. *Tertul. adv. Valent. c.* 15. O fletum rigatorem!

Rigens, entis, o. durus, horridus, aſper, rigidus. *Liv. l.* 21. *c.* 32. Animalia, inanimaque omnia rigentia gelu. *Quintil. l.* 2. *cap.* 13. A ſummo ad imum rigens corpus. ideſt nullo modo flexum. *Virg.* 11. *Æn. v.* 72. Veſtes oſtroque, auroque rigentes. hoc eſt perſtringentes ſenſus. *Ovid. Heroid. ep.* 5. Ungue rigente ſecare genas. *Solin. c.* 15. Pars mundi Aquilonis conceptaculis rigentiſſima.

Rigĕo, es, gui, ſine ſup. n. 2. *eſſere aſpro*, *duro*, *indurato*, Ger. *erſtarren*, Gal. *être roide*, Hiſp. *eſtar yerto*, ῥιγέω, ῥιγόω, eſt horrere, frigore aſperum, vel durum eſſe. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 28. Quod aut frigore rigeant, aut uratur calore. *Ovid.* 3. *Met. v.* 100. comæ terrore rigebant. *Id.* 1. *Amor. eleg.* 6. Roboribus duris janua fulta riget. *Horat. epod.* 8. rigens nervi.

Rigeſco, is, neut. 3. σκληρύνομαι, incipio rigere, durus, aſper, horridus fio. *Virg.* 3. *Georg. v.* 363. Æraque diſſiliunt vulgo, veſteſque rigeſcunt. Ubi *Serv.* Rigeſcunt, durantur, ut frangi potius, quam ſcindi poſſe videantur. *Ovid.* 9. *Met. v.* 357. rigeſcunt ubera.

Rigĭde, adv. *rigidamente*, ῥιγίως, dure, aſpere, horride. *Vitruv. l.* 2. *c.* 3. Tectorium inductum, rigideque obſolidatum. *Valer. Max. l.* 9. *c.* 7. *in fine*. Diſciplinam rigidius aſtringere.

Rigidĭtas, atis, f. 3. durities, aſperitas. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Arbor rigiditatem habere videtur.

Rigĭdo, as, a. 1. rigidum, & durum facio. *Sen. ep.* 71. Virtus recta eſt, flexuram non recipit: rigidari quidem, amplius intendi non poteſt. Alii leg. *rigida eſt*.

Rigidus, a, um, *rigida, dura, aſpra*, [illegible], Germ. *heſſtigkate*, Gall. *roide, dur*, Hiſp. *elada, perto, frieſco*, durus præ frigore, aſper, horridus, erectus, immotus. *Cic. in Brut. c. 14.* Signa rigidiora. *Virg. 1. Georg.* Tellurem Borea rigidam ſpirante moveri. *Id. 6. Ecl.* Tum rigidas motare cacumina quercus. ¶ Tranſlate ſumitur pro conſtanti, inflexibili, immutabili. *Liv. l. 35. c. 40.* Invicti a cupiditatibus animi, & rigidæ innocentiæ. *Arnob. l. 5.* Rigidiſſima ſoliditas. ¶ Item pro ſevero. *Plin. ep. 19. l. 4.* Sententiam Macri at rigidam, duramque reprehenderunt. ¶ Item pro crudeli. *Martial. l. 10. epigr 65.* Nec dorcas rigido fugax leoni.

Rigo, as, a. 1. *adacquare, baguare*, [illegible], Ger. *wäſſeren*, Gall. *arroſer*, Hiſp. *regar*, [illegible], madefacio, humorem alicui rei aſpergo. *Cic. 1. de Div.* Quæ parvos Mavortis ſemine natos Uberibus gravidis vitali rore rigabat. *Plin. l. 12 c. 18.* Rigatur gelidis fontibus, & imbres accipit. ¶ Tranſlate *Auct. ad Heren. l. 4. c. 6.* Fontes, qui omnium rigare debent ingenia. *Lucret. l. 4. v. 205* Solis lux cælum rigat. ¶ Eſt etiam derivare, dividere. *Liv. l. 5. c. 16. ad fin.* Aquam emiſſam per agros rigabis, diſſipatamque rivis extingues.

Rigor, oris, *rigore, durezza*, [illegible], Ger. *grimme kalte*, Gall. *roideur*, Hiſp. *rigor, dureza*, [illegible], durities, horror, aſperitas vi frigoris, & durities generatim. *Virg. 2. Georg.* Tum ferri rigor, atque argutæ lamina ſerræ. ¶ Ponitur etiam pro frigore. *Col. l. 9. c. 14.* Quam recentiſſimi rigoris aqua infuſa. *Plin. l. 17. c. 24.* Cæli rigor. *la rigidezza dell' aria.* ¶ Tranſlate ſumitur pro conſtantia, ſeveritate. *Plin. l. 7. c. 19.* Erat hic animi tenor aliquando in rigorem quemdam. *Sen. 1. de ira, c. 16.* Vir a multis vitiis integer, ſed parvus, & cui placebat pro conſtantia rigor. ¶ Item pro curſu, ſeu tenore quodam perpetuo ſui ſimili. *Quintil. l. 5. c. 3.* Oratio habeat rectam quendam velut tacitam, quæ ſtupere immobili rigore non debeat. ¶ Rigor fluminis, & rectitudo fluminis, ſpatium illud medium, ubi curſus rectus eſt. *Ulpian. l. 1. ff. de flum.* Ripa autem recte ita definitur: id, quod flumen continet naturalem rigorem curſus ſui tenens. ¶ Rigor juris eſt rectitudo inflexibilis, vel ſeveritas. *Modeſtin. l. ſi expreſſim. ff. de appellat.* Si expreſſim ſententia contra juris rigorem data fuerit. ¶ Rigor quoque erat terminus in agro inter duo ſigna rectus in modum lineæ. Signum autem erat arbor, ſaxum, vel aliud eminens. *Aggenus Urbicus.* Limes eſt, quodcunque in agro opera manuum factum eſt ad obſervationem finium: rigor vero ſive rectitudinis naturam nomen accepit. Invenias & alibi apud *Aggenum*, uti & alios limitandorum agrorum Auctores, *Siculum Flaccum* dico, & *Frontinum*, in editione Goeſii. ¶ Rigor ſtillicidii, eſt ejus rectitudo, qua intra murum porrigitur. *ff. l. 8. tit. 1. leg. alt.*

Rigoratus, a, um, adject. durus, firmus, roboratus, ſuffultus. *Plin. l. 17. c. 23.* Traducere virgultorum comitatu obiter rigoratis.

Rigoroſus, a, um, adject. *rigoroſo*, ſeverus, rigidus. *Senec. epiſt. 11.* Opus eſt aliquo rigoroſo, ad quem mores noſtri ſe ipſi exigant. Videtur tamen illud *rigoroſo* irrepſiſſe. nam in pleriſque optimis editionibus deeſt.

Riguum, i, ſubſt. neut. rigatio, vel aqua ipſa rigans. *Plin. l. 17. c. 26.* Rigua æſtivis vaporibus utilia, hyeme inimica, autumno varia.

Riguus, a, um, *che adacqua*, [illegible], quod rigat, vel rigandi vim habet *Virg. 2. Georg. v. 485.* Rura mihi, & rigui placeant in vallibus amnes. ¶ Sumitur etiam paſſive pro eo, quod rigatur, ſeu rigari facile poteſt. *Col. l. 2. c. 17. de prato.* Ejus animadvertimus duo genera, quorum alterum eſt ſiccaneum, alterum riguum. *Ovid. 8 Met.* Quodque ſuus conjux riguo collegerat horto.

Rima, æ, *fiſſura*, [illegible], Germ *ſpalt*, Gall. *fente*, Hiſp. *hendedura*, [illegible], fiſſura in tabulis male junctis, in pariete, & aliis rebus, a [illegible], quod a [illegible], *findo*. *Perſ ſat. 3.* clarum mane feneſtras Intrat, & anguſtas extendit lumine rimas. *Cic. Att. l. 14. ep. 9.* Tabernæ mihi duæ corruerunt, reliquæ rimas agunt. ¶ Tranſlate accipitur pro quocunque ſpatio vacuo, ſeu pro quocunque defectu. Hinc rimas explere dicuntur Oratores, cum verba interjiciant, ut pleniorem orationem faciant. *Cic. in Orat. c. 69.* Neque interjicias verba, quaſi rimas expleat. ¶ Plenus rimarum per tranſlationem dicitur, qui nihil poteſt celare eorum, quæ illi creduntur, tranſlatione ſumpta a vaſe aquario fictili. *Terent Eun. 1. 2. 25.* Plenus rimarum ſum, hac, atque illac perfluo. ¶ Rimam aliquam invenire dicitur is, qui in re aliqua difficili, & perplexa rationem callide invenit, qua elabatur: ductum fortaſſe a muribus, qui interdum dolo capti tamen aliquo foramine effugiunt. *Plaut. Curcul. 4. 2. 23.* Rogitationes plurimas propter vos populus ſcivit, quas vos rogatas rumpitis, aliquam reperitis rimam. Adde *Caſin. 3. 3. 8.* ¶ Rima, dictum de natura muliebri, *Juven. ſat. 3. v. 97.*

Rimabundus, a, um, adjectiv. ſtudioſe perſcrutans, contemplans. *Apul. l. 2. A. A.* Dum hæc identidem rimabundus eximie delector.

Rimatim, adv. per rimas, ut rimatim ab oſtio ſpeculari. *Martian. Capel. l. 2.*

Rimator, oris, qui rimatur. *Arnob. l. 5.* Varro in antiquitatis indagatione rimator.

Rimatus, a, um, partic. paſſiv. *cercato, indagato*. *Sidon. l. 7. ep. 2.* Diligenter, quæ ad ſacrum pertinuerant, rimatis.

Rimo, as, a. 1. idem ac rimor. *Priſcian. l. 8.*

Rimor, aris, d. 1. *cercar bene*, [illegible], Ger. *fleiſſig durchſuchen*, Gall. *fouiller par tout, chercher diligemment*, Hiſ. *buſcar diligentemente*, [illegible], diligenter quæro, ſcrutor, perſcrutor. *Feſt.* Rimari eſt valde quærere, in rimis quoque. *Virg. 1. Georg.* Dulcibus in ſtagnis rimantur prata Caystri. h. e. paſcuntur in pratis, & cibum per omnes rimas terræ perquirunt. *Id. 6. Æn. de Tityi vulnere:* Viſcera rimatur epulis, habitatque ſub alto Pectore. ideſt quærit ad cibum, expletur, paſcitur. ¶ Interdum rimari eſt ſcindere, & quaſi in rimas agere. *Virg. 3. Georg.* Ergo ægre raſtris terram rimantur. ¶ Tranſlate ſumitur pro quærere. *Cic. 1. de Div. c. 57.* Sed tamen id quoque rimatur quantum poteſt.

Rimoſus, a, um, *pieno di feſſure*, Ger. *klackecheig*, Gall. *plein de fentes*, Hiſp. *lleno de hendeduras*, [illegible], rimis plenus. *Col. l. 1. c. 5.* Quicquid ab inferiore loco appoſueris, fiſſum erit, rimoſumque. ¶ Per tranſlationem auris rimoſa dicitur, quæ negligenter audit, & audita ſtatim obliviſcitur, quaſi rimarum plena, & hac, atque illac perfluens. *Hor. l. 2. ſat. 6.* Et quæ rimoſa bene deponuntur in aure.

Rimula, læ, *piccola feſſura*, tenuis rima. *Celſ. l. 8. c. 4.* Ne parvæ rimulæ fallant.

Ringor, eris, d. 3. *digrignare, ringhiare*, [illegible], Ger. *das maulrumpffen*, Gal. *rechigner*, Hiſp. *reñir*, [illegible], eſt ita os aperire, ut dentes oſtendantur. Metonymice ponitur pro indignari, iraſci, conviciari, &c. *Ter. Phorm. 2. 2. 27.* Dum tibi fit, quod placeat, ille ringitur, tu rides. *Sidon. carm. 23. v. 87.* Multum ringitur otioſa virtus.

Ripa, æ, *riva, ripa*, [illegible], Ger. *ein geſtad*, Gall. *rivage*, Hiſp. *ribera*, [illegible], crepido, extremitas terræ aquæ vicina, quæ utrinque flumine alluitur. Differt a litore, quia ripa proprie eſt fluminis, litus maris. Unde *Ovid. 1. Met. v. 42.* Pro ripis litora pulſant. ¶ Non tam tamen diſcrimen id negligitur. *Plin. l. 9. c. 15. de mari Pontico.* Thynni dextera ripa intrant, læva exeunt.

Ripárienſis, ſe, adject. a ripa. Riparienſes milites dicebantur, qui in ripis fluminum, ubi termini Imperii erant, ſtationem habebant ad hoſtium incurſiones prohibendas. *Vopiſcus in Aureliano c. 38.* Septem millibus Riparienſium interemptis. Adde *leg. de caſtr. ripar. Cod. de re milit.* ubi legitur & *Riparenſes*.

Ripariola, æ, f. hirundo in ripis fluminum nidificans. *Marcel. Emp. c. 15.*

Riparius, a, um, quod in ripis habitat. *Plin. l. 30. c. 4. de hirundinibus.* Multo tamen efficaciſſimi ripariarum pulli: ita vocant in riparum cavis nidificantes.

Ripenſis, ſe, adject. juxta ripam poſitus, ut ripenſis Dacia, quæ Danubii ripam ſpectat. *Ammian. l. 26. c. 30.*

Ripœi, V. Rhiphæi.

Ripula, æ, [illegible], exigua ripa. *Cic. Att. l. 15. ep. 17.* Tamen hæc [illegible] ripulæ videtur habitura celerem ſatietatem.

Rire, m. 2. fl. Thraciæ, apud conf. Myſiæ, qui in mare Euxinum exit inter Panyſum, & Tearum. *Plin. l. 4. c. 11.*

Riſcus, i, m. *forziere*, ciſta pelle tecta, vel e vimine, aut juncis facta, qua mulieres lintea ſua corpori abſtergendo idonea concluderent, ac conſervarent, *Ulp. l. 26. ff. de aur. argen. &c.* Et ſiqua ſimilia dici poſſunt, veluti lavatio, riſcus. *Donatus* quoque ad *Terent. Eun. 4. 6. 16.* ita hanc vocem interpretatur. Verba porro Terentii ſunt: Ciſtellam domo effer cum monumentis. P. ubi ſita eſt? T. in riſco. *Serv.* autem & *Non. c. 2. n. 736.* ajunt riſcum dici parvum in pariete foramen ad aliquid reponendum idoneum.

Riſiloquium, ii, ſermo cum riſu. *Tertul. de pænit. c. 10.*

Riſio, onis, idem ac riſus. *Plaut. Stich. 3. 2. 10.* Quot ago voluptates fruar, quot riſiones, quot jocos.

Riſito, as, a. 1. *ridere ſpeſſo*, frequentativ. a rideo. *Nev. apud Non. c. 3. n. 116.* Dicta riſitant.

Riſor, oris, *che ride*, [illegible], qui ridet, ſcurra, irriſor. *Hor in art. poet. v. 225.* Verum ita riſores, ita commendare dicaces Conveniet Satyros.

Riſus, us, *riſo*, [illegible], Ger. *das lachen*, Gal. *ris*, Hiſ. *riſa*, [illegible], actus ridendi. *Cic. in Brut.* Equidem in quibuſdam vix riſum tenebam. *Id. 2. de Or. c. 58.* Riſum concitare. *Id. Q. Fr. 2. ep. 10.* Miros riſus edere. *Id. 2. Tuſc.* Riſus captare, *ſtudiarſi di far ridere. Id. Att. 6. ep. 3.* Riſum movere. *Quintil. l. 6. c. 3.* riſum conciliare. *Hor. l. 1. ſat. 4.* Riſum ſibi excutere. *Id. l. 1. ep. 13.* Vertere in riſum.

Rite, adv. *ſeconda il coſtume*, Ger. *ordenlich, und wol*, Gal. *bien, & droitement*, Hiſp. *derechamente*, [illegible], ſecundum ritum, pro ritu, ut *impete*, pro *impetu*. Nam rite fit, quod facimus ſecundum ritum. *Cic. 1. Div. c. 13.* Deos rite colere. *Auct. ad Her. l. 1.* Teſtamentum ipſo præſente conſcribunt, teſtes rite affuerunt. ¶ Ponitur etiam pro recte, bene, quia quod fit rite, id ratum, & rectum eſt. *Cic. 2. Fin.* Quæ poteſt appellari rite ſapientia. ¶ Rite, ſubſtan. pro ritu, ut ſit ablat. a *rites*, vel *rites, is*. *Stat. Theb. 12. v. 185.* Hei mihi primitiis armorum, & rite nefaſto Libatas, juſſiſque mori.

Ritualis, le, adject. ad ritus pertinens. Rituales libri, [illegible], libri de ritibus ſacris. *Feſt.* Rituales nominantur Hetruſcorum libri, in quibus perſcriptum eſt, quo ritu condantur urbes, aræ, ædes ſacrentur, qua ſanctitate muri, quo jure portæ, quo modo tribus, curiæ, centuriæ diſtribuantur, exercitus conſtituantur, ordinentur, cæteraque ejuſmodi ad bellum, ac pacem pertinentia. *Cic. de Div. l. 1. c. 33.* Quod Hetruſcorum declarant & aruſpicini, & fulgurales, & rituales libri, noſtri etiam augurales.

Ritualiter, adv. rite. *Ammian. l. 19. c. 7.* Ritualiter conſecratus.

Ritus, us, m. *rito, coſtume, uſanza*, [illegible], Ger. *ordenliche gewonheit*, Gal. *couſtume*, Hiſ. *coſtumbre*, [illegible], mos, & approbata conſuetudo, quam omnes ratam habent. *Feſt.* Ritus mos eſt comprobatus in adminiſtrandis ſacrificiis. *Virg. 12. Æn. v. 571.* morem, ritumque ſacrorum Adjiciam. *Cic. 2. de Leg. c. 16.* Deinceps in lege eſt, ut de ritibus patriis colantur optimi. ¶ Generatim accipitur pro quovis more. *Cic. de Amic.* Qui pecudum ritu ad voluptatem omnia referunt. *Id. 2. Phil. c. 25.* Vivere latronum ritu. *Plin. l. 11. c. 8.* Ritu naturæ capite hominem gigni mos eſt, pedibus efferri. ¶ *Ritior* in genit. pro ritus, *Liv. apud Non.* Itaque domi ritus noſtri, qui per dium Fidium jurare vult, prodire ſolet in compluvium. ¶ Rite in ablat. pro ritu, V. Rite adverb.

Rivalis, & le, o. 3. *fluviale*, qui in rivis habitat. *Colum. l. 8. c. 15.* Datur cammarus, & rivalis alecula. ¶ Rivales item dicebantur, qui in agris rivum habebant communem, & propter eum ſæpe diſcrepabant, a *rivus*. *Ulp. Dig. lib. 43. tit. 19. leg. 1.* Si inter rivales, ideſt qui per eundem rivum aquam ducunt, ſit contentio de aquæ uſu. *Id. l. 3. ead. tit.* Dummodo ne fundum domino, aut unquam rivalibus deterius faciat. ¶ Tranſlate quoque rivales dicuntur æmuli, qui ejuſdem mulieris amore teneantur, *rivali*, Ger. *mitbuhler*, Gall. *rival*, Hiſp. *rival*, [illegible]. Ita dicantur, quia, ut agricolæ rivum habentes communem de uſu aquæ, ut de aquæ ductu, & aliis, ſæpe contendunt, ita hi certant de eadem amaſia. *Plaut. Stich. 3. 1. 30.* Eadem eſt amica ambobus, rivales ſumus. ¶ Sine rivali diligere dicuntur ii, qui ſtulta mirantur, quod nemo alius concupiſcat, ſumpta allegoria ab amantibus, quibus eſt amica deformis, & quam alius nemo velit. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 8.* O Dii, quam ineptus, quam ſe ipſe amans ſine rivali!

Rivalitas, atis, *rivalità*, [illegible], æmulatio inter amatores, qui eandem mulierem amant. *Cic. 4. Tuſc. c. 26.* Obtrectare vero alteri aut illa vitioſa æmulatio, quæ rivalitati ſimilis eſt.

Rivalitius, & Rivalicius, a, um, ad rivales pertinens, ut Rivalicia lex, quæ lata fuit rogante populum Ser. Sulpicio. Ser. F. Rufo, de iis, qui ab eodem rivo aquam ducunt. *Feſt. in Sexus.*

Rivatim, adv. per rivos, vel in morem rivi. *Macrob. l. 6. Satur. c. 12.* Rivatim aquæ de Ponto fluunt.

Rivifinalis, le, adject. objectu rivi fines agrorum faciens, ut tractus rivifinalis. *Sicul. Flac. de condit. agror. apud Goeſ. pag. 12.*

Rivinus, i, m. idem ac rivalis. *Argum. Aſin. Plaut.*, *quod Sidonii eſſe a nonnullis creditur:* Rivinus amens ob præreptam mulierem.

Rivulus, i, *fiumicello*, exiguus rivus. *Cic. 1. Acad. c. 2.* Ut ea a fontibus potius hauriant, quam rivulos conſectentur.

Rivus, i, *rivo, ria, ruſcello*, [illegible], Ger. *ein bach*, Gal. *ruiſſeau*, Hiſ. *rio*, [illegible], aqua fluens, a fonte, vel flumine educta. *Ulp. l. 1. ff. de rivis*. Rivus eſt locus per longitudinem depreſſus, quo aqua decurrat, cui nomen eſt [illegible] *Cic. in Top. c. 8.* Partium diſtributio ſæpe eſt infinitior, tanquam rivorum a fonte deductio. *Hor. l. 2. od. 19.* Rivus lactis. *Ovid. 9. Met.* Lacrymarum rivi. *Lucret. l. 5.* Argenti rivus, & auri. ¶ E rivo flumen facere, eſt rem minimam amplificare. *Ovid. 2. de Pont. eleg. 5.* Ingenioque meo, vena quod paupere manat, Plaudis, & a rivo flumina magna facis. ¶ *Hor. l. 1. ep. 12.* ſic vives protinus, ut te Confeſtim liquidus fortunæ rivus inauret. h. e. ut divitiis affluentibus fortuna te locupletet.

Rixa, æ, *riſſa, diſcordia*, [illegible], Ger. *zanck*, Gal. *noiſe*, Hiſp. *pendencia*, [illegible], lis, contentio, pugna, ab [illegible], *certo*, per Aphæreſim. *Cic. 6. Ver.* Ecce autem nova turba, atque rixa. *Id. l. 9. Fam. ep. 22.* Etſi Academiæ noſtræ cum eo magna rixa eſt. *Tac. 1. hiſt. c. 64.* Jurgia primum, mox rixa. *Hor. l. 1. od. 27.* Rixæ ſanguineæ. *Liv. l. 2.* Rixam ſedare.

Rixator, oris, qui rixatur. *Firmic. l. 5. c. 8.* Homines erunt mali, litigioſi, rixatores, contentioſi. *Quintil. l. 11. c. 1.* Videas rixatores quoſdam neque judicum reverentia, neque agendi more, ac modo contineri.

Rixo, as, a. 1. idem ac rixor. *Var. apud Non. c. 7. n. 82.* Ne familiæ rixent cum vicinis.

Rixor, aris, d. 1. *contendere*, [illegible], Germ. *zeſtken*, Gall. *noiſer*, Hiſp. *renir*, [illegible], jurgor, contendo. *Cic. 2. de Orat. c. 59.* Cum eſſet cum eo Tarracinæ de amicula rixatus. ¶ *Rixari de lana caprina*, prov. in eos, qui de re nihili diſceptant. *Hor. l. 1. ep. 19.* Alter rixatur de lana ſæpe caprina. ¶ Sumitur etiam tranſlate pro reſiſtere. *Var. l. 1. de R. R. c. 47.* Aridæ tactæ herbæ rixantur, ac celerius rumpuntur, quam ſequuntur.

Rixoſus, a, um, [illegible], contentioſus, pugnax, proclivis ad ineundum certamen. *Col. l. 8. c. 2.* Non rixoſarum avium laniſtæ. Loquitur de Græcis, vel aliis, quorum ſtudium erat feraciſſimam quamque avem certaminibus, & pugnæ præparare.

R A N T E O.

Robeus, a, um, idem ac rubeus, *roſſo*. *In vet. inſcript. apud Voſſ. in Etymol. in voce Ruber*, & apud *Scalig. in not. ad Varr. de R. R. pag. 144.* Omnibus annis vitulo robeo, & verre.

Robigalia, & Rubigalia, um, n. 3. dies feſtus in honorem Robigi Dei, cui ſacra fiebant, ut rubiginem a ſegetibus averteret. Inſtituta fuere a Numa anno Regni ſui undecimo. Celebrabantur 7. Cal. Majas, ideſt die 25. Aprilis, quia tunc fere ſegetes rubigo infeſtat. *Var. l. 1. R. R. c. 1. Plin. l. 18 c. 29.* & *Feſt.*

Robiginoſus, & rubiginoſus, a, um, *ruggínoſo*, [illegible], plenus rubigine. *Plaut. Stich.*

Digitized by Google

Juub. a. 1. 77. Robiginoſam ſtrigilem, ampullamque rubidam. *Martial. l.* 5. *ep.* 22. Rubiginoſi dentes.

Robigo, inis, Dea apud Romanos, quæ avertendæ robiginis cauſa colebatur. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 907. Flamen in antiquæ lucum Robiginis ibit.

Robigo, ſeu rubigo (utroque enim modo recte ſcribitur) inis, f. *rubigine*, ירקון, Germ. *die rote*, Gall. *rouille*, Hiſp. *orubin*, ἰώδης, vitium metalli roborem contrahentis, quod in ferro ſpeciatim *ferrugo*, in ære *ærugo* appellatur, a colore rubo, vel robeo. Nam veteres pro *rubeus* etiam *robus*, & *robeus* dixere. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Æs etiam, ac ferrum robigo protinus corrumpit, odorque dirus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 550. Exeſa inveniet ſcabra rubigine tela. ¶ Ita etiam vocatur morbus ſegetum, qui culmis frumentorum innaſcitur ex nimio humore, quo ſpicæ fiunt marcidæ, & in fœtidum pulverem ſtatiles. *golpe*. *Virg.* 1. *Georg.* Mox & frumentis labor additus, ut male culmos Eſſet robigo. Ubi per o robigo ſcribitur in optimo Virgilii codice Romano, quo *Pierius* uſus eſt. ¶ Dicitur etiam de aliarum rerum ſordibus. *Ovid.* 7. *Met. v.* 778. livent rubigine dentes. *Juvenal. ſat.* 13. *v.* 147. veteris qui tollunt grandia templi Pocula adorandæ rubiginis. ¶ Tranſlate *Sen. ep.* 7. Malignus comes quamvis candido & ſimplici robiginem ſuam affricuit. h. e. ſuis vitiis infecit. ¶ Primam ſyllabam corripit *Prudent. in Pſychom. v.* 105. Condere vaginæ gladium, ne tacta robigo Occupet. Quidam addunt & *Martial. l.* 2. *ep.* 61. omnique rubigine captus. Sed alii rectius leg. *ærugine*.

Robigus, i, m. Deus quidam Romanorum, qui robiginem a ſegete averruncare credebatur. *Varro l.* 5. *de L. L.* & *Gell. l.* 5. *c.* 12.

Roborarium, ii, ἐπίθεατρον, vivarium, ſeptum, villæ, quæ incluſa habet animalia, a *robur*, ideſt a tabulis roboreis, quibus viveria ſepta erant, antequam mœnibus cingerentur. *Gel. l.* 2. *c.* 20.

Roboraſco, is, n. 3. robur acquiro. *Nav. apud Non. c.* 2. *n.* 368. *de puero pubeſcente*. Cujus vox gallulaſcit, cujus jam ramus roboraſcit.

Roboratus, a, um, nom. ex partic. *forte*, *corroborato*. *Tertull. de anim. c.* 25. Roboratior exitus.

Roboreus, a, um, *ciò*, *che è di rovere*, δρύϊνος, quod eſt ex materia roboris. *Col. l.* 11. *c.* 2. Materies ſi roborea eſt, ab uno fabro dolari ad unguem debet. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 621. Pons roboreus.

Roboro, as, a. 1. *fortificare*, *rinforzare*, חזק, Germ. *ſtercken*, Gal. *affermir*, *fortifier*, Hiſp. *fortalecer*, ἐρρώνω, fortifico, firmo, robur addo. *Cic.* 1. *Off. c.* 31. Catoni cum incredibilem tribuiſſet natura gravitatem, eamque ipſe perpetua conſtantia roboraviſſet. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Hirundines nidos luto conſtruunt, ſtramento roborant.

Roboroſus, a, um, adject. ut roboroſa paſſio, h. e. morbus, quo nervi rigent, apud *Veget. de re veter. l.* 3. *c.* 24.

Robur, oris, n. *fortezza*, חיל, Germ. *ſtercke*, Gall. *force*, Hiſp. *fuerca*, ἰσχύς, proprie eſt corporis fortitudo, corporis firmitas, quæ adverſus omnes difficultates firmiter obnititur. *Cic. pro R. Am.* Qui ſi jam ſatis ætatis, ac roboris haberet. ¶ Tranſlate ponitur pro animi fortitudine, qua quis durat adverſus pericula. *Cic. pro Font.* Equites tantum habuere animi, tantum roboris. *Id.* 5 *Fin.* Tenere robur in virtute. ¶ Et generatim dicitur de omnium rerum firmitate, duritiaque. *Virg.* 7. *Æn.* Æternaque ferri Robora. *Col. l.* 2. Quod protinus exile natum ſit, nunquam robur accipere manifeſtum eſt. ¶ Ob duritiem ligni etiam arboris genus robur, ſeu robur vocatur, nempe δρῦς ἀγρία, ſylveſtris quercus, cujus lignum eſt validiſſimum. Sed *Feſtus* hanc arborem ita dictam putat a colore robo, ſeu rubeo, ut veteres dicebant pro rubeo, qui color in ejus venis ineſt. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 41. Quis robur illud cecidit, dolavit, inſcripſit? ¶ Ac quia ex hujuſmodi quercu fiebant arcæ, quibus includebantur malefici, inde his roboris nomen inditum eſt, uti & poſtea carceri ipſi *Feſt.* Robur in carcere is locus, quo præcipitatur maleficorum genus, quod ante arcis roboreis includebatur. *Apul. in Apol.* O ſubtilitas digna carcere, ac robore. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 3. n. 1. videtur accipere pro loco ſupplicii, unde rei præcipitarentur. Ait enim: Familiam eorum de robore præcipitati ſunt. Huic conſonat *Lucan. l.* 2. Sæva Tribunitio maduerunt robora tabo. ¶ Eadem ratione robur dicitur fuſtis, quo rei a carnifice tunduntur. *Lucret. l.* 3. *v.* 1030. Verbera, carnifices, robur, pix, lamina, tædæ. Alii hic equuleum intelligunt.

Roburneus, a, um, quod ex robore naſcitur. *Col. l.* 9. *c.* 5. Nam ut graminibus, ita frugibus roburneis opus habent. hoc eſt glandibus.

Robus, i, m. genus frumenti, a colore robo, ſeu rubeo, ideſt rubeo. *Col. l.* 2. *c.* 6. Verum ex his maxime ſerendum eſt, quod robus dicitur, quoniam & pondere, & nitore præſtat.

Robus, a, um, idem ac rubeus, apud vet. *Feſt.*

Robuſteus, a, um, δρύϊνος, quod eſt ex robore, ut Robuſtea materies, quæ ex robore facta eſt, ut ſit durior. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 38. Si in medio robuſtea aliqua materies ſit depacta. Al. leg. *robuſta*. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Palis robuſteis locus configatur. Adde *l.* 5. *c. ult.*

Robuſtus, a, um, *robuſto*, *forte*, גבור, Germ. *ſtarck*, Gall. *fort*, *robuſt*, Hiſp. *fuerte*, *recio*, ἰσχυρός, quod eſt multi roboris. *Cic.* 2. *Catil.* Tertium genus eſt ætate jam confectum, exercitatione robuſtum. *Id.* 2. *Phil. c.* 25. Hæc quæ robuſtioris improbitatis ſunt. *Id.* 1. *Off. cap.* 20. Robuſtus animus. *Plin. l.* 1. *cap.* 10. Robuſtiſſima oppida. *Nepos in Alcibiad. c.* 2. Cum robuſtior eſt factus. h. e. ætate crevit. ¶ Sumitur etiam pro roboreo. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Robuſti caudices vetuſtate putres. *Plaut. Poen.* 5. 3. 33. Quos ego jam detrudam ad molas, inde porro ad puteum, atque ad robuſtum codicem. h. e. in carcerem roboreis axibus munitum, qui & robur vocatur. *Id. ibid. prope fin.* ligneam cuſtodiam appellat.

Rode, m. 1. fl. Scythiæ Europææ, qui in ſin. Sagaricum fluit. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Rodo, is, ſi, ſum, a. 3. *rodere*, אכל, Germ. *nagen*, Gall. *ronger*, Hiſp. *roer*, τρώγω, eſt dentibus aliquid ex aliquo eradere, proprium murium, & ſimilium, qui dentibus fere ſemper aliquid demoliuntur, a verbo Græco allato. *Cic.* 2. *de Div.* Quaſi vero quicquam intarſit, mures diem, & noctem aliquid rodentes ſcutæ, aut cribra corroſerint. *Hor. l.* 1. *ſat.* 10. *v.* 70. Vivos roderet ungues. ¶ Tranſlate ſumitur pro eradere generatim, ſive abſtrahere. *Lucret. l.* 5. *v.* 256. Flumina rodunt ripas. ¶ Item pro detrahere, obtrectare, maledicere. *Cic. pro Corn. Balb. c.* 26. More hominum invident, in conviviis rodunt, in circulis vellicant. ¶ *Dentem dente rodere*, prov. in illos, qui carpunt eos, qui pari ſunt præditi mordacitate; aut qui lædi non poſſunt, neque ſentiunt. *Martial. l.* 13. *ep.* 2. Quid dentem dente juvabit Rodere? carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis.

Rodus, & Roduſculum, V. Raudus &c.

Rogalis, & le, o. 3. quod ad rogum ſpectat. *Ovid. l.* 3. *Am. el.* 9. Tene ſacer vatem flammæ rapuere rogales?

Rogamentum, i, *interrogazione*, *quiſtione*. *Apul. de Syllogiſm. categorm.* Rogamentum proponere.

Rogans, antis, *chi prega*, *ſupplichevole*, ἱκέτης, qui rogat, ſupplex. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 70. ſplendior, & partes pene rogantis ago. *Id. heroid. epiſt.* 20. *v.* 33. En iterum ſcribo, mittoque rogantia verba.

Rogatio, onis, *preghiera*, δέησις, actus rogandi, ſupplicatio, preces. *Val. Max. l.* 6. *c.* 4. *de P. Rutilio*. Cum amici ejuſdem injuſtæ rogationi reſiſteret. ¶ Rogatio item interrogationem notat, & ſpeciatim ſumitur pro Figura ſententiarum, quæ uſitatius *Interrogatio* dicitur. *Cic.* 3. *de Or. c.* 53. Et rogatio, atque huic finitima quaſi percunctatio, expoſitioque ſententiæ ſuæ. ¶ Sumitur etiam pro lege. Dicta eſt a *rogando*, i. e. interrogando, quia rogarentur Tribus, *Velitis*, *jubeatis ne hoc*, *vel illud fiat*. Quod cum reſpondiſſent, *Uti rogas*, lex erat. *Cic.* 4. *Fin.* Et eadem imbecillitate, & inconſtantia L. Tubulum fuiſſe, qua illum, cujus is condemnatus eſt rogatione, P. Scævolam. ¶ Aliqui rogationem accipiunt pro privilegio, & a lege differre ajunt, quod lex univerſalis ſit, rogatio particularis. *Feſtus*: Rogatio ea dicitur, cum Populus conſulitur de uno, pluribuſve hominibus, quod non ad omnes pertineat; & de una, pluribuſque rebus, de quibus non omnibus ſanciatur. Nam quod in omnes homines, reſve Populus ſcivit, lex appellatur. Itaque Gallus Ælius ait inter legem, & rogationem hoc intereſt. Rogatio eſt genus legis; quæ lex non continuo eſt, ea rogatio eſt. non poteſt non eſſe lex, ſi modo juſtis Comitiis rogata eſt. Hæc *Feſtus*. Sed hæc differentia non obſervatur: nam, ut ait *Gel. l.* 10. *c.* 20. ſive lex, ſive privilegium, ſive plebiſcitum ſit, ſine rogatione ad populum ferri non poteſt. *Cic. de clar. orat. c.* 33. *de C. Galba*. Rogatione Manilia, Jugurthinæ conjurationis invidia, oppreſſus eſt. *cap.* autem *ſeq.* addit: Invidioſe lege Manilia C. Galbam Gracchani judices ſuſtulerunt. *Id. ibid. c.* 23. Rogationem in Ser. Galbam privilegii ſimilem ferente T. Libone trib. plebis. ¶ Dicimus etiam, promulgare rogationem de aliqua re. *Id. pro Sext. c.* 30. Rogationem perferre. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Rogationem accipere. h. e. approbare. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 14. Rogationem ad populum ferre. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 1.

Rogatiuncula, æ, δεησείδιον, parva rogatio, ſeu lex. *Cic. pro Dom. cap.* 20. Eaque te ex una rogatiuncula feciſſe.

Rogator, oris, m. 3. *colui*, *che prega*, αἰτητής, qui rogat. *Cic. ad Plan. l.* 16. *Att. ep.* 16. Quanquam hæc epiſtola non ſuaſoris eſt, ſed rogatoris. ¶ Sumitur etiam pro mendico, qui eleemoſynam poſtulet. *Martial. l.* 10. *ep.* 5. Interque raucos ultimus rogatores Oret caninas panis improbi buccas. ¶ Item pro interrogatore. In Comitiis rogatores dicebantur Conſules, vel alii, qui Comitia habebant, & de re aliqua rogabant. *Cic.* 2. *de Div. c.* 4. *de Tib. Graccho*. Qui recentibus Comitiis in Senatum introducti negaverunt, juſtum Comitiorum rogatorem fuiſſe. ¶ Item in Comitiis rogatores vocabantur, qui civibus ad ſuffragia venientibus ciſtam proponebant, ita dicti, quod primis Reip. temporibus Tribus obirent, eaſque de ſententia interrogarent. *Id. poſt red. in Sen. c.* 11. Quando ille dignitate rogatores, diribitores, cuſtodeſque vidiſtis?

Rogatum, i, interrogatio. *Cic. pro Flac. c.* 4. Is unquam mihi ad rogatum reſpondet.

Rogatus, us, m. *preghiera*, λιτανεία, rogatio, ſupplicatio, preces. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 6. Cum Feriis Latinis ad eum ipſius rogatu, arceſſituque veniſſem. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 7. Ego ejus rogatu rogo. ¶ Aliorum caſuum exempla deſunt.

Rogatus, a, um, *pregato*, cui preces factæ ſunt. *Ovid. lib.* 1. *de art. v.* 355. Quæ dant, quæque negant, gaudent tamen eſſe rogatæ. ¶ Sumitur etiam pro interrogato. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Rogatus ſententiam in Conſulatu. ¶ Item pro perlato. *Plaut. Curc.* 4. 2. 24. Leges rogatas rumpem. *Cic. pro Sext. c.* 24. Illo ipſo die mihi perniciem, Gabinio provinciam rogata eſt. h. e. rogatione decreta.

Rogitatio, onis, ψήφισμα, προβούλευμα, Lex, plebiſcitum. *Plaut. Curc.* 4. 2. 23. Rogitationes plurimas propter vos populus ſcivit.

Rogito, as, a. 1. ἐρωτάω, ſæpe rogo, ideſt precor. *Ter. Eun.* 2. 2. Sed ego ceſſo ad Thaidem hunc deducere, & rogitare, ut ad cœnam veniat. ¶ Sumitur etiam pro ſæpe interrogare, ſciſcitari, iterum, atque iterum petere, poſcere. *Ter. Adel.* 1. 2. Rogites me, ubi nobis Æſchinus ſiet, quid triſtis ego ſim. *Plaut. Aul.* 2. 8. 3. Venio ad macellum, rogito piſces, indicant caros. *Virg.* 1. *Æn. v.* 750. Multa ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore multa.

Rogo, as, a. 1. *pregare*, *domandare*, שאל, Ger. *bitten*, Gall. *prier*, Hiſp. *rogar*, δέομαι, oro, obſecro, precor, peto, poſco. Conſtruitur cum acc. *Cic. de Am.* Neque rogemus res turpes, neque faciamus rogati. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Legatos ad Cæſarem mittunt rogatum auxilium. Vel cum duobus accuſativis, uno perſonæ, altero rei. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Hoc te ita rogo, ut majore ſtudio rogare non poſſim. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *de*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 17. Et ſimul Taurum de aqua per fundum ejus ducenda rogabo. ¶ Vel cum acc. & præp. *a*, vel *ab*. *Gell. lib.* 13. *c.* 20. Crepidarium cultellum rogavit a crepidario ſutore. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*, vel *ne*. *Cic. l.* 13. *Fam.* Te oro, atque rogo, ut eum juves. *Id.* 5. *Ver.* Rogare, & orare, ne illos ſupplices aſpernarer. ¶ Eſt etiam quærere, interrogare. *Plaut. Amph.* 2. 76. Alcumena unum rogare te volo. *Cic. in Fam.* Racilius de privatis me primum ſententiam rogavit. *Id. Att. l.* 1. Primum igitur ſcito, me non eſſe rogatum ſententiam. *Id. in Vat.* Tum reſpondeto ad ea, quæ de te ipſo rogaro. *Id.* 6. *Ver.* Rogavi, perveniſſent ne Agrigentum. ¶ Metaleptice ponitur pro ſtatuere, ut Rogare legem. Solebat enim Populus a Legiſlatore rogari, ideſt interrogari, num eam legem ratam eſſe vellet, hiſce conceptis verbis: *velitis, jubeatis, ut* &c. reſpondebatque, ſi lex placeret, *uti rogas*. Deinde in principio legis perrogatæ adſcribi ſolebat: *Conſul*, *vel Tribunus pl.* &c. *populum jure rogavit*, *populuſque jure ſcivit*. Quæ ſolemnes formulæ apud *Cic. Liv. Gel.* & alios paſſim leguntur. *Cic.* 2. *Phil.* Ego leges perniciofas rogavi. ¶ Item pro ſuffragiis creare, ob eandem rationem. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 21. Quod majus imperium a minore rogari non ſit jus. *Id. lib.* 1. *de Div.* Comitia conſulibus rogandis habuit. *Id.* 3. *de Leg.* Tribunis, quos ſibi Plebes rogaſſit. ¶ Rogare ſacramento milites, eſt jurejurando eos adſtringere. *Liv. l.* 35. Vagos milites de exercitu P. Africani ſacramento rogaſſe. *Caſ. l.* 6. *B. G.* Quos ex Ciſalpina Gallia Conſulis ſacramento rogaviſſet. ¶ *Roges quis*, eſt locutio uſitata in præoccupatione eorum, quæ objici poſſent. *Ter. Eun.* 3. 3. Roges quis, quid tibi cum illa? *ma mi dird alcuno*. ¶ *Malo emere*, *quam rogare*, proverbium eſt de iis, qui difficulter ad preces deſcendunt. *Cic. l.* 4. *in Ver. c.* 6. Ironice hoc loco uſus eſt.

Rogus, i, m. 2. *rogo*, מדורה, Germ. *holtzhauffen*, Gal. *tas*, *rogue*, Hiſ. *hoguera*, πυρά, ſtrues lignorum ad cremanda cadavera. *Serv. in* 11. *Æn.* ſcribit, pyram eſſe lignorum congeriem, rogum dici, cum jam ardere cœperit. V. *pyra*. *Cic.* 3. *Fin. c. ult.* Extruere rogum. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 35. Imponere aliquem in rogum. *Id. pro Quint.* Ad rogum uſque proſequi. ¶ In nautea genere *Afran. apud Non. c.* 3. *n.* 186. Pulcre hoc incendii rogum ardet.

Roma, æ, *Roma*, Ῥώμη, urbs Italiæ, in Latio, ſed cum ſuburbio Vaticano in Hetruria, Tiberi fl. interfluente, ſedes olim Reipublicæ Romanæ, poſtea Romani Imperii, ſeptem montes murorum ambitu complexa; unde & *ſeptemollis* dicitur a Prudentio, caput totius orbis terrarum, 16. M. P. ab oſtiis Tyberinis, & ab ore maris Tyrrheni in Bor. Dicta eſt a robore. Nam ῥώμη eſt robur, vires. Hinc eſt, quod aliqui ſcribunt, prius *Valentiam* eſſe appellatam a juventute Latina. Vel dicta eſt a Romulo, qui ejus conditor fuit. Sunt qui ab Ænea conditam putent, & a nomine cujuſdem Romæ Trojanæ mulieris appellatam: ſunt, qui ab aliis. *Plin. l.* 3. *c.* 5. ſcribit, duplex fuiſſe Romæ nomen, alterum autem nefas fuiſſe evulgari arcanis ceremoniarum. ¶ Dea quoque nomine Roma culta eſt, eique dicata templa, ut conſtat ex *Tacit. Ann.* 4. *c.* 37. & ex *Liv. l.* 43. *c.* 6. ¶ *Apul. l.* 8. *A. A.* In profundam Romam cupiditatis ſe præcipitare. Sed legendum *ruinam*, vel aliquid ſimile.

Romane, adverb. Romano more. *Gell. l.* 13. *c.* 21. Hæc, me audiente, Caſtricius Romane & ſevere dixit. *h. e.* graviter, & ut Romanum civem decet.

Romanenſis, & Romanienſis, ſe, o. 3. ῥωμαΐζων, qui alibi exortus eſt, ſed Romæ verſatur. Unde *Cat. in l. de R. R. cap. ult.* ſalem Romanenſem appellet, non Romæ factum, ſed qui Romæ vendebatur. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 41. *n.* 7. Piſtor Romanienſis.

Romanicus, a, um, *ῥωμαϊκός*, quod Romæ, vel more Romano factum eſt. *Cat. c.* 133. Aratra in terram validam Romanica bona erunt, in terram pullam Campanica.

Romanitas, atis, Imperium Romanum, vel Romanorum mores, & inſtituta. *Tertul. de pal. c.* 4.

Romanula Porta, teſte *Var. l.* 4. *de L. L.* in Palatino monte fuit, gradus habens in novalia, ad Volupiæ ſacellum.

Romanus, a, um, *Romano*, ῥωμαῖος, qui Romæ inhabitat, quod a Roma eſt, vel ad Romam ſpectat. *Cic. pro Dom.* An tu Populum Romanum eſſe illum putas, qui? &c. *Virg.* 2. *Geor.* Imbellem avertis Romanis arcibus Indum. ¶ Romani, orum, Romæ incolæ, & Romani imperii. *Virg.* 1. *Æn.* Romani rerum domini. ¶ Romana porta, in infimo clivo Victoriæ fuit, a Romulo primum inſtituta, gradibuſque quibuſdam in quadraturam formata. Appellata eſt autem

Romana a Sabinis præcipue, quibus ea proximus aditus erat Romam. *Feſt.* Vulgo tamen, eodem Feſto referente, Romana porta dicta eſt, ubi ex epiſtylio aqua deſluebat: qui locus ab antiquis appellari ſolitus eſt Ad Statuas Cincias, quod ibi olim fuerit ſepulchrum ejus familiæ.

Romilia, & Romulia, Tribus Romana primum locum inter ruſticas obtiouit, eratque trans Tiberim in Hetruria. Dicta eſt a Roma ipſa, teſte *Var. l. 4. de L. L.* quia incipiebat prope Urbis muros, & uſque ad mare ſecundum flumen extendebatur. *Val. Flac.* ſcribit dictam eſſe a Romulo, quod ex eo agro cenſebatur, quem Romulus ceperat ex Vejentibus.

Romphæa, V. Rhomphæa.

Rompbus, V. Rumpus.

Romulāris, e, Romuleus, Romaous. *Sidon. in carm. lib. 9. epiſt. 13. ad fin.* Populuſque Romularis.

Romulĕus, a, um, *ῥωμύλειος*, ad Romulum ſpectans. *Ovid. 3. Faſt.* Romuleoque cadit trajectus Amulius enſe. *Id. Met. 15.* Romulea urbs.

Romulĭdæ, arum, m. *ῥωμυλίδαι*, Romani, a Romulo. *Perſ. ſat. 1.* Romulidæ ſaturi quid dia poemata narrent. *Virg. 8. Æn.* novum conſurgere bellum Romulidis, Tatioque ſeni.

Romŭlus, i, *ῥωμύλος*, filius Iliæ, ſeu Rheæ Sylviæ, ex patre incerto, ſecundum fabulas ex Marte, frater Remi, eodemque cum illo partu genitus, primus Romanorum rex, & Romæ conditor, ut communior Scriptorum opinio eſt. Orta cum fratre contentione, uter novæ urbis principatum teneret, exultantem Remum, & muros inceptos pro contemptu tranſilientem ſua manu interfecit. *Liv. l. 1.* ¶ Regnavit annos ſeptem & triginta, mortuuſque eſt ſine liberis. Inter Deos quoque relatus eſt, & Quirinus dictus. *Id. ibid.* & *Ovid. 2. Faſt.*

Romŭlus, a, um, Romuleus, Romanus. *Virg. 6. Æn. v. 876.* Romula tellus. *Horat. lib. 4. od. 5.* Gens Romula.

Ronco. V. Runco.

Ronchus. V. Rhonchus.

Rorālis, le, adject. qui eſt ex rore. *Ovid. 4. Faſt. v. 728.* Virgaque rorales aurea miſit aquas. Alii leg. *roratas*.

Rorarii, m. 2. iidem ac velites, expediti, ferentarii, ideſt milites levis armaturæ, qui, antequam acies congrederentur, fundis, & lapidibus pugnæ præludebant, ita dicti a *rore*, vel a *rorando*, quia ſicut ros pluviam præcedit, ita hi aciem præcedebant, & pugnabant, antequam juſtum, & verum prælium inciperetur. *Var. l. 6. de L. L.* Rorarii dicti a rore, qui bellum committebant ante, ideo quod ante rorat, quam pluit. *Feſt.* Rorarios milites vocabant, qui levi armatura primi prælium committebant, quod ut ante imbrem fere rorare ſolet, ſic illi ante gravem armaturam quod prodibant, rorarii dicti, qui & ferentarii. *Plaut. apud Var. loc. cit.* Ubi rorarii eſtis? en ſunt. Ubi ſunt accenſi? ecce. Adde *Liv. l. 8.* ¶ Adject. rorarium vinum, quod rorariis militibus dabatur. *Feſt.*

Roratio, onis, roris deſtillatio. *Apul. l. 9. Met.* Nocturnæ rorationes. ¶ Eſt etiam morbi genus in vitibus, *ψαθυρωσις*, cum deflorescentibus ipſis acini intempeſtiva pluvia, vel noxia decoquuntur, & decidunt, & ſiqui remanent, exiles, & ſicci fiunt. *Plin. l. 17. c. 24.* ¶ Ad hoc vitium averruncandum Floralia inſtituta fuere, teſte *eod. l. 18. c. 29.*

Rorātus, a, um, nom. partic. qui decidit in modum roris. *Ovid. 3. Faſt. v. 357.* Mollis erat tellus rorata mane pruina. *Id. 2. de Pon. ep. 1. v. 36.* Saxaque roratis erubuiſſe roſis.

Roreſco, is, n. more roris deſtillo. *Ovid. Metam. 15. v. 245.* reſolutaque tellus In liquidas roreſcit aquas, tenuatus in auras, Aeraque humor abit.

Rorifer, ra, rum, *che apporta rugiada*, *δροσοφόρος*, quod rorem affert. *Sen. Hip. v. 11.* Qua rorifera mulcens aura Zephyrus vernas evocat herbas. Adde *Lucret. l. 6. v. 864.*

Rorifluus, a, um, adject. rorifer. *Vetus poeta ſub init. l. 2. Catalect. pag. 239. edit. Scalig.* Rorifluam ſectemur carmine lunam.

Roro, as, a. 1. *irrugiadare*, *bagnare*, Ger. *es tauwet*, Gall. *faire*, *ou jetter roſée*, Hiſ. *rociar*, *δροσίζω*, eſt rore aſpergere, & generatim madefacere. *Sil. l. 10. v. 263.* Cum videt in ſcopulo rorantem ſaxa cruore, Torvoque obtutu labentem in Tartara Paulum. *Ovid. ep. 21.* Et lacrymis oculi rorantur obortis. ¶ Sumitur etiam pro fundere, ſeu emittere. *Plin. l. 17. c. 10.* Si roraverit quantulumcunque imbrem. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, ut *fluo*, *mano*, & ſimilia, pro humorem inſtar roris paulatim emittere, ſeu deſtillare, vel pro madefactum eſſe. *Virg. 8. Æn.* Et ſparſi rorabant ſanguine vepres. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Colum. l. 11. c. 2.* Idibus Octobris interdum tempeſtas, nonnunquam rorat. h. e. ros decidit.

Rorulentus, a, um, *δροσερός*, plenus rore. *Colum. l. 12. c. 38.* Rorulentæ baccæ non legantur. *Plin. l. 8. c. 21.* Uva rorulenta.

Ros, roris, m. *rugiada*, טל, Ger. *der tauw*, Gal. *roſée*, Hiſ. *rocio*, *δρόσος*, humor, qui cælo ſtuit ſerena nocte, non gelu, neque ardoribus, neque ventis exiſtentibus. *Virg. 8. Ecl.* Cum ros in tenera pecudi gratiſſimus herba eſt. *Cic. l. 1. de Div.* Cum primum gelidos rores Aurora remittit. ¶ Dicitur etiam de quolibet humore leviter, & in roris morem ſparſo. *Virg. 6. Æn. v. 230.* Idem ter ſocios pura circumtulit unda Spargens rore levi. *Lucan. l. 7. v. 838.* ſanguineis ſtillavit roribus arbor. *Lucret. l. 4. v. 439.* Nam quæcunque ſupra rorem ſalis edita pars eſt Remorum. hoc eſt ſupra aquas maris. ¶ Ros maris, & ros marinus herbæ nomen eſt ſalutaris, odore jucundo, foliis fœniculi. *Ovid. 3. de ar. am. v. 690.* Ros maris, & lauri, nigraque myrtus olent. *Hor. l. 3. od. 23.* parvos coronantem marino Rore Deos, fragilique myrto. V. Roſmarinus. ¶ Ros terræ, herba itidem eſt, ſpecies libanotidis, ſemine circulato, nigro, odorifero, radice intus alba, extra nigra. *Apul. de herb. c. 79.*

Roſa, æ, *roſa*, חבצלת, Ger. *roſen*, Gal. *roſe*, Hiſ. *roſa*, *ῥόδον*, flos e ſpina naſcens, a græca voce allata. *Var. l. 4. L. L.* Item ex græcis vocabulis, *ἕρπυλλον*, *ῥόδον*, addita, & commutata una litera, ſerpyllum, roſa. Veneri ſacra fuit, propter pulchritudinem, & ſuavem odorem. Aliqui cauſam addunt, quia ſicut roſa brevi viget, ita & venerea voluptas. Fabulantur etiam, roſam olim candidam fuiſſe, traxiſſe autem purpureum colorem ex ſanguine Veneris, quo aſperſa eſt, cum ejus ſpina Deæ in horto inambulantis pedem pupugiſſet. *Cic. Ver. 7. c. 10.* Cum roſam viderat, tunc incipere ver arbitrabatur. Et *cap. ſeq.* Pulvinus perlucidus Melitenſi roſa fartus. Et *mox.* Reticulum tenuiſſimo lino, minutis maculis plenum roſæ. *Id. Tuſc. 3. c. 18.* Sertis redimiri, & roſa. ¶ Uſurpatur & in blanditiis. *Plaut. Aſin. 3. 3. 74.* Mea roſa, mi anime, mea voluptas. ¶ In roſa vivere, eſt vivere in deliciis. *Martial. l. 8. epigr. 77.* Liber amicorum dulciſſima cura tuorum, Liber in æterna vivere digne roſa. ¶ Sumitur interdum roſa pro oleo roſaceo. *Celſ. l. 8. c. 4.* Infundenda erit roſa tepida. ¶ Item pro ipſo frutice, qui roſam gignit. *Plin. l. 8. c. 41.* Radix roſæ ſylveſtris, quæ cynorrhoda appellatur.

Roſacĕus, a, um, *roſato*, *ῥόδινος*, quod ex roſa factum eſt. *Plin. l. 21. c. 3.* Corona roſacea. ¶ Roſaceum abſolute pro roſaceo oleo, *Id. l. 20. c. 3. & l. 37. c. 3.*

Roſārium, ii, *roſaio*, *ῥοδών*, locus, ubi multi frutices ſunt, qui roſas gignunt, vel copia hujuſmodi fruticum. *Plin. l. 21. c. 11.* Roſaria a Favonio foſſa oportet eſſe, iterumque ſolſtitio. Adde *Virg. 4. Georg. v. 119.* ¶ Roſaria item dicuntur coronæ ex roſis, apud *Plin. l. 21. c. 3.*

Roſārius, ii, m. roſarum venditor, *ῥοδοπώλης*. *Apul. l. 3. & 4. Metam.*

Roſārius, a, um, adject. ex roſis conſtans, ut roſaria abſortio, *Sueton. in Ner. c. 27.* ubi alii aliter legunt.

Roſātus, a, um, adject. roſa conditus, ut roſatum propoma, *Pallad. Febr. tit. 32.* ¶ Roſatum, abſolute pro vino roſato, *Lamprid. in Heliog. c. 19. & Pallad. in Jun. tit. 13. & in Octob. tit. 15.*

Roſcia Lex, fuit lex theatralis apud Romanos, lata a L. Roſcio Othone Tribuno Plebis, M. Glabrione, & C. Piſone Coſſ. qua ſancitum eſt, ut Equites conſiderent in quatuordecim theatri gradibus, qui caveæ, ubi Senatores ſpectabant, proximi erant, confuſe tamen, *Tacito auctore Ann. 15. c. 32.* cum Plebe. *Sigon. l. 2. de antiq. jur. C. R. c. 19.* Vis igitur legis fuit, ut quatuordecim theatri gradus caveæ proximi proprii Equitum eſſent, cæteri altiores Plebis eſſent, cui tamen etiam in primis illis quatuordecim Equitibus permixtæ ſpectare liceret, ſi loca vacua ſupereſſent. *Hor. l. 1. ep. 1.* Roſcia, dic, ſodes, melior lex, an puerorum Nænia?

Roſciānus, a, um, adject. ad Roſcium pertinens, ut Roſciana imitatio. h. e. Roſcii hiſtrionis, *Cic. 2. de Orat. c. 59.*

Roſcĭdus, a, um, o. r. a. *rugiadoſo*, Ger. *vol tauwv*, Gal. *mouillé de roſée*, Hiſ. *rociado*, *δροσερός*, rore perfuſus, humectus. *Plin. l. 11. cap. 12.* Itaque tum prima Aurora folia arborum melle roſcida inveniuntur. *Id. l. 2. c. 61.* Roſcidæ noctes. *Sil. l. 15. v. 439.* Roſcida aurora. *Virg. Ecl. 8.* Roſcida mala. *Id. Ecl. 4.* Roſcida mella. h. e. puriſſimo, & dulciſſimo rore confecta. ¶ Scribitur & *roſidus*. *Col. l. 5. c. 6.* Roſidum, & nebuloſum ſolum.

L. Roſcius Otho, Civis Romanus, qui Trib. Pl. anno 685. C. Calpurnio, M. Glabrione (al. *Calpurnio*) Coſſ. legem tulit, ut Equites ſederent in theatro ſtatim ſupra Senatores in quatuordecim gradibus. V. Roſcia. ¶ Hac lege Equites ſibi adjunxit, alienavit a ſe Plebem. Quo factum eſt, ut eum quinquennio poſt, Conſule Cicerone, dum ludi ederentur, in theatrum veniret, a Plebe maximo ſtrepitu, ab Equitibus ingenti plauſu exceptus ſit. Cumque iterum Plebs, & Equites, ut quiſque animo erat affectus, Roſcium accepiſſent, paulatim ad verborum convicia deſcenderunt, atque theatrum perturbarunt. Id cum Cicero Conſul accepiſſet, ſtatim, advocata concione, populum caſtigavit: qui in theatrum reverſus, & ipſe cum Equitibus de Roſcii honoribus, *Plutarcho* auctore, contendit. Unde merito *Plin.* ita in laudes Ciceronis erupit *l. 7. c. 30.* Te ſuadente Tribus Roſcio theatralis auctori legis ignoverunt, notataſque ſe diſcrimine ſedis æquo animo tulerunt. V. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. cap. 19.* ¶ Q. Roſcius Comœdus, vir Lanuvinus. *Cic. 1. de Div.* Fuit perverſiſſimis oculis, ſed tamen Q. Catulo ſeniori pulcherrimus videbatur, a quo & adamatus fuit. *Cic. 1. de nat. Deor.* Evaſit præſtantiſſimus in arte hiſtrionica. *Cic. 1. & 2. de Orat. pro Arch.* &c. Eo præſtantiæ pervenit, ut quicunque in aliqua arte excellit, is in ſuo genere Roſcius dicatur. *Id. 1. de Orat.* ¶ Hic, cum obliquos haberet oculos, & turpis eſſet aſpectu, primus perſona in ſcena uſus eſt. Populus tamen eum ſine perſona intueri malebat ob pronuntiandi dulcedinem. Fuit Ciceronis præceptor in pronuntiationis, & geſtus exercitatione. Scripſit librum, in quo hiſtrionicam eloquentiæ comparavit. A Fannio quodam ob pecuniariam rationem in judicium adductus eſt. A Cicerone defenſus, abſolutus fuit. Ejus morte omnes commoti ſunt. *Cic. pro Arch.*

Roſea, vel Roſia in Reatino agro campus appellatur, quod in eo arva rore humida ſemper feruntur. *Feſt.*

Roſeanus, a, um, adject. a Roſea, ut Roſeani equi, *Var. l. 2. R. R. c. 7.*

Roſētum, i, n. *roſeto*, *ῥοδωνία*, locus roſis conſitus. *Virg. 5. Ecl.* Puniceis humilis quantum ſaliunca roſetis.

Roſĕus, a, um, *di roſe*, *vermiglio*, *ῥόδεος*, quod eſt colore roſæ, quod roſæ colorem imitatur. *Virg. 2. Æn.* Roſeoque hæc inſuper addidit ore. *Ovid. 3. Amor. eleg. 3.* Roſeus rubor.

Roſĭdus, V. Roſcidus.

Roſio, onis, f. *roſione*, actus rodendi. *Plin. l. 20. c. 21.* Succus decoctæ nervis prodeſt, & veſicæ, & inteſtinorum roſionibus. Adde *Celſ. l. 7. c. 23.*

Roſmarinus, roris marini, m & roſmarinum, i, n. *roſmarino*, *ramerino*, *λιβανωτίς*, genus fruticis. *Ros* dici putatur, quia roſcidæ ſit naturæ, vel quia roris inſtar aſpergatur, vel quia ejus uſus ſit in aſpergillis: *marinus* autem, vel quia in marinis locis feliciter proveniat, vel quia ſaporis marini, hoc eſt amari. *Plin. l. 24. c. 11.* Eſt & roſmarinum. Duo genera ejus: Alterum ſterile, alterum, cui & caulis, & ſemen reſinaceum, quod cachrys vocatur. *Col. l. 9. c. 4.* Ut roſmarinus, & utraque cythiſus. ¶ Scribitur etiam diviſim ros marinus. V. Ros.

Roſtellum, i, n. *beccuccio*, *pippio*, *ῥυγχίον*, parvum roſtrum. *Col. l. 8. c. 5.* An pulli roſtellis ova percuderint. *Plin. l. 3. c. 11.* Roſtellum muris.

Roſtra, orum, n. plur. *οἱ ἔμβολοι*, ſuggeſtum Romæ, in foro, ante Curiam Hoſtiliam exſtructum, in quo Magiſtratus jus dicebant, leges ferebant, concioneſque ad Populum habebantur. Nomen ex eo fuit, quod adornatum eſſet roſtris navium ab Antiatibus captarum. *Liv. l. 8. c. 14.* Naves Antiatium partim in Navalia Romæ ſubductæ, partim incenſæ, roſtriſque earum ſuggeſtum in foro exſtructum adornari placuit. Roſtraque id templum appellatum. *Id. l. 30. c. 17.* Aſcendere in Roſtra. *Cic. in Vatin. c. 2.* Deſcendere de roſtris. *Id. 3. Offic.* Deſcendere in Roſtra. *Id. in Piſon. c. 3.* In Roſtris curiam, in ſenatu populum defendare. ¶ Dicere pro Roſtris. h. e. in Roſtris, *Gel. l. 11. c. 3.* Sic pro Roſtris laudare aliquem, apud *Quintil.*

Roſtrālis, le, adject. a Roſtris. *Sidon. l. 1. epiſt. 11.* Dignum poema, quod apicibus perennandum auratis juſte tabula roſtralis acciperet, aut etiam Capitolina. h. e. dignum, quod in æs inciſum pro Roſtris, vel in Capitolio inter publicorum monumentorum tabulas collocetur.

Roſtrans, antis, roſtrum impingens, roſtro penetrans. *Plin. l. 19. c. 18.* In collibus tranſverſo tantum monte aratur, ſed modo in ſuperiora, modo in inferiora, roſtrante vomere. *Harduin.* ſuſpicatur, *roſtrato* eſſe legendum, h. e. vomere ſimplici roſtro inſtructo, non aurito, quali in planis, teſte *Pallad. lib. 1. tit. ult.* utebantur.

Roſtrātus, a, um, *ἐμβολωτός*, roſtro munitus, ut Naves roſtratæ, quæ in prora æneo munitæ erant roſtro, quo in hoſtium naves cum impetu impactæ, ſæpe eas diſſolvebant, quæ etiam æratæ dicebantur. *Cic. 2. de Inven. c. 32.* Ut, ſi qua roſtrata in portu navis deprehenſa ſit, publicetur. ¶ Sumitur etiam pro ornato corona roſtrata, ſeu navali. *Virg. 8. Æn.* Cui belli inſigne ſuperbum, Tempora navali fulgent roſtrata corona. ¶ Roſtrata corona, ſeu navalis erat corona aurea, exiguis quibuſdam veluti roſtris navium inſignita, qua donari conſueverat, qui primus maritimo bello in navem hoſtium vi tranſiliiſſet, vel generatim qui viciſſet navali certamine. *Plin. l. 16. c. 4. de coronis.* Cedunt & roſtratæ, quamvis &c. ¶ Roſtratus impetus, qui fit ipſo roſtro. *Plin. l. 20. c. 23.* Liburnicarum more roſtrato impetu feruntur. ¶ Roſtrata columna. h. e. roſtris navium ornata. *Sueton. in Galb. c. ult.*

Roſtro, as, n. 1. *ponere il becco dentro*, *ῥυγχόω*, roſtrum impingo, roſtro penetro. *Plin. lib. 18. c. 19.* Sed modo in ſuperiora, modo in inferiora roſtrante vomere.

Roſtrum, i, *roſtro*, *becco*, Ger. *ſchnabel*, Gal. *bec*, *muſeau*, Hiſ. *pico*, *hocico*, *ῥύγχος*, id, quo animalia cibum capiunt. Proprie beſtiarum eſt, ac imprimis avium. Dicitur a *rodendo*, ut a *radendo raſtrum*, & ſimilia. *Cic. 2. de nat. Deor.* Proceio, corneoque roſtro aves. *Id. 1. de Div.* Sus roſtro ſi humi A literam impreſſeris. Sic de cane uſurpat *Plin. l. 8. c. 40. de delphinis*, *l. 9. c. 8. de capris*, *Var. l. 2. R. R. c. 3.* ¶ Reperitur etiam de hominibus. *Plaut. apud Non. c. 6. n. 41.* Apud menſam plenam homini roſtrum deliges. ¶ Per Metaphoram tribuitur navibus. Nam & ſic vocatur pars in prora exporrectior, cuneique in modum acutior. *Cæſ. l. 3. B. G.* Roſtro noceri non poſſe cognoverant. Adde *Nepot. in Chabr. c. ult.* ¶ Roſtrum mallei eſt ea pars, qua malleus tundit. *Plin. l. 34. c. 14.* ¶ Roſtrum falcis eſt pars falcis curva in modum roſtri avium. *Col. l. 4. c. 25.*

Roſŭlentus, a, um, adject. roſis abundans. *Prudent. in Eulal. v. 199.* Floribus ut roſulenta putes prata rubeſcere.

Rota, æ, *rota*, *ruota*, גלגל, Ger. *radt*, Gal. *roue*, Hiſ. *rueda*, *τροχός*, id, cujus converſione currus procedit, a *ῥοθεῖν*, quod non tantum ſignat ſtrepitum edere, ſed etiam cum impetu ferri. *Plin. l. 16. c. 40.* Sed lignum non alio pene, quam ad radios rotarum utile. ¶ Rota item in figlinis dicitur, qua fictilia formantur. *Hor. in Art. poet.* Currente rota cur urceus exit? ¶ Rota etiam fuit genus ſupplicii, qua diſtento corpore homines torquebantur. *Cic. 5. Tuſc. c. 9.* In rotam beatam vitam non aſcendere. ¶ Per Synecdochen ponitur pro toto curru. *Virg. 12. Æn.* Eque rotis magnam reſpexit ad urbem. *Ovid. 2. de ar. am.*

ar. am. v. 590. Si rota defuerit, tu pede carpe viam. ¶ Tranſlatu dicitur de ſphæra. *Cic. in Arat.* Hunc tangit rota fervida Solis. ¶ Item de fluxu, & curſu alicujus rei. *Sil. l.* 6. *v.* 121. Per varios præceps caſus rota volvitur ævi. ¶ Rota Fortunæ eſt inconſtantia, & volubilitas. Fortuna enim rotæ inſidere fingitur, quia ut rota facile volvitur, ita Fortuna varia, & inſtabilis eſt. *Cic. in Piſon. c.* 10. In quo ne ſum quidem Fortunæ rotam extimeſcebas. ¶ Rota quoque, genus capræ ſylveſtris, & feræ. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 1. Ut in Samothrace capratum, quas Latine rotas appellant. ¶ Item genus piſcis. *Plin. lib.* 9. *c.* 4. Apparent & rotæ, appellatæ a ſimilitudine, quaternis diſtinctæ radiis, modiolos earum oculis duobus utrinque claudentibus. *Id. l.* 32. *c.* 11. Rotæ, oreæ, arietes, muſculi, &c.

Rotabilis, le, adject. qui rotari, & in gyrum agi poteſt. *Ammian. l.* 23. *c.* 4. Agiliter rotabilis.

Rotalis, le, adject. qui rotas habet, ut rotale carpentum. *Capitol. in Maxim. c.* 12.

Rotatilis, le, adject. qui in gyrum agitur. *Sidon. l.* 2. *epiſt.* 9. Inter rotatiles cataſtropharum gyros. *Prudent. in præfat. Periſteph.* v. 8. Sacrenius & rotatiles trochæos.

Rotatim, adv. per gyrum, periodice. *Diomed. l.* 3. Rotatim, ac volubiliter dicebant. *Apul. l.* 10. *A. A.* Rotatim flexuoſi.

Rotatio, onis, in gyrum circumductio. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. Per rotationum circini.

Rotator, oris, qui rotat, & in gyrum agit. *Stat. l.* 2. *ſil.* 7. *v.* 7. Et ut Baſſaridum rotator Evan.

Rotatus, a, um, *girato*, *ἀνακυκλωθείς*, in gyrum actus. *Auct. paneg. ad Piſon. v.* 33. Et nunc cervice rotata Incipit effuſos in gyrum carpere curſus. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 269. Ignis rotatus. ¶ Sol rotatus, h. e. in præceps datus. *Prudent. in Rom. v.* 337. Cadit rotati ſolis in terram globus. ¶ Sermo rotatus, id eſt oratio brevis, expedita, & volubilis. *Juven. ſat.* 6. *v.* 448. aut curvum ſermone rotato Torqueat enthymema.

Rotatus, us, m. circumvolutio. *Stat. Achil.* 2. *v.* 416. Didici, quo Pæones rotatu, quo Macetæ ſua gæſa citent. *Auſon. in Moſel. v.* 362. Præcipiti torquens cerealia ſaxa rotatu.

Roto, as, a. 1. *rotare*, *girare a torno*, *κυκλόω*, verto, in modum rotæ verto, circumago. *Horat. l.* 4. *od.* 11. Flammæ rotantes fumum ſordidum. *Virg.* 10. *Æn. v.* 577. Strictum rotat enſem. *Ovid.* 2. *de ar. v.* 374. Aper rotat cane fulmineo ore. ¶ Rotare ſe pavones dicuntur, cum veluti pulchritudinem ſuam admirantes caudæ pinnas in orbem explicant, quia orbem rotæ imitantur. *Colum. l.* 8. *c.* 11. Signa ſunt extimulatæ libidinis, cum ſemetipſum veluti mirantem caudæ gemmantibus pinnis protegit: idque cum facit, rotare dicitur.

Rotula, æ, *τροχίσκος*, *τροχίλιον*, parva rota. *Plin. l.* 18. *c.* 18. Galliæ vero duas addiderunt rotulas.

Rotundatio, onis, actus rotundandi. *Vitruv. l.* 10. *c.* 11. Sic & in rotundatione, & in longitudine æqualia ſpatia fiant.

Rotundatus, a, um, nom. ex partic. rotundus factus. *Velle. l.* 2. *c.* 59. Solis orbis ſuper caput ejus, curvatus æqualiter, rotundatuſque conſpectus eſt.

Rotunde, adv. *rotondamente*, *στρογγύλως*, cum rotunditate. Tranſlate ſumitur pro concinne, & collecte, ut ait *Non.* vel pro eleganter, & compoſite, ſive explicate, ut *Budæus*. *Cic.* 4. *Fin. c.* 3. *ad fin.* Iſta ipſa, quæ tu breviter, Regem, Dictatorem, divitem ſolum eſſe Sapientem, a te quidem apte, ac rotunde.

Rotundifolius, a, um, adject. rotunda folia habens. *Apul. de herb. c.* 71.

Rotunditas, atis, *rotondità*, Ger. *runde*, Gall. *rondeur*, Hiſp. *redondez*, *στρογγυλότης*, gyrus, circuitus, figura, qua res rotundæ ſunt. *Plin. l.* 2. *c.* 3. Cuneibus, quæ ſunt rotunditate præpilata, ad latere porrectis. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Cæli rotunditas. ¶ Tranſlate *Macrob. l.* 7. *c.* 5. Rotunditas verborum.

Rotundo, as, a. 1. *far rotondo*, Ger. *rund machen*, Gal. *arrondir*. Hiſp. *redondear*, *στρογγυλόω*, rotundum facio. *Cic. de Univ. c.* 10. Cumque ſimilem univerſi naturæ efficere vellet, ad volubilitatem rotundavit. *Vitr. l.* 10. *c.* 11. Rotundare ad circinum. ¶ Tranſlate ſumitur pro implere, explere, & perficere, quod rotunda forma nulla ſit perfectior. *Hor. l.* 1. *ep.* 6. Mille talenta rotundentur.

Rotundula, læ, f. parvum emplaſtrum, vel placenta rotunda. *Apul. de herb. c.* 13. His bene commixtis facies exinde velut rotundulam, &c.

Rotundus, a, um, *rotondo*, עָגֹל, Ger. *rund*, Gall. *rond*, Hiſp. *redondo*, *στρογγύλος*, quod eſt ſphæricum, ſeu globoſum. Eſt a rota, quaſi dicat *τροχοειδής*, id eſt rotæ figuram habens. *Undus* eſt productio vocis, ut in *jucundus* a *jocus*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 10. Qui mundum animantem, immortalem, & eundem beatum, & rotundum eſſe velint, quod ea forma negat ullam pulchriorem eſſe Plato. *Id. de Univ. c.* 6. Idque ita tornavit, ut nihil efficit poſſit rotundius. *Plin. l.* 10. *c.* 52. Ova exeunt a rotundiſſima ſui parte. ¶ Tranſlate ponitur pro pleno, concinno, & perfecto, a præſtantia figuræ rotundæ. *Cic. in Or. c.* 13. Thucydides autem præfractior, nec ſatis, ut ita dicam, rotundus. *Hor. de art. poet. v.* 323. Grajis ingenium, Grajis dedit ore rotundo Muſa loqui. ¶ Item pro ſibi ſimili, atque æquali, conſtanti. *Hor. l.* 2. *ſat.* 6. *de libero & ſapiente*. In ſe totus teres, atque rotundus. ¶ Rotunda veſtis dicitur, quæ undique clauſa eſt, & uno injectu totum tegit corpus, qualem fuiſſe Romanorum togam, *Ferrar. l.* 1. *de re veſt. proverb. capit.* oſtendit. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Rotundam eſſe togam, & apte cæſam velim. V. etiam *Manut. de quæſit. per epiſt. l.* 1. *ep.* 1. ¶ *Rotundus* pro rotundus legitur in quibuſdam vet. codicibus apud *Feſt. Gel. l.* 1. *c.* 3. & *Apul. l.* 11. *A. A.*

Roxolani, orum, populi Scythiæ Europææ, Alanis vicini, ubi nunc eſt Tartaria minor, & Ukraina. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 79.

R ANTE U.

Rubedo, inis, *roſſezza*, חַכְלִילוּת, Ger. *die röte*, Gall. *rougeur*, Hiſp. *vermejura*, *ἐρυθρότης*, color rubens. *Firm. l.* 2. *c.* 12. Leo ſignificat colorem croceum, atque ad rubedinem declinantem.

Rubefacio, is, feci, factum, a. 3. *far roſſo*, *ἐρυθραίνω*, rubro colore tingo, ruborem affero. *Sil. l.* 16. *v.* 137. Viaque Atlantiadum rubefecerat ora ſororum. *Ovid.* 8. *Met. v.* 383. rubefecit ſanguine ſetas.

Rubefactus, a, um, *ἐρυθρανθείς*, partic. a rubefio. *Ovid.* 13. *Met. v.* 394. Expulit ipſe cruor, rubefactaque ſanguine tellus.

Rubellianus, a, um, idem ac rubellus. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Et materia non ita rubes, ut amineis, a quo colore rubellianæ nuncupantur.

Rubellio, onis, m. piſcis prægrandi capite, ex genere mullorum, a *rubellus*, quod diminutivum a *ruber*. Ita vero a colore dici, argumento eſt, quod piſcis ſimiliter Græcis vocetur *ἐρυθρῖνος*, ab *ἐρυθρός*, *ruber*. *Plin. l.* 32. *c.* 10. Mullus in vino necatus, vel piſcis rubellio ibi, qui inde biberint, tædium vini affert.

Rubellus, a, um, *roſſetto*, *ὑπέρυθρος*, ſubrubens, qui modice, & dilute rubet, dim. a *ruber*. *Martial. l.* 2. *ep.* 104. Et Vejentani bibitur fæx craſſa rubelli. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Proxima dignitas Nomentanis rubente materia, quapropter quidam rubellas appellavere vineas.

Rubens, entis, o. *roſſo*. *Virg.* 1. *Georg.* Semper ſole rubens, & torrida ſemper ab igni. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 311. Vina rubentia. *Plin. l.* 37. *c.* 6. Superficies locuſtarum maris cruſtis rubentior.

Rubeo, es, bui, ſine ſup. *eſſere roſſo*, אָדֹם, Germ. *rot ſeyn*, Gall. *etre rouge*, Hiſp. *enverme jecerſe*, *far roſſo*, *ἐρυθραίνομαι*, rubens ſum. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 212. Thuſco ſanguine terra rubet. ¶ Tranſlata accipitur pro pudere, verecundari. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 4. Rubeo, mihi crede: ſed jam ſcripſeram, delere nolui. *Id.* 4. *Ver. c.* 76. Hærere homo, averſari, rubere.

Ruber, bra, brum, *roſſo*, אָדֹם, Germ. *rot*, Gall. *rouge*, Hiſp. *vermejo*, *roxo*, *ἐρυθρός*, quod eſt rubentis coloris. *Ovid.* 1. *Faſt.* At ruber hortorum Deus, & tutela Priapus. *Horat. l.* 3. *carm. od.* 13. Nam gelidos inficiat tibi rubro ſanguine rivos. *Plin. l.* 20. *c.* 63. Colorem illico mutant rubriore pilo. *Celſ. l.* 5. *c.* 18. Nitrum quam ruberrimum. ¶ Legitur & *rubrus* in recto caſu. *Solin. c.* 40. *de chamæleonte*. Colores duo ſunt, quos fingere non valet, rubrus, & candidus.

Rubeſco, is, n. 3. *divenire roſſo*, *ἐρυθραίνομαι*, rubens fio. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Miror, ipſo tantum eas cælo gaudere, Sole rubeſcere, coloremque perdere. *Virg.* 3. *Æn. v.* 521. Rubeſcit aurora.

Rubeta, æ, f. *roſpo*, *φρῦνος*, genus ranæ venenoſum, a *rubus*, quia fere in rubis verſatur, ut ſcribit *Plin. l.* 32. *c.* 5. *Juv. ſat.* 1. Quæ molle Calenum Porrectura viro miſcet ſitiente rubetam. ¶ Dicitur etiam rana rubeta. *Plin. l.* 8. *c.* 31. Ranæ quoque rubetæ, quarum & in terra, & in humore vita. *Propert. l.* 3. *eleg.* 6. Ranæ portenta rubetæ.

Rubetum, i, n. *roveta*, *βατών*. locus, in quo rubi copioſe proveniunt, vel ipſa ruborum copia. *Ovid.* 1. *Met. v.* 105. In duris hærentia mora rubetis.

Rubeus, a, um, idem ac ruber. *Col. l.* 6. *c.* 1. Colore rubeo, vel fuſco. *Pallad. l.* 4. *tit.* 11. Boves rubei coloris. *Firmic. l.* 4. *c.* 12. Rubeis capillis, oculis ſanguinolentis. ¶ Eſt item rubeus, *βάτινος*, idem ac ſpineus, a *rubus*. *Virg.* 1. *Georg. verſ* 266. Nunc facilis rubea texatur fiſcina virga. *Servius* intelligit virgam ex Rubis oppido Campaniæ.

Rubi, orum, m. opp. Campaniæ. *Serv. in* 1. *Georg. Hor. l.* 1. *ſat.* 5.

Rubia, æ, f. *grana groſſa*, *robbia*, *ἐρυθρόδανον*, *ἐρευθέδανον*, herba, radicem habens rubeam tingendis lanis, & coriis idoneam. *Plin. l.* 19. *c.* 3. In primis rubia, tingendis lanis, & coriis neceſſaria, &c. *Id. l.* 24. *c.* 11. Alia eſt erythrodanus, quam aliqui ereuthodanum vocant, nos rubiam, qua tinguntur lanæ, pelleſque perficiuntur.

Rubico, & Rubicon, onis, m. fl. Æmiliæ, ſeu Galliæ Togatæ, apud Cæſenam urb. qui mare ſubit inter Apreſam fl. vulgo *Luſo*, & Sapim ſi *Savio*, & inter portum Cæſenatem, & Ariminum. Olim fuit terminus Italiæ. *Plin. l.* 3. *c.* 15. ¶ Ibi a Senatu Romano C. Julio Cæſari interdictum eſt, ne ultarius armatus procederet. *Suet. in Caſ. c.* 32. ¶ In recto caſu *Rubico* legitur apud *Plin. l. c.* & *Rubicon* apud *Lucan. l.* 1. *v.* 214.

Rubicundulus, a, um, *vermiglietto*, ſubrubens, diminut. a *rubicundus*. *Juvenal. ſat.* 6. *verſ* 424. Tandem illa venit rubicundula, totum Œnophorum ſitiens.

Rubicundus, a, um, *rubicondo*, *roſſeggiante*, אַדְמוֹנִי, Ger. *rot verfarb*, Gal. *rouge*, Hiſp. *roxo*, *vermejo*, *ἐρυθραῖος*, rubore plenus, abunde rubens. *Plin. l.* 18. *c.* 35. *de Luna:* Si rubicunda, ventos portendere dicitur. *Sen. l.* 7. *quæſt. nat. c.* 11. Habitus cometæ rubicundior. *Virg.* 2. *Georg. v.* 297. Rubicunda Ceres.

Rubidus, a, um, *ὑπέρυθρος*, quod eſt colore roſo, ſed atrore multo rutilo, cujuſmodi fere eſt color ferri multa rubigine obducti. *Gel. l.* 2. *c.* 26. Etenim ſanguineus, roſeus, croceus, aureus, oſtrinus, fulvus, flavus, rubidus, phœniceus, rutilus, luteus, ſpadicus, rubei, ſeu roſi coloris ſunt. *Plaut. Stich.* 2. 1. 77. Rubiginoſam ſtrigilem, ampullam rubidam, h. e. vetuſtate rugoſam, & ad atrum colorem accedentem, ut *Feſt.* interpretatur. *Id. Plaut. Caſ.* 1. 5. 2. Ibi tortum me pro pane rubido. h. e. parum cocto, & ſolum rubefacto, ut exponit *Id. Feſt.*

Rubiginor, aris, depon. 1. *arrugginirſi*, rubiginem contraho, *ἰοῦμαι*. *Apul. l.* 3. *Flor.* Ut gladius uſu ſplendeſcit, ſitu rubiginatur.

Rubigalia } V. Robigalia, Robigo, &c.
Rubigo, &c. }

Rubor, oris, m. *roſſore*, *ἐρύθημα*, rubedo, color rubens. *Gel. l.* 2. *c.* 26. Sed cum aliter rubeat ignis, aliter ſanguis, aliter oſtrum, aliter crocum, has ſingulas ruſſi varietates Latina oratio ſingulis, propriiſque vocabulis non demonſtret, omniaque iſta ſignificat una ruboris appellatione, cum tamen ex ipſis rebus vocabula mutuetur, & igneum aliquid dicat, & flammeum, & ſanguineum, & croceum, & oſtrinum, & aureum. *Cic. in Orat. c.* 23. Fucati medicamenta candoris, & ruboris omnia repellantur. ¶ Tyrii ruboris purpura. *Virg.* 3. *Georg. v.* 307. Tyrios infecta rubores. ¶ Metonymice ponitur pro pudore. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Præter odium ingenuitatem, & ruborem ſuum, verborum turpitudine, & rerum obſcœnitate vitanda. *Liv. l.* 30. *c.* 15. Audienti rubor ſuffuſus.

Rubrens, antis, nom. particip. rubens, rubeus. *Alcim. Avit. l.* 5. *v.* 315. Rubrenti profundo. h. e. mari rubro.

Rubrica, æ, *rubrica*, *μίλτος*, terra ita dicta a rubro colore ad tingendum apta. *Col. l.* 2. *c.* 17. Omnes arbuſculas, priuſquam transferet, rubrica notare convenit. ¶ *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 22. Cœno oblitus, aut rubrica delibutus. *Hor. l.* 2. *ſat.* 7. Rubrica picta prælia. ¶ Ex ea lateres quoque fiunt ad ædificia. *Vitruv. l.* 2. *c.* 7. Faciendi ſunt (lateres) ex terra albida, cretota, ſive de rubrica. Plura de rubrica V. apud *Plin. l.* 35. *c.* 6. ¶ Metonymice ſumitur pro inſcriptione, ſeu titulo earum rerum, quæ in textu, vel in capitulo infra ſcripto continentur. Ratio nominis eſt, quia olim rubrica legum tituli, & capita notabantur, diſtinctionis cauſa, & ut facile apparerent. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 90. Præſertim ſi quid Maſuri rubrica notavit.

Rubricatus, a, um, *μιλτωτός*, tinctus rubrica, vel quocunque colore rubeo, ut rubricatus mutinus, apud *Auctor. Priap. carm.* 73.

Rubricata, æ, *roſſetto*, *αἱμάτωσις*, *fuliggine*, purpuriſſum, ideſt color, quo mulieres genis ruborem inducunt. *Plaut. Trucul.* 2. 2. 39. Buccas rubricata, omne corpus intinxit tibi. Alii rectius leg. *rubrica cera*.

Rubrico, as, a. 1. rubrica ſigno, rubeum facio. Affert *Paſſerat. ex Claudiano* hæc verba, *rubricaveris enſem*, quæ nos invenire non potuimus.

Rubricoſus, a, um, *μιλτώδης*, ruber, veluti rubrica conſperſus, aut rubris arenis. *Col. l.* 4. *c.* 33. Spiſſum ſolum, & rubricoſum reformidat. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 17.

Rubrus. V. Ruber.

Rubus, i, m. *rovo*, *rogo*, סְנֶה, Germ. *brombeerſtaud*, Gall. *ronce*, Hiſp. *carça*, *βάτος*, ſentis genus, morus agreſtis, frutex paſſim in dumis proveniens, florem habens candidum, fructum moro non abſimilem, fortaſſe a rubore, quod virgulta ejus rubeant, vel quod mora ferat rubra, quod de rubo Idæo verum eſt. *Virg.* 4. *Ecl.* Ferat & rubus aſper amomum. ¶ De rubo *Plinius* ſcribit *l.* 16. *c.* 31. & 37. *l.* 17. *c.* 13. *l.* 24. *c.* 13. & 14. ¶ Rubus caninus, *κυνόσβατος*, frutex arbuſculæ inſtar, rubo longe major, folia ferens multo latiora myrto, firmus circa ramos ſpinis, flore candido, fructu oblongo, nucleo olivæ ſimili, qui & ſentis canis dicitur. *Pallad. l.* 1. *c.* 34.

Ructamen, inis, n. ructus. *Prudent. Hamartig. v.* 466. Carnis & immodicæ ſpurca ructamine crudos.

Ructatrix, icis, f. quæ ructat, vel quæ ructum efficit. *Martial. l.* 10. *ep.* 48. Nec deeſt ructatrix menta, nec herba ſalax.

Ructatus, a, um, *ἐρευχθείς*, ructu emiſſus, effuſus, profuſus. *Sil. l.* 15. *v.* 432. Permiſcetque mero ructatos ore cruores.

Ructito, as, a. 1. *ἀνερεύγομαι*, freq. a *ructo*. *Col. l.* 6. *c.* 6. *de bove ægrotante*. Sæpe decumbere, & ructitare cœpit, caudamque crebrius agere. Alii leg. & *agitare caput*, *caudamque*.

Ructo, as, n. 1. *ruttare*, Ger. *gorbſen*, Gall. *roter*, Hiſp. *regoldar*, *ἐρεύγω*, ructum emitto. *Plaut. Pſeud.* 5. 2. 9. Pergin' ructare in os mihi? *Juven. ſat.* 3. Si bene ructavit, ſi rectum minxit amicus. *Plin. l.* 3. *cap.* 19. Ut in Antonia Druſi nunquam expuiſſe, in Pomponio Conſulari Poeta nunquam ructaſſe.

Ructor, aris, d. 1. idem ac ructo. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 2. Cujus aves hoſpitales etiam nunc ructor. ¶ Tranſlate ponitur pro effundere, generatim. *Hor. in art. v.* 457. Hic dum ſublimes verſus ructatur, & errat.

Ructuo, as, a. 1. idem quod ructo. *Auguſtin. ſerm.* 135. *de Temp. a med.* Bibentes amicum Verbum, unde impleti ructuant laudes.

Ructuoſus, a, um, *ἐρευγματώδης*, plenus ructibus. *M. Cælius* apud *Quinctil. l.* 4. *c.* 2. Totis præcordiis ſtertentem, ructuoſos ſpiritus geminare.

Ructus, us, m. *rutto*, Ger. *gorps*, Gall. *rot*, Hiſp. *regueldo*, *ἐρυγή*, cibi, a potus in ſtomacho male concocti ventoſa per os efflatio, crudi ſtomachi ſonitus, quem edere ſolent, qui plus æquo onerarunt ventriculum, ab *ἐρεύγω*. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Stoici crepitus ajunt æque liberos, ac ructus eſſe oportere. *Martial. l.* 1. *ep.* 88. Extremo ructus cum venit a barathro. *Plin. l.* 14. *c.* 25. Ructu gravis herba. h. e. quæ manducata ructus movet fœtidi odoris.

Rudeſ-

Rudeatus, vel

Rudectus (utroque enim modo legitur) a, um, adject. ruderibus plenus. *Cato de R. R. c.* 131. Loca rudeata, arenoſaque. *Id. ibid. c.* 34. Terra pulla, rudecta.

Rudens, entis, m. & f. *corda*, *fune*, [illegible], Germ. *groſſ ſchiff ſeil*, Gall. *chable*, *groſſe chorde*, Hiſp. *cuerda*, [illegible], funis nauticus, a *rudendo*. *Non. c.* 2. n. 254. Rudentes ea cauſa ſapientiſſimi dictos volunt, quod funes, cum vento verberentur, rudere exiſtimentur, atque hunc ſonum proprium funium, non aſinorum putant. *Cic.* 3. *Tuſc.* Non ſene optabilis eſt quidem, inquis, rudentibus apta fortuna. *Id.* 1. *de Div. c.* 30. Sed eſt quaſi rudentis explicatio. *Plaut. Rud.* 4. 3. 1. Dum tibi hanc, quam trahis, rudentem complico. ¶ *Rudens* titulus eſt Plautinæ comœdiæ, in qua piscator inducitur rudente eidolum e mari evehens.

Rudens, antis, *n.* partic. a rudo. *Ovid.* 1. *Faſt.* Ecce rudens rauco Sileni vector aſellus, Intempeſtivos edidit ore ſonos.

Rudentiſibilus, li, ſtridor funium nauticorum. *Pacuv. apud Var. l.* 4. de L. L.

Rudĕo, es, n. e. idem ac rudo, apud vet. *Lucil. apud Var. l.* 6. *de L. L.* Hæc, inquam, rudet ex roſtris, atque hinnitabat.

Rudĕra, V. Rudus.

Rudĕrarius, a, um, quod ad rudera ſpectat, ut Ruderarium cribrum, ideſt cribri genus majus ex membrana minutis foraminibus pertuſa, quo rudera, ideſt lapilli conſimileſque ſordes a frumento expurgantur. *Apul. l.* 8. *Met.*

Ruderatĭo, onis, actus ruderandi. Differt a ſtatuminatione, quia ſtatuminatio fit lapidibus, & cementis libralibus, & manualibus, ſine calce, & arena; ruderatio vero ſtatumini ſuperinducitur cum calce, & arena, aut rudere novo, aut redivivo, ideſt ex vetere ædificio ſumpto, non nuper effoſſo, quod conſtat e cemento, ad differentiam nuclei, qui eſt e teſta contuſa, & tertio inducitur. *Vitruv. lib.* 7. *cap.* 1. Primumque incipiam de ruderatione, quæ principia tenet expolitionum.

Ruderātus, a, um, quod rudera habet, ut Ruderatus ager, qui veterum ædificiorum materia ſcatet. *Plin. l.* 21. *c.* 4. Propterque ruderatum agrum amare.

Rudĕro, as, a. 1. [illegible], rudus induco. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Ne minori ſumptu, quam quod poſſit inanis implere, ſtatuminationibus inductis ruderetur. Alii leg. *cruſtamentationibus*.

Rudĕtum, i, [illegible], locus plenus ruderibus. *Cat. c.* 38. Lentem in rudeto, & rubricoſo loco, qui herboſus non ſiet, ſerito. Alii leg. *rudecto*.

Rudĭæ, f. 1. *Rase*, urbs exc. Calabriæ, in Salentinis, apud Lupias, patria Ennii poetæ.

Rudiarĭi, m. 2. qui in gladiatura emeriti rudem acceperunt, ideſt impetrarunt miſſionem artis gladiatoriæ, donati rude. *Suet. in Tiber. c.* 7. Rudiariis quoque quibuſdam revocatis auctoramento centenum millium. ¶ Alias rudiarii vocati ſunt, qui nave ſaga polunt. *Feſt. in Rudus*.

Rudĭcula, æ, f. *ſpatula*, [illegible], ligula, ſive ſpatha, ideſt parva virga, qua agitamus ea, quæ coquuntur, a rudis, quæ virgam notat. *Cat. de R. R. c.* 9. Rudicula agitato crebro, uſque adeo, dum fiat tam craſſum, quam mel. Adde *Colum. l.* 12. *c.* 46.

Rudimentum, i, *primo principio*, Germ. *unterrichtung*, Gall. *aprentiſſage*, Hiſp. *los principios*, [illegible], primum principium cujuſcunque rei, a *rudis*, quia res omnes initio rudes ſunt, ideſt impolitæ, imperfectæ. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Rudimenta dicendi. *Vellej. l.* 2. *ſub fin.* Rudimenta militiæ. *Plin. in proœm. lib.* 7. Lucis rudimentum. ¶ Rudimentum ponere, eſt ruditatem deponere, jam rudem eſſe deſinere, incipere fieri politiorem, & inſtructiorem. *Cic. in Sal. c.* 2. Qui ne incipiens quidem peccare minimis rebus poſuit rudimentum. *Liv. l.* 31. *c.* 11. Rudimentum adoleſcentiæ ponere. Eodem ſenſu *Juſtin. l.* 9. *c.* 1. Sub alicujus militia tirocinii rudimenta deponere.

Rudis, is, ſubſt. f. *bacchetta*, virga impolita, qualis erat, qua gladiatores olim, cum ipſis permitteretur a gladiatorio munere ceſſare, a Prætore donabantur, & publica alebantur pecunia. *Cic.* 2. *Phil. c.* 30. Tam bonus gladiator rudem tam cito accepiſti? ¶ Hujuſmodi rudibus ipſi gladiatores cum ad artem diſcendam exercebantur, pugnabant. *Sueton. in Calig. c.* 32. Myrmillonem in ludo rudibus ſecum batuentem, & ſponte proſtratum confodit. ¶ Translate, reſpiciendo ad priorem, quem diximus, rudis uſum, accipitur pro libertate, & optata rei cujuſvis fine, & *rudem dare*, ſeu *donare* eſt a quovis munere dimittere, *rudem mereri* eſt mereri miſſionem, vel ceſſationem a labore, vel officio, *rude donari*, vel *rudem accipere* eſt quocunque onere liberari, a munere quovis in otium reſtitui, vel ob ætatem, vel ob imbecillitatem, &c. *Hor. l.* 1. *ep.* 1. Spectatum ſatis, & donatum jam rude quæris Mæcenas iterum antiquo me includere ludo. *Martial. l.* 3. *ep.* 36. Ut nondum credas me meruiſſe rudem. *Juven. ſat.* 7. *v.* 171. Ergo ſibi dabit ipſe rudem. ¶ Sumitur etiam rudis pro ligula, ſeu ſpatha, ideſt virga lignea, qua res agitantur, & miſcentur, ut fit in iis, quæ coquuntur. *Plin. l.* 34. *c.* 18. Uritur in patinis per laminas minutas cum ſulphure, verſatum rudibus ferreis, aut ferulaceis. *Cato R. R. c.* 79. Coquito, verſatoque crebro duabus rudibus.

Rudis, & de, n. 3. *rozzo*, Germ. *unverſtend*, Gall. *rude*, Hiſp. *no labrado*, *no enſenado*, [illegible], impolitus, incultus, imperfectus, aſper, durus, ut Rude argentum apud *Plin. l.* 33. *c.* 3. quod neque ſignatum eſt, neque alium in uſum laboratum. *Ovid.* 1. *Met.* Rudis, indigeſtaque moles. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 27. terram rudem proſcindere oportet. *Senec. Hippolyt.* Capilli rudes, h. e. incompti. *Ovid. Heroid. ep.* 1. Rudes lanæ. *h. e.* impolitæ. ¶ *Æs rude* eſt non ſignatum. V. *Æs*. ¶ Dicitur etiam de iis, quæ ad litteras pertinent. *Cic. l.* 1. *de Or.* Quæ pueris, aut adoleſcentulis nobis ex commentariolis noſtris inchoata, atque rudia exciderunt. ¶ Item de ingenio, & animo, qui adhuc diſciplinis, vel rerum uſu expolitus non eſt. Et vel abſolute uſurpatur. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 3. Rudem me diſcipulum, atque integrum accipe. ¶ Vel cum gen. & notat imperitum, indoctum, inſcitum. *Cic. pro Flac. cap.* 8. Cum in theatro homines imperiti, rerum omnium rudes, ignarique conſederant. *Id.* 4. *Ver.* Tametſi non proverbiis rudis erat, & tyro. ¶ Vel cum abl. & præp. *in*. *Cic.* 1. *de Or.* Heſitantem in majorum inſtitutis, rudem in Jure Civili. ¶ Vel omiſſa præpoſ. *Vellej. l.* 2. *c.* 9. Senſibus celebris, verbis rudis. Et *c.* 73. Adoleſcens ſtudiis rudis. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Ovid. l.* 3. *de Pont. el.* 7. Ad mala jam pridem non ſumus ulla rudes. *Liv. l.* 24. Rudem ad pedeſtria bella Numidarum gentem eſſe, equis tantum habilem. ¶ Accipitur interdum pro ruſtico. *Juven. ſat.* 11. Tunc rudis, & Graias mirari neſcius artes. ¶ Interdum pro duro, & inclementi. *Ter. Phorm.* Adeon' te eſſe ingenio rudi, & inexorabili?

Rudĭtas, atis, [illegible], imperfectio, obſcuritas ingenii, imperitia. *Apul. l.* 4. *Florid.* Literatoris ruditatem eximere.

Ruditus, us, m. *ragghio*, *raglio*, clamor inconditus, qualis eſt aſini rudentis. *Apul. l.* 8. *Metam.* Audito ruditu meo.

Rudo, is, di, ſine ſup. n. 3. *ragghiare*, [illegible], Ger. *ſchreyen*, Gall. *braire*, Hiſp. *rebuznar*, [illegible], eſt ſonum inconditum edere, qualem ſolent aſini, cum vocem emittunt. Sed *Nonius* dicit, ſapientiſſimorum virorum opinionem eſſe, rudere proprie non aſinos, ſed funes nauticos dici, cum vento verberentur; hinc funes illos rudentes appellari. V. *Rudens*. *Ovid. lib.* 3. *de art. v.* 290. Ut rudit a ſcabra turpis aſella mola. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 9. Findor, ut Arcadiæ pecuaria rudere credas. Ubi primam producit, cum alii omnes corripiant. ¶ Dicitur etiam de leonibus, vel per Metaphoram, vel per Catachreſin. *Virg.* 7. *Æn. verſ.* 16. ira leonum ſera ſub nocte rudentum. ¶ Item de hominibus. *Virgil.* 8. *Æn.* Intluſumque cavo ſaxo, atque inſueta rudentem, ideſt inſolita voce clamantem.

Rudor, oris, m. 3. ſtridor, murmur, mugitus venti ſubterranei. *Apul. de mundo.* Mycetias vocatur tetri rudoris inquietudo terrena. Ita *Scaligerum* ſecutus lege *Ceſſius*, ubi vulgo *odoris*. *Id. in Florid. n.* 17. (*al. l.* 3. *ad fin.*) Vox hominis & tuba rudore torvior, & lyræ concentu variatior.

Rudus, eris, n. *rovinaccio*, Ger. *ſchutt*, Gall. *platras*, Hiſp. *caſſcara*, [illegible], lapidum fruſta, ruinarumque materies. Duplex eſt, novum, & vetus. Novum rudus eſt materies pavimenti, hoc eſt, ſaxa de novo contuſa, ſeu teſtæ contractæ cum calce ad pavimentum faciendum. Vetus rudus eſt materia veterum pavimentorum, & diruptorum ædificiorum, quæ lapidibus, & teſtis confractis, calceque arena comminuta conſtet. *Vitr. l.* 7. *c.* 1. Deinde ruderi novo tertia pars teſtæ tuſæ admiſceatur. ¶ Dicitur etiam de ære rudi, & infecto. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 735. Ærie rudere decocta maſſa.

Ruduſcŭlum. V. Reduſculum.

Rufæ, f. 1. opp. exc. Campaniæ, in conf. Samnii, Æſerniæ finitimum. *Virg.* 7. *Æn. v.* 739. ¶ *Sil. l.* 8. *v.* 567. Rufras vocat, & *Liv. l.* 8. *c.* 25. Rufrium.

Ruſeſco, is, n. 3. *divenire roſſo*, [illegible], rufus fio. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Grues ſenectute nigreſcunt, merulæ ex nigra ruſeſcit.

Rufo, as, a. 1. *fare roſſa*, [illegible], rufum facio. *Plin. l.* 23. *cap.* 2. Tunc addito lentiſcino oleo illita una nocte rufat capillum. *Id. l.* 15. *c.* 22. Rufatur capillus primum prodeuntibus nucleis.

Rufræ, arum, f. oppidum Campaniæ. V. *Rufæ*.

Rufreni, orum, Rufrenum inſulæ. *Cic. Fam.* 10. *ep.* 21.

Rufuli, ſive Rutuli, unum genus Tribunorum militum, ita dictum a Rutilio Rufo, qui de eorum jure legem tulit. Tribuni enim militum dividebantur in Rufulos, ſive Rutulos, & Comitiatos. *Aſcon. Pedian. in Divin.* Tribunorum militarium duo ſunt genera, primum eorum, qui Rufuli dicuntur. Hi in exercitu creari ſolent. Alii ſunt Comitiati, qui Romæ Comitiis deſignantur. *Feſt. Pomp.* Rufuli Tribuni militum appellabantur, quos Conſules faciebant, non Populus: de quorum jure quod Rutilius Rufus legem tulerit, quæ eis cavebatur multis modis, (ſic enim elevaverant eorum jus, ac tunc elevabant, qui populi ſuffragio creabantur) Rufuli a cognomine Rutilii, ac poſt Rutuli appellati ſunt. *Liv. lib.* 7. Et cum eo anno primum placuiſſet Tribunos militum ad legiones ſuffragio fieri (nam & antea, ſicut nunc, quos Rufulos vocant, Imperatores ipſi faciebant) T. Manlius, qui poſtea Torquatus appellatus eſt, ſecundum in ſex locis tenuit.

Rufulus, a, um, dim. a *rufus*. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 20. Macilentis malis, rufulus, aliquantum ventrioſus.

Rufus, a, um, *roſſo*, [illegible], Germ. *rotprecht*, Gall. *rougeatre*, Hiſp. *ruvia*, [illegible], ruber, ſed non plane, verum ad flavum nonnihil declinans, a [illegible], per Metatheſin. *Ter. Phor.* 5. 2. Si quis me quæret rufus. *Martial. l.* 14. *ep.* 129. Roma magis fuſcis veſtitur, Gallia rufis. *Plin. l.* 16. *c.* 14. Namque & materies meris dura, rufiorque, ac nodoſa. ¶ Eſt etiam *Rufus* cognomen Romanum, a colore pilorum deductum, ut innuit *Quinctil. l.* 1. *c.* 6.

Ruga, æ, f. *ruga*, *creſpa*, [illegible], Germ. *runtzel*, Gall. *ride*, Hiſp. *ruga*, [illegible], cutis in plicas, & quaſi ſulcos contracta, cujuſmodi in ſenibus conſpici ſolet. *Cic. de Sen. c.* 18. Non cani, non rugæ repente auctoritatem arripere poſſunt. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 37. Inque ſuo pretio ruga ſenilis erat. ¶ Plicæ quoque in veſtibus eminentes rugæ dicuntur, contra cavitates inter plicas ſinus. *Plin. lib.* 35. *c.* 8. Præter quæ in veſte rugas, & ſinus invenit. ¶ In arborum quoque fructibus, qui ante maturitatem ſunt decerpti, aſperitates quædam, & corticis contractiones oriuntur, quæ a ſimilitudine rugarum aniliium veniunt & ipſæ in nominis hujus communionem. *Plin. l.* 12. *c.* 7. Deeſt enim illa maturitas, ideoque & rugarum, colorisque ſimilitudo. ¶ Translate rugæ pro ſeveritate, & gravitate accipiuntur, quia auſteri homines rugis frontem contrahunt. *Plin. l.* 9. *ep.* 17. Vis tu remittere aliquid ex rugis? *Cic. poſt red. in Sen. c.* 7. Rugis, & ſupercilio aliquem decipere.

Rugātus, a, um, quod rugas habet. *Plin. l.* 9. *c.* 33. *de concharum teſtis*. Levibus, rugatis, denticulatis, ſtriatis.

Rugĭnōſus, a, um, adject. rugoſus. *Cæl. Aurel. Acut. c.* 42. Cutis veluti ruginoſa, vel ſulcata pannoſitas.

Rugio, is, n. 4. *ruggire*, *ruggiare*, [illegible], Germ. *brullen*, Gall. *rugir*, *bruire* Hiſp. *bramar*, [illegible], leonum eſt, cum vocem emittunt. Factum eſt a ſono, ut mugire, multaque alia. *Auſt. Philom. v.* 49. Tigrides indomitæ raucant, rugiuntque leones.

Rugitus, us, m. *ruggito*, [illegible], vox leonis. *Vopiſ. in Probo*, *c.* 19. Centum leones, qui rugitibus ſuis tonitrua excitabant.

Rugo, as, n. 1. *increſparſi*, [illegible], Ger. *falten machen*, Gall. *ſe rider*, Hiſp. *arrugarſe*, [illegible], rugas contraho. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 30. Vide palliolum, ut rugat.

Rugoſĭtas, atis, rugarum contractio, auſteritas, apud *Tert. de panit. c.* 23.

Rugōſus, a, um, *pieno di creſpe*, Ger. *runtzelicht*, Gall. *plein de rides*, Hiſp. *lleno de rugas*, [illegible], rugis plenus. *Cel. l.* 22. *c.* 43. Sed hæc ratio facit rugoſa acina. *Martial. lib.* 3. *ep.* 93. Rugoſiorem cum geras ſtola frontem. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 33. Rugoſum piper.

Ruidus, a, um, *rude*, *rozzo*, [illegible], aſper, ut Pilum ruidum. Aliqui pilum ruidum dictum putant a *ruendo*, hoc eſt cadendo, quod eius crebro caſu frumenta, & aliæ fruges pinſuntur, & decorticantur. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Major pars Italiæ ruido utitur pilo. Ubi *Plin.* ruidum opponit præterrato. ¶ Sunt qui ſcribunt rutidum, at opt. Plinii editiones hab. *ruidus*.

Ruina, æ, *rovina*, [illegible], Ger. *umbfallung*, Gall. *ruine*, Hiſp. *cayda*, [illegible], caſus, ſeu lapſus alicujus rei, quæ concidit, a *ruendo*. *Cic.* 3. *Tuſc.* Magis me moverunt Corinthi ſubito aſpectæ parietum ruinæ. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 8. graves aulæa ruinas in patinam fecere. ¶ Translata reperitur pro tonitru. *Virg.* 1. *Æneid.* Fluctibus oppreſſos Troas, cælique ruina. Ubi *Servius*: Cælique ruina, ideſt tonitribus, quorum ſonus ſimilis eſt ruinis. ¶ Transfertur longius, & pro quavis calamitate accipitur. *Cic.* 1. *Catil. c.* 6. Prætermitto ruinas fortunarum tuarum. ¶ Aliquando pro morte. *Plin. l.* 17. *c.* 25. Prodigium in noſtro ævo Neronis Principis ruinæ factum.

Ruinōſus, a, um, *caduco*, [illegible], caducus, ruinam minans, ruinis plenus. *Cic.* 3. *Off. c.* 13. Ædes male materiatæ, ruinoſæ.

Rulla, æ, f. inſtrumentum ferreum, ſtimulo ruſticorum additum ad vomerem detergendum. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Purget vomerem ſubinde ſtimulus cuſpidatus rulla. Ita quædam edition. At plures hab. *ralla*.

Ruma, æ, f. *mammella*, [illegible], mamma, apud vet. *Varro* apud *Non. c.* 2. *n.* 756. Hiſce Manibus lacte fit, non vino, Cuninæ propter cunas, Ruminæ propter rumam, ideſt priſco vocabulo mammam, &c. ¶ Ruma etiam alteram notionem habet. Nam ſignificat cavum gutturis locum. *Arnob. l.* 7. Rumas, quæ ſunt prima in gurgulionibus capita, quæ dejicere cibos, & referre natura eſt. Sunt qui aliter leg. *Serv. in* 6. *Ecl.* Ruminatio dicta eſt a ruma eminente gutturis parte, per quam demiſſus cibus a certis revocatur animalibus.

Rumbotinus. V. Rumpotinus.

Rumen, inis, n. idem ac ruma, ideſt mamma. *Plin. l.* 15. *c.* 18. Quoniam ſub ea inventa eſt lupa infantibus præbens rumen (ita vocabant mammam) miraculo ex ære juxta dicato. ¶ Ponitur etiam, ut ruma, pro cavo gutturis loco, quo cibus in alvum demittitur. *Feſt.* Rumen eſt pars colli, qua eſca devoratur, unde rumare dicebatur, quod nunc ruminare. *Pomp.* apud *Non. c.* 1. *n.* 64. Ego rumorem parvi facio, dum ſit, rumen qui impleam.

Rumentum, i, *Feſt.* Rumentum in Auguralibus ſignificare videtur interruptio, abruptiove, dum verba ancilibus movendis præit; Si interim avis cavaerit, tum aqua, atque auſpicio, rumentum eſto.

Rumex, icis, m. *romice*, [illegible], lapathi ſylveſtris genus, ad ſtrumas cum axungia efficaciſſimum, *Plinio* teſte, *l.* 20. *c.* 21. ¶ Reperitur etiam in gen. fem. *Plin. l.* 21. *c.* 8. Ceras ex omnium arborum, ſatorumque floribus confingunt, excepta rumice, & chenopode. Sed ſubintelligi poteſt *arbore*. ¶ Eſt & rumex teli genus, ſimile ſpari Gallici, ut ait *Feſt. Lucil.* apud *eund.* Tum ſpara, tum rumices portantur, tragula porro. Adde *Gel. l.* 10. *c.* 25.

Rumia, æ, vel Rumina, æ, f. Dea, quæ ruminis, ideſt mammis, & infantibus lactentibus præſidebat. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 11. Non negarim ideo apud Divæ Rumiæ ſa-

cel-

Digitized by Google

cellum a paſtoribus ſatam ficum. Ibi enim ſolet ſacrificari lacte pro vino, & pro lactentibus. Mammæ enim rumes, ſive ruma, & inde dicuntur ſubrumi agni lactantes. *Id. apud Non. c.* 2. *n.* 730. Hiſce Manibus lacte fit, non vino, Cuninæ propter cunas, Ruminæ propter rumam, idest priſco vocabulo mammam, a quo ſubrumi etiam nunc dicuntur agni.

Rumifĕro, as, a. 1. διαθρυλλίζω, divulgo, prædico, rumorem fero, famam ſpargo. *Plaut. Amph.* 2. 3. 46. Quamque adeo cives Thebani vero rumiferant probam. Ita legit *Non.* Alii *rumificant*, eod. ſenſu.

Rumifico. V. diction. præced.

Rumigeratio, onis, divulgatio. *Lamprid. in Heliog. cap.* 10. Iſdem rumigeratione paſcuntur.

Rumigĕro, as, a. 1. idem quod rumito, divulgo. *Feſtus in Rumitat.*

Rumigerŭlus, a, um, λογοποιός, qui rumorem gerit, & aliquid divulgat. *Ammian. l.* 14. *c.* 1. Per clandeſtinos rumigerulos.

Rumĭgo, as, a. 1. idem ac rumino. *Apul. l.* 4. *de Aſino.* Jam ſem tertium qualum rumigabam. Voſſius legit *ruminabam* eodem ſenſu.

Rumis, inis, f. idem ac ruma, apud vet. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 11. ut *Scaliger* legit. Mamma enim rumis, ſive rumin.

Rumina. V. Rumia.

Ruminalis, & le, o. 3. quod ruminat, ut Ruminales hoſtiæ, eorum animalium, quorum proprium eſt ruminare. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Coruncanius ruminales hoſtias, donec bidentes fierent, puras negavit. ¶ Ruminalis ficus, & Poetica Rumina ficus, fuit ficus illa, ſub qua Romulus, & Remus ex lupæ uberibus pendentes reperti ſunt, quæ poſt Urbem conditam erat in foro, & in Comitio, & alio nomine Romula, & Romularis eſt appellata. Dicta eſt a rumina, idest mamma, quod ibi lupa infantibus illis lac præbuerit, vel a rumine, quo notat cavum gutturis locum, quod ſub ea ficu pecudes ſolerent ruminare. Vel fortaſſe hæc vox ex *Romularis* corrupte facta eſt. Nam primo *Romularis* appellata eſt, poſtea *Ruminalis*, ut *Livius* ſcribit, *l.* 1. *c.* 4. Sed *Ovidius* contra *l.* 2. *Faſt. v.* 411. ſcripſit, primo *Ruminalem* ficum eſſe dictam, deinde *Romulam*. *Plin. l.* 15. *c.* 18. Colitur ficus arbor in foro ipſo, ac Comitio Romæ nata, ſacra fulguribus ibi conditis: magiſque ob memoriam ejus, quæ nutrix fuit Romuli, ac Remi conditoris, appellata, quoniam ſub ea inventa eſt lupa infantibus præbens rumen, (ita vocabant mammam) miraculo ex ære juxta dicato. *Ovid. loc. cit.* quæque vocatur Romula nunc ficus, Rumina ficus erat.

Ruminatĭo, onis, f. rugumazione, μηρυκισμός, actus ruminandi, a rumine, quod a rumo, quo notat cavum gutturis locum. *Serv. ad* 6. *Eclog. Plin. l.* 11. *c.* 37. Quibus neque dentes utrinque, neque ruminatio. ¶ Translate ſumitur pro conſideratione, vel rei alicujuſpiam in memoriam revocatione. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 12. Quid agitur de ruminatione quotidiana, de cogitatione Publii. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Si ſocias vites mordeat quædam hiemis ruminatio. h. e. reiteratio.

Ruminātor, oris, m. rugumatore, qui ruminat. *Arnob. l.* 7. Ruminatoribus ſæculis. V. Ærumna.

Rumino, as, a. 1. & ruminor, aris, d. 1. ruminare, rimaſticare, rugumare, גרה, Ger. wiederkeuwen, Gall. ruminer, remaſcher, Hiſp. rumiar, ἀναμαρυκάομαι, eſt ruminandum, idest cibum a rumine ad os revocare, & rurſus mandere, conſumere. Proprium eſt eorum animantium, quæ in ſuperiore mandibula dentes primores non habent. *Virgil.* 6. *Ecl.* Ilice ſub nigra pallentes ruminat herbas. *Plin. l.* 10. *c.* 73. Ruminant præter jam dicta ſylveſtrium cervi, cum a nobis aluntur. *Col. l.* 6. *c.* 6. Propter quæ bos neque ruminat, neque lingua ſe detergit. ¶ Translate ponitur pro in memoriam revocare, & diligenter perpendere. *Liv. apud Non. c.* 2. *n.* 746. Nemo hæc veſter ruminabitur mulieri. Al. leg. *veſtra ruminetur*. *Varro* apud *eund. Non.* Non modo abſens quicquam de te ſæpius cogitabis, ſed etiam ruminabitur humanitatem tuam.

Rumis, is, f. idem ac ruma, apud vet. *Var l.* 2. *R. R. c.* 1. Qui appellantur ſubrumi, idest ſub mamma. Antiquo enim vocabulo mamma rumis, ut opinor. *Feſt.* Mamma autem rumis dicitur. Unde ruſtici hœdos lactentes ſubrumos vocabant, qui adhuc ſub mammis habentur.

Rumito, as, a. 1. rumorem ſpargo, frequent. a rumo. *Næv.* apud *Feſt.* Simitu alius aliunde rumitant inter ſe. ¶ Rumito, as, pro rumino. V. in Rumigo.

Rumo, as, a. 1. *Feſt.* Rumen eſt pars colli, qua eſca devoratur, unde rumare dicebatur, quod nunc ruminare.

Rumor, oris, maſc. 3. rumore, fama, שמע, Ger. gemein geruchte, Gall. bruit, Hiſp. fama, φήμη, ſermo in populo de recenti re diſperſus, in bonum, vel in malum, ſine certo auctore. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 9. Nihil perfertur ad nos præter rumores de oppreſſo Dolabella, ſatis illos quidem conſtantes, ſed adhuc ſine auctore. *Id.* 2. *Fam. ep.* 8. Rumor multa perfert. *Id. Phil.* 14. Rumorem diſſipare. *Id. Fam.* 1. *ep.* 8. Rem te valde bene geſſiſſe, rumor erat. *Id. Attic.* 10. *ep.* 5. Rumoris neſcio quid afflare. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 42. Rumor ſurgit. Et *annal.* 6. *c.* 13. Rumor incedit. *Terent. prolog. Hecyr. v.* 33. Interea rumor venit, datum iri gladiatores. ¶ Sumitur etiam pro fama. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 14. Rumori ſervire. *Martial. l.* 10. *ep.* 3. Quos rumor alba gemmeus vehit penna. *Horat. l.* 1. *ep.* 10. Efferre aliquem ad cœlum rumore ſecundo. *Cic. in Piſon.* Inanem rumorem aucupari. ¶ Videtur apud *Virg.* 8. *Æn.* rumor accipi pro aquæ fluminis, ubi ait *v.* 90. Ergo iter inceptum celerant rumore ſecundo. Revera ſignificat, fauſtis acclamationibus, vel ſecundis ominibus. Sic apud *Cic. l.* 1. *Div. c.* 20.

Rumpia. V. Rhomphæa.

Rumpo, is, rupi, ruptum, a. 3. rompere, ſpezzare, פרץ, Ger. brechen, Gall. rompre, Hiſp. quebrar, ῥήγνυμι, ῥήσσω, frango. *Cic.* 7. *Ver.* Quid, ſi aufugiſſet? ſi vincula rupiſſet? *Virg.* 7. *Ecl.* Invidia rumpantur ut ilia Codro. ¶ Eſt etiam facere, ut aliquid rumpatur. *Plin. l.* 30. *c.* 4. *de bupreſti*: Devoratumque tacto felle ita bovem inflammat, ut rumpat. ¶ Item diſjicere, facere, ut aliquid in diverſa partes diſſiliat. *Virg.* 8. *Ecl.* Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. *Cic. in Vatin. c.* 4. Ut aliquando iſta, quæ ſunt inflata, rumpantur. ¶ Ponitur aliquando pro deprimere, corrumpere. *Alphen. in l. qui inſulam, ff. locati.* Qui molas ad certum pondus oneris locarat, cum majore onere conductor eas rupiſſet. Adde *Ulp. l. Prætor, ff. de vi bon. rapt.* & *l. Inquit, ff. ad l. Aquil.* ¶ Interdum pro defatigare. *Ter. Hec.* 3. 4. 20. Ut me ambulando rumperet; mi fateſſe crepare. ¶ Translate ſumitur pro opprimi, graviter diſcruciari, vix ferre poſſe. *Hor. l.* 1. *ſat.* 3. Urgeris turba circum te ſtante, miſerque Rumperis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Ut his malis Reipublicæ, licentiaque audacium, quæ antea rumpebar, nunc ne movear quidem. *Martial. l.* 9. *ep.* 98. Rumpatur quiſquis rumpitur invidia. ¶ Fidem rumpere, eſt violare. *Ovid. ep.* 23. Rupi, quam ruptam ſum mihi queſta, fidem. Sic rumpere fœdera. *Liv.* & *Cic.* ¶ Moras rumpere, eſt auferre moras, feſtinare. *Virg.* 3. *Georg.* En age ſegnis rumpe moras. ¶ Silentium, ſeu vocem rumpere, eſt loqui, rem ſilentio aliquandiu ſuppreſſam eloqui, diu tacita proferre. *Virg.* 12. *Æn.* Quid me alta ſilentia cogis Rumpere? *Id.* 11. *Æn. v.* 377. Rumpitque has imo pectore voces. h. e. emittit. ¶ Rumpere pectore queſtus, prorompere in lamenti. *Virg. Æn.* 4. *v.* 553. ¶ Rumpere nuptias, teſtamentum, conditiones pacis &c. h. e. reſcindere, abrumpere. *Horat. Cic.* & *Velles.* ¶ Rupſit pro ruperit, eſt in *leg. XII. Tab.* apud *Feſtum.*

Rumpotinetum, i, locus arboribus rumpotinis conſitus. *Col. l.* 5. *c.* 6. Nam fere ita rumpotinetum conſtitutum animadverti.

Rumpotinum, i, genus arbuſti e rumpis factum. *Col. l.* 5. *c.* 7. Eſt & alterum genus arbuſti Gallici, quod vocatur rumpotinum.

Rumpotĭnus, i, f. populus, genus arboris. *Plin. l.* 14. *c.* 1. Rumpotinus vocatur & alio nomine populus arbor Italiæ Padum tranſgreſſis. *Id. l.* 24. *c.* 19. Rumpotinum arborem demonſtravimus inter arbuſta. Alii utroque loco leg. *rumborinus*, quod idem eſt.

Rumpotinus, a, um, quod eſt a rumpis, ut Arbores rumpotinæ. *Col. l.* 5. *c.* 7. Arboribus rumpotinis ſi frumentum non inſeritur.

Rumpus, i, m. tampollo, germoglio, κλῆμα, Ger. wein reben, Gall. avant in, Hiſp. ſarmiento, germen arboris, vel vitis, alio nomine *tradux*, a rumpo, quia avulſus eſt ab arbore, ut alio traduceretur. Aliqui dicunt, rumpos eſſe quædam vitium veluti brachia, quæ a ſuo utrinque matre traducta, & porrecta circa medium duarum arborum intervallum ſibi occurrunt, & ibi mutuo connectuntur. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 8. Quartum eſt pedamentum nativum ejus generis, ubi ab arboribus in arbores traductis vitibus vinea ſit: quos traduces quidam rumpos appellant. *Alex. ab Alex l.* 3. *c.* 10. ponit *romphos* pro *rumpos*.

Rumuſcŭlus, i, θρυλλάριον, parvus rumor. *Cic. pro Cluent. c.* 38. Qui imperitorum hominum rumuſculos aucupati tum illum abſolverant. Adde 3. *de Legib. c.* 10.

Runa, æ, f. genus teli apud *Ennium*; & videtur idem eſſe quod pilum: unde, runata recedit (al. recedit) id eſt pilata. *Feſtus* ſuo loco, & poſt *Rediculanæ*. In *Gloſſar. Iſid.* runa exponitur pugna: & runare præliari.

Runātus, a, um, runa armatus. *Feſt.* Runa genus teli ſignificat, Ennius: Runata recedit. idest pilata. In aliis libris eſt. *Runata recedit*.

Runca, æ, f. idem ac runcina, apud eund. *Feſt.*

Runcatĭo, onis, βοτάνισμος, actus runcandi. *Col. l.* 2. *c.* 9. Frequentem tamen exigunt ſarritionem, & runcationem, ut herbis liberentur. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 21.

Runcātor, oris, m. βοτανιστής, qui runcat. *Col. l.* 11. *c.* 3. Quæque præteriero, intelligi oportebit, nullam operam poſtulare runcatoris.

Runcina, æ, f. pialla, ῥυκάνη, ſcalpr, inſtrumentum, quo ligna aſpera levigantur. *Plin. l.* 16. *c.* 42. Firmiſſima ad tectum abies. Eadem valvarum pegmatis, & ad inteſtina opera aptiſſima, ſive Græco, ſive Campano, ſive Siculo fabricæ artis genere ſpectabilis, ramentorum crinibus pampinato ſemper orbe ſe is volvens ad incitatos runcinarum raptus. *Arnob. l.* 6. Simulacra iſta, quæ vos terrent, runcinarum levigata de planis.

Runcina, æ, f. Dea, quæ runcationi præerat, a runcando. *Auguſt. l.* 4. *de Civ. Dei, c.* 8.

Runcino, as, a. 1. piallare, runcina levigo, polio. *Minut. Fel. in Octav. c.* 23. Deus ligneus ceditur, dolatur, runcinatur. *Arnob. l.* 3. Ex arbore ligneum dolat, runcinat.

Runco, onis, m. ferramentum curvum cum manubrio longo ad denſitatem veprium ſuccidendam. *Pallad. l.* 1. *tit. ult.* Serrulas minores, vangas, runcones, quibus vepreta perſequimur.

Runco, as, a. 1. eſtirpare l'erbe cattive, roncare, Ger. auſſreutten, Gall. ſarcler, Hiſp. rocar, ὀργανῶ, βοτανίζω, eſt herbas a ſegetibus expurgare, fruticeſve noxios evellere. *Cato c.* 2. *R. R.* Runcare ſpinea. *Plin. l.* 18. *c.* 21. Siliginem, far, triticum, ſemen, hordeum occato, ſarrito, runcato quibus dictum erit diebus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Inter ſulcos runcantes. Al leg. *runcantes*, eod. ſenſu.

Ruo, is, rui, rutum, a. 3. gittare giù, precipitare, נפל, Ger. zu hauffen fallen, Gall. tomber, aller en ruine, ὀρούω, proprie eſt dejicere, impellere, præcipitare. *Ovid. Metam.* 12. *v.* 514. Cedentemque ſequens inſtat, turbatque, ruitque. *Ter. Adel.* 3. 2. 21. Cæteros ruerem, agerem, raperem, tunderem, proſternerem. ¶ Speciatim ponitur pro diruere, evertere, complanare. *Virg.* 1. *Georg. v.* 105. Cumuloſque ruit male pinguis arenæ. *Id.* 1. *Æn.* Spumas ſalis ære ruebant. ¶ Interdum pro eruere, emovere, elevare. *Virg.* 1. *Æn.* Totumque a ſedibus imis Una Euruſque, Notuſque ruunt, creberque procellis Africus. *Id. l.* 12. Confuſa ruebant oſſa locis. ¶ Interdum pro egerere, emittere, attollere. *Virg.* 2. *Georg.* Et ruit atram Ad cœlum picea craſſus caligine nubem. ¶ Ruere, inquit *Scalig.* in *Conject. ad Var.* interdum eſt modio cumulum adæquare. *Hor. l.* 2. *ſat.* 5. Unde divitias, æriſque ruam, dic augur, acervos. h. e. augeam, cumulem. Et contrario ſenſu. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 11. De laudibus Dolabellæ deruam cumulum. h. e. imminuam, demam. V. etiam *Corrua*. Aptius tamen videtur explicari locus Horatii hoc pacto. unde eruam, effodiam, comparem divitias. ¶ Ab activa ſignificatione etiam ad abſolutam translatum eſt. Sumitur igitur pro cadere, concidere, in præceps ferri, cadere, rovinare. *Virg.* 2. *Æn.* Ruit alto a culmine Troja. *Cic. pro L. Man.* Ruere illa non poſſunt, ut hæc non eodem labefactata motu concidant. *Lucan. l.* 2. *v.* 499. Pons ruiturus. ¶ Aliquando pro percrepare, gravi ſonitu quodammodo ruinam minari. *Virg.* 1. *Georg.* Ruit arduus æther, idest tonitru percrepat. ¶ Aliquando pro declinare, in finem vergere. *Virg.* 1. *Georg.* Vel cum ruit imbriferum ver. ¶ Per metaphoram uſurpatur pro feſtinanter ire, temere ferri. *Prop. l.* 3. *el.* 15. Ira ruens. *Virg.* 10. *Æn.* Quo moriture ruis, majoraque viribus audes? *Cic.* Tanquam ad interitum ruerem voluntarium. *Liv. l.* 9. *c.* 5. Certatim portis ruere. *Quint. l.* 2. *c.* 12. Ruere in riſum. ¶ Cum infinito. *Lucan. l.* 7. *v.* 751. Scire ruunt, quanta fuerint mercede nocentes. *Claudian. l.* 3. *de rapt. Proſerp verſ.* 358. Qualis peſtiferas animare ad crimina taxos Torva Megæra ruit. ¶ Paſſive impersonaliter. *Liv. l.* 8. *c.* 24. Ut ferme fugiendo in media fata ruitur. ¶ Item pro iracunde furere. *Cic. Att l.* 2. *ep.* 14. Ne ille noſter Sampſiceramus ruere incipiat. ¶ Item pro effundi. *Virg.* 6. *Æn.* Unde ruunt totidem voces, reſponſa Sibyllæ. ¶ Item pro oriri. *Virg.* 2. *Æn.* Et interea revoluta ruebat Matura jam luce dies. ¶ Ruere etiam dicuntur, qui in gerendis negotiis per imprudentiam, aut nimiam feſtinationem decipiuntur, aut jacturam faciunt. *Ter. Heaut.* 2. 3. 118. Sed heus tu, vide ſis, ne quid imprudens ruas. *Cic. pro Dom.* In agendo ruere, & ſæpe peccare. ¶ Particip. *rutus* V. infra in *Ruta cæſa*.

Rupes, is, f. rupe, צור, Ger. fels, Gal. rocher, Hiſp. pena, πέτρα, σπήλαιον, λόγος, prærupta pars terræ, aut ſaxi propter altitudinem, ac proclivitatem inacceſſa, quo nomine etiam fluminum altiores, atque inacceſſæ ripæ dicuntur. *Caſ. l.* 2. *B. G.* Quod cum ex omnibus in circuitu partibus altiſſimas rupes, deſpectuſque haberet. *Virg. Ecl.* 5. Ipſæ jam carmina rupes, Ipſa ſonant arbuſta.

Rupex, icis, m. idem ac petra, h. e. homo durus, ruſticus, hebes. *Gell. l.* 13. *c.* 9. Sed enim veteres noſtri non uſque adeo rupices, & agreſtes fuerunt. Adde *Tertull. de pall. c.* 5.

Rupicāpra, æ, f. αἴγαγρος αἴξ, capra ſylveſtris, quaſi rupium capra. *Martialis* capream appellat. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Rupicapris in dorſum adunca cornua, damis in adverſum.

Rupīco, onis, m. idem ac rupex. *Apul. l.* 1. *Florid.* Rupicones, bajuli, tabernarii.

Rupina, æ, f. idem ac rupes. *Apul. l.* 7. *A. A.* In proximas rupinas præcipites dedere. Adde *l.* 6.

Ruptim, adverb. ſine ordine, confuſe, temere. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 5. Aguntur omnia ruptim, atque turbate. Sunt qui malunt *raptim*.

Ruptio, onis, rottura, ῥῆξις, actus rumpendi. *Ulpian. l. ſi ſervus, §. rupiſſe, ff. ad L. Aquiliam.* Aquilia enim eas ruptiones, quæ damna dant, perſequitur.

Ruptor, oris, qui rumpit. *Liv. l.* 4. *c.* 19. Hiccine eſt, inquit, ruptor fœderis humani, violatorque gentium juris?

Ruptus, a, um, rotto, ῥαγείς, fractus. *Virg.* 2. *Georg.* Qua vi maria alta tumeſcant Objicibus ruptis. ¶ Speciatim ſumitur pro eo, qui membris fractus eſt ex diutino labore, pro defatigato. *Apul. l.* 6. *A. A.* Quouſque ruptum iſtum aſellum, nunc etiam claudum fruſtra paſcemus? *Martial. l.* 10. *ep.* 58. Qui tenet ruptos, dic mihi, Galle, quis eſt? h. e. clientes officiis patronorum defatigatos, laceros, & pannoſos. ¶ Rupti etiam dicuntur, quibus viſcera rupta in ſcrotum deſcenderunt, herinoſi. *Plin. l.* 20. *c.* 6. & alibi. ¶ Translate capitur pro mutato, pro eo, quod irritum factum eſt. *Cic.* 1. *de Orat.* Luminum, ſtillicidiorum, teſtamentorum ruptorum, aut ratorum.

Rurālis, & le, o. 3. di villa, ἀγροικικός, quod ad rus pertinet. *Caſ. l.* 3. *B. G. c.* 14. Falces præacutæ, inſertæ, affixæque longuriis, non abſimili forma ruralium falcium. Al. leg. *muralium*. *Firmic. l.* 8. *c.* 11. Quicunque ſub hoc ſidere natus fuerit, erit ruralibus officiis ſemper applicatus. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 2. Theocritus, paſtoralis operis auctor, ruralis Heſiodus.

Ruratio, onis, res ruſticæ. *Apul. in Apolog.* Nec Diis rurationis, qui eum paſcunt, primitias impartit. *Id. l.* 2. *Florid.* Ruratio omnis in farreolo, & ferculo.

Ruraſco, is, n. 3. ruſticus, ſilveſtris fio. *Enn. apud Chariſ. l.* 1.

Rureſtris, & tre, o. 3. ἀγρονόμος, quod eſt ruris, vel rurum proprium, qui rure degunt.

Digitized by Google

deguit. *Apul. l. 4. A. A.* Rutellis vocabulo vulgus indoctum roſas aureas appellat. *Paul. l. ſervis urbanis, §. mulscet, ff. de legat.* 3. Nisi propter opus ruteſtre teſtator eos deſtinaverat habebat.

Ruricola, æ, com. 1. *contadino*, γεωργός, qui rus colit. *Col. l. 10. v.* 337. Hæc ne ruricolæ paterentur monſtra. *Ovid.* 5. *Met.* Ruricolaſque boves letho dedit. *Id.* 4. *Triſt.* Tempore ruricolæ patiens fit taurus aratri.

Rurigena, æ, com. 1. ἀγρογενής, qui ruri natus eſt. *Ovid. Metam.* 7. *v.* 765. Rurigenæ pavere feram.

Rurina, æ, f. Dea ruris apud Romanos, teſte *Auguſtin. l. 4. de Civ. Dei, c.* 8. Alii leg. *Ruſina* eodem ſenſu.

Ruro, as, n. 1. ἀγροικίζω, eſt in res ruſticas incumbere. *Plaut. Capt.* 1. 1. 16. Dum ruri rurant homines.

Ruror, aris, d. 1. idem ac ruro. *Varr. apud Non. c. 2. n.* 731. Dum in agro ſtudioſius ruror.

Rurſum, & rurſus, adv. *in dietro*, אחור, Ger. *widerumb*, Gall. *derechef*, Hiſp. *de nuevo*, αὖ, αὖθις, retro, retroverſum, quaſi reverſum. *Ter. Hec.* 3. 1. 36. Tace, trepidari ſentio, & curſari rurſum, prorſum. Ubi *Don.* Rurſum, proprie retro, prorſum ante ſignificat, & eſt proverbiale, ſicut dicimus, Surſum, deorſum, intro, foras, hac, illac, & ſimilia. *Plaut. Epid.* 2. 2. 63. Cœpit rurſum verſum ad illas paulatim accedere, quaſi retuderet hominum me vel levitum. *Varr. apud Non. c. 4. n.* 402. Mortales multi rurſus ac prorſus meant. *Virg.* 3. *Georg.* Rurſus cura patrum cadere, & ſuccedere matrum Incipit. ¶ Significat etiam a contrario, vice verſa. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 24. Quod neque ita amplecteretur artem, ut ii ſolent, neque rurſum eam totam repudiaſſet. *Tacit. in Agric. c.* 18. Quem caſum neque, ut pleriqque invictorum fortium, ambitioſe, neque per lamenta rurſus, ac mœrorem muliebriter tulit. *Ter. Eun.* 2. 2. 20. Quidquid dicunt, laudo; id rurſum ſi negant, laudo id quoque. ¶ Item denuo, iterum, *di nuovo*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 655. Rurſus in arma feror. *Cic. pro Mur. c.* 7. Facis, ut rurſus plebs in Aventinum ſevocanda eſſe videatur. *Ter. Eun.* 5. 1. 15. Induciæ, bellum, pax rurſum. ¶ Cum denuo jungitur a *Plaut. Pœn. prol. v.* 79. Revertor rurſus denuo Carthaginem.

Rus, ruris, n. 3. *villa*, שדה, Ger. *ein feld*, Gall. *village*, Hiſp. *aldea*, ἀγρός, ἀγροικία, χωρίον, locus extra urbem, ubi agri ſunt, & villæ. *Vetus Auctor de limitib. apud Rigalt. pag.* 209. inquit, rura a veteribus dicta eſſe incultos agros, ideſt ſilvas, & paſcua. Frequentius tamen pro agris cultis & villis ſumuntur. *Cic.* 3. *Offic. c.* 31. Ab hominibus relegaſſet, & ruri habitare juſſiſſet. *Id.* 2. *de Orat. c.* 6. Rus ex urbe, tanquam ex vinculis evolare. *Plaut. Merc.* 3. 3. 25. Cras ſi rure rediero. *Senec. in Troad.* Scindere rura bobus. ¶ Translate rus dicitur de quacunque re agreſti, ruſtica, inurbana. *Catul. carm.* 36. At vos interea venite in ignem Pleni ruris, & inficetiarum annales Voluſi, cacata charta. *Horat. l. 2. ep.* 1. *v.* 159. ſed in longum tamen ævum Manſerunt, hodieque manent veſtigia ruris. *Catul. carm.* 22. *ad Varum.* Inficeto infiterior rure.

Ruſcarius, a, um. V. Ruſticarius.

Ruſculum, li, n. *villetta*, parvum rus. *Gell. l.* 19. *c.* 9. Cœnam dabat amicis ſub urbe in ruſculo.

Ruſcus, i, m. *pugnitopo*, *ſprenegio*, μυρσίνη ἀγρία, frutex, folia habens myrto ſimilia, ſed acutiora, & rigidiora, qui propterea myrtus ſylveſtris, chamæmyrſine, & oxymyrſine vocatur, quo ab antiquis ſepes muniebantur, ex quo nunc ſcopæ fiunt. Quidam dicunt eſſe virgultum, quo vites ligantur, alii thecam, in qua includitur ſemen aſparagi. *Virg.* 6. *Ecl. v.* 41. Horridior ruſco, projecta vilior alga. *Id.* 2. *Georg.* Nec non etiam aſperi ruſci Vimina per ſylvam. *Colum. lib.* 10. Hirſuto ſepes nunc horrida ruſco Prodit. ¶ In Veterib. Gloſſ. legitur ruſcum in neut. gen.

Ruſina. V. Rurina.

Ruſor, oris, m. a raſum pro ruſum, ut *ſuſum* pro *ſurſum*. *Varro apud Auguſtin. lib.* 7. *de civ. Dei, c.* 23. Pontifices quatuor diis faciunt rem divinam, Telluri, Tellumoni, Altori, Ruſori, &c. Altori quare? quod ex terra aluntur omnia, quæ nata ſunt. Ruſori quare? quod rurſus cuncta eodem revolvuntur.

Ruſpor, aris, d. 1. *cercare*, ἐξερευνάω, eſt ſcrutari, ut *Nonius* exponit, ſive crebro quærere, ut *Feſtus* interpretatur. *Accius apud Non. c. 2. n.* 744. Jube nunc attentare, jube nunc animo ruſpari Phrygas. *Vetus Poeta apud Feſt.* Ego ibo, ut latebras ruſpans rimer. ¶ Activa forma *Tertull. de pall. c.* 2. Alibi ſtipantem copiam, alibi deferentem runcare, atque ruſpare.

Ruſſatus, a, um, adject. ruſſo colore indutus. *Tertul. de cor. mil. cap.* 1. Nunc ſanguine ſuo ruſſatus, ſpe calceatus. ¶ Ruſſata dicebatur una e factionibus aurigarum in Circo, quia ſcilicet ruſſatis veſtibus utebatur: quatuor enim erant, alba, ruſſata, praſina, veneta. *Inſcrip. apud Reineſ. pag.* 305. Agitator factionis ruſſatæ. *Plin. lib.* 7. *c.* 53. Invenitur in actis, Felio Ruſſato auriga elato, in rogum ejus unum e faventibus jeciſſe ſeſe.

Ruſſeolus, a, um, adject. diminut. *alquanto roſſeggiante*. *Prudent. Periſteph.* 11. *v.* 130. Ruſſeola fames.

Ruſſeus, a, um, adject. idem ac ruſſus. *Petron. in Satyr.* Tunica veſtitus ruſſea. *Cato l.* 7. *Orig.* Ruſſea facie. ¶ *Ruſſea factio*, de qua in *Vet. Inſcrip. apud Reineſ. claſſ.* 5. *n.* 17. eadem eſt, quæ *Ruſſata*.

Ruſſulus, a, um, adject. dim. idem ac ruſſeolus: ut ruſſulæ tunicæ. *Vopiſc. in Probo c.* 4. Faſciolæ ruſſulæ. *Capitolin. in Albino, c.* 5.

Ruſſus, a, um, *roſſeggiante*, quod rutilum habet colorem, vel vicinum, ideſt ad rutilum inclinantem, dilutior tamen rubentem. Sane cum *Varro l.* 6. *de L. L.* ait, mulieres valde rufas dici rutilas, videtur non alias intelligere, quam quas *Cato l.* 7. *Orig.* dicit eſſe facie ruſſea. *Catul. carm.* 39. *in Egnat.* Dentem, atque ruſſam defricare gingivam. ¶ Tunicas ruſſas legere eſt apud *Trebellium in Claudii vita*, & *Vopiſcum in Aureliano*.

Ruſtarius, V. Ruſticarius.

Ruſtica, æ, f. ἀτταγήν, ἀτταγᾶς, gallina agreſtis, ſive ſylveſtris. Sin autem adjectivum eſt, ſub quo ſemper gallina intelligitur. *Martial. lib.* 13. *ep.* 76. *cujus lemma eſt ruſticula*. Ruſtica ſim, an perdix, quid refert, ſi ſapor idem eſt? Carior eſt perdix: Sic ſapit illa magis. Quidam leg. *Ruſtico ſum perdix*.

Ruſticanus, a, um, idem ac ruſticus. *Cic. pro R. Am. cap.* 15. Tamen ne hæc attenta vita & ruſticana, relegatio atque amandatio appellabitur? *Id. ib.* Ruſticana municipia. *Id.* 3. *de Orat.* Et illud, quod loquitur priſcum viſum iri putat, ſi plane fuerit ruſticanum.

Ruſticarius, a, um, γεωργικός, quod ad rus, aut ruſticum pertinet. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 22. Ut falces dicuntur ab eodem Scriptore vineaticæ opus eſſe ſex, ſirpiculæ quinque, ſylvaticæ quinque, arborariæ tres, ruſticariæ decem. Al. leg. *ruſtariæ*, h. e. ruſcis ſecandis aptæ. Eadem lectionis varietas reperitur apud *Caton. de R. R. c.* 11. Præterea in loco Varron. alii reponunt *roſtariæ*, h. e. a roſtris denominatæ.

Ruſticatim, adv. idem ac ruſtice. *Pompon. apud Non. c. 2. n.* 737. Ego ruſticatim tangam, urbanatim neſcio.

Ruſticatio, onis, ἀγροικία, *villeggiatura*, actus ruſticandi. *Cic. de Am. c. ult.* Neque ſolum militia, ſed etiam peregrinationes, ruſticationeſque communes. ¶ Eſt etiam labor, & cura rei ruſticæ. *Col. l.* 1. *in proœm.* In ruſticatione antiquiſſima eſt ratio paſcendi. Adde *l.* 11. *c.* 1.

Ruſticatus, us, maſc. idem ac ruſticatio. *Cic. Attic. lib.* 12. *epiſt.* 1. Ut, dum conſiſto in Tuſculano, ſciam, quid garriat in ruſticatu. Sed alii leg. *ſim ruſticatur*.

Ruſtice, adv. *villanamente*, *zotticamente*, Germ. *bäuriſch*, Gall. *lourdement*, Hiſp. *ruſticamente*, ἀγροίκως, ruſticorum more, ut ſolent ruſtici, inepte, abſurde, imperite. *Cic.* 3. *de Or.* Ex quo ſic locutum eſſe ejus patrem judico, ſic majores, non aſpere, ut ille, quem dixi, non vaſte, non ruſtice, non hiulce, ſed preſſe, & æqualiter, & leniter. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. Rideri poſſit eo, quod ruſticius tonſo toga defluit. Rurſus *Cic.* 3. *Off. cap.* 9. Urgent ruſtice ſane: negant enim poſſe, & in eo perſtant. ¶ *Ruſtice loqui* apud *Gell. l.* 13. *c.* 6. eſt barbare loqui.

Ruſticellus, a, um, adject. aliquantum ruſticus. *Var. apud Plin. l.* 7. *c.* 20. Ruſticellus Hercules appellatus.

Ruſticitas, atis, *ruſticità*, Germ. *bäuriſche grobheit*, Gall. *ruſticité*, Hiſp. *ruſticidad*, ἀγροικία, ἀγροικότης, vitium urbanitati contrarium, quod in imperitia, & negligentia elegantiæ, ac cultus erga ſe, & erga alios, & in odio voluptatum poſitum eſt, apparetque tum in convictu, tum in ſermone. V. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. ubi de riſu agit. *Plin. l.* 35. *c.* 4. M. Agrippa vir ruſticitati propior, quam deliciis. *Ovid. Heroid. ep.* 16. *v.* 159. Et decor, & vultus ſine ruſticitate pudentes. ¶ Sumitur etiam pro inepta, & nimis timida verecundia. *Ovid. l.* 1. *Am. el.* 8. *v.* 43. Aut ſi ruſticitas non vetat, ipſa rogat. *Id. Heroid. ep.* 17. *v.* 186. Ruſticitas excutienda fuit. ¶ Proprie ſignificat rem ad ruſticos pertinentem. Itaque *Pallad. in præfat. libelli de inſitione*: Et noſtræ ſtudium non commendabile Muſæ, Urbanum ſaſi ruſticitatis opus.

Ruſticor, aris, d. 1. *vivere in villa*, *villeggiare*, Ger. *auff dem feld wohnen, auf der ſeyn*, Gall. *demeurer aux champs*, Hiſp. *morar en el campo*, o *aldea*, ἀγροικίζω, ruri dego, ruri vitam ago. *Cicer. pro Arch. cap.* 7. Pernoctant nobiſcum, peregrinantur, ruſticantur. ¶ Pro ruſtice, & rudi ſtilo loqui. *Sidon. lib.* 4. *epiſt.* 3. Cui Varrones, Plinii comparati in præſentiarum ruſticabuntur.

Ruſticula, æ, idem ac ruſtica, ideſt gallina caſtra. *Plin. l.* 10. *c.* 38. Currunt, ut perdices, ruſticulæ.

Ruſticulus, a, um, aliquantulum ruſticus. *Martial. lib.* 10. *epigr.* 19. Nec doctum ſatis, & parum ſeverum, Sed non ruſticulum nimis libellum, &c.

Ruſticulus, i, *villanello*. *Cic. pro Sext. c.* 38. Senſit ruſticulus non inconſultus ſuum ſanguinem quæri.

Ruſticus, ci, *villano*, Germ. *bauwersmann*, Gall. *villageois*, Hiſpan. *aldeano*, ἀγροιώτης, γεωργός, agricola, vel qui ruri degit. *Cicer. in Orat.* Qua frequentiſſime ſermo omnis utitur non modo urbanorum, ſed etiam ruſticorum. *Id. pro leat. cap.* 45. Sunt municipales, ruſticique Romani. ¶ Erant autem *Ruſtici* Cives Romani, qui in ruribus vitam degebant agri colendi cauſa, vel ſui, vel alieni, vel privati, vel publici.

Ruſticus, a, um, *pertinente a villa*, ἀγροικικός, quod ruris, vel hominis ruſtici eſt. *Cicer. pro Roſ. Amer.* Vita autem hæc ruſtica, quam tu agreſtem vocas, parſimoniæ, diligentiæ, juſtitiæ magiſtra eſt. *Id.* 1. *de Orat.* Res ruſticæ. ¶ Translate ſumitur pro inculto moribus, & vita, quaſi ſemibarbaro. *Virg.* 2. *Ecl.* Ruſticus es Corydon. *Cic. pro R. Am. c.* 27. Ruſtici mores. *Gel. l.* 17. *c.* 2. Sermonari, ruſticius videtur, ſed rectius; ſermocinari, crebrius, ſed corruptius. ¶ Apud *Gell. l.* 13. *c.* 6. ruſticus ſermo eſt barbariſmus.

Ruſto, as, a. 1. rubos, & ruſta cædo, evello, ſenticeta purgo, apud *Tertull. Apolog. cap.* 4. & *de Pall. cap.* 2. Ubique tamen alii leg. *truncare*, vel *ruſpare*.

Ruſtum, i, genus rubi, ut ex *Feſti* fragmento apparet.

Ruſus, adv. idem ac curſus, apud vet. *Enn. apud Non. c. 4. n.* 402. Pruſus, ruſus reciprocat fluctus feram.

Ruta, æ, f. *ruta*, πήγανον, genus herbæ, a Græco ῥυτή, ſive ῥυτά. *Varr. lib.* 4. *de L. L.* Quæ in hortis naſcuntur, alia peregrinis vocabulis, ut Græcis ocymum, menta, ruta, quam nunc πήγανον appellant. Interpres Theriacorum Nicandri, ac Heſychius quoque interpretatur ῥυτήν, τὸ ἐν ὕπαιθρῳ καὶ πήγανον λευκόν. ideſt vinacea, & rutam albam. Eſtque id a ῥύω, *ſervo*, quia, ut Dioſcorides docet, valetudinem conſervat. Unde & ῥύσιμον Nicandro vocatur. *Plin. lib.* 20. *cap.* 13. Simili modo contra ſerpentium ictus, utpote cum muſtelæ dimicaturæ cum his, rutam prius edendo ſe muniant. *Ovid.* 1. *de Remed. amor. verſ.* 801. Utilius ſumas acuentes lumina rutas. ¶ Translate ſumitur pro aſperitate ſermonis, quemadmodum *pulegium* pro ſuavitate. *Cic. ad Tiron. lib.* 16. *Famil. epiſt.* 23. Cras exſpecto Leptam: etenim ad cujus rutam pulegio mihi ſermonis tui utendum eſt. ¶ *In ruta folium conici*, proverb. eſt, quod ſignificat, in ſpatium minimum cogi, & contrahi. Legitur in *Fragment. Tragœdiæ Petronii*.

Ruta cæſa, n. 3. num. plur. res eruta, & cæſæ, quæ in venditionibus excipi ſolent, a ruendo, & *cædendo*. *Feſt.* Ruta cæſa dicuntur, quæ venditor poſſeſſionis, ſui uſus gratia, concedit, ruendoque contraxit. *Ulpian. Dig. l.* 50. *tit.* 16. *leg.* 241. Si ruta cæſa excipiantur in venditione, ea placuit eſſe ruta, quæ eruta ſunt, ut arena, creta, & ſimilia: cæſa ea eſſe, ut arbores cæſas, & carbones, & his ſimilia. *Macrob. l.* 10 *ſatur, de verb. ſign.* In rutis, & cæſis ea ſunt, quæ terra non tenentur, quæque opere ſtructili, tectoriove non continentur. *Cicer. in Top. cap. ult.* Fecique, quod ſæpe liberales venditores facere ſolent, ut, cum ædes, fundumve vendiderint, rutis cæſis receptis, concedant tamen aliquid emptori, quod ornandi cauſa apte, & loco poſitum videatur. ¶ *Ne in rutis quidem, & cæſis*, proverbiale locutio eſt, pro nulla in parte. *Cic.* 2. *de Or. c.* 55. Sed dices tu, cum ædes venderes, ne in rutis quidem, & cæſis ſolum tibi pecenium recepiſſe. ¶ In his Ciceronis locis *recipere*, eſt excipere.

Rutebri, orum, maſc. raſtri, quibus terra penitus eruitur, & invertitur. *Varr. l.* 4. *de L. L.*

Rutabulum, i, ἐσχαρεύς, inſtrumentum, quo ignis in furno movetur, dejicitur, a *ruendo*. *Feſt.* Rutabulum eſt, quo ruſtici in proruendo igne panis coquendi gratia utuntur. ¶ Sumitur & pro qualibet virga, vel baculo, quo aliquid miſcetur. *Colum. l.* 12. *c.* 20. Jubebit lignea rutabulo agitari quod decoxerit. ¶ Translate ſumitur pro pene. *Novius apud Feſt.* Ea licet ſenile tractet retritum rutabulum.

Rutaceus, a, um, quod ex ruta confectum eſt, ut rutaceum oleum, apud *Plin. Valerian. l.* 1. *c.* 28.

Rutatus, a, um, πηγανωτός, ex ruta factus, ruta conditus, ſeu medicatus. *Plin. l.* 19. *cap.* 8. Invenio, muſtum rutatum populo datum. *Martial. lib.* 10. *ep.* 48. Secta coronabunt rutatos ova lacertos. ideſt ruta conditos, vel involutos.

Rutellum, i, parvum rutrum. *Lucil. apud Non. c.* 6. *n.* 66. Frumentarius eſt, modium ſumit, atque rutellum unum affert.

Rutilans, is, om. ex particip. idem ac rutilus. *Stat.* 11. *Theb. v.* 524. rutilantia arva. *Venant. Fortun. l.* 8. *carm.* 5. *ſub fin.* Vellere candidior nivea, rutilantior auro.

Rutilatus, a, um, particip. a rutilo. *Liv. lib.* 38. *cap.* 17. *de Gallis*. Comæ promiſſæ, & rutilatæ. *Tacit.* 4. *hiſt. cap.* 61. Propexus, rutilatuſque crinis.

Rutileſco, is, n. 3. ξανθίζομαι, rutilus fio. *Plin. l.* 8. *c.* 55. Certe liqueſcente ea rutileſcunt annis omnibus.

Rutilis, le, adject. idem ac rutilus. *Colum. l.* 8. *c.* 2. Rutilam galeam, & criſtam capite gerit.

Rutilus, a, um, adject. rufus, rutilus. *Feſtus*: Rutilum, rufum ſignificat, cujus coloris ſtudioſæ etiam antiquæ mulieres fuerunt, unde traxerunt nomen Rutilæ, ut indicat frequentar Afranius. Sunt qui leg. *rutilum*. ¶ Hinc Rutiliorum nobilis fuit Romæ familia, ex qua P. Rutilius vir doctus, & ſummæ innocentiæ; de quo *Senec.* 6. *de benef. c.* 37. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 4. *n.* 4. & *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 3.

Rutilo, as, n. 1. *fare roſſo*, *fare biondo*, ξανθίζω, rutilum facio. *Plin. lib.* 28. *c.* 12. Gallorum hoc inventum, rutilandis capillis & cinere, & ſevo. *Sueton. in Calig. c.* 47. Rutilare comam. ¶ Interdum neutrum eſt abſolutum, ſignificans rutilo colore reſplendere. *Virg.* 8. *Æn. v.* 529. Arma inter nubem cæli in regione ſerena Per ſudum rutilare vident, & pulſa tonare. *Plin. l.* 16. *c.* 31. Aurum rutilat.

Rutilus, a, um, *roſſeggiante*, *riſplendente*, צהוב, Ger. *glitzerend*, Gall. *reluiſant*, Hiſp. *reſplandeciente*, ἐρυθρός, πυῤῥός, ἐρυθρῖνος, ξανθός, idem ac ruſſus, vel certe admodum vicinus. Nempe color eſt ex flavo rubeſcens cum quadam ſplendoris exuberantia. *Varr. l.* 6. *de L. L.* Jamque ancoram rutilare procul cerno. Aurum dicitur ante Solis ortum, ab eo, quod ab igne Solis tum aureo aer aureſcit. Quod addit rutilare, eſt ab eodem colore. Aurei enim rutili: & inde etiam mulieres valde rufæ rutilæ. *Feſt.* Rutilæ canes, ideſt non procul a rubro colore, immolantur, ut ait Atteius Capito, canario ſacrificio, pro frugibus, deprecandæ ſævitiæ cauſa ſideris Caniculæ. *Cic. in Somn. c.* 4. Tum rutilus fulgor, horribiliſque terris, quem Martem dicitis. *Tacit. de German. c.* 4. Cærulei oculi, rutilæ comæ. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 587. rutila flamma. *Id.* 5. *Metam. v.* 83. Rutilus cruor.

Rutrum,

Digitized by Google

Rutrum, i, [illegible], instrumentum, quo aliquid eruitur, a ruendo, ſive rutrum. *Varr. lib. 4. de L. L.* Rutrum, ut rutum, a ruendo. *Feſt.* Rutrum dictum, quod eo arena eruitur. *Val. apud Non. c. 5. n. 66.* Antipatri Stoici filius caput rutro diplanat. *Pompon. ibid.* Sarculum hinc illo profectus, vilico ſedulo rutrum. hoc eſt Retro res tuæ ſecunt, haud aliter, ac ſi eger, qui jam ſarculo ſarriendus erit, talis evadat, qualis prius fuit, cum rutro deberet verti. Prius enim rutro certitur ager, inde teritur, hinc ocratur, poſtremo ſarculo ſarritur. *Cato cap.* 11. Oportet habere villicum palas ſex, rutra quatuor, raſtros quadridentes duos. ¶ Rutrum etiam erat hoſtorium, hoc eſt lignum id, quo in modio acervum diruebant, & adæquabant. In hac ſignificatione invenitur diminut. *Rutellum*, quod V. ¶ Eſt etiam inſtrumentum ad calcem, & marmoratum ſubigendum, *marra*. *Plin. l. 36. c.* 23. Experimentum marmorati eſt in ſubigendo, donec rutro non cohæreat. *Pallad. lib. 1. tit.* 15. Rutrum, qua calx ſubigitur.

Rutuba, æ, f. turbatio. Ejuſdem eſt originis, ac ruina. Sic enim dici videtur, quia ruit, atque evertit ſtatum præſentem. *Varro apud Non. c. 2. n.* 750. Ergo tum Romæ parte, pureque patriis vivere cum patria. Nunc ſumus in rutuba.

Rutuba, m. 1. *la Rotta*, fl. Liguriæ, qui ex Apennino M. in mare Liguſticum apud Vintimilium urb. fluit. *Lucan. l. 2. v.* 422.

Rutula, læ, diminut. parva ruta. *Cic. l. 9. Fam. ep.* 22. Ruta, & menta, recte utrumque dicitur: volo mentam puſillam ita appellare, ut rutulam, non licet.

Rutuli, m. 2. pop. Latii veteris. Habitabant in regione mediterranea, prope Sabinos. Eorum primaria fuit Ardea. Ex *Plin. l.* 3. c. 5. Aliquando Regem Turnum habuere, qui bellum geſſit cum Ænea in Italia. *Virg. 7. Æn.*

Rutulus, i, m. repagulum. *Calpurn. eclog.* 7. Sternitur adjunctis ebur admirabile truncis, Et coit in rutulum, tereti qui lubricus axe Impoſitos ſubita vertigine falleret ungues, Excuteretque feras. Loquitur de loco Theatri, unde feræ in caveam immittebantur. Ita legit & explicat *Salmaſ. ad Vopiſc. in Probo, cap.* 4. Alii aliter.

Rutundus. V. Rotundus.

Rutupiæ, arum, f. Britannicæ inſulæ portus. *Ptolem. l. 2. c.* 3. Hinc

Rutupinus, a, um, adject. a Rutupiis. *Lucan. l. 6. v.* 67. Aut vaga cum Tethys, Rutupinaque litora fervent.

Ruvidus. V. Ruidus.

DE LITTERA S.

S Litera ſemivocalis eſt. Nam ſuum ſonum a vocali auſpicatur, & in ſe ipſam terminat. Ciceronis ætate, paulumque infra, ut ait *Quintilianus l. 1. c.* 7. fere quoties ſ litera media vocalium longarum eſſet, vel ſubjecta longis, geminabatur, ut *cauſſa*, *caſſus*, *diviſſiones*, &c. quomodo & ipſum, & Virgilium quoque ſcripſiſſe, manus eorum docent. ¶ S literam in fine dictionis veteres elidebant per Ecthlipſin, ſubſequenta conſonante. Id faciebant ad vitandam aſperitatem. *Cic. in Orat. cap.* 48. Quin etiam, quod jam ſubruſticum videtur, olim autem politius, eorum verborum, quorum eædem erant poſtremæ duæ literæ, quæ ſunt in *optimus*, poſtremam literam detrahebant, niſi vocalis inſequebatur. Ita non erat ea offenſio in verſibus, quam nunc fugiunt Poetæ novi. Ita enim loquebantur: *Qui eſt omnibu' princeps*, non, *omnibus princeps*, & ita illa, *dignu' locoque*, non, *dignus*. Adde *Quintil. lib. 9. cap.* 4.

S ANTE A.

Saba, æ, f. *Zebit*, urbs magna Arabiæ Fel. ad mare Rubrum, in monte, Regia Sabæorum, ubi thus, myrrha, caſia, & cinnamomum abunde proveniunt. *Plin. lib. 12. cap.* 14.

Sabæi, m. 2. pop. Arabiæ Fel. qui ſecundum Melano ad os ſin. Perſici incolunt, juxta Plinium mare utrumque & Arabicum, & Perſicum attingunt. *Plin. l. 6. c.* 28.

Sabæus, a, um, adject. ad Sabam pertinens, ut Sabæa myrrha, *Senec. in Herc. Oet. v.* 376. Sabæum thus. *Virg. Æn. 1. v.* 420.

Sabaia, æ, f. *birra*, potio quædam ex hordeo aqua macerato. *Ammian. l. 26. c.* 8. Eſt Sabaia ex hordeo, vel frumento in liquorem converſo paupertinus in Illyrico potus.

Sabaiarius, ii, qui ſabaiam potat, vel conficit. *Ammian. l. 26. c.* 8. Injurioſe compellabatur, ut ſabaiarius.

Sabanum, i, genus lintei. *Pallad. in Junio, tit.* 7. Mella conficimus, congeſtis in mundiſſimum ſabanum favis, ut diligenter expreſſis. Adde *Marcel. Empir. c.* 16. ¶ *Caſaubonus ad Sueton. Auguſt. c.* 83. obſervat ſabana dicta eſſe lintearmina, quibus ægri involvebantur, cum alia veſtimenta ferre non poterant; uſurpatamque hanc vocem ab Hebræis, Græcis, & Latinis.

Sabaoth, צבאות, σαβαώθ, exercitus, militiæ, virtutes, nomen Hebraicum indeclinabile, gen. 1. & num. pl. a ſingulari צבא, *exercitus*. *Prudent. Cathemer.* 4. v. 7. Hinc eſt, quem Sabaoth Deum vocamus. *Id. in Apotheoſ. v.* 201. Eſt impoſſibile ſpectare profunda Sabaoth. h. e. Dei exercituum, vel Dei potentia.

Sabatinus, a, um, adject. a Sabate lacu, ſeu opp. Hetruriæ, ut Sabatinus ager, apud *Colum. lib. 8. cap.* 16. ¶ Sabatina Tribus fuit in Hetruria, facta a Cenſoribus A. U. 369. & ſic dicta ab eodem Sabate lacu, ſeu oppido. *Liv. lib. 6. & Feſtus.*

Sabatium Vadum, n. *Vadi*, oppidum Liguriæ maritimum. *Plin. l. 3. c.* 4.

Sabatius, a, um, adjectiv. a Sabatio Vado opp. *Silius lib.* 8. Sabatia quique Stagna tenent.

Sabazia, orum, n. ſacra in honorem Bacchi tertii, qui Aſiæ rex fuit, ut ſcribit *Cic. l. 3. de nat. Deor. c.* 23. Dicta ſunt autem *Sabazia* a Græco σαβάζειν, quod ſignificat bacchari, vociferari. V. *Abazia*.

Sabazius, ii, maſc. cognomen Bacchi tertii, teſte *Cic. 2. de Legib. c.* 15. ¶ Sabazium etiam dictus eſt Jupiter a Cretenſibus, ut eſt apud *Valm. Mac. l. 1. c. 18. num. 8. & Gruter. Inſcript. pag.* 22. n. 5. & 6.

Sabbatarii, orum, m. qui Sabbata ſervant, hoc eſt Judæi. *Martial. lib. 4. ep.* 4. jejunia Sabbatariorum. ¶ Adjective Sabbatarius luxus, apud *Sidon. lib. 1. epiſt.* 2. h. e. qui in conviviis paulo largior eſt Sabbatis, ſeu diebus feſtis, quam profeſtis.

Sabbatiſmus, i, m. σαββατισμός, ſabbati obſervatio. *Auguſtin. de civ. Dei, lib. 22. cap. ult. ad fin.*

Sabbatizo, as, a. 1. Sabbatum colo, ſervo. *Tertul. adv. Jud. c.* 4.

Sabbatum, i, *ſabbato*, שבת, Ger. *ſabtag*, Gall. *ſamedy*, Hiſp. *ſabado*, [illegible], [illegible], σάββατον, ſeptimus quiſque dies uniuſcujuſque hebdomadæ, apud Hebræos, quem Ethnici Saturni diem nominaverunt, a שבת, *ceſſavit*, *quievit*, quaſi dies quietis. Nam hoc die Judæi ab omni opere feriantur, Deum mundi architectum imitati, quem ſacræ Literæ tradunt, confecta ſex diebus mundi machina, eaque exornata, ſeptimo die quieviſſe, ideſt a novis rebus creandis ceſſaviſſe. *Suet. in Aug. c.* 76. Ne Judæus quidem, mi Tiberi, tam diligenter ſabbatis jejunium ſervat, quam ego hodie ſervavi. *Juvenal. ſat.* 6. Feſta ſabbata obſervare. ¶ Tricesima Sabbata apud *Horat. l. 1. ſat.* 9. ſunt primus dies cujuſque menſis, qui feſtus a Judæis colebatur, *Neomenia*.

Sabelli, m. 2. pop. Italiæ, iidem ac Samnites, a Sabinis orti, teſte *Plin. l. 3. c.* 12.

Sabellicus, a, um, quod ad Sabellos pertinet. *Virg. 3. Georg. v.* 255. Denteſque Sabellicus exacuit ſus.

Sabellus, a, um, [illegible], quod ad Sabellos ſpectat. *Virg. 2. Georg. v.* 167. Hæc genus acre virum Marſos, pubemque Sabellam. *Lucan. lib.* 2. Tunc Umbris, Marſique ferox, domituſque Sabello Vomere.

Sabina, æ, f. telum venabuli ſimile, lingua Illyrica, *Ennius*. Illyrii reſtant ſicis, ſabiniſque fodentes.

Sabina, æ, f. *ſavina*, herba βράθυ Græcis appellata: duplex eſt; altera folio tamarici ſimili, altera cupreſſo. *Plin. l. 24. c.* 11.

Sabini, m. 2. pop. Italiæ, ita dicti a Sabo filio Sabatii, qui a Saturno eveſtus eſt. Aliter longius extendebantur, nempe ab Apennino ad Bor. uſque ad Tiberim, & Anienem fl. ad Mer. ubi hodie Sabina provincia, pars Orientalis Umbriæ, & aliqua pars Aprutii ult. Erantque diviſi in duas partes Velino fl. Nunc Sabina regio, *la Sabina*, anguſtioribus reſtringitur limitibus, ſc. Tiberi fl. ad Occ. Aprutio ult. ad Or. Aniene ad Mer. Nare, & Velino fl. ad Bor. *Feſtus* ſcribit, Sabinos dictos quaſi *Sebinos* ἀπὸ τοῦ σέβεσθαι τοὺς θεούς, quod præcipuis ſint in cultu, ac religione Deorum. *Silius lib. 8. verſ* 420. Italis, ſic appellatos a Sabo eorum Deo. *Cicero pro Ligar. c.* 11. eos vocat fortiſſimos, florem Italiæ, ac robur Reipublicæ. Iidem laudati ſunt ob morum gravitatem, ſeveramque vivendi diſciplinam. Hinc *Livius l. 1. c.* 18. triſtem, ac tetricam illis diſciplinam tribuit, eoque genere nullum aliud incorruptius fuiſſe teſtatur. Hinc & *Martial. 1. ep.* 63. Caſta, nec antiquis cedens Lævina Sabinis. Et *Juven. ſat. 10. v.* 296. ſanctos licet horrida mores Tradiderit domus, ac veteres imitata Sabinas. ¶ *Sabini quod volunt ſomniant*, proverbium antiquum eſt, cujus rationem pluribus explicat *Feſtus*, & *Scaliger ad ipſum*.

Sabine, adverb. *Var. l. 4. L. L.* Ciprum Sabina bonum. h. a Sabina lingua bonum ſignificat.

Sabinus, a, um, adject. a Sabinis, ut Sabinum oleum. *Horat. l. 1. ep.* 7. Sabinum oleum. *Pallad. in Martio, tit.* 9.

Sabis, is, m. Deus Sabæorum, cui illi thuris decimas offerebant. *Plin. l. 12. c.* 14.

Sabrina, æ, f. fluvius Angliæ, *la Saverna*. *Tacit. Ann. 12. c.* 31.

Sabucus. V. Sambucus.

Sabuletum, i, ψαμμώδης, locus, in quo ſabulum abundet. *Plin. l. 27. c.* 8. Crocodilion naſcitur in ſabuletis.

Sabulo, onis, m. idem ac ſabulum. *Var. lib. 1. R. R. c.* 9. In queis lapis, marmor, rudus, arena, ſabulo, argilla, &c. *Col. l. 4. cap.* 33. Pullam terram, & reſolutam deſideret, ſabulonem humidum, vel refractum tophum non reſpuit. ¶ Sabulo quoque dicitur, qui muſico quodam utitur inſtrumento. *Macrob. l. 2. Saturn. c.* 1. Imitata vicem Planipedis, & Sabulonis impudica, & prætextata verba jacientis. Alii aliter legunt.

Sabuloſus, a, um, *ſabbioneſo*, ἀμμώδης, plenus ſabulo. *Plin. l. 13. c.* 4. Palma gignitur leci, ſabuloſaque terra. Adde *Colum. l. 2. c.* 9.

Sabulum, i, *ſabbione*, חול, Ger. *grabſand*, Gall. *ſable*, Hiſp. *arena*, ἄμμος, ψάμαθος, arena, non illa quidem tenuior, & minutior, ſed craſſior, viliorque. *Georg. Agric. l. 7. de nat. foſſilium, c.* 16. Sabulum craſſior eſt arena; quod vel durum eſt, vel molle, illud marem, hoc fœminam appellant: maſculum utilius ſternendis viis. ſubſternitur autem ſilicibus, & ſaxorum crustis, ſimul & interſeritur. Ex quibus verbis melius, quid ſabulum ſit, intelligas, quam ex *Iſidoro*, cum *l. 16. c.* 1. hoc ſolum dicit, ſabulum eſſe leviſſimum terræ genus. Optime etiam inde capere eſt, quid ſabulonem maſculum *Vitruvius* vocet *l. 2. c. 3. & l. 8. c.* 1. ¶ Sabuli tria genera ſunt pro colore diverſa, album, nigrum, rubrum. *Plin. l. 17. c.* 4. Sabulum album in Tarentino, multiſque in locis nigrum, itemque rubrum, etiam pingui terræ permixtum, infœcundum eſt. ¶ Sabulum etiam eſt inſtrumentum muſicum, ut Joſ. Scaliger conjectabat. *Apul. lib. 2. Florid.* Dextera pſallentis geſtu ſuo ſabulum citharæ admovet. Alii aliter legunt.

Saburra, æ, f. *ſavorra*, Ger. *gar grob ſand*, Gall. *gravier*, Hiſp. *la ſtro*, [illegible], [illegible], propter ſabulum vilius, & craſſius, quod ad certam uſque menſuram navibus ſolet imponi, ne inſtabiles ſint, & generat in quodcunque pondus, quo naves ex ſtoe onerantur. *Virg. 4 Georg. v.* 195. Et ſæpe lapillos, Ut cymbæ inſtabiles fluctu jactante ſaburram, Tollunt. *Liv. l. 37. c.* 14. Et onerarias ducere multa ſaburra gravatas.

Saburralis, le, adject. ſaburra conſtans, ut ſacoma ſaburrale, apud *Vitruv. l. 9. c. 9. contrappeſo ſatto di ſaſſi*.

Saburratus, a, um, ſaburra oneratus. Translate ponitur pro ſaturo, pleno, oppleto. *Plaut. Ciſtel. 1. 2.* 5. Quæ ubi ſaburratæ ſumus, largiloquæ extemplo ſumus.

Saburro, as, a. 1. [illegible], ſaburra onero, & ſtabilio adverſus vim ventorum. *Solin c.* 15. Grues volaturæ arenas devorant, ſubactiſque lapillis ad moderatam gravitatem ſaburrantur. *Plin. l. 18. c.* 35. Echini affigentes ſe ſe, aut arena ſaburrantes, tempeſtatis ſigna ſunt.

Sacæ, arum, m. 1. pop. Scythiæ intra Imaum, inter Alanos, Scythas, Jaxartas, & Orgaſos, ubi nunc Chazalgitæ pop. Tartariæ magnæ. *Plin. l. 6. c.* 17.

Sacatos, i, m. inſumatini inſtructuoſi ſpecies. *Apul. de herb. c.* 79.

Saccaria, æ, ἡ τῶν σάκκων [illegible], [illegible], ſaccorum mercatura. *Apul. l. 1. de Aſin.* Saccariam faciens merebam.

Saccarius, ii, [illegible], qui ſaccis geſtandis victum quæritat. *Paul. l. qui furtum, de contrah. empt.* Si quid ex ſacco ſaccarii ceciderit.

Saccarius, a, um, adject. a ſaccis, ut ſaccaria navis, quæ ſaccos frumentarios, vel aliis mercibus plenos vehit. *Quintil. l. 8. c.* 2.

Saccatus, a, um, tranſmiſſus per ſaccum, percolatus, ut ſaccatus adeps. *Plin. l. 29. c. ult.* Saccata aqua. *Sen. ep.* 85. ¶ Saccatus corporis humor. *Lucret. l. 4. v.* 1024. pro lotio uſurpatur, eo quod ſaccetur, & coletur per humanum corpus. *Arnobius* ſaccatum abſolute dixit *l.* 5. Inter pituitas, & ſanguinem, inter ſtercoris hos utres, & ſaccati obſcœniſſimas ſerias.

Saccellatio, onis, ſaccellorum impoſitio, ad ægrum membrum fovendum. *Veget. l. 2. de re veterin. c.* 14. Saccellationibus caput vaporare.

Saccellus, i, m. *ſacchetto*, *borſa*, [illegible], idem ac ſacculus. *Petron. in Satyr.* Sonantes ære ſaccellos mittere. *Veget. l. 1. c.* 32. Super renes, & dorſum ſaccellos calidos ex ſurfure plenos imponere.

Saccius, a, um, *di ſacco*, vilis, & craſſo panno confectus, qualis adhibetur in ſaccis, & ciliciis. *Hieronym. in vita Hilarion. ſub fin.* Omnes divitias tuas ei derelinquens, Evangelium ſcilicet, & tunicam ſacceam, & palliolum. Ita leg. in optim. quibuſque Edition. tum antiquis A. 1470. & 1476. tum recentiorib. Male igitur quidam edidere *ſaccariam*, quod abhorret etiam a Latina analogia.

Saccharum, i, *zuccaro*, σάκχαρ, σάκχαρι, σάκχαρον, genus mellis, quod Perſæ, atque Arabes colligunt ex arundinibus, & *Mambu*, & *Tabaxir* appellant. *Plin. l. 12. c.* 8. Saccharon & Arabia fert, ſed laudatius India. Eſt autem mel in arundinibus collectum, gummium modo candidum, dentibus fragile, ampliſſimum nucis avellanæ magnitudine, ad medicinæ tantum uſum.

Saccibuccis, e, adject. qui buccam magnam habet, enim ſacci. *Arnob. l.* 3. Nonnullos turgentibus malis, aut buccarum cumulatione ſaccibucces. Alii aliter legunt.

Sacciperium, ii, [illegible], major crumena, & minoris marſupii receptaculum, ex *ſacco*, & *pera*. *Plaut. Rud. 2. 6.* 64. Meum marſupium, quod plenum argenti fuit in ſacciperio.

Sacco, as, a. 1. [illegible], tranſmitto per ſaccum. *Martial. l. 2. ep.* 40. Cæcuba ſaccentur, quæque annus coxit Opimi. Sunt qui leg. *ſiccentur*. Sed prior lectio pleriſque Criticis magis placet. Huc pertinet & illud *ejuſd. l. 12. epigr.* 60. Turbida ſollicito tranſmittere Cæcuba ſacco.

Saccularii, m. 2. [illegible], peculatores, ideſt qui publicam involant pecuniam. *Aſcon. Pedian. in Ant. & Catil.* ¶ Item qui præſtigiis quibuſdam pecuniam ex aliorum ſacculis ſubducere ſolent. Unde generatim pro impoſtoribus improbis accipi ſolent. *Ulpian. l. ſaccularii 7. de extraord. crim. l. 47. ff. tit.* 11. Saccularii, qui vetitas in ſacculis artes exercentes partem ſubducunt, partem ſubtrahunt, item qui *directarii* appellantur. h. e. hi, qui in alienæ cœnacula ſe dirigunt furandi animo, plus quam fures, puniendi ſunt.

Sacculus, i, *ſacchetto*, *borſa*, [illegible], [illegible], parvus ſaccus, marſupium. *Martial. l. 5. epigr.* 40. Excuſſi loculoſque, ſacculumque. *Juven. ſat. 14. v.* 138. pleno turget cum ſacculus ore.

Saccus, i, *ſacco*, שק, Ger. *ſack*, Gall. *ſac*, Hiſp. *ſaco*, σάκκος, vas ex tela, vel co-

Digitized by Google

corio, vel alia materia. *Colum. l.* 12. *c.* 19. In junceis fiſcellis, vel ſparteis ſaccis percolare. *Horat. ſat.* 2. *v.* 70. Congeſtis undique ſaccis Indormis inhians. ¶ Saccus vinarius eſt, quo vini fæces percolantur, ipſumque vinum mitius, ſuaviuſque fit. *Plin. l.* 24. *c.* 1. In ſaccos vinarios additur polenta. *Id. l.* 19. *c.* 4. Inveterari vina, ſacciſque caſtrari. *Id. l.* 14. *c.* 22. Vini vires ſacco frangi. *Colum. l.* 9. *c.* 15. Saccus, quo vinum liquatur, tenui vimine rarius contextus, inverſæ metæ ſimilis. ¶ Saccus nivarius eſt colum, figura metæ inverſæ, quo nive impleto, & aqua tranſmiſſa, vinum refrigerabatur, multumque aſperitatis amittebat. De eo *Mart. l.* 14. *epigr.* 104. Attenuare nives norunt & lintea noſtra. Frigidior colo non ſalit unda tuo. *Id. epigr. præced. de nivario colo.* Setinos moneo, noſtra nive frange trientes. Huc etiam, ſi placet, traduci poſſunt Plinii loca modo allata: quanquam certum eſt, tum percolando, tum refrigerando vinum æque miteſcere. ¶ Eſt præterea ſaccus genus quoddam veſtimenti, quo Monachi Ægyptiorum induebantur, ut notat *Salmaſ. ad Tertul. de pal. pag.* 72. manicis carens, & corpus preſſule conſtringens. ¶ Ad ſaccum ire, eſt ad paupertatem redigi; nam mendici ſtipem collectam in ſacculo reponebant. *Plaut. Capt.* 1. 1. 20. Extra portam ire trigeminam ad ſaccum licet.

Sacellum, i, σηκίσκος, locus parvus Deo ſacratus, cum ara, dim. a *ſacrum*. *Feſt.* Sacella dicuntur loca Diis ſacrata ſine tecto. Qui locus conſideratione dignus eſt. Inde enim diſcimus, ſacellum eſſe, quod Græci dicunt περίβολον, h. e. conſeptum, nempe locum ſacrum tantummodo clauſum muro. *Cic.* 1. *de Div. c.* 46. Exiſſe in quoddam ſacellum ominis capiendi cauſa. *Id.* 2. *Agr.* Sunt enim loca publica urbis, ſunt ſacella, &c.

Sacer, cra, crum, *ſacro*, קדוש, Ger. *heilig*, Gall. *ſacré*, Hiſp. *ſacrado*, ἱερός, conſecratus, ſanctus, venerabilis, inviolabilis. *Cic.* 3. *Ver. c.* 18. Qua ex opinione hominum illa inſula eorum Deorum ſacra putatur. *Plin. l.* 16. *c.* 4. Civica iligna primo fuit, poſtea magis placuit ex æſculo Jovi ſacra. *Ovid. Heroid. ep.* 9. *v.* 159. Deprecor hoc unum per jura ſacerrima lecti. Rurſus *Plin. l.* 11. *c.* 37. Morientibus oculos operire, Quiritium magno ritu ſacrum eſt. ¶ Interdum ponitur pro exſecrando, deteſtando, ut *homo ſacer*, *ſacra fames*, &c. Homo ſacer is dicebatur, quem de aliquo ſcelere damnatum impune licebat occidere. *Feſt.* At ſacer homo eſt, quem populus judicavit ob maleficium, neque fas eſt immolari, ſed qui occidit, parricidii non damnatur. Nam lege Tribunitia prima cavetur, Si quis eum, qui plebiſcito ſacer ſit, occiderit, parricida ne ſit. Ex quo quivis homo malus, atque improbus ſacer appellari ſolet. Hæc *Feſtus*. Ratio appellationis eſt, quia Diti Patri, vel Jovi, vel alii Deo conſecratus per populi judicium fuerat. Mos enim erat Romanis, ut, quos vellent impune occidi, corpora alicui Deo, præcipue vero inferis, devoverent. *Serv. in* 3. *Æn.* ait a Gallis hanc appellationem ortam eſſe. Nam cum Maſſilienſes peſte laborarent, unus ex egentibus ſe ſe offerre ſolebat annum integrum alendum publicis cibis, & purioribus. Poſtea verbenis, veſtibuſque ſacris ornatus circumducebatur per urbem cum exſecrationibus. Precabantur enim, ut in eum omnia mala civitatis incumberent; ſicque projiciebatur. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 7. cauſam affert, quia veteres nullum animal ſacrum in finibus ſuis eſſe patiebantur, ſed abigebant ad fines Deorum, quibus ſacrum eſſet, animas vero ſacratorum hominum Diis debitas eſſe, exiſtimabant. *Plaut. Bacch.* 4. 6. 14. Ego ſum malus, ego ſum ſacer, ſceleſtus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 181. Uter Ædilis fuerit, vel Veſtrum Prætor, is inteſtabilis, & ſacer eſto. *Virgil.* 3. *Æn. v.* 56. Quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames? ¶ Sacer ignis, genus morbi. V. Ignis. ¶ Sacer morbus, idem ac epilepſia, alias morbus major, divinus, Herculeus, comitialis, ſonticus, caducus. Dicitur ſacer, ut ait *Plato in Timæo*, quia eſt ſacræ partis, hoc eſt animi, languor; vel quia, ut ait *Apulejus in Apol.* animi partem rationalem, quæ longe ſanctiſſima eſt, violat. Adde *Cæl. Aurel. l.* 1. *Tard. c.* 4. ¶ Sacra via locus erat Romæ in regione quarta, ubi Romulus, & Tatius fœdus iecerant: tendebat autem a regia uſque in arcem. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. *Cic. pro Planc.*

Sacer Mons, ἱερὸν ὄρος, mons Latii, in Sabinorum confinio, apud Anienem fl. ab urbe Roma paulo ſupra 3. M. P. ubi fl. Tiberim ſubit, quem Plebs Romana, poſt expulſos Reges anno 17., ab Urbe C. 260. eiſcitur, cum nexu potentiorum premeretur, ſeceſſione facta a Patribus, Urbeque relicta, occupavit. Dictus eſt ſacer, quod a Plebe Jovi conſecratus fuerit, vel quod in eo leges ſacratæ ſint latæ, & Magiſtratus ſacroſancti, ideſt Tribuni Plebis, ſint creati. *Feſt.* & *Cic. in Brut.* & *Liv. l.* 2. ¶ In hunc montem alia etiam ſeceſſio a Plebe facta eſt anno U. C. 306. Cauſa fuit libido Ap. Claudii unius ex Decemviris in Virginiam filiam L. Virginii. *Liv. l.* 3.

Sacerdos, otis, com. *Sacerdote*, כהן, Germ. *Prieſter*, Gall. *Preſtre*, Hiſp. *Clerigo*, ἱερεύς, qui Deo dicatus eſt ad ſacrificia facienda. *Cic.* 4. *Acad.* Sed cum Sacerdotes Deorum vacationem habeant. *Virg.* 3. *Æn.* Curſuſque dabit venerata Sacerdos. *Id.* 6. *Æn.* Ne ſævi, magna Sacerdos. ¶ Accipitur etiam pro Augure. *Plin. l.* 2. *ep.* 1. & *l.* 4. *ep.* 8. quæ loca vide.

Sacerdotalis, & le, o. 3. *Sacerdotale*, ἱερατικός, quod ad Sacerdotem ſpectat *Plin. l.* 7. *ep.* 24. Sacerdotales ludi.

Sacerdotula, f. 1. *Sacerdoteſſa*, ἱέρεια, mulier, quæ Sacerdotio fungitur. *Gel. l.* 10. *c.* 15. Eædem ferme cæremoniæ ſunt, quas Flaminicas Sacerdotiſſas Diales ſeorſum ajunt obſervitaſſe. Ita legitur in quibuſdam Editionibus, in aliis vero, iiſque emendatioribus τὸ *ſacerdotiſſas*, deeſt. Affertur etiam Hiſpanica quædam Inſcriptio, de cujus tamen ævo jure dubitatur, cum probati quique Scriptores *Sacerdotem* utroque genere uſurparint.

Sacerdotium, ii, *Sacerdozio*, כהונה, Ger. *Prieſterlich ampt*, Gall. *Preſtriſe*, Hiſp. *dignidad de Sacerdote*, ἱερωσύνη, Sacerdotis dignitas, & officium. *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. C. R. c.* 19. Sacerdotia omnes curationes vocamus eorum, qui res ſacras, & divinas tractarent. *Cic. pro Dom. c.* 53. Licinia Virgo Veſtalis, ſummo loco nata, ſanctiſſimo Sacerdotio prædita. *Id. ib. c.* 52. Sacerdotium inire. *Id. ibid. c.* 14. In Sacerdotium venire. *Id. ibid. c.* 40. Publicis Sacerdotiis præeſſe. *Id.* 2. *Agr. c.* 7. Sacerdotia mandare. ¶ Significat etiam Sacerdotis proventum. Nos *Beneficium* vocamus. Sacerdotiorum autem duo fuerunt genera: unum, quod publici juris eſſet; alterum a patrefamilias ea ratione erectum dedicatumque, ut & ſacrorum cura, & fructuum ipſius Sacerdotii perceptio ad ſolam gentem familiamque ſuam perpetuis ſucceſſionibus pertineret. *Liv. l.* 9. Gens Potitia, cujus ad aram Herculis familiare Sacerdotium erat. *Id. l.* 30. In ejus locum Pontifex (nam duo Sacerdotia habuit) Ser. Sulpitius Galba inauguratus. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 77. Ab exilio reverſos adoleſcentes avitis, & paternis Sacerdotiis in ſolatium recoluit. ¶ Etiam auguratus Sacerdotium dici poteſt. *Plin. l.* 4. *ep.* 8. Gratularis mihi, quod acceperim auguratum, jure gratularis: primum quod graviſſimi Principis judicium in minoribus etiam rebus conſequi pulcrum eſt, deinde quod ſacerdotium ipſum cum priſcum & religioſum, tum &c.

Sacerdotula, læ, f. minor, ſeu parva Sacerdos. *Var. l.* 4. *de L. L.* Dictum capital a capite, quod ſacerdotulæ in capite etiam nunc ſolent habere. *Feſt. in Flaminia.* Flaminia dicebatur ſacerdotula, quæ Flaminicæ Diali præminiſtrabat.

Sacodios, l. σακόδιος, gemma hyacinthini coloris. Dicta eſt a *ſacos*, quo nomine Indi colorem hyacinthino ſimilem appellant. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Sacōma, atis, n. *contrappeſo*, *peſo*, σήκωμα, & Dorice σάκωμα, æquipondium, quod in altera ſtateræ parte apponitur ad æquilibrium alicujus rei faciendum. *Vitruv. l.* 9. *c.* 3. Auream coronam votivam immani pretio locarit faciendam, & aurum ad ſacoma appendit redemptori. Is ad tempus, opus manufactum ſubtiliter regi approbavit, & ad ſacoma pondus coronæ viſus eſt præſtitiſſe. hoc eſt eodem pondere aurum elaboratum reddidit, quo infectum acceperat. *Id. Vitruv. lib. eod. cap. ult.* ſacoma ſaburrale vocat pondus appenſum horologio, *contrappeſo*.

Sacopenium, ii, ſuccus herbæ ferulaceæ, a Sagapeno differens, in eo, quod Sagapenum vocatur, quod in tranſmarinis regionibus provenit, Sacopenium, quod apud nos. *Plin. l.* 20. *c.* 18.

Sacos, V. Sacodios.

Sacra, orum, V. Sacrum.

Sacramentum, i, *ſacramento*, *coſa ſacra*, μυστήριον, res ſacra, venerabilis, inviolabilis. Speciatim a priſcis Latinis, & Romanis uſurpabatur pro pecunia, quam contendentes in loco ſacro, vel apud Pontificem deponebant. *Var. l.* 4. *de L. L. prope fin.* Sacramentum a ſacro. Et qui petebat, & qui infitiabatur, de aliis rebus uterque quingenos æris ad Pontificem deponebat, de aliis item rebus certum alium legitimum numerum aſſium. Qui judicio vicerat, ſuum ſacramentum a ſacro auferebat, victi ad ærarium redibat. *Feſtus*: Sacramenti nomine id æs dici cœptum eſt, quod pœnæ nomine penditur. Et id quidem propter ærarii inopiam, & ſacrorum publicorum multitudinem conſumebatur in rebus divinis. Quoniam vero in privatis controverſiis, ne calumniatores impune diſcederent, moris erat, ut dictum eſt, ut pecunia a litigantibus deponeretur, hinc factum eſt, ut ſacramentum pro cauſa, vel controverſia uſurpatum inveniatur, ſeu pro litis genere ſimili ſponſionis. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 10. Quibuſcum tibi juſto ſacramento contendere non liceret. *Id. pro Cæc. c.* 33. Cum Arretinæ mulieris libertatem defenderem, & Cotta Decemviris religionem injeciſſet, non poſſe ſacramentum noſtrum juſtum judicari, &c. *Id. pro Mil. c.* 27. Injuſtis vindiciis, & ſacramentis alienos fundos petere. *Id. pro Dom. c.* 29. Si Decemviri ſacramentum in libertatem injuſtum judicaſſent. h. e. aliquem de libertate litigantem liberum non eſſe judicaſſent. ¶ Sæpe ſumitur pro juramento, vel pro eo, quod juramento affirmatum, aut factum eſt, vel pro obligatione contracta ex juramento. Hinc juramentum, quo milites ſe pro Republica recte, & fideliter militaturos pollicebantur, dicebatur ſacramentum militare, & milites ipſi ſacramento ligati dicebantur, cujus quidem juramenti ſolemnem formulam *Gel. l.* 16. *c.* 4. affert ex *Cincinio*. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Milites Domitianos ſacramentum apud ſe dicere jubet. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 81. Ante Idus Jul. Syria omnis in eodem ſacramento fuit. *Id.* 1. *hiſt. c.* 42. Divus Julius ſeditionem exercitus uno verbo compeſcuit, Quirites vocando, qui ſacramentum ejus detrectabant. *Id.* 1. *Ann. c.* 37. Sacramento adigere legiones. *Id.* 3. *hiſt. c.* 4. Sacramentum exuere. *Id. Ann.* 15. *c.* 13. Sacramento ſolvi. *Liv. l.* 25. Qui minores decem & ſeptem annis ſacramento dixiſſent, iis ſtipendia procederent. *Id. l.* 32. Obvios in agris ſacramento togatos arma capere cogebat. hoc eſt jurejurando adſtrictos. *Cic. Offic.* 1. *c.* 11. Cato ſcripſit ad Pompilium, ut ſecundo eum obligaret ſacramento, quia priore amiſſo, jure cum hoſtibus pugnare non poterat. *Tac. Hiſt.* 2. 70. Accedere ſacramento Vitellii. h. e. ad eum tranſire. ¶ Neque vero ſolum de militari, ſed & de quovis juramento dicitur. *Horat. l.* 2. *od.* 17. Non ego perfidum dixi ſacramentum.

Sacrāni, m. 2. pop. Latii, Rutulis, & Ardeatibus proximi, ſic dicti, quod Marti ſacrati fuiſſent. *Feſt.* Sacrani appellati ſunt Reate orti, qui ex Septimontio Ligures, Siculoſque exegerunt. Nam vere ſacro nati erant. *Serv.* vero *in* 7. *Æn. v.* 795. aliter: ait enim, Sacranos duxiſſe originem ex quodam Corybante, qui in Italiam veniens ſedem fixiſſet, atque ita appellatos, quod Matri Deum ſacrati eſſent. *Virg. loc. cit.* Et Sacranæ acies, & picti ſcuta Labici.

Sacrarium, ii, *ſagreſtia*, ἱεροφυλάκιον, repoſitorium rerum ſacrarum, locus in templo, in quo ſacra deponuntur. *Ulpian. Dig. l.* 1. *tit.* 8. *leg.* 9. Illud notandum eſt, aliud eſſe ſacrum locum, aliud ſacrarium. Sacer locus eſt locus conſecratus. Sacrarium eſt locus, in quo ſacræ res reponuntur: quod etiam in ædificio privato eſſe poteſt: & ſolent, qui liberare eum locum religione volunt, ſacra inde evocare. ¶ Ponitur etiam pro ſacello, locoque ſacrato. *Cic. pro Mil. c.* 31. Ante ipſum ſacrarium Bonæ Deæ primum illud vulnus accepit. *Sueton. in Aug. c.* 5. Natus eſt Auguſtus ad Capita bubula, ubi nunc ſacrarium habet. ¶ Item pro larario in ædibus privatis, pro tabulario ſecreto, & quovis loco abdito. *Cic.* 13. *Fam. epiſt.* 2. C. Aviano Evandro, qui habitat in tuo ſacrario, multum utor. Adde *Suet. in Tiber. c.* 51. Tranſlate *Sen. l.* 7. *Quæſt.* Arcana illa rerum naturæ ſacra non promiſcue, & omnibus patent; reducta, & in interiori ſunt clauſa ſacrario.

Sacrarius, ii, m. qui aliquid ſacrat, vel qui ſacra cuſtodit. *Inſcr. apud Grut. pag* 308. *n.* 1. Sacrarius Junonis Quiritis.

Sacratio, onis, *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 7. ad illud *Virg.* 10. *Æn.* Injecere manum Parcæ, teliſque ſacrarunt Evandri: Et hic, inquit, proprietatem & humani & divini juris executus eſt: nam ex manus injectione, pene mancipium deſignavit; & ſacrationis vocabulo obſervantiam divini juris implevit.

Sacrātor, oris, m. qui ſacrat. Utitur hac voce quidam *Audax* ſcribens ad *Auguſtin. epiſt.* 130. (*al.* 260.) ipſum Auguſtinum vocamus ſacratorem juſtitiæ, diſpenſatorem ſalutis æternæ.

Sacratus, a, um, *conſagrato*, *ſacro*, ἱερωθείς, ſacer. *Virg.* 3. *Æn.* Vittaſque reſolvit Sacrati capitis. *Ovid.* 2. *Triſt.* Et tibi ſacratum ſors mea rupit opus. *Virg.* 2. *Æn.* Fas mihi Grajorum ſacrata reſolvere jura. *Martial. l.* 4. *epigr.* 1. Cæſaris alma dies, & luce ſacratior illa, &c. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Numine illis gentibus ſacratiſſimo. ¶ Sacrati homines, iidem qui ſacri, Diis debiti. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 7. ¶ *Leges ſacratæ*, νόμοι ἱεροί, dicebantur, in quibus ſancitum erat, ut ſi quis adverſus eas feciſſet, ſacer alicui Deorum, ut Jovi, vel Diti, cum familia, pecuniaque eſſet. Speciatim hoc nomine dictæ ſunt leges quædam apud Romanos, quæ pro Civium Romanorum libertate latæ fuerunt. Sacratas dictas eſſe cenſet *Feſt.* aut quod eas Plebs, cum a Patribus ſeceſſiſſet, Caſſio, Cominioque Coſſ. anno U. C. 260. jurata in monte Sacro ſciverit, aut quod iis ſancitum ſit, ut, ſi quis adverſus eas feciſſet, ſacer alicui Deorum eſſet. *Cic. pro Dom.* Quo exemplo, quo more, quo jure legem nominatim de capite civis indemnati tuliſti? vetant leges ſacratæ, vetant 12. tabulæ, leges privatis hominibus irrogari. *Id. pro Sext.* Cum & ſacratis legibus, & 12. tabulis ſancitum eſſet. ¶ Fuerunt autem multæ, quarum tres pro Plebis, reliquæ pro Populi libertate ſunt latæ. Prima fuit, ut Tribuni Plebis quotannis quinque de Plebe crearentur, qui auxilio Plebi adverſus Conſules eſſent. Secunda, ut Tribuni Plebis ſacroſancti eſſent. Tertia, ne Tribunatus Plebis, niſi Plebejis, pateret. Quarta, ne de capite Civis Romani, niſi Centuriatis agi Comitiis poſſet. Quinta, ne privilegia irrogari liceret. Hæ eædem leges poſt in 12. Tabulas ſunt tranſlatæ. V. *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. C. R.* & *Feſt.* ¶ Fuit etiam Sacrata lex militaris, lata, ut putat *Hotomanus*, a M. Valerio Corvo Dictatore Anno Urbis CCCCXI. ob ſeceſſionem militum Capuanorum; ſancitumque ea eſt, ne cujus militis ſcripti nomen, niſi ipſo volente, deleretur. *Liv. l.* 7.

Sacravienſes, incolæ regionis Sacræ viæ, in urbe Roma *Feſt.* in October.

Sacres porci dicuntur, qui puri habentur, & ad ſacrificia idonei: tales autem dicebantur decimo a partu die. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. & 4. *Feſt.* & *Plaut. Men.* 2. 2. 16.

Sacricŏla, æ, com. ἱεροποιός, qui ſacra colit, ſacerdos. Aliqui ſacricolas interpretantur miniſtros ſacrorum. *Tac.* 3. *hiſt. c.* 74. Solertia liberti lineo amictu turbæ ſacricolarum immiſtus.

Sacrifer, ra, rum, ἱεροφόρος, qui fert ſacra. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 252. Eſt Dea ſacriferas pene ſecuta rates.

Sacrificālis, & le, o. 3. ἱερουργικός, quod ad ſacrificium ſpectat. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 69. Sacrificalem apparatum, feſtam Antiochenſium plebem per lictores proturbat. *Apul. l.* 9. *Metam.* Sacrificales epulæ.

Sacrificatio, onis, *ſacrifizio*, ἱερουργία, actus ſacrificandi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 27. Itaque in ea Dea, quod eſt rerum cuſtos intimarum, omnis & precatio, & ſacrificatio externa eſt.

Sacrificātor, oris, qui ſacrificium facit. *Tertul. de Spect. c.* 8. Si Capitolium ſacrificator, & adorator intravero.

Sacrificātus, us, m. idem quod ſacrificatio. *Apul. l.* 7. *A. A.* Nullum pecus ſacrificatui habere.

Sacrificatus, a, um, *ſacrificato*, in ſacrificio mactatus. *Plin. l.* 36. *c.* 21. In pelliculis ſacrificatorum animalium.

Sacrificium, ii, *ſacrifizio*, זבח, Germ. *opffer*, Gall. *ſacrifice*, Hiſp. *ſacrificio*, θυσία, ſacrum, res divina. *Cic. de Aruſp. reſp. cap.* 6. De illo ipſo ſacrificio, quod fit pro ſalute Populi Romani. *Id. ad Brut. epiſt.* 15. Cujus ad aram ſacrifi-

ſacrificium facere ſoletis. *Id. 6. Ver. c.* 57. Sacrificia anniverſaria.

Sacrifico, as, a. 1. *ſacrificare*, זבח, Ger. *opfferen*, Gal. *ſacrifier*, Hiſp. *ſacrificar*, θύω, rem divinam facio, victimam alicui macto, cæſis hoſtiis Deum placo. *Plaut. Capt.* a. 2. 4. Genio ubi ſuo quando ſacruficat, &c. *Id. Moſt.* 1. 3. 84. Ædepol ſummo Jovi ſi vivu argento ſacrificaſſem. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 414. Ignavam ſacrificare ſuem. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Cui ſacrificatur ad diem 13. Cal. Januarii. ¶ Inter ſacrificare (inquit *Non. c.* 5. *n.* 12.) & litare hoc intereſt, quod ſacrificare eſt rem aliquam ſacrificio petere, litare eſt propitiare, & impetrare. *Plaut. Pœn.* 1. *v.* 41. Si iſtuc unquam factum eſt, tum me Jupiter faciat, ut ſemper ſacruficem, nec unquam litem.

Sacrificor, aris, depon. 1. idem ac ſacrifico. *Var. apud Non. c.* 7. *n.* 98. Viris nuptis ſacrificabantur in cubiculo viduæ. Adde *Gel. l.* 18. *c.* 12.

Sacrificŭlus, i, m. ἱεροποιός, Sacerdos, a *ſacrificando*. *Suet. in Domit. c.* 1. Ac mane Iſiaci celatus habitu, interque Sacrificulos vanæ ſuperſtitionis. ¶ Rex Sacrificulus, idem ac Rex ſacrorum. V. Rex.

Sacrificus, ci, ἱεροποιός, qui ſacra facit, Sacerdos. *Ovid.* 6. *Faſt. in fin.* Martia, ſacrifico deductum nomen ab Anco.

Sacrificus, a, um, ἱερουργικός, quod pertinet ad ſacrificia. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 130. Et modo ſacrifico Cluſius ore vocor. h. e. ore Sacerdotis ſacrificantis. ¶ Sacrificæ tibiæ, quibus utebantur in ſacrificiis. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Nunc ſacrificæ Thuſcorum e buxo tibiæ. ¶ Sacrifici dies, in quibus ſacrificium fit. *Ovid. Met.* 13. *v.* 590. non ut delubra, dieſque Des mihi ſacrificos, calituraſque ignibus aras. ¶ Sacrifica veſtis, cujus uſus eſt in ſacrificiis. *Sil. l.* 3. *v.* 27.

Sacrilĕge, adv. *ſacrilegamente*, per ſacrilegium. *Tert. in Apolog. c.* 12.

Sacrilegĭum, ii, *ſacrilegio*, Ger. *kirchendienſtal*, Gal. *ſacrilege*, Hiſp. *ſacrilegio*, ἱεροσυλία, furtum rerum ſacrarum. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Sacrilegium admittere. *Id. l.* 5. *c.* 10. Facere ſacrilegium.

Sacrilĕgus, gi, m. a. *ſacrilego*, Ger. *gotiſdie*, Gal. *ſacrilege*, Hiſp. *ſacrilego*, ἱερόσυλος, qui rem ſacram, aut etiam rem profanam in loco ſacro depoſitam furatur, a ſacrum, & lego, hoc eſt furor. *Voſſ. Serv. ad illud 9. Ecl.* Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina nuper. Sublegi, inquit, ideſt, furatus ſum. Inde & ſacrilegus dicitur, qui ſacra legit, ideſt, furatur. *Ter. Adel.* a. 4. Ubi eſt ille ſacrilegus? *Cic.* 2. *de Leg. c.* 16. Sacrilego pœna eſt, neque ei ſoli, qui e ſacro abſtulerit, ſed etiam qui ſacro commendatum, quod & nunc multis fit in fanis.

Sacrilĕgus, a, um, *ſacrilego*, ἱερόσυλος, quod ſacra violat, ſceleſtum, nefarium, *Cic.* 7. *Ver. c. ult.* Bellum ſacrilegum. *Hor. l.* 2. *od.* 13. Sacrilegæ manus. *Ovid.* 1. *de rem. amor.* Lingua ſacrilega. *Plaut. Rud.* 3. 4. 1. Exi e fano, hominum ſacrilegiſſime.

Sacrĭma, atis, n. erat muſtum, quod Liberalibus Libero ſacrificabant pro vineis, vino, & vaſis conſervandis, ita dictum, quia ſacrum. *Feſtus*.

Sacriportus, h. e. ſacer portus, locus fuit Romæ in regione quarta Urbis. *Var. lib.* 4. *L. L. pag.* 13.

Sacris, e, adject. V. Sacres.

Sacĭum, ii, ſuccinum, apud Scythas. *Plin. l.* 37. *c.* 2.

Sacro, as, a. 1. *conſagrare*, קדש, Ger. *wweihen*, *heiligen*, Gall. *ſacrer*, *dedier*, Hiſ. *conſagrar*, ἱερόω, Deo dedico, & ſacrum facio. *Cic.* 2. *de Leg.* Auri, argenti, eboris ſacrandi modus eſto. *Plin. l.* 36. *c.* 21. Quem poſt cæcitatem viſu reddito, ex oraculo Soli ſacravit. *Ovid.* 1. *Faſt.* Utque ego perpetuis olim ſacrabor in aris. ¶ Sacrare votum Diis, eſt voto ſeſe aſtringere. *Virg.* 8. *Æn.* Votum immortale ſacrabo. ¶ Sacrare fœdus, eſt ſancire. *Liv. l.* 38. Fœdus, quod in Capitolio, quod Olympiæ, quod in arce Athenis ſacratum fuiſſet. ¶ Ponitur aliquando pro devovere, & deteſtabile decernere, & ita morti addicere, ut impune violari, & occidi poſſit. *Liv. l.* 2. *c.* 8. Ante omnes de provocatione adverſus Magiſtratus ad Populum, ſacrandoque cum bonis capite ejus, qui Regni occupandi conſilia iniſſet, gratæ in vulgus leges tulere.

Sacroſanctus, a, um, *ſacroſanto*, ἀσυλος...?

Sacroſanctus, a, um, *ſacroſanto*, ἀπαραβίαστος, inviolabilis, intactus, ab omni injuria tutus, a *ſacer*, & *ſanctus*, quia ſancitum eſſet, ut ſacer haberetur, qui violaſſet, quod ſancitum erat. Sacroſanctum aliquid fiebat tum religione, tum lege: religione quidem, quia certis ad hoc cæremoniis opus erat: lege autem, quia hac ſanciebatur, ut ſacer eſſet, qui ſacrum violaſſet, eive nocuiſſet, cui hac lege cautum erat. Sanciebatur autem vel a ſola Plebe, vel a Patriciis, & Plebe ſimul. Nec ſanciebatur, niſi intercedente juramento, quemadmodum *Feſtus* docet. Erat autem juramentum tale, legem ſe perpetuo obſervaturos, addebaturque execratio, ut qui legi parerent, ita Deos ſuperos, inferoſque propitios haberent, qui non parerent, infeſtos, quemadmodum *Dionyſ. Halicarn.* ſcribit *l.* 6. *Cic. pro Corn. Balbo*, *c.* 14. Quid fuit in rogatione ea, quæ de Pompejo a Gellio, & a Lentulo Coſſ. lata eſt, in qua aliquid ſacroſanctum videretur? Primum enim ſacroſanctum eſſe nihil poteſt, niſi quod Populus plebſve ſanxiſſet. ¶ Speciatim apud Romanos Tribuni Plebis ſacroſancti fuere, ideſt eos nemo lædere poterat ſine capitali piaculo. *Liv. l.* 3. Et cum Plebem hinc provocatione, hinc tribunitio auxilio ſatis firmaſſent, ipſis quoque Tribunis, ut ſacroſancti viderentur (cujus rei prope jam memoria aboleverat) relatis quibuſdam ex magno intervallo cæremoniis renovarunt, & cum religione inviolatos eos, tum lege etiam fecerunt, ſanciendo, ut qui Tribunis Plebis, Ædilibus, Judicibus, Decemviris nocuiſſet, ejus caput Jovi ſacrum eſſet, familia ad ædem Cereris, Liberi, Liberæque venum iret. Hac lege juris interpretes negant quenquam ſacroſanctum eſſe, ſed eum, qui eorum cuiquam nocuerit, ſacrum ſanciri. ¶ Sacroſanctum etiam tranſlate dicitur quidquid violari nefas eſt. *Tac. Ann.* 4. *c.* 36. Ut quis diſtrictior accuſator, velut ſacroſanctus erat. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 3. *in fin.* Honore arcæ decoratos cineres ſacroſanctiores colis. *Cic.* 2. *Catil. c.* 8. Sacroſanctæ poſſeſſiones. ¶ Aliquando dividitur, interjecto verbo. *Plin. l.* 7. *c.* 44. Cum reſiſtendi, ſacroque ſanctum repellendi jus non eſſet.

Sacrovirianum bellum apud *Tacitum l.* 4. *c.* 18. V. eundem *Annal.* 3. *c.* 40.

Sacrum, i, ſubſt. n. τὸ ἱερόν, res ſacra, quicquid ad religionem ſpectat, omne, quod nomine Deorum habetur. Fere pluraliter uſurpatur. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 9. Sacrum, ſacrove commendatum qui clepſerit, rapſeritque, parricida eſto. *Nep. in Themiſt. c.* 2. Sacerdotibus ſacra procuranda tradunt. *Id. in Alcib. c.* 4. Sacra violare. *Tac. Ann.* 1. *c.* 42. Sacra legationis, & fas gentium rumpere. *Id. ibid. c.* 54. Sacra Sabinorum retinere. ¶ Sacris initiare. V. Initio. ¶ Commovere ſacra, V. Commoveo. ¶ Sæpe ſumitur pro ſacrificio. *Tac. Hiſt.* 2. *c.* 70. Inſtaurabat ſacrum Diis loci. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 15. Ac te ſacra illa tua facientem videre. *Virg.* 3. *Æn.* Sacra Dionææ matri, Diviſque ferebam, &c. ¶ *Stata ſacra* dicuntur, quæ ſtato, & certo tempore ſingulis annis recurrunt, diverſa ab illis, quæ indicta vocantur, quæ nimirum in alia tempora rejici poſſunt, vel etiam penitus omitti. *Ovid.* 1. *Faſt.* Quid a Faſtis non ſtata ſacra petis? ¶ *Piaculare ſacrum* eſt ſacrificium pro expiatione ſceleris. *Liv. l.* 9. Ac piaculare ſacrum fecerunt. ¶ *Sacra nuptialia*, & *jugalia* dicuntur ſacrificia, & ſolemnitates nuptiarum, *Quintil. l.* 1. *c.* 7. *Ovid.* 7. *Met.* ¶ *Inter ſacrum & ſaxum ſtare*, proverbialis locutio pro in ſummo periculo eſſe, ſumpta ex priſcis fœderis feriendi cæremoniis, in quibus Fecialis porcum ſilice lapide percuſſurus, ſaxum illud manu tenens verba fœderis pronuntiabat, quibus dictis porcum feriebat. *Plaut. Capt.* 3. 4. 84. Nunc ego omnino occidi; nunc ego inter ſacrum ſaxumque ſto, nec quid faciam, ſcio. ¶ *Liv. l.* 4. *c.* 2. Ut qui natus ſit, ignoret, cujus ſanguinis, quorum ſacrorum ſit. h. e. cujus familiæ, aut gentis. Habebant enim Romani ſacra quædam privata, quæ una cum bonis ad hæredes tranſibant. V. Coemptionalis. ¶ Interdum ſacra dicuntur recondita artium, aut ſcientiarum præcepta. *Quintil. l.* 5. *c. ult.* Peregiſſe mihi videor ſacra tradentium artes.

Sadanus, f. a. inſ. maris Æthiopici, ultra quam in Auſtr. ob æſtum non eſt navigatio, a Drepano prom. Indiæ 1875. M. P. *Plin. l.* 6. *c.* 29. *Solin. c.* 70.

Sadducæi, orum, hæretici quidam inter Judæos, quorum opinio erat, animas una cum corpore interire, nec ullam eſſe corporum reſurrectionem: neminem, præter Deum, dominum appellari patiebantur, nec quicquam, præter legem, ſervandum exiſtimabant, fatum omnino negabant, & Judæorum nomen ſibi unis vindicabant, nam *Sadducæus* hebraice *juſtus* ſignificat. *Tertul. de præſcription. adv. hæret. c.* 45. *Joſeph. l.* 18. *antiq. Jud. c.* 2.

Sæculum. V. Seculum.

Sæpe, adv. *ſpeſſo*, *ſovente*, פעמים, Ger. *offt*, Gall. *ſouvent*, Hiſp. *muchas vezes*, *a menudo*, πολλάκις, frequenter. *Cic. l.* 1. *Fam. epiſt.* 7. Pompejum ſcis temporibus illis non ſæpe in Senatu fuiſſe. *Id. Fam.* 13. *ep.* 43. Iterum, ſæpiuſque te rogo. *Id. pro Font. c.* 8. Semel, atque iterum, ac ſæpius pecuniam dare. *Salluſt. in Jugur. c.* 63. Sæpiſſime aliquid experiri. ¶ Aliquando ornatus cauſa jungitur ablat. numero, & a multis tanquam una dictio pronuntiatur, & ſcribitur. *Cic. de Sen.* Sæpenumero mirari ſoleo, &c. *Gel. l.* 3. *c.* 16. Gigni hominem ſeptimo rarenter, ſæpe nono, ſæpius numero decimo menſe.

Sæpicŭle, adv. dimin. a *ſæpe*. *Plaut. Caſ.* 3. 5. 59. Sæpicule peccas. *Priſcian. l.* 3. legit *ſæpiuſcule*. *Apul. l.* 6. *A. A.* Sæpicule commonebant. Adde *l.* 9.

Sæpĭor, us, adject. comparat. &

Sæpiſsĭmus, a, um, adject. ſuperlat. Veteres uſurparunt, ut *Priſcian. l.* 15. teſtatur. *Cat.* apud *eund. l.* 3. Sæpiſſima diſcordia.

Sæpiuſcŭle, V. Sæpicule.

Sæps, V. Sepes.

Sæve, adv. *crudelmente*, ſæviter. *Sueton. in Tiber. c.* 59. Multa ſæve, & atrociter lactitavit. *Col. l.* 11. *c.* 1. Aut ſævius, aut etiam lenius agendo. *Id. l.* 1. *c.* 4. Quædam loca æſtate ſæviſſime candent.

Sævidictum, i, *parole aſpre*. *bravata*, ſævum dictum. *Ter. Phor.* 1. 4. 36. Ne te iratus ſuis ſævidictis protelet. Alii leg. *ſuis ſævidicis dictis*.

Sævidĭcus, V. diction. præced.

Sævio, is, ivi, & ii, itum, n. 4. *incrudelire*, Germ. *wwuten*, Gall. *etre cruel*, Hiſp. *encarnecer*, *encruelecerſe*, χαλεπαίνω, crudeliter in aliquem ago, immanitatem exerceo. *Liv. l.* 3. *c.* 45. Sævite in tergum, & in cervices noſtras. *Id. l.* 28. Neque ſe in obſides ſæviturum. *Velle. l.* 2. *c.* 74. In Peruſinos magis ira militum, quam voluntate ſævitum ducis. ¶ Aliquando eſt vehementer iraſci. *Virg.* 5. *Æn.* Tum pater Æneas procedere longius iras, Et ſævire animis Entellum haud paſſus acerbis. ¶ Aliquando fortiter facere, ſtrenue ſe gerere. *Martial. de ſpectac. ep.* 6. Belliger invictis quod Mars tibi ſævit in armis.

Sævitas, atis, idem ac ſævitia. *Prudent. in Rom. v.* 483. Cum ſæpe morbos major armet ſævitas. *Firmic. l.* 5. *c.* 5. Sævitate aliquem deterrere. *Apul. l.* 9. *A. A.* En indignæ rei ſævitatem. Al. legunt *ſcævitatem*, hoc eſt adverſam fortunam, a σκαιός, ſiniſter, adverſus. *Gel. in præfat. quæ in quibuſdam edit. eſt c. ult. l.* 20. Quo fit quorundam male doctorum hominum ſævitas, & invidentia irritatior. Hic quoque al. reponunt *ſcævitas*. hoc eſt ſiniſtra, & perverſa voluntas.

Sæviter, adv. crudeliter, ſevere. *Plaut. Pſeud.* 5. 2. 31. Magis cogito, ſæviter, blanditerne alloquar. ¶ Gradus V. in *Sæve*.

Sævitia, æ, *crudeltà*, חרון, Ger. *grauſamkeit*, Gall. *cruauté*, Hiſp. *crueldad*, ὠμότης, crudelitas, immanitas. *Cic.* 2. *de Offic. c.* 7. Heris ſane adhibenda ſævitia in famulos eſt, ſi aliter teneri non poſſunt. ¶ Tranſlate *Tacit. Annal.* 2. *c. penult.* Annonæ ſævitia.

Sævities, ei, idem ac ſævitia. *Apul. l.* 6. *A. A.* Canis ſævitiem offula redime. *Tacit. Annal.* 11. *c.* 10. Per ſævitiem.

Sævitūdo, inis, idem ac ſævitia. *Plaut. in fragm. Bacch.* ſævitudo mala.

Sævus, a, um, *crudele*, קשה, Ger. *grauſam*, Gall. *cruel*, Hiſp. *cruel*, ὠμός, crudelis, ſeverus, fortaſſe a *ſcævus*, extrito c, quod a σκαιός, *ſiniſter*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 39. *ex poeta*: Undique venti erumpunt, ſævi exiſtunt turbines. *Liv. l.* 34. Tyrannus ſæviſſimus in ſuos. *Ovid.* 13. *Metam. v.* 798. Sævior juvencis. ¶ Ponitur etiam pro irato. *Virg.* 1. *Æn.* Et ſævum ambobus Achillem. ¶ Item pro inimico. *Virg.* 1. *Æn.* Sævæ memorem Junonis ob iram. ¶ Item pro forti. *Virg.* 1. *Æn.* Sævus ubi Æacidæ telo jacet Hector. ¶ Item pro potenti, & magno. *Virg.* 1. *Æn.* Non illi imperium pelagi, ſævumque tridentem, ſed mihi ſorte datum. *Id.* 12. *Æn.* Maternis ſęvus in armis. *Id.* 2. *Æn.* Sęvus horror. *Enn.* apud *Serv.* Induta fuit ſęva ſtola. h. e. magna. ¶ Item pro duro, horrido, aſpero. *Virg.* 5. *Æn.* Cum ſęvo e ſcopulo multa vix arte revulſus. ¶ *Sævum* adverbii more pro ſęve. *Silius l.* 5. *v.* 198. Cui ſęvum arridens. Adde *Claud. l.* 1. *de rapt. Proſ. v. penult.*

Saga, ę, *maga*, *ſtrega*, מכשפה, Ger. *hex*, Gal. *ſorciere*, Hiſ. *encantadora*, φαρμακεύτρια, mulier prudens, verſuta, quę multa ſcire vult, & ſpeciatim venefica, quę malis artibus boni aliquid, vel mali alicui conciliat, a *ſagiendo*. *Cic.* 1. *de Div. c.* 31. Sagire enim, ſentire acute eſt; ex quo ſagæ anus, quia multa ſcire volunt, & ſagaces dicti canes. *Feſt.* Saga dicitur mulier perita ſacrorum. *Hor. l.* 1. *od.* 27. Quę ſaga, quis te ſolvere Theſſalis Magus venenis, quis poterit Deus? *Tibul. l.* 1. *eleg.* 5. Pollicita eſt Magico ſaga miniſterio. ¶ *Nonius* ſagam vocari ait eam quoque, quę viros indagat ad libidinem. *Lucil.* apud *eund. c.* 1. *n.* 86. Ut ſaga, & bona conciliatrix. Et *Turpil.* Non ago hoc ego per ſagam pretio conductam. ¶ Saga, ę, pro ſago V. in Sagum.

Sagacĭtas, atis, *ſagacità*, Ger. *geſchwvindt*, Hiſp. *aſtucia*, ἀγχίνοια, acuta illa ſentiendi vis in canibus, qui ex odoratu res omnes deprehendunt. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 63. Et tam incredibilis ad inveſtigandum ſagacitas narium. ¶ Tranſlate ſumitur pro aſtutia, calliditate. *Cic.* 3. *Ver. c.* 41. Qua eſt iſte ſagacitate in his rebus. *Sen. ep.* 96. (al. 95.) Valetudo, vires, forma, ſagacitas ſenſuum, *ſentimento fino*, *e delicato*.

Sagacĭter, adv. *ſagacemente*, Ger. *beſcheidiglich*, Gal. *finement*, Hiſp. *aſtucamente*, ἀγχίνως, cum ſagacitate. *Col. l.* 7. *c.* 12. Si & advenientem ſagaciter adoriuntur. ¶ Tranſlate ſumitur pro aſtute, callide, prudenter. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 51 Qui ſagaciter perveſtiget, quid ſui cives, &c. *Horat. Epod.* 12. Namque ſagacius unus odor, &c. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 44. Ut odorer, quam ſagaciſſime poſſim, quid ſentiant.

Sagaleſſus, ſ. a. urbs exc. Piſidię, in conf. Lycię, & Pamphilię, in colle. *Plin. l.* 5. *c.* 27.

Sagăna, ę, f. *ſtrega*. *Priſcian. l.* 4. Sagana, & ſaga idem ſignificant.

Sagapēnum, i, n. *ſagapeno*, *ſerapino*, σαγάπηνον, ſuccus herbę ferulacei, quę in Media naſcitur. Optimum eſt tranſlucens, fulvo forinſecus colore, & intus albo, neſcio quid inter laſer, & galbanum redolens, guſtu acri, auctore *Dioſcor. l.* 3. Officinę interpolato vocabulo *ſerapinum* appellant. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Sagapenum & ipſum in hortis quidem, ſed medicinę tantum. *Id. l.* 20. *c.* 18. Illud enim ammoniaci lacrimę ſimile ſagapenon vocatur.

Sagarĭa, ę, f. σαγοπωλεία, exercitium vendendi ſaga, ut *lintearia*, mercatura linteorum. *Ulpian. l. procuratores*, *ff. de tributaria actione*. Duas negotiationes exercebat, puta ſagariam, & linteariam. Adde *Apul. l.* 1. *A. A.*

Sagăris, is, m. fluv. Phrygię, qui in Propontidem influit. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 10.

Sagaritis, idis, f. nomen Nymphę ita dictę a Sagari fluvio. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 229.

Sagarĭus, ii, qui ſaga vendit, χιτωνοπώλης. *Inſcript.* apud *Spon. Miſcel. pag.* 67. Collegium Sagariorum.

Sagarĭus, a, um, adiect. ad ſaga pertinens. *Ulpian. Dig. l.* 17. *tit.* 5. *l.* 52. Quidam ſagariam communionem inierunt.

Sagātus, a, um, σαγοφόρος, ſago indutus. *Cic.* 14. *Phil. c.* 1. Deinde eras ſagati prodeamus. ¶ *Col. l.* 11. *c.* 1. Familiam habeat multam diligenter a frigoribus, & imbribus, quę utraque prohibentur optime pellibus manicatis, & ſagatis cucullis. h. e. ex ea materia, ex qua ſaga fiunt, confectis.

Sagax, acis, o. *ſagace*, Ger. *gſpuirig*, Gal. *fin*, *ſagace*, Hiſp. *ſabueſſo*, ἰχνευτής, acutus, ſolers. *Feſt.* Sagaces appellantur multi, ac ſolertis acuminis. *Cic.* 1. *de Div. c.* 31. Sagire enim, ſentire acute eſt, ex quo ſagę anus, quia multa ſcire volunt, & ſagaces dicti canes. *Ovid. l.* 1. *de rem. am.* Nunc leporem pronum catulo ſectare ſagaci. *Id.* 11. *Met. v.* 599. canibuſve ſagacior anſer. *Plin. l.* 8. *c.* 37. *de muribus*: Quorum palatum in guſtu ſagaciſſimum, *aſſai dilicato*, *fino*.

¶ Trans-

¶ Tranſlate accipitur pro perſpicaci, aſtuto, callido. *Cic. 2. Fin. c. 14.* Mentemque & acrem, & vigentem, celerrimeque multa ſimul agitantem, & ut ita dicam, ſagacem. *Planc. Cic. l. 10. Fam. ep. 13.* Sed certe nimia ejus indulgentia in Lepidum ad hæc pericula perſpicienda fecit eum minus ſagacem. ¶ Interdum ſumitur pro perito. *Col. l. 1. c. 1.* Sit, oportet, rerum naturæ ſagaciſſimus. Adde *Hor. de art. poet. v. 218.*

Sagda, æ, f. gemma porraceí coloris. *Plin. l. 37. c. 10.* Sagdam Chaldæi adhærescentem navibus inveniunt, praſini coloris.

Sagêna, æ, f. σαγήνη, verriculum, genus retis piſcatorii, a Græca voce aliata. *Manil. l. 5. v. 678.* Excipitur vaſta circumvallata ſagena.

Sageſtre, V. Segeſtre.

Sagina, æ, f. ἡ σίτευσις, cibus, quo quis pinguis efficitur. *Plin. l. 9. c. 56.* Saginam cochlearum commentatus eſt ſapa, & farre, aliiſque generibus. *Colum. l. 9. c. 14.* Eſt facilis harum avium ſagina. ¶ Interdum per Synecdochen latius accipitur pro cibo ſimpliciter. *Cic. pro Flac.* Qui multitudinem illam non auctoritate, ſed ſagina tenebat. *Nemeſian. in Cyneg.* Tunc conſuetam retinere ſaginam profuerit. Ubi de cibo canum venaticorum ſermo eſt. ¶ Per Metonymiam ſagina ponitur pro pinguedine ſupervacua, arte, non natura adaucta, per totum diſperſa corpus. *Juſtin. l. 21. c. 2.* Sublatis deinde æmulis, in ſegnitiem lapſus, ſaginam corporis ex nimia luxuria, oculorumque valetudinem contraxit. ¶ Item pro loco, in quo quis ſaginatur. *Plaut. Trucul. 3. 2. 96.* Aut aliquem ad regem in ſaginam ſeſe conjecerit meos. Adde *Meſtel. 1. 3. 79.* ¶ Item pro ipſis animalibus, quæ ſaginantur. *Id. ibid. 1. 1. 62.* Bibite, eſſe, ſaginam cædite. h. e. pinguia animalia mactate ad epulas. ¶ Per Metaphoram capitur pro copia, ubertate. *Quintil. l. 10. c. 5.* Forenſibus certaminibus exercitatos, & quaſi militantes reficit, ac reparat hæc velut ſagina dicendi. ¶ Legitur & ſaginum, i. *Pallad. in Majo, tit. 7.* Sequenti triduo præbeantur ei teneræ arborum ſummitates, & fruteta mollia, & herbæ viridis coma, dulciore ſagina roris, & fluminis.

Saginarium, ii, n. σιτευτήριον, locus, ubi ſaginantur altilia. *Var. l. 3. de R. R. c. 10.* Eos includunt in ſaginario.

Saginarius, a, um, σιτευτός, quod ſaginatum eſt. Unde a *Servio* mulus ſaginarius, & bos ſaginarius appellatus.

Saginatio, onis, f. σίτευσις, actus ſaginandi. *Plin. l. 8. c. 51.* Sed magis tridui inedia ſaginationem orſa.

Saginatus, a, um, ingraſſato, σιτευτός, pinguefactus. *Propert. l. 4. el. 1.* Parva ſaginati luſtrabant compita porci. *Tertul. de reſur. c. ult.* Sagination Chriſtianus.

Sagino, as, a. 1. ingraſſare, הבריא, Ger. mæſten, Gall. engraiſſer, Hiſp. cevar, engordar, σιτεύω, πιαίνω, pinguefacio, a ſagina. *Col. l. 6. c. 38.* Ea herba viridis, nec tarde tamen arida, ſuis vice ſaginat jumenta. *Cic. pro Sext. c. 36.* Qui ab illo peſtifero cive jampridem reipublicæ ſanguine ſaginantur.

Sagio, is, ivi, itum, a. 4. ἰχνεύω, acute ſentio. *Cic. l. 1. de Div. c. 31.* Sagire, ſentire acute eſt: ex quo ſagæ anus, quia multa ſcire volunt; & ſagaces dicti canes.

Sagitta, æ, ſaetta, freccia, חץ, Ger. pfeil, Gal. fleche, Hiſp. flecha, τόξευμα, jaculi genus, quod arcu emittitur. *Virg. 10. Æn. v. 131.* nervo aptare ſagittas. *Cic. 4. Acad. c. 24.* Sagittis configere. *Stat. l. 3. ſilv. 3.* Ire ſagittis in aliquem. ¶ Sagitta etiam a rei ruſticæ Scriptoribus ſumitur pro noviſſima ſurculi parte, five quia longius receſſit a matre, & quaſi emicuit, atque proſiluit, ſeu quia cacumine attenuata prædicti teli ſpeciem gerit. *Col. l. 3. c. 17 Id l. 3. c. 10.* Sagittam, ideſt ſuperiorem partem malleoli, vituperandam cenſebant. ¶ Item ſagitta genus herbæ eſt. *Plin. l. 21. c. 17.* Item piſtanam dicit a Græcis vocari, quam nates ulvas ſagittam appellamus. ¶ Denique Sagitta eſt ſignum cœleſte, conſtans quinque ſtellis. Fabulantur, Herculem, cum ad hortos Heſperidum proficiſceretur, itineris ignarum, per Caucaſum montem tranſiiſſe, ibi a Promethea edoctum fuiſſe omnem rationem itinerum, & quo pacto draconem horti Heſperidum cuſtodem interficeret: Herculem, ut gratiam perſolveret, ſolviſſe Prometheum vinculis, inſuper ſagitta confodiſſe aquilam quæ Promethei cor, vel jecur renaſcens depaſcebatur, ſagittam illam in perenne monumentum virtutis Herculis in cœlum translatam eſſe. *Plin. l. 18. c. 26.* Pridie Non. Jan. Cæſari Delphinus matutino exoritur, & poſtera die Fidicula, qua Ægypto Sagitta veſperi occidit.

Sagittarius, ii, ſagittario, arciero, baleſtriero, רמה, Ger. ſchütz, Gal. ſaier, Hiſ. archero, τοξότης, qui ſagittas emittit, vel arcu, vel ex bellicis tormentis. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 7.* Cretas ſagittarios ſubſidio oppidanis mittit. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Uſus tormentis multis, multis ſagittariis, rem confeci. ¶ Sagittarius item eſt ſignum cæleſte, quod ex una, & triginta ſtellis conſtat. Hic fuit Crotus (alii qui ſcribunt Erotos) filius Euphemes nutricis Muſarum. Una cum Muſis in Helicone monte habitavit. Quare acutiſſimi adoleſcens ingenii, & Poeta præſtantiſſimus factus eſt. Se etiam in venatione exercuit in ſiſmatiæ ſylvis. Ex quo etiam egregius venator evaſit. Muſarum precibus poſt mortem a Jove inter aſtra relatus eſt, prope Scorpionem, prius ejus figura immutata in ſemihominem, & ſemiequum, quod equitatione delectatus fuerit. Manu arcum, & ſagittas tenet, propter virtutem in venando: Cauda Satyri inſignitus eſt, ad ejus cum Muſis familiaritatem indicandam. Alii Chironem Centaurum eſſe arbitrantur. V. *Centaurus.* Idibus Februarii veſpere occidit, & vehementer hyemat, auctore Columella. *Plin. l. 17. c. 24.* Cum ſis Luna in Leone, Scorpione, Sagittario. ¶ Item qui ſagittas conficit. *Arcad. Dig. l. 50. tit. 6. leg. alt.* Fabri ſagittarii, gracii, bracteatii.

Sagittarius, a, um, ſaettevole, τοξικός, quod ad ſagittas pertinet, five idoneum eſt, ut ex eo fiant ſagittæ. *Plin. l. 16. c. 36.* Suum genus ſagittario calamo.

Sagittatus, a, um, adject. *Plaut Truc. 3. 1. 56.* Extemplo ſavii ſagittatis percuſſus eſt, h. e. ſagittæ more animum ferientibus. ¶ *Cal. Aurel. Tard. 2. c. 12.* Quidam in bello ſagittatus. h. e. ſagitta ictus.

Sagittifer, ra, rum, βελοφόρος, qui fert ſagittas. *Virg. 8. Æn.* Hic Lelegas, Caraſque, ſagittiferoſque Gelonos Finxerat. ¶ Pecus ſagittifera, hiſtrix. *Claudian. in carm. de Hiſtrice.*

Sagittiger, a, um, adject. ſagittifer. *Avien. in Phænom. Arat. v. 842.* Ora Sagittigeri, h. e. Sagittarii ſideris.

Sagittipotens, entis, o. βελοκράτωρ, ſagittarius. *Cic. in Arate.* Menſe ſagittipotens Solis cum ſuſtinet orbem.

Sagitto, as, n. 1. ſaettare, τοξεύω, ſagittas ex arcu emitto, ſagittas jaculor. *Juſtin. l. 41. c. 2.* Equitare, & ſagittare magna induſtria docent. *Curt. l. 7. c. 5.* Sagittandi celebris uſus. Adde *Solin. c. 20.*

Sagittula, læ, diminut. parva ſagitta. *Apul. l. 10. Met.* Pinnulis & ſagittulis.

Sagma, æ, f. vel ſagma, atis, n. baſta, σάγμα, clitella, ſeu ſella, ſuper quam componuntur ſarcinæ, vel inſtratum, quo mollior fit ſeſſio, vel etiam ſarcina, five onus jumenti clitellarii. *Veget. l. 2. de re veter. c. 59.* Reliquum mulorum, equorum, aſinorumque genus ſub ſagmine ſolo tergo præſtat officium. *Acron* Horatii ſcholiaſtes ſagmam uſurpat.

Sagmarius, ii, m. σαγματικός, σαγματοφόρος, qui ſagma fert. *Lamprid. in Heliog. c. 4.* Quæ pilento, quæ equo ſagmario, quæ aſino veheretur, quæ carpento mulari. Adde *Vopiſc. in Aurelian. c. 7.*

Sagmen, inis, n. verbena, περιστερεών, idem ac verbena. *Plin. l. 22. c. 2.* Quoniam non aliunde ſagmina in remediis publicis fuere, & in ſacris, legationibuſque verbenæ. Certe utroque nomine idem ſignificatur, hoc eſt gramen ex arce cum ſua terra evulſum: ac ſemper & legati cum ad hoſtes, clarigatumque mitterentur, ideſt res raptas clare repetitum, unus utique Verbenarius vocabatur. Eſt a ſanctus, vel a ſanciendo, quaſi ſanctimen, vel ſancimen, quia ex loco ſancto ſumebatur. *Feſt.* Sagmina vocantur verbenæ, ideſt, herbæ puræ, quia ex loco ſancto arcebantur (forte arceſſebantur) a Conſule, Prætoreve, Legatis proficiſcentibus ad fœdus faciendum, bellumque indicendum: vel a ſanciendo, ideſt, confirmando. Nævius, Jus ſacratum Jovis jurandum ſagmine. *Liv. l. 1. c. 24.* Jubes me, rex, cum patre patrato populi Albani fœdus ferire? jubente rege, ſagmina, inquit, te, rex, poſco. rex, ait, puram tollito.

Sagmina. V. Sagmen.

Sagochlamys, ydis, f. σαγοχλαμύς, veſtis militaris, & ſagi & chlamydis formam referens. *Valerian. Imp. in epiſt.* apud *Trebell. Poll. in Claud. c. 14.* Huic dabis ſagochlamydes aureas duas.

Sagra, m. 1. *Alaro*, fl. Magnæ Græciæ, in om, qui apud Cauloniem decurrit, & per fines Locrenſium in mare Auſonium cadit. Leandro eſt *Sagriana*, Nigro *Sucassore*. Olim limes fuit inter Crotoniatas, & Locros. Memorabilis eſt ob inſignem Locrenſium adverſus Crotoniatas victoriam, qua centum triginta millia Crotoniatarum a decem Locrorum millibus, ſignis collatis, victa ſunt, quæ quidem victoria eodem die in Græcia Athenis, Corinthi, Lacedæmone, Olympiæ nuntiata eſt. Hinc proverbium ortum eſt. Volentes enim ſua dicta veriora reddere, certiora dicunt eſſe, quam quæ ad Sagram. *Cic 3. de nat. Deor. c. 6. Juſtin. l. 20 c 3.*

Sagulatus, a, um, adject. ſagulo indutus. *Suet. in Vitel. c. 11.* Urbem introiit ferro ſuccinctus, ſagulatis comitibus, ac detectis commilitonum armis.

Sagulum, i, παλουδαμένιον, dim. a ſagum, piccol ſaga. *Virg. 8. Æn. v. 660.* Virgatis lucent ſagulis. *Cic. in Piſon.* Quibus illi acceptis ſagula rejecerunt.

Sagum, i, ſaga, σάγος, veſtimentum militare, genus veſtis brevioris, ex lana villoſa, & craſſiore, humeros tegens, & ad nates uſque deſcendens, Græcorum pallio non abſimilis: erat autem proprium militum, & ruſticorum etiam, contra imbres & frigore. *Cic. 7. Fam. ep. 10.* Valde metuo, ne frigeas in hybernis; quamobrem camino luculento utendum cenſeo. Idem Mucio, & Manilio placebat, præſertim qui ſagis non abundares. ¶ Erat autem ſagum belli index, ut toga pacis: itaque non milites ſolum, ſed populus etiam in Urbe (exceptis viris Conſularibus, ut eſt apud *Cic. Phil. 8. c. 11.*) ſaga ſumere ſolebant, majore aliquo tumultu, aut bello exorto. Hinc illa, ad ſaga ire, eſſe in ſagis, ſaga ſumere, &c. quæ leguntur apud *Cic. Phil. 14. c. 1. Phil. 8. c. 11. & Phil. 5. c. 12. &c.* ¶ Sagum, quo utebantur duces, purpureum erat. itaque ad differentiam ejus, gregale ſagulum appellat *Livius l. 7. c. 34.* quo viliores milites utebantur. At de illo nobiliore *Silius l. 17.* atque humeris imponit honorem Fulgentis ſaguli. ¶ Fuit etiam ſagum genus ſtraguli ad aliquid ſternendum, ſeu operiendum, vel etiam ad alios uſus. *Capitolin. in Vero c. 6. de equo.* Quem ſagis fuco tinctis coopertum ad ſe adduci jubebat. *Plin. l. 16. c. ult. de viſco.* Sacerdos candida veſte cultus arborem ſcandit: falce aurea demetit: candido id excipitur ſago. ¶ Sagus, i, maſ. gen. *Enn. apud Non. c. 3. n. 201.* Tergus igitur ſagus pinguis opertat. ¶ Saga, æ, fœm. gen. *Cato c. 59. de R. R.* Quoties aut que tunicam, aut ſagam dabis, prius veterem accipito, unde centones fiant.

Saguntia, æ, f. *Gigonza, Giſcanza*, olim opp. nunc pag. Hiſp. Bæt. in Vandalia, apud Lethem fl. in fin. Turdetanorum, inter Cæſarianam, & Arcus. *Plin. l. 3. c. 3.*

Saguntinus, a, um, quod ad Saguntum pertinet. *Martial. l. 8. ep. 6.* Sume Saguntino pocula facta luto. ¶ Saguntini, orum, Sagunti incolæ, apud *Liv. l. 21. c. 9.*

Saguntum, n. 2. *Morvedre*, opp. Hiſp. Tar. in fin. Hedetanorum, in R. Valentiæ, conditum a Zacynthiis anno poſt diluvium 167. a Carthaginenſibus duce Hannibale everſum. Ejus cives, cum eſſent fœderati Romanorum, maluerunt ſe, & ſua accenſo rogo comburere, quam ſe Hannibali dedere. *Liv. l. 21.* ¶ Dicitur etiam Saguntus, i, fœm. gen. *Pomp. Mela l. 2. c. 6.* Saguntum illam fide, & ærumnis inclytam.

Sagus, a, um, accorta, ſagace, preſaga. *Cic. l. 1. de divin. c. 31.* Sagire, ſentire acute eſt, ex quo ſagæ anus, quia multa ſcire volunt, & ſagaces dicti canes. *Stat. l. 1. Achill. v. 520.* Nunc ſagas affatur aves. *Id. 8. Theb. v. 204.* Ipſe nihil certum ſagis clangoribus æthes Præcinit.

Sal, ſalis, m. & n. ſale, מלח, Ger. ſaltz, Gal. ſel, Hiſ. ſal, ἅλς, compoſitum quoddam ex aqua marina, & terra, quo utimur in condiendis cibis. Eſt a recto ἅλς, per Metatheſin. Eſt autem duplex, naturalis, & artificialis. Naturalis ſpecies ſunt, ſal communis, qui hactenus explicatus eſt, gemmæ, nitrum, alumen, ſal ammoniacus, vitriolum. Artificialis ille eſt, qui humana induſtria ex corporibus extrahitur, vel vegetabilibus, vel animalibus, vel mineralibus. In numero ſingulari eſt generis maſculini, vel etiam neutrius, in plurali tantum maſculini. *Cic. de Amic. c. 19.* Multos modios ſalis ſimul edendos eſſe, ut amicitiæ munus expletum ſit. *Col. l. 12. c. 53.* Sal coctum, ſed modice torrefactum. *Plin. l. 31. c. 7.* Summa fluminum denſantur in ſalem. *Id. l. 8. c. 38.* Salem aſpergere carnibus. *Id. l. 15. c. 6.* Sale carnes aſpergere. ¶ Lingere ſalem, proverbio dicuntur, qui perquam tenuiter victitant. Nam apud veteres in pauperiorum cœnis ſal loco cibi apponebatur. *Plaut. Curc. 4. 4. 6.* Hic hodie apud me nunquam delinges ſalem. h. e. ne fruſtum quidem panis a me habebis, nedum juſta cœna te excipiam. ¶ Metonymice ponitur pro mari, quia ſalſum eſt, & ex ejus aqua ſal elicitur. *Virg. 1. Æn. v. 35.* Et ſpumas ſalis ære ruebant. ¶ Tranſlate accipitur pro ſapientia, in qua ſignificatione maſculino tantum genere proferri conſuevit. *Ter. Eun. 3. 1. 14.* Qui habes ſalem, qui in te eſt. Ubi Donatus: Sal neutraliter, condimentum, maſculinum, pro ſapientia. ¶ Item pro urbanitate, joco, facetiis, tam in ſingulari, quam plurali numero. *Plin. l. 31. c. 7.* Ergo hercule vita humanior ſine ſale nequit degere: adeoque neceſſarium elementum eſt, ut tranſierit intellectus ad voluptates animi quoque. Nam ita ſales appellantur. omniſque vitæ lepos, & ſumma hilaritas, laborumque requies non alio magis vocabulo conſtat. *Cic. 1. Off. c. 37.* Sale vero, & facetiis Cæſar vicit omnes. *Id. l. 9. Fam. ep. 15.* Accedunt non Attici, ſed ſalſiores, quam illi Atticorum, Romani veteres, atque urbani ſales. *Senec. de vita beata, c. 27.* Tota illa comicorum manus in me venenatos ſales ſuos effudit. ¶ Item pro apta membrorum, ſeu partium diſpoſitione, elegantia, venuſtate. *Nepos in Att. c. 13.* Tectum antiquitus conſtructum plus ſalis, quam ſumptus habebat. di buon guſto, bee' ſteſa. *Catul. carm 87. (al. 85.) de Lesbia, & Quintiæ pulchritudine.* nam nulla venuſtas, Nulla in tam magno corpore mica ſalis. Alii aliter explicant. ¶ *Sala* in recto caſu pro *ſal*, *Enn. apud Priſcian.* Cæruleum ſpumat ſale conferta rate pulſum.

Sala, m. 1. *Buragrag, Snmis*, fl. Mauritaniæ Ting. cis Atlantem min. qui prov. Fezzam a Temeſna ſeparat, & juxta Salam urb. in Oceanum Atlanticum cadit. *Plin. l. 5. c. 1.*

Salacacabia, orum, n. ἁλακακκάβια, inteſtina ſalſa, quæ in ollis coquuntur. *Apic. l. 4. c. 1.*

Salacia, æ, maris decrementum, ut Venilia, maris reciprocantis incrementum. A Poetis Dea aquæ, Neptuni uxor fingitur, eadem, quæ Amphitrite. Dicta eſt a ſalum. Dicitur enim Salacia, quia unda ad ſalum redit, ut Venilia, quia unda venit ad litus, vel quia hæc Dea ſalo præeſt. *Varro l. 4. de L. L.* Salacia Neptuni a Salo, Venilis a veniendo, &c. *Feſtus.* Salacia dicta eſt, quod ſalum ciet. Antiquos autem ait (Verrius) eo vocabulo Poetas pro aqua ipſa uſos eſſe. Pacuvius: Hinc ſævitiam Salaciæ fugimus, &c. *Cic. de Univ.* Ut Oceanum, Salaciamque Cæli ſatu, Terræque conceptu genitos, editoſque memoremus. ¶ Ponitur etiam pro aqua ſimpliciter, ut patet ex verbis Feſti, quæ allata ſunt.

Salacitas, atis, ὀχεία, laſcivia, propenſio in Venerem. *Plin. l. 10. c. 36.* Paſſeri minimum vitæ, cui ſalacitas par.

Salacon, onis, m. σαλάκων, Heſychio, & Suidæ is dicitur ſalacon, qui totidem fere literis ἀλαζὼν vocatur, ideſt ſuperbus, arrogans, glorioſus, jactabundus. Quidam derivant a quodam viro nomine Salacone, qui cum pauper eſſet, ſe divitem ſimulabat. *Cic. l. 7. Fam. ep. 24.* Cognoſti meam cauſam, & iſtius ſalaconis iniquitatem.

Salamandra, æ, f. ſalamandra, σαλαμάνδρα, genus animalis. *Plin. l. 10. c. 67.* Sicut ſalamandra, animal lacerti figura, ſtellatum, numquam, niſi magnis imbribus, proveniens, & ſerenitate deficiens. Huic tantus rigor, ut ignem tactum extinguat, non alio modo, quam glacies. Summi veneni eſt, auctore *Plin. l. 29. c. 4.* Nam ſi arbori irrepſerit, omnia poma veneno inficit, & eos, qui ederint, interimit. Idem facit, ſi in puteum cadat. A ſuibus tamen ſine incommodo exauditur. De ſalamandra *Idem* ſcribit *l. 10. c. 67. & 68. & alibi.*

Sala-

Digitized by Google

Salaminiacus, a, um, Σαλαμινιακός, quod ad Salaminem inſ. ſpectat. *Lucr. l. 5. v. 109.* Ut Salaminiacum meminit mare. Adde *Sil. l. 14. v. 283.*

Salaminius, a, um, &

Salaminus, a, um, adject. a Salamine urbe. *Cic. 1. Tuſc. c. 46.* Salamini trophæi memoria. Al. leg. Salaminii. *Nepos l. 9. c. 2.* Salaminia pugna. ¶ Salaminii, orum, Salaminis incolæ, *Cic. pro Arch.*

Salămis, inis, vel Salamin, inis, vel Salamine, æ, f. *Coluri*, Σαλαμίς, inſ. Sinus Saronici, qui & Salaminiacus ex ea dicitur, contra Megaram, inter Peloponneſum, & Atticam, Æginæ proxima. *Plin. l. 5. c. 31.* Dicta eſt a Salamine Aſopi filia. In ea Telamon Ajacis, & Teucri pater regnaſſe fertur. Apud hanc inſulam Themiſtocles Xerxis claſſem diſſipavit. *Cic. 1. Off. & 1. Tuſc.* ¶ Salamis item, vel Salamine, poſtea Conſtantia, *Coſtanza*, urbs Cypri, in ora Orientali, apud Hamacoſtum, ſive, ut nunc vocant, Famaguſtam, ab ea parum in Boream recedens. Condita fuit a Teucro filio Telamonis, & appellata ex nomine relictæ patriæ, poſt Trojæ excidium, quando Epheſus. Nam cum bello Trojano reverſus Ajacis inimicos, idest Ulyſſem præcipue, ultus non fuiſſet, expulſus a patre, in Cyprum navigavit, ibique ſedes figens, alteram Salaminem ſibi condidit. *Hor. l. 1. od. 7.* Ambiguam tellure nova Salamina futuram.

Salapia, f. 1. *Salpe*, urbs Apuliæ Dauniæ, in lim. Apuliæ Peucetiæ, ad oſt. Aufidi fl. *Plin. l. 3. c. 11.*

Salapinus, a, um, adject. ad Salapiam pertinens, ut Salapina Palus, *Lago di Salpe*, lacus apud oram Apuliæ Dauniæ, ad quem Salapia urbs. Aliis eſt *Lago d' Andoria*, al. *Canale di S. Antonio*. *Lucan. l. 5. v. 377.* ¶ Salapini, orum, Salapiæ incolæ. *Cic. Agrar. 2. c. 27.*

Salapitani, idem ac Salapini. *Liv. l. 27. c. 28.* ubi alii leg. Salapiani. Adde *Priſcian. l. 2.* ſub finem.

Salapitta, æ, f. alapa, *guanciata*. *Arnob. l. 7.* Delectantur, ut res eſt, ſtupidorum capitibus raſis, ſalapittarum ſonitu, atque plauſu, factis, & dictis turpibus, fasciniorum ingentium rubore. Ita *ſeſ. Scaliger in Catalecta* legit, deque mimorum alapis intelligendum putat. Nam hiſtriones ad riſum concitandum ſeſe alapis percuti patiebantur, ut ex Terentio, Martiale, atque aliis conſtat. In manuſcriptis quibuſdam eſt *ſalapictarum*. Stevvechius legit *ſalpinctarum*, idest tubicinum, ſeu buccinatorum, a Græco σαλπιγκτῶν.

Salaputium, ii, ſolax mentula, a *ſolace puta*, ut præputium a *præ*, & *puta*. Puta autem eſt a πόσθη, *mentula*. Salaputium *Catullus* ſalſe vocat Calvum Oratorem, *epigr. 50.* hoc verſu: Di magni, ſalaputium diſertum. Quomodo *Scaliger* legendum comprobat *ad Catullum*, & *Caſtig. in Catalecta*, & *M. Senec. l. 7. Controv. 14.* cum ait, Erat parvulus ſtatura, propter quod etiam Catullus in hendecaſyllabis vocat illum ſalaputium diſertum. In veteri editione Catulli, quæ Regii Lepidi excuſa anno 1491. *ſalopantium* legitur, quod etſi vitioſum, propius tamen ad verum lectionem accedit, quam *ſolopachium*, vel *bolopachium*, de quo Herm. Barbarus in Plin. l. 8. c. 56. & in Gloſſem. Philan. voce *ſalopygium*, & *ſolopachium*, vel *belopygium*, quod Alciatus probat l. 2. *emp.* c. 56. vel *ſolſippium*, cujus emendationis meminit Hermolaus, quamque inter alios Lilius Gyraldus dial. 10. Hiſt. Poetarum, item P. Manutius, & M. A. Muretus approbant, vel *aſcalabotium*, quod Turnebus ridicule cogitavit lib. 25. Adverſ. c. 26. Sane ſi *ſalapantium* rectum non eſt, id plane erit *ſalopygium*, h. e. motacilla. V. *Salopygium*. Lexicographi quidam legunt *ſalapuſtum diſertum*, & dicunt, ſalapuſtum a *ſale*, & *puſius* eſſe compoſitum, *puſius* autem, *paſas*, *puſio* Latinis puerum notare, hoc nomine dictum eſſe Calvum Catulli familiarem, tanquam puerum plenum ſalis, & oratoriæ mordacitatis, ob ſtaturam puerilem.

Salar, is, m. piſcis genus, quod quidam *tructam* recenti vocabulo, alii *ſalmonem* appellant. *Auſon. in Moſel. v. 88.* Purpureiſque ſalar diſtinctus tergore guttis. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Rapaciſſimi ſalares.

Salaria Porta, *Porta Salara*, una ex portis urbis Romæ, quæ alias Agonenſis, & Quirinalis, & Collina eſt vocata, ita dicta, quod per eam Sabini ſalem ab urbe Roma deferrent.

Salaria via, una ex viis Romanis, quæ in Sabinos ducebat. *Plin. l. 31. c. 7.*

Salarianus, a, um. *Plin. l. 15. c. 23.* laudat Salarianam caſtaneam, ut puram & planam. Fortaſſe nomen habet a Salaria via, qua ex Sabinis Romam [illegible].

Salariarius, ii, m. cui ſalarium ſolvitur. *Ulp. lib. 20. §. 8. ff. mandati*. Niſi ſi ſalariarius fuit, &c.

Salarium, ii, *ſalario*, *paga*, μισθός, propria fuit tribunorum militarium, & ducum annona, ſed latius poſtea patuit, ita ut non ſolum de annona, ſed etiam de commodo, & ſtipendio militum uſurparetur. Dictum eſt a *ſal*, forte quod nihil victui magis neceſſarium, quam ſal. *Plin. l. 31. c. 7.* Sal honoribus etiam, militiæque interponitur, ſalariis inde dictis, magna apud antiquos auctoritate. *Vopiſc. in Aurel.* Nam illi Romam venienti ſalaria ſui ordinis ſunt decreta.

Salarius, ii, m. *pizzicagnolo*, ἁλοπώλης, qui ſalem, vel ſalſamenta vendit. *Martial. l. 1. epigr. 42.* Quod viles pueri ſalariorum.

Salarius, a, um, ἁλικός, quod ad ſalem pertinet. *Liv. l. 29. c. 37.* Vectigal etiam novum ex ſalaria annona ſtatuerunt.

Salax, acis, *luſſurioſo*, זנה, Ger. *geil*, Gal. *paillard*, Hiſ. *luxurioſo*, ὀχευτικός, propenſus in Venerem, libidine pruriens, fortis, & creber in coitu. Sunt, qui a *ſale* derivent, quia humore ſalſo incitatur libido. Unde Venus dicitur a mari orta eſſe. *Ovid. 4. Faſt.* Sitque ſalax aries. *Col. l. 7. c. 9.* Salaciſſimos oportet eſſe mares. *Lactant. de opific. Dei c. 14.* Salaciora (animalia) plus jecoris habuiſſent. ¶ Metonymice dicitur de iis, quæ Venerem excitant. *Ovid. 2. de Rem. am. v. 799.* Nec minus erucas aptum eſt vitare ſalaces, Et quicquid Veneri corpora noſtra parat.

Sale, is, n. V. Sal.

Salĕbra, æ, f. *luogo aſpro*, *rovinoſo*, Ger. *ſchrofechtige ort*, Gal. *lieu aspre*, & *rabotteux*, Hiſp. *lugar*, *que ſube*, *y baxa*, ἀνωμαλία, locus inæqualis, aſper, præruptus, ubi ſæpius ſaliendum eſt, a *ſalio*, quia ſine ſaltu præteriri non poteſt. *Non. c. 2. n. 828.* Salebræ a ſaltu dictæ. Uſurpatur frequentius in num pl. *Hor. l. 1. ep. 17.* Qui queritur ſalebras, & acerbum frigus, & imbres. *Propert. l. 3. eleg. 15.* Luna miniſtret iter, demonſtrant aſtra ſalebras. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro quacunque aſperitate, ſeu difficultate. *Cic. 2. Fin. c. 10.* Nunquam in tantas ſalebras incidiſſet, idest in tantas aſperitates, & incultas orationis formulas. *Id. 5. Fin. c. 28.* Proclivius currit oratio, venit ad extremum, hæret in ſalebra.

Salebratim, adv. V. dictionem ſeq.

Salebratus, a, um, adject. ſalebris plenus, ſalebroſus. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Fluvius ſalebratis ſaxorum obicibus affractus. Alii leg. *ſalebratim*. h. e. ſalebrarum more.

Salebritas, atis, iter ſalebroſum, ac difficultas. *Apul. l. 6. M. A.* Salebritate lubricus.

Salebrōſus, a, um, ἀνώμαλος, aſper, qui multas habet ſalebras. Tranſlate ſumitur, ut *ſalebroſus ſcriptor*, difficilis, & in cujus lectione ſæpius ſit ſubſiſtendum. *Martial. lib. 11. ep. 3.* Lectores tetrici ſalebroſum ediſcite Sanctram. ¶ *Salebroſa oratio*, abrupta, & quibuſdam veluti ſalebris remorans impetum auctoris. *Quintil. l. 11. c. 2.* Inde interruptæ actionis impetus, & reſiſtens, ac ſalebroſa oratio. *Sidon. in epiſt. ad Polem. ad carmen 13.* Per aſperrimas philoſophiæ, & ſalebroſiſſimas regulas ſtylum duxi.

Salentini, m. 2. pop. Italiæ, in Meſſapia, nunc prov. Hydruntina, inter Apenninum M. & ſin. Tarentinum. Alterum enim occupabant Calabri, inter Apenninum, & æſtuum maris Hadriatici. A pleriſque tamen tota peninſula comprehenditur ſub Salentinis, & aliter Meſſapia dicta fuit. Orti ſunt a Cretenſibus, & Illyriis, qui ſocietate cum Locrenſibus inita, iis in locis conſederunt. Ita vocati ſunt a Salentino prom. in extremis ejus peninſulæ finibus ſito, vel, ut ait *Feſtus*, a ſalo fortaſſis, quod pene circumquaque mari ambiantur, tanta tantum iſthmo continenti annexi.

Salentīnus, a, um, adject. ad Salentinos pertinens, ut Salentini campi, *Virgil. Æn. 3. v. 400.* Salentinæ cohortes, *Silius l. 8. v. 576.* ¶ Salentinum promontorium, *Plin. l. 3. c. 23.* *Capo di S. Maria di Leuca.*

Tom. II.

Salernitānus, a, um, ex Salerno. *Plin. l. 13. c. 3. & Val. Max l. 6. c. 8.*

Salernum, n. 2. *Salerno*, urbs Picentinorum in ora maris Tyrrheni, cum arce, & portu capaci. *Lucan. l. 2. v. 425.*

Salgăma, orum, n. σάλγαμα, quæcunque conditanea ad victum in vaſis ſervantur, interdum ſicca ſæpe cum liquamine, & jure, ut mala, pyra, fici, uvæ, rapæ, &c. *Colum. lib. 12. c. 4.* Poſt hoc præceptum locum & vaſa idonea ſalgamis præparari jubent.

Salgamarius, ii, m. 2. ἀλλαντοπώλης, qui ſalgama vendit, vel conficit. *Col. l. 12. c. 54.* Deinde, ſicut conſueverunt ſalgamarii, deculeatum ferramento lunato incidito. ¶ *Salgamarius* inſcriptus eſt liber cujuſdam C. Martii, in quo de ſalgamis conficiendis agebatur. *Col. l. 12. c. 44.*

Saliāris, & re, n. 3. quod ad Salios ſpectat, ut Saliares epulæ, ſive dapes, ſive cœnæ, quæ proverbialiter pro lautis, & opiparis ſumi ſolent, quia tales erant Saliorum. *Feſt.* Quibus per omnes dies, ubicunque manent, quia amplæ ponuntur cœnæ, ſiquæ aliæ magnæ ſunt, Saliares appellantur. *Hor. l. 1. od. 37.* Nunc Saliaribus ornare pulvinar Deorum Tempus erat dapibus, ſodales. Adde *Cic. 5. Attic. ep. 19.* ¶ Carmen Saliare, verſus Numæ, qui a Saliis, cum ancilia per Urbem ferrent, canebantur. *Hor. l. 2. ep. 1.* Jam Saliare Numæ carmen qui laudat.

Saliātus, us, m. officium, ſeu dignitas Saliorum. *Capitolin. in Marc. Philoſ. c. 4.* In Saliatu nomen accepit imperii.

Salicaſtrum, i, ἄμπελος ἀγρία, genus labruſcæ, in ſalictis naſcens. *Plin. l. 23. c. 10.* Eſt labruſcæ ſimilis, ſed in ſalictis naſcens, ideo diſtinguitur nomine, cum eoſdem uſus habeat, & ſalicaſtrum vocatur.

Salictarius, ii, m. qui ſalictum curat, & ex eo materiam ſaligneam viti pedandæ, jugandæque parat. *Cato de R. R. c. 11.*

Salictētum, i, idem quod ſalictum. *Ulpian. l. 3. Dig. arb. furt. caeſ.* Idem de ſalicteto dicendum eſt. Alii leg. *ſalicte*.

Salictum, i, locus ſalicibus conſitus, a ſalix, ut filictum, a filix. *Liv. l. 25. c. 17.* Inter ſalicta ripis innata. *Virg. 2. Georg. v. 13.* glauca canentia fronde ſalicta.

Saliens, entis, o. gen. ἀλλόμενος, *ſaltellante*. *Virg. 5. Ecl.* Quale per æſtum Dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtinguere rivo. ¶ Eſt etiam partic. a *ſalio*, quod eſt ſale condire. *Ovid. 4. Faſt. v. 409.* Micæque licet ſalientis honorem Detis. hoc eſt ſalis.

Salientes, m. 3. κρουνοί, tubi, ſive fiſtulæ aquæductus, vel fontis, qui etiam ſiliani, & tullii vocantur. Dicti ſunt a *ſaliendo*, quia ab iis aqua ſalit. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 1.* Mirifice ſuavitate te villam habiturum, piſcina, & ſalientibus additis, palæſtra, & ſylva viridatica. *Vitr. l. 8. c. 3.* Athenis ad portum Piræum ducti ſunt ſalientes, e quibus bibit nemo. *Ulp. l. 15. ff. de act. empt.* Lutei (Haloander leg. *funes*) labra, ſalientes, fiſtulæ quoque, quæ ſalientibus junguntur, quamvis longe excurrant extra ædificium, ædium ſunt.

Salifodina, æ, locus, ubi ſal nativus effoditur. *Vitruv. l. 8. c. 3.* Per ſalifodinas percurrentes fontes, & lacus.

Saligineus, a, um, adject. &

Saligneus, a, um, idem ac ſalignus, *di ſalice*. *Col. l. 7. c. 10.* Detractoque ſanguine colligari ſaligneo libro, vel etiam ulmeo. *Ulpian. l. 3. ff. arb. furt. caeſ.* Si quis ſaligneas virgas dejecerit.

Salignus, a, um, *di ſalice*, ἰτέϊνος, quod ex ſalice eſt. *Virg. 4. Georg.* Et cuſtos furum, atque avium, cum falce ſaligna Helleſpontiaci ſervet tutela Priapi.

Salii, orum, m. Σάλιοι, Sacerdotes Martis apud Romanos, qui ancilia cuſtodiebant, & certo tempore ea geſtantes, ſaltanteſque per Urbem diſcurrebant. Dicti ſunt a *ſalio*. *Var. l. 4. de L. L.* Salii a ſaltando, quod facere in Comitio in ſacris quotannis & ſolent, & debent. ¶ Quidam appellatos putant a viro Mantinæo, nomine Salio, qui ſaltationem in armis invenerit. *Feſt.* Salios a ſaliendo, id eſt ſaltando, dictos eſſe, quamvis dubitari non debeat, tamen Polemon ait, Arcadem quendam fuiſſe nomine Salium, quem Æneas a Mantinea in Italiam deduxerit, qui juvenes Italicos ἐνόπλιον, ſaltationem docuerit. At Critolaus Saonem ex Samothrace, cum Ænea Deos Penates, qui Lavinium tranſtulerit, ſaliare genus ſaltandi inſtituiſſe, a quo appellatos Salios, quibus per omnes dies, ubicunque maneant, quia amplæ ponantur cœnæ, ſiquæ aliæ magnæ ſunt, Saliares appellantur. *Virg. 8. Æn.* Hic exultantes Salios, nudoſque Lupercos, Lanigeroſque apices, & lapſa ancilia cœlo Extuderat. *Cic. 3. de Or.* Non neglecta, ut mihi videtur, a Numa Rege doctiſſimo, majoribuſque noſtris, ut epularum ſolemnium fides, ac tibiæ, Saliorumque verſus indicant. ¶ Inſtituti ſunt a Numa Pompilio. Origo hæc fuit. Cum Ægeriæ Nymphæ hortatu Numa Picum, & Faunum de ratione piandi fulminis conſuluiſſet, illique Jovem cœlo elicuiſſent, eamque rem Numa a Jove precatus eſſet, ille pollicitus eſt, ſe craſtino die, exorto Sole, Romani Imperii diuturnitatis certum pignus daturum. Igitur Numa concionem advocavit, Jovis promiſſum enarravit, poſtero die adeſſe juſſit. Ubi ſequens dies illuxit, populuſque univerſus affuit ad Regiam, Numa prodiit, ſub dio in ſolio acerno ſedit, & exorto Sole Jovem veneratus eſt, precatuſque, ut promiſſum munus exhiberet. Tunc ſine nubibus cælum ter tonuit, terque fulguravit, tandemque ſcutum ab omni parte reciſum delapſum eſt, quod Romani ancile appellavere. Sed quoniam ſors Imperii in illo ſcuto poſita erat, ne forte hoſtes illud ſurripere poſſent, Mamurium, inclytum ea tempeſtate fabrum ad ſe accivit, negotiumque dedit complura hujus ſimilia effingendi. Quod opus cum ille exquiſitiſſima abſolviſſet arte, ſcutum cæleſte cum ceteris Numa miſceri juſſit, quod deinceps internoſci non potuit. Optionem deinde Rex artifici obtulit, quicquid vellet, a ſe poſtulandi. Mamurius non pecuniam, ſed gloriam pro mercede petiit. Cum enim Numa illis diebus carmina quædam compoſuiſſet, quæ Salii per Urbem diſcurrentes in honorem Martis canerent, Mamurius petiit, ut nomen ſuum a Saliis in fine quorumlibet carminum recitaretur. Id, annuente Numa, per multa tempora obſervatum eſt. *Ovid. 3. Faſt.* ¶ Numa duodecim juvenes elegit in Salios ex Ordine Patricio, qui forma, & virtute cæteris excellerent. His alios duodecim Tullus Hoſtilius mox adjecit, ob votum, quod voverat, ut Dionyſius ait, in bello contra Sabinos, ut Livius, in prælio contra Fidenates, & Vejentes, cum Romanis in aciem eductis, Albani a Romanis duce Metio Suffetio defecere. Ea igitur hujus ordinis Sacerdotum numerus crevit, ut ad Collegium, & Collegii Sacerdotum Magiſtratum redactum fuerit. Qui præerat Saliis, Magiſter Saliorum, & Præſul dicebatur. ¶ In ſacris illis, quæ celebrabant, tunicis pictis induti erant, & æneis balteis ſupra tunicas cincti, ornatique prætextis, quæ ſubtegminis punicei fibulis aſtrictæ erant, & trabeæ vocabantur, geſtabant in pectore æneum tegmen, in capite pileos rotundos, & in altum faſtigiatos, quos Romani apices appellabant, gladio accincti erant, manu dextra lanceam, aut virgam, aut aliquid hujuſmodi tenebant, ſiniſtra ancile ferebant, ibant per Urbem canentes carmina, laudanteſque Martem armorum præſidem, cum tripudiis, ſolemnique ſaltu, & in fine omnium carminum ſuorum Mamurium appellabant. *Dionyſ. Halicarn. l. 2. Antiq. Rom.* ¶ Laute, & ſplendide cœnabant. Hinc Saliares epulæ, pro lautis, & opiparis. *Feſt.*

Salillum, i, *ſaliereta*, parvum ſalinum. *Plaut. Trin. 2. 4. 91.* Verum nos homunculi, ſalillum animæ, &c. V. Taubman. *Catull. ad Furium*, 20. Salillo purior culus. Nempe quia ſali ineſt vis contra putredinem, vel potius quia ſalina, quibus menſas ſacrari crediderunt, mundiſſima eſſe ſolent.

Salina, æ, f. *ſalina*, Ger. *ſaltzgrub*, *oder ſaltzbrunn*, Gal. *ſaline*, Hiſ. *ſalinas*, ἁλαί, locus, in quo ſal aut effoditur, aut ex aqua marina paratur. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 53.* Salinæ ab ora maritima remotiſſimæ. Adde *Caeſ. l. 2. B. C. c. 37.* ¶ Tranſlate ſumitur pro joco, & facetiis. *Cic. l. 7. Fam. ep. 32.* Quod parum diligenter poſſeſſio ſalinarum mearum a te procuratore defenditur.

Salinarius, a, um, adject. ad ſalinas, vel ad ſal pertinens, ut area ſalinaria apud *Vitruv. l. 8. c. 3.*

Salinātor, oris, qui ſal conficit, vel ſalinas curat. *Arnob. l. 2.* Salinatores, unguentarios, aurifices, aucupes, &c. ¶ Hinc M. Livio Salinatori cognomen datum, quod vectigal in ſalem annona ſtatuerit, apud *Liv. l. 29. c. 37.*

Digitized by Google

Salinum, i, *ſaliera*, Ger. *ſaltzfaſſ*, Gal. *ſaliere*, Hiſp. *ſalero*, ἁλατοχεῖον, vaſculum, in quo ſal reponitur, tum ad menſæ uſum, tum ad ſacrificia. In eo enim cum ſale Diis primitię offerebantur. *Perſ. ſat.* 3. Purum, & ſine labe ſalinum. *Liv. l.* 26. *c.* 36. Ut ſalinum, patellamque Deorum cauſa habere poſſint. ¶ Salinum in menſa pro aquali ponebatur. *Feſt.* Salinum in menſa pro aquali ſolitum eſſe poni ait (Verrius) cum patella, quia nihil aliud ſit ſal, quam aqua. ¶ Figulis religio fuit ſalinum cum ſale in menſa ponere. *Feſt.* Salinum cum ſale in menſa ponere figulis religioni habetur, quod quondam in Eſquilina regione figulus, cum fornax plena vaſorum coqueretur, atque ille proxime eam convivatus, ſupra modum potus ſomno eſſet oppreſſus cum convivis ſuis, prætereuns quidam petulans, oſtio patente, ex menſa ſalinum conjecit in fornacem, atque ita incendio excitato, figulus cum ſuis concrematus eſt. ¶ Per Synecdochen ſalinum ponitur pro quocunque vaſe fictili menſę pauperis. *Hor. l.* 2. *ode* 16. Vivitur parvo bene, cui paternum ſplendet in menſa tenui ſalinum.

Salīnus, i, m. idem quod ſalinum. *Varr.* apud *Non. c.* 15. *n.* 26. Patellę, ſalini, acetabula, catini, patenę.

Salĭo, is, ivi, itum, a. 4. *ſalare*, מלח, Germ. *ſaltzen*, Gall. *ſaler*, Hiſ. *ſalar*, ἁλίζω, ſale condio. *Celſ. l.* 2. *c.* 18. Item piſces omnes, qui ſalem non patiuntur, ſolidive ſaliuntur.

Salĭo, is, livi, vel lii, ſaltum, n. 4. *ſaltare*, ἅλλω, vel ἅλλομαι, ſalto, ſaltum edo, a verbis Græcis allatis. Præteritum habet fere *ſalii* per Sync. pro *ſalivi*. *Salui*, non eſt in uſu, niſi in compoſitis. *Virg.* 2. *Georg.* Mollibus in pratis unctos ſaliere per utres. *Liv. l.* 25. *c.* 24. Salire de muro, præcipitarique. ¶ Salire dicuntur animalia carentia ratione, quando mares ineunt fœminas, nam ſaliendo aſcendunt. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 7. Cum equus, matrem ut ſaliret, adduci non poſſet. *Ovid.* 2. *de Art.* Lęta ſalitur ovis, tauro quoque læta juvenca eſt. ¶ Salire e terra, eſt prodire, emitti. *Lucr. l.* 1. E terraque exorta repente arbuſta ſalirent. ¶ Cor alicui ſalire, per tranſlationem eſt lætum eſſe. *Plaut. Mil.* 4. 2. 96. Dicito docte, & cordate, ut ei cor ſaliat.

Saliſatio, onis, palpitatio, παλμός, a ſaliendo. *Marcel. Empir. c.* 21. Cordis pulſus, ſive ſaliſatio.

Salitātor, oris, is, cui membrum ſalit, apud Iſidorum *Orig. l.* 8. *c.* 9.

Saliſubſulus, i, ludius in ſacris Martis, vel Herculis ſaltans, quaſi Salios ſubſiliens. *Catul. epigr.* 17. *ad Coloniam*: Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat, In quo vel Saliſubſuli ſacra ſuſcipiunto. ¶ Quidam Saliſubſulum intelligunt Martem ipſum. *Pacuv.* Pro imperio ſic Saliſubſulus veſtro excubet.

Salītio, onis, actus ſaliendi, i.e. ſaltandi. *Veget. l.* 1. *Rei milit. c.* 18. Salitio equorum.

Salĭtor, oris, qui ſalis, vel maris tributum colligit. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 17. Confecta Britannia, obſidibus acceptis, multa præda, imperata tamen pecunia data ſalitoribus Britanniæ. Ubi quidam Interpret: Salitoribus, Præfectis, quos Juriſperiti murilegulos appellant, relictis a Cæſare in Britannia, qui ſalum ſcrutarentur, margaritaſque Britannicas. Alii leg. *datis a litoribus*.

Salitūra, æ, ἅλισις, actus ſale condiendi, ſalſura, condimentum cum ſale factum. *Colum. l.* 12. *c.* 21. Poſt ſalituram muſti cochlear cumulatum.

Salitus, vel Sallitus, a, um, *ſalato*, ſale conditus, ut ſalita oliva, *Pallad. in Octobr. tit.* 10. ſalitus thynnus, *Col. l.* 6. *c.* 32.

Saliva, æ, *ſaliva*, רק, Ger. *ſpeichel*, Gall. *ſalive*, Hiſp. *ſaliva*, σίαλος, σίαλον, ſubalbida aqua in ore, ſputum. *Plin. lib.* 7. *c.* 2. Feruntque ictas ſaliva, ut ferventis aquæ contactu fugere. ¶ Ponitur interdum pro appetitu, nempe quia quæ appetitum cient, ſalivam in ore excitant, velut minuſtram ſaporis. *Perſ. ſat.* 6. Nec tenuem ſolers turdorum noſſe ſalivam. ¶ Hinc ſalivam movere, *far venir l' acqua in bocca, eccitar l' appetito*. Tranſlate *Senec. epiſt.* 79. Aut ego te non novi, aut Ætna tibi ſalivam movet. *Hieronym. epiſt.* 61. *ad Pammach. cap.* 4. Omnia una ſaliva continuare. h. e. uno impetu, ut ne ſalivę quidem exſpuendæ tempus ſit. ¶ Tranſlate etiam ſumitur pro quocunque humore. *Plin. l.* 11. *c.* 12. Sive eſt cæli ſudor, ſive quædam ſiderum ſaliva: *Id. l.* 23. *c.* 27. Sua cuique vino ſaliva innocentiſſima, ſua cuique ætas gratiſſima, hoc eſt media. *Id. l.* 11. *c.* 37. Saliva lacrymationum.

Salivarius, a, um, *ſalivale*, σιαλώδης, quod ad ſalivam pertinet. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Salivario lentore pariunt, ideſt viſcoſitate ſalivæ.

Salivatio, onis, ſalivæ effuſio. *Cœl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 2. Plurima ſalivatio.

Salivātum, i, ποτόν, τορευόμενον, genus potionis, ſeu medicamenti, quo veterinarii, & mulomedici utuntur in ægrotantium animalium curatione, a *ſaliva*, quam veteres pro ſucco accipere conſueverunt. *Col. l.* 6. *c.* 10. Recens tuſſis optime ſalivato farinæ hordeaceæ diſcutitur. *Plin. l.* 27. *c.* 11. Ex hac in tres modios ſalivati additur. Sed in his, & aliis hujuſmodi locis quidam legunt *ſalviatum*, & ſuccum ſalviæ interpretantur.

Saliunca, æ, f. genus herbæ. *Plin. l.* 21. *c.* 7. Saliunca folioſa quidem eſt, ſed brevis, & quæ necti non poſſit. Radici numeroſæ cohæret, herba verius, quam flos, denſa veluti manu preſſa, breviterque ceſpes ſui generis. Pannonia hanc gignit, & Norici, Alpiumque aprica, urbium Eporedia, tantæ ſuavitatis, ut metallum eſſe cœperit; Veſtibus interponi eam gratiſſimum. *Id. c.* 20. Saliuncæ radix in vino decocta ſiſtit vomitiones, corroborat ſtomachum.

Salivo, as, a. 1. ſalivam facio. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Mutuoque attritu lentorem cujuſdam ceræ ſalivant. ¶ Aliquando ſumitur pro illinere, ſive ungere. *Colum. l.* 6. *c.* 5. Panacis & eryngii radices fœniculi ſeminibus miſcendæ, candentique aqua conſpergendæ, eoque medicamine ſalivandum ægrotum pecus. Et *cap.* 24. Molito milio, & lacte macerato ſalivatur. Sunt qui utroque loco leg. *ſalvio* pro *ſalivo*.

Salivōſus, a, um, ſalivæ ſimilis. *Plin. l.* 16. *c.* 38. Humor ulmis ſalivoſus.

Salĭus, a, um, adject. ad Salios pertinens. *Horat. l.* 1. *od.* 36. Neu morem in Salium ſit requies pedum. *Feſt.* Salias virgines Cincius ait eſſe conductitias, &c. ¶ In loco *Horatii* poſſit quis *Salium* accipere genit. plur. pro *Saliorum*.

Salix, icis, f. *ſalice*, ערב, Germ. *wyden*, Gal. *ſaulx*, Hiſ. *ſauze*, ἰτέα, genus arboris notæ, propter aquam feliciter creſcens. *Virg.* 1. *Ecl.* Florentem cythiſum, & ſalices carpetis amaras. De ſalice *Plinius* ſcribit *l.* 16. *c.* 18. 24. 25. 26. 32. &c.

Sallĭo, is, ivi, itum, a. 4. idem ac ſalio, ſale condio. *Siſenna apud Priſc. l.* 50. Sic meam paludem multi piſcium ſalliendorum cauſa a navibus ſemionuſtis commeant.

Sallo, is, ſalli, ſalſum, a. 3. ſale condio. *Salluſt.* apud *Priſcian.* Reliqua cadaverum ad diuturnitatem uſus ſallere.

Salluſtianus, vel Saluſtianus, a, um, adject. ad Salluſtium pertinens, ut Salluſtiana brevitas, apud *Quintil. l.* 10. *c.* 1. *Senec. ep.* 114. Aruncius, qui hiſtorias belli Punici ſcripſit, fuit Salluſtianus. h. e. Salluſtii imitator.

Salluſtĭus, V. Criſpus.

Salmacidus, a, um, quod ſimul ſalſum, & acidum eſt. Gl. Phil. *Salmacidus*, ἁλμυρός. *Salmacidum*, ἁλμυρόν. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Ante omnia damnantur aquæ amaræ. Nam nitroſas, atque ſalmacidas addita polenta utiles intra duas horas faciunt, ipſaque veſcuntur polenta. Quidam leg. *ſolinacidas* eod. ſenſu. *Plin. Valer.* Ipſum balneum ex dulci aqua fiat, non ex ſalmacida. ¶ Accipitur tranſlate pro molli, & quod ſine labore conſequi licet: ductum a Salmacide fonte, quem V. *Enn.* apud *Cic.* 1. *Off. c.* 18. Salmacida ſpolia ſine ſudore, & ſanguine. Alii tamen leg. *Salmaci da ſpolia* &c.

Salmăcis, idis, f. σαλμακίς, Nympha filia Cæli, & Terræ. *Feſtus*. V. diction. ſeq.

Salmăcis, is, vel idis, f. fons Cariæ, cum oppido olim cognomine, apud Halicarnaſſum urb. qui bibentes molles, & obſcœnos facit, imo ſecundum fabulas mares in fœminas convertit. *Ovid.* 4. *Met. v.* 285. *Vitr. l.* 2. *c.* 8. *Feſt.* Salmacis nomine Nympha, Cæli, & Terræ filia, fertur cauſa fontis Halicarnaſſi aquæ appellandæ fuiſſe Salmacidis, quam qui bibiſſet, vitio impudicitiæ molleſceret: ob eam rem, quod ejus aditus anguſtatus parietibus, occaſionem largitur juvenibus petulantibus accedentium puerorum, puellarumque violandarum, quia non patet effugium.

Salmo, onis, m. *ſermone*, genus piſcis marini, qui etiam fluvios ſubit, ſemelque guſtata aqua dulci vix unquam in mare regreditur. *Plin. l.* 9. *c.* 18. In Aquitania ſalmo fluviatilis marinis omnibus præfertur.

Salmōna, maſc. *Salm*, fl. parvus Galliæ Belg. qui inter Treviros, & Neomagum in Moſellam fluit. *Auſon. in Moſel. v.* 306.

Salmōneus, m. 2. Σαλμωνεύς, Æoli filius, Rex Elidis, qui, cum divinos ſibi honores petulantius quæreret, Jovemque, ſtructo æneo ponte, tonando, & jaciendis fulminibus imitaretur, ab eo fulmine percuſſus ad inferos detruſus eſt. *Virg.* 6. *Æn. v.* 580.

Salmōnis, idis, f. patronymicum, filia Salmonei. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 6. *v.* 43. Siccus ut amplecti Salmonida poſſet Enipeus, &c.

Salo, onis, m. *Xalon*, fl. Hiſp. Tar. qui oritur in Caſtella vet. ubi Methymnam Cæli rigat, deinde per Aragoniam fluens, auctus Meſa, Xiloca, & Bilbili, urbes Bilbilim, Riclam, & Placentiam rigat, tandem intra Alavonam urb. in Iberum ſe exonerat. *Martial. l.* 12. *epigr.* 3. Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis.

Salŏmon, onis, filius Davidis ex Bethſabee, Rex Judæorum. Latine pacificum ſonat. Primus templum magnificentiſſimum Deo ædificavit. Sapientiſſimus omnium mortalium fuit, ſapientia ei divinitus infuſa. *Prudent. Hamartig. v.* 579.

Salomoniăcus, a, um, &

Salomonĭus, a, um, adject. ad Salomonem pertinens, ut Salomoniacum templum, *Sidon. l.* 4. *ep.* 18. *in carm.* & Salomonium templum, *Lactant. l.* 4. *c.* 13. Salomonia ſaxa, *Prudent. in Apotheoſ. v.* 511.

Salōna, æ, f. 1. *Salona*, urbs exc. Dalmatiæ, in ora lit. ubi poſtea caſtrum excitatum eſt, ad oſtium fluvii cognominis. *Lucan. l.* 4.

Salopygĭum, ii, motacilla, a σάλος, *motus*, & πυγή, *nates*, quemadmodum etiam dicta eſt σεισοπυγίς, a σείω, *moveo*, & πυγή. Uſus creditur Catullus ep. 50. & ita Calvum Oratorem appellaſſe, hoc verſu, Di magni, ſalopygium diſertum. Sic vero Calvus dictus ſit, quia motacillæ inſtar in dicendo ſubſiliret. Placuit hæc lectio Salmaſio, qui pro ſe adducit, quod in veteribus Catulli, ac Senecæ membranis *ſalopugium* legatur. Voſſius cenſet & *ſalaputium* legi poſſe. Alii aliter legunt, ut dictum eſt in *Salaputium*.

Salor, oris, m. color ſali, ſeu maris, qui medius fere eſt inter viridem, & cæruleum, & communis vitro, & mari. *Martian. Capell. l.* 1. Perlucentis vitri ſalor.

Salpa, æ, f. σάλπη, genus piſcis marini, litoralis, ſquamoſi, ſolitarii, aureis lineis interſtincti. *Plin. l.* 9. *c.* 18. Circa Ebuſum ſalpa, obſcœnus alibi, & qui nuſquam percoqui poſſit, niſi ferula verberatus.

Salpicta, ſive ſalpincta, ſive ſalpiſta, m. 1. *trombetta*, tubicen. Eſt a Græcis, quibus dicitur σαλπιγκτής, a σαλπίγγω, vel σαλπιστής, a σαλπίζω, *buccino*, *tuba cano*. *Vopiſc. in Carino*, *c.* 19. Exhibuit & centum ſalpiſtas uno crepitu concinentes. *Jul. Firmic. l.* 8. Salpictas reddet, ſed qui in bello confoſſi moriantur. Stevvechius ſimiliter interpretatur illud *Arnobii l.* 7. Delectantur, ut res eſt, ſtupidorum capitibus raſis, ſalpictarum ſonitu, &c. V. *Salpiſta*.

Salpūga, æ, f. genus formicæ venenatæ. *Lucan. l.* 9. *v.* 837. Quis calcare tuas metuat, ſalpuga, latebras? Alii leg. *ſalpuga*, alii *ſolipuga*, & *ſolipunga*. V. *Solipuga*.

Salsāmen, inis, n. idem quod ſalſamentum. *Arnob. l.* 7. Carnem ſtrebulam, & pulpamenta, ſalſamina denique, &c.

Salſamentarĭus, ii, m. ταριχοπώλης, qui ſalſamenta facit, vel vendit. *Auctor ad Her. l.* 4. *c.* 54. Ut ſi ſalſamentarii filio dicas.

Salſamentarĭus, a, um, ἁλικός, quod ad ſalſamenta pertinet. *Plin. l.* 32. *c.* 8. Quin & teſtis cadi ſalſamentarii tuſis cum axungia vetere mirum in modum prodeſt. Adde *Colum. l.* 2. *c.* 10.

Salſamentum, i, *ſalume*, τάριχος, quod eſt ſale conditum ad diuturnum uſum ciborum, ut piſces ſalſi, lardum, & hujuſmodi, a *ſalſus*. *Ter. Adel.* 3. 3. 27. Salſamenta hæc Stephanio, fac macerentur pulchre. *Cic.* 2. *de Div. c.* 57. De vino, aut ſalſamento putes loqui, quæ evaneſcunt vetuſtate.

Salſe, adv. *ſalſamente*, Germ. *ſchimpfflich*, Gal. *en picquant*, *en mordant*, Hiſp. *condenayres*, *donoſamente*, ἁλμυρῶς. Tranſlate ſumitur pro facete, urbane, cum quadam ſalium mordacitate. *Cic.* 2. *de Or. c.* 68. Quæ a prudentibus quaſi per diſſimulationem non intelligendi ſubabſurde, ſalſeque dicuntur. *Id.* 2. *Or. c.* 54. Et ea, quæ occurrant, cum ſalſiſſime dici poſſent, tenere. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Nihil ex iis, quæ dicuntur ſalſa, dicitur ſalſius.

Salsēdo, inis, f. *Pallad. in Octobri tit.* 14.

Salſilodīna, æ, *miniera di ſale*, locus ubi ſal effoditur. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Fontes per ſalſitodinas percurrentes neceſſario ſalſi perficiuntur.

Salſilāgo, inis, idem ac ſalſugo, a *ſalſus*, ἅλμη. *Plin. l.* 18. *c.* 12. Ciceris natura eſt gigni cum ſalſilagine.

Salſipŏtens, tis, adject. maris dominus, epithetum eſt Neptuni. *Plaut. Trinum.* 4. 1. 1. Salſipotenti Jovis fratri gratias habeo.

Salſitūdo, inis, humor ſaporem ſalis referens. *Plin. l.* 20. *c.* 14. Salſitudines corporis, ſi cum vino tradatur, minuit.

Salsūgo, inis, *ſalſugine*, ἁλς, ἁλμυρίς, ἅλμη, humor, qui in areis ſalinarum ſub ſalis cruſta liquidus remanet, neque in ſalem concreſcit, a *ſalſus*. *Plin. l.* 31. *c.* 7. Præter hæc etiamnum appellatur in ſalinis ſalſugo, ab aliis ſalſilago, tota liquida, marina aqua ſalſior, vi diſtans.

Salsūra, æ, f. *ſalume*, τὸ ἁλμῶδες, ſalſamentum. *Col. l.* 8. *c.* 17. Nulla æque, quam prædictæ ſalſuræ pabula, commode dantur. *Id. l.* 12. *c.* 21. Salſura ſuillæ carnis.

Salſus, a, um, *ſalato*, *ſalſo*, ſale conditus, vel aſperſus. *Virg.* 5. *Æn.* ſalſos rident revomentem pectore fluctus. *Plin. l.* 31. *c.* 7. Marina aqua ſalſior. ¶ Tranſlate ſumitur pro faceto, vel ridiculo. Nam etiam ſal per tranſlationem facetias notat. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Ridiculum dictum plerunque ſalſum eſt. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 15. Accedunt, non Attici, ſed ſalſiores, quam illi Atticorum, Romani veteres, atque urbani ſales. *Id.* 2. *de Orat.* Fuit, ut mihi videtur, ſalſiſſimus.

Saltabundus, a, um, adject. ſaltitans. *Gell. l.* 20. *c.* 2. Saltabundi canebant, quæ nunc ſtantes canunt.

Saltatĭo, onis, *ballo*, חג, Germ. *tantz*, Gal. *dance*, Hiſ. *danca bayle*, χορεία, tripudium, actio illa, qua homines, vel beſtiæ terram pedibus pulſant. *Cic. in Brut. c.* 62. Quos Sex. Titius conſecutus, homo loquax ſane, & ſatis acutus, ſed tam ſolutus, & mollis in geſtu, ut ſaltatio quædam naſceretur, cui ſaltationi Titius nomen eſſet. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Nam Lacedæmonios quidem etiam ſaltationem quandam, tanquam ad bella quoque utilem, habuiſſe inter exercitationes accepimus.

Saltatiuncŭla, læ, f. diminut. parva ſaltatio. *Vopiſc. in Aurelian. c.* 6. Adeo ut pueri ſaltatiunculas in Aurelianum tales componerent, quibus diebus feſtis militariter ſaltitarent.

Saltātor, oris, *ballerino*, ὀρχηστής, qui ſaltat. *Cic. pro Mur. cap.* 6. Saltatorem appellat L. Murænam Cato: maledictum eſt, ſi vere objicitur, vehementis accuſatoris; ſin falſo, maledici conviciatoris.

Saltatorĭe, adv. ſaltando. *Apul. l.* 10. *A. A.* Saltatorie procurrens.

Saltatorĭus, a, um, *da ballare*, ὀρχηστικός, quod ad ſaltationem pertinet. *Cic. in Piſon. c.* 10. Cum illum ſuum ſaltatorium verſaret orbem. ¶ Ludus ſaltatorius, eſt gymnaſium, in quo ſaltandi ars traditur. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 14. Filii Senatorum in ludum ſaltatorium commeabant.

Saltatricula, æ, ὀρχηστρίδιον, parva ſaltatrix. *Gel. l.* 1. *c.* 5. Dionyſiamque eum notiſſimæ ſaltatriculæ nomine appellaret.

Saltātrix, icis, *ballerina*, ὀρχήστρια, quæ ſaltat. *Cic. in Piſon. c.* 8. Tu ex tenebricoſa popina Conſul extractus, cum illa ſaltatrice tonſa, Senatum Reipub. occaſum, atque interitum lugere vetuiſti.

Saltātus, us, m. idem ac ſaltatio. *Liv. l.* 1. *c.* 20. Per Urbem ire canentes carmina cum tripudiis, ſolemnique ſaltatu juſſit. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 637. Satyri, ſaltatibus apta juventus.

Saltātus, a, um, recitatus cum ſaltu, ſaltationi immixtus. *Ovid.* 2. *Triſt. el.* 1. *v.* 519. Et mea ſunt populo ſaltata poemata ſæpe.

Saltem,

Saltem, adv. *almeno*, *pure*, Ger. *doch nur*, Gall. *au moins*, Hiſp. *a lo menos*, γοῦν, ἀλλά μήν, ſi aliter non poteſt. *Saltem*, an *ſaltim* ſcribi debeat, ne ultro quidem ſatis convenit inter eruditos, ut notum eſt e *Gellio l.* 13. c. 14. Priori ſcribendi modo favet *Donatus in Adelph. Ter. a.* 2. *ſc.* 2. & *in Andr. a.* 5. *ſc.* 3. & *Servius in* 4. *Æn.* Poſteriorem ſcribendi modum confirmas *Priſcianus l.* 15. *Cic. Attic. l.* 9. *ep.* 6. Eripe mihi hunc dolorem, aut minue ſaltem. *Id.* 9 *Fam. ep.* 8. Si non bonam, at ſaltem certo ſtatu civitatis. *Quintil. l.* 6. *c.* 5. Illud erit ſaltem præcipiendum videtur.

Salticus, a, um, adject. qui ſaltare ſolet. *Tertul. adverſ. Gnoſt. c.* 8. *de Joanne Baptiſta*. Contumelioſa cæde truncatur in puellæ ſalticæ lucar.

Saltim. V. Saltem.

Saltito, as, n. 1. freq. *a ſalto*. *Macrob. l.* 3. *c.* 14. Quod inter collegas optime ſaltitabat. *Arnob. l.* 2. Saltitaret, & cantaret. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. *prope fin.* Sybaritarum modis ſaltitantes.

Salto, as, n. 1. *ſaltare*, *ballare*, רקד, Ger. *dantzen*, *ſpringen*. Gal. *ſauter*, *danſer*, Hiſp. *ſaltar*, *baylar*, ὀρχέομαι, χορεύω, ſæpe ſalio, freq. a *ſalio*. *Nepos in præfat. n.* 1. ſaltare commode. h. e. perite. *Cic. pro Mur.* Nemo fere ſaltat ſobrius. ¶ Accipitur etiam pro recitare cum ſaltu, ſaltationibus immiſcere. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 7. Carmina quod pleno ſaltari noſtra theatro, Verſibus & plaudi, ſcribis, amice, meis. ¶ Præcipue vero ſaltare aliquid pantomimi dicuntur, qui nutibus, geſticulationibuſque aptis manuum, pedum, & totius corporis aliquam fabulam repræſentant. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 7. Cum canticum quoddam ſaltaret Hylas &c. *Et infra*. Saltabat Hylas Oedipodem, & Pylades hac voce ſecuritatem ſaltantis caſtigavit: σὺ βλέπεις.

Saltuaris, re, adject. qui ſaltat. Saltuares inſulæ, ſunt inſulæ parvæ in Nymphæo fl. Latii, ita dictæ a *ſaltor*, quæ ſalientis actum notat, quod ad ictus ſaltantium moveri creduntur. *Plin. l.* 2. *c.* 95. Sunt & in Nymphæo parvæ, Saltuares dictæ, quoniam in ſymphoniæ cantu ad ictus modulantium pedum moventur.

Saltuarius, ii, m. *ſaltaro*, δρυμοφύλαξ, ὑλοφύλαξ, cuſtos ſaltus, ſeu ſylvarum. *Pompon. l.* ſi ita, *ff. de uſu*, & *habit.* Dominus proprietatis, etiam invito uſufructuario, fundum, vel ædes per ſaltuarium, vel inſularium cuſtodire poterit. ¶ Eſt etiam ſaltuarius idem ac ſaltator. *Petron. in fragment. Tragur.* Saltuariorum teſtamenta.

Saltuatim, adv. *a ſalto*, *a ſalto*, ἁλματωδῶς, per ſaltus. *Gel. l.* 9. *c.* 4. Homines, qui Monomeri appellantur, ſingulis cruribus ſaltuatim currentes vivaciſſimæ pernicitatis. ¶ Saltuatim ſcribere, eſt non ſcribere rem ſuo ordine, ſed ut ſe offert, hoc eſt digredi. *Siſenna l.* 3. *Hiſt.* apud *Non.* c. 2. *n.* 758. Ne vellicatim, aut ſaltuatim ſcribendo lectorum animos impediremus.

Saltuenſis, e, adject. ad ſaltus, ſeu ſilvas pertinens, ut fundi ſaltuenſes. *Col. l.* 12. *c.* 62.

Saltuoſus, a, um, *boſcoſo*, δρυμώδης, ſaltibus abundans, ſaltibus paſſim obſitus, a *ſaltus* pro loco paſcuo, & ſylvoſo. *Liv. l.* 27. *c.* 12. Itaque in loca ſaltuoſa cedere inde cœpit.

Saltura, æ, idem ac ſaltatio, apud vet. *Plaut. Curc.* 2. 3. 79. Nunc, dum ſaltura ſat bona eſt. Rectius *leg. Salſura*.

Saltus, us, *ſalto*, Ger. *ſprung*, Gal. *ſaut*, Hiſ. *ſalto*, ἅλμα, actus ſaliendi, a *ſalio*. *Cic. de Sen. c.* 6. Nec enim excurſione, nec ſaltu utebatur. *Virg.* 9. *Æn.* Præceps ſaltu ſeſe omnibus armis In fluvium dedit. ¶ Saltus etiam notat locum paſcuum, & ſylvoſum. *Feſt.* Saltum Gallus Ælius libro ſecundo ſignificationum, quæ ad jus pertinent, ita definit: Saltus eſt, ubi ſilvæ, & paſtiones ſunt, quarum cauſa caſæ quoque. Si qua particula in eo ſaltu paſtorum, aut cuſtodum cauſa aratur, ea res non peremit nomen ſaltui, non magis, quam fundi, qui eſt in agro culto, & ejus cauſa habet ædificium, ſi qua particula in eo habet ſilvam. Hæc *Feſtus*. Sunt qui exponunt ſilvam denſiorem & inviam: alii contra putant, ſaltum eſſe locum in ſilva arboribus expeditum. Sed magis placet Feſti ſententia. *Virg.* 3. *Georg. v.* 143. Saltibus in vacuis paſcunt. *Cic. pro Quint.* De ſaltu, agroque communi detrudi. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Atque ille latebris, aut ſylvis, aut ſaltibus ſe eriperet, & noctu occultaret. ¶ Sumitur etiam pro magna poſſeſſione, ut tradit *Varro de re ruſt. l.* 1. c. 10. Hinc *Catul. carm.* 101. (*al.* 97.) *ad Mentul.* Firmano ſaltu non falſo mentula dives. ¶ Videtur etiam ſumi pro monte, vel, ut alii volunt, pro montis tranſitu. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 37. Celeriter Pyrenæos ſaltus occupari jubet, qui ab Afranio præſidiis tenebantur: Fabius præſidium ex ſaltu dejecit, magniſque itineribus ad exercitum Afranii contendit. ¶ Uno in ſaltu apros duos venari, proverbium eſt apud *Plaut. Caſin.* 2. 8. 41. & ſignificat geminam ex una re utilitatem, aut lucrum petere. ¶ Idem *Plaut. Caſ.* 5. 2. 35. ſaltum pro muliebri pudendo poſuit tranſlate. ¶ *Id. Curcul.* 1. 1. 55. Qui vult cubare, pandit ſaltum ſaviis. h. e. viam ſibi facit per ſavia. ¶ *Saltus damni*, pro magno damno. *Id. Men.* 5. 8. 50. Neque, utrum ex hoc ſaltu damni ſalvum ſcio, eliciam foras. Eadem ratione montes mali dixit *Id. Epid.* 1. 1. 78. &, montem mœroris, *Moſtell.* 2. 1. 5. ¶ Olim etiam per 2. decl. inflectebatur. *Accius Menalippo apud Non.* 1. 8. *n.* 18. Hi Menalippum interea trajectus nemorum in ſalti faucibus.

Salvator, oris, *Salvatore*, σωτήρ, ſervator, ſoſpitator, qui ſalutem dat. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 19. *n.* 5. Jovi Cuſtodi, Quirino, Salvatori pro ſalute Cæſaris Nervæ Trajani Aug. ¶ Apud Eccleſiaſt. Scriptores ſæpiſſime uſurpatur hæc vox, qua deſignatur JESUS Chriſtus D. N. qui pro ſalute mundi mortem ſubiit. *Tertul. l.* 5. *adverſ. Marcion. c.* 18. Aliis ferus, ut judex; aliis manſuetus, ut ſalvator. ¶ Cæterum probati Latini ſcriptores hac voce uſi non ſunt. *Cicer.* enim *Verr.* 4. c. 63. græcam vocem σωτῆρα, ait latino uno verbo exprimi non poſſe. Itaque vertit *qui ſalutem dedit*.

Saluber, bris, bre, o. 3. & ſalubris, & bre, n. 3. *ſalubre*, *ſalutifero*, Ger. *geſundtreich*, Gal. *ſain*, *ſalutaire*, Hiſp. *ſaludable*, ὑγιεινός, quod præbet ſalutem, a *ſalus*. *Cic.* 1. *de Div.* Salubriſne, an peſtilens annus futurus ſit. *Id. Att. l.* 8. Ut non ſolum glorioſis conſiliis utamur, ſed etiam paulo ſalubribus. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2. Utrum ſaluber locus eſſet, an non. ¶ Aliquando accipitur pro ſano. *Liv. l.* 3. *c.* 8. Defuncta morbis corpora ſalubriora eſſe cœperunt. *Tac.* 5. *hiſt. c.* 6. Corpora hominum ſalubria, & ferentia laborum. ¶ Tranſlate accipitur pro utili. *Cic. pro Dom. c.* 7. Dixi ſententiam Reipublicæ ſaluberrimam. *Liv. l.* 2. *c.* 3. Res ſalubrior meliorque inopi, quam potenti.

Salubritas, atis, *ſanità*, ὑγίεια, ſanitas. *Cic.* 1. *de Div. c.* 57. Quorum ex habitu, & colore tum ſalubritatis, tum peſtilentiæ ſigna percipi poſſunt. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Cic. in Brut. c.* 55. Omnem illam ſalubritatem Atticæ dictionis, quaſi ſanitatem, perderet. *Id. pro Mur. c.* 13. A vobis (Juriſconſultis) ſalubritas quædam: ab iis, qui dicunt, ſalus ipſa petitur.

Salubriter, adv. *ſalutevolmente*, ὑγιεινῶς, cum ſalute, vel utilitate. *Liv. l.* 5. *c.* 62. Et trahi bellum ſalubriter, & mature perfici poteſt. *Cicer. de Senect.* Umbris, aquiſve refrigerari ſalubrius? *Plin. l.* 27. *c.* 5. Majores oculorum quoque medicamentis aconitum miſceri ſaluberrime promulgavere.

Salve, V. Salveo.

Salve, adv. *con ſalute*, proſpere, feliciter, cum incolumitate, ut ſalve agere, *ſtar bene*. *Apul. l.* 1. *A. A.* Quam ſalve agit Demeas noſter. *Idem in Apolog.* Puer ubi ſit, & quam ſalve agat, interrogat. ¶ Hinc illa interrogatio peregre redeuntium, aut alicunde venientium, *ſatin' ſalve?* ſupple *agis?* quod quidam legunt apud *Liv.* & *Plaut.* Rectius tamen plerique omnes *ſatin' ſalva?* ſupple *res ſunt*, de quo V. Salvus.

Salveo, es, n. 2. *eſſer ſalvo*, ſalvus ſum. *Plaut. Truc.* 2. 2. 4. Satis eſt mihi tuæ ſalutis, nihil moror, non ſalveo. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 2. Valebis igitur, & ſalvere Pyliam, & Cæciliam noſtram jubebis literis, & ſalvebis a meo Cicerone. h. e. Cicero meus te ſalutat. *Id. Att. l.* 4. Dionyſium velim ſalvere jubeas. h. e. ſalutes. ¶ Frequenter uſurpatur in imperativo, in ſalutationibus, pro ſalvus eſto, ſalvus ſis, Græcis χαῖρε, Italis *Dio ti ſalvi*. *Ter. Phorm.* Here ſalve, ſalvum te adveniſſe gaudeo. D. Oh bone cuſtos, ſalve. ¶ Inter *ſalve*, & *vale* hoc intereſt, quod *ſalve* dicebant in ſalutatione matutina, *vale*, cum diſcedebant. *Sueton. in Galb. c.* 4. Veterem civitatis exoletumque morem, ac tantum in domo ſua hæreotem obſtinatiſſime retinuit, ut liberti, ſervique bis die frequentes adeſſent, ac mane ſalvere, veſperi valere ſibi ſinguli dicerent. ¶ *Salve*, *atque vale* ut dicebant, quos non putarent ſe deinceps viſuros. *Virg.* 11. *Æn.* Salve æternum mihi maxime Palla, æternumque vale. ¶ Sed etiam in extrema ſalutatione ſolum ſalve uſurpabant. *Virg.* 5. *Æn.* Salve ſancte parens, iterum ſalvete recepti nequicquam cineres, animæque, umbræque paternæ.

Salvia, æ, *ſalvia*, ἐλελίσφακος, genus herbæ, virgas habens quadrangulas, foliaque aſpera, emiſſa, & incana, odore graci quidem, cæterum non ingrato, a *ſalvere*, hoc eſt ſalvum eſſe. Nempe ob vim ſalutarem, quæ ſalvos præſtat, atque incolumes. Unde ſacram herbam vocabat Agrippa, teſte *Ætio*. Prodeſt enim paralyticis, contra ſerpentium morſus remedium exhibet, &c. *Dioſcor. l.* 3. *c.* 38. *Plin. l.* 22. *c.* 25. & *l.* 26. *c.* 6.

Salviatum, i, ſalviæ ſuccus. V. Salivatum.

Salvificator, oris, ſalvator. *Tertul. de pudic. cap.* 2. ubi alii leg. *ſalutificator*.

Salvifico, as, a. 1. *ſalvare*, ſalutem do. *Sedul. l.* 5. *v.* 7. Iſta memet ab hore ſalvifica.

Salvificus, a, um, adject. ſalutem afferens. *Alcim. Avit. ad Sovor. v.* 180. Salvificum appellat corpus Chriſti ſepultum.

Salvio, as, a. 1. ſalviato medeor, ſucco ſalviæ inungo. V. Salivo.

Salvo, as, a. 1. *ſalvare*, Barbarum eſt, tametſi *Nizolius* Ciceroni tribuerit *in Piſon. c.* 31. & *Harduin. Plin. l.* 17. *c.* 22. Nihil enim certi afferunt.

Salum, i, *mare*, ים, Ger. *meer*, Gall. *la mer*, Hiſp. *el mar*, ἅλς, mare, a ſalis ſapore, vel a σάλος, quod idem notat, nempe mare, vel jactationem ejus. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 28. Multitudine navium perterriti, & ſalo, nauſeaque confecti. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 28. Nec tam ærumnoſo navigaſſem ſalo. *Id. pro Cæc.* Non in ſalum, ſed in ipſam urbem, quam petebat. ¶ Reperitur etiam *ſalus*, *li*, m. *Æn. apud Non. c.* 3. *n.* 199. Undantem ſalum. ¶ De flumine uſurpavit *Stat. l.* 11. *Theb. v.* 864. Amnis ut incumbens longævi robore pontis Aſſiduis oppugnat aquis. Jam ſaxa fatiſcunt, Emotæque trabes: tanto violentior ille (Sævit enim majore ſalo) quaſſatque, trahitque Molem ægram.

Salus, utis, f. *ſalute*, ישע, Ger. *glück*, *unde heil*, *geſundheit*, Gal. *ſalut*, *ſanté*, Hiſp. *ſalud*, σωτηρία, incolumitas. *Cic. Ver.* 5. 89. Reipublicæ ſalus deerit, ſi &c. *Id.* 1. *Orat. c.* 8. Dare ſalutem, liberare periculis. *Id.* 2. *Orat. c.* 49. Saluti eſſe alicui. *Plaut. Men.* 1. 2. 15. Averti prædam ab hoſtibus, noſtrum ſalute ſocium. h. e. ſalvis ſociis. Eademque ratione locutus eſt *Rud.* 4. 3. 6. Dicimus etiam ſalutem alicui ferre, afferre, mittere, ſalutem jacere in re aliqua, &c. *Cic. paſſim*, & *alii*. ¶ Ponitur etiam pro ſanitate, ſeu vita. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 16. Qui medici non ad ſalutem, ſed ad necem utitur. *Idem* 2. *Att. ep.* 19. Saluti, ſi me amas, conſule. ¶ Item ſæpiſſime pro voto, ſeu precatione, qua aliquem incolumem, ſanumque optamus. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 9. In miſit ad me ſtatim, qui mihi ſalutem nunciaret. *Id. ibid. l.* 14. *ep.* 1. Tulliolæ ſalutem dic. *Id. Att.* 5. *ep.* 20. Mandavit, ut mihi ſalutem adſcriberes. Sic ſalutem mittere, referre, ſcribere, ſalutem impertiri alicui, & impertire aliquem ſalute. *Cic. paſſim*, *Ter. Plaut.* & *alii*. ¶ Interdum, ſalutem alicui dicere, eſt valedicere, deſerere, ab aliqua re recedere. *Cic. Fam.* 7. *ep. ult.* Ego vero multam ſalutem & foro dicam, & Curiæ, *dirò l'addio*. ¶ Ab Romanis Salus pro Dea culta eſt, templumque habuit, quod a Fabio Pictore pictum fuit A. U. 450. exuſtumque eſt Claudii principatu, ut *Plin. l.* 35. *c.* 4. tradit. *Teren. Adel.* 4. 7. *in fin.* Ipſa ſi cupiat Salus, ſervare prorſus non poteſt hanc familiam. ¶ Augurium ſalutis, οἰώνισμα Σωτηρίας, fuit ſolemne quoddam augurii genus apud Romanos, quo Deorum voluntatem explorabant, concederentne illis, ut pro populo ſalutem peterent: quaſi nefas eſſet eam a Diis petere ſine eorum licentia. Ad hoc augurium capiendum eligebatur dies quotannis, quo die nulla eſſet unquam domi foriſve calamitas Reip. ſequuta, pacis tempore, & omnibus rebus quieta procedentibus & florentibus, ut docet *Dio l.* 37. Intermiſſum aliquando fuit, ſed repetitum primo ab Auguſto, ut in *ejus vita c.* 31. *Sueton.* narrat; deinde, cum omiſſum rurſus fuiſſet, revocatum eſt a Claudio, ut apud *Tacit.* 12. *Ann. c.* 23. legitur. Meminit hujus Augurii etiam *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 47.

Saluſtius, V. Criſpus.

Salutabundus, a, um, adject. ſalutans. *Martian. Capel. l.* 7. *poſt init.* Jovem ſalutabunda ſurreait.

Salutaris, & re, n. 3. *ſalutevole*, *ſalutifero*, *ſalubre*, Ger. *heilſam*, Gal. *ſalutaire*, Hiſp. *ſaludable*, σωτήριος, ſaluber, ſanitatem præbens, idoneus ad ſanitatem præbendam. *Cic. l.* 6. *Fam.* Erat meum conſilium cum fidele Pompeio, tum ſalutare utrique. *Id.* 2. *de Divin.* Cur ſtella Jovis, aut Veneris conjuncta cum Luna ad ortus puerorum ſalutaris ſit. *Id. l.* 5. *de nat. Deor. c.* 9. Nihil nobis ſalutarius, nihil ornatius aſpectu. ¶ *Litera ſalutaris* eſt litera A. quæ abſolutionis nota erat, ut *triſtis* C, quæ condemnationis. *Cic. pro Mil.* Nec nobis tam ſalutarem hanc in judicando literam, quam illam triſtem dediſſet. ¶ *Literæ ſalutares* dicuntur, quæ conſolationem afferunt. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 7. Sic ergo habeto, ſalutares te mihi literas miſiſſe. ¶ *Digitus ſalutaris*, ille, qui pollici eſt proximus, qui & *index* dicitur. Dictus eſt a *ſalus*, ſive quia eo digito protenſo ſalutare veteres ſolerent, ſive quia ſilentium eo indiceretur, res maxime ſalutaris, unde & Harpocratem, & Angeronam fingebant labellum indice comprimentem. Utramque nominis cauſam affert *Gyrald. dial.* 1. *Martian. l. de nupt. Phil.* Verum quidam redimitus puer ad os compreſſo digito ſalutari, ſilentium commonebat. *Suet. in Aug. cap.* 80. Dextræque manus digitum ſalutarem tam imbecillam interdum ſentiebat, &c. ¶ Salutaris porta, una ex portis urbis Romæ, ita appellata ab æde Salutis, quod ei proxima fuit, vel ob ſalutationes vocantium Prætorem, nempe quod ad eam Prætor ſalutaretur is, qui in Provinciam pro Prætore, aut pro Conſule exiret. *Feſt.*

Salutariter, adv. *ſalutarmente*, Ger. *heilſamlich*, Gal. *ſainement*, Hiſ. *ſaludablemente*, σωτηρίως, ſalutis ergo, tuendæ ſalutis gratia, ſine diſcrimine ſalutis. *Cic. in Brut. c.* 2. Quibus illi ipſi, qui didicerant eis uti glorioſe, quemadmodum ſalutariter uterentur, non reperiebant.

Salutarium, ii, σωτήριον, munus convaleſcentibus exhibitum. *Tertul. in Apol. c.* 46. Statuis, & ſalutariis remunerari. Alii al. leg. ¶ Bibere ſalutaria, *bere alla ſalute degli amici*. *Apul.* 2. *Metam.* Dumque bibere ſalutaria poſtulant, ſic ad me Byrrhæna, &c.

Salutatio, onis, *ſalutazione*, ἀσπασμός, actus ſalutandi. *Cic. in Piſon. c.* 40. Quis enim te aditu, quis ullo honore, quis denique communi ſalutatione dignum putet? *Id. Fam.* 7. *ep.* 28. Dare ſe ſalutationi amicorum. *Id. ad Brut.* Hæc ſcripſi in ipſa turba matutinæ ſalutationis. *Liv. l.* 1. Inter exercitus ſalutati facta.

Salutator, oris, *chi ſaluta*, προσαγορευτής qui ſalutat. *Q. Cicer. de petit. Conſ. c.* 9. Deductorum officium, quod majus eſt, quam ſalutatorum. ¶ Salutator mercenarius, qui ſportulæ ſpe ſingulis matutinis veniebat ad potentiorem aliquem ſalutandum. *Col. in præf. l.* 1. An honeſtius duxerim mercenarii ſalutatoris mendaciſſimum aucupium circumvolitantis limina potentiorum? &c.

Salutatorius, a, um, προσαγορευτικός, quod ad ſalutationem ſpectat. *Plin. l.* 15. *c.* 11. Omnia jam & cunctorum ſalutatoriis cubilibus incluſa. h. e. cubiculis, in quibus morabantur clientes dominum ſalutaturi, *anticamere*. ¶ Salutatorium publicum exercere. V. Publicus. ¶ Salutatorius caſus, eſt vocativus, quia eo ſalutamus. *Priſcian. l.* 5. *pag.* 672. *Putſch.*

Salutatrix, icis, f. quæ ſalutat. *Juven. ſat.* 5. *v.* 21. Salutatrix turba. *Martial. l.* 9. *epigr.* 101. Charta ſalutatrix. h. e. epiſtola.

Salutatus, a, um, partic. paſſiv. *ſalutato*. *Ovid.* 2. *de Pont. epiſt.* 7. Eſſe ſalutatum vult te mea litera primum.

Salutifer, ra, rum, *ſalutifero*, σωτήριος, ferens ſalutem, ſalutaris. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 644. Totique ſalutifer orbi Creſce puer, dixit. *Id. Heroid. ep.* 21. *v.* 174. Deque ſalutiferam jam mihi fratris opem.

Salutificator, oris, m. ſalvator. *Tertul. de reſur. carn. c.* 47. & *l.* 5. *adv. Marcion. c.* 15.

Salutiger, a, um, adject. idem quod ſalutifer. *Auſon. de nomin.* 7. *dier.* Sexta ſalutigerum ſequitur Venus alma parentem. *Adde Prudent. in Hippol. v.* 235.

Salutigerulus, a, um, idem ac ſalutiger, ut Pueri ſalutigeruli, ideſt ſervi, qui juſſu domini, vel dominæ hunc, & illum ſalutant, ſuntque nuntii, & renuntii. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 28. Salutigerulos pueros, vehicula qui vehat.

Saluto, as, a. 1. *ſalutare*. ברך, *Ger. gruſſen*, Gall. *ſaluer*, Hiſ. *ſaludar*, ἀσπάζω, ſalutem alicui dicere, aliquem viſito, a *ſalus*. *Cic. pro Roſc. Com.* Hunc poſteaquam ſalutavit. *Id. Att. l.* 4. *ep.* 12. Domus te tota noſtra ſalutat. *Id. l.* 7. *Fam.* Tironem meum ſaluta meis verbis. ¶ Neque vero accedentes tantum *ſalutare* dicuntur, ſed etiam abeuntes. *Plaut. Mil.* Etiam nunc ſaluto te familiaris, priuſquam eo. *Stat. l.* 4. *Theb.* Stant tamen, & nota puppim de rupe ſalutant. ¶ Item ſalutare ſolemus in ſternutationibus. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Cur ſternutamentis ſalutamur? ¶ Interdum ſaluto ſumitur pro venerari. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 20. Cum Deos ſalutatum aliqui venerint. ¶ Item pro vocare. *Horat. de Ar. v.* 87. Deſcriptas ſervare vices, operumque colores, cur ego, ſi nequeo, ignoroque, Poeta ſalutor? ¶ Item pro ſervare, & quaſi ſalutem dare. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Sequenti anno palmites ſalutentur, pro viribus matris, ſinguli, aut gemini. Singularis eſt hic *Plin.* locus, nec fortaſſe mendo caret, ut Interpretes animadvertunt.

Salvus, a, um, *ſano*, a *ſalvo*, Ger. *friſch*, *und geſund*, Gal. *ſain*, & *ſauve*, Hiſp. *ſalvo*, σῶος, ſanus, incolumis, integer, a *ſalus*. *Ter. And.* 3. 6. 9. Salvus ſum, ſi hæc vera ſunt. *Cic. Att. l.* 5. Te ſalvum veniſſe in Epirum, vehementer gaudeo. *Id. pro Cæc. c.* 7. Quod videretur ſalvo capite fieri poſſe. ¶ Dicitur & de inanimis. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 1. Ut utrumvis ſalvo officio ſe facere poſſe arbitrarentur, *ſenza peccare contra il dovere*. *Id.* 12. *Fam. ep.* 23. Nullam partem ſenæ, & ſalvæ reip. guſtare potuiſti. ¶ Salva res eſt, *il tutto va bene*. *Terent. Eun.* 2. 2. 37. Parmenonem triſtem video, rivalis ſervat; ſalva res eſt. Adde *Plaut.* 2. 2. 34. ¶ Salvis rebus. h. e. ſtante, ſalva Republica. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 30. Bis eſt a me judicio capitis, rebus ſalvis, defenſus. *Id. l.* 4. *ep.* 1. Utinam, Servi, ſalvis rebus (ſic enim eſt dicendum) colloqui potuiſſemus inter nos. ¶ *Salvus ſis*, formula eſt ſalutantium. *Terent. Andr.* 5. 4. 3. Salvus ſis, Chrema. ¶ *Satin' ſalvæ?* ſubintellige *res ſunt?* ſolemnis interrogatio eſt, qua ſciſcitamur ab aliunde advenientibus, num res bene ſe habeant. *Liv. l.* 40. *c.* 8. Regiam ingreſſus perturbato vultu, in conſpectu patris tacitus procul ſtetit: cui pater, ſatin' ſalvæ? *Id. l.* 1. *c.* 58. Lucretiam mœſtam in cubiculo inveniunt, quærentique viro, ſatin' ſalvæ, minime, inquit. ¶ *Salva res eſt, dum ſaltat ſenex*. prov. ab Apollinaribus ludis tractum. *Feſt.* Salva res eſt, dum ſaltat ſenex, quare paraſiti Apollinis in ſcena dictitant, cauſam Verrius in libro quinto, quorum prima eſt P. litera, reddidit. quod C. (al. P.) Sulpicio, C. (al. Cn.) Fulvio Conſulibus, M. Calpurnio Piſone Pr. Urb. faciente ludos, ſubito ad arma exierint, nuntiato adventu hoſtium, victoriaſque in theatrum reverterint, ſolliciti, ne interniſſi religionem afferrent, inſtaurandique eſſent, inventum eſſe ibi C. Pomponium libertinum mimum magno natu, qui ad tibicinem ſaltaret. Itaque gaudio non interruptæ religionis editam vocem nunc quoque celebrari, &c.

Sam, pro *ſuam* dixere Veteres. *Feſt. in voce Calim*.

Samdea, V. Sameca.

Samaria, æ, *Samaria*, Σαμάρεια, urbs Palæſtinæ, in Tribu Ephraim, condita ab Aſſyriis anno mundi 3247. ad regionis cuſtodiam, Tribuum maxima, pulcherrime, & munitiſſima, caput regionis cognominis. *Plin. l.* 5. *c.* 13.

Samaritæ, æ, m. 2. Σαμαρείτης, adject. a Samaria. *Juvenc. l.* 3. *in Joan. v.* 324. Ecce Samaritum populi venere rogantes.

Samarites, æ, m. Samaritã. *Sepulc. in Sarmen. c.* 8. Nemo illis Samaritas.

Samariticus, a, um, adject. e Samaria, ut Samaritica mulier. *Juvenc. l.* 2. *in Joan. v.* 256.

Samaritis, idis. f. adject. Samaritica. *Juvenc. l.* 2. *in Joan. v.* 346. ſorte venit Samaritida Sichem.

Samarobriva, vel Samarobriga, æ, *Amiens*, urbs Galliæ, a Samara fluvio præterfluente ſic dicta. *Cic.* & *Cæſ.*

Sambuca, æ, f. *ſambuca*, σαμβύκη, inſtrumentum muſicum, idem ac illud, quod vulgo vocamus harpam. *Porphyr. in Ptolem. Harmon.* Sambuca triangulum inſtrumentum eſt, quod ex inæqualibus longitudine, ſitu & craſſitudine, nervis efficitur. *Scip. Afric. orat. contra leg. judic. Corn. Gracchi, apud Macrob. Saturn.* 3. *c.* 14. Docentur præſtigias inhoneſtas cum cinædulis, & ſambuca, pſalterioque eunt in ludum hiſtrionum, diſcunt cantare, quæ majores noſtri probro duci voluerunt. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 93. Sambucam citius caloni aptaveris alto. h. e. citius calonem procerum, & ſtultum, atque ideo muſico imperitum, ſambucam pulſare docueris: citius aſinum fidibus canendis aptum reddideris. ¶ Videtur etiam ſambuca poni pro ſambuciſtria. *Spartian. in Adr. c.* 26. in convivio tragœdias, comœdias, Atellanas, ſambucas, lectores, poetas pro re ſemper exhibuit. V. Sambucina. ¶ Eſt & genus machinæ militaris. *Feſt.* Sambuca, organi dicitur genus, a quo ſambuciſtriæ quoque dicuntur. Per ſimilitudinem etiam machinam appellarunt, qua urbes expugnant. Nam ut in organo chordæ, ſic in machina funes intenduntur. Hæc *Feſtus*. Erat autem hujuſmodi machina pons quidam ligneus, qui funibus circa tenſis a navibus, aut turri lignea erectus conſcendendis hoſtium muris viam præbebat. Plura habet *Lipſ. l.* 1. *Poliorcet. dial.* 6.

Sambuceus, a, um, *ſambucheo*, ἀκτέϊνος, quod ex ſambuco eſt. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c.* 10. *de Jun. Brut.* Baculo ſambuceo aurum incluſum Deo donum tulit. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Sambucea arbor.

Sambucina, æ, f. σαμβυκίστρια, quæ ſambuca canit, ſicut fidicina, quæ fidibus. *Plaut. Stich.* 2. 3. 57. Fidicinas, tibicinas, ſambucinas advexit ſecum forma eximie. In quibuſdam editionibus eſt *ſambucas*, eodem ſenſu. V. Sambuca.

Sambuciſtria, æ, f. σαμβυκίστρια, mulier ſambuca canens, quæ & ſambucina dicitur. *Liv. l.* 39. *c.* 6. *ad fin.* Tunc pſaltriæ, ſambuciſtriæque, & convivalia ludionum oblectamenta addita epulis.

Sambucus, i, f. *ſambuco*, Ger. *holder baum*, Gal. *ſureau*, Hiſ. *ſauco*, ἀκτῆ, genus arboris. *Seren. Sammonic.* ſemper ſcribit *ſabucus*. Primam enim corripit. *Plin. l.* 16. *c.* 18. Non temere in montibus creſcunt prunus, juglans, morus, ſambucus.

Same, es, f. Samos inſula, apud Poetas. *Virg.* 3. *Æn. v.* 271. Dulichiumque, Sameque. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 4. *v.* 67. Ithacève, Samevè.

Samera, vel Samara, æ, f. πτελέας σπέρμα, ſemen ulmi. *Colum. l.* 5. *c.* 6. Atiniam ulmum Tremellius Scrofa non ferre ſameram, quod eſt ſemen ejus arboris, falſo eſt opinatus. *Plin. l.* 16. *c.* 17. Atiniæ non ferunt ſamaram, ita vocatur ulmi ſemen. Quidam leg. *ſamara*, ut ſit accuſ. plur. a *ſamarum*. n. 2. *Id. l.* 17. *c.* 11. Ulmorum, prius quam folio veſtiantur, ſamara colligenda eſt circa Martias calendas, cum flaveſcere incipit.

Samia, æ, f. genus placentæ, ſic dictæ a Samo inſula, ubi optimæ fiebant in ſacrificiis Junonis. *Tertul. l.* 3. *adv. Marcion. c.* 5. Placentas, & ſamias cogere.

Samiarius, ii, m. ἀκονητής, qui ferramenta cote acuit, & arma terget ſatellitum Imperatoris. *Inſcript. apud Turneb. l.* 27. *c.* 11. Samiarius Doryphororum.

Samiatus, V. Samio.

Samio, as, a. 1. acuo, a Samo inſ. quod in Samo acuendi ars polleret, vel quod Samia creta polita, & nitida acuerentur, vel quod Samiæ teſtæ acumen inſigne haberent, & vim etiam ad cædendum. *Non. c.* 4. *n.* 344. Hinc ſamiata ferramenta, apud *Vopiſc. in Aurelian. c.* 7.

Samiolus, a, um, *ſamiolo*, diminut. a Samius. *Plaut. Stich.* 5. 4. 12. Batiolis habemus, nos noſtro Samiolo poterio. h. e. parvo poculo fictili.

Samium, V. Samius, a, um.

Samius, a, um, *ſamio*, quod eſt a Samo inſula. Samius Philoſophus, vel ſenex, Pythagoras. *Ovid. l.* 3. *Triſt. eleg.* 3. Et Samii ſunt rata dicta ſenis. ¶ Vaſa Samia, vaſa fictilia, ſive ex creta, ita dicta, quod primum in Samo inſ. fabricata ſint, teſte *Gel. l.* 7. *Lucil. apud Non. c.* 4. *n.* 434. Et non pauperum Samio, curtoque catino. ¶ Uſurpatur etiam *Samium*, vel *Samia*, *orum*, abſoluta pro vaſis Samiis. *Cic. apud Non. l. c.* Impenſa Pontificum Diis immortalibus grata ſine Samio. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 51. Nos Samius delectabimur.

¶ Samia teſta, genus teſtæ, quod in Samo inſula fingebatur. Erat acuta inſtar cultelli, auctore *Non. l. c. Lucil. ſat. l.* 8. Teſtam ſumit homo Samiam, ſibique illico telo Præcidit caulem, teſteſque una amputat ambo. ¶ Hinc idem *Non. ibidem* docet, Samium abſolute pro acuto poni.

Samnis, itis, f. 3. idem ac Samnium. *Lucan. l.* 2. Mutavit translata locum, Romanaque Samnis Ultra Caudinas ſperavit vulnera Furcas.

Samnis, itis, m. & f. qui eſt ex Samnio, ut Samnis homo, *Lucil. apud Non. c.* 4. *n.* 413. Samnis miſa, *Sil. l.* 4. *v.* 562. ¶ Legitur & Samnitis in recto caſu. *Prudent. l.* 2. *adv. Symmach. v.* 513. aſper Samnitis, Marſuſque &c.

Samnites, ium, m. 3. Σαυνῖται, pop. Samnii. De nominis cauſa ita *Feſtus* ſcribit: Samnitibus nomen factum ab haſtis, propter genus haſtarum, quod σαυνία appellant Græci. Alii aiunt Sabinis vere ſacro voto, hoc genus hominum extra fines ejectum Comio Caſtronio duce occupaſſe collem, cui nomen Samnio, a quo Samnites. Græci Saunitas dixere, ut eſt apud *Plin. l.* 3. *c.* 12. Iidem etiam Sabelli dicti ſunt, diminut. a Sabinis, a quibus originem traxerunt, teſte *Plin. l.* 3. *c.* 12. Ferunt enim, Sabinos, cum adverſus Umbros bellum gererent, Marti votum feciſſe, ſi victoriæ potirentur, ſe illi conſecraturos, quicquid eo anno apud ipſos naſceretur. Quare eam re bene geſta in patriam rediiſſent, cum reliquum anni totius proventum, tum etiam filios eo anno natos Marti conſecrarunt. Eos igitur, cum adoleviſſent, duce Tauro, in Campaniam ad ſedes novas quærendas amiſerunt, ubi nullo propemodum negotio, ejectis Opicis, ſedes ſuas collocarunt, originiſque ſuæ memores Sabellos ſe ſe, quaſi Sabinorum ſobolem, appellarunt. Ferociſſimam inter omnes Italicas Samnitium gentem fuiſſe, ex eo intelligi poteſt, quod cum iis per annos octoginta quotidianis pæne armis a Romanis eſt dimicatum. ¶ Samnites quoque fuere gladiatorum genus, cui hoc nomen, non quia natione eſſent Samnites, ſed quia armatura eorum talis eſſet, qualis Samnitium. *Liv. l.* 9. *c.* 40. Campani ab ſuperbia, & odio Samnitium, gladiatores, quod ſpectaculum inter epulas erat, eo ornatu armarent, Samnitiumque nomine appellarunt. Vide de iis *Lipſium in Saturnalib. l.* 2. *c.* 11.

Samniticus, a, um, ad Samnites pertinens, ut Samniticum bellum. *Sueton. in Vitell. c.* 1.

Samnius, V. Samnis.

Samnium, ii, n. *Abruzzo Citeriore*, regio Italiæ, quam Samnites incoluere. *Flor. l.* 1. *c.* 16. Populus Romanus ruinas ipſas urbium diruit, ut hodie Samnium in ipſo Samnio requiratur.

Samolus, li, herba in humidis locis naſcens, quæ in Officinis Pulſatilla vocatur, ab aliquibus etiam *Samiola*. Efficax eſt contra ſuum, & boum morbos. *Plin. l.* 24. *c.* 11.

Samos, vel Samus, f. 2. *Samo*, Σάμος, inſ. maris Icarii, Joniæ adjacens contra Epheſum urb. In hac Inſula Juno nata eſſe dicitur, & educata, & Jovi in matrimonium tradita. Hinc ibi præcipue colebatur. Scribit *Varro*, Samon prius Partheniam nominatam, ibique antiquiſſimum fuiſſe Junonis templum, & ſimulacrum in habitu nubentis figuratum, & ſacra ejus anniverſaria nuptiarum ritu celebrari conſueviſſe. In ea etiam templum Bacchi fuit, quod Elpie extruxit. *Plin. l.* 8. *c.* 18. Hic primum vaſa fictilia fabricata, teſte *Aul. Gel. l.* 7. In Samo inſula natus eſt Pythagoras, maximus ille Philoſophus, qui propterea a Poetis per Antonomaſiam Senex Samius, & abſolute Samius appellatur. Item Chœrilus Poeta, qui 75. Olympiade victoriæ Athenienſium contra Xerxem verſibus ſcripſit, pro ſingulis verſibus ſingulos ſtateres aureos recipiens, quem tamen *Hor. in Arte* inſulſum Poetam vocat. V. *Plin. l.* 3. *c.* 31. ¶ Samos altera, ſeu Same, *Samandrachi*, Σαμοθράκη, inſ. Thraciæ, in mari Ægæo, al. inſ. maris Ægæi, Thraciæ adjacens, quæ etiam Samothraca, & Samothracia appellatur, & Poetice Samos Threicia. *Virg.* 7. *Æneid. v.* 208. ¶ Olim Dardania dicta eſt a Dardano quodam Trojano, qui Palladium ſecum ſacrum eo traditur confugiſſe. Poſt Samii ex inſula illa maris Icarii bello ejectis, cum ſe ex Aſia in Thraciam recepiſſent, inditum nomen, ut pro Dardania Samothracia vocaretur. In ea Venus, Python, & Phaethon colebantur. *Plin. l.* 36. *c.* 5.

Samoſata, orum, n. 2. *Scempſat*, urbs ext. Syriæ, ad Euphratem fluv. caput Comagenes reg. patria Luciani.

Samothrace, es, f. inſula Thraciæ, eadem ac Samos, V. Samos. *Var. l.* 4. & 6. *de L. L.*

Samothraces, m. 3. vel Samothraces Dii, iidem erant ac Penates Romanorum. *Macrob. l.* 3. *c.* 4. *Caſſius Hemina* dixit, Samothraces deos, eoſdemque Romanorum Penates, proprie dici θεοὺς μεγάλους, &c. *Var. l.* 4. *de L. L.* ſcribit Deos Samothraces fuiſſe duos, Cœlum, & Terram: nam hos quoque dici deos magnos, & in Augurum libris *Divipotes*, & apud Samothracas θεοὺς δυνατούς. Alii tres ſtatuerunt Samothracas, Jovem, Minervam, & Junonem: alii quatuor, eoſdemque, quos etiam Cabiros appellat *Interpr. Apollon. l.* 1. *Argon. l.* 1. nempe Proſerpinam, Plutonem, & Mercurium. *Juven. ſat.* 3. *v.* 144. Jures licet Cererem, & Samothracum, Et noſtrorum aras. V. *Voſſ. de Idololatr. l.* 2. *c.* 57.

Samothracia, æ, eadem quæ Samothrace. *Virg.* 7. *Æn. verſ.* 208. Threiciamque Samon, quæ nunc Samothracia fertur. ¶ Eſt etiam hoc nomine gemma quædam nigra, ac ſine pondere, ligno ſimilis, quæ in Samothrace copioſe naſcitur. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Samothracius, a, um, ex Samothracia, ut Samothracia cæpa apud *Plin. l.* 19. *c.* 6.

Sampſa, vel ſamſa, vel ſenſa, æ, f. *ſanſa*, olivarum caro mola ſuſpenſa leviter comminuta, & oſſibus liberata, quæ deinde exprimitur, oleumque fundit, aut aridis quibuſdam herbis, ſeminibuſve condita in uſum cibarii, condimentive reponitur. Ejus conficiendæ rationem *Col.* toto *c.* 49. *l.* 12. tradit. ¶ Sunt etiam ſampſæ ipſa oſſicula, ſeu nuclei olivæ, qui in ſampſa conficienda exprimi debent. *Id. ibid. cap.* 50. *de oleo conficiendo*. Reſolutis corticulis (olivæ) emolliri debebunt, & tum regulis, ſi conſuetudo erit regionis, aut certe novis fiſcinis ſampſæ exprimi. Ita exponunt *Cæl. Rhodig. Ruellius*, & *quidam Columellæ Interpretes*, qui etiam in aliis modo allatis *Colum. locis* ſampſam pro oſſiculo accipiunt. Verum cum nuſquam in *eodem Colum.* legatur, nucleum olivæ extrahendum eſſe in oleo faciendo, quia *eodem loco idem Auctor* moneat, in ſtringenda bacca cavendum eſſe, ne nucleus confringatur, quia ſaporem olei vitiat; dicendum eſt, ſampſas exprimi idem eſſe, ac carnem ipſam olei perſtringi ad ſuccum exprimendum, quæ interpretatio pluribus illuſtratur a *Paſſeratio in Lexico*.

Sampſiceramus, i, m. Regulus quidam Syriæ a Pompejo devictus, qui proinde hoc nomine appellatur a *Cic.* 2. *Att. ep.* 14. 16. & 17.

Sampſuchinus, a, um, σαμψύχινος, quod eſt ex ſampſucho. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Erit ex eo oleum, quod ſampſuchinum vocatur, aut amaracinum.

Sampſuchum, i, *maggiorana*, *ſorſugo*, σάμψυχον, herba, quæ aliter amaracus. *Plin. l.* 21. *c.* 2. Amaracum Diocles medicus, & Sicula gens appellavere, quod Ægyptus, & Syria ſampſuchum, &c. *Id. c.* 22. Sampſuchum, ſive amaracum, in Cypro laudatiſſimum, & odoratiſſimum, ſcorpionibus adverſatur ex aceto, & ſale illitum. *Colum. l.* 10. *v.* 171. Nataque jam veniant hilari ſampſucha Canopo.

Samus, V. Samos.

Sanabilis, & le, o. 3. *ſanabile*, Ger. *geneſſertig*, Gal. *gueriſſable*, Hiſp. *ſanable*, ἰάσιμος, quod ſanari poteſt. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ii ſunt ejuſmodi conſtituti, quaſi mala valetudine animi, ſanabiles tamen. *Celſ. l.* 2. *c.* 8. Quiſquis dolor deorſum tendit, ſanabilior eſt.

Sanates, m. 3. populi, qui infra, ſupraque Romam habitaverunt, ita dicti, quia, cum defeciſſent a Romanis, brevi poſt in amicitiam, quaſi ſanata mente, redierunt. *Sigon. de antiq. jur. Ital. l.* 1. *Feſtus*, itemque *Gel. l.* 16. *c.* 10.

Sanatio, onis, *riſanazione*, ἴασις, valetudinis reſtitutio, ſanitas, ſalus. *Cic.* 3. *Tuſc.* Cumque ad corporum ſanationem multum ipſa corpora, & natura valeant. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 15. Eorum igitur malorum in una virtute poſita ſanatio eſt.

Sanatus, a, um, *guarito*, *riſanato*, ὑγιασθεὶς, ad ſanitatem perductus, ſanitati reſtitutus. *Ovid. de remed. amor. v.* 113. per multos ſanetur creditur annos. *Plin. l.* 29. *c.* 6. *ante med.* Sanatum vulnus. *Liv. l.* 2. *c.* 34. Sanata diſcordia. *Gell. l.* 2. *c.* 12. *ad fin.* Adverſarios ſanatos magis cupiunt, quam perditos. *Val. Max. l.* 6. *c.* 9. *n.* 1. *extern.* Unius orationis ſaluberrima medicina ſanatos.

Sancaptis, idis, f. nomen ficlum aromatis, apud *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 43.

Sanchimmiton, i, n. dracontea, genus herbæ. *Apul. de virtutib. herb. c.* 14.

Sancio, is, ſanxi, citum, & ſanctum, (olim ſancivi, & cii. *Pompon. apud Diom. l.* 1.) a. 4. *conſecrare*, קִדֵּשׁ, Ger. *ſetzen*, Gall. *ordonner*, Hiſp. *ordenar*. ὁσιόω, conſecro, ſanctum facio. *Serv. in* 12. *Æn.* Sancire proprie eſt ſanctum aliquid, idest conſecratum facere, fuſo ſanguine hoſtiæ: & dictum ſanctum, quaſi ſanguine ſancitum. ¶ Fere ſumitur pro decernere, ſtatuere, ſancte aliquid, & inviolabiliter conſtituere, ſtabilire, ratum facere. *Virg.* 12. *Æn.* Qui fœdera fulmine ſancit. Ubi *Serv.* Sancit, confirmat, ſancta eſſe facit, quia, cum fiunt fœdera, ſi coruſcatio fuerit, confirmantur. Vel certe quia apud majores aræ non incendebantur, ſed ignem divinum precibus eliciebant, &c. *Liv. l.* 25. Niſi Imperatoris, & ejuſdem hoſpitis proditi capite, ac ſanguine fœdus cum hoſtibus ſanciror. ¶ Dicitur de legibus, & aliis rebus, variaſque conſtructiones habet. *Cic.* 2. *Tuſc.* Quas leges ſive Jupiter, ſive Minos ſanxit de Jovis quidem ſententia, ut Poetæ ferunt. *Id.* 4. *Ver.* In quibus multa ſanxit de ætate hominum. *Idem pro Flac.* Prætor ſanxit edicto, ne ex Aſia exportari liceret de frumento. *Id. de Fin. l.* 1. *c.* 10. *ad fin.* Ut dolore ſuo ſanciret militaris imperii diſciplinam. *Id.* 3. *Offic. c.* 13. Quod Athenis execrationibus publicis ſancitum eſt. *Id. Phil.* 25. Sanxit augurem. *Propert. l.* 4. *eleg.* 9. *de Hercule* manibus purgatum ſanxerat orbem. h. e. ſtraverat. *Tac.* 5. *hiſt. c.* 9. Regnum ab Antonio Herodi datum victor Auguſtus ſanxit, *h. e.* ratum habuit. Al. leg. *auxit*. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 20. In ſuo vitio quiſque puniatur, vis capite, avaritia mulcta, honoris cupiditas ignominia ſanciatur. h. e. pœna lege decreta puniatur. *Id. Att. l.* 10. *ep.* 1. Qui capite ſanxit, ſi quis in ſeditione non alterius partis fuiſſet. hoc eſt lege ſua capitis pœnam ſtatuit.

Sancte, adv. *ſantamente*, Germ. *heiligklich*, Gall. *ſainctement*, Hiſp. *ſantamente*, θείως, ἁγίως, auguſte, religioſe. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Et pie ſancteque colimus naturam excellentem, atque præſtantem. *Curt. l.* 3. *c.* 12. Virgines, & reginas excellentis formæ tam ſancte habuit, quam ſi eodem, quo ipſe, parente genitæ forent. ¶ Ponitur etiam pro firmiter, conſtanter. *Plaut. Capt.* An tu dubium habebis, etiam ſancte cum juvem tibi? *Cic. l.* 5. *Fam. epiſt.* 8. Meque ea, quæ tibi promitto, ac recipio, ſanctiſſime eſſe obſervaturum.

Sanceſco, is, n. 3. ſanctus fio, vel ſum. *Acc. apud Non. c.* 2. *n.* 376. Per nos ſanceſcat genus.

Sanctificatio, onis, *ſantificazione*, ἁγιασμός, actus ſanctificandi. *Tertull. de Bapt. c.* 18. *Sidon. l.* 8. *ep.* 14.

Sanctificator, oris, qui ſanctificat. *Tertul. in Prax. c.* 2.

Sanctificium, ii, ſanctificatio, vel ſanctificationis locus. *Tertull. de reſurr. carn. c.* 47.

Sanctifico, as, a. 1. ἁγιάζω, ſanctum facio, conſecro, divinis honoribus proſequor. *Tert. de orat. c.* 3. *Prudent. in hymn. ante cib. v.* 15.

Sanctiloquus, a, um, adject. qui ſancte loquitur, ut Lucas ſanctiloquus. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 1002.

Sanctimonia, æ, idem ac ſanctitas. *Cic. pro Rab. perduel.* Quæ mihi videntur ex hominum vita ad Deorum religionem, & ſanctimoniam demigraſſe. *Id. pro Quinct.* Quid mihi, inquit, cum iſta ſanctimonia ſumma, ac diligentia?

Sanctimonialis, le, cum ſanctimonia, ſanctus, pius, religioſus. *Impp. Valentin. & Marcian. l.* 1. *Cod. tit.* 2. *leg.* 13. Sanctimonialis mulier. *Imp. Juſtinian. ibid. tit.* 3. *leg.* 56. Sanctimonialem vitam vivere. ¶ Abſolute *Auguſtin. l.* 2. *Retractat. c.* 22. Ut nonnullas etiam ſanctimoniales dejeciſſe in nuptias diceretur. *h. e.* mulieres ſanctimoniæ & cultui Dei addictas, *monache*. Adde *epiſt.* 169.

Sanctio, onis, *confermazione*, *ratificazione*, חֹק, Ger. *beſtetigung*, Gall. *ordonnance*, Hiſp. *eſtablecimiento*, κύρωσις, βεβαίωσις, conſtitutio, decretum, promulgatio, confirmatio, ratificatio. *Cic. pro Corn. Balbo, c.* 36. Cujus majeſtas fœderis ſanctione defenditur. *Id.* 4. *Ver.* Niſi legum ſanctionem, pœnamque recitaſſem. ¶ Metonymice ponitur pro lege, vel pro juſſu legis, ſeu pro eo, quod lege conſtituitur. *Serv. in* 12. *Æneid.* Et ſanctio vocatur lex cum terrore pœnæ, *Cic. pro Corn. Bal. c.* 14. Deinde ſanctiones ſacrandæ ſunt aut genere ipſo, aut obteſtatione, & conſecratione legis, aut pœnæ, cum caput ejus, qui contra facit, conſecratur.

Sanctitas, atis, *ſantità*, קֹדֶשׁ, Germ. *heiligkeit*, Gall. *ſainteté*, Hiſp. *ſantidad*. ἁγιότης, qualitas illa, qua res venerabiles ſunt. *Cicer.* 1. *de nat. Deor. c.* 41. Sanctitas autem eſt ſcientia colendorum Deorum. *Id.* 1. *Off.* Deos placatos pietas efficiet, & ſanctitas. *Id. poſt red. in Sen. c.* 14. Mecum Deorum, & hominum ſanctitates omnes, & religiones aſſuerunt. ¶ Item morum integritas, innocentia, juſtitia. *Nep. in Lyſand. c.* 4. Sibi teſtimonium daret, quanta ſanctitate bellum geſſiſſet. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 60. Plures perſtiterunt ſanctitatem dominæ tueri. ¶ Inter ſanctitatem, pietatem, & juſtitiam tale ſtatuit *Cicero* diſcrimen, *in Top. c.* 23. Æquitas tripartita dicitur eſſe, una ad ſuperos deos, altera ad manes, tertia ad homines pertinere: prima pietas, ſecunda ſanctitas, tertia juſtitia, aut æquitas nominatur.

Sanctitudo, inis, idem ac ſanctitas. *Accius in Tereo apud Non. c.* 2. *n.* 805. Alia hic ſanctitudo eſt, aliud & nomen, & numen Jovis. *Cic.* 4. *de Repub.* apud *Non. ib.* Eoſdem terminos hominum curæ, atque vitæ, ſic Pontificio jure ſanctitudo ſepulturæ.

Sanctor, oris, κυρωτής, ſancitor, qui aliquid ſancit. *Tac. l.* 3. *Ann. c.* 26. Sed præcipuus Servius Tullius ſanctor legum fuit.

Sanctuarium, ii, *ſantuario*, מִקְדָּשׁ, Ger. *heiligthumb*, Gal. *ſanctuaire*, Hiſp. *ſantuario*, ἁγιαστήριον, ſacrarium, ſacer locus. *Aggen. de limit. pag.* 61. *edit. Goeſ.* Extra ſanctuarium, profanum dictum eſt. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, ut de tabulis, aut libris, in quibus ſancta referuntur. Hinc ſanctuarium Principis, idest libri, & commentarii ſecretiores Principis, vel locus ipſe, & tabularium, in quo hujuſmodi libri repoſiti aſſervantur. *Sicul. Flac. in l. de condit. agr. pag.* 16. *edit. Goeſ.* Quod ſi quis contradixit, ſanctuarium Cæſaris reſpici ſolet. Omnium enim agrorum & diviſorum, & aſſignatorum formas, ſed & diviſionem commentarios, & principatus in ſanctuario habet. Qualeſcunque enim formæ fuerint, ſi ambigatur de earum fide, ad ſanctuarium Principis revertendum erit. *Plin. l.* 25. *c.* 2. In ſanctuariis Mithridatis Maximi Regis devicti Cn. Pompeius invenit in peculiari commentario ipſius manu compoſitionem antidoti.

Sanctus, a, um, *ſtabilito*, κυρωθείς, ſancitus, decretus, partic. a ſancio. *Liv. l.* 10. De provocatione legem diligentius ſanctam. ¶ Hinc pro auguſto, atque inviolabili uſurpatur, ac propterea Tribuni plebis, & Legati ſancti dicuntur, hoc eſt lege tuti, ac defenſi. *Cæſ. l.* 3. *B. G.* Legatos (quod nomen apud omnes nationes ſanctum inviolatumque ſemper fuiſſet) retentos ab ſe. *Cic.* 2. *Phil.* Ut veſtris etiam legionibus ſanctus eſſem. *Id. poſt red. in Sen.* Numen veſtrum æque mihi grave, & ſanctum, ac Deorum immortalium, erit. *Liv. l.* 23. *c.* 22. Siquid unquam arcani, ſanctive ad ſilendum in curia fueris. ¶ Sancta loca ſunt, quæ legum ſanctionibus adverſus injuriam, & vim munita fuerunt, ut templa, mœnia urbium, &c. *Cicer. pro Rab.* Caſtam concionem, ſanctum campum, inviolatum corpus omnium Civium Rom. Hinc ſanctum pro ipſo templo. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 69. Dicite Pontifices, in ſancto quid facit aurum? ¶ Sanctius ærarium, dicitur interius, & integrius, ex quo nihil promi licet ob annuas neceſſitates. *Cic.* 6. *Ver.* Quæ in ærario ſanctiore conditas habebant. ¶ Per Metonymiam dicitur de moribus hominum, qui legibus divinis, & humanis conformes ſunt, & de ipſis hominibus, qui quadam majeſtate, & vitæ innocentia ad Dei, & beatarum Mentium virtutem quam proxime accedunt. Sumitur igitur pro bono, integro, pio, impolluto, *ſanto*, ὅσιος, ἅγιος. *Virg.* 12. *Æn.* Sancta ad vos anima, atque iſtius inſcia culpæ Deſcendam. *Id.* 11. *Æn.* Tuque o ſanctiſſima conjux Felix morte tua. *Cic. pro Roſc. Com.* Ætate

grandis natu, natura ſanctus, & religioſus. *Juven. ſat.* 14. Et ſanctam filius omni Aſpiciat ſine labe domum, vitiiſque carentem.

Sanctus, &

Sancus, i, V. Sangus.

Sandalarium, ii, vicus Romæ, ubi ſandalia fiebant. *Gel. l.* 18. *c.* 4. In Sandalario forte apud librarios fuimus.

Sandalarius, a, um, quod ad ſandalia ſpectat. Apollo Sandalarius dictus eſt Romæ, quod ejus templum eſſet in vico Sandalario. Sed *Alex. ab Alex. l.* 2. *gen. dier. c.* 18. contra ſcribit, vicum Sandalarium dictum eſſe ab Apolline Sandalario, cujus effigies ſandalio ornata erat. Templum illud ab Auguſto extructum fuiſſe, docet *Tranquil. in ejus vita, c.* 57. Ac *Victor* quoque in 4. Urbis regione ponit.

Sandaligerulus, a, um, σανδαλιοφόρος, qui ſandalio utitur. *Plaut. Trin.* 2. *c.* 12. Flabelliferæ, ſandaligerulæ, cantrices, ciſtellatrices.

Sandalis, idis, fem. σανδαλίς, palmæ genus, dictum a ſimilitudine ſandalii. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Quarta auctoritas ſandalidum, a ſimilitudine appellatarum.

Sandalium, ii, n. *ſandalo*, *pianella*, σανδάλιον, σάνδαλον, genus calceorum. *Heſychius* ait eſſe γυναικεῖον ὑπόδημα, muliebre calceamentum. Nec tamen mulierum ſemper eſſe, ſed etiam virorum, liquet ex *Act.* 12. 8. ubi Angelus præcipit Petro, ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Subliga ſandalia tua. *Ter. Eun.* 5. 8. 4. Utinam tibi commitigari videam ſandalio caput.

Sandalum, i, farris Gallici genus, plus alio quovis farre panis reddens. *Plin. l.* 18 *c.* 7. Galliæ quoque ſuum genus farris dedere, quod illic *brance* vocant, apud nos ſandalum, nitidiſſimi grani.

Sandapila, æ, f. *cataletto*, σαρκοφόρον, genus feretri, loculus ligneus, in quo plebejorum, atque damnatorum cadavera portabantur, ut *Fulgent. de priſco ſermone* interpretatur. *Horatius* vilem arcam, *Martialis* Orciniacam ſpondam appellat. *Martial. l.* 8. *epigr.* 75. Stipataque tollitur alte Grandis in anguſta ſarcina ſandapila. *Juven. ſat.* 8. *v.* 175. Inter carnificas, & fabros ſandapilarum.

Sandapilarius, ii, idem ac veſpillo, qui ſandapilas fert. *Sidon. l.* 2. *ep.* 8. Veſpillonum, ſandapilariorumque miniſteria.

Sandaraca, vel Sandarache, æ, f. *ſandaraca*, σανδαράκη, vel σανδαράχη, coloris rubri genus. Medici Arabes putant, ſandaracam eſſe noſtrum vernicem. Sed hic eſt gummi juniperi. *Feſt.* Sandaracam ait Verrius eſſe genus coloris, quod Græci ſandycem appellant. ¶ Duplex eſt, metallica, ſeu foſſilia, quæ eſt altera cinnabaris, & vulgo arſenicum rubrum vocatur; & factitia, quæ eſt ceruſſa in fornace cremata. *Plin. l.* 34. *c.* 18. Sandarachæ quoque propemodum dicta natura eſt. Invenitur autem & in aurariis, & in argentariis metallis, melior, quo magis rufa, &c. *Vitruv. l.* 7. *c.* 12. Ceruſſa vero, cum in fornace coquitur, mutato colore ad ignem incendii ſandaraca fit. De ſandaraca *Plin.* ſcribit *l.* 34. *c.* 18. & *l.* 35. *c.* 6. ¶ Sandaraca item herbæ genus, apibus gratiſſimum. *Plin. l.* 21. *c.* 7. Præter hæc convehitur erithace, quam aliqui ſandaracam, alii cerinthum vocant.

Sandaracatus, vel Sandarachatus, a, um, σανδαρακωτός, cui ſandaraca admiſta eſt. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Item lentes tollit cum ſquamis æris, aceto ſandaracato.

Sandaracinus, vel Sandarachinus, a, um, σανδαράχινος, quod colorem ſandaracæ habet. *Næv.* apud *Feſt.* Merula, ſandaracino colore. Ubi *ſandaracinus* eſt luteus. Hunc enim colorem habet os merulæ. Nempe ſandaraca quidem rubet ipſa, ſed luteo colore tingit.

Sandareſus, i, fem. gemma in India naſcens in loco ejuſdem nominis, item in Arabia meridionali, colore igneo aureis intus guttis interſtincto. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Sandaſtrl, Indicæ gemmæ nomen, colore mali, aut olei viridis. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Sandyx, & Sandix, icis, & ycis, m. & f. σάνδυξ, & σάνδιξ, coloris rubri genus, quod *Galen. ad fin. l.* 9. *Simplicium* ſcribit fieri ex ceruſſa vehementius aduſta. *Plin. l.* 35. *c.* 6. & alii ex ſandaraca, æqua parte rubricæ admiſta. Alii ſcribunt, herbam eſſe delicatæ olfactus, brevi caule, & in aliis fœniculo ſimilem, naſci in inſula maris rubri, eſſe & ſandycem genus coloris ex ſandaraca, & ceruſſa factum. *Heſychius* arborem credidit. *Servius* etiam plantam eſſe tradit. Imo ipſe *Virgilius* ita arbitratus eſt, ut *Plin. l.* 35. *c.* 6. ſcribit. Hæc ſi torreatur, æqua parte rubrica admixta, ſandycem facit. Quanquam animadverto, Virgilium exiſtimaſſe, herbam id eſſe, illo verſu, Sponte ſua ſandyx paſcentes veſtiet agnos. Sed ex eo verſu non conſequitur id, quod *Plinius*, & *Servius* putarunt. Nam ſententia Maronis eſt, fore, ut oves paſcentes ſponte ſandycini coloris fiant. Denique *Virgilius* fortaſſe ſcripſit *ſcandyx*, non *ſandyx*. Scandyx autem re vera genus herbæ eſt, de qua *Plin.* ſcribit *l.* 21. *c.* 16. Scandyx, quæ ab aliis tragopogon vocatur, foliis croco ſimillimis. De ea etiam ſcribit *l.* 22. *c.* 22. ubi ait peculiarem ejus laudem eſſe, quod fatigato Venere corpori ſuccurrit. ¶ Reperitur etiam in gen. maſc. *Gratius in Cyneg. v.* 86. Interdum Libyco fucantur ſandice pinnæ. ¶ Ejus penultima in obliquis ancipitis eſt quantitatis. *Propert. l.* 2. *eleg.* 25. Illaque plebejo, vel ſit ſandycis amictu.

Sane, adverb. *certamente*, כֵּן, Germ. *warlich*, Gall. *certes*, Hiſp. *ciertamente*, μέντοι, certe. *Terent. Andr.* Sane pol illa temulenta eſt. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Sane moleſte Pompejum id ferre conſtabat. *Id. pro Quint. c.* 3. Erat ei pecuaria res ampla, & ruſtica ſane bene culta. *Id.* 1. *de Leg. c.* 4. Sane quidem hercule, & eſt iſta recta docendi via. ¶ *Sane quam*, eſt admodum, valde. *Sulpit. ad Cic.* 4. *Fam. ep.* 5. Sane quam pro eo ac debui, graviter, moleſteque tuli. *Brut. ad Cic. Fam.* 11. *epiſt.* 13. Sane quam ſum gaviſus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. Quod de Pompejo Caninius agit, ſane quam refrixit. ¶ In reſponſionibus eſt maxime, utique, certe. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2. Vultis igitur, vetus proverbium uſurpemus? Sane, inquit Agrius. ¶ Eſt etiam idem quod ſaniter, *ſanamente*, cujus contrarium eſt inſane. *Plaut. Curc.* 1. 3. 20. Bonum eſt, pauxillum amare ſane; inſane, non bonum eſt. *Horat. l.* 2. *od.* 7. Non ego ſanius bacchabor Edonis. *Senec. controv.* 34. Euthemon dixit ſanius, quam Glycon.

Saneſco, is, ſine præt. & ſup. n. 3. *ſanarſi*, חָיָה, Ger. *geſund werden*, Gall. *guerir*, Hiſp. *ſanarſe*, ὑγιάζομαι, ſanus fio. *Cel. l.* 6. *c.* 7. Sed vulnera facta ignoscas, dum ſaneſcunt, &c. Adde *Plin. l.* 27. *c.* 13.

Sanga, m. t. fl. Hiſpaniæ, qui per Cantabros fluit apud Victoriam Juliobrigenſium. *Plin. l.* 9. *c.* 20.

Sangenon, i, n. gemmæ nomen. *Plin. l.* 37. *c.* 6.

Sangualis. V. Sanqualis.

Sanguen, inis, idem ac ſanguis, apud vet. *Lucr. lib.* 2. *v.* 836. Viſceribus viſcus gigni, ſanguenque creari. *Cic.* 3. *Fin. c.* 11. *ex veteri Poeta.* Non refugiat miſere ſanguen, atque exalbeſcat metu?

Sanguiculus, i, *ſanguinaccio*, αἱματίον, ſanguis hœdi, ſive ſuis, in cibum formatus. *Plin. l.* 28. *c.* 14. Et ſanguine ejuſdem in cibum formato, quem ſanguiculum vocant.

Sanguilentus, a, um, adject. idem quod ſanguineus, ut ſanguilenta urina. *Scribon. Larg. compoſit.* 102.

Sanguinalis, & le, o. 3. quod ad ſanguinem refertur. Herba ſanguinalis, eadem eſt ac ſanguinaria. *Celſ. l.* 2. *c.* 13. Herba ſanguinalis, quam Græci πολύγονον vocant, inde nomen habet, quod ſanguinis fluorem, undecunque feratur, ſiſtet. *Col. l.* 6. *c.* 12. Vel ſanguinalis herba, quam πολύγονον Græci appellant.

Sanguinans. V. Sanguino.

Sanguinarius, a, um, *ſanguinario*, *crudele*, אִישׁ דָּמִים, Ger. *blutbund*, Gall. *ſanguinaire*, *cruel*, Hiſ. *eſangrientado*, φονικώτατος, αἱμοχαρής, ad ſanguinem ſpectans, ſævus, crudelis. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 7. Megabrotus, & hæc ſanguinaria juventus inimiciſſima eſt. *Plin. l.* 4. *epiſt.* 22. De hujus nequitia, ſanguinariiſque ſententiis ſuper cœnam loquebantur. *Plin. alter l.* 19. *c.* 4. Nonius ſanguinarius. h. e. de ſanguine, & morte. ¶ Sanguinaria herba, & Sanguinaria, abſolute, cujus ſuccus naribus infuſus ſanguinem ſiſtit, *ſanguinella*. A Græcis πολύγονος dicitur a multitudine geniculorum. *Col. l.* 7. *c.* 5. Eſt etiam gravis pernicies herbæ ſanguinariæ, quam &c. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Polygonon Græci vocant, quam nos ſanguinariam; non attollitur a terra, foliis rutæ, ſemine graminis.

Sanguinatio, onis, ſanguinis emiſſio, ut gingivarum ſanguinatio, apud *Cœl. Aurelian. Tard. l. 4. c. 6.*

Sanguineus, a, um, *ſanguigno, pieno di ſangue, di color ſanguigno*, Germ. *bluwerch*, Gall. *ſanguin, de ſang*, Hiſp. *lleno de ſangre*, [illegible], plenus ſanguine, & ad corporis temperamentum refertur. Medicis enim ſanguineus dicitur, cui plurimum inest boni ſanguinis, hoc eſt qui temperamento calido ſit, & humido. *Plin. l. 11. c. 37.* Coſtæ nulli, niſi ſanguineum pulmonem habenti. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod ex ſanguine conſtat. *Ovid. 2. Met.* Sanguineæ manant tanquam de vulnere guttæ. ¶ Item pro ſanguinolento, ſeu aſperſo ſanguine. *Ovid. l. 3. Triſt. el. 9.* Palleoteſque manus, ſanguineumque caput. ¶ Item pro eo, quod cum ſanguine conjunctum eſt, ſive quod ſanguis conſequitur. *Hor. l. 1. Carm. od. 27.* Verecundumque Bacchum Sanguineis prohibete rixis. ¶ Uſurpatur quoque pro eo, quod ſanguinis colorem habet. Sanguineus frutex, niſi arborem dicere malis, eſt cornus fœmina, vimina ferens lenta, quæ vitibus vincula ſuppeditant. Ita dictus eſt, quia ejus cortex ſanguinei eſt coloris, *ſanguine*. *Plin. l. 16. c. 37.* Siquidem & geniſtæ, & populi, & ulmi, & ſanguinei frutices, & betulæ, & arundo fiſſa, & arundinis folia, ut in Liguria, & vitis ipſa, reciſiſque aculeis rubi alligant, & intorta corylus. ¶ Hinc virgæ ſanguineæ, ideſt quæ ſunt ex ſanguineo frutice. *Plin. l. 24. cap. 10.* Sunt, qui ſanguineis virgis tangunt ea, quæ nolunt his (animalibus) obnoxia eſſe. *Modeſtin. l. penul. ff. ad legem Pompejam de parricid.* Parricida virgis ſanguineis verberatur, deinde in culleo inſuitur cum cane, gallo gallinaceo, vipera, & ſimia, &c.

Sanguino, as, neut. 1. *ſcorrer ſangue*, αἱμοῤῥέω, ſanguine mano. *Quinctil. l. 10. Declam.* Tum repetitis ſanguinaverant planctibus jam convaleſcentes lacerti. *Id. ibid.* Sanguinantes lacertos porrigere. ¶ Tranſlate *Id. vel, ut alii volunt, Tacit. in Dial. de Oratorib. c. 12.* Lucroſæ hujus, & ſanguinantis eloquentiæ uſus recens, & malis moribus natus. h. e. mercenariæ, quæſtuoſæ, & pecuniam ex clientum marſupio, tanquam ſanguinem, extrahentis.

Sanguinolentus, a, um, *ſanguinolento*, Ger. *bluetig*, Gall. *ſanglant*, Hiſp. *ſangrienta*, [illegible], plenus ſanguine, conſperſus ſanguine. *Auct. ad Her. l. 4.* Inimici ſtatim ſanguinolenta palma, crudeliſſima victoria potiti inſultabunt in horum miſerias. *Ovid. 3. Epiſt.* Pectore ſanguinolenta. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod ſanguini ſimile eſt, pro rubro. *Ovid. l. 2. Amor. eleg. 12.* Ille color vere ſanguinolentus erat. ¶ Litera ſanguinolenta tranſlata ſumitur pro invectiva, ſeu famoſo libello. *Ovid. in Ibin. v. 3.* Nullaque, quæ poſſit, tot ſcriptis millibus, extat Litera Naſonis ſanguinolenta legi.

Sanguinoſus, a, um, adject. ſanguine abundans. *Cœl. Aurelian. Acut. 3. c. 4.* Sanguinoſi phlebotomandi.

Sanguis, inis, m. 3. *ſangue*, αἷμα, unus ex corporis animalis humoribus, qui per venas in omne corpus diffunditur. *Cic. 2. de nat. Deor.* In quem ſanguis a jecore per venam illam cavam influit. ¶ Sanguinem detrahere, ſive extrahere, eſt venam aperire, ut ſanguis ſuperfluus, & noxius effluat. *Celſ. l. 2. c. 8. & 9.* ¶ Sanguinem mittere, idem eſt, ac extrahere. *Celſ. l. 2. c. 10.* Sanguinem inciſa vena mitti novum non eſt. *Cic. Att. l. 1. ep. 16. per tranſlationem.* Nam & illud non nobis abeſt, videri noſtrum teſtimonium non valuiſſe, miſſus eſt ſanguis invidiæ ſine dolore. ¶ Sanguinem alicujus fundere, eſt vulnerare, occidere. *Curt. l. 3. c. 5.* Tum vero multum ſanguinis fuſum eſt. Sic, ſiccare ſanguinem, apud *Liv. l. 35. c. 5.* ¶ Hinc ſæpe ponitur pro vita. *Liv. l. 23. c. 8.* Sanguine Annibalis ſanciam Romanum fœdus. *Quinctil. declam. 317.* Unius ſanguinem exigitis. ¶ Tranſlate etiam ponitur pro genere. *Virg. 1. Æn. v. 23.* Progeniem ſed enim Trojano a ſanguine duci Audierat. *Horat. lib. 3. od. 17.* Regius ſanguis. ¶ Item pro vigore, ſpiritu, audacia. *Plaut. Bacch. 3. 3. 44.* Magiſtron' quenquam diſcipulum minitarier? Nil moror, diſcipulos mihi eſſe tam plenos ſanguinis. *Cic. Att. l. 4. ep. 16.* Amiſimus, mi Pomponi, omnem non modo ſuccum, & ſanguinem, ſed etiam colorem, & ſpeciem priſtinam civitatis. *Id. in Brut.* Succus ille, & ſanguis incorruptus uſque ad hanc ætatem Oratorum fuit, in qua naturalis inelſet, non fucatus nitor. h. e. oratio fortis, robuſta, vires, lacertos, & nervos habens. ¶ Item per tranſlationem dicitur de pecunia. *Cic. 5. Ver.* Quæ cum de populi R. victu, de vectigalium nervis, de ſanguine detraxiſſet ærarii. *Id. Att. l. 6.* Appius eum provinciam curarit, ſanguinem miſerit, quidquid potuit, detraxerit. ¶ Denique de aliis etiam humoribus interdum uſurpatur. *Manil. l. 5. v. 225.* Et cerdis nemori ſanguis decedit & herbis. *Stat. 5. Thebaid. v. 149.* Bacchæus ſanguis. h. e. vinum.

Sanguiſuga, æ, f. *ſanguiſuga, ſanguetta*, [illegible], Ger. *ein egel*, Gall. *ſangſue*, Hiſp. *ſanguiſuela*, βδέλλα, hirudo, vermis in aqua degens, a *ſanguis*, & *ſugo*, quod ſanguinem ſugat. *Plin. l. 8. cap. 10.* Cruciatum in potu maxime ſentiunt hauſta hirudine, quam ſanguiſugam vulgo cœpiſſe appellari adverto. *Id. l. 32. cap. 7.* Idem præſtare ſanguiſugarum cinis ex aceto illitus potatur.

Sangos, Sancus, vel Sanctus, i, m. Hercules ſic a Sabinis dictus. Rationem nominis hanc affert *Propert. l. 4. el. 10. (al. 9.)* Nunc quoniam manibus purgatum ſanxerat orbem, Sic Sancum (alii Sanctum) Tatii compoſuere Cures. *Feſtus in voce, Propter viam*: Propter viam fit ſacrificium, quod eſt proficiſcendi gratia Herculi, aut Sango (al. Sanco) qui ſcilicet idem eſt Deus.

Sanies, ei, *marcia*, [illegible], Ger. *wundſchweiſſ*, Gall. *boue*, Hiſp. *podre*, ἰχώρ, ſanguis corruptus, necdum ad puris albedinem, craſſitudinemque enactus. *Celſ. l. 5. c. 26.* Ex vulneribus, ulceribuſque exit ſanguis, ſanies, pus. Sanguis omnibus notus eſt. Sanies eſt tenuior hoc, varie craſſa, & glutinoſa, & colorata. Pus craſſiſſimum, albidiſſimumque, glutinoſius & ſanguine, & ſanie. Exit autem ſanguis e vulnere recenti, aut jam ſaneſcente: ſanies inter utrumque tempus eſt: pus ex ulcere jam ad ſanitatem ſpectante. *Cic. in Piſon.* Saxa ſpargens tabo, ſanie, ſanguine atro. ¶ Sumitur etiam pro infectum. *Plin. l. 9. c. 38.* Curſuſque carinata mergitur, donec omnem ebibat ſaniem. ¶ Item pro ſucco. *Plin. lib. 15. cap. 3.* Olivæ conſtant nucleo, oleo, carne, amurca: ſanies eſt hæc ejus amara.

Sanifer, a, um, ſalutifer. *Paulin. Nolan. poem. 22. (al. 20.) Natal. 7. S. Felic. v. 123.* quæ te quoque dextra potentem Sanifera virtute dedit.

Saníoſus, a, um, *marcio*, Germ. *ſchweiſſig*, Gall. *plein de ſang meurtry*, Hiſp. *lleno de ſangraza*, ἰχωρώδης, ſanie, & impuro ſanguine conſperſus. *Plin. l. 7. c. 15.* Invalidi, aut non vitales partus eduntur, aut ſanioſi.

Sanitas, atis, *ſanità*, [illegible], Ger. *geſundheit*, Gall. *ſanté*, Hiſp. *ſalud, ſanidad*, ὑγίεια, incolumitas, ſtatus corporis actiones omnes ſuas probe obeuntis. *Cic. 4. Tuſc. c. 13.* Corporis temperatio, cum ea congruunt inter ſe, e quibus conſtamus, ſanitas eſt: ſic animi dicitur, cum ejus judicia, opinioneſque concordant, eaque eſt animi virtus, quam alii ipſam temperantiam dicunt eſſe, alii obtemperantem temperantiæ præceptis, & eam ſubſequentem, nec habentem ullam ſpeciem ſuam, &c. *Quint. l. 5. c. 10.* Si robur corporibus bonum non eſt, minus ſanitas. ¶ Tranſlate dicitur etiam de animo, pro ſapientia, ſeu pro bono ſtatu mentis, animi quiete, & tranquillitate. *Cic. 3. Tuſc. c. 4.* Sanitatem enim animorum poſitam in tranquillitate quadam, conſtantiaque cenſebant: his rebus mentem vacuam, appellarunt inſaniam. ¶ Hinc redire ad ſanitatem pro eo, quod eſt reſipiſcere. *Cic. l. 12. Fam. ep. 10.* Quibus tamen ad ſanitatem redeundi ante calendas Septembris poteſtas facta eſt. ¶ Item de oratione, pro ſtylo puro, & incorrupto. *Cic. de opt. gen. Or.* Illos potius, qui incorrupta ſanitate ſunt, quod eſt proprium Atticorum, quam eos, quorum vitioſa abundantia eſt, quales Aſia multos tulit.

Saniter, adv. *ſanamente*. *Afran. apud Non. c. 11. n. 51.* Adeſto, oſtentio te amare, me adorare ſaniter.

Sanna, æ, f. *muſione, dileggiamento*, [illegible], Ger. *verſpottung*, Gall. *mocquerie*, Hiſp. *eſcarnio*, μυκτήρ, χλεύη, irriſio, quæ fit ore diſtorto, aut aliis geſticulationibus riſum moventibus. *Vetus Interpres Perſii in ſat. 1.* Sanna dicitur os diſtortum cum vultu, quod facimus, cum alios deridemus. Eſt a [illegible], *dens*, vel potius (quæ eſt conjectura Iſaaci Caſauboni, ad primam Perſii ſatyram) a [illegible], *acuere*, unde [illegible], *dens*, & [illegible], *aculeata oratio*. Perottus cenſet dici a narium ſonitu. Alii originem arceſſunt a Græco σαννάς, quo Cratinus uſus pro ſtulto, ut teſtatur Euſtathius ad Odyſſ. ξ. pag. 1761. ubi & monet σαννὸν eſſe a Sannis populis, quos ipſius ætas vocabat Tzanos. *Juven. ſat. 6. v. 305.* I nunc, & dubita, qua ſorbeat aera ſanna Tullia. *Perſ. ſat. 1. v. 62.* Quos vivere fas eſt Occipiti cæco, poſticæ occurrite ſannæ.

Sannio, onis, m. *buffone*, [illegible], Ger. *gaffer*, Gall. *mocqueur*, Hiſp. *moſador*, χλευαστής, ſcurra, qui omnibus modis riſum movere nititur, qui ſiniſtro riſu, & contortis corporis totius partibus quempiam irridet, moreſque aliorum tam inepto geſtu exprimit, ut, cum alios irrideat, ipſe omnibus ſit ridiculus. *Cic. l. 9. Fam. ep. 16.* Salis enim ſatis eſt, ſannionum parum. *Id. l. 2. de Or. c. 61.* Atque hoc etiam animadvertendum, non eſſe omnia ridicula faceta. Quid enim poteſt eſſe tam ridiculum, quam ſannio eſt? Sed ore, vultu, imitandis moribus, voce, denique corpore ridetur ipſo. Salſum hunc poſſum dicere, atque ita, non ut ejuſmodi oratorem eſſe velim, ſed ut mimum.

Sano, as, a. 1. *ſanare, guarire*, [illegible], Ger. *geſund machen*, Gall. *guerir*, Hiſp. *ſanar*, ὑγιάζω, ſanum facio, redintegro, incolumitati reſtituo. *Cic. 4. Tuſc.* Citius repentinus oculorum tumor ſanatur, quam diuturna lippitudo repellitur. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur pro ad bonam mentem revocare. *Cic. 2. Catil.* Quos quidem ego, ſi ullo modo fieri poſſet, non tam ulciſci ſtudeo, quam ſanare, & ipſos placare Reipublicæ. *Id. 4. Phil. c. 14.* Quæ hic Reipublicæ vulnera imponebat, eadem ille ſanabat. *Senec. Herc. Fur. v. 1261.* Morte ſanandum eſt ſcelus. h. e. expiandum.

Sanqualis, ſive ſanqualis, is, f. *ſ glow*, genus avis. *Feſtus.* Sanqualis avis appellatur, quæ in Commentariis Auguralibus oſſifraga dicitur, quia in Sangi Dei tutela eſt. Adde *Plin. l. 10. c. 7. & Liv. l. 41. c. 13.*

Sanſa, V. Sampſa.

Santerna, æ, f. chryſocolla ex nitro confecta, qua artifices utuntur in agglutinando auro. *Plin. l. 33. c. 5.*

Santŏnes, m. 3. pop. Galliæ, in Aquitania, quorum tractus nunc Santonia, *la Saintonge*, dicitur, eſtque inter Engoliſmenſem tractum ad Or. Pictones ad Bor. Aquitaniam veterem ad Merid. & Oceanum ad Occ. Hujus tractus præcipua urbs eſt Santones, ſeu Mediolanum Santonum, *Saintes*. *Lucan. l. 1. v. 422.* gaudetque amoto Santonus hoſte.

Santonicus, a, um, adiect. ad Santones pertinens. *Juvenal. ſat. 8. v. 145.* Tempore Santonico velas adoperta cucullo. ¶ Santonicum, abſolute, & Santonica herba, abſinthium, quo Gallia Alpibus finitima abundat, *ſantonica*. *Plin. l. 27. c. 7. & Colum. l. 6. c. 25.*

Sanus, a, um, *ſano*, [illegible], Germ. *geſund*, Gall. *ſain*, Hiſp. *ſano*, ὑγιής, integer, incorruptus, proſpera utens valetudine, cujus partes omnes probe ſuas obeunt functiones, a σάος, inſerta liquida. *Cic. 2. Phil.* Quaſi medicus ille te ſanum feciſſet. *Cato c. 157.* Tam citiſſime ſanus fiet ex eo morbo. *Celſ. l. 3. c. 4.* Etiam ſaniſſimo dari debet cibus. ¶ Transfertur quoque ad animum, & uſurpatur pro ſapiente, vel eo, qui rationis, & recti judicii compos eſt. *Plaut. Trin. 2. 4. 53.* Satin' tu ſanus mentis, aut animi tui, qui conditionem hanc repudies? *Cicer. 1. de nat. Deor.* Eſſe igitur Deos, ita perſpicuum eſt, ut id qui neget, vix eum ſanæ mentis exiſtimem. *Id. 9. Attic. epiſt. 15.* Ego illum male ſanum ſemper putavi, nunc etiam impurum, & ſceleratum puto. ¶ Item ad orationem, pro bono, recto, incorrupto. *Cic. in Brut.* Nihil erat in ejus oratione, niſi ſincerum, nihil niſi ſiccum, atque ſanum. *Id. ibid.* Rhodii ſaniores, & Atticorum ſimiliores.

Sapa, æ, f. *uvo cotto*, ex muſto decocto tertia parte reliqua, ἕψημα, σίραιον. *Plin. l. 14. c. 9.* Siræum, quod alii hepſema, noſtri ſapam appellant, ingenii, non naturæ opus eſt, muſto uſque ad tertiam partem menſuræ decocto; quod ubi factum ad dimidiam eſt, defrutum vocamus. *Id. l. 23. c. 2.* Vino cognata res ſapa eſt, muſto decocto, donec tertia pars ſuperſit. ¶ Inter ſapam defrutum, & carenum hoc intereſt, inquit *Pallad. in Octobr. tit. 18.* quod defrutum dicitur muſtum a defervendo, ubi ad ſpiſſitudinem fortiter deſpumaverit: carenum, cum tertia perdita, duæ partes remanſerint; ſapa, ubi ad tertias redacta deſcenderit. Hæc *Pallad.* caterum ipſum quoque defrutum dicitur a *Colum.* carenum ad tertias decoctum. V. *Defrutum*.

Sapæi, m. 2. pop. Thraciæ, in confini Myſiæ, ſeu Scythiæ Europææ, in ora maris Euxini, al. inter Neſtum, & Hebrum in ora Auſtrali Thraciæ. *Plin. l. 4. c. 11.*

Saperda, æ, f. genus piſcis, qui & coracinus fluviatilis dicitur. *Perſ. ſat. 5. v. 134.* Quid agam? rogitas? ſaperdas advehe Ponto, Caſtoreum, ſtuppas, hebenum, thus &c. ¶ Ponitur tranſlate pro ſapiente, & lepido, tanquam ſit a *ſapio*. *Var. apud Non. c. 2. n. 813.* Omnes videmur nobis eſſe belluli, & feſtivi ſaperdæ, cum ſimus σαπροὶ, h. e. putidi & marcidi. Al. leg. *cum ſimus copreæ*. hoc eſt ſcurræ.

Saphon, onis, m. funis navis in prora poſitus. *Cæcil. apud Iſidor. l. 19. Orig. c. 4.* Venerio curſu veni, prolato pede uſque ad Saphonem.

Sapĭde, adv. cum ſapore. *Apul. l. 8. A. A.* Femur ſapidiſſime percoctum.

Sapĭdus, a, um, *ſaporito*, [illegible], quod gratum ſaporem habet. *Apul. l. 2. Metam.* Tucetum perquam ſapidiſſimum. *Apic. l. 9. c. 10.* Jus ſapidum. Et *c. 11.* Sapidiores piſces. ¶ Tranſlate ſapidæ puellæ. h. e. ſapientes, *Alcim. Avit. ad Soror. v. 458. ex parabola Matth. c. 25.*

Sapiens, entis, o. *ſapiente, ſaggio, ſaputo*, [illegible], Germ. *verſtandig*, Gall. *ſage*, Hiſp. *ſabio*, σοφός, qui ſapit, ſapientia præditus, ſapientia pollens, a *ſapio*. *Cic. pro Cluent. c. 31.* Sapientiſſimum eſſe dicunt eum, cui, quod opus ſit ipſi, veniat in mentem. *Id. 4. Catil.* Miſera mors ſapienti non poteſt accidere. *Ovid. 1. de ar. am. v. 65.* ſere & ſapientior ætas. ¶ In Græcia ſeptem viri uno, eodemque tempore floruere, qui Sapientes habiti, & nominati ſunt. Hi fuere Thales Mileſius, Solon Athenienſis, al. Salaminius, Chilon Lacedæmonius, Pittacus Mitylenæus, Bias Prienæus, Cleobulus Lyndius, Myſo Chenæus. *Plato in Protagora.* Vulgo loco Myſonis Periander Corinthius numeratur. Nomini originem hanc narrant. Cum piſcatoribus ex Coo inſ. rete ad litus trahentibus Mileſii quidam ſuperveniſſent, piſcationemque illam non conſpecto reti mercati eſſent, dum rete expanderetur, inter piſces aureum tripus aureus inventus eſt. De tripode inter piſcatores, & Mileſios controverſia exorta eſt, cum Mileſii tripodem ſibi vindicarent, quod reti contineretur, piſcatores negarent, quod illis non niſi piſces vendidiſſent. Eam controverſiam & ipſæ civitates Miletus, & Coos ſuſcepere, adeo ut prope ad arma venirent. Tandem Apollinem conſuluere, qui reſpondit, donum illud illius ætatis ſapientiſſimo deberi. Igitur communi conſenſu ad Thaletem Mileſium tripus miſſus eſt. Sed cum Thales aſſereret, Biantem multo ſe eſſe ſapientiorem, ad Biantem fuit allatus. A Biante eadem de cauſa pervenit ad Pittacum, & a Pittaco ad alium, ita, ut orbe peracto ad Thaletem rediret. Tunc ſeptem illi viri ſtatuerunt, tripodem illum Deo debitum, qui ſolus & vere ſapiens eſt, & largitor ſapientiæ. Quare in templo Apollinis Deo dicatus fuit. Admirati Græci hanc virorum illorum animi magnitudinem, eos ſapientes eſſe, ſapienteſque eſſe appellandos judicavere, quod divitias contemnerant, quodque ſapientia ſibi invicem cederent, ſeque a Deo illam habere profiterentur. *Plut. in vita Solonis. Diog. Laert. l. 1. c. 1. vita Philoſ.* Vixere poſt Lycurgum, & Homerum, ſed ante Pythagoram, qui primus auſus non eſt ſe ſapientem appellare, ſed dixit ſe philoſophum eſſe, ideſt ſapientiæ, intelligentiæque amatorem. *Cic. 5. Tuſc.*

Sapienter, adv. *ſaviamente*, Ger. *weiſslich*, Gal. *ſagement*, Hiſp. *ſabiamente*, σοφῶς, ſecundum ſapientiam. *Cic. pro Dom.* Qui non ficte, & fallaciter populares, ſed vere, & ſapienter fuerunt. *Id. l. 2. Fam. ep. 6.* Nemo eſt, qui tibi ſuadere ſapientius poſſit te ipſo. *Id. de clar. Orat. c. 42.* Servius ſapientiſſime perfecit, ut &c. *Plaut. Men. 5. 7. 1.* Imperium meum ſapienter habeatis curæ.

Sapientĭa, æ, f. *ſapienza*, [illegible], Ger. *weiſsheit*, Gall. *ſageſſe*, Hiſp. *ſabiduria*, σοφία, cognitio rerum omnium, tum humanarum, tum divinarum. *Cic. 1. Off. c. 43.* Princepſque omnium virtutum eſt illa ſapientia, quam σοφίαν Græci vocant.

Digitized by Google

cans, Prudentiam enim, quem Græci φρόνησιν dicunt, aliam quandam intelligimus, quæ eſt rerum expetendarum, fugiendarumque ſcientia. Illa autem ſapientia, quam principem dixi, rerum eſt divinarum, atque humanarum ſcientia, in qua continetur Deorum, & hominum communitas, & ſocietas ipſarum inter ipſos. Id. 5. Tuſc. c. 3. Nam ſapientiam quidem quis negare poteſt non modo re eſſe antiquam, verum etiam nomine? quæ cum divinarum, humanarumque rerum, tum initiorum, cauſarumque cujuſque rei cognitione hoc pulcherrimum nomen apud antiquos aſſequebatur. ¶ Per Catachreſim dicitur etiam de una aliqua ſcientia, ut de Juriſprudentia. Cic. 2. de Or. Iſtam oſcitantem, & dormitantem ſapientiam Scævolarum, & ceterorum beatorum otio concedamus. ¶ Sumitur quoque interdum pro judicio, prudentia, ſagacitate. Cic. in Or. c. 21. Sed eſt eloquentiæ, ſicut reliquarum rerum, fundamentum ſapientia. Id. pro Marcel. 2. 5. Nunquam temeritas cum ſapientia commiſcetur, nec ad conſilium caſus admittitur. ¶ Item pro temperatione quadam lenitatis, & prudentiæ. Cic. pro Dejot. c. 2. Re iniquum eſt, ſed tua ſapientia fit æquiſſimum. Id. pro Marcel. c. 6. Ut mihi videantur Dii immortales vel placati jam, vel ſatiati aliquando omnem ſpem ſalutis ad clementiam, & ſapientiam victoris contuliſſe. ¶ Pro ſapore, & ſapiendi facultate, a ſapio, quod ſaporem habere ſignificat. Sympoſius poeta vetus in ænigmate de pipere, & refert Iſid. in Etymol. Una mihi ſoror eſt, plures licet eſſe putentur, De fumo taceres, ſapientia de mare nata eſt. Huc alluſiſſe videtur Terent. Adelph. 3. 4. 62. Hoc ſalſum, hoc aduſtum eſt, hoc lautum eſt parum: illud recte: iterum ſic memento, ſedulo moneo pro mea ſapientia.

Sapientiālis, le, adject. a ſapientia. Tertul. de anim. c. 15. Summus in anima gradus vitalis, & ſapientialis.

Sapientipŏtens, entis, o. qui ſapientia multum valet, ut bellipotens, qui plurimum poteſt bello. Cic. 2. de Div. c. 56. Poſtremo quanquam ſemper fuit, ut apud Ennium eſt, ſtolidum genus Æacidarum, belli potentes ſunt magis, quam ſapientipotentes, tamen hunc verſus amphibologiam intelligere potuiſſet.

Sapinĕus, a, um, ἐλάτινος, quod ex ſapino eſt. Col. l. 12. c. 5. Alii nucibus ardentibus ſapineis idem efficiunt.

Sapīnus, i, f. ἐλάτη, pars abietis inferior, quæ enodis eſt, ſicut ſuperior, quæ nodoſa eſt, fuſterna dicitur. Hodie tamen vulgus Gallorum totam arborem ſua lingua ſapinum vocat. Plin. l. 16. c. 30. Cato R. R. c. 31. Prælum a ſapino atra potiſſimum facito. ¶ Eſt etiam hoc nomine gemma ex genere jaſpidum. Plin. l. 37. c. 9.

Sapio, is, ſapivi, vel ſapii, (vel ſapui, præſertim in compoſitis) n. 4. ſapere, eſſere ſavio, חכם, Ger. weiſſig ſein, Gall. être ſage, Hiſp. ſaber, φρονέω, ſapiens ſum, vel rectam ſententiam, vel opinionem habeo. Sed incertum eſt, qua de re ſapio primo dicatur. Aliis placet, primo de animo dici, pro ſapientem eſſe. Quorundam judicio primo dicitur de rebus boni, malique ſaporis, inde ad animum transfertur. Cic. in Pis. 1. Hic plane nihil ſapis. Id. l. 14. Fam. ep. 1. Qui, cum primum ſapere cœpit, acerbiſſimos dolores, miſeriaſque percepit. idest uſum rationis habere. Martial. l. 9. ep. 6. Nubere vis Priſco? non miror, Paula, ſapiſti. Nevius apud Non. c. 10. n. 31. Quando ego plus ſapivi, qui fullonem compreſſi Quinquatribus. Ubi Nonius ſapivi pro ſapui. ¶ Quandoque dativo jungitur. Plaut. Trin. Haben' tu amicum, aut familiarem, cui pectus ſapiat? ¶ Sapere rem ſuam, eſt ſcire, quid ſibi agendum ſit. Plaut. Pſeud. 1. 5. 80. Deſiſte, recte ego meam rem ſapio. ¶ Sapere ad genium, eſt noſſe probe curare cuticulam, & indulgere genio. Plaut. Perſ. 1. 3. 28. Sapis multum ad genium. ¶ Notat etiam, ut diximus, ſaporem habere, aver ſapore, χυμίζειν, & pertinet ad ſenſum guſtus, propterque res ipſa ſapere dicitur, quæ habet in ſe aliquem ſaporem. Col. l. 7. c. 8. Nec dubium, quin ſicci mmulis glaciatus caſeus jucundiſſime ſapiat. Plin. l. 9. c. 17. de mullis. Laudatiſſimi conchylium ſapiunt. h. e. conchylii ſaporem habent. ¶ Dicitur etiam de ſenſu, ſive organo guſtus, pro ſaporem percipere, vel de ſaporibus recte judicare. Cic. 2. Fin. c. 8. Nec enim ſequitur, ut cui cor ſapiat, ei non ſapiat palatus. ¶ Transfertur ad odorem. Plin. l. 17. c. 5. Certe Cicero, lux doctrinarum altera, meliora, inquit, unguenta ſunt, quæ terram, quam quæ crocum ſapiunt. ¶ In hac notione pro ſaporem habere ſumitur non ineleganter per tranſlationem, pro referre. Perſ. ſat. 1. v. 11. Cum ſapimus patruos. idest cum ſapientiam patruorum referimus.

Sapis, m. 3. Iſapis, il Savio, fl. Æmiliæ. Oritur in Romandiola Florentina ac, M. P. ſupra Sarſinam, deinde per Romandiolam propriam fluens, in mare Hadriaticum cadit. Plin. l. 3. c. 15.

Sapium, ii, genus picis. Plin. l. 16. c. 13.

Saplūtus, i, m. valde dives, ζάπλουτος. Legitur in Petronii fragment. Tragur.

Sapo, onis, ſapone, ſavone, בורית, Ger. ſeiffen, Gall. ſavon, Hiſp. xavon, σμῆγμα, σμῆγμα, compoſitum quoddam ex ſevo, & cinere, quo lineæ veſtes, & manus mundantur, & dealbantur. Plin. l. 28. c. 12. Prodeſt & ſapo. Gallorum hoc inventum, rutilandis capillis ex ſevo, & cinere.

Saponarius, ii, m. qui ſaponem conficit. Plin. Valerian. l. 1. c. 21.

Saponātum, i, n. ſaponato, ſaponis aqua macerati bullæ. Theod. Priſcian. l. 1. c. 8. Saponato aliquid levare.

Sapor, oris, ſapore, טעם, Ger. geſchmack, Gall. ſaveur, Hiſp. ſabor, χυμός, χυμός, qualitas illa rerum, quam guſtu dignoſcimus, ab Æolico, & Laconico ὀπός, pro ὀπός, ſuccus. Nam ſapor eſt in ſucco, & humore, eoque pro ſucci bonitate, aut pravitate res bene, vel male dicitur ſapere. Plin. l. 15. c. 27. Tria ex mundi elementis ſunt ſine ſapore, ſine odore, ſine ſucco, nempe ignis, aer, aqua. Id. ibid. Communia pomis, omnibuſque ſuccis ſaporum genera tredecim reperiuntur: dulcis, ſuavis, pinguis, amarus, auſterus, acer, acutus, acerbus, acidus, ſalſus, &c. Cic. 3. Fin. c. 10. Ut enim mel, etſi dulciſſimum eſt, ſuo tamen proprio genere ſaporis, non comparatione cum aliis, dulce eſſe ſentitur. ¶ Tranſlate ponitur pro jucunditate ſermonis. Cic. in Brut. c. 46. Granius obtinebat neſcio quo ſapore vernaculo. ¶ Item pro ſapientia. Arnob. l. 3. Quiſquam ne eſt hominum rationis alicujus ſapore contactus, qui &c.

Sapor, is, commune nomen plurium Perſarum Regum, ut Pharao Ægyptiorum. Sidon. carm. 7. v. 99. Parthicus Sapor.

Saporātus, a, um, adject. ſaporem habens, ſapidus. Tertul. de Spectac. c. 27. Condita pulmenta, & bene ſaporata. Arnob. l. 5. Saporatior ſanguis. Turneb. l. 28. Adverſ. c. 45. & l. 29. c. 6. legit etiam apud Virg. 6. Æn. v. 420. Melle ſaporatam, & medicatis frugibus offam. Ubi alii ſoporatam.

Sapōrus, a, um, adject. ſaporatus, ſapidus. Prudent. Cathem. 4. v. 49. Nil eſt dulcius, ac magis ſaporum.

Sapphĭcus, a, um, adject. a Sappho, ut Sapphicum carmen. Diomed. Grammat. Sapphica Muſa. Catul. carm. 35. ad Cæcilium Novocomenſ.

Sapphirātus, a, um, σαπφειρωτός, ſapphiris intertextis variegatus. Sidon. l. 2. ep. 10. Ac ſi ſub verſicoloribus figuris vernans herbida cruſta ſapphiratos lapillos, &c.

Sapphirīnus, a, um, σαπφείρινος, quod eſt ex ſapphiro, ut Lapis ſapphirinus. Plin. l. 37. c. 9. Ineſt ei aliquando & aureus pulvis, non qualis in ſapphiriis.

Sapphirus, f. 2. zaffiro, σάπφειρος, lapis pretioſus coloris cœrulei, aureis punctis collucens. Plin. l. 37. c. 9. Sapphirus enim & aureis punctis collucet. Cœruleæ & ſapphiri, rarque cum purpura.

Sappho, us, f. 4. Σαπφώ, inſignis Poetria Lyrica, carminis inventrix, quod ab ea Sapphicum appellatur, ex Ereſſo urbe Lesbi inſ. qua tempeſtate floruere Alcæus, Terpſichorus, & Pittacus, tempore Tarquinii Priſci. Ea plectrum prima invenit. Scripſit Lyricos modulos, Epigrammata, Elegidia, Jambos, & Monodes. Ovid. Heroid. ep. 15. v. 3. An, niſi legiſſes auctoris nomina Sapphus, &c. Hæc ex amoris impotentia de Leucade ſe præcipitem dedit. Hinc Stat. l. 5. ſilv. 3. v. 54. ſaltuſque ingreſſa viriles Non formidata temeraria Leucade Sappho. ¶ Puellarum amoribus infamis fuit. Hinc Horat. l. 2. od. 13. Æolis fidibus querentem Sappho puellis de popularibus.

Sappinia Tribus non fuit una ex Romanis Tribubus, ſed ita appellata eſt regio Umbriæ. Liv. l. 31. c. 2. & l. 33. c. 37.

Saprophăgo, is, a. 3. putridis cibis veſcor, a σαπρός, putris, & φάγω, comedo. Martial. l. 3. epigr. 77. Ut quid enim, Bætice, ſaprophagis? Quædam Editiones ſcribunt græce σαπροφαγεῖς. Eſt enim græca vox.

Sapros, adject. σαπρός, græce, putridum ſignificat. Hinc apud Plin. l. 28. c. 9. Sapros caſeus dicitur, qui cum ſale, & ſorbis ſiccis e vino tritus, potuſque medetur cœliacis.

Sapſa, ipſa, & non alia. Enn. apud Feſt. in Sos. Quo res ſapſa loco ſeſe oſtentatque, jubetque. Pacuv. ibid. Nam Teucrum regi ſapſa res reſtibilet.

Sarabāra, æ, f. & Sarabara, orum, n. veſtis Perſicæ genus laxum, & ſinuoſum, ut Suidas, & Iſid. l. 19. c. 23. deſcribunt. Tertul. de Pall. c. 4. de Alexan. M. Vicerat Medicam gentem, & victus eſt Medica veſte, triumphalem cataphractam amolitus, in captiva ſarabara deceſſit. Id. de reſurr. carn. c. 58. Babylonii ignes trium fratrum ore tiaras, nec ſarabara læſerunt.

Saracēni, m. 2. populi Arabiæ Felicis, qui prius Agareni, & poſtea Iſmaelitæ dicti ſunt, quorum regio Saraca, vel Saracene. Ammian. l. 14.

Sarcaſmus, i, m. σαρκασμός, (vox græca) ironia amara, irriſio quæ fit diductis labiis, oſtenſiſque dentibus more canum. Diomed. Gram. Quintil. l. 8. cap. ult. Talis eſt illa Virg. 12. Æn. En agros, & quam bello, Trojane, petiſti Heſperiam metire jacens.

Sarcimen, inis, n. ſuga, ſutura. Apul. l. 4. A. A. Tunc tenui ſarcimine ſummas oras ejus adæquavimus, & juncturæ rimam ſetæ denſitate ſepſimus.

Sarcĭna, æ, f. carico, peſo, bagaglio, משא, Germ. bürde, Gall. charge, Hiſp. ſarcina, carga, φορτίον, ἐνσκευασία, onus, & proprie utenſilium eſt, & earum, quæ ad cultum, & ad ſimilem uſum pertinent, veluti faſcis, quem quis in itinere faciendo comportare poſſit. Differt ab onere. Corn. Fronto: Onus vehiculorum, & majus eſt, ſarcina hominum. Cæſ. 2. B. G. Cum prima legio in caſtra veniſſet, reliquæque legiones magnum ſpatium abeſſent, hanc ſub ſarcinis adoriri. ¶ Res etiam noſtras domi eſtir, capſiſve compoſitas ſarcinas vocamus. Quintil. declam. de paſtu cadaver. Jacent relictæ ſine herede ſarcinæ. ¶ Tranſlate Ovid. Heroid. ep. 4. v. 24. Sarcinaque hæc animo non ſedet apta meo. ¶ Imponere alicui ſarcinam, eſt alicui per fraudem negotium faceſſere, moleſtiam exhibere. Plaut. Moſtel. 2. 1. in fin. Hinc ſpeculabor procul, unde advenienti ſarcinam imponam ſeni.

Sarcinālis, le, adject. ad ſarcinas pertinens, ut ſarcinalia jumenta, beſtie da carico, Ammian. l. 15. 1. 7.

Sarcinarius, a, um, σκευοφορικός, quod ad ſarcinas pertinet, ut Sarcinarium jumentum, quo ſarcinæ vehuntur. Cæſ. l. 1. B. C. c. 81. Illi omnia ſarcinaria jumenta interfici jubeant.

Sarcĭnas, atis, n. pro ſarcina quidam Lexicographi probant ex Plaut. Moſtel. 3. 2. 83. ſed ibi legitur: Quid Sarſinatis ecqua eſt, ſi Umbram non habet. ubi alludit ad Sarſinam, quæ una eſt ex Umbriæ urbibus. V. Taubman.

Sarcinātor, oris, ſartore, riſarcitore, ἠπητής, ſartor, qui reſarcit, ac reparat, & ſpeciatim qui ſuit, & veſtes reficit, a ſarcio. Lucil. apud Non. c. 2. n. 818. Sarcinatorem eſſe ſummum, ſuere centonem optime. Plaut. Aul. 3. 5. 41. Petunt fullones, ſarcinatores petunt. Paul. l. fullo, ff. de furt. Fullo, vel ſarcinator, qui polienda, & ſarcienda veſtimenta accepit, & contrectationem eorum furtum facit.

Sarcinātrix, icis, ſartora, ἠπήτρια, mulier, quæ veſtes ſuit, & reficit, a ſarcio. Varr. apud Non. c. 1. n. 176. Homines ruſticos in vindemia incondita cantare, ſarcinatrices in machinis. Cajus l. & ancillar. de penul. Maxime ſiqua ſarcinatrix, aut textrix erit, aut aliquod artificium vulgare exerceat.

Sarcinātus, a, um, σκευοφόρος, ſarcinis onuſtus. Plaut. Pœn. 5. 2. 19. Video homines ſarcinatos conſequi?

Sarcinōſus, a, um, adject. peſante. Apul. l. 8. Metam. Lupi vaſtis corporibus ſarcinoſi. Auct. Priapejor. carm. 79. Non eſt potta ſarcinoſior noſtro, h. e. majore inguinum pondere præditus.

Sarcinŭla, æ, ἀποσκευάριον, exigua ſarcina. Juven. ſat. 3. v. 160. Quis gener hic placuit cenſu minor, atque puellæ Sarcinulis impar? h. e. dote, & opibus. Id. ſat. 6. v. 145. Collige ſarcinulas, dicet libertus, & exi.

Sarcio, cis, ſarſi, ſartum, a. 4. riſare, Ger. zuſammen flicken, Gall. raccouſtrer, Hiſp. zurzir, ἀνασκευάζω, reficio, reſtituo, inſtauro, repero. Plin. l. 11. c. 10. de apibus: Ruentes ceras fulciunt, pilarum intergerinis a ſolo fornicatis, ne deſit aditus ad ſarciendum. Col. de R. R. Uti ſit, unde corbulæ fiant, & veteres ſarciantur. ¶ Tranſlate dicitur de rebus incorporeis, pro compenſare, damnum ſolvere, remedium adhibere. Cæſ. l. 1. B. C. Dum ſarcire acceptum detrimentum volunt. Id. l. 3. B. C. Dum exercitui quidem omni tantus inceſſit ex incommodo dolor, tantumque ſtudium infamiæ ſarciendæ. Cic. l. 3. Fam. epiſt. 1. Ut longi temporis uſuram, qua caruimus, intermiſſa noſtra conſuetudine, & gratia, & crebritate, & magnitudine officiorum meorum ſarciam. Id. Phil. 9. Sarcire injuriam alicui.

Sarcion, Σάρκιον, vitium ſmaragdi, a Σάρξ, caro, quia eſt velut quædam carnoſa pars, & obſcura. Plin. l. 37. c. 5.

Sarcites, æ, f. Σαρκίτης, gemma, quæ bubulam carnem repræſentat. Plin. l. 37. c. 10.

Sarcitor, oris, qui ſarcit, & reficit. Inſcript. apud Fabret. pag. 753. M. Fulvius ſarcitor ſibi, & Claræ Conlibertæ F.

Sarcitrix, icis, quæ ſarcit. Non. c. 1. n. 176.

Sarcium, i, Σαρκίον, carnecula, vitium carnoſum gemmarum. Plin. l. 37. c. 5.

Sarcocēle, es, fem. 1. Σαρκοκήλη, genus herniæ, vel ramicis, cum caro in ipſo ſcroto concrevit. Celſ. l. 7. c. 18. græcis literis ſcribit.

Sarcocolla, æ, f. ſarcocolla, Σαρκοκόλλα, genus arboris, & ejus lacryma in Perſide, a Σάρξ, caro, & κόλλα, glutinum, quia vulnera glutinat. Plin. l. 13. c. 11. Fit & ea ſarcocolla (ita vocatur arbor) gummi utiliſſimum Pictoribus, ac Medicis, ſimile polline thuris, & ideo candidum, quam rufum, melius. Id. l. 24. c. 14. Sunt qui & ſarcocollam ſpinæ lacrymam putent, pollini thuris ſimilem, cum quadam acrimonia dulcem.

Sarcophăgus, i, m. Σαρκοφάγος, lapidis, ſive marmoris genus, in quo corpora defunctorum condita citu ad oſſa rediguntur, nec modo caro, ſed etiam oſſa ipſa intra quadrageſimum diem abſumuntur, exceptis dentibus, a Σάρξ, caro, & φαγεῖν, comedere. Ut plurimum erat lapis Aſſius, qui ſic vocabatur, quia effoderetur in Aſſia regione Troadis, vel Myſiæ, nempe circa Aſſum urbem. Plin. l. 2. c. 96. At circa Aſſon Troadis lapis naſcitur, quo conſumuntur omnia corpora, ſarcophagus vocatur. Id. l. 36. c. 17. In Aſſo Troadis ſarcophagus lapis fiſſili vena ſcinditur. Corpora defunctorum condita in eo abſumi conſtat intra quadrageſimum diem, exceptis dentibus. Juv. ſat. 10. v. 172. Sarcophago contentus erit. ¶ Per Synecdochen pro ſepulchro poni conſuevit. Quanquam autem ſarcophagi primo ex Aſſio lapide, poſtea tamen ſarcophagi dicti omnes mortuorum loculi, etſi ex alia eſſent materia. Modeſtin. ad l. libertis, ff. de alimentis, vel cibariis legatis: Ut per abſentiam filiorum meorum ad ſarcophagum meum memoriam meam quotannis celebrent.

Sarcoptes, æ, m. Σαρκόπτης, titulus eſt libri ſecundi Apicii, in quo agit de carnium ſectione, deque inciſarum carnium condimentis, a Σάρξ, Σαρκός, caro, & κόπτω, ſeco.

Sarculatio, onis, f. ſarchiatura, ſarchiamento, Σκάλευσις, actus ſarculandi, ſarritio. Plin. l. 18. c. 21. Sarculatio induratam hyberno rigore ſoli triſtitiam laxat temporibus vernis. Aliqui legunt teporibus.

Sarculātus, a, um, adject. ſarriendo purgatus. Prudent. in Romano, v. 284. Nata in hortis ſarculatis.

Sarcŭlo, as, n. zappare, eſtirpare con la zappa, ſarchiare, Germ. jaeten, Gall. ſarcler, Hiſp. eſcardar, Σκαλεύω, Σκαλλίζω, ſarculo abſcindo, ſarrio. Pallad. Januar. tit. 9. Sunt ſarculanda frumenta. Et mox. Si ſiccas ſegetes ſarculaveris. Addunt & Colum. l. 3. c. 9. (al. 8.) ſed ibi rectius ſarculam.

Sarcŭlum, li. n. & Sarculus, i, m. zappa, ſarchiella, ſarchio, מעדר, Ger. jaeten, ſackru.

rachea, Gall. *ſarcler*, *ſarcloir*, Hiſp. *eſcardillo*. Σκαλὶς, inſtrumentum, quo ſaritur, *Varrone*, & *Iſidoro* teſtibus, ideſt herbæ inutiles inter ſegetem ſuccreſcentes evelluntur. *Cat. c.* 10. Sarcula octo, palos quatuor. *Hor. l.* 3. *carm od.* 1. Gaudentem patrios findere ſarculo agros. *Pallad. Januar. tit.* 43. Sarculi vel ſimplices, vel bicornes.

Sarda, æ, f. *ſarda*, *ſardella*, σαρδίνη, piſcis genus, ad condimenta, & ſalituras utile, a Sardinia inſ. *Iſid. l.* 12. *c.* 6. arceſſit hoc nomen ex Tyria lingua; nam ea piſcem quemdam *ſar* dici, undeque & ſardas vocari, & ſardinas, quæ græce Θρίσσαι. *Plin. l.* 33. *c. ult.* Solea, ſargus, ſcylla, ſarda. Ita vocatur pelamis longa, ex oceano veniens. *Id. l.* 32. *c.* 5. Privatim contra preſteris morſum ſarda prodeſt. ¶ Sarda item, Σάρδη, & dim. Σάρδιον, lapis precioſus eſt, qui aliter ſardius dicitur. *Id. l.* 37. *c.* 4.

Sardachates, æ, f. Σαρδαχάτης, genus gemmæ in Sardinia. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Sardanapalicus, a, um, adject. a Sardanapalo. *Sidon. l.* 2. *ep.* 13. Sardanapalicorum in morem prandere.

Sardanapalus, i, m. 2. Σαρδανάπαλος, poſtremus Rex Aſſyriorum triceſimus a Nino. Fuit tanta libidine, ac mollitie, ut muliebri habitu inter mulieres nere non erubeſceret. Ad hunc videndum (quod nemini ante eum permiſſum fuerat) Præfectus ipſius, Medis Præpoſitus, nomine Arbactus, cum admitti magna ambitione ægre obtinuiſſet, invenit eum inter ſcortorum greges purpuram colo nentem, & muliebri habitu, cum mollitia corporis, & oculorum laſcivia omnes feminas anteiret, penſa inter virgines partientem. Quibus viſis, indignatus tali feminæ tantum virorum ſubjectum, facta conjuratione, bellum ei intulit, quo is victus in Regiam ſe recepit, & extructa, incenſaque pyra, & ſe, & divitias ſuas in incendium miſit, hoc ſolo imitatus virum. *Juſtin. l.* 1.

Sardi, orum, m. *popoli della Sardegna*. *Sardi venales*, proverb. eſt dictum de hominibus improbis, & nullius pretii. *Aurel. Victor. de Vir. illuſtr. de T. Sempronio Graccho*: Prætor Galliam domuit, Conſul Hiſpaniam, altero conſulatu Sardiniam, tantumque captivorum adduxit, ut longa venditione res in proverbium veniret, Sardi venales. *Cic. Fam.* 7. *ep* 24. Habes Sardos venales, alium alio nequiorem.

Sardiānus, a, um, quod ſpectat ad Sardes urb. Lydiæ, ut Sardiani balani, ideſt caſtaneæ. *Plin. lib.* 15. *cap.* 23. Sardibus eæ provenere primum. Ideo apud Græcos Sardianos balanos appellant. ¶ Sardiani, Sardis incolæ. *Cicer.* 15. *Fam. epiſt.* 55.

Sardina, æ, f. vel

Sardinia, æ, f. *ſardella*, Θρίσσα, genus piſcis, al. Sarda, & Sardina, a Sardinia inſ. *Col. l.* 8. *c.* 17. Tabentes halleculas, & ſalibus exeſam chalcidem, putremque ſardiniam. Al. leg. *ſardinam*.

Sardinia, æ, *Sardegna*, Σαρδὼ, Σαρδὼν, inſ. ingens Italiæ, inter mare Tyrrhenum, & Balearicum. *Strabo*, & *Solinus* ſcribunt, nomen accepiſſe a Sardo Herculis filio, qui a Libya veniens cum multitudine colonorum inſulam occupavit. Antea Græce Ichnuſa vocabatur, ab ἴχνος, *veſtigio*, *ſolea*, h. e. imæ partis pedis humani. Similiter Latine *Sandaliotis* dicebatur, propter figuram ſandalii. *Plin. l.* 3. *c.* 7. Fertilis inſula eſt, ſed ſoli, quam cœli, melioris. Ut fecunda eſt, ſic pene peſtilens. Cauſam afferunt, quod habeat a Septentrione montes editiſſimos, qui prohibent, quominus a Borea perflari. Hoc nomine olim tam male audiebat, ut M. Cicero Quintum fratrem moneret, etiam tum, cum optime valeret, meminiſſe eum debere, in Sardinia ipſum eſſe. Et 7. *Fam. epiſt.* 24. Tigellium quendam Sardum hominem eſſe ait patria ſua peſtilentiorem. *Martial.* quoque *l.* 4. *epigr.* 40. Sardiniam Tyburi, tanquam ſaluberrimo loco peſtilentiſſimum, opponit. Nullo, inquit, fata loco poſſis excludere, cum mors Venerit, in medio Tybure Sardinia eſt.

Sardiniānus, a, um, ad Sardiniam pertinens. *Var.* apud *Non. c.* 14. *n.* 34. Cubare in Sardinianis tapetibus.

Sardinienſis, ſe, adject. ad Sardiniam pertinens, ut Sardinienſis triumphus, ex Sardinia devicta actus, *Nep. in Catone*, *c.* 1.

Sardis, is, & in plur. Sardes, ium, ibus, urbs Lydiæ, magna, & celebris, Crœſi quondam regia. *Hor. l.* 1. *ep.* 2. quid Crœſi regia Sardis? *Nep. in Miltiade*, *c.* 4. Quod Jones Sardes expugnaſſent.

Sardius, ii, m. nomen gemmæ, fortaſſe ejuſdem, quæ Sarda vocatur a *Plin Tertul. l.* 2. *adv. Marcion. c.* 10.

Sardo, as, 2. 1. intelligo, apud vet. *Næv. apud Feſt.* Quod bruti nec ſatis ſardare queunt.

Sardonicus, a, um, adject. &

Sardonius, a, um, *Sardeſco*, Σαρδόνιος, quod eſt ex Sardinia inſ. quæ græce Sardo, & Sardon vocatur. *Rutil. l.* 1. *v.* 354. Nec quæ Sardonico cæpite maſſa fluit. ¶ Sardonius riſus, Σαρδόνιος γέλως, riſus, qui ſimulate, & cum ſtomacho fit, riſus fictus, amarulentus, ita dictus a Sardoa herba in Sardinia, qua veſcentes riſus ſimilitudine cum ſpaſmo emoriuntur. *Solin.* & *Serv. ad Ecl.* Sed alii a nomine Sardorum Sardiniæ populorum arceſſunt hujus proverbii originem. *Zenodotus* in Collectaneis ſuis Æſchylum citat, qui ita ferme tradiderit in opere de Paræmiis, gentem eſſe quandam Carthaginienſium Coloniam, quæ Sardonem regionem inhabitet, ei morem eſſe, ſenes ſeptuageſimum prætergreſſos annum Saturno ſacrificare, ridentes interim, ac mutuo ſe ſe amplexantes, quod turpe ducerent in funere aut ejulatum edere, aut lacrymas profundere, hinc aſſimulatum riſum Sardonium vocari cœptum. *Timæus apud eund. Zenodotum* ait, Sardonis conſuetudinem fuiſſe, ut filii parentes jam grandiores juxta foſſam, aut præcipitium, in quo ſepeliendi forent, collocarent, atque inde fuſtibus cædentes, in eam darent præcipites, qui interim pereuntes ridebant, exiſtimarent eam mortem felicem, atque egregiam, quod liberorum impietate interirent. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 26. Videris mihi cerere, ne ſi illum habuerimus, rideamus γέλωτα σαρδόνιον. Alii riſum Sardonium ridere in hoc Ciceronis loco interpretantur præſentis, & qualiſcunque delectationis cauſa perniciem ſibi acceſſere, ſive in ea te eſſe hilarem, quæ paulo poſt magnum malum ſit allatura.

Sardonychātus, a, um, σαρδονυχωτός, ſardonycha ornatus. *Martial. l.* 2. *epigr.* 29. Cujus & hinc lucet ſardonychata manus.

Sardonychus, i, m. idem ac ſardonyx. *Juven. ſat.* 13. *v.* 139. Arguit ipſorum quos litera, gemmaque Princeps Sardonychus. Alii aliter leg.

Sardŏnyx, ychis, m. & f. *ſardonio*, σαρδόνυξ, genus gemmæ, a *ſarda*, quæ notat gemmam coloris rubri a Sardis primum repertam, & *onyx* gemma, cujus eſt color ſubcandidus, unguis humani ſimilitudine, quia utriuſque colorem obtinet. *Plin. l.* 37. *c.* 6. Sardonyches olim, ut ex nomine ipſo apparet, intelligebantur candore in ſarda, hoc eſt velut carnibus ungue hominis impoſito, & utrinque tranſlucido. *Juven. ſat* 6. In manibus denſi radiant teſtudine tota Sardonyches. *Perſ. ſat.* 1. Et natalitia tandem cum Sardonyche albus.

Sardōus, a, um, *Sardeſco*, Σαρδῷος, quod eſt ex Sardinia, vel ad Sardiniam ſpectat. *Ovid.* 4. *Faſtor.* Sardoaque Regna ſiniſtris Aſpicit a remis. ¶ Sardoa herba, σαρδόνιος πόα, herba in Sardinia, apiaſtro ſimilis, in ambitu montium naſcens, quæ ſapore dulcis eſt, ſed guſtata mortem affert, ita dolore ora hominum in rictus contrahendo, ut veluti ridentes cum ſpaſmo emoriantur. Ita *Serv.* ſcribit ex *Salluſt. ad Virg. Ecl.* 7. *v.* 41. V. *Guilandin. comment. de papyro*, *pag.* 88. & *ſeq.* ubi inter alia narrat, ſe, cum in Sardinia eſſet, experientia didiciſſe, Sardoam herbam paſſim in ejus inſulæ aquis pullulare, ſed nullam eam noxiam aquis impertiri.

Sardus, a, um, adject. qui eſt ex Sardinia. *Hor. de ar. poet. verſ.* 375. Sardo cum melle papaver.

Sarepta, æ, f. *Sarafendi*, aliis *Saphet*, urbs Phœniciæ in ora maris Syriaci, inter Sidonem, & Tyrum. Hinc

Sareptānus, a, um, adject. ad Sareptam pertinens. *Sidon. carm.* 17. *v.* 15 Quæque Sareptano palmite miſta bibas.

Sargus, i, m. piſcis melanuro ſimilis, quem in Ægyptio mari fere naſci, tradit ex *Lucilio Feſtus*.

Sari, n. genus fruticis circa Nilum naſcens, duorum cubitorum altitudine, craſſitudine pollicari, coma papyri. *Plin l.* 13. *c.* 23.

Sariſſa, æ, f. *aſta*, *lancia*, *picca*. Germ. *ſpeiſſ*, Gall. *lance*, Hiſp. *lança*, Σάρισσα, haſta prælonga, qua Macedones in bello utebantur. *Ælianus* docet, ſariſſam eſſe lanceam, qua utitur phalanx Macedonica, magnitudine quatuordecim cubitorum, quorum duo manus continent, reliqua duodecim prominent. *Liv. lib.* 37. *cap.* 42. Et impeditus intercurſu ſuorum uſus prælongarum haſtarum, ſariſſas Macedones vocant. *Lucan. lib.* 8. *verſ.* 298. Primi Pellæas arcu fregere ſariſſas.

Sariſſophŏrus, i, m. qui ſariſſa utitur, ut olim Macedones. *Liv. l.* 36. *c.* 18. Macedonum robur, quos ſariſſophoros appellabant.

Sarmătæ, arum, m. Σαρμάται, pop. Europæ, ultimi Europæarum gentium. Græcis Sauromatæ vocati ſunt. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Regionem totius Europæ latiſſimam incoluerunt, in Scythiam quoque Europæam protenſi: quin etiam in Aſiam progreſſi ſunt, uſque ad Hyrcanum mare, ubi Sarmatæ Aſiatici dicebantur. Habitabant olim montes, & ſaltus. Habitu, armis, moribus, vivendique ratione Scythis, ac Parthis ſimiles erant. Ideoque ejuſdem originis eam his fuiſſe conjicere licet. Multi plauſtris pro domibus utebantur. Hinc *Hamaxobii* nuncupati ſunt. Alii ob ſævitiam hyemis demerſis in humum ſedibus ſpecus, aut ſuffoſſa habitabant. Totum erant bracchati corpus, ut ait *Mela lib.* 3. *c.* 5. &, niſi, qua viderent, ora etiam veſtiti. Corpora ſua non ſolum feminæ, ſed etiam mares pingebant. *Plin. l.* 22. *c.* 1. Paſcebantur lacte equino. Unde quidam eos ἱππημολγοὺς, ideſt equarum mulſores, quidam γαλακτοφάγους, hoc eſt lacte veſcentes vocant. Erant etiam quidam interius habitantes, qui ſanguinem equinum lacte miſtum potabant, quos vocant Gelonos. *Martial. de ſpectac. epigr.* 3. Item Sarmatæ alii erant, qui cruda farina equino ſanguine ex cruribus detracto miſta alebantur. *Plin. lib.* 18. *c.* 10. Alii bellorum, & cædis amatores, quibus bellantibus mos erat cruorem ejus, quem primum interemiſſent, ex ipſius vulneribus bibere. Apud hos ut quiſque plures interemiſſet, ita eximius habebatur. Erant & in Scythiæ finibus Sarmatæ, qui carne equina veſcebantur, alii, qui humanæ carnis alimento vitam ducebant, propter quod vocabantur *Anthropophagi*. Auri, & argenti ignari vice rerum commercia exercebant. Nonnulli pro victimis homines immolabant. ¶ De Sarmatis *Plinius* meminit *l.* 4. *c.* 12. 12. 13. *l.* 6. *c.* 7. & 13. *l.* 8. *c.* 42. *l.* 18. *c.* 10. *l.* 22. *c.* 1. *l.* 26. *c.* 10.

Sarmatia, æ, f. *Sarmazia*, Σαρματία, prov. vaſtiſſima orbis terrarum. Duplex eſt, Sarmatia Europæa, & Sarmatia Aſiatica: hæc nunc dicitur *Tartaria*, illa *Polonia*. V. Geographos, & *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Sarmatĭce, adv. Σαρματικῶς, more Sarmatarum. *Ovid.* 5. *Triſt. el.* 12. Jam didici Getice, Sarmaticeque loqui.

Sarmaticus, a, um, Σαρματικὸς, quod ad Sarmatiam ſpectat. *Ovid. l.* 4. *Triſt. el.* 8. Qui me terraque, marique Jactum Sarmaticis expuluere locis.

Sarmătis, idis, f. Sarmatica, Σαρματὶς, patron. a Sarmatia. *Ovid. l.* 4. *Triſt. el.* 10. Juncta pharetratis Sarmatis ora Getis.

Sarmentitius, a, um, φρυγάνινος, quod eſt ex materia ſarmentorum. *Col. l.* 6. *c.* 16. Verum ulcera ejus ſarmentitio cinere linienda ſunt. ¶ Sarmentitii olim dicti Chriſtiani, quia ad ſtipitem alligati, ſarmentis circumdatis comburebantur, teſte *Tertul.* in *Apolog. c.* 50.

Sarmentōſus, a, um, *ſermentoſo*, Φρυγανώδης, quod plurimum habet ſarmenti. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Pſyllion alii cynoides, alii cynomyiam appellant, radice tenui, ſupervacua, ſarmentoſum.

Sarmentum, i, *ſermento*, *potatura*, Ger. *reben holtz*, Gall. *ſarment*, Hiſp. *ſarmiento*, κλῆμα, Φρύγανον, ſuperflua vitis virgula, quæ idcirco amputatur, virgula ſupervacua a vite abſciſſa. *Feſt.* Sarpta vinea, putata, ideſt pura facta. Virgulæ enim relictæ impedimento vitibus ſolent eſſe, quæ ideo abſciduntur. Inde etiam ſarmenta Scriptores dici putant. Sarpere enim antiqui pro purgare dicebant. *Cic. de Sen.* Ne ſylveſcat ſarmentis, & in omnes partes nimia fundatur. *Id.* 5. *Ver.* Ligna, & ſarmenta circumdare, ignem ſubjicere cœperunt. ¶ Frequentiſſime tamen etiam ſarmentum accipitur pro palmite, ſeu flagello adhuc in vite hærente, *tralcio*. *Colum. l.* 3. *cap.* 10. Numerus uvarum, quæ plerunque conſpicitur in productiſſimo ſarmento. ¶ Item pro ligneo illo ramuſculo, cui ſtipatim affigantur uvarum acini. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Sarmenta earum, in quibus acini fuere, aſtringendi vim habent.

Sarnus, m. a. *Sarno*, *Scafata*, flu. Picentinorum. Profluit ex Tifata M. qui ibi Sarnus a *Vibio Sequeſtro* appellatur; ſeparat Picentinos a Campanis: poſtea in ſin. Neapol. ſe exonerat infra Pompejos. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Saronicus Sinus, Saronis, *Golfe di Engia*, ſin. maris Ægæi, inter Atticam, & Peloponneſum extenſus, inter promont. Sunium, & Scyllæum ad Or. & Iſthmum Corinthiacum ad Occ. Rigat Athenas, Megaram, & Trœzen. Et in eo ſunt inſulæ Ægina, & Salamis. *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Sarpēdon, onis, m. Σαρπηδὼν, filius Jovis ex Laodamia Bellerophontis filia. *Homer. l.* 4. *Iliad Serv* in 1. *Æn.* Hic cum Lyciæ Rex eſſet, & in armis ſtrenuus, Priamo ſuppetias tulit adverſus Græcos, ubi, cum multa edidiſſet virtutis ſuæ documenta, tandem interfectus eſt, ſecundum *Homerum* a Patroclo, ſecundum *Virgilium* ab Achille, ſecundum *Ovidium* ab Ulyſſe. Ejus corpus Jovis juſſu ab Apolline e medio pugnantium ſublatum eſt, flumine lotum, ambroſio reſperſum liquore, regia indutum veſte, & ad exequendum funus ſuis miſſum. Reliquit filium nomine Antipharem, quem & ipſum ad bellum duxerat. *Virg.* 1. *Æneid.* & *Ovid.* 13. *Metam.*

Sarpēdon, n. a. prom. Ciliciæ, inter Celenderim ad Occ. & Zephyrium ad Or. apud oſtia Calycadni flu. cum opp. cogn. Nomen accepit a Sarpedone filio Jovis, qui in ea loca profectus eſt. Ciliciam a Pamphylia diſtinguit. *Plin. lib.* 5. *cap.* 27.

Sarpo, is, 2. 3. purgo. *Feſt.*

Sarptus, a, um, adject. purgatus. *Feſt.* V. Sarmentum.

Sarra, æ, f. ita olim dicta fuit Tyrus Phœniciæ urbs clariſſima, auctore *Ennio* apud *Prob. Grammat. Serv. ad* 4. *Georg. Gel. l.* 14. *c.* 6. & *Plaut. Truc.* 2. 6. 58. ubi & *Sara* ſcribitur unico *r*.

Sarrăcum, i, n. *carro da vettura*, רכב, Ger. *karren*, Gall. *chariot*, Hiſp. *carro*, ἅμαξα, vehiculi genus, in quo corbis erat, aut ſimile vas idoneum ad res plures in eo coacervandas; quo lapides, ligna, & ſimilia vehebantur. *Juv. ſat.* 3. *v.* 252. Longa coruſcat ſarraco veniente abies. *Id. ſat.* 5. *v.* 23. *de plauſtro ſigno cæleſti*: Aut illo tempore, quo ſe Frigida circumagunt pigri ſarraca Bootæ. Eo etiam *Cicero* uſus eſt in *Piſoniana*, ex qua *Fabius l.* 8. *c.* 3. hæc verba adducit: Cum tibi tota cognatio in ſarraco advehatur. Etiam plauſtra, & ſarraca conjungit *Vitruv. l.* 10. *c.* 1. item vehicula, & ſarraca *Capitolin.* in *Antonino Philoſ.* ¶ Dicitur & *Serracum*, quod V.

Sarrānus, a, um, adject. a Sarra urbe, eadem quæ Tyrus, ut Sarranum oſtrum, *Virg.* 2. *Georg. verſ.* 506. Sarrana aulæa, *Juven. ſat.* 10. *v.* 38. Sarranæ violæ, *Colum. l.* 9. *c.* 4. Sarrana Juno, *Sil. l.* 4. *v.* 468. quia Carthagine maxime colebatur, Carthaginienſes autem e Tyro oriundi. ¶ Sarranæ tibiæ ita dictæ ſunt, quia a Tyriis fuerunt inventæ, quemadmodum Phrygiæ a Phrygibus. In titulo *Adelphorum Terentii*. Modos fecit Flaccus Claudii filius tibiis Sarranis. Al. leg. *Serranis*, putantque ita dictas a ſoni genere, quod nempe ſtridentis ſerræ ſonitum referrent. *Turneb. lib.* 28. *cap.* 34. V. *Manut. de quaſ. per epiſt. par.* 5. *epiſt.* 4.

Sarrapis, is, m. idem qui Sarapis deus Ægyptiorum. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 33.

Sarraſtes, Populi Campaniæ, Sarno amni vicini, a quo & nomen accepiſſe putantur. *Virg.* 7. *Æn.*

Sarrio, is, ivi, itum, n. 4. *zappare*, σκαλίζω, eſt herbas inutiles inter ſegetem ſuccreſcentes ſarculo evellere, & purgare, ſegetem leviter ſcalpendo a noxiis herbis ſarculo purgare. Differt ab occare. Nam *occare* eſt grandes terræ glebas

Digitized by Google

bas contundere, ut pulvere ſemina jacta cooperiantur, *ſarrire* eſt herbas inutiles inter ſegetem ſuccreſcentes ſarculo evellere. Deinde *occare* poſtremum eſt in agro colendo, *ſarrire* eſt primum poſt enatas fruges. Fit enim, cum ſeges eſt in herba. Prius enim ruſtici terram vertunt, hinc ſerunt, inde occant, cum ſarriunt. *Plaut. Capt.* 3. 5. 5. Nam ſemper occant prius, quam ſarriunt ruſtici. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 29. Prata purgari, ſalicta ſeri, ſegetes ſarriri. *Plin. l.* 18. Qui ſarriet, caveat, ne frumenti radices effodiat.

Sarrītio, onis, *zappamento*, *zappatura*, [illegible], actus ſarriendi, frugum, vinearumque a noxiis herbis purgatio. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 12. Peracta ſementi, ſequens cura eſt ſarritionis. *Colum. l.* 2. *c.* 9. Frequentem tamen exigunt ſarritionem.

Sarritor, oris, *zappatore*, [illegible], qui ſarrit. *Colum. l.* 2. *c.* 13. Tritici modii quatuor, vel quinque bubulcorum operas occupant quatuor, occatoris unam, ſarritoris duas.

Sarritorĭus, a, um, adject. ad ſarriendum pertinens. *Colum. l.* 2. *c.* 13. Hordei medii quinque operas tres exigunt, occatoriam unam, ſarritoriam unam, &c.

Sarritūra, æ, idem ac ſarritio. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Sarritura quoque frumentorum iteratur egregie

Sarsĭna, f. 1. *Sarſina*, urbs Æmiliæ, ad Sapim flu. qui 10. M. P. ſupra oritur. *Plin. l.* 3. c. 14.

Sarsīnas, atis, com. gen. qui eſt ex Sarſina urbe. *Plin. l.* 3. *c.* 14. & *Plaut. Moſt.* 3. 1. 83. V. Sarcinas.

Sarsūra, æ, idem quod ſartura, a *ſarcio*. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. Ego quæ requiro ſarſuræ aſſuræ membra de palumbis: hoc eſt, ut *Turneb. l.* 24. c. 22. explicat: Peto ut ſarcias, & expleas membra omnia, quæ ad hanc nutricationem pertinent. Alii leg. *ſarſuta* a ſarcio.

Sartāgo, inis, f. 3. *ſartagine*, *padella*, מחבת, Germ. *tiegel*, Gall. *poille a frire*, Hiſp. *ſarten*, τήγανον, patella, in qua res friguntur. *Plin. l.* 16. c. 11. Terebinthinam in ſartagine ſerferventi. *Juven. ſat.* 10. *v.* 64. urceoli, pelves, ſartago, patellæ. ¶ Uſurpatur etiam tranſlate. *Perſ. ſat.* 1. Quæris ne, unde hæc ſartago loquendi Venerit in buccas? Ubi *Caſaubonus* putat, Poetam reſpicere ad panes in ſartagine frictos, qui fiebant e variarum rerum mixtione, ut e farina, adipe, melle, ſeſamo, aliiſque. Alii ita explicant: Hoc eſt, hic linguæ ſtridor, qualis ex ſartagine, cum aliquid frigitur, ſonat. Vel, hic corruptus, ac depravatus loquendi mos. Frigendo enim ſartago confuſum, & diſſonum reddit ſtrepitum.

Sarte, adv. integre. *Feſt.*

Sartĭo, ſyncop. pro *ſarritio*, ſæpe legitur in MSS. *Colum. v. gr. l.* 2. *c.* 12. & *l.* 11. *c.* 2. Sic *ſartor*, *ſartura*, *ſartus* pro *ſarritor*, *ſarritura*, *ſarritus*.

Sartor, oris, m. 3. *riſarcitore*, *ſartore*, [illegible], qui ſarcit, vel reſarcit. Item qui ſarrit. *Non. c.* 1. *n.* 24. Sartor non ſolum a ſarciendo, ſed etiam a ſarriendo deducitur, & tam eum, qui ſarcit, quam qui ſarrit, ſignificat. *Plaut. Capt.* 3. 5. 3. Sartor, ſatorque ſcelerum, & meſſor maxume.

Sartūra, æ, f. idem ac ſarritura, per Syncopen. *Plin. l.* 18. *c.* 27 Sartura nocere & vineæ, & ſegeti exiſtimatur. ¶ Eſt etiam idem ac ſarcimen, reparatio, refectio, a *ſarcio*. *Col. l.* 4. *c.* 26. Jugo, ſi non erit opus nova ſartura, recentia vincula inferantur. *Senec. de vit. beat. cap.* 25. Per ſarturas veteris lintei effluens. Alii leg. *ſuturas*.

Sartus, a, um, [illegible], integer, redditus, refectus, particip. a ſarcior. Tranſlate *Horat. l.* 1. *ep.* 3. An male ſarta Gratia nequidquam coit, & reſcinditur? ¶ Sarta tecta, num plur. idem eſt, atque integra, & incorrupta. *Feſt.* Sarte in Auguralibus pro integro ponitur, ſane, ſarteque audire, videreque. Ob quam cauſam opera publica, quæ locantur, ut integra præſtentur, ſarta tecta vocantur. Etenim ſarcire eſt integrum facere. Hæc *Feſtus*. Dicimus autem, Sarta tecta locare, tradere, exigere, conducere, habere, præſtare, tueri. Locabant Cenſores, vel etiam Conſules, exigebant ipſi quoque Cenſores, vel Conſules, interdum Ædiles, aliquando etiam Prætores, nec niſi cum Senatus decreverat, tradebant, conducebant, habebant, præſtabant, tuebantur redemptores. *Cic.* 3. *Ver. c.* 50. Cum L. Octavius, C. Aurelius Conſules ædes ſacras locaviſſent, neque potuiſſent omnia ſarta tecta exigere, neque ipſi, neque ii Prætores, quibus erat negotium datum, C. Sacerdos, & M. Cæſius, factum eſt Senatuſconſultum, quibus de ſartis tectis cognitum, & judicatum non eſſet, uti C. Verres, P. Cælius Prætores cognoſcerent, & judicarent. *Id paulo poſt*: Quæſivit, quis ædem Caſtoris ſartam tectam deberet tradere. *Et rurſus*: Monumentum illa amplitudine, illo opere quamvis ſartum tectum, integrumque eſſet. *Liv. l.* 42. Cenſorem moribus regendis creatum, cui ſarta tecta exigere ſacris publicis, & loca tuenda more majorum traditum eſſet. ¶ Hæc locutio etiam tranſlate uſurpatur pro incolumi, abſoluto, perfecto. *Plaut. Trin.* 2. 2. 3. Sarta tecta tua præcepta pater uſque habui mea modeſtia. hoc eſt tibi parui, a tuis præceptis non diſceſſi. *Cic. l.* 13. *Fam. epiſt.* 50. Ut M. Curium ſartum & tectum, ut aiunt, ab omni incommodo, detrimento, moleſtia ſyncerum integrumque conſerves.

Saſo, onis, f. *Saſeno*, inſ. maris Jonii, ante Aulonem urb. Macedoniæ proxima Oricn opp. Epiri. *Sil. l.* 7.

Saſſumini, m. 2. pop. Aquitaniæ, inter Garumnam, & Pyrenæos montes, quorum opp. *Sarrancet*. *Plin. l.* 4. c. 19.

Sat, adv. idem ac ſatis, per Apocopen. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Qui non ſat habuit conjugem illexiſſe in ſtuprum. *non gli baſtò*. *Id.* 15. *Att. epiſt.* 3. Sat diu. *Ter. Adel.* 3. 3. 6. Sat ſcio. *Idem Andr.* 1. 1. Sat eſt, curabo.

Sata, orum, n. V. Satum.

Satageus, a, um, ſollicitus, anxius, a *ſatago*. *Sen. ep.* 98. Et iſtos ſatageos, ac ſibi moleſtos. Ita enim ibi legerunt *Eraſmus*, *Alciatus*, *Gruterus*.

Satagĭto, as, n. 1. idem ac ſatago. *Plaut. Bacch.* 4. 3. 23. *ſecundum Tmeſim*, Nunc agitas ſat tute tuarum rerum.

Satăgo, is, n. 3. *eſſere ſollecito*, *fare con diligenza*, חרד, Ger. *ſich bemuͤhen*, Gall. *ſoigner*, *ſe preſſer*, Hiſp. *cuydarſe*, *ſer congoxoſo*, [illegible], est anxium eſſe, anxie diſtorqueri difficultate rei alicujus conficiendæ, diligentem eſſe, feſtinare, a *ſat*, & *ago*. Uſurpatur vel abſolute. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Afer venuſte Manlium Suram, multum in agendo diſcurſantem, ſalientem, manus jactantem, non agere dixit, ſed ſatagere. ¶ Vel cum genit. *Ter. Heaut.* 2. 1. 13. Is quoque rerum ſuarum ſatagit. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *de*. *Gel. l.* 9. *c.* 11. Conſulibus de vi, ac multitudine hoſtium ſatagentibus. ¶ Integrum eſt *ſatis ago*. *Apul. l.* 8. *Metam.* Coloni ſatis agentes rerum ſuarum. *Gelſ. l.* 19. *c.* 1. In ſentina ſatis agere.

Satan, indecl. & Satanas, æ, m. *Satanaſſo*, σατᾶν, & σατανᾶς, Hebraice adverſarium ſignificat, a radice שטן, adverſari, ita appellatur diabolus bonorum omnium hoſtis. *Tertul. Apol. c.* 22. Satanas princeps hujus mali generis. *Id. l.* 3. *cont. Marcion. c.* 20. Suſcitavit illi Satan. i. e. hoſtem.

Satanarĭa, æ, f. herba, quæ & Peucedanos dicitur. *Apul. de herb. c.* 94.

Satarĭus, V. Satorius.

Satelles, itis, com. 3. *ſatellite*, *cuſtode*, שוטר, Ger. *trabant*, Gall. *ſergent*, *garded de corps*, Hiſp. *guardia*, *archero*, δορυφόρος, miles mercede conductus, ut ab Imperatoris latere non diſcedat. *Cic.* 5. *Ver.* Miniſtri ac ſatellites cupiditatum ſuarum. *Ovid.* 5. *Faſt.* Ille Deæ cuſtos, ille ſatelles erat. *Liv. l.* 2. Cum concurſu ad clamorem facto, comprehenſum Regii ſatellites retraxiſſent ad tribunal Regis. ¶ Satelles Jovis. h. e. aquila. *Cic.* 2. *Tuſc. ex Poeta*: Triſti advolatu aduncis lacerans unguibus Jovis ſatelles paſtu dilaniat fero.

Satellitĭum, ii, n. ſatellitum munus cuſtodiæ cauſa. Tranſlate *Auguſtin. l.* 3. *de doctr. Chriſt. c.* 18. Cupiditas dominans, & ipſarum quoque Scripturarum, quibus evertenda eſt, ſatellitium quærens.

Satĭa, æ, f. V. Satias.

Satianter, adv. idem ac ſatiate. *Apul. l.* 7. *Metom.* Satianter paſtus.

Satĭas, atis, f. 3. idem ac ſatietas, per ſync. *Terent. Eun.* 5. 6. Ubi ſatias cœpit fieri, commuto locum. *Id. Hec.* 4. 2. Satias me jam tenet ſtudiorum iſtorum. *Lucr. l.* 2. *v.* 1036. Feſſus ſatiate videndi. *Liv. l.* 30. *c.* 3. Satias enim cepit amoris in uxore. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 12. Qui avidius vorant, facilius ſatias capit, quam qui &c. Prave hic quidam leg. *capiunt*, ut *ſatias* ſit accuſ. plur. a *ſatia*, *æ*, quod adhuc a nemine uſurpatum ſcio.

Satiāte, adv. *a ſazietà*, uſque ad ſatietatem, affatim. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Ignis & aeris habendo ſatiate, humoris temperate. *Tertul. de anim. c.* 46. Satiatiſſime exhibere.

Satiātus, a, um, *ſaziato*, [illegible], Cic. *de Sen.* Satiatis vero, & expletis jucundius eſt carere, quam frui. *Liv. l.* 2. *c.* 65. Romanus integer, ſatiatuſque ſomno. *Sil. l.* 4. *v.* 417. Satiata ſanguinis haſta. *Horat. l.* 1. *od.* 5. Nimis longo ſatiate ludo.

Satĭes, ei, f. 5. ſatietas. *Sil. l.* 4. *v.* 110. Nec finis, ſatieſve, novi ſed ſanguinis ardor Gliſcere. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Fico carica ſaginatis, ac ſatie necatis. Al. leg. *ſatias*. Alii hic quoque aliter legunt. *Juvenc. l.* 1. Proveniet tamen his ſaties potuſque, cibique.

Satiĕtas, atis, *ſazietà*, *pienezza*, *faſtidio*, שבע, Ger. *genuge*, Gall. *aſſouviſſement*, Hiſp. *hartura*, *hartura*, [illegible], proprie idem eſt, quod ſaturitas, licet frequentius accipiatur pro faſtidio, quod ex rei alicujus aſſiduo uſu nobis ingignitur. *Cic.* 3. *de Orat.* Non ſolum delectet, ſed etiam ſine ſatietate oblectet. *Id. de Sen. c.* 20. Rerum omnium ſatietas vitæ facit ſatietatem. *Liv. l.* 24. Ad ſatietatem trucidare. *Id. l.* 8. Ad ſatietatem veſtram pugnavimus. ¶ In plurali num. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. *ante med.* Quercus terrenis principiorum ſatietatibus abundans.

Satin', ſatis ne. *Terent. And.* 4. 5. Satin' ſanus es, qui me id rogites? *Plaut. Trin.* 4. 3. 64. Satin' ego oculis plane video? *Id. Merc.* 2. 4. 13. Tute heri mihi narraſti. Ch. Satin' ut oblitus ſui, tibi me narraviſſe? h. e. itane vero oblitus ſui? &c. *Satin' ſalvæ?* eſt, ſatiſne res ſalvæ ſunt, pro quo & uſurpatur, *ſatin' ſalva omnia?* Formula fuit interrogandi apud veteres, cum quid turbati eſſet. V. Salvus, & Salve.

Satĭo, as, a. 1. *ſaziare*, השביע, Ger. *ſattigen*, Gall. *ſouler*, Hiſp. *hartar*, [illegible], ſaturo, expleo, a *ſatis*. *Cic.* 2. *Fin.* Veniebat ad cœnam, ut ſatiaret animo quieto deſideria naturæ. *Col. l.* 9. Satiat ſemodius cibi in diebus ſingulis vicenos, & centenos turtures. ¶ Dicitur etiam de animo. *Cic. pro Dom.* Ne abſens quidem luctu meo mentes illorum ſatiare potui. *Id.* 3. *Fin.* Legendo ſatiari non poſſum.

Satĭo, onis, σπορά, actus ſerendi, vel tempus ſerendi, vel ipſum ſemen. *Cic.* 5. *Ver.* Ne, ſi tempus ſationis præteriiſſet, granum in provincia Sicilia nullum haberemus. *Id. ibid.* Ut aratores jugera ſationum ſuarum profiterentur. *Virg.* 2. *Georg.* Optima vinetis ſatio eſt, cum &c.

Satior, & ſatius. V. Satis, nom. indecl.

Satis, n. indecl. *baſtante*, ἱκανός, ſufficiens. *Priſcian. l.* 15. Satis etiam loco nominis poſitivi accipitur. Itaque etiam comparationem recipit ſatius. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Brut.* Animo iſtuc ſatis eſt, auribus non ſatis. *Id.* 5. *Verr.* Quantum ad eum numerum frumenti ſatis ſit, quem civitati imperas. *Id. de Am.* Satis erat reſpondere magnas, ingentes inquit. ¶ Vel cum gen. *Liv. l.* 42. Satis exemplorum alienæ clades præbeant. ¶ *Satis habere*, eſt contentum eſſe, ſufficere. *Cic. pro Planc.* Sed non modo ſatis habere a me, ſed etiam vereri, &c. *Id. pro R. Am.* Non ſatis habeat avaritiam ſuam pecunia explere, niſi etiam, &c. ¶ *Satis agere*, eſt ſatagere. V. Satago in fine. ¶ *Non eſt ſatis æſtimare*, idem eſt ac non poteſt ſatis æſtimari, vel non poſſet quis ſatis æſtimare. *Plin. l.* 7. *in præfat.* Ut non ſatis ſit æſtimare, parens melior homini, an triſtior noverca fuerit. ¶ Comp. *ſatior*, & *ſatius*, quo ſignificatur melior, & melius. *Plin. l.* 17. *c.* 5. Erit igitur hæc optima, & operi ſatior. *Cic. Att. l.* 7. Video cum altero vinci ſatius eſſe, quam cum altero vincere. *Auct. ad Her. l.* 4. Satius eſſet, ad optimum & electiſſimum verbum devenire.

Satis, adv. *aſſai*, *abbaſtanza*, *abbondantemente*, די, Germ. *gnug*, Gall. *aſſez*, Hiſp. *baſtantemente*, ἅλις, ἱκανῶς, abunde, quantum opus eſt. *Cic.* 1. *Offic.* M. Craſſus negabat, ullam ſatis magnam pecuniam eſſe ei, qui in Rep. princeps vellet eſſe. *Id.* 4. *Acad.* Me quoque jocans ne, an ita ſentiens (non enim ſatis intelligebam) cœpit hortari, ut ſententia deſiſterem. *Horat. Epod.* 1. Satis ſuperque me benignitas tua ditavit. ¶ Satis bene, *mediocremente*. *Cic.* 2. *Off. cap. ult.* Cum quæreretur, quid maxime in re familiari expediret, reſpondit, bene paſcere: quid ſecundum, ſatis bene paſcere.

Satiſacceptĭo, onis, [illegible], actus ſatiſaccipiendi. *Pompon. l.* 5. *ff. de verb. oblig.* Satiſacceptio eſt ſtipulatio, quæ ita obligat promiſſorem, ut adpromiſſores quoque ab eo accipiantur, ideſt qui idem promittant.

Satiſacceptus, a, um, nom. ex particip. Per tranſlationem ſatiſacceptum uſurpatur pro certo, comperto, ſtatim, quaſi datis fidejuſſoribus, & ſponſoribus *Plaut. Moſtel.* 1. 3. 90. Si acceptum ſat habes, tibi fore illum amicum ſempiternum.

Satiſaccĭpĭo, is, a. 3. *ricevere ſicurtà*, κατεγγυάω, [illegible], el accepto fidejuſſore ſibi cavere, accipere fidejuſſorem a debitore *Pompon. l.* 5. *ſtipulationum aliæ*. *ff. de verb. oblig.* Satis autem accipere dictum eſt eodem modo, quo ſatiſfacere. Nam quia id, quo quis contentus erat, ei præſtabatur, ſatiſfieri dictum eſt: & ſimiliter quia tales, quibus contentus quis futurus eſſet, ita dabantur, ut verbis obligarentur, ſatis accipi dictum eſt. *Cic. pro Quinct. c.* 13. Si veretur, ut res judicio recto parata ſit, judicatum ſolvi ſatiſaccipiat. *Id. pro R. Com.* Flavius cum de tota lite faceret pactionem, neque ſatiſacciperet a Roſcio, &c.

Satiſdatĭo, onis, *ſicurtà*, κατεγγύησις, actus ſatiſdandi. *Caput l.* 1. *ff. Qui ſatiſdare cog.* Satiſdatio eodem modo appellata eſt, quo ſatiſfactio. Nam ut ſatiſfacere dicimur ei, cujus deſiderium implemus, ita ſatiſdare dicimus adverſario noſtro, cum pro eo, quod a nobis petit, ita cavemus, ut eum hoc nomine ſecurum faciamus datis fidejuſſoribus. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. Et ſunt aliquot ſatiſdationes ſecundum mancipium, in his & Memmianorum prædiorum, vel Atilianorum.

Satiſdātor, oris, *ſicurtà*, qui pro altero ſatiſdat. *Sidon. lib.* 4. *epiſt.* 24 Curatori necdum ſatiſdator inventus eſt. Habet hanc vocem etiam *Aſcon. Pedian.*

Satiſdātum, i, [illegible], idem ac ſatiſdatio. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 15. Hoc turpe arbitror, eo nomine, quod ſatiſdato debeat, procuratores ejus non diſſolvere. *Pompon. l.* 2. *ff. de cuſtod. reor.* Satiſdatum promittere.

Satiſdo, as, dedi, datum, a. 1. *aſſicurare*, *fare la ſicurtà*, Germ. *einen burgen ſetzen*, Gall. *bailler caution*, Hiſp. *dar fiancas*, [illegible], ἐγγύας παρέχω, eſt dato fidejuſſore creditorem ſecurum reddere, cautionem dare, promittere per vadem. V. *Satiſdatio*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 56. Qui redemerit, ſatiſdet damni infecti, ſubintellige *nomine*. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 6. Ille ſatiſdari abs te amplius non petit. *Id. Fam.* 13. *ep.* 28. Si quid tibi ſatiſdandum erit, amplius eo nomine non peti cures, ut ſatiſdetur fide mea. *Id. pro Quint. c.* 8. Ut ſibi Quintius judicatum ſolvi ſatiſdet.

Satis exigo, is, a. 3. *richiedere la ſicurtà*, eſt vadem exigere. *Paul. l. Lucius Titius*. *§. cum in teſtamento*, *ff. de adminiſtr. tutor.* A quo Magiſtratus ſatis exegerunt, rem ſalvam fore.

Satiſfacĭo, is, eci, actum, a. 3. *ſoddisfare*, השלים, Ger. *einen vernuegen*. Gall. *ſatisfaire*, Hiſp. *ſatisfazer*, ἱκανὸς ποιέω, [illegible], eſt tantum facere, quantum ſatis eſt. Conſtruitur cum dat. *Cic. l.* 14. *ep.* 7. Cui quidem tu Deo, quemadmodum ſoles, pie, & caſte ſatisfacias. *Id. l.* 13. *ep.* 17. Satisfacere immortalitati laudum tuarum mirabiliter cupit. ideſt laudes tuas reddere immortales. ¶ Vel præter dativum cum abl. & præp. *de*. *Caſ. l.* 5. *B. G.* Seque paratos eſſe demonſtrant omnibus rationibus de injuriis ſatisfacere. ¶ Vel cum abl. & præp. *in*. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 12. Ut, ſi mihi in pecunia minus ſatisfeciſſet. ¶ Sæpe refertur ad pecuniam, pro debitum exſolvere, æs alienum diſſolvere. *Cic. pro Flac.* Hermippus Fuſiis ſatisfacit, & fidem ſuam liberat. *Id. ad Q. Frat. l.* 1. *ep.* 3. Cum de viſceribus tuis, & filii tui ſatisfacturus ſis, quibus debes. hoc eſt tua ipſius pecunia. ¶ Interdum accipitur pro purgare ſe, ſive excuſare. *Cic.* 2. *Phil.* Ut mihi ſatisfieri pateter a te. *Sueton. in Caſ. c.* 73. Catullum, a quo

a quo ſibi verſiculis ſtigmata impoſita non diſſimulaverat, ſatisfacientem eodem die adhibuit cœnæ. ¶ Interdum pro placere, efficere, ne quid quiſquam habeat, quod de nobis queratur. *Cic. Att. l. 7.* Cui nos valde ſatisfacere, multi ad me ſcripſerunt. *Id. l. 2. ad Q. Fr.* Officio erga aliquem in re aliqua ſatisfacere. ¶ Diviſum etiam uſurpatur. *Id. Attic. l. 5. ep.* 18. Faciam tamen ſatis tibi. *Id. ib. l. 4. ep.* 3. De noſtra continentia, & diligentia faciemus ſatis. ¶ Reperitur etiam, niſi quid latet, paſſivum *ſatisfacior*. *Vat.* apud *Priſcian. l. 8. pag. 789. Putſchii.* Deorum cura non ſatisfacitur reipublicæ.

Satisfactĭo, onis, *ſoddisfazione*, actus ſatisfaciendi. *Tacit. de Germ. c.* 21. Luitur homicidium certo armentorum numero, recipitque ſatisfactionem univerſa domus. ¶ Item excuſatio, purgatio. *Cic. Fam. 7. ep.* 13. Tu me inſimulas, nec ſatisfactionem meam accipis.

Satĭus. V. Satis.

Satīvus, a, um, σπόριμος, quod ſeminatur, vel quod idoneum eſt, ut ſeminetur, cui contrarium eſt agreſtis. *Plin. l.* 15. *c.* 7. Eadem ratio eſt in ſativa myrto. ¶ *Id. l. 19. c.* 8. Sativum tempus. h. e. ſationi idoneum.

Sator, oris, *ſeminatore*, σπορεύς, φυτευτής, qui ſerit, aut plantat. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 34. Omnium rerum, quæ natura adminiſtrantur, ſeminator, & ſator, & parens. *Plin. l. 15. c.* 1. Heſiodus negavit, ſatorem oleæ fructum ex ea percepiſſe quenquam. ¶ Sumitur etiam pro creatore, genitore. *Cic. 2. Tuſc. ex Poeta:* Tuque cæleſtium ſator jace, obſecro, in me vim coruſcam fulminis. ideſt Jupiter. ¶ Item pro auctore, ut ſator litis, *Liv. l. 25. c.* 6. ſator turbarum, *Sil. l. 8. v.* 259.

Satorĭus, & Satarĭus, a, um, adject. ad ſationem pertinens, ut ſatoriæ trimodiæ, *Col. l. 2. c.* 9. Sataria quala, *Cato de re ruſt. c.* 15.

Satrapēa, æ, f. idem ac Satrapia. *Curt. l. 5. c.* 1. Mazeum transfugam Satrapea Babyloniæ donat.

Satrăpes, æ, m. 1. *Satrapa*, *Prefetto*, *Preſidente*, [illegible], Germ. *Landſvogt*, Gall. *Satrape*, Hiſp. *Prefecto*, *Prelado*, σατράπης, Præfectus Provinciæ. Eſt Perſicum vocabulum. *Ter. Haut.* 3. 1. Satrapes ſi ſiet amator, nunquam ſufferre ejus ſumptus queat. *Gel. l. 10. c.* 18. Satrapen Græci vocant.

Satrapīa, æ, f. σατραπεία, νομός, Regio, Præfectura. *Plin. l. 6. c.* 20. Etenim plerique ab Occidente non Indo amne determinant, ſed adjiciunt quatuor Satrapias, Gedroſos, Arachotas, Arios, Paropamiſadas.

Satraps, apis, m. 3. idem ac Satrapes. *Sidon. Carm. 2. v.* 78. Quiſque ſedet ſub Rege Satraps. *Nepos in Lyſandro*, *c.* 4. Non eſt prætereundum factum Pharnabazi Satrapis regii. ¶ Poteſt tamen genitiv. *Satrapis* duci etiam a recto *Satrapes*, ut de ſimilibus notat *Voſſ. l. 2. de Analog. c.* 3.

Satricānus, a, um, ad Satricum pertinens: unde *Satricani*, ejus cives. *Liv. l. 9. c.* 12.

Satrĭcum, i, oppidum, & colonia Latii. *Plin. l. 3. c.* 5.

Satulle, adverb. cum ſaturitate, copioſe. *Apulej. l.* 7. Satulle apponere. Al. leg. *ſcitule*.

Satullo, as, a. 1. idem ac ſaturo. *Varro apud Non. c. 2. n.* 786. Neque coquam carnes, quibus ſatullem corpora, ac famem ventris.

Satullus, a, um, idem ac ſatur. *Var. lib. 2. R. R. cap.* 2. Ut agni ſatulli fiant lacte.

Satum, i, & frequentius in plurali Sata, orum, n. *luoghi ſeminati*, *biade*, loca ſata, vel ipſæ ſegetes. *Quintil. in proœm. l.* 8. Gramine læto ſata ſtrangulat. *Virg. Ecl.* 3. Dulce ſatis humor. *Id. 1. Georg.* Sata læta.

Satur, ra, rum, *ſazio*, *ſatollo*, *pieno*, שבע, Ger. *geſettiget*, Gall. *ſaoul*, Hiſp. *harto*, ἔμπλεως, κορεσθείς, cibo plenus, ſatiatus. *Ter. Adel. 5. 1.* 3. Iratus ſum omnium rerum ſatur. *Id. Hec.* 5. 2. 2. Sed tu cum ſatura, atque ebria eris, puer ut ſit ſatur, facito. *Perſ. ſat. 6. v.* 71. Satur anſeris extis. *Colum. l. 7. c. 4.* Agnus ſaturior. ¶ Ire, quo ſaturi ſolent, pro ire cacatum, honeſtis verbis dixit *Plaut. Curcul.* 2. 3. 83. ¶ Sumitur interdum pro fœcundo, abundanti. *Virg. 2. Georg. v.* 197. Saltus, & ſaturi petito longinqua Tarenti. *Perſ. ſat. 5. v.* 71. Nec rus ſaturum laudare. *Sever. in Ætna*, *v.* 12. Saturæ meſſes. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Cic. in Orat.* Nec ſatura jejune dicet, nec grandia minute, nec item contra. Senſus eſt: Siquæ res ſunt plenæ, & quæ magna dicendi copia explicari poſſunt, non eas jejune, & exiliter tractabit, &c. ¶ Satur color, eſt plenus, vehemens, cui opponitur dilutus, *color carico*. *Plin. lib. 37. cap.* 10. Jon apud Indos violacea eſt, ſed raro ſaturo colore lucet. ¶ Saturum geſtum, hoc eſt varium, plenum, perfectum. *Manil. l. 5. v.* 474. *de Pantomimis*. Externis tamen aptus erit nunc voce poetis, Nunc ſaturo geſtu.

Satura, æ, f. lanx variis frugum, pomorum, vel ſimilium generibus referta. *Porphyrio in Hor.* Lanx plena diverſis frugibus in templum Cereris infertur, quæ ſaturæ nomine appellatur. *Diomed. l.* 3. Lanx referta variis, multiſque primitiis ſacris Cereris inferebatur, & a copia, & a ſaturitate rei ſatura vocabatur. Cujus generis lancium & Virgilius in Georgicis meminit, cum hoc modo dicit, Lancibus & fumantia reddimus exta. Et, Lanceſque, & liba feremus. ¶ Ab hac lance cœpit etiam dici ſatura genus farciminis multis rebus refertum. V. verba *Feſti*, & *Paulli* infra. Conſtabat autem uva paſſa, polenta, & nucleis pineis ex mulſo conſperſis. *Diomed. ibid.* ¶ Satura item eſt lex, quæ uno rogatu multa ſimul complectitur. *Feſt.* Satura & cibi genus ex variis rebus conditum eſt, & lex multis aliis legibus conferta. Itaque in ſanctione legum adſcribitur, Neve per ſaturam abrogato, aut derogato. T. Annius Luſcus in ea, quam dixit adverſus Ti. Gracchum; Imperium, quod plebs per ſaturam dederat, id abrogatum eſt. Et C. Lælius in ea, quam pro ſe dixit; Dein poſtero die, quaſi per ſaturam ſententiis exquiſitis in deditionem accipitur. Hæc *Feſtus*, cujus tamen ſententia hac in re eruditis non placet. nam cum legimus *per ſaturam aliquid ferre*, non videtur ſignificari lex aliqua ſingularis, ſed *per ſaturam* idem eſt ac confuſe, nullo ordine aut diſtinctione, ducta tranſlatione ab ea lance, quam diximus. *Ulpian. in præfat. ad Pandect.* §. 2. Hoc opus legentibus tradebatur, non ſecundum edicti perpetui ordinationem, ſed paſſim, & quaſi per ſaturam collectum, & utile cum inutilibus mixtum. Eadem ratione commodius explicari videntur exempla a *Feſto* allata. ¶ Denique ſumitur pro genere carminis, in quo multa metra, multæque res miſcentur. *Paul. apud Feſt.* Satura & cibi genus dicitur ex variis rebus conditum, & lex multis aliis conferta legibus, & genus carminis, ubi de multis rebus diſputatur. V. *Satyra*.

Satūræ palus, quæ & Pontina, juxta Circeios fuit, viginti trium olim urbium locus, ut eſt Mutiani ſententia apud *Plin. l. 3. c.* 5. Hæc ad viam uſque Appiam pertingebat, ubi & navibus trajiciebatur. Ejus meminit & *Virgil. l. 7. Æneid.*

Saturātor, oris, m. Eſt *Auguſtini epiſt.* 120. *c.* 25.

Saturātus, a, um, *ſaziato*, κορεσθείς. *Virg.* 5. *Æneid.* Needum antiquum ſaturata dolorem. *Cic. 5. Ver.* Expleti, atque ſaturati. *Id. 1. de Div. c.* 29. Ea parte animi, quæ mentis, & conſilii eſt, excitata, & erecta, ſaturataque bonarum cogitationum epulis. *Id. pro Planc. c.* 8. Homines ſaturati honoribus. ¶ Tranſlate ponitur pro bene tincto. *Martial. l. 8. epigr.* 48. Saturatæ murice veſtes. *Plin. l. 21. c.* 8. Unus color in heliotropio, & in aliquo ex his plerunque ſaturatior.

Saturēja, æ, *ſantoreggia*, herba, quæ & thymbra, & cunila dicitur, θύμβρα. *Colum. l. 10. v.* 233. Et ſatureia thymi referens, thymbræque ſaporem. Adde *Plin. l. 19. c.* 8.

Saturejānus, a, um, adject. Saturejanus caballus dicitur ab *Horat. l. 1. ſat.* 6. *v.* 59. qui in Saturejano agro totius Apuliæ fertiliſſimo altus fuit, ideoque generoſus.

Saturējum, ii, n. idem ac ſatureja. *Martial. l. 3. epigr.* 74. Improba nec proſunt jam ſatureja tibi. Adde *Ovid. 2. de ar. am. v.* 415.

Saturīo, onis, m. homo ſatur. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 21. Eſurio venio, non advenio ſaturio.

Saturĭtas, atis, *ſaturità*, *ſazietà*, שבעה, Germ. *ſattigkeit*, Gall. *ſaoulité*, Hiſp. *hartura*, πλησμονή, κόρος, cibi, & potus plenitudo, ſatietas. *Plaut. Capt.* 4. 3. 85. Proin tu Deum hunc ſaturitate tranquillum facias tibi. ¶ Quandoque pro fœcunditate ſumitur. *Cic. de Sen. c.* 16. Saturitate, copiaque rerum omnium. ¶ Interdum pro excrementis ventris. *Plin. l. 10. c.* 33. Adultioreſque circumagi docent, & foris ſaturitatem emittere. ¶ Apud *Plaut. Capt.* 4. 2. 97. Saturitas eſt Dea paraſitorum.

Saturnālĭa, orum, vel ium, n. κρόνια, feſta ſeptem, ſeu quinque dierum, in honorem Saturni. Aliqui dicunt, Saturnalia tribus diebus eſſe celebrata. Celebrabantur menſe Decembri, incipiebantque die 17. ut cernere eſt in Calendario. Erant dies illi pleni lætitiæ. Iis continuæ epulæ, ac comeſſationes erant: munera ultro citroque mitti, remittique ſolebant. Romani illis diebus ſyntheſim, quod genus veſtis brevis erat, ſumebant, ſervi̇ſque diſcumbentibus inſerviebant. Saturni enim ævo omnia communia fuere, nec, quid ſervitus eſſet, notum fuit. V. *Macrobium l. 1. Saturn. c.* 7. & *J. Lipſium l. 1. Saturn. c. 2. Cic. Attic. l. 5. epiſt.* 20. Saturnalibus mane ſe mihi Pindenitiſſæ dediderunt. *Macrob. l. 1. Satur. c.* 2. Solſtitialis dies, qui Saturnaliorum feſta conſecutus eſt. *Id. ibid. c.* 4. monet rectius *Saturnaliorum* dici in genit. quam *Saturnalium*; nam ſic omnes fere Scriptores locuti ſunt. ¶ Secundis, & tertiis Saturnalibus, pro ſecundo, & tertio die Saturnaliorum. *Cic. Attic. lib. 13. epiſt. ult.* Sed cum ſecundis Saturnalibus ad Philippum veſperi veniſſet. *Id. ibid.* Ille tertiis Saturnalibus apud Philippum ad horam nec quenquam admiſit. ¶ *Non ſemper erunt Saturnalia*, proverbium, quo ſignificatur, non ſemper proſperis rebus uti licere. *Senec. in apocolocynt.* Cum vidiſſes fortunas ſuas deplorantes cauſidicos, accedit, & ait: dicebam vobis, Non ſemper erunt Saturnalia.

Saturnālis, le, adject. ad Saturnalia pertinens, ut Saturnale feſtum, *Macrob. l. 1. Saturn. c. 2. a med.*

Saturnalitĭus, a, um, κρόνιος, quod ad Saturnalia pertinet. *Martial. l. 5. epigr.* 20. Saturnalitiæ ligulam miſiſſe ſelibræ.

Saturnĭa, æ, f. Juno, filia Saturni. Suapte natura adjectivum eſt, ſiquidem Juno ſubintelligitur, quod nomen etiam ſæpe expreſſum reperitur. *Ovid. 9. Met.* Cladibus, exclamat, Saturnia, paſcere noſtris.

Saturnĭa, æ, f. regio illa Latii, in qua Saturnus regnavit, ideſt Latium litorale. Sed hoc nomen poſtea ad totum Latium, imo ad univerſam Italiam extenſum fuit. *Virg. 2. Geor.* & 8. *Æn. Ovid. 1. Faſt.* & alibi. ¶ Item Saturnia oppidum fuit a Saturno conditum in monte Capitolino, ſive Tarpejo. Quare hoc nomine poſtea etiam Roma appellata eſt. *Virg. 8. Æn. Ovid. l. 6. Faſt.* ¶ Saturnia quoque, ſeu Colonia Saturniana, *Saturnia*, *Sitrogna*, urbs fuit Etruriæ, exciſa. Eo coloniam Romani miſere anno U. C. 572. C. Claudio, Q. Fabio Coſſ. eodem anno, quo Aquilejam, Mutinam, Parmam. Deduxerunt Triumviri Q. Fabius Labeo, C. Afranius Stellio, Ti. Sempronius Gracchus. Jugera in ſingulos dena data. *Sigon. l. 2. de ant. jure Italiæ*, *c.* 5. ¶ Saturnia etiam nomen fuit portæ urbis Romæ, quæ al. Pandana.

Saturnigĕna, æ, m. Saturni filius. *Auſon. Idyl.* 15. *v.* 22. Teſtatur Saturnigenam, nec nomine ceſſat Incuſare Jovem.

Saturninus, a, um, adject. Saturnini Italiæ populi in Etruria. *Plin. l. 3. c.* 5. ¶ Saturninus, cognomen fuit quorundam Rom. virorum, ut L. Apuleius Saturninus, apud *Flor. l. 3. c.* 16. L. Antonius Saturninus, apud *Aurel. Vict. in epitom. c.* 23. &c.

Saturnĭus, a, um, κρόνιος, quod ad Saturnum ſpectat, ut conjux Saturnia, ideſt Ops, Virgo Saturnia, ideſt Veſta, Juno Saturnia, ideſt filia Saturni, Saturnius mons, ideſt Tarpejus, ſeu Capitolinus, ubi Saturnus oppidum condidit. *Ovid. 6. Faſt. Virg. 2. Æn.* & *Sil. l.* 10. ¶ Interdum accipitur pro Latino, & Romano, quia Saturnus in Latio regnavit. *Ovid. 1. Faſt.* Saturnia cujus Dempſerat oppoſitas invidioſa feras. ideſt virgo Romana, filia Sp. Tarpeji. *Virg. Ecl.* 4. Saturnia regna.

Saturnus, i, *Saturno*, Κρόνος, filius Urani, vel Cæli, & Veſtæ, Rex Cretenſium. *Cic. 3. de nat. Deor.* Sed idem *Cic. l. de Univerſ.* ſcribit, fuiſſe filium Oceani, & Salaciæ, nepotem Cæli, & Terræ. Vulgo etiam dixere Saturnum Pollucis filium, quod Saturnalibus continuæ epulæ, ac comeſſationes eſſent. *Fulgentius in Mythologicis*. Poetæ fabulati ſunt, Saturnum patri Cælo virilia abſcidiſſe, atque in mare projeciſſe; inde Venerem eſſe procreatam, quæ a ſpuma, unde coaluit, *Aphrodite* nominata eſt. *Cic. 2. de nat. Deor.* & *Ovid. in Ibin.* Uxorem duxit ſororem ſuam Opem, ſeu Cybelem, ſive Rheam, ſive Tellurem. *Ovid. 9. Met.* Ex ea ſex filios ſuſcepit, Chironem, Chronum, Picum, Jovem, Neptunum, Plutonem, & quatuor filias, Cererem, Glaucam, Junonem, Veſtam ſecundam. *Ovid. l. 6. Faſt.* Sed Chronus, ſeu Cronus communiter exiſtimatur idem, qui Saturnus. Cum Titan Saturni frater major natu parenti ſuccedere vellet, tamen animadvertens, matrem, ſororeſque Saturno magis favere, Regnum ipſi conceſſit, ea tamen lege, ne Saturnus prolem maſculam educaret, ut Regnum ad ſuam prolem rediret. Saturnus igitur devorabat filios omnes maſculos, quotquot ſibi naſcerentur. Cum plures liberos devoraſſet, nati ſunt gemini Jupiter, & Juno. Tum mater Junonem Saturno oſtendit, Jovem vero clam nutriendum ablegavit, adhibitis interim Corybantibus, qui cymbalorum, tympanorumque pulſu obſtreperent, ne pueri vagitus audiretur. Saturno autem, cum ille puerum depoſceret, ut & ipſum devoraret, Ops lapidem oſtendit pannis involutum, ſimulans, eum lapidem partu a ſe editum eſſe, quem ille acceptum ſine mora devoravit. Neptunum quoque clam Saturno Ops peperit, quem ſimiliter clam educari curavit. Tertio rurſus geminos enixa eſt, Plutonem, & Glaucam. Tunc ſimiliter Glaucam Saturno oſtendit. Plutonem abſcondit. *Ovidius lib. 4. Faſt.* hujus impietatis Saturni cauſam affert, quod illi oraculum redditum fuerat, fore, ut a filio Regno privaretur. Detecta tandem fraude, cum Titan reſciviſſet fratri prolem maſculam eſſe, ſuoſque ea ratione Regni ſucceſſione pelli, cum filiis, qui Titanes a patre cognominabantur, bellum adverſus Saturnum ſuſcepit, illumque, & Opem ſororem captos muro incluſit. Sed a Jove filio devictis Titanibus liberati ſunt, & in Regnum reducti. Porro Saturnus ex oraculo edoctus, vel conjectura proſpiciens, fore, ut a filiis Regno pelleretur, cœpit Jovi inſidias ſtruere. Jupiter patris ſcelere detecto eum vinculis conſtrinxit, deinde ex Creta expulit. Saturnus in Italiam fugit. ¶ Venit in eam Italiæ regionem, in qua Janus, ideſt vel Noe, vel Japhet, vel Javan regnabat, a quo humaniſſime exceptus eſt. Diu apud Janum occultus vixit, & quaſi latitavit. Hinc regio illa Latium eſt appellata. *Virg. 8. Æn.* & *Ovid. 1. Faſt.* ¶ Accepit a Jano Regni ejus partem, regionem videlicet illam, ut ajunt, quæ poſtea Latium litorale dicta eſt. Hæc regio, in qua Saturnus regnavit, poſt illius mortem nuncupata eſt Saturnia. ¶ Congregavit in unum locum homines, qui in montibus, & in agris diſſipati erant, dedit leges de recte, & honeſte vivendo, mœnibus incluſit. Urbem, quam condidit, in Capitolino monte condidiſſe fertur, & de ſuo nomine appellaviſſe Saturniam. *Virg. l. 2. Æn.* ¶ Docuiſſe dicitur Italos agriculturam, qui prius ſine ulla obſervatione, atque arte agros colebant. Hinc effingitur, & pingitur cum falce. ¶ Saturno regnante ſeculum aureum fuiſſe fabulantur. Terra enim ſua ſponte expers aratri pariebat fruges, nulli erant limites agrorum, nulli ſervi, omnia omnibus communia erant, ſaltem in Latio, & in tota Italia. Hinc Romani Reipublicæ ærarium in templo Saturni collocaverunt. ¶ Poſt multas res geſtas, quibus immortalem famam eſſe adeptus videbatur, repente ex hominum oculis evanuit, vel morte, quam ſibi ipſe conſciverit, vel voluntaria diſceſſione ex Italia. ¶ Delubris, & aris honoratus fuit, non ſolum in Italia, ſed etiam in Græcia, & aliis orbis terræ regionibus. Sed potiſſimum in Occidente colebatur. *Cic. 3. de nat. Deor.* Romani in ædificatione templi Tritones inſculpſere in parte ſuperiore, eorum vero caudas ſub terra ſepelierunt, ut ſignificarent, poſt Saturnum hiſtoriam manifeſtam, & vocalem, ante obſcuram, & mutam fuiſſe. *Bocc.* ¶ Saturno humana hoſtia ſacra faciebant. Sed Hercules, cum venit in Italiam, barbarum illum morem ſuſtulit, præcepitque, ut Saturno ſacra de frugibus facerent, peracto autem ſacrificio triginta ſtatuas ad hominum ſimilitudinem effictas, & humanis veſtibus ornatas projicerent in Tyberim. Statuæ Argæi appellabantur, fortaſſe ab Argis Her-

Herculis patria. Romanorum ætate projiciebantur a Virginibus Veſtalibus, præſentibus Pontificibus, Prætoribus, &c. Hoc ſacrificium fiebat poſt æquinoctium vernum, idibus Maji. *Dionyſ. Halicarn.* ¶ Saturnus item unus eſt ex ſeptem planetis, ſeu ſtellis errantibus, ut jam innuimus. Curſum ſuum triginta annis conficit. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nam ea, quæ Saturni ſtella dicitur, Phænonque a Græcis nominatur, quæ a terra abeſt plurimum, triginta fere annis curſum ſuum conficit. In quo curſu multa mirabiliter efficiens tum antecedendo, tum retardando, tum veſpertinis temporibus deliteſcendo, tum matutinis rurſum ſe aperiendo, nihil immutat ſempiternis ſeculorum ætatibus, quin eadem iiſdem temporibus efficiat.

Satŭro, as, a. 1. *ſaziare, ſatollare*, κορεννύω, ſaturum reddo, ſatio, cibo, potuque expleo. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nuper nati mammas appetunt, earumque ubertate ſaturantur. ¶ Transfertur ad animum pro replere. *Virg. 1. Georg. v. 80.* Saturare ſolum fimo pingui. ¶ Item ad animum. *Cic. pro Dom.* Expleat animum invidorum, placavi odia improborum, ſaturavi etiam perfidiam, & ſcelus proditorum. *Id. 5. Phil. c. 24.* Saturavit ſe ſanguine diſſimillimorum ſui civium.

Sătus, us, m. *ſeminagione, piantagione*, σπορά, actus ſerendi, ſeminatio, plantatio. *Cic. 2. de Div.* Herbam autem aſperam, credo, avium congeſtu, non humano ſatu. *Id. de Sen.* Quid ego vitium ortus, ſatus, incrementa commemorem? ¶ Speciatim ſumitur pro generatione. *Cicer. 1. Off.* Hoc Herculi Jovis ſatu edito potuit fortaſſe contingere. *Id. 1. de Div. c. 42.* Hominum, pecudumque conceptu, & ſatu. *Id. 3. Fin. c. 23.* A primo ſatu, quo a procreatoribus nati diliguntur. ¶ Quandoque etiam pro ſemine ponitur. *Cic. 2. Tuſ.* Quæ extrahit vitia radicitus, & præparet animos ad ſatus accipiendos.

Sătus, a, um, *ſeminato*, σπαρμένος, ſeminatus, vel plantatus, partic. a ſero. *Virgil. 9. Ecl.* Atque ſatas alio vidi traducere meſſes. ¶ Sumitur etiam pro genito. *Cic. 1. Tuſc.* Non temere, nec fortuito ſati, & creati ſumus. *Virgil. 6. Æn. v. 553.* Sate ſanguine divum, Tros Anchiſiade.

Satўra, æ, f. *ſatira*, Σατύρα, τὸ σατυρικὸν ποίημα, carmen maledicum, & ad carpenda vitia compoſitum: item genus carminis, in quo multa metra, ut res pariter miſcentur. Duo enim ſatyrarum genera fuiſſe conſtat, alterum apertam hominum reprehenſionem continens, & acrem vitiorum objurgationem, alterum, quod carminum, & rerum varietate conſtabat. Scaliger ad l. 3. Manilii, & Caſaubonus lib. de *ſatyra*, ſcribere jubent *ſatira*, vel more antiquo *ſatura*. Qui *ſatyra* ſcribunt, ut id faciunt, quia hoc carminis genus a Satyris habere nomen arbitrantur, idque ob dicacitatem, quæ & Cæſaris Scaligeri ſententia eſt l. 1. Rei Poeticæ c. 12. Aliqui cauſam afferunt, quod in hoc genere carminis res ridiculæ, pudendæque ſcribuntur, quemadmodum proferri a Satyris ſolebant, vel quod in antiqua ſatyra introducebantur Satyrorum perſonæ, aut ſi quæ erant ridiculæ ſimiles Satyris. Qui *ſatura* malunt, ea re adducuntur, quia genus hoc poeſeos dictum cenſent ob carminis varietatem, & propter copiam rerum, quæ ibi tractantur. Ut magis liqueat, utra ſententia ſit potior, diſtinguendum fortaſſe eſt inter ſatyram Lucilii, Horatii, Perſii, & ſatyram Ennii, & Varronis. Prior ita dicta videtur a Satyrica Poeſi. Nam huic erat ſimilis ob maledicentiam. At ſatyra Ennii, ut Varronis ex eo nomen accepit, quod multa metra, ac res pariter miſceret. Quod ex *Diomede l. 3.* cognoſcere eſt. V. *Satura*. Quare poſteriorem hanc *ſaturam*, vel *ſatiram*, alteram illam *ſatyram* appellari placet iis, quos adduximus, *Caſaubono*, & *Scalig.* Verum, utcunque ſe res habeat, non eſſe a communi ſcribendi per y conſuetudine recedendum pluribus oſtendit *Daniel Heinſ. lib. 1. de ſatyra Horat.* cum utrumque, quod diximus, carminis genus commode poſſit a Satyris deduci. *Horat. lib. 2. ſat. 1.* Sunt, quibus in ſatyra videar nimis acer. *Stat. l. 1. ſilv. 3.* Liventem ſatyram nigra rubigine turbas.

Satўri, orum, m. *Satiri*, שעירים, Ger. *ſatiren*, Gal. *ſatires*, Hiſp. *ſatyros*, Σάτυροι, animalia quadrupedia, humana effigie, recte currentia, & pernicitiſſima, immenſæ libidinis, in ultimis Libyæ gentibus, & in Subſolanis Indorum montibus, quæ veteres pro ſylveſtribus Diis coluerunt. Ita eos deſcribit *Plin. l. 7. c. 2. Ovid. 2. Faſt.* Panes, & in Venerem Satyrorum prona juventus. *Cicer. 6. Ver.* Satyrus, qui apud Tarentinos in æde Veſtæ eſt.

Satyrĭăſis, is, f. Σατυρίασις, inguinum morbus quidam, cum nimia tentigine virile membrum arrigitur; ita dictus vel a ſatyrio herba, quæ vim excitandæ libidinis habet, vel a Satyrorum ſalacitate. *Cæl. Aurelian. l. 3. c. 18. & Theodor Priſcian. l. 2. c. 25.*

Satyrĭcus, a, um, quod ad Satyros ſpectat: Satyricum ſignum, erat ſimulacrum Priapi, quod in hortis apud antiquos conſtitui ſolebat, veretro arrecto, ut faſcinationes averteret. Dictum eſt ſatyricum, quia Satyri penem ſemper erectum habent. *Plin. l. 19. c. 4.* Quare rem comitata eſt & religio quædam, hortoſque, & fores tantum contra invidentium effaſcinationes dicari videmus. In remedio ſatyrica ſigna. ¶ Item ad ſatyram pertinens, *ſatirico*, *mordace*. *Sidon. l. 8. ep. 11.* In materia ſatyrica ſollicitus, & mordax. *Vitruv. l. 7. c. 5.* Tragico more, aut Comico, ſeu Satyrico. ¶ Satyricus, i, abſolute, ſatyrarum ſcriptor. *Sidon. l. 4. ep. 1.* ¶ Satyricon, i, n. ſatyra, ſatyricum opus. Sic inſcribitur *Petronii* liber.

Satyrĭon, ii, n. genus herbæ ad libidinem incitantis. *Petron. in Satyr.* Utique omnes mihi videbantur ſatyrion bibiſſe. Adde *Plin. l. 26. c. 10.*

Satyriſcus, i, m. *Satirello*, parvus Satyrus, Σατυρίσκος. *Cic. l. 1. de Div. c. 20.* Somniaſſe, ſe peperiſſe Satyriſcum.

Satyrogrăphus, i, m. qui ſatyras ſcribit. *Sidon l. 1. ep. ult.*

Satўrus. V. Satyri.

Saucĭātĭo, onis, *ferita*, τραῦμα, τρῶσις, actus ſauciandi, vulneratio. *Cic. pro Cæc. c. 15.* Et ſauciatio quæreretur, cum fugam factam eſſe conſtabit?

Saucĭātus, a, um, *ferito*, τραυματίας. *Colum. l. 11. c. 2.* Si ſic quis ſauciatus in opem noxam ceperit.

Saucĭĕtas, atis, f. ſauciatio. *Cæl. Aurelian. Tard. l. 2. c. 13.*

Saucĭo, as, a. 1. *ferire*, פצע, Ger. *verwunden*, Gal. *bleſſer*, Hiſp. *herir*, τραυματίζω, τιτρώσκω, vulnero, vulnus infligo. *Plaut. Rud. 3. 4. 53.* Quid cauſæ eſt, quin virgis te uſque ad ſaturitatem ſauciem? *Cic. 3. Ver. c. 26.* Servi nonnulli vulnerantur, ipſe Rubrius in turba ſauciatur. ¶ Dicitur etiam de plantis. *Col. l. 4. c. 24.* Sauciandæ ferro eſt, atque exulceranda vitis in ea parte, &c. ¶ Tranſlate etiam uſurpatur pro lædere, moleſtia afficere, &c. *Cicer. Att. l. 14.* Quem Brutus noſter ſauciavit. *Plaut. Bacch. 1. 1. 30.* Sauciare famam alicujus.

Saucĭus, a, um, *ferito*, *impiagato*, τραυματίας, *Nonio* teſte, proprie eſt vulneratus. *Cic. pro Cæc.* Nemo, inquit, occiſus eſt, neque ſaucius. *Cæſ. l. 3. B. C.* Sauciorum modo, & ægrorum habita ratione. ¶ Tranſlate ſumitur pro feſſo: qua acceptione reperitur cum gen. *Apul. l. 2.* Mihi vero fatigationis heſternæ etiam nunc ſaucio da veniam. ¶ Transfertur etiam ad animum. *Cic. Att. l. 5. ep. 12.* Subeſſe neſcio quid opinionis incommodæ, ſauciumque ejus animum, & inſediſſe quaſdam odioſas ſuſpiciones. *Id. pro Cæl. c. 8. ex Poeta*, Medea animo ægro ſaucia. ¶ Item transfertur ad res, quæ ſenſu carent. *Ovid. 1. Met. v. 102.* Nec ullis ſaucia vomeribus per ſe dabat omnia tellus. ¶ Saucius vino dicitur, qui ebrius eſt. *Juſtin. l. 28. c. 8.* Galli heſterno mero ſaucii. *Martial. l. 4. epigr. 66.* Incaluit quoties ſaucia vena mero. Abſolute *Id. l. 3. epigr. 68.* Quid dicat, neſcit ſaucia Terpſichore.

Savillum. V. Suavillum.

Savior. V. Suavior.

Savium. V. Suavium.

Săvo, onis, m. 3. *Saone*, fl. Campaniæ, qui inter Sinueſſam orb. ext. & Volturnum fl. in mare labitur. *Plin. l. 3. c. 5.*

Săvo, onis, f. *Savona*, urbs Liguriæ, in ora Occ. cum duplici arce, & portu amplo. *Liv. & Plin.*

Saurex, icis, m. *topo*, mus. *Serv. ad lib. 2. Georg. v. 30.* Caudicibus poſuit pro codicibus, ſicut caulem pro colem, ſauricem pro ſorice dicimus.

Saurion, ii, n. herba ſinapi. *Plin. l. 19. c. 8.*

Sauritis, is, Σαυρῖτις, gemma quæ in ventre viridis lacertæ inveniri traditur a *Plin. 37. 10.*

Saurŏctŏnos, σαυροκτόνος, nomen ſtatuæ factæ a Praxitele, qua repræſentabatur vir lacertam necans, a σαῦρος, *lacertus*, & κτείνω, *occido*. *Plin. l. 34. c. 8.*

Sauromătæ, arum, m. populi iidem qui Sarmatæ. *Juvenal. 2.* Ultra Sauromatas fugere hinc libet, & glacialem Oceanum. ¶ In ſingulari num. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 12. v. 30.* Stridula Sauromates plauſtra bubulcus agit. V. *Sarmatæ*.

Săvus, i, m. *il Sava*, fluvius Norici, qui per Illyricum, & Pannoniam in Danubium influit. *Claudian. l. 2. de laud. Stilic. v. 192.* Pannonius potorque Savi.

Saxātĭlis, & le, adject. *ſaſſatile*, *che ſta fra i ſaſſi*, πετραῖος, πετρώδης, quod ſaxa incolit. *Col. l. 8. cap. 16.* Rurſus optime ſaxoſum mare nominis ſui piſcem nutrit, qui ſcilicet, quod in petris ſtabulentur, ſaxatiles dicti ſunt, ut merulæ, turdique, nec minus melanuri. *Var. l. 3. R. R. c. 7. de columbis.* Unum agreſte, ut alii dicunt, ſaxatile, quod habetur in turribus, ac columinibus villæ. ¶ Piſcatus ſaxatilis, qui fit inter ſaxa. *Plaut. Rud. 2. 1. 10.* Poſt id hamiotilem piſcatum, & ſaxatilem aggredimur.

Saxătĭnus, a, um, πετραῖος, quod inter ſaxa habitat. *Martial. l. 7. ep. 77.* Cum ſaxatani ponatur cauda lacerti.

Saxētum, i, *luogo ſaſſoſo*, Ger. *ſteinechtig*, Gall. *lieu pierreux*, Hiſp. *pedregal*, τραχών, locus ſaxoſus, ſeu petroſus. *Cic. de L. Agr. l. 2. c. 25.* Aut quod eſt tam aſperum ſaxetum, in quo agricolarum cultus non elaboret?

Saxĕus, a, um, *di ſaſſo*, λίθινος, quod e ſaxo eſt. *Lucan. lib. 4.* Saxeus ingenti quem pons amplectitur arcu. ¶ Tranſlate *Plin. l. 2. epiſt. 3.* Quem in mea concupiſcis cognoſcere, ſaxeus, ferreuſque es.

Saxĭālis, le, adject. *di ſaſſo*. *Frontin. de colon. pag. 335. edit. Goeſ.* Termini lapidei alii ſaxiales, alii molares.

Saxĭfer, a, um, adject. ſaxa ferens. *Valer. Flac. l. 5. Argon. v. 608.* ſaxifera ſurgat quibus imbre arena.

Saxĭfĭcus, a, um, πετροποιός, quod in ſaxa vertit. *Ovid. 3. Met.* Tumque Saxificos vultus, quæcunque ea, tolle Meduſæ. *Senec. Herc. Fur. v. 902.* Cujus in læva ciet Ægis feroces ore ſaxifico minas.

Saxĭfrăgum, i, n. vel ſaxifraga, æ, f. *ſaſſifragia*, σαξίφραγον, genus herbæ, quod aliqui adiantum nigrum eſſe dicunt, alii herbam eſſe putant hypinnellæ ſimilem, folio tantum minore, ac magis ſerrato, & minime piloſo, quam vulgus parvum aſinum paſtoris vocat, Græci ampetmn. Ita dicture eſt, quod calculos in corpore frangat, vel quia, in locis ſaxoſis cum naſcatur, ſaxa ipſa frangit, dum creſcit. *Plin. l. 22. c. 21.* Calculos e corpore mire pellit, frangitque, utique nigrum. Qua de cauſa potius, quam quod in ſaxis naſceretur, a noſtris ſaxifragum appellatum crediderim. *Seren. Sammon. c. 33. v. 599.* Saxifragam, ſeu fontigenam ſuccurrere credunt. Adde *Apulej. de herb. n. 97.*

Saxĭfrăgus, a, um, adject. qui ſaxa frangit. *Cic. 3. de Orat. c. 42. ex poeta.* Undæ ſaxifragæ.

Saxĭgĕnus, a, um, adject. e ſaxo natus. *Prudent. Cathemer. 5. v. 7.*

Saxĭtas, f. ſaxi natura. *Cæl. Aurel. Tard. l. 3. c. 4.* Duritias atque ſaxitas.

Saxŏnes, um, m. *Saſſoni*, Germaniæ populi, apud Cimbricam Cherſoneſum, quorum regio Saxonia dicitur, *Saſſonia*. V. Geographos. *Claudian. in Epithal. Pallad. & Celer. n. 89.* Quæ ſævis objecta Gotis, quæ Saxona frænat. *Id. l. 2. in Eutrop. v. 392.* domito quod Saxone Tethys Mitior.

Saxonĭa, æ, f. *la Saſſonia*, provincia ampla Germaniæ, quæ duplex eſt, ſuperior, & inferior: ſuperior, *il Circolo dell' alta Saſſonia*, continet Marchiam Brandeburgicam, Pomeraniam, Thuringiam, Miſniam, Ducatum Saxoniæ, & Principatum Anhaltinum: inferior, *il Circolo della baſſa Saſſonia*, habet Ducatus Brunſvicenſem, Luneburgenſem, Magdeburgenſem, Bremanſem, Megalopolitanum, Holſatiæ, & Lavemburgenſem, Principatus Ferdenſem, & Halberſtadienſem, & Epiſcopatum Hildeſhemienſe.

Saxōſĭtas, atis, f. ſaxitas. *Cæl. Aurel. Tard. l. 3. c. 6.* Durities, ſive ſaxoſitas.

Saxōſus, a, um, *ſaſſoſo*, Ger. *ſteinechtig*, Gal. *pierreux*, Hiſp. *pedregoſo*, πετρώδης, ſaxorum copiam habens, ſaxis abundans. *Col. l. 5. c. 10.* Loca aprica, calculoſa, glareoſa, interdum & ſaxoſa amat. ¶ Saxoſus frutex, in ſaxis creſcens, vel ſaxoſis locis. *Plin. l. 25. c. 7.* Simillimum huic ineſt ea chamæleæ frutice ſaxoſo.

Saxŭlum, i, *ſaſſetto*, λιθίδιον, πετρίδιον, exiguum ſaxum. *Cic. 2. de Or. c. 44.* Ut Ithacam illam in aſperrimis ſaxulis tanquam nidulum affixam ſapientiſſimus vir immortalitati anteponeret.

Saxum, i, *ſaſſo*, *pietra*, סלע, Ger. *ſtein*, Gal. *pierre*, *rocher*, Hiſp. *piedra*, λίθος, πέτρα, lapis naturalis, grandis, durus, aſperque, quales e monte excidi ſolent. *Cic. de Fato c. 3.* Quid mirum igitur, ex ſpelunca ſaxum in crura ejus incidiſſe? ¶ Ponitur etiam pro quocunque lapide. *Virg. 1. Æn.* Jamque faces, & ſaxa volant. *Cic. pro Cæc.* Qui ſaxa jacerent. ¶ Interdum uſurpatur pro ſcopulo. *Virg. 1. Æn.* Tres Notus abreptas in ſaxa latentia torquet, &c. ¶ Item pro monte. *Virg. 2. Georg.* Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis. *Id. 2. Æn.* Stupet inſcius alto Accipiens ſonitum ſaxi de vertice paſtor. ¶ Per antonomaſiam dicitur de Tarpeio monte, unde rei inſignes præcipitabantur. *Tacit. Ann. 2. c. 32.* Quorum e numero L. Pituanius ſaxo dejectus eſt. Adde *Plaut. Trin. 2. 1. 39.* Inter ſacrum, & ſaxum ſtare, proverb. V. *Sacrum*. ¶ Volvere ſaxum dicuntur, qui inexhauſto quopiam, atque inutili labore fatigantur. Tractum eſt, auctore *Donato in Ter.* a Siſyphi fabula ſaxum apud inferos ſurſum, at deorſum volventis. *Ter. Eun. 5. 9. 55.* Satis diu jam hoc ſaxum volvo.

S ANTE C.

Scabellum, vel ſcabillum, i, *ſcabello*, *banchetta*, הדום, Ger. *ſchemel*, Gal. *eſcabeau*, *eſcabelle*, Hiſp. *eſcavelo*, θρανίον, parvum ſcamnum. *Varro l. 4. de L. L.* Quia ſimplici ſcanſione ſcandebant in lectum non altum, ſcabellum in altiorem, ſcamnum. *Quintil. l. 1. c. 4.* Diſcat puer, quid in literis proprium, quid commune, quæ cum quibus cognatio: nec miretur, cur ex ſcamno fiat ſcabellum, &c. ¶ Eſt etiam muſicum inſtrumentum, quod a ſibicine pede pulſabatur, dum manu & ore tibiam inflaret, quod quidem inſtrumentum ... erat, hoc eſt eundem ſemper reddens vocis tenorem, ut diſerte tradit *Aug. l. 4. de Muſica* V. *Calliachi diſſert. de Pantomim. c. 14.* ubi plura. *Sueton. in Calig. c. 54.* Magno tibiarum, & ſcabellorum crepitu. *Cic. pro Cæl. c. 27.* Scabella (al. *ſcabilla*) concrepant, aulæum tollitur.

Scăber, bra, brum, *ſcabroſo*, *aſpro*, שעיר, Ger. *rauch*, Gal. *rude*, *apre*, Hiſp. *barranoſo*, ψωραλέος, aſper. *Cic. 3. Tuſc.* Atque intonſa inſuſcat pectus illuvie ſcabrum. *Virg. 1. Georg.* Exeſa inveniet ſcabra rubigine pila. *Plin. l. 33. c. 6.* Lapis horridior, ſcabriorque. ¶ Speciatim ponitur pro ſcabioſo, ſeu quod ſcabiei morbo laboret. *Col. l. 7. c. 4.* Hoc modo curatum pecus toto anno ſcabrum fieri non poteſt. ¶ Interdum pro ſordido. Sic ungues, & dentes dicuntur ſcabri, qui ſordidi ſunt, etiamſi non ſint aſperi tactu, ut ait *Valla in Rand. Col. l. 6. c. ult.* At ubi ſcabri ungues ſunt, circumaperiri debent, &c. *Petron. in Satyr.* Scabri dentes. ¶ Tranſlate capitur pro duro, inſuavi, ineleganti, inculto. *Macrob. l. 6. Satur. c. 3.* Quod verſus eorum ſcabri nobis videntur.

Scabĭdus, a, um, adject. ſcabioſus, ut ſcabidæ palpebræ, *Marcel. Empir. c. 8.* Tranſlate *Tertul. de monog. c. 38.* Scabida concupiſcentia, h. e. mala prurigine infecta.

Scabĭes, ei, f. *ſcabbia*, *rogna*, גרב, Ger. *raud*, Gal. *galle*, Hiſp. *ſarna*, ψώρα, aſperitas cutis cum pruritu. *Celſ. l. 5. c. 28.* Scabies eſt durior cutis rubicunda, ex qua puſtulæ oriuntur, quædam humidiores, quædam ſicciores. Exit ex quibuſdam ſanies, fitque ex his continuata exulceratio pruriens. Adde *Horat. de art. poet. v. 417.* ¶ Quoniam vero ſcabiem comitatur pruritus, pruritum autem ſcabendi cupiditas, & ex fricatione quædam voluptas, factum eſt, ut ſcabies pro voluptatis illecebris accipiatur. *Cicer. 1. de Leg. c. 17.* Cujus blanditiis corrupti, quæ natura bona ſunt, quia dulcedine hac, & ſcabie carent, non cernuntur ſatis. Sic *Hor. l. 1. ep. 12.* Cum tu inter ſcabiem tantam & contagia lucri Nil parvum ſapias. h. e. pecuniæ cupiditatem.

Scabĭle, is, n. 3. idem ac ſcabellum. *Cato c. 10.* Scamnum in cubiculo unum,

Digitized by Google

ſcabilia tria, ſellas quatuor. Al. leg. *ſcabilla*.

Scabillum, V. Scabellum.

Scabiōſus, a, um, *rognoſo*, ψωριῶν, qui ſcabie laborat. *Colum. l.* 12. *c.* 2. Per vet ſcabioſi boves fiunt. ¶ Item aſper. ſcaber. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 74. Scabioſum far. h. e. vetuſtum, & a curculionibus exeſum.

Scabitūdo, inis, ſcabies, vel ſcabioſa prurigo. Tranſlate *Petron. in ſatyr.* Omnem ſcabitudinem animo delera ſine cicatrice.

Scabo, is, ſcabi, ſine ſup. *fregare*, *grattare*, גרד, Ger. *kratzen*, *ſchaben*, Gall. *grater*, Hiſp. *raſcar*, ξύω, ψήχω, frico, ſcalpo. *Hor. l.* 1. *ſat.* 10. *v.* 71. Et in verſu faciendo ſæpe caput ſcaberet, vivos & roderet ungues. *Plin. l.* 8. *c.* 27. Spinis juniperi ſe ſcabit.

Scabrātus, a, um, adject. *Colum. l.* 4. *cap.* 24. Vitis lanieta, & ſcabrata. h. e. ut idem *Colum.* explicat, quando aſperis, & inæqualibus plagis in præcidendo laniatur, & perfringitur.

Scabrĕo, V. in Scabres.

Scabres, ei, idem ac ſcabritia, a *ſcaber*. *Pacuv. apud Non. c.* 4. *n.* 85. Quæ deſiderio alumnum, pœnitudine ſquale, ſcabreque, & inculta vaſtitudine. *Turneb. l.* 15. *c.* 15. & *l.* 19. *c.* 20. legit, *ſquales*, *ſcabreſque*, ut ſit a verbis ſqualleo, & ſcabreo. Interpretatur enim, *ſqualida*, & *ſcabra eſt*. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 761. Ager derelinqueretur, ac periret ſquale, ſcabreque, illuvie, atque vaſitudine. *Virg. in Cir. v.* 245. Quam te tam triſtibus illis Sordibus, & ſcabra patiar tabeſcere tali. ¶ Ita emendat *Scaliger*. Nam in vulgatis pro *ſcabre* eſt *ſcoria*, repugnante metro. Græce enim eſt σκωρία. *Apul. l.* 2. *Flor.* Infandi morbi putredine in ſerpentium ſcabrem ſolutum religioſe humavit. Al. leg. *ſcabiem*.

Scabrĭdus, a, um, ſcaber. *Venant. Fortun. l.* 2. *carm.* 10. *v.* 7. Scabrida nunc reſonat mea lingua rubigine verba.

Scabritia, æ, *aſprezza*, *ſcabroſità*, Ger. *rauche*, Gal. *aſpreté*, Hiſ. *aſpereza*, τραχύτης, aſperitas, inæqualitas. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Scabritiaſque cutis in facie emendat.

Scabrities, ei, idem ac ſcabritia. *Plin. l.* 31. *c.* 19. Et contra ſcabritiem linguæ frictus, comminutuſque. ¶ Nonnunquam accipitur pro ſcabie. *Colum. l.* 7. *c.* 5. Poteſt etiam ſcabritiem tollere ſuccus viridis cicutæ.

Scabro, onis, m. 3. qui ſcabritie lœdatus eſt, a *ſcaber*. Speciatim dicitur de eo, qui illuvie laborat, nec os colluit, aut os pulviſculo mundat; unde fit, ut illi, quemadmodum loquitur *Ovid. l.* 8. *Metam.* ſint ſcabri rubigine dentes, quæ res & ſcabronum genus nomen. *Ulpian. l.* 12. §. *fin. ff. de ædil. edict.* Trebatius ait, non eſſe morboſum, ut alitui olere, veluti hircoſum, ſcabronem. In vulgatis Juris libris pro *ſcabronem* eſt *ſtrabonem*.

Scabrōſus, a, um, n. t. 2. idem quod ſcaber. *Plin. l.* 20. *cap.* 21. Hippolapathi radices privatim angues ſcabroſos detrahunt. *Harduin.* legit *ſcabros*.

Scabrum, i, ſubſt. n. idem quod ſcabritia. *Plin. l.* 17. *c.* 2. Infeſtantur plurimis vitiis, ſcabro, ferrugine, maculoſe nube, &c.

Scæa, æ, f. σκαιά, porta urbis Ilii, ſeu Trojæ, a σκαιός, quæ vel *lævum*, vel *ſiniſtrum* notat. Ita autem vocata eſt, vel quia Occidentem ſpectaret, & occidentalia dicuntur ſiniſtra ab Auguribus Græcis, vel quia Trojanis fuerit infelix, quippe per quam intromiſſus fuerit equus Durius. Utramque rationem affert *Euſtathius*. Imo & tertiam addit, ut ſit a Scæo architecto. Cui & quartam addere conatur *Bernardin. Bald. de verb. Vitr. ſignif.* quia ſcilicet itinera haberet non directa. Nam ipſe *Vitruv. l.* 1. *c.* 5. Curandum, inquit, ut non facilis ſit aditus ad oppugnandum murum, & excogitandum, ut portarum itinera non ſint directa, ſed σκαιά. In quibuſdam editionibus pro græca voce ſcribitur latine *ſcæva*. h. e. obliqua. *Virg.* 3. *Æn.* Scæaque amplector limina portæ.

Scæva, æ, m. *mancino*, σκαιός, qui ſiniſtra manu utitur pro dextera, a *ſcævus*. *Ulpian. l.* 12. §. *ſi quis*, *ff. de ædil.* Id ſciendum eſt, ſcævam non eſſe morboſum, vel vitioſum, præter quam ſi imbecillitate dextræ validius ſiniſtra utatur: Sed hunc non ſcævam, ſed mancum eſſe dicimus.

Scæva, æ, f. augurium, a ſcævis auguriis, ideſt ſiniſtris. *Var. l.* 6. *de L. L.* Vel obſcœnum ab eo, quod pueris turpicula res in collo quædam ſuſpenditur, ne quid obſit, bonæ ſcævæ cauſa, inde Scævola appellatur. Ea dicta ab ſcæva, ideſt ſiniſtra, quod quæ ſiniſtra ſunt, bona auſpicia exiſtimantur. A quo dicuntur Comitia, aliudve, quod ſit ave ſiniſtra, ſcæva. Id a græco eſt, quod hi ſiniſtram vocant σκαιάν. Quare quod dixi, ſcævum, bonum omen eſt: obſcœnum vero, turpe. *Feſt.* Scævam vulgus quidem & in bona, & in mala re vocat, cum ajunt bonam, & malam ſcævam. At Scriptores in mala ponere conſueverunt, ut apud Græcos invenitur poſitum pro ſiniſtro. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 39. Bene ego ab hoc prædatus ibo, novi, bona ſcæva eſt mihi. *Id. Caſ.* 5. 4. 4. Caninam ſcævam ſpero meliorem fore. Ubi per *caninam ſcævam* aut occurſum canis intelligit, qui inauſpicatus habebatur, aut latratum; ut ſententia ſit, minus bene gravem fore, quam latratum, ac rixas uxoris.

Scævitas, V. Scævitas.

Scævŏla, æ, m. C. Mucius Scævola miles Romanus, qui Porſenam Hetruriæ regem gladio adortus, per errorem unum ex ejus ſatellitibus transfodit: quare ut manum puniret, in ardentem foculum injecit, ac tandiu tenuit, donec amburerer: hinc Scævola vocatus, a σκαιός, *ſiniſter*, quia poſtea ſiniſtra tantum utebatur. *Liv. l.* 2. *c.* 12.

Scævus, a, um, adject. σκαιός, ſiniſter, & tam in bonam, quam in malam partem ſumitur, ut ſcæva auſpicia. V. verba *Varron.* & *Feſt.* quæ attulimus in Scæva, æ, f. ¶ Plerunque tamen in malam partem ſumitur, ut *Feſt. ibid.* monet. Hinc *Gel. l.* 12. *c.* 13. Scævus profecto, & cæcus animi forem, ſi, &c. *h. e.* ſtolidus, ſtultus. *Apul. l.* 4. *Metam.* Scæviſſimum ſomnium.

Scala, æ, f. *ſcala*, סלם, Germ. *leiter*, Gall. *echele*, Hiſp. *eſcalera*, κλίμαξ, inſtrumentum ex pluribus gradibus conſtans, quo nitimur ad aſcendendum in ſuperiora. Uſurpatur in utroque numero, ſed tamen magis in uſu eſt in numero multitudinis. *Liv. l.* 28. *c.* 44. Applicare ſcalas parieti. *Cic. pro Mil.* Cum ſe ille fugiens in ſcalarum tenebris abdidiſſet. *Sal. in Jugur.* Una, atque altera ſcalæ comminutæ ſunt: qui ſuperſteterant, afflicti ſunt. *Cap. l. ſi pignore*, *ff. de furt.* Vel ſcalam ſciens accommodaverit ad aſcendendum. *Celſus l.* 8. *c.* 15. Super ſcalæ gallinariæ gradum. *ſcala da muro*. ¶ Scalis tribus habitare, eſt in altiore domus parte habitare, h. e. in cœnaculo, *in ſoffitta*; qui locus pauperiorum hominum eſſe ſolebat. *Martial. l.* 1. *ep.* 118. Et ſcalis habito tribus, ſed altis. ¶ Scalæ Græcæ dicuntur, quæ ita fabricatæ ſunt, ut ex omni parte compagine tabularum claudantur, nec aſpectum ad partem aliquam corporis admittant. Hinc Flaminicæ Diales prohibebantur ſcalas aſcendere, quæ ultra tres gradus extollerentur, niſi eſſent ex iis, quæ Græcæ appellantur, ut ex *Maſurio Sabino* tradit *Gel. l.* 10. *c.* 15. ne partem aliquam corporis tectam aſcendendo revelarent.

Scalāris, re, adject. ad ſcalas pertinens. *Vitr. l.* 13. *c.* 13. Regulæ ſcalari forma compactæ.

Scalarium, ii, n. Scalaria dicuntur viæ in amphitheatro, per quas gradibus in eundem aſcenditur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 6.

Scaldis, is, f. *la Schelda*, fluvius maximus Galliæ Belgicæ. *Plin. l.* 4. *c.* 13. & 17.

Scalmus, i, m. *ſcarmo*, *palischermo*, Ger. *rudelbank*, Gall. *cheville*, Hiſp. *eſclamo*, σκαλμός, paxillus, ſive teres lignum, cui nautæ remos loro quodam alligant ad navigandum, ut firmius navigent, ſive lignum crenatum, ac feneſtratum in apſidem capiens remum, ut facilius, & ſolidius impellatur. *Cic.* 1. *de Or. c.* 38. Qui duorum ſcalmorum naviculam in portu everterit. *Id.* 3. *Offic. c.* 14. Venit ipſe mature, ſcalmum nullum videt. h. e. nullum non modo navigium, ſed ne ſcalmum quidem.

Scalpellum, i, n. vel ſcalpellus, i, m. *ſcarpello*, חרט, Ger. *ſlieten*, Gal. *biſtouri*, Hiſp. *cancel*, φλεβοτόμον, inſtrumentum Chirurgorum, quo venam aperiunt, dimin. a *ſcalprum*. *Celſ. l.* 2. *c.* 10. At ſi timide ſcalpellus demittitur, ſummam cutem lacerat, neque venam incidit. ¶ Accipitur & pro alio ferramento, quo putridam carnem excidunt. *Cic. pro Sext. c.* 15. Non ea eſt medicina, cum ſanæ parti corporis ſcalpellum adhibetur, atque integræ. *Col. l.* 6. Etiam ſcalpello aſque ad vivum reſecare, & amputare ſcabiem ſæpe profuit.

Scalper, pri, m. idem ac ſcalprum. *Celſ. l.* 8. *cap.* 5. Exciſorius ſcalper ab altero foramine ad alterum malleolo adactus.

Scalpo, is, pſi, ptum, a. 3. *cagliare*, *incidere*, *ſcolpire*, חרט, Germ. *ſchaben*, *ſcharren*, Gal. *graver*, *tailler*, *grater*, Hiſp. *eſcarvar*, ξύω, γλύφω, cædo, incido, fodio. Eſt a σκάλλω, *fodio*, vel a γλάφω, quod ejuſdem eſt ſignificationis, ac ſcalpo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Ad pingendum, ad fingendum, ad ſcalpendum. *Hor. l.* 3. *od.* 11. Et noſtri memorem ſepulchro ſcalpe querelam. *Col. l.* 7. *c.* 5. Vitioſum locum pecudes aut morſu ſcalpunt, aut cornu, aut ungula tundunt. ¶ Item pro ſcabere, fricare, unguibus pruritum auferre. *Juven. ſat.* 9. *v.* 133. Qui digito ſcalpunt uno caput.

Scalprātus, a, um, σμιλευτοειδής. ad ſimilitudinem ſcalpri formatus, ut Ferramentum ſcalpratum, quo opus eſt ad caſtrandas apum alveos. *Col. l.* 9. *c.* 15.

Scalprum, i, n. *ſcarpello*, σμίλη, γλυφεῖον, ferramentum, quo aliquid inciditur, a *ſcalpo*. Hoc inſtrumento diverſi artifices utuntur, ut lapicidæ, ſutores, agricolæ, chirurgi, & alii. Scalprum ſutorium, eſt ferramentum primore parte curvum, & e ſinu procurrens acie recta, quo corium ſecant. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 104. Si ſcalpra, & formas non ſutor, emat. ¶ Scalprum ruſticorum. *Col. l.* 4. *c.* 25. Quæ pars vinitoriæ falcis a flexu procurrit, ſcalprum, quod deinde aduncum eſt, roſtrum appellatur. ¶ Scalprum chirurgicum. *Celſ. l.* 8. Tunc demum ad manum, ſcalprumque veniendum eſt. ¶ Scalprum librarium eſt, quo calamos aptamus ad ſcribendum, aut literas eradimus. *Suet. de Vitel. c.* 2. Scalpro librario venas ſibi incidit.

Scalptor, oris, *inciſore*, *ſcultore*, פתח, Ger. *graber*, Gal. *graveur*, Hiſp. *eſcavador*, γλύπτης, qui ſcalpit, ut ſcalptor gemmarum. *Plin. l.* 37. *c.* 4. Expetuntur a ſcalptoribus, ferroque includuntur.

Scalptorium, ii, inſtrumentum inſtar manus ad ſcalpendas ſcapulas prurientes, legitur in titulo *epigr.* 83. *l.* 14. *apud Martial.* quod ſic habet. Defendet manus hæc ſcapulas, mordente moleſto Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

Scalptūra, æ, *ſcoltura*, פתוח, Ger. *das graben*, Gal. *graveure*, Hiſp. *eſculpidura*, γλυφή, ſcalpendi actio. *Plin. l.* 37. *c.* 7. Omnia autem hæc genera ſcalpturæ contumaciter reſiſtunt.

Scalpturātus, a, um, adject. variis ſcalpturis ornatus, ut ſcalpturatum pavimentum, variis lapidibus, & varie ſcalptis elaboratum. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Romæ ſcalpturatum in Jovis Capitolini æde factum eſt.

Scalpturigo, & rectius Scalpurigo, iginis, f. titillatio, & voluptas, quæ in cute prurienti ſcalpenda naſcitur. *Solin. c.* 45. (al. 32.) Trochilos avis ut beluæ paulatim ſcalpit, & ſenſim ſcalpurigine blandiente aditum ſibi in uſque fauces facit.

Scalpurio, is, n. 4. *raſpare*, ξύω, γλύφω, κνίζω, idem quod ſcalpo: & ſpeciatim dicitur de gallinis, cum terram frequentibus ictibus percutiunt ad quærendum cibum. *Plaut. Aul.* 3. 4. 8. Ubi erat hæc defoſſa, occepit ibi ſcalpurire ungulis. Alii leg. *ſcalpurrire* eodem ſenſu; inter quos eſt *Non. c.* 2. *n.* 789.

Scalptus, a, um, adject. ex partic. *ſculto*, *ſcolpito*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 51. E ſaxo ſcalptus. Alii leg. *ſculptus*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 22. Quid ſcalptum infabre, quid fuſum durius eſſet.

Scalpurio. V. Scalpturio.

Scamănder, i, m. *Scamandro*, Σκάμανδρος, fl. Myſiæ, in Aſia, apud Helleſpontum, qui ex Ida monte profluit, ac in Helleſpontum, ſeu in mare Ægæum, apud Sigæum, ab eo 20. ſtad. inter illud, & Dardanum exit. Antea Xanthus dicebatur, teſte Plutarcho, Vibio, & aliis, ex Homero, qui eum ab hominibus quidem Scamandrum, a Diis vero Xanthum vocari ait, ſuo more vetuſtiorem appellationem Diis, recentiorem hominibus aſſignans. Sed apud Plinium a Xantho diverſus eſt. *Id. Plin. l.* 5. *c.* 30. Scamander fluvius navigabilis.

Scamandria, f. t. *Scamandro*, urbs exc. Aſiæ min. in Myſia, ſeu Troade, in ora maris Ægæi, ad Scamandrum & inter Abydum, & Ilium. *Plin. l.* 4. *c.* 36.

Scambōſus, a, um, adject. idem ac ſcambus. *Veget. de re Veterinar.*

Scambus, a, um, adject. valgus, qui pedibus eſt diſtortis, & depravatis. *Sueton. in Othon. c. ult.* Fuiſſe traditur male pedatus, ſcambuſque. ¶ Quod quidam Lexicographi addunt, a *Nonio* ſcambos exponi ſtrabones, *c.* 1. *n.* 109. legitur *ſtrabos*, non *ſcambos*.

Scamellum, vel Scamnellum, i, *ſgabelletto*, parvum ſcamnum. *Apul. apud Priſcian. l.* 3. Firma ſcamellorum obice fulta fores.

Scamillus, i, m. dimin. a ſcamnum, *piccioli gradini*. Scamilli impares, apud *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. *l.* 5. *c.* 9. videntur eſſe quidam veluti parvi gradus in ſtylobatis columnarum, qui veluti parvam ſcalam unus poſt alium decreſcendo efficiunt, *gradini or' piedeſtalli delle colonne*. V. de his opuſculum Bernardini Baldi, in quo rem totam ſatis implicatam variis conjecturis, & figuris luculenter illuſtrat. V. *Adjectio*.

Scamma, atis, n. σκάμμα, ſpatium in ſtadiis linea, vel foſſa deſcriptum, ultra quod certantibus progredi non licet. *Cæl. Aurel. l.* 2. *c.* 1. In arena ſpatio, quod appellant ſcamma. ¶ Pro ipſo certamine poſuit *Tertul.* eam inquit *ad Martyr. c.* 3. Epiſtates veſter vos ſpiritu unxit, & ad hoc ſcamma produxit.

Scammonēa, & Scammonia, æ, f. *ſcamonea*, σκαμμωνία, herba in tranſmarinis regionibus naſcens, & præſertim in Aſia, cujus uſus in medicina eſt multiplex. *Cic.* 1. *de Div. c.* 10. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

Scammonites, æ, m. vinum factitium ex Scammoneæ ſucco. *Plin. l.* 14. *c.* 16.

Scammonium, ii, ſuccus ſcammoniæ herbæ. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Scamnātus, a, um, adject. in ſcamna diviſus, ut ſcamnatus ager, apud *Frontin. de Colon. pag.* 333. *edit. Goeſ.*

Scamnŭlum, i, n. parvum ſcamnum. *Diomed. l.* 1.

Scamnum, i, *ſcanno*, *ſedia*, כסא, Ger. *ſchemel*, Gall. *banc*, Hiſ. *banco*, βάθρον, ſedile, in quo ſedere conſuevimus. Scamna alta erant, editaque, ut ſcandere opus eſſet, ut *Var.* docet *l.* 4. *de L. L.* Quia, inquit, ſimplici ſcanſione ſcandebat in lectum non altum, ſcabellum: in altiorem, ſcamnum. Hæc *Varro*. Itaque quidam ſcamnum ita definiunt: Scamnum eſt, quod lecto veluti gradus apponitur, ut per id in lectum facilius aſcendatur. Deinde addunt: Quoniam vero in his ſedere conſuevimus, factum eſt, ut ſcamnum, & ſcabellum ſæpe pro ſubſelliis uſurpentur. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 305. Ante focos olim ſcamnis conſidere longis mos erat. ¶ Interdum ſcamna dicuntur, quæ pedibus ſedentium ſubjici ſolent, quæ Græci ὑποπόδια vocant. *Ovid. in Ar.* Et cava ſub tenerum ſcamna dediſſe pedem. ¶ Scamnum item erat menſura, qua agri diſponebantur, ut ab Occidente in Orientem in longitudinem reſpicerent. Hi agri limitibus decumanis per latitudinem limitabantur. Scamno ſtriga reſpondet, quæ erat menſura, qua agri diſponebantur, ut ſpectarent in longitudinem a Septentrione in Meridiem. Hi agri limitabantur per longitudinem eo limitum genere, qui cardines dicebantur. *Frontin. de qualit. agror. pag.* 38. *edit. Goeſ.* & *Hygin. pag.* 198. ¶ Præterea ſcamnum dicitur terra illa altior, quæ inter duos ſulcos in colendo relinquitur, quæ Varroni, & aliis eſt porca. Alii ſolum immotum, minimeque aratro proſciſſum. *Cic.* 1. *de Divin.* Auſpicio Regni ſtabilita ſcamna, ſolumque. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Sed ita necubi crudum ſolum, & immotum relinquat, quod agricolæ ſcamnum vocant. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Scamna inter duos ſulcos cruda ne relinquantur.

Scandalizo, as, a. 1. σκανδαλίζω, ſcandalum alicui præbeo, aliquem offendo. *Tertul. de velan. Virg. c.* 3.

Scandălum, i, *ſcandalo*, מכשול, σκάνδαλον, græce ſignificat offendiculum, quod in via ponitur, ut pedem in illud impingendo cadamus. Tranſlate ab Eccleſ. Scriptor. ſumitur pro ſuaſione, ſeu inductione alicujus ad peccandum. *Tertul. de Virgin. velan. c.* 3. *adv. Judæos c.* 14. & *l.* 3. *adv. Marcion. c.* 1.

Scandĭa, æ, f. inſula in Oceano Septentrionali. *Plin. l.* 4. *c.* 13. & 16.

Scandiānus, a, um, adject. Scandiana mala, genus ſunt quoddam malorum, ita fortaſſe dictum, quod ex Scandia inſula advectum ſit. *Col. l.* 3. *c.* 10.

Scandix, icis, f. olus quoddam agreſte. *Plin. l.* 21. *c.* 23.

Scando, is, di, ſum, a. 3. *aſcendere*, *andare in ſu*, *andare all' alto*, עלה, Ger. *hinaufſteigen*, Gall. *monter*, Hiſp. *ſubir*, ἀναβαίνω, in altum vado. *Cic. de Sen.*

Cum

Digitized by Google

Cum alii ſcandant malos, alii per foros curſent. *Virg. 2. Æn.* Scandit fatalis machina muros. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſ. & præpoſ. in, vel *ſuper*. *Liv. 3. 3.* Et ſcandentem in aggerem Volſcum hoſtem nemo ſubmovit. *Ovid. l. 2. de Pon. eleg. 1.* Te quoque victorem Tarpeias ſcandere in arces. ¶ Tranſlate *Idem, ſeu quis alius auctor eſt Paneg. ad Piſon.* Scandere ſupra titulos majorum ſuorum.

Scandulāca, æ, f. herba frugibus inimica: necat enim ſcandendo. *Feſtus*.

Scandŭlæ, arum, f. 1. *ſcandole*, Ger. *ſchindeln*, Gal. *aiſſeles*, *bardeaux*, Hiſ. *ripias*, χ3ι3ααις, parvæ tabellæ in parvas laminas ſciſſæ, e ligno, ut ex robore, abiete, picea, quibus tecta teguntur. *Philander apud Vitruv.* Scandulæ ſunt tabellæ vicem tegularum præſtantes, quibus contectam fuiſſe Romam annis CCCCLXX. auctor eſt Cornelius Nepos apud Plinium l. 16. cap. 10. Dictæ ſunt a ſcandendo; quia alia aliam ſcandit. Scandulas generatim dicimus materiem quamvis aſſulatim ſectam. Unde *Col. l. 8. c. 3. ubi de gallinariis*: Ab cohorte forinſecus prædictis feneſtellis ſcandulæ ſimiliter injungantur, quibus irrepant aves, ad requiem nocturnam. *Ruë. l. 8. B. Gall. 2. 42.* Cupas ſeu . piſc, ſcandulis complent. ¶ Quidam Etymologi deducunt a *ſcandendo*: quidam a *ſcindendo*. atque hi *ſcindulas* legi jubent apud eos auctores, apud quos alii *ſcandulas* legunt. Alii ſic diſtinguunt, ut *ſcandulæ* a ſcandendo dicantur, quibus teguntur domus, *ſcindulæ* vero a ſcindendo, quæ ad alios uſus. Sed hæc levia ſunt, & magnorum virorum *Voſſii*, *Turnebi*, *Calvis*, *Philandri* contentionibus non ſatis digna.

Scandulāris, & re, o. 3. quod ex ſcandulis conſtat, ut Tectum ſcandulare, quod eſt pars ſuperior domicilii, in quam ſcalis aſcendimus, quæ ſcandulis olim communiri, & tegi ſolebat: imo hodie quoque ſolet in quibuſdam locis. *Apul. l. 3. Met.* ubi quidam *ſcindulare* legunt. V. Scandula.

Scandulārius, ii, m. qui ſcandulis domos tegit. *Leg. ult. ff. de jure immunit.*

Scanſĭlis, & le, o. 3. *che ſi può aſcendere facilmente*, ἀναβατός, id, ad quod facile aſcenditur. *Plin. l. 17. c. 22.* Ficumque ſic etiam ſcanſilem fieri, ideſt ita aſſurgere, & ita provenire, ut ſcandi facile poſſit. ¶ Scanſilis annorum lex dicitur, per quam ad ætatem veluti quibuſdam annorum gradibus aſcendimus. *Plin. l. 7. c. 49.* Ingens turba naſcatur, ſcanſili annorum lege occidua, quam climacteres appellant.

Scanſio, onis, aſcenſio, actus ſcandendi. Scanſio ſonorum, eſt enim varietas, quæ a gravi ad acutum gradatim pervenitur. *Vitruv. l. 6. c. 1.*

Scanſōrius, a, um, adject. ad ſcandendum aptus, ut ſcanſoria machina. *Vitruv. lib. 10. c. 1.*

Scantiāna poma, dicta ſunt a quodam Scantio inventore. *Plin. lib. 15. cap. 14.* ¶ Scantiana uva, eadem quæ amminea major. *Plin. l. 14. c. 4.*

Scantinia lex, lata, ut putat *Manut.* a C. Scantinio Aricino Trib. pleb. ad coercendam præpoſteræ Veneris monſtroſam libidinem, pœnam conſtituit ingenuorum puerorum ſtupratoribus decem millium, ut eſt apud *Quintil. l. 4. c. 2.* Ea lege damnatum C. Scantinium Capitolinum, refert *Valer. Max. l. 6. c. 1. n. 7.* De ea mentio eſt etiam apud *Juven. ſat. 2. v. 44. Sueton. in Domit. cap. 8. & Cic. 3. Phil. cap. 6.*

Scapha, æ, f. *barchetta*, *battello*, ספינה, Ger. *ſchifflin*, Gal. *vaiſſelle*, *eſquif*, Hiſ. *eſquiſe*, σκάφη, exigua navicula, quales ſunt, quæ in majoribus navibus circumvehuntur, vel eas pone ſequuntur; item quibus utimur ad piſcandum, a σκάπτω, *fodio*, quia primum naves ex prægrandi arbore cœptæ ſunt excavari. *Cic. 2. de Invent. c. 51.* Uſque adeo, ut dominus navis, cum idem gubernator eſſet, in ſcapham confugeret. *Juſtin. l. 2. c. 13.* Ubi ſolutum pontem hybernis tempeſtatibus offendit, piſcatoria ſcapha trajecit trepidus.

Scaphārius, ii, m. qui ſcaphis navigando negotiatur. *Inſcript. apud Gruter. pag. 158.* Scapharii, qui Julia Romulæ negotiantur. Adde *Reineſ. claſſ. 3. n. 56.*

Scaphe, es, f. σκάφη, ex concavum, hemiſpherii forma, in cujus medio ſtylus infixus Solis umbra horas indicat. *Vitruv. l. 9. c. 6.*

Scaphĭum, ii, σκάφιον, vaſis genus, quo corporis excrementa excipiuntur. Latini matulam vocant. A *Polluce l. 10. c. 1.* reponitur inter vaſa muliebria. Ac uti muliebre vas ſcaphium; ita virile dicebatur laſanum, ut docet *Giffan. Indice Lucretiano*. *Ulpian. l. 19. §. pen. ff. de auro leg.* Scaphia habita ventris cauſa non puto argento legato contineri. *Martial. l. 11. epigr. 12.* Te potare decet gemma, qui Mentora frangis In ſcaphium mœchæ, Sardanapale, tuæ. ¶ Alias ſcaphium notat poculi genus, figuræ oblongæ, in ſcaphæ ſimilitudinem. *Plaut. Stich. 5. 4. 11.* Quibus divitiæ domi ſunt, ſcaphio, cantharis, batiocis bibunt. *Cic. in Ver.* Scaphia cum emblematis Lilybæi empta. ¶ Erat item ſcaphium ferramenti genus, quo athletæ exercendarum virium gratia terram effodiebant, quod Latini ligonem vocant. a σκάπτω, *fodio*. In qua item ſignificatione a *Juven.* poſitum exiſtimans *ſat. 6.* ubi vitiles mulierum exercitationes inſectatur, ne a pugilum quidem, & palæſtritarum armis abſtinentium. Et ride, inquit v. 263. ſcaphium poſitis cum ſumpſerit armis. Sed rectius hoc quoque loco pro matella accipi videtur. ¶ Præterea ſcaphia ſunt vaſa præa rotunda, in quibus ſtyli infixi in medio fundo ſui proceritate horarum ductus diſcriminant. *Marcian. Capel. l. 6.* Hæc *Vitruvius* Scaphes appellat.

Scaphŭla, æ, f. parva ſcapha. *Veget. l. 3. rei milit. c. 7.* Latiores ſcaphulas ex ſingulis trabibus excavatas carpentis ſecum portet exercitus.

Scaphus, i, m. alveus, vaſis, aut alterius rei cavitas, a σκάπτω, excavo. *Vitruv. l. 9. c. 9.*

Scaptenſūla, æ, f. locus in Macedonia, ubi argentum effoditur; ita dictus a σκάπτω, effodio, auctore *Feſt. Lucret. l. 6. v. 810.* Quales exſpiret ſcaptenſula ſubter odores.

Scaptia Tribus, una ex 35. Tribubus Romanorum, ita dicta a Scaptia urb. Latii inter Soram, & Sabratrainm. Facta eſt anno Urbis 421. *Plin. l. 3. c. 5. & Feſt.*

Scaptienſis, ſe, ad Scaptiam oppidum, aut Tribum pertinens. *Suet. in Aug. c. 40.* Fabianis & Scaptienſibus, tribulibus ſuis, die comitiorum nummos dividebat.

Scapŭlæ, arum, f. 1. *ſpalle*, *omeri*, כתף, Ger. *die ſchertern*, Gal. *épaules*, Hiſp. *eſpaldas*, ὠμοπλάται, proprie dicuntur oſſa duo in poſteriore corporis parte, figura triquetra, externa facie tumeſcente, interiore reducta, extrema ſui parte in acetabula quædam deſinentia, quæ humerorum capita excipiunt. Paſſim tamen apud Scriptores ſcapulas acceptas invenire pro tota illa regione, quæ pone pectori juncta eſt. Dictæ ſunt a σκάπτεσθαι, *cavari*. Nam exterius quidem prominent, inferius autem cavæ ſunt. *Var. l. 2. de R. R. c. 7.* Lumbis deorſum verſum preſſis, ſcapulis latis, ſpina maxime duplici. *Plaut. Perſ. 1. 1. 32.* Vah, ſcapulæ pruriunt, quia te iſthæc audivi loqui. Verba ſunt ſervi verbera timentis. ¶ Tranſlate *Tertul. de Pal. c. 2.* ſcapulas montium dixit, quod & dorſum montis dici ſolet.

Scapus, i, m. *il fuſto*, *gambo*, *caule*, proprie eſt caulis rectus in herbis in columnæ modum. *Var. l. 1. de R. R. c. 31. de vicia*: Ad ſcapum lupini, aliumve quem, ut hæreat, ſoles vinciri. *Col. l. 9. c. 4.* Scapus aſphodeli. *Plin. l. 18. c. 10.* Inventus eſt jam & ſcapus unus centum fabis onuſtus. ¶ Dicitur etiam de tenui illo, ligneoſoque ramuſculo, a quo uvarum acini dependent. *Var. de R. R. l. 1. c. 54.* Quæ calcatæ uvæ erunt, earum ſcapi cum folliculis ſubjiciendi ſub prælum. Al. leg. *ſcopi*. ¶ Tranſlate dicitur de corpore columnæ, ſeu ſtylo, & veluti virga, ideſt de eo, quod interjacet inter baſim, ſive ſpiram, & epiſtylium, ſive capitulum. Columnæ enim partes, inquit *Budæus*, ſunt ſcapus, quaſi columnæ corpus, ſupra ſcapum capitulum, infra ſcapum ſpira, quæ baſis ſæpe appellari ſolet, infraque ſpiram ſtylobates. *Vitruv. l. 3. c. 3.* In ſummis columnarum ſcapis. ¶ Item de ligno portarum. Scapus cardinalis eſt rectum illud, & paulo craſſius lignum in valvis, quo fores ipſæ ſuſtinentur, & reguntur præcipue, & cujus capitibus, ſeu ambabus extremitatibus in ſuperiore, & inferiore cardine inſertis, valvæ ipſæ volvuntur aut aperiendæ, aut claudendæ. *Vitruv. l. 4. c. 6.* Fores ita compingantur, uti ſcapi cardinales ſint ex altitudine luminis totius duodecima parte. inter duos ſcapos tympana ex duodecim partibus, &c. ¶ Item de corpore ſcalarum. *Vitruv. l. 9. c. 2. Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Item de corpore candelabri. *Plin. l. 34. c. 3.* Privatim Ægina candelabrorum ſuperficiem duntaxat elaboravit, ſicut Tarentum ſcapos. ¶ Item de tranſverſa trutinæ linea, ex qua pendent lanculæ: & de linea ſtateræ, in qua ſacoma appenditur, & per puncta vagando diverſa indicat pondera. *Vitruv. l. 10. c. 8.* ¶ Item de plagularum congerie in ratione chartarum, *un quaderno di carta*. *Plin. l. 13. c. 12.* Nunquam plures ſcapo, quam vicenæ. ¶ Item de inſtrumento textoris, cujus pulſu tela coarctatur, & condenſatur. *Lucret. l. 5. v. 1352.* Inſubula, ac fuſi, radii, ſcapique ſonantes.

Scarabēus, i, m. 2. *ſcarafaggio*, *ſcaravaggio*, Ger. *roſskefer*, Gal. *eſcharbot*, Hiſp. *eſcaravajo*, κάνθαρος, κάραβος, animal parvum volatile, teneras habens pennas, & ob id cruſta ſupervenientes tectas, ſtercore potiſſimum ſeſe alens. *Plin. l. 11. c. 28.* Quibuſdam pennarum tutelæ cruſta ſupervenit, ut ſcarabæis, quorum tenuior, fragiliorque penna. ¶ Scarabæorum diverſa ſunt genera. Alii grandiores cornua prælonga biſulcis dentata forficibus in cacumine habent, alii volitant magno cum murmure, ac mugitu, alii ſunt coloris viridis e vermibus fimo bovis, aut jumenti creati, alii e fimo ingentes pilas averſis pedibus volucant, &c. V. *Plin. l. 11. c. 28.* ¶ Ægyptii ſcarabæum inter Numina coluerunt, quod cenſerent, Solis operum ſimilitudinem huic animali ineſſe, ut ſcripſit Apion Ægyptius teſte *Plinio l. 30. c. 11.* vel quod putarent, animatam Solis effigiem eſſe, ut inquit *Euſebius lib. Præp. Evang.*

Scarificātio, onis, σχάσις, *ſcarificazione*, *ſcarnamente*, actus ſcarificandi, apertio facta tenui vulnere, ut ſanguis emittatur. *Col. l. 6. c. 12.* Si ſanguis adhuc ſupra ungulas in cruribus eſt, aſſidua ſcarificatione diſcutitur. In vetere codice leg. ſcariphatione. ¶ Dicitur etiam de levi vulneratione, qua arborum cortex aperitur. *Plin. l. 17. c. 27.* Eſt & ſcarificatio quædam in remediis, cum, macie cortex ex ægritudine aſtringente ſe, perpetuis inciſuris deducunt, ut veluti cutem laxant. *Alii leg.* Scariphatio a Græco σκάριφος, *ſtilus*.

Scarificātus, a, um, *ſcarnato*, *e graffiato*. *Plin. l. 32. c. 7.* Dentium dolores ſedantur oſſibus draconis marini ſcarificatis gingivis.

Scarĭfico, as, a. 1. *radere*, *ſalaſſare*, *ſcarnare*, Ger. *ſchrepffen*, Gal. *ſcarifier*, Hiſ. *ſajar*, *ſovar*, σκαριφάομαι, ἀμύσσω, κατασχάζω, eſt leviter in ſuperficie radere, ſcalpello aperire, leviter vulnerare, quo aliquid facilius exeat. *Plin. l. 32. c. 7.* Paſtinacæ quoque radio ſcarificare gingivas eſt in dolore utiliſſimum. *Cato R. R. c. 51.* Scarificare radicem. ¶ Scarificare dolorem eſt ſcarificando dolorem expellere. *Plin. l. 28. c. 11.* Hoc ſcarificari dolorem putant. *Alii leg.* Scariphari, & Scariphatus in voce præcedenti, cui lectioni favent veteres Gloſſæ.

Scarĭfio, is, pro paſſivo *ſcarificor* ſingulare eſt apud *Scribon. Larg. compoſit. 261.* ubi ait: Lumbi leniter ſcarificant.

Scarites, æ, gemma ſcari colore. *Plin. l. 37. c. 11.*

Scarrōſus, a, um, adject. rudis, tactu aſper. *Lucilius apud Donat.*

Scarus, i, m. Σκάρος, piſcis nobiliſſimi generis, mari Carpathio maxime frequens, qui ſolus piſcium ruminare dicitur, & herbis, non aliis piſcibus veſci. Lecton Troadis promontorium ſponte non excedit. Hoc genus piſcis Optatus claſſis ſub Claudio Præfectus, a mari uſque Carpathio petitum, navibuſque advectum, inter Oſtienſem, & Campaniæ oram diſſeminaſſe, adhibita etiam cura, ut proximo quinquennio capti, mari redderentur, ut refert *Plinius l. 9. c. 17. Hor. l. 2. ſat. 2.* Pinguem vitiis albumque nec oſtrea, Nec ſcarus, aut poterit peregrina juvare lagois.

Scatĕbra, æ, f. *ſcaturigine*, *ſorgente*, מעיין, Ger. *brunnquell*, Gal. *ſource*, Hiſp. *origen*, βλυσμός, ebullitio aquæ ſurgentis, a *ſcateo*. *Virg. 1. Georg. v. 110.* Scatebriſque arentia temperat arva. *Plin. l. 5. c. 1.* Eundem opacum nemoroſumque, & ſcatebris fontium riguum.

Scatĕo, es, tui, ſine ſup. *uſcire*, *ſaltar fuori*, נבע, Germ. *herfur quellen*, Gall. *bouillonner*, *jetter ſource*, Hiſp. *ſalir loque mana*, βλύζω, eſt emanare, erumpere, ita plenum eſſe, ut exiliat quod continetur; proprieque de fontibus dicitur, cum vena aquæ copiam non capiens, foras eam expellit. Uſurpatur vel abſolute, vel cum genit. vel cum ablat. *Cic. 1. Tuſc. c. 28.* Fontes ſcatere, herbis prata conveſtirier. *Plaut. Aul. 3. 6. 22.* Quæ mihi interbibere ſola, ſi vino ſcateat, Corinthienſem fontem Pyrenen poteſt. *Col. l. 6. c. 16.* Solent etiam neglecta ulcera ſcatere vermibus. ¶ Tranſlate ponitur pro abundare. *Plaut. Perſ. 2. 1. 9.* Amas pol miſera, id tuus ſcatet animus. *Hor. l. 3. od. 27.* Scatentem beluis pontum. ¶ Item pro exagitari, ſive æſtuare. *Gel. l. 1. c. 17.* Irarumque, & moleſtiarum muliebrium per diem, perque noctem ſcatebat.

Scatinia. V. Scantinia.

Scato, is, n. 3. idem quod ſcateo. *Lucret. lib. 5. v. 41.* terra ferarum Nunc etiam ſcatit. & v. 597. Largifluum fontem ſcatere, atque erumpere flumen.

Scatūrex, icis, vel igis, f. idem quod ſcaturigo. *Var. apud Non. cap. 2. num. 794.*

Scaturiginōſus, a, um. quod humore abundat, ſeu ex quo aqua ſolet ſcaturire. *Col. l. 5. c. 8.* Creta ex toto repudianda eſt, magis etiam ſcaturiginoſa, & in qua ſemper uligo conſiſtit.

Scaturīgo, inis, f. *ſcaturigine*, ἀνάβλυσις, idem quod ſcatebra, a *ſcaturio*. In veteribus libris genuino r ſcaturrigo reperitur. *Col. l. 3. c. 13.* Niſi tamen ſcaturigo plauſtris obvia &c. *Plin. l. 31. c. 3.* In urgen ſcaturigines non fere ſunt perennes.

Scaturio, is, n. 4. *ſcaturire*, *ſaltar fuori*, *ſorgere*, βλύζω, idem quod ſcateo. *Col. l. 3. c. 1.* Modice tamen roſcidum ſolum, quod fontibus, non in ſummo, non in profundo terræ ſcaturiat. ¶ Tranſlate *Col. Cic. l. 8. Fam. ep. 4.* Totus, ut nunc eſt, hic ſcaturit. h. e. totus apparet, cernitur, totum ſe effert. Alii aliter legunt.

Scaurus, a, um, Σκαῦρος, cui tali extantes ſunt, qui talos pedum tumentes, ac porrectos habet, qui pedes inflexo talo tardigradi ſunt. *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 48.* Varum diſtortis cruribus, illum Balbutit ſcaurum, pravis fultum male talis. ¶ Hinc factum cognomen quibuſdam Romanis viris, ut Æmilius Scaurus, Aurelius Scaurus, &c.

Scazon, ontis, m. *ſcazzonte*, Σκάζων, genus verſus jambici trimetri acatalectici, quod quinto loco jambum habet, ſexto ſpondæum, in ceteris conſentit cum jambico. Sua natura adjectivum eſt, ſub quo ſubſt. *verſus* intelligitur. Dicitur ſcazon a σκάζω, *claudico*. Deturbato enim e ſexta ſede jambo, & ſubſtituto ſpondæo videtur quaſi claudicare. Idem dicitur *choliambus*, ideſt claudus jambus, a χωλός, *claudus*, & ab *jambus*. Hujus generis ſunt verſus illi *Perſii in præf.* Nec fonte labra prolui Caballino, Nec in bicipiti ſomniaſſe Parnaſſo, &c. Hujus carminis inventor fuiſſe dicitur Hipponax. *Martial. l. 7. epigr. 25.* Apollinarem conveni mecum, Scazon.

Scelerāte, adv. *ſcelleratamente*, ἀθέως, ſceleſte, flagitioſe, turpiter, impie. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 3.* Quare peccavi, ſceleroſeque feci. *Id. 5. Tuſc.* Quaro is, qui tam ſcelerate imperavit. *Id. pro Sex. c. 64.* Omnes eſt inſidias ſceleratiſſime machinatus. *Id. pro Dom. c. 46.* Domus ſceleratius ædificata.

Scelerātus, a, um, n. 2. 1. *ſcellerato*, *ribaldo*, רשע, Ger. *laſterhafftig*, Gal. *mechant*, Hiſ. *ſcelerado*, κατάρατος, ſceleſtus, improbus, ſcelere contaminatus, flagitioſus. *Cic. Att. l. 9. ep. 15.* Ego autem illum male ſanum ſemper putavi, nunc etiam impurum, & ſceleratum puto. *Id. pro Dom. c. 9.* Homo turpiſſimus, & ſceleratiſſimus. ¶ Significat etiam contaminatum, & pollutum alieno ſcelere, μεμιασμένος. Et ad inanimata transfertur. *Cic. 2. Offic. c. 8. de Sylla*: Idem poſt a ſceleratiore haſta non receſſit. ¶ Hinc Scelerata porta, una ex portis urbis Romæ, eadem, quæ Carmentalis. V. *Carmentalis*. ¶ Item Campus ſceleratus. *Feſt.* Sceleratus Campus appellatur prope portam Collinam, in quo virgines Veſtales, quæ inceſtum fecerunt, defoſſæ ſunt vivæ. ¶ Item Vicus ſceleratus. *Feſt.* Sceleratus Vicus appellabatur Romæ, quod cum Tarquinius Superbus interficiendum curaſſet Ser. Tullium Regem ſocerum ſuum, corpus ejus jacens filia carpento ſupervecta eſt properans in poſſeſſionem domus paternæ. ¶ Pro Catachreſim accipitur pro noxio. *Virg. 2. Georg.* At ſceleratum exquirere frigus Difficile eſt, h. e. nocens, omnia exurens. *Servius*. ¶ Scelerata herba dicitur apium ruſticum, quia ſi quis guſtaverit, ridendo exanimari dicitur. *Apulej. de herb. c. 8.*

Digitized by Google

Scelerĭtas, atis, f. *ſcelleraggine*, ſcelus, flagitium. *Martian. l. 3. tit. 22. l. 48 Digeſt.* Facti ſceleritas.

Scelĕro, onis, m. *ſcellerato*. Quidam Lexicographi efferunt locum ex *Cicerone l. 9. Att. ep. 18.* In qua erat Eros ſcelero. Sed nulla ibi lectionum varietas.

Scelĕro, as, a. 1. *macchiare*, *guaſtare*, ſcelere polluo, conquino, fœdo. *Virg. 3. Æn. v. 42.* Parce pias ſcelerare manus. *Stat. 2. Theb. v. 688.* ſcelerare ſanguine dextram.

Scelerōſus, a, um, idem ac ſceleratus. *Ter. Eun. 4. 3.* Ubi ego illum ſceleroſum miſera, atque impium inveniam? Adde *Lucret. l. 1. v. 84.*

Scelĕſtus, a, um, adject. ſceleſtus, ſceleratus. *Plaut. Pseud. 1. 3. 31.* Hic mihi corrumpit filium, ſcelerum caput. Et 3. 2. 28. Tertius ſinapis ſcelera cum illis. Ita *Serv. Daniel. in l. 9. Æneid.* Verum hæc loco nihil conveniunt. Priore enim loco eſt genitiv. pluralis; altero plerique leg. *ſceleratus*.

Sceleſte, adv. idem ac ſcelerate. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Illud de geſtu hiſtrionis tu ſceleſte ſuſpicaris, ego ἀφελῶς ſcripſi. ideſt aude, ſimpliciter. *Liv. l. 24. c. 25.* Quæcunque poſt Hieronis mortem ſceleſte, atque impie acta eſſent. *Aug. ep. 208.* Ubi non ſanguis humanus, ſed multo ſceleſtius pudor humanus interit.

Sceleſtus, a, um, idem ac ſceleratus. *Cic. pro R. Am. c. 13.* Sceleſtum, ac nefarium facinus, atque ejuſmodi, quo uno maleficio ſcelera omnia complexa eſſe videantur. *Liv. l. 5. c. 47.* Ibi ſceleſto facinori ſceleſtiorem ſermonem addidit. *Plaut. Amph. 2. 2. 2.* Sceleſtiſſimam te arbitror. ¶ Ponitur interdum pro infelici, ærumnoſo. *Plaut. Moſtel. 3. 1. 1.* Sceleſtus annus dicto fœnori.

Scelotyrbe, es, f. Σκελοτύρβη, dicitur a Medicis morbus, quo compages et genibus reſolvuntur, *debolezza di ginocchi*. *Plin. l. 25. c. 3.*

Scelus, leris, n. 3. *ſcelleraggine*, זמה, Ger. *ſchemm ſtuck*, Gal. *meſchanceté*, Hiſp. *maldad*, ἀνόσημα, flagitium, peccatum, maleficium, fraus. *Cic. pro Cluent.* Neque ad ſcelus perficiendum cæſis hoſtiis poſſe placari. *Id. 1. de Or.* Scelus nefarium facere. *Id. pro Sext.* Edere ſcelus in aliquem. *Id. ibid.* Scelere adſtringi. ¶ Scelus, & flagitium differunt: *Flagitium* peccatum eſt ab aliqua animi mollitie, aut ignavia profectum, quod dedecus, aut turpitudinem affert; *ſcelus* autem vel cum aliqua crudelitate, & cæde, vel cum impietate conjunctum eſt. *Cic. Att. l. 9.* Quam aut hic tantum ſceleris, aut ille tantum flagitii admitterat. ¶ Sed hæc differentia plerumque non obſervatur. ¶ Metonymice ponitur pro ſcelerato. *Ter. Aud. 3. 5.* Ubi illic ſcelus eſt, qui me perdidit? *Plaut. Truc. 2. 7. 60.* Etiam, ſcelus viri, minitare? ¶ Metalepſice pro ſupplicio, ſeu pœna uſurpatur. *Virg. 7. Æn. v. 307.* Quod ſcelus aut Lapithis tantum, aut Calydone merante? ¶ *Scelera non habent conſilium*, proverb. apud *Quintil. l. 7. c. 2.*

Scena, æ, f. *ſcena*, פרה, Ger. *gezelt*, *lauber hutti zu comedien*, Gal. *ſcene*, *cabane*, Hiſp. *cabanuelo*, *ſcena*, Σκηνή, umbraculum, tabernaculum, papilio, camera ex arborum in ſe cubantium ramis, ac frondibus, ſive ea a natura ſit, ſive ab arte. Eſt a σκηνή. Quare vulgo ſcribitur per ſimplex e. Sed per æ ſcribendum docent Varro, & Priſcianus: atque ita ſcriptum invenitur in vett. libb. ac lapidibus. *Virg. 1. Æn.* Sylvis ſcena coruſcis Deſuper, horrentique atrum nemus imminet umbra. ¶ Et quoniam in umbroſis tabernaculis Attica juventus, cum adhuc vacatio agerent, carmina quædam incondita decantabat, fabulaſque ſuo more agebat, factum eſt, ut poſtea in urbem redactis Actoris nomen idem ibi manſerit contabulationi, quæ inter utrumque theatri cornu erat protenſa, in qua ab hiſtrionibus fabulæ agebantur, quod nomen etiam Romani una cum re ipſa ab Athenienſibus acceptum, aſſiduo uſu veluti ſuum effecerunt. Scena igitur erat pars theatri proxima proſcenio, illo ſuperior, in qua latere ſolito ſurte actores, prius quidem tecti aulæis, poſtea vero ſiparis, quomodo Feſtus vocari ait genus veli, quo in ſcena mimi utuntur. *Vitruv. l. 5. c. 7.* Ipſæ ſcenæ ſuas habeant rationes explicatas ita, uti mediæ valvæ ornatus habeant aulæ regiæ, dextra, ac ſiniſtra hoſpitalia. ¶ Latius tamen ſcenæ vocabulum interpretatur Labeo, referente *Ulpiano l. 2. ff. de his, qui not. inf.* Scena eſt, ut Labeo definit, quæ ludorum faciendorum cauſa quolibet loco, ubi quis conſiſtat, moveaturque ſpectaculum ſui præbiturus, poſita ſit in publico, privatove, vel in vico, quo tamen loco paſſim homines ſpectaculi cauſa admittat. *Cic. 3. de nat. Deor.* Nec ſolum ſcena referta eſt iis ſceleribus, ſed multo vitæ communis pene majoribus. *Vitr. l. 5. c. 8.* Genera ſunt ſcenarum tria, unum, quod dicitur Tragicum, alterum Comicum, tertium Satyricum. Horum autem ornatus ſunt inter ſe diſſimiles, diſparique ratione, quod Tragicæ deformantur columnis, faſtigiis, & ſignis, reliquiſque regalibus rebus: Comicæ autem ædificiorum privatorum, & mænianorum habent ſpeciem, perſpectuſque teneſtris diſpoſitos imitatione communium ædificiorum rationibus: Satyricæ vero ornantur arboribus, ſpeluncis, montibus, reliquiſque agreſtibus rebus, in topiarii operis ſpeciem deformatis. ¶ Altera quoque ſcenæ diviſio eſt. *Servius ad 3. Georg.* Scena, quæ fiebat, aut verſilis erat, aut ductilis. Verſilis tunc erat, cum ſubito tota machinis quibuſdam convertebatur, & aliam picturæ faciem oſtendebat. Ductilis tunc, cum tractis tabulatis hac, atque illac ſpecies picturæ nudabatur interior. ¶ Producti in ſcenam dicebantur hiſtriones, mimive, cum ab eo, qui ludos edebat, mercede, auctoritate, aut gratia adducebantur, ut in ſcenam ad agendum prodirent. Reducti autem in ſcenam, qui ad agendum reverti jubebantur. *Plin. l. 7. c. 48.* Galeria Copiola Emboliaria reducta eſt in ſcenam Cn. Pompeio, Q. Sulpitio Coſſ. ludis pro ſalute Divi Auguſti votivis, annum centeſimum quartum agens, quæ producta fuerat tyrocinio a M. Pomponio Ædili Plebis, C. Mario, Cn. Carbone Conſulibus ante annos nonaginta unum, & a Magno Pompeio magni theatri dedicatione anus pro miraculo reducta. ¶ Sæpe tranſlate, & proverbialiter ſumitur. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 11.* Scena rei totius hæc. Pompeius, tanquam Cæſarem non impugnet, &c. ¶ In ſcena eſſe dicitur aliquid, cum promulgatum, & pluribus notum eſt. *Cic. pro Planc. c. 12.* Omitto illa, quæ ſi minus in ſcena ſunt, at certe cum ſunt prolata, laudantur. ¶ Servire ſcenæ, eſt ſervire tempori, & rebus præſentibus ſe accommodare, tranſlate ab hiſtrionibus fabularum metaphora, qui hoc unum ſpectant, ut quovis modo populi nauſæ placeant. *Cic. ad Brut. ep. 9.* Tibi nunc populo, & ſcenæ, ut dicitur, ſerviendum eſt. ¶ Scena minore aliquid agere, eſt minore apparatu, & oſtentatione. *Suet. in Calig. c. 15.* ¶ Scena item fuit genus cultri, fortaſſe dolabræ Pontificalis. *Feſt.*

Scenālis, & le, o. 3. idem ac ſcenicus. *Lucr. l. 4. v. 77.* Et omnem Scenalem ſpeciem patrum, matrumque, Deorumque inficiunt. h. e. colorant omnem ornatum, & cultum ſcenæ.

Scenarius, a, um, adject. ſcenicus. *Ammian. l. 28. c. 4.* Scenarii artifices.

Scenatĭcus, a, um, adject. ſcenicus. *Varr. apud Non. c. 2. n. 895.*

Scenatĭlis, & le, o. 3. idem ac ſcenicus. *Varr. apud Non. c. 2. n. 820.* Si te pigeat hic modi ſcenatilis.

Scenĭce, adv. *ſcenicamente*, Σκηνικῶς, more ſcenæ. *Quintil. l. 6. c. 1.* Facere aliquid ſcenice.

Scenĭcus, i, hiſtrio, qui in ſcena agit. *Cic. 1. Offic.* Ne ſcenici plus quam nos videantur habere prudentiæ. *Suet. de Ner.* Spectaculis theatri clam illatus cuidam ſcenico placenti nuntium miſit.

Scenĭcus, a, um, *di ſcena*, Σκηνικός, quod ad ſcenam ſpectat. *Cic. pro Arch.* Quod ſcenicis artificibus largiri ſolebant. *Id. 3. de Or.* Quis unquam res præter hunc tragicas pene comice, triſtes remiſſe, ſeveras hilare, forenſes ſcenica prope venuſtate tractavit? *Quintil. l. 6. c. 3.* Scenica dicacitas.

Scenītæ, m. 1. pop. Arabiæ Deſertæ, in conf. Arabiæ Fel. & Meſopotamiæ, apud Euphratem fl. ſic dicti a ſcenis, in quibus habitabant, cum domibus carerent. Hi a carnibus ſuillis abſtinebant, & hoc animal ibi non generatur, nec aliunde allatum vivit, teſte *Solino*, *c. 46.* Adde *Plin. l. 5. c. 24.*

Scenographia. V. Sciagraphia.

Scenia, f. 1. idem ac cœna, apud Sabinos. *Feſt.*

Scepinus, i, m. piſcis quidam marinus. *Plin. l. 32. c. 11.*

Sceptĭci, m. 2. *Scettici*, Σκεπτικοί, genus Philoſophorum, qui nihil decernebant, ſed ita quærendo ſemper, conſiderandoque erant. Aiebant enim, veritatem incomprehenſibilem eſſe, ac ne videre quidem plane quidquam, neque audire ſe affirmare audebant. Dicti ſunt a verbo σκέπτομαι, *conſidero*, quaſi conſideratores. Iidem Græce etiam ἀπορητικοί vocati, ideſt ambigentes, quod nihil affirmarent, & de omnibus ambigerent. Denique appellati etiam ſunt Pyrrhonii, quod eorum princeps, & auctor Pyrrho Eleus fuiſſet. Differebant ab Academicis, quod profeſſores Academiæ novæ ipſum illud, nihil poſſe comprehendi, quaſi comprehendebant, & nihil poſſe decerni, quaſi decernebant: Sceptici ne id quidem. *Gell. l. 11. c. 5.* Quos Pyrrhonios philoſophos vocamus, ii Græco vocabulo σκεπτικοί appellantur.

Sceptos, σκηπτός, procella. *Apul. de Mundo.* Sceptos generale omnibus, quæ de nubibus cadunt, nomen eſt.

Sceptĭfer, ra, rum, σκηπτροφόρος, quod ſceptrum fert. *Ovid. 6. Faſt. v. 4.* Sceptiferas ſervi templa dediſſe manus.

Sceptĭger, a, um, adject. idem ac ſceptrifer. *Silius l. 16. v. 244.* Sceptrigero cum rege, pars ſub honore reſidunt.

Sceptrum, i, *ſcettro*, שבט, Ger. *ſcepter*, Gall. *ſceptre*, Hiſp. *cetro*, σκῆπτρον, virga, ſeu baculus, Regni inſigne. Eſt a σκῆπτρον, quod proprie eſt baculus, ſcipio, ſive a σκήπτεσθαι, *niti*, *incumbere*: atque ideo per ſimplex e ſcribitur, quia Græce eſt σκῆπτρον. In veteribus tamen monumentis *ſcæptrum* ſcribitur per æ. *Cic. pro Sext. c. 26.* Sedens cum purpura, & ſceptro, & inſignibus illis regiis. *Sueton. in Galba, c. 1.* Auguſti ſceptrum e manibus excuſſum eſt. h. e. baculus, qualem geſtabant triumphantes Imperatores, ſtante Republica. *baſton di comando*. ¶ Per metonymiam ponitur pro regno. *Virg. 1. Æn. v. 257.* Reponere aliquem in ſceptra. *Senec. Oedip. v. 705.* Qui ſceptra duro ſævus imperio regit, timet timentes.

Sceptūchus, i, m. σκηπτοῦχος, ſceptrum tenens, rex, quaſi σκῆπτρον ἔχων. *Tacit. 6. Annal. c. 33.* Pharaſmanes adjungere Albanos, accipere Sarmatas, quorum Sceptuchi, utrinque donis acceptis, more gentico diverſa induere.

Schaſteria. V. Caſteria.

Schĕda, æ, f. *carta*, *cartella*, Ger. *heft*, *blat*, Gal. *feuille de papier*, *tablette*, Hiſp. *hoja*, σχίδη, accipi ſolet de pagellis, ſive foliis, quæ cum aliis compacta non ſunt; proprie vero competit id nomen tabellæ, vel chartæ, in qua exaramus, ſiquid ex tempore venerit in mentem, quæ olim ex libro tiliæ fuit. *Cic. Att. l. 1. ep. 15.* Ut ſcheda ne qua deperiret. *Quintil. l. 1. c. 8.* Nam qui omnes etiam indignas lectione ſchedas excutit. *Martial. l. 4. epigr. 91.* Nos ſumma poteras in ſcheda tenere. h. e. in extrema libri pagina.

Schedia, æ, f. σχεδία, navigium quoquo modo conſtructum, hoc eſt ex trabibus tumultuarie inter ſe nexis factum. *Feſt.*

Schedium, ii, n. σχέδιον, opus ex tempore factum, & inelaboratum. *Feſt.* Schedia genus navigii inconditum. unde mala poemata ſchedia appellantur. *Auſon. in proœm. ad epigr.* Bibula in hoc ſchedio cantabitur, aut Eraſinus.

Schedula, æ, f. *cartella*, *cedola*, *polizzetta*, σχεδάριον, parva ſcheda. *Cic. l. 15. Fam. epiſt. 16.* Hæc te tertia jam epiſtola ante oppreſſit, quam tu ſchedulam, aut literam.

Schema, atis, n. *abito*, *veſte*, σχῆμα, habitus, veſtis, a σχέω, ſive ἔχω, *habeo*. Penulæ ſervilis genus ſignificaſſe lingua Syracuſana, comprobat *Scaliger* quibuſdam Theocriti verſibus. *Plaut. Amph. prol. v. 117.* Quod ego huc proceſſi ſic, cum ſervili ſchema. Quo ex verſu cognoſcere eſt, Latinos declinationem mutaſſe, ut in aliis multis, & etiam quantitatem. Plura hac de Plauti loco, ac ſchematis voce vide apud *Voſſ. l. 3. Orat. Inſtit. c. 1.* ¶ Schema quoque redditur ſpecies, forma, figura. *Vitruv. in præfat. l. 6.* Ariſtippus naufragio cum ejectus ad Rhodienſium litus animadvertiſſet Geometrica ſchemata deſcripta, exclamaviſſe ad comites ita dicitur: Bene ſperemus; hominum enim veſtigia video. ¶ Ponitur etiam pro cultu, ornatu. *Naev. apud Non. c. 3. n. 206.* Pergite thyrſigeræ Bacchæ modo Bacchico cum ſchemate. ¶ Apud Rhetores Schemata Græce dicuntur, quæ Latine Figuræ, ideſt lumina quædam vel verborum, vel ſententiarum, quibus tanquam inſigniore ornatu oratio veſtitur. *Quintil. l. 9. c. 1.* Schema proprie dicitur, quod eſt a ſimplici, & in promptu dicendi poſito modo poetice, vel oratorie mutatum. *Cic. in Brut. c. 37.* σχήματα enim quæ vocant Græci, ea maxime ornant Oratorem, eaque non tam in verbis pingendis habent pondus, quam in illuminandis ſententiis. *Martial. l. 3. ep. 78.* Schemate nec dubio, ſed aperta nominat illam, Quam recipit ſexto menſe ſuperba Venus. ideſt non tecte, & figurate. ¶ Si quem aliquando Poetæ ſolœciſmum facient, *ſchema* appellari ſolere, docent *Chariſ. fortaſſe l. 4. & Diomed. pag. 446. & 449. Putſchii.*

Schema, æ, f. idem ac ſchema, atis, h. e. habitus, veſtitus. Præter exemplum, quod in voce præcedenti attulimus ex *Plauto*, aliud præterea afferunt aliqui ex eodem in *Perſa 4. 22.* his verbis: Theatrum lepida condecorat ſchema. Ubi alii *lepidum ſchemam*: alii alia omnino verba reponunt. ¶ Item ſpecies, figura, imago. *Sueton. in Tiber. c. 43.* Ne cui in opera edenda exemplum impetratæ ſchemæ deeſſet. Loquitur *Sueton* de laſcivis picturis, quas in ſuo Capreenſi ſeceſſu Tiberius fecerat. Sunt tamen qui hic quoque leg. *impuratæ ſcenæ*.

Schematiſmus, i, m. σχηματισμός, *parlar figurato*, ratio loquendi per ſchemata, & figuras. Græca vox eſt, & græcis literis ſcribitur a *Quintil. l. 1. c. 10.*

Schidiæ, arum, f. *ſcheggie*, σχίδια, ligni fragmenta, quæ fabri materiarii ex ligno dejiciunt. Nomen eſt a σχίζω, *fendo*. *Vitruv. l. 2. c. 1.* Intervallaque, quæ relinquuntur propter craſſitudinem materiæ, ſchidiis, & luto obliniunt.

Schinuſſa, f. 1. *Schinuſſa*, inſ. parva maris Ægæi, una Sporadum, inter Naxon, & Ion. *Plin. l. 4. c. 12.*

Schiſma, atis, n. 3. *ſciſma*, σχίσμα, ſciſſura, & tranſlate diſſenſio, diſcordia. Eſt a σχίζω, ſcindo, findo, divido. *Tertul. de præſcription. adv. hæret. c. 5.* Apoſtolus diſſenſiones, & ſchiſmata increpat.

Schiſmatĭcus, a, um, *ſciſmatico*, σχισματικός, diſſenticus, & diſſentientibus adhærens. *Auguſt. de Quæſt. XVII. in Matth. quæſt. 11.* Schiſmaticos non fides diverſa facit, ſed communionis diſrupta ſocietas.

Schiſtos, i, λίθος σχιστός, lapis crocei coloris, in tenuiſſimas bracteas fiſſilis. *Plin. l. 36. c. 10.*

Schiſtum, i, σχιστόν, genus lactis mulſo mixti, & poſtquam ebullierit, a ſero diviſi. *Plin. l. 28. c. 9.* ¶ Item, apud Græcos, genus aluminis concreti, in capillamenta quædam caneſcentia dehiſcentis. *Id. l. 35. c. 15.* ¶ Schiſta etiam dicuntur ova poſt triduanam incubationem lutaſcentia. *Id. l. 29. c. 3.* ubi *Harduin.* legit ſitiſta. h. e. ſaginata. *ingraſſato*. ¶ Denique ſchiſtum olus eſt, inter cæpe genera enumeratum a *Plin. l. 29. c. 6.*

Schœneis, idis, f. patron. Atalanta Schœnei filia. *Ovid. Heroid. epiſt. 15.* Ut tulit Hippomenes Schœneida, præmia curſus.

Schœneius, a, um, adject. a Schœneo Arcadiæ rege, patre Atalantæ, ut Schœneia Virgo. *Ovid. 2. Triſt.*

Schœnĭculæ, vel Schœnicolæ, arum, f. meretrices, propter uſum Schœni ſic appellatæ. *Feſt. & Varr. l. 6. L. L.*

Schœnobătes, æ, m. *che cammina ſulla corda*, Germ. *gaucker*, *der auff dem ſeyl gehr*, Gal. *bateleur*, *danſeur ſur la corde*, Hiſp. *trepador*, σχοινοβάτης, funambulus, qui per funes ludendo graditur, a σχοῖνος, *funis*, & a βαίνω, *eo*, *incedo*. *Juven. ſat. 3. v. 79.* Augur, ſchœnobates, medicus, magus, omnia novit.

Schœnobatĭcus, a, um, σχοινοβατικός, quod ad ſchœnobatem pertinet, ut Ars ſchœnobatica, exercitium funambulorum. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 1.* Ego qui ſcirem, Q. Pompejum ſtatuiſſe ſchœnobaticam facere, & uſque eo, ut ego miſereret ejus eſuriei. Plerique tamen rectius leg. *embaneticam*.

Schœnus, i, m. & Schœnum, i, n. *giunco*, *e ſune di giunco*, σχοῖνος. *Cato R. R. c. 105.* Schœnum, & calamum in pila contundito. *Plaut. Rud. 2. 1. 5.* Hi ſchœni, & hæ arundines ſunt nobis quæſtu, & cultu. *Col. l. 12. c. 20.* Odores autem vino apti ſunt, iris, fœnum græcum, ſchœnum. ¶ Eſt etiam unguenti genus, quod ex junco odorato fiebat. *Plaut. Pœn. 1. 2. 55.* Verum inter merſeras ſchœno delibutas. Adde *Var. l. 6. L. L. & Feſt.* ¶ Item ſchœnus eſt menſura Ægyptiaca, quæ continet ſtadia quadraginta, vel ut alii, triginta duo. *Plin. l. 12. c. 14.*

Digitized by Google

c. 14. Schœnus patet Eratoſthenis ratione ſtadia XL. aliqui XXXII. ſtadia ſingulis ſchœnis dedere. Herodot. l. 2. c. 6. ſcribit ſchœnum ſexaginta ſtadia complecti.

Schœnus, m. Schœnitas, Schœno, portus Peloponneſi, ad ſin. Saronicum, & ad iſthmum, ubi is anguſtior. Plin. l. 4. c. 7.

Schola, æ, f. ſcuola, Germ. ſchul, Gal. eſcole, Hiſp. eſcuela, διδασκαλεῖον, γυμνάσιον, gymnaſium ſcientiarum, ludus literarius, a σχολή, otium. Ab otio ſcholæ nomen inditum eſt, quia otio opus iis, qui ſtudiis vacare volunt. Auſon. Idyl. 10. Græco ſchola nomine dicta eſt, Juſta laboriferis tribuuntur ut otia Muſis. Feſt. Scholæ dictæ ſunt, non ab otio, ac vacatione omni, ſed quod cæteris rebus omiſſis vacare liberalibus ſtudiis pueri debent, ut etiam ludi appellentur, in quibus minime luditur, ne triſti aliquo nomine fugiant pueri ſuo fungi munere. Cic. 1. de Orat. c. 22. Hominem audietis de ſchola, atque a magiſtro eruditum. Id. 2. de Orat. c. 7. Homo politus a ſchola. ¶ Metonymice accipitur pro rebus, quæ in ſchola docentur. Sic explicare ſcholam eſt præcepta doctrinæ exponere. Cic. 2. Fin. c. 1. Primum deprecor, ne me tanquam Philoſophum putetis ſcholam vobis aliquam explicaturum. ¶ Item pro diſputationibus, & controverſiis, quæ in ſcholis inter doctorem, & diſcipulos otioſe agitari ſolent. Cic. 1. Tuſc. c. 4. In quam exercitationem ita nos ſtudioſe dedimus, ut jam etiam ſcholas Græcorum more habere auderemus. Id. ibid. Ponere jubebam, de quo quis audire vellet, & id aut ſedens, aut ambulans diſputabam. Itaque dierum quinque ſcholas, ut Græci appellant, in totidem libros contuli. ¶ Etiam in balneis locus erat, qui ſchola dicebatur, ut ex Vitruvio conſtat l. 5. c. 10. Videtur autem porticus fuiſſe circa labrum, ut etiam cenſet Hieron. Mercurial. l. 1. de Arte Gymnaſt. c. 10. Ac ſatis veriſimile eſt, nomen ex eo eſſe, quod iſtic otioſe conſiſterent, atque, ut Vitruv. loquitur, circumſpectantes ſtarent. ¶ Erant & ſcholæ Romæ in Octaviæ porticibus. Etiam hæ ab otio vocatæ fuerunt, quod homines otioſi in his verſarentur. Plin. l. 35. c. 10. Alexandrum, & Philippum cum Minerva, qui ſunt in ſchola in Octaviæ porticibus, & Philippi. ¶ Denique ſchola dicitur etiam de collegio militum. Juſtinian. l. ult. C. de loc. & conduct. & l. 7. C. de aquaduct. & Ammian. l. 25. ſub fin.

Scholāris, is, adject. pertinens ad ſcholas, ſeu collegia militum. Sever. Sulpic. de vita Martini, cap. 2. Inter ſcholares alas ſub rege Conſtantino militavit. Sic in Cod. Theodoſ. & Juſtin. ſcholares ſæpe vocantur militantes in ſacro palatio, ut notavit Cellar. in curis poſt. c. 8. Hos Suidas vocat σχολαρίους.

Scholaſticus, a, um, ſcolaſtico, da ſcuola, σχολαστικός, quod ad ſcholam ſpectat, ut Scholaſtica diſciplina, res ſcholaſticæ. Quintil. l. 7. c. 2. Quædam in ſcholaſticis ponuntur ad conjungendam modo rei ſeriem. ¶ Scholaſticos etiam vocamus diſcipulos, qui diſcendi gratia ſcholas frequentant, a ſchola, ubi ſe exercent. Plin. ep. 24. l. 2. Scholaſticis porro, ut hic eſt, ſufficit abunde tantum ſoli, ut relevare caput, reficere oculos, reptare per limitem, unamque ſemitam terere, &c. ¶ Proprie ſic vocatus eſt, qui ſe in fictis litibus exerceret declamator. Plin. in epiſt. 3. l. 2. Annum ſexageſimum exceſſit, & adhuc ſcholaſticus tantum eſt: quo genere hominum nihil aut ſimplicius, aut ſincerius, aut melius. Nos enim, qui in foro, veriſque litibus teremur, multum malitiæ, quamvis nolimus, addiſcimus. ¶ Cauſidici etiam ſcholaſtici aliquando dicti ſunt, avvocati, Cod. Theodoſ. l. 2. de concuſſ. Advoc. Sæpiſſime ſcholaſticos ultra modum acceptis honorariis in defenſione cauſarum, &c.

Scholiaſtes, æ, m. 1. σχολιαστής, ſcriptor ſcholiorum, interpres, a σχόλιον, ut Scholiaſtes Horatii, Juvenalis, &c.

Scholicus, a, um, adject. di ſcuola, ad ſcholam pertinens. Gel. l. 4. c. 1. Oſtentabat quiſpiam grammaticæ rei doctior ſcholica quædam nugalia. Var. apud Non. c. 6. num. 12. Auribus ſcholica dape ebriis.

Scholium, ii, n. 2. breve commento, σχόλιον, interpretatio brevior, breve ſcriptum. Cic. Att. l. 16. ep. 7. Velim, σχόλιον aliquod elimes ad me, oportuiſſe te id facere.

Sciadeus, i, m. piſcis marinus. Plin. l. 32. c. 11.

Sciæna, æ, f. ombrina, piſcis, qui latine umbra dicitur. Plin. l. 9. c. 16.

Sciagraphia, vel Sciographia, æ, f. σκιαγραφία, a σκιά umbra, & γράφω, deſcribo, eſt adumbratio ædificii, per quam, quale totum opus perfectum futurum ſit, monſtratur, abbozzamento, modello, diſegno. Differt ab ichnographia, quæ eſt tantum areæ, ſeu plani deſcriptio: & ab orthographia, quæ erectam tantummodo frontis imaginem repræſentat: at ſciagraphia totum per umbras, & lineationes deſcribit corpus ædificii. Vitruv. l. 1. c. 2. Sciagraphia eſt frontis, & laterum abſcedentium adumbratio, ad circinique centrum omnium linearum reſponſus. Quidam contendunt legendum ſcenographia eodem ſenſu, a σκηνή, corpus. V. Bald. in Lexic. Vitruv.

Sciathēres, æ, m. 1. σκιαθήρας, vel σκιοθήρης, inſtrumentum gnomonicum, quo ex umbra indagamus. Hoc Architecti in metandis urbibus utebantur, octoque cœli regiones exacte colligentes, ventorum vim moleſtam urbibus oppoſitis platearum, angiportorumque angulis frangebant, aut amoliebantur, auraſque corporibus ſalubres platearum directionibus admittebant. Eſt a σκιά umbra, & θήρα, indagatio. Vitruv. l. 1. c. 6. Collocetur æneus gnomon, indagator umbræ, qui græce σκιαθήρης dicitur.

Sciathericum, vel Sciothericum, i, orologio da Sole, σκιαθηρικόν, vel σκιοθηρικόν, horologium, quo ex umbris cognoſcimus horas. Plin. l. 2. c. 76. Anaximenem Mileſium, Anaximandri diſcipulum, primum horologium, quod appellant ſciothericum, Lacedæmone oſtendiſſe.

Sciăthos, f. 2. Sciato, inſ. maris Ægæi, inter Eubœam, & Theſſaliam, olim cum urbe cognom. Scopelo proxima, ante Magneſiam prom. Valer. Flac. l. 2. v. 8.

Scibĭlis, le, adiect. ſcibile, qui ſcientia comprehendi poteſt. Tertull. l. 5. adu. Marcion. c. 16. Non omnibus ſcibilis.

Sciens, entis, o. intendente, ἐπιστήμων, partic. a ſcio, cui contrarium eſt neſciens. Teren. And. 3. 2. Id ego jam nunc tibi renuntio, here, futurum, ut ſis ſciens. ¶ Aliquando idem eſt, quod prudens, & agens data opera, de induſtria, a poſta. Cic. pro Syl. c. 31. Nullum a me ſciente facinus occultatur. Cal. Cic. l. 9. Fam. ep. 16. Ne te ſciens prudenſque eo demittas, unde exitum vides nullum eſſe. ¶ Interdum nomen eſt, pro gnaro, ſive perito, cum genitivo. Hor. l. 3. od. 9. Me nunc Thraſſa Chloe regit dulces docta modos, & citharæ ſciens. Cic. pro Leg. Man. c. 10. Quis igitur hoc nomine ſcientior unquam aut fuit, aut eſſe debuit? Id. 1. de Orat. c. 49. Scientiſſimus regendæ Reip.

Scienter, adv. prudentemente, ſapientemente, Germ. wiſſentlich, Gall. a eſcient, Hiſp. a ſabiendas, ἐπιστημόνως, cum ſcientia, ſcite, perite, diſerte. Cic. 2. de Orat. c. 2. Bene dicere autem, quod eſt ſcienter, & perite, & ornate dicere. Id. in Orat. c. 52. Scientius in aliqua re verſari. Id. 1. Divin. c. 41. Scientiſſime animadvertere. ¶ Sumitur etiam pro prudenter. Cic. 2. Off. Iis, quibuſcum congregamur, uti moderate, & ſcienter, ſingularis virtutis eſt. ¶ Item pro data opera, de induſtria, a poſta. Plin. in Paneg. c. 64. Quibus caput ſuum, domum ſuam, ſi ſcienter fefelliſſet, Deorum iræ conſecraret.

Scientia, æ, ſcienza, cognizione, dottrina, דעת, Ger. wiſſenſchafft, Gal. ſcience, Hiſ. ciencia, ἐπιστήμη, cognitio, intelligentia, eruditio. Cic. 1. Off. c. 6. Omnes enim trahimur, & ducimur ad cognitionis, & ſcientiæ cupiditatem. Id. Phil. 2. c. 43. Notabo ſingulas res: etſi nullo modo poterit oratio mea ſatiſfacere veſtræ ſcientiæ. Id. pro L. Man. c. 10. Scientia bene dicendi. Id. 4. Fam. ep. 3. Scientiam medicinæ tenere. Auct. ad Heren. l. 4. Certam ſcientiam maleficii, non ſuſpicionem ſumere. ¶ In plurali numero. Cic. de Senect. c. 21. Cum tanta celeritas animorum ſit, tanta memoria præteritorum, futurorumque prudentia, tot artes, tantæ ſcientiæ, tot inventa, &c.

Scientiŏla, læ, parva ſcientia. Arnob. lib. 2. pag. 56. Concinnavit ſcientiolas artium.

Scilĭcet, adv. certamente, Ger. freylich, Gal. voire, certes, Hiſp. ciertamente, δῆλα, certe, profecto. Adverbium eſt affirmandi, ſeu confirmandi. Teren. Eun. 5. 8. 10. Fratris igitur Thais tota eſt? C. ſcilicet. Cic. 5. Tuſc. Democritus luminibus amiſſis alba ſcilicet, & atra diſcernere non poterat; at vero bona, mala, æqua, iniqua, honeſta, turpia poterat. Id. Att. l. 4. Si taceo oppreſſus, & captus, quo dolore eſſe debeo? quo ſum ſcilicet. Id. pro C. Rab. perduel. reo. Scilicet tibi graviorem dolorem patrui tui mors attulit, quam C. Graccho fratris? ¶ Ponitur interdum ironice, interdum cum irriſione, & amaritudine, cum rem aliquam abſurdam eſſe, & minime credibilem volumus ſignificare. Quare tunc eſt adverbium negandi per ironiam. Terent. Andr. 1. 2. 14. Meum natum rumor eſt amare. D. id populus curet ſcilicet. Virg. 4. Æn. v. 379. Scilicet is Superis labor eſt. ¶ Accipitur quoque pro videlicet, nempe, nimirum. Cic. 6. Ver. Reſpondit id, quod neceſſe erat, ſcilicet dicto audientem fuiſſe Prætoris.

Scilla, æ, f. ſquilla, a ſcilla, σκίλλα, herba e bulborum genere, imo bulborum nobiliſſima, ut Plinius l. 19. c. 20. quæ radicem habet cæparum modo multipliciter tunicatam. Naſcitur tam in mari, quam in terra. Græce ſimiliter dicitur σκίλλα, ut errent, qui ſcylla ſcribunt. Varro, & Officinæ ſquillam nominant. Plin. l. 19. c. 5. Nobiliſſima eſt ſcilla, quanquam medicamini nata, acetoque exacuendo, &c.

Scillīnus, a, um, ſquillitico, σκίλλινος, quod ex ſcilla factum eſt. Plin. l. 23. c. 2. Acetum ſcillinum inveteratum magis probatur.

Scillĭtes, æ, m. σκιλλίτης, vinum, vel acetum, vel alium factum ex ſcilla, ut abſinthites, vinum ex abſinthio. Col. l. 12. c. 33. Vinum ſcilliten ad concoquendum, & ad corpus reficiendum, itemque ad veterem tuſſim, & ad ſtomachum hoc modo condire oportet, vino ſquillitico. Plin. l. 32. c. 10. Urtica marina trita ex aceto ſcillite, &c. V. Abſinthites.

Scillĭticus, a, um, ſquillitico, σκιλλητικός, idem ac ſcillinus. Col. l. 12. c. 34. Acetum ſcilliticum.

Scillĭtus, a, um, præparatus ex ſcilla. Auſon. epiſt. 4. v. 77. Scillito decies ſi cor purgeris aceto. Al. leg. ſcillite.

Scimpodium, ii, σκιμπόδιον, lectus in triclinio, qui unum tantum hominem capiebat. Eſt autem diminutivum a σκίμπους, quod inter lecti genera reponit Pollux. Gel. l. 19. c. 10. Offendimus eum cubantem in ſcimpodio Græcanico.

Scin', idem ac ſciſne. Teren. Eun. 4. 7. Scin' tu, ut tibi res ſe ſa habent?

Scincus, i, maſc. σκίγκος, animal ſimile crocodilo, circa Nilum frequentiſſimum, itemque in Libya, Arabia, India. Conditi ſolet, ſalſuſque afferri, ac valet ad Venerem excitandam. Plin. l. 8. c. 25. Similis crocodilo, ſed minor etiam ichneumone eſt in Nilo natus ſcincos, contra venena præcipuum antidotis, item ad inflammandam virorum Venerem. Id. l. 28. c. 8. Ex eadem ſimilitudine eſt ſcincus, quem quidam terreſtrem crocodilum eſſe dixerunt, candidiore autem, & tenuiore cute. Præcipua tamen differentia dignoſcitur a crocodilo, ſquamarum ſerie a cauda ad caput verſa. Maximus Indicus, deinde Arabicus, &c.

Scindo, is, ſcidi, (& ſciſcidi apud Veteres, teſte Priſcian.) ſciſſum, a. 3. fendere, dividere, קרע, Ger. hauwen, ſchneiden, Gall. couper, deſchirer, Hiſp. cortar, tajar, σχίζω, findo, divido, frango, lacero. Cic. l. 5. Fam. ep. 10. Hanc epiſtolam cur non ſcindi velim, cauſa nulla eſt. Virg. 6. Æn. Cuneis & fiſſile robur Sciditur. Idem l. 12. Infelix crines ſcindit Juturna ſolutos. ¶ Penulam ſcindere, V. Penula. ¶ Scindere ſolum, eſt terram colere. Virg. 1. Georg. ¶ Scindere dolorem ſuum, eſt renovare commemorando. Cic. Att. l. 3. ep. 15. Ne ſcindam ipſe dolorem meum. ¶ Scindere ſententiam, eſt mutare. Cic. Att. l. 13. Non licet ſcindere ſententiam ſuam. ¶ Scindi in contraria ſtudia, eſt dividi, & in diverſas ſententias veluti partes queſdam ire. Virg. 2. Æn. v. 39. Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus. ¶ Scindere verba fletu, interrompere. Ovid. 3. de Pon. eleg. 1. ¶ Apud auctor. Priap. carm. 54. uſurpatur hoc verbum obſcœno ſenſu, ea ſcilicet ratione, qua divido.

Scindula, V. Scandula.

Scinifes, is, f. cimice, genus inſecti corporibus hominum valde moleſti. Alcim. Avit. l. 5. v. 164. Illic quas ſcinifes vocitant. ¶ Scribitur & cinyphes.

Scinis, vel Sinis, is, m. latro Corinthius crudeliſſimus, qui inflexis arboribus homines alligabat, ut illis diſcedentibus diſcerperentur. Propert. l. 3. eleg. 20. Ovid. 7. Metam. v. 440.

Scintilla, æ, ſcintilla, שביב, Ger. funklein, Gal. etincelle, Hiſ. centella, σπινθήρ, particula ignis, quæ e ſilice, cum cæditur, exilire ſolet. Sic dicitur quaſi ſpintilla, a σπινθήρ, quod idem ſignificat. Becmanus cenſet eſſe a ſcindo, quaſi ſcindilla, quia flamma videtur quaſi ſcindi, dum ſcintilla excutitur. Virg. 1. Æn. v. 174. At primum ſilicis ſcintillam excudit Achates. ¶ Translate ſumitur pro minima particula cujuſcunque rei. Cic. 4. Acad. Illi autem, quos tu probas, tantis offuſi tenebris, ne ſcintillam quidem ullam nobis ad aſpiciendum reliquerunt. ideſt particulam lucis. Id. lib. 10. Fam. ep. 14. Ut neque ſcintilla teterrimi belli relinquatur.

Scintillatio, onis, f. ſcintillamento, σπινθηρισμός, actus ſcintillandi. Plin. l. 20. c. 9. Prodeſſe tradit capitis doloribus, oculorum caligini, ſcintillationibuſque. h. e. crebræ motationi contra naturam.

Scintillo, as, n. 1. ſcintillare, riſplendere, ברק, Ger. funckeln, Gal. etinceller, Hiſp. centellar, σπινθηρίζω, ſcintillas emitto. Plin. l. 20. c. 1. Si admotum, prius quam extinguat, ſcintillare ſurſum, ac deorſum cogat. ¶ Translata ſumitur pro quocunque modo micare, ſplendere. Plaut. Men. 5. 2. 77. Ut oculi ſcintillant, vide. Virg. 1. Georg. verſ. 392. Teſta cum ardente viderent Scintillare oleum.

Scintillŭla, æ, f. ſcintilletta, σπινθηρίον, parva ſcintilla. Translate Cicer. 5. Fin. cap. 15. Non ſine cauſa eat, quas dixi, in pueris virtutum quaſi ſcintillulas videmus, e quibus accendi Philoſophi ratio debet.

Scio, is, ſcivi, ſcitum, a. 4. ſapere, ידע, Germ. wiſſen, Gall. ſavoir, Hiſp. ſaber, οἶδα, ἐπίσταμαι, ἴσημι, γινώσκω, cognoſco, novi, intelligo, non ignoro. Uſurpatur cum accuſ. Plaut. Pœn. prol. v. 112. Et is omnes linguas ſcit, ſed diſſimulat ſciens ſe ſcire. Cic. l. 4. Fam. Sed hoc ſciebam: illud ſi ſciſſem, ad id meas literas accommodaſſem. Id. 5. Ver. Id adeo ſciri facillime poteſt ex literis publicis. ¶ Vel etiam cum ablat. perſonæ, & propoſ. a, vel ab, e, ex, de. Cic. l. 9. Fam. Ex quo vel ea ſobrio, vel certe ex alterii ſcire poſſes. ¶ Vel cum ablat. rei ſine propoſ. Terent. Eun. 1. 2. 53. Is ubi hanc forma videt honeſta virginem, & fidibus ſcire. ¶ Vel cum præpoſ. de. Cic. 1. de Orat. Jam vero de legibus inſtituendis, de bello, de pace, dicent Lycurgum ſciſſe melius, quam Hyperidem. ¶ Vel cum quibuſdam adverbiis. Cic. in Brut. c. 37. Non enim tam præclarum eſt ſcire latine, quam turpe neſcire. Id. 1. Fin. c. 3. Cum græce, ut videor, luculenter ſciam. ¶ Vel cum infinitivo. Cic. 6. Ver. Apud Segeſtanos repertum eſſe, Judices, ſcitote neminem &c. ¶ Vel cum aliquo membro orationis. Cic. pro Mur. Ille tenet, & ſcit, ut hoſtium copiæ, tu ut aquæ pluviæ arceantur. Caſſ. Cic. l. 15. Fam. ep. 19. Velim ſcire, utrum iſta ſollicito animo, an ſoluto legas. ¶ Dicimus eleganter certum ſcire, certo ſcire, certe ſcire, pro certo ſcire. Cic. ad Brut. Cum certum ſciero, ſcribam ad te. Id. l. 2. Fam. Nec vero quicquam video, quod non te videre certo ſciam. Id. 13. Phil. Nam Martiam, & Quartam nihil præter dignitatem, & decus probaturas eſſe certe ſcio. Liv. l. 25. Sed quid rei eſſet, neminem ſatis pro certo ſcire. ¶ Sciſſe pro ſciviſſe. Liv. l. 43. c. 3. ¶ Olim in futuro inflectebatur in ibo, ut cæteræ verba quartæ conjugationis. Teren. Phor. 5. 1. Nemo ex me ſcibit. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. Plaut. Cap. 4. 2. 5. Quod cum ſcibitur, per urbem irridebor. ¶ Dicitur etiam, præſertim a Comicis, ſcibam, as, at, pro ſciebam. Plaut. Aſin. 2. 2. 34. Pſeud. 1. 8. 85. Amph. prol. v. 22. & alibi ſæpe.

Sciographia, V. Sciagraphia.

Sciŏlus, i, maſc. ſaputello, qui aliquantum ſcit, vel qui ſcire ſe prædicat quæ revera ignorat. Arnob. l. 2. pag. 85. A ſciolis nonnullis, & plurimum ſibi arrogantibus. ¶ Accipitur aliquando in bonam partem pro ſciente, ac perito, ut ſciolus nandi, apud Veget. l. 3. Strateg. c. 13.

Sciothericum, V. Sciathericum.

Scipiădæ, arum, m. iidem ac Scipiones. Virgil. l. 2. Georgic. v. 180. Scipiadas duros bello,

Digitized by Google

bello. ¶ Adjective *Propert. l. 3. eleg. 9.* Nunc ubi Scipiadæ claſſes? ubi ſigna Camilli? ¶ In ſing. num. *Lucret. l. 3. v. 1048.* Scipiades belli fulmen, Carthaginis horror.

Scipio, onis, m. Σκίπων, Σκηπάνιον, Σκῆπτρον, baculus, qualis eſt ille, cui ſenes innitentes gradum ſiſtunt. *Liv. l. 6.* Scipione eburneo in caput incuſſo iram moviſſe. ¶ Scipio eburneus olim proprium Conſulum geſtamen fuit, ut notat *Caſaub.* ad illud *Vopiſci in Aureliano c. 14.* Nam te conſulem hodie deſigno, ſcripturus ad Senatum, ut tibi deputet ſcipionem. ¶ Scipio in vineis eſt id, quo ipſa uva veluti baculo ſuſtinetur. *Col. l. 12. c. 39.* Ubi ſatis erunt corrugata acina, demito, & ſine ſcipionibus in dolium conjicito, pedibuſque bene calcato. Sunt qui legunt *ſcopionibus*, ut ſit a *ſcopus*, quod hanc quoque habet ſignificationem.

Scipionarius, a, um, adject. a ſcipionibus. *Var. l. 8. de L. L. c. 42.* A Scipione quidam male dicunt Scipionios. nam eorum eſt Scipionarios.

Scipiones, um, m. 3. familia gentis Corneliæ. Originem habuit a *P. Cornelio*, qui quod patrem cæcum inſtar baculi regeret, Scipio cognominatus eſt. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 6.*

Sciroma, vel Scirrhoma, atis, n. σκίῤῥωμα, *ſcirro*, morbus eſt hepatis indureſcentis. *Plin. l. 25. c. 8.* Buphthalmos cum cera ſciromata diſcutit.

Sciron, onis, maſc. latro inſignis a Theſeo interfectus, cujus oſſa cum in mare apud Megaram in Attica, haud procul a Piræeo, cecidiſſent, in ſcopulos converſa dicuntur. *Ovid. 7. Met. v. 445.* Scopulis nomen Scironia hæret.

Scironis, idis, adject. f. a Scirone, ut Scironides petræ, *Sen. Hippol. v. 1050.*

Scironius, a, um, adject. e Scirone, ut Scironia ſaxa, *Sen. Hippol. verſ. 1050.* Scironia rupes, *Claudian. de B. Get. v. 188.*

Scirpea, vel Sirpea, æ, f. σχοινιά, cratis a ſcirpis contexta, qualis eſt quæ plauſtro imponitur, ut commodius ſtercora in agros vehantur. *Ovid. l. 6. Faſt. v. 680.* in pleuſtrum ſcirpee læta fuit. Adde *Var. l. 4. de L. L.*

Scirpeus, vel Sirpeus, a, um, adjectiv. σχοίνινος, a ſcirpo confectus, ut ſcirpea imago, apud *Ovid. 5. Faſt. verſ. 659.* qua de re V. in *Argei*. Sic ſcirpea ratis. *Plaut. Aulul. 4. 1. 9.*

Scirpicula, vel Sirpicula, æ, f. *canaſtro fatto di giunchi*, πλέγμα, genus caniſtri, vel cophini vimine contexti, a *ſirpa*, vincio, necto, vel a *ſcirpus*. *Plaut Capt. 4. 2. 36.* Ego eis eam verberabo ſcirpiculis piſcariis, naſſa. *Propert. l. 4. eleg. 2.* Sirpiculis medio pulvere ferre rotam. ¶ Eſt etiam genus falcis putatoriæ. *Var. l. 4 de L. L. & l. 1. R. R. c. 22.*

Scirpiculum, vel Sirpiculum, i, n. idem ac ſcirpicula, hoc eſt caniſtrum. *Col. l. 10. v. 304.* Cano jam vimine textum Scirpiculum ferrugineis onerate hyacinthis.

Scirpiculus, i, m. parvus ſcirpus, ſeu juncus, vel funiculus e ſcirpo. *Var. lib. 1. R. R. cap. 2.*

Scirpius, a, um, adject. idem ac ſcirpeus. *Nov. apud Feſt.* Jam te occidam clava ſcirpea.

Scirpo. V. Sirpo.

Scirpula, læ, f. genus vitis apud *Plin. l. 14. c. 3. & Col. l. 3. c. 2.*

Scirpus, vel Sirpus, i, m. σχοῖνος, σχοῖνον, juncus. *Feſt.* Scirpus eſt id, quod in paluſtribus locis naſcitur leve, & procerum. Unde tegetes fiunt. *Plin. l. 16. c. 37.* Nec in fruticum, inquit, nec in vepium, cauliumve, neque in herbarum, aut ullo alio, quam ſuo genere, numerentur jure ſcirpi fragiles paluſtreſque, ad tegulum, tegeteſque, e quibus, detracto cortice, candelæ luminibus, & funeribus ſerviunt. Firmior quibuſdam in locis eorum rigor. Namque iis velificant non in Pado tantum Nautici, verum & in mari piſcator Africus, præpoſtero more vela intra malos ſuſpendens. Et mapalia ſua Mauri tegunt, proximeque æſtimanti hoc videntur eſſe, quo inferiore Nili parte papyri ſunt uſu. ¶ Scirpus enodis eſt. Hinc factum eſt proverbium, *Nodum in ſcirpo quæris*, de his, qui in rebus claris, atque apertis difficultatem faciunt. *Enn. apud Feſtum:* Quærunt in ſcirpo, ſoliti quod dicere, nodum. Adde *Plaut. Men. 2. 1. 22.* ¶ Translate ſcirpus ponitur pro re obſcura, quæſtione captioſa, aut ænigmate, ex ea ducta metaphora, quod ſcirpis utimur etiam ad aliquid colligandum, & implicandum, vel e ſirpiculis piſcariis, in quas piſces ubi intravere, exitum invenire non poſſunt: niſi malis etiam derivare a *ſirpa*, as, necto, vincio; qua ratione plerique *ſirpus*, ſcribere malunt. *Gel. l. 12. c. 6.* Quæ Græci dicunt ænigmata, hoc genus quidam e noſtris veteribus ſirpos appellaverunt. Eſt qui legit *ſcrupos*: quod eruditis minus placet. ¶ Legitur & *Scyrpus*.

Scirrhus, vel Scirus, i, m. *ſcirro*, σκίῤῥος, tumor in aliqua parte corporis induratus. *Plin. l. 7. c. 15.*

Sciſcitatio, onis, actus ſciſcitandi. *Petron. in Satyr.* Diligentiſſime ſciſcitatione quærere.

Sciſcitator, oris, qui ſciſcitatur. *Martial. l. 3. epi. 82.* delicatæ ſciſcitator urinæ. *Prudent. in hymn. jejunant. v. 193.* Explorat arte ſciſcitator callidus.

Sciſcitatus, a, um, nom. partic. paſſivæ ſignificationis, quæſitus, inquiſitus. *Ammian. l. 25. c. 8.* Omnium ſententiis occultius ſciſcitatis.

Sciſcito, as, a. 1. idem ac ſciſcitor. *Plaut. Merc. 2. 3. 52.* Paucula etiam ſciſcitare prius volo.

Sciſcitor, aris, d. 1. *interrogare, domandar per ſapere, cercare d' intendere*, שאל, Ger. *ausfragen*, Gal. *s' enquerir, interroger*, Hiſp. *preguntar*, ἐρωτάω, interrogo, inquiro. Proprie de iis dicitur, qui aliquid ſcire laborant. *Cic. in Or.* Non te id ſciſcitari, qualem ego in inveniendo, & in collocando ſummum eſſe Oratorem vellem. *Id. 1. de nat. Deor. c. 7.* Epicuri ex Velleio ſciſcitabar ſententiam. *Id. 1. Div. c. 34.* Cum oraculum ab Jove Dodonæo petiviſſent, de victoria ſciſcitantes.

Sciſco, is, ivi, itum, a. 3. *ſapere*, οἶδα, ſcio, intelligo, operam do ut ſciam. *Plaut. Amph. 5. 1. 17.* Curro accurro, ut ſciſcam, quid velit. ¶ Interdum abit a prima notione, & ſignificat ſtatuere, decernere, ſancire, *decretare*. *Plaut. Curc. 4. 2. 23.* Rogationes plurimas propter vos populus ſcivit, quas vos rogatas rumpitis. *Cic. 3. Off. c. 11.* Qui ſciverunt, ut Æginetis, qui claſſe valebant, pollices præciderentur. *Id. pro Planc.* Plancus primus legem ſcivit de Publicanis. *Id. pro Flac.* Quæ ſciſceret plebs, aut quæ populus juberet ſummota concione, diſtributis partibus, &c. *Id. 2. de Leg. c. 5.* Quid, quod multa pernicioſe, multa peſtifera ſciſcuntur in populis? *Arnob. l. 2.* Antiquis opinionibus ſcitum eſt. ¶ Sciſcere ſuffragia, eſt ferre. *Cic. 3. de Leg. cap. 3.* ubi tamen alii aliter leg. ¶ Sciſcere rogationem, aut legem, eodem ſenſu. *Id. ib. c. 15.*

Sciſſilis, & le, o. 3. *vmetre*, σχιστός, quod ſcindi poteſt, vel quod ſciſſum eſt. *Celſ. l. 6. c. 21.* Inſpergique ulcera debent alumine ſciſſili. *Apul. l. 1. Metam.* Sciſſili palliaſtro ſemiamictus.

Sciſſim, adv. e ſcindo. *Prudent. teraſt. 9.* Ecce Dei famulis ſciſſim freta rubra dehiſcunt.

Sciſſio, onis, f. 3. σχίσις, actus ſcindendi, ſciſſura. *Macrob. l. 1. in ſomn. Scip. c. 6.* Ille ratione ſciſſionis, hic numero.

Sciſſor, oris, qui ſcindit obſonia, *trinciatore*. *Petron. in Satyr.* Proceſſit ſtatim ſciſſor, & ad ſymphoniam geſticulatus laceravit obſonium.

Sciſſum, i, n. *fiſſura*, σχίσις, σχισμή, ſciſſio, rima, hiatus. *Plin. l. 11. c. 38.* Pennæ inſectis omnibus ſine ſciſſura. *Id. lib. 5. cap. 9.* Ad ſciſſuram autem Nili, quod appellavimus Delta, 15. M. P.

Sciſſus, us, m. idem ac ſciſſio, vel ſciſſum. *Var.* Sciſſu materiæ fatigatus quieſcebat lectulo. Ita apud Lexicographos.

Sciſſus, a, um, *lacerato, diviſo*, σχισθείς. *Liv. l. 3.* Sciſſa veſte, tergum laceratum virgis oſtendit. *Ovid. ep. 11.* Cum ſuperincumbens, ſciſſa tunicaque, comaque Preſſa retuliſti pectora noſtra tuis.

Scitamenta, orum, n. *leccume, ſaporetto*, ἐδέσματα, ſcita edulia, a *ſcitus* pro pulchro, quod ſint ſaporis egregii, & præcellentis. *Macrob. lib. ult. Saturn. c. 14.* Apud popinatores plerumque ſcitamentorum cernimus, propoſita ampliora ſpecie, quam corpore. *Plaut Men. 1. 3. 26.* Aliquid ſcitamentorum de foro obſonarier. Al. aliter leg. ¶ Tranſlate ſcitamenta dicuntur ornamenta orationis. *Gel. l. 18. c. 8.* Cætera hujuſmodi ſcitamenta, ideſt ſcite, & argutule, ut ipſis videntur, excogitata orationis ornamenta.

Scitatio, onis, f. ſciſcitatio, interrogatio. *Ammian. l. 18. c. 9.* Indefeſſa ſcitatione percontans.

Scitator, oris, m. qui interrogat, & ſciſcitatur. *Ammian. l. 22. c. 8.* Scientiſſimi ſcitatores. Alii leg. *ſcrutatores*.

Scite, adv. *ſaperamente, dottamente, leggiadramente*, Ger. *weißlich*, Gall. *fort bien*, Hiſp. *ſcientemente*, ἐπισταμένως, ἐμμελῶς, docte, pulchre, bene, venuſte, artificioſe. *Cic. ad Brut. l. 11. Fam. ep. 16.* Satis ſcite, & commode tempus ad te cepit adeundi. *Id. 4. Ver.* Ut etiam nos, qui rudes harum rerum ſumus, intelligere poſſimus ſcite facta, & venuſte. *Gel. l. 1. c. 18.* Varro ſcripſit de ratione vocabulorum ſcitiſſime. *Id. l. 4. c. 11.* Diligentius, ſcitiuſque arbitrari. Al. leg. *anquiſitius*.

Scito, as, a. 1. frequent. a ſcio. *Ammian. l. 30. c. 5.* Genuino percontando ſermone, quod non ſciebat. Al. leg. *quod neſciebat*.

Scitor, aris, d. 1. idem ac ſciſcitor, a ſupino *ſcitum* verbi *ſcio*. *Virg. 2. Æn. v. 114.* Suſpenſi Eurypylum ſcitatum oracula Phœbi Mittimus. *Ovid. 10. Metam.* Scitatur ab ipſo Nominibus dictis, cujus velis eſſe mariti. *Horat. l. 1. ep. 7. v. 6.* Scitari libet ex ipſo.

Scitule, adv. aliquantum ſcite, apte, docte. *Apul. l. 7. A. A.* Tuceta concinnat, ſcitule apponit. Al. leg. *ſatulle*.

Scitulus, a, um, adject. aliquantum ſcitus, venuſtus, pulchellus, *graziosetta*. *Plaut. Rud. 2. 1. 3.* Atque ambas forma ſcitula, atque ætatula.

Scitum, i, ſubſt. n. *decreto*, ψήφισμα, decretum, juſſum, a *ſciſco*. *Cicer. pro Corn. Balb. cap. 18.* Cum ſcita, ac juſſa noſtra ſua ſententia comprobat. *Id. de opt. gen. Orat.* De hoc igitur Cteſiphon ſcitum fecit, ut corona aurea donaretur. *Liv. l. 1.* Cætera quoque omnia publica, privataque ſacra Pontificis ſcitis ſubjecit. *Feſt.* Scita plebis appellantur, quæ plebs ſuo ſuffragio ſine patribus juſſit, plebeio magiſtratu rogante. ¶ Ponitur etiam pro dogmate, ſeu axiomate. *Sen. epiſt. 98. (al. 95.)* Præterea nulla ars contemplativa ſine decretis ſuis eſt, quæ Græci vocant dogmata, nobis vel decreta licet appellare, vel ſcita, vel placita.

Scitus, a, um, *ſaputo, dotto, accorto*, σοφός, ſciens, prudens, argutus. *Gloſ. Cyril.* Ἐπιστήμων, *gnarus, ſcitus, ſciens*. *Terent. Eun. 2. 2.* Scitum hercle hominem, hic primus ex ſtultis inſanos facit. *Id. Heaut. 2. c. 36.* Scitum eſt periculum ex aliis facere, tibi quod ex uſu ſiet. *Cic. 3. de Or. c. ult.* Scitum eſt enim, cauſam conferre in tempus, cum, &c. *Id. 1. de Divin.* Vetus autem illud Catonis admodum ſcitum eſt. *Ovid. 5. Faſt.* Et curvæ ſcita Thalia lyræ. ideſt ſciens lyra canere. *Idem 9. Met.* Membriſque valens, ſcituſque vadorum. id eſt peritus. ¶ Quia vero quod ſcienter, docteque fit, id elegans eſſe ſolet, hinc ſcitus pro pulchro uſurpatur. *Ter. Andr. 3. 1. 6.* Per ecaſtor ſcitus puer natus eſt Pamphilo. ¶ Item pro apto, opportuno. *Plaut. Amph. 1. 138.* Hæc nox ſcita eſt exercendo ſcorto. ¶ Gradus ſunt *ſcitior*, *ſcitiſſimus*. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 53.* Ecquis homo ſcitus eſt? Ch. Plebiſcitum non eſt ſcitius. *Idem Perſ. 4. 4. 3.* Scitiſſima oratio.

Sciurus, i, maſc. *ſcoiattolo*, σκίουρος, genus animalis, e σκιά, umbra, & οὐρά, cauda, quia in æſtu umbram ſibi facit cauda ſua. *Plin. lib. 8. c. 38.* Prævidant tempeſtatem ſciuri, obturatiſque, qua ſpiraturus eſt ventus, cavernis, ex alia parte aperiunt fores. De cætero ipſis villoſior cauda pro tegumento eſt.

Scius, a, um, adject. idem ac ſciens, ſcitus, doctus, peritus, εἰδώς, ἐπιστήμων. *Non. c. 5. n. 49.* Scius, & conſcius hoc differunt, quod ſcius ſecum, conſcius cum alio ſcius eſt. *Lactant. lib. 2. c. 14.* Dæmonas dici aiunt, quaſi δαήμονας, ideſt peritos, ac rerum ſcios. *Pacuv. apud Priſcian. l. 4.* Perrogitando advenas de natis, neque quenquam invenit ſcium.

Scobina, æ, f. *raſpo*, inſtrumentum lignarium, quod reſpondet limæ ferrariæ; a *ſcabo*, *ſcobis*. *Plaut. in Nervolar.* apud *Var. l. 6. de L. L.* Scobinam ego illum actutum arripiam. Scobinam a ſcobe. Lima enim materiæ fabrilis eſt. *Plin. lib. 11. c. 37.* Noviſſima aſperitas, ut ſcobina fabri.

Scobs, bis, & Scobis, bis, f. vel m. *limatura, raſchiatura*, נסר, Germ. *feilſtaub*, Gall. *ſciure*, Hiſpan. *aſerraduras*, ῥίνημα, id, quod ab aliqua materia minutiſſimum decidit, dum per limam raditur, vel per ſerram ſecatur, vel per terebram perforatur, vel aliquo corpore atteritur. Secundum *Priſcianum* eſt generis fœminini, ſecundum *Phocam* maſculini. *Plin. l. 34. c. 18.* Alii elematam ſcobem in fictili crudo coquunt in caminis. *Col. l. 7. c. 10.* Nauſeantibus ſalutaris habetur eburnea ſcobis ſale commixta. *Vitruv. lib. 8. c. 3. ante med.* Fons odore, uti ſcobe citreo. ¶ Rectus caſus *ſcobs* affertur a *Priſciano*.

Scolecia, æ, f. *erugo in ære Cyprio*. *Plin. l. 34. c. 10.* Eſt & alterum genus æruginis, quam vocant ſcoleciam in Cyprio ære, hoc trito alumine, & ſale, aut nitro pari pondere, cum aceto albo quam acerrimo: teritur autem, donec viride fiat, contrahatque ſe in vermiculorum ſpeciem, unde & nomen. Hæc *Plin.* Alii leg. *ſcoleca*, ut ſit accuſativus a recto *ſcolex*, quod eſt a Græco σκώληξ, vermiculus. Ex hac mixtura fit color, qui Ital. dicitur *verde grigio*.

Scolecium, ii, σκωλήκιον, genus cocci, quo veſtes tinguntur. *Plin. l. 24. c. 5.*

Scolibrochon, i, n. σκολιόβροχον, herba, quæ & callitrichon, & Scolopendrion, & capillus Veneris dicitur. *Apul. de herb. c. 47.*

Scolius, σκολιός, pes metricus, idem qui amphibrachys: a σκολιός, tortuoſus, obliquus: quia aptus eſt cuidam carmini convivali, quod dicebatur σκόλιον, & a conviva primo ceptum, non a proximo, ſed flexuoſo circuitu ultro citroque excipiebatur. *Diomed. lib. 3. pag. 475. Putſch.*

Scolopendra, æ, fem. *ſcolopendra*, σκολόπενδρα, inſectum octipes, venenatum, cujus in altero extremo, quod caudæ loco habet, ſupereminet corniculum, quaſi ſtimulus impactus, a quo nomen credimus accepiſſe, nempe quaſi ἔχων σκόλοπα ἐν τῷ οὐρῷ. *Plin. l. 8. c. 29.* Et a ſcolopendris abactos Trerenſes, auctor eſt Theophraſtus. ¶ Scolopendra item piſcis marinus eſt. *Plin. l. 9. cap. 43.* Scolopendræ terreſtribus ſimiles, quas centipedas vocant, hamo devorato omnia interanea evomunt, donec hamum egerant, deinde reſorbent.

Scolopendrium, ii, n. *citracca*, σκολοπένδριον, genus herbæ, alio nomine aſplenum, & capillus Veneris. *Apul. de herb. c. 47.*

Scolymos, maſc. 2. σκόλυμος, agreſtis herba ſpinoſa, genus cardui ſylveſtris. *Plin. l. 20. c. 23.* Sed alter florem purpureum mittit inter medios aculeos celeriter caneſcentem, & abeuntem cum aura: ſcolymon Græci vocant. *Id. l. 22. c. 22.* Scolymon quoque in cibos recipit Oriens, & alio nomine limonion appellat: Frutex eſt nunquam cubitali altior, criſtiſque foliorum, ac radice nigra, ſed dulci, Eratoſtheni quoque laudata in pauperis cœna.

Scombrus, vel ſcomber, bri, m. *ſcombro*, σκόμβρος, genus piſcis marini. *Plin. l. 9. c. 15.* Et primi omnium ſcombri, quibus eſt in aquis ſulphureus color, extra qui cæteris. ¶ Ex ſcombris, maxime qui in Hiſpano mari apud novam Carthaginem capiebantur, præſtantiſſimum garum fiebat, teſte *eod. l. 31. c. 8.*

Scomma, atis, n. *motto*, σκῶμμα, cavillum. A *Macrobio l. 7. Saturn. c. 3.* definitur morſus figuratus, qui ſæpe fraude, vel urbanitate tegitur, ut aliud ſonet, aliud intelligatur, nec tamen ſemper ad amaritudinem pergit. Eſt a σκώπτω, *cavillor*. Ejuſmodi eſt illud Ciceronis in Caninium unius diei Conſulem: *Olim Flamines, nunc Conſules Diales.* Vide totum caput Macrobii.

Scopæ, arum, f. 1. num. pl. *ſcopa*, מטאטא, Ger. *beſen*, Gal. *balay*, Hiſp. *eſcoba*, σάρωθρον, κόρημα, inſtrumentum, quo pavimenta verruntur. *Plaut. Stich. 2. 3. 23.* Ferte huc ſcopas, ſimulque arundinem. ¶ *Scopas diſſolvere*, eſt rem prorſus inutilem facere. *Cic. in Orat. c. 71.* Iſti cum diſſolvunt orationem, in qua nec res, nec verbum ullum eſt, niſi abjectum, non clypeum, ſed, ut in proverbio eſt, ſcopas mihi videntur diſſolvere. ¶ Hinc *Scopæ ſolutæ*, proverbiali Metaphora, dicuntur homines nihili, nulliuſque prorſus conſilii. *Cic. Att. l. 7. epiſt. 13. ad fin.* Cæſarem vidi Minturnis ad 8. Cal. Febr. mane, cum abſurdiſſimis mandatis, non hominem, ſed ſcopas ſolutas. ¶ Scopæ quoque dicuntur virgæ, & putamina virgultorum, vel herbarum, & fruticum, ut *Scopæ* manu-

Digitized by Google

manuales, quas Medici vocant manipulos, quos una manu poſſumus apprehendere. *Plin. l.* 24. *c.* 15. Incipientibus hydropicis efficax, manualibus ſcopis ejus in tribus heminis aquæ decoctis uſque ad tertias. *Id. lib.* 22. *c.* 18. Succus chamæleonis in vino auſtero cum origani ſcopis. ¶ Scopæ regiæ, vel ſcopa regia, herba eſt ſimilis Achilleæ, ſed latioribus foliis. Ruellius putat eam eſſe, quam vulgus herbam carpentariorum vocat, quod materiarii fabri hac ſæpe utantur ad conglutinanda vulnera. *Plin. l.* 25. *c.* 6. Non levior ei, quam ſcopam regiam appellant, &c. *Id. l.* 23. *c.* 5. Noſtri eam, quæ eſt latiſſimo folio, ſcopas regias vocant.

Scoparius, ii, *ſcopatore*, Ger. *kaſſknecht*, Gall. *balieur*, Hiſp. *barredero*, σαρωτὴς, ſervus, cujus miniſterium eſt, ut deverrat pavimenta ſordentia. *Ulp. l. inſtrumento fundi*, *ff. de fundo inſtructo*: Quibuſdam in regionibus accedunt inſtrumento, ſi villa cultior eſt, atrium atrienſes, & ſcoparii.

Scopas, æ, m. ſtatuarius inſignis, qui floruit Olympiade LXXXVII. Polycleto coævus. *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Scopes, um, f. σκῶπες, aves quædam ab Homero memoratæ, variis geſticulationibus aucupum artem imitantes. *Plin. l.* 10. *c.* 49.

Scopio, onis, m. pes uvæ. V. Scipio.

Scopium, ii, n. idem ac ſcapus, hoc eſt pediculus, ex quo acini uvæ pendent. *Cato R. R. c.* 112. Tunc acina de uvis miſcellis decerpito de ſcopio.

Scoptula operta, ὠμοπλάται, lati humeri, vel oſſa humeraria. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. A cervice duo lata oſſa utrique ad ſcapulas tendunt, noſtri ſcoptula operta, ὠμοπλάτας Græci nominant. Ea in ſummis verticibus ſinuata, ab his triangula, paulatimque laceſcentia ad ſpinam tendunt, & quo latiora quaque parte ſunt, hoc hebetiora.

Scopula, æ, f. *picciola ſcopa*. *Col. l.* 12. *c.* 36. Scopulæ aridæ myrti.

Scopuloſus, a, um, *pieno di ſcogli*, *ſcoglioſo*, σκοπελώδης, ſcopulis plenus. *Plin. l.* 9. *c.* 38. Dejectumque per ſcopuloſa, & abrupta, ubi primum mollis planitiei contingat, in quodam loco hoſpitari. ¶ Tranſlate ſumitus pro difficili. *Cic.* 3. *de Or. c.* 19. Oratores autem in inferum hoc Thuſcum, & barbarum, ſcopuloſum, atque infeſtum laberentur, in quo etiam ipſe Ulyſſes erraſſet. *Id.* 5. *Verr.* Intelligo, quam ſcopuloſo, difficilique loco verſer.

Scopulus, i, m. parvus ſcopus. *Suet. in Domit. cap.* 19. Nonnunquam in pueri procul ſtantis, præbentiſque pro ſcopulo diſpanſam dextræ manus palmam, ſagittas tanta arte direxit, ut omnes per intervalla digitorum innocue pervaderent.

Scopulus, i, m. *ſcoglio*, צוק, Germ. *felſſ*, Gall. *rocher*, Hiſp. *pena*, σκόπελος, ſaxum eminens, a Græco nomine allato. *Virg.* 1. *Æn.* Geminique minatur in cœlum ſcopuli. *Cæſ. lib.* 3. *B. G.* Et eadem de cauſa minus commode ſcopulis continebantur. ¶ Sæpe tranſlata ſumitur. *Cic. pro Rab. perd. reo, cap.* 9. Nec tuas unquam rationes ad eos ſcopulos appuliſſes, ad quos Sex. Titii afflictam navem, & in quibus C. Deciani naufragium fortunarum videres. *Ovid.* 7. *Met.* ſcopulos in corde geſtare. h. e. immitem, & durum eſſe. *Lucret. lib.* 1. *in fin.* Ætas ad ſcopulum it. h. e. ad interitum.

Scopus, i, m. *ſcopo*, *berſaglio*, *ſegno*, מטרה, *Ger. ziel*, *zweck*, Gall. *but*, Hiſp. *mirada*, *ſenal*, σκοπός, id, ad quod ſagittas dirigimus. Hinc *Veget. l.* 2. *de re milit.* narrat, ſolitos fuiſſe milites ſagittarios pro ſcopo ponere manipulum ſtraminis, vel fruticum, qui cum & ſcopa vocetur, inde & ſcopum a ſcopa dictum cenſet. ¶ Tranſlate uſurpatur pro fine illo, quo mentem & propoſitum noſtrum dirigimus. *Cic. Att. l.* 8. *epiſt.* 11. Neutri σκοπὸς eſt ille, ut beati ſimus; uterque regnare vult. *Id. ib. l.* 13. *ep.* 28. σκοπὸς hunc noſtrum, nihil præbere. In quibus locis animadvertendum eſt Græcis literis ſcribi. ¶ Eſt præterea ſcopus pediculus uvæ, ex quo acini dependent. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 54. Quæ calcatæ uvæ erunt, earum ſcopi cum folliculis ſubjiciendi ſub prælum.

Scordalia, æ, f. fœda contentio, rixa. *Petron. in fragm. Tragur.* Agite ſcordalias de medio.

Scordalus, li, m. *feroce*, *inſolente*, ferox, impatiens, & in ultionem facile erumpens. Eſt autem, ut notat *Lipſius*, plebeja vox, & intus vulgi convicia. *Senec. ep.* 83. Tullius Cimbas & nimius erat in vino, & ſcordalus. In hanc rem jocatur eſt ipſe: Ego, inquit, quemquam feram, qui vinum ferre non poſſum? *Id. Suaſor. ult.* Erat etiam, ubi pietas non exigeret, ſcordalus. Adde *Petron. in Satyr.*

Scordilon, i, n. herba eadem quæ Scordion. *Apul. de herb. c.* 70.

Scordiſci, m. 2. *Raſtiani*, al. *Boſneſi*, vel *Boſnachi*, pop. Pannoniæ inf. Amiſcas finitimi ad Auſtr. qui habitant in fronte Claudii M. quo a Tauriſcis ſeparantur. *Flor. l.* 3. *c.* 4.

Scordium, ii, n. *ſcordeo*, σκόρδιον, herba magnitudine cubitali, caule quadrangulo, ramoſa, foliis lanuginoſis, guſtu amaro, odore allii, alio nomine ſcordotis. *Plin. l.* 25. *c.* 6.

Scordotis, tis, f. herba eadem quæ ſcordium. *Plin. l.* 25. *c.* 6.

Scoria, æ, f. 1. *ſcoria*, סיג, Ger. *ſchlack*, Gall. *lie*, Hiſp. *hez*, σκωρία, recrementum, detrimentum, fæx, ſpurcitia, ſordes, quæ ex metallo inter coquendum veluti ſpuma quædam expurgantur. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Quæ a catino jactatur, ſpurcitia in omni metallo ſcoria vocatur. *Plin. l.* 34. *c.* 11. Et ſcoria æris ſimili modo lavatur. ¶ Tranſlate ponitur pro cura, & meſtitia, propterea quod qui in luctu conſtituti ſunt, omni prorſus cultu neglecto, ſordidati conſpiciuntur. *Virg. in Ciri*, v. 249. Sordibus, & ſcoria patiar tabeſcere talis. Ubi primam corripere videtur, cum apud Græcos longa ſit: vel diſſyllabam facere per Synizeſim, ſive ſynæreſim.

Scorpæna, æ, f. genus piſcis. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Scorpiacum, i, n. potio, ſeu pharmacum contra ſcorpionum ictus. *Tertul. adv. Gnoſt. c.* 1. Adverſus beſtiolas ſcorpiacum temperare.

Scorpiaca, æ, f. herba eadem quæ proſerpinaca. *Apul. de herb. c.* 18.

Scorpio, onis, vel ſcorpius, ii, m. *ſcorpione*, עקרב, Ger. *ſcorpion*, Gall. *ſcorpion*, Hiſp. *alacran eſcorpion*, σκορπίος, animal venenoſum cauda feriens. Eſt a voce Græca allata. *Plin. l.* 11. *c.* 25. Similiter his ſcorpiones terreſtres vermiculos ovorum ſpecie pariunt, ſimiliterque pereunt. ¶ Eſt & ſcorpio piſcis, ita dictus, quia inſtar terreſtris ſcorpii pungat, venenumque affundat. *Plin. l.* 32. *c.* 11. Sic & ſcorpio lædit, dum manu tollitur. Adde *l. eod. c.* 5. ¶ Item ſcorpio eſt genus machinæ bellicæ apud *Hirtium de bello Afr. Senec. Qu. Nat. l.* 2. *c.* 16. & *Vitruv. l.* 1. *c.* 3. Erant vero vel majores, vel minores, quæ ab Ammiano diminutive ſcorpia dicuntur. Ita vero vocabantur, vel a forma, quæ ſcorpium referebant, cum arcus hinc, atque hinc chelarum ſimilitudine præ ſe ferrent ſpiculum caudæ, vel ab effectu, quod, uti ſcorpios caudæ ictu, ita machina hæc ſpiculis parvis mortem afferret. *Tert. Scorpiace adverſus Gnoſticos c.* 1. Unde & bellicam machinam retractu tela vegetantem de ſcorpio nominant. Id ſpiculum, & fiſtula eſt petula tenuitate, id vulnus, & virus, qua figit, effundit. *Vegetius*: Scorpiones dicebant, quas nunc manuballiſtas: ideo ſic vocati, quod parvis, ſubtilibuſque ſpiculis mortem inferant. Vide de his *Lipſium l.* 3. *Poliorcet. dial.* 4. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Scorpione ab latere dextro trajectus concidit. ¶ Scorpiones quoque (quemadmodum ex Scriptoribus de limitandis agris diſcere eſt) dicuntur acervi, qui fiunt jactis lapidibus, ut termini loco ſint. Docet *Scaliger comment. in Ætnam*; nomen eſſe ex eo, quod in metam deſinant. Nam Græcis σκορπίος dicitur, quicquid in metam, aut conum faſtigiatum eſt, ad modum caudæ ſcorpionis. *Sicul. Flacc. de condit. agror. pag.* 4. *edit. Goeſii.* ¶ Herba præterea, quam dicere uvam marinam, hinc ſcorpii nomen invenit, quia ſemen habet faſtigiatum in metam, vel conum inſtar caudæ ſcorpionis. *Plin. l.* 22. *c.* 15. Ex argumento nomen accepit ſcorpius herba. Semen habet ad ſimilitudinem caudæ ſcorpionis, folia pauca. Valet & adverſus animal nominis ſui, &c. Eſt & alia ejuſdem nominis, effectuſque, ſine foliis, aſparagi caule, in cacumine aculeum habens, & inde nomen. Hæc *Plin.* ¶ Etiam frutex quidam ſcorpio appellatus. *Plin. l.* 13. *c.* 21. Tragion & Aſia fert, ſive ſcorpionem, veprem ſine foliis, racemis rubentibus, ad medicinæ uſum. ¶ Denique Scorpio, & Scorpius eſt ſignum cæleſte, conſtans ex una, & viginti ſtellis. Cum Orion glorietur, a nullum e terra animal gigni poſſe, quod ipſe interficere nequiret, fertur terra irata ſcorpionem conteſtim emiſiſſe, a quo Orion interiit. Jupiter mortalibus monumentum relinquendum cenſuit, quam vehementer ſæpe obſit nimium ſibi confidere, Scorpionemque inter aſtra, & ſigna Zodiaci collocavit. Aliam fabulam V. in *Chius*, a, um. *Hor. l.* 2. *od.* 17. Seu Libra, ſeu me Scorpius aſpicit. V. *Libra*.

Scorpioctonon, i, n. herba heliotropium, ita dicta, quod contra ſcorpiones magnam vim habet. *Apul. de herb. c.* 49.

Scorpion, onis, f. genus herbæ. *Plin. l.* 25. *c.* 10. Thelyphonon herba ab aliis ſcorpion vocatur, propter ſimilitudinem radicis, cujus tactu moriuntur ſcorpiones.

Scorpionius, a, um, adject. ad ſcorpionem pertinens. Hinc cucumis quoddam genus ſcorpionium dicitur, quia ſimile eſt ſcorpionis animalis, & contra ejus ictus efficaciſſimum eſt. *Plin. l.* 20. *c.* 1.

Scorpites, æ, f. gemma ſcorpionis colore, aut effigie, inquit *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Scorpiurus, i, m. σκορπίουρος, heliotropium majus. *Apul. de herb. cap.* 49. *Plin. l.* 22. *c.* 21.

Scorpius. V. Scorpio.

Scortator, oris, m. *puttaniere*, זונה, Germ. *burer*, Gall. *paillard*, Hiſp. *putanero*, πόρνος, meretricum ſectator. *Cic.* 2. *Catil. c.* 11. Cum hanc ſit habiturus Catilina ſcortatorum cohortem Prætoriam.

Scortatus, us, m. conſuetudo cum meretricibus. *Apul. l.* 5. *Mileſ. ſub fin.*

Scortea. V. Scorteus.

Scortes, ium, f. σκῦτα, pelles teſtium arietinorum. *Feſt.*

Scorteum, i, *pharetra*, a *ſcorteus*, idest pelliceus. *Feſt.* Scorteum, ob eadem cauſa, qua ſcortum, vocabatur pelliceum, in quo ſagittæ reconduntur, ab eo, quod ex pellibus factum eſt, quia pellibus nomen a σκύτος, quod pellis. Unde ſcutica, & ſcuta, quia non ſine pellibus ſunt. *Salmaſius ex codice Mercero* v. 330. ſic legebat: Scrautum ab eadem cauſa, qua ſcrotum, vocabatur pelliceum, in quo ſagittæ reconduntur.

Scorteus, a, um, *di pelle*, σκύτινος, pelliceus, coriaceus, factus ex pelle, & ex corio. *Feſt.* Omnia ex pellibus facta ſcortea appellantur. *Celſ. l.* 8. *c.* 11. Scorteum pulvinum ſubjicere. *Petron. in Satyr.* Scorteum faſcinum. ¶ Abſoluta *Martial. lib.* 14. *ep.* 130. Ingrediare viam cælo licet uſque ſereno, Ad ſubitas nunquam ſcortea deſit aquas. h. e. penula ſcortea. Sic *Senec. l.* 4. *quæſt. nat. c.* 6. Quid aſpectas, ut homines ad penulas diſcurrerent, aut ad ſcortea? ſupple *veſtimenta*.

Scortillum, i, ἑταιρίδιον, dim. a *ſcortum*. *Catul. carm.* 10. Scortillum mihi tum repente viſum eſt, Non ſane illepidum, nec invenuſtum.

Scortor, aris, d. 1. *andare a meretrici*, זנה, Ger. *buren*, Gall. *paillarder*, Hiſp. *putanear*, πορνεύω, meretricor. *Ter. Heaut.* 1. 2. 32. Scortari crebro nolunt, nolunt crebro convivarier.

Scortum, i, *pelle*, *cuojo*, σκῦτος, proprie corium eſt animalium, præſertim eorum, quæ craſſiorem pellem habent, & duriorem. *Varr. l.* 7. *L. L.* ¶ Sumitur etiam pro meretrice, *puttana*, זונה, Ger. *hur*, Gall. *putain*, Hiſp. *puta*. Cauſas hujus appellationis varias afferunt Etymol. *Feſt. Varr. Voſſ.* & alii, ſed nullam ſatis idoneam. *Cic.* 2. *Catil.* Quod ſi in vino, & alea comeſſationes ſolum, & ſcorta quærerent. *Id. de Aruſp. Reſp.* Quis unquam nepos tam libere eſt cum ſcortis, quam hic cum ſororibus volutatus? ¶ *Scortum devium*, eſt non proſtitutum in propatulo omnium libidini, ſed honeſtius, minuſque vulgata. *Hor. l.* 2. *od.* 11. Quis devium ſcortum eliciet domo Lydæ? ¶ *Scortum preſſum quaſillo*, eſt ſcortillum egenum, & lanificio miſeram trahens vitam. Quæ enim ad extremam redactæ erant paupertatem meretrices, & mulieres, lanam demum faciebant, & illæ ſe Minervæ calibebant. *Tib. l.* 4. *el.* 10. Preſſumque quaſillo Scortum. ¶ Dicitur aliquando & de maribus præpoſteræ virorum libidini obſequentibus. *Cic. pro Sext. de Clodio*: Nec mihi res erat cum Saturnino, ſed cum ſcurrarum locupletum ſcorto, cum ſororis adultero, &c.

Scoti, orum, m. *Scozzeſi*, Scotiæ populi. *Claudian. de B. Get. v.* 417. Extremis legio prætenta Britannis, Quæ Scoto dat fræna truci.

Scotia, æ, f. *Scozia*, pars majoris Britanniæ, qua in Septentrionem incurrit.

Scotia, æ, f. σκοτία, græce umbram, ſeu tenebras ſignificat. A *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Scotia dicitur pars cava in ſtylobata, quæ ideo quia cava eſt, umbroſa apparet. *Id. l.* 4. *c.* 3. ſcotiam vocat cavitatem in fundo coronæ Doricæ, quæ a mento ipſo coronæ propendens, quadam regula, ſeu margine ſeparatur.

Scoticus, a, um, *Scozzeſe*, ad Scotiam, & Scotos pertinens. *Claudian. l.* 2. *de laudib. Stilich. v.* 253. Illius effectum curis, ne tela timerem Scotica.

Scotinos, Græca vox eſt, tenebroſum, obſcurum ſignificans: a σκότος, tenebræ. *Senec. epiſt.* 12. Heraclitus, cui cognomen Scotinon fecit orationis obſcuritas.

Scotomo, as, *far girare il capo*, *cagionar vertigini*. *Theodor. Priſcian. de Diæta, c.* 12. Salſum vinum caput ſcotomat.

Screpta, fem. nugatoria mulier, ac deſpicienda. *Feſt.* & *Plaut.* apud *Non. c.* 2. *n.* 763.

Screutum. V. Scorteum.

Screator, oris, qui ſcreat. *Plaut. Mil.* 3. 1. 52. Screator ſum itidem minime ſuccidus.

Screatus, us, m. *raſchiamento*, רק, Germ. *reuſperung*, Gall. *crachement*, Hiſp. *gargajeamiento*, χρέμψις, actus ſcreandi, ſcreatio. *Ter. Heaut.* 2. 2. 130. Gemitus, ſcreatus, tuſſis.

Screo, as, a. 1. *ſputare con iſforzo*, רקק, Germ. *reuſpern*, Gall. *cracher*, Hiſp. *gargajear*, χρέμπτομαι, eſt cum conatu quodam de pectore ſputum, ſeu catarrhum ejicere. Eſt verbum factum per Onomatopœiam, ut & Græcum χρέμπτομαι, a quo χρέμης, Comici ſenis nomen, quia ſenes multum ſcreare ſolent. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Eadem in jumento, hominisque phlegma, aut ſanguinem, qui ſcreatus, talo circumligata ſanat.

Scriba, æ, m. *ſcrivano*, *cancelliere*, γραμματεὺς, γραμματικὸς, tabellio, notarius, idest qui tabellas, vel acta, vel aliud quidvis Civitatis, vel Principis, vel Magiſtratus nomine, ſeu mandato ſcribit. *Feſt.* Scribas proprio nomine antiqui & librarios, & poetas vocabant. At nunc dicuntur ſcribæ quidem librarii, qui rationes publicas ſcribunt in tabulis. Itaque, cum Livius Andronicus bello Punico ſecundo ſcripſiſſet carmen, quod a virginibus eſt cantatum, quia proſperius res publica populi Romani geri cœpta eſt, publice attributa eſt in Aventino ædes Minervæ, in qua liceret ſcribis, hiſtrionibuſque conſiſtere, ac dona ponere in honorem Livii, quia is & ſcribebat fabulas, & agebat. *Liv. l.* 1. Scriba cum Rege ſedens pari fere ornatu. ¶ Apud Romanos ſimiliter Scribæ erant apparitores Magiſtratuum, qui rationes publicas in tabulis ſcribebant. *Cic. pro Dom.* Scribæ, qui nobiſcum in rationibus, monimentiſque publicis verſantur. *Id. in Piſon.* Rationes ita ſunt perſcriptæ ſcite, & literate, ut Scriba ad ærarium, qui eas retulit, perſcriptis rationibus, ſecum ipſe caput perfricans, commurmuratus ſit. Ratio quidem hercle apparet, argentum οἴχεται. ¶ Cum multi eſſent Scribæ in civitate, factum eſt, ut in Decurias ſint diſtributi Quæſtoriorum, Ædilitiorum, Prætoriorum, prout a Quæſtoribus, Ædilibus, Prætoribus eſſent lecti. *Sueton. in Claud. c.* 1. Suſcipientibus obviis ſcribarum decuriis, in Urbem devectum eſt. ¶ Scribæ etiam dicebantur librarii, qui ab aliis edita ſcribebant. *Cicer. lib.* 6. *Fam. ep.* 10. Si M. Tullius ſcriba meus adeſſet.

Scribatus, us, m. Scribæ dignitas, & officium. *l.* 4. *Cod. tit.* 62. *de appellat.*

Scriblita, æ, f. genus placentæ ſive melle, quam ferventiſſima apponi ſolebat, & edi. *Cato de R. R. c.* 78. & *Martial. l.* 3. *epigr.* 17.

Scriblitarius, ii, m. qui ſcriblitas facit. *Afran.* apud *Non. c.* 1. *n.* 83.

Scribo, is, pſi, ptum, a. 3. *ſcrivere*, a *comporre*, כתב, Ger. *ſchreiben*, Gall. *écrire*, Hiſp. *eſcrivir*, γράφω, literas fingo, literis, vel ſcriptis aliquid mando, in tabulas refero. Uſurpatur vel abſoluta. *Cic.* 1. *Acad.* In iis ipſis antiquitatum prooemiis philoſophica ſcribere voluimus. ¶ Vel cum acc. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Scripſi etiam verſibus tres libros de temporibus meis. *Id. ad Q. Fr.* Scribes ad me, quicquid veniet in mentem, cum habebis, cui des. *Id.* 9. *Toſc. c.* 39.

Digitized by Google

c. 39. Unde, qua, quamque lineam ſcriptitarent. ¶ Vel cum abl. & prep. *de*. *Cic. l. 12. Fam. ep. 7.* Sed proxime ſcripſi de optimo genere dicendi. ¶ Vel cum dat. *Cic. l. 7. Fam.* Tu in iſta epiſtola nihil mihi ſcripſiſti de rebus tuis. ¶ Vel cum acc. & prep. *ad*. *Cic. de Sen.* Nunc autem mihi eſſum eſt de ſenectute aliquid ad te ſcribere. ¶ Vel cum ablat. inſtrumenti. *Plaut. Pſeud. 1. 5. 131.* Quaſi in libro cum ſcribuntur literæ calamo. *Cic. 2. Catil.* Erat ſcriptum ipſius manu. ¶ Vel cum ablat. modi. *Cic. l. 9. Fam.* De quo etiam tu mihi antea ſcripſeras, bis quidem eodem exemplo. *Id. ib.* Itaque tectis verbis ad te ſcripſi, quæ apertiſſimis agunt Stoici. ¶ Vel cum ablat. cauſæ. *Balb. Cic. l. 9. Fam.* Me ab ſingulari amore, benevolentiaque, quæcumque ſcribo, tibi ſcribere. ¶ Vel eleganter cum adverbio. *Cic. l. 7. Fam.* Hæc ad te ſcripſi verboſius. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. 2. de Div.* Scriptum eſt item, cum Critonis ſui familiaris oculum obligatum vidiſſet, quæſiviſſe, quid eſſet. ¶ Scribere notis, eſt celeriter excipere, & dictionibus decurtatis aliquid ſcribere, quemadmodum olim faciebant notarii, quibus etiam nomen a notis hujuſmodi remanſit. *Quintil. l. 11. c. 2.* Habeamus ſane, ut qui notis ſcribunt, certas imagines omnium, &c. ¶ Scribere leges, eſt leges condere, dictare, facere. *Cic. pro R. Am.* Qui leges, quibus hodie quoque utuntur, ſcripſerit. ¶ Scribere hæredem, eſt ſtatuere, facere. *Martial. l. 10. epigr. 97.* Hæredem ſcripſit me Numa, convaluit. Eodem ſenſu, ſcribere aliquem teſtamento, dixit *Hirt. de bello Alexandr.* ¶ Scribere ſervo libertatem, eſt ei libertatem teſtamento relinquere. *Ulpian. l. ſi ſervus, ff. de acquir. vel omitt. hered.* ¶ Scribere ſalutem alicui. Vide *Salus*. ¶ Scribere laudes, atque gratias alicui, *lodare, e ringraziare*. *Gel. l. 3. c. 8.* ¶ Scribere alicui dicam. V. *Dica*. ¶ Scribere nummos alicui dicitur debitor, qui non præſentes ſolvit, ſed pro iis in certam diem ſolvendis creditori cavet chirographo, vel ſuo, vel argentarii cujuſpiam nomine. *Plaut. Aſin. 2. 4. 34.* Nunc ſtatagit: adduxit domum ultro, & ſcribit nummos. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 69.* Scribe decem a Nerio. h. e. cave Nerio per ſyngrapham, te decem ab eo accepiſſe, & certo tempore reſcripturum, hoc eſt redditurum. Quidam leg. *ſcribe decem Nerio*, quod eandem habet ſententiam. ¶ Scribere ſupplementum legionibus, *far reclute*. *Cic. 3. Fam. ep. 3.* Sic ſcribere milites, *far leve*. *Plaut. Liv. & Cic.* ¶ Scribere formulam, eſt actionem intentare. *Quintil. l. 6. c. 4.* Colaphum tibi ducam, & formulam ſcribam, quod caput durum habeas. ¶ Translate *Terent. And. 1. 5. 49.* Scribere in animo, *imprimere*. *Ter. Andr. 1. 5. 49.* ¶ *Scribere in vento, & aqua*, proverb. tempus fruſtra terere. *Catul. carm. 60. de Lesbia*. ¶ Interdum ponitur pro pingere. *Plin. l. 35. c. 10.* Scripſit & Apollinem, & Dianam, Deumque Martem in leone ſedentem. *Stat. 11. Theb. v. 514. de equo ſaucio fugiente.* Arvaque ſanguineo ſcribit rotalentis gyro. *h. e.* ſanguine ſignat. ¶ Scribere tectum. *Stat. l. 4. ſilv. 3. v. 9.* eſt adium formam delineare, *far il diſegno d'una caſa*. ¶ *Scripſti* pro ſcripſiſti per ſyncopen, habet *Plaut. Aſin. 4. 1. 8.*

Scribonius Largus Deſignatianus, medicus, floruit ſub Tiberio, & Claudio Imperatoribus, ſcripſitque librum de compoſitione medicamentorum.

Scriniarius, ii, *ſcrinii aulici*, qui etiam magiſter ſcrinii dicitur. Vetus Gloſſarium: Scriniarii ſunt magiſtri ſcriniorum, vel memoriales ſcriniorum. Hinc Scriniarius ab epiſtolis, & Scriniarius a libellis, leguntur in *Inſcript. vet.* quas affert *Salmaſ. ad Lamprid. in Alexandro, c. 31.*

Scrinium, ii, *ſcrigno*, ׳׳׳, Germ. *ſchrein*, Gall. *coffre*, Hiſp. *caxa*, *baul*, *arbimo*, arca, qua ſervantur nummi, & alia pretioſa. *Plin. l. 7. c. 29.* Inter ſpolia Darii Perſarum Regis unguentorum ſcrinio capto. ¶ Scrinia itidem capſæ, ſive arculæ, in quibus libros, ſcripta, aliaque ſecreta reponebant. *Hor. l. 2. ſer. 1.* Et prius orto Sole vigil calamum, & chartas, & ſcrinia poſco. *Id. ib.* Ne me Criſpini ſcrinia lippi Compilaſſe putes.

Scriplum, i, n. a. γράμμα, σταθμός, parva menſura, vel pondus, vigeſima quarta unciæ pars. Argentarii hodie denarium vocant, ut teſtatur Auctor Th. L. L. & vigintiquatuor grana continere aiunt. Factum eſt ex *ſcripulum*, quod in vetuſtis codicibus nonnunquam invenitur. *Scrupulum* autem eſt corruptum ex *ſcriplum*, quod Charilis ævo obtinuit. *Scriplum* factum eſt ex *ſcriptulum*: quod veteribus fuiſſe in uſu, tum ex eodem Charilio patet, tum ex notis Tironis, ac Senecæ, pag. 149. Eſt vero *ſcriptulum a ſcriba*: Unde cognoſcere eſt & Græcis ſimiliter γράμμα, dici ἀπὸ τοῦ γράφειν. Idem autem eſſe γράμμα, & ſcriplum, indicat hoc verſu *Rhemnius Fannius Palæmon*. Gramma vocant, ſcriplum noſtri dixere priores. Confirmant *Gloſſæ Philoxeni*, in quibus legere eſt, *Scriplum*. Multi, ac Medias cum primis, pro ſcriptulo *ſcrupulum* uſurpant, atque id a *ſcrupo* dictum putant. Sane monet Gruterus in Notis Tironis, & Senecæ codicem unum habere *ſcrupulum*, alterum vero *ſcriptulum*. Eliam quoque Vinetus in Annotationibus ad *Priſcian. de ponder.* ſcribit, non uno Martiani loco, itemque in aliis Scriptoribus, antiquos codices habere & *ſcripula*, & *ſcrupula*: ac ratiſſet idem, ut pro *carnifex* dixere *carnufex*, ita e *ſcripulum* factum eſſe *ſcrupulum*. *Charſ. Soſipater l. 1.* Scriptulum, quod nunc vulgo ſine T dicunt, Varro in Plautorino dixit. Idem III. Annali: Nummum argenteum conflatum primum a Servio Tullio dicunt: is quatuor ſcriptulis major fuit, quam nunc eſt. *Arnob. l. 6.* Ex tot auri ponderibus ne unum quidem habuit ſcripulum.

Scriptilis, le, adjectiv. qui ſcribi poteſt. *Ammian. lib. 17. cap. 8.* Effigiatus ſcriptilibus elementis. *Velius Longus de Orthogr.* Litera eſt initium ſcriptilis vocis.

Scriptio, onis, *ſcrittura*, ׳׳׳, Ger. *ſchreibung*, Gall. *écriture*, Hiſp. *eſcritura*, γραφή, actus ſcribendi, ſcriptum. *Cic. Att. l. 10. ep. 17.* Lippitudo quæ impediat ſcriptionem meam. *Id. l. 9. Fam. ep. 12.* Ut rem tenuem, & inopem, nec ſcriptione magnopere dignam. *Id. 5. Tuſc. in fin.* A quo non modo impulſi ſumus ad Philoſophicas ſcriptiones, verum etiam laceſſiti. *Id. de clar. Orat. c. 64.* Hoc genus ſcriptionis nondum eſt Latinis literis illuſtratum. ¶ Interdum ſumitur pro exercitatione oratoria remota a foro, qualis eſt Parænesis Iſocratis ad Demonicum, Declamationes, & ſiqua ſunt alia ejus generis. *Cic. in Or. c. 8.* Quoniam plura ſunt orationum genera, eaque diverſa, neque in unam formam cadunt omnia, laudationum, ſcriptionum, & hiſtoriarum, &c.

Scriptito, as, a. 1. *ſcrivere ſpeſſo*, freq. a *ſcripto*. *Cic. Att. l. 7. ep. 12.* Et hæc, & ſi quid aliud, ad me ſcribas, velim, vel potius ſcriptites. *Id. 2. de Or. c. 23.* Sed ne ea quidem, Antoni, multum ſcriptitaſſe arbitror. *Id. in Brut.* Scriptitavit Orationes multas, Orator nunquam fuit.

Scripto, as, a. 1. frequent. verbi *ſcribo*. *Horat. l. 1. ſat. 6.* Aut ſcripto quod me tacitum juvet.

Scriptor, oris, *ſcrittore*, *compoſitore*, *autore*, ׳׳׳, Germ. *ſchreiber*, Gall. *écrivain*, Hiſp. *eſcritor*, συγγραφεύς, qui ſcribit, ſive texit epiſtolam, orationem, librum, vel aliud quodcunque opus. *Cic. pro Arch. c. 10.* Quam multos ſcriptores rerum ſuarum magnus ille Alexander ſecum habuiſſe dicitur! *Id. 1. de Or. c. 50.* Neminem ſcriptorem artis ne mediocriter quidem diſertum fuiſſe dicebat. *Id. ibid. c. 34.* Omnium bonarum artium ſcriptores, ac doctores & legendi, & pervolutandi ſunt. ¶ Scriptor legum, eſt legum lator. *Cic. ad Brut. ep. 15.* Solon & ſapiens unus fuit ex ſeptem, & legum ſcriptor ſolus ex ſeptem.

Scriptorius, a, um, *coſa da ſcrivere*, Ger. *zum ſchreiben*, Gall. *ſervant à écrire*, Hiſp. *para eſcrivir*, γραφικός, ad ſcribendum pertinens. *Celſ. l. 5. c. 28. n. 12.* Sed eadem medicamenta in calamum ſcriptorium conjicienda ſunt. *Id. l. 6. c. 4.* Id autem, quod ſubinde additur, alias atramento ſcriptorio ſatis eſt.

Scriptulum. V. Scriplum.

Scriptum, i, *ſcritto*, *ſcrittura*, ׳׳׳, Ger. *geſchriffe*, Gall. *écrit*, Hiſp. *eſcritura*, σύγγραμμα, ſcriptura, hoc eſt id ipſum, quod literis mandatum eſt. *Auct. ad Her. l. 1.* Ex ſcripto ſententiæ controverſia naſcitur hoc modo, cum videbitur ſcriptoris voluntas cum ſcripto ipſo diſſentire. *Cic. pro Planc. c. 30. ad fin.* Recitetur oratio, quæ propter ejus magnitudinem dicta de ſcripto eſt, *colle carte alla mano*. *Id. 2. de Or.* Ex quorum ſcriptis, cujuſque ætatis quæ dicendi ratio voluntaſque fuerit, intelligi poteſt. *Id. l. 5. Fam. ep. 12.* Nomen alicujus ſcriptis illuſtrare. *Id. 2. de Or.* Relinquere aliquid in ſcriptis, *laſciare ſcritto*. ¶ Scriptum facere, eſt ſcribendo victum quærere. *Gel. l. 6. c. 9.* Cn. Flavius patre libertino natus ſcriptum faciebat. ¶ Scripto ſe ſe abdicare, eſt officio notarii, vel ſcribæ renuntiare. *Gel. l. 6. c. 9.* Cn. Flavius Anni filius dicitur tabulas poſuiſſe, ſcripto ſe ſe abdicaſſe. Alii *ſcriptu* legunt. ¶ Scriptum quoque notat ſcrupum, ideſt lapillum, calculum. *Cic. 1. de Or. c. 50.* Pila bene, & duodecim ſcriptis ludere. Ita legit *Victorius l. 5. Var. Lect. c. 14.* Alii *ſcrupis*. *Id. in Hort. apud Non. c. 3. n. 781.* Itaque tibi concedo, quod in duodecim ſcriptis ſolemus, ut calculum reducas, ſi te alicujus dati pœnitet. Adde *Ovid. 3. de ar. am. v. 364.*

Scriptura, æ, *ſcrittura*, ׳׳׳, Ger. *geſchriffe*, Gall. *écriture*, Hiſp. *eſcritura*, γραφή, ſcriptio, actus ſcribendi. *Auct. ad Her. l. 3.* Qui motus corporis exprimere verbis, & imitari ſcriptura conatus ſim voces. *idest* ſcribendo. *Cic. 1. de Or.* Si ſubitam orationem commentatio vincit, hanc ipſam profecto aſſidua, & diligens ſcriptura ſuperabit. ¶ Sumitur etiam pro ſtilo, quo quis utitur in ſcribendo, idest pro modo ſcribendi. *Cic. l. 15. Fam. ep. 21.* Cum vero ea, quæ ſcriptura perſecutus es, &c. *Cæcina Cic. l. 6. Fam. ep. 7.* Genus autem hoc ſcripturæ non modo liberum, ſed incitatum, atque latum eſſe, quis ignorat? ¶ Metonymice ſumitur pro eo, quod ſcribitur. *Auct. ad Heren. l. 4.* Reliquum ſcriptura conſumetur in exemplis. ¶ Item pro vectigali paſtionis, ſeu quod percipitur e paſcuis, vel pro ipſa ratione eorum, qui præſunt hujuſmodi vectigalibus. Scriptura igitur erat vectigal, quod pendebatur ab iis, qui ſylvis, & paſcuis publicis fruebantur, ut in Italia ſylva Scantia, & ſalictis ad Minturnas. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 1. c. 16. & l. 2. c. 4.* Nominis cauſa eſt, quia qui pecudes in paſcuis publicis paſcerent, numerum pecudum apud Publicanos profiterentur, atque hi eum in commentarios referrent. *Cic. pro L. Man. c. 6.* Ita neque ex portu, neque ex decumis, neque ex ſcriptura vectigal conſervari poteſt. ¶ Magiſtri ſcripturæ dicebantur, qui vectigal ex paſtione deſcribebant, & colligebant, & Reipublicæ repræſentabant. *Cic. Att. l. 5.* Tu ſæpe dare tabellariis Publicanorum poteris per Magiſtros ſcripturæ, & portus, & noſtrarum Diœceſium. *Id. Att. l. 11. ep. 10.* P. Terentius meus neceſſarius operas in portu, & ſcriptura Aſiæ pro Magiſtro dedit. hoc eſt portorio, & ſcripturæ Aſiæ Magiſtri loco præfuit.

Scripturarius, a, um, adject. ad ſcripturam pertinens. Scripturarius ager appellatur, in quo ut pecora paſcantur, certum æs perſolvitur. *Feſtus*. ¶ Scripturarius, ii, m. Scripturarios, inquit *Non. c. 1. n. 172.* quos nunc tabularios dicimus, dici ſolitos veteres, quod ſcripturis, & commentariis omnia vel urbium, vel provinciarum complecterentur. *Lucil. ibid.* Publicanum rerum aſſueſiam, ut ſcripturarius.

Scripturio, is, a. 4. ſcribere geſtio, vel ſcriptito. *Sidon. l. 7. ep. 18.* Incitatus ſemel animus necdum ſcripturire deſinit.

Scriptus, us, m. idem quod ſcriptum, vel ſcriptio, vel ſcriptura. *Gel. l. 6. c. 9.* Scriptum facere. *Id. ibid.* Cn. Flavius dicitur tabulas poſuiſſe, ſcriptu ſe ſe abdicaſſe. Al. leg. *ſcripto*.

Scriptus, a, um, *ſcritto*, γεγραμμένος. *Ovid. l. 5. Triſt. el. 12.* Scribimus, & ſcriptos abſumimus igne libellos. *Cic. l. 1. de Div. c. 18.* Nonne, ut C. Gracchus filius ejus ſcriptum reliquit? &c. *Id. 4. Acad.* Cujus, ut ſcriptum video, princeps Xenophanes, &c. ¶ Scriptus lapis, fuit lapis quidam, ubi Scribæ ſacrificabant. *Feſt. ex Labeone*.

Scrupulum. V. Scriplum.

Scrobatio, onis, f. ſcrobium excavatio. Legitur in veteri Calendario Ruſtico, apud *Gruter. pag. 138* menſe Novemb. ſi modo ullam habet in lingua Latina auctoritatem.

Scrobiculus, i, m. ὀρυγμάτιον, diminut. a *ſcrobis*, *foſſetta*. *Col. l. 4. c. 15.* Et ſcrobiculo facto ad imum ſolum præciditur.

Scrobis, & Scrobs, bis, m. & f. *foſſa*, ׳׳׳, Germ. *grub*, Gall. *foſſe*, Hiſp. *hoya*, ὄρυγμα, βόθρος, foſſo, ſeu fovea intra terram manu facta, e. g. ad metalla, vel quæcunque alia effodienda, ad vineas, vel arbores conſerendas, &c. *Colum. l. 5. c. 10.* Sed ſcrobis clibano ſimilis fiat. ¶ Eſt generis tam maſculini, quam fœminini, ſecundum Priſcianum. Servius tamen ait, magis maſculinum eſſe, quam fœmininum, & citat Plautum, qui dixit *Sexagenos ſcrobes*, quod vero Lucretius ait, *Exigua poſuit ſcrobe*, id vult eſſe contra artem. *Col. l. 4. c. 2.* Nimium me profundos cenſuiſſe fieri ſcrobes. *Id. ibid.* Contenti bipedanea ſcrobe. *Id. l. 4. c. 15.* In alta ſcrobe ſubmerſa perducitur ad vacantem palum. *Plin. l. 9. c. 50.* Scrobem effodere. ¶ *Scrobs* in recto caſu legitur apud *Col. l. 4. c. 4. & l. 5. c. 1. & de arborib. c. 19.*

Scrofa, æ, f. *ſcrofa*, Ger. *ſaumutter*, Gall. *truye*, Hiſp. *puerca*, γρομφάς, porca vetula, quæ fœtus cauſa alitur. *Var. l. 2. R. R. c. 4.* Scrofa in ſua quæque hara ſuos alat, oportet, porcos. *Col. l. 7. c. 9.* Scrofæ probantur longiſſimi ſtatus, & ut ſint reliquis membris ſimiles deſcriptis verribus. ¶ Scrofa, cognomen familiæ Romanæ. Originem hujus cognominis hanc *Varro* tradit *l. 2. de R. R. c. 4.* Avus meus (Scrofa Tremellius loquitur, vir Prætorius, Varronis æqualis) primum appellatus eſt Scrofa, qui Quæſtor cum eſſet Licinio Nervæ Prætori, in Macedonia provincia relictus, qui præeſſet exercitui, dum Prætor rediret, hoſtes arbitrati, occaſionem ſe habere victoriæ, impreſſionem facere cœperunt in caſtra. Avus, cum hortaretur milites, ut caperent arma, atque exirent contra, dixit, celeriter ſe illos, ut ſcrofa porcos, disjecturum. Id, quod fecit. Nam eo prælio hoſtes ita fudit, atque fugavit, ut eo Nerva Prætor Imperator ſit appellatus, & avus cognomen invenerit, ut diceretur Scrofa. Vide & *Macrobium l. 1. c. 6.*

Scrofinus, a, um, adject. a ſcrofa, ut ſcrofinum ſtercus, *Marcel. Empir. c. 4.* & Scrofina perna, *c. 13.*

Scrofipaſci, orum, m. χοιροβοσκοί, qui ſcrofas paſcunt. *Plaut. Captiv. 4. 2. 27.* Piſtores ſcrofipaſci, qui alunt furfuri ſues.

Scrofulæ, arum, f. *ſcrofole*, χοιράδες, ſtruma, aut ſimilis morbus circa guttur. *Veget. de re Veterin. l. 1. c. 33.* Plerumque ſtrumæ, vel parotides, aut ſcrofulæ jumentorum guttur infeſtant.

Scrotum, i, n. *reglia*, *borſa*, pellis quæ teſticulos continet, ὄσχεον, *Celſ. l. 7. c. 19.* Inciditur interdum inguen, interdum ſcrotum.

Scrupeda, æ, m. & f. *ſciancato*, *chi cammina malamente*, qui ægre incedit, velut qui pedibus ſcrupos calcant difficile ingreditur, & diſtorto corpore. *Var. l. 6. de L. L.* & *Plaut. in fragment. Nervolaria*, apud *Gel. l. 3. c. 3.*

Scrupeus, a, um, *ſaſſoſo*, λιθώδης, plenus ſcrupis, lapilloſus. *Virg. 6. Æn. v. 238.* Spelunca alta fuit, vaſtoque immanis hiatu, Scrupea, tuta lacu nigro. ¶ Translate ſumitur pro anxio, ſollicito, curioſo. *Attius in Menalippa*, apud *Var.* Rejicis abs te religionem ſcrupeam pone. Ubi *Varro*: Actius ſcrupeam pro curioſa uſurpavit in Menalippa, cum religionem ſcrupeam dixit, quam poſt tergum rejiciendam ait. *Auſon. in epiſt. ad Paulin. quæ Technopægn. præmittitur.* Scrupea difficultas.

Scrupoſus, a, um, *ſaſſoſo*, idem ac ſcrupeus. *Plaut. Captiv. 1. 2. 82.* Scruposa via. *Apul. lib. 6. A. A.* Scrupoſum ſaxum, h. e. praeruptum, aſperum. ¶ Translate ſumitur pro difficili, aſpero. *Lucr. lib. 4. verſ. 524.* Haudquaquam ratio ſcrupoſa relicta eſt.

Scrupularis, & re, a. 3. quod ad ſcrupulum pertinet. *Plin. l. 33. c. 8.* Protinus dicunt, quantum auri ſit in eo, quantum argenti, vel æris ſcrupulari differentia. *fino a uno ſcrupolo*.

Scrupulatim, adv. per ſcrupula. *Plin. l. 21. c. 24.* Scrupulatim quidem colligere, ac miſcere vires medicamentorum naturalium, & ſimplicium, non conjecturæ humanæ opus, ſed impudentiæ eſt.

Scrupuloſe, adv. *ſcrupoloſamente*, *con troppa diligenza*, ἀκριβῶς, nimie curioſe, ſeu diligenter. *Plin. l. 2. c. 46.* Scrupuloſius, quam inſtituto fortaſſis conveniat operi, tractabo ventos. *Quintil. l. 5. ſub fin.* Minutius, & ſcrupuloſius ſcrutantur omnia. *Col. l. 9. c. 8.* Quæ dono, vel aucupio contingunt, minus ſcrupuloſe

puloſe probantur. *Id. in præfat. l.* 1. Corporis geſticulatorem ſcrupuloſiſſime requirunt ſaltationis, ac muſicæ rationis ſtudioſi.

Scrupuloſitas, atis, f. 3. ἀκριβολογία, nimia diligentia, anxia cura, *troppo esattezza*. *Col. l.* 2. *c.* 1. In has autem ruris diſciplinæ non deſideratur ejuſmodi ſcrupuloſitas. ¶ Item anxietas, ſollicitudo, *ſcrupolo*, *riguardo*. *Tertul. de virg. veland. c.* 11. De cæteris, quæ deſponſatæ non ſunt, viderit parentum procraſtinatio de anguſtiis, & ſcrupuloſitate deſcendens.

Scrupulóſus, a, um, o. s. 2. *ſcrupoloſo*, λιθώδης, plenus ſcrupulis. *Cic. 4. Tuſc. c.* 14. A quibus quaſiam tanquam e ſcrupuloſis cotibus enavigavit oratio. Alii leg. *ſcrupeſis*, alii *ſcopuloſis*. ¶ Sumitur etiam pro ſcabro, aſpero. *Plin. l.* 16. *c.* 53. *de taſlaneis*: Cæteris ſuum paſſolo giguntur ſcrupuloſæ corticis. ¶ Tranſlata ponitur pro difficili. *Plin. l.* 3. *ep.* 5. Miraris, quod tot volumina, multaque in his tam ſcrupuloſa homo occupatus abſolverit. ¶ Item pro nimis accurato, & diligenti, *troppo eſatto*. *Quintil. lib.* 9. *c.* 1. Scrupuloſa diſputatio. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Hæc erit ratio lunaris: Volentem paulo ſcrupuloſiant. ¶ Item pro nimis anxio, ſollicito. *Tertul. de ſpectac. c.* 3. Quorundam fides aut ſimplicior, aut ſcrupuloſior. *Apul. de Deo Socrat.* Scrupuloſiſſimus cultus.

Scrupŭlum, li, n. *ſcropola*, genus exigui ponderis pendentis tertiam drachmæ partem, & unciæ vigeſimam partem. V. Scriplum. *Ovid. de medicam. fac. ad for.* Quinque trahant marathri ſcrupula, myrrha novem. *Cic. Attic. l.* 4. *ep.* 15. Neque argenti ſcrupulum eſſe ullum in illa inſula. ¶ Item genus menſuræ in agris metiendis. *Col. l.* 5. *c.* 1. Jugerum habet quadratorum pedum viginti octo millia, & octingentos, qui pedes efficiunt ſcrupula ducenta octoginta octo.

Scrupŭlus, i, m. *ſcrupolo*, *pietruzza*, צרור, Ger. *ſteinlein*, Gall. *petit gravois*, Hiſp. *china*, ψηφὶς, proprie eſt lapillus brevis, & aſper, qualis eſt, qui in calceo latens nos lædit, preſſuſque dolorem creat, diminut. a *ſcrupus*. Tranſlata ſumitur pro ſollicitudine, dubitatione, difficultate, moleſtia. *Ter. Adel.* 2. *c.* 10. Timet, injeci ſcrupulum homini. *Cic. pro R. Am. c.* 2. Hunc ſibi ex animo ſcrupulum, qui ſe dies, noctesque ſtimulat ac pungit, ut evellatis, poſtulat. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 13. Eximo, quæſo, quoad potes, de illo domeſtico ſcrupulum. *Id. Attic. l.* 1. *ep.* 13. Domeſticarum ſollicitudinum aculeos omnes, & ſcrupulos occultabo.

Scrupus, m. 2. *ſaſſo aſpro*, λίθος, ψῆφος, ſaxum aſperum, & difficile attrectatu. *Feſt.* Scrupi dicuntur aſpera ſaxa, & difficilia, petræ etiam attrectari inſuetæ, aut naufragiorum pollutæ ſcelere. ¶ Sumitur etiam pro lapillo luſorio. *Cic.* 1. *de Or.* Pila bene, & duodecim ſcrupis ludere. V. *Scriplum*.

Scruta, orum, n. 2. *ſtracci*, Ger. *alt gerumpel*, *eiſen*, *lumpen*, Gall. *vieux fers*, *ou drapeaux*, Hiſp. *andrajos*, γρύτη, γρυτάρια, vestimenta omnis generis, ut attritæ uſu veſtes, dimidiatæ ſtrigiles, jumentorum ſoleæ, refixi clavi, idque genus alia, quæ viliſſimi proxenetæ venalia habent, quos antiqui ſcrutarios appellabant. *Lucil. apud Gel. l.* 3. *c.* 14. Quidni? & ſcruta quidem ut vendat, ſcrutarius laudat Præfractam ſtrigilem, ſoleam improbu' dimidiatam. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. Vilia vendentem tunicato ſcruta popello.

Scrutans, tis, om. particip. inveſtigans, inquirens. *Ammian. l.* 30. *c.* 30. Militaris rei ordinum ſcrutantiſſimus.

Scrutaria, æ, f. γρυτοπωλία, ars ſcruta vendendi, ut ſagaria, lintearia, &c. Suapte natura adjectivum eſt: Nam ſubintelligitur *ars*. Unde Scrutariam facere, eſt ſcruta vendere. Gloſſæ Cyrilli: γρυτοπωλεῖ, *ſcrutariat*: γρυτοπώλιον, *ſcrutariam*, hoc eſt locus, in quo ſcruta venduntur. *Apul. l.* 4. *Metam.* Enimvero vos bonæ frugi latrones inter furta parva, atque ſervilia per baleas, & aniles cellulas reptantes, ſcrutariam facitis.

Scrutarius, ii, m. γρυτοπώλης, qui ſcruta vendit. *Lucil. apud Gel. lib.* 3. *cap.* 14. Quidni? & ſcruta quidem ut vendat, ſcrutario' laudat præfractam ſtrigilem, ſoleam improbu' dimidiatam.

Scrutatio, onis, actus ſcrutandi, inveſtigatio. *Sen. de Vita beata c.* 23. Si tuto, & ſecuris ſcrutationem populo præbuerit, ideſt permiſerit ſua ſcrutanda. *Gel. l.* 9. *c.* 10. odioſa ſcrutatio.

Scrutātor, oris, ἐξεταστής, qui ſcrutatur, inveſtigator. *Stat.* 3. *Sylv.* 1. *v.* 84. Quodque legit merſus pelagi ſcrutator Eoi. *Lucan. l.* 4. *v.* 398. Scrutator pallidus auri. *Sueton. in Claud. c.* 35. Neque ægrum quenquam viſitavit, niſi explorato prius cubiculo, culcitiſque, & ſtragulis prætentatis, & excuſſis: reliquo autem tempore ſalutatoribus ſcrutatores ſemper oppoſuit.

Scrutātus, a, um, particip. paſſiva ſignificatione uſurpatum, *inveſtigato*, *cercato*. *Ammian. lib.* 23. *cap.* 8. Quid futurum ſit, colligebant, velut ſcrutatis veteribus libris.

Scrutātrix, icis, quæ ſcrutatur. *Alcim. Avit. l.* 2. *v.* 326. ſcrutatrix Evæ malorum.

Scrutinium, ii, *inquiſizione*, *cerca*, חקר, Germ. *erforſchung*, Gall. *inquiſition*, Hiſp. *inquiſicion*, ἐξέτασις, inveſtigatio, inquiſitio, a ſcrutor. *Apul. l.* 9. *A. A.* Poſtremum Magiſtratibus placuit obſtinate denegantem ſcrutinio detegere.

Scruto, as, a. 1. idem ac ſcrutor, apud veteres. *Non. c.* 7. *n.* 6.

Scrutor, aris, d. 1. *cercare*, *inveſtigare*, חפש, Germ. *durchſuchen*, Gall. *fouiller*, *chercher*, Hiſp. *eſcudriñar*, ἐξετάζω, ἐξιχνεύω, inveſtigo, inquiro. *Cic. pro R. Am. c.* 34. Non excutio te, ſiquid forte ferri habuiſti, non ſcrutor, nihil ad me pertinere arbitror. *Id. in Vatin. c.* 5. Cum omnium domos, apothecas, naves furaciſſime ſcrutarere. *Plin. l.* 8. *c.* 40. *de cane*: Scrutatur veſtigia, atque perſequitur. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. Arcanum alicujus ſcrutari.

Sculna, æ, com. 1. idem ac ſequeſter, ut ex P. Lavinio ſcribit *Gellius l.* 20. *c.* 10. Συνθηκοφύλαξ. *Macrob. l.* 3. *c.* 17. Cleopatra uxor, quæ vinci ab Romanis nec luxuria dignaretur, ſponſione provocavit, inſumere poſſe ſe in unam cœnam ſeſtertium centies. Id Antonio mirum viſum, nec moratus, ſponſione contendit digna ſculna Munatio Planco, qui tam honeſti certaminis arbiter electus eſt. Ita eum locum ex veteribus libris reſtituit Fulvius Urſinus in appendice de Triclinio. Alii leg. *dignus ſalina*.

Sculpo, is, pſi, ptum, a. 3. *ſculpire*, פתח, Ger. *ſchnitzen*, *graben*, Gall. *graver*, Hiſp. *eſculpir*, γλύφω, eſt cædendo imaginem aliquam effingere, ſeu formam materiæ inducere. Quidam, inter quos eſt *Diomed.* ſculpo negant eſſe Latinum, eoque *exſculpo* a *ſcalpo* deducunt, *a* in *u* converſo, quomodo a *ſalſus* eſt *inſulſus*. *Ovid.* 10. *Met. v.* 248. Interea niveum mira feliciter arte Sculpſit ebur. *Plin. l.* 36. *c.* 4. Marmore ſculpendo primi omnium inclaruerunt Dipœnus, & Scyllis.

Sculponēæ, arum, f. 1. erant calceamenta quædam rudia, & ruſtica propria ſervorum, fortaſſe ex ſolido ligno excavata, qualia erant κρούπεζαι Bœotiorum, ut Pauſanias, & Euſtathius indicant, quas κρουπέζια vocant Pollux, & Heſychius. *Cato R. R. c.* 59. Sculponeas bonas alternis annis dare oportet. ¶ Fulgentius Planciades *de priſc. ſerm. n.* 21. ſcribit, ſculponeas dici caſtus plumbo ligatos. Hinc putat Janus Duza, utroque modo eleganti amphibolia accipi in illo *Plauti Caſ.* 2. 8. 59. Qui, quæſo, potius, quam ſculponeas, quibus batuatur tibi os, ſenex nequiſſime? Hæc tamen *Duzæ* interpretatio aliis non placet.

Sculponeātus, a, um, ſculponeis indutus. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 731. Dum in agro ſtudioſius ruror, adſpicio Triptolemum ſculponeatum bigas ſequi comutas.

Sculptilis, & le, o. 3. γλυπτὸς, quod ſculpitur, aut ſculptum eſt, a *ſculpo*. *Ovid. l.* 4. *de Pont. el.* 9. Signa quoque in ſella noſſem formata curuli, Et totum Numidæ ſculptile dentis opus.

Sculptor, oris, *ſcultore*, מפתח, Ger. *bildſchnitzer*, Gall. *graveur*, Hiſp. *eſculpidor*, γλύπτης, qui ſculpit. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Jam fuerat in Chio inſula Malas ſculptor, dein filius ejus Micciades.

Sculptūra, æ, *ſcultura*, γλυφὴ, ars ſculpendi. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Habent in ſculpturis facilitatem.

Sculpturātus, a, um, ad ſculpturam pertinens. *Venant. Fortun. lib.* 9. *carm.* 15. Et ſculpturata luſit in arte faber.

Sculptus, a, um, *ſcolpito*, partic. a ſculpor. *Cic. in Acad.* 4. *cap.* 31. Non eſt e ſaxo ſculptus, aut ex robore dolatus, habet corpus, habet animum, movetur mente. Alii leg. *ſcalptus*.

Scurra, æ, m. *buffone*, Ger. *ſpottvogel*, Gall. *bouffon*, Hiſp. *truhan*, βωμολόχος, qui riſum ab audientibus captat dictis jocularibus, vel corporis geſtu, non habita ratione verecundiæ, aut dignitatis. *Cic.* 5. *Ver. c.* 60. Qui te ſcurram prope vulgo exiſtimari vult; qui a ſcurris potius gladiator, quam ſcurra appellatus ſit. ¶ Atque inde etiam hoc quoque nomen tributum eſt, ut apud *Juvenalem ſat.* 13. *v.* 109. Mimum agit ille, Urbani qualem fugitivus ſcurra Catulli. *Julius Capitolinus in Vero, c.* 8. Adduxerat ſecum & tibicinas, & fidicines, & hiſtriones, ſcurraſque mimarios, & præſtigiatores, & omnia mancipiorum genera, quorum Syria, & Alexandria paſcitur voluptate, prorſum ut videretur bellum non Parthicum, ſed hiſtrionicum confeciſſe. ¶ Scurræ etiam vocabantur homines urbani, non ruſtici, ſed elegantes, qui aſſidue in urbe eſſent, nunquam in agris, fortaſſe quod ſine cura, & opere omni eſſent. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 15. Tu urbanus vero ſcurra, deliciæ populi, rus mihi tu objectas? *Id. Epid.* 1. 1. 13. Scurra es. E. Scio te eſſe quidem hominem militarem. *Id. Trin.* 1. 2. 163. Neque perjurius, quam urbani aſſidue cives, quos ſcurras vocant. V. Taubman. ad locum Plauti cit. in Epid. ¶ Scurram dictum eſſe quaſi *ſecurram*, a ſequendo, cenſet *Verrius Flaccus*, ut is proprie ſcurra ſit, qui paraſitico more divites homines ſectando, & riſum movendo victum quærat. Hoc tamen, tanquam ineptum, deridet *Feſtus*. ¶ Socrates, quod Athenienſium omnium, dictorum leporibus, & cavillationibus deditus eſſet, ſcurra Atticus eſt appellatus. *Cic.* 1. *de Nat. Deor. c.* 34. & *Lactant. l.* 3. *c.* 19.

Scurrilis, & le, o. 3. βωμολοχικὸς, quod eſt ridiculum cum turpitudine. *Cic.* 2. *de Or. c.* 59. Ne aut ſcurrilis jocus ſit, aut mimicus. ¶ Item facetus, urbanus. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 8. *num.* 3. Ut enim in rebus ſeriis Scævolam, ſic in ſcurrilibus luſibus hominem agebat.

Scurrilitas, atis, *buffoneria*, βωμολοχία, turpis, & procax dicacitas, neque temporis, neque loci, neque perſonarum reſpectum habens. *Auctor. dial. de Orat. c.* 22. Fœda, & inſulſa ſcurrilitas.

Scurriliter, adv. *buffoneſcamente*, βωμολοχικῶς, ſcurrarum more, procaciter. *Plin. ep.* 15. *l.* 4. Qui in tanta re, tam ſerio tempore, tam ſcurriliter ludat.

Scurror, aris, d. 1. *fare il buffone*, *buffoneggiare*, Germ. *boſſen reiſſen*, Gall. *plaiſanter*, Hiſp. *truhanear*, βωμολοχεύω, ſcurram ago. *Hor. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 19. Scurror ego ipſe mihi, populo tu. ¶ Item adulari: nam ſcurræ, ut in omnibus placeant, adulari etiam ſolent. *Id. ibid. ep.* 18. metues, libertine ſodalis, Scurrantis ſpeciem præbere profeſſus amicum.

Scurrula, æ, m. diminutivum a *ſcurra*. *Apul. l.* 10. *Metam.* Quidam præſens ſcurrula, Date, inquit, huic quippiam aneri. *Arnob. l.* 6. Urbanus ſcurrula.

Scutale, is, n. *il fondo della frombola*, corium in funda, cui lapis imponitur. *Liv. l.* 38. *c.* 29. Triplex ſcutale crebris ſuturis duratum, ne fluxa habena volutetur in jactu glans &c.

Scutarius, ii, m. *ſcudajo*, ἀσπιδοποιὸς, qui ſcuta facit. *Plaut. Epid.* 1. 1. 35. Id modo videndum, ut materies ſuppetat ſcutariis. Alii aliter leg.

Scutarius, a, um, ἀσπιδικὸς, quod ad ſcuta pertinet. *Veget. l.* 2. *c.* 11. In Romana militia habebant fabricas ſcutarias, & loricarias, quibus armorum genera formabantur.

Scutatus, a, um, ἀσπιδηφόρος, ſcuto armatus. *Cic.* 2. *Phil. c.* 42. Agmine quadrato cum gladiis ſequuntur ſcutati milites, ſicas portare eidem.

Scutella, æ, f. *ſcodella*, קערה, Ger. *ſchuſſel*, Gall. *écuelle*, Hiſp. *eſcudilla*, τρυβλίον, genus vaſis concavi, rotundi, quo minutal ex carne, vel oleribus in menſam exhibetur. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 19. Demus ſcutellam dulciculæ potionis, aliquid provideamus & cibi. ¶ Scutellæ etiam dicuntur patellæ, quæ vaſis ſupponuntur, & ea ſuſtinent, *ſottocoppe*. *Ulpian. l. cum aurum. Dig. de aur. arg. leg.* Si vaſa ſint legata, non ſolum ea continentur, quæ aliquid in ſe recipiant, ſed etiam quæ aliquid ſuſtineant, & ideo ſcutellas, vel promulſidaria contineri.

Scutica, æ, f. *ſtaffile*, *ſferza*, Ger. *lederne geiſel*, Gall. *écourgée*, *fouet*, Hiſp. *azote*, σκυτάλη, genus verberis e loris facti, a σκῦτος, *corium*. *Martial. l.* 10. *epigr.* 62. Scuticaque loris horridis Scythæ pellis, Qua vapulavit Marſyas Celenæus. ¶ Scutica minus eſt, quam flagellum. *Hor. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 118. Ne ſcutica dignum horribili ſectere flagello.

Scutigerŭlus, a, um, ἀσπιδοφόρος, ſervus militaris qui ſcutum domini gerit, armiger. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 44. Quin (malum) homini ſcutigerulo dare lubet?

Scutilus, tenuis, macer, exilis, in quo tantum cutis pellicula cernitur. *Feſtus*.

Scutra, æ, f. *olla*, *pentola*, vaſis ænei genus, χαλκεῖον, fortaſſe ita dictum, quod in modum ſcuti factum ſit. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 8. Strutheam coluthèaque appara, bene ut ſcutris concaleant. *Cato R. R. c.* 157. Ubi in ſcutra ferveſceris, &c. Alii hic leg. *chutra*, vel *chytra*, a Græco χύτρα, olla, cacabus.

Scutriſcum, i, genus vaſis, forte idem ac ſcutra, vel ab eo diminutivum. *Cato de R. R. c.* 10. & 11.

Scutula, æ, f. genus vaſis concavi, octo unciarum capax, ut aliqui dicunt, diminut. a *ſcutra*. *Martial. l.* 8. *epigr.* 71. Beſſalem ad ſcutulam ſexto pervenimus anno. *Id. l.* 11. *ep.* 32. Sic implet gabatas, paropſideſque, Et leves ſcutulas, cavaſque lances. ¶ Scutulæ figura aliis videtur eſſe quadrata, aliis rotunda, aliis rhombo, ſeu amygdalæ ſimilis; aliis denique quadrata ſimul, & oblonga. *Tacit. in Agric. c.* 10. Formam totius Britanniæ oblongæ ſcutulæ, vel bipenni aſſimilavere. V. ibi Interpretes. ¶ In arboribus ſcutula dicitur pars corticis, quæ ſcutulari figura ex aliqua arbore aufertur, quo ejus in locum inferatur pars cortex ex arbore alia. *Plin. l.* 17. *c.* 16. Amputatis omnibus ramis, ne ſuccum evocent, nitidiſſima in parte, qua que præcipua cernatur hilaritas, exempta ſcutula cortici, imprimitur ex alia cortex par cum ſui germinis mamma. Adde *Col. l.* 5. *c.* 11. ¶ In pavimentis ſcutulæ vocantur ſruſta marmoris rotunda, inſtar ſcuti, vel inſtar amygdalæ, ſeu rhombi, ut *Baldus in Lex. Vitruv.* exponit. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. *Pallad. l.* 1. *c.* 9. ¶ In veſtimentis ſcutulæ ſunt orbiculi, ſeu circuli picti, vel intexti ad ornatum. V. *Scutulatus*. *Prudent. in Hamartig. v.* 290. ſluitemiet ſumere amictus Gaudent, & ſcutulis durum perfundere corpus. ¶ Præterea ſcutula, græce φάλαγξ, eſt virga, ſeu baculus rotundus, qui navibus ſubjicitur ad eas in mare deducendas, & impellendas, alio nomine phalanga. *Caſ. l.* 3. *B. C. cap.* 40. Quatuor biremes, ſubjectis ſcutulis, impulſas vectibus in interiorem partem traduxit. ¶ Denique in baliſtis ſcutula eſt regula quædam, ſeu aſſerculus in modum ſcutulæ, in ſummo & imo baliſtæ capitulo multis foraminibus pertuſus, & inde Græce περίτρητος dictus. *Vitruv. l.* 10. *c.* 17. ubi alii hic quoque intelligunt lignum rotundum baliſtæ ſubjectum, ad eam aliquo deducendam. Sed in re tam obſcura difficile eſt quidquam certi ſtatuere.

Scutulātus, a, um, ῥομβοειδὴς, quod forma ſcutulæ factum eſt. *Plin. lib.* 11. *cap.* 24. *de araneorum telis*: Quanta arte celavit pedicas, ſcutulato rete graſſantes. ¶ Scutulata veſtis dicitur, quæ quibuſdam orbibus, ſeu circulis eſt diſtincta, a *ſcutula*, quales in araneorum telis cernimus. *Juven. ſat.* 2. *v.* 95. Cærulea indutus ſcutulata, aut galbana raſa. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Iſtriæ, Liburniæque pilo propior, quam lanæ, pexis aliena veſtibus, & quam ſola ars ſcutulato textu commendat in Luſitania. ¶ Scutulatus color eſt, qui variis maculis mixtus eſt, quæ rotundam figuram inſtar ſcutulæ habent. In equis præcipue commendatur. Ital. dicitur *leardo*, aut *leardo pomellato*. *Pallad. menſe Martio, c.* 13. Colores hi præcipui, albineus, ruſſeus, murteus, cervinus, gilbus, ſcutulatus, albus, &c.

Scutŭlum, i, *ſcudicciuolo*, *ſcudetto*, ἀσπίδιον, parvum ſcutum. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 29. Cum pelle caprina, cum haſta, cum ſcutulo, cum calceolis repandis.

Scutum, i, *ſcudo*, צנה, Ger. *ſchild*, Gall. *bouclier*, Hiſp. *eſcudo*, θυρεὸς, armorum genus, quo pugnantes corpus tegunt. Quomodo a *clypeo* differat, ſatis in ea voce dictum eſt. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 23. Ignarus miles, ac timidus, ſimul ac viderit hoſtem, abjecto ſcuto fugiat, quantum poſſit.

Scutus, i, m. idem ac ſcutum, apud veteres. *Turpil. apud Non. c.* 3. *n.* 233. Quia non minus me hominem, quam ſcutus, tegit.

Scydra f. 1. *Scidrocapſa*, urbs Macedoniæ, in Æmathia. *Plin. l.* 4. *c.* 10.

Scy-

Digitized by Google

Scylace, es, *σκυλάκη*, oppidum Myſiæ Aſiatiæ. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Scylacæum, vel Scyllacêon, n. oppidum in finibus Calabriæ orientalis, *Squillace*, a quo & ſinus maris, qui alluit, & Tarentino proximus eſt, eodem nomine appellatur. Olim Athenienſium colonia fuit, qui & Scylletium, *σκυλλήτιον* vocavere, ut tradit *Plin. l.* 3. *s.* 10. ¶ Prope hoc oppidum Caulon fuit, Myſtia, & alia, quæ ibidem *Plin.* enumerat. *Virg.* 3. *Æn. v.* 553. Caulonisque arces, & navifragum Scylacæum. *Valer. Flac. l.* 3. *v.* 36. Spumoſumque leguot freta Scylacæon ab unda. Alii leg. *freta Scyllaceon unda*. Eſt autem Scyllaceon idem ac Scylacæum. ¶ Sunt præterea, qui in loco Virgilii leg. *Scyllæum*. male. nam Scyllæum promontorium eſt, & oppidum ejuſdem Calabriæ in regione occidentali, in freto Siculo. V. infra.

Scylla, æ, f. *σκύλλα*, filia Niſi Megarenſium Regis, cujus fabulam V. ſupra in *Niſus*. ¶ Scylla altera, filia Phorci, & Crateidos Nymphæ. Hanc cum amaret Glaucus, & ab illa ſperneretur, confugit ad Circen, ut magicis incantationibus amorem erga ſe in virgine incenderet. Sed Circe Glauci amore capta eſt. itaque Glauco perſuadere conata eſt, ut ſpernentem ſperneret, amanti vices redderet. Sed Glaucus affirmavit, nunquam Scylla incolumi priorem illum ſuum amorem mutatum iri. Dea indignata, fontem, prope mare, & urbem Rhegium, in quo Nympha ſe ſe lavare conſueverat, magicis venenis infecit. In quem cum illa deſcendiſſet, pube tenus in varia mutata eſt monſtra canum latrantium. Horrens itaque ſuam deformitatem ſe ſe in mare præcipitem dedit, & in ſcopulum navigantibus periculoſiſſimum transformata eſt. Hanc poſtea Glaucus Deam marinam fecit. Claſſem Ulyſſis, & ſocios evertiſſe narratur. *Virg.* 3. *Æn. Ovid.* 14 *Met. & Serv. in* 6. *Ecl.* ¶ Aliorum deſcriptione fuit Phorci, & Hecates filia, admirabili magnitudine, quæ habuit capita ſex, ternos ordines dentium, oculos ignitos, pedes duodecim, & reliquo corpore degebat abſcondita in ſpelunca, petræque adhærebat innata, capita vero habebat ita longe prominentia, ut poſſet ea in navem prætereuntes inſerere. ¶ *Propertius* ex duabus Scyllis unam fecit: inquit enim *l.* 4. *eleg.* 4. Quid mirum, in patrios Scyllam ſæviſſe capillos, Candidaque in ſævos inguina verſa canes? ¶ Hæc ad fabulam. Revera Scylla eſt ſcopulus Bruttiorum in Italia, in freto Siculo, in mare prominens, & procul viſentibus mulieris ſpeciem repræſentans, navigantibus periculoſiſſimus, in quem illiſi fluctus luporum ululatus, & latratus canum videntur imitari: quod Poetis cauſas fabulandi dedit; hodieque dicitur *Scilla*, & *Sciglio*. Ex adverſa ejus parte, h. e. in Sicilia, eſt Charybdis, de qua V. ſuo loco. ¶ Ex duobus his ſcopulis natum eſt vulgatum illud proverbium, cujus tamen auctor incertus eſt: *Incidit in Scyllam cupiens vitare Charybdim*: & de iis dicitur, qui volentes periculum minus evitare, in majus incidunt.

Scylla, æ, f. 1. genus piſcis, quo maxime abundat Liris amnis Campaniæ, Minturnenſium urbem præterfluens. *Plin. l.* 32. *c.* 11. Salea, ſargus, ſcylla, ſarda. ¶ Item genus avis. *Id. l.* 37. *c.* 10. ¶ Item genus herbæ. *Col. l.* 10. *v.* 374.

Scyllaceon. V. Scylacæum.

Scyllæum, i, *lo Sciglio*, *σκύλλαιον*, prom. Bruttiorum, in Calabria Ulteriore, apud Scyllam ſcopulum, in mare inſtar peninſulæ porrectum contra Siciliæ litus, cum oppido cognomine. *Plin. l.* 3. *s.* 5. Nomen accepit a Scylla filia Phorci. ¶ Scyllæum alterum, *Capo di Scigli*, *σκύλλαιον*, prom. Peloponneſi, in ora Argiæ regionis, in agro Hermionico, ſinum Argolicum a Saronico dividens. Dictum eſt a Scylla Niſi filia, quæ eo fluctibus ejecta creditur. *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Scyllæus, a, um, *σκυλλαῖος*, quod ad Scyllam ſpectat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 200. Vos & Scyllæam rabiem, penituſque ſonantes Acceſtis ſcopulos. *Stat. l.* 3. *Silv.* 2. *v.* 180. Scyllæa monſtra.

Scylletium, ii, oppidum, idem ac Scylacæum. *Plin. l.* 3. *c.* 10.

Scyllites, & Scylliticus bulbus, herba quædam eſt, quæ & Scylla, & Scylla rubra dicitur. *Apul. de herb. c.* 42. ¶ Scyllites vinum eſt, in quo ſcyllæ aridæ folia immiſcentur, utileque eſt concoctionibus ſtomachi, & ad corpus reficiendum. *Col. l.* 12. *c.* 33. qui cap. ſequenti de aceto etiam ſcyllitico mentionem facit. V. *Abrotonites*.

Scymnus, i, m. 2. *σκύμνος*, catulus leonis. Vox Græca eſt. *Lucr. l.* 5. *v.* 1035. At catuli pantherarum, ſcymnique leonum.

Scyphus, i, m. *bicchiere*, *o tazza*, כוס, Ger. *becher*, Gall. *taſſe a boire*, Hiſp. *taſa*, *σκύφος*, vaſis potorii genus, quo veteres & in conviviis, & in ſacrificiis utebantur. Eſt nomen Græcum. *Horat. Epod.* 9. Capaciores affer huc puer ſcyphos. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 22. Illaſeras heri inter ſcyphos.

Scyriades. f. 3. *σκυριάδες*, mulieres ex Scyro inſula. *Stat.* 1. *Achil. v.* 147. Nec mi nus egreſſæ thalamis Scyriades ibant Oſtentare choros. ¶ Legitur & *Scyrades*.

Scyrias, adis, f. 3. Deidamia filia Lycomedis Regis Scyri. *Ovid. de ar. am. l.* 1. *v.* 682. Scyrias Hæmonio victa puella viro.

Scyreus, a, um, idem quod Scyrius. *Plin. l.* 33. *s.* 12. Alterum genus (filis) eſt preſſuro, quod alii Scyricum vocant ex inſula Scyro.

Scyrius, a, um, *σκύριος*, quod ad Scyrum inſ. ſpectat. *Ovid. ep.* 8. *v.* 122. Ignaro tetigit Scyria membra manu. *Virg.* 2. *Æneid. v.* 477. Scyria pubes.

Scyros, vel Scyrus, f. 2. *l'Iſola di Sciro*, *σκῦρος*, inſ. maris Ægæi, una ex Cycladibus, cum urbe cognomine. *Plin. l.* 4. *c.* 12. In ea Lycomedes regnavit, ubi Achilles puellari habitu educatus Deidamiam ejus filiam vitiavit, & ex ea Pyrrhum ſuſcepit. *Catul. carm.* 65. Deſeritur Scyros, linquens Phthiotica Tempe.

Scyrpus. V. Scirpus.

Scythæ, arum, m. *Sciti*, *σκύθαι*, pop. Scythiæ. Dicti ſunt a Scytha filio Herculis. *Herod. l.* 4. Vel, ut alii volunt, a *σκύζεσθαι*, *iraſci*, quod ſint feroces, & faciles ad iraſcendum. *Cal. Rhod. l.* 18. *c.* 24. Perſæ Sacas appellavere, a proxima gente: antiqui Aramæos, ſeu Aramæos dixerunt. *Plin. l.* 6. *s.* 17. Olim ſanctiſſimi fuere moribus, & omnino ſecundum naturæ leges vixere. Barbari tamen fuerunt. Nam pecore vitam degebant, famem, & ſitim ad duodenos dies ferentes, ſola herba, quæ ſpartanea dicitur, ſuſtentati. Plurimi carne equina, nonnulli etiam humana veſcebantur. Nullas habebant urbes, plauſtris pro domibus uſi, in quibus huc, illuc vagabantur. Unde dicebantur *Hamaxobii*. Fuere item belliſoliſſimi. Aſiam quindecim annos ſubactam mille, & quingentos annos vectigalem habuerunt, & Parthicum, ac Bactrianum Imperium condiderunt. V. *Juſtin. l.* 1, & 2. *Curt. l.* 7. *Plin. l.* 4. *c.* 12. & *l.* 7. *s.* 2. ¶ Innumerabiles hujus gentis populi fuere. Celeberrimi eorum Sacæ, Maſſagetæ, Dahæ, Eſſedones, Ariacæ, Rhymmici, Peſicæ, Amordi, Hiſti, Edones, Camæ, Camacæ, Euchatæ, Cotieri, Antariani, Pialæ, Arimaſpi, antea Caſidari, Aſæi, Oetei. *Plin. l.* 6. *c.* 17. ¶ *Scytharum ſolitudines*, prov. apud Ariſtophanem, de regione vaſta, & parum culta. Nam Scytharum gens omnium toto orbe vaſtiſſima eſt, ſed olim urbes non habuit, & diſperſim habitavit, & in plauſtris vagabatur. *Curt. l.* 7. ¶ Adjective pro Scythico. *Martial. l.* 4. *epigr.* 28. Indos ſardonychas, Scythas ſmaragdos. *Id. l.* 10. *ep.* 62. Scythæ pellis loro horrida. *Stat. l.* 11. *Theb. v.* 437. Scytha pontus.

Scytala, æ, vel ſcytale, es, f. 1. *σκυτάλη*, *lettera ſcritta in ciffra*, apud Lacedæmonios, ſive Lacones erat genus epiſtolæ ſecretioris, quam in loro, ſive corio ſcribebant, deinde tereti ſurculo involutam ad Imperatorem mittebant. Ejus rationem accurate perſequitur *Gel. l.* 17. *c.* 9. quem vide. *Auſon. in ep. ad Paullinum*. Vel Lacedæmoniam ſcytalen imitare, libelli Segmina Pergamei tereti circumdata ligno, Perpetuo inſcribens verſu, qui deinde ſolutus Non reſpondentes ſparſo dabit ordine formas. *Corn. Nepos in Pauſania c.* 3. Id poſtquam Lacedæmonii reſciverunt, legatos ad eum cum ſcytala miſerunt.

Scytale, les, f. *σκυτάλη*, ſerpens tanta præfulgens notarum varietate, ut videntes retardet, & quoniam reptando pigrior eſt, quos aſſequi nequit, miraculo ſui capit ſtupentes. Hæc *Solin. s.* 27. (*al.* 40.) Adde *Lucan. l.* 9. *v.* 717. & *Plin. l.* 32. *s.* 5. ubi alii aliter legunt.

Scytaloſagittipellifer, *σκυταλοτοξοφαρετροφόρος*, vox hibrida, epitheton eſt Herculis, apud *Tertul. de pal. c.* 4. quod ſignificat clava, & ſagittis armatum, & pelle indutum. Componitur a græca voce *σκυτάλη*, *ſcytale*, h. e. clava, & latinis *ſagitta*, & *pelliger*.

Scythes, æ, m. filius Jovis, qui arcum, & ſagittas inveniſſe dicitur. *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Scythes, æ, m. *σκύθης*, qui eſt a Scythia. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 32. An Scythes Anacharſis potuit pro nihilo pecuniam ducere, noſtrates Philoſophi facere non potuerunt? *Hor. l.* 4. *od.* 14. Te Cantaber non ante domabilis, Meduſque, & Indus, te profugus Scythes Miratur. ¶ Adjective *Senec. Hippolyt. v.* 923. Hunc Geta tellus vidit, aut Taurus Scythes? *Id. in Herc. Fur. v.* 1210. Illa, quæ pontum Scythen Symplegas arctat.

Scythia, æ, f. *Sartaria*, *σκυθία*, regio vaſtiſſima orbis terrarum, ad Septentrionem. *Juſtin. l.* 2. Scythia in Orientem porrecta includitur ab uno latere Ponto, & ab altero montibus Riphæis, a tergo Aſia, & Phaſi flumine. Multum in longitudinem, & latitudinem patet. Dividitur univerſa Scythia in Europæam, & Aſiaticam. ¶ Scythia Europæa a Tanaidis ripis per Mæotidis, & Ponti Euxini litora uſque ad Iſtri oſtia expanditur. ¶ Scythia Aſiatica fines habet ab Occ. eoſdem, quos ipſa Aſia, atque Europa, ab Or. mare Eoum, & Auzatios, Caſioſque montes, quibus a Serica, hodie Cataiæ Regno, diſterminatur, & Ottorocorram montem, quo a Sinis, ſive Chinenſibus diſcernitur, a Sept. mare Scythicum, ſive concretum ad Tabin uſque promontorium, a Mer. Emodus montes, quibus ab Indiis, & Sogdia, Oxiaque juga, quibus a Perſarum ſubmovetur Imperio, deio mare Caſpium, mox Caucaſum montem, quo ab Albania, & Coracem, quo ab Iberia, & Colchide ſeparatur. Habet præterea alias diviſiones, de quibus V. Geographos. ¶ Scythia equis maxime abundat, quorum carnibus populi veſcuntur. Aſinis vero propter loci frigiditatem caret, teſte *Plinio*. ¶ De Scythia *Plinius* ſcribit *l.* 2. *c.* 50. *l.* 4. *c.* 13. *l.* 6. *c.* 17. & *l.* 8. *c.* 55.

Scythice, es, V. Scythicus.

Scythicus, a, um, *σκυθικός*, quod ad Scythas pertinet. *Cic.* 5. *Tuſc.* Mihi amictus eſt Scythicum tegmen. *Stat.* 12. *Theb. v.* 519. Scythica gens. *Martial. l.* 6. *ep.* 58. Scythici ſidere nigra poli. ¶ Scythica herba (quæ & Scythice abſolute dicitur a *Plin. l.* 25. *c.* 8.) eſt ſapore prædulci, a Scythis inventa, eumque eam ad tuſſim ſanandam, & vulnera tradit *Id. l.* 26. *c.* 5. & 14.

Scythis, idis, f. mulier Scythica. *Ovid.* 15. *Met. v.* 360. Exercere artes Scythides memorantur eaſdem.

Scythiſſa, æ, f. mulier e Scythia. *Nepos in Datam. c.* 1. Datames patre natione Care, matre Scythiſſa natus.

Scythopolis, f. 3. *Bethſan*, urbs Palæſtinæ, in Galilæa, in ora lacus Geneſaræ ad Mer. apud Jordanis fl. egreſſum, in Campo Magno, Tiberiadi, & Bethſaidæ proxima. Condita fuit a Baccho, & Scytharum ejus comitum nomine appellata. *Plin. l.* 5. *c.* 18.

Scythotauri, orum, m. populi Scythici Tauricæ regionis. *Solin. c.* 25. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Scyzinum appellatum olim fuit genus quoddam vini, cujus conficiendi ratio obliterata jam eſt. *Plin. l.* 14. *c.* 16.

S ANTE E.

Se pronomen V. Sui.

Se, *ſed*, præp. ex eorum numero, quæ, quod extra compoſitionem nihil ſignificat, inſeparabiles a Grammaticis dicuntur. Quibuſdam, teſte *Priſciano l.* 14. placet eſſe a *ſecus*, quod ſeparationem facit, vel a *ſecus*. Componitur vero cum dictionibus incipientibus a literis *c*, *d*, *e*, *g*, *s*, *l*, *p*, *u*, ut *Secedo*, *ſedare*, *ſedeo*, *ſegrego*, *ſejungo*, *ſeligo*, *ſeparo*, *ſevoco*. In vocibus, quæ ab *e* incipiunt, interponitur litera *d*, euphoniæ cauſa, ut *ſedeo*. Fere diviſionem, ſeu ſeparationem ſignificat, ut *ſeparo*, *ſejungo*, *ſedare*, *ſegrego*. Nonnunquam notat privationem, ſeu negationem, ut *ſecurus*, quaſi ſine cura. Interdum dimidium, ut ſelibra, ſemuncia. ¶ Olim *ſe* pro *ſine* uſurpata fuit. *Lex XII. Tab.* apud *Cic.* 2. *de Legib. c.* 24. Aſt im cum illo ſepelire, ureve, ſe fraude eſto.

Sebaceus, & Sevaceus, a, um, *στεατώδης*, quod ex ſebo eſt. *Apul. l.* 4. Tædis, lucernis, cereis, ſebaciis, nocturni luminis inſtrumentis clareſcunt tenebræ.

Sebalis, vel Sevalis, le, adject. ſebaceus, ut ſebalis fax, apud *Ammian. l.* 18. *c.* 14.

Sebaſte, es, f. 1. *Samarix*, urbs exc. Palæſtinæ, in Samaria. *Plin. l.* 5. *c.* 13.

Sebaſteni, orum, m. Galatiæ populi. *Plin. l.* 5. *c.* 32.

Sebaſtia, f. 1. *Sanſtra*, urbs medit. Cappadociæ, apud M. Argæum. *Plin. l.* 6. *c.* 3.

Sebaſtopolis, f. 3. *Sivas*, urbs medit. Cappadociæ, præclara. *Plin. l.* 6. *c.* 3.

Sebethus, m. 2. *Fiume della Maddalena*, *Fornello*, amnis admodum parvus Campaniæ, qui viſum per Neapolim labitur, ſed ejus pars prope muros urbis excurrit, & paulo infra pontem S. Magdalenæ in ſin. Neapolitanum ſe exonerat. *Stat. l.* 1. *Silv.* 2. *v.* 263.

Sebethis, idis, f. *σεβηθίς*, nomen Nymphæ apud *Virg.* 7. *Æn. v.* 734. ¶ Sebethis lympha, eſt Sebetus fluvius. *Col. l.* 10. *v.* 134.

Sebo, vel ſevo, as, a. 1. *στεατόω*, ſebo obduco. *Col. l.* 2. *c.* 22. Feriis autem ritus majorum etiam illa permittit, far pinſere, faces incidere, candelas ſebare.

Seboſus, & Sevoſus, a, um, adject. ſebo abundans. *Plin. l.* 18. *c.* 14. Medulla ſevoſa pecudum.

Sebum, ſeu ſevum, i, (nam utroque modo legitur) *ſevo*, Ger. *unſchlit*, Gall. *ſuif*, Hiſp. *ſeba*, *ſebo*, pinguedo animalium, ex qua fiunt candelæ. *Plaut. Capt.* 2. 2. 31. Habet unde excoquat ſevum ſenex. quæ proverbialis locutio eſt, & dicitur de eo qui divitiis affluit.

Secabilis, le, adject. idem quod ſectilis. *Lactant. de ira Dei*, *c.* 10. Dividua ergo, & ſecabilia ſunt. *Auſon. eclog.* 1. *v.* 7. Secabile ſegmen.

Secale, is, n. 3. *ſegala*, Ger. *rocken*, Gall. *ſeigle*, Hiſp. *centeno*, frumenti genus. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Secale Taurini ſub Alpibus aſiam vocant, deterrimum, & tantum ad arcendam famem utile, fœcunda, ſed gracili ſtipula, nigritia triſte, ſed pondere præcipuum. Admiſcetur huic far, ut mitiget amaritudinem ejus, & tamen ſic quoque ingratiſſimum ventri eſt. Naſcitur qualicumque ſolo cum centeſimo grano, ipſumque pro lætamine eſt. Hæc *Plinius*.

Secamentum, i, quod ſecando dividitur, vel quod ex ligno ſectili confectum eſt. *Plin. l.* 16. *s.* 10. E diverſo materies, quæ abieti pulcherrima, picea ad fiſſiles ſcandulas, cupaſque, & pauca alia ſecamenta.

Secarius, a, um, in quo ſecamenta, vel ſegmenta ponuntur. *Cato c.* 11. Villicum habere oportet ſportas ſecarias tres, molas aſinarias tres. Alii leg. *ſacarias*.

Secaturus V. in Seco.

Secedo, is, eſſi, eſſum, n. 3. *partirſi*, *andar via*, *ritirarſi*, סור, Ger. *abweichen*, Gall. *ſe retirer*, Hiſ. *apartarſe*, *ἀναχωρέω*, ſeorſum vado, ſeu ſenſum venio, procul ab hominum frequentia recedo. *Plaut. Amph.* 2. 2. 137. Secede huc tu Soſia. *Id. Curc.* 2. 3. 2. Fugite omnes, abite, & de via ſecedite. *Cic.* 1. *Catil. in fin.* Quare ſecedant improbi, ſecernant ſe a bonis. *Liv. l.* 40. Seceſſit in partem interiorem cum duobus amicis, totidem cuſtodibus corporis. *Propert. l.* 2. *eleg.* 10. Secedere a ſolo. *Quintil. l.* 2. *c. ult.* Secedere ad ſtilum, *ritirarſi a comporre*.

Secerno, is, crevi, cretum, a. 3. *ſeparare*, הבדיל, Ger. *abſondern*, Gall. *ſeparer*, Hiſp. *apartar*, *διακρίνω*, ſeparo, ſejungo, diſcerno, divido. *Cic.* 4. *Fin.* Illa non dico me expetere, ſed legere, nec optare, ſed ſumere, contraria autem non fugere, ſed quaſi ſecernere. *Id. de Am.* Secerni autem blandus amicus a vero, & internoſci tam poteſt, adhibita diligentia, quam &c. *Liv. lib.* 45. *c.* 14. Secernere ſe a grege. *Horat. de ar. poet. ad fin.* Publica privatis ſecernere, ſacra profanis. *Id. epod.* 16. Jupiter illa piæ ſecrevit litora genti. h. e. ſelegit, ſepoſuit, & habitanda piis hominibus dedit.

Seceſpita, æ, f. genus cultri. *Feſt.* Seceſpitam eſſe Antiſtius Labeo ait cultrum ferreum, oblongum, manubrio rotundo, eburneo, ſolido, vincto ad capulum auro, argentoque, fixum clavis æneis, ære Cyprio, quo Flamines, Flaminicæ virgines, Pontificeſque ad ſacrificia utuntur. *Suet. in Tib. s.* 5. Inter Pontifices ſacrificanti pro ſeceſpita plumbeum cultrum ſubjiciendum curavit. ¶ Sumitur etiam pro repagulo. *Feſt.* Eadem alias dicitur, qua in ſacrario utuntur. Sacrariæ namque in templis rediculo gneo olim ſepiebantur, in quo tabe relictæ ſunt, per quas manibus ſacra tangere licet. Eſt hoc in templo Bonæ Deæ. Sed & aliis in locis. Et ſunt veluti repagula quædam. Ita ſeceſpitæ dicuntur duobus modis. Hæc *Feſtus*.

Seceſ-

Seceſſio, onis, *partenza*, *ritiramento*, [illegible], Ger. *abweichung*, Gall. *retirement a part*, Hiſp. *partida*, ἀναχώρησις, diſceſſio, receſſus in aliquem locum remotum, vel ſecretiorem, & minus frequentem. *Cic. pro Mur. c. 24.* Seductiones teſtium, ſeceſſionem ſubſcriptorum animadvertebant. ¶ Interdum ſumitur pro defectione, diviſione populi in duas, pluresve partes. *Cic. pro Lig. c. 6.* Seceſſionem tu illam exiſtimavisti, Cæſar, initio, non bellum. *Liv. l. 2. c. 32.* Piſo auctor eſt, ſeceſſionem factam eſſe in Aventinum.

Seceſſus, us, m. *ritiramento*, *partenza*, ἀναχώρησις, diſceſſio, receſſus in locum ſolitarium, minuſque frequentem. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 1.* Carmina ſeceſſum ſcribentis, & otia quærunt. ¶ Interdum pro loco ſecretiore, & ab hominum turba, aſpectuque remoto, *luogo ſolingo*, *ritiro*, [illegible], Germ. *abgeſonderter ort*, Gall. *lieu où l'on ſe retire à part*, Hiſp. *lugar ſecreto*, [illegible]. *Virg. 1. Æn.* Eſt in ſeceſſu longo locus. *Plin. jun. l. 2. epiſt. 13.* Illa meus in urbe, ille in ſeceſſu contubernalis. *ideſt in villa.* ¶ Item pars corporis poſtica, qua excrementa egeruntur. *Hieron. epiſt. 128. ad Fabiol.* Totum quod comedimus, quod voramus, in ſeceſſum projici.

Secus, V. ſecus.

Secius, a, um, quod ſecatur. *Feſt.* Secium eſt, quod ſeceſpita ſecatur, libum, ſive placenta, quæ ſoleat neceſſariis ſacrificiis adhiberi. *Paul. ibid.* Secium libum eſt, quod ſeceſpita ſecabatur.

Secludo, is, ſi, ſum, a. 3. *chiudere*, *ſeparare*, [illegible], Germ. *abſcheiden*, Gall. *enfermer à part*, Hiſp. *apartar*, *cerrar*, [illegible], eſt ſeorſum claudere, removere, ſejungere. *Propert. l. 1. eleg. 19.* Ille ſub extrema pendens ſecluditur ala. *Virg. 1. Æn.* Solvite corde metum, Teucri, ſecludite curas. ¶ Secludere vitam corpore, eſt ſe occidere. *Plaut. Rud. 1. 4. 1.* Quid magis in rem eſt meam, quam corpore vitam ſeclusam?

Seclum, V. Seculum.

Secluſorium, ii, [illegible], locus, in quo aliquid ſecluditur. *Var. l. 3. de R. R. c. 5.* Excluduntur in minuſculum aviarium, quod eſt conjunctum cum majore oſtio, & lumine illuſtriore, quod ſecluſorium appellant.

Secluſus, a, um, *ſeparato*. *Cic. de Orat. l. 2. c. 39.* Ubi non ſecluſa aliqua aquula teneatur. *Id. 7. Ver. c. 9.* Secluſus a communi luce. ¶ *Secluſa ſacra*, a priſcis dicebantur, quæ Græci ἄβατα appellant, ab eo, quod ſeparata, ac ſeorſum clauſa a vulgo propter ſanctitatem aliquam eſſe deberent. *Feſt.*

Seco, as, cui, ctum, a. 1. *tagliare*, *ſegare*, *dividere*, [illegible], Ger. *ſchneiden*, Gal. *trancher*, *tailler*, Hiſp. *cortar*, τέμνω, exſcido, cædo. *Cic. in Phil. 8. c. 5.* In corpore ſi quid eſt ejuſmodi, quod reliquo corpori noceat, uri, & ſecari patimur. *Virg. 1. Æn. v. 212.* Pars in fruſta ſecant. ¶ Tranſlate ſumitur pro dividere, diſtinguere, diſtribuere. *Cic. de Orat. l. 2. c. 27.* Illi quidem cauſas in plura genera ſecuerunt. ¶ Secare viam, eſt ire, proficiſci, apud Poetas. *Virg. 6. Æn.* Illa viam ſecat ad naves. V. Sectus. Sic *Æn. 5.* ipſa fuga ſecat æquora priſtis. *h. e.* celeri curſu undas dividit. Et *Georg. 1.* Scylla levem fugiens ſecat æthera pennis. ¶ Tranſlate ſecare aliquem, eſt ſatyrico dente mordere, *tagliare i panni addoſſo*. *Perſ. ſat. 1. v. 115.* Secuit Lucilius urbem, Te Lupe, te Muti, & genuinum fregit in illis. *Horat. l. 1. ſat. 10. v. 15.* ridiculum acri Fortius, & melius magnas plerumque ſecat res. ¶ Secare lites, eſt dirimere, componere. *Horat. l. 1. ep. 16. v. 42.* vir bonus eſt quis? Qui ... multæ, magnæque ſecantur judice lites. ¶ Partic. *ſecaturus* pro ſecturus. *Colum. l. 5. c. 9.* Partem, ſupra quem ramum ſecaturus es, ſtramentis tegeris. ¶ Seco etiam notat ſequi, ut nonnullis placet. *Virg. 10. Æn. v. 107.* Quæcunque eſt fortuna hodie, quam quiſque ſecat ſpem. Ad quem locum *Serv.* Secat, ideſt ſequitur, habet, tenet, unde ſectas dicimus. Alii exponunt, quam quiſque ſpem decerpit, ſumit, capit, ea ratione, qua *Idem* ſecare viam, dixit.

Secors, V. Socors.

Secretarium, ii, *luogo ſecreto*. *Apul. de Mundo.* Ignes, qui terræ ſecretariis continentur. *Sever. Sulpit. in dial. 3. de virt. Martini, c. 8.* Secretarium vocat conſulare, ſeu locum cancellis ſeptum, in quo reddebatur jus, cujuſmodi ſunt, quæ ab Italis dicuntur *Cancellarie*.

Secrete, adv. idem ac ſecreto. *Tertul. de Orat. c. 1. & de pal. c. 4.*

Secretim, adv. ſecreto. *Ammian. Marcel. l. 19. c. 1.*

Secretio, onis, f. 3. *ſeparazione*, [illegible], actus ſecernendi, ſeparatio, ſejunctio. *Cic. 1. Tuſc. c. 19.* Eſt interitus quaſi diſceſſus, & ſecretio, ac diremptio earum partium, quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur.

Secreto, adv. *ſeparatamente*, κατ' ἰδίαν, diſtincte, ſeparatim, ſeorſum, a *ſecerno*. *Colum. l. 11. c. 3.* De quibus ſuo loco dicam ſecretius, ne inter hanc quaſi turbam operum negligentius olitoria officia deſcripſiſſe videar. *Liv. lib. 3.* Secreto ab aliis coquere conſilia. ¶ Frequenter ſumitur pro clam, occulte, ſine arbitris, *ſegretamente*. *Cic. Att. l. 7. ep. 8.* Una Formias venimus, & ab hora octava ad veſperum ſecreto collocuti ſumus.

Secretum, i, *luogo ſolingo*, ἐρημία, ſeceſſus. *Ovid. 13. Metam.* Prædæque aſſuetus amore In ſecreta venit. *Plin. l. 3. epiſt. 1.* Quam pulchrum illud, quam dulce ſecretum, quantum ibi antiquitatis? *Tac. 14. Ann. c. 53.* M. Agrippæ Mitylenenſe ſecretum permiſit. *Quintil. l. 10. c. 7.* Stilus ſecreto gaudet. ¶ Secretum petere, eſt ſecreto colloquendi copiam petere. *Sueton. in Tiber. c. 26.* Secretum petenti, non niſi adhibito filio Druſo, dedit. ¶ Frequentiſſime ſumitur pro arcano, pro re ſecreta, & ſeparata, quam nulli communicamus, ſed apud nos tacitam ſervamus, *ſecreto*, ἀπόρρητον. *Ovid. 2. Metam.* Et legem dederat, ſua ne ſecreta videret. *Plin. l. 14. c. 22.* Tunc animi ſecreta proferuntur.

Secretus, a, um, *ſeparato*, ἀποκεχωρισμένος, ſeparatus, ſejunctus, diviſus, a *ſecerno*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 21.* Habent igitur ſuam ſphæram ſtellæ inerrantes, ab æthera conjunctione ſecretam, & liberam. *Virg. 8. Æn.* Secretoſque pios, his dantem jura Catonem. *h. e.* ab impiis ſeparatos. Cum genitivo *Lucret. lib. 2. v. 841.* Sed ne forte putes ſolo ſpoliata colore Corpora prima manere; etiam ſecreta teporis Sunt, ac frigoris omnino, calidique vaporis. ¶ Interdum pro ſelecto ponitur. *Quintil. l. 9. cap. 3.* Secretæ, & extra vulgarem uſum poſitæ, ideoque magis nobiles, ut novitate aurem excitant, ita copia ſatiant. ¶ Item pro ſolo, vel ſolitario, quaſi a cæteris ſeparato. *Cic. 2. de Leg.* Loco publico, privatone, celebri, an ſecreto, aliena civitate, an tua, in caſtris, an foris dicat, intereſt plurimum. *Colum. l. 9. c. 4.* Probatis apibus deſtinari debent pabulationes, eæque ſint ſecretiſſimæ. ¶ Secretus homo dicitur, qui in ſolitudine degit. *ſolitario*. *Sen. ep. 92.* Invadit etiam ſecretiſſimos tumultus. ¶ Item qui arcanæ, & probatæ eſt fidei. *Tacit. in Agric. c. 40.* Libertus ex ſecretioribus miniſteriis miſſus ad Agricolam.

Secta, æ, f. *ſetta*, *fazione*, αἵρεσις, ſchola, ratio vitæ, inſtitutum, familia, diſciplina, hominum congregatio eadem in philoſophia, vel alia quapiam re ſectantium. Hinc *Donat. ad Teren. Eun. 2. 2. ſc. 2. & Phorm. 2. 1. ſc. 2.* dictam putat a *ſectando*, etſi alii aliunde ducant. V. Seco. *Cic. Ver. 7. c. 70.* Horum hominum ſectam, atque inſtituta perſequerentur. *Id. ad Brut. epiſt. 1.* Hoſtes omnes judicat, qui M. Antonii ſectam ſecuti ſunt. *Plin. in Paneg. c. 45.* Quæ tibi ſecta vitæ, quod genus hominum placeat. *Liv. l. 39. c. 17.* Qui meam ſectam, imperium, auſpiciumque terra, mari ſequuntur.

Sectaculum, i, propago, progenies. *Apul. l. 5. Metam.* Occipiunt ſciſcitari, qualis ei maritus, & unde natalium ſectacula proveniret.

Sectarius vervex eſt aries, qui ſectis teſticulis alitur ad veſcendum. *caſtrato*. *Plaut. Capt. 4. 2. 40.* Qui petroni nomen induunt verveci ſectario. V. Petro. ¶ A *Paulo apud Feſt.* vervex ſectarius dicitur, qui gregem agnorum præcedens ducit. ¶ Similiter *ſectarii porci* dicuntur a *Catone de R. R. c. 152.* (ſic enim ibi legendum, non *ſecarii*) qui gregem ſequuntur. Verba *Catonis* ſunt: Manſit decem ab coactore rulegat porcos ſectarios. In oves duas ſingulos paſcet. Itaque *Cato* ſignificat eos porcos, qui ovillum, aut alterius generis gregem ſequuntur, & ſimul cum iis paſcuntur.

Sectatio, onis, f. actus ſectandi, ſeu ſequendi. *Tertul. l. 1. ad Uxor. c. 6.* Invenit diabolus, quomodo homines etiam boni ſectationibus perderet.

Sectator, oris, m. 3. *ſeguace*, ἀκόλουθος, qui aliquem aſſidue ſequitur. *Cic. pro Mur. c. 34.* At ſectabantur multi, quid opus eſt ſectatoribus? Et mox. Lex Fabia, quæ eſt de numero ſectatorum. Loquitur hic *Cicero* de clientibus candidatorum, qui eos quocunque ſectabantur, gratiæ conciliandæ cauſa. *Tac. 4. Ann. c. 68.* Neque omiſerat conjugem, liberoſque ejus percolere, ſectator domi, comes in publico, poſt tot clientes unus. ¶ Dicitur etiam de diſcipulis Philoſophorum, qui ut aliquid ab iis addiſcant, ab eorum latere nunquam diſcedunt. *Plin. l. 18. c. 28.* Sextius e Romanis ſapientiæ ſectatoribus. *Gel. l. 2. c. 2.* Taurus, ſectatoribus commodum dimiſſis, ſedebat pro cubiculi ſui foribus.

Sectatrix, icis, f. quæ ſectatur. *Petron. in Satyr.*

Sectatus, a, um, partic. a ſequor. *Horat. l. 2. ſer. ſat. 2.* Leporem ſectatus, equove Laſſus ab indomito.

Sectilis, ium, n. 3. res, quæ ſecantur. *Vitruv. l. 7. c. 1.* Ad regulam, & libellam exacta pavimenta ſtruantur ſive ſectilibus, ſeu teſſeris. Per *ſectilia* intelligimus parvas cruſtas marmoreas ſectas in varios interdum colores: per *teſſeras* accipimus quadrata gradia.

Sectilis, & le, o. 3. τμητός, quod ſectum eſt, aut ſecari poteſt. *Plin. lib. 16. cap. 43.* Magna & glutini ratio propter ea, quæ ſectilibus laminis operiuntur. *Suet. in Caſ. cap. 46.* Multi eum prodiderunt in expeditionibus teſſellata, & ſectilia pavimenta circumtuliſſe. ¶ Sectile porrum, eſt genus porri, ita dictum, quaſi ſectivum, quod ſæpe ſecatur, ut profundius creſcat. Aliqui dictum ſcribunt quaſi ſectum, & ſua ſponte conciſum, nam conciſum, & ſectum utrinſus videri. *Juv. ſat. 3. v. 293.* Quis tecum ſectile porrum Sutor, & elixi vervecis labra comedit?

Sectio, onis, *tagliamento*, *diviſione*, [illegible], Germ. *ſchneidung*, Gall. *coupeure*, Hiſp. *cortadura*, τομή, [illegible], actus ſecandi, conciſio, diviſio. *Plin. l. 23. c. 7.* Bibitur & contra ſerpentes, & ante ſectiones, punctionesque, ne ſentiantur. *Quintil. l. 1. c. 10.* De ratione dividendi, de ſectione in infinitum, &c. ¶ Aliquando ſumitur pro publicatione, qua quis media, vel aliqua parte bonorum, vel omnibus bonis mulctatur, quæ vulgo confiſcatio dicitur, vel pro diviſione prædæ hoſtilis. *Cic. 2. Phil. c. 45.* Qui ad illud ſcelus ſectionis auderet accedere. *Id. 1. de Invent. c. 45.* Cujus prædæ ſectione venierit. ¶ Aliquando pro bonis ipſis damnatorum, quæ publicantur, aut etiam pro præda hoſtium, quæ ſub haſta venditur. *Caſ. l. 2. B. G. c. 33.* Poſtridie ejus diei ſectionem ejus oppidi univerſam Cæſar vendidit. ideſt omnia bona. *Tacit. 1. hiſt. c. 90.* Reliquias ſectionum Neronianarum nondum in fiſcum converſas revocatis ab exilio conceſſit. *h. e.* reliquias eorum bonorum, quæ Nero, damnatis in exilium actis, fiſco vendicaverat. ¶ Sectiones exercere, eſt alios accuſando, eorumque damnatorum bona emendo quæſtum facere. *Tacit. Ann. 13. c. 23.* Pætus quidam exercendis apud ærarium ſectionibus famoſus. Eodem ſenſu *Sueton. in Vitel. c. 2.* Sectionibus, & cognituris uberius compendium nancisci. V. Sector. ¶ Aliquando ſectio ponitur pro juris perſecutione. *Paul. apud Feſt.* Sectio, perſecutio juris.

Sectius, adv. idem quod ſecius. *Plaut. Men. 5. 7. 57.* Hæc nihilo mihi eſſe ſectius quam ſomnia. Ita legitur in pleriſque codicibus *Gellii l. 18. c. 9.* at in editis Plauti *ſecius* quidam ſubſtituunt.

Sectivus, a, um, τμητός, idem ac ſectilis, ut Porrum ſectivum. *Col. l. 11. c. 3.* Porrum ſi ſectivum facere velis, denſius ſatum præceperunt priores relinqui, & ita, cum increverit, ſecari.

Sector, aris, atus ſum, d. 1. *ſeguitare*, *andare dietro*, προσεκάθητο, frequenter ſequor, multum, & continue ſequor. *Cic. 4. Ver. c. 70.* Is Prætorem circum omnia fora ſectaretur. *Id. 6. Ver. c. 66.* Qui illic ejuſmodi eſt, ut eum pueri ſectentur, ut homines, cum loqui cœperit, irrideant. ¶ Dicitur & de iis, qui alicujus ſcholam frequentant, & euntem comitantur, ut diſcant. *Gel. l. 6. c. 6.* Apollinarem Sulpitium in primis ſectabar. *Terent. Eun. 2. 2. 31.* Ibi homo cœpit me obſecrare, ut ſibi liceret diſcere id de me: ſectari juſſi, ſi potis eſt. ¶ Sumitur etiam in malam partem pro inſectari. *Plaut. Ciſt. 2. 2. 1.* Anum ſectatus ſum clamore per vias. ¶ Cum de beſtiis dicitur, fere notat venando ſequi, inveſtigare, perquirere. *Virg. 3. Ecl. v. 75.* Si, dum tu ſectaris apros, ego retia ſervo. ¶ Uſurpatur quoque de rebus inanimatis, pro iis operam dare, ea amare. *Hor. in Ar.* Levia ſectantem nervi deficiunt, ideſt enervatos verſus ſcribit, qui dat operam, ut ſcribat delicatos. ¶ Item paſſiva ſignificatione. *Varr. l. 2. R. R. c. 9.* Qui vellet ſe a cane ſectari.

Sector, oris, τμητής, ὠνητής, qui ſecat, qui aliquid incidit, aut dividit, ut *Sector zonarius*, qui alterius zonam, aut marſupium ſecat, *tagliaborſe*. *Plaut. Trin. 4. 2. 20.* Mira ſunt, ni illic homo eſt aut dormitator, aut ſector zonarius. ¶ Accipitur etiam pro accuſatore, qui ex damnatione accuſati dimidium bonorum expectat, aut certe aliquam partem, & id perſequitur; item pro eo, qui bona damnatorum emit in auctionibus, ut poſtea ea vendens lucrum faciat. *Aſcon. in 3. Ver. c. 23.* Sectores dicti ſunt, qui ſpem lucri ſui ſecuti, bona condemnatorum ſemel auctionabantur, proque his pecuniam penſitabant ſingulis, in poſterum pro compendio ſuo ſingula quæque pecunia populo vendituri. ¶ *Sector* ſignificatione diverſa vel a *ſecando* eſt, vel a *ſequendo*. Nempe a *ſecando* eſt, cum accipitur pro eo, qui ſecat, ex. gr. pro ſicario; a *ſequendo*, cum notat accuſatorem, qui delationibus id egit, ut homines ſuis everterentur fortunis: vel eum, qui bona damnatorum emit. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 29.* Neſcimus, per iſta tempora eoſdem fere ſectores fuiſſe collorum, & bonorum. Ubi utramque ſignificationem complexus eſt. *Id. 2. Phil. c. 26.* Ut primum tu ſector ſis, iſto loco natus, deinde tu Pompeii ſector, &c. Appellat Antonium ſectorem Pompeii, quoniam in ſubhaſtatione ejus bona redemeret. Adde *3. Ver. c. 23.* ¶ *Populus ſui favoris ſector*, tranſlate dicitur, pro venditore, ſive auctionatore ſuffragiorum comitialium. *Lucan. l. 1. v. 178.*

Sectrix, icis, f. mulier, quæ bona damnatorum emit in auctionibus. *Plin. l. 36. c. 15.* Unde enim vitricus Sylla, & Metella mater proſcriptionum ſectrix.

Sectura, æ, f. *tagliatura*, τομή, ſecandi actio, ſectio. *Plin. l. 37. c. 8.* Et venatus quidem callaidis talis; ſectura formantur, alias fragiles. ¶ Secturæ quoque cavernæ ſubterraneæ dicuntur, ut fodinæ, in quibus metalla exciduntur, quod e terra ſectæ, ideſt diviſæ ſunt. *Caſ. l. 3. B. G. c. 21.* Cujus rei (cuniculos agendi) peritiſſimi ſunt, propterea quod multis locis apud eos ærariæ ſecturæ ſunt.

Sectus, a, um, *ſegato*, *tagliato*, [illegible], partic. a ſecor. *Horat. l. 4. od. 4.* Hydra ſecto corpore firmior. *Id. l. 1. epiſt. 1. v. 104.* Sectus unguis. *Quintil. l. 4. c. 5.* Scrupuloſe in partes ſecta diviſio. ¶ Secta via, *ſtrada ſorta*. *Lucr. l. 5. v. 273.* Qua via ſecta ſemel liquido pede detulit undas. Eundem verſum repetit *l. 6. v. 638.* Sic *Virg. Æn. 6. & 12.* dixit, ſecare viam, pro ire, *camminare*. ¶ Tranſlate *Ovid. de remed. amor. v. 443.* Secta bipartito cum mens diſcurrit utroque, Alterius vires ſubtrahit alter amor.

Secubatio, onis, f. ſecubitus. *Solin. c. 39. de urſis Numid.* Partitis ſecubationibus dividuntur.

Secubitus, us, m. *il dormir ſolo*, [illegible], ſecubandi actus. *Ovid. 3. Amor. eleg. 10.* Hanc quiſquam lacrimis lætari credit amantum, Et bene tormentis, ſecubituque coli? Adde *Catul. carm. 65. de nupt. Pel. & Thet. v. 375.*

Secubo, as, bui, bitum, n. 1. *giacere ſolo*, Ger. *beſonder liegen*, Gall. *coucher à part*, Hiſp. *dormir a parte*, [illegible], ſeorſum, ſive ſeparatim cubo. *Liv. l. 39. c. 10.* Si per aliquot noctes ſecubuiſſet. *Sueton. in Tiber. c. 7.* Mox diſſedit, & aliquanto gravius, ut etiam perpetuo ſecubaret. *Tibul. l. 2. eleg. 23.* Miles depoſitis annoſus ſecubat armis.

Secula, æ, f. 1. δρέπανον, falx, apud Campanos, a ſecando. *Var. l. 4. de L. L.*

Secularis, & re, o. 3. αἰώνιος, quod ad ſeculum ſpectat. Ludi ſeculares erant Ludi apud Romanos, qui centeſimo quoque anno celebrabantur pro incolumitate Populi Romani, & ſalute totius Imperii. *Feſtus.* Seculares ludi Tarquinii Superbi Regis in agro ſunt primum facti, quem Marti conſecravit P. Valerius Poplicola Coſ. quod Populus Romanus in loco illo antea repertam aram quoque Diti, ac Proſerpinæ conſecrarerat in extremo Martio Campo, quod Terentum appellatur, demiſſam infra terram pedes fere viginti, in qua pro malis aver-

gen-

Digitized by Google

cendis Populus Romanus facere ſacra ſolitus erat. Ludos poſtea ſeculares & centeſimo quoque anno facere ibi cœpit Poplio Lænate Duumviro ſacrorum, in quibus hoſtiæ furvulis (lege furvis, vel furvulis) eſt operatur tribus diebus, totidemque noctibus. Ac deinde inſtitutum eſt, centum poſt annos ut fierent. Plin. l. 7. c. 48. Minus miror, Stephanionem, qui primus togatus ſaltare inſtituit, utriſque ſecularibus ludis ſaltaſſe. ¶ Centeſimo quoque anno fiebant, ut dictum eſt. Sed poſtea Principum ambitione, minore ſpatio interjecto, ſæpius fuere inſtaurati. Sueton. in Claud. c. 21. ¶ In his ludis præco pronuntiare ſolebat, Populum Romanum eos viſurum eſſe ludos, quos nemo ejus ætatis unquam vidiſſet, aut viſurus eſſet poſthac. Id. ibid. ¶ Carmen ſeculare erat, quod ſecularibus ludis cani conſueverat ab electis ad hoc pueris prætextatis, & puellis virginibus, quare & Horatius compoſuit, & legitur inter ejus carmina poſt Epodos. ¶ Apud Eccleſiaſticos Scriptores ſecularis ſæpe accipitur pro profano. ſic Tertul. de cor. milit. c. 7. litteras ſeculares dicit, libri d'autori profani. ¶ Item pro eo, qui extra Chriſtianam religionem eſt, gentili, ethnico. Hinc Id. Tertul. l. ult. de exhortat. ad caſtit. ſeculares feminas vocat Didonem, & Lucretiam. Sulpit. l. 2. Seculares litteræ.

Seculum, i, vel potius ſæculum, & per ſyncop. ſeclum, ſecolo, דור, Germ. hundert jahrig zeit, Gall. ſiecle, Hiſp. ſiglo, αἰών, γενεά. Verrius Flaccus, ut ex eo ſcribit vetus Horatii interpres, deſiniebat ſeculum annis centum & decem. Var. l. 5. de L. L. centum annos dicit eſſe ſeculum, quia id ſit longiſſimum ſeneſcentium hominum ſpatium. Sunt, qui mille annos ſeculum eſſe dicant, teſte Serv. in 8. Æn. Hinc Plaut. in Mil. 4. 2. 87. Qui mille annorum perpetuo vivunt ab ſeculo ad ſeclum. ¶ Plerumque Seculum pro centum annorum ſpatio a Scriptoribus uſurpari ſolet. Ovid. 12. Metam. de Neſtore. Annos Vixit bis centum, nunc tertia vivitur ætas. Cic. 3. de Orat. c. 37. Duobus prope ſeculis ante. ¶ Interdum ponitur indefinite pro quovis tempore. Cic. l. 11. Fam. ep. 14. In multa ſecula videbamus Rempublicam liberatam. idest diu, & in multos annos. Id. 4. Acad. Nihil ne tot ſeculis, ſummis ingeniis, maximis ſtudiis explicatum putamus? ¶ Metonymice ponitur pro hominibus, qui aliquo ſeculo vivunt, pro moribus ſeculi, &c. Horat. l. 3. od. 6. Fœcunda culpæ ſecula. Virg. 1. Georg. Impiaque æternam timuerunt ſecula noctem. Tacit. de morib. Germ. c. 19. Nemo illic vitia ridet, nec corrumpere, & corrumpi ſeculum vocatur. h. e. conſuetudo, moda. Hinc dictum eſt ſeculum aureum, argenteum, æneum, ferreum. Aureum quidem, cum mundi initio homines innocentes ex ore, & ſponte ſua, ſine lege, fidem, rectumque colebant, ut ait Ovid. 1. Met. v. 90. argenteum, cum paulatim innocentia labeſcente, inductæ ſunt leges, & aliæ ad homines in officio continendos. æneum, quo homines ingenio ſæviores, & ad bella promptiores extitere; ferreum, quo in omne nefas ruere properant. V. Ovid. loc. cit. uſque ad v. 150. ¶ Reperitur etiam ſeculum pro genere, ſeu ſtirpe. Lucret. l. 1. v. 21. Efficis, ut cupide generatim ſecla propagent. Id. l. 4. v. 1220. Et muliebre oritur patrio de ſemine ſeclum. Id. l. 5. v. 864. Lanigeræque ſimul pecudes, & bucera ſecla. idest boves. ¶ Apud Eccleſiaſticos Scriptores ſeculum legitur pro illa vivendi ratione, quæ rerum periturarum negotiis, voluptatibus, divitiis quærendis occupata eſt, & opponitur illi, quæ humana quæque cœleſtibus poſthabet. Prudent. cathemer. 3. v. 109. Feſſus ille vocat per freta ſeculi. ¶ Interdum etiam ſpeciatim dicitur de vita gentilium, h. e. eorum, qui Chriſtianam fidem non ſuſceperunt. Tertul. de exhort. ad caſtit. c. 13. Videmus etiam ſeculi exempla. ¶ Item pro mundo. Sedul. Beatus auctor ſeculi. ¶ Digredi ſeculo, & educi ſeculo, eſt mori, apud Tertul.

Secum, V. Sui.

Secundæ, arum, f. 1. τὰ δεύτερα, ſecundæ partes. Sua natura adjectivum eſt. Semper enim ſubſt. partes ſubintelligitur. Plin. l. 7. c. 12. Ejuſdem familiæ Scipioni poſt eum cognomen Salutio mimus dedit, ſicut Spinter ſecundarum, tertiarumque Pamphilus collegio Lentuli, & Metelli Coſſ. ¶ Subſtantivum etiam ſæpe reperitur. Cic. Divin. in Ver. c. 15. Ut in actoribus Græcis fieri videmus, ſæpe illum, qui eſt ſecundarum, aut tertiarum partium, cum poſſit aliquanto clarius dicere, quam ipſe primarum, multum ſubmittere, ut ille princeps quam maxime excellat. ¶ Secundas agere, vel ſecundas partes agere, tranſlate eſt obſequi, & aſſentari, tranſlatione petita ab hiſtrionibus ſecundarum partium, qui primarum partium hiſtrionibus ſe ſubmittebant, eoſque excellere patiebantur. Sen. l. 3. de Ira, cap. 8. Optimum judicavit, quiſquid dixiſſet ſequi, & ſecundas agere. V. Secundus. ¶ Secundæ item dicuntur τὰ ὕστερα, ὕστερα, membrana illa, qua partus obvolutus utero prodit, vulgo ſecondina. Plin. l. 20. c. 9. Braſſicæ ſuccus contra ardorem febrium, & ſtomachi vitia utiliſſime imponitur, & ad ſecundas.

Secundani, m. δευτερανοί, ſecundæ legionis milites, ſicut primani, primæ legionis. Liv. l. 34. c. 40. Dum rapiunt inde ſignum, priores ſecundani ſe porta ejecere. Plin. l. 3. c. 4. In medio Coloniæ, Arelate ſextanorum, Biterræ ſeptimanorum, Arauſio ſecundanorum.

Secundarius, a, um, ſecondario, שני, Germ. andere, Gall. ſecond, Hiſp. ſegundo, δευτερεῖον, quod eſt ſecundæ claſſis, vel ordinis. Cic. in Brut. c. 69. Quod idem faciebat Q. Arrius, qui fuit M. Craſſi quaſi ſecundarius, idest ſecundum a M. Craſſo eloquentiæ locum obtinens. Alii aliter leg. ¶ Panis ſecundarius, eſt panis vulgaris, & cibarius, qui confectus eſt ex farina, ex qua pollinis pars ante ſit excuſſa. Suet. in Aug. c. 76. Cibi minimi erat, atque vulgaris fere: ſecundarium panem, & piſciculos minutos maxime appetebat. ¶ Ipſa quoque farina, ex qua talis panis conficitur, ſecundarium dicitur. Plin. l. 18. c. 9. Floris ſemodium, & cibarii, quod ſecundarium vocant, ſextarios quatuor. ¶ Paſſum, & vinum ſecundarium eſt, quod fit ex aqua puteana vinaceis adjecta, poſtquam muſtum expreſſum eſt, vinello. Id. l. 14. c. 9. ¶ Ponitur etiam ſecundarius pro ſecundo, vel poſtremo. Cic. 2. de Invent. c. 7. Caput illud erit accuſatori, ſi demonſtrare poterit, alii neminem cauſam fuiſſe faciendi; ſecundarium, ſi tantam, aut tam idoneam nemini.

Secundatus, us, m. ſecundus locus. Tertul. de anim. c. 27. Alteri primatum damus, alteri ſecundatum.

Secunde, adv. a ſecundo, felicemente, εὐτυχῶς, feliciter, proſpere. Cic. 3. de nat. Deor. c. 34. Iſque, cum ſecundiſſime curſum teneret. Alii legunt cum ſecundiſſime vento. Cato apud Gel. l. 7. c. 3. Quia hæc res tam ſecunde proceſſit.

Secundicerius, ii, m. qui ſecundi ordinis dignitate ornatus eſt. leg. 4. Cod. de domeſt. & protect. & in tit. de primicer. & ſecundicer.

Secundo, as, a. 1. ſecondare, proſperare, הצליח, Germ. glucklich, Gall. faire proſperer, Hiſp. proſperar, εὐοδόω, proſpero, proſperum reddo. Virg. 7. Æn. Di noſtra incepta ſecundent. Tac. 2. Ann. c. 24. Tandem relabente æſtu, & ſecundante vento, naves revertere. h. e. proſpere flante. Ovid. Heroid. epiſt. 13. Blandaque compoſitas aura ſecundet aquas. ¶ Regit etiam dativum. Plaut. Rud. 4. 1. 3. Tempus ei rei ſecundat. h. e. favet.

Secundo, adv. ſecondariamente, in ſecondo luogo, שנית, Ger. zum andern, Gall. ſecondement, Hiſp. ſegunda vez, δεύτερον, ſecundo loco. Cic. pro Planc. c. 20. Equidem primum, ut honore dignus eſſem, laboravi, ſecundo, ut exiſtimarer, tertium mihi fuit &c. ¶ Secundo, pro iterum, la ſeconda volta, non facile invenies. Itaque malebant dicere iterum conſul, ut dicit Cic. de Auſp. ciſp. c. 18. quam ſecundo conſul. Habet Hirtius de Bell. Alex. c. 40. & Trebell. Pollio in Gallienis c. 17.

Secundum, appreſſo, אצל, Germ. nach, Gall. pres, aupres, Hiſp. ſegun cerca, κατά, ἐγγύς, juxta, prope, præpoſ. ex iis, quæ accuſativo ſerviunt. Cn. Pomp. ad Domit. l. 8. Attic. poſt ep. 12. Si ſecundum mare ad me ire cœpiſſet, lungo il mare. Ser. Sulpit. Cic. l. 4. Fam. ep. 12. Duo vulnera accepiſſe, unum in ſtomacho, alterum in capite ſecundum aurem. ¶ Sumitur etiam pro poſt, dopo. Cic. 1. Offic. Proxime autem, & ſecundum Deos, homines hominibus maxime utiles eſſe poſſunt. Id. 2. Ver. Ut ſecundum binos ludos mihi reſpondere incipiat. ¶ Item pro conformiter, convenienter, ſeconde. Cic. ad Q. Fr. Cum teſtimonium ſecundum fidem, & religionem graviſſime diceſſem. Id. 2. Fin. Neceſſe eſt, quid aut ſecundum naturam, aut contra ſit, a natura ipſa judicari. ¶ Item pro juxta opinionem, vel ſententiam, vel ſcriptum. Cic. pro Roſc. Com. c. 1. Tuas, C. Fanni, tabulas flagitamus, & quominus ſecundum eas lis detur, non recuſamus. Gel. l. 1. c. 17. Secundum eam ſententiam Varro quoque ſcripſit. Sueton. in Claud. c. 15. Secundum eos ſe ſentire, qui vere propoſuiſſent. ¶ Item pro præpoſ. pro, a, vel ex, in favore. Cic. Att. l. 4. ep. 2. Nuntiat jam populo, Pontifices ſecundum ſe decreviſſe. Idem ib. Quiſque horum ſententiam rogatus, multa ſecundum cauſam noſtram diſputavit. Tac. 3. hiſt. c. 7. Principia belli ſecundum Flavianos. ¶ Item pro in. Cic. 1. de Div. Secundum quietem viſam uſe Junonem prædicare, ne id faceret. ¶ Item pro ad. Cic. 7. Ver. c. 53. Secundum arbitrium tuum teſtes dabo. ¶ Item pro de, ſuper, circa. Salluſt. in Jugur. Secundum ea uti deliberetis. ¶ Denique pro ſecundo, ſecondariamente. Var. apud Non. c. 2. n. 621. Animadvertendum primum, quibus de cauſis conſtituerint paces, ſecundum, qua fide eas coluerint.

Secundus, a, um, ſecondo, שני, Germ. der ander, Gall. ſecond, Hiſp. ſecundo, δεύτερος, quod immediate ſequitur primum, idest quod ſecundo loco eſt. Et tam numeri, quam dignitatis ordinem denotat. Cic. in Orat. c. 15. Quoniam id ſecundum erat de tribus. Id. 3. Fin. c. 16. Ut ſecundus ſit ad regium principatum. Virg. 11. Æn. v. 441. Turnus ego, haud ulli veterum virtute ſecundus. Hirt. l. 4. B. Alex. c. 36. Ut Sacerdos ejus Deæ majeſtate, imperio, & potentia ſecundus a Rege conſenſu gentis illius habeatur. ¶ Secundæ menſæ dicuntur fructus, cæteraque bellaria, quæ ſublatis carnibus ſecundo loco apponuntur. Quæ nominis ratio inde ducta eſt, quod antiqui menſas appellabant ipſos diſcos, ſive quadras, quibus epulæ in convivium inferebantur. Cic. Attic. l. 14. ep. 6. Hæc ad te ſcripſi appoſita ſecunda menſa. Virg. 2. Georg. Non ego te Dis, & menſis accepta ſecundis Tranſierim Rhodia. ¶ Item pro favente, & propitio, ut Secunda fortuna, quæ nobis adeſt & obſequitur. Cic. 3. Ver. Secundo populo aliquid facere, idest favente, non repugnante. Idem 2. Tuſc. Secundo flumine navigare, idest aqua ſequente, ſive in eam partem fluente, ad quam tendimus. Ovid. 4. de Pon. eleg. 53. Ventus ſecundus, qui a puppe ſequitur. Virg. 5. Æneid. Res ſecundæ, idest proſperæ, quæ pro noſtro deſiderio ſequuntur, ſive ex animo ſuccedunt. Teren. Heaut. 2. 2. Sic Sueton. in Cæſ. c. 2. Reliqua militia ſecundiore fama fuit, idest meliore. Liv. l. 8. c. 12. Leges ſecundiſſimæ plebi, adverſæ nobilitati. h. e. maxime faventes. ¶ Interdum ſecundus ponitur pro pari, aut ſimili. Horat. l. 1. od. 12. Nec viget quidquam ſimile, aut ſecundum, Proximos illi tamen occupavit Pallas honores. ¶ Aliquando pro eo, quod non uſquequaque bonum eſt in ſuo genere. Hor. l. 2. ep. 1. v. 153. vivit ſiliquis, & pane ſecundo. V. Secundarius. Plin. l. 3. c. 21. Servi quaſi ſecundum genus hominum ſunt. Sen. ep. 52. Secundæ ſortis ingenia. ¶ Secundas partes agere in comœdiis dicuntur illi, qui non tam ſæpe in ſcenam procedunt ac illi, qui primas ſuſtinent, ut ait Aſcon. in Divin. Verrin. V. Secundæ.

Secure, adverb. ſicuramente, ſenza timore, tuto, tute, ἀσφαλῶς, ἀδεῶς. Pallad. l. 3. c. 9. Inter caligines ſecurius florent. Plin. l. 2. ep. 17. Hæc (feneſtræ) ſubjacens mare longius quidem, ſed ſecurius intuetur. ¶ Item negligenter, ſine cura. Velle. l. 2. c. 129. Quam illum & honorate, nec ſecure continuit! ſenza attenzione, e cura. Juſtin. l. 5. c. 9. Cum hinc pro patria ſummis viribus, inde pro aliena dominatione ſecurius pugnaretur.

Securicla, æ, f. V. Securicula.

Securiclatus, a, um, ſecuricla compactus, ut Securiclati cardines, apud Vitruv. l. 10. c. 15. V. Securicula.

Securicula, & per ſyncop. ſecuricla, æ, f. picciola ſcure, parva ſecuris, πελεκύδιον. Plin. l. 18. c. 19. Securicule, qua intercidantur radices. Plaut. Rud. 4. 4. 114. Securicula anceps. ¶ Apud Vitruv. l. 4. c. 7. ſecuricula dicitur caput ligni in modum parvæ ſecuris formatum, & altero ligno inſertum, ut cum eo tenaciſſime colligetur, non ſecus ac ſi clavis eſſet compactum; hujuſmodi autem connexio lignorum Italis dicitur incaſtro a coda di rondinella, Gallis queue d'arondelle. V. Subſcus.

Securidaca, æ, πελεκῖνος, herba ſic dicta a ſimilitudine ſecuris, quæ inter lentem naſcens eam enecat. Plin. l. 18. c. 17. & l. 27. c. 5.

Securifer, ra, rum, πελεκυφόρος, qui fert ſecurim. Ovid. 12. Metam. v. 460. Helimumque, ſecuriferumque Pyracmon.

Securiger, ra, rum, idem ac ſecurifer. Ovid. ep. 4. v. 117. Primæ ſecurigeras inter virtute puellas Te peperit. h. e. inter Amazones, quæ in bello ſecuribus utebantur.

Securis, is, f. 3. ſcure, mannaja, גרזן, Ger. ein axt, Gall. hache, cognée, doloire, πέλεκυς, ἀξίνη, inſtrumentum ad ſecanda ligna. Eſt a ſeco, & curis, vel quiris, quod Sabinis ſignificabat haſtam, a quo & Romulus Quirini nomen accepiſſe dicitur. Ovid. 12. Met. Veluti qui candida tauri Rumpere ſacrifica moliturr colla ſecuri. ¶ Hujus inſtrumenti inventrix fuit Pentheſilea Amazon, teſte Plin. l. 7. c. 56. Unde & Amazones ſecurigeræ a Poetis dictæ ſunt. ¶ In falce vinitoria ſecuris dicitur ſemilunaris Lunæ ſpecies ejus tergo ſuperpoſita. Col. l. 4. c. 25. ¶ Secures Magiſtratuum Romanorum inſignia erant, quibus illi in ſontibus puniendis utebantur. Conſules duodecim lictores habebant, qui ante ſe geſtabant duodecim virgarum faſces, in quibus duodecim ſecures illigatæ erant, Prætores ſex, Dictator vigintiquatuor. Cic. 3. Ver. Securi percutere. Id. ibid. Securi ferire. Id. in Piſon. c. 34. Cum miſer ille ſecuribus hoſpitis ſui cervices ſubjicere geſtiret. ¶ Metonymice ſecuris ponitur pro Magiſtratu. Hor. l. 3. Carm. ode 2. Nec ſumit, aut ponit ſecures arbitrio popularis auræ. ¶ Tranſlate ponitur pro plaga, ſeu damno. Hinc ſecurim infligere, ſeu injicere eſt vehementer lædere, graviter officere. Cic. pro Planc. c. 29. Graviorem potuerunt Reipublicæ infligere ſecurim. Id. pro Mur. c. 24. Quam te ſecurim putas injeciſſe petitioni tuæ? idest quantum detrimenti putas te attuliſſe tuæ petitioni?

Securitas, atis, ſicurtà, ſicurezza, בטחה, Germ. ſicherheit, Gall. ſeureté, Hiſp. ſeguridad, ἀδεια, tranquillitas curæ, anxietatis, & periculi expers. Cic. 5. Tuſc. Securitatem appello vacuitatem ægritudinis, in qua vita beata poſita eſt. Id. 5. Fin. Democriti ſecuritas, quæ eſt animi tanquam tranquillitas, quam appellant εὐθυμίαν. Cato Cic. l. 15. Fam. epiſt. 5. Præſtare alicui ſecuritatem. ¶ In plurali num. Plin. l. 23. c. 1. Somno, ac ſecuritatibus jamdudum vinum profuit. ¶ Apud Ammian. Marcellin. l. 27. c. 10. accipitur pro apocha, ſeu ſcripto, quo creditor teſtatur ſatisfactum ſibi a debitore. Securitates, inquit, accipiens pro illatis.

Securus, a, um, ſicuro, tranquillo, בטוח, Ger. ſicher, Gall. ſeur, Hiſp. ſeguro, ἀσφαλής, tranquillus, qui ſine cura eſt. Differt a tuto, quia ſecurus dicitur is, qui non timet periculum, tutus qui eſt extra periculum, ſecurus refertur ad animum, tutus ad rem. Sen. ep. 97. Tuta ſcelera eſſe poſſunt, ſecura non poſſunt. Plin. l. 28. c. 9. Securus ſomnus. Liv. l. 35. c. 41. Securus de bello. Cic. Att. l. 15. ep. 52. Securi animi eſſe. Spartian. in Severo, c. 18. Tripolim, contuſis belliroſiſſimis gentibus, ſecuriſſimam reddidit. Ovid. 12. Met. v. 199. Sint tua vota licet, dixit, ſecura repulſa, Elige quid voveas. ¶ Aliquando ponitur pro diſſoluto, negligente, incurioſo, ſuaeque ſæpe regit genitivum. Virg. 1. Æneid. Securus amorum germanæ. Tacit. 3. hiſt. c. 13. Nunquam apud vos verba feci, aut pro vobis ſollicitior, aut pro me ſecurior. Hor. l. 1. od. 26. Quid Tyridatem terreat, unice ſecurus. Quintil. l. 8. c. 3. In quod (tautologiæ vitium) ſæpe incidit etiam Cicero, ſecurus tam parvæ obſervationis.

Secus, n. indecl. teſte Chariſio l. 1. idem ac ſexus, a ſeco, quia per ſexum animal in marem, ac fœminam ſecatur, ac dividitur. Salluſt. l. 2. Hiſt. Undique virile, ac muliebre ſecus per vias, & tecta omnium viſebatur. Ita legendum eſſe Probus in Catholicis monet: Quod ipſum innuit Chariſius l. 1. Auſon. Idyl. 11. v. 8. Veſta, Ceres, & Juno, ſecus muliebre, ſorores. Arnob. lib. 3. Secus fœmineum.

Secus, appreſſo, אצל, Ger. neben, Gall. pres, Hiſp. cerca, παρά, juxta, prope a ſecun-

Digitized by Google

ſecundum, præp. ex iis, quæ accuſativo ſerviunt. *Cato R. R. c. 31.* Foramina utrinque ſecus laminas. *Plin. l. 23. 2. 15.* Chamæleuce naſcitur ſecus fluvios. ¶ Eſt etiam adverbium, & ſignificat aliter. *Plaut. Epid. 5. 2. 96.* Niſi quid tua ſecus ſententia eſt. *Cic. in Piſon.* Recte, an ſecus, nihil ad nos. *Id. Att. l. 9. ep. 6.* Ne quid fiat ſecus, quam volumus, quamque oportet. *Id. pro Mur. 1. 4.* Non ſecus, ac ſi meus frater eſſet. *Id. 1. de nat. Deor.* Quoniam cœpi ſecus agere, atque initio dixeram. *Id. 3. de Orat. c. 30.* Paulo ſecus, atque ab illo partita ſunt. *Id. in partition.* Longe ſecus. ¶ Comp. ſecius, ἧττον. Sed non retinet quantitatem primitivi, ut ex Marone conſtat. Notat autem magis aliter, vel minus. *Ter. Andr. 3. 2. 37.* Sed nihilo ſecius mox deferunt puerum huc ante oſtium. *Auct. ad Her. l. 1. c. 11.* Impedimento eſt, quo ſecius lex feratur. *Caſ. l. 3. B. Civ.* Prætervectoſque Dyrrhachium magna vi venti nihilo ſecius ſequebatur. *Virg. 2. Georg. v. 367.* Interea toto non ſecius aere ningit.

Secŭtus. V. Sequutor.

Secutuleius, a, um, adiect. qui ſequitur. Mulier ſecutuleia, apud *Petron. in Satyr.* eſt ea, quæ virum appetit, & ſectatur.

Sed, ma, אך בל, Ger. *aber*, Gal. *mais*, Hiſp. *mas*, ἀλλὰ, at, verum, conjunctio adverſativa, ſeu diſcretiva. *Cic. 5. Verr.* Sunt homines Siculi non contemnendi, ſi per noſtros Magiſtratus liceat, ſed homines & ſatis fortes, & ſatis plane frugi, ac ſobrii. *Plaut. Rud. 3. 5. 10.* Alter duas clavas. La. Clavas? Da. Sed probas. ¶ Jungitur ſæpe cum etiam. *Cic. de Am.* Eaque adhibeatur ad monendum non modo aperte, ſed etiam acriter, ſi res poſtulabit. ¶ Particula etiam quandoque omittitur, etſi neceſſaria videatur. *Cic. pro Mil.* Obliti eſtis, recenti illo nuntio necis Clodianæ, non modo inimicorum Milonis ſermones, & opiniones, ſed nonnullorum imperitorum. ¶ Jungitur etiam cum vero. *Cic. 7. Ver. c. 6.* O præclarum imperatorem, nec jam cum M. Aquilio fortiſſimo viro, ſed vero cum Paullis, Scipionibus, Mariis conferendum. ¶ Aliquando incipientis particula eſt, pro atque, & tranſitum ſignificat ad mentionem alterius rei. *Ter. Phorm. 1. 4.* Sed quis hic eſt ſenex, quem video in ultima platea? *Id. And. 2. 1.* Sed Pamphilum video. ¶ Hac uſurpatione ſæpe conjungitur cum conjunctionibus autem, enim, enimvero. *Plaut. Rud. 4. 5. 15.* Sed autem quid, ſi hanc hinc abſtulerit quiſpiam ſacrum arnam Veneris? *Virg. 1. Æn.* Progeniem ſed enim Trojano a ſanguine duci Audierat. *Cic. pro Arch.* Sed enim hoc non ſolum ingenii, ac literarum, verum etiam naturæ, atque virtutis fuit, ut, &c. *Liv. l. 45.* Sed enim vero, cum deteſtabilis altera res, & proxime parricidio eſt. ¶ Item adhibetur in permiſſione, ſeu conceſſione. *Cic. pro Lig.* Sed ierit ad bellum, diſceſſerit non a te ſolum, ſed etiam a fratribus. ¶ Item in correctione. *Cic. 4. Acad.* Sed quid ago? inquit, aut ſum ne ſatis ſanus, qui hæc vos docea? ¶ Item in objectione, & antipophora. *Cic. 12. Phil. c. 11.* Sed effugi inſidias, perrupi Apenninum. Nempe in Antonii congreſſum, colloquiumque veniendum eſt. ¶ Interdum ponitur pro iterandæ, repetendæ, continuandæque ſententiæ. *Cic. 3. de Orat. c. 19.* Quam ſi hæc eloquentia, atque hoc oratorum contenti fuerint, qui, *&c.* & ſi ſatis eſſe putatis, ea, quæ, *&c.* ſed, ſi his contenti eſtis, oratorem in exiguum ſane gyrum compellitis.

Sedāmen, inis, n. ſedatio, quies. *Senec. Hippolyt. v. 1184.* O mortis amoris una ſedamen mali.

Sedāte, adv. quietamente, Ger. ruhiglich, Gal. *paiſiblement*, Hiſp. *ſoſſegadamente*, ἀταράχως, tranquille, conſtanter, ſine ulla commotione. *Cic. 2. Tuſc.* Non conſtanter, & ſedate ferre? *Id. in Or. c. 27.* Contentus, placideque loquitur. *Ammian. l. 25. c. 2.* Sedatius procedere.

Sedatio, onis, tranquillità, quiete, שקט, Ger. *ſtillung*, Gal. *appaiſement*, Hiſp. *ſoſſiego*, ἠρέμησις, tranquillitas, quies, moderatio. *Cic. 1. Off. c. 27.* In qua temperantia, & modeſtia, omniſque ſedatio perturbationum animi, & rerum modus cernitur. *Id. 3. Tuſc. c. 27.* Ut apud Homerum quotidianæ voces, interituſque multorum ſudationem mœrendi afferunt.

Sedātor, oris, m. *pacificatore*. *Arnob. l. 3.* Sedator militaris inſaniæ.

Sedātus, a, um, *tranquillo*, *quieto*, שקט, Ger. *geſtillet*, Gal. *paiſé*, *tranquille*, Hiſp. *ſoſſegado*, *amanſado*, ἠρεμαῖος, ἄτυφος, ἀτύφωτος, placatus, tranquillus, quietus, minime præceps, partic. a ſedor. *Virg. 11. Æn. v. 18.* Olli ſedato reſpondit corde Latinus. *Hor. l. 1. ep. 19.* Oderunt Hilarem triſtes, triſtemque jocoſi, Sedatum celeres. *Cic. l. 8. Attic. ep. 3.* Sedatiore animo ſcribem. *Auct. ad Herenn. l. 3. c. 14.* Sedatiſſima vox.

Sedda pro ſella dixerunt antiqui, teſte Scauro de Orthographia apud Putſch. p. 2252.

Sedecennis, vel Sexdecennis, ne, adiect. *di ſedici anni*. *Auſon. in Epitaph. c. 31.* Sedecennis erat non.

Sedecies, adverb. *ſedici volte*, ἑκκαιδεκάκις. *Plin. l. 6. c. 29.* Sedecies centena millia. Alii leg. *ſexdecies*.

Sedĕcim, vel Sexdecim, adverb. *ſedici*, ἑκκαίδεκα. *Plin. l. 30. c. 33.* Sedecim annos durare exiſtimatur. *Ter. Eun. 3. 3. 20.* Annos nata eſt ſedecim. *Liv. l. 37. c. 40.* Sexdecim elephanti.

Sedecŭla. V. Sedicula.

Sedens, entis, partic. a ſedeo. *Cic. 7. Ver.* Ut eum nemo unquam in equo ſedentem videret. ¶ Sedens lactuca, eadem ac ſeſſilis. *Martial. l. 10. ep. 48.* In quibus eſt lactuca ſedens, & ſectile porrum.

Sedentarius, a, um, ἑδραῖος, quod ſedendo fit, ut Opus ſedentarium, quod fit a ſedente. *Col. l. 12. 1. 13.* Neque erit ſedentaria ejus opera, ſed modo ad telam debebit accedere, modo eos, qui cibum familiæ conficiunt, inviſere. *Plaut. Aulul. 3. 5. 39.* Propolæ, linteones, calceolarii, ſedentarii ſutores, diabathrarii &c.

Sedĕo, es, di, ſſum, n. 2. *ſedere*, ישב, Ger. *ſitzen*, Gall. *s'aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, καθῆσθαι, eſt in terra, vel in ſella, vel in equo, &c. natibus niti, ab ἕδος. *Virg. 10. Ecl.* Dum ſedet, & gracili fiſcellam texit hibiſco. *Cic. 1. de Div.* Cum virgo ſtaret, & Cæcilia in ſella ſederet. *Id. Ver. 7. c. 41.* Eum vident ſedere ad latus Prætoris. *Liv. l. 1. c. 34.* Ibi ei carpento ſedenti cum uxore, aquila ſuſpenſis demiſſa leniter alis pileum aufert. *Quinctil. l. 2. c. 4.* Super caput Valerii pugnantis ſediſſe corvum. *Aſin. Poll. ad Cic. Fam. 12. ep. 32.* Gallum biſtrionem in quatuordecim ſeſſum deduxit. V. Quatuordecim. *Solin. c. 57. de bucephale.* Cum ab equario ſuo etiam alias molliter ſederetur. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſtationem, ceſſare, otioſum eſſe. *Cic. l. 16. Fam. ep. 7.* Qui ſi eſſent, nos Corcyræ non ſedemmus. *Id. Att. l. 12. ep. 44.* Quid enim ſedere totos dies in villa iſta? *Horat. l. 1. od. 17. v. 37.* Sedit, qui timuit, ne non ſuccederet. *Ter. Adelph. 5. 3. 38.* An ſedere oportuit domi virginem tam grandem? ¶ Item pro inſidere, inhærere, imprimi. *Quinctil. l. 12. c. 3.* Vox clara, pura, ſecans aera, auribus ſedens. *Flor. l. 4. c. 2.* Cujus in ſcuto centum, atque viginti tela ſedere. *Stat. 12. Theb. v. 115.* Nomen in ore ſedet. *Senec. ep. 2.* Id in animo fideliter ſedet. ¶ Item pro incubare. *Plin. l. 4. c. 51.* Polypus fœmina modo in ovis ſedet, modo cavernam cancellato brachiorum implexu claudit. Sedere alicui dicitur, quod placet, quod decretum, & conſtitutum eſt. *Flor. l. 4. c. 5.* Cum bellum ſederet, de fine tractatum eſt. *Virg. 4. Æn.* Si mihi non animo fixum, immotumque ſederet. *Id. l. 5. v. 418.* Idque pio ſedet Æneæ, probat auctor Aceſtes. *Plin. l. 2. c. 7.* Sedere cœpit ſententia hæc, pariterque & eruditum vulgus, & rude in eam curſu vadit. *Senec. epiſt. 46.* Parum mihi ſedet judicium. ¶ Ponitur etiam pro convenire, aptum eſſe. *Quinctil. l. 11. 3. ult.* Nam & ita ſedet melius toga, & continetur. *Plin. in Paneg. 1. 10.* Quam bene humeris tuis ſederet imperium. ¶ Eſt etiam militare verbum, & ſignificat, caſtra habere poſita. *Plaut. Amph. 2. 1. 53.* Ordine omne, dum apud hoſtes ſedimus, ediſſertavit. ¶ Item Judicum, & Prætorum, qui ſedere dicuntur, cum cauſis, & cognitionibus vacant. *Liv. l. 40. c. 8.* Sedeo miſerrimus pater judex inter duos filios. *Cic. pro Cluent. c. 38.* Sediſtine judex in C. Fabricium? *Plin. l. 1. epiſt. 10.* Sedere pro tribunali. ¶ Præterea eleganter ſedere dicuntur loca humilia, & depreſſiora. *Lucan. l. 3. v. 38.* mediiſque ſedent convallibus arva. *Silius l. 12. v. 161.* Campo Nola ſedet. ¶ Item quæ collabuntur, & ruunt. *Stat. l. 5. Silv. 3. v. 200. de Capitolii incendio*: Vix requies flammæ, nec dum rogus ille Deorum, ſederat. ¶ Item qui in loco aliquo domicilium figunt. *Flor. lib. 2. c. 31.* Reliquiæ Gallorum in media Aſiæ parte ſederant. ¶ Sedere ad Reipublicæ gubernacula, & eorum adminiſtrationi Reip. ductum a navis rectore, qui ſedet ad puppim clavum tenens, ad curſum regendum. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 18.* ¶ Sedere morbus dicitur, qui continuus eſt, & obſtinatus. *Martial. l. 1. epigr. 90.* Sic *Senec. in Med. v. 746.* Longe gravior pœna ſedeat conjugis ſocero mei. h. e. fixa hæreat, & jugiter ab eo perſolvatur.

Sedes, is, f. 3. *ſede*, *ſedia*, מושב, Ger. *ſitz*, *ſeſſel*, Gal. *ſiege*, Hiſ. *ſilla*, *aſſiento*, ἕδρα, locus, in quo ſedemus, qui & ſella, & ſedile dicitur. *Cic. 1. de Or.* Et omnes in iis ſedibus, quæ ſub platano erant, conſediſſe dicebat. ¶ Tranſlate ſumitur pro loco habitationis, ſive pro domicilio. *Cic. in Piſon.* Mihi ipſa Roma prope convulſa ſedibus ſuis obviam procedere viſa eſt. *Id. pro Arch.* In ſedem omnium rerum, & fortunarum ſuarum Romæ collocavit. *Tacit. de Germ. c. 30.* Catti initium ſedis ab Hercynio ſaltu inchoant. ¶ Item pro ſepulchro. *Virg. 6. Æn.* Sedibus ut ſaltem placidis in morte quieſcam. ¶ Metonymice ponitur pro natibus, & tota ea parte corporis, ſuper quam ſedentes innitimur, & ſæpe pro podice, & ani circulo. *Plin. l. 24. c. 7.* Lacryma ſedis vitiis prodeſt, nequid ſiccari, excalfieri opus ſit. *Id. l. 21. c. 20.* Sedes procidua. ¶ Denique pro quocunque loco, ubi res aliqua conſiſtit. *Celſ. l. 8. cap. 10.* Reponere oſſa in ſuam ſedem. *Cic. 3. de Orat. cap. 5.* Neque verba ſedem habere poſſunt, ſi rem ſubtraxeris. *Tacit. 3. hiſt. cap. 8.* Sedem bello deligere.

Sedicula, æ, f. *ſedietta*, ἑδράριον, parva ſedes. Ita Valla putat dicendum eſſe. Alii *ſedecula* per ſecundam vocalem rectum eſſe aſſerunt. *Cic. Att. l. 4. epiſt. 10.* Maloque in iſta tua ſedicula, quam habes ſub imagine Ariſtotelis ſedere, quam in iſtorum ſella curuli.

Sedicŭlum, n. ſedile. *Paul. apud Feſt.*

Sedigitus, a, um, ἑξαδάκτυλος, qui ſenos habuit in manu digitos. Hinc C. Horatii duæ filiæ Sedigitæ appellatæ ſunt, item Volcatius Poeta Sedigitus eſt cognominatus. *Plin. l. 11. c. 43.*

Sedile, is, n. 3. *ſedia*, καθέδρα, ἑδρανον, id, ſuper quod ſedemus, ſedes, ſubſellium, ſcamnum ad ſedendum aptum. *Virg. 5. Æneid. v. 167.* Vivoque ſedilia ſaxo. *Plin. epiſt. 6. l. 5.* Sunt locis pluribus diſpoſita ſedilia e marmore. *Varr. l. 3. R. R. c. 5.* Sedilis ſexiens.

Sedĭmen, inis, n. *depoſigione*, *poſatura*, ſubſidentia. *Cæl. Aurel. Tard. 5. c. 4.* In ipſa præterea urina ſedimina inveniuntur, aliquando craſſiora, & calida, aliquando arenoſa, & ſaxoſa.

Sedimentum, i, ὑπόστασις, ſubſeſſio, cum ob fundamenti infirmitatem ædificium ſubſidit, a ſido. *Plin. l. 36. c. 10.* Sive inundationibus Tiberis ſedimento molis facta.

Seditio, onis, f. 3. *ſedizione*, *diſcordia*, מהומה, Germ. *auffrubr*, Gall. *ſedition*, Hiſ. *alboroto*, στάσις, διχοστασία, diſſenſio, diſcordia, motus populi, ubicumque eſt multitudo hominum adverſus Duces, Magiſtratuſve etiam ſapientium, vel imperium detrectantium. *Cic. 4. de Rep. apud Non. c. 1. n. 96.* Eaque diſſenſio civium, quod ſeorſum eunt alii ad alios, ſeditio dicitur. *Id. Att. l. 10. epiſt. 1.* Si quis in ſeditione non alterutrius partis fuiſſet. *Id. ad Brut. ep. 2.* Seditionem facere. *Id. Attic. l. 5. epiſt. 14.* Seditionem ſedare. ¶ Dicitur etiam de domeſtica diſcordia. *Terent. Andr. 5. 1. 16.* Filiam dare in ſeditionem, atque incertas nuptias. ¶ Tranſlate ſeditio maris eſt tempeſtas, jactatio, apud *Stat. l. 9. Theb. v. 142.*

Seditiōſe, adv. *ſediziosamente*, στασιαστικῶς, per ſeditionem, more ſeditioſorum, contentioſe. *Cic. pro Cluent.* Quæ concionibus ſeditioſe concitatis accommodatior eſt, quam tranquillitati, moderatiſque judiciis. *Id. Att. l. 2. epiſt. 21.* Multa cum ſeditioſiſſime diceret. *Tacit. 3. Hiſtor. c. 12.* Seditioſius agere.

Seditiōſus, a, um. *ſedizioſo*, Ger. *aufrühriſch*, Gall. *ſeditieux*, Hiſp. *alborotador*, στασιώδης, proclivis ad ſeditionem, qui ſeditionem amat, turbulentus. *Cic. 1. Phil.* Ut turbulenti, ut ſeditioſi, ut pernicioſi cives eſſe nolint. *Id. in Vatin.* Cum ante Gellius, nutricula ſeditioſorum hominum, teſtimonium diceret. *Tacit. Ann. 5. c. 44.* Seditioſiſſimum quemque vinctos trahunt. *Aſcon. in Orat. pro Mil. c. 17.* Concio ſeditioſior.

Sedo, as, a. 1. *mitigare*, *placare*, הרגיע, Ger. *ſtillen*, Gal. *appaiſer*, Hiſp. *aſſoſſegar*, παύω, mitigo, lenio, placo. *Cic. pro Flac.* Remittant ſpiritus, comprimant animos ſuos, ſedent arrogantiam. *Id. 1. Leg. c. 20.* Sedare controverſiam. *Id. l. 1. de Orat. 1. 46.* Sedare motus animi. *Lucret. l. 4. v. 848.* Sedare ſitim. h. e. reſtinguere. *Nepos in Eumen. c. 9.* Diem unum operatur ad laſſitudinem ſedandam militum. h. e. reficiendam. ¶ Neutrorum more *Velles.* apud *Gell. l. 18. 1. 12.* Poſtquam tempeſtas ſedaret, Adherbal taurum immolavit.

Sedūco, is, xi, ctum, a. 3. *tirare in diſparte*, הדריך, Germ. *nebenſich fuhren*, Gall. *tirer a part*, Hiſp. *apartar*, ἀπάγω, ſeorſum duco ab aliis, quaſi de rebus aliquibus locuturus. *Ter. Hec. 1. 2. 67.* Poſt Pamphilus me ſolum ſeducit foras. *Cic. Att. l. 5. epiſt. 21.* Cum hæc diſſeruiſſem, ſeducit me Scaptius. *Propert. l. 1. el. 9.* Quippe ubi non liceat vacuos ſeducere ocellos. h. e. alio convertere, & ab amica ſpectanda avertere. ¶ Significat etiam ſeparare, disjungere. *Virg. Æn. 4.* Et cum frigida mors anima ſeduxerit artus. h. e. animam a corpore ſeparaverit. *Ovid. 13. Met. v. 485. de Memnonidibus avibus*: quarto ſeducunt caſtra volatu. h. e. in duas partes dividunt. ¶ Tranſlate *Cic. 1. Tuſcul. c. 31.* Animum ad ſeipſum advocamus, ſecum eſſe cogimus, maximeque a corpore ſeducimus. Alii tamen leg. *abducimus*. ¶ Pro decipere, in errorem inducere. *ſedurre*. *Tertull. lib. 2. adverſ. Marcion. cap. 8.* Angelus, qui ſeduxit. Quod vero addunt quidam *Lexicographi* ex *Terent. Andr. 4. 1. 50.* Etiam me ſeducere iſtis dictis poſtulas? optimæ pleræque Editiones habent *ducere*, & *ſubducere*.

Seductĭlis, le, adiect. qui in errorem facile duci poteſt, εὐεξαπάτητος. *Alcim. Avit. l. 2. v. 160.* miniſtrorum ſeductilis Eve venenum Auribus accipiens. *Auguſtin. l. 2. Confeſſion. c. 3. a med.* Seducebat me, quia ſeductilis eram.

Seductio, onis, *il tirar in diſparte*, Ger. *neben ſich führung*, Gall. *deſtournement*, Hiſp. *apartamiento*, ἀπαγωγή, abductio a turba. *Cic. pro Mur. c. 34.* Moſtine amicos, obſervationes, teſtificationes, ſeductiones teſtium, ſeceſſionem ſubſcriptorum animadvertebant. ¶ Item ſeparatio. *Lactant. l. 5. 1. 13.* Mors eſt corporis, animæque ſeductio. ¶ Item in errorem inductio. *Tertul. l. 2. adverſ. Marcion. c. 2.* Adam confeſſus eſt ſeductionem.

Seductor, oris, m. *ſeduttore*, qui ſeducit & decipit. *Vet. Gloſſ.* Seductor, πλάνος, ἀπατεών. *Auguſtin. tract. 29. in Joann. ſub init.* Si enim ſeducere decipere eſt, nec Chriſtus ſeductor eſt.

Seductrix, icis, *ſeduttrice*, quæ in errorem inducit. *Tertull. l. 2. adverſ. Marcion. c. 2.* Adam non occultavit ſeductricem.

Seductus, us, m. *tirare*, ſeceſſus, ſeductio. *Senec. de tranquill. animi, c. 3.* Nec, ut leonum impetus caveis coercetur, ſic hominum, quorum maxime in ſeductu actiones ſunt.

Seductus, a, um, ἀπαχθείς, ſeorſum ductus, *tirato in diſparte*. *Liv. l. 30.* Singulos deinde ſeparatim, Lælium, ac Maſiniſſam, ſeductos obteſtatur, &c. *Perſ. ſat. 6. v. 42.* Quiſquis eris, paulum a turba ſeductior audi. ¶ Item ſeparatus, disjunctus. *Senec. epiſt. 118. (al. 117.)* Proprium habent quiddam, & a corporibus ſeductum.

Seducŭlum. V. Subiculum.

Sedŭle, adv. idem ac ſedulo. *Col. l. 9. c. 9.* Semper quidem cuſtos ſedule circumire debet alvearia.

Sedulitas, atis, *diligenza*, *aſſiduità*, ἐπιμέλεια, inſtans, & fidele officium, diligentia, aſſiduitas. *Cic. 8. Fam. epiſt. 11.* Comelii operam & ſedulitatem laudare poſſum. *Ovid. 4. Faſt. v. 434.* Et non ſentitur ſedulitate labor. ¶ Aliquando in malam partem accipitur pro nimia diligentia, & affectata cura ea etiam præſtandi, quæ ſupra juſtum officium ſunt, πολυπραγμοσύνη. *Horat. l. 2. epiſt. 1. v. 260.* Sedulitas autem, ſtulte quem diligit, urget.

Sedulo, adv. *diligentemente*, Ger. *fleiſſiglich*, Gal. *ſoigneuſement*, Hiſp. *con cuydado*, ἐπιμελῶς, diligenter, aſſidue, impenſe, cum ſedulitate. *Cic. 5. Fam. epiſt. 10.*

Faciam omnia ſedulo, quæ te ſciam velle. *Ter. Adel.* 3. 2. 39. Per ſedulo; nihil prætermitto. ¶ Item de opera, de induſtria. *Ter. Hec.* 4. 1. 1. Non clam me eſt, gnate, tibi me eſſe ſuſpectam, uxorem tuam propter meos mores hinc abiiſſe, etſi ea diſſimulas ſedulo. ¶ Item ſerio, ex animo, ſine dolo. *Nonius* enim c. 1. n. 171. ſedulo, inquit, quaſi ſine dolo. *Plaut. Capt.* 4. 2. 106. Quando mihi nihil credis, quod ego dico ſedulo. *Ter. Phor.* 2. 4. 13. Ego ſedulo hunc dixiſſe credo.

Sedŭlus, a, um, *diligente*, Germ. *fleiſſig*, Gal. *ſoigneux*, Hiſp. *cuydadoſo*, diligens, officioſus, intentus. *Ovid.* 13. *Met.* v. 928. Non apis inde tulit collectas ſedula flores. *Hor. l.* 1. *ſat.* 5. ſedulus hoſpes. *Cic. de clar. Orat. c.* 47. Eloquentes videbare, non ſedulos velle conquirere.

Sedum, i, n. 2. *ἀείζωον*, genus herbæ, al. ſempervivum, a *ſemper ſedendo*. Vulgus a foliis vermiculatam ſimilitudinem referentibus vermicularem nominat. *Plin. l.* 18. *c.* 17. Democritus ſucco herbæ, quæ appellatur aizoon, in tegulis naſcens, tabuliſve, Latine vero ſedum, aut digitellum, medicata ſeri jubet omnia ſemina.

Sedūni, m. 2. pop. Galliæ Lugd. verſus fontes Rhodani fl. inter Helvetios ad Bor. Veragros ad Occ. Lepontios ad Or. & partim ad Mer. Ex minima tantum parte attingunt Rhætos, ex nulla Allobroges. Eorum regio nunc dicitur Valeſia ſuperior, *le haut Valais*, cujus caput eſt Sedunum. *Plin. l.* 3. *c.* 20.

Seges, etis, f. *biada*, Germ. *kern ſaamen*, Gall. *blé*, *grain*, Hiſp. *los panes*, *λήϊον*, fruges eorum ſeminum, ex quibus conficitur panis, nondum demeſſa, ut ait *Varro l.* 4. *c.* 24. Eſt a *ſero*, ut *teges* a *tego*. *Cic. de Sen.* Segetibus, & pratis, & vineis, & arbuſtis res ruſticæ lætæ ſunt. *Id. in Or.* Siquidem eſt eorum gemmare vites, ſitire agros, lætas eſſe ſegetes, luxurioſa frumenta. *Plin. l.* 18. *c.* 17. Si in articulum ſeges ire cœperit. ¶ Non tantum de frumento, aut agro frumentum ferente dicitur, ſed etiam ſic vocatur, quicquid frumenti more in arva ſeritur. Quare & lini ſegetem dixit *Maro* 1. *Georg.* v. 77. & ne id poeticum putes, legimus apud *Colum. l.* 2. *c.* 14. Omni ſolo, quod prædictorum leguminum ſegetibus ſatiſfit. ¶ Dicitur etiam metonymice de terra arata, & conſita. *Feſtus*: Seges dicitur ea pars agri, quæ arata, & conſita eſt, a ſerendo videlicet. *Cic. in Orat. c.* 15. Segetes fœcundæ, & uberes non ſolum fruges, verum herbas etiam effundunt inimiciſſimas frugibus. *Virg. Georg. l.* 1. v. 47. Illa ſeges demum votis reſpondet avari Agricolæ, bis quæ Solem, bis frigora ſenſit. Adde *Cat. R. R. c.* 36. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 50. & *Plin. l.* 18. *c.* 17. ¶ Tranſlate ſumitur pro cauſa. *Cic. pro Mil. c.* 13. Quid enim odiſſet Clodium Milo ſegetem, atque materiem ſuæ gloriæ? Item pro multitudine. *Virg.* 3. *Æn.* v. 45. Hic confixum ferrea texit Telorum ſeges. *Plaut. Aul.* 3. 5. 6. Tibi ego reddam tantam, ſtimulorum ſegetem? h. e. digna, in cujus tergo ſtimuli, velut in arvis ſegetes, defixi ſtent.

Segeſta, ſive Segetia, Dea, quæ frugibus præerat, & ſegetes lætas facere exiſtimabatur. *Plin. l.* 18. *c.* 2. Hos enim Deos tunc maxime noverant, Setiamque a ſerendo, Segeſtam a ſegetibus appellabant, quarum ſimulacra in Circo videmus. Tertiam ex iis nominare ſub Tecto religio. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 16. Apud veteres quoque qui nominaſſet Salutam, Seiam, Segetiam, Tutilinam, ferias obſervabat.

Segeſta, f. 1. urbs ext. Siciliæ, in ora Occ. inter Lilybæum, & Panormum. *Cic. Ver.* 5. *c.* 35.

Segeſtānus, Segeſtæ incola. *Cic. Verrin.* 6. *c.* 33.

Segeſtenſis, ſe, adject. qui eſt e Segeſta Siciliæ oppido. *Cic. Ver.* 5. *c.* 36.

Segeſtre, is, & Segeſtrium, ii, n. 3. & 2. teges, ſeu ſtragulum a paleis, & ſarmentis ſtramen contectum, quo ab antiquis lecticæ ſternebantur, & involvebantur, a ſegete ductum. *Varr. l.* 4. *de L. L.* Lecticam qui involvebant, quod late ſtramenta erant a ſegete, ſegeſtria appellant, ut etiam nunc in caſtris. Quidam leg. *ſegeſtriam*, ut ſit fœmin. 1. declinat. *Id. l.* 1. *de vita pop. Rom. apud Non. c.* 1. n. 15. Quod lintero lecticæ ſternebant, ex ea herba torta torum appellatum; hoc quod injicitur, etiamnum toral dicitur; lecticam quæ involvebant, (alii leg. *qui*, ablat. pro *quo*) ſegeſtria appellabant. Adde *Lucill. apud eund. Non. c.* 12. n. 3. ubi *Turneb. l.* 12. *c.* 26. legit *ſageſtre*, tanquam a *ſagus*, & exponit operimentum craſſum ex viliori lana. ¶ Ponitur & pro quovis ſtragulo. *Sueton. in Aug. c.* 83. narrat, Auguſtum exercendi corporis cauſa, interdum *ſegeſtrio vel lodicula involutum* deambulare ſolitum. Ita ibi legendum cenſent plerique Critici: alii *ſiſtreto*. ¶ Et pro quovis involucro ad aliquid involvendum. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Emporetica (charta) inutilis ſcribendo, involucris chartarum, ſegeſtriumque in mercibus uſum præbet.

Segetālis, le, adject. a ſegete derivatum. Gladiolus ſegetalis, herba eſt folia habens gladio ſimilia, cauliculo cubitalem, flores purpureos, radices duas parvulas, & rotundas. *Apuleius de herb. c.* 78.

Segmen, inis, n. *ἀπότμημα*, id, quod a re aliqua ſecatur, a *ſeco*. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Segminibus utrinque amputatis. *Gel. l.* 10. *c.* 15. Unguium Dialis, & capilli ſegmina ſubtus arborem terra operiuntur.

Segmentātus, a, um, *intagliato*, Ger. *eingelegt*, Gall. *fait de plusieurs pieces, & couleurs*, Hiſp. *recamado*, *pintado*, ſegmentis variegatus, ut Segmentatæ cunæ, quæ confectæ ſunt ex tenuiſſimis ligni ſegmentis diverſorum colorum, & quodam quaſi vermiculato emblemate pictæ. *Juven. ſat.* 6. v. 89. Et ſegmentatis dormiſſet parvula cunis. ¶ *Martial. l.* 6. *epigr.* 74. *de calvo*. Calvam trifilem ſegmentatus unguento. h. e. qui calvam unguenti veluti ſegmentis imbuit, vel quaſi calvam ſulcatam unguentis habens. Alii aliter legunt.

Segmentum, i, *taglimento*, *diviſione*, Germ. *abſchnitzling*, Gall. *piece*, *morceau*, Hiſp. *pedaço*, *τμῆμα*, quicquid ab aliqua re ſecatur, ut ſunt inciſuræ, & ſurculi ſecti ex gemmis, & unionibus, a *ſegmen*. *Plin. l.* 36. *c.* 6. Craſſior arena laxioribus ſegmentis terit, & plus erodit marmoris. ¶ Per Synecdochen dicitur de ornamento colli, quod monile vocatur, quia ex ſegmentis fieri conſuevit, uleſt ex bracteolis auri, vel argenti. *Juven. ſat.* 2. v. 124. Segmenta, & longos habitus, & flammea ſumit. ¶ Uſurpatur de particulis purpuræ, & de bracteolis auri, vel argenti, ex quibus vermiculatim compoſitis pretioſiſſimæ conficiebantur veſtes, quæ ſegmentatæ dicebantur, & per Synecdochen de ipſis veſtibus. *Ovid. l.* 3. *de Arte*. Quid de veſte loquar? non jam ſegmenta requiro. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 2. Permiſit quoque his purpurea veſte, & aureis uti ſegmentis. Nonnulli in his, & aliis locis ſegmenta interpretantur faſciolas, quæ veſtis extrema parte aſſutæ, junctæque ornamento ſint indumentis muliebribus, vel quibus nova nupta amicitur, ut ait *Probus*. Alii accipiunt pro margaritis, & murenulis. ¶ Tranſlate ſegmenta dicuntur partes cæli, vel terræ, in quas Aſtronomi cælum, & terram mente, & cogitatione ſecuerunt. *Plin. l.* 6. *c.* 33. Plura ſunt autem hæc ſegmenta mundi, quæ noſtri circulos appellavere, Græci parallelos.

Segneſco, is, n. 3. ſegnis fio. *Cæl. Aurelian. Acut.* 2. *c.* 18. Miteſcentibus, & ſegneſcentibus ſputis.

Segnĭpes, edis, o. qui tarde incedit. *Juven. ſat.* 8. v. 67. Tritoque trahunt epirhedia collo Segnipedes.

Segnis, & gne, o. 3. *pigro*, *tardo*, *poltrone*, Ger. *lag*, Gal. *tardif*, *pareſſeux*, Hiſp. *pereçoſo*, *floxo*, *ἀργός*, *ῥάθυμος*, ignavus, iners, piger, tardus. *Virg.* 3. *Æn.* Haud ſegnis ſtratis ſurgit Palinurus, & omnes Explorat ventos. *Liv. l.* 24. *c.* 13. Segnior ad credendum. *Cic. pro Font. c.* 3. ſegnior ad imperandum. *Apul. in Apol.* 1. Semiſomnum corpus. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg.* 8. Dextra non ſegnis dare vulnera. *Tac. Ann.* 16. *c.* 14. Inquies animi, & occaſionum haud ſegnis. *Id.* 12. *Ann. c.* 16. Segnis indoles, *ingegno ſtupido*. ¶ Interdum ſegne dicitur, quod ſegnes facit, ut otium ſegne. *Ovid.* 1. *de Pon. eleg.* 6. *Server. in Æneid*: Segne pondus. ¶ Ponitur etiam ſegnis pro infœcundo, inutili. *Virg.* 1. *Georg.* ſegniſque horreret in arvis Carduus.

Segnĭtas, atis, idem ac ſegnities, apud vet. *Acc. apud Non. c.* 2. n. 808. En nunc, quod eorum ſegnitate anſas locus. Quod vero *ibid.* addit *Non.* ex *Cic. lib.* 1. *de Orat. cap.* 41. editi libri omnes habent *ſegnitiem* pro *ſegnitatem*.

Segnĭter, adv. *pigramente*, *ῥαθύμως*, pigre, ignave, tarde. *Liv. l.* 2. *c.* 58. Segniter, otioſe, negligenter, contumaciter omnia agere. *Id. l.* 40. *c.* 27. Segnius oppugnare. *Tacit. l.* 2. *hiſt. c.* 71. Segniter ferre injuriam. h. e. non ægre.

Segnĭtia, æ, idem ac ſegnities. *Terent. Andr.* 1. 3. Enimvero, Dave, nihil loci eſt ſegnitiæ, atque ſocordiæ. *Cic.* 1. *Fin. c.* 2. Eundem eſſe omnino in noſtris Poetis aut inertiſſimæ ſegnitiæ eſt, aut faſtidii delicatiſſimi. *Sueton. in Claud. c.* 5. Super veterem ſegnitiæ notam, ebrietatis quoque, & aleæ infamiam ſubiit.

Segnĭties, ei, f. 5. *pigrizia*, *ἀργία*, *ῥαθυμία*, pigritia, inertia. *Plaut. Trin.* In hujuſmodi negotio diem ſermone terere ſegnities mera eſt. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 41. Caſtigemus etiam ſegnitiem hominum, atque inertiam.

Segregātim, adv. *appartatamente*. *Prudent. in præfat. Hamartig.* v. 39. Et ſegregatim numen æternum colens.

Segregātio, onis, *ſeparazione*. *Tertul. de anim. c.* 42. Segregatio ſpiritus.

Segregātus, a, um, *ſeparato*. *Cic. in Taſt. c.* 28. Quid ea vita ſedius? quid deformius tota reliſta? a comitatu pulcherrimo ſegregata.

Segrĕgis, vel Segrex, egis, adject. idem quod ſegregatus. *Senec. l.* 4. *de Benef. c.* 18. Quæcunque vaga naſcebantur, & vitam acture ſegregem. *Sidon. l.* 9. *ep.* 3. Civitates ſitu ſegreges.

Segrĕgo, as, a. 1. *ſeparare*, Ger. *abſondern*, Gal. *ſeparer*, Hiſp. *apartar*, *ἀφορίζω*, ſeparo ab aliorum grege, ſejungo, ſecerno. *Plaut. Trin.* 1. 2. 40. Suſpicionem, & culpam ut ab ſe ſegregent. *Cic. pro Arch. c.* 2. A. Licinius non ſegregandus, cum ſit civis, a numero civium. *Liv. l.* 2. Ergo ut ſegregaret pugnam eorum, capeſſit fugam. ¶ Segregare ſermonem, eſt tacere. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 136. Segrega ſermonem, tædet. ¶ Reperitur etiam diviſim uſurpatum, per Tmeſin. *Lucr. l.* 1. v. 452. Diſſidio potis eſt ſejungi, ſeque gregari.

Segrĕgus, a, um, adject. idem quod ſegregis. *Auſon. in parental. carm.* 9. Ipſe tuo vivens ſegregus arbitrio.

Segrex, V. Segregis.

Segullum, i, terræ genus in ſummo ſolo, ex quo metallarii cognoſcunt ſubeſſe venam auri. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Aurum qui quærunt, ante omnia ſegullum tollunt: ita vocatur indicium.

Segusiāni, m. 2. Secuſiani, Sebuſiani, populi Galliæ Celt. inter Æduos, & Sequanos ad Bor. Arvernos ad Occ. Velaunos, & Allobroges ad Mer. uti etiam Allobroges ad Or. ubi hodie prov. *le Foreſt*, *le Lyonois*, *le Beaujolois*, & *la Breſſe*. *Cæſ. de B. G.*

Segusio, vel Segusium, ii, *Suſa*, opp. Galliæ Subalpinæ ad Duriam fluvium. *Plin. l.* 3. *c.* 17.

Seia, æ. f. Dea frumentis præpoſita, quamdiu ſub terra eſſent, ſic dicta a ſerendo, ut ſcribit *Plin. l.* 18. *c.* 2.

Sejaniānus, a, um, ad Sejanum pertinens. *Senec. de conſol. ad Marc. c.* 3. Sejaniani ſatellites.

Sejānus, a, um, adject. ad Seium pertinens. Eſt autem *Seius* nomen proprium Romanum. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 2. Sejanæ ædes. *Ex ibid.* Sejanæ paſtiones. *Gell. l.* 3. *c.* 9. Sejanus equus.

Sejānus, i, Ælius Sejanus, præcipuus Tiberii amicus, ejuſque favore ad ſummam potentiam evectus, tandem ob affectati imperii ſuſpicionem, eodem Tiberio auctore, miſerrima periit cum magna ſuorum ſtrage. V. *Tac.* 4. *Ann.* & *Juven. ſat.* 10.

Sejugātus, a, um, adject. *ſegregato*, *ſeparato*. *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 35. Humani animi eam partem, quæ ſenſum, quæ motum habeat, non eſſe a corpore ſejugatam. *Apul. lib.* 8. *Metam.* Si ſpiritus corpore ſemel fuerit ſejugatus.

Sejŭges, m. 3. equi ſeni ad unum currum adhibiti, vel currus, qui a ſex equis trahuntur. *Plin. l.* 34. *c.* 5. Sejuges hoc, & in his non niſi a Divo Auguſto ſejuges, ſicut & elephanti. *Apul. in Flor.* 3. Uni, cui omnes provinciæ quadrijuges, & ſejuges currus ubique gentium ponere gratulantur. ¶ Sejuges etiam dicuntur ſeparati, ſejuncti, vel qui ſine jugo, & legibus ſunt. *Solin. cap.* 10. *de Sardinia*. Sejuges gentes ad unum morem conjugare.

Sejunctim adv. *ſeparatamente*. *Tibullus l.* 4. *ep.* 1. v. 103. Non deſunt qui aliter leg.

Sejunctio, onis, *διάζευξις*, actus ſejungendi, ſeparatio, diviſio. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 53. Propoſitioque, quid ſis dicturus, & ab eo, quod eſt dictum, ſejunctio, & reditus ad propoſitum, &c.

Sejunctus, a, um, *διεζευγμένος*, ſeparatus, diviſus. *Cic. Ver.* 5. *c.* 84. Defenſio remota ab utilitate Reipublicæ, ſejuncta a voluntate legis. *Nep.* 16. 3. Eſt ſejunctum a re propoſita eſt. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 9. Si hoc tempore omni, quo ſejuncti ſuimus, & una, & Romæ fuiſſemus.

Sejungo, is, xi, ctum, a. 3. *diſgiungere*, *ſeparare*, Ger. *abſondern*, Gal. *disjoindre*, Hiſp. *deſunir*, *χωρίζω*, *διαζεύγνυμι*, ſeorſum jungo, per ſe pono, ſeparo, ſegrego. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 6. Sejunge te, quæſo, aliquando ab iis, cum quibus te non tuum judicium, ſed temporum vincula conjunxerunt. *Id.* 3. *de nat. Deor. c.* 24. Fortunam nemo ab inconſtantia, & temeritate ſejunget.

Selāgo, inis, f. planta foliis tamaricis. *Plin. l.* 25. *c.* 11.

Selăche, n. plur. *σελάχη*, contractum pro *σελάχεα*, piſces plani, & cartilaginoſi, ſplendenti cute. *Plin. l.* 9. *c.* 24.

Selas, atis, n. *σέλας*, ſplendor, meteori quoddam genus. *Apul. de Mundo*. Selas Græci vocant incenſi aeris lucem.

Selectio, onis, *ſcielta*, *ἐκλογή*, actus ſeligendi. *Cic.* 2. *Fin. c.* 13. Ut eam rerum ſelectione expoliarent.

Selector, oris, m. qui ſeligit. *Auguſtin. l.* 7. *de civ. Dei*, *c.* 3.

Selectus, a, um, *ſcelto*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 30. Itaque in illis ſelectis ejus, brevibuſque ſententiis, quas appellatis *κυρίας δόξας*, &c. ¶ Selecti Judices erant Judices cauſarum publicarum, qui una cum Prætoribus quæſtionum Perpetuarum in Decurias diſtributi judicia de criminibus publicis, & capitalibus exercebant, ita dicti, quod a Prætore Urbano non ſorte, ſed judicio, & jurejurando initio Magiſtratus ſeligebantur ex Ordinibus iis, apud quos judicia eſſent. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 18. *Cic. pro Cluent. c.* 43. Prætores Urbani jurati debent optimum quemque in ſelectos Judices referre.

Selenion, ii, *σελήνιον*, herba pæoniæ, apud *Apul. de herb. c.* 64.

Selenitis, itidis, f. gemmæ ſpecies, apud *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Selenitium, ii, genus hederæ. *Plin. l.* 16. *c.* 34.

Selenogŏnon, herba eadem, quæ Selenion. *Apul. de herb. c.* 64.

Selenusium, ii, genus tritici præcipuum. *Plin. l.* 18. *c.* 7.

Seleucenſes, ium, populi Seleuciæ. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Seleucīa, f. 1. cognomento Magna, *Moſul*, urbs Meſopotamiæ, ad Tigrim fl. contra Cteſiphontem. *Plin. l.* 5. *c.* 26. ¶ Seleucia cognomento Pieria, *Soldin*, & *Seleuche Jelber*, urbs Syriæ, apud oſtia Orontis. *Plin. l.* 5. *c.* 21. ¶ Seleucia etiam, cognomento ad Belum, *Divertigi*, urbs Syriæ, in Caſiotide reg. ad Belum flu. *Plin. l.* 5. *c.* 23.

Seleuciānus, a, um, adject. e Seleucia, ut Seleuciana provincia. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 27.

Seleucĭdes, um, aves, Caſii montis incolis gratæ. *Plin. l.* 10. *c.* 27.

Seleucus, m. 2. unus ex principibus Alexandri, qui primus poſt ejus mortem annos 40. regnavit in Syria. *Juſtin. l.* 15.

Selga, f. 1. *Philadelphia*, urbs A. Pamphyliæ, medit. Lyrbæ proxima, inter Pergen ad Occ. & Cybira ad Or. Hinc

Selgitĭcus, a, um, adject. a Selga, ut Selgiticum oleum, factitium, ex herba ſelectis compoſitum, nerviſque admodum utile. *Plin. l.* 15. *c.* 7.

Selibra, æ, f. *mezza libra*, *ἡμιλίτριον*, dimidia libra, a *ſemilibra*, per Sync. *Plin. l.* 14. *c.* 16. Malobathri ſelibris in muſti congios duos additis. *Gel. l.* 7. *c.* 18. Darent argenti pondo libram ſcilicet, & ſelibram. *Martial. l.* 4. *epigr.* 46. Et thuris, piperiſque tres ſelibræ.

Seligo,

Digitized by Google

Seligo, is, egi, ectum, a. 3. *ſare ſcelta*, *eleggere*, *diſcernere*, בחר, Ger. *auſſerleſen*, Gal. *choiſir*, *eſlire*, Hiſp. *apartar lo mejor*, ἀναλέγω, ἐκλέγομαι, ſeorſum colligo, ſecerno. *Cic. in Orat. c.* 59. Quæ exempla ſelegiſſem, niſi vel nota eſſe arbitrarer, vel poſſe eligere, qui quæreret. *Id. ibid. c.* 15. Nec vero utetur imprudenter hac copia, ſed omnia expendet, ac ſeliget.

Selīnis, is, f. idem ac Selinus, Siciliæ oppidum. *Virg.* 3. *Æn. v.* 705. palmoſa Selinis. *Sil. l.* 14. *v.* ant. palmis onoſa Selinis.

Selinophyllum, σελινόφυλλον, herba, quæ & callitrichon dicitur. *Apul. de herb. c.* 47.

Selinum, i, σέλινον, herba, cujus multæ ſpecies, ut ſelinum agrion, ſelinum hydacinum, &c. *Apul. de herb. c.* 8. 106. & 118.

Selinontii, orum, m. populi Siciliæ, ex Selinonte oppido. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Selinus, ontis, m. 3. *Madruni*, fl. Siciliæ, qui ex agro Hyccaræ, ſeu Panormitano in Auſtr. fluens, apud Selinuntem urb. mari excipitur. ¶ Item *Selinus*, fl. Achajæ, qui in ſin. Corinthiacum fluit. ¶ Item fl. Ciliciæ. *Lucan. lib.* 8. *v.* 260. ¶ Item fl. geminus Epheſi, apud Dianæ templum. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Selinus, untis, f. 3. *Terra de Pulici*, urbs Siciliæ, in ora Auſt. inter Thermas ad Or. 18. M. P. & Mazaram ad Occ. 23. condita a Megarenſibus, ſive a Phœnicibus anno a capta Troja 307. poſt Urb. conditam 507. everſa a Carthaginienſibus. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Selinuſius, a, um, adject. a Selinunte oppido, ut Selinuſia terra. *Plin. l.* 35. *c.* 16.

Seliquaſtrum, i, genus ſedilis. *Var. l.* 4. *de L. L.* Ab ſedendo appellantur ſedes, ſedile, ſedum, ſellæ, ſeliquaſtrum. *Feſt.* Seliquaſtra ſedilia antiqui generis appellantur, quæ non minus a ſedendo dicta ſunt. Quibus *Feſti* verbis adductus *Godeſcalcus Stevvechius ad l.* 2. *Arnobii*, *in Varronis verbis pro ſedum* ſuſpicatur legendum *ſolium*. *Hygin. l.* 2. *Aſtron. de Caſſiopea*. Inter ſidera ſedens, in ſeliquaſtro conſtituta eſt. *Paul. l.* 4. *de ſupellect. legata*. Inſtrumenti ſignificatione rhedæ, & ſeliquaſtra in ſupellectili adnumerari ſolent. Ita legit *Heloander*. Alii *ſedularia*.

Sella, æ, f. *ſedia*, ἕδρα, θρόνος, idem quod ſedes, a *ſedendo*. *Cic.* 1. *de Div. c.* 46. Cum virgo ſtaret, & Cæcilia in ſella ſederet. *Et paulo poſt*: Ut in ejus ſella requieſceret. ¶ Dicebatur etiam de throno, in quo Magiſtratus ſedebant. *Cic.* 3. *Ver. c.* 46. Qui ordo ad Piſonis ſellam iſto Prætore ſolitus ſit convenire. ¶ Sella curulis dicebatur, quæ fuit propria Magiſtratuum Curulium, ut Conſulum, Prætorum, Cenſorum, Ædilium Curulium, cum per orbem irent. *Cic. Att. l.* 4. Maloque in illa tua ſedicula, quam habes ſub imagine Ariſtotelis, ſedere, quam in iſtorum ſella curuli. *Duabus ſellis ſedere*, proverbium eſt de iis, qui duo, vel plura negotia inter ſe diverſa eodem tempore ſuſcipiunt, vel qui duobus certantibus, neutri favent, ſed utriuſque amici videri volunt. Hinc in Ciceronem, qui nec Pompejo certus amicus, nec Cæſari fuiſſe videbatur, ſed utriuſque adulator, uſurpavit *Laberius*, ut narrat *M. Sen. l.* 3. *controv.* 18. *ſub fin.* ¶ Sellæ familiaricæ, & ſellæ familiæ ſunt loca ad exonerandum ventrem ædificata. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 13. In eoque (ſterquilinio) quidam ſellas familiaricas ponunt. *Cato de R. R.* Equile, ſellas familiæ, carnaria, &c. ¶ Dicuntur & ſella abſolute. *Strabon. Larg.* Deinde ex ſtomacho cruorem rejiciunt, poſtea per ſelles abundantes eundem dejiciunt. Hujuſmodi etiam erant, quas Patrocliones vocat *Martial. l.* 12. *epigr.* 78. Sellas ante petit Patroclianas. Et pedit deciesque, viciesque. ¶ Dicitur etiam *ſella* de ephippiis, *ſella*, *l.* 8. *Cod. Theodoſ. tit.* 5. *leg.* 47.

Sellæ, arum, m. populi Epiri. *Lucan. l.* 3. Chaonio veteres liquerunt vertice Sellæ. *Plin. l.* 4. *proœm.* Dryopes, Sellæ, Hellopes, Moloſſi.

Sellaria, æ, f. ἑδραῖον, locus, in quo ſedes diſponi ſolebant. *Suet. in Tiber. c.* 43. Seceſſu vero Caprenſi etiam ſellariam excogitavit, ſedem arcanarum libidinum. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Violentia Neronis in urbem convecta, & in ſellariis domus aureæ diſpoſita.

Sellariŏlus, a, um, ἑδραϊκός, quod ad ſellariam ſpectat, ut Sellariolæ popinæ, ideſt in quibus deſideant homines ignavi ad libidinem, & luxum. *Martial. l.* 5. *epigr.* 71. In ſellariolis vagus popinis.

Sellāris, re, adject. a *ſella*, ut ſellaris geſtatio. *Cal. Aurel. l.* 1. *Tard. c.* 4.

Sellarius, a, um, adject. a *ſella*. Sellariæ dictæ ſunt meretrices, quia in ſellis ſedentes homines alliciebant, auctore *Vet. interpr. Juven.* ad illud *Juv.* 3. *v.* 13. Et dubitas alta Chionem deducere ſella. ¶ Sellarii etiam dicti ſunt pathici, & portentoſæ libidinis inventores. *Tacit.* 6. *Ann. c.* 1. Tunc primum ignota antea vocabula reperta ſunt ſellariorum, & ſpintriarum, ex fœditate loci, & multiplici patientia.

Sellisternium, ii, n. apparatus ſellarum *apud Tacit. Annal.* 15. *c.* 44. *ubi alii aliter*.

Sellŭla, læ, f. *ſeggetta*, parva ſella. *Tacit. hiſt. c.* 85. In domum uxoris ſellula defertur.

Sellularii, m. 2. ἑδραῖοι, opifices, qui ſedendo opus faciunt. *Liv. lib.* 8. *cap.* 20. Quin opificum quoque vulgus, & ſellularii, minime militiæ idoneum genus, exciti dicuntur.

Sellularius, a, um, adject. ſedentarius, ut ſellularii artifices, qui ſedendo opus faciunt, apud *Apul. l.* 2. *Florid.* Sellularii quæſtus, qui artes ſedentarias factitando fiunt. *Gel. l.* 3. *c.* 1.

Semadapertus, & Semiadapertus, a, um, adject. *mezzo aperto*. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 6. aditu fac janua parvo Obliquum capiat ſemadaperta latus.

Semaxii, orum, m. olim per convicium dicti ſunt Chriſtiani, quod ad ſtipitem dimidii axis vincti comburerentur. *Tertul. Apol. c.* 50. Licet nunc ſarmenticios, & ſemaxios appelletis, quia ad ſtipitem dimidii axis revincti ſarmentorum ambitu exurimur.

Sembella, æ, f. ſelibra, quaſi *ſemilibella*. *Var. l.* 4. *de L. L.* Sembella, quod ſit libellæ dimidium.

Semel, adv. *una volta*, פעם אחת, Ger. *ein mal*, Gal. *une fois*, Hiſp. *una ſola vez*, ἅπαξ, unica vice, uno tempore. *Cic.* 7. *Ver.* Si illa ſemel verus archipirata ſecuri percuſſus eſſet. *Id. pro Cluent.* Ut re ſemel, atque iterum præjudicata, condemnatus in judicium venerit. *Id. pro Pont. cap.* 8. Semel, atque iterum, ut ſæpius dare pecuniam. *Liv. l.* 23. *cap.* 9. Tuam doleo vicem, cui ter proditæ patriæ ſuſtinendum eſt crimen; ſemel, cum defectionem inuſſit ab Romanis, iterum, cum pacis cum Annibale fuiſti auctor; tertio hodie, cum reſtituendæ Romanis Capuæ mora tu es. *Plin. l.* 7. *c.* 48. In ſella curuli ſemel ac vicies ſedit, *ventuna volta*. *Id. l.* 12. *c.* 14. Thus meti ſemel anno ſolet, *una volta all'anno*. *Colum. l.* 12. *c.* 30. Semel in diebus triginta ſex. ¶ Aliquando accipitur pro ſummatim, aut in ſumma. *Quintil. lib.* 9. *c. ult.* Denique, ut ſemel finiam, ſic ſere componendum, quomodo pronuntiandum erit. *Id. lib.* 11. *c.* 1. Et, ut ſemel omnia complectar. ¶ Metaleptice ponitur pro omnino, penitus, prorſus. *Cic. pro Dejot.* Cum facile exorari Cæſar, tum ſemel exorari ſoles. ¶ Item pro immutabiliter, irrevocabiliter, quin quod ſemel tantum fit, non habet regreſſum, ut rurſus fiat. *Virg.* 11. *Æn. v.* 418. Et humum ſemel ore momordit. *Ovid. epiſt.* 5. *v.* 103. Nulla reparabilis arte Læſa pudicitia eſt, deperit illa ſemel, *una volta per ſempre*.

Semĕles, es, f. 1. Σεμέλη, Cadmi Thebarum Regis, & Hermiones filia, ex qua Jupiter Bacchum genuit. *Ovid.* 3. *Met. Horat. l.* 1. *carm. od.* 19. Mater ſæva Cupidinum, Thebanæque jubet me Semeles puer, &c.

Semeleius, a, um, quod ad Semelem ſpectat, ut Proles Semeleia, ideſt Bacchus. *Ovid.* 3. *Metam. v.* 520. Delius in corvo, proles Semeleia capro.

Semellitāni, m. 2. pop. Siciliæ, quorum oppidum Semellium. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Semellĭum, n. 2. *Salemi*, opp. Siciliæ, medium fere inter Mazaram ad Auſtr. & Segeſtam ad Bor.

Semen, inis, *ſeme*, *ſemenza*, זרע, Germ. *ſaamen*, Gall. *ſemence*, Hiſp. *ſimienza*, σπέρμα, σπόρος, principium illud, ex quo tanquam ex cauſa materiali res gignuntur, ut ſemen frumenti, hordei, hominis, &c. a *ſero*, quaſi ſerimen, ut *nomen a noſco*, *flumen a fluo*. *Lucret. l.* 4. Cum ſemen forte virile, &c. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quem ſua manu ſpargentem ſemen, qui miſſi erant, convenerunt. ¶ Antonomaſtice, ſeu per excellentiam ſemen dicitur frumenti genus, quod etiam duplicem, ζειὰν δίκοκκον, appellant. Ita dicitur a præſtantia frugis. *Plin. l.* 18. *c.* 8. Qui ea utuntur, non habent far. Eſt & hæc Italiæ, in Campania maxime, ſemenque appellatur. *Id. ib. c.* 24. Serere in jugero temperati ſoli juſtum eſt tritici, aut ſiliginis modios quinque, farris, aut ſeminis (quod frumenti genus ita appellamus) decem, hordei ſex. ¶ Dicitur etiam ſemen de virgultis, & ſurculis. *Colum. l.* 3. Ex ejuſmodi vitibus lecta ſemina multum, bonumque vinum præbebunt. *Id. de arborib. c.* 10. Semine triforea maxime ponito. ¶ Tranſlate accipitur pro cauſa, vel pro auctore alicujus rei, & eo, a quo quid ortum eſt. *Cicer.* 1. *Offic.* Nec vero unquam bellorum civilium ſemen, & cauſa deerit. *Id.* 2. *Phil. c.* 23. Ut igitur in ſeminibus cauſa eſt arborum, & ſtirpium, ſic hujus luctuoſiſſimi belli ſemen tu fuiſti. *Sen. epiſt.* 73. Semina virtutum. ¶ Item pro genere, ſeu ſtirpe. *Cic. in Rul.* 2. *cap.* 35. Non ingenerantur hominibus mores tam a ſtirpe generis, ac ſeminis, quam ex iis rebus, quæ vitæ conſuetudinis ſuppeditantur. *Sueton. in Calig. c.* 55. Nec ullo firmiore indicio ſui ſeminis eſſe credebat, quam feritate. ¶ De ſtellis minutioribus, *Manil. l.* 5. *v.* 726. Tum conferta licet cæli fulgentia templa Cernere ſeminibus denſis.

Sementatio, onis, ſementis jactio. *Tertul. de ſpectac. c.* 8.

Sementatūrus. V. Semento.

Sementīcus, a, um, σπόριμος, quod ſeminari poteſt. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Sementica autem triticum, hordeum, fabam, napum, rapam appellant. Alii leg. *ſementiva*.

Sementifer. V. Serpentifer.

Sementīnus, a, um, quod ad ſemen, vel ſementem ſpectat. Sementina pyra, quæ uſque ad ſementis tempus durant. Alii dicta credunt a ſeminum multitudine. *Cat. cap.* 7. Pyra culemia, aniciana, & ſementina. Alii leg. *ſementiva*. ¶ Sementinæ dies, ſeu Sementinæ Feriæ, feſtum fuit apud Romanos ex genere eorum, quæ ſtata non erant, quod agebatur, poſtquam agricolæ ſemina terræ mandaſſent. *Paul. apud Feſt.* Sementinæ feriæ fuerant inſtitutæ, quaſi ex his fruges grandeſcere poſſent. *Id.* Conceptivæ feriæ teſta dicebantur, quæ incertis diebus ſervabantur quotannis, ut Sementinæ, Compitaliæ. In pleriſque manuſcriptis eſt *Sementiva*. *Ovid.* 1. *Faſt. verſ.* 658. Nec Sementiva eſt ulla reperta dies. Alii hic quoque leg. *ſementiva*.

Sementis, is, f. *ſemina*, *ſeminazione*, זריעה, Germ. *ſaynng*, Gal. *ſemoiſon*, Hiſp. *ſementera*, σπόρος, ſatio, vel ſeminatio, a *ſemen*. *Cic.* 1. *de Orat.* Tamen nemo tam ſine oculis, tam ſine mente vivit, ut, quid ſit ſementis, ac meſſis, quid arborum putatio, ac vitium, quo tempore anni, aut quo modo ea fiant, omnino neſciat. *Colum. l.* 11. Si autumno ſementem facturus eſt. ¶ Nonnunquam accipitur pro ſeminandi tempore. *Colum. l.* 2. *c.* 9. Altero ſulco ſeminari debet poſt æquinoctium, mediæ fere ſementi, læto ſolo. ¶ Aliquando pro ſemine jam terræ mandato. *Colum. l.* 2. *c.* 8. At ubi venit imber, multorum dierum ſementis uno die ſurgit. ¶ Interdum pro ſegete. *Gel. l.* 1. *c.* 9. Et caſſita in ſementes forte conceſſerat tempeſtiviores. ¶ Eleganter tranſlate uſurpatur. *Cic.* 2. *de Or. c.* 65. Ut ſementem feceris, inquit, ita & metes. *Idem* 3. *de nat. Deor.* Hanc igitur a Diis immortalibus tantam arbitramur malorum ſementem eſſe factam? ¶ In accuſativo aliquando reperitur *ſementim*, & in ablativo *ſementi*. *Cato c.* 27. Sementim facito ita. *Colum. l.* 2. *c.* 12. Peracta ſementi, ſequens eſt cura ſarritionis. ¶ Jocularitet *Plaut. Men.* 5. *p.* 13. Hiſce ego jam ſementem in ore faciam, pugnoſque obſeram. h. e. in ore eorum, tanquam in agro pugnos ſeram.

Sementīvus, a, um, adject. qui ſeritur, vel ſerendo aptus eſt, ut ſementivum ſemen. *Tertul. de jejun.* 4. V. Sementicus, & Sementinus.

Semento, as, n. 1. σπερμογονέω, ſemen produco. *Plin. l.* 18. *c.* 18. Et in primis inutile naſci herbas ſementaturas.

Semermis, & me, o. 3. ἡμίγυμνος, pro dimidia tantum parte armatus. *Liv. lib.* 30. *c.* 28. Ex agreſtium ſemermi turba. *Tac. Ann.* 3. *c.* 39. Semermes, ac palantes trucidati ſunt. ¶ Sunt qui malunt ſcribere *Semiermis*. ¶ Invenitur etiam ſemermus, a, um. *Tacit. l.* 1. *Annal. c.* 68. Paucos, ac ſemermos. *Id.* 3. *Ann. c.* 45. Statuerat a tergo ſemermos.

Semeſtris, & ſtre, o. 3. *di ſei meſi*, ἑξαμηνιαῖος, ἑξάμηνος, quod eſt ſex menſium. *Cic. Att.* 10. *epiſt.* 8. Jam intelliges, id Regnum vix ſemeſtre eſſe poſſe. *Plin. l.* 8. *c.* 39. Semeſtrem vitam excedere. *Sueton. in Aug. c.* 35. Sibique inſtituit conſilia ſortiri ſemeſtria, cum quibus de negotiis ad ſenatum referendis tractaret. h. e. conſiliarios, qui per ſenos menſes ſibi in conſilio eſſent, quoſque poſtea, aliis allectis, removeret.

Semeſtrium, ii, *ſpazio di un mezzo meſe*. *Colum. lib.* 11. *c.* 2. Hoc igitur ſemeſtrium, & deinceps ſequentia, tempeſtatibus annotatis, percenſuimus. V. totum *Colum.* locum, ex quo intelliges, falli eos, qui ſemeſtrium exponunt ſpatium ſex menſium.

Semēſus, a, um, *mezzo mangiato*, Ger. *benaget*, *halb gefreſſen*, Gal. *a demi mangé*, Hiſp. *medio comido*, ἡμίβρωτος. *Hor. l.* 2. *ſat.* 6. Semeſaque lardi Fruſta dedit. *Suet. in Tib. c.* 34. Solemnibus ipſe cœnis pridiana ſæpe, ac ſemeſa obſonia appoſuit.

Semet. V. Sui.

Semĕtrum, i, quod eſt ſine menſura, non ſymmetrum, ut diſſona ſemetra, apud *Prudent. in Pſychom. v.* 289. ubi quidam aliter leg.

Semiacerbus, a, um, adject. *mezzo acerbo*, *mal maturo*. *Pallad. in Aug. tit.* 13. Uvæ ſemiacerbæ ſuccus.

Semiadapertŭlus, a, um, adject. *mezzo aperto*. *Apul. lib.* 3. *Met.* Oculi udi, ac tremuli, jamjamque ſemiadapertuli.

Semiagreſtis, e, adject. *mezzo ruſticano*, *poco civile*. *Aurel. Victorin. in Dioclet. n.* 57. Maximinorum ſidum amicitia, quamquam ſemiagreſtem, militiæ tamen, atque ingenio bonum, imperatorem jubet.

Semiambuſtus, a, um, adject. *mezzo abbruciato*. *Sueton. in Calig. c.* 59. Cadaver tumultuario rogo ſemiambuſtum.

Semiamictus, a, um, adject. *mezzo veſtito*, *mal veſtito*. *Apul. l.* 1. *Met.* Sciſſili palliaſtro ſemiamictus. Adde *l.* 7.

Semiamputātus, a, um, dimidia parte amputatus. *Apul. l.* 1. *Metam.*

Semianĭmis, & me, o. 3. & ſemianimus, a, um, *mezzo morto*, Ger. *halb todt*, Gal. *a demi mort*, Hiſp. *medio muerto*, ἡμίθνητος, ἡμιθανής, ſemivivus, ſemimortuus. *Virg.* 11. *Æn.* Semianimes volvuntur equi. *Lucret. l.* 6. *v.* 1266. Languida ſemianimo cum corpore membra videres. *Cic.* 1. *de Div. c.* 47. *ex Ennio*: Subigit ipſa feris transfigens unguibus anguem Semianimum, & varia gravitate cervice micantem. *Liv. l.* 28. *c.* 23. Et in ſuccenſum rogum ſemianima pleraque injicerent corpora.

Semiannŭus, a, um, *di mezz'anno*, ut ſemiannua nox, apud *Martian. Capell. l.* 6. *pag.* 194.

Semiapertus, a, um, *mezzo aperto*, ἡμιανέῳγμένος, dimidia ſui parte apertus. *Liv. lib.* 26. *c.* 39. Paucos ex multis trepida fuga incedentes, ſemiapertis portarum foribus, in urbem compulit.

Semiaſſus, a, um, *mezzo arroſtito*, ſemicombuſtus. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 44. *ex Poeta*: Heu reliquias ſemiaſſi Regis, denudatis oſſibus, per terram ſanie delibutas fœde divexarier.

Semiatrātus, a, um, adject. dimidia parte atratus. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 598. Liberti ſemiatrati exſequiantur. Alii, leg. *ſemiatri*.

Semibarbărus, a, um, *mezzo barbaro*, qui dimidia parte barbarus eſt. *Sueton. in Caſ. c.* 76. Quoſdam e ſemibarbaris Gallorum recepit in Curiam. h. e. Narbonenſes, ut quidam Interpretes putant, quod hi inter barbaros majoris cultus eſſent, atque elegantiæ. *Capitolin. in Maxim.* Adoleſcens, & ſemibarbarus.

Semibos, ovis, n. ἡμίβους, dimidia ſui parte bos. *Ovid. l.* 4. *Triſt. eleg.* 6. Centimanumque Gygen, ſemibovemque virum.

Semicanalicŭlus, i, m. *mezzo canaletto*. *Vitruv. l.* 4. *c.* 3.

Semicānus, a, um, adject. *mezzo canuto*. *Apul. l.* 8. *Met.* Cincinnis ſemicanis, & pendulis capillatus.

Digitized by Google

Semicaper, pri, com. *mezzo capro*, ἡμίτραγος, qui dimidia ſui parte caper eſt. Epithetum eſt Faunorum, & Satyrorum, qui inferiore ſui parte capris ſimiles pinguntur. *Ovid. 5. Faſt. v. 101.* Semicaper coleris ſuccinctis Faune Lupercis.

Semicinctium, ii, ἡμιζώνιον, cinctus, ſive zona minus lata. *Iſid. Orig. l. 19. c. 33.* Cinctus eſt lata zona, & minus lata ſemicinctium, & utriſque minima cingulum. Alii definiunt genus veſtis breviſſimæ, qua venter, & velanda teguntur. *Petron. in Satyr.* Incluſus ego ſuſpendio vitam finire conſtitui, & jam ſemicinctio ſtantis ad parietem ſpondæ me cinxeram, cervicemque nodo condebam. Eſt & apud *Martial. l. 14. epigr. 153.* in titulo ipſius epigrammatis.

Semicirculâris, & re, o. 3. *ſemicircolare*, ἡμικύκλιος, quod habet medii circuli formam. Apud *Colum. lib. 5. c. 2.* quo loco poſita eſt figura ſemicirculi, leguntur hæc verba: *ſemicircularis agri forma*; quæ tamen incertum, ſintne Columellæ, an alterius, qui ad explicandam figuram ea addiderit.

Semicirculâtus, a, um, ſemicirculi forma factus. *Celſ. l. 7. c. 26. cit. 2.* Perramentum fecit rectum in ſummam partem labroſum, in imam ſemicirculatum.

Semicirculus, i, m. *mezzo circolo*, Ger. *halbcirckel*, Gal. *demi cercle*, Hiſp. *medio circulo*, ἡμικύκλιον, medius circulus. *Cic. 5. Fin. c. 20.* Cumque non habeant ingenuas ex doctrina oblectationes, circulos aliquos, & ſemicirculos conſectari. *Scalig.* legit *ſeſſiunculas*. *Colum. l. 5. c. 2.* Si ſemicirculus fuerit ager. *Et mox.* Si autem minus, quam ſemicirculus erit.

Semiclauſus, & Semicluſus, a, um, adject. *mezzo chiuſo*. *Apul. l. 10. A. A.* Semiclauſo ore balbutiens. *Inſcript. apud Fabr. pag. 250.* Silvane ſacra ſemicluſe fraxino.

Semicoctus, a, um, *mezzo cotto*, *guſcotto*, ἡμίεφθος, dimidia parte coctus, ſemicrudus. *Plin. l. 18. c. 11.* Ex tritico candidiſſima atque grandiſſima eligunt grana, & ſemicocta in ollis.

Semicombuſtus, a, um, adject. *mezzo bruciato*. *Prudent. in Rom. v. 859.* Alunt olim ſemicombuſtas faces.

Semiconfectus, a, um, adject. *mezzo fatto*, ut ſemiconfectus ceſpes. *Sidon. l. 6. ep. 11.*

Semiconſpicuus, a, um, adject. qui dimidio conſpicitur. *Apul. l. 5. A. A. poſt init.* Nonnulli per feneſtras ſemiconſpicui.

Semicorporâlis, & le, o. 3. idem ac ſemicorporeus. *Firmic. l. 2. c. 12.* Aries eſt ſignum in cœlo maſculinum, ſemicorporale, oculis languidis, cereticum.

Semicorporeus, a, um, *mezzo corporale*, dimidio corporeus. *Firmic. l. 2. c. 11.* Cancer ſignum eſt in cœlo femininum, mobile, ſemicorporeum, irrationale.

Semicremâtus, a, um, *mezzo abbruciato*, ἡμίκαυτος, dimidia parte crematus. *Ovid. in Ibin v. 634.* Membra ferat Stygiæ ſemicremata neci.

Semicremus, a, um, adject. idem quod ſemicrematus. *Ovid. 12. Met. v. 287.* Semicremoque novat repetitum ſtipite vulnus.

Semicrudus, a, um, *mezzo crudo*, ἡμίωμος, pro dimidia parte crudus. *Colum. l. 6. c. 26.* Lupini ſemicrudi contemnuntur. *Sueton. in Aug. c. 1.* Semicruda exta. *Stat. l. 4. ſilv. 9. v. 48.* Quid, ſi cum bene mane ſemicrudus Illatam tibi dixero ſalutem? id eſt, cibo pro dimidia parte digeſto.

Semicubitâlis, & le, o. 3. quod dimidio cubito conſtat. *Liv. l. 42. c. 65.* Ut palmum ſpiculum haſtili ſemicubitali infixum.

Semideus, i, m. *ſemideo*, ἡμίθεος, medius inter naturam humanam, & divinam. V. Heros. *Ovid. in Ibin, v. 80.* Fluminaque, & Nymphæ, ſemideumque genus. id eſt Dii Indigetes. *Lucan. l. 8. v. 831.* Nos in templa tuam Romana accepimus Iſim, Semideoſque canes.

Semidies, iei, f. dimidium diei. *Auſonius in Eclogario de ratione dier. v. 5. & alibi.*

Semidigitâlis, le, adject. qui habet magnitudinem dimidii digiti. *Vitruv. l. 10. c. ult.* Terebratur foramen digitale, ſemidigitale, ſeſquidigitale.

Semidoctus, a, um, *mediocremente dotto*, ἡμιμαθής, qui eſt mediocris eruditionis. *Cic. 1. de Orat. c. 42.* Hæc ut & properans, & apud doctos, & ſemidoctus ipſe percurro.

Semiermis, V. Semermis.

Semifactus, a, um, ἡμιτελής, pro dimidia tantum parte factus. *Tac. l. 15. An. c. 7.* Semifacta opera fuga perrupit.

Semifaſtigium, ii, dimidium faſtigii. *Vitruv. l. 7. c. 5.*

Semifer, ra, rum, *mezzo beſtia*, ἡμίθηρος, quod parte dimidia fere eſt, cujuſmodi erant Centauri, qui anteriore, ſeu ſuperiore parte homines erant, poſteriore, ſeu inferiore equi. *Cic. 2. de nat. Deor. ex Arato*: Tum gelidum valido de pectore frigus anhelans Corpore ſemifero magno Capricornus in orbe. *Ovid. 2. Metam. v. 635. de Chirone Centauro.* Semifer interea divinæ ſtirpis alumno Lætus erat. ¶ Semifer etiam dicitur, qui non omnino ferus eſt, *mezzo ſelvatico*. *Plin. l. 8. c. 57. de ſorice*: Semiferum & ipſum animal, cui vivaria in doliis idem, qui apros inſtituit.

Semiformis, & me, o. 2. *informe*, o *mezzo formato*, ἡμίμορφος, quod dimidiam formam habet. *Col. l. 8. c. 5.* Pullique ſemiformes interimuntur. *Id. l. 4. c. 25.* Luna ſemiformis.

Semifultus, a, um, *ſostenuto*, pro dimidia parte fultus. *Martial. l. 5. epigr. 14.* Subſelliroque ſemifultus extremo.

Semifumans, antis, *mezzo fumante*. *Sidon. l. 1. ep. 7.* Qui adhuc in eo ſemifumantem præfecturæ nuper extortæ dignitatem venerabatur.

Semifunium, ii, dimidius funis. *Cat. de R. R. c. 135.*

Semigætûlus, a, um, adject. qui ad Gætulos vel regione, vel moribus accedit. *Apul. in Apol.* Me ne profeſſus ſum, ſeminumidam, & ſemigætulum.

Semigermanus, a, um, quod de Germanis participat. *Liv. l. 21. c. 38 ad fin.* Utique cum quæ ad Apenninum ferunt, obſepta gentibus ſemigermanis fuiſſent.

Semigræce adv. *Lucil. apud Vel. Longum de Orthogr.*

Semigræcus, a, um, ἡμιέλλην, quod de Græcis participat. *Var. l. 2. de R. R. c. 1.* Ut ſemigræcis paſtoribus dicam Græce.

Semigrâvis, & ve, n. 3. *mezzo aggravato*, ἡμιβαρής, pro dimidia parte gravis. *Liv. l. 25. c. 24.* Quia magna pars in turribus epulati, aut ſopiti vino erant, aut ſemigraves potabant.

Semigro, as, n. 1. *partirſi*, ἀναχωρέω, ad ſeorſim habitandum me confero. *Cic. pro Cæl. c. 7.* Reprehendiſtis, a patre quod ſemigrarit.

Semihians, tis, nom. ex partic. *mezzo aperto*. *Apul. l. 10. A. A.* Semihiantes compreſſit labias. *Catul. carm. 61. Epithal. Jul. & Manl. v. 220.* Dulce rideat ad patrem ſemihiante labello.

Semihiulcus, a, um, adject. dimidio, vel aliquantum hiulcus, ſemiapertus. *Poeta quidam apud Gel. l. 19. cap. 11.* Dum ſemihiulco ſavio meum puellum ſavior.

Semihomo, inis, com. *mezzo uomo*, ἡμιάνθρωπος, qui dimidia parte homo eſt. *Virg. 8. Æn. v. 194.* Hic ſpelunca fuit vaſto ſubmota receſſu Semihominis Caci.

Semihora, æ, *mezz'ora*, ἡμιώριον, ſpatium dimidium unius horæ. *Cic. pro Rab. perduel. reo, c. 2.* Meque ex comparato, & conſtituto ſpatio defenſionis in ſemihoræ curriculum coegiſti.

Semijejunium, ii, *mezzo digiuno*. *Tertul. adv. Pſych. c. 13.* Stationum ſemijejunia interponentes.

Semijugerum, i, ἡμιπλέθρον, medium jugerum. *Colum. l. 4. c. 18.* Vel in ſemijugerum omnibus modis diſtimatur.

Semilacer, ra, rum, *mezzo lacero*, ἡμίσπαστος, dimidia parte lacer. *Ovid. 7. Met. v. 344.* Semilacerque toro tentat conſurgere.

Semilater, eris, m. *mezzo mattone*. *Vitruv. l. 2. c. 3.* Una parte lateribus ordines, altera ſemilateres ponuntur.

Semilautus, a, um, adject. *mezzo lavato*. *Catul. carm. 55. in Caſ.* Semilauta crura.

Semiliber, ra, rum, *mezzo libero*, ἡμιελεύθερος, media libertate fruens. *Cic. Attic. l. 13. ep. 31.* Obſecro, abjiciamus iſta, & ſemiliberi ſaltem ſimus.

Semilibra, æ, f. *mezza libra*, ſelibra. *Apul. l. de herb. c. 69.* Adipis cervinæ ſemilibra.

Semilixa, æ, m. ἡμικάπηλος, qui fere lixa eſt, *ſoldato vile*. *Liv. l. 30. c. 28.* Cum Statorius ſemilixa ducere exercitus ſolitus ſit. Adde *l. 28. c. 28.*

Semilixula, æ, f. genus placentæ, ſeu libi inconditæ facti. *Var. l. 4. de L. L.*

Semilunaticus, a, um, *mezzo lunatico*, qui paulo minus eſt, quam lunaticus. *Jul. Firmic. l. 7. c. 3. ad fin.* Semilunatici naſcentur.

Semimadidus, a, um, *mezzo bagnato*, ἡμίβροχος, dimidia parte madidus. *Colum. l. 2. c. 4.* Ne lutoſus ager tractetur, neve exiguis nimbis ſemimadidus.

Semimarinus, a, um, ἐνάλιος, quod & de mari, & de terra participat. *Lucr. l. 5. v. 890.* Aut rapidis canibus ſuccinctas ſemimarinis Corporibus Scyllas.

Semimas, aris, m. 3. *caſtrato*, Ger. *verſchnitten*, Gall. *chatré*, Hiſp. *capado*, ἡμίανδρος, caſtratus, eviratus, ut ſemimares capri, *Varr. l. 5. R. R. c. 9.* Semimaris ovis viſcere, *Ovid. 1. Faſt. v. 588.* ¶ Dicitur & de hermaphroditis, qui utrumque ſexum participant. *Liv. l. 31. c. 12.* Ante omnia abominati ſemimares. *Ovid. 4. Metam. v. 380.* Ergo ubi ſe liquidas, quo vir deſcenderat, undas Semimarem feciſſe videt.

Semimaſculus, li, m. ſemimas, caſtratus. *Fulgent. l. 3. mythol. c. 5.* Berecynthia Attin caſtrando ſemimaſculum fecit.

Semimatûrus, a, um, adject. *mezzo maturo*. *Pallad. in Jun. tit. 12.* Hordeum ſemimaturum.

Semimedus, a, um, pene Medus, ut Semigræcus, *apud Apulejum in Apolog.*

Semimetopia, orum, n. plur. dimidiæ metopæ. *Vitruv. l. 4. c. 3.* In extremis angulis ſemimetopia ſunt impreſſa. V. Metopa.

Semimitra, æ, f. *piccola mitra*, o *cuffia*. *Ulpian. l. 25. ff. de aur. argen. &c.* Vittæ, mitræ, ſemimitræ.

Semimortuus, a, um, *mezzo morto*, ἡμιθανής, quod pro dimidia parte mortuum eſt. *Catul. ad Lesb. epigr. 47. (al. 51.)* At deteſſa labore membra, poſtquam ſemimortua lectulo jacebant.

Seminâlis, & le, o. 3. *da ſemenza*, quod ad ſementem faciendam ſpectat. *Colum. l. 11. c. 2.* Viciæ pabularis modios ſeptem, vel octo, viciæ ſeminalia modios quinque, vel ſex. ¶ Seminalia abſolute pro ipſa ſementi uſurpat *Tertul. l. 1. adv. Marcion. c. 13.*

Seminânis, ne, adject. *mezzo voto*, dimidio inanis. *Plin. l. 2. c. 18. de Luna*: In triquetrum ſeminani ambitur orbe.

Seminarium, ii, *ſeminario*, *ſemenzaio*, φυτώριον, locus, in quo ſurculi arborum, aut vitium panguntur, ut ubi ad certam adoleverint magnitudinem, in alium locum transferantur. *Colum. l. de Arbor. c. 1.* Qui vineam, vel arbuſtum conſtituere volet, ſeminaria prius facere debet. *Id. l. 5. c. 6.* Si ulmorum ſeminarium paratum habuerit. ¶ Translate ſumitur pro quacunque origine tum in bonam partem, tum in malam. *Cic. 1. Off. c. 17.* Id autem eſt principium urbis, & quaſi ſeminarium Reipublicæ. *Id. in Piſon.* En illo fonte, & ſeminario triumphorum cum arida folia laureæ retuliſſes. *Id. 2. Catil. c. 10.* Scitote, hoc in Republica ſeminarium Catilinariorum fore.

Seminarius, a, um, ad ſemina pertinens. *Cato R. R. c. 10. ſub fin.* Pilum fabarium unum, farrearium unum, ſeminarium unum.

Seminatio, onis, *il ſeminare*, σπορά, actus ſeminandi. *Var. l. 2. de R. R. c. 6.* Ad ſeminationem onagrus idoneus, quod e fero fit manſuetus facile, &c.

Seminâtor, oris, *ſeminatore*, σπορεύς, qui ſeminat. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 34.* Omnium autem rerum, quæ natura adminiſtrantur, ſeminator, & ſator, & parens, ut ita dicam, atque educator, & altor eſt mundus. *Id. l. 3. c. 26.* Seminator malorum.

Seminâtus, a, um, *ſeminato*, genitus. *Plaut. Amph. 1. 2. 19.* Alter decumo poſt menſe naſcetur puer quam ſeminatus.

Seminecis, vel Seminex, cis, *mezzo morto*, ἡμίθνητος, ἡμιθανής, qui ſemimortuus eſt, qui gravi vulnere accepto morti eſt vicinus. *Liv. l. 29.* Qui circa Regem ſeminecem reſtantes, deinde pilo terræ affixum pugnabant. *Ovid. 7. Metam.* Atque ita ſeminecea partim ferventibus artus Mollit aquis, partim ſubjecto torruit igni. *Sil. l. 6. v. 11.* Seminecum lumina. ¶ In recto caſu exempla nondum vidimus.

Seminium, ii, idem ac ſemen, vel planta, aliudve quidvis, quod de ſe aliquid poteſt producere. *Colum. l. 2.* Nonnunquam ſuperfuſa terræ latentibus ſeminiis. *Var. l. 2. de R. R. c. 6.* Ego, inquit, de aſinis potiſſimum dicam, quod ſum Reatinus, ubi optimi, & maximi fiunt, e quo ſeminio ego hos procreavi pullos. ¶ Item pro ſobole, & fœtu. *Lucret. l. 3. v. 743.* Denique cur acris violentia triſte leonum Seminium ſequitur.

Semino, as, a. 1. *ſeminare*, σπείρω, Ger. *ſäen*, Gall. *ſemer*, Hiſp. *ſembrar*, *arrojar*, ſero, ſemen ſpargo, ſemina terræ trado, vel mando. *Colum. l. 2. c. 9.* Seminari debet hordeum poſt æquinoctium. *Id. l. 2. c. 8.* Ne ſeminarentur agri, niſi cum terra pluviis maduiſſet. ¶ Interdum ponitur pro gignere, producere. *Virg. 6. Æn. v. 206.* Quale ſolet ſylvis brumali frigore viſcum Fronde virere nova, quod non ſua ſeminat arbos. *Colum. l. 6. c. 24. de tauris.* Quoniam ſi parte dextra deſiluit, marem ſeminaſſe manifeſtum eſt, ſi læva, feminam. ¶ Translate ſumitur pro ſpargere, divulgare. *Lactant. l. 4.* Et cultum Dei per totam terram ſeminaret.

Seminôſus, a, um, adject. ſeminibus plenus. *Auct. priapeor. carm. 51.* Seminoſæ cucurbitæ.

Seminûdus, a, um, *mezzo nudo*, ἡμίγυμνος, dimidia parte nudus. *Liv. l. 9.* Primi Conſules prope ſeminudi ſub jugum miſſi. Adde *l. 24. c. 40.*

Seminumida, æ, m. V. Semigætulus.

Semiobrûtus, a, um, adject. *mezzo coperto*, ut dolia ſemiobruta, apud *Apul. l. 9. A. A.*

Semionuſtus, a, um, *mezzo carico*, dimidio onuſtus. *Siſenna* apud *Priſcian. ſub fin. l. 10.* Naves ſemionuſtæ.

Semiorbis, is, m. dimidius orbis, *ſemicircolo*. *Sen. l. 1. quæſt. natur. c. 8.* In ſemiorbe nihil prohibet aſpici totam pilam.

Semipagânus, a, um, adject. ἡμιάγροικος, fere ruſticus, ſemidoctus, rudis, ut ſunt ii, qui fere ſemper in pagis morantur. *Perſ. in prol. verſ. 6.* Ipſe ſemipaganus Ad ſacra vatum carmen affero noſtrum.

Semipâtens, tis, nom. ex partic. ſemiapertus, dimidio patens. *Sidon. l. 7. ep. 6.* Semipatentibus jacere veſtibulis.

Semipâter, V. Semo.

Semipedâlis, & le, o. 3. ἡμιποδιαῖος, quod medii pedis longitudinem habet. *Plin. l. 13. c. 4.* Semipedales arborum relinquentes truncos.

Semipedaneus, a, um, adject. idem ac ſemipedalis. *Colum. l. 4. c. 1.* Abunde eſt, ſemipedaneam conſitis reſolutam viribus terram ſubjicere.

Semiperactus, a, um, ſemiperfectus. *Paulin. Nolan. carm. 20. nat. 7. S. Felic. v. 305.* Homo ſemiperactus.

Semiperemptus, a, um, adject. *Tertul. in Sodom. c. 4.* Semiperempta etiam ſi qua illic jugera. h. e. ſemiambuſta.

Semiperfectus, a, um, dimidia parte perfectus. *Sueton. in Calig. c. 21.* Opera ſub Tiberio ſemiperfecta abſolvit.

Semipes, edis, m. *mezzo piede*, ἡμιπόδιον, menſura dimidii pedis, hoc eſt octo digitorum. *Plin. l. 15. c. 19.* Deinde rubeſcit, addito ſemipede. *Vitruv. l. 5. c. 5.* Aperturæ altæ ſemipedem.

Semiphalarica, æ, f. telum phalarica minus, cubitale, quod manu jaculabantur. *Gel. l. 10. c. 25.*

Semipiſcina, æ, dimidium piſcinæ, parva piſcina. *Var. l. 1. R. R. c. 13.* Lacus, qui intra ſtylobatem cum venit, fit ſemipiſcina.

Semiplacentînus, a, um, ἡμιπλακεντῖνος, aliqua ratione Placentinus. *Cic. in Piſon. c. 6.* Calatinus, credo, aliquis, aut Africanus, aut Maximus, & non Cæſoninus Semiplacentinus Calventius.

Semiplêne, adv. *dimezzatamente*. *Sidon. c. 4. ep. 22.* Præterita infructuoſe, præſentia ſemiplene dicuntur.

Semiplênus, a, um, *mezzo pieno*, ἡμιπλεής, plenus pro dimidia parte. *Liv. l. 25. c. 30.* Improviſo adorti ſemiplenas ſtationes. *Cic. 7. Verr. c. 25.* Semiplenæ naves. *Vellej. l. 2. c. 80.* Duodecim ſemiplenæ legiones.

Semiplotia, orum, n. 2. ἡμιπλώτια, ſoleæ dimidiatæ, quibus in venando utebantur, ut planius pedem ponerent. *Feſt.* Ploti appellati ſunt Umbri, e pedibus planis

Digitized by Google

planis quod eſſent. Unde ſoleas dimidiatas, quibus utuntur in venando, quod planius pedes ponerent, vocant ſemiplotia.

Semipuella, æ, f. *mezza fanciulla*. *Auſon. in Gripho*, v. 22. Tres volucres, tres ſemidææ, tres ſemipuellæ.

Semipullātus, a, um, adject. ſemiatratus, dimidia parte pulla veſte indutus. *Sidon. l. 2. ep. 7.* Accuſatores ſemipullati.

Semipolſus, a, um, adject. In fragm. incerti Auct. quod *Cenſorino* adnectitur, in exemplum pæonis denarii referuntur hæc verba antiquioris cujuſdam Poetæ, *cap. 24. ad fin.* Qui rapens ſemipolſus onere gravi fores ſtrepitu terrent.

Semiputātus, a, um, *mezzo tagliato*, ἡμικόλουστος, dimidia ex parte putatus, ſive cæſus. *Virg. 2. Ecl.* Semiputata tibi frondoſa vitis in ulmo eſt.

Semirămis, is, vel idis, fem. Regina Aſſyriorum, Nini uxor, mulierum omnium, quarum in hiſtoria ad nos perlata notitia eſt, longe celeberrima, quam cum Cyro præcipue Alexander admiratus fertur, quod in illa & magnitudo animi, & rerum geſtarum claritas plurima emicuiſſet. Cum Ninus deceſſiſſet, relicto impubere adhuc filio Ninya, Semiramis nec immaturo auſa tradere imperium, nec ipſa palam tractare, tot ac tantis gentibus vix patienter uni viro, nedum fœminæ parituris, ſimulavit ſe pro Nini uxore filium, pro fœmina puerum. Nam & ſtatura utrique mediocris, & vox pariter gracilis erat, & lineamentorum qualitas matri, ac filio ſimilis. Igitur brachia, ac crura velamentis, caput tiara texit. Et ne novo habitu aliquid occultare videretur, eodem ornatu & populum veſtiri juſſit: quem morem veſtis exinde gens univerſa tenet. Sic primis initiis ſexum mentita puer eſſe credita eſt. Magnas deinde res geſſit: quarum amplitudine, ubi invidiam ſuperatam putavit, quæ eſſet, faſſa eſt, quemve ſimulaſſet. Nec hoc illi dignitatem Regni ademit, ſed admirationem auxit, quod mulier non fœminas modo virtute, ſed etiam viros anteiret. Hæc Babylonem condidit, murumque urbi coctili latere circumdedit, arenæ vice bitumine interſtrato: quæ materia in illis locis paſſim e terra exæſtuat. Multa & alia præclara hujus Reginæ fuere. Siquidem Æthiopiam quoque imperio adjecit. Sed & Indiæ bellum intulit: quo, præter illam, & Bacchum, ſeu Liberum Patrem, & Alexandrum Magnum, nemo intravit. ¶ Verum eadem tam portentoſæ libidinis fuiſſe traditur, ut & equum aſque ad coitum adamarit, & filii concubitum expetierit. Cum igitur a filio concubitum petiiſſet, ab eodem interfecta eſt. *Juſtin. l. 36. c. 2.* Aſſyriis regibus genus ex Regina Semirami fuit. *Id. l. 1. c. 1.* Relicto impubere filio, & uxore Semiramide.

Semiramĭus, a, um, adject. ad Semiramidem pertinens, ut Semiramiæ turres, h. e. Babylonicæ: *Claudian. de conſul. Prob. & Olybr. v. 162.* Semiramium genus. *Ovid. 5. Metam.*

Semirāſus, a, um, adject. *mezzo raſo*, ſemitonſus. *Catull. carm. 55. (al. 59.) de Ruſa:* Ab ſemiraſo tunderetur uſtore.

Semireductus, a, um, ἡμιανακεχωρηκώς, ſemicontractus, particip. a *ſemis*, & *reducor*. *Ovid. 2. de Arte am. v. 614.* Protegitur læva ſemireducta manu.

Semirefectus, a, um, *mezzo rifatto*, ἡμιεπισκευασθείς, dimidia parte refectus. *Ovid. ep. 7. v. 176.* Lanitaque claſſis Poſtulat exiguas ſemirefecta moras.

Semirōſus, a, um, adjectiv. *mezzo roſicato*, at ſemiroſus pome apud *Arnob. l. 6.*

Semirotundus, a, um, quaſi rotundus. *Apulejus l. 41. Metam.*

Semirŭtus, a, um, *mezzo rovinato*, ἡμίθραυστος, ſemidirutus. *Liv. l. 32. c. 17.* Purgata loco, qui ſtrage ſemiruti muri cumulatus erat. *Flor. l. 2. c. 15.* Plus negotii fuit cum ſemiruta Carthagine, quam integra. *Stat. l. 5. Silv. 3. v. 104.* Exere ſemirutos ſubito de pulvere vultus, Parthenope.

Semnus, m. 2. *Simari*, fl. Magnæ Græciæ, cum opp. cogn. quod alluit. *Plin. l. 3. c. 10.*

Semis, nomen indeclin. *mezzo*, *la metà*, ἥμισυ, dimidius. Eſt ab ἥμισυ. *Feſt.* Semis, ſemodius, ſemuncia, qua ratione ex Græco trahuntur aliæ, quæ *ſ* literam pro aſpiratione uſurpatam habent, ut ἑπτά, ſeptem, ὕλη, ſylva, ſic iſta ab eo, quod illi ἥμισυ dicunt, declinata videntur. Hæc *Feſt.* Alii deducunt a *ſemis*, & *as*. *Vitruv. l. 4. c. 1.* Septem craſſitudinis diametros in altitudinem columnæ Doriæ, Jonicæ octo ſemis conſtituerunt. ¶ In compoſitione abjicit *s*, ut *ſemidoctus*, *ſemiplenus*, *ſemiſomnis*.

Semiſenex, is, m. *mezzo vecchio*, ἡμιγέρων, qui pro dimidia ætate ſenex eſt. *Plaut. Mil. 3. 1. 34.* O lepidum ſemiſenem? Alii leg. *ſenem*.

Semiſepultus, a, um, ἡμίταφος, dimidia parte ſepultus. *Ovid. 1. ep. v. 55.* Semiſepulta virum curvis feriuntur aratris Oſſa.

Semiſermo, onis, m. imperfectus ſermo. *Hieronym. Epiſt. 43. (al. 7.) ad Chromat.* &c.

Semiſiccus, a, um, adject. *mezzo ſecco*, *ſeccherecio*. *Pallad. Febrŭa. tit. 24.* Vellendi ſunt thalli adhuc ſemiſicci.

Semiſicilicus, i, m. dimidium ſicilici. *Pallad. in Novembri t. 22.*

Semiſomnis, e, & **Semiſomnus**, a, um, adject. *mezzo addormentato*, ἡμίυπνος, fere adhuc dormiens, non ſatis experrectus. *Cic. Fam. 7. ep. 1.* Cum illi interea ſpectarent communes mimos ſemiſomni. *Id. Verr. 7. c. 36.* Cum is etiam tum ſemiſomnis ſtuperet. *Liv. l. 30. c. 5.* Multos ſemiſomnos hauſit flamma. *Plaut. Curc. 1. 2. 22.* Siccæ, ſemiſomnæ.

Semiſŏnans, tis, nom. ex particip. ut ſemiſonantes litteræ, *ſemivocali*, apud *Apulej. de Mundo*.

Semiſopītus, a, um, *mezzo addormentato*, ἡμικοίμητος, ſemiſomnis. *Ovid. l. 1. Am. el. 14.* Purpureo jacui ſemiſopita toro. *Id. Heroid. ep. 10. v. 12.* movi Theſea prenſuras ſemiſopita manus. Heinſius utroque loco legit *ſemiſupina*, quia prima in *ſopio* longa eſt, hic autem contra leges metri corripitur. *Liv. l. 25. c. 39.* Pars ſemiſopitos buſſas cædunt. *Gronovius* ex MSS. legit *ſemiſomnos*.

Semiſopōrus, a, um, adject. ſemiſomnus. *Sidon. carm. 12. v. 60.* Semiſopora levi ſcalpebat lumina penna.

Semiſpătha, æ, f. dimidia ſpatha. *Veget. l. 2. de Re Milit. c. 15. & 16.*

Semiſſālis, le, adject. ſemiſſe conſtans, ac uſuræ ſemiſſales, apud *Modeſtin. l. 30. Dig. tit. 12. l. 10. ſei per cento*.

Semiſſārius, a, um, adject. ſemiſſalis. Hæres ſemiſſarius dicitur, qui dimidiam hæreditatem conſequitur. *leg. 116. (al. 123.) l. 30. Dig. de legat. l. 1.*

Semiſſis, is, *mezza libbra*, Germ. *das halbe theil*, Gal. *la moitié de quelque choſe*, Hiſp. *la mitad de la libra*, dimidia pars aſſis, ideſt ſex unciæ, quaſi *ſemiaſſis* per Syncopen. *Cic. Att. l. 13. ep. 31.* De Tulliano ſemiſſe M. Axianum adhibebis, ut ſcribis. ¶ Refertur quoque ad monetam, quemadmodum triens, & quadrans. *Cic. pro Sext.* Ut remiſſis ſemiſſibus, & trientibus, quinta prope pars vectigalium tolleretur. ¶ Item ad menſuram, quemadmodum & *as*. *Plin. l. 18. c. 19.* Juſtum eſt proſcindi agri ſemiſſem, iterari aſſem. ¶ Semiſſis uſura dicitur quando de centum nummis ſenos nummos uſuræ nomine quotannis percipimus. *Plin. l. 14. c. 4.* Ex his tamen uſuræ multiplicatæ ſemiſſibus. ¶ Semiſſis homo, dicitur homo vilis, & quaſi ſemiſſeus, vel quaſi nullius pretii, & vix ſemiſſe æſtimandus. *Vatin. Cic. l. 5. Fam. ep. 10.* Simius, non ſemiſſis homo, contra me arma tulit.

Semiſupīnus, a, um, ἡμιύπτιος, media parte ſupinus. *Ovid. l. 3. de Arte v. 788.* Cum jacet in dextrum ſemiſupina latus. *Martial. l. 6. epigr. 35.* Vitreiſque tepentem Ampullis potas ſemiſupinus aquam.

Semĭta, æ, f. *ſentiero*, נתיב, Ger. *fußweg*, Gal. *ſentier*, Hiſp. *ſenda*, ἀτραπός, τρίβος, via anguſtior, via arcta, dimidia via, quaſi ſemiiter, ut ait *Varr. lib. 4. de L. L.* Differt a *via*, quia eſt anguſtior, quam via. *Plaut. Curc. 2. 3.* Quin cadat, quin capite ſiſtat in via, de ſemita. *Id. Caſ. 3. 3. 40.* De via in ſemitam regredere. *Virg. 9. Æn. verſ. 383.* Rara per occultos ducebat ſemita calles. *Martial. l. 7. ep. 60.* Juſſiſti tenues, Germanice, creſcere vicos: Et modo quæ fuerat ſemita, facta via eſt. ¶ Interdum tamen ſemita reperitur pro via. *Cic. 4. Verr.* Hanc pecuniam, quæ via modo viſa eſt exire ab iſto, eadem ſemita revertiſſe. ¶ Tranſlate uſurpatur pro regula, vel ratione vivendi. *Horat. l. 1. ep. 18.* Et fallentis ſemita vitæ.

Semitālis, & le, o. 3. quod ad ſemitas pertinet. Semitales Dii, vel Manes, erant Lares publici, hoc eſt ii, qui urbis erant cuſtodes, qui etiam dicebantur *Dii Præſtites*, *Compitales*, *Viales*, quia in compitis, ſemitis, viis publicis tuebantur. *Auctor Priap. De Sabino*: Neque ulla vota Semitalibus Diis eſſe facta.

Semitārius, a, um, qui ſemitas peragrat. *Catull. ad Contubernales*, *carm. 33.* Omnes puſilli, & ſemitarii mœchi. Semitarios mœchos vocat, qui vulgatum ſcorta, & in ſemitis proſtituta ſectantur.

Semitātim, adv. per ſemitas. *Titin.* apud *Chariſ. l. 2.* Semitatim fugi, atque effugi.

Semitātus, a, um, adject. ſemitis diviſus. *Martial. l. 6. ep. 74.* Calvam trifilem ſemitatus unguento. h. e. quaſi ſulcis unguento pictis in calva. Alii leg. *ſegmentatus*.

Semitectus, a, um, adject. *mezzo coperto*. *Apul. l. 4. A. A.* Capulis ſemitecti. Adde *Arnob. l. 6.*

Semĭto, as, a. 1. ſemitis diſtinguo, ut *limito* eſt limites conſtituo. *Plin. l. 17. cap. 22.* Semper vero quintanis ſemitetur: hoc eſt ut quinto quoque palo ſingula juga paginæ includantur. Hæc *Plin.*

Semitonium, ii, ἡμιτόνιον, *mezzo tuono di voce*. *Macrob. lib. 2. in Somn. Scip. c. 1.* Sonum tono minorem veteres ſemitonium vocitare voluerunt.

Semitractātus, a, um, nom. ex partic. *trattato per la metà*, *e imperfettamente*, ut ſemitractatu materia. *Tert. de fuga in perſecut. c. 1.*

Semitrepĭdus, a, um, adject. *mezzo tremante*. *Apul. l. 7. A. A.* Semitrepidus juxta munimenta Martios conſtitutus.

Semitrītus, a, um, ἡμιτριβής, dimidia parte tritus. *Col. l. 2. c. 4.* Quo collocata ſemitrita frumenta proteguntur.

Semiviētus, a, um, mollis, flaccidus, fere conſumptus. *Col. lib. 12. c. 16.* Alii foliis vitigineis, nonnulli platanis ſemivietas uvas contegunt.

Semivir, viri, m. *mezzo uomo*, Ger. *halber mann*, Gall. *demi homme*, Hiſp. *medio hombre*, ἡμίανδρος, non perfecte vir, eunuchus. *Ovid. 4. Met.* Quiſquis in hos fontes vir venerit, exeat inde ſemivir. *Plin. l. 11. c. 49.* Teſtes homini tantum injuria, aut ſponte naturæ franguntur, idque tertium ab hermaphroditis, & ſpadonibus ſemiviri genus habent. ¶ Ponitur etiam pro eo quod media parte vir, media beſtia eſt. *Ovid. 9. ep.* Semivir occubuit in Lernæ, atque veneno Neſſus, & infecit ſanguis equinus aquas. ¶ Tranſlate ſumitur pro effeminatu, molli. *Virg. 4. Æn. v. 215.* Et nunc ille Paris cum ſemiviro comitatu. *Liv. l. 33. c. 28.* Qui tam atrocem cædem pertinere ad illos ſemiviros credebant.

Semivīvus, a, um, *ſemivivo*, *mezzo morto*, ἡμίζωος, ſemimortuus. *Cic. 3. Verr. c. 17.* Ibi hominem ingenuum, domi nobilem, P. R. ſocium atque amicum, fumo excruciatum, ſemivivum reliquit. ¶ Tranſlate ſumitur pro debili, & exigui vigoris. *Cic. pro Sext. c. 39.* Et cum erat reclamatum ſemivivis mercenariorum vocibus.

Semivocālis, & le, o. 3. ἡμίφωνος, quod proxime ad vocem accedit. *Var. l. 1. R. R. c. 17.* Inſtrumenti genus vocale ſervi, ſemivocale boves, mutum plauſtra. ¶ A Grammaticis ſemivocales litteræ dicuntur, quæ quaſi dimidium vocalium ſonum habent. *Priſcian. l. 1. Quintil. l. 1. c. 4.*

Semivolŭcris, is, f. quæ dimidia parte volucris eſt. *Symmachus l. 1. ep. 47.* Tricinium ſemivolucrum puellarum. h. e. Sirenum.

Semiuſtulandus, a, um, ἡμικαυστέος, particip. paſſ. temporis futuri, vel ger. a *ſemis*, & *uro*. *Suet. in Tib. c. 75.* Atellam potius deferendum, & in Amphitheatro ſemiuſtulandum.

Semiuſtulātus, a, um, idem quod ſemiuſtus. *Cicer. pro Mil. cap. 13.* Tu P. Clodii cruentum cadaver ejeciſti domo, tu ſpoliatum imaginibus, exequiis, infelicisſimis lignis ſemiuſtulatum nocturnis canibus dilaniandum reliquiſti.

Semiuſtus, a, um, *mezzo abbruciato*, Germ. *halb verbrent*, Gal. *a demi brulé*, Hiſp. *medio quemado*, ἡμίφλεκτος, ἡμίκαυτος, dimidia parte uſtus. *Cic. in Phil. 1.* Ipſæ faces, quibus ſemiuſtum latus iſtius eſt. *Virgil. Æneid. 3.* Semiuſtum fulmine corpus. Alii leg. *ſemuſtum*. ¶ Tranſlate *Liv. lib. 22. cap. 40.* Se populare incendium priore Conſulatu ſemiuſtum effugiſſe.

Semizonārius, ii, m. qui ſemicinctia facit. *Plaut. Aulul. 3. 5. 42.* Strophiarii adſtant, ſemizonarii.

Semnion, ii, n. σεμνίον, herba pavonis picturis ſimilis, odore eximio, ſic dicta a majeſtate, & pulchritudine. *Plin. l. 24. c. 17.*

Semnŏnes, V. Senones.

Semo, ŏnis, m. Semŏnes erant Dii ex illorum numero, qui minorum gentium dicuntur, hoc eſt ex hominibus in Deos relati, quaſi *ſemihomines*, ſeu *ſemihomones* (*homonem* pro hominem dixit *Enn.* apud *Priſcian. l. 6.*) *Fulgentius de vocib. antiq.* Semones dici voluerunt deos, quos nec cœlo dignos aſcriberent, propter meriti paupertatem, ſicut Priapus, Vertumnus: nec terrenos eos deputare vellent, per gratiæ venerationem. *Ovid. 6. Faſt. v. 213.* Quærebam, nonas Sanco, Fidione referrem, An tibi Semo pater: tunc mihi Sancus ait: Cuicumque ex iſtis dederis, ego munus habebo: Nomina trina fero, &c. Quidam minus recte leg. *An tibi ſemipater*, &c. *Liv. l. 8. c. 20.* Bona (Vitruvii damnati) Semoni Sanco cenſuerunt conſecranda. V. *Sangus*.

Semodiālis, le, adject. ſemodio conſtans, ut ſemodialis placenta. *Cato R. R. c. 76.*

Semodĭus, ii, maſc. *mezzo moggio*, Germ. *halb maſſ*, Gall. *demi boiſſeau*, Hiſp. *medio celemin*, ἡμιμόδιον, dimidius modius, e *ſemis*, & *modius*, quaſi ſemimodius. *Col. l. 2. c. 12.* Quod eadem quatuor modiis, nonnunquam & tribus, interdum etiam duobus, ut ſemodio jugerum occupet. *Juven. ſat. 14. v. 66.* Et tamen uno Semodio ſcobis hæc emundet ſervulus unus.

Semōte, adverb. *ſeparatamente*, ut ſemote aliquid terere. *Plin. Valerian. l. 3. c. 4.* Adde *Marcell. Empir. c. 20. poſt med.* & *Diomed. Grammat. l. 1.*

Semōtus, a, um, nom. ex particip. ἀποκεχωρισμένος, ſegregatus, ſeparatus, remotus. *Lucret. l. 1. v. 46.* a curis ſemotus. *Id. l. 2. v. 19.* cura ſemotu', metuque. *Lactant. lib. 5. cap. 15.* Nihil a ſapientis ratione ſemotius. *Auctor Dialogi de Orat. c. 2.* Arcana ſemotæ dictionis. h. e. a vulgari uſu remotæ.

Semovĕo, es, ovi, otum, a. 2. *rimuovere*, *levar via*, הסר, Ger. *beyrucken*, Gall. *oter a part*, Hiſp. *apartar*, *quitar*, ἀφαιρέω, ſeorſum moveo, ſepero, ſejungo. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 12.* Itaque qui antea voce præconis a liberis ſemovebantur, tuis ludis non voce, ſed manu liberos a ſe ſegregabant. *Id. 1. Acad. c. 9.* Nam Strato ejus auditor, quamquam fuit acri ingenio, tamen ab diſciplina omnino ſemovendus eſt. *Id. 3. de Or. c. 5.* Neque res lumen habere poſſunt, ſi verba ſemoveris.

Semper, adv. *ſempre*, תמיד, Ger. *alzeit*, Gall. *toujours*, Hiſp. *ſiempre*, ἀεί, omni tempore. Nugantur hic Etymologi, dum originem ineptius indagant. *Cic. 1. Tuſc. c. 23.* Quod ſemper movetur, id ſempiternum eſt.

Semperflorium, i, herba, eadem quæ ſempervivum. *Apul. de herb. c. 123.*

Semperlenĭtas, atis, continuata lenitas. Putat *Donatus*, unam dictionem eſſe. Sed re vera duæ ſunt inter ſe diſtinctæ, ut *ſemper ſervus*, *ſemper florens*. *Ter. Andr. 1. 1. 4.* Et heri ſemper lenitas, verebar, quorſum evaderet.

Sempervīva herba, eadem quæ ſempervivum. *Apul. de herb. c. 123.* Herbæ ſempervivæ folia potui dentur. *Pallad. l. 1. tit. 35.* Contra erucas, ſemina, quæ ſpargenda ſunt, ſempervivæ ſucco madefiant.

Sempervīvum, i, *ſempreviva*, ἀείζωον, herbæ genus, ita dictum e perpetua viriditate, quod & ἀείζωον Græca voce appellat *Plin. l. 25. c. ult.* ejuſque duo genera enumerat, majus, & minuſculum: additque, majus ab Italis vocari etiam ſedum magnum, minuſculum ab aliquibus ſempervivum: quamquam utrunque genus uno etiam ſempervivi nomine appellatur. *Apul. de herb. c. 123.*

Sempitĕrne, adv. *perpetuamente*, ſemper, apud veteres. *Pacuvius* apud *Non. c. 2. n. 778.* Populoque ut ſempiterne ſoſpitant.

Sempiternĭtas, atis, *perpetuità*. *Apul. in Triſmegiſt.* Mundus ſtabili ſempiternitate circumvallatus.

Sempiterno, adv. ſemper. *Solin. c. 48.* Tenacibus foliis ſempiterno inumbrantur. Adde *Caton.* apud *Chariſ. l. 2.*

Sempiternum, adverb. *in ſempiterno*, ſempiterne. *Plaut. Aulul. 2. 1. 26.* Quod tibi ſempiternum ſalutare ſit.

Sempiternus, a, um, *ſempiterno*, *eterno*, תמיד, Ger. *ewig*, Gal. *eternel*, Hiſ. *eterno*, ἀΐδιος, αἰώνιος, perpetuus, ſemper durans, a *ſemper*, & *æternus*. *Cic.*

Digitized by Google

l. 5. *Fam. ep.* 15. Ut me ſempiternæ gloriæ per eum commendari velim. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 13. Quod ſemper movetur, id ſempiternum eſt. *Id.* 4. *Catil. c.* 9. Ignis Veſtæ perpetuus, & ſempiternus.

Semproniānus, a, um, adject. ad Sempronium pertinens, ut Sempronianum Senatuſconſultum. *Cic.* 12. *Fam. ep.* 20.

Sempronius, ii, nomen Romanum. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 9. Tib. & C. Sempronii eloquentiſſimi.

Sempronius, a, um, adjectiv. ad Sempronium pertinens, ut Semproniæ leges. *Cic. Verr.* 5. *c.* 63. & *Phil. c.* 1. 6. ¶ Semproniæ leges latæ e Tib. & C. Sempronio Graccho trib. pl. plures fuerunt: Agraria, ne quis ex publico agro plus quingenta jugera poſſideret: judiciaria, lata A. U. DCXXX. ut judicia, quæ ſemper antea penes ordinem ſenatorium fuiſſent, ad Equites transferrentur: Militaris, ne minor annis 17. ad militiam cogeretur: De ſuffragiis, ut Sociis Latinis jus ſuffragii perinde ac civibus R. eſſet: & aliæ, quas V. apud *Hottomann. in Lex.* ¶ Sempronia horrea locus erat, in quo lege Gracchi fuerunt horrea, ad cuſtodiam frumenti publici. *Feſtus.*

Semuncia, æ, f. *mezza oncia*, ἡμιούγκιον, dimidia uncia. *Cic. pro Cæc.* Facit heredem ex deunce, & ſemuncia Cæcinam. *Liv. l.* 34. Neque mulier plus ſemunciâ auri haberet. *Perſ. ſat.* 5. *verſ.* 121. Hæreat in ſtultis brevis ut ſemuncia recti.

Semunciālis, & le, o. 3. ἡμιουγκιαῖος, quod menſuram, pondus, vel valorem ſemunciæ exæquat, ut ſemunciales aſſes, apud *Plin. l.* 33. *c.* 3.

Semunciārius, a, um, ἡμιουγκιαῖος, idem ac ſemuncialis. *Liv. l.* 7. *c.* 27. Semunciarium tantum ex unciario fœnus factum: *pro de mezzo per cento*. V. *Unciarum*.

Semurius, a, um, adject. ad Semurium pertinens. *Martial. l.* 9. *ep.* 43. Campis dives Apollo Semuriis. V. dicta in *Campe*.

Semurium, n. c. campus vicinus Romæ, in quo erat templum Apollinis. *Cic. in Anton. l.* 6. *c.* 5. & *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 10.

Semuſtus, a, um, idem ac ſemiuſtus. V. *Semiuſtus*.

Sena, æ, & in plur. Senæ, arum, fem. oppidum Piceni, ſeu Umbriæ, in litore Adriatici maris, non longe a Metauro fl. e Gallis Senonibus conditum, ut ex *Polybio* conſt. *l.* 2. Hinc *Sil. l.* 8. *v.* 454. Et Clanis, & Rubico, & Senonum de nomine Senæ. *Id. l.* 15. *v.* 551. qua Sena relictum Gallorum a populis ſervat per ſæcula nomen. *Plin. l.* 3. *c.* 14. Senogalliam vocat, Itali nunc *Sinigaglia*. ¶ Item oppidum Hetruriæ, inter Romam 107. & Florentiam 32. M. P. *Siena*. Hanc *Plin. l.* 3. *c.* 5. Senenſem coloniam appellat.

Senacŭlum, i, *palagio di conſiglia*, ־־־, Ger. *rathauſſ*, Gal. *ſenat*, Hiſp. *ſenada*, *conſejo*, βουλευτήριον, locus, ubi Senatores conſedebant, ſeu ubi conſultandi gratia conſiſtebant; quemadmodum locus, ubi cœnarent, cœnaculum vocabatur. *Feſt.* ¶ Sed temporis progreſſu ſenaculum aliud fuit. Senaculum, inquam, non erat locus, in quo Senatores de rebus publicis deliberarent: nam hic Senatus, vel Curia dicebatur; ſed locus, in quo conſiſtebant, antequam in Curiam vocarentur. Perſpicue hoc cernitur in verbis *Valerii Maximi lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 6. Sed ut a luxu perditis moribus ad ſeveriſſima majorum inſtituta tranſgrediar, antea Senatus aſſiduam ſtationem eo loci peragebat, qui hodie quoque Senaculum appellatur, nec expectabat, ut edicto contraheretur, ſed inde citatus protinus in Curiam veniebat, ambiguæ laudis civem exiſtimans, qui debitis Reipubl. officiis non ſua ſponte, ſed juſſus fungeretur, quia quicquid imperio cogitur, exigenti magis, quam præſtanti acceptum refertur. Hæc *Valer. Max.* ¶ Sed tamen Senaculum, & Curia promiſcue a Grammaticis accipiuntur. In hac acceptione tria Senacula Romæ fuerunt, quæ a *Feſto* his verbis numerantur: Senacula tria fuiſſe Romæ, in quibus Senatus haberi ſolitus ſit, memoriæ prodidit Niciſtratus in libro, qui inſcribitur, De Senatu habendo: unum, ubi nunc eſt ædes Concordiæ, Capitolium, & Forum, in quo ſolebant Magiſtratus cum ſenioribus deliberare: alterum ad portam Capenam: tertium circa ædem Bellonæ, in quo exterarum nationum Legatis, quos in urbem admittere nolebant, Senatus dabatur. ¶ Etiam Heliogabalus fecit mulieribus Senaculum, ubi ſolemnibus ſaltem diebus conventus fieret matronalis, ut in ejus vita prodit *Lampridius c.* 4.

Senariŏlus, a, um, dimin. e *ſenario*, ut Verſus ſenarioli. *Cicer.* 5. *Tuſc. c.* 23. Tenebam etiam quoſdam ſenariolos, quos in ejus monumento eſſe inſcriptos acceperam.

Senarius, a, um, *ſenario*, ἑξαπλοῦς, quod conſtat ſex rebus, ut Verſus ſenarii, qui conſtant ſex pedibus. *Cic. in Orat. c.* 55. Comicorum ſenarii propter ſimilitudinem ſermonis ſæpe abjecti ſunt.

Senātor, oris, maſc. *Senatore*, βουλευτής. Senatores erant viri primi, & ſupremi Ordinis, qui Rempublicam prudentia, & auctoritate una cum Regibus, vel Magiſtratibus, vel Imperatoribus, ſuam in rebus gravioribus ſententiam dicendo, gubernabant. Dicti ſunt a *Senatu*, quæ vox eſt a *ſenex*, quia ſenatus e ſenioribus conſtabat. *Ulp. l. nuptæ*, 10. *ff. de Senatoribus*. Senatores autem accipiendum eſt eos, qui a Patriciis, & Conſulibus uſque ad omnes viros illuſtres deſcendunt, quia hi ſoli in Senatu ſententiam dicere poſſunt. *Feſt.* Senatores a ſenectute dici ſatis conſtat, quos initio Romulus elegit centum, quorum conſilio Rempublicam adminiſtraret. Itaque etiam Patres appellati ſunt, & nunc, cum Senatores adeſſe jubentur, quibuſque in Senatu ſententiam dicere licet. quia ii, qui poſt luſtrum conditum ex junioribus Magiſtratum ceperunt, & in Senatu ſententiam dicunt, & non vocantur Senatores ante, quam in ſenioribus ſunt cenſi. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 18. Eſt enim ipſe Senator is, cujus non ad auditorem referatur animus, ſed qui per ſe ipſa ſpectari velit. Huic juſſa tria ſunt, ut adſit, nam gravitatem res habet, cum frequens ordo eſt: ut loco dicat, id eſt rogatus: ut modo, ne ſit infinitus. Nam brevitas non modo Senatoris, ſed etiam Oratoris magna laus eſt in ſententia. ¶ *Senator* in fœminino genere. V. *Balneator*.

Senatorius, a, um, *Senatorio*, βουλευτικός, quod eſt Senatoris, vel ad Senatum ſpectat. *Cic.* 3. *Verr.* Socios, leges, Rempublicam Senatorio conſilio maxime poſſe defendi. *Id. pro Flac.* Lyſanias adeptus eſt Ordinem Senatorium. *Tacit. l.* 15. *Ann. c.* 28. Senatoria ætas. *Sueton. in Claud. c.* 24. Senatoria dignitas.

Senātus, us, m. *Senato*, βουλή, γερουσία, multitudo virorum, qui ſunt Ordinis Senatorii; ſummus ac princeps in Rep. ordo. Inde autem nomen accepit, ut bene ait *Feſtus*, quia e ſenioribus conſtabat, haud aliter, ac Lacedæmone, quod ex γερόντων conſtabat, γερουσία vocabatur. *Cic. de Sen. c.* 6. Conſilium, & ratio, & ſententia niſi eſſet in ſenibus, non ſummum Conſilium majores noſtri Senatum appellaſſent. Apud Lacedæmonios quidem ii, qui ampliſſimum Magiſtratum gerunt, ut ſunt, ſic etiam appellantur ſenes. *Ovid.* 5. *Faſt.* Nomen & ætatis mite Senatus habet. ¶ Notat etiam dignitatem Ordinis Senatorii, quam aliquis impetrabat a Regibus, a Conſulibus, a Cenſoribus, ab Imperatoribus. *Cicer. l.* 13. *Fam.* Hoc tuo tempore cum Cæſar in Senatum legit. h. e. ei contulit dignitatem Senatoriam. ¶ Item notat locum, in quem Senatores congregabantur, ut ſententiam de Republica dicerent, qui etiam Curia dicebatur. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 5. Te fruſtra in Senatum, ſive potius in conventum Senatorum eſſe venturum. ¶ Item ipſum conſeſſum, ſeu ſedilia Senatorum. *Sueton. in Ner. c.* 12. In orcheſtram ſenatumque deſcendit. ¶ Dicitur etiam *Senatus*, *ti*, 2. declin. *Cic. Divin. in Verr. c.* 3. Quod in unaquaque re beneficio ſenati, populique R. juris haber. *Id. ad Brut. ep.* 2. Neque ſenatum, neque ſenati ducem. *Salluſt. in Catil. c.* 30. Senati decretum. ¶ *Senatum eſſe*, & *Senatum haberi*, eſt Senatores convocari ad quippiam deliberandum. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 4. Senatus haberi ante Cal. Febr. non poteſt. *Id. ib. ep. e.* Eo die ſenatus erat futurus. ¶ Senatum mittere, dimittere, *licenziare i Senatori*, *finire il congreſſo*. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 1. & *de amic. c.* 3. ¶ Senatum vocare, convocare, cogere, edicere, *far conſiglio*, *radunar i Senatori*. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 2. *l.* 10. *ep.* 12. & 13. Sic *Sueton. in Cæſ. c.* 80. Senatum edicere in Curiam Pompeii. ¶ Similiter Senatum habere dicebantur ii Magiſtratus, qui jus habebant Senatus convocandi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 4. Cum pomœrium poſtea intraſſet habendi Senatus cauſa. ¶ In ſcrutuum verere, interdum ſignificat ſenatorem ſieri. *Cic. pro Flacc. c.* 18. Uſque ad illam ætatem in ſenatum venire non potuit. ¶ Dari ſenatus dicitur, cum legati in ſenatum admittuntur, & audiuntur. *Nepos in Annib. c.* 7. Priuſquam his (Legatis Rom.) ſenatus daretur, navem conſcendit. ¶ Senatu movere aliquem, eſt a ſenatu ejicere. *Cic. pro Cluent. c.* 43. Ut alter de ſenatu moveri velit, alter retineat, & ordine ampliſſimo dignum exiſtimet.

Senatus auctoritas V. in ſeq. dictione.

Senatuſconſultum, i, *decreto del Senato*, δόγμα βουλῆς, Senatus ſententia, five id, quod Senatores decreverunt. *Cic.* 1. *Catil.* Habemus enim Senatuſconſultum in te, Catilina, vehemens, & grave. *Id. ad Q. Fr.* Ad 4. Idus Majas Senatuſconſultum factum eſt de ambitu in Afranii ſententiam. ¶ Etiam ſenatus auctoritas, decretum Senatus erat, cum hoc tamen diſcrimine, quod cum ſenatus legitimus, id eſt quo loco, quo die, quo numero, a quo Magiſtratu oporteret, habitus, aliquid vel de publica, vel de privata re decreverat, tum, ſi ex collegio Tribunorum Pl. nemo intercedebat, rata Senatus voluntas erat, & Senatuſconſultum dicebatur, eoque nomine inſcriptum publicis tabulis conſignabatur. Sin autem vel Senatus non legitime aliquid decreverat, vel Tribunus Pleb. interceſſerat, infirmum, ac prorſus irritum decretum illud erat, nec Senatuſconſultum, ſed *Senatus auctoritas* vocabatur, propterea quod auctoritatem quandam publicis tabulis teſtata Senatus voluntas habere videbatur. *Livius l.* 4. *c.* 57. Si quis intercedat ſenatuſconſulto, auctoritate ſe fore contentum. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 7. S. C. nullum extat, quo reductio Regis Alexandrini tibi adempta ſit, eaque, quæ de ea ſcripta eſt, auctoritas, cui ſcis interceſſum eſſe, tantam vim habet, ut &c. *Cælius Ciceroni ep.* 8. *l.* 8. *Fam. referens verba cujuſdam Senatuſconſulti*. Si quis huic S. C. interceſſerit, Senatui placere auctoritatem perſcribi, & de ea re ad Senatum, Populumque referri. ¶ Interdum tamen ſenatus auctoritas pro S. C. accipitur. *Cic. pro Domo ſua c.* 37. Ex ſenatus auctoritate & Senatum, & omnes bonos mutata veſte vidi. Ex ejus autem oratione *pro Sext. c.* 11. & 12. & *pro Planc. c.* 35. aperte colligitur, de ea re Senatuſconſultum factum fuiſſe. *Id.* 2. *de legib.* 15. Senatus auctoritas de Bacchanalibus. Ex *Livio* autem conſtat *l.* 39. *c.* 18. & 19. ſenatus illud conſultum fuiſſe.

Senĕca, m. 2. nomen duorum excellentium virorum. L. Annæus Seneca filius M. Annæi Senecæ viri Cordubenſis, Equeſtris Ordinis, eruditiſſimi, ex Helvia Albina, frater Junii Annæi Gallionis, & L. Annæi Melæ patris Lucani, Philoſophus Stoicus, præceptor Neronis Imp. a quo divitiis ingentibus auctus, cum in Piſonianæ conjurationis ſuſpicionem veniſſet, juſſus mortem ſibi eligere, ſibi venas incidit, & interiit. Plura egregie ſcripſit, quæ adhuc extant. *Plin. l.* 14. *c.* 4. eum vocat principem eruditionis. De ejus eloquentia judicium habes apud *Quintil. lib.* 10. *cap.* 1. & *Gell. l.* 12. *c.* 2. ¶ Senecam dictum, quod canus natus ſit, ſcribit *Caſſiodorus*. ¶ Libri Declamationum, qui una cum hujus Senecæ ſcriptis edi ſolent, ad ejus patrem, quem diximus, M. Annæum referuntur. ¶ L. Annæus Seneca, alter, ſimiliter Cordubenſis, Poeta tragicus. Scripſit tragœdias decem graviſſimo ſtylo, adeo ut Tragicorum princeps vocitetur. Sunt tamen, qui harum auctorem in dubium vocant.

Senecio, onis, herba capitis numeroſa lanugine aſperſo, cauliculis ſubrubicundis: ita dicta, quod vere ſaneſcit. *Plin. l.* 26. *c.* 13. & *Apuleius de Herbis c.* 75. Eadem fortaſſe eſt, quæ *Avia* dicitur a *Columella l.* 6. *c.* 14. ¶ Eſt etiam cognomen Romanum, ut *Claudius Senecio*, *Herennius Senecio*, &c. quorum meminit *Tacit.* & *Plin. jun.*

Senecta, æ, f. idem ac ſenectus. *Cic. de Sen. c.* 8. ex *Cæcil.* Tum etiam in ſenecta hoc reputo miſerrimum, ſentire, ea ætate ſe eſſe odioſum alteri. *Virg.* 6. *Æn.* Vires ultra, ſortemque ſenectæ.

Senectus, utis, f. *vecchiezza*, ־־־, Germ. *das alter*, Gall. *vieilleſſe*, Hiſp. *la vejez*, γῆρας, ſenium ætas, de qua V. in *Ætas*. *Cic. in Top.* Senectus eſt occaſus vitæ. *Id. de Sen.* Temeritas eſt videlicet florentis ætatis, prudentia ſenectutis. *Id.* 5. *Fam. c.* 11. Homo ſenectute confectus. *Id. in Brut. c.* 48. Ad ſummam ſenectutem vivere. *Id. Phil.* 8. Summa ſenectute eſſe. ¶ Eleganter tranſlate ſumitur pro gravitate, & maturitate. *Cic. in Brut. c.* 2. Cum oratio jam noſtra caneſceret, haberetque ſuam quandam maturitatem, & quaſi ſenectutem. *Id. ibid. c.* 76. Plena litteratæ ſenectutis oratio. ¶ Item pro auſteritate, & triſtitia, quæ propria ſenum eſt. *Hor. Epod.* 13. dumque virent genua, & decet, obducta ſolvatur fronte ſenectus. ¶ Senectus præterea dicitur pellis, quam certo tempore ſerpentes exuunt, quam & e Græcis γῆρας. *Plin. l.* 8. *c.* 30. Anguis membra & ſeniores ſenectutem exuere, eamque protinus devorare.

Senectus, a, um, idem ac ſenilis. *Lucr. l.* 3. *v.* 779. Quidve foras ſibi vult membris exire ſenectis? *Salluſt. l.* 4. *Hiſt. apud Priſcian.* Omnes, quibus ætas ſenecta corpore, animus militaris erat. *Plaut. Amph.* 4. *c. v.* 13. Senecta in ætate a me mendicat malum. *Apul. l.* 7. *Met.* Senecta infirmitas.

Senenſis, ſe, adject. ad Senam urbem pertinens, ut Senenſe prædium, apud *Cic. de clar. Or.* qua ſcilicet non longe a Metauro fl. Aſdrubal fuſus eſt. Senenſis colonia. *Plin. l.* 4. *c.* 14.

Seneo, es, nui, n. 2. *eſſere vecchio*, ־־־, Germ. *zu den alten*, Gall. *vieillir*, Hiſp. *envejecer*, γηράω, ſenex ſum. *Catull. de Phaſelo*, 4. Quiete recondita ſenet. *Sueton. in Aug. c.* 5. Avus tranquilliſſime ſenuit. ¶ Ab hoc verbo *Priſcian. l.* 9. deducit particip. *ſenectus*, *a*, *um*, quod V.

Seneſcendus, a, um, particip. e ſeneſco. *Varr. l.* 6. *L. L. pag.* 48. Sæculum dictum e ſene, quod longiſſimum ſpatium ſeneſcendorum hominum id putarunt.

Seneſco, is, n. 3. *invecchiarſi*, *divenire vecchio*, γηράσκω, ſenex fio. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 771. Tempora labuntur, tacitiſque ſeneſcimus annis. *Plin. l.* 6. *c.* 4. Feminas gigni celerius, quam mares, ſicut celerius ſeneſcere. ¶ Tranſlate ſumitur pro deſcreſcere. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 37. Quædam facienda in agris potius creſcente Luna, quam ſeneſcente. *Cic.* 2. *Tuſc. c. u.* Oratorum laus ita ducta ab humili venit ad ſummum, ut jam, quod natura fert in omnibus fere rebus, ſeneſcat. ¶ Item pro remitti, relaxari. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 7. Viſa eſt mihi ipſa fortaſſe jam ſeneſcentis morbi remiſſio profuiſſe. ¶ Item pro declinare. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quorum alterum hiemi ſeneſcenti adjunctum eſt, alterum æſtati. *Liv. l.* 29. Annibalem ipſum jam & fama ſeneſcere, & viribus. ¶ Item pro aboleri, interire. *Liv. l.* 3. Vitia ſeneſcunt, maturescunt virtutes. *Cic.* 2. *de Or.* Ut laudem eorum jam prope ſeneſcentem ab oblivione hominum, atque e ſilentio vindicarem. ¶ Item pro vanum fieri. *Liv. l.* 35. *c.* 12. Ne cunctando ſeneſcerent conſilia. ¶ Item pro torpeſcere. *Liv. l.* 1. Civitas otio ſeneſcit. ¶ Particip. ſeneſcendus, *che ha a devo invecchiare*. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Sæculum dictum a ſene, quod longiſſimum ſpatium ſeneſcendorum hominum id putarunt.

Senex, is, m. & f. *vecchio*, ־־־, Germ. *alt*, Gal. *vieil*, Hiſp. *viejo*, γέρων, ſenio confectus, ætate provectus, grandis natu. Differt a *vetus*. Nam *ſenes* vocantur quantum ad privatam ipſorum vitam, quod uſque ad ſeniorem ætatem vixerunt, *veteres* quantum ad publicum tempus, quod alia ætate vixerunt, etiamſi ad ſenium non pervenerunt. *Var. l.* 6. *de L. L.* ex *poeta*. Nam vero puſus tu, tua amica ſenex. *Cic. de Senect. c.* 10. Mature fias ſenex, ſi diu velis eſſe ſenex. *Plaut. Mil.* 3. 1. 37. Senex neutiquam ingenio eſt. ¶ Eleganter dicitur de rebus inanimatis. *Martial. l.* 3. *ep.* 58. Multa fragrat teſta ſenibus autumnis. h. e. vino multorum annorum. *Plaut. Stich.* 5. 1. 8. Quaſi ſenex tabeſcit dies. h. e. nocti proximus. *Cic. pro Sext. c.* 9. Senex memoria clarorum hominum. Alii aliter leg. ¶ *Senicis*, vel *ſenetis* in genit. pro *ſenis* dixit *Plaut. in fragm. Ciſtellar. vel Ciſtellar. apud Priſcian. l.* 3. ¶ Comparat. eſt *ſenior*. *Varro apud Cenſorin. de die nat. c.* 15. ſeniores diſtinguit a ſenibus ea ratione, quod ſeniores vocatos eſſe, qui quarto ætatis gradu ſint uſque ad annum ſexageſimum, quod tum primum ſeneſcere corpus incipiat: ſenes vero eſſe, qui ultra eam ætatem proceſſerint, quod eo tempore corpus ſenio jam laboret. Verum hoc diſcrimen a Scriptoribus non ſervatur. Nam Annibal apud *Liv. l.* 30. *c.* 30. ſe ſenem appellat, 44. annos natus, auctore *Polybio*. Sic contra *ſenior* pro ſene paſſim legitur uſurpatum. *Ovid.* 12. *Met. v.* 183. Tum ſenior,

Quam-

Digitized by Google

Quamvis obſtet mihi tarda vetuſtas, &c. de Neſtore loquitur. *Quintil. l.* 3. *c.* 1. *de Iſocrate*. Eo ſeniore præcipem Ariſtoteles pomeridianis ſcholis cœpit. ¶ Seniores interdum iidem ſunt ac Senatores. *Liv. l.* 24. *c.* 60. Publice ad Seniores (ita Senatum vocabant) mandata habuiſſet. *Var. l.* 4. *de L. L.* Senaculum vocatum, ubi ſeniores conſiſterent. ¶ Sæpe *ſenior* adjective uſurpatur. *Ovid.* 15. *Met. v.* 470. mortem ſenioribus imputet annis. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 4. Quæ vis non modo ſenior eſt, quam ætas &c.

Seni, æ, a, adject. numerale diſtributivum, a *ſex*. *Curt. l.* 8. *c.* 14. Senos viros ſinguli currus trahebant. *ſei uomini per cocchio*. ¶ Sæpe ſumitur pro cardinali *ſex*, *ſei*. *Cic.* 4. *Ver. c.* 49. Pueri annorum ſenum Senatorum nomen nundinati ſunt. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 623. poſt decies ſenos annos. h. e. ſexaginta.

Senica, æ, f. *vecchia*, mulier ſenex. *Pomp. apud Non. c.* 1. *n.* 59. Me exercet ſenica nequam.

Senicŭlus, li, m. *vecchietto*. *Apul. l.* 2. *Met. ſub fin.* Demonſtro ſeniculum in angulo ſedentem.

Senidēni, æ, a, adject. *ſedici*, decem & ſex. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 36. Miſſionem dari vicena ſtipendia meritis, exauctorari qui ſenadena feciſſent.

Senienſis, ſe, ad Seniam pertinens, quæ nunc *Segna*, oppidum Liburniæ. *Plin. l.* 3. *c.* 21. & *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 45.

Senīlis, & le, o. 3. *ſenile*, *di vecchio*, [illegible], Germ. *altlich*, Gall. *de vieillard*, Hiſp. *de viejo*, [illegible], quod ad ſenem pertinet. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 23. Is autem Tages puerili ſpecie dicitur viſus, ſed ſenili fuiſſe prudentia. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 58. Inque ſuo pretio rugæ ſeniles erat.

Senīliter, adv. [illegible], more ſenum. *Quintil. l.* 1. *c.* 11. Tremere ſeniliter.

Senio, onis, m. 3. [illegible], jactus tali ſex puncta continens, ita dictus a numero ſenario. Sunt tamen inter eruditos, qui putant, ſenionis nomine quaternatium numerum intelligi. V. Interpret. ad *Sueton.* in *Aug. c.* 71. ¶ *Perſ. ſat.* 3. *v.* 48. quid dexter ſenio ferret, Scire erat in votis, damnoſa canicula quantum Raderet &c. *Martial. l.* 13. *ep.* 1. Senio nec noſtrum cum cane quaſſat ebur. *Sueton. loc. cit.* Talis enim jactatis, ut quiſque canem, aut ſenionem miſerat, in ſingulos talos ſingulos denarios in medium conferebat.

Senior. V. Senex.

Senipes, edis, adject. ſex pedibus conſtans. *Sidon. carm.* 23. *v.* 132. *de Menandro*: Hic dum ſenipedem ſtilum polibat. h. e. verſus ſex pedum [illegible].

Senium, ii, n. *vecchiaja*, idem quod ſenectus, & quæ inde [illegible]. *Cic. de Univ.* Quod omni morbo, ſenioque caret. ¶ Tranſlate [illegible] ſenatus, mœret equeſter ordo, totæ civitates confecta ſenio [illegible]. Surge, & inhumanum ſenium depone Camœna. h. e. [illegible]. *pil. apud Non. c.* 1. *n.* 1. Quia odio ac ſenio nihil [illegible] ut idem Nonius interpretatur. Sic *Plaut. Truc.* 2. 5. 13. [illegible] ſenio eſt, ea illi miſeræ miſeria eſt. ¶ Senium lunæ [illegible] ſcentia, cum proxime ad novilunium accedit. *Plin. l.* [illegible] ſenio annum determinabant, ut Ægyptii: itaque apud [illegible] lia annorum vixiſſe produntur. ¶ Interdum ſenium dicitur [illegible] triſti, moroſo, difficili. *Terent.* 2. 3. 10. Ut illum Dii D[illegible] dant, qui me hodie remoratus eſt.

Senna, m. 3. Sena, *Miſa*, fl. Umbriæ, in agro Senonum, qui ad [illegible] ri Hadriatico excipitur. Ortelio eſt *Ceſano*, inter Fanum, [illegible]

Senegallia, fœm. *Sinigaglia*, urbs Umbriæ. *Plin. l.* 3. *c.* 14. V. S[illegible]

Senŏnes, um, m. populi Galliæ Lugdunenſis, nunc *le Diocèſe de Sens*, [illegible] *xerres*. *Plin. lib.* 4. *cap.* 18. Hi aliquando Alpes tranſgreſſi [illegible] liæ populis in Italiam deſcenderunt, eamque regionem inſederunt [illegible] U[illegible] ſente flavio uſque ad Æſim extenditur, indeque Romam aggreſſi [illegible] ſunt A. U. 365. tandemque a Furio Camillo victi fugatique ſunt. V[illegible] 33. &c. Ab his Senogallia condita, & dicta eſt, ut ſupra diximus. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 3. *v.* 198. Et Senonum furias Latiæ ſenſere cohortes. [illegible] populi Germaniæ, Suevorum pars, quos rectius Semnones vocari, [illegible] graphi. *Velley. l.* 2. *c.* 106.

Senonĭcus, a, um, ad Senones pertinens. *Gel. l.* 17. *cap. ult. circa* [illegible] longo tempore bellum Senonicum fuit.

Senſātus, a, um, adject. *ſenſato*, [illegible], ſenſu pollens. [illegible] Mera homines facies ſenſatos, callidos, aſtutos.

Senſibĭlis, & le, o. 3. *ſenſibile*, Germ. *empfindlich*, Gall. *ſenſible*, Hiſp. *paſſible*, [illegible], quod ſentitur, vel ſentiri poteſt, idest percipi aliquo ex [illegible] ſibus externis. *Senec. ep.* 124. Senſibile judicant bonum; nos con[illegible] bile. *Apuleſ. in Triſmegiſto*. Mundus, qui dicitur inſenſibilis, [illegible] omnium ſenſibilium ſpecierum.

Senſibĭlĭter, adv. *ſenſibilmente*. *Arnob. l.* 7. Nec odor ſenſibiliter [illegible] eſt eos aura nidoris alicujus.

Senſicŭlus, i, m. [illegible], exigua ſententia, *piccole ſentenze*. [illegible] *Quintil. l.* 8. *c.* 5. Inde minuti, corruptique ſenſiculi, & extra [illegible]

Senſĭfer, ra, rum, [illegible], ſenſum ferens. *Lucr. l.* 3. *v.* [illegible] de oritur primum per viſcera motus. & *verſ.* 938. Longe ab [illegible] dia motibus errant.

Senſĭfĭco, as, a. 1. *render ſenſibile*. *Martian. Capel. l.* 9. *de Muſ.* [illegible] rupes ſenſificare tonis.

Senſĭfĭcus, a, um, [illegible], quod ſenſus cauſam præſtat. [illegible] *c.* 9. Spiramentum ſenſificum ad ſua quæque loca naturali [illegible]

Senſĭlis, & le, o. 3. [illegible], ſenſibus ſubjectus, idem ac ſen[illegible] *v.* 887. Ex inſenſilibus ne credas ſenſile gigni.

Senſim, adverb. *a poco*, *a poco*, [illegible], Germ. *gemachlich*, Gal[illegible] *peu a peu*, [illegible], paulatim, pedetentim. *Cic.* [illegible] ſine ſenſu ætas ſeneſcit. *Id.* 1. *Offic.* Magis decere cenſent [illegible] ſuere (amicitiam) quam repente præcidere. *Id. ibid. c.* [illegible] timque mutationem facere.

Senſuālis, e, adject. *ſenſibile*, *che ha ſenſo*, ſenſu præditus. *Te*[illegible] 41. Stoici ſummum reſolutionem ſenſualis vigoris affirmant. [illegible] *no*, *verſ.* 346. Ædem ſibi ipſe (Deus) mente in hominis co[illegible] ſerenam, ſenſualem, flebilem.

Senſuālĭtas, atis, *ſenſibilità*. *Tertul. de anim. cap.* 17. Plato irrationalem pronuncians ſenſualitatem.

Senſum, i, id quod mente conceptum eſt, *ſentimento*, [illegible], & uſurpatur in num. plurali. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 8. Quod exprimere dicendo ſenſa poſſumus. *Id. l.* 3. *c.* 14. Senſa mentis, & conſilia ſic verbis explicet.

Senſus, us, m. 4. *ſenſo*, *ſentimento*, [illegible], Germ. *ſin*, Gal. *ſens*, Hiſp. *ſentido*, [illegible], facultas animæ, qua objecta ſenſibilia apprehendunt, a ſup. *ſenſum* verbi *ſentio*. Senſuum alii ſunt externi, alii interni. Externi ſunt quinque, viſus, auditus, olfactus, guſtus, tactus. Interni duo ſunt, ſenſus communis, & phantaſia, ſive imaginatio, ad quam pertinet memoria. Differunt autem *ſenſus*, & *ſenſa*. Nam *ſenſus* ſunt facultates, quibus res ſentimus, *ſenſa* ſunt res, quæ ſentiuntur. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Senſus autem interpretes, ac nuncii rerum in capite, tanquam in arce, mirifice ad uſus neceſſarios & facti, & collocati ſunt. *Plin. l.* 10. *c.* 69. Ex ſenſibus ante cætera homini tactus, deinde guſtus: reliquis ſuperatur a multis. Aquilæ clarius cernunt, vultures ſagacius odorantur, liquidius audiunt talpæ obrutæ terra, tam denſo, atque ſurdo naturæ elemento. ¶ Ponitur etiam pro actione ſentiendi. *Cic.* 3. *Ver. cap.* 18. Tametſi nullus in te ſenſus humanitatis, nulla ratio unquam fuit religionis. *Sulpic. ad Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 5. Si quis etiam inferis ſenſus eſt. ¶ Item pro ſententia, opinione. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Unam ſem ſenſum fuiſſe bonorum omnium. *Id.* 15. *Attic. epiſt.* 7. Valde mihi placebat ſenſus ejus de republica. *Id. in Partition. cap.* 36. Penetrare ad ſenſum, opinionemque judicis. Huc pertinet illud *Quintil. l.* 8. *c.* 5. ubi docet, ſenſum proprie eſſe corporis, conſuetudinem tamen tenere, ut pro mentis conceptu accipiatur, ſeu pro eo, quod quis animo ſentiat. *Terent. Adel.* 4. 1. 17. Ego illius ſenſum pulchre calleo. ¶ Senſus communis eſt judicium, ſeu opinio, quare omnes habere ſolent de rebus, qui uſu rerum & conſuetudine acquiritur: unde ſtulti, & hebetes communi ſenſu carere dicuntur. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Senſum ipſum, qui communis dicitur, unde diſcet, cum ſe a congreſſu, qui non hominibus ſolum, ſed mutis quoque animalibus naturalis eſt, ſegregarit? *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 69. communi ſenſu plane caret. ¶ Eſt etiam ſenſus idem quod verborum ſententia, ſeu id, quod verbis ſignificatur, *ſenſo*, *ſignificato*. *Senec. epiſt.* 7. Egregia dicta circa eundem rem ſenſum. *Gel. l.* 7. *cap.* 2. Horum verſuum ſenſus hic eſt. *Phædr. fab.* 63. *v.* 19. Nec teſtamenti potuit ſenſus colligi. ¶ Præterea interdum ponitur pro notitia, judicio, captu. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 3. Ut id maxime excellat, quod longiſſime ſit ab imperitorum intelligentia, ſenſuque disjunctum. ¶ Item pro affectu, ſeu motu animi. *Id.* 2. *de Or. c.* 43. Tantum habet vim, ſi eſt ſuaviter, & cum ſenſu tractatum, ut, &c. *Id. de amic. c.* 8. Senſus amoris. *Id. pro Flac. c. ult.* Percipere ſenſum ex mœrore patrio. *Id.* 3. *de Orat.* Ut oratio admirabilis, ut polita ſit, ut ſenſus, ut dolores habeat.

Sententia, æ, *ſentenza*, *parere*, *opinione*, [illegible], Germ. *meinung*, Gall. *ſentence*, Hiſp. *ſentencia*, [illegible], id, quod animus ſentit, animi ſenſus, vel judicium, conceptus mentis, opinio. *Cic. pro R. Am.* Id, quod ad rem mea ſententia maxime pertinet. *Id.* 3. *de Leg.* Id totum dixi ex Craſſi ſapientiſſimi hominis ſententia. *Id.* 4. *Fam. ep.* 4. In hac ſum ſententia, ut nihil faciamus. *Id.* 3. *Offic. c.* 33. Si honeſtatem tueri ſententia eſt. *ſe t'ha intenzione*, *o vuoi*. *Id.* 7. *Fam. epiſt.* 24. Manere in ſententia. *Et l.* 16. *ep.* 3. Eſſe in eadem ſententia. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 1. dicere ſententiam de aliqua re. *Et ibid.* ire in ſententiam alicujus. *Et ib.* Rogari ſententiam, *eſſer dimandato del ſuo parere*. *Lactant. l.* 1. *c.* 10. In ſenatu deorum ſummæ eſt auctoritatis, primæque ſententiæ h. e. primus omnium ſententiam rogatur. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 1. In eandem ſententiam loquitur Scipio. *Ter. Adel.* 3. 3. 5. Sin aliter de hac re eſt ejus ſententia. Ruſus *Cic. pro Cal. c.* 29. de ſententia alicujus aliquid facere, *di parere*, *a ſuggeſtione d' altri*. ¶ *Ex ſententia*, aſt ex voto, ad voluntatem, prout cupimus. *Cicer. Fam.* 2. *ep.* 7. Quoniam ſatis feliciter, & ex mea ſententia Rempub. geſſimus. *Id.* 3. *Attic. ep.* 12. Omnia ſunt ex ſententia. ¶ *Ex animi ſententia*, ſignificat vere, ſincere, fideliter. *Cic.* 3. *Offic. c.* 29. Quod ex animi tui ſententia juraveris, id non facere, perjurium eſt. *Id.* 2. *de Orat. c.* 64. Ridicule illud L. Porcius Naſica Cenſori Catoni; cum ille: Ex animi tui ſententia tu uxorem habes? non hercule, inquit, ex mei animi ſententia. Hic [illegible] ex animi ſententia ſignificat ex voto, libenter. ¶ De ſua ſententia facere aliquid, *di ſua teſta*, *di ſuo capriccio*. *Liv. l.* 38. *c.* 45. ¶ Sumitur etiam ſententia pro judicato, idest pro decreto judicis. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Judices ſecundum leges dicturi ſententiam. *Cic. Ver.* 6. Judices cum de te ſententiam ferrent. *Id.* 1. *de Or.* Socrates damnatus primis ſententiis. *Id. rurſus Ver.* 6. Sextus omnibus ſententiis abſolvitur. ¶ Item pro eo, quod verbis exprimitur, *ſignificato*, *ſenſo*. *Cic.* 1. *de Or. c.* 2. Quid eſt enim tam furioſum, quam verborum vel optimorum, atque ornatiſſimorum ſonitus inanis nulla ſubjecta ſententia, nec ſcientia? ¶ Sententia item eſt genus Figuræ Rhetoricæ. *Quintil. l.* 8. *c.* 5. Sententias etiam vocamus lumina orationis, præſertim quæ in clauſulis ſunt breviter collecta: ut, Obſequium amicos, veritas odium parit. *Auctor ad Her. l.* 4. Sententia eſt oratio ſumpta de vita, quæ aut quid ſit, aut quid eſſe oporteat in vita, breviter oſtendit, hoc modo: Difficile eſt eum virtutem revereri, qui ſemper ſecunda fortuna ſit uſus. *Cic.* 2. *de Or. c.* 8. Sapientibus ſententiis ornata oratio.

Sententialiter, adverb. *in forma di ſentenza*, *o decreto*. *Macrob. lib.* 5. *Saturn. c.* 16. Ræ ſententialiter proferre. *Tertul. de car. Chriſti*, *cap.* 18. Sententialiter, & definitive pronuntiare.

Sententiŏla, æ, [illegible], parva ſententia. *Cic.* 3. *Phil. c.* 9. Sententiolas edicti cujuſdam memoriæ mandavi.

Sententiōſe, adv. *ſentenzioſamente*, [illegible], per ſententias. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 71. Sæpe etiam ſententioſe ridicula dicuntur. *Id. in Orat. c. ult.* Compoſita, & [illegible] ſine ſententiis dicere inſania eſt: ſententioſe autem ſine verborum & ordine, & modo, inſania.

Sententiōſus, a, um, *pieno di ſentenze*, Germ. *voll ſpruche*, Gall. *ſententieux*, [illegible] *ſentenzioſo*, [illegible], quod ſententiis abundat, id eſt dictis quibuſdam breviter collectis. *Cic. in Brut. c.* 95. Genera autem Aſiaticæ dictionis duo ſunt, unum ſententioſum, & argutum, ſententiis non tam gravibus, & ſeveris, quam concinnis, & venuſtis, &c.

Senticētum, i, n. *prunaia*, [illegible], locus, in quo ſentes abundant. *Plaut. Capt.* 4. 2. 80. Non enim es in ſenticeto, eo non ſentis.

Senticōſus, a, um, *prunoſo*, [illegible], ſpinoſus, & aſper, a *ſentis*. *Afranius apud Feſt.* Quam ſenticoſa verba pertorquet turba.

Sentīna, æ, f. *ſentina*, Germ. *der phuel im ſchiff*, Gall. *ſentine*, Hiſp. *ſentina*, [illegible], pars navis infima, in quam, quicquid inſtillat aquarum, defluit, quibus corruptus tetrum odorem emittit. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 28. Milites confecti tempeſtatis, & ſentinæ vitiis. *Cic. de Sen.* Cum alii malos ſcandant, alii per foros curſent, alii ſentinam exhauriant. ¶ Tranſlate ſumitur pro infima conditione, vel ſtatu, vel fortuna. *Cic. lib.* 9. *Fam. ep.* 15. Sedebamus in puppi, clavumque tenebamus, nunc autem vix eſt in ſentina locus. ¶ Item pro fæce plebis, præſertim pro turba forenſi. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 16. Sentinam Urbis exhaurire, & Italiæ ſolitudinem frequentari poſſe arbitrabar. ¶ Item [illegible] titudine hominum ſceleſtorum. *Cic. in Catil. c.* 2. *c.* 4. O fortunatam Rem[illegible] ſi quidem hanc ſentinam hujus Urbis ejecerit.

[illegible], oris, maſc. qui ſentinam exhaurit. *Paulin. Nolan. epiſt.* 36. (*al.* 43.) [illegible] 22.

[illegible], as, a. 1. *Feſt.* Sentinare, ſatagere, dictum a ſentina navis, quam quis, [illegible] liberet, evacuare contendit. Itaque ſentinare, ſubtiliter periculum vi[illegible] Cæcilius: Capit conſilium, poſtquam ſentinat ſatis. Hæc *Feſtus*. Itaque [illegible] vitandi naufragii cauſa ſollicita ſentinam exhaurire. *Gel. l.* 19. *c.* 1. [illegible] *tempeſtate*: Tum poſtea complorantibus noſtris omnibus, atque ſenti[illegible] quidem tandem illuxit, ſed nihil de periculo, neque de ſævitia remiſ[illegible] ita legit *Scaliger ad Feſt.* Alii *in ſentina ſatis agentibus*.

Sentinōſus, a, um, adject. *Cato apud Non. c.* 2. *n.* 645. Si inde naves putidas, & ſentinoſas commeatum onerare volebant. *h. e.* in ſentina vitioſas.

Sentīnum, n. 2. *Sentino*, opp. Umbriæ, in con. Piceni, ad Sentinum fl. apud Saxoferratum, everſum a Longobardis. Pop. Sentinates, apud *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Sentīnus, i, m. Deus, qui ſenſus puerperio largiri putabatur. *Auguſtin. lib.* 7. *de Civ. Dei*, *cap.* 2.

Sentio, is, ſi, ſum, a, 4. *ſentire*, [illegible], Germ. *empfinden*, Gall. *ſentir*, Hiſp. *ſentir*, [illegible], ſenſu percipio. *Cic.* 2. *Phil. c.* 45. Sed nimirum, ut quidam morbo aliquo, & ſenſus ſtupore ſuavitatem cibi non ſentiunt. *Id.* 3. *de Orat. c.* 42. Non ut dictum eſt, in eo genere intelligitur, ſed ut ſenſum eſt. *Plaut. Curc.* 1. 2. 69. Sentio ſonitum. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 67. Cenſebant, ut noctu iter facerent; poſſe prius ad anguſtias pervenire, quam ſentirentur. *Plin. lib.* 32. *c.* 4. *ad fin.* ſentire morbos articularios. ¶ Tranſlate dicitur de animo pro intelligere. *Cic.* 1. *Offic.* Unus homo ſentit, quid ſit ordo, quid ſit quod deceat in factis dictiſque, qui modus. *Id. pro Arch.* Ipſe animus ſentit, neſcio quid in ſe eſſe divinum. ¶ Item pro advertere, *accorgerſi*. *Cic. de Am. c. ult.* Nunquam illum ne minima quidem re offendi, quod quidem ſenſerim. *Ter. Adel.* 3. 3. 8. Si me ſenſeris eum quæritare. ¶ Item pro judicare, exiſtimare, opinari, *aver ſentimento*. *Cic. l.* 1. *Fam.* Nos hoc ſentimus, ſi exploratum tibi ſit, te illius Regni poſſe potiri, non eſſe cunctandum. *Id. l.* 4. Familiares mirabiliter de te ſentiunt, & loquuntur. *Id. in Catil.* Qui omnia de Republica præclara, atque egregie ſentirent. *Id. pro R. Am. c.* 49. Fateor inſaniſſe, qui cum illis ſenſerint. idest factum ejuſdem opinionis. *Id.* 4. *Catil. c.* 7. Cauſa eſt hæc inventa ſola, in qua omnes ſentirent unum atque idem. ¶ Famem ſenti-

ſentire, eſt fame laborare. *Liv. l.* 25. Famem Campani ſentiebant. ¶ Cariem ſentire, eſt cariem pati. *Plin. l.* 16. *c.* 7. Celeriter eo cariem ſentit: hoc eſt efficitur carioſa. ¶ Vetuſtatem ſentire, eſt ſeneſcere. *Plin. l.* 11. *cap.* 42. Ita temperato, ut vetuſtatem non ſentiret. ¶ Sentire pro aliquo, vel ab aliquo, eſt ſue ſententia et favere, ab ejus partibus ſtare. *Plaut. Rud.* 4. 3. 6. Omnia patior, dum hic e me ſentiat. *Gel. l.* 3. *c.* 10. Nam ſi judices pro cauſa mea ſenſerint. ¶ Sentire graviter de aliquo, eſt malam de eo opinionem habere. *Caſ. l.* 2. *B. C.* Quid irati gravius de vobis ſentire poſſent? Sic male ſentire de aliquo, apud *Quintil. l.* 2. *c.* 2. ¶ Sentire humiliter, & demiſſe de aliquo, *aver baſſo concetto*. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 8. ¶ *Senſti* pro *ſenſiſti* legitur apud *Teren. Andr.* 5. 3. 10.

Sentis, is, f. & maſc. 3. *ſpina*, [illegible], Germ. *dorn*, Gall. *epine*, Hiſp. *eſpino*, ἄκανθα, ſpina. *Virg.* 2. *Æn.* Improviſum aſpris veluti qui ſentibus anguem Preſſit humi nitens. *Col. lib.* 6. *c.* 3. Liberantur arva ſentibus, qui æſtivo tempore per Caniculæ ortum reciſi, pleraque intereunt radicitus. ¶ Sentis canis dicitur quoddam rubi majoris genus, craſſa quædam mora ferens, Græcis κυνόσβατος, *Col. l.* 11. *c.* 3. ¶ Translata ſentes dicuntur a *Plaut. Caſ.* 3. 4. 1. ſervi rapaces, quia, inquit, quod tetigere, illico rapiunt: ſi eas eruptum, illico ſcindunt.

Sentiſco, is, n. idem quod ſentio, cognoſco, adverto. *Lucret. l.* 3. *v.* 394. Quam primordia ſentiſcant concuſſa animai. Et *l.* 4. *verſ.* 587. Et genus agricolum late ſentiſcere.

Sentus, a, um, *orrido*, *aſpro*, ἀκανθώδης, horridus, inſtar loci ſentibus obſiti. *Ter. Eun.* 2. 2. 5. Video ſentum, ſquallidum, ægrum, pannis, annisque obſitum. *Virg.* 6. *Æn. v.* 462. Per loca ſenta ſitu cogunt.

Seorſum, adv. *ſeparatamente*, [illegible], Germ. *ſonderlich*, Gall. *a part ſoy*, Hiſp. *a parte*, χωρίς, ſeparatim. *Plaut. Epid.* 3. 3. 21. In ædiculam ſeorſum illuc abire, jube. *Cal. Cic. lib.* 8. *Fam. ep.* 9. Quod ſeorſum a Collega puto mihi omnia paranda. *Liv. l.* 22. *c.* 52. Traditique in cuſtodiam omnes ſunt, ſed ſeorſum cives, ſociique. ¶ Seorſum ab aliquo ſentire, eſt diverſam ab eo habere opinionem. *Plaut. Capt.* At ego ajo, recte, qui abs te ſeorſum ſentio. ¶ Interdum ſignificat nominatim. *Ter. Adel.* 5. 9. 24. Omnibus gratiam habeo, & ſeorſum tibi præterea, Demea.

Seorſus, adv. idem ac ſeorſum. *Plaut. Rud.* 5. 2. 27. Nummi octingenti aurei in marſupio infuerunt: præterea centum denaria Philippea in paſceolo ſeorſus. *Afranius apud Chariſ. l.* 2. Principium hue oro, in animo ut ſic tuo ſtatuas, Officium cogi, ut abs te ſeorſus ſentiam de re uxoria. *Lucr. l.* 4. *v.* 496. Seorſus item ſapor oris habet vim, ſeorſus odores Naſcuntur.

Seorſus, a, um, adject. *ſeparato*, ſeorſum poſitus. *Terentian. Maurus de carmine Jambico in fine*: Nunc quia quæ potui, videor tractaſſe ſeorſa. *Auſon. Idyl.* 27. *v.* 5. ſeorſis abſiſtunt ſtudiis.

Sepa. V. Seps, ſepis.

Sepaceus, a, um, adject. idem quod ſebaceus. *Apul. l.* 4. *A. A.* Cereis, ſepaceis inſtrumentis clareſcunt tenebræ.

Separ, aris, o. diviſus, ſeparatus, diverſus. *Solin. c.* 7. *de Bœotia*. Duo flumina naturæ ſepari. *Valer. Flac. l.* 5. *v.* 38. Oſſaque nec tumulo, nec ſepare conteget urna. Adde *Stat.* 4. *Theb. v.* 282.

Separabilis, & le, *o.* 3. *ſeparabile*, χωριστός, quod ſeparari poteſt. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 10. Nec ſeparabilem e corpore eſſe.

Separate. V. dictionem ſeq.

Separatim, adv. *ſeparatamente*, [illegible], Ger. *abſonderlich*, Gall. *ſeparement*, Hiſp. *apartadamente*, χωρίς, diviſim, ſeorſum. *Cic.* 3. *Fin.* Pluris ſit conjunctim, quam ſapere ipſum ſeparatim. *Id.* 3. *Fam. ep.* 16. Separatim a reliquis civibus. *Id.* 2. *de Invent. c.* 50. Separatius quædam adjungere. (hoc comparativum videtur eſſe a poſitivo *ſeparate*, cujus nondum exempla vidimus) *Caſ. l.* 7. *B. G.* Mediocribus circum ſe intervallis ſeparatim ſingularum civitatum copias collocaverat. ¶ Interdum ponitur pro peculiariter, cui opponitur communiter. *Cic. l.* 13. *Fam ep.* 11. Videor mihi, eum ſeparatim de probitate ejus, & moribus dicturus fuiſſem. *Id. epiſt.* 12. Alia epiſtola communiter tibi commendavi legatos Arpinatium, ut potui, diligentiſſime, ac ſeparatim Q. Fufidium.

Separatio, onis, *ſeparazione*, ἀφορισμός, actus ſeparandi, ſejunctio, ſegregatio, diviſio. *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 18. Facti a definicione ſeparatio. *Quintil. l.* 7. *c.* 2. Congregatio criminum accuſantem adjuvat, ſeparatio defendentem. *Gel. l.* 5. *c.* 8. Separatio animi & corporis pro morte.

Separativus, a, um, *ſeparativo*, ad ſeparandum idoneus. *Diomed. ſub fin. l.* 1. Aut, conjunctio ſeparativa.

Separator, oris, m. *ſeparatore*, χωριστής, qui ſeparat. *Tertull. de præſcriptionib. c.* 30. *a med.* Unitum ante quam ſeparaverit, poſteriorem oſtendit ſeparatorem.

Separatrix, icis, f. *ſeparatrice*, quæ ſeparat. *Auguſt. lib.* 11. *de Trinit. c. penult.* Voluntas conjunctrix & ſeparatrix hujuſcemodi rerum.

Separatus, a, um, *ſeparato*, ἀποχωρισμένος, ſejunctus, ſegregatus, diviſus. *Cic.* 4. *Tuſ. c.* 15. Quando igitur virtus eſt affectio animi, & virtus ipſa per ſe ſua ſponte, ſeparata etiam utilitate, laudabilis. *Id. Att. l.* 14. *ep.* 18. Iſta vero, quæ tu contexi vis, aliud quoddam ſeparatum volumen expectant. *Tertul. de anim. c.* 18. Intellectus ſeparatrix.

Separa. V. Separ.

Separo, as, a. 1. *ſeparare*, *dividere*, *diſtinguere*, [illegible], Ger. *abtheilen*, *abſonderen*, Gall. *ſeparer*, Hiſp. *apartar*, χωρίζω, διορίζω, ſejungo, ſegrego, divido, diſtraho, a *ſe*, & *paro*. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 12. Qui omnes a perpetuis ſuis hiſtoriis ea, quæ dixi, bella ſeparaverunt. *Id. in Rull.* 2. *c.* 32. Cum illa duo maria pertenui diſcrimine ſeparentur. ¶ Cum accuſ. & ablativo ſine præpoſit. *Lucan. l.* 9. *v.* 523. quidquid pulvere ſicco Separat ardentem tepida Berenicida Lepti.

Sepelibilis, & le, *o.* 3. [illegible], quod ſepeliri, ſeu occultari poteſt, vel debet. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 64. Facito, ut facias ſtultitiam ſepelibilem.

Sepelio, is, ivi, ultum, *a.* 4. *ſeppellire*, *ſotterrare*, [illegible], Ger. *begraben*, Gall. *enſevelir*, Hiſp. *enterrar*, θάπτω, tumulo mortuum mando, in ſepulcrum infero, humo injecta contego. *Cic.* 2. *de Leg.* Mortuum in urbe ne ſepelito, neve urito. *Id. pro Flac.* Vos in complexu conjugum veſtrarum trucidatos incendio patriæ ſepelire conatus eſt. *Serv. ad Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 12. Ut in quo vellemus gymnaſio, eum ſepeliremus, nobis permiſerunt. ¶ Translate accipitur pro tegere, occultare. *Cic.* 2. *Tuſ.* Amittenda igitur fortitudo eſt, aut ſepeliendus dolor. ¶ Item pro tollere, omnino extinguere, abolere. *Cic. pro Leg. Man. c.* 11. Quod bellum expectatione Pompeji attenuatum, atque imminutum eſt, adventu ſublatum, & ſepultum. ¶ *Sepultus ſum*, idem eſt ac perii, & plus, quam ultus ſum, auctore Donato. *Ter. Phor.* 5. 8. Lemni habuit aliam. C. Nullus ſum. P. Ea qua filiam ſuſcepit, & eam clam educat. C. Sepultus ſum. ¶ Sepelire ſe vino, & epulis, eſt ſe ingurgitare, immodice potare, & comedere. *Sen. ep.* 12. ¶ Sepelire ſomnum, eſt a dormiendo ceſſare. *Plaut. Moſtel.* 5. 2. Ubi ſomnum ſepelivi omnem, atque edormivi crapulam.

Sepelitus, a, um, adject. *ſepolto*. *Cato apud Priſcian. l.* 18.

Sepes, edis, m. & f. qui ſex pedes habet, ἑξάπους. Hinc ſepedes populi dicuntur lacuſtres ab *Apulejo l.* 6. *A. A.*

Sepes, is, f. *ſiepe*, ſeptum ex lignis, ramis arborum, aut ſpinis conſitis, quo clauduntur agri, aut horti, φραγμός, φράγμα. *Virg.* 2. *Georg. v.* 370. ſegeti prætendere ſepem. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ea quæ Lemni nocturna aditu occulta coluntur, ſilveſtribus ſepibus denſa. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Vetuſtiſſimi auctores vivam ſepem ſtructili prætulerunt. ¶ Legitur & *ſeps* in recto caſu. *Auſon. in monoſyllab.* Bucolica *ſepes* dixit Maro, cur Cicero *ſeps*? Porro quo loco Cicero *ſeps* uſurpavit, adhuc ignoratur. *Valer. Flac. l.* 2. *v.* 537. non paſcua, nec *ſeps* Hic tibi &c. *ſeps* hoc loco ſepem ſignificat. Al. leg. nec *bos*.

Sepias, maſc. 1. *Capo Quadrato*, prom. Macedoniæ, prope Pelaſgicum ſin. Aliis eſt *Capo Monaſtier*. *Plin. l.* 4. *c.* 9.

Sepia, æ, f. *ſeppia*, Ger. *meerſpin*, Gall. *ſeche*, Hiſp. *xibia*, σηπία, piſcis marinus, atrum humorem (quod & atramentum dicitur a *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 50.) vomens, quo aquam circa ſe adeo infuſcat, ut eo ſe celet, & piſcatoris manus effugiat, *Plin.* teſte *lib.* 9. *c.* 29. & *Cic. loc. cit.* ¶ Hinc metonymice pro atramento ſcriptorio ponitur a *Perſio*, ubi ait *ſat.* 3. *v.* 13. craſſus calamo quod pendeat humor, Nigra quod infuſa vaneſcat ſepia lympha.

Sepicula, æ, f. *picciola ſiepe*. *Apul. l.* 9. *A. A.* Dum forte paſſerem incantantem ſepiculæ conſectatur arripere.

Sepimen, inis, n. idem quod ſepimentum. *Apul. l.* 2. *Florid. circa init.* Colliculos ſepimine conſecretus.

Sepimentum, i, *clauſura*, [illegible], Germ. *verzeunung*, Gall. *cloture*, Hiſp. *ſeto*, *eſpinal*, φραγμός, id quo aliquid ſepitur. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 14. Primum naturale ſepimentum, quod obſeri ſolet virgultis, aut ſpinis. *Cic. l.* 1. *de Leg. c.* 24. Atque hæc omnia quaſi ſepimento aliquo vallabit diſſerendi ratione, veri & falſi judicandi ſcientia.

Sepinum, n. 2. Sæpinum, *Sapino*, col. & opp. Samnii, intra Apaoninum M. Pop. Sepinates. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Sepio, is, pſi, ptum, a. 4. *circondare*, [illegible], Ger. *verzeunnen*, Gall. *clorre*, Hiſp. *cercar*, φράττω, περιβάλλομαι, circundo, circumvallo, claudo, a *ſeps*, vel *ſepes*. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 4. Vallo, & foſſa circundedi, ſex caſtellis, caſtriſque maximis ſepſi. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Quæ primum oculos membranis tenuiſſimis veſtivit, & ſepſit. *Id.* 2. *de Orat. c.* 34. Ubi eum locum omnem cogitatione ſepſeris, nihil te effugiet, atque omne quod erit in re, occurret atque incidet. *Id. ibid. l.* 1. Inventa veſtire atque ornare oratione, poſt memoria ſepire. *Id.* 3. *Attic. ep.* 23. Nulla lex eſt, quæ non ipſa ſe ſepiat difficultate abrogationis.

Sepiola, æ, f. [illegible], parva ſepia. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 57. Emito ſepiolas lepidas, loliguncnlas, ordeias.

Seplaſia, orum, n. 2. σεπλάσια, forum, ſive platea Capuæ, in Campania, in quo unguentarii negotiabantur. *Feſt.* Seplaſia, forum Capuæ, in quo plurimi unguentarii erant. *Cic.* 2. *Agr. c.* 34. In Albana, & Seplaſia quæ concurſatio? *Valer. Max. l.* 9. *c.* 1. *n.* 1. *in Externis*: At cum demum fracta, & concuſſa Punica feritas eſt, cum Seplaſia ei, & Albana caſtra eſſe cœperunt. *Var. apud Non. c.* 3. *n.* 234. Dati dato inſulam Chium, agrum Cæcubum, Seplaſia Capuæ, macellum Romæ.

Seplaſia, æ, f. idem quod Seplaſia, orum. *Cic. in Piſon. c.* 11. Seplaſia te primum aſpexit. ¶ Ponitur figurate pro illis, qui in Seplaſia negotiabantur, & pro quibuſcunque hujuſmodi negotiatoribus. *Plin. l.* 33. *in fine*: Demetrius a tota Seplaſia accuſatus. *Id. lib.* 34. *c.* 11. Credunt Seplaſiæ omnia fraudibus corrumpenti.

Seplaſiarius, ii, unguentarius, a ſeplaſiis, μυροπώλης. *Lampr. in Heliogab. cap.* 30. Pinxit ſe ut cupedinarium, ut ſeplaſiarium, ut popinarium.

Sepono, is, ſui, ſitum, a. 3. *mettere da banda*, *ſeparare*, [illegible], Ger. *neben ſich ſetzen*, Gall. *reſerver*, Hiſp. *poner a parte*, ἀποτίθημι, ταμιεύω, ſeorſum pono, ſepara. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 2. Sepoſuiſſe a cæteris dictionibus eam partem dicendi, &c. *Id.* 3. *de Or.* Ut alius aliam ſibi partem, in qua elaboraret, ſeponerat. *Id. Att. l.* 13. Id ego ad illud ſanum ſepoſitum putabam. *Liv. l.* 1. *c.* Captivam pecuniam in ædificationem ejus templi ſepoſuit. *Horat. de art. poet.* Scimus inurbanum lepido ſeponere dicto, *ſeppiamo diſtinguere*. ¶ Seponere aliquem pro removere, relegare. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 13. Mox ſuſpectum in provinciam Luſitaniæ, ſpecie legationis ſepoſuit. *Suet. in Aug. c.* 65. Agrippam ob ingenium ſordidum, ac ferox, abdicavit, ſepoſuitque Surrentum.

Sepoſitio, onis, f. *il porre in diſparte*, *e ſeparatamente*, *ripoſto*. *Ulpian. l.* 2. *ff. de pollicitat.* Si forte qui decimam vovit, deceſſerit ante ſepoſitionem.

Sepoſitus, a, um, ſeorſum poſitus, ſeparatus, *riposto*, *poſto in diſparte*, *e ſeparatamente*. *Cic.* 6. *Ver.* Quod celari oportuerat, habebat ſepoſitum, ac reconditum. *Id.* 2. *de Div.* Quamobrem Sibyllam quidem ſepoſitam, & conditam habeamus. ¶ Ponitur etiam pro remoto, qui in longinquis habitat finibus. *Martial. l. de ſpectac. epigr.* 3. Quæ tam ſepoſita eſt, quæ gens tam barbara, Cæſar, ex qua ſpectator non ſit in urbe tua? ¶ Item pro relegato. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 88. Sepoſitus per eos dies C. Dolabella in coloniam Aquinatem. ¶ *Sepoſtus* per ſync. *Silius l.* 8. *v.* 378. ipſius menſis ſepoſta Lyæi Setia.

Seps, epis, m. σήψ, genus lacertæ, ſeu parvus ſerpens, cujus ictu membra percuſſa putreſcunt. Non Latinum, ſed Græcum habet originem. Unde *Auſonius in Technopægnio* ait: An Libyæ ſerpens melior ſit Romula vox ſeps. Eſt autem παρὰ τὸ σήπειν τοὺς πληγέντας, ut ait Nicandri Scholiaſtes, ideſt a putrefaciendo eos, qui percuſſi fuerint. Habet enim vim σηπτικήν, hoc eſt erodendi, & putredinem corporibus morſu ſuo inferendi. *Iſid. l.* 12. *c.* 4. Seps, exiguus ſerpens, quæ non ſolum corpus, ſed & oſſa veneno conſumit. Cujus Poeta (*Lucanus l.* 9. *v.* 723.) ſic meminit: Oſſaque diſſolvens cum corpore tabificus ſeps. *Plin. l.* 9. *c.* 5. Lacerta, quam hi ſepam, alii chalcidicem vocant, in vino pota morſus ſuos ſanat. *Id. l.* 23. *c.* 2. Serpentes, quas ſepas vocant.

Seps. V. Sepes.

Sepſe, pro ſe ipſe, dictum eſſe a *Cicerone*, teſtatur *Sen. ep.* 108. *poſt med.*

Septas, adis, f. dictus eſt a veteribus numerus ſeptenarius, qui Græce dicitur ἑπτάς, ſpiritu in *s* tranſeunte, teſte *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip. c.* 6.

Septejugis currus eſt, qui a ſeptem jumentis jugo vinctis trahitur. Legitur hæc vox in vet. *Inſcript.* apud *Grut. pag.* 337. *lin.* 8.

Septem, *ſette*, [illegible], Ger. *ſiben*, Gall. *ſept*, Hiſp. *ſiete*, ἑπτά, nomen numerale cardinale, a Græca voce allata. *Virg.* 6. *Æn. v.* 646. Septem diſcrimina vocum. *Cic.* 2. *de Leg.* Thales, qui ſapientiſſimus inter ſeptem fuit.

September, bris, m. *Settembre*, [illegible], Germ. *Herbſtmonat*, Gall. *Septembre*, Hiſp. *Setiembre*, μαιμακτηριών, σεπτέμβριος, unus ex menſibus anni, ita dictus, quod ſeptimum obtineat locum a Martio, a quo Romulus annum inchoavit. *Var. l.* 5. *de L. L. Auſon. de menſib.* Septembri, Octobri autumnus, totoque Novembri. ¶ Adjective *Cic. Attic. l.* 5. *ep.* 1. Excurremus menſe Septembri. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. Septembribus horis.

Septembonus, a, um, adject. valde, perfecte bonus (nam numerus ſeptenarius perfectionem quandam continet. V. *Macrob. l.* 1. *ſomn. Scip. c.* 6.) ut ſeptembona braſſica, apud *Cat. de R. R. c.* 157.

Septemfluus, a, um, ἑπτάρρους, quod ſeptem alveis, rivis, aut fontibus fluit. *Ovid.* 15. *Met. v.* 753. Perque papyriferi ſeptemflua flumina Nili victrices egiſſe rates.

Septemgeminus, a, um, ἑπταπλοῦς, quod ſeptem habet partes. *Virg.* 6. *Æn.* Et ſeptemgemini turbant trepida oſtia Nili. *Stat. lib.* 1. *ſilv.* 2. Septemgemina Roma.

Septemmatrus. V. Septimatrus.

Septemmeſtris, is, adject. *di ſette meſi*, ut ſeptemmeſtris infans, *Cenſorin. de die nat. c.* 8.

Septemnervia, æ, f. herba eadem quæ plantago major. *Apul. de herb. c.* 1.

Septempeda, æ, f. *S. Severino*, oppidum Piceni ad Potentiam fluvium. Ejus populi Septempedani. *Plin. l.* 3. *c.* 13.

Septempedalis, le, *o.* 3. ἑπτάπους, quod ſeptem pedes eſt longum. *Plaut. Curc.* 3. 1. 61. Ibi nunc ſtatuam vult dare auream ſolidam, faciundam ex auro Philippeo, quæ ſiet ſeptempedalis.

Septemplex, icis, *o.* ἑπταπλοῦς, quod in ſeptem partes diviſum eſt. *Virg.* 12. *Æn. v.* 925. Et clypei extremos ſeptemplicis orbes Per medium ſtridens tranſit femur. *Ovid.* 2. *Triſt.* Solus ad ingreſſus miſſus ſeptemplicis Iſtri.

Septemviralis, le, adject. ad Septemviros pertinens, ut Septemviralis auctoritas. *Cic. Phil.* 11. *c.* 9. ¶ Septemviralis homo, qui Septemviratu præditus eſt. *Id. Philip.* 13. *c.* 12. Septemviralem Lentō, & Nucula. ¶ Septemviralia judicia erant, quæ a ſeptem judicibus, ex Centumvirorum ordine selectis, exercebantur. Hinc liber Pauli JCti *de Septemviralibus judiciis*, citatur *in titulis legis* 15. 68. & 62. *Digeſt. de inoffic. teſtam.*

Septem-

Digitized by Google

Septemvirâtus, us, m. Septemvirorum dignitas. *Cic. Phil.* 2. *c.* 38. Eundem in Septemviratu nonne deſtituiſti?

Septemviri, orum, m. ἑπτανδρόχοντοι, magiſtratus erat Romanus ſeptem viris conſtans, cujus officium erat epulas in ſacrificiis parare: quam ob rem Septemviri Epulonum dicti ſunt. V. *Epulo*. *Plin. l.* 6. *ep.* 55. Modo conſularis, modo Septemvir Epulonum. ¶ Fuere præterea Septemviri agris dividundis, & aſſignandis creati. *Cic. Philip.* 6. *c.* 5. Hæc agrorum aſſignatio L. Cæſaris ſententia diſſoluta eſt; huic enim aſſenſi, ſeptemvirum acta ſuſtulimus. *Id. Attic. l.* 15. *ep.* 19. Antonius voluit fieri ſeptemvir. ¶ Denique ſeptemviri judiciorum qui fuerint, V. *Septemviralis*.

Septenârius, a, um, *ſettenario*, ἑπταδικός, quod ex ſeptem conſtat, ut Septenarius numerus, Septenarius verſus. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 44. Cum tam bonos ſeptenarios fundat ad tibiam. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 6. Septenarius numerus. *Martial. l.* 4. *epigr.* 46. Et craſſi figuli polita cælo Septenaria ſyntheſis Sagunti. h. e. ex ſeptem unciarum capax, vel ſeptem pocula Saguntina. V. *Syntheſis*.

Septendĕcim, & Septemdecim, *diciaſſette*, ἑπτὰ καὶ δέκα, nomen numerale cardinale indecl. *Cic.* 7. *Ver. c.* 47. Nos in ſeptendecim populis Siciliæ non eramus.

Septêni, æ, a, *ſette*, ἑπτά, nomen numerale diſtributivum, quod plerumque pro cardinali *ſeptem* ponitur. *Cic.* 4. *Ver. c.* 49. Pueri annorum ſenûm ſeptenûmque denum. *di diciaſſett' anni*. *Virg.* 3. *Æn.* Serpens ſeptena volumina erigens. *ſette giri*. *Martial. l.* 6. *epigr.* 73. bis ſeptenis parata jugeribus. *quattordici*.

Septennis, & ne, o. 3. *di ſette anni*, ἑπταετής, quod eſt ſeptem annorum. *Plaut. prol. Pœn. v.* 66. Puer ſeptennis ſurripitur. *Id. Men.* 5. 9. 56. Quot annus eras natus? M. Septennis. In plurib. Plauti codicibus legitur *ſeptuennis*, more antiquo.

Septennium, ii, *tempo di ſett' anni*. *Prudent. ditroch. Vet. Teſtam.* 6. *de Pharaonis ſomnio:* Famis duo per ſeptennia tempus.

Septentrio, onis, vel Septentriones, um, num. pl. m. 3. ἄρκτος, ſeptem ſtellæ prope polum Arcticum. V. Triones. *Feſtus* Septentriones ſeptem ſtellæ appellantur a ſeptem bobus junctis, quos triones a terra ruſtici appellant, quod juncti ſimul terram arant, quaſi terriones. Quidam a ſeptem ſtellis, quod id aſtrum Græci ἅμαξαν dicant, quæ habet partem quandam temonis ſpecie. Unde ait Ennius: Superat temo ſtellas. Sed & Phyſici eum ſitum ſeptem ſtellarum contemplati, Septentriones dici ajunt, quod ita ſunt ſitæ ſeptem ſtellæ, ut ternæ proximæ ſpecie efficiant veluti trigona. Hæc *Feſt.* Vide & *A. Gellium*, *lib.* 2. *c.* 21. Græci ἅμαξαν, ideſt plauſtrum vocant. Latini ſimiliter Plauſtrum appellant. Ex ſeptem ſiquidem ſtellis duæ pariles uno in loco cernuntur, quæ pro bobus accipiuntur, reliquæ quinque plauſtri figuram deſignant. Itaque & proximum ſidus Bootes Græcis, Latinis bubulcus dicitur, quia more bubulci currum ſequitur. Atque hæ ſeptem ſtellæ ſidus efficiunt, quod dicitur Urſa minor, & a *Vitruv. l.* 9. *c.* 6. minor Septentrio. Alterum vero ſidus, quod Urſa major, & a *Vitruv. ibid.* Septentrio major vocatur, viginti ſeptem ſtellis conſtat, quæ & ipſæ poſitione plauſtrum referunt. Hinc eſt, quod frequentius a Scriptoribus Septentriones, cum de ſideribus ſermo eſt, in plurali numero uſurpantur. *Plaut. Amph.* 1. *1.* 117. Nam neque ſe Septentriones quoquam in cœlo commovent. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Erat a Septentrionibus collis. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Inflectens autem Sol curſum tum ad Septentriones, tum ad Meridiem, æſtates, & hyemes efficit. ¶ Septentrio item nomen eſt venti, qui Auſtro objectus eſt, ita dictus, quod a Septentrionibus ſtellis ſpirat. Græce Aparctias appellatur, quod ab Arcto flet. Poetæ fabulantur, filium eſſe Aſtræi. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 6. Ex ea die fuere Septentriones venti. *Liv. l.* 26. *c.* 45. Acer Septentrio ortus ſtagnum inclinatum eodem, quo æſtus, ferebat. ¶ Item ponitur pro polo Septentrionali. *Plin. l.* 6. *c.* 22. Siderum in navigando nulla obſervatio, Septentrio non cernitur. ¶ Hoc nomen reperitur etiam diviſum per Tmeſin. *Virg.* 3. *Georg. v.* 381. Talis Hyperboreo ſeptem ſubjecta trioni.

Septentrionâlis, & le, o. 3. *Settentrionale*, ἀρκτικός, quod ſpectat ad Septentrionem. *Vitruv. l.* 9. *c.* 6. Septentrionalis circulus. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Septentrionalis tantum hos, & proxima Occidentis parte non gignit Oceanus.

Septentrionârius, a, um, idem ac Septentrionalis. *Gel. l.* 2. *c.* 22. Septentriones autem habent ob eandem cauſam unum (ventum): is objectus, diſtractuſque in Auſtrum, Latine Septentrionarius, Græce ἀπαρκτίας appellatus.

Septiceps, V. Biceps.

Septiciâna libra, apud *Martial. l.* 8. *ep.* 71. dicta eſt libra Romana, quæ ſecundo bello Punico attritis Romanorum opibus, ex duodecim unciis ad octo & ſemunciam redacta eſt, dicta eſt *Septiciana* a *Septis*, quo loco Romæ negotiatores verſabantur, & ad pondus emebant.

Septicollis, le, ſeptem habens colles. *Prudent. in Romano v.* 413. cum puer Mavortius Fundaret urbem ſepticollem Romulus. *h. e.* Romam.

Septĭcus, a, um, *corroſivo*, σηπτικός, putrefactivus, a σήπω, *putrefacio*, unde σηπτικά, medicamenta, quæ vim habent erodendi, putrefaciendique. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Quin & ſanguis eorum ſepticam vim habet.

Septies, adv. *ſette volte*, Germ. *ſiben mahl*, Gall. *ſept fois*, Hiſp. *ſiete vezes*, ἑπτάκις, ſeptem vicibus. *Cic.* 2. *Phil.* Ubi eſt ſepties millies ſeſtertium; quod in tabulis, quæ ſunt ad Opis, patebat. *Plin. l.* 36. *c.* 40. Septies reſtituto templo. *Liv. lib.* 28. *cap.* 6. Euripus ſepties die temporibus ſtatis reciprocat.

Septifariam, adv. *a ſette modi*, ſeptem modis. *Sueva de verb. antiq. apud Non. c.* 2. *n.* 779. Et poſtea invenimus ſeptifariam diviſum.

Septifluus, a, um, adject. idem quod ſeptemfluus. *Petron. in Satyr.* quem Lydus adorat ſeptifluus. Alii leg. *veſtifluus*.

Septifolium, ii, n. ἑπτάφυλλον, herba ſic dicta a foliorum numero. *Apulej. de herb. c.* 116.

Septifŏris, re, adject. ſeptem fores, ſeu foramina habens. *Alcim. Avit. l.* 1. *v.* 83. ſeptiforis vultus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Fiſtula ſeptiforis.

Septimâna, æ, f. *ſettimana*, ἑβδομάς, ſeptem dierum ſpatium. Legitur in *Cod. Theodoſ. leg.* 3. *de Spectac.*

Septimânæ Nonæ dicuntur a *Varrone l.* 5. *de L. L.* quæ ſeptimo menſis die occurrunt. Adde *Macrob. l.* 1. *ſat. c.* 14. & *Cenſorin. de die nat. c.* 20.

Septimâni, m. 2. pop. Galliæ Narb. quorum regio Septimania a *Sidon. l.* 3. *ep.* 1. dicitur, urbs vero Biterræ, ſic dicti a ſeptima legione, quæ ibi locata fuerat. *Plin. l.* 3. *c.* 4. ¶ Septimani fœtoræ dicuntur ab *Arnob. l.* 3. *pag.* 105. fœtus, qui ſeptimo menſe naſcuntur.

Septimania, æ, f. primum dicta eſt regio, ſeu ager circa Biterras urbem Galliæ Narbonenſis, qui Septimanis militibus, illuc in coloniam miſſis, aſſignatus fuit; deinde tota Narbonenſis provincia hoc nomine appellata fuit, quæ hodie *Linguadocca* dicitur. Ibi primum Gothi in Galliam irruentes ſedem poſuerunt. *Sidon. l.* 3. *ep.* 1.

Septimâtrus, uum, ſeptem dies feſti Minervæ dicati. *Var. l.* 5. *de L. L.* ubi *A. lex. ab Alex. l.* 2. *c.* 22. legit *Septemmatrus*. Adde *Paul. epitomator. Feſti*, *in voce Quinquatrus*.

Septimontiâlis, le, adject. ad Septimontii diem pertinens, ut Septimontiale ſacrum, *Sueton. in Domit. c.* 4. Septimontialis ſatio, *Col. l.* 2. *c.* 10.

Septimontium, ii, erat dies feſtus Romæ, menſe Decembri celebratus ob incluſum pomœriis ſeptimum collem, ut ait *Plutarchus*; vel ita dictus, quod in ſeptem montibus fiebant ſacra, auctore *Feſto*, & *Var. l.* 5. *de L. L.*

Septimontius, ii, m. Deus, quem Septimontii ſacris Romani colebant, *Tertul. l.* 2. *ad Nation. c.* 15.

Septĭmum, adv. *la ſettima volta*, ſeptima vice. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 32. Cur omnis Marius tam feliciter ſeptimum Conſul domi ſuæ ſenex eſt mortuus? In quibuſdam MSS. legitur *ſepties*.

Septĭmus, a, um, *ſettimo*, שְׁבִיעִי, Ger. *der ſiben*, Gall. *ſeptième*, Hiſp. *ſetено*, ἕβδομος, unus ex ſeptem. *Plin. l.* 7. *c.* 5. Us tamen in ſeptimum & quinquageſimum, atque centeſimum vitæ duntaxat annum. *Cic. pro Cluent. c.* 27. Sententia ſeptima accederet. *Plaut. Perſ.* 2. 3. 8. Ibi mercatum dixit eſſe die ſeptimi. V. *Dies*.

Septingenârius, a, um, quod ſeptingentorum numerum complectitur. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 10. Septingenarii enim mei (gregis) tu octingenarius habuiſti.

Septingêni, æ, a, adject. idem quod Septingenteni, per ſyncopen. *Plin. l.* 33. *c.* 3. *de auro:* Nec aliud latius dilatatur, aut numeroſius dividitur, utpote cujus unciæ in ſeptingenas & quinquagenas bracteas ſpargantur.

Septingenteſimus, a, um, o. 1. *c.* ἑπτακοσιοστός, ultimus, ſive unus ex ſeptingentis. *Liv. l.* 1. *in proœm.* Ut quæ ſupra ſeptingenteſimum annum repetatur.

Septingenti, æ, a, *ſettecento*, ἑπτακόσιοι, nomen numerale diſtributivum. Declinatur pluraliter tantum. *Liv. l.* 25. Firmatis ſeptingentorum militem de exercitu Annibalis præſidio. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Nominibus ſeptingentorum illuſtrium.

Septingenties, adverb. *ſettecento volte*. *Plin. l.* 36. *c.* 15. Milonem ſeſtertium ſeptingenties æris debuiſſe.

Septio, onis, actus ſepiendi, ſepimentum, *Vitruv. l.* 5. *c. ult.* Locus, qui in ea ſeptione finitus fuerit. Et *mox*. Inter ſeptiones fundamenta fodiantur.

Septĭpes, edis, adject. *di ſette piedi*. *Sidon. l.* 8. *epiſt.* 9. *in carm.* Hic Burgundio ſeptipes frequenter Flexo poplite ſupplicat quietem. h. e. Burgundio gigantem ſtaturæ.

Septizonium, o. *Settizonio*. Duplex fuit Romæ ædificium hoc nomine appellatum, alterum a Severo excitatum, ut narrat *Spartian. in ejus vita*, *cap.* 19. alterum multo vetuſtius, de quo *Sueton. in Tito c.* 1. Natus eſt Titus prope Septizonium, ſordidis ædibus. *Caſaubonus* tamen *ad loc. Spartiani citat.* putat, unicum fuiſſe Septizonium, illud nempe, cujus Suetonius meminit, a Severo ita inſtauratum, ut plane novum videri poſſet. Fuit autem hoc Severi Septizonium in decima urbis regione, ut conſtat ex *Pomponio Læto in libello de regionib. Urbis Romæ*. Appellatum eſt autem hoc nomine, quia moles erat alte aſſurgens, & ſeptem faſciis, ſeu zonis cincta, quæ ſeptem veluti moles aliam ſuper aliam impoſitas referebant.

Septuagenârius, a, um, adject. *ſettuagenario*. *Leg.* 3. *Dig. de jur. immunit.* Antequam ſeptuagenarius fieret.

Septuagênus, a, um, diſtributivus numerus, quod fere ponitur pro ordinali ſeptuageſimus, *ſettanteſimo*. *Plin. l.* 26. *c.* 10. Septuageno coitu durare libidinem contactu herbæ cujuſdam. *Col. l.* 5. *c.* 2. Septuagies ſeptuageni fient quatuor millia, & nongenti.

Septuageſimus, a, um, adject. *ſettanteſimo*, ἑβδομηκοστός. *Cic.* 1. *de Div. c.* 23. Cyrus ad ſeptuageſimum pervenit, cum quadraginta natus annos regnare cœpiſſet.

Septuagies, adverb. *ſettanta volte*. *Colum.* V. *Septuagenus*.

Septuaginta, *ſettanta*, ἑβδομήκοντα, decies ſeptem. *Cic.* 5. *Ver. c.* 32. Unus ager Agyrinenſis centum ſeptuaginta aratoribus inanior cum ſit.

Septuennis, V. Septennis.

Septum, i, *ſerraglio*, *chiuſura*, φράγμα, omnis locus munitus, & quodam ſepimento vallatus, cujuſmodi ſunt ſtabula, ovilia, caprilia, bubilia, & id genus reliqua. *Cic. Phil.* 5. Quibus enim ſeptis tam immanes beluas continebimus? *Var. l.* 1. *R. R. c.* 11. Intra ſepta villæ habeat aquam. *Id. ibid. c.* 12. De ſeptis, quæ tuendi fundi cauſa fiunt. ¶ Apud Romanos item ſepta dicta ſunt loca in Campo Martio incluſa tabulatis, in quibus Populus Romanus ſtabat Comitiorum tempore, quæ duo fuere, unum, in quo Populus ſtabat, antequam ad ſuffragia vocaretur, alterum, in quo Magiſtratus ille, qui Comitiis præerat, & miniſtri, ut præcones, & alii. Hæc ſepta pontibus diſtinguebantur, per quos Populus ex uno ſepto in alterum ſuffragia ferebat. *Ovid.* 1. *Faſt.* Eſt quoque, quo Populum jus eſt includere ſeptis. ideſt eſt dies comitialis. ¶ Hic quoque mercatores negotiabantur. *Martial. l.* 9. *ep.* 60. in ſeptis Mamurra diu, multumque vagatus, Hic, ubi Roma ſuas aurea vexat opes. ¶ Ponitur etiam ſeptum pro obicibus, & clauſtris, quibus utimur ad impetus fluviorum coercendos. *Ulp. ff. de rivis*, *l.* 1. Septa ſunt, quæ ad incile opponuntur aquæ derivandæ, compellendæve ex flumine cauſa, ſive ea lignea ſint, ſive lapidea, ſive ex alia qualibet materia ad continendam tranſmittendamque aquam excogitata. ¶ Septum tranſverſum, *ſettotraverſo*, dicitur a Medicis membrana illa in humano ventre, quæ ſuperiora viſcera ab inferioribus ſeparat, Græce διάφραγμα. *Celſ. l.* 1. *in præfat.* & *l.* 4. *c.* 1.

Septuncialis, le, o. 3. ἑπτουγκιαῖος, quod eſt unciarum, ſeu partium ſeptem, ut Septuncialis ſatio, qua ſeritur media, & ultima pars ſementis, vel, ut alii explicant, qua ſeritur ſemijugerum, & duodecima jugeri pars. *Col. l.* 2. *c.* 10. Media ſementis pars ſeri, & pars ultima debet, quæ ſeptuncialis ſatio dicitur.

Septunx, cis, m. *ſette oncie*, ἑπτούγκιον menſura, vel pondus ſeptem unciarum, hoc eſt aſſis partes ſeptem. *Liv. l.* 23. *c.* 19. Septunces auri in ſingulos pratium convenit. ¶ Item in agri menſuris ſeptunx dicitur, qui continet ſemijugerum, & jugeri partem duodecimam. *Col. l.* 5. *c.* 1. Pars dimidia, & una duodecima, pedes ſexdecim millia, & octingentos, hoc eſt ſeptunx, in quo ſunt ſcrupula CLXVIII. *Liv. l.* 5. *c.* 24. Triumvirique ad id creati terna jugera, & ſeptunces viritim diviſerant. ¶ Accipitur etiam ſeptunx pro ſeptem cyathis vini. Solebant enim veteres, quando ſe paulo liberius invitabant, tot ovini cyathos ebibere, quot erant literæ in amaſiorum, amicarumque nominibus, ſinguloſque cyathos appellabant uncias. *Martial.* 8. *ep.* 51. *de phiala ab Inſtante Rufo ſibi data:* Det numerum cyathis Inſtantis litera Rufi, Auctor enim tanti muneris ille mihi. Si Thelethuſa venit, promiſſaque gaudia portat, Servabor dominæ Rufe triente tuo. Si dubia eſt, ſeptunce trahar. ſi fallit amantem, Ut jugulem curas, nomen utrumque bibam. *Inſtans* conſtat ſeptem literis, *Rufe* vocativus quatuor. Si Thelethuſa Martialis amica venit, epotems eſt trientem, ideſt quatuor cyathos, quot ſunt literæ in vocativo *Rufe*. Si dubium eſt, venturane ſit, necne, bibet ſeptuncem, hoc eſt ſeptem cyathos, quot ſunt literæ in *Inſtans*. Si omnino ventura non eſt, bibet utrunque nomen, ideſt undecim cyathos. Tot enim literas habent duo hæc nomina *Inſtans*. & vocativus *Rufe*.

Septuōſe, adv. *oſcuramente*, ἀσαφῶς, obſcure, a ſepio. *Liv. Andron. apud Non. c.* 2. *n.* 777. Ita ſeptuoſe dictio abs te datur, quod conſectam ſapiens ægre conſulit.

Septŭplus, a, um, *ſettuplo*, ἑπταπλάσιος, ſeptem continens. *Auguſtin. ſerm.* 83. (*al.* 15. *de verb. Dom.*) *a med.* Septuplum ſolet pro toto computari, quoniam ſeptem diebus volvitur tempus.

Septus, a, um, *circondato*, *cinto*, περιφραγμένος, circundatus, clauſus, munitus, partic. a ſepior. *Cic.* 1. *Fin.* Quod ſi qui ſatis opibus hominum ſibi contra conſcientiam ſepti eſſe, & muniti videntur. *Id.* 9. *Attic. ep.* 14. Foſſa, & vallo ſeptus. *Id. Phil.* 12. Septus legibus, & judiciorum metu. *Liv. l.* 1. Albana pubes inermis ab armatis ſepta.

Sepulcrâlis, le, o. 3. ἐπιτάφιος, quod ad ſepulcrum pertinet. *Ovid.* 8. *Met. v.* 480. Ante ſepulcrales infelix aſtitit aras. *Id. Heroid. epiſt.* 2. *v.* 20. Fax ſepulcralis.

Sepulcrêtum, ei, locus, ubi ſepulcrorum eſt frequentia. *Catul. ep.* 55. (al. 60.) Sæpe quam in ſepulcretis vidiſtis ipſo carpere e rogo cœnam.

Sepulcrum, cri, *ſepolcro*, *ſepoltura*, *avello*, קְבוּרָה, Germ. *grab*, Gall. *tombeau*, Hiſp. *ſepulcro*, τάφος, locus, in quo corpus, oſſave hominis ſepulta ſunt, tumulus. *Feſtus:* Sepulchrum eſt, ut ait Gallus Ælius, in quo mortuus ſepultus eſt, quod antiqui buſtum appellabant, iſque cippis, aut aliqua alia re mortui cauſa deſignatus eſt, intra quem ſepultura eſt facta. *Cic. pro R. Am.* Cui de tanto patrimonio ne iter quidem ad ſepulcrum patrium relictum eſt. *Id. de Sen.* Nec ſepulcra legens vereor, quod ajunt, ne perdam memoriam. ¶ In quibuſdam veteribus monumentis legitur ſepulchrum cum aſpiratione.

Sepultor, oris, qui ſepelit, libitinarius, νεκροθάπτης, *becchino*. *Auguſt. de Trinit. l.* 4. *c.* 3. ſepultoris corporis mortui. Tranſlate *Tertul. de anim. c.* 46. Octavianum Cæſarem, civilium turbinum ſepultorem vocat.

Sepultûra, æ, f. *ſepoltura*, קְבֻרָה, Ger. *begräbnuß*, Gall. *enterrement*, Hiſp. *ſepoltura*, ταφή, actus ſepeliendi, funeratio. *Cic.* 1. *Tuſc.* Cujus hoc dicto admoneor, ut aliquid etiam de humatione, & ſepultura dicendum exiſtimem. ¶ Interdum etiam funus, & proprie exequias ipſas denotat. *Cic.* 2. *Phil.* Qui illam inſepultam ſepulturam effecerant. *Id.* 2. *de Leg.* Nec de mortui laude, niſi in publicis

Digitized by Google

blicis ſepulturis, nec ab alio, niſi qui publice ad eam rem conſtitutus eſſet, dici licebat. ¶ Quandoque accipitur pro ſepulcro. *Sulp. Cic. l. 4. Fam. ep.* 12. Ab Athenienſibus, locum ſepulturæ intra urbem ut darent, impetrare non potui.

Sepultuarius, a, um, adject. ad ſepulturam pertinens. *Auct. de limitib. apud Goeſ. pag.* 296. Fines ſepultuarii, ſive cinerecii.

Sepultus, a, um, *ſeppellito, ſotterrato*, קבור, Germ. *begraben*, Gall. *enſeveli*, Hiſp. *enterrado*, ἐνταφείς, Differt ab humato. *Plin. l. 7. c.* 54. Sepultus intelligitur quoquo modo conditus, humatus vero, humo tectus. ¶ Translate uſurpatur pro poſito, collocato. *Cic. in Piſon.* Hæc ſunt, o carnifex, in gremio ſepulta Conſulatus tui. ¶ Item pro exciſo. *Tac. l. 3. hiſt. c.* 35. Cæterum aſſidere ſepultæ urbis ruinis noxia tabo humus haud permiſit. ¶ Item pro ſopito. *Virg.* 2. *Æn. v.* 265. Invadunt urbem ſomno, vinoque ſepultam. *Id.* 6. *Æn.* Occupat Æneas aditum cuſtode ſepulto.

Sequacĭtas, atis, f. aſſiduitas, vel facilitas ſequendi. *Sidon. l. 9. ep.* 9. Tribuit & quoddam dictare calcranti ſcribarum ſequacitas ſaltuoſa compendium. *Id. l.* 4. *ep.* 11. Pigra ſequacitas.

Sequacĭter, adverb. ſequendo. *Arnob. l.* 2. *pag.* 49. Concludere acutiſſime ſyllogiſmos, ordinare ſequaciter inductione ſuas.

Sequăna, æ, m. *la Seine*, fl. Galliæ celeberrimus, qui Belgicam, Celticamque diſterminat, teſte *Plin. l. 4. c.* 17.

Sequăni, m. 2. pop. Galliæ Lugdunenſis, quorum tractus hodie Comitatus Burgundiæ, *la Franche Comté*, ſeu *la Comté de Bourgogne* vulgo dicitur. *Plin. l. 4. c.* 17. ¶ Adjective *Lucan. l.* 1. *v.* 425. Optima gens flexis in gyrum Sequana frenis.

Sequanĭcus, a, um, quod ad Sequanos ſpectat. *Martial. l. 4. ep.* 19. Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam.

Sequax, acis, o. *ſeguace*, רודף, Germ. *leichtfolgig*, Gall. *qui ſuit*, Hiſp. *que ſigue*, ἀκόλουθος, quod aliquid ſequitur. *Virg. l. 5. Æn.* Maleaque ſequacibus undis. *Lucret. l. 2. v.* 47. Curæque ſequaces. ¶ Item pro eo, quod facile, ſive aptum eſt ad ſequendum, quocunque trahatur, ut Laone ſequaces, quæ nentis manum ſequuntur. *Martial. l. 13. ep.* 37. Niliacum ridebit olus, lanaſque ſequaces. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *de cornibus*: Adeo ſequax natura eſt, ut in ipſis viventium corporibus ferventi cera flectantur. *Id. l. 36. c.* 26. Nec eſt alia materia ſequacior. *Plin. jun. in Paneg. c.* 45. Flexibiles quamcunque in partem ducimus a Principe, atque, ut ita dicam, ſequaces ſumus. ¶ Item pro lento, & quod attacta digitos ſequitur, cujuſmodi eſt pix, viſcum, bitumen. *Plin. l. 7. c.* 15. Quin & bituminum ſequax aliquin, ac lenta natura. ¶ Item pro eo, quod ſe ſpergendo dilatat. *Perſ. in proœm.* Quorum imaginem lambunt hederæ ſequaces.

Sequēla, æ, ἀκολουθία, ſequendi actus. *Lact. de Opif. Dei, c.* 4. Mors ſequela morborum eſt. *Gel. l. 6. c.* 1. Alia quoque orta ſunt incommoda, ab ipſis cohærentia, eaque non per naturam, ſed per ſequelam quandam neceſſariam facta dicit, κατὰ παρακολούθησιν, *in conſeguenza*. ¶ Interdum ponitur pro acceſſione. *Scævola l. 93. ff. de ſolut.* Et quaſi generale quid retinendum eſt, ut ubi ei obligationi, quæ ſequelæ locum obtinet, principalis accedit. *Ulpian. leg.* 14. *ff. de furtis*: Si jumenta tibi commodavero, quorum ſequela erat equuleus.

Sequentia, æ, f. ſequela. *Frontin. de aquæduct. pag.* 233. Multiplicatio in amplioribus modulis ſervare ſequentiæ ſuæ regulam debet.

Sequeſter, ſtri, m. 2. vel ſequeſter, ſtris, m. 3. *ſequeſtro*, *mezzano*, πρoσηγύλ, *arbitro*, apud quem plures rem aliquam, de qua controverſia eſt, depoſuerunt, ut inquit *Modeſtin. de verb. ſignif. Feſtus*: Sequeſter is dicitur, qui inter aliquos, qui certant, medius, ut ſatis res convenerit, depoſitum ita tenet aliquid, ut ei reddat, cui id deberi jure ſibi conſtiterit. Dictus eſt, ut docet *Gellius l. 20. c.* 10. quod ejus, qui electus ſit, utraque pars judicium ſequatur. Eſt enim medius inter duos altercantes, apud quem aliquid ſeponitur. *Plaut. Rud.* 4. 3. 65. Tu iſtunc hodie non feres, niſi das ſequeſtrum, aut arbitrum, cujus hæc res arbitratu fiat. *Lucan. l.* 10. *v.* 472. Sequeſter pacis. *mediatore*. ¶ Ponitur etiam pro eo, apud quem pecunia deponitur, vel qui rem perficiendam ſuſcipit, & inde lucrum facit, ut pro conductore corrumpendi judicii, vel corrumpendorum Tribuum in Comitiis. *Cic.* 2. *Ver. c.* 12. Aut ſequeſtres, aut interpretes corrumpendi judicii ſolent eſſe. *Id.* 4. *Ver. c.* 44. Is eſt C. Clodius, qui in Sicilia ſequeſter iſtius, interpres, confector negotiorum, prope collega Timarchidi numerabatur. *Id. pro Cluent. c.* 8. Quo ſequeſtre in illo judicio corrumpendo dicebatur eſſe uſus. ¶ Item pro eo, qui a litigatore edoctus docet patronum, ideſt pro pragmatico litis, *ſollecitatore*. *Quintil. l.* 12. *c.* 8. Quo modo autem ſequeſter ille, & media litium manus, & quidam interpres impendit æquo animo laborem in alienas actiones, &c.

Sequeſter, ſtra, ſtrum, vel ſequeſtris, & ſtre, o. 3. *mezzano*, *intromeſſo*, μεσέγγυος, quod eſt medium inter aliquas res, ut Pax ſequeſtra, ideſt induciæ, quia mediæ ſunt inter bellum præteritum, & futurum. *Virg.* 11. *Æn.* Bis ſenos pepigere dies, & pace ſequeſtra Per ſylvas Teucri, mixtique impune Latini Erravere jugis.

Sequeſtrārius, a, um, adject. Sequeſtraria actio a JCtis dicitur, qua aliquid apud ſequeſtrem depoſitum, dum lis tranſigeretur, ea peracta repetimus. *leg.* 12. *ff. Depoſiti. & l. 9. ff. de dolo malo.*

Sequeſtrātio, onis, f. depoſitio apud ſequeſtrem. *Cod. l. un. de ſequeſtratione pecuniæ.*

Sequeſtrātor, oris, m. *Symmach. lib. 8. epiſt.* 34. Dolor officiorum familiarium ſequeſtrator.

Sequeſtratōrium, ii, locus, in quo aliquid tanquam apud ſequeſtrem deponitur. *Tertul. de reſurr. carn. cap.* 32. Seminibus ſequeſtratorium terra eſt, illic deponendis, & inde repetendis.

Sequeſtrātus, a, um, nom. partic. ſepoſitus, abjectus, depoſitus. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 11. Commaſcula frontem, & ſequeſtrata verecundia, quam in te faties rubore indicat, confer nobiſcum libere quod incurrit.

Sequeſtro, as, a. 1. deponere apud ſequeſtrem. *Prudent. in hymno exſequiar. v.* 127. Hominis tibi membra ſequeſtro. *Tertul. de reſurr. carn. c.* 26. Corpora medicata mauſoleis, & monumentis ſequeſtrantur. *Sidon. l.* 1. *ep.* 12. Vir ab infamia ſequeſtrandus. h. e. collocandus in tuto, ut ad eum pertingere infamia non poſſit.

Sequeſtro, adv. *in ſequeſtro*, apud ſequeſtrem, ut Pecuniam ſequeſtro deponere, hoc eſt in manibus ſequeſtris, donec ſententia deciſum fuerit, cujus eſſe debeat. *Gel. l.* 20. *c.* 10. Quod apud ſequeſtrem depoſitum erat, ſequeſtro poſitum, per adverbium dicebant. *Plaut. Merc.* 4. 3. 36. Immo ſic ſequeſtro mihi data eſt. ¶ Se ſequeſtro ponere, eſt ſe ſe ſeparare ab eo, cum quo antea fueris conjunctus. *Cato apud Gell. l. c.* Per Deos immortales nolite vos ſequeſtro ponere.

Sequior, comparativum maſc. & fœm. Sequius, neut. *minore*, *peggiore*, *inferiore*, deterior, pejor, χείρων, ἐλάττων. *Apul. l.* 10. *Metam.* Si ſequioris ſexus aſſidiſſet fœtum. h. e. fœminei. *Ulpian. l. 8. ff. de Tranſact.* Perſonarum contemplatio habenda eſt, utrum frugi vitæ, & qui alias ſufficere ſibi poſſint, an ſequioris. *Liv. l.* 2. *c.* 37. Invitus quod ſequius ſit, de meis civibus loquor. *che ſia loro pregiudiziale.*

Sequor, eris, quutus, vel cutus ſum, d. 3. *ſeguire*, *ſeguitare*, ἕπομαι, eſt aliquo præcedente iter facere, a verbo Græco allato, converſa conſonante pro π, & ſpiritu aſpero. *Plaut. Amph.* 2. 1. 81. Sequere hac igitur me. *Ter. And.* 1. 1. 101. Funus interim procedit, ſequimur, ad ſepulcrum venimus. *Virg.* 1. *Æn.* Hos tota armenta ſequuntur A tergo. ¶ Tranſlate ſumitur pro conſequi, ſeu conſequens eſſe, adjungi. *Cic. de Am.* Diſpares mores diſparia ſtudia ſequuntur. *Id. de Aruſp. Reſp.* Pœna ſequitur ſcelus. ¶ Item pro ejuſdem eſſe opinionis, vel ſententiæ. *Cic.* 1. *Fin.* Id jubet Plato, quem ego auctorem vehementer ſequor. *Id.* 2. *Fin.* Si ſecutus eſſet eorum ſententiam. *Id. ibid.* Nunc ego nunc auctoritatem ſequere. ¶ Item pro ejuſdem factionis eſſe, aliquem affectari. *Cic. l. 9. Attic.* Non omnibus in rebus labantem, vel potius ruentem Pompeium ſequutus ſum. *Id. de Amic.* Ne quis conceſſum putet, amicum bellum patriæ inferentem ſequi. ¶ Item pro amplecti. *Cic. pro Mur.* Qui remoti a ſtudiis ambitionis, otium, ac tranquillitatem vitæ ſecuti ſunt. *Id.* 2. *de Leg.* Ego & amœnitatem, & ſalubritatem hanc ſequor. ¶ Item pro exercere. *Cic. pro Mur.* Servius hic nobiſcum hanc urbanam militiam reſpondendi, ſcribendi, cavendi, plenam ſolicitudinis ac ſtomachi ſecutus eſt. ¶ Item pro perſequi, inſequi. *Ovid.* 2. *Metam.* ſequi feras. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 19. Sequi pilo hoſtem. ¶ Item pro captare, avide quærere. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 1. Sin Cæſarem reſpiciant, atque ejus gratiam ſequantur. ¶ Videtur etiam uſurpatum pro dicere, narrare. *Virg. Ecl.* 6. Quid loquar, aut Scyllam Niſi, quam fama ſecuta eſt Dulichias vexaſſe rates, &c. ¶ Item pro inſiſtere in aliqua re. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 35. Propere ſequi, quod piget inchoare. ¶ Item pro indulgere, obtemperare, *ſecondare*. *Id.* 1. *Annal. c.* 49. Sequitur ardorem militum Cæſar. ¶ Sequi veſtigiis aliquem. *ſeguendo a paſſo a paſſo*. *Liv. l.* 9. ¶ Fortunam ſuam ſequi, eſt uti ſucceſſu, & occaſione fortunæ. *Liv. l.* 22. ¶ Conſuetudinem ſequi, eſt facere ſecundum conſuetudinem. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 6. Tu ergo, inquit, quam conſuetudinem ſequeris? ¶ Sequi fidem alicujus Populi, aut Principis, eſt illi fidelem eſſe. *Cic.* 2. *de Div.* Quod fidem ſecutus amicitiamque Populi R. functus ſit officio. *Caſ. l. 3. B. G. c.* 20. Mandubratius adoleſcens Cæſaris fidem ſecutus. ¶ *Sequi verbum* eſt, quod vulgus dicit, *interpretar a rigore*. *Cic. pro Cæc.* Nonne, ſi verbum ſequi volumus, hoc intelligamus neceſſe eſt, eum detrudi, cui manus afferantur? ¶ Uſurpatur etiam abſolute, pro fieri, hinc eſſe, *venir in conſeguenza*. *Cic. de Fato*: Nec, ſi omne enuntiatum verum, aut falſum eſt, ſequitur illico, eſſe cauſas immutabiles, & æternas. *Id.* 2. *Fin.* Nec ſequitur, ut cui cor ſapiat, ei non ſapiat palatus. ¶ Item uſurpatur in tranſitionibus, pro conſequens eſt, proximum eſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* At de prima quidem parte ſatis dictum eſt. Sequitur, ut doceam &c. ¶ Eleganter *ſequi* dicuntur, quæ lenta ſunt, & flectuntur facile. *Plin. l. 7. ep. 9. in carm.* Ut laus eſt ceræ, mollis cedenſque ſequatur Si doctos digitos, juſſaque fiat opus.

Sequutuleĭa, vel Secutuleia, dicitur mulier, quæ virum appetit, & ſectatur. *Petron. in Satyr.* Tanquam mulier ſecutuleia, unius noctis pacto omnem vendidit.

Sequūtor, vel Secutor, oris, m. ἀκόλουθος, qui ſequitur, aſſecla. *Apul. l. 9. A.* Acerrimum relinquens uxori ſequutorem, ſecutem dirigit profectionem. ¶ Specialim Secutor dicebatur in ludo gladiatorio. Sed quiſnam eſſet, viri eruditi varie explicant. *Iſid. l.* 18. *Orig. c.* 55. ſic *ſcribit*: Secutor eſt ab inſequendo retiarius dictus. Similiter quidam Lexicographi ſecutorem eundem fuiſſe cenſent, atque mirmillonem, qui pugnabat contra retiarium. Verum *Joſ. Scalig. in Not. ad Manil.* docet, ſecutorem fuiſſe, qui Græcis ἔφεδρος, aliterque a Martiale *ſuppoſititius* appellatur, & in veteribus Gloſſis tertiarius, quia nimirum ex duobus gladiatoribus altero interfecto tertius ſufficeretur. *Juven. ſat.* 8. *v.* 210. Ergo ignominiam graviorem pertulit omni Vulnere cum Graccho juſſus pugnare ſequutor. *Sueton. in Calig. c.* 30. Retiarii tunicati quinque numero gregatim dimicantes, ſine certamine ullo, totidem ſequatoribus ſuccubuerant, cum occidi juberentur, unus reſumpta fuſcina, omnes victores interemit. Fuſe de his *Lipſ. Saturn. l. 2. c.* 7.

Sequūtus, ſeu Secutus, a, um, partic. a ſequor. *Plin. l.* 23. *c.* 22. Et ſequenti die contra famam cutam ſincamm circumferens, *il giorno ſeguente*.

Ser, eris, m. σήρ, aliquis ex Serica regione, ut Aſſyrius ex Aſſyria. *Sidon. carm.* 5. *v.* 43. Aſſyrius gemmas, Ser vellera, thura Sabæus. *Auſon. in Technopægn. cap. de hiſtor.* Ser veſtifluus. Adde *Senec. in Herc. Oet. v.* 667.

Sĕra, æ, f. *ſerratura*, ἀπόκλειθρον, fuſtis, quo clauduntur oſtia, ut *Feſtus* definit. *Var. l. 6. de L. L.* Seræ, quibus remotis fores panduntur. *Ovid. l.* 1. *Amor. eleg.* 6. Tempore noctis eunt, excuſſa poſſe feram. *Juv. ſat.* 6. *v.* 346. Adde ſeram, cohibe; Sed quis cuſtodiet ipſos Cuſtodes?

Sēra, adu. V. Serus.

Seranus, vel Serranus, i, m. cognomen M. Atilii civis Romani, inde ductum, quod dum in agro ſereret, ad honores in Republ. capeſſendos vocatus fuerit, teſte *Plin. l.* 18. *c.* 3.

Serapēum. V. Serapium.

Serăphim, f. vel n. indeclin. unus ex ordinibus ſupremæ Hierarchiæ Angelorum. Vox eſt Hebraica, a שרף, *uſſit*, *incendit*, quia a claritate, & aſpectus ſplendore quaſi flammantes, & ignei viſi ſunt. *Iſid. l. 7. Orig. c.* 5. *Prudent. Cathemer.* 4. *v.* 4.

Serapias, adis, f. σεραπιάς, &

Serapion, ii, n. herba, quæ & orchis dicitur, foliis porri, caule palmeo, flore purpureo, radice gemina, teſticulis ſimili. *Plin. l.* 26. *c.* 10. *Apul. de herb. c.* 15.

Serapicus, a, um, adject. ut Serapicæ cœnæ apud *Tertul. Apol. c.* 39. h. e. ſumptuoſæ, quales in honorem Serapidis celebrari ſolebant. Quidam legunt *Serapiaca* eodem ſenſu.

Serapis, is, & idis, m. σέραπις, Deus Ægyptiorum, & præcipue Alexandrinorum, idem qui Apis. V. *Apis*. *Martial. l. 9. epig.* 30. Vincebant, nec quæ turba Serapin amat. *Martian. Capel. l.* 2. Te Serapim Nilus, Memphis veneratur Oſirim. *Plin. l.* 37. *c.* 5. Eſſe etiam nunc in labyrintho Ægypti Serapim e ſmaragdo. *Spartian. in Sever. c.* 17. Propter religionem dei Serapidis. ¶ Quidam Critici contendunt ſcribendum *Sarapis*.

Serapium, vel Serapeum, i, n. templum Serapis. *Lamprid. in Alex. Sever. c.* 27. Serapium decenter ornavit. *Tertul. in Apol. c.* 18. Ptolemæi bibliotheca apud Serapeum.

Serarius. V. Sectarius.

Serbi, m. 2. populi Scythiæ Europææ, ad Mæotidem paludem, qui in Germaniam profecti Sorabi dicti ſunt, & in Miſnia, alias in Myſia infer. inter & ſtic Iſtri conſedere, quorum regio nunc *Servia*, quaſi Serbia nominatur, & in Myſiam ſuper. migrantes, ei nomen Serviæ quaſi Serbiæ indidere, in ea parte, quæ Pannoniæ hæret. *Plin. l. 6. c.* 7.

Seren, indeclin. urbs Arabum, in confin. Troglodytarum. *Plin. l. 6. c.* 29.

Serenātor, oris, m. epithetum Jovis ſerenum cœlum inducentis. *Apul. de Mundo ſub fin.* Dicitur & fulgurator, & tonitrualis, & fulminator, item ſerenator.

Serenātus, a, um, nom. ex partic. εὐδιασμένος, *ſerenato*, *ſereno*. *Sil. l.* 12. *v.* 617. Ecce ſerenato clarum jubar emicat axe. Et *v.* 663. Læte ſerenati facie aperitur Olympi.

Serenĭfer, a, um, adject. ſerenitatem afferens, ut ſerenifer Aquilo. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 989.

Serenĭtas, atis, *ſerenità*, צחות, Ger. *wetterſchone*, Gall. *ſerain*, Hiſp. *ſereno*, Αἰθρία, puritas, claritas, tranquillitas aeris. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 43. Nec igitur cum ſit tum ſerenitas, tum perturbatio cœli. *Col. l. 3. c.* 1. Vitis imbribus magis, quam ſerenitatibus offenditur. ¶ Translate *Liv. l.* 42. *c.* 62. Ne nimis credere ſerenitati præſentis fortunæ.

Sereno, as, a. 1. *raſſerenare*, הצחיר, Ger. *heiter machen*, Gall. *faire ſerain*, Hiſp. *hazer ſereno*, αἰθριάζω, ſerenum, & clarum reddo, tranquillo, clarifico. *Virg.* 1. *Æn. v.* 232. Vultu, quo cœlum, tempeſtateſque ſerenat. ¶ Sæpe translate ſumitur. *Virg.* 4. *Æn.* Conſilium vultu tegit, ac ſpem fronte ſerenat. h. e. fronte ſerena oſtendit. *Plin. l.* 2. *c.* 6. *de Sole*: Atque etiam nubila humani animi ſerenat.

Serēnum, i, ſubſt. n. Αἴθριον, ſerenitas, vel cœlum ſerenum. *Virg.* 1. *Georg. v.* 394. Nec minus ex imbri Soles, & aperta ſerena Proſpicere. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Aranei ſereno non texunt, nubilo texunt. *Sil. l. 5. v.* 36. Caligo in terras nitido reſoluta ſereno.

Serēnus, a, um, *ſereno*, צח, Germ. *heiter*, Gall. *ſerain*, Hiſp. *ſereno*, Αἴθριος, tranquillus, ſine nubibus, ſine imbre. *Virg. 6. Æn.* Ac velut in pratis, ubi apes æſtate ſerena Floribus inſidunt variis. *Martial. l. 4. epigr.* 64. Cœlo perfruitur ſereniore. ¶ Ponitur interdum pro ſicco, quia ſerenitas cœli ſiccitatis cauſa eſt. *Virg.* 1. *Georg. ad fin.* unde ſerenas Ventus agat nubes, quid cogitet humidus Auſter. *Plaut. Merc.* 5. 2. 35. Hic Favonius ſerenus eſt, hic auſter imbricus. ¶ Translate capitur pro læto. *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 15. Nec vero eadem frons erat, quæ M. Craſſi illius veteris, quem ſemel ait in omni vita riſiſſe Lucilius, ſed tranquilla, & ſerena. ¶ Item pro felici, proſpero. *Auct. ad Her. l.* 4 Ita falſi amici ſereno vitæ tempore præſto ſunt. *Sil. l.* 15. Sed currunt albuſque

quæ dies, horæque ſerenæ. ¶ Item pro lucido. *Plin. l. 9. c. 35.* Serenum colorem margaritæ pro claritate matutina contrahunt. ¶ Sereniſſimi olim dicti Rom. Imperatores, quaſi pleniſſimi tranquillitatis, vel ſumma vultus ſerenitate, & affabilitate præditi. *Juſtinian. l. Imperialis benevolentiæ, Cod. de nupt.*

Serēnus, i, Q. Serenus Sammonicus, medicus, ſcripſit heroico carmine de variis morborum curationibus, quæ extant, non ineleganter. Occiſus eſt a Caracalla inter cœnandum, ut narrat *Spartian. in Carac. c. 4.* Carus fuit Severo, & Gordiano majori, ut eſt apud *Capitol. in Gordiano jun. c. 18.* ¶ Filium habuit eodem nomine, qui Gordiani junioris præceptor fuit. *Id. ibid.*

Seres, rum, m. σῆρες, populi Scythiæ Aſiaticæ, quorum regio Serica, nunc Cataia, *kitay*. Apud hos arbores eſſe dicuntur, quæ non ſolum folia, ſed lanam quoque proferunt tenuiſſimam, ex quarum frondibus canitiem depectunt aqua perfuſis, ex quo vellere veſtimenta conficiunt, quæ Serica nuncupantur, ut deſcribit *Solin. c. 63.* V. Bombyx. Hinc *Plin. l. 6. c. 17.* Seres lanificio ſilvarum nobiles. Et *Virg. 2. Georg. v. 121.* Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres. *Lucan. l. 10. v. 141.* compreſſum pectine Serum. ¶ *Ser* in ſingul. num. V. ſupra ſuo loco.

Serēſco, is, n. 3. *ſeccarſi*, יבש, Germ. *trucken werden*, Gall. *ſe ſecher*, Hiſp. *ſecarſe*, ξηραίνομαι, ſiccus fio, quaſi *ſerenſco*, ideſt ſerenus fio, quoniam ſerenitas ſicca eſt. *Lucret. l. 1. v. 305.* Denique fluctifrago ſuſpenſæ in litore veſtes Uveſcunt, eædem diſpanſæ in Sole ſereſcunt.

Sereſco, is, n. 3. in ſerum abeo. *Plin. l. 11. c. 41.* Omne autem lac igne ſpiſſatur, frigore ſereſcit.

Sergĭa Tribus Romana ruſtica, dicta eſt a Sergia familia nobili, & perantiqua. Ejus meminit *Aſcon.* & antiquæ Inſcriptiones apud *Manutium*.

Sergĭa, & Sergiana, æ, f. genus olivæ apud *Cat. de R. R. c. 6.* & *Col. l. 5. c. 8.*

Serĭa, æ, f. πίθος, vas fictile oblongum. *Var. l. 3. de R. R. c. 2.* Nihilo magis torcular, vaſa vindemiatoria, aut ſerias olearias, aut trapetas. *Liv. lib. 24. cap. 10.* Ut ſerias, doliaque, quæ in eo loco erant, provoluta velut impetus torrentis tulerit. *Perſ. ſat. 2. verſ. 11.* Et o ſi Sub raſtro crepet argenti mihi ſeria dextro Hercule.

Sericarĭus, ii, m. *teſſitore di panni di ſeta*, Germ. *ſeiden weber*, Gall. *tiſſeran de ſoye*, Hiſp. *texedor de ſeda*, σηρικοϋφάντης, qui veſtes ſericas texit. *Firmic. lib. 8. Math.* Sericarius textor naſcitur, qui habuerit horoſcopum in vigeſima octava parte Arietis.

Sericatus, a, um, *veſtito di ſeta*, σηρικοφόρος, indutus ſerico. *Sueton. in Calig. c. 52.* Armillatus in publicum proceſſit, aliquando ſericatus, & cycladatus.

Sericĕus, a, um, ſericus. *Flor. lib. 3. cap. 11. a med.* Signa auro, ſericeiſque vexillis vibrantia.

Serichātum, i, n. genus arboris odoriferæ, cujus nomen tantum cognitum eſt noſtro orbi, inquit *Plin. l. 12. c. 21.*

Serĭcum, i, *ſeta*, Ger. *ſeyden*, Gall. *ſoye*, Hiſp. *ſeda*, σηρικόν, quod texitur a Seribus Aſiæ populis. Quidam veterum putarunt, Sericum neri e cortice arboris Indicæ. Hanc fuiſſe quorundam ſententiam auctor eſt *Pauſan. in Eliac.* In iis eſt *Strabo l. 15.* cum ait: Τοιαῦτα δὲ τὰ σηρικὰ ἔκ τινων φλοιῶν ξαινομένου βύσσου, Tales & Sericæ veſtes, byſſo ex corticibus quibuſdam carminato. Sericum item eſſe arborum fœtum ſenſit *Ammian. Marcel. l. 23.* Sed dicere videtur, arbores apud Seres in frondibus lanam tenuiſſimam producere, quæ a Seribus inde pectitur. V. Seres. In hac ſententia quoque fuiſſe videtur *Tertul.* cum *lib. de habitu mulieb.* ſcribit: Age nunc, ſi ab initio rerum & Mileſii oves tonderent, & Seres arbores nerent. Alii Sericum arboribus depecti agnoſcunt, verum non ex arborum natura, ſed bombycum opere fieri tradunt. Sic clare *Iſid. l. 19. c. 27.* Sericum dictum, quia id Seres primi miſerunt. Vermiculi enim ibi naſci perhibentur, a quibus hæc circum arbores fila ducuntur. Vermes autem ipſi græce βόμβυκες, nominantur. Huic loco favet locus Chryſoſtomi a *Brodæo* quoque adductus. Καλὰ, inquit, τὰ σηρικὰ ἱμάτια, ἀλλὰ σκωλήκων ἐστὶν ὕφασμα. Pulchra ſunt veſtimenta ſerica, ſed vermium textura. Difficilius dictu, utros ſequatur *Maro*, cum 2. *Georg.* ait: Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres: aut *Seneca*, cum *in Herc. Oet.* ſcripſit: Quæ Phœbeis ſubditus Euris legit Eois Ser arboribus: aut *Claudian.* cujus illud: Stamine quod molli tondent de ſtipite Seres. ¶ Inter ſericum, & bombycinum diſcrimen ponit *Ulp. l. 23. ff. de aur. arg. leg.* Veſtimentorum ſunt omnia lanea, lineaque, vel ſerica, vel bombycina. Bombycina quid ſit, indicat locus hic *Plin. l. 2. c. 22.* Bombyces telas araneorum modo texunt ad veſtem, luxumque fœminarum, quæ bombycina appellatur. Atque hæ veſtes etiam Coæ vocabantur, quia bombyces naſcerentur e Co inſula. Bombycina igitur fit e textura vermiculorum toti jam Europæ notorum. Sed ſerica tela unde fieret, quia ex interiore Aſia peteretur, non æque conſtabat. Quare mirum non eſt, *Ulpianum* bombycinum a ſerico diſtinxiſſe. ¶ Uſque ad Juſtiniani tempora inviſa Imperio Romano fuerunt ſemina vermiculorum, qui ſerica nerent fila. Ejus demum temporibus eo perlata, filaque ibi neri a vermiculis, & inde texi ſerica cœpere, ut conſtat ex *Procopii Gothicor. l. 4.* ¶ Primo mulieres ſolæ ſerico utebantur. Primis autem illis temporibus ſerici tanta erat caritas, ut auro rependeretur. *Plin. l. 6. c. 17.* Tam multiplici opere, tam longinquo orbe petitur, ut in publico fœmina tranſluceat. Cœperant tamen jam tum viri eo uti: ſed lege hoc repreſſum fuit: quod accidit A. U. 769. quo decretum factum, ut ait *Tac. Ann. l. 2.* ne vaſa auro ſolida miniſtrandis cibis fierent, Ne veſtis ſerica viros fœdaret. *Vopiſc. in Aureliano:* Veſtem ſericam neque ipſe in veſtiario ſuo habuit, neque alteri utendam dedit. Neque *Dionis* ævo, qui vixit temporibus Severi Imper. viris hoc conceſſum fuit, ut conſtat ex libro ejus 43. Paulatim vero & viri ſerica veſte uti cœpere. Unde *Solinus*, qui poſt eos vixit *cap. 53.* ait: Hoc illud eſt ſericum, in uſum publicum damno ſeveritatis admiſſum, & in quo oſtentare potius corpora, quam veſtire, primo fœminis, nunc etiam viris perſuaſit luxuriæ libido. ¶ Plura de ſerico, ac bombycino *Jul. Scaliger ad Cardan. Exerc. 108. Dalecampius ad Plin. l. 11. c. 23. Raphael Volater. l. 28. Comment. Urb. Lazar. Bayſ. l. de re veſtiar. c. 5. & 6. Brodæum l. 2. Miſcel. c. 22. Tiraquel. in legg. connubial. leg. 3. n. 18.* At in primis operæ fuerit adire, quæ *Salmaſius* obſervavit ad *Tertullianum de Pallio*, & *Hiſtoriam Auguſtam*, & *Solinum*.

Serĭcus, a, um, σηρικός, quod ad Seres populos ſpectat, ut Veſtis ſerica, quæ nempe apud Seres texitur. *Horat. Epod. 8.* Quid? quod libelli Stoici inter Sericos jacere pulvillos amant? *Plin. l. 21. c. 3.* Lautiſſimum quippe habetur e nardi folio eas dari, aut veſte ſerica verſicolores unguentis madidas. ¶ Serica, orum, abſolute pro veſtibus ſericis. *Martial. l. 9. epigr. 38.* Nec dentes aliter, quam Serica nocte reponas. ¶ Sagittæ Sericæ, quibus Seres utebantur. Serica enim gens Parthis vicina ſagittandi arte excelluit. *Horat. l. 1. od. 29.* Doctus ſagittas tendere Sericas Arcu paterno. ¶ Sericus Oceanus, *il mar di Tartaria*. *Plin. l. 6. c. 13.*

Serĭes, ei, f. 5. *ſerie*, *ordine*, סדר, Ger. *ordnung*, Gall. *ſuite*, *ordre continué*, τάξις, ordo, & quaſi quædam rerum continuata progreſſio, a *ſero*, hoc eſt necto. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 4.* Eſt admirabilis quædam continuatio ſerieſque rerum, ut alia ex aliis nexa, & omnes inter ſe aptæ colligatæque videantur. *Id. 1. de Div.* Fatum autem id appello, quod Græci εἱμαρμένην, ideſt ordinem ſeriemque cauſarum.

Seriĕtas, atis, f. *ſerietà*. *Sidon. l. 9. ep. 3.* Cum ſerietate dictare. *Auſon. in Parental. 2. v. 6.* Et gravitas comis, lætaque ſerietas.

Serĭlia, um, n. 3. funiculi, qui ſparto conſeruntur. Ita exponit *Feſt.* illud *Pacuvii:* Suta lino, & ſparteis ſerilibus.

Serĭo, adv. *ſeriamente*, *daddovero*, Ger. *ernſtlich*, Gall. *a bon eſcient*, *de bon*, Hiſp. *de veras*, σπουδαίως, vere, cum gravitate, abſque joco. *Plaut. Amph. 3. 2. 25.* Cum ea ſermonem nec joco, nec ſerio habeam. *Terent. Eun. 3. 3. 22.* Miſit porro orare, ut venirem, ſerio. *Liv. l. 4. c. 25.* Regem ſerio agere.

Seriŏla, æ, f. πιθίδιον, exigua ſeria, urnula. *Perſ. ſat. 4. v. 29.* Seriolæ veterem metuens deradere limum.

Seriphĭum, ii, abſinthium marinum, quod & Seriphum dicitur. *Plin. l. 32. c. 9.*

Seriphĭus, a, um, quod ad Seriphum inſ. ſpectat, ut Seriphium ſaxum. *Tac. 4. Ann. c. 21.* ¶ *Seriphia rana*, βάτραχος ἐκ Σερίφου, græcum proverb. In hominem mutum, vel taciturnum, vel canendi, dicendique imperitum. Nam in Seripho inſula ranæ non coaxant, teſte *Plin. l. 8. c. 58.*

Serĭphus, f. 2. *Serphina*, *Siſino*, *Serfone*, *Serfano*, *Serfente*, inſ. maris Ægæi, una Cycladum. *Plin. l. 4. c. 12.*

Serĭs, is, f. *ſpezie di cicoria*, σέρις, intybus ſativus, ſeu hortenſis. *Var. l. 3. R. R. c. 10.* Serunt herbam, quæ vocatur ſeris.

Serĭtas, atis, f. *tardanza*, ut ſeritas epiſtolarum, apud *Symmach. l. 3. ep. 28.* ubi alii leg. *raritas*.

Serĭus, a, um, *ſerio*, *grave*, Germ. *ernſthafftig*, Gall. *grave*, Hiſp. *grave coſa*, *y de veras*, σπουδαῖος, gravis, minime jocoſus. *Cic. 1. Offic.* Ludo & joco uti illo quidem licet, ſed ſicut ſomno & quietibus cæteris, tum, cum gravibus ſeriiſque rebus ſatis fecerimus. *Terent. Eun. 3. 3. 7.* Rem ſeriam agere. ¶ Seria, orum, abſolute pro rebus ſeriis. *Cic. 2. Fin. c. 26.* Joca, & ſeria cum aliquo conferre. *Horat. l. 1. ſat. 1. v. 27.* amoto quæramus ſeria ludo.

Sermo, onis, m. *ſermone*, *diſcorſo*, *ragionamento*, *il parlare*, *linguaggio*, אמר, Ger. *rede*, Gall. *propos*, *devis*, Hiſp. *ſermon*, *palabra*, λόγος, locutio, oratio. *Servius* ducit a *ſerendo*, ad illud *Virg. 6. Æn. v. 160.* Multa inter ſeſe vario ſermone ſerebant. ¶ Primo ſignificat propriam cujuſque nationis linguam. *Nep. in Att. c. 4.* Suavitas latini ſermonis. *Cic. 1. Offic.* Sermone eo debemus uti, qui notus eſt nobis. *Horat. l. 3. od. 8.* Docte ſermones utriuſque linguæ. ¶ Præterea frequentiſſime ponitur pro oratione, collocutione. *Cic. 2. de Orat. c. 71.* Cum mihi ſermo cum hoc ipſo Craſſo eſſet de te inſtitutus. *Id. ibid.* Habere ſermonem bene longum. *Id. de Invent.* Conferre ſermonem cum aliquo. *Id. de Aruſp. reſp. c. 16.* De Alexandrinis video eſſe ſermonem. *Id. 9. Fam. ep. 8.* Feci ſermonem habitum in Cumano inter nos. *Id. Att. l. 7. ep. 3.* Sed hæc coram: nam illa multi ſermonis ſunt, *richiedono un lungo diſcorſo*. *Id. Qu. Fr. l. 1. ep. 1.* Primus annus habuit de hac reprehenſione pluſimum ſermonis. *ſe ne parlò aſſai*. *Id. Ver. 6. c. 7.* In ſermonem hominum, atque in magnam vituperationem venire, *dar da dire*. *Id. Phil. 10. c. 7.* In ore, atque in ſermone omnium eſſe. *Id. pro Mil. c. 12.* Verſari in ſermone pervagato civitatis. ¶ Eſt etiam pars orationis rhetoricæ. Nam *Auct. ad Heren. l. 3. c. 13.* ita dividit univerſam orationem, (quod attinet ad vocem moderandam) ut una pars ſit ſermo, alia contentio, tertia amplificatio. Sermonem definit orationem remiſſam, & finitimam quotidianæ locutioni: contentionem deſcribit orationem acrem, & ad confirmandum, & confutandum accommodatam, &c. ¶ Præterea *ſermones* inſcribuntur libri duo Satyrarum *Horatii* ob eam cauſam; quia pedeſtri ſermone ſunt potius, quam tumenti; vel quia ad præſentes ſcribuntur. Epiſtola enim ad abſentes loquimur, ſermone ad præſentes. Quamvis igitur hoc opus Satyram eſſe *Horatius* ipſe profiteatur (*l. 2. ſat. 1. v. 1.*) tamen proprios titulos voluit ei accommodari, hos primos duos libros *Sermonum*, poſteriores *Epiſtolarum* inſcribens. Hæc *Acron ad l. 1. Horat. initio Satyræ 1.*

Sermocinanter, adv. *diſcorrendo*. *Sidon. l. 8. ep. 6.* Sermocinanter horas extrahere.

Sermocinatĭo, onis, f. *diſcorſo*, *dialogo*, figura rhetorica, qua aliquem loquentem inducimus. *Quint. l. 9. c. 2.* Sermones hominum aſſimulatos dicere διαλόγους malunt, quam, quod Latinorum quidam dixerunt, ſermocinationem. *Auct. ad Heren. l. 4. cap. 52.* Sermocinatio eſt, cum alicui perſonæ ſermo attribuitur, & is exponitur cum ratione dignitatis.

Sermocinātrix, icis, f. *parlatrice*, *favellatrice*, quæ ſermocinatur. *Quint. l. 3. c. 4.* Quam ſane permittamus dicere ſermocinatricem.

Sermocinor, aris, d. 1. *parlare*, דבר, Germ. *reden*, *ſprach halten*, Gall. *parler*, *deviſer*, Hiſp. *hablar*, *razonar*, ὁμιλεῖν, ſermonem habeo, loquor. *Cic. 2. de Invent. c. 17.* Quibus in rebus homines in conſuetudine ſcribendi, aut ſermocinandi eo verbo uti ſoleant, conſiderabitur. *Id. 3. Ver. c. 52.* Libenter ſe ait eſſe facturam, & ſe cum iſto diligenter ſermocinaturam.

Sermonālis, le, adject. *Tert. adv. Prax. c. 5.* Non ſermonalis, ſed rationalis Deus.

Sermōnor, aris, depon. idem quod ſermocinor. De eo ſic *Gel. l. 17. c. 2.* Sermonari ruſticius videtur, ſed rectius: ſermocinari crebrius, ſed corruptius.

Sermuncŭlus, i, m. parvus ſermo. *Cic. Att. l. 13. ep. 21.* Sermunculum enim omnem aut reſtinxerit, aut ſedarit. *Id. pro Dejot. c. 12.* Nonne intelligis, Cæſar, ex urbanis malevolorum ſermunculis hæc ab iſtis eſſe collecta?

Serniōſus, a, um, adject. qui cutis prurigine ex ſcabie laborat. *Theod. Priſcian. l. 1. c. 12.* Sernioſos, quos nos petiginoſos dicimus, & aſperitatis vitio ſimili curare.

Sero, as, a. 1. *ſerrare*, *ſchlieſſen*, κλείω, claudo. *Col. l. 6. c. ult. de mula ſeminibus:* Femina ſerari, & interdum inuri ſolent. Ita Calepinus, ſed legendum *ſecari*.

Sĕro, is, ſevi, & ſerui, ſatum, n. 3. *ſeminare*, זרע, Ger. *ſeyen*, Gall. *ſemer*, Hiſp. *ſembrar*, σπείρω, ſemino, a verbo græco allato. *Caſ. l. 5. B. G.* Frumenta non ſerunt, ſed lacte, & carnibus vivunt. *Virg. 1. Georg.* Exercete viri tauros, ſerite hordea campis. ¶ Aliquando ſignificat plantare. *Cic. 1. Tuſc. c. 14.* Serit arbores, quæ alteri ſæculo proſint. *Col. l. 3. c. 20.* Si unum genus (vitis) ſeverimus, cum id acciderit, quod ei noxium eſt, tota vindemia privabimur. *Col. l. 3. c. 4.* Vitem conſerat, & cum ſeruerit, ſumma ſedulitate culturæ ſerviat. ¶ Tranſlate ſumitur pro generare. *Cic. 1. Tuſc.* Non enim temere, ac fortuito ſati & creati ſumus. ¶ Item pro movere, excitare, ut Serere bella, certamina, diſcordias, lites, crimina in aliquem, &c. *Liv. l. 2. c. 1.* In aliena urbe cum Patribus ſerere certamina. *Id. l. 31.* Incuſaverat, bella ex bellis ſeri. *Id. l. 3. c. 40.* Serere civiles diſcordias. *Id. l. 24. c. 23.* Serere crimina in Senatum, *ſparger accuſe contra 'l Senato*. *Virg. 12. Æn. v. 228.* Varios rumores ſerere. *Plaut. Pœn. 3. 2. 10.* Serere lites. ¶ Serere ſermones, eſt colloqui. *Plaut. Mil. 3. 1. 106.* Quæ hujus ſimiles ſermones ſerat. *Liv. l. 34.* Serere colloquia cum aliquo. ¶ *Plaut. Epid. 2. 2. 80.* Mihi iſtic nec ſeritur, nec metitur. h. e. hæc res nihil ad me pertinet, ut quæ neque meo periculo fit, neque emolumento. ¶ Addunt Lexicographi aliud *ſero*, *is*, *rui*, *rtum*, quod ſignificet nectere, connectere, tanquam ab εἴρω; item aliud, quod ſignificet dicere, tanquam ab ἐρῶ, vel ἔρω: verum hujuſmodi ſimplicia verba non ſunt in uſu niſi in compoſitis *conſero*, *diſſero*, &c. Apud *Lucanum* tamen legitur partic. *ſertus*, pro connexus, conſertus, ubi ait *l. 10. v. 164.* Accipiunt ſertas nardo florente coronas. Sic ſertos flores, apud *Apul. l. 10. Metam.* & *Minuc. Fel. in Octav.* h. e. ſerta e floribus.

Sēro, adv. *di ſera*, *a ſera*, בערב, Ger. *ſpat*, *langſam*, Gall. *au ſoir*, Hiſp. *tarde*, ὀψὲ, veſpere, veſpertino tempore, poſt Solis occaſum. *Cic. Att. l. 7.* Eo die venit ſero alter Conſul. ¶ Per Synecdochem ponitur pro tarde, *tardi*, *tardamente*. *Cic. in Brut.* Quam ea ſero prodierit in lucem. *Id. ad Q. Frat.* Hoc de genere nihil te nunc quidem moneo; ſero eſt enim. ¶ Comp. ſerius, ſuperl. ſeriſſime. *Cic. 3. de Orat.* Ad myſteria biduo ſerius veneram. *Plin. l. 15. c. 7.* Tarentina ſeriſſime legi. *Caſ. l. 3. B. C. c. 75.* Ut quam ſeriſſime cognoſceretur. ¶ *Sero ſapiunt Phryges*, proverb. eſt natum a Trojanis, qui poſt decimum tandem annum velle cœperant Helenam Achivis reddere. *Feſt.*

Serotĭnus, a, um, adject. *ſerotino*, *ſerotino*, qui ſero venit, ut Poma ſerotina, quæ poſt legitimum tempus, vel tardius cæteris matureſcunt. *Col. l. 3.* Locis frigidis, & autumni temporibus aquoſis præcoces ſerito: locis hybernis ſerotinas ſerito. *Id. l. 8. c. 5.* Item ſerotini pulli, quia ab ſolſtitio nati capere juſtum incrementum non potuerunt. ¶ Hujus vocis penultimam plerique Grammatici corripiunt: *Scaliger* tamen *de cauſis L. L. l. 4. c. 98. in fine* longam putavit.

Serpens, tis, nom. partic. *ſerpeggiante*, *che va ſerpendo*, qui ſerpit, ἕρπων. *Cic. 5. Tuſc.* Beſtias ſerpentes quaſdam, quaſdam eſſe gradientes. *Id. de Sen. c. 15.* Vitem ſerpentem multiplici lapſu, & erratico ferro amputans coercet ars agricolarum. *Id. 4. Catil. cap. 3.* Malum obſcure ſerpens. ¶ Frequentiſſime ſerpens dicitur anguis, & quodcunque animal ſine pedibus gradiens, in maſc. & fœmin. gen. *biſcia*, *ſerpente*, נחש, Germ. *ſchlang*, Gall. *ſerpent*, Hiſp. *culebra*, ὄφις. *Ovid. 3. Met.* Longo caput extulit antro Cœruleus ſerpens, horren-

cruoaque ſibila miſit. *Id. 9. Met. v. 73.* ſemeſarumque reliquit Corpora ſerpentum. *Plin. lib. 8. c. 14.* Nota eſt, in Punicis bellis ad flumen Bagradam a Regulo Imperatore, baliſtis, tormentiſque, ut oppidum aliquod, expugnata ſerpens 120. pedum longitudinis. *Id. lib. 22. cap. 22.* Contra ſerpentium ictus. ¶ Serpentes quoque pro pediculis legimus, more Græcorum, a quibus ἑρπετά ſimpliciter, vel ἑρπετὰ ἐν τῷ σαρκὶ appellantur. *Plin. l. 7. c. 51.* Ut Pherecydes Syrius copia ſerpentium ex corpore ejus erumpente expiraverit. Adde *Apul. in Florid. n. 15. al. l. 2. ſub fin.*

Serpentaria, æ, f. *ſerpentaria*, herba, quæ & copeiina dicitur, foliis mollibus, guſtu aſpero, quæ prodeſt ad morſus viperarum. *Apul. de virtut. herb. c. 5.*

Serpentifer, a, um, adject. qui Serpentes fert. *Virg. in Ciri, v. 477.* Æſtnamque ſimul, ſerpentiferamque Seriphum. Alii leg. *Sementiferam*. h. e. fertilem ſementis.

Serpentigena, æ, com. i. ὀφιογενής, ex ſerpentibus natus. *Ovid. 7. Met. v. 212.* Vos ſerpentigenis in ſe fera bella dediſtis. Loquitur de illa juventute, quæ ex ſerpentis a Cadmo occiſi dentibus humi ſatis nata eſt.

Serpentiger, ra, rum, ὀφιοῦχος, quod ſerpentes gerit. *Ovid. l. 4. Triſt. eleg. 7.* Sphyngaque, & Harpyias, ſerpentigeroſque Gigantes. Alii leg. *ſerpentipedeſque*. h. e. ſerpentis ſimiles pedes habentes.

Serpentipes. V. dictionem præced.

Serperaſtum, ſeu Serpetaſtrum, i, inſtrumentum, quod geniculis puerorum ambulare diſcentium alligabatur, ne vari fierent, aut compernes, a *ſerpendo*. Serpunt enim magis pueri, quam gradiuntur. *Var. l. 8. de L. L.* Non ſequitur, ut ſtulte faciant, qui pueris in geniculis alligent ſerperaſtra, ut eorum depravata corrigant crura, &c. Hinc Serpetaſtri, homines ſordidi, & avari, quales erant comites Præmium, & Procomulum. Ita dicti ſunt, ut *Turneb. l. 21. c. 7.* cenſet, a ſerperaſtris, quæ geniculis infantium alligabantur, vel a raſtris per humum ſerpentibus, & radentibus, quod hi propter avaritiam omnia radetent. *Paul. Manut.* explicat homines, qui nihil ſublime cogitent, ſed humi ſerpant, pecuniæ, qua nihil ſordidius, addicti. Suſpicatur tamen apud *Ciceronem*, qui hac voce uſus eſt, legi poſſe *Cerberiſtris*, quaſi Cerberi imitatoribus, ſatellites videlicet hominibus, & ad pecuniam, inſtar Cerberi ad offam, latrantibus. *Cic. Att. l. 7. ep. 3.* De ſerperaſtris cohortis meæ nihil eſt, quod doleas.

Serpo, is, pſi, ptum, n. 3. *ſerpeggiare, andare ſerpendo*, [illegible], Ger. *kriechen*, Gall. *ſe trainer, gliſſer*, Hiſp. *gatear por el ſuelo*, ἕρπω, more ſerpentis incedo, ventre ingredior, paulatim progredior, a verbo græco aſlato, ſpiritu aſpero converſo in *ſ*, quod in plurimis fit. *Cic. 5. Fin.* Serpere anguiculos, nare anaticulas, evolare merulas, cornibus uti videmus boves, veſpas aculeis. *Plin. l. 9. c. 15.* Pinnis, quibus in mari utuntur, humi quoque vice pedum ſerpunt. ¶ Translate dicitur de plantis, quæ ob caulis infirmitatem cum ſtare non poſſint, humi procumbunt. *Plin. l. 21. c. 16.* Aculeatarum caules aliquarum per terram ſerpunt, ut ejus, quam coronopum vocant. *Virg. Ecl. 8.* Hedera ſerpit. ¶ Item de hominibus, ut de ſcriptoribus, qui humili utuntur genere dicendi. *Horat. in Arte Poet.* Serpit humi, tutus nimium, timiduſque procellæ. ¶ Transfertur & ad inanimata, pro progredi, creſcere, dilatari. *Cic. de Amic. c. 23.* Serpit, neſcio quo modo, per omnium vitam amicitia. *Id. 1. de nat. Deor.* Si ſemel, Vellei, ſuſcepimus genus hoc argumenti, attende, quo ſerpat. *Id. 3. de nat. Deor.* Hoc in immenſum ſerpet. *Liv. l. 30. c. 6.* Flamma per continua ſerpens. *Celſ. l. 6. c. 18.* Ulcus ſerpit alte, atque late. ¶ *Serpſit* pro *ſerpſerit*, uſi ſunt antiqui, auctore *Feſto*. ¶ Serpor, paſſive. *Solin. c. 22.* Inſula ipſa etiam nullo ſerpatur angue.

Serpŭla, æ, f. idem ac ſerpens, apud veteres. *Feſt.*

Serpyllifer, a, um, adject. ſerpyllum ferens. *Sidon. l. 8. ep. 11. in carm.* Qua ſerpyllifer is olet catinis Baccas per gemmas ruber botellus.

Serpyllum, & Serpillum, i, n. *ſermolino*, ἕρπυλλος, genus herbæ, a græca voce dilata, quæ ab ἕρπω, *ſerpo*. Nam ſerpyllum, ſylveſtre imprimis, ſerpit, diſpergitque ſeſe per humum quibuſdam ramiculis tenuibus, qui quacunque terram attigerint, radicem agunt, & per ſe propagant. *Plin. l. 20. c. 22.* Serpyllum a ſerpendo putat dictum. Quod in ſylveſtri evenit, in petris maxime. Sativum non ſerpit, ſed ad palmi altitudinem increſcit. ¶ Pro *ſerpyllum*, *ſerpillum* per *i* in Romano codice legi ſcribit *Pier. ad Ecl. 2. Virg.* Allia, ſerpyllumque herbas contuſdit olentes. & *4. Georg.* Et olentia late Serpyllia.

Serra, æ, f. *ſega*, [illegible], Ger. *ſagen*, Gall. *ſcie*, Hiſp. *ſierra*, πρίων, inſtrumentum dentatum, quo ligna, & lapides ſecantur. *Cic. 5. Tuſc. c. 40.* Ne ſtridorem quidem ſerræ audiunt, tunc cum acuitur. *Col. de arbor. c. 9.* Vitem ſerra præcidere. *Martial. l. 14. epigr. 143.* Serra ſecata. ¶ *Serram ducere*, proverbialis locutio, quæ ſignificat altercari, contendere; ducta ab iis, qui ſerra aliquid ſecantes viciſſim trahunt, retrahuntque. *Var. l. 3. R. R. 1. 6.* Fortaſſe an tecum ſerram duceret. Alii tamen aliter leg. Sic *Tertul. de cor. milit. c. 3.* Quandiu per hanc lineam ſerram reciprocabimus? h. e. de eadem re frustra altercabimur. ¶ *Serra præliari* dicitur, cum aſſidue acceditur, & receditur, neque ullo tempore conſiſtitur. *Cat. apud Feſt.* Sive opus ſit cuneo, aut globo, aut ſerra, uti adoriere. ¶ Eſt etiam ſerra genus piſcis formam ſerræ in aſpera cute referentis. *Plin. l. 32. c. ult.* ¶ Item currus qui rotis ſerreis dentatis vertitur, in uſum terendi frumenta. *Hieronym. l. c. in Amos, c. 1.*

Serra, æ, m. cognomen Tiberii: ſ. *Serv. in 8. Æn.* Is ſacris etiam Serra dicebatur. Unde ait nunc: Et pinguia culta ſecantem.

Serrabilis, le, adject. qui ſerra facile ſecari poteſt. *Plin. l. 16. c. 43. de lignis:* Serrabilia, ac ſectilia, quæ modice humida. Ita legit *Harduin.* alii *dorabilia*.

Serracŭlum, i, clavus navis. Ita exponitur in Gloſſis, & legitur a quibuſdam in *leg. 39. ff. ad leg. Aquil.* ubi alii *ſerracalum*.

Serrācum, i, genus currus, idem quod Sarracum. *Sidon. l. 4. ep. 18.* Nulla ſerraca, nulla eſſeda ſubvehendis oneribus attrahebantur.

Serrāgo, inis, f. *ſegatura*, fragmenta minutiſſima, quæ humi cadunt, cum aliquid ſerra ſecatur. *Cæl. Aurel. Tard. l. 4. c. 8.* Cum cervini cornu ſerragine aſperſa. *Id. Acut. 2. c. 14.* Caprinum cornu nigrum, ſed alba ejus ſerrago. *Plin. l. 37. c. 2. de gemmis:* Infeſtantur plurimis vitiis, ſcabro, ſerragine, &c. Alii rectius leg. *ferrugine*.

Serrānæ tibiæ, V. Serranos.

Serrāta dicitur herba chamædria, quia ſerrata folia habet. *Plin. l. 24. c. 15.*

Serrātim, adv. *in modo di ſega*. *Apul. de herb. c. 2.* Folia ſerratim ſciſſa. *Vitruv. l. 6. c. 11.* Dentes continuati more ſerratim ſtruantur.

Serratorius, a, um, adject. in modum ſerræ factus. *Ammian. l. 23. c. 4.* In modum ſerratoriæ machinæ connecti.

Serratrina, æ, locus, ubi ſerra ligna ſecantur, quemadmodum moletrina locus eſt, ubi molitur. *Nonium* hæc vox auctorem habet c. 1. n. 320.

Serratūra, æ, f. *ſegatura*, ſerrandi actus. *Pallad. l. 3. tit. 17. de inſitione.* Arborem ſerra reciſamus; poſt ſerraturam, plagam ferramentis acutis incidamus.

Serratŭla, f. diminut. herba betonica foliis ſerratis. *Plin. l. 25. c. 8.*

Serrātus, a, um, *fatto in forma di ſega*, πριονωτός, quod in ſerræ modum eſt denticulatum, ut Serrati dentes, qui inter ſe diſtincti ſunt, & pectinatim ſtipati ad ſimilitudinem dentium ſerræ. *Plin. l. 11. c. 37.* Dentium tria genera, ſerrati, aut continui, aut exerti. Serrati pectinatim coeuntes, ne contrario occurſu atterantur, ut ſerpentibus, piſcibus, canibus: continui, ut homini, equo: exerti, ut apro, hippopotamo, elephanto. ¶ Nummi ſerrati, qui impreſſa ſerræ nota ſignati ſunt. *Tac. de morib. Germ. c. 5.* Pecuniam probant veterem, & diu notam, ſerratos, bigatoſque.

Serro, as, a. 1. *ſegare*, ſerra ſeco, πρίζω. *Veget. de re milit. l. 2. c. 25.* Pali dedolantur, atque ſerrantur.

Serrŭla, æ, f. *ſeghetta*, πριόνιον, parva ſerra. *Colum. l. de arbor. c. 6.* Si fieri poteſt, juxta aliquem nodum ſerrula deſecato. *Cic. pro Cluent. c. 64.* Serrula adunca, & tortuoſa.

Serta, æ, f. *fune*, *corda*, σχοινίον, funis, ſive reſtis, a *ſero*, ideſt necto, quia vere ſerte. h. e. conſerta, ſive plexa. *Tibul. l. 1. eleg. 5. v. 97.* Aut a veſte ſua tendunt umbracula ſertis Vincta. *Pallad. in Martio.* Serta linea. ¶ Eſt etiam idem ac ſertum, ſeu corona. *Propert. l. 2. eleg. 22. v. 37.* Cum tua præpendent demiſſæ in pocula ſertæ. *Carmel. Sever. apud Chariſ. l. 1.* Huc ades Annia ceinom circumdata ſerta. ¶ Serta Campana herbæ genus eſt. *Cato R. R. c. 107.*

Sertatus, a, um, adject. coronatus, ſerto circumdatus. *Martian. Capel. l. 3.* Caput regali majeſtate ſertatum.

Sertor, oris, m. idem ac aſſertor. *Feſt.*

Sertoriānus, a, um, adject. ad Sertorium pertinens, ut Sertoriana tempora. *Cic. Ver. 7.* Sertoriani milites. *Id. ibid.*

Sertorius, ii, Civis Rom. e Nurſia oriundus, civili bello Marii, & Syllæ una cum Cinna Marianas partes ſecutus, Sylla tandem rerum potito, in Hiſpaniam aufugit, ibique multas res præclare geſſit, & quatuor Romanorum duces contra ſe miſſos variis cladibus affixit. Denique a Perpenna ſocio ſuo per inſidias in cœna interfectus eſt. *Lucan. l. 2.* Quique feros movit Sertorius exul Hiberos. V. *Flor. l. 3. c. 22.*

Sertula Campana, herba eadem quæ meliloton, apud *Plin. l. 21. c. 9.*

Sertum, i, *ghirlanda*, *corona*, [illegible], Ger. *krantz*, Gall. *couronne de fleurs*, Hiſp. *guirnalda*, ἔμπλοκος, ἔμμα, corona, præſertim quæ ex floribus, herbis, frondibus texitur, a *ſero* pro necto, ut notat *Plin. l. 21. c. 2.* Uſurpatur fere in plurali numero. *Cicer. 3. Tuſc.* Incendes odores, & ſertis redimiri jubebis, & roſa. *Virg. 6. Ecl.* Serta procul tantum capiti delapſa jacebant.

Sertus, a, um, συμπεπλεγμένος. V. *Sero* in fine.

Serva, æ, *ſerva*, *maſſara*, [illegible], Ger. *dienſtmagd*, Gall. *ſervante*, Hiſp. *ſierva*, δούλη, ancilla, quæ ſervit, cui opponitur libera. *Virg. 5. Æn.* Olli ſerva datur, operum haud ignara Minervæ. *Ulpian. l. 1. ff. de ſervo corrupt.* Qui ſervam, ſervum receperit, &c.

Servabilis, & le, adject. *ſervevole*, σωστικός, quod ſervari poteſt. *Ovid. lib. 4. Triſt. eleg. 5.* Et tutara caput nulli ſervabile. *Plin. l. 14. c. 3.* Duracina ſine ullis vaſis in cita ſervabilia.

Servacŭlum, i, σωτήριον, quod ſervat, & ſumitur pro anchora, ut cenſet *Hotoman. in Lex. Jur.* Alii etiam putant ſignificare ſcapham, in quam nautæ in maximis tempeſtatibus deſcendunt. *Ulpian. l. 29. ff. ad leg. Aquil.* Parvi refert navem immittendo, aut ſerracalum ad navem ducendo, aut tua manu damnum dederis.

Servans, antis, o. *aſſervante*, τηρῶν. *Cic. 1. Tuſc.* Tum in eodem orbe in duodecim partes diſtributo quinque ſtellas, eaſdem curſus conſtantiſſime ſervantes diſparibus inter ſe motibus. *Virg. 2. Æn. v. 427.* Cadit & Ripheus, juſtiſſimus unus Qui fuit in Teucris, & ſervantiſſimus æqui.

Servatio, onis, f. actus ſervandi, ſeu obſervandi. *Plin. l. 10. epiſt. 121.* Uſque in hoc tempus, Domine, neque cuiquam diplomata commodavi, neque in rem ullam, niſi tuam, miſi; quam perpetuam ſervationem meam quædam neceſſitas rupit, *oſſervanza*, *riguardo*, *cautela*.

Servator, oris, *ſalvatore*, σωτήρ, qui ſervat, & liberat. *Cic. pro Dom. c. 38.* Servator urbis. *Liv. l. 34. c. 50.* Perſequentibus cunctis, ſervatorem, liberatoremque acclamantibus. *Ovid. l. 4. de Pon. eleg. 15.* Teque meæ cauſam, ſervatoremque ſalutis. ¶ Item obſervator, *oſſervatore*. *Lucan. l. 8. v. 172.* Doctus ad hæc ſatur taciti ſervator Olympi.

Servātrix, icis, f. *ſalvatrice*, σώτειρα, quæ ſervat. *Ter. Hec. 5. 4. 15.* O Bacchis, o mea Bacchis, ſervatrix mea. *Cic. 5. Fin. c. 9.* Non dubitemque dicere omnem naturam eſſe ſervatricem ſui. Alii legunt *conſervatricem*.

Servātus, a, um, *conſervato*, *ſalvato*, σεσωσμένος. *Virg. 3. Æn.* Servatum ex undis Strophadum me litora primum Accipiunt. *Ovid. Triſt. 3. eleg. 1.* Servati cives. *Horat. l. 2. od. 14.* Cæcuba ſervata centum clavibus.

Servia, f. 1. *Servia*, pars ampla Hungariæ. Extenditur inter Croatiam, mare Hadriaticum, & fl. Danubium, & Moraviam. Dividitur in maritimam, & mediterraneam. V. Geographos.

Serviæ, arum, f. ſerta, coronæ. *Plin. l. 21. c. 2.* Cum e floribus fierent ſerta, a ſerendo ſerviæ appellabantur. Alii legunt *ſeriæ*, alii *ſertæ*.

Serviānus, a, um, ad Servium Sulpicium pertinens, quem Juris civilis auctorem, & virum bene litteratum *Gell. l. 2. c. 10.* vocat, & *Pompon.* laudat *l. 2. Digeſt. tit. 2. leg. 2. ad med.* Hinc Serviana actio, in quamplurimis *Digeſtorum* locis.

Servicŭlus, li, m. *piccol ſervo*. *Tertul. de Idolol. c. 10.*

Servientia, æ, f. *ſervitù*. *Plaut. Rud. 4. 2. 13.* Paupertatem, & ſervientiam tolerare. Alii legunt *paupertatem heri*, *qui & meam ſervitutem*, &c.

Servilia lex, agraria, lata a P. Servilio Rullo Trib. pleb. de vendendis agris Italiæ, Syriæ, Aſiæ, & Libyæ, & provinciarum, quas Pompeius ſubegerat, Cicerone acriter diſſuadente, perlata non eſt. ¶ Servilia altera de Civitate lata a C. Servilio Glaucia Trib. pleb. ſanxit, ut Latinis jus eſſet civitatis aſſequendæ in locum ejus, quem accuſando repetundarum damnaſſent. *Cic. pro Rab. & Aſcon. in Orat. pro Scauro.* ¶ Servilia item, judiciaria, lata a Q. Servilio Cæpione, judicia, quæ lege Sempronia ad ſolos Equites pertinebant, Senatorio ordini communicavit. *Tac. 12. Ann. Cic. in Brut. & pro Scauro*, & *ibid. Aſcon.*

Serviliānus, a, um, adject. deductum a Servilio, quod eſt nomen proprium Romanum, ut Servilieni horti. *Suet. in Ner. c. 47.*

Servilicŏla, læ, m. & f. qui ſervos colit. *Plaut. Pœn. 1. 2. 53. de meretricibus.* Verſarier inter iſtas miſeras, cœno delibutas, ſervilicolas ſordidas.

Servilii, m. 2. familia Plebeia Romæ, ſed illuſtris. In ea natus eſt P. ille Servilius, vir triomphalis, qui a devictis Iſauris Aſiæ populis Iſaurici cognomen accepit. *Strabo l. 14.* Item P. Servilius Rullus, qui primus Romæ ſolidum aprum in convivio appoſuit. *Plin. l. 8. c. 51.* Item hujus filius, ille Servilius Rullus legis agrariæ promulgator, quem Cicero in Conſolatu ſuo ſubvertit. *Plin. ib.*

Servilis, & le, o. 3. *ſervile*, *da ſervo*, δουλικός, quod ſervorum eſt, vel quod ad ſervos pertinet. *Cic. 1. Phil. c. 2.* Cujus a cervicibus jugum ſervile dejecerant. *Liv. l. 2.* Comparando eorum ætatem, & ipſam minime ſervilem indolem. ¶ Serviles litteræ dicuntur, quas vel ſervi diſcere, & ſcire poſſunt, ut legere & ſcribere. *Sen. de tranquill. c. 9.* Pleriſque ignaris etiam ſervilium litterarum, libri non ſtudiorum inſtrumenta, ſed cœnationum ornamenta ſunt. ¶ Servile adverbii more poſitum pro ſerviliter. *Claud. de Bel. Gild. v. 367.* fractos ingloriue armos Suppoſuit ſervile gemens.

Serviliter, adv. *ſervilmente*, δουλικῶς, ſervorum more. *Cic. l. 2. Tuſc. c. 23.* Ne quid ſerviliter, muliebriterve faciamus.

Servio, is, ivi, itum, n. 4. *ſervire*, [illegible], Ger. *dienen*, Gall. *ſervir*, Hiſp. *ſervir*, δουλεύω, in ſervitute ſum, domino miniſterium exhibeo. Proprie ſervorum eſt, dum heri præceptis obſequuntur. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. 4. Catil.* Hoſtes alienigenæ aut oppreſſi ſerviunt, aut recepti beneficio ſe obligatos putant. ¶ Vel cum dat. *Cic. pro L. Man.* Servire Populo Romano, quam imperare aliis maluiſſe. ¶ Vel cum accuſ. ſuæ ſignificationis. *Plaut. Aul. 4. 1. 6.* Nam qui amanti hero ſervitutem ſervit. *Cic. pro Mur.* Si ſervitutem ſerviant. Dicitur etiam *ſervire ſervitute* ab eodem *Plaut. Mil. 2. 6. 2.* ¶ Sæpe capitur pro morem gerere, operam alicui dare, præſto eſſe. *Cic. 2. Catil.* Qui alios amabat turpiſſime, aliorum amori flagitioſiſſime ſerviebat. ¶ Item pro ſubjectum eſſe, obnoxium eſſe. Sic prædia ſervire dicuntur, in quibus venditor aliquam ſibi ſervitutem ſervavit. *Cic. de l. Agr. 3.* Capite hoc prædia omnia, quæ ſerviebant, non ſerviant. ¶ Item pro accommodare ſe, aptare ſe. *Cic. pro Sext.* Sed agam moderate, & huic tempori ſerviam potius, quam dolori meo. *Id. ad Brutum, 9.* Tibi nunc populo, & ſcenæ, ut dicitur, ſerviendum eſt. h. e. debes te præſentibus hominum moribus accommodare. ¶ Item pro incumbere, dare operam. *Cic. pro R. Am.* Nonne optatiſſimum ſibi putant eſſe, filios ſuos rei familiari maxime ſervire? *Id. 5. Tuſc.* Alios gloriæ ſervire, alios pecuniæ. ¶ Item pro habere rationem, ut ſervire ætati alicujus, poſteritati, valetudini, famæ, exiſtimationi, &c. *Cic. 1. Fin.* Hujus ætati, & huic non hoc primum fortaſſe audienti ſervire debemus. *Id. ad Q. Fr. lib. 1. epiſt. 1.*

Digitized by Google

epiſt. 1. Reliquum eſt, ut te orem, valetudini tuæ, ſi me, & omnes tuos vales vis, diligentiſſime ſervias. ¶ Olim futurum Indicativi habebat etiam in *ibo*, ut alia verba quartæ conjugationis. *Plaut. Men.* 5. 9. 48. Tanquam ſi me emeris argento, liber ſervibo tibi. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic.* 1. *Off.* Primum ut ne cui noceatur, deinde ut communi utilitati ſerviatur. ¶ Reperitur etiam in conſtructione paſſiva. *Sen. de Tranquill. c.* 9. Aſſueſcamus cœnare poſſe ſine populo, & paucioribus ſervis ſerviri. ¶ Servire auribus alicujus, eſt blandiri, adulari. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ.*

Servitium, ii, *ſervitù*, δουλεία, ſervitus, famulatus. *Ter. Andr.* 4. 1. 51. Ego, Pamphile, hoc tibi pro ſervitio debeo. *Virg.* 1. *Ecl.* Neque ſervitio me exire licebat. *Id.* 1. *Æn.* Cum domus Aſſaraci Phthiam, clarasque Mycenas Servitio premet. ¶ Uſurpatur etiam pro ipſis ſervis, præſertim in num. pl. *Cic.* 7. *Verr. c.* 4. Captum eſſe in Sicilia moveri aliquot locis ſervitium ſuſpicor. *Id.* 4. *Catil. c.* 6. Hic Gallos accerſivit, ſervitia concitavit, Catilinam avocavit.

Servitricius, a, um, adject. ut ſervitricium ſtabulum, quod a ſervis frequentatur, & teritur. *Plaut. Perſ.* 3. 3. 13.

Servitudo, inis, f. *ſervitù*, idem ac ſervitus. Legitur apud *Liv. l.* 24. *c.* 22. in quibuſdam codicib. *Servitudinis, indignitatiſque homines repertos*. In aliis *ſervitutis*.

Servitus, utis, *ſervitù*, *ſchiavitù*, δουλεία, conditio ſervorum, neceſſitas ſerviendi, actus ſerviendi. *Ter. Andr.* 1. 1. 9. Ut ſemper tibi apud me juſta, & clemens fuerit ſervitus, ſcis. *Cic.* 2. *Phil. c.* 44. Pax eſt tranquilla libertas, ſervitus poſtremum malorum omnium, non modo bello, ſed morte etiam repellendum. *Id. in Piſon. c.* 34. In ſervitutem adducere. *Id.* 6. *Phil.* ſervitutem pati. *Plaut. Aulul.* 4. 1. 6. Servitutem ſervire. Rurſus *Cic. in epiſt. ad Octav.* Dare aliquem in ſervitutem. ¶ Tranſlate ſervitus dicitur etiam de rebus inanimatis, ut de prædiis, pro ea ſubjectione, qua res aliqua aliquid ab alia patitur. V. *Servus, a, um*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 1. *c.* 2. Calvus ajebat, aqua dempta, & ejus aquæ jure conſtituto, & ſervitute illi fundo impoſita, tamen nos pretium ſervare poſſe, ſi vendere vellemus. *Ulpian. leg.* 20. *Dig. de acquir. rer. dom.* Si ſervus fuit fundus, cum ſervitutibus tranſit.

Servius Tullius, ſextus Rex Romanorum, quem vulgo ex ſerva natum eſſe credunt. Poſt L. Tarquinii Priſci, in cujus aula educatus fuit, necem, Tanaquilis Reginæ aſtu ad Regnum provectus, Hetruſcis ingenti prælio fuſis, primus cenſum, & luſtrum inſtituit, Urbis pomœrium protulit, Quirinali, & Viminali collibus muro incluſis. Tandem jam ætate provectior a L. Tarquinio, qui poſtea *Superbus* appellatus eſt, genero ſuo eſt interfectus, & inſepultus in viam abjectus, idque inſtinctu Tulliæ filiæ ſuæ, quæ etiam, cum accurreret ad virum ſuum Regem ſalutandum, conſpecto patris cadavere, aurigam ejus reverentia lota torquentem compulit, ut per patris corpus carpentum ageret, a quo tam immani ſcelere ei vico, in quo geſtum eſt, Sceleratì nomen manſit. V. *Dionyſ. Halic. l.* 4. *Ant. Rom.* & *Liv. l.* 1.

Servius Maurus Honoratus, Grammaticus, ille idem qui a Macrobio in Saturnalibus colloquens inducitur, Virgilii Opera perpetuis commentariis illuſtravit.

Serŭla, æ, f. parva ſera. *Hygin. fab.* 144. Prometheus ignem in ferula detulit in terras. h. e. in parvo fuſte accenſo. Lege *ferula*.

Sērum, i, *ſera*, עֶרֶב, Ger. *aben*, Gal. *le ſoir*, Hiſp. *la tarde*, ὀψία, δείλη, ἑσπέρα, extrema diei pars. Suapte natura adjectivum eſt. Nam *tempus* ſubintelligitur. *Liv. l.* 7. *c.* 8. Caſtrorum oppugnatione, quia ſerum erat diei, abſtinuere. *Id. l.* 10. Extrahebaturque in quam maxime ſerum diei certamen. *Suet. in Aug. c.* 17. Nec multo poſt navali prælio apud Actium vicit, in ſerum dimicatione protracta. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 21. Jamque ſero diei ſubducit legiones.

Sĕrum, i, *ſiero*, *ſiere*, Ger. *keſsmalcken*, Gal. *petit lait*, Hiſp. *ſuero*, ὀρρός, ἐρρός, aqua lactis a caſeoſa parte ſeparata. *Virg.* 3. *Georg. v.* 405. Acremque Moloſſum paſce ſero pingui. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 468. Denique viam liquido virgine tare ſero.

Servo, as, a. 1 *ſervare*, *tenere*, *cuſtodire*, *ſalvare*, שָׁמַר, Ger. *erhalten*, *erloſen*, Gal. *garder*, *ſauver*, Hiſp. *guardar*, *ſalvar*, σώζω, φυλάττω, διατηρέω, tueor, cuſtodio, retineo, incolumem præſto, ab ἐρύω, quod idem notat. *Ter. Eun.* 5. 8. 19. Serva, obſecro, hæc nobis bona. *Cic.* 4. *Fin.* Ut, inquis, in fidibus, ſi nulla earum ita contenta numeris ſit, ut concentum ſervare poſſit. *Vatin. Cic. l.* 5. *Fam. epiſt.* 9. Si tuam conſuetudinem in patrociniis tuendis ſervas. *Liv. l.* 26 *c. ult.* Servare ordinem. *Cic* 1. *Off.* Servare officia adverſum aliquem. *Id. ibid* Servare promiſſa. *Id. in Vatin.* Servare fidem. ¶ Servare domi, eſt domi manere ad eam cuſtodiendam, *attendere a caſa*. *Ter. Eun.* 4. 7. 20. Solus Sannio ſervat domi. Al. leg. *domum*. *Plaut. Moſtell.* 2. 2. 21. Natus nemo in ædibus ſervat. ¶ Servare ſe ad aliquid, *riſervare*. *Cic. pro Planc.* Ad ea tempora revocavi, ad quæ tu te ipſe ſervaris. *Id. Attic. l.* 3. *epiſt.* 17. Paucis diebus habebam certos homines, quibus darem literas: eo me ſervavi. ¶ Servare in vetuſtatem, eſt aliquid in loco reponere, ut diu, ſive in aliquot annos integrum, incorruptumque dures. *Col. l.* 12. *c.* 28. Si in vetuſtatem ſervare voles, in cado, &c. ¶ Cum infinito. *Stat.* 9. *Theb. v.* 188. infectaque ſanguine tela Conjugibus ſervant, pueriſque oſtendere natis. ¶ Ponitur etiam pro a periculis liberare, ſalutem afferre. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 2. Qui cæterum ſervavi, ut non periremus. *Plaut. Amph.* 1. 1. 156. Quid ſi ego illum tractim tangam, ut dormiat? So. Servaveris: nam continuas has tres noctes pervigilavi, *farai la mia ſalute*. ¶ Item pro tenere. *Virg.* 7. *Æn.* Curvam ſervans ſub imagine falcem. ¶ Item pro recuperare. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 17. Calvus ajebat, aqua dempta, & ejus aquæ jure conſtituto, & ſervitute illi fundo impoſita, tamen nos pretium ſervare poſſe, ſi vendere vellemus. *Ulp. l.* 10. *Dig. de fidejuſſ. & mand.* Sed in id duntaxat tibi obligatus ero, quod a Titio ſervare non potueris. ¶ Item pro inhabitare, poſſidere. *Virg.* 4 *Georg. v.* 383. Centum quæ ſylvas, centum quæ flumina ſervant. ¶ Item pro ſollicite, ac diligenter obſervare. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 60. Tuus ſervus ſervet, Veneri ne eas det, an viro. *Id. Rud.* 4. 1. 4. Uxor ſceleſta me omnibus modis ſervat, ne, &c. *mi tiene gli occhi addoſſo*. *Virg.* 6. *Æn.* Qui Libyco nuper curſu dum ſidera ſervat, Excidérat puppi. ¶ *Servare de cœlo*, fuit genus auſpicii, quo Magiſtratus in Comitiis fulgura, & tonitrua obſervabant. *Cic. Att. l.* 7. Bibulus de cœlo tum ſervaſſet, nec ne, ſibi quærendum non fuiſſe. *Id. ib. l.* 4. Proſcripſit, ſe per omnes dies comitiales de cœlo ſervaturum. *Idem pro Dom.* Negant, fas eſſe agi cum populo, cum de cœlo ſervatum ſit. ¶ *Serva*, *guardati*, cave. *Horat. l.* 2. *Sat.* 5. *v.* 59. Hic foſſa eſt ingens, hic rupes maxima: ſerva. ¶ *Servaſſo*, pro ſervavero, *ſervaſſis* pro ſervaveris. *Plaut. Moſtell.* 1. 3. 71. & 3. 3. 15.

Sērus, a, um, *tardo*, מְאֻחָר, Germ. *ſpath*, Gall. *tardif*, Hiſp. *tardio*, χρόνιος, tardus. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 7. Sera gratulatio reprehendi non ſolet, præſertim ſi nulla negligentia prætermiſſa eſt. *Virg.* 1. *Georg.* Illic ſera rubens accendit lumina Veſper. ideſt noctis vicinum. *Mart. l.* 8. *ep.* 35. Eſſe velis, oro, ſerus conviva Tonantis. ideſt ſero mori. *Plin. lib.* 15. *c.* 15. *de pyris:* Seriſſima omnium Amerina. *Col. l.* 4. *c.* 23. Siccitas ſeriorem putationem facit. ¶ Seri nepotes, apud *Virg.* 2. *Georg.* & Sera poſteritas, *Ovid.* 1. *de Pont. el.* 5. *i poſteri, che verranno lungo tempo dopo di noi*. ¶ *Seri ſtudiorum*, ſunt indocti, qui ſcilicet ſero diſcunt, aut didicerunt. *Horatius l.* 1. *Sat.* 10. *v.* 21. ¶ Sumitur etiam pro triſti, funeſto. *Virg.* 5. *Æn. v.* 524. Seraque terrifici cecinerunt omina vates. ¶ *Sera* adverbii more ponitur pro ſero, *tardi*. *Virg.* 4. *Georg.* Nec ſera comantem narciſſum.

Servŭla, æ, θεραπαινίδιον, exigua ſerva. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 12. Eumque per manus ſervulæ ſervatum, & eductum. Alii leg. *Sepulla*, vel *Serpulla*, vel *Sep. Rulla*, quæ ſunt propria ancillæ cujuſdam nomina.

Servŭlus, i, δουλάριον, parvus ſervus. *Cic. pro Quint. c.* 6. Servulum unum abducit.

Servus, a, um, adject. *ſervo*, *ſchiavo*, *ſoggetto*, qui alicui ſervit. *Horat. lib.* 1. *ep.* 19. *v.* 19. O imitatores, ſervum pecus! *Plin. l.* 1. *c.* 6. Matre ſerva natus. *Ovid. l.* 1. *de remed. amor.* ſervum vitiis pectus habere. ¶ Prædia ſerva, ædes ſervæ dicuntur a JCtis, quæ aliqua in re alteri obnoxia ſunt; exempli cauſa ædes ſervæ ſunt, quæ altius tolli non poſſunt, ne officiatur luminibus vicini, quæ ſtillicidium in vicini aream, vel tectum avertere non poſſunt, & prædium ſervum eſt, cujus dominus alteri permittere tenetur, ut per illud aquam derivet, aut ſemitam faciat, &c. *Cic. Agrar.* 3. *c.* 2. Prædia libera meliore conditione ſunt, quam ſerva. V. in Digeſt. titulum *de ſervitutib.* & *de commun. præd.* & *de ſervit. ruſtic.* & alibi.

Servus, i, *ſervo*, *ſchiavo*, עֶבֶד, Ger. *diner*, Gal. *valet*, Hiſ. *ſiervo*, δοῦλος, famulus, puer, mancipium, is, qui non eſt ſui juris, ſed alieno dominio ſubjectus eſt, cui *liber* oppoſitus, videturque dictus a *ſervando*, quia ſervi primum e captivis facti ſunt, & ſervati ad miniſterium, cum jure belli eos liceret occidi; vel a *ſervando*, h. e. cuſtodiendo, quia ad cuſtodiendas res domini addicuntur, vel quia ipſi in vinculis cuſtodiri olim ſolebant. *Cic.* 1. *Off.* Ulyſſes contumelias ſervorum, ancillarumque pertulit. *Id. l.* 6. *Att. ep.* 5. Pollucem ſervum a pedibus Romam miſi. *Id. pro Cluent.* Legum ſervi omnes ſumus, ut liberi eſſe poſſimus. ¶ De variis ſervorum diviſionibus V. JCtos, præſertim *Juſtinian. l.* 1. *Inſtitution.* ¶ Servi publici erant Magiſtratuum apparitores, & generatim ii, quibus publica res aliqua curanda demandata erat. *Cic.* 13. *Phil.* Quos Antonius loris in convivio cædi jubebat a ſervis publicis. *Id. Verrin.* 5. Cur non, hoc auctore, Romæ ſervi publici ad vectigalia accedunt?

Seſăma, æ, f. σησάμη, idem ac ſeſamum. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Æſtiva frumenta diximus, ſeſamam, milium, panicum. Seſama ab Indis venit, ex ea & oleum conficiunt.

Seſaminus, a, um, σησάμινον, quod eſt ex ſeſamo, ut Oleum ſeſaminum. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Seſaminum aurium dolores ſanat, & ulcera, quæ ſerpunt.

Seſamoides, is, *ſeſamoide*, σησαμοειδής, herba ſeſamo ſimilis, folio molliore, grano amaro. *Plin. l.* 22. *c.* 25.

Seſămum, i, n. *ſeſamo*, *ſiſamo*, σήσαμον, genus frumenti Indici, ut vocat *Plin. l.* 18. *c.* 10. vel, ut placet *Columella l.* 2. *c.* 7. genus leguminis. Semen habet vaſculis incluſum, papaveris modo. Suaviſſimum guſtui eſt, ideoque præcipuum habent inter bellaria, & condimenta locum. Hinc *Petron. in Satyr. circa init.* Mellitos verborum globulos, & omnia dicta factaque, quaſi papavere & ſeſamo ſparſa. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 112. Obſecro hercle, ut muliſſa loquitur! Mi. nihil niſi laterculos, ſeſamum, papaveremque, triticum, & frictas nuces.

Seſămum, n. 2. opp. Bithyniæ, in conf. Paphlagoniæ, apud Amaſtridem urbem, quæ ex Seſamo, Cromna, & Cytoro proximis urbibus in unam urbem coaluit, teſte *Strabone*. *Plin. l.* 6. *c.* 2.

Seſcenae, vel Seſcenaris, is, m. vox antiqua. Videtur eſſe a *ſecena*, quæ vox apud *Feſtum* exponitur dolabra Pontificalis. Itaque ſeſcenare bovem poſſumus intelligere, qui hujuſmodi dolabra percuſſus, mactatuſque eſt. *Liv. l.* 41. *c.* 15. Expoſuit Patribus, bovis ſeſcenaris, quem immolaviſſet, jecur defluxiſſe.

Seſcuncia, æ, f. *un'oncia*, *e mezza*, τετραημιούγκιον, uncia, & uncia dimidium. *Col. l.* 5. *c.* 2. Quæ ſumma efficit jugeri ſeſcunciam. *Id. l.* 12. *c.* 57. Laſeris radicis ſeſcuncia.

Seſcuncialis, & le, o. 3. τετραημιουγκιαῖος, ſeſcunciationes. *Plin. l.* 13. *c.* 15. Tota craſſitudine ſeſcunciali. h. e. unius pollicis, & dimidii.

Seſcunx, vel ſeſquiunx, cis, m. ſeſcuncia. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Faſtigium vero ſervari in pedes denos ſeſcuncem, *un pollice, e mezzo di altezza ogni dieci piedi*.

Seſcŭplex, & Seſquiplex, icis, idem quod ſeſcuplus. *Cic. in Orat. c.* 57. Ut in ſingulis modus inſit aut ſeſcuplex, aut duplex, aut par. *Quintil. lib.* 9. *c.* 4. Aut ſeſcuplex, ut pæon.

Seſcŭplus, a, um, ἡμιόλιος, quod numerum, pondus, aut menſuram totam in ſe continet, & præterea ejus dimidium. Alio nomine *ſeſquialter* dicitur. E. g. ternarius dicitus eſſe ſeſcuplus binarii, quia continet binarium, & ejus dimidium: ſenarius dicitur eſſe ſeſcuplus quaternarii, quia quatuor in ſe continet, & inſuper dimidiam ejus partem. *Cenſorin. de die natal. c.* 18. novem dies cum ſex collatos, ait, ſeſcuplam rationem facere. *Quintil. l.* 9. *cap.* 4. Tria ad duo relata ſeſcuplum faciunt. ¶ Legitur & *ſeſquiplus*.

Seſĕlis, is, f. *ſeſeli*, σέσελις, herba folio fœniculi, ſed craſſiore, ſemine quoque non abſimili, ſed calloſiore, & hebetiore, capita anethi, in quo granum habet oblongum, & angulosum, &, cum editur, acre, radice autem longa, & odore non ingrato. Vulgus herbariorum ſaxifragum majorem appellat. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 49. Cervæque paulo ante partum perpurgant ſe quadam herbula, quæ ſeſelis dicitur.

Seſia. V. Seſſia.

Seſoſtris, is, m. rex Ægyptiorum, qui regibus captivis curru junctis vectus triumphaſſe dicitur. *Plin. l.* 33. *c.* 3. *Lucan. l.* 10.

Seſqui, nom. indecl. *altrettanto*, *e la metà*, Ger. *anderthalb*, Gall. *autant*, *& la moitié*, Hiſp. *otro tanto*, *y la mitad*, τρίτον, tantundem, & ejus dimidium. Conflatur ex ſemiſque, hoc eſt, *& ſemis*. *Cic. de Orat. cap.* 56. Ut neceſſe ſit, partem pedis aut æqualem eſſe alteri parti, aut altero tanto majorem, aut ſeſqui. Ita fit æqualis dactylus, duplex iambus, ſeſqui pæon. Ubi dactylum æqualem vocat, quia ſyllaba longa duas breves æquat: iambum vocat duplum, quia habet unam partem altero tanto majorem altera, cum ſyllaba longa æqualis ſit duabus brevibus, pæanem vocat ſeſqui, quia, cum conſtet una ſyllaba longa, & tribus brevibus, tres illæ breves illam longam dimidio ſuperant, ſeu, quod idem eſt, continent longam, & ejus dimidium. ¶ Frequentius uſurpatur in compoſitione, ut *Seſquihora*, *ſeſquilibra*, *ſeſquimodius*, &c.

Seſquialter, ra, rum, *ſeſquialtero*, ἡμιόλιος, quod quantitatem aliquam in ſe continet, & ejus dimidium. *Cic. de Univ. c.* 7. Deinde tertiam, quæ eſſet ſecundæ ſeſquialtera, primæ tripla: Seſquialteris autem intervallis, & ſeſquitertiis, & ſeſquioctavis ſumptis ex his colligationibus in primis intervallis, ſeſquioctavo intervallo, ſeſquitertia omnia explebat.

Seſquicoleāris, & re, o. 3. τετραημικαδιαῖος, quod culei menſuram continet, & dimidii. *Col. l.* 12. *c.* 18. Sunt autem ſatis ſeſquiculearibus doliis picis duræ pondo vicena quina.

Seſquicyăthus, i, m. cyathus cum dimidio. *Celſ. l.* 6. *c.* 7. Nuces amaræ quindecim, mellis ſeſquicyathus.

Seſquidigitālis, le, adject. ſeſquidigitum continens. *Vitruv. l.* 10. *c.* 22. Foramen ſemidigitale, digitale, ſeſquidigitale.

Seſquidigitus, i, m. *un dito*, *e mezzo*. *Vitruv. l.* 8. *c.* 6. Canalis latus digitum, altus ſeſquidigitum.

Seſquihōra, f. 1. *un'ora*, *e mezza*, τετραημιώριον, una hora cum dimidia. *Plin. ep.* 9. *l.* 4. Egeram horis tribus, & dimidia ſupererat ſeſquihora.

Seſquijugĕrum, i, jugerum cum dimidio. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Juſtum eſt proſcindi jugerum uno die, iterari ſeſquijugerum.

Seſquilĭbra, f. 1. *una libra*, *e mezza*, τετραημιλίτριον, una libra cum dimidia alterius. *Col. l.* 12. *c.* 36. Sal erit autem roſmarini ſeſquilibram in duas urnas muſti adjicere.

Seſquimenſis, ro. 3. *un meſe*, *e mezzo*, τετραημίμηνον, unus menſis cum dimidia parte alterius. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 27. Ejus curſus annalis primum fere circiter ternis menſibus ad fructus eſt diviſus in quatuor partes totus, & idem ſubtilius in ſeſquimenſes octo.

Seſquimodĭus, m. 2. *un moggio*, *e mezzo*, τετραημιμέδιμνον, unus modius cum dimidia parte alterius. *Varro l.* 1. *de R. R. cap.* 42. Cum eaſdem, ſi fregeris, vix ſeſquimodium concipere paſſis. *Cic.* 5. *Verr. c.* 92. Nunquam tam grati hi ſeſquimodii Q. Hortenſii fuiſſent.

Seſquiobŏlus, m. 2. τετραημιώβολον, obolus cum dimidio. *Plin. l.* 26. *c.* 8. Dejectoque, quod ſupernatat, reliquus ſuccus purgat utraque parte ſeſquioboli in aqua mulſa.

Seſquioctāvus, a, um, ἐπόγδοος, quod octavam, & ejus dimidium continet. *Cic. de Univerſ. c.* 7. Seſquioctavo intervallo ſeſquitertia omnia explebat.

Seſquiopĕra, æ, τετραημιεργία, operæ diei unius, & dimidiati. *Col. l.* 2. *c.* 13. Fabæ occantur ſeſquiopera, ſarriuntur ſeſquiopera, metuntur una.

Seſquiŏpus, eris, n. idem quod ſeſquiopera. *Plaut. Capt.* 3. 5. 65. Inde ibis porro in latomias lapidarias: ibi cum alii octonos lapides effodiunt, niſi quotidianus ſeſquiopus confeceris, ſexcentoplago nomen indetur tibi.

Digitized by Google

Seſquipedalis, & le, e. 3. τριημιποδιαῖος, quod ſeſquipede conſtat. *Plin. l. 7. c. 2.* Seſquipedales gigni quoſdam longiores, in trimatu implentes vitæ curſum, haud ignotum eſt. ¶ *Seſquipedalia verba*, turgida, inflata, prætumida, gravia, qualia Tragicis Poetis ſolent eſſe familiaria. *Hor. in Arte v. 97.* Projicit ampullas, & ſeſquipedalia verba.

Seſquipedaneus, a, um, adject. idem quod ſeſquipedalis. *Plin. l. 9. c. 27.* Lucerna piſcis attollit e mari ſeſquipedanea fere cornua.

Seſquipes, edis, m. 3. *un pieu e mezzo*, τριημιπόδιον, menſura unius pedis, & dimidii. *Col. l. 3. c. 13.* Niſi tamen ſi ſcaturigo plauſtris obvia, plus, quam ſeſquipedem, prohibeat infodere. *Martial. l. 8. epigr. 60.* Summa Palatini poteras æquare coloſſi, Si fieres brevior, Claudia, ſeſquipede.

Seſquiplaga, æ, f. *una ferita, e mezza*, duo ictus, ſed impares. *Tacit. Ann. 15. c. 67.* Cum vix duobus ictibus caput amputaſſet, ſævitiam apud Neronem jactavit ſeſquiplaga interfectum a ſe dicendo.

Seſquiplaris, V. Simplaris.

Seſquiplex, V. Seſcuplex.

Seſquiplus, V. Seſcuplus.

Seſquiſenex, qui ſenis ætatem prætergreſſus eſt multis annis, atque adeo eſt decrepitus. *Vetus Poeta apud Var. l. 8. de L. L.* ut quidem legit *Turneb. l. 23. c. 16. & Scalig. in conject.* nam alii aliter.

Seſquitertius, a, um, adject. qui continet ternarium numerum cum dimidio. *Cic. de Univ. c. 7.* Intervalla ſeſquitertia, & ſeſquioctava.

Seſquiulyſſes, & ſeſculyſſes, is, m. quaſi unus, & dimidius Ulyſſes. Varro hoc titulo inſcripſit unam e ſatyris ſuis, poſuitque pro homine aſtutiſſimo, & callidiſſimo. Citat hanc ſatyram *Plin. in præfat. hiſt. natur. & Nonius* ſæpe.

Seſſia, vel Seſia, æ, f. nomen columnæ in Circo maximo, in cujus ſummitate ſimulacrum erat Sejæ, vel Seſiæ Deæ Romanorum, ita dictæ a *ſerenda*, quod ſementi præeſſet; unde & ipſi columnæ datum nomen. *Tertul. de Spectac. c. 8.*

Seſſibulum, i, id, in quo ſedemus. *Plaut. Pœn. 1. 2. 56.* Quæ tibi olant ſtabulum, ſtatumque, ſellam, & ſeſſibulum merum. ¶ Item ſedendi actus, quies, *poſata*. *Apulej. l. 2. A. A.* Præ metu latronum nulla ſeſſibula, ac nec ſufficientem ſupellectilem parare nobis licet.

Seſſilis, & le, e. 3. ἑδραῖος, quod ſedet, vel ſedere videtur. *Seſſiles lactucæ*, humiles, quæ humi projectæ ſunt, latæ magis, quam altæ, quaſi quæ a natura ſedere cogantur, neque ſurſum vehi poſſint, aut in ſublime aſcendere. *Martial. l. 3. ep. 47.* Et utrumque porrum, ſeſſileſque lactucas. Sic ſeſſiles malvæ apud *Pallad. in Octobr. tit. 10.* ¶ *Piræ ſeſſiles*, quæ breviſſimo pede ſunt. *Plin. l. 15. c. 15.* Incerta nominum cauſa eſt barbaricis, veneriſque, quæ colorata dicunt, regiiſque, quæ minimo pediculo ſeſſilia. ¶ Sumitur etiam paſſive, ut Tergum ſeſſile, ideſt latum, in quo quis poſſit ſedere. *Ovid. Met. 12. v. 401.* Sic tergum ſeſſile, ſic ſunt Pectora celſa toris.

Seſſimonium, ii, id, in quo ſedemus, ut Deorum ſeſſimonia, ideſt loca, in quibus Dii ſedent, hoc eſt, ubi ſimulacra Deorum reponuntur, quaſi ſedeant. *Vitruv. l. 7. in præf.*

Seſſio, onis, *ſeſſione, il ſedere*, ישיבה, Ger. *das ſitzen*, Gal. *aſſiette, aſſiſement*, Hiſp. *ſeſſion, aſſentar*, ſedendi actus. *Cic. 1. Off. 1. 35.* Status, inceſſus, ſeſſio, accubatio, vultus, oculi, manuum motus teneant illud decorum. ¶ Ponitur etiam pro ſedili. *Cic. 2. de Or. c. 5.* In quo porticus hæc ipſa, ubi inambulamus, & palæſtra, & tot locis ſeſſiones gymnaſiorum, & Græcarum diſputationum memoriam quodammodo commovent? ¶ Translate, vel metaleptice ponitur pro mora, & ignavia. Nam ſedere quandoque valet nihil agere, tempus otioſe terere. *Cic. Att. lib. 14. epiſt. 14.* Illam ſeſſionem Capitolinam mihi non placuiſſe, tu teſtis es. Reprehendit Brutum, & Caſſium, qui illo ipſo primo die poſt Cæſarem interfectum, Senatum in Capitolium non vocarint, ſed otioſi tempus conſumpſerint.

Seſſites, maſc. 3. *Seſſia, Seſia*, fl. Galliæ Ciſalpinæ, qui apud Varallum, Romagnanum, & Vercellas fluit, Ducatum Mediolanenſem a Pedemortano Principatu diſterminat, & per agrum Vercellenſem in Padum labitur infra Caſale. *Plin. lib. 3. cap. 16.*

Seſſito, as, n. 1. καθίζομαι, ſæpe ſedeo. *Cic. in Bruto c. 15.* Ut quam Deam in Periclis labris ſcripſit Eupolis ſeſſitaviſſe.

Seſſiuncula, læ, f. parva ſeſſio. *Semicirculus.*

Seſſor, oris, ἑδράτης, qui ſedet. *Hor. lib. 2. ep. 2. v. 130.* in vacuo lætus ſeſſor, plauſorque theatro. ¶ Item habitator, incola. *Nepos in Cimone, c. 2.* Seſſores veteres urbe, inſulaque ejecit.

Seſſorium, ii, *lettica*. *Cæl. Aurel. Acut. l. 2. c. 11.* Quolibet ſeſſorio leniter moveri.

Seſſus, us, m. ſeſſio, ſedendi actus. *Apul. l. 3. Flor.* Locum ſeſſui impertiunt.

Seſtertiarius, ii, m. homo pauper, qui vix ſeſtertium habet in cenſu. *Petron. in fragment.* Gladiatores ſeſtertiarii.

Seſtertiolus, i, parvus ſeſtertius. *Martial. l. 1. epigr. 59.* Sed ſeſtertiolum donavit mentula Phœbo Bis decies, hoc da tu mihi, pluris emam.

Seſtertius, ii, m. *ſeſterzio*, σηστέρτιος, nummus argenteus, quarta pars denarii, itaque reſpondet quinque ſolidis Venetis. Hoc nomen natura ſua adjectivum nomen eſt: *Nummus* enim ſubintelligitur. Dicitur quaſi *ſemiſtertius*. Cauſa appellationis eſt, quod valebat duobus aſſibus, & ſemiſſe, ut quinarius quinis, denarius denis. *Varro l. 4. de L. L.* Seſtertius, quod ſemis tertius. Dupondius enim, & ſemis antiquus ſeſtertius eſt: & veteris conſuetudinis, ut retro æra dicerentur, ita ſemis tertius, ſemis quartus pronuntiarent. *Vitr. l. 3. c. 1.* Noſtri autem primo decem fecerunt antiquum numerum, & in denario decem æreos aſſes conſtituerunt, & ea re compoſitio ad hodiernum diem denarii nomen retinet: etiamque quartam ejus partem, quod efficiebatur ex duobus aſſibus, & tertio ſemiſſe, ſeſtertium vocitaverunt. Hinc cauſa patet, cur in veteribus libris pro *ſeſtertius*, ſcribatur H S. Nam duæ lineolæ aſſis libras, S. autem ſemiſſem notat. *Cic. ult. Parad.* Capit ille ex ſuis prædiis ſexcenta ſeſtertium, ego centena ex meis, id eſt ſexcenta millia, & centena millia ſeſtertiorum. ¶ Multis hujus monetæ duo genera videntur fuiſſe, unum, quod *ſeſtertius* maſculino genere diceretur, valeretque quartam partem denarii; alterum, quod *ſeſtertium* in neutro genere, libras Venetas 250. Ac putat Budæus, hoc ex fieri, quod ſeſtertium haberet eamdem proportionem ad libram Romanam, quæ & mina, & pondo dicebatur, quam ſeſtertius ad aſſem, hoc eſt ad libram æris gravis, ita ut, quemadmodum ſeſtertius capiebat duas æris libras, & ſemiſſem, ſic ſeſtertium compleƈteretur duas argenti libras, & ſemiſſem. Singulæ autem libræ valebant drachmas, vel denarios centum, hoc eſt ſeſtertios quadringentos. Duæ itaque libræ, & dimidia ſeſtertios mille, idque uno nomine ſeſtertium dicebant in neutro genere. Decem ergo ſeſtertia valebant decem millia nummorum ſeſtertiorum. Eam Budæi opinionem ſecuti Alciatus, Lambinus, & alii. Sed *ſeſtertium* numero ſingulo, neutroque genere apud neminem legas vel Oratorum, vel Poetarum, ut Budæus ipſe agnoſcit. Quod vero Poetæ *ſeſtertia* dicunt, ut *Juvenal. ſat. 1. v. 91.* id per Metaplaſmum fit metri gratia. Quod ad locum Ciceronis in Paradoxis, Salluſtii in Catil. ac ſimiles, videntur in iis Auctores non voces perſcripſiſſe, ſed notas uſurpaſſe, quas cum imperiti librarii integras exprimere vellent, *ſeſtertia* perſcripſere pro *ſeſtertium*, in genitivo plurali. Igitur mille quidem nummi per ſeſtertia intelligendi fere ſunt, ſed idem ſæpe intelligi debet etiam per ſeſtertios, quia, cum numerus excederet mille ſeſtertios, Romani ennetie loquebantur, & ſcribebant, ut infra videbimus. ¶ Interdum *ſeſtertium* dicebant, interdum *nummum*, interdum utrumque conjungentes *nummum ſeſtertium*. *Macrob. lib. 2. Saturn. cap. 4. de Auguſto*. Sublimis Actiaca victoria revertebatur: occurrit ei inter gratulantes corvum tenens, quem inſtituerat, hæc dicens, Have Cæſar victor, Imperator. Miratus Cæſar officioſam avem viginti millibus nummorum emit. *Vitruv. lib. 3. cap. 4.* Nummum ſeſtertium ſingulis municipibus mancipio dedit. *Cic. Div. in Cæc. cap. 10.* In modios ſingulos, duodenos ſeſtertios exegiſſe. ¶ Pro numeri item ratione aliter, atque aliter loquebantur Romani. Per ſaltum ſcilicet, & abſque ulla ſermonis præciſione loquebantur neceſſario uſque ad numerum milleſimum. Ita dicebant *ſeſtertii viginti, triginta, centum, ducenti, mille*. *Gel. lib. 2. cap. 24.* Sylla Dictator legem tulit, ut feſtis ſolemnibus ſeſtertios trecenos in cœnam inſumere jus, poteſtaſque eſſet, cæteris autem aliis diebus non amplius tricenos. *Id. ibid.* Lex Julia ab Auguſto pervenit ad populum, qua profeſtis quidem diebus ducenti finiuntur, Kalendis, Idibus, Nonis, & aliis quibuſdam feſtis trecenti, nuptiis autem, & repotiis mille ſeſtertii eſſent. Adduximus utrumque Gellii locum, prout emendat *Hottomannus, lib. de re nummaria, pag. 81. & 83.* Nam ut in vulgatis leguntur codicibus, omnino numerus fallit, quando & privare in loco nimis ſumma eſt exilis, pro ævi illius opibus, & in poſteriore, ubi vulgo *H. S. millies* legitur, ſtupendæ luxuriæ ſumma eſt, non parſimoniæ, quam leges ſumptuariæ præſcribunt. Atque id magis patebit ex iis, quæ poſt dicemus de ratione per adverbia numerandi. ¶ Cum vero numerus excedit mille ſeſtertios, nec tamen eſt decies centenorum millium, in hujuſmodi ſummis triplex occurrit loquendi ratio. Prima eſt ſimpliciſſima, cum dicere *mille ſeſtertii*, vel *ſeſtertium, bis mille nummum*, uſe *ſeſtertium, octo millia ſeſtertium, viginti quinque millia ſeſtertium*, &c. *Macrob. lib. 3. Saturn. cap. 15.* Aſinius Celer mullum unum ſeptem millibus nummum mercatus eſt, in qua re luxuriam illius ſeculi ſeculo ex magis licet æſtimare, quod Plinius Secundus temporibus ſuis negat facile mullum repertum, qui duas pondo libras excederet. Sed *Plin. l. 9. c. 16.* auget pretium. Aſinius Celer, inquit, mullum unum mercatus octo millibus nummum. *Plin. jun. l. 9. epiſt. 19.* Eſſe tibi centum millium cenſum, ſatis indicat, quod apud nos Decurio es. Igitur ut te non Decurione ſolum, verum etiam Equite Romano perfruamur, offero tibi ad implendas Equeſtres facultates trecenta millia nummum. Quo ex loco cognoſcimus, ut ante, & ſub Auguſto, ita Plinii quoque ætate cenſum Equeſtrem fuiſſe quadringenta millia ſeſtertium, hoc eſt decem millia Philippeorum, ſeu Scutatorum Venetorum. At Senatorum cenſus ante Auguſtum erat octogenta millia nummum, hoc eſt viginti Scutatorum Venetorum, ſeu Philippeorum millia, ſub Auguſto autem duodecies ſeſtertium, quod eſt triginta millia Scutatorum Venetorum, ſeu Philippeorum. *Suet. in Aug. cap. 41.* Senatorum cenſum ampliavit, ac pro octingentorum millium ſumma duodecies HS taxavit, ſupplevitque non habentibus. ¶ Altera loquendi ratio eſt, qua vox *millium* omittitur, ſed vel apice ſuperſcripto indicatur, vel ſubintelligitur. Nam non ſemper ſcribebant *centena ſeſtertium millia*, ſed etiam C̄HS, ubi lineola ſignat millia, vel ſimpliciter ſcribebant *centena HS*, ubi HS eſt genitivus *ſeſtertium*, ac ſubintelligitur *millia*. Ita capiendus *Plinius*, cum *lib. 10. cap. 51. & l. 35. cap. 12.* ait, Æſopum hiſtrionem tragicum habuiſſe patinam fictilem, quæ taxaretur HS ſexcentis. Nam non ſexcentos nummos intelligit, ſed ſexcenta millia ſeſtertium. Sic *Gel. lib. 5. cap. 2.* Equus Alexandri Regis & capite, & nomine Bucephales fuit. Emptum Chares ſcripſit talentis tredecim, & Regi Philippo donatum: æris noſtri ſumma eſt HS 312. Bucephalum emptum ait ſeſtertium trecentis, & duodecim, ſupple *millibus*: niſi ſcribere malis HS C̄C̄C̄ XII, ut apex ſit pro *millibus*. Multa hujuſmodi occurrunt apud antiquos. Non paucis tamen locis pro *ſeſtertium*, ut ſupra diximus, corrupte legitur *ſeſtertia*. Imo Budæus, & alii, quoties C HS, aut CC HS, vel ſimile inveniunt, legendum putant *centum ſeſtertia*, aut *ducenta ſeſtertia*, cum ſoli Poetæ dicant *ſeſtertia*, pro *millia nummûm ſeſtertium*. *Horat. l. 1. ep. 7.* Cum ſeptem donat ſeſtertia, mutua ſeptem Promittit, perſuadet, uti mercetur agellum. Intelligit ſeptem millia ſeſtertium. Neque enim agellus ſeptem nummis ſeſtertiis emi poteſt. *Id. l. 2. ep. 2.* Clarus ob id factum donis ornatur honeſtis, Accipit & bis dena ſuper ſeſtertia nummum. Qualis fuiſſet illa Luculli liberalitas, ſi militi propter expugnatum caſtellum donaſſet viginti ſeſtertios? Quare intelligit 20. millia ſeſtertium. ¶ Cum numerus nummorum erat decies centenorum millium, tunc veteres utebantur adverbiis *decies, vicies, tricies, ducenties*, &c. In cujuſmodi locis ſi addatur *centena*, tantummodo intelligitur *millia*. *Juvenal. ſat. 10. v. 335.* Et ritu decies centena dabuntur Antiquo. *Martial. l 2. epigr. 65.* Illa illa dives mortua eſt Secundilla, Centena decies quæ tibi dedit dotis. Indicat uterque Poeta modum dotis ampliſſimum, qui erat decies centena millia ſeſtertium, ideſt viginti quinque millia Philippeorum. ¶ At ſi poſt adverbium, aut adverbia (nam & *decies centies ſeſtertium, & vicies quater, vel ducenties vicies ſeſtertium* geminato adverbio dicitur) non ſubjiciatur alter numerus, intelligenda ſunt *centena millia*. *Senec. de conſol. ad Helv. c. 10.* Cum ſeſtertium millies in culinam congeſſiſſet. *Id. ib. c. 9.* C. Cæſar centies HS conſumſit uno die. ¶ Seſtertius etiam dicitur de rebus ratione pedum, & milliarium. E. g. bipalium, quod eſt genus ferramenti agris fodiendis accommodati, ruſtici dixere *ſeſtertium*, quia latum eſſet duos pedes, & dimidium. *Col. lib. de Arb. c. 1.* Ipſum autem agrum, quem ſeminario deſtinaveris planum, & ſuccoſum, ſat erit bipalio vertere, quod vocant milites ſeſtertium. Sic in *Tab. Peut.* ſeſtertius pes, qui eſt pedum duorum, & dimidii. ¶ Eſt etiam ſeſtertium genus veli triplici filio texti, ut tertium filum duobus impar ſit. *Suet. in Aug. c. 83.* Ita, ut in extremis ſpatiis ſubſultim decurreret, ſeſtertio, vel lodicula involutus. Al. aliter leg.

Seſtiacus, a, um, ad Seſtum pertinens. *Stat. lib. 1. ſilv. 3. verſ. 27.* Seſtiacos nunc fama ſinus, pelagique natatum Jactet. *Auſon. in Moſel. verſ. 287.* Seſtiacum pelagus.

Seſtiana, vel Scetiana mala, genus quoddam malorum, ita dictum a quodam Sextio, qui primus ea in Italiam intexit; vel ut alii putant, a Seſto urbe Helleſponti, ubi copioſe proveniunt. *Col. l. 5. c. 10. & l. 12. c. 45.*

Seſtias, adis, adject. Hero puella, quæ fuit ex arce Seſti. *Stat. 6. Theb. v. 576.* ſedet anxia turre ſuprema Seſtias in ſpeculis. Adde *Sidon. carm. 11. v. 71.* ¶ Item ad Seſton ipſam pertinens. *Sidon. carm. 2. verſ. 506.* Abydenique ſinus, & Seſtias ora.

Seſtis, idis, f. Seſtias. *Ovid heroid. epiſt. 18. v. 1.* Mittit Abydenus, quam mallet ferre, ſalutem, Si cadat ira maris, Seſti puella, tibi. Al. leg. *Seſta*, a *Seſtus, a, um*, pro Seſtiacus.

Seſtus, ſeu Seſtos, f. 2. *Seſta*, arx Thraciæ, in Cherſoneſo, ad Helleſpontum, contra Abydum arcem Aſiæ, quæ duæ arces ſimul nunc vocantur *Dardanelli*. *Plin. l. 4. c. 11. Lucan. l. 2.* Xerſes pontibus admovit Seſton Abydo.

Seſuvii, vel Seſſuvii, m. 2. populi Galliæ Celt. qui aliter, & melius, Seſſui dicti ſunt, ubi hodie pars meridionalis Normandiæ. *Cæſar.*

Seta, æ, f. *ſeta*, שער, Ger. *börſten*, Gal. *ſoye*, Hiſp. *ſeda*, χαίτη, pilus craſſior, durior, rigidiorque, qualem ſues habent. *Plaut. Caſ. a. 5. ſc. 2. 49.* Ita, quaſi ſetis, labra mihi compungit barba. *Cic. 5. Tuſc. c. 20.* In hoc medio apparato fulgentem gladium e lacunari ſeta equina appenſum demitti juſſit, ut impenderet illius beati cervicibus.

Setabis, is, f. *Xativa*, urbs Hiſp. Tarraconenſis, ad fluvium cognominem, ubi nobiliſſimum linum provenit, & tertiæ in Europa palmæ, ut ait *Plin. l. 19. c. 1.* Hinc *Sil. l. 3. v. 373.* Setabis & telas Arabum ſprevisse ſuperba, Et Peluſiaco filum componere lino. ¶ Populi Setabitani. *Plin. l. 3. c. 3.*

Setabitanus, V. Setabis.

Setabus, a, um, adject. ad Setabim pertinens, ut ſudaria Setaba, *Catul. carm. 12.* hoc eſt e lino ſetabo, quæ *ſetaba* abſoluta dicit *Plin. in præfat. hiſt. nat.*

Setæ, m. 2. pop. Indiæ argenti ditiſſimi, ſicut Dardæ auri. *Plin. l. 9. c. 19.*

Setania, æ, f. & Setanium, ii, n. ſpecies meſpilorum. *Plin. l. 15. c. 20.* Meſpilis tria genera, anthedon, ſetania, &c. *Plaut. Truc. a. 5. v. 16.* Non poſſunt militares pueri ſetanio educier. Alii aliter leg. ¶ Sunt etiam ſetaniæ cæpæ quædam minimæ, ſed ſapidiſſimæ, apud *Plin. l. 19. c. 5.* ¶ Item ſetanium eſt bulbi ſpecies. *Id. ib. c. 8.*

Setia, f. 1. *Segna*, urbs Campaniæ juxta Pomptinas paludes, in colle, patria Valerii Flacci. Celebris fuit ejus ager vini feracitate, & nobilitata, ut inter cæteros notat *Plin. l. 3. c. 5.* Hinc eodem Setiæ nomine eum appellat *Stat. l. 2. ſilv. 6. v. 90.* ubi ait; nec quod ubi Setia canos Reſtinxit cineres.

Se-

Setiger, a, rum, χαιτοφόρος, quod ſetas gerit. *Virgil. 10. Æn. v. 170.* Setigeræ fœtum ſuis, intonſamque tridentem Attulit. ¶ Setiger abſolute pro apro. *Ovid. l. 8. Met. v. 376.* niſi ſetiger inter opacas Nec jaculis iſſet, nec equo loca pervia ſilvas.

Setinus, a, um, adject. *di Sezza*, ad Setiam urbem pertinens, ut Setini agri. *Plin. l. 3. c. 5.* Setinum vinum. *Juvenal. ſat. 10. v. 27.* Idem *Plin. l. 14. cap. 6.* ſcribit, hujuſmodi vinum eſt Auguſto ceteris aliis Italiæ vinis fuiſſe prælatum.

Setoſus, a, um, *ſetoſo, pieno di ſete*, שעיר, Ger. *vol borſten*, Gal. *qui a fort de ſoyes*, Hiſp. *ſedoſo*, χαιτήεις, χαιτωτός, quod eſt ſetis plenum. *Plin. l. 8. c. 45.* Torva fronte, auribus ſetoſis. *Prop. l. 4. el. 1. v. 25.* Verbera pellitus ſetoſa movebat arator. idest ſcuticas ex caprina pelle villoſa.

Setula, læ, f. parva ſeta. *Arnob. l. 7.* Solas immolare diis lanas, vulſaſque ex hoſtiis ſetulas.

Seu, *ovvero, o ſia*, ἤ, εἴτε, conjunctio disjunctiva, qua jungimus ea, quorum alterum, non utrumque affirmamus, a *ſive*, ut neu a *neve*. *Cic. pro Quinct.* O fortunatum hominem, qui hujuſcemodi nuntios, ſeu potius Pegaſos habet. *Id. ib.* Seu recte, ſeu perperam facere cœperunt. *Virgil. 1. Æn.* Sive errore viæ, ſeu tempeſtatibus acti. *Liv. l. 1. c. 7.* In tantas brevi creverant opes, ſeu maritimis, ſeu terreſtribus fructibus, ſeu multitudinis incremento, ſeu ſanctitate diſciplinæ.

Severe, adv. *ſeveramente, gravemente*, αὐστηρῶς, graviter, aſpere. *Cic. 2. Fin.* Ita graviter, & ſevere voluptatem ſecrevit a bono. *Id. pro R. Com. c. 15.* Cum illis exactæ ætatis ſeveriſſime fructum, quem meruerunt, retribuam. *Cæſ. lib. 3. B. Civ.* Brunduſium ad ſuos ſeverius ſcripſit. Adde *Juſtin. l. 3. c. 3.*

Severianus, a, um, adject. a Severo, cum eſt nomen proprium, ut Severiana pyra, a quodam Severo inſtitata ſic appellata. *Plin. l. 15. c. 15.* ¶ Severianæ thermæ, a Severo Imper. conſtructæ. *Spartian. in Sev. c. 19.*

Severitas, atis, *ſeverità, gravità*, חֹמֶר, Ger. *rauche*, Gal. *rudeſſe*, Hiſp. *rigor*, αὐστηρότης, gravitas morum, durities, aſperitas. *Cic. de Sen.* Severitatem in ſenectute probo, & eam, ſicut alia, modicam: acerbitatem nullo modo. ¶ Dicitur etiam in rebus judicialibus de illa parte juſtitiæ facilitati, & miſericordiæ contraria, qua judex nihil omnino de ſupplicio remittit, neque a vero diſcedit. *Cic. 7. Verr.* Cum iſte veſtra ſeveritate permotus multa ſigna dederet, quamobrem is reſponſurus non videretur. *Id. l. 9. Fam. ep. 14.* Summa ſeveritas animadverſionis. ¶ Item in rebus oratoriis, de ſtyli gravitate. *Cicer. in Brut.* Craſſus in ſumma comitate habebat etiam ſeveritatis ſatis. ¶ Translate, ſeu per Catachreſin dicitur de aſperitate anguſtaque rei. *Plin. l. 13. c. 3. de unguentis*: Quando etiam corruptiſſimo in genere magis tamen juvat quædam ipſius vitii ſeveritas.

Severiter, adv. idem ac ſevere. *Titinnius* apud *Non. c. 11. n. 3.* Severiter hodie ſermonem amica mecum contulit.

Severitudo, inis, idem ac ſeveritas. *Plaut. Epid. 5. 1. 3.* Quid illuc eſt, quod illi caperat frons ſeveritudine?

Severus Mons, *Monte Severo*, ſeu melius, *della Moſta*, al. *Monte Nero*, *Monte di S. Giovanni*, mons Sabinorum verſus Reate, & conf. Aprutii ult. *Virgil. 7. Æn. v. 713.* Qui Tetricæ horrentes rupes, montemque Severum, Caſperiamque colunt. Sunt qui putant, hic eſſe adjectivum, & intelligi montem præruptum, aſperum.

Severus, a, um, *ſevero, grave*, חָמוּר, Ger. *rauch*, Gal. *ſevere, rude*, Hiſp. *riguroſo*, αὐστηρός, gravis, aſper, moribus, durus. *Virg. 8. Æn.* Romulidis, Tatioque ſeni, Curibuſque ſeveris. *Cic. in Brut.* Q. Ælius Tubero fuit vita ſeverus, & congruens cum ea diſciplina, quam colebat. *Idem 3. Off. c. 3.* Magnus vir in primis, & qui ſemper indulgens in patrem, idem acerbe ſeverus in filium. *Liv. lib. 4. c. 26.* Severiſſimi imperii vir. *Catul. carm. 5.* Rumores ſenum ſeveriorum. ¶ Uſurpatur quoque in rebus judicialibus, pro eo, qui nihil de pœna a lege conſtituta remittendum cenſet. *Cic. pro L. Mur.* Neque ſeverus eſſe in judicando, qui alios in ſe ſeveros eſſe judices non vult. *Id. Verr. 2. c. 10.* Severum ad judicandum. *Id. 7. Ver.* Poſteaquam judicia ſevera Romæ fieri deſierint. ¶ Item in rebus Oratoriis, pro tristi, in quo nihil facetiarum eſt. *Cic. in Brut.* Rutilius in quodam triſti, & ſevero genere dicendi verſatus eſt. *Id. ib.* Unum ſententioſum, & argutum, ſententiis non tam gravibus, & ſeveris, quam concinnis, & venuſtis. ¶ Item pro veraci, fideli, & qui ſe corrumpi non ſinit. *Plin. l. 12. c. 52.* Addidit morum aſpectus ſimilis modo apud nos Tragus & ipſe auctor ſeveriſſimus. *Cic. 2. Ver.* Cujus legis non modo a Populo R. ſed etiam ab ultimis nationibus jampridem ſeveri cuſtodes requiruntur. ¶ Translate extra homines, & actiones hominum egreditur. Itaque interdum accipitur pro vehementi, auſtero, aſpero, quod palatum pungit. *Hor. l. 1. od. 27.* Vultis ſeveri me quoque ſumere partem Falerni? ¶ Item pro mœſto, triſti, funeſto, quod horrorem aſpectu incutit. *Virgil. 3. Georg. v. 37.* Invidia infelix Furias, amnemque ſeverum Cocyti metuet. *Lucr. lib. 4. v. 462.* Severa ſilentia noctis. ¶ Ungues ſeveri dicuntur, qui diligentiſſime exigunt atque explorant alicujus rei lævitatem. *Perſ. ſat. 1. v. 64.* ut per læve ſeveros Effundat junctura ungues.

Severus, ri, nomen proprium. Cornelius Severus poeta, & declamator Auguſti tempore, ſcripſit bellum Siculum, ſed imperfectum reliquit, teſte *Quintil. lib. 10. c. 1.* atque id ipſum etiam excidit. Præterea carmen de Ætna, ut colligitur ex *Seneca epiſt. 79.* quod extat. Eſt etiam quoddam fragmentum, quod ejus nomine circumfertur, de morte Ciceronis, apud *Senec. in Suaſor. 6.* ¶ Severus Sulpitius, Epiſcopus Bituricenſis, qui Sæculo Chriſti V. vixit, ſcripſit non ineleganter, ut ea tempora ferebant, de vita S. Martini, libros hiſtoriarum, dialogos quoſdam, & epiſtolas.

Sevini, m. 2. iidem qui Sabini, ita appellati a cultu, ſeu moribus. *Plin. l. 3. c. 2.*

Sevir, iri, m. quaſi ſexvir, nomen eſt dignitatis, ut Duumvir, Decemvir. Seviri fuere tempore Imperatorum, qui locum habebant in equeſtri militia, videnturque eam poteſtatem obtinuiſſe, quam olim Legati militares, vel etiam Magiſtri Equitum. *Jul. Capitolin. in M. Antonino Philoſ. c. 6.* Pius conſulem ſecum Marcum deſignavit, & Cæſaris appellatione donavit, & ſevirum turmis equitum Romanorum, jam conſulem deſignatum, creavit; & edenti cum collega ſevirales ludos adſedit. ¶ Sevirum alii erant ſeniores, alii juniores, ut ex veteribus Inſcriptionibus apparet. Videntur etiam Seviri civilis dignitatis fuiſſe: nam in iiſdem Vet. Inſcr. leguntur Seviri juri dicundo; item Seviri Auguſtales, & Flaviales: hi tamen poſtremi non Magiſtratus, ſed Sacerdotes fuerunt. V. *Inſcription. Gruter. pag. 19. n. 6. & Reineſ. claſſ. 2. num. 99.*

Sevirālis, le, adject. ad Sevirum pertinens, ut Sevirales ludi, apud *Capitolin. in Antonin. Philoſ. c. 6.* ¶ Abſolute Sevirālis, idem qui Sevir. *Inſcrip. apud Gruter. pag. 1.* Numerius Martialis Aſtigitanus Sevirālis. h. e. ſevir Aſtigi, quæ urbs eſt Hiſpaniæ.

Sevirātus, tus, m. dignitas Seviri. *Inſcript. apud Gruter. pag. 400. n. 7.* Hic pro Sevirātu in Rempubl. dedit HS. *m m* &c.

Sevo, onis, m. *le Montagne di Norvegia*, mons Scandinaviæ longiſſimus, qui a mari Albo, & extremis Lappiæ finibus lunato curſu per Lappiam regionem, deinde inter Botniam, & Finnorum Marchiam, tandem inter Sueciam, & Norvegiam ad fauces ſinus Codani 300. M. P. longitudinis procurrit. *Plin. l. 4. c. 13.*

Sevocātus, a, um, *chiamato, o tratto in diſparte*, ſeorſum vocatus, ſeductus. *Petron. in Sat. c. 110.* Ancilla ſevocatum me non minus decoro exornavit capillamento. ¶ Translate *Cic. l. 1. de Div. c. 30.* Cum eſt ſomno ſevocatus animus a ſocietate, & a contagione corporis. h. e. ſeparatus, ſejunctus.

Sevŏco, as, a. 1. *chiamar da banda, ſeparatamente*, Germ. *neben ſich beruffen*, Gal. *appeller à part*, Hiſp. *llamar apartando*, ἀνακαλέω, ſeorſum, ſeu in alteram partem voco, vel duco. *Cic. 2. Phil.* Ob ejus conſilii ſocietatem, cum interficeretur Cæſar, tum te a Trebonio vidimus ſevocari. *Id. pro Mur.* Facis, ut rurſus Plebs in Aventinum ſevocanda eſſe videatur. ¶ Translate ſumitur pro ſeparare, ſejungere, abſtrahere. *Cic. 1. Tuſc.* Se ſeque ab his ſemper ſevocaſſent. *Id. ibid.* Cum a voluptate, idest a corpore, cum a re familiari, quæ eſt miniſtra, & famula corporis, cum a Republica, cum a negotio omni ſevocamus animum. ¶ Sevocare ad ſe de communi, eſt de eo, quod multis commune eſt, ſumere. *Cic. pro Quinct.* De communi, quicquid poterat, ad ſe in privatam domum ſevocabat.

Sevum cum derivatis, V. Sebum.

Sex, *ſei*, שֵׁשׁ, Ger. *ſechs*, Gall. *ſix*, Hiſp. *ſeis*, ἕξ, nomen numerale cardinale, indeclinabile, a voce Græca allata, mutato ſpiritu in ſ, quomodo ab ἑπτά, eſt ſeptem. *Liv. l. 7. c. 5.* T. Manlius, qui poſtea Torquatus appellatus eſt, ſecundum in ſex locis tenuit. *Id. l. 44.* Eodem bello in Macedoniam peditum Romanorum ſex millia, ſociorum nominis Latini ſex millia, &c.

Sexagenarius, a, um, o. 1. 2. qui ſexaginta annos habet. *Quintil. l. 6. de riſu*: Cicero objurgatus, quod Publiliam, cum ſexagenarius eſſet, virginem duxiſſet, Cras, inquit, mulier erit. ¶ Sexagenarii ſenes in Republica R. ſuffragio carebant. Erant enim a publicis negotiis liberi, & expediti, ut proditum eſt a *Varrone l. 1. de vita P. R.* teſte *Nonio*. Narrant, cum primum ſuffragia per pontem ferri cœpta ſunt, juniores conclamaſſe, ut ſexagenarii de ponte dejicerentur. Veriti enim ſunt, ne ſenes ſuis ſuffragiis ſenibus potius, quam juvenibus Magiſtratus tribuerent. Hinc proverbium ortum eſt, *Sexagenarii de ponte dejiciendi*. Hanc hujus proverbii originem explodendam eſſe, aſſerit *Feſtus in voce Sexagenarios*.

Sexagēnus, a, um, o. 1. 2. *ſeſſanta*, ἑξήκοντα, ſexaginta, nomen numerale diſtributivum, quod ponitur etiam pro cardinali ſexaginta. *Cic. 7. Ver.* Sexagena millia modiorum. *Liv. l. 8. c. 8.* Ordo ſexagenos milites, duos centuriones, vexillarium unum habebat. *Inſcrip. apud Gruter. pag. 231.* Sexagenos denarios plebi dedi, *ſeſſanta per uno*.

Sexagesies, adverb. idem quod ſexagies, *Martian. Capell. l. 6. de terræ ambitu*. Illa ſtadia quingenta tricies ſexageſies ampliſicata &c.

Sexagesimus, a, um, adject. *ſeſſanteſimo*, ἑξηκοστός, numerus ordinalis ſexaginta continens. *Flor. l. 2. c. 2.* Intra ſexageſimum diem. *Martial. l. 6. epigr. 70.* Sexageſima meſſis.

Sexagenquinī, *ſeſſantacinque*, ſexaginta quinque, ut Fiſtula ſexagenumquinum, *Frontin. de aquæd. artic. 35.*

Sexagies, adv. *ſeſſanta volte*, ἑξηκοντάκις. *Cic. Philip. 2. c. 18.* Si ſeſtertium ſexagies peteret. h. e. ſexagies centena millia ſeſtertium, quæ ſunt centum octoginta millia ſcutatorum. *Id. pro S. Roſc. Amer. c. 2.* Bona patris hujuſce S. Roſcii, quæ ſunt ſexagies. h. e. ſexagies centena millia ſeſtertium, quæ valent centum octoginta millia ſcutatorum.

Sexaginta, *ſeſſanta*, ἑξήκοντα, decies ſex, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Cic. 3. Ver.* Poſſum ſexaginta decreta proferre.

Sexangulātus, a, um, adject. ſexangulus, ut cryſtallus ſexangulata, apud *Solin. c. 46. de Arabia*.

Sexangŭlus, a, um, o. 1. 2. *che ha ſei cantoni*, ἑξάγωνος, quod habet ſex angulos. *Plin. l. 37. c. 2.* Quem ſexangulis naſcatur lateribus, non facile ratio inveniri poteſt. *Id. l. 11. c. 11.* Apum ſexangulæ omnes cellæ. *Ovid. 15. Met. v. 382.* Nonne vides, quos terra tegit ſexangula fœtus, Melliferarum apium ſine membris corpora naſci?

Sexatrus, ſextus dies poſt Idus. *Var. l. 5. de L. L.* Ab Tuſculanis poſt diem ſextum Idus ſimiliter vocatus ſexatrus, & poſt diem ſeptimum ſeptimatrus. V. Triatrus.

Sexcēni, æ, a, adject. ſexcenteni. *Colum. l. 3. c. 3.* Singula jugera vinearum ſexcenas urnas vini præbuiſſe. *Curt. l. 5. c. 1.* Equitibus ſexceni denarii tributi.

Sexcentēnus, a, um, o. 1. 2. ἑξακόσιος, nomen numerale diſtributivum. *Col. l. 3. c. 5.* Qui ducentos quadragenos pedes obtinent, ſexcenteni malleoli pangendi ſunt.

Sexcentesĭmus, a, um, o. 1. 2. *ſeicenteſimo*, ἑξακοσιοστός, ultimus, ſive unus ex ſexcentis. *Plin. l. 8. c. 7.* Anno Urbis ſexcenteſimo quinquageſimo quinto.

Sexcenti, æ, a, o. 1. 2. ἑξακόσιοι, *ſeicento*, nomen numerale cardinale, pluralis tantum numeri. *Curt. l. 6. c. 4.* Additis ſexcentis equitibus. ¶ Sæpe uſurpatur pro numero ingenti, & infinito. *Ter. Phor. 4. 3.* Sexcentas periode potius ſcribito dicas: Ubi *Donat.* Apud nos ſexcenta dicere pro infinito numero fere uſitatum eſt. *Cic. pro R. Am.* Sexcenti ſunt, qui inter ſicarios, & de veneficiis accuſabant. *Id. 2. de Div.* Sexcenta licet ejuſmodi proferre.

Sexcenties, adv. *ſeicento volte*, ἑξακοσιάκις, ſexcentis vices. *Cic. Att. l. 4. ep. 16.* Ut forum laxaremus, & uſque ad atrium Libertatis explicaremus, contempſimus ſexcenties ſeſtertium.

Sexcentoplăgus, a, um, o. 1. 2. ἑξακοσιοπλήγης, qui ſexcentas plagas accipit. *Plaut. Capt. 3. 1. 68.* Sexcentoplago nomen indetur tibi. h. e. ſexcentas plagas accipies.

Sexcēnus, Sexdecies, Sexdecim. V. *Sexceni*, *Sedecies*, *Sedecim*.

Sexennis, & ne, o. 3. *di ſei anni*, ἑξαετής, quod eſt ſex annorum. *Plaut. Pæn. 4. 2. 80.* Inde ſurreptus fere ſexennis. *Plin. l. 8. c. 32. de cervis*. Singulos annis adjicientibus ramos uſque ad ſexennes.

Sexennium, ii, n. 2. ἑξαετία, tempus ſex annorum. *Cic. de Div. c. 44.* Quod quidem ſexennio poſt Vejos captos factum eſſe vidimus.

Sexies, adv. *ſei volte*, שֵׁשׁ פְּעָמִים, Ger. *ſechs mahl*, Gal. *ſix fois*, Hiſ. *ſeis veces*, ἑξάκις, ſex vicibus. *Liv. l. 4. c. 32.* Vejentem hoſtem ſexies victum pertimeſcant.

Sexſignāni, m. cognomen Cocoſſatum, ſeu Cocoſatum pop. Aquitaniæ, ſicut Tarbelli cognominantur Quatuor Signani. *Plin. l. 4. c. 19.*

Sexprimi, orum, m. ſex viri, qui in aliquo ordine principes ſunt. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 30.* L. Alenus chirographum ſexprimorum imitatus eſt. V. *Decemprimi*.

Sextadecimani, milites legionis XVI. apud *Tacit. Hiſt. 3. c. 22.*

Sextāni, m. pop. Galliæ Narb. quorum urbs Arelate. *Plin. l. 3. c. 4.*

Sextans, antis, m. 3. *ἑξάς*, *due oncie*, a ſextus, quia ſunt ſexta pars aſſis. *Plin. l. 16. c. 11.* Prodeſt & vino myrteo fovere: mentæ ſextans, vivi ſulphuris uncia. *Suet. in Aug. c. 77.* Senos ſextantes non exceſſit. Ubi *ſextans* eſt duorum cyathorum menſura, idest, ſexta pars ſextarii, cum ſextarius duodecim cyathos contineat. ¶ Erat etiam ſextans nummulus æreus, duas uncias valens, tertia parte minor quadrante. *Liv. l. 2.* Extulit eum Plebs, ſextantibus collatis in capita. ¶ Item menſura continens ſextam partem jugeri. *Var. l. 1. R. R. c. 10.* Ab hac principio menſores nonnunquam dicunt, in ſubſecivum eſſe unciam agri, aut ſextantem, aut quid aliud. *Col. l. 5. cap. 1.* Pars ſexta, pedes quatuor millia, & octingentos, hoc eſt ſextans, in quo ſunt ſcrupula quadraginta octo. ¶ Legitur & *ſeſtans*.

Sextantālis, le, adject. ſextantem continens, ut ſextantales fuſi, apud *Vitruv. l. 10. c. 6.* h. e. craſſitudinem habentes duarum unciarum, ſeu pollicum.

Sextantarius, a, um, o. 1. 2. ἑξαντιαῖος, quod ſextantis habet pondus. *Plin. l. 33. c. 3.* Conſtitutum, ut aſſes ſextantario pondere ferirentur. ¶ Sextantarii aſſes, ut Feſtus ſcribit, in uſu eſſe cœperunt ex eo tempore, quo propter bellum Punicum ſecundum, quod cum Hannibale geſtum eſt, decreverunt Patres, ut ex aſſibus, qui tum erant librarii, fierent ſextantarii, per quos cum ſolvi cœptum eſſet, & populus ære alieno liberaretur, & privati, quibus debitum publice ſolvi oportebat, non magno detrimento afficerentur.

Sextariŏlus, li, m. parvus ſextarius. *Auguſtus apud Auctorem vitæ Horatii, qui a quibuſdam Suetonius creditur*. Itaque licebit, in ſextariolo ſcribas.

Sextarius, ii, m. *ſeſtiere*, ſexta pars congii. Hæc menſura apud antiquos tam liquidis, quam aridis ſerviebat. Capiebat duas cotylas, ſeu heminas, & duodecim cyathos. Ejus partes erant, ut aſſis, ſextans, quadrans, triens, quincunx, ſemiſſis, ſeptunx, bes, dodrans, dextans, deunx, idest, duo cyathi, tres, quatuor, quinque, dimidius ſextarius, ſeptem cyathi, octo, novem, decem, undecim. *Cicer. lib. 2. Off. cap. 16.* Si emere aquæ ſextarium mina cogerentur. *Juven. ſat. 6.* De quo ſextarius alter Ducitur ante cibum, rabidam facturus orexin. hoc eſt bibitur. *Col. l. 2. c. 9. de panico, & milio*. Quippe ſexta-

eius fere quatuor jugerum implens. *Id. l. 12. cap. 5.* Salis ſextarium ſubverito. ¶ Scribitur & *ſeſterros*.

Sextius, a, um, adject. a *Sextius* nom. proprium Romanorum, ut Sextia tabula apud *Cic. pro Quint. c. 6.* h. e. tabernæ Sextii cujuſdam argentarii in foro, una ex illis, ad quas acta in foro ipſo ſcribebantur. ¶ Sextia lex, dicta eſt a Sextio Trib. pl. qui eam tulit, ſciritque, ut Conſul unus de plebe crearetur. *Liv. l. 6.*

Sexticepſos, ſeu habens capita, ſeu ſummitates, pro ſexticeps. *Var. l. 4. de L. L.* Eſquilinus mons ſexticepſos. ¶ Eadem ratione dicitur *ibid.* quarticepſos, qui quatuor habet cacumina, bicepſos pro *biceps*, qui duo, &c.

Sextilis, is, m. 3. *Agoſto*, menſis anni, a ſextus, quod ſextum obtineret locum a Martio, a quo Romulus annum inchoavit. *Ovid. 3. Faſt. Var. l. 5. de L. L.* ¶ Poſtea Auguſtus appellatus eſt, ex decreto Senatus, a Cæſare Octaviano Auguſto, qui hoc menſe, victo M. Antonio, bellis civilibus finem impoſuit. *Hor. l. 1. ep. 7.* Quinque dies tibi pollicitus me rure futurum, Sextilem totum mendax deſideror. ¶ Adjective *Id. ibid. ep. 11.* Sextili menſe.

Sexto, *la ſeſta volta*, ut *ſecundo*, *tertio*, *quarto*. ¶ Pro ſexies, *ſ. volte*, ſex vicibus. *Trebel. Poll. in Gallien. c. 17.* Lavit ad diem ſeptimo æſtate, vel ſexto.

Sextula, æ, f. 1. ſexta pars unciæ. Ita docet *Var. l. 4. de L. L.* Item Fannius verſu iſtoc: Sextula quæ fertur, nam ſex his uncia conſtat. Continet quatuor ſcrupula, hoc eſt, aſſis partem LXXII. *Cic. pro Cæc. c. 6.* Facit heredem ex deunce, & ſemuncia Cæcinam, ex duabus ſextulis M. Fulcinium libertum ſuperioris viri, Ebutio ſextulam aſpergit. Alludit *Cic.* ad *ſextulam*, quæ & menſura eſt, & vas etiam eam menſuram capiens: unde feſtive dixit *ſextulam aſpergis*, & paulo poſt *anſam* ei tribuit. V. dicta in *Aſperga, is*. ¶ Eſt & menſura agri. *Col. l. 5. c. 1.* Pars ſeptuageſima ſecunda pedes quadringentos, hoc eſt ſextula, in qua ſunt ſcrupula quatuor.

Sextum, *la ſeſta volta*, ſexta vice. *Cic. in Piſon. c. 9.* Qui C. illi Mario fortiſſimo viro & Conſuli, & ſextum Conſuli, &c.

Sextus, a, um, n. 1. 5. *ſeſto*, ששי, Ger. *das ſechſt*, Gal. *ſixième*, Hiſp. *ſexto*, ἕκτος, ultimus, ſive unus ex ſex. *Cic. 3. Off.* Plenus eſt ſextus liber de Officiis Hecatonis talium quæſtionum. *Col. l. 11. c. 2.* Sexto decimo calendas Januarii. *Vellej. l. 1. c. 3.* Sextus ab Hercule.

Sextusdecimus, a, um, *decimoſeſto*, *ſeſtodecimo*, ἑκκαιδέκατος. *Colum. lib. 11. cap. 2. ad fin.* Sextodecimo cal. Januar. *Tacit. 1. Annal. cap. 37.* Sextadecima legio. *Et cap. 17.* Sextusdecimus ſtipendii annus.

Sexu, u, n. 4. idem ac ſexus, quemadmodum dicitur genus, & genu, gelus, & gelu. *Afranius apud Feſt.* Orbus virile ſexu adoptavit ſibi. *Siſenna l. 4. Hiſt. apud Non. cap. 3. num. 193.* Tum in muro virile, ac muliebre ſexu, populi multitudine omni collecta.

Sexungula, æ, f. 1. ſex habens ungues ſeu digitos in manu. *Plaut. Truc. 2. 2. 57.* hoc nomine appellat meretriculam rapacem, & amatorum bona peſſumdantem.

Sexus, us, m. 4. *ſeſſo*, *natura*, Ger. *geſchlecht*, Gal. *ſexe*, Hiſp. *ſexo*, φύσις, γένος, habitus, natura, id, quo viri, vel fœminæ ſumus. *Feſt.* ut *Scaliger* corrigit. Secus, aliter ſexus, natura, habituſque, ex Græco, quam illi vocant ἕξιν. *Col. in præf. l. 1.* Quod a natura ſexum viris denegatum muliebri motu mentiantur. *Lactant. l. 1. c. 16.* Ex duobus ſexibus alter fortior, alter infirmior eſt.

Sexus, i, n. 2. idem ac ſexus, us, ut vulgus, vulgi. *Plaut. Rud. 1. 5. 19.* Virile ſexus nunquam habui ullum. *Tacit. 4. Ann. cap. 62.* Affluxere virile, ac muliebre ſexus, omnis ætas, &c. ¶ In allato Plauti loco alii leg. *ſecus*, quod idem ſonat.

S ANTE I.

Si, *ſe*, אם, Ger. *wenn*, Gall. *ſi*, Hiſp. *ſi*, εἰ, conjunctio conditionalis, e voce Græca allata, præmiſſo *S*, quomodo & ab εἰμί, *ſum*, abjectu *i*. Veteres per *ei* ſcribebant, ut alia, in quibus eſt *i* longum. Id confirmat originem. Uſurpatur tam cum indicativo, quam cum conjunctivo. *Cic. 2. Fam. ep. 6.* Nunquam labere, ſi te audies. *Id. Att. l. 15.* Si hortos inſpexeris, dederis mihi, quod ad te ſcribam. ¶ Interdum eſt conjunctio cauſalis, pro *quia*, vel *ſiquidem*, & habet vim approbandi, ſeu confirmandi. *Virg. 1. Georg.* Veſtro ſi munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit ariſta. *Cic. 1. Catil. c. 3.* Si illuſtrantur, ſi erumpunt omnia. ¶ Interdum adverſativa, pro *etſi*, *etiamſi*, *quamvis*, cum conjunctivo, & interdum cum indicativo. *Ter. Eun. 1. 1. 4.* Redeam? non, ſi me obſecret. *Id. ibid. 5. 2. 26.* Nam ſi ego digna hac contumelia ſum maxime, at tu indignus, qui faceres tamen. ¶ Eſt etiam adverbium optantis, pro *utinam*. *Virg. 6. Æn. v. 187.* Si nunc ſe nobis ille aureus arbore ramus Oſtendat nemore in tanto. ¶ Item adverbium dubitandi, pro *an*. *Virg. 4. Æn. v. 110.* Sed fatis incerta feror, ſi Jupiter unam Eſſe velit Tyriis urbem. *Terent. Heaut. 1. 2. 18.* Ibo, viſam ſi domi eſt. *Horat. l. 1. ep. 6. v. 40.* chlamydes Lucullus, ut ajunt, ſi poſſet centum ſcenæ præbere, rogatus. ¶ Item temporis, pro *ubi*, *poſtquam*. *Terent. Phorm. 2. 1. 18.* Meditata mihi ſunt omnia mea incommoda: herus ſi redierit, molendum uſque in piſtrino, vapulandum, habendæ compedes. ¶ Inter conjunctionem *ſi*, & verbum veteres interdum interponebant *eſt*. *Terent. Phorm. 2. 1. 40.* Si eſt, patrue, culpam ut Antipho in ſe admiſerit. ideſt ſi admiſit. Adde *Hecyr. 4. 1. 41.* Interdum ſubintelligitur. *Ovid. 6. Faſt. v. 113.* Huic aliquis juvenum dixiſſet amantia verba, Reddebat tales protinus illa ſonos. ¶ Si pro ac ſi, vel quaſi. *Plaut. Capt. 2. 3. 58.* Si ſervus meus eſſes, nihilo ſecius obſequioſus mihi ſemper fuiſti. ¶ *Si ne* pro ſi non. *Id. Rud. 3. 4. 28.* Si ne ei caput exoculaſſitis, ego vos virgis circumvinciam.

Siagone, onis, σιαγών. *Cæl. Aurel. Tard. 2. c. 1. & 4.* ſiagonas appellat temporum, & maxillarum muſculos, Græce τὰ σιαγόνια, maxillas ſignificant.

Siagonitæ, arum, m. σιαγονῖται, maxillarum muſculi. *Cæl. Aurel. Acut. 2. c. 10.*

Sibe pro ſibi olim ſcriptum, uſurpatumque fuit, teſte *Quint. l. 1. c. 7. de orthogr.*

Sibi, V. Sui.

Sibilatrix, icis, quæ ſibilat, ut ſibilatrix fiſtula. *Martian. Capel. l. 9.*

Sibilatus, us, m. actus ſibilandi, ſibilus. *Cæl. Aurel. l. 2. Acut. c. 27.* Cum quodam vehementi ſibilatu.

Sibilo, as, n. 1. *ſibilare*, *fiſchiare*, שרק, Ger. *pfeiffen*, Gall. *ſiffler*, Hiſp. *ſilvar*, σιγμάζω, συρίζω, ſibilum facio, vel edo. *Virg. 11. Æn.* Arrectiſque horret ſquamis, & ſibilat ore. ¶ Sibilare aliquem, eſt ſibilis inſectari, contemnere. *Horat. l. 1. ſat. 1. v. 66.* populus me ſibilat, at mihi plaudo Ipſe domi. *Cic. Att. l. 2. ep. 19.* etiam modeſtos homines ſibilare docuerunt.

Sibilus, i, m. *ſibilo*, *fiſchio*, שריקה, Germ. *pfeiffen*, Gall. *ſiffle*, Hiſp. *ſilvo*, συριγμός, ſonus, qui fit ore, compreſſis dentibus, & parum diductis labris. *Cic. Att. l. 2. ep. 18.* Fuſium clamoribus, & conviciis, & ſibilis conſectantur. *Col. l. 6. c. 3.* Sibiloque (boves) allectari, quo libentius bibant. ¶ Reperitur etiam ſibilum in gen. n. præſertim in *Lucan. lib. 9.* Angues ſtridula fuderunt vibratis ſibila linguis. *Ovid. 13. Met. v. 785.* Senſerunt toti paſtoria ſibila montes. *Seren. apud Non. c. 3. n. 200.* Suave ſibilum. ¶ Dicitur & de ſonitu venti inter arbores flantis. *Virg. Ecl. 5.* Nam neque me tantum venientis ſibilus Auſtri, &c.

Sibilus, a, um, idem ac ſibilans. *Virg. 3. Georg.* Tollentemque minas, & ſibila colla tumentem Dejice. *Id. 2. Georg.* Sibila lambebant linguis vibrantibus ora.

Sibina, vel Sybina, æ, f. σιβύνη, Illyricis eſt telum venabuli ſimile. *Ennius*: Illyrici reſtant, ſicis ſibiniſque ſodentes. Hæc *Paul. ex Feſto*.

Sibus, a, um, acutus, callidus. *Feſt.*

Sibylla, æ, f. 1. *Sibilla*, σίβυλλα, virgo fatidica, ſeu, ut *Varro* ait, cujus pectus Numen recipit, & quæ vaticinatur. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 23.* Has quidem literas credo, niſi Sibylla legerit, interpretari alium poſſe neminem. *Cic. 2. de Divin.* Sibyllæ verſus obſervamus, quos illa furens fudiſſe dicitur. ¶ Sibyllæ decem fuerunt. Prima fuit *Perſica*, cujus mentionem fecit Nicanor, qui res geſtas Alexandri Macedonis ſcripſit. Secunda *Libyca*, cujus meminit Euripides in Lamiæ prologo. Tertia *Delphica*, de qua Chryſippus loquitur in eo libro, quem de Divinatione compoſuit. Quarta *Cumæa* in Italia, quam Nævius in libris belli Punici, Piſo in Annalibus nominat. Quinta nata Babylone, quæ *Erythræa* appellata eſt, quam Apollodorus Erythræus affirmat ſuam fuiſſe civem, eamque Graiis Ilium petentibus vaticinatam & periturum eſſe Trojam, & Homerum mendacia ſcripturum. Sexta *Samia*, de qua ſcripſit Eratoſthenes in antiquis Annalibus Samiorum reperiſſe ſe ſcriptum. Septima *Cumana*, nomine *Amalthea*, quæ ab aliis *Demophila*, vel *Herophile* nominatur. Octava *Helleſpontica*, in agro Trojano nata, vico Marpeſſo, circa oppidum Gergythium, quam ſcribit Heraclides Ponticus Solonis, & Cyri fuiſſe temporibus. Nona *Phrygia*, quæ vaticinata eſt Ancyræ. Decima *Tiburtina*, nomine *Albunea*, quæ Tibure colebatur ut Dea, juxta ripas Anienis, cujus in gurgite ſimulacrum ejus inventum eſſe dicitur tenens in manu librum. Hujus ſortes Senatus in Capitolium tranſtulit. *Varro in libris Rer. Divin. apud Lactant. l. 1. c. 6.* Vide *Auguſtinum l. 18. de Civ. Dei, c. 23.* ac imprimis, quæ de his commentariolo integro complexus Onuphrius Panvinius. ¶ Harum omnium celeberrima, & nobiliſſima Erythræa fuit. Nam *Feneſtella* de Quindecemviris tractans ait, reſtituto Capitolio retuliſſe ad Senatum C. Curionem Conſulem, ut Legati Erythras mitterentur, qui carmina Sibyllæ conquiſita Romam reportarent, itaque miſſos eſſe P. Gabinium, M. Octacilium, L. Valerium, qui deſcriptos a privatis verſus circa mille Romam deportarunt. Idem a *Varrone* ſcriptum eſt. Celebris item fuit Sibylla Cumæa, cujus libri a Romanis occulebantur, nec eos ab ullo, niſi a Quindecemviris inſpici fas erat. Hanc, ut Poetæ fabulantur, Apollo adamavit, & ei obtulit poſcendi, quod vellet, arbitrium. Illa hauſit arenam manibus, & tam longam vitam popoſcit, oblita petere perpetuam juventutem. Cum illam vitæ longitudinem obtinuiſſet, tamen Venerem pati dedignata eſt. Sibyllæ hujus ope Æneas ad Inferos deſcendit, & iterum ad Superos regreſſus eſt. Eo tempore Sibylla annos ſeptingentos tranſegerat, illi trecenti adhuc anni in humana forma ſupererant, quibus elapſis paullatim decreſcere debebat, donec ad minimam molem, & in ſimplicem vocem redigeretur. *Ovid. 14. Metam. & Serv. in 6. Æn.* ¶ Æque clara Cumana fuit, quæ novem libros attuliſſe dicitur ad Regem Tarquinium Priſcum, & pro eis trecentos aureos poſtulaſſe. Cum Rex aſpernatus eſſet pretii magnitudinem, & deriſiſſet mulieris inſaniam, illa in conſpectu Regis tres combuſſit, ac pro reliquis idem pretium poſtulavit. Tarquinius multo magis mulierem inſanire ratus eſt. Denuo tribus aliis exuſtis, cum in eodem pretio perſeveraret, motus eſt Rex, ac reliquos trecentis aureis emit. *Lactant. loc. cit.*

Sibyllinus, a, um, σιβύλλειος, quod eſt Sibyllæ. *Cic. 2. de nat. Deor.* Multa ex Sibyllinis vaticinationibus, multa ex Haruſpicum reſponſis commemorare poſſum. *Id. de Aruſp. Reſp. c. 13.* Sibyllinus ſacerdos. ¶ Libri Sibyllini, fuere libri decem Sibyllarum, qui Romæ in Capitolio diligentiſſime aſſervabantur. *Lactant. l. 1. c. 6.* M. Varro, quo nemo unquam doctior, ne apud Græcos quidem, neque apud Latinos vixit, in libris rerum divinarum, quos ad C. Cæſarem ſcripſit Pontificem Maximum cum de Quindecemviris loqueretur, Sibyllinos libros, ait, non fuiſſe unius Sibyllæ, ſed appellari uno nomine Sibyllinos, quod omnes fœminæ vates Sibyllæ ſunt a veteribus nuncupatæ, vel ab unius Delphidis nomine, vel a conſiliis Deorum denuntiandis, &c. Et infra: Et ſunt ſingularum ſinguli libri, qui, quia Sibyllæ nomine inſcribuntur, unius eſſe creduntur, ſuntque confuſi, nec diſcerni, ac ſuus cuique aſſignari poteſt præter Erythræam, quæ & nomen ſuum carmini verum inſeruit, & Erythræam ſe nominatum iri prælocuta eſt, cum eſſet orta Babylone. Hæc *Lactant.* Sed nonnulli, teſte *Serv. in 6. Æn.* dicunt, Sibyllam Erythræam, quæ deinde Cumæa dicta eſt, fuiſſe: hanc autem Romana fata conſcripſiſſe, incenſo Apollinis templo, libroſque Romam allatos eſſe. ¶ Primum Tarquinius Priſcus emit tres libros Sibyllæ Cumanæ trecentis aureis, juſſitque eos in Capitolio religioſiſſime aſſervari. Deinde refecto Capitolio C. Curio Conſul, teſte *Feneſtella*, ad Senatum retulit, ut Legati Erythras mitterentur, qui carmina Sibyllæ conquiſita Romam reportarent. Miſſi ſunt P. Gabinius, M. Octacilius, L. Valerius. Hi deſcriptos a privatis verſus mille circiter reportavere. Denique progreſſu temporis ex omnibus urbibus Italiæ, Græciæ, & aliarum regionum cujuſque Sibyllæ libri diligentiſſime conquiſiti, & Romam allati ſunt. ¶ Aſſervabantur in Capitolio, in cella ſubterranea, in arca quadam lapidea. Horum legendorum, & interpretandorum cauſa Duumviri a Tarquinio Superbo inſtituti ſunt, qui *Duumviri ſacrorum* appellabantur. Deinde Decemviri, ac tandem Quindecemviri creati ſunt. *Cic. 2. de Divin.* ¶ Hos libros Stilico, cum adverſus Honorium, & Arcadium Principes defectionem moliretur, exuſſit. *Rutilius*: Nec tantum patriis ſævivit proditor armis, Sancta Sibyllinæ fata cremavit opis. ¶ Sacerdotes, ſeu Duumviri, ſeu Decemviri, ſeu Quindecemviri Sibyllini, erant Sacerdotes, quorum erat Sibyllinos libros cuſtodire; &, quoties prodigia contigiſſent, libros illos aperire, & interpretari, & lectiſterniis ad pulvinaria Deorum factis, eos placare, illorumque minas avertere. *Cic. de Aruſp. Reſp.*

Sibyne. V. Sibina.

Sic, adv. ſì, coſì, *in tal modo*, *in tal guiſa*, *in tal maniera*, *di modo*, *di ſorte*, כן, Ger. *alſo*, Gal. *ainſi*, Hiſp. *aſſi*, οὕτω, οὕτως, ita, adverbium ſimilitudinis. Variis particulis conjungitur. *Cic. 2. de Divin.* Sive ſic eſt, ſive illo modo. *Id. l. 7. Fam. ep. 17.* Sic ei te commendavi, & tradidi, ut graviſſime, diligentiſſimeque potui. *Id. lib. 16. Fam.* Apud eum ſic fui, tanquam domi meæ. *Id. pro Planc.* Hujus Præfectura plena eſt virorum fortium, ſic, ut nulla tota Italia frequentior dici poſſit. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 4.* Ego tamen ſic nihil expecto, quomodo Paullum Conſulem. ¶ Interdum idem eſt ac talis. *Ter. Phorm. 5. 2.* Sic ſum, ſi placeo, utere. *Id. Andr. 1. 1.* Sic vita erat, facile omnes perferre, ac pati. *Cic. pro Roſc. Com.* Sic eſt vulgus, ex veritate pauca, ex opinione multa æſtimat. *Id. pro Roſc. Amer.* Sic vita hominum eſt. ¶ Interdum ponitur pro tam, tantopere. *Plaut. Trin. 3. 2. 42.* Nihil ſic celere eſt, nec volat. *Horat. l. 2. ſat. 8.* Tum parochi faciem nil ſic metuentis, ut acres Potores, &c. ¶ Eſt etiam adverbium affirmandi, ſeu affirmative reſpondendi. *Virg. 4. Æn.* Sed moriamur, ait. Sic? ſic juvat ire per umbras. Ita exponit *Servius*. Alii dicunt, hoc loco *ſic* duplicari majoris expreſſionis cauſa. Legunt enim, *Sed moriamur, ait. Sic ſic juvat ire per umbras.* *Albinovan. el. 2. v. 93.* Sic eſt. [illegible] ¶ Item optandi. *Horat. l. 1. carm. od. 3.* Sic te Diva potens Cypri, ſic fratres Helenæ lucida ſidera, ventorumque regat Pater, &c. ¶ Item demonſtrandi. *Ter. Eun. 3. 5.* Ego limis aſpectu ſic per flabellum clanculum, &c. *Cic. in Orat. c. 63.* Verborum ordinem immuta; fac ſic: Comprobavit filii temeritas. ¶ Eſt & conjunctio illativa, idem valens, quod *igitur*. *Cic. 4. Tuſc.* Sic tot ſimul virtutes continentiæ, gravitatis, juſtitiæ, fidei defecerunt.

Sica, æ, f. *ſica*, *daga*, [illegible], Ger. *ein dolch*, Gall. *dague*, *poignard*, Hiſp. *daga*, *cuchilla*, ξίφος, genus gladii brevioris. *Cic. 3. Catil.* Non enim jam intra latera noſtra ſica illa verſabitur. *Id. ibid.* E quibus ille maximum ſicarum numerum, & gladiorum extulit.

Sicambri, orum, m. σύγαμβροι, populi Germaniæ inferioris, inter Moſam, & Rhenum, ubi nunc *la Duchea di Veſtfalia*. Horum mos erat, crines in nodum ſolvere. Hinc *Martial. de Spectac. epigr. 3.* Crinibus in nodum tortis venere Sicambri.

Sicambria, æ, f. Sicambrorum regio. *Claudian. l. 1. in Eutrop. v. 383.* Militet ut noſtris detonſa Sicambria campis.

Sicani, m. 2. pop. Hiſpaniæ, apud fl. Sicanum, ſeu Cingare, quorum opp. Sicane, ita dicti a Sicano Rege. Hi ante Trojanum bellum eodem Sicano duce in Siciliam migrarunt, unde inſulæ de Regis nomine Sicania appellari cœpit. *Virg. 5. Æn.* Undique conveniunt Teucri, miſtique Sicani.

Sicania, æ, f. Sicilia. *Ovid. 5. Metam.* Sicaniam peregrina colo, ſed gratior omni, &c. V. *Sicani*.

Sicanis, idis, f. 3. quæ ſpectat ad Sicaniam. *Ovid. in Ibin, v. 598.* Plurima qua flammas Sicanis Ætna vomit.

Sicanius, a, um, quod ad Sicaniam, ſeu Siciliam ſpectat. *Virg. 8. Æn. v. 416.* Inſula Sicanium juxta latus, Æoliamque Erigitur Liparen.

Sica-

Digitized by Google

Sicanus, a, um, quod ſpectat ad Sicaniam. *Sil. l. 14. v. 156.* Cætera Elyſeis ade«at gens Sicana votis. *Virg. Æn. 5. v. 23.* Fida reor fraterna Erycis, portuſque Sicanos.

Sicarius, ii, m. *ſicario*, איש רוצח, Ger. *todſchleger*, Gall. *un meurtrier*, Hiſp. *per-novidas*, ξιφηφόρος, qui ſica hominem interficit, & quicunque arma geſtat paratus ad quamlibet cædem hominis, gladiator, graſſator. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 14.* Vetus videlicet ſicarius, homo audax, & ſæpe in cæde verſatus.

Siccabilis, le, adject. *Cal. Aurel. Tard. l. 5. c. 1.* Quidam tanquam ſiccabile humoris ophitem lapidem ligaverunt. hoc eſt, humoris ſiccativum.

Siccaneus, a, um, αυτοξηρος, quod eſt naturaliter ſiccum, quod nullo humore irriguum, vel aſperſum eſt. *Col. l. 2. c. 17.* Ejus prati animadvertimus duo genera, quorum alterum eſt ſiccaneum, alterum riguum.

Siccanus, a, um, idem ac ſiccaneus. *Plin. l. 16. c. 17. de ulmis:* Italia Attinias vocat excelſiſſimas, & ex iis ſiccanas præfert, quæ non ſint riguæ.

Siccatio, onis, f. actus ſiccandi. *Plin. lib. 34. c. 13.* Emplaſtra, quibus quæritur refrigeratio, & ſiccatio.

Siccativus, a, um, adject. ſiccatorius, ut ſiccativum malagma. *Cal. Aurel. l. 4. Acut. c. 3.*

Siccatorius, a, um, adject. ſiccandi vim habens. *Theodor. Priſcian. de diæta, c. 10.* Origanum eſt ſiccatorium.

Siccatus, a, um, adject. *ſeccato*. *Ovid. l. 13. Met. v. 564.* Siccatoſque queri fontes.

Sicce, idem ac *ſic*. V. *Ce*.

Sicce, adv. *ſeccamente*, Germ. *trockenlich*, Gall. *ſechement*, Hiſp. *ſecamente*, ξηρῶς, aride. *Colum. l. 6. c. 12.* Ne in aquam pedem mittat, & ut ſicce ſtabuletur. ¶ Tranſlate ſumitur pro tenuiter, parce, paucis verbis. *Cic. de opt. gen. Orat. c. 4.* Id vero deſinant dicere, qui ſubtiliter dicunt, nec ſolos Attice dicere, id eſt quaſi ſicce.

Siccenſis, ſe, ad Siccam pertinens, quod eſt Numidiæ oppidum. *Salluſt. in Jug. c. 60.* & *Plin. l. 5. c. 3.*

Siccesco, is, n. 3. ſine præt. & ſup. *ſeccarſi*, יבש, Ger. *trucken werden*, Gal. *devenir ſec*, Hiſp. *ſecarſe*, ξηραίνομαι, ſiccus fio, a ſicceo. *Colum. l. 12. c. 28.* Deinde in Sole expoſito, aut in furno, ut ſiccescat. *Plin. lib. 18. c. 34.* Terra ſiccescens repente.

Siccificus, a, um, adject. ſiccandi vim habens. *Macrob. l. 7. Saturn. c. ult. in fin.* locis uti vis quædam remediabilis, & ſiccifica.

Siccine, adv. *così*, ἄρ' οὕτω, ſic ne, an ſic, adv. interrogandi. *Terent. Eun. 4. 7. 34.* Siccine agis? *Propert. l. 2. eleg. 13.* Siccine lente jaces?

Siccitas, atis, f. *ſiccità*, *ſeccagine*, יבושה, Ger. *dürre*, Gal. *ſechereſſe*, Hiſp. *ſequedad*, ξηρότης, humoris vacuitas, qualitas humiditati contraria. *Cæſ. l. 4. B. G.* Qui cum propter ſiccitates paludum, quo ſe reciperent, non haberent. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. epiſt. 17.* Aquamque, quam ii ducebant non longe a villa bene ſane fluentem, præſertim maxima ſiccitate. ¶ Tranſlate ſumitur pro inopia, ſterilitate, brevitate. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 4.* Neque enim flumine conturbor inanium verborum, nec ſubtilitate ſententiarum, ſi orationis eſt ſiccitas.

Sicco, as, a. 1. *ſeccare*, יבש, Germ. *trucknen*, Gal. *ſecher*, Hiſp. *ſecar*, ξηραίνω, quod humidum erat, ſiccum reddo. *Virgil. 4. Æn.* Atque atros ſiccabat veſte cruores. *Plin. l. 8. c. 24.* Mergitque ſe luto ſæpius, ſiccatque Sole. ¶ Interdum ponitur pro evacuare, exhaurire. *Hor. l. 2. ſat. 6. v. 68.* Siccat inæquales calices conviva, ſolutus Legibus inſanis.

Siccoculus, a, um, ξηρόφθαλμος, quod eſt ſiccis oculis, id eſt nec lippis, nec lacrymoſis. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 73.* Genus noſtrum ſemper ſiccoculum fuit.

Siccus, a, um, *ſecco*, *aſciutto*, *arido*, יבש, Ger. *dürr*, Gal. *ſec*, Hiſp. *ſeco*, ξηρός, quod eſt aridum, & ſine humore. *Horat. l. 2. ſat. 4.* ſicci agri. *Celſ. l. 1. c. 1.* Sicciſſimi cibi. *Plin. l. 34. c. 8.* Corpora graciliora, ſicciora que. ¶ *Siccis oculis*, *ſiccis genis* aliquid videre, facere, eſt ſine lacrymis. *Propert. l. 1. eleg. 17. v. 11.* An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis? *Ovid. 1. Triſt. eleg. 8. v. 18.* Carmine nec ſiccis perleget iſta genis. ¶ *In ſicco*, eſt extra aquam. *Virg. 1. Georg.* Cumque marinæ in ſicco ludunt fulicæ. *Plin. l. 26. c. 7.* Neque in madido, neque in ſicco. ¶ Tranſlate pro ſobrio, cui opponitur madidus, vinolentus. *Hor. l. 1. ode 18.* Siccis omnia nam dura Deus propoſuit. *Cic. 2. Acad.* Alius adultis, alius ſenibus, alius ægris, alius ſiccis, alius vinolentis. ¶ Et univerſim pro eo, qui parce, & tenuiter vivit. *Horat. l. 1. epiſt. 17.* accedes ſiccus ad unctum. ¶ In oratione ſiccus dicitur, in quo nulla eſt verborum redundantia. *Cic. de clar. Orat. c. 53.* Nihil erat in ejus orationibus niſi ſincerum, nihil niſi ſiccum, atque ſobrium. *Id. de Opt. gen. Orat. c. 3.* Oratores ſani, & ſicci. ¶ Sicca Luna dicitur, cum ſerenitatem inducit, & ſiccitatem. *Plin. l. 17. c. 9.* Curandum, ut ab occaſu æquinoctiali flante vento fiat, luna decreſcente, & ſicca.

Sicelicon, i, n. herba, quæ alio nomine Pſyllion dicitur, radice tenui, grana ſimilia fabæ habens in cacumine, folia canina capiti non diſſimilia, ſemen autem pulici. *Plin. l. 25. c. 11.*

Sicelis, idis, f. 3. σικελίς, quæ eſt ex Sicilia, a Græca voce allata. *Ovid. Heroid. epiſt. 15. v. 52.* Quid mihi cum Lesbo? Sicelis eſſe volo. *Virg. 4. Ecl.* Sicelides Muſæ, paulo majora canamus. hoc eſt Muſæ Theocriti, quem in Eclogis Virgilius Theocritum imitatus eſt, qui fuit ex Syracuſis Siciliæ urbe.

Sicera, æ, f. *ſicera*, σίκερα, omnis potio inebrians, vino excepto, ut quæ conficitur a ſucco dactylorum, pomorum, frumenti. *Tertul. adv. Pſych. c. 9.* ex *Levit. cap. 10.*

Sichæus, i, m. filius Philiſthenis, nepos Phœnicis, pronepos Agenoris, patruelis Pygmalionis, Didonis, & Annæ. Sed ſecundum Juſtinum, a quo *Acerbas* vocatur, fuit avunculus, non patruelis Didonis. Functus eſt Sacerdotio Herculis, qui honos ſecundus a Rege erat. Uxorem duxit Didonem, patruelem, ſeu neptem ſuam. Huic magnæ, ſed diſſimulatæ opes erant, aurumque metu Regis non tectis, ſed terræ crediderat, quam rem etſi homines ignorabant, fama tamen loquebatur. Quo incenſus Pygmalion, oblitus juris humani, patruelem ſuum, ſeu avunculum, eundemque generum ſine reſpectu pietatis occidit. *Juſtin. l. 18.* & *Virg. 1. Æn.*

Sicila. V. Sicula.

Sicilatus, a, um, adject. parva ſica armatus. *Capitolin. in Maxim. & Balbin. c. 17.* Sicilatus latro. Alii leg. *ſic elatus*.

Sicilia, æ, f. *Sicilia*, Σικελία, inſula ampla Italiæ, vel potius maris Mediterranei, inter mare Tyrrhenum, ſeu Thuſcum ad Bor. & Occ. mare Siculum, ab ea dictum, ad Or. & mare Libycum, ſeu Africum ad Mer. ſeparata ab Italia anguſto freto 1500. paſſ. *Plin. l. 3. c. 8.* Primum dicta eſt Trinacria, a τρεῖς, & τρία, *tres*, & *tria*, & ἄκρα, *ſummitas*, *extremitas*, quia tribus promontoriis terminata eſt, Peloro contra Italiam, Pachyno contra Græciam, Lilybæo contra Africam. Item vocata eſt *Triquetra*, quia eſt formæ triangularis, cujus trianguli unus angulus, qui in Mer. vergit, *Pachynus* dicitur, alter *Pelorus*, qui ad Sept. ſpectat, tertius *Lilybæus*, qui Carthaginem maxime ſpectare videtur. Deinde *Sicania* appellata eſt, a Sicano Rege, qui ante Trojana bella, cum ampliſſima Iberorum, ſive Hiſpanorum manu eo advectus, inſulam de ſuo nomine Sicaniam, populumque Sicanos appellavit. Tandem nuncupata eſt Sicilia, a *ſicilire*, quaſi ſecilita, quia olim Italiæ connexa fuit, id eſt agro Brutio, poſtea maris impetu ab ea avulſa eſt, ut *Virgilius* canit *Æn. 3. v. 414.* *Juſtin. l. 4. c. 1.* & alii. Quæ res & Rhegio nomen fecit. Nam eſt a ῥήγνυμαι, *ſcindor*. Sed alii dicunt, ſic nominatam eſſe a Siculis Latii pop. qui ſuis ſedibus pulſi ab Oenotriis, & Pelaſgis in hanc inſulam migrarunt.

Sicilices, um, f. 3. αἰχμαί, ſpicula haſtarum, lancearum, venabulorum. *Feſtus*, *ſive Paulus*. Sicilices haſtarum ſpicula lata. *Ennius:* Incedit veles vulgo ſicilicibu' latis. Ubi manuſcripti quidam, *ſicilibus*.

Sicilicula, læ, f. falcula, gladiolus, parva ſica. *Plaut. Rud. 4. 4. 125.* Poſt eſt ſicilicula argentea, & duæ connexæ maniculæ.

Sicilicus, i, *peſo di due dramme*, δίδραχμον, pars aſſis quadrageſimaoctava, ſeu quarta pars unciæ, quæ ſcrupula ſex, ſive, quod in idem recidit, drachmas duas continet. *Priſcian. in libello de ponderibus*. Drachmæ ſi geminæ, aderit, quem dicier audis, Sicilicus. *Scæv. leg. 21. ff. de ann. legat.* Cum noverca univerſæ hereditatis haberet dodrantem, ſemunciam, & ſicilicum. ¶ In menſuris ſicilicus eſt quarta pars pollicis. *Plin. l. 13. c. 15.* Menſa ſolida tribus ſicilicis infra quatuor pedes, totidemque intra ſemipedem craſſitudine. h. e. lata pedes quatuor, minus tertia pollicis parte. Adde *l. 11. c. 6.* ¶ Apud *Feſtum* legitur *ſicilicum* in neutro gen. Sicilicum, inquit, dictum, quod ſemunciam ſecet.

Sicilienſis, & ſe, o. 3. quod ad Siciliam ſpectat. *Cic. in Brut.* Interim me Quæſtorem Sicilienſis excepit annus. id eſt quo Quæſturam geſſi in Sicilia. *Id. 3. de nat. Deor.* Sicilienſe fretum.

Sicilimentum, i, n. herba ſiciliendo reſecta, id eſt quam fœniſecæ prima ſectione relictam, iterata ſectione demetunt. *Cato cap. 5.* Item fœnum cordum, ſicilimenta de prato demito, eaque aride condito.

Sicilio, is, ivi, itum, a. 4. *tagliare*, τέμνω. Verbum eſt proprie ad prata pertinens, quæ tunc ſiciliri dicuntur, cum ea, quæ prima ſectione relicta ſunt a fœniſecis, iterata ſectione demetuntur. *Varro l. 1. de R. R. c. 49.* Quo facto ſicilienda prata, id eſt falcibus conſecanda, quæ fœniſecæ prætererunt, ac quaſi herba tuberoſum reliquerunt campum: a qua ſectione arbitror dictum, ſicilire pratum. *Plin. l. 18. c. 28.* Prata quoties ſecta ſunt, ſicilire, hoc eſt quæ fœniſeces prætereunt, ſecari.

Sicilicisſo, vel Siciliſſito, as, n. 1. Siculos imitor, Siculorum lingua male loquor. *Plaut. Men. prol. v. 12.* Non Atticiſſat, verum Siciliſſitat. *Feſtus* in voce *Atticiſſat* hoc eodem loco *Plauti* legit *Siciliſſat*.

Sicinniſtæ, m. 1. mimi, qui vitam mortui repræſentabant, & ſicinnium ſaltabant, a σείω, *quatio*, & κινέω, *moveo*. *Gel. l. 20. c. 2.* Quos ſiciniſtas vulgus dicit, qui rectius locuti ſunt, ſicinniſtas literæ N gemino dixerunt. Sicinnium enim genus veteris ſaltationis fuit. Saltabundi autem canebant, quæ nunc ſtantes canunt. Poſuit hoc verbum Lucius Accius Poeta in Pragmaticis, appellarique ſicinniſtas ait, nebuloſo nomine; credo propterea nebuloſo, quod ſicinnium cur diceretur, ei obſcurum eſſet. Hæc *Gellius*.

Sicinnium, ii, n. genus veteris ſaltationis, in exequiis adhiberi ſolitum, al. *ſicinnis*. *Gel. l. 20. c. 2.* V. Sicinniſtæ.

Siclus, i, m. genus monetæ Hebraicæ. *Plautus Perſ. 3. 1. 66.* Adde *Iſidor. l. 16. orig. c. 24.*

Sicoris, is, m. fluvius Hiſpaniæ, qui oritur ad radices Pyrenæi, & prope Aragoniam in Iberum influit. *Lucan. l. 4.* Heſperios inter Sicoris non ultimus amnes.

Sicubi, adv. *ſe in qualche luogo*, Ger. *ſo etwan*, Gal. *ſi en quelque lieu*, Hiſp. *ſi en algun lugar*, εἴ ποι, ſi aliquo loco, a *ſi*, & *ubi*, inſerto c. *Cic. pro Corn. Balbo c. 14.* Ac ſicubi eſſet, lex id Gellia, & Cornelia ſuſtuliſſet.

Sicula, æ, f. *pugnaletto*, ξιφίδιον, parva ſica, gladiolus, & tranſlate virile hominis membrum. *Catull. carm. 66. (al. 68.) v. 21.* Languidior tenera cui pendens ſicula beta. ¶ In veteribus Gloſſ. legitur *Sicila*.

Sicule, Siculorum more, aut lingua. *Feſt.* in *Atticiſſat*. Atticiſſat, Attice loquitur. Plautus: Non Atticiſſat, ſed Siciliſſat. id eſt Sicule loquitur.

Siculi, orum, m. 2. pop. Latii, ita dicti a Siculo Rege, qui ſuis ſedibus pulſi, ſecundum Thucydidem ab Opicis, ſecundum Antiochum ab Opicis, & Oenotriis, ſecundum Hellanicum ab Oenotriis, & Japygibus, & ſecundum Dionyſium, & Cluverium ab Oenotriis, & Pelaſgis, ſecundum Philiſtum a Pelaſgis, & Umbris, in inſulam proximam trajecerunt, quæ tunc Sicania dicebatur, ante Trinacria, eique Siciliæ nomen indiderunt. Olim incolæ Siciliæ vitam opiparam ducebant. Hinc prov. apud *Platonem l. 3. de Rep. Menſa Sicula*, & apud *Athenæum lib. 14.* *Coquus Siculus*. Alio tamen tempore non deliciis, ſed laboribus operam dantes, militiæ inſerviebant, ut *Siculus miles*, proverb. apud Zenodotum, de mercenario milite, ac nullum miniſterii genus lucri gratia recuſante. *Aula Sicula* apud Juvenalem pro imperio duro proverb. dicitur, quale Siculorum Tyrannorum.

Siculus, i, m. filius Itali. *Dionyſ. Hal. l. 1. Rom. Ant.* Sed *Solinus* aſſerit, filium fuiſſe Neptuni; Alii filium Neptuni, fratrem Itali; Alii filium Corythi, & Electræ, fratrem Dardani. Regnavit in Lucania, & in Latio. Hinc incolæ Lucaniæ, Latii, aliarumque regionum Siculi dici cœpti ſunt. *Dionyſ. l. c.*

Siculus, a, um, quod ad Siciliam ſpectat. *Virg. 1. Æn.* Vix e conſpectu Siculæ telluris in altum &c. *Juvenal. Sat. 9. v. ult.* Siculus cantus effugere. h. e. cantus Sirenum juxta Siciliam in mari habitantium. *Idem Sat. 13. v. 50.* Sicula torvus cum conjuge Pluton. h. e. Proſerpina, quæ dum in Ætna Siciliæ monte moraretur, a Plutone rapta fuit. Siculum mare, *Mar di Sicilia*, quod a Sicilia Cretam uſque excurrit. Anguſtum, atque anceps eſt, alterno curſu modo in Thuſcum, modo in Jonium influens, & Scylla, Charybdiſque horrendis nominibus inclytum, ex quibus Scylla eſt ſcopulus verſus Sept. Charybdis mare verticoſum verſus Mer. *Plin. l. 3. c. 5.*

Sicunde, adv. εἴ ποθεν, ſi ex aliquo loco. *Cic. Att. l. 13. ep. 30.* Sicunde poteſt eruere. *Liv. l. 26. c. 38.* Sicunde ſpes aliqua ſe oſtendiſſet.

Sicut, *come*, *ſiccome*, כאשר, Ger. *gleich wie*, Gal. *ainſi que*, Hiſp. *aſſi como*, ὡς, ὥσπερ, quemadmodum, adverbium ſimilitudinis, ex *ſic*, & *ut*. *Cic. de Or. l. 1. c. 26.* Nihil eſt quod cogat homines, ſicut in foro non bonos Oratores, item in theatro malos Actores perpeti. *Id. pro L. Man. c. 9.* Sicut Poetæ ſolent. ¶ Ponitur etiam pro tanquam. *Cic. pro R. Com.* Sicut in aram, confugit in hujus domum. ¶ Interdum tamen non res ſimiles, ſed diverſas, & plane contrarias denotat, & ita in priore membro ponitur. *Quinctil. l. 1. c. 3.* Sicut firmiores in literis profectus alit æmulatio, ita incipientibus, atque adhuc teneris jucundior eo ipſo, &c. ¶ Habet etiam venuſtatem magnam in diſponendo, quoties antecedentem ſententiam annectit cum ſequenti. *Quinctil. in proœm. lib. 1.* Nonnunquam ita deſunt, ut bona etiam ingenii, ſtudiaque corrumpant, ſicut & hæc ipſa ſine doctore perito, ſtudia pertinaci legendi, ſcribendi, dicendi multa, & continua exercitatione per ſe nihil proſunt.

Sicuti, adv. itam ac ſicut, ex *ſic*, & *uti*. *Cic. de Or.* Reliquæ duæ, ſicuti ſanguis in corporibus, ſic illæ in perpetuis orationibus fuſæ eſſe debebant. *Plin. l. 7. c. 14.* Ferunt Craſſum avum Craſſi in Parthis interempti nunquam riſiſſe, ob id Agelaſtum vocatum, ſicuti nec flere multos.

Sicyon, onis, f. *Vaſilica*, *Baſilica*, urbs Peloponneſi, olim caput Sicyoniæ reg. in colle, ab ora ſin. Corinthiaci 3. M. P. patria Arati Poetæ, & Praxillæ Poetriæ. Ab ea regiuncula adjacens Sicyonia dicta fuit, inter Corinthiam ad Or. & Achajam ad Occ. Scribit *Plin. l. 36. c. 3.* hanc urbem diu fuiſſe officinarum omnium metallorum patriam. ¶ *Sicyoni* pro Sicyone in ſexto caſu. *Plaut. Ciſtell. 1. 3. 8.* Fuerunt Sicyoni jamdiu Dionyſia.

Sicyonis, idis, f. inſ. maris Ægæi, ex adverſo Epidauri, in qua Minerva Sicyonia cognominata eſt. *Plin. l. 4. c. 12.*

Sicyonius, a, um, adject. ad Sicyonem pertinens. *Virg. 2. Georg.* teritur Sicyonia bacca trapetis. ¶ Sicyonii, orum, populi Sicyoniæ incolæ. Molles hi, & munditiei nimii amatores aliquando fuerunt, præſertim in calceis. Hinc *Cic. l. 1. de Orat. c. 54.* Si mihi calceos Sicyonios attuliſſes, non uterer, quamvis eſſent habiles, & apti ad pedem, quia non eſſent viriles. ¶ Hujuſmodi calcei dicuntur etiam *Sicyonia*, *orum*, abſolute. *Lucret. l. 4. v. 1168.* & pulcra in pedibus Sicyonia rident.

Sideralis, & le, o. 3. ἀστρικός, quod ad ſidera pertinet. *Plin. l. 7. c. 49.* Poſcere videtur locus ipſe ſideralis ſcientiæ ſententiam. *Id. l. 18. c. 24.* Sideralis difficultas. h. e. quæ circa ſiderum cognitionem eſt.

Sideratio, onis, f. *coſtellazione*, θέμα, conſtitutio ſiderum, conſtellatio, ſidus natalitium, horoſcopus. *Firmic. l. 4. c. 13.* Malus ſiderationis influxus. ¶ Sideratio item vocatur morbus plantarum, cum ſiccitate Caniculæ, vel Cancri exareſcunt, atque emoriuntur inſitæ, ac novellæ arbores, præcipue vites, ac ficus. A Græcis vocatur ἀστροβολία, vel ἀστροβολισμός, ſideris percuſſio. *Plin. lib. 17. cap. 24.* Proprium tamen ſiderationis eſt ab ortu Canis ſiccitatum vapor, cum inſitæ, ac novellæ arbores moriuntur, præcipue ficus, & vites,

Tom. II.

Digitized by Google

vitet. ¶ Per tranſlationem ſiderationis nomen accommodatur animalibus, quæ membro aliquo, aut corpore univerſo exareſcunt, unde & *ſiderata* ab eo appellantur. Aliqui dicunt, hunc morbum e cœlo vi quadam ſideris provenire exiſtimari, quod repentino quodam impetu eveniat. *Plin. l. 17. c. 24.* Sideratio, & ocambarum dolor. ¶ Ex hic liquet, cur *Martialis* ſideratam optet linguam Bacchara, qui, ſiquid peteretur, haud intelligere ſe ſimulabat. Locus eſt *l. 7. ep. 19.* Hoc opus eſt, ſubito fias ut ſidere mutus, Dicere ne poſſis, Baccharam, quid ſit opus. Sic *l. 11. ep. 86.* Sidere percuſſa eſt ſubito tibi, Zoila, lingua.

Sideratitius, a, um, adject. ſideratus, ut ſideratitia jumenta, apud *Veget. de re veterin. l. 3. c. 35.*

Sideratus, a, um, *aſſiderato*, ἀστρόβλητος, qui ſiderationis morbo affectus eſt, qui ſidere vexatur, & læditur. *Plin. lib. 28. c. 16.* Sideratis urina pulli aſinini nardo admixta perunctione prodeſſe dicitur. V. *ſideratio*.

Sidereus, a, um, *ſtellato*, Germ. *geſtirn*, Gall. *d'aſtre*, Hiſp. *ſidereo*, ἀστερῶος, quod ex ſidere eſt, vel ex ſideribus conſtat, vel ſideribus ornatur, &c. *Ovid. 4. Faſt. v. 941.* Pro cane ſidereo canis hic imponitur aræ. *Vergil. 3. Æn.* Nec lucidus æthra ſiderea polus. *Martial. l. de ſpectac. epigr. 2.* Hic ubi ſidereus propius videt aſtra coloſſus. ¶ *Sidereus* dicitur ab *Ovid. 4. de Ponto, eleg. ult. v. 6.* Pedo poeta, quia divinus, & doctus fuit; vel quia ſublimis, & altiloquus; vel tandem quia de aſtris fortaſſe ſcripſit.

Sideriton, is, σιδηρῖτις, herba, ſic dicta, quod omnia vulnera ferro illata ſanat. nam σίδηρος ferrum ſignificat. *Plin. l. 25. c. 4. & l. 26. c. 14.*

Siderites, æ, m. σιδηρίτης, lapis magnes, a σίδηρος, *ferrum*, quia ferrum trahit. *Plin. l. 36. c. 16. de magnete:* Sideritin ob hoc alio nomine appellant quidam Heracleon. ¶ Gemma item eſt ex genere adamantium, ferrei ſplendoris, quam Solinus, neſcio unde, ait in metallis ferrariis legi. *Plin. l. 37. c. 4.* Poſt hunc & ſiderites ferrei ſplendoris, pondere ante cæteros, ſed natura diſſimilis: nam & ictibus frangitur, & alio adamante perforari poteſt, quod & Cyprio evenit, &c.

Sideritilis, herba eadem, quæ Heliotropium. *Apul. de herb. c. 49.*

Sideritis, is, f. herba, cujus multa genera affert *Plin. l. 25. c. 5.* & multæ virtutis eſt in vulneribus curandis.

Siderpœcilos, σιδηροποίκιλος, gemma ferrei coloris, & guttis variantibus. *Plin. l. 37. c. 10.*

Sideror, aris, paſſ. ſeu dep. 1. *ſiderarſi*, *aſſiderarſi*, Ger. *ubertriben werden*, Gall. *s'engourdir*, Hiſp. *adormecerſe*, ἀστροβολεῖσθαι, σφακελίζω, a ſidere Cancri, ſeu, ut vulgo loquitur, Caniculæ afflari, areſcere. V. *Sideratio*. *Plin. l. 9. c. 16.* Fluviatilium Glanis Caniculæ exortu ſideratur.

Sidicinum Teanum, n. 2. urbs Apuliæ Dauniæ. *Plin. l. 3. c. 5.*

Sidicinus, a, um, adject. a Sidicino urbe, ut Sidicina æquora, *Virgil. 7. Æn.* Sidicina cohors, *Silius l. 5.*

Sido, is, ſidi, n. 3. *metterſi a ſedere*, *diſtendere*, *calare*, [illegible], Germ. *ſich nieder laſſen*, Gall. *s'aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, καθίζω, ad ſedendum me demitto, deorſum feror, deſcendo. *Virg. 2. Æn. v. 203.* Sedibus optatis gemina ſuper arbore ſidunt. *Plin. lib. 2. c. 22.* Sed certa ranalibus adeo profundum, ut nullæ anchoræ ſidant. h. e. fundum inveniant, in quo hæreant. *Colum. l. 12. c. 24.* Patiemur picem conſidere, ubi ſiderit, aquam aliquam. *Plin. l. 12. c. 25.* Sidere ad ima vaſis. ¶ Sidere naves dicuntur, cum brevi vado deprehenſæ carinas in arenam impingunt, & quaſſantur; vel cum gravi ictu perculſæ, ſolutis compagibus, aquam recipiunt & merguntur. *Tacit. 2. Ann. c. 6.* Quædam naves planæ carinis, ut ſine noxa ſiderent, *[illegible]*. *Nepos in Chabr. in fine.* Navis roſtro perculſa cœpit ſidere. ¶ Tranſlata *Senec. de Conſtant. Sapient. c. 2.* Civitas degenerans, & ſua mole ſidens. h. e. in pejus ruens. *Tacit. 2. Hiſt. c. 13.* Sidente paulatim metu. *ceſſando il timore*.

Sidon, onis, f. 3. *Saide*, urbs Syriæ, in Phœnicia, in ora maris Medit. cum portu capaci. Nomen accepit, teſte Iſidoro, a Sidone Chanaan filio. Alii dictam volunt a Sida Beli filia, vel a piſcium ubertate, quos Sidonas Phœnices vocant. *[illegible] l. 3. c. 19.*

Sidonicus, a, um, adject. idem quod Sidonius. *Salluſt. in Jugurth. c. 114.* Legum, cultuſque pleraque Sidonica.

Sidonis, idis, adject. fem. quæ eſt ex Sidone urbe. *Ovid. 10. Met. v. 267.* Collocat hanc ſtratis concha Sidonide tinctis. ¶ Penultimam corripit *Silius*, dum ait *l. 8. v. 70.* Sidonis in Latia trepidabat naufraga terra. Adde *Ovid. 3. Faſt. v. 649. & l. 3. de ar. am. v. 252.*

Sidonius, a, um, Σιδώνιος, quod ad Sidonem urb. ſpectat. *Virg. 1. Æn. v. 613.* Obſtupuit primo aſpectu Sidonia Dido. *Id. 4. Æn. v. 75.* Sidoniaſque oſtentat opes. ¶ Sidonii, orum, m. populi Sidonis. *Juſtin. l. 18. c. 3.* ¶ Apud Sidonem ingens erat marinarum concharum copia, ex quarum ſanguine purpureus optimus color efficiebatur, quemadmodum & apud Tyrum urbem. *Martial. l. 14. ep. 154. de lana.* Ebria Sidoniæ cum ſim de ſanguine conchæ. *Virg. 4. Æn.* Sidonia chlamys. *Senec. in Herc. Oet. v. 663.* Sidonium ahenum. V. *ahenum*.

Sidonius, ii, m. C. Sollius Sidonius Apollinaris, Gallus, patria Lugdunenſis, religione Chriſtianus, Arverniæ Epiſcopus, floruit ſæculo Chriſti quinto, ſcripſitque epiſtolarum libros aliquot, & carmina (quæ omnia extant) ſtilo quidem illo erudito, ſed duriuſculo, præſertim in epiſtolis, in quibus etiam multa inveniat Latinæ linguæ ſtudioſus nullo modo imitanda, verba audacter novata, aut inſolenter deducta, phraſeſque inconditas, & a Latina gravitate longe abhorrentes. Ille tamen, ut ejus temporis ratio ſtudiorum erat, maximas laudes conſecutus eſt, ſtatua etiam Apollinari laurea, Romæ in foro Trajani collocata, ob poeſim, ab Anthemio Auguſto donatus.

Sidus, eris, n. 3. *conſtellazione*, *ſegno celeſte*, כוכב, Germ. *geſtirn*, Gall. *aſtre*, Hiſp. *eſtrella*, *conſtelacion*, ἄστρον, ſignum ex pluribus ſtellis compoſitum, ut Aries, Andromeda, Leo, &c. *Manil. l. 1.* Formaeque diſtinguere tantum Contenta, & ſtellis diſtinguere ſidera certis. Hoc dextro ſidere editus, *nato ſotto buona coſtellazione*, apud *Stat. l. 3. Silv. 4.* ¶ Frequentiſſime pro ſtella uſurpatum reperitur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Solis, Lunæ, ſiderumque omnium diſtinctionem, varietatem, pulchritudinem, ordinem. ¶ Item pro planetis. *Plin. l. 7. c. 20. de Solis umbra in horologio:* A Columna Mænia ad Carcerem inclinato ſidere. *Tacit. Ann. 1. c. 70.* Sidere æquinoctii, quo maxime tumeſcit Oceanus. h. e. Sole æquinoctium faciente. ¶ Sidere tangere, vel ferire, eſt felicem eſſe, magnum eſſe. *Ovid. 7. Met. v. 61.* Quo conjuge felix, Et Dis chara ferar, & ſidera vertice tangam. *Hor. l. 1. od. 1.* Sublimi feriam ſidera vertice. *Propert. l. 3. el. 8. v. 43.* Nunc mihi ſumma licet contingere ſidera plantis. ¶ Metonymice ponitur pro tempeſtate, *ſtagione*, quia quædam ſidera tempeſtatem afferunt. *Ammian. l. 22. c. 13.* Sidere ſævo inſtante hiemali. ¶ Hinc ſidus confici, vel confectum eſſe dicitur, quando tempeſtas, quam ſidus illud infert, ſævit. *Plin. lib. 18.* Verti juſſit ipſa die folia, ut eſſet confecti ſideris ſignum. ¶ Item pro cœli temperamento, *clima*. *Plin. in Paneg. c. 15.* Diverſam aquarum temperiem, patriumque ſidus ferre conſueviſti. Item pro cœli influentia, *influenza*, & fere de malo influxu. *Liv. l. 8.* ſidere peſtilenti ictis. *Petron. in Satyr.* Animos juvenum ad magna ſurgentes, velut peſtilenti quodam ſidere afflavit. ¶ Hoc ſenſu ſidus frequenter accipitur pro quodam morbi genere, de quo ſatis diximus in voce *ſideratio*. *Plin. l. 2. c. 41.* Afflantur alii ſidere, alii commoventur ſtatis temporibus alvi, nervis, capite, mente. ¶ Sidus fervidum, apud *Horat. epod. 1.*, eſt Canicula. ¶ Tranſlata *Ovid. 4. de Pont. eleg. 3.* O ſidus Fabiæ, Maxime, gentis ades, h. e. decus, & ornamentum. *Col. l. 10. v. 92.* Pingit & in varios terreſtria ſidera flores. ¶ Uſurpatur interdum hæc vox in amatoriis blanditiis. *Sueton. in Calig. c. 13.* Super fauſta nomina, ſidus, & pullum, & pupum appellantium, &c. ¶ Varia hujus nominis ab Etymologis origo affertur; ex quo etiam naſcitur ſcribendi varietas. Scribunt enim quidam ſydus per *y*, ducuntque a σύν, & εἴδειν videre, quia ſidus, una plures ſtellas notat, ſimul conſpiciatur: alii ſcribunt *ſidus* per latinum *i*, derivantque cum *Varr. l. 6. de L. L.* ab *inſidendo*, quæ quidem ſcriptionis ratio probabilior eſt, tum quia ſidus vox Latina eſt, non Græca, tum quia ſic legitur in veterib. libris, teſte *Manut. in Orthogr.*

Siem, ſies, ſiet, pro *ſim*, *ſis*, *ſit*, frequens eſt apud Comicos, *Plautum* præſertim. V. *Sum*.

Siffilo, as, n. 1. idem ac ſibilo apud veteres. *Non. c. 12. n. 49.* ubi Homeri exemplum affert, & uſurpat etiam verbale *Siffilatio* ſine Auctoris ullius exemplo.

Sigalion, n. 2. Σιγαλίων, ſimulacrum apud Ægyptios in ſacris Iſidis, & Serapidis, quod digito labiis impreſſo ſilentium imperare videbatur, quod alio nomine Harpocrates dicebatur, a σιγάω, *taceo*. *Auſon. epiſt. 23.* Aut tua Sigalion Ægyptius oſcula ſignet.

Sigeius, a, um, adject. ad Sigeum promontorium pertinens. *Ovid. Heroid. ep. 1. v. 33.* Hac ibat Simois, hæc eſt Sigeia tellus.

Sigeum, n. 2. *Capo Janiſſari*, Σίγειον, prom. Troadis, in ora maris Ægæi, apud oſt. Scamandri fl. contra Tenedum inſ. cum urbe cogn. ubi Achilles ſepultus eſt. Dictum eſt, ut quidam volunt, a σιγάω, *ſileo*, quod Hercules præmio ſuo a Laomedonte fraudatus, ſimulato diſceſſu, ibi ſe occultaret, indeque ſilentio magno reverſus, Ilium repente adortus ſit, & ceperit. *Serv. in 2. Æn.*

Sigeus, a, um, adject. a Sigeo promontorio, ut Sigei campi, *Virg. 7. Æn. v. 294.* Sigea freta, *Id. 2. Æn. v. 312.*

Sigillaria, orum, n. dies feſtus Romanorum, ita dictus a *ſigillum*, quod ultro citroque ſigilla, ſive imagunculas, & munuſcula alia miſſitarent. Hoc feſtum *Lucilius* indicat, cum ait: Servorum feſtu' dies hic, Quem plane hexametro verſu non dicere poſſis. Nam *Sigillariorum* vocem verſus hexameter non admittit. Ideo ſic per Periphraſin *Auſonius Idyll. 16.* Feſta ſigillorum nomine dicta colunt. ¶ Sigillaria continuo erant poſt Saturnalia. *Macrob. l. 1. cap. 10.* Saturnalia uno tantum die, idest quartodecimo Calendarum ſolita celebrari, ſed poſt in triduum propagata. Sigillariorum adjecta celebritas in ſeptem dies diſcurſum publicum, & lætitiæ religionis extendit: nomen eo ex Sigillaribus, quod olim citroque ſigilla, ſive imagunculas, & munuſcula alia miſſitarent. Hæc *Macrob.* Ipſa quoque munuſcula, quæ tali feſto mittebantur, Sigillaria dicuntur. *Senec. Epiſt. 12.* Ego ſum Felicio, cui ſolebas ſigillaria afferre.

Sigillaria, orum, n. vicus Romæ, ubi ſigilla vendebantur. *Gel. l. 5. c. 4.* Apud Sigillaria forte in libraria ego, & L. Paulus poeta conſedimus. ¶ Sigillaria etiam dicuntur Deorum imagunculæ. *Tertull. de Orat. c. 12.* Adoratis ſigillaribus ſuis.

Sigillariarius, ii, m. qui Sigillaria facit, hoc eſt ſigilla, & alia minuta opera. *Inſcrip.* apud *Reineſ. claſſ. 11. n. 89.* T. Flacio T. F. Largonio Fabro ſtatuario ſigillariario.

Sigillaritius, a, um, adject. ad ſigillaria pertinens. *Spartian. in Adrian. c. 17.* Saturnalitia, & Sigillaritia frequenter amicis inopinantibus miſit. Subaudi munera. ¶ Sigillaritius annulus eſt, quo utimur ad obſignandas epiſtolas, vel aliam quampiam rem ſigillo notandam. *Vopiſc. in Aurelian. c. ult.* Uxori, & filiæ annulum ſigillaritium quaſi privatus inſtituit.

Sigillarius, ii, m. ſigillorum conflator, & faber, ἀγαλματοποιός. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. 11. n. 89.* Statuario ſigillario. ¶ Legitur & Sigillarius apud *Fabret. pag. 179. & pag. 243.*

Sigillatim, adv. *ſeparatamente*, *in particolare*, idem ac ſingillatim, ſeu ſingulatim, cui *generatim*, & *univerſe* opponuntur. *Cic. 7. Verr. c. 53.* Quid ago de cæteris Civium Rom. ſuppliciis ſigillatim potius, quam generatim, atque univerſe loquar? *Terent. Phorm. 5. ſc. ult. v. 42.* Qualis ſigillatim in iſtum fuerim. ¶ Animadvertendum, hæc tria *ſigillatim*, *ſingillatim*, & *ſingulatim* promiſcue, & alterum pro altero in optimis Codicibus legi.

Sigillator, oris, ſigillarius. *Vet. Inſcriptio apud Murat. p. 936. n. 2.*

Sigillatus, a, um, ſigillis, idest parvis ſignis, ſeu imaginibus ornatus, ut Scyphi Sigillati, idest emblematis, & incruſtamentis ornati. *Cic. 6. Ver. c. 14.* Jubet me ſcyphos ſigillatos ad Prætorem ſtatim afferre. *Id. Att. l. 1. ep. 10.* Putealia ſigillata duo.

Sigilliolum, i, n. parvum ſigillum, ſeu imagiuncula. *Arnob. l. 6.* Sigilliolis hominum, & formis ſupplicatis humanis.

Sigillum, li, n. *piccola immagine*, *ſigillo*, חותם, Germ. *ſiegel*, Gall. *ſeau*, *cachet*, Hiſp. *ſello*, σφραγίς, parvum ſignum, imagiuncula, parva ſigura, parva ſtatua, a *ſignum*, ut *tigillum* a *tignum*. *Cic. 2. Ver. c. 22.* Appoſuit patellam, in qua ſigilla erant egregia. ¶ Speciatim ſumitur pro imagine, quam in obſignandis epiſtolis, vel aliis ſcripturis, in cera, vel in alia materia imprimimus. *Cic. 4. Acad. c. 26.* Quid ſi ejuſmodi cera centum ſigilla hoc anulo impreſſero?

Sigla, orum, n. *abbreviature*, σημεῖα, σίγλαι, notæ compendiariæ, litteræ ſingulares, quæ vocem integram ſignificant, ut S. V. B. E. E. Q. V. Singulæ hæ literæ vocem ſignant, hoc modo, *Si vales, bene eſt, ego quidem valeo*. Sunt autem *ſigla* dicta per ſyncop. pro *ſigilla*, quia ſint parva ſigna compendii cauſa in ſcribendo inventa. *Juſtinian. in epiſt. ad Antecessor.* Eandem pœnam falſitatis conſtituimus adverſus eos, qui leges noſtras per ſiglorum obſcuritates auſi fuerint conſcribere. Omnia enim, idest & nomina prudentium, & titulos, & librorum numeros per conſequentias literarum volumus, non per ſigla manifeſtari.

Sigma, atis, n. σίγμα, lectus ad menſas rotundas accommodatus, vel ligneum ſedile, in quo perpetuus lectulus ſtratus erat ad convivas recipiendos. Nam veteres olim recta linea ſedebant, lectulis ita diſpoſitis, ut ab una tantum parte diſcumberetur; poſtea ſigma inventum eſt, ut eidem menſæ plures aſſidere poſſent. Dictum eſt autem ſigma a figura ſemicirculari Græcæ literæ σ, quæ majori forma ad ſimilitudinem latinæ C ſcribebatur, ut videre eſt in antiquis monumentis. Itaque *Apul. l. 5.* ſuggeſtum ſemirotundum appellat. *Lamprid. in Heliog. c. 25.* Primus invenit ſigma in terra ſternere, non in lectulis, ut a pedibus utres per pueros ad reflandum ſpiritum ſolverentur. *Martial. l. 10. in epigr. 48.* Septem ſigma capit, ſex ſumus, adde Lupum. *Id. l. 14. epigr. 87.* Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſigma: Octo capit; veniat quiſquis amicus erit. ¶ Eodem nomine appellatur ſolium ſemicirculare in balneis. *Sidon. l. 2. ep. 2.* ita ut miniſteriorum ſe ſe non impedientium famulatu, tot poſſit recipere ſellas, quot ſolet ſigma perſonas.

Signaculum, i, n. *ſegnacolo*, *ſegno*. *Tertul. in Apol. c. 21.* Signaculum corporis. *Prudent. in Pſychom. v. 360.* Inſcripta oleo frontis ſignacula.

Signanter, adverb. ſignate, expreſſe, peculiariter, ſingulatim. *Auſon. in gratiar. act.* Signanter, & breviter omnia indicare.

Signarius, ii, m. *ſtatuario*, *ſcultore*, ζῳδιοποιός, qui ſigna, h. e. ſtatuas facit, ſignifex. *Inſcrip.* apud *Murator. pag. 963. n. 4.* Martio Aprili artifici ſignario, qui vixit annis XXXII. &c.

Signate, adv. evidenter, ſignificanter. *Gel. l. 2. c. 6.* Quæ propria, & ſignate locuti ſunt. *Ammian. l. 23. c. 6.* Forma hoc vocabulo ſignatius appellata.

Signatio, onis, f. notatio, ſignificatio. *Auctor dialogi de Orat. c. 16.* Hoc primum interrogabo, quos vocetis antiquos, quam Oratorum ætatem ſignatione iſta determinetis.

Signator, oris, m. *ſigillatore*, σφραγιστής, σημαίνων, qui ſignat. Speciatim ſignatores dicebantur, qui teſtamentis, aut cauſis ſignandis adhibebantur. *Salluſt. in Catil.* Ex illis teſtes, ſignatoreſque falſos commodare, fidem, fortunas, pericula vilia habere. *Suet. in Tib. c. 23.* Illatum deinde Auguſti teſtamentum, non admiſſis ſignatoribus, niſi Senatorii ordinis.

Signatorius, a, um, σφραγιστικός, quod ſignat, ſeu quo ad ſignandum utimur, ut ſignatorius anulus, *leg. 74. ff. de V. S.*

Signatum, i, n. actus ſignandi, ſigillum. *Suet. in Ner. c. 17.* Cautum, ut in teſtamentis primæ duæ ceræ, teſtatorum modo nomine inſcripto, vacuæ ſignaturis oſtenderentur.

Signatus, a, um, *ſegnato*, σφραγισθείς, inſignitus, qui ſignum habet. *Virg. 2. Georg.*

Et

Digitized by Google

Et admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix. *Ovid. 2. de Arte:* Aſpice, ſignatum ſanguinea pectus habet. *Id. 5. Metam.* Signata ſono nomina. ¶ Signatæ tabellæ, ſeu epiſtolæ, *ſigillate*. *Nepos in Pelop. c. 3.* Cum epiſtola jam accubanti in convivio eſſet data, ſicut erat ſignata. *Tibul. l. 4. eleg. 7.* ſignatis mandare tabellis. ¶ Signatum argentum eſt in pecuniam redactum, impreſſa publica pecuniæ nota, *argento in moneta*. *Cic. Ver. 7. c. 23.* Navis plena argenti facti, atque ſignati. ¶ Signata puella eſt integra, inviolata, quaſi clauſa, & obſignata. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 783.* Primum Chryſidem negat ſignatam reddere. Eadem ratione *ſignata ſacra* dixit *Var. apud eund. c. 4. n. 431.* & *ſignata lumina*, h. e. obſervata, cuſtodita, *Propert. l. 4. eleg. 2. v. 146.* ¶ Comparativum *ſignatius*. *Tertul. de reſur. carn. c. 13.* Quid expreſſius, & ſignatius in hanc cauſam? h. e. ſignificantius.

Signia, f. 1. *Segna*, *Segni*, urbs Volſcorum, in Latio, in ſummo jugo Lepini M. ab urbe Roma 30. M. P. a Præneſte 9. *Liv. l. 1. c. 56.* ¶ Ibi organa inventa fuere, & modulationes, quibus utitur Romana Eccleſia, teſte *Petrarcha*.

Significo, is, xi, ctum, 3. 3. idem ac ſignifico. *Marian. l. 63. §. 3. ff. ad S. C. Trebel.* Nam ſi auditus capaces ſunt, vel interrogati nutu poſſint ſignificere. Rectius alii leg. *ſignificare*.

Signifer, ri, m. *alfiere*, נושא, Ger. *fenderich*, Gall. *porteenſeigne*, Hiſp. *alferez*, σημειοφόρος, qui ſignum fert, vexillum. *Cic. 4. Ver.* Sit in ejus exercitu ſignifer. *Id. 1. de Div.* Cum ſignifer primi haſtati ſignum non poſſet movere loco. *Ovid. 3. Faſt.* Rumpatque aquila ſignifer hoſtis emit. ¶ Signifer appellatur etiam Zodiacus, quia in eo ſunt duodecim ſidera, ſeu ſigna, per quæ Sol decurrit. *Plin. l. 2. c. 10.* Propter obliquitatem ſigniferi. ¶ Translate ſignifer ſumitur pro duce, & auctore. *Cic. pro Planc. c. 30.* Qui cauſæ noſtræ duces, & quaſi ſigniferi fuiſſent. *Id. pro Mil. c. 33.* Cum tantum auſus ſit ultor pro mortuo, quid ſignifer pro vivo non eſſet auſus?

Signifer, ra, rum, σημειοφόρος, quod ſignum fert. Sic orbis ſignifer dicitur circulus ille cæleſtis, in quo duodecim ſigna ſunt. *Cic. 2. de Divin. cap. 42.* Vim quandam eſſe ajunt ſignifero in orbe, qui Græce ζῳδιακὸς dicitur. Sic ſignifer dicitur polus a *Lucan. l. 3. v. 254.* ¶ Signiferi crater dicitur a *Valer. Flac. l. 5. v. 337.* in quo artificioſe ſigna, & imagunculæ inſculptæ ſunt. ¶ Signifera puppis, apud *Lucan. l. 3. v. 558.* eſt navis prætoria, in qua eſt vexillum.

Signifex, icis, m. ἀγαλματοποιός, qui ſigna facit, ideſt ſtatuas. *Arnob. l. 6. pag. 199.* Inter ſignifices ille memoratus Phidias. *Apul. l. 2. A. A.* Egregius ille ſignifex. Legitur etiam apud *Sidon. l. 6. ep. 12.* & *Martian. Capel. l. 2.*

Significabilis, le, adject. *ſignificativo*, ſignificans. *Var. l. 3. de L. L.* Patus is, qui primum homo ſignificabilem ore emiſit vocem.

Significans, antis, o. 3. *ſignificante*, σημαντικός, apertus, & evidens. *Quintil. l. 9. c. 2.* Dilucida, & ſignificans deſcriptio. *Id. l. 8. c. 1.* Quo nihil inveniri poteſt ſignificantius. *Gel. l. 1. c. 15.* Quod genus homines a Græcis ſignificantiſſimo vocabulo λάλοι appellatos.

Significanter, adv. ἐμφατικῶς, expreſſe. *Quintil. l. 6. c. 3.* Non parum ſignificanter etiam illa in ſchola ἕξις dicerimus. *Cic. 3. Fam. ep. 10.* Acrius, apertius, ſignificantius dignitatem tuam defendiſſem. *Quintil. Declam. 247.* Illud quam fieri poteſt breviſſime, & ſignificantiſſime comprehendite.

Significantia, æ, f. idem ac ſignificatio. *Var. apud Non. c. 4. n. 384.* Varia adverbii ſignificantia. *Arnob. l. 4.* Ex rerum eventu ipſius nominis ſignificantiam traxit. Et *ibid.* Ad rerum ſignificantias aptam.

Significatio, onis, f. *ſignificato*, *ſenſo*, σημασία. *Gel. l. 5. c. 22.* Inveteravit falſa, atque aliena ſignificatio verbi. *Cic. in Partit. c. 31.* Significationem ſcripti in trahere, quo expediat. ¶ Item indicium, indicatio. *Cic. pro Leg. Manil. c. 3.* Uno nuncio, una literarum ſignificatione cives Rom. necandos denotavit. *Caſ. l. 6. B. Gal.* Ne qua ejus adventus procul ſignificatio fiat. ¶ Item figura oratoria, h. e. emphaſis. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 33.* Significatio eſt, quæ plus in ſuſpicione relinquit, quam poſitum eſt in oratione.

Significativus, a, um, adject. qui aliquid ſignificat. *Ulpian. leg. 75. Dig. de Verb. obligat.* Appellatio certæ rei ſignificativa.

Significatorius, a, um, adject. ſignificativus, ut ſignificatorium verbum, *Tertul. adverſ. Hermog. c. 32.*

Significatus, us, m. *ſignificato*. *Gel. l. 3. c. 12.* Ve particula duplicem ſignificatum habet. ¶ Item *indizio*. *Plin. l. 18. c. 25.* Ipſi dies rara non aliquos tempeſtatum ſignificatus habent.

Significatus, a, um, *dimoſtrato*. *Cicero*, *Tacitus*, & *alii paſſim*. V. Significo, a cujus ſupino formatur hoc nomen.

Significo, as, a. 1. *dimoſtrare*, *far ſapere*, *far intendere*, *ſignificare*, הראה, Ger. *anzeigen*, Gall. *ſignifier*, Hiſp. *ſignificar*, σημαίνω, ſignum facio, per ſigna notum facio, demonſtro, oſtendo. *Plaut. Truc. 4. 3. 14.* Etenim ſic iſtuc volo: ne inter vos ſignificetis, ego ero paries. *Cic. pro R. Amer. c. 34.* Quid hæc tanta celeritas feſtinatioque ſignificat? *Id. ibid. c. 20.* Ut ſignificent, ſi fures venerint. *Id. Att. l. 5. c. 20.* Cum ego antea tibi ſignificarem per literas, me ſperare, &c. *Id. 1. Tuſcul. c. 36.* Carere hoc ſignificat, egere eo quod habere velis. ¶ *Gel. l. 18. c. 12.* teſtatur veteres aliquando *ſignificor* pro *ſignifico* deponentium forma uſurpaſſe.

Significus, i, m. idem qui ſignifex. *Apul. de Deo Socrat.* Non pudet me non eſſe ſignificum.

Signinus, a, um, adject. quod ad Signiam Volſcorum urbem ſpectat. *Celſ. l. 4. c. 5.* Potui quidem aptiſſimum eſt vinum frigidum, maximeque Signinum. *Plin. l. 3. c. 13. de peris:* Et in iis Tarentina, Signina, quæ alio colore teſtacea appellant. ¶ Signinum opus dicebatur, quod fiebat e tuſis teſtis, addita calce. In pavimentis olim magnopere commendabatur. Nomen ex eo eſt, quod melioris ante eſſent teſtæ apud Signinos. *Plin. l. 35. c. 13.* Quid non excogitavit ars? fractis enim teſtis utendo, ſic, ut firmius durent, tuſis, calce addita, quæ vocant Signina, quo genere etiam pavimenta excogitavit. Adde *Vitruv. l. 2. c. 4.* & *l. 8. c. ult.* ¶ Signini, orum, Italiæ populi, *Plin. l. 3. c. 5.*

Signitĕnens, tis, adject. idem qui ſignifer. *Ennius apud Var. l. 4. de L. L.* Quæ cava cæli ſignitenentibus conficit bigis, hoc eſt ſtellatis.

Signo, as, a. 1. *ſegnare*, רשם, Ger. *zeichnen*, Gall. *marquer*, Hiſp. *ſeñalar*, σφραγίζω, ſigno aliquo noto, ſignum alicui rei imprimo. *Virg. 3. Georg. v. 171.* Et ſummo veſtigia pulvere ſignant. *Ovid. 4. Faſt.* Signat arātro mœnia. *Id. 3. Amor. eleg. 7.* Signat humum limite. *Cic. de Fato, c. 19.* Signare in animo ſpeciem alicujus rei, *imprimere*. ¶ Signare argentum, aurum, eſt in pecuniam redigere, quod fit impreſſo publico ſigno, ſeu nota Principis, *far moneta*, *coniare*. *Cic. Fam. 13. ep. 29.* Cum ſignaretur argentum Apolloniæ. *Plin. l. 33. cap. 3.* Proximum ſcelus fecit, qui primus ex auro denarium ſignavit. ¶ Significat etiam obſignare, claudere, ſigillo annuli impreſſo, *ſigillare*. *Martial. l. 9. epigr. 89.* Nunc ſignat meus annulus lagenam. V. Signatus. ¶ Item indicare, oſtendere, *ſignificare*. *Plaut. Ciſtel. 4. 2. 28.* Cui excidit hæc ciſtella: certe eccum locum ſignat, ubi ea excidit. *Quintil. l. 6. c. 3.* Et ut proxime utriuſque differentiam ſignem. *Id. l. 2. c. 14.* Signare verba Latina Græcis verbis, *ſpiegare*. ¶ Item deſignare, deſcribere. *Virg. 2. Georg.* Quin etiam cæli regionem in cortice ſignant. *Id. 3. Æn.* Poſtibus adverſis figo, & rem carmine ſigno. *Calem. lib. 1. cap. 3.* Quod vir eruditiſſimus traditum veteris præceptum, numeris ſignavit, *ſpiegò in verſo*. ¶ Signare vota, eſt vota nuncupata, & in charta, ſeu libello conſcripta obſignare, & Deorum genibus affigere. *Plin. l. 10. ep. 44. ad Trajan.* Solemnia vota pro incolumitate tua & ſuſcepimus, & ſolvimus, precati Deos, ut velint ea ſemper ſolvi, ſemperque ſignari. Ita explicat *Turneb. l. 3. c. 17.* Aliis ſignare vota, eſt perſolvere. h. e. id, quod Diis promiſimus, poſtquam voti compotes facti ſumus, præſtare. *ſoddisfare*, *adempire il voto*.

Signum, i, n. 2. *ſegno*, אות, Ger. *zeichen*, Gall. *marque*, Hiſp. *ſeñal*, σημεῖον, proprie eſt parva quædam ſignificatio indicans totius rei qualitatem, inquit *Donatus*, vel res aliqua, quæ aliquid aliud a ſe diverſum indicat, qualis eſt rubor, quo pudor ſignificatur, qualia item ſunt, quæ pro tabernis ad res venales ſignificandas ſuſpendi ſolent; item characteres, ſeu notæ literarum, quibus utimur in ſcribendo; item notæ geſtivæ, quæ cum ipſis rebus naſcuntur; item notæ, quæ pecudibus, vel aliis rebus inuruntur, &c. *Cic. 2. de Orat. c. 45.* Niſi et tu ſigna doloris tui verbis, ſententiis, voce, vultu, collacrymatione denique oſtenderis. *Virg. 1. Georg.* Aut pecori ſignum, aut numerum impreſſit acervis. *Quintil. l. 3. c. 6.* Signis aliquid colligere. *Terent. And. 3. 2.* Quæ oportet ſigna ad ſalutem eſſe, omnia huic eſſe video, *ſegni di ſalute*. Rurſus *Cic. 3. ad Q. Fr. ep. 3.* Occupationum mearum ſignum tibi ſit librarii manus. *Id. 2. de Divin. c. 54.* Signum dare cantandi. *Id. de Amic. reſp. c. 15.* Vis innumerabilis ſervorum in ſcenam, ſigno dato, irrupit. ¶ Speciatim ſignum dicitur de ſideribus, ideſt de cæli conſtellationibus, ut de ſideribus circuli Zodiaci, & aliis. Cauſa nominis eſt, quia quarundam animalium imaginem referunt. Zodiaci ſigna duodecim ſunt, Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpios, Sagittarius, Capricornus, Aquarius, Piſces. *Cic. 1. de Invent.* Nam & ſignorum ortus, & obitus definitum quendam ordinem ſervant. *Horat. l. 2. ſat. 6. v. 126.* Rabioſi tempora ſigni. ideſt dies caniculares. ¶ Item de vexillis, quia nempe ſunt ſignum belli. *Cic. in Catil. 2. c. 6.* Cum arma, cum ſecures, cum faſces, cum tubas, cum ſigna militaria ſciret eſſe promiſſa. Hinc conferre ſigna cum hoſtibus, *attaccar la battaglia*, apud *Cic. in Piſon. c. 21.* Signis infeſtis inferri in hoſtem, &, infeſta ſigna hoſti inferre, *andar ad aſſaltar il nemico*. *Idem pro Font. cap. 16.* & *pro Plac. c. 6.* & *Liv. l. 3. c. 60.* ¶ Militare etiam ſignum eſt illud, quod tribunis militum dari ſolet ab Imperatore, quo dignoſcere poſſint eos, quibus excubiæ agendi cura demandata eſt, *il contraſſegno della ſentinella*: quod quidem ſignum conſtat uno, aut duobus fere verbis, quorum ii ſolum conſcii ſunt, qui in ſtatione vigilant, quo fit, ut quicumque ea verba ignorant, aditu, & tranſitu facile prohibeantur. *Suet. in Claud. c. 42.* Excubitori tribuno ſignum de more poſcenti, non temere aliud dedit, quam ἄνδρ' ἐπαμύνασθαι, &c. *Id. in Calig. c. 50.* Tribuno cohortis prætoriæ ſignum petenti, Priapum, aut Venerem dare conſuevit. ¶ Atque hæc *ſigna vocalia* dicuntur a *Veget.* nam erant alia Vigiliarum ſigna non vocalia, ſcilicet vel. gr. teſſerulæ quædam ligneæ, quæ excubiis diſtribuebantur, & medio ſtationis tempore a Tribuno repetebantur. Vide de his plura apud *Lipſ. l. 5. de milit. Rom. dial. 9.* & *Veget. de re milit. c. 3.* ¶ Dicitur etiam ſignum de ſtatuis, ſimulacris, imaginibus, ſive ſculptilibus, ſive fuſilibus, ad effigiem hominum, vel beſtiarum, & aliarum rerum fabricatis. *Cic. 3. Ver.* Delum venit, ibi ex fano Apollinis religioſiſſimo noctu clam ſuſtulit ſigna pulcherrima, atque antiquiſſima. *Virg. 5. Æn.* Cymbiaque argento perfecta, atque aſpera ſignis. ideſt imaginibus decorata, & ornata. ¶ Item de inſtrumento, quo quid obſignamus, & notamus, vel potius de imagine, quam hoc inſtrumento in re aliqua imprimimus. *ſigillo*. *Cic. in Catil. 3.* Tum oſtendi tabulas Lentulo, & quæſivi, cognoſceret ne ſignum. *Id. ibid.* Literæ omnes integris ſignis Prætoribus traduntur. *Id. pro Quinct. c. 6.* Tabulæ maxime nobilium hominum ſignis conſignantur. Hinc ſub ſigno aliquid ponere, vel habere, *tener chiuſo*, *a ſotto ſigillo*. *Cic. 9. ad Attic.* & *Agrar. 1.* ¶ Item, ut diximus, de iis rebus, quæ ad tabernas ſolent ſuſpendi. *Quintil. l. 6. c. 4.* Tabernæ autem erant circa forum, ac ſcutum illud ſigni gratia poſitum. ¶ Item de miraculis inſolitis, de prodigiis, oſtentis, auguriis, quæ boni aliquid, vel mali pronuntiant. *Cic. 1. Divin.* Equus ejus repente concidit, nec eam rem habuit religioni, objecto ſigno, ut peritis videbatur, ne committeret prælium.

Sil, ſilis, n. 3. genus pigmenti luteum colorem, quemadmodum uſtum, rubeus: inveniturque ceu limus quidam in argenti, & auri fodinis, quemadmodum etiam illud aliud pigmentum, quod cæruleum a colore dicitur. *Auſon. in monoſyll.* Sit ne peregrina vox nominis, aut Latia ſil. *Plin. l. 33. c. 13.* Sile pingere primi inſtituerunt Polignotus, & Mycon. Adde *Celſ. l. 3. c. 23. n. 1.*

Sila, f. 1. *Sila*, ſylva Bruttiorum, in Calabria, juxta Apenninum M. maxima, ad 200. M. P. patens, a Taberna Rhegium uſque perducta, ubi picis laudatiſſimæ copia. *Virg. 12. Æn. v. 713.*

Silaceus, a, um, ex ſile compoſitus, luteus. *Vitruv. l. 7. c. 3.* Silacei, & miniacei curui. *Plin. l. 33. c. 7.* Silacei colores. ¶ Sunt qui apud *Vitruv.* legendum putant *ſyllaceus*, derivantque a *Sylla*, quem ſcribit *Plutarchus* ita appellatum a faciei rubore: ſed abſurdum eſt quidquam in Vitruvio mutare.

Silānus, i, m. *canale*, *e condotto d'acqua*, fiſtula, ſeu tubus, unde aqua ſalit, κρουνός. *Lucret. l. 6. v. 1263.* proque voluta Corpora ſilanos ad aquarum ſtrata jacebant. *Celſ. l. 2. c. 18.* Confert etiam aliquid ad ſomnum ſilanus juxta cadens. ¶ *Cujacius l. 21. Obſervation. c. 2.* his quos attulimus locis legit *Silvanus*, atque ſignificari lapideos tubos figura hominis, & præſertim Silvani effictos.

Silărus, *Silaro*, *Sele*, fl. Picentinorum, illos a Lucanis dividens. Oritus ex Apennino M. in prov. Principatus cit. deinde aliquam auctus fluviis in ſin. Salernitanum ſe exonerat. *Plin. l. 2. c. 103.* In flumine Silari ultra Surrentum non virgulta modo immerſa, verum & folia lapideſcunt, alias ſalubri potu ejus aquæ. Idem ſcribit *Sil. l. 8. v. 581.*

Silātum, n. 2. jentaculum. *Feſt.* Silatum antiqui pro eo, quod nunc jentaculum dicimus, appellabant, quia jejuni vinum ſili conditum ante meridiem abſorbebant.

Silāus, i, herba apii ſimilitudine. *Plin. l. 26. c. 8.*

Silēna, æ, f. *Lucr. l. 4. v. 1166.* Simula, Silena aut Satyra eſt. h. e. ea fœmina, quæ ſimula, nempe naſo ſimo & colliſo eſt, *Silena aut Satyra* vocatur.

Silens, entis, o. 3. σιγῶν, partic. a ſileo. *Plaut. Epid. 2. 2. 53.* Ego abſceſſi ſilens. ¶ Metonymice anni ſilentes dicebantur quinque illi anni, quos totos ſilebant novi diſcipuli Pythagoræ, ſolum ea, quæ dicerentur, audientes. *Claudian. de Conſul. Mall. Theod. v. 157.* Pythagoræ monitus, annique ſilentes. Sic *Ovid. 15. Metam. v. 66.* cœtus ſilentum vocat Pythagoræus diſcipulos. ¶ Metaleptice ponitur pro mortuo, ut Aonius, vulgus, concilium, cœtus, ſedes ſilentum. *Ovid. 5. Faſt.* Mox etiam Lemures animas dixere ſilentum. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. Silens cælum, eſt tempus ſerenum. *Plin. l. 18. c. 28.* Alia ſunt illa, quæ ſilente cælo, ſerenisque noctibus fiunt, nullo ſentiente, niſi cum facta ſunt. Sic ſilentes venti, apud *Col. l. 12. c. 23.* h. e. non ſpirantes. Sic dies ſilens a ventis, h. e. tranquillus, *Idem l. 4. c. 29.* Luna ſilens dicitur, quando non amplius apparet ſuper terram, utpote in interlunio, nobis non lucens. *Plin. l. 16. c. 39.* Utiliſſime in coitu ejus ſterni, quem diem alii interlunium, alii ſilentis Lunæ appellant. ¶ Flos ſilens, qui non amplius creſcit, & quodammodo declinat, vel, ut alii interpretantur, qui nondum ſe explicat, & aperit. *Col. l. 12. c. 7.* Silentem florem vitis albæ, & aſparagi. ¶ Vinea ſilens, & ſurculus ſilens, nondum germinans. *Col. lib. 4. c. 27.* Foſſor primus adhuc ſilentibus vineis inducendus eſt. *Id. lib. 11. c. 2.* Surculi quoque ſilentes ad inſitionem non præcipua, utiliterque leguntur. ¶ Luci ſilentes, aut ſilens, & hujuſmodi a Poetis dicuntur, *Virg. l. 4. Æn. Sil. l. 17.* & aliis, quia noctu ſilere cuncta videntur, & ſimiliter in lucis propter hominum infrequentiam nulli prope ſtrepitus exaudiuntur.

Silenter, adv. *tacitamente*. *Juvencus l. 3. v. 462.* qua pinguia rura ſilenter Agmine Jordanis viridis prorumpit amœno.

Silentiarii, m. 2. σιλεντιάριοι, dicti ſunt, quorum miniſterio Imperator utebatur ad ea, quæ ad quietem palatii pertinebant. *Juſtinian. l. ult. Cod. de excuſ. tut.* Viros clariſſimos ſacri noſtri palatii Silentiarios, circa latus noſtrum militantes, de tutelis, & curationibus excuſari ſancimus. *Leg. 30. Cod. de inoff. teſtam.* Spectabiles Silentiarii.

Silentiōſus, a, um, adject. ſilens, tacitus, quietus. *Apul. lib. 11. Metam. circa init.* Noctis opacæ noctis ſilentioſa ſecreta.

Silentium, ii, n. *ſilenzio*, שתיקה, Ger. *ſtille*, Gall. *ſilence*, Hiſp. *ſilencio*, σιγή, taciturnitas, reticentia. *Cic. de Or.* Hæc cum Craſſus dixiſſet, perrumpere & ipſe conticuit, & cæteris ſilentium fuit. *Id. 1. de Divin.* Silentium fieri. *Id. in Brut. c. 22.* Silentio aliquid præterire. *Id. Att. l. 5. ep. 16.* De Partho ſilentium eſt, *non ſe ne parla*. *Hor. l. 2. ſat. 6. v. 57.* ut unum ſcilicet egregii mor-

Digitized by Google

mortalem, ultimique ſilenti, uomo de gran ſecreto. Curt. l. 10. c. 7. habere ſilentium. tacere. Quint. l. 2. c. 3. Silentium tacere. Terent. prolog. Hecyr. v. 53. Silentium dare. Ovid. de arte am. l. 2. v. 603. Præſtare ſilentia rebus. ¶ Silentio, abſolute eleganter uſurpatur. Cæſ. l. 7. B. G. c. 38. Silentio a caſtris egreſſos, tacitamente, quietamente. Cic. 2. Tuſc. Plagas ſilentio ferre, ſenza lamentarſi. Eodem ſenſu dicimus, per ſilentium aliquid agere: quod legitur apud Tacit. 4. Ann. c. 33. & alibi ſæpe, & Terent. prol. Phorm. v. 30. ¶ Silentium noctis eſt intempeſtæ noctis tempus, quod & conticinium dicitur. Liv. l. 5. Se noctis ſilentio vocem audiſſe majorem humana. Similiter apud Virg. 2. Æn. v. 255. tacitæ per amica ſilentia Lunæ, eſt noctis tranquillæ, neque enim de interlunio Luna intelligi poteſt, ut quidam putarunt, cum ſcribat Petron. in Sat. in plenilunio accidiſſe Trojæ excidium, de qua ſermo. ¶ In auſpiciis Silentium dicitur cum nullum vitium intervenerit. Cic. l. 2. de Div. c. 43. Peritum eſſe neceſſe eſt eum, qui, ſilentium quid ſit, intelligat: id enim ſilentium dicimus in auſpicio, quod omni vitio caret. ¶ Translate ſilentium ſumitur pro quiete, otio, ignavia, ceſſatione. Cic. in Piſon. Perpetuum ſilentium judiciorum. Salluſt. in Catil. c. 2. Vitam ſilentio tranſigere. Tacit. in Agric. c. 39. Studia fori, & civilium artium decus in ſilentium agere. Id. ib. c. 3. Ad ipſos ætatis terminos per ſilentium venimus.

Silentus, a, um, adject. Silens. Levius apud Gel. l. 18. c. 7. Loca ſilenta.

Silēnus, m. 2. σειληνός, Bacchi nutricius, & pædagogus, ſemper aſino vehi ſolitus, quem Aretus in gratiam alumni inter ſidera translatum dicit. Dictus eſt a σιλλαίνειν, h. e. petulanter ludere. Hor. in art. Poet. v. 239. Cuſtos famulusque Dei Silenus alumni. ¶ Sileni quoque cæteri comites Bacchi dicti fuere. Imo & Bacchus ipſe Silenus vocatus eſt, ut ex Suida conſtat. Cic. 1. Tuſc. Fertur etiam de Sileno fabella quædam, qui cum a Mida captus eſſet, hoc ei muneris pro ſua miſſione dediſſe ſcribit, docuiſſe Regem, Non naſci homini longe optimum eſſe, proximum autem quam primum mori. Virg. 6. Ecl. Chromis, & Mnaſylus in antro Silenum pueri ſomno videre jacentem, Inflatum heſterno venas, ut ſemper, Iaccho. ¶ Hoc nomine item Græcus Hiſtoricus fuit, qui res Hannibalis deſcripſit. Cic. 1. de Div.

Silĕo, es, lui, ſine ſup. tacere, דמם, Ger. ſtill ſchweigen, Gall. ſe taire, Hiſp. callar, σιγάω, taceo, ſilentio utor. Cornelius Fronto ſilere, & tacere, ita diſtinguit, ut illo loquentis ſermo comprimatur, hoc vero de iis utamur, qui nec loqui cœperunt. Sed alii contra omnino ſcribunt, ſileo, & taceo inter ſe differre, quod ſilere dicatur, qui nondum cœpit loqui, tacere qui jam cœpit. Plaut. Pœn. prol. v. 3. Silete, atque tacete, atque animum advortite. ¶ Utcumque ſit de hujuſmodi horum verborum diſcrimine, quod præter quorundam Grammaticorum nonnulla ſubtilia commenta, nullo certo fundamento nititur, verbum ſileo uſurpatur, vel abſolute. Cic. 1. Acad. c. 1. Silent enim diutius Muſæ Varronis, quam ſolebant, hoc eſt nihil ſcribit, nihil edit Varro. Ovid. Met. 10. v. 389. Muta ſilet virgo. ¶ Vel cum abl. & præp. de. Cic. 6. Verr. Me non ſolum de veſtris monimentis ſilere oportebit. ¶ Vel cum acc. Cic. Att. l. 8. Sed nihil affirmo, tu hæc ſilebis. ¶ Vel paſſive. Cic. pro Flac. c. 6. Ea res ſiletur. ¶ Vel cum infinito. Hirt. de bell. Hiſp. c. 3. Unus ex noſtris reſpondit, ut ſileat verbum facere. ¶ Translate accipitur pro ceſſare, quieſcere, nihil agere, otioſum eſſe. Cic. pro Mil. c. 4. Silent leges inter arma. Tacit. 3. hiſt. c. 47. Nec cæteræ nationes ſilebant; ſubiere per pontum arma barbarum mancipium moverat. Virg. 9. Æneid. Somno vinoque ſoluti Procubuere; ſilent late loca. ¶ Silens æquor dicitur, cum placidum eſt. Id. Ecl. 9.

Siler, eris, n. 3. frutex aquoſis locis creſcens, qui nonnunquam arboreſcit, adeo ut baculos ruſtici ex eo faciant, quaſi puſilla ſalix, cujus etiam generibus annumerari creditur, auctore Ruellio, qui contendit, non eſſe id, quod ſeſeli Maſſilienſe Officinæ, & ſiler montanum appellant. Virg. 2. Georg. v. 12. Ut molle ſiler, lentæque geniſtæ.

Sileſco, is, n. 3. tacere, ammutolire, ſileo, tacitus fio. Ter. Adelph. 3. 2. 10. Dum hæ ſileſcunt turbæ. Virg. 10. Æn. Eo dicente Deum domus alta ſileſcit. ¶ Translate ſumitur pro quietum fieri. Catul. carm. 41. Fumr cæli ſileſcit.

Silex, icis, m. vel f. 3. ſelice, ſelce, חלמיש, Ger. kiſling, Gall. caillou, Hiſp. pedernal, πυρίτης, lapis durus, ex quo ignis excuti ſolet. Virg. 1. Æn. Ac primum ſilicis ſcintillam excudit Achates. ¶ Accipitur nonnunquam latius ſilicis appellatio, ut etiam de petris, & marmoribus, & etiam de quolibet lapide dicatur. Plin. l. 36. c. 18. Idem Lunenſem ſilicem ſerra ſecari, at Tuſculanum diſſilire igni. Virg. Æn. 8. v. 233. Stabat acuta ſilex præciſis undique ſaxis. Ovid. 7. Met. v. 107. terrena ſilices fornace ſoluti. ¶ Translate Tibul. l. 1. el. 1. v. 78. Nec in tenero ſtat tibi corde ſilex. ¶ Dicitur etiam ſaxum ſilex, lapis ſilex. Liv. l. 1. c. 24. Porcum ſaxo ſilice percuſſit. Plaut. Pœn. 1. 2. 77. Tu ex lapide ſilice ſtultior.

Siliānus, a, um, ad Silium aliquem pertinens, quod eſt nomen proprium Romani hominis. Cic. Attic. l. 12. epiſt. 27. Silianum negotium. Et ibid. Siliana villa.

Silybum, i, n. σίλυβον, Cardo Maria, herba ſpinoſa, chamæleoni albo ſimilis, in Cilicia, Syria, & Phœnice naſcens, ſuccumque lacteum emittens. Plin. lib. 22. c. 22. & l. 26. c. 12. ¶ Legitur & Sillybum.

Silicarius, ii, m. Frontin. de aquæduct. Rom. l. 2. Silicarios refert inter opifices aquæductuum.

Silicernium, ii, n. epulum funebre, quod in exequiis celebrabatur. Varr. apud Non. c. 1. n. 234. Funus exſequiati cum plauſu ad ſepulcrum, antiquo more ſilicernium confecimus, id eſt περίδειπνον, quo pranſi diſcedentes dicimus alius alii, vale. Feſtus: Silicernium dicitur cœna funebris. ¶ Paulus apud Feſtum ait, ſilicernium proprie eſſe genus farciminis, quod adhibebatur in funebri epulo. Hinc & Arnob. l. 7. inter farcimina ſilicernium refert. ¶ Tribuitur hinc hæc vox ſeni decrepito, quod ejus cruſa brevi ſilicernium futurum eſt. Terent. Adelph. 4. 2. 48. I ſane, ego te exornabo hodie, ut dignus es, ſilicernium. Fulgent. Planciad. de priſco ſerm. n. 8. Silicernios ſenes dixit in maſc. genere, additque exemplum Cincii Alimenti in hiſt. de Gorg. Leontino, his verbis. Qui jam ſilicernius ſui finem temporis expectaret. De etymo vocis multa ſcripſere Nonius, Servius, Donatus, & alii, quæ omnia, utpote vana, & incerta piget hic referre. V. Voſſ. in Etymol.

Silices, m. 3. pop. Armeniæ majoris, montani, apud quos oritur Tigris, & Tyrium fl. excipit. Plin. l. 6. c. 6.

Silicĕus, a, um, πυρίτης, quod eſt ex ſilice. Cat. de R. R. c. 18. Inibi lapides ſiliceos in totum ſtruere ſtatuito. Vitruv. l. 8. c. 3. Silicea ſaxa. ¶ Translate Senec. l. 3. de Ira, c. 8. Impudicorum cœtus fortem quoque, & ſiliceum virum emollit.

Silicia, æ, f. herba eadem, quæ fœnum græcum, ſic dicta, quod inter ſilices naſcitur. Plin. l. 24. c. 19.

Silicĭus, a, um, adject. idem ac ſiliceus. Plin. l. 16. c. 16. de molluſco: Nunc inter pugillares, lectorumque ſilicios, aut laminas. h. e. operimenta e ſilice, ſeu marmore ſecto lectis addita. Alii leg. ſileceas laminas. h. e. ſili colore tinctas.

Silicŭla, vel Siliquula, æ, f. parva ſiliqua. Var. de R. R. l. 1. c. 23. Lupinum needum ſiliculam cepit.

Siliginarius, ii, m. ſiliginis venditor, vel diſtributor. Ulpian. l. 32. ff. de furtis, & Inſcript. apud Spon. Erud. Antiq. pag. 64.

Siligĭnĕus, a, um, σιλιγνίτης, quod eſt factum ex ſiligine. Plin. l. 18. c. 9. Siligineæ farinæ modius Gallicæ xxii. libras panis reddit. Sen. ep. 123. Molum panem dicis. Expecta, bonus fiet etiam, illum tenerum tibi, & ſiligineum fames reddet.

Siligo, inis, f. 3. ſiligine, Ger. rocken, Gall. bled a blanc, Hiſp. trigo candial, σιλίγνις, ζέα, genus frumenti, ex quo laudatiſſimus panis conficitur. Plin. l. 18. c. 7. Siliginem proprie dixerim tritici delicias, candor eſt, & ſine virtute, & ſine pondere, conveniens humidis tractibus, quales Italiæ ſunt, & Galliæ Comatæ: Sed & trans Alpes in Allobrogum tantum, Arvernorumque agro pertinax: in cæteris ibi partibus bienio in triticum tranſit. Col. l. 2. c. 9. Omne triticum ſolo uliginoſo poſt tertiam ſationem convertitur in ſiliginem. Juven. ſat. 5. v. 70. Sed tener, & niveus (panis) mollique ſiligine factus ſervatur domino.

Siliqua, æ, f. ſega, ſiliqua, baccello, λοβός, involucrum leguminum, folliculus, ſeu integumentum, cui grana leguminum includuntur, & ſiquid leguminibus eſt ſimile. Virg. 1. Georg. Grandior ut fœtus ſiliquis fallacibus eſſet. Plin. l. 18. c. 15. de fabis: Siliquæ, cauleſque graciſſimi ſunt pabuli pecori. ¶ Per Synecdochen ſiliqua ponitur pro integro legumine. Horat. l. 2. ep. 1. v. 123. Vivit ſiliquis, & pane ſecundo. Perſ. ſat. 3. Siliquis, & grandi paſta polenta. In his, & ſimilibus locis quidam dubitant, utrum ſiliquæ arboris, an legumina intelligantur. Sed ſatius eſt intelligere legumina, ut phaſeolos, piſa, lupina, quibus conſtat vaſos ſolere, qui tenui victu gaudent. Nam involucris, quæ proprie ſiliquæ, ſola pecora veſcebantur. ¶ Dicitur etiam de fœno græco. Colum. l. 11. c. 11. Fœnum græcum, quod ſiliquam vocant ruſtici, duo tempora ſationum habet, quorum alterum eſt Septembris menſis, cum pabuli cauſa ſeritur, alterum autem menſis Januarii ultimo, cum in meſſem ſeminatur. ¶ Item de fructu arboris, quæ Græcis κερωνία, vel κερατωνία, fructus vero κεράτιον nominatur, a κέρας, cornu, quia eſt incurvus inſtar cornu. Latine ſiliqua dicitur, vel ſiliqua græca, vel etiam faba græca, quia figuræ ſiliquam refert, quæ legumina continet. Plin. l. 13. c. 24. Haud procul abeſſe videntur, & prædulces ſiliquæ, niſi quod in iis cortex ipſe manditur: Digitorum hominis longitudo illis, & interim falcata, pollicari latitudine. Id. l. 17. c. 18. Siliquæ Græcæ, & Perſicæ ante brumam per autumnum. Colum. l. 5. c. 10. Siliquam Græcam, quam quidam ceration vocant, & perſicum ante brumam per autumnum ſerito. ¶ Item de arbore in Syria, & Jonia, & circa Gnidum, & in Rhodo, quam Jones caruniam vocant. Plin. l. 13. c. 8. Similis his ſiliqua, quam Jones ceratoniam vocant, trunco & ipſa fertilis, ſed pomo ſiliquam. ¶ Denique ſiliqua nomen eſt minimi ponderis. Vetus Auctor de ponderib. Ponderum pars minima calculus eſt, qui conſtat ex granis ciceris duobus, & apud quoſdam ſiliquæ penſante, quæ tribus granis hordei declaratur in pondere. Et paulo poſt. Drachma, quæ conſtat ſiliquis 18. & ſcrupulus, qui eſt ex ſiliquis 6. &c. Fan. de ponder. v. 10. Semina ſex alii ſiliquis latitantia curvis Attribuunt ſcrupulo.

Siliquaſtrum, i, n. gengiovo, πεπερῖτις, herba hortenſis, a ſiliqua, quod ſiliquæ habeat ſimilitudinem, ut mentaſtrum a menta, ob eandem cauſam. Plin. l. 19. c. 12. Panax piperis ſaporem reddit, magis etiam ſiliquaſtrum, ob id piperitidis nomine accepto.

Siliquor, aris, d. 1. eſt ſiliquam, ſeu integumentum emittere, ſiliqua tegi. Plin. l. 17. c. 9. Nihil eſſe utilius lupini ſegete, prius quam ſiliquetur, aratro, vel bidentibus verſa. Id. l. 18. c. 7. Siliquantur vero omnia diverſis diebus, & ab ima primum parte paulatim flore ſubeunte.

Silius Italicus Poeta, ex Italica Pelignorum urbe, conſulatum Romæ geſſit eo anno, quo Nero occiſus eſt, vixitque deinde uſque ad Trajanum, quo tempore jam ſenex, inedia vitam finivit in Campaniæ receſſu, tædio inſanabilis clavi, quo diu afflictatus fuerat. Scripſit de bello Punico libros ſeptemdecim heroico carmine. Plura de eo vide apud Plin. l. 3. epiſt. 7.

Silli, orum, m. σίλλοι, genus carminis apud Græcos, ſimile Latinorum ſatyris, cujuſmodi librum in Platonem compoſuiſſe Timonem refert Gel. l. 3. c. 17. Hinc

Sillybus, V. Silybus.

Sillogrăphus, i, maſc. maledico, ſatirico, σιλλογράφος, qui mordacia carmina ſcribit. Ammian. l. 22. c. 16. Sillographos imitatus Scriptores maledicos.

Silo, onis, m. cigliuto, qui prominentia ſupercilia habet. Ita Non. 4. c. n. 402. interpretatur. Varr. ibid. Non unum ſcribunt eſſe grandibus ſuperciliis, ſilonem quadratum, &c. ¶ Rectius tamen exponitur idem ac ſilus, hoc eſt ſimus, & repandis naribus, di naſo largo, e ſchiacciato, ricagnato. Certe in Gloſſis tam ſilo, quam ſilus dicitur σιμός. Plaut. quoque hac ratione uſurpat cum ait, Rud. 2. 2. 11. Ecquem recalvum, ac ſilonem ſenem, ſtatutum, ventrioſum, torvis ſuperciliis, &c. Nam ſi ſilo eſſet, qui prominentia ſupercilia habet, inepte ſubjeciſſet torvis ſuperciliis. Præterea Plin. l. 11. c. 37. ſect. 59. Hard. docet cognomina Silonum apud Romanos a naribus, non a ſuperciliis orta eſſe. ¶ In verbis Plaut. eſt qui legit ſilenum, eſt qui ſilanum.

Silphium, ii, n. σίλφιον, herba quædam, imbre maxime proveniens, quemadmodum & fungi, cujus folia, & radix ad varios in medicina uſus adhibentur. Ex ea ſuccus emanat, qui laſer dicitur. Plin. l. 22. c. 23.

Silva, æ, f. ſelva, boſco, Ger. wald, Gall. foreſt, Hiſp. boſque, δρυμός, ὕλη, lucus, ubi multitudo arborum eſt. Etymologi ducunt ab ὕλη, ideoque ſylva per y ſcribunt. Rectius tamen per latinum i ſcribitur; quod in omnibus vet. monumentis ita legitur, teſtibus Manut. in Orthog. Dauſq. & aliis. Cic. Att. l. 12. ep. 16. Mane me in ſilvam abſtrudo denſam, atque aſperam. Virgil. Æn. 6. Itur in antiquam ſilvam, ſtabula alta ferarum. ¶ Dicitur etiam de loco ſentibus, virgultis, tribulis denſo, & impedito. Virg. 2. Georg. v. 17. Pullulat ab radice aliis denſiſſima ſilva. ¶ Differt a nemore, quod plerumque ſignificat locum deliciarum cauſa arboribus conſitum. Cic. 1. de Divin. c. 30. Multos nemora, ſilvæque commovent. Item a luco, qui eſt ſilva incædua, & diis ſacra; ſilva vero notat locum, unde ligna cædere, & aſportare licet. Liv. l. 24. Lucus frequenti ſilva, & proceris abietis arboribus ſeptus. Item a ſaltu, qui eſt locus in ſilva ſecluſus, ubi paſcuntur armenta. Catul. carm. 34. Silvarumque virentium ſaltuumque reconditorum. Hæc tamen diſcrimina paſſim non ſervantur, præſertim a Poetis. ¶ Metonymice ſilva accipitur pro ipſis arboribus. Virg. 2. Georg. v. 26. Silvarumque aliæ preſſos propaginis arcus Exſpectant. ¶ Translate ſumitur pro quacumque congerie, & prima veluti materia, ex qua deinde quod volumus, ſecernimus. Cic. 3. de Or. c. 26. Prima ſilva rerum, ſententiarumque comparanda eſt. Id. in Or. c. 3. Ubertas, & quaſi ſilva dicendi. ¶ Silvam comæ dixit Juven. ſat. 9. v. 13. capillos denſos, & incomptos. ¶ Ligna ferre in ſilvam, proverbiali locutione dicitur is, qui aliquid alicui tribuit, quo is maxime abundat: cui reſpondet Italicum proverbium, dar acqua al mare. Horat. l. 1. ſat. 10. ¶ Interdum hæc vox apud Poetas triſyllaba eſt, ut apud Horat. Epod. 13. Nunc mare, nunc ſiluæ. Priſcian. l. 1. pag. 546. Putſchii.

Silvānus, vel Sylvanus, i, m. Deus ſilvarum præſes, ὑλαῖος θεός, quemadmodum Pan pecorum, & agrorum. Virg. 2. Georg. Panaque, Silvanumque ſenem, Nymphaſque ſorores. Hic Cypariſſum puerum in deliciis habuiſſe dicitur: fabulantur enim Poetæ, Cypariſſum cervam habuiſſe manſuefactam, eamque unice adamaſſe: quam cum Silvanus imprudens occidiſſet, puer doloris impatientia contabuit, cujus mortem ægre ferens Silvanus, in arborem cupreſſum eum commutavit, quam amaſii deſiderio ſemper dicitur circumferre. Hinc Virg. 1. Georg. v. 20. Et teneram ab radice ferens, Silvane, cupreſſum. ¶ Vetus Auctor de limit. apud Rigalt. pag. 202. Omnis poſſeſſio tres Silvanos habet: unus dicitur domeſticus, poſſeſſioni conſecratus; alter dicitur agreſtis, paſtoribus conſecratus, tertius dicitur Orientalis, cui eſt in confinio lucus poſitus. Hæc ille. Sed fortaſſe hi omnes unum, eundemque deum conſtituunt diverſo loco, aut titulo coltum. ¶ Mars etiam Silvanus dictus eſt, apud Cat. de R. R. c. 83. fortaſſe, quia in ſilvis cultus fuit. ¶ Silvani olim dicebantur tubi, ex quibus aqua ſalit. V. Silenus.

Silvatĭcus, vel Sylvaticus, a, um, adject. di ſelva, ſelvaggio, ſelvatico, ad ſilvam pertinens, ὑλικός. Var. l. 1. R. R. 1. 22. Falces vineaticæ ſex, ſilvaticæ quinque, arborariæ tres. Plin. l. 30. c. 9. Mus ſilvaticus. Cato R. R. c. 8. Laurus ſilvatica.

Silveſco, vel Sylveſco, is, n. 3. farſi ſelva, ὑλομανέω, in ſilvam redigi, ſeu ſilveſtres, & infructuoſas arbores fieri, quæ antea cultæ erant, & fructuoſæ: item in nimiam ramorum, ſarmentorumve ubertatem luxuriari. Col. l. 4. c. 11. Nec pati vitem ſupervacuis frondibus ſilveſcere. Cic. de Senect. n. 15. Ne vitis ſilveſcat ſarmentis.

Silvo-

Silveſter, & Silveſtris, vel Sylveſter, Sylveſtris, e, adject. *ſilveſtre*, *ſelvaggio*, Ger. *dri vvaldt*, Gall. *ſauvage*, Hiſp. *ſilvatico*, ὑλαῖος, ἄγριος, quod eſt ſilvæ, vel in ſilva. *Cic. de Amic. c.* 19. Delectamur locis montoſis, & ſilveſtribus. *Liv. l.* 29. Tumulus erat ſilveſtris inter Punica, & Romana caſtra. *Plin. l.* 16. *c.* 27. Silveſtriora omnia tardiora. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. Silveſtrem flammis, & ferro mitiget agrum. h. e. ſterilem, & herbis obſitum infructuoſis. ¶ Translate ponitur pro agreſti, & ruſtico. *Virg. Ecl.* 1. Silveſtrem tenui meditaris arundine muſam. *Horat. de ar. poet. v.* 391. Silveſtres homines. *Sen. Hippol. v.* 459. Truculentus, & ſilveſter, & vitæ inſcius. ¶ *Silveſter* in fœm. gen. *Petron. in Satyr. c.* 131. teſtis ſilveſter Aedon, Atque urbana Progne. Al. leg. *ſilveſtris*.

Silvia, vel Sylvia, æ, f. filia Tyrrheni armentarii Latini Regis Laurentum, cujus cervus manſuetus ab Aſcanio vulneratus initium fuit belli inter Latinos, & Trojanos. *Virg.* 8. *Æn.* ¶ Eſt etiam cognomen Rheæ, ſeu Iliæ filiæ Numitoris, quæ a Marte compreſſa Romulum, & Remum peperit. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 383.

Silvicola, vel Sylvicola, æ, m. & f. qui, & quæ ſilvas colit. *Propert. l.* 3. *eleg.* 12. Oſcula ſilvicolæ empta dedere viri.

Silvicultrix, vel Sylvicultrix, icis, f. quæ in ſilvis habitat, ut ſilvicultrix cerva, apud *Catul. carm.* 64. (al. 58.) *v.* 72.

Silvifragus, vel Sylvifragus, a, um, adject. ſilvas frangens. *Lucret. l.* 1. *v.* 275. monteſque ſupremos Silvifragis vexat flabris.

Silviger, & Sylviger, a, um, adject. idem quod ſilvoſus. *Plin. l.* 30. *c.* 3. Montes ſilvigeri ab Aquilonis tantum parte ſunt.

Silvius, & Sylvius, ii, m. filius Æneæ, & Laviniæ Latini regis filiæ, natus poſt Æneæ mortem, ideoque & *Poſthumus* appellatus: Silvius autem dictus eſt, quia in ſilvis a matre editus, & a paſtoribus educatus fuit, ut ſcribit *Dionyſ. Halicarn. l.* 1. Regnante Albæ Aſcanio, majore Æneæ filio, ſummum ſacerdotium juſſu populi geſſit, regnavitque & ipſe poſt Aſcanium annis 29. ab eoque omnes Albanorum reges Silvii ſunt appellati. *Id. ibid.* Sed *Liv. l.* 1. *c.* 2. 2. & 3. hunc Silvium cum Iulo confundit, atque fuiſſe filium Aſcanii.

Silunculus. V. Ciluncuius.

Silvoſus, vel Sylvoſus, a, um, adject. *ſelvoſo*, *pieno di ſelve*, ὑλώδης, ſilvis, vel arborum denſitate obſitus. *Liv. l.* 9. *c.* 2. Saltus duo alti, anguſti, ſilvoſique ſunt. *Plin. l.* 12. *c.* 5. Superiores tamen emicant ſilvoſa multitudine.

Silurus, i, m. σίλουρος, peculiaris Nili piſcis, ex eo appellatus, quod ſæpe σείει οὐρὰν, h. e. movet caudam. *Plin. l.* 9. *c.* 15. Sunt & in quibuſdam amnibus haud minores, ſilurus in Nilo, eſox in Rheno, attilus in Pado, &c. *Juven. ſat.* 4. *v.* 33. Vendere municipes fracta de merce ſiluros.

Silus, a, um, m. σιμὸς, qui habet naſum ſurſum verſus repandum. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 29. Ecquos ſilos, flaccos, frontones, capitones, quæ ſunt in nobis? *Feſt.* ſilus appellatur naſo ſurſum verſus repando: unde galeæ quoque ad ſimilitudinem ſilæ dicebantur.

Silvula, vel Sylvula, læ, f. *ſelvetta*, ὑλάριον. *Col. l.* 8. *c.* 15. Totus locus ſilvulis occupetur.

Silybum, i, n. σίλυβον, ſpinæ lata, folia ferens chamæleontis albi. *Plin. l.* 21. *c.* 22.

Sima, æ, f. ſuprema pars coronæ, h. e. id, quod coronæ ſuperimponitur, ἐπιθέσις, ab ἐπιτίθημι, *impono*; a Latinis ita dicitur, quia eſt obtuſum quiddam, & hebes inſtar capitis naſi. Italice *goletta* dicitur. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Inſuper coronas ſimæ, quas Græci ἐπιθέσεις dicunt.

Simæthæus, a, um, adject. idem quod Simæthius. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 470. Quaque Simæthæas accipit æquor aquas.

Simæthis, idis, f. nomen Nymphæ. *Ovid.* 13. *Metam. v.* 624. Acis erat Fauno, Nymphaque Simæthide cretus.

Simæthius, a, um, adject. ad Simæthum fl. pertinens. *Virg.* 9. *Æn. v.* 584. Simæthia circum flumina. ¶ Simæthius heros, eſt Acis filius Simæthidis; apud *Ovid.* 13. *Metam. v.* 753.

Simæthus, m. 2. *Jaretta*, fl. Siciliæ, qui recipit aliquot fluvios, & Vallem Demonæ a Neetina ſeparans, infra Murgantium in mare Siculum ſe exonerat. *Sil. l.* 14. *v.* 232.

Simia, æ, f. *ſcimia*, קוף, Ger. *aff*, Gall. *ſinge*, Hiſp. *mona*, πίθηκος, animal ſine cauda, hominum figuræ proximum, in Libya naſcens, a *ſimus*, quod ſima ſit, ideſt preſſis naribus. *Enn. apud Cic. l.* 1. *de nat. Deor. c.* 35. Simia quam ſimilis turpiſſima beſtia nobis? ¶ Simias etiam dicimus homines aliorum imitatores affectatos: quia ſimia non ſolum figuram, ſed etiam geſtibus actiones hominum imitatur. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 5. Ruſticum inſectatur, atque etiam Stoicorum ſimiam appellat. Adde *Capitolin. in Maxim. jun. c.* 1.

Simila, æ, f. *fiore di farina*, סלת, Ger. *ſemmelmehl*, Gall. *la fleur de farine*, *farine de pur froment*, Hiſp. *ſemola*, *flor de harina*, σεμίδαλις, farina alba, flos farinæ triticeæ, ea pars, quæ media eſt inter pollinem, & ſecundarium, potiſſimam nutriendi vim habens, quæ etiam ſimilago dicitur. Sunt enim molitæ farinæ partes quatuor, pollen, ſimila, ſecundarium, ſive cibarium, furfures. *Celſ. l.* 2. *c.* 18. Ex tritico firmiſſima ſiligo, deinde ſimila. *Martial. l.* 13. *epigr.* 10. Nec poteris ſimilæ dotes numerare, nec uſus.

Similagineus, a, um, adject. ex ſimilagine factus, ut ſimilagineus panis, apud *Senec. ep.* 119. ubi alii leg. *ſiligineus*.

Similago, inis, f. idem ac ſimila. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Similago ex tritico fit laudatiſſima. Ex Africo juſtum eſt e modiis reddere ſemodios, & pollinis ſextarios quinque. Ita autem appellant in tritico, quod florem in ſiligine. Hoc ærariæ officinæ, chartariæque utuntur. Præterea ſecundarii ſextarios quatuor, furfuriſque tantundem. Panes vero e modio ſimilaginis cxxii. e floris modio cxvii.

Simile, adv. idem ac ſimiliter. *Cic.* 1. *Acad. c.* 3. Simile vos eum perturbare, ut illi Rempublicam, ſic vos Philoſophiam bene jam conſtitutam velitis, &c. Plerique tamen leg. *ſimiliter*.

Similigenus, a, um, adject. qui eſt ſimilis generis. *Cal. Aurel. Acut.* 2. *c.* 29. Admiſcere ſibi ſimiligena.

Similis, & le, n. 3. *ſimile*, *ſomigliante*, דומה, Ger. *gleich*, Gal. *ſemblable*, Hiſp. *ſemejante*, ὅμοιος, quod ſimilitudinem cum re aliqua habet. Uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 1. *Catil.* Simili Senatuſconſulto C. Mario, & L. Valerio Coſſ. permiſſa eſt Reſpublica. ¶ Vel cum gen. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 22. Spes tamen una eſt, aliquando Populum Rom. majorum ſimilem fore. *Plin. l.* 12. *c.* 17. Maſſica bituminis ſimilior. ¶ Vel cum dat. *Cic.* 1. *de Leg.* Nihil eſt enim unum uni tam ſimile, tam par, quam omnes inter noſmetipſos ſumus. *Idem pro Marcel. c.* 3. Hunc ſimillimum Deo judico. Vel cum accuſ. & præpoſ. *inter*. *Cic.* 4. *Acad.* Anaxagoras materiam infinitam, ſed ex ea particulas ſimiles inter ſe minutas, &c. ¶ Vel præter genitivum, aut dativum, aut accuſativum, cum ablativo rei, in qua eſt ſimilitudo, vel ſine præpoſ. vel cum præpoſ. *in*. *Cic.* 2. *Tuſc.* Quæritur ex eo, cujus fratrum ſimilis fuiſſet Africani fratris nepos, facie patris, vita omnium perditorum ita ſimilis, ut eſſet facile deterrimus. *Id.* 4. *Ver.* Si aliqua in re Verri ſimilis fuero. ¶ Vel apud Poetas etiam cum accuſ. per Helleniſmum. *Virg.* 1. *Æn.* Os, humeroſque Deo ſimilis. ¶ Vel cum membro orationis, & conjunctione *ac*, vel *atque*. *Cic.* 4. *Fin.* Nec ſi ille ſapiens ad tortoris equuleum a Tyranno ita cogatur, ſimilem habeat vultum, ac ſi ampullam perdidiſſet. *Id.* 5. *Fin.* Itaque & ſimilis erit finis boni, atque antea fuerat. ¶ Vel cum partic. *ac*. *Cic. de Sen. c.* 6. Simileſque ſunt, ut ſi qui gubernatorem in navigando agere nihil dicant. Al. leg. *ſimileſque ſunt iis, qui* &c. ¶ Reperitur *ſimile eſt*, pro ſimilis eſt, per Helleniſmum. *Nav. apud Non. c.* 3. *n.* 205. Tu pueri pulchri ſimile es. ¶ Simile, ſubſtant. *Cic.* 4. *de Fin. c.* 27. Ecce aliud ſimile diſſimile. *Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 29. Simile vitioſum eſt, quod ex aliqua parte diſſimile eſt. ¶ Ariſtoteles ſimilis apud *Juvenal. ſat.* 2. *v.* 6. eſt imago Ariſtotelis, *il ritratto*. Hoc ſenſu *Stat. l.* 3. *ſilv.* 3. *v.* 200. te lucida ſaxa, Te ſimilem doctæ referet mihi linea ceræ. *Et l.* 2. *ſilv. ult. v.* 128. Solatia vana ſubminiſtrat Vultus, qui ſimilis notatus auro ſtantis prænites.

Similitas, atis, f. idem ac ſimilitudo. *Cæcil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 827. Vide, Demea, hominis quid fert morum ſimilitas. Adde *Vitruv. l.* 2. *c.* 9.

Similiter, adv. *ſimilmente*, ὁμοίως, pariter, eodem modo. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Roſc. Amer.* Nequaquam tamen ſimiliter oratio mea exire, atque in vulgus emanare poterit. ¶ Vel cum partic. *ac*, *atque*, *ut*. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 3. Similiter facis, ac ſi me roges, &c. *Id.* 1. *Off. c.* 25. Similiter facere eos, qui inter ſe contenderent, uter Rempublicam potius adminiſtraret, ut ſi nautæ inter ſe certarent, quis eorum potiſſimum gubernaret. *Id. Agrar. c.* 4. Simillime, ut mihi videtur, atque in illa lege, qua, &c. ¶ Reperitur etiam cum dativo. *Plin. l.* 11. *c.* 25. Similiter his & ſcorpiones terreſtres vermiculos ovorum ſpecie pariunt. ¶ *Similiter imitari aliquem*, eſt propius ad ejus actiones imitatione accedere. *Phædr. l.* 5. *fab.* 5. Acclamat populus, ſcurram multo ſimilius imitatum.

Similitudo, inis, f. *ſimilitudine*, דמיון, Ger. *gleichheit*, Gall. *ſemblance*, Hiſp. *ſemejança*, ὁμοιότης, exemplar, imago, ſpecies, forma, collatio. *Cic.* 1. *Off. c.* 17. Nihil autem amabilius, nec copulatius, quam morum ſimilitudo bonorum. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 21. Sunt enim quædam animi ſimilitudines cum corpore. *Id.* 13. *Phil. c.* 13. Omnes habent ſimilitudinem inter ſe. *Liv. l.* 25. *c.* 16. Similitudine veri capi. ¶ Similitudo item eſt genus Figuræ Rhetoricæ, quæ etiam Epagoge græce dicitur. *Auct. ad Heren. l.* 4. Similitudo eſt oratio traducens ad rem quampiam aliquid ex re diſpari ſimile. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Eludam ſimilitudines.

Similo, as, a. 1. *ſomigliare*, *eſſere ſimile*, דמה, Ger. *gleich ſeyn*, Gall. *reſſembler*, Hiſp. *parecer*, *ſemejar*, ὁμοιόω, ſimilis ſum, refero, repræſento. Conſtruitur cum accuſ. *Martial. l.* 2. *epigr.* 35. Cum ſint crura tibi, ſimilent quæ cornua Lunæ. Plerique leg. *ſimulent*.

Simininus, a, um, adject. de ſimia. *Jul. Obſeq. de prodig. C. Mario, C. Flacco Coſſ.* In Lucanis duo agni equinis pedibus nati, alter ſiminino capite. ¶ Siminina herba eſt, quæ græce pythecion dicitur, & cynocephalion, & ab Italis cerebrum canis. *Apul. de herb. c.* 86.

Simiolus, i, m. πιθήκιον, parvus ſimius. Translate ponitur pro eo, qui utcunque alterum imitatur. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 2. Hic ſimiolus animi cauſa me, in quem inveheretur, delegerat.

Simitu, adv. idem ac ſimul, apud Comicos præſertim. *Plaut. Trinum.* 2. 1. 2. Multas res ſimitu in meo corde vorſo. *Id. Merc.* 1. 2. 8. Ita tres ſimitu res agendæ ſunt.

Simius, ii, m. *ſcimmione*, idem ac ſimia. *Martial. l.* 14. *epig.* 202. Callidus emiſſas eludere ſimius haſtas? Si mihi cauda foret, cercopithecus eram. ¶ Translate ponitur pro affectato imitatore. *Sen. l.* 4. *controv.* 26. Quid putatis argentarium eſſe? Ceſtii ſimius eſt.

Simo, as, a. 1. ſimum facio, deprimo. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 771. Simavit taxim ad mares, delphinus ut olim. ¶ Ita emendant plerique Critici, cum antea legeretur *ſimo* pro *ſimo*.

Simois, entis, m. *Simoeis*, Turc. *Chiſme*, fl. Phrygiæ min. ex Ida M. profluens, cui Xanthus miſcetur, qui lacum apud Sigeum cum Scamandro confluentes efficiunt. *Virg.* 5. & 6. *Æn.*

Simones, nomine appellantur delphini, cum vocantur. Ad eam enim vocem accedere ſolent. Ita autem dicuntur a ſimis, patuliſque naribus. *Plin. l.* 9. *c.* 8. & *Solin. c.* 12. (al. 22.) ¶ Rectus caſus ſingularis erit *Simo*. Ita enim apud *Terent. in Andria* ſenex hoc nomine inducitur.

Simonides, is, m. 3. Σιμωνίδης, Poeta Lyricus e Cea inſ. qui Melicus dictus eſt, Steſichori æqualis. Quatuor literas invenit, ζ, η, ψ, ω, & octavam in lyra chordam. *Plin. l.* 7. *c.* 56. idem excogitavit artem memoriæ. *Cic. in Orat. l.* 2. *c.* 86. ¶ Simonides alter, filius ſororis Simonidis ſuperioris, cognominatus Melicerta, qui ante bellum Peloponneſiacum fuit, ſcripſitque genealogiam libris tribus. ¶ Item alius, Poeta Jambicus, filius Crinei, ex Amorgo inſ. qui in commovenda miſeratione cæteris præſtitit. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. ¶ Simonides quoque Poeta Epicus, natione Caryſtius, ſive Eretrienſis, qui ſcripſit Græcorum apud Aulidem conventum, trimetrorum libros duos, & alia. ¶ Item Poeta Epicus, patria Magnes, Antiochi Magni tempore, cujus res geſtas ſcripſit, & bellum adverſus Galatas. *Suid.*

Simonideus, a, um, adject. a Simonide. *Catul. carm.* 39. *v.* 8. Mœſtius lacrymis Simonideis. h. e. lacrymabili commiſeratione, quali Simonides Poeta Ceus flebili carmine defunctos proſequebatur, nam præcipua ejus laus in funebri carmine fuit, teſte *Quintil.*

Simplarius, re, adject. &

Simplarius, a, um, adject. idem ac ſimplex, a quo deducitur. Hinc ſimplariæ venditiones dicuntur a JCtis, pro quibus venditor non tenetur de dupla emptori repromittere, ſed tantum de ſimpla, h. e. de ſimplici rei venditæ pretio. *Ulpian. l.* 37. *de evict.* & *l.* 48. *ff. de Ædil. edict.* ¶ Simplaris armatura, apud *Veget. l.* 2. *de re milit. c.* 7. eſt ordo militum, qui ſimplam accipiebat annonam, quemadmodum duplaris, qui duplam. *Id. ib.* addit torquatos *duplares* fuiſſe, qui ſcilicet ob virtutem torque donati duplam præterea annonam accipiebant: & *ſimplares*, qui ſimplam. Atque poſteriorum hoc loco alii leg. *ſeſquiplares*, hoc eſt qui unam, & ſemis annonam conſequebantur. nam *ſeſquiplaris* ſignificat eum, qui unam rem aliquam, & præterea ejus dimidium habet.

Simplex, icis, o. 3. *ſemplice*, ἁπλοῦς, quod nullo modo compoſitum eſt, ut ſunt quatuor mundi elementa, terra, aqua, ignis, aer. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Omnem enim naturam neceſſe eſt, quæ non ſolitaria ſit, neque ſimplex, ſed cum alio conjuncta, atque connexa, &c. *Plin. l.* 25. *c.* 7. herba ſimplici caule. *Terent. prol. Heaut. v.* 6. Duplex quæ argumento facta eſt ſimplici. ¶ Translate accipitur pro puro, aperto, libero. *Cic.* 4. *Acad.* Cum ſimplici homine ſimpliciter agerem, nec magnopere contenderem. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. Simplicior ſi quis, qualem me ſæpe libenter, &c. *Sen.* 2. *de Ira*, *c.* 26. Simpliciſſimi omnium habentur iracundi. Sic ſimplicia verba, *Sueton. in Tiber. c.* 61. ¶ Item pro vero, & ſincero, cui falſum opponitur. *Cic.* 2. *Fin. c.* 14. His initiis inducti omnia vera diligimus, ideſt fidelia, ſimplicia, conſtantia, tum vana, falſa, fallentia odimus. ¶ Anni ſimplices ſunt rudes, & doli nondum capaces, cujuſmodi ſunt in pueritia, aut prima adoleſcentia, a quibus etiam ſimplex toga, & pura, quæ prætexta dicebatur, geri ſolebat. *Mart. l.* 10. *epigr.* 20. Tu mihi ſimplicibus, Mani, dilectus ab annis, Et prætextata cultus amicitia. ¶ Simplex cibus, purus, non affectatus, aut aliquo condimento corruptus, vel compoſitus. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Homini cibus utiliſſimus ſimplex. ¶ Simplex etiam notat directum, non flexuoſum. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Flexuoſum iter habet, ne quid intrare poſſit, ſi ſimplex, & directum pateret. ¶ Item imperitum, rudem, aut nimis credulum. *Ulpian. l.* 14. *ff. de relig.* Non autem oportet ornamenta cum corporibus condi, quod homines ſimpliciores faciunt. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. nec ſic, ut ſimplex Nævius, unctam Convivis præbebit aquam. ¶ Verba ſimplicia a Grammaticis dicuntur, quæ nulla alia dictione componuntur. *Cic. in Orat. c.* 24.

Simplicitas, atis, fem. *ſemplicità*, *ſchiettezza*, ἁπλότης, puritas, ſinceritas. *Quintil. l.* 5. *c.* 7. In paucis, atque humilibus accuſatus ſimplicitate gloriari poteſt. *Tacit.* 6. *Ann. c.* 5. Simplicitas convivalium fabularum. *Velle. l.* 2. *c.* 125. Dolabella vir ſimplicitatis generoſiſſimæ, *ſchiettezza d'animo nobile*.

Simpliciter, adv. *ſemplicemente*, Ger. *einfeltigklich*, Gall. *ſimplement*, Hiſp. *ſencillamente*, *con ſimplicidad*, ἁπλῶς, ſine commixtione, ſingulariter. *Cic. in Top.* Cum autem quæritur, quale id ſit, aut ſimpliciter quæritur, aut comparate. *Quint. l.* 2. *c.* 12. Simplicius docere. ¶ Translate ſumitur pro puro, ſincere, ſine dolo. *Cicer.* 1. *Off.* Hæc præſcripta ſervantem licet graviter, magnifice, animoſeque vivere, atque etiam ſimpliciter, fideliter, & vitæ hominum amice. *Plin. l.* 8. *c.* 4. Elephas homini obvio forte in ſolitudine, & ſimpliciter oberranti clemens, placiduſque etiam demonſtrare viam traditur. ideſt imprudenter ab itinere deflectente, non venationis cauſa. *Plin. jun. ep.* 9. *l.* 5. Amice, & ſimpliciter reprehenderunt. *Tacit. hiſt.* 1. *c.* 15. Simpliciſſime inter nos loquimur. *Id. de Germ. c.* 5. Interiores (Germani) ſimplicius, & antiquius permutatione mercium utuntur.

Sim-

Digitized by Google

Simpliciter, adv. idem ac ſimpliciter. *Plaut. Moſtel.* 1. 1. 15. Sed eam ſimplicitus dicam, ſi opera eſt auribus. Ita legit *Non. c.* 2. n. 815. Sed in editis omnibus aliter omnino legitur.

Simplico, as, a. 1. ſimplum facio. *Pallad. l.* 1. *tit.* 16. Lapis ſubter, vel teſta ponenda eſt, ut radicem non ſimpliet, ſed repercuſſa reſpergat.

Simpludiaria funera ſunt, in quibus adhibentur duntaxat ſimpli ludii, quaſi *ſimpliludiaria*. His opponuntur indictiva, in quibus adhibentur non ludii modo, ſed etiam deſultores. *Feſtus*.

Simplus, a, um, *ſemplice*, unicus, minime multiplex. *Cic. in Top. c.* 11. Alia ſunt contrariorum genere, ut duplum, ſimplum, multa, pauca, longum, breve. *Liv. l.* 29. *c.* 15. Negare, ancitum militum effici poſſe; vix, ſi ſimplum ex formula imperetur, enixuros. h. e. ſimplicem illum militum numerum, qui ex formula fœderis debebatur. *Plaut. Pœn.* 5. 6. 25. Obſecro te, ut liceat ſimplum ſolvere, h. e. tantum quantum debeo, non duplum. ¶ Apud JCtos ſimpla promitti, & de ſimpla caveri dicitur, cum ob evictionem ſimplum rei pretium promittitur. *Leg.* 3. & 55. *Dig. de eviction.* Similiter *Var. l.* 2. *R. R. c.* 10. Si mancipio non detur, dupla promitti, aut ſi ita pacti, ſimpla.

Simpulariarius, ii, m. ſimpulorum artifex. *Inſcript.* apud *Murator. pag.* 965. n. 6. M. Minucius M. libertus Lampadius ſimpulariarius vivus fecit ſibi & ſuis.

Simpulatrix, icis, f. mulier rebus divinis dedita, a *ſimpulum*. *Feſt.* Simpulum vas parvum, non diſſimile cyatho, quo vinum in ſacrificiis libatur. Unde & mulieres rebus divinis deditæ ſimpulatrices dicuntur.

Simpŭlo, & contracte Simplo, onis, m. qui compotationibus indulget, a *ſimpulum*. *Satrius* apud *Fulgent. Planciad. de priſco ſerm. n.* 49. Summates viri facti ſunt ſimpulones ganei.

Simpŭlum, i, n. calix, quo vinum in ſacrificiis libabatur, κύαθος. *Feſtus*: Simpulum vas parvum, non diſſimile cyatho, quo vinum in ſacrificiis libabatur. Originem hujus vocabuli afferre conatus eſt *Varro l.* 4. *de L. L.* his verbis: Quo vinum dabant, ut minutatim funderent, a guttis guttum appellarunt; & quo ſumebant minutatim, a ſumendo ſimpulum nominavere. *Apul. in Apol.* Simpulo, & catino fictili ſacrificant. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Sed fictilibus prolibatur, ſimpulis innocentius. ¶ Fluctus in *ſimpulo excitare*, eſt in re minima turbas concire. *Cic.* 3. *de Legib. c.* 16. Excitabat enim fluctus in ſimpulo, ut dicitur, Gratidius; quos poſt filius ejus Marius in Ægæo excitavit mari.

Simpuviatrix dicitur mulier, quæ ſimpuvium porrigit in ſacrificiis. *Vet. Juvenal. Scholiaſt. ad Sat.* 6. *v.* 342.

Simpuvium, ii, n. vas ligneum, teſte *Non. c.* 15. *n.* 22. ſacrificiis aptum, in quo pontifices libare vinum ſolebant, itaque dictum videtur, quaſi *ſimbuvium*, a ſimul bibendo, ut notat *Scholiaſtes* vetus ad illud *Juvenal. ſat.* 6. *verſ.* 342. Simpuvium ridere Numæ. ¶ Scribitur & *Sympuvium*.

Simul, adv. *inſieme*, *in compagnia*, *de compagnia*, יחד, Ger. *mit einander*, Gal. *enſemble*, Hiſp. *a una*, ἅμα, ὁμοῦ, una, pariter, adv. congregandi. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 10. Propter propinquitatem loci totos dies ſimul eramus. ¶ Vel cum abl. & præp. *cum*. *Cic de Am.* Cum corporibus ſimul animos interire, atque omnia morte deleri. ¶ Et omiſſa propoſit. *Sil. l.* 5. *v.* 218. avulſa eſt protinus hoſti Ore ſimul cervix. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 55. Verum Hypæpeni, Trallianique Laodicenis, ac Magnetibus ſimul tranſmiſſi. ¶ Uſurpatur etiam cum conjunctionibus *ac*, *&*. *Cic. Att. l.* 2. Demonſtravi hæc illi, ſimul & illud oſtendi. *Plin. l.* 9. *c.* 55. Superbo ſimul, ac procaci faſtu, ut Regina meretrix. *Quinctil. l.* 10. *c.* 1. Quo mens ſimul, viſuſque perſtringatur. ¶ Quandoque geminatur, & habet eandem pene vim, quam *cum*, & *tum*, ſive *partim*. *Liv. l.* 1. Adeo omnes ſimul ſpernebant, ſimul tantam in medio creſcentem molem ſibi, ac poſteris ſuis metuebant. *Tac. in Agric. c.* 25. Cum ſimul terra, ſimul mari bellum impelleretur. ¶ Interdum ſignificat *etiam*. *Salluſt. in Catil.* His amicis, ſociiſque confiſus Catilina, ſimul quod æs alienum per omnes terras ingens erat. ¶ Eſt etiam adverbium temporis, & ponitur pro eodem tempore. *Cic. in Brut.* Q. Hortenſii ingenium, ut Phidiæ ſignum, ſimul aſpectum, & probatum eſt. ¶ Item pro ſtatim, quam primum, poſtquam, & conjungitur cum particulis *ac*, *atque*, *ut*, *primum*, *ſubito che*. *Cic.* 3. *Ver.* Verres ſimul, ac tetigit provinciam, ſtatim Meſſanam literas dedit. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Quæcumque ſerpentes ortæ extra aquam, ſimul ut primum niti poſſunt, aquam perſequuntur. *Id.* 2. *Fin.* Omne animal ſimul atque natum ſit, voluptatem appetere. *Id.* 4. *Acad.* Itaque ſimul ut experrecti ſumus, viſa illa contemnimus. ¶ Reperitur etiam ſine particulis. *Cic.* 4. *Acad. c.* 9. Simul inflavit tibicen, a perito carmen agnoſcitur. *Id. l.* 6. *Fam.* Simul accepi a Seleuco tuas literas, ſtatim quæſivi e Balbo, &c.

Simulăcrum, i, n. *ſimulacro*, *immagine*, *effigie*, צלם, Ger. *bild*, Gall. *image*, *idole*, Hiſp. *imagen*, εἴδωλον, idolum, imago, effigies, forma, a *ſimulo*, ut *lavacrum* a *lavo*. Proprie enim ſic dicitur ficta alicujus imago. Nam ſimulacra principio ex deſiderio mortuorum orta ſunt, ut qui jam defeciſſent, viverent videntur. *Cic. pro Arch.* An, cum ſtatuas, & imagines non animorum ſimulacra, ſed corporum ſtudioſe multi ſummi homines reliquerint, &c. *Id.* 4. *Verr.* Effigies illa erat, ſimulacrumque Mithridatis. ¶ Dicitur etiam de rebus incorporeis, pro ſigno, nota, ſimilitudine. *Cic. l.* 10. *Fam. epiſt.* 1. Nec leges ullæ ſunt, nec judicia, nec omnino ſimulacrum aliquod, ac veſtigium civitatis. *Id.* 2. *Fin.* Ergo in beſtiis erunt ſecreta a voluptate humanarum quædam ſimulacra virtutum?

Simulāmen, inis, n. *rappreſentazione*, ὁμοίωμα, ſimulacrum, aſſimilatio, repræſentatio. *Ovid.* 10. *Met. v.* 726. *de Adonide*: Annua plangoris peraget ſimulamina noſtri. Loquitur de ſacris annuis in honorem Adonidis, quæ Adonia dicebantur, in quibus Adonis plangebatur, ac luctus Veneris referebatur.

Simulamentum, ti, n. ſimulatio, fictio, *finzione*. Legitur in titulo *c.* 22. *l.* 15. apud *Gell.* ubi affert hiſtoriam de Sertorio duce, deque aſtu ejus, commentitiiſque ſimulamentis &c.

Simŭlans, antis, o. 3. *che ſimula*, *e finge*, ὑποκρινόμενος. *Cic. de Am.* Et litigare ſe ſimulans blandiatur. *Ovid.* 2. *Am. el.* 6. Non fuit in terris vocum ſimulantior ales. Al. leg. *ſimulatior*, ut ſit a *ſimulax*, *acis*.

Simulanter, adverb. ficte, ſimulate. *Apulej. l.* 8. *A. A.* Quoad ſimulanter revicta Charite ſuſcipit &c.

Simulāte, adv. *fintamente*, προσποιητῶς, ficte. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c. ult.* Mala enim, & impia conſuetudo eſt contra Deos diſputandi; ſive ex animo id fit, ſive ſimulate.

Simulatĭlis, le, ſimulatus, fictus. *Fortun. Portum.* *l.* 2. *de vita Mart. v.* 276. Nec ſtat imaginea ſimulatilis umbra figuris.

Simulatio, onis, f. *ſimulazione*, *finzione*, ὑπόκρισις, εἰρωνεία, actus ſimulandi, fictio. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Fronte, atque vultu, quibus ſimulatio facillime ſuſtinetur. *Id.* 3. *Ver.* Simulatio officii. ¶ Interdum ponitur pro ſimilitudine. *Plin. l.* 11. *c.* 44. Simiarum genera perfectam hominis ſimulationem continent facie, naribus, auribus, palpebris, &c. Al. leg. *imitationem*.

Simulātor, oris, maſc. *ſimulatore*, ὑποκριτής, qui ſimulat. *Cic.* 1. *Off. c.* 30. De Græcis autem dulcem, & facetum, feſtivique ſermonis, atque in omni oratione ſimulatorem, quem εἴρωνα Græci nominaverunt, Socratem accepimus.

Simulātrix, icis, f. 3. quæ ſimulat. *Stat.* 4. *Theb. v.* 551. Colchos, & Ææo ſimulatrix litore Circe.

Simulātus, a, um, *ſimulato*, *finto*, ὑποκριτός, fictus. *Virg.* 2. *Æn.* Flagranteſque Dei vultus, ſimulataque verba. *Nepos* 10. 3. Simulata amicitia. *Petron. in fragment.* Simulacrum exit Proditionis opus.

Simŭlo, as, a. 1. *ſimulare*, *fingere*, העמיד, Germ. *gleiſnen*, Gall. *feindre*, Hiſp. *fingir*, προσποιοῦμαι, ὑποκρίνομαι, fingo, imitor, præ me fero, quod non eſt, pro vero falſum oſtendo. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 4. Simulabo, quaſi non videam. ¶ Simulare, & diſſimulare differunt, quia ſimulare dicitur de eo, quod non eſt, ſive de falſitate; diſſimulare verſatur circa id, quod eſt, ſive circa veritatem. *Virg.* 1. *Æn.* Spem vultu ſimulat, premit altum corde dolorem. *Cicer.* 10. *Fam. ep.* 8. Multa & ſimulavi invitus, & diſſimulavi cum dolore. *Plin. l.* 3. *ep.* 14. Illa ſive quia non ſentiebat, ſive quia non ſentire ſimulabat. *Ovid.* 3. *Metam.* Simulare ſe anum, *fingerſi una vecchia*. ¶ Aliquando tamen *ſimulare* ponitur pro diſſimulare. *Plaut. Curcul.* 2. 3. *v.* 11. Simulabo, quaſi non noverim. ¶ Simulare in aliquem, pro aliquem inſimulare, *accuſare*. *Plaut. Stich.* 1. 2. 19. Quaſi nunquam quicquam in eas ſimulem.

Simultas, atis, f. *odio occulto*, *inimicizia*, איבה, Ger. *groll*, *feindſchafft*, Gall. *haine couverte*, Hiſp. *odio cubierto*, ἔχθρα, latens odium inter eos, qui amici eſſe videntur, & generatim quælibet inimicitia. *Feſtus*, ſive *Paulus*. Simultas, ideſt odium, dicta ex contrario, quia minime ſint ſimul. Poteſt & a ſimulatione dicta exiſtimari. *Cic. pro Planc.* An ſimultates, neſcio quas, cum libertis Flaccus exercet. *Cic. pro L. Man. c. ult.* Simultates ſuſcipere. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 25. Huic ſimultas cum Curione intercedebat. *Nepos in Attic. c.* 17. In ſimultate cum aliquo eſſe. *Quint. l.* 5. *c.* 2. Simultates cum aliquo gerere.

Simulter, adv. idem ac ſimiliter apud vet. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 148. Exoſſabo eum ſimulter, ut murænam cocus. Alii leg. *ſimiliter*.

Simŭlus, a, um, dim. a *ſimus*. *Lucret. l.* 4. *v.* 1162. Simula, (puella) Silena, ac Satura eſt; labioſa, Philema.

Simus, a, um, *ſchiacciato*, *camuſo*, σιμός, qui eſt preſſis naribus, a Græca voce allata. *Virgil.* 10. *Eclog.* Dum tenera attondent ſimæ virgulta capellæ.

Sin, *ma ſe*, Ger. *wenn aber*, Gall. *mais ſi*, *ſi non*, Hiſp. *mas ſi*, εἰ δέ, ἐὰν δέ, ſed ſi, ſi vero, ſi autem, conjunctio conditionalis. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 15. Si mihi veniam, quam peto, dederit, utar illius conditione; ſin minus, impetrabo aliquid a me ipſo. *Id. ad Brutum l.* 11. *ep.* 14. Si ita eſt, omnia facilium, ſin aliter, magnum negotium. ¶ Conjungitur etiam cum *autem*. *Cic. Att. l.* 10. Si vis eſſe volet, præclara ſynodia, ſin autem, erimus nos, qui ſolemus. ¶ Aliquando *ſin* ſolum reperitur, non præcedente *ſi*. *Cic. de Am.* Quamobrem primum danda opera eſt, ne qua amicorum diſſidia fiant; ſin tale aliquid evenerit, ut extinctæ potius amicitiæ, quam oppreſſæ videantur. ¶ *Sin quis* pro ſin aliquis. *Cic.* 2. *Off. c.* 22. Danda eſt opera, ne tributum conferendum ſit; ſin qua neceſſitas hujus muneris alicui Reip. obvenerit &c. ¶ Ponitur interdum pro ſin aliter. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 13. Veruntamen ſi pares æque inter ſe, quieſcendum, ſin, latius manabit, & quidem ad nos, deinde communiter.

Sina, maſc. 1. Sinai, *Monte Sina*, *Monte Sinai*, Turc. *Gibel Mouſa*, ideſt mons Moyſis, mons Arabiæ Petrææ, excelſus, ubi Deus Moyſi legem dedit. ¶ Sina item locus Phrygiæ marmoribus celebris. *Spanh.*

Sinæ, m. 1. *Chineſi*, pop. Aſiæ extremi ad Or. ultra Indiam, extra Gangem, quorum regio peramplа Sinarum Imperium dicitur, vulgo *la China*.

Sināpe, is, n. 3. idem ac ſinapi. *Col. l.* 11. *c.* 3. Sinape, atque coriandrum uti ſata ſunt, ſua ſede immota permanent.

Sināpi, n. indecl. *ſenape*, *ſenapa*, σίναπι, herba ſemen ferens tanta acrimonia, ut lacrymas cieat comedenti, in hybernis condimentis uſitatiſſimum. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Et acerrimum ſapore, igneis effectus, ac ſaluberrimum corpori ſinapi nulla cultura, melius tamen planta translata.

Sināpis, is, fem. σίναπις, idem ac ſinapi. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 28. Teritur ſinapis ſcelerata cum illis. *Col. l.* 10. *v.* 122. Seque laceſſenti fletum factura ſinapis.

Sinapizo, as, a. 1. ſinapi compono, vel condio. *Veget. l.* 2. *c.* 6. Diligenter ſinapizare.

Sinapŏdes, m. 3. pop. Africæ, in deſertis. Inflexis, & lentis cruribus potius ſerpere, quam incedere videntur. *Mela l.* 3. *c.* 11.

Sincēre, adv. *ſinceramente*, *puramente*, ἀκραιφνῶς, ἀδόλως, pure, vere, ſine mendacio, ingenue, integre, non ſimulate. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* Hæc ut intelligatis, inquit, ſincere a me pronuntiari. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 23. Craſſi libertum nihil puto ſincere locutum.

Sincerĭtas, atis, f. *ſincerità*, *purità*, *integrità*, ἀκεραιότης, καθαρότης, puritas, integritas. *Plin. l.* 31. *c.* 7. Salinarum ſinceritas ſummam fecit ſuam differentiam. *Col. l.* 4. *c.* 26. Atque alia convertenda, quæ ſinceritatem habent, alia ſummovenda, quæ vel carioſe, vel juſto breviora ſunt.

Sincerĭter, adv. idem quod ſincere. *Gell. l.* 13. *c.* 16. Quos qui ſinceriter cupiunt.

Sincērus, a, um, *ſincero*, *puro*, *reale*, εἰλικρινής, ἀκραιφνής, purus, ſimplex, cui nihil admixtum eſt. Sunt, qui putant ſcribendum *ſyncerus* per *y*. Verum ſemper per latinum *i* in vett. libb. ac Virgilio Carpenſi exaratum reperiri, teſtatur *Manut. in Orthographia*. *Hor. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 55. Sincerum eſt niſi vas, quodcunque infundis, aceſcit. *Senec. ep.* 108. Ex amphora primum quod eſt ſinceriſſimum, effluit. ¶ Translate ſumitur pro vero, incorrupto, incontaminato, minime fucato. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 16. Mirabilia multa, nihil ſimplex, nihil ſincerum. *Liv. l.* 29. *c.* 4. Nihil ſincere fide cum Romanis acturum. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 453. nulla eſt ſincera voluptas. ¶ Per Catachreſim accipitur etiam pro integro, illæſo, non mutilato. *Lucr. l.* 3. *v.* 718. Sin ita ſinceris membris ablata profugit, Ut nullas partes in corpore liquerit ex ſe. *Ovid.* 2. *Met.* Rurſus ſine vulnere corpus, Sincerumque fuit. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 51. Hoc mihi da, atque largire, ut M. Curium ſartum & tectum, ut ajunt, ab omnique incommodo, detrimento, moleſtia ſincerum integrumque conſerves. *Gell. l.* 18. *c.* 10. Sincerum corpuſculo fieri. h. e. a febri convaleſcere, & vires recuperare. *Plaut. Men.* 2. 2. 16. Porci ſacres ſinceri. h. e. integerrimi, & ad ſacrificium idonei.

Sincĭput, itis, n. βρέγμα, pars capitis anterior, aures, temporaque complectens; ut occiput, pars poſterior, quaſi *ſemi caput*, ut inter alios auctor eſt *Velius Longus de Orthog.* Nempe quia ea dimidium capitis ſignificatur. Unde Gl. Phil. *Sinciput*, ἡμικεφάλαιον. *Sidon. carm.* 5. *v.* 422. Fortique lacerto Disjicit ancipiti miſerabile ſinciput caſe. ¶ Olim ſincipita verrina, ſive aprugna aceto condita, & ad eſum præparata in deliciis erant. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Interdicta quoque cœnis abdomina, glandia, teſticuli, vulvæ, ſincipita verrina. Hinc *Juvenal. ſat.* 13. Comedam, inquit, flebile nati ſinciput elixi, Pharioque madentis aceto. ¶ Per Synecdochen ponitur pro capite. *Plaut. Men.* 3. 2. 41. Non eſt tibi ſanum ſinciput, adoleſcens.

Sindon, onis, f. σινδών, velum linteum, ſubtiliſſimum. Si *Lazaro Bayfio*, *l. de re veſtiaria*, credimus, ita dicta eſt a Sidone, quæ ſindone nobilis, uti & Tyrus, itidem Phœniciæ urbs, unde & Tyriam ſindonem Martialis vocat. *Mart. l.* 4. *ep.* 19. Nec ſic in Tyria ſindone tutus eris.

Sine, *ſenza*, בלי, Ger. *ohne*, Gall. *ſans*, Hiſp. *ſin*, ἄνευ, abſque, præp. ex iis, quæ abl. ſerviunt. *Cic. pro Quinct.* Qui ab adoleſcentulo quæſtum ſibi inſtituiſſet ſine impendio. *Id. pro Cæl.* Homo ſine re, ſine fide, ſine ſpe, ſine ſede, ſine fortunis. *Id.* 1. *de Orat.* ſine controverſia.

Singibĕri. V. Zingiberi.

Singilio, onis, maſc. genus veſtis brevioris & ſimplicis, ἁπλοΐς. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 17. Singiliones Dalmatenſes decem. Alii leg. *cingiliones*. h. e. parvos cinctus. Alii aliter.

Singillarius, a, um, adject. idem ac ſingularis, ut ſingillarius motus, apud *Tertull. de anima c.* 6.

Singillātim, adv. *ſingolarmente*, Ger. *beſonder*, Gall. *ſingulierement*, Hiſp. *ſingularmente*, καθ᾽ ἕκαστον, ſingulariter, ſecundum ſingulos. *Cic.* 5. *Tuſc.* Hæque voluptates ſingillatim extenuantur. *Id. Div. Ver. c.* 15. Singillatim unicuique reſpondere. ¶ V. quæ diximus in Sigillatim.

Singlariter, adverb. per ſyncopen pro ſingulariter. *Lucret. l.* 6. *v.* 1065. Quæ memorare queam inter ſe ſingclariter apta.

Singularie, adverb. idem quod ſingulariter. Uſus eſt hac voce *Cicero*, teſte *Chariſ. Grammat. l.* 2.

Singulāris, & re, o. 3. *ſingolare*, *unico*, Ger. *einig*, Gall. *ſingulier*, Hiſp. *ſingular*, ἑνικός, unicus. *Plin. l.* 28. *c.* 10. Demuntius etiamnum effectus auget ejus, qui ſingularis natus ſit. *Senec. in Troad. v.* 1026. Secans fluctus mta ſingulari. *Auſon. in Periocb. l.* 7. *Iliad.* Ab Ajace prælium ſingulare conſeritur, *duello*. ¶ Singularis numerus apud Grammaticos eſt, quo unica tantum res ſignificatur.

tur. *Quintil. l. 1. c. 5.* ¶ Verbis ſingularibus gratias agere, eſt iis verbis, quæ unum tantum, non etiam plures complectantur, *in termini particolari*. *Cic. 4. Catil.* Primum quod mihi gratias egiſtis ſingularibus verbis. ¶ Locus ſingularis, apud *Suet. in Aug. c. 72.* eſt ſolitarius. ¶ Aliquando accipitur pro ſeparato, ſimplici, non compoſito. *Cic. 4. Acad.* Quintum genus eſſe dicunt, e quo aſtra ſunt, mentesque ſingulares. ¶ Metaleptice ponitur pro excellenti, & tam in malum, quam in bonum ſumitur. *Cicer. 4. Acad. c. 43.* Quinto, per ipſum Ariſtotelem meo judicio in Philoſophis prope ſingularem. *Id. 4. Ver. c. 7.* Quo facilius de ſingulari ejus impudentia vulſtimare poſſitis.

Singularitas, atis, f. *ſingolarità*. *Tertul. advers. Guaſt. c.* eu. Salva & proprietate generis, & ſingularitatis.

Singulariter, adv. *ſingolarmente*, Ger. *ſonderlich*, Gall. *ſingulierement*, Hiſp. *ſingularmente*, ἰδίως, numero ſingulari. *Charif. l. 1.* Sunt quædam, quæ ſingularitas cum declinantur, in pluralibus mutant genera, hic locus, pluraliter hæc loca, & hi loci. *Quintil. l. 9. c. 3.* De pluribus ſingulariter · acer Romanus in armis. ¶ Accipitur etiam pro unice, magnopere, *insino in modum*. *Cic. 4. Ver. c. 47.* Quem ego ſingulariter in Prætura mea dilexiſſem. *Plin. l. 4. ep. 25.* Rufum ſingulariter amo.

Singularius, a, um, idem ac ſingularis. *Plaut. Capt. 1. 2. 3.* His indito catenas ſingularias, iſtas majores, quibus ſunt vincti, demito, hoc eſt ſimpliores, minores, & leves, non duplices. *Gel. l. 9. c. 4.* Homo ſingularia velocitatis. *Id. l. 17. c. 9.* Literæ ſingulariæ ſine coagmentis ſyllabarum. Adde *Turpilium* apud *Non. c. 8. n. 50.*

Singulatim, adv. *ſingolarmente*, καθ' ἕκαστον, unumquodque ſeorſum, vel per ſe, cui opponitur generatim, univerſe. *Cic. 1. de Inv.* Singulatim de unoquoque genere in ſecundo libro dicemus. *Id. 1. Ver.* Ut ea, quæ ſingulatim, ac diu collecta ſunt, uno tempore univerſa perdamus. ¶ Vide quæ ſupra in *Sigillatim* adnotavimus.

Singultans, antis, o. 3. λύζων, qui frequenter ſingultum emittit. *Virg. 9. Æn. v. 333.* Truncumque relinquit Sanguine ſingultantem. ideſt cum ſingultu animam efflantem. *Stat. l. 5. ſilv. 5. v. 26.* Verba ſingultantia. h. e. ſingultibus interrupta.

Singultatus, a, um, nom. particip. cum ſingultu emiſſus. *Ovid. l. 3. Triſt. eleg. 5. v. 16.* Et ſingultatis oſcula miſſa ſonis.

Singultim, adv. *ſingultando*, cum ſingultu. *Apul. lib. 2. A. A.* Lamentabiles queſtus ſingultim inſtrepebat. ¶ Singultim loqui, eſt loqui ſermone interrupto, & veluti voce identidem compreſſa, quod uſuvenire ſolet verecundis, & timidis natura. Talem locutionem ἰσχνοφωνίαν vocant Græci. *Hor. l. 1. ſat. 6. v. 56.* Ut veni coram, ſingultim pauca locutus, ideſt verbis interruptis.

Singultio, is, ivi, itum, n. 4. *ſinghiozzare*, λύζω, ſingultum emitto. *Plin. lib. 34. cap. 2.* Non ſingultientibus, nec ſi eum febre dyſpnœa ſit, &c. *Columel. l. 8. c. 12. de pullis gallinaceis*: Sequitur grex velut matrem, gallinam ſingultientem.

Singulto, as, act. 3. frequenter ſingultio. *Stat. 5. Theb. v. 260.* Trepidæs in limine vitæ Singultant animas. h. e. cum ſingultu emittunt. V. *Singultans*.

Singultus, us, maſc. 4. *ſingulto*, *ſinghiozzo*, שמעת, Germ. *dasklucken*, Gall. *hoquet*, Hiſp. *ſolloço*, λυγμὸς, diſtentio ſpiritus, & interruptio in fletu. *Cic. pro Planc.* Non modo lacrymulam, ſed multas lacrymas, & ſingultum cum fletu videre potuiſti. ¶ Neque ſolum hominis eſt ſingultus, verum etiam brutorum animantium. *Virgil. 3. Georg. de equis*: Imaque longo Ilia ſingultu tendunt. *Col. l. 8. c. 5.* Quod ſe facere gallinæ teſtantur crebris ſingultibus interjecta voce acuta.

Singulus, a, um, *ciaſcuno da per ſe*, Ger. *jetliche*, Gall. *chacun*, Hiſp. *cadauno*, ἕκαστος, unuſquiſque per ſe, hoc eſt ſeparatim ab aliis. Fere uſurpatur in numero plurali, ut cætera diſtributiva. *Cic. 3. de Or. c. 33.* Refert etiam, qui audiant, Senatus, an Populus, an Judices, frequentes, an pauci, an ſinguli. *Id. Att. l. 9. ep. 18.* Legiones ſingulas poſuit Brunduſii, Tarenti, Siponti, *una per luogo*. *Id. Agrar. 2.* Deſcripſit dena jugera in ſingulos, *dieci per uno*. *Sueton. in Aug. c. 37.* Exegit etiam, ut quoties conſulatus ſibi daretur, binos pro ſingulis collegas haberet, *due in vece di uno*. ¶ Quando uſurpatur de tempore, adhibetur in abl. ſine præp. vel cum præp. in, vel in acc. cum præp. in, ut Singulis horis, diebus, annis, vel in ſingulis diebus, vel in ſingulos dies. Fere tamen *in dies*, & *in dies ſingulos*, uſurpantur cum comparativo, aut verbo incrementi. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quod efficitur in cælo ſingulis diebus, & noctibus. *Id. ibid.* Sol binas in ſingulis annis reverſiones ab extremo contrarias facit. *Id. 4. Ver.* Lex eſt de religione, quæ in annos ſingulos Jovis Sacerdotem ſortito capi jubeat. *Id. Att. l. 5. ep. 7.* Quotidie, vel potius in dies ſingulos breviores literas ad te mitto. *Id. 1. Catil. c. 2.* Creſcit in dies ſingulos hoſtium numerus. ¶ Interdum ſinguli dicuntur, qui ſoli, & ſolitarii ſunt. *Senec. de otio Sapien. c. 27.* Proderit tamen primo in ſeipſum ſecedere. meliores erimus ſinguli. *Id. l. 4. quæſt. nat. proœm.* Quod eſt miſerrimum, nunquam ſumus ſinguli. ¶ Uſurpatur & *ſingulus* in ſingulari num. pro ſingulari, unico. *Plaut. Ciſtell. 4. 2. 29.* At at ſingulum video veſtigium. *Gell. l. 18. c. 13.* Nummo ſingulo multabatur. Et *l. 19. c. 8.* Singulo numero dicenda ſunt. *Auguſt. l. 2. de doctr. Chriſt. c. 3.* Singulus quiſque deus eſt, *ciaſcuno*.

Sinis, is, m. Σίνις, crudeliſſimus latro Corinthi, qui Iſthmum obſidebat, & captos homines inflexis vi arboribus alligabat, remiſſiſque diſcerpebat: unde πιτυοκάμπτης dictus eſt. Nomen habet ἀπὸ τοῦ σίνω nocco. *Propert. l. 3. eleg. 21. v. 37.* Arboreaſque cruces Sinis, & non hoſpita Grajis Saxa, & curvatas in ſua fata trabes. *Stat. 12. Theb. v. 576.* Non trucibus monſtris Sinin, infandumque dediſti Cercyona?

Siniſter, ſtra, ſtrum, *ſiniſtro*, שמאלי, Ger. *linck*, Gall. *à gauche*, Hiſp. *a ſiniſtra mano*, σκαιός, ἀριστερός, quod eſt ex parte manus lævæ. *Catul. carm. 12.* manu ſiniſtra non belle uteris. *Liv. l. 3.* Dum extra ordinem miſſa, quæ in hoſtium cornu Romanorum in ipſo certamine impreſſionem facerent, tenuere. *Quintil. l. 12. c. 3.* Siniſter pes. ¶ Metaleptice ponitur pro adverſo, noxio, infelici, quod quæ ſiniſtra manu ſiunt, minus recte fieri videmus. *Virg. 1. Georg.* Arboribuſque, ſatiſque Notus, pecorique ſiniſter. *Id. 9. Ecl.* Siniſtra cornix. *Plin. ep. 28. l. 7.* Igitur ad alios hanc ſiniſtram diligentiam conferunt. Sic ſiniſtra fama, & rumor ſiniſter, apud *Tacit. 6. Ann. c. 32.* & *l. 2. hiſtor. c. 93.* Siniſtra interpretatio, *ſiniſtra*, *maligroſa*, apud eund. in *Agric. c. 5.* ¶ Item pro pravo. *Ovid. 2. Triſt. v. 257.* Quodcumque attigerit (matrona) (ſi qua eſt ſtudioſa ſiniſtri) Ad delinquendum doctior eſſe poteſt. ¶ In Auguriis apud Romanos accipiebatur pro proſpero, felici, læto, ſed apud alias gentes pro adverſo, infelici, triſti, ut Aves ſiniſtræ, auſpicia ſiniſtra. *Varro* apud *Feſt.* A Deorum ſede cum in Meridiem ſpectes, ad ſiniſtram ſunt partes mundi exorientes, ad dexteram occidentes. Hinc factum arbitror, ut ſiniſtra meliora auſpicia, quam dextra eſſe exiſtimentur. Hæc *Varro*. *Cic. 2. Div. c. 35.* Siniſtrum fulmen, auſpicium optimum habemus ad omnes res. *Id. ibid. c. 39.* Ita nobis ſiniſtra videntur, Grajis & barbaris dextra, meliora. V. *Lævus*. ¶ Gradus hujus vocis ſunt *ſiniſterior*, & *ſiniſtimus*. *Celſ. l. 4. c. 1.* Cor in pectore ſub ſiniſteriore mamma ſitum. *Feſtus*: Siniſtimum auſpicium. *Priſcianus l. 3. ſub tale ſiniſtrum* contracte ſcribit.

Siniſteritas, atis, f. *goffezza*, σκαιότης, imperitia, ruſticitas, cui opponitur dexteritas. *Plin. l. 9. ep. 5.* Plerique dum verentur, ne gratiæ potentium nimium impertiri videantur, ſiniſteritatis, atque etiam malignitatis famam conſequuntur.

Siniſtimus, V. Siniſter.

Siniſtra, æ, f. *mano ſiniſtra*, *mano manca*, שמאל, Ger. *die lincke hand*, Gall. *la gauche*, Hiſp. *mano yzquierda*, σκαιά, ἀριστερά, manus læva. *Ovid. 3. Faſt. v. 869.* Dicitur infirmo cornu tenuiſſe ſiniſtra. *Cic. 1. de Divin.* Cur a dextra corvus, a ſiniſtra cornix faciat ratum.

Siniſtra, adv. ἐπ' ἀριστερᾷ, a parte ſiniſtra. *Cic. 4. Acad. c. 40.* Innumerabiles ſupra, infra, dextra, ſiniſtra, ante, poſt, alios diſſimiles, alios ejuſdem modi mundos eſſe?

Siniſtre, adv. *ſiniſtramente*, σκαιῶς, male, perverſe, in malam partem. *Tac. 1. hiſt. c. 7.* Cæterum utriuſque cædes ſiniſtre accepta. *Hor. de ar. poet. v. 452.* deriſum ſemel, exceptumque ſiniſtre.

Siniſtrorſum, & Siniſtrorſus, adverb. *verſo la ſiniſtra*, לשמאל, Ger. *nach lincke hand*, Gall. *à gauche*, Hiſp. *hazia la mano yzquierda*, ἐπ' ἀριστερά, verſus ſiniſtram. *Horat. l. 2. ſat. 3. verſ. 50.* Ille ſiniſtrorſum, hic dextrorſum abit. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 65.* Hinc ſe flectit ſiniſtrorſus, diverſis a flumine regionibus.

Siniſtroverſus, adv. idem ac ſiniſtrorſum. *Lactant. l. 3. c. 6.* Aut dextro, aut ſiniſtro verſus occiderunt.

Siniſtus, i, ſacerdos apud Burgundios omnium maximus, & perpetuus, obnoxius diſcriminibus nullis, ut Reges. *Ammian. l. 28. c. 5.*

Sionaditus. V. Synnaditus.

Sino, is, ſivi, ſitum, a. 3. *permettere*, *laſciare*, הניח, הרשה, Germ. *laſſen*, *zulaſſen*, Gall. *laiſſer faire*, *permettre*, Hiſp. *dexar*, *permitter*, ἐάω, ἐπιτρέπω, permitto, patior. *Cic. Catil. 1. c. 5.* Non feram, non patiar, non ſinam. *Id. Phil. 11. c. 13.* Qui latrocinium in Syriam penetrare ſiviſſet. *Id. Q. Fr. 1. ep. 8.* Continuatus eſt, comitia haberi non ſiverunt. *Id. pro Sext. c. 44.* Accuſare eum per Senatus auctoritatem non eſt ſitus. *Ter. Andr. 3. 3. 50.* Sine te hoc exorem. *Liv. l. 1. c. 40.* Sine ſciam. *Virg. 4. Georg. v. 8.* Si quem Numina læva ſinunt. ¶ Cum dativo *Juvencus l. 2. v. 14.* Et ſine defunctis defunctos condere terræ. Interdum ponitur pro relinquere. *Plaut. Pſeud. 6. 7. 14.* Nam me in taberna uſque adhuc ſineret Syrus. ¶ *Sirim*, *is*, *it*, pro *ſiverim*, *is*, *it*. *Liv. l. 34. c. 24.* Ne iſtuc Jupiter Opt. Max. ſirit. *Plaut. Trinum. 2. 4. 128.* Per deos, atque homines dico, ne tu illum agrum tuum ſiris unquam fieri. *Id. Pœn. 3. 1. 20.* Ut meas gnatas reperire me ſiritis. *Id. Bacch. 3. 3. 04.* Ne Dii ſirint. ¶ *Siſtis* pro *ſiveris* legitur apud *Cic.* pro *Planc. c. 57. in ſin.*

Sinon, onis, m. 3. filius Siſyphi. Hic cum Græcis Trojam profectus, poſt bellum decennale ab illdem ſubornatus, ſua ſponte ſe Trojanis capiendum obtulit, & ad Priamum deductus, illi, & Trojanis Græcos abiiſſe, & equum ligneum pro voto Minervæ relictum, atque ideo in urbem recipiendum eſſe perſuaſit, ex quo illi incendium ſecutum eſt. *Virg. 2. Æn.* Sed ſecundum Euphorionem hoc ab Ulyſſe factum eſt. Hujus inventum fuit ſignificatio ſpecularis. *Plin. l. 7. c. 56.*

Sinope, & Synopes, es, f. *Sinopi*, urbs Aſiæ min. in Paphlagonia, in ora Ponti Euxini, cum portu, regia Mithridatis, patria Diogenis Cynici, condita a Macritio Coo anno. qua Lapara. Ei adjacet fluvius etiam Sinope dictus. *Valer. Flacc. l. 5. v. 109.* Aſſyrios complexa ſinus ſtat opima Sinope.

Sinopeus, ei, m. σινωπεύς, qui eſt ex Sinope urbe. *Ovid. 1. de Pont. ep. 3.* Non doluit patria Cynicus procul eſſe Sinopeus. *Plaut. Curc. 2. 3. v. 73.* Sinopeas, Arabas, Caras. ¶ Legitur & *Synopenſe*.

Sinopicus, a, um, quod ad Sinopem urbem ſpectat, ut Sinopica rubrica, apud *Celſ. l. 6. c. 6.* & *Vitruv. l. 7. c. 2.* V. dictionem ſeq.

Sinopis, idis, f. *ſinopia*, σινωπὶς, σινώπη, rubricæ genus præſtantiſſimum. Sic dicebatur a Sinope urbe Ponti, unde & γῆ Ποντική, terra Pontica, item rubrica Pontica dicebatur. Sed generatim pro rubrica ſumebatur, ut magnes proprie, qui ex Magneſia, ſed generatim ſic vocatus lapis, qui ferrum trahit. *Plin. l. 35. c. 5.* Sinopis inventa eſt primum in Ponto, inde nomen, a Sinope urbe. Naſcitur & in Ægypto, Balearibus, Africa; ſed optima in Lemno, & in Cappadocia, effoſſa e ſpeluncis, &c. Sed *Strabo l. 12.* ſic ſcribit, In Cappadocia naſcitur ea, quæ Sinopica rubrica dicitur, omnium optima, quæ cum Iberica decertat. Ideirco Sinopica appellatur, quod eo mercatores eam deferebant, prius quam Epheſiorum emporium tam celebre eſſet.

Sinuamen, inis, n. curvatio, inflexio in modum ſinus. *Prudent. in Pſychom. v. 873.* Sinuamine ſubter Subductus conchæ in ſpeciem.

Sinuatio, onis, f. κάμψις, curvatio inſtar ſinus. *Fulgent. l. 2. Mythol. p. m. 66.* Corniculata Lunæ ſinuatio.

Sinuatus, a, um, *curvato*, curvo, κυρτωθείς. *Plin. l. 2. c. 9.* Luna ſinuata in orbem. *Ovid. 14. Metam.* curvos ſinuatum in arcus.

Sinueſſa, fem. 1. prius Sinope, col. & urbs ext. Campaniæ, in ora, ubi Maſſicus M. deſinit, ubi nunc *Rocca di Mondragone*. *Liv. l. 10.* in ſaltu Veſtino Sinopa dicitur Græca urbs fuiſſe, Sinueſſa deinde a Romanis colonis appellata. *Silius l. 8. v. 529.* tepentem Sinueſſam appellat, propter thermas, quæ ibi fuere. V. *Plin. l. 31. c. 2.*

Sinueſſanus, a, um, adject. ad Sinueſſam pertinens. *Horat. l. 1. ep. 5.* Inter Minturnas, Sinueſſanumque Petrinum.

Sinuo, as, a. 1. *torcere*, *incurvare*, Ger. *biegen*, Gall. *courber*, Hiſp. *corvar*, *entorcer*, κολπόω, curvo, in ſinus flecto. *Virg. 2. Æn.* Sinuatque immenſa volumine terga. *Ovid. 5. Met.* Tremulæ ſinuantur flamine veſtes. ideſt formantur, rugantur, in ſinus colliguntur. ¶ Interdum notat cavare. *Celſ. l. 7. c. 2.* Qui proxima, & adhuc ſana rodendo ſinuet.

Sinuoſe, adv. involute, obſcure. *Gell. l. 12. c. 5.* Dicam ego indoctius, ut ajunt, & apertius, quæ fuiſſe dicturum puto ſinuoſius, & ſolertius.

Sinuoſus, a, um, *torto*, *curvo*, Ger. *das viel krumb hat*, Gall. *qui a pluſieurs plis*, & *détours*, κολπώδης, curvatus, inflexus, in modum ſinus. *Virg. 11. Æn.* Saucius ut ſerpens ſinuoſa volumina verſat. *Plin. l. 11. c. 37.* Cor prima domicilia intra ſe animo, & ſanguini præbet, ſinuoſo ſpecu, & in magnis animalibus triplici, in nullo non gemino. ¶ Tranſlate ponitur pro involuto, obſcuro, tecto. *Quintil. l. 2. c. 4.* Sinuoſa narratio. *Perſ. ſat. 5. v. 27.* Sinuoſo in pectore figere. h. e. intimo.

Sinus, i, m. vel Sinum, i, neut. vaſis genus ita dictum, teſte *Varr. l. 4. L. L.* quia majorem cavationem, quam pocula, haberet. *Virg. in Ecl. 7. v. 33.* Sinum lactis, & hæc te liba, Priape, quotannis Expectare ſat eſt. *Plaut. Curc. 1. 1. 83.* Hic cum vino ſinus fertur.

Sinus, us, m. *ſeno*, חיק, Ger. *buſem*, Gall. *ſein*, Hiſp. *ſeno*, κόλπος, pars illa, quæ eſt intra pectoris, brachiorumque complexum. *Virgil. 4. Æn.* Sinum lacrymis implevit obortis. ¶ Geſtare aliquem in ſinu, eſt fovere, impenſe amare. *Terent. Adelph. 4. 5.* Hic non amandus? hiccine non geſtandus in ſinu? ¶ *In ſuum ipſius ſinum inſpue*, prov. cum admonemus aliquem, ut domeſticorum malorum recordatione, deſinat arrogantius inſectari aliam alienam. *Plin. l. 28. c. 4.* Veniam quoque a Diis ſpei alicujus audacioris petimus, in ſinum ſpuendo. ¶ In ſinu gaudere, eſt tacitam apud ſe voluptatem ſentire, neque vulgo proferre gaudii notas. *Cic. 3. Tuſc.* Ut in ſinu gaudeant, glorioſe loqui deſinant. *Prop. l. 2. el. 26.* In tacito cohibe gaudia clauſa ſinu. ¶ Metonymice capitur pro præcordiis. *Ovid. ep. 3.* Attoniti micuere ſinus, geliduſque cucurrit, Ut mihi narraſti, dura per oſſa timor. ¶ Tranſlate ſumitur pro intima quadam familiaritate, vel amicitia. *Cic. l. 14. Fam. ep. 4.* Iſte vero ſit in ſinu ſemper, & complexu meo. *Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 11. de Pompejo.* Mihi crede, in ſinu eſt, neque ego diſtinguo. ideſt eum amo, eſt mihi amiciſſimus, neque hanc amicitiam diſſolvere cogito. *Id. 3. Verr.* Calumniatores ex ſinu ſuo appoſuit. ideſt ex ſuis intimis, & maxime familiaribus. ¶ Item pro poteſtate. *Scævola, l. qui teſtamentum, ff. de probation.* Quod omnem fortunam, & ſubſtantiam, ſiquam a matre ſuſceperas, in ſinu meo habui ſine cautione. ¶ Item pro ſecuritate, & præſidio. *Plin. in Paneg.* Geſtus Conſulatus non in hoc urbis otio, & intimo ſinu pacis. ¶ Dicitur item per metaphoram de laxitatibus veſtium, quæ inter plicas intermediæ ſunt. *Virg. 1. Æn.* Nuda genu, nodoque ſinus collecta fluentes. ¶ In toga Romana ſinus erat pars quædam laxior, & tanquam excurrens in dextram partem, ut cum corpus toga amictum, involutumque eſſet, a dextro in ſiniſtrum humerum rejiceretur, & e ſiniſtro humero in brachium plerumque deſcenderet, & ab eo exciperetur, aut ipſum involveret. *Suet. in Cæſ. c. 82.* Toga caput obvolvit, ſimul ſiniſtra manu ſinum ad ima crura deduxit. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 172.* Ferre nuces ſinu laxo.

laſu. ¶ Subducere ſinum bonis, eſt oblata bona recuſare. *Senec. in Thyeſt.* Cur bonis tantis ſinum ſubducis? ¶ Sinum ex toga facere, eſt extremas togæ oras ita contrahere, ut in medio ſinus, hoc eſt capacitas quædam relinquatur. *Liv. l.* 21. Tum Romanus, ſinu ex toga facto, Hic, inquit, vobis bellum atque pacem portamus, utrum placet, ſumite. ¶ Item dicitur de velis, quæ ventis flantibus curvantur, & ſinuoſa redduntur. *Virg.* 5. *Æn.* Colligere arma jubet, validiſque incumbere remis, Obliquatque ſinus in ventum. *Juven. ſat.* 1. *v.* 49. Totos pande ſinus. ¶ Item de caſſibus venatoriis. *Mart. l.* 13. *ep.* 121. Pulcher adeſt onager, mitti venatio debet Dentis Erythræi; jam removete ſinus. *Juven. ſat.* 4. *v.* 41. Impleverat que ſinus. ¶ Sinus in mari ſunt flexuoſi litorum anfractus, excavati maris in terram receſſus, curva litora mare quaſi brachiis amplectentia, quæ in fluminibus cornua vocantur, *ſeve. golfo. Cic.* 7. *Verr.* Ubi primum ex alto ſinus ad urbem a litore inflectitur. *Id. ibid.* Qui ſinus quoſdam obſediſſe maritimos, aut aliqua promontoria, aut prærupta ſaxa tenuiſſe dicuntur. ¶ Sinus in ſerpentibus dicuntur volumina, & ſpiræ ſinuati corporis. *Cic. in Arat.* Et draco convolvens ſinus a corpore flexos. ¶ Denique ſinus ponitur pro latebra, & receſſu, quo aliquid tegimus. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 93. Id omnino ſervilia ingenia corrumpebant, abditis pecuniis per occultos, & umbraticos ſinus. ¶ In illo *Ovid. Heroid. epiſt.* 8. *v.* 62. Perque ſinum lacrymæ fluminis inſtar eunt: quidam ſinum exponunt oculorum cavitatem; quod ſimilitar facit *Servius* in verbis Virgilii, quæ primo loco attulimus. Verum ea notio hiſce exemplis non ſatis probatur.

Sion, onis, f. collis in parte meridionali urbis Hieruſalem, in quo ſtructa fuit arx David.

Siparium, ii, *παραπέτασμα*, velamentum, quo in ſcenis utebantur mimi, ad ſcenam velandam, quod aliter vocatur aulæum, teſte *Feſto*. Sic autem dictum eſt, quia velandi cauſa obſiparetur, ſive objiceretur. *Donat. vel alius quiſpiam in prol. Ter.* Aulæa in ſcena in terra ſternuntur, quod pictus ornatus erat ex Attalica regia Romam uſque perlatus, pro quibus ſiparia ætas poſterior accepit. Eſt autem minutum velum, quod populo obſiſtit, dum fabularum actus commutantur. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 6. Quibuſcum jam in orcheſtra belluatur, antea poſt ſiparium ſolebat.

Siphnius, a, um, ad Siphnum inſulam pertinens, ut Siphnius lapis, apud *Plin. lib.* 36. *cap.* 22.

Siphnos, i. f. *Sifano*, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, cum urbe ſatis ampla in colle. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Sipho, onis, m. *cannone, canale*, [Hebrew], Ger. *eine röhre*, Gall. *tuyau*, Hiſp. *aguatocho, arcaduz, σίφων*, fiſtula, ſeu canalis, unde aqua effluit. *Col. l.* 3. *c.* 10. Naturali enim ſpiritu omne alimentum virentis quaſi quædam aurea per medullam trunci veluti per ſiphonem, quem diabetem vocant mechanici, trahitur in ſummum. *Plin. l.* 2. *c.* 65. *de aqua in ſummis jugis erumpente:* Quo ſpiritu acta, & terræ pondere expreſſa ſiphonum modo emicat. *Plin. ep.* 43. *l.* 10. Et alioqui nullus uſquam in publico ſipho, nulla hama, &c. Loquitur de inſtrumento adverſus incendium comparato, quod altiſſime in ipſa uſque ædium faſtigia aquam exprimit & ejaculatur. *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 309. *de multa ſeorſum cautu emiſſa*. Ejiciemque Deus longis ſiphonibus implent.

Siphunculus, i, m. *σιφώνιον*, exigua fiſtula ex ære, vel marmore, aliave materia, per quam aqua exilit e fonte, dimin. a ſipho. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. E ſtibadio aqua ſiphunculis effluit. ¶ Legitur & *ſipunculus*.

Sipo, as. a. t. jacio, diſſicio. *Feſt.* in *Proſapia*.

Sipolindrum, i, n. nomen fictum aromatis, jocülariter uſurpatum a coquo apud *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 43.

Sipontum, neut. 2. *Siponto*, col. & urbs ev. Apuliæ Dauniæ, in ora lit. ad rad. Gargani M. Condita fuit a Diomede, & everſa a Saracenis. *Plin. l.* 3. *c.* 11. ¶ A *Silio l.* 8. *v.* 636. dicitur *Sipus*, untis. ¶ Sipontinus, i, qui eſt ex Siponto. Hoc nomine ſæpe laudatur Nicolaus Perottus Siponti Epiſcopus, qui commentarium linguæ Latinæ edidit, titulo *Cornucopiæ*.

Sipus. V. Sipontum.

Sipylæus, vel Sipyleius, a, um, adject. a Sipylo, ut Sipyleia genitrix, h. e. Niobe, apud *Stat. l.* 5. *ſilv.* 1. *v.* 33. ubi alii legunt *Sipylea*.

Sipylos, vel Sipylus, i, mons Phrygiæ, ſeu Mæoniæ, ubi Niobe in ſaxum converſa eſt. *Propert. l.* 2. *eleg.* 20. Nec tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba Sollicito lacrymas depluit e Sipylo. ¶ Apud hunc montem Antiochus ab Romanis ingenti prælio victus eſt, ut eſt apud *Liv. l.* 37. *c.* 37. ¶ Urbs etiam hoc nomine fuit ad hujus montis radices, quæ terræ motu abſorpta eſt. *Plin. l.* 2. *c.* 91. ¶ Legitur & *Sipylus*.

Siquando, adv. *ſe qualche volta, ſe una volta*, Ger. *wenn etwann*, Gall. *ſi quelque fois*, Hiſp. *ſi alguna vez*, *εἴποτε*, ſi aliquando, ſi aliquo tempore. *Cic. de Amic.* Siquando de amicitia, quam nec uſu, nec ratione habent cognitam, diſputabunt. *Ter. Eun.* 3. 1. 14. Negotii ſiquando odium ceperat. *Liv. l.* 8. *c.* 4. Siquando unquam uſurpandæ libertatis tempus optaſtis.

Siquidem, *poichè, perchè*, Germ. *denn*, Gall. *car*, Hiſp. *pues*, *ἐπεί*, *εἴπερ*, quoniam, enim, quippe, conjunctio cauſalis. Componitur ex *ſi*, & *quidem*, ex quibus vocibus *ſi* cum per ſe producatur, tamen hic corripitur. Non habet autem ſignificationem partium, ex quibus componitur. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 1. Nam cum apud Græcos antiquiſſimum a doctis ſit genus Poetarum, ſiquidem Homerus fuit, & Heſiodus ante Romam conditam, Archilochus regnante Romulo, &c. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 219. nec avi magis ille ſuperbit Nomine, quam ſoceri. ſiquidem Jovis eſſe nepoti Contigit haud uni, conjux Dea contigit uni. ¶ *Si quidem*, duabus diſtinctis vocibus, eſt ſi certe, ſi tamen, *ſe pure, ſe certamente. Cic. Catil.* 2. *c.* 4. O fortunatam rempublicam, ſi quidem hanc ſentinam ejecerit. *Teren. Eun.* 3. 1. Si quidem me amaret, tunc iſtud prodeſſet, Gnatho. ¶ Interdum etiam in hac ſignificatione hæ dictiones conjunctæ ſunt. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 603. *de Proſerpina:* Hoc quoque tentemus, ſiquidem jejuna remanſit. Sin minus inferni conjugis uxor erit.

Siquis, ſiqua, ſiquod, vel ſiquid, *ſe alcuno*, Germ. *ſo einer*, Gall. *ſi aucun*, Hiſp. *ſi alguno*, *εἴ τις*, ſi aliquis. *Cic. l.* 1. *Fam.* Regis cauſa ſi qui ſunt, qui velint, qui pauci ſunt. *Id. pro Flac.* Siquid cum periculo experiri velis. *Id. Attic. l.* 1. *ep.* 7. Si quo pacto potes. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 4. Si qua tui Corydonis habet te cura, venito. *Id. Æn.* 9. *v.* 406. Siqua tuis unquam pro me pater Hyrtacus aris Dona tulit, ſiqua ipſe meis venatibus auxi. ¶ Interdum conjungitur cum *alius*, quo vocabulo utimur, cum ſignificare volumus, quempiam in re aliqua vehementer excellere. *Sueton. in Claud. c.* 40. Siquem alium, & ſe liberum eſſe. ¶ Sequendo legitur *ſiqua* neutr. plur. pro *ſiqua*, error potius cenſendus eſt, quam probabilis lectio.

Siquo, adv. ſi in aliquem locum. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 2. Eas, ſi quo ille miſit, in publico proponi, velim.

Siræum, i, n. *vin cotto*. *Plin. l.* 14. *c.* 9. Siræum, quod noſtri ſapam appellant. ¶ Legitur & Syræum.

Sirapa, æ, genus condimenti, quod fit ex ſampſa, h. e. ſucco olearum expreſſo, cui admiſcetur ſal, carnum, cyminum, ſemen fœniculi, & aniſum Ægyptium. ¶ Legitur hæc vox in titulo *c.* 49. *l.* 12. apud *Celſum*, eo autem capite idem Auctor ejus conficiendæ rationem tradit.

Sircitula, æ, genus uvæ conditurus aptæ. *Col. l.* 12. *c.* 43.

Sircula, æ, f. uva, Venicula etiam dicta, quæ in ollis condiebatur, & ſervabatur. Harduinus ait Venetis vocari *uva marzemina*. *Plin. l.* 14. *c.* 2.

Siredones, um, f. *σειρῆνες*, eædem quæ Sirenes. *Auſon. Idyl.* 11. *v.* 20. Tres in Trinacria Siredones omnia terna.

Sirempe, & Sirempſe (quorum alterum rectus caſus videtur, alterum ablativus) vox perantiqua, & obſoleta, quæ ſignificat *ſimilis re ipſa*, ut *Feſtus* exponit. *Plaut. Amph. prol. v.* 73. Sirempſe legem juſſit eſſe Jupiter, quaſi magiſtratum ſibi, alterive ambiverit. h. e. ſimilem re ipſa legem eſſe voluit, ac ſi quis per ambitum magiſtratum obtinuiſſet. *Sen. ep.* 91. Quantum rerum, quas terra premit, ſirempſe lex eſto. h. e. eadem lege, & conditione tenentur. Al. leg. *ſiriem unam eſſe*. Adde fragmenta duo vet. legum apud *Gruter. pag.* 508. & 828.

Siren, enis, f. *Sirena*, Ger. *ein meer wunder*, Gall. *Sirene*, Hiſp. *Sirena*, *σειρήν*, marini monſtri genus, quod ſuperiore ſui parte virginis formam refert, inferiore in duas piſcis caudas deſinit. Quidam deducunt *ἀπὸ τοῦ σείρειν*, quod dulciſſimo cantu attraherent navigantes. Unde & Syrenes per y ſcribere malunt. Quam opinionem merito damnat *L. Joh. Stoppa l.* 1. *Collect. c.* 30. Nam græce dicuntur *σειρῆνες*, ει autem mutatur in i. Sirenes ſecundum fabulas tres ſorores fuere, filiæ Acheloi fluminis, & Calliopes Nymphæ. quarum nomina fuerunt Parthenope, Lygia, & Leucoſia. Sed ſecundum *Leonicum* fuerunt filiæ Acheloi fl. & Terpſichores Muſæ, & quatuor fuere, his nominibus, Aglaoſis, vel Aglaope, Thelxiope, Piſinoe, Ilyge, ſeu Lygia. Primo juxta Pelorum prom. Siciliæ, poſt in Capreis, inſulis maris Tyrrheni, Campaniæ adjacentibus, habitaverunt. Harum una voce, altera tibiis, alia lyra, vel cithara canebat tam blande, ut cantus dulcedine nautas ſopirent, ſopitos demergerent, demerſos atque devorarent. Ulyſſes autem, cum illas ei itur eſſet, ſociorum aures cera obturavit, ne inſidioſos Sirenum cantus poſſent exaudire, ſe ipſum vero malo navis juſſit alligari, atque ita periculum tutus evaſit. Sirenes itaque, cum ſe contemni viderent, impatientia doloris ſe præcipitaverunt in mare. Sed *Ovid. l.* 5. *Metam.* tradit, has fuiſſe ſocias Proſerpinæ, eamque raptam diu quæſiſſe, quam cum non inveniſſent, optaviſſe in mari vivere, & in marina monſtra converſas eſſe, ſurſum verſus virginea forma, poſtrema corporis parte piſces. *Cic. l.* 5. *Fin.* dicit, mulieres fuiſſe, quæ ſcientiam multarum rerum profitebantur. V. eund. *ibid. c.* 18. *Serv. in* 5. *Æn.* ubi fabulam narravit, hæc addit: Secundum veritatem meretrices fuerunt, quæ tranſeuntes, quoniam eos perducebant ad egeſtatem, his fictæ ſunt inferre naufragia. Has Ulyſſes contemnendo deduxit ad mortem. ¶ Fuerunt, qui & aves quaſdam in India eſſe tradiderint, Sirenas appellatas, cantu homines mulcentes, ut deinde ſomno gravatos lacerarent, ut narrat *Plin. l.* 10. *c.* 49. *Virg.* 5. *Æn. ſub fin.* Jamque adeo ſcopulos Sirenum advecta ſubibat. ¶ Tranſlate *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 14. Vitanda eſt improba Siren deſidia. ¶ *Suet. de illuſt. Grammat. c.* 11. narrat, Valerium Catonem propter ſuavitatem carminum, Latinam Sirenem appellatum fuiſſe.

Sirenæus, a, um, ad Sirenas pertinens. *Hieronym. ep.* 62. *c.* 2. Sirenæos cantus obturata aure pertranſis.

Sirenes, um, f. 3. genus fucorum, ut nymphæ genus apum. *Plin. l.* 11. *c.* 26. Cætera (apum) turba, cum formam capere cœpit, nymphæ vocantur, ut fuci, ſirenes, aut cephenes.

Sirenius, a, um, adject. ad Sirenas pertinens. *Gel. l.* 16. *c.* 8. Tanquam ad Sirenios ſcopulos conſeneſcas.

Sirenuſæ, f. *le Sirene*, tres inſulæ velut ſcopuli in ſinu Pæſtano, apud prom. Sirenuſſarum, quod ſinum prædictum finit, quarum propior Leucoſia, ſive Leucaſin, *la Licoſa*, dicitur, altera Parthenope, *S. Pietro*, tertia Ligia, *Gallo*, ſeu *la Galera*, & aliis *il Gallo*. Nomen accepere a Sirenibus, quæ apud illud prom. ſepultæ ſunt. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Siriacus, a, um, adject. a Sirio aſtro. *Avien. in Arat.* Et ceu Siriaco torretur ſpica calore.

Siriaſis, is, f. *σειρίασις*, morbus ex inflammatione membranarum cerebri cum corporis totius ſiccitate, qualem vehemens Solis æſtus tempore ſolſtitii, aut diebus canicularibus ſolet afferre, in primis pueris, quem fortaſſe ſolſtitialem morbum *Plautus* vocat in *Trinummo* 2. 2. *ſc.* 4. Eſt a *σειριάω*, quod a *σείριος*, Sirius. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Folia infantium diſtillationibus, quod ſiriaſin vocans, illita medentur. *Id. l.* 30. *c.* 15. Oſſibus in canino ſimo inventis adalligatis infantium, quæ vocatur ſiriaſis, adalligatis emendatur.

Sirim, is, it, V. in Sino.

Siris, m. 3. *Sino*, *Senne*, fl. Magnæ Græciæ, in Lucania trans Apenninum M. Oritur in lim. Calabriæ cit. Grumentum rigat, & prope opp. Sirim, *Torre di S. Baſilio*, in ſin. Tarentinum ſe exoneret. *Plin. l.* 3. *c.* 11.

Sirium, i, neut. herba, alio nomine Artemiſia, & Serpyllum majus. *Apul. de herb. c.* 10.

Sirius, ii, m. *σείριος*, ſtella in ore Canis, quæ cum Sole conjuncta æſtum ejus duplicat, mortaliumque corpora nimio calore languida reddit. *Virg.* 3. *Æn. v.* 141. tum ſteriles exurere Sirius agros. ¶ Adjective ponitur pro nimis fervido, ut Sirius ardor. *Virg.* 10. *Æn. v.* 273. Sirius vapor. *Prudent. in hymn. Epiphan. v.* 21. V. Canicula.

Sirmio, onis, f. peninſula in lacu Benaco prope Veronam, *Sermione*. *Catul. carm.* 32. Peninſularum Sirmio, inſularumque ocelle.

Sirpe, is, n. pars quædam ſilphii, quæ magnæ æſtimationis, & pretii erat, vel ipſum laſerpitium. *Plaut. Rud.* 3. 2. 15. Si ſperas tibi hoc anno multum futurum ſirpe, & laſerpitium. ¶ Scribitur & *ſyrpe*. *Solin. c.* 40. Apud Cyrenenſes ſyrpe gignitur, odoratis radicibus, &c.

Sirpices, um, iidem qui irpices. *Var. l.* 4. *de L. L.*

Sirpicus, vel Syrpicus, a, um, adject. a Sirpe, ut Sirpicum lac, idem quod ſilphii ſuccus, ſeu laſer. *Solin. cap.* 40. Lac ſirpicum uſu derivante laſer nominatum.

Sirpo, (rectius quam ſcirpo) as, a. 1. necto, ligo, vincio. Uſus eſt *Var. l.* 4. *de L. L.* qui dici ait dolia ſirpata, cum alligata ſunt.

Sirpus, cum derivatis. V. Scirpus.

Sirulugus, i, m. animal quoddam, quod nec quale eſſet, nec ubi naſceretur, traditum eſt ab auctoribus. Ita *Plin. l.* 30. *c.* 15. ubi Harduinus ex MSS. *Subtugus* legit pro *Sirulugus*.

Sirus, i, m. ſpelunca ſubterranea condendo, & aſſervando frumento effoſſa. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 57. Quidam granaria habent ſub terris, ſpeluncas, quas vocant *σειρούς*, ut in Cappadocia, & Thracia. *Colum. l.* 1. *c.* 6. Tranſmarinis quibuſdam provinciis puteorum in modum, quos appellant ſiros, exhauſta humus, editos a ſe fructus recipit. Adde *Curt. l.* 7. *c.* 4. ¶ Quidam ſcribunt *Syrus*, ſed minus recte.

Sis. *ſe vuoi*, ſi vis. Particula eſt Comicis familiaris, ac Ciceroni quoque, & aliis uſurpata ad imperium leniendum. *Don. in Eun. a.* 4. *ſc.* 7. Quia imperativa verba ſunt contumelioſa, addebant veteres, Sis, quod ſignificat, ſi vis. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 16. Age nunc refer animum, ſis, ad veritatem. *Plaut. Amph.* 2. 1. 38. Jam ſequere, ſis, herum. *Id. Aſin.* 3. 3. 59. Age ſis, hunc deluda. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 107. Vide ſis, ne majorum tibi forte Limina frigeſcant. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 49. Age ſis. Et *Pœn.* 1. 1. 15. Apage ſis. ¶ Uſurpatur interdum ſimpliciter extra imperativum modum. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 93. Quæſo hercle, Libane, ſis herum tuis factis ſoſpitare, da mihi iſtas viginti minas.

Sis, pro ſuis, apud vet. *Enn. apud Feſt.* Poſtquam lumina ſis oculis bonus Ancus reliquit.

Siſapo, onis, f. *Fuente*, *Ovejuna*, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ, ubi præſtantiſſimum minium fodiebatur. *Plin. l.* 3. *c.* 1. & *l.* 33. *c.* 7. Hinc *Cic. Phil.* 2. *c.* 19. Quid erat in terris, ubi in tuo pedem poneres, præter unum Miſenum, quod cum ſociis, tanquam Siſaponem tenebas? Ubi *Turneb. l.* 20. *c.* 12. alludit, inquit, ad miniaria metalla Siſaponenſium, quæ ſocietates publicanorum exercebant; dicit enim, Antonium non unum poſſeſſorem Miſeni fuiſſe, ſed poſſeſſionis ſocios habuiſſe multos.

Siſaponenſis, ſe, adject. ad Siſaponem pertinens, ut Siſaponenſis regio. *Plin. l.* 33. *cap.* 7.

Siſara, æ, f. herba apibus gratiſſima, quam & eriſeen vocant. *Plin. l.* 21. *c.* 56.

Siſenna, æ, m. L. Siſenna antiquus fuit Romanus hiſtoriæ ſcriptor, doctus vir, & ſtudiis optimis deditus, bene Latine loquens, non ſine facetiis. Ita eum laudat *Cic. in Brut. c.* 64.

Siſer, eris, n. 3. *σίσαρον*. herba paſtinacæ non diſſimilis, quæ hodie vulgo ſervilla, ſive chervilla appellatur. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Inter medica dicendum ſiſer, & ipſum Tiberius Princeps nobilitavit, flagitans omnibus annis a Germania. Gelduba appellatur

pellatur caſtellum Rheno impoſitum, ubi generoſitas præcipua. Ineſt longitudine nervus, qui decoctis extrahitur, amaritudinis tamen magna parte relicta, quæ mulſo in cibis temperata, etiam in gratiam vertitur. *Col. l.* 14. *c.* 3. Paſtinaca, & ſiſer, atque inula convaleſcunt alte paſtinato, & ſtercorato ſolo. ¶ Uſurpatur etiam in maſculino genere. *Plin. l.* 20. *c.* 5. Siceſius ideo ſtomacho utile videri dixit, quoniam nemo tres ſiſeres edendo continuaret.

Siſon agrion, herba ſimile fœniculi, radice magna, nigra, & graviſſimi odoris, ſucco plena, flore nigro, alio nomine peucedanos, & pinaſtellus. *Apul. de herb. cap.* 94.

Siſpes, & Siſpita, pro Soſpes, & Soſpita dixiſſe aliquando veteres, probat *Reineſ. in Inſcript. vet. pag.* 383. his verbis: Sacerdot Junonis Reginæ Siſpitæ, &c. & paucis interjectis: Sacerdotes Jovi Siſp. h. e. *Siſpitæ*. Juno Siſpita legitur etiam in nummo Commodi apud Vaillant. & in Muſeo Theupoli.

Siſto, is, ſtiti, ſtatum, a. 3. *fermare*, הֶעֱמִיד, Germ. *ſtellen*, Gal. *arrêter*, Hiſp. *eſtancar*, *detener*, *ἵστημι*, ſtare facio, everto, reprimo, ſeu retineo, ab *ἱστῶ*, ſive *ἵστημι*. *Tacit.* 12. *Ann. c.* 39. Nec ideo fugam ſiſtebat. *Ovid.* 7. *Metam.* Siſtere querelas. *Virg.* 6. *Æn. verſ.* 465. Siſte gradum, teque aſpectu ne ſubtrahe noſtro. ¶ Præteritum habet *ſtiti*, non *ſteti*. *Gel. lib.* 2. *c.* 14. In libro vetere M. Catonis, qui inſcribitur contra Tiberium exulem, ſcriptum quidem ſic erat: Quid ſi vadimonium capite obvoluto ſtitiſſes? Recte ille *ſtitiſſes* ſcripſit; ſed falſi & audaces emendatores *ſtetiſſes* fecerunt, tanquam *ſtitiſſes* vanum & nihili verbum eſſet. Quin potius ipſi nequam & nihili ſunt, qui ignorant *ſtitiſſes* dictum a Catone, quoniam ſiſteretur vadimonium, non ſtaretur. *Ulp. l.* 1. *ff. de re, per quem factum erit*, &c. Si reus dolo actoris non ſteterit, non habebit ex hoc edicto adverſus eum actionem. ¶ In ſupino habet *ſtatum*, non *ſtitum*. Patet ex participio paſſivo *ſtatus*, & ex præterito *ſtatus ſum*. *Ulpian. l.* 1. *ff. ſi ex noxali cauſa*: Non videri in eadem cauſa ſtatum. ¶ Sumitur etiam pro ſtatuere, conſtituere, ut fana, vel templa ſiſtere. *Tac.* 4. *hiſt. c.* 53. Haruſpices monuere, templum iiſdem veſtigiis ſiſteretur. *Feſtus*: Siſtere fana cum in urbe condenda dicitur, ſignificat loca in oppido futurorum fanorum conſtituere, quod Antiſtius Labeo ait, in commentario quintodecimo Juris Pontificii, fana ſiſtere eſſe lectiſternia certis locis, & Diis habere. *Paul. apud Feſt.* Siſtere fana cum dicerent, ſignificabant lectiſternia certis in fanis locis componere. ¶ Item pro confirmare, corroborare, & quaſi nutantem fulcire. *Virg.* 6. *Æn. v.* 857. Hic rem Romanam magno turbante tumultu ſiſtet eques. *Plin. in Paneg.* Magnum hoc tuum non erga homines modo, ſed erga tecta ipſa meritum ſiſtere ruinas, ſolitudinem pellere. ¶ Item pro præſentare, & quaſi præſentiam corporis exhibere. *Plaut. Curc.* 1. 3. 6. Ubi tu es, qui me libello Venerio citaſti? ecce me: Siſto ego tibi me, & mihi contra itidem te ut ſiſtas, ſuadeo. *Cic. Attic. l.* 3. *ep.* 25. Ut te ante Calendas Januarias, ubicunque erimus, ſiſtas. *Ulpian. l. ſi ſervum*, *ff. ſi ex noxali cauſa agatur*: Si ſervum in eadem cauſa ſiſtere quis promiſerit, & liber factus ſiſtatur. *Id. l.* 2. §. 1. *ff. de re per quem*, &c. Qui impedit aliquem judicio ſiſti. *Id. ibid.* Verum qui alios quoque rogaverit, ut eum detinerent, vel abducerent, ne in judicio ſiſteret. ¶ Siſtere vadimonium, eſt, obire, h. e. ſe in judicio ſiſtere. *Cic. pro Quinct. c.* 8. Venit Romam Quintius, vadimonium ſiſtit. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, & ponitur pro conſiſtere, ſtare. *Cic.* 3. *Ver. c.* 96. Qui Rempubl. ſiſtere negat poſſe, ni, &c. *Virg.* 1. *Georg.* Siſtunt amnes, terræque dehiſcunt. Aliqui ſubintelligunt *ſuos curſus*. ¶ Uſurpatur impersonaliter. *Ulpian. l. ult. ff. ſi quis in jus vocatus*, &c. Cum quis in judicium ſiſti promiſit, neque adjecit pœnam, ſi ſtatum non eſſet.

Siſtrātus, a, um, qui ſiſtrum gerit. *Martial. l.* 12. *epigr.* 29. *de Ægyptiis*. Linigeri fugiunt calvi, ſiſtrataque turba.

Siſtrum, ſtri, n. *σεῖστρον*, crepitaculum æreum, quo Ægyptii Sacerdotes in Iſidis ſacris uti ſolebant, *ἀπὸ τοῦ σείειν*, hoc eſt a quatiendo, propterea quod concuſſum argutum, ſonorumque ederet tinnitum. *Ovid.* 2. *Amor.* Per tua ſiſtra precor, per Anubidis ora verendi. *Martial. l.* 4. *epig.* 54. Hæc quatiat tenera gaeſula ſiſtra manu. ¶ Hoc inſtrumentum apud Ægyptios vicem tubæ exhibebat. *Virg.* 8. *Æn. v.* 696. Patrio vocat agmina ſiſtro.

Siſura, æ, f. vulgare ſtragulum, vel tunica ex pellibus. *Ammian. l.* 16. *c.* 6.

Siſymbrium, ii, n. herba. *Plin. l.* 20. *c.* 22. Siſymbrium ſilveſtre a quibuſdam thymbræum appellatur, pedali non amplius altitudine. Quod in riguis naſcitur, ſimile naſturtio eſt. Quod in ſicco ortum, odoratum eſt, & inſeritur coronis. Hæc *Plin. Ovid. l.* 4. *Faſt. v.* 869. Cumque ſua domina date grata ſiſymbria myrto.

Siſyphēius, a, um, Siſyphius *Avien. in Arat. v.* 597. *de Merope*. Poſtquam Siſyphia vincla, Et thalamos ſervo ſortita eſt omine divum.

Siſyphides, æ, m. patronymicum, Ulyſſes Siſyphi filius ex Anticlea, quem Laertæ deſponſatam ille violaverat. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 313. His ſua Siſyphides auditis pene reſolvit Corpora: nam ſociis illita cera fuit.

Siſyphius, a, um, adject. a Siſypho. *Propert. l.* 2. *eleg.* 20. Tumque ego Siſyphio ſaxa labore geram.

Siſyphus, m. 2. *Σίσυφος*, Æoli filius, frater Crithei, Salmonei, Iphiclei, ætate Danai Regis Argivorum, vel certe Lyncei filii Ægiſthi, qui Danao ſucceſſit. Uxorem duxit Meropem filiam Atlantis. Secundum *Euſebium* condidit Ephyren urbem, quæ deinde Corinthus appellata eſt. *Ovid.* 4. *Faſt.* Siſyphus alter, filius Æoli, regnante Athenis Ægeo, mortalium omnium ſuæ ætatis aſtutiſſimus. Hic cum Iſthmum occupaviſſet inter duo maria Jonium, & Ægæum, & latrociniis Atticam infeſtaret, homines, quos in ſuam poteſtatem redegiſſet, ingentis ſaxi pondere oppreſſos interficiebat, ut *Lactantius* ſcripſit, vel, ut *Servius*, eos ſibi pedes abluere jubebat, operique intentos calce in mare dejiciebat. Tandem a Theſeo interfectus eſt. Itaque Poetæ fabulantur, Siſyphum hunc eo ſupplicii genere apud Inferos plecti, ut ſaxum ingens in montis cujuſdam verticem cogatur provolvere, quod cum ad ſummum pene extulerit, repente deorſum relabitur. *Ovid.* 3. *Metam.* Aut petis, aut urges rediturum Siſyphe ſaxum.

Siſyrinchium, ii, n. *σισυρίγχιον*, genus bulbi. *Plin. l.* 19. *c.* 5.

Sitanius panis dicitur a *Plin. l.* 22. *c.* 25. qui conficitur ex quodam tritici genere, V. *Alicaſtrum*.

Sitarchis. V. dictionem ſequentem.

Sitarcia, æ, f. *σιταρχία*, viaticum, ſive commeatus nauticus, *provviſione di vitto per navigare*, a *σῖτος*, *cibus*. Uſurpat hanc vocem *Hieronym.* in vita Malchi *prope fin.* item *Vetus Juvenalis Scholiaſt.* in *ſat.* 12. *v.* 61. Sic *Apul. l.* 2. *Metam.* Hæc enim ſitarcia navigio Veneris indiget ſola. Plures tamen hic leg. *ſitarchia*, *σιταρχία*, h. e. præfectura nautici viatici.

Sitella, æ, f. *ὑδρίσκη*, parva ſitula, dim. Accipitur frequenter pro ea urna, e qua ſortes duci conſueverunt. *Plaut. Caſ.* 2. 5. 34. Conjiciam ſortes in ſitellam, & ſortiar tibi, & Chalino. *Liv. l.* 25. *c.* 3. Tribuni populum ſummoverunt, ſitellaque allata eſt, ut ſortirentur, ubi Latini ſuffragium ferrent. ¶ Item pro vaſe, in quo ſuffragia diribenda ponuntur. *Cic. in fragment. oration. pro Cornel.* apud *Aſcon.* Dum tabellæ diribentur, dum ſitella defertur.

Sithonia, f. 1. regio Thraciæ, apud fin. Macedoniæ, & oram maris Ægæi, ubi Sithon M. Hinc

Sithŏnis, idis, f. quæ eſt e Sithonia regione. *Ovid. Heroid. ep.* 2. *v.* 6. Nec vehit Actæas Sithonis unda rates.

Sithonius, a, um, adject. a Sithonia, ut Sithonii nives, apud *Virg. Ecl.* 10. *v.* 66.

Siticines, m. 3. qui apud ſitos, ideſt mortuos, & ſepultos canere ſoliti erant honoris cauſa cantus lamentabiles, a *ſitu*, & *cano*, ut *liticines* a *lituus*, *tubicines* a *tuba*. *Gel. l.* 20. *c.* 2. ex Atteio Capitone. Uſus eſt hac voce *Cato* apud eundem *ibid.* & apud *Non. c.* 1. *n.* 268.

Siticulōſus, a, um, *διψαλέος*, quod ſitim affert, vel auget. *Plin. l.* 23. *c.* 6. Melimela, & reliqua dulcia ſtomachum, & ventrem ſolvunt, ſiticuloſa, æſtuoſa, ſed nervos non lædunt. ¶ Accipitur etiam pro vehementer ſitiente, ſicco, arido. *Horat. Epod. od.* 3. Nec tantus unquam ſiderum inſedit vapor Siticuloſæ Apuliæ. *Col. de arb. c.* 16. Sed ſi aſpera, & ſiticuloſa loca arboribus obſerenda ſint.

Sitiens, entis, o. 3. *ſitibondo*. *Cic. in Piſon. c.* 25. Ipſe cum hominibus quindecim male veſtitis ad portam Cælimontanam ſitiens pervenerim. ¶ Tranſlate ponitur pro ſicco, arido. *Virg.* 4. *Georg.* Jam rapidus torrens ſitientes Sirius Indos Ardebat cælo. *Ovid. l.* 1. *de Ponto*, *el.* 9. Et date, jam ſitiens quas bibat hortus aquas. ¶ Item pro vehementer cupiente. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 14. Proinde ita fac venias ad ſitientes aures. *Id. pro Planc. c.* 5. Deinde ſitientem me virtutis tuæ deſeruiſti, ac dereliquiſti. ¶ Sitiens luna dicitur, cum ſicca eſt, non imbrifera. *Plin. l.* 17. *c.* 9. Fimum miſcere terræ plurimum refert Favonio flante, ac luna ſitiente. *Id. ibid.* mox *ſiccam lunam* appellat.

Sitienter, adv. *διψητικῶς*, cum ſiti, cupide, ardenter. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 17. Nec ſitienter quid appetens.

Sitio, is, ivi, itum, a. 4. *aver ſete*, צָמֵא, Ger. *durſten*, Gal. *être altéré*, Hiſp. *tener ſed*, *διψάω*, ſiti laboro, appeto bibere. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 216. Quo plus ſunt potæ, plus ſitiuntur aquæ. *Juſtin. l.* 1. *c.* 8. Satia te ſanguine, quem ſitiſti. ¶ Transfertur etiam ad plantas, agros, & alia, quæ tunc ſitire dicuntur, cum æquo ſicciora ſunt, humoremque deſiderant. *Cic. in Or. c.* 24. Siquidem eſt eorum gemmare vites, ſitire agros, lætas eſſe ſegetes, luxurioſa frumenta. *Virg.* 4. *Georg.* Cum ſitiunt herbæ, & pecori jam gratior umbra eſt. ¶ Item per tranſlationem accipitur pro vehementer cupere. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 5. Nec ſitio honores, nec deſidero gloriam. *Id.* 5. *Phil. c.* 7. Etenim aderat Lucius frater gladiator Aſiaticus, qui ſanguinem noſtrum ſitiebat. ¶ Sitire etiam dicantur, quæ arida ſunt, & humore carent. *Plin. l.* 17. *c.* 14. *ante med.* Oleæ circa media ſuccum: inde & ſurculi: cacumina ſitiunt. ¶ V. alia in *Sitiens*.

Sitis, is, f. *ſete*, צָמָא, Ger. *durſt*, Gall. *ſoif*, Hiſp. *ſed*, *δίψα*, *δίψος*, appetitus bibendi. *Cic.* 1. *Fin.* Cum cibo, & potione fames, ſitiſque depulſa eſſet. ¶ In acc. ſing. deſinit in *im*, in abl. in *i*. Plurali autem numero caret. *Cic. de Sen.* Quas quidem ſic avide arripui, quaſi diuturnam ſitim explere cupiens. Dicimus autem ſitim accendere, reſtinguere, extinguere, relaxare, expellere, ſedare &c. *Cic. Horat. Ovid. & al.* Sic enectari ſiti, *morir di ſete*. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 5. ¶ Cum de ſolo aliquo uſurparet, ſignificat ariditatem, ſiccitatem. *Virg.* 4. *Æn. v.* 40. *de Africa*. Hinc deſerta ſiti regio. ¶ Tranſlate ponitur pro nimia alicujus rei cupiditate. *Cic. Parad.* 1. Neque enim unquam expletur, nec ſatiatur cupiditatis ſitis. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. Argenti ſitis importuna, tameſque. *Juvenal. Sat.* 10. *v.* 140. Famæ ſitis.

Sitiſta oca. V. Schiſtum.

Sititor, oris, m. qui ſitit, *διψῶν*, *διψητικός*. Tranſlate *Apulej. lib.* 8. *Metam. ſub init.* Sititor novitatis.

Sitice, adv. *quanto al ſito*, quoad ſitum. *Tertul. adverſ. Prax. c.* 29. Licet aqua fontis ſitive patiatur in fluvio.

Sitonia, æ, f. *σιτωνία*, cura rei frumentariæ; a *σῖτος*, *frumentum*. *Ulpian. l.* 1. *Dig. de vacat. & immunit.* Septumdecimum ætatis annum agentem ad munus ſitoniæ vocari non oportet.

Sittăce, es, idem ac Pſittacus. *Plin. l.* 10. *c.* 42. India hanc avem mittit, ſittacen vocat, viridem toto corpore, &c.

Sittacēne, es, regio Aſſyriæ, quæ & Palæſtine dicta eſt, in qua Sittace oppidum. *Plin. l.* 6. *c.* 27.

Sittyba, æ, f. *σιττύβα*, membrana, qua libri conteguntur, & a pulveris, tinearum, & temporis injuriis integri conſervantur. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 5. Bibliothecam mihi tui pinxerunt conſtructione, & ſittybis. *Id. ib. ep.* 8. Poſtquam mihi ſittybis libros illuſtrarunt. Utroque tamen loco magna eſt lectionum varietas.

Situātus, a, um, nom. ex particip. *ſituato*, *poſto*, ſitus. *Flor. l.* 2. *c.* 18. Numantia in tumulo apud flumen Durium ſituata.

Sitŭla, æ, f. *ſecchia*, *κάδος*, *ὑδρία*, vas ad aquam hauriendam. *Paul. l.* 40. *Dig. de contrahend. empt.* Rota quoque, per quam aqua traheretur, nihilo minus ædificii eſt, quam ſitula. ¶ Eſt etiam urna, e qua ſortes educuntur. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 7. Adſunt quæ imperaviſti omnia, uxor, ſortes, ſitula, atque egomet.

Sitŭlus, m. idem quod ſitula. *Cato de R. R. c.* 10. Trullas tres, ſitulum aquarium unum, pelvim unam. *Vitr. l.* 10. *c.* 9. Situli ærei congiales.

Sitūrus. V. Sino.

Situs, us, m. *ſito*, מָקוֹם, Ger. *gelegenheit*, Gall. *aſſiette*, Hiſp. *ſitio*, *diſpoſicion*, *θέσις*, *τοποθεσία*, qualitas, & poſitio loci. *Cic.* 6. *Ver.* Nam ipſa Meſſana, quæ ſitu, mœnibus, portuque ornata ſit. *Id. Acad.* 4. *c.* 39. Qui ſint ſitus partium, quam vim quæque pars habeat &c. *Caſ.* ¶ Quia autem res ſitæ, ac relictæ negliguntur, neglectæque humore, & ſordibus obducuntur, inde fit, ut ſitus metonymice accipiatur pro lanugine illa, qua res relictæ, imprimis in loco humido, & ſordido, obduci ſolent, *muffa*, *εὐρώς*, *ἄζη*. *Don. in illud Virg.* 7. *Æn.* Sed te victa ſitu, &c. Situs eſt corruptio ex humore, & diuturnitate contracta, qua deteriores fiunt ſpecies, uno loco, & prolixo tempore conſtitutæ. *Serv. in* 6. *Æneid.* Situs eſt lanugo ex humore procreata, qui fit in locis Sole carentibus. *Virg. ibid.* Per loca ſenta ſitu. *Col. l.* 5. *c.* 24. Jam vero muſcus, qui more compedis crura vitium, & vineta comprimit, ſituque, & veterno maceret, ferro diſtringendus, & eradendus eſt. ¶ Solet autem in locis ſitulentis odor quidam teter, & aſperoabilis olfacientium nares offendere, qui & ipſe ſitus dicitur, *puzzore*. *Plin. l.* 21. *c.* 6. Peſſimum eſſe crocum, quod ſitum redolet. ¶ Tranſlate accipitur pro ſqualore quodam in vultu, capite, totoque corpore, & habitu, cum ſcilicet cultu omni neglecto corpus horriditatem quandam, & ingratum contrahit odorem, ut in pauperibus, in reis, in iis, qui ſe mœrori totos dederunt. *Luc. l.* 6. Fœda ſitu macies. *Cic. in Tuſc.* 3. ex *Poeta*: Situ nidoris, barba pædore horrida. ¶ Item pro torpore, & inertia ex diutino otio. *Virg.* 7. *Æn.* Sed te victa ſitu, veriqae effœta ſenectus. ¶ Item pro ruditate, hebetudine. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Excitanda mens, & attollenda ſemper eſt, quæ quendam velut in opaco ſitum ducit.

Situs, a, um, *poſto*, *meſſo*, *κείμενος*, poſitus. *Cic. pro Mur.* 28. Quanquam hujuſce rei poteſtas omnis in cohie ſita eſt. *Id.* 5. *Pis.* Eſt ſitum in nobis, ut adverſa quaſi perpetua oblivione obruamus. *Liv. lib.* 30. *c.* 24. Et ſinum ab alto claudit, in quo ſita eſt Carthago. ¶ Speciatim ſiti dicuntur, qui mortui, & ſepulti ſunt. Aliqui ita definiunt: Situs dicitur defunctus, qui ad tempus in aliquo loco conditus eſt, donec alio transferatur, vel juſſum ei fiat ſepulcrum. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 22. Declarat Ennius de Africano, Hic eſt ille ſitus. Vere. Nam ſiti dicuntur ii, qui conditi ſunt. Nec tamen eorum ante ſepulcrum eſt, quam juſta facta, & corpus incenſum eſt. *Liv. l.* 26. Hic ſiti ſunt Acarnanes, qui adverſus vim, atque injuriam Ætolorum pro patria pugnantes mortem occubuerunt. ¶ Aliquando ſitus accipitur pro condito, conſtructo, ædificato. *Tac. lib.* 3. *Ann. cap.* 38. Urbemque Philippopolin a Macedone Philippo ſitam.

Sive, e ſe, *o ſia*, אוֹ, Germ. *oder*, Gall. *ou*, Hiſp. *o*, *εἴτε*, *ἤτοι*, vel ſi, aut ſi, conjunctio disjunctiva conditionalis, quæ modo indicativum regit, modo conjunct. *Ter. And.* 1. 3. Sive iſta uxor, ſive amica eſt, gravida e Pamphilo eſt, *o ſia ella moglie*, *o amica*. *Plin. l.* 2. *ep.* 41. Quæ præſtant multarum urbium faciem, ſive ipſo mari, ſive litore utare. *Ovid. in ep. Penelopes*: Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore victum, Antilochus noſtri cauſa timoris erat: Sive Menœtiaden falſis cecidiſſe ſub armis, Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos. ¶ Interdum *ſive* non geminatur, ſed priore loco omittitur, ſemper tamen ſubintelligitur. *Hor. l.* 1. *od.* 6. Cantamus vacui, ſive quid urimur. id eſt ſive vacui ſumus. ¶ Ponitur etiam pro *vel*. Vide Vel. ¶ Aliquando vim habet explanandi, ſeu declarandi. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. Ut Ariſtarchus, & ætate noſtra Palæmon; qui vocabulum, ſive appellationem nomini ſubjecerunt.

Sium, i, n. *σίον*, herba in aqua naſcens, ſemine copioſa, ſapore naſturtii. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

S ANTE M.

Smaragdĭnus, & Smaragdinĕus, a, um, adject. *ſmeraldino*, qui eſt ex ſmaragdo, vel ſmaragdi colorem referens, σμαράγδινος. *Celſ. l. 5. c. 19. n. 5.* Emplaſtrum, quod perviride eſt, ſmaragdinum appellatur. *Martian. Capell. l. 1.* Smaragdinea viriditas. *Venant. Fort. l. 8. carm. 6.* Et ſmaragdineo janua poſte viret.

Smaragdītes, æ, m. dictus eſt mons juxta Carchedonem, in quo ſmaragdi legebantur. *Plin. l. 37. c. 5.*

Smaragdus, i, m. 2. *ſmeraldo*, ברקת, Ger. *ſmaragd*, Gal. *une émeraude*, Hiſp. *la eſmeralda*, σμάραγδος, gemma viridis, & tranſlucida, tertiam in ordine gemmarum nobilitatem obtinens. *Plin. l. 37. c. 5.* Tertia auctoritas ſmaragdis perhibetur pluribus de cauſis. Nullus color aſpectu jucundior eſt, &c. ¶ Penultima hujus vocabuli longa eſt. *Ovid. l. 2. Am. el. 6.* Tu poteras virides pennis hebetare ſmaragdos. Sed interdum correpta invenitur. *Martial. l. 5. epigr. 11.* Sardonychas, ſmaragdos, adamantas, jaſpidas uno Portat in articulo. ¶ Sumitur interdum pro colore viridi. *Phædr. l. 3. fab. 19. de pavone.* Nitor ſmaragdi collo præfulget tuo. *Auctor. carm. de Phœnice, qui ab aliquibus Lactantio tribuitur.* Albicat inſignis miſto viridante ſmaragdo.

Smaris, idis, f. σμαρίς, piſciculus marinus litoralis, qui a *Geſnero* Mœna candida vocatur. *Plin. l. 32. c. 6.*

Smectĭcus, a, um, σμηκτικός, quod habet vim abſtergendi, & purgandi, idem ac ſmegmaticus. *Plin. l. 30. c. 4.* Omnium quidem cochlearum cinis ſpiſſat, calfacit ſmectica vi.

Smegma, atis, n. σμῆγμα, omne medicamentum, quod valet ad emaculandum, & abſtergendum, a σμήχω, *abſtergo*. *Plin. l. 22. c. 25.* Si vero cœleſti aqua decoquantur, ſuccus ille ſmegma fit, quo ſolent fovere gangrænas. *Id. l. 24. c. 7.* Maſtiche lentiſci replicandis palpebris, & ad extendendam cutem in facie, & ſmegmata adhibetur. ¶ Græce σμῆγμα ſignificat etiam maſſam ex variis odoramentis confectam ad abſtergendas manus, ut ex *Antiphane apud Athenæum* oſtendit *Fulv. Urſin. in append. de triclin.*

Smegmatĭcus, a, um, σμηγματικός, quod habet vim detergendi. *Plin. l. 35. c. 7.* Sudorem ciet, alvum ſolvit in vino, & aqua, acopicis, & ſmegmaticis utilis. Alii leg. *ſmecticis*.

Smilax, acis, f. *ſmilace*, σμίλαξ, nomen puellæ cujuſdam, quæ amore Croci pueri capta extabuit, & in herbam ſui nominis mutata eſt, ut eſt apud *Ovid. l. 4. Metam. v. 283.* Hujus autem herbæ, quæ folio eſt hederaceo, flore candido, lilium olente, duo genera refert *Plin. l. 24. c. 10.*

Smilĭum, ii, n. σμίλιον, nomen collyrii apud *Celſ. l. 6. c. 6.*

Smintheus, i, m. σμινθεύς, Apollinis cognomen, qui apud Myſios, in Phrygia minore, ſive in Æolide, in urbe Chryſe, colebatur, a σμίνθος, quomodo murem vocari, auctor eſt *Euſtathius*, quaſi μυοκτόνος, *occiſor murium*. Huc reſpiciens *Arnobius l. 3.* Apollinem vocat perniciem murium. Hujus nominis duplicem originem refert Homeri Interpres. Prima eſt, fuiſſe in Chryſe oppido Crinim Sacerdotem Apollinis, cui Deus iratus immiſit in agros illius mures, qui fructus illius vaſtabant, poſteaque ejuſdem ſacrificiis placatus, cum peſtem hanc tollere vellet, ad Ordem paſtorem illius venit, a quo hoſpitio acceptus, pollicitusque mali remedium, mures ſagittis omnes interfecit, eoque facto juſſit, paſtorem Crinidi indicare, ipſum Apollinem humana ſpecie apud ſe divertiſſe, & ab eo mures occiſos: quod audiens Crinis, templum Deo conſtruxit, vocavitque Apollinis Sminthei, quod Æolicæ linguæ dialecto mures σμίνθοι vocantur. Altera talis eſt: Cum Cretenſes aliquando coloniam deducturi eſſent, ab Apolline reſponſum acceperunt, ut ibi urbem conderent, ubi eis terra geniti obſtitiſſent. Venientibus igitur ad Helleſpontum, noctu mures clypeorum lora arroſerunt. Itaque mane cum id factum viderent memores oraculi urbem poſuerunt, eamque Sminthiam appellaverunt, templo etiam Apollini extructo, quem ab eventu Sminthеum cognominarunt. *Ovid. 12. Met.* Talibus intonſum compellat Sminthea dictis.

Sminthĭus, a, um, ad Sminthеum pertinens. *Arnob. l. 3. pag. 119.* Apollo Sminthiorum pernicies murium.

Smyrna, f. 1. *le Smirne*, Turc. *Iſmir*, urbs marit. Joniæ, hodie primaria regionis, & ſedes Satrapæ Turcarum, partim in monte, partim in planitie, prius condita a Tantalo, deinde amplificata ab Amazonibus anno mundi 3204, vel a Theſeo, patria Homeri, ad Meletem fl. illam ambientem. Dicta eſt a Smyrne Amazone. *Plin. l. 5. c. 29.* ¶ A Græcis hoc nomine etiam myrrha ſignificatur. Hinc *Lucret. l. 2. v. 505.* Hinc contemptus odor ſmyrnæ, melliſque ſapores. ¶ Hinc poema Cinnæ vatis de Myrrha puella, quæ cum patre concubuit, Smyrna dictum eſt. De eo *Catul. carm. 92. (al. 94.)* Smyrna mei Cinnæ nonam poſt denique meſſem, Quam cœpta eſt, nonamque edita poſt hiemem.

Smyrnæus, a, um, adject. a Smyrna inſula, ut Smyrnæa plectra. h. e. Homeri carmina, qui Smyrnæus fuit, apud *Silium l. 8. v. 595.* Adde *Lucan. l. 9. v. 984.*

Smyrnĭum, ii, n. *macerone*, σμύρνιον, herba, quæ & olus atrum dicitur, inde dicta quod in cacumine umbellam habet odore ſmyrnæ, ſeu myrrhæ. *Plin. l. 27. c. 13.*

Smyrrhiza, æ, f. herba cicutæ ſimillima caule, foliis, & flore, minor tamen, & exilior, alio nomine myrrhis. *Plin. l. 24. c. 16.*

Smyrus, i, m. σμύρος, piſcis genus, apud *Plin. l. 32. c. 11.*

S ANTE O.

Sobŏles, is, f. *generazione*, *figliuolanza*, *ſtirpe*, ילד, Germ. *ſtamm*, Gal. *engeance*, Hiſp. *linage*, *hijos*, γονή, progenies, propagatio, proles. *Cic. 1. Off. c. 17.* Quæ propagatio, & ſoboles origo eſt Rerumpublicarum. *Id. 3. de Leg.* Cenſores populi ævitates, ſoboles, familias, pecuniaſque cenſento. *Virg. 4. Æn.* ſobolem ſuſcipere. ¶ Dicitur etiam de arboribus, & herbis. *Col. de arborib. c. 26.* Materia, quam inſeveris, ſi ſobolem, vel ſuperiores ramos habebit &c. *Pallad. l. 12. tit. 7.* Extirpandæ ſunt ſoboles a radice. ¶ Sunt qui ſcribendum putant *ſuboles*, reſpiciendo ad originem, quæ eſt *ſub*, & *oleo*, quod notat creſcere; atque hoc modo etiam legitur in quibuſdam antiquioribus libris, & lapidibus, teſte *Manut. in Orthograph.*

Sobolesco, vel ſuboleſco, (de quo V. *Soboles*) is, ſine præt. & ſup. n. 3. *creſcere*, פרה, Germ. *aufſchlaben*, *wachſen*, Gall. *croitre*, Hiſp. *crecer*, ὑποφύομαι, ſubnaſcor, ſuccreſco. *Liv. l. 29. c. 3.* Illis Romanam Plebem, illis Latium juventutem præbuiſſe majorem ſemper, frequentioremque pro tot cæſis exercitibus ſuboleſcentem.

Sobrĭe, adv. *ſobriamente*, νηφαλίως, σωφρόνως, temperanter. *Cic. 1. Off. c. 30.* Intelligemus, quam ſit turpe diffluere luxuria, & delicate, ac molliter vivere, quamque honeſtum parce, continenter, ſevere, ſobrie. ¶ Item caute, prudenter, cum cura, ut temperantes homines ſolent. *Plaut. Perſ. 4. 1. 1.* Si quam rem accures ſobrie, atque frugaliter, ſolet illa recte ſub manus ſuccedere. *Id. Captiv. 2. 1. 28.* Cauto eſt opus, ut hoc ſobrie, ſine arbitris, accurate agatur, docte & diligenter.

Sobriefactus, a, um, nom. particip. ad ſobrietatem redactus. *Apul. l. 8. Met.* Sobriefactus ſermone.

Sobrĭĕtas, atis, f. *ſobrietà*, νῆψις, σωφροσύνη, temperantia. *Senec. de Tranquill. c. ult.* Triſtis ſobrietas removenda paulisper.

Sobrīna, æ, f. *cugina*. *Plaut. Pœn. 5. 2. 198.* Mihi ſobrina tua mater fuit.

Sobrīni, orum, m. *cugini*, ἀνεψιαδοῖ, filii patruelium, vel conſobrinorum, vel amitinorum, quaſi ſororini. *Cajus l. 3. ff. de grad. & affin.* Item patrui magni, amitæ magnæ, avunculi magni, materteræ magnæ, nepos, neptis: qui ex fratribus patruelibus, aut conſobrinis, aut amitinis undique propagati, proprie ſobrini vocantur. Ita eum locum legit *Hottomannus*, *Obſerv. l. 1. c. 12.* *Juſtinian. l. 3. Inſtit. tit. 6. de gradibus cognationum*, §. 6. Item ſobrini, ſobrinæ, ideſt qui, quæve ex fratribus, vel ſororibus patruelibus, vel conſobrinis, vel amitinis progenerantur. ¶ Sobrinorum gradus, ut *Trebatius* ait, eſt ultimus inter gradus cognationum, unde, ut idem addit, ſobrinorum liberi ſe mutuo ſobrinos vocant de proximo nomine, quia proprium non habent. Vide *Paullum l. 10. ad fin. ff. de gradibus*: cujus verba emendat idem *Hottomannus*, *in Comment. verb. Juris*. *Ter. Andr. 4. 6.* Eſt ne hic Crito ſobrinus Chryſidis? *Cic. 1. Off. c. 17.* Sequuntur fratrum conjunctiones, poſt conſobrinorum, ſobrinorumque. ¶ Sumitur etiam pro quocunque cognato. *Ter. Phorm. 2. 3. 37.* Eho tu, ſobrinum tuum non noras? Hunc paulo ſuperius *cognatum* vocaverat.

Sobrĭus, a, um, *ſobrio*, Germ. *nuchter*, Gal. *ſobre*, Hiſp. *templado*, νήφων, ἐγκρατής, qui in cibo, & potu temperans eſt. *Cic. 4. Acad.* Ne vinolenti quidem, quæ faciunt, eadem approbatione faciunt, qua ſobrii. ¶ Interdum ſobrius dicitur qui ſanæ mentis eſt, frugi, prudens. *Cic. Ver. 5. c. 27.* Homines ſatis plane frugi, ac ſobrii. *Id. 2. de Or. c. 32.* Diligentes, & memores, & ſobrii oratores. ¶ Præterea ea ſobria dicuntur, per quæ ſobrii ſumus. *Tibul. l. 1. el. 6.* ipſe bibebam Sobria ſuppoſita pocula victor aqua. *Claud. de IV. Conſul. Honor. v. 412.* paupertas ſobria. Sic ſobria rura dicuntur a *Stat. l. 4. Silv. 2.* quæ nullis ſunt conſita vitibus. ¶ Non ſobria eſt, quæ ſobrie tranſigitur. *Propert. l. 3. eleg. 17.* ¶ Sobria verba, h. e. prudenter, caute, modeſte prolata. *Martial. l. 1. epigr. 28.*

Soccātus, a, um, adject. ſoccis indutus. *Senec. 2. de Benef. c. 12.* De capite conſularis viri ſoccatus audiebat.

Soccĭfer, i, m. qui ſoccos geſtat. *Sidon. carm. 9. v. 215.* Socciferi jocos Menandri ſpectate.

Soccŭlus, i, m. ἐμβάδιον, parvus ſoccus. *Suet. in Vitel. c. 2.* Detractumque ſocculum dextrum inter togam, tunicaſque geſtavit aſſidue. *Plin. l. 9. c. 35.* Cum & pedibus margaritas, nec crepidarum tantum obſtragulis, ſed totis ſocculis addunt.

Soccus, i, m. ἐμβάτης, καλλιγάστιον, genus calceamenti, humilius cothurno, proprium mulierum apud Romanos. Nam ſi quando viri ſoccis uſi leguntur, ut Caligula apud *Sueton. c. 52.* Cæſar apud *Senec. l. 2. de Benef. c. 12.* itemque alii apud *Plin. l. 37. c. 2.* mollitier damnantur ab iiſdem Scriptoribus. *Sueton. loc. cit.* Aliquando cycladatus, modo in ſpeculatoria caligi, nonnunquam ſocco muliebri. ¶ Apud Græcos tamen ſoccus virorum etiam fuit. Itaque pallium & ſoccos iis tribuit *Cicero*, *pro Rabirio Poſt. c. 10.* ubi narrat P. Rutilium Rufum a Mithridate Mitylenis conquiſitum ad necem, crudelitatem regis veſtitus mutatione vitaſſe, ſoccoſque & pallium ſumpſiſſe. ¶ Porro quia Comœdiæ fere Græcæ erant, hiſtrioneſque ſoccati prodibant (ex quo ſocci comici a *Plin. l. 7. c. 3.* ſcenici a *Plaut. Pſeud. 4. 6. 21.* dicuntur) hinc ſoccus interdum pro Comœdia ponitur, quemadmodum cothurnus pro Tragœdia. *Horat. de ar. poet. v. 90.* Socco digna carmina. Et *v. 80.* Hunc ſocci cepere pedem (jambum) grandeſque cothurni.

Socer, eri, m. *ſuocero*, חם, Ger. *ſchwaher*, Gal. *beau pere*, Hiſp. *ſuegro*, πενθερός, uxoris meæ pater. *Cic. 1. Off. c. 35.* Noſtro quidem more cum parentibus puberes filii, cum ſoceris generi non lavantur. ¶ *Socer magnus* eſt uxoris meæ avus, qui & *proſocer* dicitur, cujus relativum eſt Progener. *Major ſocer*, eſt uxoris meæ proavus. *Modeſtin. ff. l. 38. tit. 10. l. 4.* ¶ Viri etiam mei pater, ſocer dicitur. *Modeſtin. loc. cit.* Pater viri, uxoriſque, ſocer, mater autem eorum, ſocrus appellatur; cum apud Græcos proprie viri pater ἑκυρός, mater vero ἑκυρά, & uxoris pater πενθερός, mater vero πενθερά vocetur.

Socĕra, æ, f. eadem quæ ſocrus. *Inſcriptio lapidis in Anglia reperti*, *apud Gruter. pag. 546. n. 5.* Patri pientiſſimo, & ſoceræ tenaciſſimæ. Quæ tamen Inſcriptio parum ſapit antiquitatem. Adde *pag. 745. n. 9.*

Socĕrus, i, m. idem ac ſocer. *Plaut. Men. 5. 5. 54.* Abiit ſocerus, abiit medicus, nunc ſolus ſum. *Id. Caſ. 4. 2. 58.* Meus ſocerus, compar, commaritus villicus.

Socĭa, æ, f. *compagna*, ἑταίρα, comes. *Cic. in Brut.* Pacis eſt comes, otiique ſocia, & jam bene conſtitutæ civitatis quaſi alumna quædam eloquentia. *Id. 1. de Or.* Præclaras duas artes conſtitueres, atque inter ſe pares, ejuſdem ſocias dignitatis. ¶ Socia tori vel thalami eſt uxor. *Ovid. 10. Metam. v. 268.* Appellatque tori ſociam.

Sociabĭlis, & le, o. 3. *ſocievole*, Germ. *geſellig*, Gall. *qui s' accompagne*, Hiſp. *companero*, συνδυαστικός, quod facile conjungitur alteri. *Plin. l. 19. c. 42.* Eadem & curribus maxime ſociabilis glutino. ¶ Interdum ponitur pro ſociali. *Liv. l. 40. c. 8.* Sociabilem conſortionem inter binos Lacedæmoniorum Reges ſalutarem per multa ſecula ipſis, patriæque.

Sociālis, & le, o. 3. *da compagno*, Germ. *zu den geſellen*, Gall. *ſocial*, Hiſp. *ſocial*, *ſociable*, ἑταιρικός, quod eſt ſociorum, ut Amor ſocialis. ideſt qualis ſolet eſſe inter ſocios. *Ovid. 7. Met.* Mutua cura duos, & amor ſocialis habebat. *Liv. l. 34. c. 56.* Cum qui hoſtes nunquam fuerint, ad amicitiam ſociali fœdere inter ſe jungendam coeant. ¶ Judicium ſociale, quod ſociorum cauſa fit. *Cic. 4. Ver.* Primum ſi ita eſſet, tamen vos in quæſtione de pecuniis repetundis, quæ ſociorum cauſa conſtituta eſt, lege, judicioque ſociali, ſociorum querimonias audire oporteret. ¶ Bellum ſociale dictum eſt, quod a ſociis Populi Romani in ipſos Romanos commotum eſt, quod iis jus civitatis R. negaſſent. V. *Flor. l. 3. c. 18.*

Sociālĭtas, atis, f. *ſocietà*, *compagnia*, *affabilità*. *Plin. in Paneg. c. 49.* Non remiſſionibus tuis eadem frequentia, eademque illa ſocialitas intereſſet?

Sociālĭter, adverb. *amichevolmente*, *da compagno*. *Horat. de ar. poet. v. 258.* ſede ſecunda Cederet, aut quarta ſocialiter.

Sociātĭo, onis, f. *unione*, conjunctio. *Martian. Capell. lib. 2. poſt init.* Sic igitur rata inter eos ſociatio copulam nuptialem conſtrinxit.

Sociātrix, icis, f. συμμίκτειρα, quæ ſociat. *Val. Flac. l. 5. v. 499.* Sed me nuda fides, ſanctique potentia juſti Huc tulit, ac medii ſociatrix gratia Phryxi.

Sociātus, a, um, συμμιχθείς, *collegato*, *unito*. *Cic. 1. de Leg.* Quibus ex rebus cum omne genus hominum ſociatum inter ſe eſſe intelligatur. *Id. in Somn.* Quam concilia, cœtuſque hominum jure ſociati, quæ civitates appellantur. *Id. de Am.* Ut quoniam ſolitaria non poſſet virtus ad ea, quæ ſumma ſunt, pervenire, conjuncta, & ſociata cum altera perveniret.

Sociĕnus, a, um, vel ſociennus, idem ac ſocius, apud Vet. ut ab *alius alienus*. *Plaut. Amph. 1. 1. 228.* Amphitruonis te eſſe ajebas Soſiam. S. Peccaveram. Nam Amphitruonis ſocienum me volui dicere. *Id. Aulul. 4. 4. 31.* Ibo intro, atque illi ſocienno tuo jam interſtringam gulam.

Socĭĕtas, atis, f. *ſocietà*, *compagnia*, חבר, Germ. *geſelſchafft*, Gall. *ſocieté*, Hiſp. *compagnia*, κοινωνία, conſociatio, communio, communitas. *Cic. l. 4. Fam.* Me autem non oratio tua ſolum, & ſocietas pene ægritudinis, ſed etiam auctoritas conſolatur. *Id. 4. Fin.* Nati ſumus ad ſocietatem, communitatemque generis humani. *Id. pro S. Roſc. Am.* Coire ſocietatem ſceleris cum aliquo. *Id. de Fato.* Cum philoſophia magnam habere ſocietatem. *Id. pro Quint. cap. 3.* Facere ſocietatem cum aliquo. Sic ſocietatem inire, apud *Sueton. in Cæſ. c. 19.* Ad ſocietatem alicujus ſe applicare, apud *Nepot. in Ariſtide, c. 2.* Societatem conflare, apud *Cic. de Aruſp. reſp.* dirimere, apud *eund. pro Dom.* &c. ¶ Metonymice ſumitur pro multitudine hominum, qui inter ſe aliquo modo conjuncti ſunt. *Cic. pro Domo c. 56.* Omnes ſocietates, omnes ordines. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 3.* Magnam pecuniam ſocietates earum provinciarum ſibi numerare coegit.

Socĭo, as, a. 1. *accompagnare*, *unire*, συμμίγνυμι, συνζυγάζω, jungo, conjungo, quaſi ſocium ſocio appono. *Cic. pro Flac. c. 9.* Quid, ſi teſtium ſtudium cum accuſatore ſociatum eſt? *Id. 3. de Or.* Cum tu ſummi imperii gubernatione diſtrictus tantam vim rerum cum dicendi exercitatione ſociaris. *Liv. l. 39. c. 13.* Eos eſſe, qui aut conjurare, aut ſociari facinoribus, aut ſtuprum pati noluerint. *Sil. l. 1.* Et ſe participem caſus ſociarat in omnes. *Virg. 4. Æn. v. 16.* Sociare ſe alicui vinclo jugali, *maritarſi*. *Id. 1. Æn.* Sociare aliquem domo;

domo, *viveverle in caſa*. *Stat. 2. Theb.* Sociare juvencos aratro impoſito, *mettere ſotto &c.* *Silius l. 15.* Sociare dextras, *darſi la mano, o la fede*. *Ovid. 11. Met.* Sociam carmina nervis, *accoppiava il ſuono al canto*. *Valer. Flac. l. 5. v. 280.* Sociare curas, *communicare i penſieri*. Sic ſociare gaudia cum aliquo, apud *Tibul. l. 1. eleg. 3.*

Sociofraudus, i, m. qui ſocium fallit. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 228.* Furcifer, ſociofraude, parricida. Alii leg. *ſuccifraude*.

Socius, ii, m. *compagno*, חבר, Ger. *mit geſell*, Gall. *compagnon*, Hiſp. *companero*, ἑταῖρος, σύμμαχος, qui in aliqua re cum aliquo conjunctus eſt, conſors, particeps, par. *Cic. l. 13. Fam. ep. 71.* T. Auguſius periculorum meorum ſocius. *Id. Attic. 11. ep. 14.* Culpæ ſocius. *Ter. Heaut. 3. 1. 9.* Socius in negotio. *Plaut. Aſin. 2. 2. 25.* Socius ad malam rem. *Lucan. l. 1. v. 92.* Regni ſocius. ¶ Inter negotiatores ſocii ſunt, qui lucri & damni communionem inierunt. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 40.* Titus Roſcius non unum rei pecuniariæ ſocium fefellit, ſed novem &c. *Id. pro Quint. c. 24.* Elegit ſibi ſocium in bonis, *farſi un compagno*. ¶ Hinc *pro ſocio* formula juris eſt, qua ſignificatur actio perſequendi in judicio illum, qui ſocium fraudaverit, qua de re titulus eſt in Digeſtis, *l. 27. tit. 2.* ubi de ſocietatibus multa. *Cic. pro Flac. c. 18.* Nicomedes & furti, & pro ſocio damnatus eſt. *Id. pro Quint. c. 3.* Qua in re ita diligens erat, quaſi ii, qui magna fide ſocietatem gererent, arbitrium pro ſocio, condemnari ſolerent. V. Arbitrium. *Ulpian. loc. Dig. cit. leg. 31.* Ut ſit pro ſocio actio, ſocietatem intercedere oportet. ¶ Socii in rebus publicis dicebantur, qui fœdere aliquo cum Romanis conjuncti erant, *confederati*. *Cic. Fam. 15.* Qui & fideliſſimus ſocius trans Taurum, amiciſſimuſque Pop. Rom. exiſtimatur. *Liv. l. 41.* Et dena millia peditum ſocia, nominique Latino, & ſexcentos imperaverat equites. V. de his *Sigon. l. 1. de antiq. jure Ital.* ¶ Socii navales, qui & claſſiarii, erant milites, qui navibus imponebantur, & non ſolum ad pugnandum, ſed etiam ad remigandum: quare hoc militiæ genus vilius erat multo, quam terreſtre, tum quia conſtabat fere ex libertinis colonorum, aut ex iis, qui infimo cenſu eſſent, ut ex *Polyb.* oſtendit *Lipſ. de milit. Rom. l. 2. dial. 2.* tum quia plura, quam terreſtres milites, ſtipendia facere debebat, antequam miſſionem impetrare poſſet, ut eſt apud *eund. ib. l. 5. Dial. 19.* *Liv. l. 21. c. 50.* Ut ſociis navalibus affatim inſtructam claſſem, ita inopem milite Pœnus habebat. *Id. l. 31. c. 25.* Navales ſocii, milites nuper claſſibus, ad ſpem honoratioris militiæ tranſgreſſi. *Id. l. 44. c. 25.* Quinque millia navalium ſocium conſcripta, pro *ſociorum*, atque ita ſæpe Livius. Socius, & ſodalis differunt in eo, quod ſodalis proprie dicitur, qui eſt ejuſdem collegii, ut definit *Cajus l. 4. Dig. de colleg. & corp.* ſocius vero magis latam habet ſignificationem. V. Sodalis. ¶ Inter comitem quoque, & ſocium diſcrimen eſt. V. Comes.

Socius, a, um, *di compagnia*, חבר, Ger. *geſell*, Gal. *compagnon*, Hiſp. *companer*, σύμμαχος, comes, conſors, particeps. *Cic. pro Marc.* Semperque mea conſilia pacis, & togæ ſocia, non belli, atque armorum fuerunt. *Id. 2. Phil. c. 18.* Cum tamen te nocte ſocia, hortante libidine, cogente mercede, per tegulas demitterere, *col favore della notte*. *Virg. 2. Æn. v. 371.* ſocia agmina, *truppe alleate*. *Stat. l. 1. Theb. v. 130.* ſociuſque comes diſcordia regnis. h. e. quæ a pluribus ſimul tenentur. *Ovid. 2. amor. eleg. 14.* Socius ſanguis, *parentela*.

Socordia, (ſecordia apud *Feſt.*) æ, f. *pigrezza*, ἀπονοία, ῥᾳθυμία, ἀβουλία, negligentia, tarditas in conſulendo, meditando, proſpiciendo, quid faciendum ſit. *Ter. Andr. 1. 3.* Enimvero, Dave, nihil loci eſt ſegnitiæ, neque ſocordiæ. Ubi vetus Interpres ita monet: Segnitia ad agendum, ſocordia ad conſiderandum. *Auct. ad Her. l. 2.* Affert ſocordiam, atque deſidiam. *Liv. l. 7. c. 35.* Qui delendi omnis exercitus fortuna per ſocordiam uſus non ſit. *Tac. l. 2. Ann. c. 38.* Langueſcet alioqui induſtria, intendetur ſocordia. ¶ Pro ſtultitia etiam uſurpatur a Catone apud Feſtum. Sic *Sueton. in Claud. c. 3.* Si quem ſocordiæ argueret, ſtultiorem aiebat filio ſuo Claudio.

Socorditer, adv. *pigramente*, *imprudentemente*, ῥᾳθύμως, ſine conſilio, pigre, inerter. *Liv. l. 5. c. 52.* Ab Albanis ſocordius res acta.

Socors, (vel ſecors, apud *Feſt.*) dis, o. 3. *ſenza cervella*, *di poco ſenno*, *fuor di mente*, [illegible], Ger. *unbeherzt*, Gall. *ſtourdy*, *lourdeau*, Hiſp. *aturdido*, *atornado*, ῥᾴθυμος, ſine corde, ſine animo, ſine conſilio, ignavus, iners. Eſt n. *ſe*, hoc eſt ſine, & *cor*. *Ter. Adel. 4. 5. 61.* Nolim cæterarum rerum te ſocordem eodem modo. *Cic. 1. de nat. Deor.* Ut excitaret homines non ſocordes ad veri inveſtigandi cupiditatem. *Id. in Brut. c. 86.* Ejus æqualem M. Glabrionem bene inſtitutum avi Scævolæ diligentia, ſocors ipſius natura, negligenſque tardaverat. *Sidon. l. 5. ep. 7.* Claudius ſocordior, Nero impurior. *Apul. Apolog.* Socordiſſimi Scythæ. *Tacit. 3. hiſt. c. 31.* Miles futuri ſocors.

Socrătes, is, m. 3. Σωκράτης, Philoſophus Athenienſis, filius Sophroniſci ſculptoris, & Phænaretæ obſtetricis, quem, teſte Laertio, omnium mortalium ſapientiſſimum oraculi reſponſum judicavit; vixit paulo ante Platonem, cujus etiam præceptor fuit. A *Quintil. l. 1. c. 10.* appellatur omnium philoſophorum fons; a *Cic. 2. Fin. c. 1.* Philoſophiæ parens. Primus enim, ut *id.* ait *5. Tuſc. c. 4.* Philoſophiam devocavit a cœlo, & in urbibus collocavit, & coegit de vita & moribus, rebuſque bonis & malis quærere, h. e. philoſophiæ moralis inventor, & inſtitutor fuit. Cum ad provectam ætatem perveniſſet, accuſatus, tanquam communes Deos contemneret, & novos introduceret, cum ſe dæmonem familiarem habere dixiſſet, cujus conſilio in rebus gerendis uteretur, capitis damnatus eſt: itaque in carcere ſumpta cicuta interiit. Plebs ſecundum ejus mortem facti pœnitens, accuſatores exilio multavit, eique ſtatuam æneam dedicavit. Plura de eo *Plato*, & *Cicero in Academ. de Fin. & Tuſcul.* ¶ Fuit etiam hoc nomine quidam pictor, de quo *Plin. l. 35. c. 11.*

Socratice, adv. Socratico more. *Cic. 2. Att. ep. 3.*

Socraticus, a, um, adject. ad Socratem pertinens, σωκρατικός. *Cic. 1. Offic. cap. 29.* Philoſophi Socratici. *Horat. de ar. poet. v. 310.* Rem tibi Socraticæ poterunt oſtendere chartæ.

Socrualis, le, adject. *di ſuocera*, ut ſocrualis munificentia. *Sidon. l. 7. ep. 2.* ſocrualis hæreditas. *Id. l. 8. ep. 9.*

Socrus, us, f. *ſuocera*, חמות, Germ. *ſchwiger*, Gal. *belle mere*, Hiſp. *ſuegra*, ἑκυρά, πενθερά, uxoris, aut mariti mater. Nam & ad generum, & ad nurum refertur. Antiquis, *Priſciano* teſte, ſocrus communis erat generis. Poſtea in fœminino quidem *ſocrus* retinuere, ſed in maſculino *ſocer* dixere. *Cic. pro Cluent.* Nubit genero ſocrus, nullis auſpiciis, nullis auctoribus, funeſtis ominibus omnium. V. *Socer*.

Sodălis, is, m. *compagno*, ἑταῖρος, συνήθης, is, quocum verſari ſolemus, ac præſertim qui rerum leviorum, lætiorumque cum altero particeps eſt, qualia ſunt convivia, ab ἔθος, *aſſuetus*. Nam ſodales vocantur, quibuſcum ſuevimus. Vel ſodalis quaſi *ſedalis*, quia ſodales crebro aſſident, ut *Feſtus* ſcribit. *Cic. l. 12. Fam.* Qui & familiariſſimus, & ſodalis Dolabellæ eram. *Id. 3. Ver. c. 38.* Nam ille quoque ſodalis iſtius erat in hoc morbo, & cupiditate, ideſt eodem animi vitio tenebatur. ¶ Hinc aliæ quoque res, quæ ſimul eſſe ſolent, ſodales appellantur. Sic *Horat. l. 1. od. 25.* Hebrum frigidiſſimum Thraciæ fluvium, hiemis ſodalem appellat; & *lib. 3. od. 18.* cratera Veneris ſodalem. ¶ Sodales etiam dicebantur, qui erant ejuſdem collegii. *Cajus l. ult. ff. de colleg. & corp.* Sodales ſunt, qui ejuſdem collegii ſunt, quam Græci ἑταιρείαν vocant. ¶ Item in Comitiis ſodales dicebantur, qui erant ejuſdem factionis, & coitionis. *Cic. pro Planc.* Ego Plancium & ipſum gratioſum eſſe dico, & habuiſſe in petitione multos cupidos ſui, gratioſos, quos tu ſi ſodales vocas, officioſam amicitiam nomine inquinas criminoſo. ¶ *Sodales Titii* erant Sacerdotes, qui Sabinorum Deorum ſacra curarunt, inſtituti a Tito Tatio Sabinorum Rege Romuli ſocio, unde & nomen habuere. Quidam tradunt, nomen iis inditum eſſe ab avibus, ideſt a titiis, quomodo columbæ agreſtes vocantur. *Var. l. 4. de L. L.* Titii Sodales, dicti ab titiis avibus, quas in auguriis certis obſervare ſolent. ¶ *Sodales Auguſtales* erant Sacerdotes, qui Imperatoribus rem divinam faciebant. *Tac. l. 1. Ann. c. 54.* Idem annus novas cærimonias accepit, addito Sodalium Auguſtalium Sacerdotio, ut quondam T. Tatius retinendis Sabinorum ſacris Sodales Titios inſtituerat. ¶ Adjective *Ovid. de remed. amor. v. 586.* Quæ relevet luctus, turba ſodalis abeſt.

Sodalĭtas, atis, f. *compagnia*, συνήθεια, ἑταιρεία, familiaritas, & convictus multorum. *Cic. 3. Ver.* Atque ubi te officia tutelæ, ſodalitatis, familiaritatiſque fugiunt? ¶ Interdum ſumitur pro turba hominum, quæ in Comitiis eidem Candidato favebat. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 3.* Senatuſconſultum factum eſt, ut ſodalitates, decuriatique diſcederent. ¶ Sodalitates quoque erant cœtus hominum certorum ſacrorum cauſa. *Cic. pro Cæl.* Fera quædam ſodalitas, & plane paſtoritia, atque agreſtis germanorum Lupercorum. ¶ Item ſodalitates erant cœtus honeſtiorum hominum animi cauſa, qui inter ſe convivia celebrabant. *Cic. de Sen. c. 13.* Habui ſemper ſodales: ſodalitates autem, me Quæſtore, inſtitutæ ſunt, ſacris Idæis Magnæ Matris acceptis. Epulabar igitur cum ſodalibus omnino modice, &c.

Sodalitiarius, ii, m. qui in aliqua ſodalitio eſt. Legitur in quadam veteri inſcriptione apud *Fabret. p. 329.*

Sodalitium, ii, n. *compagnia*, συνήθεια, ſodalium cœtus, vel multitudo, idem quod ſodalitas. *Auct. ad Her. l. 4. c. 51.* Venit in ædes quaſdam, in quibus ſodalitium erat eodem die futurum. *Catul. carm. 97. de Coſia, & Quint.* Fraternum vere dulce ſodalitium. ¶ Speciatim ſumitur pro coitione aliquorum ejuſdem Tribus ad corrumpenda ſuffragia popularia. Ultimis enim pejoribus temporibus Romanæ Reipublicæ erant, qui tribules decuriarent, & conſcriberent, ut populum pecunia corrumperent. Quod criminoſum fuit, & lege Licinia coercitum, Cn. Pompejo, & M. Licinio Craſſo Coſſ. anno 697. Hæc lex in eos lata fuit, qui ſodalitia, & qui ambitum commiſiſſent. Hujuſmodi porro crimen ad ambitum pertinebat, quoniam pecuniæ largitio fiebat. Sed ab eo differebat, quia ambitus in profuſa benignitate conſiſtebat, ſodalitium vim continebat, quoniam qui tribules decuriabant, & conſcripſiſſent, multitudinem cogere videbatur. Deinde in ſodalitiis per ſodales decuriatos, & conſcriptos res agebatur, in ambitu per ſequeſtres, & diviſores. *Sigon. de Judiciis l. 2. c. 30.* Itaque ſcriptum eſt apud Aſconium, Milonem anno 698. eodem tempore de ambitu, & de ſodalitiis apud diverſos Quæſitores, & a diverſis accuſatoribus eſſe poſtulatum. *Cic. pro Planc. c. 15.* In qua tu nomine legis Liciniæ, quæ eſt de ſodalitiis, omnes ambitus leges complexus es.

Sodalitius, a, um, adject. *di compagnia*. *Ammian. l. 25. c. 9.* Sodalitiis adſtricti conſortiis.

Sodes, *ſe ardiſci*, *ſe vuoi*, *ch'è*, *vbe e' imperfetto*, ſi audes, ut *ſis* pro *ſi vis*. *Cic. in Or. c. 45.* Libenter etiam copulando verba jungebant, ut Sodes pro ſi audes, Sis pro ſi vis. *Donat. in Andr. 4. 1. ſc. 1.* in illud, *Dic ſodes*: Dic, inquit, imperativum eſt: deinde temperavit injuriam blandimento, ſodes. Eſt autem, ſi audes. Ex quibus *Donati* verbis, atque etiam ex uſu colligitur, in hac voce aliquid deprecatorium, aut exhortatorium contineri. *Ter. Andr. 1. 1. ſc. 1.* Rogitabant, heus puer, dic, ſodes, quis heri Chryſidem habuit? *Cic. Att. l. 7. ep. 3.* Tarteſium iſtum tuum mihi exeunti jube, ſodes, nummos curare. ¶ Integrum *ſi audes* legitur apud *Plaut.* cujus hæc verba refert *vet. Scholiaſt.* ad *ſat. 3. Perſii*: Dic mihi, ſi audes, quæ eſt, quam ducere vis uxorem?

Sodii, m. 2. pop. Iberiæ. *Plin. l. 6. c. 10.*

Sodĭnus, m. 2. fl. Gedroſiæ, ſeu Capiſceniæ reg. navigabilis, qui in Cophem recipitur. *Plin. l. 6. c. 23.*

Sodŏma, æ, f. vel Sodomum, i, n. vel Sodoma, orum, n. plur. *Sodoma*, urbs Paleſtinæ, ad lac. Aſphaltitem, quondam maxima, de cœlo cum aliis tacta, & in lacu abſorpta, cujus adhuc veſtigia apparent. Hic poma proveniunt aſpectu quidem pulcherrima, ſed levi tactu fumum exhalant, ſuligineam favillaceam intrinſecus continentia. *Solin. c. 38. de Judæa.* Duo oppida, unum Sodomum, alterum Gomorrum. *Sever. Sulpic. l. 1. hiſt. ſacra, c. 8.* Sodoma divinis ignibus conflagravit. *Tertul. in Apolog. c. 40.* Sodoma, & Gomorra igneus imber aduſſit.

Sodŏmi, orum, m. populi Sodomæ. *Tertul. in carm. de Sodom. c. 4.* Nuſquam ſunt Sodomi, nuſquam illorum impia lucent Mœnia.

Sodomitæ, arum, m. Sodomi incolæ. Adjectiva Sodomita cinis, apud *Prudent. in Vincent. v. 195.* & Sodomica libido, *Id. in Pſychomach. v. 45.* Sodomitæ enim ob fœdos maſculorum concubitus igne cœleſti abſumpti ſunt.

Sodomiticus, a, um, ad Sodomitas pertinens. *Hieronym. l. 5. in Ezech. c. 16. v. 49.* Rerum omnium abundantia & deliciæ peccatum Sodomiticum eſt.

Sogdiana regio, f. i. *Zagatay*, ſeu *Usbeck*, regio ampla Aſiæ, pars Tartariæ Aſiaticæ, inter Scythiam intra Imaum ad Bor. Bactrianam propriam, & Marzianam ad Mer. Scythiam extra Imaum ad Or. mare Caſpium ad Occ. Caput eſt Maracanda. *Cur. l. 7. c. 10.* ¶ Sogdiani, ejus regionis populi. *Plin. l. 6. c. 26.*

Sol, olis, m. *Sole*, ἥλιος, princeps planetarum, ſeu ſtellarum errantium, qui adventu ſuo diem, receſſu noctem efficit. Poetice appellatur *Phœbus*. Solis vox a Sabinis eſt accepta, ut *Varro* innuit *l. 4. de L. L.* Hi vero Solem vocarunt ἀπὸ τοῦ σέλας, *fulgor*, uti ἥλιος, ab ἕλη, quomodo, ut Euſtathius, & alii tradunt, vocatur ἡ τοῦ ἡλίου αὐγή, ſplendor Solis. *Ciceroni* dictus videtur, quia ſolus: inquit enim *l. 2. de nat. Deor.* Cum Sol dictus ſit, vel quia ſolus ex omnibus eſt tantus, vel quia, cum eſt exortus, obſcuratis omnibus ſolus apparet. Et *lib. 3.* Cumque tu Solem, quia ſolus eſſet, appellatum eſſe dicas. *Id. rurſus 2. de nat. Deor.* Jam Apollinis nomen eſt Græcum, quem Solem eſſe volunt. ¶ Poetæ fabulantur filium eſſe Hyperionis, ut eſt apud *Cic. 3. de nat. Deor.* Sed *Ovid. l. 1. Faſt.* ipſum Solem Hyperionem vocat, dum ait: Placat equo Perſis radiis Hyperiona cinctum, Ne detur celeri victima tarda Deo. ¶ Adeo magnus eſt, ut terram centies, & quadragies contineat, ut ait *Jaſ. Riſaranus in Coſmogr. l. 10. c. 3. n. 4.* *Cicero* de Solis magnitudine ita ſcribit *l. 2. Acad.* Quid poteſt eſſe Sole majus, quem Mathematici amplius duodeviginti partibus confirmant majorem eſſe, quam terram? At *Epicurus* cenſuit, Solem tantum eſſe, quantus videtur, vel paullo aut majorem, aut minorem. *Cic. 2. Acad. & 1. Fin.* ¶ Sol niger, infauſtum diem notat. *Horat. l. 1. ſat. 9.* Hunccine Solem tam nigrum ſurrexe mihi? Sic contra Soles candidi, pro diebus felicibus, apud *Catul. carm. 8.* ¶ *A primo Sole*, eſt poſt Solis ortum. *Juven. ſat. 2.* Officium cras Primo a Sole mihi peragendum in valle Quirini. ¶ *Sole novo*, eſt oriente die, Sole adhuc recenti, needum fervente. *Virg. 1. Georg.* At cum Sole novo terras irrorat Eoos. ¶ *Sole, & Sale nihil utilius*, proverb. apud *Plin. l. 31. c. 9.* ¶ *Nondum omnium dierum Sol occidit*, alterum proverb. apud *Liv. l. 39. c. 50.* quo ſignificatur finem rei nondum apparere, ad quem multis periculis perveniendum ſit. ¶ Metonymice ponitur pro Solis ſplendoribus, vel radiis in num. pl. *Martial. l. 8. ep. 14.* Hybernis objecta locis ſpecularia puros Admittunt Soles, & ſine fæce diem. ¶ Item pro æſtibus, vel ardoribus. *Hor. epod. 2.* peruſta Solibus pernicis uxor Appuli. ¶ Item pro diebus. *Virg. 3. Æn. v. 203.* Tres adeo incertos cæca caligine Soles Erramus pelago. *Horat. l. 4. od. 2.* & o ſol pulcher, o laudande, canam, recepto Cæſare felix. ¶ Uſurpatur etiam tranſlate. *Cic. Att. l. 9. ep. 10. al. 12. de afflicta Pompeji fortuna*: Sol (ut eſt in tua quadam epiſtola) excidiſſe mihi e mundo videtur. ideſt tenebris ſepulta omnia mihi videntur propter obſcuratam Pompeji gloriam, & dignitatem, cujus ſplendore Reſpublica, ut terra Sole, recreabatur. *Id. 2. de nat. Deor.* Quo quidem anno P. Africanus, Sol alter, extinctus eſt. ¶ Hoc nomen etiam hominibus impoſitum fuit. Hinc multi Soles recenſentur. *Cic. 3. de nat. Deor.* Cumque tu Solem, quia ſolus eſſet, appellatum eſſe dicas, Soles ipſi quam multi a Theologis proferuntur! Unus eorum Jove natus, nepos Ætheris, alter Hyperione: tertius Vulcano Nili filio, cujus urbem Ægyptii volunt eſſe eam, quæ Heliopolis appellatur: quartus is, quem heroicis temporibus Acantho Rhodi peperiſſe dicitur, avum Jalyſi, Camiri, & Lindi: quintus, qui Colchis fertur Æetam, & Circen procreaviſſe.

Solāgo, ginis, f. *girafole*, herba, quæ & heliotropium dicitur. *Apul. de herb. c. 49. & 63.*

Solāmen, inis, n. *ſollievo*, *conſolazione*, נחמה, Germ. *troſt*, Gal. *ſoulagement*, Hiſp. *ſolaz*, παραμύθιον, ſolatium. *Virg. 3. Æn. v. 663.* Solamenque mali de collo fiſtula pendet.

Solanum, i, n. *ſolano*, στρύχνος, genus herbæ. *Plin. lib.* 27. *cap.* 13. Solanum Græci ſtrychnon vocant, ut tradit Cornelius Celſus. Huic vis reprimendi, refrigerandique.

Solanus ventus dicitur a *Vitruv. lib.* 1. *cap.* 6. qui ab Oriente æquinoctiali ſlat. *vento di Levante*.

Solaris, & re, o. 3. *ſolare*, *da Sole*, ἡλιακός. quod eſt Solis. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 9. Dumque (quod o breve ſit) lumen ſolare videbo. ¶ Solaris herba, genus herbæ, quod ſe cum Sole circumagit, etiam nubilo die, Græcis ob eandem cauſam heliotropion dicitur. *Celſ. l.* 5. *c.* 27. Bibere oportet herbæ ſolaris, quam ἡλιοτρόπιον Græci vocant, ſemen.

Solarium, ii, n. *orologio da Sole*, ὡρολόγιον ἡλιακόν, inſtrumentum, quo horæ cognoſcuntur ad Solem, veruto umbram faciente. *Varro lib.* 5. *de L. l.* Solarium, quia in eo horæ in Sole inſpiciebantur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aut cum ſolarium, vel ex aqua contemplere, intelligere declarari horas arte, non caſu. V. *Plin. l.* 7. *cap.* 60. ubi multa de ſolario Romæ primum facto. ¶ Dicitur etiam ſolarium horologium. *Plin. loc. cit.* Solarium horologium ſtatuit ad ædem Quirini. ¶ Solarium præterea dicitur locus editus in domo, in quo veteres ſolebant apricari, nempe quia Soli eſſet expoſitum, ἡλιαστήριον. *Plaut. Mil.* a. 4. 25. Nam certo neque ſolarium apud nos, neque hortus ullus, neque feneſtra, niſi clathrata. *Ulpian. l. ſi arbor*, *ff. de ſervit. urb. præd.* Si arbor in heliocamino, vel ſolario Solem adimat, &c. *Macrob. lib.* 2. *Saturn. cap.* 4. Cum Auguſtus de Tyriæ purpuræ, quam emi juſſerat, obſcuritate quereretur, dicente venditore, erige altius, ac ſuſpice, his uſus eſt ſalibus: Quid ergo, ut me Populus Romanus dicat bene cultum, in ſolario ambulaturus ſum?

Solarium, ii, n. vectigal, quod pro ſolo penditur, a *ſolum*, quod terram notat. *Ulp. l.* 2. *Dig. Ne quid in loc. vel itin. publ.* Si tamen obſtet ædificium id publico uſui, utique is, qui operibus publicis procurat, debebit id deponere, aut ſi non obſtet, ſolarium ei imponere. Sic enim vectigal hoc appellatur ex eo, quod pro ſolo pendatur. Adde *leg.* 39. *Dig. de legat. & fid.* 1.

Solatiolum, i, n. παραμυθίδιον, exiguum ſolatium. *Catul. ad paſſerem Lesbiæ*, *ep.* 2. Ut ſolatiolum ſui doloris.

Solatium, ii, n. *conſolazione*, παραμυθία, conſolatio, ſolamen. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 3. Vacare culpa magnum eſt ſolatium. *Id.* 6. *Ver. c.* 60. Ut illi haberent hæc oblectamenta, & ſolatia ſervitutis. *Id. de clar. Orat. c.* 3. Solatia dare alicui. *Id. Ver.* 7. Reportare ſolatium ex aliqua re. *Id. Fam.* 11. *ep.* 16. In maximo dolore ſolatio uti. *Cæſ. l.* 1. *B. G. cap.* 22. Solatio eſſe alicui. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 24. Solatio aliquem afficere. ¶ Tranſlate *Cic. Agrar.* 2. Vectigal ſolatium annonæ. *Ulpian. l.* 13. *ff. com. præd.* Niſi talis conſuetudo in illis lapidicinis conſiſtat, ut ſi quis voluerit ex his cædere, non aliter hoc faciat, niſi prius ſolitum ſolatium pro hoc dominio præſtet. h. e. pretium, mercedem. *Alciat.* hic legit *ſolarium*.

Solator, oris, m. *conſolatore*, qui aliquem ſolatur. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 5. *v.* 40. lugentum mitis ſolator. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 3. Ipſe ego ſolator, &c.

Solatum, i, n. genus morbi, cum quis nimio ſolis æſtu corripitur. *Feſt.*

Solatus, a, um, ἡλιόβλητος, qui Solis nimio æſtu male affectus, correptuſque eſt, quemadmodum ſideratus, qui ſidere. *Plin. l.* 29. *cap.* 6. Sic & ſolatis proſunt. ¶ Eſt etiam participium a ſolor, *chi ha conſolato*. *Virg.* 1. *Georg.* longo cantu ſolata laborem. ¶ Item a ſolo, as, pro deſolatus, *deſolato*. *Senec. Oedip. v.* 5. Proſpiciet avida peſte ſolatas domos.

Soldurii, m. 2. idem ac devoti, ideſt arctiſſimum genus amicorum, apud Gallos. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 22. Adcantuanus, qui ſummam imperii tenebat, cum ſexcentis devotis, quos illi ſoldurios appellant: quorum hæc eſt conditio, ut omnibus in vita commodis una cum his fruantur, quorum ſe amicitiæ dediderint: ſi quid iis per vim accidat, aut eundem caſum una ferant, aut ſibi mortem conſciſcant. Neque adhuc hominum memoria repertus eſt quiſquam, qui eo interfecto, cujus ſe amicitiæ devoviſſet, mori recuſaret.

Soldus, i, m. 2. idem ac ſolidus, pro nummo, per Syncopem. *Mart. l.* 4. *ep.* 37. Ex inſulis, fundiſque tricies ſoldum, Ex pecore redeunt ter ducena Parmenſi. Ubi *ſoldum* genitivus pluralis eſt pro *ſoldorum*, ſeu *ſolidorum*, ut *ſeſtertium* pro *ſeſtertiorum*.

Soldus, a, um, per ſyncopen pro ſolidus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 151. inane abſcindere ſoldo.

Solea, æ, f. *ſcarpa*, סנדל, Ger. *pantoffeln*, Gal. *patin*, *pantouffle*, Hiſp. *alcorque*, *chapin*, σανδάλιον, κρηπίς, calceamenti genus, quo ſolæ plantarum calces obteguntur, ceteris pedis partibus nudis relictis, anſulis tantum quibuſdam in ſuperiore parte coeuntibus revinctum. *Gel. l.* 13. *c.* 20. ex *Caſtricio*; Omnia enim ferme id genus, quibus plantarum calces tantum infime teguntur, cætera prope nuda, & teretibus habenis vincta ſunt, ſoleas dixerunt, nonnunquam voce Græca crepidulas. ¶ Differt a *calceo*, quod *calceus* calcem munit, unde & nomen, *ſolea* vero obtegit tantummodo ſolum, ſive plantam pedis. ¶ Communis erat viris æque, & mulieribus, ſed viri domi tantum, foris vero calceis utebantur. Itaque *Aſinius ad Cic. lib.* 10. *epiſt.* 32. inter alia, quæ in Balbo culpat, hoc ponit, quod nudis pedibus is, qui Quæſtor erat, obambularit in maxima hominum multitudine, quæ ad ſpectaculum gladiatorium confluebat. Apud *Gellium* quoque *loc. cit.* habes illa *Caſtricii* verba: Soleatos vos Populi Romani Senatores per Urbis vias ingredi nequaquam decorum eſt, non hercle vobis minus, quam illi tum fuit, cui hoc M. Tullius pro turpi crimine objectavit. *Plaut. Truc.* 2. 8. Date jam ſoleas, atque intro me actutum ducite. Ubi meretrix quædam loquitur. *Cic. de Aruſp. Reſp.* P. Clodius a crocota, a mitra, a muliebribus ſoleis, purpureiſque faſciolis, a ſtrophio, &c. ¶ Non ſolum vero ſolea dicitur de iis, quæ ex corio, vel ex lana fiunt, ſed etiam de iis, quæ ex ferro, vel argento, vel alia materia metallica, quæ pedibus equorum, & aliorum jumentorum ſubjiciuntur. *Sueton. in Ner. cap.* 30. Nunquam carrucis minus mille feciſſe iter traditur, ſoleis mularum argenteis, canuſinatis mulionibus. ¶ Dicitur etiam de compedibus, *ceppi*. *Cicer.* 2. *de Invent.* Ei ſtatim, quod effugiendi poteſtas non fuit, ligneæ ſoleæ in pedes inductæ ſunt. ¶ Per Metaphoram ſolea etiam dicitur piſcis, nempe a planitie, qua ſoleam refert, *ſogliola*, βούγλωσσος. *Plin. l.* 9. *c.* 20. Marinorum alii ſunt plani, ut rhombi, ſoleæ, paſſeres. ¶ Transfertur & ad alia. *Feſtus:* Solea, ut ait Verrius, eſt non ſolum ea, quæ ſolo pedis ſubjicitur, ſed etiam materia robuſtea, ſuper quam paries craticius extruitur. *Paull.* Solea vel ea dicitur quæ ſolo pedis ſubjicitur, vel genus piſcis, vel materia robuſtea, ſuper quam paries craticius extruitur. ¶ Imo & eſt inter inſtrumenta oleo conficiendo idonea. *Col. lib.* 12. *cap.* 50. Oleo autem conficiendo molæ utiliores ſunt, quam trapetum, trapetum, quam canalis, & ſolea.

Solearius, ii, m. *calzolajo*, Ger. *ſolenſchuſter*, Gal. *cordonnier*, Hiſp. *çapatero*, κρηπιδοποιός, ſutor ſolearum. *Plaut. Aul.* 3. 5. 40. Solearii aſtant, aſtant molochinarii.

Soleatus, a, um, κρηπιδωτός, qui ſoleis indutus eſt. *Cic.* 7. *Ver. c.* 33. Stetit ſoleatus Prætor Populi Romani cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus, in litore. *Martial. l.* 12. *ep.* 84. Etſi jam lotus, jam ſoleatus erit.

Solemne, Sollemne, vel Solenne, is, & in plur. numero Solemnia, vel Solennia, ium, ſubſtant. n. *ſolennità*, ἑορτή, feſtum, quod ſingulis annis certo tempore fit, celebritas, ritus, cæremonia. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Omnia ſolemnia, ac juſta ludorum omnibus rebus ſumma cum ceremonia eſſe ſervata. *Virg.* 6. *Æn.* Et ſtatuent tumulum, & tumulo ſolemnia mittent. *Juven. ſat.* 10. Incolumi Troja Priamus veniſſet ad umbras Aſſaraci magnis ſolemnibus. *Tacit. l.* 11. *Ann. c.* 26. Cuncta nuptiarum ſolemnia celebrat. *Id. l.* 12. *Ann. c. ult.* Et funeris ſolemne perinde, ac Divo Auguſto, celebrat. ¶ Sumitur etiam pro inſtituto, more, conſuetudine. *Cic. Attic. l.* 7. *epiſt.* 6. Tantum igitur noſtrum illud ſolemne ſervemus, ut ne quem iſtuc euntem ſine literis dimittamus. *Suet. in Aug. c.* 44. Fœminis ne gladiatores quidem, quos promiſcue ſpectari ſolemne olim erat, niſi ex ſuperiore loco ſpectare conceſſit. ¶ *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 101. Inſanire putas ſolemnia me. h. e. putas meam inſaniam eſſe ſolemnem, & uſitatam. *mi ſtimi un ſolenne pazzo*.

Solemnis, vel ſollemnis, vel ſolennis, ne, o. 3. *ſolenne*, Ger. *jahrzeitlich*, Gal. *ſolemnel*, Hiſp. *ſolemne*, ἐτήσιος, quod omnibus, ſinguliſque annis fit. *Feſt.* Solemnia ſacra dicuntur, quæ certis temporibus, anniſque fieri ſolent. ¶ Varia affertur ab Etymologis hujus vocis origo, ex qua varia quoque naſcitur ſcribendi ratio. Alii enim deducunt a *ſolus*, & *annus*, & ſcribunt *ſolennis*: alii ab Oſco *ſollus*, totus, & *l* literam geminant; alii denique a Græco ὅλον, *totus*, & σεμνός, *auguſtus*, & ſcribunt *ſolemnis*. *Manut. in Orthogr.* duo affert antiqua monumenta, in quibus *ſollemnis* legitur, neque tamen eam ſcriptionem improbat, quæ unicum *l* adhibet. Verum utcunque ſit de his, ad vocis notionem veniamus. Itaque ſolemne dicitur, quod ſtatis temporibus cum celebritate, & apparatu fit. *Virg.* 5. *Æn. v.* 53. Annua vota tamen, ſolemneſque ordine pompæ. *Cic.* 1. *Tuſc.* Cum enim illam ad ſolemne, & ſtatutum ſacrificium curru vehi jus eſſet. *Apul. l.* 11. *Metam.* Solemniſſimæ preces. ¶ Quia vero quod ſolemne eſt, non leve prætermittitur, nec ullo modo negligitur, inde eſt, quod ſolemnis ponitur pro conſueto, præſcripto, legitimo, conſtituto. *Cic. pro Dom.* Si Tribunus Pl. verbis non minus priſcis, & pene ſolemnibus bona civis cujuſpiam conſecrarit. *Id. pro Quinct.* Nullum eſſe officium tam ſanctum, atque ſolemne, quod non avaritia comminuere, atque violare ſoleat. Sic *Stat.* 8. *Theb. v.* 174. ſollemnia arma vocat, quæ ob religionem mutari non poſſunt. *Leg.* 21. *Dig. qui teſtam. fac. poſſ.* Solemnis teſtium numerus. h. e. a lege præſcriptus.

Solemnitas, atis, f. *ſolennità*, חג, Ger. *zeit*, Gal. *ſollemnité*, Hiſ. *ſolemnidad*, ἑορτή, feſtum, quod omnibus & ſingulis annis celebratur. *Gel. l.* 2. *c.* 24. Quo edicto per dierum varias ſolemnitates uſque ad duo millia ſumptus cœnarum propagatus eſt. ¶ Ponitur etiam pro actu quocunque ſolemni, & publico. *Ulp. l. poſt mortem*, *ff. de optionibus:* Nec per alium ejuſmodi ſolemnitatem peragere poteſt. *Leg.* 25. *Dig. de adopt.* Solemnitas adoptionis. h. e. legitimus ritus.

Solemniter, adv. *ſolennemente*, Ger. *nachiarlichen*, Gal. *ſollemnement*, Hiſp. *ſolemnemente*, νομίμως, ἐξ ἔθους, ſecundum ſolemnitatem, ex more, ex inſtituto. *Liv. l.* 5. *c.* 46. Ibique omnibus ſolemniter peractis, eadem revertens, &c. *Plin. l.* 8. *c.* 1. Ibique ſe purificantes ſolemniter aqua circumſpergi, atque ita ſalutato ſidere in ſylvas reverti, &c.

Solemnitus, adv. idem ac ſolemniter, apud Vet. *Liv. apud Non.* Solemnituſque eum laudet lubens.

Solen, enis, σωλήν, piſcis quidam marinus, qui & ὄνυξ appellatur a Græcis. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Solens, entis, o. 3. εἰωθώς, partic. a ſoleo. *Plaut. Amph.* 1. 1. 43. Si dixero mendacium, ſolens meo more fecero. *Id. Caſ.* 5. 1. 14. Lubens fecero, & ſoleo.

Soleo, es, ſolitus ſum, n. 2. *ſolere*, *eſſere ſolito*, נהג, Ger. *pflegen*, Gall. *accoutumer*, Hiſp. *acoſtumbrar*, εἴωθα, εἰθίζομαι, conſuevi, mos meus eſt. *Cic.* 1. *de Orat.* Ipſa vero præcepta ſic illudere ſolebat, &c. *Id. de Am.* Si prius, quod maxime reprehendere ſolitus ſit, edixero. *Id.* 2. *de Orat. cap.* 13. Quod optimo cuique Athenis accidere ſolitum eſt. ¶ Præteritum habet *ſolitus ſum*, reperitur tamen etiam *ſolui*. *Cal. apud Non. c.* 10. *n.* 35. Duos, & ſeptuaginta lictores domum deportaviſſe, qui ductoribus hoſtium antea ſoluerint ferri. *Salluſt. in fragm. l.* 2. *Hiſt.* Neque ſubſidiis, uti ſoluerat, compoſitis. ¶ Solere cum viro, vel muliere, eſt conſuetudinem habere, rem habere, corpora miſcere. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 37. Viris cum ſuis nos ſolere prædicant. ¶ Uſurpatur etiam imperſ. *Cic.* 1. *de Orat.* Ut in conditionibus terioi ſolet. *Id. pro Cluent.* Cum quædam in collibus, ut ſolet, controverſia paſtorum eſſet orta. ideſt ut fieri ſolet.

Solers, vel melius ſollers, (ut vult *Manut. in Orthogr.*) ertis, o. 3. *dotto*, *perito*, חרוץ, Ger. *klug*, Gal. *fin*, *ingenieux*, Hiſp. *cuerdo*, *ſabio*, δεξιός, ἀγχίνους, ingenioſus, prudens, ſagax. Ducunt Etymologi ab Oſco *ſolius*, quod totum notat, & a Latino *ars*. *Hor. l.* 4. *od.* 8. Parrhaſius ſollers nunc hominem ponere, nunc Deum. *Id. de art. poet.* Muſa lyræ ſollers. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Et hæc omnia eſſe providæ, ſolertiſque naturæ. *Id. pro R. Com.* Jam quo quiſque eſt ſollertior, & ingenioſior, hoc docet iracundius, & laborioſius. *Salluſt. in Jug. c.* 96. Sylla ſollertiſſimus omnium factus eſt.

Solerter, ſeu ſollerter, adv. *peritamente*, Germ. *geſcheidlich*, Gall. *ſubtilement*, Hiſp. *diligentemente*, ἀγχινόως, artificioſe, perite, ingenioſe. *Cic.* 1. *de Leg.* Quam imitata ratio res ad vitam neceſſarias ſollerter conſecuta eſt. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 44. Præſertim cum multis partibus ſint illa perfecta, quam hæc ſimulata, ſollertius. *Id.* 6. *Ver. c.* 35. Tu illius æris temperationem, tu operum lineamenta ſollertiſſime perſpicis.

Solertia, vel melius ſollertia, æ, f. *deſtrezza*, *pratica*, *prudenza*, חכמה, Ger. *klugheit*, Gal. *adreſſe*, Hiſ. *ſolercia*, ἀγχίνοια, prudentia, perſpicacitas, induſtria. Sumitur tum in bonam partem, tum in malam. *Cic. de Sen. c.* 17. Mirari ſe non modo diligentiam, ſed etiam ſolertiam ejus, a quo eſſent illa dimenſa, atque deſcripta. *Id.* 1. *Offic.* Sic homines, ac multo etiam magis natura congregati adhibent agendi, congregandique ſollertiam.

Soli, m. 2. Soloe, Pompeiopolis, *Paleſoli*, Σόλοι, urbs Ciliciæ, maritima, a Solone condita, patria Arati Poetæ. Apud Solos fons eſt, qui olei vicem explet. *Plin. l.* 31. *c.* 2. ¶ Hinc Solenſis *apud eund. Plin. l.* 15. *c.* 9.

Sollar, aris, n. id, quo ſolium integitur, a *ſolium*, ut a *torus toral*, ab *aula aular*. *Varro apud Non. ut refert Martinius in voce Solium*: Phrygio qui pulvinar poterat pingere, ſoliar levigabat.

Soliaris, re, adject. ad balnei ſolium pertinens. *Spart. in Caracalla*, *c.* 9. Thermarum cellam ſoliarem architecti negant poſſe ulla imitatione, qua facta eſt, fieri.

Solicanus, a, um, adject. qui ſolus canit. *Martian. Capel. l.* 2. Muſæ nunc ſolicanæ, nunc concinentes.

Solicitatio, ſeu ſollicitatio, onis, f. *ſollecitazione*, עצב, Ger. *bemühung*, Gal. *ſolicitation*, Hiſp. *ſolicitacion*, ὄτρυνσις, incitatio, excitatio, quæ fit propoſita ſpe, vel incuſſo metu. *Cic. in Catil.* 3. *c.* 9. Jam vero illa Allobrogum ſollicitatio a Lentulo, cæteriſque domeſticis hoſtibus, &c. ¶ Interdum ſumitur pro triſtitiæ illatione, ſeu afflictione, quæ fit ab alio, ut ait *Donat. Ter. And.* 1. 5. Tot me impediunt curæ, quæ meum animum diverſe trahunt, amor, hujus miſericordia, nuptiarum ſolicitatio.

Solicitator, ſeu ſollicitator, oris, m. *ſollecitatore*, מפתה, Ger. *anſtrenger*, Gal. *ſolicitateur*, Hiſ. *ſolicitador*, ἐνοχλητής, qui ſolicitat, tentator, ut Solicitator alienarum nuptiarum, ideſt qui pudicitiam matronæ conatur labefactare. *Paul. l.* 1. *ff. de extraord. crim.* Solicitatores alienarum nuptiarum, itemque matrimoniorum interpellatores. *Sen. controv.* 15. Solicitator matronæ.

Solicitatus, ſeu ſollicitatus, a, um, *ſollecitato*, *tentato*. *Brut. Cic. l.* 11. *Fam. epiſt.* 3. Delectibus habitis, & pecuniis imperatis, exercitibus ſollicitatis. *Liv. l.* 31. *c.* 5. Sollicitati milites. *Lucr. l.* 2. *v.* 963. Corpora ſolicitata in ſuis ſedibus. h. e. commota, perturbata.

Solicite, ſeu ſollicite, adv. *ſollecitamente*, Ger. *ſorgfeltikglich*, Gal. *ſoigneuſement*, Hiſ. *cuydadoſamente*, ἐπιμελῶς, cum ſolicitudine, diligenter, accurate. *Ovid. l.* 4. *de Pon. el.* 6. Qui mala ſolicite noſtra levatis. *Plin. l.* 1. *ep.* 19. Nam ſolicitius cuſtodiendus eſt honor. *Sen. ep.* 93. Minimum eſt de quo ſoliciſſime quæritur.

Solicito, vel ſollicito, as, a. 1. *ſollecitare*, עצב, Germ. *ſorgfeltig machen*, Gal. *ſoliciter*, Hiſ. *poner cuydado*, *ſolicitar*, ἀνασείω, eſt allicere aliqua ſpe, vel metu impellere, tentare, ut Solicitare pudicitiam mulieris, Solicitare animos militum. In veteribus libris gemino ll ſcribitur, teſte *Manut. in Orthogr. Plin. lib.* 8. *cap.* 23. Sollicitare aves ad ſe. *Cicer. pro Cluent. cap.* 16. Cujus ſervum Diogenem Fabricius ad venenum Habito dandum ſpe, & pretio ſollicitare cœpit. *Id.* 4. *Catil.* Pretio ſperantem ſollicitari poſſe animos egentium, atque imperitorum. *Ovid.* 3. *de Pont. epiſt.* 3. Sollicitare legitimos toros. *Sen. Controv.* 15. Sollicitare matronam. ¶ Nonnumquam in bonam partem acci-

accipitur. *Plin. l. 4. epiſt.* 11. Circumſpicias præceptores, quos ſollicitare poſſimus. h. e. tentare, an docendi munus ſuſcipere velint. *Senec. 3. de Benef. c.* 21. Sollicitare ad laborem. ¶ Interdum ponitur pro vertere, arare, quam notionem eſſe in hoc verbo primam, & propriam quidam dicunt, nempe quia a *ſolum*, & *cieo*. *Virg. 3. Georg.* Sollicitanda tamen tellus, pulsiſque movenda. *Tibul. l. 1. eleg. 7.* Et teneram ferro ſollicitavit humum. ¶ Interdum pro navigare. *Claud. in præfat. l. 1. de rapto Proſerp.* Et rudibus remis ſollicitavit equor. h. e. movit, agitavit. ¶ Interdum pro aperire. *Ovid. 3. Amor. eleg. 2.* Per me decepto didicit cuſtode Corinna Liminis adſtricti ſollicitare fores. ¶ Accipitur quoque pro curam injicere, angere, *inquietare*. *Ter. Andr.* 5. 3. Cur meam ſenectutem hujus ſollicito amentia? *Cic. ad Q. Fratr. l. 3. epiſt.* 3. Sed me illa cura ſollicitat, angitque vehementer. *Id. l. 16. Famil. epiſt.* 17. Valetudo tua me valde ſollicitat. ¶ Sollicitare ſpicula dextra, apud *Virg.* 12. *Æn. v.* 423. ubi loquitur de Iapida Æneæ vulnus curante, eſt tractando experiri, an avelli poſſint. ¶ Sollicitare feras arcu, eſt perſequi, venari, *Ovid. 1. Amor. eleg. 7.* ¶ Sollicitare ſtamina pollice docto, apud *eund.* 11. *Met. v.* 170. eſt lyræ chordas arte pulſare. ¶ Sollicitare pacem. h. e. turbare quietem. *Liv. l. 1. c. 21. & l. 34. c. 16.*

Sollicitūdo, ſeu ſolicitudo, inis, f. *ſollecitudine*, *affanno*, רחרח, Ger. *ſorgfeltigkeit*, Gall. *ſolicitude*, *ſoin*, Hiſp. *cuydado*, *congoxa*, *μέριμνα*, cura, anxietas, inquietudo, quæ mentibus inhæret. *Cic. 4. Tuſc.* Sollicitudo, ægritudo cum cogitatione. *Id. 1. Fin.* Eaſque ipſas ſollicitudines, quibus eorum animi noctes, dieſque exeduntur. *Id. de clar. Orat. c. ult.* Sollicitudine afficere. *Id. 8. Attic. epiſt.* 17. In ſollicitudine eſſe. *Id. Fam. 9. epiſt.* 17. Afferre alicui ſollicitudinem. *Id.* 5. *Fin.* Sollicitudinibus exedi. *Terent. Phorm.* 4. 1. 22. Hæc res mihi eſt ſollicitudini. Eodem modo locutus eſt & *Cic. Fam.* 16. *ep.* 7.

Sollicitus, ſeu ſolicitus, a, um, *ſollecito*, ירא, Ger. *ſorgfeltig*, Gal. *qui eſt en ſoucy*, *ſoigneux*, Hiſp. *cuydadoſo*, *congoxoſo*, *ταλαιπωρος*, inquietus, anxius, curis affectus. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 2. Fin.* Num igitur eum poſtea cenſes anxio animo, aut ſollicito fuiſſe? *Id. Marcel. l. 7. Fam. epiſt.* 3. Sollicitum autem te habebat cogitatio cum officii, tum etiam periculi mei. *Liv. l. 2.* Sollicitumque hoſtem ad locum tenere. ¶ Vel cum ablat. ſine prep. *Cic. 1. Agr.* Sollicitam mihi civitatem ſuſpicione, ſuſpenſam metu tradidiſtis. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *ex*. *Ter. Andr. a. 1. ſc.* 5. Labore, & dolore, atque ex hoc miſera ſollicita eſt, &c. ideſt propter hoc, propter hanc rem. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *de*. *Cic. Tiron. l. 16. epiſt.* 7. Sollicitì eramus de tua valetudine mirum in modum. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *in*. *Quintil. l. 8. c.* 3. Nec ſum in hoc ſollicitus. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *pro*. *Gell. l. 19. c.* 1. Sollicitus pro anima nequiſſimi nebulonis. ¶ Vel cum accuſ. *vicem*. *Liv. l.* 8. Cum clamor undique ab ſollicitis vicem Imperatoris militibus ſublatus. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. Cæl. l. 10. Famil.* Mirifice ſum ſollicitus, quidnam de provinciis decernatur. ¶ Interdum ponitur pro pleno ſollicitudinis. *Cic. de Amic.* Omnia ſemper ſuſpecta, atque ſollicita ſunt. ¶ Interdum pro agitato, impulſo. *Virg. 4. Georg. v.* 262. Mare ſollicitum ſtridet refluentibus undis. ¶ Interdum ponitur pro timido. *Ovid. 5. Faſt.* Imbelles capreæ, ſollicituſque lepus. *Martial. lib. 14. epiſt.* 121. Peccant ſecuræ nimium, ſollicitæque manus. ideſt dubiæ, & quæ aliquid frangere metuunt. ¶ Sumitur etiam active, pro eo, quod ſollicitudinem injicit, ſollicitudinem, & curas affert. *Virg. 10. Ecl.* Sollicitos Galli dicamus amores. *Horat. l. 2. ſer. ſat.* 6. Nam ſiquis laudat Arri Sollicitas ignarus opes. ¶ Compar. *ſollicitior*, ſup. *ſollicitiſſimus*. *Planc. Cic. l. 10. Fam. epiſt.* 18. Sollicitiorem certe hominem non ſuis contractis neminem puto fuiſſe. *Sen. lib. de brev. vit. c.* 15. Breviſſima, ac ſollicitiſſima ætas.

Solidāmen, inis, n. idem ac ſolidamentum. *Venant. Fortun. l. 6. carm.* 2.

Solidamentum, i, n. firmamentum, firmitas. *Lactant. de Opiſ. Dei, c.* 7. Deus igitur ſolidamenta corporis, quæ oſſa dicuntur, &c.

Solidatio, onis, f. *raſſodamento*, *fermezza*, actus ſolidandi. *Vitruv. l. 5. c.* 3. Solidationes ita erunt faciendæ. Loquitur *Vitruv.* de fundamentis ædificiorum, quæ paluſtri ſolo extruuntur. Adde *l. 7. c.* 1.

Solidātrix, icis, f. quæ ſolidum reddit. *Arnob. l.* 4. Cartilago oſſium ſolidatrix.

Solidātus, a, um, nom. ex particip. *raſſodato*, firmatus, ut ſolidati muri, apud *Tacit. 2. hiſt. c.* 19. Facies ſolidata veneno, *Lucan. l. 8. v.* 691. h. e. medicamentis firmata contra putrefactionem.

Solide, adv. *interamente*, *στερεῶς*, integre, vere, omnibus modis. *Ter. Andr.* 5. 5. Nam hunc ſcio mea ſolide ſolum gaviſurum gaudia. *Plaut. Trin.* 4. 2. 8. Hic homo ſolide ſycophanta eſt. *Id. ib. v.* 47. Id ſolide ſcio. ¶ Item firme. *Gell. l. 19. c.* 5. Aqua ſolidius, lartiuſque concreta. *Columel. l. 12. c.* 54. Ciſta ſolide contexta.

Solideſco, is, ſine præt. & ſup. *ſoldarſi*, פגף, Germ. *feſt werden*, Gal. *ſe ſouder*, Hiſp. *ſoldarſe*, *στερεοῦμαι*, ſolidus fio, conſolidor, conglutinor, coeo. *Plin. l. 11. c.* 37. Veſica membrana conſtat, vulnerata cicatrice non ſolideſcit. *Vitruv. l. 7. c.* 3. Calx ſolideſcit.

Solidipes, edis, o. 3. *στερεόπους*, quod ſolidos habet pedes, non bifurcatos. *Plin. l. 10. c.* 65. Contra naturam ſolidipedum, aut biſulcorum ſupra cuncta eſt murium fœtus. Adde *l. 11. c.* 37.

Soliditas, atis, f. *ſolidità*, תם, Germ. *ſterke*, Gall. *ſolidité*, Hiſp. *firmeza*, *στερεότης*, perfectio illa, qua aliquid integrum, & plenum eſt ſecundum omnem dimenſionem, per longum, latum, & profundum, integritas, firmitas. *Cic. 1. Fin. c.* 6. Atomos, ideſt corpora individua, propter ſoliditatem cenſet in infinito inani ita ferri, ut &c. *Id. 1. de nat. Deor. c.* 37. Speciem Dei percipi cogitatione, nec eſſe in ea ullam ſoliditatem. ¶ Ponitur & pro tota aliqua re, quæ græce ὁλότης dicitur. *Gordian leg. 2. Cod. Qua quiſque ordine*: Quoties duobus non ſeparatim, ſed pro indiviſo munus injungitur, & ita ut unuſquiſque eorum periculo ſoliditatis videatur obſtrictus. ¶ Soliditates a *Vitruv. l. 7. c.* 3. accipiuntur pro fundamentis, ſeu ſubſtructionibus calce, & tectorio firmatis, & induratis.

Solido, as, a. 1. *ſoldare*, חזק, Germ. *feſt machen*, Gall. *ſouder*, Hiſp. *ſoldar*, *στερεόω*, ſolidum, & firmum reddo, roboro, firmo, glutino. *Virg. 1. Georg. v.* 179. Et creta ſolidanda tenaci. *Plin. l. 28. c.* 16. Lardum alixum ſolidat oſſa fracta. *Vitruv. l. 7. c.* 1. Solum fiſtucationibus ſolidare. ¶ Solidare rationes, *ſaldar le partite*, phraſis eſt *Aſconii in Ver. 3. c.* 36.

Solidum, adv. idem quod ſolide, valde. *Apul. l. 5. A. A.* Venus irata ſolidum, exclamavit repente.

Solidus, a, um, *ſodo*, מוצק, Ger. *feſt*, Gal. *ſolide*, Hiſp. *firme*, *στερεός*, quod habet tres dimenſiones, longitudinis, latitudinis, & profunditatis, plenum, integrum, nihil concavi, aut vacui habens. *Cic. 2. de nat. Deor.* Cum duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus (ſic enim σφαῖραν interpretari placet) ex planis autem circulus, aut orbis, qui κύκλος græce dicitur. *Id. 1. de Div.* Annibalem Cœlius ſcribit, cum columnam auream, quæ eſſet in fano Junonis Laciniæ, auferre vellet, dubitaretque, utrum ea ſolida eſſet, an extrinſecus inaurata, perterebraviſſe. ¶ Sæpe accipitur pro integro, quod neque concavum eſt, neque ex partibus compoſitum, ſed ex uno, eoque jugi conſtat corpore. Sic columnas dicimus eſſe ex ſolido marmore, non quæ marmoreis tectæ ſunt cruſtis, ſed quæ ex uno confectæ ſunt lapide. *Virg. 6. Æn.* Tum Phœbo, & Triviæ ſolido de marmore templa Inſtituam. *Idem 3. Georg.* In foribus pugnam ex auro, ſolidoque elephanto Gangaridum faciam. ¶ Interdum ponitur pro duro. *Virg. 3. Georg.* ſolida glacies. *Ovid. Heroid. epiſt.* 12. Solida humus. *Stat. 8. Theb. v.* 408. Solida om. hoc eſt grando. *Colum. lib. 7. cap.* 8. Solidior caſeus. *Vitruv. l. 1. c.* 5. Solidiſſima ſtructura. ¶ Tranſlate dicitur etiam de rebus incorporeis, pro toto, integro, perfecto. *Terent. Eun.* 5. 2. 33. Ut ſolidum parerem hoc mihi beneficium. *Id. Andr.* 4. 1. 23. Nonne tibi ſatis eſt, hoc viſum ſolidum eſt gaudium? *Horat. l. 1. od.* 1. Nec partem ſolido demere de die. *Cic. pro Rab. Poſth. c.* 17. Ita bona veneant, ut ſolidum ſuum cuique ſolvatur.

h. e. integrum. *Paul. l. 16. ff. de uſu, & uſufr.* &c. Quo extincto ſolidam proprietatem ad legatarium voluit pertinere. h. e. plenam, & non deducto uſufructu. ¶ Item pro vero, ſincero. *Cic. 1. Fin.* Niſi neſcio quam illam umbram, quod appellant honeſtum, non tam ſolido, quam ſplendido nomine. *Id. ib.* In quibus nulla ſolida utilitas, omniſque puerilis eſt delectatio. *Plin. l. 7. c.* 40. Quo ſemel recepto, ſolida felicitas non eſt. ¶ In ſolidum aliquid promittere dicuntur plures debitores, fidejuſſoreſve, quorum unuſquiſque ſe reum totius debitorem, fidejuſſoremve conſtituit. *Julian. l. eum, ff. de duobus reis*: Quia non fuerit adjectum, ſingulos in ſolidum ſpopondiſſe. *Ulpian. l. his verbis, eod. tit.* Eum, qui abſens fuerit, non teneri, præſentem autem in ſolidum eſſe obligatum. *Jabol. l. 2. eod. tit.* Ipſo jure & ſingulis in ſolidum debetur, & ſinguli debent. ¶ In ſolido eſſe, vel locare, eſt in tuto eſſe, vel ponere. *Sen. 3. de benef. c.* 4. Præſentia bona nondum in ſolido ſunt: poteſt illa caſus aliquis incidere. *Virg.* 11. *Æn. v.* 427. multos alterna reviſens Luſit, & in ſolido rurſus fortuna locavit. ¶ Solidæ rationes, *partite ſaldate*. *Aſcon. in Ver. 3. c.* 36.

Solidus, i, m. ὁλοκλήρως, nummus aureus, juſti, ac ſui ponderis, ita dictus, quaſi integer, ad diſcrimen aureorum dimidiatorum, & tertiariorum, qui ſemiſſes, ac tremiſſes appellati ſunt. *Lamprid. in Alexand. c.* 39. Conflari eos juſſit, & tremiſſes tantum, ſolidoſque formari. *Papinian. l. 47. ff. de manumiſſis teſtam.* Viginti ſolidos a ſingulis hominibus inferendos eſſe heredi.

Solifer, ra, rum, ἡλιοφόρος, quod Solem fert, ſive continet. *Senec. Herc. Oet. v.* 159. Aut qui ſoliferæ ſuppoſitus plagæ Vicino Nabathæ vulnere dirigit.

Soliferrĕum, ſeu ſolliferreum, i, n. ὁλοσίδηρον, genus teli, ab Oſco *ſollus*, ideſt totus, & a *ferrum*, quod totum ſit ferreum. *Feſt. in Solitaurilia*: Quia ſolum Oſca totum, & ſolidum ſignificat: Unde tela quædam ſoliferrea vocantur tota ferrea. *Liv. l. 34. c.* 14. Ut amiſſis ſoliferreis, falaricisque gladios ſtrinxerunt.

Solifūga, V. Solipuga.

Soligĕna, æ, com. 1. ἡλιογενής, qui ex Sole genitus eſt. *Valer. l. 5. Argon. v.* 317. Nec fama fefellit, Soligenam Æetem media regnare ſub Arcto.

Soliloquium, ii, n. *ſoliloquio*. *Auguſtin. l. 2. Soliloq. c. 7. ad fin.* Hujuſmodi ſermocinationes, quoniam cum ſolis nobis loquimur, ſoliloquia vocari, & inſcribi volo, novo quidem, & fortaſſe duro nomine, ſed ad rem demonſtrandam ſatis idoneo.

Solimnia, æ, f. inſ. maris Ægæi, in ſinu Pagaſico. *Plin. l. 4. c.* 12.

Solinātes, m. 3. pop. Italiæ, in Umbria. *Plin. l. 3. c.* 14.

Solino, as, a. 1. idem ac conſulo, apud veteres. *Feſt.*

Solinus, i, m. C. Julius Solinus, patria Ægyptius, ut eruditis quibuſdam videtur (peregrinum certe fuiſſe, non Romanum, ſatis indicat affectatus ejus ſtylus, incomptaque locutio) ſcripſit librum de variis rebus memorabilibus, qui Polyhiſtor inſcribitur, in quo multa ab aliis Scriptoribus excerpſit, præſertim a Plinio. Extat etiam fragmentum carminis de variis piſcibus. Quo tempore vixerit non ſatis conſtat. Poſteriorem Alexandro Mammææ fuiſſe contendit Salmaſius, qui luculenta in eum commentaria edidit.

Solipūga, ſeu Solipunga, æ, genus beſtiolæ maleficæ, ideſt phalangium cantharidi ſimile. Gloſſ. vetus Solipunga, ἡλιοκεντρίς, μυίας εἶδος, ideſt heliocentris, muſcæ genus, Sphalangion, muſca venenata. *Plinius* ait eſſe genus formicarum. *Solinus* dicit, araneorum formam habere. Invenitur in leguminibus, ut *Nicander*, & *Plinius* prodidere. *Feſtus* ita ſcribit: Solipunga genus beſtiolæ maleficæ, quod acrius, concitatiuſque ſit fervore Solis, a quo nomen traxit. Alii deducunt a *ſolum*, quo notat plantam pedis, & a *pungo*. Lexicographi legunt *Solifuga*, definiunt genus formicæ venenatæ, afferunt, dictam eſſe a fugiendo Sole. *Auctor Theſ. L. L. in Solpuga* rationem affert. Solpuga, inquit, genus formicarum venenatum, quod a fugiendo Solem ſolifuga etiam nominatur. Conantur enim atrius fervore Solis, ideoque eum fugit, quantum poteſt. *Plin. l.* 22. *ad fin.* Et leguminibus innaſcuntur beſtiolæ venenatæ, quæ manus pungunt, & vitæ periculum afferunt, ſolipugarum generis. Al. leg. *Solifugarum*. *Id. lib. 8. c.* 29. Citra Cynamolgos Æthiopas late deſerta regio eſt a ſcorpionibus, & ſolipugis gente ſublata. Al. leg. *ſolpugis*. *Id. l. 29. c.* 4. Eſt & formicarum genus venenatum; Solipugas *Cicero* appellat, ſalpugas Bætica.

Solis gemma dicitur quædam colore candido, & ad ſpeciem Solis in orbem fulgentes ſpargens radios. *Plin. l. 37. c.* 10.

Solis Fons, Hammonis Fons, *Cauzaron di Mahoma*, fons intra Marmaricæ ſolitudines, ubi Jovis Hammonis oraculum, a Memphi in Occ. itinere 12. dierum. ¶ Item fons in regione Troglodytarum, qui circa meridiem dulcis, & frigidus eſt, circa mediam noctem amarus, & fervens. *Plin. l. 2. c.* 103.

Solis menſa, Ital. *Paeſe della Cucagna*, Gal. *pays de la Cocagne*, Hiſp. *Tierra di Magellone*, Bel. *luy Lackerlende* Ger. *Schlur auffenlande*, locus Æthiopiæ, in Meroe inſ. quem ſemper novis epulis inſtructum fabulantur. Proverbialiter dicitur de opulentiorum hominum domibus, quæ omni rerum copia undique affluunt, & inopum alimentis expoſitæ ſunt. *Cal. Rhod. l.* 6.

Soliſtimum, ſeu ſolliſtimum tripudium, dicebatur, cum in auſpicando eſca ex ore pulli decidebat, quod proſperum auſpicium erat. *Cic. 1. de Div. c.* 15. Noſtri quidam Magiſtratus auſpiciis utuntur coactis. Neceſſe eſt enim, offa objecta cadere fruſtum ex pulli ore, cum paſcitur. Quod autem ſcriptum habetis, avi tripudium fieri, ſi ex ea quid in ſolum ceciderit hoc quoque, quod dixi coactum, tripodium ſoliſtimum dicitis. *Id. l. 2. c.* 34. Cum offa jam cecidit ex ore pulli, tum auſpicanti tripudium ſoliſtimum nuntiant. *Liv. lib. 10. cap* 40. Cum pulli non paſcerentur, pullarius auſpicium mentiri auſus, tripudium ſoliſtimum Conſuli nuntiavit. *Plin. l. 10. c. 21. de gallis gallinaceis*. Horum ſunt tripudia ſoliſtima. ¶ Eſt hæc vox a *ſolum*, h. e. terra; ut ex verbis Ciceronis allatis colligitur: quidam tamen Etymologi malunt deducere ab Oſco *ſollus*, h. e. totus, atque hac ratione duplici *ll* ſcribunt.

Solitānæ cochleæ, genus cochlearum in Africa. Fortaſſe iis nomen eſt a *σόλος*, *diſcus*, propter magnitudinem. Aliqui cenſent dictas eſſe a quodam loco Africæ. *Var. l. 3. de R. R. c.* 14. Nam & valde amplæ ſunt quædam ex Africa, quæ vocantur ſolitanæ, ita ut earum calices quadrantas octoginta capere poſſint. *Plin. lib. 30. cap.* 6. Laudatiſſimæ autem ſunt cochleæ Africanæ, ex his ſolitanæ.

Solitanĕus, a, um, adject. a ſolitus, *ſolito*, *conſueto*. *Theod. Priſcian. l. 3. c.* 1. Solitaneum libellum conficere. *Marcel. Empir. c.* 20. Solitanei ſtomachi dolores.

Solitarius, a, um, *ſolitario*, בודד, Ger. *einſam*, Gal. *ſolitaire*, Hiſp. *ſolitario*, *μοναχός*, qui ſolus vivit, ut Himo ſolitarius, qui celebritatem, hominumque frequentiam odit, ſolitudineque, & receſſu oblectatur. *Cic. 2. Offic. c.* 11. Ergo etiam ſolitario homini, atque in agro vitam agenti opinio juſtitiæ neceſſaria eſt. ¶ Ponitur etiam pro ſolo, ſine alterius conſortio. *Cic. 2. de nat. Deor.* Omnem enim naturam neceſſe eſt, quæ non ſolitaria ſit, neque ſimplex, &c. *Id. de Amic. c.* 23. Sic natura ſolitarium nihil amat, ſemperque ad aliquid, tanquam adminiculum, annititur.

Solitas, atis, f. idem ac ſolitudo, a *ſolus*. *Accius apud Non. c. 2. n.* 803. Tum ſolitatem memores, formidas tibi. *Apul. in Apol.* Solitatem deligens.

Solitaurilia, rum, n. ſolemnia apud Romanos ſacrificia, in quibus tria immolabantur animalia, aries, verres, & taurus, ita dicta ab Oſco *ſolius*, quod totum ſignificet, & a *ταῦρος*, *taurus*, qua notat ὄρχις, ideſt partem illam, quæ eſt inter podicem, & ſcrotum. Nomen ex eo impoſitum eſt, quod his ſacrificiis ſolidæ, h. e. non caſtratæ hoſtiæ præberentur. *Feſt.* Solitaurilia hoſtiarum trium diverſi generis immolationem ſignificant, tauri, arietis, verris, quod omnes ex ſolidi, integrique ſunt corporis. Atque harum hoſtiarum unum modo immolati ſunt tauri, quæ pars ſcilicet cæditur in caſtratione. *Gloſſæ veteres*: Solitaurilia, Θυσία ἐκ ὑός, προβάτου, καὶ ταύρου. ¶ Pro *ſolitaurilia* legitur & *ſuovetaurilia*, compoſita voce ex *ſue*, *ove*, & *tauro*, ut notat *Quint. l. 1. cap.* 5. & *Var. lib. 2. R. R. cap.* 1. & fortaſſe illud *ſolitaurilia*, quod a *Feſto* affertur, ex *ſuovetaurilia* depravatum eſt; quod nonnulli Critici opinati ſunt. *Liv. l. 1. c.* 44. Ibi inſtructum exercitum omnem ſuovetaurilibus luſtravit:

idque conditum luſtrum appellatum, quia in cenſendo finis factus eſt. *Tac. 4. hiſt. c. 53.* Luſtrata ſuovetaurilibus area, Jovem, Junonem, Minervam precatus &c. Adde *6. Ann. c. 37.*

Solita, adv. remotis arbitris, ſive ſocio. *Plaut. Amph.* 1. 1. 131. Ubi ſunt iſti ſcortatores, qui ſolita inviſi cubant? Alii ex *ſolito* interpretantur de more. Alii rectius leg. *qui ſoli invicti vivunt.*

Solito, as, n. 1. εἰωθα, frequenter ſoleo. *Gel. l. 7. c. 1.* Scipionem Africanum ſolitaviſſe noctis extremo, priuſquam dilucularet, in Capitolium ventitare.

Solitudo, inis, f. *ſolitudine, deſerto,* חָרְבָּה, Germ. *einode,* Gal. *deſert,* Hiſp. *deſierto, ſoledad,* ἐρημία, locus, ubi unus, vel nullus habitat, locus deſertus, receſſus, ſeceſſus, cui locus frequens opponitur. *Caſ. l. 6. B. G. c. 23.* Civitatibus maxima laus eſt, quam latiſſimas circum ſe vaſtatis finibus ſolitudines habere. *Cic. 7. Ver.* Si in aliqua deſertiſſima ſolitudine ad ſaxa, & ad ſcopulos hæc conqueri, & deplorare vellem. *Id. 2. Offic.* Aliter ampla domus dedecori domino ſæpe fit, ſi eſt in ea ſolitudo. *Id. 10 Bene. c. 65.* Quod erat ab Oratoribus quædam in foro ſolitudo. ¶ Tranſlate dicitur etiam de perſonis, pro eo ſtatu, in quo aliquis neminem habet, qui ſe defendat. *Cic. 3. Ver. c. 58.* Ut illorum ſolitudo, & pueritia quam firmiſſimo præſidio munita ſit. *Id. pro Cæc.* Qui jamdiu Cæſenniæ viduitate, ac ſolitudine aleretur. *Idem pro Quinct.* Quod ſi tu judex nullo præſidio fuiſſe videbere contra vim, & gratiam ſolitudini, atque inopiæ. ¶ Item pro luctu, & ſordibus, quæ ex nimia quadam triſtitia, & mœrore contrahuntur. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 4.* Si tuam ſolitudinem communemque calamitatem nemo deſpexerit.

Solitus, a, um, *ſolito,* εἰωθώς, σύνηθες, conſuetus, a *ſoleo.* *Ovid. 2. Faſt.* Tertia quæ ſolito tempora bruma refert. ¶ Uſurpatur etiam in ablativo ſine nomine ſubſtantivo, cum nominibus comparativis, & cum adverbiis gradus comparativi. *Ovid. 2. de Art.* Tu neque ſubjectus, ſolito neque blandior eſto. *Luc. l. 05.* Rcate viſe: Sol rubere ſolito magis, ſanguineoque ſimilis.

Solivagus, a, um, *ſolitario,* οἰοπόλος, qui ſolus vagatur. *Cic. 5. Tuſc. c. 13.* Alias volucres cælo ſtare libero: ſerpentes quaſdam, quaſdam eſſe gradientes, earum ipſarum partim ſolivagas, partim congregatas. *Id. de Univ. c. 6.* Cæloque ſolivago, & volubili, & in orbem incitato complexus eſt. Ideſt quod per ſe movetur. *Id. 3. Offic. c. 44.* Solivaga cognitio, & jejuna videatur.

Solium, ii, n. *ſoglio,* θρόνος, ſella regia, in qua Reges jus dicentes ſedebant. *Virg. 11. Æn. v. 301.* Prælatus Divos ſolio rex inſit ab alto. Et *7. Æn.* ſolio medius conſedit avito. ¶ Per Synecdochen ponitur pro ſella quacunque, ut pro illa, in qua Juriſconſulti jus reſpondent. *Cic. 1. de Leg. c. 3.* Quo minus more patrio, ſedens in ſolio, conſulentibus reſponderem. ¶ Accipitur quoque pro alveo in balneis, in quo ſe lavabant. *Celſ. l. 7. c. 26.* Interpoſitis duabus horis, in ſolium aquæ calidæ reſupinus demittendus eſt. *Id. lib. 2. c. 3.* In ſolium bene calidum deſcendere. *Plin. l. 31. c. 12.* Fœminæ laventur, & ubi argentea ſolia taſtaliant. *Suet. in Aug. c. 82.* Ut inſideret ligneo ſolio, quod Hiſpanico verbo duretam vocabat, manus, ac pedes alternis jactaret. ¶ Item pro ſarcophago, ſive loculamento ſepulcrali, in quo conduntur defuncti. *Curt. l. 10. c. 1.* Septimus dies erat, ex quo corpus Regis jacebat in ſolio. *Flor. l. 4. c. 11. de Cleopat.* In Mauſoleum ſe (ſepulcra Regum ſic vocant) recepit. Ibi maximos, ut ſolebat, induta cultus in differto odoribus ſolio, juxta ſuum ſe recepit Antonium. Adde *Sueton. in Ner. c. 50.* & *Plin. l. 35. c. 12.*

Solla appellantur ſedilia, in quibus non plures ſingulis ſedere poſſunt. *Feſtus.*

Sollemnis
Sollers } V. ſupra unico *l* ſcripta.
Sollicito

Solliciurius, in omni re curioſus. *Liv. apud Feſt.*

Solliſternium eſt, cum ſedilia ſternuntur, quæ ſolla dicuntur. *Feſt.*

Sollus, a, um, totus, omnis, ſolidus, lingua Oſcorum. *Feſt.*

Solo, as, a. *deſertare, rovinare,* ἐρημόω, locum aliquem deſertum reddo, ſeu facio, depopulor, a *ſolus.* *Stat. 5. Theb. v. 148.* Furor omnibus idem, Idem unimes ſolare domos, &c.

Soloe. V. Soli.

Solœciſmus, i, m. *ſolecïſmo,* σολοικισμός, vitium Grammaticale, quo partes orationis male inter ſe componuntur. Dictus eſt a *Solis*, teſte *Strabone l. 14.* non quidem a *Solis* urbe Cypri, ſed a *Solis* oppido Ciliciæ, ut indicat *Diogen. Laert.* in *Solone*, quod ejus incolæ Athenienſibus vitioſe loqui crederentur. Nam cum Solon in Ciliciam profectus eſſet, urbem condidit, et *Solos* a ſuo nomine appellavit, ubi paucos Athenienſes, quos ſecum deduxerat, reliquit, abiens in Cyprum, qui non multo interjecto tempore, corrupto patrio ſermone, inconvenienti partium ſtructura loqui cœperunt. Quare factum eſt, ut qui in ea parte peccarent, σολοικίζειν, ſolœciſare dicerentur. *Gel. l. 5. c. 20.* de hac voce ita ſcribit: Cum Græcum vocabulum ſit ſolœciſmus, an Attici homines, qui elegantius locuti ſunt, uſi eo ſint, quæri ſolet. Sed nos neque ſolœciſmum, neque barbariſmum apud Græcorum idoneos adhuc invenimus. Nam ſicut βάρβαρον, ita σόλοικον dixerunt. Noſtri quoque antiquiores ſolœcam facila, ſolœciſmum haud ſcio an unquam dixerint. Quod ſi ita eſt, neque in Græco, neque in Latino ſolœciſmus probe dicitur. *Quintil. l. 1. c. 5.* Solœciſmus eſt in oratione comprehenſionis unius ſequentium, ac priorum inter ſe inconveniens poſitio. ¶ Fit quatuor modis, vel adjectione, ut *Scribo cum calamo*, pro *Scribo calamo*: vel detractione, ut *Eo forum*, pro *in forum*: vel tranſmutatione, ut *Autem non habuit*, pro *Non autem habuit*: vel immutatione, ut *Stulti grave ferunt et adverſus*, pro *graviter*. V. Grammaticos. ¶ Urbane *Juven. ſat. 6.* Solœciſmum liceat feciſſe marito. *Martial. l. 5. epigr. 59.* Unus cum ſitis, duo, Callidore, ſedetis. Surge, ſolœciſmum, Callidore, facis.

Solœciſta, æ, m. σολοικιστής, qui ſolœciſmos loquitur. *Hieron. l. 3. in Rufin. c. 3.* Et te in omnibus nequaquam ſolœciſtam, ac barbarum, ſed mendacem, ſubdolum, impudentem eſſe convincam.

Solœcium, i, n. idem quod ſolœciſmus. V. *Gell.* in voce præced.

Solon, onis, m. Σόλων, vir Athenienſis, vel, ut alii tradunt, Salaminius, unus ex Sapientibus Græciæ, peritus Politicæ, & Legum ferendarum, qui Athenienſibus leges dedit, poſt Codri mortem, annumque ordinavit, ac menſes. Piſiſtrato per tyrannidem Athenas occupanti ſponte ceſſit, variaſque urbes peragravit, tandemque in Cypro inſula mortuus eſt. Laudatur paſſim a Scriptoribus tanquam juſtiſſimus. *Juven. ſat. 10. v. 274.* Et Crœſus, quem vox juſti facunda Solonis, &c.

Solor, aris, d. 1. *conſolare,* נחם, Germ. *troſten,* Gal. *conſoler,* Hiſp. *conſolar,* παραμυθέω, conſolationem affero. *Cic. in Varin.* Antonius hac una re miſeriam ſuam ſolatur. *Virg. 5. Æn.* Quos bonus Æneas dictis ſolatur amicis. *Ovid. 2. Faſt.* Hinc pater, hinc conjux lacrymas ſolantur. ¶ Tranſlate uſurpatur extra mœrorem, pro levare, ſublevare, recreare. *Virg. 1. Georg. v. 159.* Concuſſaque famem in ſylvis ſolabere quercu. *Tacit. Ann. 16. c. 13.* Cladem Lugdunenſem quadragies ſeſtertio ſolatus eſt princeps. ¶ Partic. ſolandus paſſiva ſignificatione. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 4.* Solandus cum ſimul ipſe fores.

Solox, ocis, f. proprie ovis non tonſa, ab Oſco *ſollus*, hoc eſt totus, ſolidus, quia pecudes integræ, ac cum tota lana, utpote intonſæ, ſacrificiis aſſervabantur. *Feſt.* Solox, lana craſſa; & pecus, quod paſſim paſcitur non tectum. Titinnius in Barathro, Ego ab lana ſoloci ad purpuram data. Et *Lucil.* Paſcali pecore, ac montano, hirto, atque ſoloce. ¶ Sumitur etiam, ut in *Feſti* verbis vidimus, pro lana craſſa. *Tertul. de Pal. c. 4.* Endremidis ſolocem aliqua multitia ſyntheſi caſtruxit. *Symmach. lib. 1. epiſt. 1.* Quare elaboratam ſoloci filio accipe caſtulenam.

Solpuga. V. Solipuga.

Solſequium, ii, n. *giraſole,* ἡλιοτρόπιον, herba ſolaris, ita dicta, quia Solem ſequitur, vel quia æſtivo ſolſtitio floret. *Apul. de herbis, c. 49.*

Solſtitialis, & le, o. 3. *ſolſtitiale,* Germ. *zur zeit der ſonnen wende,* Gall. *ſolſticial,* Hiſp. *ſolſticial,* τροπικός, quod ad ſolſtitium pertinet. *Cic. 3. de nat. Deor.* Cur ſe Sol referat, nec longius progrediatur ſolſtitiali orbe, itemque brumali. h. e. Tropico Cancri, & Capricorni, in quibus ſolſtitia fiunt. *Id. 1. Tuſc. c. 39.* Solſtitiali die. *Plin. l. 2. c. 51.* Item quia circa ſolſtitialem circulum habitantium meridie ad Septentrionem umbræ cadant, ortu vero ad Occaſum. *Solſtitialem circulum vocat il tropico del Cancro*, quia in eo ſolſtitium æſtivum fit. Vide *eund. ib. c. 70.* ¶ Solſtitialis plaga eſt ea cæli pars, ubi eſt ortus æſtivus. Nam a *ſolſtitium* dicitur, ſolſtitium vero eſt θερινὴ τροπή, ideſt converſio æſtiva, ut Gloſſæ veteres docent. *Solin. c. 38.* Qua ſolſtitiali plagæ obvia eſt. ¶ Morbus ſolſtitialis, idem eſt ac ſiriaſis, morbus nimirum ex inflammatione membranarum cerebri cum corporis totius ſiccitate, quia hujuſmodi morbum vehemens Solis æſtus tempore ſolſtitii, vel etiam diebus Canicularibus ſolet afferre imprimis pueris. Aliqui intelligunt morbum ſubitaneum, qui ex ſubverſione ſenſuum provenit. Ut enim cum Sol ad primam Cancri partem venit, & ſolſtitium æſtivum facit, plurimæ fiunt mutationes, ex. gr. ex vino optimo fit vappa, ita etiam tunc hominum ſenſus nonnullorum avertuntur. *Plaut. Trin. a. 2. ſc. 4.* Nemo extat, qui ibi ſex menſes vixerit: ita cuncti ſolſtitiali morbo decedunt. ¶ Spina ſolſtitialis, genus ſpinæ, ita dictum, quia ſolſtitio provenit, vel floret. *Colum. l. 2. c. 18.* Alias per ver evellamus, ut intuba, ac ſolſtitiales ſpinas. ¶ Acini ſolſtitiales, qui ſolſtitio pereunt. *Plin. l. 14. c. 18.* Acinorum labruſcæ pars æſtu moritur prius, quam reliqui, qui ſolſtitiales dicuntur. ¶ Etſi vero ſolſtitialis a *ſolſtitio* deducitur, tamen in hac voce ſæpe Solis tantum ſignificatio attenditur, & accipitur pro ſolari. *Liv. l. 1.* Deſuntque dies ſolido anno, qui ſolſtitiali circumagitur orbe. ideſt ſolari. ¶ Hinc *Annus ſolſtitialis*, idem eſt ac ſolaris. *Serv. in illud 4. Æn.* Vixi, & quem dederat curſum fortuna, peregi. Tribus humana vita continetur. Natura, cui ultra centum, & viginti ſolſtitiales annos conceſſum non eſt, &c. ¶ Herba ſolſtitialis eſt, quæ Solem ſpectat, cujus plures ſunt ſpecies, heliotropium, condrillon, &c. Aliqui dictam putant a ſolſtitio, quod reſpiciat ſolſtitium, ſeu circulos tropicos. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 36. Quaſi ſolſtitialis herba pauliſper fui. Repente exortus ſum, repentino occidi. Alludit ad naturam heliotropii, quod Sole exiſtente ſuper terram floret, occidente contrahitur. *Calvus* ſolſtitialem interpretatur vitæ brevis, putatque probabilius eſſe, *Plautum* univerſim herbas intellexiſſe, vel flores uno tantum perſeverantes die, aut ſpatio proreſus minimo. *Plin. l. 20. c. 5.* Condrillon, herba ſolſtitialis, flore rubeo ſuſpenſa in collo, comprimere dicitur ſtrumas.

Solſtitium, ii, n. *ſolſtizio,* Germ. *ſonnenwend,* Gall. *ſolſtice,* Hiſp. *ſolſticio,* θερινὴ τροπή, Solis ſtatio, ideſt regio illa cæli, ad quam cum Sol pervenit, nec progreditur, nec regreditur; item tempus, quo dies in eadem quantitate conſiſtunt, nec creſcunt, nec decreſcunt. Singulis annis duo ſolſtitia ſunt, unum æſtivum, alterum hyemale. Sunt enim duo tropici, æſtivus, & hybernus. Æſtivus eſt, per quem Sol paulo poſt Idus Junias, tranſmittens, ut aiunt, octavam partem Cancri, ſolſtitium æſtivum facit, quo tempore remeare incipit ad interiores circulos. Hybernus eſt, per quem Sol octavam Capricorni partem tranſmittens, ſolſtitium hybernum facit, quo tempore altiores incipit circulos petere, paulo poſt dimidium menſis Decembris. *Colum. l. 7. c. 1.* Magis ad rem pertinet, ut ante æſtivum, quam hybernum ſolſtitium convaleſcat. ¶ Plerumque ſolſtitii nomine ſignificatur æſtivum; hybernum autem ſolſtitium bruma vocatur. *Var. lib. 5. de L. L.* Alter motus Solis eſt, alter Cæli, quod movetur a bruma ad ſolſtitium. Et *paulo poſt* Cum venit in medium ſpatium inter brumam, & ſolſtitium. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 7.* Aut, tot rebus ipſis ſe immutantibus, Solis acceſſus, diſceſſuſque ſolſtitia, brumiſque cognoſci? *Virg. 1. Georg. v. 100.* Humida ſolſtitia, atque hyemes orate ſerenas.

Solubilis, le, adject. *ſolubile*, qui ſolvi facile poteſt, ut caro ſolubilis, *Prudent. in Rom. v. 307.* ſolubilis pons, *Ammian. l. 16. c. 8.* ¶ Item qui facile ſolvit, ut ſolubilis aer, apud *Cæl. Aurel. Acut. 2. c. 37.*

Solum, i, n. *ſuolo,* ἔδαφος, ἐπίπεδον, omne id, quod ſuſtinet, & alicui rei ſubjacet, fundamentum. *Caſ. l. 1. B. G.* Demonſtrant, ſibi præter agri ſolum nihil eſſe reliqui. hoc eſt præter fundum agri. *Id. l. 7.* Foſſam pedum viginti latam directis lateribus duxit, ut ejus ſolum tantumdem pateret, quantum ſumma labra diſtabant. *Cic. pro Balb.* Vos mutæ regiones implorο, & ſola terrarum ultimarum. ¶ Speciatim ſolum pro terra ponitur. *Cic. in Rul.* Quod ſolum tam exile, & macrum eſt, quod aratro perſtringi non poſſit? *Vellej. l. 2. cap. 4.* Numantiam ſolo æquare, *ſpiantellare*. ¶ *Solum vertere*, eſt exilii cauſa domicilium mutare. *Cic. pro Cæc.* Qui volunt pœnam aliquam ſubterfugere, aut calamitatem, eo ſolum vertunt. *Liv. l. 3.* Collegæ eorum exilii cauſa ſolum verterent. ¶ Item pro planta pedis, quam vulgo ſoleam vocant, quæ calloſa fit, & dura diſcalceatis. *Lucret. l. 1. v. 923.* Avia Pieridum peragro loca nullius ante Trita ſolo. *Cic. 5. Tuſc. c. 32.* Mihi amictus eſt Scythicum tegmen, calceamentum ſolorum callum, cubile terra. ¶ Item pro ſolea calceamenti corio. *Plaut. Bacch. a. 2. ſc. 3.* Qui habeat auro ſuppactum ſolum. *Martial. l. 9. ep. 75.* Et mordere luto putre, vetuſque ſolum. ¶ Item pro menſa. *Virg. 7. Æn.* Et Cereale ſolum pomis agreſtibus augent.

Solum, adv. *ſolamente,* רַק, Germ. *nur allein,* Gal. *ſeulement,* Hiſp. *ſolamente,* μόνον, μόνως, tantum, tantummodo. *Cic. in Philip. 2. c. 32.* Nos nuntiationem ſolum habemus. *Idem 2. de Leg.* De una re ſolum diſſident, de cæteris mirifice congruunt. *Id. 2. de Orat.* Tantum incendium non oratione ſolum, ſed multo etiam magis vi, &c.

Solummodo, adv. *ſolamente*, idem quod ſolum, tantummodo. *Plin. l. 34. c. 8.* Unam ſolummodo Zenonis ſtatuam. *Quint. Decl. 274.* Non hoc ſolummodo ait. *Ulp. l. 9. ff. tit. 2. leg. 25.* Pretii ſolummodo æſtimationem fieri.

Solvo, is, ſolvi, ſolutum, a. 3. *ſciogliere, ſlegare,* הִתִּיר, Germ. *auffbinden, aufflöſen,* Gal. *ſoudre, delier,* Hiſp. *deſatar,* λύω, διαλύω, quod ligatum eſt, a vinculis libero, enodo. *Virg. 7. Æn.* Solvite crinales vittas, capite Orgia mecum. ¶ Solvere etiam dicuntur, qui navi vehuntur, cum, ſoluto fune, quo retinetur, recedunt. In hac vero ſignificatione uſurpatur vel abſoluta, h. e. ſine accuſat. ſed tamen ſemper accuſ. *navem*, vel *funem* ſubintelligitur. *Cic. l. 16. Fam. ep. 9.* Nos eo die cœnati ſolvimus. *Id. 3. Off.* Si idem fiat, complures mercatores Alexandria ſolviſſe. *Caſ. lib. 4. B. G.* Naves ex ſuperiori portu leni vento ſolverunt. ¶ Vel cum accuſ. *Caſ. lib. 1. B. C. c. 28.* Pompejus ſub noctem naves ſolvit. ¶ Tranſlate ſumitur pro liberare quocunque modo, cum ablat. ſive prapoſ. ut Solvere obſidione, Solvere animum curis, metu, religione, Solvere legibus. *Virg. 1. Æn.* Solvite corda metu, Teucri, ſecludite curas. Aliqui legunt *corde metum*. *Cic. pro Cæc.* Ut religione civitas ſolvatur. *Id. 11. Phil.* ſolvi legibus. ¶ Item pro purgare. *Ovid. 2. Faſt.* Ipſum quoque Pelea Phoci Cæde per Æmonias ſolvit Acaſtus aquas. ¶ Item pro auferre, tollere, removere. *Tac. l. 4. Ann. c. 24.* Primo ſui inceſſu ſolvit obſidium. ¶ Item pro laxare, relaxare, onere levare. *Plin. l. 14. c. 18.* Uva ſolvit alvum. Sic ſolvere ventrem, apud *Col. l. 9. c. 13.* ¶ Hinc ſolvere animum, & ſolvere aliquem, *ſollevare, ricreare.* *Mart. l. 9. ep. 28.* Qui ſpectatorem potuit feciſſe Catonem; Solvere qui Curios, Fabriciosque graves. *Horat. l. 2. ſat. 6.* qui tamen arctum ſolveret hoſpitiis animum. ¶ Item pro aperire. *Brut. Cic. l. 11. Fam. ep. 10.* Ergaſtula ſolvere. *Cel. l. 6. c. 14. de vena:* Deinde, cum ad ictum intumuit, ſcalpello ſolvitur. *Nep. in Annib. c. 11.* Solvere epiſtolam. ¶ Item pro diſcutere. *Celſ. l. 2. c. 6.* Niſi febris acceſſit eo tempore, quo ebrietas ſolvi debet. *Virg. 4. Æn.* Solvere pudorem. ¶ Item pro explanare, diluere, reſpondere iis, quæ objiciuntur. *Quintil. l. 2. c. 18.* Nec enim poſitum a ſe argumentum ſolvit Orator. ¶ Item pro mollem, & tenerum facere, mitiorem reddere. *Plin. l. 2. c. 39.* humor in liquorem ſolutus. *Horat. lib. 1. od. 4.* Solvitur acris hyems grata vice veris, & Favoni. ¶ Solvere etiam accipitur pro debitum reddere, debitam pecuniam creditori numerare, *pagare*. In hac ſignificatione eſt tertii ordinis, & præter accuſativum pretii, & dativum perſonæ exigit ablat. rei cum præpoſ. *pro*. Sed tamen interdum aliquis ex his caſibus omittitur. *Caſ. l. 1. B. G. cap. ult.* Militibus pecuniam pro his rebus ſolvit. Al. leg.

diſ-

diſſolute. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 5. Miſimus, qui pro vectura ſolveret. *Idem in Ver.* 5. Pro quo frumento pecunia ſoluta non eſt. ¶ *Solvere ab aliquo*, eſt a quoquam acceptam pecuniam creditori numerare. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 17. Frater laborat, ut tibi quod debet, ab Egnatio ſolvat. ¶ *Solvere aliquem*, eſt illi ſatisfacere, pecunia reddita eum dimittere. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 136. Ego ad forum hinc ibo, ut ſolvam militem. ¶ *Ad denarium ſolvere*, eſt ad denarii rationem, ſeu univerſo debito ad hanc monetæ ſpeciem redacto. *Cicer. pro Quinct. c.* 4. Decidis, ſtatuiſque tu propter neceſſitudinem, quæ tibi cum Scapulis eſt, quid iis ad denarium ſolveretur. ¶ *Ad diem ſolvere*, eſt die ſtatuto. *Cic. Att. l.* 16. *epiſt.* 16. Ut pecuniam reliquam Buthrotii ad diem ſolverent. ¶ *Solvendo eſſe*, vel *non eſſe*, eſt poſſe, vel non poſſe ſatisfacere pro ea re, pro qua obligati ſumus. *Cic.* 2. *Phil.* Tu nec ſolvendo eras. *Id.* 2. *Off.* Ne videatur non fuiſſe ſolvendo. *Vitr. l.* 10. *cap.* 6. dixit, Ad ſolvendum non eſſe. ¶ Sumitur etiam pro ſatisfacere de quacunque re. *Ter. Adelph.* 2. 1. Neque tu verbis unquam ſolves, quod mihi re malefeceris. *Cic. pro R. Am. c.* 8. Qui nondum etiam paterno funeri juſta ſolviſſet. *Id. in Phil.* 3. Vota, quæ nunquam ſolveret, nuncupavit. Sic fidem ſolvere. V. *Fides*. ¶ Solvi interdum eſt mori. *Senec. ep.* 10. Nobis ſolvi, perire eſt. *Flor. l.* 4. *c.* 11. Admotis ad venas ſerpentibus, quaſi ſomno ſoluta eſt. *Petron. in Satyr.* Solvi inedia. ¶ Solvere vitam alicui, *ammazzare*. *Propert. l.* 2. *eleg.* 10. (*al.* 7.) Figite certantes, atque hanc mihi ſolvite vitam. ¶ Solvi luctu, apud *Virg.* 2. *Æn.* &, ſolvi in lacrymas, apud *Lucan. l.* 8. *disfarſi in pianto*. ¶ Solvi æſtu, *indebolirſi dal troppo calore*. *Ovid.* 2. *de art. am.* ¶ Solvere in Venerem corpora, *abbandonarſi alla luſſuria, e infiacchirſi*. *Virg.* 4. *Georg.* ¶ *Solvere operam*, interdum eſt ſacra facere. Operari enim verbum eſt in ſacris frequentiſſimum. *Afran.* apud *Non. c.* 12. Solvo operam Dianæ. ¶ A Poetis uſurpatur per u vocalem, & ſyllabis diſtinctis per Diæreſin. *Tibul. l.* 4. *el.* 5. Nulla queat poſthac quam ſoluiſſe dies.

Solus, a, um, *ſolo*, בד, Ger. *alleinig*, Gall. *ſeul*, Hiſp. *ſolo*, μόνος, unicus, incomitatus. Uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 3. *Off. c.* 10. Cui cum viſum eſſet utilius ſolum ſe, quam cum altero regnare. *Id.* 3. *Verr.* Quod a nobis novem ſolis diebus prima actio ſui judicii tranſacta ſit. ¶ Vel cum gen. aut acc. cum præp. *inter*, aut abl. cum præp. *ex*. *Cic.* 3. *de Or. de Stoicis*: Soli ex omnibus eloquentiam virtutem, ac ſapientiam eſſe dixerunt. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Solus omnium acipenſer, ſquamis ad os verſis, contra aquas natando meat. ¶ Aliquando jungitur cum *unus*. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 7. Uno illo ſolo antiſtite ſacrorum diſſentiente. *Id. in Piſon. c.* 40. Cives R. te unum ſolum ſuum depeculatorem veniſſe ſenſerunt. ¶ Interdum ponitur pro ſolitario, deſerto. *Ter. Andr.* 2. 4. Venit meditatus alicunde ex ſolo loco. *Cicer.* 1. *de Divin.* Cum in locis ſolis mœſtus errares. ¶ Genitivum facit *ſolius*, olim etiam *ſoli*, *ſolæ*, *ſoli*, quemadmodum & in dativo. *Ter. Eun.* 5. 6. 3. Mihi ſolæ ridiculo fuit. *Cato in Orig.* apud *Priſcian. l.* 6. Soli Lucii Manilii beneficium gratum fuit.

Solūte, adv. *ſciolta mente*, *liberamente*, Germ. *liederlich*, Gall. *ſans ſoucy*, *librement*, Hiſp. *ſueltamente*, λελυμένως, libere. *Cic.* 2. *de Div.* Si aut furore divino incitatus animus, aut ſomno relaxatus ſolute moveatur, ac libere. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 47. Quo ſolutius laſciviret. ¶ Tranſlate capitur pro ſine diſciplina, cura, ſolicitudine. *Cic. in Brut. c.* 80. Tam ſoluta egiſſet, tam leniter, tam oſcitanter. ¶ Item pro clare, aperte. *Cic. in Brut. c.* 29. Niſi id queat ſolute, & ſuaviter dicere.

Solutĭlis, le, adject. qui ſolvi poteſt, λύσιμος, *ſcompaginato*, *mal unito*. *Sueton. in Ner. c.* 34. Solutilem navem, cujus vel naufragio, vel cameræ ruina periret, commentus eſt.

Solūtim, adverb. ſolute, laxe. *Tertul. de Pall. c.* 5. Tota molitio pallii eſt opere ſolutim.

Solutĭo, onis, f. 3. *ſcioglimento*, λύσις, actus ſolvendi. *Cic.* 1. *de Or.* Linguæ ſolutio, vocis ſonus, latera, vires. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 23. Ipſam ægritudinem λύπην Chryſippus, quaſi ſolutionem totius hominis, appellatam putat. ¶ Item infirmatio, debilitatio, ut Solutio ſtomachi, cum naturales ejus facultates aut amiſſæ ſunt, aut certe imbecilliores redditæ. *Plin. l.* 20. *c.* 23. Cum melle, aut adipe, aut cera ad ſtomachi ſolutiones inſperſum polentæ modo. ¶ Item pro ſatisfactione de pecunia, aut alia re debita, *pagamento*. *Cic.* 2. *Off. c.* 24. Solutio rerum creditarum. *Id. Att. l.* 15. Tamen, niſi explicata ſolutione, non ſum diſceſſurus, ideſt niſi videro eſſe, unde ſatisfiat creditoribus meis.

Solūtor, oris, m. *pagatore*. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 17. Solutori utique pignus reſtituendum eſſe.

Solūtus, a, um, *ſciolto*, *diſciolto*, *ſlegato*, λελυμένος, λυθείς, a vinculo expeditus. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Epiſtola, quam, anchora ſoluta, de phaſelo dediſti. *Plaut. Trucul.* 4. 3. 63. Reus ſolutus, teſtes vincti. *Phædr. l.* 3. *fab.* 7. *v.* 20. Canis ſolutus catena. *Horat. Epod.* 10. Navis ſoluta, *ſciolta dal lido*. *Ovid.* 2. *Am. el.* 11. *v.* 23. Funis ſolutus *Id. Heroid. ep.* 11. *v.* 4. Charta ſoluta. *h. e.* explicata, evoluta. *Nepos in Annibal. c.* 11. Soluta epiſtola, *h. e.* aperta. *Plin. l.* 20. *c.* 36. Solutus volatus, *volo ſpedito, e libero*. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 2. Motus ſolutus, ac liber. *Propert. l.* 4. *eleg.* 6. *v.* 31. Crines in colla ſoluti. *Horat. l.* 1. *od.* 30. Gratiæ zonis ſolutis. *Ovid. l.* 1. *de ar. am. v.* 41. Lora ſolutis ire, *a briglia allentata*. *Id.* 2. *de ar. am. v.* 47. Ceræ ſolutæ igne, *disfatte*, *liquefatte*. *Id.* 3. *am. eleg.* 6. *v.* 93. Nives ſolutæ. *Horat. l.* 1. *od.* 4. Flos, terræ quem ferunt ſolutæ. *h. e.* ab hieme & glacie liberæ. *Ovid.* 2. *de ar. am. v.* 237. Imber cœleſti nube ſolutus. *Claudian. l.* 2. *in Rufin. v.* 258. galeaſque ſolutis Humectat lacrymis. *Quintilian. declam.* 9. *c.* 7. Solutus lacrymis, *ſciolto in lagrime*. *Scribon. Larg. compoſ.* 27. Cicatrices ſolutæ. *h. e.* reſolutæ, diductæ, rurſus apertæ, ἀναλυόμεναι. ¶ *Soluta terra* dicitur, quæ rarior eſt, & verſari facile poteſt, cui opponitur denſa, ſpiſſa, & gravis. *Colum. l.* 3. *c.* 14. Soluta & facilis terra. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Tenerum, & ſolutum ſolum. *Frontin. de aquæd. artic.* 15. Solutiores ripæ. *h. e.* quas facile fluens amnis abradit. Sic *Plin. l.* 25. *c.* 9. Agaricon mas ſpiſſior, fœmina ſolutior. ¶ *Soluta alvus* eſt cita, fuſa, *ventre rilaſſato*. *Plin. l.* 14. *c.* 18. Solutam alvum firmare. ¶ Tranſlate eſt diſſolutus. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 71. Solutum obſidium. *Juvenal. ſat.* 9. *v.* 79. Solutum conjugium. *Salluſt. in Jug. c.* 43. Plebis vis ſoluta, atque in multitudinem diſperſa. *Id. ib. c.* 43. *in fin.* Milites, quos, ſoluto imperio, licentia corruperat. *Gell. l.* 18. *c.* 2. Soluta quæſtio. Et *c.* 13. Soluta captio. ¶ Item liber, expeditus. *Cic.* 4. *Ver. c.* 75. Animo ſoluto, & libero eſſe. *Id. pro Rabir. Poſt. c.* 5. *in fin.* Solutus, ac liber lege. *Id.* 2. *de Orat. c.* 6. Solutus opere. *Id. Agrar.* 1. *c. ult.* Solutus a cupiditatibus, liber a delictis. *Horat. Epod.* 2. Solutus omni fœnore. *Id. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 129. Solutus mala ambitione. *In Ædil. edicto* apud *Gell. l.* 4. *c.* 2. Solutus noxa. *Plin. l.* 22. *c.* 4. Senatus cura belli ſolutus. *Juſtin. l.* 14. *c.* 2. Solutus metu mortis. *Id. l.* 3. *c.* 3. Solutus religione jurisjurandi. *Quintil. l.* 5. *c.* 14. Anima ſoluta corpore. *Cic. Fam.* 3. *epiſt.* 5. Quo mea ratio facilior & ſolutior eſſe poſſet. *h. e.* expeditior. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 9. *ad fin.* Si eſſent omnia mihi ſolutiſſima, tamen in republica non alius eſſem. *Id.* 1. *de Fin. c.* 10. Cum ſoluta nobis eſt eligendi optio. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 35. Maxime ſolutum, & ſine obtrectatore fuit prodere &c. *Catul. carm.* 31. *ad Sirmion. v.* 7. O quid ſolutis eſt beatius curis! ¶ Cum genitivo, *Horat. l.* 3. *od.* 17. Famuli ſoluti operum. ¶ *Riſus ſolutus* eſt effuſus, liberior, cachinnus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 386. Verſibus incomptis ludunt, riſuque ſoluto. ¶ *Solutus homo*, hoc eſt a curis liber, atque adeo mente hilaris, ſerenus, lætus. *Horat. l.* 1. *ep.* 5. *v.* 19. Fœcundi calices quem non fecere diſertum? Contracta quem non in paupertate ſolutum? ¶ *Solutus gaudio vultus* apud *Petron. in Satyr. c.* 91. eſt gaudio carens, triſtis. V. integrum locum. *Soluta oratio* eſt quæ metro caret, *proſa*: cui opponitur carmen. *Varr. in fin. l.* 6. *de L. L.* Libri duo de oratione ſoluta, de poetica unus. Et *initio l.* 6. Ut in ſoluta oratione, ſic in poematis. Adde *Cic.* 3. *de Or. c.* 48. & *Varr. l.* 9. *L. L. pag.* 157. & *Gel. l.* 7. *c.* 14. ¶ Huc pertinent illa *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 10. *v.* 23. totoque Helicone relicto, Scribere conabar verba ſoluta modis. *Tibul. l.* 4. *eleg.* 1. *v.* 36. Canere vincto pede, aut ſoluto. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 3. *v.* 101. Sive orſa libebat Aoniis vincire modis, ſeu voce ſoluta ſpargere. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Hiſtoria eſt quodammodo carmen ſolutum. ¶ Porro *ſoluta* dicitur oratio, non quod numeris & pedibus careat: (debet enim, ut belle fluat, & apte cadat, ſuos numeros habere, qui plane iidem ſunt cum iis, quos Poetæ in carminibus adhibent: qua de re multa *Cicero l.* 3. *de Orat. c.* 44. *& ſequent.* & *in Orat. c.* 56. *& ſequent.* & *Quintil. l.* 9. *c.* 4. &c.) ſed quia ab adſtricta illa metrica lege ſoluta eſt, & liberius incedit. Eſt enim elaboratæ verborum compoſitionis præcipua laus, *ut quamvis oratoriis numeris vincta ſit, tamen ſoluta videri poſſit*; ut *Quintil. ibid.* loquitur. Quare idem *Quintil.* non longe ab initio ejuſdem capitis proſam orationem in duo genera dividit, ut *alia vincta ſit, atque contexta*, (qualis eſt in orationibus) *alia ſoluta, qualis in ſermone, & epiſtolis*. *Quod non eo*, inquit, *dico, quia non illud quoque ſolutum habeat ſuos quoſdam, & forſitan difficiliores etiam pedes: neque enim aut ſpirare ſemper vocalibus, aut deſtitui temporibus volunt ſermo, & epiſtola: ſed non fluunt, nec cohærent, nec verba verbis trahunt: ut potius laxiora in his vincula, quam nulla ſint*, &c. ¶ Apud *Horat. lib.* 4. *od.* 2. *numeri lege ſoluti* ſunt verſus ad libitum Poetæ efficti, non quidem ſine metro, ſed modo hac, modo illa metri lege compoſiti, modo breviores, modo longiores, modo lyrici, modo heroici, &c. ut fit in dithyrambis. ¶ *Solutus in dicendo* eſt idem, qui expeditus, facilis, copioſus, & verbis ad voluntatem fluentibus, quidquid libuerit, clare explicans. *Cic. in Bruto, c.* 47. Philippus ſatis creber in inveniendis, ſolutus in explicandis ſententiis. *Id. ibid. c.* 48. Omnium oratorum ſolutiſſimus in dicendo. Et *cap.* 70. Torquatus a natura ad dicendum ſatis ſolutus, atque expeditus. ¶ *Soluti agri* dicuntur a *Siculo Flacc. de condit. agror. pag.* 3. *Goeſii*, quorum fines deprehendi non poſſunt. ¶ Ponitur etiam *ſolutus* pro languente, debilitato, tracto. *Juſtin. l.* 9. *c.* 6. Solutus mero. *Virg.* 9. *Æn. v.* 236. Somno, vinoque ſoluti. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 712. annis, ævoque ſoluti. *Id. Metam.* 11. *v.* 612. membra languore ſoluta. *Petron. c.* 138. Aniculæ ſolutæ mero, ac libidine. *Stat. l.* 3. *Theb. v.* 255. Æquor longa ventorum pace ſolutum. *h. e.* tranquillum, quietum. ¶ Et abſolute *Petron. c.* 140. Lumborum ſolutorum eſſe. *Lucan. l.* 2. *v.* 559. Solutus, & defectus. ¶ Hinc *Solutus ſtomachus* eſt, qui cibum non retinet, vel non concoquit, *ſtomaco debole*: quem morbum *Celſ. l.* 4. *c.* 5. reſolutionem ſtomachi appellat. *Petron. c.* 117. Solutioris ſtomachi eſſe. *Scribon. Larg. compoſ.* 92. Solutum ſtomachum habere. ¶ Hinc etiam *ſolutus* dicitur de mortuis. *Ovid. in Ibin, v.* 136. Sive manu facta morte ſolutus ero. *Petron. c.* 111. Solutus inedia, *morto di fame*. *Flor. l.* 4. *c.* 11. *in fin.* Sic morte, quaſi ſomno, ſoluta eſt. *Senec. in epigr. ſuper exilio ad Corſicam*. Parce relegatis, hoc eſt jam parce ſolutis. Al. plerique leg. *ſepultis*. ¶ Sumitur item pro effœminato, molli, delicato. *Cic. de clar. Or. c.* 62. *in fin.* Solutus, & mollis in geſtu. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Sinum togæ in dexteram humerum ab imo rejicere, ſolutum, ac delicatum eſt. *Id. l.* 1. *c.* 2. (*al.* 3.) Pueri ſoluti, ac fluentes. ¶ Item pro remiſſo, negligenti. *Cic. Catil.* 2. *c.* 12. Mea lenitas ſi cui ſolutior viſa eſt. *Liv. l.* 3. *c.* 8. Solutiore cura eſſe. *Tacit. Ann.* 16. *c.* 18. Dicta factaque ejus ſolutiora, & quamdam ſui negligentiam præferentia. *Aurel. Vict. de Cæſar. c.* 33. Secundis rebus ſolutior. *Juſtin. l.* 24. *c.* 2. Apud eos neglecta omnia, & ſoluta ſucre. *Plin. l.* 2. *ep.* 11. Sententia ſolutior. *h. e.* minus ſevera. ¶ Item pro immoderato, effræni, & qui nulla re coerceri, & aſtringi poteſt, qui modum non ſervat. *Liv. l.* 27. *c.* 31. Quo minus conſpectus, eo ſolutior erat. *Id. l.* 2. *c.* 3. Libido ſolutior. *Senec. de conſtant. Sap. c.* 11. Solutiſſimæ linguæ eſſe. *linguacciuto*. *Suet. in Aug. c.* 44. Spectandi ſolutiſſimum morem corrigere. *Tac.* 2. *hiſtor. c.* 99. Nimia fortunæ indulgentia ſoluti in luxum. *Apul. in Apol.* Soluta audacia præditus. *Eumen. in paneg. ad Conſtantin. c.* 2. Solutam, perditamque diſciplinam reformare. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 9. *n.* 2. Vita ſolutior. *Juſtin. l.* 3. *c.* 3. Soluti mores, *ſregolati*. ¶ Denique *ſolutus* idem eſt quod diſſolutus, perſolutus, *pagato*. *Cic. Attic. l.* 16. *ep.* 6. Hoc, quod ſatisdato debeo, peto a te, ut plane expedias, & ſolutum relinquas. ¶ Urbane, & tranſlate *Virg.* 7. *Æn. v.* 5. Exſequiis rite ſolutis. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 452. Juſta ſoluta Remo. *Id.* 6. *Faſt. v.* 248. Vota ſoluta Deæ. ¶ *In ſolutum accipere* eſt accipere ad ſatisfactionem, aut certe in deductionem debiti, *ricevere a conto di debito*: & *dare in ſolutum*, vel *pro ſoluto* eſt transferre aliquid in creditorem, ut in liberationem debiti cedat, *dare a conto*. Quæ phraſes leguntur apud *Senec. l.* 2. *de Benef. c.* 26. & *Ulpian. Dig. l.* 42. *tit.* 15. *leg. ult.* & *l.* 46. *tit.* 3. *leg.* 45. Sic *Hermogenian. Dig. l.* 41. *tit.* 4. *qui inſcribitur* pro ſoluto, *leg.* 1. Pro ſoluto uſucapit, qui rem debiti cauſa recepit. & *Marcel. Dig. l.* 46. *tit.* 3. *leg.* 48. Pro ſoluto habere aliquid. Sic *Senec. ep.* 8 *in fin.* Hoc non imputo in ſolutum, *nol metto a conto*. ¶ Aliquando *ſolutus* dicitur ipſe creditor, cui ſatisfactum eſt ſolutione debiti. *Paul. Dig. l.* 12. *tit.* 1. *leg.* 31. Omne, quod habiturus eſſet actor, ſi litis conteſtandæ tempore ſolutus fuiſſet, reſtituendum eſt. Fortaſſe legendum *ſolutum*.

Solyma, orum, urbs Palæſtinæ, quæ poſtea *Hieroſolyma* appellari cœpit. *Martial. l.* 11. *ep.* 95. Solymis quod natus in ipſis.

Solymi, m. 2. pop. Aſiæ, qui poſtea Milyes appellati ſunt, Lyciis, & Piſidis proximi. *Plin. l.* 5. *c.* 27. eoſdem cum Piſidis facit. ¶ Item pop. Palæſtinæ, quorum urbs *Solyma*. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 2. Solymos carminibus Homeri celebratam gentem.

Solymus, a, um, adject. ad Solymos pertinens. *Juven. ſat.* 6. *v.* 543. Interpres legum Solymarum.

Somniālis, le, adject. ad ſomnia pertinens. *Fulgent. l.* 1. *Mithol.* ſub initium, & Inſcriptio apud *Raineſ. Claſſ.* 10. *n.* 4.

Somniātor, oris, m. qui ſomniat, vel ſomniis fidem adhibet. *Senec. l.* 3. *controverſ.* Erat ex ſomniatoribus totus. *Tertul. adverſ. Gnoſt. c.* 2. Ne credatis ſermonibus ſomniatoris illius.

Somniculōſe, adv. ὑπνωτικῶς, negligenter. *Plaut. Capt.* 2. 1. 35. Haud ſomniculoſe hoc agendum eſt.

Somniculōſus, a, um, *ſonnolento*, *ſonnacchioſo*, נרדם, Germ. *volſchlaffig*, Gall. *qui ſe laiſſe aller au ſommeil*, Hiſp. *cargado de ſueno*, *ſonolien to*, ὑπνωτικός, plenus ſomno, & ignavia. *Cic. de Sen.* Quæ vitia ſunt non ſenectutis, ſed inertis, ignavæ, ſomniculoſæ ſenectutis. *Martial. l.* 3. *ep.* 58. Somniculoſi glires.

Somnĭfer, ra, rum, *ſonnifero*, ὑπνοφόρος, quod affert ſomnum. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Viſque ſomnifera etiam ſativo papaveri.

Somnĭfĭcus, a, um, ὑπνοποιός, quod ſomnum facit, ſeu inducit. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Et viſo dracone ſpargere ſomnifica medicamenta.

Somnĭo, as, a. 1. *ſognare*, חלם, Germ. *traumen*, Gall. *ſonger*, Hiſp. *ſoñar*, ἐνυπνιάζω, per quietem aliquid quaſi vigilans video. *Cic.* 1. *Div. c.* 20. Somniavit, ſe peperiſſe ſatyriſcum. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Ariſtoteles, & Fabianus, plurimum ſomniari circa vernum, & autumnum tradunt. ¶ Sæpe ſomniare dicuntur, qui aliquid inepte, & ſine ratione dicunt, aut faciunt. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 8. Portenta, & miracula non differentium philoſophorum, ſed ſomniantium. *Plaut. Captiv.* 4. 2. 68. Hic vigilans ſomniat.

Somniōſus, a, um, ὀνειρώδης, qui crebris ſomniis vexatur. *Plin. l.* 28. *c.* 19. Somnioſos fieri lepore ſumpto in cibis, Cato arbitratur.

Somnĭum, ii, n. *ſogno*, חלום, Germ. *traum*, Gall. *ſonge*, Hiſp. *ſueno*, ὄνειρος, illuſio, quam patimur cum dormimus, phantaſma, viſum. *Enn.* apud *Cic.* 1. *Divin. c.* 21. Somnium facere. *Cic. ibid. c.* 26. Enarrare ſomnium. *Id. ibid.* Admonitio in ſomniis. ¶ Sæpe ſumitur pro re inani & vana. *Teren. Adelph.* 2. 1. 50. De argento ſomnium. *Id. Phorm.* 5. 6. 35. Somnium: utin' hæc ignoraret ſuum patrem! ¶ Dicitur etiam de inerte homine. *Terent. ib.* 3. 4. 31. Tu quantus quantus, nihil niſi ſapientia es; ille futilis, ſomnium.

Somnolentĭa, æ, f. *ſonnolenza*. *Sidon. l.* 1. *ep.* 2. Ubi ſomnolentiæ cubiculariorum dormiendi locus eſt.

Somnolentus, a, um, adject. *ſonnolento*, ſomno plenus. *Apul. l.* 1. *A. A.* In media verba ſomnolentum deſinere. *Solin. c.* 33. Somnolentum arbor ſuſtinet.

Somnorinus. V. Somnurnus.

Somnurnus, a, um, ὑπνογενικὸς, quod in ſomno videtur, a *ſomnus*, ut a *coryluſ colurnus* pro *corulnus*. *Varr.* apud *Non.* c. 2. n. 790. Levis mens unquam ſomnurnas imagines Afflatut, non umbrantur ſomno populæ. Alii leg. *ſomnorinas imagines*, h. e. per ſomnium viſas. Alii aliter.

Somnus, i, m. *ſonno*, שנה, Ger. *ſchlaff*, Gall. *ſommeil*, Hiſp. *ſueno*, ὕπνος, ſopor, actus dormiendi, quies. *Cic. in ſomn. Scip.* Arctior ſomnus me complectitur. *Id. ib.* E ſomno excitare. *Id.* 4. *Tuſcul.* c. 41. Ex ſomno excitare. *Id. Attic.* 8. *ep.* 1. Somnum capere. *Id. Tuſcul.* 1. c. 47. Dare ſe ſomno. *Id.* 3. *de nat. Deor.* c. 29. In ſomnis videre aliquid. *Virg.* 6. *Æn.* v. 520. Somno gravari. *Id.* 2. *Æn.* Excuti ſomno. *Id.* 9. *Æn.* Proflare ſomnum pectore, *ronfare*. *Sueton. in Aug.* c. 16. Arcto ſomno devinci. *Tac. de Germ.* c. 22. Somnum in diem extrahere. *Quinctil.* l. 9. c. 4. Somnum petere. *Ter. Heaut.* 3. 1. 82. Hac nocte ſomnum oculis non vidi meis. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 31. Fuit mirifica vigilantia, qui toto ſuo conſulatu ſomnum non viderit. Loquitur de *Caninio*, cujus Conſulatus fuit paucarum horarum. *Plin.* l. 16. c. 8. Ire in ſomnum, *eſſer ſonnacchioſo*, *patir letargo*. ¶ Servi ad ſomnum dicebantur, qui ad cubiculum domini excubantes ſilentia faciebant, ne eum dormientem quis excitaret. *Curt.* l. 6. c. 11. Per diſpoſitos, quos ad ſomnum habebat &c. Sunt qui leg. *ſuper ſomnum*. ¶ Tranſlate ſomnus ponitur pro torpore, atque ignavia. *Tacit.* 2. *Hiſtor.* c. 99. Conſcia omni Italia, per quam ſomno & luxu pudendus inceſſerat. *Salluſt. in Catil.* c. 2. Multi mortales dediti ventri, atque ſomno. ¶ Poetæ fabulantur, Somnum deum eſſe filium Erebi, & Noctis, cujus regiam apud Cimmerios poſitam deſcribit *Ovid.* 11. *Metam.* v. 597. V. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* c. 17.

Somphus, i, σομφὸς, cucurbitæ ſilveſtris genus. *Plin.* l. 20. c. 3.

Sonabilis, & le, o. 4. *riſonante*, ἠχητὸς, quod ſonat, ſonorum. *Ovid.* 9. *Met.* v. 783. Crepuitque ſonabile ſiſtrum.

Sonandus, a, um, ἠχητέος, partic. paſſ. temporis futuri, vel gerundium nominativi. *Ovid. de art. am.* l. 1. v. 205. Et magno nobis ore ſonandus eris. ideſt gravi carminis genere celebrandus.

Sonans, antis, o. 3. *ſonante*, ἠχῶν, a verbo *ſono*. *Virg.* 3. *Æn.* Turba ſonans prædæ pedibus circumvolet uncis. *Ovid.* 12. *Met.* Nocte, dieque patet, tota eſt ex ære ſonanti. *Plin.* l. 6. *ep.* 16. Meatus animæ illi gravior, & ſonantior erat. ¶ *Sonantes luci* dicuntur propter murmur fontium, vel fluviorum, qui per illos fluere ſolent. *Virg. Ecl.* 10. v. 58. per rupes videor, lucoſque ſonantes Ire. Adde 4. *Georg.* v. 363. Sic *Æn.* 7. v. 82. lucoſque ſub alta Conſulit Albunea, nemorum quæ maxima ſacro Fonte ſonet.

Sonaturus, a, um, partic. temporis futuri, a ſono. *Hor.* l. 1. *ſat.* 4. Magna ſonaturum des nominis hujus honorem.

Sonax, acis, adject. ſonans, ſonorus. *Apul.* l. 8. *Mileſ.* Aper dentibus attritu ſonaci ſpumeus. *Ovid.* 1. *Met.* v. 333. Cæruleum Tritona vocat, conchaque ſonaci Inſpirare jubet.

Sonchus, i, m. *ruccbita*, *graſpignolo*, σόγχος, herba, intybi quædam ſpecies. *Plin.* l. 22. c. 22. & l. 26. c. 16.

Sonipes, edis, m. 3. καναχίπους, qui pedibus ſonat. *Grat. in Cyneg.* v. 43. Vix operata ſuo ſacra ad Bubaſtia lino Velatur ſonipes feſtivi turba Canopi. *h. e.* ſuppedaneis crepitaculis inſtructa ſaltans. ¶ Dicitur etiam de equis, quia currendo pedibus ſonant. *Virg.* 4. *Æn.* v. 135. Stat ſonipes, & fræna ferox ſpumantia mandit.

Sonito, as, neut. 1. ἠχέω, frequenter ſono. *Solin.* c. 8. *de Italia*. Locrenſium cicadæ ultra cæteras ſonitant.

Sonitus, us, m. *ſuono*, *ſtrepito*, המיה. Ger. *ton*, Gall. *ſon*, Hiſp. *ſonido*, ἦχος. ſonus, crepitus. *Cic. in Somn.* Hoc ſonitu completæ aures obtunduerunt. *Id.* 1. *Tuſc.* Quo ſonitu reddito, ridens, Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ. *Nepos in Alcib.* c. 10. Sonitus flammæ. ¶ *Soniti* pro ſonitus in genit. uſurparunt *Pacuv.* & *Cæcil.* apud *Non.* c. 8. n. 67.

Sonivius, a, um, adjectiv. idem ac ſonans. Augures enim *ſonivium tripudium* vocabant, cum ex ore pullorum aliquid excidit cum ſonitu, ſeu ſtrepitu. *Cicer.* 6. *Famil. epiſt.* 6. Non igitur ex alitis volatu, nec ex tripudiis ſoliſtimis, aut ſoniviis tibi auguror. *Feſtus*: Sonivium tripudium, ut ait Appius Pulcher, quod ſonit, cum pullo excidit puls quadrupedive ex ore.

Sono, as, ui, itum, n. 1. *ſuonare*, *fare ſtrepito*, המה, Ger. *tonen*, Gall. *ſonner*, Hiſp. *ſonar*, ἠχέω, ſonum facio, ſonum edo. *Plaut. Curc.* 1. 2. 18. Amabo, cuja vox ſonat procul? *Virg.* 1. *Æn.* v. 113. Toto ſonuerunt æthere nimbi ¶ Cum ad inſtrumentum refertur, ablativum exigit ſine præp. ut Sono cithara, fidibus, &c. *Hor.* l. 2. *od.* 13. Et te ſonantem plenius aureo, Alcæe, plectro. ¶ Aliquando accipitur pro ſono referre, repræſentare, effingere, & tunc cum acc. conſtruitur. *Virg.* 1. *Æn.* v. 328. Nec vox hominem ſonat. ¶ Item pro loqui, pronunciare. *Cic. pro Arch.* c. 8. Ut etiam Cordubæ natis Poetis pingue quiddam ſonantibus, atque peregrinum, tamen aures ſuas dederet. ¶ Item pro ſignificare. *Cic.* 3. *Off.* c. 21. Ut hæc duo verba inter ſe diſcrepare, ſed tamen unum ſonare videantur. ¶ Legitur & præteritum *ſonavi*. *Tertull. ad Scapul.* c. 2. Priſtine quid tonitrua ſonaverint, ſciant qui obduruerunt. ¶ Hinc partic. *ſonaturus*, & *ſonandus* V. ſuis locis. ¶ Paſſive *Horat. Epod.* 17. Sive mendaci lyra voles ſonari. h. e. carmine laudari. *Albinovan. eleg.* 1. v. 108. queſtus Ad ſurdas tenui voce ſonantur aquas. ¶ Et impersonaliter. *Apul.* l. 5. *Met.* Jubet citharam loqui, pſallitur, tibias agere, ſonatur. ¶ Eſt etiam *Sono*, *is*, 3. conjug. *Lucret.* l. 3. v. 157. Caligare oculos, ſonere aures, ſuccidere artus. *Enn.* apud *Non.* c. 10. n. 4. Æs ſonit, franguntur haſtæ.

Sonor, oris, m. 3. *ſtrepito*, δοῦπος, ſonus vehementior. *Virg.* 7. *Æn.* Magno veluti cum flamma ſonore Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni. *Id.* 9. *Æn.* Et crines albos, & ſæva ſonoribus arma. *Tac.* 14. *Ann.* c. 36. Ut ſpernerent ſonores barbarorum, & inanes minas.

Sonore, adv. ἠχηρῶς, cum ſonitu. *Gell.* l. 4. c. *ult.* Et in jure ſtans, clare nimis, ac ſonore oſcitavit.

Sonorinus, a, um, adject. Sonorinæ imagines dicuntur a *Varr.* apud *Non.* c. 2. n. 790. quas ſibi ſentire videntur ii, qui morboſo aurium tinnitu laborant. Alii tamen aliter leg.

Sonorus, a, um, *ſonoro*, *ſtrepitoſo*, הומה, Germ. *laut tonend*, Gall. *qui rend grand ſon*, Hiſp. *que mucho ſuena*, *ſonoro*, ἠχώδης, κελαδεινός, ὑψηχής, quod graviter ſonat. *Virg.* 1. *Æn.* v. 53. Luctantes ventos, tempeſtateſque ſonoras. *Tibull.* l. 3. *eleg.* 4. Sonoræ citharæ.

Sons, ontis, o. 3. *colpevole*, רשע, Germ. *ſchuldig*, Gall. *coupable*, Hiſp. *culpado*, ἔνοχος, nocens, noxius, criminis alicujus convictus. *Cic.* 1. *Off.* c. 24. Idque eſt viri magnanimi rebus agitatis punire ſontes, multitudinem conſervare. *Id.* 3. *de Leg.* Vincula ſontium ſervanto, capitalia vindicanto. *Virg.* 10. *Æn.* Omnes per mortes animam ſontem ipſe dediſſem. *Ovid.* 13. *Met.* Immergitque manus, fœdataque ſanguine ſonti. ¶ Dii ſontes dicuntur a *Stat.* l. 5. *Thebaid. verſ.* 610. qui noxii ſunt hominibus, & injurii.

Sontiates, ou. 3. *Soltz*, pop. & opp. Aquitaniæ, ſub Auſciis, in tractu Armeniaco, inter Lactoram ad Occ. & confluentes Tarnis in Garumnam fl. ad Or. *Cæſar de B. G.*

Sonticus, a, um, *nocevole*, *grave*, קשה, Ger. *ſchadlich*, Gall. *mechant*, Hiſp. *culpado*, βλαβερὸς, noxius, gravis, vehemens, a *ſons*. Morbus ſonticus veteribus dicebatur, qui ita gravis erat, ut ſolitas functiones impediret, quem qui pateretur, juſtam excuſationem habere putabant, quo minus in judicium vocatus ſe ſiſtere cogeretur. Idem eſt, ac ſacer, ſive comitialis, qui & morbus major vocatur. *Venulejus l. ult. ff. de Ædil. edicto*. Quoties morbus ſonticus nominatur, eum ſignificari Caſſius ait, qui noceat. Nocere autem intelligi, qui perpetuus ſit, non qui tempore finiatur. Sed & morbum ſonticum videri qui inciderit in hominem, poſtquam is natus ſit. *Plin.* l. 36. c. 19. Gagates deprehendit ſonticum morbum, & virginitatem ſuffitus. ¶ Sontica cauſa, eſt cauſa morbi ſontici; item juſta, legitima, vera, quia morbus ſonticus eſt juſta cauſa abſentiæ. *Feſt.* Sontica cauſa dicitur a morbo ſontico, propter quem, quod eſt gerundum, agere deſiſtimus. M. Porcius *Cato de P. R. Atili*, quid dicam rauſæ extitiſſe, timidus ne ſis, en impedimento tibi cauſam ſonticam fuiſſe? *Tibul.* l. 1. *el.* 8. Parce, precor, tenero; non illi ſontica cauſa eſt, ſed nimius luteo corpora tingit amor.

Sonus, i, m. *ſuono*, קול, Ger. *ton*, Gall. *ſon*, Hiſp. *ſon*, ἦχος, quicquid auribus percipitur, ſive id ab ore animalium proficiſcatur, quod vocem appellamus, ſive ex aliorum corporum colliſione. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Aures cum ſonum recipere debeant. *Id. ibid.* Itaque ad pingendum, ad fingendum, ad ſcalpendum, ad nervorum eliciendos ſonos, ad tibiarum apta manus eſt. *Id. ib. de lingua*: Quæ ſonos vocis diſtinctos, & preſſos efficit. *Id.* 4. *Acad.* Furere tibi Empedocles videtur, at mihi digniſſimum rebus his, de quibus loquitur, ſonum fundere. ¶ Sumitur etiam pro proſodia, ſive accentu. *Cic. in Orat.* Cujus quidem e tribus omnino ſonis, inflexo, acuto, gravi, tanta ſit, & tam ſuavia varietas, perfecta in cantibus. ¶ Item pro verbis. *Ovid.* 6. *Faſt.* Inſtimulat fictis inſidioſa ſonis. ¶ A veteribus interdum per quartam declinationem inflectebatur. *Siſenna l.* 4. *Hiſt.* apud *Non.* c. 8. n. 67. Poſtquam in ſonu ſignorum prælium magno cum clamore virorum commiſſum eſt.

Sophene, es, f. 1. Sophane, regio Armeniæ majoris, in conf. Meſopotamiæ, ubi Tigris ſub terra conditus poſt 25. M. P. emergit. *Plin.* l. 5. c. 12. ¶ Populi *Sopheni* appellantur. *Lucan.* l. 2. v. 593.

Sophia, æ, f. σοφία, ſapientia. Hac voce Cicero ſi quando utitur, Græcis literis ſcribit. At *Senec. epiſt.* 89. Sapientia eſt, inquit, quam Græci σοφίαν vocant. Hoc verbo quoque Romani utebantur, ſicut philoſophia nunc quoque utuntur: quod & togatæ tibi antiquæ probabunt, & inſcriptus Doſſenni monumento titulus. Hoſpes reſiſte, & ſophiam Doſſenni lege. Hæc *Senec.* Sic *Martial.* l. 1. *ep.* 112. Cum tibi ſit ſophiæ par fama, & cura Deorum. Adde *Afran.* apud *Gel.* l. 13. c. 8.

Sophianus, a, um, adject. σοφικὸς, ſapiens, doctus. *Corippus* l. 4. v. 288. Et ſophianarum ſplendentia tecta novarum.

Sophiſma, atis, n. *ſofiſma*, σόφισμα, genus fallacis argumentationis, concluſio fallax, commentum, & falſa oratio ita compoſita, ut vera eſſe videatur. *Cic.* 4. *Acad.* c. 24. Quorum ſunt contorta, & aculeate quædam ſophiſmata: Sic enim appellantur fallaces concluſiunculæ. *Gel.* l. 18. c. 13. Sophiſma diluere.

Sophiſmaticus. V. diction. ſequentem.

Sophiſmatium, ii, n. parvum, vel breve ſophiſma, σοφισμάτιον. Legitur in titulo capitis 13. l. 18. *Gellii*, ubi alii leg. *ſophiſmatico* pro *ſophiſmatio*.

Sophiſta, æ, ſive Sophiſtes, æ, maſc. *Sofiſta*, *letteratone*, Germ. *Sophiſt*, Gall. *Sophiſte*, Hiſp. *Sophiſta*, σοφιστὴς, imitator Philoſophorum, Philoſophus apparens, qui fictam quamdam, & inanem ſapientiæ ſpeciem jactitat, qui eloquentiam, & ſapientiam omnium artium oſtentationis, & quæſtus gratia profitetur. Olim enim eloquentia, & ſapientia conjunctæ erant. Differt ab Oratore, quia Sophiſta eſt artifex callidus, & ingenioſus, qui artificioſæ orationis delicias affectat. Deinde Orator verſatur circa eloquentiam forenſem, ſed Sophiſta circa Epidicticam, ſeu demonſtrativam. *Cic. Acad.* 4. c. 23. At quis eſt hic? num Sophiſtes? ſic enim appellantur ii, qui oſtentationis, aut quæſtus ſui cauſa philoſophantur. *Id. de nat. Deor.* l. 1. c. 23. Nam Abderites quidem Protagoras, cujus a te modo mentio facta eſt, Sophiſtes temporibus illis vel maximus, &c. ¶ Sophiſtarum mos fuit paratos eſſe ſubito, & improviſo de quacunque re dicere, & in conventu quæſtionem poſcere. *Cic.* 2. *Fin.* Eorum erat iſte mos, qui tunc Sophiſtæ nominabantur, &c. ¶ Interdum tamen hoc nomine appellati ſunt ſani eloquentiæ doctores, & dicendi periti. *Gel.* l. 17. c. 5. Rhetoricus quidam ſophiſta, utriuſque linguæ callens: Sophiſtas vero & dicendi facultate, & multa præclararum rerum ſcientia valere arbitror.

Sophiſtice, adverb. *ſofiſticamente*, σοφιστικῶς. *Apul.* l. 2. *de dogm. Plat.* Sophiſtice imitata juridicialem ſtatum.

Sophiſticus, a, um, adject. *ſofiſtico*, σοφιστικὸς, captioſus, cavillatorius. *Gel.* l. 7. c. 3. Res admodum inſidioſa, & ſophiſtica. *Id.* l. 18. c. 2. Captioſis ſophiſticæ ſolutio. *Apul.* l. 2. *de dogm. Platon.* Sophiſtica ars.

Sophocles, is, m. Σοφοκλῆς, filius Sophili, Athenienſis, Coloniæ Tribus, Poeta Tragicus, Græcorum Tragicorum princeps. Natus eſt Olympiade 73. ante Socratem annis 17. Fuit æqualis Euripidis, & Periclis, cujus etiam quandoque collega fuit in Prætura. *Cic.* 1. *Off.* ¶ Sophocles, & Pericles ab Athenienſibus adverſus Spartanos duces electi ſunt, qui diviſo exercitu & Spartanorum agros vaſtaverunt, & multas Achajæ civitates Athenienſium imperio adjecerunt. *Juſtin.* l. 3. ¶ Sophocles tanta orationis ſuavitate fuit, ut vulgo μέλιττα, hoc eſt *apis* cognominaretur. Primus tragicas contentiones, ac compoſitiones inſtituit. Exhibuit fabulas centum viginti tres, & adhuc plures, ut nonnulli volunt. Victorias autem viginti tres reportavit. Uſque ad ſummam ſenectutem tragœdias fecit. Propter hoc ſtudium cum rem familiarem negligere videretur, a filiis in judicium vocatus eſt, ut, quemadmodum Romano more male rem gerentibus bonis interdici ſolet, ſic illum quaſi deſipientem a re familiari judices removerent. Tum dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat, & proxime ſcripſerat, Oedipum Coloneum recitaſſe judicibus, quæſiſſeque, num illud carmen deſipientis videretur. Quo recitato ſententiis judicum eſt liberatus. *Cic. de Sen.* ¶ Obiit ſexto anno poſt Euripidis mortem, centum prope annos natus, repente ex inſperato gaudio ob victoriam ex tragœdia Oedipode Coloneo. ¶ Sophocles alter, ſuperioris nepos, Poeta item Tragicus, qui docuit tragœdias quadraginta. *Suid.* ¶ Sophocles item, Grammaticus, *minor* appellatus. Enarravit Lycophronem, Apollonium, alioſque Poetas. Ejus opera adhuc extant.

Sophocleus, a, um, Σοφόκλειος, quod ad Sophoclem ſpectat. *Virg.* 8. *Ecl.* Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno. *Cic.* l. 16. *Fam. ep.* 18. An pangis aliquid Sophocleum?

Sophortia, æ, f. genus vitis apud *Col.* l. 3. c. 2.

Sophos, adv. ex Græco σοφῶς, *ſapientemente*, *dottamente*, uſurparunt Latini hanc vocem in acclamationibus, quibus aliquid recitantes proſequebantur, quomodo *euge*, *bene*, *belle*, &c. ¶ *Martial.* l. 6. *ep.* 48. Quod tam grande ſophos clamat tibi turba togata. *Id.* l. 1. *ep.* 67. Non ſex paratur aut decem ſophos nummis.

Sophos, i, m. σοφὸς, *ſapiente*, *dotto*, ſapiens. Uſi ſunt aliquando etiam Latini hac Græca voce. *Ennius* apud *Cic.* 2. *de Fin.* c. 8. In quo Lælius clamores ſophos ille ſolebat Edere.

Sopio, is, ivi, itum, a. 4. *addormentare*, ישן, Germ. *ſchlaffen machen*, Gall. *aſſoupir*, Hiſp. *adormecer*, ὑπνόω, κοιμίζω, ſoporo, ſoporem alicui induco. *Liv.* l. 24. c. 46. Lentior denique, æqualiorque accidens auribus magnam partem hominum ſopivit. *Ovid.* 7. *Met.* v. 213. Cuſtodemque rudem ſomno ſopiſtis. Sopiri interdum eſt animo linqui, deficere, *tramortire*. V. *Sopitus*.

Sopitus, a, um, *addormentato*, κατακεκοιμισμένος, qui jam cœpit dormire, a ſopior. *Virg.* 1. *Æn.* v. 680. Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera, Aut ſuper Idalium ſacrata ſede recondam. *Liv.* l. 25. c. 9. Nico ex improviſo ad portas ſopitos vigiles in cubilibus ſuis obtruncat. ¶ Tranſlate ſumitur pro eo, qui ſenſus amiſit, *tramortito*, *ſtordito*. *Liv.* l. 55. c. 61. Sopitum fuiſſe Regem ſubito ictu, ferrum haud alte in corpus deſcendiſſe. *Id.* l. 45. c. 15. Saxa duo ingentia devolvunt, quorum altero caput ictum eſt regi, altero humerus ſopitus. ¶ Item pro occulto, non apparente. *Virg.* 8. *Æn.* Impoſitum cinerem, & ſopitos ſuſcitat ignes. Item pro ſedato. *Patercul.* l. 2. c. 89. Sopitus ubique armorum furor.

Sopor, oris, m. *ſonno*, תרדמה, Ger. *ſchlaff*, Gall. *ſommeil*, Hiſp. *ſueno*, ὕπνος, ſomnus gravior. *Plin.* l. 21. c. 18. Hujus ſemine ſomnum allici, ſed modum ſervandum, ne ſopor fiat. ¶ Ponitur tamen frequenter pro ſomno ſimpliciter. *Virg.* 6. *Æn.* Tum conſanguineus lethi ſopor, & mala mentis Gaudia. *Cic.* 1. *de Divin.* Cum jam quieti corpus nocturno impetu dedi, ſopore placans artus lan-

languidos. ¶ Metonymice ponitur pro poculo ſoporifero. *Nepos in Dione, c. 2.* Patri ſoporem medicos dare coegit. ¶ Ponitur & pro ſegnitie. *Tac. 2. hiſt. c. 76.* Torpere ultra, & polluendam perdendamque Remp. relinquere, ſopor & ignavia videretur.

Soporâtus, a, um, *addormentato, ſopito*, [illegible]. *Plin. l. 10. c. 75.* Aquatilia ipſa quiete cernuntur placida, ceu ſoporata. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſedato, lenito, quod interquievit. *Curt. l. 7. c. 6.* Recruduit ſoporatus dolor.

Soporĭfer, a, rum, ὑπνωτικός, quod ſoporem inducit. *Virg. 4. Æn. v. 486.* Spargens humida mella, ſoporiferumque papaver. *Plin. l. 9. c. 13.* Præterea dextræ pennæ vim ſoporiferam ineſſe, ſomnoſque allicere ſubditam capiti tradunt.

Sopōro, as, a. 1. *addormentare*, [illegible], Ger. *einſchlaffen*, Gall. *endormir*, Hiſp. *adormecer*, κατακοιμίζω, ſoporem induco, ſopio. *Plin. l. 28. c. 8.* Caude flumina, & aquarum impetus ſiſti, ſerpentes ſoporari. *Stat. 10. Theb.* Et infuſtos angues nimia aſtra ſoporant.

Sopōrus, a, um, ὑπνωτικός, quod ſomnum inducit, ut Nox ſopora. *Lucan. l. 2. v. 236.* Sed nocte ſopora Atria cognati pulſat non ampla Catonis. Adde *Virg. 6. Æn. v. 390.*

Sora, f. 1. *Sora*, urbs & col. Latii. *Juvenal. ſat. 3. & Sil. l. 8.*

Soracte, is, n. vel Soractes, is, m. 3. *Monte S. Oreſte*, & *Monte di S. Silveſtro*, mons Faliſcorum, in Hetruria, apud Tiberim. *Horat. l. 1. od. 9.* alta ſtet nive candidum Soracte. *Plin. l. 7. c. 2.* Ad montem Soractem. ¶ In hoc monte templum fuit Apollini dicatum. *Virg. 11. Æn.*

Soractīnus, a, um, adject. ad Soracte pertinens, ut Soractinæ lapicidinæ. *Vitruv. l. 2. c. 7.*

Soracum, i, n. inſtrumentum, quo ornamenta portantur ſcenicorum, teſte *Feſto*. *Plaut. Perſ. 3. 1. 64.* Librorum plenum ſoracum habeo. Quidam leg. *ſarracum*.

Sorānus, i, maſc. Ditis, ſeu Plutonis cognomen, a σορός, *loculus*, *ſepulchrum*. Aliqui cenſent dictum eſſe a Sora oppido ad Soractem montem ſito, quod *Plin. l. 2. c. 90.* tradit, eo in tractu tam peſtiferos ſpiritus exhalari, ut avibus ſint lethales, unde videri poſſe Plutonem dictum eſſe Soranum non diſſimili ratione ab ea, qua Avernum pro Inferis Poetæ acceperunt. *Servius.*

Sorbĕo, es, bui, bitum, vel pſi, ptum, n. 2. *ſorbere*, [illegible], Ger. *ſupffen*, *ſurpffen*, Gall. *humer*, *avaler*, Hiſp. *ſorber*, ῥοφέω, aliquid liquidum deglutio. Factum eſt vel a vocis ſono, quem faciunt, qui ſorbent, quod *Varro l. 5. de L. L.* tradit, vel a Græco ejuſdem ſignificationis verbo ῥοφέω. *Plin. l. 7. c. 53.* Ap. Saufejus, cum a balneo reverſus mulſum bibiſſet, ovumque ſorberet. *Id. l. 22. c. 23.* His, qui coagulum lactis ſorbuerint. *Virg. 3. Æn. de Scylla & Charybdi:* imo barathri ter gurgite vaſtos Sorbet in abruptum fluctus. ¶ Simul flare & ſorbere haud facile, proverb. apud *Plaut. Moſtel. 3. 2. 104.* quo ſignificatur, difficile duas res uno eodemque tempore peragi poſſe. ¶ Tranſlate ſorbere ſumitur pro avide deſiderare, ſeu præpropera ſpe devorare. *Cic. Phil. 10. c. 5.* Quem gurgitem, quam voraginem, quid eum non ſorbere animo, quid non haurire cogitatione, cujus ſanguinem non bibere cenſetis? ¶ Item pro perferre. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 9.* Ut ejus iſta odia non ſorbeam ſolum, ſed etiam concoquam. ¶ Item pro delere, auferre. *Sil. l. 4. v. 578.* Cruor veſtigia ſorbet. ideſt ita replet veſtigia, ut non cognoſcantur. ¶ Sorberi navigia dicuntur, cum mari merguntur. *Senec. ep. 4.* Eodem die, ubi luſerunt, navigia ſorbentur. ¶ Præteritum *ſorpſi* legitur in compoſitis. V. *Abſorbeo*. Sed & in ipſo ſimplici legi apud Veteres, teſtis eſt *Diomed. l. 1. pag. 363. Putſch.* & *Chariſ. l. 5. pag. 227.*

Sorbĭlis, & le, o. 3. ῥοφητός, quod facile ſorbetur. *Col. l. 8. c. 17.* Quique ſunt cibi ſorbilibus proximi, ut e mulctra recens caſeus. Adde *Celſ. l. 2. c. 3.*

Sorbillo, as, n. 1. *bere a centellini*, [illegible], minutim, & paulatim ſorbeo, parum, ſed frequenter ſorbeo. *Ter. Adelph. 4. 2. 52.* Et cyathos ſorbillans, paulatim hunc producam diem. *Apul. l. 2.* Sorbillat dulciter.

Sorbĭlum, i, n. [illegible], potiuncula ſorbitioni apta. *Plaut. Pœn. 1. 2. 185.* Hem, mihi jam video propter te victitandum ſorbilo. Al. ſorbillo.

Sorbĭtĭo, onis, f. ῥόφημα, ſorbendi actio, & ipſum juſculum quod ſorbetur. *Perſ. ſat. 4. de Socrate:* Sorbitio tollit quem dira cicutæ. ¶ Metonymice ponitur pro eo, quod ſorbetur, pro juſculo ad ſorbendum præparato. *Col. l. 6. c. 10.* Factaque ſorbitio per cornu infunditur. *Celſ. l. 4. c. 7.* Ergo primis diebus danda eſt ſorbitio ptiſanæ, vel alicæ, vel oryzæ.

Sorbĭtĭum, ii, n. juſculum ſorbendo aptum, ſorbillum. *Seren. Sammonic.*

Sorbĭtiuncula, læ, f. parva ſorbitio. Eſt *Marcelli Empir. c. 20. ante med.*

Sorbum, i, n. *ſorba*, ὄον, ſorbi arboris fructus, ſimilis piro, quod etiam malum ſorbum appellatur, cui magna vis ineſt ventrem ſiſtendi. *Cato c. 7.* Sorba in ſape cum vis condire, vel ſiccare, viridia facias. *Col. l. 5. c. 10.* Et mala ſorba, pruna, poſt mediam meſſem uſque ad Idus Feb. ſerito. *Martial. l. 13. ep. 26.* Sorba ſumus molles nimium durantia ventres.

Sorbus, i, f. *ſorbo*, ὄα, genus arboris proceræ. *Plin. l. 16. c. 18.* Aquoſis montibus gaudent acer, fraxinus, ſorbus, tilia, ceraſus.

Sordĕo, es, n. 2. *eſſere ſordido*, [illegible]. Germ. *wuſt ſeyn*, Gall. *être ſale*, Hiſp. *enſuziarſe*, ῥυπάω, ſordidus ſum. *Martial. l. 2. ep. 32.* Dum nulla teneri ſordent lanugine vultus. ¶ Tranſlate ponitur pro contemni, vilem exiſtimari. *Liv. l. 4. c. 25.* Adeo ſe ſuis etiam ſordere, nec a Plebe minus, quam a Patribus contemni. *Virg. Ecl. 2.* ſordent tibi munera noſtra.

Sordes, is, f. 3. *ſporcizia*, *bruttura*, [illegible], Ger. *wuſt*, Gall. *ordure*, Hiſp. *ſuziedad*, ῥύπος, immunditia. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* In ſordibus aurium tanquam in viſco inhæreſcerat. *Horat. l. 1. ep. 2.* auriculas collecta ſorde dolentes. ¶ Tranſlate dicitur de infima plebe urbis. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Apud bonos iidem ſumus, quos reliquiſti, apud ſordem urbis, & fæcem multo melius nunc, quam reliquiſti. ¶ Item de ægritudine, mæſtitia, ſqualore, qualis in lugentibus, & in reis cernitur. *Cic. l. 14. Fam. ep. 2.* Te nunc, mea Terentia, ſic vexari, ſic jacere in lacrymis, & ſordibus. *Quintil. l. 6. c. 1.* At ſordes, & ſqualorem, & propinquorum quoque ſimilem habitum ſcio profuiſſe. ¶ Item de immoderata parſimonia, & de avaritia, minimis etiam rebus lucrum captante. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Scrutari te omnes ſordes, excutere unumquemque eorum. *Id. pro Flac. c. 3.* Nullum hujus in privatis rebus factum avarum, nullam in re familiari ſordem poſſe proferri. *Juven. ſat. 1. v. 139.* Sed quis ferat iſtas luxuriæ ſordes? ideſt ſummam prodigalitatem cum inſigni avaritia conjunctam. ¶ Per convicium quoque de homine flagitioſo, & dedecoris pleno hæc vox adhibetur. *Cic. in Piſon. c. 26.* O tenebræ, o lutum, o ſordes, o paterni generis oblite, materni vix memor! ¶ *Sordis* in ſingulari caſu recto uſurpavit *D. Ambroſius.*

Sordeſco, is, n. 3. *divenire ſordido*, [illegible], Ger. *wuſt werden*, Gall. *devenir ord, & ſale*, Hiſp. *enſuziarſe*, ῥυπαίνομαι, ſordidus fio. *Hor. l. 1. ep. 20.* Contrectatus ubi manibus ſordeſcere vulgi cœperis. *Plin. l. 11. c. 12. de melle:* Nunc vero e tanta cadens altitudine, multumque, dum venit, ſordeſcens.

Sordicŭla, læ, f. parva ſordes. *Marcell. Empir. c. 8.*

Sordidātus, a, um, qui veſtibus, & corpore ſordido eſt, quales erant rei dati, qui eo tempore, quo nec abſoluti, nec damnati erant, & eorum etiam propinqui, & affines, non capillos, aut barbam tondebant, non candida, ſed obſoleta, tritaque veſte uti ſolebant. *Cic. in Piſon.* Nec minus lætabor, cum te ſemper ſordidum, quam ſi paulisper ſordidatum viderem. *Sordidum* dixit vilem, & abjectum, ac ſine ullo vitæ nitore; *ſordidatum* autem, accuſatum, & reum. *Id. poſt red. in Sen.* Cum innumerabilis multitudo bonorum de Capitolio ſupplex ad eum ſordidata veniſſet. *Plaut. Aſin. 2. 4. 90.* Quamquam ego ſum ſordidatus, frugi tamen ſum. ¶ Eſt etiam idem ac ſordibus maculatus. *Sidon. l. 3. ep. 13.* ſordidatiſſima conſcientia.

Sordĭde, adv. *ſordidamente*, ῥυπαρῶς, cum ſordibus, immunde. *Cic. Attic. l. 13. c. 2.* Antonius ſordide concionatus. *Lamprid. in Elagab. c. 33.* Sordidiſſime per plateas tractus eſt. ¶ Tranſlate ſumitur pro avare. *Cic. 2. de Or.* Si aſpere, ſi arroganter, ſi turpiter, ſi ſordide, ſi quoquo animi vitio dictum eſſe aliquid videatur. *Plin. l. 3. ep. 9.* Proconſulatum, ſed ſordide, geſſerat. ¶ Sordide naſci, eſt humillimis natalibus naſci. *Auctor Dial. de Orat. quem alii Quintil. alii Tacito tribuunt, c. 8.* Quo ſordidius, & abjectius nati ſunt, eo &c.

Sordĭdo, as, a. 1. *ſporcare*, ῥυπαίνω, ſordidum facio, fœdo. *Lactant. de ira Dei, c. ult.* Templum cordis non fumo, non pulvere, ſed malis cogitationibus ſordidatur. *Sidon. carm. 23. v. 249.* Moto pulvere ſordidatur axe.

Sordĭdŭlus, a, um, diminut. a ſordidus. *Plaut. Pœn. 1. 2. 58.* Servulorum ſordidulorum ſcorta diobolaria. *Juvenal. ſat. 3. verſ. 149.* Si toga ſordidula eſt.

Sordĭdus, a, um, *ſordido*, *ſporco*, *imbrattato*, [illegible], Ger. *unſlaetig*, Gall. *ord, & ſale*, Hiſp. *ſuzio*, ῥυπαρός, ſordibus infectus, inquinatus, immundus. *Martial. l. 1. ep. 104.* Sordidior toga. *Cic. 3. Tuſc. c. 23.* Sæpe eſt etiam ſub palliolo ſordido ſapientia. ¶ Tranſlata ponitur pro vili, ignobili, egente. *Liv. l. 22. c. 25.* Unus inventus eſt ſuaſor legis C. Terentius Varro, qui priore anno Prætor fuerat, loco non humili ſolum, ſed etiam ſordido ortus. ¶ Item pro turpi, inhoneſto, indecoro. *Cic. 1. Off.* Illiberales, & ſordidi quæſtus mercenariorum. *Id. 2. Off.* Id cum periculoſum ipſi eſt, tum etiam ſordidum ad famam, committere, ut accuſator nominare. ¶ Item pro avaro, tenaci. *Cic. 3. Fin.* Quis non odit ſordidos, vanos, leves, futiles? *Hor. l. 2. od. 16.* Nec leves ſomnos timor, aut cupido ſordidus aufert. ideſt avaritia. ¶ Item pro mendaci, impuro, obſcœno. *Tibull. l. 3. el. 7.* Aut fallat blanda ſordida lingua fide. ¶ Item pro barbaro, inculto, impolito. *Quintil. l. 8. c. 3.* Quædam hebes, ſordida, jejuna, triſtis, ingrata, vilis oratio eſt. ¶ Sordidæ voces appellantur a Grammaticis, quæ a vulgo tantum, & infimis hominibus uſurpantur. *Gell. l. 16. c. 7.*

Sordĭtūdo, inis, f. ῥύπανσις, idem ac ſordes. *Plaut. Pœn. 5. 4. 12.* Ut mihi abſterſerunt omnem ſorditudinem.

Sordulentus, a, um, adject. ſordidus. *Tertul. de Pœnit. c. 11.* Sordulentus, illotus.

Sorex, icis, m. *ſorce*, *topo*, [illegible], Ger. *ſpitz mauſſ*, Gall. *ſouris*, Hiſp. *raton*, μῦς ποντικός, ὁ ὑραξ, mus Ponticus, vel ſylveſtris. Differt a mure domeſtico magnitudine, & quia clarius ſtrepit. Sed ſæpe hæc nomina confunduntur. *Col. l. 12. c. 31.* Si ſerpens, aut mus, ſorexque in muſtum ceciderit. *Id. l. de arb. c. 15.* Vites, quæ ſecundum ædificia ſunt, a ſoricibus, aut muribus infeſtantur. ¶ Soricum occentu auſpicia dirimebantur. *Plin. l. 8. c. 57.* ¶ Sorex ſuo indicio perit, proverbialis Metaphora eſt, qua utimur, quoties ſignificare volumus quempiam a ſe ipſo proditum eſſe, cui vel imprimis expediebat cautiſſime latere. *Ter. Eun. 5. 7.* Egomet meo indicio, miſer, quaſi ſorex, hodie perii.

Sorĭcinus, a, um, [illegible], quod eſt ſoricis. *Plaut. Bacch. 4. 8. 48.* Confoſſiorem te faciam ſoricina nenia. V. *Confoſſus*.

Sorĭculata veſtis, videtur fuiſſe, in qua lineæ intextæ repræſentabant quodammodo ſoricum figuram, a *ſoriculus*, quod a *ſorex*. Sane ut a vermis vermiculus, unde opus vermiculatum, ſic a ſorex ſoriculus, atque inde analogice veſtis ſoriculata. Favet opinioni, quod Plinius jungit veſte undulatæ, cui nomen inde, quod textura undas imitetur. Secundum Becmanum eſt veſtis coloribus conſerta. Ita enim vocari conjectat a copia colorum, & plicarum, nempe a Græco σωρός, vel σώρευμα, quo acervus, ut rei alicujus copia ſignatur. *Turnebus l. 23. c. 20.* teſtatur, in veteribus libris legi *ſororiculata*, & *ſororculata*, ac vocari ita cenſet veſtes ſuris, & laterribus regulis virgatas, ut ita dicantur, quaſi ſuro regulatæ, a *ſuro*, unde *ſurculus*, & *regula*. Sunt, quibus ita vocari placet veſtes ex lino, & ſparto confertas, & a conferendo quaſi ſericulatas dici. *Plin. l. 8. c. 48.* Undulata veſtis primo e lautiſſimis fuit, inde ſoriculata defluxit.

Sorites, æ, m. σωρείτης, argumentatio, quæ multas ratiocinationes acervatim convolvit, atque complectitur, a σωρός, *acervus*, quia pronuntiata multa accumulat. Acervum ſimiliter Perſius appellat *Sat. ult. in fine*. Fuit propria argumentatio Stoicorum, & originem habuit a Chryſippo Philoſopho Stoico. *Cic. 2. de Divin. c. 4.* Aut quo modo ſoriti reſiſtas? quem, ſi neceſſe ſit, Latino verbo liceat acervalem appellare. Sed nihil opus eſt. Ut enim ipſa Philoſophia, & multa verba Græcorum, ſic ſorites ſatis Latino ſermone tritus eſt. *Id. 4. Acad. c. 16.* Et primum quidem hoc reprehendendum, quod captioſiſſimo genere interrogationis utuntur; quod genus minime in Philoſophia probari ſolet, cum aliquid minutatim, & gradatim additur, aut demitur. Soritas hos vocant &c.

Sorix, icis, f. σώριξ, avis genus, quæ etiam ſaurix dicitur, ut corus, & caurus, a Græca voce allata. *Marcus Victorinus l. 1. c. extremo c. de Orthogr.* Soria, aut ſauria, avis tributa Saturno ab Auguribus, quia tarditati, & vetuſtati, & ſanctitati convenit. Nam & in veterrime maxima verſatur locis, & nocturna eſt, & noctis maxime prima, & quia tempeſtatis nuntius, atque inde parſi laris. *Plin. l. 10. cap. pen.* Sorices, & ardeolæ invicem fetibus inſidiantes. Aptius tamen hoc loco de ſoricibus terreſtribus intelligitur: nam *Plinius* loquitur de diſſidiis avium cum terreſtribus animalibus.

Soror, oris, f. *ſorella*, אחות, Ger. *ſchweſter*, Gall. *ſœur*, ἀδελφή, mulier, quæ ab iiſdem genitoribus, a quibus ego, procreata eſt. *Virg. 2. Georg.* Panaque, Sylvanumque ſenem, Nymphaſque ſorores. *Cic. pro Mil. c. 27. de Clodio:* Quem cum ſorore germana nefarium ſtuprum feciſſe &c. ¶ *Soror*, abſolute, vel *ſoror Phœbi*, eſt Luna, ſeu Diana. *Ovid. 3. Faſt.* Signaque, quæ longo frater percenſeat anno, Ire per hoc uno menſe ſororis equos? *Id. 13. Met.* Mota ſoror Phœbi gelidum de corpore fontem Facit. ¶ Soror item eſt Philomela apud *Ovid. 2. Faſt.* Et ſoror, & Progne, Tereuſque duabus iniquus. ¶ Sorores doctæ, & novem ſorores, ſunt Muſæ. *Ovid. l. 2. Triſt. el. 1.* Doctæ odiſſem jure Sorores. *Id. l. 5. el. 12.* Pace novem liceat veſtra dixiſſe Sorores. ¶ Item Parcæ ſorores dicuntur. *Hor. l. 2. od. 3.* Dum res, & ætas, & Sororum fila trium patiuntur atra. *Martial. l. 6. ep. 58.* Si mihi laniſicæ ducunt non pulla Sorores Stamina. ¶ Item Furiæ. *Ovid. 10. Met.* Nec metues atro crinitas angue ſorores? ¶ Tranſlate accipitur pro ſimili, & quaſi gemella. *Plin. l. 13. c. 4.* Minus ſpecioſæ, ſed ſapore caryotarum ſorores, ob hoc adelphides dictæ. Sic lævam manum dextræ ſororem appellat *Virg. in Moreto, v. 28.* Et *Plaut. in Pœn. 1. 3. 9.* V. *Frater*. ¶ Sororum nomine, ut & fratrum, interdum ſignificantur ſcorta, ſeu amaſiæ, quæ turpi conſuetudine junctæ ſunt. V. *Frater*. ¶ Item amicæ honeſtæ, & familiares. *Virg. 11. Æn. v. 823.* Hactenus, Acca ſoror, potui. *Et lib. 1. v. 325.* monſtrate, mearum Vidiſtis ſiquam hic errantem forte ſororum.

Sororcŭla, f. diminut. parva ſoror. *Plaut. in fragm. Ciſtellariæ.* Germana mea ſororcula.

Sororicīda, æ, com. qui ſororem occidit. *Cic. pro Domo, c. 10.* Quid? de me quod tuliſſe te dicis, parricida, fratricida, ſororicida, nonne extra ordinem tuliſti?

Sororiculāta veſtis. V. Soriculata.

Sorōrio, as, n. 1. creſco duarum ſororum geminarum inſtar. *Feſt.* Sororiare mammæ dicuntur puellarum, cum primum tumeſcunt, ut fraterculare puerorum. *Plautus in Frivolaria.* Tum papillæ primulum ſororiabant: illud volui dicere, fraterculabant. *Plin. l. 35. c. 6.* Mammas ſororiantes, præcordia, macieinque corporis piſcinæ magis corrigunt.

Sorōrius, a, um, quod ad ſororem ſpectat. *Cic. pro Sext.* Homo ſmtarais flagitiis, ſororiis ſtupris, omni inaudita libidine infamis. ¶ Oſcula ſororia, ideſt caſta, & pudica, qualia ſorores decent. *Ovid. 4. Metam. v. 334.* Poſcenti Nymphæ ſine fine ſororia ſaltem Oſcula. ¶ Sororium tigillum, locus Romæ ſacer in honorem Junonis, ubi M. Horatius ſub jugum miſſus, a cæde ſororis expiatus eſt. Erat in angiporto, quod ferebat a Carinis deorſum ad Cyprium angiportum, ubi aræ erectæ ſtabant, & tignum ſupra eas tranſverſum, duobus parietibus inter ſe adverſis infixum, quod capiti exeuntium imminebat. *Liv. l. 1. & Feſtus.* ¶ Sororia cœna dicitur a *Plaut. Curcul. 5. 2. 60.* quæ ob repertam ſororem celebratur. ¶ Sequiori ævo *ſororius, ii*, dictus eſt maritus ſororis meæ, *cognato*. *Inſcript. apud Gruter. pag. 1052. n. 11.* Cognatus dulciſſimus Sororio amantiſſimo.

Sors, ortis, f. *ſorte*, גורל, Ger. *glückfall*, Gall. *ſort*, Hiſp. *ſuerte*, κλῆρος, fortuitus alicujus rei eventus, id, quod cuique accidit in ſortiendo. *Cic. 2. de Divin.*

vin. c. 41. Quid ſors eſt? Idem propemodum, quod micare, quod talos jacere, quod teſſeras. *Id. Attic.* 2. *ep.* 22. Quod ſors obtulerit, id actum videtur. *Id.* 2. *Verr.* Accuſavi eum, quicum Quæſtor fueram, quicum me ſors, conſuetudoque majorum conjunxerat. *Virg. Ecl.* 9. Sors omnia verſat. ¶ Inter *ſortem*, & *ſortes* intereſt, quia *ſors* eſt ſortitio, *ſortes* ſunt ſortis inſtrumenta, ideſt teſſellæ quædam, ſeu taleolæ ligneæ inſcriptæ. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 34. Simia, quam Rex Moloſſorum in deliciis habebat, & ſortes ipſas, & cætera, quæ erant ad ſortem parata, diſturbavit, & aliud alio diſſipavit. *Id. ib. l.* 2. *c.* 4. Sortes, quæ pueri manu miſcentur, & tolluntur. V. ibi multa de origine ſortium Prænestinarum, & de fortunæ æde Præneſte poſita. ¶ Uſurpatur tamen & in ſing. numero ſors pro teſſella, quæ ſorte ducitur. *Cic. pro Lig. c.* 7. Tuberonis ſors conjecta eſt S. C. cum ipſe non adeſſet. h. e. tabella nomine Tuberonis inſcripta in urnam miſſa eſt. *Id. Att.* 1. *ep.* 19. Cum de Conſularibus mea prima ſors exiſſet. ¶ Sorte ducere aliquem, *trar a ſorte*. *Virg.* 6. *Æn. v.* 205. Ductus Neptuni ſorte ſacerdos. ¶ Ducere ſortem, vel ſortes, idem eſt ac ſortiri. *Virg.* 6. *Æn. v.* 22. Stat ductis ſortibus urna. *Id.* 9. *Æn.* Ducere ſortem prædæ. ¶ Conjicere provincias in ſortem, *metter alla ſorte*. *Liv. l.* 30. *c.* 1. Tum prætorum provincia in ſortem conjecta. ¶ *Sorte*, in ſexto caſu, *a ſorte*, *cavando la ſorte*. *Cic.* 4. *Verr.* Verri ſorte provincia Sicilia obvenit. *Id. Fam.* 11. *ep.* 20. Sorte aliquid alicui aſſignare. *Et Fam.* 8. *ep.* 8. Sorte in provincias proficiſci. ¶ Extra ſortem, *ſenza cavar la ſorte*. *Cic. Verr.* 4. Renuntiare extra ſortem. ¶ Poetæ uſurpant *ſorti* pro *ſorte*, quod utrum ablativus caſus, an dativus, an adverbialiter poſitum, ut vult Servius, viderint Grammatici. *Virg.* 4. *Georg.* Sunt, quibus ad portas cecidit cuſtodia ſorti. *Silius l.* 7. *v.* 368 Queis tum cecidit cuſtodia ſorti. ¶ Sæpe ſors accipitur pro ſtatu ac conditione cujuſque. *Horat. l.* 1. *ſat.* 1. Sua ſorte nemo contentus vivit. *Suet. in Aug. c.* 19. Ultimæ ſortis homines. *Horat. l.* 4. *od.* 11. Telephum, quem tu petis, occupavit non tuæ ſortis juvenem puella. ¶ Dicitur etiam de oraculis, ſeu reſponſis, ſeu ſyngraphis, in quibus reſponſa inſcripta continebantur. *Val. Max. l.* 1. *c.* 6. Retulerunt, præcipi ſortibus, ut aquam ejus lacus emiſſam per agros diffunderent. *Virg.* 4. *Æn.* Lyciæ ſortes. h. e. Apollinis oraculum. ¶ Item de fato, ſeu fatali neceſſitate. *Virg.* 2. *Æn.* Hic exitus illum ſorte tulit. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 3. Me quoque (ſi fas eſt exemplis ire Deorum) Ferrea ſors vitæ, difficilisque premit. ¶ Item pro hæreditate, patrimonio. *Feſt.* Sors & patrimonium ſignificat, unde conſortes dicimus, & Dei reſponſum, & quod cuique accidit in ſortiendo. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Puero in nullam ſortem bonorum nato. ¶ Item pro ſumma, ſive capite, & prima pecunia, quæ confertur in ſocietatem, vel fœnori datur, ut inde lucrum fiat, *il capitale*. *Plaut. Moſtell.* 3. 1. 34. Qui mihi neque fœnus, neque ſortem argenti danunt. *Ulp. l. uxori*, *ff. de uſu, & uſufr. leg.* Fœnus quoque ſortium, quas defunctus collocavit. ¶ Item pro progenie. *Ovid.* 6. *Faſt. de Junone:* Si genus aſpicitur, Saturnum prima parentem Feci, Saturni ſors ego prima tui. ¶ Legitur & *ſortis* in recto caſu pro *ſors*. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 28. Vide, ne qua illic inſit alia ſortis ſub aqua.

Sorſum pro ſeorſum quidam auctoritate MSS. legunt apud *Plaut. Epid.* 3. 3. 21. In æniculam iſtam ſorſum concludi volo. Et apud *Catull. ep.* 20. *in rapacem viatorem:* Manumque ſorſum habebis; hoc tibi expedit. Editi libri pleriquehabent *ſeorſum:* neque obſtat ratio carminis. nam duæ vocales per συνίζησιν in unam coaleſcunt.

Sorticula, æ, f. 1. κληρίδιον, diminut. a *ſors*. *Suet. in Ner. c.* 21. Sorticulaque in urnam cum cæteris demiſſa, intravit ordine ſuo.

Sortilegium, ii, n. *ſortilegio*, χρησμῳδία, rei futuræ per ſortes & ſuperſtitioſas obſervationes exploratio. Uſus *Plinius l.* 28. *c.* 4. cujus titulus eſt: De quibuſdam ſortilegiis, & ſaliva hominis.

Sortilĕgus, i, m. *ſortilego*, *ſortiere*, χρησμῳδός, qui ductis ſortibus prædicit futura, ſive quæſtus ſui gratia ſe prædicere ſimulat, a *ſorte legenda*. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 58. Nunc illa teſtabor, non me ſortilegos, neque eos, qui quæſtus cauſa hariolentur, ne pſychomantia quidem, quibus Appius amicus tuus uti ſolebat, agnoſcere. ¶ Adjective *Horat. de art. poet. v.* 219. Sortilegis non diſcrepuit ſententia Delphis.

Sortĭo, is, a. 4. idem ac ſortior. *Varro* apud *Non. c.* 7. *n.* 22. Cum venerint Cenſores, inter ſe ſortiant. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 43. Tibi permitto, tute ſorti.

Sortĭor, itis, d. 4. *ſortire*, *far le ſorti*, *cavare a ſorte*, Ger. *loſen*, *loſ werffen*, Gall. *tirer au ſort*, Hiſp. *ſortear*, λαγχάνω, κληρόω, ſortes duco, ſortitionem facio, ſorte eligo. Varie conſtruitur. *Plaut. Caſ.* 2. 5. 34. Conjiciam ſortes in ciſtellam, & ſortiar tibi, & Chalino. *Virg.* 3. *Æn.* Sternimur optatæ gremio telluris ad undam, Sortiti remos. Ubi *Serv.* Sortiti remos, per ſortem diviſi ad officia remigandi, quis eſſet proreta, qui pedem teneret. *Cic. in Verr.* 2. Cum Prætores deſignati ſortirentur, Q. Metello obtigit, ut is de pecuniis repetundis quæreret. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 10. Prætores nondum ſortiti ſunt provincias. h. e. provincias inter ſe ſorte diviſerunt. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Se ſe ſortiturum eſſe cum Collega provinciam. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. Sententiam dixit, ut ipſe judices per Prætorem Urbanum ſortiretur. h. e. per ſortem eligeret. *Id. pro Cluent.* Sortiri ad pœnam, & hominum delictum fortunæ judicio committere minime Cenſorium eſt. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Hoc eſt non conſiderare, ſed quaſi ſortiri, quid loquare. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 41. Dum legiones de ordine agminis ſortiuntur. ¶ Accipitur etiam pro per ſortes aliquid recipere, ſorte aliquid conſequi, obtinere. *Cic.* 6. *Phil.* Cum C. Cæſare Magiſtratum ſortitus eſt. ¶ Translate uſurpatur pro accipere quocunque modo. *Lactant. l.* 7. Unde apparet, hominem, qui eo utitur, immortalem ſortitum eſſe conditionem. *Hor. l.* 1. *ſat.* 6. Sortiri amicum. ¶ Per Catachreſim accipitur pro diſponere. *Virg.* 3. *Æn. v.* 375. Sic fata Deum Rex Sortitur, volvitque vices. ¶ Item pro ſubſtituere, ſubminiſtrare. *Virg.* 3. *Georg.* Et ſobolem armento ſortire quotannis.

Sortis. V. *Sors* in fine.

Sortitĭo, onis, f. *ſortizione*, κλήρωσις, actus ſortiendi. *Cic. pro Cluent. c.* 46. Ut, ſi a multis eſſet flagitium rei militaris admiſſum, ſortitione in quoſdam animadverteretur. *Id. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 1. Sortitionem facere.

Sortito, adv. *a ſorte*, Ger. *durch das loſſ*, Gall. *en tirant au ſort*, Hiſp. *ſorteando*, κληρωτί, κατὰ κλῆρον, ex ſorte, per ſortem. *Cic.* 4. *Verr.* Qua in annos ſingulos Jovis Sacerdotem ſortito capi jus erat. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 8. Eos ſortito in provincias mitti placere. ¶ Interdum accipitur pro naturaliter, vel occulta quadam fati ratione. *Hor. epod.* 4. Lupis, & agnis quanta ſortito obtigit, tecum mihi diſcordia eſt.

Sortītor, oris, m. κληρωτής, qui ſortitur. *Sen. in Troade v.* 982. Et iniquæ ferus ſortitor urnæ.

Sortitus, us, m. idem ac ſortitio. *Cic. pro Domo c.* 19. Quid ſi etiam pluribus de rebus uno ſortitu retuliſſi? *Virg.* 3. *Æn. v.* 323. Quæ ſortitus non pertulit ullos.

Sortītus, a, um, nom. partic. a *ſortior*. *Velles. l.* 2. *c.* 59. Sortitus Macedoniam. ¶ Paſſive *Ammian. l.* 18. *c.* 6. Morum probitate ſpectata ſortita conjuge, liberiſque ſuſceptis. *Cic. l.* 4. *Attic. ep.* 16. Ab iis conſiliis, quæ erant omnibus ſortita. h. e. ſorte data.

Sory, yos, n. genus Chalcitidis lapidis, quod in Ægypto optimum effoditur, ritu pinguiter nigreſcens, & ſpongioſum, odoremque habens adeo ſtomacho contrarium, ut quibuſdam olfactu modo vomitiones moveat, cæterum curationi oculorum utile. *Plin. l.* 34. *c.* 12.

Sos, eos, vel ſuos. *Ennius apud Feſt.*

Sotiānus, cognomen Apollinis, cujus ſtatua cedrina fuit Romæ, ex Seleucia advecta: dictum a σώζω, ſervo. *Plin. l.* 13. *c.* 5.

Soſpes, itis, com. *ſano, e ſalvo*, שָׁלֵם, Ger. *unverletzt*, Gall. *ſauve*, Hiſp. *ſalvo*, σῶος, ſalvus, incolumis. *Liv. l.* 5. Soſpiteſque omnes Romam ad propinquos reſtituit. *Hor. l.* 1. *od.* 36. Vix una ſoſpes navis ab ignibus. ¶ Non ſolum qui ſervatur, ideſt ſalvus eſt, ſoſpes dicitur, ſed etiam qui ſervat. Unde Ennius ſoſpitem pro ſervatore poſuit, teſte *Feſto*.

Soſpĭta, æ, f. σώτειρα, ſervatrix. Hinc Juno Soſpita apud Lanuvinos. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 29. Tam hercle, quam tibi illam veſtram Soſpitam, quam tu nunquam ne in ſomnis quidem vides, niſi cum pelle caprina, cum haſta, cum ſcutulo, cum calceolis repandis. At non eſt talis Argiva, nec Romana Juno. *Id. l.* 1. *de Divin. c.* 2. Quin etiam memoria noſtra templum Junonis Soſpitæ L. Julius &c.

Soſpitalis, & le, o. 3. σωτήριος, quod ſoſpitem facit. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 18. Quis eſt, qui moram occupato moleſtam obtulit? C. Qui tibi ſoſpitalis fuit.

Soſpitalitas, atis, f. ſalus, incolumitas. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 7. Victores Romani ad ſpectacula Dei ſoſpitalitatis reduxit. Al. leg. ſoſpitalis.

Soſpitas, atis, f. felicitas, incolumitas, proſperitas. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 17. Apollinem, modo ſoſpitatem, modo peſtem ſignificantibus cognominibus adoramus.

Soſpitātor, oris, m. σωτήρ, ſervator, a *ſoſpes*. *Apul. l.* 9. *Metam.* Unus ex his, de cælo ſcilicet miſſus mihi ſoſpitator.

Soſpitātrix, icis, f. ſervatrix, ut Dea ſoſpitatrix. *Apul. l.* 11. *Metam.*

Soſpito, as, a. 1. *conſervare ſano e ſalvo*, הוֹשִׁיעַ, Germ. *geſund erhalten*, Gall. *ſauver*, Hiſp. *ſalvar*, *librar*, σώζω, incolumem ſervo, ſalvo. *Liv. l.* 1. *c.* 16. Uti volens propitius ſuam ſemper ſoſpitet progeniem. *Plaut. Aulul.* 3. 6. 10. Dii plus, pluſque ſoſpitent illuc quod nunc habes.

Sotades, is, m. Σωτάδης, Poeta Maronites, turpiſſimi illius carminis auctor, in quo omnes nefandarum libidinum referuntur ſpecies. Hoc carmen ſumpto nomine ex argumento *Cinædos* inſcripſit. *Suid.* Fragmenta quædam adhoc leguntur apud *Stobæum*. Hinc *Martial. l.* 2. *ep.* 86. ipſum Sotadem cinædum appellat.

Sotadēus, a, um, adject. a Sotade, ut Sotadeum carmen. *Quintil. l.* 1. *c.* 8. & *l.* 9. *c.* 4. ¶ Quibus autem pedibus hoc carmen conſtet, V. *Grammaticos*.

Sotadicus, a, um, adject. Sotadeus, ut Sotadici verſus. *Plin. l.* 5. *ep.* 3.

Soter, ēris, m. vox Græca, quæ idem eſt ac ſervator. Σωτήρ. *Cic.* 4. *Verr. c.* 63. Eum non ſolum patronum illius inſulæ, ſed etiam Sotera inſcriptum vidi, &c. Is enim nimirum ſoter, qui ſalutem dedit.

Soteria, orum, n. pl. munera, quæ convaleſcentibus, & a morbo, aut aliquo ſervatis periculo ab amicis mittebantur. *Martial. l.* 12. *ep.* 56. Nam quoties ſurgis, ſoteria poſcis amicos. ¶ Soteria etiam dicuntur vota, vel ſacrificia pro ſalute amici perſoluta. Unde *Statius l.* 1. *Syl.* 4. carmen gratulatorium, quod pro reſtituta Rutilio Gallico ſalute cecinit, inſcripſit *Soteria*.

Sotericus, i, m. artifex lignarius valde rudis, unde Soterici lectus ponitur pro impolito, & nulla arte facto. *Senec. in epiſt. apud Gell. l.* 12. *c.* 2. Qui hujuſcemodi verſus amant, liqueat tibi, eoſdem admirari & Soterici lectos.

Sozūſa, æ, σώζουσα, heros artemiſia, ſeu ſerpyllum majus. *Apulej. de herb. c.* 10.

S ANTE P.

Spacium, V. Spatium.

Spadicarius, ii, m. qui ſpadiceo colore inficit. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 7.

Spadicum, i, n. idem quod ſpadix. *Ammian. l.* 24. *c.* 3. Termites, & ſpadica cernit aſſidua, quorum ex fructu mellis, & vini conficitur abundantia.

Spadix, īcis, m. *ſpazzola*, σπάδιξ, proprie ſignificat ramum palmæ cum fructu ab arbore avulſum, teſte *Gel. l.* 3. *c.* 9. & *l.* 2. *c.* 26. ¶ Hinc ponitur pro colore fructum ejus arboris referente, qui Italis *color bajo*, Latinis etiam Phœniceus dicitur. *Gell. l.* 2. *c.* 26. Rutilus, & ſpadix phœnicei συνώνυμοι, qui factus Græce noſter eſt, exuberantiam ſplendoremque ſignificat ruboris, quales ſunt fructus palmæ arboris non admodum ſole incocti. *Virg.* 3. *Georg. v.* 81. *de equorum coloribus:* honeſti Spadices, glaucique, color deterrimus albis. ¶ Eſt etiam ſpadix inſtrumentum quoddam muſicum, cujus meminit *Pollux l.* 4. *c.* 10. ſed non deſcribit. *Quintil. l.* 10. *c.* 10. Pſalteria, & ſpadices etiam virginibus probis recuſanda.

Spado, onis, m. *eunuco*, סָרִיס, Ger. *verſchnittner*, Gall. *chatrè*, Hiſp. *caſtrado*, σπάδων, ille, cui teſtes, & cremaſteres, hoc eſt muſculi duo, a quibus teſtes ſurſum trahuntur, evulſi, extractique ſunt, vel diſtorti, exciſi, contuſi. *Plin. l.* 11. *c.* 87. Defluvium capillorum in ſpadonibus non viſum. ¶ Translate ſpadones dicuntur ſurculi infrugiferi, ſeu qui nihil afferunt. *Col. l.* 3. *c.* 10. Ejuſmodi ſurculos, qui nihil attulerint, ſpadones appellant.

Spadonātus, us, m. *Eunuchiſmo*, conditio caſtratorum. *Tertull. l.* 2. *de cultu fem. c.* 9. Se ſpadonatui aſſignant propter regnum Dei.

Spadonius, a, um, quod ad ſpadonem ſpectat. Translate ſumitur pro ſterili. *Plin. l.* 15. *c.* 14. de piris: A conditione caſtrati feminis, quæ ſpadonia appellant Belgæ. *Id. c.* 30. *de lauro:* Et ſine ea ſpadonia, mira opacitatis patientia.

Spagas, adis, genus piceæ admodum candidæ. *Plin. l.* 14. *c.* 20.

Spargo, nis, f. aſperginem ſignificat. *Venant. Fortun. Epiſtola ad l.* 3. *carm.*

Spargo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſpargere*, זָרַק, Ger. *ſprenden*, Hiſp. *derramar*, σπείρω, ῥαίνω, paſſim aliquid jacto, diſſemino, fundo, diffundo. *Col. l.* 2. *c.* 16. Pulverem ſtercoris per ſegetem ſpargere. *Plin. l.* 4. *c.* 15. In quæ effuſus Rhenus ab Septentrione in lacus, ab Occidente in amnem Moſam ſe ſpargit. *Cic.* 2. *Catil.* Sed etiam ſicas vibrare, & ſpargere venena didicerant. *Id. Phil.* 3. Qui Populo de roſtris nummos ſpargere ſolebat. *Hor. l.* 3. *od.* 15. Et ſtellis nebulam ſpargere candidis. h. e. nebula ſtellas obſcurare. *Perſ. ſat.* 5. Totaque impune Suburra Permiſit ſparſiſſe oculos jam candidus umbo. h. e. libere, & ſine metu circumſpicere fœminas in Suburra proſtantes. *Virg.* 2. *Æn.* Hinc ſpargere voces in vulgus ambiguas. ¶ Metalepſice capitur pro expandere, extendere, dilatare. *Plin. l.* 3. *c.* 9. Differt, quod in brachia ramorum ſpargitur. *Id. l.* 12. *c.* 12. Cacumina in ariſtas ſe ſpargunt. ¶ Item pro ſternere. *Virg.* 5. *Ecl.* Spargite humum foliis. ¶ Item pro madefacere. *Lucil. l.* 19. apud *Cic.* 1. *Tuſc.* Latere pendens, ſaxa ſpargens tabo, ſanie, & ſanguine atro. *Virg.* 6. *Æn.* Corpuſque recenti ſpargit aqua. ¶ Item pro dividere. *Liv. l.* 37. *c.* 20. Sparſerant ſe toto paſſim campo. *Plin. l.* 21. *c.* 8. Genera enim tractamus in ſpecies multas ſe ſe ſpargentia. ¶ Spargere ſe in fugam, diſpergi. *Liv. l.* 33. *c.* 15. *in fin.* Ita ſe in fugam paſſim ſparſerant, ut ab ipſis agreſtibus errantes circumvenirentur.

Sparſĭlis, le, adject. qui ſpargi poteſt. *Tertul. de Pudic. c.* 2. Tanta ſparſilia eorum, qui Deo adulantur. *Scioppius* legit *futilia*.

Sparſim, adv. *ſparſamente*, Germ. *hin, und her*, Gall. *ça, & là*, *pele, mele*, Hiſp. *acà*, *yaculla*, σποράδην, diviſim, multis, variiſque in locis, hic, & illic. *Plin. l.* 36. *c.* 7. Auguſtum undatim criſpum in vertices, Tiberium ſparſim convoluta canitie. *Gell. l.* 11. *c.* 2. Præterea ex eodem libro Catonis hæc etiam ſparſim, & intereiſe commeminimus.

Sparſĭo, onis, f. actus ſpargendi, *ſpargimento*. *Stat. l.* 1. *Silv.* 6. *v.* 65. Jam noctis propioribus ſub umbris Dives ſparſio quos agit tumultus? Loquitur *Statius* de Domitiano varia miſſilia per ludos populo diripienda ſpargente.

Sparſīvus, a, um, adject. qui ſpargitur. *Petron. in Satyr.* Pila ſparſiva exerceri.

Sparſus, a, um, *ſparſo*, κατεσπαρμένος. *Ter. Heaut.* 5. 5. 18. Rufam ne illam virginem, cæſiam, ſparſo ore, adunco naſo? ideſt maculoſo, lentiginoſo. *Virg.* 3. *Æn.* Sparſaſque per æquor Cycladas. h. e. hic, illic exiſtentes. *Lucan. l.* 7. Sparſumque Senatus Corpus, & immenſa populos in cæde natantes. ideſt disjectum. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. *de literis:* Pure loquuntur humanitatis ſparſæ ſale. h. e. conſperſæ. *Plin. l.* 26. *c.* 34. Item ſelenitium, cujus eſt minor acinus, ſparſior racemus. *Lamprid. in Alex. Severo, c.* 41. Sparſum auro pallium. h. e. diſtinctum, variegatum. ¶ *Sparſus* particip. pro ſpargens. *Virg. Georg.* 4. prius hauſtus ſparſus aquarum Ore fove. Alii leg. *hauſtu ſparſus aquarum Ore foue*.

Sparta, æ, f. Lacedæmon, *Miſitra*, *Muſitra*, urbs Laconicæ, in Peloponneſo, ad Eurotam fl. condita a Sparto nepote Inachi. *Plin. l.* 4. *c.* 5. Σπάρταν ἔλαχες, ταύταν κόσμει. h. e. *Spartam quam nactus es, hanc orna*, proverb. Græcum apud *Cic. l.* 4. *ad Att. epiſt.* 6. quo ſignificatur in id incumbendum eſſe quod eligimus, officiumque noſtrum ſtrenue obeundum. ¶ Dicitur & *Sparte*, *es*, præſertim a Poetis. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 83. Junonem Sparte, Pelopeiadeſque Mycenæ.

Spartăcus, m. 2. Σπάρτακος, inſignis gladiator ex Thracia, non corporis ſolum robore,

robore, ſed animi etiam magnitudine præſtans. Una cum Chyſo, & Oenomao, effractu Lentuli ludo gladiatorio, cum ſeptuaginta gladiatoribus erupit Capua, manuque ſervorum congregata, quaſi juſto exercitu comparato, Veſuvium montem in Campania occupavit: ubi cum a Clodio Glabro obſideretur, ejus caſtra diripuit, & Campaniam populatus, raptis Prætorum faſcibus appellatus eſt Imperator. Inde Lentuli exercitum in Apennino diſſipavit: apud Mutinam Caſſii caſtra delevit. Tandem cum de Urbe invadenda deliberaret, a M. Craſſo pulſus, fugatoſque, cum Brutium angulum occupaſſet, nec in Siciliam præ navium penuria trajicere potuiſſet, cum ſuis omnibus fortiſſime dimicans quaſi Imperator occiſus eſt. *Lucan. l. 2.* Ut ſimili cauſa caderet, qua Spartacus hoſtis.

Spartānus, a, um, quod eſt e Sparta, five ad Spartam pertinet. *Virg. 1. Æn.* Virginis os, habitumque gerens, & virginis arma Spartanæ. ¶ Spartani, orum, Spartæ cives, aut incolæ, qui inſigni in ferendis plagis patientia fuere, unde & *plagipatidas* eos appellat *Plaut. Captiv. 3. 1. 11.* Hinc *Petron. in Satyr.* Tres plagas Spartana nobilitate concoxi.

Spartārius, a, um, adject. Spartarius campus locus eſt in Hiſpania prope Carthaginem novam, ſparti feraciſſimus. *Strabo l. 3.* ¶ Eadem ratione Spartaria dicta eſt ipſa Carthago apud *Plin. l. 31. c. 8.* ¶ Spartarium quoque abſolute dicitur locus ſparto abundans. *Id. l. 32. c. 8.* In Hiſpaniæ multa in ſpartariis mella herbam eam ſapiunt.

Sparteōli, orum, m. per contemptum vocabantur cohortes Vigilum ab Auguſto inſtitutæ, in tutelam urbis Romæ, quæ arcendis incendiis noctu continuas vigilias agebant; vel quia calceis ſparteis utebantur, vel a ſparteis funibus, quorum multus eſt uſus in extinguendis incendiis. Vetus *Juvenal. Scholiaſt. ad Sat. 14. v. 305.* ¶ Apud *Tertullian. in Apologetico c. 39.* Sparteoli ſunt ſportulæ ſparteæ.

Sparteus, a, um, σπάρτινος, ex ſparto compactus, & compoſitus. *Cato de R. R. c. 3.* Trochleas Græcanicas binas, quæ ſparteis funibus ducantur. *Columell. l. 6. c. 12.* Solea ſpartea pes bovis induitur. ¶ Dicitur & *Spartea*, *æ*, abſolute pro ſpartea ſolea, ſeu calceamento ex ſparto confecto. *Id. ibid. c. 15.* Spartea calceata, per triduum (bos) curatur. Adde *Pallad. l. 1. R. R. c. 24.*

Sparti, orum, m. pl. fratres Cadmæi, a σπαρτός, *ſatus*, quia e dentium ſerpentis ſati nati ſunt. Meminit eorundem Euripides in Phœniſſis. *Lactant. l. 3. c. 4.* & *Ammianus Marcellinus l. 29.* ubi auctor eſt, fabulam hanc inde promanaſſe, quod viri iſti repentino quodam impetu, & exuberanti pernicitate inopini per varia viſebantur.

Spartianus, V. Capitolinus.

Spartiātes, tis, m. idem qui Spartanus. *Cic. l. 5. Fam. ep. 12.* Ageſilaus Spartiates. *Plaut. Pœn. 3. 5. 35.* Quem tibi nos Spartiatem eſſe diximus.

Spartiaticus, a, um, adject. Spartanus. *Plaut. Pœn. 3. 4. 9.* Narrabo tibi res Spartiaticas.

Spartopolios, gemma ſic dicta a colore ſparti. *Plin. l. 37. c. 11.*

Spartum, i, σπάρτον, genus vitilium, ideſt herba Hiſpanica, ex qua funes nectuntur. *Plin. l. 19. c. 2.* Sparti quidem uſus multa poſt ſecula cœptus eſt, nec ante Pœnorum arma, quæ primum Hiſpaniæ intulerunt. Herba & hæc ſponte naſcens, & quæ non queat ſeri, juncuſque propriæ aridi ſoli, uni terræ dato vitio, &c.

Sparŭlus, li, m. parvus ſparus piſcis. *Martial. l. 3. ep. 60.* Res tibi cum rhombo eſt, at mihi cum ſparulo.

Sparus, i, m. ſeu ſparum, i, n. telum ruſticum, in modum pedi recurvum. *Feſtus:* Spara parviſſimi generis jacula, ab eo, quod ſpargantur dicta. *Lucilius:* Tum ſpara, tum rumices, portantur tragula porro. *Virg. 11. Æn.* Agreſteſque manum armat ſparus. Meminit & ſpari *Cicero in Miloniana*, *Nepos in vita Epaminondæ*, ubi eum ſparo percuſſum, eoque ex vulnere mortuum tradit, & *Gellius l. 10. c. 25.* ¶ Sparus quoque, piſcis eſt genus auratæ ſimilis, ut, ubi primum captus, etiam piſcatoribus manus intentas imponat. *Plin. l. 9. c. 51.* Scorpiones his, ac ſpari vere, & autumno. *Et infra:* Spari, torpedo, ſquali circa æquinoctium.

Spaſma, atis, n. idem ac ſpaſmus. *Plin. l. 20. c. 22.* Ruptis, convulſis ſpaſmatum nervis ſalutaria. Alii leg. *ſpaſticis nervis*.

Spaſmus, i, m. *ſpaſimo*, σπασμός, nervorum contractio, contortio, rigor, diſtentio, convulſio, a σπάω, quod non ſolum vellere ſignificat, ſed etiam contorquere. *Plin. lib. 22. c. 8.* Item ex melle auxiliatur renibus, ſtranguriæ, opiſthotonicis, ſpaſmis, lumbis.

Spaſticus, a, um, *che patiſce ſpaſimo*, σπαστικός, cui aliquid intus convulſum eſt. *Plin. l. 21. c. 19.* Radicem decoctam bibere ſpaſticis, everſis, convulſis, ſuſpirioſis ſalutare.

Spatāle, es, f. 1. nomen Nymphæ, a *ſpatalium*, quod eſt ornamentum muliebre circa manus. *Claudian. de nupt. Honor. & Mar. v. 167.* Et gravibus Spatale baccis diadema ferebat Intextum, rubro quæ legeras ipſa profundo.

Spatalium, ii, *maniglia*, ornamentum muliebre circa manus, quod fit ex auro, vel gemmis. *Plaut. Men.* Amabo, Menæchme, inaures da mihi faciendas, pondo duum nummum ſpatalia. *Plin. l. 13. c. 25.* Juba tradit, circa Troglodytarum inſulas fruticem eſſe, qui vocetur Charitoblepharon, efficacem in amatoriis, ſpatalia ex facere, & monilia fœminas. *Tertull. de cultu fœminarum, cap. 13.* Manus ſpatalio circumdari ſolita.

Spatalocinædus, i, m. cinædus, delicatus, a σπάταλος, *delicatus*. *Petron. in Satyr.* Huc, huc convenite nunc ſpatalocinædi.

Spatha, æ, ſeu ſpathe, es, f. *ſpatola*, σπάθη, inſtrumentum, quo pharmacopolæ movent pharmaca in mortario, aut olla. *Plin. l. 23. c. 7.* Permiſcentes ſpatha coquebant. *Col. l. 12. c. 22.* Deinde permiſceto ſpatha lignea. Sic ſæpe legitur apud *Celſum.* ¶ Eſt etiam gladii latioris genus, *ſpada*, ſic dicta a ſpathæ ſimilitudine. *Apul. l. 1. Metam.* Circulatorem aſpexi ſpatham acutam devoraſſe. *Spartian. in Adriano, c. 10.* Capulo vix eburneo ſpatham clauderet. ¶ Inſuper ſignat ramulos, unde palmulæ dependent. *Plin. l. 16. c. 26.* Palma ſola, ut dictum eſt, in ſpathis habet fructum racemis propendentem. ¶ Sumitur quoque pro ipſa palma, vel certe pro palmæ genere. *Plin. l. 12. c. ult.* Eſt præterea arbor ad eadem unguenta pertinens, quam alii elaten vocant, quod nos abietem, alii palmam, alii ſpathen.

Spathalion, ii, n. *ſpazzola*, σπαθάλιον, termes palmæ, ramulus palmæ cum caryotis, ſeu dactylis dependentibus. Uſus *Martialis l. 13. ep. 27. diſt. 27.* ubi legas tale lemma, Spathalion caryotarum.

Spathe, V. Spatha.

Spathomēla, æ, f. σπαθομήλη, ſpecillum chirurgicum, apud *Theodor. Priſcian. l. 1. c. 14. & 27.*

Spathŭla, æ, f. σπαθάλιον, parva ſpatha. *Celſ. l. 8. c. 15.* Neceſſaria eſt ſpathula lignea, & quæ craſſitudinem duorum digitorum habeat.

Spatiātor, oris, m. qui ſpatiatur, errator. *Feſt.* Spatiatorem pro erratorem Cato poſuit.

Spatiātus, a, um, περιπατηθείς, partic. a ſpatior. *Ovid. 3. Faſt.* Spatiataque litora curvo Edidit incultis talia verba comis. *Plin. l. 5. c. 9.* Per totam ſpatiatus Ægyptum.

Spatiŏlum, i, n. *picciolo ſpazio*. *Pallad. l. 1. tit. 38.* Alvearia collocentur, ſpatiolis inter ſe patentibus ſegregata.

Spatior, aris, d. 1. *paſſeggiare*, הִתְהַלֵּךְ, Ger. *ſpatzieren*, Gall. *ſe promener*, Hiſp. *paſſear*, περιπατεῖν, deambulo. *Cic. pro R. Am.* Ut, cum in mentem veniret ei, reſideret, deinde ſpatiaretur. *Id. de op. gen. Or. c. 3.* Sed ita, ut paleſtritæ, ſpatiari in xyſto liceat. *Virg. 4. Æn. v. 62.* Aut ante ora Deum pingues ſpatiatur ad aras. *Ovid. 2. Met.* Nam cum per litora lentis Paſſibus, ut ſoleo, ſumma ſpatiarer arena. ¶ Translate ſumitur pro extendi, dilatari, latius vagari. *Sen. de Ira, l. 3.* Et vires ejus, antequam ſpatientur, opprimere.

Spatiōſe, adv. εὐρυχώρως, late, diffuſe, copioſe. *Plin. l. 19. c. 5.* Quoniam ſpatioſe fruticat. *Id. l. 25. c. 8.* In Creta autem non ſpatioſe naſcitur. *Propert. l. 3. el. 19.* Te quoque, qui æſtivos ſpatioſius exigis ignes, Phœbe.

Spatioſĭtas, atis, f. *ſpazioſità*, *ſpazio*. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Convenientibus menſuris exactiſſima ſpatioſitate quadratur.

Spatiōſus, a, um, *ſpazioſo*, מְרֻוָּח, Germ. *beſſeig weit*, Gall. *ſpacieux*, Hiſp. *eſpacioſo*, *ancho*, εὐρύχωρος, amplus, vaſtus, capax. *Col. l. 6. c. 2.* Primum omnium ſpatioſum ſtabulum præparetur. *Silius l. 8. v. 480.* Inſignis portu, quo non ſpatioſior alter. *Plin. in paneg. c. 63.* Spatioſiſſima ſedes. ¶ Sumitur etiam pro magno. Nempe quia magna corpora magnum loci ſpatium requirunt. *Ovid. de Rem. Am. v. 421.* Parva necat morſu ſpatioſum vipera taurum. *Id. 3. de ar. am. v. 645.* ¶ Dicitur etiam de tempore. *Ovid. 3. amor. eleg. 8. v. 81.* Sed nunquam dederis ſpatioſum tempus in iram.

Spatium (rectius quam *ſpacium*, ut aliqui ſcribunt) ii, n. *ſpazio*, מֶרְחָב, Ger. *weite*, Gall. *eſpace*, Hiſp. *eſpacio*, διάστημα, proprie ſtadium, intervallum, curriculum, locus, ubi curſu certatur. *Virg. 3. Georg.* Hic vel ad Elei metas, & maxima campi ſudabit ſpatia. *Cic. de Sen.* Nec vero velim quaſi decurſo ſpatio ad carceres a calce revocari. ¶ A ſtadiis translata eſt vox ad quævis loca. *Cæſ. l. 3. Bell. Gall.* Magno ſpatio paucis diebus confecto. *Cic. 2. de nat. Deor.* Spatiis immutabilibus ab Ortu ad Occaſum commeans. ¶ Uſurpatur etiam pro ambulatione, & decurſu alicujus loci. *Cic. 1. de Orat.* Tum Scævolam, duobus ſpatiis, tribuſve factis, dixiſſe. *Id. pro Mur.* Si uno baſilicæ ſpatio honeſtamur, h. e. uno verſu ambulationis. ¶ Translate quoque accipitur pro ſchola, & ſtudio artium. Nam Philoſophi veteres ambulando philoſophabantur, Platonici in Academia, Ariſtotelici in Lyceo. *Cic. in Orat.* Fateor me Oratorem, non ex Rhetorum officinis, ſed ex Academiæ ſpatiis extitiſſe. ¶ Item pro more, conſuetudine, ratione vivendi. *Cic. de Am.* Deflexit enim jam aliquantulum de ſpatio, curriculoque conſuetudo majorum. ¶ Ac quia ex loco, quem res occupat, judicamus de ejus magnitudine, inde pro cujuſvis rei magnitudine ſumitur. *Juven. Sat. 4. v. 39.* Spatium admirabile rhombi. *Plin. l. 7. c. 17.* Quod ſit hominum ſpatium a veſtigio ad verticem. *Gell. l. 1. c. 1.* Modum, ſpatiumque plantæ Herculis. ¶ Nec intra corpora translatio conſiſtit, ſed etiam ad tempus extenſa eſt. *Cic. 1. Off. c. 33.* Spatium etiam deliberandi habuerunt. *Id. pro Arch.* Quoad longiſſime poteſt mens mea reſpicere ſpatium præteriti temporis. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 4.* Qui tibi biennii ſpatio nunquam in ſuſpicionem avaritiæ veneris. *Id. pro Quint. c. 6.* Tempus, & ſpatium date. *Plant. ad Cic. l. 10. Fam. ep. 23.* Ut & ſpatium ad ſe colligendum homines haberent. *Liv. l. 8. c. 32.* Et iræ ſuæ ſpatium, & conſilio tempus daretur. ¶ Item pro menſura pedum in carmine. *Cic. in Or. c. 57.* Trochæum autem, qui eſt eodem ſpatio, quo choreus, cordacem appellat.

Spatŭla, læ, f. pectoris animalium coſta latior. *Apic. l. 4. c. 3.* Spatulam porcinam coctam teſſellatim concides cum ſua ſibi tergilla, h. e. cum pelle & pulpa ſua. ¶ Translate ſumitur pro deliciis. *Var. apud Non. c. 2. n. 813.* Spatula eviravit pueros. ¶ Apud *Frontin. de colon. pag. 340. & 344.* ſpatula dicitur terminus in acumen erectus.

Speciālis, & le, n. 3. *ſpeziale*, *ſingolare*, *proprio*, Germ. *eigen*, Gall. *ſpecial*, Hiſp. *eſpecial*, εἰδικός, ἴδιος, quod eſt proprium, & veluti peculiare. *Jul. Capitol. in M. Anton. Philoſ. c. 17.* Macrianorum familiam id ſpeciale ſemper habuiſſe, ut &c. *Senec. ep. 58.* Hoc genus eſt primum, & antiquiſſimum, &, ut ita dicam, generale; cætera genus quidem ſunt, ſed ſpecialia. Adde *Quintil. l. 5. c. 7. & l. 12. c. 2.*

Speciālĭtas, atis, f. *ſpecialità*, vox efficta ab Antonio Grammatico, teſte *Frontone*, & uſurpata a *Tertull. l. 5. adverſ. Marcion. c. 8.*

Speciālĭter, adv. idem ac ſpeciatim. *Col. l. 3. c. 9.* Atque de cura eligendi malleoli generatim præcepimus: nunc illud proprie ſpecialiter, &c. Adde *Apulej. de Mundo*, & *Sidon. in ep. præfixa carmini 14.*

Speciārius, a, um, adject. idem quod ſpecialis. *Cæſar l. 3. B. Civ. c. 53.* Cohortem poſtea duplici ſtipendio, frumento, vel ſpeciariis, militaribuſque donis ampliſſime donavit. Ita editi plerique habent. Cum tamen in MSS. aliter legatur, merito hæc vox ſuſpecta Eruditis eſt. Quidam legendum putant *veſte*, *pecuniariis*, *militaribuſque donis*.

Speciātim, adv. *ſpezialmente*, Germ. *in ſonderheit*, Gall. *en ſpecial*, Hiſp. *eſpecialmente*, εἰδικῶς, κατ' εἶδος, particulariter. *Cic. poſt red. in Sen. c. 8.* Legem ſpeciatim initio de ſalute mea promulgavit. Alii leg. *ſeparatim*.

Speciātus, a, um, adject. ſpecialis. *Tertul. adv. Hermog. c. 40.* Quid hodie informe in mundo? quid retro ſpeciatum in materia?

Speciēs, ei, f. 5. *ſpezie*, *immagine*, דְּמוּת, Ger. *geſtalt*, Gall. *eſpece*, Hiſp. *eſpecies*, εἶδος, ἰδέα, σχῆμα, rei alicujus forma, effigies, facies, imago, a *ſpecio*, quod notat videre, cernere, ut *effigies* ab *effingo*, *facies* a *facio*. Nam proprie ſpecies eſt id, quod in aliqua re cernitur. *Feſt.* Speciem quam nos dicimus, εἶδος Græci dixerunt, Plato quidem ideam. *Plaut. Moſt. 4. 2. 49.* Præter ſpeciem ſtultus es. h. e. ſtultior, quam ex vultu appareat. *Cic. pro Roſc. Amer.* Eſſe aliquem humana ſpecie, & figura, qui tantum immanitate beſtias vicerit, &c. *Plin. l. 11. c. 25.* Vermiculos ovorum ſpecie pariunt. ¶ Ponitur etiam pro oculis, ſive pro cernendi ſenſu, & pro aſpectu, quæ Græce ὄψις dicitur. *Lucr. lib. 4. v. 242.* Verum nos oculis quia ſolis cernere quimus, Propterea fit, uti ſpeciem quo vertimus, omnes Res ibi eam contra feriant forma, atque colore. *Vitruvius l. 3. c. 2.* Hæ propter altitudinis intervallum ſcandentis, oculi ſpeciem fallunt. *Id. l. 5. c. 9.* Auferens ex oculis humorem craſſum, aciem tenuem, & acutam ſpeciem relinquit. ¶ Per Synecdochen accipitur pro ſpectro. *Feſt. in Lympha:* Quicunque ſpeciem quandam e fonte viderit. ¶ Item pro nocturna viſione, id eſt pro ea re, quæ nocte in ſomno cernitur. *Cic. 4. Acad.* Eadem eſt in ſomnis ſpecies eorum, quæ vigilantes vidimus. *Liv. l. 26. de Scipione:* Pleraque apud multitudinem aut per nocturnas viſa ſpecies, aut velut divinitus mente monita agens. ¶ Denique generatim pro quacunque re viſa, pro ſpectaculo, aſpectu. *Virg. 2. Æn.* Non tulit hanc ſpeciem furiata mente Chorœbus. ¶ Translate dicitur etiam de rebus incorporeis. Nam etiam videre, ſeu cernere ab oculis ad mentem transfertur. *Cic. in Orat.* Inſidebat videlicet in ejus mente ſpecies eloquentiæ, quam cernebat animo, re ipſa non videbat. *Id. ibid.* Quæ ſit optima ſpecies, & quaſi figura dicendi. ¶ Quoniam vero, ut dixi, non ſolum oculus, ſed etiam mens videre dicitur, & oculos corporea cernis, mens vero incorporea, hinc factum eſt, ut ſpecies uſurpetur pro natura univerſali, quæ etiam appellatur forma, & pars generi ſubjecta. *Cic. 1. Acad.* Hanc illi ideam appellabant, jam a Platone ita nominatam: nos recte ſpeciem poſſumus dicere. *Id. in Top.* In diviſione formæ ſunt, quas Græci ἰδέας vocant, noſtri, ſiqui hæc forte tractent, ſpecies appellant: non peſſime id quidem, ſed inutiliter ad mutandos caſus in dicendo. Nolim enim, ne ſi Latine quidem dici poſſit, *ſpecierum* & *ſpeciebus* dicere; & ſæpe his caſibus utendum eſt; at *formis*, & *formarum* velim, &c. *Id. 1. de Orat.* Genus autem id eſt, quod ſui ſimiles communione quadam, ſpecie autem differentes duas, aut plures complectitur partes. Vide *Senec. epiſt. 58.* Metaleptice capitur pro forma, ſeu pulchritudine. Nam ſpecies eſt id, quod oculis cernitur, pulchritudo autem in ſe oculos hominum convertit. *Ovid. 5. Faſt.* Et monet ætatis ſpecie, dum floreat, uti. *Juvenal. ſat. 10. v. 310.* I nunc, & juvenis ſpecie lætare tui. ¶ Pro externo conſpectu, ſimulatione, prætexto, *apparenza*, *ſembianza*. *Cic. de Am.* Specie quidem blanda, ſed re ipſa multis locis repudianda eſt. *Id. 7. Ver.* Præclara claſſis in ſpeciem. *Liv. l. 9.* Celata morte Tarquinii, per ſpeciem alienæ fungendæ vicis ſuas opes firmavit. *Id. l. 40. c. 12.* Percuſſoris ſpeciem induis. ¶ Interdum ſpecies ſumuntur pro certis, ſingulíſque rebus. *Arcad. l. ult. Cod. de mun. & hon.* Cura quoque emendi frumenti, & olei harum ſpecierum curatores creari mos eſt. *Scævola l. 19. Dig. de aur. arg. leg.* Mulier teſtamento multas ſpecies veſtis, argenti reliquerat. ¶ Hinc de aromatibus etiam dicuntur, *ſpezie*. Nempe ſeplaſiarii ſpeciariorum nes, ideſt genera omnia aromatum divendunt. *Macrob. l. ult. Saturn. c. 8.* Species & acres, & calidæ ſuperficiem, cui apponuntur, exulcerant. *Marcian. l. ult. ff. de Publican.* Species pertinentes ad vectigal, cinnamomum, piper longum, piper album, &c. ¶ Item de contre-

Digitized by Google

troverſia, quæſtione, lite. *Ulpian. l. 18. Dig. de minor.* Divus Severus, & Antoninus non audiverunt reſtitui deſiderentem adverſus litatem poſt ſpeciem in auditorio eorum finitam.

Specilitas, atis, f. idem ac ſpecies. *Fronto Grammat.*

Specillatus, a, um, adject. *Vopiſc. in Probo, c. 4.* Huic igitur dari jubebis tunicas duas, patinam argenteam librarum decem ſpecillatam, &c. h. e. quæ habet exſculpta crebra parva ſpecula. Quidam leg. *ſpecillata*, ut ſit diminut. a *ſpeculum*.

Specillum, i, n. *taſte*, Germ. *meiſſelin*, Gall. *eſprouvette, ſonde*, Hiſp. *tienta, cala*, μήλη, inſtrumentum, quo utuntur Chirurgi ad ſcrutationem vulnerum, & fiſtularum, dim. a *ſpeculum*. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 22.* Æſculapius, qui ſpecillum inveniſſe dicitur. *Celſ. l. 5. c. 28.* Ante omnia autem ſpecillum dimitti in fiſtulam convenit. ¶ Dicitur etiam de inſtrumento, quo oculos inungimus. *Varro l. 5. de L. L.* Hinc quo oculos inungimus, quibus ſpecimus, ſpecillum. *Plin. l. 7. c. 53.* Super omnes C. Julius medicus, dum inungit ſpecillum per oculum trahens.

Specimen, inis, n. *moſtra*, Ger. *ſchauwſall*, Gall. *échantillon, épreuve*, Hiſp. *mueſtra*, δεῖγμα, exemplar, argumentum, indicium, quale eſt illud exiguum, quod in mercibus a venditoribus ſpectandum profertur, ut ex eo emptores rem totam æſtiment, a *ſpecio*, quaſi quod ſpectandum objicitur. *Cic. 3. de Orat.* Ingenii ſpecimen eſt quoddam tranſilire ante pedes poſita, & alia longe repetita ſumere. *Id. 3. de nat. Deor.* Temperantiæ, prudentiæque ſpecimen Pontifex Maximus Q. Scævola. *Id. Ver. 1. c. 8.* Specimen alicujus rei alicui dare. *Id. 3. Tuſc. c. 34.* Specimen virtutis capere ex optima quaque natura.

Specio, is, exi, ectum, a. 3. *vedere*, Ger. *ſehen*, Gall. *voir*, Hiſp. *ver, ovavio*, video, apud vet. *Varro l. 5. de L. L.* Spectare dictum ab ſpecio antiquo, quo etiam Ennius uſus: Vos epulo poſtquam ſpexit. *Id. ibid.* Speculum, quod in eo ſpecimus imaginem. *Plaut. Caſin. 3. 1. 1.* Nunc ſpecimen ſpecitur, nunc certamen cernitur.

Specioſe, adv. pulchre, ornate, cum ornatu. *Liv. l. 34. c. 7.* Equus tuus ſpecioſius inſtratus erit, quam uxor veſtita? *Col. l. 2. c. 2. de bobus:* Quo ſpecioſius ingrediantur ſublimes, & elatis capitibus. *Quint. l. 9. c. 4.* Haſta ſpecioſiſſime contorta.

Specioſitas, atis, f. ſpecies, pulchritudo. *Tertull. de cultu fœm. c. 2.* Naturalis ſpecioſitas.

Specioſus, a, um, *viſtoſo, bello*, Ger. *wolgeſtalt*, Gall. *beau, joly*, Hiſp. *hermoſo, lindo*, pulcher, formoſus. *Celſ. l. 2. c. 2.* Si plenior aliquis, & ſpecioſior, & coloratior factus eſt. *Senec. de benef. l. 3. c. 7.* Hoc ſpecioſiſſimum eſt in beneficio, quod dedimus vel perdituri. ¶ Item ſpeciem tantum habens, *ſpecioſo*. *Cic. Att. l. 16.* Reverſionis has ſpecioſas cauſas habeo. *Liv. l. 1. c. 23.* Sed ſi vere potius, quam dictu ſpecioſa dicenda ſunt. ¶ Interdum ponitur pro claro, illuſtri. *Ulp. l. ſpecioſas, ff. de verb. ſign.* Specioſas perſonas accipere debemus clariſſimas perſonas utriuſque ſexus, item eorum, qui ornamentis Senatoriis utuntur.

Specito, as, a. 1. freq. a *ſpecio*. *Plaut. Ciſt. 1. 3. 92.* Per Dionyſia mater pompam me ſpecitatum duxit. Alii leg. *ſpectatum*.

Speclum, ii, n. *taſta*, μήλη, inſtrumentum teres, & parvum, quo Medici ad tentandam vulnerum, ac fiſtularum viam, & profunditatem utuntur, a *ſpecio*. *Pacuvius:* Ut Medici faciunt, qui prius ſpecio vulnus tentant.

Spectabilis, & le, o. 3. *ſpettabile, riguardevole*, Germ. *achtbar*, Gall. *illuſtre*, Hiſp. *illuſtre*, ſpectatu dignus. *Ovid. l. 2. de Ponto, el. 2.* Ipſe ſuper currum placido ſpectabilis ore. *Tac. in vita Agricolæ, c. 34.* In quibus pulchram, & ſpectabilem victoriam ederetis.

Spectabilitas, atis, f. qualitas, qua quis ſpectabilis, hoc eſt admiratione, & honore dignus eſt. *Cod. l. 10. tit. 26. leg. 1.* In Officio ſpectabilitatis tuæ. Adde *l. 9. tit. 27. leg. 5.* Sed hic loquendi modus a latinæ linguæ puritate, & majeſtate quam longiſſime abeſt.

Spectaculum, i, n. *ſpettacolo*, Ger. *ſpectackel, ſchawſpiel*, Gall. *ſpectacle*, Hiſp. *eſpectaculo*, θέαμα, θέατρον, quicquid ſpectatur. *Cic. 3. Verr.* Conſtituitur in toto Laodiceæ ſpectaculum acerbum, & miſerum, & grave toti Aſiæ provinciæ. *Id. 2. de nat. Deor. c. 37.* Circuitus Solis, & Lunæ ſpectaculum hominibus præbent. ¶ Speciatim dicitur de ludis publicis. *Cic. pro Mur.* Spectacula ſunt tributim data. *Id. 5. Fin. c. 18.* Ut pompa, ludis, atque ejuſmodi ſpectaculis teneantur. ¶ Aliquando accipitur pro loco, unde ſpectatur. *Cic. pro Sext.* Excitatus eſt plauſus ex omnibus ſpectaculis. *Liv. l. 1. c. 35.* Diviſa loca Patribus, Equitibuſque, ubi ſpectacula ſibi quiſque facerent, fori appellati. *Plaut. Curcul. 5. 1. 47.* Exoritur ventus turbo, ſpectacula ibi ruunt.

Spectamen, inis, n. idem quod ſpecimen, probatio, experimentum. *Plaut. Men. 5. 6. 1.* Spectamen bono ſervo id eſt, ut abſente hero rem heri diligenter tutetur.

Spectamentum, i, n. ſpectaculum. *Cornel. Fronto, de differ. voc.* Spectacula loca ſunt, unde ſpectamus, ſpectamenta, quæ ſpectantur.

Spectandus, a, um, nom. partic. dignus qui ſpectetur, ſpectabilis. *Plin. l. 10. c. 42.* Nec vulgaris pſittaci forma, quamvis non ſpectanda. *Horat. l. 4. od. 14.* Spectandus in certamine Martio.

Spectate, adv. egregie, feliciter. *Pl. l. 21. c. 1.* Quæ ſpectatiſſime florent, celerrime marceſcere.

Spectatio, onis, f. 3. actus ſpectandi. *Cic. lib. 7. Fam. epiſt. 1.* Apparatus ſpectatio tollebat omnem hilaritatem. ¶ Ponitur etiam pro probatione pecuniæ. *Cic. 4. Ver.* Primum pro ſpectatione, & colybo, deinde pro neſcio quo cerario. ¶ Item pro conſideratione, & reſpectu. *Flor. l. 2. c. 7.* Macedonicum bellum nomine amplius, quam ſpectatione gentis fuit.

Spectativus, a, um, ſpeculativus, contemplativus. *Quintil. l. 3. c. 5.* Ut illa ſit ſpectativa partis, hæc activa.

Spectator, oris, m. 3. *ſpettatore*, Germ. *zuſcher*, Gall. *ſpectateur*, Hiſp. *ſpectador*, θεατής, qui aliquid ſpectat. *Cic. 2. de nat. Deor.* Sunt enim e terra homines non ut incolæ, atque habitatores, ſed quaſi ſpectatores ſuperarum rerum, atque cæleſtium. *Id. 1. de Orat.* Quem nunc mearum ineptiarum teſtem, & ſpectatorem fortuna conſtituit. ¶ Speciatim dicitur de iis, qui ad ludos ſpectandi cauſa conveniunt. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Quorum ludorum ipſi Dii te ſpectatorem eſſe voluerunt. *Plaut. Amph. in fine.* Nunc ſpectatores clare plaudite. ¶ Sumitur etiam pro judice, probatore. *Ter. Eun. 3. 5.* Cum me ipſum noris, quam elegans formarum ſpectator ſiem.

Spectatrix, icis, f. quæ ſpectat. *Plaut. Merc. 3. 4. 12. de Fortuna:* Divum, atque hominum quæ ſpectatrix, atque hera eadem es hominibus. *Lucan. l. 3. v. 129.* Neque enim tibi turba verenda eſt Spectatrix ſcelerum. Adde *Ovid. l. 2. Amor. eleg. 12. v. 26.*

Spectatus, a, um, *riconoſciuto, provato*, cognitus, & probatus, cujus ſcilicet plurimum ſpectata, conſiderata, & probata virtus eſt. *Cic. 3. Phil.* Spectata multis, magniſque rebus ſingularis integritas. *Id. 1. Ver.* Ad meam fidem, quam habent ſpectatam jam, & diu cognitam, confugiunt. *Id. 2. Ver.* Homo in rebus judicandis ſpectatus, & cognitus. *Gell. l. 13. c. 20.* Summæ vir auctoritate, gravitateque, & a Divo Hadriano in mores, atque literas ſpectatus. *Rurſus Cic. pro R. Am. c. 50.* Cæcilia Balearici filia, ſpectatiſſima fœmina. *Sil. l. 3. v. 440.* Quo non ſpectatior alter Voce movere tora, atque errando fingere mentes. ¶ *Spectatus ſum* deponentis forma pro *ſpectavi*. *Var. l. 2. R. R. c. 4.* In Arcadia ſcio me eſſe ſpectatum ſuem, quæ præ pinguitudine carnis non modo ſurgere non poſſet, ſed etiam ut in ejus corpore ſorex exeſa carne nidum feciſſet, & peperiſſet mures.

Spectile. V. Spetile.

Spectio, onis, f. actus ſpeciendi, ſeu aſpiciendi. Speciatim uſurpatur in rebus Auguralibus, in quibus Augures habebant duntaxat ſpectionem; Magiſtratus, quippe qui omne jus auſpiciorum poſſidebant, & ſpectionem, & obnuntiationem habebant. Sed tamen ſpectio duplex eſt: ſpectio avium, fulgurum, &c. & ſpectio, ſeu conſideratio, & judicium de iis, quæ apparuiſſent, ſinerent ne, an impedirent res agendas. Igitur Augures habebant quidem primum genus ſpectionis, ſed alterum genus non habebant, quod ad Magiſtratus pertinebat. Nuntiatis enim ab Augure, quæ viſa eſſent, pertinebat ad Magiſtratum, ut videret, an iis auſpiciis rem gerere vellet. Similiter nuntiatio duplex eſt: nuntiatio augurii, & nuntiatio avocandæ concionis, quæ fere *obnuntiatio* vocatur. Augures habebant ſpectionem, & ſolum augurii nuntiationem, Magiſtratus & ſpectionem, & nuntiationem avocandæ concionis, ſeu obnuntiationem. Ex *Feſto*. *Varro lib. 5. de L. L.* In auſpiciis diſtributum eſt, qui habeant ſpectionem, qui non habeant. *Cic. Phil. 2. c. 32.* Quod te Sacerdotii jure facere poſſe dixiſti, ſi Augur non eſſes, & Conſul eſſes, minus facere potuiſſes? Vide, ne etiam facilius. Nos enim nuntiationem ſolam habemus, Conſules, & reliqui Magiſtratus etiam ſpectionem. Ita leg. Hieronymus Ferrarius, *Manut.* & *Lambin.* Alii *inſpectionem*. Sententia enim eſt. Nos Augures habemus tantum jus nuntiandi Magiſtratui de eo, quod viderimus. Conſules, & reliqui Magiſtratus habent etiam jus conſiderandi auguria, & judicandi, utrum iis res gerendæ impediantur, necne. Igitur ſecundum Feſtum Augures habebant duntaxat ſpectionem, non etiam nuntiationem, idest ſolum ſpectionem avium, & fulgurum, & nuntiationem augurii, non etiam nuntiationem avocandæ concionis; Magiſtratus vero habebant & ſpectionem, idest judicium de auguriis, & nuntiationem, idest obnuntiationem ad diſſolvenda Comitia. Secundum Ciceronem Augures habebant ſolum nuntiationem, non etiam ſpectionem, idest ſimpliciter jus nuntiandi ſua auguria, non vero de iis ſtatuendi. Magiſtratus autem habebant & ſpectionem, idest conſiderationem, & judicium de auſpiciis, & nuntiationem, idest obnuntiationem, qua declarabant Comitia divinitus prohiberi.

Specto, as, a. 1. *guardare, mirare, vedere*, Ger. *ſchawen*, Gall. *regarder*, Hiſp. *mirar*, aſpicio, intueor, freq. a *ſpecio*. *Varro l. 5. de L. L.* Spectare dictum a ſpecio antiquo, quo etiam Ennius uſus: Vos epulo poſtquam ſpexit, &c. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Somn.* Igitur alte ſpectare ſi voles, atque hanc ſedem, & æternam domum contueri. ¶ Vel cum acc. *Cic. 5. Tuſc.* Quodque nunc facimus, cum laxati curis ſumus, ut ſpectare aliquid velimus, & viſere. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *ad*, vel *in*. *Cic. de Divin.* Qui ad Meridiem ſpectans in media luna conſtitit. ¶ Translate ſumitur pro vergere, verſum eſſe, e regione eſſe. *Varro l. 1. de R. R. c. 24.* Niſi qui in ventum Favonium ſpectet. *Caſ. l. 5. bel. Gal.* Hujus lateris alter angulus, qui eſt ad Cantium, ad orientem Solem, inferior ad Meridiem ſpectat. *Cic. 7. Ver.* Quid attinuit, eam jubere in ea parte figere, quæ ad fretum ſpectaret? *Col. l. 10. c. 16.* Ut oblita ora eorum deorſum ſpectent. *Plin. l. 5. c. 1.* Opacus eſt, & nemoroſus, & ſcatebris fontium riguus, qua ſpectat Africam. ¶ Item pro conſiderare. *Cic. 1. Phil.* In judice ſpectari & fortuna debet, & dignitas. *Virg. 3. Ecl.* Si ad vitulam ſpectes, nihil eſt, quod pocula laudes. h. e. ſi vitulæ pretium tecum reputes; vel, ut *Servius* interpretatur, ſi pocula cum vitulis compares. ¶ Item pro cogitare, aliquid tanquam finem agendi ſibi proponere. *Cic. Att. l. 9.* Græciam ſpectare potius, quam Hiſpaniam. *Id. pro Rab.* Ut nihil, niſi ſempiternum, ſpectare videatur. ¶ Item pro cavere, etiam atque etiam cidere. *Plaut. Aſin. 4. 1. 33.* Spectandum, ne cuiquam oculum det, neque nuget. ¶ Item pro tendere, inclinare, pertinere. *Liv. l. 25. c. 3.* Res ad ſeditionem ſpectat. *Cic. l. 4. Fam. ep. 1.* Omnia utriuſque conſilia ad concordiam ſpectaverunt. *Id. 4. Acad.* Quo enim ſpectat illud, cum artificia tolli quereris a nobis, niſi ut opifices concitentur? *Id. 1. Tuſc.* Quorſum igitur hæc ſpectat oratio? *Id. 3. Fin.* Eorum definitiones eodem ſpectant. *Id. 1. de Orat.* Quæ cognitis, penituſque perſpectis, & in unum exitum ſpectantibus, & nunquam fallentibus rebus continetur. ¶ Item pro æſtimare, judicare. *Cic. pro Roſc. Am.* Nemo illum ex trunco corporis ſpectabat, ſed ex artificio comico æſtimabat. *Id. ibid.* Quem tu ſi ex cenſu ſpectes, Eques Romanus eſt, ſi ex vita, homo clariſſimus eſt, &c. ¶ Item pro probare, examinare. *Ovid. l. 1. Triſt el. 4.* Scilicet ut fulvum ſpectatur in ignibus aurum. ¶ Item pro rationem alicujus habere. *Cic. 2. Off.* At vero ille tenuis, cum quicquid factum ſit, ſe ſpectatum, non fortunam putet. ¶ Item pro ſuſpicere, admirari. *Horat. l. 1. ep. 16. v. 57.* Vir bonus, omne forum quem ſpectat, & omne tribunal. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Plin. l. 10. c. 70. de piſcibus:* Plauſu congregari feros ad cibum, conſuetudine ſpectatur. ¶ Item more deponent. V. *Spectatus*.

Spectrum, i, n. *immagine, fantaſma*, Ger. *geſpenſt*, Gall. *ſpectre*, Hiſp. *ſombra*, φάσμα, ſimulacrum, idolum, phantaſma, imago rei alicujus, quæ oculis ſe ſe offert, vel phantaſiæ occurrit, a *ſpecio*. *Cic. l. 15. Fam. ep. 16.* Qui putant etiam ſpectris Catianis exciteri: nam ne te fugiat, Catius Inſuber Epicureus, qui nuper eſt mortuus, quæ Democritus idola, hic ſpectra nominat. V. reliqua ejus epiſtolæ, & *Gell. l. 5. c. 17.*

Spectus, us, m. idem ac aſpectus, apud vet. a *ſpecio*. *Pacuvius apud Feſt.* Amplus, rubicundo colore, & ſpectu protervo ferox. *Apul. l. 3. Met.* Obliquato tamen ſpectu rem admirationis maximæ conſpicio.

Specŭla, æ, f. parva ſpes, ut *recula*, a ſpe, ut res. *Cic. l. 2. Fam. ep. 15.* Et eo magis, quod in communibus miſeriis hac tamen oblectabar ſpecula. *Plaut. Perſ. 1. 3. 9.* Eſt ne quid in te ſpecula?

Specūla, æ, f. 1. *ſpecula, veduta*, Ger. *ſchawerburn*, Gall. *échauguette*, Hiſp. *atalaya*, σκοπή, locus editus, & eminens, unde aliquid eminus videri, & proſpici poteſt. *Varro l. 5. de L. L.* Speculum, quod in eo ſpecimus imaginem: Specula, de qua proſpicimus. *Virg. 3. Æn. v. 239.* Dat ſignum ſpecula Miſenus ab alto. *Cic. 7. Ver. c. 35.* Prædonum adventum ſignificabat ignis e ſpecula ſublatus. *Id. l. 4. Fam. ep. 3.* Multo ante, tanquam ex aliqua ſpecula, proſpexi tempeſtatem futuram. ¶ Sæpe translate ſumitur pro vigilia, obſervatione. *Cic. pro Deiotaro, c. 8.* Rex ſemper in ſpeculis fuit, cum a te animo eſſet alieno.

Speculabilis, le, adject. qui ſpeculari, & conſpici poteſt. *Stat. l. 12. Thebaid. v. 624.* Linquitur Eois longe ſpeculabile proris Sunion.

Speculabundus, a, um, ſpeculans. *Suet. in Tib. c. 65.* Aptatis enim navibus ad quaſcunque regiones meditabatur fugam, ſpeculabundus ex altiſſima rupe identidem.

Speculāmen, inis, n. ſpeculatio. *Prudent. in Apotheoſi, v. 20.* Habes intuitus ſpeculamine glauco.

Specularia, rium, & riorum, n. res pellucida, quæ lumen admittit, quales erant quidam lapides, quibus ab antiquis obducebantur feneſtræ ad immittendum lumen, & ventos excludendos. *Senec. de Provid. c. 4.* Quem ſpecularia ſemper a flatu vindicarunt. *Id. ep. 90.* Quædam noſtra demum prodiiſſe memoria ſcimus, ut ſpeculariorum uſum perlucente teſta clarum tranſmittentium lumen. Ulpian. l. quæſitum 12. §. ſi domum, ff. *de inſtructo, vel inſtrumento legato:* Itaque neque ſpecularia, neque vela, quæ frigoris, vel umbræ cauſa in domo ſunt, deberi. ¶ In ſella quoque hujuſmodi ſpecularia uſum habuere. *Juven. Sat. 4. v. 21.* Quæ vehitur clauſo latis ſpecularibus antro. ¶ Etiam arbores, uvas, roſas, aliaque id genus ſpecularibus per hyemem cuſtodiebant, quod ex Columella, Palladio, & aliis conſtat. *Martial. l. 8. ep. 14.* Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam, Mordeat & tenerum fortior aura nemus, Hybernis objecta notis ſpecularia puros Admittunt Soles, & ſine fæce diem. ¶ Speculare corneum, quod ex cornu factum eſt, quali vulgo utimur in laternis. *Tertull. de anim. c. 53.* Velut per corneum ſpeculare, obſoletior lux ramos eſt.

Specularis, re, o. 3. quod ad ſpeculum ſpectat, quod ſpeculi vice fungitur. Specularis lapis, erat lapis vitri modo tranſlucidus, qui ex Hiſpania, Cappadocia, Arabia portabatur, quo in tenues laminas, ſive teſſellas diſſecto utebantur in feneſtris loco vitrorum, quæ nunc in uſu. Ita dicebatur, quia eſſet perſpicuus, idest ad ſpeculi ſimilitudinem luceret, atque imaginem redderet. Eoque & Græci appellant. *Plin. lib. 36. cap. 22.* Specularis vero (quoniam & hic lapis nomen obtinet) faciliore multo natura finditur in quamlibet tenues cruſtas, Hiſpania hunc olim citerior tantum dabat, nec tota, ſed

Digitized by Google

ſed intra centum millia paſſuum circa Segobricam urbem. Jam & Cypro, & Cappadocia, & Sicilia, & nuper inventum Africa, &c. ¶ Specularis ſignificatio eſt, quæ ſit ignis a ſpeculo oſtenſo. *Plin. l. 7. c. 56.* Specularem ſignificationem Trojano bello Sinon invenit.

Speculatio, onis, f. *ſpeculazione*, θεωρία, θεώρημα, actus ſpeculandi, contemplatio. *Ammian. l. 26. c. 10.* Speculationibus doctus.

Speculator, oris, m. *ſpeculatore*, κατάσκοπος, σκοπός, qui tacite, & e longe ſpeculatur, exploratur, e *ſpecula*. *Varro l. 5. de L. L.* Speculator, quem mittimus ante, ut reſpiciat, quæ volumus. *Caſ. l. 2. B G.* Hac re Cæſar ſtatim per ſpeculatores cognita, inſidias veritus, &c. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nam oculi tanquam ſpeculatores altiſſimum locum obtinent. ¶ Speculatores etiam dicebantur milites, qui litteras, & mandata Imperatorum perferebant, quia plerumque ex cohorte ſpeculatorum eligebantur. *Sueton. in Calig. cap. 44.* Magnificas Romam literas miſit, monitis ſpeculatoribus, ut vehiculo ad forum uſque pertenderent, nec niſi in æde Martis, ac frequenti Senatu Coſſ. traderent. *Tacit. 2. hiſtor. c. 73.* Vix credibile memoratu eſt, quantum ſuperbiæ Vitellii adoleverit, poſtquam ſpeculatores a Syria, Judæaque, adactum in verba ejus Orientem nunciavere. ¶ Item ſatellites, qui corpus Principis cuſtodiebant, qua ratione uſurpat *Tacit. 1. hiſtor. c. 25. 27. 31. & 35.* V. *Spiculator*. ¶ Tranſlate ponitur pro contemplatore, conſideratore. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 30.* Non pudet igitur Phyſicum, id eſt ſpeculatorem, venatoremque naturæ, ab animis conſuetudine imbutis petere teſtimonium veritatis?

Speculatorium, ii, n. locus, ex quo ſpeculamur, ſpecula. *Apulej. de Mundo*: Nuncii ſpeculatoriorum incenſores eſſidui. Alii alites leg.

Speculatorius, a, um, κατασκοπικός, quod ad ſpeculandum ſpectat. Speculatoria navigia, quibus in mari ſpeculamur, quid fiat. *Caſ. l. 4. B. G. c. 26.* Item ſpeculatoria navigia militibus compleri juſſit. *Liv. l. 22.* Inde duæ Maſſilienſium ſpeculatoriæ præmiſſæ retulerunt, &c.

Speculatrix, icis, f. *ſpeculatrice*, σκοπός, quæ ſpeculatur. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 18.* Furiæ Deæ ſunt, ſpeculatrices, credo, & vindices & facinorum, & ſceleris. *Stat. l. 2. ſilv. 2.* Speculatrix villa profundi. h. e. quæ ad mare ſpectat.

Speculatus, us, m. idem quod ſpeculatio. *Plin. l. 10. c. 73.* Feles quam occulto ſpeculatu in muſculos exiliunt.

Speculatus, a, um, particip. a ſpeculor. *Vellej. l. 2. c. 120.* Non ſegni providentia uſi, ſpeculatique opportunitatem. ¶ Paſſive pro ſpeculis ornato, ut ſpeculatum cubiculum: Auctor vitæ Horatii, quem quidam Suetonium eſſe putant.

Speculor, aris, d. a. *ſpeculare*, *guardare*, [Hebrew], Germ. *auſſpehen*, Gall. *guetter*, Hiſp. *mirar*, *atalayar*, κατασκοπέω, proſpicio, obſervo, exploro. *Caſ. l. 8. B. G.* Qui ſpeculandi gratia eſſent remiſſi. *Cic. 2. de Or. c. 30.* Nec inſidiando, & ſpeculando aſſequi potui, ut, quid Craſſus ageret, ſuſpicari liceret. *Id. 1. Catil.* Multorum te etiam oculi, & aures non ſentientem, ſicut adhuc fecerunt, ſpeculabuntur, atque cuſtodient. ¶ Item pro conſiderare, contemplari. *Virg. 1. Georg.* Non fruſtra ſignorum obitus ſpeculamur, & ortus.

Speculum, i, n. *ſpecchio*, [Hebrew], Germ. *ſpiegel*, Gall. *miroir*, Hiſp. *eſpejo*, κάτοπτρον, inſtrumentum ex vitro, chalybe, ſtanno, argento, & ſimilibus, in quo imaginem noſtram videmus, a *ſpecio*. *Cic. de Univ.* Id fit, cum ſpeculorum levitas hinc, illincque altitudinem aſſumpſit. *Ovid. l. 3. de Arte*: Et ſpeculum conſulat ipſa ſuum. ¶ Speculum argenteum primus fecit Praxiteles Pompeji Magni ætate. *Plin. l. 33. c. 9.* ¶ De ſpeculis e ſtanno mentionem facit *I. I. l. 34. c. 17.* de lapideis ſpeculis, *l. 36. c. 17.* & de ſmaragdo confectis, *lib. 37. c. 5.* ¶ Sæpe ſpeculum tranſlate uſurpatur. *Cic. in Piſon. c. 29.* Vitam alicujus in veſtibus tamquam in ſpeculo intueri. *Ter. Adelph. 3. 3. 61.* Inſpicere tamquam in ſpeculum vitas omnium. ¶ Speculum lympharum pro aqua pellucida, quæ imagines reddit, dicit *Phædr. fab. 4.* Sic ſpeculum Lunæ, *Tertull. de reſurrect. carn. c. 9.* quia lumen ſolis repercutit. ¶ Speculum pro parvo ſpecu uſurpavit *Paulin. Aquilejenſ.* apud *Barth. l. 43. Adverſar. c. 11.*

Specus, us, m. vel f. 4. vel 2. *ſpeco*, idem ac ſpelunca, a σπέος, quod idem notat. *Accius apud Non. 1. S. n. 31.* Quod Dii tetardum inferum penitus interpreſſum altus clauſere ſpecus? *Ovid. 3. Met. v. 29.* Et ſpecus in medio ſylvæ, & vimine denſus. *Hor. l. 3. Od. 25.* Quæ nemora, aut quos agor in ſpecus? *Gell. l. 5. c. 14.* Specum quandam nactus remotam, latebroſamque, in eam me penetro, & recondo. ¶ Uſurpatur tranſlate. *Sil. l. 6. v. 276.* Tabiſicam expirat ſaniem ſpecus ultima. *Virg. 9. Æn.* Reddit ſpecus atri vulneris undam. h. e. profunditas. ¶ Legitur & ſpecus, ci, n. 2. *Virg. 7. Georg. v. 568.* Hic ſpecus horrendum, & ſævi ſpiracula Ditis Monſtrantur.

Spegma, atis, n. æris micæ, ſeu ramenta, quæ in ærariis officinis, liquato jam ære, atque percocto, additis carbonibus, & accenſis, colliquantur, & colliguntur. *Plin. l. 34. c. 13.*

Spelæum, i, n. σπήλαιον, ſpelunca, a Græco nomine allato. *Virg. 10. Ecl.* Certum eſt in ſylvis inter ſpelæa ferarum Malle pati.

Spelta, æ, genus frumenti. *Rhemn. Pann. de Ponder. v. 10.*

Spelunca, æ, f. *ſpelonca*, [Hebrew], Ger. *hole*, Gall. *caverne*, Hiſp. *cueva*, *hoya*, σπήλαιον, μάνδρα, ἄντρον, antrum, montis cavitas, rupes excavata. *Virg. 6. Æn.* Spelunca alta fuit, vaſtoque immanis hiatu. *Cicer. 6. Verr. c. 48.* Etenim propter eſt ſpelunca quædam, converſa ad Aquilonem, infinita altitudine, qua Ditem Patrem ferunt cum curru extitiſſe.

Speluncoſus, a, um, adject. *pieno di caverne*, ut ſpeluncoſa loca, *Cal. Aurelianus Acut. c. c. 37.*

Sperabilis, & le, o. 3. *ſperabile*, ἐλπιστός, quod ſperari poteſt. *Plaut. Capt. 3. 3. 3.* Hic ille eſt dies, cum nulla vitæ ſalus ſperabilis eſt mecum.

Speratus, a, um, *ſperato*, ἐλπισθείς, partic. a ſpero. *Plaut. Merc.* Spem ſperatam cum hanc obtuliſti mihi, grates ago. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Simul & illud cogita, non de re aliqua, & ſperata gloria jam laborare, ſed de parta dimicare. ¶ Veteres *ſperatum* dicebant ſponſum. *Afran. apud Non. c. 2. n. 812.* Curre, & nuntia venire, & mecum ſperatum adduce. Sic *ſperatam* ſponſam, vel eam, quæ ſponſa futura ſperabatur. *Hygin. fab. 33.* Hercules intervenit, centaurum occidit, & ſuam ſperatam abduxit. *Plaut. apud Varron. l. 5. de L. L.* Lubenter, mea ſperata, conſequor. ¶ *Id. Plaut. in Amphitr.* Speratam appellat eam quæ jam nupſit, 3. 2. 44. Amphitruo, *ſequens*, uxorem ſalutat lætus ſperatam ſuam.

Sperchias, adis, f. 3. σπερχειάς, patron. fœm. a *Sperchius*. *Ovid. 1. Met. v. 250.* Æſtuat Alphæus, ripæ Sperchiades ardent. Al. leg. Spercheides, ut ſit a recto *Sperchëis*, *idis*.

Sperchionides, æ, m. 1. σπερχειονίδης, patron. maſc. a *Sperchius*. *Ovid. 5. Met. v. 86.* Caucaſumque Abatem, Sperchionidemque Lycetum. h. e. habitantem apud fl. Sperchium.

Sperchius, ii, m. *Agriamela*, al. *Selambria*, fl. Theſſaliæ, qui ex Pindo monte oriens rapida in ſinum Maliacum labitur. Huic Achilles voverat comas, ſi rediiſſet e Troja incolumis. *Virg. 2. Georg. v. 487.* Sperchiuſque, & virginibus bacchata Lacænis Taygeta.

Speres, vel ſperis, is, f. idem ac ſpes, apud vet. *Non. 2. 2. n. 788.* Sperem veteres ſpem dixere: unde & *proſpere* dicitur pro ſpe. *Feſt.* Speres antiqui pluraliter dicebant, ut *Ennius l. 2.* Et ſemel effugit ſperes ita funditu' noſtras. Et libro ſextadecimo: Spem, ſi ſperes quicquam prodeſſe potes ſunt. *Varro apud Non. loc. cit.* Quibus ſuam delectat ipſe amicam, & ſe ſe ſperibus jactes ſuis. *Eumen. in paneg. ad Conſtantin. c. 55.* Pleni ſperum, vacui commodorum.

Sperma, atis, n. *ſeme*, σπέρμα, ſemen. *Sulpic. Sev. l. 1.* Sperma in terram effundit.

Spernax, acis, n. 3. ἀτιμωτής, contemptus. *Sil. l. 8. v. 465.* Ductor Piſo aunt ſpernaces mortis agebat.

Spernendus, a, um, ἀτιμητέος, *ſprezzabile*. *Tac. l. 14. Ann. c. 40.* Marcellus Aſinio Pollione proavo clarus, neque morum ſpernendus habebatur.

Sperno, is, ſprevi, ſpretum, a. 3. *ſprezzare*, *rifiutare*, [Hebrew], Germ. *verachten*, Gall. *mépriſer*, Hiſp. *menoſpreciar*, ἀτιμάζω, ἐκφαυλίζω, ὀλιγωρέω, faſtidio, deſpicio, rejicio, contemno, negligo. *Cic. 1. Fin.* Qui Ennii Medeam, aut Antiopam Pacuvii ſpernat, aut rejiciat? *Idem 2. de nat. Deor.* Veritas auſpiciorum ſpreta eſt, ſpecies tantum retenta. ¶ A veteribus pro ſeparare uſurpabatur. *Ennius apud Non. c. 4. n. 435.* Melius eſt virtute jus. Nam ſæpe virtutem mali naneiſcuntur, jus, atque æquum ſe a malis ſpernit procul. *Plaut. Capt. 3. 3. 2.* Nunc ſpes, opes, auxiliaque a me ſegregant, ſpernuntque ſe.

Spero, as, a. 1. *ſperare*, *avere ſperanza*, [Hebrew], Ger. *hoffen*, Gal. *eſperer*, Hiſ. *eſperar*, ἐλπίζω, fiduciam habeo, aliquid ex voto ſucceſſurum eſſe. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. pro Cluent.* Ut neque accuſator timere, neque reus ſperare debuerit. *Id. pro Dejot. c. 14.* Jubeo, te bene ſperare, & bono animo eſſe. ¶ Vel cum acc. *Cic. pro L. Man.* Præterita meminiſſe, reliqua ſperare videamur. ¶ Vel cum ablat. & præpoſit. *de*. *Cic. Att. l. 9. ep. 7.* Ita neque de otio noſtro ſpero jam. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. 4. Catil.* Si illam meam priſtinam lenitatem perpetuam ſperant futuram. ¶ Aliquando eſt exiſtimare, ſeu conſiderare, in qua acceptione de præterito etiam, & de præſenti uſurpatur. *Cic. Att. l. 1. ep. 1.* Spero, tibi me cauſam probaſſe, cupio quidem certe. *Id. ib.* Cetera ſpero prolixa eſſe, his dumtaxat urbanis competitoribus. *Metell. ad Cic. l. 5. Fam. ep. 1.* Te tam mobili in me meoſque eſſe animo, non ſperabam. *Terent. Eun. 5. 3. 11.* Spero me habere, qui hunc meo excruciem malo. ¶ Cum conjunctivo, & ut particula. *Q. Cic. de petit. conſul. c. 5.* Qui abs te aliquid beneficium aut habent, aut, ut habeant, ſperant. ¶ Sperare deos eſt in deos confidere. *Plaut. Caſ. c. 3. 38.* Diis ſum fretus. Deos ſperabimus. Niſi malis *Plautum* per ellipſim locutum eſſe, ut ſubaudiatur *propitios fore*, aut quid ſimile. ¶ Per Catachreſim ponitur pro timere. *Virg. Æn. l. 4.* Hunc ego ſi potui tantum ſperare dolorem. Adde *Cic. pro Roſc. Amer. c. 4. & Plaut. Moſtell. 1. 3. 40.*

Spes, ei, f. 5. *ſperanza*, [Hebrew], Germ. *hoffnung*, Gal. *eſperance*, Hiſp. *eſperança*, ἐλπίς, expectatio boni, ut *Cicero* definit *4. Tuſc.* ſeu opinio venturi boni, ab antiquo *ſperes*. *Caſ. l. 1. B. C.* Plenus bonæ ſpei, atque animi adverſus eos proficiſcitur. *Cic. 2. Phil.* Adoleſcentem ſumma ſpe & animi, & ingenii, præditum rei familiaris facultatibus. *Quintil. l. 1. c. 1.* Spem capere de aliquo. *Liv. l. 27. c. 28.* Spes affulget. *Senec. epiſt. 8.* Spe decipi. *Rurſus Cic. 13. Fam. epiſt. 19.* In ſpe eramus, te facturum &c. *Id. Fam. 10. epiſt. 25.* Ingredi in ſpem. *Idem Attic. 2. epiſt. 22.* In ſpem adduci. *Id. 9. Fam. epiſt. 1.* In ſpem venire. *Id. 3. Att. ep. 9.* Spe uti. *Id. Agrar. 1.* Spe duci. *Id. pro Mur. c. 55.* Spe inflari. *Id. 5. Tuſc. c. 12.* Spem in aliquo reponere. *Id. 10. Fam. epiſt. 17.* Spe bona eſſe. Illa quoque *Ciceronis* ſunt, Spem alicui afferre, dare, injicere, oſtendere, &c. *Id. Fam. 15. ep. 2.* Reipublicæ ſpes omnis in vobis eſt. *Id. 5. Fam. ep. 13.* Tenere aliqua ſpe. *Id. Attic. l. 15. ep. 1.* Præter ſpem. *Ter. Andr. 4. 1. 14.* Spe falſa aliquem producere. *Tacit. 1. hiſt. c. 17.* Spem concipere. *Id. ib. c. 4.* In ſpem erigi. *Id. Ann. 1. c. 8.* In ſpem ſecundam nepotes pronepoteſque (heredes) ſcripſerat. *In ſecondo luogo: in mancanza de' più propinqui.* *Liv. lib. 2. c. 15.* Spes inciſa. ¶ Spes interdum dicitur id, in quo aliquid ſperamus. *Virg. 2. Æn.* O lux Dardaniæ, ſpes o fidiſſima Teucrum. *Id. Ecl. 1.* Gemellos, ſpem gregis. ¶ Interdum ſumitur pro metu. *Stat. 9. Theb.* Dum ſpes nulla necis. *Lucan. l. 5. v. 454.* Naufragii ſpes omnis abit. ¶ Interdum pro lætitia. *Virg. 1. Æn.* Spem vultu ſimulat, premit altum corde dolorem. ¶ In num. pl. habet nom. acc. & voc. cæteris caſibus caret. *Cic. 3. Catil.* Exiſtimare debetis, omnes Catilinæ copias, omnes ſpes, atque opes, his depulſis Urbi periculis, concidiſſe. ¶ *Salvian.* tamen *ſpebus* dixit *l. 5. de gubernat. ad fin.* ¶ *Spem pretio emere*, proverbialiter dicitur pro eo, quod eſt certum, & præſens detrimentum facere ſpe incerti lucri. *Ter. Adel. 2. 2. 11.* Spem pretio non emo.

Spetile, vel Spectile, is, n. caro infra umbilicum ſuis. *Plaut. in fragment. Carbonaria*, interprete *Paulo apud Feſt.*

Speuſippus, i, m. Σπεύσιππος, Philoſophus Athenienſis, Platonis ex ſorore nepos, quem Plato quaſi Philoſophiæ heredem reliquit. Octo annos Platonicæ ſcholæ præfuit. Compoſuit Dialogos, qui a Diogene commemorantur. Primus invenit, quo pacto ex gracilioribus lignis fierent vaſa capacia. Ferunt, hunc ſenio confectum ſibi mortem conſciviſſe mœrore impulſum. Plutarchus vero ſcribit, illum pediculis afferveſcentibus interiiſſe. V. *Gel. l. 3. c. 17.*

Speuſticus, a, um, adject. a σπεύδω, *feſtino*, ut ſpeuſticus panis, qui celerrime coquitur, *Plin. l. 18. c. 11.*

Sphacos, i, σφάκος, herba ſalvia. *Plin. l. 24. c. 6.*

Sphæra, æ, f. *sfera*, *globo*, [Hebrew], Ger. *kugel*, Gall. *ſphere*, Hiſp. *eſphera*, σφαῖρα, globus, corpus ſolidum rotundum unica ſuperficie contentum, in cujus medio punctum eſt, a quo omnes lineæ recta ductæ ad circumferentiam, vel ad ambientem ſuperficiem ſunt æquales. *Cic. l. 2. de Nat. Deor. c. 18.* Cum duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus (ſic enim σφαῖραν interpretari placet) ex planis autem circulus, aut orbis. *Id. ib. c. 21.* Habent ſuam ſphæram ſtellæ inerrantes, ab ætherea conjunctione ſecretam & liberam. *Id. 3. de Or. c. 40.* Quamvis ſphæram in ſcenam, ut dicitur, attulerit Ennius, tamen in ſphæra fornicis ſimilitudo non poteſt ineſſe. ¶ Sphæræ luſus, eſt luſus pilæ, apud *Cal. Aurelian. Chronic. l. 5. c. 11.* ¶ Eſt etiam *ſphæra* deſcriptio motus ſiderum. Ejus plurium ſunt genera: alia enim eſt *ſphæra Græcanica*, alia *Barbarica*, alia *Perſica*, alia *Indica*. Dicitur *Græcanica* illa, in qua explicantur ortus, & occaſus ſiderum, prout a Græcis in ſuo hemiſphærio viſuntur; *Barbarica*, quæ accommodata eſt ad clima Ægyptiorum, & ſic de reliquis. *P. Nigidius Figulus* ad inclinationem utriuſque cæli Ægyptiaci, & Græcanici ſcribens, alterum librum vocavit *ſphæram Barbaricam*, alterum *Græcanicam*. Ex utroque fragmenta aliquot afferuntur a *Servio ad 1. Georg. v. 19. & 218.* e *Varrone* apud eund. *Serv. ad 2. Georg. v. 190.* & a *Probo in 1. Georg.* Hæc nos ex *Joſ. Scalig. in comment. ad Manil.* ubi plura hac de re. ¶ *Jul. Firmicus Barbaricæ ſphæræ* meminit *l. 8. c. 18. & 31.* & alibi: ſed videtur eo nomine *ſphæram Græcanicam* intelligere. Perſequitur enim vires, & apoteleſmata aſtrorum ſecundum ea nomina, quibus a Græcis vocantur.

Sphæralis, le, adject. *sferico*, ad ſphæram pertinens, ut ſphæralis forma, *Macrob. l. 7. Somn. c. 16.* Sphæralis globoſitas, *Id. l. 1. in Somn. Scip. 1. ult.*

Sphærica. V. Sphærita.

Sphæricus, a, um, ſphæralis. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 14.*

Sphærion, Σφαιρίον, nomen collyrii apud *Celſ. l. 6. c. 6.*

Sphæriſta, æ, m. Σφαιριστής, qui pila, vel globo ludit. *Sidon. l. 2. epiſt. 9.* Ecce huc ſphæriſtarum contra ſtantium paria inter rotatiles cataſtropharum gyros duplicabantur.

Sphæriſterium, n. 3. Σφαιριστήριον, locus pilæ luſui deſtinatus, a Σφαιρίζω, *pila ludo*. Erant ſphæriſteria cubicula in balneis, in quibus ſe tum aliis rebus, tum pilæ ludo veteres exercebant. *Plin. l. 5. ep. 6.* Apodyterio ſuperpoſitum eſt ſphæriſterium, quod plura genera exercitationis, pluraſque circulos capit. *Sueton. in Veſpaſ. c. 20.* Valetudine proſperrima uſus eſt, quamvis ad tuendam eam nihil amplius quam fauces cæteraque membra ſibimet ad numerum in ſphæriſterio defricaret.

Sphærita, æ, f. Σφαιρίτης, ſupple πλακοῦς, placentæ genus, in cujus ſolo ſphæræ, ſeu globuli multi poſiti ſunt, a *ſphæra*. *Cato c. 83.* Sphæritam ſic facito, &c. Sunt qui leg. *Sphæricam*.

Sphæroides, is, *globoſo*, *sferico*, ut ſphæroides ſchema, *Vitruv. l. 8. c. 6.*

Sphæromachia, æ, f. *giuoco di palla*, certatio quæ fit pila, vel globo. *Statius in præfat. l. 4. ſilvar.* Sphæromachias ſpectamus, & pilarios luſus admittitur.

Sphagitides, um, f. Σφαγίτιδες, venæ duæ inſignes utrinque ad jugulum apparentes, apud *Celſ. lib. 4. cap. 1.* ubi tamen græcis literis hanc vocem ſcribit.

Sphagnos, i, Σφάγνος, & Σφάκος, alio nomine bryum, βρύον. Hac voce ſignificantur cani arborum villi, quales in quercu maxime videmus, ſed odore præſtantes. *Plin. l. 12. c. 23. & l. 24. c. 6.*

Sphingius, ii, m. V. in voce ſequenti.

Sphinx, ngis, f. 3. *Sfinge*, Σφίγξ, monſtrum apud Thebas, cujus caput, & manus puellæ, corpus canis, alæ avis, vox hominis, ungues leonis, cauda draconis, σφίγγα,

Digitized by Google

Σφίγγα, *ſtrege*, quod in ſcopulo inſidens viæ imminenti ad portam Thebarum ænigmata proponere ſoleret prætereuntibus ita difficilia, ut ſe ie expedire non poſſent, quod ſi illa ænigmata non diſſolverint, ad eos advolabat, illoſque ad ſe in rupem tractos unguibus lacerabat. *Auſonius Idyl.* 11. v. 40. Terruit Aoniam volucris, leo, virgo, triformis Sphinx, volucris pennis, pedibus fera, fronte puella. Hæc in fabulis. Re vero autem Sphinx fuit, quemadmodum ex Socrate tradit Scholiaſtes Euripidis, γυνὴ χρησμολόγος λόγους μαντευομένη, vates ejus regionis, quæ reſponſa daret intellectu difficilia. Indeque a *Sophocle in Oedipo tyranno* vocatur ἡ ῥαψῳδὸς, ideſt canens carmina. Vide, ſis, quæ de Sphinge notavit *Joſ. Scaliger*, *Animadv. Euſeb. ad ann.* 737. *Stat. lib.* 3. *Theb. v.* 66. Si Sphingos iniquæ Callidus ambages te præmonſtrante reſolvi. ¶ Cum Oedipus Thebas ingreſſurus eſſet, Sphinx ænigma ejuſmodi ei propoſuit. Quodnam animal mane quadrupes, meridie bipes, veſperi tripes eſſet. Oedipus ænigmatis nodum diſſolvit, & dixit, hominem eſſe, qui in infantia manibus, & pedibus repens vertitur, quam incedens, quadrupes ſit factus vir, ut qui nullo alio, quam pedum adminiculo nititur, bipes: ingraveſcentibus autem annis, aſſumpto ſcipione, tripes. Hanc ſolutionem Sphinx tam ægre tulit, ut ſtatim ſe de ſaxo præcipitaverit. *Plaut. Pæn.* 1. 3. 34. Iſtæ orationi Oedipo opus conjectore eſt, qui Sphingi interpres fuit. ¶ Sphinx item animal eſt ex genere ſimiarum, inſigne duabus in maxilla maculis nigricantibus, cauda coloris ſubnigri, oblonga. *Plin. l.* 8. *c.* 21. ¶ Dicitur & Sphingius, ii, m. *Id. l.* 10. *s.* 72. Et Sphingium, ii, *Id. l.* 6. *s.* 29.

Sphondŷli, orum, Σφόνδυλοι, concharum marinarum genus, apud *Colum. l.* 8. *cap.* 16.

Sphragis, idis, f. Σφραγὶς, *ſigillo*, vox Græca. Scribit *Plin. l.* 35. *s.* 6. terram Lemniam ſphragidem appellatam, quia non niſi ſignata venundabatur. ¶ Apud *eund. l.* 37. *c.* 8. Sphragides ſunt gemmæ quædam optimæ ad ſignandum. ¶ Apud *Celſ. l.* 5. *c.* 20. ſphragis dicitur paſtillum quoddam ad obſignanda, & glutinanda vulnera utile.

Sphragītis, idis, f. Σφραγῖτις, ſignaculum, *Prudent. Periſteph.* 10. v. 1076. Quid ſi ſacrandas accipis ſphragitidas, &c.

Sphyræna, æ, f. Σφύραινα. V. Sudis.

Spīca, æ, f. *ſpiga*, שבלת, Germ. *aher*, Gall. *épi*, Hiſp. *eſpiga*, στάχυς, totum illud in frumento, quo grana continentur, cujus partes ſunt gluma, & ariſta. *Var. l.* 1. *R. R.* 1. 48. Spica in hordeo, & tritico tria habet continentia, granum, glumam, ariſtam, & etiam primitus, ſpica cum oritur, vaginam. *Cic. de Sen. c.* 15. Culmoque erecta geniculato vaginis jam quaſi pubeſcens includitur, e quibus cum emerſerit, fundit frugem ſpicæ ordine ſtructam, & contra avium minorum morſus munitur vallo ariſtarum. *Ovid.* 8. *Met. de apro Calydonio.* Et Cererem in ſpicis intercipit. ¶ Spica mutica eſt. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 48. Spica mutica dicitur, quæ non habet ariſtas. Eæ enim quaſi cornua ſunt ſpicarum. ¶ Spica vox a frugibus ad alias etiam plantas extenditur. Hinc crocus dicitur a Poetis ſpica Cilissa, nimirum quia filis, ſive capillamentis refert ariſtas. *Ovid.* 1. *Faſt.* Et ſonet accenſis ſpica Cilissa focis. *ideſt* crocus advectus a Cilicia. *Plin. l.* 12. *c.* 12. Nardi cacumina in ariſtas ſe ſpargunt, ideo gemina dote nardi ſpicas, ac folia celebrant. ¶ Dicitur etiam de bulbo herbarum, præſertim vero allii. *Cato R. R. c.* 70. Ulpici ſpicas quatuor. *Col. l.* 11. *c.* 3. Ulpicum habet, velut allium, plures cohærentes ſpicas. ¶ Spicæ teſtaceæ, ſunt laterculi coctiles, oblongi, & acuminati, quibus pavimenta ſiunt. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. V. *Spicatus.* ¶ Spica denique eſt ſignum in cælo, quod in Virginis parte decimum oritur. *Col. l.* 11. *c.* 2. Decimoquarto Calendas Octobris Spica Virginis exoritur.

Spicātus, a, um, *ſpigoſo*, Σταχυωτὸς, quod habet ſpicas. *Plin. l.* 21. *s.* 17. Aliud rurſus ſpicatum genus herbarum. *Id. l.* 24. *c.* 15. Chamæciſſos ſpicata eſt tritici modo, ramis quinis fere inſoſa. ¶ Tranſlate ponitur pro omni eo, quod conciſum minutatim eſt in modum ſpicæ. *Gratius in Cynegetico*: Spicataque faces ſerm ad nemora alta Dianæ. ¶ Pavimentum ſpicatum eſt, quod factum eſt ex laterculis oblongis, & angolatis ſpicæ figura, *a ſpina de peſce*, *Vitr. l.* 4. *c.* 1. & *l.* 7. *c.* 1. *Plin. l.* 36. *c.* 25.

Spiceus, a, um, *di ſpica*, Germ. *aherin*, Gall. *d'épi*, Hiſp. *d'eſpiga*, Σταχυϊνὸς, quod ex ſpicis eſt. *Virg. l.* 1. *Georg.* Spicea jam campis cum meſſis inhorruit. *Ovid.* 2. *Met.* Stabat nuda æſtas, & ſpicea ſerta gerebat.

Spicĭfer, a, um, Σταχυοφόρος, quod fert ſpicas. *Sen. Herc. Oet. de Cerere*: Et ſpiciferæ conceſſa Deæ Attica Myſtas claudit Eleuſis. *Martial. l.* 10. *epigr.* 74. Non Hybla, non me ſpicifer capit Nilus.

Spicilegium, ii, n. *ſpigolamento*, *ſpigolazione*, Germ. *nachſtoppelung der aher*, Gall. *amas d'epis*, Hiſp. *eſpigamento de eſpigas*, Σταχυολογία, collectio ſpicarum in agro a meſſoribus prætermiſſarum. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 53. Meſſe facta ſpicilegium venire oportet.

Spicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare*, Βλέπω, video, cerno, intueor. *Plaut. Mil.* 3. 1. 100. Quo ſupercilio ſpicit! *Enn. apud Feſt.* ſpexit de pontibu' caſſis.

Spiclum, i, n. idem ac ſpiculum, per Sync. *Lucr. l.* 3. *v.* 199. At contra lapidum conjectum, ſpiclorumque &c.

Spīco, as, a. 1. *ſpigare*, *mandar fuori le ſpighe*, Ger. *ahreſchoſſen*, Gall. *jetter les épis*, Hiſp. *eſpigar*, Σταχυοῦμαι, ſpicas emitto. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Grana in ſtipula crinito textu ſpicantur. ¶ Spicare quoque eſt concidere aliquid minutatim, ſic, ut aſſulis multis referat ſpicam cum ariſtis ſuis, vel in modum ſpicæ acuere. *Gratius in Cynegetica v.* 118. Quid Macedum immenſos libeat ſi dicere contos, Quam longa exigui ſpicant haſtilia dentes!

Spicŭla, æ, herba chamæpitys. *Apuleı. de herb. c.* 26.

Spiculātor, oris, m. *alabardiero*, Ger. *trabant*, Gall. *halebardier*, Hiſp. *alavardero*, δορυφόρος, ſatelles Principis cataiſæ, a *ſpiculum*, quia ſpiculum geſtat. *Tacit.* 3. *hiſt. cap.* 31. Dilapſis ſpiculatoribus, cætera cohors non aſpernata concionantem. *Sueton. in Claud. c.* 35. Ut ſpiculatores cum lanceis circumſtarent. Utroque loco alii leg. *ſpeculatores*.

Spiculātus, a, um, adject. acuminatus. *Solin. c.* 51. Cauda veluti ſcorpionis aculeo ſpiculata.

Spicŭlo, as, a. 1. *aguzzare la punta*, ἀκονάω, cuſpidem acuo. *Plin. l.* 11. *c.* 2. *de inſectorum aculeo*: Telum vero perfodiendo tergori quo ſpiculavit ingenio!

Spiculum, li, n. *dardo*, חנית, Ger. *glan*, Gal. *javeline*, Hiſp. *lanca*, λόγχη, ξυστὸς, lancea brevis, ſeu (ut *Vegetius* ait *l.* 2. *de re milit. c.* 15.) telum miſſile, cujus ferrum eſt triangulum, unciarum novem, haſtile pedum quinque, & ſemiſſis. *Cic. in Piſ.* 1. Caſſius homo ſapientiſſimus noſtræ civitatis ſpiculis prope ſcrutatus eſt Alpes. *Virg.* 5. *Æn.* Gnoſia bina dabo levato lucida ferro ſpicula. ¶ Accipitur & pro ſagitta. *Virg.* 11. *Æn.* Spicula converſo fugientia dirigit arcu. ¶ Aliquando pro quacunque cuſpide, & aculeo, ut ſunt ſpicula ſagittarum, & aculei apum. *Curt. lib.* 7. *cap.* 6. Rex ſagitta ictus eſt, quæ in medio crure reliquerat ſpiculum. *Virg.* 4. *Æn. verſ.* 237. *de apibus*: læſa venenum Morſibus inſpirant, & ſpicula cæca relinquunt. ¶ Spicula pro ſolis radiis ponuntur a *Prudent. in hymno ad matutin.* ¶ *Spiclum* per ſyncop. V. ſuo loco.

Spicŭlus, a, um, adject. in modum ſpiculi factus. *Tertul. de pudic. c.* 7. Non lacerum ſpiculo lunatæ, ſed totius ſolis lancea opus eſt. *Schoppius in notis ineditis ad Tertul.* legit *ſpiculi*.

Spicum, i, n. idem ac ſpica. *Cicer.* 2. *de nat. Deor. cap.* 42. *de ſigno Virginis*: Spicum illuſtre ferens inſigni corpore virgo. *Varr. apud Non. cap.* 3. *n.* 232. Neque in bona ſegete nullum eſt ſpicum nequam, neque in illa non aliquod bonum.

Spicus, ci, m. idem ac ſpica. *Feſt.* Spicum maſculine antiqui dicebant, ut hunc ſtirpem, & hunc amnem.

Spina, æ, f. *ſpina*, קוץ, Germ. *dorn*, Gall. *épine*, Hiſp. *eſpina*. ἄκανθα, aculeus ſcotis, vel rubi, quo pungimur. *Virgil.* 5 *Ecl.* Carduus, & ſpinis ſurgit paliurus acutis. *Col. l.* 10. *c.* 3. Ea ſint vaſtiſſimarum ſpinarum, maximeque rubi, & paliuri, &c. ¶ Spinam facere dicitur aſparagus, cum percrevit, & ſpinoſus fit. *Col. l.* 11. *s.* 3. Deinde cum ſpinam fecerit, collectis ſeminibus ipſis, &c. ¶ *Spina ſolſtitialis*, eſt frutex, vel herba quæ ſolſtitio provenit, vel floret. *Col. l.* 2. *c.* 18. Alius per ver evellamus, ut intuba, ac ſolſtitiales ſpinas. ¶ Item pro aculeo, qualis hyſtricibus, ſerpentibus, & nonnullis piſcibus ineſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quarum aliæ ſpinis tectæ ſunt, aliæ villis veſtitæ, aliæ ſpinis hirſutæ. *Plin. l.* 8. *c.* 35. Hyſtrices generat India, & Africa ſpina contectas. ¶ Tranſlate ſpina dicitur vertebrarum in quocunque animali contextus inter ſe (quam & Græci ἄκανθαν nominant) qui eſt a collo ad extremum uſque os, quod ſacrum dicitur. Sic autem appellata eſt, quod ipſæ vertebræ in ſuo contextu proceſſus utrinque oſtendant, ſpinis haud abſimiles. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 7. Scapulis latis, ſpina maxime duplici. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. Spina lumbis oſſea, ſed tereti ſtructura, per media foramina a cerebro medulla deſcendente. ¶ Per tranſlationem item accipitur pro inculto, & horrido dicendi genere, vel pro difficultate. *Cic.* 4. *Fin.* 2. *ult.* Panætius nec acerbitatem ſententiarum, nec diſſerendi ſpinas probavit. *Id.* 4. *Tuſ. c.* 5. Spinas partiendi, & definiendi prætermittunt.

Spinālis, & le, n. quod ad ſpinam pertinet. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 9. Animæ per ſpinalem medullam præbetur effectus.

Spinĕa, æ, f. genus vitis, quæ & ſpionia. *Plin. l.* 14. *c.* 2.

Spinēŏla, æ, f. ſpecies roſæ, plurimis, ſed minutiſſimis foliis. *Plin. l.* 21. *c.* 4.

Spineſco, is, n. 3. ſpinoſus fio. *Martian. Capel. l.* 6. *metro ult.* Sentis ſpineſcere membris.

Spinētum, ti, n. *luogo piantato di ſpine*, Germ. *dorn geſtend*, Gal. *épinaye*, Hiſp. *eſpinal*, ἀκανθὼν, locus ſpinis abundans. *Virg.* 2. *Ecl.* Nunc viridis etiam occultant ſpineta lacertos.

Spineus, a, um, ἀκάνθινος, quod a ſpinis factum eſt. *Ovid.* 2. *Met. v.* 789. Quam ſpinea tortum Vincula cingebant.

Spinĭfer, ra, rum, ἀκανθοφόρος, quod ſpinas fert, *Cic. in Arat. v.* 178. Spiniferam ſubter caudam piſtricis adhæſit.

Spinĭger, a, um, adject. idem quod ſpinifer. *Prudent. in paſſione Hippolyti, v.* 115. Spinigeris ſtirpibus hirtus ager.

Spinoſŭlus, a, um, *ſpinoſetto*, aliquantum ſpinoſus. *Hieron. ep.* 83. *ad Ocean.* Primum ſpinoſulus noſter obmutuit, poſtea vero, &c.

Spinōſus, a, um, *ſpinoſo*, ἀκανθώδης, ſpinis abundans. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 3. Atque in ſpinoſis locis paſcuntur. *Plin. l.* 12. *c.* 15. Corticem levem myrrhæ, ſimilemque unedoni, ſcabrum alii, ſpinoſumque dixere. ¶ Tranſlate ſumitur pro duro, aſpero, inculto. *Cic.* 1. *de Orat.* Sed hæc erat ſpinoſa quædam, & exilis oratio, longeque a noſtris ſenſibus abhorrebat. *Id.* in *Orat. c.* 32. Et pollutaque Dialectici dicuntur, ſpinoſiora multa pepererunt.

Spinter, ſive ſpinther, ēris, n. ἀκρόχειρον, δακτυλιώτης, fibula in humeris, vel armilla, qua mulieres in ſummo brachio ſiniſtro utebantur. *Feſt.* Spinther vocabatur armillæ genus, quod mulieres antiquæ gerere ſolebant brachio ſummo ſiniſtro. *Plaut. Men.* 3. 3. 4. Jubeas, ſpinther novum reconcinnarier. ¶ Fuit & nomen hiſtrionis ſecundarum, qui ob ſimilitudinem cognomen dedit P. Cornelio Lentulo, qui conſul fuit cum Q. Cæcilio Metello Nepote A. U. 696. *Plin. l.* 7. *c.* 12. *a med.*

Spintria, æ, com. 1. repertor monſtroſæ libidinis, novique concubitus, a σφιγκτὴς, *ſeratilla*, *ugucıulur*, nempe a monſtroſarum libidinum ardore. *Suet. in Tib. c.* 43. Monſtroſique concubitus repertores, quos ſpintrias appellabat. *Tac.* 6. *Ann. c.* 1. Tuncque primum ignota ante vocabula reperta ſunt ſellariorum, & ſpintriarum, ex fœditate loci, & multiplici patientia.

Spinturnicium, ii, n. genus avis deformis, & inauſpicatæ, diminut. a *ſpinturnix*. *Plaut. Mil.* 4. 1. 42. Pithecium hæc eſt præ illa, & ſpinturnicium.

Spinturnix, icis, f. avis quædam deformis & obſcœna, ejuſdemque cum bubone omnius. *Plin. l.* 10. *c.* 13. & *Feſtus*.

Spinŭla, læ, f. *piccola ſpina*. *Arnob. l.* 2. Inhærens callo ſpinula.

Spinus, ni, m. *prugnuolo*, *ſuſino ſalvatico*, Germ. *ſchlehenbaum*, Gall. *prunier*, Hiſp. *ciruelo*, κοκκυμηλέα, agreſtis, ſeu ſylveſtris prunus. *Serv. in* 4. *Georg.* monet, *ſpinus* genere virili eſſe arborem prunorum, ut ſciſtes dici ſpinas in muliebri. rectius tamen in fœmin. genere uſurpaveris, ſicut cætera arborum vocabula. *Virg.* 4. *Georg.* Eduramque pyrum, & ſpinos jam pruna ferentes.

Spio, us, f. 4. contr. σπειώ, Nympha, filia Nerei, & Doridis, a σπέος, *ſpelunca*, quia Nymphæ in ſpeluncis maris habitare dicuntur. *Virg.* 5. *Æn. v.* 826. Niſæe Spioque, Thaliaque, Cymodoceque.

Spionia, æ, f. vitis ſpecies, quæ & ſpinea quibuſdam dicitur. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Æſtum fert ſpionia, quam quidam ſpineam vocant.

Spionicus, a, um, quod ad uvam ſpioniam ſpectat, ut Spionicus guſtus, qui eſt uvæ ſpioniæ. *Col. l.* 3. *c.* 21. Sive ſit ille bituricus, ſeu baſilicus, ſeu ſpionicus.

Spira, æ, f. *ſpira*, *rivolazione*, *rivolgimento*, σπεῖρα, linea ſinuoſa faciens orbes non redeuntes in ſe, revolutio, ſive circulos, qui in ſe ipſum non recurrit. De variis rebus uſurpatur. *Feſt.* Spira dicitur & baſis columnæ unius tori, aut duorum, & genus operis piſtorii, & funis nauticus in orbem convolutus: ab eadem omnes ſimilitudine. Pacovius, Quid ceſſatis ſocii ajiacere ſpiras ſpectros? Ennius quidem hominum multitudinem ita appellat, cum ait, Spiras legionibus nexunt. Hæc *Feſtus*: Igitur ſpira ſumitur pro baſi columnæ unius tori, aut duorum. *Plin. l.* 36. *c.* 23. In Epheſiæ Dianæ æde primum columnis ſpiræ ſubditæ, & capitella addita. ¶ Item pro genere operis piſtorii. *Cato de R. R. c.* 77. Spiram ſic facito, quantum voles, pro ratione, ita, uti placenta fit, eadem omnino facito, &c. *torciglione*. ¶ Dicitur & de faſciis galeri ſub mento ſtringi ſolitis. *Juven. ſat.* 8. *v.* 208. De faucibus aurea cum ſe Porrigat, & longo jactatur ſpira galero. ¶ Item de muliebris capilli ornamento. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Lolliam Paulinam, quæ fuit Caji Principis matrona, nec ſerio quidem, aut ſolemni cæremoniarum aliquo apparatu, ſed mediocrium etiam ſponſalium cœna, vidi ſmaragdis, margaritiſque opertam, alterno textu fulgentibus, toto capite, crinibus, ſpiris, auribus, collo, manibus, digitiſque. ¶ Item de ſinuoſis anguium flexibus. *Virg.* 3. *Georg.* Nec rapit immenſos orbes per humum, neque tanto Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis. *Id. l.* 2. *Æn.* Spiriſque ligant ingentibus. ¶ Dicitur etiam de arborum venis, & nodis in orbem convolutis. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Publicum omnium vitium vocant ſpiras, ubi convolvere ſe venæ, atque nodi.

Spira, *Spira*, Ger. *Speyr*, urbs Germaniæ ſuperioris, in Palatinatu Inferiori, ad Rhenum, medio inter Argentoratum ad Mer. & Moguntiacum ad Bor. Dicta eſt a *ſpira*, quæ globum militarem ſignat, quia Conſtantius Cæſar ibi cohortes Græcas collocaret, de quo *Mekerchus l. de pronunt. Ling. Græcæ, c.* 31.

Spirābĭlis, & le, o. 3. *ſpirabile*, ἀναπνευστικὸς, vitalis, quo ſpiramus. *Virg.* 3. *Æn.* Per ſidera teſtor, Per ſuperos, atque hoc cæli ſpirabile lumen. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Animum denique ipſum ſpirabilem, ſiquis quærit, unde habeamus.

Spirācŭlum, i, n. *ſpiraglio*, נפש, Ger. *lufftloch*, Gal. *ſoupirail*, Hiſ. *reſpiradero*, *ſpiraglio*, per quod odor, aerve expiratur, aut exhalat. *Virg.* 7. *Æn.* Hic ſpecus horrendum, & ſævi ſpiracula Ditis Monſtrantur. *Plin. l.* 2. *c.* 93. Ut in Sinueſſano agro, & Puteolano ſunt, quæ ſpiracula vocant, mortiferum ſpiritum exhalantes.

Spiræa, æ, f. *olmaria*, herba, cujus folia coronamentis apta ſunt; quidam eandem eſſe putant cum illa, quam viburnum vocat Matthiolus. *Plin. lib.* 21. *c.* 9.

Spiræum, o. 2. *Capo Spiro*, prom. Peloponneſi, ad ſin. Saronicum, inter Scyllæum prom. ad Auſtr. & Cenchreas portum ad Bor. ad Iſthmum, apud Epidaurum, & Fanum Æſculapii. *Plin. l.* 4. *c.* 5. & 12.

Spirāmen, inis, n. *ſpiraglio*, *ſpiracolo*, id per quod exit ſpiritus. *Lucan. l.* 6. *v.* 183. Hic aures, alius ſpiramina naris aduncæ. *Stat.* 2. *Theb.* Reficit ſpiramina foſſi Ignis.

Spirāmentum, ti, n. *ſpiracolo*, Σωτηρίων, id, per quod exit ſpiritus, a *Spiramen*. *Virg.* 4. *Georg.* Nequicquam in tectis certatim tenuia cera Spiramenta linunt. *Plin. l.* 34. *c.* 10. Circumlito ſpiramento in caminis, donec vaſa ipſa percoquantur. *Juſtin. l.* 4. *de Ætna monte*, Ubi acrior per ſpiramenta cavernarum ventus incubuit.

Spi-

Digitized by Google

Spirans, antis, *o.* 3. πνέων, partic. a ſpiro. *Virg.* 4 *Georg.* Graviter ſpirantis copia thymbræ. ¶ Metaleptice, ſeu metonymice ponitur pro vivente. *Virg.* 4. *Æn.* Spirantia conſulit exta. h. e. palpitantia, quaſi adhuc viva. *Cic. pro Mil.* Ecquando ab eo ſpirante forum potuiſſet defendi, cujus non reſtiterit cadaveri curia? ¶ Item ponitur pro vitali, ſive pro eo, quod vitam alit, & conſervat, ut *Aura ſpirans*, ideſt qua ſpiramus, & vivimus. *Virg.* 9. *Æn.* Ab alto Æthere ſe mittit, ſpirantes dimovet auras.

Spiratio, onis, f. *reſpiro*, actus ſpirandi. *Scribon. Larg. Compoſit.* 47. Neque ſpiratum interpellatur. *Id. compoſit.* 140. Opiura ſpirationem impedit.

Spirillum, i, n. barba capræ. *Feſtus.*

Spiritalis, le, adject. *pneumatico, di ſpirito, di fiato, a di vento*, πνευματικός. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1. Genus machinæ ſpiritale eſt, cum ſpiritus expreſſionibus impulſus, & plagæ voceſque ὀργανικῶς exprimuntur. ¶ Item ad ſpiritum pertinens, & corpori, ſeu materiæ oppoſitus, *ſpirituale. Solin. c.* 23. (*al.* 36.) *ſub fin.* In corporibus noſtris commercia ſunt ſpiritalia. *Tertul. Apolog. c.* 22. Subſtantiæ ſpiritales. *Prudent. in Rom. v.* 14. Et ſpiritali lacte pectus irriget. ¶ Legitur & *ſpiritualis*, quod quidem quibuſdam Grammaticis magis placet, cum ſit a *ſpiritus*, verum antiquis monumentis non ſatis confirmatur.

Spiritaliter, adverb. *ſpiritualmente. Tertul. in exhortat. ad caſtitat. c.* 10. Spiritaliter ſapit.

Spiritus, us, m. *ſpirito, anima, fiato*, רוח, Ger. *athem, geiſt*, Gall. *eſprit*, Hiſp. *eſpiritu*, πνεῦμα, halitus, actus ſpirandi, ſpiratio, a *ſpiro. Cic.* 2. *de nat. Deor.* Tribus rebus animantium vita tenetur, cibo, potione, ſpiritu. *Id. ibid.* Excipiatque animam eam, quæ ducta ſit ſpiritu, eandemque a pulmonibus reſpiret, & reddat. *Id.* 3. *de Or.* Deinde cum ſpiritus ejus eſſet anguſtior. *Et paucis interjectis*: Summa voce verſus multos uno ſpiritu pronuntiare conſueſcebat, *a un fiato. Id.* 1. *Catil.* Poteſt ne hujus vitæ hæc lux, Catilina, aut hujus cœli ſpiritus eſſe jucundus? *Id. de Sen.* Quorum uſque ad extremum ſpiritum provecta eſt prudentia. *Id.* 2. *Divin.* Spiritum ducere, *reſpirare. Plin. l.* 2. *c.* 5. Proximum ſpiritus, quem Græci, noſtrique eodem vocabulo aera appellant. *Virg. in Culice, v.* 180. Spiritibus rumpit fauces. *h. e.* afflatibus, & ſibilis, de angue enim loquitur. ¶ Accipitur aliquando pro vento. *Virg.* 2. *Æn.* Boreæ cum ſpiritus alto Inſonat Ægæo. *Col. l.* 3. *c.* 19. Veruntamen præſtat eligere ſationi ſilentia, vel certe placidi ſpiritus diem. ¶ Translate ſumitur pro animi elatione. *Cic. pro Sylla c.* 9. Res geſtæ, credo, mea me nimis extulerant, ac mihi neſcio quos ſpiritus attulerant. *Caſ. l.* 3. *B. C.* His rebus tantum fiduciæ, ac ſpiritus Pompejanis acceſſit. *Liv. l.* 36. Spiritum alicujus frangere. *Curt. l.* 5. *c.* 8. Nobilitate veſtra dignus ſpiritus capiatis. *coraggio.* ¶ Interdum ſpiritus accipitur pro odore, qui ex aliqua re ſpirat. *Lucret. l.* 3. *v.* 221. Spiritus unguenti ſuavis diffugit in auras. *Celſ. l.* 2. *c.* 26. Spiritus fœdi odoris. ¶ Item pro anima. *Cic. pro Marcel.* Vita corpore & ſpiritu continetur. *Vellej. l.* 2. *c.* 87. Spiritum reddere, *morire. Id. ibid.* Spiritu privare, *ammazzare. Id. ibid. c.* 123. Subrelectus conſpectu & alloquio cariſſimi ſpiritus, *di perſona a ſe molto cara.* ¶ Divino ſpiritu afflari, h. e. Dei afflatu, & inſtinctu moveri. *Cic. pro Arch.* Poetas divino quodam ſpiritu afflari.

Spiro, as, n. 1. *ſpirare, alitare*, πνέω, ſpiritum duco, animam attraho, & emitto. *Cic. pro R. Am.* Non modo ſine cura quieſcere, ſed ne ſpirare quidem ſine metu poſſunt. *Celſ. l.* 2. *c.* 4. Mali morbi teſtimonium eſt vehementer, & crebro ſpirare. ¶ Sæpe dicitur de ventis, pro flare. *Ovid.* 11. *Met.* Et præceps ſpirans vehementius Eurus. ¶ Item de floribus, & aliis, pro exhalare, emittere, cum accuſat. *Virg.* 1. *Æn.* Ambroſiæque comæ divinum vertice odorem Spiravere. *Lucret. l.* 6. *v.* 890. Spirat fons dulcis aquas. *Id. l.* 5. *v.* 29. Equi ſpirantes naribus ignem. ¶ Translate *Cic. de clar. Orat. c.* 23. Hanc ob cauſam videtur Lælii mens ſpirare etiam in ſcriptis, Galbæ autem vis occidiſſe. h. e. ſuperſtes eſſe, non ſecus ac ſi Lælius adhuc viveret. *Liv. l.* 3. *c.* 46. Inquietum hominem, & tribunatum etiam nunc ſpirantem, locum ſeditionis quærere. h. e. vim tribunitiam repræſentantem. *Senec. in Theſt. v.* 503. Cum ſpirat ira ſanguinem, neſcit tegi. h. e. cum concupiſcit cædem.

Spirula, læ, f. parva placenta in modum ſpiræ contecta. *Arnob. l.* 2. Spirulas, & botulos facere.

Spiſſamentum, i, n. *ſpeſſezza*, στῖμμα, quod in unguentorum confectionibus, & olivarum, aliorumque id genus fructuum condituris extremum additur, ne fluitet, quod conditum fuerit. *Col. l.* 12. *cap.* 46. Spiſſamentoque cuniIæ impoſito, contectum vas pelliculetur. *Senec. ep.* 31. Firmiori ſpiſſamento opus eſt, quo uſum in ſociis Ulyſſem ferunt.

Spiſſatio, onis, f. ſpiſſamentum, ſpiſſitudo. *Senec. ep.* 86. *ſub fin.* Terram non aggeſſit tantum, ſed calcavit, & preſſit: negat quicquam eſſe hac, ut ait, ſpiſſatione efficacius. Alii leg. *pa*[illegible]*ione.*

Spiſſatus, a, um, *condenſato, inſpeſſito*, πυκνωθείς. *Ovid.* 15. *Met. v.* 250. Ignis enim denſum ſpiſſatus in aera tranſit. *Lucan. l.* 4. *v.* 77. *de nubibus*: Spiſſatæque fluunt, nec ſervant fulmina flammas.

Spiſſe, adv. πυκνῶς, denſe, ſive ad multam ſpiſſitudinem. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Dein ſpiſſe calcatis carbonibus inducitur ſabulo, calce, ac favilla mixtis. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Non tranſlucet molochites ſpiſſius virens. *di un verde più carico, e più oſcuro.* ¶ Metaleptice ponitur pro tarde. *Pacuvius apud Non. c.* 4. *n.* 422. Habet hoc ſenectus in ſe, cum pigra eſt ipſa, ut ſpiſſe omnia videantur confieri. *Cic. in Brut. c.* 36. Cum tamen ſpiſſe, atque vix, ut dudum ad Demoſthenem, & Hyperidem, ſic nunc ad Antonium, Craſſumque pervenimus.

Spiſſeſco, is, n. 3. *inſpeſſirſi*, πυκνοῦμαι, ſpiſſus fio. *Lucr. l.* 6. *v.* 175. Fecit, ut ante, cavam, docui, ſpiſſeſcere nubem. *Celſ. l.* 5. Humor ſpiſſeſcens.

Spiſſigradus, a, um, βραδύπορος, qui tarde incedit, qui tardo paſſuum motu in ambulando utitur. *Plaut. Pan.* 3. 1. 3. Homines ſpiſſigradiſſimos, tardiores multo, quam corbitæ ſunt in tranquillo mari.

Spiſſitas, atis, f. *ſpeſſezza*, πυκνότης, ſpiſſitudo. *Plin. l.* 18. *c.* 30. Quoniam ſpiſſitate ſua concaleſcit.

Spiſſitudo, inis, f. idem quod ſpiſſitas. *Sen. Quæſt. Nat. l.* 2. *c.* 30. Eſt autem nubes ſpiſſitudo aeris craſſi.

Spiſſo, as, a. 1. *inſpeſſire*, πυκνόω, ſpiſſum facio. *Plin. l.* 21. *c.* 40. Omne lac igne ſpiſſatur. *Id. l.* 13. *c.* 4. Et farinæ modo ſpiſſatur in pollere.

Spiſſus, a, um, *ſpeſſo, denſo*, πυκνός, denſus, cui opponitur rarus, a σπίζω, *denſus, obſcurus. Virg.* 2. *Georg.* Scrobibus ſuperabit terra repletis Spiſſus ager. *Id.* 8. *Æn.* Interluceţque corona Non tam ſpiſſa viris. *Hor. l.* 1. *ep.* 19. Spiſſis indigna theatris Scripta pudet recitare. h. e. frequentis. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Spiſſiſſima arbor, ideo & graviſſima, ebenus. *Col. l.* 4. *c.* 33. Spiſſius ſemen. *Plaut. Epid.* 2. 2. 46. Tunicam rallam, tunicam ſpiſſam, h. e. denſæ texturæ. ¶ Metaleptice ſumitur pro tardo. Nam res ſpiſſa tarda, & cum difficultate penetratur. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 77. Spiſſum iſtud amanti eſt verbum, veniet, niſi venit. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 18. Sed hoc quoque timide ſcribo, ita omnia adhuc tarda, & ſpiſſa. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. Scribebam illa, quæ dixeram, πολιτικά, ſpiſſum ſane opus, & operoſum.

Spithama, æ, f. *palmo*, σπιθαμή, palmus, conſtans a duodecim digitis. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Supra hos extrema in parte montium Triſpithami Pygmæique narrantur, ternas ſpithamas longitudine non excedentes.

Spithamæus, a, um, adject. *lungo un palmo*, σπιθαμιαῖος. *V. Triſpithami.*

Splanchnoptes, is, m. σπλαγχνόπτης, qui ex viſceribus victimæ cæſæ futura conjicit, nam σπλάγχνα viſcera ſunt, & ὄπτομαι videre ſignificat. Hoc nomine appellata eſt ſtatua vernulæ cujuſdam Periclis a Stipace Cyprio facta. *Plin. l.* 22. *c.* 17. & *l.* 34. *c.* 8.

Splen, enis, m. *milza*, σπλήν, viſcus in ſiniſtra animalis parte ſitum, ſuccos craſſos, & melancholicos in hepate genitos ad ſe attrahens, quorum parte ſubtiliſſima cum ſe aluerit, quod ſupereſt, proprio quodam meatu ad ventriculum remittit, & lien dicitur. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Splenem ternis obolis pota (bryonia nigra) triginta diebus conſumit. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 12. Quid faciam? ſed ſum petulanti ſplene cachinno. h. e. ſplene effuſo in riſum: nam ſplen riſus ſedes dicitur.

Splendens, entis, o. 3. μαρμαίρων, lucens, *riſplendente. Hor. l.* 1. *od.* 19. Urit me Glyceræ nitor Splendentis Pario marmore purius. *Claudian. de Gigantom. v.* 77. Clypeus ſplendentior igni. ¶ Translate eſt illuſtris. *Plin. l.* 9. *c.* 5. Auctores habeo in equeſtri ordine ſplendentes.

Splendeo, es, dui, ſine ſup. *riſplendere, rilucere*, λάμπω, luceo, ſplendorem emitto. *Virg.* 7. *Æn.* Splendet tremulo ſub lumine pontus. *Martial. l.* 4. *ep.* 79. Et facies multo ſplendet alba pilo. ¶ Transfertur etiam ad incorporea. *Cic. pro Sext. c.* 28. Virtus ſplendetque per ſe ſemper, neque alienis unquam ſordibus obſoleſcit.

Splendeſco, is, n. 3. *farſi lucente*, λαμπρύνομαι, ſplendidus fio. *Virg.* 1. *Georg.* Et ſulco attritus ſplendeſcere vomer. ¶ Eleganter translate uſurpatur. *Cic. de Sen.* Omnino canorum illud in voce ſplendeſcit etiam, neſcio quo pacto, in ſenectute. *Id. in præf. Parad.* Nihil tam horridum, tam incultum, quod non ſplendeſcat oratione, & tanquam excolatur.

Splendico, as, n. 1. ſplendeo. *Apul. l.* 5. *A. A.* Splendicant gemmæ. Alii leg. *ſplendidant.*

Splendide, adv. *ſplendidamente*, λαμπρῶς, cum ſplendore, lucide, & translate nobiliter, præclare, magnifice. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 25. Et acta ætas honeſte, ac ſplendide tantam affert conſolationem, &c. *Id. pro Quint. c.* 30. Magnifice, & ſplendide ornare convivium. *Id.* 1. *de Fin. c.* 2. Quid habent, cur Græca anteponant iis, quæ & ſplendide dicta ſint, neque ſint converſa de Græcis? h. e. nitide, & eleganter. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Latius ea, & amœnius, & ſplendidius, & profluentius exſequebatur. *Sen. ep.* 47. Splendidiſſime natus. h. e. illuſtri genere. *Horat. l.* 3. *od.* 11. perjurum fuit in parentem ſplendide mendax. h. e. decore, cum virtute. Loquitur de Hypermneſtra, Danai filia, quæ 49. ſororibus juſſu patris maritos ſuos occidentibus, una Lincea ſuo pepercit.

Splendido, das, a. 1. ſplendidum reddo, polio. *Apul. in Apolog.* Splendidare dentes. ¶ Item ſplendidus ſum. *V. Splendico.*

Splendidus, a, um, *ſplendido, riſplendente*, λαμπρός, clarus, lucidus, nitidus. *Lucret. l.* 2. Lumina ſplendida ſolis. *Horat. l.* 3. *od.* 13. Fons ſplendidior vitro. *Cic. in Somn. Scip.* Circulus ſplendidiſſimo candore elucens. *Acron Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 14. juſſit quod ſplendida bilis. Ideo autem bilis ſplendida dicitur, quia ſanguine ipſo ejus humor purior eſt, liquidior, & magis lucens. ¶ Translate ſumitur pro pulchro, ſpecioſo. *Cic.* 1. *Fin. c.* 18. Quod appellant honeſtum non tam ſolido, quam ſplendido nomine. ¶ Item pro excellenti, præſtanti, nobili. *Cic.* 1. *Off.* In maximis animis, ſplendidiſſimiſque ingeniis plerumque exiſtunt honoris, imperii, potentiæ, gloriæ cupiditates. ¶ Item pro lauto, cui opponitur ſordidus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Splendidus domi, gratioſus extra domum. *Nepos in Attic. cap.* 20. Elegans, non magnificus; ſplendidus, non ſumptuoſus. ¶ Item pro illuſtri. *Vellej. l.* 2. *c.* 88. Mecœnas equeſtri, ſed ſplendido genere natus. ¶ Splendida Minois arbitria dicuntur ab *Horatio l.* 4. *od.* 7. h. e. ſeveritatis, & majeſtatis plena.

Splendifice, adverb. ſplendide. *Fulgent. l.* 1. *Mythol.*

Splendifico, as, a. 1. ſplendidum, & lucidum facio. *Martian. Capell.* 9. Lumina ambroſium ſplendificant diem.

Splendor, oris, m. *ſplendore, luce*, זהר, Ger. *ſchein*, Gall. *lueur, ſplendeur*, Hiſp. *reſplendor*, αἴγλη, lux, nitor, claritas. *Plaut. Merc.* 5. 2. 39. Cœlum ut ſplendore eſt plenum, nonne ex adverſo vides? *Hor. l.* 1. *ſat.* 4. Hunc capit argenti ſplendor, ſtupet Albius æra. *Lucret. l.* 4. *v.* 211. Splendor aquæ. ¶ Per translationem ſumitur pro nobilitate, gloria, dignitate. *Cic. pro L. Man. c.* 14. Nunc imperii noſtri ſplendor illis gentibus lucet. *Id. pro Cluent. c.* 49. Honeſti homines, & ſummo ſplendore præditi. ¶ Item pro perfectione, præſtantia. *Cic. in Brut.* Actio vero ejus habebat & in voce magnum ſplendorem, & in motu ſummam dignitatem. ¶ Item pro puritate, elegantia. *Cic. in Brut.* Erat in verborum ſplendore elegans, compoſitione aptus.

Splendorifer, ra, rum, adject. ſplendorem ferens. *Tertul. de Judic. Dom. c.* 5. Splendoriferum qui lumine clarus.

Spleneticus, a, um, σπληνητικός, lienoſus, qui ex ſplene laborat, cui poſt inflammationem lien in priſtinum non reſtituitur habitum, ſed tumor permanet. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Item ſpleneticis in vino albo per dies quadraginta.

Splenitus, a, um, σπληνωτός, ſplenio obvolutus. *Martial. l.* 10. *ep.* 22. Cur ſpleniato ſæpe prodeam mento.

Splenicus, a, um, adject. idem quod ſpleneticus. *Plin. l.* 21. *c.* 20. Polium medici ſplenicis propinant ex aceto. Al. leg. *ſpleneticis.*

Splenium, ii, n. σπλήνιον, herba, quæ ſpleni medetur, & uſitatius dicitur *aſplenum. Plin. l.* 25. *c.* 5. Teucrion quidam Hermion vocant, ſpargentem juncos tenues, folia parva, aſperis locis naſcentem, auſtero ſapore, nunquam florentem, neque ſemen gignit. Medetur lienibus. Conſtatque ſic inventam. Cum exta ſuper eam projecta eſſent, adhæſiſſe lieni, eumque exinaniſſe. Ob id a quibuſdam ſplenion vocatur. Hæc *Plin.* ¶ Eſt etiam panniculus, vel faſcia medicamento, aut emplaſtro illita, quæ fronti, aut oculis aliquo morbo laborantibus imponitur. *Martial. l.* 8. *epig.* 29. *de ſervo quodam ſtigmate in fronte notato, & ad equeſtrem dignitatem evecto*: Et numeroſa linunt ſtellantem ſplenia frontem. Ignoras, quis ſit? ſplenia tolle, leges. ¶ Videtur eſſe emplaſtrum ipſum, quod illinitur, apud *Plin. l.* 29. *c.* 9. Superimponi oportet ſplenium e melle decoctum, lanamque ſuccidam ex oleo, aut vino.

Spodium, ii, n. σπόδιον, σποδός, cinis ignitus, ſeu extinctorum carbonum reliquiæ, & craſſius illud excrementum, quod quidam ſcoriam appellant. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Spodiumque a cauliculis vehementius inhibet rheumatiſmum. *Et in fine*: Nuclei palmarum cremati in fictili novo, emere loco ſpodii vicem efficiunt. ¶ Sumitur etiam pro cinerula, ſeu repurgamento, quod ex fornacum parietibus everritur, in quibus æs Cyprium, aut plumbum, aut aliud metallum decoquitur. *Plin. l.* 34. *c. ult.* Fit & ſpodium ex plumbo, eodem modo, quo ex Cyprio ære diximus.

Spodos, f. 2. σποδός, idem ac ſpodium. *Plin. l.* 34. *c.* 13. Fit & in argenti fornacibus ſpodos, quam vocant lauriotim. Utiliſſima autem oculis affirmatur, quæ fit in aurariis. *Id. l.* 35. *c.* 13. Etiamnum in erariis reperiuntur, quæ vocant pompholygem, & ſpodon. Differentia, quod pompholyx lotura paratur, ſpodos illota eſt.

Spoletinus, a, um, adject. a Spoletio urbe, ut Spoletinus populus, *Cic. pro Balb. c.* 21. ¶ Vina Spoletina inter optima habita ſunt. Unde *Martial. l.* 13. *ep.* 120. De Spoletinis quæ ſunt carioſa lagenis Malueris, quam ſi muſta Falerna bibas. Adde *l.* 14. *ep.* 116. ¶ Invenitur & Spoletanus, quod probatur *Priſciano l.* 2. *p.* 592. *Poeſchis.*

Spoletium, n. 2. Spoletum, *Spoleto*, urbs, & col. Umbriæ, ad Teſſinum fl. *Liv. l.* 24. *c.* 17.

Spoliarium, ii, n. *ſpogliatojo*, ἀποδυτήριον, locus arenæ proximus, quo recipiebantur, & exuebantur gladiatores in arena mortui. Hinc apud *Lampridium in Comm. c.* 18. & 19. illa Senatus exclamatio mortuo Commodo, *Gladiatorem in ſpoliario*, & *Gladiatoris cadaver unco trahatur, Gladiatoris cadaver in ſpoliario ponatur*. In eodem ſine ſpe curationis vulnerati occidebantur. Unde *Seneca ep.* 94. Nunquid aliquem eſſe tam cupidum vitæ putas, ut jugulari in ſpoliario, quam in arena, malit? *V. Juſt. Lipſium l.* 1. *Saturn. c.* 18. & *de Amphitheatro c.* 21. ¶ Denique accipitur pro quocunque loco, in quo quis veſtibus, pecunia, aliave re privatur. *Sen. l.* 5. *Controv.* Volo noſſe illud infantium ſpoliarium. *Plin. in Paneg. c.* 36. Nunc templum illud, nunc vera Dena, non ſpoliarium civium, cruentarumque prædarum ſævum receptaculum.

Spoliatio, onis, f. *ſpogliamento, ſpoglio*, σκύλευσις, ſpoliorum detractio. Generatim ſumitur pro privatione cujuſcunque rei. *Cic.* 4. *Ver.* Cum in legatione oppidorum, fanorumque ſpoliationes cogitaret.

Spoliator, oris, m. *ſpogliatore*, שולל, Ger. *rauber*, Gall. *voleur, pilleur*, Hiſp. *deſpojador*, σκυλευτής, λωποδύτης, qui alterum ſpoliat. *Cic.* 6. *Ver.* Neque

ſolum ſpoliata illa patiere, ſed etiam ſpoliatorem, venatoremque eorum deſtrodes?

Spoliatrix, icis. f. *συλήτρια*, quæ ſpoliat. *Cic. pro Cal. c.* 21. Tu ne Venerem illam tuam ſpoliatricem ſpoliare ornamentis? *Martial. l.* 4. *epigr.* 29. Sic ſpoliatricem commendat amicam.

Spoliatus, a, um, *ſpogliato*, *συληθείς*, privatus quacunque re. *Cic. in Brut. c.* 2. Cum forum P. R. quod fuiſſet quaſi theatrum illius ingenii, voce erudita, & Romanis, Græciſque auribus digna ſpoliatum, atque orbatum videret. *Id. in Piſon.* Nunc meam ſpoliatam fortunam cum tua florente conferam. *Id. Att. l.* 16. *ep.* 1. Nihil illo Regno ſpoliatius, nihil Rege egentius. *Velley. l.* 2. *c.* 8. Vita, rerumque ſuarum dominiorum conceſſa ei ſunt; ſpoliata, quam tueri non poterat, dignitas.

Spolio, as, a. 1. *ſpogliare*, שלל, Germ. *auſſziehen*, Gall. *dépouiller*, Hiſp. *deſpojar*, *συλάω*, *σκυλεύω*, ſpolia alicui detraho, veſtibus exuo, nudo. *Ter. Hec.* 1. 2. Quin ſpolies, mutiles, laceres. *Liv. l.* 1. Regemque in prælio obtruncat, & ſpoliat. ¶ Tranſlate dicitur etiam de plantis. *Petron. in Satyr.* Dentibus tolliculos per te ſpoliat. ¶ Transfertur & ad quamcunque aliam rem, pro privare, orbare. *Cic.* 3. *Ver.* Seſeque tum ſcire, ſpoliatum eſſe tantum Junonis, & oppidum Samum. *Id. ibid.* Neſciebas, ab eo Cn. Carbonem Conſulem non modo relictum, ſed etiam ſpoliatum auxiliis, pecunia, nefarie oppugnatum, & proditum? *Id.* 2. *Off.* Spoliare fama probatum hominem. *Virg.* 6. *Æn.* Spoliare cita. *Cic. pro Cal. c.* 18. Spoliare alienam pudicitiam. *Id. ibid.* Spoliare dignitatem.

Spolium, ii, n. *ſpoglia*, שלל, Ger. *raub*, *baur*, Gal. *pillage*, *idè peuille*, Hiſp. *deſpojo*, *σκῦλον*, exuviæ, ſive veſtis, pelliſve corpori detracta. *Lucret. l.* 3. Cum lubrica ſerpens Exuit in ſpinis veſtem. Nam ſæpe videmus Illorum ſpoliis vepreis volitantibus auctas. *Id. l.* 5. Necdum res igni ſciebant tractare, neque uti Pellibus, & ſpoliis corpus veſtire ferarum. ¶ Speciatim uſurpatur de omni eo, quod hoſtibus detrahitur. *Cic. pro Roſc. Am. c.* 50. Si ſpoliorum cauſa vis hominem occidere, occidiſti. *Id pro L. Man.* Cum enim vobis majores veſtri exuviis nauticis, & claſſium ſpoliis ornatum reliquiſſent. ¶ *Spolia opima*, quæ Dux Duci detrahit, qualia fuerunt, quæ Romulus Regi Cæninenſium manibus ſuis in acie occiſo detraxit, & Jovi Feretrio obtulit. *Liv. l.* 1. Jupiter Feretri, inquit, hæc tibi victor Romulus Rex regia arma fero, templumque dedico, ſedem opimis ſpoliis, quæ Regibus, Ducibuſque hoſtium cæſis, me auctorem ſequentes poſteri ferent.

Sponda, æ, f. *letto*, *ſponda*, משכב, Ger *ſpanbette*, Gal. *chaſlis ou ſes coſtez*, Hiſp. *orilla*, *lado de la cama*, *κλίνη*, lectus, vel lecti pars. *Horat. epod.* 3. Extrema & in ſponda cubet. *Virg.* 1. *Æn.* Aulæis jam ſe Regina ſuperbis Aurea compoſuit ſponda.

Spondæus, i, ſeu ſpondeus, i, m. *σπονδεῖος*, ſeu *σπονδεῖον*, pes duabos ſyllabis longis conſtans, ut *omnes*, *Troja*, *poſſunt*, a *σπονδή*, *libatio*, quod eo in rei ſacris ſpondaico uterentur, idest in libationibus uterentur, ut ſcribit Hephæſtionis Scholiaſtes, & Diomedes. *Cic. in Orat. c.* 64. Ne ſpondæus quidem funditus eſt repudiandus. ¶ *Spondæum carmen* idem eſt ac ſpondaicum. *Cic.* apud *Boeth. l.* 1. *de Mus.* Admonuiſſe tibicinem, ut Spondæum caneret, Pythagoras dicitur: quod cum ille feciſſet, tarditate modorum, & gravitate cantus illorum furentem petulantiam reſediſſe.

Spondalia, orum, n. genus quoddam carminis trochaici in ſacris adhibiti, quo etiam tibicines eum modos facerent, utebantur. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 46. Cum ardere oculi hominis viderentur ſpondalia illa dicentis, &c. Ita legit *Gruter.* At *Turneb. l.* 20. *c.* 17. mavult *ſpondaula*. *Salmaſius* vero *ſpondaulia*, ab *αὐλός*, *tibia*.

Spondiacus verſus dicitur, qui vel omnes ſpondeos habet, vel pro ultimo Dactylo ſpondeum. *Diomed. Grammat. l.* 3. & *Terentianus Maurus de comicis*, & *tragicis verſib.*

Spondeo, es, ſpopondi, ſponſum, a. 2. *promettere*, נדר, Ger. *frayvvillig*, *verheiſſen*, Gall. *prometre*, Hiſp. *prometer*, *ὑπισχνέομαι*, promitto, polliceor. *Feſt.* Spondere Verrius putat dictum, quod ſponte ſua, idest voluntate promittatur. *Var. l.* 5. *de L. L.* Spondet, qui dicit ſua ſponte, ſpondeo. *Cic.* 14. *Phil. c.* 9. Panſa aut morte, aut victoria ſe ſatisfacturum Reipub. ſpopondit. *Id. Lent. l.* 1. *Fam ep.* 9. Dependendum tibi eſt, quod mihi pro illo ſpopondiſti. *Id. ad Treben. l.* 13. *ep.* 21. Quod ego non modo de me tibi ſpondere poſſum, ſed de te etiam mihi. ¶ Speciatim hoc verbum uſurpatur in ſponſalibus: nam ſpondere puellam alicui dicitur pater, qui eam ſponſam ejus futuram pollicetur, pater vero adoleſcentis dicitur deſpondere, cum pro filio ſuo promittit, ut notat *Donat. ad illud Terent. And.* 1. 1. 75. Ultro ad me venit, unicam gnatam ſuam cum dote ſumma filio ut uxorem daret, placuit, deſpondi. Sic *Plaut. Trin.* 5. 2. 34. Sponden' ergo tuam gnatam uxorem mihi? Ch. Spondeo. Verum hoc non ſemper ſervatur a Scriptoribus. V. Deſpondeo.

Spondeum, i, *σπονδεῖον*, poculum libatorium in ſacrificiis adhibitum, a *σπονδή*, *libatio*. *Apul. lib.* 11. *Metam.* De penetrali fonte petitum (liquorem) ſpondeo libat.

Spondeus, V. Spondæus.

Spondyla, æ, f. *σφονδύλη*, genus ſerpentis, quæ arborum radices exedit. *Plin. l.* 27. *c.* 13.

Spondylium, ſeu ſphondylium, ii, *σφονδύλιον*, arbor ex genere ferularum, ſemen habens ſilicis ſimile, & in medicina tantum utile. *Plin. l.* 12. *c.* 26. & *l.* 24. *c.* 8.

Spondylus, i, m. *σπόνδυλος*, anterior pars conchæ, quæ aliter *ἐχῖνος*. *Feſt.* Trachali appellantur muricum, ac purpuræ ſuperiores partes. *Plin. l.* 32. *c.* 6. *de oſtreis*: Neque in luto capta, neque in arenoſis, ſed ſolido vado, ſpondylo brevi, atque non carnoſo, nec fibris lacinioſo, ac tota in alvo. Alii per ſpondylum hic intelligunt partem oſtreæ carnoſam. ¶ Etiam ſpondylum dixere certum conchæ genus. *Plin. l.* 32. *c.* 11. Spondylos, ſmarides, ſtella, ſpongia. Pro quo ſphondylon cum ſpiritu etiam legas apud *Col. l.* 8. *c.* 16. item *Macrob. l.* 3. *c.* 13. ubi refert Metelli verba ex quarto ejus Indice. Ac ſimiliter *σφονδύλους* legas apud *Galen. l.* 3. *de alim.* ¶ Sumitur etiam pro nodo, ſeu vertebra ſpinæ. Sunt autem in ipſa ſpina ſpondyli quatuor, & viginti, quorum ſeptem collum conſtituunt, duodecim thoracem, quinque alii lumbos. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Primum draconis ſpondylum aditus poteſtatum mulcere. *Martial. l.* 7. *epig.* 19. Roſo tepenti ſpondylos ſinu condit, & devorato capite turturem truncum. ubi ſpondylos pro quocunque animalis oſſiculo intelligi commode poteſt.

Spongia, æ, f. *ſpunga*, Ger. *ſchwam*, Gal. *eſpongi*, Hiſp. *eſponja*, *σπόγγος*, quiddam eſt in natura tertium ordinem habens, ut neque animal, neque frutex, ſed medium inter utrunque genus dici poſſit. Græci *ζωόφυτον* appellant. Senſum enim iis eſſe apparet, quia, ubi avulſorem ſenſere, contractæ multo difficilius abſtrahuntur, avulſæ relinquunt in petris veluti cruoris veſtigium, atque ex his queſt molliores penicilli recreſcunt, teſte *Plin. l.* 9. *c.* 45. *l.* 11. *c.* 37. & *l.* 31. *c.* 11. ¶ Spongias antiqui in deliciis habuerunt, ſtrigilum vice linteorumque, illis utentes ad diſtringenda, & mundanda corpora. Quapropter purpura tingebant eas, alias cura candidas faciebant, tinctas per æſtatem ſalis ſpuma ad Lunam, & pruinas ſternentes reverſas, ut candorem biberent, ut *Plin.* ſcribit *l.* 31. *c.* 11. ¶ Apud antiquos item in uſu erant tergendarum menſarum, adhibebanturque etiam ad obſcœna emundanda. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* In pulmonibus autem ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongiis mollitudo. *Sen. epiſt.* 70. Unus e Germanis lignum id, quod ad emundanda obſcœna, adhærenta ſpongia poſitum eſt, totum in gulam farſit. *Martial. l.* 14. *epig.* 144. Hæc tibi ſorte datur tergendis ſpongia menſis Utilis, expreſſo cum levis imbre tumet. ¶ Erant etiam ſpongiæ in pictorio, & ſcriptorio inſtrumento ad delenda ea, quæ mutari oportet. Hinc Auguſtus apud *Sueton. in ejus vita*, *c.* 85. cum tragœdiam de Ajace compoſuiſſet, & non ſuccedente ſtylo, aboleviſſet, quærentibus amicis, quidnam Ajax ageret? facete reſpondit, Ajacem ſuum ſpongiæ incubuiſſe. Hinc Spongiam impingere, apud *Auſon. in præfat. Idyl.* 11. *Plin.* quoque *l.* 35. *c.* 10. narrat, Protogenem pictorem celeberrimum, cum ſpumam in ore canis pingere ſe poſſe deſperaret, iratuſque ſpongiam in tabulam impegiſſet, repoſuiſſe illam ablatos colores, caſuque factum, quod longa cura non potuerat. ¶ *Spongia retiariorum*, quibus retiarii in ludis gladiatoriis utebantur ad ſiccandum, & reprimendum ulcerum ſanguinem. Nam ſæpe uſu veniebat, ut retiarii, qui cum myrmillonibus depugnabant, vulnerarentur. Neque enim ſatis adverſos parem ſuum moniti erant, cum toti in reti jaciendo intenti eſſent. *Tertul. de Spectac. c.* 25. Poterit de miſericordia moveri defixus in morſus urſorum, & ſpongias retiariorum. ¶ Accipitur etiam ſpongia pro fungo. *Plin. l.* 19 *c.* 4. Necnon & carnoſa aliqua appellabimus, & ſpongias in humore pratorum enaſcentes. ¶ Item pro radicibus aſparagorum inter ſe implicatis. *Col. l.* 11. *c.* 3. Stirpes præfractæ augent oculos ſpongiarum, & quaſi excæcant, nec patiuntur aſparagum emittere. ¶ Pumex etiam lapis, quia cavernis plenus eſt, ſpongia dicitur a *Pallad. l.* 1. *tit.* 10.

Spongio, as, a. 1. *ἀποσπογγίζω*, ſpongia extergo. *Apic. l.* 1. *c.* 26. Diligenter ſpongiare.

Spongiola, æ, f. parva ſpongia. Ita dicitur quiddam præter naturam in quibuſdam fruticibus, ut cynorrhodo naſcens, & ſquamatim compactum ſpongiolæ cujuſdam modo propendens e ramis, quod aliis amentum, aliis cachrys dicitur, Officinis *bedegar*. *Plin. l.* 25. *c.* 2. Alias apud auctores cynorrhodi una medicina erat, ſpongiolæ, quæ in mediis ſpinis ejus naſcitur, cinere cum melle alopecias capitis expleri. ¶ Item pro radiculis aſparagorum inter ſe implicitis. *Col. l.* 11. *c.* 3. In quam ita ſpongiolæ deprimuntur, ut facile ſuperpoſita terra germinent.

Spongiolus, i, m. genus fungi pratenſis. *Apicius l.* 2. *c.* 2. & *alibi*.

Spongiolus, m. genus fungi ſpongioſi. *Apic. l.* 2. *c.* 2.

Spongioſus, a, um, *ſpongoſo*, *σπογγοειδής*, quod ſimilitudinem ſpongiæ habet. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Idcirco pulmo ſpongioſus.

Spongites, æ, *σπογγίτης*, gemma ſpongiæ ſimilis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Spongizo, as, a. 1. idem ac ſpongio. *Apic. l.* 7. *c.* 16. & *l.* 8. *c.* 7.

Sponſa, æ, f. *ſpoſa*, כלה, Ger. *braut*, Gal. *eſpouſe*, Hiſp. *eſpoſa*, *νύμφη*, *μνηστή*, mulier, quæ promiſſa eſt. *Feſtus* ſponſam ex Græco dictam ait, quod ii *σπονδὰς* interpoſitis rebus divinis faciant. *Plaut. Caſ. a.* 1. *v.* 14. Huc veniſti ſponſam præreptum meam. *Cic. Att. l.* 14. *epiſt.* 20. Suam cuique ſponſam, mihi meam.

Sponſalia, orum, n. a. *ſponſali*, *ſpoſalizio*, *maritaggio*, Ger. *eheberedung*, Gall. *fiançailles*, Hiſp. *deſpoſorias*, *μνηστεία*, ſtipulatio, ſeu promiſſio, futurarum nuptiarum. *Ulpian. l.* 13. *ff. tit.* 1. *l.* 2. Sponſalia dicta ſunt a ſpondendo. Nam moris fuit veteribus ſtipulari, & ſpondere ſibi uxores futuras. *Juven. ſat.* 6. Conventum tamen, & pactum, & ſponſalia noſtra Tempeſtate paras. ¶ Sponſalia apud Latinos per ſtipulationem contrahebantur, idest per interrogationem, & promiſſionem factas inter eum, qui daturus erat aliquam mulierem in uxorem, & inter eum, qui accepturus erat. *Gel. l.* 4. *c.* 4. Sponſalia in ea parte Italiæ, quæ Latium appellatur, hoc more, atque jure ſolita fieri, ſcripſit Serv. Sulpitius in libro, quem ſcripſit de dotibus. Qui uxorem, inquit, ducturus erat, ab eo, unde ducenda erat, ſtipulabatur, eam in matrimonium ductum iri, qui daturus erat, itidem ſpondebat. Is contractus ſtipulationum, ſponſionumque dicebatur ſponſalia. Tunc quæ promiſſa erat, ſponſa appellabatur, qui ſpoponderat ducturum, ſponſus. *Suet. in Aug. c.* 53. Dies ſponſaliorum. ¶ Sponſalia interdum ſumuntur pro convivio ſponſo præberi ſolito. *Cic. ad Q. Fratr. l.* 2. *epiſt.* 6. Ad VIII. id. Ap. Sponſalia Craſſipedi præbui. Huic convivio Quintus tuus defuit. *Id. ep. praeced.* ſcripſerat, Tulliam ſuam Craſſipedi eſſe deſponſatam.

Sponſalis, le, adject. ad ſponſum, ſponſamve pertinens, ut ſponſalis largitas, *l.* 2. *Cod. Theodoſ. de repud.* Adde *Tertul. adverſ. Valent. c.* 31.

Sponſalitius, a, um, adject. ad ſponſos, vel ſponſalia pertinens, ut ſponſalitiæ arrhæ, de quibus titulus eſt in *Cod. Juſtin.* & ſponſalitia donatio, apud *Sidon. l.* 7. *epiſt.* 2.

Sponſio, onis, f. *promiſſione*, *promeſſa*, הבטחה, Ger. *zuſagung*, Gal. *promeſſe*, Hiſp. *fianca*, *ἐγγύη*, promiſſio, a ſpondeo. *Paul. de verb. ſignific.* Sponſio appellatur non ſolum, quæ per ſponſi interrogationem fit, ſed omnis ſtipulatio, promiſſioque. *Cic. l.* 2. *de Leg.* 2. 16. Diligentia votorum ſatis in lege dicta eſt, ac voti ſponſio, qua obligamur Deo. ¶ Speciatim ſponſio erat contentio, & altercatio, quæ fiebat depoſitis pignoribus, *ſcommeſſa*, vel, ut alii definiunt, genus actionis, quod fiebat interpoſita ſtipulatione certæ pecuniæ, quam perderet is, qui ſponſione vinceretur, & coram Recuperatoribus, aut alio Judice diſceptabatur. *Cic.* 3. *Offic.* Cum is ſponſionem feciſſet, niſi vir bonus eſſet. *Id.* 3. *Ver.* P. Rubrius Q. Apronium ſponſione laceſſivit, ni Apronius dictitaret, te ſibi in decumis eſſe ſocium. *Id. pro Cæcin.* Vincere ſponſionem. *Id. pro Quin.* Sponſione vincere. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 8. *n.* 2. Sponſione aliquem provocare. ¶ Concipiebantur autem ſponſiones modo negative, per particulam *ni*, ut apparet ex allatis exemplis, & ex *Briſſon. de Formul. inſtro l.* 5. Itaque cum ait *Cic. pro Cæcin. c.* 16. Sponſionem facere poſſitur, *ni adverſus interdictum Prætoris vis facta eſſet*; idem eſt ac ſi diceret, niſi probaretur vim factam eſſe. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 1. *n.* 10. ſponſionis formulam extulit per particulam *quod*: item *l.* 7. *c.* 2. *n.* 4. cujus verba ſunt. A M. Lutatio judex aditus de ſponſione, quam is cum adverſario, quod vir bonus eſſet, fecerat. ¶ Fiebat hujuſmodi ſponſio plerunque in interdictis. *Cic. pro Cæc.* P. Dolabella Prætor interdixit, ut eſt conſuetudo de vi, hominibus armatis ſine ulla exceptione, tantum, ut, unde dejeciſſet, reſtitueret. Reſtituiſſe ſe dicit, ſponſio facta eſt, hac de ſponſione vobis judicandum. *Quintil. l.* 7. Ut in ſponſionibus, quæ ex interdictis fiunt. ¶ Sponſio itam fuit genus fœderis, de quo V. Fœdus. *Liv. l.* 9. Itaque non, ut vulgo credunt, Claudiuſque etiam ſcribit, fœdere pax Caudina, ſed per ſponſionem facta eſt.

Sponſiuncula, æ, f. parva ſponſio. *Petron. in fragm. Tragur. pag.* 44.

Sponſo, as, a. 1. *fare gli ſponſali*, *μνηστεύω*, ſponſalia contraho. *Paul. l.* 38. *ff. de ritu nupt.* Inde oriundam, vel ibi domicilium habentem uxorem ducere non poteſt, quamvis ſponſare non prohibeatur.

Sponſor, oris, m. *promettitore*, *chi fa la ſicurtà*, ערב, Ger. *zuſeger*, Gal. *fiancier*, Hiſp. *fiador*, *ἐγγυητής* qui promittit, qui pro altero ſpondet. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 8. Tulliola deliciæ noſtræ tuum munuſculum flagitat, & me ut ſponſorem appellat. *Id. l.* 6. *Fam. ep.* 19. De tuo negotio quod ſponſor es pro Pompejo, ſi Galba conſponſor tuus redierit. *Id. pro Quinct.* Cur ceteri ſponſores, & creditores non convenerint. *Ovid. ep.* 2. *v.* 33. Promiſſus ſocios ubi nunc Hymenæus in annos? Qui mihi conjugii ſponſor, & obſes erat. ¶ Sponſor voci femininæ generis adjunctum. *Ovid. Heroid. ep.* 16. *v.* 113. comitata Cupidine parvo Sponſor conjugii ſtat Dea picta ſui.

Sponſum, i, n. idem quod ſponſio. *Cic. pro Quinct. c.* 9. Te judicem ſumpſit, ſponſo egit. Aliqui legunt *ſponſio*.

Sponſus, us, m. idem ac ſponſio. *Serv. Sulpic. apud Gel. l.* 4. Si poſt eas ſtipulationes uxor non dabatur, qui ſtipulabatur, ex ſponſu agebat.

Sponſus, a, um, *promeſſo in matrimonio*, *μεμνηστευμένος*, part. a ſpondeor. *Teren. Phorm.* 4. 3. 52. Quantum ab hac accipio, quæ ſponſa eſt mihi.

Sponſus, i, m. *ſpoſo*, Ger. *brautigam*, Gal. *époux*, Hiſp. *eſpoſo*, *μνηστήρ*, cui ſpondetur puella, ſive qui ſpopondit eam ſe ducturum, a *ſpondeo*. *Ulpian. l. in poteſtate*, *ff. de ſponſal.* In poteſtate manente filia, pater ſponſo nuntium remittere poteſt. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 26. Soror Horatii ſponſi nomen appellans identidem. ¶ Ponitur etiam pro proco. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 28.

Spontalis, & le, a. 3. idem quod ſpontaneus, ultroneus. *Apul. l.* 4. *Metam.* Cumque nulli noſtrum ſpontale parricidium ſuadens perſuadere poſſet.

Spontaliter, adv. *ſpontaneamente*. *Sidon. l.* 8. *ep.* 9. Id non modo non coactus, verum etiam ſpontaliter facio.

Spontaneus, a, um, *ſpontaneo*, *volontario*, *αὐτόματος*, *αὐθαίρετος*, voluntarius, naturalis. *Sen. ep.* 121. Agilitas ſpontaneus motus eſt. *Macrob. l.* 2. *in ſomn. Scip. c.* 12. Appetitus ſpontaneæ mortis. Adde *Solin. c.* 8.

Sponte, *da ſua poſta*, *di volontà*, נדבה, Germ. *freyvvillig*, Gall. *de bon gré*, Hiſp. *de buena gana*, *αὐτομάτως*, ultro, ſuapte natura, per ſe. Eſt nomen anomalum caſus ablativi, qui ſolus in uſu eſt, ab inuſitato *ſpons*. *Cic. de Sen. c.* 19.

Digitized by Google

29. Senec ſicut ſua ſponte, nulla adhibita vi, conſumptus ignis extinguitur. *Id. in Orat. c. 33.* Sed quia ſua ſponte ſqualidiora ſunt, adhibendus erit oratio-nis ontor, *per ſe ſteſſo, naturalmente.* *Tac. 3. hiſt. c. 56.* Nec ſponte Antonii properatum. *Lucan. l. 5. v. 99.* Parque luit non ſponte ducum. *Virg. 2. Georg. v. 47. de arborib.* Sponte ſua, quæ ſe tollunt in luminis auras. *da ſe, ſenza cultura.* *Caſ. l. 1. B. Gal. c. 9.* Iis cum ſua ſponte perſuadere non poſſent. *da ſe ſolo.* ¶ Reperitur tamen & genitivus *ſpontis.* *Col. l. 9. c. 4.* Eſt enim ſativa & altera ſuæ ſpontis, itemque ſemper virens pinus, & minor ilex. *Celſ. l. 1. c. 1.* Sanus homo, qui & bene valet, & ſuæ ſpontis eſt, nullis obligare ſe legibus debet. *Gel. l. 13.* Spontis ſuæ mortem maunt.

Spontis, V. Sponte.

Spontivus, a, um, adject. pro *Spontaneo* legitur a *Salmaſ.* in c. 2. *Solini*, ubi alii *ſpontaneus.*

Sporades, dum, f. pl. inſulæ maris Ægæi, ſic dictæ a σπείρω, *ſpargo*, quod ſparſæ ſint, non glomeratæ, ut Cyclades. Eas enumerat, & deſcribit *Plin. l. 4. c. 12.*

Sporta, æ, f. *ſporta*, סל, Germ. *korb*, Gall. *panier, corbeille*, Hiſp. *eſpuerta*, σπυρίς, vaſis genus ex vimine, juncis, aut ſparto, aut ſimili levi materia. *Salluſt. in fragm. l. 2. Hiſt.* E muris carnes ſportis demittebant. *Cat. R. R. c. 133.* Sportæ ſaccariæ.

Sportella, æ, f. *ſportella*, σπυρίδιον, exigua ſporta, dim. a *ſportula*, ut *ciſtella* a *ciſtula*. *Cic. l. 9. Fam. ep. 20.* Dediſcendæ tibi ſunt ſportellæ, & artolagani tui.

Sportula, æ, f. *ſportella*, σπυρίδιον, parva ſporta. *Plaut. Curc. 2. 3. 10.* Qui incedunt ſuffarcinati cum libris, cum ſportulis. *Id. Men. 1. 4. 1.* Sportulam cape, atque argentum, ecce nummos tres habes. ¶ Quia vero ſportulis cibi, pecuniæque ferri ſolent, quæ a magnatibus dabantur iis, qui vel officii gratia comitarentur, vel prima luce in atrium ſalutandi gratia convenirent: inde eſt, quod per Metonymiam accipi ſoleat pro pecunia, cibiſve ſportula contentis. Atque hinc quoque liquet, cur *ſportula* opponatur *cœnæ rectæ*, cum ſportula non fuerit vera cœna, ſed cœnam mentiretur. Quippe ſordidiores non dignabantur clientes ſuis cœna, ſed ejus loco aſſes aliquot dabant, vel eſbaria, atque hoc *ſportula* dicebatur: at liberaliores ad cœnam clientes vocabant, lauteque eos paſcebant, quæ idcirco *recta cœna* dicebatur. *Sueton. in Dom. c. 7.* Sportulas publicas ſuſtulit, revocata cœnarum rectarum conſuetudine. *Martial. l. 8. epigr. 50.* Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt. *Juven. ſat. 3. v. 249.* Nonne vides, quanto celebretur ſportula fumo? Centum convivæ, ſequitur ſua quemque culina. ¶ Sportulæ etiam dictæ ſunt largitiones, & diſtributiones pecuniarum, quæ ab iis fieri ſolebant, qui vel virilem ſumebant togam, vel nuptias celebrabant, vel magiſtratum inibant. *Trajan. ad Plin. l. 10. ep. 118.* Invitatio, quæ ſingulos ad ſolemnes ſportulas contrahit. *V. ep. 117. Plin. ad Trajan.*

Spretio, onis, f. *ſprezzo*, contemptus. *Liv. l. 40. c. 5.* Ex compoſitis ſermones ad ſpretionem Romanorum trahebant. Alii leg. *ad ſpem.*

Spretor, oris, m. *ſpregiatore*, ὑπεροπτὴς, qui ſpernit, contemptor. *Ovid. 8. Metam. v. 613.* Deorum Spretor erat, mentiſque ferox Ixione natus.

Spretus, a, um, *ſprezzata*, ἀτιμασθεὶς, contemptus, neglectus. *Virg. 1. Æn.* Spretæque injuria formæ.

Spretus, us, m. *ſprezzo*, contemptus. *Apul. de Deo Socr. poſt princ.* Inſolentiſſimo ſpretu Deos negligit. *Sidon. l. 3. ep. ult.* Spretui maximo eſt judiciis otioſorum latinæ linguæ proprietas.

Spuma, æ, f. *ſpuma, ſchiuma*, ἀφρὸς, rara quædam fex, quæ per ebullitionem, aut vehementem agitationem rebus liquidis ſupernatat. *Cic. 3. de nat. Deor.* de *Venere.* Altera ſpuma procreata, ex qua, & Mercurio Cupidinem ſecundum natum accepimus. *Virg. 1. Æn.* Et ſpumas ſalis ære ruebant. *Lucret. l. 3. v. 490.* fulminis ictu Concidit, & ſpumas agit, ingemit, & tremit artus.

Spumabundus, a, um, adject. ſpumans, ſpumeus. *Apul. in Apol.* Faciem tuam ſpumabundus conſpuiſſet.

Spumans, antis, n. 3. *ſpumante*, ἀφρίζων, partic. a ſpumo. *Virg. 4. Æn. v. 324.* Aut ſpumantis apri curſum clamore prementem. *Id. ecl. 5. v. 78.* Pocula ſpumantia lacte. *Id. Æn. 4. v. 135.* Stat ſonipes, & fræna ferox ſpumantia mandit. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 55.* Spumans ex ore ſcelus, & anhelans crudelitatem.

Spumatus, a, um, *ſpumato, ſcumato*, ἐφρισμένος, ſpumis aſperſus. *Cic. 1. de Div. c. 7. ex poeta:* Saxaque cana, ſalis niveo ſpumata liquore.

Spumatus, us, m. ſpumæ ebullitio, vel ipſa ſpuma, ἀφρισμός. *Stat. l. 2. Silv. 4. v. 114.* anguis abundat ſpumatu.

Spumeſco, is, n. 3. ἀφρόομαι, ſpumoſus fio. *Ovid. ep. 2. v. 87.* At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo.

Spumeus, a, um, *ſpumoſo*, ἀφρώδης, ſpuma abundans. *Virg. 2. Æn.* Non ſic aggeribus ruptis cum ſpumeus amnis Exiit. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod ſpumæ colorem refert. *Plin. l. 15. c. 18.* Spumeus color malis.

Spumidus, a, um, adject. *ſpumoſo.* *Apul. in Apol.* Humor craſſus, & ſpumidus.

Spumifer, ra, rum, *ſpumoſo*, ἀφρογόνος, ſpumoſus. *Stat. l. 1. Achil. v. 59.* Illi ſpumiferos glomerant a pectore fluctus.

Spumigena, næ, m. & f. ex ſpuma natus, ut Cytherea ſpumigena, apud *Martian. Capel.*

Spumiger, ra, rum, idem quod ſpumifer. *Ovid. 11. Metam. v. 140.* Spumigeroque tuum fonti, qua plurimus exit, Subde caput.

Spumo, as, n. 1. *mandar fuori la ſpuma, far la ſpuma*, ἀφρίζω, ſpumam emitto. *Plin. l. 32. c. 7.* Et poſtquam deſierit ſpumare, tepidum infundere. *Virg. 2. Georg. v. 6.* Spumat plenis vindemia labris.

Spumoſus, a, um, ἀφρώδης, quod ſpumam facit. *Virg. 6. Æn.* Inter ſaxa virum ſpumoſa immerſerat unda. *Plin. l. 11. c. 7.* Lycium aptiſſimum medicinæ, quod eſt ſpumoſum. *Claudian. de VI. Conſul. Honor. v. 458.* Addus quo ſciſſas ſpumoſior incitat undas.

Spuo, is, ſpui, ſputum, n. 3. *ſputare*, πτύω, ſalivam ejicio, a verbo græco allato. *Virg. 4. Georg. v. 97.* Et terram ſicco ſpuit ore viator Aridus.

Spurcamen, inis, n. ſpurcities. *Prudent. Cathem. 9. v. 56.* Gregis ſuilli ſordida ſpurcamina.

Spurcatus, a, um, *ſporcato.* *Catul. in Comin. ep. 103.* Si Comini arbitrio populi tua cana ſenectus Spurcata impuris moribus intereat.

Spurce, adv. *ſporcamente*, ῥυπαρῶς, fœde, impure. *Cic. 2. de Invent.* Siquid eorum ſpurce, ſuperbe, crudeliter, malitioſe factum proferetur. *Id. 2. Phil. c. 39.* Qui in illam miſeram tam ſpurce, tam impie dixeris. *Id. Att. l. 11. ep. 13.* Deinde perſcribis ſpurciſſime, quas ob cauſas fecerit. *Cato apud Plin. l. 29. c. 1.* Spurcius nos quam alios fœdant.

Spurcidicus, a, um, αἰσχρολόγος, qui ſpurca loquitur. *Plaut. Capt. prol. v. 56.* Neque ſpurcidici inſunt verſus.

Spurcificus, a, um, ῥυπαροποιὸς, qui ſpurca, & fœda facit. *Plaut. Trin. 4. 3. 7.* Spurcificum, immanem, intolerandum, veſanum.

Spurciloquium, ii, n. ſermo de rebus turpibus. *Tertull. de reſurr. carn. c. 4.* Spurciloquio experiri in congreſſibus.

Spurcitia, æ, f. *ſporcizia, ſporchezza*, ἀκαθαρσία, immunditia. *Colum. l. 1. c. 5.* Et quodcunque robiginis, aut ſpurcitiæ reſedit. *Varr. l. 3. R. R. c. 16.* Spumam, & omnem ſpurcitiam eximere.

Spurcities, ei, f. 5. idem ac ſpurcitia. *Lucret. l. 6. v. 25.* At contra nobis cœni teterrima cum ſit Spurcities.

Spurco, as, a. 1. *ſporcare, lordare, imbrattare*, ῥυπαίνω, fœdo, vitio. *Paul. l. 2. ff. de extraord. crim.* Siquis fimo corrupto aliquem perfuderit, cœno, luto obliverit, aquas ſpurcaverit, fiſtulas, lacus, quidve ad injuriam publicam contaminaverit. *Cel. JCt. apud Ulpian. l. ſi ſervus. ff. ad leg. Aquil.* Cum eo agi poſſe Aquilia, qui vinum ſpurcavit, vel effudit, vel acetum fecit, vel alio modo vitiavit. *Plaut. Men. 2. 2. 57.* Nam ex iſtoc loco ſpurcatur naſum odore illutibili. Quidam hoc loco putant uſurpari *ſpurcor* deponentium more; ſed paſſive accipi poteſt. *naſum* autem accuſativus eſt Græco more poſitus.

Spurcus, a, um, *ſporco, lordo*, μιαρὸς, ῥυπαρὸς, impurus, obſcœnus, lutulentus.

Col. in præf. l. 1. Quid recuſaret collis, quid campeſtris poſitio, quid humidus, & gramineſus, quid ſiccus, & ſpurcus ager. *Plin. l. 17. c. 2.* Spurcum nubilum. *Gel. l. 19. c. 9.* Si quid eſt urina ſpurcius. ¶ Per Metaphoram de vino dicitur. *Feſt.* Spurcum vinum eſt, quod ſacris adhiberi non licet, ut ait Labeo Antiſtius, cui aqua admixta eſt, defrutumve, aut igne tactum eſt, muſtumve, antequam defervefcat. ¶ Item de moribus. *Cic. 5. Tuſc. ex quodam Poeta.* Samnis ſpurcus homo, vita illa indignu', locoque. *Id. pro Domo, c. 10.* Scilicet tu helluoni ſpurciſſimo Sex. Clodio omnes frumentarias provincias tradidiſti. *Non. c. 4. n. 425.* obſervat, ſpurcum olim uſurpatum pro ſævo, aut ſanguinario, & Ciceronem *ſpurcam tempeſtatem* dixiſſe, h. e. vehementiſſimam, & aſperrimam.

Spurina, æ, m. dux Regis Parthorum, qui Craſſum interemit. ¶ Item Mathematicus, & vates, qui Cæſari prædixit, ut Martias caveret Idus. *Suet. in Caſ.* & *Valer. Max.* ¶ Item adoleſcens egregia forma, qui cum fœminas, viroſque ad libidinem aſpectu decoro invitaret, oris pulchritudinem vulneribus ſponte dehoneſtavit. *Valer. cap. de verecundia.*

Spurium, ii, n. *ovicino*, ea pars, quæ fœminis id ſunt, quod ſunt, a σπορᾶ ſemen. *Iſid. l. 9. c. 5.* *Apul. in Apol.* Sumpta, inquit, de mari ſpuria, & fuſcina. Loquitur Apuleius de rebus marinis idem, quod obſcœnæ partes, nomen ſortitis.

Spurius, a, um, *baſtardo*, ממזר, Germ. *baſtart*, Gall. *batard*, Hiſp. *baſtardo*, νόθος, qui ex certa matre, patre autem incerto natus eſt, ut definit *Ulpian.* Differt autem a *Notho*, quia hic proprie dicitur, qui certos parentes oſtendere poteſt, ſed illegitimo concubitu junctos. *Modeſtin. lib. 23. ff. de ſtat. hom.* ¶ Spurius etiam appellatus is, qui ex juſtis quidem nuptiis eſt ſuſceptus, utricum cum uxor cum marito ab hoſtibus capta, in ſervitute enixa eſt, verum ſola deinde cum filio reverſa eſt. *Marcian. l. 25. ff. de capt. & poſtlim. rev.* ¶ Tranſlate ſpurii verſus dicuntur, qui incerti auctoris ſunt. *Auſon. ep. 2. v. 29.* Quique notas ſpuriis verſibus appoſuit. *Id. in præfat. 7. Sapient. v. 13.* Pone obelos igitur, ſpuriorum ſtigmata vatum.

Sputamen, inis, n. ſputus, ſputatio. *Prudent. Apotheoſ. v. 676.* Humectam ſacro ſputamine terram contrectans. Adde *Tertul. adv. Gnoſt. c. 10.*

Sputamentum, i, n. ſputamen. *Tertul. de Spectac. c. ult.* Sputamentis dedecoratus.

Sputatilicus, a, um, καταπτυστος, conſputatione dignus, levis. *Cic. in Brut. c. 74. de C. Rufio:* Fuit accuſator, inquit, vetus, quo accuſante Chirtilium, Siſenna defendens dixit, quædam ejus ſputatilica eſſe crimina. Tunc C. Rufius, Circumvenior, inquit, Judices, niſi ſubvenitis. Siſenna, quid dicas, neſcio: metuo inſidias. Sputatilica quid eſt hoc? ſputa quid ſit, ſcio, tilica, neſcio. Maximi riſus. Sed ille tamen familiaris meus recte loqui putabat eſſe, inuſitata loqui.

Sputator, oris, m. πτυστής, qui frequenter ſpuit. *Plaut. Mil. 3. 1. 52.* Minime ſputator, ſcreator ſum.

Sputiſma, atis, n. ſputus, ſputamen. *Vitruv. l. 7. c. 4.* Quod poculis, & ſputiſmatis effunditur, ſimul atque cadit, ſiceſcit.

Sputo, as, n. 1. *ſputare*, πτυτίζω, frequenter ſpuo. *Plaut. Capt. 3. 4. 18.* Nam illic iſti, qui ſputatur, interdum morbus venit. ideſt morbus comitialis, quem nominantes ſolemus deſpuere. *Id. Merc. 1. 2. 17.* Tua cauſa rupi ramices, jamdudum ſputo ſanguinem.

Sputum, i, n. *ſputo*, πτύσμα, πτύελον, ſaliva. *Martial. l. 2. epigr. 26.* Inque ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus.

Sputus, i, vel ſputus, us, m. idem ac ſputum. *Lactant. l. 4.* Et impurato ore expuens venenatos ſputos. Al. leg. *ſputus.* *Cal. Aurel. Tard. 4. c. 4.* Cum plurimo ſputu.

S ANTE Q.

Squalida veſtis, V. Squalus, a, um.

Squalens, entis, nom. ex partic. idem ac ſqualidus, horridus, ſordidus, incultus. *Virg. Æn. 2. v. 277.* Squalentem barbam. *Lucan. l. 8. v. 57.* atro ſqualentes pulvere veſtes. *Ovid. 3. Faſt.* ſqualentia tela venenis. h. e. atro, & pallido colore tincta, & livida, qualis in ſuccis venenatis eſſe ſolet. ¶ Squalens auro veſtis dicitur, quæ veluti auratis ſquamis diſtincta eſt, nam ſqualeus a *ſquama* dictus. Vide Squaleo, & Squalidus. *Virg. Æn. 10.* Per tunicam ſqualentem auro. *Id. 12. Æn. v. 87.* auro ſqualentem alboque orichalco Circumdat loricam humeris. ¶ Hinc generatim ſqualens accipitur etiam pro fulgenti, ſplendido. *Virg. Georg. 4. v. 91. de rege apum:* Alter erit maculis auro ſqualentibus ardens. Et rutilis clarus ſquamis. *Id. ib. v. 13.* picti ſqualentia terga lacerti.

Squalentia, æ, f. ſqualor, ſordes. *Tertul. in exhort. ad caſtit. c. 10.* Ingredi non ſecundum carnem ſqualentiæ concupiſcentiam.

Squaleo, es, lui, ſine ſup. n. 2. *eſſere ſqualido, eſſere ſporco*, טנף, Germ. *od ſeyn*, Gal. *eſtre plein de craſſe, & ordure*, Hiſp. *eſtar ſuzio*, αὐχμέω, ſordidus ſum, incultus ſum. *Feſtus:* Squalidum, incultum, & ſordidum, ait Verrius ſignificare, ſic dictum, quod proxime ad ſimilitudinem ſquamæ piſcium accedit, &c. *Gel. l. 2. c. 6.* Squalere dictum eſt a ſquamarum crebritate, aſperitateque, quæ in ſerpentium, piſciumque coriis viſuntur. *Virg. 3. Georg.* Squalent abductis arva colonis. *Quintil. l. 10. c. 1.* Neque ergo arma ſqualere ſitu, ac robigine velim. ¶ Sumitur etiam pro mæſtum eſſe, in luctu eſſe, quia qui mæſti ſunt, ſordidati vivunt. *Cic. pro Sext.* Erat igitur in luctu Senatus, ſqualebat civitas, publico conſilio veſte mutata. *Id. pro Mil. c. 8.* Tota civitas confecta ſenio eſt, ſqualent municipia, affictantur coloniæ.

Squales, is, f. idem ac ſqualor. *Var. apud Non. c. 3. n. 231.* Ager derelinqueretur, ac periret ſquale, ſcabreque, illuvie, ac vaſtitudine.

Squaleſco, is, n. 3. ſqualidus fio. *Flav. Caper Grammat. pag. 2242. edit. Putſchii.* Situ ſqualeſcere.

Squalide, adv. *lordamente*, Germ. *unſaubelich*, Gall. *ſalement*, Hiſp. *ſuziamente*, ῥυπαρῶς, horride, inculte. *Cic. 4. de Fin. c. 3.* Sed eos ſqualidius, illorum, vides, quam ornate dicitur.

Squaliditas, atis, f. neglectus, ſqualor. *Ammian. l. 26. c. 11.* Squaliditate maxima rerum ordinem implicare.

Squalidus, a, um, *ſqualido, ſporco, lordo*, טנף, Ger. *unſauber*, Gal. *craſſeux, ſale*, Hiſp. *ſuzio*, αὐχμηρὸς, ſordidus, incultus. *Feſt.* Squalidum, incultum, & ſordidum, ait Verrius, ſignificare, ſic dictum, quod proxime ad ſimilitudinem ſquamæ piſcium accedit, utique eorum, qui in profunditatibus abditi paludum ſqualent maxime. Unde Ennius in Telepho: Quam veſtitus ſqualida ſeptus ſtola. V. Squaleo. *Ter. Eun. 2. 2. 5.* Video ſentum, ſqualidum, ægrum, pannis, annisque obſitum. *Ovid. l. 1. Faſt.* Squalidaque humanis oſſibus albet humus. *Cic. in Orat. c. 33.* Quia ſua ſponte ſqualidiora ſunt, adhibendus erit in his explicandis quidam orationis color. ¶ Squalidum aurum dicitur, quod eſt aculeatum eſt, inſtar ſquamæ, & valde rutilum. Ita enim exponit *Gel. l. 2. c. 6.* apud quem legimus hunc *Accii* verſum: Eius ſerpentis ſquamæ ſqualido auro, & purpura prætextæ. ¶ Sumitur etiam ſqualidum pro aſpero, quia quæ ſquamata ſunt, tactu aſperitatem habent. *Lucr. l. 2. v. 468.* cum ſqualida conſtent, Provolvi ſimul ut poſſint, & lædere ſenſus.

Squalitas, atis, f. *ſqualidezza*, ſqualor. *Accius apud Non. c. 3. n. 231.* Operta ſqualitate eſt, luctuque horrificali. *Lucil. ibid.* Squalitate obrutus.

Squalitudo, dinis, f. ſqualitas. *Accius apud Non. c. 3. n. 231.* Speciem egregiam, indignam clade, & ſqualitudine.

Squalor, oris, m. *ſporchezza, lordura*, טנופת, Ger. *unrath*, Gal. *craſſe, amas d'ordure*, Hiſp. *ſuziedad*, αὐχμὸς, inquinatio, ſordes. *Gel. l. 2. c. 6.* Sic in corporibus incultis, ſquamoſiſque alta congeries ſordium ſqualor appellabatur. *Cic. 5. Ver.* Non ut decumanus ſqualoris plenus, ac pulveris, ſed unguentis oblitus, vino, vigiliiſque languidus. *Liv. l. 2. c. 23.* Obſita erat ſqualore veſtis, fœdus corporis habitus. ¶ Tranſlate dicitur de iis, qui in luctu, & mœrore ſunt.

Digitized by Google

ſunt. *Cic. Terent.* 14 *Fam. ep.* 3. Nam mihi ante oculos dies, noctesque verſatur ſqualor veſter, & mœror. *Manil. Cic. l.* 5. Itaque in luctu, & ſqualore ſunt.

Squalus, i, m. piſcis marinus ex genere cartilaginoſorum, qui parit circa æquinoctium vernum. Huic piſci ab aſperitate nomen impoſitum videtur. Nempe a *ſqualus* pro *ſqualidus*. Squalidum enim, & leve, ſive glabrum opponuntur a *Lucretio*. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Sargi, torpedo, ſquali circa æquinoctium. Meminit ejus piſcis etiam *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 3. *Ovid.* in *Halieut.* & *Col. l.* 8. *c.* 17.

Squalus, a, um, idem ac ſqualidus. *Enn. apud Non. c.* 10. *n.* 2. Strata terræ lavere lacrymis vestem ſqualam, & ſordidam. Al. leg. *ſqualidam*, ut ſit per ſyncopen pro *ſqualidam*.

Squama, æ, f. *ſquama, ſcaglia*, [illegible], Ger. *fiſchſchuppen*, Gal. *ecailles*, Hiſp. *eſcamas*, [illegible], id, quo corium piſcis, aut ſerpentis tegitur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 47. Pluma alias, alias ſquama videmus obductas. *Virg.* 11. *Æn. v.* 754. Arrectiſque horret ſquamis, & ſibilat ore. ¶ Tranſlate a ſimilitudine ſquamarum in piſcibus, & ſerpentibus, loricarum quoque catenulæ ſquamæ dicuntur, *maglie*. *Virg.* 9. *Æn. v.* 707. Nec duplici ſquama lorica fidelis, & auro ſuſtinuit. *Id. l.* 11. Quem pellis ahenis in plumam ſquamis auro conſerta tegebat. ¶ Squama quoque de ære dicitur, idest de ſcoria, quæ ex ære ictibus excutitur. *Plin. l.* 34. *c.* 11. Ibi flatu crebriore excutiuntur, velut milii ſquamæ, quas vocant florem. Et infra: Differentia hæc eſt, quod ſquama excutitur ictibus iiſdem panibus, flos cadit ſponte. ¶ Sermonis ſquamam, h. e. incultæ orationis ſubiginem, aſperitatemque dicendi dixit *Sidon. l.* 3. *ep.* 3.

Squamans, tis, ſquamas habens ſquamoſae. *Manil. l.* 3. *v.* 412. tum ſe Delphinus in aſtra Erigit, & ſquamas ſtellis imitantibus exit. Alii leg. *ſquamans*, ut tune *ſquama* a locutio Græca ſit, & valeat, ſquamam emittere, exuere, exhibere.

Squamatim, adv. [illegible], ad ſimilitudinem ſquamatum. *Plin. l.* 16. *c.* 10. Nocamenta ſquamatim compacta dependent.

Squamatus, a, um, adject. ſquamis obductus. *Tertul. in Apol. c.* 21. Squamatus, aut tornatus, aut plumatus amatur.

Squameus, a, um, *ſcaglioſo*, [illegible], plenus ſquamis. *Virg.* 2. *Georg. v.* 154. Neque tanto Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis.

Squamifer, ra, rum, [illegible], quod ſquamas fert. *Cic. in Arato*: Squamiferi piſces.

Squamiger, ra, rum, quod ſquamas habet, idem ac ſquamifer. *Lucr. l.* 1. *v.* 165. E terra poſſet oriri Squamigerum genus. idest piſces. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Similiter modo ſquamigeris, atque ſerpentibus.

Squamoſus, a, um, *ſcaglioſo*, [illegible], ſquamis plenus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 44. *ex Arat.* Hunc Aries tegit, & ſquamoſo corpore Piſces. *Virg.* 4. *Georg.* Squamoſuſque draco, & fulva cervice leæna.

Squamula, æ, f. exigua ſquama. *Celſ. lib.* 7. *c.* 26. In ſe attrahens quaſdam quaſi ſquamulas.

Squarroſus, a, um, [illegible], is, cujus cutis exurgit ob aſſiduam illuviem. *Feſt.* Squarroſos ab eadem ſquamatum piſcium ſimilitudine ait (Verrius) dictos, quorum cutis exurgat ob aſſiduam illuviem. *Lucil.* Varronum, ac rupicum ſquarroſa incondita roſtra.

Squatina, æ, f. *ſquadro, ſquatina*, [illegible], piſcis ex genere planorum, quo propter ſqualorem, hoc eſt aſperitatem cutis, ligna, & ebora poliuntur. Græce dicitur *ρίνη*, vel *ρίνα*, quia cutes limantur. Nam *ρίνη*, *lima*. Gallie vocatur Angelus marinus, quod inſtar Cherubini alas habeat utrinque expanſas. *Plin. l.* 9. *c.* 12. Aſpera cutis, ut ſquatina, qua lignum, & ebora poliuntur. *Id. c.* 51. Ex planis ſquatina ſola bis, Autumno, & Vergiliarum occaſu parit. *Id. l.* 35. *c.* 11. Rhina, quam ſquatinam vocamus. Quædam vetus editio habet *ſquatum*, quod idem eſt.

Squatoraia, æ, f. piſcis ex ſquatina, & raia natus. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Piſcium diverſa genera non coeunt, præter ſquatinam, & raiam, ex quibus naſcitur priori parte raiæ ſimilis, & nomen ex utroque compoſitum apud Græcos trahit.

Squatus, i, m. idem ac Squatina. V. Squatina.

Squilla, æ, f. *ſquilla*, [illegible], bulbus nobiliſſimus, cæpæ modo multipliciter tunicatus, qui etiam hodie in Officinis nomen retinet, & aliter *ſcilla* dicitur. *Pallad. l.* 8. *tit.* 8. ¶ Eſt præterea ſquilla, parvus piſcis, qui cum pinna piſce comparandi cibi init ſocietatem. Alio nomine pinnophylacem, vel pinnoterem vocant. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 48. Pinna vero (ſic enim Græce dicitur) duabus grandibus patula conchis cum parva ſquilla quaſi ſocietatem coit comparandi cibi. Itaque cum piſciculi parvi in concham hiantem innatavrunt, tum admonita a ſquilla pinna morſu comprimit conchas. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. Toſtis marcentem ſquillis recreabis. ¶ Alterius generis videtur eſſe illa, quæ a *Juvenal.* deſcribitur *ſat.* 5. *v.* 80. & inter grandiores, delicatioreſque cibos enumeranda.

Squinanthus, i, [illegible], genus junci odorati, apud *Pallad. in Octobri tit.* 14.

S A N T E T.

St, *zitto*, vox ſilentium indicantis, apud Comicos. *Terent. Phorm.* 5. 1. 16. Quid? non is, obſecro, es, quem ſemper te eſſe dictitaſti? C. St. S. Quid has metuis fores? *Vetus Poeta apud Var. l.* 5. *de L. L.* Hiſt, & Harpocrates digito quæ ſignificat St.

Stabiæ, f. t. *Caſtel' a mare, Caſtel' a mare di Stabia*, urbs Campaniæ, in ora ſin. Neap. cum portu ſubjecto, ad rad. collis. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Stabianus, a, um, adject. a Stabiis, ut Stabianus ager, apud *Plin. l.* 31. *c.* 2. & *l.* 30. *c.* 1.

Stabilimen, inis, n. *ſtabilimento*, [illegible], Germ. *feſtung*, Gall. *affermiſſement*, Hiſp. *firmeza*, [illegible], firmamentum, corroboratio, id, quod aliquid firmiter retinet. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 27. ex *Poeta*. Adde, inquit, huc, quod mihi portento cœleſtum Pater Prodigium miſit Regni ſtabilimen mei.

Stabilimentum, i, n. idem ac ſtabilimen. *Plaut. Curc.* 2. 3. 88. Hæc ſunt ventri ſtabilimenta, panis, & aſſa bubula, poculum grande.

Stabilio, is, a. 4. *ſtabilire, fermare*, [illegible], Ger. *beſtætigen*, Gal. *établir*, Hiſp. *eſtablecer*, [illegible], ſtabile facio, firmo. *Plaut. Amph.* 1. 1. 39. Regique Thebano Creonti regnum ſtabilivit ſuum. *Cic.* 4. *de Fin.* Cum alter ſtabilire Rempub. ſtuduerit, alter evertere. *Plin. l.* 9. *c.* 18. Et in fluctibus ſe velut anchoris ſtabiliunt.

Stabilis, le, o. 3. *ſtabile, immutabile*, [illegible], Germ. *ſteif*, Gall. *ferme, aſſeuré*, Hiſp. *firme*, [illegible], aptus ad ſtandum, firmus, & fixus. *Cic.* 1. *de Orat.* Nihil eſt enim tam ſolique, nec tam ad diuturnitatem memoriæ ſtabile, quam id, in quo aliquid offenderis. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Habere non errantem, & vagam, ſed ſtabilem, certamque ſententiam. *Plaut. Merc.* 3. 4. 68. Stabilis patria. h. e. in qua quis perpetuo habitet. Verba ipſa ſunt: Quis finis fugæ? quæ patria, aut domus tibi ſtabilis eſſe poteſt? *Terent. Adelph.* 5. 1. 42. Errat, qui imperium credit ſtabilius, vi quod fit, quam quod amicitia adjungitur. *Cato in præf. R. R.* Quæſtus ſtabiliſſimus, & minime ſeurriſſimus. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 43. Id ſtabile ad pœnitentiam, id fidei vinculum erit, *ſarà teſtimonio di un permanente ſincero, e durevole*. ¶ Mala ſtabilia, poma non decidua, & quæ diutius in arbore ſtant, vel diu maturitatem retinent, neque tam corrumpuntur. *Cato c.* 7. Eo lotium ſuillum, aut ſtercus ad radicem eorum addere oportet, ut ſtabilia mala fiant. ¶ *Stabile eſt*, certum, ſtatutum eſt. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 25. Profecto ſtabile eſt, me patri aurum reddere.

Stabilitas, atis, f. *ſtabilità, fermezza*, [illegible], Ger. *beſtendigkeit*, Gall. *fermeté*, Hiſp. *firmeza*, [illegible], firmitas. *Cæſ. l.* 4. *B. G.* Nobilitatem equitum, ſtabilitatem peditum in prælio præſtant. *Cic.* 5. *Tuſc. cap.* 14. Qui poterit aut corporis firmitate, aut fortunæ ſtabilitate confidere? *Plin. l.* 23. *c.* 3. Gingivis, & oris ulceribus, dentium ſtabilitati efficaciſſime ſubvenit.

Stabiliter, adv. *ſtabilmente*, firme. *Vitruv. l.* 10. *c.* 14. Tympanum ſtabiliter includatur. *Suet. in Claud. c.* 20. Molem ſtabiliter fundare.

Stabilitor, oris, m. qui firmat, & ſtabilit aliquid. *Sen. l.* 4. *de benef. c.* 7. Deus,

quod ſtant beneficio ejus omnia, Stator, ſtabilitorque eſt. Alii aliter leg.

Stabilitus, a, um, *ſtabilito*, partic. a ſtabilio. *Cic.* 2. *Tuſc.* Hoc igitur probe ſtabilito, & fixo, eta tendendum eſt, &c. *Lucret. l.* 3. *v.* 501. quo quæque magis cum pondere magno Aſperaque inveniuntur, eo ſtabilita magis ſunt.

Stabulans, antis, o. 3. partic. a ſtabulor. *Col. lib.* 6. *c.* 3. Atilium Conſulem grande teſtiſe adverſus ſerpentem in illis locis ſtabulantem prælium. *Sil. l.* 5. *v.* 399. Tarteſſos ſtabulanti conſcia Phœbo. h. e. occidenti.

Stabularia, f. t. [illegible], mulieres, ut inquit *Auguſtin. l.* 8. *de Civit.* quæ exercent ſtabulum, & viatores mercede paſcunt.

Stabularius, rii, m. *oſtiere, ſtallaio*, Germ. *wirt*, Gal. *hoſtelier, valet d'étable*, Hiſp. *meſonero, eſtablero*, [illegible], caupo viatores pretio recipiens. *Sen. l.* 1. *de Benef. c.* 14. Nemo ſe ſtabulario, aut cauponi hoſpitem judicat. *Apul. l.* 1. *A. A.* Sumo ſarcinulam, & pretio manſionis ſtabulario perſoluto, capeſſimus viam. *Ulpian. l.* 1. *ff. nautæ, caupones, &c.* Caupones, & ſtabularios eos æque accipiemus, qui cauponam, & ſtabulum exercent. ¶ Stabularius item dicitur, qui ſtabuli, h. e. eſt loci, ubi animalia ſtant, curam gerit, *famiglio di ſtalla*. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 10. In quibus ſtabularii ſolent equas abigere. *Col. l.* 6. *c.* 23. Si velut ex militari diſciplina intra ſtabularia caſtra manſerint.

Stabulatio, onis, f. *ſtallaggio*, [illegible], manſio in ſtabulo, ſeu locus, ubi animalia ſtabulantur. *Col. l.* 6. *c.* 3. Itaque hyberna ſtabulatio eorum præparanda eſt.

Stabulo, as, a. 1. *alloggiare alle ſtalla*, Germ. *im ſtall halten, in ſtall thuen*, Gall. *établer, mettre à l'étable*, Hiſp. *eſtablar, a poner en el eſtablo*, [illegible], in ſtabulum recipio. *Var. l.* 2. *de R. R.* Danda opera, ut pabulo vendito alienum pecus in ſuo fundo paſcat, & ſtabulet. ¶ Eſt etiam verbum neutrum idem ſignificans, quod ſtabulor. *Virg.* 6. *Æn. v.* 286. Centauri in foribus ſtabulant. *Stat. l.* 1. *Theb.* Geticoque pecus ſtabulare ſub Hæmo.

Stabulor, aris, d. 1. [illegible], in ſtabulo dego. *Ovid.* 13. *Metam. v.* 822. pecudes multæ ſtabulantur in antris. *Col. l.* 6. *c.* 23. Curæque fuerit, ut ſtabulentur ſicco in loco. *Var. l.* 3. *c.* 3. *R. R.* Villas, in quibus ſtabulentur turdi, ac pavones.

Stabulum, i, n. *alloggiamento*, [illegible], locus, in quem longo itinere feſſi ſuccedere ſolent, quod & diverſorium, & hoſpitium dici ſolet, a ſtando. *Ulp. l. lex Cornelia, ff. de injur. & fam. libell.* Tantum igitur ad meritoria, vel ſtabula non pertinebit. *Petron. in Satyr.* Nec viam diligenter tenebam, nec quo loco ſtabulum eſſet, ſciebam. ¶ Sumitur etiam pro loco, ubi meretrices ſtare conſueverant, ſeu pro lupanari. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 55. An te ibi vis inter iſtas verſarier miſeras, cœno delibutas, ſervilicolas ſordidas, quæ tibi olant ſtabulum. Hinc Curio apud *Sueton. in Cæſ. c.* 49. Cæſarem per convicium Nicomedis ſtabulum appellabat, quia credebatur pudicitiam ſuam Nicomedi ſubſtraviſſe. Huc etiam pertinet illud *Cic.* 2. *Phil.* 28. Horum in ſedibus pro cubiculis ſtabula, pro tricliniis popinæ ſunt. ¶ Item pro quacunque ſtatione, ſeu habitatione. *Salluſt. in fer. c.* 18. *de Geuſis.* Cibus erat caro ferina, atque humi ſtabulum? ¶ Speciatim ſtabulum dicitur locus, in quo equi, & alia animalia conſiſtunt, ſive ſub tecto, ſive etiam ſub dio, *ſtalla*, [illegible], Germ. *herberg*, Gall. *étable*, Hiſp. *eſtablo*, [illegible], qui locus etiam a varietate pecudum varie nominatur. Nam ubi equi tenentur, *equile* dicitur, ubi boves, *bovile*, ubi oves, *ovile*, ubi capræ, *caprile*, ubi ſues, *hara*. *Virg.* 7. *Æn.* Ardua tecta petit ſtabuli, & de culmine ſummo Paſtorale canit ſignum. *Id. l.* 8. Quatuor a ſtabulis præſtanti corpore tauros Avertit. *Id. l.* 6. Itur in antiquam ſilvam, ſtabula alta ferarum. *Col. l.* 8. *c.* 11. Stabula pavonum. ¶ Sumitur etiam tranſlate pro ſede, ſeu loco. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 3. Nuſquam ſtabulum eſt confidentiæ. *Id. Truc.* 2. 7. 31. Ipſa quæ ſit ſtabulum flagitii?

Stachys, yos, f. [illegible], herba marrubio ſimilis, ſed folia habens longiora, & candidiora. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

Stacte, æ, vel ſtacte, es, f. 1. [illegible], oleum ex cinnamomo, & myrrha inciſa ſudans. *Plin. l.* 12. *c.* 15. Sudant ſponte, prius quam inciduntur, ſtacten dictam. *Lucret. l.* 2. *v.* 846. Sicut amaracini blandum ſtactæque liquorem. *Plaut. Moſt.* 1. 3. *v.* 151. Vin' unguenta? Ph. Quid opus eſt? cum ſtacta accubo. *Col. loc.* 10. Sed melior ſtacte ponatur Achaica myrrha. Ubi Achaicam myrrham vocat Græcam, hoc eſt, quæ in Cilicia, & Amano monte provenit.

Stacteus, a, um, [illegible], quod ad ſtacten ſpectat, ut myrrha ſtactea, idest ſtillatitia, ex qua ſtacte exprimitur. *Plin. l.* 35. *c.* 16. Genera myrrhæ complura, Troglodytica, ſylveſtrium prima, Erythræa ſequens, & Minæa, in qua ſtactea, & Attamitica eſt.

Stacula, æ, f. genus vitis apud *Plin. l.* 14 *c.* 2.

Stadialis, le, adject. ſtadium continens. *Vetus auctor Gromaticus apud Rigalt. pag.* 298. Stadialis ager habet paſſus centum viginti quinque.

Stadiatus, a, um, adject. Stadiatæ porticus, apud *Vitruv. l.* 5. *c.* 11. ſunt in quibus, ceu tectis ſtadiis, per hyemem cœlo non ſereno athletæ exercebantur.

Stadiodromus, i, m. [illegible], qui in ſtadio curſu certat, qui ſtadium percurrit. *Firmic. l.* 8. *c.* 8. Si Mars reſpexerit leporem cœleſtem in horoſcopo, faciet ſtadiodromos. ¶ Sumitur etiam pro loco, in quo ludi, & curſus exercentur. *Plin. l.* 34 *c.* 8. Qui fecit ſtadiodromon Aſtylon, qui Olympiæ oſtenditur.

Stadium, ii, n. *ſtadio*, Ger. *lauffplatz, hat.* 125. *ſchritt*, Gal. *ſtade*, Hiſp. *ſtadio, carrera*, [illegible], curriculum, locus, in quo curſu, & lucta certabant athletæ, quod erat ſpatium ſexcentorum viginti quinque pedum, ſive centum, & viginti quinque paſſuum, teſte *Plin. lib.* 2. *c.* 23. quæ octava pars eſt milliarii, quippe quod mille conſtat paſſibus. *Cic.* 3. *Off.* Qui ſtadium currit, eniti & contendere debet, quam maxime poſſit, ut vincat. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 23. Ut in ſtadio curſores exclamant, quam maxime poſſunt. ¶ Stadium ab Hercule inſtitutum tradunt, eumque pedibus ſuis metatum eſſe id ſtadium, quod erat Piſæ apud Jovem Olympium, idque fuiſſe longum pedes ſexcentos viginti quinque. Inde poſtea alia ſtadia in terris Græciæ ab aliis inſtituta ſunt, quæ ſimiliter fuere pedum 625. ſed tamen aliquanto breviora, propter differentiam magnitudinis pedis Herculani, & cæterorum hominum. Sed *Gellius l.* 1. *c.* 1. dicit, ſtadium Olympicum, & cætera in Græcia fuiſſe pedum ſexcentorum. ¶ Quia vero locus ille, in quo in curſu ſe ſe exercebant, fuit longus 125. paſſus, hinc factum eſt, ut ſtadium uſurpetur pro hujuſmodi menſura in univerſum, dicaturque de quibuſcunque terræ ſpatiis, quemadmodum milliarium. *Cic. Att. l.* 16. Cum e Leucopetra profectus (inde enim tranſmittebam) ſtadia circiter trecenta proceſſiſſem. ¶ Exſtat & genere maſc. in plurali a *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip. c.* 15. Ultra trecentos, & ſexaginta ſtadios.

Stagira, orum, n. pl. *Libanova*, urbs Macedoniæ, in prov. Amphaxitide, prope Strymonicum ſin. patria Ariſtotelis, qui inde Stagirites dictus eſt.

Stagirites, æ, m. ex Stagira. *Cicero Acad.* 1. *c.* 4. *Plin. l.* 4 *c.* 10.

Stagnans, antis, o. 3. *ſtagnante*. *Virg.* 4. *Georg.* Effuſo ſtagnantem flumine Nilum. *Claudian. de Nilo v.* 38. Effluit Ægypto ſtagnantior.

Stagnatilis, le, adject. *di ſtagno*, ut ſtagnatiles piſces. *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 42.

Stagnatum, i, n. genus vaſis e ſtanno ad coquendum apti. *Plin. Valer. l.* 2. *cap.* 31. Coquere in ſtagnato ad ignem.

Stagnatus, a, um, [illegible], aqua ſtagnante oppletus, paludoſus. *Col. l.* 10. *v.* 11. Nam neque ſicca placet, nec quæ ſtagnata palude. *Ovid.* 15. *Met. v.* 269. Stagnata paludibus hument.

Stagnenſis, ſe, *di ſtagno*, ad ſtagnum pertinens. *Auguſtin. enarrat. in Pſalm.* 103. *ad fin.* Fulicas avus eſſe marinas, vel ſtagnenſes novimus.

Stagneus, a, um, adject. idem quod ſtanneus, *di ſtagno*, *o ſtanneo*. *Plaut. in fragment. apud Feſtum in Naniea*. Muriatica autem video in vaſis ſtagneis. *Scribon. Larg. compoſit.* 170. ſtagnea pyxis.

Stagninus, a, um, adject. ut ſtagninus color, *colore di acqua ſtagnante*, apud *Frontin. de aquaduct. l.* 2.

Stagno, as, n. 1. *ſtar fermo, non ſcorrere*, Ger. *auffſchwellen*, Gal. *faire étang*, Hiſp. *hazerſe eſtanque*, [illegible], ſtagnum facio, & dicitur de mari, aut flumine, cum litora, aut ripas prætergreſſum, aliquo in loco conſiſtit, ita ut aqua

neque

Digitized by Google

neque effluat, neque ſorbeatur. *Plin. lib.* 13. c. 11. Papyrus naſcitur in paluſtribus Ægypti, aut quieſcentibus Nili aquis, ubi evagatæ ſtagnant. ¶ Aliquando active accipitur pro inundare. *Tac. l.* 1. *Ann. cap.* 79. Auctus Tiberis plana Urbis ſtagnaverat. ¶ Sumitur etiam pro aquam continere, nec abſorbere, ſtagnum, vel paludem fieri. *Ovid.* 1. *Met. v.* 324. Jupiter ut liquidis ſtagnare paludibus orbem, Et ſupereſſe videt de tot modo millibus unum. *Plin. l.* 17. *c.* 16. Vindemiator Hiſpaniarum ſtagnante ſolo uvas demetit.

Stagnoſus, a, um, adject. *pieno di ſtagni*. *Ammian. l.* 17. *c.* 28. (*al.* 13.) Solo natura ſtagnoſa, & referta ſalicibus.

Stagnum, i, n. *ſtagno*, *acqua morta*, [illegible], Germ. *ſee*, *weyer*, Gall. *étang*, Hiſp. *eſtanque*, λίμνη, locus, ubi aqua manet, & non movetur. *Festus*: Stagnum quidam dici putant, quod in eo aqua perpetuo ſtet, alii, quod is locus a Græcis στεγνὸς dicitur; quia bene contineat aquam. *Virg.* 4. *Georg.* At liquidi fontes, & ſtagna virentia muſco Adſint. *Cic.* 2. *de Div.* Abſtruſique fontes, & ſtagna cietis. ¶ Ponitur interdum pro mari. *Virg.* 10. *Æn.* Cum pedes incedit medii per maxima Nerei Stagna viam ſcindens. ¶ Item pro parte maris paludoſiore. *Virg.* 1. *Æn.* Emiſſamque hyemem ſenſit Neptunus, & imis Stagna refuſa vadis.

Stagonias, æ, σταγονίας, ſpecies thuris ſtillatim emanantis, a σταζω, ſtillo. *Plin. l.* 12. *c.* 15.

Stagonitis, itis, f. σταγονῖτις, ſuccus ſtillans reſinæ modo ex quadam ferula, quæ & galbanum dicitur. *Plin. l.* 12. *c.* 25.

Stalagmia, orum, n. inaures ex bacca pendula, oblonga, ita dictæ quia guttæ aqueæ pendentis (quæ Græce σταλαγμὸς) ſimilitudinem referunt. *Plaut. Men.* 3. 3. 18.

Stalagmias, æ, m. σταλαγμίας, ſtiria ſeu gutta cujuſdam ſucci ſtillantis. *Plin. l.* 34. *c.* 12.

Stamen, inis, n. *ſtame*, *filo*, Ger. *kunkel*, Gall. *etaim*, Hiſp. *eſtambre*, στήμων, ſtamen illud rectum, quod in opere textorio per peſtinem tranſmiſſum eſt, cui ſubtemen, ſeu ſubtegmen opponitur, quod ſtamina tranſverſaliter intertexitur: item illud quod e colo detrahitur, & fuſo netur. *Varro l.* 4. *de L. L.* Stamen a ſtando, quod eo ſtat omne in tela velamentum. Staminis, & ſubteminis differentiam optime exponit *Salmaſius in Tertullianum*, *de Pallio*, ubi docet, ſubtemen, quod Græcis κρόκη, pretioſius eſſe ſtamine, quod Græcis στήμων. Mollius quippe, & ſubtilius ſubtemen, imo in ſubſericis veſtibus ſtamen de lino, ſubtemen de ſerico, item in auro textilibus ſtamen ex ſerico, ſubtemen ex aureis filis. *Ovid.* 6. *Met. v.* 54. Et gracili geminas intendunt ſtamine telas. *Id.* 1. *de Arte*; Rejice ſuccinctæ operoſo ſtamine fuſos. *Plin. l.* 8. *cap.* 48. Inde factum, ut nubentes virgines comitaretur colus compta, & fuſus cum ſtamine. ¶ Stamina in lyra ſunt fides, quæ & fila dicuntur. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 170. tum ſtamina docto Pollice ſollicitat. ¶ Dicuntur præterea ſtamina in ligno, vel herbis quædam quaſi filamenta recto ordine extenſa. *Plin. l.* 16. *cap.* 38. Pulpa mero ſtamine, & tenui conſtat. ¶ Denique ſtamen pro ſolula a ſtamina uſurpatur a *Propert.* ubi ait *l.* 4. *eleg.* 9. alma Sacerdos Puniceo canat ſtamine vincta comas.

Staminarius, a, um, adject. a ſtamine. *Staminaria* titulus eſt cujuſdam Comœdiæ a Laberio compoſitæ, quæ intercidit. *Gell. l.* 16. *c.* 7. Laberius in Staminariis.

Staminatus, a, um, adject. ſtamine contextus, ut ſtaminatæ veſtes, apud *Petron. in fragment. Tragur.*

Stamineus, a, um, στημόνιος, quod ad ſtamen ſpectat. *Propert. l.* 3. *el.* 6. (*al.* 4.) Staminea rhombo ducitur illa rota. ¶ Stamineæ venæ in lignis dicuntur, quæ rectæ, & in longum ductæ ſunt inſtar ſtaminis extenſi. *Plin. l.* 16. *c.* 43. Magna glutinis ratio, propter ea, quæ ſectilibus laminis ac in alio genere operiuntur: ſtamineam in hoc uſu probant venam &c.

Stanneus, a, um, quod ex ſtanno factum eſt. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Tum in ſtannea pyxide conditur.

Stannum, i, n. *ſtagno*, κασσίτερος, metalli genus, quod in fodinis invenitur cum argento, & in fornace primum liquefcit. *Plin. l.* 34. *c.* 16. Plumbi nigri origo duplex eſt. Aut enim ſua provenit vena, nec quicquam aliud ex ſe parit, aut cum argento naſcitur, mixtiſque venis conflatur. Ejus, qui primus fluit in fornacibus liquor, ſtannum appellatur. qui ſecundus, argentum. quod remanſit in fornacibus, galena, quæ portio eſt tertia additæ venæ. Hæc rurſus conflata dat nigrum plumbum, deductis partibus duabus. *Id. ib. cap.* 17. Stannum illitum æneis vaſis ſaporem gratiorem facit, & compeſcit æruginis virus. ¶ Ex verbis *Plinii* allatis recte notant Eruditi, plane nos ſentire qui putant, ſtannum idem eſſe cum Græcorum κασσιτέρῳ, ſeu plumbo albo: nam plumbi albi nomine ſignificatur genus quoddam metalli, quod nobis ignotum eſt. V. *Plin. cit. l.* 34. *c.* 18.

Stans, antis, o. g. ἑστώς, partic. a ſto. *Cic. in Catil.* Quod incolumes cives, quod ſtantem urbem relinquit. *Hor. Satyra* 4. *l.* 1. *v.* 9. *de Lucil.* In hora ſæpe ducentos Ut magnum verſus dictabat ſtans pede in uno. *Ovid.* 6. *Faſt. de ſtrigibus*: Grande caput, ſtantes oculi, roſtra apta rapinæ. ideſt extantes, vel immobiles. *Id.* 7. *Met.* Freta ſtantia. h. e. quieta. *Idem de Pont. eleg.* 7. Vina ſtantia gelu, h. e. concreta. ¶ In illo *Propertii l.* 4. *eleg.* 5. *v.* 11. Quippe & Collinas ad foſſam moverit herbas, Stantia currenti diluerentur aqua: ſtantia ſunt ſegetes, frutices, arbores, & quidquid ſupra terram exſtat, ac prominet, inquit *Broukhuſius*.

Staphis, idis, f. *ſtafiſagria*, σταφίς, genus vitis, quæ etiam aſtaphiſagria, & Latinis pituitaria, & pedicularis dicitur. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Aſtaphiſagria, ſive ſtaphis, quam uvam taminiam aliqui vocant falſo, ſuum enim genus habet, cauliculis nigris rectis, foliis labruſcæ, fert folliculos virides, quam acinos, virides, ſimiles ciceri, in his nucleum triangulum. Matureſcit cum vindemia, nigreſcitque, cum taminiæ rubentes noverimus acinos, ſciamuſque illam in apricis naſci, hanc non niſi in opacis.

Staphyſagria, herba quædam apud *Apul. de herb. c.* 74.

Staphylinus, i. σταφυλῖνος, paſtinaca. Duorum generum eſt, hortenſis, quam σταφυλῖνον κηπαῖον nominat Dioſcorides, & agreſtis, quam idem σταφυλῖνον ἄγριον appellat, Romani etiam paſtinacam erraticam. *Col. lib.* 9. *c.* 4. Tum agreſtis paſtinaca, & ejuſdem nominis edomita, quam Græci σταφυλῖνον vocant. ¶ Sed fere hoc nomine paſtinaca agreſtis vocatur. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Ex iis paſtinacæ unum genus agreſte ſponte provenit, ſtaphylinos Græce dicitur, &c.

Staphylodendron, σταφυλόδενδρον, n. genus arboris, de quo ita *Plin. l.* 16. *c.* 16. Eſt & trans Alpes arbor ſimillima aceri albo materia, quæ vocatur ſtaphylodendron, fert ſiliquas, & in iis nucleos ſapore nucis avellanæ.

Staphyloma, atis, n. σταφύλωμα, vitium oculi acino uvæ ſimile. *Veget. l.* 1. *de re veterin. c.* 19.

Stapia, æ, f. *ſtaffa*, inſtrumentum, in quod pedes ponimus equo ſedentes. *Vet. Inſcript. Romæ*. Equo caſu deſiliens, pes hæſit ſtapiæ, tractus interiit. Inſcriptio tamen hæc non admodum vetuſta videtur, quemadmodum nec ipſa ſtapiæ inventio, ut contendit *Galeottus Martius*. V. *Hieron. Magium Miſcell.* 2. 14.

Stat, abat, ſtatum eſt, imp. i. in animo eſt, certum eſt, deliberatum eſt. *Virg.* 2. *Æn.* Stat caſus renovare omnes, omnemque reverti Per Trojam. *Cic. Att. l.* 3. Neque adhuc ſtabat, quo potiſſimum. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 2. Modo ſtet nobis illud, una vivere in ſtudiis noſtris. ¶ Ponitur etiam pro cauſam eſſe. *Plin. l.* 28. *c.* 28. Non ſtat per me, quominus cœlum intelligat, & cœleſtia ſcias.

Stata Mater, Dea quædam apud Romanos. *Feſt.* Statæ Matris ſimulacrum in foro colebatur. Poſtquam id colluſtravit (*Scaliger legit*, Cælius ſtravit) ne lapides igne corrumperentur, qui plurimus ibi fiebat nocturno tempore, magna pars populi in ſuos quiſque vicos retulerunt ejus Deæ cultum.

Statanum vinum inter generoſiora numeratur a *Plin. l.* 14. *c.* 6. proveniſque in Campania non longe a Falerno agro.

Statanus, ſive Statulinus, vel Statilinus, m. στατανός, Deus puerilitatis præſes, cui ſacrificabant, cum primum pueri inciperent ſtare, atque ire, ut Fabulinus, cui ſacrificabant, cum primum fari inciperent. *Varro apud Non. cap.* 12. *in fine*.

Statarius, a, um, *fermo*, *immobile*, Ger. *ſtarig*, Gall. *ferme*, Hiſp. *firme*, ἑστηκὼς, στάσιμος, fixus, firmus, immobilis. Stataria pugna eſt, qua collato utrinque pede ſic decertatur, ut nemo loco recedat, ſed quiſque remaneat, ubi ſteterat. *Ammian. l.* 14. *c.* 6. ¶ Statarius miles, qui in loco ſuo conſiſtens pugnat. *Liv. l.* 9. *c.* 19. Statarius uterque miles, ordines ſervans. ¶ Statarium prandium, quod milites ſtantes capiunt. *Mamertin. in Paneg. Julian. c.* 11. Qui ſæpius ſtatarium prandium ad neceſſitatem humani corporis capiat. ¶ Stataria comœdia eſt ea, quæ lenis, tranquillaque, non ancipitibus æſtuans. Nam hujuſmodi fabulæ a ſtantibus, non diſcurrentibus, tum tranquillius peraguntur. *Don. in Heaut.* Comœdiæ aut motoriæ ſunt, aut ſtatariæ, aut mixtæ. Motoriæ, turbulentæ: ſtatariæ, quietiores: mixtæ, ex utroque actu conſiſtentes. *Id. in prolegom. Adelph.* Hujus fabulæ tota actio cum ſit mixta ex utroque genere, ut ſere Terentianæ omnes, præter Heautontimorumenon, tamen motoria ex parte motoria eſt. Nam ſtatarios locos perpaucos habet. *Id. in prolegom. Adelph.* Ipſi ſenes in ſtatario charactere partem ſuſtinent, in motorio partem obtinent. Nam duo agendi ſunt principales modi, motorius, & ſtatarius, ex quibus ille tertius naſcitur, qui dicitur μικτὸς. *Ter. Heaut. prol. v.* 30. Date potestatem, orbi ſtatariam agere ut liceat per ſilentium. ¶ Statarii actores, qui minus actuoſi, eoque ſtatariis comœdiis aptiores ſunt, quam motoriis. *Cic. in Brut. c.* 30. Volo enim, ut in ſcena, ſic etiam in foro, non eos modo laudari, qui celeri motu, & difficili utantur, ſed eos etiam, quos ſtatarios appellant, quorum ſit illa ſimplex in agendo veritas, non moleſta. *Id. ib. c.* 68. C. deinde Piſo ſtatarius, & ſermonis plenus Orator, &c.

Statera, æ, f. *ſtadera*, [illegible], Germ. *waage*, Gall. *balance*, Hiſp. *balança*, στατήρ, ζυγός, inſtrumentum, quo res inæ lancibus ponderantur. Eſt ab ἱστάναι, quod interdum eſt appendo, libro, pondero, unde & σταθμὸς, menſura, σταθμᾶν, ponderare, &c. Propterea differt a trutina, ut ſpecies a genere. Duæ enim ſpecies trutinæ, libra, quæ lancas habet lances; ſtatera, quæ ſtilo conſtat punctis diſtincto, quæ pondera diſcriminant. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. Id autem ex trutinis, quæ ſtateræ dicuntur, licet conſiderare. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 38. Ad ea probanda, quæ non aurificis ſtatera, ſed quadam populari trutina examinantur. ¶ Erat item ſtatera, vaſis genus in argentea ſupellectili, quod & tympanum, & magida appellant. *Plin. l.* 33. *c.* 11. Tympana vero ſe juvenes appellare ſtateras, & lances, quas antiqui magidas appellaverant.

Statice, es, f. στατική, herba ſeptem caulibus veluti roſæ capita ſuſtinens. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Staticulum, i, n. ſtatua, a *ſtatuo*, quia ſtatuitur, ſive erigitur, ac defigitur. *Tertul. adv. Gentiles c.* 1. Communicetis ſtaticula eorum. ¶ Staticulum item, vehiculi, ſeu geſtatorii, ſicut eſſedum, & petoritum. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Reddunt ſpecies fluminum, nemorum, & jumentorum, & eſſeda, & ſtaticula, & equorum ornamenta. *Id. l.* 34. *c.* 10. Ad aurea quoque ſtaticula inanis luxuria pervenit.

Staticulus, i, m. Σχῆμα, [illegible], ſaltatio non motoria, ſed ſtataria, qualis erat in choris Σχήματα, ut Turnebus docet *l.* 17. *c.* 10. & *l.* 18. *c.* 2. Hinc ſtaticulos dare, [illegible], *ballare*. *M. Cato apud Macrobium l.* 2. *Saturn. c.* 10. Deſcendit de canterio, inde ſtaticulos dare, ridicularia fundere. *Plaut. Perſ.* 5. 2. 43. Nequeo, leno, quin tibi ſaltem ſtaticulum dem, olim quem Hegea faciebat.

Statiellenſes, & Statielli, vel Statyelli, pop. Liguriæ, inter Apenninum M. & Tanarum fl. quorum urbes Aquæ Statiellorum, & Alexandria. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Statilinus. V. Statanus.

Statim, adv. *ſubito*, [illegible], Ger. *an wegs*, Gall. *ſoudain*, Hiſp. *luego*, εὐθὺς, αὐτίκα, cito, illico, continuo, protinus. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. in Orat.* Itaque hoc ſum aggreſſus ſtatim Catone abſoluto. *Martial. l.* 12. *ep.* 25. Ridenti domino ſtatim remittit. ¶ Vel cum partic. *ut*. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 12. Has literas ſcripſi ſtatim, ut tuas legeram. *ſubito ibi*. *Id. Att. l.* 12. *ep.* 18. Nam ut heri me ſalutavit, ſtatim Romam profectus eſt. ¶ Vel cum partic. *atque*. *Ulp. l.* 11. *maritum*, *ff. ad l. Juliam*; Et primum Pomponius putat adulterii ad accuſationem extraneum poſſe ſtatim, atque negaverit. ¶ Item cum part. *quam*. *Ulp. l.* 1. §. *habet*, *ff. uſufructuarius quemadmodum caveat*: Quarum prior ſtatim committitur, quam aliter fuerit uſus. ¶ Item cum abl. & prep. *a*, vel *ab*. *Plin. l.* 27. *c.* 9. Semipedalibus caulibuſque, tenuis a radice ſtatim folioſis. ¶ Statim (producta prima ſyllaba) ſignificat conſtanter, perſeveranter, a ſtando. *Plaut. Amph.* 1. 1. 83. Nec recedit loco, quin ſtatim rem gerat. Et *verſ.* 120. Ita ſtatim ſtant ſigna. Ita *Non. c.* 4. *n.* 423. ¶ Sunt tamen quidam Poetæ qui etiam in prima hujus vocis ſignificatione produxerunt. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 358. Tunc ſucciſa Ceres ſtatim cum merſite culmi. Adde *Avien. Arat. l.* 2. *v.* 580. Qui non videntur imitandi.

Statina, æ, f. Dea, quæ infantibus ſtare incipientibus præerat. *Tert. de An. c.* 39. Prima conſtitutio infantis ſuper terram Statinæ Deæ ſacrum eſt.

Statinæ, f. i. plur. aquæ in Campania, in Pithecuſa inſ. quæ ſubito terræmotu natæ ſunt. *Plin. l.* 2. *c.* 88. *Stat. lib.* 3. *Sylv. car.* 5. Ænariæque lacus medicos, Statinaſque renatas.

Statio, onis, f. *conſiſtenza*, [illegible], Ger. *ſtelle*, Gall. *place*, *havre*, *ſtation*, Hiſp. *eſtancia*, *eſtancia*, στάσις, actio ſtandi, vel conſiſtendi, commoratio, habitatio. *Cic. Att. l.* 6. *ep. ult.* Athenis ſtatio mea nunc placet. *Lucret. l.* 4. *v.* 389. Quæ manet in ſtatione, ea præter creditur ire. Loquitur de navi, quæ fertur, dum ſtare creditur. *Patercul. l.* 2. *ſub fin.* Eique functo longiſſime ſtatione mortali deſtinate ſucceſſores quam ſeriſſimos. ideſt longiſſima vita. *Plin. l.* 2. *c.* 16. Percuſſæ in qua diximus parte, & triangulo Solis radio inhibentur rectum agere curſum, & ignea vi levantur in ſublime. Hoc non protinus intelligi poteſt viſu noſtro, ideoque exiſtimantur ſtare, unde & nomen accepit ſtatio. ¶ Metonymice in fluminibus ſic vocatur locus, ubi tuto naves ſtare poſſunt, ut ait *Ulp. pandect. l.* 43. *tit.* 12. *leg.* 1. In mari *portus* dicitur. Sed tamen etiam de mari ſtatio uſurpatur, ideſt de loco in littore ſinuoſo, in quo naves ad tempus poſſunt conſiſtere, minus tamen tuto, quam in portu. *Virg.* 4. *Georg.* Statio tutiſſima nautis. *Id.* 2. *Æn. v.* 23. Nunc tantum ſinus, & ſtatio male fida carinis. *Velles. l.* 2. *c.* 72. Exitialem tempeſtatem fugientibus, ſtatio pro portu foret. *Serv. ad loc. cit.* 2. *Æn.* hanc inter portum, & ſtationem ſtatuit differentiam, ut ſtatio dicatur locus, ubi naves ad tempus conſiſtunt; portus vero, ubi hiemant. ¶ Appellatur & ſic locus, ubi tuto ad tempus milites ſtant. Hujuſmodi loca etiam ſtativa, & præſidia dicuntur. *Lentul. l.* 12. *Fam. ep.* 15. Ut etiam a Rhodiis urbe, porto, ſtatione, quæ extra urbem eſt, commeatu, aqua denique prohiberentur noſter miles. Adde *Tacitum Hiſt.* 3. *c.* 9. ¶ Locum item vigilibus ad excubias agendas aſſignatum, ſtationem vocamus, quod in eo ſubſiſtere cogantur, neque illum ſine gravi noxa poſſint relinquere. *Virg.* 9. *Æn.* Servantque vices ſtatione relicta. *Caſ. l.* 5. *B. C.* Alteras cohortes in ſtatione habere. *Cic. de ſenect. c.* 20. *allegorice*: Vetat Pythagoras injuſſu Imperatoris, ideſt Dei, de præſidio & ſtatione vitæ diſcedere. ¶ Perſæpe ponitur pro militibus ipſis, qui in ſtatione diſpoſiti ſunt. *Liv. l.* 7. Non ſtationem pro portis excubare, non armatos eſſe in muris. ¶ Uſurpatur de quocunque loco, in quem multi conveniunt, & in quo conſiſtunt, ut de officinis, & de gymnaſiis, in quibus artes traduntur, de locis, ubi de jure reſpondetur, &c. *Gell. l.* 13. *c.* 13. Quæſitum eſſe memini in pleriſque Romæ ſtationibus jus publice docentium, aut reſpondentium. ¶ Item de locis publicis, in quæ poſt negotia ſolent cives convenire confabulandi, vel potius deſidendi gratia, *panchetti*. *Plin. jun. l.* 2. *ep.* 13. Pleriſque in ſtationibus ſedens, tempuſque audiendi fabulis conterunt. *Juv. ſat.* 11. *v.* 3. Omnis Convictus, thermæ, ſtationes, omne theatrum De Rutilo. ¶ Statio jumentorum eſt ſtabulum, *Paul. ſentent. l.* 13. *Dig. de uſufr.* ¶ Chriſtiani veteres ſtationes appellaverunt eos conventus, quibus

Digitized by Google

quibus in templis orabant. *Tertull. de orat. ſub fin.* Similiter de ſtationum diebus non putant plerique ſacrificiorum orationibus interveniendum, quod ſtatio ſolvenda ſit accepto corpore Domini. Ergo devotum Deo obſequium euchariſtia reſolvit, an magis Deo obligat? Nonne ſolemnior erit ſtatio tua, ſi ad aram Dei ſteteris? *Et mox.* Si ſtatio de militari exemplo nomen accipit, utique nulla lætitia, ſive triſtitia obveniens caſtris ſtationes militum reſcindit. ¶ Pro jejunio uſurpari ajunt a *Tertull. de jejun. c.* 1. Stationes in veſperam producere. & *c.* 10. Hæc erit ſtatio fere, quæ ad veſperam jejunans, pinguiorem orationem Deo immolat. Sed revera nihil eſt aliud, quam more orantium in templo, cujus moræ jejunium conſequens erat, modo uſque ad nonam, modo uſque ad veſperum.

Stationalis, & le, *o.* 3. [illegible], quod firmiter ſtet, vel ſtare exiſtimatur, e *ſtatu*. *Plin. l.* 2. *c.* 15. *de ſtella Martis:* Eadem ſtationalis ſenis menſibus commoratur in ſignis, alioqui bimeſtris, cum ceteræ utraque ſtatione quaternos menſes non impleant.

Stationarius, a, um, quod ad ſtationem ſpectat. Stationarii milites ſunt præſidiarii, qui in locis hoſti finitimis agitant ſtationes: Item qui in urbibus, aut provinciis tenentur ad populorum quietem tuendam, *ſoldati di guarnigione. Ulp. l.* 1. *§. hoc autem, ff. de fugitivis:* Qua declaratur & Præſides, & Magiſtratus, & milites ſtationarios dominum adjuvare debere in inquirendis fugitivis. ¶ Stationarii tabelliones, qui in ſtationibus cum adjutoribus, miniſtriſque ſuis morabantur, & inſtrumentis ſubſcribebant, quos Juſtinianus in Novella 44. [illegible] appellat, ideſt contractuum ſcribas, qui & tabularii dicuntur. *Alciat. l.* 6. *Parerg. c.* 19.

Stativa, orum, *n. pl.* [illegible], loca in quibus caſtra habentur, quod ibi milites ſtent, ac morentur, *campo, quartieri. Liv. l.* 6. Dictator exercitum in ſtativis tenebat. *Id. l.* 3. *c.* 6. In Latino agro ſtativa habuit, *poſe quartiere, s'accampò. Tacit.* 2. *hiſt. c.* 66. Ipſa itinerum ſpatia, & ſtativorum mutationes venditante duce. V. *Stativus*.

Stativus, a, um, [illegible], quod ſtat, vel quod pertinet ad ſtationem. Præſidium ſtativum, quod certis locis cuſtodiæ, & ſecuritatis gratia diſponitur. *Cic.* 12. *Phil. c.* 10. Hæ vigiliæ, hæc cuſtodia, hoc præſidium ſtativum. ¶ *Caſtra ſtativa*, quæ & *ſtativa* abſolute, munitiones ſunt militares, quibus copiæ ſepiuntur, ut adverſus repentinum hoſtium incurſum tutæ ſint. *Cic.* 7. *Verr.* Iſte novo quodam ex genere Imperator, pulcherrimo Syracuſarum loco, ſtativa ſibi caſtra faciebat. V. *Stativa*. ¶ Aquæ ſtativæ ſunt, quæ non excurrunt, quibus opponuntur aquæ perennes. Prioris generis ſunt putei, & lacus, alterius fluvii, & fontes. *Varro apud Non. c.* 3. *n.* 155. Secunda de ſtativis aquis, ut ſunt lacus, & ſtagna, & putei, & maria. *Plin. l.* 2. *c.* 89. In eadem & oppidum Ieruſtum profunda, alioque motu terræ ſtativas emerſiſſe. Ita recte legit *Scalig. in Conject. ad Varr.* Alii leg. *ſtagnum*. Alii *ſtativas*. Huc pertinere videtur & illud *Cic. Agrar. c. c.* 15. Numquid cauſæ eſt, quin omnes agros, urbes, ſtativa, portus, totam denique Bithyniam decemviri venditurì ſint? Ubi *ſtativa* alii interpretantur lacus marinos, piſcoſos, qui care vendantur propter piſcium copiam: alii intelligunt receſſus maris, ſeu ſtationes, in quibus naves ad tempus recipiuntur, quemadmodum in voce *Statio* notavimus. ¶ Stativæ feriæ ſunt, quæ ſtatis diſque omni temporibus celebrantur. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 16. V. *Feria*.

Statius, ii, m. Cæcilius Statius Poeta Comicus, cui Volcatius Sedigitus primas Comœdiæ partes tribuit. Sed a Cicerone nonnunquam malus linguæ Latinæ auctor, interdum etiam ſtrenui ſcriptor appellatur. V. *Gell. lib* 4. *in fine.* ¶ Statius alter, cognomento Papinius, Poeta Hernicus, Domitiani temporibus, Juvenalis, & Martialis æqualis, cujus multa extant poemata, Sylvarum libri quatuor, Thebaidos libri 12. præterea Achilleidos opus inchoatum, quod morte occupatus abſolvere non potuit. Scripſit & Agaven tragœdiam, quam inopia coactus Paridi hiſtrioni vendidit. V. *Juven. ſat.* 7. *v.* 83.

Statonia, *f.* 1. *Scatono*, [illegible], opp. ſeu pag. Hetruriæ, apud oram Auſtr. inter Saturniam, & Roſetum. Hic vina olim generoſa proveniebant. ¶ Populi Statones appellantur a *Plin. l.* 3. *c.* 5. Ager vero circa poſitus, Statonienſis ab *eod. l. c. c.* 95. Statonenſis e *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 12.

Stator, oris, m. *guardiano, cuſtode*, [illegible], Ger. *ſtatknecht*, Gall. *huiſſier*, *ſergent*, Hiſp. *portero, alguazil*, [illegible], ſervus alicujus rei cuſtos, a *ſtando* ſic dictus. *Auctor Priapeorum, carm.* 52. Stator hic libidinoſus. h. e. horti cuſtos. ¶ Præterea ſtator idem eſt ac viator, ſeu tabellarius, qui Magiſtratui præſto eſt, ut illius juſſu quemlibet arceſſat, aut literas perferat. *Cic. Fam.* 2. *ep.* 17. Literas a te mihi ſtator tuus reddidit Tarſi. *Ulpian. l.* 4. *Dig. de Offic. Proconſ.* Nemo proconſulum ſtatores ſuos habere poteſt, ſed vice eorum milites miniſterio in provinciis funguntur. Rurſus *Cic.* 2. *Fam. ep. ult.* Exiſtimavi eſſe faciendum, ut ad te ſtatores meos, & lictores cum literis mitterem. ¶ Eſt præterea ſtator epithetum Jovis apud Romanos, a *ſiſtendo* impoſitum illi a Romulo, quod Romanos a Sabinis in fugam verſos ſtare fecerit. Græci [illegible] vertunt, nonnunquam etiam [illegible]. *Liv. l.* 1. *c.* 12. Deme terrorem, fugamque fœdam ſiſte. Hic ego tibi templum Statori Jovi, quod monumentum ſit poſteris, tua præſenti ope ſervatam urbem eſſe, voveo. *Ovid.* 6. *Faſt. circa finem:* Tempus idem Stator ædes habet, quam Romulus olim Ante Palatini condidit ora jugi.

Statua, æ, *f. ſtatua*, [illegible], Ger. *bild*, Gall. *ſtatue*, Hiſp. *eſtatua*, [illegible], ſimulacrum ex ære, aliove metallo, quod alicui vel mortuo, vel etiam viventi antiquitus decernebatur, & in foro, aut aliquo in loco conſpicuo collocabatur, ad alicujus rei bene geſtæ memoriam, a *ſtatuo*. Generalius eſt autem imaginum nomen, quam ſtatuarum, cum pictas etiam tabellas imagines vocemus, ad quas certa ſtatuarum appellatio non extenditur. Imo *Plinius* non temere ſtatuam appellat, niſi ex metallo confectam. Nam quæ ex marmore exſculptæ, ſimulacrum potius, vel imaginem, vel ſignum appellat. *Plaut. Bacch.* 4. 4. Hunc hominem decet auro expendi, huic decet ſtatuam ſtatui ex auro. *Cic. pro Sext.* Statuas alicui ſtatuere. *Id.* 9. *Phil.* noſtri ſtatuas multis decreverunt, ſepulcra paucis. *Id. pro Arch.* Cum ſtatuas, & imagines non animorum ſimulacra, ſed corporum, ſtudioſe multi ſummi homines reliquerint. *Plin. l.* 1. *ep.* 17. Neque magis decorum eſt, ſtatuam in foro populi R. habere, quam ponere. ¶ Speciatim ſtatua Romæ dicebatur ſimulacrum cujuſdam hiſtrionis. *Feſt.* Statua eſt Ludii ejus, qui quondam fulmine ictus in circo, ſepultus eſt in Janiculo, cujus oſſa poſtea ex prodigiis, oraculorumque reſponſis Senatus decreto intra Urbem relata in Volcanali, quod eſt ſupra Comitium, obruta ſunt, ſuperque ea columna cum ipſius effigie poſita eſt.

Statuaria, æ, *f. ſ.* [illegible], ars ſtatuas conficiendi. Differt a ſculptura, quia ſtatuariæ nomine intelligitur *fuſoria*, qua ex ære, vel ex alio metallo ſtatuæ conficiuntur. ſculptura autem eſt, quæ ex marmore, ebore, ligno, aut alia materia ſimili, ſimulacra ſcalpro exſculpuntur. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Laudat & Praxitelem, qui plaſticen matrem ſtatuariæ, ſculpturæque, & cælaturæ eſſe dixit. *Id. l.* 36. *c.* 5. *de ſculptura:* Non omittendum, hanc artem vetuſtiorem fuiſſe, quam picturam, aut ſtatuariam.

Statuarius, ii, *maſc. ſtatuario, ſcultore*, [illegible], [illegible], ſtatuarum artifex, qui ex ære, aliove metallo fuſoria arte ſtatuas facit. Celebres ſtatuarii recenſentur Lyſippus, Phidias, Praxiteles, Polycletus, Alcamenes, Myron, &c. V. *Plin. l.* 34. *c.* 7. & 8.

Statuarius, a, um, [illegible], quod ad ſtatuarum conficiendarum rationem pertinet. *Plin. lib.* 34. *c.* 7. Fuiſſe autem ſtatuariam artem familiarem Italiæ quoque, & vetuſtam, indicat Hercules ab Evandro ſacratus.

Statuliber, ri, e *Feſto* dicitur eſſe is, qui teſtamento, certa conditione propoſita, jubetur eſſe liber, & ſi per heredem eſt, quominus ſtatuliber præſtare poſſit, quod præſtare debet, nihilominus liber eſſe videtur. Hæc *Feſtus*. Adde *Paul. JCtum l.* 2. *Dig. tit.* 9. *leg. ult.* ¶ *Statulibera* in fœm. genere legitur apud *Ulpian. l.* 40. *ff. tit.* 7. *leg.* 6. & 16.

Statuliſſinus. V. *Statanus*.

Statumalia, æ, *f.* herba alio nomine proſerpinaca. *Apulej. de herb. c.* 19.

Statumen, inis, *n.* [illegible], quicquid ad rem muniendam additur, quo ea ſtare poſſit. Hinc dicitur de palo, ſive pedamento vitis, [illegible]. *Col. l.* 4. *cap.* 16. Vehementioribus ſtatuminibus ſtatim impedanda eſt. ¶ Item de fixis ſtipitibus cujuſdam machinæ, qua jumenta clauſa curantur. *Col. l. c. c.* 16. Primis autem duobus ſtatuminibus imponitur firmum jugum, ad quod jumenta capiſtrantur. ¶ Cælari quoque ſtatumina ſunt, quæ Plinio coſtæ, hoc eſt acceſſaria ligna, quo latera navis ſuppinguntur. Ait enim *l.* 1. *B. Civ. c.* 54. Carinæ primum, & ſtatumina ex levi materia fiebant, reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebatur. ¶ Uſurpatur etiam pro ſtrato, pro eo, quod alicui rei ſubſternitur. *Vitruv. lib.* 7. *c.* 1. Tunc inſuper ſtatuminetur, non minore ſaxo, quam quod poſſit manum implere: ſtatuminibus inductis ruderetur.

Statuminatio, onis, *f.* munitio ea in pavimentis quæ fit lapidibus, & cæmentis libralibus, & minutiſſimis ſine calce, & arena, cui deinde ruderatio ſuperinducitur, quæ calce, arena, & rudere efficitur. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Statuminatione facta, rudus inducitur.

Statumino, as, *a.* 1. *ſoſtentare, fortificare, ſtabilire*, [illegible], [illegible], [illegible], ſtatuminibus quibuſdam ſuſtineo, fulcio, firmo. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Eodem modo vineam ſtatuminata. *Id. l.* 18. *c.* 6. Ora autem earum (foſſarum) binis utrinque lapidibus ſtatuminari, & alio ſuperintegi. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Tum inſuper ſtatuminetur, non minore ſaxo, quam quod poſſit manum implere.

Statuncula, æ, *f. ſtatuetta*. *Petron. in fragment. Tragur.* Ex hac maſſa fabri ſuſtulerunt, & fecerunt catilla, paropſides, ſtatunculas.

Statuo, is, ui, utum, *a.* 3. *ponere*, [illegible], Germ. *ſetzen*, Gall. *poſer*, *arreter*, Hiſp. *eſtablecer*, [illegible], pono, colloco, figo, erigo. *Cic.* 6. *de Inv.* Thebani in finibus æneum tropæum ſtatuerunt. *Virg.* 5. *Ecl.* Crateraſque duos ſtatuam tibi pinguis olivi. *Id.* 4. *Æn. v.* 655. Urbem præclaram ſtatui. *Liv. l.* 1. *c.* 13. Equus Curtium in vado ſtatuit. *Terent. Adelph.* 3. 2. Sublimem illum arriperem, & capite in terram ſtatuerem, ut cerebro diſpergat viam. *Cic.* 2. *de Or. c.* 57. Statuere aliquid ante oculos. ¶ Significat etiam ſiſtere, *fermare*. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 57. Navem extemplo ſtatuimus. *Arnob. l.* 1. Statuerunt errantes aquas. ¶ Tranſlate ſumitur pro judicare, decernere, conſtituere, *deliberare, ſtabilire*. *Cic.* 3. *Verr.* Iſte certe ſtatuerat, ac deliberaverat non adeſſe. *Id. l.* 3. Neque tamen poſſum ſtatuere, utrum magis mirer, &c. *Id. Att. l.* 9. *ep.* 17. Ex illius ſermone ſtatuam, Arpinum ne mihi eundum ſit, an alio. *Liv. l.* 6. *c.* 39. Proinde ipſi primum ſtatuerent apud animos, quid vellent. *deliberaſſero ſeco ſteſſi.* ¶ Item pro damnare, punire. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Ne quid gravius in fratrem ſtatueret. *Tac. l. c. Ann. c.* 85. Senatus cenſere de Viſtilia ſtatuere. *Id. l.* 12. *Ann. c.* 54. Jus ſtatuendi etiam de procuratoribus dederat. ¶ Item pro cenſere, exiſtimare, prorſus ita opinari. *Cic.* 2. *Fin.* Qui ſummum bonum ſtatuit, non dolere. ¶ Item pro præfinire, præſcribere, aſſignare. *Cic.* 5. *Verr.* Ego in iſto reo legem hanc mihi ſtatuo, vivendum eſſe, &c. *Id.* 6. *Fam. ep.* 23. Statuere ſibi finem aliquem. *Liv. l.* 18. *c.* 35. Statuere locum colloquio. *Id. lib.* ut. *c.* 44. Statuere terminos. *Id. l.* 1. Statuere alicui ſtipendium de publico. *aſſegnare.* ¶ *Exemplum ſtatuere in homine*, vel *in hominem*, idem eſt, quod edere exemplum. *Cic.* 4. *Verr.* In quo homine tu ſtatueris exemplum ejuſmodi. *Id.* 5. *Verr.* in quo aliquid exempli Populus R. ſtatui putat oportere. ¶ *Statuere documentum*, eſt dare, tradere. *Cic. ad Brutum*, 15. In peſſimum documentum ſtatuerem, ne quis talem amentiam vellet imitari. ¶ *Statuere de ſe*, eſt ſibi ipſi mortem afferre, non expectata Judicum, vel principis damnatione. *Tac.* 6. *Ann. c.* 29. Eorum, qui de ſe ſtatuebant, humabantur corpora, manebant teſtamenta. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic.* 2. *Phil.* Statuitur, ne poſt M. Brutum Proconſulem ſit Creta provincia.

Statura, æ, *f. ſtatura*, [illegible], Ger. *die leibs maſſ*, Gall. *ſtature*, Hiſp. *altura*, [illegible], ſtatus, ſeu modus, ſeu quantitas corporis. *Cic.* 2. *Phil. c.* 96. Velim mihi dicas, niſi moleſtum eſt, L. Turſelius qua facie fuerit, qua ſtatura. *Sueton. in Tiber. c.* 68. Corpore fuit amplo, ſtatura, quæ juſtam excederet. *procero individuo.* ¶ Tranſlate *Col. l.* 5. *c.* 5. *de arboribus:* Producat in tantam ſtaturam, quantam permittit agricola: hoc eſt craſſitudinem, & altitudinem.

Statūrus, a, um, partic. futuri temporis, e *ſto*, *ſtas*. *Liv. l.* 3. *c.* 60. Haud ſcio, an magno detrimento certamen ſtaturum fuerit, *ſe la battaglia gli ſarebbe coſtata cara*. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Anaxilaus auctor eſt, mammas a virginitate illitas ſemper ſtaturas.

Status, us, m. *ſtato, lo ſtar fermo*, [illegible], Ger. *ſtat*, *etat*, Hiſp. *eſtado*, [illegible], [illegible], actio ſtandi, conſiſtentia. *Cic.* 3. *Fin.* Per ſe, ut quidam habitus oris, & vultus, ut ſtatus, & motus, in quibus ſunt præponenda quædam, & rejicienda. *Id.* 1. *Off.* Status, inceſſus, ſeſſio, accubatio. ¶ Item *lo ſtar' in piedi*. *Gell. l.* 2. *c.* 1. Stare ſolitus Socrates dicitur pertinaci ſtatu perdius, atque pernox. ¶ Sumitur etiam pro ſitum, habitu, & poſitione corporis, *ſito, poſitura, ſtatura*. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 1. Quam ſtatuam eſſe ejuſdem, ſtatus, amictus, annulus, imago ipſa declaret. *Id.* 3. *de Orat.* Hic ſtatus eſt totius mundi atque naturæ, rotundum ut cœlum, terraque media ſit. *Ter. Eun.* 3. 5. 47. Tum equidem iſtuc os tuum impudens videre nimium vellem, qui eſſet ſtatus, flabellulum tenere te aſinum tantum. *che bella figura facevi.* *Col. l.* 7. *c.* 9. Scrofæ probantur longiſſimi ſtatus. Hoc ſenſu ſpeciatim dicitur habitus ille, quo pugiles, gladiatores, milites ad luctandum, & præliandum ſe componunt. *Petron. in Satyr. c.* 95. Furca de carnario rapta, ſtatum prælianti componit. *ſi poſe in atto di combattere*. *Plaut. Mil.* 4. 9. 12. In ſtatu ſtat ſenex, ut adoriatur mœchum. Hinc tranſlate *Cic. in Orat. c.* 37. Quo genere ſæpe adverſarios de ſtatu omni dejecimus. ¶ Tranſlata accipitur pro fortunæ conditione, ordine, dignitate, loco. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Hunc ſtatum, qui nunc eſt, qualiſcunque eſt, nulla alia re, niſi concordia retinere poſſumus. *Id. ib. c.* 58. Deteriore ſtatu eſſe. *Id. in Piſon. c.* 2. Convellere ſtatum Reip. h. e. labefactare, *ſconvolgere*. *Id. Verr.* 4. *c.* 4. Deducere aliquem de ſtatu vitæ ſuæ. *farlo mutare il tenor di vita*. *Id. Verr.* 2. *c.* 4. Reſtituere provinciam in ſtatum priſtinum. *Id. Fam.* 6. *ep.* 2. ſtatum ſuum tenere. *Id.* 1. *Off.* Res acerbas ita ferre, ut nihil a naturæ ſtatu diſcedas. *Liv. l.* 32. *c.* 21. Cum in ſtatu hoc res eſſet. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 28. Multorum exciſi ſtatus, & terror omnibus intentabatur. h. e. multis vita adempta, ereptæ fortunæ, dignitates &c. ¶ Per Metaphoram item in decertationibus forenſibus ſtatus dicitur id, in quo defenſor primum inſiſtit ad repugnandum. *Cic. in Top. c.* 25. his verbis definit: Refutatio accuſationis, in qua eſt depulſio criminis, Græce [illegible] dicitur, Latine ſtatus appellatur, in quo primo inſiſtit quaſi ad repugnandum congreſſa defenſio. Vide *eund. l.* 1. *de Inv.* ubi conſtitutionem explicat, item Auctorem ad *Her. l.* 1. Alii Rhetores ita deſcribunt, Status eſt quæſtio, quæ ex prima cauſarum conflictione naſcitur. E. g. intentio accuſatoris eſt, *Sylla conjuraſti cum Catilina:* depulſio vero defenſoris eſt, *Non conjuravi*. Ex hac conflictione naſcitur illa quæſtio, *Conjuraverit ne Sylla cum Catilina*, quam Oratores ſtatum, vel conſtitutionem appellant. *Quintil. l.* 3. *c.* 5.

Status, a, um, *preſiſſato*, partic. a *ſiſto*. *Neratius l. ſi procurator*, *ff. ſi quis cautionibus:* Tantum ex ea ſtipulatione, non ſtato reo, procuratori debeatur. ¶ Ponitur etiam pro conſtituto, [illegible]. *Feſt.* Status dies vocatur, qui judicii cauſa eſt conſtitutus cum peregrino. Ejus enim generis ab antiquis hoſtes appellabantur, quod erant pari jure cum Populo Romano, atque hoſtire ponebatur pro æquare. *Plaut. in Curcul.* Si ſtatus condictus cum hoſte intercedit dies, tamen eſt eundum, quo imperant, ingratiis. Hæc *Feſt.* *Cic.* 1. *Offic.* Indicant enim duodecim tabulæ, Aut ſtatus dies cum hoſte. ¶ Item pro firmo, ſtabili, ut Stata Sacra, vel ſacrificia, [illegible], quæ certis, ac ſtatutis diebus fiebant, quæ non mutabantur, ſed firma, & ſtabilia erant, diverſa ab illis, quæ indicta vocabantur, quæ nimirum vel in alia tempore rejici poterant, vel etiam omitti penitus. *Feſt.* Stata ſacrificia ſunt, quæ certis diebus fieri debent. *Cato*. Tu, quod in te fuit, ſacra ſtata ſolemnia, capite ſancta

Digitized by Google

cta deſeruiſti. *Cic. 3. Tuſc.* Cum enim illam ad ſolemne, & ſtatum ſacrificium curru vehi jus eſſet. *Ovid. 1. Faſt.* Quid a Faſtis non ſtata ſacra petis? *Plin. l. 18. c. 29.* Jam primum hanc injuriam omnibus annis accidere non poſſe propter ſtatos ſiderum curſus. *Plinius alter l. 9. ep. 39.* Stato die. ¶ Item pro medio, mediocri, temperato, ut Stata forma. *Gel. l. 5. c. 11.* Inter enim pulcherrimam fœminam, & deformiſſimam media quædam forma eſt, quæ a nimiæ pulchritudinis periculo, & a ſummo deformitatis odio vacat, qualis a Q. Ennio in Menalippe perquam eleganti vocabulo ſtata dicitur, quia neque κοινὴ futura ſit, neque ποινή, quam formam modicam, & modeſtam Phavorinus non mehercle inſcite appellabat uxoriam. Ennius autem in illa, quam dixi, tragœdia eas fere fœminas ait incolumi pudicitia eſſe, quæ ſtata forma forent. Hæc *Gell.*

Statutĭo, onis, f. actus ſtatuendi, & collocandi. *Vitruv. l. 10. c. 5.* Una ſtatutio tigni.

Statūtus, a, um, *ſtatuito, decretato*, מְקוּבָּע, Ger. *angeſetzt*, Gall. *ordonné, arreſté*, Hiſp. *eſtablecido*, τεταγμένος, conſtitutus, datus, decretus ex conventione. *Cic. 5. Verr. c. 41.* Cum animo ſtatutum deliberatumque aliquid habere. *Id. l. 12. Fam. ep. 25.* Neque enim ſtatuti quid in tanta perturbatione habere potuiſti. *Liv. l. 31. c. 28.* Concilium Ætolorum ſtatuta die, quod Panætolium vocant, futurum erat. ¶ Statutus homo dicitur, qui magnæ ſtaturæ eſt. *Plaut. Rud. 2. 2. 21.* Recalvum, ac ſilonem ſenem, ſtatutum, ventrioſum.

Steatĭtes, æ, στεατίτης, gemma ſic dicta, quod ſevo ſimilis ſit, quod a Græcis στέαρ appellatur. *Plin. l. 37. c. 11.*

Steatōma, atis, n. στεάτωμα, tumor foris in corpore apparens, pinguem intus materiam continens, ſevo ſimilem, a στέαρ, *ſevum*. *Plin. l. 26. c. 14.* Eadem & contra ſteatomata efficax.

Stega, æ, f. *caſſero*, στέγη, locus in navi contectus, tabulatum navis, in quo nautæ ambulant, a στέγω, *tego*. *Petronius* appellat conſtratum puppis. Qua ratione & Cicero navem conſtratam dicit, quæ Cæſari tecta. *Plaut. Bacch. 2. 3. ſc. 3. v. 44.* Forte aſſedi in ſtega. *Id. Stich. 3. 1. 12.* Sine advocatis ibidem in cerebro, in ſtega, in amicitiam, atque gratiam convortimus.

Stegnæ febres dicuntur, quæ cutem adſtringunt, ejuſque ſpiracula præcludunt, impediuntque humorum tranſpirationem, a στεγνός, *conſtrictus*. *Plin. l. 23. c. 7.*

Stela, læ, f. pila lapidea, ſeu columna. στήλη. *Plin. l. 6. c. 28.* Stelæ lapideæ literis ignotis.

Steleph̄uros, i, f. herba ex genere ſpicatarum, foliis perpetuo virentibus. *Plin. l. 21. c. 27.*

Stelis, idis, f. στελίς, genus viſci ex arbore larice deſudans. *Plin. l. 16. c. ult.*

Stella, æ, f. *ſtella*, כּוֹכָב, Ger. *ſtern*, Gall. *etoile*, Hiſp. *eſtrella*, ἀστήρ, corpus cæleſte lucidum, ab ἀστέρα, per Aphæreſin. Latini enim ab obliquis Græcorum rectos ſuos formare ſolent. Differunt ſtellæ a ſideribus, quod ſtellæ ſingulæ ſint, ſidera vero ex pluribus ſtellis compoſita, quæ & Signa cæleſtia vocamus, cujuſmodi ſunt Aries, Taurus, &c. V. *Sidus*. *Cic. l. 2. de Div. c. 6.* Ita te nec terræ fremitus, nec cæli diſceſſus, nec lapideus, aut ſanguineus imber, nec trajectio ſtellæ, nec faces viſæ terrebunt. *Stella che ſembra correre, e cadere*. *Id. 1. de nat. Deor.* Errantibus etiam ſtellis divinitatem tribuit. ¶ *Diurna ſtella*, eſt Lucifer, ut *nocturna*, ſeu *noctiſera*, eſt Heſperus. *Plaut. Men. 1. 2. 26.* Inde uſque ad diurnam ſtellam creſtinam perpotabimus. ¶ Interdum ponitur pro ſidere, ideſt ſigno ex multis ſtellis compacto. *Ovid. l. 3. Faſt.* Stellæ Lycaoniam vergit declivis ad Arcton Milvius. ¶ Stella figuræ lætum, & proſperum eſt. *Feſt.* Stellam ſignificare ait Ateius Capito lætum, & proſperum, auctoritatem ſecutus P. Servilii Auguris. ¶ Eſt & piſcis hoc nomine, mire calidi temperamenti, ſic, ut urere etiam, quæ contigerit, credatur, *peſce ſtella*. Tantam vim habet concoquendi, ut cochleas cum teſtis ſuis totas vorct, & comminuat. *Plin. l. 9. c. 60.* ¶ Item figura ſtellam referens. *Colum. l. 4. c. 17.* Vitem in ſtellam dividere *Et ib.* Jugum in ſtellam decuſſare.

Stella Aruntius, Poeta Patavinus lepidiſſimus, familia Conſulari ortus. Violantillam amavit, puellam Neapolitanam, quam tandem uxorem duxit. Hæc in deliciis habuit columbam, avem dicatam Veneri, quam Stella flevit defunctam pulcherrimo carmine, opuſque ipſum Columbam inſcripſit. *Martial. l. 1. ep. 8.* Stellæ delicium mei, columba.

Stellans, antis, o. 3. ἀστερίζων, ſtellæ inſtar micans. *Cic. 1. de Div. ex Poeta.* Et ſubito ſtellanti nocte perempta eſt. *Ovid. 1. Met. de pavone.* Et gemmis caudam ſtellantibus implet. ¶ Ponitur etiam pro ſtellis diſtincto. *Cic. 1. de Divin. c. 12. ex Poeta:* Nam Pater altitonans ſtellanti nixus Olympo. *Virg. 7. Æn. v. 210.* Stellantis regia cæli. ¶ Stellans volatus, qui a ſtella fit. *Plin. l. 18. c. 26.* Ita appellant ruſtici ſtellantes volatus, Græci vero lampyridas.

Stellāris, re, adject. *di ſtella*. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 14.* Anima eſt ſcintilla ſtellaris eſſentiæ.

Stellāter ager, Stellates campus, *Campo Mazzone*, ager Campaniæ, in territorio Calenſi, miræ fertilitatis, in quo 16300. Samnites a Romanis Ap. Claudio Coſ. cæſi ſunt. *Cic. Agrar. 2.* ¶ Item ager Hetruriæ prope Capenam oppidum. *Feſt.*

Stellatina Tribus ruſtica fuit in agro Stellate in Hetruria, facta a Cenſoribus A. U. 369. ſimul cum Arnienſi. *Liv. l. 6. & Feſtus.*

Stellatūra, æ, f. lucellum illud, quod conſequebantur Tribuni annonam erogantes, detrahendo militibus aliquid annonæ ab Imperatoribus ipſis aſſignatæ, quod hodie etiam Tribunis, & Præfectis inſolens non eſt. *Had. Junius in Nomenclatore*, & plures alii ſcribunt, ſtellaturam dici annonam militarem. De etymo valde diſceptatur. *Pratejus in Lexico* cenſet ſtellaturas fuiſſe teſſeras, per quas annonæ ſpecies militibus mitterentur, & ita dictas ἀπὸ τοῦ στέλλειν, hoc eſt a mittendo. Sed στέλλειν etiam notat dimittere. Nec dubium, quin princeps, & honeſtiſſima ratio, cur aliquid Tribuni militibus detraherent de ſtipendio, fuerit ex nomine vocationis, ſive dimiſſionis temporariæ. Quare ex eo potius ſtellatura dicta ſit. Nec minus placet ſententia Jo. Baptiſtæ Egnatii, cui id vocabulum factum videtur a vaſritie ſtellionum: unde & ſtellionatus crimen nomen accepit: Nempe ut *ſtellatura* contractum ſit ex *ſtellionatura*, *ſtellator* ex *ſtellionator*. Vide præter eos, quos diximus, Caſaubonum, & Salmaſium, Notis in Spartianum, *Lamprid. in Alex. c. 15.* Qui per ſtellaturas militibus aliquid abſtuliſſent. *Spartian. in Peſcennio c. 3.* Quos conſtitit ſtellaturas accepiſſe.

Stellātus, a, um, *ſtellato*, Germ. *geſtirnet*, Gall. *etoilé*, Hiſp. *eſtrellado*, ἀστερόεις, ſtellis diſtinctus, vel ornatus. Proprie eſt cæli epitheton, cum eſt clarum, & ſerenum. *Cic. 5. Tuſc. c. 3.* Nec ſtellatus Cepheus cum uxore, genero, filia traderetur. ¶ Transfertur etiam ad alia. *Virg. Æn. 4. v. 261.* Olli ſtellatus jaſpide fulva Enſis erat. h. e. capulus diſtinguebatur multa jaſpide. *Plin. l. 10. c. 67.* Salamandra animal lacerti figura ſtellatum. ¶ Per tranſlationem quoque ſumitur pro ſplendido, magnifico, ornato inſtar cæli, ſplendente inſtar ſtellarum. *Claudian. l. 2. de rapt. Proſ. v. 130.* Hæc graditur ſtellata roſis, hæc alba liguſtris.

Stellĭfer, ra, rum, *ſtellifero*, Ger. *ſterntragend*, Gall. *qui porte etoiles*, Hiſp. *que trahe eſtrellas*, ἀστροφόρος, quod ſtellas fert. Proprie eſt cæli epithetum. *Cic. in Somn. c. 5.* Quam ob cauſam ſummus ille cæli ſtelliferi curſus, cujus converſio eſt concitatior, acuto, & excitato movetur ſono.

Stellĭger, ra, rum, idem ac ſtellifer. *Stat. 12. Theb. v. 565.* Radios declinat, & horret Stelligeri jubar omne poli.

Stellĭmĭcans, antis, *ſtellato*, ſtellis micans. *Varro:* Lihus pictus biſſex ſignis ſtellimicantibus.

Stellĭo, onis, m. *tarantola*, ἀσκαλαβώτης, γαλεώτης, animal non diſſimile lacertæ, multo tamen minus, tergum habens lucentibus quibuſdam guttis depictum ad modum ſtellarum. Duplex Latinæ vocis etymon ponit *Feſtus:* Stellionem genus ajunt lacertæ, quod Varrus dictum ait, quia viros ſtillet cibo, potius, quam quod alibi (dicit) a ſtellarum ſimilitudine, quia varium eſt. Hinc *Ovidius l. 5. Met. fab. 7.* Aptumque colori Nomen habet variis ſtellatus corpora guttis. Gloſſæ Latino-Græcæ Philoxeni interpretantur ἀσκαλαβώτην. Quam vocem Perottus ait eſſe a Græco ἀσκαλος, *circulus*, quia, ut ait, circulis quibuſdam hoc animal ſit depictum. *Donatus ad Eun. Terent.* etiam γαλεώτην vocari ſcribit: ubi refert, Terentium a quibuſdam erroris argui, quod pro Menandrico illo γαλεώτης γέρων, dicat colore muſtelino, cum γαλῆ quidem muſtela ſit, ſed γαλεώτης ſtellio. Eſt & tertia appellatio, κωλώτης, colotes. *Plinius l. 29. c. 4. al. 5.* Hunc (ſtellionem) Græci coloten vocant, & aſcalaboten, & galeoten. Rore, & araneis veſcitur, teſte *Plin. l. 11. c. 26.* Morſus ejus raro intelimit hominem, tamen ſemiſtupidum facit, & veriis afficit. *Virg. 4. Georg.* Nam ſæpe favos ignotus adedit Stellio. ¶ Tranſlata dicitur de homine malo, doloſo, fraudulento, invido, quia hoc animal exuit quotannis cutem, exutamque devoret, invidens homini comitialis morbi remedium. *Plin. lib. 30. cap. 10.* Operæ pretium eſt ſcire, quomodo præripiatur, cum exuitur membrana hyberna, alias devoranti eam, quoniam nullum animal fraudulentius invidere homini tradunt. Inde ſtellionem nomen ajunt in maledictum tranſlatum. Hæc Plinius, quibus confirmatur interpretatio veteris Gloſſarii, in quo ſtellio exponitur ἀντίζηλος, κακόζηλος. *Apul. l. 5. Met.* Sed nunc irriſui habita quid agam? quo me conferam? quibus modis ſtellionem iſtum cohibeam? &c. Ubi Venus irata filium Cupidinem ſtellionem vocat.

Stellionatus, us, m. criminis genus, cum dolo quid factum eſt, & titulus criminis deficit, ut ſiquis rem alienam ſciens obliget, vel cuipiam pigneratam alii denuo oppigneret, vel in pignore dando pro auro æs ſubjecerit, vel ſciens ſtatu liberum diſſimulata ejus conditione vendiderit, vel creditor numeratam jam ſibi pecuniam iterum acceperit. *JCti l. 7. §. 1. ff. ad Turpil. l. 1. ff. ſtellionatus, l. 36. ff. de pign. act. l. 19. §. pen. ff. mandat. l. 9. 1. ff. de ſtatu lib. &c.*

Stello, as, a. 1. lucidum inſtar ſtellæ facio, illuſtro, orno. *Plin. l. 37. c. 7. de quibuſdam gemmis.* Quoniam ſtellarum Hyadum & numero, & diſpoſitione ſtellantur. *Symmach. l. 3. ep. 2.* Oratio verborum ſtellatur auro.

Stemma, atis, n. *corona, ghirlanda*, עֲטָרָה, Ger. *krantz*, Gall. *guirlande, couronne*, Hiſp. *guirnalda*, στέμμα, corona, ſertum, a στέφω, *corono*, ideſt a perf. paſſ. ἔστεμμαι. *Firmic. l. 3. c. 8.* Magnos viros faciet Mercurius, qui ſemper, & glorioſis ſtemmatibus coronentur. ¶ Speciatim accipi ſolet pro coronis illis, in quarum medio cera expreſſi erant majorum vultus, lineis diſcurrentibus ad imagines pictas, & ſignantibus cognationum gradus. Qua de re v. *Tiraquellum de Nobilitate, c. 6.* *Plin. l. 35. c. 2.* Expreſſi ceræ vultus ſingulis diſponebantur armariis, ut eſſent imagines, quæ comitarentur gentilitia funera, ſemperque defuncto aliquo, totus aderat familiæ ejus, qui unquam fuerat populus. Stemmata vero lineis diſcurrebant ad imagines pictas. Hæc *Plin. Senec. lib. 3. de benef. c. 28.* Nomina familiæ multis ſtemmatum obligata flexuris. ¶ Hinc ponitur pro ſerie generis, ſeu familiæ. *Senec. l. 7. de benef. c. 3.* Totum Regni Perſici ſtemma percenſe. *Martial. l. 4. ep. 40.* Atria Piſonum ſtabant, cum ſtemmate toto. *Juv. ſat. 8.* Stemmata quid faciunt? quid prodeſt, Pontice, longo Sanguine cenſeri? *Suet. in Ner. c. 73.* Quod in vetere gentilium ſtemmate C. Caſſii percuſſoris Cæſaris imagines retinuiſſet. ¶ In illo *Martial. de ſpectac. epigr. 26.* Cæſaris atque Jovis confer nunc ſtemma: juvenci Par onus ut tulerint, altius iſte tulit. quidam Interpretes *ſtemma* exponunt machinam, quæ aliquid ſuſtinet, a Græco στήμων: alii intelligunt de re miro, & præclare geſta: alii denique aliter leg.

Stenocorĭăſis, f. 3. στενοκορίασις, morbus equorum, cum amiſſis viribus viſus eorum conſtringitur, & debilitatur. *Veget. l. 2. de re veterin. c. 16.*

Stentor, ŏris, m. στέντωρ, clamoſus ille tubicen apud Homerum, in exercitu Græcorum, qui clamores aliorum quinquaginta immani voce ſuperabat, ut *Id. Iliad. E. v. 786.* ait. Hinc *Juv. ſat. 13. v. 112.* Tu miſer exclamas, ut Stentore vincere poſſis.

Stentorĕus, a, um, adject. a Stentore, ut Stentorea vox pro maxima. *Arnob. l. 2.* Infantes ſub uberibus matrum ſtentoreos ediderunt vagitus.

Stephaniſcĭdium, ii, n. nomen proprium diminutivum a *Stephanium*, quod eſt nomen mulieris. *Plaut. Stich. 5. 4. 57.*

Stephanitæ vites, ideſt coronariæ, dicuntur quæ per ſtatumina calamorum exterius ligatis, in orbiculos, gyroſque flectuntur, & materiis ſubmiſſis earundem ſtatuminibus per orbem, & in coronam connectuntur. *Col. l. 3. c. 2.* Nec ſolum quæ jucunditate ſaporis, verum etiam quæ ſpecie commendari poſſint, cenſeri debent, ut ſtephanitæ, ut tripedaneæ.

Stephanitis, idis, f. στεφανῖτις, uva vitis ſtephanitæ ſeu coronariæ. *Plin. l. 14. c. 3.*

Stephanomēlis, is, f. herba ita dicta, quod malino colore in coronis placeat. *Plin. l. 26. c. 13.*

Stephanoplŏcos, m. & f. στεφανοπλόκος, ὁ, ἡ, qui, vel quæ ſerta texit. Et

Stephanopōlis, is, ſem. στεφανόπωλις, quæ ſerta, & coronas vendit. *Plin. l. 35. c. 11.* Glyceram inventricem coronarum pinxit ſedentem cum corona, quæ e nobiliſſimis ejus tabula ſtephanoplocos, ab aliis ſtephanopolis appellata eſt, quoniam Glycera coronas venditando ſuſtentaverat paupertatem.

Stephănos Alexandri, herba, ſpecies chamædaphnes, frutex ramoſus, folio craſſiore, ac molliore, quam lauri. *Plin. l. 15. c. 30.* ¶ Latine dicitur pervinca, & folium victoriæ. *Apulej. de herb. c. 58.* ¶ Stephanos aphrodites, alia herba eſt, quæ & ſiſymbrium. *Apulej. de herb. c. 105.*

Stercorārius, a, um, κοπρικός, quod ad ſtercore pertinet. *Varro l. 1. R. R. c. 22.* Aratra cum vomeribus ſex, crates ſtercorarias quatuor.

Stercoratĭo, nis, f. *il letamare*, Ger. *das miſten*, Gall. *fumement de terre*, Hiſp. *eſtercolamiento*, κοπρισμός, ſtercorandi actus. *Col. l. 2. c. 16.* Si tamen aliqua cauſa tempeſtivam ſtercorationem facere prohibuerit. Adde *Plin. l. 17. c. 27. & Varr. l. 1. R. R. c. 38.*

Stercorātus, a, um, *letamato*, ὑποκεκοπρισμένος, ſtercore fœcundatus. *Plin. l. 18. c. 23.* Niſi ſtercorato ſeri non oportere. Subaudi *agro*, ut ſit particip. abſoluta poſitum. *Colum. l. 11. c. 2.* Quam pinguiſſimo, & novo loco, ſi minus, quam ſtercoratiſſimo.

Stercorĕus, a, um, κοπρώδης, plenus ſtercore. *Plaut. Mil. 2. 2. 12.* Stercoreus, plenus perjurii, atque adulterii.

Stercŏro, as, a. 1. *letamare*, Ger. *miſten*, Gall. *fumer, amender la terre*, Hiſp. *eſtercolar*, κοπρίζω, ſtercore agros aſpergo, fimum agris fœcunditatis gratia adhibeo. *Plin. l. 18. c. 23.* Ager ſi non ſtercoratur, alget: ſi nimium ſtercoratus eſt, aduritur. *Cic. de Sen. c. 15.* Homerus Laertem lenientem deſiderium, quod capiebat e filio, colentem agrum, & eum ſtercorantem facit. ¶ Ponitur etiam pro pinguefacere quocunque modo, adhibita alia quavis re, quæ fimi vicem ſupplet. *Col. l. 2. c. 2.* Vicia, & faba ſtercorare agrum dicuntur.

Stercorōſus, a, um, *pieno di ſterco*, κοπρώδης, plenus ſtercore. *Col. l. 8. c. 3. de aqua.* Nam ſtercoroſa pituitam concitat. *Id. l. 9. c. 4.* Villaticum, quod naſcitur in oleribus, & ſtercoroſis herbis. *Cato c. 52. R. R.* Locus ſtercoroſiſſimus.

Sterculinium, V. Sterquilinium.

Sterculius, vel Stercutius, dictus eſt Picumnus Fauni filius, qui primus ſtercorandi rationem inveniſſe dicitur; ob id eo nomine a Romanis cultus. *Lactant. l. 1. c. 20.* Colitur & Sterculius, qui ſtercorandi agri rationem primus induxit. *Plin. l. 17. c. 9.* Italia regi ſuo Stercutio ob hoc inventum immortalitatem tribuit. *Macrob. l. 1. Sat. c. 7.* ſcribit, hoc nomine Saturnum appellatum eſſe.

Stercus, oris, n. *ſterco*, זֶבֶל, Germ. *dreck*, *miſt*, Gall. *fiente*, Hiſp. *eſtiercol*, ἀφόδευμα, κόπρος, cibi excrementum. *Cic. 1. de Div. c. 27.* Se interfectum in plauſtrum a caupone eſſe conjectum, & ſupra ſtercus injectum. *Col. l. 2. c. 9.* Novalia ſtercore ſaturare. ¶ Per Metaphoram uſurpatur de homine viliſſimo, qua tamen Metaphora cituude uti. *Cic. 3. de Orat.* Nolo ſtercus Curiæ dici Glauciam.

Sterelytis, itidis, f. ſpuma argenti durata, & ſoluta inſtar pulveris. *Plin. l. 33. c. 6.*

Stereobāta, æ, f. fulcimentum e muro exſtructum, in quo columna cum ſua baſi, ſeu ſtylobata nititur, a στερεός, *firmus*, *ſolidus*. A nonnullis architectis Italis

Digitized by Google

Italis vocatur *grete*. *Vitruv. l. 3. c. 3.* Uti firmiora ſint inferiora ſuperioribus, quæ ſtereobatæ appellantur, nam excipiunt onera.

Stergēthron, i, neutr. στεργηθρον, ita nominatur ab aliquibus ſemperviva herba, quia ut ait *Plin. lib. 25. c. 13.* amatorium conveniat. *Apul. de herb. cap. 123.*

Sterigmus, i, m. στηριγμος, meteori genus, nempe lux quædam in cælo apparens immobilis, ut exponit *Apulei. de Mundo*.

Sterileſco, is, neutr. 3. *devenire ſterile*. *Solin. c. 27.* ubi alii aliter leg.

Sterilaſco, i, n. 3. *devenire ſterile*, Ger. *unfruchtbar werden*, Gall. *devenir ſterile*, Hiſp. *bolverſe eſteril*, ſteriloſum, ſterilis fio. *Plin. l. 8. c. 30.* Capiæ pinguedine ſterileſcunt. *Id. l. 7. c. 15.* Fruges tactæ ſterileſcunt.

Stericula, læ, f. vulva porcæ virginis. *Petron. in fragm. Tragur.*

Sterilis, & le, o. 3. apud veteres ſterilus, a, um, *ſterile*, עקר, Ger. *unfruchtbar*, Gall. *ſterile*, Hiſp. *eſteril*, ἀκαρπος, infœcundus, fructum non ferens, ſine prole. *Feſt.* Sterilam mulierem appellabant, quam Græci στεῖραν dicunt, quæ non concipit ſemen genitale. *Lucret. l. 2. v. 844.* Et fonte ſterila, & ſucco jejuna feruntur. *Virg. 3. Æn.* Sterilis agri. *Plin. l. 11. c. 39.* Sterilis in gignando eſt, ſeu maſculus, ſeu femina. *Id. l. 16. c. 25.* Arbores ſteriliores. *Catul. de Berenyth. v. 58.* Vir ſterilis, *caſtrato*. ¶ Uſurpatur ſæpe tranſlate. *Plin. in Pan. c. 56.* Quod momentum, quod imo temporis punctum aut beneficio ſterile, aut vacuum laude? *Tacit. 1. hiſt. c. 3.* Sæculum virtutum ſterile. *Martial. l. 10. ep. 58.* Sterilis labor. *Plaut. Mil. 3. 1. 15.* Steriles proſpectus, *veduta inamena*. *Perſ. ſat. 5. v. 75.* Heu ſteriles veri, quibus una Quiritem Vertigo facit! h. e. neſcii, a vero alieni.

Sterilitas, atis, f. *ſterilità*, עקרות, Ger. *unfruchtbarkeit*, Gall. *ſterilité*, Hiſp. *eſterilidad*, ἀφορία, infertilitas, infœcunditas. *Cic. 1. de Div. c. 57.* Nonnunquam etiam quæ ſit vel ſterilitas agrorum, vel fertilitas futura. *Plin. l. 10. ep. 24.* Agrorum continuas ſterilitates. *Col. l. 2. c. 10.* Sterilitas annonæ, *careſtia*.

Sterilus. V. Sterilis.

Sternax, acis, o. 3. qui ſternit, ut Sternax equus, qui ſeſſorem excutit, ac in terram dejicit. *Virg. 12. Æn. v. 364.* Et ſternacis equi lapſum cervice Thymœten. ¶ Hac voce etiam uſi ſunt pro ſupplice, & humi ſe ſternente. *Sidon. l. 3. ep. 14.* Cervicum humiliatarum, & ſternacium civium ſuſpirioſa contubernia. Et *l. 4. ep. 12.* Reſpondit ipſe, quanquam eſſet trepidus, & ſternax.

Sterno, nis, ſtravi, ſtratum, a. 3. *atterrare*, *gettare per terra*, השליך, Ger. *niderwerffen*, Gall. *abbattre*, Hiſp. *derribar*, καταβάλλω, in humum dejicio. *Horat. l. 4. ode 14.* Primoſque, & extremos metendo, Stravit humum ſine clade victor. *Liv. l. 24. c. 38.* Sternite omnia ferro. *Id. l. 31.* Cæde ingenti ſterni. *Virg. 10. Æn.* Sternere aliquem morti. *Id. 1. Georg.* Pavor ſtravit mortalia corda, *abbatte gli ſpiriti*. ¶ Sternere ſe, *coricarſi*. *Virg. 4. Georg.* Sternunt ſe ſomno diverſo in litore phocæ. *Liv. l. 27. c. 47.* Feſſique aliquot ſomno, ac vigiliis ſternunt corpora paſſim. ¶ Præterea quia quæ alta ſunt in terram dejiciendo, ipſam terram, vel alia complanamus, ſterno etiam notat complanare, adæquare, componere. *Virg. 5. Æn.* Placidi ſtraverunt æquora venti. hoc eſt plana fecerunt, quæ prius intumuerant, tranquillum mare reddiderunt. *Id. 9. Eclog.* Et nunc omne tibi ſtratum ſilet æquor. ¶ Item quia ſternendo fit, ut id, ſupra quod ſternimus, tegamus, ſternere etiam pro tegere ſumitur. *Virg. Æn. 9.* Sternitur omne ſolum jaculis. *Liv. lib. 9.* Sternere locum ſaxis. *Aurel. Vict. de vir. illuſtr. c. 24.* Viam uſque Brunduſium ſtravit lapidibus. ¶ Denique ponitur pro inſternere, apparare, ornare. *Cic. c. Ver.* Pollinee ſibi convivia parari, ſterni triclinia etiam in foro jubebat. *Id. pro Cluent.* Lectum illum genialem, quem biennio ante filiæ ſuæ nubenti ſtraverat, in eadem domo ſibi ornari, & ſterni, expulſa, atque exturbata filia, jubet. Sic ſternere equos. V. *Stratus*. ¶ Sternere ſibi viam, *farſi ſtrada*. *Lucret. l. 3. v. 1044.* Xerſes ipſe viam qui quondam per mare magnum Stravit. Sic *Stat. 12. Theb.* Fama tibi ſtravit benignum iter.

Sternumantum pro ſternutamentum habent quædam Gellii editiones *l. 12. c. 5 ad fin.*

Sternuo, is, nui, nutum, n. 3. *ſternutare*, *ſternutire*, πταίρομαι, eſt flatum a pectore exurgentem cum capitis concuſſione emittere. *Plin. l. 7. cap. 6.* Oſcitare quidem in enixu lethale eſt, ſicut ſternuiſſe a coitu abortivum. *Col. l. 8.* Naribus inſeruntur, verſanturque, donec ſternuat ovis. ¶ Tranſlate ſternuare dicitur lumen lucernæ cum crepitu ſcintillantis. *Ovid. Heroid. ep. 19. v. 151.* Sternuit & lumen. poſito nam ſcribimus illo; Sternuit, & nobis proſpera ſigna dedit. ¶ *Sternuere omen* apud *Propert.* eſt ſternutamento omen dare. Sic enim ille *l. 2. eleg. 3 v. 24.* Num tibi naſcenti primis, mea vita, diebus Aureus argutum ſternuit omen Amor? *Macrob. in l. de different. Græc. & Lat. ſerm. c. de frequent.* legit, *Candidus Auguſtæ ſternuit omen Amor*. Ex quo alii emendarunt *auguſtum*. Fuit etiam qui legerat, *Ardens auguſtum*.

Sternutamentum, i, n. idem ac ſternutatio. *Cic. 2. de Div.* Pedis offenſio nobis & abruptio corrigiæ, & ſternutamenta erunt obſervanda. *Plin. l. 20. cap. 15* Semen tritum, & hauſtum naribus ſternutamenta movet. ¶ Ponitur etiam pro medicamento ſternutationem evocante. *Plin. l. 26. c. ult.* Radice ſiccata concisa ſternutamentum eſt.

Sternutatio, onis, f. *ſternuto*, πταρμός, actus ſternutandi. *Apul. l. 9. Met.* Ut eſt ingenium metalli, crebras ei ſternutationes commovebat. *Scribon. Larg. compoſit. 10.* Sternutationem invitare.

Sternuto, as, n. 1. *ſternutare*, πταρνύω, πταίρω, freq. a ſternuo. *Plin. l. 28. c. 8.* Proboſcidis tactu capitis dolor levatur: efficacius, ſi & ſternutet. ¶ Cur ſternutantibus ſalutem ſoleamus precari (cujus ritus etiam meminere Xenophon *l. 3. de expeditione Cyri. Plin. l. 28. c. 2. Apul. l. 9* atque alii) in cauſa eſt, quod ſternutamenta ſint a capite, caput autem cum ſit Jovi ſacrum, certiſſima, maximeque divina hinc omina proficiſci, crederentur ſunt. Vide hoc de more *Plutarchum, l. de Homero*, e junioribus *Alexandrum ab Alexandro, l. 2. c. 16.* & *Janum Dozam in Petronium, l. 2. c. 4.*

Sterŏpe, es, f. 1. στερόπη, filia Atlantis, una Plejadum, quam nonnulli Aſteropen vocant. A Marte amata fuit, ex quo Parthaonem peperit, qui fuit Rex Calydoniæ. *Ovid. 4. Faſt.* Nam Steropen Marti concubuiſſe ferunt. ¶ Relata eſt inter aſtra. *Ovid. l. 1. Triſt. el. 10.* Sæpe minax Steropes ſidere pontus erat.

Sterŏpes, is, m. filius Neptuni, & Amphitritæ, frater Brontis, & Pyracmonis, unus ex Vulcani miniſtris, a στεροπή, *fulgor*, per Aphæreſin, pro ἀστεροπή. *Virg. 8 Æn.* Brontesque, Steropesque, & nudus membra Pyracmon.

Sterquilinium, nii, n. *foſſa da ſterco*, דומן, Ger. *miſtgrub*, Gall. *fumier*, Hiſp. *muladar*, κοπρία, κοπρών, locus ſtercoribus plenus, ſeu ſtercoris receptaculum. *Col. l. 1. c. 6.* Sterquilinia duo ſint, unum, quod nova purgamenta recipiat, & in annum conſervet: alterum, ex quo vetera vehantur. ¶ Tranſlate uſurpatur de homine vili. *Plaut. Perſ. 3. 3. 3. de lenone:* Elim lutum lenonium Commixtum, elim tu ſterquilinium publicum. ¶ Legitur & *ſterculinium* tum in *Vet. Gloſſ.* tum apud *Marcell. Empir. c. 34.* ubi ait: In ſterculinio defodere.

Stertēius, a, um, adject. qui ſtertit, ignarus, deſidiæ plenus. *Petron. in fragment. Tragur.* Tu autem ſterteia, etiamnum ploras?

Sterto, is, n. 3. *roncheggiare*, *ronfare*, Ger. *ſchnarchen*, Gall. *ronfler*, Hiſp. *roncar*, ῥέγχω, dormiendo ronchos emitto. A ſono ſtertentium effictum eſt, uti & Græcum ῥέγχειν, & ῥόγχειν. Fere in malam partem ſumitur. *Ter. Eun. 5. 9.* Fatuus eſt, inſulſus, tardus, ſtertit noctesque, & dies. *Cic. 4. Acad.* Per me vel ſtertas, licet, inquit Carneades, non modo quieſcas. *Juvenal. ſat. 4. v. 57.* Ad calicem vigilanti ſtertere naſo.

Steſichŏrus, i, m. Στησίχορος, Poeta Lyricus, ex Himera Siciliæ urbe, a qua Himeræus eſt dictus. Alii ex Methauria urbe natum dicunt. Alii ex Palantio Arcadiæ oppido, unde profugus Catanam venerit. Natus eſt 37. Olympiade, & 56. obiit. Vocatus eſt Steſichorus, quoniam primus cum cithara cantu chorum inſtituit. Nam prius Tiſias vocabatur. *Suid.* Fertur luſcinia aliquando in ore Steſichori infantis cecinisse, reſtabili auſpicio, ſummum eum Poetam futurum, & cantus ſuavitate omnes, qui ante eum fuiſſent, ſuperaturum. Fratrem habuit Mamertinum, optimum Geometram. Fuit excellentiſſimus Lyricus, a quo Steſichorium carmen dictum. *Horat. l. 4. od. 6.* Steſichorique graves Camœnæ. Narrant, eum ſcripſiſſe Helenæ vituperationem, ex quo occæcatum fuiſſe, rurſuſque ob palinodiam viſum recuperaſſe. Quam fabulam tetigit & *Horat. in Epod. ad Canidiam* ſic ſcribens; Infamis Helenæ Caſtor offenſus vicem, Fraterque magni Caſtoris victi prece, Ademta Vati reddidere lumina. Extat de ejus ſcriptis judicium apud *Quintil. l. 10 c. 1.*

Sthenelēius, a, um, adject. ad Sthenelum pertinens. *Ovid. Heroid. ep. 9. v. 25.* Quem non mille feræ, quem non Sthenelejus hoſtis, &c.

Sthenĕlus, i, m. Σθένελος, filius Capanei, in exercitu fuit Græcorum ad Trojam. *Horat. l. 1. od. 15.* Pugnæ Sthenelus ſciens.

Stibadium, ii, n. στιβάδιον, ſella, ſeu lectus ſemicircularis menſis rotundis accommodatus, quo uſi Romæ pro tribus lectis, poſtquam menſæ citreæ, quæ rotundæ erant, in honore magno epul. omnes eſſe cœperunt. *Servius ad 1. Æn. v. 702.* Antiqui ſtibadia non habebant, ſed ſtratis tribus lectis epulabantur; unde & triclinium ſterni dicitur. ¶ Dictum eſt ſtibadium a Græco στιβάδιον, quod eſt diminutivum a στιβάς, quod in Gloſſis veteribus ſtramentum exponitur, quaſi ſtratum cubandi cauſa. Nempe voce hac στιβάς ſignatur torus ex herbis, aut frondibus factus, quali olim fortaſſe veteres uſi ſunt, ut *Suidas*, & *Athenæus* ſcripſerunt. Poſtea ex alia materia fieri conſuevit. *Plin. l. 5 ep. 6.* Stibadium candido marmore, vite protegitur, vitem quatuor columellæ Caryſtiæ ſubeunt, e ſtibadio aqua, velut expreſſa cubantium pondere, ſiphunculis effluit. *Sidon. l. 2. ep. 2.* In cœnatiuncula ſtibadium, & nitens abacus. ¶ Stibadium, & ſigma idem ſunt. Nam apud *Martial. l. 14.* titulus *epigram. 87.* eſt *Stibadia*; ipſum vero epigramma ſic habet: Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſigma: octo capit, veniet quiſquis amicus erit.

Stibium, ii, n. quod & ſtibi, & ſtimmi dicitur, *antimonio*, metalli genus, ſimile galenæ, ſed magis nitidum, quod vulgo antimonium dicitur. Græce dicitur στίβι, στίμμι, στίμμις, a στείβω, ſeu στύφω, *adſtringo*, quia eam vim habet. Uſus ejus eſt mulieribus in fucanda facie: Peculiariter vero ad venuſtandos oculos olim ſtibio utebantur. Vide de eo *Georgium Agricolam, l. 10. de nat. foſſilium, c. 11. Plin. l. 33. c. 6.* In iiſdem argenti metallis invenitur, ut propria dicamus, ſpumæ lapis candidæ, nitentiſque, non tamen tranſlucentis, ſtimmi appellant, alii ſtibium, alii alabaſtrum, alii larbaſon. Duo ejus genera, mas, & femina, &c.

Stibi, bis, f. idem ac ſtibium. *Celſ. l. 6. c. 6.*

Stica, æ, f. uvæ genus, quæ a Latinis appiana dicitur. *Plin. l. 14. c. 9.*

Stichus, i, m. nomen ſervi, apud Plautum, quo Comœdiam ſuam inſcripſit, a στίζω, *pungo*, quia ſervi punctis quibuſdam in facie, aliave parte notabantur.

Sticula, læ, f. genus vitis, apud *Col. l. 3. c. 2.*

Stigma, atis, n. *ſegno*, *ſegnale*, *bollatura*, כְּוִיָּה, Ger. *malzeichen*, Gall. *marque*, Hiſp. *ſenal*, στίγμα, nota, ſignumve, quod inuritur, vel quo quis compunctus eſt, a στίζω, *pungo*. Hujuſmodi ſunt militum puncta in cute manus, de quibus *Vegetius l. 1. c. 8. & l. 2. c. 8.* item ſervorum puncta in facie, aliave parte. *Martial. l. 6. ep. 64.* Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte. *Id. l. 10. ep. 66.* Triſtia ſervorum ſtigmata delet Eros. *Sen. l. 3. de Benef.* Alicui ſtigmata inſcribere. ¶ Per tranſlationem quandoque ponitur pro infamia. *Suet. in Caſ. c. 73.* A quo ſibi verſiculis de Mamurra perpetua ſtigmata impoſita non diſſimulaverat.

Stigmatias, æ, m. 1. στιγματίας, ſervus notis compunctus. *Cic. Off. l. 2. c. 7.* O miſerum, qui fideliorem & barbarum, & ſtigmatiam putaret, quam conjugem. Alii leg. *ſtigmatiam*.

Stigmaticus, a, um, στιγματικός, ſtigmate notatus. *Petron. in Satyr.* Dicta in cives ſtigmaticoſque jaculari. Alii leg. *ſtigmoſos*. V. etiam dictionem preced.

Stigmo, as, a. 1. *ſtimmatizare*, notis, ſeu ſtigmatis noto, στιγματίζω. *Prudent. in Rom. verſ. 1080.* Quancunque partem corporis fervens nota ſtigmarit.

Stigmōſus, a, um, στιγματίας, idem ac ſtigmaticus. *Plin. lib. 1. ep. 5. referens, & deridens verba cujuſdam Conſulari:* Vitelliana cicatrice ſtigmoſum. V. etiam *Stigmatiam*.

Stilbon, onis, στίλβων, ſtella Mercurii, a στίλβω, *luceo*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 20.* Stella Mercurii στίλβων appellatur a Græcis.

Stilico, vel Stilicho, Στιλίκων, & Στιλίχων, Honorii Imper. ſocer, & Occidentis adminiſtrator, quem Claudianus Poeta multis laudibus celebravit. Hic cum res plurimas feliciſſime geſſiſſet, ut Eucherium filium ad Imperatorium faſtigium eveheret, adverſus Principem conjuravit, cumque Gothorum irruptioni reſiſtere poſſet, ut Imperatorem virum moneret, paſſus eſt, Italiam ferro, flammiſque crudeliſſime devaſtari. *Claudian. de III. Conſ. Honor. v. 144.* Bellipotens Stilico, cujus mihi robur in armis, Pace probata fides. *Id. l. 2. in I. Conſ. Stilic. in fine.* Scribunt æthereis Stiliconem ſidera faſtis.

Stiliconius, a, um, adject. ad Stiliconem pertinens. *Claudian. l. de nupt. Honor. & Mar. v. 177.* Agnoſcat famulum virgo Stiliconia pontum.

Stilla, æ, *gotta*, *gocciola*, טפה, Germ. *tropff*, Gall. *goutte*, Hiſp. *gota*, σταλαγμός, pars minima aquæ, vel alius liquoris. Eſt diminutivum a *ſtiria*. *Feſt. ſive Paul. in Stiricidium*; Stiria enim principale eſt, ſtilla diminutivum. Stillam, & guttam ſic diſtinguit *Cornel. Fronto*, quod gutta ſtet, ſtilla cadat. Verum id diſcrimen a Scriptoribus non ſervatur. *Plin. l. 29. c. 4.* Ex eo, cum opus ſit, ternis ſtillis additis in oleum perunguntur. *Cic. 3. de Fin. c. 14.* Ut interit magnitudine maris Ægæi ſtilla muriæ.

Stillatim, adverb. *a ſtilla a ſtilla*. *Var. l. 4. de L. L.* Inter ſtillicidia, & flumina hoc intereſt, quod ſtillicidium, eo quod ſtillatim cadat, flumen, quod fluit continua.

Stillatitius, a, um, σταλακτικός, quod guttatim ſtillat, ut Reſina ſtillatitia. *Plin. l. 17. c. 11.* Eadem reſina, ſi cum aqua levius decoquatur, colaturque, raſo colata lenteſcit, ac ſtillatitia vocatur.

Stillativus, a, um, adject. idem quod ſtillatitius, ut ſtillativum mel. *Plin. Valer. l. 1. c. 18.*

Stillātus, a, um, nom. particip. *caduto a goccia a goccia*, ἀποσταλαγμένος, ſtillando effuſus. *Ovid. 2. Met. v. 368.* ſtillataque ſole rigeſcunt De ramis electra novis.

Stillicidium, ii, n. *ſtilla*, *che cade*, σταλαγμός, ſtillatio, actus ſtillandi, vel aqua illa, quæ cecidit. *Varro l. 3. de L. L.* A quo lege prædiorum urbanorum ſcribitur: Stillicidia flumina aquæ, uti (*ita recte emendat Scaliger*) fluant, cadantque. Inter hæc hoc intereſt, quod ſtillicidium, eo, quod ſtillatim cadat: flumen, quod fluit continue. *Feſt.* Stiricidium quaſi ſtillicidium, cum ſtillæ concretæ frigore cadunt. *Plin. l. 17. c. 12.* Stillicidii brevis definitio eſt: arborum (arborum) quæ projectu frondis ita diffunduntur, ut per ipſas non defluant imbres, ſtilla ſæva eſt. *Id. l. 23. c. 3.* Stillicidium veſicæ. ¶ Præterea ſtillicidium dicitur pars tecti, quæ exterius prominet, & aquæ pluviæ guttas projicit, *grondaio*, γεισήποδες. *Cic. 1. de Leg.* Ut libellos confiriam de ſtillicidiorum, ac parietum jure? *l. 8. Dig. quemadm. ſervit.* Stillicidii jus habere in aream alterius. h. e. jus derivandi, & projiciendi tecti ſui aquam in aream vicini.

Stillo, as, a. 1. *ſtillare*, *gocciare*, στάζω, λείβω, guttatim fluo, ſive guttas emitto. Uſurpatur vel abſolute. *Martial. l. 1.* Vivebant laceri membris ſtillantibus artus. ¶ Vel cum abl. *Lucan. l. 7.* Omniſque cruenta Alta ſanguineo ſtillavit rore arbor. ¶ Uſurpatur etiam active. *Hor. in Arte v. 429.* Etiam ſtillabit amicis Ex oculis rorem. ideſt illacrymabit. ¶ Et paſſive. *Plin. l. 28. c. 7.* Et contra morſum ejuſdem bibitur, ſtillaturque. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſuggerere, imprimere, inſerere. *Juv. ſat. 3. v. 122.* Nam cum facilem ſtillavit in aurem Exiguum de naturæ, patriæque veneni.

Stilos, li, m. στῦλος, Græce columnam ſignificat, a voce illata, cujus ratione ſunt qui *ſtylos* ſcribunt: quamquam cum in Latinam linguam vox hæc tranſlata ſit, conſuetudo obtinuit, ut Latinis litteris ſcriberetur. Itaque primo ſigniſi-

gniſcat inſtrumentum ligneum, vel ferreum, vel alterius materiæ, quod in modum columnæ teres, erectum, acuminatumque ſit. *Col. l. 11. c. ult.* Et ligneo ſtilo, laxatis vel cubi, vel ferulæ medullis, ſtercus immittere. ¶ Item teres virgultum. *Id. l. 5. c. 10.* Dande eſt opera, ut dum teneros ramulos habent, veluti pampinentur, & ad unum ſtilum primo anno ſemina redigantur. ¶ Item radicem oblongam. *Id. ibid.* Omnis autem nux unam radicem mittit, & ſimplici ſtilo prorepit. ¶ Præterea ſæpiſſime ponitur pro inſtrumento ſcriptorio ferreo, vel æneo, quo in ceratis tabulis veteres ſcribebant, quod ab una parte acuminatum erat ad literas formandas, ab altera obtuſum & planum ad delendum, ſi opus eſſet, quod ſcriptum fuerat, & ceram rurſus complanandam; alio nomine *graphium* dictum eſt. *Symphoſius in ænigm. de ſtilo.* De ſummo planus, ſed non ego planus in imo: Verſor utrinque manu, diverſo & munere fungor: Altera pars revocat, quidquid pars altera facit. *Plaut. Bacch. 4. 4. 63.* Effer cito ſtilum, ceram, tabellas. ¶ Metonymice ponitur pro forma ſcriptionis, ſeu ſtructuræ verborum, charactere, genere dicendi. *Terent. in prol. Andr. v. 12.* Diſſimili oratione ſunt factæ, ac ſtilo. *Cic. in Brut. c. 43.* Orationes Attico ſtilo ſcriptæ. *Plin. l. 1. ep. 8.* Stilus preſſus, & demiſſus. *Quintil. l. 1. c. 1.* Stilus rudis. *Id. l. 2. c. 4.* Stilus negligens. *Sueton. in Aug. c. 85.* Tragœdiam magno impetu exorſus, non ſuccedente ſtilo, abolevit. ¶ Item pro ipſo ſcribendi exercitio. *Cic. 1. de Or. c. 33.* Stilus optimus, & præſtantiſſimus dicendi effector, & magiſter. *Id. 3. de Or. c. 49.* Cum exercitatione, tum ſtilo, qui & alia, & hoc maxime ornat, & limat, formanda nobis oratio eſt. ¶ Stilum vertere, eſt ejus partem planam ſcriptis impingere, delere, inducere, mutare. *Hor. l. 1. Sat. 10. v. 72.* Sæpe ſtilum vertas, iterum quæ digna legi ſint, Scripturus. *Cic. 4. Verrin.* Vertit ſtilum in tabulis ſuis, quo facto cauſam omnem evertit ſuam. Huc pertinet & illud ejuſdem *Cic. 2. de Orat. c. 23.* Ubertas orationis ſtilo depaſcenda eſt. h. e. reſecanda ſunt ſuperflua.

Stimmi, n. 3. *antimonio*, ſtibium. *Plin. l. 33. c. 6.*

Stimŭla, læ, f. Dea apud veteres, nominata a ſtimulis, quibus ad nimium actum homo impellitur, ut interpretatur *Auguſt. l. 4. de civ. Dei, c. 11.* Seu quæ ſtimulat ad libidinem, ſecundum *Scholiaſt. Juvenal. ad Sat. 2.*

Stimulatio, onis, *ſtimolazione*, κέντρωσις, actus ſtimulandi. *Plin. l. 35. c. 2.* Eratque hæc ſtimulatio ſumma, & ingens. Adducunt aliqui etiam locum *Cic. 2. Agrar. c. 3.* ſed varia ibi lectio.

Stimulātor, oris, m. *ſtimolatore*, κέντωρ, qui ſtimulat. *Cic. pro Domo c. 5.* Seditionis quidem ſtimulator, & concitator tu fuiſti. Alii leg. *inſtimulator.*

Stimulātrix, icis, f. 3. *ſtimolatrice*, κέντειρα, quæ ſtimulat. *Plaut. Moſt. 1. 2. 63.* Atque meretricem ſtimulatricem.

Stimulātus, a, um, *ſtimolato*, κεντηθείς. *Cic. pro Dom.* Deinde annum aliquem in littore deſerto ſomniis ſtimulatus, aut religione aliqua conſectares. *Ovid. l. 1. de Arte, v. 591.* Jurgia præcipue vino ſtimulata caveto.

Stimulĕus, a, um, κέντρειος, quod ad ſtimulum ſpectat, ut Supplicium ſtimuleum, quod ſtimulis infligitur. *Plaut. Mil. 2. 6. 31.* Niſi tibi ſupplicium ſtimuleum deditur.

Stimŭlo, as, a. 1. *ſtimolare*, *pungere*, κεντέω, pungo, a ſtimulus. *Silius l. 4. v. 440.* Quadrijugos atro ſtimulat Bellona flagello. ¶ Fere tranſlate uſurpatur pro cruciare, vexare, angere, ſollicitum habere. *Plaut. Ciſt. 2. 1. 4.* Jactor, crucior, agitor, ſtimulor, verſor in amoris rota. *Cic. pro R. Am. c. 2.* Hunc mihi ex animo ſcrupulum evelle, qui me dies, noctesque ſtimulat, ac pungit. *Id. in Parad. 2.* Te conſcientiæ ſtimulant maleficiorum tuorum. ¶ Item pro concitare, commovere, agere, impellere. *Ter. Heaut. 2. 1.* Magis me nunc amicæ dicta ſtimulant. *Liv. l. 2.* Hæc indignatio ferocem animum ad vexandum ſævo imperio exercitum ſtimulat.

Stimulōſus, a, um, adject. ſtimulis plenus. *Cæl. Aurel. Tard. 5. c. 9.* Stimuloſum deſiderium Venereæ voluptatis.

Stimŭlus, i, m. & ſtimulum, i, n. *ſtimolo*, κέντρον, aculeus, fuſtis acutæ cuſpidis, quo ruſtici boves ſuppungunt, a στίζω, pungo. *Tibul. l. 1. eleg. 1.* Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boves. *Plaut. Men. 5. 2. 118.* Jam aſtiti in currum, jam lora teneo, jam ſtimulum in manu eſt. ¶ *Si ſtimulos pugnis cædis, manibus plus dolet*, proverb. apud *Plaut. Truc. 4. 2. 55.* quo ſignificatur ſuo damno quempiam adverſari potentiori, quem vincere nunquam poſſit. Huic ſimile eſt illud apud *Terent. Phorm. 1. 2. 28.* Nam quæ inſcitia eſt, adverſum ſtimulum calces? ¶ In bellicis munitionibus ſtimuli erant ſudes acutæ humi latenter defixæ, ad hoſtium incurſionem ſiſtendam. *Cæſar l. 7. B. G. c. 73.* Taleæ pedem longæ ferreis hamis infixis totæ in terram defodiebantur, mediocribusque intermiſſis ſpatiis, omnibus locis diſſerebantur, quos ſtimulos nominabant. *Ib. c. 82.* Poſtea quam propius ſucceſſerunt, ſe ipſi ſtimulis inopinantes induebant. ¶ Per tranſlationem ponitur pro cruciatu, & omni eo, a quo vexamur. *Cic. 2. Tuſc.* Non modo ſtimulos doloris, ſed etiam fulmina fortunæ contemnamus, licebit. ¶ Item pro incitamento, incitatione. *Cic. pro Arch.* Quæ noctes, & dies animum gloriæ ſtimulis concitat. *Id. pro Sext. c. 5.* Quot ſtimulos admoverit homini fortaſſis ſtudioſo victoriæ. *Lucan. l. 1. v. 263.* Stimulos addere.

Stinguo, is, nxi, nctum, a. 3. *eſtinguere*, delere, tollo, extinguo. *Cic. in Arat.* apud *Priſcian. l. 10.* Neque longa vetuſtas Interimet ſtinguens præclara inſignia cœli. *Lucret. l. 2. v. 827.* Evaneſcere paulatim, ſtinguique colorem.

Stipa, vel ſtypa, æ, f. idem ac ſtupa. *Serv. in 1. Æn.* Stipant, denſant. Tranſlatio a navibus, in quibus ſtupa interponitur vaſis, quam ſtipam dicunt.

Stipātio, onis, f. actus ſtipandi. *Plin. l. 10. c. 22.* Feſſi (anſeres) proferuntur ad primos; ita ceteri ſtipatione natandi propellunt eos, *collo ſteſo uniti l'un l'altro gli ſpingono.* *Quintil. l. 5. c. 14.* Aggreſſionum, & enthymematum ſtipatio, *folla di prove.* ¶ Item caterva hominum aliquem comitantium, *ſeguito, corteggio.* *Cic. pro Syl. c. 23.* Ejus aſpectus, concurſatio, ſtipatio, greges hominum perditorum metum nobis, ſeditioneſque afferebant. *Plin. l. 4. ep. 16.* Adeundi mihi locus, niſi a tribunali, niſi per ipſos judices, non fuit, tanta ſtipatione cetera tenebantur, *tanta era la calca.*

Stipātor, oris, m. *chi è di guardia*, qui alterum ſtipat, & ad ejus latus aſtat tutelæ, ſeu amicitiæ cauſa, σωματοφύλαξ. *Cic. Agr. 2. c. 13.* Stipatores corporis conſtituit eoſdem miniſtros &c. *Id. 2. Offic. c. 7.* Præmittebat de ſtipatoribus ſuis, qui ſcrutarentur arculas muliebres. ¶ *Servius in 2. Æn.* ſcribit, eos etiam ſtipatores vocari, qui ſtupam in naves indunt: nam & *ſtipam* pro ſtupa uſurpare.

Stipātus, a, um, adject. *circondato*, *accompagnato*, *cinto*. *Cic. pro Mur. c. 24.* Catilina ſtipatus choro juventutis. *Plin. l. 6. ep. 33.* Stipatum tribunal, *cinto da calca di gente.* *Liv. l. 33. c. 18.* Stipata phalanx, *condenſata, e ſtretta in ſe ſteſſa.* *Sidon. l. 3. ep. 2.* Ab omni ordine, ſexu, ætate ſtipatiſſimus.

Stipendiālis, & le, o. 3. idem ac ſtipendiarius, ut Fœdus ſtipendiale, apud *Sidon. Apollin. in carm. poſt ep. 9. l. 8. confederazione tributaria.*

Stipendiārius, a, um, *tributario*, Ger. *der das ſchatzung geben muſſ*, Gall. *fermier*, Hiſp. *pechero*, ὑποτελής, tributarius, vectigalis, qui ſolvendo ſtipendio obnoxius eſt, ut Civitates ſtipendiariæ, quæ ſervitute oppreſſæ aliquid populo victori, ex. gr. Populo Romano, pendebant. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 30.* Reliquaſque civitates ſtipendiarias haberent. ¶ Stipendiarium vectigal eſt tributum certum, quod nulla habita ratione fertilitatis, vel ſterilitatis anni ſolvitur. *Cic. 3. Verr.* Ceteris aut impoſitum vectigal eſt certum, quod ſtipendiarium dicitur, aut Cenſoria locatio conſtituta. ¶ Stipendiarii, abſolute dicuntur populi, qui ſtipendia ſolvunt. *Cic. 1. Verr.* Socii, ſtipendiariique Populi R. *Cæſ. l. 7. B. G.* Stipendiariis Æduorum expugnatis. ¶ Sumitur interdum ſtipendiarius pro eo qui ſtipendia accipit, ut ſtipendiarii milites. *Liv. lib. 8. cap. 8.* Clypeis antea Romani uſi ſunt; deinde poſtquam ſtipendiarii facti ſunt, ſcuta pro clypeis fecere. ¶ Apud *Veget. l. 1. de re milit. c. 28.* Stipendiarii milites dicuntur, qui aliquot jam ſtipendia fecere, & opponuntur tyronibus. Ejus verba ſunt: Non tantum a tyronibus, ſed a ſtipendiariis militibus ſalitio eorum diſtricte eſt ſemper exacta.

Stipendiātus, a, um, adject. *ſtipendiato*, is cui ſtipendium alendi cauſa ſolvitur. *Tertull. l. 3. adverſ. Marcion. c. 13. de infantibus Ponticis:* Pannis armata, & butyro ſtipendiata.

Stipendior, aris, d. 1. *ſervire a ſtipendio*, Ger. *verſolden*, Gall. *etre a la ſolde*, Hiſp. *merecer ſueldo*, μισθοφορέω, ſtipendia facio, vel mereor. *Plin. l. 6. c. 19.* Regi eorum peditum ſexcenta millia, equitum triginta millia, elephantorum novem per omnes dies ſtipendiantur.

Stipendiōſus, a, um; adject. qui ſtipendia facit, ut ſtipendioſus miles, *ſoldato pagato.* *Veget. l. 2. c. 25.*

Stipendium, ii, n. *ſtipendio*, *paga*, שכר, Ger. *lohn*, *kriegſſold*, Gall. *ſolde*, *gage*, Hiſp. *ſueldo*, ὀψώνιον, æs militare, ſeu præmium, quod militibus datur. Ita dicitur quaſi *ſtipipendium* a ſtipe pendenda. Nam ante nummum ſignatum Quæſtores ſtipem militibus appendere ſolebant, non annumerare. Non tamen milites Romani ab initio Urbis ſtipendium acceperunt, neque eodem anno equites, quo pedites. Peditibus enim datum eſt anno Urbis 347. Anxure Volſcorum oppido capto, ac direpto; equitibus anno 350, bello Vejenti. V. *Liv. l. 4.* & *Sigon. de ant. jure C. R. l. 1. c. 15.* ¶ Stipendium diurnum peditis ſecundum *Polybium* erant duo oboli, centurionis duplex, equitis drachma, ſeu denarius; qui quidem denarius, teſte *Plinio l. 33. c. 3.* decem aſſes valebat, bello Punico ſedecim. Aliis temporibus ſtipendium peditis erat denarius, centurionis duplex, equitis tres denarii, idque & pro varietate militiæ varium. Lege *Tac. Ann. 1.* *Cic. pro Cal. c. 5.* Merere ſtipendia. *Id. pro Corn. Balb. c. 27.* Victorem exercitum ſtipendio afficere. *Id. Fam. 11. epiſt. 24.* Dare ſtipendium militibus. Sic ſtipendium alicui decernere, perſolvere, numerare, &c. apud eund. *Fam. 1. ep. 18. 7. l. 3. ad Attic. ep. 14.* & *in Piſon. c. 36.* &c. Stipendia alicui conſtituere. *Quintil. l. 3. c. 8.* ¶ Interdum milites Romani propter ignominiam ſtipendio privabantur. Atque hi ære diruti appellabantur. *Liv. lib. 40.* *Feſt.* & *Sigon. V. Æs.* ¶ Metaleptica, ſeu Metonymice ſtipendium pro annis militaribus uſurpatur. Legitima ſtipendia Romanis lege Servii Tullii triginta annorum ſpatio concluſa fuere, intra annum 16. & 47. ætatis. Intra hoc ſpatium ſtipendia ex lege neceſſario conficienda, equiti decem annorum fuerunt, pediti ſex, aut, ſi Honores petere vellet, decem: ſæpe tamen ad ſenectutem uſque in caſtris detinebantur: quare ſub initium Principatus Tiberii ſuborta hoc nomine ſeditione in caſtris Pannonicis, placuit poſt ſedecim ſtipendia milites exauctorari, quatuorve poſt annos, antequam miſſionem adipiſcerentur, ſub vexillis retineri indulgentiore militiæ genere, qui tempore veterani dicebantur. *V. Tacit. Annal. 1. c. 36.* Hinc *milites emeriti*, vel *confectis ſtipendiis.* Ita enim dicebantur, qui legitima ſtipendia confecerant omnia, ideſt qui annos a lege præſcriptos militaverant, & ſoluti juramento ab exercitu dimittebantur. *Cic. pro L. Man.* Partem militum, qui jam ſtipendiis confectis erant, dimiſit. *Id. de Sen. per tranſlationem:* At illa quanti ſunt, animum tanquam emeritis ſtipendiis libidinis, ambitionis, contentionis, inimicitiarum, cupiditatum omnium ſecum eſſe, ſecumque, ut dicitur, vivere? *Liv. l. 39.* Ut Ebutio emerita ſtipendia eſſent, ne invitus militaret. *Tacit. 1. An. c. 36.* Dare miſſionem vicena ſtipendia meritis, *a chi ha militato vent' anni.* *Id. l. 3. c. 7.* Se ſuis equis ſtipendia facturos permittunt, *che averebbero militato co' cavalli proprj.* *Id. l. 3. c. 27.* Stipendia pedibus facere, *eſſer ſoldato di fanteria.* ¶ Tributum quoque ſtipendium vocatur, teſte Pomponio J. C. *Cæſ. l. 1. Bell. Gall.* Stipendium capere jure belli, quod victores victis imponere conſueverunt. *Liv. l. c.* Pauperes ſatis ſtipendii pendam, ſi liberos educent. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v. 173.* Indomito nec dira ferens ſtipendia Tauro. h. e. tributum ſeptem juvenum, & totidem puellarum, quod ab Athenienſibus Minotauro pendebatur. ¶ Hinc interdum pro molcta, ſeu pœna uſurpatur. *Horat. epod. 17.* Quæ finis, aut quod me manet ſtipendium? Effare, juſſas cum fide pœnas luam.

Stipes, itis, m. *tronco*, *ſtipite*, κορμός, truncus, aut validus fuſtis. *Ovid. in Ibin, v. 637.* viridi de ſtipite factas faces admorent. *Id. Heroid. epiſt. 10. v. 101.* Mactam aliquem nodoſo ſtipite. *Cæſ. l. 1. B. Civ. c. 27.* Foſſas tranſverſas viis perducit, atque ibi ſudes, ſtipiteſque præacutos defigit. ¶ Per tranſlationem accipitur pro ſtulto, inſulſo, & fatuo. *Cic. de Aruſp. Reſp. c. 3.* Itaque eum nunquam a me accuſandum eſſe putavi, non plus quam ſtipitem illum, qui quorum hominum eſſet, neſciremus, niſi ſe Ligurem ipſe diceret. *Terent. Heaut. 5. 1. 4.* Caudex, ſtipes, aſinus.

Stipitōſus, a, um, adject. durus, ligneus, ſtipitem referens, ut ſtipitoſa radix, *Apul. de herb. c. 67.* Stipitoſi frutices nimi, *Id. ib. c. 74.*

Stipo, as, a. 1. *riempire le feſſure*, ϛοιβάζω, ϛείβω, πυκνόω, calco, condenſo, in unum cogo, claudendo coarcto, a ϛείβω, *ſtipare*, *condenſo*. Unde *ſtipa*, ſive *ſtupa* quidam ſcribendum exiſtimant, vel a ϛοιβάζω, quod idem fere ſignificat. *Virg. 1. Æn. v. 432.* Aut cum liquentia mella Stipant, & dulci diſtendunt nectare cellas. *Id. l. 3. Æn. v. 465.* Stipatque carinis Ingens argentum, Dodonæoſque lebetas. ¶ Frequenter ponitur pro circumdare. Sic ſtipari dicuntur Principes, qui cuſtodiæ cauſa ſatellitio cinguntur: item qui amicorum, clientium, comitumve turba ſtipantur. *Cic. 3. Phil. c. 12.* Senatum ſtipaverit armatis. *Id. pro Mil. c. 4.* Non enim corona conſeſſus veſter cinctus eſt, ut ſolebat, non uſitata frequentia ſtipati ſumus. ¶ Interdum eſt adjungere. *Horat. l. 2. Sat. 3. v. 11.* Stipare Platona Menandro: ideſt tanquam ſtipatorem, & comitem Platoni Menandrum adjungere.

Stips, f. vel ſtipes, is, *aſſe*, *moneta*, ἀσσάριον, aſſis, pecunia ex ære. *Varro l. 4. L. L.* Nam quod aſſes libræ pondo erant, qui acceperant majorem numerum, non in arca ponebant, ſed in aliqua cella ſtipabant, ideſt componebant, quo minus loci occuparet, a ſtipando ſtipem dicere cœperunt. *Ulpian. l. 17. ad Edictum:* Stipendium a ſtipe appellatum eſt, quod per ſtipes, ideſt modica æra, colligitur. *Feſt.* Stipem eſſe nummum ſignatum, teſtimonio eſt & id quod datur ſtipendium militi, & cum ſpondetur pecunia, quod ſtipulari dicitur. *Plin. l. 33. c. 10.* Populus R. ſtipem ſpargere cœpit Sp. Poſtumio, Q. Marcio Coſſ. tanta abundantia pecuniæ erat. *Liv. l. 38. c. 45.* Stipem a tyrannis, caſtellaniſque colligere. ¶ Item ſumitur pro pecunia, quæ vel mendicantibus dabatur, vel Diis offerebatur. *Liv. l. 25.* Stipem Apollini conferre. *Cic. 2. de Leg. c. 9. ex 12. tab.* Stipem cogere. *Sueton. in Aug. c. 91.* Stipem emendicare a populo. *Ovid. Faſt. v. 190. de Jano.* Stipis adjice cauſam, Pars mihi de ſeſto ne labet ulla tuo. *Auctor Paneg. ad Piſon. v. 114.* Miſerum parva ſtipe focilat. ¶ Item pro pecunia, quæ ſtrenæ loco offerebatur. *Sueton. in Calig. c. 42.* Stetit in veſtibulo ædium Cal. Januar. ad captandas ſtipes. ¶ Item pro lucro quocunque. *Colum. l. 8. c. 1.* Villaticæ paſtiones, ſicut pecuariæ, non minimam colono ſtipem conferunt. ¶ Ceteri caſus hujus nominis, præter eos, qui in allatis exemplis uſurpantur, non ſunt in uſu. Affert quidem *Chariſius Grammat. l. 1.* rectum *ſtips*, ſed nullum affert exemplum. *Stipes* vero in recto caſu ſingulari uſurpat *Tertull. de Spectac. c. 17.*

Stipticus, a, um, *ſtitico*, *lazzo*, *aſtringente*, ϛυπτικός, quod ſtipat, ſive obſtruit, quod habet vim ſtipandi, ſeu denſandi. *Plin. l. 24. c. 13.* Inter medicamenta, quæ ſtiptica vocant, nihil efficacius radice rubi mora ferentis. *Pallad. l. 3. tit. 31.* Quod vinum medicinæ quoque prodeſt, ubi ſtipticis eſt utendum. ¶ Sunt qui ſcribunt ſtypticus, nam a ϛύφω, *obſtringo*, derivant.

Stipula, æ, f. *paglia*, *ſtoppia*, קש, Ger. *ſtupffel*, Gall. *eteul*, *etouble*, Hiſp. *paja*, καλάμη, arundo agreſtis, calamus frumenti, puta tritici, hordei, & ſimilium, quod ſcilicet continet ſpicam, cujus internodia genicula dicuntur. *Ovid. 4. Faſt.* Moxque per ardentes ſtipulæ crepitantis acervos Trajiciat celeri ſtrenua membra pede. *Virg. 1. Georg.* Sæpe etiam ſteriles incendere profuit agros, Atque levem ſtipulam crepitantibus urere flammis. ¶ Spicæ etiam, quæ poſt meſſorum terga leguntur, ſtipulæ vocantur. *Cajus l. 30. Dig. de verb. ſignif.* Stipulæ illectæ ſunt in meſſe dejectæ, necdum lectæ, quas ruſtici, cum vacaverit, colligunt. *Terent. Adelph. 5. 3. 62.* Meridie ipſo faciam, ut ſtipulam colligant. ¶ Accipi etiam videtur ſtipula pro parva fiſtula ex pluribus ſtipulis

Digitized by Google

lis ceræ compactæ. *Virg. Ecl.* 3. Stridenti miſerum ſtipula diſperdere carmen.

Stipulatio, onis, f. *ſtipulazione, contratto*, ἐπερώτησις, genus contractus, quod verbis obligationem pariebat. Nam contractus alii nominati erant, alii innominati. Nominati alii re pariebant obligationem, alii verbis, alii literis, alii ſolo, nudoque conſenſu. Re obligatio contrahebatur, cum ea non niſi re tradita, acceptaque conciperetur, ut in mutuo, commodato, depoſito, pignore. Verbis contrahebatur obligatio per ſtipulationem, ad quam fidejuſſio pertinebat. Literarum obligatio ea erat, quæ per ſcripturam fiebat, atque tamen omnis, ſed præcipue ad nomina, quæ in tabulis accepti, & expenſi fiebant, contrahebatur. Obligatio ex conſenſu erat, quæ ſine rei traditione, ſine ſtipulatione, ſine nominibus, nudo conſenſu, ſolaque conventione contrahebatur, unde & inter abſentes, & inter ſurdos, ac mutos recte fiebat. Erant autem quatuor, emptio, locatio, ſocietas, mandatum. *Sigon. de Judiciis*, *l.* 2. *c.* 5. Stipulationem ita Pomponius definit, *l.* 5. §. *ſtipulatio*, *ff. de verbor. oblig.* Stipulatio eſt verborum conceptio, quibus is, qui interrogatur, daturum, facturumve ſe, quod interrogatus eſt, reſpondet. Hoc nomen jure natum eſt, & a ſtipula profectum, ut Iſidorus tradit *l.* 5. *c.* 24. Cauſa ea eo eſſe videtur, quia in contractibus agrorum ſtipulam manu ſolerent tenere, quæ agrum integrum repræſentaret. *Varro l.* 4. *de L. L.* & *Feſtus in Stipem*, dici putant a ſtipe, quia inprimis ſit pecuniæ, quam veteres ſtipem dixere. Ita ſtipulari ſit ſtipe propoſita poſtulare aliquid ſibi promitti, aliqua verbis conceptis. Alii malunt, ita vocari a firmitate, quod firmandarum obligationum cauſa interponeretur. Nam veteres, quod firmum eſſet, id a ſtipite dixere ſtipulum. Ita *Paullus*, *l.* 5. *Recept. Sentent. Juſtinianus initio Tit. de verbor. oblig.* & *Iſidorus l.* 20. *Orig. Cic. l.* 1. *de Leg.* Stipulationum, & judiciorum formulas componam. *Id. Att. l.* 16. Etſi nondum ſtipulationes legeram. Acceptam facere ſtipulationem, eſt eum, qui per ſtipulationem promiſit, obligatione liberare. *Ulp. lib.* 1. *Julianus*, *ff. de doli mali*, & *de metus exception.* Et amplius agendo cum ſtipulatore conſequar, ut mihi acceptam faciat ſtipulationem.

Stipulatiuncula, æ, f. ἐπερωτημάτιον, parva ſtipulatio. *Cic.* 1. *de Or. c.* 38. Cum in circulo decipiare adverſarii ſtipulatiuncula.

Stipulator, oris, m. ἐπερωτητής, qui ſtipulatur, ſeu per interrogationem obligat promiſſorem. Cæterum ſicut judiciorum, & cæterarum actionum forenſium, ita & ſtipulationum certæ erant formulæ, quarum qui periti eſſent, ſtipulatores dicebantur, adhibebanturque in his, ne ſtipulantes circumvenirentur. Hoc ſenſu *Sueton. in Vitell. c.* 14. Feneratorum, inquit, & ſtipulatorum via ulli pepercit. Ubi ſtipulatores ideo cum feneratoribus conjungit, quia uſuræ non niſi ex ſtipulatione debebantur. Adde *Cic. pro Quint. c.* 17. ubi tamen alii leg. *aſtipulator.*

Stipulatus, us, m. idem ac ſtipulatio. *Quinctil. Declam.* 12. Stipulatu legati nomina perimus. *Ulp. l.* 1. *ff. de verbor. obligat.* Acquiret ei ex ſtipulatu actionem.

Stipulatus, a, um, particip. paſſive ſignif. ſtipulando promiſſus. *Cic. pro Roſc. Com. c.* 5. Hæc pecunia neceſſe eſt, aut data, aut expenſa lata, aut ſtipulata ſit.

Stipulor, aris, com. 1. *fare contratto*, *interrogare*, ἐπερωτάω, [illegible], eſt certis, & ſolemnibus quibuſdam verbis aliquem interrogare, an velit aliquid dare, vel facere, quo reſpondente, & promittente, oritur legitima obligatio. V. *Stipulatio. Cic pro R. ſc. Com. c.* 5. Stipulatus es? ubi? quo tempore? quo præſente? quis ſpopondiſſe me dicit? nemo. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 385. Quantum vis ſtipulare, & protinus accipe quod vis. ¶ Stipulandi formula legitur apud *Plaut. in Pſeud.* 1. 1. ubi Calidorus inquit: *Dabis ne argenti mihi hodie viginti minas?* reſpondet Pſeudolus: *Dabo.* Et *ibid.* 4. 6. 14. *Nullum*, inquit Simo, *periculum eſt*, *quod ſciam*, *ſtipulatur*, *ut receperiſſe verba: viginti minas dabin'?* reſpondet Ballio, *Dabuntur.* ¶ Stipulari ſtipulationem idem eſt ac ſtipulari ſimpliciter, *fare ſtipulazione. Ulpian. l.* 3. *Dig. Judic. ſolvi.* ¶ Dicimus ſtipulari ab aliquo. *Pompon. l.* 9. *Dig. rem pupill. ſalv. for.* Pupillus a tutore ſtipulatur, rem ſalvam fore. *h. e.* obligat tutorem. ¶ Et *ſtipulari aliam. Ulpian. Dig. l.* 46. *tit.* 4. *leg.* 8. & *Paul Dig. l.* 44. *tit.* 7. *leg.* 43. ¶ *Priſcian. l.* 8. *pag.* 794. Purſch. hoc verbum refert inter communia, quod tam active ſignificatione, quam paſſiva uſurpetur, dicaturque *ſtipulor a te*, pro *interrogo te*, & *interrogor a te*. Hinc eſt, ut pro promittere a quibuſdam uſurpetur, non quia revera promittere ſignificet, ſed quia qui legitime promittit, antea interrogatur. *Sueton. apud eund. Priſcian. ibid.* Lætoria lex, quæ vetat minorem annis ſtipulari. ¶ *Stipulo*, as, activa forma uſurpatum legimus apud *Symmach. l.* 1. *ep.* 11. juxta quoſdam Codices, ſed juxta alios aliter.

Stilla, æ, f. *goccia*, *ſtilla*, σταλαγμός, gutta. *Feſt.* *Stillicidium*, *quaſi ſtillicidium*, *cum ſtilla concreta frigore cadunt. Stiria enim principale eſt*, *ſtilla deminutivum.* *Virg.* 3. *Georg. v.* 366. Stiriaque impexis induruit horrida barbis. *Martial. l.* 7. *ep.* 36. Turpis ab inviſo pendebat ſtiria naſo. *Plin. l.* 34. *c.* 12. Quarum e latebris deſtillantes hiberno gelu ſtirias, ſtalagmias vocant.

Stiria, æ, f. loc. *Steyer*, Ital. *Stiria*, Gall. *Stirie*, prov. Germaniæ, ubi olim pars Norici, & Pannoniæ ſup. verſus Muram, & Dravum fl.

Stiriacus, a, um, adject. ſtillans, ſtillatitius, a *ſtiria*, gutta. *Solin. c.* 40. Pingue roſcidum cum arefactum inoleverit, guttis ſtiriacis legitur.

Stiricidium, ii, n. idem ac ſtillicidium, *ſtiria*. *Feſt.* Stiricidium, quaſi ſtillicidium, cum ſtillæ concreto frigore cadunt.

Stirpeſco, is, ſine præt. & ſup. ῥιζοῦμαι, in ſtirpem convertor. *Plin. l.* 9. *c.* 8. *de aſparago:* Nam ſi detringatur, ſtirpeſcere, & intermori.

Stirpitus, adver. *fino dalle radici*, ῥιζόθεν, uſque ab ima ſtirpe, radicitus, funditus. *Cic.* 4. *Tuſc. c. ult.* Hunc errorem quaſi radicem omnium malorum ſtirpitus Philoſophia ſe extracturam pollicetur.

Stirps, pis, 3. *ſtirpe*, ῥίζα, ῥίζωμα, radix, vel truncus arboris. Vox eſt dubii generis, nam cum notat arboris partem, in utroque uſurpatur, cum de hominibus dicitur, in fœminino plerumque effertur. *Virg.* 12. *Æn. v.* 208. Cum ſemel in ſylvis imo de ſtirpe reciſum. *Hor. l.* 3. *od.* 29. Stirpeſque raptas, & pecus, & domos. ¶ Ponitur etiam pro ſurculo, ſeu virgulta, quod de radice naſcitur. *Col. l.* 5. *c.* 17. Stirpes arbores dicuntur, quæ ſua ſponte proveniunt. *Virg.* 2. *Georg.* Inde, ubi jam validis amplexæ ſtirpibus ulmos Exierint. *Cic.* 7. *Verr.* Ego naves inanes fuiſſe dico, remiges, nautaſque dimiſſos, reliquos ſtirpibus vixiſſe palmarum. ¶ Item pro planta. *Cic.* 5. *Fin.* Ariſtoteles animantium omnium ortus, victus, figuras perſecutus eſt; Theophraſtus autem ſtirpium naturas, omniumque fere rerum, quæ e terra gignerentur, cauſas, atque rationes. *Id. de nat. Deor. l.* 2. Quarundam ſtirpium, & herbarum utilitates longo uſu percepimus. ¶ Translate dicitur etiam de hominibus, pro principio, origine, genere: item pro gentis propagatione, agnatione, ſobole, *ſtirpe*, *progenie*, עקר, Ger. *urſprung*, Gall. *race*, Hiſp. *linage*, γενεά. *Virg.* 3. *Æn.* Quæ vos a ſtirpe parentum Prima tulit tellus. *Cic. de Am.* Qui aliquandiu propter ignorantiam ſtirpis, & generis in famulatu fuerant. *Id. in Brut.* O generoſam, inquit, ſtirpem, & tanquam in unam arborem plura genera, ſic in iſtam domum multorum inſitam ſapientiam! *Liv. l.* 1. *c.* 1. Brevi ſtirps quoque virilis ex novo matrimonio fuit. h. e. proles. ¶ Hoc ſenſu etiam in maſculino genere uſurparunt Veteres, *Enn. Liv.* & alii, quorum exempla refert *Feſtus*. ¶ Dicitur item de quocunque principio, vel origine, vel fundamento. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 6. Ita ſunt altæ ſtirpes ſtultitiæ. *Id.* 4. *Fin. c.* 2. Differo eam partem, quæ quaſi ſtirps eſt hujus quæſtionis. *Id. in Catil.* 1. Exſtinguetur, atque delebitur non modo hæc tam adulta Reipublicæ peſtis, verum etiam ſtirps, ac ſemen malorum omnium.

Stiti præteritum eſt verbi *Siſto*, quod V.

Stitio, onis, f. idem ac ſtatio. *Tertull. de pall. c.* 2. Sol ſtitionibus annuis, luna modulationibus menſtruis variat. Alii leg. *ſtationibus*.

Stiva, æ, f. *ſtiva*, ἐχέτλη, aratri manubrium, quo curſus ejus dirigitur. Dicta eſt quaſi ſtativa; quod, puto, voluit Varro, cum 4. *de L. L.* a ſtando deducit ſtivam. *Virg.* 1. *Georg. v.* 174. Stivaque, quæ currus a tergo torqueat imos. *Ovid.* 8. *Met. v.* 218. Aut paſtor baculo, ſtivave innixus arator. *Id.* 4. *Faſt.* Ille premens ſtivam deſignat mœnia ſulco.

Stlata, æ, f. *navis piratica*, [illegible], Originem indicat Feſtus in ſchedis Pomponii Leti; Stlata genus erat navigii latum magis, quam altum, ſic appellatum a latitudine: ſed ea conſuetudine, qua ſtlocum pro locum, & ſtlitem antiqui pro litem dicebant. *Adde Gell. l.* 19. *c. ult.*

Stlataria, æ, re, 3. quod ad ſtlatam ſpectat. *Caper Grammat.* Stlataris ſine C litera ſcribendum eſt, a ſtlata, rate piratica.

Stlatarius, a, um, quod ad ſtlatam ſpectat, quod mari portatum eſt. *Juven. ſat.* 7. *v.* 134. Spondet enim Tyrio ſtlataria purpura filo. h. e. peregrina, longe advecta, & ideo pretioſior. Alii purpureo ſtlatarium interpretantur latum clavum purpureum. nam quemadmodum *ſlitem* pro *litem*, ita *ſtlatum* pro *latum* dixiſſe videntur antiqui. ¶ Stlatarium bellum apud *Petron.* idem eſt, ac navale.

Stlembus, a, um, gravis, & tardus. *Feſt.* Stlembus, gravis, tardus: ſicut Lucilius, Apud quem pedibus ſtlembum dixit, cum refert equum pigrum, & tardum.

Stlitibus judicandis dicebant veteres pro litibus. *Feſtus*.

Stloppus, i. m. ſonus, quem edunt buccæ inflatæ, colliſæque. *Gloſſ. vett.* *Stloppus* [illegible]. Eſt nomen factum per Onomatopœiam. *Perſius ſat.* 5. Nec ſtloppo tumidas intendis rumpere buccas. In vulgatis eſt *ſcloppo*.

Sto, as, ſteti, ſtatum, n. 1. *ſtare*, *ſtare in piedi*, עמד, Ger. *ſtehen*, Gall. *etre de bout*, *demeurer en un etat*, Hiſp. *eſtar*, ἵσταμαι, eſt proprie in ſe, & ſua mole conſiſtere, cui opponitur ſedere, a στάω στῶ. Dicitur & de rebus animatis, & de inanimatis. *Plaut. in prol. Capt. v.* 2. Hi ſtant hic ambo, non ſedent. *Ter. Eun.* Interim, dum ante oſtium ſto, notus mihi quidam obviam Venit. *Virg.* 8. *Æneid.* Stabat acuta ſilex. *Cic.* 4. *Acad. c.* 39. Qui adverſis veſtigiis ſtent contra noſtra veſtigia. ¶ Ponitur etiam pro quieſcere, morari, conſiſtere. *Plaut. Merc.* 5. 2. 56. Sta, Charine. *fermati*. *Virg.* 2. *Ecl.* Cum placidum ventis ſtaret mare. *Id.* 3. *Æn.* Stare loco neſcit. *Cic.* 2. *Catil.* Hos, quos video volitare in foro, quos ſtare ad curiam. ¶ Item pro prominere. *Lucil. apud Non. c.* 4. *v.* 451. Hic corpus ſolidum invenies; hic ſtare papillas Pectore marmoreo. ¶ Item pro horrere. *Cæcilius ibid.* Familiæ famæ pereunt, ager ſtet ſentibus. ¶ Item pro plenum eſſe. *Virg.* 12. *Æn. v.* 407. Jam pulvere cœlum ſtare vident. ¶ Item pro manere, permanere, durare. *Cic. pro Rab. perd. rec.* Idemque violavit, ſi in fide non ſtetit. *Virg.* 4. *Æn.* Et bene apud memores veteris ſtat gratia facti. ¶ Item pro manere in priſtino ſtatu. *Cic.* 4. *Acad.* Ut hodie ſtet Aſia Luculli inſtitutis ſervandis, & quaſi veſtigiis perſequendis. *Id.* 2. *Off. c.* 1. Utinam Reſpublica ſtetiſſet, quo cœperat ſtatu. *Id. l.* 13. *Fam ep.* 32. Per quos homines, ordineſque ſteterim. ¶ Item pro dignitatem, & auctoritatem ſuam retinere. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 4. Ad 16. Cal. Febr. cum in Senatu pulcherrime ſtaremus. ¶ Item pro conſtantem eſſe, in ſententia manere. *Cic. ad Brutum.* Qui ſi ſteterit idem, nuſquam paruerit. *Id. Att. l.* 3. Statuas omnes, & quia conſilium, ut videmus, bonis utimur, ſperemus. ¶ Item pro immobilem eſſe, firmum eſſe. *Ovid.* 3. *Met.* Sic ſtat ſententia. *Id.* 2. *Æn. v.* 750. Stat caſus renovare omnes. *Liv. l.* 22. *c.* 30. Annibali ſententia ſtetit pergere ire, atque Italiam petere. *Cic. Attic. l.* 3. *ep.* 14. *extr.* Nos in Albanum convertemus: neque adhuc ſtabat, quo potiſſimum: ſed ſcies. ¶ Item pro præſtitutum, prædeterminatum, præfinitum eſſe. *Virg.* 10. *Æneid.* Stat ſua cuique dies, breve, & irrevocabile tempus Omnibus eſt vitæ. ¶ Item pro poſitum eſſe. *Virg.* 1. *Æn. v.* 650. Omnis in Aſcanio chari ſtat cura parentis. ¶ Item pro conſtare, valere, æſtimari, magno pretio emptum eſſe. *Liv. l.* 23. *c.* 30. Multoque ſanguine, ac vulneribus ea Pœnis victoria ſtetit. *Quinctil. Decl.* 13. Quanti ſteterit mihi, quod ſemel imperata non feci. *Patercul. l.* 2. *c.* 64. Utique vindicta libertatis morte ſtetit. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. *v.* 122. Magno pretio ſtare. ¶ Item pro favere, tueri cauſam alicujus, ſequi ejus partes. *Cic. in Bruto.* Ut nemo contra civium perditorum popularem, turbulentamque dementiam a Senatu, & a bonorum cauſa ſteterit conſtantius. *Liv. l.* 26. Ac Dii prope ipſi cum Annibale ſtarent. *Id. l.* 38. Pro Juba, atque Afris inimiciſſimis Populi R. ſtetiſſe. ¶ Cum particula *contra*, eſt adverſari, reſiſtere. *Cic. in Brut.* Cum et contra populi ſtudium ſtetiſſet. ¶ Item pro inhærere, perſiſtere, præſtare, obſervare. *Cic. Att. l.* 7. Omnes cupiebant, Cæſarem ſtare, abductis præſidiis, conditionibus his, quas tuliſſet. *Id.* 3. *Off.* Facere promiſſa, ſtare conventis, reddere depoſita. *Liv. l.* 22. *c.* 29. Stare priore fœdere. *Id. l.* 8. Quo ſatis certo auctore ſtetur. h. e. cui inhærere poſſimus, cui aſſentiri, credere. *Quinctil. l.* 7. *c. ult.* Verbis ne legis ſtandum ſit, an voluntate. ¶ Item pro obedire, obtemperare, parere. *Cic.* 2. *Fin. c.* 22. Sed ſtare etiam oportet eo, quod ſit judicatum. *Id. Att. l.* 8. Tuo potius ſtabam judicio, quam meo. *Id. ibid.* Uterque Cenſor Cenſoris opinione ſtandum non putavit. ¶ Item pro placere. *Ter. in prol. Hec.* Partim ſum earum exactus, partim vix ſteti. Ubi *Don.* Agitur fabula, cum recitatur, ſtat, cum placet. Sic *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 176. Securus, cadat, an recto ſtet fabula talo. ¶ Eſt etiam verbum ſervorum, & ſignificat paratum eſſe ad miniſtrandum. *Gell. l.* 13. *c.* 22. Nulla apud me fecit popina, neque pueri eximia facie ſtabant. *Sueton. in Cæſ. c.* 49. Etiam ad cyathum & vinum Nicomedi ſtetiſſe, *aver ſervito da coppiere*. ¶ Item militantium, pro conſiſtere in loco ſuo. *Nepos in Epamin. c. ult.* Poſtquam ad Cadmeam pugnare cum Lacedæmoniis cœpit, in primis ſtetit, *combattè nelle prime file*. *Cic.* 2. *Tuſcul. c.* 23. Ut fit in prœlio, ut ignavus miles fugiat, quantum poſſit, & ob eam cauſam pereat nonnunquam, cum ei, qui ſteterit, nihil tale evenerit. ¶ Item meretricum cum proſtant, & amatores captant. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 30. olenti in fornice ſtantem. *Juvenal. ſat.* 10. *v.* 238. Quod ſteterant multis in carcere fornicis annis. ¶ Per me non ſtat, quominus &c. *id eſt non impediſce*. *Terent. Andr.* 4. 2. 16. Si poterit fieri, ut ne pater per me ſtetiſſe credat. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Non per me ſtetit, ſed per illa. Et cum infinito. *Scævola in leg. Pater. Dig. de legat.* 3. Si per eum non ſtetit parere defuncti voluntati. ¶ In æquo alicui ſtare, eſt æqualem eſſe. *Sen. de Benef. l.* 2. *c.* 29. Quod infra Deos ſumus, quod non in æquo illis ſumus, quod non in æquo illis ſtetimus. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Ter. Eun.* 2. 2. 40. Quid agitur? P. Statur. *Cic.* 1. *Off.* Jam illis ſtandum non eſſe quis non videt, quæ coactus quis metu, quæ deceptus dolo promiſerit? ¶ *Stat*, *ſtans*, & *ſtaturus*, V. ſuis locis.

Stœbe, es, f. στοιβή, genus herbæ ſpinoſæ in folio ſimul & in caule, quæ alio nomine phleos dicitur, noſtriſque temporibus incognita eſt. *Plin. l.* 22. *c.* 15.

Stœchades, f. 3. *les iſles d'Hyeres*, inſ. Galliæ Narb. in ora Provinciæ, contra Olbiam, & inter ſin. Sambracitanum ad Or. & Telonem ad Occ. Tres ſunt præcipuæ, eiſque adjacent duæ aliæ parvæ admodum. *Plin. l.* 3. *c.* 5. ¶ *Stœchas*, *adis*, herba quædam eſt, in iis inſulis proveniens, hyſſopo ſimilis, odorifera, guſtu amaro, *ſticade*. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Stœchas, V. vocem præced.

Stoice, adv. *Stoicamente*, στωϊκῶς, Stoicorum more. *Cic. in præf. Parad.* Stoice ſolet, nullis oratoriis ornamentis adhibitis, dicere. *Id. pro Mur. c.* 36. Agis mecum ſevere & Stoice.

Stoici, m. 2. *Stoici*, στωϊκοί, genus Philoſophorum, qui a Zenone Cittico originem habuere, ita dicti a στοά, *porticus*, quod Zeno Athenis in porticu Philoſophiam docuit, nempe in porticu illa, quæ Pœcile dicta eſt a varietate picturæ, ideſt a ποικίλος, *varius*, quam Polygnotus gratuito pinxit. Deum dicebant eſſe rationem quandam per omnem naturam rerum pertinentem, item legem naturalem recte imperantem, prohibentemque contraria: iidem divinitatem tribuebant æthere, aſtris, annis, menſibus, annorumque mutationibus. Nihil bonum exiſtimabant, niſi honeſtum. Felicitatem in ſola virtute conſtituebant. Itaque eorum axiomata fuerunt, ſolum honeſtum bonum eſſe; in quo virtus ſit, ei nihil deeſſe ad bene vivendum; ſolum ſapientem eſſe divitem, formoſum, regem; omnes ſtultos ſervos eſſe, peccata eſſe æqualia, & hujuſmodi. Hæc & alia multa eorum placita paſſim leges apud Ciceron. præſertim in libris philoſophicis. V. etiam orationem ejus pro Murena, ubi ſalſe eos ridet in perſona M. Catonis, *c.* 29. & 30.

Stoicida, dæ, m. patronym. idem ac Stoicus, ſed per contumeliam, quaſi ſit is, qui Stoicus videri velit, & tamen moribus ſit omnino contrarius Stoicæ diſciplinæ, & ſeveritati. *Juv. ſat.* 2. *v.* 64. Fugerunt trepidi vera, ac manifeſta canentem

nentem Stoicidæ. Quidam volunt hanc vocem ſignificare virum mollem. & Stoicidam nomen eſſe ſemianimem de viro dictum, ea ratione, qua apud *Virg. 9. Æn.* quidam Rutulorum Trojanos per convicium ſic ridet: O veræ Phrygiæ, neque enim Phryges &c.

Stoicus, a, um, quod ad Stoicos ſpectat, ut Philoſophia ſtoica, Secta ſtoica, Libelli Stoici, &c. *Hor. Epod.* 8. Quid? quod libelli Stoici inter ſericos Jacere pulvillos amant?

Stoïdis, f. 3. inſ. maris Perſici, apud fretum, ſeu fauces illius, in qua margaritæ proveniunt. *Plin. l. 6. c.* 25.

Stola, æ, f. *ſtola*, תלבש, Germ. *lang kleid*, Gall. *habillement*, Hiſp. *veſtidura eſtola*, Στολή, genus veſtis uſque ad imos pedes demiſſæ, ſic dictæ a Στέλλω, quod inter alia ſignificet ἐνδύειν, περιβάλλειν, *induere, circumdare*: quare a Veteribus de quovis indumento uſurpabatur, ut notat *Non. c.* 14. n. 6. *Ennius apud eund. ibid.* Cedo & caveo veſtitus ſqualida ſeptus ſtola. Speciatim vero ſtola fuit veſtis peculiaris, qua Græci, & Latini uſi ſunt. Sed ſtola Latinis erat veſtis muliebris, Græcis etiam virilis. Hinc *Plutarchus* ſcribit, ab Alexandro cuidam eſſe permiſſum, ut ſtola Perſica uteretur. De Latinis vero ita *Ulpian. l. veſtis, ff. de auro, & arg. leg.* Muliebria ſunt, quæ matris familias cauſa parata ſunt, quibus vir non facile uti poteſt ſine vituperatione, velut ſtolæ, pallia, tunicæ, &c. *Hor. l. 1. ſat.* 2. v. 99. Ad talos demiſſa ſtola, & circumdata palla. *Cic. 2. Phil. c.* 18. Sumpſiſti virilem togam, quam ſtatim muliebrem ſtolam reddidiſti. ¶ Fuit proprie honeſtarum matronarum. Erat ad imos uſque demiſſa pedes, cujus extremam partem ambiebat inſuta aſſuta, quæ erat faſciola quædam, ſive limbus. *Ovid. lib.* 2. *Triſt.* Ecquid ab hac omnes rigidas ſummovimus artes, Quas ſtola contingi, vittaque ſumpta vetat? *Martial. l.* 3. *ep.* 93. Rugoſiorem cum geras ſtola frontem. ¶ Metonymice ſtola nonnunquam pro ipſa matrona, ſive honeſta muliere accipitur. *Stat. l. 1. Sylv.* 2. v. 235. Hinc equites, hinc juvenum cœtu ſtolæ mixta laborat. ¶ Stola etiam accipitur pro veſte ſacerdotali, qua Sacerdotes in rebus ſacris utuntur, quæ & orarium vocatur. *Apul. l. ult. Met.* Proceſſi duodecim ſacratus ſtolis, habitu quidem ſatis religioſo, &c.

Stolatus, a, um, Στολωτός, ſtola ornatus: & quoniam ſtola honeſtarum tantummodo matronarum veſtis erat, factum eſt, ut ſtolatum accipiamus pro matronali, & honeſto. *Martial. l. 1. ep.* 36. Quis Floralia veſtit, & ſtolatum Permittit meretricibus pudorem? Ideſt matronalem verecundiam.

Stolide, adv. *ſtolidamente, pazzamente*, Ger. *torechtiglich*, Gal. *ſottement*, Hiſp. *locamente*, ἀνοήτως, ſtulte, inepte. *Liv. l.* 25. *c.* 19. Id non promiſſum magis ſtolide, quam ſtolide creditum. *Ammian. l.* 29. *c.* 8. ſtolidius erumpentes. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 3. Robore corporis ſtolide ferox. *Plin. l.* 25. *c.* 24. Pulmonea mala ſtolide tument. *fuor di miſura.*

Stoliditas, atis, f. *ſtolidità, pazzia*, fatuitas, ſtultitia. *Florus l. 3. c.* 3. Quadam ſtoliditate barbarica. *Gel. l.* 18. *c.* 4. Qui ignorat, ejuſdem ſtultitiæ eſſe vanitatem, & ſtoliditatem.

Stolidus, a, um, *ſtolido, pazzo*, נבל, Ger. *torechtig*, Gal. *ſot, niais*, Hiſp. *bova*, ἀνόητος, ἠλίθιος, μωρός, excors, ſtultus, fatuus. *Cic. de Div. l.* 2. Semper fuit, ut apud Ennium eſt, ſtolidum genus Æacidarum. *Liv. lib.* 34. Ut & ſtolidam fiduciam hoſti augeret. *Plaut. Mil.* 4. 2. 33. Nullum eſt hoc ſtolidius ſaxum. *Ovid.* 13. *Met. v.* 774. Riſit, &, O vatum ſtolidiſſime, falleris, inquit.

Stolo, onis, m. *mignolo*, id, quod a radicibus circum arbores enaſcitur, frutication inutilis ex arborum radicibus, e Græco Στέλλω, mitto, quia emittitur e radicibus, aut caudicis lateribus. *Varro l. 1. R. R. c.* 2. Quod effodiebat circum arbores radices, quæ naſcerentur e ſolo, quos ſtolones appellabant. *Plin. l.* 17. *c.* 1. Stolonum Liciniæ genti. Ita enim appellatur in ipſis arboribus frutication inutilis. ¶ Metaphorice accipitur pro ſtolido. Nempe homo impudens plane inutilis eſt, eoque optime confertur cauliculis iſtis, qui ex arboribus ſuccreſcunt. *Auſon. ep.* 4. v. 94. Sed jam non potes, o ſtolo, doceri.

Stolo, onis, m. cognomen familiæ Liciniæ. *Varro l. 1. R. R. c.* 2. Nam Stolonis illa lex, quæ vetat plus quingenta jugera Civem Romanum, & qui propter diligentiam culturæ Stolonum confirmavit cognomen, quod nullus in ejus fundo reperiri poterat ſtolo, quod effodiebat circum arbores radices, quæ naſcerentur e ſolo, quos ſtolones appellabant. *Adde Plin. l.* 17. *c.* 1.

Stomacace, es, f. 1. Στομακάκη, vitium gengivæ cum dentes decidunt, a Στόμα, & a κακός, quod oris vitium eſt. *Plin. l.* 25. *c.* 3. In Germania, trans Rhenum caſtris a Germanico Cæſare promotis, maritimo tractu fons erat aquæ dulcis ſolus, qua pota intra biennium dentes deciderent, compageſque in genibus ſolverentur, Stomacacen medici vocabant, & ſcelotyrben ea mala.

Stomachabundus, a, um, adject. indignabundus. *Gell. l.* 17. *c.* 8. Puer atrocibus oculis ſtomachabundus.

Stomachans, antis, o. 3. ἀγανακτῶν, partic. a ſtomachor. *Cic. in Bruto c.* 97. Sæpe videbam cum irridentem, tum etiam iraſcentem, & ſtomachantem Philippum.

Stomachanter, adv. ſtomachantis more. *Auguſtin. de vita beata, circa med.* Quaſi ſtomachanter irridens.

Stomachicus, a, um, Στομαχικός, qui ex ſtomacho laborat. Proprie ie dicitur, teſte Ægyneta, cujus ſtomachus, ſive ventriculus cibum eſſumptum non retinet. *Plin. l.* 25. *c.* 5. *de hellebora*: Medetur ita morbis comitialibus, ut diximus, vertigini, melancholicis, inſanientibus, podagricis, incipientibuſque tympanicis, ſtomachicis, ſpaſticis, &c.

Stomachor, aris, d. 1. *nauſeare, abbominare*, קצף, Ger. *zornen*, Gal. *ſe depiter, ſe courroucer*, Hiſp. *enſanarſe*, ἀγανακτεῖν, abhorreo, abominor, indignor, perturbor. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 16. Si enim ſtomachabere, & moleſte feras, plura dicemus. *Id. l.* 4. *Acad.* Et homo natum leniſſimus ſtomachari tamen cœpit. *Id. Att. lib.* 14. *ep.* 21. Amariorem enim me ſenectus facit, ſtomachor omnia. ¶ Vel cum dat. *Cic. lib.* 10. *Fam. ep.* 26. Itaque jucundiſſimis tuis literis ſtomachatus ſum in extremo. ¶ Vel cum ablat. & præpoſit. cum. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 68. Illud, quod Scipio, cum ſtomacharetur cum C. Metello, dixiſſe dicitur, &c. h. e. C. Metellum abominaretur. ¶ Vel cum membro orationis. *Id. Capitoni, in ep. ad Attic. lib.* 16. Non dubito, quin mirere, atque etiam ſtomachere, quod tecum de eadem re agam ſæpius.

Stomachoſe, adv. *con ira, ſdegnoſamente*. *Cic.* 10. *Att. ep.* 5. Reſcripſi ei ſtomachoſius.

Stomachoſus, a, um, *faſtidioſo, collerico*, קצף, Germ. *unwirſch*, Gall. *depité*, Hiſp. *ſanuda*, ὀργίλος, qui cuncta faſtidit, qui facile iraſcitur, vel indignatur. *Hor. l. 1. ep.* 15. Læva ſtomachoſus habena Dicet eques. *Firmic. l.* 5. *c.* 10. Erunt hi quoque animo malæ, & ſtomachoſæ. ¶ Ponitur etiam pro eo, quod iram movet, ſeu indignationem. *Cic. l. 2. de Or.* Me quidem hercule valde illa movent ſtomachoſa, & quaſi ſubmoroſa ridicula, &c. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 11. Stomachoſiores meas literas quas dicas eſſe, non intelligo.

Stomachus, i, m. *ſtomaco*, Ger. *der ſpeiſer, der magen*, Gall. *eſtomac*, Hiſ. *eſtomago*, Στόμαχος, apud Græcos collum, ſive cervix cujuſque rei in corpore animalis, quod quaſi fiſtula ſe habet. Sane Hippocrates uteri quoque, ac veſicæ cervicem eo nomine appellat, in lib. de aere, aquis, & locis, & lib. de ſuperfœtationibus, de ſterilibus, & de morbis mulieribus, &c. Dictus eſt ſtomachus, quaſi Στενὸς μήκων, anguſta longitudo. Per excellentiam vero notat œſophagum, ſive fiſtulam, quæ cibum defert in ventriculum. Hæc ſignificatio fecit, ut vulgo Στόμαχον dici velint, quaſi Στόμα χέω, quia ſit os, ac veſtibulum cibum in ventriculum infundens. Hac ſignificatione non non utuntur Latini, quanquam non uno modo. Nam interdum quidem eo nomine ſignant priorem quoque œſophagi partem, quæ ſubeſt faucibus. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c.* 54. Linguam autem ad radices ejus hærens excipit ſtomachus, quo primum illabuntur ea, quæ accepta ſunt ore. Is utraque ex parte tonſillas attingens, palato extremo, atque intimo terminatur. *Celſ. l.* 4. *c.* 1. Deinde duo itinera incipiunt. Alterum aſperam arteriam nominant, alterum ſtomachum. Arteria exterior ad pulmonem, ſtomachus interior ad ventriculum fertur. ¶ Interdum vero ima ſolum œſophagi pars eo vocabulo appellatur, ſive, ut Medici aiunt, alterum extremum œſophagi, inſertum ventriculo, ſive orificium ventriculi ſiniſtrum, ſitum ſub cartilagine mucronata, quam ob id natura videtur comparaſſe, ac ipſius eſſe propugnaculum. *Plin. l.* 11. *c* 37. Summum gulæ fauces vocantur, extremum ſtomachus. ¶ Sæpe autem ſumitur ſtomachus pro ipſo ventriculo, in quo cibus concoquitur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Eaſque, cum ſtomachi calore concoxerit, evomere. *Hor. l. 2. ſat.* 2. Jejunus raro ſtomachus vulgaria temnit. *Celſ. l.* 4. *c.* 5. Vulgatiſſimum vero, peſſimumque ſtomachi vitium eſt reſolutio, ideſt cum cibi non tenax eſt, ſoletque deſinere ali corpus, ac ſic tabe conſumi. ¶ Per metaphoram accipitur ſtomachus pro ea animi vi, quæ res aut ſuæ amicas naturæ amat & appetit, aut inimicas reſpuit, ut ſtomachus cibos. *Plin. l.* 2. *ep. ult.* Tranquilli mei ſtomachum multa ſollicitant, vicinitas urbis, opportunitas viæ, mediocritas villæ. h. e. emendi cupiditatem. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 1. Ludi apparatiſſimi, ſed non tui ſtomachi. *non di tuo genio.* ¶ Item ſæpiſſime pro faſtidio, odio, ira, indignatione, &c. *Cic. l. 2. Fam. ep.* 25. Ut ſcires, me tamen in ſtomacho ſolere ridere. h. e. in indignatione. *Id. Att. l.* 4. *ep.* 15. Locus ille animi noſtri, ſtomachus ubi habitabat olim, concalluit. h. e. locus ille, ubi ſedes iræ fuit, calorem concepit ad concoquenda, quæ dura ſunt. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. Superiori epiſtolæ quid reſpondeam, nihil eſt, quæ plena ſtomachi, & querelarum eſt. *Id.* 4. *Tuſc.* Tracta definitionem fortitudinis, intelliges eam ſtomacho non egere. id eſt ira. *Id.* 16. *Attic. ep.* 3. Erumpere ſtomachum in aliquem, *sfogar la ſua colera.* ¶ Movere ſtomachum proprie ſignificat turbare, *ſconvolger lo ſtomaco*. *Plin. l.* 13. *c.* 23. Cynosbatum Apulum vomitus facit, ſtomachum & alvum movet. ¶ Tranſlate eſt ad iram excitare. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 3. In quo tamen ille mihi riſum magis, quam ſtomachum movet. Eodem ſenſu dicimus, ſtomachum alicui facere. *Idem lib.* 1. *Fam ep.* 9. Non illi quidem ut mihi ſtomachum facerent.

Stomatice, es, f. στοματική, *medicamento per la bocca*, a Στόμα, τος. *Plin. l.* 23. *c.* 6. Fit medicamentum, quod ſtomatice vocatur, utiliſſimum oris vitiis, narium, aurium &c. *Id. l.* 24. *c.* 13. Mora, quæ in his naſcuntur, ſtomaticem efficaciorem præbent.

Stomaticus, a, um, Στοματικός, oris vitio laborans, cui os eſt exulceratum. *Plin. lib.* 24. *c.* 14. Hujus flos cum melle epiphoris illinitur, & ignibus ſacris, ſtomaticiſque ex aqua bibendus datur.

Stomoma, atis, n. Στόμωμα, eſt genus æris ſquamæ ſubtilius, ex ſumma ſcilicet æris lanugine decuſſum. *Plin. l.* 34. *c.* 11.

Storax, acis. V. Styrax.

Storea, æ, f. *ſtora, ſtuoja*, Ger. *decke, flechte*, Gal. *natte*, Hiſp. *eſtera*, Στορέα, teges e ſcirpo, ex juncis, aut ſtramentis, a Στορέω, ſterno, quia humi ſternitur. Apud Cæſarem, Plinium, & alios in pleriſque manuſcriptis eſt *ſtorea*. *Liv. l.* 30. *c.* 3. Numidæ præcipue arundine texta, ſtoreaque. *Plin. l.* 25. *c.* 16. Cadiva ſeparari, ſtramentis, ſtoreis, paleiſve ſubſtratis. *Cæſ. l. 2. B. C. c.* 9. Storeas ex funibus anchorariis tres fecerunt.

Strabo, onis, m. *guercio, che guarda di traverſo, ſtralunato*, Ger. *ſchieler*, Gal. *louche, bigle*, Hiſp. *biſco, tuerto*, Στραβός, Στρεβλός, qui oculos habet diſtortos. Eſt a στραβός, ſeu στρεβλός, quod a στρέφειν, quia oculis eſt diſtortis, ac depravatis. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Ecquos ſi non tam ſtrabones, at pætulos eſſe arbitramur? Multi enim, qui limina intrarunt integris oculis, ſtrabones ſunt facti. *Horat. l. 1. ſat.* 3. ſtrabonem appellat pætum pater. ¶ Hinc nota ſunt Strabonum cognomina apud Romanos, quia ſcilicet primi eorum, qui ſic vocati ſunt, diſtortis oculis tuere. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Strabo, onis, m. vir Ponticus, ex Amaſia urbe Ponti, id, quod ipſe de ſe teſtatur, & Stephanus prodidit, matre e Gnoſſo Cretenſi urbe, eruditione Græcus, profeſſione Philoſophus ſtoicus, & Geographus. Claruit Romæ temporibus Auguſti, & Tiberii. Amicitia uſus eſt Ælii Galli, cum quo Nilum navigavit, & totam fere Ægyptum luſtravit, & magnam Africæ partem. Scripſit Commentarios Geographicos, qui etiam hodie omnium manibus teruntur. *V. Voſſ. de Hiſtor. Græcis*, *l.* 6.

Strabonus, a, um, adject. idem quod ſtrabo. *Petron. in fragm. Tragur.* Strabonus eſt, non curo.

Strabus, a, um, adject. idem quod ſtrabo. *Noniar c.* 1. *n.* 109. Strabones ſunt, quos ſtrabos nunc dicimus. *Var. apud Priſcian. lib.* 6. De Venere pæta ſtrabam fecit.

Strages, is, f. *ſtrage*, מגפה, Ger. *niderlag*, Gall. *tuerie, deffaite*, Hiſp. *eſtrago*, ἀναίρεσις, clades, cum aut vento arbores, aut bello homines, aut alia quapiam de cauſa res aliquæ ſternuntur. *Cic.* 3. *de Leg.* Sed ille quas ſtrages edidit? *Id.* 3. *Phil.* Ille ex Mirmillone dux, ex gladiatore imperator quas fecit ſtrages, ubicunque poſuit veſtigia? *Silius l.* 3. *v.* 408. Strages nemorum. *Virg.* 12. *Æn.* dabit ille (omnibus) ruinas Arboribus, ſtrageſque ſatis, ruet omnia late. *Liv. l.* 32. *c.* 17. Locus ſtrage muri ſemirutus cumulatus. *Id. l.* 10. *c.* 34. Recentibus veſtigiis fugæ, ut ſtrage armorum in trepidatione nocturna paſſim relictarum, *robe ſparſe qua, e là*. *Id. l.* 4. ſtragem pecorum dare.

Stragulum, i, n. *drappo da coprire, tapezzaria*, στρῶμα, ἐπίβλημα, omnis veſtis, quæ ſternitur, cujus generis erant imprimis periſtromata, ſeu peripetaſmata, ſeu aulæa, ſeu Attalica, ſeu Babylonica, quibus aulæ, & triclinia, nonnunquam etiam lecti ſternebantur, item pallia, quæ lectis imponebantur, item veſtes aliæ, quæ equis ſubſternuntur, &c. a ſterno. *Varro l.* 4 *de L. L.* Quicquid inſternebant a ſternendo ſtragulum appellabant, quale eſt Græcorum pallium. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 21. Collocari juſſit hominem in aureo lecto, ſtrato pulcherrimo textili ſtragulo, magnificis operibus picto. *Plin. l.* 13. *c.* 21. Et a libro vela, tegeteſque, nec non & veſtem, atque ſtragula. *Martial. l.* 14. *epigr.* 147. Stragula purpureis lucent villoſa tapetis.

Stragulus, a, um, quod ſternitur, ut Veſtis ſtragula. *Cic.* 4. *Ver.* Dicebant, Scyphorum paria complura, hydrias argenteas, pretioſam veſtem ſtragulam, multa mancipia pretioſa Verri data eſſe. *Id. ibid.* Dico, te maximum pondus auri, & argenti, eboris, purpuræ, plurimam veſtem Melitenſem, plurimam ſtragulam Syracuſis exportaſſe.

Stramen, inis, n. *ſtrame, paglia*, Germ. *ſtroh*, Gal. *eſtrain*, Hiſp. *paja de la cama*, *bene*, κάρφη, κάρφος, ἄχυρον, ſtipula, vel quidvis aliud, quod ſolo quieſcendi gratia ſternitur, ut ſunt culmi, qui pecori ſubſternuntur. *Virg.* 11. *Æn. v.* 67. Hic juvenem ſublimem in ſtramina ponunt. *Ovid. Met.* 5. *v.* 447. contectam ſtramine ſorte caſam.

Stramentarius, a, um, adject. ut falces ſtramentariæ, quibus ſtramen ceditur, apud *Caton. de R. R. c.* 10.

Stramentatum ire, hoc eſt, ad ſtramenta colligenda, ea ratione, qua dicimus *frumentatum ire*, &c. *Hygin. fab.* 14. Idmon apud Lycum cum ſtramentatum exiſſet. ¶ Quibuſdam tamen Criticis ea lectio ſuſpecta eſt.

Stramentitius, a, um, ἀχυρωτός, quod ex ſtramento fit, ut Tectum ſtramentitium, tegetes ſtramentitiæ. *Petron. in Satyr.*

Stramentum, i, n. idem ac ſtramen. *Var. l. 1. R. R. c.* 50. Tertio modo metitur, ut ſtramentum medium ſubſecent, quod manu ſiniſtra ſummum prehendunt, a quo medio meſſem dictam puto; infra manum ſtramentum; quod terræ hæret, poſtea ſubſecatur. *Cæſ. l. 6. B. G.* Et ferveſacta jacula in caſas, quæ more Gallico ſtramentis erant tectæ, jacere cœperunt. *Col. l. 6. c.* 3. Hybernæ ſtabulationi boum præparanda ſunt ſtramenta. ¶ Accipitur etiam pro ſtragulo. *Cajus Dig. l. ult. tit. penult. leg.* 234. Olim ad Atticum ait, his verbis, & veſtimenta, & ſtramenta contineri. Sine his enim neminem vivere poſſe.

Stramineus, a, um, *di ſtrame*, καρφηρός, quod ex ſtramine eſt. *Ovid. l. 2. Am. el.* 9. Stramineis eſſet nunc quoque denſa caſis.

Strangia, æ, f. Στραγγία, genus tritici in Græcia. *Plin. l.* 18. *c.* 7.

Strangulabilis, le, adject. qui ſtrangulari poteſt. *Tert. de Anim. c.* 32. Anima aſcenſu ſcalarum fatigabilis, ſubmerſu piſcinarum ſtrangulabilis.

Strangulatio, onis, f. *ſtrangolazione*, חנק, Germ. *erwurgung*, Gal. *eſtranglement*,

Digitized by Google

Hiſp. *ahogacion*, *weiſer*, *ἀσφυξία*, actus ſtrangulandi, ſuffocatio, ut Strangulatio vulvæ, i. eſt compreſſio, & anguſtia uteri. *Plin. l.* 20. *c.* 15. Cuminum ſylveſtre ſtrangulationes vulvæ potum in vino aperit, tribus drachmis in tribus cyathis vini.

Strangulātor, oris, m. qui ſtrangulat. *Spartian. in Severo, c.* 14. Narciſſum Commodi ſtrangulatorem leonibus objecit.

Strangulātrix, icis, f. quæ ſtrangulat. *Prudent. in Rom. v.* 1103. Manus ſtrangulatrix ſuorum.

Strangulātus, us, m. idem ac ſtrangulatio. *Plin. l.* 20. *c.* 18. Datur & olfactandum ex aceto in ſtrangulatu vulvæ.

Strangulātus, a, um, *πνικτός*, *ſtrangolato*. *Plin. l.* 7. *c.* 7. Ut Fabius Senator poto in lactis hauſtu uno pilo ſtrangulatus.

Strangŭlo, as, a. 1. *ſtrangolare*, חנק, Ger. *erwuergen*, Gal. *étrangler*, Hiſp. *ahogar*, *στραγγαλόω*, *ἄγχω*, *ἀποπνίγω*, neco ſtringendo gulam, a *στραγγαλάω*. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Nos autem ridiculi, ſi dicimus, Ille patrem ſtrangulavit, honorem non præfamur. ¶ Tranſlatu ſumitur pro premere, gravare, moleſtia afficere. *Juven. ſat.* 10. *v.* 12. Sed plures nimia congeſta pecunia cura Strangulat. ¶ Strangulare divitias in arca, eſt concluſas ſervare, nec quicquam inde ad ſuum, aut ad amicorum uſum depromere, quod tanquam invitæ, & conſtrictæ retineantur conſtipatæ, ut quæ reſpirare nequeant, & ſuffocentur. *Stat.* 2. *Sylv.* 2. *v.* 150. Non tibi ſepoſitas infelix ſtrangulat arca Divitias. ¶ Strangulare ſegetas dicitur nimia ſatis lætitia, pro pinguedine opprimere. *Quint. l.* 8. *in Proœm.* Et velut into gramine ſata ſtrangulant. Strangulare ſonitum, eſt comprimere, & compeſcere, ne totus exeat. *Plin. l.* 2. *c.* 43. de tonitru: Spiritum nube cohibitum tonare, natura ſtrangulantu ſonitum. ¶ Cum de fœmina dicitur, obſcœnum eſt, quia refertur ad vulvam. *Cic. Famil. l.* 9. *ep.* 22. *ad Pætum*. Vide *Strangulatio*, & *Strangulatus, us*.

Strangūria, æ, f. *difficoltà d'orina*, *στραγγουρία*, urinæ ſtillicidium, cum urina per intervalla, & guttatim defluit, a *στράγξ* gutta, & *οὖρον*, urina. Hunc morbum periphraſi exprimit *Cato de re ruſt. c.* 156. Nunc de illis, quibus ægre lotium it, quibuſque ſubtillum eſt. Differt a dyſuria, *δυσουρία*, quo difficulter urina redditur, nec ſine dolore excernitur. *Cic.* 2. *Tuſc.* Quamvis idem forticulum ſe in torminibus, & in ſtranguria ſua præbeat. *Plin. l.* 24. *c.* 13. Aſpalathus diſcutit ſtrangurias.

Strangurioſus, a, um, adject. ſtranguria laborans. *Marcel. Empir. c.* 26.

Strata, æ, V. Stratus, a, um.

Strategēma, *rectius quam* Stratagema, atis, n. *στρατήγημα*, ſollers ducis conſilium ad hoſtem circumveniendum, aſtutia rei militaris, facinus conſilio potius, quam viribus geſtum, a *στρατηγέω*, exercitum duco. Sunt qui ſtratagema ſcribant, ac ſecundam corripiunt in verſu. Sed obſtat, quod Græce per ε ſcribatur. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 6. Conſilium illud Imperatorum fuit, quod Græce *στρατήγημα* appellant. ¶ Tranſlate dicitur de quocunque ingenioſo conſilio. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 2. Cum interim Ruſio noſtrus, quod ſe a Veſtorio obſervari videbat, ſtrategemate hominem percuſſit.

Strategematĭca, orum, n. *στρατηγηματικά*, ſolertia facta ducum, callida conſilia militaria. *Frontin. proœm. l.* 1. *Strategem.*

Strate, adverb. late, diffuſe, *a ſterno*. *Juvencus lib.* 3. *v.* 655. Strate tendentem diffuſa umbracula ficum.

Stratæ, & Stratĭvŏlæ, f. cognomina ſunt, & convicia meretricum apud *Plaut.* referente *Gel. l.* 3. *c.* 3.

Strategēum, i, n. *στρατηγεῖον*, tabernaculum ducis, prætorium. *Vitruv. l.* 5. *c.* 9.

Strategia, æ, f. *στρατηγία*, præfectura, ſeu locus, ubi præfectus juriſdictionem habet. *Plin. l.* 6. *c.* 9. *de Armenia*: Dividitur in præfecturas, quas ii ſtrategias vocant. *Id. l.* 4. *c.* 11. Thracia in ſtrategias quinquaginta diviſa.

Stratēgus, i, m. *capitano*, dux exercitus, *στρατηγός*, dictus ἀπὸ τοῦ ἄγειν τὸν στρατόν, a ducendo exercitu. *Plaut. Curcul.* 2. 3. 6. Nec ſtrategus, nec tyrannus quiſquam. ¶ Pro magiſtro convivii. *Id. Stich.* 5. 4. 20. Strategum te facio huic convivio. *ſopraſtante*.

Stratiōtis, is, f. *στρατιῶτις*, herba millefolium, frutex exiguus, palmi altitudine, foliis avicularum pennas imitantibus, brevi admodum, diſſectoque foliorum exortu. Eſt & ſtratiotes aquaticus, ſine radice vivens, aquis tantum ſupernatans, folia habens ſempervivo ſimilia, ſed majora. *Plin. l.* 24. *c.* 18. Celebratur autem & a Græcis ſtratiotis, ſed ea in Ægypto tantum, & inundatione Nili naſcitur, aizoo ſimilis, ni majora haberet folia. Refrigerat mire, & vulnera ſanat, ex aceto illita, &c.

Stratiotice, es, fem. *στρατιωτική*, eadem herba, quæ ſtratiotis, *Apulej. de herb. cap.* 88.

Stratioticus, a, um, *στρατιωτικός*, militaris, a *στρατιώτης*, miles. *Plaut. Mil. Gl. a.* 4. *ſc.* 8. *v.* 49. Mulicbres mores diſcendi, obliviſcendi ſtratiotici. *Id. Pſeud.* 2. 2. 9. Stratioticum nuntium advenientem percutiam probe.

Stratĭvŏlæ V. Stratæ.

Strato, onis, m. *Στράτων*, Philoſophus Lampſacenus, diſcipulus, & ſucceſſor Theophraſti, præceptor Ptolemæi Philadelphi, qui ob inſignem naturalis Philoſophiæ cognitionem Phyſicus eſt cognominatus. Hic omnem vim divinam in natura ſitam eſſe cenſebat, quæ cauſas gignendi, augendi, minuendique habeat, ſed careat omni ſenſu, & figura. *Cic.* 1. *de nat. Deor.*

Stratonice, es, Ariarathis Cappadocum regis filia, uxor Eumenis regis Pergami, Attaliqua mater. *Strab. lib.* 13. ¶ Item filia Demetrii Poliorcetæ, uxor Seleuci, quam ille filio Antiocho ex ejus amore ægrotanti conceſſit. *Plutar. in Demetr.*

Stratonicēa, æ, f. urbs Cariæ, Macedonum colonia. *Livius l.* 33. *c.* 18. *Plin. l.* 5. *c.* 29. ¶ Item urbs Meſopotamiæ ad Babylonem. *Id. l.* 6. *c.* 26.

Stratonicenſis, ſe, adject. ad Stratonicæam urbem pertinens, ut Stratonicenſis ager. *Liv. l.* 33. *c.* 18.

Stratonicus, i, m. quæſtor fuit Philippi, deinde Alexandri Macedonum regis, homo ditiſſimus, atque ob id apud Græcos in proverbium tranſiit, ut apud Latinos Craſſus. De hoc Stratonico mentionem facit *Plaut. Rud.* 4. 2. 57.

Strator, oris, m. *cavallerizzo*, qui equum domini ſella inſternit, ipſumque in equum ſuſtollit. *Spartianus in Caracalla c.* 7. Cum illum in equum ſtrator ſuus levaret. *Ulp. de off. Proconſ. leg.* 4. Proconſul ſtratores ſuos habere non poteſt.

Stratorius, a, um, ad ſternendum pertinens. *Paul. l.* 3. *ſentent. tit.* 7. *de legat.* Veſtes ſtratoriæ legato cedunt. *h. e.* veſtes ſtragulæ.

Stratum, i, ſubſt. n. *ſtrato*, *στρῶμα*, id quod ſtratum eſt, ſuper quod quieſcendum ſit, ut culmi, qui equis ſternuntur, in quibus dormiant, item lectus, qui homini paratur. *Virg.* 3. *Æn.* Haud ſegnis ſtrato ſurgit Palinurus. *Liv. l.* 22. *c.* 4. Ea neque molli ſtrato, neque ſilentio acceſſita. ¶ Strata item generaliter dicuntur omnia, quæ equis, muliſve inſternuntur. *bardatura*. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Frænos, & ſtrata equorum Pelethronium inveniſſe dicunt. *Sen. ep.* 81. Equos empturus ſolvi jubet ſtratum. ¶ Apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 19. ſtratum eſt tabulatum, ſeu pavimentum ligneum in machina arietaria.

Stratūra, ræ, f. actus ſternendi. *Sueton. in Claud. c.* 24. Collegio quæſtorum pro ſtratura viarum gladiatorium munus injunxit.

Stratus, us, m. idem quod ſtratum, quo equi inſternuntur. *Solin. c.* 57. de bucephalo. Accepto regio ſtratu, neminem unquam alium, quam dominum vehere dignatus eſt.

Stratus, a, um, *diſteſo per terra*, *ἐστρωμένος*, humi extenſus. *Virg.* 7. *Ecl.* Strata jacent paſſim ſua quæque ſub arbore poma. *Id.* 1. *Æn. v.* 700. Stratoque ſuper diſcumbitur oſtro. *Cic. Attic. l.* 10. Qui nos ſibi quondam ad pedes ſtratos ne ſublevavit quidem. *Liv. l.* 28. *c.* 14. ſtratum equus, *cavallo bardato*. ¶ Via ſtrata eſt, in qua lapides ſtrati ſunt, ut ſunt viæ in urbibus, & olim omnes viæ, quæ ab urbe Roma in alias Italiæ urbes ducebant. *Liv. l.* 8. Facto judicio viva ſub terram ad portam Collinam dextra via ſtrata defoſſa ſcelerato campo. ¶ Strata viarum, idem ac viæ ſtratæ. *Virg.* 1. *Æn. v.* 422. Miratur portas, ſtrepitumque, & ſtrata viarum. ¶ Strata, æ, abſolute pro via ſtrata, vel pro via ſimpliciter, a quo Itali *ſtrada*. *Eutrop. l.* 9. *c.* 9. Aurelianus interfectus eſt in itineris medio, quod inter Conſtantinopolim, & Heracleam eſt ſtratæ veteris. *Juvencus de Joanne Bapt.* Sternite jam ſtratas amplas.

Strĕbula, æ, f. ſeu ſtrebula, orum, n. pl. caro circum coxendices. *Varro l.* 6. *de L. L.* Cum ſtrebula, Opilius ſcribit, circum coxendices ſunt nobis. id Græcum eſt ab hujus loci verſura. *Feſt.* Strebula Umbrico nomine Plautus appellat coxendices hoſtiarum, quas Græci *μηρία* dicunt, quæ in altaria imponi ſolebant, ut Plautus ait in Frivolaria, Strebula agnina. *Arnob. l.* 7. Non enim places carnem ſtrebulam appellare, quæ taurorum a coxendicibus demitur.

Strena, æ, f. *mancia*, Ger. *newjahrgeſchenck*, Gal. *étrenne*, Hiſp. *eſtrenas*, *ξένιον*, munus quod dabatur die feſto, & fere anni ortu, boni ominis gratia. De vocis origine hæc ſcribit *Feſtus*. Strenam, inquit, vocamus, quæ datur die religioſo, ominis boni gratia, a numero, qui ſignificatur, alterum, tertiumque venturum ſimilis commodi, veluti trenam, præpoſita S litera, ut in loco, & litu ſolebant antiqui. *Symmach. l.* 10. *ep.* 28. Ab exortu pene urbis Martiæ ſtrenarum uſus adolevit, auctoritate Tatii regis, qui verbenas felicis arboris ex luco Streniæ anni novi auſpices primus accepit. ¶ Hujuſmodi ſtrenas ſolebant donare clientes patronis, civeſque Principibus, quod olim quidem ſub Auguſto cœpit, Tiberius vero prohibuit, ſed rurſus Caligula revocavit, de quo ita *Sueton. in ejus vita c.* 42. Edixit, & ſtrenas ineunte anno ſe recepturum, ſtetitque in veſtibulo ædium Cal. Januar. ad captandas ſtipes, quas plenis ante eum manibus, ac ſinu omnis generis turba fundebat. *V. eund. in Auguſt. c.* 57. *& in Tiber. c.* 34. ¶ Dabantur autem ſtrenæ boni ominis gratia, ut ex *Feſto* diximus. Hinc *ſtrena bona*, bonum omen eſt. *Plaut. Stich.* 5. 2. 24. Dorcum redeundi principium placet: bona ſcæva, ſtrenaque obviam occeſſit mihi.

Strenia, æ, f. eadem ac Strenua. *Varro de L. L. l.* 4. Hinc oritur caput ſacræ viæ, ab Streniæ ſacello.

Strenua, æ, fem. Dea, quæ ſtrenuum facere credebatur, quæ & *Strenia*. *Auguſt. lib.* 4. *de Civit. Dei*, *cap.* 16. Ex hujus Deæ luco viris ſtrenuis Kal. Jan. mittebantur verbenæ felicis arboris, quæ exinde ſtrenæ vocatæ videntur, ut in *ſtrena* diximus.

Strenŭe, adv. *fortemente*, *diligentemente*, Ger. *dapfferlich*, Gall. *vaillamment*, Hiſp. *esforçadamente*, *ἀνδρείως*, fortiter, diligenter. *Cic. pro Rab. perd. reo*: Ac ſi pro illorum laude mihi arma capienda eſſent, non minus ſtrenue caperem, &c. *Id. Att. l.* 16. *ep.* 6. Magis commoda, quam ſtrenue navigavi. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 2. Domus utriuſque noſtrum ædificatur ſtrenue. ¶ Sumitur etiam pro celeriter, protinus. *Curt. l.* 8. *c.* 2. Revocatoque ſtrenue Oxarte, futurum ſe in Regia poteſtate reſpondit. ¶ Superlat. *ſtrenuiſſime* habet *Veget. l.* 1. *c.* 17.

Strenuĭtas, atis, f. *fortezza*, *valore*, *diligenza*, גבורה, Ger. *ſtrengkeit*, Gall. *vaillance*, Hiſp. *valentia*, *ἀνδραγαθία*, fortitudo, celeritas, agilitas. *Ovid.* 9. *Met. v.* 320. Strenuitas antiqua manet.

Strenuo, as, n. 1. ſtrenue rem gero. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 34. Dum tu ſtrenuas, res erit ſoluta. Sunt qui hanc lectionem ſollicitant.

Strenŭus, a, um, *forte*, *valoroſo*, *diligente*, גבור, Ger. *ſtreng*, Gall. *vaillant*, Hiſp. *valiente*, *ἐντρεχής*, fortis, celer, vigilans, & ad res gerendas promptus. *Cic.* 2. *Phil.* Ut cognoſcerent te, ſi minus fortem, attamen ſtrenuum. *Ovid.* 9. *Met.* Una miniſtrarum media de plebe Galanthis, Flava comas aderat, faciendis ſtrenua juſſis. *Col. l.* 8. Magiſter pecoris acer, durus, ſtrenuus, laboris patientiſſimus, alacer, atque audax eſſe debet. *Plaut. Epid.* 3. 4. 10. Strenuiori deterior ſi prædicet ſuas pugnas. *Plin. l.* 18. *c.* 5. Fortiſſimi viri, & milites ſtrenuiſſimi ex agricolis gignuntur, minimeque male cogitantes. *Curt. l.* 9. *c.* 5. Tranſiliebantque in vehicula ſtrenuo ſaltu. *Rurſus Plaut. Rud.* 2. 2. 8. Adoleſcentem ſtrenua facie, rubicundum, fortem. *con cera da gagliardo*, *a ardito*.

Strepĭto, as, n. 1. *ſtrepitare*, *πατταγέω*, ſtrepitum facio, freq. a ſtrepo. *Virg.* 1. *Georg. v.* 413. Inter ſe foliis ſtrepitant. *Tibul.* 2. *el.* 2. ſtrepitantibus advolat alis. *Id. ibid. eleg.* 5. ſtrepitantia arma.

Strepĭtus, us, m. 4. *ſtrepito*, *mormorio*, המיה, Ger. *geruſch*, Gal. *bruit*, Hiſp. *eſtruendo*, *ψόφος*, lenis ſonitus, murmur, ſuſurrus. *Cic.* 5. *Ver. c.* 15. Tum vero non ſtrepitu, ſed maximo clamore ſuam Populus R. ſignificavit voluntatem. *Cæſ. l.* 4. *B. G.* Atque ipſo terrore equorum, & ſtrepitu rotarum ordines plerumque perturbant. *Horat. l.* 4. *od.* 3. O teſtudinis aureæ Dulcem quæ ſtrepitum, Pieri, temperas. ¶ Accipitur etiam pro faſtu, & pompa divitum, a comitantium ſtrepitu dicta. *Quint.* 13. *Declam.* Hic cum me avocaſſet ſubito trepidum, totoque fortunæ ſuæ ſtrepitu circumſteteriſſet. ¶ Antiqui hoc nomen etiam per ſecundam inflectebant. *Ennius apud Non. c.* 8. *n.* 55. Quid in caſtris ſtrepiti eſt? ¶ In ſtrepitu exaudire aliquid, eſt quod *Plaut. Capt.* 3. 4. 27. dixit *quaſi per nebulam*. h. e. confuſe, indiſtincte. *Cic. l.* 13. *ep.* 46. (*al.* 48.) Heri neſcio quid in ſtrepitu videor audiſſe, cum diceres te in Tuſculanum venturum.

Strĕpo, is, pui, pitum, n. 3. *fare ſtrepito*, *a rumore*, המה, Ger. *rauſchen*, Gal. *faire bruit*, Hiſp. *hazer eſtruendo*, *ψοφέω*, pedibus, aut alio quocunque modo ſtrepitum facio, ſuſurro, murmuro. Eſt a ſono, ut *ſtrideo*, & ſimilia. *Cic.* 1. *de Div.* Intus ſe ſtrepere, aperteque artam obterere. *Virg.* 6. *Æn.* Strepit omnis murmure campus. *Liv. l.* 22. *c.* 54. Strepunt aures clamoribus plorantium ſociorum, ſæpius nos, quam Deorum invocantium opem. *Plin. l.* 11. *c.* 10. Cum adveſperaſcit, in alveo ſtrepunt. ¶ Strepere aliquid, eſt ſubmurmurare. *Liv. l.* 2. Hæc cum ſub ipſo vallo, portiſque ſtreperent.

Strepſicĕros, otis, m. *στρεψίκερως*, animal quoddam tranſmarinum, cornua habens arecta, & in læve faſtigium exacuta, rugarumque ambitu contorta, quemadmodum *Plin. l.* 11. *c.* 37. *parum a princip.* deſcribit. *Capitolin. in Pio*, *cap.* 10. Edidit munera, in quibus elephantos, & ſtrepſicerotas, & crocodilos etiam exhibuit.

Streptos, i, *στρεπτός*, uvæ genus, ita dicta, quod cum ſolo circumagitur, a *στρέφω*, verto. *Plin. l.* 14. *c.* 3.

Stria, æ, f. eminentia illa, quæ in columnis eſt inter canaliculos, ſive ſulcos. Striæ hoc a ſtrigibus differunt, quod ſtriæ ſunt partes eminulæ, & extuberantes, ſtriges vero ſunt partes depreſſiores, interque ſtrias ſubſidentes. *Vitr. l.* 3. *c. ult.* Columnarum ſtriges faciendæ ſunt viginti quatuor, ita excavatæ, ut norma in cavo ſtrigis cum fuerit conjecta, circumacta ita ancon ibus ſtriarum dextra, ac ſiniſtra angulos tangat, &c. ¶ Dicitur etiam de herbis, pro parte eminula, & protuberante. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Quercnda m ea his facile noſcuntur venena, diluto rubore, candido aſpectu, livido intus colore, rimoſa ſtria, pallido per ambitum labro.

Striatūra, æ, f. *ſcanalatura*, ipſa forma ſtriata. *Vitruv. l.* 4. *c.* 3. Perfectionem ſtriaturæ habere. *Sidon. l.* 4. *ep.* 8. Senis cavari ſtriaturis.

Striātus, a, um, *ſcanalato*, quod ſtriis diſtinctum eſt. *Plin. l.* 21. *c.* 5. Candos ejus eximius, foliis toris ſtriatis, & anguſtis, in latitudinem paulatim ſe ſe laxantibus, effigie calathi. *Id. lib.* 37. *cap.* 10. Eureos nucleo olivæ ſimilis eſt, ſtriata concharum modo, non adeo candida. ¶ Striata frons eſt rugoſa, caperata, qualis eſt ſenum. *Apulej. l.* 10. *A. A.* Senili triſtitia ſtriatam gerens frontem.

Striblĭgo, inis, f. *ſoleciſmo*, *σολοικισμός*, barbaræ orationis vitium, alias ſolœciſmus, a *στρεβλός*, *curvus*, *pravus*. *Gel. l.* 5. *c.* 20. Solœciſmus a Sinnio Capitone, ejuſdemque ætatis aliis imparilitas appellatur, vetuſtioribus Latinis ſtribligo dicebatur, a verſura ſcilicet, & pravitate tortuoſæ orationis, quaſi ſtrobiligo quædam. *Arnob. l.* 1. Stribligines & vos iſtas libris illis in maximis, atque admirabilibus non habetis?

Stricte, adv. *ſtrettamente*, *vigoroſamente*, Germ. *engſtiglich*, Gall. *étroitement*, Hiſp. *apretadamente*, *στενῶς*, arcte. *Cic. de Amic. cap.* 16. Nec obſervare ſtricte, ne plus reddat, quam acceperit. *Pallad. l.* 2. *cap.* 6. Poſt bonam vindemiam ſtrictius, poſt exiguam latius puta. *Gel. l.* 16. *c.* 3. Faſciis ventrem ſtrictiſſime circumligare. *Paul. Digeſt. lib.* 8. *tit.* 2. *leg.* 19. Si quis ſtrictius interpretetur.

Stri-

Strictim, adv. *ſtrettamente*, λίγδην, ſtricte. *Plaut. Capt.* 2. 2. 18. Utrum ſtrictim‍ne attonſurum dicam eſſe, an per pectinem, neſcio, *ſeu ſuſſa pelle*. ¶ Sæpe accipitur pro compreſſe, breviter, ſingula ſtringendo, quæ ſparſa, ac diffuſa ſunt, breviter, & quaſi ſummatim colligendo. *Cic. pro Cluent.* c. 10. Cum ea, quæ copioſiſſime dici poſſunt, breviter a me, ſtrictimque dicuntur.

Strictipellæ, vel ſtrictivellæ dicuntur per convicium meretrices, quæ pellem ſtringunt, & rugas voltus complanant, ut amatoribus fucum faciant. *Plaut. in frag. apud Gell. l.* 3. c. 3. ubi alii leg. *ſtrativolæ*, quod & ipſum convicium eſt in meretrices, & *Var. l.* 6. *de L. L.* ubi alii reponunt *ſtrictabillæ*, vel *ſtritabillæ*, qua voce notari putant eas, quæ prave incedunt, neque planam pedem in veſtigio ponunt, ſed extremo tantum radunt, & ſolum veluti ſtringunt. *Strittare* enim *Varr. loc. cit.* exponit, ægre conſiſtere.

Strictivus, a, um, δρεπανὸς, quod ſtringitur, ut Strictivæ olivæ, quæ manu colliguntur, ad differentiam caducarum. *Cato c.* 146. Oleæ caducæ modii quinquaginta, ſtrictivæ modii decem.

Strictor, oris, m. qui oleas manu ſtringit. *Cato de R. R. c.* 144.

Strictūra, æ, f. ſcintilla erumpens e maſſa ferri candentis, cum ſtringitur, & malleo tunditur; ita cum *Nonio c.* 1. n. 77. & c. 12. n. 53. exponunt quidam Lexicographi. *Virg.* 8. *Æn. v.* 421. Striduntque cavernis Stricturæ chalybum, & fornacibus ignis anhelat. *Servius* tamen aptius interpretatur ipſas ferri maſſas, quæ excudendo ſtringuntur, & malleo denſantur. Nam & *Varro*, quem *idem Servius* citat, eodem pacto uſus eſt hac voce, cum ſcripſit, in Ilva Italiæ inſula naſci quidem ferrum, ſed in ſtricturas non poſſe cogi. *Plinius* quoque *l.* 34. c. 14. eo nomine maſſas terræ ſignificat, quæ excoctæ in ferrum tranſeunt. Sic *Prudent. l.* 2. *adv. Symmach.* Decoquat in maſſam ferventi ſtrictura ſecures. Denique *Lucilius*, quem *Nonius cit. c.* 1. pro ſe affert, contra ipſum facit. Ait enim: Crebræ ut ſcintillæ in ſtricturis &c. ¶ Eſt etiam ſtrictura idem quod ſtriatura, canaliculus, inciſura. *Petron. in Satyr.* Superciliis uſque ad malarum ſcriturem currentia. Alii leg. *ſcripturam*, & intelligunt lanuginem, quæ malas quodammodo inſcribit. Alii *juncturam*.

Strictus, a, um, *ſtretto*, ἐσφιγμένος. *Cic.* 2. *Phil. c.* 9. Cum tu illum in foro, ſpectante Populo R. ſtricto gladio inſecutus es? *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 58. Folia ex arboribus ſtricta. h. e. manu collecta. Sic *Horat. l.* 1. *ep.* 14. Strictis frondibus explere bovem diſjunctum. *Ovid. de remed. Amor. v.* 233. eſt artis ſtrictiſſima janua noſtræ, *anguſta, e difficile da entrarvi*. ¶ Translate ſumitur pro parco, avaro. *Firmic. l.* 5. c. 2. Faciet ſtrictos, avaros, ſordidos, & qui in omni vita gratiam lætitiæ vitent. ¶ Item pro eo, qui brevi, & conciſa oratione utitur. *Auct. Dial. de Orat. c.* 25. ſtrictior Calvus, numeroſior Aſinius. ¶ Item pro ſevero. *Stat. l.* 3. *ſilv.* 5. *v.* 87. Nulla foro rabies, aut ſtrictæ jurgia legis. ¶ Aliquando eſt leviter vulneratus. *Stat.* 8. *Theb. verſ.* 534. ſetigeram Lucana cuſpide frontem Strictus aper.

Striculus, i, m. pro hyſtriculus. h. e. pilis veſtitus, hirſutus. *Arnob. lib.* 5. In ſpeciem duri, atque ſtriculi peſſinnis.

Stridens, entis, o. 3. τρίζων, partic. a ſtrideo. *Virg.* 3. *Georg.* Monteſque per altos Contenta cervice trahunt ſtridentia plauſtra. *Id.* 6. *Æn.* Ac bellua Lernæ Horrendum ſtridens, flammiſque armata Chimæra.

Strideo, es, dui, n. *ſtridere*, *fare ſtridore*, *e ſtrepito*, חרק, Germ. *geigen*, Gal. *criſſer*, *bruire*, Hiſp. *rechinar*, τρίζω, τρύζω, ſtridorem, aut ſtrepitum edo, a τρίζω, quod idem notat, & a ſono factum eſt. *Virg.* 1. *Æn.* Foribus cardo ſtridebat ahenis. *Idem* 4. *Georg.* Ut mare ſollicitum ſtridet refluentibus undis. V. *Strideo*.

Strido, is, di, ſine ſup. idem ac ſtrideo. *Plin. epiſt.* 26. *l.* 9. At cum ſtrident funes, curvatur arbor, gubernacula gemunt. *Virg.* 4. *Georg.* Liquefacta boum per viſcera toto Stridere apes utero, & ruptis efferuere coſtis. *Hor. l.* 2. *ſat.* 8. *v.* 78. Stridere ſecreta diviſos aure ſuſurros.

Stridon, onis, f. *Sdrigna*, *Sdrin*, urbs olim Pannoniæ ſup. nunc Stiriæ, in conf. Illyrici, ad Muram fl. ¶ Patria fuit D. Hieronymi, qui proinde *Stridonienſis* appellatur.

Stridor, oris, m. *ſtridore*, *ſtrepito*, המיה, Germ. *geigen*, Gall. *triſſement*, Hiſp. *reydo*, τετριγμός, βρυγμός, ſtrepitus, ingratus ſonus, qualis in funibus agitatis a ventis, in foribus cardinibus, & anguium ſibilis, & in curruum rotis male junctis intelligitur. *Virg.* 1. *Æn. v.* 87. Inſequitur clamorque virum, ſtridorque rudentum. *Cic.* 5. *Tuſc. cap.* 40. At vocem citharœdi non audiunt; ne ſtridorem quidem ſerræ tum, cum acuitur.

Stridŭlus, a, um, ψιθυρός, λιγυρός, quod ſtridet. *Ovid. l.* 3. *Triſt. el.* 12. Nec, ut ante, per Iſtrum Stridula Sauromates plauſtra bubulcus agit. *Id.* 10. *Met. v.* 6. Fax lacrymoſo ſtridula fumo. h. e. crepitans, & ſcintillans.

Striga, æ, f. ſulcus, qui uno ductu peragebatur in longitudinem, ut ſcamnum in latitudinem. A ruſticis cum ſtrigæ, tum ſcamni vocem acceperunt agrimenſores. Igitur ſtriga erat menſura, qua agri ita diſponebantur, ut in longitudinem longiores eſſent; ſive, quod idem eſt, ut a Septentrione in Meridiem in longitudinem reſpicerent: ſcamnum erat menſura, qua agri ita diſponebantur, ut longiores eſſent in latitudinem, h. e. ut reſpicerent in longitudinem ab Occidente in Orientem. Nam agrimenſores in Italia longitudinem accipiebant a Septentrione in Meridiem, latitudinem vero ab Occidente in Orientem. *Hygin. in Gromaticis*: Omnem menſuræ hujus quadraturam dimidio longiorem, ſive latiorem facere debebimus, & quod in latitudine longius fuerit, ſcamnum appellare, quod in longitudinem, ſtrigam. ¶ Interdum ſtriga eſt vocabulum caſtrenſe, ac ſignificat ſpatium turmarum, in quo equi ſtringuntur, & interquieſcunt ad urinam mittendam, & ut a continuo itinere reſpirent. *Caper*, *de verbis dubiis*: Striga in turma, ubi equi deſtringuntur. *Chariſ. l.* 1. Striga caſtrenſe eſt vocabulum, intervallum turmarum ſignificans, in quo equi ſtringuntur. ¶ Eſt & alia ſtrigæ acceptio, nempe pro ordine rerum inter ſe continuate collocatarum. *Feſt.* Strigæ appellabantur ordines rerum inter ſe continuate collocatarum, a ſtringendo dictæ. *Col. l.* 2. c. 19. Utrumque ſiccatum coarctabimus in ſtrigam, atque ita manipulos vinciemus. Altera lectio habet *ſtriam*. Atque hinc eſt, quod (ut auctor eſt *Hyginus libello de caſtrorum menſurae*) ſtriga dicatur ordo, & ſeries equorum in caſtris tendentium. Neque enim hæc diverſa eſt ſignificatio ab ea, quam ponit *Feſtus*, ſed tantummodo generalis vocabuli ad rem ſpecialem accommodatio.

Strigātus, a, um, quod ſtrigæ formam habet, ut Ager ſtrigatus. *Aggenus Urbicus*, *l.* 1. *Comment. in Julium Frontinum*: Strigatus ager eſt, qui a Septentrione in longitudinem in Meridianum decurrit. Scamnatus autem, qui eo modo ab Occidente in Orientem creſcit. Et latitudinem hanc ſecundum idioma artis voluit Frontinus in Orientem intelligi.

Striges. V. Strix.

Strigil, lis, n. idem ac ſtrigilis. *Non. c.* 3. *n.* 195. ex *Varrone*.

Strigilecŭla, læ, f. diminut. parva ſtrigilis. Ita eam deſcribit *Apul.* 2. *Florid.* (*al.* 5.) Prædicabat, fabricarum ſibimet honeſtam ſtrigileculam, recta faſtigatione clauſulæ, flexa tubulatione ligulæ, ut ex ipſa in manu capulo moraretur, & ſudor ex ea rivulo laberetur.

Strigĭlis, is, *ſtreggbia*, Ger. *ſtrigel*, Gal. *étrille*, Hiſp. *almohaça*, ξύστρα, ξύστρον, inſtrumentum dentatum, ex ferro, auro, argento, vel alia materie, quo hominum ſordes abradendo expoliuntur. Nam ſtrigilibus utebantur veteres in balneis ad radendas ſordes corporis, ſudoremque tergendum, præcipue in frictionibus ante cibum. Eſt a *ſtringo*, abjecto n, quomodo ab eodem *ſtriga* dicitur. Figuram ſtrigilis depictam, vide, ſis, apud Hieron. Mercurialem l. 1. Artis Gymnaſticæ c. 8. *Cic.* 4. *Fin. c.* 10. Ad illam vitam, quæ cum virtute degatur, ampulla, aut ſtrigilis accedat. *Juven. ſat.* 3. *v.* 262. Sonat unctis ſtrigilibus. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 126. I puer, & ſtrigiles Criſpini ad balnea defer. ¶ Interdum accipitur pro inſtrumento ad radendum lignum apto. *Pallad. l.* 5. *tit.* 4. Arbor ferrea ſtrigili ſubraſa. ¶ Item pro ſpecillo, ſive clyſtere oriculario, idest quo medicamentum auribus inſtillatur. *Scribonius Largus compoſit.* 39. Frondeſ herbæ urceolaris, aut cucurbitæ ramentorum ſuccus tepens per ſtrigilem in foramen auris dolentis infuſus. *Plin. l.* 29. *c. ult.* Cum opus ſit, ſtrigili tepefacta infundere. ¶ Item pro parva maſſa auri. *Plin. l.* 33. c. 3. Hiſpania ſtrigiles vocat auri parvulas maſſas, quod ſuper omnia ſolum in maſſa, aut ramento capitur, cum cætera metallis reperta igni perficiantur. ¶ Denique ſtrigilis accipitur pro ſtrige, idest parte cava in columnis, &c. *Vitruv. l.* 4. c. 4. ut Budæus, & alii leg. nam ab aliis *ſtriges* reponitur.

Strigillum, ii, ſeu ſtrigilium, ut aliqui ſcribunt, n. 2. ſpecillum, quo in aures medicamentum infunditur. *Celſ. l.* 6. c. 7. Commodiſſimeque per ſtrigillium inſtillatur. Alii leg. *ſtrigilem*.

Strigles, gium, f. idem quod ſtriges, h. e. cavitates in columnis. *Vitruv. l.* 4. c. 4. Striarum, & ſtriglium circuitus. Alii leg. *ſtrigium*.

Strigmentum, ti, n. ξύσμα, ῥύπος, γλοιός, ſordes, quæ deſtringuntur, & abſterguntur de corporibus, a *ſtringendo*. *Celſ. l.* 2. c. 6. Alvus quoque varie peſtifera eſt, quæ ſtrigmentum, ſanguinem, bilem viridem, aliquid modo diverſis temporibus, modo ſimul, & in mixtura quadam, diſcreta tamen repræſentat. *Plin. l.* 9. c. 23. Anguillæ atterunt ſe ſcopulis, ea ſtrigmenta viviſcunt. *Id. l.* 15. c. 4. Notum eſt, Magiſtratus honoris ejus octogenis ſeſtertiis ſtrigmenta olei vendidiſſe. ¶ Ponitur etiam pro quocunque ramento. *Plin. l.* 20. c. 3. *de cucurbita ſilveſtri*. Succus ex ſtrigmentis illitus cum roſaceo, & aceto lebrium ardores refrigerat. *Val. Max. l.* 9. c. 14. *num.* 3. Ut candentium juglandium ſtrigmentis barbam ſibi, & capillum adurerent. Alii leg. *putaminibus*.

Strigo, as, n. 1. idem quod ſtringo, & dicitur de equis, & jumentis, cum interquieſcunt, & deſtringuntur ad urinam mittendam, aut vires recuperandas. Apud *Phædr. l.* 3. *fab.* 7. ita loquitur mula ad muſcam ſe increpantem: Aufer frivolam inſolentiam, nam ubi ſtrigandum, & ubi currendum eſt, ſcio. *Plin. l.* 18. c. 19. In arando verſum peragi, nec ſtrigare in actu ſpiritus. h. e. non interquieſcere, uſque dum totus verſus agri conficiatur. Ita ex Codicib. & MSſ. legit *Harduin*. Quidam alii *nec ſtrare in actu ſpirare*. ¶ Translate *Senec. ep.* 31. Rurſus ad honeſta nitentes, quanto magis incubuerint, minuſque ſibi vinci, ac ſtrigare permiſerint, admirabor, & clamabo: tanto melius ſurge, & reſpira &c.

Strigo, onis, vel ſtrigor, oris, *ſtregone*, homo maleficus. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 46. Longum eſt ſtrigonem maleficum exornarier. Ita legit *Muretus l.* 12. *var. lect.* c. 19. Alii aliter. *Feſtus*, ſtrigones, vel ſtrigores dici ait homines denſarum virium.

Strigōſus, a, um, *macilento*, Germ. *auſſgezehert*, Gal. *flanc*, Hiſp. *conſumido*, ἰσχνός, macilentus, & dicitur proprie de jumentis, quorum corpore fames, aut nimius labor ſtringit, & enecta reddit. *Col. l.* 7. c. 6. Ut largi ſit uberis, & non ſtrigoſiſſimi corporis. *Liv. l.* 27. c. 47. Equi ſtrigoſiores. *Gel. l.* 4. c. 20. Equum ſtrigoſum, & male habitum, ſed equitem ejus uberrimum, & habitiſſimum viderunt. ¶ Translate ponitur pro jejuno, nimis parco in dicendo, ut Strigoſus Orator. *Cic. in Brut. c.* 16. Verum eſt certe genere toto ſtrigoſior. h. e. gracilior, tenuior.

Stringo, is, nxi, ctum, a. 3. *ſtringere*, צמק, Ger. *trengen*, Gal. *étreindre*, Hiſp. *apretar*, σφίγγω, arcto, comprimo, a voce Græca allata, quæ idem ſignificat. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 66. Ita hodie te ſtringam ad carnarium. *Gell. l.* 17. c. 8. Mare gelu ſtringi, *agghiacciarſi*. ¶ Sæpe translate ſumitur. *Cic.* 3. *Off.* Nullum vinculum ad ſtringendam fidem jureiurando majores arctius eſſe voluerunt. ¶ Metalepſi ſumitur pro educere, nudare. *Liv. l.* 7. c. 5. Procul inde omnibus abire juſſis, cultrum ſtringit. *Idem ibid.* Prius in me ſtrinxeritis ferrum. ¶ Item pro decerpere, colligere. *Virg.* 2. *Georg.* Sed tamen & quernas glandes nunc ſtringere tempus, Et lauri baccas. *Id. Ecl.* 9. hic ubi denſas Agricolæ ſtringunt frondes. h. e. amputant, decutiunt. ¶ Item pro movere, tangere. *Virg.* 10. *Æn.* Atque animum patriæ ſtrinxit pietatis imago. ¶ Item pro leviter vulnerare. *Virg.* 8. *Æn.* Hunc primum levis haſta Themillæ Strinxerat. *Id.* 10. *Æn.* haſta ſtrinxit aliquid magno de corpore Turni. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 7. Unda ſtringitur tepido Noto. h. e. Noto leviter flante verberatur, & criſpatur. ¶ Item pro cædere, dolare. *Sil. l.* 6. Jam nautica pubes Aut ſylvis ſtringunt remos. ¶ Item pro radere. *Virg. Æn. l.* 8. Pleno quem flumine cernis Stringentem ripas. *Ovid.* 1. *Metam.* Veſtigia leporis canis ſtringit. *Id.* 3. *Amor. el.* 2. Stringere metas rota. ¶ Item pro maledicere, obtrectare. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 7. Quam tua delicto ſtringantur pectora noſtro, idest maledictis lædaris noſtra culpa. ¶ Stringere rem parentis ingluvie, *divorare*, *conſumare il patrimonio*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 8.

Stringor, oris, m. actus ſtringendi. *Lucret. l.* 3. *v.* 694. Morbus ut indicat, & gelidai ſtringor aquai. h. e. frigus aquæ, quo dentes perſtringuntur. de dentibus enim ibi eſt ſermo.

Stringotomium, ii, n. culter anatomicus. *Veget. de re veterin. l.* 2. c. 27. Stringotomio decarnare.

Strio, as, a. 1. *ſcanalare*, ſtrias facio. *Vitr. l.* 4. c. 3. Columnas autem ſtriere viginti ſtriis oportet. ¶ Striare etiam dicuntur boves, cum peracto, aut non peracto priore verſu, alius ſuper alium innititur. Hoc autem fieri, dum boves adhuc in priore verſu anhelant, non convenit. *Plin. l.* 18. *cap.* 19. In arando verſum peragi, nec ſtriare in actu ſæpius. V. *Strigo*.

Strix, igis, f. στρίγξ, canaliculus in columna ſtriata. Nomen ex eo eſſe videtur, quod ſtrigilis more ſit ſulcata. Niſi potius a Græco στρίξ, ſive στρίγξ. Nam apud *Vitruvium* legimus *l.* 10. c. 15. Canaliculi, qui Græce στρίξ dicitur, longitudo foraminum XIX. Quomodo a ſtria differat, V. *Stria*. *Vitruv. l.* 4. c. 4. Circa ſtrigium cava, & angulos ſtriarum. ¶ Strix item, στρίξ, στρίγξ, avis eſt nocturna, vel veſpertilio, vel noctua, vel ſaltem avis noctuæ ſimilis, *ſtrige*. *Plin. l.* 11. c. 39. Eſſe in maledictis jam antiquis ſtrigem convenit; ſed quæ ſit avium, conſtare non arbitror. *Serenus Sammonicus c.* 59. putat, ſtriges ubera immulgere labris infantium. Ait enim: Præterea ſi forte premit ſtrix atra puellos Viroſa immulgens exertis ubera labris. Quod fabuloſum eſt. *Plin. l.* 11. c. 39. Nec lac, niſi animal parienti, volucrum veſpertilioni tantum. Fabuloſum enim arbitror de ſtrigibus, ubera eas infantium labris immulgere. *Ovidius* autem infantes ſine nutricum cuſtodia relictos a ſtrigibus e cunis rapi tradit, ſanguinemque omnem ab illis exſorberi. Sic enim ſcribit 6. *Faſt.* Sunt avidæ volucres, non quæ Phineïa menſis Guttura fraudabant, ſed genus inde trahunt. Grande caput, ſtantes oculi, roſtra apta rapinæ, Canities pennis, unguibus hamus ineſt. Nocte volant, pueroſque petunt nutricis egentes, Et vitiant cunis corpora rapta ſuis. Carpere dicuntur lactentia viſcera roſtris, Et plenum poto ſanguine guttur habent. Eſt illis ſtrigibus nomen, ſed nominis hujus Cauſa, quod horrenda ſtridere nocte ſolent. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 30. Cum condiunt, non condimentis condiunt, ſed ſtrigibus, vivis convivis inteſtina quæ exedint. ¶ Item ſtrix a veteribus lamia, ſeu mulier malefica dicebatur, cujus proprium eſſe credebant infantes faſcinare ſuo contactu, & lactis, munerumque oblatione, *ſtrega*, Germ. *unle*, Gal. *chevęſche*, Hiſp. *bruxa*, στρίγξ, λαμυρός, γυνὴ φαρμακίς. *Feſtus*. Striges, aves nocturnas, ut ait Verrius, Græci στρίγγας appellant: a quo maleficis mulieribus nomen inditum eſt, quas volaticas etiam vocant.

Strobĭlus, i, m. στρόβιλος, nux pinea, quæ etiam Græcis dicitur conus, conarium, cocalus, a στροβιλεῖν, vortex, turbo, trochus. *Ulp. l. ligni*, in *fine*, *ff. de legat.* 3. De pino etiam integri ſtrobili ligni appellatione continebuntur. ¶ Strobilus quoque eſt arbor ex pinaſtrorum genere. *Plin. l.* 16. c. 10. *de pinaſtro*. Eaſdem arbores alio nomine eſſe per oram Italiæ, quas ſtrobilos vocant, plerique arbitrantur, &c. Plerique Cod. habent *tibulos*.

Strobus, i, f. στρόβος, genus arboris odoriferæ. *Plin. lib.* 12. *cap.* 17. Petunt & in Carmanos arborem ſtrobum ad ſuffitus, perfuſam vino palmeo accendentes. ¶ Sumitur etiam pro ladano, quod eſt genus odoris, qui fit ex ſucco ladæ herbæ, & aliarum fruticum odoratorum, qui herbis caprarum inhæreſcit, dum paſcuntur, & pulvere glomeratus, ac Sole incoquitur. *Plin. l.* 12. c. 17.

Recentiores ex Auctoribus ſtrobon hue vocant.

Strombus, i, m. στρόμβος, concha tortilis in mari, a στρόμβος, turbo, trochus, quod idem eſt, ac στρόβιλος. Plin. l. 32. c. 10. Strombi in aceto putrefacti lethargicos excitant odores. Id. ib. l. 11. Sceptri, ſtrombus, ſolen, ſive aulus.

Strongyle, f. 1. Stromboli, Inſ. Siciliæ, una Æoliarum, in mari Tyrrheno, ſic dicta a rotunditate. ¶ Item inſ. Cretæ, ante Lyclum opp. Naxi inſ. ¶ Item inſ. parva Lyciæ. ¶ Item Strongyle, olim Macalla, Strongoli, urbs Magnæ Græciæ, in ora, inter Crotonem ad Auſtr. & Chrimiſſam ad Bor. ¶ Strongyle quoque, Pergola, opp. Naxi, in ſaxo, ubi rudera templi Baccho olim dicati. Plin l. 4. c. 12.

Strongylos, vel Strongylus, i, f. inſula Siciliæ, eadem quæ Strongyle. Silius l. 14. v. 260. perflataque ſtrongylos Auſtris.

Stropha, æ, f. στροφή, verſutia, acumen, tergiverſatio fraudulenta, conflatio ſubdola, a στρέφω, verto. Plin. l. 1. ep. 18. Ego aliquam ſtropham inveniam, agamque cauſam tuam. Martial. l. 3. ep. 7. Nihil ſtropharum eſt, jam ſalarium dandum eſt. ¶ Apud Vitruv. l. 10. c. 8. ſtrophæ ſunt vincula, quibus remi ad ſcalmos alligantur.

Strophădes, f. 3. Strivali, duæ inſulæ parvæ maris Jonii, ante Cypariſſium prom. ita dictæ a στρέφω, verto, vel a στροφή, converſio, nempe a converſione Calais, & Zethæ, qui Harpyas a Regno Phinei ejecerunt, & ad has uſque inſulas perſecuti ſunt, ubi admoniti, ut Jovis canes ulterius perſequi deſiſterent, reverſi ſunt. Virg. 3. Æn. v. 209. Strophades Grajo ſunt nomine dictæ Inſulæ Jonio in magno.

Strophiarius, ii, m. στροφιοποιός, qui ſtrophia facit. Plaut. Aul. 3. 5. 42. Strophiarii adſtant, adſtant ſemizonarii.

Strophiŏlum, i. n. dim. a ſtrophium. Plin. l. 21. c. 2. de coronis, Strophia appellantes, unde nata ſtrophiola.

Strophium, ii, n. ἀνάδεσμος, ſeu στρόφιον, faſcia pectoralis. Catul. carm. 65. Non tereti ſtrophio lactantes vincta papillas. Turpil. apud Non. c. 14. n. 8. Inter vias epiſtola excidit mihi, infelix inter tuniculam & ſtrophium quam collocaram. ¶ Præterea ſtrophium eſt ſertum, ſeu corona, quæ caput cingitur. Plin. l. 21. c. 2. Tenuioribus (coronis) utebantur antiqui, ſtrophia appellantes, unde nata ſtrophiola. Feſtus: Struppos (al. Stroppus) eſt, ut Attejus philologus exiſtimat, quod Græce ἀνάδεσμος vocatur, & quod ſacerdotes pro inſigni habent in capite: quidam coronam eſſe dicunt, aut quod pro corona inſigne in caput imponatur, quale ſit ſtrophium. ¶ Item vitta ſeu faſcia, qua flores in ſerta nectuntur. Prudent. Cathemer. 3. v. 28. Sertaque myſtica dactylico liga ſtrophio. ¶ Item vinculum, quo anchora alligatur. Apulej. l. 11. Metam. Navis abſoluta ſtrophiis anchoralibus.

Strophōſus, a, um, adject. qui ſtrophi morbo laborat. Veget. l. 1. c. 27. Animalia ſtrophoſa, quibus ventris frequenter dolet.

Strophus, i, m. volvulo, inteſtinorum dolor, cum circa umbilicum inteſtina torquentur, στρόφος. Apul. de herb. c. 22. Chamæpytis ſtrophi dolorem tollit.

Streppus. V. in Strophium.

Structe, adv. cum apparatu, ornate. Tertul. de cultu fem. c. 11. Quæ vobis cauſa eſt ſtructius prodeundi.

Structĭlis, & le, o. κατασκευαστός, quod ſtructum eſt, ut Structiles canales, ſtructiles columnæ, quæ non ſunt ex uno lapide, ſed ex multis, quibus opponuntur ſolidæ, quæ ex uno, ſolidoque conſtant lapide. Ulp. l. ſicuti, §. 1. ff. ſi ſervitus vindicetur: Superque eum parietem columnas ſtructiles imponere. Vitruv. l. 8. c. 7. Canales ſtructiles. ¶ Lapis ſtructilis, lapis minutior, qui aliis imponitur ad domos ſtruendas. Ulp. l. etſi forte, §. modus, ff. ſi ſervitus vindicetur. Forte ut reficiat lapide quadrato, vel lapide ſtructili. ¶ Cæmentum ſtructile, lapis cæſus ad fundamentum jaciendum, cui ædificium ſuperſtruatur. Martial. l. 9. epig. 77. Non ſilice duro, ſtructilive cæmento. ¶ Sepes ſtructiles, manufactæ, quibus opponuntur vivæ. Col. l. 11. c. 3. Vetuſtiſſimi auctores vivam ſepem ſtructili prætulerunt.

Structio, onis, f. actus ſtruendi, ſtructura. Pallad. l. 11. tit. ult. Petroſelinum ſerunt inter ſpatia ſtructionis. Inſcript. apud Reineſ. claſſ. 7. n. 16. Scalaris ſtructio.

Structor, oris, m. 3. κατασκευαστής, τέκτων, qui aliquid ſtruit. Speciatim ponitur pro ædificatore. A fabro cæmentario, muratore. Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 5. A puero ut diſceſſi, in aream tuam veni. res agebatur multis ſtructoribus. ¶ Item pro eo, qui annonam parat. Cic. Att. l. 14. ep. 3. Ecce autem ſtructores noſtri ad frumentum profecti, cum inanes rediiſſent, &c. ¶ Item pro eo, cujus cura eſt menſas extruere, & decoro manuum geſtu cibos diſcerpere, ac perminiſtrare, ſcalco. Serv. in 1. Æn. Struere eſt ordinare, componere: unde & ſtructores dicuntur ferculorum compoſitores. Martial. l. 10. ep. 48. Et quæ non egeant ferro ſtructoris Ofellæ. Juvenal. ſat. 5. v. 120. Structorem ſaltantem ſpectes, & chironomonta volanti cultello.

Structōrius, a, um, adject. qui ſtruitur, ut opera ſtructoria alicui locare. Tertul. in Apolog. c. 14.

Structūra, æ, f. ſtruttura, fabbrica, κατασκευή, ratio ſtruendi, ædificatio. Liv. l. 21. c. 11. de muris Sagunti: Cæmenta non calce durata erant, ſed interlita luto, ſtructuræ antiquæ genere. Vitruv. l. 2. c. 8. Structurarum genera hæc ſunt. reticulatum (opus) quo nunc omnes utuntur, & antiquum, quod incertum dicitur. ¶ Tranſlate Cic. de opt. gen. orat. c. 2. Structure verborum. Ovid. 4. de Ponto, eleg. 13. v. 4. Structura carminis. ¶ Ponitur item pro ipſa mole ſtructa. Vitruv. l. 5. c. 12. de portubus faciendis: Erit ex una parte ſtatio, ex altera parte ſtructuris, ſive aggeribus expediantur progreſſus. Eæ autem ſtructuræ, quæ in aqua ſunt futuræ, videntur ſic eſſe faciendæ, &c.

Structus, a, um, κατασκευασθείς, diſpoſto, fabbricato. Cic. de Sen. Fundit frugem ſpicæ ordine ſtructam. Id. in Or. c. 70. Si cujus compoſiti Oratoris bene ſtructam collocationem diſſolvas permutatione verborum. Virg. 3. Æn. Templa Dei ſaxo venerabar ſtructa vetuſto. Lucr. l. 4. v. 361. Saxorum ſtructa, pro ſtructa ſaxa, ut dicimus urbis munitura, ſtrata viarum, &c.

Strues, is, f. catasta, maſſa, congerie, דיר, Germ. holtzbeige, Gall. tas, monceau, Hiſp. un bazzar, monton, ὄγκος, ἀμβών, σωρός, congeries, ſeu acervus rerum, a ſtruo. Cic. Att. l. 3. ep. 12. Strues ſalinarum appareret. Liv. l. 21. c. 27. Struem ingentem lignorum faciunt. Plin. l. 14. c. 4. Cucurritque non nemo ad ſpectandas uvarum in iis vineis ſtrues. ¶ Specialiter ſumitur pro genere libi, quod in ſacris antiqui prolibabant. Feſt. Strues genera liborum ſunt, digitorum conjunctorum non diſſimilia, qui ſuperjecta panicula in tranſverſum continentur. Ovid. lib. 1. Faſt. v. 276. Hæc adolet flammis cum ſtrue farre ſuis.

Strufertarii, m. 2. qui ad arbores fulguritas ſacrificabant. Feſt. Strufertarios appellabant antiqui, ut ait Verrius, homines conductos mercede, qui ad arbores fulguritas, aut piacularium commiſſorum cauſa ſacrificia quædam ſtrue, & ferto, ſolemnibus verbis faciunt, Pretor te, Jupiter, uti mihi volens propitius ſias. Quod & nulla etiam fiebat adhibito ſtrufertario. Hæc Feſtus.

Strux, icis, f. 3. κατασκευή, extructio cujuſvis rei, a ſtruo. Feſt. Struices antiqui dicebant extructiones omnium rerum. Plaut. Men. 1. 1. v. 26. Cereales cœnas dat: ita menſas extruit. Tantas ſtruices concinnat patinarias. Apud Nævium etiam, Servio teſte, eſt Struem malorum. Imo apud Salinum quoque a 8. & 41. ubi in vulgaribus eſt ſtruem, & ſtruibus, e veteri codice ſtrucem, & ſtrucibus reponit Andreas Sebotus, l. 3. Obſerv. Human. c. 25.

Struma, æ, f. ſcrofola, Ger. kropff, Gall. écrouelles, goître, Hiſp. puerca, lamparon, χοιράς, tumor cervicem præcipue moleſtans, cum ſcilicet circa guttur glandulæ quædam pure, & ſanguine plenæ oriuntur, quamvis & in aliis interdum corporis partibus gignantur, ut in alis, inguinibus, lateribus. Vide Celſ. l. 5. c. 28. Dicitur etiam ſcrophula, a ſcrophis, ſeu ſcrofis, quæ id morbi genus patiuntur, quemadmodum & Græcis eadem de cauſa χοιράς vocatur. Celſ. l. 5. c. 9. Frigida aqua ſtrumas excitat. Cic. pro Sext. c. 65. Ii medentur Reipublicæ, qui exſecant peſtem aliquam tanquam ſtrumam civitatis. ¶ Strumam diabapho tegere, proverb. h. e. alicujus turpia facta dignitate aliqua, ſeu honeſto munere tegere & obliterare. Cic. Att. l. 2. ep. 9. Denique etiam Vatinii ſtrumam ſacerdotii διβάφῳ veſtiant.

Strumaticus, a, um, idem ac ſtrumoſus. Firmic. l. 8. c. 19. Viceſima tertia pars Arietis ſi in horoſcopo fuerit inventa, ſtrumaticum faciet.

Strumĕa, vel ſtrumia, æ, f. genus herbæ, quarta ranunculi ſpecies, ita dicta a ſtruma. Plin. l. 25. c. ult. Noſtri herbarii ſtrumeam vocant, quoniam medetur ſtrumis, & panis, parte in fumo ſuſpenſa. Hæc herba eſt, qua mendicantes bene valentes ſibi crura, & lacertos dilaniant, quo poſſint impudentius ſtipem extorquere, vel hac impoſtura pecuniolam aucupari. Hinc nonnullis herbariis ulceraria vulgo dicitur, aliis ſcelerata. Ruellius.

Strumella, læ, f. parva ſtruma. Marcell. Empir. c. 15.

Strumentum, i, n. idem quod inſtrumentum, a ſtruo. Tertul. l. c. ad uxor. c. 7. Continentia ad ſtrumentum æternitatis demonſtrata.

Strumōſus, a, um, χοιραδώδης, qui ſtrumas patitur. Juven. ſat. 10. v. 309. Nec prætextatum rapuit Nero loripedem, vel ſtrumoſum, &c.

Strumus, i, herba eadem quæ ſtrychnos, & cucubalum, ſoporifera. Apul. de herb. c. 79. & Plin. l. 27. c. 8.

Struo, is, xi, ctum, a. 3. ordinare, mettere in ordine, בנה, תקן, Ger. bauwen, unrüſten, συντάσσω, ordino, ordinate apta, compono. Serv. in 1. Æn. ſtruere eſt ordinare, componere: unde & ſtructores dicuntur ferculorum compoſitores. Cic. 3. de Orat. Collocationis eſt componere, & ſtruere verba, &c. Ovid. 1. Metam. Altaque congeſtos ſtruxiſſe ad ſidera montes. ¶ Speciatim ſumitur pro ædificare, facere, efficere. Horat. l. 2. od. 18. Et ſepulcri immemor, ſtruis domos. Hirt. l. 8. B. G. c. 41. E regione ejus vineas agere adverſus montem, & aggeres ſtruere cœpit. ¶ Item pro moliri, machinari, parare. Ter. Heaut. 3. 2. 3. Num me fefellit, hoſce id ſtruere? Cic. pro Cluent. c. 64. Ut velle, atque optare aliquid calamitatis filio potius, quam id ſtruere, & moliri videretur. Liv. l. 23. Struere invicem inſidias. Sic dicimus ſtruere alicui crimina, mortem, &c. Tacit. 11. Annal. c. 12. & l. 4. c. 10. ¶ Item pro excitare, movere. Cic. 2. de Or. Atque iiſdem his ex locis & odium in alios ſtruere diſcemus, & a nobis, ac noſtris dimovere. ¶ Item pro inſtruere. Tac. l. 4. Ann. c. 67. Struebantur, qui monerent perfugere, &c. ¶ Struere rem, eſt augere, far roba. Perſ. Sat. 2. v. 44. Rem ſtruere exoptas cæſo bove, Mercuriumque arceſſis fibra.

Struppus, i, m. ſtrophium, corona, ſeu vitta, apud Feſt. cujus verba V. in Strophium. Paulus apud eund. Feſt. ſcribit Struppos fuiſſe faſciculos de verbenis factos, qui Deorum capitibus in pulvinaribus imponebantur.

Struthĕa mala, quæ & ſtruthiomela antea dicuntur, στρουθόμηλα, mala Cydonia, ſeu cotonea minora, teſte Plin. l. 15. c. 11. Fortaſſe nomen ſit ex paſſerina parvitate. Nam στρουθός, paſſer. Plaut. Perſ. 1. 3. 7. Commiſce mulſum, ſtruthea, coluteaque appara. Col. lib. 5. c. 10. Cydonia, quorum genera tria ſunt, ſtruthia, chryſomeliana, muſtea.

Struthēum, i, n. pars virilis, a στρουθός, paſſer, quæ avis eſt ſalaciſſima. Feſtus: Strutheum in mimis præcipue vocant obſcœnam partem virilem, a ſalacitate videlicet paſſeris, quæ Græce στρουθός dicitur.

Struthia. V. in dictione ſequenti.

Struthiocamelinus, a, um, adjectiv. di ſtruzzo, ut ſtruthiocamelinum ſevum, apud Plin. l. 29. c. 5.

Struthiocamēlus, i, m. ſtruzzo, στρουθοκάμηλος, paſſer marinus, hoc eſt trans mare advectus, maxima omnium avium. Antiquiores Græci στρουθὸν μεγάλην, aut στρουθὸν λίβυκον appellarunt. Dictus videtur a στρουθός, non qua paſſerem ſignificat, ſed qua generatim pro omni ave accipitur, & a κάμηλος, camelus, quia colli, ac crurum longitudine camelo ſimilis eſt. Hanc avem ita deſcribit Plin. l. 10. c. 1. Sequitur natura avium, quam grandiſſimi, & pene beſtiarum generis ſtruthiocameli Africi, vel Æthiopici, altitudinem equitis inſidentis equo excedunt, celeritatem vincunt: ad hoc demum datis pennis, ut curſum adjuvent, cætero non ſunt volucres, nec a terra tolluntur. Ungulæ iis cervinis ſimiles, quibus dimicant, biſulcæ, comprehendendis lapidibus utiles, quos in fuga contra ſequentes ingerunt pedibus. Concoquendi ſine delectu devorata mira natura, ſed non minus ſtoliditas, in tanta reliqui corporis altitudine, cum colla frutice occultaverint, latere ſe exiſtimantium. Præmia ex iis ova, propter amplitudinem pro quibuſdam habita vaſis, conoſque bellicos, & galeas adornantes pennæ. Hæc Plin. Adde Tertullian. de Virg. veland. cap. ult. ¶ Vocatur etiam Struthio, onis, abjecta compoſitionis parte. Vopiſcus in Firmo ad fin. Sedentem ingentibus ſtruthionibus vectum eſſe. Lamprid. in Heliogab. Sexcentorum ſtruthionum capita una cœna exhibuit.

Struthĭum, ii, n. στρούθιον, herba, quæ & radicula, & lanaria appellatur, quia ſuccum habet purgandis, & albicandis lanis aptum. Plin. l. 19. c. 3.

Struthopŏdes, qui pedes ſimiles ſtruthii habent. Plin. lib. 7. c. 2. Indiæ fœminas plantas adeo parvas, ut Struthopodes appellentur.

Strychnos, i, στρύχνος, herba eadem quæ ſtrumus. Plin. l. 18. c. 8.

Strygis, is, f. στρίγξ, genus frumenti vilioris, ingratique in cibis ſaporis, apud Hippocratem. Hinc Plaut. Pſeud. 3. 2. 31. Non condimentis condiunt, ſed ſtrygibus. Alii leg. ſtrigibus.

Strymon, onis, m. Condzus, Strumma, al. Rendine, al. Radini, al. Marmara, al. Iſtibar, fl. Macedoniæ, qui ex Orbelo M. al. ex Scomio M. manat, & per Græcos, & Lęos in mare Ægæum fluit, & ſinum Strymonicum denominat, qui nunc il Golfo di Conteſſa. Virg. 4. Georg. deſerti ad Strymonis undam. ¶ Item urbs Thraciæ.

Strymŏnis, idis, f. Strymonia. Propert. l. 4. eleg. 4. Strymonia abſciſſos fertur aperta ſinus. h. e. Amazon.

Strymonius, a, um, adject. ad Strymonem pertinens, ut ſtrymoniæ grues. Virg. 1. Georg. v. 120. Strymoniæ Matres. Ovid. in Ibin.

Studĕo, es, dui, ſine ſup. ſtudiare, procurare, attendere, דרש, Ger. ſtudiren, Gall. eſtudier, Hiſp. eſtudiar, σπουδάζω, ſtudium adhibeo, alicui rei operam do. Uſurpatur vel abſolute. Quintil. l. 12. c. ult. Nunc computamus annos, non quibus ſtuduimus, ſed quibus viximus. ¶ Vel cum dativo. Cic. 1. de Orat. Ut nemo fere ſtuduiſſe ei ſcientiæ vehementius videatur. Id. 4. Ver. Quia ſtudebat laudi, & dignitati, multum in virtute profeceret. ¶ Vel cum accuſ. & præp. in. Quintil. l. 10. c. 2. Poetæ, & pictores in id ſolum ſtudent, ut deſcribere tabulas menſuris, ac lineis ſciant. ¶ Vel cum abl. & præp. in. Gel. l. 17. c. 2. ex Catone. Siquis in ea re ſtudebat. ¶ Vel cum ſolo accuſativo, præſertim communi. Cic. 5. de Fin. cap. 2. Ut id ipſum quod ſtudet, facere poſſit ornatius. Ter. Andr. 1. 1. 31. Horum ille nihil egregie præter cætera ſtudebat. ¶ Interdum notat conari, eniti, & conſtruitur cum infinitivo, vel cum membro orationis. Cic. de Orat. Qui ſtudeat omnium rerum vim, naturam, cauſaſque noſſe. Idem de Amic. Utrique ſtudebam ejus prudentia doctior. ¶ Interdum cauſas agere. Martial. l. 10. epig. 19. Dum centum ſtudet auribus virorum. h. e. dum cauſas agit apud Centumviros judices. ¶ Accipitur etiam pro favere, alicujus partes ſequi. Salluſt. in Catil. in or. Cæſaris. Neque ſtudere, neque odiſſe, ſed minime iraſci decet. Cic. pro Cæl. c. 4. Studuit Catilinæ, cum jam aliquot annos eſſet in foro, Cœlius. ¶ Item pro cutam habere, curo genit. Cic. 3. de nat. Deor. ex Poeta: Parentem habere avarum, illepidum in liberos, Difficilem, qui te nec amet, nec ſtudeat tui. ¶ Item pro cupere, ſeu velle. Nepos in Pelop. c. 2. Cum tempore ipſo, quo ſtuduerant, perveniſſent. Cic. Phil. 6. Unum omnes ſentitis, unum omnes ſtudetis. Plaut. Mil. ſc. ult. Minus has res ſtudeant, &c. In his & ſimilibus loquendi modis quidam volunt ellipſim eſſe, & ſubaudiendum aliquod infinitum, ut habere, conſequi, &c. Aliquando etiam infinitus exprimitur. Cic. in Partit. Studeo, mi pater, Latine ea te audire ex, quæ &c. Ter. Eun. 5. 5. Dum ſtudes dare verba nobis. ¶ Uſurpatur etiam paſſive impersonaliter. Plin. l. 35. c. 12. His & ſimilitudinem

Digitized by Google

nem reddere inſtituit; ante muro quam pulcherrimas facere ſtudebatur.

Studiōſe, adv. *ſtudioſamente*, *diligentemente*, Germ. *fleiſſiglich*, Gall. *ſoigneuſement*, Hiſp. *eſtudioſamente*, σπουδῆ, cum ſtudio, diligenter. *Cic. 2. de Orat.* Qui cum ſtudioſe pila luderet. *Id. in Brut.* Hunc ſtudioſe duo adoleſcentes ingenioſiſſimi audire ſoliti ſunt. *Plin. l. 4. epiſt. 26.* Libellos ſtudioſiſſime comparare. *Nep. in Ageſil. c. 3.* Armari ſtudioſiſſime.

Studiōſus, a, um, *ſtudioſo*, *diligente*, *ſollecito*, שקוד, Ger. *fleiſſig*, Gall. *ſtudieux*, Hiſp. *eſtudioſo*, σπουδαῖος, diligens, aſſiduus, perſeverans, qui alicui rei deditus, atque addictus eſt. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. de opt. gen. Or. c. 3.* Putavi mihi ſuſcipiendum laborem utilem ſtudioſis. *Id. 4. Acad.* Homo valde ſtudioſus, ac diligens. ¶ Vel cum genitivo. *Cic. l. 4. Fam. ep. 3.* Te ab initio memoria teneo ſumme omnium doctrinarum ſtudioſum fuiſſe. *Id. 1. de Orat.* Studioſi dicendi adoleſcentes. *Idem 4. Fin.* Studioſiſſimus Philoſophiæ. ¶ Item cum ablat. cum præpoſit. *in*. *Id. Fam. 3. ep. 9.* Studioſiorem in aliquo colendo eſſe. ¶ Reperitur & cum dativo. *Plaut. 3. 1. 207.* Qui niſi adulterio, ſtudioſus nulli alii rei eſt. ¶ Item pro amatore, fautore, benevolo. *Cic. in Brut. c. 16.* Habet certos ſui ſtudioſos, qui, &c. *Id. 6. Fam. ep. 8.* Viri ſunt optimi, & tui ſimilium ſtudioſi.

Studium, ii, n. *ſtudio*, *diligenza*, שקידה, Germ. *fleiſſ*, *ernſt*, Gall. *etude*, *ſoin*, Hiſp. *eſtudio*, σπουδή. *Cic. 1. de Inv. c. 25.* Studium eſt animi aſſidua, & vehemens ad aliquam rem applicata magna cum voluntate occupatio, ut Philoſophiæ, Poetices, Geometriæ, literarum. ¶ Plus eſt, quam diligentia. Nam ſtudium cum animo jungitur, diligentia interdum operæ tantum eſt. *Caſ. l. 4. B. G.* Non omnes eadem alacritate, ac ſtudio, quo in pedeſtribus uti prœliis conſueverunt. *Cic. 1. de Div.* Quorum ſtudio legendi meum ſcribendi ſtudium vehementius in dies incitatur. *Id. de clar. Orat.* Studium in aliqua re collocare. ¶ Sæpe ponitur pro ſimplici exercitatione. *Terent. Andr. 1. 1. 29.* Ut animum ad aliquod ſtudium adjungant. *Virg. 1. Æn.* Studiiſque aſperrima belli. *Col. in præf. l. 1.* Studium agere. ¶ Sumitur etiam pro voluntate, ſententia, ardore animi, &c. *Cic. ad Brut. 14.* Omni ſtudio a te, mi Brute, contendo, ut Ciceronem meum ne dimittas. *Id. de Amic.* Voluntatum, ſtudiorum, ſententiarum ſumma conſenſio. *Virg. 2. Æn. v. 39.* Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus. ¶ Item pro cupiditate, deſiderio. *Cic. de Sen.* Equidem efferor ſtudio patres veſtros, quos colui, & dilexi, videndi. *Id. 1. Acad.* Cum Zenone Arceſilas ſibi omne certamen inſtituit, non pertinacia, aut ſtudio vincendi. ¶ Item pro amore, favore, officio. *Cic. pro Planc.* Comitiis, præſertim Ædilitiis, ſtudium eſſe populi, non judicium. ¶ Pro opera. *Marcian. l. ſi prægnans, ff. de fideicom. libert.* Si prægnans ancilla moram non ſtudio manumiſſoris, ſed fortuito patiatur, ne manumittatur, &c. ¶ Pro ſtudio literarum, & ſcientiarum. *Quintil. in proœm. l. 1.* Studia alicujus ab infantia formare. *Sueton. de illuſtr. Grammat. c. 9.* Studia leviter attingere. *Hor. l. 2. ep. 2.* Annos dare ſtudiis. *Velle. l. 2. c. 59.* Apolloniam eum in ſtudia miſerat. ¶ Item pro loco, in quem ſtudendi cauſa conveniunt. *Capitol. in M. Anton. Philoſ. c. 26.* Apud Ægyptios civem ſe egit, & philoſophum in omnibus ſtudiis, templis, locis. *Salmaſ.* legit *ſtadiis*. *In Cod. Theodoſ. l. 14. tit. 8. leg. 3.* Privatarum ædium ſtudia ſibi interdicta eſſe cognoſcant. V. Antiquitates *Benev. p. 212. 213. 219.* ¶ *Studio* in ſexto caſu ſignificat de induſtria, data opera, *a poſta*. *Cic. pro Sex. Roſc. c. 32.* Ut omnes intelligant, me non ſtudio accuſare, ſed officio defendere.

Stulte, adv. *ſtoltamente*, *pazzamente*, Germ. *narriſch*, Gal. *ſottement*, Hiſp. *locamente*, ἀνοήτως, inſipienter, imprudenter. *Cic. 2. de Leg. c. 7.* Quid eſt enim verius, quam neminem eſſe oportere tam ſtulte arrogantem? &c. *Id. de nat. Deor. c. 18.* Hæc & dicuntur, & creduntur ſtultiſſime. *Sen. l. 5. Controv. 34.* Gargius multo ſtultius, quam Promethei Parrhaſius ſupplicium pinxiſſet.

Stulteſco, is, n. *diventare ſtolto*. *Plaut. Moſt. 4. 2. 49.* Puere, præter ſpeciem ſtulteſcis. Alii rectius leg. *ſtultus es*.

Stultiloquentia, æ, f. idem ac ſtultiloquium. *Plaut. Trin. 1. 2. in fin.* Occluſioremque habeant ſtultiloquentiam.

Stultiloquium, ii, n. μωρολογία, imprudens ſermo. *Plaut. Mil. 2. 3. 25.* Ni reprimas tuum ſtultiloquium.

Stultiloquus, a, um, adject. qui ſtulta loquitur. *Plaut. Perſ. 4. 3. 45.* Tace ſtultiloque; neſcis quid inſtet boni.

Stultitia, æ, f. *pazzia*, אולת, Ger. *narrheit*, Gal. *folie*, *ſotiſe*, Hiſp. *locura*, *necia*, ἄνοια, amentia, dementia, imprudentia. *Cic. 2. de Div. 43.* Non omnis error ſtultitia dicenda eſt. *Id. 3. Tuſc. c. 30.* Eſt proprium ſtultitiæ aliorum vitia cernere, oblivіſci ſuorum. *Plin. l. 11. c. 52.* Auricularum magnitudo loquacitatis, & ſtultitiæ nota eſt. ¶ Interdum gravia quædam crimina ſtultitiæ nomine appellantur, elevandi, & extenuandi cauſa. *Plaut. Aulul. 4. 10. 22.* Tibi ultro ſupplicatum venio ob ſtultitiam meam. h. e. ob ſtuprum filiæ tuæ illatum. Adde *Moſtel. 5. 2. 34.* & *Terent. Heaut. 5. 2. 8.*

Stultividus, a, um, adject. qui ſtulte, & prave videt. *Plaut. Mil. 2. 3. 64.* Vin' jam faciam, ut ſtultividum te fatearis?

Stultulus, a, um, adject. dimin. a ſtultus. *Apul. l. 9. Metam.* Tu ſtultula aſina, intra terminos piſtrini contentus.

Stultus, a, um, *ſtolto*, *pazzo*, כסיל, Ger. *narr*, Gal. *fou*, *ſot*, Hiſp. *bovo*, *loco*, μωρός, ἀνόητος, amens, imprudens, improvidus, incautus. *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* Stultorum plena ſunt omnia. *Idem pro Mil.* Homines ſtultiſſimi. *Idem Ver. 7. c. 39.* Stultum conſilium. *Idem 3. de Orat.* Stulta loquacitas. *Plaut. Curcul. 4. 3. 19.* Stulto ſtultior. *Ovid. 2. de Pont. eleg. 9.* ſtultam artem vocat libros ſuos de arte amandi, quia propter eos in exilium miſſus fuit. ¶ Differt a fatuo, quia levius eſt ſtultum eſſe, quam fatuum. Fatuus enim dicitur, qui omnino deſipit. *Afran. apud Iſid. l. 10.* Ego ſtultum me exiſtimo, fatuum eſſe non opinor. *Cic. 3. Phil. c. 9.* Ut hominem ſtultum magis etiam infatuet mercede publica. ¶ Differt etiam ab inſano; nam inſanus eſt, qui abjecta ratione, cum furore, & impetu omnia facit. *Terent. Eun. 2. 2. 13.* Hic homines prorſus ex ſtultis inſanos facit. ¶ Dies ſtulti, ſunt ætas adoleſcentiæ. *Tibul. l. 1. eleg. 4.* Vidi jam juvenem, premeret cum ſerior ætas, Mœrentem, ſtultos præteriiſſe dies. ¶ Stultorum feriæ, ſeu feſtum, idem dies erat, qui Quirinalia, quo illi ſua Fornacalia celebrabant, nempe 18. (al. 17.) Februarii. *Feſt.* Quirinalia menſe Februarii, dies, quo Quirino ſunt ſacra. Idem ſtultorum feriæ appellatur, quod quidam, qui ſuorum Fornacalium ſacra Romæ ignoraverant, ea potiſſimum rem divinam faciunt.

Stupa, vel Stuppa, æ, f. *ſtoppa*, נעורת, Ger. *wergk*, Gal. *étoupe*, Hiſp. *eſtopa*, στύπη, στύππη, στυππεῖον, pars vilior lini, vel cannabis, quæ cortici proxima eſt. *Plin. l. 19. c. 1.* Quod proximum cortici fuit, ſtupa appellatur, deterioris lini, lucernarum fere luminibus aptior. *Feſt.* Stuppam linum impolitum appellant Græci Dorii. *Liv. l. 1.* Id ſicut in pilo, quadratum ſtuppa circumligabant, linebantque pice.

Stuparius, a, um, στυππικός, quod ad ſtupam pertinet, ut Stuparius malleus, quo lina tunduntur. *maciulla*. *Plin. l. 19. c. 1.* Mox areſacta tunduntur in ſaxo ſtupario malleo.

Stupefacio, is, feci, factum, a. 3. *ſtupefare*, ἐκπλήττω, ſtupentem reddo. *Liv. l. 3. c. 39.* Privatos deinde luctus ſtupefecit publicus pavor.

Stupefactus, a, um, *ſtupefatto*. *Sen. Thyeſte*: Fratris aſpectu ſtupefactus hæſit. *Cic. 3. de Orat. c. 14.* Stupefacti dicentem intuentur.

Stupendus, a, um, adject. *ſtupendo*, *ammirabile*. *Nazar. in paneg. Conſtant. c. 6.* Venire ad ingentium virtutum ſtupenda penetralia.

Stupens, entis, o. 3. θαμβῶν, partic. a ſtupeo. *Plin. l. 24. c. 21.* Quoniam vis naturæ non gelaſcit, alias ad frigus ſtupens tantum, *perdendo la ſua forza*. *Curt. l. 8. c. 4.* Calor ſtupentia membra commovit. *le membra iſtupidite*. *Id. l. 6. c. 9.* Attonito ſtupentique ſimilis ſtetit.

Stupeo, es, pui, ſine ſup. n. 2. *eſſere ſtupido*, *ſtupirſi*, *maravigliarſi*, שמם, Ger. *erſtaunen*, Gall. *être étonné*, Hiſp. *eſtar paſmado*, ἐξίσταμαι, eſt quodammodo ſenſum rerum non habere, torpore quodam captum languere immobilem, aut inopia conſilii, aut aliqua alia re tarditatem injiciente. *Pierius* ſcribit, ſe in oblongo illo codice, quem delicias ſuas vocabat *Pomponius Lætus*, tum item in aliis antiquis Maronis, Horatii, Terentii, aliorumque Scriptorum libris *ſtipeo*, & *obſtipuit* inveniſſe per *i*. Atque hæc ſcribendi ratio eorum confirmat opinionem, quibus placet, *ſtupere*, ſive *ſtipere* a *ſtipes* mutata quantitate dici, quia ſtipitis, vel trunci inſtar ſit, qui ſtupet. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. 7. Ver.* Confirmant ipſi ſe, cum is etiam tum ſemiſomnus ſtuperet. *Sen. Hippol. v. 607.* Curæ leves loquuntur, ingentes ſtupent. *Ovid. 1. Amor. eleg. 6.* Verba ſtupuerunt ignavo palato. ¶ Vel cum ablat. ſine præpoſ. *Ovid. l. 1. Triſt. eleg. 2.* Ambiguis ars ſtupet ipſa malis. h. e. navigandi peritia propter ventos adverſos, & inter ſe pugnantes ſtupet, incerta quid agat. *Perſ. ſat. 3.* Sed ſtupet hic vitio. h. e. inſanus eſt factus vitiis. ¶ Sumitur etiam pro admirari cum quodam ſtupore, cum accuſ. vel abl. *Horat. l. 1. ſat. 4. v. 18.* Hunc capit argenti ſplendor, ſtupet Albius ære. *Id. ib. ſat. 6. v. 15.* Qui ſtupet in titulis, & imaginibus. *Virg. 2. Æn.* Pars ſtupet innuptæ donum exitiale Minervæ.

Stupeſco, is, n. 3. *ſtupefarſi*, ἐκπλήττομαι, ſtupeſio, ſtupidus fio. *Cic. 3. de Orat. c. 26.* Incidat, aſpiciat, admiretur, ſtupeſcat.

Stupeus, vel Stuppeus, a, um, *di ſtoppa*, quod ex ſtupa factum eſt. *Virg. 2. Æn.* Et ſtupea vincula collo Intendunt. *Id. 8. Æn. v. 694.* Stupea flamma manu ſpargitur. h. e. fax e ſtupa.

Stupiditas, atis, f. *ſtupidità*, *ſtupidezza*, ἀναισθησία, θάμβος, ſtupor. *Cic. 2. Phil. c. 32.* In quo primum incredibilem ſtupiditatem hominis cognoſcite.

Stupido, as, a. 1. ſtupidum facio. *Martian. Capel. l. 1.* Pectore ſaxificam dicunt horrere Meduſam, Quod pavidum ſtupidet ſapiens ſolertia vulgus.

Stupidus, a, um, *ſtupido*, [illegible], Ger. *erſtaunt*, Gal. *étonné*, Hiſ. *paſmado*, *atolondrado*, ἐνεὸς, qui torpore quodam captus languet immobilis, aut inopia conſilii, aut aliqua alia re tarditatem injiciente. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 52.* Omnes ſtupidi, timore obmutuerunt. *Cic. de Fat.* Zopyrus phyſiognomon ſtupidum eſſe Socratem dixit, & bardum. *Plaut. Epid. 4. 2. 13.* Quid ſtas ſtupida? quid taces? *Var. apud Non. c. 4. n. 437.* Andromeda vincta, & propoſita ceto non debuit petere ſuo homini ſtupidiſſimo in mare capnare vitam? hoc eſt ſtulto, iniquo, ut ipſe *Nonius* exponit. ¶ Pro ſcenico ſcurra, *Zanni*, uſurpat Capitolinus in Anton. Phil. c. 29. & Juvenalis Sat. 8. 197.

Stupor, oris, m. *ſtupore*, שממון, Ger. *erſtaunung*, Gall. *etonnement*, Hiſp. *eſpaſmo*, ἔκστασις, alienatio quædam ſenſuum. *Cic. pro Dom.* Eam animi duritiem, ſicut corporis, quod, cum uritur, non ſentit, ſtuporem potius, quam virtutem putarem. *Id. in Piſon. c. 1.* Stupor, debilitaſque linguæ. *Id. 2. Phil. c. 26.* Tantus igitur te ſtupor oppreſſit, ut non ſcias? &c. ¶ Pro admiratione, *Juſtinus l. 11. c. 7. Claudian. de II. Conſul. Stilichonis v. 344. Arnob. l. 5.*

Stuporatus, a, um, adject. ſtupore affectus. *Tertul. de cult. fœm. c. 3.* Omnis gloria vana, & ſtuporata.

Stupratio, onis, f. violatio. *Arnob. l. 3.* Ad oris ſacri comparetur ſtuprationem.

Stuprator, oris, m. *ſtupratore*, *violatore*, διακορευτής, qui ſtuprat. *Sen. in Hippol. v. 897.* Hic dicet enſis, quem tumultu territus Liquit ſtuprator. *Quintil. l. 7. c. 3.* Stuprator an decem millia dare debeat, quæ pœna huic crimini conſtituta eſt.

Stupratus, a, um, *ſtuprato*. *Cic. 2. Fin.* Stuprata per vim Lucretia a Regis filio, teſtata cives ſe ipſa interemit.

Stupre, adv. *vergognoſamente*, αἰσχρῶς, turpiter. *Neleus apud Feſt.* Fœde, ſtupreque caſtigor totidie.

Stupro, as, a. 1. *ſtuprare*, ענה, Germ. *hurerey treiben*, Gal. *violer*, *corrompre*, Hiſ. *violar*, *deſvirgar*, μοιχεύω, vitio, ſtuprum infero. *Cic. 3. Fin.* Qui interficeret filiam, ne ſtupraretur. *Vatin. Cic. l. 5. Fam. epiſt. 10.* Qui tot ingenuas matreſfamilias ſtupravit. ¶ Sumitur etiam pro fœdare, maculare, polluere. *Cic. de Aruſ. reſp.* Pulvinar, quod ſtupraret.

Stuprōſus, a, um, μοιχευτικός, qui ad ſtuprum propenſus eſt. *Val. Max. l. 6. cap. de pudicitia, c. 8.* Metellus quoque Celer ſtuproſæ mentis acre punitor extitit.

Stuprum, i, n. *ſtupro*, נבלה, Ger. *hurerey*, Gal. *violation*, Hiſp. *violacion*, μοιχεία, φθορά, proprie ſignificat illicitum coitum cum virgine, vel vidua, ut ſcribit *Papinian. l. 6. ff. ad leg. Jul. de adult.* Sic *Cic. 4. Tuſ.* Stupra dico, & corruptelas, & adulteria, inceſta denique. *Id. 3. Offic. c. 19.* Inferre ſtuprum virgini. ¶ Ponitur tamen & pro adulterio. *Cic. 3. de Fin.* Lucretia per vim oblatum ſtuprum voluntaria morte luit. *Id. 3. Offic.* Gyges reginæ ſtuprum intulit. *Plaut. Amph. 3. 2. 2.* Ita me ſtupri a viro argutam meo! ¶ Et pro inceſto. *Cic. pro Mil.* Clodius cum ſorore germana nefarium ſtuprum fecit. ¶ Et tranſlate pro turpitudine, & dedecore. *Nev. apud Feſt.* Ii perire mavolunt ibidem, quam redire eam ſtupro ad ſuos populares.

Stura, m. t. fl. Galliæ Subalpinæ, qui ex Alpibus Cottiis per Marchiam Saluccienſem fluit, ac apud Claraſcam opp. Tanaro congreditur. ¶ Item flu. ejuſdem Galliæ, qui per fines Taurinorum in Padum inter Auguſtam Taurinorum, & Clavaſium labitur. *Plin. l. 3. c. 16.*

Sturnus, i, m. *ſtornello*, ψάρ, ψαρός, genus avis gregatim volans. *Plin. l. 10. c. 24.* Sturnorum generi proprium catervatim volare, & quodam pilæ orbe circumagi, omnibus in medium agmen tendentibus. *Id. c. 42.* Habebant & Cæſares juvenes item ſturnum, luſcinias Græco, atque Latino ſermone dociles.

Stygialis, le, adject. *di Stige*, idem ac Stygius. *Virg. in Cyri, v. 374.* Hinc magico venerata Jovi Stygialia ſacra.

Stygius, a, um, *ſtigio*, *infernale*, ad Stygem paludem ſpectans, infernalis. *Virg. 4. Æn.* Sacra Jovi Stygio, quæ rite incepta paravi, &c. ideſt Diti, ſeu Plutoni. *Sen. Herc. Fur.* Hic ſævus umbras territat Stygius canis. ideſt Cerberus. ¶ Aqua Stygia, eſt aqua Stygis fontis. De hac ſic *Vitr. l. 8. c. 3.* Eſt in Arcadia Nonacris nominata, quæ habet in montibus ſtillantes ex ſaxo frigidiſſimos humores. Hæc autem aqua Stygos ὕδωρ appellatur, quam neque argenteum, neque æneum, neque ferreum vas poteſt ſuſtinere, ſed diſſilit, ac diſſipatur. Conſervare autem eam, & continere, niſi ungula mulina, nil poteſt. ¶ Interdum Stygius ſumitur pro mortifero, venenato. *Ovid. 3. Metam. de ſerpente*: Quique halitus exit Ore niger Stygio, vitiatas inficit herbas.

Stylobata, æ, vel Stylobates, æ, m. *piedeſtallo*, στυλοβάτης, baſis, ſive pes columnæ, quia ab στῦλος βαίνω, columna. Differt a ſtereobata, quia ſtereobatæ ſunt parietes, qui ſubjiciuntur columnis, & onere excipiunt, ſtylobatæ ſunt ea, quæ ſtereobatis ſuperimponuntur, & ſuper quæ demum diſponuntur columnæ. *Vitruv. l. 3. c. 3.* Extructis fundamentis, ad libramentum ſtylobatæ ſunt collocandi: ſupra ſtylobatas columnæ diſponendæ. *Var. l. 3. R. R. c. 5.* Subter columnarum ſtylobaten.

Stylus. V. Stilus.

Stymma, atis, n. στύμμα, ſpiſſamentum, & domitura unguenti ex odoramentis conſtans, a στύφω, *ſtringo*, *condenſo*. Vulgo maſſam vocant. *Plin. l. 13. c. 1.* Ratio unguenti faciendi duplex, ſuccus, & corpus. Illa olei generibus fere conſtat, hoc odorum: hæc ſtymmata vocant, illa hedyſmata.

Stymphalicus, a, um, adject. ad Stymphalum lacum pertinens. *Plaut. Perſ. 2. 2. 4.* Cum avibus Stymphalicis, cum Antæo deluctari mavelim.

Stymphalides, f. 3. aves in lacu Stymphalo, tantæ magnitudinis, ut Solis radios obumbrare dicerentur, omnem Arcadiam devaſtantes, donec ab Hercule ænei crepitaculi ſonitu pellerentur. *Virg. ſeu quivis alius, qui auctor eſt carminis de 12. laboribus Herculis*; Stymphalides pepulit volucres diſcrimine quinto.

Stymphalis, idis, f. στυμφαλίς, quæ ad montem, ſeu lacum, ſeu fluvium Stymphalum ſpectat, vel quæ eſt e Stymphalo urbe. *Ovid. 2. Faſt. v. 273.* Teſtis erit Pholoe, teſtes Stymphalides undæ.

Stymphalius, a, um, adject. Stymphalicus. *Catul. carm. 69. ad Mall. v. 113. de Hercule*: Tempore, quo certa Stymphalia monſtra ſagitta Perculit imperio deterioris heri.

Stymphalus, i, m. & Stymphalum, i, n. *Monte Poglizi*, mons Peloponneſi, in Arcadia, altiſſimus: item lacus, & fluvius, qui ex eodem monte per agrum Argivorum fluens, mutato nomine, Eraſinus dicitur, teſte *Pauſania*. Item

Digitized by Google

urbs ad radices ejuſdem montis poſita. *Lucret. l. 5. v. 31.* unciſque timendæ Unguibus Arcadiæ volucres Stymphala colentes. *Stat. l. 4. ſilv. 5. ad fin. de Hercule*: quantaſque nivalem Stymphelum, quantuſque jugis Erymanthon aquoſis Termeris.

Stypa, V. Stipa.

Stypteria, æ, f. *ſtitterìa, allume*, alumen, a στύφω, *aſtringo*, quia adſtringendi vim habet. *Ulp. l. 3. ff. de reb. eor. qui ſub tut.* Si lapidicinas, vel quæ alia metalla pupillus habuerit ſtypteriæ, vel alterius materiæ.

Stypticus, V. Stipticus.

Styrax, acis, f. *ſtorace*, στύραξ, arbor cotoneæ malo ſimilis, fructu majore, quam avellana, ſpecie candidi pruni. Manat ex ea liquor ejuſdem nominis, quem Officinæ ſtoracem appellant, coloris flavi, rubenti, albicantibus fragmentis, odoris perſeverantis. *Plin. l. 12. c. 17.* Ex Syria revehunt ſtyracem, acri odore ejus in focis abigentes ſuorum faſtidium. *Virg. in Ciri, v. 178.* Non Styrace Idæo fragrantes ſincta capillos.

Styx, ygis, f. *Stige*, Στύξ, fons Arcadiæ, ex Pheneo lacu, & ex Nonacri monte manans ex ſaxo, & in fluvium evadens, tam frigidus, ut ejus aqua pota ſtatim necet, ferrum, & æs erodat, ſolaque mulæ ungula poſſit in ea contineri, cætera vaſa frigoris vehementia ſtatim dirumpantur. *Plin. l. 2. c. 103. & l. 31. c. 2.* ¶ Hoc veneno quidam Alexandrum ab Antipatro, non ſine Ariſtotelis conſilio, putant peremptum. *Theophraſtus* tradit, in Styge piſces parvos eſſe, qui & ipſi lethales ſunt, auctore *Plin. l. 31. c. 2.* ¶ Styx etiam palus eſt Theſſaliæ, teſte *Plinio*, ex qua Titareſius fl. egreditur. ¶ Eſt & alia palus in Ægypto, juxta Memphim, quam veteres Stygem vocavere, ambiens Abaton inſ. ¶ *Homerus* etiam finxit, Stygem Inferni eſſe paludem, cujus fabulæ occaſionem cepit ex Styga fonte Nonacridis regionis, cujus aqua, ut diximus, tanti frigoris eſt, ut moriantur, qui inde biberint. *Serv. ad Æneid. 6. v. 193.* ſcribit, Stygem paludem ex Acherontis æſtuariis naſci. Hanc Superi tanta in veneratione habuerunt, ut per Stygem jurare ſoliti eſſent, & nefas ducerent quidquam eorum, quæ per Stygem juraſſent, non obſervare: ſiquis autem Deorum hoc jusjurandum violaſſet, centum annis a nectare abſtineret, & numinis majeſtate eſſet privatus. Hæc de ea *Servius* ſic ſcribit, enarrans illum locum *Virg. 6. Æn. v. 134.* Quod ſi tantus amor menti, ſi tanta cupido eſt, Bis Stygios innare lacus, bis nigra videre Tartara. Dicitur, *inquit*, Victoria Stygis filia bello Gigantum Jovi faviſſe: pro cujus remuneratione Jupiter tribuit, ut jurantes Dii per ejus matrem, non audeant fallere. Ratio autem hæc eſt. Styx mœrorem ſignificat: unde ἀπὸ τοῦ στυγεροῦ, id eſt a triſtitia, Styx dicta eſt. Dii autem læti ſunt ſemper: unde & immortales. Ergo quia mœrorem non ſentiunt, jurant per rem ſuæ naturæ contrariam, id eſt triſtitiam, quæ eſt æternitati contraria. Ideo jusjurandum per exſecrationem habent. Hæc *Serv.* Hinc *Virg. 6. Æneid.* Stygiamque paludem, Dii cujus jurare timent, & fallere numen. ¶ Ponitur etiam Styx pro ipſis Inferis. Hinc ad Styga mitti, eſt vita privari. *Martial. l. 4. ep. 60.* Cum Tiburtinas damnet Curiatius auras, Inter laudatas ad Styga miſſus aquas.

S A N T E U.

Suada, æ, f. *ſ.* πειθώ, perſuaſionis Dea, a *ſuadeo*. At Græce eodem modo vocatur Pitho, πειθὼ ἀπὸ τοῦ πείθειν, *perſuadere*. *Cic. de Cl. Or.* Suadæque medulla, πειθὼ quam vocant Græci, cujus effector eſt Orator, hanc Suadam appellavit Ennius: Ejus autem Cethegum medullam fuiſſe vult, ut quam Deam in Periclis labris ſcripſit Eupolis ſeſſitaviſſe, hujus hic medullam noſtrum Oratorem fuiſſe dixerit.

Suadela, æ, fœm. idem ac Suada, Πειθώ. Aliqui dicunt, ex *Plutarcho*, Suadelam nuptiis una cum Venere præfuiſſe. *Phurnutus* etiam ſcribit, aſſidere Veneri Gratias, Suadelam, Mercurium, quod Suadela oratione, & gratia amatores polliceat. *Hor. l. 1. ep. 6.* Ac bene nummatum decorat Suadela, Venuſque. ¶ Eſt etiam idem ac ſuaſio. *Plaut. Ciſtel. 2. 3. 24.* Jam perducebam illam ad me ſuadela mea.

Suadens, tis, partic. *perſuaſivus*, ut ſuadentia verba, *Stat. Theb. 11. v. 433.*

Suadenter, adverb. *con perſuaſiva*. *Arnob. l. 1.* Suadenter loqui in litibus.

Suadeo, es, ſi, ſum, a. 2. *perſuadere*, פתה, Ger. *rathen*, Gall. *exhorter*, *ſuader*, Hiſp. *induzir*, *perſuadir*, πείθω, accommodatis, & ſuavibus verbis aliquem in opinionem meam inducere conor, hortor, moneo, auctor ſum alicui alicujus rei. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. Att. lib. 8.* Qui in ſuadendo plus auctoritatis haberem. ¶ Vel cum acc. perſonæ, per Zeugma, ſi ſit conjunctum alteri verbo petenti accuſativum. *Cic. l. 13. Fam. ep. 4.* Hæc, quæ ſupra ſcripta ſunt, eo ſpectant, ut te horter, & ſuadeam: reliqua ſunt, quæ pertinent ad rogandum. ¶ Vel cum acc. rei, ut Suadere legem, quod eſt populum ad accipiendam legem adhortari. *Cic. de Sen.* Cum legem Voconiam magna voce, & bonis lateribus ſuaſiſſem. ¶ Vel cum dat. perſonæ. *Cic. l. 6. Fam.* Nemo eſt, qui tibi ſapientius ſuadere poſſit te ipſo. ¶ Vel cum acc. rei, & dat. perſonæ. *Cic. 2. Phil.* Quibus aliquid contra Cæſarem Pompeio ſuaſerim. *Id. Att. l. 8.* Memini, quid mihi tum ſuaſeris per Theophanem Culeonem. ¶ Vel cum ablat. & præpoſit. de. *Quintil. l. 3. c. 10.* Suaſuris de pace hæc dein præcipue nota eſſe volui. ¶ Vel cum conjunctivo, & partic. ut. *Cic. de Prov. Conſ.* Nam poſtea me, ut ſibi eſſem legatus, non ſolum ſuaſit, verum etiam rogavit. ¶ Vel cum infinitivo. *Curt. l. 7. c. ult.* Copias admiſſus ſuadere cœpit Arimazo, Petram tradere. ¶ Transfertur & ad res inanimatas, quæ tum ſuadere dicuntur, cum rei alicujus faciendæ nobis præbent occaſionem. *Virg. 2. Æn.* Suadentque cadentia ſidera ſomnos. *Ovid. l. 1. Am. eleg. 6.* Nox, & amor, vinumque nihil moderabile ſuadent. ¶ Suadere ſilentia digito, eſt digito ſilentium indicere. *Ovid. 9. Met.* ¶ Uſurpatur & paſſive. *Plaut. Trinum. 3. 2. 44.* Minus placet, magis quod ſuadetur, quod diſſuadetur, placet. ¶ Differunt *ſuadeo*, & *perſuadeo* in eo, quod *ſuadere* ſignificat hortari, *perſuadere* autem eſt efficere dicendo animum auditoris, & id obtinere, quod contenditur. *Cic. 2. Phil. c. 11.* An C. Trebonio perſuaſi? cui ne ſuadere quidem auſus eſſem. Hoc tamen diſcrimen perpetuum non eſt. nam *perſuadeo* uſurpatum invenitur pro ſimplici *ſuadeo*. Vide Perſuadeo.

Suadiludius, V. Suaviludius.

Suadus, a, um, adject. *perſuaſivo*, ſuadendi vim habens. *Apul. 11. Metam.* Suada majeſtas. *Symmach. l. 3. ep. 6.* Deleniſica, & ſuada facundia.

Suarius, ii, m. *porcaio*, συβώτης, cuſtos ſuum, qui ſues paſcit. *Plin. l. 8. c. 51.* Compertum, agnitam vocem ſuarii furto abactis (ſuibus) merſoque navigio inclinatione lateris unius remeaſſe. ¶ Item qui carnem ſuillam vendit. *Inſcript. apud Gruter. pag. 362. n. 1.* Corpus ſuariorum, & confectuariorum.

Suarius, a, um, quod ad ſues pertinet. *Plin. l. 7. c. 15.* Is erat ſuarii negotiatoris vile mancipium. *Ulpian. l. 1. §. ut ra carnis, ff. de off. Præfecti Urb.* Ideo & forum ſuarium ſub ipſius cura eſt.

Suaſio, onis, f. *perſuaſione*, *eſortazione*, Germ. *rathgebung*, Gall. *ſuaſion*, Hiſp. *perſuaſion*, παραίνεσις, συμβουλή, actus ſuadendi, adhortatio. *Cic. in Brut.* In ſuaſione legis Serviliæ ſummis ornat Senatum laudibus. *Id. ibid.* Talium ſuaſionum, qualem Iſocrates fecit Panegyricum. *Id. 2. de Orat.* Cur ſecernamus ea præcepta, quæ de ſuaſionibus tradenda ſunt, aut laudationibus.

Suaſor, oris, m. *eſortatore*, יועץ, Germ. *rathgeber*, Gal. *exhorteur*, Hiſp. *induzidor*, εἰσηγητής, qui ſuadet. *Cic. 3. Off. c. 30.* Hujus deditionis ipſe Poſthumius, qui dedebatur, ſuaſor, & auctor fuit.

Suaſorius, a, um, *eſortatorio*, συμβουλευτικός, quod pertinet ad ſuadendum, ut *Suaſorium munus*, id eſt officium ſuadendi. *Suaſorium genus cauſæ*, id eſt genus deliberativum, quo ſuademus, vel diſſuademus. *Quintil. l. 8. in proœm.* Suaſoriis accedere tertiam partem ex conjectura, poſſet ne fieri, an eſſet futurum, quod deliberaretur. Adde *l. 3. c. 10.* ¶ Suaſoriæ orationes, quibus aliquid ſuadetur, quales ſunt declamationes M. Annæi Senecæ.

Suaſum, i, vel ſuaſus color, genus coloris pulli. *Feſt.* Suaſum, color appellatur, qui fit ex ſtillicidio fumoſo in veſtimento albo. *Plautus Truc. 2. 2. 16.* Quæ tibi ſuaſu infecit propudioſam pallulam. Quidam autem legunt *infuſo*. Nec deſunt, qui dicunt, omnem colorem, qui fiat inficiendo, ſuaſum vocari, quod quaſi perſuadeatur in alium ex alio tranſire. *Idem* Inſuaſum appellabant colorem ſimilem luteo, qui fiebat ex fumoſo ſtillicidio. Hæc *Feſt.* Suaſum, an inſuaſum colorem dicere oporteat, dubitari poteſt. Et jam olim fuiſſe dubitatum, patet ex verbis *Feſti*. Præterea in Gloſſ. vet. legas, *Inſuaſum*, ... *Joſeph Scaliger* legit, ... Nempe qui eſt color iſte, quem videmus in trabibus diutino fumo infectis.

Suaſus, a, um, partic. *perſuaſo*, *eſortato*. *In argumento Aulul. Plauti v. 6.* Megadorus a ſorore ſuaſus ducere uxorem.

Suaſus, us, m. idem ac ſuaſio. *Sulpic. Apollinar. in argum. Andr. Terent.* Davi ſuaſu non repugnat Pamphilus. *Ulpian. l. item ſi obſtetrix, §. 1. ff. ad leg. Aquil.* Siquis per vim, vel per ſuaſum medicamentum alicui infundit.

Suatim, adv. *da porco*, ὑικῶς, ad ſimilitudinem ſuis. *Nigid. apud Non. c. 1. n. 190.* Sunt etiam aſſimulanter dicta hæc, canatim, ſuatim, bovatim, quæ ab animalibus ſumuntur.

Suave, V. Suavis.

Suaveolens, tis, *di odor ſoave*, ut ſuaveolens amaracus, apud *Catul. carm. 62. v. 7.* ¶ Legitur & *ſuave olens* diviſum.

Suaveolentia, æ, f. *odor ſoave*. *Sidon l. 8. ep. 14.* Ad ſuaveolentiam pudicitiæ impellere. Adde *Auguſtin. l. 8. Confeſſion. c. 6.*

Suaviatio, onis, f. φίλημα, actus ſuaviandi, oſculatio. *Gel. l. 18. c. 2.* Suaviationes puerorum, & puellarum. *Plaut. Bacch. 1. 1. 8.* Suavis ſuaviatio.

Suavidicus, a, um, adject. ſuavis, vel ſuavia dicens, ut ſuavidici verſus, apud *Lucr. l. 4. v. 181.*

Suavidus, a, um, adject. ſuavis. *Theod. Priſcian. de diæta, c. 10.* Suavida ſit potio ad bibendum.

Suavillum, vel Savillum, i, n. genus placentæ ex farina, caſeo, ovo, & melle, apud *Cat. de R. R. c. 84.*

Suaviloquens, entis, o. 3. ἡδυεπής, ἡδύλογος, qui ſuaviter loquitur. *Cic. in Brut. c. 15. ex Ennio*: Additur Orator Cornelius ſuaviloquenti ore Cethegus. *Lucr. l. 1. v. 944.* Suaviloquenti carmine.

Suaviloquentia, æ, f. ἡδυέπεια, loquendi ſuavitas, facultas ſuaviter loquendi. *Cic. in Brut. c. 15.* Et Oratorem appellat, & ſuaviloquentiam tribuit.

Suaviloquus, a, um, idem ac ſuaviloquens. *Lucr. l. 2. v. 508.* Nunc ſuaviloquis ego paucis Verſibus oſtendam, &c.

Suaviludius, ii, m. qui ludis alios oblectat. *Tertul. de Spectac. c. 10. & de cor. mil. c. 6.* Al. leg. *ſuadiludius*, & exponunt de eo, qui ludum ſuadet.

Suavio, as, a. 1. idem ac ſuavior. *Pompon. apud Non. c. 7. n. 49.* Ego illam non amplectar, non ſuaviem?

Suaviolum, i, n. φιλημάτιον, dimin. a ſuavium. *Catul. ad Juventium, carm. 98.* Suaviolum dulci dulcius ambroſia.

Suavior, aris, ſeu ſavior, aris, d. 1. *baciare*, נשק, Ger. *kuſſen*, Gal. *baiſer*, Hiſp. *beſar*, φιλεῖν, ſuavium do, cum voluptate, aut præ gaudio oſculor. *Cic. Att. l. 16. ep. 3.* Atticam noſtram cupio ſuaviari. ita mihi dulcis ſalus viſa eſt per te miſſa ab illa. *Gel. l. 3. c. 15.* Quum ibi eum tres adoleſcentes amplexi, coronis ſuis in caput patris poſitis, ſuaviarentur. Alii leg. *ſaviarentur*. *Catul. ad Veranium*. Lucidum os, oculoſque ſuaviabor.

Suavis, & ve, o. 3. *ſoave*, *delce*, נעים, Ger. *ſuſſ*, Gal. *doux*, *ſuaif*, Hiſp. *ſuave*, ἡδύς, dulcis, jucundus. *Cic. pro Corn. Balbo*, Comes, benigni, faciles, ſuaves homines eſſe dicuntur. *Id. l. 12. Fam. ep. 27.* Quam ſuavis eſſet inter nos, & quanta conjunctio. *Id. l. 8. Fam.* Suaviſſimum mihi eſt tuæ memoriæ dare operam. *Hor. l. 1. ſat. 10.* At ſermo lingua concinnus utraque Suavior. ¶ Suave neutrum eleganter adverbii modo ponitur pro ſuaviter. *Virg. Ecl. 3.* Suave rubens hyacinthus.

Suavitas, atis, f. *ſoavità*, *dolcezza*, ἡδύτης, γλυκύτης, dulcedo, jucunditas. *Cic. 2. Phil.* Ut quidam morbo aliquo, & ſenſus ſtupore Suavitatem cibi non ſentiunt. *Idem Ap. l. 13. Fam. ep. 1.* Chariſſimum te mihi eſſe cum propter multas ſuavitates ingenii, officii, humanitatis tuæ, &c.

Suaviter, adv. *ſoavemente*, ἡδέως, jucunde. *Cic. 4. Acad.* Quam ſuaviter voluptas ſenſibus noſtris blandiatur. *Id. l. 13. Fam. ep. 21.* Nunc ad epiſtolam venio, cui copioſe, & ſuaviter ſcripta, nihil eſt, quod multa reſpondeam. *Id. 5. Fam. ep. 10.* Gratia illa, de qua ſuaviſſime quodam in proœmio ſcripſiſti. *Horat. l. 2. ſat. 8.* Et leporum avulſos, ut multo ſuavius, armos, Quam ſi cum lumbis quis edat.

Suavitudo, inis, fœm. idem ac ſuavitas. *Plaut. Stich. 5. 5. 14.* Age muliſa mea, ſuavitudo, ſalta. *Auct. ad Her. l. 3. c. 12.* Quoniam igitur res eædem vocis firmitudini, & pronuntiationis ſuavitudini proſunt.

Suavium, ii, ſeu Savium, ii, n. *bacio*, נשיקה, Germ. *kuſſen*, *kuſs*, Gal. *baiſer*, Hiſp. *beſo*, φίλημα, oſculum. Falluntur, qui *Donatum* ſequuti, ſuavium tantum libidinum eſſe autumant. Nam *Cic. l. 16. Att. ep. 11.* Atticæ, inquit, quoniam hilarula eſt, meis verbis ſuavium des. ¶ Eſt a *ſuavis*, ut *Var. apud Non. c. 4. n. 11.* docet: neque aliter videtur ab oſculo differre, quam quod oſculum ab *ore* dicitur, ſuavium a *ſuavitate*, ut *Non. ibid.* notat. *Plaut. Pſeud. 4. 1. 38.* Sacra ſuper ſavia. *Id. Caſ. 3. 3. 3.* Savium poſcere. *Id. Caſ. 5. 2. 38.* Savium impingere alicui. *Id. Curc. 1. 1. 36.* Savium pangere. *Id. Aſin. 4. 1. 53.* Savium alicui facere. ¶ Eſt etiam vox blandientis. *Ter. Eun. 3. 2. 3.* Meum ſuavium quid agitur? ¶ Videtur interdum uſurpari pro ipſo ore, vel pro ipſis labiis ad ſuaviandum compoſitis. *Vetus Poeta apud Gel. l. 19. c. 11.* Dum ſemihiulco ſavio meum puellum ſavior. *Plaut. Mil. 2. 1. 16.* Itaque meretrices dum labiis ductant eum, majorem partem videas valgis ſuaviis. Adde *Rud. 2. 6. 10.*

Sub, *ſotto*, תחת, Ger. *unter*, Gall. *ſous*, Hiſp. *debaxo*, ὑπό, ſubter, præp. ex iis, quæ interdum abl. interdum acc. ſerviunt, ab ὑπό, ut ab ex ἐκ. Aliquando denotat motum ad locum, & acc. petit. *Cic. 2. Phil. c. 9.* Niſi ille ſe ſub ſcalas tabernæ librariæ conjeciſſet. *Id. 3. Flac. c. 18.* Illa ſub judicium ſapientis, & delectum cadunt. ¶ Aliquando refertur ad ſtatum in loco, & tunc abl. exigit. *Hor. l. 1. od. 1.* Manet ſub Jove frigido Venator teneræ conjugis immemor. *Virg. 8. Æn.* Arma ſub adverſa poſuit radiantia quercu. *Cic. 5. Phil.* Sub nomine pacis bellum latere. ¶ Tranſlate *Cic. pro Arch. c. 10.* Juſſit Poetæ præmium tribui ſub ea conditione, ne quid poſtea ſcriberet, *con condizione che*, &c. *Liv. l. 23. c. 40.* ſub Annibale magiſtro omnes belli artes edoctus. *Sueton. in Calig. c. 48.* ſub pœna mortis aliquid denunciare. ¶ Aliquando refertur ad tempus, & cum ablat. ſignificat in. *Quintil. l. 3. c. 10.* Sub Alexandro, *ne' tempi d' Aleſſandro*. *Sueton. in Tito, c. 8.* Quædam ſub eo fortuita ac triſtia acciderunt. *ſotto 'l ſuo Imperio*. *Flor. l. 3. c. 17.* Cum pari temeritate ſub nocte caſtra conſulis adiiſſet. *in tempo di notte*, *a ſera già avanzata*. *Caſ. l. 1. Bel. Civ. c. 27.* Ne ſub ipſa profectione milites oppidum irrumperent. *in tempo della partenza*. ¶ Pro paulo ante. *Suet. in Claud. c. 43.* ſub exitu vitæ ſigna quædam pœnitentiæ dedit. *poco avanti di morire*. ¶ Reperitur etiam eodem ſenſu cum accuſ. *Suet. in Aug. c. 16.* Sub horam pugnæ ab amicis excitatus eſt. ¶ Item ſtatim poſt. *Caſ. l. 1. B. C. c. 28.* Pompejus ſub noctem naves ſolvit. h. e. incipiente nocte. *Id. l. 2. B. C. c. 33.* Sub veſperum Cæſar portas claudi, militeſque ex oppido exire juſſit. Sic *Liv. l. 27. c. 15.* Sub ortum lucis. *ſul far del giorno*. ¶ Item in, vel per. *Liv. l. 1. c. 32.* Utrinque Legati fere ſub idem tempus ad res repetendas miſſi. *Virg. Æn. 1.* Sub noctem cura recurſat. ¶ Aliquando ordinem impertat, idemque valet, quod *poſt*, cum acc. vel etiam cum abl. *Cic. l. 10. Fam. ep. 16.* Sub eas literas ſtatim recitatæ ſunt tuæ. *Virg. 5. Æn.* Quo deinde ſub ipſo Ecce volat, calcemque terit jam calce Diores. ¶ Ponitur etiam pro juxta, cum abl. *Varro l. 1. de R. R. c. 50.* Sub urbe Roma, & locis pleriſque. ¶ Item pro ante, cum acc. vel abl. *Virg. 5. Æn.* Poſteſque ſub ipſos Nituntur gradibus. *Caſ. de B. C. l. 1.*

Digitized by Google

l. 1. *c.* 57. Sub oculis domini ſuam probare operam. ¶ Sub armis eſſe, *eſſer' armato*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 116. Sub ictu habere aliquid, *eſſer' a tiro, aver' a colpo*. *Senec. ep.* 75. ¶ Sub manus, *facilmente*. *Plaut. Mil.* 3. 2. *in fine*: Lepide hoc ſuccedit ſub manus negotium. ¶ Sub manu eſſe, *h. e.* in promptu, ad manum. *Planc. ad Cic. Fam.* 10. *ep.* 25. ¶ Jungitur interdum *ſub* cum præpoſit. *de*. *Flor. l.* 2. *c.* 3. Si de ſub Alpibus. idest de ſub ipſis faucibus Italiæ, &c. ¶ *Sub vos placo*, in precibus idem eſt ac ſupplico vobis. *Feſt.*

Subabſurde, adv. ὑποπόνως, aliquantum inconvenienter. *Cic.* 2. *de Or. c.* 68. Quæ a prudentibus ſubabſurde, ſalſeque dicuntur.

Subabſurdus, a, um, *un poco inconveniente*, ὑπάτοπος, aliquantulum abſurdus. *Cic.* 2. *de Or. c.* 67. Sunt illa ſubabſurda, ſed eo ipſo nomine ſæpe ridicula.

Subaccūſo, as, a. 1. ὑποκατηγορέω, leviter accuſo. *Cic. pro Planc. c.* 35. Meum diſceſſum, quem ſæpe defleres, nunc quaſi reprehendere, & ſubaccuſare voluiſti.

Subacidŭlus, a, um, *acidetto*, aliquantum acidus. Quidam legunt hanc vocem in Catone *R. R. c.* 108. Sed lectio minime certa eſt.

Subacĭdus, a, um, *un poco forte*, *o garbo*, ὑπόξυς, aliquantum acidus. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Eſſe enim debet lenis, non ſubacidus.

Subactĭo, onis, f. κατεργασία, actus ſubigendi. *Vitruv. l.* 2. *c.* 4. Arena fluviatica bacillorum (al. *liaculorum*) ſubactionibus in tectorio recipit ſoliditatem. *Arnob. l.* 1. Subactionibus ciborum dentes trini generis habere. ¶ Translate *Cic.* 2. *de Or. c.* 30. Subacto mihi ingenio opus eſt; ſubactio autem eſt uſus, auditio, lectio, literæ.

Subactor, oris, m. qui ſubigit, & obſceno ſenſu qui alterius pudicitiam violat. *Lamprid. in Heliogab. c.* 5. Poſterioribus (corporis partibus) eminentibus in ſubactorem rejectis, & oppoſitis. Adde *eund. in Commodo, c.* 3.

Subactus, us, m. idem ac ſubactio. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Quod in ſubactu congium aquæ capiat.

Subactus, a, um, *ſoggiogato*, χειρωθείς, victus, domitus. *Cic. pro Pomp.* Galli a noſtris Imperatoribus ſubacti, & bello domiti. *Luc. l.* 1. Genteſque ſubactas Vix impune feres. ¶ Interdum ponitur pro coacto. *Tac. l.* 6. *Ann. c.* 56. Multitudine periclitantium ſubactus. *Id. l.* 13. *Ann. c.* 53. Donec vi amaris ſubactus. ¶ Interdum pro mollito. *Col. l.* 4. *c.* 29. Fiſſuræ diligenter ſubacto luto linitur. ¶ Item pro culto, arato. *Cic. de Sen.* Quæ cum gremio mollito, ac ſubacto ſemen ſparſum accepit. ¶ Translate ſumitur pro exercitato, excalto. *Cic.* 2. *de Or. c.* 30. Subacto mihi ingenio opus eſt, ut agro non ſemel arato, ſed novato, & iterato. *Liv. l.* 42. Ipſi a pueris eruditi artibus militiæ, tot ſubacti, atque durati bellis.

Subadiūve, æ, m. *ſotto ajutante*. *Cod. Theodoſ. leg.* 3. *de agent. in reb.* Ut periculum ſe & adjutor, & ſubadiuvæ ſubituros eſſe cognoſcant. Adde *leg. ult. Cod. Juſtin. tit. eod.*

Subadmoveo, es, a. 2. aliquantum admoveo, *avvicinare*. *Col. l.* 6. *c.* 36. Hujuſcemodi mari ſenſim magiſtri ſubadmovere debent generis ejuſdem fœminas.

Subærātus, a, um, ὑπόχαλκος, quod ſubter ſe æs habet, ut *Aurum ſubæratum*, quod foris quidem aurum oſtendit, intus autem æs occultat. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 106. Neque ſubærato mendoſum tinniat auro.

Subagitatĭo, onis, f. actus ſubagitandi, & rem obſcenam perficiendi. *Plaut. Capt. in fine*. Ad pudicos mores facta hæc fabula eſt, neque in hac ſubagitationes ſunt, neque ulla amatio. In quibuſdam Codicib. leg. *ſubigitationes*.

Subagitātrix, icis, f. quæ ſubagitat, & cum ſui ſexus æqualibus obſcena patrat, quæ Græce τριβὰς dicitur. *Plaut. Perſ.* 2. 2. 43. Ne me attrecta, ſubagitatrix.

Subagĭto, vel Subigĭto, as, a. 1. ὑποκινεῖν, laſcive contrecto. *Plaut. Mil.* 3. 1. 37. Neque unquam alienum ſcortum ſubagito in convivio. *Id. ib.* 3. 9. Subagitare alienam uxorem. In pleriſque *Plauti* Codicib. legitur *ſubigito* pro *ſubagito*.

Subagreſtis, & ſte, o. 3. *un poco ſelvatico*, *un poco bruſto*, ὑπάγροικος, aliquantulum agreſtis. *Cicer. de clar. Or. c.* 74. Sonabatque contrarium Catulo, ſubagreſte quiddam, planeque ſubruſticum.

Subalāris, & re, n. 3. ὑπομασχάλιος, quod ſub alis eſt. Unde ſcribit *Lamprid. in Heliog. c.* 39. Nec cubuit in accubitis facile, niſi iis, quæ pilum leporinum haberent, aut plumas perdicum ſubalares, ſæpe culcitas mutans. h. e. plumas ſub alis perdicum: Al. leg. *plumas perdicum, ſubalares culcitas ſæpe mutans*. h. e. pulvinos, quibus humeri, & brachia cubando fulciuntur. *Nep. in Attic. c.* 12. Familiaris ſui ſubalare telum eripuit. h. e. quod ſub alis, ſeu brachiis geſtatur.

Subalbens, entis, ſubalbus. *Caſſiod. l.* 3. *epiſt.* 34.

Subalbicans, tis, nom. ex partic. idem ac ſubalbidus. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. *de gallis*. Oculis ravis, ac nigris, palea rubra ſubalbicante.

Subalbĭdus, a, um, *biancheggiante*, ὑπόλευκος, aliquantulum albidus. *Plin. l.* 21. *c.* 23. Ramulos habet candidos, folia ſubalbida, abrotono ſimilia. Adde *Celſ. l.* 5. *c.* 28.

Subalbus, a, um, *biancheggio*. *Varro R. R. l.* 1. *c.* 9.

Subalpīnus, a, um, ὑπάλπειος, quod eſt ab alpibus. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Radice lenta, ſubnigra, ſine odore, aquoſa, montibus Subalpinis plurima. ¶ Italia Subalpina, pars illa, quæ hodie Pedemontium, ſeu Pedemontana regio vocatur, *Piemonte*. *Plin. l.* 16. *cap.* 21. Niſi in paucis locis Subalpinæ Italiæ.

Subamārus, a, um, *amaretto*, ὑπόπικρος, aliquantulum amarus, in amaritudinem nonnihil declinans. *Cic. de Fato, c.* 4. Ut alios dulcia, alios ſubamara delectent. ¶ *Subamarum* adverbii more poſitum. *Ammian. l.* 8. Subamarum arridens.

Subaperĭo, is, a. 4. *apro alquanto*. *Arnob. l.* 2. Qui nivem in plumas ſubaperiat cruſtulas. *Apic. l.* 8. *c.* 7. Subaperies auriculam ſub cutem.

Subaquaneus, a, um, adject. *che ſta ſott' acqua*, ὕφυδρος. *Tertul. de anim. c.* 32. Subterraneum, & ſubaquaneum viventia carent hauſtu aeris.

Subaquĭlus, a, um, adject. *alquanto bruno*, *o foſco*, colorem habens ad aquilum accedentem. *Trebel. Poll. in Zenob.* Fuit vultu ſubaquilo, fuſci coloris. *Plaut. Rud.* 2. 4. 9. Eja, corpus cujuſmodi! ſubvolturium! illud quidem, ſubaquilum volui dicere.

Subarātor, oris, m. qui ſubarat. *Plin. lib.* 17. *c.* 24. Vel etiam ſubarator imprudens luxavit radices.

Subarātus, a, um, partic. a ſubaro. *Plin. l.* 16. *c.* 28. Et ſubarata ocyus ſeneſcunt.

Subareſcens, tis, nom. particip. aliquantum areſcens. *Vitruv. lib.* 7. *c.* 3. Trulliſſatione ſubareſcente.

Subargutŭlus, a, um, aliquantulum argutus. *Gel. l.* 15. *c.* 32. Si forte iidem garruli natura, & ſubargutuli ſunt.

Subarmālis, le, adject. Subarmalis veſtis, & ſubarmale, is, abſolute, eſt genus veſtimenti, quod ſub armum rejicitur, & complicatur. *Vopiſt. in Aurel. c.* 13. Togam dictam ſubarmalem. *Trebel. Pol. in Claud. c.* 14. Subarmale unum cum purpura Maura. *Spartian. in Sever. c.* 6. Prætorianos cum ſubarmalibus inermes ſibi juſſit occurrere. Alii *ſubarmale* exponunt veſtem, quæ ſub armis geſtatur.

Subăro, as, a. 1. ὑπαρόω, ſubtus arando terram moveo. *Plin. l.* 16. *c.* 27. Item quæ ſubarantur, aut quæ ablaqueantur, celerius negleĉtis.

Subarroganter, adv. ὑπαλαζόνως, aliquantum arroganter. *Cic.* 4. *Acad. c.* 36. Vereor ne ſubarroganter facias, ſi tuam dixeris.

Subaſper, a, um, adject. aliquantum aſper. *aſpretto*. *Celſ. l.* 3. *c.* 28. *de vitiligine*.

Subaſſentĭens, tis, nom. partic. *accordandoſi alquanto*. *Quint. l.* 11. *c.* 3. *a med.* Sunt & illi breves geſtus, cum manus leviter pandata, parvis intervallis, & ſubaſſentientibus humeris movetur.

Subaſſo, as, a. 1. *cuocere lentamente*, lente, vel aliquantum aſſo. *Apic. l.* 4. *c.* 2. Piſces curatos ſubaſſabis.

Subatĭo, onis, f. appetitus in Venerem. *Plin. l.* 8. *c.* 51. *de ſuibus*. Remedium, ut prima ſubatione, neque ante flaccidas aures coitus incipiat.

Subaudĭo, is, a. 4. *ſottointendere*. *Aſcon. in action.* 1. *in Ver. c.* 2. *Senatorio* enim bis ſubauditur, & ſenatorio ordini, & nomini ſenatorio. Et ad c. 9. ad illa verba: *ſed etiam Q. Metellum*. Subaudi conſulem. *Ulpian. l.* 1. *in ſi. ff. de hered. inſtituend.* Non putavit valere, quoniam deeſt aliquid: ſed & ipſe valebit, ſubaudito *Jubeo*.

Subaudĭtĭo, onis, f. *Servius ad Æn. l.* 10. *v.* 37.

Subaurātus, a, um, auro leviter illitus. *Petron. in Satyr. c.* 32.

Subauſculto, as, a. 1. *aſcoltare di naſcoſto*, ὑπακροάομαι, leviter auſculto. *Plaut. Mil.* 4. 2. 3. Tace, ſubauſcultemus, ecqua de me fiat mentio. *Cic.* 2. *de Orat.* Subauſcultando excipere voces eorum, & procul, quid narrent, attendere. *Id. Att. l.* 12. *ep.* 18. Omnes κορυφαῖοι videntur ſubauſcultare, quæ loquor.

Subauſtērus, a, um, adject. aliquantum auſterus. *Celſ. l.* 3. *c.* 6. Vinum auſterum, vel certe ſubauſterum. Adde *l.* 6. *c.* 6.

Subbalbe, adv. aliquantum balbe. *Spartian. in Geta, c.* 3. Subbalbe canorus.

Subballĭo, onis, m. Ballionis (quod eſt ſervi nomen) vicarius. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 13.

Subbaſilicānus, a, um, qui ſub baſilicis verſatur, ut *ſubroſtranus*, qui plurimum obambulat ſub roſtris. *Plaut. Capt.* 4. 2. 35. Quorum odos ſubbaſilicanos omnes abigit in forum.

Subbĭbo, is, a. 3. ὑποπίνω, aliquantum bibo. *Plaut. Truc.* 4. 3. 38. Qui improbus eſt, ſive ſubbibit, ſive adeo caret temeto, Tamen ab ingenio eſt improbus. *Suet. in Ner. c.* 30. Si paulum ſubbibiſſet.

Subbīni, æ, a, adject. idem quod bini. *Manil. l.* 4. *v.* 846. Ipſa (docet titulus cauſæ) quæ Ecliptica ſigna Dixere antiqui, pariter ſubbina laborant, Nec vicina loca, ſed quæ contraria fulgent. *due per volta*.

Subblandĭor, iris, d. 4. ὑποθωπεύομαι, paululum, & leviter blandior. *Plaut. Caſ.* 3. 3. 22. Non matronarum eſt officium, ſed meretricium viris alienis, mi vir, ſubblanditier. ¶ *Subblandibiter*, pro *ſubblandietur*, antique. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 19.

Subbrĕvis, ve, adject. aliquantum brevis. *Plin. l.* 21. *c.* 7. Saliunca folio quidem ſubbrevi, & quod necti non poſſit.

Subcœleſtis, te, adject. qui eſt ſub cælo. *Tertul. adv. Valent. c.* 31.

Subcærulĕus, a, um, adject. aliquantum cæruleus. *Celſ. l.* 6. *c.* 5. *ad Plin.* Creta ſubcærulea.

Subcandĭdus, a, um, ὑπόλευκος, aliquantulum candidus, ad colorem candidum nonnihil accedens. *Plin. l.* 27. *c.* 8. Folia bovis linguæ ſimilia, minora, ſubcandida.

Subcăvus, a, um, adject. *concavo*, ſubter cavus. *Lucret. l.* 6. *v.* 336. Ventus per loca ſubcava terræ Collectus.

Subcenturĭo, onis, m. ὑποκεντυρίων, qui centurioni ſubjicitur, ſeu centurionis vices gerit. *Liv. l.* 8. *c.* 8. Ut ſubcenturionem ſibi, quem vellet, legeret.

Subcerno, vel Succerno, is, a. 3. *paſſare per ſtaccio*, ὑποσήθω, idem quod per cribrum cernere. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Farinario cribro ſubcernunt. ¶ Translate *Plaut. Pœn.* 3. 1. 10. Iſte quidem gradus ſubcretus (vel *ſuccretus*) eſt cribro pollinario. h. e. valde tardus eſt, & veluti ſubſultans, non ſecus ac ſi cribro agitaretur. *Sever. in Ætna, v.* 493. *de mari*: Progrediens late diffunditur, & ſubcernens. h. e. fluctus ſuccutiens, criſpans, & exagitans.

Subcillre. V. Subſillre.

Subcingŭlum. V. Succingulum.

Subciſivus. V. Subſecivus.

Subcoactum, i, n. tegumenti genus ex lana coacta. V. in Coactilia.

Subcœno, as, n. 1. *cenar di ſotto*, *o di naſcoſto*. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Galba de piſcibus, qui cum pridie ex parte adeſi, & verſati poſtero die oppoſiti eſſent, Feſtinemus, inquit, alii ſubcœnant.

Subcontumelĭōſe, adver. ὑποβριστικῶς, aliquantum contumelioſe. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 7. Hercule, verum ut loquamur, ſubcontumelioſe tractatur noſter Publius.

Subcŏquo, is, a. 3. Eſt Marcelli Empir. *c.* 36. *a med.*

Subcornicularĭus, i, miniſter Cornicularii. Inſcriptio apud *Grut. p.* 1008.

Subcortex, icis, interior cortex. *Veget. l.* 4. *de Re Veterin. c.* 29.

Subcraſſŭlus, a, um, adject. aliquantum craſſus. *Capitolin. in Gordian. c.* 6. Corporis qualitate ſubcraſſulus.

Subcrētus, vel Succretus, a, um, nom. partic. *crivellato*, ut calx cribro ſuccreta. *Cato R. R. c.* 18. Teſta tuſa, & ſubcreta. *Vitruv. l.* 2. *c.* 5.

Subcriſpus, a, um, *alquanto creſpo*, *o riccio*, qui crines habet aliquantulum criſpos. *Cic.* 4. *Ver. c.* 44. Videtis illum ſubcriſpo capillo nigrum?

Subcrūdus, a, um, *mezzo crudo*, *non cotto in tutto*, &c., Ger. *etwas hart*, *oder rauch*, Gall. *encor cru*, Hiſp. *un poco crudo*, ὕπωμος, quod non omnino coctum eſt. *Cat. c.* 156. Coquito pauliſper, uti ſubcrude ſiet. *Celſ. lib.* 6. *cap.* 13. Subcrudum incidendum, ne, ſi diutius ibi pus permanſerit, os lædat.

Subcruentus, a, um, ὕφαιμος, aliquantulum cruentus. *Celſ. l.* 4. *c.* 18. Deſcendunt interdum etiam leviter ſubcruenta. idest cruentum aliquid miſtum habentia.

Subcubonĕus, i, m. qui alteri ſubjicitur. *Titin. apud Non. c.* 3. *n.* 204. Ancillarum ſubcuboneum eſſe.

Subcultro, as, a. 1. cultro ſubter incido, ſeco. *Apic. l.* 4. *c.* 2. Subcultrare pulpas. Adde *l.* 8. *c.* 8.

Subcuneātus, a, um, adject. cuneis ſubter firmatus, & fultus. *Vitr. lib.* 6. *c.* 11. Subjecti, & ſubcuneati poſtes.

Subcurātor, oris, m. ὑποκουράτωρ, qui curatoris locum tenet. *Julian. l. ex facto, ff. de neg. geſt.* Eidemque alium ſubcuratorem conſtitutum.

Subcurſor, oris, m. equus curſorius. *Lucil. apud Gel. l.* 1. *c.* 16. Campanus ſonipes ſubcurſor nullus ſequetur.

Subcurvus, a, um, adject. *alquanto curvo*. *Ammian. l.* 26. *c.* 27. (al. 9.) Corpore non indecoro, ac mediocris ſtaturæ, ſubcurvus.

Subcuſtos, odis, com. ὑποφύλαξ, ἀντιφύλαξ, qui pro alio cuſtode ſubſtitutus eſt. *Plaut. Mil.* 3. 2. 54. Hunc ſubcuſtodem ſuum Foris ablegavit.

Subcutilĭæ, arum, f. locus in Sabinis, ubi aquæ ſunt frigidiſſimæ, & ſtomacho utiliſſimæ. *Celſ. l.* 4. *c.* 3.

Subdealbo, as, a. 1. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 28. Lagena ne jacentem ſubdealbet algu dantis frigore. *Scaliger* aliter omnino legit. quæ ſit autem horum verborum ſententia, non ita facile dixeris.

Subdebĭlis, le, adject. *alquanto debole*, ut ſubdebile femur. *Sueton. in Vitel. c.* 17.

Subdebĭlĭtātus, a, um, ὑπεξαδυνατῶν, aliquantulum debilitatus. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 14. Te ſubdebilitatum novas rationes tuendi mei quærere.

Subdeficĭens, tis, nom. partic. *mancando a poco a poco*. *Curt. lib.* 7. *cap.* 7. Hæc queſſa adhuc voce ſubdeficiens, vix proximis exaudientibus dixerat.

Subdeficĭo, is, paulatim deficio. *Auguſtin. ſerm.* 343. edition. recent. *ſub fin.* Si in labore ſubdeficimus, adjutorium imploremus.

Subdiālis, & le, o. 3. ὑπαίθριος, quod eſt ſub dio, hoc eſt ſine tecto. *Plin. l.* 34. *c.* 12. Illa ſuper terram ex ſubdialibus petris caeditur. ¶ Subdialia, pavimenta quibus conteguntur domus, pedali craſſitudine, ex contuſa teſta feſtucata. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Subdialia Græci invenere. ¶ Subdiales deambulationes, quæ ſine tecto, ſub aperto aere conſtructæ ſunt, quas *Vitruvius* vocat hypæthras. *Plin. l.* 34. *c.* 23.

Subdifficĭlis, & le, o. 3. ὑποδύσκολος, aliquantulum difficilis. *Cic. de Amic. c.* 19. Exiſtit autem hoc loco quæſtio quædam ſubdifficilis.

Subdiffīdo, dis, n. 3. *diffidare alquanto*. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 22. Ego, quo die audivi, ſubdiffidere cœpi.

Subdiſjunctīvus, a, um, adject. *Proculus JCtus leg.* 124. *ff. de verb. ſignif.* Hæc verba, ille, aut ille, non ſolum disjunctiva ſunt, ſed etiam ſubdisjunctiva: disjunctivum eſt, veluti cum dicimus, Aut dies, aut nox eſt, quorum poſito altero, neceſſe eſt tolli alterum: Subdisjunctivi autem genera ſunt duo; unum cum ex propoſitis finibus ita non poteſt utrumque eſſe, ut poſſit neutrum eſſe, ut, Aut ſedet, aut ambulat: alterius generis eſt, cum ex propoſitis finibus ita non poteſt neutrum eſſe, ut poſſit eſſe utrunque, veluti cum dicimus, Omne animal aut facit, aut patitur.

Subdiſtinctĭo, onis, eſt nota interruptionis in legendo, quo pronuntiationis terminus ita ſuſpenditur, ut ſtatim id, quod ſequitur, ſuccedere debeat. *Diomed. Grammat. l.* 2.

Subdiſtinguo, is, a. 3. *fare una ſeconda diſtinzione*. *Aſcon. Pedian. in Ver. de juriſd.*

Digitized by Google

juriſt. Steil. ad fin. Multi ſubdiſtinguunt, & ſeparatim addunt, &c.

Subditītius, a, um, *finto, ſuppoſto*, [illegible], ſuppoſititius. *Cic. 7. Ver. c. 17.* Si hunc ſubdititium archipiratam in eandem cuſtodiam dediſſes. *Quintil. l. 5. c. 4.* Et libros, qui falſo viderentur inſcripti, tanquam ſubdititios ſummovere familia.

Subditīvus, a, um, [illegible], idem quod ſubdititius, & in alterius locum poſitus. *Plaut. Amph. 2. 2. 198.* Namque de illo ſubditivo Soſia mirum nimis eſt. *Arnob. l. 3. adverſ. Gentes, de Allegoriis fabularum*: Sed allegoricis ſenſibus, & ſubditivis intelliguntur omnia illa ſecretis.

Subdĭto, a. 1. frequent. a ſubdo. *Lucret. l. 6. v. 603.* vis ipſa peritli Subditat hunc ſtimulum quadam de parte remotis. h. e. addit, ſubdit.

Subdĭtus, a, um, *meſſo ſotto*, [illegible], Germ. *untergelegt*, Gall. *ſoumis*, *ſujet*, Hiſp. *ſubdito*, *ſometido*, [illegible], ſubtus immiſſus, partic. a ſubdo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 50.* Quæ efferveſcant ſubditis ignibus. *Id. 3. Ver.* Quos in eorum locum ſubditos domi ſuæ reſervavit. ¶ Judex ſubditus dicitur, qui in alterius locum ſuffectus eſt. *Piſt.* ¶ Subditus partus, eſt ſuppoſitus, hoc eſt ſublatus ab ea muliere, quæ peperit, & alteri appoſitus. *Terent. Heaut. 3. 3. 51.* Subditum ſe ſuſpicatur. ¶ Subditus etiam dicitur, qui alteri ſubjectus eſt. *Tibul. l. 4. eleg. 1. v. 67.* inferni Plutonis ſubdita regna. *Perſ. ſat. 5. v. 124* unde datum ſentis, tot ſubdite rebus?

Subdĭu, adverb. *fra il giorno*, [illegible], idem quod dio, ſive interdiu. *Plaut. Moſtel. 3. 2. 78.* Nam ſubdiu Sol agit hic perpetuum diem.

Subdīval, lis, n. pars domus ſuperior, quæ ſub dio eſt. *Tertull. adv. Jud. c. 11.* Subdival domus.

Subdīvālis, le, adject. idem quod ſubdialis. *Ammian. l. 19. c. 23.* (al. 21.) Noſtri primis ſubdivales mores difficile tolerabant. Alii leg. *ſubdivales*.

Subdīvĭdo, is, a. 3. quod diviſum eſt rurſus divido. *Tertul. adverſ. Jud. c. 11.* Septem dimidiæ hebdomadarum ſunt ſubdiviſæ.

Subdīvīſio, onis, f. *ſottodiviſione*, alia diviſio poſt primam diviſionem. Vox eſt cadentis latinitatis, legiturque *Cod. l. 6. tit. 2. leg. 22. & l. 3. tit. 28. leg. 37.*

Subdo, is, didi, ditum, a. 3. *ſottoporre*, *metter ſotto*, [illegible], Ger. *unterlegen*, Gall. *ſoumettre*, Hiſp. *ſometer*, [illegible], ſuppono, ſubjicio. *Cato de R. R. c. 105.* Ignem ſubdito: ubi bullabit vinum, ignem ſubducito. *Plin. l. 8. c. 16.* Subdere leones jugo. *Tacit. 4. Ann. c. 62.* Fundamenta per ſolidum ſubdere. *Lucret. l. 5. v. 102.* Nec tamen hanc poſſis oculorum ſubdere viſu. h. e. ante oculos ponere. *viſu* pro *viſui* poſitum eſt. *Plaut. Curc. 4. 3. 18.* Et datores, & factores omnes ſubdam ſub ſolum. h. e. humi ſternam. ¶ *Subdere ignem*, *ac materiam ſeditioni*, per tranſlationem ponitur pro augere, & fovere ſeditionem, animoſque jam ante incitatos vehementius inflammare. *Liv. l. 8. c. 30.* Irritatis militum animis ſubdere ignem, ac materiam ſeditioni. ¶ *Subdere equo calcaria*, eſt ventrem equi calcaribus pungendo ad curſum incitare, *ſpronare*, quod & per tranſlationem accipitur pro quovis modo urgere, *incitare*. *Ovid. l. 1. de Art. v. 730.* Admiſſo ſubdere calcar equo. ¶ Aliquando ſubdere accipitur pro ſubſtituere, ſufficere. *Cic. pro Dom. c. 32.* Quis in meum locum judicem ſubdit? Sic *ſubdere puerum*, eſt partum ſupponere, & unum pro alio matri apponere. *Paul. Leg. Qui falſam, Dig. ad leg. Corn.* & in *Argumento Mercatoris Plaut.* Sic ſubdere teſtamentum, apud *Tacit. 14. Ann. c. 40.* eſt vero teſtamento occultato, fictum aliud, & ſuppoſititium oſtendere. Et, *ſubdere reos*, eſt falſo inſimulare. *Id. Ann. 15. c. 44.* Et ſubdere crimina, *fingere accuſa falſe*. *Id. 3. Ann. c. 67.* ¶ Item pro ſuggerere, ſuppeditare. *Liv. l. 7.* Ac ſicut gens, ſicut ſua virtus, ſicut etiam majeſtas, ſicut honorat ſubdere ſpiritus potuerunt.

Subdŏceo, es, a. 2. [illegible], vicem præceptoris occupo, vel horis ſubſeſivis doceo. *Cic. Attic. l. 8. epiſt. 4.* Ciceroneſque noſtros meo potius labore ſubdoceri, quam me alium vis magiſtrum quærere, *repetitore*, *ſoſtituto*.

Subdoctor, oris, m. qui poſt alium docet, *ſottomaeſtro*. *Auſon. in Profeſſorib. 22. tit.* Victorio ſubdoctori, ſive proſcholo.

Subdŏle, adv. *con inganno*, [illegible], caute, & fraudulenter. *Plaut. Trin. 2. 1. 12.* Eos conſectatur, ſubdole blanditur, ab re conſulit. *Cic. in Brut. c. 9.* Nihil acute inveniri potuit in eis cauſis, quas ſcripſit, nihil, ut ita dicam, ſubdole, nihil verſute, quod ille non viderit.

Subdŏlus, a, um, *ingannevole*, *aſtuto*, [illegible], fraudulentus, aſtutus, doloſus, occulte decipiens. *Plaut. Epid. 2. 3. 13.* Quo pacto ſtas ſubdole adverſus ſenem. *Ovid. 1. de art. v. 598.* Fac, titubet blæſo ſubdola lingua ſono. *Martial. l. 3. ep. 58.* Sed tendit avidis rete ſubdolum turdis.

Subdŏmo, as, ui, itum, a. 1. valde domo, ſubigo. *Plaut. Aſin. 3. 3. 112.* Sic iſti ſolent ſuperbi ſubdomari.

Subdŭbĭto, as, n. 1. *dubitare alquanto*, Ger. *etwas zweifeln*, Gall. *ſe douter ou aucunement*, Hiſp. *dudar un poco*, [illegible], nonnihil addubito, parumper dubito. *Cic. l. 2. Fam. ep. 12.* Te ſubdubitare, qua eſſem erga illum voluntate. *Id. Att. l. 14. epiſt. 13.* Jam enim diu meum: unum, crede mihi, ſubdubitabam.

Subdūco, is, xi, ctum, a. 3. *ſottrarre*, [illegible], Ger. *entziehen*, Gall. *ſoutraire*, Hiſp. *ſoſtraer*, [illegible], ſubtraho, auferro, eripio, demo, cui contrarium eſt *ſubdo*. *Virg. 3. Ecl.* Et ſuccus pecori, & lac ſubducitur agnis. *Cic. 2. Tuſc. c. 17.* Subduc unum diem cibum athletæ. *Ovid. l. 1. de Ponto el. 6.* Subducunt oneri colla peruſta boves. *Juven. ſat. 1.* Et nos ergo manum ferulæ ſubduximus. ¶ Interdum eſt furtim ſubtrahere, furari, ſurripere. *Plaut. Curc. 2. 3. 81.* Cum dormiſcit, ego ei ſubduco annulum. *Martial. l. 12. ep. 29.* Subduxit mappas quatuor Hermogenes. ¶ Subducere ſe de aliquo loco, vel ex aliqua ſocietate, eſt ſenſim, & clanculum diſcedere, ita ut nullus videat. *Ter. Eun. 4. 7.* Et cum eo clam ſubduxti te mihi. *Cic. ad Q. Fr. l. 3.* De circulo ſe ſubduxit. *Virg. 9. Ecl.* Qua ſe ſubducere colles Incipiunt. h. e. retrahere, recedere, & collem latiorem facere. ¶ Subducere rationem, ſummam, calculum, eſt computare, quod & inire, & habere, & facere rationem dicimus. Nam minor numerus majori in calculatione ſubtrahitur. *Plaut. Capt. 1. 2. 89.* Ibo intro, atque intus ſubducam ratiunculam. *Cic. l. 5. Fam. ep. 9.* Rationibus ſubductis, ſummam feci cogitationum mearum. *Id. 2. Fin.* Voluptatum calculis ſubductis, prælium ineunt. *Id. Att. l. 5. epiſt. 21.* Quid opus eſt, inquam? rationes conferatis. Aſſident, ſubducunt, ad nummum convenit. *Id. ibid.* Recte, inquit Scaptius, ſed ſubducamus ſummam. ¶ Accipitur etiam pro ſurſum ducere, levare, extollere, ut *Subducere naves*, ideſt in terram trahere, quod terra altior mari ſit, ſicut e contrario deducere eſt e terra in mare ducere. *Virg. 1. Æn.* Quaſſatam ventis liceat ſubducere claſſem. *Caſ. B. C. l. 3. c. 23.* Naves reliquas, ſi vellet, ſubduci, & refici juberet. ¶ Succum ſubducere ſpiritu, eſt ſurſum trahere. *Plin. l. 20. c. 14.* Recentis ſuccus narium vitia ſpiritu ſubductus emendat. ¶ Subducere ſupercilia, eſt erigere, quod eſt ſeveri hominis, ſuperbi, & deſpicientis. *Senec. l. 1. de benef. c. 1.* Aut timide negavit, aut permiſit, ſed difficulter, ſed ſubductis ſuperciliis, ſed malignis, & vix exeuntibus verbis. Sic *Propert. l. 2. eleg. 8.* (al. 11.) Nunc volo ſubducto gravior procedere vultu. ¶ Subducere animam, eſt anhelitum ſurſum attrahere. *Cato R. R. c. 157.* ¶ Subducere alvum, eſt ciere, ut excrementa facile egerat, *lubricare*. *Gel. l. 4. c. 11.* Ariſtoxenus dicit, nullo ſæpius legumento Pythagoram uſum, quam fabis, quoniam ii cibus & ſubduceret ſenſim alvum, & levigaret. Adde *Celſ. l. 3. c. 4.* ¶ *Subduxe* pro *ſubduxiſſe* dixit *Varro l. 2. R. R. c. 2.*

Subductārius, a, um, quo quid ſubducitur, ſeu levatur. *Cato R. R. c. 12.* Funes loreos quinque, ſubductarios quinque, meliponos quinque.

Subductio, onis, f. [illegible], actus ſubducendi, ideſt ſubtrahendi. *Caſ. l. 5. B. G. c. 1.* Ad celeritatem onerandi, ſubductioneſque paulo facit humiliores, quam quibus in noſtro mari uti conſuevimus. ¶ Item ratio, computus, *ſottrazione*. *Cic. 2. de Orat. c. 30.* Statim occurrit naturali quadam prudentia, non his ſubductionibus, quas iſti docent.

Subductus, a, um, nom. ex particip. *detratto*, *computato*. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 29.* Inita ſubductaque ratione ſcelera meditantes. ¶ Item *rubato*. *Horat. l. 1. ep. 17.* ſubducta viatica ploret. ¶ Item *tratto fuora*. *Virg. 3. Æn. v. 135.* Subductæ litore puppes. ¶ Item *ritirato*, *ſicuro*, *difeſo*. *Plin. l. 2. ep. 17.* Cubiculum ſubductum omnibus ventis. *Martian. Capel. l. 6.* Concavis ſubductionis terræ latebris abdere. ¶ Subductus vultus, V. in *Subduco*.

Subdulcis, & ce, o. 3. *un poco dolce*, [illegible], nonnihil habens dulcedinis. *Plin. l. 26. c. 8.* Radix ſubdulcis, in petris naſcens, aut ſub arboribus vetuſtis.

Subdūrus, a, um, adject. aliquantum durus, ſubdifficilis. *Q. Cic. de petit. conſul. c. 10.* Hoc probabile eſt, illud alterum ſubdurum tibi homini Platonico ſuadere.

Subĕdo, is, edi, eſum, a. 3. *mangiar ſotto*, [illegible], ſubtus edo. *Ovid. 11. Met. v. 783.* Dixit, & e ſcopulo, quem rauca ſubederat unda, Decidit in pontum.

Subĕo, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. *andar ſotto*, *ſotto entrare*, [illegible], Ger. *darunder gehen*, Gall. *entrer*, Hiſp. *ſubir*, [illegible], ſubtus eo, intro, ingredior, aſcendo. Varie conſtruitur. *Caſ. l. 1. B. G.* Qui intra annos quatuordecim tectum non ſubiiſſent. *Liv. l. 26.* Ut ſubeundi ſæpe ad mœnia urbis receſſus peteret. *Virg. 4. Æn.* Quem ſubiiſſe humeris confectum ætate parentem. h. e. parenti humeros ſuppoſuiſſe, parentem humeris geſtaviſſe. *Id. l. 6.* Pars ingenti ſubiere feretro. *Liv. l. 34. c. 16.* Subire ad portam. Rurſus *Virg. Æneid. l. 10. de Lauſo*: Jamque aſſurgentis dextræ, plagamque ferentis Æneæ ſubiit mucronem, ipſumque morando Suſtinuit. hoc eſt ſe ſuppoſuit enſi Æneæ jam ſublato ad plagam inferendam, ictumque parma ſuſtinuit. *Hor. l. 1. ſat. 9.* Subire unus. ¶ Subire vultum alicujus, eſt in ejus conſpectum venire. *Cic. pro Quint.* Denique ipſius inimici vultum ſuperbiſſimum ſubiit. ¶ Cum infinito *Claudian. de conſul. Theod. v. 45.* ariduo cum Dorida vicerit æſtu, Jam eluvum totamque ſubit torquere carinam. ¶ Uſurpatur etiam pro ſcandere, aſcendere. *Liv. l. 2.* Quia loco iniquo ſubeundum erat ad hoſtes. *Plin. l. 4. c. 11.* Hæmi excelſitas ſex millia paſſuum ſubitur. *Id. l. 31. c. 3.* Nec levitatis in pluvia aquæ argumentum eſt ſubiiſſe eam in cælum. ¶ Item pro ſuccedere. *Liv. l. 27.* Primæ legioni tertia, dextræ alæ ſiniſtra ſubiit. *Ovid. 1. Met. v. 130.* In quorum ſubiere locum fraudeſque, dolique. *Sil. l. 1. v. 566.* Defeſſis ſubeant ſubus. ¶ Item pro ſuccreſcere. *Virg. 2. Georg.* Ne ſubeant herbæ, neu pulvere victa fatiſcat. ¶ Item pro aggredi. *Val. Flacc. l. 6. Argon.* Illum ubi congreſſu ſubiit Geſander iniquo. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſuſcipere. *Cic. Att. l. 3.* Iſtos labores, quos nunc in ſuffragiis ſuſcipis, non ſubiiſſes. *Id. 7. Ver. c. 71.* Inimicitiæ ſunt? ſubeantur. Labores? ſuſcipiantur. ¶ Item pro incurrere. *Cic. ad Brut. ep. 18.* Subire famam temeritatis. *Id. Divin. in Ver. c. 14.* Subire invidiam ereptionis, pro *invidiam*. *Id. Att. l. 11. ep. 6.* Minus ſermonis ſubiiſſem, minus accepiſſem doloris. h. e. non tantus de me ſermo fuiſſet effet. ¶ Item pro pati. *Cic. 3. Off.* Qui retinendi officii cauſa cruciatum ſubierit voluntarium. ¶ Item pro advenire, *venire*. *Virg. 3. Georg.* Subeunt morbi, triſtiſque ſenectus, &c. *Ovid. l. 4. de Pont. el. 15.* Ne ſubeant animo tædia juſſa tuo. *Curt. l. 3. c. 2.* Sera pœnitentia ſubiit Regem. *Cic. 3. de Orat. c. 33.* Omnes ſententiæ, verba omnia ſub acumen ſtili ſubeant, & ſuccedant neceſſe eſt. ¶ Item pro in mentem venire, ſuccurrere. *Liv. l. 36. c. 20.* Subit animum cogitatio. *Plin. l. 7. c. 46.* Subeunt in hac reputatione Delphica oracula. ¶ Subire judicem, eſt quodammodo obrepere, & latenter ad id quod volumus, eum inducere. *Quintil. l. 4. c. 3.* Fallendus eſt judex, & variis artibus ſubeundus, ut aliud agi, quam quod nos petimus, putet. ¶ Subire loquentem, eſt loquenti reſpondere. *Claudian. de Conſul. Mall. Theod. v. 173.* ſubit ille loquentem Talibus.

Subello, is, quidam exponunt ſubere deficio, in illo Lucilii apud *Non. c. 2. n. 202.* Radox, ſubelline, driquamor, pumicor, ornor. Sed alii rectius *ſubvellor* legunt.

Sūber, eris, n. *ſovero*, *ſughera*, Germ. *Korck*, *pantoffelholtz*, Gall. *liege*, Hiſp. *ſuro*, *alcornoque*, [illegible], arbuſcula glandifera, corticem habens præcraſſum, cui inniti ſolent qui natare diſcunt. *Plin. l. 16. c. 8.* Suberi minima arbor, glans peſſima, rara, cortex tantum in fructu, præcraſſus, ac renaſcens, atque etiam in denos pedes undique explanatus, &c. *Id. c. 23.* Serotino autem germine malus, tardiſſimo ſuber. Ubi perperam aliqui legebant *tardiſſimus*, ut probarent etiam maſculini generis eſſe poſſe. *Col. l. 4. c. 26.* Nam eſt præcipua cuneis fiſſa olea, quercus, & ſuber, & ſiqua ſunt ſimilia robora. *Perſ. ſat. 1.* Ut ramale vetus vegrandi ſubere coctum.

Subērectus, a, um, aliquantum erectus. *Marcell. Empir. c. 20.* Artus ſuberecti, recubanteſque, *ſollevati*, *a appoggiati*.

Subĕreus, a, um, adject. de *ſovero*. *Seren. Sammonic. carm. 35.* ſubereus cortex.

Subĕries, ei, f. idem fere quod Suber. definitur enim a *Feſto*, genus arboris, ex quo cortex natatorius detrahitur, confirmaturque auctoritate *Lucilii*.

Subērigo, is, exi, ectum, a. 3. ſubtus erigo. *Silius l. 15. v. 155.* Iſthmon curvata ſublime ſuberigit unda. ¶ Hinc *ſuberactus* apud *Apul. l. 2. Met.*

Subērīnus, a, um, adject. idem quod ſubereus. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Piſcator retia ſuberinis corticibus extendit.

Suberro, as, n. 1. [illegible], ſub aliqua re erro, ut Suberrare montibus, hoc eſt errare ſub montibus. *Claud. de conſul. Prob. & Olybr. v. 255.* Indigenas fluvios, Italis quicumque ſuberrant Montibus. h. e. ſub Italis montibus fluunt.

Subex. V. Subices.

Subexhĭbeo, es, a. 2. idem quod exhibeo, vel ſubtus exhibeo. *Arnob. l. 6.* Præſentiam vobis quandam his numinum ſubexhiberi ſimulacris.

Subexplĭco, as, a. 1. ſubtus aſplico, expendo. *Arnob. l. 7.* Æſculapius repſit ut coluber, non pedibus ſe ferens, neque ſuas ſubexplicans itiones, ſed ventre nixus, ac pectore.

Subfermentātus, a, um, nom. particip. aliquantum fermentatus. *Tertull. adverſ. Valentinian. c. 27.*

Subfervĕfacio. V. Suffervefacio.

Subflāvus, vel Sufflavus, a, um, adject. *gialliccio*, *biondetto*, aliquantum flavus. *Suetn. in Aug. c. 79.* Capillum leviter inflexum, & ſubflavum.

Subfrĭgĭde, adverb. *alquanto freddamente*, [illegible], aliquantum frigide. *Gel. l. 2. c. 9.* Nimis minute, ac prope etiam ſubfrigide.

Subfrĭgĭdus, a, um, *un poco freddo*, [illegible], nonnihil frigidus. *Ammian. l. 17. c. 22.* Oblatrantes argumento ſubfrigido.

Subgrandis, & de, o. 3. [illegible], grandiuſculus, aliquantulum grandis. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 1.* Subgrande cubiculum autem, & hybernum altum valde probavi.

Subgrăvis, & ve, o. 3. [illegible], aliquantulum gravis. *Plin. l. 27. c. 9.* Radice tenui, nigra, ſubgravi odore. Al. leg. *gravi odore*.

Subgrunda. V. Suggrunda.

Subhærĕo, es, ſi, ſum, n. 2. ſub aliqua re hæreo. *Celſ. l. 5. c. 28.* At cartilago ubi ſubhæſit, ipſa ſedes docet. *Valer. Max. l. 6. c. 3. n. 10.* In ſuſpicione, & crimine ſubhæreas neceſſe eſt.

Subhaſtārius, a, um, adject. qui ſub haſta, ſeu auctione ponitus, ut ſubhaſtariæ poſſeſſiones. *Cod. Theodoſ. l. 3. tit. 6.*

Subhaſtātio, onis, f. *vendita all' incanto*. *Leg. 2. Cod. de reſcind. vend.* Sub nomine ſubhaſtationis publicæ.

Subhaſto, as, a. 1. *vendere all' incanto*, Ger. *in auſſ ruff verkauffen*, Gall. *vendre à l'encant*, Hiſp. *vender en almoneda*, [illegible], eſt ſub haſtam mittere, hoc eſt per auctionem vendere. Solebat enim haſta figi in publicis auctionibus. *Cod. l. 7. ti. 33. l. 3.* Et allegaveris res ſolas, quæ pignori datæ ſunt, diu ſubhaſtatas. *Solin. c. 10. de Thracia*: Nuptura non parentum arbitrio tranſeunt ad maritos, ſed quæ præ aliis ſpecie valent, ſubhaſtari volunt.

Subhorreſco, ſcis, rui, n. 3. nonnihil horreſco. *Siſen. apud Non. c. 5. n. 7.* Subito mare ſubhorreſcere, cæcoſque fluctus in ſe provolvere.

Subhorrĭdus, a, um, [illegible], aliquantulum horridus. *Cic. pro Sext. c. 9.* Quia eum triſtem ſemper, quia taciturnum, quia ſubhorridum, atque incultum videbant.

Subhūmĭdus, a, um, adject. aliquantum humidus. *Celſ. l. 3. c. 6.* Subhumidi oculi.

Subjăceo, es, cui, n. 2. *giacere*, *o eſſer poſto ſotto*, [illegible]. *Plin. l. 5. ep. 6.*

Tuſci Apennino ſaluberrimo montium ſubjacent. *Colum. l.* 10. *v.* 195. Et me- ter facili molliſſima ſubjacet arvo.

Subjacto, as, a. 1. *trarre in ſu, lanciare*, ἀναῤῥίπτω, ſæpe in altum jacto, ut cum in areis frumenta vannis a paleis ſecernuntur. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 51. His tritis oportet e terra ſubjactari vallis, aut ventilabris.

Subices pro alto aere, ſeu pro nubibus poſuit *Enn. apud Gell. l.* 4. *c.* 17. vel a ſubjiciendo, quia ſignificat in altum tollere, vel quod proxime Diis ſubjiciantur.

Subiculum, i, n. quod ſubjicitur. Hinc a *Plauto* ſubiculum flagri dicitur ὑπομαστιγίας, qui flagris ſubjicitur, in *Perſa.* 3. 3. 14. Vir ſumme populi, ſtabulum ſervitricium, Scortorum liberator, ſubiculum flagri.

Subidus, a, um, adject. Æditiuus vetus poeta apud *Gell. l.* 19. *c.* 9. Dicere cum conor curam tibi Pamphila cordis, Quid mi abs te quæram? verba labris abeunt: Per pectus miſerum manat ſubido mihi ſudor: Sic tacitus, ſubidus; duplo ideo pereo. *Subidus* videtur eſſe a *ſubando*, & ſignificare libidine æſtuantem, mollem, deliciis amorum deditum, minime durum, aut ruſticum. Alii interpretantur ſcientem, videntem, peritum rei amatoriæ: unde *inſubidus* ponitur pro rudi, ruſtico, ignaro.

Subjecte, adv. demiſſe, humiliter, more hominis ſubjecti. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 84. Hæc quam poteſt demiſſiſſime, atque ſubjectiſſime exponit.

Subjectio, onis, *il ſoggiungere*, Ger. *furſtellung*, Gall. *ſujection*, Hiſp. *ſujecion*, ὑποταγή, actus ſubjiciendi. *Auct. ad Her. l.* 4. Illud quoque probandum eſt genus ſententiæ, quod confirmatur ſubjectione rationis. ¶ Speciatim accipitur pro ſuppoſitione rei adulterinæ pro vera. *Liv. l.* 39. *c.* 29. Qui falſis teſtimoniis, ſignis adulterinis, ſubjectione teſtamentorum, fraudibus aliis contaminati, eos capitali pœna afficiebant. ¶ Ponitur pro eo, quod ſubjicitur, pro baſi. *Vitr. l.* 10. *c.* 15. *in catapultæ deſcriptione:* Subjectio foraminum duodecim. ¶ Subjectio etiam, Græce Antipophora, eſt Figura ſententiarum, per quam Orator, vel Poeta poſt interrogationem ipſe reſponſum ſubjungit, ita dicta a *ſubjicio*, quia notat ſubjungere. *Auct. ad Her. l.* 4. Subjectio eſt, cum interrogamus adverſarios, aut quærimus ipſi, quid ab illis, aut quid contra nos dici poſſit, deinde ſubjicimus id, quod dici oportet, aut quod non oportet, et nobis adjumento futurum ſit, aut obfuturum illis e contrario. ¶ Inſervit etiam ad explicandum aliud Figuræ genus, quæ dicitur Hypotypoſis. *Cic.* 3. *de Or. c.* 53. Rerumque, quaſi gerantur ſub aſpectum quaſi ſubjectio, quæ & in exponenda re plurimum valet, & ad illuſtrandum id, quod exponitur.

Subjectivo, adv. *Martian. Capell. l.* 4. *p.* 120.

Subjectivus, a, um, adject. qui ſubjicitur, ſeu poſtponitur. *Tertullian. de Virg. veland. c.* 4. Subjectivum prius eſt antecedivo. *Apul. de ſyllog. categorem.* Pars ſubjectiva nominatur, veluti ſubdita.

Subjecto, as, a. 1. *lanciare*, ἀναῤῥίπτω, in altum ejaculor. *Virg.* 3. *Æn. v.* 241. Nigramque alte ſubjectat arenam. ¶ Ponitur etiam pro ſubjicere, ſeu ſupponere. *Ovid.* 4. *Met. de Salmacide Nympha:* Subjectatque manus, invitaque pectora tangit. *Hor. l.* 2. *ſat.* 7. *v.* 94. Et acres Subjectat laſſo ſtimulos.

Subjector, oris, m. ὑποβολεύς, qui ſubjicit, & fere in malam partem accipitur. *Cic.* 2. *Catil. c.* 4. Quis tota Italia veneficus, quis gladiator, quis latro, quis ſicarius, quis parricida, quis teſtamentorum ſubjector &c.? h. e. qui falſa teſtamenta pro veris ſubjicit.

Subjectus, us, m. 4. idem ac ſubjectio. *Plin. l.* 26. *c.* 15. Vulvas quoque procidentes inhibet fotu, vel ſuffitu, vel ſubjectu.

Subjectus, a, um, *ſoggetto, ſottopoſto*, נכנע, Germ. *under than*, Gall. *ſujet*, Hiſp. *ſugeto, ſuddito*, ὑποτεταγμένος, ſubditus, alterius imperio parens, obnoxius. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Nulli naturæ eſt obediens, aut ſubjectus Deus. *Id.* 4. *Tuſcul.* Tanquam in mare, quod eſt ventis ſubjectum. *Id.* 5. *Tuſc.* Sin eorum virtus ſubjecta ſub varios, incertoſque caſus famula fortunæ eſt. *Virg.* 6. *Æn.* Parcere ſubjectis, & debellare ſuperbos. *Hor. l.* 2. *ſat.* 6. Per totum hoc tempus ſubjectior in diem, & horam Invidiæ. ¶ Item quod ſubjicitur in aliquo rerum ordine. *Cic.* 4. *Tuſcul.* Sub metum ſubjecta ſunt pigritia, pudor, terror, timor &c. *Phædr. fab.* 19. Habent inſidias hominis blanditiæ mali, quas ut vitemus, verſus ſubjecti monent &c.

Subigito. V. Subagito.

Subigo, is, egi, actum, a. 3. *ſoggiogare, ſottomettere*, כבש, Ger. *underſich zwingen*, Gall. *conſtraindre*, ὑπάγω, δαμάω, ſubjicio, domo, in poteſtatem, vel ditionem redigo, ex *ſub* & *ago*. *Cic. pro Corn. Balbo c.* 10. Quos Gaditanis adjutoribus armis ſubegimus, atque in ditionem noſtram redegimus. *Plaut. Moſtell.* 5. 2. 52. Ego illum verberibus, ut ſit quietus, ſubegero. ¶ Accipitur etiam pro impellere, ſurſum agere. *Virg.* 1. *Georg.* Non aliter, quam qui adverſo vix flumine lembum Remigiis ſubigit. ¶ Item pro cogere. *Tac. l.* 14. *Ann. c.* 14. Notos quoque equites Romanos operas arenæ promittere ſubegit. *Id.* 2. *Ann. c.* 40. Ut ederet ſocios, ſubigi non potuit. *Id.* 3. *hiſt. c.* 8. Subigere exercitum ad deditionem. ¶ Item pro attrectare, agitare, miſcere. *Cato c.* 74. Farinam in mortarium indito, aquam paulatim addito, ſubigitoque pulchre. ¶ Item pro terere, ut *Gallam ſubigere*, quod ſutores faciunt, tum atramentum ſutorium conficiunt. Urbane & ambigue *Macrob. l.* 2. *Saturn. cap.* 3. Plancus in judicio forte amici, cum moleſtum teſtem deſtruere vellet, interrogavit (quia ſutorem ſciebat) quo artificio ſe tueretur, ille urbane reſpondit: *Gallam ſubigo*. Sutorium hoc habetur inſtrumentum: quod non infacete in adulterii exprobrationem ambiguitate convertit. Nam Plancus in Mevia Galla nupta male audiebat. Hæc *Macrob.* ¶ Item pro bene arare, terram probe verſare. *Virg.* 1. *Georg.* Ante Jovem nulli ſubigebant arva coloni. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quibus cum terræ ſubigerentur fiſſione glebarum, &c. ¶ Item pro foſſodere. *Virg.* 2. *Georg.* Aut ſcrobibus mandet mutata ſubactis. Hinc ſubactum ingenium, ideſt excultum apud *Cic.* 2. *de Orat.* ¶ Item pro acuere. *Virg. Æn.* 7. Subiguntque in cote ſecures. ¶ Subigere aliquem maledictis, eſt inſectari. *Plaut. Trinum.* 2. 2. 103.

Subjicio, is, jeci, jectum, a. 3. *ſottoporre, ſottomettere*, Ger. *unterwerffen*, Gal. *ſoumettre, aſſujettir*, Hiſp. *ſometer*, ὑποτάσσω, ſuppono. *Cic.* 3. *Verr.* Ligna, & ſarmenta circumdare, ignem ſubjicere cœperunt. *Id.* 2. *Off. c.* 7. Subjiciunt ſe homines imperio alterius, & poteſtati. *Id. ibid.* Haſtam in foro ponere, & bona civium voci ſubjicere præconis. *Idem ibid.* Huic verbo omnes, qui ubique ſunt, qui Latine ſciunt, duas res ſubjiciunt, lætitiam in animo, commotionem ſuavem jucunditatis in corpore. h. e. duo ſignificata dicunt eſſe ſub hoc verbo. *Liv. l.* 3. *c.* 69. Fœdiora his, quæ ſubjiciebantur oculis nuntiantes. *Id. l.* 29. In locum alterius ſubjicere. *Quinctil. l.* 8. *c. ult.* Translatio permovendis animis plerumque, & ſignandis rebus, ac ſub oculos ſubjiciendis reperta eſt. ¶ *Subjicere arietem*, eſt illum pro ſe immolare. *Feſt.* ut Scaliger corrigit: Subjici aries dicitur, quem quis agit, ut pro ſe cædatur, ut ait Antiſtius: Quod ſit, ut ait Cincius libro de officio Juriſconſulti, exemplo Athenienſium, apud quos expiandi gratia aries inigitur ab eo, qui ſcelus admiſit pœnæ pendendæ loco. *In leg. Numæ.* Pro capite occiſi, & natis ejus in concione arietem ſubjicito. ¶ Item falſa, ſeu adulterina pro veris ſupponere. *Cic.* 14. *Phil. c.* 3. Teſtamenta, credo, ſubjiciunt, aut ejiciunt vicinos. *Plin. l.* 10. *c.* 9. Cauſa ſubjiciendi pullos putatur, quod &c. ¶ Item pro colere, arare. *Cic.* 2. *de Leg.* Terræ cultum ſegniorem ſuſpicor fore, ſi ad eam tuendam, ferroque ſubjiciendam ſuperſtitionis aliquid acceſſerit. ¶ Item pro ſubmittere, ſubornare. *Quinctil. l.* 5. *c.* 7. *de teſtibus:* Nam frequenter ab adverſario ſubjici ſolent. *Cæſ. l.* 1. *B. Civ. c.* 33. Subjicitur L. Metellus, qui hanc rem diſtrahat. ¶ Item pro ſuggerere, ſubmonere, in memoriam redigere. *Ter. Phor.* 2. 3. 40. Si meminiſti, quod olim dictum eſt, ſubjice. *Liv. l.* 45. *c.* 18. *in fin.* Subjicere conſilia cautiora. *Cic. Verr.* 7. Cupio mihi ab illo ſubjici, ſi quid prætereo. ¶ Item pro ſubdere, addere, adjungere. *Cic.* 1. *de Div.* Et quidem, cur ſic opinetur, rationem ſubjicit. *Id.* 7. *Verr.* At quæ cauſa tum ſubjiciebatur ab ipſo, Judices, hujus tam nefariæ crudelitatis? ¶ Item pro reſpondere. *Virg.* 3. *Æn.* Subjicio, & ratis turbatus vocibus hiſco. ¶ Item pro ſurſum jacere. *Virg.* 12. *Æn. v.* 287. Et corpora ſaltu Subjiciunt in equos. *Id. Ecl.* 10. Quantum vere novo viridis ſe ſubjicit alnus. h. e. ſe erigit, & altior fit. *Ovid.* 10. *Metam. v.* 183. Tollere Tænarides orbem properabas; at illum Dura repercuſſum ſubjecit in aera tellus In vultus, Hyacinthe, tuos. ¶ Item pro exponere, objicere. *Liv. l.* 28. Subjicere aliquid calumniæ. *Cic.* 1. *de Orat.* Subjicere fraudem nocentis odio civium. ¶ Item pro haſtæ ſubjicere, *vender' all' incanto*. *Sueton. in Calig. c.* 38. Auctione propoſita, reliquias ſpectaculorum ſubjecit, & venditavit.

Subjicito, as, a. 1. ὑποβάλλω, frequenter ſubjicio. *Plaut. Caſ.* 5. 4. 2. Nunc tu ſi vanis ſubjicitare me, proba eſt occaſio. Alii leg. *ſubigitare*.

Subimpetro, as, a. 1. aſſertur a quibuſdam ex *Tacit. Ann.* 4. *c.* 13. ſed ibi legitur *ubi impetrando*, non *ſubimpetrando*.

Subimpudens, entis, o. 3. *alquanto sfacciato*, ὑποαναίσχυντος, nonnihil impudens. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 17. Interdum timidus in labore militari, ſæpe autem etiam ſubimpudens videbare.

Subinanis, & ne, o. 3. ὑπόκενος, nonnihil vacui habens, aut inanitatis. *Cic. ad Att. l.* 2. *ep.* 17. Quin etiam, quod eſt ſubinane in nobis, & non ἀφιλόδοξον, &c.

Subinde, adv. *poi, poſcia*, שוב, Ger. *eins wegs darauff*, Gall. *incontinent apres*, Hiſp. *luego, cerca*, deinde, poſt. *Hor. l.* 1. *ep.* 8. Si dicet recte, primum gaudere, ſubinde Præceptum auriculis hoc inſtillare memento. *Velley. l.* 1. *c.* 7. Qui dicit, Capuam ab iiſdem conditam, ac ſubinde Nolam. ¶ Ponitur etiam pro identidem, *di quando in quando*. *Suet. in Tib. c.* 37. Subinde in objurgando appellans eum lutum a ſanguine maceratum. *Plin. l.* 2. *ep.* 7. Erit pergratum mihi hanc effigiem ejus ſubinde intueri, ſubinde reſpicere.

Subindo, is, a. 3. *ſoggiungere, aggiungere*. *Aurel. Vict. de orig. Rom. c.* 3. Secundum quod noſtes cognomento ſic intulit *Hanc Janus Pater*, &c. ac ſubindit *Janiculum huic*, &c.

Subinflatus, a, um, adject. inflatus, ſuperbiens. *Arnob. lib.* 1. In opinionem ſcientiæ ſubinflati pectoris tumore ſolli.

Subinfluo, is, n. 3. ſubtus fluo. *Senec. l.* 3. *Quæſt. nat. c. ult.* Aliæ aquæ ſubinfluunt terras, aliæ circumfluunt.

Subinjectus, a, um, particip. a *ſub*, & *injicio*. *Senec. Controv.* 13. Subinjecta manu, ſatelles, quid moraris? inquit. *poſto le mani addoſſo*.

Subinſulſus, a, um, ὑποάναλος, aliquantulum inſulſus. *Cic. de opt. gen. Or. c.* 3. Eſt vitioſum in ſententia, ſi quid abſurdum, aut alienum, aut non acutum, aut ſubinſulſum eſt.

Subintelligo, is, *ſottintendere*. *Hieron. epiſt.* 33. *al.* 143.

Subintro, as, a. 1. *ſottentrare*, ſubeo, ſuccedo. *Auguſtin. l.* 1. *de civ. Dei, c.* 32. Populo bellicoſo, & ſolis antea ludis Circenſibus aſſueto, ludorum ſcenicorum delicata ſubintraret inſania.

Subintroduco, is, eſt *Auguſtini in epiſt.* 78. *al.* 137.

Subintroeo, is, *ſubintrare*. *Arnob. l.* 6. Qui Mars fieret, ſubintroire ſpeciem Jovis poſſit Hammonis. h. e. Jovis perſonam induere.

Subinvideo, es, a. 2. ὑποφθονέω, aliquantulum invideo. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 10. Subinvideo tibi ultro te etiam acceritum ab eo.

Subinviſus, a, um, ὑπεχθρός. aliquantulum inviſus. *Cic. pro Rab. Poſt. c.* 14. Subinviſum apud malevolos Poſthumi nomen propter opinionem pecuniæ.

Subinvito, as, a. 1. ὑποκαλέω, aliquantulum invito, & provoco. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 1. Quod me quadam epiſtola ſubinvitaras.

Subiraſcor, eris, d. 3. *adirarſi alquanto*, ὑποργίζομαι, nonnihil iraſcor. *Cic.* 2. *Fin. c.* 4. Etſi ſatis clemens ſum in diſputando, tamen interdum ſoleo ſubiraſci.

Subiratus, a, um, aliquantum iratus. *Cic.* 2. *de Or. c.* 56. Sed ut ſolebat C. Lucilius ſæpe dicere, homo tibi ſubiratus, mihi propter eam ipſam cauſam minus, quam volebat, familiaris.

Subis, bis, f. avis ex genere picorum, quæ aquilarum nidos infeſtat, & earum ova frangit. *Plin. l.* 10. *c.* 59. ¶ Ab Ariſtotele vocatur αἰγιθος, vel ut alii leg. σίττη, ſitta.

Subitaneus, a, um, idem quod ſubitus. *Col. l.* 3. *c.* 6. Si ſubitaneus imber inceſſerit.

Subitarius, a, um, idem ac ſubitus. Subitarii milites, qui ſubito colliguntur. *Liv. l.* 3. *c.* 4. Ad eum expellendum Latini, Hernicique, & Colonia Antium dare Quinctio ſubitarios milites (ita tum repentina auxilia appellabant) juſſi. *Id. ib. c.* 30. Exercitum ſubitarium ſcribere.

Subito, adv. *all' improvviſo*, פתאם, Ger. *gaehlingen*, Gall. *ſoudain*, Hiſp. *ſubitamente*, ἐξαίφνης, repente, confeſtim, ex tempore. *Cic. pro Font. c.* 15. Cum tot bella aut nobis neceſſario ſuſcipiantur, aut ſubito, atque improviſo naſcantur. *Virg.* 4. *Georg.* Dixit, & ex oculis ſubito, ceu fumus in auras Commixtus tenues fugit. ¶ Item feſtinanter, præpropere, *alla preſta*, *in preſcia*. *Cæſ. l.* 2. *B. Gall. c.* 33. Scutis ex cortice factis, aut viminibus intextis, quæ ſubito, ut temporis exiguitas poſtulabat, pellibus induxerant.

Subitus, a, um, *ſubito, repentino, improvviſo*, פתאום, Ger. *ſchnell*, Gall. *ſubit, ſoudain*, Hiſp. *ſubito*, αἰφνίδιος, repentinus. *Cic. l.* 10. *Fam.* Neve in rebus tam ſubitis, tamque anguſtis a Senatu conſilium petendum putet. *Id. l.* 13. *ep.* 2. Nam propter opera inſtituta multa multorum, ſubitum eſt ei remigrare. ¶ Subſtantivi more *Tacit. in Agric. c.* 37. Quatuor equitum alæ ad ſubita belli retentæ. *Id.* 15. *Ann. c.* 59. Subitis etiam fortes viros terreri.

Subjugalis, & le, o. 3. ὑποζύγιος, ſub jugo aſſuetus, domitus. *Prudent. in Rom. v.* 333. Jumenta, pecua, ſubjugales beluas.

Subjugator, oris, m. *ſoggiogatore*, ut, malorum ſubjugator, *Apulej. de morib. Philoſ.*

Subjugatus, a, um, nom. ex partic. *ſoggiogato*, ut ſubjugata provincia, *Aſcon. in Verrin. de præt. urb.* ſubjugatus exercitus, *Veget. l.* 3. *de re milit. c.* 10.

Subjugis, & ge, o. 3. ὑποζύγιος, ὑποζυγιώδης, quod ſub jugo eſt, quod jugo aſſuevit. *Plin. l.* 11. *c.* 49. Nero oſtentabat hermaphroditas ſubjuges carpento ſuo equas. Al. leg. *ſubjunctas*. ¶ Subjugia lora, quibus jugum collis boum, vel equorum aptatur. *Cato c.* 135. Subjugia in laſtrum lora pedum XIX.

Subjugium, ii, n. retinaculum, quo jumenta ſub jugo junguntur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. Eadem ratione jumenta, cum juga eorum ſubjugiorum loris per medium temperantur, æqualiter trahunt onera.

Subjugo, as, a. 1. *ſoggiogare*, כבש, Ger. *uberwinden*, Gall. *ſubjuguer*, Hiſp. *ſojugar*, ὑποτάσσω, debello, & imperio ſubjicio, quaſi ſub jugo pono. *Claud. de 6. Conſul. Honor. v.* 249. Nulla eſt victoria major, Quam quæ confeſſos animo quoque ſubjugat hoſtes. *Lactant. l.* 4. *c.* 10. Ingratum populum legi ſubjugavit.

Subjugus, a, um, adject. qui ſub jugo eſt. ὑποζύγιος. *Apulej. l.* 7. *A. A.* Protinus uxor ejus onere molæ machinariæ ſubjugum me dedit.

Subjunctivus modus, qui etiam conjunctivus, & adjunctivus dicitur, ὑποτακτικός, eſt unus ex modis verborum, ita dictus, quia ſubjungitur alteri verbo, vel potius alterum verbum ei ſubjungitur. Nam eget aliquo, ut ſententia locutionis plana ſit, ut Cum clamem, quare me tacere dicis? *Diomed. l.* 1. *Priſcian. l.* 8. Adde *Apul. de ſyllog. categor.*

Subjunctus, a, um, nom. partic. adjunctus, conjunctus. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 17. Video in Aruſpicum reſponſis hæc eſſe ſubjuncta. *Virg.* 10. *Æn. v.* 157. Puppis roſtro ſubjuncta leones, h. e. ſubjunctos ſeu appoſitos habens leones.

Subjungo, is, xi, ctum, a. 3. *ſoggiungere, aggiungere*, הדביק, Ger. *darau henken*, Gall. *ajouter*, Hiſp. *anadir, ayuntar de baxo*, ὑποζεύγνυμι, adjungo, addo, ſubjicio. *Cic.* 1. *de Orat.* Ac ſi jam placet omnes artes Oratori ſubjungere. *Id. in Orat.* Ariſtoteles Translationi hæc ipſa ſubjungit. *Plin. l.* 7. *epiſt. ult.* Venimus ad Conſules: dicit Senecio, quæ res ferebat: aliqua ſubjungo. ¶ Ponitur etiam pro ſubjugare. *Cic.* 2. *Agr. c.* 36. Ut ſub veſtrum jus, juriſdictionem, poteſtatem, terrarum orbem ſubjungeretis? *Adde Verr.* 3. *c.* 28. ¶ Item pro ad currum jungere. *Virg. Ecl.* 5. curru ſubjungere tigres.

Sublabium, ii, n. herba, quæ & cynogloſſon, & lingua canis appellatur. *Apul. de herb. c.* 96.

Sublabor, eris, lapſus ſum, d. 3. *ſcorrere*, *ſuggire*, *cadere*, Germ. *allgemach dahin fallen*, Gall. *écouler peu à peu*, *en ſous le ſain*, Hiſp. *caer poco à poco*, *de baxo*, [illegible], prætereo, latenter decurro, fugio. *Virg. 1. Georg.* Sic omnia fatis In pejus ruere, ac retro ſublapſa referri. *Plin. l. 10. ep. 70.* Quæ ſunt vetuſtate ſublapſa, reparentur.

Sublabro, as, a. 1. [illegible], cibum intra labra mitto, ut interpretatur *Nonius c. 2. n. 774. Nævius ibid.* Jam ego illis ſobiens ſublabrabo eſui illud ſinciput.

Sublacrimans, ntis, aliquantum lacrimans, ut Sublacrimantes oculi, apud *Veget. l. 2. c. 30. rei veterin.*

Sublamina, næ, f. lamina, quæ alicui rei ſupponitur. *Cato de R. R. c. 21.* Sublaminas minutas ſupponito.

Sublapſus, a, um. V. Sublabor.

Sublaqueo, as, a. 1. ſubtus laqueo, necto, vincio. *Inſcript. apud Gruter. pag. 572. n. 14.* Sublaqueavit trabes tecti ferro.

Sublaqueum, ſeu Sublacum, *Subiaco*, *Sollaga*, opp. Æquorum, in Latio, in Campania Romana, in colle, ad fontes Anienis. *Tacit. 14. Ann. cap. 22.*

Sublate, adv. *altamente*, [illegible], ſublimiter, magnifice, ſplendide. *Cic. de Clar. Orat. c. 55.* Quoniam ergo bonorum Oratorum duo genera ſunt, unum attenuate, preſſeque, alterum ſublate, ampleque dicentium. *Id. pro Domo, c. 36.* Nihil enim unquam de me dixi ſublatius aſciſcendæ laudis cauſa potius, quam criminis depellendi.

Sublecto, as, n. a. ſubtus lateo, [illegible]. *Varr. R. R. l. 1. c. 48.* Ex quaſi cornua ſunt ſpicarum, quæ primitus cum oriuntur, neque plane apparent, quæ ſubletent, herba ea vocatur vagina.

Sublatio, onis, f. *innalzamento*, [illegible], actus ſuſtollendi. Translate dicitur de animo, pro elatione, ſuperbia. *Cic. 2. Fin. c. 4. de voluptate:* Qui eam ſic definiunt, ſublationem animi ſine ratione opinantis ſe magno bono frui. ¶ Notat etiam ablationem, ſeu deſtructionem. *Quintil. l. 7. c. 2.* An reſtitutio pro ſublatione judicii ſit.

Sublaturus. V. Suſtollo.

Sublatus, a, um, *ſollevato*, *innalzato*, [illegible], [illegible], elevatus, erectus. *Plin. l. 11. c. 29.* Gregatim ſublatæ vento in maria, aut ſtagna decidunt. *Cic. Verr. 6. c. 3.* Sublatis manibus ſacra quædam repoſita in capitibus ſuſtinebant. *Gel. l. 16. c. 19.* Sublatiſſima voce cantare. *Ovid. in Halieut. v. 54.* fidens ſecto, & ſublatior ardet, Concuſſitque toros. ¶ Translate ponitur pro inflato, ſuperbiente, ferociente. *Cæſ. lib. 1. de Bell. Gal. cap. 15.* Quo prælio ſublati Helvetii, quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant, audacius ſubſiſtere. *Ter. Hecyr. 3. 5. 56.* Sublati animi. ¶ Interdum reperitur pro ſuſcepto. *Sueton. in Ner. c. 5.* Deceſſit Pyrgis, ſublato filio Nerone ex Agrippina. Adde *Paul. Dig. l. 20. tit. 2. leg. 92.* ¶ Notat etiam ablatum. *Horat. l. 3. Od. 24.* Virtutem incolumem odimus, Sublatam ex oculis quærimus invidi.

Sublavo, as, a. 1. ſubtus lavo. *Apul. de herb. c. 7.* Herbæ ſolatæ ſucco ſe ſublaves. *Celſ. l. 6. c. 18. prope fin.* Si humidum, vino auſtero ſublavendum eſt. Alii leg. *ſublinendum*.

Sublectio, onis, f. electio, ſelectio. *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 31.*

Sublecto, as, a. 1. oblectando clam decipio. *Plaut. Mil. 4. 2. 74.* Ut ludo? Mi. Quid ego? os ſublecto os!

Sublectus, a, um, *eletto in luogo d'altri*. *Varro l. 5. de L. L.* Hinc Legitima: & collegæ, qui una lecti, & qui in eorum locum ſuppoſiti, ſublecti: additi, allecti, &c. ¶ Item ſurreptus. *Plaut. Rud. 3. 4. 43.* Liberos parentibus ſublectos habebis.

Sublego, is, egi, ectum, a. 3. *raccogliere*, [illegible], colligo. *Hor. l. 1. ſat. 8.* Et alter Sublegit, quodcunque jaceret inutile. *Colum. l. 12. c. 50.* Niſi bacca tempeſtatibus in terram decidit, & neceſſe eſt eam ſublegere. ¶ Translate ponitur pro excipere, audire. *Plaut. Mil. 4. 2. 98.* Clam noſtrum hunc illi ſublegerunt ſermonem. ¶ Item pro curſim legere, primis tantum oculis. *Gell. l. 3. c. 12.* Cum hoc in ea Capitonis epiſtola ſublegiſſemus. ¶ Item pro furari, furto aliquid ſurripere. *Virg. 9. Ecl. v. 21.* Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina nuper. ¶ Sublegere etiam eſt eligendo aliquem in locum alicujus ſubſtituere. *Liv. l. 23. c. 23.* Et ita in demortuorum locum ſublectum, ut ordo ordini, non homo homini prælatus videretur. *Juſtin. l. 3. c. 3.* Populo ſublegendi ſenatum poteſtatem permiſit.

Sublestus, a, um, *debole*, *tenue*, [illegible], Ger. *ſchwach*, Gall. *infirme*, *frivole*, Hiſp. *flaco*, *enfermo*, [illegible], infirmus, tenuis, ut *Feſtus* interpretatur. Hinc ſubleſtum vinum, h. e. languidum, dilutum. *Plaut. apud eund. Feſt.* & vinum ſubleſtiſſimum. *Id. in fragm. apud Non. c. 2. num. 830.* ¶ Subleſta fides, h. e. tenuis, infirma. *Plaut. Bacch. 3. 6. 13.* Amici linguæ factioſi, inertes opera, ſubleſta fide. *Id. Perſ. 3. 1. 20.* Gravior fit paupertas, fides ſubleſtior.

Sublevo, as, a. 1. *ſollevare*, [illegible], Germ. *aufheben*, Gall. *ſoulager*, *ſoulever*, Hiſp. *aliviar*, [illegible], ſurſum levo, erigo. *Cic. Att. l. 10. ep. 4.* Alter is, qui nos ſibi quondam ad pedes ſtratos ne ſublevat quidem. *Suet. in Veſp. c. 24.* Dumque ſurgit, ac nititur, inter manus ſublevantium extinctus eſt. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro favere, defendere, ducta tranſlatione ab iis, qui cum abjecti ſunt, eriguntur, & tolluntur. *Cic. 4. Tuſc. c. 37.* Deriſus eſt a ceteris, ab ipſo autem Socrate eſt ſublevatus. *Id. 5. Verr.* Sed eadem iſta æſtimatione alter ſublevarat aratores, alter everterat. *Caſar. l. 3. B. Civ. c. 80.* Sublevare inopiam elaborans. ¶ Item pro elevare, infirmare, minuere. *Cic. Fam. 8. ep. 3.* Sublevare odia. *Id. de Amic. c. 24.* Una illa ſublevanda offenſio eſt. h. e. levienda, mitiganda.

Sublica, æ, f. *ſoſtegno d'un ponte*, [illegible], [illegible], tignum, ſuper quod pons conſtruitur. Eſt vocabulum Volſcum. Nam Formiani ita vocabant ſigna, quibus pons eorum innixus erat, teſte Feſto. *Cæſ. l. 4. B. Gall. c. 17. in deſcriptione Rhenani pontis.* Non ſublicæ modo directæ ad perpendiculum, ſed pronæ, ac faſtigiatæ, ut ſecundum naturam fluminis procumberent.

Sublices, ciere, m. tigna pontem ſuſtinentia, ſublicæ. *Feſtus.*

Sublicium, ii, n. idem quod ſublica. *Liv. l. 21. c. 37.* Quia muro ſatis per ſe alto, ſubjectis validis ſublicus, pro ſolo uſus erat. Alii leg. *Sublicis*.

Sublicius Pons, qui & Æmilius, unus ex Romæ pontibus, cujus adhuc durant veſtigia, ſub monte Aventino, ubi *l'Arſenale*, ad eam partem Tyberis, quæ Janiculum ab urbe dirimit, ſine clavis ferreis ea arte conſtructus, ut trabes ſine ſalutis eximi poſſent, ac reponi. Id enim religioſum eſſe cœpit, ex quo defendente Coclite, ægre revulſus eſt. Dictus eſt autem *Sublicius*, quod ligneus eſſet, & ſublicis fulciretur. *Plin. l. 36. c. 15.* ¶ Hic pons extructus fuit ab Anco Rege, cui placuit Janiculum Urbi conjungere. *Liv. l. 1.* ¶ Ab hoc ponte ſæpius a Pontificibus refecto, ut cis, & ultra Tiberim ſacra fierent, Pontifices dictos eſſe Varro exiſtimat *l. 4. de L. L.* *Idem l. 6.* ait, ab hoc ponte Argeorum ſimulacra quotannis a Sacerdotibus jaci ſolere.

Sublido, dis, ſi, ſum, a. 3. aliquantum oblido. *Prudent. apotheoſ. v. 848.* Murmur ſublidit voce retenta.

Subligaculum, li, n. *braca*, *braga*, [illegible], Germ. *nider kleid*, Gall. *brayer*, Hiſp. *bragas*, [illegible], natium, femorumque involucrum, amiculi genus, quo hiſtriones femora, & partes pudendas velabant. *Cic. 1. Off. c. 35.* Scenicorum mos tantam habet veteris diſciplinæ verecundiam, ut in ſcenam ſine ſubligaculo prodeat nemo.

Subligar, aris, n. 3. idem ac ſubligaculum. *Martial. l. 3. ep. 87.* Si pudor eſt, transfer ſubligar in faciem. Adde *Juvenal. ſat. 6. verſ. 70.*

Subligatio, onis, f. actus ſubligandi. *Pallad. l. 1. tit. 6.* Subligatio acerbis uvis facienda eſt.

Subligatum, ræ, f. ſubligatio. *Theodor. Priſcian. l. 2. c. 28.* Hernias ſubligatura procurare.

Subligo, as, a. 1. *legare ſotto*, Germ. *untenbinden*, Gall. *lier par deſſous*, Hiſp. *atar por de baxo*, [illegible], ſubtus ligo, vel ſimpliciter ligo. *Virg. 8. Æn. v. 459.* Tum lateri, atque humeris Tegæum ſubligat enſem. *Id. l. 11.* Clypeumque ex ære ſiniſtræ Subligat. *Plin. l. 17. c. 22.* Ubi uva varie cœperit fieri, vites ſubligato.

Sublimatus, a, um, nom. ex particip. *elevato*, *poſto in alto*. *Epitome Victoris in Claudio.* Pallas prætoriis ornamentis ſublimatus. *Vitruv. l. 6. c. 9.* Sublimate grauaria.

Sublime, adv. *in alto*. *Cic. 2. de Divin.* Eaque ſcuta, quæ fuerant ſublime fixa, ſunt humi inventa. *Id. 1. Tuſc. c. 43.* Theodori quidem nihil intereſt, humine, an ſublime putreſcat. *Id. ibid. c. 17.* Perſpicuum debet eſſe, animos, cum a corpore exceſſerint, ſive illi ſint animales, idest, ſpirabiles, ſive ignei, ſublime ferri. ¶ Translate *Quintil. l. 9. c. 4.* Quis dubitat, alia lenius, alia concitatius, alia ſublimius eſſe dicenda?

Sublimen, inis, n. limen interius domus. *Propert. l. 1. el. 19. v. 57.* (*al. eleg. 17.*) At nullo de me ſeritur ſublimine amor, qui &c.

Sublimis, & me, n. 3. *ſublime*, *alto*, [illegible], Germ. *hoch*, Gall. *élevé en haut*, Hiſp. *encalcado*, [illegible], in altum elevatus. *Paul. apud Feſt.* Sublime eſt in altitudinem elatum. Id autem dicitur a limine ſuperiore, quia ſupra nos eſt. *Virg. 2. Æn.* Ipſe Pephum ſublimis abit. *Cic. 2. Tuſc.* ex Poeta. Ex ſublimi vertice ſaxi. *Liv. l. 1. c. 16.* Hæc locutus, ſublimis abiit. *Juvenal. ſat. 11. v. 24.* qui ſcit, quanto ſublimior Atlas Omnibus in Libya ſit montibus. ¶ Sublimem rapere, eſt raptum ſublimem in aerem ferre. *Virg. 5. Æn.* Sublimem pedibus rapuit Jovis armiger uncis. *Plaut. Mil. 5. 1. 1.* Si non ſequitur, rapiſe ſublimem foras. h. e. ſuſpendite. ¶ In ſublime, eſt in altum. *Plin. l. 8. c. 7.* Arrepta ſcuta jaciens in ſublime. ¶ Translate *Horat. de ar. Poet.* Verſus ſublimes ructatur. *Ovid. 4. Triſt. el. ult.* Nomen ſublime. h. e. illuſtria ſenſa. *Id. 1. Faſt. v. 301.* Venus, & vinum ſublimia pectora fregit. *animi generoſi*. ¶ Sublimiſſimi Judices, ſunt Præfecti Prætorio, Quæſtores, Magiſtri Officiorum, *l. 37. §. pen. & l. pen. C. de appellat.* Inde ſedes Prætorrena ſublimiſſima appellatur, *l. 14. C. de judic.*

Sublimitas, atis, f. *ſublimità*, *altezza*, [illegible], [illegible], altitudo, exaltatio, elevatio a terra. *Plin. l. 14. c. 1.* Natura ſublimitatis avida. *Col. l. 8. c. 3.* Eæque longitudinis, & altitudinis duodenos pedes habeant, nec plus latitudinis, quam mediæ ſublimitas. ¶ Sublimitates, in plur. numero, *Tertul. adverſ. Valentinian. c. 9. & Apul. de mundo.*

Sublimiter, adv. *altamente*, [illegible], alte. *Col. l. 8. c. 11.* Quoniam nec ſublimiter poteſt, nec per longa ſpatia volitare. Adde *Cat. R. R. c. 70.*

Sublimo, as, a. 1. *ſublimare*, *alzare*, [illegible], Ger. *erheben*, Gall. *élever en haut*, Hiſp. *enſalzar*, [illegible], exalto, in altum ſublevo. *Feſt.* Sublimavit, dixit Cato, idest in altum extulit, Originum libro ſecundo. In maximum decus, atque in excelſiſſimam claritudinem ſublimavit. *Apul. in Flor.* Aquila cum ſe nubium tenus altiſſime ſublimavit. Adde *Solin. c. 33. & Sidon. l. 3. ep. 2.*

Sublimus, a, um, idem ac ſublimis. *Lucret. l. 1. v. 340.* At nunc per maria, ac terras, ſublimaque cœli, &c. *Accius apud Non. c. 8. n. 45.* Aut ſæpe ea humili ſede ſublima evolat.

Sublingio, onis, m. ſervus culinarius, lingendis magis patinis, quam coquendis obſoniis idoneus. *Plaut. Pſeud. 3. 2. 103.* Jam hic quoque ſceleſtus eſt coqui ſublingio. *Camerarius* edidit *coqui ſub lingua*.

Sublino, is, a. 4. Idem quod ſublino. *Plaut. Mil. 2. 2. 75.* Sublinitum eſt os euſtodi mulieris. V. dictionem ſeq.

Sublino, is, levi, litum, a. 3. *ungere leggiermente*, Ger. *ein wenig*, *under ſtreichen*, Gall. *oindre un peu par deſſous*, Hiſp. *untar un poco por de baxo*, [illegible], leviter ungo, aliquantulum lingo, vel noto. *Plin. l. 35. c. 6.* Hac minium ſublinunt, adliſeruntque. ¶ *Sublinere os alicui*, eſt illudere, & pro ridiculo habere, decipere, *ſchernire*, *beffare*, *ingannare*. Tractum a genere ludi, auctore *Nonio*, quo dormientibus ora pinguntur, &, ut Budæus legit, fuligine inficiuntur. *Plaut. Aul. 4. 6. 2.* Ab ſublevit mihi os peniſſime. *Id. Capt. 3. 4. ad fin.* Ita mihi ſtolido ſurſum verſum os ſublevere offuciis.

Sublitus, a, um, partic. a ſublino. *Plin. l. 33. c. 6. de argento vivo:* Cum æra inaurantur, ſublitum bracteis pertinaciſſime retinet.

Sublividus, a, um, *alquanto livido*, Germ. *gelbicht*, Gall. *un peu tané*, Hiſp. *un poco cardeno*, [illegible], aliquantulum lividus. *Celſ. l. 5. c. 28.* Puſtulæ eminent ſublividæ, aut pallidæ. Adde *c. 26. n. 20.*

Sublucanus, a, um, *dell' Aurora*, [illegible], quod eſt circa lucem, ut *antelucanus*, quod lucem antecedit. *Plin. l. 11. c. 11.* Sublucanis temporibus.

Subluceo, es, n. 2. *riſplendere alquanto*, Ger. *ein wenig ſcheinen*, Gall. *entreluire*, *luire un peu*, Hiſp. *lucir un poco*, [illegible], aliquantulum luceo. *Cic. in Arato:* Hunc retinens Aries ſublucet corpore totus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 5.* Qualia ſublucent fugiente crepuſcula Phœbo. *Id. ep. 20.* Candida nec mixto ſublucent ora rubore.

Sublucidus, a, um, adject. *alquanto lucido*, ut ſublucidus lucus. *Apul. l. 6. A. A. poſt princip.*

Subluco, as, a. 1. *tagliare*, [illegible], ramos arborum ſupputo, & *Feſtus:* Sublucare arbores, eſt ramos earum ſupputare, & veluti ſubtus lucem mittere: conlucare autem ſuccisis arboribus locum implere luce.

Sublugeo, es, n. 2. idem, quod lugeo. *In Cenotaph. Piſano C. Cæſaris.* Matronas, quæ in Colonia noſtra ſunt, ſublugere &c.

Subluo, is, lui, lutum, a. 3. *lavare di ſotto*, [illegible], ſubtus lavo, expurgo. *Martial. l. 6. ep. 81.* Inguina ſic toto ſubluis in ſolio. *Col. l. 6. c. 32.* Intertrigo bis in die ſubluitur aqua calida. *Cæſ. l. 7. B. Gall. cap. 69.* Cujus collis radices duo duabus ex partibus flumina ſubluebant. h. e. ſubter fluendo alluebant.

Subluridus, a, um, [illegible], aliquantulum luridus. *in ſuppoſitis Amphitr. Plauti ſc. Quis eam vaſto, &c.* Ut primum coivit cicatrix rubula, ſublurida.

Sublustris, & stre, n. 3. *alquanto chiaro*, [illegible], idem quod ſubilluſtris, hoc eſt obſcurus quidem, ſed tamen lumine aliquo illuſtratus, ut Subluſtris nox, & ſubluſtris umbra, quæ habet aliquid luminis. *Virg. 9. Æn.* Et galea Euryalum ſubluſtri noctis in umbra Prodidit immemorem. *Liv. l. 5. c. 47.* Nocte ſubluſtri cum primo inermem, qui tentaret viam, præmiſiſſent. ¶ Translate ponitur pro eo, quod habet aliquid ornamenti. *Gell. l. 13. c. 24. de Catonis oratione:* Quæ quoniam ſunt eloquentiæ Latinæ tunc primum exorientis lumina, verba quædam ſubluſtria libitum eſt [illegible].

Sublutens, a, um, adject. aliquantulum lutens. *Arnob. l. 5.* Color purpurei luminis effectione ſublutens. *Apul. l. 2. Florid.* Non color lacteus ille, vel lividus, vel utrinque ſublutens.

Sublutus, a, um, partic. a ſubluo. *Martial. l. 2. ep. 42.* Zoile, quid ſolium ſubluto podice perdis?

Subluvies, ei, f. 5. *bruttura*, *ſordidezza*, [illegible], ſordes, & immunditiæ, quas & illuviem, & proluviem vocamus. *Apul. l. 9. Met.* Via ſubluvie cœnoſa lubrica. ¶ Eſt etiam genus morbi in diſcrimine ungulæ ovium naſcens. *Col. l. 7. c. 5.* Clavi quoque dupliciter infeſtant ovem, ſive cum ſubluvies, atque intertrigo in ipſo diſcrimine ungulæ naſcitur, ſeu cum idem locus tuberculum habet.

Submagister, & Summagiſter, tri, promagiſter. Inſcriptio in Muſeo *Veron. p. 82. num. 1.*

Submanens, tis, nom. partic. ſubtus manans. *Vitruv. l. 8. c. 1.* Aquæ ex montibus ſub terra ſubmanantes.

Submanus. V. Summanus.

Submaſſa. V. Maſſa.

Submeio, is, n. 3. ſubtus meio. *Marcell. Empir. c. 8.*

Submeiulus, li, m. qui in lectulo mingit, *Marcell. Empir. c. 26.*

Submemoratio, onis, f. [illegible], commentarius, ſcriptura, documentum, in quo aliquid memoriæ cauſa perſcribitur. *Modeſt. leg. 13. Dig. de excuſat. tutor. &c.* Oportet autem unam teſtari ante Tribunal, vel aliter in ſubmemorationibus.

Submergo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſommergere*, *annegare*, [illegible], Germ. *unter das waſſer trucken*, Gall. *enfoncer*, Hiſp. *ahogar*, *anegar*, [illegible], ſub aquas mer-

mergo. *Virg. 1. Æn.* Pallas ne exurere claſſem Argivum, atque ipſos potuit ſubmergere ponto?

Submerſio, onis, f. actus ſubmergendi, ut ſubmerſio ſeminum, apud *Arnob. l. 5.* h. e. ſeminum in terram depoſitio.

Submerſus, a, um, *ſommerſo*, βυθισθεὶς, ὑποβρύχιος, partic. a ſubmergor. *Cic. 1. de Div. c. 33.* Submerſus equus voraginibus non extitit. *Id. 2. de nat. Deor. c. 39.* Quot genera, quamque diſparia partim ſubmerſarum, partim fluitantium, & innatantium beluarum, partim ad ſaxa nativis teſtis inhærentium? *Col. l. 12. c. 4.* Ubi non innatent, ſed ſemper ſint jure ſubmerſa. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 221.* Virtus ſubmerſa tenebris.

Submerſus, us, m. *ſommerſione*. *Tertul. de anima, c. 30.*

Submerus, a, um, ὑπάκρατος, fere merus. *Plaut. Stich. a. 2. ad fin.* Næ iſte ædepol vinum poculo pauxillulo ſæpe exantlavit ſubmerum ſcitiſſime.

Subminia, æ, f. veſtis genus, a minium, propter coloris rubedinem. *Plaut. Epid. a. 2. ſc. 2. v. 48.* Crocotulam, ſupparum, aut ſubminiam, ricam, baſilicum, aut exoticum.

Subminiſtratio, onis, f. actus ſubminiſtrandi. *Tertul. in Apolog. c. 48.* Subminiſtratio incorruptibilitatis.

Subminiſtrator, oris, m. ſuppeditator, largitor. *Sen. ep. 115.* Subminiſtrator, teſtiſque libidinum, quarum ſibi uſum capiendo abſtulit.

Subminiſtratus, us, m. actus miniſtrandi. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 12.* Cibus exiguo ſubminiſtratu paulatim penuriam conſolatur.

Subminiſtro, as, a. 1. *ſomminiſtrare*, *porgere*, *dare*, ‏הכין‎, Germ. *dargeben*, Gal, *fournir*, Hiſp. *baſtecer*, *proveer*, ὑπουργέω, ſubſervio, porrigo, ſuppedito. *Cæſ. l. 1. Bel. Gal. c. 40.* Hæc ſibi eſſe curæ, frumentum Sequanos, Leucos, Lingones ſubminiſtrare. *Cic. l. 1. de Invent.* Qui huic arti plurima adjumenta, atque ornamenta ſubminiſtravit. *Id. pro Cæl. c. 9.* Palam in eum tela jaciuntur, clam ſubminiſtrantur.

Submiſſe, vel ſummiſſe, adv. *umilmente*, ταπεινῶς, ὑφειμένως, humiliter, demiſſe. *Cic. pro Planc.* Qui mihi non nimis ſubmiſſe ſupplicarat. *Id. 1. Offic. c. 26.* Submiſſius ſe gerere. *Id. 2. de Orat. c. 53.* Submiſſe dicere. *parlar baſſo*.

Submiſſim, adv. *con baſſa voce*. *Suet. in Aug. c. 74.* Nam & ad communionem ſermonis tacentes, etiam ſubmiſſim fabulantes provocabat.

Submiſſio, onis, f. *ſommiſſione*, *abbaſſamento*, ταπείνωσις, χάλασις, actus ſubmittendi, depreſſio. *Cic. 1. Off. c. 41.* Ex locutione, ex reticentia, ex contentione vocis, ex ſubmiſſione, ex cæteris ſimilibus facile judicabimus, quid eorum apte fiat. *Id. in Orat. c. 25.* Submiſſio orationis. *Id. in Top. c. 18.* Parium comparatio nec elationem habet, nec ſubmiſſionem: eſt enim æqualis.

Submiſſus, us, m. immiſſio, inductio. *Tertul. l. 5. contra Marcion. c. 16.* Ex ſubmiſſu erroris ulciſcitur.

Submiſſus, a, um, *ſommeſſo*, *abbaſſato*, κεχαλασμένος, nom. ex partic. a ſubmittor. *Liv. lib. 1.* Eam ſubmiſſas infantibus adeo mitem præbuiſſe mammas. *Id. l. 44. c. 9. de teſtudine militari:* Stantibus primis, ſecundis ſubmiſſioribus, poſtremis etiam genu nixis. ¶ Tranſlate ponitur pro humili, non elato, non claro. *Cic. pro Planc.* Submiſſa voce agam, tantum ut judices audiant. *Cæſ. l. 3. bell. Civ.* Submiſſa oratione loqui de pace, atque altercari cum Vatinio incipit. ¶ Transfertur etiam ad animum, pro vili, & abjecto. *Cic. 1. Off.* Privatum oportet æquo, & pari cum civibus jure vivere, neque ſubmiſſum, & abjectum, neque ſe efferentem. *Id. 4. Tuſc.* Nequid humile, ſubmiſſum, molle, effœminatum, fractum, abjectumque faciamus. ¶ Item pro placato. *Stat. 1. Theb. v. 663.* ardentem tenuit reverentia cædis Latoidem, triſtemque viro ſubmiſſus honorem Largitur vitæ.

Submitto, is, ſi, ſum, a. 3. *ſottomettere*, ‏הכניע‎, Ger. *nieder laſſen*, Gall. *ſoumettre*, Hiſp. *ſometer*, ὑποτάττω, ſubdo, ſubjicio. *Hor. l. 1. epiſt. 1.* Et mihi res, non me rebus ſubmittere conor. ¶ Submittere faſces populo, vel januæ domus alicujus dicebantur Magiſtratus, cum tranſeuntes ante populum, vel ad populum concionem habentes, vel alicujus ædes ingredientes, inclinari eos, & deprimi jubebant. *Liv. l. 2. de P. Valerio Poplicola.* Vocato ad concionem populo, ſubmiſſis faſcibus in concionem aſcendit. *Plin. l. 7. c. 30.* Faſces lictorios januæ ſubmiſit is, cui ſe Oriens, Occidenſque ſubmiſerat. ¶ Hinc faſces ſubmittere per Metaphoram eſt cedere. *Cic. in Brut.* Et cum tibi ætas noſtra jam cederet, faſceſque ſubmitteret. ¶ Submittere fœtum matribus eſt ſupponere, ſeu alendum præbere. *Col. l. 7. c. 4.* Singuli agni binis matribus ſubmittendi. ¶ Tauros ſubmittere, eſt ſubjicere jugo ad arandum, domare, ſubjugare. *Virg. 1. Ecl.* Paſcite, ut ante, boves, pueri, ſubmittite tauros. Quidam interpretantur, *educate*, *atque alite propagandæ ſobolis gratia*. ¶ Accipitur etiam pro demittere, deorſum mittere, *laſciar cadere*. *laſciar andare*, *laſciar creſcere*, ut Submittere capillum, vel barbam, Submittere progeniem, vel pampinum vitis. ideſt non reſecare, ſed ſinere, ut creſcat, & uvas progeneret. *Col. l. 3. c. 10.* Ideo in reſecem ſubmitti, ut progenerare poſſit. *Id. l. 11. c. 2.* Submittere prata in fœnum. *Plin. l. 7. epiſt. 27.* Reis moris eſt ſubmittere capillum. ¶ Submittere genua, eſt flectere, & incurvare. *Plin. l. 8. c. 1. de elephantis:* Nam, quod ad docilitatem attinet, Regem adorant, genua ſubmittunt, coronas porrigunt. *Id. l. 11. c. 48.* Hac de cauſa inter initia paſci, niſi ſubmiſſis genibus, non poſſunt. ¶ Submittere ſe, per Tranſlationem, eſt ſe ſe humiliare. *Cic. de Am.* Quamobrem ut ii, qui ſuperiores ſunt, ſubmittere ſe debent in amicitia, ſic quodammodo inferiores extollere. *Id. pro Planc.* Appellavi Populum, Tribubus ſubmiſi me, & ſupplicavi. ¶ Submittere animum, eſt animum deſpondere, demittere. *Brutus ad Antonium l. 11. Fam. epiſt. 3.* Neque enim decet, aut convenit nobis periculo ulli ſubmittere animum noſtrum. *Liv. l. 23. c. 25.* Ne, qui Cannenſi ruinæ non ſuccubuiſſent, ad minores calamitates animos ſubmitterent. ¶ Vocem ſubmittere, eſt demittere, remittere. *Cic. 1. Ver.* Sæpe illum, qui eſt ſecundarum, aut tertiarum partium, cum poſſit aliquanto clarius dicere, quam ipſe primarum, multum ſubmittere, ut ille princeps quam maxime excellat. ¶ Uſurpatur pro minuere, extenuare. *Plin. l. 29. c. 1.* Æmuli pretia ſubmittunt. ¶ Item pro clanculum, & furtim mittere, ſeu allegare. *Cic. 5. Verr.* Submittebat iſte Timarchidem, qui moneret eos, qui ſaperent, ut tranſigerent. *Cæſ. l. 4. bell. Gall.* Et quos laborantes conſpexerat, iis ſubſidia ſubmittebat. *Suet. in Cæſ.* Submiſſis nonnunquam lictoribus, atque militibus. ¶ Item pro ſubornare. *Suet. in Ner. c. 28.* Submiſſis Conſularibus viris, qui regio genere ortam pejerarent. ¶ Item pro ſubrogare, vel ſucceſſorem mittere alicui. *Cic. de Prov. Conſ.* Huic vos non ſubmittetis? hunc diutius manere patiemini? ¶ Item pro ſubſtituere. *Ulp. l. vetus fuit quæſtio, in fin. ff. de uſufructu:* Debebit ex natis gregem ſupplere, ideſt in locum capitum defunctorum, vel inutilium alia ſubmittere. ¶ Item pro admiſſarios facere, alere procreandæ cauſa ſobolis. *Virg. 3. Georg. v. 160.* Et quos aut pecori malint ſubmittere habendo. *Id. ibid. v. 73.* Tu modo quos in ſpem ſtatuis ſubmittere gentis.

Submœſtus, a, um, adject. *alquanto meſto*, ſubtriſtis. *Ammian. l. 30. c. 1.* Demiſſe ambulans, ſemperque ſubmœſtus.

Submoleſte, adv. ὑποδυσφόρως, aliquantum moleſte. *Cic. Att. l. 5. epiſt. 21.* Te non eſſe Romæ meo tempore pernecceſſario, ſubmoleſte fero.

Submoleſtus, a, um, ὑποδυσχερής, nonnihil moleſtus. *Cic. ad Att. l. 16. ep. 4.* Illud eſt mihi ſubmoleſtum, quod parum properare Brutus videtur.

Submoneo, es, a. 2. ὑπομιμνήσκω, latenter, leviter, paucis moneo. *Ter. Eun. 5. 3. 29.* Submonuit me Parmeno, quod ego arripui. *Plin. l. 1. ep. 2.* Quoties paulum itinere decedere non intempeſtivis amœnitatibus ſubmonebamur.

Submoroſus, a, um, ὑποδύσκολος, nonnihil moroſus. *Cic. lib. 2. de Orat. cap. 69.* Me quidem hercule valde illa movent ſtomachoſa, & quaſi ſubmoroſa ridicula.

Submotor, oris, m. qui ſubmovet. *Liv. l. 45. c. 29.* Submotor aditus, præco, accenſus, inſueta omnia oculis, auribuſque.

Submotus, a, um, *rimoſſo*. *Cic. pro Flacc.* Quæ ſciſceret Plebs, aut quæ Populus juberet ſubmota concione, diſtributis partibus, &c. *Plin. l. 2. epiſt. 12.* Submotus a proconſulatu.

Submotus, vel Summotus, us, m. actus ſubmovendi. *Plin. l. 8. c. 46. de Api:* Cum ſe proripuit in cœtus, incedit ſubmotu lictorum. Sunt, qui aliter leg.

Submoveo, es, vi, tum, a. 2. *rimuovere*, ‏הסיר‎, Ger. *dannenſchaffen*, Gall. *oter*, *detourner*, Hiſp. *arredrar*, ὑπομακρύνω, clam moveo, arceo, depello, removeo, amoveo. *Liv. l. 3. c. 48.* I, inquit, lictor, ſubmove turbam, & da viam domino ad prehendendum mancipium. *Senec. de Provid.* Felix Sylla, quod ei deſcendenti in forum gladio ſubmovetur. *Vellej. l. 2. c. 68.* Submovere a republica. *Rurſus Liv. l. 40.* Submovere aliquos in extremam aciem. ¶ Tranſlate ſumitur pro cohibere, abſterrere. *Cic. pro R. Am.* Ut quos natura ipſa retinere in officio non potuiſſet, ii magnitudine pœnæ maleficio ſubmoverentur. ¶ Item pro ſeparare. *Plin. l. 3. c. 20. de Alpibus:* Germaniam ab Italia ſubmovent. ¶ *Submoſſes* pro ſubmoviſſes, eſt *Horatii l. 1. Sat. 9.*

Submurmuro, as, ſubmiſſe murmuro. *Auguſt. l. 6. Confeſſ. c. 9. & alibi.*

Submuſſo, vel Summuſſo, as, n. 1. ſubmiſſe muſſo. *Accius & Enn. apud Feſtum.*

Submuſſus, vel Summuſſus, i, m. idem ac murmurator. *Nævius apud Feſtum.*

Submuto, vel Summuto, as, a. 1. *mutare*, aliquid pro alio muto, ὑπαλλάττω. *Cic. in Orat. c. 27.* Hanc Hypallagen Rhetores, quia quaſi ſubmutantur verba pro verbis, Metonymiam Grammatici vocant. Reſpicit *Cic.* ad verbum Græcum ὑπαλλάττω.

Subnaſcor, eris, d. 3. ὑποφύομαι, ultra, & poſt jam nata naſcor, ſuccreſco. *Plin. l. 12. c. 23.* Atque ita ſubnaſci ſui generis palmas. *Id. l. 12. c. 3.* Malus Aſſyria omnibus horis pomifera eſt, aliis cadentibus, aliis matureſcentibus, aliis vero ſubnaſcentibus. ¶ Hinc particip. ſubnatus. *Ovid. in Halieut. v. 90.* Num vada ſubnatis imo viridentur ab herbis.

Subnato, as, n. 1. *nuotar ſotto*. *Silius l. 14. v. 483.* pars ſubnatat unde Membrorum, pars exſtat aquis.

Subnecto, is, xui, xum, a. 3. *attaccare*, Germ. *underbinden*, Gall. *lier*, *nouer pardeſſous*, Hiſp. *travar por debaxo*, ὑποσυνδέω, ὑποδέω, ſub aliqua re necto, ſubligo, appendo. *Virg. 5. Æn.* Lato quam circum amplectitur auro Baltheus, & tereti ſubnectit fibula gemma. *Plin. l. 28. c. 1.* Duabus literis Græcis P, & A, chartam inſcriptam, circumligatam lino, ſubnectebat collo. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſubjungere, adjungere, adſcribere. *Plin. l. 24. c. 14.* His ſubnectemus ea, quæ Græci communicatione nominum in ambiguo fecere, anno arborum eſſent. Aliud exemplar habet, *ſubtexemus*. *Quinctil. l. 3. cap. 3.* Ita, ut inventioni judicium ſubnecterent.

Subnego, as, a. 1. ὑπαρνέομαι, fere, vel quodammodo nego. *Cic. l. 7. Fam. ep. 20.* Veruntamen quod præſenti tibi prope ſubnegaram.

Subnervo, as, a. 1. *ſnervare*, nervo cædo, debilito, νευροκοπέω. *Tertull. adverſ. Judæos, c. 10.* Subnervare taurum. *Apulej. in Apolog.* Subnervare calumnias.

Subnexus, a, um, partic. a ſubnector. *Stat. 5. Sylv. 3. v. 115.* Speciequé comam ſubnexus utraque.

Subniger, gra, grum, *negretto*, ὑπομέλας, nonnihil habens nigredinis. *Plaut. Merc. 3. 4. 55.* Bucculentum, breviculum, ſubnigris oculis, oblongis malis. *Varro l. 2. de re ruſt. c. 6.* Subnigris labris pecudes.

Subnivalis. V. Subdivalis.

Subnixus, a, um, particip. verbi Subnitor, cujus aliæ tempore non ſunt in uſu, *chi s'appoggia*, *o ſoſtenta*, ſe fulciens, nixus alicui rei. *Manil. l. 1. v. 376.* Axe ſubnixus mundus. *Virg. 1. Æn.* Solio ſubnixa reſedit. ¶ Accipitur interdum pro fidenti. *Liv. l. 4. c. 42.* Subnixus & fidens innocentiæ animus. *Gell. l. 17. c. 2.* Subnixo animo. h. e. erecto, fiduciæ pleno. ¶ Et in malam partem. *Cic. 1. de Orat.* Hæc quam ſit facilis, illi viderint, qui ejus artis arrogantia, quaſi difficillime ſit, ita ſubnixi ambulent. *Liv. l. 23.* Qui Annibalem ſubnixum victoria Cannenſi ab Nola repuliſſet.

Subnotatio, onis, f. *ſottoſcrizione*. *In Cod. Theodoſ. l. 8. tit. 5. leg. 27.*

Subnoto, as, a. 1. *notare*, *oſſervare*, ὑποσημειόω, idem ac noto, obſervo, animadverto. *Martial. l. 1. ep. 28.* Et non ſobria verba ſubnotaſti. *Id. l. 6. ep. 82.* Cum vultu, digitoque ſubnotaſſet. ¶ Ponitur etiam pro ſubſcribere, *ſottoſcrivere*, ὑπογράφειν. *Plin. l. 1. ep. 10.* Sedeo pro tribunali, ſubnoto libellos, conficio tabulas.

Subnuba, æ, f. quæ uxoris loco in domo eſt, pellex. *Ovid. Heroid. ep. 6. v. 153.* Quod genuit Hypſipyle, lecti quoque ſubnuba noſtri. Alii leg. *ſuccuba*.

Subnubilus, a, um, *oſcuretto*, ὑπονέφελος, aliquantum nubilus, ſubobſcurus. *Cæſ. lib. 3. bel. Civ. cap. 54.* Et quinque intermiſſis diebus, alteram noctem ſubnubilam nactus, tertia inita vigilia, ſilentio exercitum eduxit. *Ovid. 2. de Rem. Am. v. 599.* Limes erat tenuis longe ſubnubilus umbra.

Subo, as, n. 1. συβάω, Veneream libidinem habeo, libidine prurio. Dicitur proprie de ſuibus fœminis, ut *furio* de maribus. *Plin. l. 10. c. 63.* Verres ſubantis audita voce, niſi admittatur, cibum non capit. ¶ Tranſlate dicitur etiam de aliis animalibus. *Apul. in Apol.* Memento de ſolis piſcibus hæc volumina a me conſcripta, qui eorum coitu progignantur, qui ex limo coaleſcant, quoties, & quid anni cujuſque eorum generis fœminæ ſubent, mares furiant. *Lucret. l. 4. v. 1190.* Nec ratione alia volucres, armenta, feræque, Et pecudes, & equæ maribus ſubſidere poſſent, Si non ipſa quod illarum ſubat, ardet abunde Natura &c. ¶ Item de hominibus. *Hor. Epod. 12.* Jamque ſubando Tenta cubilia, tectaque rumpit.

Subobſcœnus, a, um, ὑπαισχρός, non omnino vacans obſcœnitate. *Cic. in Orat. c. 26.* Ut nec nimis frequenti, ne ſcurrile ſit, nec ſubobſcœno, ne mimicum.

Subobſcure, adver. *alquanto oſcuramente*. *Gel. l. 3. c. 14.* Subtiliter quidem, ſed ſubobſcure explicat.

Subobſcurus, a, um, ὑποσκοτεινός, aliquantum obſcurus, intellectu difficilis. *Cic. de Cl. Or. c. 7.* Grandes erant verbis, crebri ſententiis, compreſſione rerum breves, & ob eam ipſam cauſam interdum ſubobſcuri.

Subodioſus, a, um, ὑπομίσητος, aliquantulum odioſus. *Cic. Att. l. 1. ep. 5.* Cum eas audire (quod erat ſubodioſum) leve putaſſem.

Subodoror, aris, depon. *ſubodorare*, *preſentire*, *penetrare qualche coſa occulta*. Eſt *Ammian. l. 25. c. 2.*

Suboffendo, is, a. 3. ὑποβλάπτω, aliquantulum offendo. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 6.* Nam apud illam perditiſſimam, atque infimam fæcem populi Pompejus propter Milonem ſuboffendit.

Suboleo, es, lui, litum, n. 2. ὑπόζω, leviter oleo, ideſt odorem reddo, & tranſlate præſentior, indicium do. *Plaut. Caſ. 2. 3. 48.* Tu caſtor tibi homo malam rem quæris. *Sc.* ſubolet, ſentio. *Id. ibid. v. 59.* Subolet jam uxori, quod ego machinor. *Ter. Phorm. 3. 1. 20.* Nunquid patri ſubolet?

Suboleſco. V. Soboleſco.

Subolfacio, is, a. 3. idem quod olfacio. *Petron. in Satyr.*

Suboptio, onis, inter munera militaria recenſetur, & ſignificat eum, qui Tribuno, vel Centurioni, vel alteri cuicunque vicariam operam præſtet. Legitur in Inſcriptionibus apud *Gruter. pag. 529. n. 8.* & apud *Fabrett. p. 345.* V. *Optio*.

Suborior, iris, vel eris, ortus ſum, ὑποφύομαι, ſubnaſcor, exorior. *Lucr. l. 1. v. 1035.* Ex infinito ſuboriri copia poſſet. *Plin. l. 2. c. 93.* Metallorum opulentia tam varia, tam fœcunda, tot ſæculis ſuborieos.

Subornator, oris, m. qui ſubornat, & inſtruit. *Ammian. l. 15. c. 8.* Subornatore, & conſcio præfecto prætorii. *Lamprid. in Commod. c. 19.* Servorum ſubornatores.

Subornatus, a, um, *ſubornato*. *Liv. l. 39.* Itaque ad invidiam ei faciendam legatos Ambracienſes ſubornatos criminibus in Senatum introduxit, ideſt clam inſtructos criminandi materia. *Cic. in Vatin. c. 1.* Accuſatores ſubornati, & inſtructi. ¶ Item ornatus, inſtructus, munitus. *Senec. epiſt. 24.* Vides hominem non eruditum, nec ullis præceptis contra mortem ſubornatum. *Id. 3. de Benef. c. 28.* In militum, & quidem non vulgarem cultum ſubornati. *h. e.* veſtiti. *Cic. 1. de leg. c. 22.* Intelliget, quemadmodum a natura ſubornatus in vitam venerit, quantaque inſtrumenta habeat ad obtinendam ſapientiam.

Suborno, as, a. 1. ὑποκοσμέω, aliquantulum orno, honoro, laudo. *Plautus Cis. l. 29.*

l. 10. *Fam. ep.* 13 Tu Cicero, quod adhuc feciſti, idem præſta, ut vigilanter, nervoſeque nos, qui ſtamus in acie, ſubornes. ¶ Subornare item accipitur pro clam ſubmittere, latenter ſeducere, *ſubornare*. *Cic. pro Dejot.* Medicum indicem ſubornabit, finget videlicet aliquod crimen veneni. *Id. pro Roſc. Com. c.* 17. Falſum ſubornavit teſtem Roſcius Cluvium. *Id. Phil.* 13. *c.* 26. Pecunia aliquem ſubornare.

Subortus, us, m. idem quod ortus, exortus. *Lucret. l.* 5. *v.* 303. Sic igitur ſolem, lunam, ſtellaſque putandum Ex alio, atque alio lucem jactare ſuborta. ¶ Eſt etiam idem quod occaſus, nam quemadmodum ortus dicitur cum ſidus aliquod ſupra terras apparet, ita ſubortus cum ſub terras oritur. *Manil. l.* 3. *v.* 354. Stans vero ſtellarum ortus, omnique ſubortus.

Subobſcondo, is, a. 3. idem fere quod obſcondo. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 38

Subpallidus, a, um, *pallidetto*, *pallidetto*, [illegible], ad pallorem accedens, vel aliquantulum pallidus. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. Alterum eſt minus ſuper corpus eminens, durum, latum, ſubviride, ſubpallidum, magis exulceratum. Adde *l.* 2. *c.* 4.

Subpalpor. V. Suppalpor.

Subpateo, es, ui, n. 2. ſubtus pateo. *Apulej. l.* 8. *Metam.* Delapſus in proximam foveam, quæ fruticibus imis ſubpatet. *Id. l.* 7. Immitto me campis ſubpatentibus

Subperturbo, as, a. 1. aliquantum turbo. *Senec. in apocolocynth. ſub fin.* Puſillum ſubperturbatur. Sunt qui leg. *ſuperturbatur*.

Subpingo, is, a. 3. idem quod pingo. *Avien. in prognoſt. Arat. v.* 332. ignito ſubpinxerit ora rubore.

Subpinguis, & gue, *graſſetto*, [illegible], nonnihil pinguis. *Celſ. l.* 6. *c.* 4. Pejus eſt, quod dauſam cutem, & ſubpinguem, & ex toto glabrem facit.

Subpræfectus, i, m. *ſottoprefetto*. Inſcriptio apud Gruter. *pag.* 493. *n.* 6. & 523. *n.* 4.

Subprocurator, oris, m. qui ſub procuratore rem adminiſtrat. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 301. *n.* 5. Æliæ Agrippinæ Conjugi Karisſimæ Hypaticus Augg. Lib. Subproc. XX benemerenti fecit.

Subpudet. V. Suppudet.

Subradio, as, a. 1. irradio, illuſtro. *Tert. de reſurrect. carn. c.* 29.

Subrado, is, ſubtus rado, vel modice rado. *Cato R. R. c.* 50. In vinea ficos ſubradito alte.

Subrancidus, a, um, [illegible], aliquantulum rancidus. *Cic. in Piſ. c.* 27. Extructa menſa, non conchyliis, aut piſcibus, ſed multa carne ſubrancida.

Subraſus, a, um, nom. ex particip. aliquantum, vel ſubtus raſus. *Pallad. l.* 3. *tit.* 4. Arbor terrea frigidis ſubraſa hilarior fiet.

Subraucus, a, um, [illegible], aliquantulum raucus. *Cic. de Clar. Orat. c.* 38. Omniſque motus cum verbis, ſententiiſque conſentiens, vox permanens, verum ſubrauca natura.

Subrectio, onis, f. actus erigendi. *Arnob. l.* 3. Phallorum illa, facinorumque ſubrectio, quæ ritibus annuis adorat, & concelebrat Græcia.

Subrecturus, a, um, particip. a *ſurrigo*, h. e. ſuſtollo, erigo. *Plin. l.* 37. *c.* 9. *de quodam Obeliſco*. Ipſa Rex cum ſubrecturus eſſet, verereturque, ne machinæ ponderi non ſufficerent, &c.

Subrectus, vel Surrectus, a, um, [illegible], erectus, elevatus, altus. *Sil. l.* 10. *v.* 235. Contraxit in haſtam Ilia cornipedis ſubrecta cuſpide tranſit. *Colum. l.* 7. *c.* 3. Surrecta & patula cornua. *Senec. l.* 6. *quæſt. nat. c.* 22. Subrecti montes. *Liv. l.* 7. *c.* 10. Mucrone ſurrecto.

Subrefectus, a, um, nom. ex particip. *riſtorato alquanto*. *Vellej. l.* 2. *c.* 123. Subrefectus aſpectu, alloquioque cariſſimi.

Subregulus, i, m. *piccolo Re*, *e ad altri ſoggetto*. *Ammian. l.* 27. *c.* 27. (al. 10.) Agilimundus ſubregulus, aliique optimates.

Subremaneo, es, n. 2. idem quod remaneo. *Tertul. de anim. c.* 58. Aqua nec in fine ſubremanet.

Subremigo, as, n. 1. [illegible], ſubtus remigo. *Plin. l.* 9. *c.* 20. Brachiis ſubremigans, media cauda, ut gubernaculo, ſe regit. *Virg.* 10. *Æn.* Ac læva tacitis ſubremigat undis.

Subrepo, is, pſi, ptum, n. 3. *rampicare di naſcoſto*, [illegible], latenter repo. *Col. lib.* 9. *cap.* 1. Siquidem propter exiguitatem corporis faſile clathris ſubrepunt. ¶ Translate ſumitur pro ire, ſubire. *Cic. pro Sext. c.* 39. Emergebat ſubito, cum ſub tabulas ſubrepſerat. ¶ Item pro venire, advenire, accedere. *Tibull. l.* 1. *el.* 1. Jam ſubrepet iners ætas, nec amare decebit. *Plin. l.* 2. *c.* 21. Hinc oblivionem cibi ſubrepere ajunt. ¶ Item pro paulatim ingredi. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Inſinuatio ſubrepat animis, maxime ubi frons cauſæ non ſatis honeſta eſt. ¶ *Surrepſit* pro *ſubrepſit*, per ſyncopen. *Catul. ad Rufum*, *carm.* 78. (al. 76.) ¶ Scribitur & *ſurrepo*.

Subreptio, onis, f. [illegible], actus ſubrependi, fallacia, fraus. *Apulej. l.* 10. *Metam.* Dicerent, nullam ſe proſus fraudem, nullam ſubreptionem factitaſſe. ¶ Elicere, vel impetrare aliquid per ſubreptionem eſt obtinere aliquid a ſuperiore per falſam rei narrationem, vel ſimulatæ cauſæ ſubjectionem, *leg.* 2. *Cod. de legib. & conſtitut.* Nec habeat fructum reſcripti per ſubreptionem eliciti.

Subreptitius, vel Surreptitius, a, um, adject. *ſurrettizio*, *furtivo*, [illegible], qui clam ſurreptus eſt, a *ſurripio*. *Plaut. Men. prol. v.* 60. Adoptat illum puerum ſurreptitium ſibi filium. ¶ Item qui clancularius, celatus, a ſubrepo. *Id. Curcul.* 1. 3. 48. Quouſque, quæſo, ad hunc modum inter nos utimur amore ſubreptitio?

Subrepto, as, n. 1. [illegible], freq. a ſubrepo. *Cato apud Gell. l.* 10. *c.* 13. In cubiculum ſubreptitavit e convivio.

Subreptivus, a, um, adject. *ſurrettizio*, *finto*, *falſo*, ut, ſubreptiva defenſione muniri. *leg. un. Cod. Theodoſ. de mancipiis*.

Subreſideo, es, n. 2. ſubſido, pauſam facio, ceſſo. *Tertul. l.* 2. *ad uxor. c.* 5.

Subrideo, es, ſi, ſum, n. 2. *ſorridere*, *ghignare*, *ſogghignare*, Ger. *lächlen*, Gall. *ſourire*, Hiſp. *ſonreyr*, [illegible], latenter rideo, aliquantulum, leviter rideo. *Cic. pro R. Com. c.* 8. Qua de cauſa? ſubridet Saturius veterator, ut ſibi videtur. *Virg.* 10. *Æn. v.* 742. Subridens mixta ira.

Subridicule, adv. [illegible], aliquantulum ridicule. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 61. At in mala olearum, Video me a te circumveniri, ſubridicule Philippus.

Subrigo, vel Surrigo, is, rexi, rectum, a. 3. *alzare*, [illegible], Ger. *aufſteigen*, Gall. *dreſſer*, *élever*, Hiſp. *enſalcar*, *enhieſtar*, [illegible], erigo, in altum elevo. *Virg.* 3. *Æn. v.* 183. Tot linguæ, totidem ora ſonant, tot ſubrigit aures. *Plin. l.* 36. *c.* 9. Subrigere obeliſcum. *Id. l.* 10. *c.* 29. Subrigere criſtam. ¶ *Surgite* pro *ſurrigite* per ſyncopen. *Plaut. in fine Epidici*. Plaudite, valete, lumbos ſurgite, atque extollite.

Subriguus, a, um, *alquanto bagnato*, [illegible], aliquo ex parte riguus, ſubaquoſus. *Plin. l.* 17. *c.* 18. In craſſo, aut humido, aut ſubriguo, a meſſe ad brumam.

Subringor, eris, depon. 3. aliquantulum ringor, ſtomachor, iraſcor. *Cic.* 4. *Attic. epiſt.* 5. Etiamſi uberiores, ſi & ille libenter accipiet, & hi ſubringentur, qui villam me moleſte ferunt habere.

Subripio. V. Surripio.

Subrogatus, vel Surrogatus, a, um, nom. particip. *ſoſtituito*, ſuffectus. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 3. *n.* 2. Magiſtratibus non ſubrogatis.

Subrogo, vel Surrogo, as, a. 1. *ſoſtituire*, Germ. *an eines andern ſtelle verwehlen*, Gall. *ſubroger*, *ſubſtituer*, [illegible], ſubſtituo, alterum in demortui locum ſufficio. *Cic. ad Brut. epiſt.* 5. Statim enim collegam ſibi ſubrogaſſet. *Liv. l.* 2. *c.* 7. Quia nec collegam ſubrogaverat in locum Bruti. ¶ Lex ſubrogari dicitur, cum ei aliquid adjicitur. *Ulpian. in fragment. tit.* 1.

Subroſtrani, m. a. qui plurimum obambulant ſub Roſtris, quod faciebant homines otioſi, omniumque rumorum aucupes. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 1. Te ad 9. Cal. Jun. ſubroſtrani (quod illorum capiti ſit) diſſiparant periiſſe. Alii leg. *Subbaſilicani*.

Subrotatus, a, um, adject. Subrotatus aries dicitur a *Vitruv. l.* 10. *c.* 19. militaris machina, quæ rotis ſuppoſitis agitur.

Subrotundus, a, um, adject. *ritondetto*, aliquantulum rotundus, ut ſubrotunda radicula, apud *Celſ. l.* 3. *c.* 28. *n.* 14.

Subrubeo, es, n. 2. [illegible], aliquantum rubeo, nonnihil rubeo. *Ovid. l.* 2. *de ar. am. v.* 316. Plenaque purpureo ſubrubet uva mero.

Subruber, a, um, adject. *alquanto roſſo*. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. Subrubra caro.

Subrubeus, pro ſubruber uſurpatur a *Nonio* Grammatico *c.* 19. *n.* 8. Oſtrina, inquit, ab oſtri colore, qui eſt ſubrubeus.

Subrubicundus, a, um, *roſſetto*, [illegible], rubicundulus, aliquantum rubicundus. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Herba eſt teinaqinta ſpecie, & mollitia, cauliculis ſubrubicundis. *Senec.* 3. *de Ira*, *c.* 4. Subrubicundus vultus.

Subrufus, a, um, [illegible], aliquantulum rufus. *Plaut. Capt.* 3. 4. 115. Subrufus aliquantum, criſpus, cincinnatus. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Indica gentium ſuarum habet nomen, ſubrufo colore, in attritu ſudorem purpureum emanet.

Subrumo, as, a. 1. ſub mammam ſubmitto, a *ruma*. *Feſtus*: Subrumari dicuntur hœdi, cum ad mammam admoventur, quia ea rumen vocabatur, vel quia rumine trahunt lac ſugantes. *Col. l.* 7. *c.* 4. Ut & ſuis quotidie matribus, & alienis non amantibus agni ſubrumentur.

Subrumpo, is, upi, uptum, a. 3. *rompere*, idem ac rumpo. *Arnob. l.* 2. Aliorum ſubrumpunt, & labefaciant ſerta.

Subrumus, a, um, [illegible], quod adhuc ſub mamma eſt, a *ruma*, quæ mammam notat. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 1. Si parum habet lactis mater, ſubjiciat ſub alterius mammam, qui appellantur ſubrumi, id eſt ſub mamma. Antiquo enim vocabulo mamma rumis, ut opinor. *Feſt.* Mamma autem rumis dicitur. Unde ruſtici hœdus lactentes ſubrumos vocabant, qui adhuc ſub mammis habentur.

Subruncator, oris, m. Hoc nomine Deum olim invocabat Flamen Cerealis, teſte Fabio Pictore apud *Serv. ad Virg.* 1. *Georg.*

Subruncivi, vel Surruncivi limites, *ſtrade conſortive*, in agris dicuntur, ubi terra runcatur, & a vepribus, ſentibuſque purgatur, ut iter facientibus expedita tranſitio ſit. Differunt ab actuariis, quia hi omnium iter facientium commodo inſerviunt: ſubruncivi vero finitimorum, & menſuræ tantum diſterminandæ cauſa ſunt conſtituti. *Hygin. de limitib. pag.* 152. *edit. Goeſ.*

Subruo, is, rui, rutum, a. 3. *ſcavare*, *rovinare*, [illegible], Ger. *untergraben*, Gall. *ruer deſſus deſſous*, Hiſp. *derrocar*, [illegible], ſuffodio, vel ſuffoſſo fundamento diruo. *Cæſ. l.* 2. *Bell. Gal. c.* 6. Teſtudine facta portis ſuccedunt, murumque ſubruunt. ¶ Translate ſumitur pro vincere, domare, ſubjugare. *Hor. l.* 3. *od.* 16. Et ſubruit æmulos Reges muneribus. ¶ Item pro confundere, perturbare, evertere. *Lucr. l.* 4. *v.* 864. Et omnis ſubruitur natura.

Subruſtice, adverb. aliquantum ruſtice. *Gell. in præfat. operis*, *ſeu l. ult. c. ult.* Incurioſa, ac prope ſubruſtice.

Subruſticus, a, um, *ruſtichetto*, *villanello*, [illegible], aliquantum ruſticus. *Cic. de clar. Orat. cap.* 74. Sonabatque contrarium Catulo, ſubagreſte quiddam, planeque ſubruſticum. *Id.* 3. *Famil. ep.* 12. pudor quidam pene ſubruſticus.

Subrutilo, as, n. 1. clarus aliquantum ſum. *Claud. Mamert. l.* 1. *de ſtatu anim. c.* 23. Si purgatæ mentis intendas aciem, ſubrutilare tibi jam debet, quid ſit anima.

Subrutilus, a, um, *roſſetto*, [illegible], in rutilum vergens colorem. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Modica magnitudine, colore ſubrutilo, rarum conſpectu.

Subrutus, a, um, nom. partic. *rovinato*, *diroccato*. *Liv. l.* 21. *c.* 11. Subrutis cuniculo muri. *Stat.* 9. *Theb.* Veſtigia ſubruta limo fallaci.

Subſalſus, a, um, [illegible], quod ſalis ſaporem nonnihil refert. *Plin. l.* 22. *c.* 20. Subſalſa guſtanti barba.

Subſanno, as, a. 1. *beffeggiare*, *ridere di alcuno*, [illegible], Germ. *verſpotten*, Gall. *ſe moquer*, Hiſp. *eſcarnecer*, [illegible], irrideo, a *ſanna*, quæ eſt oretenus cum mordacitate aliquem ridens. *Tertull. adverſ. Jud. c.* 11.

Subſcribendarius, ii, m. qui ſubſcribit. Eſt nomen officii, de quo aliquoties mentio fit in *Cod. Theodoſ.*

Subſcribo, is, pſi, ptum, a. 3. *ſottoſcrivere*, Ger. *unterſchreiben*, Gall. *ſouſcrire*, Hiſp. *firmar*, [illegible], eſt ſub aliquo rem ſcribere. *Cic. pro Cluent.* Sicut in ſtatuis inauratis, quas poſuit ad Juturnæ, quibus ſubſcripſit, Reges a ſe in gratiam eſſe reductos. *Trebon. Cic. l.* 12. *Fam.* Ego tamen nactus in navigatione noſtra puſillum laxamenti, concinnavi tibi munuſculum ex inſtituto meo, & tibi intro ſubſcripſi. ¶ Eſt etiam ſimpliciter adnotare. *Cic. Ver.* 3. *c.* 51. Numerus aratorum quotannis apud magiſtratus ſubſcribitur, *ſi dà in nota*. *Quintil. l.* 12. *c.* 8. Nec ſit tanta memoriæ fiducia, ut ſubſcribere audita pigeat. ¶ Translata ponitur pro favere, adſtipulari, aſſentiri. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 2. Neve, precor, magni ſubſcribite Cæſaris iræ. *Celſ. l.* 3. *c.* 4. Ulterioribus diebus cubantis luxuriæ ſubſcripſit. *ſoddisfece l'appetito dell'inferme*. ¶ Frequens eſt hujus verbi uſus in judiciis. Itaque *ſubſcribere judicium cum aliquo* eſt actionem ſeu judicium inſtituere, judicio cum aliquo experiri, *piantare una lite*. *Subſcribere alicui in aliquem* eſt accuſatorem ſe cum aliquo contra alterum profiteri. Qui enim reos deferre, ſeu accuſare poterant, non aliter admittebantur, quam eorum, quibus intendebant litem, nomina perſcripſiſſent in libro, quem offerrent judicibus, & ſubſcripſiſſent ſuum: ſimiliter qui ſe contra aliquem accuſatores adjungebant, ſuum nomen cum aliis accuſationis ſociis ſubſcribebant. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Ille cum ceteris ſubſcripſit centumviralis judicium, mecum non ſubſcripſit. *Et paulo poſt*. Scis te non ſubſcripſiſſe mecum, & jam biennium tranſiſſe, omniaque me uſucepiſſe. *Cic. pro Cluent. c.* 47. Nam in L. Popilium ſubſcripſit L. Gellius, quod is pecuniam accepiſſet. *Id. Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 3. Gabinium de ambitu reum fecit P. Sylla, ſubſcribente privigno Memmio. *Nepos in Attic. c.* 6. Neminem neque ſuo nomine, neque ſubſcribens accuſavit. ¶ Hinc *Subſcribere dicam alicui* eſt actionem intentare. *Plaut. Pœn.* 4. 6. 5. Cras ſubſcribam homini dicam. ¶ *Cauſam ſubſcribere*, eſt ſententiam ferre, & ſuo nomine ſubſignare, *ſottoſcrivere la ſentenza*. *Id. pro Cluent. cap.* 42. Video, judices, animadvertiſſe cenſores in judices quoſdam illius conſilii Juniani, cum iſtam ipſam cauſam ſubſcriberent. *Id. ibid. c.* 45. Nam hoc quidem, quæ de judicio corrupto ſubſcripſerint, quis eſt, qui ab illis ſatis cognita, & diligenter judicata arbitretur?

Subſcriptio, onis, fem. *ſottoſcrizione*, Germ. *underſchreibung*, Gall. *ſubſcription*, Hiſp. *firma*, [illegible], actus ſubſcribendi, ſubſignatio. *Cic. Att. lib.* 6. At mehercule ego cum in turma auratarum equeſtrium, quas hic Metellus in Capitolio poſuit, animadvertiſſem in Serapionis ſubſcriptione Africani imaginem. *Ulp. l.* 1. *ff. de conſtit. Princip.* Quodcunque igitur Imperator per epiſtolam, & ſubſcriptionem ſtatuit, &c. Hotomannus hoc loco notat, ſubſcriptiones Principum eſſe conſtitutiones, quibus reſpondent præſentibus ſeſe per libellos conſulentibus, non cum abſentibus reſponderent, epiſtolas vocari. ¶ Interdum ſubſcriptio epiſtolæ dicitur non ipſa nominis perſcriptio, ſed clauſula adjecta, quo felicitas optabatur iis, ad quos mittebatur epiſtola. Hac ratione (ut docet ex Dione *Caſaubonus*) intelligendus eſt locus ille *Suetonii in Tiber. c.* 32. Cum Rhodiorum magiſtratus, quod literas publicas ſine ſubſcriptione ad ſe dederant, avocaſſet, ne verbo quidem inſectatus, at tantummodo juſſus ſubſcribere remiſit. ¶ Eſt etiam ſubſcriptio idem quod adnotatio, perſcriptio. *Cic. Ver.* 3. *c.* 48. In Leontino agro jugerum ſubſcriptio, & profeſſio non eſt plus uno millium. ¶ In judiciis ſubſcriptio accipitur pro ſententiæ latione, ſeu proſcriptione, quæ fit ad ſententiam ferendam, *giudizio*, *ſentenza*. *Cic. pro Cluent. c.* 43. Itaque illud oſtendam, populi R. ſuffragiis ſæpenumero cenſorias ſubſcriptiones eſſe deletas. *Et c.* 44. Ne ſubſcriptio cenſoria non minus calamitatis civibus, quam illa acerbiſſima proſcriptio poſſit afferre. ¶ Item pro accuſatione. *Quintil. declam.* 13. Numquid inique, judices, in tanti ſceleris ſubſcriptione depoſco, ne nominibus mea valitis æſtimare, ſed moribus? *Senec. l.* 3. *de Benef. c.* 26. Subſcriptionem componere. Alii leg. *proſcriptionem*. *Cic. Div. in Ver. c.* 15. Ex illo grege moratorum, qui ſubſcriptionem ſibi poſtularunt. h. e. facultatem ſubſcribendi ſui nominis una cum principe Verris accuſatore, & ſimul cum eo accuſandi. V. *Subſcribo*.

Sub-

Digitized by Google

Subſcriptor, oris, m. qui ſubſcribit. Speciatim ſumitur pro eo, qui accuſatori adjungitur, ſecundaſque obtinet accuſationis partes. *Cic. Divin. in Ver. c. 15.* Venit paratus cum ſubſcriptoribus exercitatis, & diſertis. Ubi *Aſconius*: Subſcriptores dicuntur, qui adjuvare accuſatorem ſolent, quos oportebat ſubmiſſius agere, quam eum, quem ſequebantur. *Adde l. 3. Q. Fr. ep. 4.* ¶ Ponitur etiam pro eo, qui ejuſdem eſt ſententiæ, pro approbatore. *Gell. l. 5. c. 21.* Quos ſubſcriptores, approbatoreſque hujus verbi habemus.

Subſcriptus, a, um, *ſottoſcritto*. *Modeſtin. Dig. l. 29. t. 1. leg. 30.* Poſt ſubſcriptam epiſtolam.

Subſcus, udis, f. *ſpranga*, tabella utrinque in modum caudæ hirundinis ſuccisa, quæ immittitur, ut trabes, aliave committat. *Feſtus*: Subſcudes appellantur ancatæ tabellæ, quibus tabulæ inter ſe configuntur, quia quo immittuntur, ſuccidituт. *Pacuvius in Niptris*: Nec ulla ſubſcus cohibet compagem alvei. ¶ Differt ſubſcus a ſecuricula, quia hæc ex una tantum parte in modum parvæ ſecuris ſeu hirundininæ caudæ formatur, & immittitur, ſubſcus vero ex utraque parte eam figuram habet, & utrinque compingitur; hujuſmodi eſt ferrum illud, quod in molendini ſuperiorem molam immiſſum, eam ſuſtinet, & verſat, quod proinde a *Vitruv. l. 10. c. 10.* ſubſcus ferrea appellatur. *Id. Vitruv. l. 4. c. 7.* Ea trabes ita ſint compactæ ſubſcudibus, & ſecuriculis, ut compactura duorum cubitorum habeat laxationem. ¶ In plural. numero *ſubſcudines* pro ſubſcudes dixit *Auguſtin. lib. 15. de Civit. Dei*.

Subſecivus, vel ſubſicivus (a *ſub*, & *ſeco*) vel Subciſivus, vel Succiſivus (a *ſub*, & *cædo*) a, um, adject. quod ſuccidituг, ſeu ſubſecatur. Hinc *ſubſeciva tempus* eſt, quod veluti ſubſecatur & detrahitur a gravioribus, & ordinariis negotiis, & occupationibus, & in alias res obiter, & quaſi furtim impenditur: & *ſubſeciva opera*, quæ tali tempore impenditur. *Gell. l. 18. c. 11.* Quantum temporis habui ſubſicivi, medicinæ quoque libros attigi. *Plin. in præfat. hiſt. natur.* Succiſivis temporibus iſta curamus, ideſt nocturnis, ne quid veſtris putetis ceſſatum horis. *Cicer. 2. de Orat. c. 89.* Quæ ego ſem, quæ curſire arripui, quæ ſubſecivis operis, ut ajunt, iſte a puero, ſummo ſtudio, ſummis doctoribus. *Gruter.* legit *ſubciſivis* ex MSS. *Senec. ep. 53.* Exercet philoſophia regnum ſuum, dat tempus, non accipit: non eſt res ſubſeciva, ordinaria eſt. *h. e.* non eſt obiter, & quaſi aliud agendo tractanda, ſed prorſus & ordinarie curis, & ſerio. Adde *Plin. jun. l. 3. epiſt. 15.* & *Cic. l. 1. de Legib. c. 3.* ¶ Subſeciva, inquit *vetus auctor de limitib. apud Rigalt. pag. 299.* funt proprie, quæ lutur de materia præcidens quaſi ſupervacua abjicit: unde *ſubſecivi agri*, quos in pertica diviſos recuſant, quaſi ſteriles, aut paluſtres. Præterea, ut idem docet, ſubſeciva in agris dicuntur partes, quæ in diviſura agri non efficiunt centuriam, ideſt jugera ducenta. Quare generatim ſubſeciva dicuntur portiunculæ agrorum, quæ velut reliquiæ in dividendo ſuperfuerant. *Var. lib. 1. R. R. cap. 10.* Ab hoc principio menſores nonnunquam dicunt, in ſubciſivum eſſe unciam agri, aut ſextantem, aut quid aliud, cum ad jugerum pervenerunt. *Sueton. in Domitian. c. 9.* Subſeciva, quæ diviſis per veteranos agris carptim ſuperfuerunt, veteribus poſſeſſoribus ut uſucapta conceſſit. ¶ Ponitur interdum ſubciſivus pro interrupto, & mutationi obnoxio. *Apul. de Deo Socrat.* Cum vivacitas illis æterna, & indefecta ſit, hic caduca, & ſubciſiva. ¶ Item pro eo quod reliquum eſt, quod ſupereſt, *reſtante*. *Apulej. l. 11. Metam.* Quod ſubciſivum, quamvis iteretæ jam traditioni remanſiſſet. *Id. l. 3.* Sed unum tantum ſubciſiva ſollicitudo nobis relicta eſt.

Subſeco, as, cui, ctum, a. 1. *tagliare*, [illegible], German. *abſchneiden*, Gall. *ſcire*, *couper*, [illegible], ſubtus ſeco, reſeco, abſcindo. *Ovid. 6. Faſt. verſ. 230.* Non ungues ferro ſubſecuiſſe licet. *Var. l. 1. R. R. c. 50.* Manipulum, ut quemque ſubſecuerint, ponunt in terra. *Plin. l. 18. c. 17.* Evelluntur e terra, non ſubſecantur.

Subſectus, a, um, partic. *tagliato*, *reciſo*. *Colum. l. 2. c. 9.* Adultas ſegetes radicibus ſubſectis enecare.

Subſecundarius, a, um, [illegible], quod ſecundo tempore advenit, ſubſecivum, ſeu ſubſicivum. *Gell. l. 20. c. ult. ſive in præfat. op.* Ea omnia ſubſiciva, & ſubſecundaria tempora ad colligendas hujuſcemodi memoriarum delectatiunculas conferam.

Subſellium, ii, n. *ſedia*, [illegible], Ger. *geſtuel*, *banck*, Gall. *banc*, *ſiege*, Hiſp. *ſilla*, [illegible], ſedes, ſcamnum, a ſella. *Varro l. 4. de L. L.* Ut ſubſipere, quod non plane ſapit, ſic quod non plane erat ſella, ſubſellium dictum. ¶ Differt a ſella, quia non habebat integræ ſellæ formam, ut ex *Varrone* apparet. Alii diſcrimen afferunt, quod ſubſellium erat inferius, & humilius ſella. Unde Aſconius ſcribit in Divin. ſubſellia eſſe Tribunorum, Triumvirorum, Quæſtorum, & hujuſmodi minora judicia exercentium, qui non in ſellis curulibus, nec in tribunalibus, ſed in ſubſelliis conſidebant. *Plaut. Stich. 3. 2. 33.* Scis tu me eſſe imi ſubſellii virum. ideſt qui ſoleam ſedere in infimo loco. *Celſ. l. 7. c. 26.* Homo reſupinus ſuper ſubſellium, aut lectum eſt collocandus. ¶ Speciatim dicitur de ſedibus, ſeu pulpitis in theatro, in quibus qui hiſtriones recitantes audiebant, ſedere conſueverant. *Suet. in Aug. c. 44.* Ut, quoties quid ſpectandi uſquam publice ederetur, primus ſubſelliorum ordo vacaret Senatoribus. ¶ Item de ſedibus in Curia, ubi Senatores ſedebant. *Cic. 1. Catil.* Quid, quod ab adventu tuo iſta ſubſellia vacua facta ſunt? quid, quod omnes Conſulares, qui tibi perſæpe ad cædem conſtituti fuerunt, ſimul atque aſſediſti, partem iſtam ſubſelliorum nudam, atque inanem reliquerunt? ¶ Item de ſedibus judicum, ac præſertim eorum judicum, qui publicis judiciis diſceptandis operam dabant. *Cic. in Vatin.* Quæro ex te, num quis reus poſt Urbem conditam in tribunal ſui quæſitoris aſcenderit, eumque vi deturbarit, ſubſellia diſſiparit, &c. Tribunal Cicero Prætori aſſignavit, qui judiciis publicis præerat, & quæſitor vocabatur, ſubſellia vero judicibus, qui reos ſententiis ſuis judicabant. *Id. pro Cluent.* Accuſabat Tribunus Plebis idem in concionibus, idem ad ſubſellia. ¶ Item de ſedibus, in quibus ſedebant rei, accuſatores, & teſtes. *Cic. pro R. Am.* Quorum alterum ſedere in accuſatorum ſubſelliis video. ¶ Metonymice ſubſellia ponuntur pro publicis judiciis. *Cic. 1. de Orat.* Age vero, ne ſemper forum, ſubſellia, roſtra, curiamque meditetis. *Id. in Brut.* Grandiorem, & pleniorem vocem deſiderant ſubſellia. *Idem pro Cluent.* Rem ab ſubſelliis in roſtra detulit. hoc eſt a judicio judicum ſelectorum ad judicium populi. *Idem Famil. 3. epiſt. 9.* Longi ſubſellii judicatio. h. e. quæ longa inquiſitione judiciali tranſigitur. ¶ *Homo a ſubſelliis*, eſt peritus in cauſis, negotiiſque forenſibus. *Cic. Div. in Ver. c. 15.* ¶ Denique ſubſellia interdum ponuntur pro ipſis hominibus, qui in ſubſelliis ſedent. *Martial. 2. epigr. 27.* Sextiliane, bibis quantum ſubſellia quinque.

Subſentio, is, a. 4. *preſentire*, *aver qualche ſentore*. *Terent. Heaut. 3. 1. 62.* Etſi ſubſenſi id quoque, illos ibi eſſe, & id agere inter ſe clanculum.

Subſequens, tis, particip. *ſuſſeguente*, *che vien dietro*, *e dopo*. *Cicer. 2. de Nat. Deor. c. 20.* Stella ſolem tum antecedens, tum ſubſequens. *Plin. l. 11. cap. 29.* Subſequenti anno, exitu veris emittunt, &c.

Subſequenter, adv. *ſuſſeguentemente*. *Meſſala Corvinus*, *ſeu quicunque alius auctor eſt lib. de progen. Auguſt.* Nunc ad Reges Romanos, conſules, dictatores, tribunos militares, ac plebejos ſubſequenter calamum deducam.

Subſequor, eris, quutus, vel cutus ſum, d. 3. *ſeguire dietro*, *o dopo*, [illegible], Germ. *bald nach hin folgen*, Gal. *ſuivre de près*, Hiſp. *ſeguir deſpues*, [illegible], ſtatim ſequor. *Plaut. Bacch. 4. 4. 71.* Cedo manum, ac ſubſequere propius me ad fores. *Cæſ. l. 4. B. G.* Agmen ſubſequi juſſit. *Cic. 3. de Orat.* Omnes autem hos motus ſubſequi debet geſtus. ¶ Translate *Cic. Fam. 3. ep. 1.* Mirifice ipſe ſuo ſermone ſubſecutus eſt humanitatem tuarum literarum. h. e. prædicavit. *Id. in Partit. cap. 7.* Quæ omnia plurimum valebunt, ſi cum orationis genere conſentient, ejuſque vim, ac varietatem ſubſequentur. *e s'accorderanno colla di lei forza ec.*

Subſericus, a, um, adject. *mezzo di ſeta*. *Lamprid. in Heliog. c. 26.* Primus Romanorum holoſerica veſte uſus fertur, cum jam ſubſerica in uſu eſſent.

Subſero, is, ſevi, ſitum, a. 3. *ſottoſeminare*, *ſottopiantare*, [illegible], ſubtus ſemino, vel planto. *Col. lib. 4. c. 15.* Nec tunc vineam tum ſubſeri, cum fructus capiendus eſt. Translate *Ammian. l. 26. c. 10.* Res monuit, de Eleutherio pauca ſubſerere.

Subſertus, a, um, nom. partic. ſubter inſertus. *Apulej. l. 7. A. A. ſub fin.* Subſertis manibus exſolvit ſibi faſciam.

Subſervio, is, n. 4. *preſtar una ſpezie di ſervitù*, Ger. *dienſtlich ſeyn*, Gal. *ſervir ſous un autre*, Hiſp. *ſervir muy bien*, [illegible], quaſi ſervio, morem gero. *Plaut. Men. 3. 2. 16.* Ita iſtæ ſolent, quæ viros ſubſervire ſibi poſtulant, fretæ dote feroces. ¶ Subſervire orationi alicujus, eſt ea dicere, quæ pertinent ad confirmandam alterius orationem. *Ter. And. 4. 4. 14.* Tu, ut ſubſervias Orationi, utcunque opus ſit, verbis, vide.

Subſeſſa, æ, f. *inſidie*, *agguati*, [illegible], inſidiæ, quibus in itinere exercitus imperatus, ac nihil tale ſuſpicans opprimi ſolet, a *ſubſideo*, quod interdum ſignificat deliteſcere. *Veget. l. 3. R. milit. c. 6.* Adverſarii in iis locis, quæ ſibi opportuna intelligunt, ſubſeſſas occultius collocant. *Et c. 22.* Si ab his, qui in ſubſeſſa fuerint, obſerventur. *Serv. ad Æn. 11. v. 268.* Hoſtium dolos ſubſeſſas vocamus.

Subſeſſor, oris, m. *inſidiatore*, [illegible], qui deliteſcens inſidiatur. *Senec. in Hippolyt. v. 31.* Tu præcipiti clamore feras ſubſeſſor ages. *Servius ad 5. Æn. v. 498.* Subſeſſores vocantur, qui occiſuri aliquem deliteſcunt. ¶ Translata *Valer. Max. l. 7. c. 2. extern. n. 1.* Subſeſſores alieni matrimonii. *Arnob. lib. 4.* Subſeſſoris, & adulteri perſona.

Subſicco, as, a. 1. aliquantum ſicco. *Colum. l. 6. c. 14.* Tumor cervicis aqua madefactus ſubſiccatur.

Subſidens, entis, o. 3. partic. a ſubſido. *Col. l. 6. c. 1.* Dorſo recto, planoque, vel etiam ſubſidente. h. e. aliquantum inflexo, ſeu curvo.

Subſidentia, æ, f. *depoſizione*, quidquid ex aqua ſtagnante ſordium in fundo ſubſidit. *Vitruv. l. 8. c. 3.* Diſſipant quæ ex aquarum ſubſidentia in corporibus offenderunt.

Subſideo, es, edi, eſſum, n. 2. *ſedere*, *fermarſi*, [illegible], Germ. *unten ſich ſitzen*, Gal. *ſurſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, [illegible], ſubtus ſedeo, ſubſiſto, conſiſto. *Cic. Att. lib. 5.* Itaque ſubſedi in ipſa via, dum hæc, quæ longiorem deſiderant orationem, ſummatim tibi perſcriberem. *Cæſ. B. G. c. 36.* Magna præterea multitudo calonum, magna vis jumentorum, quæ in caſtris ſubſederat, facta poteſtate ſubſequitur. ¶ In aquis quoque, cæteriſque liquoribus ſubſidere dicuntur, quæ imum petierunt fundum, ibique ſubſidunt. *Colum. lib. 12. cap. 1.* Villica debet curare adhibere, ut ſi quæ fæces, aut amurca in fundis vaſorum ſubſederint ſemel, ſtatim emundentur. ¶ Eſt etiam ſubſidere, in aliquo loco latentes ſubſiſtere, inſidiandi cauſa. *Cicer. pro Milon. cap. 19.* Cui neque uxor occurrit, ne ille in villa reſideret, nec in loco ſubſedit, quo ille noctu venturus eſſet? *Virg. 11. Æn. v. 268.* devicta Aſia ſubſedit adulter.

Subſidialis, le, adject. *auſiliario*, ſubſidiarius, ut ſubſidiales copiæ, *Ammian. l. 24. c. 17.* Subſidialis manus, *Id. l. 27. c. 24.* (*al. 10.*)

Subſidiarius, a, um, *chi ſoccorre*, *auſiliario*, Germ. *der zu hülffe kompt*, Gall. *ſubſidiaire*, Hiſp. *el que ayuda*, *o ſocorre*, [illegible], quod in ſubſidium datur, aut venit. *Liv. lib. 3.* Paululum erat ab dextera editi loci, quem ſubſidiariis repleri placuit. Subaudi, *militibus*. *Id. l. 9. c. 27.* Qui ſubſidiarias cohortes, quæ integræ ad longioris pugnæ caſus reſervabantur, in primam aciem extemplo egiſſis. ¶ Subſidiarius palmes, idem qui præſidiarius, *relex*, *cuſtos*, vinarius. *Col. l. 4. c. 24.* Subſidiarius, idemque cuſtos in pollicem reſecari non debet.

Subſidior, aris, d. 1. *venire in ſoccorſo*, ſubſidio ſum. *Hirt. l. 8. B. G. c. 13.* Sed etiam qui longius ſubſidiari conſueverant.

Subſidium, ii, n. *ſuſſidio*, *ajuto*, [illegible], Germ. *hulf*, Gall. *aide*, *ſecours*, Hiſp. *ayuda*, *ſocorro*, [illegible], acies eorum, qui expectabant, ut aliis periclitantibus eſſent auxilio, a *ſubſidendo*, ut *præſidium* a *præſidendo*, *obſidium* ab *obſidendo*. *Feſtus*: Subſidium dicebatur, quando milites ſubſidebant in extrema acie, labentique acies ſuccurrebant: quod genus militum conſtabat ex iis, qui emeruerant ſtipendia, locum tamen retinebant in exercitu, quæ erat tertia acies Triariorum, ut Plautus in Frivolaria: Age nunc, ſubſidite omnes, quaſi ſolent Triarii. Simili modo dicti præſidiarii, ante eos collocati qui erant, aut in alio loco prœpoſiti. ¶ Quomodo a præſidio, & auxilio differant, oſtendit *Cornelius Fronto*, & ante eum *Varro l. 4. de L. L.* Pilani, *inquit*, Triarii quoque dicti, quod in acie tertio ordine extremis ſubſidio deponebantur. Quod hi ſubſidebant, ab eo ſubſidium dictum. A quo Plautus: Agite nunc, ſubſidete omnes, quaſi ſolent Triarii. Auxilium appellatum ab auctu, cum accesſerant, qui adjumento eſſent, alienigenæ. Præſidium eſt dictum, quia extra caſtra præſidebant in loco aliquo, quo tutior regio eſſet. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Hæc ego ſubſidiis ea ſum conſecutus, quæ nullis legionibus conſequi potuiſſem. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 6.* Subſidium mittere alicui. ¶ Translate accipitur pro quocunque adminiculo, auxilio, opitulatione. *Cicer. pro L. Man. de vectigalibus.* Pacis ornamenta, & ſubſidia belli requiretis. *Id. 1. de Orat. c. 45.* Subſidium ſibi aliquod comparare. *Id. pro Quint.* Diligentiam ſibi ſubſidio comparare. *Id. Attic. l. 8. ep. 17.* Ire ſubſidio alicui. *Et l. 6. ep. 5.* Subſidio alicui venire. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 70.* His difficultatibus duæ res erant ſubſidio. ¶ Accipitur etiam ſubſidium pro loco, in quo navigia ſubſidere poſſunt, & ſtare, & ſuffugia habere. Ita ſubſidium ſimile quiddam eſt portui, & ſtationi, etſi minus. Hæc ſubſidia Græci videntur [illegible] appellare. *Tacit. l. 4. Ann. c. 77.* Vix modicis navigiis pauca ſubſidia.

Subſido, is, idi, n. 3. *inchinarſi*, *deſcendere*, *calare*, [illegible], Germ. *ſich nieder laſſen*, Gall. *s'abbaiſſer*, Hiſp. *baxarſe*, *abaxarſe*, [illegible], ſubtus ſedeo, deſcendo, preſſum eo. Fit enim cum motu. *Virg. 5. Æn.* Subſidunt undæ, tumidumque ſub axe tonanti Sternitur æquor aquis. *Id. 12. Æn.* ſe collegit in armis, Poplite ſubſidens. *Ovid. 1. Met.* Juſſit & extendi campos, ſubſidere valles. h. e. depreſſas eſſe. *Liv. l. 28.* Subſidunt Hiſpani adverſus emiſſa tela ab hoſte, inde ad emittenda ipſi conſurgunt. *Senec. ep. 108.* In amphora, quod turbidum eſt, ſubſidit. *Lucan. l. 1.* Subſident urbes, terræque dehiſcent. *ſi ſubbiſſeranno*. ¶ Ponitur etiam pro commorari, cui opponitur proficiſci. *Cic. ad Cæcin. l. 6. Fam. ep. 8.* Quid ſim tibi auctor, in Sicilia ne ſubſideſ, an ut ad reliquias Aſiaticæ negotiationis proficiſcare? ¶ Item pro ſe ſubjicere. *Hor. Epod. od. 16.* Juvet ut tigres ſubſidere cervis. ideſt ſuccumbere ad coitum. ¶ Item pro deficere, ceſſare, minui. *Plin. l. 22. c. 8.* Mulierum menſes ſive ſubſidant, ſive abundent. *Quint. l. 3. c. 8.* Impetus dicendi ſubſidit. ¶ Præteritum hujus verbi eſt *ſubſidi*, quamquam frequentius in uſu ſit *ſubſedi* a *ſubſideo*, ductum. *Claud. de VI. Conſ. Honor. v. 345.* hic tebeſcente ſolutus Subſidit galeæ, liquefactaque fulgure cuſpis Canduit, & ſubitis fluxere vaporibus enſes.

Subſiduus, a, um, adject. in imo ſubſidens. *Gratius in Cyneget. v. 474.* Subſiduaſque fæces, diffuſaque Maſſica.

Subſignanus, a, um, adject. qui ſub ſignis, ſeu vexillis eſt: unde ſubſignanus miles nihil differre videtur a vexillario. Erat autem ſubſignanus neque legionarius, neque auxiliarius; ita dictus, quod non ſub aquila, quæ ad legiones pertinebat, ſed ſub proprio vexillo, ſeu ſigna militares. Erat e Romanis corpus, & eadem diſciplina merebat, qua legiones: immo e legionibus ſumptus exiſtimatur, & veterani loco habitus, donec aſſignatis agris, & præmiis militia prorſus ſolveretur. *Tacit. hiſt. 1. c. 70.* Subſignanum militem, & grave legionum agmen hibernis adhuc Alpibus traduxit. *Idem 4. hiſt. c. 33.* Subſignano milite media firmare.

Subſignatio, onis, f. *ſottoſcrizione*, actus ſubſignandi, ſubſcriptio. *Paull. l. 39. ff. de verb. ſign.* Nam veteres ſubſignationis verbo pro ſubſcriptione uti ſolebant.

Digitized by Google

¶ Apud *Tertull. de pœnit. c.* 6. componere aliquem per ſubſignationem pœnitentiæ. h. e. conformare, & comparare aliquem impreſſa illi, & ſubſignata pœnitentia.

Subſignatus, a, um, ſubſcriptus. *Paull. l.* 39. *ff. de verb. ſign.* Subſignatum dicitur, quod ab aliquo ſubſcriptum eſt. Nam veteres ſubſignationis verbo pro ſubſcriptione uti ſolebant.

Subſigno, as, a. 1. *ſottoſcrivere*, Ger. *underzeichen*, Gal. *ſouſigner*, Hiſp. *poner el ſello, firmar*, ὑπογράφω, ſubſcribo, ſubnoto. *Feſtus:* Subſignare pro ſubſcribere ntimur. ¶ *Subſignare apud ærarium*, eſt in publicas tabulas apud ærarium referre. *dar in nota. Cic. pro Flacc. c.* 32. Illud quæro, ſint ne iſta prædia cenſui cenſendo: habeant jus civile, ſint, necne, mancipi: ſubſignari apud ærarium, apud cenſorem poſſint? ¶ Significat etiam obligare, obnoxium reddere. *leg. ult. Cod. de administr. tut.* Res, quarum gubernationem gerunt, pro cautela litis ſubſignare. h. e. quaſi in pignus deponere. *leg.* 5. *Dig. de jure immunit.* Nam ceteronentur facultates eorum, quæ ſubſignata ſunt fiſco. ¶ Tranſlate *Plin. l.* 9. *ep.* 1. Igitur eundem mihi curſum, eundem terminum ſtatuo, idque jam nunc apud te ſubſigno. h. e. polliceor, *a te mi obligo*.

Subſilio, & ſuſſilio, is, lui, vel livi, ſultum, n. 4. *ſaltare in ſu*, דלג, Germ. *auffſpringen*, Gal. *treſſaillir, ſauteler*, Hiſp. *ſaltar de abaxo arriba*, ὑπάλλομαι, ſurſum ſalto. *Plaut. Curc.* 1. 2. 64. Subſilite, obſecro, & mittite iſtanc foras. *Lucr. lib.* 2. *v.* 192. Nec cum ſubſiliunt ignes ad tecta domorum. Legitur & *ſuſſilire*.

Subulles, f. 3. idem ac ipſullices, ideſt bracteæ in virilem, muliebremque ſpeciem expreſſæ, ſeu imagunculæ, quibus Magi utebantur, ut eos, quorum imagines eſſent, pellicerent in amorem. *Feſtus*, & *Voſſ. in Etymol.* in voce *Ipſullices*. In quibuſdam codicib. Feſti leg. *ſubulim*.

Subſimilis, le, adject. *alquanto ſimile*. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. *n.* 11. Melli albo ſubſimile. *Ulpian. l.* 1. *Dig. Si cui plus quam &c.* Hodie tamen ſubſimile aliquid fit in fideicommiſſis.

Subſimus, a, um, ὑπόσιμος, aliquantulum ſimus. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 5. Piloſis auribus, compreſſis malis, ſubſimiſve, gibberibus demiſſis, &c.

Subſipĕre, inquit *Var. l.* 4. *de L. L.* dicitur id, quod non plane ſapit.

Subſiſto, is, ſtiti, a. 3. *fermare, trattenere*, עכב, Ger. *beſtehen*, Gal. *ſubſiſter*, *s'arreter*, Hiſp. *ſubſiſtir*, ὑφίστημι, idem ac ſiſto, ideſt ſtare facio, retineo. *Liv. l.* 1. *c.* 4. Jam non feras tantum ſubſiſtere, ſed in latrones præda onuſtos impetum facere, paſtoribus rapta dividere. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, pro gradum, ſeu curſum ſiſtere, remanere, commorari, *fermarſi*, ὑφίσταμαι. *Cic. pro Mil. c.* 19. Sic Miloni, cum inſidiator eſſet, ſi illum ad Urbem noctu acceſſurum ſciebat, ſubſiſtendum, atque expectandum fuit. *Virg.* 2. *Æn. v.* 242. Quater ipſa in limine portæ Subſtitit. *Liv. l.* 4. An alter ad comitia habenda ſubſiſteris. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Subſiſtit proceritas balſami intra bina cubita. h. e. altius non procedit. *Rurſus Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 69. dolor artibus obſtat, Ingeniumque meis ſubſtitit omne malis. h. e. defecit, repreſſum eſt. ¶ Item pro reſiſtere, ſtare contra aliquem. *Cæſ. l.* 1. *B. Gal. c.* 15. Quo prælio ſublati Helvetii, audacius ſubſiſtere, nonnunquam ex noviſſimo agmine prælio noſtros laceſſere cœperunt. *Brutus Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 10. Non, ſi Varronis theſauros haberem, ſubſiſtere ſumptibus poſſem. ¶ Item pro dubitare. *Ulp. l. ſervum*, §. 1. *ff. de procur.* Et quantum ad filium familias, verum eſt, in ſervo vero ſubſiſtimus.

Subſitus, a, um, adject. *ſituato ſotto*. *Apul. l.* 6. *A. A. poſt princ.* Inter ſubſitæ convallis lucum.

Subſolanus, a, um, adject. ſub ſole poſitus. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Sunt & ſatyri ſubſolanis Indorum montibus perniciſſimum animal. ¶ Subſolanus ventus, & ſubſolanus, i, abſolute, *vento di Levante*, eſt qui ab ortu æquinoctiali ſpirat, ita dictus, quia ſub ſole naſci videtur, qua ratione a Græcis quoque ἀφηλιώτης appellatur. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Ab oriente æquinoctiali Subſolanus, ab oriente brumali Vulturnus: illum Apeliotem, hunc Eurum Græci appellant. Eadem omnino ſcribit *Seneca l.* 5. *quæſt. natur. c.* 16. Quare falſus videtur Phavorinus philoſophus apud *Gell. l.* 2. *c.* 22. qui dicebat Subſolanum, Græce Apeliotem, eumdem eſſe ac Eurum.

Subſŏno, as, n. 1. ſubtus ſono. Tranſlate *Siſenna apud Charis. l.* 2. Quanti dantur, tanti, inquit Olympias. ſimul hæc dicens ſuavium dedit, ut ſcilicet ſubſonaret quanti pretii. h. e. clam indicaret.

Subſortior, iris, d. 4. ἐπικληροῦν, ὑποκληροῦσθαι, eſt ſorte aliquem in rejectorum judicum loco ſubſtituere. Electis enim ſorte judicibus, qui judicaturi eſſent, liberum erat accuſatori ac reo ex eo numero eos rejicere, qui iniqui ſibi futuri putabantur: qua rejectione facta, iterum ſortiebantur alios judices, ad legitimum numerum complendum: quod *ſubſortiri* dicebatur. *Cic.* 3. *Ver. c.* 20. Cum iis judicibus, quos in horum locum ſubſortitus eſt. *Id. pro Cluent. c.* 33. Sive quod ex lege ſubſortitus judicem non eſſet.

Subſortitio, onis, f. ὑποκλήρωσις, ſuffectio, quæ ſorte fieri ſolebat a Prætore ad ſupplendum numerum judicum. *Cic.* 3. *Ver. c. ult.* De ſubſortitione illa Juniana judicum nihil dico. *Id. pro Cluent. c.* 33. Quod C. Verres ſubſortitionem ejus in eo codice non haberet, qui tum interlitus proferebatur. *Suet. in Cæſ. c.* 41. Quotannis in demortuorum locum ex his, qui recenſiti non eſſent, ſubſortitio a Prætore fieret. V. *Subſortior*.

Subſpargo, gis, a. 3. clam, ſeu ſubtus ſpargo. *Tertul. de reſur. carn. c. ult.* Hæreticorum verſutiis ſemina ſubſpargere.

Subſtamen, inis, n. filum quod ſub ſtamine texitur. *Scholiaſtes Juvenal. ad ſat.* 2. *v.* 66. Veſtes molli intextæ ſubſtamine.

Subſtantia, æ, f. *ſoſtanza*, Germ. *weſen*, Gall. *ſubſtance*, Hiſp. *ſubſtancia*, ὑπόστασις, οὐσία, eſſentia, aut natura cujuſque rei. *Apulei. in Triſmegiſt.* Deus in ſe complectitur omnium rerum ſubſtantiam. *Nazar. in Paneg. Conſtant. c.* 14. Craſſam & caligantem aciem ſimplex & inconcreta ſubſtantia naturæ tenuis eludit. ¶ Quandoque ſubſtantia ponitur pro materia, & argumento, circa quod verſatur cardo totius rei. *Quintil. in proœm. l.* 1. Prima apud Rhetorem elementa, & quæ de ipſa Rhetoricæ ſubſtantia quæruntur, tractabimus. ¶ Quandoque pro facultatibus. *Ulp. l. tutor*, *ff. de ſuſpectis tutoribus*. Si pupilli ſubſtantiam expilavit. *Quintil. declam.* 15. Cujus cenſes ex manibus, ac laboribus ſubſtantia. *ſoſtentamento*. ¶ Quandoque pro cibo, quo corpus aliter & ſubſiſtit. *Prudent. cathemer.* 7. *v.* 40. *de Moyſe:* Omni carentem cerneret ſubſtantia.

Subſtantialis, le, adject. *ſoſtanziale*, ut ſubſtantialis differentia, *Tertul. de reſur. carn. c.* 45. ¶ Apud *Ammian. l.* 21. *c.* 1. ſubſtantiales poteſtates dicuntur dæmones, ſive ſpiritus incorporei.

Subſtantialĭter, adverb. *ſoſtanzialmente*. *Tertul. adver. Valentinian. c.* 7.

Subſtantiŏla, æ, f. *Hieronym. ep.* 27. *ad Euſtoch. c.* 12. Paterna, & materna ſubſtantiola. *h. e.* parvæ facultatæ.

Subſtantivālis, le, adject. *ſoſtanziale*. *Tert. adverſ. Valentinian. c.* 27. Subſtantivalis, non agnitionalis tonia.

Subſtantīvus, a, um, *ſoſtantivo*, ὑπαρκτικός, ſubſtantialis, qui per ſe ſtare poteſt, ut ſubſtantiva res, apud *Tertull. adv. Prax. c.* 26. & *adv. Hermog. cap.* 36. ¶ Subſtantivum nomen a *Grammaticis* dicitur, quod in oratione per ſe ſtare poteſt, ut *orator*, *ſerme*, *prudentia*, cui opponitur adjectivum.

Subſterno, is, ſtravi, ſtratum, a. 3. *diſtendere ſotto*, הציע, Germ. *underſtrewen*, Gall. *ſtendre deſſous*, Hiſp. *derramar por debaxo*, ὑποστρώννυμι, ſubtus ſterno. *Ter. Andr.* 4. 4. 6. Ex ara hinc ſume verbenas tibi, atque eas ſubſterne. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 52. Cubilia ibi, nidoſque conſtituunt, eoſque, quam poſſunt, molliſſime ſubſternunt. ¶ Ponitur etiam pro ſubjicere, ſupponere. *Cic. de Univ. c.* 8. Omne, quod erat concretum, atque corporeum, ſubſternebat animo. *Suet. in Aug. c.* 8. Subſternere pudicitiam ſuam alicui. Et eodem ſenſu *Catul. de nupt. Pel. & Thetid. prope fin.* Ignam mater ſubſternere ſe impio nato. ¶ Subſternere ſemina hordei apud *Colum. l.* 5. *cap.* 9. eſt ſpargere, ſeminare. ¶ Præteritum *ſubſtravi* habet *Ovid.* 3. *Metam.*

Subſtillum, i, n. tempus humidum, ſive ante pluviam, quia jam ſtillat, ſive poſt eam, quia ſtillare nondum deſinit. *Feſt.* Subſtillum antiqui appellabant tempus ante pluviam jam pene uvidum, & poſt pluviam non perſiccum, quod jam ſtillaret, aut nondum deſiiſſet. *Tertul. l. de Pallio, c.* 2. Aut imbres ruunt, & ſique miſſilia cum imbribus, dehinc ſubſtillum, & denuo ſudum. ¶ Ponitur etiam pro ægritudine, quando ſtillatim urina mittitur, quam Græci vocant στραγγουρίαν. *Cato de R. R. c.* 156. Nunc de iis, quibus ægre lotium it, quibuſque ſubſtillum eſt.

Subſtitŭo, is, tui, tutum, a. 3. *ſoſtituire, ſottoporre, mettere ſotto*, Germ. *an eines anderen ſtatt ſetzen*, Gall. *ſubſtituer*, Hiſp. *ſubſtituir*, ὑφίστημι, ὑποκαθίστημι, pono ſub aliqua re, ſubjicio. *Liv. l.* 28. Subſtitueret animo ſpeciem quoque corporis amplam, ac magnificam. *Plin. l.* 6. *ep.* 31. Subſtituebatur crimini Sempronius Senecio, Eques Romanus. ideſt accuſabatur, agebatur reus, tanquam id crimen feciſſet. ¶ Frequenter ſumitur pro ſufficere, in locum alterius ſurrogare. *Cic.* 7. *Ver. c.* 28. Iſte homo nefarius in eorum locum, quos domum ſuam de piratis obduxerat, ſubſtituere, & ſupponere cœpit cives Romanos, &c. *Plin. l.* 5. *c.* 6. In eorum novellam ſobolem ſubſtituat. *Id. l.* 10. *c.* 54. Pro eis alia ſubſtituenda.

Subſtitutio, onis, f. *ſoſtituzione*, ὑποκατάστασις, actus ſubſtituendi, ut ſubſtitutio hæredis, de qua integer titulus eſt *l.* 28. *Digeſt. tit.* 6.

Subſtitutivus, a, um, adject. qui ſubſtituitur. *Apulei. l.* 3. *de doct. Plat.* ſeu *de ſyllogiſm. categorem.* Concluſio ſubſtitutiva, vel conditionalis: Ajax qui regnat, ſi ſapit, beatus eſt: ſubſtituit enim conditionem, qua &c.

Subſtitūtus, a, um, *ſoſtituito*. *Cic. l.* 2. *de Divin. c.* 2. Philoſophiam nobis pro Reipublicæ procuratione ſubſtitutam putabamus.

Subſto, as, ſtiti, ſtatum, vel ſtitum, n. 1. *ſuſſiſtere, ſtar coſtante, ſoſtenere*, ὑφίσταμαι, ſubſiſto, conſtans ſum, ſuſtineo. *Ter. Andr.* 5. 4. 11. Perii, metuo, ut ſubſtet hoſpes. *Cic. in Top.* Quarum rerum nullum ſubſtet quaſi corpus. Priore loco alii leg. *ſubſiſtat*, poſteriore *ſubeſt*. At ſine controverſia *Celſ. l.* 6. *c.* 10. Si pure ſubſtante non inpune hi tumores, incidendi ſunt.

Subſtomăchans, antis, aliquantum iratus. *Auguſtin. in fi. l.* 3. *Confeſſion.* Subſtomachans tædio.

Subſtrāmen, inis, n. *ſtrame*, ὑπόστρωμα, quod animalibus, vel alii cuipiam rei ſubſternitur. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 10. Sed habeant molle ſubſtramen e palea, aliave aliqua re. *Silius l.* 12. *v.* 444. Lubrica roboreis aderant ſubſtramina plauſtris.

Subſtramentum, ti, n. idem quod ſubſtramen. *Cato de R. R. c.* 161. Aſparagum ſubſtramentis operito, ne peruratur.

Subſtratus, us, m. ὑπόστρωσις, actus ſubſternendi, vel id, quod ſubſternitur. *Plin. l.* 24. *cap.* 9. Suffitu quoque, aut ſubſtratu fugant venenata. Adde *lib.* 18 *cap.* 30.

Subſtrĕpo, is, n. 3. aliquantum ſtrepo. *Apul. lib.* 3. *Metam.* Semianimi voce ſubſtrepens.

Subſtrictus, a, um, ὑποσφιγχθείς, partic. a ſubſtringor. *Colum. l.* 2. *cap.* 3. Boves cum ab opere disjunxeris, ſubſtrictos confricet. ¶ Eſt & nomen ex participio, pro arcto, contracto, parvo, gracili, cui opponitur prominens, & effuſus. *Plin. l.* 30. *c.* 3. *de teſtibus*: Quinimo parvos eſſe, ſubſtrictoſque, & adhærentes ſpinæ, nec adimi ſine vitæ animalis poſſe. *Colum. l.* 6. *cap.* 10. Ut ſit magna portio corporis, ventre paulo ſubſtrictiore, &c.

Subſtrĭdens, tis, particip. aliquantum ſtridens. *Ammian. l.* 16. *cap.* 4. Ira exundante ſubſtridens.

Subſtringo, is, inxi, ictum, a. 3. *ſtringere*, צרר, Ger. *einſtrengen*, Gal. *eſtraindre, reſerrer*, Hiſp. *apretar, eſtrenar*, ὑποσφίγγω, idem ac ſtringo, vel ſubtus conſtringo, contraho, complico. *Quinctil. lib.* 10. *cap.* 6. Omiſſa ſupplere, & effuſa ſubſtringere. *Martial. lib.* 12. *epigr.* 39. Feſtinent trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 432. ſubſtringere bilem. h. e. iram compeſcere. ¶ Significat etiam obſtringere, ſeu accommodare, apud *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *prope fin.* Aurem ſubſtringe loquaci. *obbliga il tuo orecchio alle ſue ciancie*.

Subſtructio, onis, f. *fondamento d' una fabbrica*, ὑπέρεισμα, id quod in imo ſtruitur, & quaſi baſis ædificium totum ſuſtinet. *Vitr. l.* 1. *c.* 5. Non ſolum in muro, ſed etiam in ſubſtructionibus parietes hac ratione religati non cito vitiabuntur. ¶ Ponitur etiam pro quacunque mole, quæ ſub alia, vel circa illam in parte inferiori ſtruitur. *Cæſar. l.* 1. *B. C. c.* 25. Subſtructionibus ejus operis maximis. Ital. *ſporto, e volte*. ¶ Item pro tota fabrica, præſertim quæ vaſta & magnifica ſit. *Cic. pro Mil. c.* 20. Quo in fundo, propter inſanas illas ſubſtructiones, facile mille hominum verſabatur valentium.

Subſtructum, i, n. idem ac ſubſtructio, fundamentum. *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. Subſtructum ad libram factum.

Subſtructus, a, um, nom. partic. *fabbricato*. *Liv. l.* 6. *c.* 4. Capitolium ſaxo quadrato ſubſtructum. ¶ *Ovid. l.* 1. *Triſt. eleg.* 10. Barbara pars læva eſt avidæ ſubſtructa rapinæ. h. e. inſtructa.

Subſtruo, is, a. 3. *ſottofabbricare, far i fondamenti*, יסד, Ger. *underbawen*, Gal. *batir par deſſous*, Hiſp. *edificar de baxo*, ὑποδομέω, ſubtus ſtruo, ab imo extruo, ſubædifico, fundamentum jacio, a fundamentis erigo. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 39. Primum dum parentes fabri liberum ſunt, & fundamentum liberorum ſubſtruunt, extollunt, &c.

Subſultim, adv. *ſaltellando*, ſubſiliendo, per ſaltus. *Suet. in Aug. c.* 83. Ita, ut in extremis ſpatiis ſubſultim decurreret.

Subſulto, as, n. 1. *ſaltellare*, ὑπάλλομαι, frequenter ſubſilio. *Plaut. Caſ.* 2. 5. 10. Ut ſubſultabat, poſtquam eicit villicus! *Id. Capt.* 3. 4. 104. Tu ſubſultas, ego miſer vix aſto præ formidine. *Quintilian. l.* 9. *c.* 4. Monoſyllaba ſi plura ſunt, male continuabuntur, quia neceſſe eſt compoſitio multis clauſulis conciſa ſubſultet. ¶ In quibuſdam *Plauti* codicibus legitur *ſuſſulto*.

Subſum, ſubes, n. anom. *eſſer ſotto*, *eſſer naſcoſto*, ὕπειμι, ſubtus ſum, inſum, ſub aliqua re ſum, lateo. *Planc. ad Cic. Fam.* 10. *ep.* 18. Subeſt intra cuterm vulnus. *Cic. Phil.* 9. *c.* 2. In qua periculi ſuſpicio non ſubeſſet. *Id.* 5. *de Fin. c.* 10. Intelligatur aliquam ſubeſſe ejuſmodi cauſam, ut &c. *Id. Att. l.* 9. *ep.* 25. (*al.* 13.) Si ulla ſpes ſalutis noſtræ ſubeſſet. ¶ Significat etiam adeſſe, inſtare. *Cic. pro Mil. c.* 16. Præſertim cum dies comitiorum ſubeſſet. *Plancus Cic. Fam.* 10. *ep.* 21. Putabam, poſſe me ſubeſſe propinquis locis, ut ſi durius aliquid eſſet, ſuccurrere celeriter poſſem. ¶ Præterito *ſubfui* non eſt in uſu.

Subſurdus, a, um, aliquantum ſurdus. Tranſlate *Quinctil. l.* 11. *c.* 3. Deinde vox non ſubſurda, rudis, immanis, &c.

Subſūtus, a, um, nom. et partic. a ſubſuor. *Hor. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 29. Quarum ſubſuta talos tegat inſtita veſte. Ubi *ſubſutam veſtem* vocat, cujus fimbriæ, ſeu extremitati inſtita, ideſt limbus, ſeu faſcia aſſuebatur.

Subtabĭdus, a, um, aliquantum tabidus. *Ammian. l.* 26. *c.* 6. (*al.* 17.) Stetit itaque ſubtabidus: excitum putares ab inferis.

Subtacĭtus, a, um, adject. aliquantum tacitus. *Prudent. Hamartig. v.* 174. Hinc ſchola ſubtacitum meditatur gignere ſectam.

Subtectus, a, um, adject. *coperto*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 6. *de ſiderib.* Sub acie cauda pedes equi ſunt ſubtecti.

Subtegmen. V. ſubtemen.

Subtĕgo, is, a. 3. ſubtus tego. *Ammian. l.* 19. *c.* 8. Ferrea munimenta cœlum omne ſubtexerunt.

Subtegulanea, orum, n. pl. *pavimenti al coperto*, ὑπόστεγα, κατάστεγα, στεγανά, pavimenta ſub tecto, quæ alias barbarica dicuntur, ex teſtis tuſis, rudere, & calce conſtantia. Differunt a ſubdialibus, quæ Græci vocant ὕπαιθρα, quia ſubtegulanea fiunt ſub tecto, ſubdialia ſub dio, ſive aere aperto. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Pavimenta credo primum facta, quæ nunc vocamus barbarica, atque ſubtegulanea.

Subtel, elis, n. 3. cavum pedis. *Priſcian. l.* 5. *de vocib. latel.* Eſt enim ſubtel in pede, quod vola in manu. Unde *Priſcian.* exponit ἀπὸ τοῦ ταλοῦ. Perottus ſcribit *ſubtal*, ac dici putat, quia ſit ſub talo.

Sub-

Subtemen, inis, n. *trama*, *upina*, filum, quod ſub ſtamine texitur, a *ſub*, & *ſtamen*. *Varro l. 4. de L. L.* Stamen a ſtando, quod eo ſtat omne in tela velamentum, ſubtemen, quod ſubit ſtamini. *Ovid. 6. Met. v. 55.* Inſeritur medium radiis ſubtemen acutis. *Ter. Heaut. 2. 3.* Anus ſubtemen nebat. præterea una ancilla erat. *Virg. 3. Æn.* Fert picturatas auri ſubtemine veſtes. ¶ Legitur & *ſubtegmen* eodem ſenſu: nam qui ita diſtinguunt, ut *ſubtemen* ſit quod explicamus, *ſubtegmen* vero dicatur quaſi *ſubtegimen*, & ſignificet pannum illum, quo veſtes ſuffulciuntur ſive commoditatis, ſive ornatus gratia, *fodera*, nullo id idoneo confirmant exemplo. *Auſon. epigr. 36.* Sive probas Tyrio textam ſubtegmine veſtem. *Plin. l. 13. c. 12. de chartarum confectura*: E ſecundo corio ſtamina facta ſunt, e primo ſubtegmina, h. e. ſecundis philyris papyri chartæ ſtamen, & veluti ſtamen factum eſt, ex primis ſubtegmen, ſeu textura: texebatur enim papyrus in morem telarum. V. *Harduin. in totum cit. cap. Plin.*

Subtendo, is, a. 3. ſurſum tendo, extollo. *Virg. in Ciri, v. 7.* Altius ad magni ſubtendit ſidera mundi. Alii leg. *ſuſpendit*.

Subtento, as, a. 1. [illegible], idem quod tento. *Plaut. Truc. 2. 2. 31.* Advenisti hoc ſubtentatum ecornatis oſſibus. Alii aliter leg.

Subtentus, a, um, ſubtus extenſus. *Cato de R. R. c. 10.* Lectum in cubiculo unum, lectos loris ſubtentos quatuor. h. e. de tabulato, ſeu ſolario loris propendentes, qui mos erat antiquorum.

Subtenuis, & nue, o. 3. [illegible], aliquantulum tenuis. *Varro l. 2. de R. R. c. 7.* Non anguſta juba, crebra, fuſca, ſubcriſpa, ſubtenuibus ſetis, implicata in dexteriorem partem cervicis.

Subter, *ſotto*, [illegible], Ger. *unter*, Gal. *deſſous*, Hiſp. *debaxo*, [illegible], præpoſitio locum denotans inferiorem, ſicut *ſuper* ſuperiorem ſignat, a *ſub*, ut *inter* ab *in*, *præter* a *præ*. Fere accuſandi caſum petit, ſive quietis, ſive motus verbis adjungatur. *Cic. 4. Tuſc. c. 10.* Plato iram in pectore, cupiditatem ſubter præcordia locavit. ¶ Interdum a Poetis cum ablativo uſurpatur. *Virg. 9. Æn. v. 513.* Cum tamen omnes Ferre juvat denſa ſubter teſtudine caſus. ¶ Ponitur & ſine caſu, adverbialiter. *Cic. de Somn. Scipionis c. 4.* Deinde ſubter mediam fere regionem Sol obtinet.

Subteractus, a, um, nom. partic. a *ſubter*, & *ago*. *Celſ. l. 3. c. 28.* Idque vitium ſubteractis quaſi quibuſdam radicibus ſerpit.

Subtercavatus, a, um, adject. *ſcavato di ſotto*. *Solin. c. 8. de avib. Diomedeis.* Cum fœtificum adeſt tempus, roſtris ſcrobes excavant, deinde ſurculis ſuperpoſiti texta cratium imitantes, & ſic contegunt ſubtercavata.

Subtercurro, is, n. 3. *correr ſotto*. *Vitruv. l. 9. c. 7. de ſiderib.* Perſeus dexterioribus ſubtercurrens baſim Vergiliarum.

Subtercutaneus, a, um, adject. *che ſta ſotto la cute*, ut ſubtercutaneus morbus, *Hydropiſis*. *Aurel. Vict. epitom. in Adriano.*

Subterduco, is, xi, ctum, a. 3. *ſottrarre*, Ger. *ſich verſchleichen*, Gall. *ſe ſouſtraire*, Hiſp. *huyr a eſcondidas*, [illegible], eſt ſe ſubtrahere, clam ſe ſubducere ex aliqua ſocietate, vel loco, ſubterfugere. *Plaut. Mil. 2. 3. 72.* Serva iſtas fores, Ne tibi clam ſe ſubterducat iſthinc. *Id. Aſin. 2. 2. 12.* Si hiis occaſioni tempus ſeſe ſubterduxerit.

Subterfluo, is, xi, xum, [illegible], ſubtus fluo. *Plin. l. 8. c. 30.* Torrentis rapido minaciter ſubterfluente.

Subterfundo, as, a. 1. *ſtabilire*, e *fermar ſotto*. *Lactant. l. 1. c. 6.* Cum fabricaretur cœlum, terraque ſubterfundaretur.

Subterfugio, is, gi, gitum, a. 3. *fuggire*, *ſchivare*, [illegible], clam aufugio. *Ulp. l. eum qui circa, ff. de privil. credit.* Nam & eum, qui recedit, hoc eſt qui ſubterfugit, ut ne ſecum aliqua actio moveatur, latitare placet. *Plaut. Bacch. 4. 6. 2.* Subterfugiſſe ſic mihi hodie Chryſalum. ¶ Aliquando ponitur pro vitare, detrectare, cum acc. ut Subterfugere crimen, laborem, militiam, periculum, pœnam, &c. *Plaut. Merc. 1. 2. 82.* Nequicquam ego mare ſubterfugi ſævis tempeſtatibus. *Cic. 3. Off. c. 26. de Ulyſſe*: Inſimulant eum Tragœdiæ ſimulatione inſaniæ militiam ſubterfugere voluiſſe.

Subterjacio, es, n. 2. *eſſer poſto ſotto*. *Alcim. Avit. l. 1. v. 196.* Hic genus ardentem cœli ſubterjacet axem.

Subterjacio, is, a. 3. *gettar ſotto*. *Pallad. l. 3. tit. 18.* Hordei grana ſubterjaciuntur.

Subterior, oris, adject. comparativ. a ſubter, idem quod inferior. *Æmil. Macer. 2. v. 13.* Nocuus ſanguis per ſubteriora dicitur expelli.

Subterlabor, eris, lapſus ſum, d. 3. *ſcorrere ſotto*, Ger. *unterrinnen*, Gal. *s'écouler*, Hiſp. *huyr a eſcondidas*, [illegible], labor ſub aliqua re. *Virg. 10. Ecl.* Cum fluctus ſubterlabere Sicanos. ¶ Ponitur etiam pro clam elabi, & effugere. *Liv. l. 30. c. 25.* Sed neque roſtra ferire celeritate ſubterlabentem poterant.

Subterlino, is, livi, vel levi, litum, a. 3. [illegible], ſubtus lino, imam rei alicujus partem perlino. *Plin. l. 28. c. 7.* Sotira obſtetrix tertianis, quartaniſque efficaciſſimum dixit, plantas ægris ſubterlini.

Subterluo, is, a. 3. ſubtus lavo, ſubluo. *Claudian. de VI. Conſ. Honor. v. 577.* Gurgite ſidereo ſubterluit Oriona.

Subterluvio, onis, f. ſubluvies, proluvies. *Claud. Mamert. l. 1. de ſtatu anim. c. 2.* Loca humoris aſſidui ſubterluvione cedentia.

Subtermeo, as, n. 1. *paſſare di ſotto*, [illegible], ſubtus tranſeo. *Claudian. de baln. Aponi, v. 61.* Et junctos rapido pontes ſubtermeat æſtu.

Subterno, as, n. 1. *nuotar ſotto*, ſubnato. *Solin. cap. 32. de Ægypto*: Delphines crocodilos elitione ad natandum, demerſique aſtu tenera ventrium ſubternatantes ſecant.

Subternus, a, um, adject. idem quod infernus, a *ſubter*. *Prudent. Hamartig. v. 932.* rapidos ſubterna nocte ſeminos. *Id. l. 1. adver. Symmach. v. 392.* Religionis opem ſubternis poſcere ab antris.

Subtero, is, trivi, tritum, a. 3. *peſtare*, *diminuire*, [illegible], Ger. *zerreiben*, Gall. *broyer menu*, Hiſp. *deſmenuzar*, [illegible], comminuo. *Col. l. 12. c. 5.* Salis ſextarium ſubterito, & ſubtritum cum quartario mellis aceto diluito. ¶ Ponitur etiam pro continuo attritu ſubtus conſumere. *Cato c. 72.* Boves ne pedes ſubterant, prius, quam in viam quoquam agas, pice liquida cornua infima ungito.

Subterpendeo, es, n. 2. ſubtus pendeo. *Pallad. in Martio, tit. 10.* Mala ſine terræ tactu ſubterpendentia.

Subterraneus, a, um, *ſotterraneo*, *che è ſotto terra*, [illegible], quod eſt ſub terra. *Col. l. 1. c. 6.* Vinctis quam ſaluberrimum ſubterraneum ergaſtulum, anguſtis illuſtratum feneſtris. *Tacit. de German. c. 16.* Specus ſubterraneos aperire.

Subterrenus, a, um, adject. &

Subterreus, a, um, adject. idem quod ſubterraneus. *Arnob. l. 7. p. 226.* Opinionem neceſſe eſt fruſtrari, quam ſuper atris pecudibus habetis, Diviſque ſubterreis. *Apul. l. 9. A. A.* Subterrenas orbis plagas illuminabat.

Subterſeco, as, a. 1. ſubtus ſeco. *Cic. in Arat. v. 173.* medium ſubterſecat hic Capricornum.

Subtertendo, as, a. 1. *logorare di ſotto*. *Lucr. l. 1. v. 312.* Annulus in digito ſubtertenuatur habendo. Scribi tamen poteſt diviſim *ſubter tenuatur*.

Subtervacans, antis, particip. a *ſubter*, & *vaco*, *vacuo di ſotto*. *Senec. lib. 6. Quæſt. nat. c. 25.* Deſidunt in illum ſubtervacantem locum. Niſi malis diviſim ſcribere *ſubter vacantem*.

Subtervolo, as, n. 1. *volar ſotto*. *Stat. 3. Theb. v. 669.* fragor intonat ingens Hortantum, & vaſto ſubtervolat aſtra tumultu.

Subtervolvo, is, a. 3. ſubtus volvo. *Ammian. l. 22. c. 10.* Ita Pontus perſtringitur gelu, ut nec amnium curſus ſubtervolvi credantur.

Subtexo, is, xui, xtum, a. 3. *coprire*, tego, abſcondo, quaſi ſubtus texendo cooperio. *Virg. 3. Æn.* Et cœlum ſubtexere fumo. *Stat. l. 3. ſil. 1.* Cœlum ſubtexitur umbra. ¶ Tranſlate ponitur pro ſubdere, ſubjungere, veluti texendo addere, *ſoggiungere*, [illegible]. *Plin. l. 23. cap. 11.* Singulis corporum morbis remedia ſubtexemus. *Liv. l. 37. c. 48.* Subtexit deinde fabulæ huic, legatos interrogatos eſſe &c. *Vellej. l. 1. c. 14.* Huic rei haud intempeſtive ſubtexturi videmur, civitates propagatas, auctumque Romanum imperium &c.

Subtextus, a, um, adject. intextus, immixtus. *Manil. l. 3. v. 322.* Et ſubtexta malis ſunt bona.

Subtililoquentia, æ, f. ſubtilis oratio. *Tertul. l. 5. contr. Marc. c. 19.*

Subtiliſoquus, a, um, adject. ſubtiliter loquens. *Tertul. l. 5. adv. Marc. c. 19.*

Subtilis, & le, o. 3. *ſottile*, [illegible], Ger. *rein*, Gal. *ſubtil*, Hiſp. *delgado*, [illegible], tenuis, gracilis, cui craſſus opponitur, a *tela*. *Lucret. l. 4. v. 819.* ventus ſubtili corpore tenuis. & v. 85. Subtile filum. *Plin. l. 11. c. 5.* Apes ſuccum ſubtiliſſimum contrahunt. ¶ Tranſlate *Horat. l. 2. ſat. 8. v. 38.* Fervida quod ſubtile exſurdant vina palatum, *delicato*. *Col. l. 8. c. 10.* Subtilior gula, *guſto fino*. *Cic. 1. de Orat. c. 23.* Acutiſſimum, & ſubtiliſſimum dicendi genus. *Id. 1. de nat. Deor. c. 47.* Solers, ſubtiliſque deſcriptio partium, *diligente*, *minuta*. *Id. l. 13. Fam. ep. 6.* Judicium ſubtile. *acuto*, *perſpicace*. *Id. pro Planc. c. 5.* C. Serenus ſubtiliſſimus homo: fuit enim & animi ſatis magni, & conſilii. ¶ Subtile dicendi genus idem eſt aliquando, quod ſtilus ſimplex, tenuis, infimus. *Cic. Fam. 9. ep. 21.* Privatas cauſas, & eas tenues agimus ſubtilius, capitis, aut famæ ſcilicet ornatius. Adde *de clar. Orat. c. 9.* ¶ *Ad ſubtile* apud Cenſorin. de die nat. *c. 17.* idem eſt quod *ſubtiliter*. Ita enim ait: Seculum quid ſit, uſque adhuc arbitror ad ſubtile examinatum non eſſe.

Subtilitas, atis, f. *ſottigliezza*, [illegible], Germ. *ſubtilheit*, Gall. *ſubtilité*, Hiſp. *ſutileza*, [illegible], tenuitas, gracilitas. *Plin. l. 10. in fin.* Immenſæ ſubtilitatis animalia. ¶ Tranſlate eſt macies, ac jejunitas. *Cic. de clar. Orat. c. 56.* Lyſiæ eſt genere toto ſtrigoſior, ſed habet tamen ſuos laudatores, qui hac ipſa ſua ſubtilitate admodum gaudent. ¶ Item acumen. *Cic. 4. Fam. ep. 4.* Subtilitas, & elegantia ſcriptorum. *Quintil. l. 1. c. 4.* Infima quæſtionum naturalium ſubtilitas.

Subtiliter, adv. *ſottilmente*, *acutamente*, [illegible], acute, acriter, tenuiter. *Cic. 1. Acad.* Sed Zeno cum Arceſilam anteiret ætate, valdeque ſubtiliter diſſereret. *Id. l. 9. Fam. ep. 21.* Privatas cauſas, & eas tenues, agimus ſubtilius, capitis, aut famæ ſcilicet ornatius. *Id. pro Corn. Balb.* A quo hæc, quæ ego nunc perſtrinxero, ſubtiliſſime ſunt omnia perpolita. *Liv. l. 3.* Numerum ſubtiliter exſequi, *per minuto*.

Subtimeo, es, a. 2. [illegible], aliquantulum timeo, ſubvereor, ſubformido. *Cic. 1. Phil. c. 14.* Nunquid ſubtimes, ne ad te hoc crimen pertinere videatur?

Subtinnio, is, aliquantum tinnio. *Tertul. de pal. c. 4.*

Subtitubans, antis, aliquantum titubans. *Prudent. in Apotheoſi, v. 630.* ſubtitubante fide.

Subtractus, a, um, *ſottratto*, *tolto via*. *Ulp. l. ſed ſi mort. ff. de donat.* Ut nunc pleniſſimam habeat infirmitatem, quando ab hac luce fuerit ſubtractus. *Calliſtrat. l. 1. Dig. de jure Fiſci.* Ea ſubtracta eſſe creduntur, quæ nocitura cauſa ejus fuerunt.

Subtraho, is, xi, ctum, a. 3. *ſottrarre*, *togliere di ſotto*, [illegible], Ger. *entziehen*, Gal. *ſouſtraire*, Hiſp. *ſacar*, [illegible], aufero, de medio aufero, removeo, adimo. Uſurpatur vel cum ſolo accuſat. *Cic. 3. de Or.* Neque verba ſedem habere poſſunt, ſi rem ſubtraxeris. *Cæſ. l. 3. B. G.* Qui ſe clandeſtina fuga ſubtrahere conarentur. ¶ Vel cum acc. & dat. *Cic. pro Mur.* Nolite mihi ſubtrahere vicarium meæ diligentiæ. *Virg. 6. Æn.* Siſte gradum, teque aſpectu ne ſubtrahe noſtro. Ubi *aſpectu noſtro* dativus eſt more antiquorum. ¶ Vel cum acc. & abl. cum præp. *a*, vel *ab*. *Cic. ad Q. Fratr. l. 2.* Quo ego me libentius a curia, & ab omni Reipublicæ parte ſubtraho. ¶ Vel cum acc. & abl. & præp. *de*. *Cic. 3. Off.* Qui ſi occiderit, multum de communi utilitate ſubtraxerit. ¶ Subtrahere etiam eſt ſurripere, furari. *Plaut. Caſ. 2. 1. 18.* Ei haud commodi eſt, quin viro aut ſubtrahat, Aut ſtupro invenerit. ¶ Item abducere, tollere. *Colum. lib. 3. cap. 4.* Eam materiam, quæ lædere videbatur, ducendo ſæpius alvum, ſubtrahebant.

Subtriſtis, & ſte, o. 3. [illegible], aliquantulum triſtis. *Ter. Andr. 2. 6. 16.* Subtriſtis viſus eſt eſſe aliquantulum mihi.

Subtritus, a, um, [illegible], attritus, partic. a ſubteror. *Plaut. Aſin. 1. 2. 73.* Quibus ſubtritæ ad femina jam erant ungulæ. id eſt attritu nimio corroſæ.

Subturpiculus, a, um, dim. a *ſubturpis*, & idem ſignat. *Cic. Att. l. 4. ep. 5.* Etiam ſubturpicula mihi videbatur eſſe [illegible].

Subturpis, & pe, o. 3. [illegible], quod turpitudinis nonnihil habet conjunctum. *Cic. 2. de Or. c. 66.* Et quæ ſunt, quod ridiculi proprium eſt, ſubturpia.

Subtus, adv. *ſotto*, [illegible], Ger. *unter*, Gall. *ſous*, Hiſp. *de baxo*, [illegible], idem quod *ſub*, a *ſub*, ut ab *in* *intus*. *Var. l. 2. R. R. c. 9.* Labris ſubnigris, aut ſubfuſcis, neque reſimis ſuperioribus, neque pendulis ſubtus, mento ſuppreſſo.

Subtuſus, a, um, nom. partic. aliquantum tuſus, ſeu percuſſus. *Tibul. l. 1. eleg. 9. (al. 11.)* Flet teneras ſubtuſa genas. Al. leg. *ſuffuſa*.

Subvas, adis, m. qui ſubſiſtit in locum prioris vadis, ſeu qui pro ipſo vade ſpondet. *Gel. l. 16. c. 10.* Vades, & ſubvades.

Subucula, æ, f. *camiſcia*, [illegible], Ger. *hemb*, Gall. *chemiſe*, Hiſp. *camiſa*, [illegible], intima veſtis, quæ fere ex lino fit, ita dicta, quod ea ſubtus induamur, ſeu quia tunicæ ſubſit, ut tunica pallio. *Var. l. 4. de L. L.* Capitium ab eo, quod capit pectora, id eſt, ut antiqui dicebant, indutui comprehendit: alterum, quod ſubtus, a quo ſubucula, alterum, quod ſupra, a quo ſupparus. *Horat. l. 1. ep. 1.* Subucula pexæ Trita ſubeſt tunicæ. *Suet. in Aug. c. 82.* Hyeme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubucula thorace laneo, & feminalibus, & tibialibus muniebatur. ¶ Sumitur etiam pro libi genere. *Feſt.* Subuculam Ælius Stilo, & Cloetius iiſdem fere verbis demonſtrant vocari, quod Diis detur ex halice, & oleo, & melle. Nam de tunicæ genere notum eſt omnibus. *Paul. ibid.* Subucula genus libi dicitur, ex halica, & oleo, & melle: & genus veſtimenti.

Subuculatus, a, um, [illegible], ſubucula indutus. *Quintil. l. 8. c. 3.* Nec a verbis modo, ſed a nominibus quoque derivata ſunt quædam, ut a Cicerone ſubuculatum, & ab Aſinio fimbriatum, & figulatum. Alii pro *ſubuculatum* leg. *ſullaturit*.

Subvectio, onis, f. [illegible], actus ſubvehendi. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 10.* Ne ab re frumentaria duris ſubvectionibus laboraret. Adde *Liv. l. 24.*

Subvecto, as, a. 1. freq. a ſubveho. *Plaut. Aſin. 1. 2. 74.* Ipſos, qui tibi ſubvectabant rure huc virgas ulmeas. *Virg. 6. Æn. v. 303.* Et ferruginea ſubvectat corpora cymba.

Subvector, oris, m. qui ſubvehit. *Avien. in deſcriptione Orbis, v. 593.* Boſphorus Inachiæ ſubvector virginis olim.

Subvectus, us, m. idem ac ſubvectio. *Tac. l. 13. c. 4.* Et proviſi ante commeatus, quorum ſubvectu, &c.

Subvectus, a, um, partic. a ſubvehor. *Ovid. 8. Met.* Illa dato ſubvecta per aera curru Devenit in Scythiam.

Subveho, is, xi, ctum, a. 3. *portare in alto*, *innalzare*, [illegible], Ger. *hinaufheben*, Gal. *enlever*, Hiſp. *alzar*, [illegible], extollo. *Lucret. l. 5. v. 536.* Aëriaſque ſubter, contra qui ſubvehat orbem. *Plin. l. 31. c. 1.* Sæpe etiam lapides ſubvehunt, portantes aliena pondera. ¶ Sæpe uſurpatur pro advehere, vehiculis, vel navibus afferre. *Cæſ. l. 1. B. G.* Eo frumento, quod flumine Arare navibus ſubvexerat. *Liv. l. 9. c. 13.* Inſeſſis omnibus viis, per quas commeatus ex Samnio ſubvehebatur. *Id. l. 24. c. 40.* Subvehi adverſo flumine.

Subvello, is, a. 3. ſubtus vello. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 102.* Rador, ſubvellor, deſquamor, pumicor, ornor. h. e. pilos corporis mihi vello.

Subvenio, nis, n. 4. *ſovvenire*, *ajutare*, [illegible], Germ. *zu hülffkommen*, Gal. *ſecourir*, Hiſp. *ſocorrer*, [illegible], ſubſidio venio, ſuppetias fero, auxilior, adjuvo. *Cic. l. 15. Fam. epiſt. 4.* Cum eo animo veniſſem, ut utrique provinciæ, ſi ita tempus ferret, ſubvenirem. *Id. Att. l. 1. ep. 12.* Huic quoque rei ſubventum eſt maxime a nobis. *Id. ibid. 13. epiſt. 14.* Gravedini quæſo omni ratione ſubveni. h. e. remedium affer. Sic *Tacit. Ann. 15. c. 68.* Non aliter tot flagitiis

gitiis ejus ſubveniri potuiſſe. ¶ Cum accuſativo communi, Plaut. Stich. 1. 3. 74. Si neque ille adeſt, neque bis qui venit, quicquam ſubveuit. ¶ Ponitur & pro intervenire, advenire, Tacit. Ann. 2. c. 11. Cæteros vis ſua, aut equites cum Stertinio ſubvenientes, periculo exemere. Gell. l. 19. c. 7. Ut quæque vox digna animadverſione ſubvenerat, memoriæ mandabamus. ¶ Subvenibo, pro ſubveniam, ἀρκέσω, Plaut. Men. 5. 7. 20. Defendam, & ſubvenibo ſedulo.

Subvento, as, n. 1. freq. a ſubvenio. Plaut. Rud. 2. 4. 11. Spes bona, obſecro, ſubventa mihi.

Subventor, oris, m. che ajuta, ſovvenitore. Inſcript. apud Gruter. p. 459. n. 1. Populi ſubventori. Et p. 1095. n. 7. Subventori civium neceſſitatis.

Subventūrus, a, um, partic. temporis futuri a ſubvenio. Cic. Att. l. 8. Quin is Domitio ſubventurus eſſet. Ovid. lib. 2. Am. el. 16. Et ſubventuros auferat unda Deos.

Subverbuſtus, a, um, σιγματίας, ſervus, verbero, a verber, ut a fur furſtus, ab arbor arbuſtum, ab onus onuſtus. Secundum Feſtum dicitur quaſi ſub veru uſtus, b pro u poſito. Scribit enim: Subverbuſtam, veribus uſtam ſignificat Plautus, cum ait, Ulceroſam, compeditam, ſubverbuſtam, ſordidam. ¶ Opponitur liberali. Tertull. de Pallio c. 4. Libertinos in equeſtribus, ſubverbuſtos in liberalibus, dedititios in ingenuis, rupices in urbanis, ſcurras in forenſibus, paganos in militaribus.

Subvereor, eris, itus ſum, d. 2. ὑπευλαβέομαι, aliquantulum vereor. Cicer. lib. 4. Fam. ep. 10. Venit enim mihi in mentem ſubvereri interdum, ne te delectet tarda deceſſio.

Subverſio, onis, f. ſovverſione, actus ſubvertendi. Arnob. l. 1. Subverſio humani generis. Et lib. 5. Animorum ſubverſiones.

Subverſo, as, a. 1. freq. a ſubverto. Plaut. Curc. 4. 2. 23. Vel qui ipſi vortant, vel qui alios ſubverſandos præbeant. Alii leg. ut verſentur.

Subverſor, oris, m. everſor. Tacit. Ann. 3. c. 28. Suarum legum auctor idem, ac ſubverſor.

Subverſus, a, um, adject. everſus. Lucret. l. 5. v. 1135. ſubverſa jacebat priſtina majeſtas. Tacit. 4. hiſt. c. 41. Subverſæ domus. Id. Ann. 13. c. 39. Subverſi portarum obices.

Subverto, is, ti, ſum, a. 3. voltare, הפך, Germ. umbkeren, Gal. renverſer, Hiſp. traſtornar, ἀνατρέπω, eſt, quod ſubtus eſt, ſupra vertere, ut fit in arando. Col. l. 12. c. 2. Idem, qui lupinum ſtercorandi agri cauſa ſerit, nunc demum aratro ſubvertit. ¶ Tranſlate dicitur de quacunque re pro deſtruere, tollere, delere, ſovvertire, καθαιρεῖν. Sall. in Jug. c. 30. Probarent ne tantum flagitium, an decretum Conſulis ſubverterent, parum conſtabat. ¶ Item pro perdere ſ. ruinare. Tacit. l. 3. Ann. c. 25. Cum omnis domus delatorum interpretationibus ſubverteretur.

Subveſpĕrus, ventus eſt occidentalis apud Vitruv. l. 1. c. 6.

Subvexus, a, um, ἀνάρροπος, devexus. Liv. lib. 25. cap. 36. Omnia faſtigio leni ſubvexa.

Subvillĭcus, i, m. ſottofattore, villicus qui eſt ſub alio villico. Legitur in Inſcriptionib. apud Gruter. non ſemel.

Subviridis, & de, verdognolo, verdiccio, ὑπόχλωρος, aliquantulum viridis. Plin. lib. 25. cap. 9. Theronarca frutiſ. fa, foliis ſubviridibus, flore roſeo. Id. lib. 37. cap. 10. Balanitæ genera duo habent, ſubvirides, & Corinthii æris ſimilitudine.

Subūla, æ, f. leſina, Ger. ahl, Gal. alene, Hiſp. alena, ὀπήτιον, inſtrumentum ſutorium, quo illi calceos ſuentes corium perforant, quaſi ſuibula, per Sync. a ſuendo. Martial. l. 3. ep. 16. Quodque tibi tribuit ſubula, ſica rapit. Col. l. 6. c. 5. Ænea ſubula pars auriculæ latiſſima circumſcribitur. ¶ Subula leonem excipere, proverbio dicuntur illi, qui magnis periculis levia adhibent remedia. Senec. epiſt. 82. in fine.

Subulcus, ci, m. porcajo, ὑφορβός, qui ſuum dux eſt, vel cui porcorum nutriendorum cura commiſſa eſt. Varr. l. 2. R. R. Ut ſubulcus facile circumſpicere poſſit, ne quis porcellus a matre opprimatur. Col. in præf. l. 1. Porculatoris vero, & ſubulci diverſa profeſſio, diverſæ paſtiones.

Subulo, onis, m. αὐλητής, tibicen. Feſt. Subulo Tuſca tibicen dicitur. Itaque Ennius: Subulo quondam marinas propter adſtabat plagas. Varr. lib. 6. de L. L. Apud Ennium, Subulo ſinitimas propter adſtabat aquas. Subulo dictus, quod ita dicunt tibicinem Tuſci. Quocirca radices ejus in Etruria, non Latio, quærendum eſt. ¶ Subulones etiam dicuntur cervorum quoddam genus rectis cornibus, & in modum ſubulæ acuminatis, ſimplicibus, & non ramoſis. Gloſſ. vet. Subulones, ὕβρεις, θηρία. Plin. l. 11. c. 37. Aliis ſimplicia tribuit (cornua) ut in eodem genere (cervorum) ſubulonibus ex argumento dictis. Id. l. 28. c. 37. Sunt & qui ſurmi ſimi cinerem profuiſſe ſcripſerint in paſſo, & cervi pulmonem, maxime ſubulonis. ¶ Denique ſubulo dicitur pædico, qui pueros quaſi ſubula perforat. Ita exponit Turneb. locum illum Auſonii epigr. 69. Perverſæ veneris poſtico vulnere foſſor, Lucili vatis ſubulo pullipremo.

Subvŏlo, as, n. 1. volare in ſu, Germ. auffliehgen, Gal. voler un peu en haut, Hiſp. volar, ὑποπέτομαι, ſurſum volo. Cic. 1. Tuſc. c. 17. Sic hæ ſurſum rectis lineis in cœleſtem locum ſubvolent. Ovid. 4. Met. Numeruſque ex ordine major Subvolat, & remos plauſis circumvolat alis.

Subvolturius. V. Subvulturius.

Subvolvo, vis, a. 3. ὑπακυλίω, ſurſum volvo. Virgil. 1. Æn. v. 424. Molirique arcem, & manibus ſubvolvere ſaxa.

Subūra, æ, f. vel Suburra, la Suburra, vicus, & via Romæ, in 2. regione, quæ Cœlimontana vocatur, & vulgo Rione de' Monti, ubi olim meretrices habitabant. Nomen Suburæ ex eo fortaſſe eſt, quod locus is ſub urbe foret. Nam muro terreo ſuberat, ut docet Junius apud Var. l. 4. L. L. Verum idem Varro ibid. & Feſtus ſcripſere, Suburam a pago Succuſano dictam, hoc vero maxime probari eorum auctoritate, qui ajunt ita appellatam & regionem urbis, & tribum, a ſtativo præſidio, quod ſolitum ſit ſuccurrere Eſquiliis, infeſtantibus eam partem urbis Gabinis, indicioque eſſe, quod adhuc ea tribus per C literam, non B, ſcribatur. Martial. l. 6. Famæ non nimium bonæ puellam, Quales in media ſedent Suburra. Perſ. ſat. 5. Totaque impune Suburra Permiſit ſparſiſſe oculos mihi candidus umbo.

Suburanenſes, ium, incolæ Suburæ, Feſt. in October.

Suburānus, vel Suburranus, a, um, quod ad Suburam ſpectat. Feſtus: Suburanam Tribum antea Succuſanam per C appellabant ex nomine regionis. Nam partem illam quoque tradunt fuiſſe Succuſanam dictam. Verrius autem ait, ſe miratum eſſe, cur non a nomine pagi Succuſani, in quo milites exercerentur. Hor. Epod. 5. Senem, quod omnes rideant, adulterum Latrent Suburranæ canes.

Suburbanĭtas, atis, f. τὸ προάστειον, locorum ſuburbanorum ſitus, urbis vicinitas. Cic. 4. de Ver. de Sicilia c. 3. Sic populo Romano jucunda ſuburbanitas eſt hujuſce provinciæ.

Suburbānum, ni, ſubſt. n. προάστειον, τὸ ἐν τῷ προαστείῳ χωρίον, prædium urbi vicinum. Suet. in Aug. Nutrimentorum ejus oſtenditur adhuc locus in avito ſuburbano, juxta Velitras permodicus. Cic. pro Rab. Poſt. c. 10. In hortis, aut ſuburbanis ſuis.

Suburbānus, a, um, vicino alla città, προάστειος, ὁ ἄστει παρακείμενος, quod urbi vicinum eſt. Cic. 2. de Div. Aqua Albana deducta ad utilitatem agri ſuburbani, non ad arcem, urbemque retinendam. Id. 1. de Or. c. 21. Academiæ illi, ac Lyceo tuum hoc ſuburbanum gymnaſium anteponam.

Suburbicarius, a, um, idem ac ſuburbanus, ut Suburbicariæ regiones, Suburbicariæ partes, Cod. Theodoſ. l. 9. de annonis, & tributis.

Suburbium, ii, n. προάστειον, ſobborgo, frequentes extra urbem domus inſtar vici urbani ædificatæ. Cic. 12. Phil. cap. 10. Qui Terminalibus nuper in ſuburbium, ut eodem die reverterer, ire non auſus ſim?

Suburgĕo, es, a. 2. aliquantum urgeo. Virg. 5. Æn. Dum proram ad ſaxa ſuburget.

Subūro, is, ſſi, ſtum, a. 3. leviter uro. Suet. in Aug. c. 68. Solituſque ſit crura ſuburere nuce ardenti. Hinc ſubuſtus apud Paulin. Nol. carm. 7.

Suburra. V. Subura.

Subuſtio, onis, f. Leg. 32. Cod. Theodoſ. de oper. publ. Subuſtio Thermarum vocatur, quæ ab Ammiano l. 31. c. 1. Succenſio lavacri dicitur, hoc eſt calefactio, quia lavacra ex inferiore loco calefiebant.

Subvulſus, vel Subvolſus, a, um, nom. ex particip. pelato, netto da peli. Scipio apud Gel. lib. 7. cap. 12. Qui barba volſa, feminibuſque ſubvolſis ambulet.

Subvulturius, a, um, qui fuſco colore eſt inſtar vulturis. Plaut. Rud. 2. 4. 9. Eja corpus cujuſmodi ſubvulturium? illud quidem, ſubaquilum volui dicere.

Succaſus, us, m. il cadere all' ingiù. Varro apud Non. c. 6. n. 21. Ventus ſuccaſu vehementius ſultare. Alii leg. ſuo caſu.

Succedanĕus, a, um, ſucceſſore, Ger. nachfolger, Gall. ſucceſſeur, Hiſp. ſucceſſor, διάδοχος, ἀντάλλαξος, quod alteri ſuccedit, ſeu quod pro alio ſubjicitur. Plaut. Epid. 1. 2. 27. Ut meum tergum ſtultitiæ tuæ ſubdas ſuccedaneum? Ulp. l. 3. in fine, ff. de adminiſtr. tutor. Nec patiuntur, ut ſuccedanei ſint alieni periculi. Id. l. 4. ff. de Magiſt. conv. Serv. Hæres ipſius, dolo proximæ culpæ ſuccedaneus eſt. Eoque modo in Cod. legas, ſuccedaneum damni, ſolutionis, functionis, &c. ¶ Succedanea, ſeu ſuccidanea hoſtia dicebatur, quæ in locum alterius ſuccedebat, & mactabatur. Serv. in 2. Æn. v. 140. More antiquo hoſtia ſi effugiſſet, effugia dicebatur, quæ autem ſuppoſita fuerat, ſuccedanea appellabatur. Gel. l. 4. c. 6. Si primis hoſtiis litatum non erat, aliæ poſt eaſdem ductæ hoſtiæ cædebantur, quæ quaſi prioribus jam cæſis, luendi piaculi cauſa ſubdebantur, & ſuccidebantur; ob id ſuccidaneæ nominatæ. Apul. l. 8. Met. Poſtquam non cervam pro virgine, ſed aſinum pro homine ſuccidaneum videre. ¶ Diſputant Grammatici, & Etymologi, ſit ne ſuccidanea hoſtia a ſuccedendo, an a ſuccidendo, quod ſcilicet poſteriore loco cædatur: hoc acriter defenditur a Gellio loc. cit. illud a Mario Victorino, & aliis: ſed tota hujuſmodi lis nihil ad notionem, uſumque verbi facit.

Succēdo, is, eſſi, eſſum, n. 3. andar ſotto, entrare, Ger. underhingehen, Gall. ſucceder, Hiſp. ſucceder, ὑπεισέρχομαι, ſubeo, ingredior. Cic. pro Dom. In tectum, quo imbris vitandi cauſa ſucceſſerat, nullum haberet. Cæſ. l. 2. B. G. Teſtudine facta portis ſuccedunt, murumque ſubruunt. Virg. 3. Æn. Parvæ ſuccedimus urbi. Liv. lib. 1. Nec manere ergo, nec tranſire aperta auſus, ſenſim ad montes ſuccedit. Salluſt. apud Serv. in Eclog. 5. Cum murum hoſtium ſucceſſiſſet, pœnas dederat. Rurſus Cic. 1. de Orat. c. 33. Sub acumen ſtili ſubeant, & ſuccedant, neceſſe eſt. ¶ Sumitur etiam pro in alterius locum venire, ſuccedere. Cæſ. l. 5. B. G. Integrique, & recentes defatigatis ſuccederent. Cic. l. 12. Fam. ep. 4. Dolabella valde vituperabatur ab hominibus non inſulſis, quod tibi tam cito ſuccederet. Id. 3. Off. Ut veros hæredes moveat, in eorum locum ipſe ſuccedat? ¶ Uſurpatur etiam impers. Cic. in Piſon. Cum tu non ſolum, quod tibi ſuccederetur, ſed quod Gabinio non ſuccederetur, exanguis, & mortuus concidiſti. Id. l. 13. Fam. ep. 30. Qui, cum forte Quæſtor Macedoniam obtineret, neque ei ſucceſſum eſſet. ¶ Eſt etiam proſpere cedere, felicem exitum habere, aver buon ſucceſſo, andar bene. Varie conſtruitur. Ter. Andr. 4. 1. 46. Hac non ſucceſſit, alia aggrediemur via. Cicer. Q. Fr. l. 2. ep. 13. Si ex ſententia ſucceſſerit, bene erit opera poſita. Plaut. Mil. 3. 2. in fine. Lepide hoc ſuccedit ſub manus negotium. Liv. lib. 21. Non ita proſpere, ubi ad effectum operis ventum eſt, cœptis ſuccedebat.

Succendo, is, endi, enſum, a. 3. accendere, בער, Ger. anzunden, Gal. enflammer, Hiſp. encender, ὑποκαίω, ignem ſubjicio, accendo, incendo. Lucan. lib. 6. v. 178. alterius flamma crineſque, genaſque Succendit. ¶ Tranſlata eſt incitare. Id. ibid. v. 171. movit tantum vox illa furorem, Quantum non primo ſuccendunt claſſica cantu.

Succenſĕo, es, ſui, ſine ſup. adirarſi, קצף, Ger. zornig ſein, Gall. ſe marrir, Hiſp. enſanar, ἀγανακτέω, iraſcor. Cic. pro Dejot. c. 13. Non enim jam metuo, ne illi ſuccenſeas: illud vereor, ne tibi illum ſuccenſere aliquid ſuſpicere. Ter. Andr. 2. 3. 2. Si id ſuccenſeat nunc, quia non det tibi uxorem Chremes. Gel. l. 16. c. 11. Pſyllos re aquaria defectos, eam injuriam graviter Auſtro ſuccenſuiſſe. Plaut. Bacch. 3. 4. 27. Neu quid ei ſuccenſeat mea cauſa de auro.

Succenſio, onis, f. calefactio, ut ſuccenſio lavacri, Ammian. l. 31. c. 1. V. Subuſtio. ¶ Item accenſio, illuſtratio. Tertull. de reſur. carn. c. 25. Redaccenduntur enim & ſtellarum radii, quos matutina ſuccenſio extinxerat. ¶ Item indignatio, ira, a ſuccenſeo. Symmach. l. 5. ep. 35. Literæ tuæ officii plenitudine memoriam ſuccenſionis obliterant.

Succenſus, a, um, nom. ex particip. acceſo. Liv. l. 28. In ſuccenſum rogum injicere corpora. Cic. in Piſon. c. 18. Succenſis ignibus torreri. ¶ Tranſlata Senec. in Herc. Fur. v. 779. Lapithæque multo in bella ſuccenſi mero. Ovid. heroid. ep. 15. v. 197. Succenſus amore. Silius l. 1. v. 169. Succenſus ira.

Succentivus, a, um, adject. qui cum alio canit. Varr. lib. 1. R. R. c. 2. Dextera tibia alia, quam ſiniſtra, ita ut tamen ſit quodammodo conjuncta, quod eſt altera ejuſdem carminis modorum incentiva, altera ſuccentiva, accordata con l' altra.

Succentor, oris, m. qui ſuccinit, & cantum ſuum cum alio, ſed ſubmiſſius, accommodat: hanc enim eandem ſignificationem habet ſuccino, cujus eſt verbale. Tranſlate Ammian. l. 19. c. 38. Paulo ſuccentore fabularum crudelium, h. e. impulſore. ¶ Iſidorus l. 6. Orig. c. 19. aliter ſuccentorem definit: ait enim tres eſſe in cantando gradus, primum ſuccentoris, (h. e. ejus, qui cantum incipit) ſecundum incentoris, tertium accentoris.

Succenturiātus, a, um, ὑποςτατλογισμένος, qui additus eſt in ſupplementum centuriæ, partic. a ſuccenturior. Ter. Phorm. a. 1. ſc. 4. in fine: Nunc prior adito tu, ego in inſidiis hic ero ſuccenturiatus, ſiquid deficies. Ubi ſic Donatus: Tota Metaphora de re militari eſt. Succenturiati dicuntur, qui explendæ centuriæ gratia ſubjiciunt ſe ad ſupplementum ordinum.

Succenturio, as, a. 1. reclutare, ἐνλοχίζω, eſt in locum occiſorum militum alios ſubſtituere, a centuria. Feſtus ex Plauto, & Cæcilio: Succenturiare eſt explendæ centuriæ gratia ſupplere, ſubjicere. ¶ Tranſlate dicitur de quacunque re, cum in locum rei, quæ aufertur, alia ſtatim ſubſtituitur. Gel. l. 15. c. 8. Et alia eſca melior, atque amplior ſuccenturietur.

Succentus, us, m. cantus poſt cantum. Martian. Capella l. 1. pag. 6.

Succerda. V. Succerda.

Succerno. V. Subcerno.

Succeſſio, onis, f. ſucceſſione, Ger. nachtrettung, Gall. ſucceſſion, Hiſp. ſucceſſion, διαδοχή, actus ſuccedendi. Cic. 1. Fin. Sic in omni re doloris amotio ſucceſſionem efficit voluptatis. Cæl. Cic. l. 3. Fam. ep. 1. Quod adhuc nihil retulit de ſucceſſione provinciarum Galliarum. Brutus ad Attic. in epiſt. ad Brutum, 17. Si merces Antonii oppreſſi poſcitur in Antonii locum ſucceſſio. ¶ Item ſucceſſus. Cic. in fragmen. in Hortenſ. apud Auguſtin. de vita beata: Ejuſque omne inſtitutum voluntatemque omnem ſucceſſio proſpera conſecuta eſt.

Succeſſive, adv. ſucceſſivamente, ἐκ διαδοχῆς, per ſucceſſionem. Spartian. in Caracal. c. 8. In advocatione fiſci ſucceſſive. Sed alii leg. ſucceſſiſſe.

Succeſſivus, a, um, adject. che ſuccede, qui poſt alium ſuccedit. Lactant. de opif. Dei, c. 12. Duobus ſexibus maris, ac fœminæ copulatis, ſucceſſiva proles patitur.

Succeſſor, oris, m. ſucceſſore, Ger. nachfahr, Gall. ſucceſſeur, Hiſp. ſucceſſor, διάδοχος, qui alteri ſuccedit. Cic. l. 2. Fam. ep. 17. Marium quidem ſucceſſorem tarde video eſſe venturum. Ovid. de remed. am. v. 462. Succeſſore novo tollitur omnis amor. ¶ Succeſſorem alicui dare, eſt imperium ei abrogare, ſummovere, exauctorare: utebantur enim eo dicendi modo ad invidiam molliendam.

Spar-

Spartian. in Adrian. c. 11. Septitio Claro Præfecto, & Suetonio Tranquillo epiſtolarum magiſtro ſucceſſorem dedit. *Id. in Pio, cap.* 5. Pactus imperator nulli eorum, quos Adrianus provexerat, ſucceſſorem dedit.

Succeſſorius, a, um, adject. ad ſucceſſionem pertinens. *Ammian. l.* 14. *c.* 8. Seleucus cum poſt Alexandrum ſucceſſorio jam teneret regna Perſidis. *Ulpian. l.* 2. *ff. l.* 38. *tit.* 9. Succeſſorium edictum idcirco propoſitum eſt, ne bona hæreditaria vacua ſine domino diutius jacerent.

Succeſſus, us, m. *buon ſucceſſo*, Ger. *ausgang*, Gal. *aventure*, *bonheur*, Hiſp. *ſuceſſo*, εὐτυχία, eventus proſper. *Virg.* 2. *Æn.* Atque hic ſucceſſu exultans, animiſque Choræbus. *Liv. in præf. operis*, Ut orſis tanti operis ſucceſſus proſperos darent. *Ovid. de remed. amor. v.* 614. Succeſſumque artes non habuere meæ. *Idem Heroid. ep.* 1. *v.* 18. Succeſſu carere. ¶ Sumitur & pro curſu temporis continuato, & ſuccedente. *Juſtin. l.* 1. *c.* 8. Cyrus regnavit annos xxx. non initio tantum regni, ſed continuo totius temporis ſucceſſu admirabiliter inſignis. ¶ Proprie eſt actus ſuccedendi, & ſubeundi. h. e. acceſſus e loco ad locum. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 20. Quarum rerum magnam partem temporis brevitas, & ſucceſſus, & incurſus hoſtium impediebant.

Succeſſus, a, um, ἐπιτετευγμένος, quod proſpere ceſſit, partic. paſſ. a ſuccedo. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 21. Nam cum omnia mea cauſa velim mihi ſucceſſa, tum etiam tua. ¶ Succeſſum, nom. ſubſtantivi, *buon ſucceſſo*. *Ovid. Met.* 2. *v.* 788. *de Invidia*: Murmura parva dedit, ſucceſſorumque Minervæ indoluit. Alii leg. *ſucceſſurumque*.

Succidaneus. V. Succedaneus.

Succidia, æ, f. *carne porcina ſalata*, Ger. *ſpeck ſeiten*, Gal. *flèche de lard*, Hiſp. *lardo ſalado*, ταριχεία, tergum ſuis, ſive meſſa carnis porcinæ ſale durata, & in quotidianos uſus ſervata. *Varro l.* 4. *L. L.* Succidia ab ſuibus cœdendis dicta. Nam id pecus primum occidere inceperunt domini, & ut ſervarent, ſalire. *Id. l.* 2. *R. R. c.* 4. Ignavum, & ſumptuoſum eſſe, qui ſuccidiam ſuſpenderit in carnario potius ab laniario, quam ex domeſtico fundo. ¶ Translate de aliis rebus uſurpatur. *Cic. de Sen.* Jam hortum ipſi agricolæ ſuccidiam alteram appellant. *Cato apud Gel. l.* 13. *c.* 14. Succidias humanas facere. h. e. homines occidere.

Succīdo, is, ſuccidi, ſucciſum, a. 3. *tagliare*, גדע, Ger. *abhauen*, Gal. *couper*, Hiſp. *cortar*, ὑποτέμνω, ὑποκόπτω, idem ac cado, vel ſubtus cædo, ſubſeco, a *ſub*, & *cædo*. *Virg.* 1. *Georg.* At rubicunda Ceres medio ſuccīditur æſtu. *Plin. l.* 15. *c.* 22. Poſtea tota arbor ſuccīditur, & medulla ejus oritur.

Succĭdo, is, ſuccĭdi, ſuccaſum, n. 3. *cadere ſotto*, ὑποπίπτω, ſubtus cado, ſub onere cado. *Plaut. Curc.* 2. 3. 32. Genua media ſuccidunt laſſitudine. *Sen. de Prov.* Etiamſi ſucciderit, de genu pugnat. *Lucret. l.* 5. *v.* 120. Succidere horriſono poſſe omnem cuncta fragore.

Succĭdus, a, um, o. r. 2. *ſuccido*, *ſudicio*, *humendo*, Ger. *feucht*, Gal. *ſeveux*, *humide*, Hiſp. *ſuzio*, ſucci plenus, pinguis, ſordidus, a *ſuccus*, ut Lana ſuccida. *lana di freſca toſata, e non purgata*. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 11. Tonſuræ tempus inter æquinoctium vernum, & ſolſtitium, cum ſudare inceperunt oves: a quo ſudore recens lana tonſa ſuccida eſt appellata. *Martial. l.* 11. *ep.* 28. Succida palliolo vellera quinque petit. *Juvenal. ſat.* 5. *v.* 24. Vinum, quod ſuccida nolit Lana pati. ¶ Succida mulier, eſt bene habita, bene valens, ſucci plena, *bene in carne*. *Plaut. Mil.* 3. 1. 192. Siccam, ſuccidam, quam lepidiſſimam potes, quamque adoleſcentem maxume.

Succĭdŭus, a, um, *chino*, ὀλισθηρός, pronus ad cadendum, ſive ferme cadens. *Ovid.* 10. *Met. v.* 458. At illi Poplite ſuccidno genua intremuere. *Id. ep.* 13. Succiduo dicor procubuiſſe genu. *Claud. l.* 3. *de rapt. Proſ. v.* 153. Succidui titubant greſſus.

Succincte, &

Succinctim, adverb. *ſuccintamente*, breviter. *Claud. Mamert. in præfat.* Succinctim, atque uti digito denotare. *Ammian. l.* 28. *c.* 1. Nec pigebit docere ſuccincte. *Sidon. l.* 1. *ep.* 9. Fabor ſuper his aliqua ſuccinctim.

Succinctōrium, ii, n. περίζωμα, campeſtre ſubligar. *Auguſt. ſerm.* 10. *de verb. Dom. ſub fin.*

Succinctŭlus, a, um, adject. diminut. a ſuccinctus. *Apul. l.* 2. *Mileſ.* Ipſa linea tunica mundule amicta, & ruſſea, faſciola altiuſcule ſub ipſas papillas ſuccinctula.

Succinctus, a, um, *ſucinto*, ὑπεζωσμένος. *Cic.* 13. *Phil. c.* 16. Galbam eodem pugione ſuccinctum videtis. ¶ Translate ponitur pro agili, & parato. *Quintil. l.* 2. *c.* 2. At nunc proni, atque ſuccincti ad omnem clauſulam non exurgunt modo, ſed etiam excurrunt. ¶ Item pro circumdato, circumſepto. *Cic.* 2. *Agr.* Delete Carthago eſt, quod cum hominum copiis, tum ipſa natura, ac loco, ſuccincta portubus, armata muris, excurrere ex Africa, imminere ita fructuoſiſſimis inſulis P. R. videbatur. *Stat. l.* 4. *ſilv.* 1. Succincta curis pectora. ¶ *Plin. l.* 16. *c.* 10. Arbores graciles, ſuccinctioreſque, & condensæ. hoc eſt minus ramoſæ, *meno ſparſe*. *Auguſtin. epiſt.* 157. Succinctior brevitas. *più ſuccinta*.

Succineus, a, um, ἠλέκτρινος, quod eſt ex ſuccino. *Plin. l.* 42. *c.* 03. Succineis noctuulis, aut argenteo apparatu comitante.

Succingo, is, inxi, inctum, a. 3. *cingere*, ὑποζώννυμι, ſubtus cingo, veſtis lacinias cingulo coerceo, ut ſolemus, quo expeditiores ſimus ad aliquod opus faciendum. *Hor. l.* 2. *ſat.* 6. Veluti ſuccinctus curſitat hoſpes. ¶ Translate ſumitur pro circumdare, circumſepire, munire. *Cic.* 7. *Verr.* Quod multo ſe pluribus, & majoribus canibus ſuccinxerat. ideſt pluribus copiis, majore potentia, ut ait *Budæus*. *Ovid.* 13. *Met. de Scylla*: Illa feris atram canibus ſuccingitur alvum. *Plin. in Paneg. c.* 49. Fruſtra ſe terrore ſuccinxerit, qui ſeptus charitate non fuerit: armis enim arma irritantur.

Succingŭlum, vel ſubcingulum, i, n. balteus, a ſuccingo. *Feſtus*: Succingulum appellabant antiqui balteum. Plautus (Men. 1. 3. 17.) Ab Hippolyta ſuccingulum Hercules æque magno neutiquam abſtulit periculo.

Succĭno, is, cinui, centum, n. 3. *cantare dopo*, ὑπᾴδω, canendo ſubſequor, poſteriore loco cano, cui opponitur præcino. *Hor. l.* 1. *ep.* 18. Clamat, Victum date, ſuccinit alter, Et mihi dividuo findetur munere quadra.

Succĭnum, ni, *ambra*, ἤλεκτρον, idem quod electrum. Succinum vocatur, quia ſit arborum ſuccus, ut *Plinius* ſcribit *l.* 37. *c.* 3. Siquidem in Septentrionalibus Oceani inſulis ſudat ex arboribus pinei generis, ut tempore, aut mari indoratur, & Oceano intumeſcente defertur in litus. Merito itaque ab *Ambroſio Hexameron l.* 3. *c.* 15. dicitur eſſe lacryma virgulti. *Plin. l.* 37. *c.* 3. Succina etiam gemmis, quæ ſunt tranſlucidæ, adulterandis magnum habent locum, &c. Plura de ſuccino V. apud *eund. l.* 4. *c.* 16. & *loc. cit.*

Succĭnus, a, um, idem ac ſuccineus. *Martial. l.* 4. *c.* 25. Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.

Succĭpio, is, pro ſuſcipio quidam putant legi apud *Lucret. l.* 5. *v.* 403. ſed non eſt a conſueta & optima ſcribendi ratione recedendum.

Succīſio, onis, f. actus ſuccidendi. *Sidon. l.* 1. *ep.* 2. Pilis infra narium antra fruticantibus quotidiana ſucciſio.

Succiſivus. V. ſubſecivus.

Succīſus, a, um, *tagliato*. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 19. Omnibus eorum agris vaſtatis, frumentis ſucciſis.

Succlamatio, onis, *le ſgridare*, ἐπιφώνημα, idem quod acclamatio. *Liv. l.* 40. *c.* 36. Si ex eo, quod aut inter ſe loquantur, aut ſucclamationibus apud concionantem Imperatorem ſignificent, quid ſentiant, &c.

Succlāmo, as, a. 1. *gridare*, ἐπιφωνέω, idem quod acclamo, ſive alicujus orationem clamore excipio. *Liv. l.* 3. *c.* 50. Hæc Virginio vociferanti ſuccclamabat multitudo, nec illius dolori, nec ſuæ libertati ſe defuturos. ¶ Uſurpatur & imperſ. *Brutus Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 13. Succlamatum eſt & frequentar a militibus. ¶ Paſſive *Quintil. declam.* 19. Omnium maledictis ſucclamatus. h. e. exagitatus, oneratus.

Succollātus, a, um, *portato ſulle ſpalle*. *Suet. in Othone, c.* 6. Succollatus, & a praſentis comitatu Imperator conſalutatus.

Succollo, as, a. 1. *portar ſu le ſpalla*, κατωμαδὸν αἴρειν, in collum attollo, cervicibus ſubjectis porto, quod proprie eorum eſt, qui aliquam in lectica geſtant, a *ſub*, & *collum*. *Suet. in Claud. c.* 10. Ab his lecticæ impoſitus, & quia ſervi diffugerent, viciſſim ſuccollantibus in caſtra delatus eſt. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Succollantium ſpecie mulieres labentes, trepidæque ſerviunt. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. Apes Regem ſuum ſuccollant.

Succonditor, oris, m. qui in factionibus Circi, ludiſque circenſibus ſub currum, & jugum ſeſe condebat, ſi forte male juncti eſſent equi, aut lorit ſe impedirent. *In epig. vet.* quod eſſert, & explicat *Turneb. l.* 11. *Adverſ. c.* 11. M. Vipſanio fulloni tinctori, M. Vipſanio Migrioni ciatori, M. Vipſanio Quartino ſucconditori, M. Vipſanio Eroti aurigatori.

Succōſus, a, um, *ſuccoſo*, *pieno di ſucco*, ὀπώδης, plenus ſucco, ſucculentus. *Plin. l.* 12. *c.* 31. Euit & in Pamphylia, ſed acrior, minuſque ſuccoſus. *Colum. l.* 4. *c.* 29. Stirpes ſuccoſioris liberi. ¶ Ponitur etiam pro eo, quod natura humectum, & irriguum eſt. *Colum. l.* 11. *c.* 17. Meliuſque habetur imum, quod natura ſuccoſo gignitur ſolo, quam quod irrigatum aquis elicitur.

Succreſco, is, evi, etum, n. 3. *creſcere*, גדל, Germ. *furbas wachſen*, Gall. *croiſtre peu à peu*, Hiſp. *crecer*, ἀναβαίνω, idem ac creſco, vel ſucceſſive creſco. *Plaut. Trin.* 1. 1. 8. Interim mores mali quaſi herba irrigua ſucreverunt uberrime. *Ovid.* 9. *Met.* Succreſcit ab imo, Totaque paullatim lentus premit inguine cortex. *Cic.* 3. *de Orat. in fine.* Non enim illa mediocris orator veſtræ quaſi ſuccreſcit ætati, ſed & ingenio peracri, & ſtudio flagranti.

Succretus, V. Subcretus.

Succrotilus, a, um, tenuis, exilis. *Feſt.* Succrotile tenuis dicebatur, & alta vox. *Titinius*: Fœmmina tabulare ſuccrotila vocula. *Afranius in epiſtola*. Loquabatur ſuccrotila voce ſerio. *Plautus in deſcribendis mulierum cruribus gracilibus*, Cum extortis talis, cum ſuccrotilis cruſculis belle, quæ non pedibus irent. Sed *Feſtus* ipſe verſum hunc aliter, atque aliter citat. In *Crotatilum* legit, non *ſuccrotilis cruſculis*, ſive, ut in manuſcripto eſt *crocotillis*, in *Todi* vero cum *todillis cruſculis*.

Succuba, æ, m. & f. qui, vel quæ ſub aliquo cubat: & ſpeciatim qui in re Venerea ſe alteri ſubjicit, ὑπόκοιτος. Igitur ſuccuba eſt mulier adultera, quæ in locum legitimæ uxoris ſe alteri viro ſubjicit. *Ovid. heroid. ep.* 6. *v.* 153. Lecti quoque ſuccuba noſtri Moreat, & leges ſentiat ipſa ſuas. *Heinſius* legit *ſubnuba*. *Apul. l.* 5. *Metam.* Tunc indignata Venus exclamavit, vel maxime Pſychen illam meæ formæ ſuccubam, mei nominis æmulam. h. e. quæ debitum meæ pulchritudini cultum interrupit. Adde *l.* 10. ¶ In maſcul. gen. *ſtoralmente ſuccubam* dixit *Prudent. in Rom. v.* 192. ſcortum maſculum intelligens.

Succŭbo, as, bui, bitum, n. 1. ὑποκεῖμαι, cubo ſub aliquo re. *Apul. l.* 1. *Metam. poſt princ.* Humi proſtratos lectulo ſuccubans jacet. Et *l.* 9. Illum, qui inſtar teſtudinis alveum ſuccubabat, depulſo tegmine cunctis palam facerem.

Succubonēus, V. Subcuboneus.

Succūdo, is, udi, uſum, a. 3. idem quod cudo, ſe cudendo fabricor. *Var. lib.* 4. *de L. L.* Lorica a loris, quod de corio crudo pectoralia faciebant: poſtea ſuccuderunt Galli e ferro, ſub id vocabulum, ex anulis ferream tunicam.

Succulentus, a, um, *ſuccoſo*, πολύχυμος, ſucco plenus. *Apul. l.* 10. *A. A.* Corium arvina ſucculenta molliveram. Et *l.* 2. Inenormis proceritas, ſucculenta gracilitas.

Succumbo, is, ubui, ubitum, n. 3. *cadere ſotto*, נפל, Ger. *unter geligen*, Gall. *ſuccomber*, Hiſp. *ſeer*, *ſer vencido*, ὑποπίπτω, ſubtus cado, ſubjicior, oneri impar ſum. *Liv. l.* 6. Cui ſuccumbere oneri coacta plebs. *Ovid. l.* 4. *Triſt. eleg.* 2. Jam fera Cæſaribus Germania, totus ut orbis, Victa poteſt flexo ſuccubuiſſe genu. ¶ Uſurpatur etiam pro rem Veneream pati. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 10. Quibus mos eorum non denegavit, ante nuptias ut ſuccumberent, quibus vellent. ¶ Translate dicitur de animo per frangi, ac debilitari. *Cic.* 2. *de Fin.* Turpe eſſe viri debilitari, dolore, frangi, ſuccumbere. *Idem* 2. *Tuſc.* Non quod doleant, animove ſuccumbant. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 11. Aut fortunæ ſuccumbendum putem. ¶ Item pro ſubjacere, cedere, dedere ſe. *Virg.* 4. *Æn.* Huic uni forſan potui ſuccumbere culpæ. *Ovid. Heroid. epiſt.* 3. Succumbere precibus alicujus. *Laſciarſi vincere*.

Succurro, is, ſuccurri, curſum, n. 3. *ſoccorrere*, *ſovvenire*, *porgere aita*, *ſoccorſo*, עזר, Germ. *zu hülff kommen*, Gall. *ſecourir*, Hiſp. *ſocorer*, βοηθέω, ἐπικουρέω, auxilium præſto, ſuppetias fero, ſubvenio. *Virg.* 1. *Æn.* Non ignara mali, miſeris ſuccurrere diſco. *Cic.* 2. *Ver.* Sed ut infamiæ communi ſuccurremus. *Id.* 3. *Ver.* Ut & vitæ patris, & pudicitiæ ſororis ſuccurreret. ¶ Uſurpatur etiam paſſ. impersonaliter. *Liv. l.* 3. Cujus adverſæ fortunæ velit ſuccurſum. *Celſ. l.* 8. *c.* 4. Os fractum, niſi ſuccurſum eſt, gravibus inflammationibus afficit. ¶ Significat etiam ſubire, accurrere, *correr ſotto*, *ſottoporſi*. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 11. Licet hercules omnes in me terrores, periculaque impendeant omnia, ſuccurram, atque ſubibo. ¶ Item in mentem venire, *venir' in mente*: & hac ratione impersonaliter uſurpatur. *Virg.* 2. *Æn.* Pulchrumque mori ſuccurrit in armis. *Cic. in Fam.* Neque enim mihi ſuccurrebant verba, quæ ante diſceſſum a Dolabella audiveramus.

Succus, ci, m. 2. *ſucco*, *umore*, Ger. *ſafft*, Gall. *ſuc*, Hiſp. *zumo*, χυλός, χυμός, humor tam in animalium, quam in plantarum corporibus, quo illa aluntur: ita dictus a *ſugendo*, ut quidam volunt, quod ſingula membra, quantum cuique opus eſt, ex eo exugant, attrahantque. Si gemino ſcribatur c, erit a ſupino *ſuctum*, c in c converſo. Verum ex *Pierii caſtig. ad Ecl.* 3. conſtat in antiquis codicibus, ac iis etiam, quæ geminatione conſonantium gaudent, vocem hanc unico ſcribi c. Ac ſimiliter in Philoxeni Gloſſis notatum, *Sucus*, χυλός. Ideoque magis veriſimile ſit eſſe a præſenti *ſugo*, ut ita dicatur quaſi *ſugus*, ut eſt apud *Donat. in Eun.* 4. 2. *ſc.* 3. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Principio eorum, quæ gignuntur e terra, ſtirpes & ſtabilitatem dant iis, quæ ſuſtinentur, & e terra ſuccum trahunt, quo alantur ea, quæ radicibus continentur. *Virg.* 3. *Ecl.* Et ſuccus pecori, & lac ſubducitur agnis. *Terent. Eun.* 2. 3. 36. Corpus ſolidum, & ſucci plenum. Ubi *Donatus*: Succus eſt humor in corpore, quo abundant bene valentes. ¶ Qui rem herbariam ex profeſſo tractandam ſuſceperunt, ſuccum diſtinguunt a lacryma, & liquore, ut *lacryma* ſit, quæ ſponte profluit, *liquor*, qui ſcarificato cortice emanat, *ſuccus*, qui ex planta contuſa exprimitur. Quæ differentia, ut cognitu digna eſt, ita a Scriptoribus nullo pacto obſervatur. Nam & *Plinius* ſuccum accipit pro reſina, ſive pice ex arboribus ſponte profluente. Ita enim habet *l.* 14. *c.* 20. Arborum ſucco manantium, picem, reſinamque alia ortæ in Oriente, alia in Europe ferunt. ¶ Interdum ponitur pro ſapore. *Virg.* 2. *Georg.* Pomaque degenerant ſuccos oblita priores. ¶ Translate uſurpatur pro ratione, ſeu ſubſtantia cujuſcunque rei, pro plenitudine, copia, vigore, ducta metaphora a corporibus bene valentibus. *Cic. Att. l.* 4. *epiſt.* 16. Amiſimus, mi Pomponi, non omnem modo ſuccum, & ſanguinem, ſed etiam colorem, & ſpeciem priſtinam civitatis. *Id. in Brut.* Ut opinio mea fert, ſuccus ille, & ſanguis incorruptus uſque ad hanc ætatem Oratorum fuit, in qua naturalis ineſſet, non fucatus nitor. *Quintil. in proœm. l.* 1. Ebibere omnem ingenii ſuccum, *indebolir l'ingegno*. ¶ Succum in genit. plurali pro *ſuccorum* habet *Apul. l.* 10. *A. A.* Sapidiſſimis ſuccuum intrimentis condita pulmenta.

Succuſāni, m. 2. pop. Latii, Fregellanis finitimi, ad Lirim fl. qui & Liriniates dicti ſunt. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Succuſſātor, oris, m. *cavallo*, *che trotto e sbatte la vita*, ὑποσείων, equus, qui duriore greſſu ſeſſorem concutit. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 55. Succuſſatoris tardi, mrique caballi.

Succuſſātūra, æ, *sbattimento*, ſuccuſſus equi prave ingredientis. *Non. c.* 6. *n.* 60. Gradarius equus eſt, molli gradu, & ſine ſuccuſſatura nitens.

Digitized by Google

Succuſſio, onis, f. *ſcuotimento*. *Sen. l. 6. quæſt. nat. c. 21.* Succuſſio eſt, cum terra quatitur, & ſurſum, ac deorſum movetur.

Succuſſo, as, a. 1. *ſbattere*, Ger. *auff hotellen*, Gal. *ſecouer*, Hiſp. *ſacudir*, [illegible], freq. a ſuccutio, propterea dicitur de equis, qui duriore gradu incedentes, ſeſſorem ſuccutiunt, ut notat *Non. c. 2. n. 55.* *Accius ibid.* Agite, ac vulnus ne ſuccuſſet greſſus, caute ingredimini.

Succuſſor, oris, m. idem ac ſuccuſſator. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 55.* Campanus ſonipes ſuccuſſor nullus ſequetur.

Succuſſus, us, m. *ſbattimento di cavallo, che trotta*, [illegible], Ger. *erſchutlung*, Gal. *ſecouſſe*, Hiſp. *ſacudimiento*, [illegible], [illegible], actus ſuccutiendi, ſeu ſuccuſſandi. *Cic. 2. Tuſc. 21. ex Poeta*: Pedetentim, inquit, ite, & ſedato niſu, ne ſuccuſſu arripiat major dolor.

Succuſſus, a, um, onm. ex partic. *sbattuto*. Translate *Valer. Max. l. 6. c. 9. ex terno. n. 5.* Semel duntaxat vultum mutavit, perquam brevi triſtitiæ ſalebra ſuccuſſum.

Succutio, is, cuſſi, cuſſum, a. 3. [illegible], ſubtus quatio, *sbattere*. *Ovid. 2 Met. v. 167.* Succutiturque alte, ſimiliſque eſt currus inani.

Sucerda, æ, f. *ſterco di porco*, ſuillum ſtercus. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 833.* Hic in ſtercore humi, ſtabuliſque fimo, atque ſucerdis. ¶ *Titin. apud Feſt.* ſcribis *ſuccerda*.

Sucro, onis, m. 3. *Xucar*, f. Hiſp. Tarraconenſis. Oritur ex eodem monte, quo Tagus, in Caſtella nova, & in lim. Aragoniæ, deinde Concham urb. & Alarconium rigat, hinc auctus fl. *Gabriel*, *Algerra*, aliiſque minoribus, in mare Ibericum, in ſinum Sucronenſem ab eo dictum ſe exonerat, inter Dianium, & Setabim. *Plin. l. 3. c. 3.* ¶ Fuit etiam Sucro oppidum in eadem Hiſpania Tarraconenſi, hodie *Sueca*. *Plin. ibid.*

Suctus, a, um, adject. *ſucciato*, emunctus. *Pallad. in Febru. tit. 26.* Porca ſex nutrire debet, quia frequentiore numero ſucta deficiet.

Suctus, us, m. *ſucciamento*, [illegible], actus ſugendi, humoris attractio. *Plin. l. 8. c. 30.* Aliis diebus reſident, ac priorum pedum ſuctu vivunt. *Id. l. 28. c. 3.* Tactu ipſo levant percuſſos, ſuctuve modico.

Sucula, æ, f. *porcelletta*, [illegible], [illegible], parva porca, dim. a *ſus*, quaſi *ſuicula*, ut *bucula* a bos. *Plaut. Rud. 4. 4. 125.* Poſt eſt ſicilicula argenteola, & duæ connexæ maniculæ, & ſucula. Gr. Quin tu i dierecta cum ſucula, & cum porculis. Ubi *Plaut.* alludit ad machinam tractoriam, de qua ſtatim dicemus. ¶ Suculæ etiam Latinis dicuntur ſtellæ in capite Tauri, quæ Græcis [illegible] Hyadas appellantur; quod ſidus vehemens eſt, & terra, marique turbidum, tamque in ortu ſuo, quam occaſu pluvias, tempeſtates, largoſque imbres concitat. *Plin. l. 2. c. 9.* & *Serv. ad 1. Georg.* ¶ Nomen id ex veterum imperitia originem cepit. Putarunt enim, quia [illegible] Græce ſuculam, ſive porcellam notat, ſidus hoc ita appellatum, quia ſuculæ ſimilitudinem referat. Sed errorem hunc refellit *Tullius l. 2. de nat. Deor.* Tauri, inquit, caput ſtellis conſperſum eſt frequentibus, has Græci ſtellas [illegible] vocitare ſuerunt, a pluendo, [illegible] enim eſt pluere. Noſtri imperite ſuculas, quaſi a ſuibus eſſent, non ab imbribus nominatæ. Adde *Plin. l. 8. c. 26.* & *Gell. l. 13. c. 9.* ¶ Fit etiam ſuculæ appellatio tranſlata ad machinas, de qua notione *Turneb. in Adverſariis l. 6. c. 25.* Fuit autem machina tractoria, quam ita deſcribit *Budæus*; Sucula eſt machina tractorii generis: conſtat autem tereti ligno, duobus, aut pluribus vectibus trajecto utrinque, æqua extantibus longitudine. Hæc dum verſatur, funis, qui ductarius dicitur, circa eam obvolvitur. Sic vocata eſt a ſcrophæ ſimilitudine. Nempe quod etiam hæc machina ſuum porculum haberet. Nam in media circiter ſucula batillum, aut uncus, qui figebatur, ut teneret funem, qui dum verſabatur, ſucula circumvolvebatur, porculus vocabatur. *Cat. de R. R. c. 19.* Porculum in media ſucula facito. *Vitr. l. 10. c. 2.* Cum autem funis habet caput ad ſuculam religatum, & vectes ducentes eam verſant, funis ſe involvendo circa ſuculam extenditur: & ita ſublevant onera ad altitudinem, & operum collocationes.

Suculentus, a, um, adject. *da porco*, *beſtiale*, *brutale*. *Prudent. in procem. Hamartig. v. 57.* Cæca in furorem tela mentem dirigit; mens illecebro ventilatur ebrio, Ex quo furores ſuculentos colligit.

Suculus, i, m. *piccolo porcello*. *Juſtinian. Inſtitution. de rer. diviſ. §. 37.* Agni, hædi, vituli, equuli, & ſuculi.

Sudabundus, a, um, adject. *pieno di ſudore*, ſudans. *Auct. Panegyr. ad Piſon.* tetaque ludos Turba repente ſuos jam ſudabunda relinquit.

Sudariolum, i, n. dimin. a ſudarium. *Apul. in Apol.* Si hodie illud ſudariolum te intercepiſſes.

Sudarium, ii, n. *ſudario*, *fazzoletto*, [illegible], Ger. *ſchnup tuch*, Gall. *mouchoir*, Hiſp. *panuelo*, [illegible], [illegible], linteum, quo ſudor faciei detergitur, & nares purgantur. *Martial. l. 11. epigr. 40.* Jam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba. *Sueton. in Nerone, c. 48.* Adoperto capite, & ante faciem obtenſo ſudario, equum aſcendit quatuor ſolis comitantibus. *Quintil. l. 6. c. 3.* Cum reus, agente in eum Caleo, candido frontem ſudario tergeret.

Sudarius, ii, m. qui ſudat. *Jul. Firmic. l. 3. c. 7.* Faciet ex coitu ſudarios.

Sudatio, onis, f. actus ſudandi. *Sen. epiſt. 87. (al. 86.)* In quas corpora multa ſudatione exinanita demittamus. ¶ Ponitur & pro ipſo loco in palæſtra, vel balneis, in quo ſudor elicitur. *Vitruv. l. 5. c. 11.* Concamerata ſudatio.

Sudator, oris, m. [illegible], qui ſudat. *Plin. l. 23. c. 1.* Dyſentericis, ſudatoribus, in longa tuſſi, in epiphoris, meracum.

Sudatorium, ii, n. *ſtufa*, *luogo da ſudare*, [illegible], caldarium, vaporarium, Laconicum, locus in balneis, teſtudinis inſtar conſtructus, aerem plane ardentem ab igne ſine fumo accenſo, ita dictum, quia ad eliciendum ſudorem factum eſt. *Sen. de vita beata.* Circa balnea, & ſudatoria, ac loca ædilem metuentia. *Id. ep. 51. (al. 52.)* Quid mihi cum iſtis calentibus ſtagnis? quid cum ſudatoriis? in quæ ſiccus vapor corpora exhauſturus includitur.

Sudatorius, a, um, [illegible], quod pertinet ad ſudationem. *Plaut. Stich. 2. 2. 73.* Vel unctiones Græcas, ſudatorias, vel alias malis.

Sudatrix, icis, f. *Martial. l. 12. epigr. 18.* Dum per limina te potentiorum Sudatrix toga ventilat. h. e. quæ ſudorem elicit.

Sudatus, a, um, [illegible], ſudore madefactus. *Quintil. l. 11. c. 3.* Et vigilandæ noctes, & fuligo lucubrationum bibenda, & in ſudata veſte durandum. ¶ Interdum ponitus pro eo, quod per ſudorem emittitur, vel in modum ſudoris fluit. *Ovid. 10. Metam.* Sudataque ligno Thura ferat. ¶ Interdum active pro eo, quod ſudorem facit, ſeu pro eo, quod cum ſudore fit. *Stat. 5. Theb. v. 189.* Labor gelido ſudatus in Æmo. *Claudian. l. 2. de rapto Proſerp. v. 16. de Venere*: illi ſudata marito Fibula purpureos gemma ſuſpendit amictus. hoc eſt cum ſudore, & arte multa elaborata. *Prudent. 2. adverſ. Symmach. v. 550.* Romanum nomen, ſudataque bella.

Sudes, is, f. *pertica*, *baſtone*, [illegible], Ger. *pfael*, Gal. *pieu*, Hiſp. *palo*, [illegible], pertica, contus, vallus. *Virg. Georg. 2. v. 25.* Quadrifidaſve ſudes, & acuto robore vallos. *Cæſ. l. 2. B. Civ.* Atque ibi ſudes, ſtipiteſque præacutos defixit. *Liv. l. 36. c. 31.* Tertio die ſudibus inter ſe in modum juſtæ pugnæ concurrerunt.

Sudertani, m. 2. pop. Hetruriæ, quorum opp. Sudertum, *Soretto*, inter Populonium, & Maſſam. *Plin. l. 3. c. 5.*

Sudiculum, n. parva ſudes, qua ſervorum terga ſubinde cædebantur. *Feſt.* Sudiculum genus flagelli, quod vapulantes ſudantes facit. Alii leg. *ſuduculum*, eodem ſenſu.

Sudificus, a, um, adject. *che fa ſereno*, ſerenum, ſeu ſudum inducens. Affertur hæc vox in Theſauro L. L. confirmaturque duobus carminibus ex *Gel. l. 2. c. 22. & ult.* quæ quidem carmina in Gellio non inveniuntur niſi Græca, quæ aliquis forte in Latinum vertens, Græcum [illegible], tranſtulit *ſudificum*.

Sudis, vel, ut *Voſſio* placet, Sudes, is, f. *peſce argentina*, *sfirena*, [illegible], piſcis inſignis magnitudine, & ſapore non ingrato. Ita vocatur a ſudis ſimilitudine. *Plin. l. 32. c. 11. in fin.* Sunt præterea a nullo auctore nominati, ſudis Latine appellata, a Græcis ſphyræna, roſtro ſimilis nomine, magnitudine inter ampliſſimos, rarus, ſed tamen non degener.

Sudo, as, n. 1. *ſudare*, Germ. *ſchwitzen*, Gal. *ſuer*, Hiſp. *ſudar*, [illegible], ſudorem emitto. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. l. 2. de Orat.* Cum ille diceret, ſe ſine cauſa ſudare. *Id. 1. de Divin. c. 43.* Nuntiatum eſt Senatui, Deorum ſudaſſe ſimulacra. *Horat. de Ar.* Sudavit, & alſit. ¶ Vel cum ablativo. *Virg. 1. Georg.* Unde cava tepido ſudent humore lacunæ. *Liv. l. 27. c. 4.* Quatuor ſigna ſanguine multo diem, ac noctem ſudaſſe. ¶ Vel cum accuſ. pro exudare, ſive ſudando producere. *Virg. 4. Ecl.* Et duræ quercus ſudabunt roſcida mella. ¶ Metaphorice ponitur pro vehementer laborare. Nam magnos labores inter & ſudor comitari. *Cic. pro Sext.* Sudandum eſt his pro communibus commodis. *Prudent. Periſteph. 2. v. 76.* Sudavit impar prælium.

Sudor, oris, m. *ſudore*, [illegible], Germ. *ſchweiſſ*, Gall. *ſueur*, Hiſp. *ſudor*, [illegible], excrementum aqueum, per cutem exundans. *Cic. 2. de Divin.* Nec enim ſanguis, nec ſudor, niſi a corpore fluit. *Celſ. l. 2. c. 17.* Sudorem elicere. *Virg. 2. Æn.* Salſuſque per artus ſudor iit. *Id. l. 3.* Tum gelidus toto manabat corpore ſudor. ¶ Reperitur etiam pro humore. *Lucret. l. 2. v. 464.* Sudor ortus maris eſt. Metonymice ponitur pro labore. *Cic. pro Font. c. 1.* Multo ejus ſudore, ac labore ſub Pop. Rom. imperium, ditionemque ceciderunt. *Id. l. 1. de Orat. c. 60.* Stylus ille tuus multi ſudoris eſt. ¶ In plur. num. *Claudian. in II. Conſul. Stilic. v. 243.* Sudoribus ora Pulverulenta rubent.

Sudorus, a, um, adject. ſudore madens. *Apul. l. 3. Florid.* Sudore aſſatim corpora, diutine obrimui.

Sudum, i, n. *luogo ſereno tra le nuvole*, [illegible], Ger. *ſchoo himmel*, Gal. *ſerain*, Hiſp. *ſereno*, *y clara*, [illegible], pars ſerena inter nubes. *Virg. 8. Æn.* Arma inter nubes cœli in regione ſerena Per ſudum rutilare vident. ¶ Accipitur etiam pro ſiccitate, ſive ſerenitate, cum ſcilicet nulla eſt pluvia. *tempo ſereno ed aſciutto*. *Plaut. Mil. 1. 1. 2.* Curate, ut ſplendor meo clypeo ſit clarior, Quam Solis radii eſſe olim, cum ſudum eſt, ſolent. *Cic. l. 16. Fam. epiſt. 18.* Horologium mittam, & libros, ſi erit ſudum.

Sudus, a, um, adject. *ſereno*, *ed aſciutto*. *Virg. 4. Georg. v. 77. de apibus.* Ergo ubi ver nacta ſudum, campoſque patentes, Erumpunt portis. *Apul. l. 11. Metam.* Nudo ſudoque luminis ſplendore.

Suecia, æ, f. inc. *Swerien*, Ital. *Suezia*, Gall. *Suede*, Regnum Europæ, verſus Septentrionem. Majorem Scandinaviæ partem complectitur. Terminatur a Septent. Lapponia Norvegica, a Mer. mari Baltico, ab Or. Moſcovia, ab Occ. Dania, & Norvegia. Alias Daniæ, & Norvegiæ unitum fuit. hodie proprio ſubeſt Regi. Totius Regni caput eſt Holmia, *Stockolm*, prope Melerum lacum.

Sueo, es, evi, etum, n. 2. *eſſere ſolito*, [illegible], ſoleo. *Lucret. l. 1. v. 302.* Uſurpare oculis, nec voces cernere ſuemus. Et *v. 54. per diæreſim.* Appellare ſuemus, & hoc eadem uſurpare. ¶ Præteritum *ſuevi* commune eſt cum *ſueſco*, ideo quæ pro eo afferri ſolent, exempla huc congeſſimus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 43. ex poeta.* Has Græci ſtellas, hyadas appellare ſuerunt. Per ſyncop. pro *ſueverunt*. *Id. l. 15. epiſt. 5.* A te id, quod ſueſti, peto. Eſt autem *ſueſti* per ſyncop. pro *ſuevisti*. *Claudian. in Conſ. Prob. & Olybr. v. 44.* Secretas numerare hominum ditare catervas.

Suera, æ, f. caro ſuilla. Affertur hæc vox a *Turnebo l. 22. c. 6.* ex *Var. l. 4. de L. L.* ubi alii aliter leg.

Sueſco, is, n. 3. *aſſuefarſi*, conſuetudinem capio, [illegible]. *Tac. 2. Ann. c. 44.* Druſus in Illyricum miſſus eſt, ut ſueſceret militiæ. ¶ Interdum active ſumitur pro aſſuefacere. *Id. ibid. c. 52.* Diviſiſque exercitus, ut Tacfarinas lectos viros, & Romanum in modum armatos caſtris attineret. diſciplina, & imperiis ſueſceret. Sunt tamen, qui hic quoque neutrum eſſe putant, ut *ſueſcere*, non ad *viros*, ſed ad Tacfarinatem referatur. ¶ Præteritum *ſuevi* V. in Sueo

Sueſſa, æ, f. olim Aurunca, *Seſſa*, urbs, & col. Campaniæ, agro mire fertili, in colle, inter Caietam, & Capuam. *Sil. l. 8 v. 399.* Sueſſa, atque a duce Freſino haud imbellis arator. ¶ Fuit patria Lucilii. Hinc *Auſon. ep. 15. v. 9.* rudes Sueſſæ camœnas, dixit.

Sueſſiones, m. 3. Sueſſones, Sueſſones, Veſſones, pop. Galliæ Belg. quorum tractus ager Sueſſionenſis, *le Soiſſonnois*, & Laudunenſis, *le Laonnois*, urbs vero Sueſſiones, ſeu Auguſta Sueſſionum, *Soiſſons*, ampla, & munita. *Plin. l. 4. c. 17.*

Suetonius Tranquillus, Grammaticus, & Rhetor Romanus, ſcriptor, Vopiſco judice, amendatiſſimus, & candidiſſimus, Plinii junioris amicus, ſcripſit ſtilo eleganti, & erudito duodecim priorum Imperatorum Vitas, librum de illuſtribus Grammaticis, alterum de claris Rhetoribus; quæ omnia extant. Vitæ quorundam Poetarum, ut Horatii, Lucani, Juvenalis, libellus item de Viris illuſtribus, ejuſdemne Suetonii ſint, nec ne, diſputant Critici.

Suetus, a, um, *ſolito*, [illegible], [illegible], ſolitus, partic. a ſueſco. *Virg. 5. Æn.* Quibus acer Eryx in prælia ſuetus Ferre manum. *Cic. Att. l. 6.* Civitates omnes ſuis legibus & judiciis ſuetæ, [illegible] adeptæ revixerunt. *Liv. lib. 3.* Abſtinere ſuetus ante talibus conſiliis.

Suevi, m. 2. pop. Germaniæ Sept. ſub Vindilis, valde extenſi, ſub quibus ſeptem nationes ſorte, teſte Krietio, nempe Angli, Varini, Cavinnes, Deurningi, Eudoſes, & Nuithones, & Suardones, ubi hodie Duc. Megalopolitanus, & Pomerania. Caſpar Peucerus credit, Suevos totam illam oram Sept. tenuiſſe, quam nunc incolunt Caſſubii; Poloni ex parte, & Pomerani univerſi, ad Aquilonium litus maris Baltici, quod Suevicum mare ab eis denominatum, ea in parte, ubi & fl. Suevi nomine, *Die Schwene*, in mare influit. Inde profecti circa Danubium conſedere, & hodie ſunt in parte Auſtrali Germaniæ, verſus fontes Danubii, ubi prov. Suevia dicta. *Lucan. l. 2. v. 51.* Fundat ab extremo flavos aquilone Suevos. V. *Cluver. German. antiq. l. 3. c. 24.*

Suevia, f. 1. inc. *Schwaben*, Gal. *Souabe*, Ital. *Suevia*, prov. ampla Germaniæ, inter Franconiam ad Bor. Helvetios ad Mer. Rhenum ad Occ. quo ſeparatur ab Alſatia, & Bavariam ad Or. *Tacit. de Germ. c. 43. & 45.*

Suevicus, a, um, adject. &

Suevus, a, um, adject. ad Suevos pertinens. *Propert. l. 3. eleg. 2.* Suevo perfuſus ſanguine Rhenus. *Tacit. de Germ. c. 45.* Dextro Suevici maris litore. ¶ Ponitur & pro flavo, ſeu rutilo, quia Suevorum crines hujus coloris erant. *Silius l. 5. v. 134.* Triplex criſta jubas effundit crine Suevo.

Suevus, m. 2. *Spree*, fl. Germaniæ, qui oritur ex montibus Bohemiæ, per Luſatiam, & Marchiam fluit, mixtuſque Havellæ in Albim influit. Ortelio eſt *Prov*, qui medius fluit inter Oderam ad Or. & Havellam ad Occ. ¶ Aliis eſt Odera, *l'Oder*.

Sufes, vel Suffes, etis, m. ſummus Magiſtratus Carthagine. *Feſtus in fragm. Pompon. Leti*; Sufes dictus Pœnorum Magiſtratus, ut Oſcorum Medixtuticus. *Liv. l. 28. c. 38.* Ad colloquium Suffetes eorum, qui ſummus Pœnis eſt Magiſtratus, cum Quæſtore alicuit. *Sen. de tranquill. c. 3.* Non vis enim, niſi Conſul, aut Prytanes, aut Ceryx, aut Sufes, adminiſtrare Rempublicam.

Suffarcinatus, a, um, *carcato*, *aggravato*, [illegible], Ger. *auffgefullet*, Gal. *chargé de baſtons*, Hiſp. *cargado*, [illegible], gravatus, oneratus, ſarcina quapiam oneratus. *Terent. Andr. 4. 5.* Verum vidi Cantharam ſuffarcinatam. *Plaut. Curc. 2. 3. 10.* Qui incedunt ſuffarcinati cum libris.

Suffarcino, as, a. 1. *caricare*, *empire*, onero, impleo, a *ſub*, & *ſarcio*. *Apul. l. 9. Metam.* Veteretricem lamiam multis exorat precibus, multiſque ſuffarcinat muneribus.

Suffarraneus, a, um, qui far in caſtra convehit. *Plin. l. 7. c. 54.* Mulionem caſtrenſem ſuffarraneum juſſe, &c. Notat tamen Harduin. aliter MSS.

Suffectio, onis, f. *ſoſtituzione*, ſubſtitutio. *Arnob. l. 5.* Putorem temperare ſuffectione unguentorum.

Suffectura, æ, f. idem quod ſuffectio. *Tertul. l. 1. adv. Marcion. c. 18.*

Suffectus, a, um, *ſoſtituito*, ſubrogatus, ſubſtitutus, partic. a ſufficio. *Liv. l. 2.* Suffectus eſt in Lucretii locum M. Horatius Pulvillus. ¶ Accipitur etiam pro

Digitized by Google

pro infecto, maculato. *Virg.* 2. *Æn.* Ardenteſque oculos ſuffecti ſanguine, & igni. *Valer. Flac. l.* 2. *v.* 104. Et maculis ſuffecta genas. *Senec. l.* 1. *Quæſt. nat. c.* 5. Dicitur tibi, nubem Sole eſſe ſuffectam, h. e. Solis lumine coloratam, & veluti tinctam. Sunt qui leg. *ſuffertam*. h. e. lumine oppletam.

Sufferentia, æ, f. *ſofferenza*, *tolleranza*. *Tertull. de Orat. c.* 4. Et *l.* 4. *adv. Marcion. c.* 24.

Suffero, ers, a. anom. *ſoffrire*, *ſoſtenere*, [illegible], Germ. *ertragen*, Gall. *ſouffrir*, Hiſp. *ſufrir*, *padecer*, [illegible], perfero, ſuſtineo, patior. *Terent. Heaut.* 3. 1. 4. Satrapes ſi ſiet amator, nunquam ſufferre ejus ſumptus queat. *Virg.* 2. *Æn.* Nec clauſtra, nec ipſi Cuſtodes ſufferre valent. *Plaut. Merc.* 1. 2. 2. Vix ſuffero anhelitum, *ora poſſo più*, *mi ſento crepare*. verba ſunt ſollicite currentis. *Id. Aſin.* 3. 2. 10. Quis me fortior ad ſufferendas plagas? ¶ Ponitur etiam pro pati. *Ter. And.* 5. 3. 17. pro hujus peccatis ego ſupplicium ut ſufferam? *Cic. Catil.* 2. *c. ult.* Ut ne improbus quidem quiſquam in hac urbe pœnam ſui ſceleris ſufferat.

Suffertus, a, um, [illegible], partic. a ſuffercior, ſicut *refertus* a *refercio*. Significat plenum, denſum, ſpiſſum. *Sueton. in Ner. c.* 20. Mediſque in orcheſtra frequenti populo epulatus, ſi paulum ſubbibiſſet, aliquid ſe ſufferti tinniturum, Græco ſermone promiſit. h. e. cantaturum ſe aliquid, quod Græci dicunt [illegible], id eſt magnum quiddam, & ſucci plenum, quod auditoris aures impleat: vel voce plena, & ſonore. *Egnatius* legit *ſuffertim*. Aliud exemplum ex *Seneca in Quæſt. nat.* V. in *Suffectus*.

Suffervefacio, is, a. 3. *ſcaldare alquanto*, Germ. *ein wenig ſiedig machen*, Gall. *faire un peu bouillir*, Hiſp. *hazer poca caliente*, [illegible], ſubfervidum reddo. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Vulgo nec ſuffervefaciunt. ¶ Hinc paſſivum *ſuffervefio*, [illegible]. *Id. l.* 27. *c.* 9. Affirmant lapillos, qui ſuffervefiant, rumpi.

Suffervefactus, a, um, [illegible], paulum fervefactus, partic. a ſuffervefio. *Plin. l.* 22. *c.* 25. In veſicæ vero dolore ſemuncia amyli cum ovo, & paſſi tribus (unciis) ovis ſuffervefacta a balneo. *Id. l.* 24. *c.* 7. Ad mulierum mammas tritum ex vino ſuffervefacta cum polline farraceo.

Suffervefio, V. Suffervefacio.

Sufferveo, es, bui, n. 2. *bollire alquanto*, Germ. *ein wenig ſieden*, Gall. *bouillir un peu*, Hiſp. *hervir un poco*, [illegible], aliquantum ferveo. *Apul. de her. cap.* 115. Rutæ cauliculos contrito, additis aquæ cyathis tribus, & aceti heminas, & ſufferveat. ¶ Scribitur & *ſubferveo*.

Suffes, pro Sufes legitur in nonnullis *Livii* codicibus.

Suffibulum, i, n. *Feſt.* Suffibulum eſt veſtimentum album, prætextum quadrangulum, oblongum, quod in capite Virgines Veſtales, cum ſacrificant, ſemper habere ſolent, idque fibula comprehenditur.

Sufficiens, entis, o. 3. *ſufficiente*, *biſtante*. *Liv. l.* 2. Non ſufficientibus jam viribus ad Conſularia munera obeunda, intra paucos dies moritur. *Curt. l.* 8. *c.* 4. Regem ſufficientem malis, quibus ipſi ceſſerent, deſerere erubeſcebant. h. e. adverſus mala conſtantem. *Leg. ff. de jur. codicil.* Sufficientium teſtium facultatem habere. *Tertul. l.* 5. *adv. Marcion. c.* 2. Sufficientiſſima definitio.

Sufficienter, adv. *ſufficientemente*, [illegible], ſatis. *Ulpian. l. Et ſi quid*, §. 1. *ff. de uſufr. & quemadmodum:* Sufficienter autem alere, & veſtire debet ſecundum ordinem, & dignitatem mancipiorum. Adde *Pallad. l.* 1. *tit.* 5.

Sufficientia, æ, f. *ſufficienza*. *Tertul. l.* 1. *ad uxor. c.* 4.

Sufficio, is, eci, ectum, a. 3. *ſoſtituire*, [illegible], ſubſtituo. *Virg.* 1. *Georg.* Atque aliam ex alio generando ſuffice prolem. *Cic. pro Mur.* Nam ne ſufficiatur Conſul, non timent. *Vatin. Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 10. Si mehercule Appii os haberem, in cujus locum ſuffectus ſum. ¶ Accipitur etiam pro ſubminiſtrare, *ſomminiſtrare*, *dare*, *porgere*, [illegible]. *Virgil.* 2. *Æn.* Ipſe Pater Danais animos, vireſque ſecundas Sufficit. *Liv. l.* 3. *c.* 62. Milites excurſionibus ſufficere. h. e. ſubinde mittere. ¶ Item pro maculare. *Cic. in Hortens.* apud *Non. cap.* 4. *n.* 405. Ut ii, qui combibi purpuram volunt, ſufficiunt prius lanam medicamentis quibuſdam. ¶ Item neutro more pro ſatis eſſe, *eſſ. ſufficiente*, *baſtare*, [illegible]. *Curt. l.* 9. *c.* 5. Adeo reſolutus, ut ne ad evellendum quidem telum ſufficeret dextera. *Virg.* 5. *Æn. v.* 21. Nec nos obniti contra, nec tendere tantum ſufficimus. *Liv. l.* 37. *c.* 38. Sufficiebat hic mons abunde alimentis horreorum. *Cic.* 2. *Phil. c.* 7. Neu ſcribæ ſufficere, nec tabulæ nomina illorum capere potuerunt.

Suffigo, is, xi, xum, a. 3. *ficcare*, Ger. *aufſtecken*, Gall. *ficher deſſous*, Hiſp. *hincar*, [illegible], idem, quod affigo. *Horat. lib.* 1. *ſerm. ſat.* 3. Si quis eum ſervum, patinam qui tollere juſſus, Semeſos piſces, tepidumque ligurierit jus, in cruce ſuffigat. *Hirt. de bel. Afric. c.* 60. Poſtero die Juba Numidas eos, qui loco amiſſo fuga ſe receperant in caſtra, in cruce omnes ſuffixit. *Plin. lib.* 33. *cap.* 1. Aureis clavis ſuffigere crepidas. *Sen. in Thyb. a.* 1. non vos ſtimulos dolori ſuffigeta. ¶ Legitur & *ſubfigo* apud *Jul. Firmic. de err. proph. relig. cap.* 8.

Suffimen, inis, n. *profumo*, [illegible], Germ. *berauchung*, Gall. *parfumement*, Hiſp. *ſaumerio*, [illegible], ſuffitio, ſuffitus. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 731. I, pete virgineæ, populus, ſuffimen ab aræ.

Suffimento, as, a. 1. *profumare*. *Vaget. l.* 3. *rei veterin. c.* 2. Suffimentare aliquid.

Suffimentum, i, neut. idem ac ſuffimen. *Feſt.* Suffimenta ſunt, quæ faciebant ex faba, miliòque moliſto, mulſo ſparſo: Ea Diis dabantur eo tempore, quo uvæ calcatæ prælo premebantur. *Cic.* 2. *de Leg. cap.* 14. Nam & iis ſine illius ſuffimentis expiati ſumus.

Suffio, is, ivi, vel ii, itum, a. 4. *profumare*, [illegible], Ger. *berauchen*, Gall. *parfumer*, Hiſp. *ſahumar*, [illegible], ſignificat adolere, & ſuffumigare, ut docent *Serv. in* 4. *Georg.* & Gloſſæ veteres tum Cyrilli, ubi [illegible] exponitur *ſuffio*, tum Philoxeni, in quibus eſt *Suffitio*, [illegible]. *Lucret. l.* 2. *v.* 1095. Ignibus æthereis terras ſuffire feraces. *Virg. l.* 4. *Georg.* At ſuffire thymo, cereſque recidere inanes Quis dubitet? *Colum. lib.* 12. *c.* 18. Cella quoque vinaria omni ſtercore liberanda, & bonis odoribus ſuffienda. *Plin. l.* 20. *c.* 12. Suffire eutare vulverum cauſa. *Id. l.* 28. *cap.* 8. Nervis (hyænæ) a dorſo, armiſque ſuffiendos nervorum dolores.

Suffiſcus, i, m. ſaccus, marſupium. *Feſt.* Suffiſcus dicebatur folliculus teſtium arietinorum, quo calebris uſus erat pro marſupio: forſitan dictus ſuffiſcus a fiſci ſimilitudine.

Suffitio, onis, f. *profumo*, [illegible], actus ſuffiendi, ſuffitus, ſuffimentum. *Plin. l.* 25. *c.* 22. Orpheus, & Heſiodus ſuffitiones commendavere. *Col. l.* 2. *c.* 6. Ne rurſus nimia ſuffitione medicata ſint.

Suffitor, oris, m. [illegible], qui ſuffit, ſeu ſuffumigat. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Lycius & ipſe puerum ſuffitorem.

Suffitus, us, m. *profumo*, [illegible], ſuffumigatio, a ſuffio. *Plin. l.* 24. *c.* 11. A multis in ſuffitus pro thure aſſumitur.

Suffitus, a, um, *profumato*, [illegible], ſuffumigatus. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Aniſum dolores capitis levat ſuffitum naribus. *Col. l.* 9. *c.* 14. Suffitas deinde, & æſtuvantes apes refrigerare oportet.

Suffixus, a, um, [illegible], *conficcato*, particip. a ſuffigor. *Cic. in Piſon.* An ego, ſi te, & Gabinium cruci ſuffixos viderem? &c. *Silius lib.* 1. *v.* 153. Erecto ſuffixus robore.

Sufflabilis, le, adject. *ſpirabile*. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 842. Spiramus quotiens animæ ſufflabilis auras

Sufflamen, inis, n. lignum illud, quo currus in declivibus locis nimio impetu ruentes cohibentur. *Juven. ſat.* 9. *verſ.* 148. Ipſe rotam ſtringit multo ſufflamine Conſul. ¶ Accipitur etiam tranſlate pro quocunque retinaculo, impedimento, retardatione. *Juven. ſat.* 16. *v.* 50. Nec res atteritur longo ſufflamine litis.

Sufflamino, as, a. 1. ruentem currum ſufflamine ſiſtere. *Senec. in Apocolocyntoſ.* Aliquando latronis miſeri rotam ſufflaminandam. ¶ Per tranſlationem accipitur pro comprimere, retinere, refrænare in univerſum. *Senec. in præfat. l.* 4. *excerpt. controverſ.* Tanta illi erat velocitas orationis, ut vitium fieret. Itaque D. Auguſtus optime dixit, Aterius noſter ſufflaminandus eſt. Adeo nedum currere, ſed decurrere videbatur, nec verborum tantum illi copia, ſed etiam rerum erat.

Sufflammo, as, a. 1. *infiammo*, accendo. *Sidon. l.* 4. *ep.* 6. Calumniam plectibili ſufflammat invidia.

Sufflatio, onis, f. [illegible], *gonfiamento*. *Plin. l.* 9. *c.* 7. Bullantium aquarum ſufflatio.

Sufflatus, a, um, vento inflatus, *enfiato*. *Plin. l.* 8. *c.* 38. Sufflatæ cutis diſtentu ictus hominum, & morſus canum ſyncet arcent. ¶ Hinc ſumitur pro tumido, ſuperbo. *Var.* apud *Non. c.* 1. *n.* 27. Neque auro, aut genere, aut multiplici ſcientia ſufflatus quærit Socratis veſtigia. ¶ Tranſlata *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 10. Nam gravi figuræ, quæ laudanda eſt, propinqua eſt ea, quæ fugienda eſt, quæ recte videbitur appellari, ſi ſufflata nominabitur.

Sufflavus. V. Subflavus.

Sufflo, as, a. 1. *ſoffiare*, [illegible], Ger. *bloſen*, Gall. *ſouffler*, Hiſp. *ſoplar*, [illegible], eſt flare in rem aliquam, vel ſubtus flare, vel flatu excitare. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Butæyreus Lycius Myronis diſcipulus fuit, qui fecit digoure præceptore puerum ſufflantem languidas ignes. ¶ Sumitur etiam pro inflare, ſive flatu extendere. *Plaut. Stich.* 5. 4. 40. Age tumen, quando bibiſti, tutes ad labia tibias, ſuffla celeriter tibi buccas. ¶ Tranſlate uſurpatur pro intumeſcere, iraſci. *Plaut. Caſ.* 3. 3. 19. Hic ſodalis tuus, amicus optimus, neſcio quid ſe ſufflavit uxori ſuæ. Alii omittunt *ſe*, & exponunt, neſcio quid dixit in aurem.

Suffocabilis, le, adject. *che ſoffoca*. *Cæl. Aurel. l.* 1. *Acut. c.* 9. Patens locus ſuffocabilis erit aeris paupertate.

Suffocatio, onis, f. [illegible], actus ſuffocandi. *Plin. lib.* 20. *cap.* 5. Ejus ſemen contritum, & in vino potum tumentem alvum, & ſuffocationes mulierum, doloreſque lenit. Ubi *ſuffocationes* appellat, cum vulvæ converſione mulieres aſtmo denciunt, & pene exanimantur. Quæ hujuſmodi morbo laborant *hyſtericæ* vocantur.

Suffocatus, a, um. *ſoffocato*. *Quintil. lib.* 11. *cap.* 3. Vox ultra vires urgenda non eſt: nam eſt ſuffocata ſæpe, & majore niſu nimis clare eſt. *Plin. l.* 20. *c.* 12. Sinapi vulvarum converſione ſuffocatas (mulieres) excitat odore, donec iſterebe. V. Suffocatio.

Suffoco, as, a. 1. *ſoffocare*, [illegible], Ger. *erſticken*, Gall. *ſuffoquer*, *étouffer*, Hiſp. *ahogar*, [illegible], ſpiritum præcludo obſtrictis faucibus, a *ſub*, & *faux*, Au in o abit, quomodo ab *aulla* eſt *olla*, a *plaudo explodo*. *Lucret. l.* 3. *v.* 905. Aut in melle ſitum ſuffocari, atque rigere. *Cic. pro Mur. c.* 10. Qui gallum gallinaceum ſuffocaverit. ¶ Tranſlate ſumitur pro quovis modo enecare, opprimere, extinguere. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 7. Conſilium primum eſt ſuffocare Urbem, & Italiam fame.

Suffodio, as, a. 1. a. *ſub*, & *focus*, ſignificat, igni ſubjicere, igne purgare, & quaſi ſub focum mittere. *Propert. lib.* 4. *eleg.* 8. *verſ.* 84. Dein quemcumque locum externæ tetigere puellæ, Suffocat, & pure limina terget aqua. Ita cum *Scaligero* pleique. *Beroaldus* leg. *ſuffit:* quod & *Broukhuſius* probat.

Suffodio, is, di, ſum, a. 3. *cavare ſotto*, [illegible], Germ. *graben*, Gall. *creuſer*, Hiſp. *cavar por de baxo*, [illegible], ſubtus fodio, ab interiore parte fodio, excavo. *Col. l.* 1. *c.* 18. Neque ſuem relinquas, quoniam roſtro ſuffodiat, & ceſpites excitet. ¶ Suffodere equum, eſt eum confodere, & proprie ſub ipſo feſſore occidere. *Cæſ.* 4. *B. G. cap.* 12. ſuffoſſis equis, compluribuſque noſtris dejectis, reliquos in fugam conjecerunt.

Suffoſſio, onis, f. *ſcavamento*, [illegible], actus ſuffodiendi. *Sen. ep.* 50. *al.* 49. Et ruſum ſolum ſuffoſſionibus tremeret, & cuniculis.

Suffoſſus, a, um, [illegible], partic. a ſuffodior. *Virg.* 11. *Æn.* Quorum alter ſternax Suffoſſo revolutus equo dum colligis. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 15. A Sex. Saturno ſanctiſſima ſacella ſuffoſſa, incenſa, inædificata, oppreſſa. V. *Suffodio*.

Suffrenatio, vel Suffrenatio, onis, f. colligatio, & arcta ſtructura, quæ lapidem veluti freno retinet. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Sed ad ſtructuram, infidelis, niſi multa ſuffrenatione devinctus.

Suffragans, antis, o. 3. *ſuffragante*. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 5. Fortuna ſuffragante videris res maximas conſecutus. *Q. Cic. de pet. Conſ. c.* 7. Nemo ob ignotis hominibus nullis ſuffragantibus meritis honore afficitur.

Suffragatio, onis, f. *vantaggiare in favore*, *raccomandazione*, *broglio*, [illegible], actus ſuffragandi. *Cic. pro Mur. c.* 18. In Conſule declarando multum etiam apud univerſum P. R. auctoritatis habet ſuffragatio militaris. *Id. ibid.* Suffragatio urbana.

Suffragator, oris, m. [illegible], qui ſuffragatur, qui ſuffragium fert. *Cic. pro Mur. c.* 7. Tua nobilitas hominibus literatis & hiſtoricis eſt notior, ſuffragatoribus obſcurior. *Plin. ep.* 20. *l.* 3. Addebat quoſdam ex ſuffragatoribus.

Suffragatorius, a, um, [illegible], quod pertinet ad ſuffragatores, vel ad ſuffragia. *Q. Cic. de petit. Conſ. c.* 7. Fore ex eo non brevem, & ſuffragatoriam, ſed firmam, & perpetuam amicitiam. h. e. ſimulem favori, & benevolentiæ ſuffragatorum.

Suffragatrix, icis, f. eſt *D. Auguſtini l.* 18. *de C. D. c.* 10. & 18.

Suffraginoſus, a, um, cujus ſuffragines morbo vitiatæ ſunt. *Col. l.* 6. *c.* 38. *de mulo:* Suffraginoſæ hordeacea farina imponitur.

Suffragium, ii, n. *ſuffragio*, *balla*, [illegible], ſignificatio voluntatis, judiciique noſtri in creandis Magiſtratibus, legibus jubendis, reis judicandis, &c. quæ fit vel voce, vel tabella, vel calculis. *Cicer.* 3. *de Leg.* Si hæc ſuffragiis, aut ſcitis multitudinis probarentur. *Juven. ſat.* 8. Libera ſi dentur populo ſuffragia, quis tam Perditus, ut Senecam dubitat præferre Neroni? *Velle. l.* 2. *cap.* 49. Suffragiis populi ſe committere. Rurſus *Cic. pro Dom. c.* 18. Ferre ſuffragium de capite alicujus, *ballottare*. *Id.* 15. *Fam. ep.* 12. Fieri conſulem cunctis ſuffragiis, *a pieni voti*. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. captare populi ſuffragia. *Liv. l.* 3. *c.* 17. Inire ſuffragium, *far' una ballottazione*. ¶ Populus R. initio ſuffragia voce tulit; deinde variis latis hac de re legibus, per tabellas: quæ tabellæ ciſtis deferebantur, & a diribitoribus populo diſtribuebantur. V. *Manut. in l. de leg. Rom.* In his tabellis variæ inſcribebantur literæ, A, hoc eſt *antiquo*, & *abſolvo*; C. *condemno*; N. L. *non liquet*; U. R. *uti rogas* &c. ¶ Suffragium pro ruina & caſu quidam accipiunt in illo *Ovidii de nuce v.* 119. Quid niſi ſuffragium nimbis ruitantibus eſſem? ſed legendum eſt ex melioribus codicib. *ſuffugium nimbos vitantibus*. nam & ſecunda ſyllaba in *ſuffragium* longa eſt, & ea ratione nimis obſcura, & veluti extorta eſt ſententia.

Suffrago, inis, f. *piegatura*, *giuntura*, *garetto*, Germ. *biegung verkuie*, Gall. *les jarets des jambes derrieres des bêtes*, Hiſp. *quartilla*, [illegible], flexura in poſterioribus quadrupedum cruribus retrorſum incurvata, quæ in prioribus contrario modo inflexa genu dicitur, ſic appellata, quod ibi eorum continuitas diviſa, ac quodammodo fracta appareat. *Plin. l.* 8. *c.* 45. Victimarum probatio in vitulo, ut cauda articulum ſuffraginis contingat. *Id. l.* 11. *c.* 45. Aves, ut quadrupedes, alas in priora curvant, ſuffragines in poſteriora. ¶ Dicitur etiam per Catachreſin de quadam vitium ſobole. *Col. l.* 4. *c.* 24. Et, ſi ſoboles, quare ruſtici ſuffraginem vocant, radicibus adhæret, diligenter explantanda, terroque evellenda eſt.

Suffragor, aris, d. 1. *dar la balla in favore*, Germ. *ſtim geben*, Gall. *donner ſa voix*, Hiſp. *dar ſu voto*, *a favor*, [illegible], ſuffragium ferendo alicui faveo. Et contrarium *refragor*, quod eſt adverſor. *Cic. pro Mur.* Si nihil erit præter ipſorum ſuffragium, tenue eſt, ſi, ut ſuffragantur, nihil valent gratia. ¶ Sumitur etiam generatim, pro adjuvare, auxilio eſſe, favere. *Cic.* 3. *Verr.* Cui legi enim veſtra dignitas vehementer adverſatur, illius ſpes falſa, & inſignis impudentia maxime ſuffragatur. *Idem ad Brut. ep.* 18. ſuffragari cupiditati alicujus. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Ornata eſt pronunciatio, cui ſuffragatur vox facilis, magna, beata, flexibilis. V. Suffragans.

Suffre-

Digitized by Google

Suffrenatio. V. Suffrenatio.

Suffrendens, tis, partic. infrendens. *Ammian. l.* 15. *c.* 29. Inflata cervice ſuffrendens.

Suffrico, as, cui, ctum, a. 1. *fregare*, ὑποτρίβω, leviter frico. *Col. l.* 12. *c.* 25 Et, ſi quid fæcis aut labris vaſorum, aut lateribus inhæſit, radi, ac ſuffricari.

Suffringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere*, ὑπάγνυμι, idem quod frango. *Plaut. Truc.* 2. 8. 8. Ut ego hiſce ſuffringam talos. *Cic. pro R. Amer. c.* 20. Opinio, ut crura ſuffringerentur.

Suffrio, as, a. 1. ὑποτρίβω, idem quod frio, hoc eſt, friatum, ſive comminutum inſpergo. *Col. l.* 12. *c.* 38. Sceptulis aridæ myrti ſcoria ſuffricetur. Quidam legunt, *ſcoria ſuffricatur*.

Suffueram, pret. pluſquam perf. e ſubſum. *Feſt. Suffuerat*, *ſub eodem tecto fuerat*

Suffugio, is, gi, gitum, n. 3. *rifuggire*, ὑποφεύγω, idem ac fugio, vel confugio, vel clam fugio. *Liv. l.* 24. *c.* 46. Imber a nocte media coortus cuſtodes, vigileſque dilapſos a ſtationibus ſuffugere in tecta coegit. *Lucret. l.* 4. *v.* 361 Suffugit ſenſum. h. e. effugit.

Suffugium, ii, n. *rifugio*, מקלט, Germ. *zuflucht*, Gall. *refuge*, Hiſp. *recogido*, ὑποφυγή, quo quis ſuffugit, hoc eſt ſecurrittis cauſa ſe ſe recipit. *Ovid. de nuce v.* 110. Quid, ubi ſuffugium nimbos vitantibus eſſem? *Tac. de Germ. c.* 16. Subterraneos ſpecus ſuffugium hiemi, & receptaculum frugibus.

Suffulcio, is, ſi, ltum, a. 4. *ſoſtentare*, סעד, Ger. *underſtutzen*, Gall. *appuyer*, Hiſp. *ſoſtentar*, ὑπερείδω, ſuſtento, ſubtus fulciendo ſuſtineo. *Plaut. Mil.* 2. 2. 54. Ecce autem ædificat, columnam mento ſuffulſit ſuo. *Lucret. l.* 4. *v.* 865. Propterea capitur cibus, ut ſuffulciat artus, Et recreet vires.

Suffultus, a, um, ὑπερεισθείς, *ſoſtentato*. *Varro l.* 1. *de re ruſt.* Ut maximibus pertecis ſuffulta vites auras non pertimeſcant. *Lucr. l.* 4. *v.* 453. Porticus ſuffulta columnis.

Suffumigo, as, a. *fumigare*, עשן, Ger. *undenauff rauchen*, Gall. *parfumer*, Hiſp. *ſahumar*, ὑποθυμιάζω, idem quod fumigo, vel ſubtus fumum excito. *Celſ. lib.* 7. *cap.* 20. Vulvæ dolens ſulphure ſuffumigari debet. *Id. lib.* 5. *cap.* 27. Quidam ſuper prunam eo (ſcorpione) impoſito, vulnus ſuffumigant.

Suffundatus, a, um, nom. ex partic. ſubter fundatus, *poſto ſotto per fondamento*. *Varro apud Non. c.* 1. *n.* 236. In domibus lateritiis paululum modo lapidibus ſuffundatis habitabant.

Suffundo, is, fudi, fuſum, a. 3. *ſpargere*, נסך, Ger. *augieſſen*, Gall. *epandre*, Hiſp. *derramar*, ὑποχέω, ἐγχέω, effundo, infundo, ſuperfundo. *Plaut. Curc.* 1. 3. 3. Mene, ſuffundam aquulam. *Col. l.* 6. Laſſæ, & æſtuanti mulæ ad os in fauces demittitur, utrumque in os ſuffunditur. ¶ Ponitur etiam pro ſpargere generatim, pro dilatare, extendere. Sic ſuffundi rubor faciem dicimus, cum ſanguis ſubter cutem ſe ſe diſpergens, faciem inficit rubore. *Virg.* 1. *Georg. de Aurora*: At ſi virgineum ſuffuderit ore ruborem, Ventus erit. *Sen. l.* 1. *de Clem. c.* 6. Imbecillos oculos tuos iſtas, qui ad alienam lippitudinem ſuffunduntur. *Id.* 2. *de Ira*: Suffundere oculorum aciem. h. e. turbare. *Stat.* 11. *Theb.* Suffundi maculis. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 8. Suffundere vires cibo animalibus ad ſaturitatem. h. e. ſuppeditare, vires augere.

Suffuror, aris, d. 1. *rubare occultamente*, גנב, Germ. *verſtehlen*, Gall. *derober*, Hiſp. *hurtar*, κλέπτω, clam furor. *Plaut. Truc.* 2. 7. 15. Hæc cum video fieri, ſuffuror, ſuppilo, de præda prædam capio.

Suffuſculus, a, um, adject. aliquantum fuſcus. *Apulej. l.* 2. *A. A.* Procerus, & ſuffuſculus.

Suffuſcus, & Subfuſcus, a, um, adject. *alquanto foſco*, *oſcuro*. *Tac. in Agric. c.* 12. Gignit & Oceanus margarita, ſed ſuffuſca, & liventia.

Suffuſio, onis, f. *ſuffuſione*, ὑπόχυσις, actus ſuffundendi, aſperſio, inſperſio. *Plin. l.* 22. *c.* 13. In tuſſi, uva, tellis veteri ſuffuſione. ¶ Speciatim ſuffuſio dicitur morbus oculorum, qui fit ex concreto humore inter tunicas ante ipſam pupillam collecto, quo viſus uſque adeo impeditur, ut diſcretas rerum ſpecies, & colores apprehendere non poſſit, *cataratta*. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Habet ſuas utilitates cocta ſuffuſiones oculorum. *Celſ. l.* 6. *c.* 6. Suffuſio quoque, quam Græci ὑπόχυσιν nominant, interdum oculi potentiæ, qua cernit, ſe opponit.

Suffuſus, a, um, *aſperſo*, *ſparſo*, ὑποχυθείς, inſperſus, aſperſus. *Cic. l.* 1. *Fam ep.* 9. Novi animum cum mihi amiciſſimum, tum nulla in cæteros malevolentia ſuffuſum. *Id.* 2. *de nat Deor.* Nam tenuis, ac perlucens, & æquali calore ſuffuſus æther non ſatis aptus ad ſtellas continendas videtur. *Id.* 1. *Tuſ* Empedocles animum eſſe cenſet cordi ſuffuſum ſanguinem. *Liv. l.* 30. *c.* 15. Miſſiniſſa hæc audientis non rubor ſolum ſuffuſus, ſed lacrymæ etiam obortæ. *Ovid* 2. *Triſt* Salo illic ſuffuſi, *ſarrezze purgenti*. ¶ Comparativum *ſuffuſior* legitur apud *Tertul. de anim. c.* 38. ubi uſurpat pro eo, qui majoris pudoris eſt.

Sugambri, orum, m. iidem qui Sicambri, populi Germaniæ, Rheni ambæ accolæ, ubi nunc Weſtphaliæ Ducatus. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 26. Sic Sugambros in deditionem acceptos. ¶ Adjective *Id. Ann.* 4. *c.* 47. Recepti ſubſidio Sugambræ cohortis.

Suggero, ris, geſſi, geſtum. a. 3. *dare*, *ſomminiſtrare*, הגיש, Ger. *underhalte ogge ben*, Gall. *bailler*, & *fournir*, Hiſp. *dar lo que otro ha meneſter*, ὑποτίθημι, ſubminiſtro, ſuppedito. *Cic.* 2. *de Or.* Singulis generibus argumentorum copiam ſuggerunt. *Liv. lib.* 3. Suggerere materiam criminibus. ¶ Ponitur etiam pro adjungere. *Cic.* 3. *de Or.* Ambitum explicare, cum ea verba, quæ deſunt, ſuggeſta ſunt. ¶ Item pro in locum ſubſtituere, ſufficere. *Liv. l. c.* Bruto ſtatim Horatium ſuggerunt. ¶ Item pro in memoriam redigere. *Cic.* 2 *Fin. c.* 14. Ubi ſi memoria forte defecerit, tuum eſt, ut ſuggeras. ¶ Item pro ſuadere. *Ulp. l. ſed cuit*, §. *item*, *ff. ex quibus cauſis majores*, &c. Unde quoties æquitas reſtitutionem ſuggerit. ¶ Item pro exigere, poſtulare. *Ulp. l. ex facto circa fin. ff. de her. inſtit.* Quæ res in propoſito quoque ſuggerit, ut Italicarum rerum eſſe credantur eæ res, quas in Italia teſtator eſſe voluit.

Suggeſtio, onis, f. *ſuggeſtione*, *ſuggerimento*, actus aliquid conſulendi, vel monendi, ſeu proponendi. *Vopiſc. in Aurelian. c.* 14. Hoc igitur quod Nervæ in Trajano adoptando, quod Trajanus in Adriano, & cæteri deinceps propoſita ſuggeſtione fecerunt &c. *Id. ibid. c.* 19. Retulimus ad vos, P. C., Pontificum ſuggeſtionem. *Symmach. l.* 9. *ep.* 22. Sed plura tribues vel tua provida ſtudio, vel illorum ſuggeſtione comperta. ¶ Additur a quibuſdam locus *Quintil. l.* 9. *c.* 2. ubi agens de figura Reſponſionis, inquit: Quod ſchema quidam per ſuggeſtionem vocant. Sed legendum omnino eſt *ſubjectionem* optimis quibuſque Codicib. ¶ Proprie ſuggeſtio ſignificat aggeſtionem, additionem unius rei ad aliam: quo ſenſu *Cæl. Aurel. Tard.* 2. 13. Potus ſuggeſtione auctus. h. e. ſubinde addendo largius datus.

Suggeſtus, us, m. & Suggeſtum, i, n. omne id, quod in altum eſt aggeſtum, à *ſuggero*, quod eſt ſurſum gerere. *Statius l.* 1. *Sylv.* 2. *v.* 113. Celſæ procul aſpice frontis honorem, Suggeſtumque comæ. Quo ſignificatur πύργωμα τῶν κομῶν, id eſt, tutulus cincinnorum, ſeu globus capillorum. *Var. l.* 3. *R. R. cap.* 5. Ex ſuggeſto lateris prodeunt anates in ſtagnum. ¶ Speciatim ſumitur pro loco editiore, unde ad populum verba fiunt, *pulpito*, מגדל, Ger. *cantzel*, *predigſtul*, Gall. *chaire*, Hiſp. *pulpito*, ἀναβάθρα. *Liv. l.* 8. *c.* 14. Roſtriſque earum ſuggeſtum in foro extructum adornari placuit. *Plin. l.* 34. *c.* 3. Eodemque in Conſulatu in ſuggeſtu roſtra devictis Antiatibus defixerat. *Cic.* 1. *Divin.* Aſcendere in ſuggeſtum. *Id.* 5. *Tuſc. c.* 20. In ſuggeſtis communibus conſiſtere. ¶ Ponitur etiam ſuggeſtus pro actu ſuggerendi, *ſuggeſtione*. *Ulpian. l.* 1. *Dig. de Magiſtr. conven.* Si ex ſuggeſtu eorum vel nominibus ab eis acceptis præſes dederit.

Suggillatio, onis, f. *livedura*, *contuſione*, ὑπωπιασμός, actus ſuggillandi. *Plin. l.* 31. *c.* 7. Reliquæ carnes impoſitæ ſuggillationem rapiunt. ¶ Translata ſumitur pro contumelia, ignominia. *Plin. lib.* 7. *cap.* 45. Juxta hæc Variana clades, & majeſtatis ejus fœda ſuggillatio. *Adde Liv. l.* 43. *c.* 14. Scribitur & *Sugillatio*.

Suggillatiuncula, læ, f. parva ſuggillatio. *Claudius Mamert. l.* 2. *c.* 9.

Suggillatus, us, m. idem ac ſuggillatio. *Tert. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 34.

Suggillatus, & Sugillatus, a, um, *livido*, *oltraggiato*, percuſſus, lividis maculis deformatus. *Plin. lib.* 20. *cap.* 6. Cinis allii ex oleo, & garo illitus ſuggillata, aut liventia ad colorem reducit. *Id. lib.* 28. *cap.* 9. Caſeus recens cum melle ſuggillata emendat. ¶ Translate eſt infamia notatus, contumelia affectus. *Liv. lib.* 4. *cap.* 35. Virus ſpectatos primis annis ſuggillatos, repulſos, riſui patribus fuiſſe; diſſiſſe poſtremo præbere ad contumeliam os.

Suggillo, vel Sugillo, as, a. 1. *percuotere*, *macchiare*, Ger. *bolſch machen*, Gall. *marquer de coups*, Hiſp. *magullar*, ὑπωπιάζω, eſt ita percutere, ut ſub ictu contingant vibices, ac maculæ lividæ. ¶ Translata eſt alicujus exiſtimationem lædere, contumelia efficere, *infamare*, *pungere*. *Ulpian. l. Sed ſi hac lege. Dig. de in jus voc.* Si famoſe actio non ſit, & pudorem non ſuggillet. ¶ Sudant Etymologi in eliquende hujus verbi origine: alii putant eſſe a *ſub* & *cilium*, ut proprie ſignificet cilium, ſeu oculum lividum ictu facere: ſcribuntque duplici gg: alii derivant a *ſugo*, & unicum g appingunt. V. *Voſſ. in Etymol.*

Suggredior, eris, d. 3. *andare occultamente*, *accoſtarſi*, Ger. *heimlich gehen*, Gall. *aller en cachette*, Hiſp. *andar a eſcondidas*, ὑποβαίνω, latenter gredior, accedo. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 11. Cæſis qui barbarorum propius ſuggrediebantur. *Id.* 1. *Ann. c.* 16. Suggreſſi propius ſpeculatores.

Suggrunda, & ſubgrunda, æ, f. *grondaja*, γεῖσον, γεῖσα, pars tecti prominens, qua ſtillicidium a pariete arcetur, a *grunda*, quo nomine in vet. *Gloſſ.* idem ſignificatur, nempe prominentia, & veluti ſupercilium parietis arcendis pluviis invectorum. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 3. Apes enim ſubter ſuggrundas, ab initio villatico ulæ tecto. *Vitruv. l.* 10. *c.* 21. Teſtudo habet ſuperne ſubgrundas protectas.

Suggrundarium, ii, neut. ſepulcrum infantium, qui nondum exceſſiſſent diem quadrageſimum. Fulgentius Planciades l. de ſermone priſco. Suggrundaria antiqui dicebant ſepulcra infantium, qui necdum quadraginta dies impleſſent, quia nec buſta dici poterant, quia oſſa, quæ comburerentur, non erant, nec tanta cadaveris immanitas, qua locus tumeſceret, unde neque tumuli appellari merebantur. Adducit deinde *Rutilii Geminis* locum in *Aſtyanacte*. Melius ſuggrundarium antero quæreres, quam ſepulcrum.

Suggrundatio, vel Subgrundatio, onis, f. γεισηπόδισμα, γεισηποδισμός, ſuggrundiorum, h. e. prominentium tectorum ſtructura. *Vitruv. l.* 4. *c.* 2. Sub tectis ſi majora ſpatia ſunt, columen in ſummo faſtigio culminis, unde & columnæ dicuntur, & tranſtra, & capreoli, ſi commoda, columen, & cantherii prominentes ad extremam ſuggrundationem.

Suggrundium, ii, n. idem ac ſuggrunda. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Alii ſtergethron vocant, quod amatoriis conveniat, alii hypogæſon, quoniam in ſuggrundiis fere naſcitur.

Sugillo. V. Suggillo.

Sugo, is, xi, ctum, a. 3. *ſuggere*, Germ. *ſaugen*, Gall. *ſuccer*, Hiſp. *chupar*, μυζάω, μύζω, ſuccum labiis extraho, ſeu elicio. *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 1. Ut pæne cum lacte nutricis errorem ſuxiſſe videamur. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 47. Alia ſugunt, alia carpunt, alia vorant, alia manduat.

Sui, ſibi, ſe, *di ſe*, ἑαυτοῦ, pronomen reciprocum primitivum. Eſt generis omnis, & utriuſque numeri. *Cic.* 2. *Fin.* Ut & ſui, & Metrodori memoria colatur. *Id. Fam.* 13. *ep.* 20. A te peto, ut des operam, ut intelligat, meam commendationem ſibi magno ſibi fuiſſe. *Id. in Orat. c.* 28. Ne ipſe quidem ſua tanta eloquentia mihi perſuaſiſſet, ut ſe dimitterem. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Cum ad illum ſcribat, nihil te recordari de ſe. ¶ Nonnunquam uſurpatur reciprocum, quemadmodum & *ſuus*. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 1. Grande malum Turius, ſi quis ſe judice certet. pro re. ¶ Interdum *ſe* repetitur. *Virg. Ecl.* 3. At mihi ſeſe offert ultro meus ignis Amyntas. ¶ Quando ablativo *ſe* adjungitur, præpoſit. *cum* ſemper poſtponitur. *Cic. de Senect. c.* 14. Secum eſſe, ſecumque, ut dicitur, vivere, *vivere a ſe ſteſſa*, quod *Perſ. ſat.* 4. *v.* 52. dixit, ſecum habitare. ¶ Additur ſæpe huic pronomini ſyllabica particula *met*. *Sil. lib.* 13. *v.* 662. Ipſa quidem virtus ſibimet pulcherrima merces, *a ſe ſteſſa*. *Liv. l.* 2. *c.* 12. Ne, ignorando regem, ſemet ipſe aperiret, quis eſſet. *Sueton. de illuſtr. Grammat. cap.* 10. Philoſophus ab ſemet nominatus. ¶ Interdum *ſui* uſurpatur pro *ſuus*. *Cic. de Univerſ. c.* 13. Imitantes genitorem, & effectorem ſui. ¶ Dativus *ſibi* eleganter adjectivo *ſuus* adjungitur. *Terent. Adelph.* 5. 8. 36. Suo ſibi hunc jugulo gladio, *col ſuo proprio coltello*. *Cic. de Amic. c.* 3. Fatlos eſt conſul bis, primum ante tempus, iterum ſibi ſuo tempore. *Col. l.* 12. *c.* 34. Singula ſuo ſibi jure eluito, *col ſuo proprio brodo*. ¶ Ire ad ſe, eſt ad domum ſuam. *Plaut. Men.* 5. 2. 18. Repente expetit me ut ad ſeſe irem. Sic *Cic. pro Mil. c.* 19. Devertit Clodius ad ſe ad Albanum.

Suile, is, n. 3. *porcile*, Ger. *ſewſtal*, Gall. *etable a pourceaux*, Hiſp. *çahurda*, χοιροτροφεῖον, συφεός, συφεών, ſtabulum ſuum, ſeptum, in quo nutriuntur porci. Differt ab hara, quod eo nomine ſignificetur ſcropharum cubile, cui ſingulæ ſcrophæ ſeparatim cum ſuis foetibus includuntur. *Colum. l.* 7. *cap.* 5. Diligens autem porculator frequenter ſuile converrat, & ſæpius haras.

Suillus, a, um, *di porco*, *porcino*, ὕειος, dim. aſi a *ſuinus*, ejuſdem tamen cum illo ſignificationis. *Liv. l.* 12. *c.* 10. Ex ſuillo, ovillo, caprino grege. *Plin. l.* 8. *c.* 52. At in Arabia ſuillum genus non vivit in ullo genere.

Suinus, a, um, *di porco*, ὕειος, quod ex ſue eſt. *Var. l.* 2. *c.* 4. Hinc enim conciliator ſuinæ carnis datur populo. Alii leg. *ſuilla*.

Suiones, m. 3. Suevedi pop. Germaniæ, in ora maris Baltici, in Pomerania, inter Lemovios, & Rugios, a quibus *Swine* fretum inter Uſedumiam, & Julinam inſ. videtur nominari. *Tacit. de Germ. c.* 44. & 45.

Sulcamen, inis, n. idem quod ſulcus. *Apul. l.* 6. *A. A.* Glebæ Siculæ ſulcamina.

Sulcator, oris, m. αὐλακοτόμος, qui ſulcat. Translate navigator. *Sil. l.* 7. *v.* 363. Sulcator navita ponti. *Stat. l.* 11. *Theb. v.* 588. Nigri ſulcator Averni. ¶ Item qui rodit. *Claudian. l.* 2. *de rapt. Proſerp. v.* 340. lateris ſulcator opaci Vultur. ¶ Proprie adhibuit *Prudent. l.* 2. *adverſ. Symmach. v.* 939. Leontini ſulcator campi.

Sulcatus, a, um, αὐλακωθείς, *ſolcato*. *Lucan. l.* 1. *v.* 168. Et quondam duro ſulcata Camilli vomere.

Sulci, vel Sulchi, orum, m. *Solo*, urbs Sardiniæ in ora Auſtrali. *Claudian. de B. Gildon. ad fin.* Pars adit antiqua ductos Carthagine Sulcos. ¶ Ejus incolæ Sulchitani dicuntur a *Plin. l.* 3. *c.* 7.

Sulco, as, a. 1. *ſolcare*, *far ſolchi*, Ger. *furch machen*, Gall. *couper ou arer par rayons*, Hiſp. *aſſulcar*, αὐλακίζω, ſulcos facio, proſcindo. *Col. l.* 11. *c.* 2. In ſubacta jam terra latiores porcæ ſulcantur. ¶ Ponitur etiam pro effodere, excavare. *Plin. lib.* 9. *cap.* 6. Satianſque ſe per complures dies, alveum in vado ſulcaverat. ¶ Translate uſurpatur pro navigare. *Virg.* 10. *Æn.* Sulcat maria alta carina. *Ovid. l.* 1. *de Ponto el.* 4. Nos fragili ligno vaſtum ſulcavimus æquor. Eadem ratione *Propert. l.* 4. *eleg.* 8. pedibus teneris ſulcare pruinas. hoc eſt ambulando findere. ¶ Item pro corrugare, aſperum, & inæqualem facere. *Ovid.* 3. *Met.* Sulcavitque cutem rugis.

Sulculus, i, m. *ſolchetto*, αὐλάκιον, parvus ſulcus. *Col. l. de Arb. cap.* 30. Surculis diſponi per ſulculos pedalis convenit.

Sulcus, ci, m. *ſolco*, תלם, Ger. *furch*, Gall. *rayon*, Hiſp. *ſulco*, αὖλαξ, foſſa oblonga, quæ inter arandum fit vomere. Differt a ſcrobe, quod ſulcus eſt proſciſſio terræ in longum producta, ſcrobs in figuram quadratam, vel circularem, aut ſimilem. Vel quia ſulcus non tantæ profunditatis eſt, quanta ſcrobs efficitur. *Cic. l.* 2. *de Divin. cap.* 23. Cum terra araretur, & ſulcus altius eſſet impreſſus. *Virg.* 1. *Georg.* At ſi non fuerit tellus fœcunda, ſub ipſum Arcturum ſat erit tenui ſuſpendere ſulco. *Id. Ecl.* 4. Telluri infindere ſulcos. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Arvum ſulcis ſubigere. ¶ Interdum accipitur pro ipſa aratione. Hinc fit, ut tertio, quarto, quinto ſulco ſerere dicamus, pro eo, quod eſt tertia, quarta, aut quinta aratione. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Quarto ſeri ſulco, Virgilius exiſtimatus voluiſſe, cum dixit, optimam eſſe ſegetem, quæ bis Solem, bis frigore ſenſiſſet. *Adde Plin. jun. l.* 5. *ep.* 6. ¶ In vitium quoque, cæterarumque arbo-

arborum plantationibus ſulcum appellamus foſſam in longum ductam, in qua plantantur ſemina. *Virg. 2. Georg.* Auſim vel tenui vitem committere ſulco. ¶ Tranſlate dicitur de quacunque re, quæ in longitudinem excavata eſt, ut de rugis in veſte, & in fronte, de vulneribus, &c. *Claud. l. 3. v. 455. de rapt. Proſerp.* & ore fatiſcunt Vulneribus, grandeſque rubent in pectore ſulci.

Sulfur, V. Sulphur.

Sulla, V. Sylla.

Sulmo, onis, m. *Sulmona, Solmona*, urbs parva Pelignorum, in Aprutio, apud Sarum fl. inter Aquilam & Venafrum, patria Ovidii Poetæ. Hinc ille 4. *Triſt. eleg. 10.* Sulmo mihi patria eſt, gelidis uberrimus undis, Millia qui novies diſtat ab urbe decem. ¶ Condita eſt, & nominata a Solymo Phrygio, ut *Idem* docet 4. *Faſt. v. 79.*

Sulmonenſis, ſe, adject. *di Sulmona*, ad Sulmonem pertinens. *Juven. ſat. 6. v. 185.* De Sulmonenſi mere Cerropis.

Sulphur, uris, n. *ſolfo, zolfo*, [illegible], Ger. *ſchwebel*, Gall. *ſoufre*, Hiſp. *azufre*, Θεῖον, terræ pinguedo quæ a *Plin. l. 33. c. 15.* terræ generibus aſſignatur, ab aliis quibuſdam inter metallica corpora, ſeu mineralia enumeratur. *Virg. 3. Geor.* Et ſpumas miſcens argenti, ac ſulphura viva. *Id. 2. Æn.* Et late circum loca ſulphure fumant. *Plin. l. 35. c. 15.* In terræ autem reliquis generibus, vel maxime mira natura eſt ſulphuris, quo plurima domantur. Naſcitur in inſulis Æoliis inter Siciliam, & Italiam, quas ardere diximus. Sed nobiliſſimum in Melo inſula. In Italia quoque invenitur in Neapolitano, Campanoque agro, collibus, qui vocantur Leucogæi. Quod eſt cuniculis effoſſum, perficitur igni. Hæc *Plin.* ¶ Sulphur ſacrum, eſt fulmen, quia ubi cecidit, ſulphureum odorem relinquit. *Perſ. ſat. 2. v. 25.* ocius ilex Sulphure diſcutitur ſacro. ¶ *Voſſius in Etymol.* putat rectius ſcribi *ſulfur*, quia hæc vox apud Latinos tantum in uſu eſt. At *Manut. in Orthogr.* conſuetudinem probat ſcribendi cum *ph*, additque in quibuſdam vet. monumentis legi *ſulpur*; quia Veteres aſpirationem parce adhibebant.

Sulphurans, antis, nom. ex particip. idem ac ſulphureus, ut aquæ ſulphurantes. *Tertul. adverſ. Valentinian. c. 13.*

Sulphuraria, æ, f. *ſolfonaria*, ſulphuris fodina, vel locus ubi ſulphur præparatur. *leg. 8. Dig. de Pœnis*, & *l. 52. Dig. de Furtis.*

Sulphuratio, onis, f. mixtura ſulphuris ſubterranea, ſulphuris locus ſub terra. *Sen. l. 3. Nat. Quæſt.* Aut ſulphuratio contrahit humorem.

Sulphuratus, a, um, *inſolforato*, Θειωθεὶς, quod ſulphur habet admiſtum. *Martial. l. 10. ep. 3.* Sulphurata empta ramento. *Plin. l. 31. c. 3.* Demiſſis puteis ſulphurata, vel aluminoſa occurrentia puteatios necant. *Tertul. l. 1. cont. Marcion. c. 28.* Sulphuratiorem eis gehennam præparabis. ¶ Sulphurata, orum, abſolute, ſunt ligna exilia, vel fila ſulphure imbuta ad ignem accendendum, *zolfanelli*. *Martial. l. 1. epigr. 42.* Pallentia ſulphurata fractis permutat vitreis. *Plin. lib. 36. cap. 19.* Scintillæ exceptæ ſulphuratis, aut fungis.

Sulphureus, a, um, *ſulfureo*, Θειώδης, quod ex ſulphure eſt, ſive ſulphuris naturam, odorem, colorem refert. *Virg. 7. Æn.* Audiit amnis Sulphurea Nar albus aqua. *Plin. l. 36. c. 19.* Cum uritur, odorem ſulphureum reddit.

Sulphuroſus, a, um, adjectiv. idem ac ſulphureus, ut Sulphuroſi lacus. *Vitruv. lib. 8. c. 3.*

Sulpicia, æ, f. poetria Romana nobilis, cujus ingenium, caſtitatem, fidemque erga maritum laudat *Martial. l. 10. epigr. 35. & 38.* Extat ejus carmen, ſeu ſatyra, qua in Domitiani tempora invehitur. Duos præterea ſenarios iambicos ex ejus carminibus allegat vetus Juvenalis *Scholiaſtes ad Sat. 6. v. 535.*

Sulpicius, ii, (rectius quam *Sulpitius*, ut ex vet. monum. oſtendit *Manut. in Orthogr.*) nomen Romanum multorum illuſtrium virorum. C. Sulpicius Gallus, P. Sulpicius, & Serv. Sulpicius nobiles eloquentia fuere; quos laudat *Cic. in Brut. c. 20. & 55. & de Haruſp. reſp. c. 19.* ¶ Sulpicius Apollinaris Grammaticus, Pertinacis Imperatoris præceptor, laudatur a *Gel. l. 4. c. 17.* ut vir præſtanti literarum ſcientia. Hic Terentii fabularum periochas iambicis verſibus ſcripſit. ¶ Severus Sulpicius Nobilis Gallus, æqualis D. Hieronymi, ſcripſit eleganti, & terſo ſtilo, ut illis temporibus, vitam B. Martini, & duos præterea ſacræ hiſtoriæ libros. Hunc *Joſephus Scaliger in prolegom. de emendat. temp.* Eccleſiaſticorum ſcriptorum puriſſimum merito appellat.

Sultis, *ſe volete, ſe bramate*, ſi vultis, apud veteres, qui eo utebantur ad imperium leniendum. *Plaut. Capt. 2. 2. 96.* Servata iſtum, ſultis, intus ſervi, ne quoquam pedem efferat ſine cuſtode. *Id. Aſin. prol. v. 2.* Hoc agite, ſultis, ſpectatores, nunc jam.

Sum, es, fui, n. anom. *eſſere*, [illegible], Ger. *ſeyn*, Gall. *être*, Hiſp. *ſer*, εἰμὶ, ὑπάρχω, habeo eſſentiam, exiſto. A Grammaticis appellatur verbum ſubſtantivum, quod, cum cætera omnia verba actionem importent, aut paſſionem, ſolum hoc ſubſtantiam rei denotet. Conſtruitur cum nominativo præcedente. *Cic. 3. de nat. Deor.* De Diis, neque ut ſint, neque ut non ſint, habeo dicere. ¶ Vel cum duobus nominativis, uno præcedente, altero ſubſequente. *Cic. de Amic.* Nihil enim ſtabile eſt, quod infidum eſt. ¶ Aliquando verbum *ſum* omittitur. *Virg. 1. Æn.* Tu ne ille Æneas, quem Dardanio Anchiſæ, &c.? *Id. l. 3.* Nam Polydorus ego. ¶ Accipitur etiam pro *vivere*. *Cic. Att. l. 12.* Longumque illud tempus, cum non ero. ¶ Item pro manere, commorari. *Cic. lib. 4. Fam. ep. 7.* Nonne mavis ſine periculo domi tuæ eſſe, quam cum periculo alienæ? *Id. l. 2. de Orat.* Ut hic ſitis hodie. ¶ Item pro expoſitum eſſe, vergere, *eſſere a dirimpetto*, cum accuſ. & prap. *ad*. *Cæſ. l. 1. B. G.* Aquitania a Garumna flumine ad Pyrenæos montes, & eam partem, quæ eſt ad Hiſpaniam. ¶ Item pro ſolere. *Cic. l. 10. Fam. ep. 20.* Quod ſi, ut es, celebes, faceſſam. ¶ Nonnunquam pretium importat, in qua ſignificatione genitivum exigit pretii indeterminati, vel ablativum pretii certi, aut determinati. *Terent. Adelph. 3. 9. 20.* Argentum, quanti eſt, ſumito. *Cic. 1. Offic.* Ita fit, ut conſidentiæ egere pluris ſit, quam cogitare prudenter. *Id. 4. Verr.* Cum in Sicilia ſeſtertiis binis tritici modius eſſet, ad ſummum ternis. ¶ Uſurpatur etiam cum dativo perſonæ æſtimantis. *Cic. l. 15. Fam. ep. 15.* Magni erunt mihi tuæ literæ. ¶ Interdum refertur ad dominium, vel poſſeſſionem, & genitivum poſcit. *Cic. l. 2. Fam. epiſt. 13.* Jam me Pompeii totum eſſe ſcis. ¶ Interdum ad proprietatem, cum genitivo. *Cic. de Sen.* Ut petulantia, ut libido magis eſt adoleſcentum, quam ſenum. ¶ Interdum ad convenientiam, congruentiam. *Cic. 1. de Or. c. 18.* Nitidum quoddam genus eſt verborum, ſed palæſtræ magis, & olei, quam hujus civilis turbæ atque fori. ¶ Interdum ad opus, munus, officium cum gen. *Cic. pro L. Man.* Erit humanitatis veſtræ magnum eorum civium numerum calamitate prohibere. ¶ Significat etiam habere. Tunc eſt tertii ordinis. *Cic. 3. Off.* Nulla enim nobis cum Tyrannis ſocietas, ſed potius ſumma diſtractio eſt. *Terent. Hecyr. prol.* Hecyra eſt huic nomen fabulæ. *Plaut. Amph. prol. v. 19.* Nomen Mercurii eſt mihi. ¶ Item afferre, afficere. Uſurpatur cum duobus dativis. *Cic. 1. Offic.* Cui dedecori eſſe nefas, & vitium judicandum eſt. *Id. l. 2.* Id Reipublicæ eſt ornamento. ¶ In hac acceptione reperitur etiam cum dat. & ablat. *Plaut. Mil. 3. 1. 145.* Nihil me pœnitet jam, quanto ſumptu fuerim tibi. Sed fortaſſe *quanto ſumptu* dativus eſt. Nam dativus quartæ declinationis priſcis ſeculis etiam in u exibat. Adde, quod eo loco alii leg. *ſumptui*. ¶ Significat aptum eſſe, cum dativo. *Ulpian. l. qui penum legat, ff. de pen. leg.* Ariſto notat, etiam quæ eſui, potuique non ſunt, contineri legato. ¶ Denotat etiam laudem, vel vituperationem, partem, ſtatum, affectionem corporis, vel animi, vel quid ſimile. Et uſurpatur interdum cum ablativo, ut *Eſſe animo bono, virili, profuſo, parvo, Eſſe mira alacritate, Eſſe capite, vel ſupercilio raſo*: interdum cum genit. ut *Eſſe nullius conſilii, Eſſe ſibi animi, & fere vulgaris*. *Cic. pro Sex.* Me nullius animi, nullius conſilii fuiſſe confiteor. *Id. l. 6. Fam. ep. 16.* Fac, animo forti, magnoque ſis. *Id. 4. Ver. c. 33.* Eſſe ſummo honore. *Id. 14. Fam. epiſt. 3.* Eſſe ſtudio mirifico erga aliquem. *Id. de Amic.* Siquis ea aſperitate eſt, & immanitate naturæ. *Id. 3. de Leg.* Qua quiſque ſit lege, conditione, fœdere. *Id. l. 16. ep. 13.* Incredibili ſum ſollicitudine de tua valetudine. ¶ Significat etiam accidere, evenire. *Horat. l. 3. od. 1.* Eſt, ut viro vir latius ordinet arbuſta ſulcis. *Cic. Att. l. 3. ep. 21.* Si erit, ut volumus. ¶ Item licere, cum infinit. *Virg. Æn. 6. v. 393.* Nec non & Tityon terræ omniparentis alumnum Cernere erat. *Gell. l. 13. c. 24.* Eſt tamen non uſquam invenire, ita ſcripſiſſe quoſdam. ¶ *Eſſe ab aliquo, & pro aliquo* eſt cum aliquo ſentire, ab aliquo ſtare, alicui favere. *Cic. 2. de Orat. c. 38.* Critolaus erat ab Ariſtotele. *Id. pro Cluent.* Judicia partim nihil contra Habitum valent, partim pro eo ſunt. ¶ *Eſſe ab aliquo* ſignificat etiam ex alicujus familia, vel domo eſſe. *Terent. Andr. 3. 1. 3.* Ab Andria eſt ancilla hæc. *Plaut. Curcul. a. 3. v. 82.* Credo, te eſſe ab illo. ¶ *Apud aliquem recte eſſe*, eſt cum, ejuſque omnia bene ſe habere. *Cic. Att. l. 1. ep. 7.* (al. 3.) Apud matrem recte eſt, eaque nobis curæ eſt, *tutto va bene*. Eodem ſenſu dicimus, bene, vel male eſſe alicui. *Cic. Fam. 16. ep. 12.* Spero ex tuis literis, tibi melius eſſe. *Ter. Adelph. 1. 1. 8.* Cogitat, tibi bene eſſe ſoli, ſibi cum ſit male. ¶ Eſſe apud aliquem, vel cum aliquo, interdum ponitur pro cœnare apud aliquem. *Ter. Heaut. 1. 1. 110.* Dionyſia hic ſunt, hodie apud me ſis, volo. Et 1. 1. 11. Quam vellem Menedemum invitatum, ut nobiſcum hodie eſſet lautius. ¶ Adhibetur interdum eleganti circumlocutione. *Terent. Phorm. 5. 8.* Sin eſt, ut velis manere illam apud te. h. e. Sin vis illam manere, &c. *Horat. lib. 1. ep. 12.* non eſt ut copia major Ab Jove donari poſſit tibi. h. e. non poteſt tibi donari &c. ¶ Præterea infiniti prope ſunt hujus verbi uſus. Eſſe in intimis alicujus, *eſſer de' più intrinſeci*. *Cic. Att. 4. ep. 16.* Sic eſſe in amore, in deliciis, eſſe in gratia cum aliquo, apud *Eund. Verr. 6. c. 1. & Att. 2. ep. 9.* ¶ Eſt mihi in animo, *ho intenzione, ho ſtabilito*. *Id. Att. 3. ep. 21.* ¶ Eſſe in ſpe, ſperare. *Id. Fam. 14. ep. 3.* ¶ Eſſe in mora alicui, *impedirlo, trattenerlo*. *Ter. Andr. 2. 5. 13.* ¶ Eſſe in noxa, *eſſer reo*. *Ter. Phorm. 2. 1. 36.* ¶ Eſt mihi minus cum illo, *non ſon troppo ſuo confidente*. *Cic. Fam. 13. ep. 10.* ¶ *Eſſe in aliqua re* aliquando ſignificat habere, poſſidere. *Cic. Fam. 13. ep. 30.* Nullam arbitremur de ea hæreditate controverſiam eum habiturum, & eſt hodie in bonis. Adde *Verr. 6. c. 6.* ¶ *Eſſe ad aliquid* eſt prodeſſe. *Cato R. R. c. 52.* Eſt ad alvum crudam. ¶ Infinitum *eſſe* ponitur aliquando pro rei natura, *l'eſſenza*, τὸ εἶναι. *Lucret. l. 4. v. 98.* neceſſe eſt Eſſe in imaginibus rariſſis conſiſtere eorum. ¶ In conjunctivo olim uſurpabatur, *ſiem, ſies, ſiet*, pro *ſim, ſis, ſit*. *Cic. in Orat. c. 47.* *Siet* plenum eſt, *ſit* imminutum, licet utare utroque. *Ter. Phorm. 3. 4.* Sin patefit, in probro ſiem. *Plaut. Amph. 1. 1. 34.* Sin aliter ſient animati. Et 3. 2. 43. Irata ne ſiet. ¶ In imperativo ſecunda perſona eſt *es*, & *eſto*. *Terent. Eun. 5. 2. 4.* Bono animo es. *Plaut. Aſin. 4. 1. 56.* Si dixerit, hæc ei multa eſto. ¶ Sæpe *eſto* eſt aſſentientis, & concedentis, *ſia pur, ſia*. *Ter. Heaut. 3. 3. 50.* At mihi fides apud hunc eſt, &c. Ch. Eſto: at certe concedes, &c. *Virg. 7. Æn.* Non dabitur regnis, eſto, prohibere Latinis. ¶ Participia ens, & *futurus* V. ſuis locis.

Sumen, inis, neut. οὖθαρ, ὑπογάστριον, eſtimat venter ſuillus infra umbilicum cum ipſis uberibus, ſumminis olim Romæ in deliciis habitus, præcipue ſi ex primipara exciſus eſſet ſue uno die poſt fœtum editum. *G. Cyr.* [illegible], *ſumen, ſubventrale*. Item [illegible], *ſumea*. Dictum eſt a *ſue*. Non ſuis eſt abdomen. Vel potius eſt a ſugendo, quaſi ſugimen: quæ Nonii ſententia eſt, qui & *Lucilium* pro mulieris uberibus uſum docet c. 6. n. 14. Lucilii autem verba ſunt. Quod ſi nulla poteſt mulier tam corpore duro Eſſe, tamen tenero movear ſuccuſſu lacerto, Et manus uberior lactanti in ſumine ſidat. ¶ Proprie tamen eſt ſumen ea pars ſuilli ventris, qua ubera continentur, ut dictum eſt. *Plin. l. 11. c. 37.* Proxima ejectitiæ eſt occiſa uno die poſt partum. Hujus & ſumen optimum, ſi modo fœtus non hauſerit: ejectitiæ deterrimum. *Martial. l. 13. epiſt. 44.* Eſſe putes nondum ſumen: ſic ubere largo Effluit, & vivo lacte papilla tumet. Alii leg. eſſe potes nudum ſumen. ¶ Tranſlate uſurpatur pro pinguedine, ubertate. *Varro l. 1. de R. R. cap. 7.* Campos Roſeæ Italiæ dixit eſſe ſumen, in quo reliſta pertica poſtridie non appareret propter herbam.

Suminatus, a, um, adject. ut ſuminata caro, apud *Arnob. l. 5.* h. e. cum ſuminis. ¶ Suminata etiam dicitur ſcrofa, quæ lactat ſurculos. *Lamprid. in Alex. Severo, c. 22.* Juſſit, ne quis ſuminatam occideret, ne quis lactantem. h. e. neque ſcrofam, neque ſuculum, ſeu porcellum.

Summa, æ, ſem. *ſomma*, [illegible], Ger. *ein ſumm, hauptbegriff*, Gall. *ſomme, abregé*, Hiſp. *ſuma, [illegible]*, collectio, ſeu quantitas rerum, quæ numerantur. Ita dicitur a *ſummo*, quia vere ſummus eſt is numerus, quo colligitur totum. *Cic. in Hort. apud Non. c. 3. n. 18.* Quid tu, inquam, ſoles, cum rationem a diſpenſatore accipis, ſi æra ſingula probaſti, ſummam, quæ ex ea confecta ſit, non probare? *Id. 1. Off. cap. 18.* Addendo, deducendoque videre, quæ reliqui ſumma fiat. *Id. Attic. 3. ep. 23.* Summam ſubducere, *ſommare*. Sic ſummam conficere. *Id. in Somn. Scip. c. 2.* & ſummam facere. *Id. Ver. 4. cap. 55.* Apud *Sueton. in Domitian. c. 11.* actor ſummarum non dicitur, qui rationibus diſpungendis præeſt. *Plin. l. 9. c. 33.* Qui ſummæ quadringenties ſeſtertium colligebat, *aſcendeva, montava, faceva*, &c. ¶ Uſurpatur ſæpe tranſlate. *Quinctil. l. 2. c. 1.* Hoc per ſingulos annos prorogatum in ſumma proficit. h. e. in cumulum excreſcit. ¶ Dicitur etiam de capite cujuſcunque rei. *Ovid. 1. Amor. eleg. 9. v. 37.* Summa ducum Atrides. h. e. princeps, & caput cæterorum ducum. *Cic. l. 13. Fam. ep. 76.* Summa eſt, in quo mihi gratiſſimum facere poſſis, ſi curaveris, &c. *queſta è la concluſione*. *Id. pro Roſc. Am. c. 31.* Summa Reſpublica in hujus periculo tentatur. *Sen. extrema epiſt. 40.* Summa ergo ſummarum hæc eſt: tardiloquum te eſſe jubeo. *Quinctil. l. 3.* Altera, qua ſignificamus ſummam illam, in qua cauſa vertitur, *il punto principale*. ¶ Summam habere, eſt primum locum obtinere. *Plaut. Trucul. 4. 2. 33.* Salve ſummam habes hic apud nos. Summa rerum, *tutte le coſe*. *Liv. l. 1.* Qui ſummæ rerum præeſſent. *Id. l. 3.* Veniſſetque in periculum ſumma rerum. ¶ Ponitur etiam pro complemento. *Quinctil. l. 3. c. 2.* Huic ſtudium, & incrementum dederit utilitas, ſummam ratio, & exercitatio. ¶ Ad ſummam, *in ſomma*, ut ſummatim comprehendam, ne plura, breviter. *Cic. 1. Off. c. 41.* Ad ſummam, ne agam de ſingulis, &c. *Id. 4. Fin. c. 25.* Ad ſummam ea, quæ Zeno &c. ¶ In ſumma, idem, ac ad ſummam. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. ult.* Droſus erat de prævaricatione a tribunis ærariis abſolutus, in ſumma quatuor ſententiis, cum ſenatores, & equites damnaſſent. *Id. ib. l. 3. ep. 5.* In omni ſumma me ad otium converto, *in ſomma delle ſomme*. Adde *Plin. l. 2. ep. 12.*

Summalis, le, adject. qui ſummam continet, completus. *Tertullian. adverſ. Hermog. c. 32.*

Summanalia, ium, n. 3. liba farinacea in modum rotæ efficta, ut ait *Feſtus*, a *Summanus*, quia eorum in ſacris Summanis uſus erat.

Summano, as, a. e. omnia rapio, ac devoro, Plutonis, ſive Orci inſtar, a *Summanus*. Quidam deducunt e *manus*, ut ſit idem, ac involare, ſive manus vola arripere. Verum obſtat, quod ſecunda ſit porrecta, ut verſus tertius, & quintus ex his, quos infra afferimus, oſtendunt. Sunt enim iambici ſenarii, qui trochæum reſpuunt. *Plaut. Curc. a. 3. v. 43.* LE. Quis tu homo es? CU. Libertus illius, quem omnes Summanum vocant. LE. Summane, Salve. Qui Summanus? fac, ſciam. CU. Quia veſtimenta, ubi obdormivi ebrius, Summano. Ob eam rem me omnes Summanum vocant.

Summanus, i, m. ᾅδης, Plutonis cognomentum, a Manibus, quaſi ſummus Manium, ut ſcribit *Capella l. 2.* quanquam *Ovid. 6. Faſtor. v. 731.* tanquam incerti alicujus Dei meminit, & de quo non conſtet, cum inquit: Reddita, quiſquis is eſt, Summano templa feruntur. Huic Deo nocturna fulgura attribuebantur, ſicut Jovi diurna, ut *Plin. l. 2. c. 52.* docet. Templum habuit Romæ, eodem *Plin.* teſte *l. 29. c. 4.* non longe ab æde Juventutis. Mentionem ejus fecit & *Cic. l. 1. Div. c. 10.* & *Plaut. Bacch. 4. 8. 34.* ubi & *Submanus* legitur

Sum-

Digitized by Google

Summarium, rii, n. *ſommario*, Ger. *auſſʒug*, Gall. *ſommaire*, Hiſp. *ſumeria*, ἐπιτομή, idem quod breviarium, a *ſumma*. *Sen. ep.* 39. Vide, ne plus profectum ſit ordinaria oratio, quam quæ nunc vulgo breviarium dicitur, olim cum Latine loqueremur, ſummarium dicebatur.

Summarius, ii, m. *primario*, princeps, primarius. *Cic. Attic. l.* 10. *ep.* 1. Niſi forte ille ſummarius ei poteſt perſuadere, ut &c. ita legit *Lambinus*. Videtur autem Cicero perſtringere aliquem ex factione Cæſaris, qui cæteris antecellere vellet, vel etiam ipſi Cæſari, qui ſummo rerum imperium affectabat. Verum Critici fere omnes eam lectionem ſuſpectam habens: itaque alii *Summoneas*, alii *nummarias*, alii *Namacias*, alii denique aliquid aliud omnino diſſimile ſubſtituunt.

Summas, atis, com. *primate*, *principe*, *primario*, ..., Ger. *derobſt*, Gall. *primat*, Hiſp. *grande*, *principal*, ἄριστοι, optimat, primas, princeps civitatis, a *ſummus*. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 90. Nunc tibi hæc ego loquor, deliciæ ſummatum virum. *Apul. l.* 11. Benevolis præceptis ſummatis Deæ recreatus. h. e. Iſidis Deæ præpotentis. *Sidon. l.* 9. *ep.* 6. Puella moribus, natalibuſque ſummas.

Summatim, adverb. *ſommariamente*, *brevemente*, Ger. *zu oberſt*, Gall. *ſommairement*, *brief*, Hiſp. *brevemente*, κεφαλαιωδῶς, ἐν ἐπιτομῇ, in ſumma, breviter, & omnibus quaſi ſimul comprehenſis. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 16. Dum hæc, quæ longiorem deſiderant orationem, ſummatim tibi perſcriberem. *Id. l.* 10. *Fam. ep.* 28. Sed illa cognoſces ex aliis, a me pauca, & ea ſummatim. ¶ Aliquando etiam ſummatim a *ſummus* fit, & ſignificat a ſumma extremitate, per ſummum. *Col. de arb. l.* 3. *cap.* 6. Sin autem eo uſque exaruit (ſcilicet vineæ truncus) ut curvari non poſſit, primo anno ſummatim, ſed ne radices eruas, aut lædat, ablaqueato.

Summatus, us, m. *ſignoria*, πρωτεῖον, ἀρχή, imperium, & rerum ſumma, principatus. *Lucret. l.* 5. *v.* 1141. Imperium ſibi cum, ac ſummatum quiſque petebat.

Summe, adverb. *ſommamente*, Ger. *zum hœchſten*, Gall. *extremement*, Hiſp. *muy grandemente*, ὡς τὰ μάλιστα, maxime, excellenterque. Jungitur fere nominibus poſitivis; raro ſuperlativis. *Cic. lib.* 13. *Fam. epiſt.* 19. Tale enim tuum judicium de homine eo, quem ego unice diligo, non poteſt mihi non ſumme eſſe jucundum. *Plin. epiſt.* 11. (al. 27.) *lib.* 10. Habui illum Quæſtorem in Conſulatu, mei ſumme obſervantiſſimum.

Summergo, V. Submergo.

Summitas, atis, f. *ſommità*, *altezza*, ..., Germ. *die hœhe*, Gall. *ſommet*, Hiſp. *cima*, ἄκρα, vertex, ſive faſtigium, altitudo. *Pallad. l.* 3. *tit.* 6. Ut quatuor pedibus a terra ſummitas ejus (vitis) inſurgat. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 6. Cum duæ ſummitates duabus interjectionibus vinciuntur. *Cenſorin. de die nat. c.* 13. Ad terræ ſummitatem.

Summitto. V. Submitto.

Summo, adverb. *in fine*. *Quint. l.* 7. *c.* 1. Ut potes primo firmum eſſe ponendum, ſummo firmiſſimum, imbecilliora medio, quia & initio movendus ſit judex, & ſummo impellendus.

Summœnianus, a, um, adject. Summœnianæ dicebantur meretrices, quæ Romæ ſub ipſis urbis mœnibus in fornicibus habitabant. *Martial. l.* 3. *ep.* 82. Summœnianas cœnet inter uxores. Adde *l.* 11. *ep.* 62.

Summœnium, ii, neut. locus Romæ ſub mœnibus, ubi meretrices proſtabant. *Martial. lib.* 1. *epigr.* 35. At meretrix abigit teſtem veloque, ſeraque. Nullaque Summœni fornice rima patet. Alii leg. *ſi memini*.

Summopere, adv. *ſommamente*, ..., Germ. *zum hœchſten*, Gall. *extremement*, Hiſp. *muy grandemente*, μάλιστα, maxime, vehementiſſime. *Cic. de Invent. l.* 1. *c.* 8. Vitia vero hæc ſunt certiſſima exordiorum, quæ ſummopere vitare oportebit.

Summotenus, adverb. *fino alla ſommità*. *Apulej. l.* 3. *Metam.* Floribus celeriter ſciſſis, ac floreſcentibus ſummotenus.

Summoveo. V. Submoveo.

Summula, æ, f. parva ſumma. *Sen. ep.* 76 Summulas minutas diſtribuit flentibus ſervis. *Juvenal. ſat.* 7. *v.* 174. Summula ne pereat.

Summum, i, neut. ſumma, ſeu altiſſima pars, faſtigium, vertex. *Cic. de Div. c.* 57. Bacillum incurvum, & leviter a ſummo inflexum. *Idem* 3. *Fin. c.* 14. Qui demerſi ſunt in aqua, nihilo magis reſpirare poſſunt, ſi longe non abſunt a ſummo, quam etiam ſi eſſent in profundo.

Summum, adv. *al più*, τὸ μέγιστον, τὸ ἀνώτατον, ad ſummum. *Cic.* 3. *Verr.* Duo millia nummum, aut ſummum tria dediſſet. *Id. Att. l.* 12. *epiſt.* 43. Scies igitur fortaſſe cras, ſummum perendie.

Summus, a, um, *ſommo*, *ſupremo*, ὕπατος, ὑπέρτατος, ἔσχατος, ſupremus, altiſſimus, a ſuperimus per Syncopen. *Virg.* 4. *Æn.* Summoque ulularunt vertice Nymphæ. *Nepos in Annib. c.* 9. Amphoras complet plumbo, ſummas operit auro. h. e. ſummam amphorarum partem. *Cic.* 4. *Fin. c.* 23. Ad ſummam aquam appropinquare, a *fior d' acqua*. ¶ Ponitur etiam pro extremo, ſive ultimo. *Virg.* 2. *Æn.* Venit ſumma dies, & ineluctabile tempus Dardaniæ. *Cic. in Hort.* apud *Non. c.* 5. *n.* 440. Vixit ad ſummam ſenectutem valetudine optima. ¶ Item pro maximo, præſtantiſſimo, ampliſſimo. *Cic. pro L. Man.* In ſummo Imperatore quatuor has res ineſſe oportere, &c. *Id. ibid.* Omnia ſumma in eo ſunt. *Id.* 3. *de Leg. c.* 16. Utinam illo animo, atque virtute nobiſcum verſari in ſumma republica, quam in municipali maluiſſes. h. e. in Romana. ¶ Aliquando pro laudabili, glorioſo. *Virg.* 9. *Æn.* Me ne igitur ſocium ſummis adjungere rebus, Niſe, fugis? ¶ Item pro nobili, illuſtri. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 18. Summo loco natus. *Plaut. Moſtell.* 5. 2. 10. Summis nati generibus. ¶ Summa hiems dicitur, cum maxime ſævit, *il cuor dell' inverno*. *Cic.* 13. *Fam. epiſt.* 60. Quod pro ſalute mea multa pericula adierit, ſæpe ſumma hieme navigarit. Sic *Verr.* 7. *cap.* 31. Summa æſtas. ¶ Summa res, eſt idem quod ſumma rerum. *Virg.* 2. *Æn. v.* 322. Quo res ſumma loco, Panthu? *Tacit. hiſt.* 4. *c.* 71. Summæ rei periculum facere. ¶ Summus amicus, *amico intrinſeco*. *Ter. Phorm.* 1. 1. Amicus ſummus meus, & popularis Geta. ¶ Aliquando ſummus ſine ſubſtantivo ponitur, ſed intelligitur *amicus*. *Ter. Eun.* 2. 2. Plurima ſalute Parmenonem ſummum ſuum impertit Gnatho. ¶ Ad ſummum, *al più*, *al più*. *Cic. pro Mil.* Unus, aut ad ſummum duo inventi ſunt, qui Milonis cauſam non probarent. h. e. non plures, quam unus, aut duo ex omnibus. ¶ A ſummo bibere, eſt, quod Græci dicunt ἐν κύκλῳ πίνειν, h. e. ab eo conviva, qui ſummus, h. e. primo loco accumbit, uſque ad imum. *Plaut. Perſ.* 5. 1. 19. A ſummo ſeptenis cyathis committe hos ludos. *Id. Aſin.* 5. 2. 41. Da, puer, ab ſummo. tu interibi ab imo da ſuavium. V. *Accumbo*.

Summuſſo, as, n. 1. tacite muſſo. *Ennius* apud *Feſtum*. Quintus in occulto ſummuſſabat. *Accius ibid.* Non decet jam ſummuſſare.

Summuſſus, i, m. *Feſtus*: Summuſſi dicebantur murmuratores. *Nævius*, odi, inquit, ſummuſſos.

Summuto, V. Submuto.

Sumo, is, ſumpſi, & ſumſi, ſumptum, & ſumtum, a. 3. *pigliare*, ..., Germ. *nehmen*, Gall. *prendre*, Hiſp. *tomar*, λαμβάνω, capio, accipio, a *ſub*, & *emo*, quod antiquis notabat tollere, ut docet *Feſtus*. *Cic. de Clar. Orat. c.* 19. A Nævio ſumpſiſti multa, ſi fateris, vel ſi negas, ſurripuiſti. *Id.* 2. *Agr.* Itaque bono animo legem ſumpſi in manus. *Id.* 4. *Acad.* Hæc autem, quæ jam dicam, ſunt ſumpta de primo. ¶ Nonnunquam accipitur pro arrogare ſibi, ſive attribuere, vendicare. *Cic. pro Planc. c.* 1. Quanquam non tantum mihi ſumo, judices, neque arrogo, ut &c. *Id. Fam.* 13. *ep.* 50. Sumpſi hoc mihi, ut ſcriberem. *Id.* 2. *de Orat. c.* 72. Duo illa mihi pro meo jure ſumo. ¶ Item aliggere, ſuſcipere. *Horat. l.* 1. *ep.* 3. Quis ſibi res geſtas Auguſti ſcribere ſumit? *Cic. Fam.* 16. *ep.* 11. Sumere regionem aliquam tuendam. *Id. in Vatin. c.* 11. Sumere inimicitias. *Id.* 1. *Acad. c.* 2. Studium aliquod ſibi ſumere. *Tac.* 4. *Ann. cap.* 3. Sumitur in conſcientiam Eudemus, *viene eletto per confidente*. ¶ Item pro emere. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 23. Tanti iſta quatuor, aut quinque ſumpſiſſi. ¶ Item pro conſumere. *Ter. Adelph.* 5. 3. 68. I ergo intro, & cui rei opus eſt, hilarem hunc ſumamus diem. *Id. Heaut.* 4. 3. 15. Fruſtra operam, opinor, ſumo, *perdo il tempo*. ¶ Item impendere, ſumptus facere, *ſpendere*. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 9. Minus certe in hiſce rebus ſumptum eſt ſex minis. ¶ Eſt etiam Dialecticorum verbum, & ſignificat ponere aliquid, quod tanquam certum habeas, *ſupporre*. *Lucret. lib.* 1. *v.* 973. Alterutrum fatearis enim, ſumaſque, neceſſe eſt. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 31. Beatos eſſe Deos, ſumpſiſti; concedimus. *Id.* 2. *Divin. cap.* 49. Ea ſumunt ad concludendum, quorum iis nihil conceditur. ¶ Sumere obſequium animo, eſt animo obſequi. *Plaut. Bacch.* 4. 12. 8. Ego dare me ludum meo gnato inſtitui, ut obſequium animo ſumere poſſit. ¶ Sumere ſupplicium, eſt punire. *Cic.* 7. *Verr. c.* 29. Dixit ſe de vero archipirata ſumpſiſſe ſupplicium. *Virg. Æn.* 12. *in fine*. Pœnam ſcelerato ex ſanguine ſumit. ¶ Sumere prælium, eſt inire, *far battaglia*. *Sueton. in Cæſ. c.* 60. Prælia non tantum deſtinato, ſed ex occaſione ſumebat. ¶ Sumere ſpiritus, animos, ſuperbiam dignam meritis, *prendere coraggio*, *inanimirſi*. Primum eſt *Cæſ. l.* 1. *B. G.* alterum *Tacit.* in *Agric. c.* 31. tertium *Horat. l.* 3. *od.* 30. ¶ Sumere mortem, *darſi la morte*. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 12. Tanquam uxor ſponte mortem ſumpſiſſet. ¶ Sumere mutuum, & ſumere pecunias mutuas, *tor' ad impreſtito*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 187. & *Cic.* 3. *Verr. cap.* 30.

Sumptifacio, is, a. 3. *far ſpeſa*, *ſpendere*, *conſumare*, δαπανάω, facio ſumptum. *Plaut. Caſ.* 3. 7. 1. Si nunc me ſuſpendam, meam operam luſerim, & præterea operam reſtim ſumptifecerim.

Sumptio, onis, f. 3. λῆψις, λῆμμα, actus ſumendi. *Cato de R. R. cap.* 152. Si ſumpſerit, in ſingulas ſumptiones, &c. ¶ Ponitur etiam pro aſſumptione. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 53. Sed demus tibi iſtas duas ſumptiones, ea, quæ λήμματα appellant Dialectici, ſed nos Latine loqui malumus.

Sumptito, as, n. 1. freq. a ſumo. *Plin. l.* 25. *c.* 5. Ut pleriqꝫ ſtudiorum gratia ad perdiſcenda ſcribunt, quæ commentabuntur, ſæpius ſumptitaverint.

Sumptuarius, vel Sumtuarius, a, um, δαπανηρικός, quod ad ſumptum pertinet. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 7. Tu, velim, e Pollice cognoſcas rationes noſtras ſumptuarias. ¶ Lex ſumptuaria eſt, quæ de moderandis ſumptibus lata eſt, quam Cato cibariam appellat, quia præcipue de ſumptibus cœnarum erat. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 26. Lex ſumptuaria, quæ videtur λιτότητα, (*frugalitatem*) attuliſſe, ea mihi fraudi fuit. ¶ Leges omnes ſumptuarias diligenter enumerat *Gell. l.* 2. *c.* 24. iterumque *Roſin. Antiquit. Roman. l.* 8. *c.* 13.

Sumptuoſe, adv. *ſontuoſamente*, δαπανηρῶς, cum magno ſumptu. *Catull. ep.* 144. (al. 48.) Vos convivia lauta ſumptuoſe De die facitis. *Cic. in Catil.* 2. *cap.* 19. Qui ſe inſperatis, repentiniſque pecuniis ſumptuoſius, inſolentiuſque jactarunt.

Sumptuoſitas, atis, fem. *ſpeſa grande*, magnus ſumptus. *Sidon. l.* 9. *ep.* 6. Quantum de bonuſculis avitis paternisque ſumptuoſitas domeſticæ charybdis abligurriſſet.

Sumptuoſus, vel Sumtuoſus, a, um, *ſontuoſo*, *ſplendido*, Germ. *koſtlich*, Gall. *ſomptueux*, Hiſp. *coſtoſo*, δαπανηρός, qui magnos ſumptus facit. *Cic. in Parad.* Venio enim jam ad ſumptuoſos, relinquo iſtum quæſtuoſum. ¶ Sumitur etiam paſſive, pro eo, in quod magnus ſumptus fit, aut factus eſt, *di grande ſpeſa*. *Cic. in Piſon.* Nihil apud hunc lautum, nihil elegans, nihil exquiſitum, ne magnopere quidem præter libidines ſumptuoſum. *Id. Pæto*, *lib.* 9. *Fam. ep.* 23. Expecta igitur hoſpitem cum minime edacem, tum inimicum cœnis ſumptuoſis. *Id. Q. Fr. lib.* 3. *ep.* 8. Ludi ſumptuoſiores. *Senec. l.* 4. *Controv.* 25. Cœna ſumtuoſiſſima.

Sumptus, vel Sumtus, us, m. *ſpeſa*, Germ. *koſten*, Gall. *dépenſe*, Hiſp. *gaſto*, δαπάνη, impenſa, a *ſumo*, quod inter cætera ſignificat impendo, quia ſumptu pecunia inſumitur, ſive impenditur. *Cic. pro Cluent.* Jam in Romæ vixerint, quibus conviviis, quibus flagitiis, quantis, & quam profuſis ſumptibus. *Verr.* 6. *cap.* 10. Facere ſumptum magnum in prandium. *Cic. Att. lib.* 11. *ep.* 13. Suppeditare ſumptum alicui. Et *l.* 8. *ep.* 6. Mutuari ab aliquo in ſumptum, *torre ad impreſtito per iſpendere*. *Id.* 2. *de Invent. cap.* 19. Dare ſumptum alicui, *dar da ſpendere il ſuo mantenimento*, (*Terent. Adelph.* 3. 3. 17. dare minam in ſumptum dixit.) *Id. Cic. Q. Fr. lib.* 3. *ep.* 1. Ponere ſumptum in aliqua re. *Id.* 2. *Invent. cap.* 38. Inſumere ſumptum in aliquam rem. Sic impendere ſumptum ad incertum caſum. *Id. Ver.* 5. *c. ult.* Et ſumptus eſſe alicui. *Id. Attic.* 5. *ep.* 14. Et ſumptum minuere. *Id.* 3. *Fam. ep.* 8. *ſminuir la ſpeſa*. ¶ Olim in genitivo ſumpti dicebant, ut in cæteris nominibus quartæ declinationis. *Cato c.* 51 *R. R.* Eo ſumpti opus eſt. Adde *Plaut. Trinum.* 2. 1. 21.

Sumptus, Sumtus, a, um, *preſo*, *pigliato*, λαμβανόμενος, acceptus, particip. a ſumo. *Cic. de Am. c.* 1. Ego autem a patre ita eram deductus ad Scævolam ſumpta virili toga. *Id. pro Rab. Poſth. c.* 10. Vide hos quaſi ſumptos dies ad labefactandam illius dignitatem.

Sunium, n. 2. *Capo delle Colonne*, prom. Atticæ, inter Piræum portum Athenarum ad Occ. & prom. Leonum Eubææ in Bor. cum opp. cogn. *Ter. Eun.* 1. 2. 35.

Suno. V. Sino.

Suo, is, ſui, ſutum, a. 3. *cucire*, ..., Germ. *bützen*, Gall. *coudre*, Hiſp. *coſer*, ῥάπτω, eſt ſarcire, partes duas vel panni, vel alterius rei invicem conjungere, & colligare. *Gell. l.* 17. *c.* 3. Pleraſque naves loris ſuebant. V. *Sutus*. ¶ Capiti alicujus ſuere aliquid, proverbialis dictio, quæ ſignificat, doli, vel mali aliquid alicui machinari. *Terent. Phorm.* 3. 2. 6.

Suovetaurilia, V. Solitaurilia.

Supet, jacit: unde diſſipet, disjicit. *Feſtus*.

Supellecticarius, a, um, quod ad ſupellectilem ſpectat, ut ſupellecticarius ſervus, cui ſupellectilis cura commiſſa eſt. *Ulpian. l.* 12. *Dig. de inſtr. vel inſtrum. leg.* & ſupellecticarius, abſolute apud *Petron. in Satyr.*

Supellex, ectilis, f. *ſuppellettile*, *maſſarizie*, *arneſi di caſa*, *mobile di caſa*, ..., Ger. *hausſrath*, Gall. *meubles*, *menage*, Hiſp. *obras*, σκεῦος, ἐπιπλα, domeſticum familiæ inſtrumentum, quod neque argento, auróve facto, vel veſti adnumeratur, ut definit *Pomponius l.* 1. *ff. de ſupell. leg.* Hoc nomine, ut inquit *Paulus l.* 33. *Dig. cit.* 10. *leg.* 3. continentur menſæ, trapezophora delphica, ſubſellia, ſcamna, lecti inargentati, culcitæ, toralia, mappæ villoſæ, vaſa aquaria, pelves, aquiminaria, candelabra, lucernæ, trulla, vaſa ænea vulgaria, id eſt quæ non proprio ſunt loco attributa, præterea capſæ, armaria, vitrea eſcaria, & potoria. ¶ Originem vocis affert *Labeo* apud *Celſ. ibid. leg.* 7. ex eo, quod olim legatis proficiſcentibus locarentur, quæ *ſub pellibus* uſui forent. *h. e.* ſub tentoriis. *Virg.* 1. *Georg.* Viliſque ſupellex, Arbuteæ crates, & myſtica vannus Iacchi. *Cic.* 4. *Verr.* Supellex ex ære elegantior, & Deliaca, & Corinthia. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Cic.* 1. *de Or.* In Oratoris inſtrumento tam lautam ſupellectilem nunquam videram. *Id. de Am. c.* 15. Amicos parare, optimam, & pulcherrimam vitæ, ut ita dicam, ſupellectilem. ¶ In ablativo æque recte dicitur *ſupellectile*, & *ſupellectili*. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Denas argenti libras in ſupellectile eximiæ dabant. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 13. Ornat tabernaculis, centuriis, ſupellectili. ¶ Veteres dixere etiam *ſupellectilis* in recto caſu, teſte *Feſto*. ¶ In plurali numero quidam dicunt neutra poſitione *ſupellectilia*, ſed nullo id Latino exemplo probant.

Super, ..., *ſopra*, Ger. *auff*, Gall. *ſur*, Hiſp. *ſobre*, ὑπέρ, præpoſitio ex iis, quæ accuſativo, vel ablativo inſerviunt, ſecundum ſignificationis diverſitatem, a voce Græca allata, aſpiratione in ſ commutata, & υ in u. Quidam hoc diſcriminis eſſe voluerunt inter ſuper, & ſupra, quod ſuper continuitatem, ſeu contiguitatem importet, ut *Sedeo ſuper lapidem*, ſupra dicatur de iis, quæ interjecto ſpatio imminent, ut *Nubes impendent ſupra nos*. Sed hæc differentia perpetua non eſt, ut ſatis conſtat *Livii* teſtimonio *l.* 44. ubi ſic habet: Ubi citra muros, ſupra, ſubterque terram, per dies vigintiquinque pugnatum eſt. Item illo *Hor. lib.* 2. *ſat.* 8. *v.* 20. Nomentanus erat ſuper ipſum, Porcius infra. Item illo *Suet. in Aug. c.* 43. Superque ſe ſubſellio ſecundo collocavit. hoc eſt in loco ſuperiore, & honoratiore. Item illo *Curtii l.* 8. *c.* 5. Polyperton, qui

cuba-

Digitized by Google

cubabat ſuper Regem. V. *Accumbo*. ¶ In hac acceptione accuſativum exigit, ſive conjungatur cum verbis motus ad locum, ſive cum verbis ſtatus in loco. *Cic. l. 2. de Leg.* Demetrius ſuper tumulum noluit quidquam ſtatui. *Id. 2. Fin.* Super eam (aſpidem) aſſidere. ¶ A Poetis tamen interdum cum ablativo cum verbis ſtatus in loco uſurpatur. *Virg. 1. Ecl.* Hic tamen hac mecum poteris requieſcere nocte, Fronde ſuper viridi. ¶ Ponitur etiam pro ultra, cum acc. *Virg. 6. Æn.* Super & Garamantas, & Indos Proferet Imperium. ¶ Item accipitur pro *præter*. *Virg. 2. Æn.* O mihi ſola mei ſuper Aſtyanactis imago. h. e. o imago, quæ mihi ſola remanet præter, vel poſt imaginem mei Aſtyanactis. Alii explicant, *ſupereſt*. *Suet. in Vitell. c. 13.* Famoſiſſima ſuper cæteras fuit cœna ei data adventitia a fratre. Et cum ablat. *Silius l. 11. v. 142.* His ſuper exciſam primori Marte Saguntum. *Oltre a queſte coſe*. ¶ Item pro *pluſquam*, cum acc. *Suet. in Aug. c. 35.* Erant enim ſuper mille, & quidam indigniſſimi. *Tac. l. 13. Ann. cap. ult.* Quæ ſuper octingentos, & quadraginta annos Remi, Romulique infantiam texerat. ¶ In hac acceptione etiam cum ablativo juncta legitur. *Suet. in Aug. c. 38.* Super triginta ducibus juſtos triumphos, &c. ¶ Super ſomnum eſt ſervus a cubili. V. *Somnus*. ¶ Ponitur etiam pro *de*, cum abl. *Virg. 1. Æn.* Multa ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore multa. *Cic. Att. l. 16. ep. 6.* Hac ſuper re ſcribam ad te Rhegio. Ubi adverte, aliquando *ſuper* ſuo caſui poſtponi. Sic & *Tac. 11. Ann. c. 23.* Multus ea ſuper re rumor. ¶ Aliquando notat *pro*. *Virg. 4. Æn. verſ. 233.* Nec ſuper ipſe ſua molitur laude laborem. ¶ Aliquando *in*. *Virg. 9. Æn.* Ac veluti pleno lupus inſidiatus ovili Nocte ſuper media. Quidam exponunt, ultra mediam noctem. Sic ſuper cœnam, eſt cœnæ tempore. *Plin. l. 4. ep. 22.* Et, ſuper vinum & epulas. *Curt. l. 8. c. 4.* ¶ Super omnia, *ſopra tutto*, *più di tutto*, *ſpezialmente*. *Virg. 8. Æn. v. 303.* Super omnia Caci ſpeluncam adjiciunt. *Ovid. 6. Met. verſ. 927.* fruſtra clamato ſæpe parente, ſæpe ſorore ſua, magnis ſuper omnia Divis. ¶ Uſurpatur etiam adverbialiter, ſine caſu; & ponitur pro *deſuper*. *Virg. 9. Æn.* Et ſuper a vallo proſpectant Troes. ¶ Interdum pro *inſuper*, *amplius*. *Virg. 2. Æn.* Cui neque apud Danaos uſquam locus, & ſuper ipſi Dardanidæ infenſi pœnas cum ſanguine poſcunt. Al. leg. *inſuper*. *Cic. pro R. Com.* Satis, ſuperque habere dicit. ¶ Interdum pro *præter*. *Liv. l. 27. c. 20.* Marcellus etiam adverſo rumore eſſe, ſuper quam quod primo male pugnaverat, *oltrecchè*. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 65.* Pœnas dedit uſque ſuperque, quam ſatis eſt, *aſſai più del neceſſario*.

Super, adject. *ſuperiore*, ſuperior, ſupernus. *Lucret. l. 5. v. 649.* Naturam, quam totus habet ſuper ignis, haberent. *Cato R. R. c. 149.* Ubi ſuper, inferque vicinus permittet.

Supĕra, idem ac ſupra, apud vet. ut notat *Priſc. l. 14.* *Cic. in Arat.* Torvu' draco ſerpit ſubter, ſuperaque retorquens Se ſe. *Lucr. l. 1. v. 429.* Id, quod jam ſupera tibi paulo oſtendimus ante.

Superabĭlis, & le, o. 2. *ſuperabile*, ἐυκράτητος, quod facile ſuperari poteſt. *Liv. l. 25. c. 23.* Humilioremque aliquanto priſtina opinione ſua, & cæterorum omnium ratus eſſe, & vel mediocribus ſcalis ſuperabilem. *Ovid. l. 5. Triſt. el. 8.* Scilicet ut per vim non eſt ſuperabilis ulli.

Superablŭo, is, a. 3. *Avien. in deſcript. Orbis Terræ, v. 881.* Caſpinam lata terram ſuperabluit unda.

Superabundo, as, n. 1. *ſoprabbondare*, עָדַף, Germ. *gar uberfluſſig ſeyn*, Gall. *abonder*, Hiſp. *ſobrar*, *reboſar*, περιττεύω, redundo, ſuperfluo. *Ulp. l. non ſolent, ff. de reg. jur.* Non ſolent, quæ ſuperabundant, vitiare ſcripturas. Adde *Macrob. l. 2. in ſomn. Scip. c. 14.*

Superacervo, as, a. 1. coacervo, acervum ſuper acervum impono. *Tertul. l. 2. ad Nation. c. 15.*

Superaccommŏdo, as, a. 1. *aggiuſtare ſopra*. *Celſus l. 8. c. 10.* Ferulæ ſuperaccommodandæ ſunt, quæ oſſa contineant.

Superaddĭtus, a, um, *aggiunto ſopra*. *Virg. 3. Ecl.* Lenta quibus torno facili ſuperaddita vitis.

Superaddo, is, a. 3. *aggiunger ſopra*, ἐπιπροστίθημι. *Virg. Ecl. 5.* Et tumulum facite, & tumulo ſuperaddite carmen.

Superaddūco, is, a. 3. *condurre di più*. *Plaut. Trucul. 2. 6. 53.* Quot ancillæ ſunt jam? Quin etiam ſuperadducas, quæ mihi comedint cibum?

Superadjicio, is, a. 3. *aggiungere*, ſuperaddo. *Apic. l. 7. c. 4.* Ubi offellæ coctæ fuerint, ſuperadjicitur his hæc conditura.

Superadĭmo, is, a. 3. inſuper adimo. *Ammian. l. 14. c. 7.* Poſt ſtatuas dejectas ſuperadimenda vita.

Superadornātus, a, um, adject. *ornato di ſopra*. *Senec. l. 4. quæſt. nat. c. 1.* Signorum coagmenta ſolvuntur, nullum materiæ ſuperadornatæ manet operimentum.

Superadſto, as, o. 1. *ſtar ſopra*. *Liv. l. 10. c. 5.* Male denſatus agger mole ſuperadſtantium in foſſam procubuit. *Manil. l. 1. v. 637.* Vorticibus ſuperadſtantem, mediumque ſecantem Cælum.

Superaggĕro, as, a. 1. aggere impleo. *Colum. l. 12. c. 44.* Scrobs ea humo, quæ fuerat egeſta, ſuperaggeratur.

Superăgo, is, ſupra aliquid ago, ſeu duco. *Tibul. l. 4. eleg. 1. v. 157.* Sed durata riget denſam in glaciemque nivemque; Quippe ubi non unquam Titan ſuperegerit ortus. Poſſis & diviſim legere *ſuper egerit*.

Superallĭgo, as, a. 1. *legar ſopra*, ἐπιδέω, ſuperne alligo. *Plin. l. 30. c. 6.* Quidam recentem ſuperalligant.

Superambŭlo, as, a. 1. *camminar ſopra*. *Sedul. l. 3. v. 226.* calcatas Dominus ſuperambulat undas.

Superamentum, i, n. quod ſuperat, & ſuperfluum eſt. *Ulp. leg. ligni, §. Offilius, ff. de legat. & fideicom. 3.* Etiam virgulæ, & cremia, & ſarmenta, & ſuperamenta materiarum, & vitium ſtirpes, atque radices continebuntur.

Supĕrans, antis, o. 3. περιέχων, *che ſupera*. *Virg. 5. Æn. v. 473.* Hic victor ſuperans animis, tauroque ſuperbus. *Lucr. l. 5. v. 395.* Cum ſemel in terra fuerit ſuperantior ignis. *Solinus c. 2. (al. 8.) de Italia.* Mons Veſulus ſuperantiſſimus inter juga Alpium.

Superanteactus, a, um, ut ſuperanteacta ætas. h. e. acta, *età paſſata*, *anni traſcorſi*. *Lucret. l. 2. v. 673.* Cur ſuperanteactam ætatem meminiſſe nequimus?

Superargumentans, tis, particip. inſuper argumentans. *Tertul. adverſ. Hermog. c. 27.*

Superaſpergo, is, *ſpargere ſopra*, ſuper ſpargo. *Apic. l. 4. c. 2.* Piperis pulverem ſuperaſperges.

Superatĭo, onis, f. *il ſuperare*, actus ſuperandi. *Vitruv. l. 3. in præfat.* In ambitione certationis contrariorum ſuperatio.

Superātor, oris, m. *vincitore*. *Ovid. 5. Faſt. v. 541.* Populi ſuperator Hetruſci.

Superātrix, icis, f. *ſuperatrice*. *Inſcript. apud Fabret. pag. 383.* Aureliæ omnium ratro temporum caſtarum ſuperatrici.

Superattollo, lis, a. 3. *alzar ſopra*. *Plaut. Caſ. 4. 4. 1.* Senſim ſuperattolle limen pedes, nova nupta. h. e. tolle pedes ſuper limen.

Superattrăho, is, a. 3. extollo, ſurſum traho. *Avien. in Arat. v. 1255.* Argo quod puppim curvis ſuperattrahit oris.

Superātus, a, um, *ſuperato*, *vinto*, ἐπικρατηθείς. *Ovid. 12. Met.* Bello ſuperatus Amyntor.

Superba, bæ, f. herba, quam & chamæmelon vocant. *Apulej. de herb. c. 23.*

Superbe, adv. *ſuperbamente*, *altieramente*, Germ. *hoffertiglich*, Gall. *fierement*, Hiſp. *altivamente*, ὑπερηφάνως, elate, faſtuoſe. *Liv. l. 4.* Superbe a Samnitibus, qui Capuam habebant, Cumaſque, Legati prohibiti commercio ſunt. *Cic. pro Leg. Man. c. 5.* Legati quod erant appellati ſuperbius. *Id. in Piſon. c. 27.* Cujus tu ſuperbiſſime decreta, & preces repudiaſti.

Superbĭa, æ, f. *ſuperbia*, גאון, Ger. *hoffart*, Gall. *orgueil*, *fierté*, Hiſp. *ſobervia*, *altivez*, ὑπερηφανία, ſupergrediens elatio, arrogantia, inſolentia. *Cic. 1. Off. c. 26.* Atque etiam in rebus proſperis, & ad voluntatem noſtram fluentibus, ſuperbiam magnopere, faſtidium, arrogantiamque fugiamus. *Id. 1. de Orat.* Quod ego non ſuperbia, atque inhumanitate faciebam. *Horat. l. 3. od. 10.* Ponere ſuperbiam. *Plaut. Merc. 5. 1. 10.* Abjicere ſuperbiam. ¶ Interdum uſurpatur in bonam partem. *Horat. l. 3. od. ult.* Sume ſuperbiam Quæſitam meritis, & mihi Delphica Lauro cinge volens Melpomene comam, *ſpiriti generoſi*. ¶ Translata *Vitruv. l. 7. c. 3.* Semper album opus, propter ſuperbiam candoris, non modo ex propriis, ſed etiam ex alienis ædificiis concipit fumum.

Superbĭbo, is, a. 3. ἐπιπίνω, eſt poſt cibum, potumque aſſumptum alium potum ſuperingerere. *Plin. l. 22. c. 2.* Aquæ potum interponere utiliſſimum, itemque jugi ſuperbibere ebrietati.

Superbifĭcus, a, um, γαυρωτικός, quod ſuperbum facit. *Senec. Herc. Fur. v. 58.* Et ſuperbifica manu Atrum per urbes ducit Argolicas canem. hoc eſt quæ ſuperbum eum facit ob tam multas victorias.

Superbiloquentĭa, f. *parlar ſuperbo*, μεγαληγορία, elatus, atque arrogans ſermo, *Cic. 4. Tuſc. c. 16.* Impendere apud Inferos ſaxum Tantalo faciunt ob ſcelera, animique impotentiam, & ſuperbiloquentiam.

Superbĭo, is, n. 4. *inſuperbire*, זד, Ger. *ſtoltz ſeyn*, Gall. *devenir fier*, *s' enorgueillir*, ὑπερηφανεύομαι, faſtu quodam extollor. *Ovid. 11. Metam.* Nec avi magis illa ſuperbit Nomine, quam ſoceri. *Plin. l. 10. c. 63. de equabus:* Comantes enim gloria ſuperbire. *Stat. l. 8. Theb. v. 588.* Spoliare ſuperbit Oenides. h. e. non dignatur, contemnit. ¶ Accipitur aliquando pro nobilitari, illuſtrari, celebrari. *Claud. l. 3. de rapt. Proſ. v. 337.* Phlegræis ſylva ſuperbit Exuviis. *Plin. l. 37. c. 7.* Hac (gemma) certe apud Menandrum & Philomenem tabulæ ſuperbiunt.

Superbĭter, adverb. idem ac ſuperbe apud veteres. *Afran. apud Non. c. 11. n. 48.* Ille ſuperbiter imperat. *Nævius ibid.* Superbiter contemptim conterit legiones.

Superbus, a, um, *ſuperbo*, *altiero*, זד, Ger. *ſtolz*, Gall. *fier*, *orgueilleux*, Hiſp. *ſobervio*, *altivo*, ὑπέρογκος, elatus, inflatus, arrogans, inſolens. *Cic. 6. Verr.* Superbum eſt, & non ferendum, dicere &c. *Id. 7. Fam. ep. 13.* Superbiorem te facit pecunia. *Id. pro Rab. perduell.* Tarquinius rex ſuperbiſſimus. ¶ Aliquando ponitur pro alto, elato. *Virg. 7. Æn.* Atina potens, Tyburque ſuperbum. hoc eſt alte ædificatum. Ita *Non. c. 4. n. 420.* ¶ Aliquando pro nobili, excellenti, præſtanti. *Hor. l. 1. od. 35.* Vel ſuperbos Vertere funeribus triumphos. *Virg. 1. Æn.* Hinc populum late regem, belloque ſuperbum Venturum excidio Libyæ. ¶ Aliquando pro ornato. *Virg. 2. Æn.* Barbarico poſtes auro, ſpoliiſque ſuperbi Procubuere. ¶ Aliquando pro iniquo. *Virg. 8. Æn.* Quos illi bello profugos egere ſuperbo. ¶ Quæ *Col. l. 5. c. 10. ad fin.* pira ſuperba vocat, ideo ſic appellantur, quia ſunt prima adventu, ocyſſima maturitate, decerpique properantia, ut eſt apud *Plin. in fine c. 14. & c. 15. l. 15.* ¶ Lexicographi quidam addunt, ex *Nonio*, antiquos etiam ſuperbum pro mortuo uſurpaviſſe, propter pompam funeris. *Plaut. Amph. 1. 1. 201.* Faciam ego hodie te ſuperbum, ni hinc abis. *Plautus* non ſignificat *mortuum*, quod *Nonius* putavit, *c. 2. n. 748.* ſed eum, qui non ambulet pedibus ſuis, prout divites ſuperbi ſolent. Divites præ ſuperbia pedibus ſuis uti nolunt: Soſia ſi pedibus non iſſet, eo id futurum erat, quia male mulctatus ingredi pedibus non poſſet. Sequitur enim *Plautus:* Auferere, non abibis, ſi ego fuſtem ſumpſero. ¶ Denique ponitur pro eo, quod ſuperbe, ſevereque fit. *Cic. de provinc. Conſular. c. 3.* Exercitus ille noſter ſuperbiſſimo delectu, & duriſſima conquiſitione collectus omnis interiit. *leva rigoroſiſſima*.

Supercœleſtis, e, adject. qui ſupra cœlum eſt. *Tertul. de anim. c. 23.* De ſupercœleſtibus ſedibus.

Supercalco, as, a. 3. *calcare ſopra*, רמס, Ger. *zertretten*, Gall. *fouler aux pieds*, Hiſp. *hollar*, ἐπιστείβω. *Col. l. 12. c. 39.* Ubi unum tabulatum feceris, vinum vetus conſpergito, poſtea alterum ſupercalcato, & item vinum conſpergito.

Supercerno, is, crevi, cretum, a. 3. ἐπικρίνω, eſt terram cribro purgatam injicere. *Plin. l. 17. c. 10.* Terraque cribris ſupercernitur pollicis craſſitudine.

Supercĭdo, is, ſupercidi, caſum, n. 3. *cadere ſu*, Germ. *oben darauff falle*, Gall. *cheoir deſſus*, Hiſp. *caer ſobre*, ἐπιπίπτω, ſuper rem aliquam cado. *Col. l. 4. c. 9.* Ne, ſi tranſverſa fuerit cicatrix, cœleſtem ſupercidentem aquam contineat. Alii leg. *ſuperincidentem*.

Superciliōſus, a, um, *auſtero*, *grave*, ὀφρυόεις, κατωφρυωμένος, auſterus, & gravis. *Senec. ep. 123.* Triſtes, & ſupercilioſi alienæ vitæ cenſores. *Martian. Capell. l. 8.* Me ſupercilioſior increpabas.

Supercilium, lii, n. *ciglio*, גב, Ger. *augbraune*, Gall. *ſourcil*, Hiſp. *ceja*, *ſobreceja*, ὀφρύς, ἐπισκύνιον, pars extrema frontis, quæ ſuper oculos prominens brevibus veſtitur pilis, ad oculi protectionem adverſus ea, quæ ſuperne incidere poſſent, velut vallum quoddam a natura conceſſa. *Plin. l. 11. c. 37.* Supercilia homini & pariter, & alterne mobilia. *Cic. pro R. Com.* Supercilia illa penitus abraſa olere malitiam, & clamitare calliditatem videntur. ¶ Supercilia in Junonis tutela fuere. *Feſtus:* Supercilia in Junonis tutela eſſe putabant, quod iis protegantur oculi, per quos luce fruimur, quam tribuat Juno. Unde ipſa Dea Lucina quoque dicta videtur. ¶ *Supercilium ſalit*, prov. dicitur, quoties bona quædam ſpes titillat animum noſtrum. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 105.* Unde dicam, neſcio, niſi quia futurum eſt: ita ſupercilium ſalit. V. *Eraſm. Adag.* ¶ Metonymice, quoniam ſuperciliis annuimus, & negamus, ſupercilium poni ſolet pro nutu. *Hor. l. 3. od. 1.* Reges in ipſos imperium eſt Jovis Cuncta ſupercilio moventis. ¶ Item pro gravitate, ſeveritate, ſuperbia. *Cic. Agr. 2. c. 34.* Hunc Capuæ Campano ſupercilio, ac regio ſtrepitu cum videremus. *Martial. l. 1. ep. 4.* Terrarum dominum pone ſupercilium. ideſt Imperatoriam gravitatem. ¶ Tranſlate etiam dicitur de quacunque re, quæ ſupereminet, pro rei ſommitate, & loco eminentiore. *Virg. 1. Georg. v. 108.* Ecce ſupercilio clivoſi tramitis undam Elicit. *Liv. l. 27.* Ipſe ad levem armaturam infimo ſtantem ſupercilio ducit. Sic ſupercilia Rheni, ſupercilia Moſæ, legitur apud *Ammian. l. 14. c. 32. & l. 17. c. 18.* pro ripis Rheni, & Moſæ. ¶ Apud Scriptores rei agrariæ ſupercilium uſurpatur pro ſpatio agri devexo, quod paucorum pedum modo æſtimatur. *Siculus Flacc. de conditionibus agror.* & *Hygin.* apud *Goeſium*.

Superclaudo, is, a. 3. claudo ex parte ſuperiore. *Liv. l. 37. c. 27.* A continente arctæ ſemitæ aditum habet: a mari rupes excelſæ fluctibus ſuperclaudunt. Plerequa tamen optimæ editiones habent *claudunt*.

Supercompōno, is, a. 3. ſuper aliquid compono, colloco. *Apic. l. 4. c. 2.* Cepas concides in patinam, & piſces ſupercompones.

Superconcīdo, is, a. 3. *tagliar ſopra*. *Apic. lib. 5. cap. 5.* Coliculorum minutias ſuperconcidito.

Supercontĕgo, is, a. 3. ſuperiori parte contego. *Celſ. l. 4. c. 1.* Renes tunicis ſuperconteguntur.

Supercorrŭo, is, n. 3. *cadere ſopra*, ἐπιπίπτω, cado ſuper aliquid. *Val. l. 5. c. 6. n. 5.* Factaque ingenti ſtrage telis obrutus ſupercorruit.

Supercreſco, is, vi, tum, n. 3. *creſcere di ſopra*, Germ. *daruber wachſen*, Gall. *surcroitre*, Hiſp. *ſobrecrecer*, ἐπιφύομαι, ſuper aliquam rem creſco, ſeu innaſcor. *Celſ. l. 5. c. 28. de carcinomate:* Si id nimium ſupercrevit, tentanda ſquama æris eſt. Et *cap. 22.* Carnem ſupercreſcentem exedere.

Supercŭbo, as, avi, atum, n. *giacere*, *o ſtar ſopra*, Germ. *auff etwas ligen*, Gall. *coucher deſſus*, Hiſp. *eſtar en cima*, ἐπίκειμαι, ſuperjaceo, ſuperdormio. *Col. l. 7. c. 4.* Perforatis tabulis, quibus ovilia conſternuntur, ut grex ſupercubet. *Apul. l. 6. Metam.* Europam tauro ſupercubaſſe.

Supercurro, is, n. 3. *ſoprabbondare*. *Plin. l. 7. ep. 18.* Ager propter id, quod vectigali large ſupercurrit, ſemper dominum, a quo exerceatur, inveniet.

Superdīco, is, a. 3. *aggiungere*, ἐπιλέγω, ſubjungo dictis, dico aliquid præter id, quod dictum eſt. *Cic. 2. de Leg. c. 21. de liberatione hæredis a rebus ſacris:* Quod ſi hoc, qui teſtamentum faciebat, cavere noluiſſet, admonet Juriſconſultus hic quidem ipſe Mutius, Pontifex idem, ut minus capiat, quam omnibus hæredibus relinquatur: ſuperdicebat, quicquid cepiſſet, adſtringi. Alii aliter legunt. *Leg. 13. Dig. de jurejur.* Si quis juraverit in re pecuniaria, & perjuraverit, Imperator reſcripſit, fuſtibus eum caſtigandum dimittere, & ita ei ſuperdici: προπετῶς μὴ ὄμνυε. h. e. petulanter ne jurato. Quidam hic minus recte leg. *ſuperindici*.

Super-

Superdo, as, a. 1. ἐπιτίθημι, ſuperimpono. *Celſ. l. 7. c. 7.* Superdandum emplaſtrum, quo id glutinetur. *Id. ib. c. a.* Glutinantia ſuperdanda.

Superduco, is, a. 3. ἐπεισάγω, induco. Superducere novercam pater tum dicitur, cum priore uxore mortua filiis prioris matrimonii novercam inducit. *Quintil. in argumento Declam.* 381. Quidam filio ſuperduxit novercam, & ex ea aliam filiam ſuſcepit. *Capitolin. in Marco, c. ult.* Concubinam ſibi adſcivit, ne tot liberis ſuperduceret novercam.

Superductus, a, um, nom. ex particip. inductus. *Donat. in prol. Eun.* Noverca ſuperducta adoleſcenti. *Sidon. l. 5. ep. 17.* Pampinus ſuperducta texuerat.

Superedĭtus, a, um, adject. *edo*, plus quam editus. *Lucret. l. 5. v. 707. de Luna.* Atque oriens obitus ejus (Solis) ſuperedita vidit.

Superĕdo, is, edi, eſum, a. 3. *mangiare dopo*, Ger. *darauff eſſen*, Gall. *manger apres, d'avantage*, Hiſp. *ſobrecomer*, ἐπεσθίω, poſt cibum aſſumptum alium ſuperingero, rurſus edo. *Plin. l. 19. c. 6.* Menander ex Græcis auctor eſt allium ſi edentibus, betæ radicem in pruna toſtam ſi ſuperederint, odorem extingui.

Superefflŭo, is, n. 3. *ſoprabbondare, eſſer ſuperfluo*. *Paulin. de obitu Celſi, v. 515.* Quidquid, inquit, tibi ovilo ſupereffluit uſu. ¶ Item ſupra fluo. *Valer. Flacc. lib. 4. Argon. v. 668.* Fluctuque coacto Agitur, & clauſum ſcopulis ſupereffluit æquor.

Superemĭco, cas, a. 1. ex ſuperiori parte emico. *Sidon. carm. 15. v. 75.* Hinc fieri ut terram levior ſuperemicet unda.

Supereminentia, æ, f. *Auguſtin. ſerm. 40. de Temp. circa med.* Supereminentiæ Dei non competere intelligat.

Superemĭnĕo, es, n. 2. *ſopraſtare*, Ger. *für auß gegn*, Gall. *apparoitre par deſſus*, Hiſp. *ſobrepujar*, ὑπερέχω, ſupra alios emineo. *Virg. 6. Æn. v. 857.* Victorque viros ſupereminet omnes. *Col. l. 12. c. 47.* Ut olivæ premantur, & jus ſupereminĕat. *Plin. l. 26. c. 8.* Supereminens natat aquam.

Superenaſcor, aris, dep. 3. *naſcere ſopra*. *Plin. lib. 19. cap. 3.* Superenato caule. Alii leg. *ſupernata*.

Superenăto, as, n. 1. ſupra nato. *Lucan. l. 4. v. 131.* Tumidum ſuperenatat amnem.

Superĕo, is, n. anom. ſupra gradior. *Lucr. l. 5. v. 1045.* At pedibus falſas deſuit ſuperire lacunas. Alii leg. *ſuperare*.

Supererectus, a, um, adject. ſupra erectus. *Ammian. l. 20.* Velut a perpendiculo ſupererectum gerit ſolem.

Superĕrŏgo, as, a. 1. aliquid ſupra id quod debeo, erogo, ſeu largior, aut condono. *Legitur in Cod. Juſtin. l. 1. tit. 19. l. 14.*

Supereſcit, idem ac ſupererit. *Feſt.* Supereſcit, ſignificat ſupererit. *Ennius:* Dum quidem unus homo Romæ toga ſupereſcit.

Supervŏlo, as, n. 1. ſupra volo. *Lucan. l. 3. v. 299.* Agmine nubiferam rapto ſupervolat Alpem. hoc eſt celeriter, ac raptim tranſcendit.

Superexactio, onis, fem. exactio ultra debitum. V. titulum *Codicis* de ſuperexactionibus.

Superexcurro, is, n. *ſtenderſi ſopra qualche coſa*. *Ulpian. l. 1. Dig. de arbor. caed.* Si arbor ædibus alienis impendeat, utrum totam arborem jubeat prætor adimi, an id ſolum, quod ſuperexcurrit.

Superexcĕdo, is, n. *Auſon. Idyl. 18. in prim.* Ter binos deciesque novem ſuperexit in annos. h. e. procedit ad annos nonaginta ſex.

Superexĭgo, is, a. 3. exigo aliquid ſupra id, quod debetur. *l. 1. Cod. tit. 55. leg. 4.* Superexigere damna.

Superextollo, is, a. 3. *alzare ſopra gli altri*. *Tertul. de reſur. car. c. 24.*

Superexulto, as, n. 1. vehementer exulto. *Symmach. l. 5. ep. 9.* Ubi tamen alii Codices habent *exulto*.

Superfĕro, ers, tuli, latum, a. anom. *portare ſopra*, Ger. *uber tragen*, *oder ſchlagen*, Gall. *porter par deſſus*, Hiſp. *traher por de ſobre*, ὑπερφέρω, ſupra aliquid fero. *Plin. l. 32. c. 10.* Et periclitari partum, ſi ſuperferatur.

Superficialis, le, adject. *ſuperficiale*. *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 18.*

Superficiarius, a, um, ἐπιφανειακός, quod ad ſuperficiem refertur, ut Superficiariæ ædes, quæ in conducto ſolo poſitæ ſunt, quarum proprietas & civili, & naturali jure ejus eſt, cujus eſt ſolum: Superficiaria prædia, quæ in conducto ſolo certa penſione annua habentur. *Sen. ep. 89.* Mathematica, ut ita dicam, ſuperficiaria eſt, in alieno ædificat. *Ulp. l. 10. ff. famil. erciſc.* Item prædia, quæ nullius patrimonii ſunt, ſed & vectigalia, vel ſuperficiaria. Sic, ſuperficiarius homo dicitur, qui conduxit ſolum, ut in eo ædificaret, & ob id annuam penſionem ſolvit. *Paul. l. 74. Dig. de rei vindic.*

Superficies, ei, f. 5. *ſuperficie*, פנים, Ger. *obere*, Gall. *ſuperficie*, *ſurface*, Hiſp. *ſobrehaz*, ἐπιφάνεια, ſuperior, ſive exterior pars cujuſque rei, & facies, quæ noſtris oculis cernitur. *Plin. l. 11. c. 47.* Longitudo ſuperficiem corporum amplíat. *Id. l. 9. c. 10.* Teſtudines tantæ magnitudinis Indicum mare emittit, ut ſingularum ſuperficie habitabiles caſas integant. Adde *Macrob. de Somno Scip. l. 1. c. 6.* ¶ A Juriſconſultis ſuperficies dicitur quidquid ſuper ſoli faciem impoſitum eſt, ut ædes, areæ, vites, arbores, ſegetes. Unde eſt titulus de ſuperficiebus *l. 43. Digeſt.* Sed plerumque domus ſuperficies appellatur, ut *leg. 23. Dig. de Uſucapionib.* ubi præterea *Javolenus* docet, domum duobus conſtare, ſolo, & ſuperficie, h. e. ſolo, in quo domus fundatur, & parietibus, qui domum conſtituunt, & a ſolo disjungi non poſſunt. *Paul. S. Damni infecti. Dig. de damn. inf.* Qui conducto ſolo ſuperficiem impoſuit. *Cic. Att. l. 4. ep. 1.* Nobis ſuperficiem ædium Conſules de conſilii ſententia æſtimarunt HS vicies.

Superficio, is, n. 3. ſuperſum, reſto, redundo, ſuperfluo, a *ſuper*, & *facio*. *Ulp. l. 1. ff. de aqua & aquæ pluviæ arcendæ.* Iidem ajunt, aquam pluviam in ſuo retinere, vel ſuperficientem ex vicini in ſuum derivare. Aliqui legunt *ſuperfluentem*.

Superficium, ii, n. idem ac ſuperficies. *Leg. 1. Dig. de ſuperficieb. leg. 16. Dig. de jure Dot.* & *l. ſi area. Dig. de legat.* 2. Ita legitur in Pandectis Florentinis, & aliis quibuſdam codicib. in aliis vero *ſuperficies*. Adde *inſcriptiones* apud Gruter. *pag.* 183. *in menſe Febr.* & *pag.* 608. n. 8. in quibus ſine controverſia *ſuperficium* legitur.

Superfio, is, n. paſſ. anom. ſupra fio, vel ſuperſum, redundo, ſuperfluo, reſto. *Col. l. 12. c. 1.* Tum ſeparare, quæ conſumenda ſunt, & quæ ſuperfieri poſſunt, cuſtodire, ne ſumptus annuus menſtruus fiat. *Auſon. epigr. 81.* Incipe: Dimidium facti eſt cœpiſſe: ſuperſit Dimidium; rurſum hoc incipe, & efficies. *Plaut. Stich. 4. 2. 12.* tu vocem liberam, ſi ſuperfiat locus.

Superfixus, a, um, adject. ſupra aliquid fixus. *Trebel. Pol. in Claud. c. 3.* Illi in Roſtris poſita eſt columna cum palmata ſtatua ſuperfixa. *Liv. l. 42. c. 60.* Superfixa (haſtis) capita hoſtium portantes.

Superflexus, a, um, a ſuperiori parte flexus, curvatus. *Sidon. lib. 8. ep. 12.* Superflexa crate.

Superflorēſco, is, neut. ἐπανθέω, poſt alium floreſco. *Plin. l. 19. c. 5.* Particulatim cucumis floret, ſibi ipſe ſuperfloreſcens.

Superflŭe, adv. *ſuperfluamente*. *Martian. Capel. l. 3.* & *Symmach. l. 10. ep. 72.*

Superfluĭtas, atis, f. *ſuperfluità*, מותר, Ger. *überfluß*, Gall. *ſuperfluité*, Hiſp. *demaſia*, *ſuperfluidad*, περιουσία, abundantia. *Plin. l. 14. c. 1.* Aliæ improbo reptatu, pampinorumque ſuperfluitate atria media complentes.

Superflŭo, is, xi, xum, neut. 3. *ſcorrere di ſopra*, ὑπερρέω, ſupra ripas fluo. *Plin. l. 31. c. 4.* Apolloniæ in Ponto fons juxta mare æſtate tantum ſuperfluit. ¶ Translate ſumitur pro abundare, *ſoprabbondare*, הותיר, Ger. *überflieſſen*, Gall. *abonder etre ſuperflu*, Hiſp. *ſobrar*, *abondar*, περισσεύειν. *Plin. l. 36. c. 15.* Reportatis, quæ ſuperfluebant, quotidiani uſus deliciis. *Cic. de Clar. Orat. c. 91.* Ut nimis redundantes nos, & ſuperfluentes juvenili quadam dicendi impunitate reprimeret. *Senec. 1. de benef. c. 11.* Pecunia non ſuperfluente, ſed ad ſanum modum habendi parata.

Superflŭo, adv. idem quod ſuperflue. *l. 7. Cod. tit. 54. l. 2.* & *l. 5. tit. 51. leg. 6.* & *Auguſtin. ep. 18. Catul. carm. 29. in Mamur. v. 7.* Et ille nunc ſuperbus, & ſuperfluens Perambulabit omnium cubilia. *h. e.* pecunia affluens.

Superflŭum, i, n. ſuperfluitas. *Papin. l. deducta, §. ult. ff. ad S. C. Trebel.* Hæres ejus, qui bonorum ſuperfluum poſt mortem ſuam reſtituere fuerat rogatus.

Superflŭus, a, um, *ſuperfluo*, יתיר, Germ. *überflüſſig*, Gall. *ſuperflu*, Hiſp. *demaſiado*, *ſuperfluo*, περιττός, redundans, abundans. *Plin. in Pan. c. 81.* Quibus modo eſt eadem illa nuna rigentia gelu flumina, aut campis ſuperflua, nunc liquida, ac deterrere luſtrare navigiis. ¶ Translate dicitur de quacunque re abundanti. *Papin. l. deducta, §. ult. ff. ad S. C. Trebel.* Fructus ſuperfluos reſtituere non videtur rogatus.

Superfœto, as, n. 1. *concepire ſopra*, Ger. *noch empfangen*, Gall. *concevoir apres etre groſſe*, Hiſp. *empreñarſe ſobre preñez*, ἐπικυΐσκω, ſuperiori fœtationi alteram addo, quod accidere ſolet quibuſdam animalibus, quæ poſt unum fœtum ex coitu conceptum, rurſus alium concipiunt a priore, uno que, aut altero die, vel etiam pluribus poſt primum emiſſum ſuo tempore edituntur. *Plin. l. 8. c. 55.* Lepus omnium prædæ naſcens, ſolus præter daſypodem ſuperfœtat, aliud educans, aliud in utero pilis veſtitum, aliud implume, aliud inchoatum gerens pariter. *Id. l. 10. c. 63.* Daſypodas ſuperfœtant, ſicut lepores.

Superforanĕus, a, um, adject. *Symmach. l. 1. ep. 48.* Superforanei laboris eſt, commemorare ſuperfluos. h. e. otioſi, ſuperflui.

Superforatus, a, um, adject. *forato dalla parte ſuperiore*. *Scrib. Larg. compoſit. 84.* Si utris ſuperforatus caſu fuerit. ¶ Editio tamen celeberrima *Joan. Rodii* in duas voces dividit.

Superfore. V. Superſum.

Superfrutico, as, n. 1. denuo pullulo. *Tertul. adverſ. Valentin. c. 39.* Talia ingenia ſuperfruticant apud illos ex materni ſeminis redundantia.

Superfugio, is, n. 3. ſuper aliquam rem fugio. *Valer. Flac. l. 5. v. 554.* intactas levis ipſa ſuperfugit undas.

Superfulgeo, es, n. 2. ἐπιλάμπω, deſuper affulgeo. *Stat. 2. Sylv. 2. v. 33.* Templa ſuperfulges, & proſpectare videris.

Superfundo, is, udi, uſum, a. 3. *ſpargere ſopra*, Germ. *darauff gieſſen*, Gall. *verſer deſſus*, Hiſp. *ſobre derramar*, ἐπιχέω, ſuperinjicio. *Col. l. 12. c. 57.* Hanc reſtitutam rem in catillo compoſueris, oleum ſuperfundito. *Tacit. in Agric. c. 36.* Superfundere magnam vim telorum. *Id. 5. hiſtor. c. 14.* Amnis objectu molis revolutus campis adjacentibus ſuperfunditur. ¶ Translate *Id. 3. hiſtor. c. 2.* Sexdecim alarum conjuncta ſigna pulſu ſonituque, & nube ipſa operient ac ſuperfundent oblitos præliorum equites, equoſque, *ſopraffaranno*. *Liv. l. 5. c. 7.* Superfundenti ſe lætitiæ vix temperatum eſt, *allegrezza traboccante*. *Senec. de tranquill. cap. 8.* Habiliora ſunt corpore puſilla, quæ in arma ſua contrahi poſſunt, quam quæ ſuperfunduntur. h. e. quæ vaſta ſunt, & valent extra arma ſparguntur.

Superfuſio, onis, f. actus ſuperfundendi. *Pallad. l. 1. R. R. c. 17.* Solum teſtacei pavimenti ſuperfuſione levigetur.

Superfuſus, a, um, *ſparſo ſopra*, *inondante*. *Liv. l. 7. c. 3.* Quin etiam cum medios forte ludos Circos Tiberis ſuperfuſo irrigatus impediſſet. hoc eſt inundante. ¶ Sæpe translate uſurpatur. *Plin. l. 6. c. 13.* Hæc gente ſuperfuſa montibus Caucaſeis ad Cyrum amnem Armeniæ confinium, atque Iberiæ deſcendit. hoc eſt ſparſa per montes Caucaſeos. ¶ Eſt etiam ſuperfuſa aqua inundatus, *allagato*, ut ſuperfuſa inſula, apud *Senec.*

Superfutūrus. V. Superſum.

Supergĕro, is, geſſi, geſtum, a. 3. *gettare ſopra*, Ger. *darauff tragen*, Gall. *porter, ou jetter deſſus*, Hiſp. *traer, o poner en cima*, ἐπιχωννύω, ſuperjacio, & quaſi aggeratim ſuperimpono. *Col. lib. 11. c. 3.* Ut non nimium ſupergeſta terræ ſemina ſpinarum, quæ inhærent toris funiculorum, enaſci poſſint.

Supergredior, eris, d. 3. *camminare di ſopra*, ὑπερβαδίζω, ὑπερβαίνω, ſuper aliquid greſſum facio, tranſeo, ſupero. *Plin. l. 28. c. 7.* Aut ſi omnino prægnans ſupergrediatur. ¶ Translate ſumitur pro excellere. *Quinctil. lib. 6. in Proœm.* Supergredi omnem laudem. ¶ Activa forma uſurpavit *Apulejus*, cum inquit *l. 10. Metam. circa princip.* Filius, qui jam duodecimum ætatis annum ſupergreſſaret.

Supergreſſus, a, um, partic. a ſupergredior. *Tacit. 13. Ann. c. 45.* Ætatis ſuæ fœminas pulchritudine ſupergreſſa, *ſuperante in bellezza*, &c. *Sueton. in Claud. c. 14.* Legitimam pœnam ſupergreſſus, *eccedendo nel gaſtigare le pene ſtabilite dalle leggi*. ¶ Paſſive *Pallad. l. 12. tit. 4.* Agendum prius, ut altitudine animalium ſupergreſſa, modus tranſcendatur injuriæ.

Supergreſſus, us, m. ſublevatio, ὑπερβολή. *Tertul. de reſurrect. carn. c. 40.* Quod ad præſens eſt temporale & leve preſſuræ noſtræ, per ſupergreſſum æternum gloriæ pondus perficiet in nobis.

Superhabĕo, es, a. 2. *aver ſopra*, *tener ſopra*. *Celſ. l. 7. c. 10.* Eodem vero tempore ſuperhabendum cataplaſma ex lini ſemine. ¶ Diviſum etiam legitur in aliquibus Editionibus.

Supĕri, orum, ſubſt. maſc. plur. *celeſti*, *gli dei*, ἐπουράνιοι, cœlites, cœleſtes, qui cælum incolunt, quibus opponuntur inferi, idest Dæmones, & manes, qui ſunt in terræ centro. *Virgil. 5. Æneid.* Superoſque precati Trinacrii, Teucrique viri. *Ovid. 2. Metam.* Rea ſuperum trepidare vetat. ¶ Superi etiam dicuntur homines vivi, qui ſupra terram degunt, quippe qui manibus, ſeu mortuis ſuperiores ſunt. *Senec. Herc. Fur.* Effregit ecce limen inferni Jovis, & opima victi Regis ad ſuperos refert. *Velley. l. 2. c. 48. de Pompejo:* Quam apud ſuperos habuit magnitudinem, illibatam detuliſſet ad inferos.

Superjacĕo, es, n. 2. *giacer ſopra*. *Celſus l. 8. c. 9.* Cataplaſma interdiu ſuperjacebit.

Superjacio, is, jeci, jactum, a. 3. *gettare ſopra*, *ſovrapporre*, Germ. *darauff werffen*, Gall. *jetter deſſus*, Hiſp. *ſobreponer*, *arrojar ſobre*, ἐπιβάλλω, ſuperpono, vel ſuperextendo. *Col. l. 2. c. 8.* Quæque temporibus autumni frutetis, & arboribus delapſa folia ſuperjaciebantur. *Virg. 11. Æn.* Scopuloſque ſuperjacit undam Pontus. ¶ Translate ſumitur pro addere. *Liv. l. 20. c. 30.* Sed ſuperjacere quidam augendo fidem.

Superjacto, as, a. 1. *gettare ſopra qualche coſa*. *Valer. Max. l. 9. c. 2. n. 4.* Infantes alios in conſpectu parentum humo infligi, alios ſuperjactatos pilis excipi juſſit. *Plin. l. 9. c. 15.* Mugiles tam præcipuæ velocitatis, ut tranſverſa navigia ſuperjactent. h. e. jactent ſe ſuper navigia, & tranſcendant.

Superjactus, a, um, nom. partic. a ſuperjacio, *gettato ſopra*. *Tacit. 5. hiſt. c. 6. de lacu Aſphaltite:* Superjacta velut ſolido feruntur.

Superjectio, onis, f. actus ſuperjaciendi, addendi, & augendi, & ſumitur pro Hyperbole; quia augendo rerum veritatem tranſcendit. *Quinctil. l. 8. c. ult.* Eſt hæc amentis ſuperjectio. Al. leg. *eminentia*.

Superjectus, a, um, idem quod ſuperjactus, ſed & frequentius. *Col. l. 6. c. 56.* Seminibus ſuperjectis. *Celſ. l. 7. c. 15.* Tunica ſuperjecta. *Horat. l. 1. od. 2.* Et ſuperjecto pavidæ natarunt æquore damæ. h. e. ſuperfuſo.

Superjectus, us, m. ὑπερπήδημα, ſaltus ſuper rem aliquam. *Col. l. 6. c. 36.* Cum mas etiam ſuperjectu ablanditus eſt.

Superillĭgo, as, a. 1. *legare ſopra*, German. *darauff binden*, Gall. *lier par deſſus*, Hiſpan. *atar por de ſobre*, ἐπιδέω, idem quod ſuperligo. *Plin. lib. 29. cap. 3.* Eadem cum oleo trita ignes ſacros leniunt, betæ foliis ſuperilligatis. *Id. lib. 30. cap. 6.* Quidam recentem ſuperilligant. Alii leg. *ſuperalligant*.

Superillĭno, is, lini, vel levi, itum, a. 3. *ungere*, Ger. *darauff ſtreichen*, Gall. *oindre par deſſus*, Hiſp. *untar por de ſobre*, ἐπιχρίω, ſupra linio, ideſt unge. *Celſus l. 3. c. 20.* Totum corpus ſuperillinendum eſt.

Superillĭtus, a, um, partic. a ſuperillinor. *Plin. l. 30. c. 10.* Superillito butyro ovillo cum melle.

Superimminĕo, es, n. 2. *eſſer ſopra*, *o addoſſo*. *Virg. 12. Æn. v. 306.* Enſe ſequens nudo ſuperimminet. ¶ Legitur etiam diviſum in duas voces.

Superimmitto, is, a. 3. *gettar ſopra*. *Apic. l. 5. c. 2.*

Superimpendĕo, es, n. 2. *pendere ſopra*, ἐπικρέμαμαι, impendeo ſupra rem aliquam. *Catul. Argon. v. 286.* Tempe, quæ ſylvæ cingunt ſuperimpendentes.

Su-

Digitized by Google

Superimpōno, is, ſui, ſitum, a. 3. ὑπερτίθημι, idem quod impono, *ſoprapporre*. *Colum. l. 8. c. 3.* Vimineos qualos ſuperimponunt. ¶ Hinc Superimpoſitus, a, um. *Quinctil. l. 5. c. 3.* Manus ſuperimpoſitæ. *Liv. l. 25. c. 5.* Stipendium ſuperimpoſitum.

Superincendo, is, a. 3. valde incendo, inſtigo. *Valer. Flacc. l. 2. v. 126.* Hanc ſuperincendit Venus.

Superincĭdo, is, incidi, incaſum, n. 3. *cadere ſopra*, ἐπιπίπτω, deſuper in rem aliquam incido. *Liv. lib. 2.* Multis ſuperincidentibus telis, incolumis ad ſuos tranavit. *Id. l. 23. c. 13.* Ruina ſuperincidentium virorum.

Superincīdo, is, a. ſupra incido. *Celſus l. 7. c. 31.* Cutis ſuperinciditur.

Superincreſco, is, n. 3. ſuper aliquam rem creſco. *Celſ. l. 8. c. 10.* Superincrevit tumor callus.

Superincŭbans, antis, partic. a *ſuper*, & *incubo*, ſupra jacens, ſuperincumbens. *Liv. l. 22. c. 51.* Subſtratus Numida mortuo ſuperincubanti Romano vivus.

Superincumbo, is, n. ſupra incumbo. *Ovid. epiſt. 11. v. 57.* Superincumbens. *Ex v. 17.* Superincubui.

Superincurvātus, a, um, adject. curvatus ſuper aliquid. *Apulej. l. 9. A. A.* Inclinatam uxorem ſuperincurvatus ſecum dedolabat.

Superindīco. V. Superdico.

Superindictio, onis, f. &

Superindictum, i, n. Voces ſunt Juriſconſultorum, quibus ſignificatur extraordinarium munus impoſitum ultra ſolitam collationem, augmentum indictionis, ſeu vectigalis, quod ſolvendum indicitur pro aliqua neceſſitate, *gravezza ſtraordinaria*. *leg. 1. Cod. de indictionib.* & *l. 2. Cod. de ſuperindict.*

Superindūco, is, xi, ctum, a. 3. *ſoprammettere*, ἐπεισάγω, ſuperinjicio. *Plin. l. 15. c. 17.* Duum pedum terra ſuperinducta. *Tertul. adv. Hermog. c. 26.* Diſpoſitionem ejus ſuperinduxit.

Superinductio, onis, f. *ſcritto poſto ſopra*, *a fra altro ſcritto*. *Leg. 1. Dig. de his, quæ in teſtam. delentur.* Si noviſſime teſtamento fuerit adſcriptum: lituras, inductiones, ſuperinductiones ipſa feci.

Superinductitius, a, um, adject. ſubdititius, fictitius. *Tertull. l. 5. adv. Marcion. c. 2.* Quos propterea falſos, & ſuperinductitios fratres appellat.

Superinductus, a, um, ſuperinjectus. *Quinctil. l. 5. 1. 8.* Nervis illis, quibus cauſa continetur, adjiciunt ſuperinducti corporis ſpeciem.

Superindumentum, i, n. *ſopravveſte*. *Tertull. de reſurr. carn. c. 42.*

Superindŭo, is, dui, dutum, a. 3. ἐπενδύω, ſuper cætera veſtimenta induo. *Suet. in Ner. c. 48.* Penulam obſoleti coloris ſuperinduit.

Superinfundo, is, a. 3. *ſpargere ſopra*. *Celſ. l. 8. c. 4.* Mel ſuperinfundendum. ¶ Scribitur & diviſum *ſuper infundo*.

Superingĕro, is, geſſi, geſtum, a. 3. ἐπισωρεύω, aggregatim ſuperimpono. *Plin. l. 18. c. 30. ſub fin.* Sunt, qui leguminum acervos ſuperingerunt. Hinc Superingeſtus. *Stat. l. 5. Sylv. 1. v. 59.*

Superinjectus, a, um, particip. a ſuperinjicio. *Ovid. 5. Faſt.* Tum ſuperinjecta texere madentia terra.

Superinjicio, is, jeci, ectum, a. 3. *gettar ſopra*, ἐπιβάλλω, deſuper injicio. *Virg. 4. Georg.* Raras ſuperinjice frondes. *Plin. l. 18. c. 9.* Farinæ vice cribris ſuperinjici.

Superinſero, is, a. 3. *Virg. in Moreto.* dictas ſuperinſerit herbas. Al. leg. *ſuperingerit.*

Superinſĭdeo, es, n. 2. idem quod inſideo, immoror. *Lucret. l. 5. v. 915.* Jam deſiderium rerum ſuperinſidet una.

Superinſpicio, is, a. 3. curam habeo, inſpicio. *Sidon. l. 9. ep. 9.* Eccleſiæ ſacræ ſuperinſpicem.

Superinſterno, is, a. 3. ſuper ſterno. *Liv. l. 30. c. 10.* Tabulas ſuperinſtravit.

Superinſtillo, as, a. ſuperſtillo. *Apicius l. 4.* Olei modicum ſuperinſtillabis.

Superinſtratus, a, um, ſuperiore parte ſtratus. *Silius lib. 7. v. 288.* Superinſtrati terga pelle leonis.

Superinſtrepo, is, n. 3. *Sil. l. 2. v. 186.*

Superinſtructus, a, um, nomen ex particip. a *ſuper*, & *inſtruo*. *Columell. l. 9. c. 7.* Ordines vaſorum ſuperinſtructi in altitudinem. *diſpoſti uno ſopra l' altro.*

Superinſtrŭo, is, a. 3. *fabbricar ſopra*. *Impp. Sever. & Antonin. l. 8. Cod. tit. 10. leg. 1.* Superinſtruera concameratis.

Superinſulto, as, n. 1. *inſultare ſtando ſopra*. *Claudian. in Gigantomach. verſ. 83.* Dum ſuperinſultans avidus languentia curru Membra terit.

Superintĕgo, is, texi, tectum, a. 3. *coprire ſopra*, Ger. *oben darauff decken*. Gal. *couvrir par deſſus*, Hiſp. *cubrir encima*, ἐπικαλύπτω, ſuperne intego. *Plin. l. 18. c. 6. in fin.* Ora utrinque lapidibus ſtatuminari, & alio ſuperintegi.

Superintŏno, as, n. 1. ἐπιβροντάω, deſuper tono. *Virg. 9. Æn. v. 709.* Dat tellus gemitum, & clypeum ſuperintonat ingens.

Superinvĕho, is, a. 3. *portar ſopra*. *Avien. in Arat. v. 1159.* Fluctigeni ſpeciem monſtri ſuperinvehit Auſter.

Superinvergo, is, a. 3. *verſare ſopra*. *Ovid. 7. Met. v. 264.* Superinvergens liquidi carchesia vini. ¶ Legitur & diviſum.

Superinundo, as, n. 1. *inondare*. Tranſlate *Tertul. de reſurr. carn. c. 63.* Ejuſmodi eloquiis ſuperinundare.

Superinungo, is, a. 3. ἐπαλείφω, ſupra inungo. *Celſ. l. 7. c. 7.* Superinungi collyrio aliquo, quo lippientium oculi ſuperinunguntur.

Superior, & ius, sum. 3. *ſuperiore*, Ger. *obrer*, Gal. *ſuperieur*, Hiſp. *ſuperior*, ἀνώτερος, ἀμείνων, altior, ſublimior, editior, qui magis ſupra eſt, comp. a *ſuperus*. *Cic. Att. l. 11.* Tota domus ſuperior vacat, ut ſcis. ¶ Superior accumbere in cœna quis dicatur, vide *Accumbo*. ¶ Tranſlate ſumitur pro majore, potentiore, excellentiore. *Cic. 1. Offic. c. 26.* Quanto ſuperiores ſumus, tanto nos ſummiſſius geramus. *Id. l. 13. Fam. ep. 5.* Graviſſimum eſt, cum ſuperior factus ſis ordine, inferiorem eſſe fortuna. ¶ Item pro eo, qui abiens vincit. *Cæſ. l. 5. B. G.* Noſtri omnibus partibus ſuperiores fuerunt. ¶ Dicitur de iis, qui ante nos vixerunt, qui etiam majores appellantur; de tempore, quod præceſſit; de vita, quæ ante acta eſt, &c. *Varr. 2. R. R. c. 4.* Proavus, ut ſuperiores de Tremelliis nemo appellatus Scrofa. *Cic. l. 5 Fam. ep. 17.* Superioribus temporibus nullas ad te literas miſi. *Id. de Senect.* Quale cujuſque ſtudium in ſuperiore vita fuit. *Id. 1. Catil. c. 1.* Quid proxima, quid ſuperiore nocte egeris. *la notte innanzi*. *Idem 5. Tuſcul.* Superior Africanus, hoc eſt ſenior. Sic, ſuperior Dionyſius, apud *Nepot. in. c. 1.*

Superjumentarius, ii, m. qui jumentariis præeſt. *Sueton. in Claud. cap. 2.* Quem barbarum, & olim ſuperjumentarium ex induſtria ſibi appoſitum, &c.

Superius, adv. *dalla parte ſuperiore*, *di ſopra*, ex ſuperiore parte. *Pallad. l. 1. tit. 44.* Piſcina ſuperius conſtituenda eſt. *Senec. l. 3. quæſt. nat. c. 8.* Cum ſol proceſſit, alia ſuperius rapiuntur, alia diffunduntur tempore. ¶ Superius dixi, ſuperius poſui, *ho detto di ſopra*. *Capitolin. in Maximin. jun. c. 2.* De cujus genere ſuperius dictum eſt. *Phædr. l. 4. fab. 24.* Quantum valerent inter homines literæ, dixi ſuperius. Adde *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 6.* & *Scribonii Largi* loca plura, quæ in ejus Lexico congerit *Joan. Rhodius*.

Superlăbor, eris, depon. 3. *ſcorrere ſopra*. *Senec. epiſt. 90.* In aperto jacentes ſidera ſuperlabebantur.

Superlacrymo, as, n. 1. *lagrimare ſopra*, ἐπιδακρύω, lacrymando irrigo. *Col. l. 4. c. 24.* Ne, ut jam ante diximus, ſuperlacrymet, & gemmantem cæcet oculum.

Superlatio, onis, f. *iperbole*, ὑπέρθεσις, ὑπερβολή, oratio ſuperans veritatem, alicujus augendi, minuendive cauſa, ut *Auctor ad Heren. l. 4. c. 33.* definit. *Cic. 3. de Orat. c. 53.* Tum augendi, minuendive cauſa, veritatis ſuperlatio, atque trajectio. *Quintil. lib. 1. c. 10.* Per comparationes, & ſuperlationes. ¶ A Grammaticis ponitur etiam pro gradu nominum ſuperlativo. *Chariſius l. 1. cap. de gradib.* Ipſa ſuperlatio per ſe prælationem omnium ſignificat. ¶ Interdum ponitur pro inſigni cognomine a re aliqua ſumpto, ut cum aliquis per excellentiam ſapiens vocatur. *Valer. Max. l. 6. c. 9. n. 12.* Craſſo nonne pecuniæ magnitudo locupletis nomen dedit? ſed eidem poſtea inopia turpem decoctoris ſuperlationem injunxit.

Superlatīvus, a, um, *ſuperlativo*, ὑπερθετικός, quod ſuperat, vel quod eminentiam denotat. Nomen ſuperlativum illud eſt, quod rem ad ſummum gradum attollit, vel deprimit ad infimum, ut *doctiſſimus*, *indoctiſſimus*, *fortiſſimus*. *Chariſius l. 1. Priſcian. l. 3.*

Superlātus, a, um, ὑπερθετός, ſurſum elatus, elevatus, partic. a ſuperfero. *Val. Max. l. 8. c. 6.* Ad auxilium ſervorum pileo ſuperlato confugit. ¶ Superlata nomina, aut verba dicuntur, quæ augendi cauſa in oratione proferuntur. *Cic. in Partit. c. 15.* Illuſtris autem oratio eſt, ſi & verba gravitate delecta ponuntur, ut tranſlata, & ſuperlata, & ad nomen adjuncta, & duplicata. Intelligere videtur *Cic.* voces hyperbolicas. Nonnulli interpretantur nomina ſuperlativa.

Superlimināre, is, n. *ſoglia di ſopra*, Ger. *oberſchwelle*, Gall. *le linteau*, Hiſp. *umbral*, ὑπέρθυρον, limen oſtii ſuperius, hoc eſt lignum, ſive lapis, qui poſtibus ſuperincumbens, jugi formam efficit. *Plin. l. 29. c. 4.* Prevenimque cuilibet circumligatum toties, & pedibus ſuſpenſum ferreo in ſuperliminari.

Superlĭno, is, a. 3. *ungere di ſopra*. *Pallad. in Jun. tit. 5.* Tunc luto ſuperlinis, & liberam gemmam relinque. *Id. in Octobr. tit. 14.* Superlinies dolium. *Scribon. Larg. Compoſit. 153.* Deinde hoc medicamentum ſuperlinitur.

Superlĭtus, a, um, *unto dalla parte ſuperiore*, nomen ex particip. *a ſuper*, & *lino*. *Plin. l. 20. c. 13.* Viſco ſuperlitum, ut hæreat. Hinc ſuperlitio apud *Marc. Empir. c. 8.*

Supermando, is, a. 3. *rimaſticare*, ἐπιμασάομαι, poſt rem aliquam manſam, alium mandendo ſuperingero. *Plin. l. 31. c. 6.* Raphanos ſupermandi ex mulſo aceto jubent.

Supermĕo, as, n. 1. ὑπερρέω, ſuperfluo, ſive ſuperlabor. *Plin. l. 2. c. 103.* Quædam vero (aquæ) etiam dulces inter ſe ſupermeant alias, ut in Fucino lacu.

Supermetior, iris, enſus ſum, dep. 4. *Tertull. de anim. c. 38.* Secundo poſt diluvium geniture ſupermenſus eſt. hoc eſt magis contulit, majore liberalitate menſus eſt alimenta hominibus.

Supermĭco, as, n. 1. ſupra mico. Tranſlate *Senec. 3. de benef. c. 31.* Etiamſi quæ veteris exempla, nondum ſatis faciunt; nec beneficia parentum ſupermicant. *Lipſius ex Vet. codicib.* legit *ſuperemineant*. Proprie *Avien. in Phænom. Arat. v. 846.* Tepidumque ſupermicat aſtrum.

Supermitto, is, a. 3. *ſopraggiungere*, *ſoprapporre*. *Apic. l. 2. c. 3.* Et ſic ſupermittes jecur. Et *l. 5. c. 3.* Piſa ſupermittis.

Supermundiālis, le, adject. qui ſupra mundum eſt, cœleſtis, ut ſupermundiales ſubſtantiæ. *Tertull. de anim. c. 18.*

Supermunio, is, a. 4. a ſuperiori parte munio. *Colum. l. 9. c. 7.* Convenit, alvearia porticibus ſupermuniri.

Supernas, atis, n. 3. ὁ ἄνωθεν, quod eſt ſupra, ut Abies ſupernas, quæ ad mare ſuperum, hoc eſt Adriaticum, nata eſt, & contra infernas, quæ nata eſt ad mare inferum, ſeu Tyrrhenum. *Plin. l. 16. c. 39.* Ideo Romæ infernas abies ſupernati præfertur. *Id. l. 15. c. 10.* Supernatia perſica e Sabinis veniunt. ¶ Supernas ventus apud *Vitruv. l. 1. c. 6.* eſt, qui a dextra Aquilonis parte Orientem verſus flat. *Greco verſo Levante.*

Supernăto, as, n. 1. *ſoprannuotare*, ἐπινήχομαι, in aqua, alteriuſve liquoris ſuperficie fluito. *Col. l. 12. c. 9.* Deinde arido ſpiſſamento ſiraiſeli ſic comprimi, ut jus ſupernatet. *Plin. l. 28. c. 9.* Quod ſupernatat, butyrum eſt. *Id. l. 7. c. 15.* Supernatans biremem.

Supernātus, a, um, ἐπιφυής, poſt, vel ſupra alios natus, præter alios natus. *Plin. l. 19. c. 3.* Supernato caule, quem magydarim vocarunt. Alii leg. *ſuper nate*. *Prudent. in Apotheoſ. v. 155.* Sive ſupernatus fuerit ſibi &c. *Celſ. l. 8. c. 2.* Supernatis gravibus ulceribus, aut fiſtulis.

Superne, adv. *di ſopra*, Ger. *oben erab*, Gall. *d' en haut*, Hiſp. *de alto*, *ſoberanamente*, ἄνωθεν, deſuper, da parte ſuperiore. *Virg. 1. Æn. v. 658.* Unde ſuperne Plurimus Eridani per ſylvam labitur amnis. *Liv. l. 1.* Male ſuſtinenti arma gladium ſuperne jugulo defigit. ¶ Ponitur etiam pro ſupra. *Plin. l. 33. c. 6.* Argentum ſuperne innatat, ut oleum aquæ. ¶ Item pro ſurſum. *Plin. l. 19. c. 5.* Solum enim hoc genus ſuperne tendit, non ut cæteræ, in terram.

Supernĭtas, atis, f. *altezza*. *Tertul. adv. Valentin. c. 7.* ſupernitates ſupernitatum, *dunc.*

Superno, as, n. 1. idem quod ſupernato. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 12.* Mellis pars, quæ in imo eſt, utique præſtat pondere, & ideo ſupernante pretioſior. Alii leg. *ſupernatante*. *Gel. l. 9. c. 9.* Gaudia pigra, & levia, & cunctantia, & quaſi in ſummo pectore ſupernantia.

Supernomino, as, a. 1. *dar il ſoprannome*. *Tertul. Apolog. c. 18.* Ptolemæorum eruditiſſimus, quem Philadelphum ſupernominant.

Supernumerarius, a, um, adject. *ſoprannumerario*. *Veget. l. 2. c. 19.* Accenſi, hoc eſt poſtea additi, quam fuiſſet legio completa, quos nunc ſupernumerarios vocant.

Supernus, a, um, *di ſopra*, עליון, Germ. *das von oben iſt*, Gall. *qui eſt d' en haut*, *ſouverain*, Hiſp. *ſoberano*, ὑπέρτερος, quod eſt ſupra. *Plin. l. 32. c. 57.* Dentes ſimiles aſpidi, & ſerpentibus, ſed duo in ſuperna parte dextra, lævaque longiſſimi. *Stat. 8. Theb.* Crines a fronte ſuperni.

Supĕro, as, a. 1. *ſuperare*, *aſcendere*, גבר, Ger. *uberſteigen*, Gall. *ſurmonter*, Hiſp. *ſobrepujar*, ὑπερβαίνω, tranſcendo, ſubeo, ſupergredior, a *ſuperus*. *Cic. 1. Tuſcul.* Quam regionem cum ſuperavit animus, &c. *Virg. l. 3. Georg.* Superant montes, & flumina tranant. ¶ Per tranſlationem ponitur pro vincere, antecellere, præſtare. *Virg. 3. Ecl.* Quid, ſi idem certet Phœbum ſuperare canendo? *Cic. 7. Verr.* Si cum aliorum impudentia certet, longe omnes multumque ſuperabit. *Id. 1. Tuſc.* Doctrina Græcia nos, & omni literarum genere ſuperabat. *Id. 4. Fin.* Superare injurias fortunæ. ¶ Item pro excedere. *Varr. l. 1. R. R. c. 53.* Ne in ea re ſumptus fructum ſuperet. ¶ Item pro ſupereſſe, reſtare, ſuppetere, more neutrorum. *Liv. l. 29.* Multa die ſuperante, acceſſit. *Virg. Ecl. 9.* Superet modo Mantua nobis. *Plin. l. 8. c. 26.* Quoniam ad perſequendas feras vires non ſuperant. ¶ Item pro abundare, ſuperfluum eſſe, *ſoprabbondare*, *avanzare*. *Cic. in Parad. 6. c. 3.* Utri igitur eſt divitiæ? cui deeſt, an cui ſuperat? qui eget, an qui abundat? *Id. 5. Fin. c. 13.* Deque eo, quod ipſis ſuperat, aliis gratificari volunt. ¶ Ponitur etiam pro ſuperſtitem eſſe, ſupervivere. *Virg. 4. Æn. v. 439.* Quid puer Aſcanius? ſuperat ne, & veſcitur aura Ætheria? *Id. 2. Æn. v. 643.* Captæ ſuperavimus urbi. ¶ Interdum etiam pro attolli, *alzarſi*. *Plaut. Stich. a. 5. 45.* Radioſus ecce ſol ſuperabat ex mari. *Alii leg.* ſe ſe ſol ſuperabat ex mari.

Superobrŭo, is, rui, rutum, a. 3. ὑπερχώννυμι, re aliqua injecta operio. *Propert. l. 4. eleg. 4.* Dixit, & ingeſtis comitum ſuperobruit armis.

Superobrŭtus, a, um, nom. ex particip. obrutus, coopertus. *Auſon. epitaph. 25.* Hic Hecuba injectis perii ſuperobruta ſaxis.

Superoccĭdo, is, n. 3. ſupra aliquem occido, *tramontar ſopra*. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 18.* Poſtquam ſol demerſus eſt, Luna Cœli marginem tenet, antecedenti ſuperoccidens.

Superpendeo, es, n. 2. *ſoprappendere*, Germ. *hierüber hangen*, Gall. *pendre par deſſus*, Hiſp. *eſtar colgado encima*, ὑπερκρέμαμαι, ſupra pendeo. *Liv. l. 37. c. 27.* Ita, ut quibuſdam locis ſuperpendentia ſaxa plus in altum, quam quæ in ſtatione ſunt naves, promineant.

Superpictus, a, um, nom. ex particip. *dipinto di ſopra*. *Solin. c. 21.* Pantheræ minutis orbiculis ſuperpictæ.

Superpingo, is, a. 3. *dipingere ſopra*, Germ. *noch daruber mahlen*, Gall. *peindre par deſſus*, Hiſp. *pintar por de ſobre*, ὑπεργράφω. *Avien. in Phænom. Arat. v. 907.* Cuncta ſuperpingunt rutilam ſua ſidere noctem. ¶ Quod quidam Lexicographi addunt ex *Plin. l. 35. c. 11.* mendoſum eſt.

Superplaudo, is, n. 3. *Solin. c.* 2. *de avibus in Diomedis inſula juxta Apuliam*: Pennulis ſuperplaudunt.

Superpondium, ii, n. *ſoprappeſo*, Ger. *aufſchlag*, Gall. *ſurpoids*, Hiſp. *ſobrepeſo*, ἐπιμέτριον, pondus auctarium, quod legitimæ ſarcinæ adjicitur. *Apul. l.* 7. Exiguum ſcilicet & illud tantæ molis ſuperpondium.

Superpōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *ſoprapporre*, Ger. *darauff legen*, Gal. *mettre deſſus*, Hiſp. *poner ſe cima*, ἐπιτίθημι, ſuper aliquid colloco. *Plin. l.* 29. *c.* 5. Tantumque pollens, ut medicamentis quoque ſuperponantur. *Col. l.* 1. *c.* 5. Et loci ſalubritas, editiorque ſitus ripæ permittet ſuperponere villam profluenti.

Superpoſitus, a, um, *ſoprappoſto*. *Ovid. Heroid. ep.* 21. *v.* 190. Ægra ſuperpoſita membra fovere manu. Hinc ſuperpoſitio apud *Cæl. Aurel. Tard. l.* 2. *c.* 13.

Super quam. V. Super in fine.

Superquatio, is, a. 3. ſuper concutio. *Avien. in Phænom. Arat. v.* 1507. Superquatit ira, furorque.

Superraſus, a, um, particip. a *ſuper*, & *rado*, *raſo di ſopra*. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Clavi pedum ſuperraſi.

Superremus, a, um, ſuperl. a ſuperior. *Varro l.* 6. *de L. L. c.* 3.

Superrŭo, is, n. 3. *cader ſopra qualche coſa*. *Apulej. l.* 1. *A. A.* Atque ego de alto decidens, Socratem ſuperruo. *Id. l.* 2. Ecce uxor flens introrupit, & ſtatim corpori ſuperruens, &c.

Superſapio, is, n. 3. valde ſapio. *Tertull. de anim. c.* 58. Plato illum ait ſuperſapere, qui mente maxime ſapiat.

Superſcando, is, a. 3. *andare ſopra*, ὑπερβαίνω, ſurſum aſcendo. *Col. l.* 11. *c.* 3. Quam ſuperſcandant ſentes utriuſque ſulci. *Liv. l.* 7. *c.* 36. Superſcandens vigilum ſtrata ſomno corpora miles.

Superſcrībo, is, a. 3. *ſcrivere ſopra*, ἐπιγράφω, ſupra ſcribo. *Gell. l.* 20. *c.* 6. Veſtrum obleverunt, & veſtri ſuperſcripſerunt. *Modeſtin. l.* 4. *Dig. de operib. publ.* Nec præſidis quidem nomen licebit ſuperſcribere.

Superſcriptus, a, um, nom. ex particip. *ſcritto ſopra*. *Sueton. in Ner.* Ita multa & deleta, & inducta, & ſuperſcripta inerant.

Superſedĕo, es, edi, eſſum, neut. 2. *ſeder ſopra*, ὑπερκάθημαι, ſuper aliquid ſedeo. *Sueton. in Auguſt. cap.* 96. Aquila tentorio ejus ſuperſedens, duos corvos hinc & inde infeſtantes afflixit. ¶ Sæpiſſime ponitur pro a re aliqua ceſſare, rem inſtitutam omittere, *ſopraſſedere*, *ceſſare da far qualche coſa*, & conſtruitur fere cum ablativo. *Cæſ. lib.* 1. *Bel. Gall.* Prælio ſuperſedere. *Cic. l.* 4. *Fam. epiſt.* 2. Superſedeas hoc labore itineris. *Id. l.* 1. *de Inv. c.* 21. Quod cum acciderit, omnino narratione ſuperſedendum eſt. ¶ Vel cum dativo. *Hirt. de B. Afric. c.* 75. Superſedere pugnæ. ¶ Vel cum acc. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Cognati, & affines operam, quam dare rogati ſunt, ſuperſedent. Sed ſubintelligi poteſt, *dare ſuperſedent*. Vel figurate *Gellius* locutus eſt, figura Anaſtrophe, ut *Urbem quam ſtatuo, veſtra eſt*, pro *quam urbem ſtatuo*. Vel ſcripſit, *opera*. ¶ Vel cum infinitivo. *Liv. lib.* 41. *c.* 40. Superſediſſem loqui apud vos. *Suet. in Aug. cap.* 93. In peragranda Ægypto paulo deflectere ad viſendum Apin ſuperſedit. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 17. Hæc cauſa judicialis fieri non poteſt, ſed quod poteſt vel ad Senatum, vel ad conſilium venire, non viſa eſt ſuperſedenda. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 40. Sunt item, qui putent nonnunquam poſſe complexione ſuperſederi. ¶ Superſedere etiam ponitur pro manere, perſeverare, quaſi in voluntate, & conſilio ſedere. Ita exponit *Nonius c.* 1. *n.* 187. illud *Turpilii*: Ut ille has ſe abſtineret, ego ſuperſederem nuptiis.

Superſeminātor, oris, m. qui ſuperſeminat. *Tertull. de anim. c.* 16.

Superſemino, as, a. 1. *ſopraſſeminare*. *Tertull. adverſ. Praxeam*, *c.* 1.

Superſeſſus, a, um, particip. paſſiv. *ommeſſo*, *tralaſciato*. *Apulej. lib.* 4. *Florid.* poſt princip. Sed omnibus illis ſuperſeſſis, nihil amplius ſpectari debet, quam &c.

Superſidĕo, es, n. 2. *ſeder ſopra*. *Ammian. l.* 15. *c.* 25. Superſidentes utribus.

Superſiliens, entis, particip a *ſuper*, & *ſalio*. *Colum. l.* 8. *c.* 3. Perticæ dolentur in quadrum, ne teres levitas earum ſuperſilientem volucrem non recipiat.

Superſpargo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſpargere ſopra*, ἐπιῤῥαίνω, inſpergo, aſpergo. *Cato c.* 54. *R. R.* Quæ herbosiſſima erunt, in tectu condito, & ſale ſuperſpargito.

Superſperſus, a, um, nom. ex particip *aſperſo*. *Solin. c.* 27. (*al.* 40.) Gemma viridi colore, ſtellis puniceis ſuperſperſa. *Et c.* 30. (*al.* 43.) *de camelopardale*: Candidis maculis ſuperſperſa.

Superſtagno, as, n. 1. *allagare di ſopra*, ἐπιλιμνάζω, reſtagno, redundo. *Tacit. l.* 1. *Annal. c.* 79. Si amnis Nar in rivos deductus ſuperſtagnaviſſet.

Superſtans, antis, o. 3. *che ſta ſopra*. *Virg.* 10. *Æn.* Quem congreſſus agit campo, lapſumque ſuperſtans Immolat. *Liv. l.* 10. *c.* 8. Eſſedis carriſque ſuperſtans hoſtis armatus, ingenti ſonito equorum, rotarumque advenit. *Suet. in Galba c. ult.* Statuam ei decreverat roſtratæ columnæ ſuperſtantem.

Superſtatumino, as, a. 1. ſtatumine ſupra firmo. *Pallad. l.* 1. *tit.* 9. Superſtatuminare rudus.

Superſterno, is, ſtravi, ſtratum, a. 3. *diſtendere ſopra*, ὑπερςρώννυμι, ſuperextendo. *Col. l.* 1. *c.* 6. Simili modo pavimenta teſtacea ſuperſternuntur. *Liv. l.* 10. *c.* 29. Obrutum (corpus Conſulis) ſuperſtratis Gallorum cumulis erat.

Superſtes, ſtitis, o. 3. *vivo*, *ſuperſtite*, שָׂרִיד, Ger. *noch überig*, Gall. *ſurvivant*, Hiſp. *que ſobrevive*, περιγιγνόμενος, qui ſuis jam fato functis ſupervivit, & generatim qui poſt aliquod malum ſupereſt. *Ter. Heaut.* 4. 4. 7. Ita mihi, atque huic ſis ſuperſtes. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Utinam te non ſolum vitæ, ſed etiam dignitatis meæ ſuperſtitem reliquiſſem. *Ovid. l.* 3. *Triſt. el.* 7. Me tamen extincto fama ſuperſtes erit. *Id. l.* 3. *Amor. eleg.* 14. Poſt mea manſurum fata ſuperſtes opus. ¶ Sumitur etiam pro ſalvo, & incolumi, abſolute. *Ter. Andr.* 3. 2. 7. Deos quæſo, ut ſis ſuperſtes. ¶ Superſtites olim dicebantur teſtes præſentes. *Feſt.* Superſtites, teſtes præſentes ſignificat. Cujus rei teſtimonium eſt, quod ſuperſtitibus præſentibus ii, inter quos controverſia eſt, vindicias ſumere jubentur. Plautus in Artemone. Nunc mihi licet quidvis loqui, nemo hic adeſt ſuperſtes. *Cic. pro Mur. c.* 12. Carmen compoſitum eſt cum cæteris rebus abſurdum, tum vero nulli uſui: *utriſque ſuperſtitibus præſentibus iſtam viam dico: inite viam*.

Superſtillo, as, a. 1. *gettar ſopra a goccia*, *a goccia*. *Apic. l.* 8. *c.* 7. Superſtillabis oleum, piper aſperges.

Superſtitio, onis, f. *ſuperſtizione*, Ger. *aberglaub*, Gal. *ſuperſtition*, Hiſp. *ſuperſticion*, δεισιδαιμονία, ἐθελοθρησκεία, religio quæcumque deliſa, & anilis, in qua ineſt timor inanis Deorum, ut ait *Cic. l.* 1. *de nat. Deor. c.* 42. Unde manarit nominis ratio, docet *Id. ibid. l.* 2. *c.* 28. his verbis. Non Philoſophi ſolum, verum etiam majores noſtri ſuperſtitionem a religione ſeparaverunt. Nam qui totos dies precabantur, & immolabant, ut ſui liberi ſibi ſuperſtites eſſent, ſuperſtitioſi ſunt appellati: quod nomen poſtea latius patuit. *Et c.* 72. Superſtitio hominum imbecillitatem occupavit. *Id.* 1. *de Leg. c.* 11. Superſtitione conflictari. *Id.* 1. *de Fin. c.* 18. Superſtitione imbutus. *Id.* 2. *Div. c.* 4. Anili ſuperſtitione obligari. *Liv. l.* 26. Superſtitione captus. *Quintil. l.* 4. *c.* 4. Superſtitiones novas inducere. ¶ Interdum in bonam partem ſumitur, pro religione. *Juſtin. l.* 39. *c.* 3. His tot neceſſitatibus ſanguinis adjicit ſuperſtitionem templi, quo abdita profugerit. *Et l.* 41. *c.* 3. In ſuperſtitionibus atque cura deorum, præcipua omnibus veneratio eſt.

Superſtitiōſe, adverb. *ſuperſtizioſamente*, cum ſuperſtitione. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 39. Neque id dicitis ſuperſtitioſe, & aniliter, ſed phyſica conſtantique ratione. ¶ Item nimis ſollicite, & diligenter. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Non tamen hoc adeo ſuperſtitioſe velim fieri, ut diu tantum loquatur Græce, aut diſcat, ſicut pleriſque moris eſt.

Superſtitioſus, a, um, *ſuperſtizioſo*, Ger. *abergläubig*, Gall. *ſuperſtitieux*, Hiſp. *ſuperſticioſo*, δεισιδαίμων, ſuperſtitione imbutus. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 39. Imbecilli animi tacita ſuperſtitioſa iſta concipiunt. *Nigidius apud Gell. l.* 4. *c.* 9. Superſtitioſa religione ſe alligare. *Tertul. in Scorp. c.* 2. Superſtitioſiſſimum ſæculum. ¶ Superſtitioſi proprie qui dicantur V. in *Superſtitio*. ¶ Interdum ſuperſtitioſus homo dicitur, qui aliquid divinat. *Plaut. Curcul.* 2. 3. *v.* 27. Superſtitioſus hic quidem eſt, vere prædicat. *Id. Rud.* 4. 4. 95. Quid ſi iſta aut ſuperſtitioſa, aut ariola eſt, atque omnia, quidquid inſit, vera dicet? *Cic.* 1. *Divin. c.* 31. *ex poeta*. Miſſa ſum ſuperſtitioſis ariolationibus.

Superſtito, as, n. 1. *eſſere ſano*, *e ſalvo*, περιγίνομαι, ſuperſtes, & incolumis ſum, ſuperſum, freq. a ſuperſto. *Plaut. Perſa* 3. 1. 3. Ut mihi ſuperſit, ſuperet, ac ſuperſtites. ¶ Antiqui hoc verbo uſi ſunt pro ſervare, ſive incolumem præſtare. *En. Menalip. apud Non. c.* 2. *n.* 776. Regnumque, veſtrum ut ſoſpitent ſuperſtitentque.

Superſto, as, ſtiti, ſtatum, n. 1. *ſtar ſopra*, ἐφίσταμαι, ſupra aliquid ſto. *Liv. l.* 40. *c.* 2. Atrox cum vento tempeſtas ſigna in circo maximo cum columnis, quibus ſuperſtabant, avertit. V. *Superſtans*.

Superſtrictus, a, um, particip. a ſuperſtringo. *Apulej. l.* 11. *A. A.* Nam compreſſæ in arctum feminibus, & ſuperſtrictis accurate manibus, velamento me naturali probe muniveram.

Superſtringo, is, a. 3. ſupra ſtringo, conſtringo. *Sidon. l.* 4. *ep.* 20. Balteis ſuperſtringebant clauſa latera.

Superſtrŭo, is, xi, ctum, a. 3. *ſopra fabbricare*, ἐποικοδομέω, ſuperædifico. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 62. Neque fundamenta per ſolidum ſubdidit, neque firmis nexibus ligneam compagem ſuperſtruxit.

Superſum, es, fui, n. anom. *reſtare*, περίειμι, περιγίγνομαι, reliquus ſum, reſto. *Cic. Catilin.* 3. *c.* 11. Cum hoſtes veſtri tantum civium ſuperfuturum putaſſent, quantum infinitæ cædi reſtitiſſet. *Id.* 3. *de Orat. c.* 24. Hæ duæ partes, quæ mihi ſuperſunt, illuſtrandæ orationis. *Id. Fam.* 10. *ep.* 33. Omnes qui ſuperſunt de Hirtii exercitu. *Id.* 9. *Attic. ep. ult.* Quod ſupereſt ſcribe, quæſo, quam accuratiſſime, quid placeat, quid cenſeas. *del rimanente*, *del reſto*. *Scævola leg. Creditor. Dig. mandat.* Nullam actionem ſuperfore ad recipiendum. ¶ Item ſuperſtitem eſſe, *ſopravvivere*. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 2. Tuum via unicum gnatum tuæ ſupereſſe vitæ ſoſpitem, & ſuperſtitem. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Lucumo ſuperfuit patri, bonorum omnium hæres. ¶ Item redundare, affluere. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 25. Vis ejus rei, quam definias, ſic exprimatur, ut neque abſit quicquam, neque ſupereſt. *Id.* 13. *Fam. ep.* 63. Ne mihi ſupereſſe verba putes, quæ dixeram defutura. ¶ Item excellere, ſuperiorem eſſe. *Cic. de republ. apud Gell. l.* 1. *c.* 22. Nec vero ſcientia juris majoribus ſuis Q. Tubero defuit, doctrina etiam ſuperfuit. *Virg.* 3. *Georg.* ſupereſſe labori, *vincer la fatica*. Denique ponitur interdum pro intereſſe, adeſſe, cum ſermo eſt de præſentia in judiciis, & litibus a patrono, vel procuratore exhibenda. *Auguſtus apud Sueton. in ejus vita c.* 56. Cunctari ſe, ne ſi ſupereſſet, eriperet legibus reum; ſin deeſſet, deſtituere, & prædamnare amicum videretur. *Gell. loc. cit.* Cum is qui verba faciebat, reclamaſſet, *ego illi ſuperſum*, reſpondiſſe præsentem feſtiviter, *tu plane ſuperes, non ades*. *Ulpian. l.* 1. *Dig. de procuratorib.* Uſus procuratoris perquam neceſſarius eſt, ut qui rebus ſuis ipſi ſupereſſe vel nolunt, vel non poſſunt, ſaltem per alios poſſint vel agere, vel conveniri. Adde *eund. leg.* 5. *Dig. de poſtulando*. Hanc tamen loquendi rationem ipſe *Gellius ibid.* merito improbat, tanquam a propria hujus verbi notione maxime alienam. ¶ Aliquando hoc verbum per Tmeſim dividitur, interjecta alia dictione. *Plaut. Curc.* 1. 1. 85. ſi quid ſuper illi fuerit, id nobis ſat eſt.

Supertectus, a, um, nom. particip. idem quod tectus, *coperto*. *Juſtin. l.* 43. *c.* 4. Plures frondibus ſupertectos indusi vehiculis jubet.

Supertĕgo, is, a. 3. *coprire*, idem quod tego, vel ex ſuperiori parte tego. *Apulej. l.* 11. *A. A.* Impigre ſuperiorem exutus tunicam ſupertexit me celeriter. *Colum. l.* 9. *c.* 14. Et quamvis porticu protecta vaſa, nihilo minus congeſtu culmorum, & frondium ſupertegemus. Adde *Pallad.* 10 *Mart. tit.* 2.

Superterrēnus, a, um, adject. qui ſupra terram eſt. *Tertull. de reſur. carn. l.* 49.

Supertraho, is, a. ſupra traho. *Plin. l.* 18. *c.* 18. Crates ſupertrahere.

Supervacanĕus, a, um, *ſuperfluo*, περιττός, ſuperfluus, non neceſſarius. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 5. Confirmata amicitia, & perſpecta fide, commemoratio officiorum ſupervacanea eſt. *Liv. l.* 10. *c.* 24. Quin alter Conſul pro ſupervacaneo, atque inutili habeatur? *Salluſt. in Catil. c.* 51. De timore ſupervacaneum eſt diſſerere. ¶ Supervacaneum opus dicitur illud, quod horis ſubſecivis animi cauſa fit, cum ſcilicet a ſeriis operibus, & magis neceſſariis vacamus. *Cic. de Senect. c.* 16. Conditiorem facit hæc ſupervacanei operis aucupium, atque venatio. Lambinus legit *ſupervacaneis operis*.

Supervăco, as, n. 1. ſupervacaneus, aut ſuperfluus ſum. *Gell. l.* 1. *c.* 22. *Supereſſe* ita dixerunt, ut eo verbo ſignificarent ſuperfluere, & ſupervacare, atque eſſe ſupra neceſſarium modum.

Supervacue, adverb. &

Supervacŭo, adverb. *ſuperfluamente*, *in vano*, *ſenza neceſſità*. *Ulpian. l.* 14. *Dig. de relig. & ſumpt. fun.* Quod ſi ſupervacuo fuerit factum. *Paulus l.* 3. *recept. ſententiar. tit.* 3. *ſentent.* 50. Libertas ſupervacue data videtur. *Quint. declam.* 16. Supervacue nos in matris cauſa moves, quæ ſacra eſt.

Supervacuus, a, um, *ſupervacuo*, *ſuperfluo*, *vano*, περιττός, ἀργός, quod non eſt neceſſarium, ſuperfluum, præter rem. *Ovid. l.* 2. *de Ponto el.* 7. Sed mea timor ipſe malorum Sæpe ſupervacuos cogit habere metus. *Colum. de arborib. c.* 26. Supervacuum eſt hoc loco repetere jam traditam rationem terebrationis. *Et c.* 11. Quidquid ſupervacue enatum fuerit, tollito.

Supervādo, is, n. 3. *aſcendere*, *ſuperare*, Ger. *überhin gehen*, Gall. *aller outre*, *ou par deſſus*, Hiſp. *ſubir en cima*, ὑπερβαίνω, ſuper aliquid aſcendo, ſupero, ſupergredior. *Sall. in Jug. cap.* 75. Omnes aſperitates ſupervadere, ac naturam loci etiam vincere aggreditur. *Liv. lib.* 32. *c.* 24. Ruinas muri ſupervadebant.

Supervaganĕus, a, um, adject. *Feſtus*: Supervaganea avis vocatur ab auguribus, quæ ex ſummo cacumine vocem emiſit, quia quaſi in altiſſimis, ſuperque omnia vagatur, appellata.

Supervăgor, aris, *eſſer troppo vagante*, ὑπερπλανάομαι, eſt præter juſtum, & æquum vagari, ſuperfluere. *Colum. lib.* 4. *cap.* 21. Vineæ non eſt alia putatio, quam ut figuretur, quemadmodum ſupra inſtituimus, neve ſupervagetur. h. e. ſuperfluos ramos habeat. *Id. ibid. cap.* 22. Supervagatam partem recidere.

Supervecto, as, a. 1. *portare ſopra*. *Tertul. de baptiſm. c.* 3. Dei ſpiritus ab initio ſupervectabatur.

Supervectus, a, um, *portato ſopra*. *Gell. lib.* 16. *c.* 22. Eoſque univerſos, cumulis, montibuſque arenarum ſupervectis, operuiſſe.

Supervĕho, is, xi, ctum, a. 3. ὑπερέχω, ſuper aliquid veho. *Catull. epig.* 65. *al.* 66. *de coma Beren. v.* 44. Quem maximum in oris Progenies Phthiæ clara ſupervehitur.

Supervenio, is, ni, entum, n. 3. *venire ſopra*, *aſcendere*, ἐπέρχομαι, aſcendo, ſuperſcando, ſuccedo. *Ovid.* 10. *Met.* Nam etiam loquentis Terra ſupervenit. *Col. l.* 6. *c.* 24. Taurus ubi juvencam ſupervenit. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Plani piſcium, quibus cauda non eſt, aculeatique, ut teſtudines, in coitu ſuperveniunt. ¶ Ponitur etiam pro ex inopinato venire, *ſopravvenire*, *venire all' improvviſo*, Ger. *unverſehenlich dar zukommen*, Gall. *ſurvenir*, Hiſp. *ſobrevenir*, ἐπέρχομαι. *Hor. l.* 1. *ep.* 4. Grata ſuperveniet, quæ non ſperabitur, hora. *Liv. l.* 24. Munientibus ſupervenit Marcellus. *Juſtin. l.* 2. *c.* 11. Dum non occaſionem daret, ſecuris & lætis ſuperveniendum. *Gratius in Cyneg. v.* 185. Sic canis illa ſuos taciturna ſupervenit hoſtes. ¶ Item pro celerius tempore debito advenire. *Stat.* 1. *Achill.* Neſcio quid magnum (nec me patria omina fallunt) Vis feſtina parat, tenteroſque ſupervenit annos. ¶ Item pro innaſci, adjungi. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. id & per ſe naſcitur, & interdum ulcere ex alia cauſa facto ſupervenit.

Superventores, m. 3. apud *Ammian. l.* 18. *c. penult.* quidam militum ordo eſt, qui *ſuperventores* appellantur, & cum *præventoribus* conjunguntur.

Superventus, us, m. *venuta ſopra*, *ſopravvenimento*, ἐπέλευσις, ſuperveniendi actus.

Digitized by Google

actus. *Plin. l. 7. c. 75* Acerſoni ſuperventu multa, ſterileſcunt tectæ fruges. *Veget. l. 1. c. 21.* Nocturno ſuperventu equitum exercitum affligere. *aſſalto improvviſo.*

Superveſtio, is, a. 4. *veſtire ſopra, coprire,* ἐπενδύω. *Plin. l. 16. c. 33.* Imagines rerum tenui folio, brevique, & virente ſuperveſtiens. Hardoin. legit *ſemper veſtiens.*

Supervinco, is, a. 3. vinco, ſupero. *Tert. adv. Gnoſt. c. 13. ex Paulo Apoſtolo.*

Supervivo, is, xi, ctum, n. 3. *ſopravvivere,* ὑπερβιόω, ſuperſtes ſum. *Plin. l. 2. ep. 1.* Triginta annis gloriæ ſuæ ſupervixit. *Flor. l. 2. c. 2.* Expeditioni ſuperfuit, & ſupervixit. *Juſtin. l. 27. c. 3.* Olympias non diu ſilii ſupervixit.

Superunctus, a, um, particip. a ſuperungo. *Scribon. Larg. Compoſit. 29.* Hoc etiam ſuperunctum ad puerorum epiphoras facit. Hinc ſuperunctio apud *Cæl. Aurel. Acut. l. 3. c. 4.*

Superungo, is, xi, ctum, a. 3. *ungere di ſopra,* ἐπαλείφω, ſupra ungo, ſuperilline. *Celſ. l. 7. c. 7.* Superungi collirio debet ex his aliquo, quo lippientes oculi ſuperunguntur. Alii legunt *ſuperinungi*, & *ſuperinunguntur.*

Supervolito, as, n. 1. ἐπιπέτομαι, freq. a ſupervolo. *Virg. 6. Ecl.* Et quibus ante infelix ſua tecta ſupervolitaverit alis.

Supervolo, as, n. 1. *volare ſopra,* ὑπερπέτομαι, ſupra aliquid volatu feror. *Ovid. 4. Met. v. 623.* Deſpectat terras, totumque ſupervolat orbem. *Plin. l. 7. c. 24.* Supervolantes altæ aliter.

Supervolvo, is, volvi, volutum, a. 3. *votare de ſopra,* ὑπερκυλίνδω, ſupra volvo. *Avien. in Arat. v. 971.* Quinque ſupervolvit ſe partibus.

Supervolutus, a, um, *voltato ſopra.* *Colum. l. 11. c. 3.* Incrementum ejus ſupervoluto cylindro coerceat.

Supervomo, is, a. 3. *vomitare ſopra.* *Silius l. 10. v. 163.* ſupervomuit ille calentem Sanguinis effundens per hiantia viſcera rivum.

Superurgeo, es, 2. a. ſupra urgeo. *Tacit. 2. Ann. c. 23.* Sarcinæ præcipitantur, quo levarentur alvei manantes per latera, & fluctu ſuperurgente.

Superus, a, um, *ſoprano,* עליון, Ger. *ober,* Gall. *ſouverain,* Hiſp. *ſoberano, de arriba,* ὁ ἄνω, ſupernus, qui ſupra eſt, cui *inferus* opponitur, a ſuper. *Virg. 6. Æn.* Revocare gradum, ſuperaſque evadere ad auras. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 56.* Spectatores ſuperarum rerum, atque cœleſtium. ¶ Superum mare, idem atque Adriaticum, ſive Jonium, ita dictum, quod Italiam ſupra, hoc eſt ab Ortu alluat, quemadmodum mare Tyrrhenum ab Occaſu, quod ideo Inferum appellatur. *Cic. 3. de Orat. c. 19.* Ut Philoſophi tanquam in Superum mare Jonium defluxerant, Græcum quiddam, & portuoſum, Oratores autem in inferum hoc Tuſcum, & barbarum, ſcopuloſum, atque infeſtum laberentur, in quo etiam ipſe Ulyſſes erraſſet. ¶ *Superi* abſolute ſunt cœleſtes. V. *Superi.* ¶ *Supera, orum,* ſidera ac cœlum. *Virg. 6. Æn. v. 787.* Omnes cœlicolas, omnes ſupera alta tenentes.

Supinatus, a, um, *volto all' insù,* ἀναπεπταμένος. *Virg. 2. Georg.* Ante ſupinatas Aquiloni oſtendere glebas. *Quintil. l. 11. c. ult.* Aut eadem manu ſupinata in ſuperiora jactatur. Hinc ſupinatio apud *Cæl. Aurel. Tard. l. 4. c. 3.*

Supine, adv. negligenter. *Sen. 2. de Benef. c. 24.* Alii beneficii ſupine accipiunt.

Supinitas, atis, f. *lo ſtar ſupino.* *Quintil. l. 11. c. 3. a med.* Pectus ac venter ne projiciantur, obſervandum: pandant enim poſteriora; & eſt omnis odioſa ſupinitas. *Solin. c. 3.* Planaſia de facie ſupinitatis ſic vocata.

Supino, as, a. 1. *voltare all' insù,* ἀναπτύσσω, ſupinum colloco. *Hor. l. 2. Serm. ſat. 7.* Naſum nidore ſupinor. h. e. naſo erigor in ſublime, quod facere ſolent ii, qui aliquo odore vehementer delectantur. Eſt autem Græca conſtructio ſimilis illi apud *Virg. 7. Æn.* Loricam induitur. *Stat. l. 6. Theb. v. 786.* Præcipitatque retro juvenem, atque in terga ſupinat. ¶ Tranſlate ſumitur pro planum facere, complanare, extendere, ut cernimus in iis, qui ſupini jacent. *Stat. l. 12. Theb. v. 144.* Jamque ſupinantur feſſis, lateque fatiſcunt Penthei devexa jugi. ¶ Item pro erigere in arrogantiam. Solent enim arrogantes incedere ſupini. *Senec. l. 2. de benef. c. 13.* Oſtendis, te non agnoſcere iſta bona, quibus tantum inflaris: quidquid das, corrumpis. Libet itaque interrogare, quid tantopere te ſupinet.

Supinum, i, n. pars verbi, duas habet terminationes in *um*, & *u*, ut, *amatum, auditum, amatu, auditu*, quæ participialia appellantur a *Quintil. l. 1. c. 4.* a cæteris vero Grammaticis ſupina. *Charſ. l. 2. Priſcian. l. 4.* ¶ Diomedes *l. 2.* hoc nomine etiam gerundia complectitur. *Priſcianus loc. cit.* etiam participia paſſiva, a quibus ipſa ſupina nomen accepiſſe dicit, quia e participiis paſſivis oriuntur.

Supinus, a, um, *ſupino, col ventre in ſu,* Ger. *rucklinq,* Gal. *couché le ventre en haut,* Hiſp. *traſtornade, panda,* ὕπτιος, ἀνάκλιτος, qui jacet ventre in cœlum verſo, qui dorſo incumbit, ab antiquo *ſuppus*, ſive *ſupus*. *Cic. 2. de Divin. c. 43.* Omne animal, ut vult, ita utitur motu ſui corporis, prono, obliquo, ſupino. *Juven. ſat. 3. v. 280.* Cubat in faciem, mox deinde ſupinus. ¶ Dicitur etiam de quacunque re, quæ cœlum ſpectat, ſeu cœlum verſus elevata eſt. *Virg. 3. Æn.* Tendoque ſupinas Ad cœlum cum voce manus. *Liv. l. 3. c. 10.* Supino jactu, tela in locum ſuperiorem mittebant. ¶ Accipitur pro acclivi, ſive montoſo. *Hor. l. 3. od. 4.* Seu mihi frigidum Præneſte, ſeu Tybur ſupinum. Hæc enim urbs in aſcenſu montis fuit conſtituta. ¶ Item pro eo, quod retro fit. *Ovid. l. 4. de Ponto, el. 5.* Fluminaque in fontes curſu reditura ſupino. Sic apud *Martial. l. 2. ep. 86.* Supinum carmen dicitur, quod in ſe ipſum recurrit, & ab utra parte incipias, recte conſtat. ¶ Metonymice, quoniam ſupinus ille recubitus indicium eſt hominis ſoluti, & otioſi, factum eſt, ut ſupinus pro molli, otioſo, & negligenti ponamus. *Juven. Sat. 1. v. 66.* Et multum referens de Mæcenate ſupino. *Martial. lib. 6. epigr. 42.* Supina aure audire aliquid. *Id. l. 2. epigr. 6.* Deliciæ ſupiniores. h. e. quæ magis reddunt ignavos, & molles. ¶ Ignorantia ſupina dicitur, quæ quis ea ignorat, quæ noſſe facili negotio poſſet, quæ vulgo craſſa dicitur. *Ulp. l. Nec ſupina, dig. de juris & facti ignor.* Nec ſupina ignorantia ferenda eſt factum ignorantis. ¶ Ponitur etiam pro ſuperbo, arroganti, nam hujuſmodi homines erecta facie, & verſis in altum oculis incedere ſolent. *Perſ. ſat. 1. v. 129.* Italo quod honore ſupinus Fregerit heminas Areti ædilis.

Suppactus, vel Subpactus, a, um, *ſolato*, nom. ex partic. a ſuppingo. *Plaut. Bacch. 2. 3. 98.* Qui ſoccis habeat auro ſuppactum ſolum. h. e. qui aurum in lamellas extenſum ſub ſoleis geſtat.

Suppætulus, a, um, aliquantum pætus. *Var. apud Non. c. 6. n. 43.* Oculi ſuppætuli nigellis pupulis.

Suppalpo, as, a. 1. leniter palpo, adulor. *Symmach. l. 1. ep. 99.* Non diſcam dolo, ut pote ſuppalpandi neſcius.

Suppalpor, vel ſubpalpor, aris, dep. 1. adulor, blandior, gratificor. *Plaut. Mil. 2. 1. 58.* Occepit ejus matri ſuppalparier, vino, ornamentis, opiparisque obſoniis.

Suppar, aris, *quaſi uguale,* Ger. *ettcher maſſen gleich,* Gal. *preſque pareil,* Hiſp. *caſi igual,* πάρισος, propemodum æqualis, ex *ſub*, & *par*. *Cic. de Clar. Orat. c. 7.* Huic ætati ſuppares Alcibiades, Critias, Theramenes.

Supparaſitor, aris, *compiacere, ſecondare,* ὑποπαρασιτέω, ſubſervio, obſequor, tanquam paraſitus. *Plaut. Amph. 3. 4. 10.* Accedam, atque hanc appellabo, & ſupparaſitabor patri.

Suppăro, as, a. 1. appono, accommodo, adjungo. *Tertul. de cultu fem. c. 7.* Ne exuvias alicui capitis ſancto, & Chriſtiano capiti ſupparetis. *Id. de Anim. c. 25.* Labem corpori, & animæ ſupparare. ¶ Eſt item ſimilem reddere, a *par*. *Tert. adv. Valent. c. 4.* Lupæ fœminæ formam quotidie ſupparare, ſolemne eſt.

Suppărum, i, n. vel ſupparus, i, m. παραπέτασμα, omne velum ex lino. *Feſtus:* Velum omne, quod ex lino eſt, dicitur ſupparum. ¶ Speciatim, ut Feſtus ait, Supparus dicebatur puellare veſtimentum lineum, quod & ſubucula appellabatur. Additque, ita uſum *Pomponium*, & *Afranium*. Verum non puellare ſolum, ſed & matronale ſupparum fuit. *Lucan. l. 2. v. 363. de Martia Catonis uxore:* humeriſque hærentia primis Suppara nudatos cingunt anguſta lacertos. ¶ Sed & aliis veſtibus aptatum, etiam virilibus. Idem Feſtus in nautis vocat Neptuno veſtem conſecratam ſupparum. Ad veſtimenta maſcula pertinent Nonii verba, *l. 14. n. 29* Supparum eſt linteum femorale, uſque ad talos pendens, dictum, quod ſubtus appareat. De maſcula etiam veſte uſus *Varro apud eund. ib.* Hic indutus ſupparum, Coronam ex auro, & gemmis fulgentem gerit. ¶ Nec de veſte ſolum uſi, ſed etiam de navium velis, non quibusvis, ſed minoribus, ut docet *Feſt.* quæ Summo malo, favente vento, pandi ſolent. *Lucan. lib. 5. v. 429.* Summaque pandens ſuppara velorum, perituras colligit auras. *Stat. l. 3. ſylv. 2. v. 27.* Vos ſummis annectite ſuppara velis. *Sen. epiſt. 77.* Solis enim licet ſupparum intendere, quod in alto omnes habent naves.

Suppedamentum, i, ſcabellum, quod pedibus ſupponitur. *Inſcript. apud Gent. p. 1076.*

Suppedaneum, i, n. idem quod ſuppedamentum. *Lactant. l. 4. c. 12.* verba *Pſalmi 109.* ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου, vertit, ſuppedaneum pedum tuorum.

Suppeditatio, onis, f. abundantia, affluentia. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 40.* Quæ ergo vita? Suppeditatio, inquis, bonorum, nullo malorum interventu.

Suppeditatus, a, um, particip. *ſomminiſtrato.* *Cic. 4. Ver. c. 2.* Suppeditato frumento exercitus maximos alere. *Id. Ver. 7. c. 51.* Remigi rem frumentariam eſſe ſuppeditatam.

Suppedito, as, a. 1. *ſomminiſtrare, dare, porgere,* ספק, Germ. *darreichen,* Gal. *fournir,* Hiſp. *adminiſtrar,* χορηγεῖν, ὑπηρετεῖν, ſuggero, miniſtro, præbeo. *Cic. 2. de leg.* Quæ terra fruges ferre, & ut mater cibos ſuppeditare poſſit. *Id. 1. Fin.* Suppeditat nobis Atticus de theſauris ſuis. *Id. Att. l. 11.* Unde nobis ſuppeditentur ſumptus neceſſarii. *Id. pro Rab. perduel. c. 31.* Fiſtulis aqua ſuppeditabatur templis. *Id. 2. Agrar. c. 13.* Sumptum haurit ex ærario, ſuppeditat a ſociis. h. e. a ſociis mutuatos ſubminiſtrat. *Terent. Heaut. 5. 1. 57.* Nam filio ſi pergo ſuppeditare ſumptibus. h. e. ſubminiſtrare quod inſumat. ¶ *Cic. Catil. 2. c. 11.* Omnibus his rebus omnibus, quibus nos ſuppeditamus, ille eget. Alii leg. *ſuppeditamur*, h. e. abundamus. ¶ Pro calcare, pedibus ſubjicere. Inſcriptio quædam apud *Reineſ. in Var. pag. 503.* Mors omnia calcat, ſuppeditat, rapit. ¶ Sæpiſſime effertur neutrorum more, & ſignificat ſatis eſſe, ſufficere, parem eſſe. *Plaut. Aſin. 2. 4. 17.* Labori non queo ſuppeditare. *Cic. 1. Off. c. 4.* Parare ea, quæ ſuppeditent ad cultum, & ad victum. ¶ Ponitur item, eadem conſtructione, pro abundare, ſuppetere. *Tacit. Ann. 15. c. 16.* Obſeſſis adeo ſuppeditaviſſe rem frumentariam conſtitit, ut horreis ignem injicerent. *Cic. de clar. Orat. c. 70.* Capus etiam pater, ſi vita ſuppeditaviſſet, conſul factus eſſet. *Id. 3. de Orat. c. 31.* In hoc campo facile ſuppeditat omnis apparatus, ornatuſque dicendi. ¶ Videtur etiam uſurpari deponentium more. *Cic. Attic. l. 14. ep. 18.* De Patulciano nomine quod mihi ſuppeditatus eſt, gratiſſimum eſt. Verum hæc lectio plerisque ſuſpecta eſt.

Suppēdo, is, n. 3. idem quod pedo, flatum ventris emitto. *Cic. 9. Fam. epiſt. 22.* Suppedit, flagitium eſt: jam erit nudus in balneo, non reprehendes. Alii aliter legunt.

Suppendeo, es, n. 2. ſubter pendeo. *Cel. l. 4. c. 26.* Ita colligere, ut ſolo vimine ſuppendeat. Quidam leg. *ſuſpendeat*. h. e. ſupra pendeat.

Suppernatus, a, um, adject. a *ſub*, & *perna*, in modum pernæ ſucciſus. *Catul. carm. 17. v. 18. ad Coloniam.* ſed velut alnus In foſſa Liguri jacet ſuppernata ſecuri. Alii aliter leg. *Feſtus:* Suppernati dicuntur quibus femina ſunt ſucciſa in modum pernæ ſuillæ.

Suppes, edis, qui ſub pedibus jacet. *Petron. in fragment. Tragur.*

Suppetiæ, arum, f. 1. *ajuto,* עזר, Germ. *hulff,* Gall. *aide, ſecours,* Hiſp. *ſocorro, ayuda,* ἐπικουρία, ſubſidium, quod fertur laboranti, quod mittitur ad rem ſuſtentandam, ne labatur, aut pereat. *Valla* auxilium interpretatur. *Plautus* tamen in *Epid. 5. 2. 10.* diverſa eſſe oſtendit, cum ait, *Auxilio mihi, & ſuppetiæ ſunt domi.* Si enim idem eſſent *ſuppetiæ*, & *auxilium*, alterum vacaret. Rectius itaque auxilii nomine intelligimus, quod augendarum virium cauſa alicui ſubmittitur, ſuppetias vero eas dicimus, quæ jam laboranti, & periclitanti feruntur, quod & ſubſidium dicimus. Habet autem hoc nomen ſolum nominativum, & accuſativum numeri pluralis. *Hirt. de B. Afric. c. 5.* Nunciabantur auxilia magna equitatus oppidanis ſuppetias venire. *Id. ibid. c. 25.* Sa... finibus egreſſus ad ſuppetias profectus eſt. *Et c. 39.* Suis fugientibus ſuppetias ire contendit. *Plaut. Epid. 5. 1. 32.* Suppetias alicui ferre. *Id. Men. 5. 7. 31.* Suppetias advenire alicui.

Suppetiatus, us, m. auxilium, ſuppetiæ. Uſurpatur a *Nonio c. 2. n. 47.* in voce *Auxiliatum.*

Suppetior, aris, dep. 1. *ſoccorrere, dar ajuto,* ἐπικουρέω. *Apulej. l. 8. A. A.* Paſtorem illum ſuppetiatum curt. *Et infra.* Facile eſt ſuppetiari miſerrimo ſeni. *Et l. 7.* Omnem viciniam ſuppetiatum convocans.

Suppĕto, ebat, imp. 3. *eſſere in pronto,* παραγίγνομαι, adſum, in promptu ſum, occurro, venio in mentem. *Cic. 3. Ver.* Vereor, ne mihi crimina non ſuppeterent, ne oratio deeſſet. *Liv. l. 4. c. 49.* Non ſuppetit conſilium. *non ſo che partito prendere.* ¶ Ponitur etiam pro ſufficere, ſatis eſſe. *Cic. 5. Tuſc.* Ut amori, ut ambitioni, ut quotidianis ſumptibus copiæ ſuppetant. *Liv. lib. 2.* Rudis in militari homine lingua non ſuppetebat libertati, animoque. ¶ Item pro ſupereſſe, ſuperſtitem eſſe, abundare. *Plaut. Trin. 1. 2. 19.* Denique ora, ut vitæ ſuperſtes ſuppetat. h. e. poſt te vivat. *Cic. 1. Fin. c. 4.* Et [illegible] bentur fortaſſe plura, ſi vita ſuppetet. Singularis eſt hujus verbi uſus apud *Plaut. Pſeud. 1. 1. 126.* Utinam quæ dicis, dictis facta ſuppetant. h. e. congruant, reſpondeant.

Suppetium, ii, n. idem quod ſuppetiæ. *Commodian. inſtruct. 41.* Suppetium nullum erit. *Et inſtruct. 70.* Petit ſuppetium.

Suppĕto, is, ivi, itum, a. 3. ὑφαιρέω, eſt latenter, ſeu per fraudem petere. *Ulp. ſi quis uxori, ff. de furtis.* Furti actionem adverſus eum, qui ſuppetiit, ſigillinario competere, non mihi.

Suppilator, oris, m. qui ſuppilat. *Laber. apud Non. c. 8. n. 56.* Quæ delirites vos ſuppilatores ſecit?

Suppilo, as, a. 1. *rapire, rubare,* גנב, Ger. *ſtehlen,* Gal. *piller,* Hiſp. *ſaltear, hurtar,* ὑφαιρέομαι, furor, ſuffuror, rapio, ſurripio, a *pilo* prima producta, quod vel denſare notat, vel furari. *Plaut. Trin. 1. 2. 15.* Hæc cum video fieri, ſuffuror, ſuppilo, & de præda prædam facio. *Id. Aſin. 5. 2. 38.* Illa etiam ſuppilabat me, quod ancillas meas ſuſpicabar. h. e. furabatur a me, quod ego ſuſpicabar fieri ab ancillis. Sic *ib. 4. 2. 6.* Suppiles clam domo uxorem tuam. h. e. ſurripias uxori tuæ.

Suppingo, is, a. 3. e *ſub*, & *pango*, ſubter compingo, *attaccar ſotto*. *Plaut. Trinum. 3. 2. 94.* Fulmentas jubeam ſuppingi ſoccis. ¶ *Suppago a pango.* V. *Subpingo.*

Suppinguis, V. Subpinguis.

Supplanto, as, a. 1. *fare il gambetto, ſoppiantare,* ὑποσκελίζω, pede ſuppoſito in terram dejicio, a *ſub*, & *planta*, qua pedem notat. *Cic. 3 Off.* Qui ſtadium currit, ſupplantare eum, quicum certat, aut manu depellere nullo modo debet. ¶ *Supplantare verba*, eſt ſupprimere, & relinquere ſtrangulata voce [illegible], quo ſuaviora videantur. *Perſ. ſat. 1. v. 35.* tenero ſupplantat verba palato. ¶ [illegible] & ſupplantare, compoſitum a verbo *planto*, idem ſignificans, quod ſub terra quippiam plantare. *Plin. l. 17. c. 23.* Supplantare in terram vites.

Supplantatus, a, um, *fatto cadere.* *Senec. epiſt. 13.* Qui ſupplantatum adverſarium toto tulit corpore.

Supplaudo, is, n. 3. idem quod plaudo, vel tacite plaudo. *Tertul. de Idolol. c. 12.* Male nobis ſupplaudimus. *Idem de Pud. c. 19.* Neſcio quid diverſæ parti ſupplaudere videtur.

Supplauſio, onis, f. ſupploſio. *Auctor. ad Herenn. lib. 3. c. 15.* Pedis dextri rara ſupplauſione uti oportebit.

Supplementum, ti, n. *ſupplemento, aggiunta,* תוספת, Ger. *erfullung,* Gal. *ſupplement,* Hiſp. *ſuplemiento,* πλήρωμα, quod ſuppletur, quod ad ſupplendum rei alicujus numerum ſubmittitur, ut *Militum*, & *remigum ſupplementa*, quæ ad juſtum numerum explendum ſuccenturiantur, *reclute*. *Cic. lib. 3. Fam. epiſt. 3.* Cenſebant omnes fere, ut in Italia ſupplementum meis, & Bibuli legionibus ſcriberetur. *Liv. l. 1. c. 30.* Legiones veteres ſupplemento explevit. *Id. lib.*

1. c. 56. Decem millia novorum militum ſcripta in ſupplementum. *Colum. l. 9. c. 13. de apum morbis*: Nimio fatigatæ opere plurimæ pereunt, nec ullis juventutis ſupplementis frequentatæ noviſſimæ reliquæ intereunt.

Supplĕo, es, evi, etum, a. 2. *ſupplire, ſuppire, aggiungere*, [illegible], Germ. *erfullen*, Gall. *ſuppléer*, Hiſp. *ſuplir*, [illegible], in deficientis locum aliquid ſubſtituo. *Virg. 3. Æn.* Remigium ſupplet, ſocios ſimul inſtruit armis. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. epiſt. 4.* De bibliotheca tua Græca ſupplenda, libris commutandis, Latinis comparandis, valde velim iſta confici. *Liv. l. 29. c. 24.* Supplevitque ita eas legiones, *verlorò*. ¶ Accipitur etiam pro ſubjungere, adjungere. *Cic. pro Flacc.* Supplet enim ille neſcio quis, & privatim dixit ſe dediſſe. *Id. 2. de Or.* Ut referendis præteritis verbis id ſcriptum, quodcunque defendimus, ſuppleatur. ¶ Aliquando pro implere. *Cato de R. R. c. 88.* Ibi fiſcellam cum ſale populari ſuſpendito, & quaſſato, ſuppletoque identidem. *Ovid. 4. Met. v. 140.* Vulnera ſupplevit lacrymis.

Supplētus, a, um, particip. *ſupplito, reclutato*. *Cic. Phil. 8. c. 9.* Legionibus ſuppletis ex D. Bruti exercitu.

Supplex, icis, o. 3. *ſupplice, ſupplichevole*, [illegible], Germ. *bittend*, Gall. *ſuppliant*, Hiſp. *humilde*, [illegible], [illegible], qui alteri objecte, demiſſe, & humiliter ſupplicat, ad ejus pedes ſe proſternens, & genua flectens. *Cic. 3. Tuſc. c. 32.* Cum ſe Alcibiades afflictaret, lacrymanſque Socrati ſupplex eſſet, ut ſibi, &c. *Id. Capitnes, in ep. ad Att. l. 16.* Nunquam putavi, fore, ut ad te ſupplex venirem. *Id. pro Mur.* Veſter eſt ſupplex, Judices, veſtram fidem obteſtatur. *Virg. 8. Æn.* Itamque, minaſque Supplicibus ſupera votis. ¶ Libelli ſupplices, *memoriali*. *Martial. l. 8. epigr. 31.* Sed jam ſupplicibus dominum laſſare libellis Deſine.

Supplicamentum, i, n. idem quod ſupplicatio. *Apul. l. 5. A. A.* Supplicamenta ſolemnia. *Et infra*; Quantoque ſumptu deberem procurare ſupplicamentis. *Arnob. l. 7.* Supplicamento Dive præſtare.

Supplicanter, adv. *ſupplichevolmente*. *Sedul. l. 5. Paſch. Operis*.

Supplicatĭo, onis, f. *ſupplice, pubbliche preghiere*, [illegible], *Ger. bitt demittige*, Gall. *requête, ſupplication*, [illegible], ſupplicandi actus, precatio. Frequentiſſime ponitur pro Dei adoratione, & gratiarum actione pro re aliqua, quæ proſpere evenit. Sic apud Romanos *ſupplicationes* dicebantur, quando re feliciter geſta, ex Senatuſconſulto templa aperiebantur, Divumque ſimulacra in lectulis collocabantur, populo certatim ad pulvinaria confluente, Diiſque ſuis pro eorum in Remp. meritis ſupplicante, gratiaſque agente. *Cic. in Catil. 3. c. 6.* Supplicatio Diis immortalibus pro ſingulari eorum merito meo nomine decreta eſt. *Id. de prov. Conſul. c. 11.* Decem dierum ſupplicatio decreta Cn. Pompeio. *Id. Phil. 14. c. ult.* Prætor urbanus ſupplicationes per dies quinquaginta ad omnia pulvinaria conſtituat. *Caſ. l. 7. B. G. c. ult.* Supplicationem indicere. ¶ Hic honos ſupplicationis dabatur imperatoribus tanquam prærogativa quædam triumphi, ut ait *Cic. 15. Fam. epiſt. 5. & l. 7. ad Attic. ep. 1.* Nam ſupplicationis decernenda declarabatur, adeo inſignem fuiſſe victoriam, ut par ea Diis gratulari, gratiaſque agere dignum eſſet. *Id. Cic. pro Syll. c. 30.* Cui uni togato ſupplicationem ſenatus decreverit. Loquitur *Cic.* de ſe ipſo, gloriaturque, cum honorem, qui ſolummodo propter militares victorias haberi civibus ſolebat, ſe ſine armis ob deteſtam Catilinæ conjurationem fuiſſe conſecutum.

Supplicātor, oris, m. *ſupplice*. *Prudent. in paſſione martyr. Calagurrit. v. 14.* Lætus hinc terſis revertit ſupplicator fletibus.

Supplīce, ſuppliciter. *Varr. lib. 6. L. L. pag. 76.* Divum exta cante, divum deo ſupplica cante.

Supplĭcĭter, adv. *ſupplichevolmente*, [illegible], cum ſupplicatione, humiliter, demiſſe, abjecte. *Cic. pro Flacc. c. 27.* Cumque defenſor ſuppliciter, demiſſeque reſponderet. *Caſ. l. 1. B. G. c. 27.* Suppliciterque locuti, flentes pacem petiſſent.

Supplĭcĭtus, pro *ſuppliciter* quidam Lexicographi afferunt ex Juſtin. l. 14. ſed ibi *ſuppliciter* legitur.

Supplĭcĭum, ii, n. *ſupplicazione, preci*, idem quod ſupplicatio. *Salluſt. in Catil. c. 52.* Non votis, neque ſuppliciis muliebribus Deorum auxilia parantur. *Id. in Jug. c. 55.* Itaque Senatus ob ea feliciter acta Diis immortalibus ſupplicia decernere, &c. *Tac. l. 3. Ann. c. 64.* Sed tum ſupplicia Diis, ludique magni a Senatu decernuntur. Hinc a *Plauto* ſupplicium uſurpatur pro munere, quod alicui datur placandi cauſa, & gratiæ conciliandæ, *Truc. A. 5. v. 8.* Ego, inquit, mea voluptas, ſi quid peccavi prius, ſupplicium ad te hanc minam fero auri. Plautum imitatus *Apulej. l. 11.* Tunc cuncti populi vannos onuſtos aromatis, & hujuſmodi ſuppliciis certatim congerunt. ¶ Dicitur etiam de ſceptris, ſeu inſignibus Caduceatorum, ſeu Fetialium, ſeu Legatorum. *Feſt.* Supplicia ſunt, quæ caduceatores portarent. Ea ſumebantur ex verbena felicis arboris. Nec enim ex alia ſupplicia fas erat, quam de verbenis ſumi. ¶ Item de ſacrificio illo, quod faciebant, cum vellent aliquem ſontem publice interficere, quo Diis ſupplicabant, & deprecabantur [illegible], ideſt precabantur, ne ſibi culpæ verteretur, quod interficerent civem. *Feſtus*, Sinnius Capito ait, cum civis necaretur, inſtitutum fuiſſe, ut Semonia res ſacra fieret vervece bidente, ut ex ſacrificio pœna ſolutæ civibus, caput ipſum damnati, patrimoniumque, cui delibutum eſſet, id fieret ſacrum Deo, (ſive, ut Scaliger emendat) cujus cauſa id fieret, ſacrum Divis Manibus eſſet. Indeque fuiſſe ſolitum, ut, quia tunc in forum ſupplicandi cauſa prodiret Rex Sacrorum, id vocaretur ſupplicium, hoc vero ſemper elatum a multis. Quo exemplo docet, ſupplicia dici ſupplicamenta. Nunc fere ſupplicia pro pœnis dicuntur. ¶ Quia vero, cum civem publice interfecturi eſſent, ſacrificio Diis ſupplicabant, & expiationem precabantur, hinc ſupplicium dici cœptum eſt pro pœna capitali, *ſupplizio, pena*, [illegible], Ger. *leibſtraff*, Gal. *ſupplice*, Hiſp. *tormento, pena*, [illegible], [illegible]. *Cic. 7. Verr.* Includuntur in carcerem condemnati, ſupplicium conſtituitur in illos. *Id. l. 3. de nat. Deor.* Summo cruciatu, ſuppliciiſque Q. Varius homo importuniſſimus periit. *Id. 3. de Orat.* Rapi ad ſupplicium, *Id. Ver. 4.* Supplicio aliquem afficere. *Id. 2. Inv.* Sumere ſupplicium de aliquo, hoc eſt, ſupplicio afficere. *Nepos in Pauſan. c. ult.* Dare aliquem ad ſupplicium. *Ter. Eun. 5. 5. 24.* Supplicium alicui dare. *Juſtin. l. 8. c. 9.* Supplicia luere, *pagar il fio*. Sic, ſupplicium ferre, apud *Caſ. l. 3. B. C. c. 84*.

Supplĭco, as, avi, atum, n. 1. *ſupplicare, pregar riverentemente*, [illegible], Ger. *demutiglich bitten*, Gall. *ſupplier*, Hiſp. *ſuplicar*, [illegible], humiliter, & demiſſe precor, a *plico*. Nam qui humiliter precantur, manibus, pediduſque complicatis orant. *Cic. l. 6. Fam. ep. 14.* Neque Cæſari ſolum, ſed etiam amicis ejus omnibus, quos mihi amiciſſimos eſſe cognovi, pro te, ſicut adhuc feci, libentiſſime ſupplicabo. *Id. pro Font.* Præſertim cum tot res ſint, quæ veſtris animis pro hujus innocentis ſalute ſupplicent. ¶ Ponitur ſæpe pro adorare. *Plaut. Curc. 4. 2. 41.* Volo hic in fano ſupplicare. *Suet. in Aug. c. 93.* Quod Judæam prætervehens, apud Hieroſolymam non ſupplicaſſet. ¶ Uſurpatur & impers. *Plin. l. 13. c. 1.* Iliacis temporibus non ſupplicabatur thure. ¶ *Supplicaſſis*, pro *ſupplicaveris*. *Plaut. Aſin. 2. 4. 61.* Verbo cave ſupplicaſſis.

Supplĭcĭe, adv. idem quod ſuppliciter. *Apul. l. 11. Met. ſub fin.* Pro meo modulo ſupplicue gratias perſolutis. *Et l. 9.* Hortulanus ſupplicue reſpondit.

Supplōdo, is, ſi, ſum, a. 3. *battere con li piedi*, [illegible], Ger. *mit den, fuſſenklopffen*, Gal. *frapper du pied contre terre*, Hiſp. *patear*, [illegible], [illegible], pedibus terræ illiſis ſonitum facio: quod plerunque fieri ſolebat in dolore, indignatione, contemptu. *Cic. 1. de Orat. c. 53.* Pedem nemo in illo judicio ſupploſit; credo, ne Stoicis renuntiaretur.

Supploſĭo, onis, f. [illegible], actus ſupplodendi. *Cic. in fragm.* apud *Quintil. l. 11. c. 3. e med.* Supploſio pedis in contentionibus aut incipiendis, aut finiendis. Adde *l. 3. de Orat. c. 59*.

Suppœnĭtet, ebat, imp. 2. [illegible], eſt aliquantulum, vel propemodum pœnitet. *Cic. Att. l. 7. ep. 14.* Nam & illum furoris, & hunc noſtrarum copiarum ſuppœnitet.

Suppoſĭtor, oris, m. qui alienam mulierem ſubagitat. *Labor. apud Non. c. 8. n. 56.* Quæ delinitas vos, ſuppoſitores, facit cum cano augio puellarier?

Suppōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *ſottoporre, metter ſotto*, Ger. *underlegen*, Gall. *ſuppoſer, ſoumettre*, Hiſp. *poner de baxo*, [illegible], ſubtus pono, ſubmitto. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quin etiam anatum ova gallinis ſæpe ſupponimus. *Ovid. l. 3. am. eleg. 9.* Primo jugis tauros ſupponere colla coegit. *Id. 5. Faſt.* Cervicem cœlo ſuppoſitam Atlas. ¶ *Supponere cultros*, eſt ſub collo, & jugulo victimæ ponere, hoc eſt jugulare. Sed *jugulare*, in ſacris ne dicerent, cavebant, quod ominis mali verbum eſſet, ne ſacra aitiarent inauſpicata voce. *Turneb. Virg. Æn. 6. v. 248.* Supponunt alii cultros, tepidumque cruorem Excipiunt pateris. ¶ Interdum eſt ſubſtituere. *Cic. pro R. Am.* In hic operæ noſtræ vicaria fides amicorum ſupponitur. ¶ Interdum ſubjicere. *Cic. l. 1. de Inv.* Nam ei tres partes, quas ante diximus, ſupponemus, judicialem, deliberativam, demonſtrativam. ¶ Interdum adulterinum loco veri ſubjicere, ut *ſupponere teſtamenta*, id eſt falſa teſtamenta ſuppoſita perſona obſignare. *Ter. Eun. 5. 3.* Qui referam illi ſacrilego gratiam, qui hunc ſuppoſuit nobis? *Cic. pro Cluent. c. 41.* Qui ſuppoſita perſona falſum teſtamentum obſignandum curarit. *Id. l. 1. de Leg.* Jus eſſet latrocinari, jus adulterare, jus teſtamenta falſa ſupponere. ¶ *Suppoſivi*, in præterito pro *ſuppoſui* habet *Plaut. Trucul. 2. 5. 9. & 4. 3. 50*.

Supporto, as, a. 1. *portar, condurre*, [illegible], ſubveho, importo. *Caſ. l. 1. B. G.* Aut rem frumentariam, ut ſatis commode ſupportari poſſet, timere dicebant. *Caſſius l. 12. Fam. ep. 13.* Niſi quid navibus Laodicenorum ſupportarit.

Suppoſitĭo, onis, f. actus ſupponendi, [illegible]. *Plaut. Truc. 2. 4. 83.* Suppoſitionem pueri mihi credidit, *lo ſcambiamento d' un fanciullo per un altro*. *Colum. l. 8. c. 5. de ovis ſupponendis*: Nam & ipſa ſuppoſitio per hos fere dies commodiſſima.

Suppoſitītius, a, um, [illegible], [illegible], quod ſuppoſitum eſt, & alterius loco pro vero, & nativo poſitum. *Varr. l. 2. R. R. c. 8.* Matri ſuppoſititiæ quoque inſerviunt. ¶ Gladiator ſuppoſititius eſt, qui altero interfecto, vel feſſo ſubjicitur, & certamini ſuccedit. *Mart. l. 5. epigr. 25. de Hermete præſtantiſſimo gladiatore*: Hermes ſuppoſititius ſibi ipſi, h. e. qui nunquam pugnando defatigatur, nec ſucceſſore indiget.

Suppoſitōrius, a, um, adject. Cella ſuppoſitoria in balneis eadem eſt, quæ tepidaria, ita dicta quia frigidariæ ſuppoſita erat. tres enim erant balneorum cellæ, frigidaria, tepidaria, & caldaria, aqua per frigidariam primum, deinde per tepidariam influebat in caldariam. *Vopiſc. in Carin. c. 17.* Balneis ita frigidis uſus eſt, ut ſolent eſſe cellæ ſuppoſitoriæ. V. ibi *Caſaub. & Salmaſ.*

Suppoſĭtus, a, um, *ſottopoſto, ſuppoſto*, [illegible], ſub aliqua re poſitus, partic. a ſuppono. *Liv. l. 29.* Tegentibus tumulis, qui perimportune circa viæ flexus ſuppoſiti erant. ¶ Interdum ponitur pro fraudulenter poſito. *Cic. 7. Verr. c. 27.* Ut ille ſuppoſitus facile, & libenter ſe illum, qui non erat, eſſe ſimularet.

Suppoſtor, oris, m. Suppoſtores enumerantur inter opifices monetæ conflandæ in quadam *Inſcript. apud Salmaſ. in Solin. pag. 477*.

Suppoſtrix, icis, f. quæ ſupponit, ſpeciatim quæ alienos pueros aliis tanquam ſuos nutriendos clam præbet. *Plaut. Truc. 4. 2. 50.* Veneſite, ſuppoſtrix puerum.

Suppoſtus, a, um, idem ac ſuppoſitus, per ſync. *Virgil. 6. Æn. v. 24.* Hic crudelis amor tauri, ſuppoſtaque furto Paſiphae.

Supprǣfectus, i, qui eſt ſub præfecto, vicesque ejus gerit. *Inſcript. apud Gruter. pag. 525. n. 4.* Athenæus Firmus cornicularius Suppræf. Vigil. B. M. fecit.

Supprefſe. V. Repreſſe.

Suppreſsĭo, onis, f. *ſoppreſſione*, [illegible], actus ſupprimendi. *Cic. pro Cluent. c. 25.* Statuit ad eaſdem ſibi prædas, ac ſuppreſſiones judiciales revertendum. h. e. injuſtas detentiones pecuniæ ſibi ad corrumpendos judices oblatæ, & in uſus proprios converſæ. V. integrum Ciceronis locum. ¶ Suppreſſiones nocturnæ dicuntur, quoties per ſomnum ſpiritus ſupprimitur, aut etiam ipſa vox, ut incerta, indiſcretaque edatur, quemadmodum in eo morbo accidere ſolet, qui Græcis *Ephialtes*, Latinis *Incubus* dicitur. *Plin. l. 27. c. 10.* Grana nigra auxiliantur & ſuppreſſionibus nocturnis, in vino pota, quo dictum eſt numero.

Suppreſſor, oris, m. qui ſupprimit, hoc eſt occultat alienum ſervum. *Call. lib. 6. Dig. ad leg. Fab. de plag.* Apud quem unus aut alter fuerit fugitivus inventus, qui operas ſuas locaverit, ut paſceretur, & utique ſi idem antea apud alios fecerit, hunc non jure quis ſuppreſſorem dixerit.

Suppreſſus, a, um, *ſoppreſſo*, [illegible], partic. a ſupprimo. *Ovid. l. 3. Triſt. eleg. 3.* Si jam deficiam, ſuppreſſaque lingua palato. ¶ Fuga ſuppreſſa, eſt retenta, cohibita. *Ovid. 13. Met.* Cur e viſa ſuppreſſa fuga eſt. ¶ Navis ſuppreſſa, eſt depreſſa, ſive ſubmerſa. *Juſtin. l. 2. c. 9.* Victi Perſæ in naves confugerunt, ex quibus multæ ſuppreſſæ, multæ captæ. ¶ Mentum ſuppreſſum, eſt contractum, non oblongum, ſed breve potius. *Var. l. 2. R. R. c. 9. de canibus*: Mento ſuppreſſo, ex eo enatis duobus dentibus, dextro, & ſiniſtro. ¶ Vox ſuppreſſa, eſt ſummiſſa, *Cic. pro Syll. c. 10.* Qui cum ſuppreſſa voce de ſcelere P. Lentuli, de audacia conjuratorum omnium dixiſſet. *Id. in Orat. c. 25.* Erit enim, ut voce, ſic etiam oratione ſuppreſſior.

Supprĭmo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *ſopprimere, reprimere*, [illegible], Germ. *verdrucken*, Gall. *ſupprimer*, Hiſp. *ſuprimir*, [illegible], [illegible], reprimo, cohibeo, compeſco. *Cic. 3. Tuſc.* Hæc officia ſunt conſolantium, tollere ægritudinem funditus, aut ſedare, aut detrahere quam plurimum, aut ſupprimere. *Caſ. l. 3. B. C. c. 45.* Hoſtem inſolenter inſequentem ſupprimit. ¶ Ponitur etiam pro opprimere. *Plin. l. 11. c. 37.* Animus orbis ſupprimitur. ¶ Sæpe eſt occultare, diſſimulare ſe habere, dolo malo retinere. *Cic. pro Cluent. c. 25.* Sexcentis millibus nummum ſe judicium corrupturum eſſe dixerat, quæ cum accepiſſet a pupillo, ſuppreſſit. *Liv. l. 3. c. 1.* Supprimere famam alicujus rei. ¶ Supprimere iter, eſt retrahere ſe ab itinere. *Caſ. l. 1. B. C.* Iter ſupprimunt, copiaſque in caſtris continent.

Supprōmo, is, pſi, ptum, a. 3. [illegible], idem fere, quod promo. *Plaut. Mil. 3. 2. 12.* Eho tu ſceleſte, qui illi ſupprommis, eho te. Alii leg. *qui illi ſuppromus es*.

Supprōmus, i, m. *ſottodiſpenſiere*, [illegible], ſecundus promus, ſive qui promo ſubſtituitur. *Plaut. Mil. 3. 2. 24.* Bono ſuppromo, & promo cellam creditam.

Suppŭdet, ebat, duit, imp. 2. aliquantulum pudet. *Cic. l. 9. Fam. ep. 1.* Sed quod eorum me ſuppudebat. *Id. l. 15. epiſt. 16.* Puto, te jam ſuppudere, cum hæc tertia jam epiſtola ante te oppreſſit, quam tu ſchedam, aut literam.

Suppuratĭo, onis, f. *ſuppurazione*, [illegible], [illegible], generatio puris. *Col. l. 6. c. 11.* Et cum maturuerit ſuppuratio, reſcinditur ferro. *Plin. l. 20. c. 9.* Clavis pedum, & ſuppurationibus, quæ Græci vocant apoſtemata.

Suppuratōrius, a, um, [illegible], quod ad ſuppurationem pertinet, vel quod ſuppurare facit. *Plin. l. 28. c. 4. ad fin.* Efficacior ad eadem frigmenta e balneis, & ideo miſcentur ſuppuratoriis medicamentis.

Suppurātum, i, n. [illegible], apoſtema. *Plin. l. 20. c. 4.* Strumiſque vel ſuppuratis illigat.

Suppurātus, a, um, partic. a ſuppuro. *Plin. l. 22. c. 25.* Suppuratis triticea farina lenior. ¶ Tranſlate ſumitur pro impuro, permiſto aliqua re male. *Sen. ep. 81.* Horum, qui felices vocantur, aut ficta hilaritas eſt, aut gravis, aut ſuppurata triſtitia. h. e. remiſſa, & diminuta, quemadmodum pure emiſſo dolor vulneris remittitur.

Suppūro, as, n. 1. *apoſtemarſi, convertirſi in marcia*, Ger. *eyterſchwaren*, Gall. *apoſtémer, bouer*, Hiſp. *apoſtemar*, [illegible], in pus convertor. *Col. l. 6. c. 12.* Hic idem ſanguis, niſi emiſſus fuerit, ſaniem creabit, qui, ſi ſuppuraverit, tarde procuratur. *Plin. lib. 25. c. 11.* Oſſa fracta e capite extrahit, aut ſi quid in corpore ſuppurat.

Suppus, a, um, vel ſupus (veteres enim non geminabant conſonas) *ſupino*, [illegible], idem ac ſupinus. Eſt a *ſupare*, quod eſt jacere, a Græco [illegible], ejecto v. *Feſt.* Suppum antiqui dicebant, quem nunc ſupinum dicimus, ex Græco, vide

videlicet pro aſpiratione ponentes literam, ut cum ſidem ἕλην dicunt, & nos ſylvas, item ἕξ, ſex, & ἑπτά, ſeptem.

Supputarius, a, um, adject. che ſerve a computare. *Tertul. in Apolog. c. 19.* Supputarii digitorum geſticuli. Alii leg. *ſupputatorius* eodem ſenſu.

Supputatio, onis, fem. *compute. Vitruv. l. 3. c. 1.* Cum ad ſupputationem creſcat.

Supputator, oris, m. *computiſta. Firmic. l. 7. c. 8.* Boni erunt ſupputatores, arithmetici, geometræ.

Supputatorius. V. Supputarius.

Supputo, as, a. 1. *regliare*, זמר, Ger. *beſchneiden*, Gall. *emonder*, Hiſp. *podar*, ὑποκλαδεύω, ſubtus puto, leviter, & aliquantulum puto, ſubſeco, ſarmenta, vel ramos inutiles ſubſeco. *Plin. l. 27. c. 10.* Præterea ſemina ipſa fruticantia ſupputare. ¶ Aliquando ponitur pro computare, vel calculum ſubducere. *Plaut. Aul. 3. 5.* Supputatur ratio cum argentario. Sed alii leg. *imr*, *putatur*, &c.

Supra, *ſopra*, על, Germ. *ob*, Gal. *ſur*, *par deſſus*, Hiſp. *ſobre*, ὑπέρ, propoſitio accuſativo caſui ſerviens, a *ſupera*, per ſync. *Cic. 10 Somn.* Omnia ſupra Lunam ſunt æterna. *Id. 2. de nat. Deor.* Nec tamen vaiſſent unquam ſupra terram. ¶ Sæpe ponitur pro ultra, pluſquam. *Cic. de Leg.* Hæc commemoratio, vereor, ne ſupra hominis fortunam eſſe videatur. *Liv. l. 30. c. 35.* Cæſa eo die ſupra millia viginti. *Col. l. 4. c. 27.* Si ſupra modum ſe numerus eorum profuderit. ¶ Item pro præter. *Plin. l. 21. c. 3. ad fin.* De floribus, ſupra dictos, ſcripſere Theophraſtus, &c. ¶ *Supra caput*, modus eſt loquendi, ſignificans rem, quæ valde urgeat, & immineat. *Cic. ad Q. Fr. l. 1 ep. 2.* Ecce ſupra caput homo levis, ac ſordidus, ſed tamen equeſtri cenſu Catienus. *Salluſt. in Catil.* Dux hoſtium cum exercitu ſupra caput eſt. ¶ Supra aliquem accumbere. *Cic. Fam. 9. ep. 26.* Supra me Atticus, infra Verrius. V. *Accumbo*. ¶ Eſt etiam adverbium, & ſine caſu ponitur. *Cic. 3. de Orat. c. 5.* Omnia hæc, quæ ſupra, & ſubter ſunt, unum eſſe. ¶ Cum adverbium eſt, ſæpe valet *ſuperius*, locum commutando. *Cic. 2. de nat. Deor.* Paulo ſupra, quam ad linguam ſtomachus annectitur. ¶ Item ante, ſuperioribus verbis. *Cic. pro Cæc.* Ille, quem ſupra deformavi. ¶ Item magis, plus, amplius. *Cic. Att. l. 3. ep. 19.* Eas confeci, & abſolvi, neſcio, quam bene, ſed ita accurate, ut nihil poſſet ſupra. *Salluſt. in Catil.* Corpus patiens mediæ, algoris, & vigiliæ, ſupra quam cuique credibile eſt.

Supradictus, a, um, *sopraddetto. Pallad. Jan. tit. 14.* Prater raphanum ſemina ſupradicta deponunt. *Id. in Februar. tit. 33.* Supradictis potionibus merſa ſerventur. *Vopiſc. in Aurelian. c. 9.* Supradicto viro.

Supraduco, is, a. 3. *tirar ſopra. Valer. Probus Grammat.* (cujus vitam ſcribit *Sueton. de illuſtr. Grammat. c. ult.*) *de notis numerorum:* Quælibet figuræ, ſi ei jacenti recta linea ſupraducatur, tot ſignificabit millenaria, quot per ſe ſignificat unitates.

Suprajacio, is, a. ſuperjacio. *Columella l. 11. c. 3.* Virgis firmamenta ſuperjaciuntur.

Supranatans, tis, particip. *galleggiante*, ut, ſupranatans bitumen in lacu Aſphaltite, *Vitruv. l. 8. c. 3.*

Suprapoſitus, a, um, *ſovrappoſto. Celſ. l. 6. c. 18.* Cataplaſma ſuprapoſitum.

Suprascando, is, n. 3. *ſalire ſopra. Liv. l. 2. c. 32.* Cum fines ſuprascandit.

Supraſcribo, is, *ſcriver ſopra. Cic. Fam. 6. epiſt. 10.* Tibi polliceor, quæ ſupraſcripſi. ¶ Legitur & diviſum.

Supraſcriptus, a, um, *ſopraſcritto. Vitruv. l. 2. cap. 8.* Pons ſupraſcriptus. *h. e.* de quo ſupra ſcriptum eſt. Adde *Conſaeph. Piſau. C. Cæſare*, *ſub fin.*

Supreme, adverb. ſupremum. *Priſcian. l. 15.* teſtatur a Veteribus uſurpatum fuiſſe.

Supremitas, atis, fem. ſupremum tempus, mors. *Ammian. l. 31. c. 39.* Nec Veluti ſepulturam, quæ ſupremitatis honor eſt, contigiſſe. ¶ Item ſumma dignitas. *Claud. Mamert. l. 2. c. 13.* Supremitatem, & prominentias adire.

Supremo, adv. *ultimamente*, ἔσχατον, noviſſime. *Plin. l. 11. c. 53.* Eadem commeabat, ab eo recens aſſidue, ceitora ſupremo, & ſola ex omnibus perfutura.

Supremum, adv. idem ac ſupremo. *Plin. l. 11. c. 37.* Ut neque ab homine ſupremum eos (oculos) ſpectari fas ſit.

Supremus, a, um, *ſupremo*, *ſommo*, עליון, Germ. *oberiſt*, *letzt*, Gall. *le plus haut*, Hiſpan. *ſoberano*, ὕψιστος, ἀνώτατος, altiſſimus, a *ſuper*. *Paul. apud Feſt.* Supremum modo ſignificat ſummum, modo extremum, modo maximum. *Virg. 4. Georg.* At chorus æqualis Dryadum clamore ſupremos Implerunt montes. ¶ Ponitur etiam pro maximo. *Plaut. Capt. 5. 2. 21.* Serva me ſupreme Jupiter. ¶ Item pro extremo, ultimo. *Cic. de Sen.* Quæ Socrates ſupremo vitæ die de immortalitate animorum diſſeruiſſet. *Hor. l. 1. ep. 5.* Supremo te Sole domi, Torquate, manebo. h. e. accidente. *Tac. l. 3.* Quod ſupremis in matrem officiis defuiſſet. Ubi *ſuprema officia* ſunt, quæ morienti exhibentur. ¶ Hoc ſenſu abſolute etiam uſurpatur in plurali numero. *Id. 3. Ann.* Celebre carmen, quo Germanici ſuprema defleverat. *Id. lib. 1. Ann.* Solvere ſuprema militibus, *far l' eſequie*. *Plin. lib. 16. cap. 44.* Circa ſuprema Neronis Principis. h. e. ultimis ejus vitæ annis. ¶ Supremum dicere alicui, *dar l' ultimo addio*, h. e. ſupremum vale. *Plaut. Aſin. 3. 3. 4.* Mater ſupremum mihi tua dixit.

Supus. V. Suppus.

Sura, æ, fem. *la polpa della gamba*, Ger. *wade*, Gal. *le mollet*, Hiſp. *pantorilla*, γαστροκνημία, pulpa tibiæ carnoſa, & ventricoſa. *Plin. l. 11. cap. 45.* Suræ homini tantum, & crura carnoſa. ¶ Ponitur & pro toto crure. *Virg. 1. Æn.* Purpureoque alte ſuras vincire cothurno. ¶ Item pro oſſe poſteriori, & minori ipſius cruris. *Celſ. l. 8. c. 1.* ¶ Fuit etiam ſura cognomen apud Romanos, Primus ſic vocatus eſt P. Cornelius Lentulus Catilinæ ſocius, nempe quia is, cum Sylla rationem ab eo poſceret pecuniæ publicæ, quam Quæſtor tractaverat, dixerat, ſe non poſſe rationem reddere, ſed præbiturum ſuram: ut pueri ſolent, qui, ſi in pilæ ludo deliquerint, pila ſuram præbent percutiendam. *Plutarch. in Cicerone.*

Surculo, as, a. 1. per ſyncop. pro *ſurculo*, *as*, eſt ſurculo connectere, ligare. *Apic. l. 4. c. 3. & l. 7. c. 4.*

Surcula, læ, f. idem quod ſurculus. *Apic. l. 4. c. 7. & l. 7. c. 2.*

Surculaceus, a, um, φρυγανώδης, quod eſt ſimile ſurculo. *Plin. l. 19. c. 7.* Surculacea in folliculo ſunt raphani, ſinapi, rapa. Subaudi, *ſemina*.

Surcularis, & re, o. 3. φρυγανοφόρος, quod ſurculos generat. *Colum. l. 3. cap. 21.* Conſiderandum eſt, antequam paſtinemus, ſurcularis, nec ne, ſit terra.

Surcularius, a, um, φρυγανικός, quod ad ſurculos ſpectat, ut Surcularia cicada, quæ in ſurculis vivit, vel eo tempore apparet, quo arbores ſurculos emittunt. *Plin. l. 11. c. 26.* Quidam duo alia genera faciunt earum: ſurculariam, quæ ſit grandior, frumentariam, quam alii avenariam vocant. Apparet enim ſimul cum frumentis areſcentibus. ¶ *Surcularius ager*, qui ſurculis conſitus eſt. *Var. l. 1. R. R. c. 2.* Colonus in agro ſurculario ne capra natum paſcat.

Surculo, as, a. 1. 2. *tagliare*, Ger. *brechen*, *hauwen*, Gall. *couper*, Hiſp. *cortar*, φρυγανίζω, eſt ſurculos ramis adimere, ut altius creſcant, & uberius a terra nutrimentum accipiant, *Col. l. 5. c. 9.* At primo ſurculari debent, ita, ne ſimplex ſtylus altitudinem maximi ſcrobis excedat.

Surculoſe, adv. φρυγανωδῶς, per ſingulos ſurculos, paulatim. *Plin. l. 18. c. 26.* Areſcit ſurculoſe.

Surculoſus, a, um, φρυγανώδης, ſurculis abundans. *Plin. l. 18. c. 7.* Reliqua legumina ſurculoſa ſunt.

Surculus, i, maſc. *germoglio d' albero*, *marza*, יונק, Ger. *ſchoß*, Gall. *ſcion*, Hiſp. *renuevo*, κλαδίσκος, φρύγανον, quod in ramis ſimplex oritur, & frondes gerit, detrahiturque interdum, & reſecatur ex arbore ad alias rurſus producendas. Eſt diminutivum a *ſurus*, quem *Feſtus* interpretatur palum, *Ennius*que eo uſum docet. *Varr. l. 1. R. R. c. 40.* Ex arbore, e qua quis vult habere ſurculum. *Cic. 2. de Orat. cap. 69.* Amabo te, inquit, da mihi ex iſta arbore, quos ſeram ſurculos. ¶ *Surculum defringere*, ex veterum Juris conſultorum inducta conſuetudine, dicebantur, qui poſſeſſionem aliquam arboribus conſitam ſibi vindicabant: eam enim ingreſſi ramulum ex aliqua arbore decerpebant, eumque in jus deferentes, in eo tanquam in tota poſſeſſione jus ſuum perſequebantur; Ita quoque ſi poſſeſſio arboribus careret, glebam ſumebant, ut in voce *Conſertum* adnotatum eſt. *Cic. 3. de Orat. c. 18.* Non ut recuperent amiſſam poſſeſſionem, ſed ut ex jure civili, ſurculo defringendo, uſurpare videantur.

Surdaonæ, m. 3. pop. Hiſp. cit. in Catalonia, in fin. Ceretanorum, quorum tractus *Campos de Cerdana*. *Plin. l. 3. c. 3.*

Surdaſter, a, um, *mezzo ſordo*, Ger. *halb dummer*, Gall. *ſourdaut*, Hiſp. *un poco ſordo*, ὑπόκωφος, non plane ſurdus, ſurdulus, qui paruin ſurdus eſt. *Cic. 5. Tuſc. c. 40.* Erat ſurdaſter M. Craſſus, ſed aliud moleſtius, quod male audiebat, etiam, ut mihi videbatur, injuria.

Surde, adverb. *ſordamente*. Surde audire dicitur is, qui alterum loquentem parum attendit, ſive vecordia animi, ſive quod cogitatione alia in re verſetur. *Afranius apud Chariſ.* Amentes, quibus animi non ſunt integri, ſurde audiunt.

Surdigo, ginis, f. *ſordità*. *Marcell. Empir. c. 9.* Surdiginis moleſtiam pati.

Surditas, atis, f. *ſordità*, Ger. *dumbeit*, Gall. *ſourdeté*, Hiſp. *ſordedad*, κώφωσις, privatio ſenſus audiendi. *Cic. 5. Tuſc. c. 40.* In ſurditate vero quidnam eſt mali?

Surdus, a, um, *ſordo*. חרש, Ger. *taub*, Gall. *ſourd*, Hiſp. *ſordo*, κωφός, ἄκουστος, ſenſu auditus ſpoliatus. *Ter. Andr. 3. 1.* Utinam aut hic ſurdus, aut hæc muta facta ſit. *Cic. 5. Tuſcul.* In illis linguis, quas non intelligimus, quæ ſunt innumerabiles, ſurdi profecto ſumus. ¶ Reperitur & cum genitivo. *Col. lib. 3. cap. 10.* Id nobis Poeta velut ſurdis veritatis indulget. ¶ Comparativum *ſurdior*. *Ovid. 1. Amor. eleg. 6. ad janitorem:* O foribus ſurdior ipſe tuis. Superlat. *ſurdiſſimus*. *Auguſtin. epiſt. 39.* (*al. 41.*) Duriſſime, immaniſſime, ſurdiſſime. ¶ Surdo narrare fabulam, proverbialiter dicitur is, qui operam apud aliquem inſumit, quocum nihil eſt profecturus. *Terent. Heaut. 2. 1. 10.* Næ ille haud ſcit, quam mihi haud ſurdo narrat fabulam. ¶ Tranſlate ſurdus dicitur, qui nulla re, non precibus, non muneribus, neu miſericordia flectitur. *Ovid. Heroid. epiſt. 7.* Ad munera ſurdus. *Id. 8. Metam. v. 946.* ſurdaque adhibent ſolatia menti. *Sil. l. 13. v. 354.* Surdus timori. ¶ Sumitur etiam paſſive, pro eo, quod non auditur. *Juven. ſat. 7. v. 71.* Surda nihil gemeret grave buccina. Sic etiam vota ſurda dicimus, quæ non exaudiuntur. *Perſ. ſat. 8.* ¶ Item dicitur de loco, in quo non facile auditur. *Vitr. lib. 5. cap. 3.* Diligenter eſt animadvertendum, ne ſit locus ſurdus. *Var. l. 8. de L. L.* Surdum theatrum. ¶ Transfertur quoque ad viſum, & ad ejus objectum, ut Surdus color. *Plin. l. 37. c. 3.* Ad hoc quibuſdam intercurrit umbra, ſurduſque fit color, qui improbatur etiam dilutior. *colore oſcuro*, *ammaccato*. Item ad olfactum. Sic dicitur ſurdum, cujus odor non ſentitur. *Perſ. ſat. 6.* Nec ſpirent cinnama ſurdum. ¶ Item ad linguam. *Ovid. l. 2. de Pont. el. 6.* Non erit officii gratia ſurda tui, h. e. non tacebitur a me. ¶ Denique tranſlate ſumitur pro ignobili, vili, cujus nomen ſæpe non auditur. *Plin. l. 22. c. 2.* Quæ quante debeatur etiam ſurdis, hoc eſt ignobilibus herbis, perhibebitur.

Surena, æ, f. nomen piſcis eſt apud *Varron. l. 4. de L. L.* ¶ Surena item apud Parthos nomen erat ſummi magiſtratus poſt Regem, cui ex officio obtingebat novum regem diademate coronare. *Tacit. Annal. 6. c. 42.*

Surgite pro ſurrigite V. vocem ſequentem.

Surgo, is, rexi, rectum, a. 3. *alzare*, idem ac *ſurrigo*, per Syncopen. *Plaut. Epid. v. ult.* Plaudite, valete, lumbos ſurgite, atque extollite.

Surgo, is, rexi, rectum, n. 3. *levarſi ſu*, *ſurgere*, קום, Germ. *aufſtehen*, Gall. *ſe lever*, Hiſp. *levantarſi*, ἐγείρομαι, erigor, a *ſurrigo*, eliſo, i, & abjecto altero r, quod dicitur pro *ſubrigo*, eſtque a rego. *Cic. 3. Off.* Surrexit e lectulo. *Id. 2. de Inv.* Ille multo ante lucem ſurrexit. *Virg. 3. Æn.* Haud ſegnis ſtratu ſurgit Palinurus. *Horat. lib. 2. ſat. 2.* Surgere de cœna. ¶ Tranſlate dicitur de ventis, cum veluti ſe erigentes flare incipiunt. *Virg. 3. Æn.* Et fando ſurgentes demoror Auſtros? ¶ Item de aſtris, cum in noſtrum hemiſphærium aſcendunt. *Horat. l. 1. ſat. 4. v. 29.* Hic mutat merces ſurgente a ſole ad eum, quo Veſpertina tepet regio. h. e. ab Oriente ad Occidentem. *Id. l. 2. od. 9.* Veſpero ſurgente. ¶ Item de ædificiis, cum paulatim a fundamento ad tecti faſtigium elevantur, vel cum ſenſim eminent, & in altum attolluntur. *Virg. 1. Æn.* Surgentemque novæ Carthaginis arcem. ¶ Item per tranſlationem ponitur pro oriri, naſci. *Virg. 1. Æn.* Quæ nunc animo ſententia ſurgit? *Id. 9. Æn.* pugna aſpera ſurgit. *Tacit. 2. hiſt. c. 41.* Rumor ſurrexit. ¶ Item pro creſcere, augeri. *Virg. 4. Æn.* Aſcanium ſurgentem, & ſpes hæredis Juli Reſpice. *Id. 4. Georg.* Surgentes exterat herbas. *Ovid. 15. Met.* Mare ſurgit. *ſi gonfia*. ¶ Item pro priſtinum ſtatum, ſeu fortunam recuperare. *Cic. 11. Phil.* Semel cecidi ſciens, ut honeſtiſſime ſurgere poſſem. ¶ Uſurpatur etiam impers. *Juven. ſat. 4.* Surgitur, & miſſo proceres exire jubentur Concilio. ¶ Item active cum accuſ. *Arnob. l. 5. pag. 169.* Surrexiſſe ſe Deos, & nervis obriguiſſe divinis. ¶ Surrexe pro ſurrexiſſe. *Hor. l. 1. ſat. 9. v. 72.* hunccine ſolem tam nigrum ſurrexe mihi?

Suria, æ, pro Syria, ex priſcorum Latinorum conſuetudine græcum υ in u mutandi. *Plaut. Truc. 2. 6. 49.* Ancillas adduas ex Suria duas. ¶ Hinc & Surus pro Syrus. *Id. ibid. v. 60.* Abduce has e conſpectu Suras.

Surio, is, n. 4. libidine prurio, ſubo, & dicitur proprie de ſuibus, *Feſtus in voce Sus.* Et tranſlate de piſcibus. *Apul. in Apolog.* ita diſtinguit, ut *ſubare* de fœminis dicatur, ſurire de maſculis. Quoties, inquit, & quid anni cujuſque eorum generis (piſcium) fœminæ ſubent, mares ſuriant.

Surptus, V. Surreptus.

Surpui per ſyncopen pro *ſurripui*. V. in *Surripio*.

Surrectio, onis, reſurrectio. *Arator in Acta Apoſtol. l. 1. v. 314.*

Surrectito, as, n. 1. ſæpe ſurgo. *Cato apud Gell. l. 10. c. 13.* In cubiculum ſurrectitavit e convivio. Alii leg. *ſubrepitavit*. h. e. ſæpe in cubiculum clam irrepſit.

Surrecturus, a, um, Partic. temporis futuri a ſurgo. *Col. l. 6. c. 23.* Et ſentibus uſus fruticem ſurrecturum in altitudinem compeſcit.

Surrectus, V. Subrectus.

Surrego, is, a. 3. idem ac ſurgo, apud Vet. *Feſt.* Surregit, & ſurctus antiqui ponebant pro ſurgit, & ejus participio quaſi ſurrectus, quibus Livillus frequenter uſus eſt.

Surremo, is, emi, vel empſi, emptum, a. 3. eſt ſurſum emere, ideſt ſuſcipere, ſumere, ab emo, quod antiquis etiam tollere ſignabat. *Feſt.* Surremit, ſumpſit: Inque manum ſurremit haſtam.

Surrentinus, a, um, adject. ad Surrentum pertinens, ut Surrentini colles. *Colum. l. 3. c. 2.* Sorrentina vina. *Horat. l. 2. ſat. 4.* quæ celebrantur a Scriptoribus inter generoſiora, propter vicinitatem Maſſici montis.

Surrentum, n. *Sorrente*, *Sorrento*, *Surriento*, urbs Picentinorum, maritima, A. inter Neapolim, & prom. Minervæ.

Surrepo. V. Subrepo.

Surrepritius. V. Subreptitius.

Surreptus, a, um, nom. ex particip. *rapito*, *rubato*, a ſurripio. *Cicer. Phil. 14. c. 4.* Qua in urbe tam immanis Hannibal capta, quam in Parma ſurrepta Antonius? *Plaut. Pœn. prol. v. 109.* Rogitat, unde ſit, capta ne, an ſurrepta ſit. ¶ *Surptus* dicitur per ſyncop. pro *ſurreptus*. *Plaut. Pœn. 4. 2. 80. & 5. 2. 98.* ubi tamen alii *ſurreptus* ſubſtituunt; alii *ſurrupus* eodem ſenſu.

Surrexe. V. Surgo.

Surrigo. V. Subrigo.

Surripio, is, ripui, reptum, a. 3. *togliere naſcoſtamente*, *rubare*, גנב, Ger. *verſtohlen*, Gall. *emporter*, Hiſp. *hurtar de ſorreo*, ἁρπάζω, latenter capio, clam aufero, furor. Varie conſtruitur. *Cic. de clar. Orat. c. 19.* Tu qui a Nævio vel ſumpſiſti multa, ſi fateris, vel, ſi negas, ſurripuiſti. *Id. pro Dom. c. 23.* Qui ex ejus cuſtodia per inſidias regis amici filium ſurripuiſſet. *Id. Att. l. 5. ep. 16.* Surripere aliquid ſpatii ad ſcribendum, *rubar un poco di tempo*. *Id. Parad. 6.* Quanti eſt æſtimanda virtus, quæ nec eripi, nec ſurripi poteſt unquam? *Ovid. ep. 12.* Crimina ſunt oculis ſurripienda patris. Id eſt cavendum eſt, ne pater hæc reſciſcat. ¶ Surripere ſe alicui, eſt ſubducere ſe ab ejus con-

conſpecte. *Plaut. Men.* 5. 2. ad. Ut ſurripuiſti te mihi dudum de foro. ¶ Uſurpatur a Poetis cum Syncope. *Hor. l. 2. ſat.* 3. Unum me ſurpite morti. *Id. l. 4. od.* 13. Quæ ſpirabat amores, Quæ me ſurpuerat mihi.

Surrogo. V. Subrogo.

Surruncivi. V. Subruncivi.

Surruptus. V. Surreptus.

Surſum, adv. *in ſu*, *in alto*, לְמַעְלָה, Ger. *obſich*, Gall. *en haut*, Hiſp. *arriba*, ἄνω, ſuperam partem verſus, cui opponitur *deorſum*. Eſt compoſitum a *verſum*, quaſi *ſupraverſum*, vel *superverſum*. *Ter. Adel.* 4. 2. Præterito hac recta platea ſurſum. *Id. Eun.* 2. 2. 47. Nec ſurſum deorſum curſitet. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ne res, eo quod omnis odor ad ſuperiora fertur, recte ſurſum ſunt. ¶ *Surſum verſum*, cui *verſus* eſt verſus ſuperiorem locum, aut partem aeris, vel loci. *Cic. in Partit.* Et idem quaſi ſurſum verſus, retroque dicatur. *Id. in Orat. c.* 39. Cum gradatim ſurſum verſum reditur.

Surus, i, m. palus, a quo diminutive fit ſurculus. *Enn. apud Feſt.* ¶ *Surus* pro *Syrus* V. in Suria.

Sus, ſuis, com. 3. *porco*, *a porca*, חֲזִיר, Ger. *ſchwein*, Gal. *porc*, Hiſp. *puerco*, ὗς, σῦς, porcus, vel porca, & dicitur tam de feris, quam de domeſticis. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 4. Sus græca dicitur ὗς, olim θῦς ab illo verbo, quod dicunt θύειν, quod eſt immolare. Ab ſuillo enim genere pecoris immolandi initium primum ſumptum videtur: cujus veſtigia, quod initiis Cereris porci immolantur, & quod initiis pacis fœdus cum feritur, porcus occiditur: & quod nuptiarum initio antiqui Reges, ac ſublimes viri in Hetruria in conjunctione nuptiali, nova nupta, & novus maritus primum porcum immolant. *Ovid. lib. 4. Faſt.* A bove ſuccincti cultros removete miniſtri, Bos aret, ignavam ſacrificate ſuem. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Sus quid habet præter eſcam? ¶ Sues Veneri inviſi fuerunt. *Feſt.* in *Suillum*: Suillum genus inviſum Veneri prodiderunt Poetæ, ob interfectum ab Apro Adonim, quem diligebat Dea: quidam autem, quod immundiſſimi ſint ſues ex omni manſueto pecore, & ardentiſſimæ libidinis, ita ut opprobrium mulieribus inde tractum ſit, cum ſubare, & ſuam dicuntur. ¶ *Sus Minervam docet.* *Feſt.* Sus Minervam, in proverbio eſt, ubi quis id docet alterum, cujus ipſe inſcius eſt. *Cic. 1. Acad.* Nam etſi non ſus Minervam, ut aiunt, tamen inepte quiſque Minervam docet. *Id 2. de Orat. c.* 57. Docebo ſus (ut aiunt) oratorem eum, quem &c. ¶ *Sidon. in ep. 17. l. 7. ad Voluſian.* Rura paludicolæ temnis populoſa Ravennæ, Et quæ lanigero de ſue nomen habet. h. e. Mediolani agrum. Cum enim Gallis conſilium eſſet eam urbem condendi, ſolum effodientibus ferunt inventam fuiſſe dimidio lanatam, a qua portento ductum Mediolani nomen. V. *Iſid. l.* 15. *Orig. c.* 1. ¶ In recto caſu reperitur etiam *ſues*. *Prudent. l. 2. contra Symmach. v.* 813. Spurce ſuis noſtra omne netat.

Suſque, deque fero, ἄνω, κ. κάτω, propria eſt ſurſum, & deorſum, ſed tranſlate uſurpatum, *ſuſque*. *deque ferre*, vel *ſuſtre*, *deque habere*, eſt æquo animo ferre, nihil penſi habere, ſurſum, an deorſum hoc eat, non magni facere, non magni pendere, *non curarſi*, *laſciar correre*, *alinagoin*. *Cic.* 14. *ad Attic ep.* 6. De Octavio ſuſque deque. *Laber. apud Gel. l.* 16. *c.* 9 Nunc tu lentus es nunc tu ſuſque deque fers. *Plaut. Amph.* 3. 2. 5. Atque id me ſuſque deque eſſe habituram putat. ¶ *Suſum deque eſſe* ſignificat nihili eſſe, nihili fieri, ad nihil valere. *M. Var. apud Gel. loc. cit.* Quod ſi non horum omnium ſimilia eſſent principia, ac poſtprincipia, ſuſque deque eſſet. *Lucil. ibid.* Verum hæc ludus ibi, ſuſque omnia deque fuerunt. ſuſque & deque fuem, inquam, omnia ludu' jocoſque. Alii legunt *ſuſque hæc deque fuere inquam &c.* ut tollatur *&*, quod videtur ſuperfluum.

Suſa, orum, n. pl. *Sus*, *Suſtra*, Σοῦσα, urbs ampla Aſiæ, in Regno Perſarum, Suſianæ regionis caput, & regia, ad Eulæum fl. verſus montes, inter Seleuciam magnam, & Perſepolim. Hæc urbs a Memnone condita fuit. Sed *Straboni* placet, originem habuiſſe a Tithono Memnonis patre. *Plin. l.* 6. *c.* 27. ſcribit, conditorem fuiſſe Darium Hyſtaſpis filium. Etymologus, & Stephanus nomen aiunt accepiſſe a σοῦσον, quod lingua Punica, ac Phrygia idem eſt, ac λείριον, ſeu κρίνον, *lilium*, ob liliorum illis locis creſcentium copiam. In hac urbe fuit nobilis illa Cyri regia, candido, varioque marmore, columnis aureis, magnaque gemmarum copia exornata, cœli in lacunaribus habens ſimulacrum ſtellis micantibus inſignitum. *Propert. l.* 2. *eleg.* 13. Non tot Achæmeniis armantur Suſa ſagittis.

Suſceptio, onis, f. *intraprendimento*, ἀνάληψις, ὑπολοχή, actus ſuſcipiendi. *Cic.* 3. *Fin. c.* 9. Sic ea, quæ proficiſcuntur a virtute, ſuſceptione prima, non perfectione recta ſunt judicanda. *Id. pro Mur. c.* 1. Atque etiam ipſa ſuſceptio cauſæ reprehenſa eſt.

Suſcepto, as, a. 1. frequentativum a *ſuſcipio*, ſed ejuſdem fere ſignificationis. *Apul. l.* 2. *Met. ſub. fin.* Vicariam pro me lanienam ſuſceptavit.

Suſceptor, oris, m. ὑποδέκτης, ὑποδοχεύς, qui ſuſcipit. *Aſcon. in Ver. de Prat. Urb.* Extraordinariarum pecuniarum ſuſceptor. Speciatim dicitur de eo, qui luſoribus domi ſuæ ludendi dat locum. *Ulpian. l.* 1. *ff. de aleator.* Præter ſuſceptorem verberatum quidem, & damnum paſſum, ubicunque, & quandocunque non vindicat. ¶ Item pro eo, qui aliquid faciendum conducit, redemptor. *Juſtinus l.* 8. *c.* 3. Mittit, qui opinionem ſerrent, regem Philippum magna pecunia locare & muros per civitates, & fana, & templa facienda, & ut per præcones ſuſceptores ſollicitarent. ¶ Suſceptores præterea dicuntur, qui annonis, & tributis æreis recipiendis præpoſiti ſunt. V. titulum *Codicis de ſuſceptoribus*.

Suſceptum, i, n. *impreſa*, ἐπιχείρημα, ἐγχείρημα, ἔργον, res ſuſcepta, inceptum factum. *Ovid.* 11. *Met.* Suſceptique magna laboris Criſeam difficili.

Suſceptus, a, um, ἀναδεχθείς, partic. a ſuſcipior. *Cic. pro Quint.* Tranſigere ſuſceptum negotium. *Idem poſt red. ad Quir.* Sempiternam pœnam ſuſtinerem mea voluntate ſuſceptam. *Juſtin. l.* 11. *c.* 10. A captiva ſuſceptum puerum Herculem vocavit. ¶ Suſcepti etiam dicebantur clientes. *Serv. ad illud Æn.* 6. *v.* 609. Et fraus innexa clienti: Vult, inquit, intelligi prævaricatores, qui patroni ſunt clientium, quos nunc ſuſceptos vocamus. Adde *Ammian. l.* 27. *c.* 11.

Suſcio, is, a. 4. *ſapere*, *conoſcere*, idem quod ſcio, ſive cognoſco. *Plaut. Men.* 2. 3. 78. Quid negotii eſt ſuſcire? quid eo opus eſt? Alii aliter leg.

Suſcipio, is, epi, eptum, a. 3. *pigliare*, *intraprendere*, לָקַח, Germ. *aufnemen*, Gal. *prendre*. *recevoir*, Hiſp. *recibir*, *tomar*, ὑποδέχομαι, capio, ſumo. Eſt a *ſurſum*, & *capio*, quod *Priſcianus* ſcribit *lib.* 1. vel a *ſub*, & *capio*, ut dicatur quaſi *ſubcipio*. Sane *Probus* in 1. *Æn.* ſcribit, *ſuccepis* in veteribus aliquot libris inveniri. Tam ad animum, quam ad corpus refertur. *Cic.* 1. *de Fin.* Pericula, labores, dolorem etiam, optimus quiſque pro patria, & pro ſuis ſuſcipit. *Id. pro Cluent.* Neque mihi quidquam oneris ſuſcepi. *Id. Fam.* 11. *ep.* 14. Suſcipere alicujus cauſam. *Id.* 2. *Offic.* Æs alienum amicorum ſuſcipere, *obbligarſi a pagar i debiti degli amici*. *Idem Attic. lib.* 14. Suſcipere cogitationem, quidnam ſit agendum, *penſare*. *Idem* 2. *de nat. Deor. c.* 14. Suſcepit autem vita hominum, conſuetudoque communis, ut &c. *invalſe*. *Id. pro Font.* Ne qua inſignis huic imperio macula, atque ignominiæ ſuſcipiatur, *acciocchè queſt' impero non riceva &c.* *Id. pro Mur.* Suſcipere perſonam viri boni, *voler comparire per dabbene*. *Id. pro Cluent.* Suſcipere parricidium, *commettere*. *Vel. l.* 1. 4. Suſcipere vota pro ſalute alicujus, *far de' voti*. ¶ Suſcipere liberos, eſt tollere. h. e. educare, nutrire. V. Tollo. *Cic. Att. lib.* 11. *ep.* 9. Hæc ad te die natali meo ſcripſi: quo utinam ſuſceptus non eſſem! ¶ Uſurpatur etiam ſimpliciter pro liberos gignere, vel habere. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 16. Cum beatiſſimi illi ſint, qui liberos non ſuſceperunt. *Id.* 3. *Phil. c.* 6. Ipſe ex libertini filia ſuſcepit liberos. *Id.* 5. *Ver.* Suſceperes enim liberos non ſolum tibi, ſed etiam patriæ. ¶ Suſcipi in lucem, eſt naſci. *Cic. de Aruſp. reſp.* Eodem enim tempore & ſuſcipimur in lucem, & hoc cœleſti ſpiritu augemur. ¶ Accipitur item ſuſcipere pro eo, quod eſt ſermonem accipere, & in vicem reſpondendi ſuccedere. *Virg.* 6. *Æn.* ſuſcepit Anchiſes, atque ordine ſingula pandit. ¶ Item pro fulcire, & ab imo munire aliquid, ne ruat. *Plin. l.* 10. *ep.* 48. *de Theatro Nicæ ruinæ proximo* Nam fulturæ, ac ſubſtructiones, quibus ſubinde ſuſcipitur, non tam firmæ mihi, quam ſumptuoſæ videntur. ¶ Eſt etiam verbum diſputantium, & ponitur pro aſſentiri, admittere. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 32. Qui, quod in hac cauſa difficillimum eſt, ſuſcipiant, poſſe animum manere corpore vacuatum.

Suſcitabulum, i, n. *ſuſcitamento*, *incitamento*, ἐπέγερμα, ἐπεγερτικόν, incitamentum. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 816. Phonaſcus adſum vocis ſuſcitabulum.

Suſcitatio, onis, f. ad vitam revocatio. *Tertul. de car. Chr. c.* 13.

Suſcitator, oris, m. *chi riſuſcita altrui*. *Tertul. adverſ. Praxeam*, *c.* 28.

Suſcito, as, a. 1. *eccitare*, *deſtare*, הֵקִים, Ger. *aufferwecken*, Gal. *ſuſciter*, Hiſp. *ſuſcitar*, ἐγείρω, excito, a *ſurſum*, & cieo. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 96. Quæ me ſomno ſuſcitat. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 19. E ſomno ſuſcitari. ¶ Tranſlate ſumitur pro adhortari, impellere, incitare. *Virg.* 1. *Æn.* Æneas acuit Martem, & ſe ſuſcitat ira. *Cic. pro Roſc. Com.* Suſcitare teſtem contra aliquem. ¶ Item pro rem extinctam movere. *Brut. Cic. l.* 11. *Fam. epiſt.* 9. Bellum civile ſuſcitare. *Virg.* 5. *Æneid.* Acrior ad pugnam redit, & vim ſuſcitat ira.

Suſiane, es, f. *Suſiſtan*, *Cuſiſtan*, *Elimæa*, regio Aſiæ, in Regno Perſarum, ita dicta a Suſis urbe metropolitana. Habet ab Occ. Aſſyriam, ab Or. Perſidem, a Sept. Mediam, a Mer. ſinum Perſicum. *Plin. l.* 6. *c.* 23. Flumen Granius per Suſianem fluit.

Suſiani, orum, m. Suſianæ regionis populi. *Plin. l.* 6. *c.* 27.

Suſinus, a, um, σούσινος, quod ex liliis confectum eſt, ut Suſinum oleum, quod & ſirinum dicitur, a σοῦσον, quod lingua Punica, ac Phrygia idem eſt, ac λείριον, *ideſt* lilium. Perſicum quoque eſſe, docet *Stephanus urbi vitio*. *Plin. l.* 13. *c.* 1. *de unguentis*: Suſinum tenuiſſimum omnium eſt. Conſtat ex liliis, balano, calamo, melle, cinnamomo, croco, myrrha, aſpalatho.

Suſis, idis, adject. fœm. ad Suſianen pertinens. *Sidon. l.* 7. *epiſt.* 17. *in carmine*: Elapſus regi truculento Suſidis oræ.

Suſpectatio, onis, f. *ſoſpetto*. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 56. Si aliquas minus honeſtas ſuſpectationes injectas diluemus. Ita legit *Grov.* ex quodam codice. Alii *ſuſpiciones*.

Suſpectio, onis, f. idem ac ſuſpicio. *Ter. Andr.* 3. 0. 21. Nam qui iſthæc tibi incidit ſuſpectio? Alii leg. *ſuſpicio*. *Paulin. ad Auſon. epiſt.* 2. *v.* 65. Duceret in ſanctum ſuſpectio falſa petentem. *Auſon. ad Paulin. epiſt.* 24. *v.* 8. Concinnat veriſimilis ſuſpectio culpam. Quidam hic quoque leg. *ſuſpicio*. V. Suſpicio in fine.

Suſpecto, as, a. 1. *guardar in ſu*, הִבִּיט, Ger. *aufſehen*, Gall. *regarder en haut*, Hiſp. *mirar arriba*, ὑποβλέπω, ἀναβλέπω. ſurſum ſpecto, freq. a ſuſpicio. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Leo ſuſpectans. h. e. ſurſum ſpectans. *Id. l.* 11. *c.* 29. Solicite ſuſpectantibus populis (locuſtas volantes) ne ſuam operiant terram. ¶ Eſt etiam ſuſpicari, ſuſpectum habere, *ſoſpettare*, *aver' in ſoſpetto*. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 82. Omnem proletationem, ut inimicam victoriæ, ſuſpectabant. *Id.* 4. *Ann. c.* 3. Pellit domo Sejanus uxorem, ne pellici ſuſpectaretur, *per non renderſi ſoſpetto alla concubina*.

Suſpector, oris, m. *miratore*. *Sidon. l.* 3. *ep.* 3. Morum veſtrorum ſuſpector, veneratorque.

Suſpector, aris, dep. 1. idem quod ſuſpecto. *Ammian. l.* 28. Impetrarunt, ut hi, quos ſuſpectati ſunt, compingerentur in vincula.

Suſpectus, us, m. ἀνάβλεψις, actus ſuſpiciendi, ideſt ſurſum aſpiciendi. *Virg.* 9. *Æn.* Turris erat vaſto ſuſpectu, & pontibus altis. *Plin. l.* 9. *c.* 38. Laus ei ſumma color ſanguinis concreti, nigricans aſpectu, idemque ſuſpectu refulgens. ¶ Ponitur etiam pro altitudine. *Virg.* 6. *Æn.* Quantus ad æthereum cœli ſuſpectus Olympum. ¶ Item pro admiratione. *Ovid.* 5. *Faſt.* Protinus intumere mentes ſuſpectus honorum. *Sen. de Benef. l.* 2. *cap.* 23. Nimius ſui ſuſpectus, & inſitum mortalitati vitium ſe, ſuaque mirandi.

Suſpectus, a, um, partic. a *ſuſpicior*, vel etiam a *ſuſpicor*, quemadmodum a *conſpicor* eſt *conſpectus*. *Feſt.* Suſpectus eſt diverſæ ſignificationis. A ſuſpicere enim, & ſuſpicio partem venit. Itaque non mirum, ſi non una ſignificatio dari poteſt. ¶ Fere tamen accipitur pro eo, de quo eſt ſuſpicio, in quo ſubeſt ſuſpicio alicujus mali, *ſoſpetto*, ὕποπτος, *dubbio*. Uſurpatur vel abſolute. *Cicer. de Amic.* Omnia ſemper ſuſpecta atque ſollicita ſunt. *Id.* 2. *Offic. cap.* 9. Quo quis verſutior, & callidior eſt, hoc inviſior, & ſuſpectior. *Virg.* 3. *Æn.* Grajugenumque domos, ſuſpectaque linquimus arva. *Liv. l.* 24. Ipſum ut ambiguæ fidei virum ſuſpectum jam pridem habebat. ¶ Vel cum dativo perſonæ. *Cic.* 1. *Catil.* Si meis civibus tam graviter ſuſpectum, atque infenſum viderem. *Sueton. in Tib. cap.* 6. Suſpectiſſimum quemque ſibi haud cunctanter oppreſſit. ¶ Vel etiam cum ablat. rei, & prapoſ. *de*. *Cicer.* 3. *Offic.* Cum filius patri ſuſpectus eſſet de noverca. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *in*. *Suet. de clar. Grammat. cap.* 16. Suſpectus in aliqua virgine. ¶ Vel cum ablat. & præp. *ſuper*. *Salluſt. in Jugur. c.* 71. Suſpectus ſuper aliquo ſcelere. ¶ Vel cum ablat. ſine præpoſ. *Curt. l.* 8. *c.* 8. In Calliſthenem olim contumaciæ ſuſpectum pervicacioris iræ fuit. *Tac. hiſtor.* 2. *c.* 46. Licinius intima familiaritate ſuſpectus conſilia ejus foviſſe. ¶ Vel cum genit. *Tac.* 3. *Ann. c.* 29. Suſpectus nimiæ ſpei Sejanus. ¶ Ponitur interdum, ſed raro, pro ſuſpicioſo, *ſoſpettoſo*. *Cat. in diſtich.* Suſpectus cave ſis, ne ſis miſer omnibus horis, nam timidis, & ſuſpectis aptiſſima mors eſt.

Suſpendeo, V. Suppendeo.

Suſpendioſus, a, um, *appiccato*, ἀγχονιμαῖος, qui laqueo nexili ſtrangulatus eſt. *Plin. lib.* 28. *cap.* 4. Cardinibus oſtiorum aceto affuſis, lutum fronti illitum capitis dolorem ſedare, item laqueum ſuſpendioſi circumdatum temporibus.

Suſpendium, ii, n. *appiccamento*, [illegible], ἀγχόνη, ſuſpenſio. *Cic.* 5. *Verr.* Ut homines injuriæ tuæ remedium morte, ac ſuſpendio quærerent. *Martial. l.* 3. *epigr.* 116. Jam ſuſpendia ſæva cogitabas. *Sueton. in Aug. c.* 65. Suſpendio vitam finivit.

Suſpendo, is, endi, enſum, a. 3. *ſoſpendere*, תָּלָה, German. *aufhencken*, Gall. *pendre*, Hiſp. *ahorcar*, κρεμάω, ἀναρτάω, ſurſum pendo, appendo, aliquid ſurſum ligo, ut pendeat. *Virg.* 4. *Georg.* tignis nidum ſuſpendat hirundo. ¶ Sumitur etiam pro ſublevare, ſuſtollere, *alzare*. *Apul. l.* 6. *Metam.* Cum deberet manum porrigere, capiſtro ſuſpendere, cauda ſublevare, nullum mihi ferebat auxilium. ¶ Suſpendere ædificium, vel parietem, eſt in fornicem ſubſtruere, *fabbricar ſo volto*, *o archi*. *Cic. in Top. cap.* 4. Non ejus vitio, qui demolitus eſt, damnum factum eſt, ſed ejus operis vitio, quod ita ædificatum eſt, ut ſuſpendi non poſſet. ¶ Eſt etiam ſuſpendendo interimere, ſtrangulare, *appiccare*. Et conſtruitur vel cum ſimplici accuſ. *Cic.* 5. *Ver.* Centuripinum Dioclem, hominem locupletem, ſuſpendiſſe ſe conſtat. ¶ Vel cum dat. *Cic. pro Rab. perd. reo*: Caput obnubito, infelici arbori ſuſpendito. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *in*. *Cic.* 5. *Ver.* Hominem corripi, ac ſuſpendi juſſit in oleaſtro quodam. ¶ Vel cum ablat. & præp. *de*. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 69. Quod diceret, uxorem ſuam ſuſpendiſſe ſe de ficu. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *in*. *Ulpian. l. ſacrilegii*, §. 1. *ff. ad leg. Juliam peculatus*: Et ſcio, multos etiam ad beſtias damnaſſe ſacrilegos, nonnullos & vivos exuſſiſſe, alios vero in furcas ſuſpendiſſe. ¶ Item fulcire, *puntellare*. *Senec. l.* 6. *de benef. c.* 15. *ſub fin.* Agentem ex imo rimas inſulam incredibili arte ſuſpendit. ¶ Metonymice, ſeu metaleptice ponitur pro arare. Nempe quia terra, dum proſcinditur, ſurſum elevatur. *Virg.* 1. *Georg.* Tellurem tenui ſuſpendere ſulco. *Stat. l.* 1. *Theb.* 4. Litora vomere ſuſpendere. ¶ Tranſlate accipitur pro interrumpere, differre. *Liv. l.* 39. *c.* 19. Movit aliquantulum oratio Regis legatos. itaque medio reſponſo rem ſuſpenderunt. *Ovid.* 4. *Faſt.* Dat tamen exequias, nec jam ſuſpendere fletum Suſtinet. *Quintil. l.* 1. *c.* 8. *de lectione pueri*: Sciat, ubi ſuſpendere ſpiritum debeat, quo loco verſum diſtinguere, *pigliar fiato*, *far pauſa*. ¶ Item pro cohibere, ſiſtere. *Plin. l.* 28. *c.* 7. Miſto præterea ovorum candido liquore, madidaque lana frontibus impoſitum fluxionem oculorum ſuſpendit. ¶ Item pro incertum reddere, ſuſpenſum habere, *tener ſoſpeſo*. *Curt. l.* 9. *c.* 7. Ea ipſa res omnium animos expectatione ſuſpenderat. *Sueton. in Tiber. cap.* 24. Ambiguis

[illegible]

guis ſenatum ſuſpenſis, & callida cunctatione ſuſpendens. ¶ *Suſpendere de paxillo*, translate eſt parare, novum aliquid inſtituere; ducta translatione a ſupellectile, quam, ubi emimus, domi ſuſpendere ſolemus. *Var. apud Non. c. 2. n. 669.* Ubi dicatur primus Zeno novam hæreſim novo paxillo ſuſpendiſſe. Ita exponit *Turneb. l. 23. Adverſar. c. 4.* ¶ Suſpendere naſo. V. Naſus.

Suſpenſio, onis, f. *ſoffitta o volta*, opus fornicatum. *Vitruv. l. 5. c. 10. de fornace hypocauſti:* Ipſe per ſe ita flamma facilius pervagabitur ſub ſuſpenſione. ¶ Translate ſumitur pro animi incertitudine. *Hist. de bel. Afric. c. 48.* Exercitus ejus magis ſuſpenſione animi ante adventum Jubæ commovebatur. Plerique leg. *ſuſpenſiore animo*.

Suſpenſūra, æ, f. opus a terra elevatum, & ſuſpenſum. *Vitruv. l. 5. c. 10. de balneis:* Suſpenſuræ caldariorum ita ſunt faciendæ, &c. *Senec. ep. 90.* (al. 91.) Quædam noſtra demum prodiiſſe memoria ſcimus, ut ſuſpenſuras balneorum, & impreſſos parietibus tubos, per quos circumfunderetur calor. h. e. balnea a terra ſubſtructionibus & pilis elevata, ut ſiccæ ſint, & melius calorem concipiant. Harum ſtructuram deſcribit *Pallad. l. 1. tit. 40.* ubi quædam juvantia locum *Vitruvii* citatum illuſtrantia. *Plinius l. 26. c. 3.* hujuſmodi balneas *penſiles* vocat.

Suſpenſus, a, um, *ſoſpeſo, elevato*, ἀπῃωρημένος, μετέωρος, partic. a ſuſpendo. *Cic. 2. Agrar.* Romam in montibus poſitam, & convallibus, cœnaculis ſublatam, atque ſuſpenſam, &c. *Horat. l. 2. ſat. 8.* Interea ſuſpenſa graves aulæa ruinas in patinam fecere. *Terent. Phorm. 3. 6.* Suſpenſo gradu placide ire, *camminar' in punta di piedi*. *Liv. l. 8.* Suſpenſus reſte manibus ſe demiſit. *Plin. l. 20. c. 20.* Radicem ejus filo ſuſpenſam in collo gerere. *Senec. l. de Benef. 4. c. 12.* Suſpenſæ amici bonis libellum dejicio. Ubi *ſuſpenſa bona* dixit proſcripta, quæ venalia pendent in tabula. Alii leg. *ſuſpenſum amici bonis libellum*. *Colum. l. 12. cap. 52.* Suſpenſa mola olivam frangito. ideſt non vehementer, & toto pondere conterente quod ſubditum eſt. *Id. l. 3. cap. 13.* Neque enim parum refert ſuſpenſiſſimum eſſe paſtinatum, & ſi fieri poſſit, veſtigio quoque inviolatum. h. e. terram probe paſtinatam, & non conculcatam, qualis eſt, quæ recens arata, & ſubacta eſt. ¶ Eſt etiam cohibitus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 7.* Suſpenſæ diu lacrymæ fluxere, *trattenute*. ¶ Translate ſumitur pro incerto, ac dubio. *Virg. 6. Æn.* Dicam equidem, nec te ſuſpenſum nate tenebo. *Cic. ad Conſules*, *l. 13. Fam. epiſt. 1.* Etſi intelligebam, ſuos infirme animatos eſſe, & novarum rerum expectatione ſuſpenſos. *Tac. 1. Ann. c. 11.* Suſpenſa verba, *ambigue parole*. *Plin. l. 6. ep. 12. ad Fabatum:* Tu vero non debes ſuſpenſa manu commendare mihi, quos tuendos putas. h. e. dubitanter, & timide. *Id. l. 10. epiſt. 40.* In ſuſpenſo relinquere. ¶ Item pro ſollicito, anxio. *Liv. l. 8. c. 13.* Inter ſpem, metumque ſuſpenſos animi habetis. *Hist. de bel. Afric. c. 48.* Suſpenſiore animo commoveri. *Propert. l. 3. eleg. 5.* Suſpenſis auribus iſta bibam, *con orecchi attenti*. ¶ Suſpenſus ſomnus dicitur pro levi, inquieto, in quo mens curis eſt fatigata, cui contrarius eſt profundus ſomnus. *Cic. 1. Tuſc. ex poeta:* Mater, te appello, tu, quæ curam ſomno ſuſpenſo levas.

Suſpicabĭlis, le, adject. *pieno di ſoſpetto, e dubbio*. *Arnob. l. 1.* medicinam vocat artem ſuſpicabilem.

Suſpicātrix, icis, f. *ſoſpettoſa*. *Var. l. 6. de L. L.*

Suſpicax, acis, o. 3. idem quod ſuſpicioſus. *Liv. l. 40. c. 14.* Minime malus, ne ſuſpicax frater. *Tac. l. 1. Ann. c. 14.* Etiam Q. Haterius, & Mamercus Scaurus ſuſpicacem animum perſtrinxere. *Id. l. 3. Ann. c. 11.* Iis haud alias intentior populus plus ſibi in Principem occultæ vocis, aut ſuſpicacis ſilentii permiſit.

Suſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare in ſu*, ἀναβλέπω, furſum aſpicio. *Cic. 3. Tuſc. c. 23.* Aſtra ſuſpicere. *Idem in Somn.* Aliquanto poſt ſuſpexit in cælum. ¶ Translate ſumitur pro admirari, venerari, quaſi ſupra nos aſpiciamus illum eſſe collocatum, quem admiramur. *Cic. 2. Offic.* Eos ſuſpiciunt, maximiſque efferunt laudibus. *Id. in Orat. de eloquentia:* Quam ſuſpicerent omnes, quam admirarentur. ¶ Suſpicere etiam ſignificat ſuſpectum habere. *Salluſt. in Jugur.*, *ut refert Non. c. 4. n. 438.* Per idem tempus Bomilcar ſuſpectus Regi, & ipſe eum ſuſpiciens, novas res cupere, ad perniciem ejus dolum quærere.

Suſpicio, onis, *ſoſpizione, ſoſpetto*, Ger. *argwohn*, Gall. *ſoupçon*, Hiſp. *ſoſpecha*, ὑποψία, actus ſuſpicandi. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 149.* Suſpicio mihi nou eſt, vos ſuſpicarier, &c. *Cic. 1. Fin.* Plerumque improborum facta primo ſuſpicio inſequitur. *Id. 7. Att. ep. 8.* Suſpicionem afferre. *Id. pro Cluent. c. 38.* Suſpicionem injicere alicujus rei. *Id. pro Cal. c. 4.* Dare locum ſuſpicioni. *Id. 2. Fam. epiſt. 16.* Movere ſuſpicionem alicui, *dar ſoſpetto*. *Id. Ver. 7. c. 4.* Vocare in ſuſpicionem. *Id. in Vatin. c. 1.* In ſuſpicionem venire. *Id. de Amſp. reſp. c. 17.* Multi ſunt, in quos hujus maleficii ſuſpicio cadat. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 27.* Facere ſuſpicionem. Rurſus *Cic. pro Cluent. c. 43.* Ponere aliquem in ſuſpicione. *Id. pro Cal. c. 10.* A ſuſpicione abeſſe. *Id. pro Roſc. Am. c. 20.* In ea re nulla ſubeſt ſuſpicio. ¶ *Habere ſuſpicionem*, eſt in ſuſpicione eſſe. *Cic. Att. l. 16. epiſt. 4.* Navigatio habet ſuſpicionem periculi. *Nep. in Epamin. c. 6.* Habebat Meneclides ſuſpicionem adulterii. ¶ Significat etiam ſuſpicari, *ſoſpettare*. *Cic. ad Pompei. l. 8. Attic. poſt epiſt. 11.* Cum ad te litteras miſiſſem, ſuſpicionem nullam habebam, te reip. cauſa mare tranſiturum. ¶ Ponitur interdum ſuſpicio pro levi cognitione, opinione, conjectura. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 23.* Eſſe gentes ſic immanitate efferatas, ut apud eas nulla ſuſpicio deorum ſit. *Id. 3. de nat. Deor. c. 25.* Iſtam intelligentiam non modo comprehendere animo, ſed ne ſuſpicione quidem poſſum attingere. ¶ Habet hoc verbum antepenultimam longam. Ratio hujus moduli eſt, quod per Syncopen factum eſt ex *ſuſpicatio*. *Martial. l. 11. ep. 46.* Oblitum, minime ſiqua eſt ſuſpicio rimæ.

Suſpicĭōſe, adverb. ὑπόπτως, ſuſpicionem injiciendo, *dando ſoſpetto, mettendo in ſoſpetto*. *Cicer. de clar. Orat. c. 34.* Suſpicioſius dicere, & criminoſius. *Quint. l. 4. c. 2.* Narrare aliquid ſuſpicioſe.

Suſpicĭōſus, a, um, *ſoſpettoſo*, Ger. *argwöhnig*, Gall. *ſoupçonneux*, Hiſp. *ſoſpechoſo*, ὑποπτευτικός, qui pronus eſt ad ſuſpicionem, qui multis diſtrahitur ſuſpicionibus. *Cic. 7. Ver.* An te, id, quod fieri ſolet, conſcientia timidum, ſuſpicioſumque faciebat? *Id. pro Planc.* In tam ſuſpicioſa, ac maledica civitate locum ſermoni obtrectatorum reliquit. ¶ Sumitur etiam paſſive pro eo, qui ſuſpectus eſt, ſeu de quo ſuſpicio habetur. *Cic. pro Roſc. Amer.* Verum id, quod adhuc eſt ſuſpicioſum, niſi perſpicuum res ipſa fecerit, hunc affinem culpæ judicatote. *Id. pro Planc. c. 3.* Suſpicioſiſſimum negotium. ¶ Suſpicioſa mula, quæ neſcio quid ſemper ſuſpicatur, & timet, *ombroſa*. *Col. l. 6. c. 38.* Suſpicioſæ mulæ ſanguis detrahitur. Alii legunt *ſuſpiricoſæ*.

Suſpicĭter, adv. *con ſoſpetto*. Uſurpatur a *Non. c. 4. n. 337.*

Suſpico, as, a. 1. idem quod ſuſpicor. *Plaut. Caſ. 2. 6. 42.* Ne memores, aut ſuſpices. Alii leg. *ſuſpicere*. Adde *Men. 3. 9. 22.* ſed ibi quoque dubia eſt lectio.

Suſpicor, aris, d. 1. *ſoſpettare*, Ger. *argwöhnen*, Gall. *ſoupçonner*, Hiſp. *ſoſpechar*, ὑπονοέω, ὑποπτεύω, ſuſpicionem habeo, puto, opinor. Eſt a *ſub*, & *ſpecio*. *Cic. 3. Ver.* Hoſpes janitor, qui nihil ſuſpicaretur. *Id. Att. l. 7.* Scribe, non modo ſi quid ſcies, aut audieris, ſed etiam ſiquid ſuſpicabere. *Id. in Brut.* Licet aliquid etiam de M. Popilii ingenio ſuſpicari. *Id. 1. de nat. Deor.* In qua neque figuram divinam, neque ſenſum quiſquam ſuſpicari poteſt. *Caſ. l. 8. B. G.* Timens id conſilium cum fugæ cauſa initum ſuſpicaretur.

Suſpirātio, onis, f. actus ſuſpirandi. *Sen. l. 7. de ira.* Sentiet itaque ſuſpirationes quaſdam, & umbras affectuum. *Plin. in præf.* Inde illa nobilis M. Ciceronis ſuſpiratio: O te felicem, M. Porci. h. e. exclamatio.

Suſpirātus, us, idem quod ſuſpirium. h. e. actus ipſe ſuſpirandi. *Ovid. 14. Met. v. 129.* Reſpicit hanc vates, & ſuſpiratibus hauſtis, Nec Dea ſum, dixit.

Suſpirātus, a, um, adject. *invocato con ſoſpiri*. *Sil. l. 15. v. 82.* Quid ſuſpiratos magno in diſcrimine nautis Ledæos referam fratres?

Suſpiriōſe, adv. *con aſma*. *Colum. l. 7. c. 3. de ovibus.* Suſpirioſe laborantibus auricula ferro reſcindenda.

Suſpiriōſus, a, um, *aſmatico*, ἀσθματικός, qui ſpirandi difficultatem patitur. *Plin. l. 23. c. 7.* Sicca fici utiles anhelantibus, & ſuſpirioſis.

Suſpirĭtus, us, m. *ſoſpiro*. *Liv. l. 30. c. 13.* Cum crebro ſuſpiritu, ac gemitu aliquantum temporis conſumpſiſſet. *Plaut. Merc. 1. 2. 4.* Extrario ſuſpiritus. h. e. iſtæ crebras anheli pectoris reſpirationes perviace animi firmitudine. ¶ Adducunt quidam alia inſuper loca tum ex ipſo *Plauto*, tum etiam ex *Cic. Att. l. 2. epiſt. 18.* ſed ubique lectio variat.

Suſpirium, ii, n. *ſoſpiro*, אנחה, Ger. *ſeufftzen*, Gall. *ſoupir*, Hiſp. *ſoſpiro*, στεναγμός, στοναχή, ſuſpiratio, hoc eſt ab imo pectore ſpiratio, quæ plerunque doloris, & curarum ſignum eſt. *Cic. Tuſc. 4. c. 34.* Sine ſollicitudine, ſine deſiderio, ſine cura, ſine ſuſpirio. *Ovid. 10. Met.* Myrrha, patre audito, ſuſpiria duxit ab imo Pectore. *Col. l. 6. c. 14.* Interdum tumore palati cibos reſpuit, crebrum ſuſpirium facit. ¶ Eſt etiam morbi quoddam genus reſpirationem infeſtans, *aſma, difficoltà di reſpirare*. *Senec. ep. 54.* Uni morbo quaſi aſſignatus ſum, quem quare Græco nomine appellem, neſcio: ſatis enim apte dici ſuſpirium poteſt. V. *Hieron. Mercurial. l. 6. var. lect. c. 16.*

Suſpīro, as, a. 1. *ſoſpirare*, נאנח, Germ. *ſeufftzen*, Gall. *ſoupirer*, Hiſp. *ſoſpirar*, στένω, ſpiritum ab imo pectore traho, quod ſollicitudinis, aut doloris argumentum eſt. *Cic. Att. l. 2. epiſt. 18.* Reperire ex magna turba neminem poſſumus, quicum aut jocari libere, aut ſuſpirare familiariter poſſimus. *Ovid. epiſt. 10.* Ingemit, & tacito ſuſpirat pectore. ¶ Per translationem accipitur pro deſiderare, & ſic fere accuſativo jungitur. *Juven. ſat. 11.* Suſpirant longo non viſam tempore matrem. *Tibul. l. 4. eleg. 5.* Quod ſi forte alios jam nunc ſuſpiret amores. ¶ Vel acc. cum præp. *in*. *Ovid. 1. Faſt.* Hanc cupit, hanc optat, ſolam ſuſpirat in illam. Suſpirare, etiam eſt ſurſum expirare, exhalare, emittere. *Lucan. l. 6.* Quique nec humentes nebulas, nec rore madentem Aera, nec ventos movet ſuſpirat Anauros. Adde *Sil. l. 12. v. 136.*

Suſque, V. ſupra poſt Sus.

Suſſilio, V. Subſilio.

Suſſulto, V. Subſulto.

Suſtendo, dis, a. 3. Suſtendere inſidias. h. e. dolum tendere, quidam legunt apud *Salluſt. in Jugur. c. 113.* ubi alii rectius *tendere*.

Suſtentacŭlum, i, n. *ſoſtentacolo*, ἔρεισμα, fulcimentum, quod aliquid ſuſtinet. *Tacit. 2. hiſtor. c. 28.* Sic victoriæ ſanitas, ſuſtentaculum, columen in Italia verteretur, &c.

Suſtentātio, onis, f. *dilazione*, dilatio. *Cic. 2. de Invent. c. 49.* Utrum ſtatim fieri neceſſe ſit, utrum habeat aliquam moram, & ſuſtentationem. ¶ Eſt etiam Rhetoricum ſchema, Græce παράδοξον. *Quintil. l. 9. c. 2.* Sed nonnunquam communicantes aliquid inexpectatum ſubjungimus, quod & per ſe ſchema eſt, ut in Verrem Cicero: quid deinde? quid cenſetis? furtum fortaſſe, aut prædam aliquam? deinde cum diu ſuſpendiſſet judicum animos, ſubjecit quod multo eſſet improbius, hoc Celſus ſuſtentationem vocat. Eſt autem duplex, &c. V. ibi cætera.

Suſtentātus, us, m. actus ſuſtentandi. *Apulej. in Apolog.* Levia ſuſtentatui, gravia demerſui. *Auſon. in perioch. 5. Odyſſ. Homeri.* Cujus ille ſuſtentatu ad uſque Phæacum litus evadit.

Suſtentātus, a, um, *ſoſtentato*, partic. a ſuſtentor. *Cic. pro Mur.* Reſpublica magnis meis laboribus ſuſtentata. *Lucret. l. 5. v. 96.* multoſque per annos Suſtentata ruet moles, & machina mundi.

Suſtento, as, a. 1. *ſoſtentare, ſoſtenere*, סמך, Ger. *auffenthalten*, Gall. *ſouſtenir*, *ſoûtenir*, Hiſp. *ſoſtentar*, ἀνέχω, crebro, multumque ſuſtineo, fulcio, conſervo, a *ſurſum*, & *teneo*. *Virg. 10. Æn.* Huic frater ſubit Alcanor, fratremque ruentem ſuſtentat dextra. *Cic. 2. Off. c. 24.* Valetudo ſuſtentatur notitia ſui corporis, & obſervatione. ¶ Suſtentare ſe, eſt fortem animum in rebus adverſis gerere. *Cic. l. 10. Fam. ep. 4.* Quod reliquum eſt, ſuſtenta te, mea Terentia, ut potes. *Id. Att. l. 3.* Me vix, miſereque ſuſtento. ¶ Speciatim ponitur pro alere, ſeu reficere, & egeſtatem alicujus ſublevare. *Terent. Adelph. 3. 4. 36.* Solus omnem familiam ſuſtentat. *Cic. de provinc. conſul. c. 3.* Qui ſe etiam nunc ſubſidiis patrimonii, aut amicorum liberalitate ſuſtentant. ¶ Item pro conſolari, recreare, reficere. *Cic. Att. l. 3.* Terentiam unam omnium ærumnoſiſſimam ſuſtentes tuis officiis. *Id. Att. l. 10. ep. 4.* præclara conſcientia ſuſtentor, & recreor. ¶ Item pro tolerare, perferre, patienter ferre. *Cic. in Piſon.* Cum ſuſtentare vix poſſes mœrorem tuum, doloremque deceſſionis. *Caſ. l. 7. B. G. c. 17.* Pecore e longinquioribus vicis adacto extremam famem ſuſtentarent. ¶ Item pro differre. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 7.* Ædificationem Arcani ad tuum adventum ſuſtentari placebat. Sic ſuſtentare aciem, eſt cohibere ne ad pugnam progrediatur, & certamen differre. *Hist. de Bello Afric. c. 82.* Dubitante Cæſare, ſibique eruptione pugnari non placere, clamitante, & etiam atque etiam aciem ſuſtentante, ſubito dextro cornu, tubicen a militibus coactus canere cœpit. ¶ Significat etiam pugnantes in acie milites adhortari, confirmare. *Tacit. 1. Ann. c. 63.* Cæcina dum ſuſtentat aciem, ſuffoſſo equo delapſus circumveniebatur.

Suſtĭneo, es, nui, entum, a. 2. *ſoſtenere*, סבל, Ger. *auffhalten*, Gall. *ſouſtenir*, *endurer*, Hiſp. *ſoſtener*, βαστάζω, ὑφίστημι, ἀνέχω, ſuſtento, fulcio, tueor, conſervo, a *ſurſum*, & *teneo*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Cum omnes mundi partes ſuſtineantur calore. *Plin. l. 16. c. 25.* Vineæ ſine adminiculis ſe ipſæ ſuſtinent. *Ovid. 2. de ar. am. v. 486.* Suſtinet immundum ſima capella marem. *h. e.* aſcendentem ſe ad coitum patitur. ¶ Sæpe translata ſumitur pro tueri, defendere, *conſervare*. *Cic. 4. Acad.* Philo ea ſuſtinere vix poterat, quæ contra Academicorum pertinaciam dicebantur. *Id. 7. Ver.* Videbat illum monarchis teſtibus tantum hoc crimen ſuſtinere ſe nullo modo poſſe. *Id. pro Dom.* Qui non ſolum conſiliis ſuis, ſed ſpem ipſe dignitatem Reipublicæ ſuſtinent. *Id. pro Rab. Poſth.* Labentem excepit, corruere non ſivit, fulſit, & ſuſtinuit, re, fortuna, fide, hodieque ſuſtinet. ¶ Item pro alicui rei parem eſſe, res ſe congruenter gerere. *Cic. poſt red. in Sen.* Nomen Conſulatus, magnitudinem tanti imperii nec intueri, nec ſuſtinere, nec capere potuerunt. ¶ Item pro repræſentare. *Cic. 2. de Or.* Tres perſonas unus ſolus ſuſtineo ſumma animi æquitate, meam, adverſarii, judicis. ¶ Per translationem quoque uſurpatur pro non cedere alicui in quacumque re, reſiſtere. *Cic. 3. Off.* Cum Perſarum impetum nullo modo poſſet ſuſtinere. *Id. Cæſſio*, *l. 15. Fam. ep. 14.* Abſens hominum ſermones facilius ſuſtinebis. ¶ Item pro tolerare, ferre, perferre. *Cic. 3. Phil.* O Dii immortales, quis hujus potentiam poterit ſuſtinere? *Brutus Cic. l. 11. Fam. ep. 10.* Nec, ſi Varronis haberem, ſuſtinere ſumptum poſſim. *Plin. l. 1. ep. 12.* Et cur, inquit, me putas hos tantos dolores tamdiu ſuſtinere? ¶ Item pro alere, egeſtatem ſublevare. *Virg. 2. Georg.* Hinc patriam, parvoſque nepotes Suſtinet. *Liv. l. 39. c. 9.* Meretriculæ munificentia ſuſtinebatur. ¶ Item pro reprimere, cohibere, compeſcere, retinere. *Caſ. l. 4. B. G.* Ut in declivi, ac præcipiti loco incitatos equos ſuſtinere, & brevi moderari, ac flectere didicerint. *Cic. 4. Acad.* Cum ſe a reſpondendo, ut aut approbet, aut reprobet quid, ſuſtineat, ut neque neget aliquid, neque ajat. *Id. ibid.* Suſtinenda eſt potius omnis aſſenſio, ne præcipitet, ſi temere proceſſerit. *Liv. l. 41.* Suſtinebant tela, ne in permixtos hoſtibus ſuos conjicerent. *Tacit. 3. Hiſt. c. 23.* Suſtinuit labentem aciem Antonius. *h. e.* retinuit, ne fugæ ſe daret. ¶ Item pro differre. *Liv. l. 3.* Compreſſique a Centurione, quam ſibimet ipſi præfecerant, rem in noctem ſuſtinuere. *Id. l. 3. c. 60.* Suſtinuit conſilio bellum. ¶ Item pro poſſe, audere. *Ovid. 4. Faſt.* Nec jam ſuſpendere fletum Suſtinet. *Suet. in Calig. c. 30.* Hanc ut crudeliſſimam cædem & deflevit edicto, & eos, qui ſpectare ſuſtinuiſſent, execratus eſt.

Suſtollo, is, ſuſtuli, ſublatum, a. 3. *ſollevare, alzare*, נשא, Germ. *auffheben*, Gall. *elever en haut*, Hiſp. *alçar*, ἀναφέρω, ἀναίρω, ſurſum tollo, attollo, in altum erigo. Fere uſurpatur in præteritis, quæ communia ſunt cum verbo *tollo*, quod V. Non deſunt tamen etiam aliorum temporum exempla. *Plaut. Pœn. 1. 2. 136.* Age, ſuſtolle hoc amiculum. *Id. ibid. 3. 3. 63.* Græcæ ſunt hæ columnæ, ſuſtolli ſolent. *Catull. in Argon. ſeu de nupt. Pel. & Thet. v. 235.* Candidaque intorti ſuſtollant vela rudentes. *Cic. pro Dejot. c. 10.* Dejotarum cum

plorus

plores in equum ſuſtuliſſent. *Virg. 2. Æn. v. 553.* Suſtulit exutas vinclis ad ſidera palmas. ¶ Ponitur etiam pro ſuſcipere, tollere (V. *Tollo*) ut cum dicimus quempiam ex uxore liberos ſuſtuliſſe. Nam quemadmodum mater dicitur peperiſſe, ita pater ſuſtuliſſe. *Cic. Phil. 13. c. 10.* Qui ex Fadia ſuſtulerit liberos. ¶ Nonnumquam pro educare. *Cic. 3. Tuſcul. c. 13.* Ego eum genui, tum morituros ſcivi, & ei rei ſuſtuli. *Virg. 9. Æn.* Maeonio Regi quem ſerva Lycimnia furtim Suſtulerat. ¶ Nonnunquam pro necare, auferre de medio, perdere, ſubvertere. *Cic. de Divin. l. 1. c. 3.* Xenophanes divinationem funditus ſuſtulit. *Id. 1. Off.* Majores noſtri Carthaginem funditus ſuſtulerunt. *Id. Att. l. 15. ep. 11.* Eam rem Servilia ſublaturam ex ſenatus conſulto ſe eſſe dicebat. *Sueton. in Nerone, c. 39.* ex Poeta. Quis neget Æneæ magna de ſtirpe Neronem? Suſtulit hic matrem, ſuſtulit ille patrem. Priore loco ſumitur pro necare, poſteriore pro portare. ¶ Item pro efferre, attollere. *Liv. l. 38. c. 3.* Suſtulerant animos Ætoli poſt Attali adventum.

Suſum, idem ac ſurſum, apud vet. *Cato c. 157. R. R.* Ita ſubducito ſuſum animam, quam plurimum poteris. Legitur etiam apud *Plautum* non ſemel in quibuſdam MSS. teſte *Pareo in Lex. Crit.*

Suſurrāmen, inis, n. ſuſurratio. *Apulej. l. 1. Miloſ. ſub init.* Magico ſuſurramine amnes agiles reverti. *Martian. Capel. l. 7.* Hilam ſuſurramine reſpondere.

Suſurrātim, adverb. con voce baſſa. *Martian. Capel. l. 6.* Alicos ſuſurratim decenter arridere.

Suſurratio, onis, f. ſecreta mormorazione, [illegible], actus ſuſurrandi. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 1.* Quod ad Cæſarem attinet, crebri, & non belli de eo rumores, ſed ſuſurratores dumtaxat veniunt. h. e. ſecretæ inter paucos de Cæſare obtrectationes, & colloquia. Alii leg. ſuſurrationes.

Suſurrātor, V. dictionem præcedentem.

Suſurro, onis, m. ſuſurratore, mormoratore, [illegible], qui occulte maledicendo odium in aliquem, aut diſſenſionem molitur, obtrectator, delator. Cauſam nomini præbuit, quod delatores, ne exaudiri poſſint, in aures ſoleant ſuſurrare. *Sidon. l. 5. ep. 7.* Aures quaſi ſuſurronum ture completae opportunitate falſi ſermonis eruderat.

Suſurro, as, n. 1. ſuſurrare, mormorare, [illegible], lenem, & ſubmiſſum ſtrepitum edo, qualis eſt aut apum murmur, aut aquæ moliter defluentis, aut venti leviter ſpirantis. *Virg. in Culice:* Hinc ſuſurrantis repetebant ad vada lymphæ. *Id. 4. Georg. v. 260. de apibus.* tractimque ſuſurrant. ¶ Sumitur etiam pro ſubmiſſa voce loqui, pro clanculum dicere, parlare ſotto voce, [illegible], Ger. pfiſſen, Gall. murmurer entre ſes dentes, Hiſp. zumbar, murmurar, [illegible]. *Ter. Andr. 4. 5.* Jam ſuſurrari audio, civem Atticam eſſe hanc. *Ovid. epiſt. 18.* Aut ego cum chara de te nutrice ſuſurro.

Suſurrum, i, n. idem ac ſuſurrus. *Ovid. 7. Met. v. 825.* Procrin adit, linguaque refert audita ſuſurra.

Suſurrus, ri, m. ſuſurro, mormorazione, mormorio, [illegible], Germ. gereuſch, Gall. bruit, murmure, Hiſp. zumba, [illegible], parvum, & ſubmiſſum murmur. *Cic. 4. Tuſc.* Leviculus ſane noſter Demoſthenes. qui illo ſuſurro delectari ſe dicebat aquam ferentis mulierculæ, ut mos in Græcia eſt, inſuſurrantiſque alteri, &c. *Hor. l. 1. od. 9.* Leneſque ſub noctem ſuſurri. ¶ Sumitur interdum pro clandeſtina obtrectatione, ſeu delatione. *Plin. in Paneg. c. 62.* Ne reſperseris clandeſtinas exiſtimationes, nullique magis, quam audentibus ſuſurri. ¶ In quarta declinatione effert *Apulej. l. 3. Florid.* Vox, inquit, hominis & fiſtula ſuſurru jucundior, & buccina ſignificatu longinquior.

Sutāres, m. 3. idem ac ſutores, quaſi continue ſuentes, vel ſtantes in ſutrina. *Plaut. Aul. 3. 5. 39.* Calceolarii, ſutares, diabathrarii. Sic eſt in quibuſdam MSS. Editi libri pleraque habent ſutores.

Sutēla, æ, f. [illegible], doloſa aſtutia, techna callide conſuta, a ſuo, per Metaphoram, ut cautela a caveo, ſuadela a ſuadeo, quemadmodum Græci dicunt [illegible], & [illegible], imo & Plautus conſuere dolos. *Feſt.* Sutelæ, doloſæ aſtutiæ, a ſimilitudine ſuentium dictæ ſunt. *Plaut. Capt. 3. 5. 35.* Atque ob ſutelas tuas te morti miſero.

Sutrīna. V. Sutrina.

Sutīlis, & le, o. 3. cucito, rappezzato, unito inſieme, [illegible], quod conſutum eſt, a ſuo. *Virg. 6. Æn.* Gemuit ſub pondere cymba Sutilis. *Id. l. 11.* Textorque ſutilis alvo Balteus. *Martial. l. 9. ep. 95.* Sutilis aptetur decies ruſa coronibus. h. e. in modum coronæ compacta.

Sutor, oris, m. calzolaio, [illegible], qui calceos ſuit. *Cic. pro Flacco c. 7.* Se aliſe dixit; id ſutores, & zonarii conclamarunt. *Plin. l. 35. c. 10. de Apelle.* Feruntque a ſutore reprehenſum, quod in crepidis una intus pauciores feciſſet anſas, eodem poſtero die ſuperbo emendatione priſtinæ admonitionis cavillante circa crus, indignatum proſpexiſſe, denuntiantem, ne ſupra crepidam ſutor judicaret: quod & ipſum in proverbium venit.

Sutoritius, a, um, adject. idem ac ſutorius, ut ſutoritium atramentum. *Marcell. Empir. c. 8.*

Sutōrius, a, um, [illegible], quod ad ſutorem pertinet. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Noſtri enim, credo, graves habent Turpionem ſutorium, & Veſtium mancipem. ¶ Atramentum ſutorium, [illegible], [illegible], idem ac chalcanthum, quod vulgo vitriolum dicimus, a perſpicuitate atrum. *Plin. l. 34. c. 12.* Græci cognationem æris nomine fecerunt & atramento ſutorio: Appellant enim chalcanthum. *Celſus l. 5. c. 1.* Atramentum ſutorium, quod Græci [illegible] appellant. V. *Plin.* ſ. c. *Cic. l. 9. Fam. ep. 21.* Jam patet ante accuſatus a M. Antonio, ſutorio atramento abſolutus putatur. *Paullus Manutius* abſolui atramento ſutorio putat idem eſſe, quod voluntaria morte e damnatione judicio liberari. Nam *Galenus l. 13. Meth. c. 20.* nominat chalcanthum inter ea, quæ habent [illegible], idest vim corrumpendi. *Eraſmus* id proverbium viſum ait, ac putabat illum eſſe, quod judicium corrumpere: quia, ut obſcuræ ſunt literæ atramento ſutorio ſcriptæ, ſic in judicio Carboniano obſcuræ de eo fuerint judicum ſententiæ. *Turnebus l. 6. c. 3.* ſententiam eſſe vult, ut ſutorium atramentum nigras ducit maculas, ſic eum maculoſo, & infami judicio a corruptis judicibus abſolutum eſſe.

Sutriballus, i, m. ſutor, qui ruptos calceos reconcinnat. *Vetus Juvenalis Scholiaſt. ad ſat. 3.* Conſuto vulnere: a ſutriballo ſutus.

Sutrīna, æ, f. 1. bottega da calzolaio, Ger. ſchuſter werckſtat, Gall. boutique de cordonnier, Hiſp. tienda de zapatero, [illegible], officina ſutoris, in qua calcei fiunt. *Plin. l. 35. c. 10.* Tonſtrinas, ſutrinaſque pinxit, & aſellos, & obſonia, ac ſimilia. ¶ Adjective *Tacit. 15. Ann. c. 34.* Tabernæ ſutrinæ alumnus. Sic *Plin. l. 7. c. 56.* Fulloniam artem Nicias, (invenit) ſutrinam Boethius. ¶ Videtur etiam pro ipſa ſutoris arte abſolute poni. *Varro apud Non. c. 2. n. 760.* Qui ſutrinas facere inſcius, nihil homo agit. Eſt qui legit ſutrinum eodem ſenſu.

Sutrīnum, i, n. 2. ars ſutrina. *Sen. ep. 91.* (al. 90.) Quia ſutrinum quoque inventum a ſapientibus diceret.

Sutrīnus, a, um, adject. V. in *Sutrina*.

Sutrium, n. 2. *Sutri*, col. & urbs Hetruriæ, ad fl. *Foggela*, rupibus undique cincta. Cum Sutrini a Romanis defeciſſent, ad eos compeſcendos Camillus miſſus eſt, qui ut celeritate eos opprimeret, juſſit, milites trium dierum commeatum ſecum ferre. *Liv. l. 6.* Hinc prov. *Quaſi Sutrium eant*, apud *Plaut. in Caſ. 3. 1. 10.* & apud *Feſt.* cum quid celeriter fit, & inſtructe.

Sutrīus, a, um adject. ad Sutrium urbem pertinens. *Silius l. 8. v. 491.* Sabatia quique Stagna tenent, Ciminique lacum, qui Sutria tecta.

Sutūra, æ, f. cucitura, [illegible], [illegible], actus ſuendi. *Liv. l. 38. c. 29.* Sed triplex ſcutula crebris ſuturis durarum. *Celſ. l. 5.* Sutura oras jungit, qua ne ipſæ quidam inter ſe contingere ex toto debent. ¶ Tranſlate etiam de aliis rebus dicitur, pro commiſſura, qua partes junguntur. *Celſ. l. 8. c. 1.* Raro calvaria ſolida ſine ſuturis eſt, & id caput firmiſſimum, atque a dolore tutiſſimum eſt; ex cæteris quo pauciores ſunt ſuturæ, eo capitis valetudo commodior eſt.

Sutus, a, um, cucito, partic. a ſuor. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Cultus deco a-

grorum, extructioneſque tectorum, tegumenta corporum vel texta, vel ſuta, omnemque fabricam æris, & ferri. *Virg. 4. Georg. v. 33.* Seu corticibus ſuta, ſeu vimine texta alvearia.

Suus, a, um, ſuo, Ger. ſein, Gall. ſon, Hiſp. ſu, ſuyo, [illegible], [illegible], [illegible], pronomen reciprocum poſſeſſivum. Olim erat ſos, ſa, ſum, ut eſt apud *Feſt. Cic. 5. Tuſc. de beſtiis:* Nonne pro ſuo partu ita propugnant, ut vulnera excipiant? *Id. pro Quint. c. 9.* Alphenus utebatur populo ſane ſuo. h. e. ſibi favente. *Id. Att. l. 14. ep. 12.* Octavius, quem ſui Cæſarem ſalutant, i ſuoi ſeguaci. *Horat. epod. 9.* Ventis iturus non ſuis. h. e. non ſecundis. Rurſus *Cic. 2. Agrar.* Petere conſulatum anno ſuo. h. e. tempore legitimo. *Id. 5. Agr. c. 20.* Scandilius dixit, ſe ſuo tempore rediturum. a ſuo tempo. *Modeſtin. l. 26. Dig. de negot. geſt.* Ex duobus fratribus unus quidem ſuæ ætatis, alius vero minoris annis. h. e. majore 25. annis, quæ ætas legitima dicitur. Rurſus *Cic. de clar. Orat. c. 1.* Hortenſius exſtitit e vita ſuo magis, quam ſuorum civium tempore. quanto a ſe, mancava; ma troppo preſto per i ſuoi cittadini. *Id. 4. de Fin. c. 4.* Qui ſciat, ubi quidque poſitum ſit, is etiam, ſi quid obrutum erit, poterit eruere, ſemperque eſſe in diſputando ſuus. h. e. ſibi conſtans. *Plaut. Perſ. 4. 3. 3.* Ancilla mea quæ fuit hodie, ſua nunc eſt. h. e. ſui juris, libera. *Ulpian. l. 7. Dig. quibus ex cauſ.* Furioſus hanc venditionem pati non poteſt, quia non ſe occultat, qui ſuus non eſt. h. e. compos mentis. che è fuor di ſe ſteſſo. ¶ Interdum ei additur ſibi, nulla neceſſitate, ſed tantum veluti cujuſdam feſtivitatis gratia. V. *Sui*. ¶ Eodem modo jungitur interdum cum proprius. *Liv. l. 3. c. 70.* Ni ſuo proprio eum prælio exceptum equites reſtituiſſent. ¶ Uſurpatur in neutro gen. more ſubſtantiae. *Cic. Att. l. 2.* Sed ii ſuum tam diligenter tenent, quam ego, aut tu. h. e. ſuam rem, ſuas opes. *Id. pro Quinct.* Ut ad ſuum quiſque quamprimum ſine cujuſquam dedecore, infamiaque perveniat. h. e. quod ad ſe pertinet. ¶ Reperitur quoque pro ejus. *Cic. Att. l. 6. ep. 2.* Non deſtitit rogare, & petere mea cauſa, ſuadere, & hortari ſua. *Id. eod. l. 10. ep. 13.* Induſit illi quidem ſuus pater ſemper. Adde *pro Quint. c. 17.* ¶ Item pro ſui. *Plaut. Aſin. 2. 4. 20.* Jam hic me abegerit ſuo odio. Alii tamen exponunt ſuo iracundia. ¶ Aliquando ſumitur pro proprio. *Perſ. ſat. 5. v. 53.* Velle ſuum cuique eſt. *Cic. pro Roſc. Am.* Sua quemque fraus, & ſuus terror maxime vexat, ſuum quemque ſcelus agitat. ¶ Componitur ſæpe cum pte, & ſignificat ſuum ipſius, ſuo proprium. *Plaut. Merc. 5. 4. 9.* Suapte culpa. *In argum. Rudentis.* Suipte patris. *Cic. 1. Tuſc.* Ut terrena, & humida ſuopte nutu, & ſuo pondere in terram, & in mare ferantur. *Liv. l. 1.* Suopte ingenio. ¶ Item cum met, & idem notat. *Tac. l. 14.* Suomet ipſi metu conflictabantur. *Sall. in Jug.* Neceſſe eſt ſuomet ipſi more præcipites eant. ¶ Suum pro ſuorum, *Terent. Adelph. 3. 3. 37.* Eſt ſimilis majorum ſuum.

S ANTE Y.

Syagros, *Cap Fartak*, ſeu *Cap Sachalat*, prom. Arabiæ Fel. in ora maris Rubri ad Or. inter fauces ſin. Arabici & ſin. Perſici. *Plin. l. 6. c. 23.*

Sybaris, is, m. *Sibari*, *Cochile*, fl. Magnæ Græciæ. Oritur ex finibus Brutiorum, apud Moranum, al. ex Apennino monte, in Calabria citeriore, ac in ſinum Tarentinum non longe a Crathi ſe ſe exonerat. Ejus aqua oves, & boves nigros facit, ſicut contra Crathis albos, teſte *Plinio l. 31. c. 2.* Facit etiam bibentes ſtremutare, ut *Strabo* narrat *l. 6.* ¶ Præterea Sybaris, [illegible], urbs eſt Magnæ Græciæ, in ora ſinus Tarentini, ad oſtia Sybaris, al. inter oſtia Sybaris, & Crathis fl. juxta Thurinos poſt illius excidium ædificatam. Condita fuit a Trœzeniis, teſte *Solino*. Alii ſcribunt ab Achivis confecto bello Trojano fuiſſe conditam. Quondam alaiſſima fuit, & tam potens, ut quatuor gentibus vicinis imperarit, & viginti quinque urbibus. *Ovid. 15. Met.* Præterit & Sybarin, Salentinumque Neæthum.

Sybaritæ, arum, m. [illegible], cives urbis Sybaris in Magna Græcia. Deliciis deditis fuere præ omnibus aliis populis, erantque ingenioſiſſimi omnium voluptatum architecti. *Quintil. l. 3. c. 9.* Frugalitas apud Sybaritas forſitan odio foret. ¶ Traditur hiſce fuiſſe conſuetudo, ut convivas in proximum annum invitarent, ne ſpatium iterum deeſſet, aut convivatori conquirendis terra, marique delitiis epulas extruendi, aut convivis ipſis corpus auro, gemmiſque exornandi. Hinc *Muſa Sybaritica* in proverbium abiit, ſicut & *Syracuſana*, ut *Suidas* auctor eſt. Iidem inſtituerunt, Suida referente, ut equi ad tibiæ cantum ſaltare condiſcerent. Sic etiam, & delicias operam dabant, ut nullas artes, quæ ſonum ederent, nulloſque gallos in urbe alere vellent. Fuere etiam ſumme faſtuoſi. Hinc adagium, *Sybarita per plateas* apud *Eraſm.* Hi poſtremo adverſus Crotoniatas bello ſuſcepto, cum trecenta hominum millia in aciem eduxiſſent, turpiſſima tamen victi, unaque cum urbe ſua ſunt deleti. Unde ortum eſt proverbium, *Sybaritica calamitas*, ut *Stephanus* ſcribit: qua de re & *Athenæus l. 12.* verba facit.

Sybaritānus, a, um, [illegible], quod ad Sybaritas ſpectat. *Plin. l. 8. c. 42.* Docilitas tanta eſt, ut univerſus Sybaritani exercitus equitatus ad ſymphoniæ cantum ſaltatione quadam moveri ſolitus inveniatur.

Sybariticus, a, um, adiect. idem quod Sybaritanus. Sybaritici libelli dicuntur, qui laſcivis rebus pleni ſunt, & obſcœni argumenti. *Martial. l. 12. ep. 97.* Muſas pathicorum libellos, qui certant Sybariticis libellis. ¶ Sybaritica menſa. V. Sybaritæ.

Sybaritis, idis, f. [illegible], opus Hemitheonis cujuſdam cinædi de generibus voluptatum, & obſcœnarum deliciarum, a Sybaritis populis. *Ovid. de Triſtib. l. 2. v. 417.* Nec qui compoſuit nuper Sybaritida, legit.

Sybota, orum, n. pl. *Sivota*, port. & opp. Epiri. ¶ Item inſ. apud Leucimnam prom. Corcyræ inſ. in ora Or. *Cic. 5. Attic. ep. 9.* ¶ Item inſ. ante Leucadiam, apud quam ingens pugna navalis inter Corinthios olim, & Corcyræos fuit.

Sybōtes, æ, m. porcaio, [illegible], ſubulcus. *Manil. l. 5. v. 126.* Et ſidum Laertiadæ genuere Syboten. Ita leg. *Scalig.* alii; *Et fidum in terris alium generare Booten. Hygin. fab. 126.* Ulyſſes pervenit ad quemdam caſam ſuam, ubi erat nomine Eumæus ſybotes.

Sycaminon, o. urbs ext. Phœnices, in conf. Palæſtinæ, media inter Ptolemaidem & Cæſaream. Locus nunc *Carmelo* dicitur. Pop. Sycaminus.

Sycamīnus, i, f. [illegible], morus, arbor. *Celſ. l. 3. c. 18.* Græci morum ſycaminum appellant. ¶ Hoc arboris genere utuntur Ægyptii in aggeribus Nili, per quos incrementa ejus diſpenſantur, & arcentur. *Ulp. l. 7. ff. de extraord. crim.* Sed & metallo quidem ſecundum ſuam dignitatem, ſi quis arborem ſycaminon exciderit. Nam & hæc res vindicatur extra ordinem non levi pœna, ideirco quod hæ arbores colligunt aggeres Niloticos, per quos incrementa Nili diſpenſantur, & diminutiones æqua coercentur.

Syce, es, fem. 1. inſ. parva Joniæ, ante Epheſum. *Plin. l. 5. c. 31.*

Sycion agrion, herba, quæ & cucumis anguinus dicitur. *Apulej. de herb. c. 113.*

Sycites, æ, m. [illegible], gemma, a fici colore dicta. *Plin. l. 37. c. 11.* Melitas mali coloris, chalcites æris, ſycitae fici. ¶ Eſt item ſycites genus vini factitii ex fico. *Plin. l. 14. c. 16.* Sic fit & ſycites e fico, quem alii palmipedinum, alii catorchiten vocant.

Sycolatronidæ, arum, m. vox ficta joculariter a *Plaut. Mil. 1. 1. 43.* ad quamdam Gentem deſignandam.

Sycomōrus, i, f. ſiccomoro, ſicomoro, [illegible], arbor mediæ naturæ inter ficum, & morum. *Dioſcor. l. 1. c. 182.* [illegible], Sycomorus, arbor magna, ſimilis fico, frondoſa valde, foliis morum referens. Atque hæc cauſa nominis. Nam [illegible], ficus, [illegible], morus. Quanquam aliam affert Dioſcorides. Vult enim ſic dici [illegible], propter guſt in inſipidum. Quaſi fatuam ficum diceris. Quod apertius eſt, ſi [illegible] ſcribatur per o, qua ratione producenda eſſet penultima. In Græcis Codicibus D. Lucæ c. 19. varie hæc vox exaratur, legitur enim [illegible], [illegible], [illegible], & [illegible].

Digitized by Google

gemuia; ¶ *Celſus l.* 5. *c.* 28. inverſis vocibus, e quibus id nomen conſtatum eſt, *moroſycon* in Ægypto appellari ait, quaſi dicas *moroficum*. Nonnulli ficum Ægyptiam vocant, *Theophraſtus* Ægyptiam morum. Fructum fert ter, quaterque quotannis, non ramis, ut ficus, ſed caudice ipſo, caprificis ſimilem, ficorum groſſulis dulciorem, & qui in interiore fracto nulla, qualia in ficu ſunt, frumenta habeat, nec, niſi ferro, unguibuſque ſcalptus, matureſcentem. Naſcitur præcipue in Rhodo, & Caria, aliiſque locis frumenti non admodum feracibus, populiſque in annonæ penuria pro pane, frumentoque ſatisfacit. *Ruellius*.

Sycophanta, æ, m. *calunniatore*, רכיל, Ger. *bolbeplor*, Gall. *calomniateur*, Hiſp. *calumniador*, συκοφάντης, delator, calumniator, a σῦκον, *ficus* & φαίνω, pro ἐγκαλῶ, *accuſo*. Lege olim apud Athenienſes cautum erat, ne quis ficus Athenis exportaret. Qui deferebant adverſus legem eam peccantes, ii ſi dicti ſunt συκοφάνται. Et quia minuta eſt hæc accuſatio, ideoque parum honeſta, ea de cauſa calumniatoribus id nomen tributum fuit. Aliam etiam nominis cauſam affert *Feſtus* his verbis. Sycophantas quidam ex hoc dictos putant. Atticos quondam juvenes ſolitos ajunt in hortos quorundam irrumpere, ficoſque deligere, quam ob cauſam legem factam, qui id feciſſet, capital eſſet ei, quam pœnam qui perſequerentur ob parvula detrimenta, ſycophantas appellatos. Hæc *Feſtus*. Alii nominis hujus etymon ad hujuſmodi referunt fabulam, quam & Maximus Planudes in vita Æſopi refert. Cum Xanthi Philoſophi ſervus ficus domino ex agro allatas abſumpſiſſet, ejus rei culpam in Æſopum conſervum ſuum conjecit. Qui, ut domino innocentiam ſuam probaret, aquam tepidam ebibit, eandemque puram, ut hauſerat, evomuit. Quod cum jubente hero alter quoque feciſſet, una cum aqua ficuum quoque fruſta ejecit. Ea ratione prodito calumniatore factum eſt, ut ſycophantam dicamus, qui inſontem falſo crimine calumniatur. Vide & *Ariſtophanis Scholiaſten*, ac *Etymologici Magni Auctorem*. ¶ A Latinis Comicis hoc nomen fere uſurpatur pro quovis fallaci homine, fraudulento, mendaci, doloſo, improbo, *furbo*, *bugiardo*, *ingannatore*. *Plaut. Pœn.* 5. *c.* 72. At hercle te hominem & ſycophantam, & ſubdolum, qui veniſti nos captatum, &c. *Terent. Andr.* 4. 5. 10. Clamitent, me ſycophantam hæreditates perſequi. ¶ Interdum etiam pro adulatore, & callide blandiente. *Plaut. Amph.* 1. 3. 8. Nimis hic ſcitus eſt ſycophanta, qui quidem meus ſit pater. Obſervatote, quam blande mulieri palpabitur. *Id. Menæch.* 2. 1. 34. Sycophantæ, & palpatores plurimi in urbe hac habitant.

Sycophantia, æ, f. *fallaria*, *inganno*, עשק, Germ. *leſterung*, Gall. *calomnie*, Hiſp. *calumnia*, συκοφαντία, mendacium, fallacia. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 56. Per fallaciam, quam amabat, abduxit a lenone mulierem, neque puduit id ætatis ſycophantias ſtruere. *Id. ibid.* 3. 2. 1. Perfidiæ laudes, gratiaſque habemus merito Diis magnas, Cum noſtris ſycophantiis, dolis, aſtutiiſque, ſcapularum confidentia, &c.

Sycophantiose, adv. *con inganni*, συκοφαντικῶς, doloſe, ſeu per calumniam. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 113. Ego nec ſycophantioſe quicquam ago, nec malefice.

Sycophantor, aris, d. 1. *ingannare*, *trattare furbeſcamente*, συκοφαντέω, ſycophantias ſtruo, falſo accuſo. *Plaut. Trin.* 3. 3. 37. Quanquam hoc me ætatis ſycophantari pudet.

Sycophyllon, συκόφυλλον, herba foliis fico ſimilibus, alio nomine hibiſcus. *Apulei. de herb. c.* 38.

Sycōſis, f. σύκωσις, ulcus naſcens in iis corporis partibus, quæ pilis conteguntur, ita dictum a fici ſimilitudine, qui σῦκον Græce appellatur. Eſt enim carnis quædam excreſcentia ulcus vel durum & rotundum prominens, vel humidum & inæquale; quæ hujus vitii duo genera ſunt. Ita *Celſus l.* 6. *c.* 3. qui tamen ipſam vocem Græcis literis ſcribit.

Sycūſa, fœmin. 1. Sycuſſa, inſ. parva maris Ægæi, ante Epheſum urb. *Plin l.* 31. *c.* 5.

Sydus cum derivatis V. *Sidus*.

Syēne, es, fœm. 1. *Aſna*, *o Iſna*, urbs Ægypti ſuperioris in conf. Æthiopiæ, in Præfectum Girgii. Hic nullas ſolſtitii æſtivi tempore umbras Sol facere dicitur circa meridiei tempus, quia urbs ſub ipſo Cancri tropico ſita eſt. Hinc *Lucan. l.* 2. *verſ.* 586 calida medius mihi cognitus axis Ægypto, atque umbras nunquam flectente Syene.

Syenītes, æ, com. 1 qui eſt ex Syene urbe. *Ovid. Met.* 5. *v.* 74. Ecce Syenites genitus Methione Phorbas. Sic Syenites marmor, *Plin. l.* 36. *c.* 8.

Sygāros, f. 2. *Chiſoſa*, inſ. ſinus Arabici, in qua nulli ſunt canes, illatique moriuntur. *Plin. l.* 6. *c.* 28.

Syla, æ. 1. mons Lucaniæ, ſylvam habens ejuſdem nominis, crebris latrociniis infamem, unde & nomen accepiſſe videtur, nempe a συλάω, *ſpolio*, *prædor* *Virg.* 12. *Æn.* Ac velut ingenti Syla, ſummove Taburno, Cum duo, &c.

Syllăba, æ, f. *ſillaba*, Ger. *ſylben*, Gall. *ſyllabe*, Hiſp. *ſyllaba*, συλλαβή, comprehenſio literarum, vel unius vocalis enunciatio temporum capax. Dicta eſt a συλλαμβάνω, *comprehendo*, ac proprie hoc nomine vocetur id, quod ex pluribus literis conſtat; quod autem una vocali perficitur, abuſive ſyllaba vocatur. *Cic. Parad.* 3. Si verſus pronunciatus eſt ſyllaba una brevior, aut longior. *Senec. ep.* 48. Tu mihi verba diſtorques, & ſyllabas digeris. ¶ Per Synecdochen ponitur pro qualibet oratoria, aut poetica ſcriptione. *Martial. l.* 1. *ep.* 29 *de Catullo*: Verona docti ſyllabas amat vatis. Marone felix Mantua eſt.

Syllabātim, adv. *ſillaba per ſillaba*, κατὰ συλλαβάς, per ſingulas ſyllabas. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 25. Ergo ego ne Tironi quidem dictavi, qui totas περιοχὰς perſequi ſolet, ſed Spintheri ſyllabatim. *Id.* 4. *Acad. c.* 38. Cum enim tuus iſte Stoicus ſapiens ſyllabatim tibi iſta dixerit.

Syllacĕus color. V. Silaceus.

Sylla, æ. 1. σύλλας, familia Patricia Romæ ex gente Corneliorum Rufinorum, quaſi ὕλλας, ab ὗλλος, *ſucula*, *porcellus*, quaſi ab ὗς, *ſus*. Ergo ſimile fere cognomen eſt, ac *Porcii*, & *Suillii*. Si credimus *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 17. Sylla contractum eſt ex Sibylla. Scribit enim, Cornelium Rufinum Decemvirum bello Annibalico, inſpectis libris ſibyllinis, primo Sibyllam, ac poſt Syllam cognominatum, atque id cognomen in poſteritate ejus retentum. Verum diſſentit Plutarchus in vita Marii, ubi L. Cornelium Syllam nomen habere docet ab horrendo faciei rubore candori mixto. Unde Atticus quidam ſubſannatur eum vocabat morum farina conſperſum. Ex hac familia fuit L. Cornelius Sylla, ille, qui bello civili Rempublicam perturbavit. Puer literis Græcis, ac Latinis eruditus fuit. In adoleſcentia omnibus flagitiis inquinatam vitam egit, uſque ad Quæſturam, quam ſub Mario adeptus eſt, in qua vitam omnem penitus commutavit. Erat aſtutus, facundus, acer, ſui ſuturus, gloriæ cupidus, pecuniæ maximus largitor, animo grandis, adeo ut de illo dubitari potuerit, inquit Salluſtius, fortior ne, an felicior eſſet. Miſſus a Mario ad Bocchum Regem Legatus, Jugurtham vinctum retulit. Mithridatem Aſiam crudeliſſime vaſtantem compeſcuit. Socialis belli luctus mpreſſit. Cinnæ dominationem fregit. Certavit bello civili cum C. Mario, eoque oppreſſo, Urbem infeſto exercitu ingreſſus quatuor millia deditorum, qui Marianarum partium fuerant, in campo Martio interfici juſſit, ad portam vero Collinam ſeptuaginta amplius millia. Ea cæde perfecta, celebrem illam proſcriptionis tabulam propoſuit, in qua ex ipſo Equeſtris, & Senatorii ordinis ſlum duo millia ad mortem deſignabantur, quorum admodum pauci ultimum ſupplicium effugerunt. Dictator effectus ita Rempublicam oppreſſit, ut teſte *Cicerone in Ver.* 5 *c.* 35. nemo illo invito nec bona, nec patriam, nec vitam retinere poſſet. Poſtremo Republica conſtituta Dictaturam depoſuit, & privatus Puteolos conceſſit, ubi pediculorum morbo periit. Quapropter C. Julius Cæſar dicere conſuevit, Syllam literas neſciviſſe, quia Dictaturam depoſuerat, ut ſcribit *Tranquillus* in ejus vita, *c.* 77. V. *Plor. l.* 3. *c.* 21. ¶ Scribitur & *Sulla*, ex conſuetudine ſcilicet Romanorum Græcum *u* in *o* vertentium, atque ita exaratum legitur in lapidibus Capitolinis, quos affert *Manut. in Orthograph.* Cæterum ætate Ciceronis, cum Græcæ litteræ in magno honore eſſe cœpiſſent, Græca *u* recepta fuit, & frequentius uſurpata, ut *Manut. ibid.* notat. quare *Sylla* potius, quam *Sulla* ſcribendum videtur.

Syllānus, & Sullanus, a, um, συλλανός, quod ad Syllam pertinet. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 7. Non fuiſſet & illa nox tam acerba Africano ſapientiſſimo viro, non tam dirus dies ille Syllanus callidiſſimo viro C. Mario.

Syllatŭrio, is, n. 4. eſſe Syllam, ejuſque mores, crudelitatem, & proſcriptionem imitari. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 10. Hoc turpe Cneus noſter biennio ante cogitavit; ita ſyllaturit animus ejus, & proſcripturit jam diu.

Syllepſis, f. 3. σύλληψις, Figura verborum, per quam ponitur aliquod verbum vel in principio, vel in medio, vel in fine, quod alia etiam membra ejuſdem periodi regere, & ſuſtentare debeat, ſed in iis aſſumitur cum aliqua mutatione vel generis, vel numeri, vel alius accidentis, ut in illo *Virg.* 9. *Æn.* Vos, o Calliope, precor, aſpirate canenti. h. e. tu, o Calliope, voſque cæteræ Muſæ. Et in illo *Cic.* 1. *de Or.* Quamobrem hoc vos doceo, Sulpici. Ubi intelligitur etiam Cotta. ¶ Eſt Græca vox, ducta a συλλαμβάνω, comprehendo. *Chariſ. l.* 1. *Diomed. l.* 2.

Syllogiſmaticus, a, um, adject. ſyllogiſmis conſtans, ut ſyllogiſmaticum Ariſtotelis verbiloquium. *Fulgent. l.* 1. *Mythol.*

Syllogiſmus, i, m. *ſillogiſmo*, συλλογισμός, collectio, quæ ratiocinando fit, genus argumentationis ex tribus propoſitionibus conſtans, quæ ſunt propoſitio, aſſumptio, complexio, ſeu, ut Logici loquuntur, major, minor, concluſio, ut *Omne bonum eſt amandum*: *atqui virtus eſt bona*: *igitur virtus eſt amanda*. Eſt a συλλογίζομαι, colligo, ratiocinor. *Quinctil. l.* 3. *c.* 7. In ſyllogiſmo tota ratiocinatio ab eo eſt, qui intendit. *Plin. l.* 2. *ep.* 3. Crebri ſyllogiſmi, circumſcripti, & effecti. h. e. breves, & elaborati.

Syllogiſticus, a, um, adject. ad ſyllogiſmum pertinens. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Cicero ſtatum ſyllogiſticum ratiocinativum appellat.

Sylva cum derivatis V. *Silva*.

Symæthus. V. Simæthus.

Symbari, m. 2. populi feri, inter Ambiæ montes, Nilum incolentes, qui elephantorum venatu victitabant. *Plin. l.* 6. *c.* 30.

Symbŏla, æ, f. collatio, pecunia, quæ ab iis, qui communi ſumptu cœnaturi ſunt, confertur, a συμβάλλω, *conjicio*, *confero*. Symbola, & ſymbolum in eo differunt, quod ſymbola erat collatio venientis ad convivium, idest ejus, qui cœna collatitia cœnaturus erat: ſymbolum vero, ut Caſaubonus docet ad Athenæi *l.* 3. *c.* 31. erat anulus, vel aliud, quod arrhæ loco ei dabatur, qui convivium parabat. Crebro autem in ſymbola voce peccarunt librarii, qui ſymbolum pro ſymbola ſcripſerunt. *Ter. Andr.* 1. 1. Symbolam dedit, cœnavit. Ubi vulgo perperam *ſymbolum*. Nam *ſymbolam* in antiquis codicibus legi, teſtantur *Georgius Fabricius*, & *Gabriel Faernus*, ſuſque hanc lectionem probat *H. Stephanus*, libello de abuſu linguæ Græcæ. *Id. Eun.* 3. 4. 2. In hunc diem ut de ſymbolis eſſemus. Etiam hic eſt a recto *ſymbola*, non a *ſymbolum*. *Plaut. Stich.* 3. 1. 35. Eadem ſymbolam dabo, & jubebo, ad Sagarinum cœnam coqui. *Id. Cur.* 4. 4. *ſc.* 1. *v.* 7. ſymbolarum collatores, apud forum piſcarium.

Symbolĭce, adver. *ſimbolicamente*, *ſotto allegoria*, συμβολικῶς. *Gell. l.* 4. *c.* 11. Teſticulos more Pythagoræ operte, atque ſymbolice κυάμους appellatos, quia ſunt αἴτιοι τοῦ κυεῖν, qui cauſa ſunt τοῦ κυεῖν.

Symbŏlum, li, n. *contraſſegno*, *indizio*, σύμβολον, Græce ponitur pro quocunque ſigno, indicio, nota, a συμβάλλω, *conjicio*. Latini ſymbolum uſurparunt pro anulo, quo eo pro ſigno utebantur ad literas, & vaſa obſignanda, &c. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Græci anulum a digitis appellavere, apud nos priſci ungulum vocabant, poſtea & Græci, & noſtri ſymbolum. V. *Symbola*. ¶ Item teſſeram, qua loco ſyngraphæ utebantur in contractibus. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 53. Miles hic reliquit ſymbolum, expreſſam in cera ex anulo ſuo imaginem. Sæpiſſime hanc eandem vocem repetit *Plautus* in eadem Fabula, & ſæpe in gen. maſculino uſurpat. V. vocem ſeq.

Symbŏlus, i, m. σύμβολος, idem quod ſymbolum, idest anulus, teſſera, chirographum, &c. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 29. Eo præſente homini extemplo oſtendit ſymbolum, Quem tute dederas ad eum, ut ferret filio. N. Quid? ubi ei oſtendit ſymbolum? C. Inſit dicere adulterinum, & non eum eſſe ſymbolum. *Id. Pſeud.* 2. 2. 57. Dato eum ſymbolum illi. *Juſtin. l.* 2. *c.* 12. Solicitare Ionas inquietur in partes ſuas ſtatuit, &, cum colloquendi copiam non haberet, quo applicaturi erant, ſymbolos proponi, & ſaxis proſcribi curat, &c. Quo in loco *ſymbolos* videtur appellare notas, quas Themiſtocles propoſuerat, ut Ionas his notis procul admoniti eo naves appellerent, & verba legerent, quæ in ſaxis proſcribi curarat.

Symmăchus, i, m. σύμμαχος, Orator Romanus, qui miſſus fuit a Senatu Conſtantinopolim ad Theodoſii liberos, rogatum, ut Veſtales a Chriſtianis deſtrui minime paterentur. Cujus rei gratia putabant ſe adverſa multa a Diis eſſe paſſos. Ejus orationem & Prudentius, & Ambroſius, qui hujus meminerunt, acerrime confutarunt. Extant ejus epiſtolæ, viris tamen magis, qui ſana a corruptis poſſunt diſcernere, quam adoleſcentulis legendæ. ¶ Fuit & Symmachus ſacrorum librorum interpres, doctrinæ parum ſinceræ, cujus meminit Euſebius.

Symmetria, æ, f. *proporzione*, *ſimmetria*, Ger. *gleichformigkeit*, *proportion*, Gal. *ſymmetrie*, Hiſp. *ſimetria*, συμμετρία, commenſuratio, convenientia menſurarum, apta membrorum, & partium omnium proportio, qua quibus adeſt, ſymmetræ, σύμμετροι dicuntur. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. Symmetria eſt ex ipſius operis, membris conveniens conſenſus, ex partibuſque ſeparatis, ad univerſæ figuræ ſpeciem, ratæ partis reſponſus. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *de Myrone ſtatuario*: Numeroſior in arte, quam Polycletus, & ſymmetria diligentior. *Id. ibid.* dicit, ſymmetriam non habere Latinum nomen; quam tamen alii ſcriptores variis vocabulis exprimere conati ſunt: nam *Plin. jun. l.* 1 *ep.* 3. congruentiam, & æqualitatem appellat; *Sueton. in Auguſt. c.* 79. commoditatem, *Gell. l.* 1. *c.* 1. competentiam; *Vitruv.* etiam *l.* 3. *c.* 1. commenſum.

Symmĕtrus, a, um, adject. congruens, *proporzionato*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2.

Symmoniānum, trifolium, vel (ut Ruellio placet) ſymmoniacum, herbæ genus. *Col. l.* 6. *c.* 17. Plus enim ejuſdem radix contuſa prodeſt, vel ſymmonianum trifolium, quod invenitur confragoſis locis, efficaciſſimum traditur odoris gravis, neque abſimilis bitumini, & idcirco Græci eam ἀσφάλτιον appellant, noſtri autem propter figuram vocant acutum trifolium. Nam longis, & hirſutis foliis viret, caulemque robuſtiorem facit, quam pratenſe.

Symmyſta, æ, m. ejuſdem Dei, vel collegii ſacerdos. *Apulej. in Apolog.* Unius Liberi patris ſymmyſtæ, qui adeſtis.

Sympaſma, ătis, n. σύμπασμα, hoc eſt aſpergo, ſeu id, quod aſpergitur: a σύν, cum, & πάσσω, aſpergo, conſpergo. *Sympaſmata* vocant Medici medicamenta, quæ corpori inſperguntur. *Cæl. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 38.

Sympathia, æ, f. *ſimpatia*, *inclinazione naturale*, Germ. *mitleidung*, Gall. *ſympathie*, Hiſp. *ſympathia*, συμπάθεια, compaſſio, naturalis conſenſus, & convenientia, qualis eſt maris cum Lunæ natura, & heliotropii cum natura Solis. Græca vox eſt, & Græcis perpetuo literis ſcribitur a Cicerone, quem quidam Lexicographi afferunt ad ejus uſum confirmandum. Uſus eſt tamen Latine *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. ubi ait: Similiter cum Aſtrologis, & Muſicis eſt diſputatio de ſympathia ſtellarum. Item *Var. apud Non. c.* 6. *n.* 57. Quam ſympathiam lumbi ad oculos haberent.

Symphonia, æ, f. *ſinfonia*, *concerto muſicale*, Ger. *zuſamen ſtimung*, Gall. *ſymphonie*, Hiſp. *ſimphonia*, συμφωνία, conſonantia, & muſicus concentus, ἀπὸ τοῦ συμφωνεῖν, quod eſt conſonare, ſive concinere. *Horat. de ar. poet. v.* 374. Ut gratas inter menſas ſymphonia diſcors offendit. *Senec. ep.* 12. Ad ſymphoniam canere. *Cic. Ver.* 5. *c.* 44. cum in eis conviviis ſymphonia caneret, maximiſque poculis miniſtraretur. *Id. pro Cæl. c.* 15. Bajas acta convivia, comiſſationes, cantus, ſymphonias &c. ¶ Sumitur etiam pro organo muſico. *Iſid. l.* 3. *c.* 21.

Digitized by Google

l. 3. *c.* 21. Symphonia vulgo appellatur lignum cavum ex utraque parte, pelle extenſa, quam virgulis hinc, & inde Muſici feriunt, fitque in ea ex concordia gravis, & acuti ſuaviſſimus cantus. Id vero *Iſidorus* cum nullo exemplo confirmet, non facile uſurpandum videtur. ¶ Symphonia item genus herbæ eſt, quæ & gomphena dicitur. *Apuleio* eadem eſt, ac Apollinaris, ſive hyoſciamus. *Plin. l.* 26. *c.* 7. Symphonia, vel gomphena alternis viridibus, roſeiſque per caulem foliis, in poſca ſanguinem rejicientibus medetur.

Symphoniăcus, a, um, adject. *ſinfoniaco*, ad ſymphoniam pertinens. Symphoniaci homines, ſervi, vel pueri, *ſonatori*, *muſici*, *συμφωνιακοὶ*, ſunt qui ad modulationes muſicas concentuſque conficiendos comparantur. *Cic. pro Mil. c.* 21. Milo tum caſu ſymphoniacos pueros uxoris ducebat. *Id. Divin. Ver. c.* 17. Symphoniacos ſervos abducebat per injuriam, quibus ſe in claſſe uti velle dicebat. *Aſcon. Pedian.* ad hunc locum notat, adhibitos fuiſſe etiam in navibus ſymphoniacos, qui remigantibus celeuſma canerent, vel per aſſam vocem, hoc eſt ore prolatam, vel per citharam, ut in Argo navi. ¶ Symphoniaca herba, eadem ac ſymphonia. *Pallad. l.* 9. *tit.* 12. Si ceraſus æſtu caniculærum fatigetur, herbam ſymphoniacam circa arboris truncum torquebimus in coronam, vel ex ea juxta imum caudicem cubile faciemus.

Symphreatides, dum, m. 3. vel potius ſymphreatidæ, arum, m. 1. *συμφρεάτιδαι*, qui iiſdem utuntur puteis, & per Metaphoram qui ſunt ejuſdem patriæ, ſeu civitatis. *Cic. l.* 2. *de Leg. c.* 2. Ut veſtri Attici, priuſquam Theſeus eos demigrare ex agris, & in aſty quod appellatur, omnes ſe conferre juſſit, & ſymphreatidas ex Atticis fieri. Alii aliter legunt.

Symphyton, n. *σύμφυτον*, genus herbæ. Duplex eſt. Unum dicitur ſymphyton petræum, eſtque herba in ſaxis naſcens, origani ſimilis, aut cunilæ bubulæ, ramis tenuibus, & parvis, tribus, aut quatuor a radice, capitulis thymi, ſurculoſa tota, odorata, guſtu dulcis, ſalivam ciens, longa radice, ſubruſa, digiti craſſitudine. Alterum dicitur ſymphyton majus, quod caule naſcitur duorum cubitorum, aut majore, anguloſo, inani, ut ſonchus, & craſſo, qui per brevia intervalla circumdatur foliis lanuginoſis, oblongis, &c. Officinæ nomen ſymphyti retinuerunt. Herbariis, & vulgo *conſolida major* vocatur, *conſolida maggiore*, *rigaligo*. *Plin. l.* 26. *c.* 8. Symphyti radix illita enterocelas cohibet.

Symplectos, pes eſt metricus conſtans duabus longis ſyllabis, & tribus brevibus. *Diomed. Grammatic. l.* 3.

Symplegădes, dum, f. 3. *le Pavonare*, *συμπληγάδες*, inſulæ duæ ſunt, vel potius ſcopuli maris Euxini, apud os Boſphori Thracii, inde 13. M. P. al. mille, & quingentis paſſibus ab Europa diſtantes, quæ alias Cyaneæ, item Planetæ dicuntur, quod errare videantur. Dictæ ſunt a *συμπλήσσεσθαι*, quo eſt connecti, conjungi. Nam Poetæ fabulati ſunt, olim eas inter ſe concurriſſe. Fabulæ occaſionem præbuit, quia tam modico ſunt inter ſe diſcretæ intervallo, ut ex adverſo quidem intrantibus geminæ cernantur, paulum vero deflexa acie, coeuntium ſpeciem præbeant. *Plin. l.* 4. *c.* 13. & *l.* 6. *c.* 12. *Ovid.* 15. *Met.* Timuit concurſibus Argo Undarum ſparſas Symplegadas eliſarum, Quæ nunc immotæ perſtant, ventiſque reſiſtunt. *Id. l.* 5. *Triſt. el.* 9. Altera namque parat Symplegadas ire per altas. ¶ Poetæ etiam in numero ſingulari *Symplegas* dicunt, quaſi una tantum inſula ſit. *Claud. in Eutrop. l.* 2. *v.* 30. Vitant inſolabilem rurſus Symplegada nautæ. *Lucan. lib.* 2. Vanaque percuſſit pontum Symplegas inanem. ¶ Uſurpatur etiam hoc nomen tranſlate. *Martial. l.* 11. *ep.* 100. Si contingantur gemina Symplegade culi, Et Minyas intrant, Cyaneaſque nates. Ubi per *geminam ſymplegadem* nates intelligit, ſimulque alludit ad Symplegades inſulas, quas inter Minyæ navi Argo prætervecti ſunt.

Symplegas. V. vocem præcedentem.

Symplegma, atis, n. *σύμπλεγμα*, amplexus, complicatio. *Martial. l.* 12. *ep.* 4. Quo ſymplegmate quinque copulentur. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Cephiſodori Praxitelis filii laudatum eſt Pergami ſymplegma, ſignum nobile, digitis corpori verius, quam marmori impreſſis.

Symposiăcus, a, um, adject. *da convito*, *συμποσιακὸς*, convivalis, ad ſympoſium, ſeu convivium pertinens. In titulo *c.* 13. *l.* 6. *A. Gellii ita legitur:* De quæſtiunculis apud Taurum philoſophum in convivio agitatis, quæ ſympoſiacæ vocantur. ¶ Notatur etiam hoc adjectivo liber Platonis, & Plutarchi, quod Sympoſium inſcribitur, quia ſcilicet hujuſmodi quæſtiones continet. *Gel. lib.* 4. *c.* 11. Plutarchus in Sympoſiacis dicit. *Id. l.* 17. *c.* 11. Plutarchus in libro Sympoſiacorum.

Symposium, ii, n. *convito*, משתה, Ger. *zeche*, Gall. *feſtin*, *banquet*, Hiſp. *combite*, *συμπόσιον*, compotatio, convivium, a *σὺν*, *ſimul*, & *πίνω*, *bibo*. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 24. Ut ſapientius noſtri, quam Græci: illi *συμπόσια*, aut *σύνδειπνα*, ideſt compotationes, aut concœnationes, nos convivia, quod tum maxime ſimul vivitur. ¶ Hoc nomine inſcriptus eſt Platonis liber *περὶ ἔρωτος*, h. e. de amore, in quo Alcibiadem cum aliis inducit in convivio diſputantem. *Gel. l.* 1. *c.* 9. A Sympoſio Platonis incipere geſtit, propter Alcibiadis comiſſationem. *Nepos in Alcib. c.* 2. De quo mentionem facit Plato in Sympoſio.

Sympuvium. V. Simpuvium.

Synada. V. Synnada.

Synærĕſis, f. 3. *συναίρεσις*, contractio, Figura, qua duæ ſyllabæ in unam contrahuntur, nullo ſublato elemento, quæ etiam *Epiſynalœphe*, & *Synecphoneſis* vocatur, cui contraria eſt *Diæreſis*, ſeu *Dialyſis*, qua una ſyllaba in duas dividitur. a *σὺν*, *ſimul*, & *αἱρέω*. *Virg. Æn. l.* 6. Ferreique Eumenidum thalami. ¶ Vox Græca eſt, & Græce ſcribenda.

Synagōga, æ, f. *ſinagoga*, *congregazione*, *συναγωγὴ*, congregatio, cœtus, a *συνάγω*, *congrego*. Hoc nomine præcipue Hebræorum Eccleſia, ſive ſocietas in rebus ſacris appellata eſt. *Tertul. adverſ. Jud. c.* 8. & 13. & *l.* 3. *adverſ. Marcion. c.* 22.

Synalœphe, es, f. 1. *συναλοιφὴ*, Figura Poetica, qua ultima vocalis, aut diphthongus præcedentis dictionis a prima vocali, vel diphthongo ſequentis excipitur, & quodammodo abſorbetur, a *σὺν*, *ſimul*, & *ἀλοιφὴ*, *preſſio*, vel *ἀπὸ τοῦ συναλείφειν*, hoc eſt a conglutinando, propterea quod per eam duæ ſyllabæ in unam coaleſcant. *Virg.* 1. *Æn.* Conticuere omnes, intentique ora tenebant. V. Grammaticos, *Chariſ. l.* 4. *Diomed. l.* 2. & alios. ¶ Vox ipſa Græca eſt, & græce ſcribenda.

Synanche, es, f. *ſchinanzia*, *συνάγχη*, morbus acutus, quo fauces tumeſcunt, & ſpiritus intercluditur: Græca vox ab *ἄγχω*, ſtrangulo, Latine *angina* dicitur. ¶ Cum Mileſii oratores Athenas veniſſent petitum auxilium, Demoſthenes acriter contendit apud populum, ut eis negaretur. Re in poſterum diem dilata, noctu Mileſii Demoſthenem adierunt, multaque data pecunia obtinuerunt, ut poſtero die contra ſe dicere abſtineret. Poſtridie Demoſthenes lana multa collum fauceſque convolutas habens in concionem prodiit, & quod contra Mileſios non diceret, ſynanches morbum excuſavit. Tum unus e populo, qui rem totam forte noverat, exclamavit, *non ſynanche Demoſthenem*, *ſed argyranche laborare*, hoc eſt argenti angina, quia pecunia corruptus fuerat. Rem narrat *Gel. l.* 11. *c.* 9.

Synanchĭcus, a, um, adject. *chi patiſce di ſcaranzia*. *Apulei. de herb. c.* 109. Synanchica paſſio. *Theod. Priſcian. l.* 1. *c.* 17. Synanchicos efficere.

Synapothneſcontes, *συναποθνήσκοντες*, ſimul morientes, commorientes, titulus cujuſdam Græcæ Comœdiæ. *Plaut. in fragm. apud Priſcian.* Synapothneſcontes Diphili eſt Comœdia: Eam Commorientes Plautus fecit fabulam.

Synariſtūſæ, arum, *συναριστῶσαι*, mulieres ſimul epulantes, quas repræſentavit in fabula quadam Menander, quæ ideo hoc nomine appellatur. *Plin. l.* 23. *c.* 9. *ne ſ mine myrti*. Apud Menandrum Synariſtuſæ hoc edunt.

Synathrœſmus, i, m. *συναθροισμὸς*, Figura, qua multa ſimul coacervantur, *ἀπὸ τοῦ συναθροίζειν*, quod eſt congerere, ſeu congregare. Poteſt autem & ſingulis verbis, & plurium verborum conjunctione fieri. Singulis verbis, ut apud *Terent. Heaut.* 3. 2. 53. Mea eſt, procax, potens, magnifica, ſumptuoſa, nobilis. Plurium verborum conjunctione, ut apud *Salluſt. in Catil. c.* 5. Audax animus, cujuslibet rei ſimulator, alieni appetens, ſui profuſus, ardens in cupiditatibus &c. ¶ Ipſa vox Græca eſt, & Græce ſcribenda.

Syncerastum, i, n. *συγκεραστὸν*, Græce eſt rerum commixtio, quaſi contemperatum, a *συγκεράννυμι*, *commiſceo*, *contempero*. Per Synecdochen ponitur pro omni edulio. *Varro l.* 6. *de L. L.* Pacuvius in Phagone, Honos ſyncerasto periit. Syncerastum eſt omne edulium antiquo vocabulo Græco.

Syncerastus, i, m. nomen ſervi apud *Plautum in Pœnulo*, a cibo ſic dictum. *Beroaldo* ita dici videtur quaſi medulla pleous, & pinguis.

Syncērus cum derivatis. V. ſincerus.

Synchyſis, f. 3. *σύγχυσις*, Græce eſt confuſio, fuſio, turbatio ordinis, a *συγχέω*, ſeu *συγχύνω*, *confundo*. A Grammaticis accipitur pro Hyperbato obſcuro, ſeu tranſgreſſione confuſa, & perturbata, ideſt pro vitio Grammaticali, quo verba inter ſe longius permiſcentur, & confunduntur, quam æquum ſit, ut apud *Hor. l.* 1. *Serm. ſat.* 5. Namque pila lippis inimicum, & ludere crudis. Rectus ordo erat: Namque pila ludere inimicum eſt lippis, & crudis. V. *Chariſium l.* 4. & alios. ¶ Vox Græce ſcribenda.

Syncŏpa, æ, vel Syncope, es, f. 1. *συγκοπή*, conciſio, Figura Poetica, per quam litera, vel ſyllaba de medio dictionis ſubtrahitur, a *συγκόπτω*, *cædo*, *abſcindo*, ut *periclis*, pro *periculis*, *vixet* pro *vixiſſet*, cui contraria eſt Epentheſis. *Virg.* 4. *Æn.* Cum genere extinxem, memet ſuper ipſa dediſſem. ¶ Uſitata etiam eſt Oratoribus, aliiſque Scriptoribus in quibuſdam vocabulis. *Cic. in Or. c.* 46. Atque etiam a quibuſdam ſero jam emendatur antiquitas, qui hæc reprehendunt. Nam *Pro Deum atque hominum fidem*, *Deorum* ajunt. Ita credo, hoc illi neſciebant, an dabat hanc licentiam conſuetudo? Itaque idem Poeta, qui inuſitatius contraxerat; *Patris mei meum factum pudet*, pro *meorum factorum*, & *Texitur: exitium examen rapit*, pro *exitiorum*, non dicit *liberum*, ut plerique loquimur, cum *Cupidos liberum*, aut *In liberum loco* dicimus, ſed, ut illi volunt, *Neque ſuum unquam in gremium extollas liberorum ex te genus*. &c. Hæc *Cicero*. V. *eund. ibid. c.* 45. & 46. ubi multa ad hanc rem. ¶ Vox ipſa Græca eſt, & Græce ſcribitur a pleriſque antiquis Grammaticis, *Chariſ. l.* 4. *Diomed. l.* 2. & aliis. ¶ A Medicis ponitur Syncopa pro animi ſubita defectione, *deliquio*. Sed neque hoc ſenſu Latinum uſum habet.

Syncŏpo, as, n. 1. Syncopare dicuntur jumenta, quæ ſubita virium defectione in itinere corruunt. *Veget. l.* 1. *de re Vet. c.* 56.

Syncriſis, f. 3. Figura, eadem quæ Antitheſis, qua res, atque perſonæ contrariæ inter ſe comparantur, ut apud *Cic. pro Mur. c.* 9. Vigilas tu de nocte, ut conſultoribus tuis reſpondeas, ille, ut mature, quo intendit, cum exercitu perveniat, te gallorum cantus, illum buccinarum ſtrepitus excitat. ¶ Vox Græca eſt, a *συγκρίνω*, *ſimul judico*, *comparo*.

Syndĭcus, i, m. *Sindico*, *rappreſentante di qualche univerſità*, *collegio*, *o Città*, *σύνδικος*, qui ab aliquo collegio, vel civitate ad cauſam ipſius agendam, ejuſque jura tuenda electus eſt. A *Cic. in Divin. Ver.* actor dicitur. *Hermogenian. l.* 1. *Dig. de munerib. & honorib.* Munerum civilium quædam ſunt patrimonii, alia perſonarum; perſonalia ſunt civilia munera, defenſio civitatis, ideſt ut Syndicus fiat, ut &c. *Arcadius leg. ult. ejuſd. tit.* Defenſores quoque, quos Græci *συνδίκους* appellant, qui ad certam cauſam agendam vel defendendam eliguntur. *Caius Dig. l.* 3. *tit.* 4. *leg.* 1. Quibus autem permiſſum eſt corpus habere, collegii, ſocietatis, ſive cujuſcumque alterius nomine, eorum proprium eſt, ad exemplum reip. habere res communes, arcam communem, & actorem, ſive ſyndicum, per quem tamquam quod communiter agi, fieri oporteat, agatur, fiat.

Synecdŏche, es, f. 1. *συνεκδοχὴ*, Comprehenſio, Intellectio, Tropus, per quem totum pro parte, vel vice verſa, vel antecedentia pro conſequentibus uſurpantur. Hæc definitio complectitur octo illos modos, quibus Synecdoche fit. V. *Quintil. l.* 8. *c.* 6. ubi interdum Græcis, interdum Latinis literis hanc vocem ſcribit. ¶ Eſt etiam Figura verborum per detractionem, per quam aliquod vocabulum prætermittitur, quod facile ex cæteris intelligitur. Hæc Figura ab Auctore ad Her. non agnoſcitur, vel cum Apoſiopeſi confunditur. Hujuſmodi eſt illa apud *Cic. Att. l.* 16. Ego, ſi Tiro ad me, cogito in Tuſculanum. h. e. ſi Tiro ad me venerit, cogito proficiſci in Tuſculanum.

Synecphonēſis, f. *συνεκφώνησις*, figura metrica, eadem quæ Synæreſis, Græcæ originis, atque uſus. *Mar. Victorin. Grammat. l.* 1.

Synĕdrus, m. 3. *σύνεδρος*, conſeſſor, adſeſſor, conſiliarius. *Liv. l.* 45. *c.* 32. *de Macedonibus:* Senatores, quos Synedros vocant, legendos eſſe, quorum conſilio Reſpublica adminiſtraretur.

Synemmĕnon, i, *συνημμένον*, adjunctum, connexum, uti explicat *Gell. l.* 16. *c.* 8. ubi oſtendit quid ſit *συνημμένον ἀξίωμα* apud Græcos. ¶ *Nete ſynemmenon*, *trite ſynemmenon*, *paranete ſynemmenon* nomina ſunt chordarum muſicarum apud *Vitruv. l.* 5. *c.* 4. quarum prior *nete ſynemmenon*, h. e. ultima conjunctarum, reſpondere videtur ei, quæ a recentioribus Muſicis dicitur *D la ſol*. altera *paranete ſynemmenon*, h. e. penultima conjunctarum, *C ſol fa*. tertia *trite ſynemmenon*. h. e. tertia conjunctarum, *B fa b mi*.

Synephēbi, m. 2. *συνέφηβοι*, adoleſcentes ſimul pubeſcentes. Quod nomen inditum eſt comœdiæ Statii Cæcilii. *Cic.* 1. *de Fin.* Synephebos ego, inquit, potius Cæcilii, aut Andriam Terentii, quam utranque Menandri legam? *Id. de Sen. c.* 7. Ait Statius in Synephebis.

Synephĭtes, æ, m. *συνεφίτης*, gemma lactei coloris, alio nomine galactites. *Plin. l. ult. c.* 10. Galactites ex uno colore lactis eſt. Eandem dicunt leucogeam, & leucographiam, appellant & ſynephitem, tritam lactis ſucco & ſapore notabilem.

Synesĭus, ii, m. *συνέσιος*, Philoſophus Chriſtianus, e Pentapoli Africæ. Præſul Ptolemaidis factus, ſcripſit Græce libros in Grammatica, & Philoſophia, Panegyricos, Epiſtolas, & alia. *Suid.*

Syngrapha, æ, f. *ſcrittura*, *cauzione*, *obbligo in iſcritto*, Ger. *handſchrifft*, Gall. *cedule*, Hiſp. *cedula*, *συγγραφὴ*, ſcriptura, ſive ſchedula, quæ fit propria manu contrahentium ad pactorum fidem, & ab utroque ſubſcribitur, ac ab utraque parte ſervatur, a *συγγράφω*, *conſcribo*, *ſimul ſcribo*. Differt a chirographo, ut oſtendunt hæc *Aſconii verba in* 3. *Verr.* Inter ſyngraphas, & cætera chirographa hoc intereſt, quod in cæteris tantum, quæ geſta ſunt, ſcribi ſolent, in ſyngraphis etiam contra fidem veritatis pactio venit, &, non numerata quoque pecunia, aut non integre numerata, pro temporaria voluntate hominum ſcribi ſolent more inſtitutoque Græcorum: & cæteræ tabulæ ab una parte ſervari ſolent, ſyngraphæ ſignatæ utriuſque manu, utrique parti ſervandæ traduntur. Hæc *Aſconius*. *Cicer. l.* 7. *Fam. ep.* 17. Tamquam enim ſyngrapham ad Imperatorem, non epiſtolam attuliſſes, ſic pecunia ablata, domum redire properabas. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 13. Alterum putabo regem, ſi habuerit, unde tibi ſolvat, quod ei per ſyngrapham crediditi. *Id. pro Dom. c.* 50. Facere ſyngraphas cum aliquo. *Id. pro Mur. c.* 17. Agere ex ſyngrapha, *far lite ſopra una cauzione*, *o ſcrittura*. *Id. Attic. l.* 5. *ep.* 21. Poſtulare aliquid ex ſyngrapha. *pretendere in vigor d' una ſcrittura d' obbligo*.

Syngrăphus, i, m. idem ac ſyngrapha. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 1. Age, iſtum oſtende, quem conſcripſi, ſyngraphum inter me, & amicum, & lenam. ¶ Idem Plautus ſyngraphum poſuit etiam pro chirographo, quod belli tempore datur, ut liber tranſitus quoquo ſit, *paſſaporto*, *ſalvocondotto*. Sic enim ait *Captiv.* 2. 3. 90. Eadem opera a Prætore ſumam ſyngraphum, quem hic ferat ſecum ad legionem, hinc ire huic ut liceat domum.

Synizēſis, is, f. *συνίζησις*, a *σὺν*, *ſimul*, & *ἵζω*, *ſedeo:* figura eſt apud Grammaticos, cum duæ vocales, aut vocalis, & diphthongus in unam ſyllabam quaſi conſidunt, ut in illo *Virg. Æn.* 1. *v.* 702. Aurea compoſuit ſponda, mediamque locavit: & *Lucret. l.* 1. *v.* 306. Uveſcunt: eædem diſpanſæ in ſole ſereſcunt: & apud Græcos Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος. *Servius ibid.*

Synnăda, æ, f. & Synada, orum, n. 2. Synada, *Sinada*, urbs Phrygiæ Magnæ, hodie pene jacens, apud Juliopolim, & Eumeniam, marmore clara. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 8. Iiſdem diebus meus conventus erat Apameæ, Synnadis, Philomeli; tuus Tarſi. *Plin. l.* 5. *c.* 29. Alter conventus a Synnada accipit nomen.

Synna-

Synnadenſis, ſe, adject. ad Synnada urbem pertinens, ut Synnadenſe forum, *Cic. Att. l. 5. ep. 21.*

Synnadicus, a, um, adject. idem quod Synnadenſis, ut Synnadicus lapis, apud *Plin. l. 35. c. 1.* ¶ Legitur & *Synnadicus*.

Synnas, vel Synas, vel Sinas, adis, (tot enim modis ſcriptum invenitur) f. urbs Phrygiæ, eadem quæ Synnada, marmoribus pulcre maculoſis celebris. *Stat. l. 1. ſilv. 4. v. 36.* Sola nitet flavis Nomadum deciſa metallis Purpura, ſola cavo Phrygiæ quam Synnados antro Ipſe cruentavit maculis lucentibus Atys. *Id. l. 1. ſilv. 2. v. 87.* Synnade quod mœſtæ Phrygiæ fodere ſecures.

Synochitis, idis, f. συνοχῖτις, gemma, qua Magi umbras inferorum evocatas teneri affirmant. *Plin. l. ult. c. 11.* Anancitide in hydromantia dicunt evocari imagines Deorum, ſynochitide umbras inferorum evocatas teneri.

Synodia, æ, f. συνοδία, *congreſſo*, *colloquio*, congreſſus, colloquium, a σύν, *ſimul*, & ὁδὸς, *via*. *Cic. Att. l. 10. ep. 7.* Injecta autem mihi ſpes quædam eſt, velle mecum Servium Sulpitium colloqui: Si eis eſſe velet, præclara ſynodia. Sin autem, erimus nos qui ſolemus. Pleræque editiones habent συνοδία Græcis literis exaratum.

Synodicus, a, um, adject. in itinere conjunctus. Synodica Luna dicitur a *Jul. Firmic. l. 3. c. 6.* cum eſt in conjunctione cum ſole, quo ſcilicet tempore lumine omnino caret.

Synoditæ, arum, m. συνοδῖται, videntur eſſe monachorum comites in itinere, ſolent enim Monachi iter facientes aliquem ex collegii ſui infirmiore ordine comitem eligere. hujuſmodi monachos nunc Itali vocant *Laici*, aut *Converſi*. *Arcad. & Honor. l. 7. Cod. de epiſcop. audient.* Addictos ſupplicio nulli clericorum, vel monachorum, eorum etiam, quos Synoditas vocant, liceat vindicare.

Synodontes, συνόδοντες, piſces, qui & ſynagrides dicuntur. *Plin. l. 37. c. 10. Ovid. in Halieut. v. 107.*

Synodontites, m. t. συνοδοντίτης, gemma ex cerebro ſynodontis piſcis. *Plin. l. ult. c. 10.* Synodontites a cerebro piſcium eſt, qui ſynodontes vocantur.

Synodus, di, f. 2. *ſinodo*, *congreſſo*, σύνοδος, conventus, ſive cœtus Eccleſiaſticus religionis cauſa collectus. Scribitur & *Synhodos*. eſt enim ab ὁδὸς, via. *Leg. 23. Cod. de epiſc. & cler.* A ſuæ Diœceſeos ſynodis audiantur. *Ammian. l. 15. c. 7.* Synodus, ut appellant, removit (Athanaſium) a ſacramento quod obtinebat.

Synœciosis, f. 3. συνοικείωσις, Figura verborum per detractionem, per quam duæ res inter ſe diverſæ in oratione conjunguntur. Dicta eſt a σύν, *ſimul*, & οἶκος, *domus*. Nam res diverſas in unam ſedem orationis congregat. Habet magnam vim, ut ait *Rutilius Lupus*, vel ex laude vitium, vel ex vitio laudem exprimendi. Hujuſmodi eſt tritum illud: *Tam deeſt avaro, quod habet, quam quod non habet*. *Quintil. l. 9. c. 3.* ubi tamen Græcis literis ſcribit.

Synœcium, ii, n. contubernium, cohabitatio, σύν, *ſimul*, & οἶκος, *domus*. *Petron. in Satyr. pag. 16.* Aliquis ex his, qui in eodem ſynœcio potant. Alii leg. *gynæcio*, ſeu *gynæceo*.

Synonetum, i, n. συνώνητον, publica ſpecierum comparatio, quæ in commune fit, ut frumenti, veſtium, armorum, & ſimilium rerum ad publicum uſum conquiſitarum. *l. 1. Cod. Theodoſ. de publ. comparat.*

Synonymia, æ, f. συνωνυμία, Figura verborum per adjectionem, per quam plura verba ejuſdem ſignificationis in oratione ponuntur, quæ Latine dicitur Interpretatio, a σύν, *ſimul*, & ὄνομα, *nomen*, quaſi nominis cum alio in ſignificatione communio. *Cic. 1. Catil.* Hic tu qua lætitia perfruere? quibus gaudiis exultabis? quanta in voluptate bacchabere? *Id. 2. Catil.* Abiit, exceſſit, evaſit, erupit. V. *Quintil. l. 8. c. 3.* ubi hanc vocem Græce ſcriptam uſurpat.

Synope. V. Sinope.

Synopſis, is, f. *compendio*, *riſtretto*, σύνοψις, a σύν, *ſimul*, & ὄπτομαι, *video*. Uſurpatur paſſim pro compendio multarum rerum ſub uno aſpectu poſitarum: ſed hoc ſenſu caret idoneo latini ſcriptoris exemplo. ¶ Eſt item Ital. *inventario*, perſcriptio compendiaria bonorum, ut ſimul omnia conſpici poſſint. *Ulpian. l. 5. Dig. de reb. eor. qui ſub tut. &c.* Si nemo invenitur, aut ſuſpecti ſunt, qui inveniuntur, jubere edi rationes, itemque ſynopſim bonorum pupillarium, advocatumque pupillo dari. *Alii leg.* itemque, ſi opus ſit, pupillarium bonorum advocatum pupillo dare. ¶ Apud *Jul. Frontin.* Synopſis vocatur deſcriptio ædificii. *diſegno*, *modello*.

Synoris, idis, f. *un pajo*, par duarum rerum: a συνωρὶς, biga. *Hieronym. epiſt. 7. ad Demetriad.* A ſancta Chriſti ſynoride virgini traditum. *Al. aliter leg.*

Syntagma, atis, n. *trattato*, tractatus, documentum, σύνταγμα. Habet hanc vocem *Cic. l. 8. Fam. epiſt. 3. l. 12. ad Attic. epiſt. 45. & l. 16. epiſt. 7.* Sed ubique Græce ſcribit: eſt autem a σύν, *cum*, & τάττω, *ordino*, *compono*.

Syntaxis, is, f. ordo, compoſitio, σύνταξις, a συντάττω, *ordino*, *compono*. Cicero habet hanc vocem ad *Att. l. 13. ep. 16. & l. 15. ep. 24.* ſed græcis literis ſcribit. ¶ Adhibetur etiam a Grammaticis pro ordinatione, ſeu conſtructione partium orationis. V. *Priſcian. l. 17. in princip.*

Syntecticus, a, um, συντηκτικός, qui ſyntexi frequenter corripitur, & animi deliquio laborat, vel cujus corpus longo morbo exhauſtum eſt, & colliquefactum. *Plin. l. 22. c. 23.* Præcordiorum vitiis, ſyntecticis, comitialibus in vino, in aqua mulſa linguæ paralyſi.

Syntexis, f. 3. σύντηξις, colliquatio, & tabes corporis ex diuturno morbo, extenuatio præ macie: item, defectio, & animi deliquium, quæ alias ſyncope dicitur, a συντήκομαι, quod eſt liqueſieri. *Plin. l. 22. c. 25.* Tali ſorbitionis genere emendantur ſynteſes.

Syntheſis, is, f. *compoſizione*, σύνθεσις, compoſitio, rerum quarumvis congeſtio, ut conſtructio, a συντίθημι, *compono*, *conſtituo*. *Seren. Sammonic. c. 61. de venenis prohibendis:* Antidotus vulgo Mithridatica fertur Conſociata modis: ſed Magnus ſcrinia regis (*Mithridatis*) Cum raperet victor, vilem deprehendit in illis Syntheſin, & vulgata ſatis medicamina riſit. *ingredienti di poco valore, e vero*. ¶ Speciatim ſic vocatur veſtium variarum copia in arca conſtructa, & aſſervata. *Scævola l. 38. Dig. de aur. arg. leg.* Quæro, an ex univerſa veſte, id eſt an ex ſyntheſi tunicas ſingulas, & palliola Sempronia eligere poſſit. ¶ Eadem ratione vaſorum congeries ſyntheſis dicitur. *Stat. l. 4. ſilv. 9. v. 44.* Aut unam dare ſyntheſin, quid horres Alborum calicum, *un fornimento di bicchieri*. *Martial. l. 4. ep. 46.* Et creſſo figuli polita cœno Septenaria ſyntheſis Sagunti. ¶ Sæpiſſime accipitur pro veſte quadam cœnatoria, cujus uſus erat domi in *cœna*, foris vero Saturnalium tempore. Erat autem veluti linteum pallium, quo cæteris veſtibus depoſitis involvebantur cœnaturi, itemque in Saturnalibus eo amicti prodibant, quia eo tempore crebrius convivia agitabant. Extra hæc tempora ſyntheſi indutum prodire, mollitiei dabatur, & probro: hinc reprehendit Neronem *Suetonius in ejus vita c. 51.* quod tali cultu incederet. *Martial. l. 5. ep. 80.* Undecies una ſurrexti, Zoile, cœna, Et mutata tibi eſt ſyntheſis undecies. *Id. l. 14. ep. 1. de Saturnalium celebratione:* Syntheſibus dum gaudet eques, dominuſque ſenatus. Dumque decent noſtrum pilea ſumpta Jovem. ¶ Denique ſyntheſis eſt figura ſyntaxeos, ubi conſtructio non ad verba, ſed ad verborum ſenſum refertur, eſtque duplex: alia, cum nomini collectivo ſingularis numeri verbum plurale ſubjicitur, ut in illo *Virg. Æn. 1. v. 216.* *Pars in fruſta ſecant:* Alia, cum altero ſubſtantivo nomine poſito, alterum ſubintelligitur, & cum illo adjectivum concordat, ut in illo *ejuſd. Æn. 12. v. 899.* Vix illud lecti bis ſex cervice ſubirent, Qualia nunc hominum producit corpora tellus. *corpora* enim poſuit, ſed *ad lecti ad homines*, quod in mente habebat, retulit. Utrumque ſyntaxeos genus eſt in illo *Statii Theb. 7. v. 605.* Subeunt Tegeæa juventus Auxilio tardi.

Syntheſinus, a, um, adject. a ſyntheſi. *Sueton. in Ner. c. 51.* Plerumque ſyntheſinam indutus. ſubaudi *veſtem*. h. e. ſyntheſim.

Syntonus, a, um, adject. σύντονος. *Quintil. l. 9. c. 4. prope fin.* Quotidie magis laſcivimus, ſyntonorum modis ſaltitantes. Ubi *ſyntona* videntur eſſe muſica quædam ſcabella, quæ pedibus pulſata ſymphoniacum quendam, ejuſdemque ſemper tenoris ſonum edebant moderando voci aptum. Alii tamen leg. *Symphoniacum*.

Syntrophium, ii, n. συντρόφιον, herba, quæ rubus, ſeu ruſcus dicitur. *Apulei. de herb. c. 87.*

Syphax, acis, m. Σύφαξ, Numidiæ Rex, qui cum Scipioni per Lælium fuiſſet conciliatus, bellique ſocietatem cum eo iniiſſet, poſtea violata fide Annibali adhæſit. Tandem victus a Maſiniſſa, vivus in Scipionis manum perductus eſt, a quo in triumphum ductus, & deinde in carcerem incluſus veneno, vel inedia vitam finiit, ut Polybius narrat. Nam *Liv. l. 30. c ult.* dicit, eum mortuum fuiſſe Tybure ante triumphum. Regnum ejus Maſiniſſæ connexum eſt. Ejus regia fuit Siga urbs. *Plin. l. 5. c. 2.* In obliquis penultimam longam habet. *Ovid. 6. Faſt. v. 769.* Poſtera lux melior vincit Maſiniſſa Syphacem. Reperitur tamen correpta. *Claud. de bello Gild. v. 91.* Haurire venena Compulimus dirum Syphacem, fractumque Metello, &c.

Syracoſius. V. *Syracuſius*.

Syracuſæ, arum, f. 1. *Siracuſa*, *Saragoſa*, Συρακοῦσαι, urbs Siciliæ, quatuor urbibus conſtans, Neapoli, Achradina, Tyche, & Inſula, teſte *Cicerone 6. Verr. Diodoro*, & *Livio*; ambitu ſupra 22. M. P. Eſt in ora orientali Vallis Netinæ, ubi fons Arethuſa, inter Catinam & Pachynum prom. Prius Ortygia dicebatur. Condita fuit ab Archia Corinthio, teſte Stephano. Fuit pulcherrima, & potentiſſima. Genuit multos magnos viros, in his Archimedem ſummum illum Mathematicum, Theocritum, qui Bucolica ſcripſit, Epicharmum, & Demolchum ejus filium inſignem Comicum Olympiada 73. Philemonem novæ Comœdiæ ſcriptorem, ætate Alexandri Magni, qui anno 90. nimio riſu obiit, Phintinum item Comicum ſub Gelone Tyranno. Vino etiam celebris eſt. *Solinus in Polyhiſtore* ſcribit, in Sicilia primum Comœdiam inventam fuiſſe. *Ovid. 4. Faſt.* Utque Syracuſas Arethuſidas abſtulit armis Claudius, & bello te quoque cepit, Eryn.

Syracuſani, orum, m. pl. cives Syracuſarum, qui & Syracuſii, & Arethuſii. Ditiſſimi erant. Eo divitiarum pervenerant, teſte *Strabone l. 6.* ut proverbio diceretur, *Ne decima quidem Syracuſanorum pars*, in eos, qui ſe divitias venditarent. Ut autem olim erant opibus florentiſſimi, ſic luxui & voluptatibus addictiſſimi, ut proptarea *Menſa Syracuſana*, proverbio ſatis vulgato, apud Ariſtophanem, Athenæum, & alios, de menſa lautiſſima diceretur. Olim longum bellum cum Catinienſibus geſſere. *Juſtin. l. 4. c. 3. & 4.*

Syracuſius, & Syracoſius, & Syracuſanus, a, um, adject. *Siracuſano*, ad Syracuſas pertinens. *Claud. in epigr. de ſphæra Archimedis:* Ecce Syracuſius tranſtulit arte ſenex. *Ovid. 6. Faſt.* Arte Syracuſia ſuſpenſus in aere clauſo ſtat globus. h. e. arte Archimedis. Alii leg. *Syracoſia*. *Id. in Ibin.* Utque Syracoſio perſtricte fauce Poetæ. h. e. Philemoni, qui Syracuſius fuit. *Virg. Ecl. 5.* Syracuſio verſu ludere. h. e. Bucolico, quale fuit carmen Theocriti Syracuſii. Hic quoque alii leg. *Syracoſio*. *Plaut. Men. 5. 9. 10.* Siculus ſum Syracuſanus.

Syræum, V. Siræum.

Syri, orum, m. pl. pop. Syriæ, qui etiam in Cappadocia ſunt, teſte Strabone, qui & Leucoſyri *Plinio*, & *Ptolemæo*. *Cic. 2. de Or.* Noſtros homines ſimiles eſſe Syrorum venalium, ut quiſque optime Græce ſciret, ita eſſe nequiſſimum. ¶ Fortunam colere. Piſces etiam venerati ſunt, quibus veſci nefas putabant. Cauſam *Ovidius 2. Faſt.* affert, quia, cum olim Venus una cum Cupidine Typhonem fugeret, bello Gigantum, & in Euphratem cannarum ſtrepitu perterrita proſiluiſſet, duo piſces accurrere, qui eos trans flumen incolumes vexerunt, qui etiam eo merito in cœlum a Poetis tranſlati fuiſſe finguntur. ¶ Hortorum cultores fuiſſe feruntur, ut *Multa Syrorum olera*, apud *Plinium l. 20. c. 5.* olea proverbii habeatur in eos, qui in rebus plus voluptatis, quam utilitatis afferentibus occupantur. ¶ Callidi, & fraudulenti ſunt. Hinc *Syri adverſus Phœnices* apud *Suidam* proverbium eſt in verſipelles, & fraudulentos mutuo, qui hoc agant, ut dolis ſe mutuo circumveniant, quales erant inter ſe Syri, & Phœnices. Niſi dicemus, hoc proverbium in maleficos proferri, quales Syros fuiſſe tradunt. ¶ Plurimi Syrorum ſervi erant apud Romanos: unde *Syrus* ſervile nomen eſt apud Comicos. *Juvenal. ſat. 6.* Quam, quæ longorum vehitur cervice Syrorum.

Syria, æ, 2. *Soria*, Turcis *Sourſtan*, Συρία, prov. Aſiæ. Ejus fines ſunt a Sept. Amanus mons, quo a Cappadocia, & Armenia ſeparatur, a Mer. Arabia Petræa, & Ægyptus, ab Occ. ejuſdem Arabiæ Petrææ pars, & mare Syriacum, ſive Phœnicium, uſque in Ægyptum, & Amanus mons, quo a Cilicia ſubmovetur, ab Or. Euphrates amnis, quo diſcernitur a Meſopotamia, uſque ad Thapſacum opp. atque inde Arabia deſerta. ¶ Differt ab Aſſyria. Nam Aſſyria eſt ultra Meſopotamiam, & trans Tigrim fl. Mediam, & Suſianam verſus. Cæterum multi hæc nomina confundunt, ut *Herodotus*, qui Syros a Græcis dictos, Aſſyrios a Barbaris dici ſcribit, & illis Chaldæos annumerat. *Acron* quoque, & *Porphyrio* inſignes Grammatici, apud Horatium, eam, quæ nunc Syria dicatur, olim Aſſyriam dictam, addita ſyllaba, ſcribunt. Ammianus Marcellinus ſimiliter *l. 23.* ſcribit, quæ olim Aſſyria dicebatur, nunc omnem Syriam appellari.

Syriacus, a, um, Συριακός, quod ad Syriam pertinet, ut Boves Syriaci, id eſt qui ſunt in Syria. *Plin. l. 8. c. 45.* Syriacis non ſunt paleria. ¶ Syriacus Prætor, qui Syriam regit. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Nam ſi te interioribus vicinis tuis, Cilicienſi, & Syriaco anteponis. ¶ Syriacum, ſeu Syrium mare, Phœnicium Plinio, Sidonium Euſtathio, Judæorum Tacito, *Mare di Soria*, mare apud Syriam, quod Phœniciam, Palæſtinamque alluit. ¶ Radix Syria, idem ac ſilphium, quod Latini laſerpitium vocant, quia, ut inquit Dioſcorides, ex Syria, & Media optima hujuſmodi radix afferebatur. Vulgus noſtrum hanc herbam, ut inquit Ruellius, pariter & radicem ob auctoritatem, & nobilitatem Angelicam, & radicem S. Spiritus, & Imperatoriam appellat. *Col. l. 11. c. 57.* Nec minus, ſi vernum, & æſtivum fructum voles habere, Syriacæ radicis, & rapi, napique ſemina obruas. ¶ Syriacus ros, δροσόμελι, cæli ſudor, ſive aeris ſe ſe expurgantis ſuccus, in foliis ſtirpium concreſcens, præcipue in Syria, juxta Libanum montem, unde & nomen accepit. Arabes manna appellant: quo nomine utuntur & Officinæ. Quidam accipiunt pro ſucco radicis ſilphii, qui Græcis ὀπὸς κυρηναικὸς etiam dicitur, hoc eſt ſuccus Cyrenaicus, quod in Cyrenaica provincia, quemadmodum & in Syria, optimus naſceretur in ſilphio. *Col. l. 9. c. 13.* Vel uvæ paſſæ cum rore Syriaco cum pari menſura pinſitæ. ¶ Syriacus raphanus, ſpecies raphani cæteris raphani ſpeciebus ſuavior, & tenerior, & patientior hyemis. A Syria, unde primum advectus fuit, nomen retinuit. *Plin. l. 19. c. 5.* Alterum apii ſignare, quod vocant Syriacum, ſuaviſſimum fere, ac tenerrimum, hyemiſque patiens. Præcipuum tamen eſt, quod e Syria non pridem advectum appareat, quoniam apud Auctores non reperitur: id autem tota hyeme durat. ¶ Lapis Syriacus, idem ac tecolithus, qui calculos renum frangit, qui alias Judaicus vocatur, ut Aetius auctor eſt. Cauſa utriuſque nominis eſt, quia naſcatur in Judæa, ſive Syria Palæſtina. Meminit & *Solinus* & alii.

Syriaticus, a, um, adject. idem quod Syriacus. *Florus l. 2. c. 9.* Syriatico bello ſucceſſit, ut debebat, Ætolicum. *Salmaſius* notat, in antiquis codicibus frequentius reperiri *Syriaticus*, quam *Syriacus*. Alii tamen in loco Flori allato leg. *Syriaco*.

Syrictæ, m. t. συρικταί. pop. inter Nomades Indiæ. *Plin. l. 7. c. 2.* Megaſthenes gentem inter Nomadas Indos narium loco foramina tantum habentem, anguium modo loripedem, vocari Syrictas.

Syricos, a, um, adject. idem quod Syriacus, ut Syrica mala. *Colum. l. 5. c. 10.* Syricum atramentum. *Plin. l. 35. c. 6.* ubi docet, ita vocari colorem quemdam factitium ex ſinopide, & ſandyce mixtis, quo minium adulteretur.

Syringatus, a, um, adject. excavatus in modum fiſtulæ, intus inanis factus. Hædus ſyringatus dicitur ab *Apic. l. 8. c. 6.* cujus inteſtina probe expurgata, omni emiſſa fæce, & vacua facta ſunt, ut condimentis farciri poſſint, quibus poſtea confertis, integrum coquitur, & menſæ infertur.

Syrin-

Digitized by Google

Syringa, æ, f. genus calami, qui totus concavus eſt, utiliſſimus fiſtulis, quoniam nihil eſt ei cartilaginis atque carnis. *Plin. l.* 16. *c.* 36.

Syringites, æ, m. t. συριγγίτης, gemmæ genus, a σύριγξ, *fiſtula*. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Syringites ſtipulæ internodio ſimilis, perpetua fiſtula cavatur.

Syrinx, gis, f. Nympha Arcadiæ, quæ cum Panos vim effugere non poſſet, miſeratione Deorum mutata eſt in paluſtres calamos. *Ovid.* 1. *Met.* Inter Hamadryadas celeberrima Nonacrinas Naias una fuit, Nymphæ Syringa vocabant. ¶ Ex iis calamis idem Pan continnavit fiſtulam, quam ſæpe inflabat ad Nymphæ deſiderium levandum, eodemque nomine Σύριγγα, appellavit, quæ vox Græce calamum, ſeu fiſtulam paſtoritiam ſignificat: item canaliculum, ſeu cavitatem in catapulta. *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. Canaliculi, qui Græce σύριγξ dicitur, longitudo &c. Alii leg. ϛρὶξ. ¶ Sunt etiam ſyringes cavitates ſubterraneæ. *Ammian. lib.* 22. *c.* 39. Sunt & ſyringes ſubterranei quidam, & flexuoſi receſſus. *Id. lib.* 17. *c.* 15. Aut in cavernis minutis tartarum, quas ſyringas vocamus.

Syriſcus, i, adiect. diminut. a *Syrus*, Συρίσκος. Apud *Terent. Adelph.* 5. 2. ita appellatur Syrus ſervus blandiendi cauſa.

Syriſſa, æ, f. Σύρισσα, mulier a Syria, a *Syrus*, ut Libyſſa a Libys, Ciliſſa a Cilix. *Virg. in Copa*, v. 1. Copa Syriſca, caput Graja redimita mitella.

Syrite, es, f. s. inſ. Joniæ, apud Epheſum, quæ nunc mediterranea effecta eſt. *Plin. l.* 2. *c.* 89.

Syrites, æ, m. s. Συρίτης, genus lapidis. *Plin. l.* 11. *c.* 37. In veſica lupi lapillus, qui ſyrites appellatur.

Syrium, ii, n. Σύριον, oleum, ſeu ſuccus lilii expreſſus. *Plin. lib.* 21. *cap.* 19. & *lib.* 23. *c.* 4.

Syrius, a, um, Σύριος, quod eſt ex Syria. *Virg.* 2. *Georg.* Cruſtumiis, Syriiſque pyris, gravibuſque volemis. *Col. l.* 5. *c.* 10. Ea ſunt Cruſtumina regia, Signina, Tarentina, quæ Syria dicuntur. ¶ Syrium munus, unguentum e Syria. *Prop. l.* 2. *el.* 11. Cum dabitur Syrio munere plenus onyx. ¶ Syria Dea, eadem videtur eſſe quæ Cybele Deum mater, ut probat *Seldm.* in libro de Diis Syris. Alii Venerem eſſe voluerunt, alii Junonem. *Flor. l.* 3. *c.* 19. Syrus quidam, fanatico furore ſimulato, dum Syriæ Deæ comas jactat, ad libertatem ſervos concitavit.

Syrma, atis, n. Σύρμα, genus veſtis longæ, humum verrens, a Σύρω, traho. *Donat. ſive alius prolegom. in Ter.* Syrmata dicta ſunt ab eo, quod trahuntur, quæ res ab ſcenica luxuria inſtituta eſt. Nempe ſyrma veſtis erat oblonga: unde *profundum* appellat *Sidonius l.* 8. *ep.* 11. Hoc veſtis genere in tragœdiis utebantur, teſte Polluce, quo perſonæ heroum, vel heroinarum viderentur proceriores. *Valer. in Phormione, apud Priſcian. l.* 6. Quid hic cum tragicis verſibus, & ſyrma facis? Ubi *ſyrma* antiqua uſurpat pro *ſyrmata*. *Juven. ſat.* 8. v. 229. Longum tu pone Thyeſtæ ſyrma, vel Antigones. Quo ex loco patet, *ſyrma* ad utrumque ſexum pertinuiſſe. *Prudent. in Pſychomachia v.* 365. Ut tener inceſſus veſtigia ſyrmate verret. ¶ Metonymice ponitur pro tragœdia, pro ſtylo tragico. *Martial. l.* 4. *epigr.* 49. Muſa nec inſano ſyrmate noſtra tumet. ideſt ſtylo tragico. *Id. l.* 12. *ep.* 96. Apiaſti longum tu quoque ſyrma tibi. h. e. tu quoque te ad tragœdiam contuliſti.

Syrmaticus, a, um, adiect. ut ſyrmaticum jumentum, apud *Veget. l.* 3. *Rei veter. c.* 52. h. e. claudicans, & dolore aliquo coxam trahens.

Syrna, f. t. Σύρνα, opp. in Cherroneſo Cariæ adhærente, a Podalyrio conditum, & a nomine Syrnæ uxoris ejus ita appellatum. Ferunt enim, Podalyrium, cum in Cariam eſſet ejectus, a caprario quodam ſoſſe ſervatum, & ad Damæthum regem deductum, cujus filiam de tecto delapſam cum detracto ex utroque brachio ſanguine ſervaſſet, admiratus hominis ingenium Damæthus, filiam, ejus beneficio ſervatam, ei uxorem tradidit, Cherroneſo illi in dotem attributa: in qua Podalyrius duas urbes condidiſſe traditur, quarum alteri uxoris, alteri paſtoris nomen indidit. *Steph.*

Syrbitæ, m. t. pop. Æthiopiæ, altitudinis octo cubitorum, ad Aſtapum fl. inter Nomades. *Plin. l.* 6. *c.* 30. *l.* 7. *c.* 2.

Syrophœniciſſa, æ, f. regio Phœniciæ proxima Syriæ maritimæ.

Syrophœnix, icis, com. 3. qui eſt ex Syrophœnice, idem ac Phœnix. *Juven. ſat.* 8. Obvius aſſiduo Syrophœnix udus amomo.

Syrus, i, f. *Sira*, inſula maris Ægei, una ex Cycladibus, patria Pherecidis. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Syrpe. V. Sirpe.

Syrticus, a, um, adiect. ad Syrtim pertinens. *Senec. de vita beat. c.* 14. Deprehenſi in mari ſyrtico, modo in ſicco relinquuntur, modo torrente unda fluctuantur. *Id. epiſt.* 90. Gentes Syrticæ. ¶ Ponitur & generatim pro arenoſo, ſterili. *Lucan. l.* 10. *c.* 38. Syrticus Ammon. *Sidon. l.* 8. *ep.* 12. Syrticus ager, & vagum ſolum.

Syrtis, is, vel idis, f. *ſirte*, σύρτις, locus arenoſus in mari a σύρω, *traho*, quaſi σύρμα, *tractus*. Etymon id approbat Salluſtius in Jugurtha, ubi a tractu ſyrtes Africæ nominatas ait. Ac reſpexit eodem *Feſtus Avienus*, cum ait, Late trahit æquora ſyrtis. *Virg.* 10. *Æn.* In ſyrtis, in ſaxa volans vos Turnus adoro. Ubi *ſyrtis* accuſativus pluralis eſt per contractionem pro *ſyrtes*, vel *ſyrteis* more Græcorum. ¶ Speciatim, per excellentiam, dicitur de mari vadoſo, & ſcopuloſo Africæ, inter Byzacenam ad Occ. & Cyrenaicam ad Or. longe, lateque diffuſo, *le ſecche di Barbaria*, quod apud *Senecam* mare Syrticum. In magnam, & parvam dividitur. Magna, ſeu major ſinus eſt magnus maris Mediterranei in ora Africæ, inter Leptim magnam ad Occ. & Berenicen urb. Cyrenaicæ ad Or. vulgo *Golfo di Salocbo*, & *Golfo di Pala*, al. *Golfo di Sidra*. Syrtis parva, ſeu minor eſt ſinus maris Mediterranei in ora Africæ, inter Taphruras ad Occ. & Zetham prom. ad Or apud Leptim magnam, *Golfo di Capo* Ortelio, & *Golfo di Beretta* Pazello. Utraque Syrtis navigantibus eſt periculoſiſſima, quod mare ibi vadoſum ſit, arenæ vehens cumulos, qui loci faciem viciſſim immutant, dorſaque, & brevia in alta, atque alta loca transferunt. *Salluſt. in Jug. c.* 78. Duo ſunt ſinus prope in extrema Africa, impares magnitudine, pares tamen natura, quorum proxima terris perlata ſunt, cæterum, uti fors tulit, alta, alias tempeſtate vadoſa. Nam ubi mare magnum eſſe, & ventis ſævire cœpit, limum, arenamque, & ſaxa ingentia fluctus trahunt: ita facies locorum cum ventis ſimul mutatur. *Virg.* 4. *Æn.* Et Numidæ infræni cingunt, & inhoſpita Syrtis. ¶ Aliæ quoque celebres ſyrtes ſunt, ut in America Septentrionali, in mari Æthiopico, &c. de quibus V. Geographos. ¶ Tranſlate Syrtis patrimonii; h. e. vorago: quam tamen metaphoram minus probat *Cicero l.* 3. *de Orat. c.* 41. & *ſcopulum* aptius eſſe ſcribit.

Syrtites, æ, gemma, ita dicta quod circa Syrtes Libyæ permiata unois, fluctibus expulſa fervente freto reperitur. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Syrus, i, ſcrobs ſubterranea. V. *Sirus*.

Syrus, a, um, adiect. idem quod Syrius, & Syriacus, ut Syra lagena, *Martial. lib.* 4. *epigr.* 46. Syra vina, *Horat. l.* 1. *od.* 31. ¶ Syri, populi Syriæ, V. ſupra Syri.

Syſtema, matis, n. *ſiſtema*, Σύστημα, compages, conſtructio. Solet adhiberi pro rerum diſpoſitione, quo ſenſu nondum vidimus idoneum latini ſcriptoris exemplum. ¶ Transfertur ad explicanda genera multorum tonorum muſicalium, qua de re V. *Mart. Capellam l.* 9. *tit. quid ſit ſyſtema*.

Syſtŏle, es, f. t. Συστολή, Figura Poetica, per quam ſyllaba natura longa corripitur. *Virgil.* 6. *Æneid.* Illæ autem, paribus quas fulgere cernis in armis. ¶ Locum etiam habet, cum ſyllaba longa poſitione, altera conſonante extrita, brevis fit. *Lucan. lib.* 8. Cur obicis Magno tumulum, Maneſque vagantes? V. *Diomed. lib.* 2. & *Chariſ. lib.* 4. qui tamen Græca ſemper hanc vocem uſurpant.

Syſtylos, i, Σύστυλος, ſpecies ædium columnas habens rariores pycnoſtylo, crebriores autem diaſtylo, ita ut inter unam alteramque columnam duarum columnarum craſſitudo interjaceat. *Vitruv. l.* 3. *c.* 2.

Syzygia, vel Syzŭgia, συζυγία, conjugatio, conjunctio, a σύν, & ζυγόω, *copulo*, *jungo*. Figura eſt Poetica, quo fit variatum pedum velut in unum pedem collecta concluſione, ut definit *Sergius Grammat. in Donat. pag.* 1835. *editionis Putſchii*. ut ſi v. g. dictio aliqua quatuor ſyllabarum numerum excedens, in duas partes, aut tres dividatur, hæ partes ſyzygiæ appellantur, ut *ædificatio* nullum per ſe pedem efficit, at ſi dividatur hoc modo *ædi-ficatio*, duos dactylos facit; ſi hoc modo *ædifica-tio*, choriambum, & pyrrhichium.

DE LITTERA T.

T Litera conſonans muta, cognationem quandam habet cum d, ut ait *Quintil. l.* 1. *c.* 4. Veteres namque *Alexanter*, & *Caſſantra* olim ſcripſere, quod poſtea *Alexander*, & *Caſſandra*. ¶ In veteribus Senatuſconſultis litera T ſubſcripta ſignificabat, illud Senatuſconſultum a tribunis pl. quoque approbatum fuiſſe. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 2. ¶ In prænominibus T. ſignificat *Titus*, ut T. Livius, T. Manlius.

T ANTE A.

Taautes, Deus apud Phœnices, ut Saturnus apud Latinos. *Var. l.* 4. *de L. L.* Principes dei Cœlum, & Terra, hi iidem, qui in Ægypto Serapis, & Iſis, qui ſunt Taautes, & Aſtarta apud Phœnicas.

Tabanus, i, m. s. *tafano*, Germ. *breme*, Gall. *taon*, Hiſp. *tavano*, μύωψ, vel οἶστρος, prout Gloſſæ Cyr. interpretantur, muſcæ genus, quod & *aſilum* Latini nominant, in ore aculeum habens, quo armenta maxime infeſtat. Unde Poetæ fingunt, Jo puellam, tabano a Junone immiſſo, verſam fuiſſe in inſaniam. *Varro lib.* 2. *de R. R. c.* 5. Itaque quod eas æſtate tabani concitare ſolent, & beſtiolæ quædam minutæ ſub cauda. *Plin. l.* 11. *c.* 28. Reliquarum quibuſdam aculeus in ore, ut aſilo, ſive tabanum dici placet, item culicibus, & quibuſdam muſcis.

Tabefactus, a, um, nom. particip. *liquefatto*. *Solin. c.* 8. Tabefactis nivibus, & liquantibus.

Tabella, æ, f. *tavoletta*, πινάκιον, parva tabula. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Lignum tabellis pictorum immortale. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 23. Exhedria tabellis ornare, *de quadri*. *Martial. l.* 11. *ep.* 32. Piſtor multiplices ſtruit tabellas. h. e. placentas in modum tabellarum. ¶ Dicitur etiam de codicillo, in quo ſcribebant, *ſcrittura*, *lettera*. *Feſt.* Tabellis pro chartis utebantur antiqui, quibus ultro, citroque, ſive privatim, ſive publice opus erat, certiores abſentes faciebant. Unde adhuc tabellarii dicuntur, & tabellæ miſſæ ab Imperatoribus. Hæc *Feſt.* Fiebant tabellæ iſtæ a fago, abiete, buxo, tilia, ſive phylira, acere, citro, ebore. Iis vero cera inducebatur: unde *ceratas tabellas* legimus, & *ceram* ſimpliciter pro *tabellis*. Hasce tabellas poſtquam ſcripſerant, lino obligabant, & ceram nodo ſuo obſignabant. Hinc *Plaut. Pſeud. a.* 1. *ſc.* 1. *v.* 39. Phœnicium Calidoro amatori ſuo Per ceram, & linum, litteriſque interpretes Salutem mittit. Et *Bacch. a.* 4. *ſc.* 4. *v.* 95. Cedo tu ceram, ac linum actutum, age, obliga, obſigna cito. Et *Cicero* 3. *Catil. c.* 5. Tabellas proferri juſſimus, quæ a quoque dicebantur datæ. Primum oſtendimus Cethego, ſignum cognovit. Nos linum incidimus, legimus: erat ſcriptum ipſius manu, &c. Refles *Plaut. Curc.* 3. 3. 86. Tabellas obſignare, *ſigillare*. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 199. Si tibi legitimis pactam, junctamque tabellis Non es amaturus. h. e. uxorem ductam rite, & ſecundum leges, conventione matrimoniali in tabellis perſcripta. Tabellis obſignatis cum aliquo agere, eſt ſeu illum ſcripto convincere. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 11. Tu quidem tabellis obſignatis agis mecum, & teſtificaris, quid aliquando dixerim, aut ſcripſerim. ¶ Tabellæ item dicebantur, in quibus populus ſuffragium, aut judices ſententiam perſcribebant. *voti*. *Cic. in Piſ.* Me univerſa civitas non prius tabella, quam voce priorem Conſulem declaravit. *Id.* 1. *Ver.* Ceratam unicuique tabellam dari cera legitima, non illa infami, ac nefaria. ¶ In Comitiis de legibus diribitores duo tabellarum genera populo diſtribuebant, unum, in quo duæ literæ U. R. ſcriptæ erant, ideſt *Uti rogas*, *Uti tu*, *qui legem fers*, *rogas*, *ita jubemus*, alterum, in quo litera A, quæ ſignificabat *Antiquo*, ideſt *legem reſpuimus*. Si igitur cives legem acciperent, punctum ſcribebant in tabellis, in quibus erant literæ U. R. illoque puncto ſignificabant, ſe velle, ſicuti interrogabantur: ſi improbabant, punctum ſcribebant in tabellis, in quibus erat litera A, & eo puncto ſignificabant, ſe antiqua velle, legemque illam repudiare. *Sigon. de Judiciis*, *l.* 3. *c.* 23. In Comitiis de reis ternæ tabellæ dabantur, ſive judicium a Populo, ſive a Judicibus fieret, quarum in una ſcriptum erat A, ideſt *Abſolvo*; in altera C, ideſt *Condemno*; in tertia N. L. ideſt *Non liquet*, h. e. *cauſam plane non intelligo*, *quare neque abſolvo*, *neque condemno*. Igitur cives, in qua vellent tabella, punctum ſcribebant, quemadmodum cuique videretur. *Sigon. de Judiciis*, *l.* 2. *c.* 22.

Tabellarius, ii, m. *corriere*, *portalettere*, Ger. *brieffträger*, Gall. *courrier*, Hiſp. *correo*, γραμματοφόρος, qui tabellas, ideſt literas perfert. *Cic.* 2. *Phil. c.* 3. Janitor, quis tu? a Marco tabellarius. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 22. Nos quotidie tabellarios veſtros expectamus. ¶ Accipitur item pro eo, qui rationes conficit, & data, acceptaque in tabulas refert, *computiſta*. *Sidon. lib.* 4. *ep.* 24. Ille ſuſcipiebat bone granditer, habens in eo conſiliarium in judiciis, vicarium in eccleſiis, procuratorem in negotiis, villicum in prædiis, tabellarium in tributis, in lectionibus comitem, in expoſitionibus interpretem, in itineribus contubernalem. Alii leg. *tabularius*.

Tabellarius, a, um, πινακικός, quod ad tabellas pertinet. Lex tabellaria fuit, ne ſuffragia poſthac a Populo voce, ſed tabella, ideſt ne palam, & aperte, ſed clam, & occulte ferrentur. Hac lege conſtitutum fuit genus illud libertatis Civium Romanorum, quo Civium ſuorum gratiæ non erant obnoxii; qui enim palam alicui repugnare non audebant, per tabellas quidvis poterant efficere ſine ullius offenſione. Hujus generis leges quatuor fuere. Prima Gabinia, lata a Gabinio, ut populus in creandis Magiſtratibus ſuffragium non, ut antea, voce, ſed per tabellas ferret: altera Caſſia, lata a L. Caſſio Longino, ut in judiciis quoque tabellæ adhiberentur, excepto perduellionis crimine. Tertia Papiria, lata a C. Papirio Carbone, oratore illo eloquentiſſimo, ut leges etiam per tabellas juberentur, aut vetarentur: quarta denique Cœlia, lata a quodam Cœlio trib. pl. qua ſanxit, ut etiam in judiciis perduellionis uſus tabellarum eſſet: atque his quatuor legibus complexi ſunt ea omnia, quæ ſuffragiis ferendis tranſigi poterant. *Cic.* 3. *de Legib. c.* 15. Quis non ſentit, auctoritatem omnem optimatium tabellariam legem abſtuliſſe? V. *eund. ibid.* & *cap.* 16. *Plin. lib.* 3. *epiſt.* 20. & *lib.* 4. *epiſt.* 25. ¶ Tabellariæ naves ſunt, quæ præmitti ſolent, & nuntiare ſecuturæ claſſis adventum. *Senec. epiſt.* 77. (*al.* 78.) *naviſio*.

Tabellio, onis, m. *notajo*, γραμματεύς, notarius, qui tabulas, hoc eſt teſtamenta, & publicas ſcripturas conficit. *Firmic. l.* 4. *c.* 5. Tabelliones publicos facit, qui ex literis quærant vitæ ſubſidia. *Capitolin. in Macrino*, *cap.* 4. Venator primo, mox etiam tabellio. ¶ Utrum idem notarius dici poſſit, V. *Notarius*.

Tabeo, es, bui, ſine ſup. n. 3. *liquefarſi*, τήκομαι, langueo, deficio, conſumor. *Ovid.* 7. *Met. v.* 541. Lanæque cadunt, & corpora tabent. ¶ *Virg.* 2. *Æn. v.* 172. Sale tabentes artus in litore ponunt. h. e. feſſos, & languidos incommodis navigationis, & nauſea.

Taberna, æ, f. 1. *bottega*, Ger. *laden*, Gall. *boutique*, *loge*, Hiſp. *tienda*, *venta*, ἐργαστήριον, dicta eſt quaſi *tabulerna* per ſyncop. a *tabula*. nam proprie ſignificat ædificium, ſeu caſam ex tabulis conſtructam, ut ait *Ulpian. l.* 183. *Dig. de Verb. ſign.* quo ſenſu fortaſſe uſurpavit *Horat. l.* 1. *od.* 4. Pallida mors æquo pulſat pede pauperum tabernas, regumque turres. quamquam & de loco, ubi merces

Digitized by Google

res venduntur, commode accipi poteſt. Differt ab officina, quia in hac res ab opificibus efficiuntur, in taberna vero venduntur. *Cic. 2. Philipp. c. 9.* Taberna libraria. *Id. pro Cluent. c. 63.* Inſtructa, & ornata taberna medicinæ exercendæ cauſa, *una ſpezieria. Varr. l. 7. de L. L.* Taberna vinaria. *Plaut. Men. 3. 2. 81.* Taberna diverſoria. *oſteria. Cic. 1. de Div. c. 4.* Devertera in tabernam, *andar all' oſteria. Liv. l. 26. c. 11.* Taberna argentaria. *bottega da orefice.* ¶ Romæ in foro plures erant tabernæ, præcipue argentariæ, apud quas auctiones fieri ſolebant, ut ex *Cic. pro Cæc. & Quintil. l. 6.* colligitur. Aliæ veteres dicebantur, aliæ novæ, quarum mentio fit a *Plaut. in Curcul. 4. 1. 19.* & a *Liv. l. 26. c. 27.* ¶ Pro officina *Juvenal. ſat. 13. v. 45.* & jam ſiccato nectare tergens Brachia Vulcanus Liparæa nigra taberna.

Tabernaclarius, ii, m. qui tabernas conficit. *Inſcript. apud Gruter. pag. 645. n. 8.* Collegium tabernaclariorum.

Tabernacŭlum, li, n. *tabernacolo, alloggiamento, padiglione,* אהל, Ger. *hutten,* Gall. *tabernacle,* Hiſp. *tienda de lienço, o tablas, σκήνωμα,* ſubitarium quoddam tectum frondibus, aut ſtragulis opertum, adverſus Solis, tempeſtatiſque injuriam; cujuſmodi ſunt, quæ in caſtris eriguntur, & modo huc, modo illuc transferuntur, a *taberna*, quod veluti taberna quædam ſit. *Cæſ. l. 6. B. G.* Hic, diffiſus ſuæ, ac omnium ſaluti, inermis ex tabernaculis prodit. *Cicer. in Piſon. s. 25.* Domum mihi biduo ante conduxerat; quæ ſi vacua non fuiſſet, in campo Martio mihi tabernaculum collocaſſem. Et translate. *Id. 3. de Orat. c. 20.* Qui in una philoſophia quaſi tabernaculum vitæ ſuæ collocarent. ¶ Capere tabernaculum augures dicebantur, cum ad auſpicium captandum locum eligebant, tabernaculumque ſtatuebant, ex quo de cælo ſervarent. *Cic. l. 1. Div. c. 17.* Cum tabernaculum vitio cepiſſet imprudens. *Id. ibid. l. 2. c. 35.* Tabernaculo recte capto.

Tabernarius, ii, m. *bottegaio,* רוכל, Germ. *Kramer,* Gall. *tavernier,* Hiſp. *vendero, a meſonero, ἐργαστηριάρχης, κάπηλος,* inſtitor, qui in taberna merces ſuas venales habet, qui rebus minutatim vendendis præeſt. *Cic. pro Flac. cap. 8.* Opifices, & tabernarios, atque illam omnem fæcem civitatum, quid eſt negotii concitare? ¶ Sumitur etiam pro eo, qui præeſt curandis tabernis, ut aquarius pro aquarum, & aquæductuum curatore. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 6.* Niſi ego cum tabernariis, & aquariis pugnarem, veternus civitatem occupaſſet. Tabernarios *Cælius* hic vocat non omnes omnium mercium inſtitores, verum eos omnes, quorum in tabernas homines cibi gratia conveniunt, hoc eſt caupones. V. Manut. ad hunc locum. ¶ Adjective tabernarias blanditias dixit *Apul. in Apolog.* hoc eſt, ruſticas, plebejas, viliores, quales adhiberi ſolent ab hominibus cauponas frequentantibus, vel ab ipſis cauponibus ad hoſpites alliciendos.

Tabernŭla, æ, f. *picciola bottega. Apul. l. 9. Met.* Nocte tabernulam quandam, vitatis maris fluctibus, incubabat.

Tabes, is, f. *liquefazione, liquore, τῆξις,* colliquatio, liquefactio, liquor, a Dorico τάκω, pro τήκω, ideſt liquo, liquefacio. *Ovid. 9. Met. de Hercule in Oeta monte.* Ambuſtique ſonant nervi, cæcaque medullis Tabe liquefactis, &c. *Id. 3. de Pont. eleg. 1.* Tinctaque mortifera tabe ſagitta madet. *Liv. l. 21. c. 36.* Fluentem tabem liqueſcentis nivis. *Plin. l. 9. c. 35. de Cleopatra:* Cujus (aceti) vis in tabem margaritas reſolvit. ¶ Item ſæpe pro corporis humani colliquatione ex morbi diuturnitate, vel nimia extenuatione ex cura, animique ægritudine procedente, pro morbo, quo corpus conſumitur, *tiſica, tiſichezza,* Ger. *ſchwindſucht,* Gall. *tiſie,* Hiſ. *tiſica,* τῆξις, φθίσις, ἀτροφία, μαρασμὸς, μαρασμώδης, quia, ut calor ignis metalla, ſic morbus is corporis ſoliditatem liquefacit, & ſolvit. Hujus tres ſunt ſpecies. Una, cum corpus non alitur, & ita ſumma oritur macies, quæ, niſi occurratur, occidit, ἀτροφία dicitur a Græcis, & qui hoc malo laborant, ἄτροφοι. Altera, ubi malus corporis habitus eſt, ideoque omnia alimenta corrumpuntur. Hanc Græci καχεξίαν nominant. Tertia, quam Græci φθίσιν vocant, ἀπὸ τοῦ φθίνειν, quod eſt conſumi, & tabeſcere, cum in pulmonem deſcendit a capite pituita, & frequens tuſſis oritur, cum exulceratione. Ea hac febricula levis fit, ex qua frequens tuſſis eſt, unde pus excreatur. Hæc *Celſ. l. 3. s. 22. Cic. 3. Tuſc.* Habet ardorem libido, levitatem lætitia geſtiens, humilitatem metus, ſed ægritudo majora quædam, tabem, cruciatum, afflictionem &c. *Virg. 6. Æn.* Hic quos durus amor crudeli tabe peredit. Ubi *Serv.* Tabe, corpore defluente paulatim. ¶ Eadem ratione tabes in arboribus dicitur, cum inareſcunt, & paulatim deficiunt. *Plin. l. 17. s. 24.* Sicuti tabes cum invaſerit arborem, aut uredo. ¶ Translate ponitur pro corruptela, pernicie. *Salluſt. in Catil. apud Feſt.* Uti tabes pleroſque civium animos invaſerat. *Tacit. Ann. 11. c. 6.* Ut quomodo vis morborum pretia medentibus, ſic fori tabes pecuniam advocatis ferat. h. e. litium contagio.

Tabeſco, is, bui, n. 3. *liquefarſi, τήκομαι,* liqueſio, in humorem diſſolvor, a *tabes. Celſ. l. 6. c. 15.* In acris aceti eminam frictum ſalem conjiciunt, donec tabeſcere deſinat. *Cic. 2. de nat. Deor. s. 10.* Aquilonibus, reliquiſque frigoribus adjectis, duraſcit humor, & idem viciſſim mollitur tepefactus, & tabeſcit calore. ¶ Translate ſumitur pro conſumi, deficere, languere. *Plaut. Capt. 1. 2. 35.* Ego, qui tuo mœrore maceror, maceſco, conſeneſco, & tabeſco miſer. *Cic. Att. l. 2. ep. 14.* Otio tabeſcere. *Id. 2. Catil. c. 4.* Deſiderio alicujus tabeſcere. Rurſus *Plaut. Stich. 5. 1. 8.* Dies quaſi ſenex tabeſcit. h. e. occaſui proximus eſt. Eodem modo locutus eſt *Lucret. l. 5. v. 679.*

Tabidōſus, & Tabiōſus, a, um, adject. idem ac tabidus. *Tertul. in Apol. s. 13.* Enecta, & tabidoſa, & ſcabioſa quæque mactatis. *Id. de Pudic. c. 14.* Cadaver tabioſum.

Tabidŭlus, a, um, adject. diminutivum a *tabidus*. *Virg. in Ciri, v. 182.* Tabidulamque videt labi per viſcera mortem.

Tabĭdus, a, um, *liquefatto, ἐκτετηκώς,* quod colliqueſcit, ſeu ſolvitur. *Liv. l. 21. c. 36.* In levi tantum glacie, tabidaque nive volutabantur jumenta. ¶ Translate accipitur pro eo, quod quovis modo corrumpitur. *Ovid. l. 1. de Pont. el. 1.* Si mens mea tabida facta, De nive manantis more liqueſcit aquæ. ¶ Sumitur etiam active, pro tabifico, quod corrumpit. *Ovid. l. 4. de Pont. el. 8.* Tabida conſumit ferrum, lapidemque vetuſtas. *Martial. l. 1. ep. 79.* Indignas premeret peſtis cum tabida fauces.

Tabificabilis, & le, n. idem ac tabificus. *Accius apud Non. c. 2. n. 852.* Par neci orbificos liberûm letho tabificabili.

Tabifĭcus, a, um, *liquefattivo, φθαρτικός,* quod liquefacit. *Lucret. l. 6. v. 737.* Albas decedere ningues Tabificis ſubigit radiis Sol omnia luſtrans. ¶ Translate ſumitur pro omni eo, quod vim habet corrumpendi. *Cic. 4. Tuſc. c. 16.* Hæ tabificæ mentis perturbationes ſunt, ægritudinem dico, & metum. *Lucan. l. 5.* Tabificus aer. *inſerta.*

Tabiflŭus, a, um, adject. tabo fluens. *Prudentius in Apotheoſ. v. 890.* corpus vocat hoſpitium cratis tabifluæ.

Tabiōſus. V. Tabidoſus.

Tabis, m. 3. *Tabin*, prom. Scythiæ, in ore maris Eoi, al. inter Seres, & Scythas. *Plin. l. 6. c. 17.*

Tabitūdo, inis, f. idem quod tabes. *Plin. l. 22. s. 25. de alica:* Peculiariter tamen ad tabitudinem longo morbo redactis ſubvenit.

Tablinum, i, n. *archivio, γραμματοφυλάκιον, χαρτοφυλάκιον,* tabularium, locus, in quo tabulæ, & inſtrumenta, monumentaque rerum geſtarum aſſervabantur. Factum eſt per Syncopen ex *tabulinum*, quod a *tabula*, quemodo & a *figulo* figlinum dicimus, pro figulinum. *Feſt. ex Scaligeri reſtitutione:* Tablinum proxime atrium locus dicitur, publicarum rationum cauſa factus, quod antiqui Magiſtratus in ſuo imperio tabulas rationum ibi habebant. *Plin. l. 35. c. 2.* Tablina codicibus implebantur, & monumentis rerum in Magiſtratu geſtarum. ¶ Accipitur etiam pro loco, in quo tabulæ pictæ, & ſigna diſponuntur ornatus cauſa, *galleria*, πινακοθήκη. *Apul. l. ult. Florid.* Medici cum intravarint ad ægrum, uti viſant, nemo eorum quod perpulcra tablina in ædibus videant, & lacunaria auro oblita, &c. *Varro* etiam fortaſſe hoc ſenſu uſurpavit apud *Non. c. 2. n. 112.* Ad focum hyeme cœnitabant, æſtivo tempore in propatulo, rure in corte, in urbe in tablino, quod Mænianum poſſumus intelligere. ¶ Legitur & *tabulinum* præſertim in allductis *Varronis*, & *Apuleii* locis.

Tablĭſſace, hoc talis in tabula ludere, uſurpatum fuiſſe a veteribus ſcribit *Diomedes l. 2.*

Tabo. V. Tabum.

Tabrăca, f. 1. *Tabarca*, col. & urbs Africæ, in ora maris Medit. in R. Algerii, & Conſtantina prov. cum portu capaci. *Juv. ſat. 10. & Sil. l. 3.*

Tabŭla, æ, f. *tavola,* לוח, Ger. *tafel,* Gal. *table,* Hiſp. *tabla,* πινὰξ, σανὶς, aſſer, pars arboris, quæ in longitudinem ſecta eſt, varia craſſitudine. *Cic. 3. Offic. c. 23.* Si tabulam de naufragio ſtultus arripuerit. ¶ Quoniam vero tabulis ad multas, & varias res antiqui uſi ſunt, hinc tabula ſpeciatim variæ accipitur. Nam tabula dicebatur inſtrumentum, quo teſſeris, ſeu talis ludebant, quæ *luſoria tabula* vocabatur, & *latrunculoria*, item *alveus*, & *alveolus*, in quo pyrgus erat, ſeu turris, in quam tali conjiciebantur. *Senec. de tranquil. animi c. 14.* Luſiſſe tu Canium in illa tabula putas? illuſit. ¶ Item ſumitur pro pictura, *quadro:* nam veteres in tabulis ligneis pinxere. *Cic. 5. de Fin. c. 1.* Epicuri imaginem in tabulis habent. *Propert. lib. 1. eleg. 2.* Qualis Apelleis eſt color in tabulis. ¶ Item uſurpabatur pro inſtrumento, in quo ſcribebant, & metonymice pro quacunque ſcriptura. Nam ſcribebant plerumque in tabulis ligneis cera oblitis. *Liv. l. 4.* Conſtitutum eſt, eam domum unicuique noſtrum debere exiſtimari, ubi quis ſedes, & tabulas haberet, ſuarumque rerum conſtitutionem feciſſet. Hinc *tabula accepti*, & *expenſi*, ideſt codices, in quibus deſcribebant pecuniam, quam accipiebant, & expendebant. *Cicer. pro Roſc. Com.* Si tabulas C. Fannius accepti, & expenſi profert ſuas in ſuam rem ſuo arbitratu ſcriptas. *Id. 6. Att. ep. 2.* Tabulæ Dicæarchi. h. e. liber de Geographia. ¶ Item tabulæ erant codices, in quibus ſua teſtamenta ſcribebant, quo nomine & ipſa teſtamenta vocabantur. *Ulp. l. 1 ff. de bonor. poſſ. ſecund. tabul.* Tabulas teſtamenti accipere debemus omnem materiæ figuram. Igitur ſcripta qualiacunque ſint, ſive chartæ, ſive membranæ, ſive corium alicujus animalis, tabulæ recte dicuntur. *Cic. pro Cæl.* Cœlius tabulas nullas fecit. *Martial. lib. 5. epigr. 33.* Quadrantem Criſpus tabulis, Fauſtine, ſupremis Non dedit uxori. Cui dedit ergo? ſibi. ¶ Literæ item, & ſyngraphæ omnes tabularum nomine appellabantur. *Cic. pro Flac.* Ne corrumpi tabulæ facile poſſint, idcirco lex obſignatas in publico poni voluit. *Plaut. Aſin. 4. 1. 18.* Ne epiſtola quidem ulla ſit in ædibus, nec cerata adeo tabula. ¶ Erant etiam tabulæ auctionariæ, in quibus argentarii, quarum rerum auctio futura eſſet, perſcribebant. Hinc metonymice *tabula* pro auctione ponitur. *Cic. pro Cæc.* Adeſt ad tabulam, licatur Ebutius. *Id. l. 14. Fam. ep. 2.* Quemadmodum a Veſtæ ad tabulam Valeriam ducta eſſes. h. e. a templo Veſtæ ad tabulam, in qua ſcripta lex Valeria de venditione bonorum proſcriptorum, & protugorum, ut & in ipſa bona coſtra vendere cogerentis. Alii explicant, ad tabulam Valeriam, h. e. ad tabernam Valerii argentarii. nam ad hujuſmodi tabernas acta fori perſcribebantur, & præſertim auctiones. Hujuſmodi autem fuit *tabula Seſtia*, de qua idem *Cic. pro Quint. c. 6.* ¶ Tabulæ in comitiis quoque, & in judiciis locum habuerunt. V. *Tabella*. *Cicer. in Piſon.* Cui primam comitiis tuis dederes tabulam prærogativæ. ¶ Demum in tabulis ex ære leges ſcribebantur, deinde in foro pro Roſtris illæ tabulæ figebantur, ut ab omnibus legi poſſent. Unde per Metonymiam tabula etiam legem ſignat. *Cic. 12. Phil.* Num figentur rurſus hæ tabulæ, quas vos decretis veſtris refixiſtis? *Id. l. 12. Fam. ep. 1.* Tabulæ figuntur, immunitates dantur. ¶ Tabulæ novæ erant lex de ære alieno plebis creditoribus invitis relaxando. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 1. c. 6.* Alii ita definiunt: Tabulæ novæ appellantur, quando debitores creditis pecunias cum uſuris perſolvere non coguntur ipſis creditoribus, & abolitis prioribus debitis, novæ tabulæ conficiuntur. Hanc legem ut nemo unquam niſi perturbandæ Reipublicæ cupidus promulgavit, ſic optimus ſemper quiſque, & otii amantiſſimus repudiavit. *Cic. 2. Offic. s. 23.* Tabulæ vero novæ quid habent argumenti, niſi ut emas mea pecunia fundum, & eum tu habeas, ego non habeam pecuniam? *Salluſt. in Catil.* Tunc Catilina polliceri cœpit tabulas novas, proſcriptionem locupletum. ¶ Duodecim tabulæ, idem eſt, ac leges duodecim tabularum, quæ erant leges Romanorum, ab Athenienſibus, aliiſque Græcorum civitatibus, quæ ſapientiſſimæ tunc habebantur acceptæ. Cum enim ob crebras plebis contentiones cum Patribus, ob nexorum injurias a fœneratoribus, ob legem agrariam ferendam, ob alterum Conſulem de plebe creandum, aliiſque de cauſis maxime turbaretur Reſpubl. placuit communes quaſdam leges ferri, quibus æque omnes tenerentur. Itaque miſſis in Græciam tribus Legatis, deſcriptæ ſunt inde variæ leges, ex quibus a Decemviris optimæ quæque ſelectæ, & in duodecim Tabulis perſcriptæ ſunt, circa annum Urbis 302. eæque populo promulgatæ centuriatis Comitiis perlatæ ſunt. His legibus quantum auctoritatis tributum ſit, docet *Cicer.* apud quem Craſſus *l. 1. de Orat. c. 44.* Fremant, inquit, omnes licet; dicam quod ſentio: bibliothecas mehercule omnium philoſophorum unus mihi videtur XII. Tabularum libellus, ſi quis legum fontes & capita viderit, & auctoritatis pondere, & utilitatis ubertate ſuperare. Vide *Roſin. l. 8. antiq. Rom. c. 6.* ubi hæ leges collectæ habentur & explicatæ. ¶ Apud rei ruſticæ Scriptores tabula ſumitur pro agrorum menſura. *Pallad. lib. 3. tit. 9.* Nonnulli ternos pedes inter ſingulas vites dimittunt. ſed hoc genere diviſionis in jugerali tabula pangentur tria millia. quod ſi duos ſemis pedes inter vites relinqui placuerit, in eadem tabula ponentur vites quatuor millia. *jugeralis tabula* eſt idem ac jugerum.

Tabulamentum, i, n. *tavolato*, tabularum, ſeu aſſerum colligatio. *Frontin. l. 1. ſtrateg. c. 5.* Junxit dolia, confirmavitque tabulamentis.

Tabularia, æ, f. idem quod tabularium, ut Tabulariæ publicæ. *Claud. apud Non. c. 3. n. 110.*

Tabulāris, & re, n. 3. *attenente*, quod ad tabulas pertinet, ut *Temperatura æris tabularis*, quæ accommodatiſſima erat conficiendis æreis tabulis, quibus ea incidebantur, quorum memoriam poſteritati tradituro volebant. *Plin. l. 34. c. 9.* Æs omne frigore magno melius funditur, ſequenſque temperatura ſtatuaria eſt, eademque tabularis, hoc modo maſſa conſtituitur, &c. ¶ Subſtantive *tabularia*, *rium*, dicuntur laminæ ereæ igne candentes, quæ reis torquendis admovebantur. *Senec. 3. de ira, c. 19.* Fidiculis, tabularibus, equuleo, igne torquere. Alii leg. *trabalaribus*.

Tabularium, ii, n. *archivio*, *cancelleria*, γραμματοφυλακεῖον, locus, in quo tabulæ, hoc eſt inſtrumenta, & literæ, & acta publica reponuntur. *Virg. l. 2 Georg. v. 502.* Nec ferrea jura, Inſanumque forum, aut populi tabularia vidit. *Cic. pro Arch. c. 4.* Hic tu tabulas deſideras Heraclienſium publicas, quas Italico bello, incenſo tabulario, interiiſſe ſcimus omnes.

Tabularius, rii, m. ratiocinator, ſupputator. *Senec. epiſt. 88.* Non eſſe feliciorem, cujus patrimonium tabularios laſſat. *Ulp. l. ult. ff. ſi menſor falſum modum dixerit:* Ego & adverſus tabularium puto actiones dandas, qui in computatione fefellit. ¶ Dicitur etiam de tabellionibus, qui Magiſtratuum acta, & rationes conſcribunt, *notaj pubblici*; quo munere ante Arcadii conſtitutionem ſervi publici fungebantur. Differunt tamen tabularii a tabellionibus, quod his rationum tabulæ nullæ committuntur. *Arcad. l. ult. ff. de mun. & honor.* Logographi, vel tabularii. *Ulpian. l. 3. de tab. exhib.* Si cuſtodiam tabularum ædituus, vel tabularios ſuſcepit.

Tabulātim, adverb. *a ſuolo a ſuolo, di tavole*, diſpoſitione per tabulas jugales facta. *Pallad. lib. 3. tit. 9.* Maxime expediet genera ſarmentorum tabulatim diſponi.

Tabulatio, onis, f. 3. *tavolato*, tabularum compoſitio, & textura. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 9.* Ne aut tela tormentis miſſa tabulationem perfringerent.

Tabulātum, i, n. *ſolajo, palco,* מקרה, Germ. *fuſſtafel*, Gall. *plancher*, Hiſp. *ſobrado*, Σανίδωμα, ſolarium, ideſt plana ſuperficies, tabulis conſtrata. *Cato c. 3. R. R.* Si in terra, vel tabulato olea nimium diu erit, putreſcat. *Cæſ. 6. B. G. c. 58.* In extremo ponte turrim tabulatorum quatuor conſtituit. ¶ Rurſus tabu-

Digitized by Google

tabulata dicuntur rami extenſi in arboribus in plana tendentes, non in altiora creſcentes. *Col. l. 5. c. 6.* Cum deinde adoleſcere incipient ulmi, falce formandæ ſunt, & tabulata inſtituenda. *Virgil. 2. Georg. v. 361.* ſummaſque ſequi tabulata per ulmos.

Tabulatus, a, um, adject. tabulis conſtrutus. *Plin. l. 2. ep. 17.* Adhæret dormitoriam membrum, tranſitu interjacente, qui ſuſpenſus, & tabulatus conceptum vaporem ſalubri temperamento huc illuc digerit, & miniſtrat.

Tabulinum. V. Tablinum.

Tabum, i, n. corruptus ſanguis, juxta Servium, vel *αἷμα νεκροῦ*, *ſanguis mortui*, ut Philoxeni Gloſſæ interpretantur, a *tabes*, vel a *τήκω*, Doricè, pro *τήκω*, *liquo*, *liqueſacio*. Eſt nomen diptoton, ideſt duorum tantum caſuum, genitivi, & ablativi. *Virg. 3. Æn.* Et terram tabo maculant. *Ovid. 2. Metam. v. 760.* Protinus Invidiæ nigro ſquallentia tabo Tecta petit. *Cic. 5. Tuſc. ex Poeta:* Saxa ſpargens tabo, ſanie, & ſanguine atro. *Lucan. l. 6. v. 547.* Stillantis tabi ſaniem, viruſque coactum. ¶ *Tabus* m. g. *Senec. in Herc. Oet. v. 520.* Tabum fluentem vulneris dextra excipis, Traditque nobis ungulæ inſertum ſuæ. Al. leg. *tabem inſertam*.

Taburnus, m. a. *Taburo*, mons Campaniæ, in conf. Samnii, apud Caudium, inter Capuam, & Nolam, Caſerenæ urbi finitimus, olivis inter alios abundans. *Virg. 2. Georg. v. 38.*

Tacape, f. t. *Capes*, *Capi*, col. & urb. Africæ, ad Syrtim parvam, & oſtia Tritonis, inter Thenas & Zetham prom. Hic ager fertiliſſimus, & vitas bifera. *Plin. l. 18. c. 22.*

Tacapenſis, e, adjectiv. a Tacape, ut Tacapenſis ager, apud *Plin. lib. 16. c. 27.*

Taceo, es, cui, citum, a. 2. *tacere*, *ſtar cheto*, שתק, Germ. *ſchweigen*, Gall. *ſe taire*, Hiſp. *callar*, Σιγάω, Σιωπάω, nihil loquor, ſileo, obmuteſco. Uſurpatur vel abſolute. *Cicer. 3. Agr.* Si illa ſolum ſanciret, quæ a Sylla eſſent data, tacerem. ¶ Vel cum acc. *Cic. 1. de Or. c. 26.* Enuntiabo apud homines familiariſſimos, quod adhuc ſemper tacui, & tacendum putavi. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cicer. Att. lib. 5. ep. 19.* Nimis diu de rebus alicujus tacere. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Ter. Adel. 3. 4. 28.* Ignotum eſt, tacitum eſt, creditum eſt. *Cicer. 3. Agr.* Ut docerem Rullum poſthac in his ſaltem tacere rebus, in quibus de ſe, & de ſuis factis taceri velit. ¶ Translate etiam dicitur de iis, quæ ſine voce ſunt, pro quieſcere. Sic agrum, & mare tacere dicimus, in quo nullus auditur ſtrepitus. *Virgil. 3. Ecl.* Cum tacet omnis ager. *Ovid. heroid. epiſt. 21.* Plectra dolore tacent. ¶ Quoniam vero, cum aliquid laude dignum eſt, laudemus; & e contrario maleſacta non laudamus, factum eſt, ut tacenda non laudanda, & non tacenda laudanda dicantur, per Metalepſin. *Ovid. lib. 2. de art. v. 603.* Exigua eſt virtus præſtare ſilentia rebus: At contra gravis eſt culpa, tacenda loqui. *Martial. l. 1. ep. 50.* Vir Celtiberis non tacende gentibus.

Tacitabundus, a, um, adject. tacens. *Donat. in vita Virgilii:* Quare ille ſæpe tacitabundus diſcedebat.

Tacite, adv. *tacitamente*, Σιγῇ, Σιωπηρῶς, cum ſilentio, ſecreto, ſubmiſſe. *Plaut. Poe. prol. v. 32.* Matronæ tacite ſpectent, tacite rideant. *Liv. l. 40. c. 56.* Et quanquam diſſimulare, & tacite habere id, patique conſtituerat. *Cicer. pro Leg. Man. c. 5.* Tacite rogare.

Tacito, adv. idem quod tacite. *Juſtin. l. 18. c. 4.* Mitigato interim vultu, fugam tacito molitur.

Taciturus, a, um, adject. diminutivum a *tacitus*. *Varro apud Non. c. 1. v. 234.* Novus maritus taciturus taxim uxoris ſolvebat cingulum.

Tacitum, i, n. *ſecreto*, res arcana. *Ovid. 3. amor. eleg. 7. verſ. 51.* Taciti vulgator. *Senec. conſt. 52.* Ei, qui ſoleat ebrius fieri, non dari tacitum. ¶ *Per tacitum*, eſt per ſilentium. *Senec. in Theb. verſ. 396.* Nullis nota Quiritibus ætas per tacitum fluat. Tacitum ferre, *Cicer. Attic. lib. 2. epiſt. 3.* & *Liv. lib. 3. c. 45.*

Taciturio, is, n. 4. tacere cupio. *Sidon. lib. 8. ep. 16.* Etſi tacere nondum cupimus, certe taciturire jam deliberavimus.

Taciturnitas, atis, f. *taciturnità*, Σιγή, Σιωπή, actus tacendi, ſilentium. *Cic. l. 1. Fam. ep. 5.* Sed noſti hominis tarditatem, & taciturnitatem. *Id. Att. l. 7. ep. 8.* Suſpicionem mihi majorem tua taciturnitas attulerat.

Taciturnus, a, um, *taciturno*, Ger. *ſtill*, Gal. *taciturne*, Hiſp. *taciturno*, Σιγηλός, Σιγηρός, Σιωπηλός, qui natura ſua ſole tacet, qui paucorum eſt verborum, & minime garrulus. *Cic. pro Sext. c. 9.* Quia triſtem ſemper, quia taciturnum, quia ſubhorridum, atque incultum videbant. *Horat. l. 2. ep. 2. v. 83.* Ingenium ſtatua taciturnius. ¶ Translata ſumitur pro quieto, in quo nullus auditur ſtrepitus. *Horat. lib. 3. ode 29.* Caretque Ripa vagis taciturna ventis. ¶ Superlat. *Plaut. Curc. 1. 1. 20.* Vales ne oſtium? PH. Belliſſimum hercle vidi, & taciturniſſimum.

Tacitus, a, um, *tacito*, Germ. *ſtillſchweigend*, Gall. *tacite*, *quoy*, Hiſp. *tacito*, Σιωπῶν, qui tacet. *Cic. 4. Ver. c. 73.* Cum id quoque conſtabit, vos jam me tacito intelligetis. ¶ Tacitum os alicui præbere, eſt nihil prorſus reſpondere. *Cic. 1. Ver.* Qui teſtes priore actione interrogare nolueris, & iis tacitum os præbere malueris, &c. ¶ Aliquando paſſive ſumitur, pro eo, quod tacetur. *Virg. 6. Æn.* Quis te, magne Cato, tacitum, aut te Coſſe, relinquat? *Cic. l. 3. Fam. ep. 8.* Sed prima duo capita epiſtolæ tuæ tacita mihi quodammodo relinquenda ſunt. ¶ Tacitæ induciæ ſunt, quæ verbis non exprimuntur. *Liv. l. 2.* Interceſſere pauci dies, veluti tacitis induciis utrinque quiete ſumpta. ¶ Tacitum ferre aliquid dicitur is, de quo tacetur aliquid, quod taceri maxime cupis. *Liv. l. 3. c. 45.* Ferro hinc tibi ſummovendus ſum, Appi, ut tacitum feras, quod celari vis. *Cic. Att. l. 2. ep. 3.* Cætera ſi reprehenderis, non tacitum feres. *non la porterai ſuori ſenzachè io me riſenta.* ¶ Metonymice ponitur pro eo, quod tacere facit, vel cum taciturnitate conjunctum eſt. *Cic. pro Cluent.* Vocat me alio jamdudum tacita veſtra expectatio. *Liv. l. 1.* Sed ſilentium triſte, ac tacita mæſtitia ita defixit omnium animos. ¶ Tranſlate ſumitur pro quieto, quod ſine ſtrepitu fit. *Ovid l. 6. Faſt.* Taciti ſque ſeneſcimus annis. h. e. qui fluunt abſque eo quod ſentiamus. *Stat. 1. Sylv. 2.* Timide primum veſtigia jungit Acceſſu tacito. ¶ Item pro occulto. *Cicer. Attic. lib. 4. epiſt. 16.* Senatus decrevit, ut tacitum judicium ante comitia fieret.

Tacitus, prænomine Cornelius, Orator clariſſimus, æqualis, ac familiaris Plinii Junioris, ſub Veſpaſiano, Domitiano, Nerva, Trajano, Hadriano. A Veſpaſiano, & aliis ad honores evectus eſt, Galliæ Belgicæ rationes procuravit. Hiſtoriam Principum conſcripſit ab Auguſto uſque ad Hadrianum, quæ ad nos haud integra pervenit. Scripſit & de claris Oratoribus. præterea vitam Agricolæ ſoceri ſui. Scripſit quoque de moribus, ac ſitu Germanorum: atque hæc omnia ſtilo ſublimi, preſſo, arguto, & ſententioſo. *Flavius Vopiſcus* tradit hunc auctorem tanquam e ſuis progenitoribus, Tacitum Imp. quotannis decies deſcribi, ne liber periret, eumque in omnibus bibliothecis apponi juſſiſſe.

Tactilis, & le, o. 3. quod tangi poteſt. *Lucr. lib. 5. verſ. 159.* Tactile nil nobis quod ſit, contingere debet.

Tactio, onis, f. *toccamento*, Ἁφή, actus tangendi. *Cicer. 4. Tuſc. c. 9.* Et qualis eſt hæc aurium, tales ſunt oculorum, & tactionum, & odorationum, & ſaporum. *Plaut. Aulul. 4. 10. 14.* Quid tibi ergo meam me invito tactio eſt? h. e. quid meam rem tangis?

Tactus, us, m. *tatto*, Ger. *berurung*, Gal. *touchement*, Hiſp. *tocho*, Ἁφή, tangendi actus. *Virg. 2. Æn.* Tactuque innoxia molli Lambere flamma comas. ¶ Tactus item eſt unus ex quinque corporis ſenſibus a cerebro per nervos in totum corpus diffuſus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 56.* Tactus in toto corpore æquabiliter fuſus eſt, ut omnes ictus, omneſque nimios & frigoris, & caloris appulſus ſentire poſſimus. *Plin. lib. 10. c. 69.* Ex ſenſibus ante cætera homini tactus, deinde guſtus; reliquis ſuperatur a multis.

Tactus, a, um, *toccato*, Ἀθιγμένος, partic. a tangor. *Cic. pro Cæc. c. 13.* Verum ita eſt, ut dicis, ta dejectum debeo intelligere, etiamſi tactus non ſis. *Id. poſt red. c. 3.* Tribuni ſanctiſſimum corpus non ſolum tactum, ac violatum manu, ſed etiam vulneratum ferro, confectumque vidiſtis. *Idem l. 2. de Orat. c. 50.* Illud tamen, quod & a Craſſo tactum eſt, *toccato brevemente*, *accennato*. *Manil. lib. 3. eleg. 55.* Tacta loqui, *coſe vere*, *e come toccate con mano*. ¶ Tactus de cœlo, idem eſt ac fulmine percuſſus. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Natæ ſtatua de cœlo tacta. *Plin. l. 36. c. 4.* Simulacrum e cœlo tactum. ¶ Tranſlate accipitur pro commoto, incitato. *Ovid. 4. Triſt. eleg. 5.* Tactus cupidine laudis.

Tæda, æ, f. *face*, *facella*, לפיד, Ger. *vallen*, *fakken*, Gal. *torche*, Hiſpan. *tea*, *hacha*, *dadiro*, fax ex arbore, quæ picem fert. Eſt a *δαΐς*, five *δαΐς*, quod facculam, vel lampadem ſignat. Ab accuſativo *δαΐδα* eſt tæda, ut ab *ἰδιώτης* dicimus *vel ἰδιωτικός*, unde *beſtanola* dicunt Latini. *Cæſ. lib. 3. B. G.* Magno vento, & ſecundo completas onerarias naves tæda, & pice, & ſtupa, reliquiſque rebus, quæ ſunt ad incendia, in Pompeianam claſſem immiſit. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 24.* Agitari, ac perterreri furiarum tædis ardentibus. ¶ Per Synecdochen Latini tædam uſurpant etiam pro ipſa arbore. *Juvenal. ſat. 12. v. 57.* I nunc, & ventis animam committe, dolato Confiſus ligno, digitis a morte remotus Quatuor, aut ſeptem, ſi ſit latiſſima tæda. h. e. tabula ex pinu, vel picea, ex qua navis componitur. Adde *Plin. l. 16. c. 10.* ¶ Per Metonymiam dicitur de morbo arborum, qui ex abundantia ſucci, & ubertate larga luxuriantis oritur proveniens. *Plin. l. 17. c. 24.* Aliquæ vero & obeſitate, ut omnia, quæ reſinam ferunt, nimia pinguedine in tædam mutantur. ¶ Item de nuptiis. Mos enim antiquorum erat, ut in nuptiis faces, & tædæ ſemper præirent, quod antea non niſi per noctem nubentes ducebantur a ſponſis, ut *Varro* inquit. *Virgil. 4. Æn. v. 18.* Si non pertæſum thalami, tædæque fuiſſet. *Sen. in Agam. v. 0. 259.* Nec regna ſocium ferre, nec tædæ ſciunt. *Stat. l. 1. Silv. 4.* Jungere tædas. ¶ Scribitur & *teda* ſine diphthongo.

Tædeſcit, ebat, *imperſ.* 3. idem quod tædet. *Minut. Fel. in Octav.* Quos prius tædeſcit impudicitiæ ſuæ, quam pudeſcit.

Tædet, ebat, tæſum eſt, imp. a *rincreſcere*, *infaſtidire*, קוץ, Ger. *verdruſſ haben*, Gal. *s'ennuier*, Hiſp. *enojarſe*, ὀχθῶ, *ἄχθομαι*, eſt tædium, ideſt ſatietatem, & faſtidium capere. Conſtruitur a parte anteriore cum genitivo, vel infinitivo, a poſteriore cum accuſativo, vel expreſſe, vel tacite. *Teren. Eun. 5. 5.* Et tædet, & amore ardeo. *Id. Phorm. 3. 2.* At enim tædet jam audire eadem millies. *Cic. Att. l. 5.* Quid quæris? tædet omnes nos vitæ. *Idem 2. Verr.* Quos libidinis, infamiæque ſuæ neque pudeat, neque tædeat. *Plaut. Moſtel. 1. 4. 5.* Cenavit, ſermoniſque tæſum eſt. Alii leg. *pertæſum*, quod certe eſt uſitatius. ¶ Reperitur etiam præteritum *tæduit*. *Sidon. l. 8. epiſt. 15.* Cœperam ſcribere, ſed operis arrepti ſaſce perſpecto tæduit inchoaſſe.

Tædifer, a, um, *ch'a ſaſco*, qui tædam fert. Tædifera Dea eſt Ceres, quæ dicitur tædas ad ignem Ætnæ inflammaſſe, cum inveſtigare vellet filiam Proſerpinam a Plutone raptam. cujus etiam ſacra nocte fiebant, in quibus Sacerdotes Deam imitati faces deferebant. *Ovid. 2. epiſt. verſ. 41.* Et per tædiferæ myſtica ſacra Deæ.

Tædio, as, a. 1. *tediarſi*, tædio afficior, faſtidio. *Lamprid. in Alexand. Severo, cap. 29.* Si neceſſitas cogeret, ante lucem actitare operam dabat, & in longam horam producebat, neque unquam tædiavit, aut moroſus, aut iratus reſedit. Adde *Veget. lib. 3. rei veterin. cap. 2.* ¶ *Iſaaci Caſauboni* judicio verbum hoc elegantiſſimum eſt, at noſtro corruptam potius Latinitatem ſapit.

Tædioſe, adv. Tribuitur *Apul. de Deo Socrat.* ſed varia ibi lectio.

Tædioſus, a, um, *tedioſo*, quod tædii plenum eſt. *Firmic. l. 1. c. 3.* Ille inviſos longam, ac tædioſam lucis ſuſtinet ſarcinam.

Tædium, ii, n. *tedio*, *faſtidio*, *noia*, נקט, Ger. *verdruſſ*, Gal. *ennuy*, Hiſp. *enojo*, *ὄκνος*, *ἄχθος*, *ἄση*, faſtidium, ſatietas. *Ovid. 9. Met.* Nec tædia cœpti Ulla mei capiam. *Juven. ſat. 7.* Tædia tunc ſubeunt animos. *Quintil. l. 2. c. 12.* Lectionis tædium vicibus levare. *Liv. l. 34. c. 34.* Tædium afferre. *Id. l. 8. c. 2.* Cepit eum tædium belli. *Plin. l. 30. c. 15.* Tædium adducere.

Tædulus, a, um. *Feſt.* Tædulum antiqui interdum pro faſtidioſo, interdum quod omnibus tædio eſſet, ponere ſoliti ſunt.

Tænarides, æ, m. qui eſt ex Laconia. *Ovid. 10. Metam. verſ. 183.* Tollere Tænarides orbem properabat. Loquitur Ovidius de Hyacintho ab Apolline adamato.

Tænaris, idis, adject. f. ad Tænarum, ſeu Laconiam pertinens. *Ovid. Heroid. epiſt. 17. v. 6.* Excepit portu Tænaris ora ſuo.

Tænarius, a, um, adject. ad Tænarum pertinens, item Lacedæmonius. *Virg. 4. Georg. v. 467.* Tænarias etiam fauces, alta oſtia Ditis. *Plin. l. 36. c. 22.* Tænarius lapis. *h. e.* qui circa Tænarum promontorium effoditur. *Ovid. Heroid. epiſt. 13. v. 45.* Tænariæ faciem culpaſſe maritæ, *h. e.* Helenæ Menelai Lacedæmoniorum regis uxoris.

Tænarus, i, f. & Tænarum, i, n. *Ταίναρος*, & *Ταίναρον*, *Capo di Matapan*, alias, *Capo Maina*, promontorium Peloponneſi in Laconia, dividens ſinum Meſſeniacum a Laconico, cum oppido cognomine, aliquantum tamen diſtante, quod hodie dicitur *Maina*, & *Capo delle Quaglie* copia coturnicum, quæ illic eſt. Hoc loco ſpecus horrendum, & profundiſſimo hiatu cernitur: propter quod ibi deſcenſum eſſe ad inferna olim exiſtimatum eſt, fabulanturque Poetæ hac extractum Canem Cerberum ab Hercule fuiſſe, ut eſt apud *Senec. in Herc. Fur. verſ. 806. & ſeqq.* Quare Poetice interdum pro ipſis Inferis ponitur. Celebre etiam fuit viridi marmore, quod Tænarius lapis a *Plinio* dicitur. *Plin. l. 4. cap. 5.* Oppida (Laconiæ) Tænarum, Amyclæ, Pheræ, Leuctra. *Lucan. lib. 9. v. 36.* Doridaque Maleam, & apertam Tænaron umbris, Inde Cythera petit. *Horat. lib. 1. od. 34.* Styx, & inviſi horrida Tænari ſedes.

Tænia, æ, f. *tænia*, faſcia, & ſpeciatim vitta, infula, item vittæ extremitas. *Feſtus ita ſcribit:* Tænias Græcam vocem ſic interpretatur Verrius, ut dicat ornamentum eſſe laneum capitis honorati, ut ſit apud *Cæcilium* in *Androgyno*, Sepulcrum plenum tæniarum. *Et alias*, Dum tæniam, qui vulnus vinciret, petit. *Ennius in Alexandro*, Volans de cœlo cum corona, & tæniis. *Attius in Neoptolemo*. Decorare eſt ſatius, quam urbem tæniis. Hæc *Feſt.* Sed in primo Cæcilii verſu non accipitur pro capitis ornamento, verum pro faſciis, quibus mortui involvi ſolent a Græcis, quas ipſi *ταινίας* appellant. Palliatam enim comœdiam, non togatam ſcripſit. Cæterum ſi Romano more interpreteris, coronæ ſepulcrales intelliguntur, & ita locum habebit ſententia *Verrii*. Ad ſepulchra enim lanæ cum frondibus, atque floribus afferebantur. *Joſ. Scal. Caſtig. ad Feſt.* Græce eſt *ταινία*, quod a *τείνω*, *extendo*, a *τείνω*, *tendo*. *Virg. 5. Æn.* Puniceis ibant evincti tempora tæniis. Ita *Voſſius* legit. Pes ultimus ſpondæus eſt per Synæreſin. Alii legunt *tænis*, & dicunt eſſe a *tæna*, non a *tænia*, nam & *tæna*, & *tænia* dici, teſtatur *Serv.* Id. *lib. 7.* Fit tortile collo Aurum, ingens coluber, fit longæ tænia vittæ. *Plin. l. 13. c. 12. de charta:* Deprehenditur & lentigo oculis, ſed interea mediis glutinamentis tænia, fungo, papyro bibula, vix niſi litera fundente ſe, tantum ineſt fraudis. ¶ Tænias præterea dicimus lapides ſub aquis candicantes in longum porrectos, a faſciarum ſimilitudine. *Plin. in Præf. l. 3.* Frequentes quippe tæniæ candicantis vadi carinas terrent. ¶ Eſt & tænia, piſciculi genus, a gracilitate, & longitudine dictum, *tenia*. *Plin. lib. 32. cap. 7.* Idem tæniæ jecur ſiccatum cum oleo cedrino permulctis pilis navium mentione. ¶ Item dicitur de lumbricis ventris, quod inſtar faſciarum ſint lati, ac longi. *Plin. lib. 11. cap. 33.* Sicut intra hominem tæniæ tricenum pedum, aliquando & plurium longitudine. ¶ In architectura tænia dicitur pars epiſtylii Dorici, in modum regulæ ducta, epiſtylio ſub triglyphis adpacta, & triglyphis ipſis perpetuam quodammodo baſim efficiens: hanc quidam Italice *liſta*, alii *tenente* appellant.

lant. Galli *plattebande*. *Vitruv. lib.* 4. *cap.* 3.

Tæniŏla, æ, f. *tæniolina*, parva tænia. *Colum. lib.* 11. *c.* 3. Ita ut radix ejus liquido fimo illita, & involuta tribus algæ tæniolis pangatur. h. e. quibuſdam quaſi faſciolis.

Tapocon, inquit *Feſt.* appellarunt Græci genus ſcribendi deorſum verſus, ut nunc dextrorſum ſcribimus.

Tæter, V. Teter.

Tagaſte, f. 1. Tagaſtha. Tagaſtenſe oppidum, *Tagaſta*, urbs Africæ, in Numidia, in mediis. in R. Algerii, & prov. Conſtantina, patria D. Auguſtini inter Hipponem Regium ad Bon. & Siccam Veneriam in Mer.

Tagax, acis, o. 3. furunculus, ab antiquo *tago*, quod idem eſt ac tango. Nempe ab ea tangendi ſignificatione, qua pro furari accipitur. *Feſt.* Tagax, furunculus, a tangendo dictus, cujus vocabuli Lucilius meminit: Et mutonis manum perſcribere poſſe tagacem. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 3. Quæſtor levis, libidinoſus, tagax. Sic eum locum corrigit *Caſaubon*: Alii leg. *fugax*.

Tagenia, orum, n. piſces quidam, qui *ταγήνισται* Græce appellantur. *Plaut. in fragm. Feſt. in Nænia*. Bonam maritam, & umarum, & tagenia. Vide *Athenæum*.

Tages, is, m. 3. *Τάγης*, filius Terræ, vel, ut aliis placet, filius Genii, & nepos Jovis, qui Etruriæ populos haruſpicinam traditur docuiſſe. *Feſt.* Tages nomine, Genii filius, nepos Jovis, puer dicitur diſciplinam aruſpicii dediſſe duodecim populis Etruriæ. *Ovid.* 15. *Met. v.* 558. Indigenæ dixere Tagem, qui primus Etruſcam Edocuit gentem caſus aperire futuros. V. *Cicer. lib.* 2. *de Divin. c.* 23.

Tago, is, a. 3. idem ac tango, apud vet. ut *frago* dixere pro *frango*. *Pacuv. apud Feſt.* Ut ego, ſi quis me tagit, & tagam.

Tagrus, m. 2. Tagus, *Monte di Sintra*, mons Luſitaniæ, apud oſtia Tagi fl. apud Caſcajum opp. & Sintram. Ibi equas vento concipere tradunt *Varro*, & *Columella*. Aliis eſt *Monte Junto*.

Tagus, m. 2. inc. *Tajo*, Ital. *Tago*, Gal. *Tage*, fl. Hiſpaniæ. Oritur in Caſtella nova, & in ipſo limite Aragoniæ, prope fontes Suſuronis, & Turiæ, deinde per Caſtellam novam fluens, auctus aliquot fluviis minoris notæ, juxta Toletum, & Taluveram labitur: hinc rigatis Norba, Cæſarea, & aliquot oppidis Extremaduræ prov. per Portugalliam fluit, ubi receptis aliquot fluviis, æſtuarium amplum efficit, & infra Ulyſſiponem Oceano miſcetur. Auraas arenas trahit. Circa hunc fluvium, ſi *Plinio* credimus, equæ flanti Favonio obverſæ animalem ſpiritum concipiunt, equoſque gignunt perniciſſimos, ſed qui tertium vitæ annum non excedant. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 15. auriferi ripa beata Tagi.

Talaionides, æ, m. Adraſtus Talai filius. *Stat. Theb.* 5. *v.* 18. Dux Talaionides.

Talaon, onis, m. 3. ſive Talaus, i, m. 2. *Ταλαός*, filius Jaſii, nepos Abantis, frater Amphionis, & Atalantæ, qui Argis regnavit. Filios habuit Eurydicem, Phlegeum, Adraſtum. *Ovid. in Ibin*: Quam Talai, Tyndaraique gener. *idest* Orpheus, qui duxit Eurydicen filiam Talai, & Menelaus, qui Helenam filiam Tyndari.

Talaria, ium, n. pl. *τὰ πέδιλα*, calceamenta alata, qualia Mercurio tribuuntur, a *talis*, quia talis annectebantur. *Virg.* 4. *Æn.* Pedibus talaria nectit Aurea. ¶ *Talaria induere*, proverbialis Allegoria, pro eo, quod eſt fugam adornare, quaſique vel alia quopiam avolare. *Cic. Att. lib.* 14. *epiſt.* 21. Nemo eſt iſtorum, qui otium non timeat: quare talaria induamus. ¶ Talaria quoque dicuntur quæcunque ad talos ſpectant, ut tumores, quos in talis generat podagra. *Senec. epiſt.* 54. Dubio, & incipiente morbo quæritur nomen, qui ut cœperit talaria intendere, neceſſe eſt fateri podagram.

Talāris, & re, o. 3. *ποδήρης*, quod ad talos pertinet, ut *Veſtis talaris*, quæ ad talos uſque deſcendit. *Cic.* 7. *Verr. c.* 33. Stetit ſoleatus Prætor Populi Romani cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus, in litore. ¶ Talaris ludus, eſt ludus talorum. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Ipſam fori ſanctitatem ludorum talarium licentia ſolvere.

Talarius, a, um, *ἀστραγαλωτός*, quod pertinet ad talos, ut *Talarius ludus*, ideſt ludus talorum. *Cic.* 1. *Offic. c.* 42. Adde his, ſi placet, unguentarios, ſaltatores, totumque ludum talarium. ¶ Lex talaria erat de talorum ludo vetita, & ſine fraude exercendo in conviviis, cum talorum jactu convivii magiſtrum ſortiebantur. Hinc ambiguus apud *Plaut. Mil.* 2. 2. *in princ.* cum Periplectomenes juſſiſſet, talos defringi omnibus, quicunque in ſuas tegulas aſcendiſſent: atque adeo, inquit, ut ne legi fraudem faciant talariæ, accuratote, ut ſine talis domi agitent convivium. Ubi & ad talos pedis confractos, & ad luſorios lepide alludit.

Talasio, ſeu Talaſſio, onis, m. vel Talaſſius, i, ſeu Talaſſios, ii, vox quædam, qua apud Romanos ſponſa ſponſi domum ingrediente magna voce clamabatur, quemadmodum in itinere tres illi prætextati pueri, a quibus deducebatur, reſpondentibus viciſſim pueris puelliſque, clare voce concinebant, *Hymen*, *o Hymenæe*. *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. C. R. c.* 9. Quidam Lexicographi dicunt, Talaſſionem apud Romanos carmen nuptiale fuiſſe, & Deum ipſum nuptiarum præſidem, quem Græci vocent Hymenæum. Ab aliis ſcriptum eſt, fuiſſe Deum virginitatis. De nominis cauſa ſic *Liv. l.* 1. quo loco *de raptu Sabinarum virginum tractat*: Unam longe ante alias ſpecie, ac pulchritudine inſignem a globo Talaſſii cujuſdam raptam ferunt, multiſque ſciſcitantibus, cuinam eam ferrent, identidem, nequis eam violaret, Talaſſio ferri clamitatum: inde nuptialem hanc vocem factam. At *Servius* ea de re ſic ſcribit, *ad* 1. *Æn.* Hinc etiam apud Romanos Talaſſio invocatur. Cum enim in raptu Sabinarum Plebejus quidam raptam pulcherrimam duceret, ne ab aliis auferretur ab aliis, Talaſſionis eam ducis nobilis eſſe ſimulavit: cujus nomine fuit puellæ tuta virginitas. Non abſimilem hiſtoriam narrat *Plutarch. in Romulo*, & *Quæſt. Rom.* Sed in his alteram quoque adducit nominis cauſam, ut nempe ſit a lanificio, quia Græci τὰς ταλάρους, hoc eſt calathos, ſive quaſillos, quibus lana continetur, ταλάσια quoque appellarent: in nuptiis autem eam vocem uſurpatam, ut novæ nuptæ ad opera, & labores, ac lanificia imprimis excitarentur. Eadem *Varronis* ſententia fuit, & *Feſti*. Ab antiquis omnibus recedit in *Originibus ſuis Becmanus*. Cenſet enim, quia ſalſedo ſtimulet Venerem, unde & Venus e mari orta fingitur, hinc Talaſionem, ſeu Talaſſionem, vel potius Thalaſſionem appellatum a θάλασσα, hoc eſt mare. *Martial. l.* 1. *ep.* 36. Quid ſi me jubeas Talaſſionem Verbis dicere non Talaſſionis? *Id. l.* 12. *epigr.* 42. Nec tua defuerunt verba, Talaſſe, tibi. *Catul. carm.* 72. Lubet jam ſervire Talaſſio.

Talaus, V. Talaon.

Talĕa, æ, f. *taglia*, *piantone*, ..., Ger. *zweig*, Gal. *ſcion*, *plantal*, Hiſp. *eſtaca para plantar*, ξυλάριον, θαλία, θάλλος, id, quod ab arbore ceciditur, ut in ſolo depangatur, ac plantetur, ſurculus præciſus ex utraque parte, ut in terra inſeratur, quemadmodum illud, quod inſeritur ramo, calamus, & teſſera, ſeu teſſella vocatur. Præciſis enim lignis vel pedali, vel ſubtali magnitudine nonnullæ arbores ſeruntur. *Non. c.* 4. *n.* 473. exponit ſciſſiones lignorum, vel præſegmina. *Varr. l.* 1. *de R. R. c.* 40. Demum in oleaginis ſeminibus arboris videndum, ut ſit de tenero ramo ex utraque parte æquabiliter præciſum, quas alii clavolas, alii taleas appellant. *Plin. l.* 17. *c.* 17. Myrtus & taleis ſeritur, morus talea tantum; quoniam ramo eum ſeri religio fulgurum prohibet. Quapropter de taleatum ſatu nunc dicendum eſt. Servandum in eo ante omnia, ut taleæ ex feracibus fiant arboribus, ne curvæ, ne ſcabræ, aut bifurcæ, neve tenuiores, quam ut manum impleant, ne minores pedalibus, ut illibato cortice, atque ut ſectura inferior ponatur ſemper, & quod erit ab radice, accumuleturque germinatio terra, donec robur planta capiat. Hæc *Plin.* ¶ Aſſumitur etiam pro ſude ſeu palo oblongo. *Caſ. l.* 7. *B. G. c.* 73. Ante hæc taleæ pedem longæ ferreis hamis infixis totæ in terram defodiebantur. ¶ In Architectura taleæ ſunt graciliores trabes, quibus murorum compages intus connectitur. Ita vero dicuntur, quia talearum inſtar ſuos recte, & ſeratas. *Vitruv. lib.* 1. *c.* 5.

Talentarius, a, um, adject. a *talentum*. Talentariæ baliſtæ dicuntur, quæ pondera jaciunt pondere talenti, h. e. 60. librarum. *Siſen. apud Non. c.* 18. *n.* 22. Baliſtas quatuor talentarias.

Talentum, i, n. *talento*, ככר, Germ. *talent*, Gall. *talent*, Hiſp. *talento*, τάλαντον, nummus imaginarius apud veteres, qui continebat ſexaginta minas, ſeu libras, h. e. ſex millia drachmarum, ſive denariorum. Si ad pecuniæ Venetæ æſtimationem redigas, valebat fere mille ducatos argenteos. Nam drachma Attica ejuſdem valoris fuit, ac denarius Romanus: denarius autem idem fere erat, ac libella Veneta. Ex uncia enim argenti olim Romæ ſeptem procudere denarios, deinde octo ferire cœperunt. Secundum monetam Gallicam valebat ſexcentos coronatos, ſingulis coronatis ſolidis Turonenſibus triginta quinque æſtimatis, ut *Budæus*, & alii *Scriptores Galli* tradidere. *Cic.* 5. *Tuſc.* Cum legati ab Alexandro quinquaginta ei talenta attuliſſent, quæ erat pecunia temporibus illis, Athenis præſertim, maxima. ¶ Porro plura talentorum genera fuere ſecundum gentium varietatem, *Atticum*, *Æginæticum*, *Euboicum*, *Hebraicum*, *Babylonicum*, *Ptolemaicum*, *Syrium*, *Tyrium*, *Antiochenum*, &c. Hæc talenta in hoc inter ſe conveniebant, quod omnia ex ſexaginta ſui generis minis conflarent, ſed omnia fere inter ſe diverſa erant pondere, & pretio, quod minæ illæ in quibuſdam civitatibus majores erant, in aliis minores, quæ ſimiliter minarum diverſitas ex varietate drachmarum nata eſt, quæ apud alios populos majoris erant pretii, & ponderis, quam apud alios. Talentum Atticum continebat ſexaginta minas Atticas, ſeu ſex millia Atticarum drachmarum. *Rhemnius Fannius*: Cecropium ſupereſt poſt hæc docuiſſe talentum Sexaginta minas ſeu ſex, ſeu millia drachmas. Quod ſummum doctis perhibetur pondus Athenis. ¶ Fuit & alterum talenti Attici genus, quod talentum magnum vocant, quod ad minus talentum ſeſquitertii habebat proportionem. Nam cum talentum minus ſexaginta tantum haberet minas, magnum talentum minas habebat octoginta. Utrunque autem talenti genus Atticum erat. Neque mirum videri debet, Athenienſes duplici talento fuiſſe uſos, cum etiam duplex apud eos fuerit mina, major, & minor, quæ eandem inter ſe proportionem habebant, quam talentum majus, & minus. Erat enim mina Attica major centum drachmarum, cum minor ſeptuagintaquinque tantum haberet drachmas. Antiqui etiam Græci uſi ſunt talento centum, & viginti minarum, teſte *Voſſio*. Denique Athenienſibus in uſu fuit etiam talentum minarum triginta, ut idem *Voſſius* tradit. *Talentum Æginæticum* erat centum minarum Atticarum, ſeu decem millia drachmarum Atticarum. Habebat enim ſe talentum Atticum ad Æginæticum ut 3. ad 5. *Talentum Hebraicum* quintuplex fuit. Unumquodque autem dividebatur in millia ſiclos, qui quidem ſicli in quintuplici fuere differentia. Siclus duas drachmas valebat. *Talentum publicum minus* tantundem valebat, ac Talentum Atticum. *Talentum ſacrarii* Hebræis erat altera parte majus, quam Atticum, ideſt valebat 120. minas, ſeu duodecim millia drachmarum. Ac fuit hoc talentum omnium longe antiquiſſimum, quo & Abrahami, Iſaaci, & Jacobi tempore Hebræi utebantur, quanquam necdum ſacrarii talentum dici potuerit. Imo, ut diximus, & antiquis Græcis hujuſmodi talentum in uſu fuit, quod ex *Dionyſio Halicarnaſſenſi*, *Vitruvio*, & *Heſychio* probari poteſt. *Talentum regium*, hoc eſt quo Judæi ſub Regibus uſi ſunt, habuit ſe ad talentum ſacrarii, ut dodrans ad aſſem, hoc eſt ut novem ad duodecim: continebat enim nonaginta minas, ſeu novem millia drachmarum. *Talentum numiſmaticum*, prout *Suidas* in voce ἐβδᾶς vocat, ſe ad talentum Atticum habuit ut ſemiſſis, ad talentum vero ſacrarii ut quadrans, ſive tres unciæ. Valuit igitur triginta minas, ſeu tria millia drachmarum. *Voſſius* ſcripſit, hoc talentum fuiſſe ad talentum ſacrarii ut uncium. Athenienſibus quoque, ut ſupra diximus, in uſu fuit. *Talentum publicum majus* ad ſacrarii talentum ſe habuit, ut dextans ad aſſem, h. e. ut decem ad duodecim, valuit enim centum minas Atticas, ſeu decem millia drachmarum. *Talentum Babylonium* fuit ſeptuaginta Atticarum minarum, ſeu ſeptem millium drachmarum, eoque ſe ad Hebraicum talentum ſacrarii habuit, ut ſeptunx ad aſſem. *Ælian. l.* 1. *c.* 22. *de var. hiſt.* ſcribit, talentum Babylonicum fuiſſe ſeptuaginta duarum minarum Atticarum, ideſt ſeptem millium, & ducentarum drachmarum: *Herodotus* vero ſcribit, fuiſſe ſeptuaginta minarum Euboicarum. *Euboicum talentum* fuit ſexaginta minarum Euboicarum, ſeu ſex millia drachmarum Euboicarum. Septuaginta minæ Euboicæ æſtimabantur ſeptuaginta duabus Atticis. Eadem proportio erat in drachmis, ſive denariis. Ex. gr. triginta quinque drachmæ Euboicæ triginta ſex drachmas Atticas valebant. Quare talentum Euboicum æſtimabatur drachmis Atticis centum, & ſeptuaginta ſupra ſex millia. *Syrium talentum* valebat drachmas Atticas mille & quingentas. *Feſt.* Talentorum non unum genus. Atticum eſt ſex millium denarium. Rhodium, & Ciſtophorum quatuor millium quingentorum denarium. Alexandrinum duodecim millium denarium. Neapolitanum ſex millium denarium. Syracuſanum trium millium denarium, &c. V. *Gronov. de pecun. vet. l.* 3. *c.* 3. ¶ Ceterum quoties apud Scriptores talenti mentio occurrit, niſi aliud addatur, de minore talento Attico fere intelligimus, quod fuit minarum ſexaginta, quæ quidem minæ ſingulæ drachmas Atticas centum continebant. *Virg.* 5. *Æn. v.* 248. Et argenti magnum dat ferre talentum.

Taleŏla, æ, f. ξυλάριον, parva talea. *Col. l.* 3. *c.* 17. Complures taleolas terræ mandaverunt.

Talia, æ, f. folliculus cepæ. *Feſtus*.

Talio, onis, f. *taglione*, *pena equivalente*, ἀντιπάθεια, æqualis retributio, vindicta, hoſtimentum. Sumitur in malam partem, & dicitur a *talis*, quod nempe aliquis tale quid patitur, quale fecit: e. g. ſi quis manum alicui amputavit, illi etiam manus amputatur, ſiquis alteri oculum eruit, ipſi quoque oculus eruitur. *Feſt.* Talionis mentionem fieri in duodecim ait Verrius, hoc modo. Si membrum rupſerit (alii corrigunt *rupſit*, vel *rupit*,) ni cum eo pacit, talio eſto. Neque id quid ſignificet, indicat. Puto, quia notum eſt. Permittit enim lex parem vindictam. *Plin. l.* 7. *c.* 54. Sicut in Cornelia familia nemo ante Syllam Dictatorem traditur crematus: idque voluiſſe, veritum talionem, eruto C. Marii cadavere. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Taliones illæ tuæ reciprocæ argutiores profecto, quam veriores fuerunt.

Talipĕdo, as, a. 1. *ſcappucciare*, *ſdrucciolare*, ἀσταθέω, pedibus vacillo, & quaſi ſupra talos inſiſto. *Feſt.* Talipedare antiqui dicebant pro vacillare pedibus laſſitudine, quaſi trahat pedes, ut talis videatur inſiſtere, aut identidem tollere pedes. *Lucr. l.* 3. *v.* 503. Tum quaſi talipedans primum conſurgit. Alii leg. *vacillans*.

Talis, & le, o. 3. *tale*, כזה, Germ. *ſolch*, Gal. *tel*, Hiſp. *tal*, τοιοῦτος, hujuſmodi, ejus generis. *Virg.* 1. *Æn.* Haud equidem tali me dignor honore. *Cic.* 2. *Off. c.* 13. Quales ſumus, tales eſſe videamur. *Id. pro Quint. c.* 13 Tot, taleſque viri. *Id. Fam.* 15. *ep.* 4. Tale, ac tantum juſjurandum. *Id. Att.* 16. *ep.* 8. Tale aliquid putavi fore, *qualche coſa di ſimile*. *Id.* 2. *Leg. c.* 5. Talibus quibuſdam argumentis docent, *con tali*, *e ſimili argomenti*. *Liv. l.* 5. *c.* 2. Tale quid dictum referre. ¶ Jungitur eleganter cum particulis, *ac*, *atque*, *ut*, *qui*. *Cic. in Vatin. c.* 4. Honos talis paucis eſt delatus, ac mihi. *Id.* 1. *Off. c.* 26. Tales enim tunc nos eſſe putamus, ut jure laudemur. *Id. Fam.* 10. *ep.* 6. Talem te eſſe oportet, qui te ab impiorum ſocietate ſejungas. *Ter. Phorm.* 5. 8. 39. Tali, atque hic eſt, infortunio.

Taliſcumque, lecumque, idem ac talis. *Auctor. Priapeor. carm.* 13. Taliacumque puer dominus florentis agelli Impoſuit menſæ, nude Priape, tuæ. V. integrum epigramma.

Taliter, adv. *talmente*, כזאת, Germ. *ſolcher geſtalt*, Gall. *tellement*, Hiſp. *en tal manera*, τοιῶσδε, tali modo. *Cic. Att. l.* 13. Etenim adhuc nemini taliter liſere. Alii rectius leg. *aliter*. *Plin. l.* 33. *c.* 11. Nec cameras ante cum taliter adornari mos fuit. Adde *Martial. l.* 5. *epigr.* 7.

Digitized by Google

Talitrum, i, n. *buffetto*, κονδυλισμός, ictus digiti altero digito contorti, & vibrati. *Sueton. in Tiber. c.* 68. Articulis ita firmis, ut caput pueri, vel etiam adoleſcentis talitro vulneraret.

Talla, vel Thalla, æ, f. cortex ſeu folliculus cæpæ. *Lucil. apud Non. c. 3. n.* 67. Lacrymoſæque ordine tallæ.

Talpa, æ, f. & m. *talpa*, תנשמת, Ger. *maulvvurff*, Gal. *taupe*, Hiſp. *topo*, ἀσπάλαξ, animal muri ſimile, nigri coloris, captum oculis, quod arva, & hortos ſuffodit. *Virg. 1. Georg. v.* 183. Aut oculis capti fodere cubilia talpæ. Ubi *Servius*: mutavit genus, nam hæc talpa dicitur. *Cic. 4. Acad. c.* 25. Quid? talpam num deſiderare lumen putas?

Talpānus, a, um, adject. Talpana vitis, apud *Plin. l. 14. c.* 3. fortaſſe dicta eſt, quia muſtum colore talpæ fert.

Talpīnus, a, um, *di talpa*, ad talpam pertinens. *Caſſiodor. l. 9. Variar. ep.* 3. Talpinum animal imitantes itinera fodiunt, quæ nullis ante patuerunt.

Talthybius, m. 2. Ταλθύβιος, præco Agamemnonis in Græcorum exercitu, qui una cum Eurybate ab Agamemnone miſſus eſt ad Achillis caſtra, ut Briſeidem ab eo abduceret. *Ovid. in ep. Briſeid. 3. v.* 6. Nam ſimul Eurybatesque, Talthybiuſque vocarunt, Eurybati data ſum, Talthybioque comes.

Talus, i, m. prænomen apud Sabinos. *Feſt.* Talus in Sabinorum nominibus prænominis loco videtur fuiſſe.

Talus, li, m. *tallone*, עקב, Ger. *die verſen*, Gal. *talon*, Hiſ. *carnicol*, ἀστράγαλος, os in articulo pedis animalium biſulcorum, extuberans, concava vertebra ligatum, quadratum forma, altera parte concavum, altera fere planum. Tali proprie homini non ſunt, neque animalibus digitos, aut ſolidas habentibus ungulas, ſed tantum (ut diximus) biſulcis. *Plin. l. 11. c.* 46. Talos aſinus Indicus unus ſolipedum habet. Hominem qui exiſtimarunt habere, facile convicti. Lynx tantum digitos habentium ſimile quidam talo habet. Leo etiamnum tortuoſius. Talus autem rectus eſt in articulo pedis ventre eminens, concava in vertebra ligatus. Hæc *Plin.* ¶ Per Catachreſim tamen talos quoque in homine dicimus pro ima parte cruris. *Cic. pro Cluent. c.* 40. Purpura uſque ad talos demiſſa. *Horat. l. 1. ep.* 2. talos a vertice pulcher ad imos, *da capo a piedi*. Tranſlate *Id. l. 2. epiſt. 1. v.* 176. cadat, an recto ſtet fabula talo. h. e. placeat, an explodatur; ducta a talo pedis tranſlatione. *Perſ. ſat. 5. verſ.* 103. recto vivere talo, h. e. celſo, & erecto gradu in via virtutis incedere, honeſte vivere. ¶ Tali item dicebantur oſſicula quædam quadrilatera, quibus olim ludebant, quæ ſimiliter Græcis *aſtragali* vocabantur. Differebant a cubis, ſive teſſeris, quia teſſeræ latera ſex habebant, tali quatuor duntaxat. Etſi enim ſex eſſent tali latera, tamen quatuor tantum in uſu ludentium erant. Nam duo erant ita incurva, ut illis talus vix poſſet conſiſtere. Proinde ſcientum, in talo binarium, & quinarium, qui duo numeri ſunt in teſſeris appoſiti, deſiderari. Talis autem quatuor ludebant, eoſque conjiciebant fere in orcam, ſeu pyrgum, ſeu turriculam, unde agitati in abacum, ſeu tabulam luſoriam cadebant, ad evitandas hominum fraudes, qui ſubdola manu uti vellent. *Cic. de Sen.* Ex multis luſionibus nobis talos relinquant, & teſſeras. *Id. 3. de Or.* Ut ſi velim ego talis optime ludere, aut pilæ ſtudio tenear. *Id. 2. de Div.* Quid eſt tam incertum, quam talorum jactus? *Sen. in Apocolot.* Talos mittere. ¶ Ex tali partibus, præter incurvas, una *ſupina* dicebatur, & *ternio*, quæ ternarii vices obibat, altera *prona*, & *quaternio*, quæ quaternarii, tertia *Chius*, & κύων, idelt canis, vel canicula, quæ ſignificabat unitatem, quarta κῷος, & ἑξίτης, Latine *Cous*, & *ſenio*, quæ ſex continebat. Omnes autem caſus talorum ex conſuetudine ludentium annumerati quinque, & triginta erant, ut ait *Euſtathius*, nempe quatuor ſimplices eadem omnes latis, duodeviginti geminati, duodecim triplices, unus quadriformis, ultimus omnium, quippe quo nullus numeroſius accrevit. Quidam ex his a Diis, alii ab Heroibus, alii a claris hominibus, aut a meretricibus nomen accipiebant, nonnulli ab eventibus, qui cum laude, aut probro acciderant. Inter eos enim caſus quidam *Venus* dicebatur, aut *caſus Venereus*. Non enim Venus unius tali facies fuit, ut canis, & ſenio, ſed Venus dicebatur, quoties tali quatuor ita excidebant, ut diverſa eſſet omnibus facies: qui jactus inter trigintaquinque ultimus numerabatur, quod *Martialis* ſignificat *l.* 14. his verbis; Cum ſteterit nullus vultu tibi talus eodem, Munera me dices magna dediſſe tibi. Item caſus quidam erat, qui dicebatur *Steſichorius*, octonarium ſignificans, quod ſepulchrum Steſichori, quod erat in Himera urbe Siciliæ, octo fuerit angulorum. Item alius, qui *Euripidius*, qui quadraginta ſignificabat. Nam Euripides unus fuiſſe traditur e quadraginta Præfectis poſt triginta Tyrannos Athenis expulſos. Qui canem, ſive unitatem jecerat, nummum unum deponebat. Hinc damnoſus vocabatur. *Perſ. ſat. 3. verſ.* 40. Damnoſa canicula quantum raderet. Senio dexter, ſive felix erat, quia qui eum jecerat, quatuor nummos auferebat. Aliqui dicunt, ſenionem ſignificaviſſe quaternarium, quod qui jecerat duos ſeniones, ille quatuor nummos lucrabatur. *Perſ. ſat. 3. verſ.* 48. Quid dexter ſenio ferret, Scire erat in voto. Erat tamen & ludi quædam ratio, in qua ſenio æque damnoſus erat, atque canis. *Auguſt. in epiſt. ad Tib. apud Suet.* Talis enim jactatis, ut quiſque canem, aut ſenionem miſerat, in ſingulos talos ſingulos denarios conferebat in medium, quos tollebat univerſus, qui Venerem jecerat. ¶ Veneris jactus feliciſſimus erat. Nam qui Venerem jecerat, ſex nummos lucrifaciebat, & quicquid caniculæ jactu amiſiſſet. *Cic. 1. de Divin. c.* 13. Quatuor tali jacti caſu Venereum efficiunt. Num etiam centum Venereos, cccc. talos jeceris, caſu futuros putas? *Id. l. 2. c.* 59. Tamen nemo eſt, quin ſæpe jactans, Venereum aliquando jaciat, nonnunquam etiam iterum, ac tertium. *Propert. l. 4. eleg.* 9. Me quoque per talos Venerem quærente ſecundos, Semper damnoſi ſubſiluere canes. ¶ Talorum jactu Venereo, quod lætiſſimus foret, in compotatione principatum ſortiebantur veteres, ſeu, quod idem eſt, creabant Sympoſiarcham, ſeu Regem convivii, ſeu arbitrum bibendi. *Horat. lib. 1. od.* 4. Nec regna vini ſortiere talis. *Idem lib. 2. od.* 7. Quem Venus arbitrum dicet bibendi?

Tam, adv. *tanto*, Germ. *alſo*, Gall. *tant*, *ſi*, Hiſp. *tanto*, τοσοῦτον, tantum, adeo, ita. Fere cum nominibus poſitivis uſurpatur, ſubſequente, vel præcedente adverb. *quam*. *Cic. 1. de Orat.* Nemo Orator tam multa ne in Græcia quidem otio ſcripſit, quam multa ſunt noſtra. ¶ Uſurpatur etiam cum diminutivis. *Terent. Adelph. 2. 4.* 10. Tam ob parvulam rem. ¶ Interdum adverb. *quam* ſubintelligitur. *Cic. de Amic.* Nihil eſt enim tam naturæ aptum, tam conveniens ad res vel ſecundas, vel adverſas. ¶ Interdum pro adverb. *quam* adjungitur particula *atque*, vel *ut*, vel relativum *qui*, *quæ*, *quod*. *Plaut. Amph. 1. 1.* 287. Tam conſimilis eſt, atque ego. *Cicer. de Amic.* Quæ enim domus tam ſtabilis, quæ tam firma civitas eſt, quæ non odiis, atque diſſidiis funditus poſſit everti? *Id. 6. Famil. epiſt.* 1. Neque tam eramus amentes, ut exploiata nobis eſſet victoria. ¶ Repetitur etiam cum comparativis. *Cicer. pro Dejot.* Per dexteram te iſtam oro, iſtam, inquam, dexteram non tam in bellis & prœliis, quam in promiſſis & fide firmiorem. *Virgil. 7. Æneid. verſ.* 787. Tam magis illa fremens, & triſtibus effera flammis, Quam magis effuſo crudeſcunt ſanguine pugnæ. ¶ Item cum ſuperlativis. *Terent. Heaut. 5. 2.* 44. Namque adoleſcens quam minima in ſpe ſitus erit, Tam faciilime patris pacem in leges conficiet ſuas. ¶ Cum ſuperlativis etiam ſeparatim ſine adverb. *quam* reperitur. *Cicer. 12. Phil.* Nondum erat veſtris tam graviſſimis, tamque multis judiciis, ignominiiſque conciſus. ¶ Uſurpatur quoque cum nominibus ſubſtantivis. *Cicer. in Brut.* Utinam non tam fratri pietatem, quam patriæ præſtare voluiſſet. ¶ Item cum pronominibus. *Cicer. lib. 5. Famil. epiſt.* 2. Tam enim ſum amicus Reipublicæ, quam qui maxime. *Id. 13. Fam. epiſt.* 3. Tam mihi gratum id erit, quam quod gratiſſimum. ¶ Item cum verbis. *Cicer. 1. Offic.* Nihil eſt, quod tam deceat, quam in omni re gerenda, conſilioque capiendo ſervare conſtantiam. ¶ Item cum adverbiis. *Cic. 2. Ver.* Ecquis unquam tam palam de honore, tam vehementer de ſalute ſua contendit, quam ille, atque illius amici, ut ne hæc mihi delatio detur? ¶ Aliquando cum adverbiis ſuperlativis. *Salluſt. in Jugurt. cap.* 31. Quam quiſque peſſime fecit, tam maxime tutus eſt. ¶ Veteres etiam pro *tamen* uſi ſunt. *Nonius apud Feſtum*: Qui, ſi taceat, dum videat, tam etiam ſciat, quid ſcriptum ſit. *Titinnius ibid.* Quanquam ellis nihili, tam ſimul vobis conſului.

Tama, æ, f. genus tumoris. *Feſt.* Tama dicitur, cum labore viæ ſanguis in crura deſcendit, & tumorem facit. Lucilius, Inguen ne exiſtat, papulæ, tama, ne boa noxit.

Tamarci, m. 2. pop. Gallæciæ, per quos Tamaris fl. excurrit, in quorum peninſula Aræ Seſtianæ Auguſto dicatæ. *Plin. l. 4. c.* 21.

Tamarici fontes, tres fontes in Gallæcia, octonis pedibus diſtantes, & in unum alveum magno amne coeuntes, qui ſingulis diebus duodecies, & aliquando vicies ſiccantur. *Plin. l. 31. c.* 2.

Tamăris, m. 3. *Tamar*, *Tambre*, fl. Hiſpaniæ in Callaicis, ſive in Gallæcia, qui in Oceanum Atlanticum cadit prope opp. *Muros*.

Tamariſcus, i, f. idem quod Tamarix. *Pallad. in Novembr. tit.* 8. Apes ex tamariſci floribus mella conficiunt.

Tamaritæ, m. 1. pop. Aſiæ Hircanis finitimi, qui Bacchum ex India victorem redeuntem ſummo honore excipientes, illi ſacra tempore vindemiæ conſtituerunt, choreas circum torcularia muſto deſpumantia agentes.

Tamărix, icis, f. *tamarice*, μυρίκη, humilis frutex, Amerinæ ramis, folio anguſto, carnoſo, & fere pinnato, qui aliter myrica dicitur. Duo ejus ſunt genera, unum ſylveſtre, omnino ſterile, unde & infelix lignum appellatur: alterum fructiferum, quod in Ægypto altiſſimas æquat arbores, ramis ex herbaceo, fulcoque variegatis, lignoſo fructu, galla majore, in quo ſemen guſtu aſperum, ejuſdem effectus cum galla. *Lucan. l. 9. v.* 97. Et tamarix non læta comis. *Plin. l. 24. c.* 9. Myricen, quam & tamaricem vocat Lenæus, ſimilem ſcopis Amerinis dicit. *Et paulo poſt*: Vulgus infelicem arborem appellat, ut diximus, quoniam nihil ferat, nec feratur unquam. Corinthus, & quæ circa eſt regio, bryoniam vocat; ejuſque duo genera facit, ſylveſtrem plane ſterilem, alteram mitiorem. Hæc fert in Ægypto, Syriaque etiam abundanter lignoſum fructum, majorem galla, aſperum guſtu, quo Medici utuntur vice gallæ, & in compoſitionibus, quas antheras vocant. Hæc *Plin.*

Tamde, idem quod *tam* antique. *Lucil. apud Feſt.* Tamde mihi infeſtus, quam &c.

Tamen, *niente dimeno*, *nulladimeno*, *nondimeno*, *tuttavia*, *pure*, אך, Ger. *jedoch*, Gal. *neanmoins*, Hiſp. *empero*, ὅμως, μέντοι, nihilominus, conjunctio adverſativa. Reſpondet particulæ *quanquam*, *quamvis*, *licet*, *etſi*, *tametſi*, *etiamſi*. *Cic. 1. Offic.* Et quanquam omnis virtus nos ad ſe allicit, tamen juſtitia, & liberalitas id maxime efficit. *Id. l.* 3. Quod turpe eſt, id quamvis occultetur, tamen honeſtum fieri nullo modo poteſt. Adde *eund. Cic. ad Att. 9. ep. 9. pro Roſc. Amer. c.* 20. & *Fam 4. epiſt.* 12. ¶ Uſurpatur interdum ſine illis particulis. *Cic. Attic. l. 6. epiſt.* 2. Pro Appio nos hic omnia facimus, honeſte tamen. *Id. Attic. lib. 3. epiſt.* 2. Me quidam boni nuntii, non optimis tamen auctoribus, adhuc Theſſalonicæ tenebant. ¶ Interdum ponitur in principio orationis, ubi alteri reſpondetur, & ad aliam orationem referri poteſt. *Cic. 9. Fam. epiſt.* 19. Tamen a malitia non diſcedis. ¶ *Tamen ne*, & interdum ſolum *tamen* ponitur in interrogationibus. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 29. Tamen ne iſta tam abſurda defendes? *Id. Divin. Ver. c.* 6. Tamen his inviſiſſimis te offeres? tamen in aliena cauſa loquere? tamen eos defendes? &c. ¶ *Si tamen*, & *niſi tamen* ſervit correctioni. *Ovid. 3. Triſt. eleg. ult.* Nunc incorrectum populi pervenit in ora, In populi quidquam ſi tamen ore meum. *Plin. in Paneg. c.* 93. Ullam ne tibi pro beneficiis referre gratiam parem poſſumus, niſi tamen illam, ut ſemper nos meminerimus contraria fuiſſe? *Id. l. 8. epiſt.* 17. Parvulum differt, patiaris adverſa, an expectes; niſi quod tamen &c.

Tamenetſi, *benchè*, idem quod etiamſi, quamvis. *Pol. Aſin. ad Cicer. lib. 10. Famil. epiſt.* 33. Tamenetſi tantam calamitatem Reipub. quam tardiſſime audire optandum eſt. *Cic 3. de Orat. c. 42. ex poeta*: At Romanus homo, tamenetſi res bene geſta eſt, Corde ſuo trepidat. *Id. 5. Att. epiſt.* 17. Tamenetſi hoc te audire ex aliis malo.

Tames, m. 3. prom. Indiæ, inter Indum, & Gangem, quod Taurus M. attollit. *Mela l. 3. c.* 7.

Tametſi, *benchè*, *ſebbene*, *quantunque*, Germ. *obvvol*, Gal. *bien que*, Hiſp. *aunque*, καίπερ, καίτοι, εἰ καί, etſi, etiamſi, quamquam, quamvis. Factum eſt per ſyncopen ex *tamenetſi*. In principio periodi indicativo gaudet. *Cic. 4. Ver.* Id tametſi priore actione ex Heraclii Syracuſani teſtimonio cognoviſtis, tamen vobis alio loco demonſtrabitur. ¶ Cæteris in locis non reſpuit conjunctivum. *Teren. Eun. 2. 1.* 10. Memini, tametſi nullus moneas. ¶ Uſurpatur eleganter cum interrogatione. *Cic. 6. Ver.* Tametſi quæ eſt illa laudatio, cum laudator interrogatus lædat neceſſe eſt? ¶ Reperitur etiam pro tamen. *Terent. And. 5. 2.* 23. Ego jam te commotum reddam. D. Tametſi hoc verum eſt. Al. leg. *tamen etſi*.

Tamiăcus, a, um, adject. unde prædia tamiaca, h. e. poſſeſſiones propriæ patrimonii Principis, ita dictæ, quod earum reditus cellario Principis, quod proprie ταμεῖον dicitur, deputati eſſent: neque ſolum prædia, ſed coloni, & inquilini, & ſervi, qui in eis erant, tamiaci dicebantur. *leg. 1. & 2. Cod. de prædiis tamiac. &c.*

Taminĭa, vel Taminia uva, genus uvæ, acinos habens rubentes. *Plin. l. 23. c.* 1. Aſtaphis agria, ſive ſtaphis, quam uvam taminiam aliqui vocant falſo (ſuum enim genus habet) cauliculis nigris, foliis labruſcæ, fert folliculos verius, quam acinos, virides, ſimiles ciceri, in his nucleum triangulum. Matureſcit cum vindemia, nigreſcitque, cum taminiæ rubentes norimus acinos, ſciamuſque illam in apricis naſci, hanc non niſi in opacis.

Tamne? *tanto*? *a tal ſegno*? adeo ne? *Afran. apud Feſt.* Tamne arcula tua plena eſt aranearum?

Tanager, gri, m. *il Negro*, fl. Lucaniæ, qui oritur prope lacum Nigrum, in lim. Baſilicatæ prov. ad rad. Apennini, deinde in Bor. tendens, rigatis Atina, Auleta, aliiſque oppidulis, in Silarum fl. ſe exonerat, receptis prius aliquot fluviis minoribus, & nominatim *la Botta*, qui prope Picernum oritur. *Virg. 3. Georg. v.* 151.

Tanăgra, æ, f. *Anatoria*, oppidum Bœotiæ, ubi galli gallinacei naſcuntur ad prœlia aſſidua nobiles. *Plin. l. 10. c.* 21.

Tanagræus, a, um, adject. a Tanagra. *Stat. 9. Theb. v.* 745. Prima Tanagræum turbavit arundo Chorœbum.

Tanagrĭcus, a, um, adject. ad Tanagram pertinens, ut Tanagrici galli, apud *Var. l. 3. R. R. c.* 9. Tanagricum gallinarum genus, apud *Col. l. 8. c.* 2.

Tanăis, m. 3. inc. *Don*, Ital. *Tanai*, *la Tana*, fl. Sarmatiæ Europææ, in Moſcovia, antiquus limes inter Aſiam, & Europam. In Rezan Oſera oritur, ex lacu *Juvanoſuvo Lezoio*, & primum recta per Tartarorum Precopenſium agros verſus Or. labitur, & haud longo a Vulga fl. intervallo, & Saniſla opp. cubito ſe flectens, atque aliquot aliis amnibus auctus, in Mœotidem pal. prope Tanaim urb. ſe exonerat. *Horat. lib. 3. od.* 10. Extremum Tanaim ſi biberes, Lyce.

Tanaĭtæ, m. 1. Tanais fl. accolæ, qui a Suitis, Anchetis, & Satarneis deleti ſunt. *Plin. l. 6. c. 7. Ammian. l. 31. c.* 8. (*al.* 3.)

Tanaitĭcus, a, um, adject. ad Tanaitas pertinens. *Sidon. carm. 11. v.* 479. Scythicæ potor Tanaiticus undæ. *Id. carm. 11. v.* 96. Strinxit hyperboreis Tanaitica cruſta pruinis.

Tanăquil, is, f. Tarquinii Priſci uxor, magni animi mulier, Hetruſcæ diſciplinæ peritiſſima, cujus opera, interfecto Priſco, Servius Tullius Regnum Romanorum occupavit. *Dionyſ. Halic. l. 3. & 4. Rom. Ant. Liv. l. 1. c. 34. & ſeq.* ¶ Ponitur & pro quavis uxore viro imperante. *Auſon. epiſt. 23. v.* 31. Tanaquil tua neſciat iſtud.

Tanarus, m. 2. *Tanaro*, fl. Liguriæ, navigabilis, qui ex Apennino M. oritur, & in Padum apud Auguſtam Batienorum influit, irrigatis Ceba, Alba Pompeja, Aſta, & Alexandria, quam interfluit.

Tandem, adv. *finalmente*, *alla fine*, *ultimamente*, באחרונה, Ger. *endlich*, Gal. *enfin*, Hiſp. *ultimadamente*, *alla poſtre*, ποτέ, τελευταῖον, τέως, εἶτά ποτε, poſtremo, denique, ad extremum, poſt longam moram. *Peſt.* Tandem cum ſignificat aliquando, interdum tamen ut ſupervacuo ponitur, ut apud Terentium in Phormione, cum ait: Itane tandem uxorem duxit Antipho injuſſu meo? non enim hic tempus ullum ſignificat: At Cicero etiam duplicat temporalem ſignificationem, cum ait: Tandem aliquando. *Virgil. Æneid. lib.* 5. Jam tandem Italiæ fugientis prendimus oras. *Cic.* 1. *Catil.* Ibis tandem aliquando, quo te jam pridem tua iſta cupiditas effrænata, ac furioſa rapiebat. *Id. pro Quinct. cap.* 30. Aliquando tandem poſſe conſiſtere. ¶ Sæpe eſt particula expletiva, quæ tamen vim quandam addit orationi. *Cicer.* 1. *Catil.* Quouſque tandem abutere, Catilina, patientia noſtra? *fino a quando mai? Id.* 1. *de nat. Deor.* Hoc per Deos ipſos, de quibus loquimur, quare tandem eſt? *Ter. Adelph.* 4. 5. In qua civitate tandem te arbitrare vivere? ¶ Tandem tandem, reticentia quædam eſt cum abrupto ſermone, nonnihil ornatus habens. *Plaut. Cur.* 1. 1. 7. At tandem tandem. PH. Tandem es odioſus mihi. ¶ *Tandem denique* per pleonaſmum dixit *Apulej. l.* 4. *Met.*

Tandiu, & Tamdiu, adv. *tanto tempo*, Germ. *ſo lang*, Gal. *ſi long temps*, Hiſp. *tanto tiempo*, ἐπὶ τοσοῦτον, ἴσον χρόνον, tanto tempore. *Cic.* 7. *Ver.* Nam tandiu fuit in carcere Apollonius. ¶ Sæpe ei reſpondet quandiu, vel una ex his particulis *quoad*, *quam*, *dum*, *donec*. *Cic.* 7. *Ver.* Ignominia autem ille gravis tandiu in illo homine fuit, quandiu iſte in provincia manſit. *Id.* 1. *Offic.* Et diſces, quandiu voles, tandiu autem velle debebis, quoad te, quantum proficias, non pœnitebit. *Id. lib.* 2. Tibi enim Gracchus P. F. tandiu laudabitur, dum memoria rerum Romanarum manebit. *Id. in Brut.* Vixitque tandiu, quam licuit in civitate bene, beateque vivere. *Col. l.* 12. *c.* 12. Itaque ſubinde alium ſalem tandiu ingerit, donec in totum permaneat integer.

Tangibilis, le, adject. qui tangi poteſt. *Lactant. l.* 7. *c.* 12. Manu tangibilis. *Id. ib. c.* 12. Corpus tangibile, & viſibile.

Tango, is, tetigi, tactum, 2. 3. *toccare*, נגע, Ger. *anrüren*, Gal. *toucher*, Hiſp. *tocar*, ἅπτομαι, tactus ſenſu inveſtigo, ſeu deprehendo, manu apprehendo, a θίγω, aut θιγγάνω, quod idem notat. *Lucr. l.* 1. *v.* 304. Tangere enim & tangi, niſi corpus, nulla poteſt res. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 17. De præda mea teruncium nec attigit, nec tacturus eſt quiſquam. ¶ Tranſlata accipitur pro contiguum eſſe. *Cic. pro R. Am. c.* 7. Fundos decem, & tres reliquit, qui Tiberim fere omnes tangunt. ¶ Item pro pervenire. *Cic.* 3. *Ver.* Verres ſimul ac tetigit provinciam, ſtatim Meſſanam literas dedit. ¶ Item pro commovere, perturbare, quia tangendo quodam modo moveri videntur ea, quæ tanguntur. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 19. Cætera modice me tangunt. *Virg.* 1. *Æn.* Sunt lacrymæ rerum, & mentem mortalia tangunt. ¶ Item pro deſcribere, mentionem facere, obiter attingere. *Cic. pro R. Am. c.* 30. Neque omnia dicam, & leviter unumquodque tangam. *Id.* 4. *Acad.* Sed ubi Socrates, ubi Ariſtoteles iſta tetigit? ¶ Item pro pungere acri dicto. *Ter. Eun.* 3. 1. 30. Quo pacto Rhodium tetigerim in convivio. ¶ Item pro clam aliquid attrectare, furari. *Plaut. Mil.* 3. 2. 10. Tetigit calicem clanculum. h. e. abſtulit. *Id. Epid.* 5. 2. 40. Iſtis adeo te tetigi triginta minis. h. e. tibi per fraudem ſurripui. *Id. Pœn.* 5. 5. 7. Ære militari tetigero lenunculum. Quo loco notat *Muretus*, verbum *tango* hic uſurpari ad minuendam invidiam, quæ figura μείωσις dicitur, h. e. imminutio. Huc pertinet & illud *Plauti Pſeud.* 1. 1. 118. Tuum tangam patrem. h. e. decipiam, circumveniam. ¶ Item pro percutere. *Horat. l.* 3. *od.* 26. Sublimi flagello tange Chloen. Hinc, *de cœlo tangere* eſt fulmine icere. V. *Tactus*. ¶ Tangere mulierem, eſt cum ea rem habere. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. matronam nullam ego tango. ¶ Tangere plantam fimo bibulo, eſt linere, tingere. *Pallad. l.* 5. *tit.* 56. ¶ Tangere rem acu, *toccar in punto*, *indovinare*. *Plaut. Rud.* 5. 2. 19. ¶ Tangere ulcus, *rinoccar la piaga*, *rinnovar il dolore*. *Ter. Phorm.* 4. 4. 9.

Tangomĕnæ. V. Tengomenæ.

Taniacæ, arum, partes ſuillæ longiores, ut coſtæ, &c. *Varro R. R. l.* 2. *c.* 4. Alii leg. *Tanacæ*.

Tanis, is, f. Τάνις, civitas Ægypti, cui proximum quoddam Nili oſtium Taniticum appellatur. *Plin. l.* 5. *c.* 10.

Tanos, m. 2. gemmæ genus. *Plin. l.* 37. *c.* 5. Inferitur ſmaragdis, & quæ vocatur tanos, e Perſis veniens gemma, ingrate viridis, atque intus ſordida.

Tanquam, & Tamquam, adverb. *come*, כ, כמו, Germ. *als*, *ob*, Gal. *comme*, *ainſi que*, Hiſp. *como*, ὡσπερεί, ὥσπερ, veluti, ſicut, quemadmodum. Sub eodem verbo caſum antecedenti ſimilem exposcit. *Cic. in Bruto c.* 74. Ætatis illius iſta fuit laus, tanquam innocentiæ. ¶ Interdum tamen vocabulorum proprietas aliud exigit, ut in ſtatu, & motu locali. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 76. Apud eum ſic fui, tanquam domi meæ. ¶ Admittit etiam partic. *ſic*, vel ante, vel poſt. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Neve te obrui tanquam fluctu, ſic magnitudine negotii ſinas. *Id. poſt red. ad Quir. c.* 1. Sed tanquam bona valetudo jucundior eſt eis, qui e gravi morbo recreati ſunt; ſic ea omnia deſiderata, magis, quam aſſidue percepta, delectant. ¶ Jungitur etiam verbis. *Plin. l.* 2. *c.* 1. 63. Tanquam neſciamus, hanc eſſe ſolam, quæ nunquam iraſcatur homini. ¶ Quando cum verbis conſtruitur, ſæpe ſignat partic. *ſi*. *Cic. lib.* 2. *Fam. ep.* 15. De Dolabella quod ſcripſi, ſuadeo, videas, tanquam ſi tua res agatur. *Id. l.* 12. *Fam. ep.* 9. Tanquam enim ſi clauſa ſit Aſia, ſic nihil perfertur ad nos. ¶ Interdum ei additur ſyllabica particula *met*, quæ emphaſim quandam addit ſententiæ. *Plaut. Mil.* 5. 2. 59. Tanquammet genium meum.

Tantalĕus, a, um, ταντάλειος, quod ad Tantalum ſpectat. *Prop. l.* 2. *el.* 1. *v.* 68. Tantalea poterit tradere poma manu. ¶ Tantalĕus, i, pro *Tantalus*. *Propert. lib.* 4. *eleg.* 1. Siſyphe mola vaces; taceant Ixionis orbes; Fallax Tantaleo corripiare liquor. Ductum eſt a Græco ταντάλειος, pro Τάνταλος.

Tantalĭcus, a, um, ταντάλειος, quod ſpectat ad Tantalum, ſeu Tantali proprium eſt. *Claud. de rapt. Proſerp. l.* 2. *v.* 336. Non æque Tantalicis ſubducitur invida curis. Alii leg. *Tantaleis*.

Tantalĭdæ, arum, m. pl. Atreus, & Thyeſtes, filii Pelopis, nepotes Tantali. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 627. Tantalidæ fratres abſint, & Jaſonis uxor.

Tantalĭdes, æ, maſc. ε. Pelops filius Tantali. *Ovid. in Ibin.* Tantalides tu ſis, Threicius puer. *Id. l.* 2. *Triſt. eleg.* 1. Quid? non Tantalides agitante cupidine currus Piſæam Phrygiis vexit eburnus equis? ¶ Item Thyeſtes filius Pelopis, nepos Tantali. *Ovid. l.* 4. *de Ponto*, *el. ult.* Trinacriuſque ſuæ Perſeidos auctor, & actor, Tantalidæ reducis, Tyndaridoſque Lupus. ¶ Item Agamemnon filius Atrei, vel potius Pliſthenis, pronepos Tantali. *Ovid.* 12. *Met. in fin.* A ſe Tantalides onus, invidiamque removit. *Id. l.* 3. *Faſt.* Reſpice Tantalidem: eadem Dea tela tenebas, &c.

Tantălis, idis, f. Ταντάλις, Niobe filia Tantali. *Ovid.* 6. *Met. v.* 210. Dira convicia facto Tantalis adjecit.

Tantălus, i, maſc. Τάνταλος, filius Jovis ſecundi, antiquiſſimus Rex Corinthiorum. Poetæ fabulantur, hunc propter pietatem menſis Deorum dignatum fuiſſe. Fabula fortaſſe originem traxit a turris Corinthiæ altitudine, in quam ſi quis aſcendiſſet, videbatur in cœlum aſcendere, & cum Diis eſſe. *Boc. l.* 5. *Gen. Deor.* ¶ Tantalus alter, filius Jovis tertii ex Plote Nympha, pater Pelopis, & Niobes, avus Atrei, Thyeſtis, Pliſthenis, & Lyſidices, proavus Agamemnonis, & Menelai, Rex Phrygiæ. Sceleſtiſſimus fuit. Nam hic Jupiter ille fuiſſe dicitur, qui Ganymedem Trois Regis Dardaniæ filium rapuit, qua de cauſa etiam illi cum Troe bellum fuit, teſte *Euſebio*. Hic præterea, cum Deos ad convivium excepiſſet, ut eorum divinitatem experiretur, Pelopem filium, membratim diſcerptum, coctumque iis appoſuit comedendum. Illi vero, cum abhorruiſſent a cibo, non ſolum abſtinere, ſed collectis in unum membris puerum in formam priſtinam reducere, & revocata per Mercurium anima, eam illi reſtituere. Sed cum adverterent, humerum deeſſe pueri, quem devoraverat Ceres, loco conſumpti, eburneum refecere. Tantalum autem ad Inferos detruſerunt, ubi perpetua fame & ſiti torqueretur, in puteo immerſus, in quo poma ſupra immunerent, quæ cum carpere vellet, elevarentur, aquæ vero ad mentum uſque aſcenderent, quæ, cum ſe inclinans vellet bibere, delaberentur. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 5. Mento ſummam aquam attingens ſiti enectus Tantalus. ¶ Sunt, qui dicant, hoc tormenti genus Tantalo inditum eſſe, quod Deorum ſecreta mortalibus revelaverit. *Ovid. l.* 2. *Am. el.* 2. Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit. Secundum *Platonem in Cratylo* dictus eſt Tantalus quaſi ταλάντατος, idest infeliciſſimus, quod viventi adhuc adverſa plurima, & gravia contigerunt, tandemque patria ejus omnis ſubverſa eſt, defuncto autem ſaxum in caput ſuſpenſum eſt, & ipſi impendet. *Cic. lib.* 4. *Tuſc. qu. c.* 16. Cui miſeriæ proximus eſt is, qui appropinquans aliquod malum metuit, exanimatuſque pendet animi: quam vim mali ſignificantes Poetæ, impendere apud Inferos ſaxum Tantalo faciunt, ob ſcelera, animique impotentiam, & ſuperbiloquentiam. ¶ Tantalus alter, filius Thyeſtæ ex Merope uxore Atrei ejus fratris, qui una cum Pliſthene, & Harpagige fratribus ab Atreo interfectus eſt, & appoſitus eſca patri. *Sen. in Thyeſt.*

Tanti, *per tanto*, περὶ τοσούτου, gen. pretii, & jungitur cum verbis æſtimandi. *Ter. Adelph.* 5. 1. 49. Ubi me dixeris dare tanti. *Plaut. Merc.* 2. 4. 22. Tanti quanti poſcit, vin' tanti illam emi? *Cic. de Amic. c.* 16. Ut quanti quiſque ſe ipſe faciat, tanti fiat ab amicis, *tanto ſia ſtimato dagli amici*, *quanto ec.* ¶ Aliquid eſſe tanti, eſt tanti æſtimari, ſeu dignum eſſe, ob quod aliquid fiat. *Cœl. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 14. Tanti non fuit Arſacem capere, Seleuciam expugnare, ut earum rerum, quæ hic geſtæ ſunt, ſpectaculo careres, *non pagò la ſpeſa*. *Cic.* 2. *Catil. c.* 7. Eſt mihi tanti, Quirites, hujus invidiæ tempeſtatem ſubire, dummodo a vobis belli periculum depellatur.

Tantidem, *altrettanto*, tanti etiam, æque magno pretio. *Cic.* 5. *Ver.* Tantidem frumentum emerunt, quanti, &c. *Id. ib.* Coegit Segeſtanenſes a Decimo tantidem publice accipere. *Enn. apud Var. l.* 6. *de L. L.* Tantidem quaſi feta canes ſine dentibu' latret.

Tantillus, a, um, *tanto picciolo*, *tanto poco*, dim. a tantulus, quod a tantus. *Ter. Adelph.* 4. 5. Quem ego modo puerum tantillum in manibus geſtavi meis. *Catull. ad Juventium*, 9. Nec poſſum fletibus ullis Tantillum veſtræ demere ſævitiæ. ¶ *Tantillum* accuſativus adverbii more poſitus. *Plaut. Rud.* 4. 4. 106. Si hercle tantillum peccaſſis.

Tantiſper, adv. *tanto tempo*, Germ. *ſo lang*, Gall. *tandis que*, Hiſp. *entre tanto que*, μέχρι τοῦ, μέχρι ὅτε, tandiu, a *tantus*, & *per*, ubi *per* eſt paragoge, ut in ὥς ὅπερ. Poſtulat poſt ſe *dum*, & *quoad*. *Cic. l.* 2. *de Inv.* Deinde eſt in carcerem deductus, ut ibi eſſet tantiſper, dum culeus, in quem conjectus in profluentem deferretur, compararetur. *Ulp. l.* 3. §. *hoc autem*, *ff. de itin. actuque privat.* Qui vult ire, agere tantiſper, quoad de ſervitute conſtet. ¶ Uſurpatur etiam ſine prædictis particulis, pro aliquanto tempore. *Plaut. Aul.* 4. 5. 6. Tantiſper hic ego ad januam conceſſero. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 13. Totos dies ſcribo, non quo proficiam quid, ſed tantiſper impedior. ¶ Interdum notat interea. *Cic.* 5. *Tuſc.* Sed videro, quid efficiat, tantiſper hoc ipſum magni æſtimo, quod pollicetur. *Liv. l.* 1. *c.* 3. Tantiſper tutela muliebri res Latina, & regnum avitum, paternumque puero ſtetit.

Tanto, adv. *tanto*, τόσῳ, τοσούτῳ, idem ac tantum, niſi quod cum comparativis uſurpatur. *Cic.* 5. *Verr.* Reperietis, quinquies tanto, Judices, amplius iſtum, quam quantum ei in cellam ſumere licitum ſit, civitatibus imperaſſe. *Suet. in Tib.* Tanto magis, quod ab Urbe egrediens, &c. *Plin. l.* 9. *c.* 38. Quippe major vit tanto, quanto recentior. ¶ Conjungitur etiam cum *ante*. *Cic.* 7. *Ver.* Quod ſi Cleomenes non tanto ante fugiſſet. ¶ Uſurpatur etiam pro *tanti*. *Plin. l.* 12. *c.* 18. Tanto nobis deliciæ, & fœminæ conſtant. Niſi malis, adjectivum eſſe, & ſubaudiri *pretio*. ¶ *Tanto melior* formula eſt laudantis, & approbantis. *Plaut. Perſ.* 5. 3. 59. Omnes ſycophantias comparavi, quo pacto ab lenone auferam hoc argentum. Sa. Tanto melior, *beniſſimo*, *tanto meglio*. *Id. Trucul.* 2. 5. *v.* 60. Hem tibi talentum argenti; Philippicum eſt, tene tibi. Ph. Tanto melior: noſter eſto. *Ter. Heaut.* 3. 1. 36. Etenim quo pacto id fieri ſoleat, calleo. Ch. Tanto melior. Adde *Phædr. l.* 3. *fab.* 5. ¶ Conjungitur etiam cum ſuperlativo. *Catull. ep.* 50. Tanto peſſimus omnium poeta, quanto tu optimus omnium patronus.

Tantopĕre, adverb. *tanto*, *sì grandemente*, Germ. *ſo heftig*, Gall. *ſi fort*, Hiſp. *ſi grandemente*, τοσοῦτον, τοσῶςδε, tantum, tam vehementer, uſque adeo, ex *tantus*, & abl. *opere*. Itaque dividit *Plautus Caſ.* 3. 2. 2. Hoc erat ecaſtor, quod me tanto vir opere orabat meus. *Cic. pro Mur.* Iſtud neſcio quid, quod tantopere didiciſti. *Id.* 1. *de Orat.* Neque enim tantopere hanc a Craſſo diſputationem deſiderabam, quantopere ejus in cauſis oratione delector.

Tantŭlum, adv. *un tantino*, tam parum, dim. a *tantum*. *Cic.* 6. *Ver. c.* 68. De omnibus nobis ſiquis tantulum de recta regione deflexerit. *Id. ib. c.* 71. Si tantulum oculos dejecerimus, præſto eſſe inſidias.

Tantŭlus, a, um, *sì picciolo*, *sì poco*, tam parvus, dim. a *tantus*. *Cic. de Sen.* Quæ ex fici tantulo grano, aut ex acino vinaceo, aut ex cæterarum frugum, ac ſtirpium minutiſſimis ſeminibus tantos truncos, ramoſque procreat. *Id. Att. l.* 4. Dices, tantulane in cauſa? *Id. pro R. Am.* Deinde cur tantulo venierint. Subauditur *pretio*. ¶ Uſurpatur etiam ſubſtantive, ut cætera adjectiva. *Cic.* 4. *Ver.* Et vendidiſſet, ſi tantulum moræ fuiſſet, quominus ei pecunia illa numeraretur. *Id. pro R. Am.* Si ex eo negotio tantulum in rem ſuam convertiſſet.

Tantum, adv. *tanto*, τοσοῦτον, tantopere, tam vehementer, uſque adeo: cui reſpondet *quantum*. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 94. Tu, ut occepiſti, tantum, quantum quis, fuge. *Virg.* 4. *Georg. v.* 101. Nec tantum dulcia, quantum Et liquida. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 5. De fano illo tantum, quantum me amas, velim cogites. ¶ *Tantum abeſſe*, eſt tam longe diſtare. *Cic.* 1. *Off.* Id autem tantum abeſt ab officio, ut nihil magis officio poſſit eſſe contrarium, *tanto è lontano*, *che anzi ec. Id.* 4. *Acad.* Tantum abeſſe dicebat, ut id conſentaneum eſſet, ut maxime etiam repugnaret. ¶ Ponitur etiam pro ſolum. *Cic. pro Mur.* Nihil dicam arrogantius, tantum dicam, &c. ¶ *Tantum non*, eſt ſolum non, locutio uſitata de re non plane peracta, pro fere, ferme, propemodum, *quaſi*, *poco meno che*. *Liv. l.* 4. *c.* 2. Et cum hoſtes tantum non arceſſierint. *Suet. in Tib. cap.* 11. Tantum non adverſis tempeſtatibus Rhodum enavigavit. ¶ *Tantum quod*, eſt vix dum. *Suet. in Aug. c.* 96. Navis Alexandrina, quæ tantum quod appulerat, *allora allora*. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 23. Tantum quod ex Arpinati veneram, cum mihi a te literæ redditæ ſunt, *appena io era ritornato*, *che ec.* ¶ Significat etiam *ſolum quod*. *Cic.* 3. *Verr. c.* 45. Tantum quod hominem non nominat, cauſam quidem totam perſcribit. *Id. Verr.* 5. 1. 53. Tantum quod aratoribus Metellus obſides non dedit. Alii hic leg. *tantum non*.

Tantummŏdo, adv. *ſolamente*, μόνον, μόνως, ſolum. *Cic.* 3. *de Orat.* Neque eum oratorem tantummodo, ſed hominem non putant. *Id. pro Syll.* Quæ omnia ſuppreſſa voce dixit, tantummodo ut vos, qui ea probabatis, poſſetis exaudire.

Tantundem. V. Tantuſdem.

Tantus, a, um, *tanto*, *così grande*, Germ. *ſo groſſ*, Gall. *ſi grand*, Hiſp. *tanto grande*, τόσος, τηλικοῦτος, tam magnus, vel tam parvus, a *tam*, converſo *m* in *n*, euphoniæ cauſa. *Cic.* 2. *de Divin.* Sol major ne, quam terra ſit, an tantus, quantus videatur. ¶ Sæpe abſolute ponitur, ſine relativo *quantus*, quod tamen facile poteſt intelligi. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 16. Tantus natu Deorum neſcis nomina. *così vecchio*. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Illi tanti ignes, tamque multi. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Urbs tanta, atque talis. ¶ Sæpe conjunctivum regit cum partic. *ut*. *Cœl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 10. Sin autem aut non erit iſthic bellum, aut tantum erit, ut vos, aut ſucceſſores parvis additis copiis ſuſtinere poſſint. *h. e.* tam parvum. ¶ Putet aliquis, aſſumere poſt ſe etiam particulam *quod*;

Digitized by Google

ex illo *Cic. pro Cal. c.* 1. Miretur profecto, quæ ſit tanta atrocitas hujuſce cauſæ, quod diebus feſtis, ludiſque publicis hoc judicium exerceatur. Sed illud *quod*, ſi recte attendas, ... adject. ſuæ minime pendet. ¶ Uſurpatur etiam ſubſtantive, ut cætera adjectiva. *Caſ. l.* 6. *B. G.* Præſidii tantum eſt, ut ne murus quidem cingi poſſit. ¶ *In tantum*, eſt tantopere, vel uſque adeo, catenus. *Virg.* 6. *Æn.* Nec puer Iliaca quiſquam de gente Latinos In tantum ſpe tollet avos. *Sen. lib.* 2. *de Benef.* Quomodo danti in tantum producenda notitia eſt muneris ſui, in quantum delectatura eſt, cui datur. *Plin. l.* 10. *c.* 53. Quædam aves in tantum patiunt, ut etiam enicentur ... ſpeſſe, ... ¶ *Tantum eſt*, elegans formula, cum ſignificamus, nihil amplius reſtare. *Terent. Eun.* 5. 5. 26. Numquid eſt aliud mali reliquum? Pa. Tantum eſt. tanto, ... *Plaut. Merc.* 1. 2. 15. Numquid amplius? Ly. tantum eſt. ¶ *Tanta* pro tam *Plaut. Amph.* 5. 1 5. Tanta mira facta ſunt in ædibus. ¶ *Tanta* pro tot. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 37. Quaſi mihi non ſexcenta tanta ſoleant credier. *Cajus l.* 64. *Dig. de legat.* 1. Quod ſi minus, in tantos quanti inveniantur. *Valer. Flac. l.* 5. *v.* 635. quid tanta coquunt in prælia gentes?

Tantuſdem, tantadem, tantundem, *altrettanto*, τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτον, æque tantus, æque multus. *Ulp. l. ſi pro parte, ff. de in rem verſo*: Si decem in rem domini verterit, & poſtea tantundem ſummam a domino mutuatus ſit. ¶ Fere uſurpatur ſubſtantive. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 19. Quæ morte, teſtamentove ejus tantundem capiat, quantum omnes hæredes. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 43. Undique enim ad Inferos tantundem viæ eſt. *Plaut. Perſ.* 4. 4. 36. Si tibi ſubiti nihil eſt, tantundem eſt mihi.

Taos, m. 2. gemmæ genus, ὁ ταὼς, *pavo*, quia pavoni ſimilis eſt. *Plin. l.* 37. *c.* 51. Taos pavoni eſt ſimilis, item aſpidi, quam vocant theriodentam invenio.

Tapanta, τὰ πάντα, omnia, Græca vox latinis literis ſcripta legitur apud *Petron. in Satyr.* Trimalchionis tapanta eſt. Loquitur *Petron.* de uxore cujuſdam divitis, quæ viri animum ita ſibi ſubegerat, ut in omnibus imperaret. V. integrum locum in voce *Quasi*.

Tapes, etis, m. *tapeti*, Germ. *teppich*, Gall. *tapis*, Hiſp. *alhombra*, *tapete*, τάπης, τάπις, idem ac aulæum, h. e. veſtis ſtragula, variis coloribus intexta, qua aularum parietes, pavimenta, menſæ, nonnunquam etiam lecti ſternuntur. *Virg.* 6. *Æn. v.* 358. Crateraſque ſimul, pulchroſque tapetas. *Id.* 10. Qui forte tapetibus altis Extructus toto proflabat pectore ſomnum. ¶ Recti caſus *tapes* non eſt in uſu.

Tapete, is, n. idem ac tapes. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 14. Neque Alexandrina belluata conchyliata tapetia. Ubi *tapetia belluata* vocat, ut Græci ζωωτὰ, hoc eſt in quibus ζῶα, ſive belluæ ſunt acu pictæ.

Tapetum, i, n. idem ac tapes. *Virg.* 7. *Æn. v.* 277. Inſtratos oſtro alipedes, pictiſque tapetis.

Tapinoma, atis, n. *umiltà*, *baſſezza di dire*, dictio humilis, ταπείνωμα. *Sidon. l.* 4. *ep.* 3. O eloquium non exilis, ſed ſubtilis ingenii, quod nec per ſcaturigines hyperbolicas intumeſcit, nec per tapinomata depreſſa tenuatur.

Tapinophroniſis, ταπεινοφρόνησις, vox Græca, quæ animi demiſſionem, ſeu abjectionem ſignificat, *viltà*, *o baſſezza d'animo*, a ταπεινὸς, *humilis*, & φρονεῖν, *ſapio*, *ſentio*. Uſurpatur a *Tert. adverſ. Pſych. c.* 12.

Tapinoſis, eos, f. 3 ταπείνωσις, humiliatio, a ταπεινόω, *humilio*. Hoc nomine appellatur vitium Grammaticale, cum rei magnitudo, vel dignitas verbo humilitate deprimitur, ſeu minuitur, ut ſiquis patriciam vocet hominem nequam. *Virg.* 1. *Æn.* Apparent rari nantes in gurgite vaſto. Ubi *Servius*: In gurgite vaſto, Tapinoſis eſt, ideſt rei magnæ humilis expoſitio. Prudenter tamen Virgilius humilitatem ſermonis epitheto plerumque ſublevat, ut hoc loco *Vaſto* addidit.

Taprobana, ſeu Taprobane, f. 1. *Ceylan*, *Ceylon*, *Zeilan*, inc. *Tanaſerim*, ideſt terra deliciarum, inſ. ampla Aſiæ, & Indiæ intra Gangem, in mari Indico, in ora ſinus Gangetici, prope prom. Commarium, & partem Auſtralem peninſulæ Indiæ extra Gangem, a qua tantum dirimitur freto *Manaar*. Nobilis ett felici aromatum proventu. Afflat margaritis, & etiam gemmis, ac auro, maxime apud Palæogones pop. Lucet ibi Canopos, ſidus clarum, & ampliſſimum. Homines corporum magnitudine alios antecellunt, cæruleis oculis, atroci viſu, terrifico ſono vocis. Vivunt ultra centum annos. *Avien. in periegeſ. v.* 777. Inſula Taprobane gignit tetros elephantos, Et ſuper aſtriferi torretur ſidere cancri. *Plin. l.* 7. *c.* 2. In Taprobana inſula longiſſimam vitam ſine ullo corporis languore traduci. V. *eund. l.* 6. *c.* 22.

Tapulla, lex quædam convivalis ficto nomine, & jocoſo carmine conſcripta a Valerio Valentino. *Lucil. apud Feſt.*

Tarandus, m. 2. τάρανδος, animal apud Scythas. *Plin. l.* 8. *c.* 34. Mutat colores Scytharum tarandus, nec aliud ex iis, quæ pilo veſtiuntur, niſi in Indis lycaon, cui jubata traditur cervix. *Et paucis interjectis*. Tarandi magnitudo, quæ bovi, caput majus cervino, nec abſimile, cornua ramoſa, ungulæ bifidæ, villus magnitudine urſorum. Sed cum libuit ſui coloris eſſe, aſini ſimilis eſt. Tergori tanta duritia, ut thoraces ex eo faciant. Colorem omnium arborum, fruticum, florum, locorumque reddit metuens, in quibus latet, ideoque raro capitur. Mirum eſſet, habitum tam multiplicem dari, mirabilius & villo.

Taranis, m. 3. dicebatur Jupiter a Gallis, cui humano ſanguine litabant. *Lucan. l.* 1. *v.* 446. Et Taranis Scythicæ non mitior ara Dianæ.

Taras, antis, m. Τάρας, filius Neptuni, qui primus Tarentum condidiſſe creditur, & a nomine ſuo appellaſſe. Græce enim Tarentum Τάρας dicitur. *Euſt. l.* 10. *Geo.*

Taras, antis, m. *Tara*, fl. Magnæ Græciæ, qui oritur apud Maſſafram opp. & in ſin. Tarentinum apud Tarentum urb. cui nomen dedit, influit. *Stat. l.* 1. *Silv.* 1. *v.* 103.

Taratalla. *Martial. l.* 1. *ep.* 51. Si tibi Miſtyllus cocus, Æmiliane, vocatur, Dicetur quare non Taratalla mihi? Horum verſuum hæc eſt ſententia: Æmilianus quidam coquum ſuum Miſtyllum vocabat, ducto fortaſſe nomine ab illo *Homeri* verſu *Iliad.* 1. μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα. h. e. ſecabant autem & alias res. Cur non liceat, inquit *Martialis*, quemadmodum tibi a primo verbo illius carminis, ita mihi a ſequentibus nomen coquo imponere, & *Taratalla* appellare?

Taratantara, i. 1. vox tubæ, ab Ennio ficta. *Serv. in* 9. *Æn.* in eum verſum: At tuba terribilem ſonitum procul ære canoro. Hemiſtichium, *inquit*, Ennii. Nam ſequentia iſte mutavit. Ille enim ad exprimendum tubæ ſonum ait *taratantara*. Et multa hujuſmodi Virgilius, cum aſpera invenerit, mutat.

Tarcho, & Tarchon, ontis, m. Τάρχων, dux, & aruſpex Hetruriæ, qui Æneæ ſuppetias tulit adverſus Turnum, & Rutulos. *Virg.* 8. *Æn. v.* 603. Haud procul hinc Tarcho, & Tyrrheni tuta tenebant Caſtra locis. *Id.* 10. *Æn. v.* 290. Haud ... tus Tarchon ſocios conſurgere tonſis, &c. *Id.* 11. *Æn. v.* 727. Tarchontem in prælia ſæva, &c.

Tardabilis, le, adject. tardus, torpeſcens, ut tardabilis rigor. *Tertull. de anim. c.* 43.

Tardatus, a, um, *tardato*, *ritardato*, βραδυνθεὶς, particip. a tardor. *Virg.* 5. *Æn.* At non tardatus caſu, neque territus heros Acrior ad pugnam redit. *Cic. ad Brut.* Si ea, quæ ex tempore ſuſcepta ſunt, ut agerentur, non tardata, & procraſtinata ſunt. *Plin. l.* 8. *c.* 8. Ac præacuta bipenni hoc crure tardato. h. e. debilitato.

Tarde, adv. *tardamente*, *tardi*, Germ. *langſamlich*, Gal. *tard*, *lentement*, Hiſp. *tardamente*, βραδέως, σχολαίως, lente, pigre, cunctanter. *Cic. lib.* 13. *Fam. ep.* 55. Cum ſane adverſis ventis uſi eſſemus, tardeque, & incommode navigaſſemus. ¶ Accipitur aliquando pro ſero, hoc eſt veſpertino, vel nocturno tempore. *Cic. pro Mil.* Videte nunc illum primum egredientem a villa ſubito. Cur veſperi? quid neceſſe eſt tarde? ¶ Comp. tardius, ſup. tardiſſime. *Cic.* 4. *Acad.* Inimicorum calumnia triennio tardius, quam debuerat, triumphavit. *Id. l.* 2. *Fam.* Quo & propter longinquitatem, & propter latrocinia tardiſſime omnia perferuntur.

Tardeſco, is, n. 3. *divenir tardo*, βραδύνομαι, tardus fio. *Lucret. l.* 3. *v.* 450. Tardeſcit lingua, madet mens.

Tardigemulus, la, um, adject. tarde, & lente gemens. *Nævius apud Gell. l.* 15. *cap.* 7. Tardigemulo ſenio oppreſſus. Alii leg. *tardigenulo*, ut ſit a *tardus*, & *genu*, & idem ſignificet quod *tardigradus*.

Tardigradus, a, um, *che va tardo*, βραδύπους, qui tarde graditur. *Cic.* 2. *de Div. cap.* 64. *ex Pacuv.* Quadrupes tardigrada, agreſtis, humilis, aſpera.

Tardiloquus, a, um, βραδύγλωσσος, qui tarde loquitur. *Sen. ep.* 40. Summa ſummarum hæc erit, tardiloquum te eſſe jubeo.

Tardipes, edis, o. 3. βραδύπους, qui tarde incedit, aut claudicat, epithetum Vulcani, qui claudus eſſe dicitur. *Catull. in annales Voluſii* 34. 5. Electiſſima peſſimi Poetæ Scripta tardipedi Deo daturam, infelicibus uſtulanda lignis. *Col. l.* 10. *circa fin.* Quin & tardipedi ſacris jam rite ſolutis.

Tarditas, atis, f. *tardezza*, אחר, Ger. *langſamkeit*, Gal. *tardiveté*, Hiſp. *tardança*, βραδύτης, qualitas celeritati contraria, pigritia, cunctatio, mora. *Cic. pro Rab. perd. reo c.* 7. Non ad inſequendum ſibi tarditatem pedum, ſed ad fugiendum impedimento fore putabat. *Idem de Univ.* Quæ in octo curſibus celeritates, tarditateſque declararet. *Id. in Orat. c.* 40. Tarditas ingenii, *ingegno non pronto*.

Tardities, ei, f. 5. idem ac tarditas, apud vet. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 966. Multa amittuntur tarditie, & ſocordia.

Tarditudo, inis, idem ac tarditas, apud vet. *Plaut. Pæn.* 3. 1. 49. Podagroſi eſtis, ac vicistis cochleam tarditudine.

Tardiuſculus, a, um, βραδύτερος, aliquantum tardus, dim. a tardus. *Ter. Heaut.* 3. 2. Eſt ille Chremes ſenex tardiuſculus.

Tardo, as, a. 1. *ritardare*, אחר, Ger. *aufhalten*, *ſaumen*, Gall. *retarder*, Hiſp. *detener*, *retardar*, βραδύνω, moror, remoror, moram alicui injicio, tarditatem affero. Uſurpatur cum acc. *Caſ. l.* 5. *B. G.* Atque ut eorum auxilia tardaret. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 5. Mea quidem tibi non ignota dubitatio aut impedire profectionem meam videbatur, aut certe tardare. *Id.* 11. *Phil.* Vereor, ne exercitus quoque noſtri tardentur animis. ¶ Vel cum infinitivo. *Caſ. l.* 2. *B. C. c.* 42. Reliqui hoc timore propius adire tardarentur. ¶ Tranſlata ponitur pro reprimere. *Caſ. l.* 1. *B. C.* Quo facilius impetum Cæſaris tardaret. ¶ Eſt etiam neutrum abſolutum, & ſignificat moram trahere. *Cic. ad Brut. ep.* 18. An tardare, & commorari te melius eſſet tibi.

Tardor, oris, m. tarditas. *Varro apud Nonium c.* 3. *n.* 255.

Tardus, a, um, *tardo*, עצל, Germ. *langſam*, Gall. *tardif*, Hiſp. *tarde*, βραδὺς, cunctator, cunctabundus, ſerus, minime ... piger, iners. *Cic.* 1. *de Inv.* Formoſus, an deformis, velox, an tardus ſit. *Id. de clar. Orat. cap.* 59. Tardum eſſe in cogitando. *Id.* 1. *Off.* Ad injuriam tardiores. *Ovid.* 8. *Metam.* Tardus ætate. *Plin. l.* 9. *c.* 42. Tardiſſimi piſcium. ¶ Cum infinito. *Sil. lib.* 3. *v.* 233. doctus fallendi, & nectere tectos Nunquam tarda dolos. ¶ Tardæ noctes dicuntur hibernæ a *Virg.* 2. *Georg. v.* 482. & *Æn.* 1. *v.* 750. quæ diu ſuper terras morantur, & tarde recedunt. Contra tardos menſes æſtivos appellat *Georg.* 1. *verſ.* 32. qui dies habent longiores. ¶ Per tranſlationem ad animi, vel ingenii tarditatem refertur, & accipitur pro hebeti, cui ingenium non eſt promptum. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 5. Sed quia nimis indociles quidam, tardique ſunt. *Id.* 3. *Agr.* Sed quem veſtrum tam tardo ingenio fore putavit, ... ¶ Item pro difficili. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Quippe cum ſit tardum dictu, pluribus proſit, an noceat. ¶ Quandoque ponitur pro perſeverante, & diuturno. *Virg.* 2. *Georg.* Media fert triſtes ſuccos, tardumque ſaporem Felicis mali. Sic *Nonius*. *Servius* vero interpretatur ſaporem tardum, vix ſenſibilem. ¶ Quandoque pro denſo, ac craſſo. *Virg.* 5. *Æn.* Stupa vomens tardum fumum.

Tarentinus, a, um, *Tarentino*, Ταραντῖνος, quod ad Tarentum ſpectat, vel ex Tarento eſt, vel in Tarentinis agris creſcit. ¶ *Tarentini equites*, qui longe jaculari conſueverunt. *Ælian. non longe a principio libri de inſtruendis aciebus*: Tarentinorum duo ſunt genera. Nam alii longius jaculantur, & ob eam rem equites jaculatores dicuntur, & *Tarentini* ſpeciali vocabulo: alii, cum ſemel, aut bis jaculum miſerint, quo leviori utuntur, manus de cætero cum adverſario conſerunt, & cominus pugnare incipiunt, non ſecus, quam quos haſtatos appellari retulimus. *Leves* hos nominari ſolitum eſt. Ergo Tarentinorum alii *Tarentini* nomina ſuo vocantur, qui de longe jaculari conſueverunt, alii *Leves*, qui pugnam cominus ſubeunt. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 19. Quæ de Tarentinis in militia laboravi, ea tibi grata eſſe gaudeo. *Liv. l.* 35. Dein Cretenſes auxiliares, & quos Tarentinos vocabant equites, binos ſecum trahentes equos. *Et infra*, Luce orta, Cretenſium levis armatura, & Tarentini equites ſuper torrentem prælium commiſerunt. ¶ *Tarentinus ſinus*, *Golfo di Taranto*, ſinus Magnæ Græciæ, pars maris Jonii, inter duo promontoria, Japygium ad Bor. & Lacinium ad Auſtr. & inter Calabriam exteriorem, Baſilicatam, & Terram Hydruntinam, prov. Regni Neapolitani. Sic dicitur a Tarento urbe in ejus intimo receſſu. ¶ *Tarentina nux*, quæ in agro Tarentino naſcitur. Eſt e juglandium genere, adeo fragili putamine, & ita mollis, ut vix attrectata rumpatur. Sed tamen Tarentinarum nucum duo genera ſunt, unum fragili putamine, alterum duro. *Plin. l.* 15. *c.* 22. ¶ Sunt etiam nuces pineæ Tarentinæ. *Plin. l.* 15. *c.* 10. Harum genus alterum Tarentinum, digitis fragili putamine, aviumque furto in arbore. ¶ Similiter Tarentinæ caſtaneæ, Tarentina pyra, Tarentinæ ficus, Tarentina vina, Tarentinæ myrti, Tarentinæ cypreſſi, &c. quæ in agro Tarentino proveniunt. *Plin. lib.* 15. *cap.* 23. *Id. lib.* 15 *c.* 17. *Colum. l.* 3. *c.* 10. ¶ *Venenum Tarentinum*, eſt purpura Tarentina, quæ rubedinis pluſculum habet. *Horat. l. b.* 2. *ep.* 1. Lana Tarentino violas imitata veneno.

Tarentum, i, n. *Taranto*, Τάρας, urbs ampla Magnæ Græciæ, in Meſſapia, ſeu Calabriæ prov. in Salentinorum confinio, olim clariſſima Reſpublica, quæ cum Romanis bellum gerere auſa erat, cum arce permunita, & portu olim capaciſſimo. Condita fuit, & nominata a Tarante filio Neptuni. Deinde eſt amplificata, expulſis incolis, a Spartanis, ideſt a Partheniis, anno U. C. 43. ſeu 47. duce Phalanto, vel Palanto, quod idem proditum eſt a *Juſtino lib.* 3. & 20. & *Virgilius* ſignificat *lib.* 3. *Æn.* dum ait: *Hinc ſinus Herculei* (*ſi vera eſt fama*) *Tarenti Cernitur*, hoc eſt, a Spartanis aucti, & habitati, ex quorum gente Hercules fuit. Quidam putant ſic appellari a Sabina voce *tarentum*, quæ illis molle ſignificat, propterea quod in agro Tarentino & nuces juglandes, & nuces pineæ, & lanæ molliſſimæ proveniunt. Hinc *Horat. lib.* 2. *ſat.* 4. Pectinibus patulis jactat ſe molle Tarentum. Ex hac urbe ortum traxerunt cives illuſtres, Ariſtoxenus Muſicus, Ariſtotelis diſcipulus, Rhinthon Tragicus, & Comicus, Iccus Medicus, & Archyta ſummus Mathematicus. Tarenti obiit M. Pacuvius Tragœdiographus, patria Brundiſinus. ¶ Ceterum ejus incolæ fere molles fuere, & deliciis dediti. Hinc imbelle Tarentum dictum eſt ab *Horat. l.* 1. *ep.* 7. ¶ Tarentus fem. genere, *Sidon. carm.* 5. *v.* 435. Ipſaque, quæ petiit, trepidaverat uncta Tarentus.

Taranates, m. 3. Taranates, pop. Salentinorum, quorum opp. Tarauorum, *Taranto*, ad Hunciem fl. apud montem Severum, in Calabr.

Tarmes, itis, m. vermis genus, a τερηδὼν, præteritum verbi τείρω, *tero*; exedit carnes, ut ait *Feſtus*, item lignum, ut ex his Plauti verbis colligitur *Moſtell.* 3. 2. 142. Poſtes ambo ab infimo tarmes ſecat.

Tarpeia, æ, f. 1. *Tarpeia*, virgo Romana, filia Sp. Tarpeii, regnante Romulo. Cum Sabini propter raptas virgines bellum Romanis intuliſſent, duce T. Tatio rege, & caſtra inter Quirinalem, & Saturnium, ſeu Capitolinum collem poſuiſſent, ſequenti die præterire radices Capitolii, ut explorarent, ſiqua forte collis pars vel clam, vel vi aperta capi poſſet. Hos Tarpeia cujus patri loci illius cuſtodia mandata erat, de ſublimi aſpiciebat, quam, ut Fabius, & Cincius ſcribunt, cupido cepit armillarum, quas in ſiniſtris brachiis illi geſtabant, & anulorum, quos in digitis ferebant. Sed, ut L. Piſo tradit, ergonem præclari facinoris cupido incenſit, ut hoſtes armis denudatos ſuis civibus objiceret. Itaque per occultum colloquium cum Sabinis pacta, proditurum ſe arcem, ſi pro mercede quidquid in ſiniſtro brachio geſtabant, ſibi dediſſent, aperta clanculum portula, noctu eos recepit, eumque pro armillis & auro, eorum ſcuta ex pacto popoſciſſet, itati Sabini ſcutis in eam injectis obruere. *Liv. l.* 1. *c.* 11.

paulo

paulo aliter rem narrat. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 778. arciſque via Tarpeja reclusa Digna animam pœna congeſtis exuit armis.

Tarpejus mons, Rupes Tarpeja, Tarpejum ſaxum, ταρπηϊον ὄρος, mons Romæ, idem, qui antea Saturnius, & poſtea Capitolinus, ita dictus a Tarpeja filia Sp. Tarpeji, quæ cum Sabinis arcem ea eo ædificatam prodidiſſet, eorum ſcutis obruta, ibidem ſepulta eſt. *Virg.* 8. *Æn.* Hinc ad Tarpejam ſedem, & Capitolia ducit, Aurea nunc, olim ſylveſtribus horrida dumis. *Propert. l.* 4. *el.* 1. Tarpejus pater. h. e. Jupiter. ¶ Tarpejæ coronæ ſunt, quas obtinebant ii, qui victores in ludis Jovi Capitolino dicatis fuiſſent. *Martial. l.* 9. *ep.* 41 Sic Tarpeiæ quercus. h. e. coronæ e quercu. *Id. l.* 4. *ep.* 54. ¶ De *Tarpeja lege*, cujus meminit *Feſt. in voce Peculatus*, diximus in *Aternia*. Invenitur & Tarpejinus apud *Apicium l.* 8. *c.* 6.

Tarquinienſis, & ſe, o. 3. quod ad Tarquinios urbem ſpectat, ut Ager Tarquinienſis. *Plin. l.* 7. *c.* 52. Qui in Tarquinienſi feras paſcere inſtituit. ¶ Tarquinienſis lacus, idem qui Sabatus, ſive Sabatius, ſive Sabatinus, ita dictus a Tarquinii urbe vicina. *Plin. l.* 2. *c.* 95.

Tarquinii, orum, m. pl. familia Romæ Regalis; ex qua fuere L. Tarquinius Priſcus Rex, L. Tarquinius Superbus Rex, L. Tarquinius Collatinus, &c. *Virg.* 6. *Æn.* Vis & Tarquinios Reges, animamque ſuperbam Ultoris Bruti.

Tarquinii, orum, m. pl. Tarquinii *Ptolemæo*, Tarquinia *Antonino*, olim Tarchona, ſeu Tarcona, *Tarquene*, ſeu *la Tarquinia*; vulgo *la Turchina*, ταρκυνία, colonia, & urbs Hetruriæ, ultra lacum Sabatinum, qui & Tarquinienſis dictus eſt. Condita fuit hæc urbs a Tarchonte, qui Æneæ opem contra Turnum tulit, & Tarchona ab illo nominata. Progreſſu temporis dicta eſt Tarquinia, & Tarquinii. Aliqui ſcribunt Tarquinium eſſe appellatam a Tarquinio Priſco Rege. Sed potius Rex ab urbe nomen accepit, ut *Collatinus* a *Collatia*.

Tarquitius, a, um, adject. a Tarquitiis familia Romana, ut Tarquitiæ ſcalæ, quas Tarquinius ſuperbus fecerat. *Feſtus*. Al. leg. *Tarquiniæ* eod. ſenſu.

Tarracina, æ, f. oppidum Volſcorum, idem quod Anxur. *Plin. lib.* 3. *cap.* 5. ¶ Apud *Liv. l.* 4. *c.* 59. eſt Tarracinæ, arum. ¶ Legitur & *Terracina*.

Tarraco, onis, f. *Tarragona*, ταρράκων, urbs, olim colonia Romanorum, Hiſpaniæ citerioris, in ora Cataloniæ, & maris Mediterranei, in tumulo, ad oſtia Tulcis fl. cum portu, media inter Barcinonem ad Bor. & Dertuſam ad Mer. Condita eſt a Scipionibus, dum in Hiſpania bellum gererent. Ab ea tertia Hiſpaniæ pars nomen Tarraconenſis accepit. Abundat vino optimo. *Mart. l.* 13. *ep.* 118.

Tarraconenſis, ſe, adject. a Tarracone, ut Tarraconenſis regio. *Plin. l.* 3. *c.* 1 & 3.

Tarſenſis, ſe, adject. a Tarſo oppido, ut Tarſenſe pelagus. *Colum. lib.* 8. *cap.* 16. ¶ Tarſenſes, ejus urbis incolæ. *Cic. l.* 5. *ad Att. ep.* 21.

Tarſus, i, Ταρσός, *Tarſo*, Ciliciæ metropolis, apud oſtia Cydni fluvii, a Perſeo ædificata, patria fuit D. Pauli Apoſtoli. De ea meminere *Lucan. l.* 3. & *Plin. l.* 5. *c.* 27.

Tartareus, a, um, *infernale*, ταρτάρειος, quod ad tartarum ſpectat. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 9 ex *Poeta*: Hæc a tartarea tenebrica abſtractum plaga Tricipitem eduxit hydra generatum canem. *Virg. Æn. l.* 7. Cornuque recurvo Tartaream intendit vocem. h. e. terribilem, aut fortem, inquit *Servius*. ¶ Tartareæ ſorores, h. e. Furiæ. *Stat.* 5. *Theb. v.* 86.

Tartarinus, a, um, ταρταρώδης, horrendus, terribilis. *Feſt.* Tartarino cum dixit Ennius, horrendo, & terribili Verrius vult accipi, a Tartaro, qui locus apud inferos. *Enn. apud Varron. l.* 9. *de L. L.* Corpore tartarino prognata paluda virago.

Tartarus, i, m. & in plurali tartara, orum, n. *inferno*, שאול, Ger. *die helle*, Gal. *les enfers*, Hiſp. *infierno*, ὁ τάρταρος, τὰ τάρταρα, locus profundiſſimus inferorum, ex quo Acheron fluvius erumpit. *Serv. ad Æn.* 6. *v.* 135. & 295. ¶ Poetæ fabulantur, eſſe filium Terræ ſine patre. Fortaſſe eſt a ταράττω, *perturbo*, κατὰ τὸ ἐκτεταράχθαι, ἢ συγκεχύσθαι τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, quam originationem affert Etymologus, ideſt quia quæ in ipſo ſunt, omnia perturbata, & confuſa ſunt. Plutarchus lib. de primo frigido ita ſcribit, Τάρταρος ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ κέκληται. δηλοῖ δὲ καὶ Ἡσίοδος, εἰπὼν, τάρταρον ἠερόεντα, καὶ τὸ ῥιγοῦντα πάλλεσθαι, καὶ τρέμειν, ταρταρίζειν. Ideſt, Tartarus hic a frigore appellatus eſt. Atque id oſtendit quoque Heſiodus, dicens, tartarum aeroſum, ſive obſcurum. Et qui horrore concutiuntur, ac tremunt, dicuntur tartarizare. ¶ Eſt etiam Tartarus fluvius Italiæ in regione Veronenſi, *il Tartaro*, qui ex Atheſi in Padum decurrit, ex quo unum ex Padi oſtiis Tartarum a *Plin. l.* 3. *c.* 16. vocatur. *Tarc.* 3. *hiſt. c.* 9.

Tarteſſis, idis, adject. fem. ut Tarteſſis lactuca apud *Colum. l.* 10. *v.* 185. & alibi.

Tarteſſiacus, a, um, adject. a Tarteſſo urbe. *Sil. l.* 16. *v.* 214. Ad Tarteſſiacos tendis per litora portus.

Tarteſſius, a, um, adject. Tarteſſiacus. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 416. Preſſerat occiduus Tarteſſia litora Phœbus.

Tarteſſus, i. 2. *Tariffa*, urbs Hiſp. Bæticæ in ora freti Herculei, contra Mauritaniam Ting. alio nomine *Carteja*. Ibi feles maximæ gignuntur, ut *Feles Tarteſſia* ſit in proverbium deducta, de copia rerum. ¶ Poetæ uſurpant in occaſus ſolis deſcriptione. *Silius l.* 3. *v.* 399. Tarteſſus ſtabulanti conſcia Phœbo. ¶ Etiam Gadium inſula Tarteſſus dicta eſt. *Plin. l.* 4. *c. penult.*

Tarviſanus, & Taraiſianus, ad Tarviſium pertinens. *Plin l.* 3. *c.* 18. & *vet. Inſcriptione apud Muratorium p.* 819. & 1085. Hinc Tarviſani montes, ex quibus Plinius ſcribit Silim oriri. Invenitur & *Taurviſanus* in vetuſtis MSS. Plinii.

Tarviſium, ii, n. Tarviſus Venantio Fortunato, olim Tauriſium, *Treviſo*, *Trevigi*, ταρβίσιον, urbs Venetiæ, Marchiæ Tarviſinæ caput, ad Silim fl. Nomen accepit a tauro beſtia, quod indigenæ illi, qui ab Antenore ex ſuis ſedibus extrudebati ſunt; ubi ille Patavium condere ſtatuit, taurum quendam ferum dimiſerunt, ut ubi ille conſiſteret, urbem ſibi novam conſtruerent, quod & fecerunt. Pap. Tarviſum. *Fortunatus in vita S. Martini l.* 4. Qua mea Tarviſus reſidet, ſi moliter intrans.

Tarus, m. 2. *il Taro*, fl. rapidiſſimus Galliæ Togatæ, qui ex Apennino M. in Padum per Æmiliam, & agrum Parmenſem decurrit, Æmiliam ſecans. *Plin. l.* 3. *c.* 16.

Taſconium, ii, n. terra alba ſimilis argillæ, ex qua catini fiunt, in quibus excoquitur aurum. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Catini fiunt ex taſconio. Hæc eſt terra alba ſimilis argillæ. Neque enim alia afflatum, ignemque, & ardentem materiam tolerat.

Tat. V. Tatæ.

Tata, æ, m. pater, ana puerorum, qua illi utuntur, cum patrem vocant, ut mammam appellant matrem. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 97. Cum cibum, ac potionem buas, ac pappas vocent, & matrem mammam, patrem tatam. *Martial. l.* 1. *ep.* 101. Mammas, atque tatas habet Afra, ſed ipſa tatarum Dici, & mammarum maxima mamma poteſt. ¶ Ponitur & pro nutritore, educatore. *Inſcript. apud Fabret. p.* 142. Saturnino pater, & Phœbus tata fecerunt. *Alia* apud *Gruter. p.* 662. *n.* 6. Elpidius Pamphilus Platani tatæ ſuo bene merenti fecit.

Tatæ, interjectio eſt admirantis. *Plaut. Trucul.* 3. 1. 18. Tatæ! ecquis eſt? Alii leg. *Tat.* quæ vox legitur & apud *Chariſ. l.* 2. *ex Nev.* quemadmodum & *tatat*: quæ omnes eundem ſenſum habere videntur, ſunt tamen perantiquæ, ut idem *Chariſ.* ibidem notat. ¶ Eſt etiam tatæ particula exultantis, & joculariter exclamantis. *Id. Stic.* 5. 7. 3. Fac tu hoc modo. St. at tu hoc modo, Sa. babæ! St. tatæ! Sa. papæ! St. pax! Deſcribit *Plautus* ſaltantium ſervorum jocos.

Tatienſes, ium, m. 3. una ex tribus Tribubus Populi Romani regnante Romulo, ideſt Sabini illi, qui T. Tatii Regis ductu bellum Romanis propter virginum raptum intulerunt, deinde fœdere percuſſo domicilium Romam tranſtulerunt. Dicti ſunt a T. Tatio. *Varro l.* 4. *de L. L. Pedian. in* 3. *Verr.* ¶ Aliqui dicunt fuiſſe ſecundam Equitum centuriam, quæ ex centum Sabinis equitibus conſtabat. *Liv. l.* 1 & *Aurel. Victor. de Vir. Illuſtr. Ovid.* 3. *Faſt.* Quin etiam partes totidem Tatienſibus ille, Quoſque vocant Ramnes, Luceribuſque dedit.

Tatius, m. 2. Sabinorum Rex, qui ob Sabinarum Virginum raptum, bellum Romanis intulit. Proditione Tarpejæ virginis Capitolio capto, ex ſuperiore loco adverſus Romanos in aciem deſcendit. Cum aliquandiu acerrime, ſed ancipiti victoria pugnatum eſſet, tandem dirempto interventu Sabinarum mulierum prælio, pax ita convenit, ut Sabini in urbem, Tatius in Regni partem acciperetur. Regnavit in montibus Capitolio, & Quirinali, ut Romulus in Palatino, & Cœlio. Sed breve imperium obtinuit. Nam cum ejus propinqui Legatos Laurentium pulſaſſent, eamque injuriam ille inultam reliquiſſet, illorum pœnam in ſe convertit. Cum Lavinium ad ſolemne ſacrificium veniſſet, concurſu oppidanorum facto, eſt interfectus. *Dionyſ. Hal. Ant. l.* 2. & *Liv. l.* 1. *Virg.* 8. *Æn.* Subitoque novum conſurgere bellum Romulidis, Tatioque ſeni, Curibuſque ſeveris.

Tattæus, a, um, ταττεῖος, quod ad Tattam lacum Phrygiæ Magnæ ſpectat, ut Tattæus ſal, qui & Phrygius, oculis præcipue utilis. *Plin. l.* 31. *c.* 7.

Tau, V. *Al.*

Taura, æ, f. *vacca ſterile*, Ger. *unfruchtbare kuh*, Gall. *vache toreliere*, Hiſp. *machorra*, ταῦρα, vacca ſterilis. *Varro l.* 2. *de re ruſt. c.* 5. Quæ ſterilis eſt vacca, taura appellatur. *Feſt.* Tauras vaccas ſteriles appellabant, ait Verrius, quæ non magis pariant, quam tauri. Sed vero ſimilius ſit, ex Græco dictas, quia Græci vaccas ταύρας appellant. *Col. l.* 12. *c.* 21. Et utique tauræ, quæ locum occupant fœcundarum, ablegandæ.

Taurea, æ, f. 1. *nervo di bue*, Ger. *peitſch*, Gal. *nerf de bœuf*, Hiſ. *nervio de buey*, ταυρέα, σκύτη, ſcutica e corio bubulo confecta, a ταῦρος, taurus. *Juven. ſat.* 6. *v.* 491. taurea punit Continuo flexi crimen, facinuſque capilli. *Tertull. l. ad Martyres c. alt.* Alii inter venatorum taureas patientiſſimis ſcapulis inambulaverunt.

Taureus, a, um, *di toro*. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 342. Et feriunt molles taurea terga manus.

Tauri, m. 2. Tauro-Scythæ, pop. Scythiæ parvæ, in Sarmatia Europæa, qui Tauricam Cherſoneſum incoluere, ubi & Dromum Achillis peninſ. & tractum inter Carcinitem ſin. ad Or. & Boryſthen. oſt. ad Occ. Fuerunt omnino inhoſpitales, moribuſque immaniſſimis. Hoſpites omnes Dianæ ſolebant immolare, cujus ſacrificii primus auctor Thoas fuiſſe perhibetur, unde & Diana ipſa Thoantea dicitur. *Herodotus tamen l.* 4. auctor eſt, non Dianam eſſe, ſed Iphigeniam Agamemnonis filiam, cui Tauri humanas victimas ſolebant immolare, naufragos præſertim, & Græcos, quovis caſu illuc delatos, quorum poſt preces peractas caput clava feriebant, truncum de rupe detrudebant, caput cruci affigebant. Hoſtibus autem in bello captis, aut prælio occiſis capita præcidebant, & perticæ ſuffixa, quam maxime ſublimia ſupra fumarium ſtatuebant, exiſtimantes hoc ad totius domus tutelam, cuſtodiamque pertinere.

Taurica Cherſoneſus, olim Gazaria, *Straboni* Scythica Cherſoneſus, *Appiano* Cherſoneſus Pontica, *Plinio* Peninſula Taurorum. *Tartaria minore*, *Gazaria*, ant. *Crimski*, al. *Precopska*, ταυρική, χερσόνησος, peninſ. in fine Europæ, ita dicta a Tauris pop. qui eam incoluerunt, vel quia ſita eſt ſub Tauro ſidere. Stephanus eocatam ſcribit, quod ibi Oſiris tauros junxerit ad arandam terram.

Tauricornis, ne, adject. *che ha le corna di toro*. *Prudent.* 10 *Rom. v.* 222. Saltat Tonantem tauricornem ludius. h. e. Jovem in taurum verſum ad rapiendam Europam.

Tauricus, a, um, ταυρικός, quod ad Tauros ſpectat. *Ovid. l.* 1. *de Ponto, el.* 1. Culta Oreſteæ Taurica terra Deæ. *Id.* 4. *Triſt. el.* 4. Nec procul a nobis locus eſt, ubi Taurica dira Cæde pharetratæ paſcitur ara Deæ. V. *Tauri*.

Taurifer, a, um, ταυροφόρος, quod magnum taurorum habet proventum, ut Campi tauriferi, in quibus magna taurorum paſcitur copia. *Lucan. l.* 1. *v.* 473. Tauriferis ubi ſe Mevania campis Explicat.

Tauriformis, & me, o. 3. *che ha forma di toro*, ταυρόμορφος, formam tauri habens. *Hor. l.* 4. *od.* 14. Sic tauriformis volvitur Aufidus. *Tauriformem* appellat, vel quia flumina taurinis cornibus pinguntur, ut ait *Servius*, vel quia in modum furentis tauri exundat, & ripas urget: vel quia murmur labentium aquarum mugitus taurorum imitatur: vel denique quia ripæ fluminum pleromque tortuoſæ ſunt inſtar cornuum taurinorum.

Taurigenus, a, um, quod ex tauro genitum eſt. *Accius* apud *Macrob. l.* 6. *Saturn. c.* 5. Taurigeno ſemine ortum fuiſſe, an humano.

Tauri, maſc. 2. *Taurilia*, *Regium*, ludi apud Romanos, in circo Flaminio, in honorem Deorum inferorum. *Feſt.* Taurii ludi inſtituti Diis inferis ex hac cauſa videntur. Tarquinio (ſuperbo) regnante cum magna incidiſſet peſtilentia in mulieres gravidas, earum fœtus infecti ſunt ex carne divendita populo taurorum immolatorum. Ob hoc ludi Taurii appellati ſunt, & fiunt in circo Flaminio, ne intra muros evocentur Dii inferi. Sed Taureos ludos Varro ait vocari, quod eis ludis diſcipulus pendens a doctore in crudo corio tauri ſolitus ſit impelli, atque uſque eo imbi cogi docere, quoad conſiſteret, & tota virtute talorum conſtaret pedum firmitas. Hæc *Feſtus*.

Taurilia, ium, n. 3. ludi Romani, iidem qui Taurii. *Liv. l.* 39. *c.* 22. Per eos dies ludi Taurilia per biduum facti religionis cauſa. ¶ Eſt etiam Taurilia vicus in montibus Euganeis non longe ab Apono. V. *Euganei colles*.

Taurini, m. 2. pop. Italiæ, in Gallia Subalpina, ad radices Alpium Cottiarum inter Seguſinos, Salaſſos, Libicos, Vagiennos, & Brigantios, a Scriptoribus veteribus, in eo tractu, ubi nunc pars propria Pedemontii, verſus Taurinum, & pars Bor. Marchionatus Salutiarum.

Taurinum, n. 2. Auguſta Taurinorum, Taurinſis, Taurania, Colonia Taurina, *Turino*, urbs Galliæ ſubalpinæ, tamiſque a Pado fl. ut planitie fertili ad modum, & rigua, ubi Duria in Padum exit, permunita, quæ in dies evadit amplior, & ſplendidior, cum arce firmiſſima, ac pulcherrima, ſedes Principis Pedemontani, Ducis Sabaudiæ, ac regionis totius Pedemontanæ conventus juridicus.

Taurinus, a, um, adject. ad Taurinos populos pertinens. *Silius l.* 3. *v.* 646. Taurinis ductor ſtatuit tecta campis.

Taurinus, a, um, *di tauro*, Ger. *von ſtier*, *oder ochſen*, Gall. *de taureau*, Hiſp. *de toro*, ταύρειος, quod ex tauro eſt, ut Tergum taurinum, ideſt corium tauro detractum. *Virg.* 1. *Æn.* Taurino poſſent quantum circundare tergo. *Plin. l.* 30. *c.* 13. Item vitiligines, verrucas, ſtrumas, & ſimilia cum hircino, & adipe ſuillo, ac taurino ſevo.

Taurifci, m. 2. pop. Pannoniæ ſup. quorum regio *Steyrmarck*, pars Stirp Or. in conf. Hungariæ, ubi urbes Petovio, Variana Caſtra, Bolentium. ¶ It. in pop. Alpini, in fin. Helvetiorum, apud Alpes ſummas, & ortum Rhodani, quorum urbs *Uri*, ita dicta ab uris, quo ſunt genus taurorum, primus Helvetiorum conventus, qui ex Italia in Helvetiam proficiſcentibus occurrit, inter Adulam M. & Lucernam urb. ¶ Sunt & Tauriſci, pop. Norici, Alpini, inter Vacarium, ſeu Villacum, & Salisburgum, Alpes Noricas incolentes, in plures tractus diviſi, *Rinmler Tavrn* alibi *Polser Tavrn*, & alibi *Rave Tavrn*. ¶ Carni quoque Tauriſci Plinio dicuntur, qui Carneas alpes incolunt. *Plin. l.* 3. *c.* 20. & 25.

Taurobellita, æ, fem. Dianæ cognomen inde ductum, quod a Tauris Scythiæ populis humano ſanguine ei ſacrificaretur. *Inſcript. apud Grut. pag.* 3 9 *n.* 2.

Taurobolitatus, a, um, particip. deponentis latini a *taurobolior*, *aris*, h. e. qui taurobolion fecit. *Lamprid. in Heliog. c.* 7. Matris Deum ſacra recepit, & tauroboliatus eſt, ut typum eriperet, & alia ſacra, quæ penitus habentur condita.

Taurobolium, ii, n. ταυροβόλιον, ſacrificium taurorum, qui in ſacris Matris Deum Cybeles immolabantur, quemadmodum Criobolium, ſacrificium arietum. Hinc *taurobolium* (vel *tauropolium*: nam & hoc modo legitur in vet. inſcriptionib.) *facere*, apud *Gruter. in inſcript. pag.* 30. & 31. & *Taurobolium accipere*, h. e. in ſacris Matris Deum initiari. Qui taurobolium accipiebat, & conſecrandus erat, in ſcrobem profundam demittebatur. Deinde ſcrobs ipſa tabulis ſternebatur, quæ multis foraminibus pertuſæ erant: ſuper has tabulas taurus cornibus immolabatur, cujus ſanguis per foramina defluens, oculos, naribus,

Digitized by Google

bus, vepite, toto denique corpore a ſubjecto homine excipiebatur, qui expiari hac ratione dicebatur, luſtrarique adeo, ut viginti totos annos purus mundusque eſſe diceretur. V. Salmaſ. in *Lamprid. in Heliogab. c. 7.*

Tauromitanus, a, um, adject. a Tauromenio, ut Tauromitana ſedes. *Sil. l. 4. v. 257.* ¶ Tauromitani, orum, ejus urbis incolæ. *Cic. 4. Verr. c. 66.*

Tauromenium, n. 2. Tauromenium, *Taormina*, urbs Siciliæ, cum portu in ora Or. in valle Demone, in planitie. Mare ibi adſtans cumpum facit ſæpius die ac nocte reciprocans, quam aliis in locis. *Plin. l. 2. c. 97.* Hinc Tauromenitanam charybdim nominat *Lucan. l. 4. v. 461.* ¶ Ager circa hanc urbem fertilis eſt vini inter generoſiora enumerati ab eodem *Plin. l. 14. c. 2. & 6.*

Tauropolium. V. Taurobolium.

Taurubulæ, arum, f. ita appellatur a *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 129.* via Herculea ſeptem ſtadiorum apud Lucrinum traducendorum boum cauſa deducta.

Taurulus, i, m. *piccol toro*. *Petron. in fragment. Tragur.*

Taurunum, urbe Pannoniæ inf. in conf. Mœſiæ a confluentia Savi in Danubium 3. M. P. ex cujus ruinis crevit in vicinis urbs Alba Græca, Hungaris antiquis Alba Bulgarita, recentioribus *Nandor Alba*, Germ. *Griechs Weiſſenbur*, Ital. *Belgrado*, Gall. *Belgrade*, Slavis *Beograd*, in Sceala regione, ad rad. collis, permunita, ampla, cum arce valida. Anno 1717. a Principe Eugenio expugnata eſt, & in Caroli VI. Imperatoris ditionem redacta.

Taurus, i, m. *toro*, *bue*, שור, Germ. *ſtier*, Gall. *taureau*, Hiſp. *toro*, ταῦρος, mas in genere bubulo, & vaccarum admiſſarius. *Virg. 3. Georg.* Atque ideo tauros procul, atque in ſola relegant Paſcua. ¶ Accipitur & pro quocunque forti bove. *Virgil. 1. Georg.* Ergo age, terræ Pingue ſolum primis extemplo a menſibus anni Fortes invertant tauri. ¶ Item pro ſtatua, ſeu ſimulacro, aut imagine bovis, qualis fuit taurus ille, quem Perillus effecit, quemque Phalaridi Tyranno Agrigentinorum in Sicilia dono dedit, ut eo ad homines torquendos uteretur, quem cruciatum ipſe Perillus Tyranni juſſu primum expertus eſt. *Cic. 2. Verr.* Ille nobilis taurus, quem Phalaris habuiſſe dicitur. *Ovid. l. 3. Triſt. el. 12.* Utque dedit juſtas tauri fabricator aheni, Sic ego do pœnas artibus ipſe meis. ¶ Taurus item eſt ſignum Zodiaci, conſtans ex triginta tribus ſtellis. Hic eſt taurus ille, cujus imagine Jupiter Europam rapuit, & ex Phœnice in Cretam tranſvexit. *Virg. 1. Georg.* Candidus auratis aperit cum cornibus annum Taurus. ¶ In cauda tauri ſunt ſtellæ illæ, quæ appellantur Vergiliæ, in fronte Hyades, vel Suculæ. *Plin. l. 2. c. 41.* ¶ Accipitur quoque pro radice arboris. *Quintil. l. 8. c. 2.* Sicut in his, quæ homonyma dicuntur, ut taurus animal ne ſit, an mons, an ſignum in cœlo, an nomen hominis, an radix arboris, niſi diſtinctum non intelligitur. ¶ Item eſt avicula ex genere carduelium, ita dicta, quod taurorum mugitus imitetur, præſertim in agro Arelatenſi. *Plin. l. 10. c. 42.* Eſt quæ boum mugitus imitetur, in Arelatenſi agro, taurus appellata, alioquin parva. ¶ Item dicitur de ſcarabeis terreſtribus. *Plin. l. 30. c. 5.* Tauri vocentur ſcarabei terreſtres ricino ſimiles, nomen cornicula dedere. Alii pediculos terræ vocant. ¶ Item taurus, & Græce ταῦρος ſignificat ὄῤῥον, ideſt partem illam, quæ eſt inter podicem, & ſcrotum, quomodo exponit Euſtathius, vel τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρός, ideſt membrum pudendum viri, prout interpretatus Suidas, unde apud Ariſtophanem ἀταυρώτη dicitur virgo intacta. *Diomed. l. 2. c. de amphibol.* Cum taurum, nec ſcias, utrum de armento, an obſcœnam corporis partem, an montem, qui eſt in Cilicia, an qui eſt in ſideribus, taurum dicamus. *Feſt. in Solitaurilia.* Atque harum hoſtiarum omnium (puta tauri, arietis, verris) immolati ſunt tauri, quæ pars ſcilicet ceditur in caſtratione. ¶ Item ficta farinacea. *Feſt. ſive Paul.* Tauri verbenæque in commentario ſacrorum ſignificant ficta farinacea.

Taurus, i, m. Ταῦρος, vir Berytius, Philoſophus Platonicus, A. Gellii familiaris. Floruit ſub Antonino Pio. Scripſit de differentia ſectarum Platonis, & Ariſtotelis, de corporeis, & incorporeis, & alia. Laudatur ſæpe ab *eod. Gell. in noctib. Atticis.*

Taurus, maſc. a. *Tauro*, ἐρυμνός, mons maximus Aſiæ, qui a Lycia ad Occ. uſque ad extremos Seres in Or. perducitur, pater multorum montium per Aſiam ad Boream, & ad Auſtrum vergentium, quos utrinque velut ramenta emittit. Varia pro locorum diverſitate nomina aſſumit. Nam in Lycia Gragus dicitur, in Pamphylia Coracesius, & Sarpedon, in Cilicia Taurus, vulgo *Caraman*, in Armenia min. Antitaurus, inc. *Muzgarum*, in Syria Amanus, in Meſopotamia Chaboras, in Meſopotamiæ, & Armeniæ majoris confinio Niphates, in Armenia majore Pariedrus, & Gordiæus, ac Moſchicus, in Colchide Coraxicus, in Iberia, & Albania Caucaſus, in Media Zagrus, in conf. Aſſyriæ ult. Orontes, Jaſonios, Coronus, & Choatras, in Parthia Parachoatras ad Mer. in Carmania Strogylos, in Hyrcania Coronus, in Margiane Sariphus, in Bactriana Paropamiſus, in Scythia Imaus, inter Scythiam, & Indiam Emodus. In Cilicia adeo nivibus obruitur, ut ante menſem Junium, teſte *Cic. l. 5. ad Att. ep. ult.* tranſiri nequeat. ¶ Item mons Germaniæ, in fin. Carnorum. Item mons Sarmatiæ Europææ, juxta Mæotidem pal. ¶ Item mons Tauricæ Cherſoneſi, unde Tauri pop. & ipſa peninſ. Taurica. ¶ Item *el Tor*, mons Arabiæ Petrææ, ad ſin. Arabicum, cum opp. cogn.

Tautologia, æ, f. ταυτολογία, Græce eſt ejuſdem rei eloquium, ejuſdem ſententiæ per alia, atque alia verba repetitio: Figura apud Poetas frequens, qua res eadem multis verbis idem ſignificantibus explicatur. Hujuſmodi eſt illa apud *Virg. 1. Æn.* Quem ſi fata virum ſervant, ſi veſcitur aura Ætherea, neque adhuc crudelibus occubat umbris.

Taus, m. a. Tavus, Tava, inc. *Tay*, al. *Sutheik*, al. *Sour Eski*, flu. amplus Scotiæ, illam bifariam ſecans, nempe in Septentrionalem, ſeu Trans-Taanam & in Meridionalem, ſeu Cis-Taanam. Oritur in Albaniæ prov. ex Grampio M. & Lacum Tavum efficit, deinde in Athulia prov. aliquot auctus fluviis, per Perthiam prov. fluit, eodem, rigata Abernethua, in Oceanum Germ. ſe exoneret.

Tax, ταξ, vox fictitia, ſtrepitum verberum exprimit. *Plaut. Perſa, a. 2. ſc. 3. v. 12.* Tax, tax tergo meo erit. Monent critici, in quibuſdam MSS. legi *tax tax*.

Taxa, æ, f. lauri quædam ſpecies. *Plin. l. 15. c. 30.*

Taxatio, onis, f. *taſſazione*, *ſtima*, τιμησις, actus taxandi. *Plin. l. 9. c. 35.* At illa corollarium id eſſe, conſumpturamque ſe ve in cœna taxationem confirmans, &c. *Id. l. 33. c. 15.* Interiit nuper incendio a Cethegis deſcendens. H. S. quatuordecim permutata, latifundii taxatione, ſi quis prædia tanti mercari malit.

Taxator, oris, m. qui aliquem maledictis tangit. *Feſt.* in *Taxat*.

Taxatus, a, um, nom. particip. *taſſato*, *ſtimato*. *Sueton. in Calig. c. 38.* Cognoſcebat de talibus cauſis, taxata prius modo ſumma. *Flor. l. 2. c. 6.* Modii duo anulorum Carthaginem miſſi, dignitas equeſtris taxata menſura.

Taxea, æ, f. *larde*, laridum apud Gallos. *Afran.* apud *Iſid. l. 20. c. 2.*

Taxeus, a, um, adject. qui eſt e taxo arbore, ut texea ſilva. *Stat. l. 5. Silv. 5. v. 24.*

Taxicus, a, um, adject. ad taxum arborem pertinens, ut *taxica venena*, quæ quidam eadem fuiſſe putarunt, quæ nunc *toxica*, teſte *Plin. l. 16. c. 10.*

Taxila, orum, n. pl. urbs maxima Indiæ cit. inter Indum, & Hydaſpem, forte *Cembaia*, in Regno Combaico, vel interius *Ciem*. In hac urbe, teſte Philoſtrato, Apollonius invenit elephantem, quem vittis, & myrteis coronis indigenæ ornabant. Eum autem regionis illius homines eſſe dicebant, qui pro Rege Poro contra Alexandrum pugnaverat: quem idcirco Alexander Soli dicavit, torques aureos circa cornua adaptans. Pop. Taxilæ. *Plin. l. 6. c. 20.*

Taxillus, i, m. idem ac talus, apud vet. unde nomen talus per Syncopen factum eſt. *Cic. in Or. c. 45.* Quam literam etiam e maxillis, & taxillis, & vexillo, & puxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis evellit.

Taxim, is, it, a. 3. tetigero, vel tetigerim, futurum ſubjunctivi, apud veteres, ab antiquo *tago*, pro *tango*, ut *faxim*, pro *fecero*, vel *fecerim*. *Varro apud Non. c. 2. n. 816.* Ne meum taxis liberum.

Taxim, adverb. *pian piano*, *ſenſim*, & quaſi tangendo ſæpius, apud vet. *Pompon. apud Non. c. 1. n. 842.* Adoptatu clandeſtino tacitus taxim perſpectis peracutum. Adde *Varr. ib. c. 1. n. 234.*

Taxo, as, a. 1. ψηλαφάω, preſſius crebriuſque quicquam tango, a *tago* pro *tango*, ut *vexo* a *veho*. *Gell. l. 2. c. 6. Macrob. l. 6. c. 7. & Feſtus.* ¶ Tranſlate ſumitur pro notare, reprehendere, vituperare. *Suet. in Aug.* Sed etiam ut nummularii nepotem ſic taxat Auguſtum. *Plin. l. 15. c. 15.* Eadem cauſa in pluris taxatur ſuperbiæ cognomine. ¶ Metaleptice accipitur pro æſtimare, *taſſare*, ערך, Germ. *wuerdigen*, Gall. *taxer*, Hiſ. *taſſar*, τιμάω. Id inde eſt, quia ad æſtimandum, ponderandumque crebro tactu, ac tractatu opus ſit. *Plin. l. 37. c. 5.* Illos, qui frugiferas tanti taxaverint. *Id. l. 35. c. 11.* Talentum Atticum XVI. M. taxat Varro. *Senec. de conſol. ad Marc. c. 19.* Tanti quodque malum eſt, quanti illud taxavimus.

Taxus, xi, f. σμῖλαξ, arbor abieti ſimilis, baccaſque ferens, quibus lethale venenum ineſt, præcipue in Hiſpania, & Arcadia. *Virg. 9. Ecl.* Sic tuæ Cyrneas fugiant examina taxos. *Plin. l. 16. c. 10.* Similis (abieti ſc. & piceæ) etiamnum aſpectu eſt, ne quid prætereatur, taxus, minus virens, gracilisque, & triſtis, ac dira, nullo ſucco, ex omnibus ſola baccifera. Mas noxio fructu. Lethale quippe baccis, in Hiſpania præcipue, venenum ineſt. Vaſa etiam viatoria ex ea vinis in Gallia facta, mortifera fuiſſe compertum eſt. Hanc Sextius ſmilacem a Græcis vocari dixit, & eſſe in Arcadia tam præſentis veneni, ut qui obdormiant ſub ea, cibumve capiant, moriantur. Sunt qui & *taxica* hinc appellata dicant venena, quæ nunc *toxica* dicimus, quibus ſagittæ tinguntur. Repertum innoxiam fieri, ſi in ipſam arborem clavus æreus adigatur. ¶ Ob noxiam vim inter ferales habetur, ideoque Inferis tribuitur. *Sil. l. 13. v. 595.* Vaſta comas, nemoroſaque brachia fundit Taxus, Cocyti nigra frondoſior umbra. *Lucan. l. 6. v. 645. de Dite.* Phœbo non pervia taxus opacat.

Taygete, es, vel Taygeta, æ, f. 1. Ταϋγέτη, filia Agenoris, ex qua Jupiter Lacedæmonem genuit urbis ſibi cognominis conditorem, alia ſunt, qui Taygeten filiam Atlantis, item qui Semeles filium faciant. *Bocc. l. 2. Gen. Deor.* ¶ Taygete altera, filia Atlantis, & Pleiones, una Pleiadum. *Ovid. 4. Faſt. Virgil. 4. Georg. v. 232.* Taygete ſimul os terris oſtendit honeſtum Pleias, &c.

Taygetus, maſc. & Taygeta, orum, mons Laconicæ, apud Eurotam fl. & Spartam urb. Amyclis imminens, unde Amyclæus dicitur, non ille quidem admodum magnus, ſed tamen excelſus, & erectus, ſacer Libero Patri, ut tradit *Serv. in 2. Georg.* item Caſtori, & Polluci, qui in ejus radicibus nati dicuntur, quod & Homerus aſſerit in Hymnis. *Virgil. 2. Georg.* O ubi campi, Spercheuſque, & virginibus bacchata Lacænis Taygeta. *Claudian. de bello Getico.* Culmina Taygeti trepidæ vidiſtis Amyclæ. *Lucan. l. 4.* Gelidique inculta juventus Taygeti. ¶ Hujus montis bona pars cum terræ motu corruiſſet, Spartam oppreſſit. *Cicer. 1. de Divin. & Plin. l. 2. c. 79.*

T A N T E E.

Te, ſyllabica adjectio, quæ extra compoſitionem nihil ſignificat, in compoſitione autem aliquid addit ſignificationi dictionis, cum qua componitur, ut *Tute id feciſti*, ideſt tu ipſe per te, & non per alium. *Cic. l. 1. Fam.* Ut tute mihi præcepiſti.

Teanum, & Theanum, i, n. cognomento Sidicinum, *Tiano*, col. & urbs Campaniæ, in colle, inter Cales & Sueſſam. ¶ Teanum alterum, Apulum cognomine, *Tiano*, al. *Civitate*, urbs Apuliæ Dauniæ, apud Frentanorum fines, in monte Apennino, inter Luceriam ad Or. & Larinum in Corum.

Tearus, m. a. fl. Thraciæ, qui ex 38. fontibus manat, partim calidis, partim frigidis, & in Contadeſdum amnem influit, qui in Agrianem illabitur, & cum eo in Hebrum. Ad hunc fluvium cum perveniſſet Darius I. Hyſtaſpis filius, aquis ejus delectatus, triduum ibi commoratus eſt, columnamque erexit cum elogio ejus laudes continente. *Herod. l. 4.*

Teate, n. 3. *Chieti*, urbs Marrucinorum caput, in Aprutio cit. in lim. ulterioris, ad Aternum flu. in colle, medio inter Aexanum ad Eur. & Atriam ad Bor. *Sil. l. 17. v. 454.* Marrucina domus, clarumque Teate ferebat.

Teatini, orum, n. populi Marrucinorum Teates incolæ. *Plin. l. 3. c. 12.*

Teba, æ, f. *colle*, collis, Sabinorum lingua. *Varr. l. 3. R. R. c. 1.*

Techna, æ, f. *arte*, *artifizio*, *furberia*, תחבולה, Ger. *betrug*, Gal. *fineſſe*, Hiſp. *arte par enganar*, τέχνη, Græca vox eſt, quam Latine artem, ſeu artificium interpretari poſſumus. Utuntur hac voce & Latini, ſed fere in deteriorem partem, pro dolo, aſtutia, impoſtura, fraude, ſive fallacia. *Ter. Heaut. 3. 1. 22.* Falli te ſinas technis per ſervulum. Adde *Plaut. Moſtell. 3. 1. 10.*

Technicus, a, um, τεχνικός, artificioſus. *Quintil. l. 2. c. 3. ſub finem:* Et velut decretis technicorum tutos putant. h. e. eorum, qui omnino artem ſequuntur.

Technopægnion, ii, τεχνοπαίγνιον, ludus artificioſus, a τέχνη, *ars*, & παίγνιον, *ludus*. *Auſonius* hoc nomine inſcripſit carmen ſuum, quod eſt *Idyll.* 12. in cujus præfatione ad Pacatum Proconſ. Technopægnion, inquit, nomen dedi, ne aut ludum laboranti, aut artem crederes deluſiſſe ludenti. Continet autem illud carmen verſus monoſyllaba finitos, & interdum etiam inceptos, omnesque multa arte compoſitos.

Technophyon, n. 2. τεχνόφυον, artium officina, παρὰ τὸ φύειν τὰς τέχνας, h. e. a producendis artibus. *Suet. in Aug. c. 72.* Erat illi locus in edito ſingularis, quem Syracuſas, & technophyum vocabat.

Tecolithus, i, gemma nucleo olivæ ſimilis. *Solin. c. 52.*

Tecte, adverb. *occultamente*, *oſcuramente*, *copertamente*, *κρυφίως*, latenter, occulte, cui contrarium eſt aperte. *Cic. Att. l. 1. ep. 14.* Et tamen ab illo aperte, tecte quicquid eſt datum, libenter accepi. *Id. l. 9. Fam. ep. 22.* Quod tu in epiſtola appellas ſuo nomine, ille tectius penem.

Tectonicus, a, um, adject. ad ædificium, vel ad ædificandum pertinens, a Græco τέκτων, *fabricans*. *Auſon. in Moſell. v. 298.* Quis potis innumeros cultus, habituſque locorum Pandere, tectonicas per ſingula prædia formas, *e diſegni delle fabbriche*.

Tector, oris, m. *che imbianca, o incroſta i muri*, Ger. *vergipſer*, Gall. *qui enduit les parois*, Hiſp. *encalador*, *enyeſſador*, κονιατής, qui opus tectorium parieti inducit. *Var. l. 3. de R. R. c. 2.* Quam nec pictor, nec tector vidit unquam. *Tertul. de Idolol. c. 8.* Albarius tector, *imbiancatore*.

Tectoriolum, li, n. parvum tectorium. *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* Bella tectoriola: dic ergo etiam pavimenta iſto modo. non potes.

Tectorium, ii, n. *intonicato*, *intonacato*, *intonico*, κονίαμα, operimentum parietum, vel ſoli, a tegendo, quia in parietes, ac ſolum loricarent, ut loquitur *Varro l. 3. de R. R.* Conſtabat tectorium opere albario, arenato, & marmorato. Albarium fiebat ex gypſo, aut pura calce. arenatum dicebatur arena cum calce, marmoratum arena cum marmore tuſo. Inductio tectorii *trulliſſatio* dicebatur, quum fieret trulla. Plura de his vide apud *Vitruvium*, & ad eum *Philandrum l. 7. c. 3. & Budæum in Pand. ad l. quod ſi ſervus, §. 5. ff. de in rem verſo.* *Cic. 3. Verr. c. 55.* Dico eſſe, ex qua tantum tectorium vetus deletum ſit, & novum inductum. *Id. Att. l. 1. ep. 6.* Quos in tectorio atrioli poſſim includere. *Plin. l. 36. c. 23.* Tectorium, niſi ter arenato, & bis marmorato inductum eſt, non ſatis ſplendoris habet. *Vitruv. loc. cit.* Tectoria udo colores induere, *dipingere a muro freſco*. ¶ Sumitur etiam pro fuco, quo mulieres faciem illinunt. *Juven. ſat. 6. v. 466.* Tandem aperit vultum, & tectoria prima reponit. ¶ Tranſlate tectorium linguæ ponitur pro ſermone ſimulato. *Perſ. ſat. 5. v. 25.* Pulſa dignoſcere cautus, Quid ſolidum crepet, & pictæ tectoria linguæ.

Tectorius, a, um, κονιατικός, ἀτεγαστικός, quod ad tegendum pertinet. *Cic. 2. de Leg. c. 26.* Neque id opere tectorio exornari, nec Hermas hos, quos vocant, licebat imponi, *intonacare*. *Plaut. Mil. 2. 2. 18.* Tectorius peniculus. h. e. penicillus, quo parietes dealbantur.

Tectoſages, maſc. Tectoſagi, pop. Germaniæ, juxta Hercyniam ſylvam, quorum

adhuc

adhuc extat veſtigium ex *Teck*, in Duc. VVirtembergenſi. ¶ Tectoſages item, & Tectoſagi pop. Galliæ Narb. verſus Garumnam flu. inter [illegible] Heluetenos, Conſuranos, & Auſcios, ubi hodie pars Orientalis, ſeu ſuperior Occitaniæ, quorum urbes fuerunt Narbo, Toloſa, Carcaſſo, Biterræ, Agatha, Nemauſus. Hi olim Gallorum omnium fortiſſimi habiti ſunt, qui cum domi multitudine abundarent, relictis ſedibus, per Græciam tunc gentium victrices in Aſiam penetrarunt, & ſupra Phrygiam in uberrimis Cappadociæ campis conſederunt. ¶ Igitur Tectoſages, populi etiam Galatiæ in Aſia fuerunt, quorum urbes Ancyre, Olenus, Corbeuntus.

Tectŭlum, li, n. parvum tectum. *Hieronym. ep. 47. ad matr. & fil. a med.* Nam maledici homines ſub uno tectulo vos manentes, lectulum quoque criminentur habere communem.

Tectum, cti, n. *tetto, coperta, caſa*, [illegible], Ger. *dach*, Gal. *toit*, Hiſp. *tejado*, [illegible], ſumma pars domus, quæ contecta tegatur, a *tectum* ſupino verbi *tego*. *Cic. in Brut.* Sed Athenienſium quoque plus interfuit firma tecta in domiciliis habere, quam Minervæ ſignum ex ebore pulcherrimum. ¶ Per Synecdochen ponitur pro domo. *Cic. ad Lepidum, l. 6. Fam.* Si modo tecti ſatis eſt ad comitatum noſtrum recipiendum. *Virg. 1. Æn.* Quare agite, o tectis juvenes ſuccedite noſtris.

Tectūra, æ, f. tectorium, cruſta calcis, marmoris contuſi, aut alterius materiæ, quæ parietibus ſuperinducitur. *Pallad. l. 1. tit. 15.* Parietum tectura ſic fiet fortis, & nitida. Adde *ibid. tit. 17.*

Tectus, a, um, *coperto*, [illegible], Ger. *bedeckt*, Gal. *couvert*, Hiſp. *cubierto*, [illegible], opertus, partic. a tegor. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quarum aliæ coriis tectæ ſunt, aliæ villis veſtitæ. *Et infra:* Ut tecti, ut veſtiti, ut ſalvi eſſe poſſemus. ¶ *Tectæ oves*, eædem, quæ a patria Tarentinæ, ſive Græcæ dicebantur, quæ, quod molliſſimam haberent lanam, pellibus tectæ paſcebantur, ne vellera aut conſpurcarentur, aut dumis adhæreſcerent. Qua de re vide *Col. l. 7. c. 4. Plin. l. 8. c. 47.* Ovium ſummæ genera duo, & tectum, & colonicum; illud mollius, hoc in paſcuis delicatius. ¶ Sæpe translate ſumitur pro defenſo, protecto. *Cic. pro L. Mur.* Propterea quod pericula facile, ut hominem preſtare oportet, innocentia tecti pellemus. ¶ Item pro ſecreto, occulto, obſcuro. *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* Itaque tectis verbis ea ad te ſcripſi, quæ apertiſſimis agunt Stoici. *Id. pro R. Am. c. 36.* Huc accedit, quod paulo tamen occultior, atque tectior veſtra iſta cupiditas eſſet. *Id. 2. de Orat. c. 73.* Unum te in dicendo viderı tectiſſimum, id eſt prudentiſſimum, qui tua conſilia maxime tegeres; vel minime apertum vulneribus adverſarii; & qui minime detegeret id, quod in cauſa lateret mali. *Id. pro Deiot. c. 6.* Quis conſideratior illo? quis tectior? quis prudentior?

Teatum. V. Tu.

Teda. V. Tæda.

Tedanius, n. e. Tedanius, *Zermagna*, al. *Odria*, flu. Liburniæ, qui Liburniam ab Japidia ſeparat, & in mare Hadriaticum inter Senianı ad Occ. & Vegiam ad Or. influit.

Tedigniloquĭdes, vox a *Plauto* ficta *Perſ. 2. 6. 22.* ſignificat, loquens digna de te.

Tegĕa, f. 1. & Tegeum, i, neut ſecundum *Servium*, *Moch*, *Mochli*, urbs Peloponneſi, in Arcadia, ubi oſſa Oreſtis gigantis Olympiade 58. inventa ſunt. Tegeæ floruit Ariſtarchus Poeta, Euripidis contemporaneus, qui tragœdias ſcripſit 70. vixitque annos 80. ¶ Tegea altera, Tega, opp. medit. Africæ, apud fin. Numidicum.

Tegeæus, & Tegēus, a, um, adject. a Tegea, ponitur pro Arcadico. *Virg. 1. Georg. v. 18. de Pan.* Adſis o Tegæe favens. *Id. 5. Æn. v. 299.* Alter ab Arcadia, Tegeæ de ſanguine gentis.

Tegeātæ, um, m. 3. Tegeæ oppidi incolæ. *Steph.*

Tegeaticus, a, um, adject. a Tegea oppido, idem eſt quod Arcadius. *Stat. l. 1. Silv. 2. v. 18.* Et de Mænalia volucer Tegeaticus umbra. h. e. Mercurius, qui in Arcadia natus eſt.

Tegeătis, idis, adject. fœmininum, quæ eſt ex Tegea Arcadiæ urbe, vel ex Arcadia. *Silius l. 13. v. 319.* cæſa Tegeatide capra.

Teges, etis, fem. [illegible], [illegible], ſtraguli genus, quam & ſtoream appellant, ex ulva, ſive ſcirpo, aut ſparto, in lodicis ſimilitudinem, qua viatores utuntur, a *tego*. *Varro de R. R. l. 1. c. 22.* Sicque ſiunt de cannabi, lino, junco, palma, ſcirpo, ut funes, reſtes, tegetes. *Plin. l. 21. c. 18.* Similia præcipit & de junco, quam mariſcon appellant, ad texendas tegetes. *Col. l. 5. c. 3.* Sub ortum Caniculæ palmeis tegetibus vineas adumbrabat. *Id. l. 12. c. 50.* Canneæ tegetes, quibus oliva excipitur. *Juv. ſat. 6. v. 117.* Auſa Palatino tegetem præferre cubili.

Tegeticŭla, æ, f. [illegible], parva teges. *Varro l. 3. de R. R. c. 8.* Sed pro columbariis in pariete mutulos, aut palos in ordinem, ſupra quos tegeticulæ cannabinæ ſint impoſitæ. *Id. l. 2. c. 11.* Diligentiores tegeticulis ſubjectis oves tondere ſolent, ne flocci intereant.

Tegēus, a, um, V. *Tegeæus*.

Tegile, lis, n. tegmen, velamen. *Apulej. l. 9. Metam.* Exiguo tegili tantummodo pubem injecti. Alii leg. *tegillo*.

Tegillum, i, n. [illegible], parvum tegmen, & ſpeciatim cucullus, vel petaſus e ſcirpis factus, veſtis vilis, & plebeia, ut ex *Feſto*, ac *Nonio* conſtat. dim. a *tegulum*, quod a *tectum*, qua veſtem ſignat, ut a *tecta*, quod itidem veſtis genus, *tegilla*, *Feſt.* Tegillum, cucullioncuiam ex ſcirpo factum. *Plaut. Rud. 2. 1. ſc. 7. v. 18.* Tegillum eccillud mihi unum arefcit: id, ſi vis, dabo. *Varro apud Non. c. 2. n. 845.* Ob aquam e nubibus tortam, indicat fore, ut tegillum paſtor ſibi ſumat.

Tagimen, inis, n. idem ac tegmen, a tago, ut regimen a rego. *Virg. 3. Æn.* Conſertum tegimen ſpinis. *Et lib. 7.* Tegimen habet capitis. Ita in antiquis codicibus legitur, ut prima ſedes ſit proceleuſmaticus, ut alibi in *parietibus*, & *ariete*. *Ovid. 3. Met. v. 52.* Tegimen cui lulva leonis Pellis erat. *Sen. Herc. Fur.* Quonam abiit tegimen meum? Ita habent utrobique quædam vetuſtæ editiones, pro quo vulgati codices *tegmen* expreſſere.

Tegmen, inis, n. *coprimento*, *coperta*, *copertura*, [illegible], Ger. *decke*, Gall. *couverture*, *couvercle*, Hiſp. *cobertura*, [illegible], [illegible], [illegible], quod aliquem tegit, a *tegimen*, per Syncopen. *Virg. 1. Ecl.* Tityre tu patulæ recubans ſub tegmine fagi. *Cic. 5. Tuſc. c. 30.* Mihi amictus Scythicum tegmen, calceamentum ſolorum callum, cubile terra. *Liv. l. 5.* Magna ſtrages facta eſt, multoſque imperitos nandi, aut invalidos, graves loricis, aliiſque tegminibus hauſere gurgites. ¶ Pro tecto, æde, domo. *Stat. l. 1. Theb. v. 406.* ſubit una tegmine, cujus Fuſus humo gelida partem prior hoſpes agebat.

Tegmentum, i, n. tegmen. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 44. in fin.* Ex centonibus, aut coriis tunicas, aut tegmenta facere. *Plin. Valerian. l. 2. c. 50.* Tegmentum teſtudinis.

Tego, is, xi, ctum, a. 4. *coprire*, [illegible], Ger. *decken*, Gall. *couvrir*, Hiſp. *cobrir*, [illegible], operio, a [illegible], abjecto *e*. *Ovid. l. 1. de Art.* Æquore quot piſces, fronde teguntur aves. *Plin. l. 13. c. 18.* Radicem lotos hæc habet opertam nigro cortice, qualis & caſtaneas tegit. ¶ Per translationem accipitur pro celare, occultare. *Cicer. pro Rab. Poſt.* Tum, cum etiam feræ latibulis ſe tegant. *Id. pro Rab. perd. reo c. 7.* Ignaviam ſuam tenebrarum, ac parietum cuſtodiis tegebat. *Id. in Piſon.* Triumphi nomine tegebat, ac velabat cupiditatem ſuam. ¶ Metaleptice capitur pro tueri, defendere, conſervare. *Cic. pro Cæc.* Arma eſſe ſuis nominibus, alia ad tegendum, alia ad nocendum. *Id. pro Planc.* Quod is meam ſalutem, atque vitam ſua benevolentia, præſidio, cuſtodiaque texiſſet. ¶ Tegere latus alicui eſt eum honoris cauſa comitari, & exteriorem partem comitando tenere apud *Horat. l. 2. ſat. 5. v. 18.* quo ſenſu *tegere* abſolute uſurpat *Stat. l. 5. Silv. 2. v. 36.* atque unum pariter materna vatem, omnis Apollineus tegeret, Bacchique ſacerdos.

Tegŭla, æ, f. *tegola*, *coppo*, Ger. *ziegel*, Gal. *tuile*, Hiſp. *teja*, [illegible], [illegible], teſtæ genus, quo domus teguntur, a *tego*, ut *regula* a *rego*. *Ter. Eun. 3. 5. v.* 40. Deum ſeſe in hominem convertiſſe, atque per alienas tegulas Veniſſe [illegible] clanculum per impluvium, fucum factum mulieri. *Plaut. Mil. 2. 2. 23.* Quod in ea contrectis imbrices, & tegulas. V. Imbrex. *Cic. 2. Phil. c. 18.* Cum tamen in nocte ſocia, hortante libidine, cogente mercede, per tegulas demitterere. ¶ Abit a quantitate verbi ſui. *Ovid. 6. Faſt. v. 316.* Strataque erat trepido tegula quaſſa ſolo. ¶ Extrema tegula ſtare, proverb. quod valet, lapſui vicinum eſſe. *Senec. epiſt. 12.*

Tegulitius, a, um, adject. tegulis contectus. *Inſcript. apud Gruter. pag. 54. n. 12.* Deo Mercurio Alteiam tegulitiam ex voto poſuit.

Tegulum, li, n. idem quod tegumen. *Plin. l. 16. c. 36.* Tegulo enim aquaticarum arundinum domos ſuas Septentrionales populi operiunt. Et *cap. 37.* Scirpi fragiles ad tegulum, tegetaſque.

Tegumen, inis, n. idem ac tegmen. *Liv. l. 1. c. 20.* Et ſuper tunicam æneum pectori tegumen, cœleſtiaque arma, quæ ancilia appellantur, ferre. *Id. l. 36. c. 32.* Teſtudo collecta in ſuum tegumen.

Tegumentum, i, n. idem ac tegimen. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 11. ex poeta.* Palpebræque, quæ ſunt tegumenta oculorum. *Id. 5. Fin. c. 57.* Pennarumque contexta corpori tegumenta faciebat. *Sueton. in Calig. c. 55.* Tegumenta equorum, *bardelle*. *Plaut. Trinum. 2. 2. 32.* Tegumentum ateti maxi. h. e. præſidium. ¶ In *Pandect. Florent.* legitur *tegimentum*.

Tegus, tegoris, pro tergus, oris, quidam legunt apud *Varron. l. 4. de L. L.* & apud *Plaut. Capt. 4. 3. 2.* ubi alii *tergus*. *Turneb. l. 21. c. 6.*

Tejum, n. [illegible], opp. Paphlagoniæ, in ora maris Euxini. Patria Anacreontis Poetæ fuiſſe creditur. Sed aliis patria ejus eſt Tejos, vel Teos Urbs Joniæ. V. *Teos*.

Teius, a, um, adject. a Teju oppido, [illegible], ut Anacreon Tejus apud *Horat. epod. 14.* Sic Teja Muſa ſenis, apud *Ovid. 2. Triſt. v. 364.*

Tela, æ, f. *tela*, [illegible], Ger. *gewebe*, Gal. *toile*, Hiſp. *tela*, [illegible], quod texendo conficitur, ab antiquo *texela*, quod a *texo*. *Virg. 1. Georg. v. 294.* Percurrere pectine telas. *Id. Æn. 4. v. 264.* Tenui telas diſcreverat auro. ¶ *Tela jugalis*, jugo impoſita, in qua textus ad aliarum telarum diſcrimen, quæ pinguntur acu, texuntur radio, pectine, aut alio genere, ſine jugo tamen. *Cato de R. R. c. 10.* Pilam lignaam unam, telam jugalem unam, pilas duas. ¶ Pro inſtrumento ipſo, quo texitur. *Virg. 1. Georg. verſ. 285.* & licia telæ addere. *Tibul. l. 2. eleg. 1. verſ. 66.* Atque aliqua aſſidue textrix operata Minervam, Cantat, & appulſo tela ſonat latere. Adde *Sen. ep. 90.* ¶ Sæpe translata uſurpatur. *Cic. 3. de Orat. c. 62.* Quanquam ea tela texitur, & ea incitatur in civitate ratio vivendi, ac poſteritati oſtenditur, ut &c. ¶ Item proverbialiter, ut *Telam exordiri*, quod eſt rem aliquam incipere, & aggredi. *Plaut. Bacch. 2. 3. 116.* Exorſa hæc tela non male eſt omnino mihi. ¶ Penelopes telam retexere, eſt rem inceptam interrumpere, & ad principium redire. *Cic. 4. Acad. c. 29.* Quid quod eadem illa ars (dialectica) quaſi Penelope telam retexens, tollit ad extremum ſuperiora? V. *Penelope*.

Telămon, onis, maſc. [illegible], filius Æaci, frater Pelei, pater Ajacis, qui ob eo Telamonius dictus. Regnavit in Salamine inſ. *Valer. Flacc. l. 1. v. 353.*

Telămon, f. 3. Telamon, *Telamone*, opp. parvum Hetruriæ, in maritima parte agri Senenſis, cum portu incenque capaci, in ora maris Tyrrheni, prope oſtia Albiniæ fl. Conditum dicitur, & nominatum a Telamone Trojano, vel a Telamone Argonauta. *Plin. l. 3. c. 5.*

Telamōnes, um, m. pl. *Atlanti*, [illegible], hominum ſimulacra, gibboſa fere figura, quæ in ædificiis mutulos, vel coronas ſuſtinent, Atlantis inſtar, quem ſuis humeris cœlum fulcire propter Aſtrologiæ ſcientiam Poetæ fabulati ſunt. Dicti ſunt [illegible], quod eſt ſufferre, ſuſtentare, & a Græcis *atlantes* etiam dicuntur, eadem origine. *Vitruv. l. 6. c. 10.* Item ſi qua viriili figura ſigna mutulos, aut coronas ſuſtinent, noſtri telamones appellant, cujus rationes, quid ita, aut quare, ex hiſtoriis non inveniuntur. Græci vero eos [illegible] vocitant. Adde *Ennium apud Serv. in 1. Æn.*

Telamoniădes, dæ, m. Ajax filius Telamonis. *Ovid. Metam. 13. v. 231.* Nec Telamoniades etiam nunc hiſcere quidquam Auſus.

Telamonius, a, um, adject. a Telamone, ut Telamonius vir, h. e. Ajax Telamonis filius. *Ovid. 13. Met. v. 194.*

Telandros, f. 2. [illegible], opp. Lyciæ. *Plin. l. 5. c. 27.* ¶ Item inſ. in mari Lycio. *Plin. l. 5. c. 31.*

Telchin, inis, ſeu Telchinis, is, fem. 3. Rhodos inſ. ita dicta a Telchinibus.

Telchines, um, m. pl. [illegible], filii Solis, & Minervæ, vel Saturni, & Alipes, ut alii volunt, aſſeſſores Matris Idææ, ſeu Cybeles, in Creta, qui etiam Idæi, Curetes, Corybantes, Dactyli dicti ſunt. Hi profecti ſunt in Rhodum inſulam, ac Jaliſum urbem incoluerunt. Tandem cum omnia aſpectu ſuo in pejus commutarent, a Jove ſunt ſubmerſi. *Ovid. 7. Met.* Phœbeamque Rhodon, & Jalyſios Telchinas, Quorum oculos ipſo mutantes omnia viſu Jupiter exoſus fraternis ſubdidit undis. ¶ Sunt, qui memorent, Telchines in Rhodo novem fuiſſe Rheæ comites in Cretam, qui quoniam Jovis alendi curam geſſerunt, Curetes nominati ſunt.

Telchius, ii, m. [illegible], auriga Caſtoris, & Pollucis. *Plin. l. 6. c. 5. de Dioſcuriade urbe Colchorum:* Sunt, qui conditam eam ab Amphito, & Telchio, Caſtoris, ac Pollucis aurigis putant, e quibus ortam Heniochorum gentem ferunt conſtat.

Telebŏæ, arum, m. 1. ſeu Teleboes, um, m. 3. [illegible], pop. Ætoliæ, ſeu Acarnaniæ, latrocinio famoſi. *Ariſt. in Polit.* & *Plaut. Amph. prol.* & *2. 1. ſc. 1.* ¶ Item pop. inſulæ Capreærum, in mari Tyrrheno. *Virg. 7. Æn.* Teleboum Capreas cum Regna teneret Jam ſenior.

Telebōas, antis, m. [illegible], filius Ixionis, & Nubis, unus ex Centauris. *Ovid. Metam. 12. v. 441.* Clitboniuſ quoque, Teleboaſque enſe jacent noſtro.

Teleboides inſulæ, eædem quæ Taphiæ, in Jonio mari. *Plin. l. 4. c. 12.*

Telegŏnus, i, m. [illegible], filius Ulyſſis ex Circe. Hic patrem, cum grandis jam natu eſſet, videre cupiens, eum incognitum in Ithaca interfecit, cum & ipſe incognitus a patre hoſpitio prohiberetur. Eum autem occidit roſtro piſcis illius, qui xiphia dicitur, quod eſt inſtar lamina magni enſis, ut ſcribit Oppianus de piſcibus, quod genus enſis a matre acceperat. Inde in Italiam rediens, Tibur condidit, al. Tuſculum. *Ovid. 3. Faſt.* Factaque Telegoni mœnia celſa manu. *Id. l. 4.* Et jam Telegoni, jam mœnia Tiburis udi Stabant.

Telemăchus, i, m. [illegible], filius Ulyſſis ex Penelope, quem ad Trojam proficiſcens apud matrem reliquit. *Ovid. in ep. Penelopes:* Tres ſumus imbelles numero, ſine viribus uxor, Laerteſque ſenex, Telemachuſque puer.

Telĕmus, i, maſc. [illegible], filius Eurymi, teſte Homero in Odyſſea, & Theocrito in Bucolicis. *Boccatius lib. 10. Gen. Deor.* ſcribit, filium fuiſſe Neptuni ex matre incerta, fortaſſe ex Euryme, inter Cyclopas ennumeratus eſt. Fuit vates egregius, qui Polyphemo prædixit, quæcunque ab Ulyſſe paſſus eſt. *Ovid. 13. Met.* Telemus Eurymides, quem nulla fefellerat ales, Terribilem Polyphemon adit, lumenque, quod unum Fronte geris media, rapiet tibi, dixit, Ulyſſes. *Id. in Ibin*, Paſtor ut Ætnæus, cui caſus ante futuros Telemus Eurymedes vaticinatus erat.

Telĕphi Fons, fons Lyciæ, in quo Telephus vulnera abluit, unde turbidus effectus eſt.

Telephium, ii, neut. herba portulacæ ſimilis caule, & foliis, quæ craſſa ſunt, & carnoſa: naſcitur in cultis, & maxime inter vites: alio nomine *ſempervivum ſylveſtre* dicitur. *Plin. l. 27. c. 13.*

Telĕphus, i, m. [illegible], Herculis filius ex Auge Nympha, al. ex Auge filia Alei Arcadiæ Regis. Hic avi juſſu expoſitus in ſylvis a cerva nutritus eſt, deinde dono datus Regi Myſiæ pro filio educatus ei ſucceſſit in Regno Myſiæ, ſeu Lyciæ. Cum Græcos ad expeditionem Trojanam proficiſcentes prohibere vellet, ne per Myſiam tranſirent, ab Achille vulneratus eſt. Huic plagæ remedium nullum inveniebatur. Tandem Apollinis oraculum conſuluit. qui re[illegible] dit,

Digitized by Google

dit, eum ſanari non poſſe, niſi ab eadem haſta, qua percuſſus fuerat. Igitur ſupplex medicinam ab Achille petit. Achille aſſentiente Ulyſſes ex haſtæ illius rubigine malagma effecit, & vulneri impoſuit, quod ſanatum eſt. *Ovid.* 13. *Metam.* Opuſque meæ bis ſenſit Telephus haſtæ. *Id. l.* 5. *Triſt. el.* 2. Telephus æterna conſumptus tabe periſſet, Si non, quæ nocuit, dextra tuliſſet opem. ¶ Telephus alter Pergamenſis Grammaticus. Scripſit fere omnia, quæ ad Grammaticam pertinent, inter cætera collationes epithetorum eidem rei congruentium ad copiam parandam elocutionis. *Suid.*

Telĕta, æ, f. τελετὴ, ſacrificium, expiatio per ſacrificium. *Apulej. l.* 11. *Metam.* Quæ forent ad uſum teletæ neceſſaria. *Et infra.* Cogor tertiam teletam ſuſcipere.

Telethūſa, æ, fem. uxor Ligdi Cretenſis ex Phæſto urbe, cui gravidæ vir præcepit, ut, ſi puellam peperiſſet, illam necaret. Cum ei Iſis noctu apparuiſſet, & juſſiſſet educare, quicquid natum eſſet, ſe enim illi opem allaturam, Telethuſa puellam peperit, & puerum mentita, nutriri alendam dedit. A patre *Iphis* appellata eſt, quod avi nomen fuerat. Ad decimum tertium ætatis annum Iphis pervenerat, cum Ligdus pater ei deſpondit Ianthem filiam Teleſtæ. Adventante igitur nuptiarum die, mater Iſidis opem in ejus templo imploravit, quæ puellam in puerum convertit. *Ovid.* 9. *Metam.*

Telicardĭos, m. 2. gemma colore cordis. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Telicardios colore cordis Perſas, apud quos gignitur, magnopere delectat, maculamque appellant.

Teligĕnus, a, um, adjectiv. qui tela fert, βελεσφόρος. *Serv. Heroid. Ovi.* v. 543. Timendæ matri teligenæ ſævæ puer. h. e. Cupido.

Telīnum, τήλινον, genus unguenti pretioſiſſimi, ita dictum, quia præcipuum eorum, ex quibus componitur, eſt fœnum Græcum, quod Græcis τῆλις. Unde ſimilitudine τήλινον ἄλευρον dicunt Græci farinam ex fœno Græco confectam. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Telinum fit ex oleo recenti, cypero, calamo, meliloto, fœno Græco, melle, melino, maro, amaraco. *Tertull. l. de Pallio, c.* 4. Quod apud Omphalen balſamo, aut telino ſpiro tectum.

Tellēnæ tricæ dictæ ſunt ut videtur a quodam Tellene inepto poeta, & implicatas abſurdaſque res carminibus perſequente, de quo *Eraſ. in Adag. Arnob. l.* 5. *pag.* 176. Jamdudum me fateor hæſitare, circumſpicere, tergiverſari, tricas, quemadmodum dicitur, conduplicare tellenas.

Tellūmo, onis, m. Deus terræ, a tellus. *Feſt. in Tellus.*

Tellus, uris, f. Dea terræ. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Jam ſi eſt Ceres a gerendo, ita enim dicebat, terra ipſa Dea eſt, & ita habetur. Quæ eſt enim alia Tellus, niſi terra? *Id. ad Q. Fr. l.* 3. In qua de æde Telluris, & de porticu Catuli me admones. ¶ Non raro tamen Tellurem pro ipſa accipimus terra, quemadmodum Cererem pro ipſis frugibus. *Cic. in Somn. Scip.* Nam ea, quæ eſt media, & nona tellus, neque movetur, & infima eſt. *Virg. l.* 1. *Æn.* At magno telluris amore Egreſſi optata potiuntur Troes arena. Ubi *Servius*: Tellurem pro terra poſuit, cum Tellurem Deam dicamus, terram elementum, ut plerumque Vulcanum ponimus pro igne. *Plin. l.* 2. *c.* 5. Cujus vi ſuſpenſam, cum quarto aquarum elemento, librari medio ſpatio tellurem.

Tellūſtris, e, adject. idem ac terreſtris. *Capella l.* 7. *p.* 237.

Telo, onis, maſc. 3. Telo Martius, *Tolon, Toulon*, urbs Galliæ Narb. in Provincia, in ora maris Medit. in planitie, munita, probe culta, cum armamentario inſtructiſſimo, & porto capaciſſimo.

Telonarius, ii, m. *gabelliere*, vectigalibus exigendis præpoſitus, a τελώνιον, *telonium*, quod ſignificat locum, ubi publicani ſedent, & vectigal exigunt. *Cod. Theodoſ. de indulgent. debit. leg.* 3. & *Novell.* 1. 8. *c.* 5. ubi in quibuſdam codicib. legitur *teloniarius*: quod magis ad analogiam Græcam accedit.

Telonium, ii, n. *banco de' gabellieri*, publicanorum menſa, τελώνιον. *Tertull. de Idolol. c.* 15. & *de Baptiſm. c.* 11.

Telos, i, inſula una ex Sporadibus, unguento nobilis, a Callimacho Agathuſſa appellata. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Telum, i, n. *dardo, arme da lanciare*, זין, Germ. *geſchoſs*, Gall. *fleche, dard*, Hiſp. *flecha, dardo*, βέλος, ἀκόντιον, omne, quod manu jaci poteſt, quo nomine lignum, ferrum, plumbum, lapis, & alia continentur. *Feſt.* Tela proprie dici videntur ea, quæ miſſilia ſunt, ex Græco videlicet eorum nomine, quia illi τηλόθεν miſſa dicunt, quæ nos eminus. *Servius ad illud* 8. *Æn.* Deſuper Alcides telis premit: Omne, inquit, quod jaci poteſt, telum vocatur, dictum ἀπὸ τοῦ τηλόθεν. *Cic.* 6. *Verr.* Telum, quod cuique ſors offerebat, arripuit. ¶ Interdum teli vox ita late accipitur, ut pro quovis enſe ſumatur. *Auctor ad Her. l.* 3. Ajax in ſylva, poſtquam reſcivit, quæ feciſſet per inſaniam, gladio incubuit. Ulyſſes intervenit. Occiſum conſpicatur, e corpore cruentum telum educit. *Cic. in Catil.* 1. Omnes ſciunt, te ſtetiſſe in Comitio cum telo. ¶ Sæpe translate ſumitur. *Cic. in Piſon.* In me de corpore Reipublicæ tuorum ſcelerum tela revellentem. *Id. de Am. c.* 17. Nec mediocre telum ad res gerendas exiſtimare oportet benevolentiam civium. h. e. inſtrumentum, quo ſenſu etiam *arma* uſurpantur. ¶ Ponitur etiam pro quovis ictu. *Virg. Æn.* 5. *v.* 438. *de Entello caſtibus pugnante*: Corpore tela modo, atque oculis vigilantibus exit. ¶ Præterea dicitur de radiis Solis. *Lucr. l.* 1. *v.* 147. Non radii Solis, neque lucida tela diei. ¶ Metaphorice quoque telum vocatur morbi genus. *Iſid. l.* 4. *Orig. c.* 6. Telum lateris dolor eſt. Dictum eſt autem ita a Medicis, quod dolore corpus tranſverberet, quaſi gladius, *puntura*. *Serenus Sammon. c. de pectoris, & lateris vitiis medendis*: Eſt vis morbi, quod telum commemoratur, Cum ſubito lateri infanus ſurit inſitus ictu.

Temenītes, æ, maſc. epithetum Apollinis, cujus ſignum pulcherrimum & maximum in Sicilia fuit prope Syracuſas, in loco, qui Temenes dicebatur. *Sueton. in Tiber. c.* 74.

Temerārie, adverb. *temerariamente*, temere. *Tert. de virgin. veland.* 5. & *Cod. Juſtin. lib.* 9. *tit.* 1. *leg.* 18.

Temerārius, a, um, *temerario, inconſiderato*, נמהר, Ger. *frevell*, Gall. *temeraire*, Hiſp. *deſatinado*, ἄβουλος, inconſultus, nullius conſilii, qui facere aliquid ſuſcipit, conatur, credit. *Cic. pro Cæc. cap.* 11. Ea ſunt & turbulenta, & temeraria, & periculoſa. *Ovid.* 8. *Met. v.* 407. Licet eminus eſſe Fortibus, Ancæo nocuit temeraria virtus. *Liv. l.* 35. Ad conſilium prima ſpecie temerarium magis, quam audax, animum adjecit. *Plaut. Aſin.* 2. 1. 14. Sed quid hoc, quod picus ulmum tundit? haud temerarium eſt. hoc eſt non caſu hoc, & ſine ratione fit, ſed aliquid portendit. ¶ Ponitur interdum pro incerto, non ſtabili. *Feſtus in Navalis ſcriba.* Columbariorum quæſtus temerarius, incertuſque. ¶ Tributum temerarium quid ſit. V. in *Tributum*.

Temerātor, oris, m. *violatore, macchiatore*, qui temerat, βεβηλωτής. *Stat. Theb.* 11. *v.* 15. Quantus Apollineæ temerator matris Averno Tenditur. h. e. Tityon qui Latonam corrumpere tentavit. *Leg.* 2. *Cod. de appariterib.* Temerator legis. ¶ Item falſarius, *falſificatore*. *Leg.* 19. *Dig. ad leg. Cornel. de falſ.* Si accuſatus fuerit, pœnam temeratoris luit: perinde enim punitur, atque ſi falſum fecerit.

Temerātus, a, um, βεβηλωθεὶς, *violato*. *Ovid. ep.* 16. Auſus es hoſpitii temeratis advena ſacris Legitimam nuptæ ſollicitare fidem? *Liv. l.* 26. *c.* 13. Sepulcra majorum vulſa, temerata, ac violata. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 30. Caſtra infanda, temerataque.

Temĕre, adv. *temerariamente, inconſideratamente, ſenza cagione*, Ger. *vermeßentlich*, Gall. *à la volée*, Hiſp. *oſadamente*, εἰκῇ, ἀπερισκέπτως, ἀβούλως, inconſulte, ſtulte, imprudenter. *Virg.* 9. *Æn.* Temere inter tela jacentes. *Cic.* 1. *de Inv.* Domus ea, quæ ratione regitur, omnibus inſtructior eſt rebus, & apparatior, quam ea, quæ temere, & nullo conſilio adminiſtratur. ¶ Non temere pro non ſine cauſa. *Ter. Phorm.* 5. 9. Non pol temere eſt, quod tu tam times. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 8. Non temere fama naſci ſolet. ¶ Item pro non ſine periculo. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 51. Rapidus fluvius eſt, non hac temere tranſiri poteſt. ¶ Item fere. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Qui hoc non in beneficii loco, ſed in laboris ac muneris, non temere, niſi libertis ſuis deferebant. *Liv. l.* 30. *c.* 30. Non temere incerta caſuum reputat, quem fortuna nunquam decepit. *Quinctil. l.* 1. *c.* 4. Illud augendorum velut præcox genus haud temere unquam pervenit ad frugem. ¶ Item vulgo, paſſim. *Hor. l.* 1. *od.* 12. unde vocalem temere inſecutæ Orphea ſylvæ. *Liv. l.* 22. Argentum temere per vias, velut objectum ad prædam. ¶ Comp. *temerius*. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 841. Seu Euripidis, qui choros temerius in fabulis, &c. Alii leg. *temerus*.

Temerĭtas, atis, f. *temerità*, זדון, Germ. *frevelheit*, Gal. *temerité*, Hiſp. *temeridad*, προπέτεια, ἀβουλία, imprudentia, inconſiderantia. *Cic. pro M. Marcel.* Nunquam enim temeritas cum ſapientia commiſcetur, nec ad conſilium caſus admittitur. *Id.* 1. *Off. c.* 15. Multi faciunt multa temeritate quadam, ſine judicio, vel modo. *Id.* 1. *de Div. c.* 4. Omnibus in rebus temeritas in aſſentiendo, errorque turpis eſt.

Temerĭter, adv. idem ac temere. *Accius apud Non. cap.* 11. *num.* 54. Hoc in re eſt, quod tu tam temeriter meam benevolentiam interiſſe es ratus.

Temerĭtūdo, inis, f. idem ac temeritas. *Pacuvius apud Non. c.* 2. *n.* 867. Egon' tyranni novi temeritudinem?

Temĕro, as, a. 1. *macchiare, contaminare, violare*, טמא, Germ. *ſchänden*, Gal. *gâter, ſouiller*, Hiſ. *manchar, enſuziar*, βεβηλόω, corrumpo, contamino. *Feſtus*: Temerare, violare ſacra, & contaminare, dictum videlicet a temeritate. *Ovid.* 15. *Met.* Parcite mortales dapibus temerare nefandis Corpora. *Id.* 7. *Met.* Temerare fluvios venenis. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 53. Eandem Juliam in matrimonio M. Agrippæ temeraverat.

Temĕrus, a, um, adject. temerarius. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 841. V. *Temere* in fine.

Temĕſa, f. 1. urbs fuit ampla Brutiorum, ære celebris, in Calabria cit. in ora maris Tyrrheni, prope ſin. Hipponiatem, cujus rudera hodie dicuntur *Torre Loppa*. Alii credunt eſſe *S. Lucido*, caſt. prope oram maris Tyrrheni. Aliis videtur eſſe *Malvetto*, opp. inter Montem altum, & Mareopolim. Alii indigitant *Longo buco*, apud Cirellos, in ora. *Stat.* 1. *Achil. v.* 413. Ære domitor Temeſæ.

Temeſæus, a, um, quod ad Temeſam urb. ſpectat. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 441. Rurſus aquam tangit, Temeſæaque concrepat æra. ¶ *Temeſæus Genius*, prov. Græcum de pœna res ſacras violantibus imminente. Nam juxta Temeſam fuit ſacellum Politæ, unius ex Ulyſſis comitibus ſacrum, quod a barbaris violatum graves in eos exercuit pœnas. *Pauſanias* enim aliter narrat: Politam ab incolis propter ſtupratam virginem interfectum, larvas illius, niſi quotannis oblata virgine placarentur, graſſari in illos, atque omni ſexui perniciem afferre ſolitas fuiſſe, ſicque Genium Temeſæum in proverbium tranſiiſſe. Gravia enim mala alicui minantes, dicere ſolebant: *Aderit Temeſæus Genius*.

Temētum, i, n. *vino*, vocabulum priſcum, quo vinum ſignificatur, ex articulo τὸ, & μέθυ, *vinum*, vel μέθη, *ebrietas*. *Donat. ad Ter. Andr.* 1. 4. 2. & *Non. c.* 1. *n.* 14. ſic dici putant, quod tentet mentem, h. e. labefaciet. *Gell. l.* 10. *c.* 23. Qui de victu populi R. ſcripſerunt, mulieres ætatem abſtemias egiſſe dicunt, hoc eſt vino ſemper, quod temetum priſca lingua appellabatur, abſtinuiſſe dicunt. *Plin. l.* 14. *c.* 13. Cato ideo propinquos feminis oſculum dare juſſit, ut ſcirent, an temetum olerent: hoc tum vino nomen erat: unde & temulentia appellata. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 163. Pullos, ova, cadum temeti, nempe modo iſto. *Juvenal. ſat.* 15. *v.* 25. De Corcyræa temetum duxerat urna. ¶ Sunt qui ſcribunt temetum a vino ſic diſtingui, ut vinum nomen generale ſit, *temetum* vero ſignificet vinum purum, & nulla aqua admixtum: afferuntque hunc locum *Cic. l.* 4. *de Republ. apud Non. loc. cit.* Carent temeto omnes mulieres, non vino. Verum in optimis quibuſdam Codicib. quos vidimus, ultima verba *non vino* deſunt.

Temnītes, m. 3. τημνίτης, qui eſt ex Temno urbe. *Cic. pro Flac.* Heraclides ille Temnites homo ineptus, & loquax.

Temno, is, pſi, ptum, a. 3. *ſprezzare*, καταφρονέω, ſperno. *Virg.* 1. *Æn.* Si genus humanum, & mortalia temnitis arma. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 2. Jejunus raro ſtomachus vulgaria temnit.

Temnos, f. 2. urbs Æolidis, medit. ultra Hermum fl. cum monte cogn. patria Hermagoræ Rhetoris. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Temo, onis, m. *timone*, Ger. *deichſel*, Gal. *timon*, Hiſ. *timon*, ῥυμός, lignum longum, & extentum in aratro, vel curru, ad quod jugum ligatur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. ex Poeta*: Quod quaſi temone adjunctam præ ſe quatit Arctum. *Ovid. l.* 2. *Met.* Aureus axis erat, temo aureus, aurea ſummæ Curvatura rotæ. ¶ Dicitur etiam de ſtipitibus, ſive lignis tranſverſariis, & longuriis. *Col. l.* 6. *c.* 19. Omneſque tranſverſis ſex temonibus, quaſi cancellantes ſe ligantur. ¶ Temones in *Cod. leg.* 15. *de excuſat. mun.* referuntur inter præſtationes, & munera ſordida: horum nomine præſtabantur equi, tyrones ad militiam, & pecunia pro tyronibus, quæ aurum tyronicum dicebatur.

Temonarius, a, um, adject. ut temonaria onera, h. e. obligationes ſolvendi tributa, quæ temones appellantur. *leg.* 4. *Cod. de dignitatib.* ¶ Temonarii, orum, qui hujuſmodi tributa exigunt. *leg.* 7. *Cod. Theodoſ. de tyronib.*

Tempe, n. indecl. n. pl. τέμπεα, & contracte τέμπη, regiuncula Theſſaliæ, in valle amœniſſima, per quam Peneus fl. decurrit, cincta Olympo, Oſſa, & Pelio montibus, inter Lariſſam, & oram maritimam, cum urbe, quæ nunc *Licoſtomo* dicitur. *Virg.* 4. *Georg.* Paſtor Ariſtæus fugiens Peneia Tempe. ¶ Ibi aqua æs erodit. *Plin. l.* 31. *c.* 2. & *Ælian. l.* 3. *c.* 1. ¶ Sunt & Tempe in Bœotia, quæ Teumeſia dicuntur a Teumeſo M. ab *Ovidio* etiam Cygneia vocantur, 7. *Metam. v.* 371. ¶ Sunt & alia in Sicilia, dicta Helorìa a nomine amnis. Denique quælibet loca amœna, nemoroſa præſertim, & aquas habentia, per Synecdochen Tempe appellantur. *Virg. Georg.* 2. *v.* 469. Speluncæ, vivique lacus, ac frigida Tempe.

Temperacŭlum, li, n. temperatura. *Apul. l.* 5. *Florid.* Et cinnami merces, & ferri temperacula, & argenti metalla.

Temperamentum, ti, n. *temperamento, meſcolanza*, temperatura, mixtio rerum cum proportione, proportio diverſarum qualitatum in corpore mixto, μίξις, κρᾶσις. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Conchatum ad purpuras & conchylia (eadem enim eſt materia, ſed diſtat temperamento) duo ſunt genera &c. *Id. l.* 19. *c.* 8. Eruca præcipue frigorum contemptrix diverſæ eſt, quam lactuca, naturæ; ideirco jungitur illi fere in cibis, ut nimio frigori par fervor immixtus temperamentum æquet. *Scribon. Larg. compoſit.* 230. Teritur ex cinere lixiva, qua culinarii utuntur, donec habeat mellis liquidi temperamentum. h. e. ſpiſſitudinem. Hac eadem ratione ſæpius uſurpatum legas apud eundem *Scribon.* ¶ Ponitur & pro modo, mediocritate, moderatione. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Oretenus modo conſtant, certoque temperamento. *Id. l.* 12. *c.* 25. Incidentis manus libratur artifici temperamento, ne quid ultra corticem violet. ¶ Translate *Cic.* 3. *de Leg. c.* 10. Inventum eſt temperamentum, quo tenuiores cum principibus æquari ſe putarunt. *Liv. l.* 28. *c.* 44. Et, ſi nulla alia re, modeſtia certe & temperamento linguæ adoleſcens ſenem vicero. Alii leg. *temperando linguæ*. Adde *Plin. in Paneg. c.* 3.

Tempĕrans, antis, o. 3. *temperante*, מתאפק, Germ. *meſſig*, Gal. *bien temperé*, Hiſ. *templado*, ἐγκρατὴς, moderatus, continens. *Cic. in Parad.* 3. Ita temperantem eum dixeris, qui in aliqua libidine ſe continuerit, in aliqua ſe effuderit? *Id. ibid. c.* 13. Homo ſanctiſſimus, ac temperantiſſimus. *Liv. l.* 26. *c.* 22. Temperantiores a cupidine imperii. ¶ Temperans rei, aut famæ eſt, qui rei ſuæ parcit, aut famæ conſulit. *Ter. Phorm.* 2. 1. 41. Si eſt, culpam ut Antipho in ſe admiſerit, Ex qua re minus rei foret, aut famæ temperans. ¶ Temperans poteſtatis eſt, qui imperio, & poteſtate moderate utitur. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 46.

Temperanter, adv. *temperatamente*, σωφρόνως, μετρίως, temperate, moderate. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 33. Et quibus modis temperanter haberetur. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 2. Nam quod ais, ſi hic temperantius egerit, conſideratius te conſilium daturum, &c.

Temperantia, æ, f. *temperanza*, Germ. *meſſigkeit*, Gall. *temperance*, Hiſp. *templança*, σωφροσύνη, continentia, modeſtia, moderatio, virtus moralis, quæ in temperandis voluptatibus corporis poſita eſt. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 54. Temperantia eſt rationis in libidinem, atque in alios non rectos impetus animi firma, & mo-

Digitized by Google

& moderata dominatio: ejus partes ſunt continentia, clementia, modeſtia. *Id.* 1. *Fin. cap.* 14. Temperantia eſt enim, quæ in rebus aut expetendis, aut fugiendis, rationem ut ſequamur, monet. *Id. l.* 2. Transfer idem ad modeſtiam, vel temperantiam, quæ eſt moderatio cupiditatum, rationi obediens. *Plin. lib.* 28. *c.* 5. Temperantia in cibis.

Temperāte, adv. *temperatamente, mediocremente, μετρίως*, moderate, mediocriter, & quodam cum temperamento. *Cato c.* 69. *R. R.* Ubi temperate tepebit, tum cuminum indito, poſtea linito. *Cic. Att. lib.* 12. *ep.* 32. Ages, ut ſcribis, temperate. *Id. Att. l.* 3. *ep.* 1. Neque temperatius ſcribi potuerit. Alii leg. *temperantius*: habet tamen hoc comparativum *Senec. ep.* 18.

Temperatĭo, onis, f. *meſcolanza, temperazione, κρᾶσις, μίξις*, miſtio, temperamentum, temperatura. *Cic.* 6. *Verr.* Tu illius æris temperationem, tu operum lineamenta ſolertiſſime perſpicis? *Id.* 4. *Tuſcul. cap.* 13. Corporis temperatio, cum ea congruunt inter ſe, e quibus conſtamus. ¶ Aliquando idem valet, quod moderatio, ſive gubernatio. *Cic.* 2. *de Div.* Hoc temperatio Lunæ, cœlique moderatio efficit. *Idem de Somn. Scip.* Deinde ſubter mediam fere regionem Sol obtinet, dux, & princeps, & moderator luminum reliquorum, mens mundi, & temperatio. *Id.* 3. *de Leg. c.* 5. Temperatio Reipublicæ.

Temperatīvus, a, um, adject. qui temperat, ut temperativa medicamina. *Cæl. Aurelian. Acut.* 4. *c.* 1. *medicamenti mitiganti.*

Temperātor, oris, m. *temperatore, ἁρμοστής*, moderator, gubernator. *Cicer. in Orat.* Magni igitur judicii, ſummæ etiam facultatis eſſe debebit moderator ille, & quaſi temperator hujus tripartitæ varietatis. *Martial. lib.* 4. *epigr.* 55. Quam fluctu tenui, ſed inquieto Armorum Salo temperator ambit. Ubi Salonem fl. vocat armorum temperatorem, quia ejus aquis temperantur enſes. *Senec. de vita beat. c.* 14. Temperator voluptatis. hoc eſt qui voluptate temperate utitur.

Temperatūra, æ, f. *tempera, meſcolanza, κρᾶσις, μίξις*, temperamentum, miſtio, *Plin. l.* 34. *c.* 9. Sequens temperatura ſtatuaria eſt, eademque tabularis. *Id. l.* 34. *c.* 15. *de temperatura ferri*: A rubigine vindicatur ceruſſa, & gypſo, & liquida pice: Hæc eſt temperatura, a Græcis antipathia dicta. ¶ Sumitur etiam pro proportione partium ſimplicium, quæ conſtituunt corpus miſtum, ut cum quempiam calidæ, aut frigidæ, aut humidæ, aut ſiccæ temperaturæ eſſe dicimus. *Senec. ep.* 11. Conditio naſcendi, & corporis temperatura, *compleſſione, temperamento.* ¶ Item pro temperie. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 848. Quæro, utrum hoc adduxerit cœli temperatura, an terræ bonitas.

Temperātus, a, um, miſtus, partic. a temperor. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 24. Nam & auribus oblectatio magna parta eſt, inventa, & temperata varietate, & natura ſonorum. ¶ Item adminiſtratus. *Velle. l.* 2. *c.* 60. Omnia pretio temperata, vendente Rempublicam conſule. ¶ Sæpe nomen eſt, & ponitur pro moderato, mediocri, modeſto, *temperato, modeſto, μέτριος*. *Cic. l.* 12. *Fam. epiſt.* 27. Erit autem ita temperatis, moderatiſque moribus, ut ſumma ſeveritas ſumma cum humanitate jungatur. *Id. Att. l.* 4. *ep.* 6. Hominem in ſumma magnitudine animi multa humanitate temperatum perdidimus. *Hor. l.* 2. *ode* 3. Æquam memento rebus in arduis Servare mentem, non ſecus in bonis ab inſolenti temperatam lætitia. *Cæl. ad Cic. lib.* 8. *Fam. epiſt.* 15. Temperatior in victoria. ¶ Temperata regio, temperatum tempus eſt, ubi frigus & calor ita temperata ſunt, ut neutrum excedat, & moleſtum ſit. *Varr. lib.* 1. *R. R. c.* 5. Temperatiſſimum anni tempus. *Vitruv. lib.* 1. *cap.* 4. Temperatiſſimæ cœli regiones. ¶ Temperata præla ſunt, quæ ad opus parata ſunt, & inſtructa, ut iis quandocunque uti liceat. *Cato R. R. c.* 12. Præla temperata quinque, ſupervacanea tria.

Tempĕri. V. Tempori.

Tempĕries, ei, fem. *temperamento, temperie, εὐκρασία*, temperamentum, diverſarum rerum commixtio æquata, & ad perfectionem perducta. *Plin. l.* 34. *c.* 2. Corinthii æris tria genera; candidum argento quam proxime accedens, in quo illa mixtura prævaluit; alterum, in quo auri fulva natura; tertium, in quo æqualis omnium temperies fuit. *Id. lib.* 16. *c.* 11. Reſinæ temperies. ¶ Speciatim ſumitur pro temperata, & moderata aeris conſtitutione. *Ovid. l.* 2. *de Pon. eleg.* 7. Temperie cœli corpuſque, animuſque juvatur. *Plin. ep.* 6. *l.* 5. Ut omnem pro me metum ponas, accipe temperiem cœli, regionis ſitum, villæ amœnitatem. ¶ Tranſlate *Stat. l.* 2. *ſilv.* 6. *v.* 48. tranquillaque morum temperies. ¶ Ponitur etiam interdum pro quacumque aeris, ſeu cœli conſtitutione, ſive bona, ſive mala ſit. *Plin. l.* 18. *c.* 25. loquens de ſignis brumæ adventantis, & ſementis ante eam faciendæ: Indocilis, *inquit*, cœli agricola hoc ſignum habeat inter ſuos vepres, humumque ſuam aſpiciens, cum folia viderit decidua: ſic indicatur anni temperies, alibi tardius, alibi maturius.

Tempĕro, as, a. 1. *temperare, meſcolare*, מזג, Germ. *maſſigen*, Gall. *bien temperer*, Hiſp. *templar, συγκεράννυμι*, miſceo, proportione ſervata. *Cic. in Somn.* Qui acuta cum gravibus temperans, varios æquabiliter concentus efficit. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Æs conflare, & temperare Ariſtoteles Lydum Scythen monſtraſſe putat. *Horat. l.* 3. *od.* 19. Temperare aquam ignibus. ¶ Sæpe ſumitur pro componere, conſtituere, efficere. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 1. Rem vero publicam noſtri majores certe melioribus temperaverunt & inſtitutis, & legibus. ¶ Item pro mitigare, moderari, lenire. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 19. Solis tum acceſſus modici, tum receſſus & frigoris, & caloris modum temperant. *Suet. in Tiber. c.* 34. Temperare annonam. h. e. pretium annonæ minuere. ¶ Item pro adminiſtrare, regere. *Horat. lib.* 1. *od.* 12. Qui res hominum, ac Deorum, Qui mare, & terras, variiſque mundum Temperat horis. *Cic.* 4. *Acad.* In eodem tanta prudentia fuit in conſtituendis, temperandiſque civitatibus. Sic temperare ratem. *Ovid.* 13. *Met.* Temperare ora frænis. *Horat. l.* 1. *od.* 8. ¶ Item pro abſtinere, cum dativo, ut *Temperare alicui*, ideſt abſtinere ab injuria inferenda. *Liv. l.* 1. *c.* 29. Templis tamen Deum temperatum eſt. *Cic.* 3. *Ver.* Te putet quiſquam ſociis temperaſſe, qui ædem Caſtoris teſtem furtorum tuorum eſſe volueris? *Id.* 4. *Ver.* Si cuiquam ulla in re unquam temperaverit. ¶ Vel cum ablat. & præp. *a*, vel *ab*. *Virg.* 2. *Æn.* Quis talia fando Temperet a lacrymis? *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 7. Temperare ab injuria. ¶ Cum infinito etiam interdum jungitur hac notione. *Gel. lib.* 4 *c.* 9. Religioſi dies, in quibus & res divinas facere, & rem quampiam novam exordiri temperandum eſt. *Plaut. Pœn. prol. v.* 21. dormire temperent, & *v.* 23. tinnire temperent. ¶ Item pro modum imponere, continere, cohibere. *Plaut. Rud.* 4. 7. 28. Temperare linguæ. *Cic. pro Flac.* Ut qui ante dictum teſtimonium ſibi temperarit. *Liv. l.* 32. Temperatum ægre eſt, quin miſſilibus pugnam inter ſe conſererent. *Virg.* 1. *Æn. v.* 57. Temperare iras. *Plaut. Epid.* 1. 2. 8. Temperare in amore. ¶ *Temperint* pro *temperent*, ut *edint* pro *edant*, habet *Plaut. Truc.* 1. 1. 41.

Tempeſtas, idem quod tempeſtiva. *Feſtus.*

Tempeſtas, atis, f. *tempo*, idem ac tempus, ab antiquo genitivo *temperis* pro *temporis*. *Plaut. Caſ. prol. v.* 18. Ea tempeſtate flos Poetarum fuit. *Liv. l.* 1. *c.* 5. Qui multis ante tempeſtatibus ea tenuerat loca. *Salluſt. in Jugur. c.* 96. Solertiſſimus omnium in paucis tempeſtatibus factus eſt. *in pochi anni, o in poco tempo.* ¶ Reperitur pro die. *Cic.* 1. *Divin. c.* 25. *ex Porta.* Tertia te Phthiæ tempeſtas læta locabit. ¶ Accipitur etiam pro tempore tranquillo, & ſereno, *bonaccia*. *Cæſ. lib.* 4. *B. G.* Nactus idoneam ad navigandum tempeſtatem, tertia fere vigilia ſolvit. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 4. Si eſſet licitum per nautas, qui tempeſtatem prætermittere noluerunt. *Virg. l.* 9. *Æn. v.* 20. Unde hæc tam clara repente Tempeſtas? ¶ Frequentius in malam partem accipitur, ut idem ſit, quod procella, turbo, grando, & generaliter quivis cœli inquietior ſtatus, *tempeſta, burraſca, fortuna*, Germ. *die zeit*, Gall. *ſaiſon, diſpoſition de temps*, Hiſp. *tempo, χειμών, χειμασία*. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Ante omnia autem duo genera cœleſtis injuriæ meminiſſe debemus: unum quod tempeſtates vocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteraque ſimilia intelliguntur, quæ cum acciderint, vis major appellatur. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 27. Tempeſtas venit, confringit tegulas, imbriceſque. *Cic. pro Mur.* Tempeſtates ſæpe certo aliquo cœli ſigno commoventur. ¶ Romani tempeſtates in Deorum numero venerati ſunt. *Cic.* 3 *de nat. Deor. c.* 20. Quod ſi nubes retuleris in Deos, referendæ certe erunt tempeſtates, quæ Populi Rom. ritibus conſecratæ ſunt. *Horat. Epod.* 10. Libidinoſus immolabitur caper, & agna tempeſtatibus. ¶ Tranſlate ſumitur pro periculo, calamitate, infortunio, perturbatione. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 4. Mitto, quod invidiam, quod pericula, quod omnes meas tempeſtates, & ſubieris, & multo etiam magis, ſi per me licuiſſet, ſubire paratiſſimus fueris. *Id.* 1. *Catil. c.* 9. Quanta tempeſtas invidiæ nobis impendeat.

Tempeſtīve, adverb. *opportunamente, a ſuo tempo, ὡραίως*, ſuo tempore, opportune. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 62. Neque ſerendi, neque colendi, neque tempeſtive demetendi, percipiendique fructus, neque condendi, ac reponendi ulla pecudum ſcientia eſt. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Cædi ſolebant tempeſtive uſque ad Antigenem tibicinem. *Horat. l.* 4. *od.* 1. Tempeſtivius comiſſari. ideſt ante legitimam cœnæ horam. *Plaut. Truc.* 1. 1. 41. Qui noſtræ ætati tempeſtive temperint. Sunt qui leg. *tempeſtivo.*

Tempeſtīvĭtas, atis, f. *tempo proprio per far qualche coſa, ὡραιότης*. *Cic. de Sen. c.* 10. Sua cuique parti ætatis tempeſtivitas eſt data. *Plin. l.* 10. *c.* 34. Columbæ preparantes tempeſtivitatem cibo.

Tempeſtīvo, adv. V. Tempeſtive.

Tempeſtīvus, a, um, *opportuno, fatto a ſuo tempo, καίριος, ὡραῖος, ὥριμος*, quod ſuo tempore fit, opportunum. *Cic.* 2. *Off. c.* 4. Nec hoc tempore ſine hominum opera tempeſtivos fructus ex his capere poſſemus. *Id. pro L. Man. c.* 12. Inde Sardiniam cum claſſe venit, nondum tempeſtivo ad navigandum mari. *Col. l.* 1. *c.* 8. Deinde, ſi tempeſtivum erit, confeſtim, ſin minus, poſtero die fines oculis perluſtrare. h. e. ſi opportunum erit. *Gel. lib.* 2. *c.* 29. Sementes tempeſtiviores. h. e citius ſolito maturæ. *Horat. l.* 1. *od.* 23. Virgo tempeſtiva viro, *nubile.* ¶ Tempeſtivus ſurgere dicitur, qui cum ſit operoſus & ſanus, non ſe lectulo detinet ultra ſurgendi tempus. *Pinaus l.* 7. *c.* 53. Nullis evidentibus cauſſis obiere, dum calciantur, duo Cæſares, Q. Fabius Maximus, & C. Vulcatius Gurges, omnes adeo ſani atque tempeſtivi, ut de progrediendo cogitarent. ¶ Tempeſtiva convivia ſunt, quæ ipſa cœnæ hora ſine dilatione ulla ineuntur; quod facere ſolent qui negotiis carent, & gulæ ſerviunt. Et quia fere iſtiuſmodi convivæ largius & diutius cibo vinoque indulgent, lætiores quoque & longiores ſermones habent. *Cic. de Senect. c.* 14. Ego vero propter ſermonis delectationem tempeſtivis quoque conviviis delector, nec cum æqualibus ſolum, ſed cum veſtra etiam ætate. *Id. Att. l.* 9. *ep.* 1. Multa a me tempeſtivis conviviis diſputantur. *Id. Ver.* 5. *c.* 25. Statuitur Lollius in illo tempeſtivo gladiatorum convivio. *Curt. l.* 8. *c.* 1. Jamque iter parare in poſterum juſſus, ſolemni, & tempeſtivo adhibetur convivio. ¶ Hujuſmodi convivia *intempeſtiva* etiam dicebantur eodem prorſus ſenſu: nam qui ita tempeſtiva ab intempeſtivis diſtinguunt, ut illa eſſent quæ ſolito maturius inciperentur, hæc quæ tardius, & multa nocte finirentur, nullo id idoneo exemplo confirmare videntur. Quamquam eſt aliquid diſcriminis: nam tempeſtiva convivia & in bonam, & in malam partem accipi poſſunt, ut ex allatis exemplis apparet; intempeſtiva vero in malam tantummodo partem uſurpantur. *Curt. l.* 6. *c.* 2. Intempeſtiva convivia, & perpotandi pervigilandique inſana dulcedo, ludique, & greges pellicum, omnia in externum lapſa ſunt morem. *Et infra*: Cum intempeſtivis conviviis dies pariter nocteſque conſumeret. Addi ſolet etiam locus *Cic. pro Mur. c.* 6. ubi tamen optimæ quædam Editiones ex quamplurimis MSS. habent *tempeſtiva*, quod idem dicendum eſt de alio *Suetonii* loco in *Calig. c.* 45.

Tempeſtuōſus, a, um, adiect. θυελλώδης, procelloſus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 6. Ad tempeſtuoſos hoſtium incurſus trepidare.

Tempeſtus, a, um, adject. idem quod tempeſtivus. *Feſtus.*

Tempĭcus, a, um, adject. [illegible], a Tempe, ut Tempicus agon, *Theodor. Priſcian. lib.* 1.

Templātim, adv. per templa, ut vicatim, per vicos. *Tertul. in Apolog. c.* 42. Plus noſtra miſericordia inſumit vicatim, quam veſtra religio templatim.

Templum, i, n. *tempio*, היכל, Germ. *kirch*, Gall. *egliſe, temple*, Hiſp. *ygleſia, templo, ναός, ἱερόν*, locus qui ab omni parte aſpici, vel ex quo omnis pars videri poteſt. *Feſt.* Contemplari dictum eſt a templo, ideſt loco, qui ab omni parte aſpici, vel ex quo omnis pars videri poteſt, quem antiqui templum nominabant. *Varro* etiam *l.* 6. *de L. L.* a tuendo ſic dici ait, ideſt ab aſpiciendo, quia qua tuemur, templum eſt. Templum trifariam dicitur, a natura in cœlo, ab auſpicio in terris, a ſimilitudine ſub terra. Igitur primum templum de cœlo dicitur: cujus quatuor partes erant ſecundum Augures, qui ſpectabant converſi a Sept. in Auſt. ſiniſtra ab Oriente, dextera ab Occaſu, antica ad Meridiem, poſtica ad Septentrionem. *Ennius*: Contremuit templum magnum Jovis altitonantis. *Ter. Eun.* 3. 5. 42. Qui templa cœli ſumma ſonitu concutit. ¶ Præcipue vero templum accipi ſolet pro regione in terris, aut agro, qui certo carmine ab Augure lituo finitus, & notatus, conſecratuſque eſſet, unde in omnes cœli partes liber erat aſpectus. Sane Augures interdum ea, quorum altitudo impediret, quominus liber quoquoverſus aſpectus foret, demoliri jubebant: ac C. Marius Honoris ædem eo ſummiſſiorem fecit, ne, ſi forte publicis obeſſet auſpiciis, Augures eam demoliri juberent. Atque hinc lucem capit illud *Ciceronis l.* 2. *de Leg.* Urbemque, agros, & templa, liberata, & effata habento. *Liv. l.* 1. *c.* 7. Palatinum Romulus, Aventinum Remus ad inaugurandum templa capiunt. ¶ Nec vero ſolum hæc vox de regionibus apertis, & ſub dio uſurpata eſt, ſed etiam de locis ſeptis, & tectis, cujuſmodi erant loca, in quibus Senatus habebatur. Nam in loco per Augures conſecrato Senatum haberi neceſſe erat, alioquin Senatuſconſulta non erant juſta. Porro Senatus habebatur vel in templo ſimpliciter per Augures conſecrato, ut in Curia Hoſtilia, vel Pompeja, vel Julia, vel in æde alicui Deo ſacra, ut in æde Jovis, Apollinis, Martis, Bellonæ, Caſtoris, Concordiæ, Virtutis, Fidei, &c. *Cic. pro Dom.* Curia eſt ſedes, ac templum publici conſilii. ¶ Item templi vox de ædibus, quæ Diis conſecratæ fuerant, uſurpatur. *Cic.* 6. *Ver.* Herculis templum eſt apud Agrigentinos non longe a foro, ſane ſanctum apud illos, & religioſum. ¶ Poni videtur etiam pro ſepulchro. *Virg.* 4 *Æn.* Præterea fuit in tectis de marmore templum Conjugis antiqui. ¶ Transfertur ad multas res, ut *Templum mentis*, pro interioris animi ſecretis: *Templum linguæ*, ideſt pars, ſeu locus. *Lucr. l.* 4. *v.* 625. Linguæ ſudantia templa. *Id. l.* 5. *v.* 104. Mentis templa. ¶ In architectura templa vocantur tigna minora tranſverſim collocata ſuper cantherios, ſeu tigna majora, quæ tectum domus ſuſtinent; ſuper hujuſmodi templa aſſeres deinde compinguntur, qui tegulas ſuperpoſitas habent. *Vitr. l.* 4. *c.* 2. Supra cantherios templa, deinde inſuper ſub tegulas aſſeres. *Id. ib. c.* 7. Supra id faſtigium columen, cantherii, templa ita ſunt collocanda &c. *Feſtus* etiam hujus notionis meminit, cum ſcripſit, templum dici etiam tignum, quod in ædificiis tranſverſum ponitur.

Temporālis, le, o. 3. *temporale, χρονικός, καίριος*, quod ad tempus durat. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Adiiciunt quidam peritorum, πάθος temporale eſſe: opponitur enim æterno. *Hermog. l. de injuria*, 45. *ff. de injur. & fam. libel.* Cæteri autem vel exilio temporali, vel interdictione rei certæ coercentur. *Tacit. in Agric. c.* 46. Temporalibus laudibus decorare. ¶ Temporalia verba apud *Var. l.* 7. & 8. *de L. L.* ſunt, quæ per tempora declinantur.

Temporālĭtas, atis, f. ratio temporis. *Tertul. de Pal. c.* 1. Et ſi quid præterea conditio, vel dignitas, vel temporalitas veſtit, *la moda.*

Temporālĭter, adverb. ad tempus. *Tertull. adverſ. Jud. cap.* 2. Lex temporaliter obſervata.

Temporārĭus, a, um, *πρόσκαιρος*, quod non eſt perpetuum, ſed ad tempus durans. *Plin. l.* 16. *c.* 33. Temporaria vis imbrium. *Curt. l.* 5. *c.* 5. Ut ſunt Græcorum temporaria ingenia. h. e. pro temporum varietate mutabilia. *Nepos in Attic. c.* 11. Temporaria liberalitas. *Sen. ep.* 9. Temporariæ amicitiæ.

Temporātim, adv. pro temporum ratione, per tempora. *Tertul. de pal. c.* 1. Terra

ta temporatim veſtiri amans. *Id. de anim. c.* 28. Per nativitates nominatim, temporatimque digeſtæ.

Tempori, adv. *a tempo, a ſuo tempo, o buon' ora*, ἐν καιρῷ, ἐν ὥρᾳ, *αὐτὰ καιρόν*, tempeſtive, ad tempus, ſuo tempore. *Cato R. R.* c. 5. Roget, quid operis fiet factum, ſatiſne tempori opera ſient confecta. *Plaut. Rud.* 4. 2. 16. Vigilare oportet hominem, qui vult ſua tempori conficere officia. ¶ Dicitur & *temperi* eodem ſenſu. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 60. Malo, Chaline, tibi cavendum cenſeo. Ch. Temperi: poſtquam oppugnatum eſt os. *Idem Perſ.* 5. 1. 16. Mihi iſtuc temperi ſero eſt. ¶ *Temporius*, & *temperius* comparativum eſt, *più preſto, più a tempo*. *Colum. l.* 8. c. 4. Ut propter cibi ſpem temporius ad officinam redeant. *Ovid.* 4. *Met. v.* 197. modo ſurgis Eoo Temporius cœlo, modo ſerius incidis undis. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 16. Memini te mihi Phameæ cœnam narrare: temperius fiat: cætera eodem modo.

Temporo, as, a. 1. *Tertul. de reſur. carn. c.* 61. Accepiſti dentes ad pulſus linguæ temporandos. Alii leg. *temperandos*. nam hoc idem ſignificare videtur.

Tempſis, m. 3. cacumen Tmoli M. in Lydia, tam inſigni aeris temperie, ut incolæ ſupra 150. annos vivant, auctore Mutiano, ut refert *Plinius l.* 7. c. 48.

Temptor, vel temtor, oris, m. *ſprezzatore*, qui temnit. *Senec. in Agamemn. v.* 595. Solus temptor levium deorum. Alii leg. *contemptor*.

Tempus, oris, neut. *tempo*, χρόνος, intervallum, quo aliquod corpus movetur, vel aliqua res fit. *Cic. lib.* 1. *de Invent. c.* 26. Tempus autem eſt id, quo nunc utimur (nam ipſum quidem generaliter definire difficile eſt) pars quædam æternitatis cum alicujus annui, menſtrui, diurni, nocturnive ſpatii certa ſignificatione. In hoc & quæ præterierunt, conſiderantur, &c. & item quæ inſtant in præſentia, & quæ maxime fiant, & quæ conſequantur. Et *de Univ. c.* 9. Neſciunt, hos ſiderum errores id ipſum eſſe, quod rite dicitur tempus, multitudine infinita, varietate admirabili præditos. ¶ Ad conſtructionem quod attinet, fere in ablativo effertur ſine præpoſitione, interdum etiam cum præpoſit. *in*, interdum in accuſativo ſine præpoſit. ſæpe cum *per*. *Cic.* 1. *de Orat.* Ac fuit quidem tempus illud, cum mihi, &c. *Id. l.* 2. Tempus eſſet jam de ordine argumentorum, & de collocatione aliquid dicere. *Id.* 3. *Fam. ep.* 10. De qua alienum tempus eſt mihi tecum expoſtulandi. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 4. Ex quo tempore tu me diligere cœpiſti. *Id. l.* 5. *ep.* 17. Superioribus temporibus ad te nullas literas miſi. *Id.* 1. *Off. c.* 2. Cum ſtatuiſſem hoc tempore ad te ſcribere. *Id. ib. c.* 37. Neque omnes iiſdem rebus, nec in omni tempore, nec ſimiliter delectamur. *Id. pro Cluent. c.* 5. Quaſi ego potuerim illud, quod tam populare eſſet, in illo tempore præterire, *in quella occaſione*. *Id.* 5. *Fam. ep.* 55. Omne tempus una fuiſſemus. *Id. in Brut. cap.* 83. Duo fuerunt per idem tempus diſſimiles inter ſe. *Id.* 2. *Catil. cap.* 4. Quos ego ad me id temporis venturos eſſe prædixeram. ¶ Tempus ponere, conſumere, inſumere in aliqua re, *conſumare, impiegare il tempo in qualche coſa*. *Cic. ſæpe*. Tempus terere, conterere, *perder il tempo*. *Id. Phil.* 5. & *pro Roſc. Com.* Tempus traducere, *paſſar il tempo*. *Id.* 4. *Fam. ep.* 6. Tempus ſtudiis impendere. *Plin. l.* 8. *ep.* 20. Conſtituere tempus alicui rei, *determinare il tempo per far qualche coſa*. *Cæſ. l.* 3. *B. C.* Tempus alicui dare, *dar tempo*. *Cic. pro Quint.* &c. ¶ Aliquando tempus accipitur pro parte anni, vel diei. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 1. Matutina tempora lectiunculis conſumere, *l'ore della mattina*. *Ter. Heaut.* 1. 1. 38. Sed ut diei tempus eſt, vide ſis, ne quo hinc abeas longius. *Liv. l.* 22. *cap.* 32. Erat tunc autumni tempus. *Hirt. de B. Alex. cap.* 43. Hiberno tempore anni. ¶ Item pro cœli plaga. *Varro l.* 2. *R. R. c.* 2. Quæ ſpectent magis ad orientem, quam ad meridianum tempus. ¶ Item pro opportunitate, *occaſione*. *Nepos in Alcib. c.* 8. Tempus rei gerendæ non dimiſit. *Cælius l.* 8. *c.* 21. Inſidiari temporibus. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 16. Obſervare tempus faciendi aliquid. ¶ Item pro temporis conditione. *Cic.* 1. *Catil.* O tempora, o mores! *Ter. Hecyr.* 4. 1. 54. Nunc ita tempus eſt mihi, ut cupiam filium. h. e. rerum mearum ſtatus. ¶ Item pro tempeſtate periculoſa. *Cic. pro L. Man. c.* 1. Omne meum tempus amicorum temporibus tranſmittendum putavi. *Id. Phil.* 5. *cap.* 14. In illo tempore civitatis, quod poſt mortem Cæſaris conſecutum eſt. ¶ Item pro neceſſitate. *Cic. pro Planc.* Non ſolum quid cuique debeam, ſed etiam quid a me cujuſque tempus poſcat. *Id. Fam.* 4. *ep.* 9. Primum tempori cedere, id eſt neceſſitati parere, ſemper ſapientis eſt habitum; deinde &c. ¶ Item pro commodo temporario. *Cic. pro Cluent. c.* 50. Illa oratio potius temporis mei, quam judicii, & auctoritatis fuit. *Id. ibid.* Omnes illæ orationes cauſarum, & temporum ſunt, non hominum ipſorum, ac patronorum. ¶ *Ad tempus*, ſumitur pro tempore conſtituto. *Cic. Att. lib.* 13. Ut Puteolos excurrere poſſem, & ad tempus redire. ¶ Vel pro brevi temporis ſpatio. *Cic.* 1. *Off.* Uſum perturbatione aliqua animi, quæ plerunque brevis eſt, & ad tempus. ¶ Vel pro commode, opportune. *Cic. pro Cæl.* Vos dum illi placere vultis, ad tempus ei mendacium veſtrum accommodaviſtis. ¶ Vel pro re nata, five ut temporis ratio poſtulat. *Planc. Cic. l.* 10. *Fam.* Sin autem in itinere meo ſe oppoſuerit, ad tempus conſilium capiam. ¶ *Tempore*, idem eſt, ac adv. *tempori*, id eſt ſuo tempore, tempeſtive. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 141. Ut tempore, opportuneque attuliſtis. *Cic.* 4. *Verr.* Satis putabat ſe ad comitia tempore venturum, ſi pridie veniſſet. ¶ *Ex tempore*, eſt illico, ſine præmeditatione. *Cic.* 3. *de Orat.* Verſus fundere ex tempore. ¶ Interdum *ex tempore* ſignificat pro re nata, ſive ut tempus exigit. *Cic.* 1. *Off.* Expedire rem, & conſilium ex tempore capere poſſe. ¶ *In tempore*, eſt opportune, commode. *Brut. Cic. l.* 11. *Fam.* Satis in tempore ad eos accedemus, ubi, quid valeant, ſciemus. *Ter. Andr.* 3. 2. 52. Atque adeo in ipſo tempore eccum ipſum obviam. ¶ *In tempus*, eſt apte ad tempus, ſeu ad rem præſentem. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 19. Ejuſmodi ſunt ii verſus, ut in tempus ab inimico Pompeii ſcripti eſſe videantur, *fatti a poſta per notare le coſe preſenti*. ¶ In omne tempus, *per ſempre*. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 15. Gratus, & optatus; dicerem, jucundus, niſi id verbum in omne tempus perdidiſſem. ¶ *Suo tempore*, eſt apto tempore, *a ſuo tempo, in tempo proprio*. *Cic.* 2. *de clar. Or. c.* 1. Horſenſius ceſſit e vita ſuo magis, quam ſuorum civium tempore. *Plaut. Rud. prol. v.* 4. Signum, quod ſemper tempore exoritur ſuo. ¶ *Pro tempore*, eſt prout tempus fert. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 8. Conſilium pro tempore, & pro re capere. *Salluſt. in Jug. c.* 57. Pro tempore, & loco paratus rebus. ¶ *Per tempus*, *a tempo, opportunamente*. *Plaut. Trucul.* 5. 2. 84. Per tempus ſubveniſtis. ¶ *Ut temporibus illis*, *come portavano quei tempi*, prout tunc erant tempora. *Cic. in Brut. c.* 58. Erat cum literis Latinis, tum etiam Græcis, ut temporibus illis, ſatis eruditus. ¶ Apud Grammaticos tempus in verbis dicitur inflexio verbi tempus aliquod deſignans, ut *amo* præſens tempus ſignat, *fui* præteritum, *dabo* futurum, &c. *Varro l.* 7. *de L. L.* In verborum genere, quæ tempora adſignificant, quod ea erant tria, præteritum, præſens, futurum, declinatio facienda fuit triplex, ut ſaluto, ſalutabam, ſalutabo. ¶ In pedibus quoque oratoriis, vel poeticis tempus eſt quantitas ſyllabæ longæ, vel brevis, quæ pedem componit. *Cic. in Orat. c.* 57. Quod idem facit in trochæo, qui temporibus & intervallis eſt par jambo.

Tempus, oris, & in plurali num. Tempora, rum, neut. *tempia, tempie*, κρόταφοι, pars faciei inter oculum, & aurem. *Virg.* 5. *Æn.* Temporibus geminis canebat ſparſa ſenectus. *Id. Æn.* 9. it haſta Tago per tempus utrumque. *Auct. ad Her. l.* 4. *circa fin.* Et dubitanti Graccho, quid eſſet, neque tamen locum, in quo conſiſteret, relinquenti percutit tempus. ¶ Scriptum eſt etiam *tempſe* hoc nomen ab antiquis, quod ſe vidiſſe in quodam Urſini codice Virgiliano teſtatur *Herculès Ciofanus*.

Temulenter, adv. *da ubbriaco*, μεθυστικῶς, ebrie. *Col. l.* 8. *c.* 8. Jam nunc Gangeticas, & Ægyptias aves temulenter eructant.

Temulentia, æ, f. *ubbriachezza*, μέθυσμα, ebrietas, a temetum. *Plin. l.* 14. *c.* 13. Cato, ideo propinquos fœminis oſculum dare, ut ſcirent, an temetum olerent. Hoc tum nomen vino erat, unde & temulentia appellata. *Id. ibid. c.* 1. Siquidem temulentiam ſola non facit.

Temulentus, a, um, *ubbriaco*, μέθυσος, vinolentus, ebrioſus. *Ter. Eun.* 4. 3. Temulenta eſt. *Cic. pro Sext.* Qui non modo tempeſtatem tueri impendentem temulentus, ſed ne lucem quidem inſolitam palles. *Idem poſt red. in Sen. cap.* 6. Vini, ſomni, ſtupri plenus, gravibus oculis, fluentibus buccis, preſſa voce, & temulenta. *Sidon. lib.* 3. *ep.* 13. Putidior, temulentior. *Apulei. lib.* 5. *Metam.* Cæſaries ambroſia temulenta, *molle e ſtillante*.

Ten', pro te ne? *Plaut. Aſin.* 3. 3. 75. Ten' oſculetur, verbero? *che egli ti baci briccone?* *Id. ibid. v.* 107. Ten' complectatur, carnufex?

Tenacia, æ, f. 1. perſeverantia, aut duritia. *Ennius apud Non. c.* 1. *n.* 3. *de epere*: Cujus tenacia infrenari minis nequit.

Tenacitas, atis, f. *tenacità*, צבק, Ger. *zæhigkeit*, Gal. *tenacité*, *chicheté*, Hiſ. *tenacidad*, γλισχρότης, firmitas, & perſeverantia aliquid retinendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 47. Cibumque partim oris hiatu, & dentibus ipſis capeſſunt, partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate roſtrorum. ¶ Sæpe ponitur pro parſimonia, avaritia, ſordibus. *Liv. l.* 34. *c.* 7. Sed in purpura, quæ teritur, abſumiturque, injuſtam quidem, ſed aliquam tamen cauſam tenacitatis video.

Tenaciter, adv. *tenacemente, oſtinatamente*, ἀνειλλ, cum tenacitate. *Ovid. Heroid. ep.* 3. An miſeros triſtis fortuna tenaciter urget? *Apul. l.* 5. *Metam.* Tenaciſſime diſſimulare. ¶ Comparativum *tenacius* legitur apud *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 3. & *Scipn. c.* 58.

Tenaculum, i, n. retinaculum, vinculum, quo aliquid tenetur. *Terentian. Maurus in præfat. v.* 29.

Tenaſmus. V. Teneſmus.

Tenax, acis, o. 3. *tenace*, Ger. *zæh*, Gal. *chiche, qui tient, fort*, Hiſp. *tenaz, avariento*, γλίσχρος, qui quidquid attingit, facile retinet, a *teneo*. *Ovid.* 11. *Met.* Utve tenax gravida manat tellure bitumen. *Liv. l.* 39. Tenax equus, *cavallo duro di bocca*. ¶ Tranſlate ponitur pro ſtabili, conſtanti, firmo. *Hor. l.* 3 *od.* 3. Juſtum, & tenacem propoſiti virum. *Virgil.* 4. *Æn.* Tam ficti, pravique tenax, quam nuntia veri. ¶ *Memoria tenax*, eſt conſtans, firma, quidvis optime tenens. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Tenaciſſima memoria. ¶ *Morbus tenax*, eſt contumax, moleſtus, quique difficulter propulſatur. *Sueton. in Claud. c.* 2. Variis, ac tenacibus morbis conflictatus eſt. ¶ Metonymice ponitur pro avaro, parco, ſordido. Nam tenacitas affectus eſt avaritiæ. *Ter. Adel.* 5. 4. Ego ille agreſtis, ſævus, triſtis, parcus, truculentus, tenax. *Cic. pro Cæl.* Illum filium familias patre parco, ac tenaci habere tuis copiis devinctum non potes.

Tendicula, æ, f. *lacciuolo*, παγίδιον, laqueus, quem avibus, ſive feris tendimus. Hinc tranſlate Tendiculæ literarum ſunt captiones ex literis, & ſyllabis, cum non rei æquitati, ſed ſummo juri inſiſtimus, ipſiſque vocibus adverſarium irretire conamur. *Cic. pro Cæc. c.* 23. Tum aucupia verborum, & literarum tendiculas in invidiam vocant. ¶ Sunt etiam tendiculæ longæ perticæ, quibus fullones veſtimenta diſtendunt. *Sen. lib.* 1. *Quæſt. nat. c.* 3. Idem videbis accidere, ſi quando volueris obſervare fullonem, cum os aqua impleverit, & veſtimenta tendiculis diducta leviter aſpergit. Alii tamen leg. *ridicalis* a *ridicula*, æ.

Tendo, is, tetendi, tenſum, & tentum, a. 3. *diſtendere, eſtendere*, מתח, Ger. *ſtrecken*, Gall. *etendre*, *tendre*, Hiſp. *eſtender*, τείνω, dilato, explico, extendo, ab antiquo tenno, quod eſt a τείνω, vel ab Æolico τέννω, quod idem notat. Antiquos autem tennere uſurpaviſſe, videmus apud *Terent. Phorm.* 1. 1. Quia non rete accipitri tennitur, neque milvio. Ita enim legendum eſſe conſtat ex *Donato*. *Cic. de Univ. c.* 8. Animum ut in ejus medio collocavit, ita per totum tendit. *Id. pro Font. cap.* 17. Tendet ad vos virgo Veſtalis manus ſupplices eaſdem, quas pro vobis Diis immortalibus tendere conſuevit. *Virg.* 3. *Æn. v.* 268. Tendunt vela Noti. *Ovid.* 1 *de Art.* Scit bene venator, cervis ubi retia tendat. ¶ Speciatim ſumitur pro tentoria, ſeu tabernacula figere, & habitare. Extenduntur enim tentoria, dum ponuntur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 29. Hic Dolopum manus, hic ſævus tendebat Achilles. *Curt. l.* 7. *c.* 2. *in fin.* Hanc ſeorſum cohortem tendere ignominiæ cauſa jubet. ¶ Metaleptice, ſeu metonymica capitur pro offerre, porrigere, quia protendendo manum id fieri ſolet. *Virg.* 2. *Æn.* Parvumque patri tendebat Julum. ¶ Item pro vergere, inclinatum eſſe. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. Tendit gula ad ſtomachum, deinde in ventrem. ¶ Item pro iter inſtituere, proficiſci, pergere. Nam ambulando iter, vel greſſus, ſeu pedes extendimus. *Virg.* 1. *Æn. v.* 204. Per varios caſus, per tot diſcrimina rerum Tendimus in Latium. *Et infra*: Greſſumque ad mœnia tendit. *Cic. Att. l.* 16. *epiſt.* 5. Itaque dubito, an Venuſiam tendam, & ibi exſpectem. ¶ Item pro conari. Nam qui conantur, brachia, pedes, & omnia membra extendunt. *Virg.* 2. *Æn.* Ille ſimul manibus tendit divellere nodos. Adde *Livium l.* 24. *c.* 31. ¶ Per tranſlationem *inſidias tendere*, eſt parare, ſtruere. Sumptum eſt a retibus, vel laqueis, qui avibus, & feris extenduntur. *Cic. pro Roſc. Com.* Ex perfidia, & malitia, per quam inſidiæ tenduntur alicui. *Salluſt. in Catil. c.* 27. Interea Romæ multa ſimul moliri, Conſuli inſidias tendere. ¶ Item tendere tranſlate ſumitur pro objicere, proponere, exhibere, *porre innanzi, offerire*. *Cic. pro Font.* Se Pop. Rom. non metum belli, ſed ſpem triumphi tendere. *Id.* 1. *de Orat.* Cunctis civibus lucem ingenii, & conſilii ſui porrigentem, atque tendentem. ¶ Item pro ſpectare, reſpicere, aliquid tanquam ſcopum ſibi præfigere. *Cic. ad Brut. ep.* 17. Eo tendit, id agit, ad eum exitum properat vir optimus, ut ſit illi Octavius propitius. *Liv. lib.* 4. Ad altiora, & non conceſſa tendere. ¶ Item pro operam dare, ſtudere, incumbere in aliquam rem. *Ovid. l.* 4. *Triſt. eleg.* 9. Frater ad eloquium viridi tendebat ab ævo. *Cic.* 2. *de Divin.* Ad reliqua acri tendebamus animo. ¶ Item pro reſiſtere. *Liv. l.* 4. *c.* 8. Tribuni ne parvis quoque rebus incommode adverſarentur, haud ſane tetendere. Adde *l.* 10. *cap.* 2. *ad fin.* ¶ Item pro contendere. *Liv. ibid. c.* 7. Tribunorum militum comitia ut habeantur, tendunt. ¶ Participia *Tenſus*, & *Tentus*. V. infra ſuis locis.

Tendor, oris, m. *tenſio*, extenſio. *Apul. l.* 4. *A. A.* Fauſtium tendore defatigata.

Tenebellæ, arum, f. parvæ tenebræ. *Claud. Mamert. l.* 2. *de ſtat. anim. c.* 9. Eruentus ex abditis tenebellarum.

Tenebræ, arum, f. 1. *tenebre*, *oſcurità*, חשך, Ger. *finſternuß*, Gall. *tenebres*, Hiſp. *tinieblas*, σκότος, privatio luminis, a *teneo*, ut a *verto* eſt *vertebræ*, a *ſalio ſalebræ*, quod homines in tenebris quaſi teneantur, nec libere ſe commovere audeant, metuentes, ne vel impingant uſpiam, vel a locis ſublimioribus decidant. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nos tenebras cogitemus tantas, quantæ &c. *Id.* 4. *Acad. c.* 39. Offundere tenebras alicui rei. Et *cap.* 5. Obducere tenebras rebus clariſſimis. *Liv. l.* 31. *c.* 23. Primis tenebris movit, *ſulle prime ore della notte*. *Cic. Phil.* 1. Prima luce, non tenebris dicitur rediiſſe, *non di notte*. ¶ Secundum fabulas ſunt filiæ Erebi, & Noctis. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Quod ſi ita eſt, Cœli quoque parentes Dii habendi ſunt, Æther, & Dies, eorumque fratres, & ſorores, qui a genealogis antiquis ſic nominantur, Amor, Dolus, Metus, Labor, Invidentia, Fatum, Senectus, Mors, Tenebræ, Miſeria, Querela, Gratia, Fraus, Pertinacia, Parcæ, Heſperides, Somnia, quos omnes Erebo, & Nocte natos ferunt. ¶ Tranſlate hoc nomen ſumitur pro cujuſcunque rei obſcuritate, pro miſeriis, ærumnis. *Cic. pro Archia poeta*: Quæ jacerent in tenebris omnia, niſi literarum lux accederet. *Id. poſt red. in Sen.* Ex ſuperioris anni caligine, & tenebris lucem in Republ. Cal. 1. Jan. deſpicere cœpiſtis. *Virg. Æn.* 2. *v.* 92. Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam.

Tenebrarius, a, um, adjectiv. *oſcuro*, *ignoto*, ut tenebrarius homo. *Hieron. epiſt. in Rufin. c.* 2.

Tenebratio, onis, f. *ottenebrazione*, *offuſcamento*, ut tenebratio viſus. *Cæl. Aurel. Tard.* 1. *c.* 2.

Tenebrico, as, n. 1. *ottenebrarſi*. *Tertul. adverſ. Jud. c.* 13. Sol media die tenebricavit. ¶ Tenebreſco invenitur apud *D. Auguſtin. de Geneſ. ad litter. l.* 1. *c.* 10. ubi alii leg. tenebraſco.

Digitized by Google

Tenebricoſitas, atis, f. caligo, tenebræ. *Cal. Aurel. Tard. l. 2. c. 4.* Tenebricoſitate vexari.

Tenebricoſus, a, um, *tenebroſo, oſcuro*, אפל, Germ. *finſterich*, Gall. *tenebreux*, Hiſp. *lleno de tinieblas*, σκοτεινὸς, obſitus tenebris, obrutus tenebris, obſcurus. *Cicer. 4. Acad.* hos ſenſus quidem nec obſcuros dicit, nec tenebricoſos. *Id. in Piſon. c. 8.* Tu ex tenebricoſa popina Conſul extractus, cum illa ſaltatrice tonſa. *Id. in Vatin. c. 5.* Illud tenebricoſiſſimum tempus ineuntis tuæ ætatis patiar latere.

Tenebricus, a, um, idem ac tenebricoſus, apud Poetas. *Cic. 2. Tuſc. c. 9. ex Poeta*: Hic a tartarea tenebrica abſtractum plaga Tricipitem eduxit Hydra generatum canem. *Tertul. de Pal. c. 4.* Tenebrica veſtis. h. e. atra.

Tenebriones, m. 3. qui tenebras ſectantur, ſeu in tenebris deliteſcunt, qui etiam lucifugæ dicuntur, vel qui mendaciis, & fraudibus ſuis tenebras ob oculos hominum obtendunt. *Var. apud Non. c. 1. n. 67.* Si accuſator, & reus erunt tenebriones, uterque utrumque vituperato. ¶ In ſingulari habent *Varro*, & *Afranius apud Non. c. 1. n. 67.*

Tenebro, as, a. 1. *ottenebrare*, tenebras induco. *Apul. l. 8. Metam.* Jam veſpera ſemitam tenebrante. *Lactant. l. 4. c. 19.* Tenebrabitur dies lucis.

Tenebroſus, a, um, *tenebroſo, oſcuro*, אפל, Germ. *voll finſter*, Gall. *tenebreux*, Hiſp. *oſcuro*, σκοτεινὸς, quod tenebris plenum eſt. *Var. l. 3. de R. R. c. 9. de gallinis*: Eas includunt in locum tepidum, & anguſtum, & tenebroſum. *Virg. 6. Æn. v. 107.* Quando hic inferni janua Regis Dicitur, & tenebroſa palus Acheronte refuſo. *Ovid. 5. Met.* Hanc metuens cladem, tenebroſa ſede Tyrannus Exierat. *Tertul. de anim. c. 1.* Tenebroſior career. *Cod. Juſtin. lib. 6. tit. 43. leg. 3.* Tenebroſiſſimus error.

Tenedius, a, um, τενέδιος, quod ad Tenedum inſ. ſpectat. *Tenedius vir*, prov. de judice ſevero, teſte *Euſtathio*. *Tenedia ſecuris*, prov. pro expedita, & ſevera juſtitia. Hæc proverbia inde nata ſunt, quod Tenedii cauſas citiſſime terminabant. Duas enim, auctore *Suida*, ſecures ſuſpenſas in judicio tenebant, quarum altera juxta judicem parata erat: Nam Tenes Rex legem tulerat, ut a tergo judicis aſtaret aliquis ſecurim manu tenens, paratus percutere reum, vel qui falſum juraſſet. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 9.* Tenediorum igitur libertas ſecuri Tenedia præciſa eſt, cum eos, præter me, & Bibulum, & Calidium, & Favonium, nemo defenderet. ¶ *Tenedius tibicen*, prov. pro calumniatore, & falſo teſte. Tractum ab eo, quod Philonomus tibicinem ſuum dicatur ſubornaſſe, qui apud Cygnum teſtaretur, ipſam a Tene de ſtupro fuiſſe interpellatam. V. *Eraſm. Chiliad.* ¶ Tenedii, Tenedi incolæ. *Cic. 3. Ver. c. 19.*

Tenĕdos, ſeu Tenedus, f. 2. olim Leucophrys, item Calydna, nonnullis etiam Phœnice, & Lyrneſſus, *Tenedo*, Τένεδος, inſ. parva, ſed amœna Aſiæ min. in mari Ægæo, ſive Helleſponto, contra Sigeum prom. Troadis. In hanc ex Troade navigavit cum novis colonis Tenes Cycni filius, conditaque urbe de nomine ſuo Tenedon eam vocavit, a qua & inſula denominata eſt. Sacra fuit Apollini, qui ibi præcipue colebatur. Ante bellum Trojanum florentiſſima fuit, in qua Græci ſupremas illas, quibus Troja periit, inſidias ſtruentes, ſe ſe occultarunt. Ei adjacent ad Auſtr. Calydnæ, inſulæ duæ. *Cic. 3. Ver. c. 19.* Tenedo Tenem ipſum, qui apud Tenedios ſanctiſſimus Deus habetur, qui illam urbem dicitur condidiſſe, cujus ex nomine Tenedus nominatur, hunc ipſum, inquam, Tenem pulcherrime factum, quem quondam in Comitio vidiſtis, abſtulit magno cum gemitu civitatis. Adde *Virg. 2. Æn. v. 21.*

Tenellŭlus, a, um, diminut. a tenellus. *Catul. ep. 17.* Ut puella tenellulo delicatior hœdo.

Tenellus, a, um, *tenerello*, Ἁπαλὸς, ἁπαλώτερος, dimin. a tener. *Plaut. Caſ. 1. 1. v. 20.* Bellam, & tenellam Caſinam. *Var. l. 3. de R. R. c. 48.* Aqua recentis inſito fulmiſſa, tenellum enim ſito facit putre.

Tenĕo, es, nui, ntum, a. 2. *tenere*, ἔχω, καταλαμβάνω, apprehendo, poſſideo, occupo. *Virg. 1. Æn.* Aut portum tenet, aut pleno ſubit oſtia velo. h. e. portum occupat. *Cic. 1. Tuſc.* Cum pene in manu jam mortiferum illud teneret poculum. h. e. haberet. *Id. 2. Off.* Multæ hereditatibus, multæ emptionibus, multæ dotibus tenebantur. h. e. poſſidebantur. *Id. pro Leg. Man.* Quam provinciam tenuiſtis a prædonibus liberam per hoſce annos? ¶ Sæpe notat habitare. *Liv. l. 1. c. 3.* Multis ante tempeſtatibus ea tenueras loca. ¶ Item detinere. *Cic. Att. l. 22.* Nunc quidem, niſi quid te tenuit, ſuſpicor te eſſe in ſuburbano. *Id. l. 11. Fam.* Non te obtundo pluribus. *non ti tratterrò più a lungo*. *Id. l. 16. ep. 2.* Septimum jam diem Corcyræ tenebamur. ¶ Item includere, continere. *Virg. 2. Georg.* Texendæ ſepes etiam, & pecus omne tenendum. ¶ Item ſervare, tueri, defendere. *Virg. 8. Æn.* Capitolia celſa tenebat. *Caeſ. l. 4. B. G.* Sabinus inferior omnibus rebus, loco ſe, & caſtris tenebat. h. e. ſalutem ſuam caſtrorum vallo tuebatur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Cum tribus rebus animantium vita teneatur, cibo, potione, ſpiritu. *Id. 1. Phil.* Si conſuetudinem meam, quam ſemper in Repub. habui, tenuero. *Id. pro Cæc.* Ut per interdictum meum jus teneam, atque injuriam tuam perſequar. ¶ Item dirigere. *Virg. 1. Æn.* Sed vos qui tandem, quibus aut veniſtis ab oris? Quove tenetis iter? *Cic. 3. de nat. Deor.* Iſque cum ſecundiſſimo vento curſum teneret. ¶ Item tegere. *Virg. 1. Georg.* Et obducto late tenet omnia limo. ¶ Translate ſumitur pro intelligere. *Terent. Heaut. 4. 3.* Tenes, quid dicam? *Id. Andr. 3. 2.* Teneo, quid erret. *Cic. 10 Orat.* Quam etſi non cernimus, tamen animo tenere poſſumus. ¶ Item pro ſcire. *Cic. 1. de Div. c. 15.* Quæ a Romanis augurihus ignorantur, a Cilicibus tenentur. ¶ Item pro meminiſſe, reminiſci. *Virg. 9. Ecl.* Numeros memini, ſi verba tenerem. *Martial. lib. 4. epigr. 37.* Et teneo melius iſta quam meum nomen. ¶ Item pro coercere, cohibere, habere aliquem ſuis conſiliis obtemperantem. *Cic. 7. Ver.* Paulo ante, Judices, lacrymas in morte miſera navarchorum non tenebamus. *Id. de clar. Or.* Somnum iſto loco vix tenebamus. *Id. 4. Acad.* Nec ſe tenuit, quin contra ſuum doctorem librum etiam ederet. *Id. ad Q. Fr. l. 3.* Ego tamen teneo ab accuſando vix me hercule. ¶ Item pro ligare, conſtringere, impedire. *Cic. 6. Ver.* Seque cum ſummæ religionis, tum ſummo metu legum, & judiciorum teneri. *Ovid. 10. Metam.* Sed quoniam fatali lege tenemur, Semper eris meum. ¶ Item pro obligare, obnoxium reddere. *Cic. 3. Off.* Quando jurejurando hoſtium teneretur. *Id. ad Q. Fr. l. 2.* Ut qui non diſceſſiſſent, ea pœna, quæ eſt de vi tenerentur. *Sen. de Benef. l. 5. c. 8.* Alligavit, & clauſit, de vi non tenetur. *Ulpian. ff. de furt.* Si quis uxori res mariti ſubtrahenti opem, conſilium accommodaverit, furti tenebitur. ¶ Item pro convincere, coarguere. *Cic. 4. Acad.* Si recte concluſerit, teneo; ſi vitioſe, minam Diogenes reddet. *Id. 7. Ver.* Quæ ſi dices, teneberis; ſi alia dices, quæ a me dicta ſunt, non refutabis. *Id. ibid.* Neque ſolum argumentis, ſed etiam certis teſtibus iſtius audacia tenebatur. ¶ Item pro occupare. *Cic. de clar. Orat.* Et ſi me facile omni tuo ſermone tenuiſti. *Id. l. 7. Fam. ep. 34.* Caſſius tuus, & Dolabella noſter ſtudiis iiſdem tenentur. ¶ Item pro corripere, occupare, poſſidere. *Sall. in Jug.* Forte apud illum, quem inhoneſta, & pernicioſa libido tenet. ¶ Item pro obtinere. *Caeſ. l. 3. B. C.* Pompejus interclusus Dyrrhachio, ubi propoſitum tenere non potuit. *Quintil. l. 2. c. 2.* Tenuit conſuetudo, quæ quotidie magis invaleſcit, ut &c. *Liv. l. 4. c. 30.* Plebs tenuit, ne conſules crearentur. ¶ Item pro gubernare, adminiſtrare. *Cic. 1. Off.* Pompilius Imperator tenebat provinciam. ¶ Item pro delectare. *Cic. 5. Fin.* Ut pompa, ludis, atque ejuſmodi ſpectaculis teneantur? *Id. 1. de Leg.* Cujus ſtudio teneor. *Id. Att. l. 1. ep. 7.* Summum me eorum ſtudium tenet, ſicut odium jam cæterarum rerum. ¶ Item pro durare. *Caeſ. l. 4. B. G.* Romæ fœdum incendium per duas noctes, ac diem unum tenuit. ¶ Item paſſive pro conſtare. *Cic. l. 13. Fam. ep. 30.* Non his modo cauſis, quæ ſpeciem habent magnæ conjunctionis, ſed iis etiam, quæ familiaritate, & conſuetudine tenentur. ¶ Et pro ſtare, inniti. *Cic. Att. l. 12.* Occidimus, occidimus, Attice, jam pridem nos quidem, ſed nunc fatemur, poſteaquam unum, quo tenebamur, amiſimus.

Tener, a, um, *tenero, molle*, רך, Ger. *zart*, Gall. *tendre*, Hiſp. *tierno*, ἁπαλὸς, mollis, delicatus, minime robuſtus, a Græco τέρην, quod idem notat, per Metatheſin. *Virg. 2. Georg.* Adeo a teneris conſueſcere multum eſt, *de ſœtibus*. Cic. l. 1. Fam. ep. 6. Qui mihi a teneris, ut Græci dicunt, unguiculis es cognitus. h. e. ab infantia. *Col. l. 5. c. 6. de arboribus.* Eam partem ſpectent, cui a tenero conſueverunt. id eſt cum adhuc teneræ eſſent. *Plin. l. 13. c. 4.* Ramorum tenerrimus. ¶ Uſurpatur etiam de rebus incorporeis. *Cic. de Amic.* Non ſunt audiendi, qui virtutem duram, & quaſi ferream eſſe volunt, quæ quidem eſt cum multis in rebus, tum in amicitia tenera, & tractabilis. *Id. in Or.* Nam cum eſt oratio mollis, & tenera, & ita flexibilis, ut ſequatur, quocunque torqueas. ¶ Aliquando notat mollem, effeminatum, languidum. *Cic. Fam. l. 5. ep. ult.* Verum enim ſcribam: teneriore animo es. *Juven. ſat. 1.* Spado tener.

Tenerasco, is, n. 3. idem ac teneresco. *Lucret. l. 3. v. 767.* Scilicet in tenero tenerascere corpore mentem.

Tenĕre, adv. *teneramente, delicatamente*. *Pallad. lib. 1. tit. 6. in fine*: Agri præſulem non ex delectis, & tenere educatis ſervulis ponas. *Plin. l. 4. ep. 27.* Audivi recitantem Sentium multa tenuiter, multa venuſte, multa tenere, &c. *Petron. in ſat.* Complolit ille tenerius manus. *Plin. l. 13. c. 3.* Cortex quam tenerrime derafus. ¶ Sunt qui etiam *teneriter* dici volunt. *Chariſius l. 2. p. 162. Putſchii.*

Teneresco, is, n. 3. ſine præt. & ſup. *intenerirſi*, רך, Ger. *zart werden*, Gall. *s'attendrir*, Hiſp. *enternecerſe*, ἁπαλύνομαι, tener fio, miteſco. *Plin. l. 27. c. 12.* In tantum teneręſcere aſinos, ut rumpantur. *Id. l. 28. c. 12.* Cutem in facie erugari, & tenereſcere, & candorem cuſtodiri lacte aſinino putant.

Tenerĭtas, atis, f. *tenerezza*, ἁπαλότης, mollities. *Cic. 5. Fin. c. 21.* In primo enim ortu ineſt & teneritas, & mollities quædam, ut nec res videre optimas, nec agere poſſint.

Teneritūdo, inis, f. idem ac teneritas. *Var. l. 1. de R. R. c. 56.* Sic ſiccitates ſunt, & terræ teneritudinem habet.

Tenes, æ, m. 1. Τένης, filius Cycni, & Scamandrodices, Tenedi urbis conditor, ut refert Lycophronis Scholiaſtes. *Cic. 3. Ver. c. 19.* Tenem apud Tenedios in Sicilia putant eſſe ſanctiſſimum Deum, ac eorum urbem condidiſſe.

Tenesmus, i, m. *ponde, teneſmo*, τεινεσμὸς, τηνεσμὸς, frequens, ſed irrita dejiciendæ alvi cupiditas cum tumore ſedis, mucoſa quædam tantummodo, & interdum cruenta egerentis, a τείνω, *extendo*, quia provenit ex humoribus quibuſdam bilioſis inteſtina extendentibus, & vellicantibus. *Plin. l. 28. c. 14.* Teneſmos, id eſt crebra, & inanis voluntas egerendi. *Nep. in Att. c. 21.* Nactus eſt morbum, quem medici putarunt eſſe teneſmon. *Celſ. l. 4. c. 18.* hanc vocem ſcribit græcis literis. ¶ Legitur & *tenaſmus*, præſertim in aliquibus *Plinii* codicibus.

Tenitæ, f. 1. Parcæ. *Feſt.* Tenitæ (ita eſt in manuſcriptis) ſortium Deæ, quia ſortiem tenerent poteſtatem. Alii leg. *Tonitæ*.

Tenĭtrus, maſc. 2. *Monte di Palino*, mons Macedoniæ, in ora Occid. inter Apolloniam, & Dyrrhachium, Apolloniæ propior, a qua hodie nominatur.

Tenor, oris, m. *tenore, tono, accento*, טעם, Ger. *thon*, Gall. *teneur, accent*, Hiſp. *tenor*, τόνος, accentus, a τείνω, extendo; quemadmodum etiam Græci ab eodem verbo τόνον dixere. *Quintil. l. 1. c. 5.* Adhuc difficilior obſervatio eſt per tenores, quos quidem antiquos dictos tonores comperi, videlicet declinato a Græcis verbo, qui τόνους dicunt, vel accentus, quas Græci προσῳδίας vocant. *Et infra.* Item *Quantum*, *Quale* interrogatores gravi, comparantes acuto tenore concludunt. ¶ Translate ſumitur pro ſerie, continuatione æquabili, progreſſu, *tenore, continuazione*. *Cic. in Orat. c. 6.* Iſque uno tenore, ut aiunt, in dicendo fluit, nihil afferens præter facilitatem, & æquabilitatem. Loquitur Cicero de æqualitate dictionis, nulla varietate reficientis auditorum aures. *Virg. 2. Georg.* Non alios prima creſcentis origine mundi Illuxiſſe dies, aliumve habuiſſe tenorem Crediderim. *Liv. l. 8.* Fremitus æqualis, tenorque idem pugnæ in defatigationem ultimam, aut noctem ſpectabat. *Id. l. 5. c. 5.* Tenore uno rem peragere.

Tenos, f. 2. *Teno, Tina, Tine, Tino*, inſ. parva maris Ægæi, una Cycladum, circuitu 35. M. P. cum arce permunita in monte, cum urbe. Alliis abundat, quibus Teni frequenter veſcuntur. In ea fons eſt, cujus aqua vino non miſcetur, teſte *Athenæo*. *Plin. l. 4. c. 12.* ſcribit, Hydruſſam etiam appellatam eſſe ob aquarum copiam.

Tensa, arum, f. (pro quo nonnulli *thenſa* ſcribunt) *carrette da proceſſione*, erant ſacri currus, ſuper quos in ludis Circenſibus Deorum ſimulacra collocabantur. *Aſcon. in 3. Ver.* Thenſæ ſacræ ſunt vehicula pompæ ordinum, & hoſtiarum. Thenſas alii a divinitate dici putabant, alii, quod ante ipſas lora tendantur, quæ gaudent manu tenere, & tangere, qui eas deducunt. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 11.* Te appello, Lentule, cujus ſacerdotii ſunt tenſæ, curriculi, prætentio, ludi, libationes. *Liv. l. 5. c. 41.* Quæ auguſtiſſima veſtis eſt tenſas ducentibus, triumphantibuſque, ea veſtiti medio ædium eburneis ſellis ſedent. *Suet. in Aug. c. 43. ad fin.* Thenſas deducere.

Tensĭo, onis, f. actus extendendi, *tenſione*. *Vitr. l. 1. c. 1.* Brachia, quæ in eas tenſiones includuntur. ¶ Tenſio nervorum, tenſio præcordiorum, morbi quoddam eſt genus apud *Scribon. Larg. compoſit. 155. & 158.*

Tensūra, æ, f. idem quod tenſio. *Veget. l. 1. c. 23.*

Tensus, a, um, *teſo, diſteſo*, τεταμένος. *Stat. l. 3. Silv. c. v. 31.* Tenſoque modos imitabitur arcu. *Idem 9. Theb. v. 473.* Tenſo poplite. *Quint. l. 11. c. 3. circa med.* Vox quo remiſſior, hoc gravior; quo tenſior, hoc acuta magis eſt.

Tentabundus, a, um, πειράζων, nunc hoc, nunc illud tentans. *Liv. l. 21. c. 36.* Ut ægre expeditus miles tentabundus, manibuſque retinens virgulta, ac ſtirpes circa eminentes demittere ſe ſe poſſet. *brancolare*.

Tentāmen, inis, n. *ſperimento, prova*, idem ac tentatio. *Ovid. 3. Met. v. 341.* Prima fide, vocisque ratæ tentamina ſumpſit Cærula Liriope. Ubi *fide* dixit pro *fidei*, more antiquo.

Tentamentum, ti, n. *eſperimento*. In veteribus codicibus apud *Virgil.* & alios, *tempto*, & *temptamentum* legitur cum *p*. Sed poſteriores hæc merito repudiarunt. *Virg. 8. Æn.* Non prima per artem Tentamenta tui pepigi. h. e. cum nullo ante pactus ſum, ut te aut per artem aliquam, aut per legatos probarem, ſed intrepidum me tibi commiſi. *Ovid. l. 9. Met.* Meditataque pene reliqui Tentamenta fidæ. *fide* pro *fidei*, ut diximus in voce præcedenti. *Gell. l. 9. c. 15.* Tentamenti gratia.

Tentatĭo, onis, f. *prova, eſperienza*, נסה, Germ. *verſuchung*, Gall. *tentation, eſſay*, Hiſp. *tentacion*, πειρασμὸς, experimentum. *Liv. l. 4. c. 42.* Ægre Hortenſius pati, tentationem eam credens eſſe perſeverantiæ ſuæ. *Cic. Att. l. 10. ep. 17.* Valetudinem tuam jam confirmatam eſſe & a vetere morbo, & a novis tentationibus, gaudeo. *da i nuovi aſſalti del male*.

Tentātor, oris, m. *tentatore*, πειραστὴς, qui tentat. *Hor. l. 3. od. 4.* Notus & integræ Tentator Orion Dianæ.

Tentatus, a, um, *tentato*, πειρασθεὶς, partic. a tentor. *Ovid. 1. de Ar.* Opprime tentatam, nec niſi victor abi. *Nep. in Epamin. c. 4.* Tentata eſt ejus abſtinentia. *Velles. l. 2. c. 71.* Tentata hoſtis miſericordia. ¶ Item affectus, afflictus, ut tentatum frigore corpus. *Hor. l. 2. ſat. 1. v. 80.*

Tentīgo, inis, f. πριαπισμὸς, pruritus libidinis, a *tendo*, quia eo morbo inguina tum in viris, tum in fœminis extenduntur. *Auctor Priap.* Turpe quidam dictu, ſed, ne tentigine rumpar, Falce mihi poſita fiet amica manus. *Juven. ſat. 7. v. 128. de Meſſalina*: Tamen ultima cellam Clauſit, adhuc ardens rigidæ tentigine vulvæ.

Tentipellium, ii, n. id quo pellis dilatatur. Pro *tentipellium* in quibuſdam manuſcriptis *Feſti* codicibus perperam *tenſipellium* per *s* legitur. Nomen habet a tendenda pelle. Verum non convenit inter *Verrium*, & *Feſtum*, cum pellis nomine intelligi debeat humana, an bubula. *Verrius* intellexit pellem humanam, ut qui dicat, eſſe medicamentum, quo rugæ extenduntur. Verrii opinionem confirmat cum Titinnii locus, Tentipellium induxit, rugas in ore extenduntur tuæ, tum, quod in veteribus Gloſſis legitur, *Tenſipellium*, φάρμακον πρὸς ῥυτίδας. hoc eſt medicamentum

tum ad rugat. *Feſtus* vero bubulam pellem intelligit, quippe qui vult eſſe calceamentum ferratum, quo pelles extenduntur. Ubi per *pelles* manifeſta calceos ſignat, quomodo & *Ovidius* dixit, Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet.

Tento, as, a. 1. *tentare*, *toccare*, נסה, Germ. *verſuchen*, Gal. *tenter*, *eſſayer*, Hiſ. *tentar*, πειράζω, exploro, inquiro, a *tentum* ſupino verbi *teneo*. Eſt enim diu, multumque tenere, ac manibus tractare, ut ſolent aliquid exploraturi. *Cic.* 2. *de Leg.* c. 3. Flumen ita frigidum, ut vix pede tentare id poſſim. *Col.* l. 8. c. 11. Sæpiuſque digitis loca feminarum tentanda ſunt. Nam in promptu gerunt ova. ¶ Translate ſumitur pro conſiderare, contemplari. *Cic.* 3. *de leg.* Homo cum ſe ipſe perſpexerit, totumque tentarit. ¶ Item pro experiri, periculum facere. *Cic.* 7. *Ver.* c. 50. Belli fortunam tentare, ac periclitari ſolens. *Id. pro Cluent.* Cum eſſent animi ſervorum & ſpe, & metu tentati, ut aliquid in quæſtione dicerent. *Id.* 1. *Tuſc.* Tentavi, quid in eo genere poſſem. *Ulpian.* l. *ſi non mortis*, ff. *de inoffic. teſtam.* Si quis reſcindere teſtamentum tentet, h. e. conetur. ¶ Item pro conari labefactare, ſeu corrumpere, ut *Tentare judicium*, *juſtitiam*, *integritatem*, *pudicitiam* &c. *Cic. pro Cluen.* Judicium pecunia eſſe tentatum non a Cluentio, ſed contra Cluentium. *Juv. ſat.* 10. v. 304. nam prodiga corruptoris Improbitas ipſos audet tentare parentes. ¶ Item pro irritare. *Cic.* l. 15. *Fam.* Erat metus injectus iis nationibus, quas nunquam Pop. Rom. neque laceſſendas bello, neque tentandas putavit. ¶ Item pro invadere, infeſto animo petere, ut *Tentare ſenectutem*, vel *ſolitudinem alicujus*, ideſt aggredi, & quatere alicujus ſenectute, vel neceſſariorum inopia infirmum. *Cic. pro Rab. perd. rea.* In omnibus iis evertendis unius hominis ſenectus, infirmitas, ſolitudoque tentata eſt. *Flor.* l. 2. c. 14. Virum Thraciæ auxiliis calidum temere tentavit, h. e. armis aggreſſus eſt. *Cæſ.* l. 3. *B. C.* c. 40. Simul ex terra ſcalis, & claſſe mœnia oppidi tentans. ¶ Item pro commovere, perturbare, urgere. *Cic.* 4. *Tuſc.* c. 14. Illud animorum, corporumque diſſimile eſt, quod animi valentes morbo tentari non poſſunt, corpora poſſunt. *Sueton.* in *Aug.* c. 81. Præcordiorum inflatione tentari. *Id.* in *Veſpaſ.* c. 24. Motiunculis levibus tentari. ¶ Hinc vinum tentare pedes, & caput dicitur quoniam vires adimit, & vacillare facit. *Virg.* 2. *Georg.* & *Plin.* l. 13. c. 1.

Tentoriolum, i, n. parvum tentorium. *Hirt.* l. 3. *B. Afric.* c. 47. Reliqui ex veſtimentis tentoriolis factis, ex arundinibus contis intextis, permanebant.

Tentorium, rii, n. *padiglione*, אהל, Ger. *zelt*, Gal. *tente*, *pavillon*, Hiſ. *real*, *tienda*, σκηνή, αὐλαία, αὐλαῖον, tabernaculum extenſis velis contra æſtum, cæliva injuriam excitatum, a *tentum* ſupino verbi *tendo*. *Ovid.* 3. *Faſt.* v. 527 Sub Jove pars durat, pauci tentoria ponunt. ¶ Inter tentorium, & papilionem hoc eſt diſcriminis, quod tentorium proprie dicitur, quod ad brevem morem figitur, papilio vero eſt ad diu manendum aptum tabernaculum. *Trebel. Poll.* in *XXX. Tyran.* n. 15. Cui erant ſigillata tentoria, & aurati papiliones. Quod tamen diſcrimen non ſemper ſervetur.

Tentorius, a, um, quod ad tentorium ſpectat. *Trebel. Pol.* in *Claud.* c. 14. Pellium tentoriarum decurias triginta.

Tentum, i. n. αἰδοῖον, veretrum, membrum virile, a ſup. *tentum* verbi *tendo* *Catul. carm.* 70. in *Gell.* Grandia te medii tenta vorare viri. ¶ Significat etiam tentaculum. *Flor.* l. 2. c. 15. In tentum recepit. Ita legit *Salmaſius*, alii aliter.

Tentus, a, um, *eſteſo*, *teſo*, idem ac tenſus. *Hor. Epod.* 16. Refertque tenta grex amicus ubera. *Id. lib.* 2. *ſat.* 5. Seu pingui tentus omaſo Furius, h. e. diſtentus. ¶ Eſt etiam idem quod detentus, retentus, a *teneo*. *Ammian.* l. 16. c. 12. Pignore tentus in Galliis. Et l. 29. c. 5. Ut tentus cuſtodiretur.

Tentyra, orum, n. (*Juven. ſat.* 15. v. 76.) & Tentyris, idis (*Plin.* l. 5. c. 9.) f. urbs Ægypti in inſula cognomine, ubi crocodilorum copia.

Tentyritæ, m. a. Τεντυρῖται, pop. inſ. Tentyridis in Ægypto. Accipitrem pro Deo colebant, ſerpentes olfactu fugabant, tanto terrori erant crocodilis, ut vel vocem eorum expaveſcerent, eaque audita protinus diffugerent. *Plin.* l. 8. c. 25. apud quem invenitur & Tentyriticus l. 19. c. 5.

Tenuabilis, le, adject. *eſtenuante*, *ſottigliante*. *Cal. Aurel. Acut.* 3. 4. Unctiones tenuabiles, & apertibiles.

Tenuatim, adv. *ſottilmente*. *Apic.* l. 2. c. 4. Inteſtinum perquam tenuatim productum.

Tenuatus, a, um, *eſtenuato*, λεπτυνθείς, partic. a tenuor. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 2. Seu recreare voles tenuatum corpus, &c. *Ovid.* 3 *Met.* Tenuata vox.

Tenueſcens, tis, qui tenuatur. *Cenſorin.* in *fragment.* *quod ei tribuitur*, *cap.* 3. Creſcente luna pubeſcunt, tenueſcente tenuantur.

Tenuiarius, ii, m. qui veſtes tenues conficit. Legitur in duabus Inſcriptionibus apud *Gruter. pag.* 650. n. 8. & 1067. n. 8. & apud *Voſſ.* l. 2. *de vit. ſerm.* c. 52.

Tenuiculus, a, um, *aſſai tenue*, λεπτότατος, *dieshis*, dim. a tenuis. *Cic.* l. 9. *Fam. ep.* 19. Tenuiculo apparatu ſignificas Balbum fuiſſe contentum.

Tenuis, & nue, o. 3. *ſottile*, *tenue*, דק, דל, Ger. *dunn*, Gall. *menu*, *delie*, Hiſp. *delgando*, *futil*, λεπτός, ſubtilis, exilis, gracilis, cujus antitheton eſt *craſſus*. Eſt a τείνω, quod eſt tendere. Ut proprie ſit idem, quod *tentus*, *extentus*, *exporrectus*. Nam quæ extenduntur, ea attenuantur, ut liquet in pannis, laminis, atque aliis. *Virg.* 4. *Æn.* Et tenui telas diſcreverat auro. *Cic. de Fat.* Athenis tenue cælum, ex quo etiam acutiores putantur Attici. *aria ſottile*. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Tenuiſſimæ membranæ. ¶ Sumitur etiam pro parvo, exiguo. *Cic.* 4. *Verr.* Bidis oppidum eſt, tenue ſane, non longe a Syracuſis. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. pro Cæc.* Qui metu, ac tenui ſæpe ſuſpicione periculi fugerunt. ¶ Aliquando uſurpatur pro parco. *Horat. in Art.* In verbis etiam tenuis, cautuſque ſerendis. *Cic.* 5. *Tuſc.* Negat, ullam in ſapientem vim eſſe fortunæ, tenuem victum antefert copioſo. ¶ Item pro humili, ut ſtylus tenuis. *Cic.* in *Orat.* Tenues, acuti, omnia docentes, & dilucidiora, non ampliora facientes. ¶ Item pro paupere. *Cic.* in *Partit.* Si obſcuri teſtes erunt, aut tenues, dicendum erit, non eſſe ex fortunis fidem ponderandam. *Id.* 3. *de Leg.* Quo tenuiores ſunt principibus æquari ſe putarint. ¶ Item pro imbecillo. *Cæſ.* l. 5 *B. G.* c. 40. Ipſe Cicero cum tenuiſſima valetudine eſſet. ¶ Item pro acri, ingenioſo. *Cic.* 4. *Acad.* c. 54. Tenuis, & acuta diſtinctio. ¶ Poetæ metri cauſa u ſyllabam in hac voce conſonantem faciunt, & te producunt. *Virg.* 2. *Georg.* Tenuis ubi argilla, & dumoſis calculus arvis. *Id. ibid.* l. 1. Tenuia nec lanæ per cælum vellera ferri.

Tenuitas, atis, *tenuità*, *ſottigliezza*, λεπτότης, gracilitas, ſubtilitas. *Cic.* 1. *Tuſc.* Caſurus ne in conſpectum cadeatur animus, an tanta ſit ejus tenuitas, ut fugiat aciem. *Plin.* l. 8. c. 33. *de chamæleonte*. Cauda perlonga in tenuitatem deſinens. ¶ Translate dicitur de oratione. *Cic.* 3. *Fin.* c. 12. Propter limatam quandam & rerum, & verborum tenuitatem. ¶ Item per tranſlationem ponitur pro paupertate, rei familiaris anguſtia. *Cic.* 2. *Off.* Propter ærarii tenuitatem. *Id.* l. 16. *Fam. ep.* 12. Ut poſſum, ex meis anguſtiis illius ſuſtento tenuitatem.

Tenuiter, adv. *ſottilmente*, λεπτῶς, graciliter, ſubtiliter. *Cæſ.* l. 3. *bel. Gall.* c. 13. Pelles pro velis, alutæque tenuiter confectæ. ¶ Sæpe tranſlata ſumitur. *Cic.* 4. *Verr.* Jamdudum mihi nimium tenuiter Siculorum erga te voluntatis argumenta colligere videor. *Id.* 2. *de Inv.* c. 16. Sed illæ tenuius, & acutius, & ſubtilius tractantur, hi autem gravius, & ornatius. *Id.* 6. *Verr.* c. 16. Juſſit Timarchidem æſtimare argentum, quo modo! quo qui unquam tenuiſſime in donatione hiſtrionum æſtimavit.

Tenuo, as, a. 1. *aſſottigliare*, *aſtenuare*, רזה, Ger. *dun machen*, Gal. *amenuiſer*, Hiſp. *amengaar*, λεπτύνω, tenuem, ſubtilem, macrum, debilem facio. *Virg.* 3. *Georg.* Ipſa autem macie tenuant armenta volentes. *Ovid.* 2. *de Pont. ep.* 7. Vomer tenuatur ab uſu, h. e. minuitur, teritur. *Quint.* l. 2. c. 10. Ita ſibi quoque tenuandos adipes. ¶ Translate *Horat.* l. 3. *od.* 3. Magna modis tenuare parvis, h. e. elevare, minora facere.

Tenus, oris, n. *laccio*, laqueus qui tenditur ad aves captandas. *Plaut. Bacch.* 4. 6. 22. apud *Non.* c. 2. n. 17. Ab tranſenna hic turdus lumbricum petit: pendebit hodie pulcre; ita intendi tenus. ¶ *Servius* in 6. *Æn.* v. 62. Tenus dixit ais extremam arcus partem, ubi nervus colligatur. V. *Lambinum ad Plautum* l. c.

Tenus, *fino*, עד, Germ. *biſſau*, Gall. *juſques*, Hiſp. *haſta*, μέχρι, uſque ad, præpoſitio ex iis, quæ ablativo, vel genitivo ſerviunt, & in oratione ſemper poſtponitur. Uſurpatur autem vel abſolute. *Hor.* l. 1. *ep.* 1. Eſt quadam prodire tenus, ſi non datur ultra, *fino a qualche ſegno*. V. Quadantenus. ¶ Vel cum ablativo, ſi cum nomine numeri ſingularis jungatur. *Cic. pro Dejot. cap.* 13. Antiochus a Scipione devictus Tauro tenus regnare juſſus eſt. *Id. de Off.* Sunt quidam homines non re, ſed nomine tenus. *ſolo di nome*. *Id.* 3. *de Leg.* c. 6. Veteres verbo tenus acute illi quidem, ſed non ad hunc uſum popularem atque civilem de republica diſſerebant, h. e. diſputandi tantum gratia, *in ſpeculativa*. ¶ Reperitur etiam cum accuſativo. *Flacc.* l. 1. v. 448. Et Tanaim tenus immenſo deſcendit ab Euro. ¶ Vel cum genitivo cum nominibus numeri pluralis. *Virg.* 3. *Georg.* 53. Et crurum tenus a mento palearia pendent. *Cic. in Fam.* 8. *ep.* 1. Illi rumores de Comitiis Cumarum tenus caluerunt. ¶ Cum nominibus numeri pluralis etiam cum ablativo reperitur. *Celſ.* l. 1. c. 3. Demittere ſe inguinibus tenus in aquam calidam.

Teos, f. 2. Teius, *Sufer*, urbs, & portus Joniæ, in ora lit. inter Erythras ad Bor. & Colophonem ad Auſtr. patria Anacreontis, & Erinnæ poetriæ. V. Teium. ¶ Item inſ. Joniæ. ¶ Item urbs Scythiæ, ad paludem piſcibus refertam, qui ſereno tempore oleum natat tanta copia, ut in vaſa colligi poſſit, & neceſſariis uſibus adhiberi. *Steph.*

Tepefacio, is, eci, actum, a. 3. *far tepido*, *riſcaldare alquanto*, Ger. *lauw machen*, Gal. *tiedir*, *faire tiede*, Hiſp. *entibiar*, χλιαίνω, tepidum reddo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 15. *de Sole*. Is ejus tactus eſt, non ut tepefaciat ſolum, ſed etiam ſæpe comburat. *Hor.* l. 2. *ſat.* 3. In matris jugulo ferrum tepefecit acutum.

Tepefactus, a, um, *fatto tepido*, partic. a tepefio. *Virg.* 9. *Æn.* Atro tepefacta cruore Terra. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 50. Frigoribus adjectis dureſcit humor, & idem excitum mollitur tepefactus & tabeſcit calore.

Tepefio, is, factus ſum, n. paſſ. anom. *farſi tepido*, χλιαίνομαι, tepidus fio. *Plin.* l. 21. c. 11. Mature tepefiant.

Tepens, entis, o. 3. *tepido*, χλιαινόμενος, partic. a tepeo. *Virg.* 3. *Georg.* Zephyrique tepentibus auris Laxant arva ſinus.

Tepeo, es, pui, ſine ſup. *eſſer tepido*, Ger. *lauw ſeyn*, Gall. *etre tiede*, Hiſp. *ſer tibio*, *entibiarſe*, χλιαίνομαι, χλιαρός εἰμι, χλιάζω, tepidus ſum. *Cato de re ruſt.* c. 85. Ubi temperate tepebit, tum eminimo indita. *Plin.* l. 29. c. 4. Carnibus gallinaceorum, ita ut tepeant avulſæ, appoſitis, venena ſerpentium domantur. ¶ Translate tepere aliquo, eſt amoris ignem concipere erga aliquem, *innamorarſi*. *Horat.* l. 1. *od.* 4. Nec tenerum Lycidam mirabere, quo calet juventus, & mox virgines tepebunt. ¶ Interdum ſignificat, in amore remiſſum eſſe. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 2. *ad fin.* Seu tepet, indicium ſecuras prodis ad aures; Sive amat, officio fit miſer ille tuo.

Tepeſco, is, n. 3. *farſi tepido*, Germ. *lauw werden*, Gall. *devenir tiede*, Hiſp. *entibiarſe*, χλιαίνομαι, tepidus fio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 10. Atque etiam maria agitata ventis ita tepeſcunt, ut intelligi facile poſſit, in tantis illis humoribus eſſe incluſum calorem. *Virg.* 9. *Æn.* Et fixo ferrum in pulmone tepeſcit. ¶ Ponitur etiam pro calorem remittere, deferveſcere, *intepidirſi*. Translate *Lucan.* l. 4. v. 284. Paulatim cadit ira ferox, menteſque tepeſcunt.

Tephria, æ, f. marmoris genus coloris cinerei, a τέφρα, *cinis*. *Plin.* l. 36. c. 7. Contra ſerpentes autem a quibuſdam laudatur præcipue ex his, quam tephriam appellant, a colore cineris.

Tephritis, f. τεφρῖτις, gemma, quæ novæ Lunæ ſpeciem habet in cornua curvatæ, cinerei tamen coloris, unde & nomen habet, nempe a τέφρα, *cinis*. *Plin.* l. 37. c. 10. Tephritis novæ Lunæ ſpeciem habet curvatæ in cornua, quamvis cinerei coloris.

Tepidarium, ii, n. χλιαρὸν λουτρόν, locus in balneis, in quo tepida aqua lavabantur, quemadmodum *caldarium*, in quo calida lavabantur, & *frigidarium*, in quo frigida. *Vitruv.* l. 5. c. 10. Ipſa caldaria, tepidariaque lumen habeant ab occidente hyberno. ¶ Ponitur etiam pro vaſe, in quo aqua tepida continetur. *Id. ibid.* Supra hypocauſtum ahena tria ſunt componenda, unum caldarium, alterum tepidarium, tertium frigidarium, & ita collocanda, uti ex tepidario in caldarium, quantum aquæ caldæ exierit, influat, de frigidario in tepidarium ad eundem modum.

Tepide, adv. χλιαρῶς, *tepidamente*. *Plin.* l. 5. *ep.* 6. Si natare latius, aut tepidius velis, in area piſcina eſt. ¶ Translate *Auguſtin.* l. 8. *Confeſſ.* c. 11. Jam tepidiſſime hoc dicebat.

Tepido, as, a. 1. *far tepido*, Germ. *lauw*, Gall. *tiedir*, Hiſp. *tibiar*, χλιαίνω, tepidum facio. *Plin.* l. 17. c. 26. In eodem agro bruma, tanto magis ſi nives jaceant, gelentve, ne frigus vites adurat, circunfunduot riguis, quod ibi tepidare vocant, memorabili natura in amne ſolo.

Tepidus, a, um, *tepido*, χλιαρός, quod eſt medium inter calidum, & frigidum, ſeu quod calido, & frigido temperatum eſt. *Plin.* l. 12. c. 25. Præterea ſinceri denſantur in tepida aqua. *Ovid.* l. 2. *de Arte*, v. 445. Tepidamque recalface mentem. ¶ *Tepidum* adverbialiter poſitum. *Ovid.* 4. *de Pont. ep.* 10. v. 43. At Notus, adverſo tepidum qui ſpirat ab axe. Alii leg. *tepidus*.

Tepor, oris, m. *tepidezza*, Ger. *lauwbkeit*, Gall. *tiedeur*, Hiſp. *tibieza*, χλιαρότης, θάλπη, media qualitas inter calorem, & frigus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 10. Nec enim ille externus, & adventitius habendus eſt tepor. *Id. de Sen.* n. 15. Veſtitaque pampinis nec modico tepore caret, & nimios Solis defendit ardores.

Teporatus, a, um, *fatto tepido*, χλιανθείς, tepidus factus. *Plin.* l. 36. c. 26. Fragmenta teporata agglutinantur tantum.

Teporus, a, um, adject. idem quod tepidus. *Sidon.* l. 9. *epiſt.* 13. Teporus flatus. *Auſon. Idyl.* 24. Teporum ceris æquinoctium.

Tepulus, a, um, adject. teporus, tepidus, ut tepulæ aquæ, *Frontin. de aquæduct. artic.* 8.

Ter, adv. *tre volte*, שלש פעמים, Germ. *drey mahl*, Gall. *trois fois*, Hiſp. *tres vezes*, τρίς, tribus vicibus, a τρεῖς, per Metatheſin, vel a *tres*. *Cic. pro R. Am.* c. 46. Unde vix ter in anno audire nuntium poſſunt. *Hor.* l. 1. *od.* 31. Ter, quater anno. ¶ Aliquando non tam numerum ſignificat, quam augmentum, ut Ter maximus, ter beatus. *Virg.* 1. *Æn.* v. 90 O terque, quaterque beati. *Horat.* l. 2. *od.* 14. Ter amplus Geryon. *Id. epod. Od.* 4. bis ter ulnarum toga. Lege *bis* III.

Terapne. V. Therapnæ.

Tercenteni, æ, a, *trecento*, τριακόσιοι, trecenti. *Martial. lib.* 2. *epigr.* 1. Tercentena quidem poteras epigrammata ferre.

Tercenti, æ, a, *trecento*, τριακόσιοι, idem ac trecenti. *Martial.* l. 4. *ep.* 37. *Plaut Perſ.* 3. 3. 6. & *Cic.* 3. *Phil.* c. 4. quibus tamen locis al. leg. *trecenti*.

Tercentum, *trecento*, idem ac trecenti, ſed indecl. *Virg.* 1. *Georg.* Tercentum nivei tandent dumeta juvenci. *Id.* 8. *Æn.* Maxima tercentum totam delubra per urbem Lætitia, ludiſque viæ, plauſuque fremebant.

Terdecies, adverb. *tredici volte*, ter & decies. *Vitruv.* l. 9. c. 4. Quem circulum luna terdecies in duodecim menſibus percurrit. *Cic.* *Ver.* 5. c. 80. Seſtertium terdecies. Al. leg. *tredecies*. *Auſonius ep.* 7. v. 31. Binas terdecies, ſemel quaternas, h. e. triginta. ¶ Scribitur & *ter decies* ſeparatis vocibus.

Terdeni, æ, a, *trenta*, τριάκοντα, triginta. *Virg.* 8. *Æn.* v. 47. Ex quo terdenis orbem redeuntibus annis Aſcanius clari condet cognominis Albam.

Terebinthinus, a, um, quod eſt ex terebintho, ut Reſina terebinthina, *trementina*. *Plin.* l. 24. c. 6. In arborum differentia placet terebinthina, odoratiſſima, atque leviſſima. Adde *Celſ.* l. 5. c. 26.

Terebinthiziſa, æ, nomen gemmæ ſic dictæ, quod terebinthinæ reſinæ colorem refert. *Plin.* l. 37. c. 8.

Terebinthus, i, f. τερέβινθος, *terebinto*, arbor materia lenta, & nigra, radice calida, in profundum acta, lauri pene folio, oleæ flore, ſed puniceo, baccis primum herbaceis, mox rubris, & cum maturuerint, nigricantibus, magnitudine fabæ, reſinoſis, & ſulphuroſis. Circa Idam, Macedoniamque eſt brevis, fruti-

Digitized by Google

fruticoſa, & contorta, in Syria vero magna, & copioſa. Duo terebinthi ſunt genere, ſexu diſtincta, ex quibus mas ſterilis eſt, teſte Theophraſto. *Virg.* 10. *Æn. v.* 136. Inclusum buxo, aut Oricia terebintho. *Plin. in l.* 13. *c.* 6. Syria & terebinthum habet. Ex his maſcula eſt ſine fructu. Fœminarum duo genera, alteri fructus rubet lentis magnitudine, alteri pallidus, &c.

Terebra, æ, f. *trivella*, Ger. *bover*, Gal. *tariere*, Hiſp. *barrena*, τέρετρον, τρύπανον, inſtrumentum, quo ligna perforantur, a *terendo*. *Col. l.* 4. *c.* 29. Nam antiqua terebra, quam ſolam veteres agricolæ noverant, ſcobem faciebat, perurebatque eam partem, quam perforaverat.

Terebrāmen, inis, n. foramen terebra factum. *Fulgent. l.* 2. *Mythol.* Furfuracea tinearum terebramine.

Terebratio, onis, f. τρύπησις, actus terebrandi. *Col. l.* 4. *c.* 13. In illa autem, quæ fit per terebrationem, &c. ¶ Item foramen ipſum terebra factum. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. Tranſlata ex terebratione in terebrationem.

Terebrātus, us, m. idem ac terebratio. *Scribon. Largus compoſit.* 206. De induſtria a Medicis cum terebratu excidirur, quod lædit eam os.

Terebrātus, a, um, *forato*. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 697. Prima, terebrato per rara foramina buxo, Ut daret, effeci, tibia longa ſonos.

Terĕbro, as, a. 1. *trivellare*, *forare*, נקב, Ger. *boren*, Gal. *percer*, Hiſp. *barrenar*, τρυπάω, terebra perforo. *Virg.* 2. *Æn. v.* 38. Aut terebrare, cavas uteri & tentare latebras. *Col. l.* 5. *c.* 9. Eas terebrare Gallica terebra convenit. ¶ Tranſlate, terebrare aliquem, apud *Plaut. Bacch.* 5. *c.* 82. eſt blandis dictis alicujus animum pervincere, & exorare.

Terēdo, inis, f. τερηδών, vermis, qui in ligno naſcitur, illudque rodit, a *tero*. Quidam etiam deducunt a ſono, quem edit in rodendo. Proprie de iis vermibus dicitur, qui in mari ligna terebrant. *Plin. l.* 16. *c.* 41. Teredines tantum in mari ſentiuntur: nec aliam putant teredinem proprie dici. Terreſtres, tineas vocant: culicibus vero ſimiles thripes. ¶ Interdum tamen generatim de terreſtribus quoque uſurpatur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. imo *Plinius* ipſe veſtium vermes ſic appellet *l.* 8. *c.* 48. ubi de prætextis Servii Tullii ait: Mirumque fuit, nec defluxiſſe eas, nec teredinum injurias ſenſiſſe annis quingentis ſexaginta.

Terenſis, is, f. Dea frugibus terendis præſidens. *Arnob. l.* 4.

Terentĭa, æ, f. M. T. Ciceronis uxor, quam a Cicerone poſt reditum ab exilio repudiatam Salluſtius uxorem duxit, ut inimici ſui arcana certius poſſet diſcere ex ea, quæ omnium ejus conſiliorum particeps fuerat, & ſocia. Centum, decem, & ſeptem annos vixiſſe dicitur. *Plin. l.* 7. *c.* 48.

Terentiānus, a, um, τερεντιανός, quod ad Terentium ſpectat. *Quinctil. l.* 6. *c.* 3. Nec minus niger, inquit, nec minus confidens, quam ille Terentianus eſt Phormio. h. e. ab Terentio inductus in ea Comœdia, quæ *Phormio* inſcribitur. *Cic. de Amic. c.* 24. Terentiano verbo libenter utimur.

Terentiānus Maurus, Grammaticus, natione Afer, ſcripſit poema vario carminum genere, de litteris, ſyllabis, pedibus, metris, multiplici carminum genere. Hunc ſuaviſſimum grammaticorum appellat *Muretus*. Eſt Scriptor ætatis incertæ, ſed tamen paulo poſt Martialis tempora floruiſſe videtur.

Terentinus, a, um, quod ad Terentum ſpectat, ut Ludi Terentini, qui alio nomine ſeculares vocantur, qui centeſimo quoque anno tribus diebus continuis, tribuſque noctibus celebrabantur, tametſi poſtea ambitione Principum minore interjecto ſpatio aliquoties fuerint celebrati. *Auſon. in Ternario*: Trina Terentino celebrata trinoctia ludo. V. *Secularis*. ¶ Terentina Tribus, una ex Tribubus Populi R. Erat in Sabinis. Denominata eſt a Tarento, loco in Campo Martio. Facta eſt anno U. C. 454. M. Fulvio Pæto, T. Manlio Torquato Coſſ. a P. Sempronio Sopho, & P. Sulpitio Saverrione Cenſoribus, quo anno etiam Anienſis addita eſt. *Liv. l.* 10. *c.* 9. *in fin.* & *Cic. pro Planc.*

Terentĭus, ii, m. ſ. Τερέντιος, Poeta Comicus, natione Afer, patria Carthagınienſis, Libertus fuit Romæ Terentii Lucani: a quo ob liberale ingenium optimis literis eruditus, in hominum nobiliſſimorum amicitiam pervenit, præcipue Scipionis, & Lælii: quorum etiam opera adjutus creditur in ſcribendo, ob ſermonis elegantiam, ut teſtatur *Cicero ad Att. l.* 7. *ep.* 3. Scripſit fabulas ſex, quæ omnium manibus teruntur. Poſthac viſendarum Athenarum cupiditate ductus, ex quo navim conſcendit, nuſquam deinde conſpectus eſt. Quo fit, ut naufragio credatur periiſſe. Latius exequitur hujus vitam *Donatus in Prolegomenis Andriæ*. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. Vincere Cæcilius gravitate, Terentius arte.

Terentĭus Scaurus, Grammaticus, quem *Gellius l.* 11. *c.* 15. dicit floruiſſe Adriani temporibus, librum de Caſelii Vindicis Grammatici erroribus ſcripſit.

Terentus, m. ſ. locus apud Romanos in extremo Campo Martio, haud procul a Capitolio, ubi templum Plutonis, & Conſi, araque ſub terra Diis inferis dicata, quæ ludis tantum ſecularibus effoſſa terra oſtendebatur, iiſque peractis rurſus claudebatur. In hoc loco, ut ait *Stephanus in Theſ. L. L.* omnium, qui naſcerentur, aut morerentur, nomina ſcribi ſolebant, quoties cives luſtrabantur. *Feſtus ita ſcribit de etymo*: Terentum in Campo Martio locum Verrius ait per d dicendum fuiſſe, quod terendus ſit per ludos ſeculares Ditis Patris, & ibi leviter teratur ab equis quadrigariis, ut eorum levis agilitas æquiperet motus rapidus velocis Lunæ: quod quam exiliter relatum ſit, cuivis manifeſtum eſt. *Paullus vero ſic*: Terentum, locus in Campo Martio dictus, quod eo loco ara Ditis Patris in terra occultaretur. *Martial. l.* 4. *ep.* 1. Hic colat ingenti redeuntia ſecula luſtro, Et quæ Romuleus ſacra Terentus habet. *Id. l.* 10. *ep.* 63. Bis mea Romano ſpectata eſt vita Terento. h. e. binos ſpectavi ludos ſeculares.

Teres, ĕtis, o. 3. *lungo*, *e rotondo*, עגול, Ger. *lang*, *und rund*, Gal. *ronde*, *en long*, Hiſp. *rolliza*, στρογγύλος, κυλινδροειδής, quod in oblongo eſt rotundum. *Feſt.* Teres in longitudine rotundatum, quales eſſeres natura miniſtret. *Virg.* 8. *Ecl.* Incumbens tereti Damon ſic cœpit olivæ. *Liv. l.* 25. *c.* 8. Telum haſtili tereti. ¶ Cum de corpore uſurpatur, notat membrorum bonam habitudinem, decentemque pinguedinem, quæ tamen ad obeſitatem non accedat. *Horat. Epod.* 11. Teres puer. *Id. l.* 2. *od.* 4. Teretes ſuræ. *Lucret. l.* 2. *v.* 36. Teres cervix. ¶ Tranſlate ſumitur pro bono, æquali, & conſtanti. *Hor. l.* 2. *ſat.* 7. *v.* 86. Fortis, & in ſe ipſo totus teres, atque rotundus. ¶ Teres oratio dicitur, quæ æquabilis, & veluti rotunda eſt. *Cic.* 3. *de Or. c.* 52. Si habitum etiam orationis, & quaſi colorem aliquem requiris, eſt plena quædam, & tamen teres. ¶ Hoc fere ſenſu *Gellius* uſurpat comparativum *teretius*, cum ait *l.* 13. *c.* 20. Ciceroni mollius teretiuſque viſum eſt *fretu* ſcribere, quam *freto*. In quibuſdam tamen MSS. legitur *rectiuſque*. ¶ Teretes aures dicuntur, quæ recte diſpoſitæ, & acri ſenſu præditæ ſunt. *Cic. de opt. gen. Orat. c.* 4. Si teretes aures habent, intelligenſque judicium.

Tereus, ĕi, m. diſſyllabum, Τηρεύς, Rex Thracum, Martis ex Biſtonide Nympha filius, qui cum Prognen, Pandionis Athenarum Regis filiam in uxorem duxiſſet, & poſt aliquantum tempus ab ea rogaretur, ut ſibi Philomelam ſororem videndam arceſſeret, profectus Athenas, dum adduceret puellam, eam vitiavit in itinere, & ei linguam, ne facinus indicaret, abſcidit, & ſervo in carcerem cuſtodiendam tradidit, uxori referens, Philomelam in mari nauſea periiſſe. Philomela tamen ſcelus Terei acu in lintea tela depictum ad ſororem tranſmiſit. Eo ſcelere cognito, Progne ad carcerem profecta eſt in Orgiis Bacchi, thyrſis, & pellibus pro more inſtructa, ſororemque eodem indutam habitu ad regiam duxit. Hic communicato conſilio, veluti furiis agitata, ut ſororem ulciſceretur, Ityn filium interfecit, & patri epulandum appoſuit. Prolato deinde capite, cum pater, ſe uxoris dolo filium in ſua viſcera condidiſſe agnoſceret, & ad ultionem properaret, Progne mutata eſt in hirundinem, Philomela in avem ſui nominis, Tereus in upupam, Itys in phaſianum. *Ovid.* 6. *Met. fab.* 7. ¶ Hoc nomen in vocativo *Tereu* facit diſſyllab. *Ovid. loc. cit. v.* 497. Ut voluere ambæ: voluiſti tu quoque, Tereu. ¶ In reliquis caſibus eſt etiam triſyllabum. *Id. ibid. v.* 615. Artificem & medius immittem Terea flammis.

Tergemĭnus, a, um, *triplice*, *triplicato*, τρίδυμος, triplex. *Liv. l.* 6. Modo tergemino victoriæ triplicem triumphum ex his ipſis Volſcis, & Æquis, & ex

Hetruria egiſtis. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 6. Tergeminumque virum, tergeminumque tonem. *Virg.* 4. *Æn. v.* 511. Tergemina Hecata. h. e. quæ tribus nominibus appellatur, Luna in Cœlo, Diana in terris, apud inferos Proſerpina, ex quo & Triformis dicitur. *Horat. l.* 1. *od.* 1. Tergemini honores, h. e. tres præcipui, Ædilitas, Prætura, Conſulatus. Alii intelligunt ſextuplices, additis nimirum Quæſtura, Tribunatu plebis, & Cenſura. Alii tergeminos exponunt amplos, plurimos, maximos: quo ſane ſenſu *Martial. l.* 3. *epigr.* 46. Tergeminum mugiet ille ſophos. h. e. plauſu maximo proſequetur. ¶ Tergemini fratres, *tre fratelli nati ad un parto*. *Plin. l.* 7. *c.* 3. Tergeminos naſci certum eſt, Horatiorum, Curiatiorumque exemplo.

Tergĕnus, eneris, o. quod eſt trium generum. *Auſon. in Grypho, v.* 49. Tergenus omnigenum, genitor, genitrix, generatum. h. e. omne quod gignitur, trium generum eſt.

Tergĕo, es, ſi, ſum, a. 3. idem ac tergo. *Cato c.* 2. Per ferias rivos foſſas veteres tergeri, viam publicam muniri, vepres recidi. *Juv. ſat.* 14. *v.* 65. Vaſa aſperſa terget alter. *Liv. l.* 26. *c. ult.* Curare & tergere arma.

Tergeſte, is, n. *Trieſte*, urbs olim Carnorum, nunc Iſtriæ, in ora maris Hadriatici, & in intimo receſſu ſinus Tergeſtini ab ea dicti, cum portu capaci, cui adjacet caſtrum *Zoche* dictum. Apud Romanos fuit in Tribu Popilia. *Plin. l.* 3. *c.* 18.

Tergeſtinus, a, um, adject. ad Tergeſte pertinens, ut Tergeſtinus ſinus, *Golfo di Trieſte*. *Plin. l.* 3. *c.* 18.

Tergilla, læ, f. cutis ſuis cruſta, cum ſua pulpa, ſeu adipe: diminutiv. a *tergus, oris*. *Apic. l.* 4. *c.* 3. Spatulam porcinam coctam teſſellatim concides cum ſua tergilla.

Terginum, i, n. *flagello di cuojo*, lorum ex tergore, ſeu corio: revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur *lorum*: eo cædebantur ſervi nocentes. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 21. Nunquam ædepol veſtrum durius tergum erit, quam terginum meum.

Tergiverſans, antis, o. 3. partic. a tergiverſor. *Cic. pro R. Com.* Fannium invitum, & hunc, atque illum tergiverſantem teſtimonium contra ſe dicere cogo.

Tergiverſanter, adv. cum averſione, cum detrectatione. *Patercul. l.* 1. *c.* 9. Filium ejus Paulli, qui ad Cannas quam tergiverſanter perniciosam Reipub. pugnam inierat, tam fortiter in ea mortem obierat.

Tergiverſatio, onis, f. ὑπόκρισις, τὸ νῶτον στρέφειν, ſubterfugium, detrectatio. *Cic. pro Mil. c.* 20. Quid ergo erat moræ, & tergiverſationis?

Tergiverſātor, oris, m. ὑποστρέφων, τεργιβερσάτωρ, qui tergiverſatur, cunctator. *Gell. l.* 11. *c.* 7. Non enim Luſilium legiſtis, qui tergiverſatorem *bovinatorem* dicit. *Arnob. l.* 7. Tergiverſatorem in obſequio eſſe.

Tergiverſor, aris, d. 1. *poſtergare*, *voltare le ſpalle*, *ſchivare*, *fuggire*, Germ. *auſsflüchte ſuchen*, Gal. *eviter*, Hiſp. *bolver las eſpaldas*, νωτίζω, στρέφομαι, ἀναστρέφομαι, proprie eſt tergum obvertere, & ſubterfugere. Unde in Gloſſis apte exponitur νωτοστρεφεῖν. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 28. Tergiverſari non ſinent, ſecumque rapient ad tormenta. *Id. Attic. l.* 7. *ep.* 2. Non eſt locus ad tergiverſandum contra Cæſarem. ¶ Transfertur etiam ad judicia. *Marcian. l.* 1. *ff. ad S. C. Turpilian.* Tergiverſari, in univerſum ab accuſatione deſiſtere. *Cic. pro Planc. c.* 19. Quid taces? quid diſſimulas? quid tergiverſaris? *Id. pro Flacco, c.* 20. Hunc æſtuantem, & tergiverſantem judicio ille perſequitur. ¶ Item ad diſputationes, controverſias, & cætera hujuſmodi, quæ verborum contentionem habent, pro fallere, & dicta mutare. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 18. Quid tergiverſamur, Epicure, nec fatemur, eam nos dicere voluptatem, &c. ideſt diſſimulamus, & ſubterfugimus. *Id.* 3. *Off. c. ult.* In his tribus generibus non incallide tergiverſantur.

Tergo, is, ſi, ſum, a. 3. *nettare*, *forbire*, נקה, Ger. *wiſchen*, Gal. *nettoyer*, Hiſ. *alimpiar*, ἀπομάσσω, mundo, nitidum facio. *Cic. in Parad.* 5. *c.* 2. In familia, qui tractant iſta, qui tergunt, qui ſpargunt, non honeſtiſſimum locum ſervitutis tenent. *Ovid.* 13. *Met.* Manuque ſimul veluti lacrymantia terſit Lumina.

Tergŏro, as, a. 1. tergus facio, tego. *Plin. l.* 8. *c.* 52. Indurantes attritu arborum coſtas, lutoque ſe tergorantes. h. e. quaſi tergus novum e luto ſibi inducentes.

Tergu, n, n. 4. idem ac tergum, apud vet. *Lucr. l.* 2. *v.* 87. Neque quicquam a tergibus obſtet. Alii leg. *tergis*, ut verſus ſpondaicus ſit.

Tergum, gi, n. *doſſo*, *ſchiena*, גב, Ger. *der rugk*, Gal. *dos*, Hiſp. *ſpinazo*, νῶτον, dorſum. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Tuus autem Deus non digito uno redundat, ſed capite, collo, cervicibus, lateribus, alvo, tergo, poplitibus. *Id.* 3. *Phil.* Antonius a tergo, a fronte, a lateribus tenetur. *Aſin. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 32. Cum manibus ad tergum rejectis inambularet. ¶ Terga vertere, ſeu terga dare, eſt fugere. *Cæſ. l.* 3. *bell. Gall.* Ut ne unum quidem noſtrorum impetum ferrent, ac ſtatim terga verterent. *Quinctil. l.* 2. *c.* 13. Nonnunquam terga etiam dediſſe, ſimulata fuga, prodeſt. Eodem ſenſu, præſtare terga, dixit *Tacit. in Agric. c.* 37. Hinc tergum abſolute pro fuga militum, quemadmodum *pectus* pro conſtantia in acie, & victoria ponitur. *Ovid.* 1. *Amor. v.* 209. Tergaque Parthorum, Romanaque pectora dicam. ¶ Non ſolum tergum de animalibus, verum etiam de rebus inanimatis dicitur. Unde librum in tergo *ὀπισθόγραφον* ſcriptum dicimus, ideſt a poſteriori parte chartæ, vel membranæ. *Juven. ſat.* 1. *v.* 6. Scriptus & in tergo, necdum finitus Oreſtes. Sic tergum collis, *la parte di dietro del colle*, apud *Liv. l.* 25. ¶ Tergum aquæ, ſeu maris eſt ſuperior ejus ſuperficies, qua naves vehit, translatione ducta ab animalibus, quæ tergo geſtant onera: qua notione & *dorſum* uſurpatur. *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 2. Dura meant celeri terga per amnis equo. *Avien. in Perieg. v.* 388. Ægæi per terga ſali. ¶ *Tergus*, & *tergum* hoc diſcrimine differunt. nam tergum notat dorſum animalis, *tergus* vero cutem, pellem, corium. *Celſus l.* 4. *c.* 1. Ventriculus, qui receptaculum cibi eſt, conſtat ex duobus tergoribus. ¶ Interdum tamen tergum, a Poetis præſertim, pro tergore ponitur. *Virg. Æn.* 1. *v.* 368. Taurino quantum poſſet circumdare tergo. Hinc & pro ſcuto; quia ſcuta olim animalium tergoribus tegebantur. *Id. Æn.* 10. *v.* 718. Et tergo decutit haſtas.

Tergus, i, m. idem ac tergum, i. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 52. Habeo, opinor, familiarem tergum, ne quæram foris. Adde *Non. c.* 3. *n.* 242.

Tergus, oris, n. *pelle*, σκῦτος, βύρσα, δέρμα, corium, & proprie craſſior illa pars, qua tergum, ideſt dorſum tegitur. *Varro l.* 4. *de L. L.* deducit a tegendo. Hinc eſt, quod & *tegus* legitur pro *tergus*. V. *Tegus*. *Virg.* 1. *Æn. verſ.* 211. Tergora diripiunt coſtis, & viſcera nudant. *Plin. l.* 8. *c.* 10. Duriſſimum dorſo tergus, ventres molles, ſetarum nullum tegumentum. Vide ſupra *tergum*.

Terias, æ, m. Tyrias, *Fiume di S. Leonardo*, fl. Siciliæ, qui via mille paſſ. a Leontinis labitur in valle Neetina, & poſtea in mare Jonium ſe exonerat. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Terina, æ, f. *Nocera*, opp. Brutiorum, in Calabria cit. ad ſin. Hipponiatem, qui & Terinæus ab ea denominatur, nunc *Golfo di S. Eufemia*, apud oſt. Ocinari, ſive Sabbeti fl. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Terinæus, a, um, adject. qui eſt ex Terina oppido. *Cic. Tuſcul.* 1. *c.* 48. ¶ Terinæus ſinus, *Plin. l.* 3. *c.* 5. V. *Terina*.

Termen, inis, n. pro terminus, i, dixit *Accius*, *Varr. l.* 4. *de L. L.*

Termentarĭum, ii, n. linteum, a terendo, pro *terimentarium*. *Varro l.* 4. *de L. L.* Hinc linteum, quod teritur corpore, termentarium.

Termentum, i, n. *detrimento*, *danno*, idem quod detrimentum. *Plaut. Bacch.* 4. 4. *fr.* 9. *v.* 5. Non Pelides termento fuit, prout ego herum expugnabo meum. In MSS. pleriſque habetur tormento, teſte *Pareo*.

Termes, itis, m. *ramo d'albero*, ramus cujuſcunque arboris cum foliis, ut docet *Feſtus*. *Horat. Epod.* 16. Germinat & nunquam fallentis termes olivæ. *Gratius in Cyneg. v.* 132. *de arbore thurifera*: Termes ab Eois deſcendet virga Sabæis Mater odorati multum pulcherrima thuris. *Gell. l.* 2. *c.* 26. Spadica enim Dorici vocant avulſum e palma termitem cum fructu. ¶ *Vetus Scholiaſt. Horatii ad Epod. loc. cit.* notat, termitem proprie ſignificare ramum oleæ, deinde & ad alias arbores extendi.

Termilæ, m. 1. Τερμίλαι, pop. Lyciæ, e Creta oriundi, quos Sarpedon Minois, & Rhadamanthi frater colonos ex Creta duxit, ac Termilas nominavit, cum prius Minyæ, & Solymi vocarentur, ut *Herodotus* refert. Poſtea Lyciæ Pan-

Digitized by Google

dionis filius eoſdem a ſe Lycios appellavit. Quæ profecto ratio Lycios, ac Solymos eoſdem eſſe oſtendit, quanquam *Homerus* eos videatur ſeperere.

Terminalĭa, orum, n. 2. & Terminalia, ium, n. 3. feſta in honorem Dei Termini. Fiebant die vigeſimo tertio Februarii, quo nempe ita annore quoque terminare videretur. Nam Februarius ultimus anni menſis fuit, ac, cum intercalaretur, quinque dies de viginti octo Februarii diebus demebantur, ut remanerent viginti tres. *Varro l. 5. L. L.* Terminalia, quod is dies anni extremus conſtitutus. Duodecimus enim fuit menſis Februarius, & cum intercalatur, inferiores quinque dies demuntur menſe. Hæc *Var.* Non ſemper tamen Terminalia hunc in diem incidebant. Quippe cum menſis Macedonius tantum eſſet dierum viginti duorum, tum Terminalia erant Kal. juſta Februarii. Vide hac de re *Joſ. Scaligerum l. 2. de Emend. Temp.* Hæc feſta celebrabantur die immediate præcedente Regifugium, ut cernere eſt in veteri Calendario. *Cic. 12. Phil. c. 10.* Qui Terminalibus nuper in ſuburbium, ut eodem die reverterer, ire auſus non ſim? *Liv. l. 43.* Tertio die poſt Terminalia calendæ intercalares fuere. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 13. ad fin. de intercalando carione*: Dummodo eum (diem) in medio Terminaliorum locarent.

Terminālis, & le, o. 3. ὅριος, quod ad terminum ſpectat, ut Terminalis lapis, ideſt terminus lapideus, apud *Ammian. l. 18. c. 4.* Sic terminales palos figere, apud *Tertul. de jejun. c. 11.* ¶ Terminalia feſta, celebrata in honorem Dei Termini. *Horat. epod. 2.* V. verſum præcedentem. ¶ Terminalis ſententia, h. e. quæ rem definit, *ſentenza definitiva. l. ult. Cod. de compenſationib.* Litem terminali ſententia componere.

Terminatĭo, onis, f. ὁριςμός, actus terminandi, definitio, diſtinctio, diſcretio. *Cic. 5. Fin. c. 10.* Expoſita igitur, inquit, rerum expetendarum terminatione, cur iſta ſe res ita habeat, deinceps demonſtrandum eſt. *Id. in Orat. c. 54.* Ut Poetica, & verſus inventus eſt terminatione aurium, obſervatione prudentium. *Id. ibid. c. 59.* Terminatione aliquid concludere.

Terminātus, a, um, *finito*, *determinato*, ὡριςμένος, partic. a terminor. *Cic. 2. Fin. c. 13.* Propterea, quod ipſa natura divitias, quibus contenta ſit, & parabiles, & terminatas habet.

Terminātus, i, m. idem quod terminus. Uſurpatur a *Frontin. de aquæductib. pag. 262.* Legitur etiam in quodam fragmento Legis Mamiliæ, quod affertur a *Voſſ. l. 3. de vit. ſerm. c. 52.*

Termĭno, as, a. 1. *terminare*, *mettere i termini*, גבל, Germ. *ausſzeichen*, Gal. *borner*, *limiter*, Hiſp. *acabar*, *deslindar*, ὁρίζω, terminos conſtituo, certis finibus circumſcribo, finio. *Cic. 1. Off.* Illorum fines, ſicuti ipſi dixerant, terminavit, in medio relictum quod erat, Populo Romano adjudicavit. *Id. 3. Catil.* Quorum alter fines veſtri imperii non terræ, ſed cæli regionibus terminaret. Tranſlate *Id. 1. de Fin.* Omni privatione doloris putat Epicurus terminari ſummam voluptatem. h. e. ſummam eſſe voluptatem privari doloribus. ¶ Sumitur etiam pro abſolvere, finem imponere. *Cic. Att. l. 9. ep. 11.* Sententiam aliquando terminemus. *Id. pro Marc. 1. 11.* Ut unde eſt oria, in eodem terminetur oratio mea.

Termĭnus, ni, m. *termine*, *fine*, גבול, Ger. *zielſtein*, Gal. *terme*, *borne*, Hiſp. *termino*, ὅρος, limes, qui agrum ab agro dividit, a Græco τέρμον, τέρμων. *Cic. 4. Acad. c. 43.* Eſt inter nos non de terminis, ſed de poſſeſſione contentio. ¶ Sæpe ſumitur pro quocunque fine. *Cic. 4. Catil.* Cujus res geſtæ, atque virtutes iiſdem, quibus Solis curſus, regionibus, ac terminis continentur. *Id. de Orat.* Craſſus mihi viſus eſt Oratoris facultatem non illius artis terminis, ſed ingenii ſui finibus immenſis deſcribere. *Id. pro Quinct.* Certos mihi fines, terminoſque conſtituam. *Id. pro Rab. c. 10.* Terminus contentionum. ¶ Cæcis nationibus & terminorum Deus erat, qui & ipſe dictus eſt Terminus, ac ſub figura termini, hoc eſt rudis, & informis lapidis, colebatur, ut eſt apud *Lactantium, l. 1. de falſa religione, c. 20.* cujus feſtum Terminalia. Termino autem, ut ait *Feſtus*, ſacrificabant, quod in ejus tutela fines agrorum eſſe putabant. Hinc qui agri terminum aliquem aut exaraſſet, aut effodiſſet, is, & ejus boves ſacri habebantur, teſte eodem *Feſto*; vel ſaltem ad metalla damnabatur, ſi ſervus; aut in inſulam deportabatur, ſi liber fuiſſet, amiſſa tertia bonorum parte, ut ex *Paulo JCto lib. 5. ſententiar.* oſtendit *Siculus Flaccus*. De hujus ſacris *Ovidius ſcripſit l. 2. Faſt.* ¶ Narrant, cum templum Jovis Capitolini a *L.* Tarquinio Superbo ædificaretur in honorem Jovis, Junonis, & Minervæ, cæteros Deos ceſſiſſe, Terminum, & Juventutem reſtitiſſe, quod fuit augurium firmitatis, & proſperitatis Imperii Romani. Multæ enim in monte Tarpeio erant aræ Deorum, & Geniorum parvo ſpatio inter ſe diſtantes, a T. Tatio dedicatæ, quas alio transferre oportebat, & totam aream templo, quod tribus illis Diis ædificandum erat, liberam relinquere. *Liv. l. 1.*

Termitēus, a, um, adject. a termes, itis. *Grat. in Cyneg. v. 448.* Emicat ipſe manu ramum pallente Sacerdos Termiteum quatiens. h. e. ramum oleagineum.

Termo, onis, m. idem ac terminus, apud vet. *Ennius apud Feſt.* Ingenti vadit curſu, qua redditus termo eſt. *Et idem*: Hortatore bono prius, quam jam finibus termo eſt.

Ternarĭus, a, um, τριάς, quod tria continet. *Colum. l. 11. c. 2. de ſcrobibus*: Eorum quaternarii, hoc eſt quoquo verſum pedum quatuor, ſi eſt commodum terrenum, quatuordecim ab uno fiunt, ternarii autem duodeviginti.

Terdēni, æ, a, adject. diſtributivum, *tredici*, terni & deni. *Plin. l. 18. c. 26.* Ternadena ova ſubjicito æſtate tota, hieme pauciora, non tamen infra novena, *tredici per volta*. Sunt qui putant ternadena ova eſſe triginta, non tredecim, quorum ſententia vel ex eo refellitur, quod ex ejuſdem *Plinii* præcepto *l. 10. c. 54.* ova impari ſemper numero ſupponenda ſunt.

Ternĭo, onis, m. *numero ternario*, numerus tria continens, τριάς. *Gell. l. 1. c. 20.* Numerus ternio, qui Græce dicitur τριάς.

Ternus, a, um, *tre*, τρισσός, nomen numerale diſtributivum. Fere pluraliter uſurpatur, ut cætera ejuſdem generis. *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* Cum loquimur terni, nihil flagitii dicimus. at cum bini, obſcœnum eſt. *Idem Ver. 5. c. 48.* Ternos medimnos in ſingula jugera exigere. ¶ Interdum uſurpatur loco numeri cardinalis. *Horat. l. 3. od. 19.* Ternos ter cyathos attonitus petet. *Id. l. 2. ſat. 4. v. 76.* Immane eſt vitium dare millia terna macello.

Tĕro, is, trivi, tritum, a. 3. *tritare*, *rompere*, *conſumare*, *logorare*, דקק, Ger. *reiben*, Gall. *broyer*, *piler*, Hiſp. *hollar*, *trillar*, τρίβω, conſumo, imminuo. *Plaut. Aul. 1. 1. 18.* Num me illuc ducis, ubi lapis lapidem terit? *Virg. 4. Georg.* Ipſe labore manum duro terat. *Plin. l. 36. 1. 26.* Jam vero & in Vulturno mari Italiæ arena alba naſcens, quæ molliſſima eſt, pila, molaque teritur. [illegible] conditur, comminuitur. *Id. l. 34. c. 18.* Dein refrigeratum teritur in farinam. ¶ Sæpe tranſlate accipitur pro conſumere. *Cic. 5. Phil. 1. 11.* Tereretur interea tempus, belli apparatus refrigeſcerent. *Liv. l. 1. c. 57.* Regii quidem juvenes interdum otium conviviis, comeſſationibuſque inter ſe terebant. Rurſus *Cic. 3. de Orat. 1. 31.* Terere ætatem in rebus diſcendis. ¶ Quoniam vero res novas, quibus ſæpius utimur, terimus, ſeu conſumimus, ut patet in veſtibus & aliis, hinc metonymice terere accipitur pro uſitatum, ſeu vulgare facere. *Cic. 4. Acad. c. 8.* Jam enim hoc verbum ſatis heſterno ſermone trivimus. *Id. 3. Fin. c. 4.* Hæc ipſa quondam rerum nomina novarum nova videbantur, quæ nunc conſuetudo diuturna trivit. ¶ Similiter metonymice, iter terere, eſt iter facere, quia via, per quam ambulamus, teritur, ſeu conſumitur. *Virg. 1. Æn.* Sæpius e tectis penetralibus extulit ova Anguſtum formica terens iter. ¶ Reperitur etiam pro perdere, ſeu interimere, Græcorum imitatione, qui [illegible] ſic uſurpant. *Nævium apud Priſcianum*: Ut illum Dii terant, qui primum olitor cepam protulit. ¶ Præteritum *terui* pro *trivi*, afferri ſolet ex illo *Plauti Pſeud. 3. 2. 29.* Priuſquam teruerunt, oculos ut exſtillent, facit. Similiter *atteruiſſe*, pro *attriviſſe*, ab *attero*, ex *Tibull. l. 1. eleg. 4. v. 42.* Aut operi inſuetas atteruiſſe manus. Et pro priore quidem loco additur auctoritas *Priſciani*, qui *l. 8. pag. 822. Putſch.* dicitur probare vi *teruerunt*. *Putſch.* tamen edidit *triverunt*, quod & in *Plauto* plures admittunt. Ad locum *Tibulli* quod attinet, ibi quoque incerta admodum lectio eſt: quemquam illud *atteruiſſe*, multis defenditur a *Broukhuſio*, & quod quidam intruſerunt *attenuaſſe*, omnino improbatur.

Terpſichŏre, es, f. 1. τερψιχόρη, una novem Muſarum, quæ choris, & cœtibus præeſt. Dicta a τέρπω, *delector*, & χορός, *chorus*, *tripudium*, quod choris, & tripudiis delectetur, vel, ut *Platonibus* ait, quod maxima vitæ pene biſin rebus delectetur, & gaudeat. Huic quidem citharæ inventionem tribuunt. ¶ Ponitur tranſlate pro omni poetico ſtudio. *Juven. ſat. 7. v. 35.* tunc ſequeſtuſmque Terpſichoren odit facunda & nuda ſenectus.

Terra, æ, f. *terra*, ארץ, Ger. *erd*, Gal. *terre*, Hiſp. *tierra*, γῆ, γαῖα, χθών, elementum frigidum, & ſiccum. *Varro l. 4. de L. L.* dictam ait, juxta Ælium Stilonem, quod pedibus teratur, ſuamque ſententiam ex confirmat, quod in Augurum libris tera ſcribatur unico R. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ac principio terra univerſa cernatur, locata in media mundi ſede, ſolida, & globoſa, & undique ipſa in ſeſe nutibus ſuis conglobata, veſtita floribus, herbis, arboribus, frugibus. *Id. 1. Tuſc.* Perſuadent Mathematici, terram in medio mundo ſitam ad univerſi cæli complexum quaſi puncti inſtar obtinere, quod κέντρον illi vocant. ¶ *Varro l. 1. de R. R. c. 9.* Terra tribus modis dicitur, communi, proprio, & miſto. Communi, ut cum dicimus, orbem terræ, & terram Italiam, cum & lapis, & arena, & cætera ejus generis ſint in nominando comprehenſa. Altero modo dicitur terra proprio nomine, quæ nullo alio vocabulo, neque cognomine adjectivo appellatur. Tertio modo dicitur terra, quæ eſt miſta, in qua ſeri quid poteſt, & naſci, ut argilloſa, aut lapidoſa. Hæc *Varro*, quæ quidem omnia confirmari etiam poſſunt exemplis ex *Cicer.* petitis, *Lucret. Vitruv. Liv. & aliis.* ¶ Sunt, qui velint, hoc nomine in ſingulari numero totum elementum ſignificari, in plurali aliquot ejus regiones. *Virg. 1. Æn.* Multum ille & terris jactatus, & alto. *Cic. 1. Catil.* Dubitas, ſi hic morari æquo animo non potes, abire in aliquas terras? Sed hæc differentia aut falſa eſt, aut certe non perpetua. Nam & terram frequentiſſime pro unaquaqlibet regione legimus, & terras pro toto orbe. *Cic. de Amic.* Eorum, qui in hac terra fuerunt, Magnamque Græciam, quæ tunc florebat, &c. *Virg. 4. Æn.* Et nunc magna mei ſub terras ibit imago. Dicimus etiam, terra Italia, terra Græcia, pro regione Italiæ, Græciæ, &c. *Calliſtrat. l. 3. Dig. de Abigeis*: Ut extra terram Italiam decem annis relegentur. ¶ Terra iter facere, *andar per terra*, ſive pedibus, ſive equo eatur. *Cic. pro Planc. c. 40.* ¶ Sternere terræ, *gettare a terra*. *Stat. 7. Theb. v. 755.* Sic terræ procumbere, *gettarſi a terra*. *Ovid. 2. Metam. v. 346.* Sic ſæpe Poetæ *terræ* in dativo uſurpant pro *terra*, vel in *terram*. ¶ *Terra ortus*, *Terræ filius* tum in bonam, quam in malam partem adhiberi poteſt, tum quia terra orti dicuntur, quorum antiquiſſimum genus eſt, & in ipſa vetuſtate ſepultum; tum quia etiam ita appellantur ignobiles homines, qui patrem & avum ciere non poſſunt. *Quintil. l. 5. c. 9.* Multum auctoritatis affert vetuſtas, ut iis, qui terra dicuntur orti. *Cic. l. 1. Attic. ep. 13.* Huic terræ filio neſcio cui committere epiſtolam tantis de rebus non audeo. ¶ Terram videre, vel in terra eſſe dicuntur, qui ad moleſti, prolixique laboris finem propemodum pervenerunt. Sumptum a navigantibus. *Plaut. Men. 1. 2. 81.* Equidem jam me cenſebam eſſe in terra. *Cic. pro Mur. c. 2.* Quo tandem animo me eſſe oportet prope jam ex magna jactatione terram videntem? ¶ *Terra, mariſque*, vel *aut terra, aut mari*, eſt in omnibus locis, vel quacunque ratione. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 83.* Ego in hoc triduo aut terra, aut mari alicunde evolvam id argentum tibi. *Cic. 5. Fin. 1. 4.* Ut nulla pars cælo, mari, terra, ut poetice loquar, prætermiſſa ſit. *Caton. Cic. l. 5. Fam. ep. 9.* Ego tamen, terra, marique, ut conquireretur, præmandavi. ¶ *Percontari a terra ad cælum*, proverbialis locutio eſt, quæ ſignificat minute exquirere, & ab initio ad finem uſque rem totam ſciſcitari. *Plaut. Perſ. 4. 4. 53.* Volo hanc ego percontari. Sa. A terra ad cælum, quid lubet. ¶ Genitivus pluralis *terrarum* eleganter jungitur cum quibuſdam adverbiis loci, & vim quandam addit orationi. *Cic. Verr. 7.* Ubicumque terrarum, & gentium. *Id. Attic. l. 5. ep. 10.* Neſciebam, ubi terrarum eſſes. *in qual paeſe mai foſſi.* ¶ A Veteribus terra Dea habita eſt variis nominibus appellata, Tellus, Veſta, Ceres, Mater, Cybele, &c. *Cic. l. 1. & 3. de nat. Deor. Plin. l. 2. c. 63.* & *Ovid. 6. Faſt. v. 460.* Fabulantur autem eſſe eam filiam Demogorgonis, quæ ex incertis patribus Noctem pepererit, Tartarum, Famam, Tagem, Antæum. *Boccac. l. 1. Geneal. Deor.*

Terracina. V. Tarracina.

Terræmōtus, us, m. *terremoto*, *tremuoto*, רעש, Ger. *erdbidem*, Gal. *tremblement de terre*, Hiſp. *terremoto*, *temblor de tierra*, γῆς σεισμός, terræ, ut vulgo creditur, concuſſio, quæ e ſpiritibus terræ incluſis, & exitum ſibi molientibus fieri videtur. *Cic. 1. de Div.* Tantos terræmotus in Liguribus, Gallia, compluribuſque inſulis, totaque in Italia factos eſſe. *Id. ibid.* Apuliaque maximis terræmotibus conquaſſata eſſet. ¶ Dividitur hæc vox interdum, verbo aliquo interpoſito. *Plin. l. 2. c. 84.* Maximus terræ memoria mortalium exſtitit motus Tiberii principatu.

Terrēnum, ni, ſubſt. n. *terreno*, שדה, Ger. *erfeld*, Gall. *terrein*, Hiſp. *terreno*, γῆ, terra cultui idonea. *Colum. l. 2. c. 2.* Calidiſſimi ruſticarum rerum generi terreni tria eſſe dixerunt, campeſtre, collinum, montanum.

Terrēnus, a, one, *terrene*, *de terra*, Ger. *irrdiſch*, Gal. *de terre*, Hiſp. *terrenal*, χερσαῖος, quod in terra natum eſt, vel in terra vivit, vel aliquid cum terra commune habet, vel denique ad terram pertinet. *Cic. 2. de nat. Deor.* Beſtiarum autem terrenæ ſunt aliæ, partim aquatiles, aliæ quaſi ancipites, in utraque ſede viventes. *Col. l. 11. c. 2.* Per hos quoque dies abſtinent terrenis operibus. ¶ Sumitur etiam pro terreo, ideſt pro eo, quod ex terra eſt. *Cic. 1. Tuſc.* Corpore noſtra terreno principiorum genere confecta, ardore animi concaleſcunt. *Virg. 11. Æn. v. 850.* terreno ex aggere buſtum. *Plin. l. 6. c. 27.* Terrenum iter. h. e. quod terra fit, non mari, aut amni, *viaggio per terra*. *Id. l. 35. c. 12.* Terrena vaſa. h. e. fictilia.

Terrĕo, es, rui, itum, n. 2. *ſpaventare*, הפחיד, Ger. *einſchrecken*, Gal. *epouvanter*, Hiſp. *eſpantar*, φοβέω, timorem alicui incutio, metum injicio. *Cic. l. 2. Fam. ep. 15.* Nec me iſta terrent, quæ mihi ad timorem proponuntur. *Id. pro Cluent.* Non mediocri ab eo cæteri proſcriptionis, & mortis metu terrebantur. *Id. de Aruſp. reſp. c. 4.* Omnia cæde, incendiiſque terrere.

Terreſtris, (& aliquando Terreſter in maſcul.) *terreſtre*, *de terra*, χερσαῖος, ἐπίγειος, γήϊνος, quod ad terram ſpectat. *Cic. 6. Verr.* Illud Flaminius ita ex æde ſua ſuſtulit, ut in Capitolio, hoc eſt in terreſtri domicilio Jovis poneret. *Liv. l. 1.* Audi Jupiter, & tu Juno, Quirineque, Diique omnes cæleſtes, voſque terreſtres, voſque inferi audite. *Id. l. 3.* Conſignata omnia ad Senatum itinere terreſtri miſit. *Flor. l. 2. cap. 2.* Paſtorius ille populus, vereque terreſtris. ¶ Terreſtris cœna dicitur, in qua nihil niſi terra natum apponitur, ut olera, poma. *Plaut. Capt. 1. 2. 86.* Terreſtris cœna eſt multis oleribus. ¶ Terreſtris avis dicitur a *Plin. l. 10. c. 23.* quæ non alte volat, ſed prope terram.

Terrĕus, a, um, *de terra*, γήϊνος, quod ex terra eſt. *Col. l. 1. c. 6.* Horreum, camera contectum, cujus ſolum terreum, priuſquam conſternatur, per[illegible]. Alii leg. *terrenum*. *Cæſ. l. 1. bell. Gall. c. 43.* Planities erat magna, & in ea tumulus terreus ſatis grandis. *Varr. l. 4. de L. L.* Terreus murus.

Terribĭlis, le, o. 3. *terribile*, *orrendo*, נורא, Germ. *erſchrecklich*, Gall. *terrible*, Hiſp. *terrible*, *eſpantoſo*, φοβερός, formidabilis, horrendus. *Cic. pro Sext. c. 8.* Alter, o Dii boni, quam teter incedebat, quam truculentus, quam terribilis aſpectu! *Id. in Parad. 2.* Mors terribilis eſt illis, quorum cum vita omnia extinguuntur. *Virg. 6. Æn. v. 277.* Terribiles viſu formæ, letumque, laborque. *Liv. l. 4. 1. 26.* Alia aliis terribiliora afferebantur.

Terribilĭter, adverb. *terribilmente*. *Arnob. l. 2.* Sonus cæli terribiliter concrepantis.

Terricŏla, æ, com. 1. ἐπιχθόνιος, qui terram habitat. *Apul. de [illegible] Socrat.* Inter terricolas, cælicolaſque.

Terricŭla, æ, f. idem ac terriculum. *Senec. de remed. fortuitor.* (ſunt hæc excerpta quædam ex *Senecæ* libris, quæ in fine ſuæ Editionis *Lipſius* collegit, neque

tamen

Digitized by Google

tamen *Seneca* eſſe putat, quod idem plerique alii Critici ſentiunt) *citeo princ.* Sic ergo te forma, ut ſi quis tibi pelam mortem minetur, omnes terriculas ejus deludas. *Lactan. de mort. perſecut.* Terriculas tyrannicæ poteſtatis profligare. Adde *Minuc. Fel. in Octav.*

Terriculamentum, i, n. *ſpauracchio, ſpaventacchia, larva, fantaſma*, μορμολύκειον, phantaſma, ſpectrum terrorem incutiens. *Apulej. in Apolog.* Nocturnos occurſacula, buſtorum formidamina, ſepulcrorum terriculamenta. *Sidon. l. 7. ep. 1.* Prodigiorum terriculamenta.

Terriculum, i, n. *ſpavento*, Ger. *ſchreckbild*, Gal. *epouvantail*, Hiſp. *eſpantajo*, φόβητρον, quod injicit terrorem. *Accius apud Non. c. 3. n. 544.* Proinde iſtæc hæc tua aufer terricula, atque animum iratum comprime. *Liv. l. 5. c. 9.* Gauderentque Patres, ſibi Tribunitiæ poteſtatis terriculis inventam eſſe aliam vim majorem ad coercendos Magiſtratus.

Terrificatio, onis, f. terriculamentum. Vox eſt *Nonii c. 2. n. 513.*

Terrifico, as, a. 1. *ſpaventare*, idem ac terreo. *Lucr. l. 1. v. 133.* Et quæ res nobis vigilantibus obvia mentes Terrificet. *Virg. 4. Æn. v. 210.* Cæcique in nubibus ignes Terrificant animos.

Terrificus, a, um, *terribile*, φοβερός, terrorem incutiens, terribilis, formidabilis. *Virg. 5. Æn. v. 524.* Seraque terrifici cecinerunt omina vates. *Id. l. 7.* Fulgores nunc terrificos, ſonitumque, metumque Miſcebant operi.

Terrigena, æ, com. 1. *nato dalla terra*, γηγενής, ex terra genitus. *Cic. 2. de Div.* Terrigenam, tardigradam, domiportam, ſanguine caſſam potius, quam hominum more cochleam dicere. *Ovid. ep. 12.* Donec terrigenæ, facinus mirabile, fratres In ſe conſtrictas conſeruere manus.

Terrigenus, a, um, adject. e terra genitus. *Tertull. l. 1. cont. Marcion. c. 11.* Aquigena & terrigena animalia.

Terriloquus, a, um, δειματολόγος, qui terrorem afferentia loquitur. *Lucr. l. 1. v. 102.* Terriloquis victus dictis deſciſcere quæres.

Terripavium. } V. Tripudium.
Terripudium. }

Terriſonus, a, um, δεινοκτυπής, quod ſono terret. *Claud. l. 1. de laudib. Stilic. v. 109.* Nec te terriſonus Rhodos veniens Alani.

Territio, onis, f. *ſpavento*, terrendi actio. *Ulpian. Dig. lib. 47. tit. 10. leg. 15.* Nuda interrogatio, vel levis territio non pertinet ad hoc edictum.

Territo, as, a. 1. *ſpaventare*, δειματόω, frequenter terreo. *Virg. 4. Æn. v. 187.* Et magnas territat urbes. *Liv. l. 8. c. 28.* Minis territare, atque identidem admonere fortunæ.

Territorialis, le, adject. ad territorium pertinens, ut territoriales termini, *Agenus in Procemio de limitib. p. 47.*

Territorium, rii, n. *territorio*, עדה, Ger. *landſchafft*, Gall. *terroir*, Hiſp. *territorio*, ἄγρος, χωρίον, intra quos fines juris dicendi jus eſſet, prout lib. de agrorum conditionibus definit *Siculus Flaccus*, juxta emendationem Barnabæ Briſſonii. Nam in vulgatis vox *juris* omittitur. Conſentit *Pomponius*, *D. lib. 50. tit. 16. leg. 239.* a quo definitur: Univerſitas agrorum intra fines cujuſque civitatis. *Varro* etiam *l. 4. de L. L.* Territorium, inquit, eſt locus communis, qui circa oppidum relinquitur. *Cic. 2. Phil. c. 40.* Ut florentis coloniæ territorium minueretur. *Plin. l. 29. c. 6.* Extra territorium id abire.

Territus, a, um, adject. *ſpaventato*. *Vellej. l. 2. c. 70.* Denunciatione territus. *Ovid. 4. Metam. v. 232.* Inopino territa viſo.

Terror, oris, m. *terrore, ſpavento, paura*, פחד, Ger. *ſchrecken*, Gall. *frayeur*, Hiſp. *eſpanto*, φόβος, timor, qui hominem concutit. *Cic. 4. Tuſc.* Quæ ſubjecta ſunt ſub metu, ea ſic definiunt, pigritiam metum conſequentis laboris, terrorem metum concutientem. Ex quo fit, ut pudorem rubor, terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus conſequatur. *Id. 5. Fin. c. 11.* Qui ſibi injecto terrore mortis horreſcunt. *Id. Att. l. 2. ep. 23.* Sed noſter conſanguineus non mediocres terrores jacit, atque denuntiat. *Id. Att. l. 6. ep. 8.* Terrorem alicui afferre. *Liv. l. 3. c. 4.* Terrorem incutere. *Id. l. 34. c. 28.* Terrori eſſe. *Id. ibid.* In terrorem conjicere. *Nepos in Attic. c. 9.* Magnis terroribus vexari. *Tacit. 4. hiſtor. c. 33.* Terrorem facere. ¶ *Servius* inter terrorem, & metum ſic diſtinguit, ut *terror* proprie ſit, qui aliis infertur, unde & *terribilis* dicitur, *metus*, quem habent timentes. Sed hæc differentia non eſt perpetua. *Virg. 11. Æn.* Quod ſi tantus habet mentes, & pectora terror.

Terroſus, a, um, adject. *terroſo, pieno di terra*, ut arena terroſa, *Vitruv. l. 2. c. 4.*

Terrula, læ, f. parva terra. *Leg. un. Cod. de theſaur.* In alienis terrulis opes abditas perſcrutari.

Terrulente, adv. terreno modo. *Prudent. in Rom. v. 378.* Rem ſpiritalem terrulente quærere.

Terrulentus, a, um, adject. terrenus. *Prudent. Periſteph. 2. v. 105.* Quod terrulentum ac ſordidum, flammis neceſſe eſt decoqui.

Terſus, a, um, *terſo, netto, mondato*, purus, nitidus. *Ovid. 5. Met. v. 735.* Ut terſis niteant talaria plantis. ¶ Tranſlate *Stat. in præfat. l. 2. Silvar.* Vir optime, nec minus in judicio literarum, quam in omni vitæ colore terſiſſime. *Plin. l. 2. ep. 3.* Terſæ pronuntiationes. ¶ *Terſi dies*, h. e. ſicci, ſereni. *Feſtus.*

Terſus, ſus, m. *il forbire, o nettare*. *Apul. l. 1. A. A.* E promptuario oleum unctui, lintea terſui profer. *Id. in Apolog.* Petere aliquid terſui dentium.

Tertiadecimanus, a, um, miles legionis tertiæ decimæ, apud *Tacitum hiſt. 3. c. 27.*

Tertianus, a, um, *terzano*, τριταῖος, quod tertio quoque die recurrit, quod tertio ordine diſpoſitum eſt. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 10.* Ne tertianas quidem febres, & quartanas divinas eſſe dicendum ſit. Et abſolute *Plin. l. 20. c. 14.* Xenocrates pulegii ramum lana involutum in tertianis ante acceſſionem olfactandum dari &c. ¶ *Tertiani*, *orum*, ſunt tertiæ legionis milites. *Tacit. 3. hiſt. c. 24. & 13. Ann. c. 38.*

Tertiarium, rii, n. *quattro oncie*, τεταρτημόριον, idem quod triens, hoc eſt unciæ quatuor, & tam de pondere, quam de menſura dicitur. In ponderibus enim, teſte *Budæo*, libræ tertiam partem ſignificat: in menſuris autem tertiam partem congii. *Cato de re ruſt. c. 95.* Poſtea ſumito bituminis tertiarium, & ſulphuris quartarium. Apud *Vitruv. l. 3. c. 1.* tertiarium quid ſit, V. in fine vocis *As*.

Tertiarius, a, um, quod tertiam rei alicujus partem recipit. *Plin. l. 34. c. 17.* Tertiarium vocant, in quo duæ nigri portiones ſunt, & tertia albi.

Tertiatio, onis, f. τρίλοσις, tertia operis repetitio. *Col. l. 12. c. 50.* Plurimum refert non miſcere iterationem, multoque minus tertiationem.

Tertiato, adverb. *Cato apud Chariſium*, *l. 2.* Tertiato, & quartato verba dicere præ metu. h. e. ter, & quater repetendo. V. *Tertiatus*.

Tertiatus, a, um, tertio repetitus. V. *Tertio*. *Col. l. 2. c. 4.* Iteratos eſſe oportebit, ac deinde circa Septembris calendas tertiatos. ¶ Tertiata verba dicuntur, in quibus tertio quid repetitur, quod in perturbatione loquentes facere ſolemus: alii tertiata verba ea eſſe dicunt, quæ ita confuſe proferantur, ut vix tertia eorum pars intelligatur, quod item in perturbatione uſuvenit. *Apul. l. 5. Met.* Tremens, & tertiata verba ſubſtrepens ſic ad illas ait.

Terticepſus. V. Biceps.

Tertio, as, a. 1. τριτόω, tertio repeto, ut Tertiare agrum, eſt tertio proſcindere. *Col. l. 2. c. 4.* Nam commode proſcinditur duabus, una iteratur, tertiatur dodrante, in liram redigitur quadrante operæ.

Tertio, & Tertium, adv. *la terza volta*, τὸ τρίτον, tertia vice. *Ter. Eun.* Non hercle veniam tertio. *Col. l. 3. c. 13.* Sarriuntur ſeſquiopera, iterum ſarriuntur una opere, & tertio una. *Cic. 2. de Div. c. 59.* Nemo eſt, qui ſæpe jactans Venerem jaciat aliquando, nonnunquam etiam iterum, ac tertium. ¶ Tertium Conſul eſſe dicitur, qui duobus jam perfunctus Conſulatibus, tertium gerit. *Liv. l. 3. c. 22.* Conſules creati Q. Fabius Vibulanus tertium, & L. Cornelius. *Inſcript.* apud *Gruter. p. 1. n. 2.* M. Agrippa L. F. Conſ. tertium fecit. Hac ratione dicitur Conſul quartum, octavum, nonum, &c.

¶ Inter *tertium* & *tertio* diſcrimen aliquod eſſe putant Grammatici, omnium quod *tertio* ad locum, & ordinem referatur, *tertium* ad tempus; quod idem dicendum de *quarto*, & *quartum*, *quinto*, & *quintum*, & ſimilibus. Verum hæc differentia non videtur cognita fuiſſe optimis Scriptoribus. Narrat enim Tiro Ciceronis libertus apud *Gel. l. 10. c. 1.* cum Pompejus ædem Victoriæ dedicaturus eſſet, ſuumque nomen, & honores inſcribi vellet, dubitatum fuiſſe, ſcribendum ne eſſet *Conſul tertio*, an *tertium*, eaque de re interrogatum ipſum Ciceronem perſuaſiſſe, quoniam ſibi non ſatis liqueret, utrum rectius eſſet *tertium*, an *tertio*, ut *Tert.* perſcriberetur, quo res quidem ſatis demonſtraretur, ſed dictio tamen ambigua verbi lateret. *V. Gell. loc. cit.* ubi hac ſuper re plura.

Tertium, adv. V. in voce præcedenti.

Tertius, a, um, *terzo*, שלישי, Ger. *der dritt*, Gal. *troiſieme*, Hiſ. *tercero*, τρίτος, ultimus, ſive unus ex tribus, a *ter*, vel ab Æolico τέρτος, pro τρίτος. *Cic. 2. Tuſc. c. 10.* Tertio quoque die. *Id. pro Rab. Poſth.* Modo vobis inſpectantibus in judicio Gabinii tertio quoque verbo excitabatur, *ad ogni terza parola*. *Plin. jun. l. 4. ep. 27.* Tertius dies eſt, quod audivi recitantem Sentium. *Gel. l. 9. c. 4.* Cibum capere diebus tertiis, medio abſtinere. *ogni tre dì*. ¶ *Tertiæ notæ herba*, tertio loco adſcribenda, vel tertiam dignitatem poſt alias ſortita. *Col. l. 9. c. 4.* Tertiæ notæ, ſed adhuc generoſæ marinus ros, & noſtras cunila, quam duæ ſatureiam. ¶ Ad tertias decoquere, eſt uſque eo decoquere, dum una ex tribus partibus abſumatur. *Plin. l. 20. c. 4.* ¶ Tertia, æ, nomen muliebre eſt. mos enim fuit Romanis plures quam duas filias habentibus, ut eam, quæ primo loco naſcebatur, primam, quæ ſecundo, ſecundam, quæ tertio, tertiam vocarent, & ſic de reliquis, adjecto proprio nomine, ut *Livia prima*, *ſecunda*, &c. ſi vero duæ tantum eſſent, altera *major*, altera *minor* dicebatur. *Macrob. l. 2. Saturn. c. 2.* Filia Serviliæ erat Junia Tertia. ¶ Hinc eſt *Tertulla* nomen deductum a *Tertia* per diminutionem, quod legitur apud *Cic. l. 14. Att. ep. 20.*

Tertiuſdecimus, a, um, apud *Celſum l. 3. c. 4. & Colum. l. 6. c. 36.*

Tertulla. V. in dictione præcedenti.

Tertullianus, i, Τερτυλλιανός, Scriptor Eccleſiaſticus, patria Carthaginienſis, multa ſcripſit, quæ extant, ſtylo aſpero, &, ut ita dicam, ſalebroſo, oratis inſolenter deductione verba, & phraſi ſæpe impedita, & obſcura; non tamen ſine ætatis, probæque eruditionis ornamentis. Floruit ſub Severo, & Caracalla.

Tertus, a, um, idem ac terſus, apud vet. *Varro* apud *Non. c. 2. n. 84.* Atrei terta nitet galea. *Id. ibid.* Alii ſunt circumtonſi, & terti, atque unctuli, ut mangonis eſſe videantur ſervuli.

Terveneficus, m. maxime veneficus. *Plaut. Bacch. 4. 7. 15.* Ut pergræcetur tecum, terveneſice.

Teruncius, ii, m. τεταρτημόριον, τετράχαλκον, nummus perexiguus ejuſdem pretii, ac quadrans, quomodo vocatur quarta pars aſſis, niſi quod teruncius erat argenteus, ſed quadrans erat æreus. Ergo habet ſe teruncius ad ſemiſſem, ut quadrans ad ſembellam, hoc eſt dimidiam libellam: item ad aſſem, ut quadrans ad libellam. Nam materia, non pretio differunt. Dictus eſt a tribus unciis, quæ ſunt quarta pars aſſis, ſeu libellæ. *Varro l. 4. de L. L.* Teruncius a tribus unciis dictus. *Cic. l. 2. Fam. ep. 16.* De præda mea teruncium non attigit quiſquam. ¶ Teruncii aliquem facere, eſt parvi æſtimare. *Plaut. Capt. 3. 1. 27.* Neque ridiculos jam teruncii faciunt.

Teſqua, & Teſca, orum, n. pl. loca augurio deſignata, juxta *Varronem*, vel loca conſecrata ad augurandum, ut *Opilius Aurelius* tradidit apud *Feſtum*. Sæpius vero hoc nomine ſignificantur loca edita, aſpera, & inculta, ipſo ſitu atque ſilentio religionem quandam, & horrorem incutientia. *Hor. l. 1. ep. 14.* Nam quæ deſerta, & inhoſpita teſqua Credit, amœna vocat, mecum qui ſentit, & odit, Quæ tu pulchra vocas. *Lucan. l. 6. v. 41.* Magnoque recurſu Amplexus fines, ſaltus, nemoroſaque teſqua. ¶ Apud Feſtum tere legitur *teſca*.

Teſſella, æ, f. *taſſello*, τετράγωνον, quævis res formam habens quadratam, cujuſmodi ſunt lateruli, ſive lapides quadrati, quibus pavimenta ſternuntur, dim. a *teſſera*. *Plin. l. 37. c. 10.* Androdamas argenti nitorem habet, ut adamas, figura quadrata, & ſemper teſſellis ſimilis. *Id. l. 17. c. 11.* Exempta cortice teſſella. *Senec. l. 6. quæſt. nat. c. 31.* Balneum teſſellis ſtratum.

Teſſellatim, adverb. teſſellarum modo, ut teſſellatim concidere, *Apic. l. 4. c. 3. & l. 7. c. 9.*

Teſſellatus, a, um, *ſcaccato*, quod teſſellis, idest parvis quadratis lapillis eſt compoſitum, ut *Pavimentum teſſellatum*, quod etiam *ſectile* dicitur, quoniam in particulas ſectum eſt. *Suet. de Cæſ. c. 46.* Munditiarum, lautitiarumque ſtudioſiſſimum multi prodiderunt, quamvis tenuem adhuc, & obæratum, in expeditionibus teſſellata, & ſectilia pavimenta circumtuliſſe.

Teſſera, æ, f. κύβος, figura Geometrica conſtans ſex lateribus, ſeu ſuperficiebus æqualibus, ex omni parte quadrata, quæ etiam *cubus* dicitur, ex τέσσερα, hoc eſt quatuor. Nam Jonice τέσσερα dicitur pro τέσσαρα. Ita vocatur, non quia quatuor latera habeat (ſunt enim ſex) ſed quia eſt undique quadrata. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 5.* Fit enim tribus dimenſionibus impletis corpus ſolidum, quod στερεὸν vocatur, qualis eſt teſſera, quæ cubus vocatur. Item numerus Arithmeticus, qui ex omni parte quadratus eſt, cujus generis eſt viginti quatuor. *Martian. in Arithmetica l. 7.* Si teſſera teſſeram metitur. ¶ Teſſeræ item dicuntur oſſicula, quibus in alveolo ludimus, quæ punctis quibuſdam diſtincta ſunt, & quamcumque inciderint partem, immotam ſtabilitatem habent. *dadi*. *Terent. Adelph. 4. 7.* Teſſeris ludere. ¶ In hac acceptione teſſera differt a talo. Nam talus quidem ſex latera habebat, ſed quatuor tantum in uſu ludentium erant, quia duo ita erant incurva, ut illis talus vix poſſet conſiſtere; teſſera autem cum ſex caſus, ſexque aſpectus haberet, hi omnes in uſu erant. *Cic. 2. de Div. c. 41.* Quid eſt ſors? idem propemodum, quod micare, quod talos jacere, quod teſſeras, quibus in rebus temeritas, & caſus, non ratio, nec conſilium valet. *Id. de Senect. c. 16.* Sibi habeant talos relinquant & teſſeras. ¶ In militia etiam teſſera dicebatur ſymbolum, quo ſocii ab hoſtibus, & exploratoribus dignoſcebantur. *ſegno*, *contraſſegno*. Ea erat tabella vel tabula lata, interdum inſcripta literis, interdum omni nota vacua, quæ militibus diſtribuebatur confuſionis evitandæ cauſa, vel ad obeundas vigilias nocturnas, (qua de re V. ſupra in voce *Signum*) vel ad ſignificanda Imperatoris juſſa, expeditiones, prælia, & hujuſmodi militaria munera; & hæc vocabatur teſſera muta, quia ſine voce ea ſymbolo Imperatoris voluntas innoteſcebat: alia autem erat teſſera vocalis, quæ una, duabus, aut pluribus vocibus conſtabat ab Imperatore prolatis, & iis, ad quos ſpectabant juſſa exequi, enunciatis. *Virg. Æn. 7.* Claſſica jamque ſonant, it bello teſſera ſignum. *Silius l. 15. v. 475.* Tacitum dat teſſera ſignum. *Sueton. in Galb. c. 6.* Data teſſera, ut manus pænulis continerent. *Liv. l. 7. c. 35.* Cæteris omnibus teſſeram dari jubet, ubi ſecundæ vigiliæ buccina datum ſignum eſſet, armati cum ſilentio ad ſe venirent. Item teſſera eſt belli, & pacis futuræ ſignum. *Pompon. de orig. juris l. 2.* Deinde Q. Fabius, qui ad Carthaginienſes miſſus legatus, cum eſſent duæ teſſeræ poſitæ, una pacis, altera belli, arbitrio ſibi dato, utram vellet, referret Romam, utramque ſuſtulit, & ait, Carthaginienſes petere debere, utram mallent accipere. ¶ Ponitur nonnunquam pro ſigno frumentario, quo exhibito, unuſquiſque frumentum pro portione accipiebat a præfecto annonæ, ſicut Patavii fieri ſolet ab his, qui pauperum curam habent. Nam erogantur ſigna quædam plumbea, quibus exhibitis, ſiguli acciperent certam menſuram farinæ, vel panis. *Suet. in Aug. c. 40.* Ne plebs frumentationum cauſa frequentius a negotiis avocaretur, ter in annum quaternorum menſium teſſeras dare deſtinavit. *Juv. ſat. 7. v. 174.* Summula ne pereat, qua vilis teſſera venit Frumenti. ¶ Sic etiam dicuntur *teſſeræ nummariæ*, quibus exhibitis ſumma nummorum præſcripta repenſari ſolet. *Suet. in Aug. c. 41.* Frumentum in annonæ difficultatibus ſæpe leviſſimo, interdum nullo pretio admenſus eſt, teſſeraſque nummarias duplicavit. ¶ Item ſumitur pro ſigno hoſpi-

hoſpitalitatis, quæ *teſſera hoſpitalis* dicebatur: Fuit antiqui moris teſſeram dari hoſpitibus dimidiatam, quam quiſquis attuliſſet ad hoſpitem, continuo agnoſci poſſet, & hoſpitio accipi tanquam amicus, & vetus hoſpes. Hoc autem jus neceſſitudinis ad poſteros tranſibat. Propterea teſſeram hoſpitalem diligentes aſſervabant. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 86. Ego ſum ipſus, quem tu quæris. H. Hem quid audio? A. Antidamæ me gnatum eſſe. H. Si ita eſt, teſſeram conferre ſi vis hoſpitalem, eccam, attuli. A. Agedum huc oſtende. eſt par probe: nam habeo domi. ¶ Teſſeram hoſpitalem confregiſſe dicebatur, qui jus hoſpitii violabat, hoc eſt, ut ait *Eraſmus*, qui ſibi reditum in domum aliquam præcluſerat. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 27. Hic apud nos jam Alceſimarche confregiſti teſſeram. ¶ Conteſſeram cum aliquo, pro hoſpitio jungere, amicitiam colere, dixit *Tertul. adverſ. Hæreſ. cap.* 36. ¶ In veſtibus item figuræ quædam quadratæ, teſſeræ dicebantur, unde & veſtes ipſæ dictæ ſunt teſſellatæ. *Plin. l.* 35. *c.* 9. *de Zeuxide pictore*. Opes quoque tantas acquiſivit, ut in oſtentatione earum Olympiæ aureis literis in palliorum teſſeris intextum nomen ſuum oſtentarit. ¶ Denique teſſera dicitur de lapillis, quibus pavimenta inſternuntur, & conficiuntur. *Plin. l.* 37. *c.* 25. Tum nucleo craſſo ſex digitos induci, & ex teſſera grandi non minus alta duos digitos ſtrui. V. *Teſſella*.

Teſſerarius, ii, m. qui militibus tribuit teſſeram. Gloſſæ [illegible], *ſcriba teſſerarius*. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 25. A quo Barbium Proculum teſſerarium ſpeculatorem, & Veturium optionem. Inſcript. apud *Gruter. pag.* 550. *n.* 2. Teſſerarius in Leg. III.

Teſſerarius, a, um, [illegible], quod ad teſſeras pertinet, ut teſſeraria ars, apud *Ammian. l.* 14. *h. e.* ars teſſeras in pavimentis diſponendi.

Teſſerula, æ, f. [illegible], parva teſſera. Speciatim dicitur de tabella ſuffragiorum. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 5. Quendam deprehenſum teſſerulas conjicientem in loculum, eum ad Conſulem tractum a fautoribus competitorum. ¶ Item de ſymbolo, ſeu ſigno frumentario, quod qui ad Præfectum annonæ referebant, certam frumenti accipiebant menſuram. *Perſ. ſat.* 5. Scabioſum teſſerula far Poſſidet. ¶ Teſſerulæ item dicebantur exigui quidam, & quadrati lapilli, ex quibus elegantiora pavimenta ſternebantur, quæ ab antiquis *teſſellata* dicebantur. *Cic.* in *Orat. c.* 44. *ex Lucilio*: Quam lepide lexeis compoſtæ, ut teſſerulæ omnes Arte pavimento, atque emblemate vermiculato!

Teſta, æ, f. *teſto*, *vaſo de terra*, [illegible], Germ. *gebrandter krug*, Gall. *tuquille*, *vaiſſeau de terre cuite*. Hiſp. *vaſo de barro*, *teja*, *a ladrillo*, [illegible], omnis res fictilis cocta, cujuſmodi ſunt vaſa eſcaria, & vinaria, lucernæ, tegulæ, lateres, teſſeræ, in quibus Athenienſes, & alii ſuffragia ſcribebant, quæ iis [illegible] dicebantur, & alia innumera. *Virg.* 1. *Georg.* Teſta cum ardente viderent Scintillare oleum, & putres concreſcere fungos. *Hor. lib.* 1. *epiſt.* 2. Quo ſemel eſt imbuta recens, ſervabit odorem Teſta diu. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 6. Prometheus, cum mortalibus ignem dividere vellet, ipſe ſi a vicinis cum teſta ambulans carbunculos corrogaret, non ridiculum videretur? ¶ Hoc quoque nomine appellatum fuit genus celerrimum naviculæ, nempe quia fictile erat, vel quia teſtæ formam habebat. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 4. Tamen arbitror eſſe commodius tarde navigare, quam omnino non navigare, &, ſi curæ procellerimus exploratiore videbuntur, & teſtis utemur. *Juven. ſat.* 15. *de Ægyptiis*. Hac ſævit rabie imbelle, & inutile vulgus Parvula fictilibus ſolitum dare vela phaſelis, Et brevibus pictæ remis incumbere teſtæ. ¶ Item genus quoddam crotalorum fictilium, vel e teſtis piſcium, quæ in quibuſdam ſaltationibus pulſabantur. *Juven ſat.* 11. *v.* 170. Audiat ille Teſtarum crepitus, &c. Huc pertinet illud *Ariſtophanis in Ranis*. [illegible]; Hinc ad hujuſmodi crotalorum ſimilitudinem Teſtæ dicti videntur quidam plauſores, quos Nero, ut ſibi cantanti faverent, clam ſubmittere in theatrum ſolitus fuit. *Suet. in Ner. c.* 20. Adoleſcentulos equeſtris ordinis, & quinque amplius millia e plebe robuſtiſſimæ juventutis undique elegit, qui plauſuum genera condiſcerent (bombos, & imbrices, & teſtas vocabant) operamque navarent cantanti ſibi. ¶ Quin & ipſa fragmenta fictilium vaſorum teſtæ dicuntur. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Neceſſarium binas per diverſum coaſſationes ſubſterni, capita earum præfigi, ne torqueantur, & ruderi novo tertiam partem teſtæ tuſæ addi. ¶ Teſta item dicitur tegmen cujuſlibet rei durum, & fragile, quod Græci [illegible] vocant, ut in piſcibus omnibus, qui duriore veſtiuntur cortice, qui a Græcis [illegible] appellantur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 39. Quot genera, quamque diſparia partim ſubmerſarum, partim fluitantium, & innatantium belluarum, partim ad ſaxa nativis teſtis inhærentium. ¶ Item cranium capitis, *cranio*. *Cal. Aurel. l.* 2. *Tard. c.* 1. *ad fin.* Anatreſim teſtæ faciendam. Adde *l.* 5. *c.* 3. *& Auſon. epigr.* 71. ¶ Item fragmentum oſſis. *Celſ. l.* 7. *c.* 12. Ergo ſpecillo conquirenda eſt teſta, quæ receſſit, & volſella protrahenda eſt. Si non ſequitur, incidi gingiva debet, donec labans oſſis teſta recipiatur. ¶ Metonymice uſurpatur de oſtreis, aliiſve id genus piſcibus duriore cortice contectis. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 4. Sed non omne mare eſt generoſæ fertile teſtæ. *Hygin. Poet. Aſtron. l.* 2. *c.* 23. Teſta Cancri.

Teſtabilis, le, adject. *chi può eſſer teſtimonio*, qui jus habet teſtimonii dicendi. *Gel. l.* 6. *c.* 7. Jus teſtimonii dicendi ei tribuitur, teſtabiliſque una omnium fœminarum ut ſit, datur.

Teſtaceus, a, um, [illegible], quod ex teſta eſt, ſive quod teſtæ duritiem imitatur. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Inſectorum omnium, & quibus teſtacea operimenta, oculi moventur. *Plin. Jun. ep.* 46. *l.* 10. Quia ſint cæmento medii farti, nec teſtaceo opere præcincti. ¶ Item quod teſtæ colorem habet, ut Teſtacea pila, quæ etiam Signina dicebantur. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Signina, quæ alii colora teſtacea appellant.

Teſtamen, inis, n. *teſtimonio*, idem quod teſtimonium. *Tertul. carm. adverſ. Marcion. c.* 4. Hoc teſtamen erat virtutis.

Teſtamentarius, ii, m. *chi fa teſtamenti falſi*, [illegible], qui teſtamenta falſa conficit. *Cic. l.* 3. *Off. c.* 18. Non de ſicariis, veneficis, teſtamentariis, furibus, peculatoribus hoc loco diſſerendum eſt. ¶ Poſteriore ſeculo hoc nomen uſurpare cœperunt pro notario, confectore, & ſcriptore teſtamentorum. *Paul. ad l. Cornel. de Falſ. l. impuberum*: Si teſtamentarius ſervo fidei commiſſariam libertatem dederit, videamus, ut id extra pœnam ſit. Adde *l.* 6. *Dig. de hered. inſtitut.*

Teſtamentarius, a, um, *teſtamentario*, quod ad teſtamentum ſpectat, ut *Adoptio teſtamentaria*, qua quis per teſtamentum ſibi filium adoptat. *Plin. l.* 35. *c.* 2. Cum Scipionis Africani tranſiſſet atrium, vidiſſetque, adoptione teſtamentaria Salutionis (hoc enim fuerat cognomen) Africanorum dedecore notam irrepentem Scipionum nomini.

Teſtamentum, i, n. *teſtamento*, [illegible], declaratio ultimæ noſtræ voluntatis. *Ulpian. l.* 1. *ff. qui teſtam. facere poſſ.* Teſtamentum eſt voluntatis noſtræ juſta ſententia de eo, quod poſt mortem noſtram fieri voluerimus. Eſt a *teſtamen*, quod a *teſtor*, ut a *moneo monumentum*, a *doceo documentum*, & ſimilia. Quare merito *Gel. l.* 6 *c.* 12. Servium Sulpicium J. C. reprehendit, quod teſtamentum compoſitum dixerit a mentis conteſtatione. *Cic.* 1. *Ver. c.* 45. Teſtamentum facere. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 10. Teſtamentum conſcribere. *Id. pro Cluent. cap.* 11. Teſtamentum mutare. *Id.* 2. *Phil. c.* 42. Teſtamentum irritum facere. *Id.* 2. *de Orat. c.* 57. Teſtamenta rumpere. *Id. Att.* 15. *ep.* 13. teſtamentum obſignare. *Id. Phil.* 14. *c.* 3. Subjicere teſtamenta, *falſificare*, & *Parad.* 6. *c.* 1. teſtamentum ſupponere, eodem ſenſu. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. Teſtamenta reſignare, *aprire*. *Nep. in Att. c.* 5. Teſtamento aliquem adoptare. *Rurſus Cic.* 3. *Off. c.* 24. Teſtamento aliquid alicui relinquere. *Id.* 2. *de Fin. c.* 31. Teſtamento cavere aliquid, *ordinare*, *o proibire qualche coſa*. *Plin. l.* 14. *c.* 22. Teſtamentum nuncupare. V. *Nuncupo*. ¶ Etiam teſtamentum ad Civis Romani jura pertinuit. Hoc intelligi poteſt, quod neque teſtamentum facere legibus Romanis, neque aliquid teſtamento a cive accipere, niſi Civis Romanus potuit. *Sigon. l.* 1. *de ant. jure C. R. c.* 12. Itaque *Cicero*, cum Archiam in jure Civium verſatum eſſe contenderet, ea maxime ratione niſus eſt, quod eum teſtamentum legibus Romanis, iis præſertim temporibus, quæ accuſator criminabatur, *feciſſe* affirmaret: & in *Or. pro Domo*, cum ſui etiam in exilio ut Civis habitam eſſe rationem, rogatione Clodia neglecta, oſtendere vellet, dixit: Quis in locum meum judicem ſubdidit? quis meorum amicorum teſtamentum diſceſſu meo fecit, qui mihi non idem tribuerit, quod & ſi adeſſem? ¶ Porro apud Romanos tria olim teſtamentorum genera fuere, ut *Gell.* docet *l.* 15. *c.* 27. unum, quod calatis comitiis in populi concione fiebat: alterum in procinctu: tertium per familiæ emancipationem, cui æs, & libra adhibebatur. Teſtamentum calatis comitiis erat illud, quod convocato ad comitia populo ſcribebatur ab eo qui teſtari volebat, ipſo teſte populo adhibito; eaque ratione teſtamentum publicum erat, & publica auctoritate muniebatur. Teſtamentum in procinctu erat illud, quod fiebat a militibus jam jam pugnaturis: nam acie jam inſtructa, & procincta, h. e. ad prælium parata, antequam ſcuta caperent, tribus aut quatuor adhibitis teſtibus, ſine ſcriptis teſtamenta faciebant, atque heredes nominabant. *Velley. l.* 2. *c.* 5. Facientibus omnibus in procinctu teſtamenta, velut ad certam mortem eundum foret. Denique teſtamentum per familiæ emancipationem dicebatur, cum paterfamilias, is, qui teſtari volebat, emancipatione, hoc eſt imaginaria quadam venditione, res omnes ſuas, univerſumque familiæ jus vendebat illi, quem volebat ſucceſſorem relinquere. Itaque quinque vocabantur teſtes, & libripens, omnes cives R. & puberes, atque iis præſentibus is, qui familiæ emptor dicebatur, æneum nummum manu tenens, hujuſmodi ſolemnem formulam proferebat *hujus ego familiam, quæ mihi empta eſt hoc ære, æneaque libra, jure Quiritium meam eſſe aio*: nummo deinde libram percutiens, illum dabat ei, a quo hereditatem expectabat, quaſi loco pretii. Porro venditor nihil emptori tradebat, ſed heredem eum ita conſtituebat, ut poſt ſuam mortem jure poſſet hereditatem adire. Facta hac familiæ emancipatione, tum venditor ordinabat, quid poſt mortem ſuam fieri vellet, dicebat enim emptori, ſeu ſucceſſori: huic ſolo dari fundum, illi domum, alii centum ſolidos &c. quod ab *Ulpiano* teſtamenti nuncupatio dicitur. Hujuſmodi heredis declaratio dicebatur etiam *teſtamentum per nexum*: Nexum enim, inquit *Gallus Ælius apud Feſt.* dicitur id omne, quod per æs & libram fit; idque necti dicitur. Quo in genere ſunt hæc, teſtamenti factio, nexi datio, nexi liberatio. Tria hæc teſtamentorum genera paulatim in deſuetudinem abiere, & prius quidem illud, quod calatis comitiis, progreſſu deinde temporum etiam reliqua, obtinuitque tandem, ut qui teſtamenta conderent, ſuam voluntatem in tabulis perſcriberent, adhibitiſque legitimis teſtibus obſignarent, de quo quidem teſtamento, ejuſque variis diviſionibus conſule JCtos, quorum eſt talia enucleata deſcribere.

Teſtans, antis, o. 3. teſtator, teſtamenti conditor. *Ulp. l. cum res*, *ff. de leg.* Niſi alia mens fuerit teſtantis.

Teſtatim, adv. *minutamente*, [illegible], minutim, apud veteres, tractum a teſtarum natura, quæ in exigua fragmenta ſolent confringi. *Pomp.* apud *Non. c.* 2. *n.* 842. Jam iſtam calvam colaphis comminuiſſem teſtatim tibi.

Teſtatio, onis, f. *teſtimonio*, [illegible], Germ. *bezeugung*, Gall. *temoignage*, Hiſp. *teſtimonio*, [illegible], idem, quod teſtimonium. *Liv. l.* 8. Sicut in fœderum ruptorum teſtationem ingenti fragore cœli procellam effuſam. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Si quid ab adverſario teſtationibus comprehenſum. ¶ Sumitur etiam pro tabula, ſeu ſcriptura conſignata, quæ teſtificandæ alicujus rei cauſa fit, *ſcrittura*. *Quintil. l.* 5. *c.* 7. Sæpe inter ſe colliſi ſolent, inde teſtatio, hinc teſtes: hæc enim ſe parte juſjurando, illa conſenſu ſignantium tuetur. *Paulus l. Lucius Titius. Dig. de his quæ ut indign.* [illegible]. Atque in eam rem teſtationem apud præfectum Prætorio recitavit. *Ulpian. l.* 9. *Dig. de pœn.* Teſtationem conſignare.

Teſtato, adv. *con teſtimonj*, teſtibus adhibitis. *Scævol. l.* 2*c. Dig. de verb. oblig.* Poſt paucos dies teſtato creditori dixit, paratum ſe eſſe Romæ eam (pecuniam) numerare. ¶ Item expreſſe, aperte. *Ulp. l.* 1. *Dig. de peric. & comm. rei vend.* Priuſquam teſtato denunciet emptori, ut &c. ¶ Item teſtamento facto, ut teſtato decedere, *morire facto il ſuo teſtamento*. *Ulpian. l.* 43. *Dig. de jure fiſci*. Sive teſtato, *Dig. lib.* 49. *tit.* 14. *leg.* 45. ſive inteſtato deceſſerunt.

Teſtator, oris, m. *teſtatore*, [illegible], teſtamenti conditor. *Sueton. in Ner. c.* 17. Cautum, ut in teſtamentis primæ duæ ceræ, teſtatorum modo nomine inſcripto, vacuæ ſignatoris oſtenderentur.

Teſtatrix, icis, *teſtatrice*, quæ teſtamentum fecit. *Modeſtin. lib.* 35. *in fine Dig. de legat.* 2. Nihil prohibet propter voluntatem teſtatricis fidei commiſſum peti.

Teſtatus, a, um, [illegible], qui teſtamentum condidit, partic. a teſtor, cujus contrarium eſt *inteſtatus*, [illegible], qui teſtamentum non condidit. *Ulpian. l.* 1. *Dig. de ſuis, & legitim. hered.* Inteſtati appellantur, qui cum poſſent teſtamentum facere, teſtati non ſunt. ¶ Item qui teſtes vocavit. *Virg.* 12. *Æn.* Multa Jovem, & læſi teſtatus fœderis aras. ¶ Item qui teſtimonium dedit. *Horat. l.* 2. *od.* 28. clypeo Trojana refixo tempora teſtatus. ¶ In ſignificatione paſſiva teſtatus, [illegible], dicitur apertus, vulgatus, ab omnibus cognitus, quod ad quaſi omnes teſtes venit, *certo*, *provato*, *conoſciuta*. *Cic.* 4. *Ver.* Ut res quam maxime clara, atque teſtata eſſe poſſet, in jus ad Metellum Capitolinum voco, tabulaſque ſocietatis in forum defero. *Id. pro Cæl. cap.* 36. Ut & comprehendi Licinius facile poſſet, & res multorum oculis eſſet teſtatior. ¶ Superlativum *teſtatiſſimus* habet *Auguſt. l.* 8. *Confeſſ. c.* 6. ¶ Teſtato ablat. abſolutum, ut *comperto*, *cognito*, &c. *Plin. l.* 8. *c.* 36. *ad fin.* Cerebro veneficium ineſſe Hiſpaniæ credunt, occiſarumque in ſpectaculis capita cremant: teſtato, quoniam potum in urſinam rabiem agat.

Teſteus, a, um, adject. *di terra cotta*, fictilis. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 15. Medicinæ ratio eſt cum teſteis, terreniſque corporibus.

Teſticulatus, a, um, adject. teſticulis præditus. *Veget. l.* 1. *veterin. c.* 7.

Teſticulor, aris, d. 1. ad coitum beſtias admitto, a *teſticulus*. *Feſt. ſive Paul.* Teſticulari eſt jumentis maribus fœminas, vel mares fœminis admovere, licet alii dicant teſtiari. ¶ Pro teſtem eſſe, teſtimonium dicere, legitur apud *Plaut. Amph.* 2. 2. 194. Mihi quoque adſunt teſtes. Al. Qui teſtes? quid teſticulare? &c. qui tamen verſus una cum ſequenti a Criticis paſſim tanquam ſuppoſititius rejicitur.

Teſticulus, li, m. dim. *teſticolo*, [illegible], dim. a *teſtis*, cum pro coleo accipitur. *Auct. ad Her. l.* 3. *c.* 20. Medicus teſticulos arietinos tenens. *Juven. ſat.* 11. *v.* 157. Nec pugillares defert in balnea raucus Teſticulos.

Teſtificatio, onis, f. *teſtificazione*, [illegible], actus teſtificandi, probatio per teſtes. *Cic.* 6. *Ver. c.* 42. Si ejus rei teſtificatio tolleretur, cautumque eſſet, eos teſtimonium non eſſe dicturos. *Id. de clar. Orat. c.* 80. Seſeque chirographa, teſtificationes, indicia, quæſtiones, rem manifeſtam deferre diceret. ¶ Interdum idem eſt, quod declaratio, aſſertio, profeſſio, *teſtimonianza*. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 1. Sic egi cauſam tuam, ut neque eloquentia majore quiſquam, nec gravitate, nec ſtudio, nec contentione agere potuerit, cum ſumma teſtificatione tuorum in ſe officiorum.

Teſtificatus, a, um, particip. *chi ha chiamato in teſtimonio*, teſtatus. *Ovid. Heroid. ep.* 21. *v.* 154. Linguaque præſentem teſtificata Deam. ¶ Sumitur etiam paſſive, quemadmodum & *teſtatus*, & ſignificat certum, manifeſtatum, probatum, [illegible]. *Idem* 4. *Faſtor. v.* 326. teſtificata loquor. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 12. Mihi nota fuit, & abs te aliquando teſtificata tua voluntas omittendæ provinciæ.

Teſtificor, aris, d. 1. *teſtificare*, *teſtimoniare*, [illegible], Germ. *bezeugen*, Gall. *témoigner*, Hiſp. *atteſtiguar*, [illegible], teſtor, teſtimonium dico, notum facio. *Cic.* 3. *de Orat.* Quod eo ſæpius teſtificor, ut auctoribus laudandis ineptiarum nomen effugiam. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 9. Teſtificor me expertem belli fuiſſe. ¶ Significat etiam teſteri, & in teſtimonium invocare. *Cæl. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 14. Nam Deos, hominesque, amicitiamque noſtram teſtificor, me tibi prædixiſſe, &c.

Teſti-

Digitized by Google

Teſtimoniālis, le, adject. ad teſtimonium pertinens, ut teſtimonialis comparatio. *Tertull. adverſ. Pſych. cap.* 16. ¶ Teſtimonialis in *l. pen. Cod. Theodoſ. de veter. & tranſl. de teſtim. exhib.* ſunt miſſionis honeſtæ epiſtolæ. *Veget. lib.* 2. *de re milit.* Contubernalibus, completis ſtipendiis, per teſtimoniales ex more dimiſſis.

Teſtimonium, ii, n. *teſtimonio, teſtimonianza*, Germ. *zeugnuſs*, Gall. *témoignage*, Hiſp. *teſtimonio, dicho*, μαρτυρία, teſtium depoſitio, quæ & teſtatio dicitur. Proprie abſentium eſt, cum dicta teſtium, quæ alibi depoſuerunt, apud judicem in ſcriptis proferentur, quod genus Græci μαρτυρίας vocant. *Calliſtr. l. teſtium fides*, 3. *ff. de teſtibus*. Idem D. Hadrianus Ruſino Proconſuli Macedoniæ reſcripſit, teſtibus ſe, non teſtimoniis crediturum. *Et infra*: Gabinio quoque Maximo in hæc verba idem Princeps reſcripſit: Alia eſt auctoritas præſentium teſtium, alia teſtimoniorum, quæ recitari ſolent. *Cic. pro Mil. c.* 17. Legit teſtimonia teſtium veſtrorum. *Id. pro Flac.* Teſtimoniorum religionem, & fidem nunquam iſta natio coluit. ¶ Teſtimonium duplex eſt, manifeſtum, & cæcum. Manifeſtum eſt, quod certos teſtes, & præſentes habet. Cæcum, in quo multitudinem, aut civitatem dicimus ſcire, ut *Cicero*. *Teſtis eſt tota Sicilia*. Eſt etiam in cæco teſtimonio juſjurandum, tabulæ, abſenteſque perſonæ. Hæc *Donatus in Terent. Andr.* 5. 4. 28. ¶ Dicimur etiam, teſtimonium in aliquem, &, contra aliquem dicere. *Cic. pro Syl. c.* 27. & 3. *de nat. Deor. c.* 34. teſtimonium alicui dare, *Id. pro Roſc. Amer. c.* 6. & teſtimonium reddere, *Quintil. l.* 11. *c.* 1. eodem ſenſu. Dicere aliquid pro teſtimonio, *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. *dire in teſtimonianza*. ¶ Accipitur etiam latius teſtimonii vocabulum, pro omni eo, quod ab aliqua re externa ſumitur ad faciendam fidem. *Cic. in Partit. c.* 2. Teſtimoniorum duo ſunt genera, divinum, & humanum. Divinum, ut oracula, auſpicia, vaticinationes, & reſponſa Sacerdotum, Aruſpicum conjecturæ. Humanum, quod ſpectatur ex auctoritate, & ex voluntate, & ex oratione, aut libera aut expreſſa, in quo ſunt ſcripta, pacta, promiſſa, jurata, quæſita. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 19. Cui tui teſtimonio fuint literæ, quas Suffenius ad me miſit. ¶ Sumitur quoque aliquando pro elogio, quo ſententiam noſtram de re quapiam declaremus. *Cic.* 3. *de Leg.* Præclarum mihi dediſti judicii tui teſtimonium.

Teſtis, is, com. *teſtimonio*, Ger. *zeug*, Gal. *temoin*, Hiſp. *teſtigo*, μάρτυς, qui, quæve teſtimonium dicit, vel teſtimonio eſt, ſive in judicio, ſive extra judicium. Uſurpatur vel abſolute. *Cicer.* 3. *Off.* Cum jurato ſententia dicenda ſit, meminerit, Deum ſe habere teſtem. *Ovid.* 3. *ex Pont. ep. ult. v.* 50. Atque incorruptæ pondera teſtis habet. *Sueton. in Claud. c.* 40. Inducto teſte in Senatum, &c. ¶ Vel cum genitivo, & dativo. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 7. Præterea quidem Conſularibus homini poſſum aut ſtudii erga te, aut officii, aut amici animi eſſe teſtis. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. de Prov. Conſ.* Cn. Pompejus idem mihi teſtis de voluntate Cæſaris, & ſponſor eſt illi de mea. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *in*. *Cic.* 3. *Ver.* Satis multos ex illa calamitate Ariminenſium teſtes nobis in hanc rem reliquos eſſe. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. l.* 3. *Fam.* Atque in eo me non perſeveraſſe, teſtes ſunt rationes civitatum. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. l.* 5. *Fam.* Meus in te animus quam ſingulari officio fuerit, & Senatus, & populus R. teſtis eſt. ¶ *Teſtis locuples*, eſt teſtis fidei integræ, non mercenarius, aut qui pecunia, vel pretio accepto corrumpi poſſit. *Cic. pro Flac.* Locuples teſtis doloris ſui. *Id. in Brut.* Ab inferis locupletiſſimos teſtes excitare. ¶ *Claſſicus teſtis*, eſt teſtis gravis auctoritatis, omni exceptione major, quales in teſtamentis ſignandis adhibebantur, ducta tranſlatione a civibus Romanis primæ claſſis, qui per excellentiam claſſici dicebantur, cum reliqui infra claſſem vocarentur. *Feſt.* Claſſici teſtes dicebantur, qui ſignandis teſtamentis adhibebantur. ¶ *Teſtibus præſentibus aliquid facere*, eſt aperte, cui contrarium eſt clam, furtim, ſine arbitris. *Plaut. Curc.* 2. 2. 31. Quod amas, ama teſtibus præſentibus. ¶ Teſtes producere, adhibere, citare teſtes in rem aliquam, teſtes refutare, habere, teſtibus uti, &c. apud *Ciceronem* paſſim leguntur.

Teſtis, is, m. *teſticolo*, ὄρχις, δίδυμος, unum ex membris virilibus. Nomen inde eſt, quod hæc membra teſtes ſunt ἀῤῥενότητος, ideſt virilitatis. *Auctor Priapei*. Magnis teſtibus iſta res agetur. *Plin. l.* 11. *c.* 49. Teſtes pecori armentoque ad terram decidui.

Teſtitrăhus, a, um, adject. qui teſtes, h. e. teſticulos trahit, epithetum eſt arietis apud *Tertul. de pal. c.* 1. *ex Laberio*, quia aries ob teſticulorum magnitudinem eos trahere videtur potius, quam portare.

Teſto, as, pro Teſtor, aris, ſcribit *Priſcian. l.* 8. uſurpatum fuiſſe a vetuſtiſſimis quibuſdam ſcriptoribus.

Teſtor, aris, d. 1. *teſtificare*, Germ. *bezeugen*, Gall. *témoigner*, Hiſp. *ateſtiguar*, μαρτυρέω, teſtimonio ſum, fidem facio, oſtendo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* de venis, & arteriis. Utræque autem crebræ, multæque toto corpore intextæ, vim quandam incredibilem artificioſi operis, divinique teſtantur. ¶ Accipitur quoque pro teſtem advocare, alterius imploratu teſtimonio aliquid aſſerere, & confirmare. *Virg.* 2. *Æn.* Vos æterni ignes, & non violabile veſtrum Teſtor numen, ait. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Sed teſtor omnes Deos, me hac una voce a morte eſſe revocatum. *Id. pro Cluent.* Quibus illa Deos immortales de ſuo ſcelere teſtatur. *Plaut. Rud.* 5. 2. 51. Teſtem teſtor mihi ¶ Interdum eſt ſimpliciter affirmare, profiteri, palam dicere. *Cicer. pro Mur. c.* 37. Ego, quod facio, omnium veſtrum cauſe me facere clamo, atque teſtor. *Suet. in Claud.* Teſtatus quondam per edictum, tanto impenſius petere ſe, &c. ¶ Accipitur item teſtari, pro teſtamentum condere. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 21. Poſſitne quiſquam de filii pupilli re teſtari. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Qui cum ignarus, nurum ventrem ferre, immemor in teſtando nepotis deceſſiſſet.

Teſtu, u, n. *coperchio, teſto*, operculum fictile, quod ad tegendas ollas, & alia culinaria vaſa adhibetur. *Chariſ. lib.* 1. Sunt quædam tantum monoptota, ut genu, teſtu. *Cato de R. R. c.* 84. In catinum indito, catinum teſtu operito. *Id. ib. c.* 75. In foco calido ſub teſtu coquito leniter. *Ovid.* 5. *Faſt verſ.* 510. Stant calices: minor inde fabas, olus alter habebat: Et fumant teſtu preſſus uterque ſuo. ¶ Quidam putant eſſe *teſtus*, ut, us, quibus oppoſuimus auctoritatem Chariſii allatam.

Teſtuatium, ii, n. λαγανίτης, libi, vel panis delicatioris genus, quod in teſta coquebatur. *Varro lib.* 4. *de L. L.* Libum, quod libaretur, prius, quam eſſet coctum: teſtuatium, quod in teſta calida coquebatur, ut etiam nunc Matralibus id faciunt matronæ.

Teſtudineatus, & Teſtudinatus, a, um, adject. *fatto in forma di teſtudine, o a volta*, καμαρωτὸς, fornicatus, concameratus, & incurvus teſtudinis more. *Col. l.* 12. *c.* 15. Et inter ſe acclives teſtudineam tecta more tuguriorum inareſcentem ficum a rore, & interdum a pluvia defendant. *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. *de cavis ædium*. Teſtudinata vero ſunt, ubi non ſunt impetus magni.

Teſtudineus, a, um, quod eſt teſtudinis. *Plaut. Amph in ſuppoſitit, ſcena, quæ incipit: Dei veſtram fidem, v.* 62. Sive grallatorius, ſive teſtudineus (gradus) fuerit, certum eſt mihi avum ſceleſtum perdere. *paſſo lento, paſſo di teſtuggine*. ¶ Item quod ex teſtudine factum eſt. *Propert. lib.* 4. *eleg.* 2. Teſtudinea lyra. *Martial. l.* 9. *epigr.* 60. Teſtudineum hexaclinon.

Teſtūdo, inis, f. *teſtudine*, Germ. *ſchildkrote*, Gall. *tortue*, Hiſp. *galapago*, χελώνη, genus animalis ita dictum a teſta, quod teſta prædura eſt tectum hoc animal, ut ait *Var. l.* 4. *de L. L.* Earum genera ſunt marinæ, paluſtres, terreſtres, & lutariæ, quæ in dulci aqua diverſantur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Teſtudines autem, & crocodilos dicunt, cum in terra partum ediderint, obruere ova, deinde diſcedere: ita & naſcuntur, & educantur ipſa per ſe ſe. *Plin. lib.* 9. *c.* 10. Teſtudines tantæ magnitudinis Indicum mare emittit, ut ſingularum ſuperficie habitabiles caſas integant, atque inter inſulas Rubri præcipue maris navigent cymbis. In terram egreſſæ, in herbis pariunt ova, avium ovis ſimilia, ad centena numero. Eaque defoſſa extra aquas, & obruta terra, ac pavita pectore, & complanata, incubant noctibus. Educant fœtus annuo ſpatio. ¶ Ab ea notione fluxere aliæ tres, una in Architectura, altera in Muſica, tertia in re militari. In Architectura notat opus concameratum, *volta, cupola*. *Non. c.* 1. *n.* 286. Teſtudines ſunt loca in ædificiis camerata, ad ſimilitudinem aquatilium teſtudinum, quæ duris tergoribus ſunt, & incurvis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Nunc hoc vel honeſtatem teſtudinis, vel valde bonum æſtivum locum obtinebit. ¶ Altera tranſlatio eſt, cum pro inſtrumento muſico accipitur, quod Græcis ſimiliter χέλυς. V. Chelys. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quocirca & in fidibus teſtudine reſonatur, aut cornu. *Virg.* 4. *Georg.* Ipſe cava ſolans ægrum teſtudine amorem. ¶ Denique, uti diximus, hæc vox ad militiam tranſlata eſt. In militia notat, quod Græci vocant συνασπισμὸς, quaſi dicas *conſcutationem*, cum nempe corpora jungunt milites, clypeoſque capitibus ſuperimpoſitos ita condenſant, ut fiat firmum munimentum ſlot adverſus impetum lapidum, aliorumque telorum deſuper incidentium. *Liv. l.* 34. *c.* 39. Sublatis ſuper capita ſcutis, continuatiſque ita inter ſe, teſtudine tecta ſubibant. ¶ Similiter in militia teſtudo vocabatur machina contegendi cauſa fabricata, ſub qua a militibus foſſæ, aliaque fiebant ad urbium oppugnationem. Hæc tabulatis contexta erat, & crudo corio, aut ciliciis centoniiſque contecta, aliave materia, quæ difficulter poſſit exuri. Intus autem habebat trabem funibus ſuſpenſam, quæ ſi unco præmuniretur ferreo, falx dicebatur, eo quod incurvata eſſet eum in uſum, ut lapides e muro evelleret, ſi vero ferro bifurco caput haberet munitum, aries dicebatur, ſive quod arietis in morem retrorſum cederet, ut majori cum impetu feriret; ſive quod geminis cornibus capitis arietini ſimilitudinem referret. Teſtudo autem dicebatur, quod modo caput exereret, modo ſubduceret vivæ teſtudinis ritu. *Cæſ lib.* 4. *B G.* Reliquis diebus turres ad altitudinem valli, falces teſtudineſque parare ac facere cœperunt. ¶ *Teſtudo volat*, proverb. de re impoſſibili, apud *Claudian. l.* 1. *in Eutrop. v.* 352.

Teſtŭla, æ, f. ὀστράκιον, parva teſta, vel teſtæ fragmentum. *Col. l.* 11. *c.* 3. *de porris capitatis*: Tum teſtulæ vel conchæ quaſi ſedes in ſingulis ſubjectæ ſeminibus adobruuntur, ut fiant capita latioris incrementi. ¶ Teſtulis in comitiis ferebantur ſuffragia. Hinc teſtula collabefieri, apud *Nepot. in Ariſtide, cap.* 1. eſt damnari.

Teſtum, i, n. idem quod teſtu, ex fictili, aliave materia. *Plin. lib.* 32. *cap.* 7. Ranarum corda in olei veteris ſextario ſub æneo teſto diſcoquere. ¶ Item teſtacea materia, qualis eſt laterum, & tegularum. *Sever. Sulpic. l.* 2. *hiſt. ſacr. c.* 2. *de ſtatua Nabuchodonoſoris*. Sed ferrum, atque teſtum inter ſe confuſum coire non poterat.

Teſtus, us, V. Teſtu.

Tetanici, m. 2. τετανικοί, qui tetano laborant. *Plin. lib.* 23. *cap.* 7. Datur tetanicis, & ſpaſticis.

Tetanōthrum, i, n. τετανώθρον, medicamentum, quo rugæ tolluntur, & cutis faciei extenditur, quod etiam a τετανός, *extenſus*, quia efficit δέρμα τετανόν, ideſt cutem extenſam, planamque. Differt a pſilothro. Nam pſilothris ad pilos vellendos, tetanothris ad extendendam in facie cutem utebantur. *Plin. lib.* 32. *cap.* 7. *de ichthyocolla*: Utilem eam in capitis doloribus affirmant, & tetanothris.

Tetănus, i, m. τέτανος, omnis convulſio, & rigiditas corporis, vel membrorum, cujuſmodi eſt rigor, & immobilitas cervicis, cum ſpinæ nervi, & muſculi utrinque ex æquo obriguerunt, ita ut cervicis vertebras neutram in partem flecti permittant, a τείνω, *extendo*. *Scribon. Larg.* 101. Facit & hoc medicamentum ad eos, quorum muſculi maxillares cum maximo dolore tenſi ſunt adeo, ut aperire os nullo modo poſſint. Tetanon hoc vitium Græci dicunt. *Celſ. l.* 2. *c.* 1. Pejus modo nervorum diſtentionem, modo rigorem inferre: illud σπασμὸς, hoc τέτανος Græce nominatur.

Tetartæum, i, n. τέταρτον, tetras, ſive numerus quaternarius. *Col. l.* 3. *c.* 20. Quodque cateout velut ſectarum quodam contenti ſumus tetartæo.

Tetartemorion, a. 2. τεταρτημόριον, quadrans, ac ſpeciatim quarta pars zodiaci: hoc eſt tria ſigna. *Plin. l.* 7. *c.* 49. Durat & ea ratio, quam Petoſiris, ac Necepſos tradiderunt, & tetartemorion appellant, a trium ſignorum portione, qua poſſe in Italiæ tractu CXXIV. annos vitæ contingere apparet.

Teter, tra, trum, *moleſto, cattivo, tetro, orrido*, Germ. *grauſlich*, Gal. *cruel, méchant*, Hiſp. *feo, cruel*, δεινός, moleſtus, fœdus, malus. Quidam a *tædet* deducunt, unde & *tæter* ſcribendum conjectant, quaſi autus tædeat. Ac faveat huic ſententiæ aliquot vetera monumenta, quæ affert *Manut. in Orthogr. Perotto* dici placuit ab *ater*, quia tetrum eſt, quod nigrum, ac tenebricoſum. *Virg.* 3. *Æn.* Tum vox tetrum dira inter odorem. *Cel. l.* 7. *c.* 5. Et ſpumam quandam tenuem tetri odoris expuit. ¶ Translata ſumitur pro malo, diro, crudeli. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ipſam ægritudinem, quam nos ut tetram, & immanem belluam fugiendam eſſe diximus. *Hor. l.* 1. *ſat.* 2. Nam ſimul ac venas inflavit tetra libido. *Sulpit. Cic. l.* 4. *ep.* 12. Vir clariſſimus ab homine teterrimo acerbiſſima morte eſt affectus. *Id. l.* 8. *ep.* 15. teterrima bienni. *Cic.* 2. *Offic. c.* 22. Nullum vitium tetrius, quam avaritia. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 40. Teterrimus in aliquem. ¶ *Tetrum* adverbii more *Prudent. Cathem.* 4. *v.* 22. Tetrum flagrat enim vapore creſſo Horror conſcius æſtuante culpa.

Tethalaſſomĕnon vinum, h. e. marina aqua mixtum, a θάλασσα, mare. *Plin. lib.* 14. *cap.* 8.

Tethys, os, f. 3. Τηθύς, Cœli, & Veſtæ filia, ſoror Saturni, & Titani, uxor Neptuni, ſive Oceani, mater fluviorum, & Nympharum. *Heſiod. in Theog. Bocc. lib.* 3. *Gen. Deor.* *Ovid.* 5. *Faſt.* Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn, Qui terram liquidis, qua patet, ambit aquis. h. e. Titani ſororem. *Id. infra, de Hyadibus*: Pars Bacchum nutriſſe putat, pars credidit eſſe Tethyos has neptes, Oceanique ſenis. ¶ Hæc Tethys magna, ſeu major, & a Poetis cano cognominatur. Quidam cauſam afferunt, ut diſtinguatur a filia Nerei, & matre Achillis. Sed hujus nomen ſcribitur *Thetis*, cum aſpiratione in prima ſyllaba, & litera *i* in ſecunda. *Ovid.* 2. *Faſt.* Canamque petit Saturnia Tethyn. *Catul. de coma Beren.* Luce tamen cana Tethyi reſtituor. ¶ Interdum ponitur pro mari. *Lucan. lib.* 1. *verſ.* 414. Tethyos unda vagis lunaribus æſtuet horis.

Tethĕa, æ, f. piſcis quidam marinus, qui in foliis marinis plerumque degit exſugens, qui tamen, ſecundum *Plin. lib.* 32. *cap.* 9. fungus potius, quam piſcis dicendus eſt.

Tetinĕrim, is, it, antiquum præteritum pro *tenuerim, is, it*, & *tetiniſſe* pro *tenuiſſe* olim uſurparunt *Accius*, & *Pacuv.* apud *Non. c.* 2. *n.* 854.

Tetini præteritum antiquum verbi *teneo*, pro tenui. *Paul. apud Feſt.*

Tetrachordon, i, n. & Tetrachordos, i. m. & f. τετράχορδον, & τετράχορδος, quatuor chordas, ſeu quatuor ſonos habens. Ab antiquis Muſicis tetrachordon dicebatur quatuor in ordine poſitorum ſonorum congruens fidaque concordia, ut *Martian. Capella* definit, h. e. quod dicunt recentiores Muſici *una quarta*. In toto veterum muſicarum vocum ſyſtemate quinque tetrachorda conſtituebantur, quibus univerſa modulationum varietas continebatur, ita tamen ut diſſimiles eſſent diſpoſitiones, & intervalla tonorum, & hemitoniorum in tetrachordis diatonici generis, chromatici, & harmonici, ut explicat, quamvis ſatis obſcure more ſuo, *Vitruv. l.* 4. *c.* 4. & fuſius, apertiuſque *Kircherus l.* 3. *Muſurgiæ univerſ. c.* 8. & 13. & *l.* 7. *c.* 8. quem conſule. V. etiam *Philandrum in Vitruv. loc. cit.* ¶ Tetrachordos machina dicitur ab *eod. Vitruv. l.* 10. *c.* 13. organum hydraulicum, quod quatuor ſonorum differentias habet, *organo di quattro regiſtri*. ¶ Tranſlata anni tetrachordon dixit *Varro apud Non c.* 2. *n.* 22. quatuor anni tempora ſignificans, *le quattro ſtagioni*.

Tetracōlon, i, n. periodus quatuor membris conſtans, τετράκωλον. *Senec. l.* 4. *controverſ.* 25. Myrrhedius dixit illud tetracolon: Serviebat torum cubiculo, prætor meretrici, carcer convivio, dies nocti. ¶ Tranſlate ponitur pro numero quaternario cujuſcumque rei. *Id. in præfat. l.* 5. *Controverſ. de Capitone declamatore*: Nulli non poſt primum tetracolum peræſtendus, primum tetracolum quorum

rum faciam, quæritis? Latronis, Faſci, Albutii, Gallionis.

Tetradōros, i, m. & f. *τετράδωρος*, quatuor palmorum magnitudinem habens. *Plin. lib.* 35. c. 14.

Tetradrachmum, i, n. *τετράδραχμον*, nummus quatuor valens drachmas. *Caſſius Cicer. lib.* 12. *Fam. epiſt.* 13. Nam jam ternis tetradrachmis triticum apud Dolabellam eſt. *Liv. lib.* 37. c. 58. Tetradrachma Attica triginta quatuor millia ſeptingenta. *Id. l.* 34. c. 52. Signati argenti octoginta quatuor millia fuere Atticorum, tetradrachmum vocans &c. quidam hic leg. *tetradrachmûm*, ut ſit ſermonis genitivi generis.

Tetragnathĭus, ii, m. genus aranei, a *τέτταρα*, *quatuor*, & *γνάθος*, *maxilla*, propter multitudinem maxillarum. *Plin. l.* 29. c. 4. Tetragnathii duo genere habens, pejor medium caput diſtinguente linea alba, & tranſverſa altera.

Tetragōnum, i, n. *τετράγωνον*, *tetragono*, *aſpetto quadrato*, aſpectus quadrangularis alicujus aſtri, apud Aſtrologos. *Auſon.* in *Eclogar. de ratione puerperii maturi*, ſeu *Idyll.* 12. v. 21. Fulgor tetragono aſpectus vitalis coruſcat. *Et in fine*. Tetragono abſolvet dubiarum vincla morarum. Alii priore loco leg. *tetragono aſpectu*, ut ſit *tetragonus*, *a*, *um*, adject. Ceterum nimia hic licentia penultima corripitur ab *Auſonio*, cum natura producenda ſit.

Tetramĕter, a, um, adject. *τετράμετρος*. Verſus tetrameter dicitur qui quatuor pedibus conſtat, cujuſmodi eſt illud carmen, quod in exemplum adducitur e *Diomed. l.* 3. Fulmina ouibus nivia torques. Sunt tamen alia multa tetrametrorum genera, quæ V. apud *Grammat.* & præſertim *Diomed. l.* 3. *Terentianus Maurus de metris* uſurpat *tetrametrus* in recto caſu, quod magis accedit ad Græcam vocem.

Tetrans, tis, quarta alicujus rei pars, quadrans, *τεταρτημόριον*. *Vitruv. l.* 4. c. 2. & 3. qui *l.* 4. c. 3. dixit etiam *tetrantorum* pro *tetrantum*, velut ſi eſſet *tetrantus*, i, quod quidem *Vitruvio* condonandum.

Tetrăo, onis, *τετράων*, avis quædam ex genere anſerum, olim in deliciis habita, quæ a quibuſdam Gallus unus eſſe creditur. *Plin. lib.* 10. *cap.* 22. & *Sueton. in Aug. cap.* 22.

Tetrapharmăcum, i, n. emplaſtrum quoddam quatuor rebus conſtans, nempe cera, pice, reſina, ſevo taurino, aut, ſi hoc deſit, vitulino: valet autem ad pus movendum. *Celſ. l.* 5. c. 19. & 26.

Tetraphŏri. V. Hexaphori.

Tetrapŏlis, is, f. *τετράπολις*, ſic dicta eſt Antiochiæ regio, in qua quatuor inſignia oppida fuerunt. *Strab. l.* 16. ¶ Item ob eandem rationem regio Atticæ.

Tetraptōta, *τετράπτωτα*, nomina dicuntur, quæ quatuor tantum caſus habent. *Priſcian. lib.* 5.

Tetrāpus, *τετράπουν*, quadrupes. hoc nomine inſcriptus eſt liber octavus Apicii, eo quod in eo agitur de quadrupedum animalium obſoniis & conditures.

Tetrarcha, æ, ſeu Tetrarches, æ, m. *Tetrarca*, *Signore della quarta parte d' un Regno*, *τετράρχης*, qui quartam Regni partem obtinet, a Græco nomine allato. Ita vocatur non ſolum qui cum aliis tribus regnum aliquod occupat, ſed etiam qui poſt tetrarchas imperium adeptus eſt, licet plures ſint, vel etiam pauciores: item qui ſolus eam regionem tenet, quæ aliquando a quatuor tetrarchis poſſeſſa fuit. *Hirt. de bello Alexandrino c.* 67. Dejotarus Tetrarches Gallogræciæ tunc quidem pene totius, quod ei neque legibus, neque moribus conceſſum eſſe cæteri Tetrarchæ contendebant, &c. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 9. Qui Regna, qui prædia Tetrarchis, qui immanes pecunias paucis dederunt. *Hor. l.* 1. *ſat* 3. v. 12. Habebat ſæpe ducentos, Sæpe decem ſervos, modo Reges, atque Tetrarchas. *Lucan. l.* 7. v. 226. Sicci ſed plurima campi Tetrarchæ, Regeſque tenent, magnique Tyranni.

Tetrarchia, æ, f. *τετραρχία*, principatus quartæ partis alicujus regionis. *Cicer.* 1. *de Divin. cap.* 15. Quod poſteaquam a Cæſare Tetrarchiæ Regno, pecuniaque mulctatus eſt. *Id. pro Dejot. cap. ult.* Negat, unquam ſe a te in Dejotari tetrarchia pedem diſceſſiſſe.

Tetras, adis, f. numerus quaternarius. *Tertul. ad. Valentin.* c. 7. & 8.

Tetraſtĭchon, n. *τετράστιχον*, carmen quatuor verſibus ſententiam concludens, ut *diſtichon*, quod duobus verſibus conſtat, a *τέτταρα*, *quatuor*, & *στίχος*, *verſus*. *Martial. lib.* 7. *epigr.* 84. Quod non inſulſa ſcribis tetraſticha quædam. ¶ Adjective Tetraſticha porticus apud *Trebel. Pol. in Gallien. c.* 18. eſt, quæ quatuor columnarum ordines habet.

Tetraſtylos, *τετράστυλος*, quatuor columnarum ordines habens, ut tetraſtylas ædes, *Vitruv. l.* 3. c. 2. tetraſtyla cava ædium, *Id. l.* 6. c. 3.

Tetre, adv. *λοιδόρως*, *βδελυρῶς*, moleſte, dira, fœde. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 29. Multa facere impura ac tetra, cum temeritate, & impudentia. *Id. pro Dom. c.* 39. Quod ſevera de religione decerneret, impuriſſime, teterrimeque violaſti? *Claudian. de laud. Stilic. l.* 2. v. 35. Blanda quidem vultu, ſed qua non tetrius ulla Ulciſces fucata genas.

Tetrica, æ, f. Tetrica rupes, Tetricus mons, *Monte S. Giovanni*, mons Sabinorum aſperrimus in Piceno. In tres montes dividitur, quorum unus hodie dicitur *Monte di S. Giovanni*, alter *Monte Severo*, reliquus *Monte Nero*. Fortaſſe nomen ab aſperitate loci, vel quod eum montem homines tetrici & ſeveri incolerent, quales Sabini fuere. *Virg.* 7. *Æn.* v. 713. Qui Tetricæ horrentes rupes, montemque Severum, Caſperiamque colunt. *Sil. l.* 8. v. 419. Tetrica comitantur rupe cohortes. *Serv. in Æn. loc. cit.* Tetricus mons Sabinorum, unde triſtes homines tetricos dicimus.

Tetricĭtas, atis, f. *σκυθρωπότης*, gravitas, ſeveritas. *Ovid. vel Lucan. in paneg. ad Piſon.* v. 91. Qualem nec decet moeſtum, nec floridum, læta ſed tetricitate decorum.

Tetrĭcus, a, um, *ſevero*, ... , Ger. *rauche*, *unfreundlich*, Gal. *rude*, *âpre*, Hiſp. *aſpero*, *rigoroſo*, *σκυθρωπός*, triſtis, ſeverus, aſper, a *tetro*, ut *civicus* a *civis*, *modicus* a *modus*. *Ovid. l.* 1. *de Arte* v. 721. Hoc aditu vidi tetricæ date verba puellæ. *Col. l.* 8. c. 11. Pavonum educatio magis urbani patris familiæ, quam tetrici ruſtici curam poſcit. *Liv. l.* 1. c. 18. Tetrica & triſtis diſciplina Sabinorum. ¶ *Servius in Æn.* 7. v. 713. ſcribit tetricum hominem ſic dici a Tetrico monte in Sabinis, de quo V. *Tetrica*.

Tetrinnio, is, n. 4. verbum fictum ad exprimendam anatum vocem. *Auctor. carm. de philom.* v. 22. Iu fluviiſque natans forte tetrinnit anas.

Tetritūdo, inis, f. idem ac tetricitas. *Attius apud Non.* c. 2. n. 854. Ne hæc aſpernabilem tetritudo mea in occulto facit.

Tetro, as, a. 1. *macchiare*, *μιαίνω*, fœdo, conſpurco, horridum, obſcurumve facio. *Pacuvius apud Non. cap.* c. n. 837. Beluarum, ac ferarum adventus ne tetret loca.

Tettigomĕtra, f. t. *τεττιγομήτρα*, cicadarum matrix, ideſt involucrum, ex quo cicadæ oriuntur, a *τέττιξ*, *cicada*, & *μήτρα*, *matrix*, *uterus*. *Plin. l.* 11. c. 26. Fit primo vermiculus, dein ex eo quæ vocatur tettigometra, cujus cortice rupto circa ſolſtitia evolant, noctu ſemper.

Tettigonia, æ, f. *picciola cicala*, cicadæ minoris genus. *Plin. l.* 11. c. 26.

Teuli, præterit. antiquum verbi *fero*, pro *tuli*. V. *Fero* in fine.

Teucer, cri m. filius Scamandri nobilis Cretenſis, regnante Minoe. Filiam nomine Bateam in uxorem dedit Dardano filio Corythi Regis Hetruriæ, & Electræ, filiæ Atlantis Regis Arcadiæ. Navigavit in Phrygiam, & habitavit circa Helleſpontum. Ab hoc regio Teucria appellari cœpit, quæ poſtea Troas dicta eſt. Hinc Teucros campus, adjective dixit *Stat. lib.* 1. *Achil.* v. 86. *pro campis Trojæ*. ¶ Teucer alter, fil. Telamonis Regis Salaminis, quæ eſt inſula ſinus Saronici inter Peloponneſum, & Atticam, cum urbe cognomine, ex Heſione filia Laomedontis Regis Trojanorum. Poſt bellum Trojanum in patriam reverſus, a patre in exilium ejectus eſt, quod Ajacis fratris ſui mortem ultus non eſſet, qui in concertatione cum Ulyſſe de armis Achillis, cum arma Ulyſſi adjudicata fuiſſent, in ſylva gladio incumbens ſibi ipſe mortem conſciverat. Igitur cum ſociis iterum navem conſcendens in Cyprum navigavit, ubique urbem in ora Or. condidit, quam ex patriæ nomine Salaminem appellavit, quæ poſtea Conſtantia dicta eſt. *Hor. l.* 1. *ode* 7. *Juſtin. l.* 44.

Teuchites, æ, m. *τευχίτης*, juncı odorati ſpecies laudatiſſima, ita dicta e loco, in quo naſcitur. *Plin. l.* 12. c. 22. Laudatiſſimus ex Nabathæa juncus cognomine Teuchites, proximus Babylonius, peſſimus ex Africa, ac ſine odore, &c.

Teucri, orum, m. iidem qui Trojani. *Virg. Æn.* 1. & 3.

Teucrĭa, æ, f. regio Troadis, vel ipſa Troja, ſic dicta e Teucro filio Scamandri. *Virg. Æn.* 2. v. 26. Ergo omnis longo ſolvit ſe Teucria luctu.

Teucrion, ii, n. herba quædam, alio nomine triſſago, & ſplenion, tenues juncos ſpargens, folia parva, aſperis locis naſcens, ſapore cuiliero, ſine flore, ita dicta a Teucro Telamonis filio, qui eam inveniſſe traditur. *Plin. l.* 25. c. 5.

Teucris, idis, f. regio, & urbs Troadis. *Steph.* ¶ Item Batea Teucri filia, Dardani uxor. ¶ Item mulier aliqua Trojana. Hinc illud *Cic. l.* 1. *Attic. ep.* 12. *Teucris illa lentum negotium*: quod ænigma eſſe videtur, putatque *Turneb. l.* 9. *adverſ* c. 3. Teucridis nomine ſignificari C. Antonium, qui, quemadmodum Caſſandra illa Teucris multa vaticinabatur, & promittebat, quæ tamen nunquam evenire videbantur, ſic is promiſſam Ciceroni pecuniam nunquam ſolvebat. Alii autem ſic exponunt: C. Antonius olim cum Catilina ita conjunctus, ut illi regnum conſul, non aliter quam Teucri filia Batea Dardano, comparare poſſe crederetur: ita porro libidinoſus, ut Teucris, non Teucer appellandus ſit. Verum hæc explicatio longius petita videtur.

Teumēſus, V. Theumeſus.

Teutas, æ, m. Deus Gallorum, qui ab iis colebatur humana hoſtia. *Lactant. l.* 1. *Divin. inſtit. c.* 21.

Teutātes, is, m. idem qui Teutas. *Lucan. l.* 1. v. 444. Et quibus immitis placatur ſanguine diro Teutates.

Theuthălis, idis, f. *τευθαλίς*, herba, quæ & polygonon, & ſanguinaria dicitur. *Plin. l.* 27. c. 12.

Teuthrania, æ, f. regio ſupra Æolida, quam olim Myſi tenuere. *Plin. l.* 5. c. 3.

Teuthrantēus, a, um, adject. ad Teuthrantiam pertinens. Ea eſt regio Myſiæ, in qua Caicus amnis oritur. A *Plin. l.* 5. c. 30. dicitur Teuthrania, *Τευθρανία*, nomenque habet a Teuthrante Pandionis filio, Myſiæ rege. *Ovid.* 2. *Met.* v. 243. Peneuſque ſenex, Teuthranteuſque Caicus.

Teuthrantĭus, a, um, adject. a Teuthrante Atticæ oppido. *Ovid. Heroid. ep.* 9. v. 51. Non tibi crimen erunt Teuthrantia turba ſorores. h. e. quinquaginta Theſpii Attici filiæ, ab Hercule compreſſæ, cujus rei hiſtoria picta Teuthranti viſebatur. Alii hoc quoque adjectivum a Teuthrante Myſiæ rege deducunt, quem Theſpii patrem faciunt.

Teuthrantum, i, Atticæ oppidum. V. vocem præcedentem.

Teuthras, antis, m. rex Myſiæ, a quo Teuthrania regio dicta eſt.

Teutŏni, orum, populi Germaniæ prope Cimbros, in inferiore Saxonia, a quibus poſtea Germani, ab Italis *Tedeſchi* appellati ſunt. *Cicer. pro leg. Manil. cap.* 20. *ad fin.* Idem cum Cimbris, idem cum Teutonis bellum adminiſtraret. *Cæſ. l.* 1. *B. G. cap.* 33. Ut ante Cimbri, Teutonique feciſſent. *Plin. l.* 4. c. 14. Cimbri, Teutoni, ac Chaucorum gentes. Adde *Tacit.* 4. *hiſtor. cap.* 73. ¶ In ſingulari num. *Lucan. lib.* 6. *verſ.* 259. Cantaber exiguis, aut longis Teutonus armis.

Teutonĭcus, a, um, quod ad Teutonos ſpectat. *Martial. lib.* 14. *epigr.* 26. Cauſtica Teutonicos accendit ſpuma capillos. *Propert. lib.* 3. *eleg.* 3. Teutonicas Roma relinquas opes.

Teutrĭa, f. ſ. *S. Domino*, vel *S. Domo*, inſ. Apuliæ Dauniæ adjacens, una Diomedearum. *Plin. l.* 3. c. *ult.*

Texo, is, xui, textum, a. 3. *teſſere*, ..., Germ. *weben*, Gall. *tiſtre*, Hiſp. *texer*, *ὑφαίνω*, telam conficio. Eſt a *tego*, ea forma, qua *verto* a *veho*. *Tibul. l.* 2. *el.* 3. Illa gerat veſtes tenues, quas fœmina Coa Texuit. *Cic.* 3. *de Orat.* Quanquam ea tela texitur, & ea incoatur in civitate ratio vivendi, ac poſteritati oſtenditur. V. *Tela*. ¶ Per tranſlationem uſurpatur pro ſtruere, componere, ex quacunque materia. *Virg.* 10. *Ecl.* Dum ſedet, & gracili fiſcellam texit hibiſco. *Id.* 11. *Æn.* Bis denas Italo texamus robore naves. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 1. Paullus in medio foro baſilicam jam pene texuit iiſdem antiquis columnis. *Id.* 4. *Acad.* Quas plagas ipſi contra ſe Stoici texuerunt. *Propert. l.* 3 *eleg.* 7. v. 5. Tacere cauſas lethi. ¶ Item pro ſcribere, colligere. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 21. Epiſtolas vero quotidianis verbis texere ſolemus. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. Sane texebatur opus luculente.

Textrīna, æ, f. taberna, vel officina textoris. *Apulej. l.* 2. *Florid.*

Textĭle, is, ſubſt. n. 3. opus texendo factum. *Liv. l.* 45. c. 35. Navi regia onerata Macedonicis ſpoliis, non inſignium tantum armorum, ſed etiam regiorum textilium. *Propert. l.* 1. *el.* 14. Variis ſerica textilibus.

Textĭlis, le, n. 3. *teſſuto*, Ger. *das gewebende*, Gal. *tiſſu*, Hiſp. *texido*, *ὑφαντός*, quod texendo factum eſt. *Virg.* 3. *Æn.* Textilibuſque onerat donis, ac talia fatur. *Cic.* 5. *Tuſc.* c. 21. Collocari juſſit hominem in aureo lecto ſtrato pulcherrimo, textili ſtragulo magnificis operibus picto. ¶ Veſtem textilem Ægyptii invenerunt. *Plin. l.* 7. c. 56. ¶ Ante inventionem veſtis textilis, nexilis in uſu fuit. *Lucr. l.* 5. v. 1349. Nexilis ante fuit veſtis, quam textile tegmen. ¶ Textilis pictura, quæ in tapetibus fieri, aut tela ſolet. *Cic.* 6. *Verr.* Nego ullam picturam neque in tabulis, neque textilem fuiſſe, quin quæſierit, inſpexerit, &c. ¶ Textilis umbra palmitis, quæ multis palmitibus intertextis fit. *Martial. l.* 12. *ep.* 31. Hæc textilis umbra ſupini Palmitis. ¶ Textilem peſtem vocat *Cicer.* 2. *Tuſc.* c. 8. *ex Poeta*, veſtem Neſſi Centauri infectam ſanguine, qua indutus Hercules periit.

Textor, oris, m. *teſſitore*, *teſſitore*, ..., Gall. *tiſſerand*, Hiſp. *texedor*, *ὑφάντης*, *ὑφαντής*, qui texit. *Cic. pro Planc.* c. 25. Si pro fabro, aut textore emimus. *Juv. ſat.* 9. v. 30. Et crale percuſſus textoris pectine Galli.

Textorĭus, a, um, adject. textus, contextus. *Senec. epiſt.* 113. Textorium totum iſtud eſt, quod cum maxime agitur.

Textricŭla, æ, f. *teſſarella*, *ὑφάντρια*, dimin. a textrix. Hinc textriculas puellas dixit *Arnob. l.* 5.

Textrīna, næ, f. & Textrinum, i, n. locus, ſeu officina textoris, *ὑφαντεῖον*. *Cic.* 6. *Verr.* c. 26. Nulla domus in Sicilia locuples fuit, ubi iſte textrinam non inſtituerit. Alii leg. *textrinum*. Item ipſa texendi ars. *Plin. lib.* 11. c. 24. Ipſa per ſe pertinax rerum textrinæ. Alii leg. *textura*. ¶ Item navale, ubi naves texuntur, *arſenale*. *Ennius apud Serv. in illud Virg Æn.* 11. v. 326. Italo texamus robore naves. Idem, *vnoure*, campus habet textrinum navibus longis. Adde *Serv. Daniel. ad illud* 2. *Æn.* Sectaque intexunt abiete coſtas.

Textrīnus, a, um, adject. textorius, quod ad texendum pertinet. *Cic.* 6. *Verr.* c. 46. Quod tamen oppidum illi textrinum ad conficiendam muliebrem veſtem fuit. *Firmic. de err. profh. relig.* c. 17. Textrina ars.

Textrix, icis, f. *teſſitrice*, *ὑφάντρια*, mulier textoriæ artis perita. *Tibull. l.* 2. *el.* 1. v. 65. Atque aliqua aſſidue textrix operata Minervam Cantat.

Textum, ti, n. *teſſimento*, *ὕφασμα*, quicquid ex quavis materia contexitur, aut componitur. *Virgil.* 8. *Æn.* v. 625. Haſtamque, & clypei non enarrabile textum. *Martial. l.* 3. *ep.* 58. Et dona matrum vimineo ferunt texto. *Catull. carm.* 54. texta carinæ. ¶ Textum orationis, eſt ſtilus, ſeu genus dicendi. *Quintil. l.* 9. c. 4. Neque illud in Lyſia dicendi textum tenue, atque raſum lætioribus numeris erat corrumpendum.

Textūra, æ, f. *teſſitura*, Germ. *weberung*, Gal. *tiſſure*, Hiſp. *texedura*, *ὕφανσις*, *ὕφασμα*, *συμπλοκή*, actus texendi, vel etiam opus texendo factum. *Lucret. l.* 3. v. 211. Quam tenui conſtet textura, quamque loco ſe Contineat parvo. *Propert. l.* 4. *eleg.* 5. Cum textura Minervæ.

Textus, us, m. idem ac textura. *Plin l.* 9. c. 35. Alterno textu fulgentibus toto capita crinibus. *Idem lib.* 18. *cap.* 7. Grana in ſtipula crinito textu ſpicantur. ¶ Tranſlate ponitur interdum pro contextu orationis, ſeu pro verbis alicujus auctoris. *teſto*. *Ammian. l.* 15. c. 7. Rem brevi textu percurram. h. e. paucis verbis. *Id. ib.* c. 8. Ut oſtendit textus ſuperior. *Id. lib.* 27. c. *ult.* Quod contra

ſia.

Digitized by Google

fœderum textum juvarentur Armeniæ. *Manil. l.* 3. quarum ratio manifeſta per artem Collecta eſt, venietque ſuo per carmina textu. *ordita*

Textus, a, um, *teſſuto*, ὑφασμένος, partic. a texo. *Virg.* 2. *Æn.* Hanc tamen immenſam Calchas attollere molem Roboribus textis, cæloque educere juſſit. *Id.* 5. *Æn.* Parietibus textum cæcis iter. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Tegumenta corporum vel texta, vel ſuta.

T A N T E H.

Thabor, m. 3. *Tabor*, mons Palæſtinæ, in Galilæa, apud campum Eſdrelon. ¶ Item mons Palæſtinæ, in Tribu Nephthali verſus Dan.

Thais, idis, f. Θαΐς, nobilis meretrix Alexandrina, quæ Atticam juventutem in ſui amorem pellexit. Hanc ſuis carminibus celebravit Menander, Comicus Poeta Græcus, unde & Menandrea epitheto a Poetis inſignitur. *Propert. l.* 2. *eleg.* 6. Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim Tanta, in qua populus luſit Erichthonius.

Thalamēgus, i, θαλαμηγός, navis deliciarum magis cauſa, quam belli ornata, thalamis, & cubiculis inſtructa, pretioſiſque obducta velis, aliiſque regiis ornamentis; videturque ita dicta παρὰ τὸ ἄγειν τοὺς θαλάμους, h. e. quia thalamos habet, & cubicula. *Sueton. in Caſ. c.* 52. *de Caſare, & Cleopatra*: Eadem nave thalamego pene Æthiopia tenus Ægyptum penetravit. *Senec. l.* 7. *de benef.* hujus generis naves *cubiculatas* vocat, *Plinius* vero *l.* 7. *c.* 30. *vittatas*.

Thalămus, mi, m. *camera degli ſpoſi*, חדר, Germ. *die ſchlaffkammer der eheleute*, Gal. *chambre a coucher*, Hiſp. *talamo*, θάλαμος, cubiculum nuptiale. *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. In proſtadis, dextra ac ſiniſtra cubicula ſunt collocata, quorum unum thalamus, alterum amphithalamus dicitur. *Virgil.* 6. *Æn.* Hic thalamum invaſit natæ, vetitoſque Hymenæos. ¶ Tranſlate ponitur pro nuptiis, matrimonio, jure connubii. *Virg.* 4. *Æn.* Non licuit thalami expertem ſine crimine vitam Degere more feræ? *Ovid. l.* 1. *Amor. el.* 8. Hæc ſibi propoſuit thalamos temerare pudicos. *Stat.* 5. *Thebaid.* Thalami coacti, *nozze forzate*. ¶ Item pro quovis habitaculo. *Virg.* 6. *Æn. v.* 280. Ferreique Eumenidum thalami. *Id.* 4. *Georg. de apibus*, ubi jam thalamis ſe compoſuere, ſiletur.

Thalaſſa, θάλασσα, mare: Græca vox, quæ inſcribitur liber nonus Apicii auctoris culinarii, quia in eo libro de piſcibus marinis condiendis, & de ſalſamentis agitur.

Thalaſsĭcus, a, um, θαλασσικός, idem ac thalaſſinus. *Plaut. Mil.* 4. 4. 43. palliolum habeas ferrugineum, nam is colos thalaſſicu 'ſt. *Id. ib.* 4. 6. 67. Neſcio, quis tecum incedit, ornatu quidem thalaſſico. *con abito marinareſco*.

Thalaſsĭnus, a, um, θαλάσσινος, marinus, ut *Thalaſſinus color*, ideſt cæruleus, qui eſt ſimilis fluctibus maris, a θάλασσα, *mare*. *Lucret. l.* 4. *v.* 1120. tactuque thalaſſina veſtis Aſſidue.

Thalaſsio. V. *Talaſſius*.

Thalaſsites vinum dicitur, quod cum vaſis ſuis in mare demergitur, ut ſit præcocior ſit vetuſtas, inquit *Plin. l.* 14. *cap.* 5. Eſt autem vox a Græco θάλασσα, *mare*.

Thalaſſomĕli, n. θαλασσόμελι, decoctum ex aqua marina, pluvia, & melle. *Plin. l.* 31. *c.* 6.

Thales, etis, & Thales, is, m. Θαλῆς, Θάλης, unus ex ſeptem Græciæ ſapientibus, qui eodem tempore in Græcia floruerunt. Natus eſt, ut ex Apollodori ſententia tradit Laertius, anno primo 35. Olympiadis. Fuit primus Philoſophiæ inventor, id eſt Phyſicæ, Aſtronomiæ, Geometriæ, & hujus generis diſciplinarum. Solis & Lunæ eclipſim primus prædixit. *Sidon. carm.* 15. *verſ.* 79. Diſſeruit de Urſa minore, ut ait Callimachus. Aquam dixit eſſe initium rerum, Deum autem eam mentem, quæ ex aqua cuncta fingeret. Interrogatus, quid in rerum natura difficillimum exiſtimaret, ſe ipſum, inquit, noſſe. Eum alii Sapientes omnium ſapientiſſimum eſſe decreverunt, quippe qui ad eum tripodem auream, de qua inter piſcatores ex Co inſ. & Mileſios lis fuerat, communi conſenſu miſerunt, cum Apollo conſultus reſpondiſſet, donum illud illius ætatis ſapientiſſimo deberi. Diſcipulum habuit Anaximandrum, cujus auditor Anaximenes, & Hecatæus Hiſtoricus. A Thalete Jonica fluxit diſciplina, ſicut a Pythagora Italica. Vixit annos, ut Soſicrates tradit, nonaginta, ut alii, ſeptuaginta. Obiit Olympiade 58. cum certamen ſpectaret, æſtu, ac ſiti fatigatus. *Valer. Max. l.* 4. 1. *extern. n.* 7. Mileſii Thaleti menſam dederunt. *Plaut. Capt.* 2. 2. 24. Thalem talento non emam Mileſium. ¶ Thales alter, Poeta Lyricus Cretenſis, quem e Creta Solon Spartam miſit, cujus odis, ac poeſi Spartani deliniti animorum feritatem nimiam ex Lycurgi legibus imbutam mitigarent. *Plut. in Solone*.

Thaletĭcus, a, um, adject. a Thalete. *Sidon. carm.* 15. *v.* 89. Quartus Anaxagoras Thaletica dogmata ſervat.

Thalia, æ, f. Θάλεια, una Muſarum, dicta a θάλλειν, quia ſemper vireſcat Poetarum gloria. Græce eſt θάλεια, unde Latinum Thalie, ει in ī longum converſo. *Servius ad Ecl.* 6. ait *Thalea* per *e* Latine dici debere, ut in *Cytherea*, & *Medea*. Et ſane in Romano codice ſic ſcribi monet *Pierius*. Non tamen Maronem ſic ſcripſiſſe veriſimile eſt, quando *Servius* ipſe agnoſcit, eum propter euphoniam *Thalia* per *i* maluiſſe. Et ſane utrumque rectum eſt, cum ει nunc abeat in *ī*, nunc in *e* longum. *Virgil.* 6. *Ecl.* Noſtra nec erubuit ſylvas habitare Thalia. ¶ Eſt etiam una Gratiarum. Hæ enim tres ſunt, *Aglaia*, *Thalia*, *Euphroſyne*. V. Gratiæ. ¶ Item Nymphæ nomen in Sicilia, juxta Symæthum fl. *Virg.* 9. *Æn.*

Thalĭĕtrum, i, n. θαλίκτρον, herba folio coriandri, ſed paulo pinguiore, caule papaveris, in campeſtribus præcipue naſcens, utilis contra ulcera. *Plin. l.* 27. *c.* 13.

Thallus, li, m. *gambo della cipolla*, θαλλός, caulis cæpæ, qui ejus capitulum ſuſtinet, a θάλλω, *vireo*, *pullulo*. *Colum. l.* 11. *cap.* 3. *ad fin.* Nec patiendum eſt, ut peraruſcat (ſemen cæparum) aut totum decidat, verum integri thalli vellendi ſunt. *Pallad. in Febr. tit.* 24. Vellendi ſunt thalli adhuc ſemiſicci cum ſemine. ¶ Item ſurculus, ſeu ramus olivæ. *Virg. in Ciri*, *v.* 376. Pergit Amiclæo ſpargens altaria thallo.

Thamnus, vel Thamnum, i, f. θάμνος, fruticis quædam ſpecies. *Colum. lib.* 11. *c.* 7. Aſparagi, ruſci, thamni (al. *thamni*) digitalli, pulei, &c.

Thamўras, æ, m. Θαμύρας, Θάμυρις, Poeta ex Thracia, præſtantiſſimus in canendo. *Ovid. l.* 3. *de Arte Am. v.* 399. Tu licet & Thamyram ſuperes, & Amœbea canto. ¶ Cum omnes pulchritudine præcelleret, initio mares dilexit, deinde mutata conſuetudine Muſas amavit, cum quibus de cantu certavit hiſce conditionibus, ut, ſi vinceret, earum complexu potiretur, ſin ſuccumberet, ab illis pateretur, quicquid eis videretur. Superatus & lyra, & oculis privatus eſt. Hinc manavit Græcum proverbium in eos, qui præter ingenium proprium aliquid agunt, Θαμύρας μαίνεται, *Thamyras inſanit*. *Suid.* & *Eraſm.*

Thapsia, æ, f. θαψία, frutex quidam foliis fœniculi, caule inani, nec excedente baculi longitudinem, ſemine ferulæ, radice candida: inciſa lacteo ſucco manat: vim autem habet venenatam, quippe quæ etiam effodientibus nocet: remedium autem eſt cum corpus peius obducere. Dicta eſt a Thapſo inſula, in qua primum inventa creditur. Habet aliquos uſus in medicina. V. *Plin. l.* 13. *c.* 22.

Thaſĭus, ſive Thaſius, a, um, quod ad Thaſſum inſ. ſpectat. *Virgil.* 2. *Georg.* Sunt Thaſiæ vites, ſunt & Mareotides uvæ. *Senec. ep.* 86. Thaſius lapis. h. e. marmor quod optimum in ea inſula effodiebatur. ¶ Thaſium vinum laudatiſſimum eſt apud *Apuleium in Apol.* & *alios*. Unde proditum adagium, *Theſaurus infodiſti*, apud *Ariſtophanem in Plut.* ubi quis vinum temperat, una aqua, ſed alio vino potentiore.

Thaſſus, Thaſus, Thaſos, i, *Taſſo*, inſ. Thraciæ, in mari Ægæo, prope oſtia Neſſi fl. & verſus Strymonicum ſin. Habet opp. cogn. a Pariis conditum. Miræ fertilitatis eſt, & auri etiam mineras habet, quod inde effoditur maxima copia. Hinc Calliſtratus Orator, ut *Zenodotus* ſcribit, Athenienſibus perſuadere conatus eſt, ut regionem illam occuparent, tanquam feraciſſimam, & quæ auri etiam venas haberet, & tandem orationem concludens, dixit, *Summus Thaſſus bonorum eſt*. Quod in proverbium receptum eſt de bonis ſplendidis, quæ quis pollicetur. ¶ Nobilis etiam marmore illuſtris fuit. Hinc *Stat. l.* 1. *Silv.* 5. *v.* 34. Non huc admiſſæ Thaſos, aut undoſa Caryſtos. h. e. hic non viſuntur marmora Thaſi, & Caryſti.

Thaumantēus, a, um, adject. ut Thaumantea virgo, eadem quæ Thaumantias. *Ovid.* 14. *Met. prope fin.* Romuleos cum virgine Thaumantea Ingreditur colles.

Thaumantĭas, adis, f. Θαυμαντιάς, Iris, id eſt arcus cœleſtis, filia Thaumantis ex Electra filia Oceani, nuntia Deorum. Cæterum ex admiratione hoc nomen accepit, nempe a θαῦμα, *miraculum*, quia arcum cœleſtem apparentem admirari ſolemus, præcipue propter colorum varietatem. *Virg.* 9. *Æn.* Ad quem ſic roſeo Thaumantias ore locuta eſt.

Thaumantis, idis, f. Θαυμαντίς, idem quod Thaumantias. *Stat.* 3. *Sylv.* 3. *verſ.* 80. ſomni Jovis aliger Arcas Nuntius, imbriferaque potitur Thaumantide Juno.

Thautes, f. 3. inſ. Illyrici, Iſſæ proxima, ubi inter Vatinium, & Octavium navali prælio pugnatum eſt, & victoria penes Vatinium fuit. *Hirt. de B. Alex.*

Theætētus, i, Θεαίτητος, titulus eſt unius ex Dialogis Platonis, in quo diſputat adverſus falſo jactatam a Sophiſtis ſcientiæ comparandæ rationem. *Gell. l.* 13. *c.* 18.

Theagĕnes, is, m. Θεαγένης, vir Athenienſis, qui de Homero ſcripſit. *Suid.* ¶ Theagenes alter, itidem Athenienſis, qui καπνός, ideſt *fumus*, eſt cognominatus, quod multa promittens, nihil præſtaret. Pauper enim erat, ac dives videri volebat. *Suid.* ¶ Theagenes tertius, vir potens, ac dives Athenis, qui liberalitate, ac beneficentia publice, ac privatim multa digna laude geſſit. ¶ Theagenes quoque, athleta celebris, patria Thaſius, qui centum quadraginta coronas ex certaminibus retulit.

Theamĭdes, is, lapis eſt in Æthiopiæ montibus naſcens, contrarius magneti, quippe qui ferrum ſibi oppoſitum ſtatim abigit. *Plin. l.* 36. *c.* 16.

Theānum. V. Teanum.

Theatrālis, le, o. 3. *teatrale*, *di teatro*, Ger. *des ſchawſpielſ*, Gall. *de theatre*, Hiſp. *de teatro*, θεατρικός, ad theatrum pertinens. *Cic. pro Sext.* Theatrales, gladiatoriique conſeſſus. *Tac. lib.* 1. *Ann. c.* 16. Erat in caſtris Percennius quidam, dux olim theatralium operarum. *Id. Ann.* 11. *c.* 13. Theatralis laſcivia. *Sidon. l.* 3. *ep.* 11. Theatrales ſermones. h. e. obſceni. *Plin. l.* 7. *c.* 30. Theatralis lex. h. e. de ordine ſedendi in Theatro. V. *Roſcia*.

Theatrĭcus, a, um, theatralis. *Auguſtin. l.* 2. *de doctr. Chriſt. c.* 18. Ad theatricas nugas converti.

Theatrĭdĭon, n. 2. θεατρίδιον, *picciol teatro*, parvum theatrum. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 5. Inter has, & exteriores gradatim ſubſtructum, ut theatridion avium. ¶ Pleruṁque tamen Græcis literis ſcribitur.

Theatrum, tri, n. *teatro*, Germ. *ſchawplatz*, Gal. *theatre*, Hiſp. *teatro*, θέατρον, ædificium in hemicycli ſpeciem factum, ad videnda ſpectacula idoneum, a θεάομαι, *ſpecto*, *video*. *Cic.* 3. *Fin.* Theatrum cum commune ſit, recte tamen dici poteſt, ejus eſſe eum locum, quem quiſque occuparit. *Ovid. l.* 1. *Amor. el.* 7. Sive ego marmorei reſpexi ſumma theatri. ¶ Sero Roma theatrum vidit: ſerius probavit, nec, niſi cum a priſca ſeveritate multum degeneraſſet. Docet hoc cum *Livius l.* 48. & *Velleius l.* 2. tum *Valer. Maxim. l.* 2. *c.* 4. cujus verba ſunt: Theatra inchoata quidem ſunt a Meſſalla, & Caſſio Cenſoribus (anno U. C. 599.) cæterum auctore P. Scipione Naſica omnem apparatum operis eorum ſubjectum haſtæ venire placuit. Atque etiam S. C. cautum eſt, ne quis in Urbe, propiuſve paſſus mille ſubſellia poſuiſſe, ſedenſve ludos ſpectare vellet, ut ſcilicet remiſſioni animorum juncta ſtandi virilitas, propria Romanæ gentis nota eſſet. Hæc *Val. Max.* Poſtea L. Mummius ludis, quos in triumpho fecit, theatrum extruxit, ſed temporarium. Inprimis autem celebratur theatrum, quod in Ædilitate fecit M. Scaurus, de quo operæ pretium eſt legere *Plin. l.* 36. *c.* 15. At manſurum theatrum primus ex lapide quadrato extruxit Pompejus, idque ad ejus exemplum, quod Mitylenis viderat bello Mithridatico; eique Veneris ædem ſuperpoſuit, teſte *Tertull. de ſpect. c.* 10. Theatrum hoc igne fortuito hauſtum, ſcribit *Tacit. l.* 3. *Ann.* ¶ Forma theatri cujuſque erat hemicycli. Qua in re differt ab amphitheatro, quod ex eo nomen habet, quod e duobus conſtaret theatris. Nam cum theatrum forma eſſet hemicycli, ac ante ſe haberet ſcenam, quæ ab uno theatri cornu ad alterum porrigebatur, amphitheatrum ſcena hac (nomine vero proſcenium quoque, & poſtſcenium comprehendo) carebat, ſedibuſque continenter diſpoſitis procurrebat in orbem. Non tamen amphitheatrum plane circuli habuit figuram, ſed ovi, quemadmodum ſcribit *Caſſiodor. l.* 5. *ep.* 42. Reſpexit huc *Calpurn. in Ecl. de venatione Carini*. Et geminis medium ſe molibus alligat ovum. Nam vult, duas moles, hoc eſt duo theatra, in ovi ſpeciem conjungi. Nec figura tantum, ſed & uſu theatrum, & amphitheatrum differebant. Nam in theatro ludi ſcenici, in amphitheatro gladiatorii fiebant, ac circenſes. Itaque illud Veneri, hoc Marti ſacrum fuit. V. *Lipſium comment. de amphitheatro*. ¶ Partes theatri hæ ſunt. Primo erant *ſedilia*, cum porticibus, & ſcalis, quorum ordines *cunei* dicti ſunt. Deinde erat *orcheſtra*, quæ erat locus in medio theatri, hoc eſt interior pars, quæ concava: a qua theatrum ipſum *cavea* dicebatur, quæ vox poſtea tranſiit ad amphitheatrum. In orcheſtra apud Græcos chorus ſaltabat, apud Romanos Senatores ſedebant. In orcheſtra erat locus editior, qui *thymele* vocabatur, id eſt ara, & erat pulpitum, in quo muſicis inſtrumentis inſerviebatur ſcenæ. Orcheſtræ proximum erat *proſcenium*, ideſt locus a cornu uno theatri ad alterum porrectus, interque orcheſtram, & ſcenam conſtitutus, ſcena quidem depreſſior, orcheſtra autem altior, in medio ſui pulpitum habens, qui agentium, ac loquentium locus erat. Dict. ita, quia ante ſcenam eſſet. Proxima erat *ſcena*, in qua latere ſoliti actores, primus quidem tecti aulæis, poſtea vero ſupparis, ſive ſiparis. Denique ultimum fuit *poſtſcenium*, ideſt locus poſt ſcenam, in quo multa occulte fiebant, quæ ab auditoribus audiebantur, non videbantur. In poſtſcenio ſtatuit Pollux βροντεῖον, in quo calculis compluribus in utres conjectis, perque æra verſatis tonitru ſimilitudo referebatur. Fuere & aliæ theatri partes: ſed præcipuas tantum commemorare animus fuit. Quare de cæteris, ſi voles, vide e veteribus quidem *Vitruv. l.* 5. *c.* 3. *& ſeq.* *Pollucem l.* 4. *c.* 19. *Caſſiodor. l.* 4. *Var. ep. ult.* *Iſidor. l.* 18. *Orig. c.* 39. e junioribus autem *Bulengerum annot. poſter. in Panod.* *Cœl. Rhodig. l.* 5. *c.* 8. *Lilium Gyraldum dial.* 6. *Hiſt. Poetarum*, *Jul. Scalig. l.* 1. *de Re Poetica c.* 21. *Caſaub. de ſatyr.* & *parcem.* ¶ De ordine ſedendi in Theatris V. in voce *Roſcia*. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro loco conſpicuo ante omnium oculos. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 26. Nullum theatrum virtuti conſcientia majus eſt. *Idem lib.* 15. *Fam. ep.* 18. Magno theatro ſpectata eſt tum, cum &c. ¶ Metonymice ponitur pro ſpectaculo. *Cicer. l.* 13. *Fam. ep.* 64. Magnum theatrum habet iſta provincia, adoleſcentis nobilis, ingenioſi, abſtinentis commendationem atque gloriam. ¶ Item pro ſpectatoribus, ſeu pro multitudine ſpectante. *Cic.* 3. *de Or. c.* 50. Si in his paulum modo offenſum eſt, theatra tota reclamant. ¶ Apud Græcos Theatra Curiæ vicem præbebant: ibi enim conveniebant de republica conſultuti. *Auſon. de* 7. *Sapientib. in prol.* Atticis quoque, Quibus theatrum curiæ præbet vicem. *Nepos in Timoleonte.* Veniebant in Theatrum, cum ibi conſilium populi haberetur. Adde *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 80.

Theba, æ, f. Θήβη, idem ac Thebæ, arum. *Stat. l.* 8. *Theb.* Vive ſuperſtes, ait, dirgeque ad mœnia Thebæ Solus abi.

Thebæ, arum f. pl. *Stives*, *Stibes*, *Tiva*, urbs Bœotiæ, ad Iſmenum fl. Condita fuit a Cadmo filio Agenoris Regis Phœnices, ut eſt in fabulis, ope quinque virorum, qui ex dentibus draconis ab ipſo interfecti in terra ſatis exorti ſunt. Unde & urbs Draconigera, & incolæ cives Ogygii ſunt appellati. *Varro* tamen *l.* 3. *de R. R.* ſcribit, hanc urbem ab Ogyge ædificatam. Ejus mœnia deinde Amphion cithara cantos conſtruxiſſe dicitur, cum ad citharæ ſoni-

tum

Digitized by Google

tum ſana congregarentur, & inviceum copularentus. Quod de ejus eloquentia intelligendum eſt, qua affecit, ut cives concordes inter ſe viverent, eaque concordia ipſi ſuæ urbi pro mœnibus eſſent. Veriſimile tamen eſt, Amphionem & eloquentem fuiſſe, & ut vera urbem mœnibus muniviſſe. Eadem dicta fuit Heptapylos, quia ſeptem portas habuit. Vocata etiam eſt Dircæa, a Dirce vicino fonte. Fuit patria Bacchi, & Herculis. Inclyta etiam fuit duobus ducibus, Epaminunda, & Pelopida, itam Pindaru Poeta. Everſa fuit ab Alexandro Magno. Hodie vero in vicum redacta eſt. Iſtic hirundines non nidificant, ſicut Athenis cornices non videntur, teſte *Plin. l. 10. c. 24.* quoniam orbs illa ſæpius capta ſit, ut *ibid.* ſubdit. *Juven. Sat. 13. v. 26.* Rari quippe boni: numeus eis ſunt totidem, quot Thebarum portæ, vel divitis oſtia Nili. ¶ Uſurpatur & in ſingulari numeus. V. *Thebe*, & *Theba*. ¶ Thebæ alteræ, Hecatompylos, Dioſpolis, *Theves*, *Minio*, urbs Ægypti ſup. condita a Buſiride Rege, quondam clariſſima, & potentiſſima, caput, & metropolis Thebaidis reg. Fuit inſignis hæc orbs centum portis, ut docet *Plin. l. 5. c. 9.* unde & *Hecatompylos* appellata eſt, aliiſque publicis, privatiſque ædificiis. Fuit tota penſilis, adeo ut Reges vel maximos exercitus ſolerent aducere nullo oppidanorum id ſentiente, ut ait *Plin. l. 36. c. 14. Juven. ſat. 15. v. 6.* Atque vetus Thebe centum jacet obruta portis. ¶ Thebæ quoque, *Zeum*, urbs Phthiotidis, in Theſſalia, ad ſin. Maliacum. ¶ Item Thebæ, poſtea Thebeſtis, urbs Africæ, condita a Baccho, ſive Libero Patre. *Hieron. epiſt. ad Galatas*. ¶ Item urbs Ciliciæ, patria Andromaches uxoris Hectoris. *Ovid. in Ibin.* ¶ Item urbs exc. Corſicæ. ¶ Item Thebæ cognomina Lucanæ, *li Luzzi*, opp. Bruttiorum medit. conditum ab Aoniis colonis, in Calabria cit. apud Crathim fl. *Plin. l. 3. c. 15.*

Thebaicus, a, um, adject. idem quod Thebanus, ut Thebaicus lapis, *Plin. l. 36. c. 22.* ¶ De illo *Stat. l. 4. ſilv. ult. v. 46.* Chartæ Thebaicæve, &c. V. in *Caricus*.

Thebăis, idis, & idos, Θηβαΐς, adject. fœmin. quæ eſt ex Thebis. *Stat. l. c. ſilv. 2. v. 60.* Jam Methymnæi vatis manus, & chelys una Thebais, & Getico cedat tibi gloria plectri. *h. e.* cithara Amphionis Thebani. ¶ Thebais dicitur ab *Ovid. 3. de art. am. v. 778.* Andromacha uxor Hectoris, filia Ætionis regis Thebarum Ciliciæ. ¶ Thebais etiam inſcriptum eſt inſigne poema Papinii Statii, in quo canit bellum Argivorum contra Thebas. ¶ Eſt præterea hoc nomine regio Ægypti, Æthiopiæ contermina, ita appellata a Thebis urbe ejus regionis capite. *Plin. l. 5. c. 9.* ¶ Item fluvius Lydiæ, qui Tralles alluit. *Id. l. 5. c. 29.* ¶ In quinto caſu, *Stat. ad fin. Thebaidos*. O mihi biſſenos multum vigilata per annos Thebai.

Thebănus, a, um, adject. ad Thebas pertinens, præſertimque ad eas, quæ in Bœotia, ut Thebani, orum, ejus urbis incolæ. *Cicer. 1. de Fato*, & *1. de Inv.* Thebana agmina, *Stat. l. 9. Theb.* Thebana arx, *Horat. de ar. poet.*

Thebe, es, f. Nympha, a qua Thebarum urbs cognominata eſt: adamata fuiſſe dicitur in fabulis ab Aſopo fluvio Bœotiæ, atque ex eo quinque filias ſuſcepiſſe. *Ovid. 3. Amor. eleg. 6.* Quid referam Aſopon? quem cepit Martia Thebe, Natarum Thebe quinque futura parens. *Martia* dicitur, vel quia ipſa urbs Thebe bellicoſa admodum fuit; ſeu quia ex eadem nympha Mars etiam filium ſuſcepiſſe dicitur. ¶ Ipſa quoque urbs Theba dicitur in ſingulari num. *Stat. l. 10. Theb.* perituraque Thebe, ſi taceam. *Id. ib. l. 9.* premit agmina Thebes Hippomedon. ¶ Eſt præterea Thebe nomen virginis, a cujus gremio geminæ columbæ, ut eſt in fabulis, cum evolaſſent, altera ad Hammonis fontem tetendit, & ibidem reſponſa dedit, altera ad ſylvam Dodonæam, ubi futura mortalibus præcinuit.

Theca, æ, f. *borſa*, *guaina*, *fodero*, תיק, Ger. *trucken*, Gal. *etuy*, Hiſp. *eſtuche*, θήκη, repoſitorium, vagina, loculus, in quo aliquid recondimus. *Varro l. 1. de R. R. c. 48.* Ut grani theca ſit gluma, & apex ariſta. *Cic. 6. Ver. c. 23.* Efferri ſine thecis vaſa. *Id. Att. l. 4. ep. 8.* In hoc thecam nummariam ne reſecueris. *Martial. lib. 14. epigr. 19.* Sortitos thecam calamis armata memento. *il pennaruolo*, qui a *Suetonio in Claud. c. 35.* dicitur *theca calamaria*.

Thecŭla, læ, f. parva theca. Quidam hanc vocem legi putant apud *Cic. Att. l. 9. ep. 6.* ubi optimus quiſque codex habet *regula*.

Thedo, onis, m. piſciculus quidam ſine ſpinis. *Auſon. in Moſella*. Et nullis ſpinæ nociturus acumine Thedo. In variis Codicibus legitur *Tedo*, *Redo*, & *Rhodo*.

Thecătus, a, um, adject. theca incluſus. *Sidon. l. 5. ep. 2.* Thecatum arcum geſtare.

Thelygŏnon, i, n. θηλυγόνον, herba ſemine milii, quod cratægono (quæ item herba eſt) eſt admodum ſimile, guſtu tamen lenioré. *Plin. l. 27. c. 8.*

Thelyphŏnon, i, n. θηλύφονον, herba, quæ & ſcorpion dicitur, quia ejus tactu ſcorpiones moriuntur. *Plin. l. 25. c. 10.*

Thelyptĕris, idis, f. θηλυπτερίς, filix femina, multos ex ſe ramos producens. *Plin. l. 27. c. 9.*

Thema, atis, n. θέμα, poſitio, id, quod poſitum eſt. Speciatim ſumitur pro poſitura cœli, ſidere natalitio, affectione cœli natalitia, horoſcopo. *Sueton. in Auguſt. c. 94.* Tantam mox fiduciam fati habuit, ut thema ſuum vulgaverit. ¶ Item pro argumento controverſiæ declamandæ, pro quæſtione, quæ pro fundamento diſſertationis ponitur, *tema*. *Quintil. l. 7. c. 2.* Nam in ſchola certa ſunt, & pauca, & ante declamationem exponuntur, quæ themata Græci vocant, Cicero propoſita. *Senec. l. 3. controv. 20.* Thema controverſiæ.

Themis, idis, f. Θέμις, filia Cœli, & Terræ, ſoror Jovis ſecundi, quæ ejus nuptias fugiens, ab eo in Macedonia compreſſa fuit, ex quo concubitu Minervam natam eſſe narrant. Hanc ceteræ coluerunt Deam præſidem juſti, & honeſti, & conſiliorum. *Feſt.* Themin Deam putabant eſſe, quæ præciperet hominibus id petere, quod fas eſſet, eamque id eſſe exiſtimabant, quod & fas eſt. Eſt autem *Themin* græcus accuſativus, Θέμιν. ¶ *Ammian. l. 21. c. 1.* ſcribit, Themin veternorum Deam fuiſſe: unde & fatidica dicta eſt. Habuit templum in Bœotia juxta Cephiſum amnem, ad cujus oraculum acceſſit Deucalion cum Pyrrha uxore poſt diluvium pro conſilio recuperandi humani generis. *Ovid. 1. Met. v. 320.* Corycidas Nymphas, & numina montis adorat, Fatidicamque Themin, quæ tunc oracla tenebat. *Claud. l. 1. in Ruf. in præf.* Ad Themidis coeunt antra ſevera Deæ.

Themiſcyra, f. 1. *Themir*, *Themiſcra*, al. *Lirio*, al. *Fanagoria*, urbs Cappadociæ maritima, in conf. Ponti Galatici, & Polemoniaci, apud Thermodontem fl. & oſtia Iridis. Regio circa eam ſita eodem nomine gaudet. *Plin. l. 6. c. 3.*

Themiſta, æ, f. mulier quædam Epicuri ætate, philoſophiæ apprime dedita, & ſapientiſſima habita illis temporibus. Hinc *Themiſta ſapientior*, proverbium eſt apud *Cic. in Piſon. c. 26.* ubi alii Themiſtam eandem eſſe putant ac Theanum, alii denique aliter legunt.

Themiſtius, m. 2. Philoſophus temporibus Juliani Apoſtatæ, cujus etiam Præfectus Prætorio fuit Conſtantinopoli. Scripſit Paraphraſin in Ariſtotelis Phyſic. lib. octo, in Analytica poſteriora libris duobus. Præterea edidit ſua, videlicet de intextione, & Inſcriptione Prædicamentorum, diſputationes etiam quaſdam. Hic Valentem Imp. quotidie ſævientem in Orthodoxos auctoritate ſua, & epiſtolis reddidit mitiorem. *Suid.*

Themiſtŏcles, is, m. Θεμιστοκλῆς, filius Neoclis Atheníenſis. Prodigus, ac laſcivus prima juventute, poſtea dux electus res inclytas geſſit. Piræum munivit bello maritimo. Perſas apud Salaminem vicit. Cum ab ingrata patria exul factus eſſet, ad Xerxem ſe contulit, a quo princeps exercitus adverſus Athenienſes magno cum honore creatus, cum cideret, patriæ ſuæ ingentis cladis periculum imminere, hauſto tauri ſanguine ſe ipſe interemit, ne aut Regi de ſe merito fidelis non eſſet non pugnando viriliter, aut patriæ ſuæ hoſtis, atque oppugnator videretur. *Plutarch.* & *Nepos in vita Themiſt.*

Themiſtocleus, a, um, adject. ad Themiſtoclem pertinens, ut Themiſtocleum artium, *Cic. Att. l. 10. ep. 8.*

Thenſæ. V. Tenſæ.

Theocrines, is, m. Θεοκρίνης, nomen cujuſdam Athenienſis, qui primum tragœdiarum actor fuit, deinde calumniator, & ſycophanta. Unde & Demoſthenes, in or. pro Cteſiphonte, Æſchinem tragicum Theocrinem vocat. *Eraſm. in Chiliad.* Chriſtiani etiam olim per convicium hoc nomine appellabantur a Gentilibus, teſte *D. Hieron. in epiſt. ad Furiam de viduitate*.

Theocrĭtus, m. 2. Θεόκριτος, Poeta Syracuſanus, Praxagoræ, qui cognominatus eſt Simichidas, ſive, ut alii malunt, Simichi, & Philinæ filius, qui ſub Ptolemæo Lagi floruit. Alii Coum fuiſſe volunt, ſed admodum juvenem Syracuſas commigraſſe. Appellatus fuit Moſchus. Scripſit Dorica lingua Idyllia, in genere bucolico, quæ etiam hodie omnium manibus teruntur. *Suid.* ¶ Theocritus alter, Chius patria, unde & Theopompus fuit Hiſtoricus, ejus æqualis, & in adminiſtratione Reipublicæ æmulus. Scripſit Hiſtoriam Libycam, & epiſtolas quaſdam. *Suid.* Occiſus fuit ab Antigono Rege propter ſcomma de eo dictum, etiam poſt juramentum de illo parcendo. *Macrob. l. 7. Satur. c. 3.*

Theodamanteus, a, um, adject. ad Theodamantem pertinens, Θειοδαμάντειος. *Propert. lib. 1. eleg. 20.* Theodamanteo proximus ardor Hylæ.

Theodămas, antis, m. Θειοδάμας, & Θειοδάμαντ, Rex Dryopidis in Epiro, pater Hylæ. Cum Hercules una cum uxore Dejanira, & filio Hyllo in Dryopes (al. Dryopes, al. Dropas) venienti poſt occiſum Oenei pincernam in Calydonia, eſurientique puero cibum petenti denegaſſet, ille arreptum unum ex bobus Theodamantis mactavit, atque coxit. Quapropter Theodamas convocatis popularibus arma adverſus Herculem movit. Ferunt, in eo certamine ita ab hoſtibus preſſum fuiſſe Herculem, ut etiam Dejaniram uxorem armaret, quæ & in mamilla vulnerata eſt. Hercules tamen victoriam obtinens, Theodamantem occidit, filiumque ejus Hylam ſecum abduxit, quem chariſſimum habuit. ¶ Theodamas alius, filius Melampodis, divinandi arte inſignis, quem Adraſtus, aliique duces, qui Thebas obſidebant, in locum Amphiarai, poſtquam hic terræ hiatu interiit, ſuffecerunt. *Bocc. l. 13. Gen. Deor.*

Theodectes, is, m. Θεοδέκτης, Orator, Cilix genere, diſcipulus Platonis, Iſocratis, & Ariſtotelis, qui ei ſuos de Rhetorica libros dedicavit. Converſus deinde in tragœdias, ſcripſit fabulas 50. Scripſit & verſibus artem Rhetoricam. Laudavit & virum Artemiſiæ Mauſolum, una cum claris eo tempore Oratoribus. Deceſſit Athenis anno ætatis quadrageſimo primo. *Suid. & Cicer. in Orat.* ¶ Theodectes alter, ſuperioris filius, ſimiliter Orator. Scripſit encomium Alexandri Regis Epirotarum, commentarios hiſtoricos, artem Rhetoricam libris 7. aliaque complura. *Suid.*

Theodorēus, a, um, Θεοδώρειος, ad Theodorum pertinens. *Quintil. l. c. c. 12.* Percunctanti, Theodoreus, an Apollodoreus eſſet, eſſet, &c. *Id. l. 4. c. 2. ante med.* Theodorei quoque ſolam relinquunt ultimam partem, &c. V. *Theodorus*.

Theodōrus, m. 2. Θεόδωρος, Byzantius Sophiſta, a Platone vocatus λογοδαίδαλος, ideſt Dædalus ſermonum. Fuit ſubtilior Lyſia in arte dicendi, ſed in orationibus jejunior. Scripſit contra Thraſybulum, & Andocidem, & alia multa. *Suid. & Cic. in Brut.* ¶ Theodorus alter, Philoſophus Cyrenaicus, Atheus fuit. *Cic. 1. de nat. Deor.* ¶ Theodorus alius, nobilis Orator ex Gadara Syriæ urbe, non longe ab Aſcalone. Verum ipſe dici maluit Rhodius, teſte Strabone, cujus tempora ſuerunt. Ejus diſcipuli Theodorei ſunt dicti, inter quos fuit Hermagoras, qui de arte Rhetorica ſcripſit. Tiberius Imperator, cum ſeceſſiſſet Rhodum, eum ſtudioſe audivit, ut *Quintil. l. 3. c. 1.* tradit.

Theodoſia, f. 1. *Tasla*, al. *Caffa*, urbs Tauricæ Cherſoneſi, & Regni Boſphorani, ad oſt. Iſtriani fl. caput Tartariæ min. hodie ſedes Satrapæ Turcarum, cum porto in ora Ponti Euxini. *Plin. l. 4. c. 12.*

Theodoſiānus, a, um, adject. a Theodoſio, ut *Theodoſianus Codex*, ita dictus a Theodoſio juniore, qui vixit ſæculo Chriſti V. complectiturque Chriſtianorum Principum conſtitutiones. Sic *Theodoſianæ leges*, apud *Sidon. l. 2. ep. 1.*

Theodoſiopolis, f. 3. *Eſdron*, al. *Erzerum*, urbs Armeniæ majoris, ad Euphratem fl. ¶ Item urbs Phrygiæ Pacatianæ. ¶ Item urbs Syriæ. ¶ Item urbs Meſopotamiæ. ¶ Theodoſiopolis etiam, ante Apros, orbs Thraciæ, ita dicta in honorem Theodoſii Imp.

Theodoſius, ii, nomen trium Imperatorum Magni, Junioris, & Adramyteni.

Theognis, idis, m. Poeta Siculus, Megaris natus, qui lectu dignas Parœneſes conſcripſit, fœdis tamen amoribus paſſim aſperſis contaminatas.

Theogonia, æ, f. θεογονία, Deorum origo. Hoc nomine extat opus Heſiodi, in quo Deorum genealogias explicat. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 14.* Cum Heſiodi theogoniam interpretatus, tollit omnino inſitas, perceptaſque cognitiones Deorum.

Theologia, æ, f. *Teologia*, Ger. *verſtand der ſchrifft Gottes*, Gal. *theologie*, Hiſp. *teologia*, Θεολογία, ſcientia, quæ agit de Deo, & de rebus, quæ ad Deum proxime referuntur, ut de Angelis, de mundi origine, & ſimilibus. *Donatus in Lex. ad uſum Delph.* roborat vocem hanc Varronis auctoritate. Non deſunt exempla certa apud Auctores Sacros.

Theologĭcus, a, um, adject. *teologico*, ad theologiam pertinens, θεολογικός, ut doctrina theologica, *Ammian. l. 16. c. 6.*

Theolŏgus, i, m. *Teologo*, Germ. *gelehrter der ſchrifft Gottes*, Gall. *theologien*, Hiſp. *teologo*, Θεολόγος, qui circa Dei, & rerum divinarum contemplationem verſatur. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 21.* Principio Joves tres numerant ii, qui Theologi nominantur.

Theon, onis, m. Θέων, pictor Samius. *Quintil. l. 12.* ¶ Theon alter, inſignis ſculptor, unus ex illis quinque, qui Mauſoleum cælavere. *Plin. l. 35. c. 11.* ¶ Theon alius, Philoſophus Stoicus Antiochenus. Scripſit Apologiam Socratis. ¶ Theon alius, Philoſophus Stoicus, Alexandrinus, qui ætate Auguſti poſt Arrium Philoſophum eminuit. Scripſit in Phyſicam, & in artem Rhetoricam, & alia. ¶ Theon alius, Mathematicus Alexandrinus, ſub Theodoſio ſeniore. Scripſit de Aſtrologia, commentarioſque in Ptolemæum, & Aſtrolabium parvum, & alia. ¶ Theon alius, Philoſophus Smyrnæus. ¶ Theon alius, Sophiſta Alexandrinus, qui Ælius cognominatus eſt. Scripſit in Arte Rhetorica. ¶ Theon alius, Sophiſta Sidonius, tempore Conſtantini II. Præcipit in patria. ¶ Theon quoque Grammaticus, interpres Apollonii Rhodii. ¶ Theon item, Poeta quidam rabioſæ loquacitatis, petulantiſſimæque maledicentiæ. Unde factum eſt, ut Theonino dente rodi eum dicamus, qui conviciis laceſſitur. *Acron in Hor. l. 1. ep. 18.*

Theonīnus, a, um, Θεωνινός, quod ad Theonem maledicum Poetam ſpectat, ut dente Theonino rodere, ideſt conviciis, & maledictis laceſſere. *Hor. l. 1. ep. 18. v. 82.* qui Dente Theonino cum circumroditur.

Theophănes, is, m. Θεοφάνης, Hiſtoricus Mitylenæus, ſcriptor rerum Pompeji Magni. *Cic. pro Arch. cap. 10.*

Theophraſtus, m. 2. Θεόφραστος, Philoſophus ex Ereſſo Leſbi oppido. Prius Tyrtamos appellatus eſt, deinde Euphraſtus, & poſtremo Theophraſtus, a Θεός, *Deus*, & φράζω, *eloquor*, ob oris, & eloquentiæ ſuavitatem quaſi divinam, teſte *Cic. in Orat. c. 19.* Fuit diſcipulus Ariſtotelis, & in ſchola ſucceſſor. Lectitavit Platonem, audivit & Demoſthenem. Vixit Athenis, ibique ſcripſit de vegetabilibus, ideſt de plantis: Item de legibus omnium civitatum: Item librum de beata vita, in quo negat ſapientem in tormentis beatum eſſe. Item de Rhetorica. Extant hodie tantum libri de plantis, converſi a Theodoro Gaza, & parva quædam opuſcula. Habuit diſcipulos ad duo millia, exceſſitque admodum ſenex. Ejus meminit ſæpiſſime *Cicero* in libris de Philoſophia, & in Oratoriis.

Theopŏlis, f. 3. urbs Syriæ, ad Orontem fl. eadem, quæ Antiochia Magna, ita appellata a Juſtiniano Imp. ideſt urbs Dei, cum poſt ingentem terræmotum ſervata eſſet. *Steph.*

Theopompīnus, vel Theopompius, a, um, adject. ad Theopompum pertinens. *Cic. Att. l. 2. ep. 7.* Itaque ἀνέκδοτα, quæ tibi uni legamus, Theopompino genere, aut etiam aſperiore multo pangentur. Alii leg. *Theopompio*, a Græco Θεοπομπείῳ: alii *Theopompeo*. Adde *in Orat. c. 61.*

Theopompus, i, Θεόπομπος, orator, & hiſtoricus, patria Chius, poſt Thucydidem & Herodotum graviſſimus, idemque & maledicentiſſimus. Ejus meminete

æ. *Nepos in Alcib. c.* 11. & *Quintil. l.* 10. *c.* 1.

Theorĭma, atis, n. θεώρημα, ſpeculatio, propoſitio ſpeculativa, perceptio. Vox Græca eſt, & Græce uſurpatur a *Cic. de Fato, c.* 6. at Latine a *Gell. l.* 1. *c.* 2. ubi ait: Se in theorematibus tantum nugalibus oblectantes.

Theorematium, ii, n. diminutivum, parvum, ſeu breve theorema. *Gell. l.* 1. *c.* 13. Inſtructius deliberatiuſque fore arbitrareur theorematium hoc.

Theoretĭce, vel Theoretica ars, *la ſpeculativa*, θεωρητική, ars eſt, quæ poſita eſt in ſola rerum inſpectione, & contemplatione rerum, nullumque præterea actum exigit, qualis eſt Aſtrologia. Ita definit *Quintil. l.* 2. *c.* 18. (*al.* 21.) ſed ipſam vocem Græcis literis ſcribit.

Theotŏcos, f. θεοτόκος, quæ Deum peperit: Græca vox a θεός, Deus, & τίκτω, pario: dicitur de una Maria Virgine. *Imp. Juſtinian. l.* 1. *Cod. tit.* 1. *leg.* 6. Semper Virgo Maria, theotocos, ſeu Deipara.

Thera, f. 1. *Gozo*, inſ. maris Ægæi, apud Cretam, quæ, ut primum enata eſt, Calliſte appellata fuit, teſte *Plin. l.* 2. *c.* 89. juxta Diam, a qua Theraſia poſtea avulſa eſt, proxima Anaphe. ¶ Thera item *Antimile*, inſ. maris Ægæi, apud Eubœam, & apud Melon, Callimachi poetæ patria.

Theramĕnes, is, m. Philoſophus Athenienſis, unus ex triginta Tyrannis. Cum a collegis multos inſontes ſupplicio affici cideret, ea de re conquerens, ſummi cæterorum omnium, tum præcipue Critiæ cujuſdam, qui reliquos et potentia, & immanitate antecedebat, odium in ſe concitavit, tandemque per calumniam circumventus, & innocens capitis damnatus eſt. Cum cicutam avide hauſiſſet, quod reliquum erat, e poculo ejiciens, Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ. V. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 40.

Theramnæ, f. 1. opp. Sabinorum, ex quo Appius Clauſus, qui poſtea Claudius dictus eſt, originem habuit. ¶ Item oppidum Laconiæ, quod & Therapna dictum eſt. *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Theramnæus, a, um, adject. a Theramnis. *Sil. l.* 8. *v.* 413. Theramnæo a ſanguine Clauſi Exultat rapidis Nero non imitabilis auſis. Loquitur *Silius* de Claudia familia, quæ originem habuit a Sabinis, qui cum Laconibus permixti erant.

Therapnæ, vel Terepnæ, arum, & Terepne, es, opp. Laconiæ, apud Eurotam fl. proximum Spartæ urbi, ubi Diana primum coli cœpit, teſte *Solino*, patria Helenæ, Clytemneſtræ, Caſtoris, & Pollucis. *Sil. l.* 2. *v.* 303. Miſit Agenoreis ductorem ammonia Terepne. *Stat. l.* 3. *Theb.* Apollineaſque Therapnas.

Therapnæus, vel Therapneus, a, um, adject. ad Therapnas pertinens. *Ovid. ep.* 16. *v.* 196. Rure Therapnæo nata puella. h. e. Helena. Penultima hujus vocis interdum a Poetis corripitur more Græcorum, apud quos etiam æ liquida eſt. *Silius l.* 13. *v.* 43. Non unquam affirmat Therapnæis Ilion armis Ceſſurum.

Theraſĭa, f. 1. *Santorini*, inſ. Græciæ, in mari Ægæo, una Sporadum, circuitu 30. M. cum aliquot caſtris, & vicis, a paucis habitata. *Plin. l.* 2. *c.* 87.

Theriăca, æ, vel theriace, es, f. *teriaca, ottriaca, triaca*, ... Ger. *theriack*, Gal. *theriaque*, Hiſp. *atriaca*, θηριακή, θηριακόν, genus medicamenti compoſiti ex multis ſimplicibus adverſus venena. Dicta eſt a θηρίον, quod etſi univerſe notet feram, tamen & ſpeciatim accipitur pro ſerpente, ſive quia e viperæ carne fiat, ſive quod remedium ſit adverſus ſerpentes, & generatim adverſus venena. *Plin. l.* 20. *c. ult.* Serpilli duum denariorum pondus, opopanacis, & mellis tantundem ſingulorum, trifolii pondus denarii, anethi, & fœniculi ſeminis, & aniſi, & apii denariorum ſenum ſingulis generibus, ervi farinæ duodecim. Hæc tuſa, cribrataque vino, quam poſſit, excellenti digeruntur in paſtillos, victoriati pondere. Ex his ſinguli dantur ex vini mixti cyathis ternis. Hac theriaca magnus Antiochus Rex adverſus omnia venena uſus creditur. Adde *l.* 29. *c.* 1. & 4. ¶ Theriace item, genus vitis in Thaſſo, ſeu Thaſo inſula Thraciæ in mari Ægæo, cujus vinum venenis reſiſtit. *Plin. l.* 14. *c.* 18. Apud eoſdem vitis theriaca vocatur, cujus & vinum, & uva contra ſerpentium ictus medetur.

Theriăcus, a, um, adject. a theriaca, ut theriaci paſtilli, apud *Plin. l.* 29. *c.* 4.

Theriōma, atis, n. θηρίωμα, genus quoddam ulceris, quod interdum per ſe naſcitur, interdum ulceri ex alia quapiam cauſa facto ſupervenit, colorem habet lividum, vel nigrum, odorem fœdum, humoremque manat muco ſimilem. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *n.* 3.

Therionarca, θηριονάρκη, herba torporem afferens ſerpentibus. *Plin. l.* 24. *c.* 17. & *l.* 25. *c.* 9.

Theriotrophīum, θηριοτροφεῖον, locus ubi feræ concluſæ aluntur. Vox Græca & Græce uſurpata a *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 13.

Theriſtrum, i, n. θέριστρον, veſtis muliebris æſtiva, teſte *Polluce, l.* 7. *c.* 13. & *Iſidor. l.* 19. *c.* 25. a θερίζω, *æſtatem tranſigo*, quod a θέρος, *æſtas*, cui contrarium χείμαστρον, *veſtis hyemalis*, a χειμών, *hyems, tempeſtas*, ut idem ipſe docet capite. *Tertull. de Pall. c.* 5. Qualis ille Hercules in theriſtro Omphales.

Thermæ, arum, f. pl. *bagni, ſtufa*, Ger. *warme bader von natur*, Gall. *bains*, Hiſp. *baños*, θερμαί, loca, quæ aquis ſponte calentibus ad lavandum, aut ſudorem provocandum apta erant, ut in Baiis, & in Aponi fonte. Hinc Thermæ vocantur quædam oppida prope ejuſmodi calidas aquas ſita, ut Thermæ in Sicilia in ore Meridionali inter Agrigentum, & Lilybæum, hodie *Sacca*, vel *Xacca*: item Thermæ alteræ in eadem regione, in Ore occidentali, ad Himeram fluvium, hodie *Termine*. ¶ Sæpe uſurpatur de balneis ſtructilibus, in quibus calefit aqua fornacibus. *Martial. l.* 7. *ep.* 33. Thermæ Neronianæ, h. e. extructæ a Nerone.

Thermæus ſinus, idem qui Thermaicus. *Tacit.* 5. *Ann. c.* 10.

Thermaĭcus ſinus, *Golfo di Salonichi*, ſinus maris Ægæi, in Macedoniam extenſus, in cujus intimo receſſu ad Bor. Theſſalonica urbs ſita eſt, ubi antea Therma. Extenditur a Mer. in Sept. & in eum ſe exonerant Axius, Peneus, Chabrius, Haliacmon, & aliquot alii fluvii. *Plin. l.* 4. *c.* 10.

Thermantĭcus, a, um, adject. calefaciendi vim habens, a θερμαίνω, *calefacio*. *Apul. de herb. c.* 120. Mentæ virtutem habet thermanticam.

Thermapăla ova, θερμάπαλα ᾠά, ova calida, & mollia. *Theodor. Priſcian. l.* 2. *cap.* 10.

Thermefacĭo, is, feci, factum, a. 3. eſt in thermis calefacere, vel ſimpliciter calefacere. *Plaut. Stich.* 1. 3. 97. (*al.* 2. 1. 97.) Jam ne exta cocta ſunt, quod thermefecerit? Ita eſt in quibuſdam Lexicis. At optimæ editiones ſic habent *Jam ne exta cocta ſunt? quot agnos ſecerat?*

Thermĭnus, a, um, adject. ut Therminum oleum, quod e lupinis factum eſt, qui Thermini a Dioſcoride appellantur. *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Thermitānus, a, um, adject. ad Thermas Siciliæ oppidum pertinens. *Cicer. Ver.* 4. *c.* 33. & 34.

Thermōdon, ontis, *Pormon*, θερμώδων, fl. Cappadociæ, qui in mare Euxinum inter Themiſcyram ad Occ. & Polemonium ad Or. prolabitur. Eum Amazones incoluere. *Virg.* 11. *Æn. v.* 659. Quales Threiciæ cum flumina Thermodontis Pulſant, & pictis bellantur Amazones armis. Quidam putant legendum *Thermodontis* a recto *Thermodoon*, quod tamen minus placet, cum in Græco fere ſemper legatur θερμώδων, triſyllabum. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 10. Et tu fœmineæ Thermodon cognite turmæ.

Thermodontēus, a, um, quod ad Thermodontem ſpectat. *Prop. lib.* 3. *eleg.* 13. Thermodonteis turba lavatur aquis. ¶ Legitur & Thermodontæus per æ diphthongum.

Thermodontiăcus, a, um, adject. Thermodonteus. *Ovid.* 9. *Metam. v.* 189. Thermodontiaco cælatus baltheus auro.

Thermodontīus, a, um, adject. Thermodonteus. *Senec. Herc. Fur. v.* 245. Thermodontia gens. *Id. in Herc. Oet. v.* 21. Hoſtis Thermodontia.

Thermopolĭum, ii, n. θερμοπώλιον, caupona, ubi calida potatia venduntur, a θερμός, *calidus*, & πωλέω, *vendo*. Nam calida olim in deliciis erant. Qua de re vide, quæ fuſe notavit *Fulvius Urſinus Append. de Triclinio*, & *Lipſius l.* 2. *Elect. c.* 4. *Hieron. Mercurial. lib.* 3. *Var. Lect. cap.* 8. & alii. *Plaut. Curc.* 2. 2. *ſc.* 3. *v.* 13. Tum iſti Græci palliati, capite operto qui ambulant, quos ſemper videas bibentes in thermopolio. Ubi tamen in *Hermopolia* legi poſſit. Nam id in codice veteri reperit *Camerarius*, & ſuſpicatur, Ἑρμῆν, ſive Mercurium, cum præſit mercibus, cauponarium quoque Deum fuiſſe, ac fortaſſe effigiem ejus cauponis præponi ſolere, indeque dicta *Hermopolia*. *Id. Trinum.* 4. 3. 6. Satin' in thermopolio condalium es oblitus, poſtquam thermopotaſti gutturem? Adde *Rud.* 2. 2. 45.

Thermopōto, as, a. 1. calida bibo. *Plaut. Trin.* 4. 3. 6. Poſtquam thermopotaſti gutturem. h. e. calida potione gulam oblectaſti.

Thermopylæ, arum, f. pl. *Bocca di Luppo*, al. *Stelos*, al. *Terremoto*, anguſtiæ Oetæ M. in Theſſalia ubi ex Phthiotide in Phocidem tranſitus eſt, 25. pedum tantum ſpatio, prope ſin. Oetæum, ſeu Maliacum. Dictæ ſunt a θερμός, *calidus*, & πύλη, *porta*, quia ibi ſunt calidæ Herculi conſecratæ. Juxta has erat conventus frequens totius Græciæ ſtatis diebus. Ibi Leonidas Spartanorum Rex cum quatuor millibus militum partim ex Spartanis, partim ex ſociis, adverſus quingenta millia, & amplius Perſarum duce Xerxe Rege triduum dimicavit, quarta die, dimiſſis ſociis, cum ſexcentis Spartanorum in hoſtium caſtra irrupit, per omnia caſtra victor vagatus eſt, cecidit, ſtrevit omnia, tandem cum ſuis inter ingentes ſtratorum hoſtium catervas interiit. *Cic.* 1. *Tuſc.* & *Juſtin. lib.* 2. *cap.* 11.

Thermoſpodĭum, ii, n. θερμοσπόδιον, vas cinere calido plenum, in quo deponuntur ea, quæ frigeſieri nolumus. *Apic. l.* 4. *c.* 2. In Thermoſpodio apponere.

Thermŭlæ, arum, f. parvæ thermæ. *Martial. l.* 6. *epigr.* 42. Etruſci niſi thermulis laveris.

Therodămas, antis, Scythiæ rex fuit, qui ne per inſidias occideretur, leones humano ſaginatos ſanguine in ſui corporis cuſtodiam alebat, quo ſæviores eos haberet, ſi quando opus eſſet. Ejus meminit *Ovid.* 1. *de Pont. eleg.* 2.

Therodamantēus, vel Theromedontēus, a, um, adject. a Therodamante, vel Theromedonte. *Ovid. in Ib. v.* 383. Therodamanteos ut qui ſenſere leones.

Thersītes, æ, m. θερσίτης, Græcorum omnium fœdiſſimus, quem Achilles ſibi procaciter convicjantem pugni ictu interfecit. Hujus inſignis deformitas ab *Homero l.* 2. *Iliad.* graphice expreſſa efficit, ut cum hominem vehementer fœdum ſignificare velimus, Θερσίτου βλέμμα, ideſt Therſitæ faciem, eum habere dicamus. *Juven. ſat.* 8. Malo, pater tibi ſit Therſites, dummodo tu ſis Æacidæ ſimilis. ¶ Apud *Senec. l.* 3. *de ira c.* 23. Therſites pro homine conviciatore, & maledico ponitur.

Theſaurarĭus, a, um, θησαυρικός, quod ad theſaurum ſpectat. *Plaut. Aul.* 2. 8. 15. Confige ſagittis fures theſaurarios.

Theſaurenſis, is, m. theſaurorum cuſtos, unus ex officialibus præſidis theſaurorum. *l.* 1. *Cod. de palat. ſacr. largit.*

Theſaurocryſonychochryſĭdes, θησαυροκρυσονυχοχρυσίδης, fictum, a *Plaut. Capt.* 2. 2. 35. nomen ad notandum prædivitem, & avarum hominem: conflatum eſt autem a vocibus θησαυρός, *theſaurus*, κρύπτω, *abſcondo*, ὄνυξ, *unguis*, & χρυσός, *aurum*, quaſi eum ſignificet, qui theſaurum auri unguibus, & tuendo congerit, & abſcondit.

Theſaurus, i, m. *teſoro*, ..., Ger. *ſchatz*, Gal. *threſor*, Hiſp. *teſoro*, θησαυρός, aurum, vel argentum aliquo loco reconditum. *Cic. de Divin. l.* 2. *c.* 65. Reſpondit conjector, theſaurum defoſſum eſſe ſub lecto. *Virg.* 1. *Æn.* Veteres tellure recludit Theſauros, ignotum argenti pondus, & auri. ¶ Sæpe accipitur pro repoſitorio, ſeu conditorio cujuſcunque rei. *Vitruv. lib.* 5. *c.* 9. *ad fin.* In his operibus theſauri ſunt civitatibus in neceſſariis rebus a majoribus conſtituti. *magazzini*. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 5. Quid dicam de theſauro rerum omnium memoria? *Id. in Partit.* Qui illos locos tanquam theſauros aliquos argumentorum notatos habebit. *Plin. l.* 10. *c.* 72. Condit in theſauris maxillarum cibum. ¶ Sumitur etiam in malam partem, pro copia, & abundantia. *Plaut. Merc.* 1. 2. 5. Tu quidem theſaurum huc apportaſti mali. *Id. in ſuppoſit. Amph. ſcen., qua incipit*: Quis tam vaſto. *v.* 13. & *affertur a Non. c.* 6. *n.* 46. Hunc qui domi uxorem meam impudicitiæ impetivit, per quem tanen theſaurum ſtupri. h. e. per quem ſtupra multa ſunt in domo mea.

Theſēis, idis, θησηΐς, poema Theſei geſta complectens. *Juven. ſat.* 1. Vexatus toties rauci Theſeide Codri.

Theſeus, i, diſſyllabum, θησεύς, filius Ægei Regis Athenarum, & Æthræ, nepos Pandionis. In tabulis eſt, filium fuiſſe Neptuni. Dum eſſet adoleſcens, opere Medeæ novercæ pene veneno periit. Sed poſt mortem patris ad Regnum avectus, tam multa digna memoratu peregit, ut inter plures Hercules unus connumeretur. Debellavit Amazones una cum Hercule, earumque Reginam Hippolyten cepit, quam in Græciam duxit, & accepit in uxorem, ex qua Hyppolytum genuit. Creontem Regem Thebarum Argivos in bello cæſos ſepeliri prohibentem interfecit. Oppreſſit terribilem taurum in Attica, apud Marathonem, ideſt eum, quem Hercules in Creta domuerat, & in Græciam adductum Atticæ immiſerat. Minotaurum in labyrintho occidit, & incolumis ex eo evadens Ariadnæ Minois filiæ opere, quæ ei fili glomerem dederat, quo vias ſignaret, eam, ſororemque ejus Phædram ſecum abduxit, ſed relicta Ariadna in Chio inſ. ſibi conjugio Phædram copulavit. Debellavit Centauros. Scyronem, Procruſten, & Sinnin latrones Atticæ neci dedit. Thebas domuit. Pirithoum præcipua coluit amicitia, quocum deſcendit ad Inferos, ideſt in Moloſſiæ reg. Epiri, ad rapiendam Proſerpinam, ſed occiſo Pirithoo, ipſe captus eſt, & aliquandiu in vinculis a Plutone detentus, donec ab Hercule, qui illum ſumma proſequebatur benevolentia, liberaretur. Primus inſtituit Athenis Panathenæa, hoc eſt communem celebritatem in honorem Minervæ, quam Græce ἆθλα nominatur. Idem in Iſthmo funebres ludos inſtituit. Tres illi optiones Neptunus dedit, ille autem diverſis temporibus optavit, ut Minotaurum conficeret, ut ſibi ad Inferos daretur aditus, ut Hippolytum filium, qui a Phædra noverca ejus amore capta, & rejecta falſo accuſatus fuerat, quod ſe de ſtupro interpellaſſet, ulciſceretur. Igitur optavit interitum filii ſibi de noverca ſuſpecti, & promiſſum a Neptuno exegit. Sed filii interitu impetrato in maximos luctus incidit. Poſtremo jam ſenior, tot, tantiſque rebus geſtis, Regno, patriaque pulſus, in inſulam Scyrum navigavit, ubi periit, interemptus a Lycomede (al. Nicomede) vel ex loco edito poſt cœnam deambulando delapſus, ut quidam volunt. Apud Inferos eo pœnæ genere cruciari traditur, ut ſaxo affixus perpetuo ſedeat, nec relevare ſe poſſit. *Virg. Æn.* 6. Sedet, æternumque ſedebit Infelix Theſeus. ¶ In genitivo ſingulari *Theſeos* Græce poſitione dixit *Ovid.* 8. *Metam. v.* 268.

Theſēus, a, um, adject. ad Theſeum pertinens. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 3. *v.* 66. O mihi Theſea pectora juncta fide! h. e. antiquæ, firma, qualis fuit Theſei in Pirithoum. Cæterum Theſeus *perfidus* etiam dicitur ob deſertam Ariadnam, quam ſe ducturum promiſerat. ¶ Theſei favi, uſurpantur a *Martiale* pro melle Attico celebris notæ, *l.* 4. *epigr.* 13.

Theſīdæ, arum, m. pl. Athenienſes, ita dicti a Theſeo Rege. *Virg.* 2. *Georg. v.* 383. Præmiaque ingentes pagos, & compita circum Theſidæ poſuere.

Theſīdes, æ, m. θησείδης, Hippolytus Theſei filius. *Ovid. ep.* 4. *v.* 65. Theſides, Theſeuſque duas rapuere ſorores.

Theſis, is, f. θέσις, poſitio. Græca vox eſt, Græciſque litteris plerumque ſcribitur. Apud Rhetores ſumitur pro quæſtione, ſive argumento diſputationis, quod etiam thema dicitur, *queſtione*. Sed per excellentiam ſic nominatur quæſtio infinita, ideſt incerta, indeterminata, univerſalis, cujuſmodi ſunt, An animi hominum ſint immortales: An res urbanæ bellicis rebus dignitate antecellant, &c. Differt ab Hypotheſi, quæ Latine cauſa, vel controverſia vocatur; quia hypotheſis eſt quæſtio finita, quæ verſatur circa certas perſonas, tempora, loca, actiones, negotia, cujuſmodi ſunt, quæ in foro, & in ſenatu aguntur, e. g. an Milo Clodium jure occiderit. *Cicer. in Top.* Quæſtionum duo ſunt genera, alterum infinitum, alterum definitum. Definitum eſt, quod ὑπόθεσιν Græci, nos cauſam. Infinitum, quod θέσιν illi appellant, nos propoſitum voſumus

Google

ſumus nominare. Cauſa certis perſonis, locis, temporibus, actionibus, negotiis cernitur, aut in omnibus, aut in pleriſque eorum. Propoſitum aut in aliquo eorum, aut in pluribus, nec tamen in maximis. Itaque propoſitum pars cauſę eſt. *Senec. in proœm. lib. 1. controv.* Controverſiæ, quas theſes vocabant. ¶ Preterea theſis, ſecundum *Donatum*, appellatur Figura, quæ diſtinguit ſenſus orationis per commata, ideſt ſubdiſtinctiones; per cola, ideſt membra; per periodos, quæ finita ſententia puncto notantur. Dicta eſt theſis, ſeu poſitio, ſeu poſitura, ut ajunt, quia punctis poſitis convenienter denotat ſenſuum partes, vel quia ibi vox pro intervallo dictionis deponitur.

Theſmophoria, orum, n. Θεσμοφόρια, ſacra Cereris, quæ Gręce dicitur *Theſmophora*, quaſi legifera, ſeu legislatrix. Prima enim Ceres leges inveniſſe proditur, quia ante frumentum a Cerere inventum homines ſine lege vagabantur, ex agrorum autem diviſione primo nata ſunt jura, uti docent *Macrob. l. 3. Saturn. c. ult.* & *Serv. ad Æn. 4. v. 58.* qui & vocem ipſam uſurpant. ¶ Aliter dicuntur Gręce *Myſteria Magna*, & Latine *Initia Magna*. Inſtituta ſunt ab Erechtheo Rege. Fiebant in Eleuſine, menſe Boedromione, ideſt Auguſto. *Arnob. l. 5. adv. Gentes*, & *Sigon. de Rep. Athen. l. 5. c. 4.* ¶ Fuere & *Theſmophoria*, ſive *Myſteria*, ſive *Initia parva*, quę poſtea Theſeus inſtituit, ut iis Herculem, tunc forte hoſpitem ſuum, initiaret. Hęc celebrantur menſe Antheſterione, ideſt Novembri, al. Aprili.

Theſpiacus, & Theſpius, a, um, adject. ad Theſpias pertinens, ut Theſpia mœnia, *Valer. Flac. l. 1. v. 477.* & mœnia Theſpiaca. *Id. ibid. v. 93.*

Theſpiades, dum, f. Θεσπιάδες, Muſæ, ſeu Nymphæ, a Theſpiis opp. Bœotię, quod incolebant. *Var. l. 6. L. L.* & *Valer. Flac. l. 2. v. 368.*

Theſpiæ, arum, f. Theſpia, *Teſpe*, Θεσπιαί, urbs Bœotiæ, in lim. Phocidis, prope Heliconem M. ad Auſtr. Criſſæum ſinum verſus, ſatis ampla, media fere inter Copaidem lac. ad Bor. & Corinthiacum ſin. ad Mer. Ibi fons, qui mulieribus conceptus repręſentat, teſte *Plin. l. 31. c. 2.* Fuit etiam ibi celebre Cupidinis ſignum a Praxitele factum, Theſpienſibuſque dono datum a Glycera eorum cive. *Cic. 6. Ver. c. 60.* ¶ Theſpiæ item, opp. Magneſię prov. Theſſaliæ. *Plin. l. 4. c. 9.*

Theſpienſes, ium, Theſpiarum incolæ. *Cic. 6. Ver. c. 60.*

Theſpis, m. 3. primus Poeta tragicus apud Athenienſes. *Horat. in Arte*, *v. 276.* Ignotum tragicæ genus inveniſſe Camœnæ Dicitur, & plauſtris vexiſſe poemata Theſpis.

Theſpius. V. Theſpiacus.

Theſproti, m. 2. pop. Theſprotię. *Lucan. lib. 3. v. 179.* Theſproti, Dryopeſque ruunt, quercenſque ſilentes.

Theſprotia, æ, f. Theſprotis, *Vaſtlizia*, regio Epiri, Chaonię proxima, apud oram lit. contra Corcyram inſ. cujus urbs Buthrotum. *Plin. in proœm. l. 4.*

Theſprotis, idis, f. *Avien. in Arat. v. 384.* ortus Theſprotide terra.

Theſprotius, a, um, adject. ad Theſprotiam pertinens, ut Theſprotius ſinus, apud *Liv. l. 8. c. 24.* qui hodie dicitur *Golfo di Butrintò*.

Theſſali, m. 2. pop. Theſſaliæ. *Cic. pro Cluent.* ¶ Maleficiis addicti fuiſſe, a Medea ſuperſtitiones, & veneficia edocti, traduntur. Hinc *Plautus Amph. 4. 3. 9.* veneficum appellat Theſſalum: & *Theſſala vox* pro incantamento accipitur ab *Horat. Epod. 5.*

Theſſalia, æ, f. *Theſſalia*, *Janna*, *Comenolitari*, *Tumeneſtia*, *Lamina*, pars ampla Regni Macedoniæ, quanquam diſtincta a Macedonia propria, ad ſin. Pelaſgicum, & Maliacum. Habet a Sept. Pierium M. quo ſejungitur a Macedonia, a Mer. Helladem, ſive Gręciam proprie dictam, ideſt reg. Bœotiam, ab Occ. Epirum, ab Or. mare Ægęum. Ora Theſſaliæ inter Penei fl. oſtia ad Bor. & Thermopylas ad Auſtr. continetur. Montibus Olympo, Oſſa, Pelio, Pierio ad Bor. Othri, & Octa, ad Mer. Pindo ad Occ. cingitur. Dicta eſt a Theſſalo Æmonis, vel Jaſonis, & Medeæ filio. Plura etiam alia habuit nomina apud veteres, ſemper a Regibus cognominata. Dicta enim eſt Æmonia, Æſtiçotis, Pelaſgia, Argos Pelaſgicum, Hellas, Dryopis. Olim etiam Pyrrhęa dicta eſt, teſte *Strabone lib. 10.* a Pyrrha Deucalionis uxore. ¶ In Theſſalia montes 24. ſunt, quorum nobiliſſimus Pierius, parens, domuſque Muſarum, Olympus, Pelion, Oſſa, Gigantum bello memorati, Pindus, & Othrys, Lapitharum ſedes. ¶ Flumina in ea, ut ſcribit *Herodotus*, ſunt Apidanus, Enipeus, Onochonus, Pamiſus, Peneus, Phœnix. ¶ In ea diluvium ſub Deucalione contigit, ſtagnante Peneo fl. quod majorem partem populorum Theſſaliæ abſumpſit, paucis, qui ad montium culmina ſeſe receperant, conſervatis, inter quos Deucalion cum uxore Pyrrha Parnaſſum petierat, ratibuſque ad ſe confugientes per ſumma Parnaſi juga benigne fovebat, propter quod dictus eſt genus humanum reparaſſe. ¶ Herbas veneficas producit. ¶ Hic primum equi domari cœperunt. De his omnibus V. *Plin. l. 4. c. 7. & 8.*

Theſſalicus, & Theſſalus, a, um, adject. ad Theſſaliam pertinens, ut Theſſalica clades, *Lucan. l. 6. v. 62.* h. e. qua Pompejus in campis Theſſalicis a Cęſare eſt afflictus. Theſſalium decus, *Gratius in Cyneget. v. 228.*

Theſſalis, idis, f. eadem quæ Theſſalia. *Lucan. l. 6.* ¶ Item regio Helleſponti. *Plin. l. 5. c. ult.* ¶ Eſt etiam adjectivum fœmininum, idem ac Theſſala. *Ovid. 12. Met. v. 190.* Theſſalidum virgo pulcherrima. *Id. Heroid. epiſt. 13. v. 112.* Theſſalis ara.

Theſſalius. V. Theſſalicus.

Theſſalonica, æ, f. *Salonichi*, urbs Macedoniæ, in intimo receſſu ſinus Thermaici, etiamnum ampla, populoſa, dives, emporium amplum, cum portu capaciſſimo, ad oſtia Echedori fl. Primum a Caſſandro condita dicitur, & *Halia* appellata. Theſſalonicæ autem nomen a Philippo Amyntæ filio accepit, cum ille in ejus agro Theſſalos ingenti clade profligaſſet. *Plin. l. 4. c. 10.* *Claudian. l. 2. in Rufin. v. 279* Muroſque ſubibat, Theſſalonica, tuos.

Theſſalonicenſes, ium, Theſſalonicæ incolæ. *Cic. de provin. Conſul. c. 2.*

Theſſalus, a, um, ad Theſſaliam pertinens. *Stat. 2. Achil. v. 382.* Theſſalus ſenior. *h. e.* Chiron. *Claudian. de laudib. Serenæ*, *v. 13.* Theſſala Alceſtis.

Theſtiadæ, um, m. Theſtii filii Thoxeus, & Plexippus. *Ovid. 8. Met. v. 434.* Theſtiadæ clamant.

Theſtiades, dum, f. Θεστιάδες, quinquaginta Theſtii filiæ ab Hercule una nocte compreſſæ: quarum natu maxima, & minima geminos pepererunt, cæteræ ſingulæ marem. *Suid.* & *Pauſan.*

Theſtias, adis, patronym. fœmin. Althæa Theſtii filia, & Meleagri mater. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 6.* cremaſſe ſuum fertur ſub ſtipite natum Theſtias.

Theſtius, ii, m. filius Parthaonis ex Calydonia Nympha, al. ex Althæa, pater Thoxei, & Plexippi. *Bocc. l. 9. Gen. c. 13.* ¶ Alius hoc nomine fuit Erichtei, vel ut alii volunt, Teuthrantis filius, cujus quinquaginta filias Hercules una nocte gravidas fecit. *Diodor. l. 5.*

Theſtor, oris, m. Θέστωρ, pater Calchantis.

Theſtorides, æ, m. 1. Calchas filius Theſtoris. *Ovid. 12. Metam. v. 18.* At veri providus augur Theſtorides, Vincemus, ait.

Theta, n. 1. Θῆτα, nomen literę Gręcę, quę apud nos valet *th* aſpiratum. Hæc in Gręcorum judiciis nota erat condemnationis, quemadmodum apud Latinos C, quod ea ſit prima litera in dictione Θάνατος, *mors*. Huc alluſit *Perſius ſat. 4. v. 13.* Et potis es vitio nigrum prefigere theta.

Thetis, tis, & tidis, f. filia Nerei Dei marini, uxor Pelei regis Theſſaliæ, mater Achillis. *Horat. l. 4. od. 6.* Filius quamvis Thetidis marinæ. *Plaut. Epid. 1. 1. 33.* Tum ille prognatus Theti, ſine, perdat. *Stat. 1. Achil. v. 80.* Ne pete Dardaniam fruſtra, Theti, mergere claſſem. Metonymice ponitur pro mari. *Virg. Ecl. 4. v. 32.* Tentare Thetin ratibus. ¶ Alia eſt *Thetis* (quæ rectius *Tethys ſcribitur*) Cœli & Veſtæ filia, uxor Saturni, nempe hujus avia, mater Doridis, quæ Thetin genuit. De utraque eſt locus *Catulli*, ubi etiam differentem ſyllabarum quantitatem videre eſt, *carm. 64. de nupt. Pel. & Thet. v. 28.* Te ne Thetis tenuit pulcherrima Neptunine? Te ne ſuam Tethys conceſſit ducere neptem?

Theumeſius, vel Teumeſius, a, um adject. a Theumeſo monte, & ponitur pro Thebano, ut Theumeſius juvenis. h. e. Polynices Thebanus, *Stat. l. 1. Theb. v. 331.* ¶ Theumeſius amnis eſt Iſmenus, qui prope eum montem fluit. *Id. 9. Theb. v. 462.*

Theumeſus, ſeu Teumeſus, m. 2. mons Bœotiæ, in Hellade, ſeu Gręcia proprie dicta, apud Thebas, ubi Hercules leonem interfecit, quemadmodum & alium in Argia regione Peloponneſi, in ſylva Nemeæa. ¶ Item fl. Theſſaliæ, cum Theumeſia opp.

Theutoni. V. Teutoni.

Thia, æ, Θεία, inſula in mari Cretico, una Sporadum, quam ſuo tempore emerſiſſe ſcribit *Plin. l. 2. c. 88.* & *l. 4. c. 12.*

Thicis, m. 3. vel Thichis, *Tec*, *Tech*, *Theca*, *Ter*, *Tera*, fl. Hiſpaniæ Tar. in Catalonia, qui ex Pyrenæis montibus ortus, in Mer. labitur verſus Auſam, deinde in Or. tendens, Gerundam rigat, & in mare Medit. ſe exonerat. ¶ Item *le Tech*, fl. Galliæ Narb. in Com. Ruſcinonenſi. Oritur ex Pyrenęis montibus, in lim. Ceretaniæ, Ceretumque rigat, & paulo infra Helenam mari Med. miſcetur.

Thiſbe, es, f. 1. Hyantis, Ogygia, *Janizi*, opp. medit. Bœotiæ, ſub Helicone M. haud procul ab ora ſinus Criſſæi, & a Theſpiis, inter Creuſam, & Theſpias. Ibi columbarum copia. *Plin. l. 4. c. 7.*

Thiſbæus, a, um, adject. ut Thiſbeæ columbæ, *Ovid. 11. Met. v. 306.*

Thlaſiæ, arum, m. ſpadones, quibus non evulſi, ſed fracti ſunt teſticuli, Θλασίαι, a Θλάω, frango. *l. 128. Dig. de verb. ſignific.* ¶ In ſingulari numero eſt Thlaſias, æ, Græce Θλασίας. ¶ Dicitur & *Thladias*, nam & Græce Θλαδίας legitur.

Thlaſpe, vel Thlaſpi, n. indeclin. Θλάσπι, herba eſt duorum generum: unum anguſtis foliis digitali longitudine, cauliculo ſemipedali, peltarum ſpecie, ſemine incluſo lenticulæ effigie, niſi quod infringitur, unde & nomen (nempe a Θλάω *frango*) flore albicanti: alterum latis foliis, radice magna. *Plin. lib. 27. cap. 13.*

Thlibias, æ, m. Θλιβίας, ſpado, cui attriti ſunt teſtes, a Θλίβω, tero. *l. 128. ff. de verb. ſignif.*

Thoantæus, a, um, adject. a Thoante, ut Diana Thoantea apud *Valer. Flac. l. 8. v. 208.* id eſt Taurica, cui hoſtiis humanis ſacrificabant.

Thoantias, adis, f. Hypſipyle filia Thoantis. *Ovid. Heroid. ep. 6. in fine.* Hæc ego conjugio fraudata Thoantias oro.

Thoas, antis, m. Θόας, Rex Tauricæ Cherſoneſi, ad quem delata eſt Iphigenia Agamemnonis filia, & ab eodem Dianæ Tauricæ ſacris præfecta. Hunc poſtea occidit Oreſtes, a ſorore adjutus, cum illum quoque Thoas Dianæ aræ deſtinaſſet. *Ovid. l. 3. de Pont. eleg. 2.* Regna Thoas habuit Mæotide clarus in ora, Nec fuit Euxinis notior alter aquis. ¶ Thoas alter, filius Liberi Patris ex Ariadne Minois filia, pater Hypſipyles, Rex Lemni inſ. Cum cæteræ omnes Lemni mulieres viros ſuos, & parentes trucidarent, ſolus a filia ſervatus eſt, & clam navi impoſitus, in Chium inſ. pervenit. *Ovid. 7. Metam.* ¶ Thoas item, filius Jaſonis ex Hypſipyle filia Thoantis Regis Lemni, frater Eunei. Profectus eſt ad bellum Trojanum, cum Adraſto Rege. *Bocc. lib. 13. Gen. cap. 27.*

Thoes, m. 3. Θῶες, genus luporum. *Plin. lib. 8. c. 34.* Nam thoes (luporum id genus eſt procerius longitudine, brevitate crurum diſſimile, velox ſaltu, venatu vivens, innocuum homini) habitum, non colorem mutant, per hyemes hirti, æſtate nudi. ¶ Sunt, qui inter lupos cervarios numerent. Gloſſ. vet. *Lupus cervarius*. Θῶς. Sed *Plinius* de thoe, & lupo cervario diſtinctis agit locis. Alii pantheris accenſent. Sane *Scholiaſtes Homeri in 10. & 13. Iliad.* Θῶες exponit πανθῆρας, quaſi dicas, *minutos pantheras*. *Varinus* utrumque animal junxit: Nam ei Θῶς ὁ λυκοπάνθηρος. Et favet *Oppianus*, qui thoem ex coitu lupi, & pardalis naſci ait. *Heſychius*, voce Θῶες, ait, generari ex hyena, & lupo. Ac ſimiliter *Suidas* Θῶες: Nam per *o* ſcribit. Apud Poetas tamen non aliter, quam per *ω*, reperias.

Tholus, m. 2. Θόλος, teſtudo ædificii, opus teſtudinatum, umbilicus teſtudinis in templis, ex quo donaria ſuſpendi ſolebant. *Servius* ad illud *Virg. 9. Æn. v. 408.* Si qua tuis unquam pro me pater Hyrtacus aris Dona tulit, ſi qua ipſe meis venatibus auxi, Suſpendive tholo. aut ſacra ad faſtigia fixi: Tholus, *inquit*, proprie eſt veluti ſcutum breve, quod in medio tecto eſt, in quo trabes coeunt, ad quod dona ſuſpendi conſueverant. Alii tholum ædium ſacrarum dicunt genus fabricæ Veſtæ, & Panthei. Alii tectum ſine parietibus columnis ſubnixum. Ædes autem rotundas tribus Diis dicunt fieri debere, Veſtæ, Dianæ, Herculi, vel Mercurio. Hęc *Serv.* ¶ Pro genere ædis rotundo, & curvo tecto, quod Itali *cupola* dicunt, uſurpare videtur *Ovid. 6. Faſt. v. 282.* *de rotundo Veſtæ Templo*: Par facies templi: nullus procurrit in illo Angulus; a pluvio vindicat imbre tholus. *Et v. 296.* Mox didici, curvo nulla ſubeſſe tholo. Apud *Varron.* quoque *l. 3. R. R. c. 5.* tholus dicitur tectum hemicyclii figura curvatum, columniſque pro parietibus ſuſtentatum. Adde *Vitruv. l. 4. c. 7.* & ibid. *Bald. in Lex.*

Thomix, icis, f. Θῶμιξ, Gręco nomine, inquit *Feſtus*, appellantur reſtes ex cannabe impolita, & ſparto leviter torto. *Lucil. ibid.* Indimus ei thomices cannabinas. ¶ Pulvilli quoque, quos in collo habent, qui hujuſmodi reſtes ferunt, ne lędantur, thomices dicuntur. *Opillius Aurelius ibid.*

Thoracatus, a, um, Θωρακοφόρος, qui thorace indutus eſt. *Plin l. 35. c. 10.* Parrhaſius pinxit navarchum thoracatum. *Id. l. 37. c. 9.* Formatamque in ſe effigiem Neronis thoracatam.

Thorax, acis, m. *torace*, *petto*, [illegible], Ger. *bruſt*, Gal. *poitrine*, Hiſp. *bucho*, *pecho*, Θώραξ, pectus, totum illud corporis ſpatium, quod duodecim coſtis utrinque circumſcribitur, & pertinet anteriore quidem parte ad pectorale os, & ſeptum tranſverſum, declinat vero poſteriore ad ſpinam duodecim vertebris circumſcriptam. *Plin. l. 27. c. 7.* Abſynthium thoracem purgat cum iride ſumptum. ¶ Accipitur item pro quovis munimento pectus tegente, ſive illud laneum ſit, ſive ferreum, ſive ex alia materia confectum, *corazza*, *pettorale*. *Virg. 10. Æn. v. 337.* Thoraca ſimul cum pectore rupit. *Suet. de Aug. cap. 82.* Hieme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubuculæ thorace laneo, & femoralibus, & tibialibus muniebatur.

Thos, is. V. Thoes.

Thot, nomen Jovis quinti apud Ægyptios, a quo & primum ſuum menſem appellaverunt. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 22.*

Thous, i, Θόος, nomen canis apud *Ovid. 3. Met. verſ. 220.* a Θέω, *curro*, vel a Θοός, *velox*.

Thraca, æ, f. idem ac Thracia, Θρᾴκη. *Virg. 12. Æn.* Genit ultima pulſu Thraca pedum. ¶ Adjective pro Threicia. *Valer. Flac. lib. 2. v. 204.* qua primus Athos, & Pontus, & ingens Thraca palus.

Thrace, es, f. eadem quæ Thracia, Θρᾴκη. *Horat. l. 3. od. 25.* Hebrum proſpiciens, & nive candidam Thracen.

Thraces. V. Thrax.

Thracia, æ, f. *Tracia*, *Romania*, *Rumelia*, regio ampla Europæ. Terminatur a Sept. Hæmo M. quo a Mœſis ſejungitur, a Mer. mari Ægęo, ab Occ. Strymone fl. quo ſecernitur a Macedonia, ab Or. Ponto Euxino, Boſphoro Thracio, Propontide, & Helleſponto. Dicta eſt a Thrace Martis filio. Aliqui putant dictam eſſe ab aſperitate, nempe a τραχύς, *aſper*, *durus*, *agreſtis*. Eſt enim regio, ut *Pomponius* ſcribit, nec cælo, nec ſolo tractabilis, &, niſi qua mari propior eſt, infœcunda, frigidaque. Habet item feros homines, aſpero cultu. Olim dividebatur in duas partes, in Thraciam cis Rhodopen, & in Thraciam trans Rhodopen. Poſtea diviſa fuit in quatuor provincias, Thraciam proprie dictam ab Occ. Hęmimontum ad Bor. Rhodopen ad Mer. & Europam ad Or. verſus Conſtantinopolim. Olim etiam diviſa fuit in quinquaginta ſtrategias, ut auctor eſt *Plinius*. V. *Cluver. l. 4. c. 13.* ¶ Fluvii celebres ſunt,

Neſtus,

Neſtas, ſeu Neſſus, Hebrus, Athyres, Bathyniat. *Cluver. ib. c.* 14. ¶ In montibus Hæmus, Rhodope, & Orbelus Principatum tenent. *Id. ibid.* ¶ In ea Mars ubique colebatur, ſicut & apud Getas, unde *Odryſius* dictus eſt.

Thracius, a, um, quod eſt ex Thracia. *Virg.* 5. *Æn. v.* 565. Quem Thracius albis Portat equus bicolor maculis. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Thracius Boſporus.

Thracus, a, um, ex Thracia. *Val. Flaccus l.* 2. *v.* 501. Thraca palus. *Adde Gellium l.* 10. *c.* 55. *& alibi.*

Thraſcias, æ, m. Θρασκίας, & Θρακίας, *noſtro Tramontana*, ventus flans inter ſeptentrionem, & occaſum ſolſtitialem. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Caret autem latino nomine, ut notat *Senec. l.* 5. *quæſt. nat. c.* 16.

Thraſimenus. V. Traſimenus.

Thraſo, onis, Θράσων, nomen glorioſi militis apud *Terent. in Eun.* Θράσος, *inſolentia, jactantia, audacia.*

Thraſonianus, a, um, ad Thraſonem pertinens. *Sidon. l.* 1. *ep.* 9. *ad fin.* Volo paginam glorioſo, ideſt quaſi Thraſoniano fine concludere.

Threx, ecis, m. *Trace*, qui eſt ex Threcia, Thraciæ incola. *Virg.* 3. *Æn.* Terra procul vaſtis colitur Mavortia campis, Thraces arant. *Claudian. de VI. Conſul. Honor. v.* 583. Thrax erat; hic Thracum domitor &c. ¶ Thraces, vel ut in plerisque codicibus legitur, Threces, erant genus quoddam gladiatorum, qui parma armati (quæ Thracum propria fuit) & brevi gladio, ſeu ſica pugnabant, & plerumque cum Myrmillonibus committebantur. *Paul. apud Feſt.* Threces gladiatores a ſimilitudine parmularum Threciarum. *Auſon. in Monoſyl.* Quis Myrmilloni componitur æquimanus? Threx. Alii leg. *Thrax*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 6. Threx eſt Gallina Syro par. Hic quoque alii leg. *Thrax*. eſt autem Gallina nomen gladiatoris proprium.

Threce, es, f. eadem quæ Thraca, ſeu Thracia. *Ovid.* 2. *de ar. am. v.* 588. Mars Threcen occupat, illa Paphon.

Threcidicus, a, um, adject. idem quod Thracius, ut Threcidicus gladius, apud *Auſon. de Commodo Cæſ.* ¶ Threcidica etiam dicuntur arma, quibus utentur gladiatores ii, qui Threces, ſeu Thraces vocantur. *Cic. Phil.* 7. *c.* 6. Cum ornaſſet Threcidicis comitem & familiarem ſuum.

Threciſcus, a, um, parvulus Threx. *Capitolin. in Maximino c.* 3. Quid vis, Threciſce?

Threcius, &

Threicius, a, um, adject. idem qui Threcius. *Horat. l.* 1. *od.* 24. Threicius Orpheus. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 14. Threcia Bacche.

Threiſſa, & Threſſa, æ, quæ eſt ex Thracia. *Virg. Æn. l.* 1. *v.* 320. qualis equos Threiſſa fatigat Harpalyce. *Horat. lib.* 3. *od.* 9. Me nunc Threſſa Chloe regit.

Threnus, i, *lamento*, Θρῆνος. *Auſonius in Profeſſor. n.* 5. *v.* 3. *& alibi.*

Threx, ecis, m. idem quod Thrax. De Threcibus gladiatoribus V. in *Thrax*.

Thrips, ipis, m. Θρίψ, vermiculus, ſeu tinea culici admodum ſimilis, quæ arbores erodit. *Plin. l.* 16. *c.* 41.

Thronus, i, m. *trono*, Θρόνος, ſedes, ſolium, quaſi Θρᾶνος, h. e. ſedes. *In quodam epigr.* apud *Sueton. in Aug. c.* 70. Fugit & auratos Jupiter ipſe thronos. *In Pervig. Ven. v.* 7. Cras Dione jura dicet, fulta ſublimi throno. *Pendent. in præfat. Hamartig. v.* 10. Vox ſummo perſultat throno.

Thucydides, is, m. Θουκυδίδης, hiſtoricus Athenienſis, filius Olori, ſive Olori, ſummo loco natus, ſiquidem a Miltiade, & Cimone ortum trahebat, qui genus ſuum ad Æacum Jovis filium referebant; nobilior fuit ingenii laude. Scripſit enim hiſtoriam belli Athenienſium cum Peloponnenſibus tanta ſtyli excellentia, tantis ſententiarum luminibus, ut teſte *Cic. in Orat. c.* 9. poſt Herodotum omnes dicendi artificio in eo genere facile vicerit. Ejus tamen ſtylus ad eloquentiam aptus non eſt, ut idem *Cic.* docet *in Orat. c.* 9. & alibi. Nihilominus Demoſthenes, teſte *Dionyſio Halicarnaſſeo*, adeo probavit, ut ejus libros octies ſua manu deſcripſerit, totoſque fere edidicerit.

Thucydidius, a, um, qui Thucydidem imitatur. *Cic. in Orat. c.* 9. Aliqui ſe Thucydidios profitentur, novum quoddam imperitorum & inauditum genus.

Thule, es, f. 1. vel Thyle, Danis *Iſlande*, Gal. *Iſlande*, Hiſp. & Ital. *Iſlanda*, inſ. perampla maris Septentrionalis, omnium Borealiſſima, extenſa majore parte ab Or. in Occ. Hæc extrema fuit earum, quæ in Septentrionali Oceano Romanis fuerunt cognitæ. Ortelius exiſtimat, Thulen eſſe *Tilemarck*, tractum Norvegiæ, cui conveniat latitudo Thules, teſte Ptolemæo; Cambdenus autem opinatur, Thulen eſſe Schetlandiam inſ. Oceani Deucaledonii, quæ etiamnum a nautis *Thylenſel* vocatur. Sed prior interpretatio de Iſlandia magis probatur. Thule tantam piſcium copiam habet, ut illis exſiccatis ligno omnino ad ignem nutriendum utantur, præſertim ubi ſibus. Adeo ſunt ingentes. *Virg.* 1. *Georg.* tibi ſerviat ultima Thule.

Thunnus. V. Thynnus.

Thurarius, ii, qui thure tractat, ac vendit. *Firmic. l.* 8. *c.* 25. Viceſima ſeptima pars Libræ ſi in horoſcopo fuerit inventa, thurarios faciet, vel pigmentarios, ſeu pharmacopolas. Adde *Tert. de Idolol. c.* 11.

Thureus, a, um, λιβανωτός, quod eſt thuris. *Virg.* 2. *Georg.* Sola India nigrum Fert hebenum, ſolis eſt thurea virga Sabæis. *Id.* 6. *Æn. v.* 225. Congeſta cremantur Thurea dona. *Col. l.* 3. Jam thuream plantam matura amplectam, florentesque hortos myrrha, & croco. ¶ Scribitur & *tureus* abjecta aſpiratione.

Thurie, æ, f. & Thurium, ii, n. oppidum Maſſeniæ, nunc *Calamara*, urbs Calabriæ, quæ & Sybaris dicta.

Thuribulum, i, n. *profumiero, turibile*, Θυμιατήριον, vas, in quo thus adoletur. *Cic.* 6. *Ver. c.* 21. Num etiam de L. Papirio viro primario, locuplete, honeſtoque Equite Romano thuribulum amiſi? *Liv. l.* 29. *c.* 14. Thuribulis ante januas poſitis. ¶ Eſt etiam Thuribulum ſignum cœleſte. V. *Ara*.

Thuricremus, a, um, quod thus cremat, vel in quo thus crematur. *Virg.* 4. *Æn. v.* 453. Thuricremis cum dona imponeret aris. *Ovid.* 2. *epiſt. v.* 18. Sæpe Deos ſupplex, ut tu ſcelerate valeres, Sum prece thuricremis devenerata focis.

Thurifer, ra, rum, λιβανοφόρος, quod thus fert, ſeu producit. *Ovid.* 3. *Faſt.* Et domitas gentes, thurifer Inde, tuas. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Ut illo modo, cum devicisset thuriferas gentes, ſupplicaret.

Thurificator, oris, m. qui thus adolet Diis. Legitur non ſemel apud *Auguſt. l.* 2. *cont. litter. Petil. c.* 103.

Thurilegus, a, um, qui thus colligit. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 569. Nam modo thurilegos Arabas, modo deſpicit Indos.

Thuringia, æ, f. inc. *Thuringen*, Ital. *Turingia*, Gall. *Thuringe*, prov. Germaniæ, in Saxonia ſuperiore, Landgraviatus titulo inſignita. Terminatur ab Or. Miſnia, ab Occ. Haſſia, a Sept. Principatu Anhaltino, & Ducatu Brunſvicenſi, a Mer. Franconia, & Principatu Hennebergenſi. Olim Reges habuit proprios, tempore primæ ſtirpis Regum Franciæ. Nunc ſubeſt partim Duci Electori Saxoniæ, & partim Ducibus VVeimarienſibus, & Comitibus Mansfeldiæ. Totius provinciæ caput eſt Erfordia, *Erford*, quæ ſubeſt Electori Moguntino.

Thurinus, a, um, V. in Thurium.

Thurium, ii, n. & Thurii, orum, m. oppidum magnæ Græciæ, a Philoctete conditum, non longe a loco, ubi Sybaris antea fuerat. ¶ Ejus populi Thurii. ¶ Sinus Thurinus, qui Tarentinæ pars eſt. De quo *Ovid.* 15. *Met. v.* 52. Thurinoſque ſinus, &c.

Thus, uris, ſeu tus, ut alii ſcribunt. *incenſo*, λίβανος, lacryma cujuſdam arboris in Arabia, cujus uſus eſt in ſacrificiis, a Θύειν, quod idem eſt ac Θυμιᾶν, *ſuffitus*. Nec obſtat, quod in antiquis codicibus ms. legatur abſque aſpiratione, ut *Pierius* quoque agnoſcit ad 2. *Georg.* Nam ſoliti fuere Latini voces a Græcis acceptas, aut deductas ita conformare, atque immutare, ut origine quoque Latinæ viderentur. Ita ſcripſere *ſilva*, non *ſylva*, licet ſit ab ὕλη; *lacrima*, non *lacryma*, etſi ſit a δάκρυον; *frena*, non *fræna*, etſi ſit a φρήν, idemque in ſexcentis aliis factum. *Serv. ad* 1. *Georg.* dici ſcripſit a *tundendo*, ut ſic dicatur quaſi *tuſum*, nempe a glebis tuſis, ſive tunſis. *Virg.* 1. *Georg. v.* 57. India mittit ebur, molles ſua thura Sabæi. *Perſ. ſat.* 5. Sed nullo thure litabis. ¶ Thus maſculum, genus thuris, ita dictum, ut putatur, quod teſtium ſpeciem habeat. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Quod ex eo rotunditatu guttæ pependit, maſculum vocamus, cum alias non fere mas vocetur, ubi non ſit fœmina. Religioni tributum, ne ſexus alter uſurparetur. Maſculum aliqui putant a ſpecie teſtium dictum. ¶ Thus terræ, genus herbæ. *Plin. l.* 24. *c.* 6. Chamæpitys, Latine abiga vocatur propter abortus, ab aliis thus terræ, cubitalibus ramis, flore pinus, & odore.

Thuſcania, æ, f. olim Salumbrona, poſtea Tyrrhenia, Thuſcia, ſeu Tuſcia, & Thuſcana, ſeu Tuſcana, *Toſcanella*, urbs Hetruriæ, prope Tarquinios, ad Marthæ fl. inter Caſtrum ad Occ. & Viterbium ad Or. ac inter Montem Phyſconem ad Bor. & Cornetum ad Auſtr. Condita dicitur ab Aſcanio Æneæ filio.

Thuſcanicus, a, um, adject. idem quod Tuſcanus, ut Thuſcanica opera, *Vitruv. l.* 4. *c.* 7. Thuſcanicæ ſtatuæ, *Quinct. l.* 12. *c.* 10. Thuſcanicæ columnæ, *Plin. l.* 36. *c.* 23. V. Thuſcanus.

Thuſcanienſes, m. 3. populi Hetruriæ, quorum urbs Thuſcania. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Thuſcanus, a, um, & Tuſcanus ſine aſpiratione, adject. ad Thuſcos pertinens. Thuſcanæ diſpoſitiones dicuntur a *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. *in fine*, ædificia, & qualibet opera architectonica, quæ ratione a Thuſcis inventa, & uſurpata efficiuntur: quæ quidem ratio erat omnium ſimpliciſſima, præſertim in columnis, quæ conſtabant ſolida baſi, ſcapo ſimplici, capitulo item, & coronida, ſine ullis ornamentis, ſine ſcamillis in ſtylobata, ſine volutis in epiſtylio, &c. quemadmodum *Philander* exhibitis figuris docet ad c. 2. *l.* 3. *ejuſd. Vitruv.* De Thuſcanicis vero ædibus loquitur ipſe *Vitruv. l.* 4. *c.* 7.

Thuſce, adverb. Thuſcorum more. *Var. apud Gel. l.* 2. *c.* 25. Cum dicamus ab Oſco, Thuſco, Græco, Oſce, Thuſce, Græce.

Thuſci, m. 2. Tuſci, Hetruſci, Etruſci, Tyrrheni, *Toſcani*, pop. antiquiſſimi Italiæ, quorum regio Thuſcia, ſive Tuſcia, ſive Hetruria, ſive Etruria, ſive Tyrrhenia. Ita dicti ſunt ob peritiam ſacrorum miniſteriorum, & divini cultus, qua in re cæteris ſunt excellentiores. Olim enim Romani rem ipſam nomine accuratius exprimentes *Thyoſcoos*, ut Græci, vocabant. *Dionyſ. Halicarn. Rom. Ant. l.* 1. Θυοσκόος autem notat aruſpicem, qui intelligit ea, quæ per ignita ſacrificia ſignificantur, e Θύος, *ſacrificium*, & κοῶ Jonice pro νοῶ, *intelligo*, vel e Θύειν, & κάω, ideſt, καίω, quod ſacra adolet. Alii Tuſcos dictos ajunt a Tuſco Rege Herculis filio. *Feſtus*.

Thuſculum, li, n. diminutivum, parvum, ſeu potius paucum thus. *Plaut. Aulul.* 2. 8. 15. Nunc thuſculum emi, & haſce coronas floreas: hæc imponentur in foco noſtro Lari.

Thuſcus, ſeu Tuſcus, a, um, *Toſco, Toſcano*, Τυρσηνός, quod ad Thuſciam ſpectat. *Virg.* 10. *Æn.* Quæ manus interea Thuſcis comitatur ab oris. *Cic.* 3. *de Orat.* Mare Thuſcum. *Juvenal. ſat.* 11. *v.* 109. Catinum Thuſcum. h. e. fictile. Multa enim fictilia in Thuſcia fiebant. Hinc *Thuſcum fictile*, apud *Perſ. ſat.* 2. *v.* 60. ¶ *Thuſco modo dotem quærere*, eſt victitare artibus meretriciis. nam Thuſci filias ſuas exponere ſolebant, ut corpore quæſtum facerent, teſte *Herodoto*. Legitur hoc proverbium apud *Plaut. Ciſt.* 2. 3. 20. ¶ Thuſcus vicus, unus ex vicis urbis Romæ, ita dictus a Thuſcis illis, qui duce Lucumone, ſive Lucretino ſuppetias Romulo adverſus T. Tatium, & Sabinos bellum gerenti tulerint, & Romæ domicilium figentes ibi habitaverint. Ex *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. C. R. c.* 3. Sed *Varro l.* 4. *de L. L.* hunc ducem Cœlem Vibennam appellat. Scribit enim, Cœlium montem e Cœle Vibenno Thuſco dictum, qui Romulo auxilio fuit contra Sabinum Regem, eos, qui cum eo venerunt, Romæ remanſiſſe, & poſt ejus obitum, quod nimis munita loca tenere dicerentur, deductos eſſe in planum, & ab iis eſſe dictum vicum Thuſcum. Aliqui dicunt nominatum fuiſſe a quibuſdam Thuſcis ex exercitu Porſenæ Regis Hetruriæ, qui Romæ Rege ob obſidiona diſcedente remanſerint, ea quibus poſtea Cœles, & Vibenna Vejentes ejecti urbe ſint, quod novis rebus ſtudentes, Tarquinium reducere tentaverint. *Feſt.*

Thuſſagetæ. V. Thyrſagetæ.

Thya, æ, f. arbor odorata, radicem habens admodum criſpam, multis operibus utilem, in Cyrenaica interiore naſcens, & circa Ammonis delubrum. *Plin. l.* 13. *c.* 16.

Thyamis, is, f. fluvius Theſprotiæ in Epiro, hodie *Calama*. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 2.

Thyas, adis, f. Ita dictæ ſunt Bacchi ſacrificulæ, quæ & Bacchæ, & Mænades, & Baſſarides. Rationem hujus nominis quidam referunt ad Thyam quandam Cephiſi filiam, quæ prima omnium Dionyſio initiata, Orgia ejus celebravit, Bacchicoque furore correptis nomen reliquit, ut ab ea Thyades dicerentur. Alii hanc non Cephiſi, ſed Caſtalii cujuſdam indigenæ filiam fuiſſe volunt. *Virg.* 4. *Æn. v.* 302. qualis commotis excita ſacris Thyas, ubi audito ſtimulant trieterica Baccho Orgia. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Pervicaces Thyadas.

Thyaſus, i, m. *ballo*, Θίασος, ſaltatio, ſive chorea, quæ Baccho exhibebatur, a Θιάζω, *Orgia celebro*. *Virg.* 5. *Ecl.* Inſtituit Daphnis Thiaſos inducere Bacchi.

Thyatira, f. 1. *Tyre, Tiro*, urbs Lydiæ, ad Hillum amnem, prope Hermum flu. ¶ Thyatira quoque, inſula parva maris Jonii, apud Echinades, imo una Echinadum, teſte *Plin. l.* 4. *c.* 12. Pop. Thyatireni. *Id. l.* 5. *c.* 30.

Thyella, f. 1. Hyella *Ayella*, opp. Brutiorum, ob Genutriis habitatum, in Calabria cit. apud Amantiam urb. Sed Barrio eſt *Thyeto*, ſeu *Geneto*, opp. ejuſdem tractus.

Thyene, es, f. Θυώνη, una ex Hyadibus, quæ & Tyche dicitur. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 710. Tertia nox veniet, qua tu, Dodoni Thyene, ſtabis Agenorei fronte videnda bovis.

Thyeſtes, is, vel Thyeſtes, æ, m. Θυέστης, filius Pelopis, & Hippodamiæ, nepos Tantali, frater Atrei, qui, cum fratri, cui peſſime cupiebat, aliter nocere non poſſet, uxorem ejus per adulterium polluit. Propter hujuſmodi flagitium Atreus eum in exilium ejecit, deinde revocavit ab exilio, ejuſque filios illi epulandos appoſuit. Tunc Sol retro fugiſſe fertur, ne ſcelera illa cernens pollueretur, *Boccat. l.* 12. *Gen. c.* 5. & 7. V. Atreus: Thyeſtes Apollinem conſuluit, quanam ratione fratrem ulciſci poſſet: qui reſpondit, ex illo, & ejus filia Pelopia oriturum poſſe eorum ſcelerum ultorem. Igitur ſe ſe cum filia commiſcuit, ex eaque Ægiſthum procreavit, qui Atreum primo interfecit, deinde cum Clitemneſtra adulterium patravit, tandem Agamemnonem ſuſtulit. *Perſ. ſat.* 5. aut ſi quibus olla Thyeſtæ Fervebit. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 12. Tu te, Thyeſta, damnabis, &c. *Mart. l.* 5. *ep.* 54. quid ſcribis, amice, Thyeſten? h. e. tragœdiam de Thyeſte.

Thyeſtæus, a, um, Θυέστειος, quod ad Thyeſten ſpectat. *Ovid.* 15. *Met. v.* 462. Neve Thyeſteis cumulemus viſcera menſis. *Cic. in Piſon. c.* 19. Thyeſtea execratio.

Thyeſtias, adis, m. Ægyſthus Thyeſtis filius. *Ovid.* 2. *de ar. aman. v.* 407. Inde Thyeſtiaden thalamoque, animoque recepit.

Thyla, V. Thula.

Thymbra, æ, f. herba eadem quæ conila, & ſatureia, teſte *Plin. l.* 19. *c.* 8. *ad fin.* quamquam *Col. l.* 10. *v.* 233. ſatureiam ſapore tantum thymbræ ſimilem ſcribit. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 2. *v.* 51. Olenti ſpargere thymbra. ¶ Hoc nomine appellatus eſt etiam campus Troadis, per quem Thymbrius fluvius in Scamandrum influit, nempe a copia hujus herbæ ibi feliciſſime provenientis.

Thymbræus, a, um, Θυμβραῖος, quod eſt ex Thymbra, vel ad Thymbram ſpectat, ut Apollo Thymbræus, ita dictus a Thymbra campo, ſylva, oppido Troadis, ubi colebatur, & ubi templum habuit, quod *Strabo* in ea parte fuiſſe tradit, qua Thymbrius flu. in Scamandrum influit. *Hoc in templo* ferunt Achillem a Paride fuiſſe interemptum. Inde factus locus fabulæ, ut Achilles Apollinis ſagittis diceretur eſſe interfectus. *Virg.* 3. *Æn. v.* 85. Da propriam Thymbræe domum.

Thymbre, es, f. 1. Thymbrium, opp. Troadis conditum a Dardano apud Trojam, ſive Ilium urb. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Thymela, es, f. 1. Θυμέλη, Græce ſignat aram, a Θύειν, ſacrificare, ut *Suidas* ſcribit. Ita etiam vocatur locus editior in orcheſtra, id eſt pulpitum illud, in quo muſicis inſtrumentis inſerviebatur ſcenæ. V. Theatrum. Quidam putarunt hoc ſenſu uſurpari hanc vocem apud *Martial. l.* 1. *epigr.* 5. Quo thymelen

ſpectas,

dit, eum ſanari non poſſe, niſi ab eadem haſta, qua percuſſus fuerat. Igitur ſupplex medicinam ab Achille petiit. Achille aſſentiente Ulyſſes ex haſtæ illius rubigine malagma effecit, & vulneri impoſuit, quod ſanatum eſt. *Ovid.* 14. *Metam.* Opuſque meæ bis ſenſit Telephus haſtæ. *Id. l.* 5. *Triſt. el.* 2. Telephus æterna conſumptus tabe periſſet, Si non, quæ nocuit, dextra tuliſſet opem. ¶ Telephus alter Pergamenus Grammaticus. Scripſit fere omnia, quæ ad Grammaticam pertinent, inter cætera collationes epithetorum eidem rei congruentium ad copiam parandam elocutionis. *Suid.*

Telĕta, æ, f. τελετή, ſacrificium, expiatio per ſacrificium. *Apulej. l.* 11. *Metam.* Quæ foret ad uſum teletæ neceſſaria. *Et infra.* Cogor tertiam teletam ſuſcipere.

Telethūſa, æ, fem. uxor Ligdi Cretenſis ex Phæſto urbe, cui gravidæ vir præcepit, ut, ſi puellam peperiſſet, illam necaret. Cum ei Iſis noctu apparuiſſet, & juſſiſſet educare, quicquid natum eſſet, ſe enim illi opem allaturam, Telethuſa puellam peperit, & puerum mentita, nutrici alendam dedit. A patre *Iphis* appellata eſt, quod avi nomen fuerat. Ad decimum tertium ætatis annum Iphis pervenerat, cum Ligdus pater ei deſpondit Janthem filiam Teleſtæ. Adventante igitur nuptiarum die, mater Iſidis opem in ejus templo imploravit, quæ puellam in puerum convertit. *Ovid.* 9. *Metam.*

Telicardĭos, m. 2. gemma colore cordis. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Telicardios colore cordis Perſas, apud quos gignitur, magnopere delectat, maculamque appellant.

Telĭger, a, um, adjectiv. qui tela fert, βελεφόρος. *Senec. Hercul. Oet. v.* 543. Timenda matri teliger ſævæ puer. h. e. Cupido.

Tēlĭnum, τήλινον, genus unguenti pretioſiſſimi, ita dictum, quia præcipuum eorum, ex quibus componitur, eſt fœnum Græcum, quod Græcis τῆλις. Unde ſimiliter τήλινον ἄλευρον dicunt Græci farinam ex fœno Græco confectam. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Telinum fit ex oleo recenti, cypero, calamo, meliloto, fœno Græco, melle, melino, maro, amaraco. *Tertull. l. de Pallio, c.* 4. Quod apud Omphalen balſamo, aut telino ſpirat tectum.

Tellēnæ tricæ dictæ ſunt ut videtur a quodam Tellene inepto poeta, & implicatas abſurdaſque res carminibus perſequente, de quo *Eraſ. in Adag. Arnob. l.* 5. *pag.* 176. Jamdudum me fateor hahiare, circumhiſcere, tergiverſari, tricas, quemadmodum dicitur, conduplicare tellenas.

Tellūmo, onis, m. Deus terræ, a tellus. *Reſp. in Tellus.*

Tellus, uris, f. Dea terræ. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Jam ſi eſt Ceres a gerendo, ita enim dicebas, terra ipſa Dea eſt, & ita habetur. Quæ eſt enim alia Tellus, niſi terra? *Id. ad Q. Fr. l.* 3. In qua de æde Telluris, & de porticu Catuli me admones. ¶ Non raro tamen Tellurem pro ipſa accipimus terra, quemadmodum Cererem pro ipſis frugibus. *Cic. in Somn. Scip.* Nam ea, quæ eſt media, & nona tellus, neque movetur, & infima eſt. *Virg. l.* 1. *Æn.* Ac magno telluris amore Egreſſi optata potiuntur Troes arena. Ubi *Servius*: Tellurem pro terra poſuit, cum Tellurem Deam dicamus, terram elementum, ut plerunque Vulcanum ponimus pro igne. *Plin. l.* 2. *c.* 5. Cujus vi ſuſpenſam, cum quarto aquarum elemento, librari medio ſpatio tellurem.

Tellūſtris, e, adject. idem ac terreſtris. *Capella l.* 7. *p.* 237.

Tēlo, onis, maſc. 3. Telo Martius, *Tolon*, *Toulon*, urbs Galliæ Narb. in Provincia, in ora maris Medit. in planitie, munita, probe culta, cum armamentario inſtructiſſimo, & portu capaciſſimo.

Telonārius, ii, m. *gabelliere*, vectigalibus exigendis præpoſitus, a τελώνιον, *telonium*, quod ſignificat locum, ubi publicani ſedent, & vectigal exigunt. *Cod. Theodoſ. de indulgent. debit. leg.* 3. A Nonnio c. 1. n. 15. ubi in quibuſdam codicib. legitur *telonearius*: quod magis ad analogiam τελώνου accedit.

Telōnĭum, ii, n. *banco de' gabellieri*, publicanorum menſa, τελώνιον. *Tertull. de Idolol. c.* 12. & *de Baptiſm. c.* 15.

Telos, i, inſula una ex Sporadibus, unguento nobilis, a Callimacho Agathuſſa appellata. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Telum, i, n. *dardo*, *arma da lanciare*, זין, Germ. *geſchoſs*, Gall. *fleche*, *dard*, Hiſp. *flecha*, *dard*, βέλος, πτῆμα, omne, quod manu jaci poteſt, quo nomine lignum, ferrum, plumbum, lapis, & alia continentur. *Feſt.* Tela proprie dici videntur ea, quæ miſſilia ſunt, ex Græco videlicet eorum nomina, quia illi τηλόθεν miſſa dicunt, quæ nos eminus. *Servius ad illud* 8. *Æn.* Deſuper Alcides telis premit: Omne, inquit, quod jaci poteſt, telum vocatur, dictum ἀπὸ τοῦ τηλόθεν. *Cic.* 6. *Verr.* Telum, quod cuique ſors offerebat, arripuit. ¶ Interdum teli vox ita late accipitur, ut pro quovis enſe ſumatur. *Auctor ad Her. l.* 1. Ajax in ſylva, poſtquam reſcivit, quæ feciſſet per inſaniam, gladio incubuit. Ulyſſes intervenit. Occiſum conſpicatur, e corpore cruentum telum educit. *Cic. in Catil.* 1. Omnes ſciunt, te ſtetiſſe in Comitio cum telo. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. in Piſon.* In me de corpore Reipublicæ tuorum ſcelerum tela revellentem. *Id. de Am. c.* 17. Nec mediocre telum ad res gerendas exiſtimare oportet benevolentiam civium. h. e. inſtrumentum, quo ſenſu etiam *arma* uſurpantur. ¶ Ponitur etiam pro quovis ictu. *Virg. Æn.* 5. *v.* 438. *de Entella ceſtibus pugnante*: Corpore tela modo, atque oculis vigilantibus exit. ¶ Præterea dicitur de radiis Solis. *Lucr. l.* 1. *v.* 147. Non radii Solis, neque lucida tela diei. ¶ Metaphorice quoque telum vocatur morbi genus. *Iſid. l.* 4. *Orig. c.* 6. Telum lateris dolor eſt. Dictum eſt autem ita a Medicis, quod dolore corpus transverberet, quaſi gladius, *punct.* *Serenus Sammon. c. de ſeveris, & lateris vitiis medendis*: Eſt vis morbi, quod telum commemoratur, Cum ſubito furor inſanus furit incitus ictu.

Tĕmenītes, æ, maſc. epithetum Apollinis, cujus ſignum pulcherrimum & maximum in Sicilia fuit prope Syracuſas, in loco, qui Temenos dicebatur. *Sueton. in Tiber. c.* 74.

Temerārĭo, adverb. *temerariamente*, temere. *Tert. de virgin. veland.* 3. & *Cod. Juſtin. lib.* 9. *tit.* 1. *leg.* 18.

Temerārĭus, a, um, *temerario*, *inconſiderato*, זד, Ger. *frevell*, Gall. *temeraire*, Hiſp. *deſatinado*, ὀξύβουλος, inconſultus, nullius conſilii, qui temere aliquid ſuſcipit, conatur, credit. *Cic. pro Cæl. cap.* 22. Ea ſunt & turbulenta, & temeraria, & periculoſa. *Ovid.* 8. *Met. v.* 407. Licet eminus eſſe Fortibus, Ancæo nocuit temeraria virtus. *Liv. l.* 25. Ad conſilium prima ſpecie temerarium magis, quam audax, animum adjecit. *Plaut. Aſin.* 2. 1. 14. Sed quid hoc, quod picus ulmum tundit? haud temerarium eſt. hoc eſt non caſu hoc, & ſine ratione fit, ſed aliquid portendit. ¶ Ponitur interdum pro incerto, non ſtabili. *Feſtus in Navalis ſcriba.* Columbatiorum quæſtus temerarius, incertuſque. ¶ Tribolum temerarium quid ſit. V. in *Tribolum*.

Temerātor, oris, m. *violatore*, *macchiatore*, qui temerat, βεβηλωτής. *Stat. Theb.* 11. *v.* 12. Quantus Apollineæ temerator matris Averno Tenditur. h. e. Tityon qui Latonam corrumpere tentavit. *Leg.* 2. *Cod. de apparitorib.* Temerator legis. ¶ Item falſarius, *falſificatore*. *Leg.* 29. *Dig. ad leg. Cornel. de falſ.* Si accuſatus fuerit, pœnam temeratoris luit: perinde enim punitur, atque ſi falſum fecerit.

Temerātus, a, um, βεβηλωθείς, *violato*. *Ovid. ep.* 16. Auſus es hoſpitii temeratis advena ſacris Legitimam nuptæ ſollicitare fidem? *Liv. l.* 26. *c.* 13. Sepulcra majorum vulſa, temerata, ac violata. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 30. Caſtra infauſta, temerataque.

Temĕre, adv. *temerariamente*, *inconſideratamente*, *ſenza cagione*, Ger. *vermegenlich*, Gall. *à la volée*, Hiſp. *oſadamente*, ריק, ἀπροσκέπτως, ἀβούλως, inconſulte, ſtulte, imprudenter. *Virg.* 9. *Æn.* Temere inter tela jacentes. *Cic.* 1. *de Inv.* Domus ea, quæ ratione regitur, omnibus inſtructior eſt rebus, & apparatior, quam ea, quæ temere, & nullo conſilio adminiſtratur. ¶ Non temere pro non ſine cauſa. *Ter. Phorm.* 5. 9. Non pol temere eſt, quod tu tam times. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 8. Non temere fama naſci ſolet. ¶ Item pro non ſine periculo. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 38. Rapidus fluvius eſt, non hac temere tranſiri poteſt. ¶ Item ſæpe. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Qui hoc non in beneficii loco, ſed in laboris ac muneris, non temere, niſi libertis ſuis deferebant. *Liv. l.* 30. *c.* 30. Non temere incerta caſuum reputat, quem fortuna nunquam decepit. *Quinctil. l.* 1. *c.* 4. Illud ingeniorum velut præcox genus haud temere unquam pervenit ad frugem. ¶ Item vulgo, paſſim. *Hor. l.* 1. *od.* 12. unde vocalem temere inſecutæ Orphea ſylvæ. *Liv. l.* 22. Argentum temere per vias, velut objectum ad prædam. ¶ Comp. *temerius*. *Attius apud Non. c.* 2. *n.* 841. Seu Euripidis, qui choros temerius in fabulis, &c. Alii leg. *temerus*.

Tĕmĕrĭtas, atis, f. *temerità*, זדון, Germ. *frevelheit*, Gal. *temerité*, Hiſp. *temeridad*, προπέτεια, ἀβουλία, imprudentia, inconſiderantia. *Cic. pro M. Marcel.* Nunquam enim temeritas cum ſapientia commiſcetur, nec ad conſilium caſus admittitur. *Id.* 1. *Off. c.* 15. Multi faciunt multa temeritate quadam, ſine judicio, vel modo. *Id.* 2. *de Div. c.* 4. Omnibus in rebus temeritas in aſſentiendo, errorque turpis eſt.

Temerĭter, adv. idem ac temere. *Attius apud Non. cap.* 11. *num.* 54. Hoc in re eſt, quod tu tam temeriter meam benevolentiam interiiſſe es ratus.

Temerĭtūdo, inis, f. idem ac temeritas. *Pacuvius apud Non. c.* 2. *n.* 867. Egon' tyranni noſci temeritudinem?

Tĕmĕro, as, a. 1. *macchiare*, *contaminare*, *violare*, טמא, Germ. *ſchanden*, Gal. *gâter*, *ſouiller*, Hiſ. *manchar*, *enſuziar*, βεβηλόω, corrumpo, contamino. *Feſtus*: Temerare, violare ſacra, & contaminare, dictum videlicet a temeritate. *Ovid.* 15. *Met.* Parcite mortales dapibus temerare nefandis Corpora. *Id.* 7. *Met.* Temerare fluvios venenis. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 53. Eandem Juliam in matrimonio M. Agrippæ temeraverit.

Temĕtus, a, um, adject. temerarius. *Attius apud Non. c.* 2. *n.* 841. V. *Temere* in fine.

Tĕmēſa, f. 1. urbs fuit ampla Brutiorum, ære celebris, in Calabria cit. in ora maris Tyrrheni, prope ſin. Hipponiatem, cujus rudera hodie dicuntur *Torre Loppa*. Alii credunt eſſe *S. Lucido*, caſtr. prope oram maris Tyrrheni. Aliis videtur eſſe *Malvetto*, opp. inter Montem altum, & Marcopolim. Alii indigitant *Longo buco*, apud Cirellos, in ora. *Stat.* 1. *Achil. v.* 413. Æra domant Temeſæ.

Temeſæus, a, um, quod ad Temeſam urb. ſpectat. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 441. Rurſus aquam tangit, Temeſæaque concrepat æra. ¶ *Temeſæus Genius*, prov. Græcum de pœna res ſacras violantibus imminente. Nam juxta Temeſam fuit ſacellum Politæ, uni ex Ulyſſis comitibus ſacrum, quod a barbaris violatum graves in eos exercuit pœnas. *Pauſanias* rem aliter narrat: Politam ab incolis propter ſtupratam virginem interfectum, larvas illius, niſi quotannis oblata virgine placarentur, graſſari in illos, atque omni ſexui perniciem afferre ſolitas fuiſſe, ſicque Genium Temeſæum in proverbium tranſiiſſe. Graeci enim mala alicui minantes, dicere ſolebant: *Aderit Temeſæus Genius.*

Tēmētum, i, n. *vino*, vocabulum priſcum, quo vinum ſignificatur, ex articulo τό, & μέθυ, vinum, vel μέθη, ebrietas. *Donat. ad Ter. Andr.* 1. 4. 2. & *Non. c.* 1. *n.* 14. ſic dici putant, quod tentet mentem, h. e. labefactet. *Gell. l.* 10. *c.* 23. Qui de victu populi R. ſcripſerunt, mulieres ætatem abſtemias egiſſe dicunt, hoc eſt vino ſemper, quod temetum priſca lingua appellabatur, abſtinuiſſe dicunt. *Plin. l.* 14. *c.* 13. Cato ideo propinquos feminis oſculum dare juſſit, ut ſcirent, an temetum olerent: hoc tum vino nomen erat: unde & temulentia appellata. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 163. Pullos, ova, cadum temeti, nempe modo iſto. *Juvenal ſat.* 15. *v.* 25. De Corcyræa temetum duxerat urna. ¶ Sunt qui ſcribunt temetum a vino ſic diſtingui, ut vinum nomen generale ſit, *temetum* vero ſignificet vinum purum, & nulla aqua adulteratum: afferuntque hunc locum *Cic. ex l.* 4. *de Republ. apud Non. loc. cit.* Carent temeto omnes mulieres, non vino. Verum in optimis quibuſdam Codicib. quos videmus, ultima verba *non vino* deſunt.

Temnītes, m. 3. τεμνίτης, qui eſt ex Temno urbe. *Cic. pro Flac.* Heraclides ille Temnites homo ineptus, & loquax.

Temno, is, pſi, ptum, a. 3. *ſprezzare*, *vilipendere*, ſperno. *Virg.* 1. *Æn.* Si genus humanum, & mortalia temnitis arma. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 2. Jejunus raro ſtomachus vulgaria temnit.

Temnos, f. 2. urbs Æolidis, mediterr. ultra Hermum fl. cum monte cogn. patria Hermagoræ Rhetoris. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Tēmo, onis, m. *timone*, Ger. *deichſel*, Gal. *timon*, Hiſ. *timon*, ῥυμός, lignum longum, & extentum in aratro, vel curru, ad quod jugum ligatur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. ex Poeta*: Quod quaſi temone adjunctam præ ſe quatit Arctum. *Ovid. l.* 2. *Met.* Aureus axis erat, temo aureus, aurea ſummæ Curvatura rotæ. ¶ Dicitur etiam de ſtipitibus, ſive lignis tranſverſariis, & longuriis. *Col. l.* 6. *c.* 19. Omneſque tranſverſis ſeu temonibus, quaſi cancellatæ inter ſe ligantur. ¶ Temones in *Cod. leg.* 53. *de excuſat. mun.* referuntur inter præſtationes, & munera ſordida: horum nomine præſtabantur equi, tyrones ad militiam, & pecunia pro tyronibus, quæ aurum tyronicum dicebatur.

Temonārius, a, um, adject. ut temonaria onera, h. e. obligationes ſolvendi tributa, quæ temones appellantur. *leg.* 4. *Cod. de dignitatib.* ¶ Temonarii, orum, qui hujuſmodi tributa exigunt. *leg.* 7. *Cod. Theodoſ. de epiſcop.*

Tempe, n. indecl. n. pl. τέμπεα, & contracte τέμπη, regiuncula Theſſaliæ, in valle amœniſſima, per quam Peneus fl. decurrit, cincta Olympo, Oſſa, & Pelio montibus, inter Lariſſam, & oram maritimam, cum urbe, quæ nunc *Licoſtoma* dicitur. *Virg.* 4. *Georg.* Paſtor Ariſtæus fugiens Peneia Tempe. ¶ Ibi aqua æs erodit. *Plin. l.* 31. *c.* 2. & *Ælian. l.* 3. *c.* 1. ¶ Sunt & Tempe in Bœotia, quæ Teumeſſia dicuntur a Teumeſſo M. ab *Ovidio* etiam Cygneia vocantur, 7. *Metam. v.* 371. ¶ Sunt & alia in Sicilia, dicta Helorina a nomine amnis. Denique quælibet loca amœna, nemoroſa præſertim, & aquas habentia, per Synecdochen Tempe appellantur. *Virg. Georg.* 2. *v.* 469. Speluncæ, vivique lacus, ac frigida Tempe.

Temperācŭlum, li, n. temperatura. *Apul. l.* 1. *Florid.* Et cinnami merces, & ferri temperacula, & argenti metalla.

Tempĕrāmentum, ti, n. *temperamento*, *aſſettatura*, temperatura, mixtio rerum cum proportione, proportio diverſarum qualitatum in corpore mixto, μίξις, κρᾶσις. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Concharum ad purpuras & conchylia (eadem enim eſt materia, ſed diſtat temperamento) duo ſunt genera &c. *Id. l.* 19. *c.* 8. Eruca præcipue frigorum contemptrix diverſæ eſt, quam lactuca, naturæ; ideireo jungitur illi ſera in cibis, ut nimio frigori par fervor immixtus temperamentum æquet. *Scribon. Larg. compoſit.* 230. Teruntur ex cinere lixiva, qua culinarii utuntur, donec habeat mellis liquidi temperamentum. h. e. ſpiſſitudinem. Hac eadem ratione ſæpius uſurpatum legas apud eundem *Scribon.* ¶ Ponitur & pro modo, mediocritate, moderatione. *Plin. l.* 37. *c.* 24. Omnia modo conſtant, certoque temperamento. *Id. l.* 12. *c.* 25. Incidentis manus libratur artifici temperamento, ne quid ultra corticem violet. ¶ Tranſlate *Cic.* 3. *de Leg. c.* 10. Inventum eſt temperamentum, quo tenuiores cum principibus æquari ſe putarent. *Liv. l.* 58. *c.* 44. Et, ſi nulla alia re, modeſtia certe & temperamento linguæ adoleſcens ſenem vicem. Alii leg. *temperande linguæ*. Adde *Plin. in Paneg. c.* 3.

Tempĕrans, antis, o. 3. *temperante*, מתנהג, Germ. *meſſig*, Gal. *bien temperé*, Hiſ. *templado*, σώφρων, moderatus, continens. *Cic. in Parad.* 3. An temperantem eum dixeris, qui in aliqua libidine ſe continuerit, in aliqua ſe effuderit? *Id. ibid. c.* 13. Homo ſanctiſſimus, ac temperantiſſimus. *Liv. l.* 26. *c.* 22. Temperantiores a cupidine imperii. ¶ Temperans rei, aut famæ eſt, qui rei ſuæ parcit, aut famæ conſulit. *Ter. Phorm.* 2. 1. 41. Si eſt, cuipiam ut Antipho in ſe admiſerit, Ex qua re minus rei foret, aut famæ temperans. ¶ Temperans poteſtatis eſt, qui imperio, & poteſtate moderate utitur. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 46.

Tempĕranter, adv. *temperatamente*, σωφρόνως, μετρίως, temperate, moderate. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 33. Et quibus modis temperantius haberetur. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 2. Nam quod ais, ſi hic temperantius egerit, conſideratius te conſilium daturum, &c.

Tempĕrantia, æ, f. *temperanza*, Germ. *meſſigkeit*, Gall. *temperance*, Hiſp. *templança*, σωφροσύνη, continentia, modeſtia, moderatio, virtus moralis, quæ in temperandis voluptatibus corporis poſita eſt. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 54. Temperantia eſt rationis in libidinem, atque in alios non rectos impetus animi firma, & mo-

Digitized by Google

& moderata dominatio; ejus partes ſunt continentia, clementia, modeſtia. *Id. 2. Inv. cap.* 54. Temperantia eſt enim, quæ in rebus aut expetendis, aut fugiendis, rationem ut ſequamur, monet. *Id. l.* 5. Transfer idem ad modeſtiam, vel temperantiam, quæ eſt moderatio cupiditatum, rationi obediens. *Plin. lib.* 28. *c.* 5. Temperantia in cibis.

Temperāte, adv. *temperatamente, mediocremente, [illegible]*, moderate, mediocriter, & quodam cum temperamento. *Cato c.* 29. *R. R.* Ubi temperate tepebit, tum cuminum indito, poſtea liato. *Cic. Att. lib.* 11. *ep.* 32. Ages, ut ſcribis, temperate. *Id. Att. l.* 3. *ep.* 5. Neque temperatius ſcribi potuerit. Alii leg. *temperantius*. habet tamen hoc comparativum *Senec. ep.* 18.

Temperātio, onis, f. *meſcolanza, temperazione, [illegible], [illegible]*, miſtio, temperamentum, temperatura. *Cic.* 4. *Verr.* Tu illius aris temperationem, tu operum lineamenta ſolertiſſime perſpicis? *Id.* 4. *Tuſcul. cap.* 13. Corporis temperatio, cum ea congruunt inter ſe, e quibus conſtamus. ¶ Aliquando idem valet, quod moderatio, ſive gubernatio. *Cic.* 2. *de Div.* Hoc temperatio Lunæ, cœlique moderatio efficit. *Idem de Somn. Scip.* Deinde ſubter mediam fere regionem Sol obtinet, dux, & princeps, & moderator luminum reliquorum, mens mundi, & temperatio. *Id.* 3. *de Leg. c.* 5. Temperatio Reipublicæ.

Temperatīvus, a, um, adject. qui temperat, ut temperativa medicamina. *Cæl. Aurelian. Acut.* 4. *c.* 1. *medicamenti mitiganti*.

Temperātor, oris, m. *temperatore*, [illegible], moderator, gubernator. *Cicer. in Orat.* Magni igitur judicii, ſummæ etiam facultatis eſſe debebit moderator ille, & quaſi temperator hujus tripartitæ varietatis. *Martial. lib.* 4. *epigr.* 55. Quam fluctu tenui, ſed inquieto Armorum Salo temperator ambit. Ubi Salonem fl. vocat armorum temperatorem, quia ejus aquis temperantur enſes. *Senec. de vita beat. c.* 14. Temperator voluptatis. hoc eſt qui voluptate temperate utitur.

Temperatūra, æ, f. *tempera, meſcolanza*, [illegible], [illegible], temperamentum, miſtio, *Plin. l.* 34. *c.* 9. Sequens temperatura ſtatuaria eſt, eademque tabularis. *Id. l.* 34. *c.* 15. *de temperatura ferri*: A rubigine vindicatur ceruſſa, & gypſo, & liquida pice: Hæc eſt temperatura, a Græcis antipathia dicta. ¶ Sumitur etiam pro proportione partium ſimplicium, quæ conſtituunt corpus miſtum, ut cum quempiam calidæ, aut frigidæ, aut humidæ, aut ſiccæ temperaturæ eſſe dicimus. *Senec. ep.* 55. Conditio naſcendi, & corporis temperatura, *complesſione, temperamento*. ¶ Item pro temperie. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 848. Quæro, utrum hoc adduxerit cœli temperatura, an terræ bonitas.

Temperātus, a, um, miſtus, partic. a temperor. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 24. Nam & auribus oblectatio magna parta eſt, inventa, & temperata varietate, & natura ſonorum. ¶ Item adminiſtratus. *Velle.* l. 2. c. 60. Omnia pretio temperata, vendente Rempublicam conſule. ¶ Sæpe nomen eſt, & ponitur pro moderato, mediocri, modeſto, *temperato, modeſto*, [illegible]. *Cic. l.* 12. *Fam. epiſt.* 27. Eſt autem ita temperatis, moderatiſque moribus, ut ſumma ſeveritas ſummæ ſunt humanitate jungatur. *Id. Att. l.* 4. *ep.* 6. Hominem in ſumma magnitudine animi multa humanitate temperatum perdidimus. *Hor. l.* 2. *od.* 3. Æquam memento rebus in arduis Servare mentem, non ſecus in bonis ab inſolenti temperatam lætitia. *Cæl. ad Cic. lib.* 8. *Fam. epiſt.* 15. Temperatior in victoria. ¶ Temperata regio, temperatum tempus eſt, ubi frigus & calor ita temperata ſunt, ut neutrum excedat, & moleſtum ſit. *Varr. lib.* 1. *R. R. c.* 5. Temperatiſſimum anni tempus. *Vitruv. lib.* 1. *cap.* 4. Temperatiſſimæ cœli regiones. ¶ Temperata prœla ſunt, quæ ad opus parata ſunt, & inſtructa, ut iis quandocunque uti liceat. *Cato R. R. c.* 12. Prœla temperata quinque, ſupervacanea tria.

Tempĕri. V. Tempori.

Tempĕries, ei, fem. *temperamento, temperie*, [illegible], temperamentum, diverſarum rerum commixtio æquata, & ad perfectionem perducta. *Plin. l.* 34. *c.* 2. Corinthii æris tria genera; candidum argento quam proxime accedens, in quo illa mixtura prævaluit; alterum, in quo auri fulva natura, tertium, in quo æqualis omnium temperies fuit. *Id. lib.* 36. *c.* 21. R. ſine temperies. ¶ Speciatim ſumitur pro temperata, & moderata aeris conſtitutione. *Ovid. l.* 2. *de Pon. eleg.* 7. Temperie cœli corpuſque, animuſque juvatur. *Plin. ep.* 6. *l.* 5. Ut omnem pro me metum ponas, accipe temperiem cœli, regionis ſitum, villæ amœnitatem. ¶ Translata *Stat. l.* 2. *ſilv.* 6. *v.* 48. tranquillaque morum temperies. ¶ Ponitur etiam interdum pro quacumque aeris, ſeu cœli conſtitutione, ſive bona, ſive mala ſit. *Plin. l.* 18. *c.* 25. loquens de ſignis brumæ adventantis, & ſementis ante eam faciendæ: Indocilis, inquit, cœli agricola hoc ſignum habeat inter ſuos vepres, humumque ſuam aſpiciens, cum folia viderit decidua: ſic indicatur anni temperies, alibi tardius, alibi maturius.

Tempĕro, as, a. 1. *temperare, meſcolare*, [illegible], Germ. *[illegible]*, Gall. *bien temperer*, Hiſp. *templar*, [illegible], miſceo, proportione ſervata. *Cic. in Somn.* Qui acuta cum gravibus temperans, varios æquabiliter concentus efficit. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Æs conflare, & temperare Ariſtoteles Lydum Scythen monſtraſſe putat. *Horat. l.* 3. *od.* 16. Temperare aquam ignibus. ¶ Sæpe ſumitur pro componere, conſtituere, efficere. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 1. Rem vero publicam noſtri majores certe melioribus temperaverunt & inſtitutis, & legibus. ¶ Item pro mitigare, moderari, lenire. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 19. Solis tum acceſſus modici, tum receſſus & frigoris, & caloris modum temperant. *Suet. in Tiber. c.* 34. Temperare annonam. h. e. pretium annonæ minuere. ¶ Item pro adminiſtrare, regere. *Horat. lib.* 1. *od.* 12. Qui res hominum, ac Deorum, Qui mare, & terras, variiſque mundum Temperat horis. *Cic.* 4. *Acad.* In eodem tanta prudentia fuit in conſtituendis, temperandiſque civitatibus. Sic temperare cæteras. *Ovid.* 13. *Met.* Temperare ora frenis. *Horat. l.* 1. *od.* 8. ¶ Item pro abſtinere, cum dativo, ut *Temperare alicui*, ideſt abſtinere ab injuria inferenda. *Liv. l.* 1. *c.* 19. Templis tamen Deum temperatum eſt. *Cic.* 3. *Ver.* Te putet quiſquam ſociis temperaſſe, qui ædem Caſtoris teſtem furtorum tuorum eſſe volueris? *Id.* 4. *Ver.* Si unquam ulla in re unquam temperaverit. ¶ Vel cum ablat. & præp. *a*, vel *ab*. *Virg.* 2. *Æn.* Quis talia fando Temperet a lacrymis? *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 7. Temperare ab injuria. ¶ Cum infinito etiam interdum jungitur hac notione. *Gel. lib.* 4 *c.* 9. Religioſi dies, in quibus & res divinas facere, & rem quampiam novam exordiri temperandum eſt. *Plaut. Pœn. prol. v.* 22. dormire temperent, & *v.* 33. tinnire temperent. ¶ Item pro modum imponere, continere, cohibere. *Plaut. Rud.* 4. 7. 18. Temperare linguæ. *Cic. pro Plan.* Ut qui ante dictum teſtimonium ſibi temperarit. *Liv. l.* 32. Temperatum ægre eſt, quin miſſilibus pugnam inter ſe conſererent. *Virg.* 1. *Æn. v.* 57. Temperare iras. *Plaut. Epid.* 1. 2. 8. Temperare in amore. ¶ *Temperint* pro *temperent*, ut *edint* pro *edant*, habet *Plaut. Truc.* 1. 1. 41.

Tempeſtas, idem quod tempeſtiva. *Feſtus*.

Tempeſtas, atis, f. *tempo*, idem ac tempus, ab antiquo genitivo *temperis* pro *temporis*. *Plaut. Caſ. prol. v.* 18. Ea tempeſtate flos Poetarum fuit. *Liv. l.* 1. *c.* 5. Qui multis ante tempeſtatibus ea tenuerat loca. *Salluſt. in Jugur. c.* 96. Solertiſſimus omnium in paucis tempeſtatibus factus eſt. *in pochi anni, o in poco tempo*. ¶ Reperitur pro die. *Cic.* 1. *Divin. c.* 25. *ex Poeta*. Tertia te Phthiæ tempeſtas læta locabit. ¶ Accipitur etiam pro tempore tranquillo, & ſereno, *bonaccia*. *Cæſ. lib.* 4. *B. G.* Nactus idoneam ad navigandum tempeſtatem, tertia fere vigilia ſolvit. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 4. Si eſſet licitum per nautas, qui tempeſtatem prætermittere noluerunt. *Virg. l.* 9. *Æn. v.* 20. Unde hæc tam clara repente Tempeſtas? ¶ Frequentius in malam partem accipitur, ut idem ſit, quod procella, turbo, grando, & generaliter quivis cœli inquietior ſtatus, *tempeſta, burraſca, fortuna*, Germ. *[illegible]*, Gall. *[illegible]*, *diſpoſition de temps*, Hiſp. *tempo*, [illegible], [illegible]. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Ante omnia autem duo genera cœleſtis injuriæ meminiſſe debemus: unum quod tempeſtates vocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteraque ſimilia intelliguntur, quæ cum acciderint, vis major appellatur. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 27. Tempeſtas venit, confringit tegulas, imbriceſque. *Cic. pro Mur.* Tempeſtates ſæpe certo aliquo cœli ſigno commoventur. ¶ Romani tempeſtates in Deorum numero venerati ſunt. *Cic.* 3 *de nat. Deor. c.* 20. Quod ſi nubes retuleris in Deos, referendæ certe erunt tempeſtates, quæ Populi Rom. ritibus conſecratæ ſunt. *Horat. Epod.* 10. Libidinoſus immolabitur caper, & agna tempeſtatibus. ¶ Tranſlata ſumitur pro periculo, calamitate, infortunio, perturbatione. *Cic. l.* 15. *Famil. ep.* 4. Mitto, quod invidiam, quod pericula, quod omnes meas tempeſtates, & ſubieris, & multo etiam magis, ſi per me licuiſſet, ſubire paratiſſimus fueris. *Id.* 1. *Catil. c.* 9. Quanta tempeſtas invidiæ nobis impendeat.

Tempeſtīve, adverb. *opportunamente, a ſuo tempo*, [illegible], ſuo tempore, opportune. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 62. Neque ſerendi, neque colendi, neque tempeſtiva demetendi, percipiendique fructus, neque condendi, ac reponendi ulla pecudum ſcientia eſt. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Cædi ſolebant tempeſtive uſque ad Antigenem tibicinem. *Horat. l.* 4. *od.* 1. Tempeſtivius comiſſari. ideſt ante legitimam cœnæ horam. *Plaut. Truc.* 1. 1. 41. Qui noſtræ ætati tempeſtive temperent. Sunt qui leg. *tempeſtivo*.

Tempeſtīvĭtas, atis, f. *tempo propio per far qualche coſa*, [illegible]. *Cic. de Sen. c.* 10. Sua cuique parti ætatis tempeſtivitas eſt data. *Plin. l.* 10. *c.* 34. Columbæ præparantes tempeſtivitatem cibo.

Tempeſtīvo, adv. V. Tempeſtive.

Tempeſtīvus, a, um, *opportuno, fatto a ſuo tempo*, [illegible], [illegible], [illegible], quod ſuo tempore fit, opportunum. *Cic.* 2. *Off. c.* 4. Nec hoc tempore ſine hominum opera tempeſtivos fructus ex his capere poſſemus. *Id. pro L. Man. c.* 12. Inde Sardiniam cum claſſe venit, nondum tempeſtivo ad navigandum mari. *Col. l.* 2. *c.* 8. Deinde, ſi tempeſtivum erit, conſeſtim, ſin minus, poſtero die fines oculis perluſtrare. h. e. ſi opportunum erit. *Gel. lib.* 2. *c.* 29. Sementes tempeſtiviores. h. e. citius ſolito maturæ. *Horat. l.* 1. *od.* 23. Virgo tempeſtiva viro, *nubile*. ¶ Tempeſtivus ſurgere dicitur, qui cum ſit operoſus & ſanus, non ſe lectulo detinet ultra ſurgendi tempus. *Plinius l.* 7. *c.* 53. Nullis evidentibus cauſis obiere, dum calceantur, duo Cæſares, Q. Fabius Maximus, & C. Vulcatius Gurges, omnes adeo ſani atque tempeſtivi, ut de progrediendo cogitarent. ¶ Tempeſtiva convivia ſunt, quæ ipſa cœnæ hora ſine dilatione ulla ineuntur; quod facere ſolent qui negotiis carent, & gulæ ſerviunt. Et quia fere hujuſmodi convivæ largius & diutius cibo vinoque indulgent, lætiores quoque & longiores ſermones habent. *Cic. de Senect. c.* 14. Ego vero propter ſermonis delectationem tempeſtivis quoque conviviis delector, nec cum æqualibus ſolum, ſed cum veſtra etiam ætate. *Id. Att. l.* 9. *ep.* 1. Multa a me tempeſtivis conviviis diſputantur. *Id. Ver.* 5. *c.* 25. Statuitur Lollius in illo tempeſtivo gladiatorum convivio. *Curt. l.* 8. *c.* 1. Jamque iter parare in poſterum juſſus, ſolemni, & tempeſtivo adhibetur convivio. ¶ Hujuſmodi convivia *intempeſtiva* etiam dicebantur eodem prorſus ſenſu: nam qui ita tempeſtiva ab intempeſtivis diſtinguunt, ut illa eſſent quæ ſolito maturius inciperentur, hæc quæ tardius, & multa nocte finirentur, nullo id idoneo exemplo confirmare videntur. Quamquam eſt aliquid diſcriminis: nam tempeſtiva convivia & in bonam, & in malam partem accipi poſſunt, ut ex allatis exemplis apparet; intempeſtiva vero in malam tantummodo partem uſurpantur. *Curt. l.* 6. 2. 2. Intempeſtiva convivia, & perpotandi pervigilandique inſana dulcedo, ludique, & greges pellicum, omnia in externum lapſa ſunt morem. *Et infra*: Cum intempeſtivis conviviis dies pariter nocteſque conſumeres. Addi ſolet etiam locus *Cic. pro Mur. c.* 6. ubi tamen optimæ quædam Editiones ex quamplurimis MSS. habent *tempeſtiva*, quod idem dicendum eſt de alio *Suetonii* loco in *Calig. c.* 45.

Tempeſtuōſus, a, um, adject. [illegible], procelloſus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 6. Ad tempeſtuoſos hoſtium incurſus trepidare.

Tempeſtus, a, um, adject. idem quod tempeſtivus. *Feſtus*.

Tempĭcus, a, um, adject. [illegible], a Tempe, ut Tempicus agon, *Theodor. Priſcian. lib.* 1.

Templātim, adv. per templa, ut vicatim, per vicos. *Tertul. in Apolog. c.* 42. Plus noſtra miſericordia inſumit vicatim, quam veſtra religio templatim.

Templum, i, n. *tempio*, [illegible], Germ. *kirch*, Gall. *egliſe, temple*, Hiſp. *ygleſia, templo*, [illegible], [illegible], locus qui ab omni parte aſpici, vel ex quo omnis pars videri poteſt. *Feſt.* Contemplari dictum eſt a templo, ideſt loco, qui ab omni parte aſpici, vel ex quo omnis pars videri poteſt, quem antiqui templum nominabant. *Varro* etiam *l.* 6. *de L. L.* a tuendo ſic dici ait, ideſt ab aſpiciendo, quia qua tuemur, templum eſt. Templum trifariam dicitur, a natura in cœlo, ab auſpiciis in terris, a ſimilitudine ſub terra. Igitur primum templum de cœlo dicitur: cujus quatuor partes erant ſecundum Augures, qui ſpectabant converſi a Sept. in Auſt. ſiniſtra ab Oriente, dextera ab Occaſu, antica ad Meridiem, poſtica ad Septentrionem. *Ennius*: Contremuit templum magnum Jovis altitonantis. *Ter. Eun.* 3. 5. 42. Qui templa cœli ſumma ſonitu concutit. ¶ Præcipue vero templum accipi ſolet pro regione in terris, aut agro, qui certo carmine ab Augure lituo finitus, & notatus, conſecratuſque eſſet, unde in omnes cœli partes liber eſſet aſpectus. Sane Augures interdum ea, quorum altitudo impediret, quominus liber quoquoverſus aſpectus foret, demoliri jubebant: ac C. Marius Honoris ædem eo ſummiſſiorem fecit, ne, ſi forte publicis offeſſet auſpiciis, Augures eam demoliri juberent. Atque hunc locum ſapit illud *Ciceronis l.* 2. *de Leg.* Urbemque, agros, & templa, liberata, & effata habento. *Liv. l.* 1. *c.* 7. Palatium Romulus, Aventinum Remus ad inaugurandum templa capiunt. ¶ Nec vero ſolum hæc vox de regionibus apertis, & ſub dio uſurpata eſt, ſed etiam de locis ſeptis, & tectis, cujuſmodi erant loca, in quibus Senatus habebatur. Nam in loco per Augures conſecrato Senatum haberi neceſſe erat, alioquin Senatuſconſulta non erant rata. Porro Senatus habebatur vel in templo ſimpliciter per Augurem conſecrato, ut in Curia Hoſtilia, vel Pompeja, vel Julia, vel in æde alicui Deo ſacra, ut in æde Jovis, Apollinis, Martis, Bellonæ, Caſtoris, Concordiæ, Virtutis, Fidei, &c. *Cic. pro Dom.* Curia eſt ſedes, ac templum publici conſilii. ¶ Item templi vox de ædibus, quæ Diis conſecratæ fuerunt, uſurpatur. *Cic.* 6. *Ver.* Herculis templum eſt apud Agrigentinos non longe a foro, ſane ſanctum apud illos, & religioſum. ¶ Poni videtur etiam pro ſepulcro. *Virg.* 4 *Æn.* Præterea fuit in tectis de marmore templum Conjugis antiqui. ¶ Transfertur ad nonnulla etc, ut *Templum mentis*, pro interiori animi receſſu: *Templum linguæ*, ideſt pars, ſeu locus. *Lucr. l.* 4. *v.* 624. Linguæ ſudant a templa. *Id. l.* 5. *v.* 104. Mentis templa. ¶ In architectura templa vocantur tigna minora tranſverſim collocata ſuper cantherios, ſeu tigna majora, quæ tectum domus ſuſtinent, ſuper hujuſmodi templa aſſeres deinde compinguntur, qui tegulas ſuperpoſitas habent. *Vitr. l.* 4. *c.* 2. Supra cantherios templa, deinde inſuper ſub tegulas aſſeres. *Id. ib. c.* 7. Supra ad faſtigium columen, cantherii, templa ita ſunt collocanda &c. *Feſtus* etiam hujus notionis meminit, cum ſcripſit, templum dici etiam tignum, quod in ædificiis tranſverſum ponitur.

Tempŏrālis, le, o. 3. *temporale*, [illegible], [illegible], quod ad tempus durat. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Adjiciunt quidam perpetuum, etiam temporale eſſe: opponitur enim æternum. *Hermog. l. de injuria*, 45. *ff. de injur. & fam. libel.* Cæteri autem vel exilio temporali, vel interdictione rei certæ coercentur. *Tacit. in Agric. c.* 46. Temporalibus laudibus decorare. ¶ Temporalia verba apud *Var. l.* 7. & 8. *de L. L.* ſunt, quæ per tempora declinantur.

Tempŏrālĭtas, atis, f. ratio temporis. *Tertul. de Pal. c.* 1. Et ſi quid præterea conditio, vel dignitas, vel temporalitas veſtit, *la moda*.

Tempŏrālĭter, adverb. ad tempus. *Tertull. adverſ. Jud. cap.* 2. Lex temporaliter obſervata.

Tempŏrārius, a, um, [illegible], quod non eſt perpetuum, ſed ad tempus durans. *Plin. l.* 36. *c.* 33. Temporaria vis imbrium. *Curt. l.* 5. *c.* 5. Ut ſunt Græcorum temporaria ingenia. h. e. pro temporum varietate mutabilia. *Nepos in Attic. c.* 11. Temporaria liberalitas. *Sen. ep.* 9. Temporariæ amicitiæ.

Tempŏrātim, adv. pro temporum ratione, per tempora. *Tertul. de pal. c.* 1. Terra

ra temporatim veſtiri amans. *Id. de anim. c.* 28. Per nativitates nominatim, temporatimque digerere.

Tempŏri, adv. *a tempo, a ſuo tempo, a buon' ora*, ἐν καιρῷ, εὔκαιρως, κατὰ καιρὸν, tempeſtive, ad tempus, ſuo tempore. *Cato R. R. c.* 2. Roget, quid operis ſiet factum, ſatiſne tempori opera ſient confecta. *Plaut. Rud.* 4. 2. 16. Vigilare oportet hominem, qui vult ſua tempori conficere officia. ¶ Dicitur & *temperi* eodem ſenſu. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 6c. Malo, Chaline, tibi cavendum cenſeo. Ch. Temperi: poſtquam oppugnatum eſt os. *Idem Perſ.* 5. 1. 16. Mihi iſtuc temperi ſero eſt. ¶ *Temporius*, & *temperius* comparativum eſt, *più preſto*, *più a tempo*. *Colum. l.* 8. *c.* 4. Ut propter cibi ſpem temporius ad officinam redeant. *Ovid.* 4. *Met. v.* 197. modo ſurgis Eoo Temporius cœlo, modo ſerius incidis undis. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 16. Memini te mihi Phameæ cœnam narrare: temperius fiat: cetera eodem modo.

Tempŏro, as, a. *c. Tertul. de reſur. carn. c.* 61. Accepiſti dentes ad pulſus linguæ temporandos. Alii leg. *temperandos*. nam hoc idem ſignificare videtur.

Tempſis, m. 3. cacumen Tmoli M. in Lydia, tam inſigni aeris temperie, ut incolæ ſupra 150. annos vivant, auctore Mutiano, ut refert *Plinius l.* 7. *c.* 48.

Temptor, vel temtor, oris, m. *ſprezzatore*, qui temnit. *Senec. in Agamemn. v.* 595. Solus temptor levium deorum. Alii leg. *contemptor*.

Tempus, oris, neut. *tempo*, χρόνος, intervallum, quo aliquod corpus movetur, vel aliqua res fit. *Cic. lib.* 1. *de Invent. c.* 26. Tempus autem eſt id, quo nunc utimur (nam ipſum quidem generaliter definire difficile eſt) pars quædam æternitatis cum alicujus annui, menſtrui, diurni, nocturnive ſpatii certa ſignificatione. In hoc & quæ præterierunt, conſiderantur, &c. & item quæ inſtent in præſentia, & quæ maxime fiant, & quæ conſequantur. Et *de Univ. c.* 9. Neſciunt, hos ſiderum errores id ipſum eſſe, quod rite dicitur tempus, multitudine infinita, varietate admirabili præditos. ¶ Ad conſtructionem quod attinet, fere in ablativo effertur ſine præpoſitione, interdum etiam cum præpoſit. *in*, interdum in accuſativo ſine præpoſit. ſæpe cum *per*. *Cic.* 1. *de Orat.* Ac fuit quidem tempus illud, cum mihi, &c. *Id. l.* 2. Tempus eſſet jam de ordine argumentorum, & de collocatione aliquid dicere. *Id.* 3. *Fam ep.* 10. De qua alienum tempus eſt mihi tecum expoſtulandi. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 4. Ex quo tempore tu me diligere cœpiſti. *Id. l.* 5. *ep.* 17. Superioribus temporibus ad te nullas literas miſi. *Id.* 1. *Off. c.* 2. Cum ſtatuiſſem hoc tempore ad te ſcribere. *Id. ib. c.* 37. Neque omnes iiſdem rebus, nec in omni tempore, nec ſimiliter delectamur. *Id. pro Cluent. c.* 5. Quaſi ego potuerim illud, quod tam populare eſſet, in illo tempore prætreire, *in quella occaſione*. *Id.* 5. *Fam. ep.* 15. Omne tempus una fuiſſemus. *Id. in Brut. cap.* 83. Duo fuerunt per idem tempus diſſimiles inter ſe. *Id.* 1. *Catil. cap.* 4. Quos ego ad me id temporis venturos eſſe prædixeram. ¶ Tempus ponere, conſumere, inſumere in aliqua re; *conſumare, impiegare il tempo in qualche coſa*. *Cic. ſæpe*. Tempus terere, conterere, *perder il tempo*. *Id. Phil.* 5. & *pro Roſc. Com.* Tempus traducere, *paſſar il tempo*. *Id.* 4. *Fam. ep.* 6. Tempus ſtudiis impendere. *Plin. l.* 6. *ep.* 20 Conſtituere tempus alicui rei, *determinare il tempo per far qualche coſa*. *Cæſ l.* 3. *B. C.* Tempus alicui dare, *dar tempo*. *Cic. pro Quint.* &c. ¶ Aliquando tempus accipitur pro parte anni, vel diei. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 1. Matutina tempora lectiunculis conſumere, *l'ore della mattina*. *Ter. Heaut.* 1. 2. 38. Scit ut dici tempus eſt, vide ſis, ne quo hinc abeas longius. *Liv. l.* 22. *cap.* 32. Erat tunc autumni tempus. *Hist. de B. Alex. cap.* 43. Hiberno tempore anni. ¶ Item pro cœli plaga. *Varro l.* 2. *R. R. c.* 2. Quæ ſpectent magis ad orientem, quam ad meridianum tempus. ¶ Item pro opportunitate, *occaſione* *Nepos in Alcib. c.* 8. Tempus rei gerendæ non dimiſit. *Velley. l.* 2. *c.* 21. Inſidiari temporibus. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 16. Obſervare tempus faciendi aliquid. ¶ Item pro temporis conditione. *Cic.* 1. *Catil.* O tempora, o mores! *Ter. Heaut.* 4. 1. 54. Nunc ita tempus eſt mihi, ut cupiam filium. h. e. rerum mearum ſtatus. ¶ Item pro tempeſtate periculoſa. *Cic. pro L. Man. c.* 1. Omne meum tempus amicorum temporibus tranſmittendum putavi. *Id. Phil.* 5. *cap.* 14. In illo tempore civitatis, quod poſt mortem Cæſaris conſecutum eſt. ¶ Item pro neceſſitate. *Cic. pro Planc.* Non ſolum quid cuique debeam, ſed etiam quid a me cujuſque tempus poſcat. *Id. Fam.* 4. *ep.* 9. Primum tempori cedere, ideſt neceſſitati parere, ſemper ſapientis eſt habitum; deinde &c. ¶ Item pro commodo temporario. *Cic. pro Cluent. c.* 50. Illa oratio potius temporis mei, quam judicii, & auctoritatis fuit. *Id. ibid.* Omnes illæ orationes cauſarum, & temporum ſunt, non hominum ipſorum, ac patronorum. ¶ *Ad tempus*, ſumitur pro tempore conſtituto. *Cic. Att. lib.* 13. Ut Puteolos excurrere poſſem, & ad tempus redire. ¶ Vel pro brevi temporis ſpatio. *Cic.* 1. *Off.* Utrum perturbatione aliqua animi, quæ plerunque brevis eſt, & ad tempus. ¶ Vel pro commode, opportune. *Cic. pro Cæl.* Vos dum illi placere vultis, ad tempus ei mendacium veſtrum accommodaviſtis. ¶ Vel pro re nata, ſive ut temporis ratio poſtulat. *Planc. Cic. l.* 10. *Fam.* Sin autem in itinere meo ſe oppoſuerit, ad tempus conſilium capiam. ¶ *Tempore*, idem eſt, ac adv. *tempori*, ideſt ſuo tempore, tempeſtive. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 143. Ut tempore, opportuneque attuliſtis. *Cic.* 4. *Ver.* Satis putabat ſe ad comitia tempore venturum, ſi pridie veniſſet. ¶ *Ex tempore*, eſt illico, ſine præmeditatione. *Cic.* 3. *de Orat.* Verſus fundere ex tempore. ¶ Interdum *ex tempore* ſignificat pro re nata, ſive ut tempus exigit. *Cic.* 2. *Off.* Expedire rem, & conſilium ex tempore capere poſſe. ¶ *In tempore*, eſt opportune, commode. *Brut. Cic. l.* 11. *Fam.* Satis in tempore ad eos accedemus, ubi, quid valeant, ſcierimus. *Ter. Andr.* 3. 2. 52. Atque adeo in ipſo tempore eccum ipſum obviam. ¶ *In tempus*, eſt apte ad tempus, ſeu ad rem præſentem. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 19. Ejuſmodi ſunt ii verſus, ut in tempus ab inimico Pompeji ſcripti eſſe videantur, *fatti a poſta per notare le coſe preſenti*. ¶ In omne tempus, *per ſempre*, *Cic. Fam.* 5. *ep.* 15. Gratus, & optatus; dicerem, jucundus, niſi id verbum in omne tempus perdidiſſem. ¶ *Suo tempore*, eſt apto tempore, *a ſuo tempo*, *in tempo proprio*. *Cic.* 2. *de clar. Or. c.* 1. Hortenſius ceſſit e vita ſuo magis, quam ſuorum civium tempore. *Plaut. Rud. prol. v.* 4. Signum, quod ſemper tempore exoritur ſuo. ¶ *Pro tempore*, eſt prout tempus fert. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 8. Conſilium pro tempore, & pro re capere. *Saluſt. in Jug. c.* 57. Pro tempore, & loco paratis rebus. ¶ *Per tempus*, *a tempo*, *opportunamente*. *Plaut. Trucul.* 1. 2. 84. Per tempus ſubveniſtis. ¶ Ut temporibus illis, *come portavano quei tempi*, prout tunc erant tempora. *Cic. in Brut. c.* 28. Erat cum literis Latinis, tum etiam Græcis, ut temporibus illis, ſatis eruditus. ¶ Apud Grammaticos tempus in verbis dicitur inflexio verbi tempus aliquod deſignans, ut *amo* præſens tempus ſignat, *fui* præteritum, *dabo* futurum, &c. *Varro l.* 7. *de L. L.* In verborum genere, quæ tempora adſignificant, quod ea erant tria, præteritum, præſens, futurum, declinatio facienda fuit triplex, ut ſaluto, ſalutabam, ſalutabo. ¶ In pedibus quoque oratoriis, vel poeticis tempus eſt quantitas ſyllabæ longæ, vel brevis, quæ pedem componit. *Cic. in Orat. c.* 57. Quod idem facit in trochæo, qui temporibus & intervallis eſt par jambo.

Tempus, oris, & in plurali num. Tempora, rum, neut. *tempia*, *tempie*, κρόταφος, pars faciei inter oculum, & aurem. *Virg.* 5. *Æn.* Temporibus geminis canebat ſparſa ſenectus. *Id. Æn.* 9. it haſta Tago per tempus utrumque. *Auct. ad Her. l.* 4. *circa fin.* Et dubitanti Graccho, quid eſſet, neque tamen locum, in quo conſtiterat, relinquenti percutit tempus. ¶ Scriptum eſt etiam *timpora* hac notione ab antiquis, quod ſe vidiſſe in quodam Urſini codice Virgiliano teſtatur *Hercules Cioſanus*.

Temulenter, adv. *da ubbriaco*, μεμεθυσμένως, ebrie. *Col. l.* 8. *c.* 8. Jam nunc Gangeticas, & Ægyptias aves temulenter eructant.

Temulentĭa, æ, f. *ubbriachezza*, μέθυσμα, ebrietas, a temetum. *Plin. l.* 14. *c.* 13. Cato, ideo propinquos fœminis oſculum dare, ut ſcirent, an temetum olerent. Hoc tum nomen vino erat, unde & temulentia appellata. *Id. ibid. c.* 2. Siquidem temulentiam ſola non facit.

Temulentus, a, um, *ubbriaco*, μέθυσος, vinolentus, ebrioſus. *Ter. Eun.* 4. 3. Temulenta es. *Cic. pro Sext.* Qui non modo tempeſtatem tueri impendentem temulentus, ſed ne lucem quidem inſolitam poſſet. *Idem poſt red. in Sen. cap.* 6. Vini, ſomni, ſtupri plenus, gravibus oculis, fluentibus buccis, preſſa voce, & temulenta. *Sidon. lib.* 3. *ep.* 13. Putidior, temulentior. *Apulej. lib.* 5. *Metam.* Cæſaries ambroſia temulenta, *molle e ſtillante*.

Ten', pro te ne? *Plaut. Aſin.* 3. 3. 79. Ten' oſculetur, verbero? *che egli ti baci briccone? Id. ibid. v.* 107. Ten' complectatur, carnufex?

Tenacĭa, æ, f. 1. perſeverantia, aut duritia. *Ennius apud Non. c.* 1. *n.* 5. *de equis*: Cujus tenacia infrenari minis nequit.

Tenacĭtas, atis, f. *tenacità*, עצב, Ger. *zähigkeit*, Gal. *tenacité*, *chicheté*, Hiſ. *tenacidad*, γλισχρότης, firmitas, & perſeverantia aliquid retinendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 47. Cibumque partim oris hiatu, & dentibus ipſis capeſſunt, partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate roſtrorum. ¶ Sæpe ponitur pro parſimonia, avaritia, ſordibus. *Liv. l.* 34. *c.* 7. Sed in purpura, quæ teritur, abſumiturque, injuſtam quidem, ſed aliquam tamen cauſam tenacitatis video.

Tenaciter, adv. *tenacemente*, *oſtinatamente*, ἀπρίξ, cum tenacitate. *Ovid. Heroid. ep.* 3. An miſeros triſtis fortuna tenaciter urget? *Apul. l.* 5. *Metam.* Tenaciſſime diſſimulare. ¶ Comparativum *tenacius* legitur apud *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 3. & *Solin. c.* 52.

Tenacŭlum, i, n. retinaculum, vinculum, quo aliquid tenetur. *Terentian. Maurus in præfat. v.* 29.

Tenaſmus. V. Teneſmus.

Tenax, acis, o. 3. *tenace*, Ger. zäh, Gal. *chiche*, *qui tient*, *fort*, Hiſp. *tenaz*, *avariento*, γλίσχρος, qui quidquid attingit, facile retinet, a *teneo*. *Ovid.* 11. *Met.* Utve tenax gravida manat tellure bitumen. *Liv. l.* 39. Tenax equus, *cavallo duro di bocca*. ¶ Translate ponitur pro ſtabili, conſtanti, firmo. *Hor. l.* 3. *od.* 3. Juſtum, & tenacem propoſiti virum. *Virgil.* 4. *Æn.* Tam ficti, pravique tenax, quam nuntia veri. ¶ *Memoria tenax*, eſt conſtans, firma, quidvis optime tenens. *Quinctil. l.* 1. *c.* 1 Tenaciſſima memoria. ¶ *Morbus tenax*, eſt contumax, moleſtus, quique difficulter propulſatur. *Sueton. in Claud. c.* 2. Variis, ac tenacibus morbis conflictatus eſt. ¶ Metonymice ponitur pro avaro, parco, ſordido. Nam tenacitas effectus eſt avaritiæ. *Ter. Adel.* 5. 4. Ego ille agreſtis, ſævus, triſtis, parcus, truculentus, tenax. *Cic. pro Cæl.* Illum filium familias patre parco, ac tenaci habere tuis copiis devinctum non potes.

Tendicŭla, æ, f. *laccio*, παγίδιον, laqueus, quem avibus, ſive feris tendimus. Hinc translate Tendiculæ literarum ſunt captiones ex literis, & ſyllabis, cum non rei æquitati, ſed ſummo juri inſiſtimus, ipſiſque voculis adverſarium irretire conamur. *Cic. pro Cæc. c.* 23. Tum aucupia verborum, & literarum tendiculas in invidiam vocant. ¶ Sunt etiam tendiculæ longæ perticæ, quibus fullones veſtimenta diſtendunt. *Sen. lib.* 1. *Quæſt. nat. c.* 3. Idem videbis accidere, ſi quando volueris obſervare fullonem, cum os aqua impleverit, & veſtimenta tendiculis diducta leviter aſpergit. Alii tamen leg. *viticulis a viticula*, *æ*.

Tendo, is, tetendi, tenſum, & tentum, a. 3. *diſtendere*, *eſtendere*, נטה, Ger. *ſtrecken*, Gall. *etendre*, *tendre*, Hiſp. *eſtender*, τείνω, dilato, explico, extendo, ab antiquo tenno, quod eſt a τείνω, vel ab Æolico τέννω, quod idem notat. Antiquos autem tennere uſurpaviſſe, videmus apud *Terent. Phorm.* 2. 2. Quia non recte accipitri tennitur, neque milvio. Ita enim legendum eſſe conſtat ex *Donato*. *Cic. de Univ. c.* 6. Animum ut in ejus medio collocavit, ita per totum tendit. *Id. pro Font. cap.* 17. Tendet ad vos virgo Veſtalis manus ſupplices eaſdem, quas pro vobis Diis immortalibus tendere conſuevit. *Virg.* 3. *Æn. v.* 268 Tendunt vela Noti. *Ovid.* 1. *de Art.* Scit bene venator, cervis ubi retia tendat. ¶ Speciatim ſumitur pro tentoria, ſeu tabernacula figere, & habitare. Extenduntur enim tentoria, dum ponuntur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 29. Hic Dolopum manus, hic ſævus tendebat Achilles. *Curt. l.* 7. *c.* 2. *in fin.* Hanc ſeorſim cohortem tendere ignominiæ cauſa jubet. ¶ Metaleptice, ſeu metonymice capitur pro offerre, porrigere, quia protendendo manum id fieri ſolet. *Virg.* 2. *Æn.* Parvumque patri tendebat Julum. ¶ Item pro vergere, inclinatum eſſe. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. Tendit gula ad ſtomachum, deinde in ventrem. ¶ Item pro iter inſtituere, proficiſci, pergere. Nam ambulando iter, vel greſſus, ſeu pedes extendimus. *Virg.* 1. *Æn. v.* 204. Per varios caſus, per tot diſcrimina rerum Tendimus in Latium. *Et infra*: Greſſumque ad mœnia tendit. *Cic. Att. l.* 16. *epiſt.* 5. Itaque dubito, an Venuſiam tendam, & ibi expectem. ¶ Item pro conari. Nam qui conantur, brachia, pedes, & omnia membra extendunt. *Virg.* 2. *Æn.* Ille ſimul manibus tendit divellere nodos. Adde *Livium l.* 24. *c.* 31. ¶ Per translationem *inſidias tendere*, eſt parare, ſtruere. Sumptum eſt a retibus, vel laqueis, qui avibus, & feris extenduntur. *Cic. pro Roſc. Com.* Ex perfidia, & malitia, per quam inſidiæ tenduntur alicui. *Saluſt. in Catil. c.* 27. Interea Romæ multa ſimul moliri, Conſuli inſidias tendere. ¶ Item tendere translate ſumitur pro objicere, proponere, exhibere, *porre innanzi*, *offerire*. *Cic. pro Font.* Se Pop. Rom. non metum belli, ſed ſpem triumphi tendere. *Id.* 1. *de Orat.* Cunctis civibus lucem ingenii, & conſilii ſui porrigentem, atque tendentem. ¶ Item pro ſpectare, reſpicere, aliquid tanquam ſcopum ſibi præfigere. *Cic. ad Brut. ep.* 17. Eo tendit, id agit, ad eum exitum properat vir optimus, ut ſit illi Octavius propitius. *Liv. lib.* 4. Ad altiora, & non conceſſa tendere. ¶ Item pro operam dare, ſtudere, incumbere in aliquam rem. *Ovid. l.* 4. *Triſt. eleg.* 9. Frater ad eloquium viridi tendebat ab ævo. *Cic.* 2. *de Divin.* Ad reliqua acri tendebamus animo. ¶ Item pro reſiſtere. *Liv. l.* 4. *c.* 8. Tribuni ne parvis quoque rebus incommode adverſarentur, haud ſane tetendere. Adde *l.* 10. *cap.* 6. *ad fin.* ¶ Item pro contendere. *Liv. ibid. c.* 7. Tribunorum militum comitia ut habeantur, tendunt. ¶ Participia *Tenſus*, & *Tentus*. V. infra ſuis locis.

Tendor, oris, m. tenſio, extenſio. *Apul. l.* 4. *A. A.* Faucium tendore defatigata.

Tenebellæ, atum, f. parvæ tenebræ. *Claud. Mamert. l.* 2. *de ſtat. anim. c.* 9. Eruentur ex abditis tenebellarum.

Tenĕbræ, arum, f. 1. *tenebre*, *oſcurità*, חשך, Ger. *finſterniſſ*, Gall. *tenébres*, Hiſp. *tiniebłas*, σκότος, privatio luminis, a *teneo*, ut a *verto* eſt *vertebræ*, a *ſalio ſalebræ*, quod homines in tenebris quaſi teneantur, nec libere ſe commovere audeant, metuentes, ne vel impingant uſpiam, vel e locis ſublimioribus decidant. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nos tenebras cogitemus tantas, quantæ &c. *Id.* 4. *Acad. c.* 19. Offundere tenebras alicui rei. Et *cap.* 5. Obducere tenebras rebus clariſſimis. *Liv. l.* 31. *c.* 23. Primis tenebris movit, *ſulle prime ore della notte*. *Cic. Phil.* 2. Prima luce, non tenebris dicitur rediiſſe, *non di notte*. ¶ Secundum fabulas ſunt filiæ Erebi, & Noctis. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Quod ſi ita eſt, Cœli quoque parentes Dii habendi ſunt, Æther, & Dies, eorumque fratres, & ſorores, qui a genealogiis antiquis ſic nominantur, Amor, Dolus, Metus, Labor, Invidentia, Fatum, Senectus, Mors, Tenebræ, Miſeria, Querela, Gratia, Fraus, Pertinacia, Parcæ, Heſperides, Somnia, quos omnes Erebo, & Nocte natos ferunt. ¶ Translate hoc nomen ſumitur pro cujuſcunque rei obſcuritate, pro miſeriis, ærumnis. *Cic. pro Archia poeta*: Quæ jacerent in tenebris omnia, niſi literarum lux accederet. *Id. poſt red. in Sen.* Ex ſuperioris anni caligine, & tenebris lucem in Republ. Calend. Jan. deſpicere cœpiſtis. *Virg. Æn.* 2. *v.* 92. Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam.

Tenebrarĭus, a, um, adjectiv. *oſcuro*, *ignoto*, ut tenebrarius homo. *Vopiſc. in Firmo c.* 2.

Tenebratio, onis, f. *ottenebrazione*, *offuſcamento*; ut tenebratio viſus. *Cæl. Aurel. Tard.* 1. *c.* 2.

Tenebrĭco, as, n. 2. *ottenebrarſi*. *Tertul. adverſ. Jud. c.* 13. Sol media die tenebricavit. ¶ Tenebreſco invenitur apud *D. Auguſtin. de Geneſ. ad litter. l.* 1. *c.* 10. ubi alii leg. tenebraſco.

Tene-

Tenebricoſitas, atis, f. caligo, tenebræ. *Cæl. Aurel. Tard.* 3. c. 4. Tenebricoſitate vexari.

Tenebricoſus, a, um, *tenebroſo*, *oſcuro*, אפל, Germ. *finſter*, Gall. *tenebreux*, Hiſp. *lleno de tinieblas*, σκοτεινός, obſitus tenebris, obductus tenebris, obſcurus. *Cicer.* 4. *Acad.* Ille ſenſus quidem nec obſcuros dicit, nec tenebricoſos. *Id. in Piſon.* c. 8. Ita ex tenebricoſa popina Conſul extractus, cum illa ſaltatrice tonſa. *Id. in Vatin.* c. 5. Illud tenebricoſiſſimum tempus ætatis tuæ patiar latere.

Tenebricus, a, um, idem ac tenebricoſus, apud Poetas. *Cic.* 2. *Tuſc.* c. 9. *ex Poeta*: Hæc a tartarea tenebrico abſtractum plaga Tricipitem eduxit Hydra generatum canem. *Tertul. de Pal.* c. 4. Tenebrica veſte. h. n. atra.

Tenebriones, m. 2. qui tenebras ſectantur, ſeu in tenebris deliteſcunt, qui etiam lucifugæ dicuntur, vel qui mendaciis, & fraudibus ſuis tenebras ob oculos hominum objiciunt. *Var. apud Non.* c. 1. n. 67. Si accuſator, & reus erunt tenebriones, uterque utrumque nutuperato. ¶ In ſingulari habent *Varro*, & *Afranius apud Non.* c. 1. n. 67.

Tenĕbro, as, a. 1. *attenebrare*, tenebras induco. *Apul. l.* 8. *Metam.* Jam veſpera ſemitam tenebrante. *Lactant. l.* 4. c. 19. Tenebrabitur dies lucis.

Tenebrōſus, a, um, *tenebroſo*, *oſcuro*, אפל, Germ. *voll finſter*, Gall. *tenebreux*, Hiſp. *oſcuro*, σκοτεινός, quod tenebris plenum eſt. *Var. l.* 3. *de R. R.* c. 9. *de gallinis*: Eas includunt in locum tepidum, & anguſtum, & tenebroſum. *Virg.* 6. *Æn.* v. 107. Quando hic inferni janua Regis Dicitur, & tenebroſa palus Acheronte refuſo. *Ovid.* 5. *Met.* Hanc metuens cladem, tenebroſa ſede Tyrannus Exierat. *Tertul. de anim.* c. 1. Tenebroſior carcer. *Cod. Juſtin. lib.* 6. *tit.* 43. *leg.* 3. Tenebroſiſſimus error.

Tenedius, a, um, τενέδιος, quod ad Tenedum inſ. ſpectat. *Tenedius vir*, prov. de judice ſevero, teſte *Poſtulatio*. *Tenedia ſecuris*, prov. pro expedita, & ſevera juſtitia. Hæc proverbia inde nata ſunt, quod Tenedii cauſas ſtrictiſſime terminabant. Duas enim, auctore *Suida*, ſecures ſuſpenſas in judicio tenebant, quarum altera juxte judicem parata erat: Nam Tenes Rex legem tulerat, ut a tergo judicis aſtaret aliquis ſecurim manu tenens, paratus percutere reum, vel qui falſum retuliſſet. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 9. Tenediorum igitur libertas ſecuri Tenedia præciſa eſt, cum eos, præter me, & Bibulum, & Calidium, & Favonium, nemo defenderet. ¶ *Tenedius ſibicen*, prov. pro calumniatore, & falſo teſte. Tractum ab eo, quod Philonome tibicinem ſuum dicatur ſubornaſſe, qui apud Cygnum teſtaretur, ipſam a Tene de ſtupro fuiſſe interpellatam. V. *Eraſm. Chiliad.* ¶ Tenedii, Tenedi incolæ. *Cic.* 3. *Ver.* c. 59.

Tenĕdos, ſeu Tenedus, f. 2. olim Leucophrys, item Calydna, nonnullis etiam Phœnice, & Lyrneſſos. *Tenedo*, Τένεδος. inſ. parva, ſed amœna Aſiæ min. in mari Ægæo, ſive Helleſponto, contra Sigeum prom. Troadis. In hanc ex Troade navigavit cum novis colonis Tenes Cycni filius, conditaque urbe de nomine ſuo Tenedon eam vocavit, a qua & inſula denominata eſt. Sacra fuit Apollini, qui ibi præcipue colebatur. Ante bellum Trojanum florentiſſima fuit, in qua Græci ſupra mare illas, quibus Troja periit, inſidias ſtruentes, ſe ſe occultarunt. Ei adjacent ad Auſtr. Calydnæ, inſulæ duæ. *Cic.* 3. *Ver.* c. 19. Tenedo Tenem ipſum, qui apud Tenedios ſanctiſſimus Deus habetur, qui illam urbem dicitur condidiſſe, cujus ex nomine Tenedus nominatur, hunc ipſum, inquam, Tenem pulcherrime factum, quem quondam in Comitiis vidiſtis, abſtulit magno cum gemitu civitatis. Adde *Virg.* 2. *Æn.* v. 22.

Tenellŭlus, a, um, diminut. a tenellus. *Catul. ep.* 17. Ut puella tenellulo delicatior hœdo.

Tenellus, a, um, *tenerello*, ἁπαλός, ἁπαλώτερος, dimin. a tener. *Plaut. Caſ.* 2. 1. v. 10. Bellam, & tenellam Caſinam. *Var. l.* 3. *de R. R.* c. 45. Aqua recens inſita inimica, tenellum enim cito facit putre.

Tenĕo, es, nui, ntum, n. 2. *tenere*, ἔχω, καταλαμβάνω, apprehendo, poſſideo, occupo. *Virg.* 1. *Æn.* Aut portum tenet, aut pleno ſubit oſtia velo. h. e. portum occupat. *Cic.* 1. *Tuſc.* Cum pene in manu jam mortiferum illud teneret poculum. h. e. haberet. *Id.* 2. *Off.* Multa hereditatibus, multa emptionibus, multa dotibus tenebantur. h. e. poſſidebantur. *Id. pro Leg. Man.* Quam provinciam tenuiſtis a prædonibus liberam per hosce annos? ¶ Sæpe notat habitare. *Liv. l.* 5. c. 3. Multis ante tempeſtatibus ea tenuerat loca. ¶ Item detinere. *Cic. Att. l.* 51. Nunc quidem, niſi quid te tenuit, ſuſpicor te eſſe in ſuburbano. *Id. l.* 11. *Fam.* Non teneo te pluribus. *non ci tratterrò più a lungo*. *Id. l.* 16. *ep.* 2. Septimum jam diem Corcyræ tenebamur. ¶ Item includere, continere. *Virg.* 2. *Georg.* Tenendæ ſæpe etiam, & pecus omne tenendum. ¶ Item ſervare, tueri, defendere. *Virg.* 8. *Æn.* Capitolia celſa tenebat. *Cæſ. l.* 4. *B. G.* Sabinus inferior omnibus rebus, loco ſe, & caſtris tenebat. h. e. ſalutem ſuam caſtrorum vallo tuebatur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Cum tribus rebus animantium vita tenetur, cibo, potione, ſpiritu. *Id.* 1. *Phil.* Si conſuetudinem meam, quam ſemper in Repub. habui, tenuero. *Id. pro Cæc.* Ut per interdictum meum jus teneam, atque injuriam tuam perſequar. ¶ Item dirigere. *Virg.* 1. *Æn.* Sed vos qui tandem, quibus aut veniſtis ab oris? Quove tenetis iter? *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Iſque eum ſecundiſſimo navigio curſum teneret. ¶ Item tegere. *Virg.* 1. *Georg.* Et obducto late tenet omnia limo. ¶ Tranſlate ſumitur pro intelligere. *Terent. Heaut.* 4. 3. Tenes, quid dicam? *Id. Andr.* 3. 2. Teneo, quid erret. *Cic. in Orat.* Quam etſi non cernimus, tamen animo tenere poſſumus. ¶ Item pro ſcire. *Cic.* 1. *de Div.* c. 15. Quæ a Romanis augoribus ignorantur, a Ciliciis tenentur. ¶ Item pro meminiſſe, reminiſci. *Virg.* 9. *Ecl.* Numeros memini, ſi verba tenerem. *Martial. lib.* 4. *epigr.* 37. Es tenſo melius iſta quam meum nomen. ¶ Item pro coercere, cohibere, habere aliquem ſuis conſiliis obtemperantem. *Cic.* 7. *Ver.* Paulo ante, Judices, lacrymas in morte miſera navarchorum non tenebamus. *Id. de clar. Or.* Somnum iſto loco vix tenebamus. *Id.* 4. *Acad.* Nec ſe tenuit, quin contra ſuum doctorem librum etiam ederet. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. Ego tamen teneo ab accuſando vix me hercule. ¶ Item pro ligare, conſtringere, impedire. *Cic.* 6. *Ver.* Sæpe cum ſumma religione, tum ſummo metu legum, & judiciorum teneri. *Ovid.* 10. *Metam.* Sed quoniam fatali lege tenemur, Semper eris mecum. ¶ Item pro obligare, obnoxium reddere. *Cic.* 3. *Off.* Quandiu jurajurando hoſtium teneretur. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. Ut qui non diſceſſiſſent, ea pœna, quæ eſt de vi tenerentur. *Sen. de Benef. l.* 5. c. 8. Alligavit, & clauſit, de vi non tenetur. *Ulpian. ff. de furt.* Si quis uxori res mariti ſubtrahenti opem, conſilium accommodaverit, furti tenebitur. ¶ Item pro convincere, coarguere. *Cic.* 4. *Acad.* Si recte concluſerit, teneo; ſi vitioſe, minam Diogenes reddet. *Id.* 7. *Ver.* Quæ ſi dicet, tenebere; ſin alia dicet, quæ a me dicta ſunt, non refutabis. *Id. ibid.* Neque ſolum argumentis, ſed etiam certis teſtibus iſtius audacia tenebatur. ¶ Item pro occupare. *Cic. de clar. Orat.* Et ſi me facile omni tuo ſermone tenuiſti. *Id. l.* 7. *Fam. ep.* 34. Caſſius tuus, & Dolabella noſter ſtudiis iiſdem tenentur. ¶ Item pro corripere, occupare, poſſidere. *Sall. in Jug.* Forte apud illum, quem inhoneſta, & perniencioſa libido tenet. ¶ Item pro obtinere. *Cæſ. l.* 3. *B. C.* Pompejus interclusus Dyrrhachio, ubi propoſitum tenere non potuit. *Quintil. l.* 2. c. 1. Tenuit conſuetudo, quæ quotidie magis invaleſcit, ut &c. *Liv. l.* 4. c. 30. Plebs tenuit, ne conſules crearentur. ¶ Item pro gubernare, adminiſtrare. *Cic.* 1. *Off.* Pompilius Imperator tenebat provinciam. ¶ Item pro delectare. *Cic.* 5. *Fin.* Ut pompa, ludis, atque ejuſmodi ſpectaculis teneantur? *Id.* 1. *de Leg.* Cujus ſtudium teneor. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 7. Summum me eorum ſtudium tenet, ſicut odium jam ceterarum rerum. ¶ Item pro durare. *Cæſ. l.* 4. *B. G.* Romæ fœdum incendium per duas noctes, ac diem unum tenuit. ¶ Item paſſive pro conſtare. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 30. Non hic modo cauſis, quæ ſpeciem habent magnæ conjunctionis, ſed iis etiam, quæ familiaritate, & conſuetudine tenentur. ¶ Et pro ſtare, inniti. *Cic. Att. l.* 15. Occidimus, occidimus, Attice, jam pridem nos quidem, ſed nunc fatemur, poſteaquam unum, quo tenebamur, amiſimus.

Tener, a, um, *tenero*, *molle*, רך, Ger. *zart*, Gall. *tendre*, Hiſp. *tierno*, ἁπαλός, mollis, delicatus, minime robuſtus, a Græco τέρην, quod idem notat, per Metatheſin. *Virg.* 2. *Georg.* Adeo a teneris conſueſcere multum eſt, *de ſin-*

Tom. II.

gulis. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 6. Qui mihi a teneris, ut Græci dicunt, unguiculis es cognitus. h. e. ab infantia. *Col. l.* 5. c. 6. *de arboribus*. Eam partem ſoli ſpectent, cui a tenero conſueverunt. idest cum adhuc teneræ eſſent. *Plin. l.* 13. c. 4. Ramorum tenerrimus. ¶ Uſurpatur etiam de rebus incorporeis. *Cic. de Amic.* Non ſunt audiendi, qui virtutem duram, & quaſi ferream eſſe volunt, quæ quidem eſt cum multis in rebus, tum in amicitia tenera, & tractabilis. *Id. in Or.* Nam cum eſt oratio mollis, & tenera, & ita flexibilis, ut ſequatur, quocunque torqueas. ¶ Aliquando notat mollem, effeminatum, languidum. *Cic. Fam. l.* 5. *ep. ult.* Verum animo ſcribam tenerioreo animo ne. *Juven. ſat.* 5. Spado tener.

Tenerāſco, is, n. 3. idem ac tenereſco. *Lucret. l.* 3. v. 767. Scilicet in tenero teneraſcere corpore mentem.

Tenĕre, adv. *teneramente*, *delicatamente*. *Pallad. lib.* 1. *tit.* 6. *in fine*: Agri præſulem non ex delectis, & tenere educatis ſervulis ponas. *Plin. l.* 4. *ep.* 27. Audivi recitantem Sentium multa tenuiter, multa venuſte, multa tenere, &c. *Petron. in ſat.* Complosis illa tenerius manus. *Plin. l.* 13. c. 3. Cortex quam tenerrime detectus. ¶ Sunt qui etiam *teneriter* dici volunt. *Chariſius l.* 2. p. 165. *Paeſtabis*.

Teneresco, is, n. 3. ſine præt. & ſup. *intenerirſi*, רכך, Ger. *zart vvurden*, Gall. *s'attendrir*, Hiſp. *enternecerſe*, ἁπαλύνομαι, tener fio, miteſco. *Plin. l.* 17. c. 22. In tantum teneraſcere aſinos, ut rumpantur. *Id. l.* 28. c. 12. Cutem in facie erugari, & tenereſcere, & candorem cuſtodiri lacte aſinino putant.

Tenĕritas, atis, f. *tenerezza*, ἁπαλότης, mollities. *Cic.* 5. *Fin.* c. 21. In primo enim ortu ineſt & teneritas, & mollities quædam, ut nec res videre optimas, nec agere poſſint.

Tenerĭtūdo, inis, f. idem ac teneritas. *Var. l.* 2. *de R. R.* c. 36. Sin ſiccitates ſunt, & terra teneritudinem habet.

Tenes, æ, m. 1. Τέννης, filius Cycni, & Scamandrodices, Tenedi urbis conditor, ut refert Lycophronis Scholiaſtes. *Cic.* 3. *Ver.* c. 19. Tenem apud Tenedios in Sicilia putant eſſe ſanctiſſimum Deum, ac eorum urbem condidiſſe.

Teneſmus, i, m. *pondi*, *teneſmo*, τεινεσμός, τηνεσμός, frequens, ſed irrita dejiciendæ alvi cupiditas cum tumore fedis, mucoſa quædam tantummodo, & interdum cruenta egerentis, a τείνω, *extendo*, quia provenit ex humoribus quibuſdam bilioſis inteſtina extendentibus, & vellicantibus. *Plin. l.* 28. c. 14. Teneſmus, ideſt crebra, & inanis voluntas egerendi. *Nep. in Att.* c. 21. Nactus eſt morbum, quem medici putarunt eſſe teneſmon. *Celſ. l.* 4. c. 18. hanc vocem ſcribit græcis literis. ¶ Legitur & *teinaſmus*, præſertim in aliquibus *Plinii* codicibus.

Tenitæ, f. 2. Parcæ. *Feſt.* Tenitæ (ita eſt in manuſcriptis) ſortium Deæ, quia ſortium tenerent poteſtatem. Alii leg. *Tenitæ*.

Tenitrus, maſc. a. *Monte di Polino*, mons Macedoniæ, in ora Occid. inter Apolloniam, & Dyrrhachium, Apolloniæ propior, a quo hodie nominatus.

Tenor, oris, m. *tenore*, *tuono*, *accento*, טעם, Ger. *thon*, Gall. *teneur*, *accent*, Hiſp. *tenor*, τόνος, accentus, a τείνω, extendo, quemadmodum etiam Græci ab eodem verbo τόνος dicere. *Quintil. l.* 1. c. 5. Adhuc difficilior obſervatio eſt per tenores, quos quidem antiquis dictos tonores comperi, videlicet declinato a Græcis verbo, qui τόνους dicunt, vel accentus, quas Græci προσῳδίας vocant. *Ex ipſis*. Item *Quantum*, *Quale* interrogantes graves, comparantes acuto tenore concludunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſerie, continuatione æquabili, progreſſu, *tenore*, *continuazione*. *Cic. in Orat.* c. 6. Iſque uno tenore, ut ajunt, in dicendo fluit, nihil afferens præter lenitatem, & æquabilitatem. Loquitur Cicero de æqualitate dictionis, nulla varietate reficientis auditorum aures. *Virg.* 2. *Georg.* Non alios prima creſcentis origine mundi Illuxiſſe dies, aliumve habuiſſe tenorem Crediderim. *Liv. l.* 8. Fremitus æqualis, tenorque idem pugnæ in defatigationem ultimam, aut noctem ſpectabat. *Id. l.* 5. c. 9. Tenore uno rem peragere.

Tenos, f. 2. *Teno*, *Tina*, *Tine*, *Tino*, inſ. parva maris Ægæi, una Cycladum, circuitu 15. M. P. cum arce permunita in monte, cum urbe. Alliis abundat, quibus Tenii frequenter veſcuntur. In ea fons eſt, cujus aqua vino non miſcetur, teſte *Athenæo*. *Plin. l.* 4. c. 12. ſcribit, Hydruſſam etiam appellatam eſſe ob aquarum copiam.

Tenſæ, arum, f. (pro quo nonnulli *thenſæ* ſcribunt) *carrette da proceſſione*, erant ſacri currus, ſuper quos in ludis Circenſibus Deorum ſimulacra ſolleniter vehebantur. *Aſcon. in* 3. *Ver.* Thenſa ſacra ſunt vehicula pompæ ordinum, & hoſtiarum. Thenſas alii a divinitate dici putabant, alii, quod ante ipſas lora tenduntur, quæ gaudent manu tenere, & tangere, qui eas deducunt. *Cic. de Aruſp. reſp.* c. 11. Te appello, Lentule, cujus ſacerdotii ſunt tenſæ, curriculi, præcentio, ludi, libationes. *Liv. l.* 5. c. 41. Quæ anguſtiſſima veſtis eſt tenſas ducentibus, triumphantibuſque, eo ſtiti medio ædium eburneis ſellis ſedere. *Suet. in Aug.* c. 43. *ad fin.* Thenſas deducere.

Tenſĭo, onis, f. actus extendendi, *tenſione*. *Vitr. l.* 1. c. 5. Brachia, quæ in eas tenſiones includuntur. ¶ Tenſio nervorum, tenſio præcordiorum, morbi quoddam eſt genus apud *Scribon. Larg. compoſit.* 255. & 258.

Tenſūra, ræ, f. idem quod tenſio. *Veget. l.* 1. c. 25.

Tenſus, a, um, *teſo*, *diſteſo*, τεταμένος. *Stat. l.* 3. *ſilv.* 1. v. 51. Tenſoque medios irritabitur arcu. *Idem* 9. *Theb.* v. 471. Tenſo poplite. *Quint. l.* 11. c. 3. *circa med.* Vox quo remiſſior, hoc gravior: quo tenſior, hoc acuta magis eſt.

Tentabundus, a, um, πειράζων, nunc hoc, nunc illud tentans. *Liv. l.* 21. c. 36. Ut ægre expeditus miles tentabundus, manibuſque retinens virgulta, ac ſtirpes circa eminentes demittere ſe ſe poſſet. *brancolante*.

Tentāmen, inis, n. *ſperimento*, *prova*, idem ac tentatio. *Ovid.* 3. *Met.* v. 341. Prima fide, vociſque datæ tentamina ſumpſit Cærula Liriope. Ubi *fide* dixit pro *fidei*, more antiquo.

Tentamentum, ti, n. *eſperimento*. In veteribus codicibus apud *Virgil.* & alios, *tempto*, & *temptamentum* legitur cum p. Sed poſteriores hæc merito repudiarunt. *Virg.* 8. *Æn.* Nec prima per artem Tentamenta tui pepigi. h. e. cum nullo ante pactus ſum, ut tu aut per artem aliquam, aut per legatos probarem, ſed intrepidum me tibi commiſi. *Ovid. l.* 7. *Met.* Meditataque pene reliqui Tentamenta fide. *fide* pro *fidei*, ut diximus in voce præcedenti. *Gell. l.* 9. c. 15. Tentamenti gratia.

Tentātĭo, onis, f. *prova*, *ſperienza*, נסה, Germ. *verſuchung*, Gall. *tentation*, *eſſay*, Hiſp. *tentacion*, πειρασμός, experimentum. *Liv. l.* 4. c. 41. Ægro Hortenſius peti, tentationem eam credens eſſe perſeverantiæ ſuæ. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 17. Valetudinem tuam jam confirmatam eſſe & a vetere morbo, & a novis tentationibus, gaudeo. *da i nuovi aſſalti del male*.

Tentātor, oris, m. *tentatore*, πειραστής, qui tentat. *Hor. l.* 3. *od.* 4. Notus & integræ Tentator Orion Dianæ.

Tentātus, a, um, *tentato*, πειρασθείς, partic. a tento. *Ovid.* 1. *de Ar.* Opprima tentatam, nec niſi victor abi. *Nep. in Epamin.* c. 4. Tentata eſt ejus abſtinentia. *Vellej. l.* 2. c. 71. Tentata hoſtis miſericordia. ¶ Item affectus, afflictus, ut tentatum frigore corpus. *Hor. l.* 2. *ſat.* 1. v. 80.

Tentīgo, inis, f. ψωλότης, pruritus libidinis, a *tendo*, quia eo morbo inguina tum in viris, tum in fœminis extenduntur. *Auctor Priap.* Turpe quidem dictu, ſed, ne tentigine rumpar, Falſa mihi poſita fiet amica manus. *Juven. ſat.* 7. v. 128. *de Meſſalina*: Tamen ultima cellam Clauſit, adhuc ardens rigidæ tentigine vulvæ.

Tentipellium, ii, n. id quo pellis dilatatur. Pro *tentipellium* in quibuſdam manuſcriptis *Feſti* codicibus perperam *tentipallium* per a legitur. Nomen habet a tendenda pelle. Verum non convenit inter *Verrium*, & *Feſtum*, num pellis nomine intelligi debeat humana, an bubula. *Verrius* intellexit pellem humanam, ut qui dicat, eſſe medicamentum, quo rugæ extendantur. Verrii opinionem confirmat cum *Titinii* locus, Tentipellium Inducis, rugæ in ore extenduntur tuæ, tum, quod in veteribus Gloſſis legitur, *Tentipellium*, φάρμακον πρὸς ῥυτίδας, hoc eſt medicamen-

Digitized by Google

tum ad rugas. *Feſtus* vero bubulam pellem intelligit, quippe qui vult eſſe calceamentum ferratum, quo pelles extenduntur. Ubi per *pelles* manifeſte calceos ſignat, quomodo & *Ovidius* dixit, Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet.

Tento, as, a. 1. *tentare*, *toccare*, נסה, Germ. *verſuchen*, Gal. *tenter*, *eſſayer*, Hiſ. *tentar*, πειράζω, exploro, inquiro, a *tentum* ſupino verbi *teneo*. Eſt enim diu, multumque tenere, ac manibus tractare, ut ſolent aliquid exploraturi. *Cic. 2. de Leg. c. 3.* Flumen ita frigidum, ut vix pede tentare id poſſim. *Col. l. 8. c. 11.* Sæpiuſque digitis loca fœminarum tentanda ſunt: Nam in promptu gerunt ova. ¶ Translate ſumitur pro conſiderare, contemplari. *Cic. 3. de leg.* Homo cum ſe ipſe perſpexerit, totumque tentarit. ¶ Item pro experiri, periculum facere. *Cic. 7. Ver. c. 50.* Belli fortunam tentare, ac periclitari ſolent. *Id. pro Cluent.* Cum eſſent animi ſervorum & ſpe, & metu tentati, ut aliquid in quæſtione dicerent. *Id. 1. Tuſc.* Tentavi, quid in eo genere poſſem. *Ulpian. l. ſi non mortis, ff. de inoffic. teſtam.* Si quis reſcindere teſtamentum tentet. h. e. conetur. ¶ Item pro conari labefactare, ſeu corrumpere, ut *Tentare judicium, juſtitiam, integritatem, pudicitiam* &c. *Cic. pro Cluen.* Judicium pecunia eſſe tentatum non a Cluentio, ſed contra Cluentium. *Juv. ſat. 10. v. 304.* nam prodiga corruptoris Improbitas ipſos audet tentare parentes. ¶ Item pro irritare. *Cic. l. 15. Fam.* Erat metus injectus iis nationibus, quas nunquam Pop. Rom. neque laceſſendas bello, neque tentandas putavit. ¶ Item pro invadere, infeſto animo petere, ut *Tentare ſenectutem*, vel *ſolitudinem alicujus*, ideſt aggredi, & quatere aliquem ſenectute, vel neceſſariorum inopia infirmum. *Cic. pro Rab. perd. reo.* In omnibus iis evertendis unius hominis ſenectus, infirmitas, ſolitudoque tentata eſt. *Flor. l. 2. c. 14.* Virum Thraciæ auxiliis validum temere tentavit. h. e. armis aggreſſus eſt. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 40.* Simul ex terra ſcalis, & claſſe mœnia oppidi tentans. ¶ Item pro commovere, perturbare, urgere. *Cic. 4 Tuſc. c. 14.* Illud animorum, corporumque diſſimile eſt, quod animi valentes morbo tentari non poſſunt, corpora poſſunt. *Sueton. in Aug. c. 81.* Præcordiorum inflatione tentari. *Id. in Veſpaſ. c. 24.* Morbunculis levibus tentari. ¶ Hinc vinum tentare pedes, & caput dicitur, quoniam vires adimit, & vacillare facit. *Virg. 2. Georg. & Plin. l. 23. c. 1.*

Tentoriolum, i, n. parvum tentorium. *Hirt. l. 5. B. Afric. c. 47.* Reliqui ex veſtimentis tentoriolis factis, ex arundinibus coriis intextis, permanebant.

Tentorium, rii, n. *padiglione*, אהל, Ger. *zelt*, Gal. *tente*, *pavillon*, Hiſ. *real*, *tienda*, σκηνή, σκῆνος, σκήνωμα, tabernaculum extenſis velis contra æſtum, ccelive injuriam excitatum, a *tentum* ſupino verbi *tendo*. *Ovid. 3. Faſt. v. 527* Sub Jove pars durat, pauci tentoria ponunt. ¶ Inter tentorium, & papilionem hoc eſt diſcriminis, quod tentorium proprie dicitur, quod ad brevem moram figitur, papilio vero eſt ad diu morandum aptum tabernaculum. *Trebel. Poll. in XXX. Tyran. n. 15.* Cui erant ſigillata tentoria, & aurati papiliones. Quod tamen diſcrimen non ſemper ſervatur.

Tentorius, a, um, quod ad tentorium ſpectat. *Trebel. Pol. in Claud. c. 14.* Pellium tentoriarum decurias triginta.

Tentum, i, n. *uccello*, veretrum, membrum virile, a ſup. *tentum* verbi *tendo*. *Catul. carm. 70. in Gell.* Grandia te medii tenta vorare viri. ¶ Significat etiam tentorium. *Flor. l. 2. c. 12.* In tentum recepit. Ita legit *Salmaſius*. alii aliter.

Tentus, a, um, *eſteſo*, *teſo*, idem ac tenſus. *Hor. Epod. 16.* Refertque tenta grex amicus ubera. *Id. lib. 2. ſat. 5.* Seu pingui tentus omaſo Furius. h. e. diſtentus. ¶ Eſt etiam idem quod detentus, retentus, a *teneor*. *Ammian. l. 16. c. 12.* Pignore tentus in Galliis. Et *l. 29. c. 5.* Ut tentus cuſtodiretur.

Tentyra, orum. n. (*Juven. ſat. 15. v. 76.*) & Tentyris, idis (*Plin. l. 5. c. 9.*) f. urbs Ægypti in inſula cognomine, ubi crocodilorum copia.

Tentyritæ, m. 2. Τεντυρῖται, pop. inſ. Tentyridis in Ægypto. Accipitrem pro Deo colebant, ſerpentes olfactu fugabant, tanto terrori erant crocodilis, ut vel vocem eorum expaveſcerent, eaque audita protinus diffugerent. *Plin. l. 8. c. 25.* apud quem invenitur & Tentyriticus *l. 19. c. 1.*

Tenuabilis, le, adject. *eſtenuante*, *ſottigliante*. *Cæl. Aurel. Acut. 3. 4.* Unctiones tenuabiles, & apertibiles.

Tenuatim, adv. *ſottilmente*. *Apic. l. 2. c. 4.* Inteſtinum perquam tenuatim productum.

Tenuatus, a, um, *eſtenuato*, λεπτυνθείς, partic. a tenuor. *Hor. lib. 2. ſat. 2.* Seu recreare voles tenuatum corpus, &c. *Ovid. 3. Met.* Tenuata vox.

Tenueſcens, tis, qui tenuatur. *Cenſorin. in fragment. quod ei tribuitur, cap. 3.* Creſcente luna pubeſcunt, tenueſcente tenuantur.

Tenuiarius, ii, m. qui veſtes tenues conficit. Legitur in duabus Inſcriptionibus apud *Gruter. pag. 650. n. 8. & 1067. n. 8.* & apud *Voſſ. l. 2. de vit. ſerm. c. 51.*

Tenuiculus, a, um, *aſſai tenue*, ὑπόλεπτος, λεπτός, dim. a tenuis. *Cic. l. 9. Fam. ep. 19.* Tenuiculo apparatu ſignificas Balbum fuiſſe contentum.

Tenuis, & nue, o. 3. *ſottile*, *tenue*, דק, דל, Ger. *dunn*, Gall. *mince*, *delie*, Hiſp. *delgado*, *ſutil*, λεπτός, ſubtilis, exilis, gracilis, cujus antitheton eſt *craſſus*. Eſt a τείνω, quod eſt tendere. Ut proprie ſit idem, quod τεταμένος, *extentus*, *exporrectus*. Nam quæ extenduntur, ea attenuantur, ut liquet in pannis, laminis, atque aliis. *Virg. 4. Æn.* Et tenui telas diſcreverat auro. *Cic. de Fat.* Athenis tenue cœlum, ex quo etiam acutiores putantur Attici. *aria ſottile*. *Id. 2. de nat. Deor.* Tenuiſſimæ membranæ. ¶ Sumitur etiam pro parvo, exiguo. *Cic. 4. Verr.* Bidis oppidum eſt, tenue ſane, non longe a Syracuſis. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. pro Cæc.* Qui metu, ac tenui ſæpe ſuſpicione periculi fugerunt. ¶ Aliquando uſurpatur pro parco. *Horat. in Art.* In verbis etiam tenuis, cautuſque ſerendis. *Cic. 5. Tuſc.* Negat, ullam in ſapiente vim eſſe fortunæ, tenuem victum antefert copioſo. ¶ Item pro humili, ut ſtylus tenuis. *Cic. in Orat.* Tenues, acuti, omnia docentes, & dilucidiora, non ampliora facientes. ¶ Item pro paupere. *Cic. in Partit.* Si obſcuri teſtes erunt, aut tenues, dicendum erit, non eſſe ex fortuna fidem ponderandam. *Id. 3. de Leg.* Quo tenuiores cum principibus æquari ſe putarint. ¶ Item pro imbecillo. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 40.* Ipſe Cicero cum tenuiſſima valetudine eſſet. ¶ Item pro acri, ingenioſo. *Cic. 4. Acad. c. 14.* Tenuis, & acuta diſtinctio. ¶ Poetæ metri cauſa *u* ſyllabam in hac voce conſonantem faciunt, & *te* producunt. *Virg. 2. Georg.* Tenuis ubi argilla, & dumoſis calculus arvis. *Id. ibid. l. 1.* Tenuia nec lanæ per cœlum vellera ferri.

Tenuitas, atis, *tenuità*, *ſottigliezza*, λεπτότης, gracilitas, ſubtilitas. *Cic. 1. Tuſc.* Caſurus ne in conſpectum videatur animus, an tanta ſit ejus tenuitas, ut fugiat aciem. *Plin. l. 8. c. 33. de chamæleonte.* Cauda prælonga in tenuitatem deſinens. ¶ Tranſlate dicitur de oratione. *Cic. 3. Fin. c. 12.* Propter limatam quandam & rerum, & verborum tenuitatem. ¶ Item per tranſlationem ponitur pro paupertate, rei familiaris anguſtia. *Cic. 2. Off.* Propter ærarii tenuitatem. *Id. l. 16. Fam. ep. 21.* Ut poſſum, ex meis anguſtiis illius ſuſtento tenuitatem.

Tenuiter, adv. *ſottilmente*, λεπτῶς, graciliter, ſubtiliter. *Cæſ. l. 3. bel. Gall. c. 13.* Pelles pro velis, alutæque tenuiter confectæ. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. 4. Verr.* Jamdudum mihi nimium tenuiter Siculorum erga te voluntatis argumenta colligere videor. *Id. 2. de Inv. c. 16.* Sed illæ tenuius, & acutius, & ſubtilius tractantur, hi autem gravius, & ornatius. *Id. 6. Verr. c. 16.* Juſſit Timarchidem æſtimare argentum, quo modo? quo qui unquam tenuiſſime in donatione hiſtrionum æſtimavit.

Tenuo, as, a. 1. *ſottigliare*, *eſtenuare*, הדק, Ger. *dun machen*, Gal. *amenuiſer*, Hiſp. *amenguar*, λεπτύνω, tenuem, ſubtilem, macrum, debilem facio. *Virg. 3. Georg.* Ipſa autem macie tenuant armenta volentes. *Ovid. 2. de Pont. ep. 7.* Vomer tenuatur ab uſu, h. e. minuitur, teritur. *Quint. l. 2. c. 10.* Ita ſibi quoque tenuandos adipes. ¶ Tranſlate *Horat. l. 3. od. 3.* Magna modis tenuare parvis, h. e. elevare, minora facere.

Tenus, oris, n. *laccio*, laqueus qui tenditur ad aves captandas. *Plaut. Bacch. 4. 6. 22.* apud *Non. c. 1. n. 17.* Ab tranſenna hic turdus lumbricum petit: pendebit hodie pulcre; ita intendi tenus. ¶ *Servius in 6. Æn. v. 62.* Tenus dici ait extremam arcus partem, ubi nervus colligatur. V. *Lambinum ad Plautum l. c.*

Tenus, *fino*, עד, Germ. *biſſan*, Gall. *juſques*, Hiſp. *haſta*, μέχρι, uſque ad, præpoſitio ex iis, quæ ablativo, vel genitivo ſerviunt, & in oratione ſemper poſtponitur. Uſurpatur autem vel abſolute. *Hor. l. 1. ep. 1.* Eſt quadam prodire tenus, ſi non datur ultra, *fino a qualche ſegno*. V. Quadantenus. ¶ Vel cum ablativo, ſi cum nomine numeri ſingularis jungatur. *Cic. pro Dejot. cap. 13.* Antiochus a Scipione devictus Tauro tenus regnare juſſus eſt. *Id. de Off.* Sunt quidam homines non re, ſed nomine tenus. *ſolo di nome*. *Id. 3. de Leg. c. 6.* Veteres verbo tenus acute illi quidem, ſed non ad hunc uſum popularem atque civilem de republica diſſerebant. h. e. diſputandi tantum gratia, *in ſpeculativa*. ¶ Reperitur etiam cum accuſativo. *Flacc. l. 1. v. 448.* Et Tanaim tenus immenſo deſcendit ab Euro. ¶ Vel cum genitivo cum nominibus numeri pluralis. *Virg. 3. Georg. 53.* Et crurum tenus a mento palearia pendent. *Cic. in Fam. 8. ep. 1.* Illi rumores de Comitiis Cumarum tenus caluerunt. ¶ Cum nominibus numeri pluralis etiam cum ablativo reperitur. *Celſ. l. 1. c. 3.* Demittere ſe inguinibus tenus in aquam calidam.

Teos, f. 2. Teius, *Suſor*, urbs, & portus Joniæ, in ora lit. inter Erythras ad Bor. & Colophonem ad Auſtr. patria Anacreontis, & Erinnæ poetriæ. V. *Teium*. ¶ Item inſ. Joniæ. ¶ Item urbs Scythiæ, ad paludem piſcibus refertam, cui ſereno tempore oleum innatat tanta copia, ut in vaſa colligi poſſit, & neceſſariis uſibus adhiberi. *Steph.*

Tepefacio, is, eci, actum, a. 3. *far tepido*, *riſcaldare alquanto*, Ger. *lauv machen*, Gal. *tiedir*, *faire tiede*, Hiſp. *entibiar*, θερμαίνω, tepidum reddo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 15. de Sole*. Is ejus tactus eſt, non ut tepefaciat ſolum, ſed etiam ſæpe comburat. *Hor. l. 2. ſat. 3.* In matris jugulo ferrum tepefecit acutum.

Tepefactus, a, um, *fatto tepido*, partic. a tepefio. *Virg. 9. Æn.* Atro tepefacta cruore Terra. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 10.* Frigoribus adjectis dureſcit humor, & idem viciſſim mollitur tepefactus & tabeſcit calore.

Tepefio, is, factus ſum, n. paſſ. anom. *farſi tepido*, χλιαίνομαι, tepidus fio. *Plin. l. 11. c. 0.* Mature tepefiunt.

Tepens, entis, o. 3. *tepido*, χλιαινόμενος, partic. a tepeo. *Virg. 3. Georg.* Zephyrique tepentibus auris Laxant arva ſinus.

Tepeo, es, pui, ſine ſup. *eſſer tepido*, Ger. *lauvſeyn*, Gall. *etre tiede*, Hiſp. *ſer tibio*, *entibiarſe*, χλιαίνομαι, χλιαρός εἰμι, ἀλεαίνω, tepidus ſum. *Cato de re ruſt. c. 69.* Ubi temperata tepebit, tum cuminum indito. *Plin. l. 29. c. 4.* Carnibus gallinaceorum, ita ut tepeant avulſæ, appoſitis, venena ſerpentium domantur. ¶ Tranſlate tepere aliquo, eſt amoris ignem concipere erga aliquem, *innamorarſi*. *Horat. l. 1. od. 4.* Nec tenerum Lycidam mirabere, quo calet juventus, & mox virgines tepebunt. ¶ Interdum ſignificat, in amore remiſſum eſſe. *Ovid. 2. Amor. eleg. 2. ad fin.* Seu tepet, indicium ſecuras prodis ad aures; Sive amat, officio fit miſer ille tuo.

Tepeſco, is, n. 3. *farſi tepido*, Germ. *lauv vverden*, Gall. *devenir tiede*, Hiſp. *entibiarſe*, χλιαίνομαι, tepidus fio. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 10.* Atque etiam maria agitata ventis ita tepeſcunt, ut intelligi facile poſſit, in tantis illis humoribus eſſe incluſum calorem. *Virg. 9. Æn.* Et fixo ferrum in pulmone tepeſcit. ¶ Ponitur etiam pro calorem remittere, defervere, *intepidirſi*. Tranſlate *Lucan. l. 4. v. 284.* Paulatim cadit ira ferox, menteſque tepeſcunt.

Tephria, æ, f. marmoris genus coloris cinerei, a τέφρα, *cinis*. *Plin. l. 36. c. 7.* Contra ſerpentes autem a quibuſdam laudatur præcipue ex his, quem tephriam appellant, a colore cineris.

Tephritis, f. τεφρῖτις, gemma, quæ novæ Lunæ ſpeciem habet in cornua curvatæ, cinerei tamen coloris, unde & nomen habet, nempe a τέφρα, *cinis*. *Plin. l. 37. c. 10.* Tephritis novæ Lunæ ſpeciem habet curvatæ in cornua, quamvis cinerei coloris.

Tepidarium, ii, n. χλιαρὸν λουτρόν, locus in balneis, in quo tepida aqua lavabantur, quemadmodum *caldarium*, in quo calida lavabantur, & *frigidarium*, in quo frigida. *Vitruv. l. 5. c. 10.* Ipſa caldaria, tepidariaque lumen habeant ab occidente hyberno. ¶ Ponitur etiam pro vaſe, in quo aqua tepida continetur. *Id. ibid.* Supra hypocauſtum ahena tria ſunt componenda, unum caldarium, alterum tepidarium, tertium frigidarium, & ita collocanda, uti ex tepidario in caldarium, quantum aquæ caldæ exierit, influat; de frigidario in tepidarium ad eundem modum.

Tepide, adv. χλιαρῶς, *tepidamente*. *Plin. l. 5. ep. 6.* Si natare latius, aut tepidius velis, in area piſcina eſt. ¶ Tranſlate *Auguſtin. l. 8. Confeſſ. c. 11.* Jam tepidiſſime hoc dicebat.

Tepido, as, a. 1. *far tepido*, Germ. *lauv*, Gall. *tiedir*, Hiſp. *tibio*, χλιαίνω, tepidum facio. *Plin. l. 17. c. 26.* In eodem agro bruma, tanto magis ſi nives jaceant, gelentve, ne frigus vites adurat, circumfundunt riguis, quod ibi tepidare vocant, memorabili natura in amne ſolo.

Tepidus, a, um, *tepido*, χλιαρός, quod eſt medium inter calidum, & frigidum, ſeu quod calido, & frigido temperatum eſt. *Plin. l. 12. c. 25.* Præterea ſinceri denſantur in tepida aqua. *Ovid. l. 2. de Arte, v. 445.* Tepidamque recalface mentem. ¶ *Tepidum* adverbialiter poſitum. *Ovid. 4. de Pont. ep. 10. v. 43.* At Notus, adverſo tepidum qui ſpirat ab axe. Alii leg. *tepidus*.

Tepor, oris, m. *tepidezza*, Ger. *lauvibkeit*, Gall. *tiedeur*, Hiſp. *tibieza*, χλιαρότης, ἀλέα, media qualitas inter calorem, & frigus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 10.* Nec enim ille externus, & adventitius habendus eſt tepor. *Id. de Sen. c. 15.* Veſtitaque pampinis nec modico tepore caret, & nimios Solis defendit ardores.

Teporatus, a, um, *fatto tepido*, χλιανθείς, tepidus factus. *Plin. l. 36. c. 26.* Fragmenta teporata agglutinantur tantum.

Teporus, a, um, adiect. idem quod tepidus. *Sidon. l. 9. epiſt. 15.* Teporus flatus. *Auſon. Idyl. 24.* Teporum veris æquinoctium.

Tepulus, a, um, adject. teporus, tepidus, ut tepulæ aquæ, *Frontin. de aquæduct. artic. 8.*

Ter, adv. *tre volte*, שלוש פעמים, Germ. *drey mahl*, Gall. *trois fois*, Hiſp. *tres vezes*, τρίς, tribus vicibus, a τρίς, per Metatheſin, vel a *tres*. *Cic. pro R. Am. c. 46.* Unde vix ter in anno audire nuntium poſſunt. *Hor. l. 1. od. 31.* Ter, quater anno. ¶ Aliquando non tam numerum ſignificat, quam augmentum, ut Ter maximus, ter beatus. *Virg. 1. Æn. v. 94.* O terque, quaterque beati. *Horat. l. 2. od. 14.* Ter amplus Geryon. *Id. epod. Od. 4.* bis ter ulnarum toga. Lege *hic* 111.

Terapnæ. V. Therapnæ.

Tercenteni, æ, a, *trecento*, τριακόσιοι, trecenti. *Martial. lib. 2. epigr. 1.* Tercentena quidem poteras epigrammata ferre.

Tercenti, æ, a, *trecento*, τριακόσιοι, idem ac trecenti. *Martial. l. 4. ep. 37.* *Plaut. Perſ. 3. 3. 6.* & *Cic. 3. Phil. c. 4.* quibus tamen locis al. leg. *trecenti*.

Tercentum, *trecento*, idem ac trecenti, ſed indecl. *Virg. 1. Georg.* Tercentum nivei tondent dumeta juvenci. *Id. 8. Æn.* Maxima tercentum totam delubra per urbem Lætitia, ludiſque viæ, plauſuque fremebant.

Terdecies, adverb. *tredici volte*, ter & decies. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Quem circulum luna terdecies in duodecim menſibus percurrit. *Cic. Ver. 5. c. 80.* Seſtertium terdecies. Al. leg. *tredecies*. *Auſonius ep. 7. v. 31.* Binas terdecies, ſemel quaternas. h. e. triginta. ¶ Scribitur & *ter decies* ſeparatis vocibus.

Terdeni, æ, a, *trenta*, τριάκοντα, triginta. *Virg. 8. Æn. v. 47.* Ex quo terdenis urbem redeuntibus annis Aſcanius clari condet cognominis Albam.

Terebinthinus, a, um, quod eſt ex terebintho, ut Reſina terebinthina, *trementina*. *Plin. l. 24. c. 6.* In arborum differentia placet terebinthina, odoratiſſima, atque leviſſima. Adde *Celſ. l. 5. c. 26.*

Terebinthizuſa, æ, nomen gemmæ ſic dictæ, quod terebinthinæ reſinæ colorem referat. *Plin. l. 37. c. 8.*

Terebinthus, i, f. τερέβινθος, *terebinto*, arbor materia lenta, & nigra, radice valida, in profundum acta, lauri pene folio, oleæ flore, ſed puniceo, baccis primum herbaceis, mox rubris, & cum maturuerint, nigricantibus, magnitudine fabæ, reſinoſis, & ſulphuroſis. Circa Idam, Macedoniamque eſt brevis, fruti-

fruticoſa, & contorta, in Syria vero magna, & copioſa. Duo terebinthi ſunt genera, ſexu diſtincta, ex quibus mas ſterilis eſt, teſte Theophraſto. *Virg.* 10. *Æn.* v. 136. Incluſum buxo, aut Oricia terebintho. *Plin.* 10 *l.* 13. *c.* 6. Syria & terebinthum habet. Ex his maſcula eſt ſine fructu. Fœminarum duo genera, alteri fructus rubet lentis magnitudine, alteri pallidus, &c.

Terebra, æ, f. *trivella*, Ger. *borer*, Gal. *tariere*, Hiſp. *barrena*, τρύπανον, τρύπανον, inſtrumentum, quo ligna perforantur, a *terendo*. *Col. l.* 4. *c.* 29. Nam antiqua terebra, quam ſolam veteres agricolæ noverant, ſcobem faciebat, perurebatque eam partem, quam perforaverat.

Terebrāmen, inis, n. foramen terebra factum. *Fulgent. l.* 2. *Mythol.* Furfuracea tinearum terebramina.

Terebratio, onis, f. τρύπησις, actus terebrandi. *Col. l.* 4. *c.* 29. In illa autem, quæ fit per terebrationem, &c. ¶ Item foramen ipſum terebra factum. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. Tranſlate ea terebrationa in terebrationem.

Terebrātus, us, m. idem ac terebratio. *Scribon. Largus compoſit.* 206. De induſtria a Medicis cum terebratu excidirur, quod lædit etiam os.

Terebrātus, a, um, *forato*. *Ovid.* 6. *Faſt.* v. 697. Prima, terebrato per rara foramina buxo, Ut daret, effeci, tibia longa ſonos.

Terĕbro, as, a. 1. *trivellare*, *forare*, נקב, Ger. *boren*, Gall. *percer*, Hiſp. *barrenar*, τρυπάω, terebra perforo. *Virg.* 2. *Æn.* v. 38. Aut terebrare, cavas uteri & tentare latebras. *Col. l.* 3. *c.* 9. Eas rarebrare Gallica terebra convenit. ¶ Tranſlate, terebrare aliquem, apud *Plaut. Bacch.* 5. 1. 82. eſt blandis dictis alicujus animum pervincere, & exorare.

Terēdo, inis, f. τερηδών, vermis, qui in ligno naſcitur, illudque rodit, a *tero*. Quidam etiam deducunt a ſono, quem edit in rodendo. Proprie de iis vermibus dicitur, qui in mari ligna terebrant. *Plin. l.* 16. *c.* 41. Teredines tantum in mari ſentiuntur: nec aliam putant teredinem proprie dici. Terreſtres, tineas vocant: culicibus vero ſimiles thripas. ¶ Interdum tamen generatim de terreſtribus quoque uſurpatur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 12. imo *Plinius* ipſe veſtium vermes ſic appellat *l.* 8. *c.* 48. ubi de prætexta Servii Tullii ait: Mirumque fuiſſe nec defluxiſſe eas, nec teredinum injurias ſenſiſſe annis quingentis ſexaginta.

Terenſis, is, f. Dea frugibus terendis præſidens. *Arnob. l.* 4.

Terentia, æ, f. M. T. Ciceronis uxor, quam a Cicerone poſt reditum ab exilio repudiatam Salluſtius uxorem duxit, ut inimici ſui arcana certius poſſet diſcere ex ea, quæ omnium ejus conſiliorum particeps fuerat, & ſocia. Centum, decem, & ſeptem annos vixiſſe dicitur. *Plin. l.* 7. *c.* 48.

Terentiānus, a, um, τερεντιανός, quod ad Terentium ſpectat. *Quinctil. l.* 6. *c.* 3. Nec minus niger, inquit, nec minus confidens, quam ille Terentianus eſt Phormio. h. e. ab Terentio inductus in ea Comœdia, quæ *Phormio* inſcribitur. *Cic. de Amic. c.* 24. Terentiano verbo libenter utimur.

Terentiānus Maurus, Grammaticus, natione Afer, ſcripſit poemate vario carminum genera, de litteris, ſyllabis, pedibus, metris, multiplici carminum genere. Hunc ſuaviſſimum grammaticorum appellat *Muretus*. Eſt Scriptor ætatis incertæ, ſed tamen paulo poſt Martialis tempora floruiſſe videtur.

Terentinus, a, um, quod ad Terentum ſpectat, ut Ludi Terentini, qui alio nomine ſeculares vocantur, qui centeſimo quoque anno tribus diebus continuis, tribuſque noctibus celebrabantur, tametſi poſtea ambitione Principum minore interjecto ſpatio aliquoties fuerint celebrati. *Auſon. in Ternario*: Trinæ Terentino celebrata trinoctia ludo. V. *Secularis*. ¶ Terentina Tribus, una ex Tribubus Populi R. Erat in Sabinis. Denominata eſt a Terento, loco in Campo Martio. Facta eſt anno U. C. 454. M. Fulvio Pæto, T. Manlio Torquato Coſſ. a P. Sempronio Sopho, & P. Sulpitio Saverrione Cenſoribus, quo anno etiam Anienſis addita eſt. *Liv. l.* 10. *c.* 9. *in fin.* & *Cic. pro Planc.*

Terentius, ii, m. 2. Τερέντιος, Poeta Comicus, natione Afer, patria Carthaginienſis, Libertus fuit Romæ Terentii Lucani: e quo ob liberale ingenium optimis literis eruditus, in hominum nobiliſſimorum amicitiam pervenit, præcipue Scipionis, & Lælii: quorum etiam opera adjutus creditur in ſcribendo, ob ſermonis elegantiam, ut teſtatur *Cicero ad Att. l.* 7. *ep.* 3. Scripſit fabulas ſex, quæ omnium manibus teruntur. Poſthac viſendarum Athenarum cupiditate ductus, ex quo navim conſcendit, nuſquam deinde conſpectus eſt. Quo fit, ut naufragio credatur periiſſe. Latius exequitur hujus vitam *Donatus in Prolegomenis Andriæ*. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. Vincere Cæcilius gravitate, Terentius arte.

Terentius Scaurus, Grammaticus, quem *Gellius l.* 11. *c.* 15. dicit floruiſſe Adriani temporibus, librum de Cæſellii Vindicis Grammatici erroribus ſcripſit.

Terentus, m. 2. locus apud Romanos in extremo Campo Martio, haud procul a Capitolio, ubi templum Plutonis, & Conſi, araque ſub terra Diis inferis dicata, quæ ludis tantum ſecularibus effoſſa terra oſtendebatur, iiſque peractis rurſus claudebatur. In hoc loco, ut ait *Stephanus in Theſ. L. L.* omnium, qui naſcerentur, aut morerentur, nomina ſcribi ſolebant, quoties civitas luſtrabatur. *Feſtus ita ſcribit de etymo*: Terentum in Campo Martio locum Verrius ait per d dicendum fuiſſe, quod terendus ſit per ludos ſeculares Ditis Patris, & ita leviter teratur ab equis quadrigariis, ut eorum levis agilitas æquiperet motus rapidos velocis Lunæ: quod quam aniliter relatum ſit, cuivis manifeſtum eſt. *Paullus vero ſic*: Terentum, locus in Campo Martio dictus, quod eo loco ara Ditis Patris in terra occultaretur. *Martial. l.* 4. *ep.* 1. Hic colat ingenti redeuntia ſecula luſtro, Et quæ Romuleus ſacra Terentus habet. *Id. l.* 10. *ep.* 63. Bis mea Romano ſpectata eſt vita Terento. h. e. binos ſpectavi ludos ſeculares.

Teres, ĕtis, n. 3. *lungo*, *e ritondo*, עגול, Ger. *lang*, *und rund*, Gal. *ronde*, *en long*, Hiſp. *rolliço*, στρογγύλος, κυλινδροειδής, quod in oblongo eſt rotundum. *Feſt.* Teres in longitudine rotundatum, quales aſſeres natura monſtrat. *Virg.* 8. *Ecl.* Incumbens tereti Damon ſic cœpit olivæ. *Liv. l.* 33. *c.* 8. Telum haſtili tereti. ¶ Cum de corpore uſurpetur, notat membrorum bonam habitudinem, decentemque pinguedinem, quæ tamen ad obeſitatem non accedat. *Horat. Epod.* 11. Teres puer. *Id. l.* 2. *od.* 4. Teretes ſuras. *Lucret. l.* 1. *v.* 36. Tereti cervice. ¶ Tranſlate ſumitur pro bono, æquali, & conſtanti. *Hor. l.* 2. *ſat.* 7. *v.* 86. Fortis, & in ſe ipſo totus teres, atque rotundus. ¶ Teres oratio dicitur, quæ æquabilis, & veluti rotunda eſt. *Cic.* 3. *de Or. c.* 52. Si habitum etiam orationis, & quaſi colorem aliquem requiris, eſt plena quadam, & tamen teres. ¶ Hoc fere ſenſu *Gellius* uſurpat comparativum *teretius*, cum ait *l.* 13. *c.* 20. Ciceroni mollius tereti uſque viſum eſt *fretu* ſcribere, quam *freto*. In quibuſdam tamen MSS. legitur *rotundius*. ¶ Teretes aures dicuntur, quæ recte diſpoſitæ, & acri ſenſu præditæ ſunt. *Cic. de opt. gen. Orat. c.* 4. Si teretes aures habent, intelligenſque judicium.

Tereus, ĕi, m. diſſyllabum, Τηρεύς, Rex Thracum, Martis ex Biſtonide Nympha filius, qui cum Prognen, Pandionis Athenarum Regis filiam in uxorem duxiſſet, & poſt aliquantum tempus ab ea rogaretur, ut ſibi Philomelam ſororem videndam accerſeret, profectus Athenas, dum adducit puellam, eam vitiavit in itinere, & ei linguam, ne facinus indicaret, abſcidit, & ſervo in carcere cuſtodiendam tradidit, uxori referens, Philomelam in mari nauſea periiſſe. Philomela tamen ſcelus Terei acu in lintea tela depictum ad ſororem tranſmiſit. Eo ſcelere cognito, Progne ad carcerem profecta eſt in Orgiis Bacchi, thyrſis, & pellibus pro more inſtructa, ſororemque eodem indutam habitu ad regiam duxit. Hic communicato conſilio, veluti furiis agitata, ut ſororem ulciſceretur, Ityn filium interfecit, & patri epulandum appoſuit. Prolato deinde capite, cum pater, ſe uxoris dolo filium in ſua viſcera condidiſſe agnoſceret, & ad ultionem properaret, Progne mutata eſt in hirundinem, Philomela in avem ſui nominis, Tereus in upupam, Itys in phaſianum. *Ovid.* 6. *Met. fab.* 7. ¶ Hoc nomen in vocativo *Tereu* facit diſſyllab. *Ovid. loc. cit. v.* 497. Ut volucre ambæ voluiſti te quoque, Tereu. ¶ In reliquis caſibus eſt etiam triſyllabum. *Id. ibid. v.* 615. Artificem & mediis immittam Terea flammis.

Tergemĭnus, a, um, *triplice*, *triplicato*, τρίδυμος, triplex. *Liv. l.* 6. Modo tergeminæ victoriæ triplicem triumphum ex his ipſis Volſcis, & Æquis, & ex Hetruria egiſſis. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 6. Tergeminumque virum, tergeminumque canem. *Virg.* 4. *Æn. v.* 511. Tergemina Hecate. h. e. quæ tribus nominibus appellatur, Luna in Cœlo, Diana in terris, apud inferos Proſerpina, ex quo & Triformis dicitur. *Horat. l.* 1. *od.* 1. Tergemini honores, h. e. tres præcipui, Ædilitas, Prætura, Conſulatus. Alii intelligunt ſextuplices, additis nimirum Quæſtura, Tribunatu plebis, & Cenſura. Alii tergeminos exponunt amplos, plurimos, maximos: quo ſane ſenſu *Martial. l.* 3. *epigr.* 46. Tergeminum mugiet ille ſophos. h. e. plauſu maximo proſequetur. ¶ Tergemini fratres, *tre fratelli nati ad un parto*. *Plin. l.* 7. *c.* 3. Tergeminos naſci certum eſt, Horatiorum, Curatiorumque exemplo.

Tergĕnus, eneris, o. quod eſt trium generum. *Auſon. in Grypho*, *v.* 49. Tergenus omnigenum, genitor, genitrix, generatum. h. e. omne quod gignitur, trium generum eſt.

Tergĕo, es, ſi, ſum, a. 2. idem ac tergo. *Cato c.* 2. Per ferias veru foſſas veteres tergeri, viam publicam muniri, vepres recidi. *Juv. ſat.* 14. *v.* 62. Vaſa aſperſa terget alter. *Liv. l.* 26. *c. ult.* Curare & tergere arma.

Tergeſte, is, n. *Trieſte*, urbs alias Carnorum, nunc Iſtriæ, in ora maris Hadriatici, & in intimo receſſu ſinus Tergeſtini ab ea dicti, cum portu capaci, cui adjacet caſtrum *Zuchi* dictum. Apud Romanos fuit in Tribu Pupinia. *Plin. l.* 3. *c.* 18.

Tergeſtinus, a, um, adject. ad Tergeſte pertinens, ut Tergeſtinus ſinus, *Golfo di Trieſte*. *Plin. l.* 3. *c.* 18.

Tergilla, læ, f. cutis ſuis craſſa, cum ſua pulpa, ſeu adipe: diminutiv. a *tergus*, *oris*. *Apic. l.* 4. *c.* 3. Spatulam porcinam coctam teſſellatim concides cum ſua tergilla.

Tergīnum, i, n. *ſtaffile di cuojo*, lorum ex tergore, ſeu corio: revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur *lorum*: eo cædebantur ſervi nocentes. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 22. Nunquam edepol veſtrum durius tergum erit, quam terginum meum.

Tergiverſans, antis, o. 3. partic. a *tergiverſor*. *Cic. pro R. Com.* Fannium invitum, & hac, atque illuc tergiverſantem teſtimonium contra ſe dicere cogo.

Tergiverſanter, adv. cum averſione, cum detrectatione. *Paterc. l.* 1. *c.* 9. Filium ejus Paulli, qui ad Cannas quam tergiverſanter perniicioſam Reipub. pugnam inierat, tam fortiter in ea mortem obierat.

Tergiverſatio, onis, f. ὑποψία, τὸ νῶτον στρέφειν, ſubterfugium, detrectatio. *Cic. pro Mil. c.* 20. Quid ergo erat moræ, & tergiverſationis?

Tergiverſātor, oris, m. ὑποστρέφων, τεχνάζων, qui tergiverſatur, cunctator. *Gell. l.* 12. *c.* 7. Non enim Lucilium legiſtis, qui tergiverſatorem *bovinatorem* dicit. *Arnob. l.* 7. Tergiverſatorem in obſequio eſſe.

Tergiverſor, aris, d. 1. *poſtergare*, *voltare le ſpalle*, *ſchivare*, *fuggire*, Germ. *ausflüchte ſuchen*, Gal. *reculer*, Hiſp. *bolver las eſpaldas*, νωτίζω, στρέφομαι, ὑποστέλλομαι, proprie eſt tergum obvertere, & ſubterfugere. Unde in Gloſſis apte exponitur ὑποστρέφειν. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 28. Tergiverſari non ſinent, ſecumque rapient ad tormenta. *Id. Attic. l.* 7. *ep.* 1. Non eſt locus ad tergiverſandum contra Cæſarem. ¶ Transfertur etiam ad judicia. *Marcian. l.* 1. *ff. ad S. C. Turpillian.* Tergiverſari, in univerſum ab accuſatione deſiſtere. *Cic. pro Planc. c.* 19. Quid taces? quid diſſimulas? quid tergiverſaris? *Id. pro Flacco*, *c.* 20. Hunc æſtuantem, & tergiverſantem judicio ille perſequitur. ¶ Item ad diſputationes, controverſias, & cætera hujuſmodi, quæ verborum contentionem habent, pro fallere, & dicta mutare. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 18. Quid tergiverſamur, Epicure, nec fatemur, eam nos dicere voluptatem, &c. ideſt diſſimulamus, & ſubterfugimus. *Id.* 3. *Off. c. ult.* In his tribus generibus non inealide tergiverſantur.

Tergo, is, ſi, ſum, a. 3. *nettare*, *forbire*, כבס, Ger. *wiſchen*, Gal. *nettoyer*, Hiſ. *alimpiar*, ἀμόργνυμι, mundo, nitidum facio. *Cic. in Parad.* 5. *c.* 2. In familia, qui tractant iſta, qui tergunt, qui ſpargunt, non honeſtiſſimum locum ſervitutis tenent. *Ovid.* 13. *Met.* Manuque ſimul veluti lacrymantia terſit Lumina.

Tergŏro, as, a. 1. tergus facio, tego. *Plin. l.* 8. *c.* 52. Indurantes attritu arborum coſtas, lutoque ſe tergorantes. h. e. quaſi tergus novum e luto ſibi inducentes.

Tergu, u, n. 4. idem ac tergum, apud vet. *Lucr. l.* 2. *v.* 87. Neque quicquam a tergibus obſtet. Alii leg. *tergis*, ut verſus ſpondaicus ſit.

Tergum, gi, n. *doſſo*, *ſchiena*, גב, Ger. *der rugk*, Gal. *dos*, Hiſp. *ſpinaço*, νῶτον, dorſum. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Tuus autem Deus non digito uno redundat, ſed capite, collo, cervicibus, lateribus, alvo, tergo, poplitibus. *Id.* 3. *Phil.* Antonius a tergo, a fronte, a lateribus tenetur. *Aſin. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 32. Cum manibus ad tergum rejectis inambularet. ¶ Terga vertere, ſeu terga dare, eſt fugere. *Cæſ. l.* 3. *bell. Gall.* Ut ne unum quidem noſtrorum impetum ferrent, ac ſtatim terga verterent. *Quinctil. l.* 2. *c.* 13. Nonnunquam terga etiam dediſſe, ſimulata fuga, proderit. Eodem ſenſu, præſtare terga, dixit *Tacit. in Agric. c.* 37. Hinc tergum abſolute pro fuga militum, quemadmodum *pectus* pro conſtantia in acie, & victoria ponitur. *Ovid.* 1. *Amor. v.* 309. Terga que Parthorum, Romanaque pectora dicam. ¶ Non ſolum tergum de animalibus, verum etiam de rebus inanimatis dicitur. Unde librum in tergo *conſcriptum* ſcriptum dicimus, ideſt a poſteriori parte chartæ, vel membranæ. *Juven. ſat.* 1. *v.* 6. Scriptus & in tergo, necdum finitus Oreſtes. Sic tergum collis, *la parte di dietro del colle*, apud *Liv. l.* 33. ¶ Tergum aquæ, ſeu maris eſt ſuperior ejus ſuperficies, quæ naves vehit, tranſlatione ducta ab animalibus, quæ tergo geſtant onera: qua notione & *dorſum* uſurpatur. *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 2. Dura meant celeri terga per amnis equo. *Avien. in Perieg. v.* 988. Ægæi per terga ſali. ¶ *Tergus*, & *tergum* lato diſcrimine differunt. nam tergum notat dorſum animalis, *tergus* vero cutem, pellem, corium. *Celſus l.* 4. *c.* 1. Ventriculus, qui receptaculum cibi eſt, conſtat ex duobus tergoribus. ¶ Interdum tamen tergum, a Poetis præſertim, pro tergore ponitur. *Virg. Æn.* 1. *v.* 368. Taurino quantum poſſet circumdare tergo. Hinc & pro ſcuto; quia ſcuta olim animalium tergoribus tegebantur. *Id. Æn.* 10. *v.* 718. Et tergo decutit haſtas.

Tergus, i, m. idem ac tergum, i. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 55. Habeo, opinor, familiarem tergum, ne quæram foris. Adde *Non. c.* 3. *n.* 242.

Tergus, oris, n. *pelle*, δέρμα, βύρσα, δέρμα, corium, & proprie craſſior illa pars, quæ tergum, ideſt dorſum tegitur. *Varro l.* 4. *de L. L.* deducit a tegendo. Hinc eſt, quod & *tegus* legitur pro *tergus*. V. *Tegus*. *Virg.* 1. *Æn. verſ.* 211. Tergora diripiunt coſtis, & viſcera nudant. *Plin. l.* 8. *c.* 10. Duriſſimum dorſo tergus, ventres molles, ſetarum nullum tegumentum. Vide ſupra *tergum*.

Terias, æ, m. Tyrias, *Fiume di S. Leonardo*, fl. Siciliæ, qui vix mille paſſ. a Leontinis labitur in valle Neetina, & poſtea in mare Jonium ſe exonerat. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Terina, æ, f. *Nocera*, opp. Brutiorum, in Calabria cit. ad ſin. Hipponiatem, qui & Terinæus ab eo denominatur, nunc *Golfo di S. Eufemia*, apud oſt. Ocinari, ſive Sabbati fl. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Terinæus, a, um, adject. quod eſt ex Terina oppido. *Cic. Tuſcul.* 1. *c.* 48. ¶ Terinæus ſinus, *Plin. l.* 3. *c.* 5. V. *Terina*.

Termen, inis, n. pro terminus, i, dixit *Accius*, *Varr. l.* 4. *de L. L.*

Termenterium, ii, n. linteum, a terendo, pro *terimentorium*. *Varro l.* 4. *de L. L.* Hinc linteum, quod teritur corpore, termentarium.

Termentum, i, n. *detrimento*, *danno*, idem quod detrimentum. *Plaut. Bacch. a.* 4. *ſc.* 9. *v.* 5. Non Pelides termento fuit, præut ego herum expugnabo meum. In MSS. plerique habetur tormento, teſte *Pareo*.

Termes, itis, m. *ramo d'albero*, ramus cujuſcunque arboris cum foliis, ut docet *Feſtus*. *Horat. Epod.* 16. Germinat & nunquam fallentis termes olivæ. *Gratius in Cyneg. v.* 132. *de arbore thurifera*: Termes ut Eois deſcendet virga Sabæis Mater odorati multum pulcherrima thuris. *Gell. l.* 2. *c.* 26. Spadica enim Dorici vocant avulſum a palma termitem cum fructu. ¶ *Vetus Scholiaſt. Horatii ad Epod. loc. cit.* notat, termitem proprie ſignificare ramum oleæ, deinde & ad alias arbores extendi.

Termilæ, m. 1. Τερμίλαι, pop. Lyciæ, e Creta oriundi, quos Sarpedon Minois, & Rhadamanti frater colonos ex Creta duxit, ac Termilas nominavit, cum prius Minyæ, & Solymi vocarentur, ut *Herodotus* refert. Poſtea Lyciæ Pandionis

Digitized by Google

dionis filius eoſdem a ſe Lycios appellavit. Quæ profecto ſatis Lycios, ac Solymos eoſdem eſſe oſtendit, quanquam *Homerus* eos videatur ſeparare.

Terminalĭa, neum, n. 2. & Terminalia, ium, n. 3. feſta in honorem Dei Termini. Fiebant die vigeſimo tertio Februarii, qua nempe ita annum quoque terminare viderentur. Nam Februarius ultimus anni menſis fuit, ac, cum intercalaretur, quinque dies de viginti octo Februarii diebus demebantur, ut remanerent viginti tres. *Varro l. 5. L. L.* Terminalia, quod is dies anni extremus conſtitutus. Duodecimus enim fuit menſis Februarius, & cum intercalatur, inferiores quinque dies demuntur menſe. Hæc *Var.* Non ſemper tamen Terminalia huoc in diem incidebant. Quippe cum menſis Macedonius tantum eſſet dierum viginti duorum, tum Terminalia erant Kal. juſti Februarii. Vide hac de re *Joſ. Scaligerum l. 2. de Emend. Temp.* Hæc feſta celebrabantur die immediate præcedente Regifugium, ut cernere eſt in veteri Calendario. *Cic. 12. Phil. c. 10.* Qui Terminalibus nuper in ſuburbium, ut eadem die reverterer, ire auſus non ſim? *Liv. l. 25.* Tertio die poſt Terminalia calendæ intercalares fuere. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 13. ad fin. de intercalandi ratione*: Dummodo eum (diem) in medio Terminaliorum locarent.

Terminālis, & le, n. 3. ὅριος, quod ad terminum ſpectat, ut Terminalis lapis, idest terminus lapideus, apud *Ammian. l. 18. c. 4.* Sic terminales palos figere, apud *Tertul. de jejun. c. 12.* ¶ Terminalia feſta, celebrata in honorem Dei Termini. *Horat. epod.* 2. V. vocem præcedentem. ¶ Terminalis ſententia, h. e. quæ rem definit, *ſentenza definitiva*. *l. ult. Cod. de compenſationib.* Litem terminali ſententia componere.

Terminatĭo, onis, f. ὁρισμός, actus terminandi, definitio, diſtinctio, diſcretio. *Cic. 5. Fin. c. 10.* Expoſita igitur, inquit, rerum expetendarum terminatione, cur iſta ſe ſic ita habeat, deinceps demonſtrandum eſt. *Id. in Orat. c. 54.* Ut Poetica, & verſus inventus eſt terminatione aurium, obſervatione prudentum. *Id. ibid. c. 59.* Terminatione aliquid concludere.

Terminātus, a, um, *finito*, *determinato*, ὡρισμένος, partic. a terminor. *Cic. 2. Fin. c. 15.* Propterea, quod ipſa naturæ divitias, quibus contenta ſit, & parabiles, & terminatas habet.

Terminātus, i, m. idem quod terminus. Uſurpatur a *Frontin. de aquæductib. pag. 262.* Legitur etiam in quodam fragmento Legis Mamiliæ, quod aſſertur a *Voſſ. l. 3. de vit. ſerm. c. 52.*

Termĭno, as, a. 1. *terminare*, *mettere in termini*, גבל, Germ. *außzielen*, Gal. *borner*, *limiter*, Hiſp. *acabar*, *deslindar*, ὁρίζω, terminos conſtituo, certis finibus circumſcribo, finio. *Cic. 1. Off.* Illorum fines, ſicuti ipſi dixerant, terminavit, in medio relictum quod erat, Populo Romano adjudicavit. *Id. 3. Catil.* Quorum alter fines veſtri imperii non terræ, ſed cœli regionibus terminaret. Tranſlata *Id. 1. de Fin.* Omni privatione doloris putat Epicurus terminari ſummam voluptatem. h. e. ſummam eſſe voluptatem privari doloribus. ¶ Sumitur etiam pro abſolvere, finem imponere. *Cic. Att. l. 9. ep. 22.* Sententiam aliquando terminemus. *Id. pro Marc. c. 15.* Ut unde eſt oria, in eodem terminetur oratio mea.

Termĭnus, ni, m. *termine*, *fine*, גבול, Ger. *zielſtein*, Gal. *terme*, *borne*, Hiſp. *termino*, ὅρος, limes, qui agrum ab agro dividit, a Græco τέρμα, τέρμονος. *Cic. 4. Acad. c. 43.* Eſt inter eos non de terminis, ſed de poſſeſſione contentio. ¶ Sæpe ſumitur pro quocunque fine. *Cic. 4. Catil.* Cujus res geſtæ, atque virtutes iiſdem, quibus Solis curſus, regionibus, ac terminis continentur. *Id. de Orat.* Craſſus mihi viſus eſt Oratoris facultatem non illius artis terminis, ſed ingenii ſui finibus immenſis deſcribere. *Id. pro Quinct.* Certos mihi fines, terminoſque conſtituam. *Id. pro Rab. c. 10.* Terminus contentionum. ¶ Cæcis nationibus & terminorum Deus erat, qui & ipſe dictus eſt Terminus, ac ſub figura termini, hoc eſt rudis, & informis lapidis, colebatur, ut eſt apud *Lactantium*, *l. 1. de falſa religione*, *c. 20.* cujus feſtum Terminalia. Termino autem, ut ait *Feſtus*, ſacrificabant, quod in ejus tutela fines agrorum eſſe putabant. Hinc qui agri terminum aliquem aut exaraſſet, aut effodiſſet, is, & ejus boves ſacri habebantur, teſte eodem *Feſto*; vel ſaltem ad metalla damnabatur, ſi ſervus; aut in inſulam deportabatur, ſi liber fuiſſet, amiſſa tertia bonorum parte, ut ex *Paulo JCto lib. 5. ſententiar.* oſtendit *Siculus Flaccus*. De hujus ſacris *Ovidius ſcripſit l. 2. Faſt.* ¶ Narrant, cum templum Jovis Capitolini a L. Tarquinio Superbo ædificaretur in honorem Jovis, Junonis, & Minervæ, cæteros Deos ceſſiſſe, Terminum, & Juventutem reſtitiſſe, quod fuit augurium firmitatis, & proſperitatis Imperii Romani. Multæ enim in monte Tarpeio erant aræ Deorum, & Geniorum parvo ſpatio inter ſe diſtantes, a T. Tatio dedicatæ, quas alio transferre oportebat, & totam aream templo, quod tribus illis Diis ædificandum erat, liberam relinquere. *Liv. l. 1.*

Termitēus, a, um, adiect. a termes, itis. *Grat. in Cyneg. v. 446.* Emicat ipſe manu ramum pallente Sacerdos Termiteum quatiens. h. e. ramum oleagineum.

Termo, onis, m. idem ac terminus, apud vet. *Ennius apud Feſt.* Ingenti vadit curſu, qua redditus termo eſt. *Et idem*: Hortatore bono prius, quam jam finibus termo eſt.

Ternarius, a, um, τριαδικός, quod tria continet. *Colum. l. 11. c. 2. de ſcrobibus*: Eorum quaternarii, hoc eſt quoquo verſum pedum quatuor, ſi eſt commodum terrenum, quatuordecim ab uno fiunt, ternarii autem duodeviginti.

Ternidēni, æ, a, adiect. diſtributivum, *tredici*, terni & deni. *Plin. l. 18. c. 26.* Ternadena ova ſubjicito æſtate tota, hieme pauciora, non tamen infra novena, *tredici per volta*. Sunt qui putent ternadena ova eſſe triginta, non tredecim, quorum ſententia vel ea eo refellitur, quod ex ejuſdem *Plinii* præcepto *l. 10. c. 54.* ova impari ſemper numero ſupponenda ſunt.

Ternio, onis, m. *numero ternario*, numerus tria continens, τριάς. *Gell. l. 1. c. 20.* Numerus ternio, qui Græce dicitur τριάς.

Ternus, a, um, *tre*, τριττός, nomen numerale diſtributivum. Fere pluraliter uſurpatur, ut cætera ejuſdem generis. *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* Cum loquimur terni, nihil flagitii dicimus, at cum bini, obſcœnum eſt. *Idem Ver. 3. c. 48.* Terna medimna in ſingula jugera exigere. ¶ Interdum uſurpatur loco numeri cardinalis. *Horat. l. 3. od. 19.* Ternos ter cyathos attonitus petet. *Id. l. 2. ſat. 4. v. 76.* Immane eſt vitium dare millia terna macello.

Tero, is, trivi, tritum, a. 3. *tritare*, *rompere*, *conſumare*, *logorare*, דק, Ger. *reiben*, Gall. *broyer*, *piler*, Hiſp. *hollar*, *trillar*, τρίβω, conſumo, imminuo. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 18. Num me illuc ducis, ubi lapis lapidem terit? *Virg. 4. Georg.* Ipſa labore manum dum terat. *Plin. l. 36. c. 26.* Jam vero & in Vulturno mari Italiæ arena alba naſcens, quæ molliſſima eſt, pila, molaque teritur. *ib.* tunditur, comminuitur. *Id. l. 34. c. 18.* Dein refrigeratum teritur in farinam. ¶ Sæpe tranſlate accipitur pro conſumere. *Cic. 3. Phil. c. 11.* Teretur interea tempus, belli apparatus refrigeſcent. *Liv. l. 1. c. 57.* Regii quidem juvenes interdum otium conviviis, comeſſationibuſque inter ſe terebant. *Rurſus Cic. 3. de Orat. c. 31.* Terere ætatem in rebus diſcendis. ¶ Quoniam vero res novas, quibus ſæpius utimur, terimus, ſeu conſumimus, ut patet in veſtibus & aliis, hinc metonymice terere accipitur pro uſitatum, ſeu vulgare facere. *Cic. 4. Acad. c. 6.* Jam enim hoc verbum ſatis heſterno ſermone trivimus. *Id. 3. Fin. c. 4.* Hæc ipſa quondam rerum nomina novarum nova videbantur, quæ nunc conſuetudo diuturna trivit. ¶ Similiter metonymice, iter terere, eſt iter facere, quia via, per quam ambulamus, teritur, ſeu conſumitur. *Virg. 1. Æn.* Sæpius in tectis penetralibus extulit ova Anguſtum formica terens iter. ¶ Reperitur etiam pro perdam, ſeu interimere, Græcorum imitatione, qui ἐκτρίβειν ſic uſurpant. *Nævius apud Priſcianum*: Ut illum Dii terant, qui primum olitor cæpam protulit. ¶ Præteritum *terui* pro *trivi*, afferri ſolet ex illo *Plauti Pſeud.* 3. 1. 10. Priuſquam teruerunt, oculos ut antillent, lacit. Similiter *aterui*, pro *atrivi*, ab *atero*, ex *Tibull. l. 1. eleg.* 4. v. 42. Aut opera inſuetas atteruiſſe manus. Et pro priore quidem loco additur auctoritas *Priſciani*, qui *l. 6. pag. 682. Putſch.* dicitur probare vi *teruerunt*. *Putſch.* tamen edidit *triverunt*, quod & in *Plauto* plures admittunt. Ad locum *Tibulli* quod attinet, ibi quoque incerta admodum lectio eſt: quamquam illud *atteruiſſe*, multis defenditur a *Bronckuſio*, & quod quidam intruſerunt *attenuaſſe*, omnino improbatur.

Terpſichŏre, es, f. e. τερψιχόρη, una novem Muſarum, quæ choris, & cantibus præeſt. Dicta a τέρπω, *delector*, & χορός, *chorus*, *tripudium*, quod choreis, & tripudiis delectetur, vel, ut *Plutarchus* ait, quod maxima vitæ pars hiſce rebus delectetur, & gaudeat. Huic quidam citharæ inventionem tribuunt. ¶ Ponitur tranſlate pro omni poetico ſtudio. *Juven. ſat. 7. v. 35.* tunc ſeque, ſuamque Terpſichoren odit facunda & nuda ſenectus.

Terra, æ, f. *terra*, ארץ, Ger. *erd*, Gal. *terre*, Hiſp. *tierra*, γῆ, γαῖα, χθών, elementum frigidum, & ſiccum. *Varro l. 4. de L. L.* dictam ait, juxta Ælium Stilonem, quod pedibus teratur, ſuamque ſententiam eo confirmat, quod in Augurum libris *tera* ſcribatur unico R. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ac principio terra univerſa cernatur, locata in media mundi ſede, ſolida, & globoſa, & undique ipſa in ſeſe nutibus ſuis conglobata, veſtita floribus, herbis, arboribus, frugibus. *Id. 1. Tuſc.* Perſuadent Mathematici, terram in medio mundo ſitam ad univerſi cœli complexum quaſi puncti inſtar obtinere, quod κέντρον illi vocant. ¶ *Varro l. 1. de R. R. c. 9.* Terra tribus modis dicitur, communi, proprio, & mixto. Communi, ut cum dicimus, orbem terræ, & terram Italiam, cum & lapis, & arena, & cætera ejus generis ſint in nominando comprehenſa. Altero modo dicitur terra proprio nomine, quæ nullo alio vocabulo, neque cognomine adjectivo appellatur. Tertia modo dicitur terra, quæ eſt mixta, in qua ſeri quid poteſt, & naſci, ut argilloſa, aut lapidoſa. Hæc *Varro*, quæ quidem omnia confirmari etiam poſſunt exemplis ex *Cicer.* petitis, *Lucret. Vitruv. Liv. & aliis.* ¶ Sunt, qui velint, hoc nomine in ſingulari numero totum elementum ſignificari, in plurali aliquot ejus regiones. *Virg. 1. Æn.* Multum ille & terris jactatus, & alto. *Cic. 1. Catil.* Dubitas, ſi hic morari æquo animo non potes, abire in aliquas terras? Sed hæc differentia aut falſa eſt, aut certe non perpetua. Nam & terram frequentiſſime pro una qualibet regione legimus, & terras pro toto orbe. *Cic. de Amic.* Eorum, qui in hac terra fuerunt, Magnamque Græciam, quæ tum florebat, &c. *Virg. 4. Æn.* Et nunc magna mei ſub terras ibit imago. Dicimus etiam, terra Italia, terra Græcia, pro regione Italiæ, Græciæ, &c. *Calliſtrat. l. 3. Dig. de Abigeis*: Ut extra terram Italiam decem annis relegentur. ¶ Terra iter facere, *andar per terra*, ſive pedibus, ſive equo eatur. *Cic. pro Planc. c. 40.* ¶ Sternere terræ, *gettare a terra*. *Stat. 7. Theb. v. 755.* Sic terræ procumbere, *gettarſi a terra*. *Ovid. 2. Metam. v. 346.* Sic ſæpe Poetæ *terra* in dativo uſurpant pro *terræ*, vel *in terram*. ¶ *Terra ortus*, *Terra filius* tam in bonam, quam in malam partem adhiberi poteſt, tum quia terra orti dicuntur, quorum antiquiſſimum genus eſt, & in ipſa vetuſtate ſepultum; tum quia etiam ita appellantur ignobiles homines, qui patrem & avum certe non poſſunt. *Quintil. l. 3. c. 9.* Multum auctoritatis affert vetuſtas, ut iis, qui terra dicuntur orti. *Cic. l. 1. Attic. ep. 13.* Huic terræ filio neſcio cui committere epiſtolam tantis de rebus non audeo. ¶ Terram videre, vel in terra eſſe dicuntur, qui ad moleſti, prolixique laboris finem propemodum pervenerunt. Sumptum a navigantibus. *Plaut. Merc. 1. 2. 84.* Equidem jam me cenſebam eſſe in terra. *Cic. pro Mur. c. 2.* Quo tandem animo me eſſe oportet prope jam ex magna jactatione terram videntem? ¶ *Terra, marique*, vel *aut terra, aut mari*, eſt in omnibus locis, vel quacunque ratione. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 83.* Ego in hoc triduo aut terra, aut mari alicunde evolvam id argentum tibi. *Cic. 5. Fin. c. 4.* Ut nulla pars cœlo, mari, terra, ut poetice loquar, prætermiſſa ſit. *Vatin. Cic. l. 5. Fam. ep. 9.* Ego tamen, terra, marique, ut conquireretur, præmandavi. ¶ *Permiſcere terram ad cœlum*, proverbialis locutio eſt, quæ ſignificat minuta exquirere, & ab initio ad finem uſque rem totam ſciſcitari. *Plaut. Perſ. 4. 4. 53.* Volo hanc ego percontari. Sa. A terra ad cœlum, quid lubet. ¶ Genitivus pluralis *terrarum* eleganter jungitur cum quibuſdam adverbiis loci, & vim quandam addit orationi. *Cic. Verr. 7.* Ubicumque terrarum, & gentium. *Id. Attic. l. 5. ep. 10.* Neſciebam, ubi terrarum eſſes. *in qual paeſe mai foſſi.* ¶ A Veteribus terra Dea habita eſt variis nominibus appellata, Tellus, Veſta, Ceres, Mater, Cybele, &c. *Cic. l. 1. & 3. de nat. Deor. Plin. l. 2. c. 63. & Ovid. 6. Faſt. v. 460.* Fabulantur autem eſſe eam filiam Demogorgonis, quæ ex incertis patribus Noctem pepererit, Tartarum, Famam, Tagem, Antæum. *Boccac. l. 1. Geneal. Deor.*

Terracina. V. Tarracina.

Terræmōtus, us, m. *terremoto*, *tremuota*, רעש, Ger. *erdbeben*, Gal. *tremblement de terre*, Hiſp. *terremoto*, *temblor de tierra*, γῆς σεισμός, terræ, ut vulgo creditur, concuſſio, quæ a ſpiritibus terræ incluſis, & exitum ſibi molientibus fieri videtur. *Cic. 1. de Div.* Tantos terræmotus in Liguribus, Gallia, compluribuſque inſulis, totaque in Italia factos eſſe. *Id. ibid.* Apuliaque maximis terræmotibus conquaſſata eſſet. ¶ Dividitur hæc vox interdum, verbo aliquo interpoſito. *Plin. l. 2. c. 84.* Maximus terræ memoria mortalium exſtitit motus Tiberii principatu.

Terrēnum, ni, ſubſt. n. *terreno*, שדה, Ger. *erfeld*, Gall. *terrein*, Hiſp. *terreno*, γῆ, terra cultui idonea. *Colum. l. 2. c. 2.* Calliſſimi ruſticarum rerum generis terreni tria eſſe dixerunt, campeſtre, collinum, montanum.

Terrēnus, a, um, *terreno*, *di terra*, Ger. *irrdiſch*, Gal. *de terre*, Hiſp. *terrenal*, χερσαῖος, quod in terra natum eſt, vel in terra vivit, vel aliquid cum terra commune habet, vel denique ad terram pertinet. *Cic. 2. de nat. Deor.* Beſtiarum autem terrena ſunt alia, partim aquatilia, alia quaſi ancipites, in utraque ſede viventes. *Col. l. 11. c. 2.* Per hos quoque dies abſtinent terrenis operibus. ¶ Sumitur etiam pro terreo, idest pro eo, quod ex terra eſt. *Cic. 1. Tuſc.* Corpora noſtra terreno principiorum genere confecta, ardore animi concaleſcunt. *Virg. 11. Æn. v. 850.* terreno ex aggere buſtum. *Plin. l. 6. c. 27.* Terrenum iter, h. e. quod terra fit, non mari, aut amni, *viaggio per terra*. *Id. l. 35. c. 12.* Terrena vaſa. h. e. fictilia.

Terrĕo, es, rui, itum, a. 2. *ſpaventare*, בעת, Ger. *einſchrecken*, Gal. *eſpouvanter*, Hiſp. *eſpantar*, φοβέω, timorem alicui incutio, metum injicio. *Cic. l. 2. Fam. ep. 15.* Nec me iſta terrent, quæ mihi ad timorem proponuntur. *Id. pro Cluent.* Non mediocri ab eo cæteri proſcriptionis, & mortis metu terrebantur. *Id. de Aruſp. reſp. c. 4.* Omnia cæde, incendiiſque terrere.

Terreſtris, (& aliquando Terreſter in maſcul.) *terreſtre*, *di terra*, χερσαῖος, ἐπίγειος, γήϊνος, quod ad terram ſpectat. *Cic. 6. Verr.* Illud Flaminius ita ex æde ſua ſuſtulit, ut in Capitolio, hoc eſt in terreſtri domicilio Jovis poneret. *Liv. l. 1.* Audi Jupiter, & tu Juno, Quirine que, Di que omnes cœleſtes, voſque terreſtres, voſque inferi audite. *Id. l. 3.* Conſignata omnia ad Senatum itinere terreſtri miſit. *Flor. l. 2. cap. 2.* Paſtorius ille populus, vereque terreſter. ¶ Terreſtris cœna dicitur, in qua nihil niſi terra natum apponitur, ut olera, poma. *Plaut. Capt. 1. 2. 86.* Terreſtris cœna eſt multis oleribus. ¶ Terreſtris avis dicitur a *Plin. l. 10. c. 43.* quæ non alte volat, ſed prope terram.

Terrĕus, a, um, *di terra*, γεηρός, quod ex terra eſt. *Col. l. 1. c. 6.* Horreum, camera contectum, cujus ſolum terreum, priuſquam conſternatur, perfoſſum. Alii leg. *terrenum*. *Caſ. l. 1. bell. Gall. c. 43.* Planities erat magna, & in ea tumulus terreus ſatis grandis. *Varr. l. 4. de L. L.* Terreus murus

Terribĭlis, le, o. 3. *terribile*, *orrendo*, נורא, Germ. *erſchrecklich*, Gal. *terrible*, Hiſp. *terrible*, *eſpantoſo*, φοβερός, formidabilis, horrendus. *Cic. pro Sext. c. 8.* Alter, o Dii boni, quam teter incedebat, quam truculentus, quam terribilis aſpectu! *Id. in Parad.* 2. Mors terribilis eſt iis, quorum cum vita omnia extinguuntur. *Virg. 6. Æn. v. 277.* Terribiles viſu formæ, letumque, laborque. *Liv. l. 4. c. 26.* Alia aliis terribiliora afferebantur.

Terribĭlĭter, adverb. *terribilmente*. *Arnob. l. 1.* Sonat cœli terribiliter concrepantis.

Terricŏla, æ, com. 1. ἐπιχθόνιος, qui terram habitat. *Apulei. de D. Socrat.* Inter terricolas, cœlicolaſque.

Terricŭla, æ, f. idem ac terriculum. *Senec. de remed. fortuitor.* (ſunt hæc excerpta quædam ex *Seneca* libris, quæ in fine ſuæ Editionis *Lipſius* collegit, neque

tamen

Digitized by Google

tamen *Seneca* eſſe putat, quod idem plerique alii Critici ſentiunt) *circa princip.* Sic ergo te forma, ut ſi quis tibi palam mortem minetur, omnes terriculas ejus deludas. *Lactan. de mort. perſecut.* Terriculas tyrannicæ poteſtatis profligare. Adde *Minut. Fel. in Octav.*

Terriculamentum, i, n. *ſpauracchio*, *ſpaventacchio*, *larva*, *fantaſma*, μορμολύκειον, phantaſma, ſpectrum terrorem incutiens. *Apulei. in Apolog.* Noctium occurſacula, buſtorum formidamina, ſepulcrorum terriculamenta. *Sidon. l. 7. ep. 1.* Prodigiorum terriculamento.

Terriculum, i, n. *ſpavento*, Ger. *ſchreckbild*, Gal. *epouvantail*, Hiſp. *eſpantajo*, φόβητρον, quod injicit terrorem. *Accius apud Non. c. 3. n. 244.* Proinde iſtæc hæc tua aufer terricula, atque animum iratum comprime. *Liv. l. 5. c. 9.* Gauderentque Patres, ſine Tribunitiæ poteſtatis terriculis inventam eſſe aliam vim majorem ad coercendos Magiſtratus.

Terrificatio, onis, f. terriculamentum. Vox eſt *Novii c. 2. n. 513.*

Terrifico, as, a. 1. *ſpaventare*, idem ac terreo. *Lucr. l. 1. v. 133.* Et quæ res nobis vigilantibus obvia mentis Terrificet. *Virg. 4. Æn. v. 210.* Cæcique in nubibus ignes Terrificant animos.

Terrificus, a, um, *terribile*, φοβερός, terrorem incutiens, terribilis, formidabilis. *Virg. 5. Æn. v. 524.* Seraque terrifici cecinerunt omina vates. *Id. l. 7.* Fulgores nunc terrificos, ſonitumque, metumque Miſcebant operi.

Terrigĕna, æ, com. 1. *nato dalla terra*, γηγενής, ex terra genitus. *Cic. 2. de Div.* Terrigenam, herbigradam, domiportam, ſanguine caſſam potius, quam hominum more cochleam dicere. *Ovid. ep. 12.* Donec terrigenæ, facinus mirabile, fratres In ſe conſtrictas conſeruere manus.

Terrigĕnus, a, um, adject. e terra genitus. *Tertull. l. 2. cont. Marcion. c. 12.* Aquigena & terrigena animalia.

Terrilŏquus, a, um, δειματολόγος, qui terrorem afferentia loquitur. *Lucr. l. 1. v. 103.* Terriloquis victus dictis deſciſcere quæres.

Terripavium. } V. Tripudium.
Terripudium. }

Terriſŏnus, a, um, δειματοηχής, quod ſono terret. *Claud. l. 1. de laudib. Stilic. v. 109.* Nec te terriſonus ſtridor venientis Alani.

Territio, onis, f. *ſpavento*, terrendi actio. *Ulpian. Dig. lib. 47. tit. 10. leg. 15.* Nuda interrogatio, vel levis territio non pertinet ad hoc edictum.

Territo, as, a. 1. *ſpaventare*, δειματόω, frequenter terreo. *Virg. 4. Æn. v. 187.* Et magnas territat urbes. *Liv. l. 8. c. 28.* Minis territare, atque identidem admonere fortunæ.

Territoriālis, le, adject. ad territorium pertinens, ut territoriales termini, *Agenus in Frontin. de limitib. p. 47.*

Territorium, rii, n. *territorio*, גבול, Ger. *landſchafft*, Gall. *terroir*, Hiſp. *territorio*, ἀγρὸς, χωρίον, intra quos fines juris dicendi jus eſſet, prout lib. de agrorum conditionibus definit *Siculus Flaccus*, juxte emendationem Barnabæ Briſſonii. Nam in vulgatis vox *juris* omittitur. Conſentit *Pomponius*, *D. lib. 50. tit. 16. leg. 239.* a quo definitur: Univerſitas agrorum intra fines cujuſque civitatis. *Varro* etiam *l. 4. de L. L.* Territorium, inquit, eſt locus communis, qui circa oppidum relinquitur. *Cic. 2. Phil. c. 40.* Ut florentis coloniæ territorium minueratur. *Plin. l. 29. c. 6.* Extra territorium id abire.

Territus, a, um, adject. *ſpaventato*. *Velley. l. 2. c. 70.* Denunciatione territus. *Ovid. 4. Metam. v. 232.* Inopino territa viſu.

Terror, oris, m. *terrore*, *ſpavento*, *paura*, פחד, Ger. *ſchrecken*, Gall. *frayeur*, Hiſp. *eſpanto*, φόβος, timor, qui hominem concutit. *Cic. 4. Tuſc.* Quæ ſubjecta ſunt ſub metu, ea ſic definiunt, pigritiam metum conſequentis laboris, terrorem metum concutientem. Ex quo fit, ut pudorem rubor, terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus conſequatur. *Id. 5. Fam. c. 12.* Qui ſibi injecto terrore mortis horruerunt. *Id. Att. l. 2. ep. 23.* Sed noſter conſanguineus non mediocres terrores jacit, atque denuntiat. *Id. Att. l. 6. ep. 8.* Terrorem alicui afferre. *Liv. l. 3. c. 4.* Terrorem incutere. *Id. l. 34. c. 28.* Terrori eſſe. *Id. ibid.* In terrorem conjicere. *Nepos in Attic. c. 9.* Magnis terroribus vexari. *Tacit. 4. hiſtor. c. 33.* Terrorem facere. ¶ *Servius* inter terrorem, & metum ſic diſtinguit, ut *terror* proprie ſit, qui aliis infertur, unde & *terribilis* dicitur, *metus*, quem habent timentes. Sed hæc differentia non eſt perpetua. *Virg. 11. Æn.* Quod ſi tantus habet mentes, & pectora terror.

Terrōſus, a, um, adject. *terroſo*, *pieno di terra*, ut arena terroſa, *Vitruv. l. 2. c. 4.*

Terrŭla, læ, f. parva terra. *Leg. un. Cod. de theſaur.* In alienis terrulis opes abditas perſcrutari.

Terrulente, adv. terreno modo. *Prudent. in Rom. v. 378.* Rem ſpiritalem terrulenta quærere.

Terrulentus, a, um, adject. terrenus. *Prudent. Periſteph. 5. v. 195.* Quod terrulentum ac ſordidum, flammis neceſſe eſt decoqui.

Terſus, a, um, *terſo*, *netto*, mundatus, purus, nitidus. *Ovid. 2. Met. v. 736.* Ut terſa niteant talaria plantis. ¶ Tranſlate *Stat. in præfat. l. 2. Silvar.* Vir optime, nec minus in judicio literarum, quam in omni vita colore terſiſſime. *Plin. l. 2. ep. 3.* Terſæ perorationes. ¶ *Terſi dies*, h. e. ſicci, ſereni. *Feſtus.*

Terſus, ſus, m. *il forbire*, *a nettare*. *Apul. l. 1. A. A.* E promptuario oleum unctui, lintea terſui profer. *Id. in Apolog.* Petere aliquid terſui dentium.

Tertiadecimanus, a, um, miles legionis tertiæ decimæ, apud *Tacitum hiſt. 3. c. 27.*

Tertiānus, a, um, *terzana*, τριταῖος, quod tertio quoque die recurrit. quod tertio ordine diſpoſitum eſt. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 10.* Ne tertianas quidem febres, & quartanas divinas eſſe dicendum ſit. Et abſolute *Plin. l. 20. c. 14.* Xenocrates pulegii ramum lana involutum in tertianis ante acceſſionem olfactandum dari &c. ¶ *Tertiani*, *orum*, ſunt tertiæ legionis milites. *Tacit. 3. hiſt. c. 24. & 13. Ann. c. 38.*

Tertiarium, rii, n. *quattro oncie*, τεταρτημόριον, idem quod triens. hoc eſt unciæ quatuor, & tam de pondere, quam de menſura dicitur. In ponderibus enim, teſte *Budæo*, libræ tertiam partem ſignificat, in menſuris autem tertiam partem congii. *Cato de re ruſt. c. 95.* Poſtea ſumito bituminis tertiarium, & ſulphuris quartarium. Apud *Vitruv. l. 3. c. 1.* tertiarium quid ſit, V. in fine vocis *As*.

Tertiarius, a, um, quod tertiam rei alicujus partem recipit. *Plin. l. 34. c. 17.* Tertiarium vocant, in quo duæ nigri portiones ſunt, & tertia albi.

Tertiatio, onis, f. ἀγίασμα, tertia operis repetitio. *Col. l. 12. c. 50.* Plurimum refert non miſcere iterationem, multoque minus tertiationem.

Tertiato, adverb. *Cato apud Chariſium*, *l. 2.* Tertiato, & quartato verba dicere præ metu. h. e. ter, & quater repetendo. V. *Tertiatus*.

Tertiātus, a, um, tertio repetitus. V. *Tertio*. *Col. l. 2. c. 4.* Iteratum eſſe oportebit, ac deinde circa Septembris calendas tertiatum. ¶ Tertiata verba dicuntur, in quibus tertio quid repetitur, quod in perturbatione loquentes facere ſolemus. alii tertiata verba ea eſſe dicunt, quæ ita confuſe proferuntur, ut vix tertia eorum pars intelligatur, quod item in perturbatione uſuvenit. *Apul. l. 5. Met.* Tremens, & tertiata verba ſubſtrepens ſic ad illas ait.

Terticepſus. V. Bicepſus.

Tertio, as, a. 1. τριτόω, tertio repeto, ut Tertiare agrum, eſt tertio proſcindere. *Col. l. 2. c. 4.* Nam commode proſcinditur duabus, una iteratur, tertiatur dodrante, in liram redigitur quadrante operæ.

Tertio, & Tertium, adv. *la terza volta*, τὸ τρίτον, tertia vice. *Ter. Eun.* Non hercle veniam tertio. *Col. l. 3. c. 13.* Sariuntur ſeſquiopera, iterum ſariuntur una opera, & tertio una. *Cic. 2. de Div. c. 59.* Nemo eſt, qui ſupe jactans Venerem jaciat aliquando, nonnunquam etiam iterum, ac tertium. ¶ Tertium Conſul eſſe dicitur, qui duobus jam perfunctus Conſulatibus, tertium gerit. *Liv. l. 3. c. 22.* Conſules creati Q. Fabius Vibulanus tertium, & L. Cornelius. *Inſcript.* apud *Gruter. p. 1. n. 1.* M. Agrippa L. F. Conſ. tertium fecit. Hac ratione dicitur Conſul quartum, octavum, nonum, &c.

¶ Inter *tertium* & *tertio* diſcrimen aliquod eſſe putant Grammatici, nimirum quod *tertio* ad locum, & ordinem referatur, *tertium* ad tempus; quod idem dicendum de *quarto*, & *quartum*, *quinto*, & *quintum*, & ſimilibus. Verum hæc differentia non videtur cognita fuiſſe optimis Scriptoribus. Narrat enim Tiro Ciceronis libertus apud *Gel. l. 10. c. 1.* cum Pompeius ædem Victoriæ dedicaturus eſſet, ſuumque nomen, & honores inſcribi vellet, dubitatum fuiſſe, ſcribendum ne eſſet *Conſul tertio*, an *tertium*, ea de re interrogatum ipſum Ciceronem perſuaſiſſe, quoniam ſibi non ſatis liqueret, utrum rectius eſſet *tertium*, an *tertio*, ut *Tert.* perſcriberetur, quo res quidem ſatis demonſtraretur, ſed dictio tamen ambigue verbi lateret. V. *Gell. loc. cit.* ubi hac ſuper re plura.

Tertium, adv. V. in voce præcedenti.

Tertius, a, um, *terzo*, שלישי, Ger. *der dritt*, Gal. *troiſieme*, Hiſ. *tercero*, τρίτος, ultimus, ſive unus ex tribus, a *ter*, vel ab Æolico τέρτος, pro τρίτος. *Cic. 2. Tuſc. c. 10.* Tertio quoque die. *Id. pro Rab. Poſth.* Modo vobis inſpectantibus in judicio Gabinii tertio quoque verbo excitabatur. *ad ogni terza parola*. *Plin. jun. l. 4. ep. 27.* Tertius dies eſt, quod audivi recitantem Sentium. *Gel. l. 9. c. 4.* Cibum capere diebus tertiis, medio abſtinere. *ogni tre dì*. ¶ *Tertiæ notæ herbæ*, tertio loco adſcribenda, vel tertiam dignitatem poſt alias ſortita. *Col. l. 9. c. 4.* Tertiæ notæ, ſed adhuc generoſæ marinus ros, & noſtras cunila, quam dicunt ſatureiam. ¶ Ad tertias decoquere, eſt uſque eo decoquere, dum una ex tribus partibus abſumatur. *Plin. l. 20. c. 4.* ¶ Tertia, æ, nomen muliebre eſt. mos enim fuit Romanis plures quam duas filias habentibus, ut eam, quæ primo loco naſcebatur, primam, quæ ſecundo, ſecundam, quæ tertio, tertiam vocarent, & ſic de reliquis, adjecto proprio nomine, ut *Livia prima*, *ſecunda*, &c. ſi vero duæ tantum eſſent, altera *major*, altera *minor* dicebatur. *Macrob. l. 2. Saturn. c. 2.* Filia Serviliæ erat Junia Tertia. ¶ Hinc eſt *Tertulla* nomen deductum a *Tertia* per diminutionem, quod legitur apud *Cic. l. 14. Att. ep. 20.*

Tertiuſdecĭmus, a, um, apud *Celſum l. 3. c. 4. & Colum. l. 6. c. 36.*

Tertulla. V. in dictione præcedenti.

Tertulliānus, i, Τερτυλλιανὸς, Scriptor Eccleſiaſticus, patria Carthaginienſis, multa ſcripſit, quæ extant, ſtylo aſpero, &, ut ita dicam, ſalebroſo, novatis inſolenti deductione verbis, & phraſi ſæpe impedita, & obſcura; non tamen ſine veteris, probæque eruditionis ornamentis. Floruit ſub Severo, & Caracalla.

Tertus, a, um, idem ac terſus, apud vet. *Varro* apud *Non. c. 2. n. 84.* Atrai terta nitet galea. *Id. ibid.* Alii ſunt circumtonſi, & terti, atque nocticuli, ut mangonis eſſe videantur ſervuli.

Tervenefĭcus, m. maxime veneficus. *Plaut. Bacch. 4. 7. 15.* Ut pergræcetur tecum, tervenefice.

Teruncius, ii, m. τεταρτημόριον, τριούγκιον, nummus perexiguus ejuſdem pretii, ac quadrans, quomodo vocatur quarta pars aſſis, niſi quod teruncius erat argenteus, ſed quadrans erat æreus. Ergo habet ſe teruncius ad ſemiſſem, ut quadrans ad ſembellam, hoc eſt dimidiam libellam: item ad aſſem, ut quadrans ad libellam. Nam materia, non pretio differunt. Dictus eſt a tribus unciis, quæ ſunt quarta pars aſſis, ſeu libellæ. *Varro l. 4. de L. L.* Teruncius a tribus unciis dictus. *Cic. l. 2. Fam. ep. 16.* De præda mea teruncium non attigit quiſquam. ¶ Teruncii aliquem facere, eſt parvi æſtimare. *Plaut. Capt. 3. 1. 27.* Neque ridiculos jam terunci faciunt.

Teſqua, & Teſca, orum, n. pl. loca augurio deſignata, juxta *Varronem*, vel loca conſecrata ad augurandum, ut *Opilius Aurelius* tradidit apud *Feſtum*. Sæpius vero hoc nomine ſignificantur loca edita, aſpera, & inculta, ipſo ſitu atque ſilentio religionem quandam, & horrorem incutientia. *Hor. l. 1. ep. 14.* Nam quæ deſerta, & inhoſpita teſqua Credis, amœna vocat, mecum qui ſentit, & odit, Quæ tu pulchra vocas. *Lucan. l. 6. v. 41.* Magnoque recurſu Amplexus fines, ſaltus, nemoroſaque teſqua. ¶ Apud Feſtum tera legitur *teſca*.

Teſſella, æ, f. *toſſella*, ἀστραγαλίσκος, quævis res formam habens quadratam, cujuſmodi ſunt laterculi, ſive lapides quadrati, quibus pavimenta ſternuntur, dim. a *teſſera*. *Plin. l. 37. c. 10.* Androdamas argenti nitorem habet, ut adamas figura quadrata, & ſemper teſſellis ſimilis. *Id. l. 17. c. 12.* Exempto cortice teſſella. *Senec. l. 6. quæſt. nat. c. 31.* Balneum teſſellis ſtratum.

Teſſellātim, adverb. teſſellarum modo, ut teſſellatim concidere, *Apic. l. 4. c. 3. & l. 7. c. 9.*

Teſſellātus, a, um, *ſcaccato*, quod teſſellis, ideſt parvis quadratis lapillis eſt compoſitum, ut *Pavimentum teſſellatum*, quod etiam *ſectile* dicitur, quoniam in particulas ſectum eſt. *Suet. de Caſ. c. 46.* Munditiarum, lautitiarumque ſtudioſiſſimum multi prodiderunt, quamvis tenuem adhuc, & obæratum, in expeditionibus teſſellata, & ſectilia pavimenta circumtuliſſe.

Teſſĕra, æ, f. κύβος, figura Geometrica conſtans ſex lateribus, ſeu ſuperficiebus æqualibus, ex omni parte quadrata, quæ etiam robur dicitur, ex τέσσαρα, hoc eſt quatuor. Nam Jonice τέσσερα dicitur pro τέσσαρα. Ita vocatur, non quod quatuor latera habeat (ſunt enim ſex) ſed quia eſt undique quadrata. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 5.* Fit enim tribus dimenſionibus impletis corpus ſolidum, quod κύβος vocatur, qualis eſt teſſera, quæ cubus vocatur. Item numerus Arithmeticus, qui ex omni parte quadratus eſt, cujus generis eſt viginti quatuor. *Martian. in Arithmetica l. 7.* Si teſſera teſſeram metitur. ¶ Teſſeræ itera dicuntur oſſicula, quibus in alveolo ludimus, quæ punctis quibuſdam diſtincta ſunt, & quamcumque inciderint partem, immotam ſtabilitatem habent. *dadi*. *Terent. Adelph. 4. 7.* Teſſeris ludere. ¶ In hac acceptione teſſera differt a talo. Nam talus quidem ſex latera habebat, ſed quatuor tantum in uſu ludentium erant, quia duo ita erant incurva, ut illis talus vix poſſet conſiſtere, teſſera autem cum ſex caſus, ſexque aſpectus haberet, hi omnes in uſu erant. *Cic. 2. de Div. c. 41.* Quid eſt ſors? idem propemodum, quod micare, quod talos jacere, quod teſſeras, quibus in rebus temeritas, & caſus, non ratio, nec conſilium valet. *Id. de Senect. c. 16.* Sibi habeant talos relinquant & teſſeras. ¶ In militia etiam teſſera dicebatur ſymbolum, quo ſocii ab hoſtibus, & exploratoribus dignoſcebantur. *ſegno*, *contraſſegno*. Ea erat tabella vel tabeola lata, interdum inſcripta literis, interdum omni nota vacua, quæ militibus diſtribuebatur confuſionis evitandæ cauſa, vel ad obeundas vigilias nocturnas, (qua de re V. ſupra in voce *Signum*) vel ad ſignificanda Imperatoria juſſa, expeditiones, prælia, & hujuſmodi militaria munera; & hæc vocabatur teſſera muta, quia ſine voce eo ſymbolo Imperatoria voluntas innoteſcebat: alia autem erat teſſera vocalis, quæ una, duabus, aut pluribus vocibus conſtabat ab Imperatore prolatis, & iis, ad quos ſpectabant juſſa exequi, enunciatis. *Virg. 7. Æn.* 7. Claſſica jamque ſonant, it bello teſſera ſignum. *Silius l. 15. v. 475.* Tacitum dat teſſera ſignum. *Sueton. in Galb. c. 6.* Data teſſera, ut manus pænulis continerent. *Liv. l. 7. c. 35.* Ceteris omnibus teſſeram dari jubet, ubi ſecundæ vigiliæ buccina datum ſignum eſſet, armati cum ſilentio ad ſe venirent. Item teſſera eſt belli, & pacis futuræ ſignum. *Pompon. de orig. juris l. 2.* Deinde Q. Fabius, qui ad Carthaginienſes miſſus legatus, cum eſſent duæ teſſeræ poſitæ, una pacis, altera belli, arbitrio ſibi dato, utram vellet, referret Romam, utramque ſuſtulit, & ait, Carthaginienſes petere debere, utram mallent accipere. ¶ Ponitur nonnunquam pro ſigno frumentario, quo exhibito, unuſquiſque frumentum pro portione accipiebat a præfecto annonæ, ſicut Patavii fieri ſolet ab his, qui pauperum curam habent. Nam erogantur ſigna quædam plumbea, quibus exhibitis, ſigillatim accipiunt certam menſuram farinæ, vel panis. *Suet. in Aug. c. 40.* Ne plebs frumentationum cauſa frequentius a negotiis avocaretur, ter in annum quaternorum menſium teſſeras dare deſtinavit. *Juv. ſat. 7. v. 174.* Summula ne pereat, qua vilis teſſera venit Frumenti. ¶ Sic etiam dicuntur *teſſeræ nummariæ*, quibus exhibitis ſumma nummum præſcripta repenſari ſolet. *Suet. in Aug. c. 41.* Frumentum in annonæ difficultatibus ſæpe leviſſimo, interdum nullo pretio admenſus eſt, teſſeraſque nummarias duplicavit. ¶ Item ſumitur pro ſigno hoſpi-

hoſpitalitatis, quæ *teſſera hoſpitalis* dicebatur: Fuit antiqui moris teſſeram dari hoſpitibus dimidiatam, quam quicunque attuliſſet ad hoſpitem, continuo agnoſci poſſet, & hoſpitio accipi tanquam amicus, & vetus hoſpes. Hoc autem jus neceſſitudinis ad poſteros tranſibat. Propterea teſſeram hoſpitalem diligenter aſſervabant. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 86. Ego ſum ipſus, quem tu quæris. H. Hem quid audio? A. Aotidamæ me gnatum eſſe. H. Si ita eſt, teſſeram conferre ſi vis hoſpitalem, eccam, attuli. A. Agedum huc oſtende. eſt par probe: nam habeo domi. ¶ Teſſeram hoſpitalem confregiſſe dicebatur, qui jus hoſpitii violabat, hoc eſt, ut ait *Eraſmus*, qui ſibi reditum in domum aliquam præcluſerat. *Plaut. Ciſt.* 2. 5. 27. Hic apud nos jam Alceſimarche confregiſti teſſeram. ¶ Conteſſerare cum aliquo, pro hoſpitia jungere, amicitiam colere, dixit *Tertul. adverſ. Hæretic. cap.* 36. ¶ In veſtibus item figuræ quædam quadratæ, teſſeræ dicebantur, unde & veſtes ipſæ dictæ ſunt teſſellatæ. *Plin. l.* 35. *c.* 9. *de Zeuxide pictore*. Opes quoque tantas acquiſivit, ut in oſtentatione earum Olympiæ aureis literis in palliorum teſſeris intextum nomen ſuum oſtentarit. ¶ Denique teſſera dicitur de lapillis, quibus pavimenta inſternuntur, & conficiuntur. *Plin. l.* 37. *c.* 25. Tum nucleo craſſo ſex digitos induci, & ex teſſera grandi non minus alta duos digitos ſtrui. V. *Teſſella*.

Teſſerarĭus, ii, m. qui militibus tribuit teſſeras. Gloſſæ γραμματεὺς, *ſcriba teſſerarius*. *Tac.* 5. *hiſt. c.* 25. A quo Barbium Proculum teſſerarium ſpiculatorem, & Veturium optionem. Inſcript. apud *Gruter. pag.* 550. *nu.* 2. Teſſerarius in Leg. III.

Teſſerarĭus, a, um, κυβικὸς, quod ad teſſeras pertinet, ut teſſeraria ars, apud *Ammian. l.* 14. h. e. ars teſſaras in pavimentis diſponendi.

Teſſerŭla, æ, f. συνθημάτιον, parva teſſera. Speciatim dicitur de tabella ſuffragiorum. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 5. Quendam deprehenſum teſſerulas conjicientem in loculum, cum ad Conſulem tractum a fautoribus competitorum. ¶ Item de ſymbolo, ſeu ſigno frumentario, quod qui ad Præfectum annonæ referebant, certam frumenti accipiebant menſuram. *Perſ. ſat.* 5. Scabioſum teſſerula far Poſſidet. ¶ Teſſerulæ item dicebantur exigui quidam, & quadrati lapilli, ex quibus elegantiora pavimenta ſternebantur, quæ ab antiquis *teſſellata* dicebantur. *Cic. in Orat. c.* 44. *ex Lucilio*: Quam lepide lexeis compoſtæ, ut teſſerulæ omnes Arte pavimento, atque emblemate vermiculato!

Teſta, æ, f. *teſto*, *vaſo di terra*, חרש, Germ. *gebrandter Krug*, Gall. *coquille*, *vaiſſeau de terre cuite*, Hiſp. *vaſo de baro*, *teja*, *o ladrillo*, κέραμος, omnis res fictilis cocta, cujuſmodi ſunt vaſa eſcaria, & vinaria, lucernæ, tegulæ, lateres, teſſeræ, in quibus Athenienſes, & alii ſuffragia ſcribebant, quæ iis ὄστρακα dicebantur, & alia innumera. *Virg.* 1. *Georg.* Teſta cum ardente viderent Scintillare oleum, & putres concreſcere fungos. *Hor. lib.* 1. *epiſt.* 2. Quo ſemel eſt imbuta recens, ſervabit odorem Teſta diu. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 6. Prometheus, cum mortalibus ignem dividere vellet, ipſe ſi a vicinis cum teſta ambulans carbunculos corrogaret, non ridiculum videretur? ¶ Hoc quoque nomine appellatum fuit genus celerrimum naviculæ, nempe quia fictile erat, vel quia teſtæ formam habebat. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 4. Tamen arbitror eſſe commodius tarde navigare, quam omnino non navigare, &, ſi cum proceſſerimus exploratiora videbuntur, & teſtis utemur. *Juven. ſat.* 15. *de Ægyptiis*. Hac ſævit rabie imbelle, & inutile vulgus Parvula fictilibus ſolitum dare vela phaſelis, Et brevibus pictæ remis incumbere teſtæ. ¶ Item genus quoddam crotalorum fictilium, vel e teſtis piſcium, quæ in quibuſdam ſaltationibus pulſabantur. *Juven. ſat.* 11. *v.* 170. Audiat ille Teſtarum crepitus, &c. Huc pertinet illud *Ariſtophanis in Ranis*. Πόθεν ἃ τοῖς ὀστράκοις αὕτη κροτοῦσα; Hinc ad hujuſmodi crotalorum ſimilitudinem Teſtæ dicti videntur quidam plauſores, quos Nero, ut ſibi cantanti faverent, clam ſubmittere in theatrum ſolitus fuit. *Suet. in Ner. c.* 20. Adoleſcentulos equeſtris ordinis, & quinque amplius millia e plebe robuſtiſſimæ juventutis undique elegit, qui plauſuum genera condiſcerent (bombos, & imbrices, & teſtas vocabant) operamque navarent cantanti ſibi. ¶ Quin & ipſa fragmenta fictilium vaſorum teſtæ dicuntur. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Neceſſarium binas per diverſum coaſſationes ſubſterni, capita earum præfigi, ne torqueantur, & ruderi novo tertiam partem teſtæ tuſæ addi. ¶ Teſta item dicitur tegmen cujuslibet rei durum, & fragile, quod Græci ὄστρακον vocant, ut in piſcibus omnibus, qui duriore veſtiuntur cortice, qui a Græcis ὀστρακόδερμοι appellantur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 39. Quot genera, quamque diſparia partim ſubmerſarum, partim fluitantium, & innatantium belluarum, partim ad ſaxa nativis teſtis inhærentium. ¶ Item cranium capitis, *cranio*. *Cœl. Aurel. l.* 2. *Tard. c.* 1. *ad fin.* Anatreſim teſtæ faciendam. Adde *l.* 1. *c.* 1. & *Auſon. epigr* 72. ¶ Item fragmentum oſſis. *Celſ. l.* 7. *c.* 12. Ergo ſpecillo conquirenda eſt teſta, quæ receſſit, & volſella protrahenda eſt. Si non ſequitur, incidi gingiva debet, donec labans oſſis teſta recipiatur. ¶ Metonymice uſurpatur de oſtreis, aliiſve id genus piſcibus duriore cortice contectis. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 4. Sed non omne mare eſt generoſæ fertile teſtæ. *Hygin. Poet. Aſtron. l.* 2. *c.* 23. Teſta Cancri.

Teſtabĭlis, le, adject. *chi può eſſer teſtimonio*, qui jus habet teſtimonii dicendi. *Gel. l.* 6. *c.* 7. Jus teſtimonii dicendi ei tribuitur, teſtabiliſque una omnium fœminarum ut ſit, datur.

Teſtacĕus, a, um, ὀστράκινος, ὀστρακώδης, quod ex teſta eſt, ſive quod teſtæ duritiem imitatur. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Inſectorum omnium, & quibus teſtacea operimenta, oculi moventur. *Plin. Jun. ep.* 46. *l.* 10. Quia ſint cæmento medii facti, nec teſtaceo opere præcincti. ¶ Item quod teſtæ colorem habet, ut Teſtacea pira, quæ etiam Signina dicebantur. *Plin. l.* 15. *c.* 15. Signina, quæ alii colore teſtacea appellant.

Teſtamen, inis, n. *teſtimonio*, idem quod teſtimonium. *Tertul. carm. adverſ. Marcion. c.* 4. Hoc teſtamen erat virtutis.

Teſtamentarĭus, rii, m. *chi fa teſtamenti falſi*, παραδιαθήκης, qui teſtamenta falſa conficit. *Cic. l.* 3. *Off. c.* 18. Non de ſicariis, veneficis, teſtamentariis, furibus, peculatoribus hoc loco diſſerendum eſt. ¶ Poſteriore ſeculo hoc nomen uſurpare cœperunt pro notario, confectore, & ſcriptore teſtamentorum. *Paul. ad l. Cornel. de Falſ. l. impuberem*: Si teſtamentarius ſervo fidei commiſſariam libertatem dederit, videamus, ne id extra pœnam ſit. Adde *l.* 6. *Dig. de hered. inſtitut.*

Teſtamentarĭus, a, um, *teſtamentario*, quod ad teſtamentum ſpectat, ut *Adoptio teſtamentaria*, qua quis per teſtamentum ſibi filium adoptat. *Plin. l.* 35. *c.* 2. Cum Scipionis Africani tranſiſſet atriam, vidiſſetque, adoptione teſtamentaria Salutionis (hoc enim fuerat cognomen) Africanorum dedecore notam irrepentem Scipionum nomini.

Teſtamentum, i, n. *teſtamento*, διαθήκη, declaratio ultimæ noſtræ voluntatis. *Ulpian. l.* 1. *ff. qui teſtam. facere poſſ.* Teſtamentum eſt voluntatis noſtræ juſta ſententia de eo, quod poſt mortam noſtram fieri voluerimus. Eſt a *teſtamen*, quod a *teſtor*, ut a *moneo monumentum*, a *doceo documentum*, & ſimilia. Quare merito *Gel. l.* 6. *c.* 12. Servium Sulpicium J. C. reprehendit, quod teſtamentum compoſitum dixerit a mentis conteſtatione. *Cic.* 1. *Ver. c.* 43. Teſtamentum facere. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 20. Teſtamentum conſcribere. *Id. pro Cluent. cap.* 11. Teſtamentum mutare. *Id.* 2. *Phil. c.* 42. Teſtamentum irritum facare. *Id.* 5. *de Orat. c.* 57. Teſtamenta rumpere. *Id. Att.* 15. *ep.* 15. teſtamentum obſignare. *Id. Phil.* 14. *c.* 3. Subjicere teſtamenta, *falſificare*, & *Parad.* 6. *c.* 1. teſtamentum ſupponere, eodem ſenſu. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. Teſtamenta reſignare, *aprire*. *Nep. in Att. c.* 5. Teſtamento aliquem adoptare. *Rurſus Cic.* 3. *Off. c.* 24. Teſtamento aliquid alicui relinquere. *Id.* 2. *de Fin. c.* 31. Teſtamento cavere aliquid, *ordinare*, *o proibire qualche coſa*. *Plin. l.* 14. *c.* 22. Teſtamentum nuncupare. V. *Nuncupo*. ¶ Etiam teſtamentum ad Civis Romani jura pertinuit. Hoc intelligi potaſt, quod neque teſtamentum facere legibus Romanis, neque aliquid teſtamento a cive accipere, niſi Civis Romanus potuit. *Sigon. l.* 1. *de ant. jure C. R. c.* 12. Itaque *Cicero*, cum Archiam in jure Civium verſatum eſſe contenderet, ea maxime ratione niſus eſt, quod cum teſtamentum legibus Romanis, iis præſertim temporibus, quæ accuſator criminabatur, feciſſe affirmaret: & in *Or. pro Domo*, cum ſui etiam in exilio ut Civis habitam eſſe rationem, rogatione Clodia neglecta, oſtendere vellet, dixit: Quit in locum meum judicem ſubdidit? quis meorum amicorum teſtamentum diſceſſu meo fecit, qui mihi non idem tribuerit, quod & ſi adeſſem? ¶ Porro apud Romanos tria olim teſtamentorum genera fuare, ut *Gell.* docet *l.* 15. *c.* 27. unum, quod calatis comitiis in populi concione fiebat: alterum in procinctu: tertium per familiæ emancipationem, cui æs, & libra adhibebatur. Teſtamentum calatis comitiis erat illud, quod convocato ad comitia populo ſcribebatur ab eo qui teſtari volebat, ipſo teſte populo adhibito; eaque ratione teſtamentum publicum erat, & publica auctoritate munitum. Teſtamentum in procinctu erat illud, quod fiebat a militibus jam jam pugnaturis: nam acie jam inſtructa, & procincta. h. e. ad prælium parata, antequam ſcuta caperent, tribus aut quatuor adhibitis teſtibus, ſine ſcriptis teſtamenta faciebant, atque heredes nominabant. *Velle. l.* 2. *c.* 5. Facientibus omnibus in procinctu teſtamenta, velut ad certam mortem eundum foret. Denique teſtamentum per familiæ emancipationem dicebatur, cum paterfamilias, is, qui teſtari volebat, emancipatione, hoc eſt imaginaria quadam venditione, res omnes ſuas, univerſumque familiæ jus vendebat illi, quem volebat ſucceſſorem relinquere. Itaque quinque vocabantur teſtes, & libripens, omnes cives R. & puberes, atque iis præſentibus is, qui familiæ emptor dicebatur, æneum nummum manu tenens, hujuſmodi ſolemnem formulam proferebat: *hujus ego familiam, quæ mihi empta eſt hoc ære, æneaque libra, jure Quiritium meam eſſe ajo*: nummo deinde libram percutiens, illum dabat ei, a quo hereditatem expectabat, quaſi loco pretii. Porro venditor nihil emptori tradebat, ſed heredem eum ita conſtituebat, ut poſt ſuam mortem jure poſſet hereditatam adire. Facta hac familiæ emancipationa, tum venditor ordinabat, quid poſt mortem ſuam fieri vellet; dicebat enim emptori, ſeu ſucceſſori: huic volo dari fundum, illi domum, alii centum ſolidos &c. quod ab *Ulpiano* teſtamenti nuncupatio dicitur. Hujuſmodi heredis declaratio dicebatur etiam *teſtamentum per nexum*: Nexum enim, inquit *Gallus Ælius apud Feſt.* dicitur id omne, quod per æs & libram fit; idque necti dicitur. Quo in genere ſunt hæc, teſtamenti factio, nexi datio, nexi liberatio. Tria hæc teſtamentorum genera paulatim in deſuetudinem abiere, & prius quidem illud, quod calatis comitiis, progreſſu deinde temporum etiam reliqua, obtinuitque tandem, ut qui teſtamenta condarent, ſuam voluntatem in tabulis perſcriberent, adhibitiſque legitimis teſtibus obſignarent, de quo quidem teſtamento, ejuſque variis diviſionibus conſule JCtos, quorum eſt talia enucleate deſcribere.

Teſtans, antis, o. 3. teſtator, teſtamenti conditor. *Ulp. l. cum res*, *ff. de leg.* Niſi alia mens fuerit teſtantis.

Teſtatim, adv. *minutamente*, ὀστρακηδὸν, minutim, apud veteres, tractum a teſtarum natura, quæ in exigua fragmenta ſolent confringi. *Pomp.* apud *Non. c.* 2. *n.* 842. Jam iſtam colaphis comminuiſſem teſtatim tibi.

Teſtatĭo, onis, f. *teſtimonio*, עדות, Germ. *bezeugung*, Gall. *temoignage*, Hiſp. *teſtimonio*, μαρτυρία, idem, quod teſtimonium. *Liv. l.* 8. Sicut in fœderum ruptorum teſtationem ingenti fragore cæli procellam effuſam. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Si quid ab adverſario teſtationibus comprehenſum. ¶ Sumitur etiam pro tabula, ſeu ſcriptura conſignata, quæ teſtificandæ alicujus rei cauſa fit, *ſcrittura*. *Quintil. l.* 5. *c.* 7. Sæpe inter ſe colliđi ſolent, inde teſtatio, hinc teſtes: hæc enim ſe pars jurejurando, illa conſenſu ſignantium tuetur. *Paulus l. Lucius Titius*. *Dig. de his qui not. infam.* Atque in eam rem teſtationem apud præfectum Prætorio recitavit. *Ulpian. l.* 9. *Dig. de pæn.* Teſtationem conſignare.

Teſtāto, adv. *con teſtimonj*, teſtibus adhibitis. *Scævol. l.* 122. *Dig. de verb. oblig.* Poſt paucos dies teſtato creditori dixit, paratum ſe eſſe Romæ eam (pecuniam) numerare. ¶ Item expreſſe, aperte. *Ulp. l.* 1. *Dig. de perit. & comm. rei vend.* Priuſquam teſtato denunciet emptori, ut &c. ¶ Item teſtamento facto, ut teſtato decedere, *morire fatto il ſuo teſtamento*. *Ulpian. l.* 45. *Dig. de jure fiſci*. Sive teſtato, *Dig. lib.* 49. *tit.* 14. *leg.* 45. ſive inteſtato deceſſerunt.

Teſtātor, oris, m. *teſtatore*, διαθέμενος, teſtamenti conditor. *Sueton. in Ner. c.* 17. Cautum, ut in teſtamentis primæ duæ ceræ, teſtatorum modo nomine inſcripto, vacuæ ſignaturis oſtenderentur.

Teſtātrix, icis, *teſtatrice*, quæ teſtamentum fecit. *Modeſtin. lib.* 35. *in fine Dig. de legat.* 2. Nihil prohibet propter voluntatem teſtatricis fidei commiſſum peti.

Teſtātus, a, um, διαθέμενος, qui teſtamentum condidit, partic. a teſtor, cujus contrarium eſt *inteſtatus*, ἀδιάθετος, qui teſtamentum non condidit. *Ulpian. l.* 1. *Dig. de ſuis*, & *legitim. hered.* Inteſtati appellantur, qui cum poſſent teſtamentum facere, teſtati non ſunt. ¶ Item qui teſtes vocavit. *Virg.* 12. *Æn.* Multa Jovem, & læſi teſtatus fœderis aras. ¶ Item qui teſtimonium dedit. *Horat. l.* 2. *od.* 28. clypeo Trojana refixo tempora teſtatus. ¶ In ſignificatione paſſiva teſtatus, μεμαρτυρημένος, dicitur apertus, vulgatus, ab omnibus cognitus, quod id quaſi omnes teſtentur, *certo*, *provato*, *conoſciuto*. *Cic.* 4. *Ver.* Ut res quam maxime clara, atque teſtata eſſe poſſet, in jus ad Metellum Carpinatium voco, tabulaſque ſocietatis in forum defero. *Id. pro Cal. cap.* 36. Ut & comprehendi Licinius facile poſſet, & res multorum oculis eſſet teſtatior. ¶ Superlativum *teſtatiſſimus* habet *Auguſt. l.* 8. *Confeſ. c.* 6. ¶ Teſtato ablat. abſolutus, ut *comperto*, *cognito*, &c. *Plin. l.* 8. *c.* 36. *ad fin.* Cerebro veneficium ineſſe Hiſpaniæ credunt, occiſorumque in ſpectaculis capita cremant: teſtato, quoniam potum in urſinam rabiem agat.

Teſtĕus, a, um, adject. *di terra cotta*, fictilis. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 15. Medicinæ ratio eſt cum teſteis, terreniſque corporibus.

Teſticulātus, a, um, adject. teſticulis præditus. *Veget. l.* 1. *veterin. c.* 7.

Teſticŭlor, aris, d. 1. ad coitum beſtias admitto, a *teſticulus*. *Feſt. ſive Paul.* Teſticulari eſt jumentis maribus fœminas, vel mares fœminis admovere, licet alii dicant teſtilari. ¶ Pro teſtem eſſe, teſtimonium dicere, legitur apud *Plaut. Amph.* a. 2. 194. Mihi quoque adſunt teſtes. Al. Qui teſtes? quid teſticulare? &c. qui tamen verſus una cum ſequenti a Criticis paſſim tanquam ſuppoſititius rejicitur.

Teſticŭlus, li, m. dim. *teſticolo*, ὀρχίδιον, dim. a *teſtis*, cum pro coleo accipitur. *Auct. ad Her. l.* 3. *c.* 20. Medicus teſticulus arietinos tenens. *Juven. ſat.* 11. *v.* 157. Nec pugillares defert in balnea raucus Teſticulos.

Teſtificatĭo, onis, f. *teſtificazione*, μαρτυρία, actus teſtificandi, probatio per teſtes. *Cic.* 6. *Ver. c.* 42. Si ejus rei teſtificatio tolleretur, cautumque eſſet, eos teſtimonium non eſſe dicturos. *Id. de clar. Orat. c.* 82. Seſeque chirographa, teſtificationes, indicia, quæſtiones, rem manifeſtam deferre diceret. ¶ Interdum idem eſt, quod declaratio, aſſertio, profeſſio, *teſtimonianza*. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 1. Sic egit cauſam tuam, ut neque eloquentia majore quiſquam, nec gravitate, nec ſtudio, nec contentione agera potuerit, cum ſumma teſtificatione tuorum in ſe officiorum.

Teſtificātus, a, um, particip. *chi ha chiamato in teſtimonio*, teſtatus. *Ovid. Heroid. ep.* 21. *v.* 134. Lingua præſentem teſtificata Deam. ¶ Sumitur etiam paſſive, quemadmodum & *teſtatus*, & ſignificat certum, manifeſtatum, probatum, μεμαρτυρημένον. *Idem* 4. *Faſtor. v.* 326. teſtificata loquor. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 12. Mihi nota fuit, & abs te aliquando teſtificata tua voluntas omittendæ provinciæ.

Teſtifĭcor, aris, d. 1. *teſtificare*, *teſtimoniare*, העיד, Germ. *bezeugen*, Gall. *témoigner*, Hiſp. *ateſtiguar*, μαρτυρέω, teſtor, teſtimonium dico, notum facio. *Cic.* 3. *de Orat.* Quod eo ſæpius teſtificor, ut auctoribus laudandis ineptiarum nomen effugiam. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 9. Teſtificor me expertem belli fuiſſe. ¶ Significat etiam teſtari, & in teſtimonium invocare. *Cal. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 16. Nam Deos, hominesque, amicitiamque noſtram teſtificor, me tibi prædixiſſe, &c.

Teſti-

Teſtimoniālis, le, adject. ad teſtimonium pertinens, ut teſtimonialis comparatio. *Tertull. adverſ. Pſych. cap.* 16. ¶ Teſtimoniales in *l. pen. Cod. Theodoſ. de veter. & titul. de teſtim. exhib.* ſunt militaris honeſtæ epiſtolæ. *Veget. lib.* 2. *de re milit.* Contubernalibus, completis ſtipendiis, per teſtimoniales ex more dimiſſis.

Teſtimonium, ii, n. *teſtimonio*, *teſtimonianza*, עדות, Germ. *zeugnuſs*, Gall. *témoignage*, Hiſp. *teſtimonio*, *dicho*, μαρτυρία, teſtium depoſitio, quæ & teſtatio dicitur. Proprie abſentium eſt, cum dicta teſtium, qui alibi depoſuerunt, apud judicem in ſcriptis proferuntur, quod genus Græci μαρτυρίας vocant. *Calliſtr. l. teſtium fides*, 3. *ff. de teſtibus*. Idem D. Hadrianus Juſtino Proconſuli Macedoniæ reſcripſit, teſtibus ſe, non teſtimoniis crediturum. *Et infra*: Gabinio quoque Maximo in hæc verba idem Princeps reſcripſit: Alia eſt auctoritas præſentium teſtium, alia teſtimoniorum, quæ recitari ſolent. *Cic. pro Mil. c.* 17. Legit teſtimonia teſtium veſtrorum. *Id. pro Flac.* Teſtimoniorum religionem, & fidem nunquam iſta natio coluit. ¶ Teſtimonium duplex eſt, manifeſtum, & cæcum. Manifeſtum eſt, quod certos teſtes, & præſentes habet. Cæcum, in quo multitudinem, aut civitatem dicimus ſcire, ut *Cicero*. *Teſtis eſt tota Sicilia*. Eſt etiam in cæco teſtimonio jusjurandum, tabulæ, abſenteſque perſonæ. Hæc *Donatus* in *Terent. Andr.* 5. 4. 28. ¶ Dicimus etiam, teſtimonium in aliquem, &, contra aliquem dicere. *Cic. pro Syl. c.* 17. & 3. *de nat. Deor. c.* 34. teſtimonium alicui dare, *Id. pro Roſc. Amer. c.* 6. & teſtimonium reddere, *Quintil. l.* 11. *c.* 1. eodem ſenſu. Dicere aliquid pro teſtimonio, *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. *dire in teſtimonianza*. ¶ Accipitur etiam latius teſtimonii vocabulum, pro omni eo, quod ab aliqua re externa ſumitur ad faciendam fidem. *Cic. in Partit. c.* 2. Teſtimoniorum duo ſunt genera, divinum, & humanum. Divinum, ut oracula, auſpicia, vaticinationes, & reſponſa Sacerdotum, Aruſpicum conjecturæ. Humanum, quod ſpectatur ex auctoritate, & ex voluntate, & ex oratione, aut libera aut expreſſa, in quo ſunt ſcripta, pacta, promiſſa, jurata, quæſita. *Id. Att. l.* 8 *ep.* 19. Cui rei teſtimonio ſunt literæ, quas Baſſeius ad me miſit. ¶ Sumitur quoque aliquando pro elogio, quo ſententiam noſtram de re quapiam declaramus. *Cic.* 3. *de Leg.* Præclarum mihi dediſti judicii tui teſtimonium.

Teſtis, is, com. *teſtimonio*, עד, Ger. *zeug*, Gal. *temoin*, Hiſp. *teſtigo*, μάρτυς, qui, quæve teſtimonium dicit, vel teſtimonio eſt, ſive in judicio, ſive extra judicium. Uſurpatur vel abſolute. *Cicer.* 3. *Off.* Cum jurato ſententia dicenda ſit, meminerit, Deum ſe habere teſtem. *Ovid.* 3. *ex Pont. ep. ult. v.* 50. Atque incorruptæ pondera teſtis habet. *Sueton. in Claud. c.* 40. Inducto teſte in Senatum, &c. ¶ Vel cum genitivo, & dativo. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 7. Præterea quidem Conſularibus nemini poſſum aut ſtudii erga te, aut officii, aut amici animi eſſe teſtis. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. de Prov. Conſ.* Cn. Pompeius idem mihi teſtis de voluntate Cæſaris, & ſponſor eſt illi de mea. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *in*. *Cic.* 3. *Ver.* Satis multos ex illa calamitate Ariminenſium teſtes nobis in hanc rem reliquos eſſe. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic l.* 3. *Fam.* Atque in eo me non perſeveraſſe, teſtes ſunt rationes civitatum. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. l.* 5 *Fam.* Meus in te animus quam ſingulari officio fuerit, & Senatus, & populus R. teſtis eſt. ¶ *Teſtis locuples*, eſt teſtis fidei integræ, non mercenarius, aut qui pecunia, vel pretio accepto corrumpi poſſit. *Cic. pro Flac.* Locuplex teſtis doloris ſui. *Id. in Brut.* Ab inferis locupletiſſimos teſtes excitare. ¶ *Claſſicus teſtis*, eſt teſtis gravis auctoritatis, omni exceptione major, quales in teſtamentis ſignandis adhibebantur, ducta translatione a civibus Romanis primæ claſſis, qui per excellentiam claſſici dicebantur, cum reliqui infra claſſem vocarentur. *Feſt.* Claſſici teſtes dicebantur, qui ſignandis teſtamentis adhibebantur. ¶ *Teſtibus præſentibus aliquid facere*, eſt aperte, cui contrarium eſt clam, furtim, ſine arbitris. *Plaut. Curc.* 1. 1. 31. Quod amas, ama teſtibus præſentibus. ¶ Teſtes producere, adhibere, citare teſtes in rem aliquam, teſtes refutare, habere, teſtibus uti, &c. apud *Ciceronem* paſſim leguntur.

Teſtis, is, m. *teſticolo*, ὄρχις, δίδυμος, unum ex membris virilibus. Nomen inde eſt, quod hæc membra teſtes ſunt ἀῤῥενότητος, id eſt virilitatis. *Auctor Priapei*. Magnis teſtibus iſta res agetur. *Plin. l.* 11. *c.* 49. Teſtes pecori armentoque ad crura decidui.

Teſtitrăhus, a, um, adject. qui teſtes, h. e. teſticulos trahit, epithetum eſt arietis apud *Tertul. de pal. c.* 1. *ex Laberio*, quia aries ob teſticulorum magnitudinem eos trahere videtur potius, quam portare.

Teſto, as, pro Teſtor, aris, ſcribit *Priſcian. l.* 8. uſurpatum fuiſſe a vetuſtiſſimis quibuſdam ſcriptoribus.

Teſtor, aris, d. 1. *teſtificare*, העיד, Germ. *bezeugen*, Gall. *témoigner*, Hiſp. *ateſtiguar*, μαρτυρέω, teſtimonio ſum, fidem facio, oſtendo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* de venis, & arteriis. Utræque autem crebræ, multæque toto corpore intextæ, vim quandam incredibilem artificioſi operis, divinique teſtantur. ¶ Accipitur quoque pro teſtem advocare, alterius implorato teſtimonio aliquid aſſerere, & confirmare. *Verg.* 2. *Æn.* Vos æterni ignes, & non violabile veſtrum Teſtor numen, ait. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Sed teſtor omnes Deos, me hac una voce a morte eſſe revocatum. *Id. pro Cluent.* Quibus illa Deos immortales de ſuo ſcelere teſtatur. *Plaut. Rud.* 5. 2. 31. Teſtem teſtor mihi. ¶ Interdum eſt ſimpliciter affirmare, profiteri, palam dicere. *Cicer. pro Mur. c.* 37. Ego, quod facio, omnium veſtrum cauſa me facere clamo, atque teſtor. *Suet. in Claud.* Teſtatus quondam per edictum, tanto impenſius petere ſe, &c. ¶ Accipitur item teſtari, pro teſtamentum condere. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 21. Poſſitne quiſquam de filii pupilli re teſtari. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Qui cum ignorans, nurum ventrem ferre, immemor in teſtando nepotis deceſſiſſet.

Teſtu, u, n. *coperchio*, *teſta*, operculum fictile, quod ad tegendas ollas, & alia culinaria vaſa adhibetur. *Chariſ. lib.* 1. Sunt quædam tantum monoptota, ut genu, teſto. *Cato de R. R. c.* 84. In catinum indito, catinum teſtu operito. *Id. ib. c.* 75. In foco calido ſub teſtu coquito leniter. *Ovid.* 5. *Faſt verſ.* 510. Stant calices: minor inde fabas, olus alter habebat: Et ſpumant teſtu preſſus uterque ſuo. ¶ Quidam putant eſſe *teſtus*, us, m. quibus opponimus auctoritatem Chariſii allatam.

Teſtuatium, ii, n. λαγανίτης, libi, vel panis delicatioris genus, quod in teſta coquebatur. *Varro lib.* 4. *de L. L.* Libum, quod libaretur, prius, quam eſſet coctum: teſtuatium, quod in teſta calida coquebatur, ut etiam nunc Matralibus id faciunt matronæ.

Teſtudineatus, & Teſtudinatus, a, um, adject. *fatto in forma di teſtuggine*, *o a volta*, καμαρωτός, fornicatus, concameratus, & incurvus teſtudinis more. *Col. l.* 12. *c.* 15. Et inter ſe acclives teſtudineato tecto more tuguriorum inareſcentem ficum a rore, & interdum a pluvia defendant. *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. *de cavis ædium*. Teſtudinata vero fiunt, ubi non ſunt impetus magni.

Teſtudĭneus, a, um, quod eſt teſtudinis. *Plaut. Amph. in ſuppoſitis, ſcena, quæ incipit*: *Dii veſtram fidem*, *v.* 62. Sive grallatorius, ſive teſtudineus (gradus) fuerit, certum eſt mihi nunc ſceleſtum perdere. *paſſo lento*, *paſſo di tartaruga*. ¶ Item quod ex teſtudine factum eſt. *Propert. lib.* 4. *eleg.* 6. Teſtudinea lyra. *Martial. l.* 9. *epigr.* 60. Teſtudineum hexaclinon.

Teſtūdo, inis, f. *teſtudine*, Germ. *ſchildkrote*, Gall. *tortue*, Hiſp. *galapago*, χελώνη, genus animalis ita dictum a teſta, quod teſta pradura eſt tectum hoc animal, ut ait *Var. l.* 4. *de L. L.* Earum genere ſunt marinæ, paluſtres, terreſtres, & lutariæ, quæ in dulci aqua diverſantur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Teſtudines autem, & crocodilos dicunt, cum in terra partum ediderint, obruere ova, deinde diſcedere: Ita & naſcuntur, & educantur ipſa per ſe ſe. *Plin. lib.* 9. *c.* 10. Teſtudines tantæ magnitudinis Indicum mare emittit, ut ſingularum ſuperficie habitabiles caſas integant, atque inter inſulas Rubri præcipue maris navigent cymbis. In terram egreſſæ, in herbis pariunt ova, avium ovi ſimilia, ad centena numero. Eaque defoſſa extra aquas, & cooperta terra, ac pavita pectore, & complanata, incubant noctibus. Educant fœtus annuo ſpatio. ¶ Ab ea notione fluxere aliæ tres, una in Architectura, altera in Muſica, tertia in re militari. In Architectura notat opus concameratum, *volta*, *cupola*. *Non. c.* 1. *n.* 186. Teſtudines ſunt loca in ædificiis camerata, ad ſimilitudinem aquatilium teſtudinum, quæ duris tergoribus ſunt, & incurva. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Nunc hoc vel honeſtatem teſtudinis, vel eadem bonum æſtivum locum obtinebit. ¶ Altera translatio eſt, cum pro inſtrumento muſico accipitur, quod Græcis ſimiliter χέλυς. V. Chelys. *Cic.* 2. *de nat Deor.* Quocirca & in fidibus teſtudine reſonatur, aut cornu. *Virg.* 4. *Georg.* Ipſe cava ſolans ægrum teſtudine amorem. ¶ Denique, ut diximus, hæc vox ad militiam translata eſt. In militia notat, quod Græci vocant συνασπισμὸν, quaſi dicas *conſcutationem*, cum nempe corpora jungunt milites, clypeoſque capitibus ſuperimpoſitos ita condenſant, ut ſatis firmum munimentum ſint adverſus impetum lapidum, aliorumque telorum deſuper incidentium. *Liv. l.* 34. *c.* 39. Sublatis ſuper capita ſcutis, continuatiſque ita inter ſe, teſtudine facta ſubibant. ¶ Similiter in militia teſtudo vocabatur machina contegendi cauſa fabricata, ſub qua a militibus foſſæ, aliaque fiebant ad urbium oppugnationem. Hæc tabulatis contexta erat, & crudo corio, aut ciliciis centonibus contecta, aliave materia, quæ difficulter poſſit exuri. Intus autem habebat trabem funibus ſuſpenſam, quæ ſi unco præmuniretur ferreo, falx dicebatur, eo quod incurvata eſſet eum in uſum, ut lapides e muro evelleret; ſi vero ferro biſurco caput haberet munitum, aries dicebatur, ſive quod arietis in morem retrorſum cederet, ut majori cum impetu feriret; ſive quod geminis cornibus capitis arietini ſimilitudinem referret. Teſtudo autem dicebatur, quod modo caput exereret, modo ſubduceret, veræ teſtudinis ritu. *Cæſ. lib.* 4. *B. G.* Reliquis diebus turres ad altitudinem valli, falces teſtudineſque parare ac facere cœperunt. ¶ *Teſtudo volat*, proverb. de re impoſſibili, apud *Claudian. l.* 1. *in Eutrop. v.* 352.

Teſtŭla, æ, f. ὀστράκιον, parva teſta, vel teſtæ fragmentum. *Col. l.* 12. *c.* 3. *de porcis capitatis*: Tum teſtulæ vel conchæ quaſi ſedes in ſingulis ſubiectæ ſemiorbus adobruuntur, ut fiant capita latioris incrementi. ¶ Teſtulis in comitiis ferebantur ſuffragia. Hinc teſtula collabefieri, apud *Nepot. in Ariſtide*, *cap.* 1. eſt damnari.

Teſtum, i, n. idem quod teſtu, ex fictili, aliave materia. *Plin. lib.* 32. *cap.* 7. Ranarum corda in olei veteris ſextario ſub æneo teſto diſcoxere. ¶ Item teſtacea materia, qualis eſt laterum, & tegularum. *Sever. Sulpic. l.* 2. *hiſt. ſacr. c.* 2. *de ſtatua Nabuchodonoſoris*. Sed ferrum, atque teſtum inter ſe conlaſum coire non poterat.

Teſtus, us, V. Teſtu.

Tetanĭci, m. 2. τετανικοί, qui tetano laborant. *Plin. lib.* 23. *cap.* 7. Datur tetanicis, & ſpaſticis.

Tetanōthrum, i, n. τετανώθρον, medicamentum, quo rugæ tolluntur, & cutis faciei extenditur, quod dicitur a τετανός, *extenſus*, quia efficit δέρμα τετανόν, id eſt cutem extenſam, planamque. Differt a pſilothro. Nam pſilothris ad pilos vellendos, tetanothria ad extendendam in facie cutem utebantur. *Plin. lib.* 32. *cap.* 7. *de ichthyocolla*: Utilem eam in capitis doloribus affirmant, & tetanothris.

Tetănus, i, m. τέτανος, omnis convulſio, & rigiditas corporis, vel membrorum, cujuſmodi eſt rigor, & immobilitas cervicis, cum ſpinæ nervi, & muſculi utrinque ex æquo obriguerunt, ita ut cervicis vertebras neutram in partem flecti permittant, a τείνω, *tendo*. *Scribon. Larg.* 101. Facit & hoc medicamentum ad eos, quorum muſculi maxillares cum maximo dolore tenſi ſunt adeo, ut aperire os nullo modo poſſint. Tetanon hoc vitium Græci dicunt. *Celſ. l.* 2. *c.* 1. Frigus modo nervorum diſtenſionem, modo rigorem infert. illud σπασμὸς, hoc τέτανος Græce nominatur.

Tetartæum, i, n. τεταρτον, tetras, ſive numerus quaternarius. *Col. l.* 3. *c.* 20. Quadrum eatenus velut lectiſſimorum quodam contenti ſumus tetartæo.

Tetartemorion, n. 2. τεταρτημόριον, quadrans, ac ſpeciatim quarta pars zodiaci: hoc eſt tria ſigna. *Plin. l.* 7. *c.* 49. Durat & ea ratio, quam Petoſiris, ac Necepſos tradiderunt, & tetartemorion appellant, a trium ſignorum portione, qua poſſe in Italiæ tractu cxxiv. annos vitæ contingere apparet.

Teter, tra, trum, *moleſto*, *cattivo*, *tetro*, *orrida*, שעיר, Germ. *graulich*, Gal. *cruel*, *méchant*, Hiſp. *feo*, *cruel*, ἀηδὴς, moleſtus, fœdus, malus. Quidam a *tædet* deducunt, unde & *tæter* ſcribendum conjectant, quaſi cujus tædeat. At favent huic ſententiæ aliquot vetera monumenta, quæ affert *Manut. in Orthogr.* Peratea dici placuit ab *ater*, quia tetrum eſt, quod nigrum, ac tenebroſum. *Virg.* 3. *Æn.* Tum vero tetrum dira inter odorem. *Col. l.* 7. *c.* 5. Et ſummam quandam tenuem tetri odoris exſpuit. ¶ Translate ſumitur pro malo, diro, crudeli. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ipſam ægritudinem, quam nos ut tetram, & immanem beluam fugiendam eſſe diximus. *Hor. l.* 1. *ſat.* 2. Nam ſimul ac venas inflavit tetra libido. *Sulpit. Cic. l.* 4. *ep.* 12. Vir clariſſimus ab homine teterrimo acerbiſſima morte eſt affectus. *Id. l.* 8. *ep.* 12. teterrima hieme. *Cic.* 2. *Off. c.* 22. Nullum vitium tetrius, quam avaritia. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 40. Teterrimus in aliquem. ¶ *Tetrum* adverbii more *Prudent. Cathem.* 4. *v.* 22. Tetrum flagrat enim vapore creſſo Horret conſcius æſtuante culpæ.

Tethalaſſoménon vinum, h. e. marina aqua mixtum, a θάλασσα, mare. *Plin. lib.* 14. *cap.* 8.

Tethys, os, f. 3. Τηθὺς, Cœli, & Veſtæ filia, ſoror Saturni, & Titani, uxor Neptuni, ſive Oceani, mater fluviorum, & Nympharum. *Heſiod. in Theog. Bocc. lib.* 3. *Gen. Deor. Ovid.* 5. *Faſt.* Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn, Qui terram liquidis, qua patet, ambit aquis. h. e. Titani ſororem. *Id. infra*, *de Hyadibus*: Pars Bacchum nutriſſe putat, pars credidit eſſe Tethyos has neptes, Oceanique ſenis. ¶ Hæc Tethys magna, ſeu major, & a Poetis cana cognominatur. Quidam cauſam afferunt, ut diſtinguatur a filia Nerei, & matre Achillis. Sed hujus nomen ſcribitur *Thetis*, ſine aſpiratione in prima ſyllaba, & litera e in ſecunda. *Ovid.* 2. *Faſt.* Canamque petit Saturnia Tethyn. *Catul. de coma Beren.* Luce tamen cana Tethys reſtituor. ¶ Interdum ponitur pro mari. *Lucan. lib.* 1. *verſ.* 414. Tethyos unda vagæ lunaribus æſtuet horis.

Tethĕa, æ, f. piſcis quidam marinus, qui in foliis marinis plerumque degit exſugens, qui tamen, ſecundum *Plin. lib.* 32. *cap.* 9. fungus potius, quam piſcis dicendus eſt.

Tetinĕrim, is, it, antiquum præteritum pro *tenuerim*, *is*, *it*, & *tetiniſſe* pro *tenuiſſe* olim uſurparunt *Accius*, & *Pacuv.* apud *Non. c.* 1. *n.* 854.

Tetini præteritum antiquum verbi *teneo*, pro tenui. *Paul. apud Feſt.*

Tetrachordon, i, n. & Tetrachordos, i, m. & f. τετράχορδον, & τετράχορδος, quatuor chordas, ſeu quatuor ſonos habens. Ab antiquis Muſicis tetrachordon dicebatur quatuor in ordine poſitorum ſonorum congruens fidaque concordia, ut *Martian. Capella* definit, h. e. quod dicunt recentiores Muſici *una quarta*. In tota veterum muſicarum vocum ſyſtemate quinque tetrachorda conſtituebantur, quibus univerſa modulationum varietas continebatur, ita tamen ut diſſimiles eſſent diſpoſitiones, & intervalla tonorum, & hemitoniorum in tetrachordis diatonici generis, chromatici, & harmonici, ut explicat, quamvis ſatis obſcure more ſuo, *Vitruv. l.* 4. *c.* 4. & fuſius, apertiuſque *Kircherus l.* 3. *Muſurgiæ univerſ. c.* 8. & 13. & *l.* 7. *c.* 8. quem conſule. V. etiam *Philandrum in Vitruv. loc. cit.* ¶ Tetrachordos machina dicitur ab *eod. Vitruv. l.* 10. *c.* 13. organum hydraulicum, quod quatuor ſonorum differentias habet, *organo di quattro regiſtri*. ¶ Translate anni tetrachordon dixit *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 22. quatuor anni tempora ſignificans. *le quattro ſtagioni*.

Tetracōlon, i, n. periodus quatuor membris conſtans, τετράκωλον. *Senec. l.* 4. *controverſ.* 25. Myrrhedius dixit illud tetracolon: Serviebat torum cubiculo, pretor meretrici, carcer convivio, dies nocti. ¶ Translate ponitur pro numero quaternario cujuſcumque rei. *Id. in præfat. l.* 5. *Controverſ. de Capitone declamatore*: Nulli non poſt primum tetracolum perſeverandus, primum tetracolum quorum

Digitized by Google

tum faciam, quæritis? Latronis, Fuſci, Albutii, Gallionis.

Tetradōros, i, m. & f. τετράδωρος, quatuor palmorum magnitudinem habens. *Plin. lib.* 35. *c.* 14.

Tetradrachmum, i, n. τετράδραχμον, nummus quaternas valens drachmas. *Caſſius Cicer. lib.* 12. *Fam. epiſt.* 13. Nam jam ternis tetradrachmis triticum apud Dolabellam eſt. *Liv. lib.* 37. *c.* 58. Tetradrachma Attica triginta quatuor millia ſeptingenta. *Id. l.* 34. *c.* 52. Signati argenti octoginta quatuor millia fuere Atticorum, tetradrachmum vocant &c. quidam hic leg. *tetradrachmûm*, ut ſit fœminini generis.

Tetragnathius, ii, m. genus aranei, a τέτταρα, *quatuor*, & γνάθος, *maxilla*, propter multitudinem maxillarum. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Tetragnathii duo genera habens, pejor medium caput diſtinguente linea alba, & tranſverſa altera.

Tetragōnum, i, n. τετράγωνον, *tetragono*, *aſpetto quadrato*, aſpectus quadrangularis oliculus aſtri, apud Aſtrologos. *Auſon. in Eclogar. de ratione puerperii maturi*, ſeu *Idyll.* 12. *v.* 21. Fulgor tetragono aſpectus vitale coruſcat. *Et in fine*. Tetragono abſolvet dubiarum vincla morarum. Alii priore loco leg. *tetragono aſpectu*, ut ſit *tetragonus*, *a*, *um*, adject. Cæterum nimia hic licentia penultima corripitur ab *Auſonio*, cum natura producenda ſit.

Tetramĕter, a, um, adject. τετράμετρος. Verſus tetrameter dicitur qui quatuor pedibus conſtat, cujuſmodi eſt illud carmen, quod in exemplum adducitur a *Diomed. l.* 3. Fulmina nubibus obvia torquet. Sunt tamen alia multa tetrametrorum genera, quæ V. apud *Grammatic.* & præſertim *Diomed. l.* 3. *Terentianus Maurus de metris* uſurpat *tetrametrus* in recto caſu, quod magis accedit ad Græcam vocem.

Tetrans, tis, quarta alicujus rei pars, quadrans, τεταρτημόριον. *Vitruv. l.* 4. *c.* 2. & 3. qui *l.* 4. *c.* 3. dixit etiam *tetrantorum* pro *tetrantum*, veluti ſi eſſet *tetrantus*, *i*, quod quidem *Vitruvio* condonandum.

Tetrăo, onis, τετράων, avis quædam ex genere anſerum, olim in deliciis habita, quæ a quibuſdam Gallus novus eſſe creditur. *Plin. lib.* 10. *cap.* 22. & *Sueton. in Aug. cap.* 22.

Tetrapharmăcum, i, n. emplaſtrum quoddam quatuor rebus conſtans, nempe cera, pice, reſina, ſevo taurino, aut, ſi hoc deſit, vitulino: valet autem ad pus movendum. *Celſ. l.* 5. *c.* 19. & 26.

Tetraphŏri. V. Hexaphori.

Tetrapŏlis, lis, f. τετράπολις, ſic dicta eſt Antiochiæ regio, in qua quatuor inſignia oppida fuerunt. *Strab. l.* 16. ¶ Item ob eandem rationem regio Atticæ.

Tetraptōta, τετράπτωτα, nomina dicuntur, quæ quatuor tantum caſus habent. *Priſcian. lib.* 5.

Tetrăpus, τετράπους, quadrupes. hoc nomine inſcriptus eſt liber octavus Apicii, eo quod in eo agitur de quadrupedum animalium obſoniis & condituris.

Tetrarcha, æ, ſeu Tetrarches, æ, m. *Tetrarca*, *Signore della quarta parte d' un Regno*, τετράρχης, qui quartam Regni partem obtinet, a Græco nomine allato. Ita vocatur non ſolum qui cum aliis tribus regnum aliquod occupat, ſed etiam qui poſt tetrarchas imperium adeptus eſt, licet plures ſint, vel etiam pauciores: item qui ſolus eam regionem tenet, quæ aliquando a quatuor tetrarchis poſſeſſa fuit. *Hirt. de bello Alexandrino c.* 67. Dejotarus Tetrarches Gallogræciæ tunc quidem pene totius, quod ei neque legibus, neque moribus conceſſum eſſe cæteri Tetrarchæ contendebant, &c. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 9. Qui Regna, qui prædia Tetrarchis, qui immanes pecunias paucis dederunt. *Hor. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 12. Habebat ſæpe ducentos, Sæpe decem ſervos, modo Reges, atque Tetrarchas. *Lucan. l.* 7. *v.* 226. Sicci ſed plurima campi Tetrarchæ, Regeſque tenent, magnique Tyranni.

Tetrarchia, æ, f. τετραρχία, principatus quartæ partis alicujus regionis. *Cicer.* 1. *de Divin. cap.* 15. Quod poſteaquam a Cæſare Tetrarchia & Regno, pecuniaque mulctatus eſt. *Id. pro Dejot. cap. ult.* Negat, unquam ſe a te in Dejotari tetrarchiæ pedeſtri diſceſſiſſe.

Tetras, adis, f. numerus quaternarius. *Tertul. ad. Valentin. c.* 7. & 8.

Tetraſtĭchon, n. τετράστιχον, carmen quatuor verſibus ſententiam concludens, ut *diſtichon*, quod duobus verſibus conſtat, a τέσσαρα, *quatuor*, & στίχος, *verſus*. *Martial. lib.* 7. *epigr.* 84. Quod non inſulſe ſcribis tetraſticha quædam. ¶ Adjective Tetraſtiche porticus apud *Trebel. Pol. in Gallien. c.* 18. eſt, quæ quatuor columnarum ordines habet.

Tetraſtylos, τετράστυλος, quatuor columnarum ordines habens, ut tetraſtylæ ædes, *Vitruv. l.* 3. *c.* 2. tetraſtyla cava ædium, *Id. l.* 6. *c.* 3.

Tetre, adv. λυγρῶς, δεινῶς, moleſte, dire, fœde. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 29. Multa facere impura ac tetra, cum temeritate, & impudentia. *Id. pro Dom. c.* 39. Quod ſecre de religione decerneret, impuriſſime, teterrimeque violaſti? *Claudian. de laud. Stilic. l.* 2. *v.* 35. Blanda quidem vultu, ſed qua non tetrius ulla Ulmiceas fucata genas.

Tetrĭca, æ, f. Tetrica rupes, Tetricus mons, *Monte S. Giovanni*, mons Sabinorum aſperrimus in Piceno. In tres montes dividitur, quorum unus hodie dicitur *Monte de S. Giovanni*, alter *Monte Severo*, reliquus *Monte Nero*. Fortaſſe nomen ab aſperitate loci, vel quod eum montem homines tetrici & ſeveri incolerent, quales Sabini fuere. *Virg.* 7. *Æn. v.* 713. Qui Tetricæ horrentes rupes, montemque Severum, Caſperiamque colunt. *Sil. l.* 8. *v.* 419. Tetrica comitantur rupe cohortes. *Serv. in Æn. loc. cit.* Tetricus mons Sabinorum, unde triſtes homines tetricos dicimus.

Tetricĭtas, atis, f. σκυθρωπότης, gravitas, ſeveritas. *Ovid. vel Lucan. in paneg. ad Piſon. v.* 92. Qualem nec dicere mœſtum, nec fluidum, læta ſed tetricitate decorum.

Tetrĭcus, a, um, *ſevero*, קשה, Ger. *rauche*, *unfreundelich*, Gal. *rude*, *apre*, Hiſp. *aſpero*, *ceñudo*, σκυθρωπός, triſtis, ſeverus, aſper, a *teter*, ut *tetrarum cives*, *modicus* a *modus*. *Ovid. l.* 1. *de Arte v.* 721. Hoc aditu vidi tetricæ data verba puellæ. *Col. l.* 8. *c.* 11. Pavonum educatio magis urbani patris familiæ, quam tetrici ruſtici curam poſcit. *Liv. l.* 1. *c.* 18. Tetrica & triſti diſciplina Sabinorum. ¶ *Servius in Æn.* 7. *v.* 713. ſcribit tetricum hominem ſic dici a Tetrico monte in Sabinis, de quo V. *Tetrica*.

Tetrinnio, is, n. 4. verbum fictum ad exprimendam anatum vocem. *Auctor. carm. de philom. v.* 22. In fluviiſque natans forte tetrinnit anas.

Tetritūdo, inis, f. idem ac tetricitas. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 834. Ne hæc aſpernabilem tetritudo mea in occulto faxit.

Tetro, as, a. 1. *macchiare*, μιαίνω, fœdo, conſpurco, horridum, obſcurumve facio. *Pacuvius apud Non. cap.* 2. *n.* 837. Beluarum, ac ferarum adventus ne tetret loca.

Tettigomĕtra, f. 1. τεττιγομήτρα, cicadarum matrix, ideſt involucrum, ex quo cicadæ oriuntur, a τέττιξ, *cicada*, & μήτρα, *matrix*, *uterus*. *Plin. l.* 11. *c.* 26. Fit primo vermiculus, dein ex eo quæ vocatur tettigometra, cujus cortice rupto circa ſolſtitia evolant, noctu ſemper.

Tettigonia, æ, f. *picciola cicala*, cicadæ minoris genus. *Plin. l.* 11. *c.* 26.

Tetuli, præterit. antiquum verbi *fero*, pro *tuli*. V. *Fero* in fine.

Teucer, cri m. filius Scamandri nobilis Cretenſis, regnante Minoe. Filiam nomine Bateam in uxorem dedit Dardano filio Corythi Regis Hetruriæ, & Electræ, filiæ Atlantis Regis Arcadiæ. Navigavit in Phrygiam, & habitavit circa Helleſpontum. Ab hoc regio Teucria appellari cœpit, quæ poſtea Troas dicta eſt. Hinc Teucros campos, adjective dixit *Stat. lib.* 1. *Achil. v.* 86. *pro campis Trojæ*. ¶ Teucer alter, fil. Telamonis Regis Salaminis, quæ eſt inſula ſinus Saronici inter Peloponneſum, & Atticam, cum urbe cognomine, ex Heſione filia Laomedontis Regis Trojanorum. Poſt bellum Trojanum in patriam reverſus, a patre in exilium ejectus eſt, quod Ajacis fratris ſui mortem ultus non eſſet, qui in concertatione cum Ulyſſe de armis Achillis, cum arma Ulyſſi adjudicata fuiſſent, in ſylva gladio incumbens ſibi ipſe mortem conſciverat. Igitur cum ſociis iterum navem conſcendens in Cyprum navigavit, ibique urbem in ora Or. condidit, quam ex patriæ nomine Salaminem appellavit, quæ poſtea Conſtantia dicta eſt. *Hor. l.* 1. *ode* 7. *Juſtin. l.* 44.

Teuchītes, æ, m. τευχίτης, junci odorati ſpecies laudatiſſima, ita dicta a loco, in quo naſcitur. *Plin. l.* 12. *c.* 16. Laudatiſſimus ex Nabathæa juncus cognomine Teuchites, proximus Babylonius, peſſimus ex Africa, ac ſine odore, &c.

Teucri, orum, m. iidem qui Trojani. *Virg. Æn.* 1. & 3.

Teucrĭa, æ, f. regio Troadis, vel ipſa Troja, ſic dicta a Teucro filio Scamandri. *Virg. Æn.* 2. *v.* 26. Ergo omnis longo ſolvit ſe Teucria luctu.

Teucrĭon, ii, n. herba quædam, alio nomine triſſago, & ſplenion, tenues junceos ſpargens, folia parva, aſperis locis naſcens, ſapore auſtero, ſine flore, ita dicta a Teucro Telamonis filio, qui eam inveniſſe traditur. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Teucris, idis, f. regio, & urbs Troadis. *Steph.* ¶ Item Batea Teucri filia, Dardani uxor. ¶ Item mulier aliqua Trojana. Hinc illud *Cic. l.* 1. *Attic. ep.* 10. *Teucris illa, lentum negotium*: quod ænigma eſſe videtur, putatque *Turneb. l.* 9. *adverſ. c.* 3. Teucridis nomine ſignificari C. Antonium, qui, quemadmodum Caſſandra illa Teucris multa vaticinabatur, & promittebat, quæ tamen nunquam evenire videbantur, ſic is promiſſam Ciceroni pecuniam nunquam ſolvebat. Alii autem ſic exponunt. C. Antonius olim cum Catilina ita conjunctus, ut illi regnum conſul, non aliter quam Teucri filia Batea Dardano, comparare poſſe crederetur: ita porro libidinoſus, ut Teucris, non Teucer appellandus ſit. Verum hæc explicatio longius petita videtur.

Teumĕſſus, V. Thenmeſus.

Teutas, æ, m. Deus Gallorum, qui ab iis colebatur humana hoſtia. *Lactant. l.* 1. *Divin. inſtit. c.* 21.

Teutătes, is, m. idem qui Teutas. *Lucan. l.* 1. *v.* 444. Et quibus immitis placatur ſanguine diro Teutates.

Theuthalis, idis, f. εὐθαλίς, herba, quæ & polygonon, & ſanguinaria dicitur. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Teuthrania, æ, f. regio ſupra Æolida, quam olim Myſi tenuere. *Plin. l.* 5. *c.* 3.

Teuthrantēus, a, um, adject. ad Teuthraniam pertinens. Ea eſt regio Myſiæ, in qua Caicus amnis oritur. A *Plin. l.* 5. *c.* 30. dicitur Teuthrania, Τευθρανία, nomenque habet a Teuthrante Pandionis filio, Myſiæ rege. *Ovid.* 2. *Met. v.* 243. Peneuſque ſenex, Teuthranteuſque Caicus.

Teuthrantius, a, um, adject. a Teuthranto Atticæ oppido. *Ovid. Heroid. ep.* 9. *v.* 51. Non tibi crimen erunt Teuthrantia turba ſorores. h. e. quinquaginta Theſpii Attici filiæ, ab Hercule compreſſæ, cujus rei hiſtoria picta Teuthranti viſebatur. Alii hoc quoque adjectivum a Teuthrante Myſiæ rege deducunt, quem Theſpii patrem faciunt.

Teuthrantum, i, Atticæ oppidum. V. vocem præcedentem.

Teuthras, antis, m. rex Myſiæ, a quo Teuthrania regio dicta eſt.

Teutŏni, orum, populi Germaniæ prope Cimbros, in inferiore Saxonia, a quibus poſtea Germani, ab Italis *Tedeſchi* appellati ſunt. *Cicer. pro leg. Manil. cap.* 20. *ad fin.* Idem cum Cimbris, idem cum Teutonis bellum adminiſtrarat. *Cæſ. l.* 1. *B. G. cap.* 33. Ut ante Cimbri, Teutonique feciſſent. *Plin. l.* 4. *c.* 14. Cimbri, Teutoni, ac Chaucorum gentes. Adde *Tacit.* 4 *hiſtor. cap.* 73. ¶ In ſingulari num. *Lucan. lib.* 6. *verſ.* 259. Cantaber exiguis, aut longis Teutonus armis.

Teutonĭcus, a, um, quod ad Teutonos ſpectat. *Martial. lib.* 14. *epigr.* 26. Cauſtica Teutonicos accendit ſpuma capillos. *Propert. lib.* 3. *eleg.* 3. Teutonicas Roma refringat opes.

Teutria, f. 1. *S. Domino*, vel *S. Domo*, inſ. Apuliæ Dauniæ adjacens, una Diomedearum. *Plin. l.* 3. *c. ult.*

Texo, is, xui, textum, a. 3. *teſſere*, ארג, Germ. *weben*, Gall. *tiſtre*, Hiſp. *texer*, ὑφαίνω, telam conficio. Eſt a *tego*, ea forma, qua *vexo* a *veho*. *Tibul. l.* 2. *el.* 3. Illa gerat veſtes tenues, quas fœmina Coa Texuit. *Cic.* 3. *de Orat.* Quanquam ea tela texitur, & ea incitatur in civitate ratio vivendi, ac poſteritati oſtenditur. V. *Tela*. ¶ Per tranſlationem uſurpatur pro ſtruere, componere, ex quacunque materia. *Virg.* 10. *Ecl.* Dum ſedet, & gracili fiſcellam texit hibiſco. *Id.* 11. *Æn.* Bis denas Italo texamus robore naves. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 1. Paulus in medio foro baſilicam jam pene texit iiſdem antiquis columnis. *Id.* 4. *Acad.* Quæ plagas ipſi contra ſe Stoici texuerunt. *Propert. l.* 3. *eleg.* 7. *v.* 5. Texuera cauſas lethi. ¶ Item pro ſcribere, colligere. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 21. Epiſtolas vero quotidianis verbis texere ſolemus. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. Sane texebatur opus luculente.

Textrina, æ, f. taberna, vel officina textoris. *Apuley. l.* 2. *Florid.*

Textile, is, ſubſt. n. 3. opus texendo factum. *Liv. l.* 45. *c.* 35. Navi regia onerata Macedonicis ſpoliis, non inſignium tantum armorum, ſed etiam regiorum textilium. *Propert. l.* 1. *el.* 14. Variis ſerica textilibus.

Textilis, le, o. 3. *teſſuto*, Ger. *das gewebene*, Gal. *tiſſu*, Hiſp. *texido*, ὑφαντός, quod texendo factum eſt. *Virg.* 3. *Æn.* Textilibuſque onerat donis, ac talia fatur. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 21. Collocari juſſit hominem in aureo lecto ſtrato pulcherrime, textili ſtragulo magnificis operibus picto. ¶ Veſtem textilem Ægyptii invenerunt. *Plin. l.* 7. *c.* 56. ¶ Ante inventionem veſtis textilis, nexilis in uſu fuit. *Lucr. l.* 5. *v.* 1349. Nexilis ante fuit veſtis, quam textile tegmen. ¶ Textilis pictura, quæ in tapetibus fieri, aut tela ſolet. *Cic.* 6. *Verr.* Nego ullam picturam neque in tabulis, neque textilem fuiſſe, quin quæſierit, inſpexerit, &c. ¶ Textilis umbra palmitis, quæ multis palmitibus intertextis fit. *Martial. l.* 10. *ep.* 31. Hæc textilis umbra ſupini Palmitis. ¶ Textilem peſtem vocat *Cicer.* 2. *Tuſc. c.* 8. *ex Poeta*, veſtem Neſſi Centauri infectam ſanguine, qua indutus Hercules periit.

Textor, oris, m. *teſſitore*, *teſſitore*, אורג, Gall. *tiſſerand*, Hiſp. *texedor*, ὑφάντης, ὑφαντής, qui texit. *Cic. pro Planc. c.* 25. Si pro fabro, aut textore emimus. *Juv. ſat.* 9. *v.* 30. Et male percuſſas textoris pectine Galli.

Textorius, a, um, adject. textus, contextus. *Senec. epiſt.* 113. Textorium totum iſtud eſt, quod cum maxime agitur.

Textricŭla, æ, f. *teſſitorella*, ὑφάντρια, dimin. a textrix. Hinc textriculas puellas dixit *Arnob. l.* 5.

Textrina, æ, f. & Textrinum, i, n. locus, ſeu officina textoris, ὑφαντεῖον. *Cic.* 6. *Verr. c.* 16. Nulla domus in Sicilia locuples fuit, ubi iſte textrinam non inſtituerit. Alii leg. *textrinum*. Item ipſa texendi ars. *Plin. lib.* 11. *c.* 24. Ipſa per ſe pertinax ratio textrinæ. Alii leg. *tramæ*. ¶ Item navale, ubi naves texuntur, *arſenale*. *Ennius apud Serv. in illud Virg. Æn.* 11. *v.* 326. Italo texamus robora naves. Idem, inquit, campus habet textrinum navibus longis. Adde *Serv. Daniel. ad illud* 2. *Æn.* Sectaque intexunt abiete coſtas.

Textrinus, a, um, adject. textorius, quod ad texendum pertinet. *Cic.* 6. *Verr. c.* 46. Quod tamen oppidum illi textrinum ad conficiendam muliebrem veſtem fuit. *Firmic. de err. prof. relig. c.* 17. Textrinus ars.

Textrix, icis, f. *teſſitrice*, ὑφάντρια, mulier textoriæ artis perita. *Tibull. l.* 2. *el.* 1. *v.* 65. Atque aliqua aſſidue textrix operata Minervam Cantat.

Textum, ti, n. *teſſimento*, ὕφασμα, quicquid ex quavis materia contexitur, aut componitur. *Virgil.* 8. *Æn. v.* 625. Haſtamque, & clypei non enarrabile textum. *Martial. l.* 5. *ep.* 58 Et dona matrum vimineo ferunt texto. *Catull. carm.* 54. texta caſinæ. ¶ Textum orationis, eſt ſtilus, ſeu genus dicendi. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Neque illud in Lyſia dicendi textum tenue, atque raſum lætioribus numeris erat corrumpendum.

Textūra, æ, f. *teſſitura*, Germ. *webung*, Gal. *tiſſure*, Hiſp. *texedura*, ὕφανσις, ὕφασμα, συμπλοκή, actus texendi, vel etiam opus texendo factum. *Lucret. l.* 3. *v.* 211. Quam tenui conſtet textura, quamque loco ſe Contineat parvo. *Propert. l.* 4. *eleg.* 5. Coa textura Minervæ.

Textus, us, m. idem ac textura. *Plin. l.* 2. *c.* 35. Alterno textu fulgentibus toto capite crinibus. *Idem lib.* 18. *cap.* 7. Grana in ſpica craſſo textu ſpicantur. ¶ Tranſlate ponitur interdum pro contextu orationis, ſeu pro verbis alicujus auctoris, *teſto*. *Ammian. l.* 15. *c.* 7. Rem brevi textu percurram. h. e. paucis verbis. *Id. lib.* 16. 8. Ut oſtendit textus ſuperior. *Id. lib.* 27. *c. ult.* Quod contra

fu-

fœderum textum juvarentur Armeniæ. *Manil. l. 3.* quarum ratio manifeſta per artem Collecta eſt, venietque ſuo per carmina textu. *orditure*

Textus, a, um, *teſſuto*, ὑφασμένος, partic. a texo. *Virg. 2. Æn.* Hanc tamen immenſam Calchas attollere molem Roboribus textis, cœloque educere juſſit. *Id. 5. Æn.* Parietibus textum cæcis iter. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Tegumenta corporum vel texta, vel ſuta.

T A N T E H.

Thabor, m. 3. *Tabor*, mons Palæſtinæ, in Galilæa, apud campum Eſdrelon. ¶ Item mons Palæſtinæ, in Tribu Nephthali verſus Dan.

Thais, idis, f. Θαΐς, nobilis meretrix Alexandrina, quæ Atticam juventutem in ſui amorem pellexit. Hanc ſuis carminibus celebravit Menander, Comicus Poeta Græcus, unde & Menandrea epitheto a Poetis inſignitur. *Propert. l. 2. eleg. 6.* Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim Tanta, in qua populus luſit Erichthonius.

Thalamēgus, i, θαλαμηγός, navis deliciarum magis cauſa, quam belli ornata, thalamis, & cubiculis inſtructa, pretioſiſque obducta velis, aliiſque regiis ornamentis; videturque ita dicta παρὰ τὸ ἄγειν τοὺς θαλάμους, h. e. quia thalamos habet, & cubicula. *Sueton. in Cæſ. c. 52. de Cæſare, & Cleopatra*: Eadem nave thalamego pene Æthiopia tenus Ægyptum penetravit. *Senec. l. 7. de benef.* hujus generis naves *cubiculatas* vocat, *Plinius* vero *l. 7. c. 30.* *vittatas*.

Thalămus, mi, m. *camera degli ſpoſi*, חֶדֶר, Germ. *die ſchlaffkammer der eheleut*, Gal. *chambre a coucher*, Hiſp. *camara*, θάλαμος, cubiculum nuptiale. *Vitruv. l. 6. c. 10.* In proſtadis, dextra ac ſiniſtra cubicula ſunt collocata, quorum unum thalamus, alterum amphithalamus dicitur. *Virgil. 6. Æn.* Hic thalamum invaſit natæ, vetitoſque Hymenæos. ¶ Translate ponitur pro nuptiis, matrimonio, jure connubii. *Virg. 4. Æn.* Non licuit thalami expertem ſine crimine vitam Degere more feræ? *Ovid. l. 1. Amor. el. 8.* Hæc ſibi propoſuit thalamos violare pudicos. *Stat. 5. Thebaid.* Thalami coacti, *nozze forzate*. ¶ Item pro quovis habitaculo. *Virg. 6. Æn. v. 280.* Ferreique Eumenidum thalami. *Id. 4. Georg. de apibus*, ubi jam thalamis ſe compoſuere, ſiletur.

Thalaſſa, θάλασσα, mare: Græca vox, quæ inſcribitur liber nonus Apicii auctoris culinarii, quia in eo libro de piſcibus marinis condiendis, & de ſalſamentis agitur.

Thalaſſicus, a, um, θαλασσικός, idem ac thalaſſinus. *Plaut. Mil. 4. 4. 43.* palliolum habens ferrugineum, nam is color thalaſſicu'ſt. *Id. ib. 4. 6. 67.* Neſcio, quis tecum incedit, ornatu quidem thalaſſico. *con abito marinareſco*.

Thalaſsīnus, a, um, θαλάσσινος, marinus, ut *Thalaſſinus color*, ideſt cæruleus, qui eſt ſimilis fluctibus maris, a θάλασσα, *mare*. *Lucret. l. 4. v. 1120.* teriturque thalaſſina veſtis Aſſidue.

Thalaſſio. V. Talaſſius.

Thalaſſites vinum dicitur, quod cum vaſis ſuis in mare demergitur, ut ejus præcocior ſit vetuſtas, inquit *Plin. l. 14. cap. 8.* Eſt autem vox a Græco θάλασσα, *mare*.

Thalaſſomĕli, n. θαλασσόμελι, decoctum ex aqua marina, pluvia, & melle. *Plin. l. 31. c. 6.*

Thales, etis, & Thales, is, m. Θαλῆς, Θάλης, unus ex ſeptem Græciæ ſapientibus, qui eodem tempore in Græcia floruerunt. Natus eſt, ut ex Apollodori ſententia tradit Laertius, anno primo 35. Olympiadis. Fuit primus Philoſophiæ inventor, id eſt Phyſicæ, Aſtronomiæ, Geometriæ, & hujus generis diſciplinarum. Solis & Lunæ eclipſim primus prædixit. *Sidon. carm. 15. verſ. 79.* Diſſeruit de Urſa minore, ut ait Callimachus. Aquam dixit eſſe initium rerum, Deum autem eam mentem, quæ ex aqua cuncta fingeret. Interrogatus, quid in rerum natura difficillimum exiſtimaret, ſe ipſum, inquit, noſſe. Eum alii Sapientes omnium ſapientiſſimum eſſe decreverunt, quippe qui ad eum tripodem aureum, de qua inter piſcatores ex Co inſ. & Mileſios lis fuerat, communi conſenſu miſerunt, cum Apollo conſultus reſpondiſſet, donum illud illius ætatis ſapientiſſimo deberi. Diſcipulum habuit Anaximandrum, cujus auditor Anaximenes, & Hecatæus Hiſtoricus. A Thalete Jonica fluxit diſciplina, ſicut a Pythagora Italica. Vixit annos, ut Soſicrates tradit, nonaginta, ut alii, ſeptuaginta. Obiit Olympiade 58. cum certamen ſpectaret, æſtu, ac ſiti fatigatus. *Valer. Max. l. 4. 1. extern. n. 7.* Mileſii Thaleti menſam dederunt. *Plaut. Capt. 2. 2. 24.* Thalem talento non emam Mileſium. ¶ Thales alter, Poeta Lyricus Cretenſis, quem a Creta Solon Spartam miſit, cujus odis, ac poeſi Spartani deliniti animorum feritatem nimiam ex Lycurgi legibus imbutam mitigarent. *Plut. in Solone*.

Thaletēus, a, um, adject. a Thalete. *Sidon. carm. 15. v. 89.* Quartus Anaxagoras Thaletica dogmata ſervat.

Thalia, æ, f. Θάλεια, una Muſarum, dicta a θάλλειν, quia ſemper vireſcat Poetarum gloria. Græce eſt Θάλεια, unde Latinum Thalia, ει in ι longum converſo. *Servius ad Ecl. 6.* ait *Thalea* per e Latine dici debere, ut in *Cytherea*, & *Medea*. Et ſane in Romano codice ſic ſcribi monet *Pierius*. Non tamen Maronem ſic ſcripſiſſe veriſimile eſt, quando *Servius* ipſe agnoſcit, eum propter euphoniam *Thalia* per i maluiſſe. Et ſane utrunque factum eſt, cum ει nunc abeat in ĭ, nunc in ī longum. *Virgil. 6. Ecl.* Noſtra nec erubuit ſylvas habitare Thalia. ¶ Eſt etiam una Gratiarum. Hæ enim tres ſunt, *Aglaia*, *Thalia*, *Euphroſyne*. V. Gratia. ¶ Item Nymphæ nomen in Sicilia, juxta Symæthum fl. *Virg. 9. Æn.*

Thalictrum, i, n. θάλικτρον, herba folio coriandri, ſed paulo pinguiore, caule papaveris, in campeſtribus præcipue naſcens, utilis contra ulcera. *Plin. l. 27. c. 13.*

Thallus, li, m. *gamba della cipolla*, θαλλός, caulis cepæ, qui ejus capitulum ſuſtinet, a θάλλω, *vireo*, *pullulo*. *Colum. l. 11. cap. 3. ad fin.* Nec patiendum eſt, ut pervireſcat (ſemen caparum) aut intorta decidat, verum integri thalli vellendi ſunt. *Pallad. in Febr. tit. 24.* Vellendi ſunt thalli adhuc ſemificati cum ſemine. ¶ Item ſurculus, ſeu ramus olivæ. *Virg. in Ciri*, *v. 376.* Pergit Amiclæo ſpargens altaria thallo.

Thamnus, vel Thannus, i, f. θάμνος, fruticis quædam ſpecies. *Colum. lib. 12. c. 7.* Aſparagi, ruſci, thamni (al. *thanni*) digitelli, puleii, &c.

Thamyras, æ, m. Θαμύρας, Θάμυρις, Poeta ex Thracia, præſtantiſſimus in canendo. *Ovid. l. 3. de Arte Am. v. 399.* Tu licet & Thamyram ſuperes, & Amœbea cantu. ¶ Cum omnes pulchritudine præcelleret, initio mares dilexit, deinde mutata conſuetudine Muſas amavit, cum quibus de cantu certavit hiſce conditionibus, ut, ſi vinceret, earum complexu potiretur, ſin ſuccumberet, ab illis peteretur, quicquid eis videretur. Superatus & lyra, & oculis privatus eſt. Hinc manavit Græcum proverbium in eos, qui præter ingenium propriam aliquid agunt, Θαμύρας μαίνεται, *Thamyras inſanit*. *Suid.* & *Eraſm.*

Thapſia, æ, f. θαψία, frutex quidam foliis fœniculi, caule inani, nec excedente baculi longitudinem, ſemine ferulæ, radice candida: inciſa lacteo ſucco manat; vim autem habet venenatam, quippe quæ etiam effodientibus nocet: remedium autem eſt ceram corpus prius obducere. Dicta eſt e Thapſo inſula, in qua primum inventa creditur. Habet aliquos uſus in medicina. V. *Plin. l. 13. c. 22.*

Thaſĭus, ſive Thaſius, a, um, quod ad Thaſum inſ. ſpectat. *Virgil. 2. Georg.* Sunt Thaſiæ vites, ſunt & Mareotides albæ. *Senec. ep. 86.* Thaſius lapis. h. e. marmor quod optimum in ea inſula effodiebatur. ¶ Thaſium vinum laudatiſſimum eſt apud *Apuleium in Apol.* & *alios*. Unde prodiit adagium, *Thaſium infudiſti*, apud *Ariſtophanem in Plut.* ubi quis vinum temperat, non aqua, ſed alio vino potentiore.

Thaſus, Thaſus, Thaſos, i, *Taſſo*, inſ. Thraciæ, in mari Ægæo, prope oſtia Neſſi fl. & verſus Strymonicum ſin. Habet opp. cogn. a Pariis conditum. Miræ fertilitatis eſt, & auri etiam mineras habet, quod inde effoditur maxima

copia. Hinc Calliſtratus Orator, ut *Zenodotus* ſcribit, Athenienſibus perſuadere conatus eſt, ut regionem illam occuparent, tanquam feraciſſimam, & quæ auri etiam venas haberet, & tandem orationem concludens, dixit, *Summa Thaſus bonorum eſt*. Quod in proverbium receptum eſt de bonis ſplendidis, quæ quis pollicetur. ¶ Nobili etiam marmore illuſtris fuit. Hinc *Stat. l. 1. Silv. 5. v. 34.* Non hic admiſſæ Thaſos, aut undoſa Caryſtos. h. e. hic non viſuntur marmora Thaſi, & Caryſti.

Thaumantēus, a, um, adject. ut Thaumantea virgo, eadem quæ Thaumantias. *Ovid. 14. Met. prope fin.* Romuleos cum virgine Thaumantea Ingreditur colles.

Thaumantias, adis, f. Θαυμαντιάς, Iris, id eſt arcus cœleſtis, filia Thaumantis ex Electra filia Oceani, nuntia Deorum. Cæterum ex admiratione hoc nomen accepit, nempe a θαῦμα, *miraculum*, quia arcum cœleſtem apparentem admirari ſolemus, præcipue propter colorum varietatem. *Virg. 9. Æn.* Ad quem ſic roſeo Thaumantias ore locuta eſt.

Thaumantis, idis, f. Θαυμαντίς, idem quod Thaumantias. *Stat. 3. Sylv. 3. verſ. 80.* ſummi Jovis aliger Arcas Nuntius, imbrifera potitur Thaumantide Juno.

Thaucis, f. 3. inſ. Illyrici, Iſſæ proxima, ubi inter Vatinium, & Octavium navali prœlio pugnatum eſt, & victoria penes Vatinium fuit. *Hirt. de B. Alex.*

Theætētus, i, Θεαίτητος, titulus eſt unius ex Dialogis Platonis, in quo diſputat adverſus falſo jactatam a Sophiſtis ſcientiæ comparandæ rationem. *Gell. l. 13. c. 18.*

Theagĕnes, is, m. Θεαγένης, vir Athenienſis, qui de Homero ſcripſit. *Suid.* ¶ Theagenes alter, itidem Athenienſis, qui καπνός, ideſt *fumus*, eſt cognominatus, quod multa promittens, nihil præſtaret. Pauper enim erat, ac dives videri volebat. *Suid.* ¶ Theagenes tertius, vir potens, ac dives Athenis, qui liberalitate, ac beneficentia publice, ac privatim multa digna laude geſſit. ¶ Theagenes quoque, athleta celebris, patria Thaſius, qui centum quadraginta coronas ex certaminibus retulit.

Theamēdes, is, lapis eſt in Æthiopiæ montibus naſcens, contrarius magneti, quippe qui ferrum ſibi appoſitum ſtatim abigit. *Plin. l. 36. c. 16.*

Theānum. V. Teanum.

Theatrālis, le, o. 3. *teatrale*, *di teatro*, Ger. *des ſchawſpielſ*, Gall. *de theatre*, Hiſp. *de teatro*, θεατρικός, ad theatrum pertinens. *Cic. pro Sext.* Theatrales, gladiatoriique conſeſſus. *Tac. lib. 1. Ann. c. 16.* Erat in caſtris Percennius quidam, dux olim theatralium operarum. *Id. Ann. 11. c. 13.* Theatralis laſcivia. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Theatrales ſermones. h. e. obſceni. *Plin. l. 7. c. 30.* Theatralis lex. h. e. de ordine ſedendi in Theatro. V. *Roſcia*.

Theatrĭcus, a, um, theatralis. *Auguſtin. l. 2. de doctr. Chriſt. c. 18.* Ad theatricas nugas converti.

Theatridĭon, n. 2. θεατρίδιον, *picciol teatro*, parvum theatrum. *Varro l. 3. de R. R. c. 5.* Inter has, & exteriores gradatim ſubſtructum, ut theatridion avium. ¶ Plerunque tamen Græcis literis ſcribitur.

Theatrum, tri, n. *teatro*, Germ. *ſchawplatz*, Gal. *theatre*, Hiſp. *teatro*, θέατρον, ædificium in hemicycli ſpeciem factum, ad videnda ſpectacula idoneum, a θεάομαι, *ſpecto*, *video*. *Cic. 3. Fin.* Theatrum cum commune ſit, recte tamen dici poteſt, ejus eſſe eum locum, quem quiſque occuparit. *Ovid. l. 2. Amor. el. 7.* Sive ego marmorei reſpexi ſumma theatri. ¶ Sero Roma theatrum vidit: ſerius probavit, nec, niſi cum a priſca ſeveritate multum degeneraſſet. Docet hoc cum *Livius l. 48.* & *Velleius l. 1.* tum *Valer. Maxim. l. 2. c. 4.* cujus verba ſunt: Theatra inchoata quidem ſunt a Meſſalla, & Caſſio Cenſoribus (anno U. C. 599.) cæterum auctore P. Scipione Naſica omnem apparatum operis eorum ſubjectum haſtæ venire placuit. Atque etiam S. C. cautum eſt, nequis in Urbe, propiuſve paſſus mille ſubſellia poſuiſſe, ſedenſve ludos ſpectare vellet, ut ſcilicet remiſſioni animorum juncta ſtandi virilitas, propria Romanæ gentis nota eſſet. Hæc *Val. Max.* Poſtea L. Mummius ludis, quos in triumpho fecit, theatrum extruxit, ſed temporarium. Inprimis autem celebratur theatrum, quod in Ædilitate fecit M. Scaurus, de quo operæ pretium eſt legere *Plin. l. 36. c. 15.* At manſurum theatrum primus ex lapide quadrato extruxit Pompeius, idque ad ejus exemplum, quod Mitylenis viderat bello Mithridatico, eique Veneris ædem ſuperpoſuit, teſte *Tertull. de ſpect. c. 10.* Theatrum hoc igne fortuito hauſtum, ſcribit *Tacit. l. 3. Ann.* ¶ Forma theatri cujuſque erat hemicycli. Qua in re differt ab amphitheatro, quod ex eo nomen habet, quod e duobus conſtaret theatris. Nam cum theatrum forma eſſet hemicycli, ac ante ſe haberet ſcenam, quæ ab uno theatri cornu ad alterum porrigebatur, amphitheatrum ſcena hac (nomine eo proſcenium quoque, & poſtſcenium comprehendo) carebat, ſedibuſque continenter diſpoſitis procurrebat in orbem. Non tamen amphitheatrum plane circuli habuit figuram, ſed ovi, quemadmodum ſcribit *Caſſiodor. l. 5. ep. 42.* Reſpexit hoc *Calpurn. in Ecl. de venatione Cæſaris*. Et geminis medium ſe molibus alligat ovum. Nam vult, duas moles, hoc eſt duo theatra, in ovi ſpeciem conjungi. Nec figura tantum, ſed & uſu theatrum, & amphitheatrum differebant. Nam in theatro ludi ſcenici, in amphitheatro gladiatorii fiebant, ac circenſes. Itaque illud Veneri, hoc Marti ſacrum fuit. V. *Lipſium comment. de amphitheatro*. ¶ Partes theatri hæ ſunt. Primo erant *ſedilia*, cum porticibus, & ſcalis, quorum ordines *cunei* dicti ſunt. Deinde erat *orcheſtra*, quæ erat locus in medio theatri, hoc eſt interior pars, quæ concava: a qua theatrum ipſum *cavea* dicebatur, quæ vox poſtea tranſiit ad amphitheatrum. In orcheſtra apud Græcos chorus ſaltabat, apud Romanos Senatores ſedebant. In orcheſtra erat locus editior, qui *thymele* vocabatur, id eſt ara, & erat pulpitum, in quo muſicis inſtrumentis inſerviebatur ſcenæ. Orcheſtræ proximum erat *proſcenium*, ideſt locus a cornu uno theatri ad alterum porrectus, interque orcheſtram, & ſcenam conſtitutus, ſcena quidem depreſſior, orcheſtra autem altior, in medio ſui pulpitum habens, qui agentium, ac loquentium locus erat. Dictum eſt, quia ante ſcenam eſſet. Proxima erat *ſcena*, in qua latere ſoliti actores, prius quidem tecti aulæis, poſtea vero ſipparis, ſive ſiparis. Denique ultimum erat *poſtſcenium*, ideſt locus poſt ſcenam, in quo multa occulte fiebant, quæ ab auditoribus audiebantur, non videbantur. In poſtſcenio ſtatuit Pollux βροντεῖον, in quo calculis compluribus in utres conjectis, perque æra verſatis tonitru ſimilitudo reſonabatur. Fuerunt & aliæ theatri partes: ſed præcipuas tantum commemorare animus fuit. Quære de cæteris, ſi voles, vide e veteribus quidem *Vitruv. l. 5. c. 3. & ſeq.* *Pollucem l. 4. c. 19.* *Caſſiodor. l. 4. Var. ep. ult.* *Iſidor. l. 18. Orig. c. 39.* e junioribus autem *Budæum annot. prior. in Pand.* *Cal. Rhodig. l. 5. c. 8.* *Lilium Gyraldum dial. 6. Hiſt. Poetarum*, *Jul. Scalig. l. 1. de Re Poetica c. 21.* *Calliach. de mim. & pantom.* ¶ De ordine ſedendi in Theatro V. in voce *Roſcia*. ¶ Sæpe translate ſumitur pro loco conſpicuo ante omnium oculos. *Cic. 2. Tuſc. c. 26.* Nullum theatrum virtuti conſcientia majus eſt. *Idem lib. 11. Fam. ep. 28.* Magno theatro ſpectata eſt tuo, cum &c. ¶ Metonymice ponitur pro ſpectaculo. *Cicer. l. 13. Fam. ep. 64.* Magnum theatrum habet iſta provincia, adoleſcentis nobilis, ingenioſi, abſtinentis commendationem atque gloriam. ¶ Item pro ſpectatoribus, ſeu pro multitudine ſpectante. *Cic. 3. de Or. c. 50.* Si in his paulum modo offenſum eſt, theatra tota reclamant. ¶ Apud Græcos Theatra Curiæ vicem præbebant: ibi enim conveniebant de republica conſulturi. *Auſon. de 7. Sapientib. in prol.* Atticis quoque, Quibus theatrum curiæ præbet vicem. *Nepos in Timoleont.* Veniebant in Theatrum, cum ibi conſilium populi habebatur. Adde *Tacit. 2. hiſt. c. 80.*

Theba, æ, f. Θήβη, idem ac Thebæ, arum. *Stat. l. 8. Theb.* Vive ſuperſtes, ait, diræque ad mœnia Thebæ Solus abi.

Thebæ, arum f. pl. *Stive*, *Stiber*, *Tiva*, urbs Bœotiæ, ad Iſmenum fl. Condita fuit a Cadmo filio Agenoris Regis Phœnices, ut eſt in fabulis, ope quorumque virorum, qui ex dentibus draconis ab ipſo interfecti in terra ſatis exorti ſunt. Unde & urbs Draconigena, & incolæ cives Ophionii ſunt appellati. *Varro* tamen *l. 3. de R. R.* ſcribit, hanc urbem ab Ogyge ædificatam. Ejus mœnia deinde Amphion citharæ canens conſtruxiſſe dicitur, cum ad citharæ ſonitum

tum ſeſe congregarentur, & invicem copularentur. Quod de ejus eloquentia intelligendum eſt, qua effecit, ut cives concordes inter ſe viverent, eaque concordia ipſi ſuæ urbi pro mœnibus eſſent. Veriſimile tamen eſt, Amphionem & eloquentem fuiſſe, & re vera urbem mœnibus munivisse. Eadem dicta fuit Heptapylos, quia ſeptem portas habuit. Vocata etiam eſt Dircæa, a Dirce vicino fonte. Fuit patria Bacchi, & Herculis. Inclyta etiam fuit duobus ducibus, Epaminonda, & Pelopida, item Pindaro Poeta. Everſa fuit ab Alexandro Magno. Hodie vero in vicum redacta eſt. Iſtic hirundines non nidificant, ſicut Athenis cornices non videntur, teſte *Plin. l.* 10. *c.* 24. quoniam urbs illa ſæpius capta ſit, ut *ibid.* ſubdit. *Juven. Sat.* 13. *v.* 26. Rari quippe boni: numero vix ſunt totidem, quot Thebarum portæ, vel divitis oſtia Nili. ¶ Uſurpatur & in ſingulari numero. V. *Thebe*, & *Theba*. ¶ Thebæ alteræ, Hecatompylos, Dioſpolis, *Theves*, *Minio*, urbs Ægypti ſup. condita a Buſiride Rege, quondam clariſſima, & potentiſſima, caput, & metropolis Thebaidis reg. Fuit inſignis hæc urbs centum portis, ut docet *Plin. l.* 5. *c.* 9. unde & *Hecatompylos* appellata eſt, aliiſque publicis, privatiſque ædificiis. Fuit tota penſilis, adeo ut Reges vel maximos exercitus ſolerent educere nullo oppidanorum id ſentiente, ut ait *Plin. l.* 36. *c.* 14. *Juven. ſat.* 15. *v.* 6. Atque vetus Thebe centum jacet obruta portis. ¶ Thebæ quoque, *Ziton*, urbs Phthiotidis, in Theſſalia, ad ſin. Maliacum. ¶ Item Thebæ, poſtea Thebeſtis, urbs Africæ, condita a Baccho, ſive Libero Patre. *Hieron. epiſt. ad Galatas*. ¶ Item urbs Ciliciæ, patria Andromaches uxoris Hectoris. *Ovid. in Ibin.* ¶ Item urbs ext. Corſicæ. ¶ Item Thebæ cognomine Lucaniæ, *li Luzzi*, opp. Brutiorum medit. conditum ab Aoniis colonis, in Calabria cit. apud Crathim fl. *Plin. l.* 3. *c.* 15.

Thebaicus, a, um, adject. idem quod Thebanus, ut Thebaicus lapis, *Plin. l.* 36. *c.* 22. ¶ De illo *Stat. l.* 4. *ſilv. ult. v.* 46. Chartæ Thebaicæve, &c. V. in *Cavitas*.

Thebăis, idis, & idos, Θηβαΐς, adject. fœmin. quæ eſt ex Thebis. *Stat. l.* 2. *ſilv.* 2. *v.* 60. Jam Methymnæi vatis manus, & chelys una Thebais, & Getica cedet tibi gloria plectri. *h. e.* cithara Amphionis Thebani. ¶ Thebais dicitur ab *Ovid.* 3. *de art. am. v.* 778. Andromache uxor Hectoris, filia Ætionis regis Thebarum Ciliciæ. ¶ Thebais etiam inſcriptum eſt inſigne poema Papinii Statii, in quo canit bellum Argivorum contra Thebas. ¶ Eſt præterea hoc nomine regio Ægypti, Æthiopiæ conterminа, ita appellata a Thebis urbe ejus regionis capite. *Plin. l.* 5. *c.* 9. ¶ Item fluvius Lydiæ, qui Tralles alluit. *Id. l.* 5. *c.* 29. ¶ In quinto caſu, *Stat. ad fin. Thebaidos*. O mihi biſſenos multum vigilata per annos Thebai.

Thebānus, a, um, adject. ad Thebas pertinens, præſertimque ad eas, quæ in Bœotia, ut Thebani, orum, ejus urbis incolæ. *Cicer.* 1. *de Fato*, & 2. *de Inv.* Thebana agmina, *Stat. l.* 9. *Theb.* Thebana arx, *Horat. de ar. poet.*

Thebe, es, f. Nympha, a qua Thebarum urbs cognominata eſt: adamata fuiſſe dicitur in fabulis ab Aſopo fluvio Bœotiæ, atque ex eo quinque filias ſuſcepiſſe. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 6. Quid referam Aſopon? quem cepit Martia Thebe, Natarum Thebe quinque futura parens. *Martia* dicitur, vel quia ipſa urbs Thebæ bellicoſa admodum fuit; ſeu quia ex eadem nympha Mars etiam filiam ſuſcepiſſe dicitur. ¶ Ipſa quoque urbs Thebe dicitur in ſingulari num. *Stat. l.* 10. *Theb.* perituraque Thebe, ſi taceam. *Id. ib. l.* 9. premit agmina Thebes Hippomedon. ¶ Eſt præterea Theba nomen virginis, e cujus gremio geminæ columbæ, ut eſt in fabulis, cum evolaſſent, altera ad Hammonis fontem tetendit, & ibidem reſponſa dedit, altera ad ſylvam Dodonæam, ubi futura mortalibus præcinuit.

Theca, æ, f. *borſa*, *guaina*, *fodero*, ..., Ger. *trucken*, Gal. *etuy*, Hiſp. *eſtuche*, θήκη, repoſitorium, vagina, loculus, in quo aliquid recondimus. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 48. Ut grani theca ſit gluma, & apex ariſta. *Cic.* 6. *Ver. c.* 13. Eriens ſine thecis vaſa. *Id. Att. l.* 4. *ep.* 8. In hac thecam nummariam ne retexeris. *Martial. lib.* 14. *epigr.* 19. Sortitus thecam calamis armare memento. *il pennaiuolo*, qui a *Suetonio in Claud. c.* 35. dicitur *theca calamaria*.

Thecŭla, læ, f. parva theca. Quidam hanc vocem legi putant apud *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 6. ubi optimus quiſque codex habet *tegula*.

Thedo, onis, m. piſciculus quidam ſine ſpinis. *Auſon. in Moſella*. Et nullo ſpinæ nociturus acumine Thedo. In variis Codicibus legitur *Tede*, *Redo*, & *Rhedo*.

Thecātus, a, um, adject. theca incluſus. *Sidon. l.* 5. *ep.* 2. Thecatum arcum geſtare.

Thelygŏnon, i, n. θηλυγόνον, herba femine milii, quod craſægnne (quæ item herba eſt) eſt admodum ſimile, guſtu tamen leniore. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Thelyphŏnon, i, n. θηλυφόνον, herba, quæ & ſcorpion dicitur, quia ejus tactu ſcorpiones moriuntur. *Plin. l.* 25. *c.* 10.

Thelyptĕris, idis, f. θηλυπτερίς, filix femina, multos ex ſe ramos producens. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Thema, atis, n. θέμα, poſitio, id, quod poſitum eſt. Speciatim ſumitur pro poſitura cœli, ſidera natalitia, affectione cœli natalitia, horoſcopo. *Sueton. in Auguſt. c.* 94. Tantam mox fiduciam fati habuit, ut thema ſuum vulgaverit. ¶ Item pro argumento controverſiæ declamandæ, pro quæſtione, quæ pro fundamento diſſertationis ponitur, *tema*. *Quintil. l.* 7. *c.* 1. Nam in ſchola certa ſunt, & pauca, & ante declamationem exponuntur, quæ themata Græci vocant, Cicero propoſita. *Senec. l.* 3. *controv.* 20. Thema controverſiæ.

Themis, idis, f. Θέμις, filia Cœli, & Terræ, ſoror Jovis ſecundi, quæ ajunt nuptias fugiens, ab eo in Macedonia compreſſa fuit, ex quo conceptu Minervam natam eſſe narrant. Hanc veteres coluere ut Deam præſidem juſti, & honeſti, & conſiliorum. *Feſt.* Themin Deam putabant eſſe, quæ præciperet hominibus id petere, quod fas eſſet, eamque id eſſe exiſtimabant, quod & fas eſt. Eſt autem Themin græcus accuſativus, Θέμιν. ¶ *Ammian. l.* 21. *c.* 1. ſcribit, Themin vaticiniorum Deam fuiſſe: unde & fatidica dicta eſt. Habuit templum in Bœotia juxta Cephiſum amnem, ad cujus oraculum acceſſit Deucalion cum Pyrrha uxore poſt diluvium pro conſilio recuperandi humani generis. *Ovid.* 1. *Met. v.* 320. Corycidas Nymphas, & numina montis adorat, Fatidicamque Themin, quæ tunc oracla tenebat. *Claud. l.* 1. *in Ruf. in præf.* Ad Themidis coeunt antra ſevera Deæ.

Themiscyra, f. 1. *Themir*, *Themiſcra*, al. *Livio*, al. *Panagoria*, urbs Cappadociæ maritimæ, in cont. Ponti Galatici, & Polemoniaci, apud Thermodoontem fl. & oſtia Iridis. Regio circa eam ſita eodem nomine gaudet. *Plin. l.* 6. *c.* 3.

Themiſta, æ, f. mulier quædam Epicuri ætate, philoſophiæ apprime dedita, & ſapientiſſime habita illis temporibus. Hinc *Themiſta ſapientior*, proverbium eſt apud *Cic. in Piſon. c.* 26. ubi alii Themiſtam eandem eſſe putant ac Themin, alii denique aliter legunt.

Themiſtius, m. 2. Philoſophus temporibus Juliani Apoſtatæ, cujus etiam Præfectus Prætorio fuit Conſtantinopoli. Scripſit Paraphraſin in Ariſtotelis Phyſic. lib. octo, in Analytica poſteriora libris duobus. Præterea edidit ſua, videlicet de intentione, & inſcriptione Prædicamentorum, diſputationes etiam quaſdam. Hic Valentem Imp. quotidie ſævientem in Orthodoxos auctoritate ſua, & epiſtolis reddidit mitiorem. *Suid.*

Themiſtŏcles, is, m. Θεμιστοκλῆς, filius Neoclis Athenienſis. Prodigus, ac laſcivus prima juventute, poſtea dux electus res inclytas geſſit. Piræum munivit bello maritimo. Perſas apud Salaminem vicit. Cum ab ingrata patria exul factus eſſet, ad Xerxem ſe contulit, a quo princeps exercitus adverſus Athenienſes magno cum honore creatus, cum videret, patriæ ſuæ ingentis cladis periculum imminere, hauſto tauri ſanguine ſe ipſe interemit, ne aut Regi de ſe merito fidelis non eſſet non pugnando viriliter, aut patriæ ſuæ hoſtis, atque oppugnator videretur. *Plutarch.* & *Nepos in vita Themiſt.*

Themiſtoclēus, a, um, adject. ad Themiſtoclem pertinens, ut Themiſtocleum exilium, *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 8.

Thenſa. V. Tenſæ.

Theocrines, is, m. Θεοκρίνης, nomen cujuſdam Athenienſis, qui primum tragœdiarum actor fuit, deinde calumniator, & ſycophanta. Unde & Demoſthenes, in or. pro Cteſiphonte, Æſchinem tragicum Theocrinem vocat. *Eraſm. in Chiliad.* Chriſtiani etiam olim per convicium hoc nomine appellabantur a Gentilibus, teſte *D. Hieron. in epiſt. ad Furiam de viduitate*.

Theocrĭtus, m. 2. Θεόκριτος, Poeta Syracuſanus, Praxagoræ, qui cognominatus eſt Simichides, ſive, ut alii malunt, Simichi, & Philinæ filius, qui ſub Ptolemæo Lagi floruit. Alii Coum fuiſſe volunt, ſed admodum juvenem Syracuſas commigraſſe. Appellatus fuit Moſchus. Scripſit Dorica lingua Idyllia, in genere bucolico, quæ etiam hodie omnium manibus teruntur. *Suid.* ¶ Theocritus alter, Chius patria, unde & Theopompus fuit Hiſtoricus, ejus æqualis, & in adminiſtratione Reipublicæ æmulus. Scripſit Hiſtoriam Libycam, & epiſtolas quaſdam. *Suid.* Occiſus fuit ab Antigono Rege propter ſcomma de eo dictum, etiam poſt juramentum de illi parcendo. *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 3.

Theodamantēus, a, um, adject. ad Theodamantem pertinens, Θειοδαμάντειος. *Propert. lib.* 1. *eleg.* 20. Theodamanteo proximus ardor Hylæ.

Theodămas, antis, m. Θειοδάμας, & Θειοδάμαντ, Rex Dryopidis in Epiro, pater Hylæ. Cum Herculi una cum uxore Dejanira, & filio Hyllo in Dryopen (al. Denopes, al. Dejopes) venienti poſt occiſum Oenei pincernam in Calydonia, eſurientique puero cibum petenti denegaſſet, ille arreptum unum ex bobus Theodamantis mactavit, atque coxit. Quapropter Theodamas convocatis popularibus arma adverſus Herculem movit. Ferunt, in eo certamine ita ab hoſtibus preſſum fuiſſe Herculem, ut etiam Dejaniram uxorem armaret, quæ & in mamilla vulnerata eſt. Hercules tamen victoriam obtinens, Theodamantem occidit, filiumque ejus Hylam ſecum abduxit, quem chariſſimum habuit. ¶ Theodamas alius, filius Melampodis, divinandi arte inſignis, quem Adraſtus, aliique duces, qui Thebas obſidebant, in locum Amphiarai, poſtquam hic terræ hiatu interiit, ſubſtituerunt. *Bocc. l.* 13. *Gen. Deor.*

Theodectes, is, m. Θεοδέκτης, Orator, Cilix genere, diſcipulus Platonis, Iſocratis, & Ariſtotelis, qui ei ſuos de Rhetorica libros dedicavit. Converſus deinde in tragœdias, ſcripſit fabulas 50. Scripſit & verſibus artem Rhetoricam. Laudavit & virum Artemiſiæ Mauſolum, una cum claris eo tempore Oratoribus. Deceſſit Athenis anno ætatis quadrageſimo primo. *Suid.* & *Cicer. in Orat.* ¶ Theodectes alter, ſuperioris filius, ſimiliter Orator. Scripſit encomium Alexandri Regis Epirotarum, commentarios hiſtoricos, artem Rhetoricam libris 7. aliaque complura. *Suid.*

Theodorēus, a, um, Θεοδώρειος, ad Theodorum pertinens. *Quintil. l.* 2. *c.* 11. *ſe.* Percunctanti, Theodoreus, an Apollodoreus eſſet, ait, &c. *Id. l.* 4. *c.* 2. *ante med.* Theodorei quoque ſolam relinquunt ultimam partem, &c. V. *Theodorus*.

Theodōrus, m. 2. Θεόδωρος, Byzantius Sophiſta, a Platone vocatus λογοδαίδαλος, ideſt Dædalus ſermonum. Fuit ſubtilior Lyſia in arte dicendi, ſed in orationibus jejunior. Scripſit contra Thraſybulum, & Andocidem, & alia multa. *Suid.* & *Cic. in Brut.* ¶ Theodorus alter, Philoſophus Cyrenaicus, Atheus fuit. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* ¶ Theodorus alius, nobilis Orator ex Gadare Syriæ urbe, non longe ab Aſcalone. Verum ipſe dici maluit Rhodius, teſte Strabone, cujus tempore floruit. Ejus diſcipuli Theodorei ſunt dicti, inter quos fuit Hermagoras, qui de arte Rhetorica ſcripſit. Tiberius Imperator, cum ſeceſſiſſet Rhodum, eum ſtudioſe audivit, ut *Quintil. l.* 3. *c.* 1. tradit.

Theodoſia, f. 1. *Tula*, al. *Caffa*, urbs Tauricæ Cherſoneſi, & Regni Boſphorani, ad oſt. Iſtriani fl. caput Tartariæ min. hodie ſedes Satrapæ Tartarum, cum portu in ora Ponti Euxini. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Theodoſiānus, a, um, adject. a Theodoſio, ut *Theodoſianus Codex*, ita dictus a Theodoſio juniore, qui vixit ſeculo Chriſti V. complectiturque Chriſtianorum Principum conſtitutiones. Sic *Theodoſianæ leges*, apud *Sidon. l.* 2. *ep.* 1.

Theodoſiopolis, f. 3. *Eſdrom*, al. *Erzeram*, urbs Armeniæ majoris, ad Euphratem fl. ¶ Item urbs Phrygiæ Pacatianæ. ¶ Item urbs Syriæ. ¶ Item urbs Meſopotamiæ. ¶ Theodoſiopolis etiam, ante Apros, urbs Thraciæ, ita dicta in honorem Theodoſii Imp.

Theodoſius, ii, nomen trium Imperatorum Magni, Junioris, & Adramyteni.

Theognis, idis, m. Poeta Siculus, Megaris natus, qui lectu dignas Parœneſes conſcripſit, fœdis tamen amoribus paſſim aſperſis contaminatas.

Theogonia, æ, f. Θεογονία, Deorum origo. Hoc nomine extat opus Heſiodi, in quo Deorum genealogias explicat. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 14. Cum Heſiodi theogoniam interpretatur, tollit omnino inſitas, perceptaſque cognitiones Deorum.

Theologia, æ, f. *Teologia*, Ger. *verſtand der ſchrifft Gottes*, Gal. *theologie*, Hiſ. *teologia*, Θεολογία, ſcientia, quæ agit de Deo, & de rebus, quæ ad Deum proxime referuntur, ut de Angelis, de mundi origine, & ſimilibus. *Danetius in Lex. ad uſum Delph.* roborat vocem hanc Varronis auctoritate. Non deſunt exempla certa apud Auctores Sacros.

Theologĭcus, a, um, adject. *teologico*, ad theologiam pertinens, θεολογικός, ut doctrina theologica, *Ammian. l.* 16. *c.* 6.

Theolŏgus, i, m. *Teologo*, Germ. *gelehrter der ſchrifft Gottes*, Gall. *theologien*, Hiſp. *teologo*, Θεολόγος, qui circa Dei, & rerum divinarum contemplationem verſatur. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 21. Principio Joves tres numerant ii, qui Theologi nominantur.

Theon, onis, m. Θέων, pictor Samius. *Quintil. l.* 12. ¶ Theon alter, inſignis ſculptor, unus ex illis quinque, qui Mauſoleum cælavere. *Plin. l.* 35. *c.* 11. ¶ Theon alius, Philoſophus Stoicus Antiochenus. Scripſit Apologiam Socratis. ¶ Theon alius, Philoſophus Stoicus, Alexandrinus, qui ætate Auguſti poſt Arrium Philoſophum eminuit. Scripſit in Phyſicam, & in artem Rhetoricam, & alia. ¶ Theon alius, Mathematicus Alexandrinus, ſub Theodoſio ſeniore. Scripſit de Aſtrologia, commentarioſque in Ptolemæum, & Aſtrolabrum parvum, & alia. ¶ Theon alius, Philoſophus Smyrnæus. ¶ Theon alius, Sophiſta Alexandrinus, qui Ælius cognominatus eſt. Scripſit in Arte Rhetorica. ¶ Theon alius, Sophiſta Sidonius, tempore Conſtantini II. Præceptor in patria. ¶ Theon quoque Grammaticus, interpres Apollonii Rhodii. ¶ Theon item, Poeta quidam rabioſæ loquacitatis, petulantiſſimæque maledicentiæ. Unde factum eſt, ut Theonino dente rodi eum dicamus, qui conviciis laceſſitur. *Acron in Hor. l.* 1. *ep.* 18.

Theonīnus, a, um, Θεώνειος, quod ad Theonem maledicum Poetam ſpectat, ut dente Theonino rodere, ideſt conviciis, & maledictis laceſſere. *Hor. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 82. qui Dente Theonino eum circumroditur.

Theophānes, is, m. Θεοφάνης, Hiſtoricus Mitylenæus, ſcriptor rerum Pompeji Magni. *Cic. pro Arch. cap.* 10.

Theophraſtus, m. 2. Θεόφραστος, Philoſophus ex Ereſſo Lesbi oppido. Prius Tyrtamus appellatus eſt, deinde Euphraſtus, & poſtremo Theophraſtus, a Θεὸς, *Deus*, & φράζω, *eloquor*, ob oris, & eloquentiæ ſuavitatem quaſi divinam, teſte *Cic. in Orat. c.* 19. Fuit diſcipulus Ariſtotelis, & in ſchola ſucceſſor. Lectitavit Platonem, audivit & Demoſthenem. Vixit Athenis, ibique ſcripſit de vegetabilibus, ideſt de plantis: Item de legibus omnium civitatum: Item librum de beata vita, in quo negat ſapientem in tormentis beatum eſſe: Item de Rhetorica. Extant hodie tantum libri de plantis, converſi a Theodoro Gaza, & parva quædam opuſcula. Habuit diſcipulos ad duo millia, exceſſitque admodum ſenex. Ejus meminit ſæpiſſime Cicero in libris de Philoſophia, & in Oratoriis.

Theopŏlis, f. 3. urbs Syriæ, ad Orontem fl. eadem, quæ Antiochia Magna, ita appellata a Juſtiniano Imp. ideſt urbs Dei, cum poſt ingentem terræmotum ſervata eſſet. *Steph.*

Theopompīnus, vel Theopompīus, a, um, adject. ad Theopompum pertinens. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 7. Itaque ἀνέκδοτα, quæ tibi uni legamus, Theopompino genere, aut etiam aſperiore multo pangentur. Alii leg. *Theopompio*, a Græco Θεοπόμπειος: alii *Theopompeo*. Adde *in Orat. c.* 51.

Theopompus, i, Θεόπομπος, orator, & hiſtoricus, patria Gnidius, poſt Thucydidem & Herodotum graviſſimus, idemque & maledicentiſſimus. Ejus meminetc

re. *Nepos in Alcib. c.* 11. & *Quintil. l.* 10. c. 1.

Theorema, atis, n. θεώρημα, ſpeculatio, propoſitio ſpeculativa, perceptio. Vox Græca eſt, & Græce uſurpatur a *Cic. de Fato*, c. 6. at Latine a *Gell. l.* 1. c. 2. ubi ait. Se in theorematibus tantum nugalibus obl[illegible].

Theoremaſium, ii, n. diminutivum, parvum, ſeu breve theorema. *Gell. l.* 1. c. 13. Inſtructius deliberatiuſque fore arbitramur theoremaſium hoc.

Theoretice, vel Theoretica ars, *la ſpeculativa*, θεωρητική, ars eſt, quæ poſita eſt in ſola rerum inſpectione, & contemplatione rerum, nullumque præterea actum exigit, qualis eſt Aſtrologia. Ita definit *Quintil. l.* 2. c. 18. (*al.* 21.) ſed ipſam vocem Græcis literis ſcribit.

Theotocos, f. θεοτόκος, quæ Deum peperit: Græca vox a θεός, Deus, & τίκτω, pario: dicitur de una Maria Virgine. *Imp. Juſtinian. l.* 2. *Cod. tit.* 1. *leg.* 6. Semper Virgo Maria, theotocos, ſeu Deipara.

Thera, f. 1. *Gaz*, inſ. maris Ægæi, apud Cretam, quæ, ut primum enata eſt, Calliſte appellata fuit, teſte *Plin. l.* 2. c. 89. juxta Diam, a qua Therasia poſtea avulſa eſt, proxima Anaphe. ¶ Thera item *Aurmile*, inſ. maris Ægæi, apud Eubœam, & apud Melon, Callimachi poetæ patria.

Theramenes, is, m. Philoſophus Athenienſis, unus ex triginta Tyrannis. Cum a collegis multos inſontes ſupplicio affici videret, ac de re conquereretur, cum cæterorum omnium, tum præcipue Critiæ cujuſdam, qui reliquos ut potentia, ita & immanitate antecedebat, odium in ſe concitavit, tandemque per calumniam circumventus, & innocens capitis damnatus eſt. Cum cicutam avide hauſiſſet, quod reliquum erat, e poculo ejiciens, Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ. V. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 40.

Theremæ, f. 1. opp. Sabinorum, ex quo Appius Clauſus, qui poſtea Claudius dictus eſt, originem habuit. ¶ Item oppidum Laconiæ, quod & Therapnæ dictum eſt. *Plin. l.* 4. c. 5.

Theramnæus, a, um, adject. a Therapnis. *Sil. l.* 8. v. 413. Theramnæo a ſanguine Clauſi Exultas rapidis Nero non imitabilis auſis. Loquitur *Silius* de Claudia familia, quæ originem habuit a Sabinis, qui cum Laconibus permixti erant.

Therapnæ, vel Terapnæ, arum, & Terapne, es, opp. Laconicæ, apud Eurotam fl. proximum Spartæ urbi, ubi Diana primum coli cœpit, teſte *Solino*, patria Helenæ, Clytemneſtræ, Caſtoris, & Pollucis. *Sil. l.* 6. v. 303. Miſit Agenoreis ductorem animoſa Terapne. *Stat. l.* 3. *Theb.* Apollineaſque Therapnas.

Therapnæus, vel Therapneus, a, um, adject. ad Therapnas pertinens. *Ovid. ep.* 16. v. 196. Rure Therapnæo nata puella. h. e. Helena. Penultima hujus vocis interdum a Poetis corripitur more Græcorum, apud quos ante μ liquida eſt. *Silius l.* 13. v. 43. Non unquam affirmat Therapnæis Ilion armis Ceſſurum.

Therasia, f. 1. *Santorini*, inſ. Græciæ, in mari Ægæo, una Sporadum, circuitu 30. M. cum aliquot caſtris, & vicis, a paucis habitata. *Plin. l.* 2. c. 87.

Theriaca, æ, vel theriace, es, f. *teriaca*, *utriaca*, *triaca*, תריאק, Ger. *theriack*, Gal. *theriaque*, Hiſp. *atriaca*, θηριακή, θηριακόν, genus medicamenti compoſiti ex multis ſimplicibus adverſus venena. Dicta eſt a θηρίον, quod etſi univerſe notet feram, tamen & ſpeciatim accipitur pro ſerpente, ſive quia e viperæ carne fiat, ſive quod remedium ſit adverſus ſerpentes, & generatim adverſus venena. *Plin. l.* 20. c. *ult.* Serpilli duum denariorum pondus, opopanacis, & mili tantundem ſingulorum, trifolii pondus denarii, anethi, & fœniculi ſeminis, & anisi, & apii denariorum ſenum ſingulos generibus, ervi farinæ duodecim. Hæc tuſa, cribrataque vino, quam poſſit, excellenti digeruntur in paſtillos, victoriati pondere. Ex his ſinguli dantur ex vini mixti cyathis ternis. Hac theriaca magnus Antiochus Rex adverſus omnia venena uſus traditur. Adde *l.* 29. c. 1. & 4. ¶ Theriace item, genus vitis in Thaſo, ſeu Thaſo inſula Thraciæ in mari Ægæo, cujus vinum venenis reſiſtit. *Plin l.* 14. c. 18. Apud eoſdem vitis theriaca vocatur, cujus & vinum, & uva contra ſerpentium ictus medetur.

Theriacus, a, um, adject. a theriaca, ut theriaci paſtilli, apud *Plin. l.* 29. c. 4.

Therioma, atis, n. θηρίωμα, genus quoddam ulceris, quod interdum per ſe naſcitur, interdum ulceri ex alia quapiam cauſa facto ſupervenit, colorem habet lividum, vel nigrum, odorem fœdum, humoreque manat muco ſimili. *Celſ. l.* 5. c. 28. n. 3.

Theriomarca, θηριομάρκη, herba torporem afferens ſerpentibus, *Plin. l.* 24. c. 17. & *l.* 25. c. 9.

Theriotrophium, θηριοτροφεῖον, locus ubi feræ concluſæ aluntur. Vox Græca & Græce uſurpata a *Varr. l.* 3. *R. R.* c. 13.

Theriſtrum, i, n. θέριστρον, veſtis mulierbis æſtiva, teſte *Polluce*, *l.* 7. c. 13. & *Iſidor. l.* 19. c. 25. a θερίζω, *æſtatem tranſigo*, quod a θέρος, *æſtas*, cui contrarium χειμάστρον, *veſtis hyemalis*, a χειμών, *hyems*, *tempeſtas*, ut idem eodem docet capite. *Tertull. de Pall.* c. 5. Qualis ille Hercules in theriſtro Omphales.

Thermæ, arum, f. pl. *bagni*, *ſtufe*, Ger. *warme bader von natur*, Gall. *bains*, Hiſp. *banos*, θερμαί, loca, quæ aquis ſponte calentibus ad lavandum, aut ſudorem provocandum apta erant, ut in Baiis, & in Aponi fonte. Hinc Thermæ vocantur quædam oppida prope hujuſmodi calidas aquas ſita, ut Thermæ in Sicilia in ora Meridionali inter Agrigentum, & Lilybæum, hodie *Sacca*, vel *Xacca*: item Thermæ alteræ in eadem regione, in Ora occidentali, ad Himeram fluvium, hodie *Termini*. ¶ Sæpe uſurpatur de balneis ſtructilibus, in quibus calefit aqua fornacibus. *Martial. l.* 7. *ep.* 33. Thermæ Neronianæ, h. e. extructæ a Nerone.

Thermæus ſinus, idem qui Thermaicus. *Tacit.* 5. *Ann.* c. 10.

Thermaicus ſinus, *Golfo di Salonichi*, ſinus maris Ægæi, in Macedoniam extenſus, in cujus intimo receſſu ad Bor. Theſſalonica urbs ſita eſt, ubi antea Therma. Extenditur a Mer. in Sept. & in eum ſe exonerant Axius, Peneus, Chabrius, Haliacmon, & aliquot alii fluvii. *Plin. l.* 4. c. 10.

Thermanticus, a, um, adject. calefaciendi vim habens, a θερμαίνω, *calefacio*. *Apul. de herb.* c. 120. Menta virtutem habet thermanticam.

Thermapala ova, θερμαπαλὰ ὠά, ova calida, & mollia. *Theodor. Priſcian. l.* 2. *cap.* 22.

Thermefacio, is, feci, factum, 2. 3. eſt in thermis calefacere, vel ſimpliciter calefacere. *Plaut. Stich.* 1. 3. 97. (*al.* 2. 1. 97.) Jam ne exta cocta ſunt, quod thermefecerat? Ita eſt in quibuſdam Lexicis. At optimæ editiones ſic habent. *Jam ne exta cocta ſunt? quot agnis fecerat?*

Therminus, a, um, adject. ut Therminum oleum, quod e lupinis factum eſt, quæ Thermini a Dioſcoride appellantur. *Plin. l.* 23. c. 4.

Thermitanus, a, um, adject. ad Thermas Siciliæ oppidum pertinens. *Cicer. Ver.* 4. c. 33. & 34.

Thermodon, ontis, *Pormon*, θερμώδων, fl. Cappadociæ, qui in mare Euxinum inter Themiſcyram ad Occ. & Polemonium ad Or. prolabitur. Eum Amazones incoluere. *Virg.* 11. *Æn.* v. 659. Quales Threiciæ cum flumina Thermodontis Pulſant, & pictis bellantur Amazones armis. Quidam putant legendum *Thermodontis* a recto *Thermodoon*, quod tamen minus placet, cum in Græco fere ſemper legatur θερμώδων, triſyllabum. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 10. Et tu fœmineæ Thermodon cognite turmæ.

Thermodonteus, a, um, quod ad Thermodontem ſpectat. *Prop. lib.* 3. *eleg.* 13. Thermodonteis turba lavatur aquis. ¶ Legitur & Thermodontæus per æ diphthongum.

Thermodontiacus, a, um, adject. Thermodonteus. *Ovid.* 9. *Metam* v. 189. Thermodontiaco cælatus balteus auro.

Thermodontius, a, um, adject. Thermodonteus. *Senec. Herc. Fur.* v. 243. Thermodontia gens. *Id. in Herc. Oet.* v. 21. Hoſtis Thermodontia.

Thermopolium, ii, n. θερμοπώλιον, caupona, ubi calida potoria venduntur, a θερμός, *calidus*, & πωλέω, *vendo*. Nam calida olim in deliciis erant. Qua de re vide, quæ fuſe notavit *Fulvius Urſinus Append. de Triclinio*, & *Lipſius l.* 1. *Elect.* c. 4. *Hieron. Mercurial. lib.* 3. *Var. Lect. cap.* 8. & alii, *Plaut. Curc.* 2. 3. *ſc.* 3. v. 13. Tum iſti Græci palliati, capite operto qui ambulant, quos ſemper videas bibentes in thermopolio. Ubi tamen in *Hermopolia* legi poſſit. Nam id in codice veteri reperit *Camerarius*, & ſuſpicatur, Ἑρμῆν, ſive Mercurium, cum præſit mercibus, cauponarum quoque Deum fuiſſe, ac fortaſſe effigiem ejus cauponis præponi ſolere, indeque dicta *Hermopolia*. *Id. Trinum.* 4. 3. 6. Satin' in thermopolio condalium es oblitus, poſtquam thermopotaſti gutturem? Adde *Rud.* 2. 2. 45.

Thermopoto, as, 2. 1. calida bibo, *Plaut. Trin* 4. 3. 6. Poſtquam thermopotaſti gutturem. h. e. calida potione gulam oblectaſti.

Thermopylæ, arum, f. pl. *Bocca di Lupo*, al. *Stelas*, al. *Termopila*, anguſtiæ Oetæ M. in Theſſalia ubi ex Phthiotide in Phocidem tranſitus eſt, 25. pedum tantum ſpatio, prope ſin. Oetæum, ſeu Maliacum. Dictæ ſunt a θερμός, *calidus*, & πύλη, *porta*, quia ibi ſunt calidæ Herculi conſecratæ. Juxta has erat conventus frequens totius Græciæ ſtatis diebus. Ibi Leonidas Spartanorum Rex cum quatuor millibus militum partim ex Spartanis, partim ex ſociis, adverſus quingenta millia, & amplius Perſarum duce Xerxe Rege triduum dimicavit, quarta die, dimiſſis ſociis, cum ſexcentis Spartanorum in hoſtium caſtra irrupit, per omnia caſtra victor vagatus eſt, cecidit, ſtravit omnia, tandem cum ſuis inter ingentes ſtratorum hoſtium catervas interiit. *Cic.* 1. *Tuſc.* & *Juſtin. lib.* 2. *cap.* 11.

Thermoſpodium, ii, n. θερμοσπόδιον, vas cinere calido plenum, in quo deponuntur ea, quæ frigefieri nolumus. *Apic. l.* 4. c. 2. In Thermoſpodio apponere.

Thermulæ, arum, f. parvæ thermæ. *Martial. l.* 6. *epigr.* 42. Etruſci niſi thermulis laveris.

Therodamas, antis, Scythiæ rex fuit, qui ne per inſidias occideretur, leones humano ſaginatos ſanguine in ſui corporis cuſtodiam alebat, quo ſæviores eos haberet, ſi quando opus eſſet. Ejus meminit *Ovid.* 1. *de Pont. eleg.* 2.

Therodamanteus, vel Theromedonteus, a, um, adject. a Therodamante, vel Theromedonte. *Ovid. in Ibin.* v. 383. Therodamanteos ut qui ſenſere leones.

Therſites, æ, m. Θερσίτης, Græcorum omnium fœdiſſimus, quem Achilles ſibi procaciter convicantem pugni ictu interfecit. Hujus inſignis deformitas ab *Homero l.* 2. *Iliad.* graphice expreſſa effecit, ut cum hominem vehementer fœdum ſignificare velimus, Θερσίτου βλέμμα, ideſt Therſitæ faciem, eum habere dicamus. *Juven. ſat.* 8. Malo pater tibi ſit Therſites, dummodo tu ſis Æacidæ ſimilis. ¶ Apud *Senec. l.* 3. *de ira* c. 23. Therſites pro homine conviciatore, & maledico ponitur.

Theſaurarius, a, um, θησαυριστικός, quod ad theſaurum ſpectat. *Plaut. Aul.* 2. 8. 23. Confige ſagittis fures theſaurarios.

Theſaurenſis, is, m. theſaurorum cuſtos, unus ex officialibus præſidis theſaurorum. *l.* 2. *Cod. de palat. ſacr. largit.*

Theſaurochryſonicochryſides, θησαυροχρυσονικοχρυσίδης, fictum, a *Plaut. Capt.* 2. 2. 35. nomen ad notandum prædivitem, & avarum hominem: conflatum eſt autem a vocibus θησαυρός, *theſaurus*, κρύπτω, *abſcondo*, ὄνυξ, *unguis*, & χρυσός, *aurum*, quaſi eum ſignificet, qui theſaurum auri unguibus, & furando congerit, & abſcondit.

Theſaurus, i, m. *teſoro*, אוצר, Ger. *ſchatz*, Gal. *threſor*, Hiſp. *teſoro*, θησαυρός, aurum, vel argentum aliquo loco reconditum. *Cic. de Divin. l.* 2. c. 65. Reſpondit conjector, theſaurum defoſſum eſſe ſub lecto. *Virg.* 1. *Æn.* Veteres tellure recludit Theſauros, ignotum argenti pondus, & auri. ¶ Sæpe accipitur pro repoſitorio, ſeu conditorio cujuſcunque rei. *Vitruv. lib.* 5. c. 9. *ad fin.* In his operibus theſauri ſunt civitatibus in neceſſariis rebus a majoribus conſtituti. *magazzini*. *Cic.* 1. *de Orat.* c. 5. Quid dicam de theſauro rerum omnium memoria? *Id. in Partit.* Qui illos locos tanquam theſauros aliquos argumentorum notatos habebit. *Plin. l.* 10. c. 72. Condit in theſauris maxillarum cibum. ¶ Sumitur etiam in malam partem, pro copia, & abundantia. *Plaut. Merc.* 1. 1. 3. Tu quidem theſaurum huc apportaſti mali. *Id. in ſuppoſit. Amph. ſcena, quæ incipit*: Quis tam vaſto. v. 13. & *afferente Non.* c. 4. n. 46. Hunc qui domi uxoram meam impudicitia impetivit, per quem teneo theſaurum ſtupri. h. e. per quem ſtupra multa fiunt in domo mea.

Theſeis, idis, Θησηΐς, poema Theſei geſta complectens. *Juven. ſat.* 1. Vexatus toties rauci Theſeide Codri.

Theſeus, i, diſſyllabum, Θησεύς, filius Ægei Regis Athenarum, & Æthræ, nepos Pandionis. In tabulis eſt, filium fuiſſe Neptuni. Dum eſſet adoleſcens, opera Medeæ novercæ pene veneno periit. Sed poſt mortem patris ad Regnum avectus, tam multa digna memoratu peregit, ut inter plures Hercules unus connumeretur. Debellavit Amazones una cum Hercule, earumque Reginam Hippolytem cepit, quam in Græciam duxit, & accepit in uxorem, ex qua Hyppolytum genuit. Creontem Regem Thebarum Argivos in bello cæſos ſepeliri prohibentem interfecit. Oppreſſit terribilem taurum in Attica, apud Marathonem, ideſt eum, quem Hercules in Creta domuerat, & in Græciam adductum Atticæ immiſerat. Minotaurum in labyrintho occidit, & incolumis ex eo evadens Ariadnæ Minois filiæ opera, quæ ei fili glomerem dederat, quo vias ſignaret, eam, ſororemque ejus Phædram ſecum abduxit, ſed relicta Ariadna in Chio inſ. ſibi conjugio Phædram copulavit. Debellavit Centauros. Scyronem, Procruſten, & Sinnin latrones Atticæ neci dedit. Thebas domuit. Pirithoum præcipua coluit amicitia, quocum deſcendit ad Inferos, ideſt in Moloſſam reg. Epiri, ad rapiendam Proſerpinam, ſed occiſo Pirithoo, ipſe captus eſt, & aliquandiu in vinculis a Plutone detentus, donec ab Hercule, qui illum ſumma proſequebatur benevolentia, liberaretur. Primus inſtituit Athenis Panathenæa, hoc eſt communem celebritatem in honorem Minervæ, quæ Græce Ἀθηνᾶ nominatur. Idem in Iſthmo funebres ludos inſtituit. Tres illi optiones Neptunus dedit, ille autem diverſis temporibus optavit, ut Minotaurum conficeret, ut ſibi ad Inferos daretur aditus, ut Hippolytum filium, qui a Phædra noverca ejus amore capta, & rejecta falſo accuſatus fuerat, quod ſe de ſtupro interpellaſſet, ulciſceretur. Igitur optavit interitum filii ſibi de noverca ſuſpecti, & promiſſum a Neptuno exegit. Sed filii interitu impetrato in maximos luctus incidit. Poſtremo jam ſenior, tot, tantiſque rebus geſtis, Regno, patriaque pulſus, in inſulam Scyrum navigavit, ubi periit, interemptus a Lycomede (al. Nicomede) vel ex loco edito poſt cœnam deambulando delapſus, ut quidam volunt. Apud Inferos eo pœnæ genere cruciari traditur, ut ſaxo affixus perpetuo ſedeat, nec relevare ſe poſſit. *Virg. Æn.* 6. Sedet, æternumque ſedebit Infelix Theſeus. ¶ In genitivo ſingulari *Theſeos* Græca poſitione dixit *Ovid.* 8. *Metam.* v. 268.

Theſeus, a, um, adject. ad Theſeum pertinens. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 3. v. 66. O mihi Theſea pectora juncta fide! h. e. antiqua, firma, qualis fuit Theſei in Pirithoum. cæterum Theſeus *perfidus* etiam dicitur ob deſertam Ariadnam, quam ſe ducturum promiſerat. ¶ Theſei favi, uſurpantur a *Martiale* pro melle Attico celebris notæ, *l.* 4. *epigr.* 13.

Theſidæ, arum, m. pl. Athenienſes, ita dicti a Theſeo Rege. *Virg.* 2. *Georg.* v. 383. Præmiaque ingentes pagos, & compita circum Theſidæ poſuere.

Theſides, æ, m. Θησείδης, Hippolytus Theſei filius. *Ovid. ep.* 4. v. 65. Theſides, Theſeuſque duas rapuere ſorores.

Theſis, is, f. θέσις, poſitio. Græca vox eſt, Græciſque litteris plerumque ſcribitur. Apud Rhetores ſumitur pro quæſtione, ſive argumento diſputationis, quod etiam thema dicitur, *quiſtione*. Sed per excellentiam ſic nominatur quæſtio infinita, ideſt incerta, indeterminata, univerſalis, cujuſmodi ſunt, An animi hominum ſint immortales: An res urbanæ bellicis rebus dignitate antecellant, &c. Differt ab Hypotheſi, quæ Latine cauſa, vel controverſia vocatur; quia hypotheſis eſt quæſtio finita, quæ verſatur circa certas perſonas, tempora, loca, actiones, negotia, cujuſmodi ſunt, quæ in foro, & in ſenatu aguntur; e. g. an Milo Clodium jure occiderit. *Cicer. in Top.* Quæſtionum duo ſunt genera, alterum infinitum, alterum definitum. Definitum eſt, quod ὑπόθεσιν Græci, nos cauſam. Infinitum, quod θέσιν illi appellant, nos propoſitum voſumus

Digitized by Google

ſumus nominum. Cauſa certis perſonis, locis, temporibus, actionibus, negotiis cernitur, aut in omnibus, aut in pleriſque eorum. Propoſitum aut in aliquo eorum, aut in pluribus, nec tamen in maximis. Itaque propoſitum pars cauſæ eſt. *Senec. in proœm. lib. 1. controv.* Controverſiæ, quas theſes vocabant. ¶ Præterea theſis, ſecundum *Donatum*, appellatur ſignum, quæ diſtinguit ſenſus orationis per commata, id eſt ſubdiſtinctiones: per cola, id eſt membra, per periodos, quæ finita ſententiæ puncto notantur. Dicta eſt theſis, ſeu poſitio, ſeu poſitura, ut aiunt, quia punctis poſitis convenienter deorſum ſenſuum partes, vel quia ibi vox pro intervallo dictionis deponitur.

Theſmophoria, orum, n. Θεσμοφόρια, ſacra Cereris, quæ Græce dicitur *Theſmophoros*, quaſi legifera, ſeu legiſlatrix. Prima enim Ceres leges inveniſſe proditur, quia ante frumentum a Cerere inventum homines ſine lege vagabantur, ex agrorum autem diviſione primo nata fuit jura, uti docent *Macrob. l. 3. Saturn. c. ult. & Serv. ad Æn. 4. v. 58.* qui & vocem ipſam uſurpant. ¶ Aliter dicuntur Græce *Myſteria Magna*, & Latine *Initia Magna*. Inſtituta ſunt ab Erechtheo Rege. Fiebant in Eleuſine, menſe Boedromione, id eſt Auguſto. *Arnob. l. 5 adv. Gentes, & Sigon. de Rep. Athen. l. 1. c. 4.* ¶ Fuere & *Theſmophoria*, ſive *Myſteria*, ſive *Initia parva*, quæ poſtea Theſeus inſtituit, ut iis Herculem, tum forte hoſpitem ſuum, initiaret. Hæc celebrabantur menſe Antheſterione, id eſt Novembri, al. Aprili.

Theſpiacus, & Theſpius, a, um, adiect. ad Theſpias pertinens, ut Theſpia mœnia, *Valer. Flac. l. 1. v. 477.* & mœnia Theſpiaca, *Id. ibid. v. 93.*

Theſpiades, dum, f. Θεσπιάδες, Muſæ, ſeu Nymphæ, a Theſpiis opp. Bœotiæ, quod tenebant. *Var. l. 6. L. L. & Valer. Flac. l. 2. v. 368.*

Theſpiæ, arum, f. Theſpia, *Teſpe*, Θεσπιαί, urbs Bœotiæ, in lim. Phocidis, prope Heliconem M. ad Auſtr. Criſſæum ſinum verſus, ſatis ampla, media fere inter Copaidem lac. ad Bor. & Corinthiacum ſin. ad Mer. Ibi fons, qui mulieribus conceptus impræſentat, teſte *Plin. l. 31. c. 2.* Fuit etiam ibi celebre Cupidinis ſignum a Praxitele factum, Theſpientibuſque dono datum a Glycera eorum cive. *Cic. 4. Ver. c. 40.* ¶ Theſpiæ item, opp. Magneſiæ prov. Theſſaliæ. *Plin. l. 4. c. 9.*

Theſpienſes, ium, Theſpiarum incolæ. *Cic. 6. Ver. c. 60.*

Theſpis, m. 3. primus Poeta tragicus apud Athenienſes. *Horat. in Arte, v. 276.* Ignotum tragicæ genus inveniſſe Camœnæ Dicitur, & plauſtris vexiſſe poemata Theſpis.

Theſpius. V. Theſpiacus.

Theſproti, m. 2. pop. Theſprotiæ. *Lucan. lib. 3. v. 179.* Theſproti, Dryopeſque ruunt, querciſque ſilentes.

Theſprotia, æ, f. Theſprotis, *Vaſtlezia*, regio Epiri, Chaoniæ proxima, apud oram lit. contra Corcyram inſ. cujus urbs Buthrotum. *Plin. in proœm. l. 4.*

Theſprotis, idis, f. *Avien. in Arat. v. 384.* ortus Theſprotide terra.

Theſprotius, a, um, adject. ad Theſprotiam pertinens, ut Theſprotius ſinus, apud *Liv. l. 8. c. 24.* qui hodie dicitur *Golfo di Butrinto*.

Theſſali, m. 2. pop. Theſſaliæ. *Cic. pro Cluent.* ¶ Maleficiis addicti fuiſſe, a Medea ſuperſtitiones, & veneficia edocti, traduntur. Hinc *Plautus Amph. 4. 3. 9.* veneficum appellat Theſſalum: & *Theſſala* vox pro incantamento accipitur ab *Horat. Epod. 5.*

Theſſalia, æ, f. *Theſſalia*, *Janna*, *Comenolitari*, *Tomeneſtia*, *Lamias*, pars ampla Regni Macedoniæ, quanquam diſtincta e Macedonia propria, ad ſin. Pelaſgicum, & Maliacum. Habet a Sept. Pierium M. quo ſejungitur a Macedonia, a Mer. Helladem, ſive Græciam proprie dictam, id eſt mag. Bœotiam, ab Occ. Epirum, ab Or. mare Ægæum. Ora Theſſaliæ inter Penei fl. oſtia ad Bor. & Thermopylas ad Auſtr. continetur. Montibus Olympo, Oſſa, Pelio, Pierio ad Bor. Othri, & Oeta, ad Mer. Pindo ad Occ. cingitur. Dicta eſt a Theſſalo Æmonis, vel Jaſonis, & Medeæ filio. Plura etiam alia habuit nomina apud veteres, ſemper a Regibus cognominata. Dicta enim eſt Æmonia, Æolia, Pelaſgia, Argos Pelaſgicum, Hellas, Dryopis. Olim etiam Pyrrhæa dicta eſt, teſte *Strabone lib. 10.* a Pyrrha Deucalionis uxore. ¶ In Theſſalia montes 34 ſunt, quorum nobiliſſimus Pierius, parens, domuſque Muſarum, Olympus, Pelion, Oſſa, Gigantum bello memorata, Pindus, & Othrys, Lapitharum ſedes. ¶ Flumina in ea, ut ſcribit *Herodotus*, ſunt Apidanus, Enipeus, Onochonus, Pamiſus, Peneus, Phœnix. ¶ In ea diluvium ſub Deucalione contigit, ſtagnante Peneo fl. quod majorem partem populorum Theſſaliæ abſumpſit, paucis, qui ad montium culmina ſeſe receperant, conſervatis, inter quos Deucalion cum uxore Pyrrha Parnaſſum petierat, ſtatibuſque ad ſe confugientes per ſumma Parnaſſi juga benigne fovebat, propter quod dictus eſt genus humanum reparaſſe. ¶ Herbas veneficas producit. ¶ Hic primum equi domari cœperunt. De his omnibus V. *Plin. l. 4. c. 7. & 8.*

Theſſalicus, & Theſſalius, a, um, adject. ad Theſſaliam pertinens, ut Theſſalicæ clades, *Lucan. l. 6. v. 62.* h. e. qua Pompejus in campis Theſſalicis a Cæſare eſt effectus. Theſſalum decus, *Gratius in Cyneget. v. 228.*

Theſſalis, idis, f. eadem quæ Theſſalia. *Lucan. l. 6.* ¶ Item regio Helleſponti. *Plin. l. 5. c. ult.* ¶ Eſt etiam adjectivum fœmininum, idem ac Theſſala. *Ovid. 12. Met. v. 190.* Theſſalidum virgo pulcherrima. *Id. Heroid. epiſt. 13. v. 112.* Theſſalis ara.

Theſſalius. V. Theſſalicus.

Theſſalonica, æ, f. *Salonichi*, urbs Macedoniæ, in intimo receſſu ſinus Thermaici, etiamnum ampla, populoſa, dives, emporium amplum, cum portu capaciſſimo, ad oſtia Echedori fl. Prius a Caſſandro condita dicitur, & *Halia* appellata. Theſſalonicæ autem nomen e Philippo Amyntæ filio accepit, cum ille in ejus agro Theſſalos ingenti clade profligaſſet. *Plin. l. 4. c. 10. Claudian. l. 2. in Rufin. v. 277.* Muroſque ſubibat, Theſſalonica, tuos.

Theſſalonicenſes, ium, Theſſalonicæ incolæ. *Cic. de provin. Conſul. c. 2.*

Theſſalus, a, um, ad Theſſaliam pertinens. *Stat. 2. Achil. v. 382.* Theſſalus ſenior. *h. e.* Chiron. *Claudian. de laudib. Serenæ, v. 13.* Theſſala Alceſtis.

Theſtiadæ, um, m. Theſtii filii Toxeus, & Plexippus. *Ovid. 8. Met. v. 434.* Theſtiadæ clamant.

Theſtiades, dum, f. Θεστιάδες, quinquaginta Theſtii filiæ ab Hercule una nocte compreſſæ: quarum natu maxima, & minima geminos pepererunt, cæteræ ſingulæ marem. *Suid. & Pauſan.*

Theſtias, adis, patronym. fœmin. Althæa Theſtii filia, & Meleagri mater. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 6.* cremaſſe ſuum fertur ſub ſtipite natum Theſtias.

Theſtius, ii, m. filius Parthaonis ex Calydonia Nympha, al. ex Althæa, pater Toxei, & Plexippi. *Bocc. l. 9. Gen. c. 23.* ¶ Alius hoc nomine fuit Erichtei, vel ut alii volunt, Teuthrantis filius, cujus quinquaginta filias Hercules una nocte gravidas fecit. *Diodor. l. 3.*

Theſtor, oris, m. Θέστωρ, pater Calchantis.

Theſtorides, æ, m. 1. Calchas filius Theſtoris. *Ovid. 12. Metam. v. 18.* At veri providus augur Theſtorides, Vincemus, ait.

Theta, n. 1. Θῆτα, nomen literæ Græcæ, quæ apud nos valet *th* ſpiritum. Hæc in Græcorum judiciis nota erat condemnationis, quemadmodum apud Latinos C, quod ea ſit prima litera in dictione Θάνατος, mors. Huc alluſit *Perſius ſat. 4. v. 13.* Et potis es vitio nigrum præfigere theta.

Thetis, tis, & tidis, f. filia Nerei Dei marini, uxor Pelei regis Theſſaliæ, mater Achillis, *Horat. l. 4. od. 6.* Filius quamvis Thetidis marinæ. *Plaut. Epid. 3. 1. 33.* Tum ille prognatus Theti, ſine, perdat. *Stat. 1. Achil. v. 80.* Ne pete Dardaniam fruſtra, Theti, mergere claſſem. Metonymice ponitur pro mari. *Virg. Ecl. 4. v. 32.* Tentare Thetin ratibus. ¶ Alia eſt *Thetis* (quæ rectius *Tethys* ſcribitur) Cœli & Veſtæ filia, uxor Saturni, nempe hujus avia, mater Doridis, quæ Thetin genuit. De utraque eſt locus *Catulli*, ubi etiam differentem ſyllabarum quantitatem videre eſt, *carm. 64. de nupt. Pel. & Thet. v. 28.* Te ne Thetis tenuit pulcherrima Neptunine? Te ne ſuam Tethys conceſſit ducere neptem?

Theumeſius, vel Teumeſius, a, um adiect. a Theumeſo monte, & ponitur pro Thebano, ut Theumeſius juvenis. h. e. Polynices Thebanus, *Stat. l. 1. Theb. v. 331.* ¶ Theumeſius amnis eſt Iſmenus, qui prope eum montem fluit. *Id. 9. Theb. v. 462.*

Theumeſus, ſeu Teumeſus, m. 2. mons Bœotiæ, in Hellade, ſeu Græcia proprie dicta, apud Thebas, ubi Hercules leonem interfecit, quemadmodum & alium in Argia regione Peloponneſi, in ſylva Nemæa. ¶ Item fl. Theſſaliæ, cum Theumeſia opp.

Theutoni. V. Teutoni.

Thia, æ, Θεία, inſula in mari Cretico, una Sporadum, quam ſuo tempore emerſiſſe ſcribit *Plin. l. 2. c. 88. & l. 4. c. 12.*

Thicis, m. 3. vel Thichis, *Ter*, *Terb*, *Theca*, *Ter*, *Tera*, fl. Hiſpaniæ Tar. in Catalonia, qui ex Pyrenæis montibus ortus, in Mer. labitur verſus Auſam, deinde in Or. tendens, Gerundam rigat, & in mare Medit. ſe exonerat. ¶ Item *le Tech*, fl. Galliæ Narb. in Com. Ruſcinonenſi. Oritur ex Pyrenæis montibus, in lim. Ceretaniæ, Ceretumque rigat, & paulo infra Helenam mari Med. miſcetur.

Thiſbe, es, f. 1. Hyantis, Ogygia, *Janeſi*, opp. medit. Bœotiæ, ſub Helicone M. haud procul ab ora ſinus Criſſæi, & a Theſpiis, inter Creuſam, & Theſpias. Ibi columbarum copia. *Plin. l. 4. c. 7.*

Thiſbæus, a, um, adiect. ut Thiſbeæ columbæ, *Ovid. 11. Met. v. 300.*

Thlaſiæ, arum, m. ſpadones, quibus non evulſi, ſed fracti ſunt teſticuli, Θλασίαι, a Θλάω, frango. *l. 128. Dig. de verb. ſignific.* ¶ In ſingulari numero eſt Thlaſias, æ, Græce Θλασίας. ¶ Dicitur & *Thladias*, nam & Græce Θλαδίας legitur.

Thlaſpe, vel Thlaſpi, n. indeclin. Θλάσπι, herba eſt duorum generum: unum anguſtis foliis digitali longitudine, cauliculo ſemipedali, peltarum ſpecie, ſemine incluſo lenticulæ effigie, niſi quod infringitur, unde & nomen (nempe a Θλάω *frango*) flore albicanti: alterum latis foliis, radice magna. *Plin. lib. 27. cap. 13.*

Thlibias, æ, m. Θλιβίας, ſpado, cui attriti ſunt teſtes, a Θλίβω, tero. *l. 128. ff. de verb. ſignif.*

Thoanteus, a, um, adiect. a Thoante, ut Diana Thoantea apud *Valer. Flac. l. 8. v. 208.* id eſt Taurica, cui hoſtiis humanis ſacrificabant.

Thoantias, adis, f. Hypſipyle filia Thoantis. *Ovid. Heroid. ep. 6. in fine.* Hæc ego conjugio fraudata Thoantias oro.

Thoas, antis, m. Θόας, Rex Tauricæ Cherſoneſi, ad quem delata eſt Iphigenia Agamemnonis filia, & ab eodem Dianæ Tauricæ ſacris præfecta. Hunc poſtea occidit Oreſtes, a ſorore adjutus, cum illum quoque Thoas Dianæ aræ deſtinaſſet. *Ovid. l. 3. de Pont. eleg. 2.* Regna Thoas habuit Mæotide clarus in ora, Nec fuit Euxinis notior alter aquis. ¶ Thoas alter, filius Liberi Patris ex Ariadne Minois filia, pater Hypſipyles, Rex Lemni inſ. Cum cæteræ omnes Lemni mulieres viros ſuos, & parentes trucidarent, ſolus a filia ſervatus eſt, & clam navi impoſitus, in Chium inſ. pervenit. *Ovid. 7. Metam.* ¶ Thoas item, filius Jaſonis ex Hypſipyle filia Thoantis Regis Lemni, frater Eunei. Profectus eſt ad bellum Trojanum, cum Adraſto Rege. *Bocc. lib. 13. Gen. cap. 27.*

Thoes, m. 3. Θῶες, genus luporum. *Plin. lib. 8. c. 34.* Nam thoes (luporum id genus eſt procerius longitudine, brevitate crurum diſſimile, velox ſaltu, venatu vivens, innocuum homini) habitum, non colorem mutant, per hyemes hirti, æſtate nudi. ¶ Sunt, qui inter lupos cervarios numerent. Gloſſ. vet. *Lupus cervarius*. Θώς. Sed *Firmus* de thoe, & lupo cervario diſtincte egit locis. Alii pantheris accenſent. Sane *Scholiaſtes Homeri* in 10. & 13. *Iliad.* Θῶες exponit μικροὺς πάνθηρας, quaſi dicas, *minutos pantheras*. *Varinus* utrumque animal jungit: Nam ei Θὼς ὁ λυκοπάνθηρος. Et favet *Oppianus*, qui thoem ex coitu lupi, & pantheris naſci ait. *Heſychius*, voce Θῶας, ait, generari ex hyæna, & lupo. Ac ſimiliter *Suidas* Θὼς: Nam per o ſcribit. Apud Poetas tamen non aliter, quam per ω, reperias.

Tholus, m. 2. Θόλος, teſtudo ædificii, opus teſtudinatum, umbilicus teſtudinis in templis, ex quo donaria ſuſpendi ſolebant. *Servius* ad illud *Virg. 9. Æn. v. 408.* Si qua tuis unquam pro me pater Hyrtacus aris Dona tulit, ſi qua ipſe meis venatibus auxi, Suſpendive tholo, aut ſacra ad faſtigia fixi: Tholus, *inquit*, proprie eſt veluti ſcutum breve, quod in medio tecto eſt, in quo trabes coeunt, ad quod dona ſuſpendi conſueverant. Alii tholum ædium ſacrarum dicunt genus fabricæ Veſtæ, & Panthei. Alii tectum ſine parietibus columnis ſubnixum. Ædes autem rotundas tribus Diis dicunt fieri debere, Veſtæ, Dianæ, Herculi, vel Mercurio. Hæc *Serv.* ¶ Pro genere ædis rotundo, & curvo tecto, quod Itali *cupola* dicunt, uſurpari videtur *Ovid. 6. Faſt. v. 282.* de rotundo Veſtæ Templo. Par facies templi: nullus procurrit in illo Angulus; a pluvio vendicat imbre tholus. *Et v. 296.* Mox didici, curvo nulla ſubeſſe tholo. Apud *Varron.* quoque *l. 3. R. R. c. 5.* tholus dicitur tectum hemicyclii ſignum curvatum, columniſque pro parietibus ſuſtentatum. Adde *Vitruv. l. 4. c. 7.* & ibid. *Bald. in Lex.*

Thomix, icis, f. Θῶμιξ, Græco nomine, inquit *Feſtus*, appellantur reſtes ex cannabe impoſita, & ſparto leviter torto. *Lucil. ibid.* Induitus ei thomices cannabinas. ¶ Pulvilli quoque, quos in collo habent, qui hujuſmodi reſtes ferunt, ne lædantur, thomices dicuntur. *Opilius Aurelius ibid.*

Thoracatus, a, um, θωρακοφόρος, qui thorace indutus eſt. *Plin. l. 35. c. 10.* Parrhaſius pinxit navarchum thoracatum. *Id. l. 37. c. 9.* Formatamque inde effigiem Neronis thoracatam.

Thorax, acis, m. *torace*, *petto*, [illegible], Ger. *bruſt*, Gal. *poitrine*, Hiſp. *bueco*, *pecho*, Θώραξ, pectus, totum illud corporis ſpatium, quod duodecim coſtis utrinque circumſcribitur, & pertinet anteriore quidem parte ad pectoris os, & ſeptum tranſverſum, declinat vero poſteriore ad ſpinam duodecim vertebris circumſcriptam. *Plin. l. 27. c. 7.* Abſynthium thoracem purgat cum iride ſumptum. ¶ Accipitur item pro quovis munimento pectus tegente, ſive illud laneum ſit, ſive ferreum, ſive ex alia materia confectum, *corazza*, *pettorale*. *Virg. 10. Æn. v. 337.* Thoraca ſimul cum pectore rupit. *Suet. de Aug. cap. 82.* Hieme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubucula thorace laneo, & feminalibus, & tibialibus muniebatur.

Thos, is, V. Thoes.

Thot, nomen Jovis quinti apud Ægyptios, a quo & primum ſuum menſem appellaverunt. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 22.*

Thous, i, Θόος, nomen canis apud *Ovid. 3. Met. verſ. 220.* a Θέω, *curro*, vel a Θοός, *velox*.

Thraca, æ, f. idem ac Thracia, Θρᾴκη. *Virg. 12. Æn.* Gemit ultima pulſu Thraca pedum. ¶ Adjective pro Thracia. *Valer. Flac. lib. 5. v. 204.* qua primus Athos, & Pontus, & ingens Thraca patet.

Thrace, es, f. eadem quæ Thracia, Θρᾴκη. *Horat. l. 3. od. 25.* Hebrum proſpiciens, & nive candidam Thracen.

Thraces. V. Thrax.

Thracia, æ, f. *Tracia*, *Romania*, *Rumelia*, regio ampla Europæ. Terminatur a Sept. Hæmo M. quo a Mœſia ſejungitur, a Mer. mari Ægæo, ab Occ. Strymone fl. quo ſecernitur a Macedonia, ab Or. Ponto Euxino, Boſphoro Thracio, Propontide, & Helleſponto. Dicta eſt a Thrace Martis filio. Aliqui putant dictam eſſe ab aſperitate, nempe a τραχύς, *aſper*, *durus*, *agreſtis*. Eſt enim regio, ut *Pomponius* ſcribit, nec cœlo, nec ſolo tractabilis, &, niſi quæ mari propior eſt, infœcunda, frigidaque. Habet item feros homines, aſpero cultu. Olim dividebatur in duas partes, in Thraciam cis Rhodopen, & in Thraciam trans Rhodopen. Poſtea diviſa fuit in quatuor provincias, Thraciam proprie dictam ab Occ. Hæmimontum ad Bor. Rhodopen ad Mer. & Europam ad Or. verſus Conſtantinopolim. Olim etiam diviſa fuit in quinquaginta ſtrategias, ut auctor eſt *Plinius*. V. *Cluver. l. 4. c. 13.* ¶ Fluvii celebres ſunt,

Neſſus,

Digitized by Google

Nſſus, ſeu Neſſus, Hebrus, Athyras, Bathynias. *Cluver. ib. c.* 14. ¶ In montibus Hæmus, Rhodope, & Orbelus Principatum tenent. *Id. ibid.* ¶ In ea Mars ubique colebatur, ſicut & apud Getas, unde *Odryſius* dictus eſt.

Thracius, a, um, quod eſt ex Thracia. *Virg.* 5. *Æn. v.* 565. Quem Thracius albis Portat equus bicolor maculis. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Thracius Boſphorus.

Thracus, a, um, ex Thracia. *Val. Flaccus l.* 2. *v.* 201. Thraca palus. *Adde Gellium l.* 10. *c.* 25. *& alibi.*

Thraſcias, æ, m. Θρασκίας, & Θρακίας, *maeſtro Tramontana*, ventus flans inter ſeptentrionem, & occaſum ſolſtitialem. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Caret autem latino nomine, ut notat *Senec. l.* 5. *quæſt. nat. c.* 16.

Threſimenus. V. Traſimenus.

Thraſo, onis, Θράσων, nomen glorioſi militis apud *Terent. in Eun.* Θράσος, *inſolentia, jactantia, audacia.*

Thraſonianus, a, um, ad Thraſonem pertinens. *Sidon. l.* 2. *ep.* 9. *ad fin.* Volo paginam glorioſo, ideſt quaſi Thraſoniano fine concludere.

Threx, acis, m. *Trace*, qui eſt ex Thracia, Thraciæ incola. *Virg.* 3. *Æn.* Terra procul vaſtis colitur Mavortia campis, Thraces arant. *Claudian. de VI. Conſul. Honor. v.* 583. Thrax erat; hic Thracum domitos &c. ¶ Thraces, vel ut in pleriſque codicibus legitur, Threces, erant genus quoddam gladiatorum, qui parma armati (quæ Thracum propria fuit) & brevi gladio, ſeu ſica pugnabant, & plerumque cum Myrmillonibus committebantur. *Paul. apud Feſt.* Threces gladiatores a ſimilitudine parmularum Threciarum. *Auſon. in Monoſyl.* Quis Myrmilloni componitur æquimanus? Thrax. Alii leg. *Threx. Horat. l.* 2. *ſat.* 6. Thrax eſt Gallina Syro par. Hic quoque alii leg. *Threx.* eſt autem *Gallina* nomen gladiatoris proprium.

Threce, es, f. eadem quæ Thraca, ſeu Thracia. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 588. Mare Threcen occupat, illa Paphon.

Threcidicus, a, um, adject. idem quod Thracius, ut Threcidicus gladius, apud *Auſon. de Commodo Cæſ.* ¶ Threcidica etiam dicuntur arma, quibus utuntur gladiatores ii, qui Threces, ſeu Thraces vocantur. *Cic. Phil.* 7. *c.* 6. Cum occidiſſet Threcidicis comitem & familiarem ſuum.

Threciſcus, a, um, parvulus Threx. *Capitolin. in Maximino c.* 3. Quid vis, Threciſce?

Threcius, &

Threicius, a, um, adject. idem qui Thracius. *Horat. l.* 1. *od.* 24. Threicius Orpheus. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 14. Threcia Bacche.

Threiſſa, & Threſſa, æ, quæ eſt ex Threcia. *Virg. Æn. l.* 1. *v.* 320. qualis equos Threiſſa fatigat Harpalice. *Horat. lib.* 3. *od.* 9. Me nunc Threſſa Chloe regit.

Threnus, i, *lamento*, θρῆνος. *Auſonius in Profeſſor. n.* 5. *v.* 3. *& alibi.*

Threx, cis, m. idem quod Thrax. De Threcibus gladiatoribus V. in *Thrax.*

Thrips, ipis, m. θρίψ, vermiculus, ſeu tinea culici admodum ſimilis, quæ arbores erodit. *Plin. l.* 16. *c.* 41.

Thronus, i, m. *trono*, θρόνος, ſedes, ſolium, quaſi θρᾶνος, h. e. ſedes. *In quodam epigr. apud Sueton. in Aug. c.* 70. Fugit & auratos Jupiter ipſe thronos. *In Pervigil. Ven. v.* 7. Cras Dione jura dicet, fulta ſublimi throno. *Prudent. in præfat. Hamartig. v.* 10. Vox ſummo perſultat thronu.

Thucydides, is, m. Θουκυδίδης, hiſtoricus Athenienſis, filius Olori, ſive Holori, ſummo loco natus, ſiquidem a Miltiade, & Cimone ortum trahebat, qui genus ſuum ad Æacum Jovis filium referebant; nobilior fuit ingenii laude. Scripſit enim hiſtoriam belli Athenienſium cum Peloponnenſibus tanta ſtyli excellentia, tantis ſententiarum luminibus, ut teſte *Cic. in Orat. c.* 9. poſt Herodotum omnes dicendi artificio in eo genere facile vicerit. Ejus tamen ſtylus ad eloquentiam aptus non eſt, ut idem *Cic.* docet *in Orat. c.* 9. & alibi. Nihilominus Demoſthenes, teſte *Dionyſio Halicarnaſſeo*, adeo probavit, ut ejus libros octies ſua manu deſcripſerit, totoſque fere edidicerit.

Thucydidius, a, um, qui Thucydidem imitatur. *Cic. in Orat. c.* 9. Aliqui ſe Thucydidios profitentur, novum quoddam imperitorum & inauditum genus.

Thule, es, f. t. vel Thyle, Danis *Island*, Gal. *Islande*, Hiſp. & Ital. *Islanda*, inſ. perampla maris Septentrionalis, omnium Borealiſſima, extenſa majore parte ab Or. in Occ. Hæc extrema fuit earum, quæ in Septentrionali Oceano Romanis fuerunt cognitæ. Ortelius exiſtimat, Thulen eſſe *Tilemarck*, tractum Norvegiæ, cui convenit latitudo Thules, teſte Ptolemæo; Cambdenus autem opinatur, Thulen eſſe Schetlandiam inſ. Oceani Deucaledonii, quæ etiamnum a nautis *Thylensel* vocatur. Sed prior interpretatio de Islandia magis probatur. Thule tantam piſcium copiam habet, ut illis exſiccatis lignorum loco ad ignem nutriendum utantur, præſertim oſſibus. Adeo ſunt ingentia. *Virg.* 1. *Georg.* tibi ſerviat ultima Thule.

Thunnus. V. Thynnus.

Thurarius, ii, qui thure tractat, ac vendit. *Firmic. l.* 8. *c.* 25. Viceſima ſeptima pars Libræ ſi in horoſcopo fuerit inventa, thurarive faciet, vel pigmentarios, ſeu pharmacopolas. Adde *Tert. de Idolol. c.* 11.

Thureus, a, um, λιβανωτός, quod eſt thuris. *Virg.* 2. *Georg.* Sola India nigrum Fert hebenum, ſolis eſt thurea virga Sabæis. *Id.* 6. *Æn v.* 225. Congeſta cremantur Thurea dona. *Col. l.* 3. Jam thuream plantam mature ampliatam, floreateſque hortos myrrha, & croco. ¶ Scribitur & *tureus* abjecta aſpiratione.

Thuria, æ, f. & Thurium, ii, n. oppidum Meſſeniæ, nunc *Calamata*, urbs Calabriæ, quæ & Sybaris dicta.

Thuribulum, i, n. *profumiere, turibile*, θυμιατήριον, vas, in quo thus adoletur. *Cic.* 6. *Ver. c.* 21. Num etiam de L. Papirio viro primario, locuplete, honeſtoque Equite Romano thuribulum amiſit? *Liv. l.* 19. *c.* 14. Thuribulis ante januas poſitis. ¶ Eſt etiam Thuribulum ſignum cæleſte. V. *Ara.*

Thuricremus, a, um, quod thus cremat, vel in quo thus crematur. *Virg.* 4. *Æn. v.* 453. Thuricremis cum dona imponeret aris. *Ovid.* 2. *epiſt. v.* 18. Sæpe Deos ſupplex, ut tu ſcelerata valeres, Sum prece thuricremis devenerata ſocis.

Thurifer, ra, rum, λιβανοφόρος, quod thus fert, ſeu producit. *Ovid.* 3. *Faſt.* Et domitas gentes, thurifer Inde, tuas. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Ut illo modo, cum deviciſſet thuriferas gentes, ſupplicaret.

Thurificator, oris, m. qui thus adolet Diis. Legitur non ſemel apud *Auguſt. l.* 2. *contr. litter. Petil. c.* 103.

Thurilegus, a, um, qui thus colligit. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 569. Nam modo thurilegos Arabas, modo deſpicit Indos.

Thuringia, æ, f. *ne. Thuringen*, Ital. *Turingia*, Gall. *Thuringe*, prov. Germaniæ, in Saxonia ſuperiore, Landgraviatus titulo inſignita. Terminatur ab Or. Miſnia, ab Occ. Haſſia, a Sept. Principatu Anhaltino, & Ducatu Brunſvicenſi, a Mer. Franconia, & Principatu Hennebergenſi. Olim Reges habuit proprios, tempore primæ ſtirpis Regum Franciæ. Nunc ſubeſt partim Duci Electori Saxoniæ, & partim Ducibus VVeimarienſibus, & Comitibus Mansfeldiæ. Totius provinciæ caput eſt Erfordia, *Erfurd*, quæ ſubeſt Electori Moguntino.

Thurinus, a, um, V. in Thurium.

Thurium, ii, n. & Thurii, orum, m. oppidum magnæ Græciæ, a Philocteте conditum, non longe a loco, ubi Sybaris antea fuerat. ¶ Ejus populi Thurii. ¶ Sinus Thurinus, qui Tarentini pars eſt. De quo *Ovid.* 15. *Met. v.* 52. Thurinoſque ſinus, &c.

Thus, uris, ſeu tus, ut alii ſcribunt. *incenſo*, λίβανος, lacryma exigua arboris in Arabia, cujus uſus eſt in ſacrificiis, a θύω, quod idem eſt ac θυμιάω, *ſuffitus*. Nec obſtat, quod in antiquis codicibus *tus* legatur abſque aſpiratione, ut *Pierius* quoque agnoſcit ad 2. *Georg.* Nam ſoliti fuere Latini voces a Græcis acceptas, aut deductas ita conformare, atque immutare, ut origine quoque Latinæ viderentur. Ita ſcripſere *ſilva*, non *ſylva*, licet ſit ab ὕλη; *lacrima*, non *lacryma*, etſi ſit a δάκρυον; *ſcena*, non *ſcena*, etſi ſit a σκηνή, idemque in ſexcentis aliis facture. *Serv. ad* 1. *Georg.* dici ſcripſit a *tundendo*, ut ſic dicatur quaſi *tuſum*, nempe a glebis tuſis, ſive tunſis. *Virg.* 1. *Georg. v.* 57 India mittit ebur, molles ſua thura Sabæi. *Perſ. ſat.* 5. Sed nullo thure litabis. ¶ Thus maſculum, genus thuris, ita dictum, ut putatur, quod teſtium ſpeciem habeat. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Quod ex eo rotunditate guttæ pependit, maſculum vocamus, cum aliàs non fere mas vocetur, ubi non ſit fœmina. Religioni tributum, ne ſexus alter uſurparetur. Maſculum aliqui putant a ſpecie teſtium dictum. ¶ Thus terræ, genus herbæ. *Plin. l.* 24. *c.* 6. Chamæpitys, Latine abiga vocatur propter abortus, ab aliis thus terræ, cubitalibus ramis, flore pinus, & odore.

Thuſcania, æ, f. olim Salurebrona, poſtea Tyrrhenia, Thuſcia, ſeu Tuſcia, & Thuſcana, ſeu Tuſcana, *Toſcanella*, urbs Hetruriæ, prope Tarquinios, ad Marthamfl. inter Caſtrum ad Occ. & Viterbium ad Or. ac inter Montem Phyſconem ad Bor. & Cornetum ad Auſtr. Condita dicitur ab Aſcanio Æneæ filio.

Thuſcanicus, a, um, adject. idem quod Tuſcanus, ut Thuſcanica opera, *Vitruv. l.* 4. *c.* 7. Thuſcanicæ ſtatuæ, *Quintil. l.* 12. *c.* 10. Thuſcanicæ columnæ, *Plin. l.* 36. *c.* 23. V. Thuſcanus.

Thuſcanienſes, m. 3. populi Hetruriæ, quorum urbs Thuſcania. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Thuſcanus, a, um, & Tuſcanus ſine aſpiratione, adject. ad Thuſcos pertinens. Thuſcanæ diſpoſitiones dicuntur a *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. *in fine*, ædificia, & qualibet opera architectonica, quæ ratione a Thuſcis inventa, & uſurpata efficiuntur: quæ quidem ratio erat omnium ſimpliciſſima, præſertim in columnis, quæ conſtabant ſolida baſi, ſcapo ſimplici, capitulo item, & coronide, ſine ullis ornamentis, ſine ſcamillis in ſtylobata, ſine volutis in epiſtylio, &c. quemadmodum *Philander* exhibitis figuris docet ad c. 2. *l.* 3. *ejuſd. Vitruv.* De Thuſcanicis vero ædibus loquitur ipſe *Vitruv. l.* 4. *c.* 7.

Thuſce, adverb. Thuſcorum more. *Var. apud Gel. l.* 2. *c.* 25. Cum dicamus ab Oſco, Thuſco, Græco, Oſce, Thuſce, Græce.

Thuſci, m. 2. Tuſci, Hetruſci, Etruſci, Tyrrheni, *Toſcani*, pop. antiquiſſimi Italiæ, quorum regio Thuſcia, ſive Tuſcia, ſive Hetruria, ſive Etruria, ſive Tyrrhenia. Ita dicti ſunt ob peritiam ſacrorum miniſteriorum, & divini cultus, quæ in te cæteris ſunt excellentiores. Olim enim Romani rem ipſam nomine accuratius exprimentes *Thyoſcoos*, ut Græci, vocabant. *Dionyſ. Halicarn. Rom. Ant. l.* 1. Θυοσκόος autem notat aruſpicem, qui intelligit ea, quæ per ignita ſacrificia ſignificantur, a θύος, *ſacrificium*, & κοέω Jonice pro νοέω, *intelligo*, vel a θύος, & καίω, ideſt, *uro*, quod ſacra adolet. Alii Tuſcos dictos aiunt a Tuſco Rege Herculis filio. *Feſtus.*

Thuſculum, li, n. diminutivum, parvum, ſeu potius paucum thus. *Plaut. Aulul.* 2. 8. 15. Nunc thuſculum emi, & haſce coronas floreas: hæc imponentur in foco noſtro Lari.

Thuſcus, ſeu Tuſcus, a, um, *Teſco, Toſcano*, τυῤῥηνός, quod ad Thuſciam ſpectat. *Virg.* 10. *Æn.* Quæ manus interea Thuſcis comitetur ab oris. *Cic.* 3. *de Orat.* Mare Thuſcum. *Juvenal. ſat.* 11. *v.* 109. Catinum Thuſcum, *h. e.* fictile. Multa enim fictilia in Thuſcia fiebant. Hinc *Thuſcum fictile*, apud *Perſ. ſat.* 2. *v.* 60. ¶ *Thuſco modo dotem quærere*, eſt victitare artibus meretriciis. nam Thuſci filias ſuas exponere ſolebant, ut corpore quæſtum facerent, teſte *Herodoto*. Legitur hoc proverbium apud *Plaut. Ciſt.* 2. 3. 20. ¶ Thuſcus vicus, unus ex vicis urbis Romæ, ita dictus a Thuſcis illis, qui duce Lucumone, ſive Lucretio ſuppetias Romulo adverſus T. Tatium, & Sabinos bellum gerenti tulerint, & Romæ domicilium figentes ibi habitaverint. Ex *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. C. R. c.* 3. Sed *Varro l.* 4. *de L. L.* hunc ducem Cœlem Vibennam appellat. Scribit enim, Cœlium montem a Cœle Vibenno Thuſco dictum, qui Romulo auxilio fuit contra Sabinum Regem, eos, qui cum eo venerunt, Romæ remanſiſſe, & poſt ejus obitum, quod nimis munita loca tenere dicerentur, deductos eſſe in planum, & ab eis eſſe dictum vicum Thuſcum. Aliqui dicunt nominatum fuiſſe a quibuſdam Thuſcis ex exercitu Porſenæ Regis Hetruriæ, qui Roma Rege ab obſidione diſcedente remanſerint, ex quibus poſtea Cœles, & Vibenna Vejentes ejecti urbe ſint, quod novis rebus ſtudentes, Tarquinium reducere tentaverint. *Feſt.*

Thuſſagetæ. V. Thyrſagetæ.

Thya, æ, f. arbor odorata, radicem habens admodum criſpam, multis operibus utilem, in Cyrenaica interiore naſcens, & circa Ammonis delubrum. *Plin. l.* 13. *c.* 16.

Thyamis, is, f. fluvius Theſprotiæ in Epiro, hodie *Calama*. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 2.

Thyas, adis, f. Ita dictæ ſunt Bacchi ſacrificulæ, quæ & Bacchæ, & Mænades, & Baſſarides. Rationem hujus nominis quidam referunt ad Thyam quandam Caphiſi filiam, quæ prima omnium Dionyſio initiata, Orgia ejus celebravit, Bacchicoque furore correptis nomen reliquit, ut ab ea Thyades dicerentur. Alii hanc non Cephiſi, ſed Caſtalii cujuſdam indigenæ filiam fuiſſe volunt. *Virg.* 4. *Æn. v.* 302. qualis commotis excita ſacris Thyas, ubi audito ſtimulant trieterica Baccho Orgia. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Pervicaces Thyadas.

Thyaſus, i, m. *ballo*, θίασος, ſaltatio, ſive chorea, quæ Baccho exhibebatur, a θιάζω, *Orgia celebro*. *Virg.* 5. *Ecl.* Inſtituit Daphnis Thyaſos inducere Baccho.

Thyatira, f. t. *Tyre, Tiro*, urbs Lydiæ, ad Hillum amnem, prope Hermum fl. ¶ Thyatira quoque, inſula parva maris Jonii, apud Echinades, imo una Echinadum, teſte *Plin. l.* 4. *c.* 12. Pop. Thyatireni. *Id. l.* 5. *c.* 30.

Thyella, f. t. Hyella *Ayella*, opp. Brutiorum, ab Oenotriis habitatum, in Calabria cit. apud Amantiam urb. Sed Barrio eſt *Thyene*, ſeu *Genere*, opp. ejuſdam tractus.

Thyene, es, f. Θυώνη, una ex Hyadibus, quæ & Tyche dicitur. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 710. Tertia nox veniet, qua tu, Dodoni Thyene, ſtabis Agenorei fronte videnda bovis.

Thyeſtes, is, vel Thyeſtes, æ, m. Θυέστης, filius Pelopis, & Hippodamiæ, nepos Tantali, frater Atrei, qui, cum fratri, cui peſſime cupiebat, aliter nocere non poſſet, uxorem ejus per adulterium polluit. Propter hujuſmodi flagitium Atreus eum in exilium ejecit, deinde revocavit ab exilio, ejuſque filios illi epulandos appoſuit. Tunc Sol retro fugiſſe fertur, ne ſcelera illa cernens pollueretur, *Boccat. l.* 12. *Gen. c.* 5. *&* 7. V. Atreus: Thyeſtes Apollinem conſuluit, quanam ratione fratrem ulciſci poſſet: qui reſpondit, ex illo, & ejus filia Pelopia exoriri poſſe eorum ſcelerum ultorem. Igitur ſeſe cum filia commiſcuit, ex eaque Ægiſthum procreavit, qui Atreum primo interfecit, deinde cum Clitæmneſtra adulterium patravit, tandem Agamemnonem ſuſtulit. *Perſ. ſat.* 5. aut ſi quibus olla Thyeſtæ Fervebit. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 12. Tu te, Thyeſta, damnabis, &c. *Mart. l.* 5. *ep.* 54. quid ſcribis, amice, Thyeſten? h. e. tragœdiam de Thyeſte.

Thyeſteus, a, um, Θυέστειος, quod ad Thyeſten ſpectat. *Ovid.* 15. *Met. v.* 462. Neve Thyeſteis cumulemus viſcera menſis. *Cic. in Piſon. c.* 19. Thyeſtea execratio.

Thyeſtiades, adis, m. Ægyſthus Thyeſtis filius. *Ovid.* 2. *de ar. aman. v.* 407. Inde Thyeſtiaden thalamoque, animoque recepit.

Thyle, V. Thule.

Thymbra, æ, f. herba eadem quæ cunila, & ſatureia, teſte *Plin. l.* 19. *c.* 8. *ad fin.* quanquam *Col l.* 10. *v.* 233. ſatureiam ſapore tantum thymbræ ſimilem ſcribit. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 2. *v.* 21. Olenti ſpargere thymbra. ¶ Hoc nomine appellatus eſt etiam campus Troadis, per quem Thymbrius fluvius in Scamandrum influit, nempe a copia hujus herbæ ibi feliciſſime provenientis.

Thymbræus, a, um, Θυμβραῖος, quod eſt ex Thymbra, vel ad Thymbram ſpectat, ut Apollo Thymbræus, ita dictus a Thymbra campo, ſylva, oppido Troadis, ubi colebatur, & ubi templum habuit, quod *Strabo* in ea parte fuiſſe tradit, qua Thymbrius flu. in Scamandrum influit. Hoc in templo ferunt Achillem a Paride fuiſſe interemptum. Inde factus locus fabulæ, ut Achilles Apollinis ſagittis diceretur eſſe interfectus. *Virg.* 3. *Æn. v.* 85. Da propriam Thymbræe domum.

Thymbra, es, f. t. Thymbrium, opp. Troadis conditum a Dardano apud Trojam, ſive Ilium urb. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Thymele, es, f. t. Θυμέλη, Græce ſignat aram, a θύειν, ſacrificare, ut *Suidas* ſcribit. Ita etiam vocatur locus editior in orcheſtra, id eſt pulpitum illud, in quo muſicis inſtrumentis inſerviebatur ſcenæ. V. Theatrum. Quidam putarunt hoc ſenſu uſurpari hanc vocem apud *Martial. l.* 1. *epigr.* 5. Qua thymelen

Digitized by Google

ſpectas, deriſoremque Latinum, illa fronte, precor, carmina noſtra leges. i. e. eſt ludos ſcenicos. Sed aptius hic accipias pro nomine proprio mulieris ſaltatricis, quam ita appellat etiam *Juven. ſat.* 1. *v.* 36. & *ſat.* 8. *v.* 197. ¶ Pro ſaltatione videtur hanc vocem poſuiſſe *Sidon. in carm.* 2. *epiſt.* 13. *l.* 9. ubi ait: Bimaris remittat urbe Thymelem, pelemque doctas Citharistriar Corinthus. Quod ſi quis hic quoque *Thymelem*, *Palemque* nomina propria eſſe dicat, non valde repugnaverim.

Thymelicus, a, um, adject. [illegible]. Thymelici dicebantur citharœdi, & tibicines, qui in thymele canebant, *ſuonatori di Teatro*. *Iſid. l.* 18. *c.* 47. Thymelici erant muſici ſcenici, qui in organis, & lyris, & citharis præcinebant. Et dicti thymelici, quod olim in orcheſtra ſtantes cantabant ſuper pulpitum, quod thymele vocabatur. ¶ Diverſi erant a ſcenicis. *Scenici* enim dicebantur hiſtriones, qui in ſcena fabulam agebant, *thymelici* vero, qui perſonam ex tabula non habentes, ante ſcenam in orcheſtra multis inſtrumentis ſcenæ ſubſerviebant. *Vitruv. l.* 5. *c.* 8. Itaque ex eo ſcenici, & thymelici Græce ſeparatim nominantur. *Ulpian. l. Athletas, ff. de his, qui not. infam.* Neque thymelici, qui certaminibus ſacris deſerviunt, ignominioſi habentur. ¶ Ponitur interdum Thymelicus generatim pro ſcenico. *Apul. in Apol.* Thymelicum choragium, *apparato da ſcena*.

Thymiama, atis, n. [illegible], genus ſuffimenti odorati ex variis aromatibus compoſitum, ut ex ſtacte, galbano, & ex majori parte thure, quod incenditur ad ſuffitus, a [illegible], odores incendo. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *n.* 51.

Thymianæ oves, apud *Plaut. Bacch.* 5. 2. 11. videntur dictæ eſſe a thymo, hoc eſt thymum amantes. Sed alii aliter leg. ex antiis MSS. & conjecturis.

Thyminus, a, um, [illegible], quod ex thymo factum eſt. *Col. l.* 6. *c.* 33. Cum melle Attico, vel, ſi id non eſt, utique thymino celeriter levatur.

Thymion, ii, n. [illegible], ulcus quoddam ſcabrum, & aliquando ſanguine manans, quod ſupra corpus quaſi verrucula eminet, rubicundum tamen, quia raro fabæ magnitudinem excedit: ita autem appellatur, quia ſummum colorem floris thymi repræſentat. Hæc *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *n.* 13. Adde *Plin. l.* 32. *c.* 10.

Thymites, æ, m. [illegible], vinum ex thymo confectum. *Col. l.* 12. *c.* 35. Vinum abſynthiten, & hyſſopiten, & abrotoniten, & thymiten, & marathriten, &c.

Thymoſus, a, um, [illegible], quod thymo abundat, vel ex thymo eſt. *Plin. l.* 11. *c.* 15. Thymoſum mel non coit.

Thymum, i, n. frequentius, quam thymus, i, m. *timo*, Germ. *bienen kraut*, Gall. *thym*, Hiſp. *tomillo*, [illegible], frutex humilis odoratus, apibus gratiſſimus, a [illegible], *ſuffio*, quia odorem exhalat. *Virg.* 5. *Ecl.* Dumque thymo paſcentur apes, dum rore cicadæ. *Horat. l.* 4. *od.* 2. apis Matinæ Grata carpentis thyma. *Æmil. Macer.* Si deſit thymus, pro thymo ponere thymbram Præcipiunt Medici. ¶ Duplex eſt, album, & nigrum. *Plin. l.* 21. *c.* 21. Thymum colligi oportet in flore, & in umbra ſiccari. Duo autem ſunt genera ejus, candidum, radice lignoſa, in collibus naſcens, quod & præfertur: alterum nigrius, floriſque nigri, &c. ¶ Thymus quoque dicitur parva verruca in corpore, quæ & *Thymion* dicitur, quod V. ſupra. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Crudæ geniſtæ verrucas, & thymos tollunt.

Thymus, V. vocem præced.

Thyni, m. 2. pop. Thraciæ, ex adverſo Bithyniæ. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Thyniacus, a, um, adject. ad Thyniam Thraciæ promontorium pertinens, ut Thyniacus ſinus. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 9. *v.* 35.

Thynias, æ, m. *Capo Tenia*, promontorium Thraciæ in ora maris Euxini. *Plin. l.* 4. *c.* 11.

Thynias, adis, f. *Sagora*, oppid. Thraciæ, in ora maris Euxini, ad Thyniam prom. apud Apolloniam. Gent. Thyniacus, a, um, ut Thyniacus ſinus, *Golfo di Sagora*.

Thynnarius, a, um, adject. ad thynnum pertinens, ut thynnaria piſcatio, *leg.* 13. *ff. commun. præd.*

Thynnus, ſive thunnus, i, m. *tonno*, [illegible], Ger. *thunnus*, Gal. *thon*, Hiſp. *atun*, [illegible], genus piſcis marini, forte ab Hebræo [illegible], quod ingentem piſcem notat. Capitur copioſiſſime menſe Maio, in freto Gaditano. Nam id temporis ex Oceano Atlantico in mare Mediterraneum irrumpit, non parvo Gaditanorum quæſtu, qui infinitam eorum multitudinem retibus extrahunt, cetariiſque inferunt, ſaliuntque, membratimque diſſectos, & in cadis aſſervatos celebri mercimonio per omnem Europam diffundunt. *Ovid. in Halieut. fragmen.* Et pavidi magno fugientes æquore thunni. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 5. Plures adnabunt thynni. ¶ In fœminino gen. *Plin. l.* 9. *c.* 13. Thynnus tœta.

Thynus, i, [illegible], oppidum Ciliciæ. *Plin. l.* 5. *c.* 27. Hinc

Thynus, a, um, adject. idem quod Cilicius. *Horat. l.* 3. *od.* 7. Thyna merce beatus.

Thyōne, es, uxor Niſi, & mater Bacchi. [illegible]. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 23.

Thyōneus, m. 3. per tres ſyllabas, [illegible], cognomen Bacchi, a [illegible], Thyone, quæ eadem ac Semele Bacchi mater. *Suidas*. Quidam a [illegible], *ſacrifico*, deductum putant, quod illi adhuc inter homines verſanti ſacrificaretur. *Ovid.* 4. *Metam.* Additur his Nyſeus, indetonſuſque Thyoneus. *Horat. l.* 1. *od.* 17. Semeleius Thyoneus.

Thyonianus, i, m. ad Thyoneum pertinens. *Catul. carm.* 27. hinc abite lymphæ Vini perniciés, & ad ſeveros Migrate: hic merus eſt Thyonianus, h. e. hoc vinum omnino merum eſt, & quod Bacchum deceat.

Thyræi, m. 2. pop. Salentinorum, inter Tarentum, & Brunduſium, quorum opp. Turi, in fin. Apuliæ Peucetiæ.

Thyre, es, f. [illegible], opp. Meſſeniorum. Cum de Thyreate agro bellum eſſet inter Argivos, & Lacedæmonios, res pugna 300 militum utrinque commiſſa eſt, quibus omnibus interfectis, Othryades Spartanus, qui ſolus evaſerat, ſe interemit, & aliis ſe comitem dedit. *Stat. l.* 4. *Theb. v.* 48. Et Lacedæmonium Thyre lectura cruorem.

Thyrea, f. 1. inſ. Peloponneſi, apud Hermionen. Gent. Thyreaticus, a, um, ut Sinus Thyreaticus, qui & Hermionicus. ¶ Thyrea item, Thyrea, Thyræum, *Burdagna*, opp. medit. Peloponneſi, in conf. Argivorum, & Spartanorum eadem quæ Thyre.

Thyreatis, idis, adject. fœmin. ad Thyre oppidum pertinens. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 664. *de Deo Termino*. Si tu ſignaſſes quondam Thyreatida terram, corpora non leto miſſa trecenta forent. V. Thyra.

Thyrōma, atis, n. *porta*, [illegible], oſtium, janua. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6.

Thyrſagetæ, (Thyſſagetæ. *Plin. l.* 4. *c.* 12. & *l.* 6. *c.* 7.) pop. Sarmatiæ, apud Mæoticam pal. finitimi Gelonis, Turcis, Budinis, Baſternis, qui ſylvas incolunt, victumque ſibi venatu comparant. *Valer. Flac.* 6. *Argon.* Non ego ſanguineis geſtantem tympana bellis Thyrſageten, cinctumque vagis poſt terga ſilebo Pellibus.

Thyrſicŭlus, li, m. parvus thyrſus. *Apul. de herb. c.* 28. Thyrſiculi purpurei.

Thyrſiger, ra, rum, qui thyrſum gerit. Speciatim Bacchi cognomen eſt, quia thyrſum geſtare ſolitus fuit. *Sen. in Med. v.* 110. Candida thyrſigeri proles generoſa Lyæi.

Thyrſus, i, m. *tirſo*, [illegible], Græce ſignificat quicquid ſic aſſurgit, ut in gracilitatem attenuetur, ut arbores coniferæ, coni piceæ, &c. *Heſych.* [illegible]. ¶ Speciatim thyrſus dicitur de caule, ideſt de eo in herbis, quod virgulæ in modum, vel teli rectitudinem conſurgit. *Serv. in* 12. *Æn.* Caulem autem medium fruticis, qui vulgo thyrſus dicitur. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Inventum omnes thyrſos, vel folia lactucarum prærogata urceis condiri, ac recentes in patinis coquere. ¶ Eſt præterea thyrſus haſta aculeata, hederis obtecta, quam Bacchus geſtare ſolitus fuit, & Bacchæ in Orgiis quatiebant. Sane *Macrobius* ait, Liberum Patrem tenere thyrſum, quod eſt latens telum, cujus mucro hedera lambente protegitur. Et *Diodorus* ſcribit, Dionyſium in exercitu habuiſſe mulieres thyrſis armatas. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Liber gravi metuende thyrſo. ¶ Metonymice ſumitur pro furore, ardore, ſtimulo, inſtinctu. *Lucret. l.* 1. *v.* 922. Percuſſit thyrſo laudis ſpes magna meum cor. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 1. Sic ubi mota calent ſacra mea pectora thyrſo.

Thyrſus, m. 2. Thorſus, *Tirſo*, *Torſa*, fl. Sardiniæ, præcipuus totius inſulæ, qui oritur in parte Boreali, deinde per mediam inſ. fluens, in mare Sardoum ſe exonerat.

Thyſſagetæ, V. Thyrſagetæ.

T ANTE I.

Tiāra, æ, f. & tiaras, æ, m. *tiara*, [illegible], Ger. [illegible], *der biſchoffs hut*, Gall. *tiare*, Hiſp. *tiara*, [illegible], capitis ornamentum apud Perſas. Verum Reges eorum recta ſoli tiara utebantur, & cum acumine; cæteri ſine apice, teſte *Heſych.* & *Senec. l.* 3. *de benef. c.* 31. ¶ Etiam apud Phryges tiaræ uſus erat, ſed eam Sacerdotes tantum adhibebant, teſte *Serv. in* 7. *Æn.* Et reges, teſte *Juven. ſat.* 10. *v.* 267. ubi eam Priamo tribuit. De ejus forma ita ſcribit *Hieron. ad Fabiolam*: Quartum eſt genus veſtimenti rotundum pileolum, quale ſphæra media ſit diviſa, & pars altera ponatur in capite. Hoc Græci, & noſtri [illegible], nonnulli galerum vocant: Non habet acumen in ſummo, nec totum uſque ad comas tegit, ſed tertiam partem a fronte inopertam relinquit, atque ita in occipitio vitta conſtrictum eſt, ut non facile labatur ex capite. *Virg.* 7. *Æn. v.* 247. Sceptrumque, ſacerque tiaras. *Juv. ſat.* 6. *v.* 515. Et Phrygia veſtitur bucca tiara.

Tiarantes, m. 2. *Sereth*, fl. Scythiæ Europææ, qui per Daciæ fines, ſeu per Moldaviam, ubi opp. cogn. alluit, in Iſtrum influit.

Tiarātus, a, um, adject. tiara ornatus. *Sidon. l.* 8. *ep.* 3. Inter ſatrapas regum tiaratorum.

Tiāre, ar, l. [illegible], oppidum Teuthraniæ, quæ eſt regio Aſiæ ſupra Æolidem, & partem Troadis. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Tibarēni, m. 2. [illegible], pop. Cappadociæ, apud Chalybes, intra montes, inter Chalybes ad Or. & eos, qui Cotyorum incolunt, ad Occ. in Armeniæ majoris confinio. Felicitatem in luſu, & riſu collocabant. Tenaciſſimi erant juſtitiæ, ut qui, niſi ante denunciato die, hoſtem non adorirentur. De his memoriæ prodidit *Nymphodorus*, muliere partu ſoluta virum in lecto decumbere, & tanquam partus auctorem ab uxore puerpere curari. Hi etiam, teſte *Hieronymo*, quos dilexerant, ſenes ſuſpendebant in patibulis. De Tibarenis ſcripſere etiam *Mela l.* 1. *c.* 19. & *Plin. l.* 6. *c.* 4.

Tibe pro *tibi* dixere Veteres, legiturque in quibuſdam Edition. apud *Var. lib.* 3. *R. R. c.* 16.

Tiberiacum, n. *Bagnacavallo*, caſtr. Italiæ, in ditione Pontificia, & in Ducatu Ferrarienſi, ſed in Romandiola fere inferiori, ad Senium fl.

Tiberiādis lacus, mare Tiberiadis, ſtagnum Tiberiadis, mare Galilææ, Geneſara, *Lago di Geneſareth*, lacus Terræ Sanctæ, ſeu Palæſtinæ, in confinio Galilææ, per quem Jordanis labitur a Septent. in Mer. per 15. M. P. Extenditur inter Tribus Zabulon, & Iſſachar ad Occ. & dimidiam Tribum Manaſſes ad Or. Dictus eſt lacus Tiberiadis ab urbe Tiberiade, quæ ab Herode Tetrarcha ampliata, in honorem Tiberii Cæſaris ſic appellata eſt, mare Galilææ a Galilæa regione vicina. V. *Plin. l.* 5. *c.* 15.

Tiberianus, a, um, adject. ad Tiberium pertinens, ut Tiberianus principatus, & Tiberiana tempora, apud *Tertul. l.* 4. *cont. Marcion. c.* 6. & 7. ¶ Tiberiana etiam dicta ſunt quædam pyra, quæ maxime Tiberio principi placuere. *Plin. l.* 15. *c.* 15. ¶ Invenitur & Tibereius apud *Statium l.* 3. *Sylv.* 3. *v.* 66.

Tiberias, adis, f. ante Geneſara, ſeu Geneſareth, *Tabarie*, urbs Palæſtinæ, in Galilæa, in Tribu Zabulon, in ora occidentali maris Galilææ, ſeu Tiberiadis ab ea dicti. Amplificata fuit ab Herode Tetrarcha, & ſic vocata in honorem Tiberii Cæſaris. Inde ortum traxit Juſtus, qui Judaicarum rerum ſcripſit hiſtoriam. Ob ſerpentium multitudinem habitatoribus plane vacua eſt. *Plin. l.* 5. *c.* 15.

Tiberinis, idis, f. [illegible], quæ Tiberim incolit, vel ad Tiberim habitat. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 597. Dixerat. annuerunt omnes Tiberinides udæ, *h. e.* Nymphæ Tiberis.

Tiberīnus, i, m. [illegible], nonus Rex Albanorum. Patrem habuit Calpetum, ſeu Capetum, ſeu Carpentum. Regnavit octo annos. Hunc prælio juxta flumen Albulam commiſſo periiſſe ferunt, cumque abreptus fuiſſet aquæ currentis impetu, flumen deinceps ab eo Tiberim cœpiſſe appellari. *Dion. l.* 1. Sed *Liv.* & *Ovid* 14. *Metam.* prælii non meminere, ſcribunt ſimpliciter, Tiberinum in fluminis tranſitu eſſe ſubmerſum. *Servius* dicit, Albulam Tiberis nomen accepiſſe a Thybri antiquiſſimo Hetruriæ Rege, qui Latium latrociniis infeſtabat, ac tandem juxta hoc flumen interfectus eſt. Filium reliquit nomine Agrippam. *Dionyſ.* & *Liv. l.* 1. Sed *Ovid. l.* 14. *Met.* ſcripſit, Tiberino duos filios fuiſſe, Remulum, & Acrotam. *Idem l.* 4. *Faſt.* narrat, Tiberinum ante mortem vidiſſe filium Agrippam, & nepotem Remulum. ¶ Tiberinus item a ſuperſtitioſa antiquitate creditus eſt Deus eſſe Tiberis fluvii præſes, cujus monitu Æneas Evandri ſibi auxilia aſcivit. *Virg* 8. *Æn.* Huic Deus ipſe loci fluvio Tiberinus amœno Populeas inter ſenior ſe attollere frondes Viſus, &c. ¶ Quin & ipſe fluvius in ſacris dictus eſt Tiberinus, teſte *Servio*.

Tiberīnus, a, um, [illegible], quod ad Tiberim ſpectat. *Virg.* 1. *Æn.* Italiam contra, Tiberinaque longe Oſtia. *Cic. pro Leg. Man.* Qui modo ante oſtium Tiberinum claſſem noſtrum videbatis. ¶ Tiberina inſula, al. Æſculapii inſula, & Lycaonia, *Iſola di S. Bartolommeo*, inſula in urbe Roma, quam Tiberis fl. efficit, inter duos pontes. In ea fuit templum Æſculapii, ubi nunc cœnobium Monialium. Ibi etiam Jupiter colebatur, qui propterea Lycaonius cognominabatur. ¶ Dicitur & Tiberinus pro Tiberinus per ſyncopen. *Claudian. de laud Serenæ, v.* 17. ſedienſque per undas Claudia Tibrinas.

Tiberiopŏlis, f. 3. urbs Phrygiæ Magnæ, apud ortum Cayſtri fl. Dumeniæ, & Silbio proxima. ¶ Item *Varna*, urbs Thraciæ, in conf. Myſiæ inf. inter Anchialum ad Mer. & Tomos ad Bor. Alia eſt *Stromitza*, vel *Stremitza*. Sed Strummeza, aut Strumitza, teſte *Niceta Gregora l.* 8. oppidulum eſt Triballorum, a Barna diverſum, in fin. Macedoniæ, inter Strymonem, & Axium fl. in monte prærupto, ac ſaxoſo.

Tibĕris, & Tibris, rectius quam Tyberis, & Tybris (ut ex vet. Inſcript. probat *Manut. in Orthogr.*) ante Albula, *Tevere*, [illegible], flu. Italiæ, qui Hetruriam ab Umbria, Sabinia, & Latio diſterminat, & Romam interluit. Oritur ex Apennino, & ex monte *Falterona* juxta vicum *Monte Coronaro* dictum, in agro Florentino, & in limite Romandiolæ. Hinc in Maritimem tendens, Burgum S. Sepulcri rigat; Deinde per ditionem Pontificiam fluens, juxta Tifernum Tiberinum labitur, uti prope Peruſiam. Poſtea recipit Tiniam, & Tudertum rigat. Hinc auctus fluviis Palia, Nare, & Aniene, Romam interiorit, & 12. M. P. infra in mare Tyrrhenum ſe exonerat. Ex ejus duobus oſtiis hodie ſiniſtrum oſtium minime ſubiri poteſt, ſed dextrum tantum, quod vulgo *Fiumicino* vocant; ideoque portum immenſo ſumptu, & opera ad hoc oſtium priſci Cæſares conſtruxerunt, & nunc in ejuſdem oſtii conſervatione multum laborant Summi Pontifices. Dictus eſt a Tiberino Rege Albanorum, qui in eo ſubmerſus interiit. *Liv. l.* 1. *Ovid.* 14. *Met.* & 2. *Faſt.* Aliqui dictum tradunt a Tiberino Rege Thuſcorum, qui piraticam exercens juxta eum in bello periit. Quod etiam ſentiſſe videtur *Virg.* 8. *Æn.* cum inquit, Aſperque immani corpore Tybris, A quo poſt Itali fluvium cognomine Tybrim Diximus, amiſit verum vetus Albula nomen. Sunt, qui hinc nomen trahant a Græco [illegible], *injuria*. Ajunt enim, hunc eundem Thuſcorum Regem circa hujus fluvii ripas latrocinari conſueviſſe, & tranſeuntes crebris afficere injuriis, inde Thybrim cognominatum fuiſſe, quaſi eſſet fluvius [illegible], ideſt injuriæ. Ex qua ratione, cum [illegible] aſpiretur, Thybrim quoque cum aſpiratione ſcribi volunt. Aliis placet, advenas de Sicilia veniſſe, & Tybrim dixiſſe, ad ſimilitudinem foſſæ Syracuſanæ, quam fecerunt Afri, & Athenienſes juxta urbis murum: quod vero *Dionyſius*, *Livius*, & alii ſcripſere, ab Albano Rege Tiberim dictum, falſum eſſe, quia etiam

Digitized by Google

ſumante Albam urbem conditure Tybris dictus invenitur. Igitur incertum eſt, quænam ſit vera ratio hujus nominis ſcribendi. quia etymon incertum eſt. Alii per *i*, alii per *y* ſcribunt. A *Stephano de Urbibus* & Θύμβρις, & Τίβερις, appellatur. Præterea ſecundum *Servium* hic fluvius in ſacris dicitur *Tiberinus*, in communi ſermone *Tiberis*, & in Poemate *Tybris*, ie, vel idis. Autem ab aquarum colore dictus eſt *Albula*. Tiberis, auctore *Plinio*, lupum inter piſces gignit, ut Ravenna rhombum, Rhodus ellopem, Sicilia murænam. *Horat. l. 1. carm. od. 2.* Vidimus flavum Tiberim retortis Litore Hetruſco violenter undis Ire dejectum monumenta Regis, Templaque Veſtæ. *Cic. Att. l. 12. ep. 19.* Cogito interdum trans Tiberim hortos aliquos parare. ¶ Tiberis etiam, ſeu Tibris, ſeu Tybris appellatus eſt Deus præſes flu. Tiberis. *Virg. 8. Æn.* Tuque, o Tybri, tuo genitor cum flumine ſancto.

Tiberius, m. 2. Τιβέριος, filius Tib. Claudii Neronis, & Liviæ Druſillæ, frater Druſi Neronis Germanici, illius, qui in Germania mortuus eſt, privignus Auguſti, ejuſdemque in imperio ſucceſſor. Fuit Imperator calidiſſimus, idemque omni genere avaritiæ, libidinis, crudelitatis contaminatiſſimus. V. *Sueton. in ejus vita.*

Tibia, æ, f. 1. *oſſo anteriore della gamba, ſtinco*, שוק, Germ. *ſchinbein*, Gall. *l'os de la jambe*, Hiſp. *eſpinilla*, κνήμη, proprie os cruris in anteriori, ſuræ oppoſitum. *Celſ. l. 8. c. 1.* ¶ Ab animali hoc nomen translatum eſt ad organum muſicum ex arundine, aut buxo, aut oliva, vel ex tibiis gruum, interdum cervorum, & aſinorum, nonnunquam ex auro, orichalco, ære, aut alia ductili materia factum, *flauto*. Eſt igitur tibia, αὐλὸς, δόναξ, *piva*, inſtrumentum muſicum, oblongum, teres, & foraminoſum, quod inflatum, & digitis modo adductis, modo reductis temperatum, non injucundam reddit ſymphoniam. *Horat. de Ar. v. 202.* Tibia, non ut nunc orichalco vincta, tubæque Æmula, ſed tenuis, ſimplexque foramine pauco. *Cic. 1. Toſc.* Non intelligo, quid metuas, cum tam bonos ſeptenarios fundat ad tibiam. *Id. de clar. Orat.* Si tibiæ inflatæ non referant ſonum, abjiciendas eas eſſe tibicen putet. *Quintil. l. 1. c. 10.* Tibiis canere. ¶ Præcipuus tibiarum uſus erat in ſcenis, ubi hiſtriones eas per tibicines adhibebant: quamquam in conviviis quoque, in nuptiis, in funeribus, in triumphis, in bello, &c. tibiis canere mos fuit, ut ex *Plauti Caſ. 4. 3. Auct. ad Her. l. 4. c. 33. Cic. 2. de Leg. c. 23. & 24. Stat. 4. Theb.* & aliis conſtat. V. *Roſin. Antiq. Rom. l. 5. c. 32. & 33.* Hinc illa, *tibiis dextris, & ſiniſtris modos facere*; item *tibiis paribus*, & *imparibus*, & *tibiis Sarranis*, quæ leguntur in titulis Comœdiarum *Terentii*, &c. oſtendunt diverſitatem tibiarum in iis fabulis inflatarum. Tibia enim dextra dicebatur, quæ acutum ſonum reddebat; ſiniſtra quæ gravem, ita tamen quod ejus ambæ quodammodo conjunctæ, quod dextra erat ejuſdem carminis incentiva, ſiniſtra ſuccentiva, ut ait *Var. l. 1. R. R. c. 2.* Scribit autem *Plin. l. 16. c. 36.* ſiniſtras tibias ex ea arundinis parte flari ſolitas, quæ proxima terræ naſcitur, quia latius foramen habet, & aptius ad gravem ſonum reddendum; dextras autem ex ſuperiori arundinis parte, ubi foramen anguſtius acutam vocem emittat. Cur autem una dextra diceretur, altera ſiniſtra, ea ratio eſt, quod cum ſimul inflarentur, una quidem dextra parte oris, manuque dextra tenebatur, altera vero ſiniſtra: niſi malis dicere, ita nuncupatas fuiſſe ab ipſo loco, ubi tibicines canentes conſiſtebant. V. *Manut. de quæſit. per epiſt. par. 3. epiſt. 4.* ¶ Tibiæ pares, & impares ita dictæ ſunt, ut putat *Feſtus in voce Impares*, a pari, vel impari foraminum numero. ¶ Fuerunt & *Sarranæ tibiæ*, de quibus V. Sarranus. Cæterum de univerſa tibiarum ratione librum condidit *Caſpar Bartolin.* quem conſule. ¶ Tibiæ apertæ vocantur, quæ apertis foraminibus ſonant clarius. Hinc *apertis tibiis dicere* apud *Quintil. l. 11. c. 3.* eſt clariſſima voce dicere. ¶ Differt tibia a fiſtula, quod hæc ex multis calamis compingitur: ſingulis unum tantum foramen habentibus; tibia vero multa habet foramina, & uno tantum calamo conſtat. *Plin. l. 16. c. 36.* Calamus alius totus concavus, quem Syringiam vocant, utiliſſimus fiſtulis, quoniam nihil eſt ei cartilaginis, atque carnis: Orchomenius eſt continuo foramine pervius, quem auleticon vocant: hic tibiis utilior, ille fiſtulis. ¶ Tibiæ inventrix fuiſſe traditur Pallas, quam inflando cum nimium buccas deformem ſibi videretur, abjeciſſe; eamque poſtea a Satyro ſuſceptam, & uſurpatam. Ita refert *Ovid. 6. Faſt. v. 697.* ¶ Olim tibia uſurpabatur in gen. m. *Var. apud Non. c. 3. n. 256.* Quæro meas libidines, ac tibias bilingos.

Tibiale, is, n. 3. *calza*, פומסלין, Ger. *ſtrumpf*, Gall. *bas de jambes*, Hiſp. *medias*, περικνημίς, velamentum tibiæ, ſeu cruris. *Suet. in Aug. c. 82.* Hyeme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubucula thorace laneo, & feminalibus, & tibialibus muniebatur. ¶ Dicitur etiam de ocreis, ſive armis, quibus crura muniuntur, *gambiere*. *Paul. leg. qui commeatus, ff. de re milit.* Si tibiale, vel humerale miles alienavit. V. Feminalia.

Tibialis, & le, o. 3. αὐλητικός, idoneus ad tibias faciendas. *Plin. l. 16. c. 36.* Tertia arundo eſt tibialis calami, quem auleticon dicebant. ¶ Aura tibialis eſt, quæ inflando per tibiam tranſit, & ſonum edit. *Sidon. in carm. l. 9. ep. 13.* Date ravulos choraulas, Quibus antra per palati, Crepulis reflando buccis Gemit aura tibialis.

Tibiatim, adverb. a tibia, qua crus notat. *Titin. apud Feſt.* Jam cum mulleis te oſtendiſti, quos tibiatim calceas. Ita reſtituit corruptum locum *Joſ. Scalig.*

Tibicen, inis, m. αὐλητής, qui tibia canit, a *tibia*, & *cano*, ut fidicen, cornicen, lyricen. Præter aliorum morem penultimam producit, propter Craſin, ſive Synæreſin. Nam eſt contractum ex *tibiicen*. *Cic. 2. de Orat.* Tibicen ſine tibiis canere non poteſt. *Idem 2. de Leg. c. 24.* Ad cantum, & tibicinum proſequi laudes doctorum virorum. *Horat. l. 2. ep. 1.* Nunc tibicinibus, nunc eſt gaviſa tragœdis. ¶ Tibicines item, παραστάδες, pilæ dicuntur, ſive columellæ, quibus ruſtici tecta ſua fulcira ſolent, a ſimilitudine tibia canentium. Nam ut qui tibiis canunt, canentes ſuſtinent, ita hujuſmodi columnæ ligneæ ſuſtinent tecta, inquit *Feſt. Juven. ſat. 3. v. 193.* Nos urbem incolimus tenui tibicine fultam Magna parte ſui. Nam ſic labentibus obſtat villicus. *Ovid. 4. Faſt. v. 695.* Hæc modo verrebat ſtantem tibicine villam. Translate *Arnob. l. c.* Poſt Atlantem geſtatorem, bajulum, tibicinem illum, ac deſtinem cæli.

Tibicida. V. Cibicida.

Tibicina, f. αὐλητρίς, mulier tibia canens. *Martial. lib. 14. epigr. 64.* Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis. *Gell. l. 4. c. 13.* Fœminas etiam tibicinas in exercitu habuit. *Hor. l. 1. ep. 14.* Meretrix tibicina.

Tibicinium, ii, n. ars tibicinis. *Apulej. l. 1. Florid. poſt init.* Marſyas cum in artificio pettiſſaret tibicinii.

Tibicino, as, tibia cano. *Fulgent. l. 3. Mythol. c. 9.* Ordo tibicinantium. ¶ Item tibicine, ſeu columella fulcio, ſuſtento. *Tertul. de anim. c. 38.* Deſiderabit inquilinus profutura domui, toto inquilinatus ſui tempora, non ut ipſe ſubſtruendus, nec ut ipſe tibicinandus, ſed tantummodo continendus.

Tibiſcus, m. 2. (Pathiſſus *Plin. l. 4. c. 12.*) *Tyſſa*, *Teiſſa*, fl. Hungariæ. Oritur ex Carpatho M. in ipſo lim. Ruſſiæ nigræ, & Tranſylvaniæ, deinde in Occ. tendens, auctus Zamo, Taura, & plurimis rivis, Tochaum rigat, recipitque Bodrocum, & Tareznum fl. deinde in Mer. fluens, Zagivam recipit ad Zolnochium, Chryſium ad Czongradium, Mariſum ad Segedinum, tandemque auctus fl. *Temes*, paulo intra Tibiſcum opp. in Danubium ſe exonerat, ſupra Taurunum 4. l. infra Petrovaradinum vix 2.

Tibiſcenus, a, um, adject. ad Tibiſcum pertinens, ut Tibiſcena oſtia. *Val. Flac. l. 6. v. 52.*

Tibiſis, is, fluvius Scythiæ ex Hæmo monte naſcens, & Septentrionem verſus in Iſtrum influens. *Herodot. l. 4.*

Tibricola, æ, m. qui prope Tiberim habitat, Romanus, *Prudent. periſteph. 11. v. 174.* Paſcis item ſanctis Tibricolas dapibus.

Tibrinus. V. Tiberinus.

Tibris, & Tybris, is, & idis, m. idem qui Tiberis. *Claudian. de Conſul. Probi & Olybr. v. 226.* Eſt in Romuleo procumbens inſula Tibri. *Virg. 7. Æn. v. 303.* optato conduntur Tibridis alveo.

Tibula, f. *Caſtel Aragoneſe*, urbs munita Sardiniæ, in ejus parte Boreali, & in Occidentali, contra Herculis inſulam. Aliis eſt *Longoſardo*.

Tibullus, m. 2. prænomine Albius, Poeta elegiographus. Natus eſt Romæ, C. Vibio Panſa, A. Hirtio Coſſ. anno U. C. 710. eodem anno, quo Ovidius Naſo. Parentes habuit ex Equeſtri Ordine. Quod ingenio facili, & egregia forma foret, nobiliores civitatis ſibi conciliavit, in quorum numero fuit Meſſala Corvinus. Familiariter dilexit Horatium, Ovidium, & Macrum Poetas. In amores, & delicias paulo proclivior fuit. Libros quatuor Elegiarum, ſive Amorum compoſuit. Obiit virenti adhuc ætate, dum pergeret cum Meſſala in Phæaciam. Eum ut elegantem, & terſum commendat *Quintil. l. 10. c. 1.* cultum vocat *Ovid. l. 3. de art. am. v. 764.*

Tibulus, i, f. arbor eadem, quæ pinaſter. *Plin. l. 16. c. 10.*

Tibur, & Tybur, uris, n. *Tivoli*, Τίβουρ, Τίβουρα, Τίβυρα, urbs olim Latii, nunc Campaniæ Romanæ, in conf. Sabinorum, in colle, ubi cataractæ Anienis. Condita fuit a Catyllo Arcade claſſis Evandri præfecto, cum Romam, ut *Cato*, *Solinus*, & alii quidam prodiderunt. Sed *Sextus* Græcus hiſtoricus ſcripſit, Catyllum Amphiarai filium, poſt patris apud Thebas ante bellum Trojanum interitum, in Italiam veniſſe, & in Italia tres liberos procreaſſe, Tyburtum, Coracem, & Catyllum, qui expulſis ex oppido haud longe ab urbe Roma poſito veteribus Sicanis, a nomine *Tyburti*, qui ex tribus maximus natu erat, *Tybur* appellaverant. Hic maxima pomorum copia, & crebri fontes. *Hor. l. 1. od. 18.* Circa mite ſolum Tiburis. *Virg. 7. Æn. v. 630.* Atina potens, Tiburque ſuperbum. h. e. vel quia nobile, vel quia in monte ſitum.

Tiburnus, is, m. idem quod Tibur. *Horat. l. 1. od. 7.* Et præceps Anio, & Tiburni lucus.

Tiburs, urtis, adject. Τιβουρτῖνος, quod eſt ex Tibure. *Horat. lib. 2. ſat. 4.* Picenis cedunt pomis Tiburtia ſucco. *Cic. 2. de Or. c. 65.* Villam in Tiburte habes. Suburbani agro. *Gell. l. 19. c. 5.* In Tiburte rus conceſſeramus. *Et infra.* Promit a bibliotheca Tiburti. ¶ Tiburtes, tum, populi ſunt Tiburis incolæ. *Plin. l. 3. c. 12.* *Virg. Æn. 11.* prædam Tiburtum ex agmine Tarchon portat ovans. *Tac. 14. Ann. c. 22.* Tiburtum fines. ¶ In recto caſu ſingulari eſt *Tiburs*. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 446. n. 3.* Sex. Oppio Priſco patrono incomparabili S. P. Q. Tiburs ob merita ejus.

Tiburtinus, a, um, adject. *di Tivoli*, ad Tibur pertinens. *Martial. l. 4. ep. 57.* Tiburtinus frigora. *Propert. l. 4. el. 7.* Tiburtina terra. ¶ Tiburtinum, i, villa fuit Pompeji in Tiburtino agro. *Cic. 3. Phil. c. 7.*

Tichobates, æ, m. qui ſuper erectos muros graditur, a τεῖχος, *murus*, & βαίνω, *gradior*, quemadmodum *ſchœnobates* eſt, qui per funem ambulat. *Vopiſc. in Carin. c. 18.* Exhibuit Tichobatem, qui per parietem eluſo urſo cucurrit.

Ticida, æ, m. Poeta quidam, qui de Perilla puella ab ſe adamata Elegias ſcripſit. *Ovid. 2. Triſt. v. 433.*

Ticinum, i, n. poſtea Flavia Papia, & Papia, *Pavia*, urbs Inſubriæ, ad Ticinum fl. olim regia Longobardorum, condita a Liguribus, Levis, & Maricis ante Mediolanum. *Plin. l. 3. c. 17.* Hinc Ticinenſis apud *Aurel. Vict. in Epitome c. 35.* & Ticinus, a, um, apud *Silium l. 12. v. 548.*

Ticinus, m. 2. *Teſino*, fl. Inſubriæ navigabilis. Erumpit ex Adula M. in conf. Helvetiorum, ac per lacum Verbanum excurrens, Ticinique urbis, nunc *Paviæ*, mœnia radens, in Padum excipitur, aquas ſuas perſpicuas ad 10. M. P. immixtas aquis Padi turbidis conſervans. Alicubi arenas aureas habet. Thymalum piſcem gignit. *Claudian. in 6. Conſul. Honor. v. 195.* Colla levant pulcher Ticinus, & Addua viſu. V. *Plin. l. 2. c. 103. & l. 3. c. 19.* ¶ Ticinus alter, *Teſino*, fl. Piceni non procul a ripa Truentina.

Tifata, m. Tiphata, *Monte di Capoa, e di Caſerta*, mons Campaniæ, cum opp. olim cogn. inter Capuam, & Nolam extenſus, qui Campaniam a Samnio diſterminat. *Plin. l. 3. c. 5.*

Tifernates, tum, oppidi Tiferni incolæ, duplicis ſeu generis, alii cognomine Tiberini, alii Metaurenſes appellati. *Plin. l. 3. c. 14.*

Tifernum, Tiberinum cogn. urbs Umbriæ, caput regiunculæ cogn. ad Tiberim fl. ¶ Tifernum Metaurum, ſeu Metaurenſe, *S. Angelo in Vado*, urbs Umbriæ, ubi Duc. Urbini, verſus fontes Metauri fl. a Tiferno Tiberino 16. M. P. in Bor.

Tifernus, m. *Tiferno*, fl. Frentanorum, qui oritur ex Apennino M. Frentanos ab Apulis Daunis dividis, & in mare Hadriaticum per Larinum ad Thermulas influit, medius inter Frentonem ad Or. & Trinium ad Occ. *Plin. l. 3. c. 12.*

Tigillum, i, n. *travicello*, Ger. *balcke*, Gall. *ſoliveau*, Hiſp. *vigita*, δοκίδιον, pertica, ſive longurium. Eſt a *tignum*, ut *ſigillum* a *ſignum*. *Liv. l. 1. c. 26.* Tranſmiſſo per viam tigillo, capite adoperto, velut ſub jugum miſit juvenem. *Tibul. lib. 2. eleg. 1.* Illic compoſitis primum docuere tigillis Exiguam viridi fronde operire domum. ¶ Generatim etiam pro quovis ligno accipitur. *Plaut. Aul. 2. 4. 22.* De ſuo tigillo fumus ſiqua exit foras. Ita habent veteres manuſcripti, & excuſi, non *tigille*, quod *Lambinus*, *Boſius*, & alii quidam probant, ut tigillum ſit a tignum ea forma, qua duo illa priora.

Tignarius, a, um, quod ad tignum ſpectat, ut Faber tignarius, quo nomine intelligitur non ſolum is, qui tigna dolat, ſed etiam qui ſolaria ligna facit, hoc eſt trabes, & cætera ad tabulata domus utilia, denique omnis, qui ædificat. *Cic. in Brut. c. 73.* Ego me Phidiam eſſe mallem, quam vel optimum fabrum tignarium. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 194. n. 2.* Colleg. Fabr. tignarior.

Tigulum, n. n. *S. Maria in Giorgio*, opp. Piceni, in colle, medium fere inter Firmum, & Tolentinum.

Tignum, i, n. *trave*, עץ, Ger. *latten*, Gall. *ſolive*, Hiſ. *viga*, δοκός, δοκίς, *Tagoon*, lignum in ædificiis. *Cajus Dig. lib. 50. tit. 19. leg. 62.* Tigni appellatione in lege 12. Tabularum omne genus materiæ, ex qua ædificia conſtant, ſignificatur. Dicitur autem a *tenendo*, ut eſt apud *Ulp. tit. 3. ff. lib. 47. leg. 1.* Differt a trabe, quia tigna, teſte *Feſto*, ſunt duo tigna ædificii gratia ſimul coaptata. *Lucret. l. 2. v. 191.* Nec cum ſubſiliunt ignes ad tecta domorum, Et celeri flamma deguſtant tigna, trabeſque. *Cæſ. l. 4. B. G.* Tigna bina ſeſquipedalia ab imo præacuta, dimenſa ad altitudinem fluminis. *Hor. de Arte v. 279.* Et modicis inſtravit pulpita tignis. ¶ Tigna etiam dicuntur in vineis perticæ, & pedamenta poſita ad vites ſuſtinendas. *Ulpian. lib. 1. ff. tit. 3. de tign. junct.* ¶ Maſculino gen. *Liv. l. 44. c. 3.* Longi duo validi aſſeres defigebantur: in eos tranſverſi incumbentes tigni, ad tricenos longi pedes, ut pons eſſet, injungebantur.

Tigranes, is, m. Rex Armeniæ majoris, qui auxilium ferens Mithridati Regi, victus eſt primo a Lucullo, deinde a *Pompejo Magno*. Eum Pompejus in deditionem accepit, eique ad genua ſibi procumbenti, ademptis Syria, Phœnice, Cilicia, Regnum Armeniæ reſtituit. *Lucan. l. 2. v. 637.* Tigranemque meum, nec Pharnacis arma relinquas.

Tigranocerta, f. 1. *Bitlis*, urbs Armeniæ majoris, ad Nymphæum fl. al. ad Nicephorum fl. verſus confinia Aſſyriæ, in Turcomania, munita, inter Arthemitam ad Car. & Amidam ad Afr. nonnullis eſt *Sulamia*, al. *Save*. Sed hæ urbes in Media ſunt, apud conf. Parthorum. Condita fuit a Tigrane, unde & nomen accepit, quaſi Tigranis civitas. Nam *certa* Parthorum lingua urbem ſonat. *Steph.*

Tigrifer, a, um, adject. tigres ferens. *Sidon. carm. 2. v. 444.* Tigriferi pharetrata per arva Niphatis.

Tigrinus, a, um, τιγροειδής, quod ad tigrem ſpectat, ut Menſæ tigrinæ, quæ longis macularum notis referunt virgatas, ut Poetæ vocant, tigres, quomodo etiam ab intorto macularum diſcurſu dictæ ſunt menſæ pantherinæ. *Plin. l. 13. c. 15.* Menſis præcipua dos in vena criſpis, vel (ſic recte Dalecampius emendat) in vortices parvos: illud oblongo evenit diſcurſu, ideoque tigrinæ appellantur: hoc intorto, & ideo tales pantherinæ vocantur.

Tigris, is, & idis, f. *tigre*, Germ. *tigerthier*, Gall. *tygre*, Hiſp. *tigre*, τίγρις, fera ſæviſſima, & velociſſima, in Hircania maxime abundans. De vocis origine au

Digitized by Google

ne ita *Varro l. 4. de L. L.* Tigris, qui eſt ut leo varius, qui vivus capi adhuc non potuit; vocabulum e lingua Armenia. Nam ibi & ſagitta, & quod vehementiſſimum flumen, dicitur Tigris. *Plin. l. 6. c. 27. de Tigri flumine.* A celeritate Tigris incipit vocari: Ita appellant Medi ſagittam. *Virg. 4. Æn.* Hyrcanæque admorunt ubera tigres. *Ovid. Heroid. ep. 10. v. 86.* Quis ſcit, an hæc ſævas tigridas inſula habet? *Id. Metam. 7. v. 32.* tum me de tigride natam, Tum ferrum, & ſcopulos geſtare in corde fatebor. *Horat. de Ar. Poet. v. 393* lenire tigres. *Stat. 6. Theb. v. 722.* Talae victori tigrim inanem &c. ¶ Eſt etiam nomen cani venatorio impoſitum ob velocitatem. *Ovid. 3. Met. v. 217.*

Tigris, is, & idis, m. *Tigre, Tegil*, fl. Aſiæ, percelebris, ſic dictus a velocitate, quaſi ſagitta. Nam ſagitta ab Armenis tigris dicitur. *Varro l. 4. de L. L. Plin. l. 6. c. 27.* Oritur ex montibus Araret, ſive Armeniæ, & inter Aſſyriam, Meſopotamiamque fluens, & Chaldæam, ſive Babyloniam interſecans, Euphrate recepto, labitur in ſin. Perſicum, Arabiam inter, & Perſidem, prope Teredonem. *Virg. Ecl. 1. v. 63.* Aut Ararim Parthus bibet, aut Germania Tigrim. *Lucan. l. 3. v. 256.* Quaque caput rapido tollit cum Tigride magnus Euphrates.

Tigulliī, m. 2. τιγύλλιοι, pop. Liguriæ, quorum urbes Tigullia, & Segeſta. *Plin. l. 3. c. 5.*

Tigullia, f. 1. Tigolia, opp. Liguriæ, in ora lit. ad Or. medium inter Genuam ad Occ. & Erycis portum ad Or. Pleri que *Seſtri* indigitant. Sed *Seſtri* dicitur Segeſta, quæ in mediterraneis eſt.

Tigurini, m. 2. τιγυρινοί, pop. inter Helvetios, Limagi fl. accolæ. *Cæſ. l. 1 B. G. c. 12.*

Tilia, æ, f. *tiglia*, φιλύρα, arbor folio hederaceo, molliore & in angulum exeuntem rotundiore, & proliziore in orbem lente criſpo, atque ſerrato, flore tantiſper, dum calyculo continetur, herbaceo, dum emerſit, flavo, fructu magnitudine fabæ, ſimili acinis hederæ, in quo ſemen pertenue, quantum a triplicis, omnibus animalibus ingratum, cum foliorum pabulo maxime ducantur. *Virg. 2. Georg.* Nec tiliæ leves, nec torno raſile buxum. ¶ Tiliæ item dicuntur vincula ex arboris hujus, vel etiam aliarum membranis tenuiſſimis, quæ inter corticem & lignum ſitæ ſunt. *Plin. l. 16. c. 14.* Inter cortices, & lignum tenues tunicas multiplici membrana, e quibus vincula tiliæ vocantur. Tenuiſſimæ earum philyræ coronarum lemniſcis celebres.

Tiliaceus, a, um, φιλύρινος, quod ex tilia confectum eſt. *Jul Capitol. de Antonino Pio:* Cum ſenex, & longus eſſet, incurvareturque, tiliaceis tabulis in pectore faſciabatur. *Col. l. 12. c. 45.* Arculæ faginea, vel etiam tiliaceæ, quales ſunt, in quibus veſtimenta forenſia conduntur.

Tiliageneus, a, um, tiliaceus. *Colum. l. 12. c. 45.*

Tiliaris, re, adjectiv. idem quod Tiliaceus, ut Tiliaris tabula, *Cæl. Aurelian. Tard. 4. 1. 1.*

Tilos. V. Tylus.

Timāvus, m. 2. *il Timavo*, fl. maximus Carnorum, ſed breviſſimi decurſus. Oritur apud Fanum Diomedis, vulgo *S. Giovanni*, ex vicino monte, novem fontibus erumpens, quibus confluentibus ora ad 2. M. P. latiſſimus Hadriaticum mare petit, ultra Aquileiam 7. M. P. Tergeſte verſus. *Plin. l. 3. c. 18.* Carnorum hæc regio, junctaque Japidum: amnis Timavus. *Pomp. Mela l. 2. c. 4.* Proxima eſt a Tergeſte Concordia: interfluit Timavus novem capitibus exſurgens. *Virgilius* tamen *1. Æn. v. 248.* ita de Timavo loquutus eſt, ut eum non procul a Patavio collocare videatur: cum enim Antenoris iter deſcriberet per medios Græcos, per ſinus Illyricos, per regna Liburnorum, per fontem Timavi, ea ſive licentia, ſive incuria, qua Poetæ de rebus Geographicis loquuntur, cum præſertim longinqua deſcribunt, ſtatim ſubdit: Hic tamen ille urbem Patavi, ſedeſque locavit Teucrorum. Hinc *Lucanus l. 7. v. 192.* Timavum appellavit *Antenoreum*, & *Martial. l. 13. ep. 89.* dixit *Euganeum*, quamvis idem *Martial. l. 4. ep. 25.* habeat: Et tu Ledæo felix Aquileia Timavo. Unde orta eſt aliquorum opinio, duos eſſe Timavos, alterum in finibus Patavinorum, alterum in finibus Carnorum. Nos putamus, & *Lucanum & Martialem* citatis locis, & præterea *Statium lib. 4. ſilv. 7.* & inſuper nonnullos poſterioris ætatis Scriptores, *Virgilii* carminibus deceptos, Patavino Meduaco Timavi nomen dediſſe.

Timefactus, a, um, adject. *intimidita, empaurito.* *Lucret. l. 2. v. 43.* His tibi tum rebus timefactæ religiones Effugiunt animo. *Cic. 2. Off. c. 7.* timefacta libertas. Alii leg. *tremefacta*.

Timendus, a, um, adject. *terribile, da temerſi.* *Ovid. Heroid. epiſt. 4. v. 104.* Dente timendus aper. *Id. 14. Metam. v. 256.* Urſa timenda. *Horat. epod. 6.* Voce timenda complere nemus.

Timens, tis, nom. ex particip. *timido, pauroſo.* *Ovid. Metam. 12. v. 215.* Mortem timens. *Lucret. l. 3. v. 1037.* vitæ nimium cupidi, mortiſque timentes. *Virg. Æn. 2. v. 729.* Comiti timens.

Timĕo, es, mui, ſine ſup. a. 2. *temere, aver paura*, ירא, Ger. *furchten*, Gall. *craindre*, Hiſ. *temer*, φοβοῦμαι, metuo, horreo, formido, vereor. Conſtruitur eſt abſolute. *Cic. l. 5. Fam. ep. 9.* Magis etiam reprehendendi, qui ſe timere ſimulaſſent. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. l. 1. Fam. ep. 5.* Quanquam omnia ſunt timenda, nihil magis, quam perfidiam timemus. *Martial. l. 11. ep. 19.* Colono Tanquam ſus Calydonius timetur. ¶ Vel etiam cum dativo, præſertim cum de amicis ſermo eſt, & tunc ſignificat vereri, ne quid mali alicui accidat. *Ter. Heaut. 3. 2. 20.* Syre, tibi timui mala. *Id. And. 1. 3.* Si illum relinquo, ejus vitæ timeo. *Quintil. l. 4. c. 1.* Religioſus judex libenter eum audit, quem juſtitiæ ſuæ minime timet. idest ne ſuæ juſtitiæ inſidiatur. ¶ Vel etiam cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic. pro Syll. cap. 20.* A quo quidem genere, Judices, ego nunquam timui. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. Att. l. 7. ep. 6.* De republica valde timeo. ¶ Vel cum abl. & præp. *pro*. *Gell. l. 19. c. 1* Ipſum autem pro Ariſtippi anima timere. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. 5. Ver.* Jam nunc timeo, quidnam pro offenſione hominum, & expectatione omnium, & magnitudine rerum dignum eloqui poſſim. *Id. Att. l. 8 ep. 20.* Hæc quo ſint eruptura, timeo. *Brut. Cic. l. 11. ep. 10.* Timeo, quemadmodum hæc explicari poſſint. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ne* in iis, quæ nolumus, vel *ut* in iis, quæ volumus, ſeu cupimus fieri. *Ter. Andr. 1. 5.* Tum autem hoc timet, ne deſeras ſe. *Cic. Att. l. 9. ep. 6.* Sed timeo, ne non impetrem, idest ut impetrem. *Id. l. 14. Fam. ep. 2.* Omnes labores te excipere video. timeo, ut ſuſtineas. ¶ Vel cum infinito. *Curt. l. 9. c. 6.* Eloqui timeo. *Id. l. 4. 5. 5.* Si te ſummittere nobis times, dabimus fidem, impune venturum. ¶ Interdum ſignificat averſari. *Horat. l. 1. ep. 5.* Nec modica cœnare times olus omne patella.

Timēſco, is, n. 3. idem fere quod timeo. *Ammian. l. 31. c. 4.* Athanaricus perrumpere timeſcens.

Timĭde, adverb. *timidamente*, φοβερῶς, pavide, verecunde, minus audacter. *Cic. 5. Fin.* Tum ille timide, vel potius verecunde, Facio, inquit, equidem. *Id. 2. Tuſc. 23.* Nequid abjecte, nequid timide, nequid ignave, nequid ſerviliter, muliebriterve faciamus. *Quintil. l. 11. c. 1.* Timidiſſime dicendum eſt. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 19.* Omnia trepidantius, timidiuſque agere.

Timidĭtas, atis, f. *timidità*, יראה, Germ. *furchſamkeit*, Gall. *timidité*, Hiſp. *temor*, δειλία, proclivitas ad timorem, anguſtus, & parvus animus. *Cic. 4. de Fin.* Ex rebus enim timiditas, non ex vocabulis naſcitur. *Idem 2. Phil. c. 29.* Cur ei bello propter timiditatem defuiſti?

Timidŭle, adv. *con alquanto timore*. *Apul. l. 4. A. A.* Timidule per balneas reptare.

Timĭdus, a, um, o. t. a. *timido, pauroſo, di poco animo*, ירא, Ger. *forchtſam*, Gall. *craintif*, Hiſp. *medroſo*, δειλός, φοβερός, ἄτολμος, pavidus, meticuloſus, qui eſt anguſti animi. *Cic. 1. Off.* Ne imbecilles, atque timidi videamur. *Id. l. 3.* Quæ timido animo, humili, demiſſo, fractoque fiant. *Id. pro Marc.* Si in alterutro peccandum ſit, malim videri nimis timidus, quam parum prudens. *Id. 1. Agrar.* Liberi a delictis, cauti in periculis, non timidi in concionibus. *Id. de Fin. l. 2. c. 20.* Ita non timidus ad mortem, ut in acie ſit ob Rempublicam interfectus. *Horat. l. 3. od. 19.* Codrus pro patria non timidus mori. *Sen. de vit. beat. c. 11.* Nocturna animalia abduntur in aliquas rimas, timida lucis. *Cæſ. l. 8. B. G.* Ut vix judicari poſſet, utrum ſecundis rebus inſolentiores, an adverſis timidiores eſſent. *Ovid. l. 1. de Ar. v. 117.* Ut fugiunt aquilas, timidiſſima turba, columbæ.

Timōlus. V. Tmolus.

Timor, oris, m. *timore, paura*, פחד, Ger. *forcht*, Gall. *crainte*, Hiſp. *miedo*, φόβος, metus, opinio mali impendentis. *Cic. 4. Tuſc. c. 8.* Terrorem metum concutientem, ex quo fit, ut pudorem rubor, terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus conſequatur, timorem metum mali appropinquantis, pavorem metum mentem loco moventem, ex quo illud Ennii: Tum pavor ſapientiam mihi omnem ex animo expectorat. *Brut. Anton. l. 11. Fam. ep. 1.* Maximo timore de donis afficiuntur amici noſtri. Rurſus *Cic. Att. l. 5. ep. 20.* Injicere timorem alicui. *Id. Fam. 9. ep. 10.* Magno in timore eſſe. *Id. ibid. l. 10. ep. 18.* Timorem alicui facere. *Id. Att. l. 5. ep. 14.* Magno timore eſſe. h. e. valde timere. *Lucan. l. 3. v. 82.* Magno timori eſſe populis. h. e. eſſe valde terribilem. Dicimus etiam, timorem omittere, deponere, objicere, &c. *Cic. ſæpe, & Ovid.* Sic timore perculſus, timore perterritus. *Cic. ad Brut. ep. 3. & Divin. c. 58.* ¶ Cæcis gentibus timor fuit in numero Deorum filius Erebi, & Noctis. *Cic. 3. de nat. Deor.*

Tina, æ, f. 1. *tino*, οινηρ, vas vinarium, ex eorum genere, quæ in menſam inferuntur. *Var. l. 3. de vit. P. R. apud Non. c. 15. n. 7.* Antiquiſſimi in conviviis utres vini primo, poſtea tinas ponebant. Ex his *Varronis* verbis ſatis apparet hoc vaſis genus minus, & omnino diverſum ab eo, quod apud nos ſub hoc vocabulo habetur. His namque vaſis e ligno fabricatis noſtri excipiunt muſtum, & cum vinaceis ebullire ſinunt.

Tinca, æ, *tinca*, piſcis paluſtris, & fluviatilis, ſine ſquamis. *Auſon. in Moſel. v. 125.* Quis non & virides vulgi ſolatia tincas Norit?

Tinctilis, & le, o. 3. *tinto*, צבוע, Germ. *tunckig*, Gall. *teint*, Hiſp. *tenido*, βαπτός, quod intinctum eſt. *Ovid. l. 3. Triſt. el. 10. v. 64.* Nam volucri ferro tinctile virus ineſt.

Tinctorium, &
Tinctorius, a, um, } V. Cinctorium.

Tinctūra, æ, f. *tintura*, Germ. *tunckung*, Gal. *teinture*, Hiſp. *tenidura*, βαφή, infectio, imbutio coloris. *Plin. l. 37. c. 9.* Adulteratur maxime tinctura.

Tinctus, us, m. idem ac tinctura. *Plin. l. 10. c. 48.* Et ova eodem nomine croceo tinctu.

Tinctus, a, um, *tinto*, βαφείς, βαπτός, immerſus, madefactus, infectus. *Celſ. l. 8. c. 4.* Spongia tincta in aceto. *Cic. 3. de nat. Deor.* Cum ei tunicam ſanguine Centauri tinctam dedit. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro ornato, imbuto. *Cic. in Brut. c. 28.* Illam patris elegantia tinctam vidimus. *Id. 2. de Or. c. 20.* Sit mihi tinctus literis, audierit aliquid, legerit, &c. *Quintil. l. 4. 1. 2.* Verba tincta ſenſu. h. e. non vana, & ad ornatum fuſa, ſed ſignificantia. *Martial. lib. 10. ep. 33.* viridi tinctos ærugine verſus. h. e. mordaces, maledicos.

Tinĕa, æ, f. *tignuola*, עש, Ger. *ſchab*, Gall. *teigne*, Hiſ. *polilla*, σής, vermiculus, qui veſtes, aut libros abrodit. Ita vocatur ob ſimilitudinem quorumcunque a lumbrici genere, quod Græcis ταινία. *Hor. l. 1. ep. 21. ad librum ſuum:* Aut tineas paſces taciturnus inertes. ¶ Item tineæ ſunt vermes in alvearibus apibus noxii. *Colum. l. 9. c. 14.* Tineæ, ſi apparuerint, everrantur, papilioneſque enecantur, qui plerunque inter alveos morantes, apibus exitio ſunt.

Tineŏla, æ, parva tinea. *Veget. l. 2. de Re Veter. c. 4.*

Tineōſus, a, um, σητόβρωτος, plenus tineis, ut alvei tineoſi, apud *Colum. l. 9. c. 14.*

Tingens, entis, o. 3. *tintore*, βάπτης. *Plin. l. 9. c. 38.* Sed id tingentium officinæ ignorant.

Tingo, is, tinxi, tinctum, a. 3. *tingere, bagnare*, טבל, Germ. *tuncken*, Gall. *teindre*, Hiſp. *tenir*, βάπτω, χραίνω, madefacio, inficio, humore, vel colore imbuo. *Virg. 3. Georg.* Ac vix ſuppoſiti tinguntur ſanguine cultri. *Martial. lib. 1. epigr. 78.* Tingit cutem Charinus, & tamen pallet. *Horat. l. 4. od. 12.* Tingere aliquem poculis. *dargli da bere.* ¶ Poetice, tingi Oceano dicuntur aſtra, cum occidunt. *Virg. 1. Æn.* Quid tantum Oceano properent ſe tingere ſoles Hyberni. *Id. 1. Georg.* Arctos Oceani metuentes æquore tingi. ¶ In verſibus libris ſæpe legitur *tinguo* pro *tingo*, teſte *Manut. in Orthogr.*

Tingi, Tingis, *Tanger, Tangeri, Tangeri*, urbs Africæ, caput Mauritaniæ Ting. in ora freti Herculei, cum portu capaci. Condita fuit ab Antæo, quem Hercules vicit. Hinc Tingitanus apud Manilium in Genethl. *Maximus 1. 20.*

Tingitāna, f. 1. τιγγιτανή, extrema Mauritaniæ pars, quam nunc duo Regna, *Fez*, & *Marocco*, occupant. Dicta eſt ab urbe Tingi. Ante vocata eſt Bogudiana, a Rege Bogud. Oppida in ea, Tingi, caput provinciæ, Juliæ Conſtantia, Zilis, Volubilis, Lixus, ubi regia Antæi, & certamen cum Hercule, & Heſperidum horti. *Cluver. l. 6. c. 7.*

Tingomĕnæ, arum, f. compotationes, in quibus merum ita large ſuppeditatur, ut & pavimenta tingantur, juxta illud *Horat. l. 2. od. 14.* Abſumet hæres Cæcuba dignior ſervata centum clavibus, & mero tinget pavimentum ſuperbo. In *fragment. Tragur. Petron.* legitur tingomenas facere, ubi alii *tangomenas* legere malunt.

Tinnimentum, i, n. κωδώνισμα, idem quod tinnitus. *Plaut. Rud. 3. 5. 26.* Illud quidem edepol tinnimentum eſt auribus.

Tinnio, is, n. 4. *ſuonare, far ſuono, ſquillare*, צלל, Ger. *klingen*, Gal. *tinter*, Hiſ. *retenir*, ἠχέω, κωδωνίζω, ſono. Proprie dicitur de metallis, cum pulſata ſonum edunt. Tinnit enim aurum, argentum, æs, ferrum, ſtannum, orichalcum, & hujuſmodi. *Var. l. 3. R. R. c. 16. de apibus:* Jaciendo in eas pulverem, & circum tinniendo ære. ¶ Tinnire quoque dicitur auris, cum inclusi ſubtiles, & leves vapores, interdum per membranam illam, quæ in auribus eſt, emerrunt, & ſonum illum fictitium edunt. *Catul. ad Lesb. epigr. 48.* (al. 52.) Sonitu ſuopte tinniunt aures. *Voſſ. Scalig.* leg. *tintinant*. ¶ Sumitur etiam tranſlate pro garrire, acute clamare. *Plaut. Caſ. 2. 3. 32.* Ohe, jam ſatis uxor eſt: comprime te: nimium tinnis. relinque aliquantum orationis. *Suet. in Ner. c. 20.* Si paullum ſubbibiſſet, aliquid ſe ſufferti tinniturum promiſit. h. e. cantaturum. *Cic. Att. l. 14. ep. 25.* Exſpecto maxime, ecquid Dolabella tinniat. hoc eſt quid loquatur.

Tinnito, as, n. frequentativum a tinnio. *Auct. carm. de phil. v. 9.* Parus enim quamvis per noctem tinnitat omnem. Alii leg. *titiniat*. *Commodian. inſtruct. 64.* Nec enim dico, ut in triviis tinnites. h. e. captandæ plebeculæ cauſa cum tintinnabulo incedas.

Tinnītus, us, m. *tintinno, ſquille*, Germ. *daſklingen*, Gall. *tintement*, Hiſp. *retinte*, κωδωνισμός, metalli ſonitus. *Virg. 4. Georg.* Tinnituſque cie, & Matris quate cymbala circum. *Plin. l. 28. c. 2.* Tinnitu aurium præſentire. *Ovid. 4. Faſt. v. 207.* reſona tinnitibus Ida.

Tinnŭlus, a, um, *riſonante*, ἠχώδης, λιγυρός, idem ac tinniens, idest quod ſonum edit. *Ovid. 4. Met. v. 393.* Tinnulaque ære ſonant, & olent myrrhæque, croci que. *Catul. in epithal. Juliæ 56.* Nuptialia concinens Voce carmina tinnula. ¶ Tranſlate *Quintil. l. 2. c. 3.* Tumidos, & corruptos, & tinnulos, & quocunque alio cacozeliæ genere peccantes, certum habeo, non virium, ſed infirmitatis vitio laborare.

Tinnuncŭlus, i, maſc. *gheppio*, genus accipitris, quod in ædificiis nidificare ſolet, & libenter cum columbis verſatur, eaſque ab aliorum accipitrum injuriis defendit. *Plin. l. 10. c. 37. & Colum. l. 8. c. 8.*

Tintinnabulātus, a, um, qui tintinnabulum habet. *Sidon. l. 2. ep. 2.* armentalem camœnam, quam noſtrorum montium Tityri exerceant inter greges tintinnabulatos. Al. leg. *tintinnabulatos*, eodem ſenſu.

Tintinnabŭlum, i, n. *campanello, campana, ſquilla*, κώδων, κρόταλον, inſtrumentum, plerunque æneum, interdum etiam ex ſtanno, argento, plumbo, aut

aut ex omnibus his una admixtis conflatum, quod percuſſum tinnitum edit, ſeu ſonitum, a *tintinno*. Ejus uſus fuit apud antiquos in balneis; eo enim lavaturi convocabantur, & qui in balneo eſſent evocabantur, ut aliis locum darent. Hinc *Mart. l.* 14. *epigr.* 173. Redde pilam: ſonat æs thermarum, ludere pergis? &c. ¶ In domibus tintinnabuli ſonitu familia excitabatur, janitores præſertim, ut indicat *Suet. in Aug. c.* 91. ¶ In ſacrificiis quoque adhibebantur tintinnabula. V. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 93. *& ſeq.* ¶ Alios præterea uſus tintinnabulorum recenſuit *Hieron. Magius* in libello hac de re conſcripto, quem V.

Tintinnacŭli, orum, m. pl. κροταλίζοντες, flagratores, lorarii, carnifices, a *tintinno*, quia cædendo loris corpora tinnitum quendam excitabant. *Plaut. Truc.* 4. 3. 8. Niſi ad tintinnaculos vultis vos educi viros. *Turneb. l.* 11. *c.* 21, ſcribit, tintinnaculos dictos fuiſſe carnifices, qui tintinnabula habebant, quibus utebantur in ſumendis ſuppliciis, nam qui ad ſupplicium ducebantur, tintinnabula gerebant, teſte *Zonara*.

Tintinnĭo, is, & Titinnio, is, Tintinno, & Titinno, as, n. *riſuonare*, tinnitum edo, tinnio, κωδωνίζω. *Afran. apud Feſt.* Oſtiarii impedimenta titinnire audio. *Næv. ibid.* Tintinnabant compedes. *Nigid. apud Non. c.* 1. *n.* 188. Itaque ex ære in Saliaribus Altanus tintinnat.

Tintĭno, as, n. idem quod tinnio. V. Tinnio.

Tiphe, es, τίφη, genus frumenti. *Plin. l.* 18. *c.* 8. & 10.

Tiphys, m. 3. τῖφυς, vir arte carpentaria celebris, qui primus gubernandi naves adminicula inſtituit, Argonautarumque Colchica expeditione gubernator fuit. *Virg. eclog.* 4. Alter erit tum Tiphys, & altera, quæ vehat Argo Delectos heroas. *Ovid. Herod. ep.* 6. *v.* 48. Quid tibi cum patria, navita Tiphy, mea?

Tipŭla, & Tippŭla, æ, f. genus inſecti, quod in fontibus, ac rivis viſitur, ſumma celeritate ſuperficiem aquæ percurrens. *Feſt.* Tippula beſtiolæ genus ſex pedes habentis, ſed tantæ levitatis, ut ſuper aquam currens non deſidat. *Plautus Perſ.* 2. 2. 62. Neque tipulæ levius pondus ſt, quam fides lenonia.

Tireſĭas, æ, m. τειρεσίας, vir Thebanus, filius Heveri, al. Peneti, inſignis vates. Cum aliquando in Cithærone M. vidiſſet duos dracones coeuntes, obſervata fœmina ex iis, occidit illam, quo facto in fœminam & ipſe mutatus eſt. Deinde cum rurſus poſt ſeptem annos eodem pacto & marem draconem interfeciſſet, in priſtinam formam rediit. Contigit igitur aliquando, certantibus inter ſe Jove, & Junone, viri ne, an fœminæ majorem ex Venere voluptatem caperent, ut ille judex ſit adhibitus, ut qui utrumque fuiſſet ſexum expertus. Tireſias autem pro Jove ſententiam tulit, aſſerens, multo plus voluptatis ex coitu fœminas percipere. Ob hujuſmodi judicium a Junone excæcatus eſt. Jupiter autem in ſolatium viſus amiſſi, divinationem illi dedit. Alii propterea excæcatum dicunt, quod Palladem nudam in fonte conſpexerit. *Strabo l.* 9. auctor eſt, Tireſiæ ſepulcrum fuiſſe ſub Tilphoſſo M. Bœotiæ, juxta fontem Tilphoſſam, ubi profugus diem ſuum obiit, cum jam ſenex gelidiſſimam illius aquam hauſiſſet. Ibi Thebani cives ſepulto divinos honores tribuere. Fuit Tireſiæ filia fatidica nomine Manto, quæ in Italiam venit, & ex Tiberi fl. filium peperit Ocnum, qui in Ciſalpina Gallia oppidum condidit, & a nomine matris Mantuam appellavit. *Stat. l.* 10. *Theb.* Sibi callidus iſta Tireſias, natæque canat. ¶ A Poetis uſurpatur pro homine cæco. *Juv. ſat.* 13. *v.* 248. Nec ſurdum, nec Tireſiam quenquam eſſe Deorum.

Tiro, onis, m. *tirone*, *ſoldato novello*, νέος στρατιώτης, miles novus, & fortis ad militiam exercendam. Scribitur non per *y*, ſed per *i*, ut eſt in *Pand. Flor.* imo & in antiqua inſcriptione: in quo perperam ſententiam mutavit *Manutius*, falſa inſcriptione deceptus. Nec enim veram eſſe, ſatis oſtendit *Antonius Auguſtinus*, *dial.* 15. teſte *Voſſ. in Etymol. Cic.* 2. *Tuſc.* Ætas tironum plerumque melior, ſed ferre laborem, contemnere vulnus, conſuetudo docet. *Liv. l.* 40. Veteribus militibus tirones miſceantur. Adjectivi more, *tiro exercitus* dicitur, qui ex tironibus conſtat. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 3. Signa tirone, & collectitio exercitu cum legionibus robuſtiſſimis contulit. ¶ Per translationem tironem appellamus, qui prima in quacunque arte ponit rudimenta, *novizio*, πρωτόπειρος. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 50. Fateor, callidum quendam hunc, & nulla in re tironem, ac rudem in agendo eſſe.

Tiro, onis, m. libertus Ciceronis in omni literarum genere exercitatiſſimus, qui ipſi Ciceroni in ſtudiis adjutor fuit. Libros de uſu atque ratione linguæ Latinæ, item de variis, atque promiſcuis quæſtionibus compoſuit. Ad eum multæ Ciceronis epiſtolæ extant. *Gell. l.* 7. *c.* 3. & *l.* 13. *c.* 9.

Tirocinĭum, ii, n. *tirocinio*, *noviziato*, πρωτοπειρία, μάθησις, primum rudimentum, ſeu experimentum militiæ. Hinc tirocinium ponere, aut deponere, eſt, primum experimentum militiæ dare, & ſtipendia mereri incipere. *Juſtin. l.* 12. *c.* 4. Conſtantiores futuri, ſi non ſolum tirocinia, verum & incunabula in ipſis caſtris poſuiſſent. *Id. l.* 9. *c.* 1. Ut ſub militia patris tirocinii rudimenta deponeret. ¶ Tranſlate ponitur pro prima actione in quacunque arte, ſeu pro primis artis alicujus rudimentis. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Luceja in ſcenam producta fuerat tirocinio a M. Pomponio Ædili Plebis. *Venulej. l. animi*, *ff. de ædil. edict.* Novitium autem non tirocinio animi, ſed conditione ſervitutis intelligi. ¶ *Tirocinium fori* dicebatur, cum in forum primum adoleſcentes deducebantur, ut publice verſari, & agere cum populo inciperent, & *tirocinium Oratorum* vocabatur, cum Oratores futuri in forum deducti quaſi Oratoriæ arti, & agendis cauſis initiabantur. Hoc tirocinii die poſita prætexta togam virilem ſumebant. *Sueton. in Tiber. c.* 54. Neronem, & Druſum Patribus commendavit, diemque utriuſque tirocinii congiario Plebi dato celebravit. *Id. in Calig. c.* 10. Uno eodemque die togam ſumpſit, barbamque poſuit, ſine ullo honore, qualis contigerat tirocinio fratrum ejus. ¶ *Tirocinium navium*, cum primum mari committuntur naves, & veluti in Neptuni militiam conſcribuntur. *Plin. l.* 24. *c.* 7. Optima hæc a tirocinio navium. ¶ Tirocinio ætatis labi. h. e. ſimplicitate, inſcitia. *Declam. in Salluſt. c.* 5.

Tirŏlis, ſeu Tyrolis, f. 3. Ital. *Tirolo*, Gal. *le Tirol*, ragio Germaniæ Meridionalis, partem Orientalem Rhætiæ propriæ antiquæ tantum complectens. Terminatur a Sept. Bavariæ Ducatu, a Mer. ditione Veneta, ab Or. Diœceſi Saliſburgenſi, & Carinthia, ab Occ. Rhætis, & Helvetiis. Sic dicitur a Teriolo, hodie *Tirol*, tenui caſtro ad Atheſim, prope Meranum. Ab Alpibus Tridentinis fere bifariam ſcinditur. Rigatur Atheſi, & Oeno fl.

Tironatus, us, m. tirocinium. *lib.* 7. *Cod. Theodoſ. tit.* 13. Tempore tironatus eorum procuratores præſententur.

Tironiānus, a, um, quod ad Tironem Ciceronis libertum ſpectat. *Gel. l.* 1. *c.* 7. In oratione Ciceronis 5. in Verrem, libro ſpectatæ fidei, Tironiana cura, atque diſciplina facta.

Tirunculа, æ, fem. quæ in arte aliqua adhuc rudis eſt, nova, adoleſcens. *Col. l.* 7. *c.* 12. *de cane*: Quoniam tiruncula nec recte nutrit, & educatio totius habitus aufert incrementum.

Tiruncŭlus, i, m. parvus tiro, juvenculus, qui prima in arte aliqua cœpit ponere rudimenta. *Plin. l.* 3. *ep.* 6. Quod me quanquam tirunculum ſolicitavit ad emendum. id eſt rudem in cognitione ſignorum. *Juven. ſat.* 11. *v.* 142. Nec latus Aphræ Novit avis noſter tirunculus.

Tirynthius. V. Tyrinthius.

Tis, *te*, genitivus ſingul. pronominis *tu*, apud vet. *Plaut. Mil.* 2. 4. 42. Tis egeat, qui te careat.

Tiſiphŏne, es, f. τισιφόνη, una ex Furiis, a τίσις, *ultio*, & φόνος, *cædes*, quia cædibus plectendis præeſt. *Hor. lib.* 1. *ſat.* 8. Hecaten vocat altera lævam, altera Tiſiphonen.

Tiſiphonēus, a, um, Τισιφόνειος, ad Tiſiphonem pertinens. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 9. *v.* 6. cupiaſque evadere vitæ Tempora, ſi poſſis, Tiſiphonea tuæ. *h. e.* noxia, maligna, invida.

Titan, anis, vel Titanus, i, m. τιτάν, filius Cœli, & Veſtæ, frater Saturni. Sex filios ex Titea uxore ſuſcepit, qui ab eo *Titanes* ſunt appellati. Cum eſſet major natu, & patri ſuccedere vellet, tamen animadvertens, matrem,

& ſorores Saturno magis favere, Regnum ipſi conceſſit, hac tamen lege, ne Saturnus prolem maſculam aleret, ut Regnum ad ſuos filios perveniret. Igitur Saturnus liberos ſuos devorare cœpit, ſtatim ac nati eſſent. Sed Opes, ſive Rhea Saturni uxor Jovem, Neptunum, Plutonem nutriendos clam ablegavit, marito autem lapides, quos ſe peperiſſe dicebat, devorandos obtulit. Id cum Titan cognoviſſet, cum filiis ſuis bellum geſſit adverſus Saturnum, & Opim, quod conventioni non ſtetiſſent, eoſque captos muro incluſit, qui poſtea a Jove filio victis Titanibus liberati ſunt. *Bocc. l.* 4. *c.* 1. ¶ Ponitur etiam pro Sole. Nam Sol ſecundus filius fuit Hyperionis, teſte *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Hyperion vero Titanis. Aliqui dicunt, Hyperionem Solis, ac Lunæ, ſtellarumque motus primum obſervaſſe, atque demonſtraſſe, ideo Solis parentem, & aſtrorum fingi. *Cicer. in Arato*: Quem cum perpetuo veſtivit lumine Titan.

Titānes, um, m. pl. vel etiam Titani, orum, filii Titanis, & Titeæ. Sed aliqui dicunt ex Terra ortos eſſe abſque patre. *Servius in* 6. *Æn.* Terra primum Titanas contra Saturnum genuit, Gigantes poſtea contra Jovem. Et ferunt fabulæ, Titanas ab irata contra Deos Terra ad ejus ultionem creatos. Unde & Titanes dicti ſunt ἀπὸ τῆς τίσεως, ideſt ab ultione. *Cic.* 3. *de Leg.* Noſter vero Plato Titanum e genere ſtatuit eos, qui ut illi Cœleſtibus, ſic hi adverſentur Magiſtratibus. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Sed etiam, ut cum Titanis, ut cum Gigantibus, propria bella geſſerunt.

Titania, æ, f. Diana, ſeu Luna, filia Hyperionis, neptis Titanis. *Ovid.* 3. *Met.* Dumque ibi perluitur ſolita Titania lympha.

Titaniăcus, a, um, idem ac Titanius. *Ovid.* 7. *Met. v.* 399. Hinc Titaniacis ablata draconibus intrat Palladias arces.

Titānis, idis, Τιτανίς, adject. fœmin. quæ ad Titanem, vel Titanas pertinet. *Ovid.* 6. *Met. v.* 185. Latonam Titanida. *Id.* 5. *Faſt. v.* 81. Titanida Thetin. *Juvenal. ſat.* 8. *v.* 132. Titanida pugnam.

Titanĭus, a, um, quod ad Titanes ſpectat. *Virg.* 6. *Æn.* Hic genus antiquum terræ, Titania pubes, Fulmine dejecti fundo volvuntur in imo. *Id. ibid.* Lucentemque globum Lunæ, Titaniaque aſtra. ¶ Subſtantive Titanium pro Sole poſuit *Avien. in Arat. v.* 127.

Titānus, i, m. fluvius, & oppidum Myſiæ, ſeu Æolidis. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Titareſſus, m. 2. Titareſus, Titareſius, *Titareſo*, fl. Theſſaliæ, qui oritur ex Titano M. fluit apud Pharſalum urb. & in Peneum labitur. *Lucan. l.* 6. *v.* 376.

Tithonæus, a, um, adject. ad Tithonum pertinens, ut Memnon Tithonæus, h. e. Tithoni filius. *Avien. in perieg. v.* 368.

Tithonĭus, a, um, adject. ad Tithonum pertinens, ut Tithonia conjux, h. e. Aurora, *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 403. & *Tithonia* abſolute dicitur a *Val. Flacc. l.* 1. *v.* 311.

Tithōnus, m. 2. τιθωνός, filius Laomedontis, frater Priami. Cum juvenis eſſet, & decorus, ab Aurora, ut fabulæ ferunt, dilectus, & raptus fuit, ex qua Memnonem genuit. *Virg. Æn.* 4. *v.* 585. Tithoni croceum linquens Aurora cubile. ¶ Immortalitatem impetravit a Diis, non tamen caruit infelici ſenecta. *Hor. l.* 2. *od.* 16. Longa Tithonum minuit ſenecta. ¶ Audita Memnonis filii morte, in cicadam verſus eſt. *Hor. l.* 1. *ode* 28. Tithonuſque remotus in auras.

Tithorea, f. 1. urbs Phocidis, in cacumine Parnaſſi M. a Tithorea Nympha. Ibi Zetus, & Amphion conditi ſunt. *Pauſan. l.* 6.

Tithymălus, m. & Tithymalon, n. *titimaglio*, τιθύμαλος, τιθύμαλοι, (*Suidas* τιθύμαλλος ſcripſit) herba folio lævi, albo, capite fabæ magnitudine, cujus ſeptem ſpecies Dioſcorides enumerat. *Plin. l.* 26. *c.* 19.

Titĭa lex dicta eſt a L. Titio, qui eam tulit, cavitque, ne quis ob orandam cauſam munera aut pecuniam a cliente acciperet. *Auſon. epigr.* 88. ¶ De alia Titia lege V. In *Atilia*.

Titiæ aves. V. Titus.

Titiānus, a, um, ad Titium aliquem pertinens, ut Titianus fundus, *African. Digeſt. lib.* 23. *tit.* 3. *leg.* 50.

Titiens, ſis, idem qui Tatienſis. *Propert. lib.* 4. *eleg.* 1. Hinc Titiens, Rhamneſque viri, Luceresque coloni.

Titienſis tribus a prænomine Tatii Regis appellata videtur, ait *Feſtus*, fuitque una ex illis tribus, in quas primum Romulus populum Romanum diviſit, quæ a *Varrone l.* 4. *de L. L.* Tatienſis appellatur.

Titii Sodales, Sacerdotes Apollinis, qui extra Urbem in tuguriis certa auguria obſervabant, a *titis* ſeu *titiis* avibus, quæ ſunt palumbes, ſeu columbæ agreſtes. *Var. l.* 4. *de L. L.* Titii Sodales dicti ab titiis avibus, quas in auguriis certis obſervare ſolent. *Lucan. l.* 1. *v.* 602. Septemvirque epulis feſtis, Titiique Sodales.

Titillamentum, i, n. idem quod titillatio. *Fulgent. l.* 2. *Mythol.* Tantalus, cui fallax aqua guloſis labia titillamentis attingit.

Titillatĭo, onis, f. *ſolletico*, γαργαλισμός, actus titillendi. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 40. At has leviores ducis voluptates, quibus quaſi titillatio (Epicuri enim hoc verbum) ſenſibus adhibetur. *Id. de Sen. c.* 14. At non eſt voluptatum tanta quaſi titillatio in ſenibus.

Titillatus, us, m. idem ac titillatio. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Quod titillatu maxime intelligatur alarum, quas ſubit.

Titillātus, a, um, partic. a titillor. *Auſon. in Epig.* 108. Titillata brevi cum jam ſub fine voluptas.

Titillo, as, a. 1. *titillare*, *ſolleticare*, *dileticare*, γαργαλίζω, eſt levi attrectatione alarum, aliarumve mollium corporis partium riſum cuipiam movere. Factum eſt e τίλλω, *vello*, ſeu *vellico*, geminatione primæ ſyllabæ. Nam ex levi vellicatione, ſive tractione provenit titillatio. Hoc ſenſu uſurpatur *titillatur* nomen a *Plinio*. V. *Titillatus*, *us*. ¶ Per tranſlationem accipitur pro commovere, provocare, blandiri. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 3. Præterea ne vos titillet gloria. *Cic.* 1. *de Fin. c.* 11. Si ea ſola voluptas eſſet, quæ quaſi titillaret ſenſus, ut ita dicam, & ad eos cum ſuavitate afflueret.

Titillus, li, m. titillatio. *leg.* 8. *Cod. Theodoſ. tit.* 5. Flagrum, cujus in cuſpide brevis aculeus pigreſcentes artus innoxio titillo poterit admonere.

Titinnĭus, ii, m. vetus quidam Poeta, cujus multa loca refert *Nonius* in ſuo opere de propriet. ſerm.

Titĭo, onis, *tizzone*, אוד, Ger. *brand*, Gal. *tiſon*, Hiſp. *tizon*, δαλός, lignum aduſtum, quod ab igne extrahitur, torris. *Celſ. l.* 3. *c.* 10. Maximeque involutis teſtis, & extinctis titionibus.

Titivilitĭum, ii, n. *coſa da nulla*, ſignificat rem vilem, & nullius pretii. *Plaut. Caſ.* 2. 5. 39. Non ego iſthuc verbum emiſſem titivilitio. ¶ *Feſtus* ſcribit vocem hanc eſſe nullius ſignificationis, ut βλίτυρι, & σκινδαψός apud Græcos. *Fulgent. Planc. de Priſco ſerm. n.* 20. ait, titivilitia dici fila putrida, quæ de tela cadunt, *le filaccia*.

Titius, ii, m. poeta quidam Lyricus, cujus meminit *Hor. l.* 1. *ep.* 3. ¶ Titius etiam nomen fuit cujuſdam incompoſitæ ſaltationis, & geſticulationis, de qua ita *Cic. de clar. Orat. c.* 60. Sextus Titius, inquit, homo loquax ſane, & ſatis acutus, ſed tam ſolutus, & mollis in geſtu, ut ſaltatio quædam naſceretur, cui ſaltationi Titius nomen eſſet. ¶ Eſt præterea Titius Romanum nomen, ut L. Titius, P. Titius.

Titŭbans, antis, o. 3. ὑποσφαλλόμενος, partic. a titubo. *Cic. pro Dom. c.* 54. Nedum valeat id, quod imperitus adoleſcens mente, ac lingua titubante feciſſe dicatur. *Ovid.* 4. *Met.* Quique ſenex ferula titubantes ebrius artus Suſtinet. Ideſt Silenus.

Titubanter, adv. *inconſtantemente*, ἀμφιβόλως, ἀστάτως, inconſtanter. *Cic. pro Cæl. c.* 7. Poſuiſtis enim, atque id tamen titubanter, & ſtrictim, conjurationis hunc propter amicitiam Catilinæ participem fuiſſe. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 41. Titubanter loqui.

Titubantĭa, æ, f. idem ac titubatio. *Suet. in Vitel. c.* 6. Ac de hac quoque liberos utriuſque ſexus tulit, ſed marem titubantia oris prope mutum, & elinguem. *Id. in Claud. c.* 30. Titubantia linguæ.

Titubatĭo, onis, f. *titubazione*, *vacillamento*, δίνησις, συγχάλασις, actus titubandi. *Auct. ad Herenn. l.* 2. *c.* 8. Ut ne pervula quidem titubatione aut offenſione impediremur. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 6. Titubatio linguæ.

Titubatus, a, um, *vacillante*, [illegible], partic. paſſ. a neutro titubo *Virg.* 5. *Æn.* v. 331. Hic juvenis jam victor ovans veſtigia preſſo Haud tenuit titubata ſolo.

Titubo, as, n. 1. *titubare*, *vacillare*, [illegible], Ger. *ſtraucheln*. Gall. *chanceler*. Hiſp. [illegible], [illegible], [illegible], vacillo, inſtabilis ſum, inſiſtere nequeo: & proprie de lingua, ac pedibus dicitur. *Ovid.* 3. *Met.* Ille mero, ſomnoque gravis, titubare videtur. *Id. l.* 3. *Triſt. el.* 1. Hinc ubi ſum furtim lingua titubante locutus. ¶ Transfertur ad animum, quoties ab animo verba diſſentiunt, quod inconſtantiæ, ac levitatis ſignum eſſe dicitur. *Cic. pro Flacc.* Una ex domo prodeunt: ſi verbo titubarint, quo revertantur, non habebunt. *Hor. l.* 1. *ep.* 13. Cave ne titubes, mandataque frangas. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Plaut. Mil.* 3. 3. 69. Cogitate, nequid, ubi miles venerit, titubetur. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 50. Verſus æque prima, & media, & extrema pars attenditur, qui debilitatur, in quacunque ſit parte titubatum.

Titulo, as, a. 1. *intitolare*, *chiamare*, titulum ſeu nomen indere. *Tertul. adv. Jud. c.* 9. Magos quoque Samaritanorum appellatione titulavit. *Id. de anim. c.* 13. Animæ nomine totius hominis mentio titulata eſt.

Titulus, i, maſc. *titolo*, *dignità*, [illegible], Ger. *titel*, Gall. *titre*, Hiſp. *titulo*, [illegible], dignitas, honor, nomen, a [illegible], *honoratus*, quod dat [illegible], *honorare*. Si Iſidorum audimus, & Feſtum, dicitur a tuendo, quaſi tutulus. Nam Feſtus & milites ait dici titulos, quia patriam tuerentur. *Cic. in Piſon. c.* 10. Suſtinere titulum Conſulatus. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 13. At tua proſequimur ſtudioſo pectore, Cæſar, Nomina, per titulos ingredimurque tuos. ¶ Præterea titulus notat inſcriptionem; cujuſmodi eſt inſcriptio illa, quæ libri initio fit, quæ materiam ejus uno aſpectu ſubjicitur una cum nomine Auctoris; item inſcriptio, quæ ſingulis libri capitibus præfigitur, quam Juriſconſulti rubricam vocant, eſtque ſumma rerum, quæ tractantur. *Ovid. l.* 1. *de Rem. Am.* Legerat hujus Amor titulum, nomenque libelli. *Mart. l.* 2. *ep.* 93. Primus ubi eſt, inquis, cum ſit liber iſte ſecundus? Quid faciam, ſi plus ille pudoris habet? Tu tamen hunc fieri ſi mavis, Regule, primum, Unum de titulo tollere jota potes. *Suet. in Domit. c.* 5. Plurima, & ampliſſima opera incendio conſumpta reſtituit, ſed omnia ſub titulo tantum ſuo, ac ſine ulla pristini auctoris memoria. ¶ Sumitur apud Juriſconſultos interdum pro toto contextu libri, videlicet pro omni eo, quod in contextu explicatur. Sic in horum legibus titulus non eſt rubrica, aut inſcriptio, ſed totum illud, quod titulum vocatur. Nam inſcriptio [illegible] dicitur. Titulus ſæpe dicitur in veteribus lapidibus, præſertim Britannicis, qui, inſcriptione [illegible], ſuum erga aliquem teſtatur animum. [illegible]. *Gruterus p.* 304. 3. *p.* 458. 8. *p.* 471. 1. & *Donius* [illegible] 7. 186. ¶ Item pro proſcriptione, ſeu inſcriptione, qua ſignificatur, domum aliquam eſſe venalem, vel locandam. Hinc, ſub titulum res ire dicitur, quæ venalis fit. *Tibull. l.* 2. *eleg.* 4. Ite ſub imperium, ſub titulumque lares. Sic, ſub titulum mittere, eſt venalem facere. *Ovid. de remed. am. v.* 302. Sub titulum noſtros miſit avara lares. ¶ Inſuper titulus ponitur pro prætextu, & cauſa. *Liv. l.* 37. *c.* 54. Et meminiſſe, quem titulum prætenderitis prius adverſus Philippum, nunc adverſus Antiochum belli. *Suet. in Calig. c.* 32. Plurimæ factionis titulus collegerat, ori ad ſumbus aua factionis ſocietatem conbant. *Juſt. prorſus.*

Titus, vel Tityrus, maſc. a. avium nota, idem ac palumbes, ſeu columba agreſtis. *Iſidor. l.* 12. *Orig. cap.* 7. ait, palumbes appellari titos a moribus caſtis, quia a[illegible] corporali conſortio ſolitariæ incedant, nec carnalem copiam ulterius requirant. *Cornutus in Perſ. ſat.* 1. *v.* 20. contrario ſcribit, has aves ardere libidine, & ab his titos appellari a membri virilis magnitudine, qui ad libidinem ſunt proni. *Varr. l.* 4. *de L. L.* Titii ſodales dicti ab titiis avibus, quas in auguriis certis obſervare ſolent.

Titus, maſc. a. [illegible], prænomen Romanis familiare, quaſi [illegible], *honoratus*, quod a [illegible], *honor*. Sed *Feſtus* a tutando derivat, his verbis. Tituli milites appellantur, quaſi tutuli, quod patriam tuerentur. Unde & Titi prænomen ortum eſt. At *Cornutus*, vel quiſquis interpres ille *Perſii*, qui nomen illud præfert, quo loco exponit iſtud Portæ ſat. 1. verſ. 20. *Ingentes trepidare Titos*, ait, Titos a membri virilis magnitudine vocari eos, qui ad libidinem ſunt proni, ſicut aves, quibus comparantur, titi.

Titus, m. a. [illegible] Veſpaſianus, filius Flavii, frater Domitiani, Imperator Romanorum, circa ann. Chriſti 81. Optimus Princeps fuit, Populoque Romano adeo charus, ut vulgo orbis amor, & deliciæ humani generis diceretur. V. ejus vitam apud *Sueton.*

Tityos, m. ſe. a. [illegible], filius Jovis ex Elara filia Orchomeni, quam prægnantem Jupiter, timens Junonis iram, abſcondit in terram: ex quo factum eſt, ut naſcens poſt, ex terra natus videretur. Cum ad integram ætatem perveniſſet, tantæ magnitudinis gigas evaſit, ut jacens novem jugera occuparet. Aliquando cæpus amore Latonæ Apollinis matris eam de ſtupro interpellavit. Quamobrem Apollo iratus, ſagittis ipſum confodit, & apud Inferos relegavit, ejuſque jecur vulturibus lancinandum appoſuit; hac lege, ut conſumptum renaſceretur illico, & ſic nunquam vultures in diſcerpendo ceſſarent, nec ipſe a patiendo. *Virg.* 6. *Æn. v.* 595. Nec non & Tityon terræ omnipotentis alumnum Cernere erat. *Ovid. l.* 1. *de Pont. eleg.* 2. Sic inconſumptum Tityi, ſemperque renaſcens Non perit, ut poſſit ſæpe perire, jecur. *Tibull. l.* 1. *eleg.* 4. Porrectuſque novem Tityus per jugera terræ Aſſiduas atro viſcere paſcit aves.

T A N T E M.

Tmeſis, f. 3. [illegible], ſpecies Hyperbati, qua aliqua vox, præſertim compoſita, dividitur, & inter utranque partem alia vox interponitur. *Virg.* 1. *Georg.* Septem ſubjecta trioni, pro Septentrioni. *Id.* 1. *Æn.* Et multo nebulæ circum Dea fudit amictu, pro circumfudit. Ubi *Servius*: Figura Tmeſis eſt, quæ fit, cum ſecto uno ſermone aliquid interponimus. Sed hoc tolerabile eſt in ſermone compoſito, cæterum in ſimplici nimis eſt aſperum, quod tamen faciebat antiquitas, ut Saxo cere comminuit brum. ¶ Oratores etiam hac figura utuntur. *Cic. pro Sext. c.* 31. quod judicium cumque ſubierat, damnabatur.

Tmolites, is, ex monte Tmolo, ut tmolites vinum apud *Plinium l.* 14. *c.* 7.

Tmolius, a, um, adject. ad Tmolum pertinens. *Ovid.* 4. *de Pont. epiſt.* 15. Africa quot ſegetes, quot Tmolia terra racemos.

Tmolus, & Timolus, li, maſc. *Temaliteze*, mons Phrygiæ Magnæ, in conf. Lydiæ, ad ſu. cogn. in agro Trallenſi, & Sardenſi, vitibus cons[illegible]. Inter alia crocum plurimum gignit. Ex eo Pactolus amnis profluit, aureas arenas terens. *Ovid.* 5. *Met.* Riget arduus alto Tmolus in aſcenſu, clivoque extenſus utroque Sardibus hinc, parvis illinc finitur Hypæpis. *Id. l.* 6. *v.* 15. Deſeruere ſui Nymphæ vineta Tmoli. *Plin. l.* 4. *c.* 29. Celebratur Lydia maxime Sardibus in latere Tmoli montis, qui ante Timolus dicebatur.

Tmolus, m. 2. fl. Phrygiæ Minoris, in confin. Lydiæ, qui ex ejuſdem nominis monte profluit, & in Mæandrum per Sardes, quas alluit, influit. In eo coticula invenitur auro explorando utilis. *Plin. l.* 33. *c.* 8.

T A N T E O.

Toculio, vel Toculłio, onis, m. [illegible], *feneratore*, a [illegible], uſura. *Cic. l.* 2. *Att. ep.* ſ. 1. Neque enim iſta ſua negotia provincialia eſſe putabam, neque te in toculionibus habebam, hoc eſt non putabam te eſſe in iis, qui uſuram exercent, pecuniam cum fœnore exigentes a provincialibus. Utitur autem Cicero Græco verbo, quia ad Atticum ſcribit Græcæ linguæ ſtudioſiſſimum. In quibuſdam libris legitur *de [illegible]*, quod ſane mendoſum videtur.

Todi, &

Todilli, orum, m. parvæ quædam aves, quarum meminit *Plautus in Syro*, cum ait: Cum extritis talis, cum todillis cruſculis. *Hæc Feſtus*. Quo tamen loco multiplex eſt lectionis varietas.

Tofaceus, & Tophaceus, a, um, [illegible], quod ex toſo eſt. *Plin. lib.* 17. *c.* 7. Eſt alba, roſa, columbina, argillacea, toſacea, arenacea.

Toficius, & Thophicius, a, um, adject. &

Tofinus, & Tophinus, a, um, adject. *di tufo*, qui eſt ex toſo, [illegible]. *Capitolin. in Maxim. c.* 6. Lapides toficios fricare. *Sueton. in Claud. c.* 21. Circo marmoreis carceribus, auratiſque metis, quæ utraque & toſina, ac lignea ante fuerant, exculto.

Toſoſus, & Tophoſus, a, um, adject. idem quod Toſaceus. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. Verruca humore toſoſa.

Tofus, m. 2. *tufo*, [illegible], lapis cavernoſus, & ſcaber, qui facile in arenam reſolvitur. Pro eo etiam *tophus* ſcribitur, quaſi magis Græcum ſit. *Virg.* 2 *Georg. v.* 214. Et tofus ſcaber, & nigris exeſa chelydris. *Plin. lib.* 17. *c.* 4. Nam tofus ſcabræ naturæ.

Toga, æ, f. *toga*, [illegible], Ger. *burgerrock*, Gal. *robbe longue*, Hiſp. *toga*, [illegible], [illegible], exterior veſtis communis omnium Romanorum, tum nobilium, tum ignobilium, tum locupletum, tum inopum. Unde *togatam gentem* pro Romanis poſuit *Virg.* 1. *Æn. v.* 286. ¶ Dicta eſt a *tegendo*, tum quia totum tegebat corpus: tum quia aliis interioribus veſtibus ſuperinjiciebatur: tum etiam quia olim ſtragula vice lectos ea ſternebant, teſte *Varrone* apud *Non. c.* 14. *n.* 25. Hinc eſt, ut togam pro tecto etiam uſurpaverit *Titinnius* apud *eund. Non. c.* 1. *n.* 3. quæ tamen notio jam obſolevit. Igitur toga veſtis fuit rotunda, & uſque ad pedes demiſſa, clauſa, & ſine manicis, quæ uno contectu totum corpus, & utrumque brachium operiebat. Et in ſuperiori parte, qua ad cervices ſedebat, ita laxe aperiebatur, ut dextrum brachium commode exeri, imo & totus humerus oſtendi poſſet. brachium vero ſiniſtrum non per eundem hiatum exerebatur, ſed ex inferiori parte ſub ipſa toga extenſum extremam oram in rugas, plicaturaſque contractam colligebat, ſubducebatque ad ſiniſtrum latus, læva manu extante. Rugas eas, & plicaturas, quæ ſuperne a dextra cervicis parte cadentes exerto brachio colligebantur ad pectus, atque oblique ad ſiniſtrum humerum inſtar balthei deturrebant, *ſinum togæ* appellabant. Neque tamen ſemper, neque omnibus idem mos fuit togæ gerendæ: nam antiquiſſimis temporibus nulli ſinus fuere, tum quia brachium ſub toga tunc tenere ſolebant, quod præter cæteros diſerte notat *Quintil. l.* 11. *c.* 3. tum quia ipſa toga anguſtior illis fuit, & magis corpori adſtricta: poſtea laxior, laxiorque adhiberi cœpta eſt, maxime vero ab iis, qui molli veſtitu gauderent, ex nimia majores ſinus faciebant, adeo ut interdum a dextera parte totum humerum uſque ad lumbos detegerent, ad oſtendendam pretioſam tunicam, vel latum clavum in ea intextum; a ſiniſtra vero lacinam in humerum uſque rejicerent. Præterea adoleſcentes cum primum virilem togam ſumebant, ſolebant priore illo anno brachium (dextrum intellige, nam ſiniſtrum ſemper collectam togæ laciniam ſuſtinendo quodam modo impeditum erat) non exerere, præſertim ſi forenſia ſtipendia auſpicarentur, ut loquitur *M. Sen. in excerpt. controverſ. lib.* 5. *controv.* 6. qui tamen mos etiam temporibus Ciceronis exoleverat, ut ex ipſius oratione *pro Cæl. cap.* 5. colligitur. Candidati quoque in honorum petitionibus brachium continebant, & tunc ſolum exerebant, cum prenſandi cauſa manus porrigenda erat: quod videtur eſſe quibuſdam *togæ pondere dextram porrigere* apud *Hor. l.* 1. *ep.* 6. *v.* 49. hoc eſt dexteram togæ pondere cohibitam exerere, & extendere. ¶ Cum Romanis mos eſſet aperto ſemper capite, præſertim in Urbe, incedere (extra Urbem enim in itinere pileos, petaſos, aut aliud tegumenti genus contra aeris injurias adhibebant) facile tamen erat, ſi opus eſſet, caput toga operire, quod ſiebat partem ſuperiorem togæ ſub dextrum humerum dejectam revocando, & ſupra caput adducendo: atque ea poſitione toga ſæpe utrumque humerum æqualiter tegebat, & nihilominus ſatis adhuc patebat ante pectus ad brachium exerendum. hac ratione caput obvolvebant in ſacris faciendis: quod videre eſt in icone veteris lapidis apud *Ferrar. de re veſtiar. l.* 1. *c.* 19. Cæſar quoque a conjuratis impetitus eodem modo caput obnupſit, ut eſt apud *Sueton. in ejus vit. c.* 82. Verum tamen eſt, aliquando non ſuperiorem etiam, ſed inferiorem laciniam ad caput tegendum fuiſſe adhibitam, quod *Lipſius* apud eundem *Ferrar. loc. cit.* multis oſtendit. ¶ An toga cingeretur, quæſtio eſt apud Eruditos. Affirmat *Macrobius*, quem ſatis refellit *Ferrar. l.* 2. *c.* 11. At *Manut. de quæſit. per epiſt.* de tunica Macrobium, non de toga locutum fuiſſe putat. Sane in omnibus togatorum hominum imaginibus, quas affert idem *Ferrar.* nullus cinctus apparet, ſed toga partim ſiniſtro humero, partim ſiniſtro brachio fulta ſuſtinetur. ¶ Materia togæ fuit lana texta, quæ ſi longiore pilo eſſet, toga *pexa* dicebatur, ſcilicet ob villorum denſitatem: hinc tritam togam *pexæ* opponit *Martial. l.* 2. *epigr.* 44. & *l.* 3. *epigr.* 36. ¶ Toga *raſa* dicebatur, quæ ex lana nonnisi ſimplici tonſa erat, eratque apta æſtivo tempori, ſicut *pexa* hiemali. *Id. l.* 2 *ep.* 85. ¶ A textura etiam & lanæ genere togæ dicebantur *rallæ*, *denſæ*, &c. ¶ Color togæ albus fuit. hoc eſt nativus ipſius lanæ, qui nonnihil ad fuſcum accedit: propterea ut non alba ſolum, ſed etiam candida eſſet, amplius adhuc dealbabatur, creta adhibita ad id apta; quam ob rem *cretatam ambitionem* dixit *Perſ. ſat.* 5. *v.* 177. candidatos intelligens. ¶ Toga vero atrata, ſeu pulla adhibebatur in privato luctu. *V. Pullus.* Nam in luctu publico, togis depoſitis, ſaga ſumebant. *Cicer. Phil. p.* 12. *v.* 54. ¶ Toga palmata dicebatur, quæ palmas intextas habebat. *V. Palmatus.* ¶ Toga picta. hoc eſt acu elaborata. *V. Pictus.* ¶ Alia præterea fuere togarum genera; *Prætexta*, de qua V. ſuo loco. *Pura*, quæ prætextæ opponitur, quia ſcilicet nullo purpuræ prætexto diſtincta, quam ſumebant adoleſcentes, cum prætextam deponebant. *Cic.* 9. *Att. ep.* 6. Ciceroni meo togam puram cum dare Arpini vellem. Eadem dicebatur *virilis*, quia virilitatis initium indicabat: *libera*, quia initium quoddam erat libertatis, ut ait *Ovid.* 3. *Faſt.* Quo autem die ſumebatur, is dies celebrabatur magna propinquorum, amicorumque frequentia, aſcendebantque in Capitolium, religionis, & boni ominis cauſa, teſte *Valer. Max. l.* 5 *c.* 4. Atque hoc eſt, quod *Plin. l.* 1. *epiſt.* 9. vocat officium togæ virilis, & *Tertul. de Idol. c.* 16. ſolemnitates togæ. ¶ Toga purpurea fuit inter regum inſignia, ut patet ex *Liv. l.* 31. *c.* 11. ¶ Quod ad uſum togæ attinet, certum eſt ex teſtimonio *Varron. apud Non. c.* 14. *n.* 29. virorum æque, & mulierum communem fuiſſe: poſtea vero ſolis ac matronæ cœpere togas relinquere meretricibus, quod præter alia ſatis oſtendit illud *Horatii l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 63. quid inter Eſt, in matrona, ancilla, peccesne togata? Viri vero omnium ordinum promiſcue togis uſi ſunt, tenuiores etiam, modo ſumptus ad eam comparandam ſuppeteret: præcipue vero clientes, qui patronorum, & potentiorum limina frequentabant, togati huc illuc curſitabant ſalutaturi, ſportulamque accepturi. qua de re ſæpiſſime *Martialis*, qui propterea *l.* 10. *epigr.* 47. inter ea, quæ vitam faciunt beatiorem, *togam raram* enumerat. hoc eſt rara officia ſalutationum. & *epigr.* 18. togas ipſas uſurpat pro clientibus ſalutationum officia obeuntibus. V. etiam *Togatus.* Plura de toga dicenda eſſent, an extra Urbem adhiberetur, an in caſtris, in conviviis, &c. de quibus erudite, & luculenter *Ferrar. de re veſtiar.* neque enim nobis omnia complecti in animo fuit. ¶ Translate toga pro pace accipitur: hinc tritum illud *Ciceronis* carmen *in Piſ. c.* 30. Cedant arma togæ. hoc eſt pacis artibus. *Id.* 3 *de Orat. c.* 42. Vir omnibus belli, ac togæ dotibus eminentiſſimus. *Tertull. de Pall. c.* 5. Plus læſere rempublicam togæ, quam loricæ.

Togatarius, ii, m. qui fabulas conſcribit, quæ togatæ appellantur. *Sueton. in Auguſt. c.* 45.

Togatulus, a, um, pauperculus, dim. a *togatus*, qui dicitur de tenuioribus, qui principes civitatis officii gratia in forum deducebant, ac deinde domum reducebant ad ſportulam captandam. *Martial. lib.* 10. *ep.* 74. Quandiu ſalutator Anteambulones, & togatulos inter Centum merebor plumbeos die toto?

Togatus, a, um, *togato*, Ger. mit [illegible] *kleidern rocken bekleidet*, Gal. *vetu de robbe longue*. Hiſp. *togado*, [illegible], toga indutus. Togati Romani appellati ſunt, quoniam ſolus togæ proprius Romanorum fuit, ut Græci dicebantur palliati, quod pallio uterentur. *Virgil.* 1. *Æn. v.* 286. Romanos rerum dominos, gentemque togatam. *Cic.* 5. *Phil. c.* 5. Græculus judex modo palliatus

bus;

tus, modo togatus. ¶ Interdum ſpeciatim togati dicti ſunt homines tenuiores, qui principes civitatis officii gratia in forum deducebant, ac deinde domum reducebant. Togis enim amicti erant, non tunica tantum, ut turba inrenſis. *Juven. ſat.* 1. Sportula primo limine parva ſedet turbæ rapienda togatæ. *Idem ſat.* 7. An tibi ſervi Octo, decem comites poſt te, an ut ſella, togati Ante pedes. ¶ Interdum togatus accipitur pro urbano, cui ſagatus, id eſt militaris opponitur. Nam toga pacis, ſagum belli inſigne fuit. *Cicer. pro Syl.* Cur uni togato Senatus ſupplicationem decrevit, id eſt civilem Magiſtratum gerenti. ¶ *Fabulæ togatæ* erant, in quibus Romani inducebantur, ut *palliatæ*, in quibus Græci. Ita dictæ ſunt ab habitu. Nam veſtis propria Romanorum fuit toga, Græcorum pallium. *Cic. pro Sext. c.* 55. Togatam agere. *Velley. l.* 2. *cap.* 9. Clara etiam fuere ingenia in Togatis Afranii, &c. Hujuſmodi fabulæ mediæ erant inter Comœdias, & Tragœdias. *Senec. epiſt.* 8. Non attingam Tragicos, aut Togatas noſtras; habent enim hæ quoque aliquid ſeveritatis, & ſunt inter Comœdias, & Tragœdias mediæ. ¶ *Opera togata*, dicebatur officium togatorum, id eſt hominum tenuium, qui deducebant, & reducebant Magiſtratus, & eos, qui dignitate, & opibus præcellerent. *Martial. l.* 3. *ep.* 46. Exigis a nobis operam ſine fine togatam. ¶ Togata etiam dicta eſt ea Galliæ pars, quæ togis Romano more utebatur. V. Gallia *Plin. l.* 3. *c.* 4.

Togula, æ, f. *vestetta*, parva toga. *Cic. in Piſ.* Togulæ lictoribus ad portam præſto fuerunt. *Martial. l.* 4. *ep.* 26. ignoſcas, togulam, Præſtine, pluris emo.

Tolentinum, n. *Tolentino*, col. & urbs Piceni, apud Clientum fl. parva, ſed ſatis culta, inter Maceratam & Camerinum. Pop. Tolentinates. *Plin. l.* 3. *c.* 13.

Tolenus, m. ſ. Telonus, Thelonus, fl. Marſorum, in Lirim labens, ubi Rutilius cum octo millibus Romanorum a Marſis cæſus eſt.

Tolerabilis, & le, o. 3. *tollerabile*, [illegible], *ſopportabile*, quod tolerari poteſt. *Cic.* 3. *de Orat.* Tolerabilis orator. *Id. de Sen. c.* 3. Moderati, & nec difficiles, nec inhumani ſenes tolerabilem agunt ſenectutem. *Id.* 12. *Att. ep.* 18. Nihil habeo tolerabilius, quam ſolitudinem. *Paulus Jurisc. l.* 18. *Dig. tit.* 5. *leg.* 18. Hanc eſſe tolerabiliſſimam ſententiam puto.

Tolerabiliter, adv. *tollerabilmente*, [illegible], cum tolerantia, patienter, facile, ſine diſcrimine. *Col. l.* 2. *c.* 2. Quas Græci εὐζυγοῦς [illegible], nos dicendarum comparationes tolerabiliter diximus. *Cic. Fam.* 15. *ep.* 20. Quo tolerabilius igniculum deſiderii tui ferimus.

Tolerandus, a, um, adject. *da tollerarſi*. *Stat.* 5. *Theb. v.* 195. Toleranda nullis aſpera ſors populis.

Tolerans, antis, o. 3. *paziente*, [illegible], patiens. *Col. l.* 8. *c.* 14. Piſcium genera dulcis aquæ tolerantia. *Id. l.* 7. *c.* 10. Penuriæ tolerantiſſimus.

Toleranter, adv. *pazientemente*, [illegible], tolerabiliter, patienter. *Cic. l.* 4. *ep.* 6. Cum frangerem jam ipſe me, cogeremque illa ferre toleranter. *Plin. l.* 8. *c.* 43. Annoſæ ad fecunditatem poſcuntur, tolerantius tamen hinc.

Tolerantia, æ, f. *tolleranza*, *pazienza*, [illegible], patientia. *Cic. in Parad. c.* 1. Tolerantia rerum humanarum. *Quintil. l.* 10 *cap.* 2. Tolerantia doloris laude ſua non caret.

Toleratio, onis, f. *ſoffrimento*, [illegible], actus tolerandi. *Cic.* 2. *Fin. cap.* 29. Quædam alia toleratio eſt verior, qua uti vos non poteſtis.

Toleratus, a, um, adject. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 11. Clementiam ac juſtitiam, quanto ignara Barbaris, tanto toleratiora capeſſeret. Al. leg. *toleratiora*.

Tolero, as, a. 1. *tollerare*, *patire*, *ſopportare*, *ſoffrire*, [illegible], Germ. *erdulden*, Gal. *endurer*, Hiſp. *ſufrir*, [illegible], patienter fero, perfero, patior, ſuſtineo. *Cic.* 2 *Catil.* Se facilius hyemem toleraturos putant. *Id. in Famil.* 7. *ep.* 18. Forti animo iſtam tolera militiam. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 7. Res ad patiendum tolerandumque difficilis. ¶ Accipitur etiam pro ſtipulari, adjuvare. *Plaut. Trin.* 2. 2. 57. Quia ſine omni malitia eſt, tolerare ejus egeſtatem volo. Et v. 77. Cujus egeſtatem tolerare vis? ¶ Item pro ſuſtinere, ſuſtentare, alere. *Cæſ. lib.* 5. *B. C. c.* 58. Erat ſumma inopia, adeo ut foliis ex arboribus ſtrictis, & teneris arborum radicibus contuſis equos alerent, & cogerentur his rationibus equitatum tolerare. *Ulp. l.* 10 *lege* [illegible], 203. *ff. de verb. ſignif.* Ex quibus agit pater familias fructus caperet, quibus ſe toleraret. *Plin. l.* 33. *c.* 10. Octona millia equitum ſua pecunia toleravit. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 45. Sin plures victu vitam tolerant. ¶ Tolerare abſolute pro tolerare vitam. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 40. Poſſe Liviam ſtatum ſtatuere, nubendi in poſt Druſum, an in penatibus iiſdem tolerandum haberet. ¶ *Toleror*, pro tolero, deponentium forma auctor ex antiquorum uſu *Priſcian. l.* 8.

Toles, ium, f. inflammatio faucium. *Feſt.* Tales, tumor in faucibus, quæ per diminutionem tonſillæ dicuntur.

Toletanus, a, um, ad Toletum pertinens. Toletani, orum, ejus urbis cives. *Liv. l.* 35. *c.* 22. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Toletum, *Toledo*, Τωλητον, col. & urbs Hiſp. Tarr. aliis caput Carpetanorum, poſtea regia Gothorum, & Maurorum, hodie caput Caſtellæ Novæ, & antea Regum ſedes, ampla, & elegans, cum arce antiqua in colle, ad Tagum fl. circumfluentem, in umbilico Hiſpaniæ. Incolæ Toletani dicuntur. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Tolleno, onis, m. genus machinæ, qua trahitur aqua, alteram partem prægravante pondere, dictus a tollendo. Ita deſcribit *Feſtus*, ex cujus verbis non obſcure colligitur, tollenonem eſſe cum trabi in terram defixæ ſuperne connectitur altera tranſverſa, quæ nunc ſuſtollitur, nunc deorſum agitur, cujus rei exemplum videmus in quibuſdam puteis. Hujuſmodi machinis Archimedes in obſidione Syracuſarum Romanas naves ferrea manu in proram injecta extollebat, & in puppim ſtatuebat, gravi ex altera parte plumbi libramento ad ſolum recellente, ut legere eſt apud *Liv. l.* 24. *c.* 34. qui tollenonis meminit etiam *l.* 38. *c.* 5.

Tollo, onis, m. idem ac tolleno. *Plaut. Rud.* 2. 5. 24. Heus ſic tolloni gratia? cape hanc urnam tibi. Pleraque tamen Codices aliter omnino habent.

Tollo, lis, ſuſtuli, ſublatum, a. 3. *levare*, *alzare*, [illegible], Ger. *erheben*, Gal. *élever*, Hiſp. *alçar*, *quitar*, [illegible], elevo, ſurſum erigo. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Tollam altius tectum, non ut ego te deſpiciam, &c. *Id.* 3. *de nat. Deor.* An ut Sol, in currum cum Phaethontem filium ſuſtulit? *Id.* 3. *Off.* Optavit, ut in currum patris tolleretur: ſublatus eſt. ¶ Interdum notat capere. *Cic. pro Cæl. c.* 21. Qui ſaxa jacerent, quæ de terra ipſi tollerent. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. At tu quantumvis tolle. ¶ Interdum aſſumere. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. Mefactum eſt verecundia, ut te proficiſcens non tollerem. id eſt aſſumerem ſocium itineris. *Id. pro Roſc. Amer.* Fide, ſapientiaque veſtra fretus plus oneris ſuſtuli, quam ferre me poſſe intelligo. ¶ Interdum gignere. *Cic.* 13. *Phil.* Is autem humilitatem deſpicere audet cujuſquam, qui ex eadem ſuſtulerit liberos. *Suet. in Ner. c.* 5. Deceſſit Pyrgis morbo aquæ intercutis, ſublato filio Nerone ex Agrippina. ¶ Interdum nutrire, quod e moribus, & inſtitutis veterum ſumptum eſt, qui, ſi infantes ali volebant, depoſitos humi tollebant, unde & Dea quædam *Levana* dicebatur, ut ſcribit *Auguſtinus*; ſi nolebant ali, jubebant exponi. *Ter. Andr.* 1. 3. 14 Quicquid peperiſſet, decreverunt tollere. *Idem Adelph.* 5. 3. 23. Tu illos duos olim pro re tollebas tua, quod ſatis putabas tua bona ambobus fore. ¶ Interdum auferre, removere, *togliere*. *Cic.* 2. *Ver.* Quod eorum ſimulacra ſanctiſſima C. Verres ex delubris religioſiſſimis ſuſtuliſſet. *Id. de Am. c.* 13. Solem de mundo tollere videntur, qui amicitiam e vita tollunt. *Idem pro Font.* Noluerunt ii, qui judicabant, hanc patere munitius viam, quem quiſque odiſſet, ut eum teſtimonio poſſet tollere. id eſt de medio auferre, privare vita, vel urbe. *Id.* 1. *Fin.* Tu quidem, inquit, totum Epicurum pene e Philoſophorum choro ſuſtuliſti. Huc pertinet tollere metum, ſuſpicionem, dubitationem, &c. apud *Cic.* ſæpe, & alios. ¶ Interdum occidere. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 33. Sed quia Druſum ferro, Metellum veneno ſuſtulerat. *Id pro R. Amer. c.* 7. Pertæſie hunc hominem innocentum, & tutum, & Romæ ignotum de medio tolli poſſe. ¶ Interdum deſtruere, delere, abolere. *Cicer.* 1. *Off.* Majores noſtri Carthaginem, & Numantiam funditus ſuſtulerunt. *Id. in Phil.* Dictaturam funditus de Republica ſuſtulit. ¶ *Animos tollere*, eſt ſuperbire, audaciorem eſſe. *Ter. Hec.* 3. 5. Qui paullum vobis acceſſit pecuniæ, ſublati animi ſunt. *Propert. l.* 3. *eleg.* 18. I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos. ¶ *Cachinnum tollere*, eſt riſum augere, in elatum, & immoderatum riſum ſolvi. *Cic. de Fato c.* 5. In quo Alcibiades cachinnum dicitur ſuſtuliſſe. ¶ *Clamorem tollere*, eſt ſummopere clamare. *Cicer.* 6. *Ver. c.* 43. Clamor a vigilibus, fanique cuſtodibus tollitur. ¶ *In cœlum*, vel *ad aſtra tollere*, eſt ſummis laudibus celebrare, &, quantum fieri poteſt, cœlitibus æqualem facere. *Cic. pro Arch.* In cœlum hujus proavus Cato tollitur. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 25. Quam ingenue, quam ornate noſtras laudes in aſtra ſuſtulit? ¶ *Gradum tollere*, eſt ambulare. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 6. Is eſt, adibo contra, & tollam gradum. ¶ *Legem tollere*, eſt abrogare, antiquare, corrumpere. *Cic.* 3. *de Leg.* Quid? leges non jure rogatas tollere, &c. ¶ *Manus tollere*, eſt manus ad cœlum elevare, quod interdum ſignum eſt admirationis, interdum lætitiæ, & gratias agentis. *Cic.* 4. *Acad. c.* 59. Hortenſius vehementer admirans, ut etiam manus ſæpe tolleret. *Id. l.* 7. *Fam ep.* 5. Suſtulimus manus & ego, & Balbus. ¶ *Minas tollere*, eſt minari, timorem incutere. *Virg.* 3. *Georg.* Tollentemque minas, & ſibila colla tumentem. ¶ *Oculos tollere*, eſt recreari, lætari. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 10. Hac tamen epiſtola, quam Acaſtus attulit, oculos paulum ſuſtulerunt. ¶ *Tollere ſe a terra*, eſt exercere, & de herbis, erbotibuſque dicitur. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 13. Neque ſe tollere a terra altius poſſunt. ¶ Tollo pro differo, *prolongare*, afferri ſolet ex *Plaut. Pæn.* 4. 5. *v.* 51. ſed ibi legendum *extollo*.

Toloſa, æ, f. cognomine Palladia, apud *Martial. l.* 9. *epigr.* 101. quod ibi per ea tempora florebant literæ, *Toloſa*, Τολῶσα, col. & urbs Galliæ Narb. in ipſo limite Aquitaniæ, ad Garumnam fl. perampla, caput Occitaniæ provinc. ¶ Toloſa etiam, olim Ituriſſa, *Toloſa*, urbs Hiſpaniæ, in Guipuſcoa prov. prope Oream fl. ad rad. Pyrenæorum M. ſitu caſta.

Toloſanus, a, um, adject. ad Toloſam pertinens, ut Toloſana cathedra, *Sidon. in carm. l.* 9. *ep.* 16. ¶ Toloſanum aurum proverbio dicitur de re calamitoſa, & poſſidenti noxia. Nam cum oppidum Toloſanum in terra Gallia Q. Cæpio conſul diripuiſſet, multumque auri in ejus oppidi templis fuiſſet, quiſquis ex ea direptione aurum attigit, miſero, cruciabilique exitu periit. *Gell. l.* 3. *c.* 9. *Juſtin. l.* 32. *c.* 3. ¶ Toloſani, orum, incolæ ſunt Toloſæ. *Plin. l.* 3. *c.* 4. & *l.* 4. *c.* 19.

Tolœtas, atis, m. qui eſt e Toloſa, ut Toloſas caſeus, apud *Mart. l.* 12. *ep.* 32. ¶ Toloſates, tium, populi circa Toloſam Galliæ incolæ. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 10. Qui non longe a Toloſatium finibus abſunt.

Toloſenſis, ſe, Toloſanus. *Juſtin. l.* 32. *c.* 3. Toloſenſis lacus.

Tolus, i, nomen viri, cujus caput in ponendis Urbis Romæ fundamentis repertum Capitolio nomen dedit. *Arnob. l.* 6.

Tolutarius equus, *cavallo, che va di portante*, [illegible]. Dicitur a *tolutim*, quia tollit alterno glomeratu pedes. Aliqui volunt, dictum eſſe a pedum volubilitate, quaſi *volutarium*. Hujus generis equi etiam *gradarii* dicuntur, quia gradu non vulgari incedunt, ſed alternis crurum molliter explicatis, commodam ſeſſori præbent vectationem, citra ullam ſuccuſſationis moleſtiam. *Senec. ep.* 87. Ita non omnibus obeſis mannis, & aſturconibus, & tolutariis præferres unicum illum equum a Catone deſectum?

Tolutilis, le, adject. ut tolutim gradus. *Var. apud Non. c.* 5. *n.* 60. h. e. tolutim incedens.

Tolutiloquentia, æ, f. linguæ volubilitas, a *tolutim*, & *loquendo*. *Nævius* apud *Non. c.* 1. *n.* 11. O peſtifera, trux tolutiloquentia.

Tolutim, adv. [illegible], *di portante*, pedes molliter tollendo, quod proprie ad equorum gradariorum inceſſum attinet, qui alternis crura molliter explicantes, commodiſſimam ſeſſori præbent vectationem, quod genus equorum a Polluce [illegible] appellantur. *Var.* apud *Non. c.* 1. *n.* 81. Ut equus, qui ad vehendum eſt natus, tamen traditur magiſtro, ut equum doceat tolutim incedere. *Plin. lib.* 8. *c.* 45. In eadem Hiſpania Callaica gens, & Aſturica equini generis, quos Thieldones vocamus, minori forma, appellatos aſturcones gignunt, quibus non vulgaris in curſu gradus, ſed mollis alterno crurum explicatu glomeratio, unde equis tolutim carpere incurſus traditur arte.

Tomacina, æ, f. idem ac tomaculum, nempe a τομη, quia eſt ſegmentum carnis, & imprimis porcinæ. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 4. Quotannis e Gallia apportantur Romam pernæ, tomacinæ, & tomacæ, & petaſones.

Tomaculum, i, neut. vel per ſyncopen tomaclum, *tomaſella*, *mortadella*, [illegible], genus edulii, quod fere fit ex jecore, abdomine, teſticulis, & vulvis ſuum minutim conciſis & jam fermentis, tribus ovis crudis, & caſeo optimo, & liquamine, pipere, aniſo, gingibere, tegiturque omento ſuillo. *Juvenal. ſat.* 10. *v.* 357. Exta, & candiduli divina tomacula porci. *Martial. l.* 1. *ep.* 42. Fumantia tomacla.

Tome, f. ſectio, inciſio, τομή, a τέμνω, ſeco. *Auſon. ep.* 5. *v.* 89. Tum quod bucolicæ tome relinquit. h. e. cæſura quæ in bucolicis verſibus adhibetur, nempe cum verſus hexametri pes quartus eſt dactylus dictionem finiens, ut in illo *Virg. Ecl.* 5. Sæpe tener noſtris ab ovilibus imbuet agnus.

Tomentum, ti, n. [illegible], lana brevis, ac conciſa, quæ ex veſtibus a fullone poliendo detrahitur, & quicquid ſarciminis ex quacunque re, ſive ex tomo, aut palea, ſive ex pluma fuerit, quo culcitæ infarciuntur. *Var. lib.* 4. *de L. L.* Poſtquam tranſierunt ad culcitas, quod in eas ſagos, aut tomentum, eludere quod calcabant, ab inculcando culcita dicta. *Suet. in Tib. c.* 54. Adeo alimenta a Druſo ſubducta, ut tomentum ex culcita tentaverit mandere. ¶ Tomentorum plura genera fuerunt. Primo loco numerantur Leuconica, & Lingonica, quæ erant e lanæ taſſe Pterii, & erant diviſio hominum. Ut Lingonicum dixere tomentum a Lingonibus Celtarum populo, cujus Cæſar, & alii meminere, ſic eidem Leuconicum vocarunt a Leuconibus, ſive Leucones iidem, ac Lingones, ſive potius iidem, ac Leuci, quos Lingonibus vicinos ſtatit Ptolemæus. Hinc *Plin. l.* 8. *c.* 48. dicit, ſuo tempore tomenta Galliæ diſcerni nominibus. ¶ Fuit & tomentum circenſe, quod fiebat ex arundinibus conciſis, unde a Martiale conciſa palus dicitur. Circenſe dictum eſt, quia in circo venires, & ſedi proprium pauperum. *Martial. l.* 14. *ep.* 160. Tomentum conciſa palus circenſe vocatur, Hæc pro Leuconico ſtramina pauper emit. *Senec. de vita beata, c.* 25. Nihilo miſerior ero, ſi laſſa cervix mea in manipulo fœni acquieſcet, ſi ſuper circenſe tomentum per ſuturas veteris lintei effluens incubabo. Fiebat etiam tomentum ex gnaphalio herba. Nempe gnaphalion dicta eſt, quia inde fieret gnaphalon, hoc eſt tomentum. *Plin. l.* 27. *c.* 10.

Tomex, ſive tomix, icis, f. θῶμιγξ, reſtis ex cannabi impolito, & ſparto leviter torto, vel alia materia, ex qua lintea fiunt. Scribitur a nonnullis *thomex* cum aſpiratione, ſecutis Græcam vocem. *Colum. l.* 12. *c.* 32. Deinde faſciculos tomice palmea, aut juncea ligato. *Vitruv. l.* 7. *cap.* 3. Tomice ex ſparto Hiſpanico religentur. *Pallad. l.* 3. *c.* 13. Et binas inter eas perticas erigamus, tomicibus alligatis.

Tomitæ, arum, m. Tomi oppidi incolæ. *Ovid.* 1. *Triſt eleg.* 2.

Tomitanus, a, um, adject. ad Tomum oppidum, ſeu Tomitas pertinens, ut Tomitana terra. *Ovid.* 1. *de Ponto*, *eleg.* 1.

Tomos, ſeu Tomus, f. Τόμοι, urb. Mœſiæ inf. in Bulgaria reg. in ora Ponti Euxini, Odeſſo proxima, celebris exilio P. Ovidii Naſonis. Dicta eſt a τομή, *ſectio*, vel a τόμος, h. e. fruſtum ſectione abſciſſum, quia ibi Medea, cum fugeret ex Colchide una cum Jaſone, Abſyrtum fratrem ſecum adductum in membra diſcerpſit, eaque variis in locis ſparſit, ut patrem perſequentem in filii membris colligendis occupatum retardaret. *Ovid. l.* 3. *Triſt. eleg.* 9. Inde Tomos dictus locus hic, quia fertur in illo Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui. ¶ Condita fuit a Mileſiis. *Ovid. l.* 1. *Triſt.* A quibus adveniat Mileſia ſuſpea ad urbem, Offenſi quo me contulit ira Dei.

Tomus, i, m. Græce eſt ſectio, pars, τόμος. Speciatim ſic appellatur chartæ ſectio, ex qua convoluta volumen efficitur, *un pezzo di carta*. *Martial. l.* 1. *e-*

pigr.

Digitized by Google

pigr. 87. Erras, meorum fur avare librorum, Fieri poetam poſſe qui putas tanti, Scriptum quanti conſtat, & tomus vilis.

Tomyris, f. 3. Τόμυρις, Regina nobilis Maſſagetarum in Scythia, quæ Cyrum Perſarum Regem, qui Scythis bellum intuleret, ejuſque filium tum tertia copiarum parte per inſidias occideret, & ipſa ad anguſtias perductum, compoſitiſque inſidiis in montibus, cum ducentis Perſarum millibus trucidavit. Neque hoc eventu victoriæ contenta fuit, aut amollita animi rabies. Caput Cyri amputatum in utrem humano ſanguine repletum conjici juſſit, his verbis inſultans: Satia te ſanguine, quem ſitiſti, cujuſque inſatiabilis ſemper fuiſti. V. *Juſtin. c. 8. Tibull. l. 4. eleg. 1. v. 143.* Nec qua regna vago Tomyris finivit Araxe.

Tonans, antis, o. 3. *tonante*, Βροντῶν, particip. a *tono*, five id ſonat. *Cic. 2. de Div.* Jove tonante, & fulgurante comitia habeſi nefas. *Plin. l. 15. cap. 30.* Tiberium principem tonante cœlo ea coronari ſolitum ferunt contra fulminum metus. ¶ Tonans, tis, abſolute dicitur Jupiter. *Sen. in Herc. Fur.* Soror Tonantis, hoc enim ſolum mihi nomen relictum eſt, &c.

Tonatio, onis, f. *tuono*, actus tonandi. *Senec. l. 2. Nat. Quæſt. c. 12.* Fulguratio oſtendit ignem, fulminatio emittit, illa, ut ita dicam, commotio eſt, & tonatio ſine ictu, iſta jaculatio cum ictu.

Tondĕo, es, totondi, tonſum, a. 2. *toſare*, גזז, Germ. *ſcheren*, Gall. *tondre*, Hiſp. *treſquilar*, κείρω, ξυρέω, τίλλω, eſt lanam, capillos, & hujuſmodi incidere, a τομῶ, *ſecare*. *Cic. 5. Tuſc. c. 20.* Tondebant barbam, & capillum patris. *Virg. 3. Georg. v. 312.* Nec minus interea barbas, incanaque menta Cinyphii tondent hirci, ſetaſque comantes. Ubi quidam Interpretes *tondent* pro *tondentur* poſitum putant: ſed ut ut hoc loco ſe res habeat, *tondere* certe dicitur non ſolum qui tondet, ſed etiam qui tondetur: qua ratione & *lavo*, ſæpe uſurpatum legitur. *Sueton. in Auguſt. c. 79.* In capite comendo tam incurioſus, ut raptim compluribus tonſoribus operam daret, ac modo tonderet, modo raderet barbam. *Celſ. l. 6. c. 6. n. 8.* Tondere ad cutem, *fin ſulla pelle*. ¶ *Tonſus eſt* pro totondit. *Solin. c. 14. (al. 9.)* Crines tonſus eſt, & mœrorem vultu publicavit. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſecare, demetere. *Virg. 1. Georg.* Arida prata tondentur. ¶ Item pro depaſcere. *Virg. 1. Georg.* Ter centum nives tondent dumeta juvenci. ¶ Item pro ſpoliare, privare. *Plaut. Bacch. 2. 3. 8.* Tondebo auro uſque ad vivam cutem. *h. e.* totum aurum emungam.

Toneſco, is, n. 3. idem ac tono. *Varro apud Non. c. 2. n. 838.* Tunc repente cœliſtum altum tonitribus templum toneſcit.

Tonitrālis, & le, o. 3. βρονταῖος, in quo fit tonitru. *Lucret. l. 1. v. 1096.* Navi ruans cœli tonitralia templa ſuperne.

Tonitrŭālis, le, adject. qui tonitrua immittit, h. e. Jupiter. *Apulej. de Mundo.* Dicitur (Jupiter) & fulgurator, & tonitrualis, & fulminator.

Tonitrŭo, as, n. tonitrua edo. *Commodian. inſtruct. 6.* Inſipiens Jovem tonitruare tu credis.

Tonitrus, ut, m. in ablat. ſingulari Tonitru, & in dat. plurali Tonitribus, item Tonitruum, i, n. & in plurali Tonitrua, *tuono*, רעם, Ger. *das donnern*, Gall. *tonnerre*, Hiſp. *tronido*, βροντὴ, βρόμος, ſonus nubis ictæ, fragor ille qui fit inter nubes, a *tono*. *Virg. 4. Æn.* Tonitru cœlum omne ciebo. *Cic. l. 2. de Div. c. 18.* Nonne perſpicuum eſt ex prima admiratione hominum, quod tonitrua, jactuſque fulminum extimuiſſent, crediſſe ea efficere rerum omnium præpotentem Jovem? *Liv. l. 1. c. 16.* Subito coorta tempeſtas cum magno fragore, tonitribuſque tam denſo Regem operuit nimbo, &c. *Juven. ſat. 5.* Facient optatat tonitrua cœnas. h. e. optatas propter tubera, quæ erant in deliciis ciborum, & dicebantur creſcere præcipue tempore crebrorum tonitruum. *Feſtus in voce Claudiana tonitrua.* Uti vero tonitrus ſimilitudinem imitaretur. *Plin. l. 8. c. 37.* Tonitrus ſolitariis ovibus abortus inferunt. *Senec. 2. quæſt. nat. c. 56.* Hæc antiqui *fulgetra* dicebant, *tonitrua* nos pluraliter dicimus: antiqui aut *tonitruum* dixerunt, aut *tonum*. *Trebel. Pol. in Gallien. c. 5.* Auditum præterea tonitruum, terra mugiente, non Jove tonante. ¶ Genitivus plur. formatur ſæpius a *tonitrus*, quam a *tonitruum*. *Cæl. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 2.* Clamos tonitruum, & rudentum ſibilus. ¶ Reperitur etiam *tonitruus*, *i*, m. *Hieronym. ep. 61. ad Pammach. cap. 4.* Tonitruos Gentium, flumen eloquentiæ Chriſtianæ. ¶ Affertur a quibuſdam Leucographis, & a *Chariſ. Grammat. l. 1. tonitru*, *n. 4.* ſed hujus poſitionis nullum adhuc exemplum vidimus.

Tono, as, nui, o. *tuonare*, רעם, Ger. *donnern*, Gal. *tonner*, Hiſ. *tronar*, βροντάω, ſtrepo, & proprie dicitur de nubibus. *Virg. 9. Æn.* Cœlum tonat omne fragore. *Cic. 2. de Div.* Si fulſerit, ſi tonuerit, ſi tactum aliquid erit de cœlo. *Id. ibid.* Cum tonuit lævum bena tempeſtate ſerena. ¶ Tranſlate ſumitur pro reſonare. *Martial. lib. 9. epigr. 72.* Murmure jam ſævo, verberibuſque tonas. ¶ Tonare laudes alicujus, eſt magnopere efferre. *Plin. in præf. lib. 3.* Quanto tu ore laudes patris tonas. ¶ Tonare etiam dicuntur magni Oratores. *Cic. in Orat. c. 9.* Pericles ab Ariſtophane poeta fulgurare, tonare, permiſcere Græciam dictus eſt. *Col. in præfat. l. 1.* Neque enim ipſe Cicero territus ceſſaret tonantibus Demoſthene, Platonique. ¶ Legitur & *tono*, *nis*. *Varr. apud Non. c. 2. n. 245.* Tympana non manu ſonitu tonimus. h. e. pulſamus, ſonamus.

Tonor, oris, m. ita dictus eſt ab antiquis tenor, hoc eſt accentus, teſte *Quintil. l. 1. c. 5.*

Tonoticus, *a*, um, adject. vim intendendi habens. *Theodor. Priſcian. de diæta c. 9.* Maſſis intus cathartica, foris tonotica.

Tonſa, æ, & Tonſæ, arum, f. ἐρετμοὶ, imæ remorum partes, quibus aqua tunditur. *Feſtus* deducit a *tondendo*, his verbis: Tonſam Ennius ſignificat remum, quod quaſi tondeatur ferro, cum ait *libro ſeptimo*, Poſte recumbitis, veſtraque pectora pellite tonſis. *Item*, Pone petunt, exin referunt ad pectore tonſas. Ennius *Aſota*, Alius in mari vult magno tenere tonſam. *Virg. 5. Æn. v. 58.* Et in lento luctantur marmore tonſæ. *Stat. 5. Theb. v. 340.* Aſt ubi ſuſpenſis ſiluerunt æquora tonſis.

Tonſilis, & le, o. 3. *toſato*, κουρίμαιος, quod tonſum eſt, a *tondeo*, ut *Tonſile nemus*, cujus rami eminentiores reſecti ſunt; *Tonſilis corona*, ſeu *tonſile ſerſum*, ubi folia parum tantummodo eminent; *Tonſiles tapetes*, ideſt ſine villis. *Martial. l. 6. ep. 80.* Tonſilibus ſertis omne rubebat iter. *Plin. lib. 12. c. 2.* Primus C. Matius nemora tonſilia invenit. *Id. l. 8. c. 50.* Villo tonſili veſtiuntur.

Tonſilla, æ, f. palus, ad quem naves ligantur, dim. a *tonſa*. *Feſt.* Tonſillam ait eſſe *Verrius* palum dolatum in acumen, & cuſpide præferratum, ut exiſtimat, quem configi in litore navis religandæ cauſa. *Pacuvius in Medo*: Acceſſi ad eam, & tonſillam pegi lævo in litore.

Tonſillæ, arum, f. ἀμυγδαλαι, glandulæ faucium, item illarum glandularum morbus, dum vel inflammantur, vel ob affluxum materiæ aqueæ, & pituitoſæ intumeſcunt, vel etiam quando ob defectum humiditatis nimium reſiccantur, & ita deglutitionem quovis modo impediunt. *Feſt.* Toles, tumor in faucibus, quæ per diminutionem tonſillæ dicuntur. *Plin. l. 11. c. 37.* Tonſillæ in homine, in ſue glandulæ. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 54.* Linguam autem ad radices ejus hærens excipit ſtomachus, quo primum illabuntur ea, quæ accepta ſunt ore: is utraque ex parte tonſillas attingens palato extremo, atque intimo terminatur.

Tonſio, nis, f. actus tondendi. *Cato R. R. cap. 2. ad fin.* Pecus conſideret tonſionem uti faciat. Ita Editio A. 1472. Aliæ *auctionem*.

Tonſito, as, a. 1. freq. a tonſo. *Plaut. Bacch. 5. 2. 9.* Rerin' ter in anno tu has tonſitari?

Tonſor, oris, m. *barbiere*, גלב, Ger. *ſcherer*, Gall. *barbier*, Hiſp. *barbero*, κουρεὺς, qui barbam, & capillos tondet, vel aliud quippiam. *Varro l. 2. R. R. c. 11.* Omnino tonſores in Italiam primum veniſſe ex Sicilia dicuntur poſt Romam conditam anno 454. *Cic. 5. Tuſc. c. 20.* Dionyſius, ne tonſori collum committeret, tondere filias ſuas docuit. *Hor. l. 1. ſat. 7.* Omnibus & lippis notum, & tonſoribus eſſe. h. e. rem apud omnes jam eſſe pervulgatam. ¶ Tonſor inæqualis dicitur ab *eod. Horat. l. 1. ep. 1. ad fin.* qui inæqualiter tondet.

Tonſorius, a, um, κουρικὸς, quod ad tondendum pertinet, ut Culter tonſorius. *Cic. 2. Off. c. 7.* Cultros metuens tonſorios, candente carbone ſibi adurebat capillum.

Tonſtricŭla, æ, f. κουρίστρια, dim. a tonſtrix. *Cic. 5. Tuſc. c. 20.* Regiæ virgines ut tonſtriculæ tondebant barbam, & capillum patris.

Tonſtrīna, æ, f. *barberia*, Ger. *ſcherſtube*, Gal. *barberie*, Hiſp. *barberia*, κουρεῖον, officina tonſoris. *Ter. Phorm. 1. 2. 39.* Ex adverſum ei loco tonſtrina erat quædam. *Plin. l. 29. c. 6.* Hæc & vulneribus tonſtrinarum ſanguinem ſiſtit.

Tonſtrix, icis, f. *barbiera*, גלבת, Ger. *ſcheererin*, Gall. *barbiere*, Hiſp. *barbera*, κουρίστρια, quæ tondet, mulier tonſoris officio fungens. *Plaut. Trucul. 2. 4. 51.* Tonſtricem Syram noviſti noſtram.

Tonſūra, æ, f. *tonſura*, *toſatura*, κουρά, tondendi actus. *Col. l. 11. cap. 2.* Oves Tarentinæ radice lanaria lavari debent, ut tonſuræ præparentur. *Plin. l. 17. c. 17.* Vitis tantum tonſuram annuam quærit, alterna myrtus, punicæ, oleæ.

Tonſus, us, m. 4. idem ac tonſura. *Plaut. Amph. 1. 1. 288.* Sura, pes, ſtatura, tonſus, oculi, naſus, vel labra. *Accius apud Non. c. 2. num. 850.* Sed quænam hæc eſt mulier, funeſta veſte, tonſu lugubri?

Tonſus, a, um, *toſato*, Ger. *beſchoren*, Gal. *tondu*, Hiſp. *traſquilado*, κουρίας, ἀποκεκαρμένος, cui lana, vel barba, vel coma abſciſſa eſt. *Cic. in Piſ. c. 8.* Cum illa ſaltatrice tonſa. *Martial. l. 11. epigr. 40.* Jam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba. *Virgil. 5. Æn.* Ipſe caput tonſæ foliis evinctus olivæ. Ubi ſic *Servius*: Tonſæ olivæ, minutis foliis compoſitæ: Habiturum ſe autem coronam tonſilem dixit. Quibus ex verbis clare liquet, tonſilem coronam, & tonſam idem notare, nempe minutis foliis compoſitam. ¶ Aliquando pro privato, ut *Tonſi montes*, & *tonſæ Valles*, quæ arboribus, & ſylvis veluti comis ſuis viduatæ ſunt. *Virg. 4. Georg.* Tonſis in vallibus illum Paſtores, &c. ¶ *Tonſus reus* idem eſt, qui abſolutus: nam dum cauſa agerentur, rei nec barbam, nec capillum reſecabant, abſoluti vero tondebant, & in Capitolium aſcendebant gratias acturi. *Martial. l. 2. ep. 74.* Ad alta tonſum templa cum reum miſit.

Tonus, i, m. *tono*, *tuono di voce*, Ger. *ton*, Gal. *ton*, *accent*, Hiſp. *tono*, τόνος, accentus, tenor, a τείνω, quod proprie intentio, & ſpeciatim ſoni intenſio. *Vitruv. l. 5. c. 4.* Harmonia tetrachordorum & tonos, & dieſes habet binas: dieſis autem eſt toni pars quarta. *Martian. Capel. l. 9.* Dulciſoni toni. ¶ In picturis ſplendor intermedius inter lumen, & umbram, tonus dicitur. *Plin. l. 35. c. 5.* Deinde adjectus eſt ſplendor alius hic, quam lumen, quem, quia inter hoc & umbram eſſet, appellaverunt Græci tonon. ¶ Invenitur & tonum gen. neutr. apud *Vitruv. l. 9. c. ult.*

Toparcha, æ, m. τοπάρχης, regionis præfectus. *Spartian. in Adrian. c. 13.* Toparchas, & reges ad amicitiam invitavit.

Toparchia, æ, f. τοπαρχία, regionis præfectura. *Plin. l. 5. c. 14.* Reliqua Judæa dividitur in toparchias decem.

Topaſius, ii, f. *topazio*, Ger. *topaſſ*, Gal. *topaſſe*, Hiſp. *topacio*, τοπάζιος, gemma coloris aurei, & vitrei. Dicta eſt a Topaſo inſula Indiæ, quæ & *Paz* dicebatur, & *Opaz*, & *Topaz*. V. *Plin. l. 37. c. 8.*

Topazos, f. inſ. maris Rubri, quæ topazium lapidem gignit. *Plin. lib. 6. cap. 29. & l. 37. cap. 8.*

Toper, adv. cito, ſtatim, apud veteres. *Nævius apud Feſt.* Capeſſe flammam Vulcani toper. ¶ Quemadmodum Græcis ταχὺ, ita & toper Latinis cito notat, & fortaſſe. *Accius apud eund. Feſt.* Toper, ut ſit, patris tunc reicit iras. ¶ Legitur & *topper*. ¶ *Quintil. l. 1. c. 6. (al. 11.)* docet hanc vocem, ut nimiæ vetuſtam, inter obſoletas numerandam eſſe.

Tophus cum derivatis, V. *Tofus*.

Topia, orum, n. *paeſi dipinti*, picturæ, in quibus regiones, nemora, portus, litora, flumina, & alia id genus repræſentantur. *Vitruv. l. 7. c. 5.* agens de ratione pingendi in ædificiis, cum dixiſſet, antiquos primum tectorio operi, & coloribus cruſtarum marmorearum varietates imitatos fuiſſe; Poſtea, inquit, ingreſſi ſunt, ut etiam ædificiorum figuras, columnarumque & faſtigiorum eminentes projecturas imitarentur; patentibus autem locis, ut exhedris, propter amplitudinem parietum, ſcenarum frontes Tragico more, aut Comico, aut ſatyrico deſignarent: ambulationibus vero, propter ſpatia longitudinis, varietatibus topiorum ornarent, ab certis locorum proprietatibus imagines exprimentes, pinguntur enim portus, promontoria, litora, flumina, fontes, euripi, fana, luci, montes, pecora, paſtores: nonnullis locis item ſignorum megalographiam, habentem Deorum ſimulacra, ſeu fabularum expoſites explicationes, non minus Trojanas pugnas, ſeu Ulyſſis errationes, per topia, cæteraque, quæ ſunt eorum ſimilibus rationibus ab rerum natura procreata. Hactenus *Vitruv.* cujus verba duabus de cauſis longiora huc tranſtulimus: primum, ut facile intelligi poſſet, de pictura hic ſermonem eſſe, non de topiario opere (de quo V. *Topiarium*) quod nonnulli putarunt; deinde ut quid *topiorum* nomine veniat, clare ex ipſius Vitruvii verbis explicaretur.

Topiæ, arum, f. genus quoddam ficuum, apud *Colum. l. 5. c. 10.*

Topiaria, æ, f. ars, quæ verſatur circa opera topiaria, ut *argentaria*, quæ circa argentum. Hinc topiariam facere, eſt artem exercere topiarii operis. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.* Ut denique illi palliati topiariam facere videantur.

Topiarium opus, *lavoro fatto di frondi*, *erbe intrecciate*, *e ſimili*, τοπιάριον ἔργον, opus ex arbore, aut frutice, aut herba, ornatus, aut vitandi æſtus cauſa factum, ut ſunt teſtudines, cameræ, naves, aviculæ, & hujuſmodi, quæ ex buxo, vel hedera, & aliis, quorum natura ſequax eſt, & flexibilis, fieri conſueverunt. Quidam topiarium dici ex eo volunt, quia funiculos Græci τόπια appellant, ut ex Heſychio diſcimus, cui τοπεῖον, ſive τόπιον, ſive τοπίον, exponitur λεπτὸν σχοινίον. Ratio appellationis eſt, quod in opere topiario frutices, & arbuſculæ tonſiles, quæ varie torquentur, & flectuntur, uſque dum animalium, vel aliarum rerum ſimilitudinem repræſentent, topiis, ſive funiculis ſoleant religari. Id magis placet, quam ut dicantur ita, quia arbuſculæ illæ flexiles, & ſequaces ſint inſtar funiculorum, quod quibuſdam aliis videtur. Hæc *Voſſ. in Etymolog.* Alii tamen ita dici ſenſere a τόπος, ideſt locus, eo quod varia in eo loca conſtituuntur, ſive per excellentiam, quod loca iſtiuſmodi ad voluptatem mire faciunt. *Cic. l. 3. ad Q. Fr. ep. 1. c. 2.* Topiarium laudavi: ita omnia conveſtivit hedera, &c. *Plin. l. 15. c. 30.* Accedit in topiario opere lauri genus, quæ taxa dicitur, ramos ſpargit a radice topiarii, ac coronarii operis.

Topiarius, ii, m. τοπιάριος, qui topiaria opera facit, ſicut *coronarius*, qui facit coronas. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1.* Topiarium laudavi, ita omnia conveſtivit hedera, &c. *Junior. Plin. l. 3. ep. 19.* Atrienſes, topiarii, fabri.

Topiarius, a, um, ad topiaria opera aptus, ut Achanthus topiarius, apud *Plin. lib. 22. cap. 22.*

Topica, orum, n. pl. τοπικὰ, libri, in quibus de inventione argumentorum diſſeritur, a τόπος, *locus*, quod in iis doceatur, quemadmodum ex certis locis argumenta eruantur. Ita inſcripti ſunt libri Ariſtotelis, & Ciceronis. *Cic. l. 7. Fam. ep. 19.* Inſtitui topica Ariſtotelea conſcribere.

Topice, es, f. τοπικὴ, ars inveniendorum argumentorum. *Cic. in Top. c. 2.* Inveniendi vero artem, quæ topice dicitur, quæ ad uſum potior erat, & ordine naturæ certe prior, totam reliquerunt.

Topium. V. Topia.

Topper. V. Toper.

Toral, ſeu torale, is, n. ἐπίβλημα, στρῶμα, quodvis lecti ſtragulum, a *torus*. *Hor. l. 1. ep. 5. v. 22.* Ne turpe toral, ne ſordida mappa Corruget nares. *Lamprid. in Heliogab. c. 19.* Primus omnium privatorum toros aureis toralibus texit. *Torale* in recto caſu habet *Varro l. 4. de L. L.*

Torcŭlar, aris, n. *torchio*, *torcolare*, יקב, Germ. *trots*, Gall. *preſſoir*, *preſſoir*, Hiſp. *torno*, ληνός, machina premendis uvis, oleiſque accommodata, a *torquendo*, quia eo uvæ, & olivæ torquentur, ac premuntur. Differt a prælo, quia hoc eſt pars torcularis: torcular enim dicitur tota machina, qua oleæ, & uvæ premuntur. *Colum. lib. 12. cap. 50.* Olivam diligenter mundatam oportebit protinus in torcular deferri, & integram in fiſcinis novis includi, prælique

liſque ſubjici. *Plin. lib.* 15. *cap.* 1. An maturitas illa in torcularibus fiat, an ramis. ¶ De quantitate penultimæ pugnant Grammatici. Pleriquec corripiendam ſenſent: alii, qui producendam putant, afferunt illud *Fortunati de partu Virg.* 169. Calcaturus erat qui torcularia ſoles: quod carmen mendoſum eſſe alii contendunt.

Torcularium, ii, n. idem ac torcular. *Cato de re ruſt. cap.* 18. Torcularium ſi ædificare velis.

Torcularius, ii, m. ληνοβάτης, qui torculari uvas, vel olivas premit. *Col. l.* 12. *c.* 50. Quia interdum multitudo baccæ torculariorum vincit laborem.

Torcularius, a, um, ληνοβατικός, quod ad torcular ſpectat. *Colum. lib.* 12. *cap.* 18. Tum locus vinarii, & torcularii, & fora, omniaque vaſa &c. Adde *Catonem cap.* 11.

Torculo, as, a. 1. torculari exprimo. *Venant. Fortun.* V. Apotheco.

Torculum, i, n. idem ac torcular. *Plin. lib.* 18. *c.* 31. Viginti jugeribus ſufficit unum torculum. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 55. Torcula olearia.

Torculus, a, um, quod ad torcular ſpectat. *Cato c.* 135. Funem torculum ſi quis faciet. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 2. Torcula vaſa vindemiatoria.

Tores, is, m. idem ac torques, apud vet. *Charif. l.* 1. Servilius, ut etiam Flavius Pomponianus vocat, aureus tores pro torques.

Toreuma, atis, n. *opera di baſſo rilievo*, τόρευμα, vas (vel aliquid quippiam) cælatum, plurimumque aureum, vel argenteum, a τορεύω, *ſcalpo*, *cælo*, quod a τόρος, quod eſt inſtrumentum, quo quid teritur, ſive cælatur. *Cic.* 4. *Ver.* Toreumata ſane nota, ac pretioſa aſſerantur. *Id.* 6. *Ver.* De hoc Verri dicitur habere eum perbona toreumata, in his pocula duo quædam, quæ Heraclia nominantur, Mentoris manu ſummo artificio facta. *Martial. l.* 3. *epigr.* 3. Artis Phidiacæ toreuma clarum.

Toreutice, es, f. 1. *arte di ſcolpire*, *o intagliare*, τορευτική, anaglyptice ſculptura, ars cælandi. Ejus partes plures fuere. Vel enim in corpore vaſis cælat figuras, vel ſigilla facit, quæ vaſi includantur, & alligentur, (emblemata dixere) vel cruſtes cælatas vaſis inducit, unde *cruſtarii* nomen. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *de Phidia*, Primuſque artem toreuticen aperuiſſe, atque demonſtraſſe merito judicatus. *Id. l.* 35. *cap.* 10. Ideo neque in hac, neque in toreutice ullius, qui ſervierit, opera celebrantur.

Tormen. V. Tormina.

Tornii, m. 2. pop. Scythiæ, ſeu Sarmatiæ Europææ, Jazamatis proximi, ubi perfecti mellis copia. *Flacc. lib.* 6. *Argon.* Mellis honos Torniis, ditant ſua mulctra Satarchen.

Tormentuoſus, a, um, adject. torminibus plenus. *Cal. Aurel. Acut.* 3. *c.* 6. Ligationes tormentuoſi urgent.

Tormentum, i, n. *artiglieria*, ὄργανον, id, quo aliquid torquetur, machina quæ tela, ut ſaxa, pilas plumbeas, & alia jacit, cujuſmodi fuit catena ferrea, qua ſolebant magnæ moles e catapultis torqueri, a *torquendo*, quod jacere ſignificat. *Cic.* 2. *Tuſc.* 1. 14. Ut balliſtæ lapidum, & reliqua tormenta telorum eo graviores emiſſiones habent, quo ſunt contenta, atque adducta vehementius. *Tacit.* 4. *Hiſtor. c.* 23. Excuſſa balliſtis ſaxa ſtravere informe opus, & crates, vineaſque parentibus, adactæ tormentis ardentes haſtæ. ¶ Videtur etiam ſumi pro eo quod tormento jacitur, ut ſagitta, haſta. *Plin. l.* 8. *c.* 23. Nec pedibus tantum pavendas ſerpentes, ſed & miſſili volare tormento. *Stat. Theb. l.* 9. *v.* 145. non illum impacta moverent Tormenta. ¶ Tormentum etiam dicitur cruciatus, qui alicui adhibetur quavis de cauſa, ut eculeus, fidiculæ, ignis, pectines ferrei, & ſimilia, a *torquendo*, quod ſignificat cruciare, *tormento*, Germ. *peinigung*, Gall. *tourment*, Hiſp. *tormento*, βάσανος. *Cic. pro Dejot.* Cum more majorum de ſervo in dominum ne tormentis quidem quæri liceat. *Id. pro Sylla c.* 28. Quæſtiones nobis ſervorum, ac tormenta accuſator minitatus. *Id. in Partit. c.* 14. Perferre vim tormentorum. *Id.* 3. *Offic.* Adhibere tormenta. *Apul. lib.* 10. *Metam.* Vi tormentorum veritatem eruere. ¶ Translate *Hor. lib.* 1. *ep.* 2. Invidia Siculi non invenere Tyranni Majus tormentum. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Naſturtium nomen accepit a narium tormento. *Plin. l.* 8. *epiſt.* 23. In tantis tormentis eram, cum hæc ſcriberem. ¶ Sic etiam vocarunt morbi genus, quod Græci *ileon* vocant. Nominis cauſam his verbis affert *Cœlius Aurelianus*, *l.* 3. *Acut. c.* 17. Tormentum dictum eſt, quod exiſtiment ægrotantes convolvi, atque torqueri ſuorum inteſtinorum vinculo: vel quod ſpiritus ob abſtinentiam clauſus ſe ſe involvens vinctiones, atque tormenta efficiat: vel quod vehementia dolorum ſupra eas partes, quæ patiuntur, ægrotantes arcuati, convolutique plicentur. ¶ Ducta metaphora a tormentis, quibus aliquis crucietur, tormenta dicuntur purgationes, & politiones ſæpius repetitæ, quæ veſtibus adhibentur, ut niteant. *Senec. de Tranquil. c.* 1. Placet non ex arcula prolata veſtis, nec ponderibus, aut mille tormentis ſplendere cogentibus expreſſa, ſed domeſtica, & vilis.

Tormina, um, (nam *tormen* in ſingulari num. non eſt in uſu) n. *diſſenteria*, *dolori di ventre*, Germ. *bauchwehe*, Gal. *tranchées de ventre*, Hiſp. *torçones*, στρόφοι, δυσεντερία morbus inteſtinorum, a *torquendo*. *Celſ. l.* 4. *c.* 10. Proxime his inter inteſtinorum mala tormina eſſe conſueverunt, δυσεντερία Græce vocatur. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 19. Quamvis idem forticulum ſe in torminibus, & in ſtranguria ſua præbeat. *Col. l.* 6. *c.* 7. Sequitur torminum vitium, quorum ſignum eſt cruenta, & mucoſa ventris proluvies.

Torminalis, & le, o. 3. στροφώδης, quod torminibus medetur. *Plin. l.* 15. *c.* 21. *de ſorbis*: Quartum genus torminales appellant. *Celſ. l.* 2. *c.* 30. Sorba, magiſque ea, quæ torminalia. Vide totum utriuſque locum.

Tormines, pro Tormina, protulit *Nævius c.* 1. *n.* 135.

Torminoſus, a, um, στροφώδης, dyſentericus, qui tormina patitur. *Cicer.* 4. *Tuſc. c.* 2. Itaque dicimus gravedinoſos quoſdam, quoſdam torminoſos, non quia ſemper ſint, ſed quia ſæpe ſint.

Tornacum, n. 2. *Tournay*, urbs Galliæ Belg. alias caput Pleumoſiorum, in Morinis, in lim. Hannoniæ, ad Scaldim fl. permunita, cum arce valida recens extructa. Pop. Tornacenſes, olim Nervii, quia & ipſa urbs olim *Nervia* appellata eſt.

Tornator, oris, m. *torniajo*, *tornitore*, qui tornat. *Firmic. l.* 4. *c.* 7. Facit quoque tornatores, aut ſimulacrorum ſculptores.

Tornatus, a, um, torno factus, rotundus. *Lucr. lib.* 4. *verſ.* 361. Fit, quaſi tornata ut ſaxorum ſtructa tuantur. Alii leg. *ad tornum*. ¶ Translate ſumitur pro facto, elaborato. *Horat. de Arte*, *verſ.* 441. Et male tornatos incudi reddere verſus.

Torno, as, a. 1. *far al torno*, Germ. *trehen*, Gall. *tourner*, Hiſp. *tornear*, τορνεύω, *tornio*, torno efficio, vel polio. *Cic. de Univ. c.* 6. Idque ita tornavit, ut nihil effici poſſit rotundius. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Lapis eſt, qui cavatur, tornaturque in vaſa coquendis cibis utilia. ¶ Interdum notat circumagere, in gyrum movere. *Plin. l.* 36. *c.* 13. Quarum in officina turbines ita librati pependerunt, ut puero circumagente tornarentur.

Tornus, i, m. *torno*, Ger. *drehbank*, Gal. *tour*, *tournoir*, Hiſp. *torno*, τόρνος, inſtrumentum fabrile, quo ligna, ebur, & reliqua hujuſmodi circumagendo polita redduntur, a nomine Græco allato. *Virg.* 3. *Ecl.* Lenta quibus torno facili ſuperaddita vitis. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Normam autem, & libellam, & tornum, & clavem Theodorus Samius invenit. *Id. lib.* 6. *c.* 40. Calices ex terebintho ſolitus facere torno.

Torone, f. 1. *Torona*, opp. Epiri, in Theſprotia, ad oſt. Thyanidis fl. inter ipſum, & Sybotam. Quibuſdam hodie eſt *Fargo*, ſeu *Prega*, oppidulum cum arce munita, in ora prov. *Larta*. ¶ Torone item, opp. Macedoniæ, ad ſin. Toronaicum, inter Dertim, & Caſſandriam, cum portu, ita dictum a Torone filia Neptuni. *Plin. l.* 4. *c.* 10. ¶ Ad ejus portum tantus fit maris fragor, ut nihil exaudiatur inter loquendum. Hinc prov. Græcum in ſurdos, *Surdior Toronæo portu*.

Toronæus, ſeu Toronaicus ſinus, *Golfo di Rampa*, al. *Golfo di Agiomana*, ſin prope Toronem opp. Macedoniæ.

Toroſus, a, um, qui pulpam carnis muſculoſam habet, in qua eſt tumor, & fortitudo, a *torus*, quo notat partem in animali extantem carnoſam. *Col. l.* 6. *c.* 13. Boves parandi ſunt novelli, cervice longa, & toroſa. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 85. multumque toroſa juventus. ¶ Per Metaphoram dicitur etiam de herbis. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Brevius eſt, ſed toroſius, amariuſque caule.

Torpedo, inis, f. pigritia, ſegnities, ſtupor. *Salluſt. in fragment. l.* 1. *Hiſt.* Hæc ſi placent, ſi tanta torpedo animos oppreſſit. *Cato apud Gel. l.* 11. *c.* 2. Torpedo plus detrimenti facit, quam exercitatio. ¶ Hoc nomine appellatur etiam piſcis genus, qui limo merſus occultat ſe, & piſces ſupra natantes torpentes facit, &, poſtquam obtorpuere, devorat, a *torpeo*, quia torpedinem facit. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 50. Cornibus tauri, apri dentibus, morſu leones, aliæ fuga ſe, aliæ occultatione tutantur, atramenti effuſione ſepiæ, torpore torpedines. *Plin. l.* 9. *c.* 42. Novit torpedo vim ſuam, ipſa non torpens, merſaque in limo ſe occultat, piſcium, qui ſecuri ſupernatantes obtorpuere, corripiens. Adde *eund. l.* 32. *c.* 1.

Torpefacio, is, a. 3. torporem induco, torpidum reddo. Uſus eſt *Nonius* in voce *Torporavit*, *c.* 2. *n.* 870.

Torpeo, es, pui, ſine ſup. *eſſer pigro*, *eſſer languido*, ..., Ger. *faul*, *onde laſſ ſeyn*, Gal. *eſtre engourdy*, *en endormy*, Hiſp. *entomecerſe*, ναρκάω, ..., ... ἔχω, ſegnis ſum, piger, remiſſus, languidus. *Virg.* 1. *Georg.* Nec torpere gravi paſſus ſua Regna veterno. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Deum ſic feriatum volumus ceſſatione torpere. *Liv. l.* 28. Torpere metu. *Id. l.* 6. Conſilia torpent. *Stat.* 4. *Theb.* amnis torpens. h. e. curſu impeditus.

Torpeſco, is, n. 3. *impigriſſi*, ναρκάω, torpidus fio, pigreſco. *Sal. in Jug. c.* 2. Ingenium, quo neque melius, neque amplius in natura mortalium eſt, incultu, atque ſocordia torpeſcere ſinunt. ¶ Translate ſumitur pro ſpeciem, ſeu pulchritudinem amittere. *Plin. l.* 9. *c.* 35. *de margaritis*. Flaveſcunt tamen & illæ ſenecta, rugiſque torpeſcunt.

Torpidus, a, um, *pigro*, *ſtupidito*, ..., Germ. *faul*, Gall. *engourdy*, Hiſp. *entomecido*, ναρκώδης, torpens, piger, ſegnis, ſtupens. *Liv. lib.* 25. *cap.* 38. Tum inter torpidos ſomno, paventeſque ad nec opinatum tumultum, & inermes in cubilibus ſuis oppreſſos illa cædes edatur. *Id. l.* 22. *c.* 53. Stupore, & miraculo torpidi.

Torpor, oris, m. *pigrizia*, *ſtupidezza*, ..., Ger. *faul*, Gal. *engourdiſſement*, Hiſp. *entomecimento*, νάρκη, ..., ..., pigritia, ſegnities, ſtupor. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 50. Atramenti effuſione ſepiæ, torpore torpedines. *Virg.* 12. *Æn. v.* 867. Illi membra novus ſolvit formidine torpor.

Torporatus, a, um, adject. torpidus factus, ſtupefactus. *Lactant. l.* 2. *c.* 8. Humida nimiis rigoribus torpore concreſcunt.

Torporo, a. 1. ναρκόω, torporem induco, torpefacio. *Turp. apud Non. c.* 2. *n.* 870. Stupidus aſtat, ita ejus aſpectus repens cor torporavit hominis amore.

Torquatus, a, um, στρεπτοφόρος, torque ornatus. *Ovid. ep.* 2. Aſſuit Alecto brevibus torquata colubris. ¶ *Milites torquati* erant, qui torque aureo ab Imperatore donati erant ob rem ſtrenue geſtam, qui duorum generum fuere, ſimplares, & duplares, ex quibus illi unam omnium partes laudem, hi duas conſequebantur. *Veget. l.* 2. *c.* 7. Torquati duplares, torquati ſimplares erant, quibus torquis aureus ſolidus virtutis præmium fuit: quem qui meruiſſet, præter laudem interdum duas conſequebatur annonas, duplares, duas, ſimplares, unam. *Plinius* tamen *lib.* 33. *c.* 2. auctor eſt, priſcis Romanorum temporibus auxiliares tantum, & externos aureis torquibus donari ſolitos, at cives non niſi argenteis. ¶ *Palumbus torquatus*, cujus collum circulo quodam pennarum alterius coloris, veluti torque cingitur. Ariſtoteles ... appellat. *Martial. l.* 13. *epigr.* 68. Inguina torquati tardent, hebetantque palumbi.

Torquatus, i, m. cognomen T. Manlii, a torque impoſitum, quem occiſo ad Anienem Gallo detraxit. V. *Gel. l.* 9. *c.* 13.

Torqueo, es, ſi, ſum, & tum, a. 2. *torcere*, *volgere*, ..., Germ. *winden*, Gal. *tordre*, Hiſp. *torcer*, στρέφω, ..., ..., ..., flecto, inflecto, curvo, in orbem ago. *Cic. de Univ. c.* 7. Deinde in orbem torſit. *Virg.* 2. *Georg. v.* 448. Ityræos taxi torquentur in arcus. *Id.* 1. *Æn.* Aſt illum ter fluctus ibidem Torquet agens circum. idest in orbem agit, gyro celeri rotat. *Id.* 6. *Æn.* Torquetque ſonantia ſaxa. h. e. ſecum abripit. ¶ Torquere fuſum prægnantem ſtamine, *filare*, *Juven. ſat.* 2. *v.* 55. &, torquere ſtamina pollice, eod. ſenſu, *Ovid.* 12. *Met.* ¶ Torquere comam igne, h. e. in cincinnos flectere, *criſpare*, *Ovid.* 1. *de art. am. v.* 324. ¶ Torquere iter, *voltare ſtrada*, *Stat.* 12. *Theb.* Sic, torquere veſtigia ad ſonitum vocis, apud *Virg.* 3. *Æneid.* ¶ Torquere aurem ab obſcœnis ſermonibus, h. e. avertere, *Hor. l.* 2. *ep.* 2. ¶ Sæpe ſumitur pro torquendo jacere, jaculari, *lanciare*. *Virg.* 5. *Æn.* In medios telum torſit primus Achivus. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum. ¶ Item pro gubernare. *Virg.* 4. *Æn.* Cœlum, & terras qui numine torquet. h. e. regit, in orbem agendo. ¶ Aliquando pro ſuſtinere. *Virg.* 6. *Æn.* Ubi maximus Atlas Axem humero torquet. Nam cœlum, quod Atlantis humeris innititur, perpetua converſione in orbem movetur. ¶ Præterea, torquere ſæpe ſumitur pro cruciatibus in aliquem ſævire. Nam multis in tormentis, ut in eculeo, in rota, & aliis, miſerorum membra flectuntur, & curvantur. *Cic.* 3. *Fin. c.* 13. Non poſſe ſapientem beatum eſſe, cum eculeo torqueretur? ¶ Transfertur & ad animum, pro affligere, vexare, moleſtiam afferre. *Cic.* 3. *de Orat.* Aliquanto me major in verbis, quam in ſententiis eligendis labor, & cura torquet. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 14. Quæ quidem expectatione torqueor. *Id. eidem*, *l.* 7. *ep.* 9. Equidem dies noctesque torqueor. ¶ Denique per tranſlationem dicitur de quacunque re pro evertere, pervertere. *Cic. pro Cæc. c.* 72. Juris antiqui ſententiam, & æquitatem, plurimum valere oportere, verbo, ac litera jus omne torqueri.

Torques, & torquis, quis, m. *collana*, *collare*, ..., Germ. *halsband*, Gall. *carquan*, *collier*, Hiſp. *collar*, στρεπτός, ..., aureus, vel argenteus circulus, ſæpe gemmis ornatus, qui pro colli, & ſummi pectoris ornamento geſtatur, a *torqueo*, quia intortus, flexuſque eſt. Unde & Græcis dicitur στρεπτός, a στρέφω, flecto. *Cic.* 3. *Off. c.* 31. Manlius is eſt, qui ad Anienem Galli, quem ab eo provocatus occiderat, torque detracto, Torquati cognomen invenit. *Id.* 3. *Ver. c.* 80. Torque aliquem donare. *Stat.* 10. *Theb. v.* 517. Verba ſolo, vultuſque cadunt, colloque decorus Torquis in hoſtiles cecidit per vulnus arenas. ¶ Reperitur & in fœmin. genere. *Claud. Quadrigar. apud Non. l.* 4. *c.* 13. Torquem detraxit, eamque ſanguinolentam ſibi in collum imponit. *Propert. l.* 4. *el.* 10. *v.* 44. (el. *eleg.* 11.) Torquis ab inciſo decidit unca gula.

Torrefacio, is, a. 3. *arroſtire*, ..., Ger. *dorren*, Gal. *roſtir*, *ſecher*, Hiſp. *toſtar*, *quemar*, ξηραίνω, torridum reddo, arefacio, ad ignem, ſolemve ſicco. *Col. l.* 6. *c.* 7. Quidam vinaceorum duas libras torrefaciunt, & ita conterunt.

Torrefactus, a, um, *ſeccato*, *abbruciato*, *arroſtito*. *Col. l.* 6. *c.* 21. Et ſubinde opportunis torrefacta proterimus. *Arnob. l.* 7. Torrefacta carbonibus.

Torrens, entis, m. *torrente*, ..., Germ. *waldwaſſer*, Gall. *torrent*, Hiſp. *chorro*, *torrente*, χειμάρρους, χαράδρα, fluvius temporarius, qui non de fonte, neque de viva aqua, ſed e pluviis concitatus de montibus deſcendit, & brevi temporis intervallo ſiccatur præſertim æſtatis ſiccitatibus, a *torreo*, quia cito torreſcit, ideſt exſiccatur, auctore *Feſto*. Vel torrens dicitur, quod unde rapido impetu affluet, qua ratione & *torrens fretum* dixit *Juſtinus l.* 4. *cap.* 1. hoc eſt *affluens*. Natura quippe ſua adjectivum eſt. *Virg.* 2. *Æn.* Aut rapidus montano flumine torrens Sternit agros, ſternit ſata læta, boumque labores. *Cic.* 2. *Fin. cap.* 1. Cum fertur quaſi torrens oratio. ¶ Sumitur etiam translate. *Quintil. lib.* 10. *cap.* 7. Id potius, quam ſe inani verborum torrenti dare quaſi tempeſtatibus, quo vellent, auferendum.

Torrens, entis, o. 3. urens, æſtuans, exurens, adject. *Virg.* 4. *Georg.* Jam rapidus torrens ſitientes Sirius Indos. *Hor. l.* 3. *ode* 1. Nunc torrentia agros Sidera, nunc hyemes iniquas. *Stat. lib.* 3. *Silv.* 1. *v.* 52. cum torrentiſſimus axis Incumbit terris. *Claudian. in Feſcenn. v.* 20. Torrentior Sirius. ¶ Interdum

dum idem eſt, quod defluens cum impetu, exundans, concitatus, rapidus. *Virg. Ecl.* 7. Torrentia flumina. *Stat. lib.* 1. *Silv.* 2. *v.* 97. Torrentes ſanguine campi. *Id.* 7. *Theb. v.* 316. abruptis cum torrentiſſimus exit Pontibus. *Plin. l.* 3 *c.* 16. *de Pado flumine*: Augetur ad Canis ortus liquatis nivibus, agris, quam navigiis torrentior. ¶ Tranſlatum *Quint. l.* 3. *c.* 8. Torrens oratio. h. e. vehemens, concitata. *Juven. ſat.* 3. *v.* 74. ſermo promptus, & Iſæo torrentior. *Lucan. l.* 7. Abſtulit ingentes fato torrente minas. h. e. urgente.

Torrenter, adv. *precipitoſamente, a guiſa di torrente*. *Claudian. lib.* 2. *de rapt. Proſ. v.* 198. torrentius amne Hibarno, tortaque ruunt pernicius haſta.

Torrĕo, es, rui, toſtum, *a.* 2. *ſeccare*, *abbruſtolire*, ξηραίνω, ad ignem, Solemve ſicco, areſacio, ab obſoleto torrus, h. e. torridus, aridus, *Feſtus*. *Plautus in Caſin.* Una eadem opera in furnum calidum condito, atque ibi torreto. *Cic. in Som. Scip. c.* 6. Torreri ardore ſolis. *Prop. l.* 4. *eleg.* 10. Siti torret ora. ¶ Neque ſolum torrere de calore dicitur, verum etiam de frigore. *Varro apud Non. cap.* 6. *n.* 23. Ante lucem ſuſcitat, frigore torret. ¶ Ponitur etiam pro aſſare, ideſt ſine aqua ad ignem coquere, *arroſtire*. *Virg.* 3. *Æn.* Subjiciunt verubus prunas, & viſcera torrent. *Cic. in Piſon. cap.* 18. Sapientem in Phalaridis tauro incluſum ſuccenſis ignibus torret. ¶ Tranſlate *Horat. l.* 3. *od.* 9. Me torret face mutua Thurini Calais filius Ornithi. h. e. amoris flamma me aduris, & ego illum viciſſim.

Torreſco, is, *n.* 3. *abbruſtolirſi*, *arroſtirſi*. *Lucret. l.* 2. *v.* 903. Ignibus impoſitum calidis torreſcere flammis.

Torridātus, a, um, adject. *abbruſtolito*. *Martian. Capel. lib.* 6. Anhelis ardoribus torridatus.

Torrĭdo, as, *a.* 1. comburo, adum. Uſurpatur a *Nonio* in voce *Torris*, *c.* 1. *n.* 31.

Torrĭdus, a, um, *ſecco*, *arido*, ἄνικμος, ἐκκαυματωδής, aridus, exuſtus, igne vel Sole torrefactus, ut *Zona torrida*, quæ inter duos Tropicos ſita aſſiduo æſtu torretur. *Virg.* 1. *Georg.* Quinque tenent cœlum Zonæ, quarum una coruſco Semper Sole rubens, & torrida ſemper ab igni. *Id. Ecl.* 7. Torrida æſtas. ¶ Dicitur etiam de iis rebus, quæ frigore, vel alia cauſa areſactæ ſunt. *Cic. Agr.* 2. *c.* 34. Quem hominem ut grandi macie torridum Romæ, contemptum, abjectum videbamus. *Liv. l.* 21. *c.* 32. Pecora, jumentaque torrida frigore. *Id. l.* 4. *c.* 30. Torridi fontes.

Torris, is, *m.* δαλός, δαΐς, δαλίς, ſive, ut Æſchylus vocat, πυρὸς ἀμφίθηκτον, ſtipes ſemiuſtus, & adhuc ardens, aut ſaltem ignitus, a *torreo*. Lexicographi quidam aſſerunt, torrem dici de ligno terete, cum ardet, titionem de ligno extincto. Verum hoc diſcrimen nullum eſt. nam *Celſus* titionem extinguere *l.* 3. *c.* 12. & *l.* 2. *c.* 17. dixit. *Virg.* 12. *Æn.* Obvius ambuſtum torrem Chorinæus ab ara Corripit. *Ovid.* 8. *Met. v.* 512. Funereum torrem medios conjecit in ignes.

Torrus. V. in Torreo.

Torsĭo, onis, *f.* 3. *torcimento*, στρόφος, actus torquendi, tormentum. *Plin. lib.* 20. *c.* 17. Privatim ejus uſus contra torſiones ſtomachi in tepida aqua, & cruditates. ideſt tormina ab humoribus acribus provenientia.

Torte, adv. ἐσκαμμένως, *tortuoſamente*, oblique, tranſverſe. *Lucr. l.* 4. *v.* 306. Quamvis torte, penituſque remota Omnia.

Tortĭlis, & le, *o.* 3. *torto*, στρεπτός, quod retortum, & implicatum eſt. *Ovid. in epiſt.* 16. *v.* 252. Tortilis a digitis excidit anſa meis. *Lucan. l.* 6. Nunc aut tortilibus vibrata phalarica nervis Obruat. *Plin. l.* 9. *c.* 52. Polypi pariunt vere ova tortili vibrata pampino.

Tortĭo, onis, *f.* idem ac torſio. *Senec. l.* 1. *Controv.* 4. Cum oculorum caliginem, animi defectionem, membrorum omnium tortionem deſcripſiſſet.

Tortīvus, a, um, quod eſt noviſſime expreſſum, ut Muſtum tortivum. *Col. lib.* 12. *c.* 36. Tortivum muſtum dicitur, quod poſt primam preſſuram vinaceorum circumciſo pede exprimitur. *Cato de re ruſt. c.* 23. Tortivum muſtum circumcidaneum ſuo cum dolio dividito.

Torto, as, *a.* 1. *torcere bene*, βασανίζω, iterum atque iterum torqueo, freq. a *torqueo*. *Pompon.* apud *Non. c.* 2. *n.* 875. Et ubi inſilui in cochlearum equuleum, ubi tolutim tortor. ¶ Item torquere, cruciare, *Lucret. l.* 3. *v.* 661. Recenti vulnere tortari. h. e. cruciari, torqueri. *Arnob. l.* 3. *pag.* 106. Dolorum acuminibus tortari.

Tortor, oris, *m.* qui cruciat, ſive ad eruendam veritatem, ſive ad puniendum crimen, ſive ob immanitatem, & crudelitatem, *tortore*, *tormentatore*, *carnefice*, Ger. *peiniger*, Gal. *bourreau*, Hiſp. *atormentador*, βασανιστής. *Cic. pro Cluent. c.* 63. Cum jam tortor, atque eſſent tormenta ipſa defeſſa. *Hor. l.* 3. *od.* 5. Atqui ſciebat, quæ ſibi barbarus Tortor pararet. ¶ Apollo cognomine *Tortor* ſtatuam Romæ habuit, quæ fortaſſe quia poſita erat in vico ubi torquebantur ſontes, occaſionem dedit vocabulo. *Suet. in Aug. c.* 70. V. *Martial. l.* 2. *ep.* 17.

Tortum, i, *n.* funis exiguus ad torquendum. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 847. Nam te in tenebris ſæpe lacerabo fame clauſum, & fatigans artus torto diſtraham.

Tortuōſe, adverb. *tortuoſamente*. *Tertull. adverſ. Valentin. c.* 3. Per anfractus ſeriem ſuam evolvat, tortuoſe procedat.

Tortuosĭtas, atis, *f.* *tortuoſità*, *avviluppo*. *Tertull. l.* 4. *cont. Marcion. c. ult.* & *de Carne Chriſti*, *c.* 20.

Tortuōſus, a, um, *tortuoſo*, *torto*, σκολιός, obliquus, anfractuoſus, multis flexibus ſinuoſus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 54. *de alvo*: Eſt autem multiplex, & tortuoſa. *Id. ibid. c.* 57. *de ſonis*: Et ex tortuoſis, & incluſis locis referuntur ampliores. *Plin. l.* 11. *c.* 46. Lynx tantum digitos habentium, ſimile quiddam talo habet: leo etiamnum tortuoſius. *Auguſtin. l.* 2. *Confeſſion. c. ult.* Tortuoſiſſima nodoſitas. ¶ Tranſlate *Cic.* 4. *Acad. c.* 31. Tortuoſum genus diſputandi. h. e. quod longe petit principia, & quaſi per anfractus quoſdam procedit. *Id. de Amic. c.* 18. Ingenium multiplex, & tortuoſum, *ſimulatore*, *coperto*, *doppio*.

Tortus, a, um, *torto*, ἐστραμμένος, flexuoſus, obliquus. *Martial. lib. de ſpectac. ep.* 3. Crines torti in nodum. *Virg.* 4. *Æn.* Torti ſonent. *Id.* 8. *Æn.* Tres imbris torti radios, tres nubis aquoſæ. hos eſt grandinis. Tranſlate *Plaut. Men.* 4. 2. 25. Conditiones tetuli tortas, confragoſas. h. e. obſcuras, perplexas. ¶ Sumitur etiam pro cruciato, βασανισθείς. *Cic. in Top. c.* 20. Nam & verberibus torti, & igne fatigati quæ dicunt, ea veritas videtur ipſa dicere. *Hor. l.* 1 *ep.* 19. Commiſſumque teges & vino tortus, & ira, *ſpinto dal vino*.

Tortus, us, maſc. *torcimento*, idem ac torſio. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 9. ex Poeta: Tortu multiplicabili Draco. *Virg.* 5. *Æn. v.* 276. Nequicquam longos fugiens dat corpore tortus.

Torva, acc. pl. adverbialiter poſitus, pro torve, ut etiam torvum in ſing. loco adverbii ponitur. *Virg.* 6. *Æn. v.* 467. Talibus Æneas ardentem, & torva tuentem Lenibat dictis.

Torve, adv. ἀνόλβως, *ſevero*, terribiliter. *Plaut. Amph.* 4. 2. 8. Quid me torve aſpectas? Alii leg. *ſtolide*.

Torvĭtas, atis, *f.* ἀγριότης, ſeveritas. *Feſt.* Torvitas a feracia taurorum dicta eſt. *Plin. l.* 7. *c.* 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendam, torvitatemque naturæ. ¶ Sæpius ſignificat torvum aſpectum, *guardatura fiera*, *o bieca*. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 9. Corpus inſignes oculos, comaque, & torvitate vultus. *Plin. l.* 8. *c.* 17. Capitis torvitas. *Ammian. l.* 31. *c.* 7. Oculorum torvitas.

Torvĭter, adv. idem ac torve. *Enn. apud Non. c.* 11. *v.* 37. Quem nunc tu tam torviter increpuiſti.

Torŭlus, i, *m.* *cordoncino*, σχοινίον, funiculus, dim. a *torus*, quod proprie funem notat. *Plaut. Amph. prol. v.* 144. Tum meo patri autem torulus inerit aureus ſub petaſo. *Ammian. Marcell. l.* 29. *c.* 7. Torulo capiti circumflexo. Sunt, qui his locis *torulum* interpretantur parvum conum in capite ex capillis contortis factum, quod ornamentum præcipue mulierum eſt, ut legitur apud *Varron. l.* 4. *de L. L.* Torulus in mulieris capite ornatus. Et ad *Plautum* quidem quod attinet, putant reſpexiſſe eum ad morem Athenienſium, qui ut ſe αὐτόχθονας, hoc eſt antiquiſſimæ originis, & terræ filios declararent, capillos torquebant in conum, aureaſque cicadas innectebant: nam cicadæ e terra procreari credebantur. Non deſunt tamen qui *Plauti* & *Varronis* loca aliter legunt. V. *Taub. man. ad Plaut. loc. cit.* ¶ Toruli in animalibus ſunt parvi tori, hoc eſt partes carnoſæ, ſeu pulpoſæ. *Apulej. l.* 7. *Metam.* Terga pulpoſis torulis obeſa. ¶ Hinc apud *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. torulus accipitur pro ea ligni parte, circa medullam quæ magis albeſcit, teneriorque eſt, & teredinibus & putredini magis obnoxia, quæ idcirco rejici jubetur, cum ad aliquod inteſtinum opus lignum ſecatur. Verba *Vitruvii* ſunt: Ima (pars arboris) cum exciſa quadrifluviis diſparatur, ejecto torulo ex eadem arbore ad inteſtina opera comparatur.

Torus, i, *m.* *letto*, στιβάς, lectus. Ita dicitur per Metonymiam, quia lecti tendebantur toris, ideſt funibus. Id enim Latinis olim *torus*, quo modo uſus *Cato* apud *Scalig. in Conjectan. ad Varron. de L. L. pag.* 73. ¶ Grammaticis etiam a torta herba dici videtur. *Serv. ad* 1. *Æn.* Torus dictus eſt, quia veteres ſuper herbam tortam vel ſedebant, vel diſcumbebant, ut 3. *Æn. v.* 388. Viridante toro conſederat herbæ. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Antiquis enim torus e ſtramento erat, qualiter etiam nunc in caſtris gauſape. *Juvenal. ſat.* 6. Sylveſtrem montana torum cum ſterneret uxor Frondibus, & culmo, vicinarumque ferarum Pellibus. *Virg.* 6. *Æn.* Ripaſque toros, & prata recentia rivis Incolimus. ¶ Cæterum torus generatim pro quovis lecto accipitur. *Virg.* 2. *Æn.* toro pater Æneas ſic orſus ab alto. *Stat. l.* 3. *Silv.* 1. Signis torus aſper eburnis. ¶ Sæpe etiam tranſlate pro nuptiarum, ſeu matrimonii vinculo. *Ovid.* 1. *Met. v.* 319. Cum conſorte tori parva rate vectus adhæſit. *Id. lib.* 10. Appellatque tori ſociam. ¶ Tori etiam dicuntur in quibus eſt robur, & fortitudo, cujuſmodi in brachiis inveniuntur: nempe vel ob rotunditatem, vel quia muſculoſæ illæ partes nervis, quaſi toris, ſeu funibus ſint compactæ. *Virg.* 3. *Georg. v.* 81. *de equo*: Luxuriatque toris animoſum pectus. *Cic.* 2. *Tuſc.* O pectora, o terga, o lacertorum tori. ¶ De venis quoque dicitur, cum varicum in morem quibuſdam in locis turgeſcunt. *Celſ. l.* 7. *c.* 18. Ac per ipſos venarum toros inæquale eſt. ¶ Per Metaphoram transfertur ad arbores, in quibus prominentes partium calli, & in ſe pulparum modo collecti, tori nuncupantur. *Col. de arb. c.* 16. Arbuſtivam vitem, quam putaris, tam alligare diligenter oportet. Nam in ea fructus maxime vis conſiſtit, diutiuſque perennat, quæ firmis toris, & idoneis locis religata eſt. Itaque omnibus annis convenit ſubſequi putationem, ita ut tori renoventur, & vitis per idoneos ramos diſpenatur. Hæc *Columella*. Aliqui ſuſpicantur *toros* hic accipi pro vinculis: quemadmodum & in illo *ejuſd. l.* 5. *c.* 6. Vitis novella tribus toris ad arborem alligetur. ¶ Præterea ſic appellatur funiculus, ex quo triplicato, & intorto fit funis. *Cato R. R. c.* 135. Funem exordiri oportet longum pedes LXXII., toros III. habeat, lora in toros ſingulos IX., lata digitum duos. ¶ Tranſlate *Cic. in Or. c.* 6. de Oratore mediocri. Addit aliquos, ut in corona, toros, omnemque orationem ornamentis modicis verborum, ſententiarumque diſtinguit. Senſus eſt. In coronis ſunt eminentiæ quædam, quæ tori vocantur ad ſimilitudinem tororum in animalibus, aut vitibus. ita etiam in mediocri oratione nonnunquam, ſed ſemiter, decet aſſurgere, ita ut modica verborum, & ſententiarum ornamenta appareant.

Torvum, adv. idem ac torve, per Enallagen. *Virg.* 7. *Æn. verſ.* 399. Torvumque repente Clamat, Io matres audite ubi quæque Latinæ.

Torvus, a, um, *torvo*, *terribile*, *fiero*, *orribile*, ἀγριωπός, γοργωπός, vel ταυρηδόν, ſpecie ipſa ferociam præ ſe ferens, aſpectu formidabilis, terribilis. *Feſto* placet eſſe a *taurus*, quia animal hoc ferox, & torvum. Vel torvus a *torquendo*, quaſi torto vultu. *Virg.* 3. *Georg. v.* 51. Optima torvæ Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 42. ex Poeta: Torvu' draco ſerpit ſubter, ſupraque revolvens Se ſe. *Ovid.* 5. *Met. v.* 92. Torvis oculis tueri, *guardar bieco*. *Arnob. l.* 6. Leonis torviſſima facies. ¶ Tranſlate ſumitur pro aſpero, immiti, indomito. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Cultura quoque torva fiunt vina. *Catul. de coma Beren.* Prælia torva. *Apulej. in Apolog.* Tuba tedora torvior.

Toſtus, a, um, adject. ex particip. a torreo, *abbruſtolito*, *ſeccato*, *arroſtito*. *Cic.* 3. *Tuſcul. cap.* 19. *ex poeta*: Pana flamma deflagrata: toſti alti ſtant parietes. *Ovid.* 2. *Met. v.* 283. Toſtos en aſpice crines, Inque oculis fumum. *Id.* 11. *Met v.* 155. Toſta caro. *Colum. l.* 12. *c.* 3. Toſtum hordeum.

Tot, nomen numerale, indeclinabile, *tanti*, כמה, Ger. *ſo viel*, Gal. *tant*, Hiſp. *tantos*, τοσοῦτοι, tam multi. Ei reſpondet nomen *quot* vel expreſſe, vel tacite. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 31. Quot homines, tot cauſæ. *Id.* 3. *Tuſc.* In his tot, & tantis, atque etiam, quæ plura poſſunt accidere. *Virg.* 1. *Æneid.* Quidve dolens Regina Deum tot volvere caſus Inſignem pietate virum, tot adire labores Impulerit. ¶ Tot pro tam *pauci*. *Albinovan. eleg.* 1. *v.* 339. Vix credent tantum rarum cepiſſe tot annos.

Totaliter, adv. *totalmente*, omnino. *Lactant. l.* 6. Totaliter cavete.

Totĭdem, nomen numerale indeclinabile, *altrettanti*, Ger. *eben ſo viel*, Gal. *tout autant*, Hiſp. *otros tantos*, ἴσοι, ἰσάριθμοι, æque multi, nec plures, nec pauciores, a *tot*, & *dem*, ut *tantundem*, a *tantum*, & *dem*. *Virg.* 3. *Æn.* Tres adeo incertos cæca caligine ſoles Erramus pelago, totidem ſine ſidere noctes. *Cicer. Attic. l.* 6. *epiſt.* 2. Iſtum ego locum totidem verbis a Dicæarcho tranſtuli. *a parola per parola*. *Id. de clar. Orat. c.* 69. Totidem, quot dixit, ut aiunt, ſcripta verbis oratio. *Idem* 2. *Divin. cap* 43. Procles, & Euryſthenes gemini fratres fuerunt, nec totidem annos vixerunt. anno enim Procli vita brevior fuit. *tanti anni per uno*.

Toties, adv. *tante volte*, τοσαυτάκις, τοσάκις, tot vicibus, a *tot*, ut *quoties* a *quot*. Pro *toties*, & *quoties* in veteribus libris legitur *totiens*, & *quotiens*, eum a, approbantibus id *Victorino*, & *Capro*, qui ita diſertim ſcribere jubent. *Virg.* 4. *Æn.* Quos ego jam toties ſum dedignata maritos. *Cic. Att. l.* 7. *epiſt.* 12. Velim, mihi ignoſcas, quod ad te ſcribo tam multa toties. *Id.* 1. *de Orat.* Quam toties, quoties præſcribitur, Pæanem, aut Nunionem citaturus. *Id. pro Cluent. c.* 18. Quotieſcunque dico, toties mihi videor in judicium venire.

Totiŭgis, & Totiugus, a, um, adject. idem ac tantus, vel tam magnus. *Apulej. l.* 5. *Metam.* In qua (domo) totiugis jure dicitur ne ſumus quidem viſus eſt alius. ¶ Item tam varius. *Id. l.* 2. *Florid.* Totiugi ſcientia magnificus.

Tōtus, a, um, gen totius, *tutto*, כל, Ger. *gantz*, Gall. *tout*, Hiſp. *todo*, ὅλος, integer, univerſus, ſolidus. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 36. Ædificantur ædes totæ denuo. ideſt integræ. *Terent. Eun.* 2. 2. 46. Sex ego te totos menſes quietum reddam. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 15. Totos dies ſcribo. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 1. Plancius totus eſt noſter. *Id.* 1. *de Leg. c.* 18 Ubi illa ſancta amicitia, ſi non ipſe amicus per ſe amatur toto pectore, ut dicitur? ¶ *Toto corpore*, *atque omnibus ungulis*, proverbialis locutio, pro toto conatu. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 24. Toto corpore, atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis aſſerviunt. ¶ Totus in aliqua re eſſe dicitur, qui in unam rem aliquam incumbit, & nihil præterea curet. *Terent. Adelph.* 4. 2. 31. Totus in amore eſt. ¶ In totum, *del tutto*, *totalmente*. *Plin. l.* 2. *c.* 9. *de Luna*: Siquidem in totum mutuata ab eo (ſole) luce fulgere. ¶ *Ex toto*, eandem habet ſignificationem. *Celſ. l.* 3. *c.* 4. Antequam ex toto integer ſiat, *totalmente ſano*. *Id. l.* 7. *c.* 4. *n.* 3. Id non ex toto ita ſe habet. ¶ *Totus*, & *omnis* in eo differunt, quod totus ad quantitatem refertur, *omnis* ad numerum: *totus* partium, *omnes* numeri denotat plenitudinem. Aliquando tamen *totus* pro *omnis* uſurpatur. *Stat.* 1. *Theb. v.* 81. Totos in pœnam ordire nepotes. *Apulej. l.* 6. *Metam.* Accumbebat cum ſua Junone Jupiter, ac deinde per ordinem toti Dii. ¶ *Totum*, *ti*, abſolute, *il tutto*, id quod integrum eſt. *Cic. l.* 1. *Acad.* Corporis bona alia ponebant eſſe in toto, alia in partibus. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 1. Totum in eo eſt, tectorium ut concinnum ſit. *tutto ſta che &c.* *qui ſta il punto, che &c.* ¶ Totus, penultima correpta, idem eſt ac tantus, τοσοῦτος, cui reſpondet *quotus*. *Manil. l.* 5. *v.* 447. Detrahitur ſumma tota pars, quota demit utrinque &c. ¶ Hoc nomen in dativo ſingulari habet *toti* in omnibus generibus. reperitur tamen etiam *toto*, & *totæ*. *Celſ. l.* 4. *c.* 22. Calida cataplaſmata toto ventri imponere. *Plaut.* apud *Varr. l.* 6. *de L. L.* Gannit odioſus omni totæ familiæ. ¶ *Toti* etiam pro *totius* dixit *Afranius* apud *Priſcian. l.* 6.

Toxicum,

Digitized by Google

Toxicum, ci, n. *toſſico, veleno*, סם, Ger. *giſſt*, Gal. *poiſſon*, Hiſp. *ponçona*, τόξικον, venenum, a τόξον, quo nomine Græci tum arcum, tum ſagittam vocant, ut docent Homeri enarratores. *Plin. l.* 16. *c.* 10. Sunt qui & toxica hinc appellata dicant venena, quæ nunc toxica dicimus, quibus ſagittæ tinguntur. *Feſtus*: Toxicum dicitur cerearium venenum, quo quidam perungere ſagittas ſoliti ſunt. *Plaut. Merc.* 3. 4. 4. Certum eſt, ibo ad medicum, atque ibi me toxico morti dabo. *Ovid. l.* 4. *de Ponto*, *el.* 7. Aſpicis & mitti ſub adunco toxica ferro, Et telum cauſas mortis habere duas. *Id.* 2. *Amor. el.* 2. Miſcere toxica.

T A N T E R.

Trabālis, & le, o. 3. *della groſſezza d' un trave*, קורה, Germ. *trämig*, Gall. *de la groſſeur d' une poutre*, Hiſp. *de la groſſura d' una viga*, δοκίδιος, magnus & pene ad trabis magnitudinem accedens, ingens inſtar trabis. *Virg.* 12. *Æn.* Teloque orantem multa trabali Deſuper altus equo graviter ferit. *Stat.* 4. *Theb. v.* 6. Dextraque trabalem Haſtam intorſit agens. *Horat. l.* 1. *ode* 35. Te ſemper anteit ſæva neceſſitas, Clavos trabales, & cuneos manu Geſtans, *chiodi da trave*. Hinc, *clavo trabali aliquid figere*, proverbialiter dicitur pro firmum & perpetuum facere. *Cic.* 7. *Ver. c.* 21. Ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret.

Trabĕa, æ, fem. *trabea*, ἄναβολις, τήβεννα, τραβεάρπυρος, veſtis Romanorum, ſegmentata trabibus purpure expreſſis. Ejus tria genera recenſet *Suetonius in lib. de veſtimentis*, apud *Servium ad Æn.* 7. *v.* 187. Trabearum, inquit, tria genera: unum quod Diis ſacratum, & eſt totum purpureum: alterum, quod eſt regum, quod eſt purpureum, ſed habet aliquid albi: tertium Augurum, purpura, & cocco mixtum. Hæc *Suetonius*. De trabea regia teſtis eſt etiam *Plin. l.* 8. *c.* 48. Trabeis, inquit, uſos accipio reges. *Idem l.* 9. *c.* 39. ſcribit, Romulum primo purpuram in trabea habuiſſe. *Virg.* 11. *Æn.* Et ſellam regni, trabeamque inſignia noſtri. Verba ſunt Latini regis. Cæterum regio hoc trabeæ genere, quod non totum ex purpura, ſed ex purpureis faſciis, veluti trabibus (unde & nomen) intextis fuit, uſi ſunt etiam Romani Conſules non quidem ſemper, ſed quibuſdam ſolemnioribus diebus. *Virg. Æn.* 7. *v.* 187. Ipſe Quirinali trabea, cinctuque Gabino Inſignis reſerat ſtridentia limina Conſul. *Claudian. l.* 2. *in I. Conſul. Stilic. v.* 4. Quæ tandem ſtrabeas auctore roganti Induerit, faſtiſque ſuum conceſſerit annum. ¶ Item Equites Romani, quo die tranſvectionem faciebant, (*V. Tranſvectio*) & aliis etiam temporibus ex peculiari inſtituto. *Tac. Ann.* 3. *c.* 2. *de funere Germanici*: Atrata plebs, trabeati equites, pro opibus loci, veſtem, odores, aliaque funerum ſolemnia cremabant. *Suet. in Domit. c.* 14. Oblatum a Senatu novum honorem recuſavit; quo decretum erat, ut quoties gereret conſulatum, Equites Rom. quibus ſors obtigiſſet, trabeati, & cum haſtis militaribus præcederent eum, inter lictores apparitoreſque. ¶ Forma trabeæ eadem fuit, quæ togæ, niſi quod Gabino ritu præcingebatur, ut eſt in verbis Virgilii allatis, ex quo quidam putant, trabeam militarem veſtem fuiſſe, præſertim quia apud *Liv. l.* 32. *c.* 6. legitur, Conſulem trabeatum in hoſtes exercitum duxiſſe. quamquam ibi pro *trabeatum* quædam optimæ Edition. habent *trepidum*. Sed de his, & aliis multis, quæ de trabea dici poſſunt, & de quibus pugnant inter ſe Eruditi, V. *Ferrar. de re veſt. p.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *&* 6. *Manut. de quæſ. per epiſt. p.* 1. *ep.* 3. *Lipſ. ad l.* 3. *Ann. Taciti*, & alios.

Trabĕa, æ, m. τραβέας, nomen Poetæ, cui inter Comicos octavus locus aſſignatur. *Cic.* 4. *Tuſc.*

Trabĕālis, le, adject. ad trabeam pertinens. *Sidon. carm.* 2. *v.* 2. Effulgens trabealis mole metalli Annum pande novum Conſul vetus. *Trabeale metallum* vocat aurum, quod poſterioribus Imperatorum temporibus aſſui trabeis mos fuit.

Trabeātus, a, um, τραβεατός, qui trabea indutus eſt. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 37. Hoc igitur vidit trabeati cura Quirini. *Tac. Ann.* 3. *c.* 2. Trabeati equites. ¶ Trabeatæ etiam dictæ ſunt quædam Fabulæ a C. Meliſſo Grammatico conſcriptæ, in quibus inducebantur perſonæ trabeis indutæ. *Sueton. de illuſtr. Grammat. c.* 21.

Trabecŭla, læ, f. *travicello*, parva trabs. *Vitruv. l.* 10. *c.* 21. Habuerat mediam contabulationem ſupra trabeculas.

Trabĭcus, a, um, adject. a trabe, ut Trabica navis. h. e. trabibus conſtans. *Feſt. ex Pacuv.*

Trabs, & Trabes, bis, f. *trave*, קורה, Germ. *tram*, Gall. *poutre*, Hiſp. *viga*, δοκὸς, δοκὸς, lignum duplex ex duobus compactum tignis, ædificii gratia. Nam cum ſimplex eſt, non trabs, ſed tignum dicitur, teſte *Feſto*, quamvis abuſive de uno ligno quandoque dicatur. *Cæſ. l.* 3. *bel. G.* Tranſtra ex pedalibus in altitudinem trabibus, confixa clavis ferreis, digiti pollicis craſſitudine. *Virg.* 2. *Æn.* Auratasque trabes veterum decora alta parentum Devolvunt. ¶ Interdum trabs dicitur de ipſis arboribus. *Virg.* 9. *Æn.* Lucus in arce fuit ſumma, quo ſacra ferebant, Nigranti picea, trabibuſque obſcurus acernis. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 29. *ex Ennio*: Cæſa cecidiſſet abiegna ad terram trabes. ¶ Nec ſolum ex ligno, ſed etiam ex marmore trabes fiunt. *Plin. l.* 36. *c.* 8. Circa Syenem vero Thebaidis Syenites, quem ante pyropœcilon vocabant: Trabes ex eo fecere Reges quodam certamine. obeliſcos vocantes. ¶ Per Synecdochen accipitur pro navi. *Hor. l.* 1. *ode* 1. Ut trabe Cypria Myrtoum pavidus nauta ſecet mare. *Ovid.* 1. *de Ponto*, *ep.* 3. Qua duce trabs Colcha ſacra cucurrit aqua. h. e. Argo navis. ¶ Item pro tecto, ſeu domo. *Horat. l.* 3. *ode* 2. Sub iiſdem ſit trabibus. ¶ Et pro arbore. *Ovid.* 14 *Met. v.* 360. denſum trabibus nemus. *Et l.* 8 *v.* 329. Silva frequens trabibus, quam nulla ceciderat ætas.

Trachăli, m. 2. partes ſuperiores muricum, & purpurarum. *Feſtus*: Trachali appellantur muricum, ac purpuræ ſuperiores partes. Unde Ariminenſes maritimi homines cognomen traxerunt Trachali.

Trachallus, m. 2. Orator Domitiani temporibus, magna vocis, pronuntiationiſque felicitate. *Quinctil. l.* 10. *c.* 1. *l.* 12. *c.* 5.

Trachēlus, i, τράχηλος, Græce collum ſignificat. Itaque hoc nomine *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. partem quandam catapultæ appellat, a colli ſimilitudine. V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Trachĕōtis, itis, f. τραχειῶτις, ita dicitur a *Plin. l.* 5. *c.* 27. Seleucia urbs, quia in ipſa Ciliciæ parte aſpera, & montana, quæ Trachea dicitur, ſita eſt.

Trachin. V. Trachyn.

Trachinia, f. 1. regiuncula Phthiotidis, in ora ſinus Maliaci, ubi Heraclea urbs cogn. Trachin, & montes, ſeu petræ Trachiniæ.

Trachonitis, idis, *Bacar*, regio Palæſtinæ, in Cœleſyria, inter Aquas Meron, & montem Hermon, ac inter terram Hus, & Regnum Baſan Borealius. *Plin. l.* 5. *c.* 18.

Trachyn, ynis, & Trachin, inis, f. urbs Theſſaliæ in Phthiotide, ad ſinum Maliacum ſub Oeta monte, ab Hercule condita, unde & Heraclea dicitur. *Senec. in Herc. Oet. v.* 194. Reſonetque malis aſpera Trachyn. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 634. Herculeam Trachyna jube ſub imagine regis Halcyonen adeant. ¶ Nomen eſt etiam tragœdiæ Sophoclis. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 8.

Trachynius, & Threchynius, &

Trachȳnus, & Trachinus, a, um, adject. a Trachina urbe, ut Trachina tellus, *Ovid.* 11. *Met. v.* 269. Trachyna ſaxa, *Senec. in Herc. Oet. v.* 135.

Tracta, æ, f. & Tractum, ctum, n. *maſſa de lana filata*, o *pettinato*, manipulus lanæ, qui circa fuſum involvitur, poſtquam tractus, hoc eſt natus eſt: nam trahere lanam, eſt nere. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 7. *v.* 86. Firmaque conductis annectit licia telis, Tractaque de niveo vellere ducta putat. ¶ In paniſicio tracta dicuntur partes farinæ manibus bene agitatæ, ſubactæ, & in longum tractæ in modum membranarum, ut ea agitatione melius fermententur. nam trahere panem apud *Plin. l.* 18. *c.* 15. eſt ſubigere. *Id. ibid.* Eum (panem) novem diebus macerant, decimo ad ſpeciem tractæ ſubigunt uvæ paſſæ ſucco. *Cato c.* 76. *R. R.* Alicam in aquam infundito: ubi bene mollis erit, in mortarium purum indito, ſiccatoque bene: deinde manibus depſito: ubi bene ſubactum erit, farinæ libras quatuor pauletim addito, id utrumque tracta facito. *Et infra*: Placentam fingito: tracta ſingula in totum ſolum primo ponito, deinde de mortario tracta linito, tracta addito ſingulatim, &c. ¶ Apud *Apicium* tracta eſt genus quoddam placentæ in modum membranæ factæ, deinde conciſæ: unde pullus tractogalatus dicitur *ibid. l.* 6. *c.* 9. qui tracta, & lacte conditus. Sic *l.* 5. *c.* 1. Pultes tractogalatæ. Sic *l.* 8. *c.* 7. Porcellus tractomelitus. h. e. ex melle & tracta conditus.

Tractabĭlis, & le, o. 3. *trattabile*, εὐμεταχείριστος, quod tractari poteſt. *Cic. de Univ. c.* 4. Corporeum autem, & aſpectabile, itemque tractabile omne neceſſe eſt eſſe, quod natum eſt. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Materies earum (arborum) tractabilis ad inteſtinum opus. *facile da lavorare*. ¶ Translate ſumitur pro manſueto, pacato, facili. *Cic de Am. c.* 13. *de virtute*: Quæ quidem eſt cum multis in rebus, tum in amicitia tenera, atque tractabilis. *Virg.* 4. *Æn.* Quaſſatæque rates, & non tractabile cœlum. ideſt procelloſum, inquietum, impacatum. *Rurſus Cic. Att. l.* 10. *ep.* 11. Nihil eſt enim eo tractabilius.

Tractabĭlĭtas, atis, f. qualitas, qua aliquid tractari poteſt. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Populus, ſalix, tilia in ſculpturis commoditatem præſtant tractabilitatem. *ſono facili da lavorarſi*.

Tractabĭlĭter, adverb. faciliter. *Gel. l.* 6. *c.* 2. Omnem illam vim, quæ de fato extrinſecus ingruit, inoffenſius, tractabiliuſque tranſmittunt.

Tractatio, onis, f. *maneggio*, *impreſa*, μεταχείρισις, actus tractandi, exercitatio. *Cic.* 3. *de Or. c.* 52. Ut ii, qui in armorum tractatione verſantur. *Id.* 1. *de Divin. c.* 3. Neque vero qui tibiis, aut fidibus uti volunt, ab Aruſpicibus accipiunt earum tractationem, ſed a Muſicis. ¶ Translata ſumitur pro compoſitione, concinnatione, *Cic. in Or. c.* 50. Eſt in utroque & materia, & tractatio, materia in verbis, tractatio in collocatione verborum. ¶ Item pro ſtudio. *Cic.* 4. *Acad. c.* 2. *de Philoſophia*. Proinde ejus tractatio optimo, atque ampliſſimo quoque digniſſima eſt. ¶ Item pro ratione, qua quis alium ſecum verſantem tractat, excipit, *trattamento*. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Quæ zelotypum male tractationis accuſat. *Id. l.* 7. *c.* 3. Cauſæ abdicationis, dementiæ, malæ tractationis.

Tractātor, oris, m. qui tractat. Speciatim tractatores dicebantur, qui manu membra tractabant, & leniter fricabant. *Sen. epiſt.* 66. Quidni ego feliciorem putem Mutium, qui ſic tentavit ignem, quam ſi manum illam tractatori præſtitiſſet? Tractator etiam dicitur, qui de aliqua re diſſerit, ſcribit, diſputat. *Sidon. l.* 4. *ep.* 11. *in carm.* Orator, dialecticus, poeta, tractator, geometra, muſicuſque.

Tractatorium, ii, n. locus in quo cauſæ, & aliæ res aguntur. *Sidon. l.* 1. *ep.* 7. It in tractatorium frequens ſenatus.

Tractātrix, icis, f. quæ tractat, ideſt corpus alicujus manu tractat, & leniter fricat. *Martial. l.* 3. *ep.* 82. Percurrit agili corpus arte tractatrix.

Tractātus, us, m. *trattamento*, μεταχείρισις, actus tractandi, contrectatio. *Plin. l.* 8. *c.* 54. *de ſimiis*. Tractatu gaudens, ſimilia gratulationem intelligentis. Alii legunt *tractari*. ¶ Translate ſumitur pro ſtudio. *Cic.* 3. *de Or. c.* 23. Qui ipſarum artium tractatu delectati, nihil in vita aliud agunt. ¶ Item pro deſcriptione, *trattato*. *Quintil. l.* 3. *c.* 9. Ante hominem patria, ac parentes, majoreſque erunt, quorum duplex tractatus eſt. *Id. in proœm. l.* 8. Aſperiorum tractatu rerum atteruntur ingenia. ¶ Item pro libri parte, in qua aliquid deſcribitur. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Tractatu toto ſeparatim ſententia ejus indicanda eſt.

Tractātus, a, um, *traſcinato*, ἑλκυσθεὶς, raptatus, partic. a tractor, quod a trahor. *Ovid. Met.* 13. *v.* 410. Tractata comis antiſtita Phœbi. ¶ Item contrectatus, *toccato*, *maneggiato*. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. Tractata notam, labemque remittunt Atramenta. ¶ Translate ſumitur pro exercito, agitato. *Cic. pro Arch. c.* 6. Perſona propter otium, ac ſtudium minime in judiciis, periculiſque tractata eſt. ¶ Item pro accepto, accepto, *trattato*, διακειμένος. *Cic. pro Cæl c.* 2. Pater parum pie tractatus a filio. ¶ Item actus. tranſactus. *Auctor ad Herenn. l.* 4. *c.* 24. An ad ſuam revertetur antiquam vitam alicubi honeſte tractatam?

Tractim, adv. *continuamente*, ἐφελκτῶς, longo tractu, diutine, ſine intermiſſione. *Virg.* 4. *Georg. v.* 260. Tum ſonus auditur gravior, tractimque ſuſurrant. ¶ Tractim tangere, eſt leniter, & leviter tangere, manum trahendo, ut cum canes, feleſque demulcemus tracta a capite ad caudam manu, & ut nutrices blandiuntur infantibus, ut ſomnum eis concilient, vultum eorum ſuaviter contingendo. Hinc per ironiam *Plaut. Amph.* 1. 1. 157. Quid ſi ego illum tractim tangam, ut dormiat? So. ſervaveris, nam continuas has tres noctes pervigilavi. Alii hunc locum ita exponunt: Quid ſi ego illum ita tangam, ut trahendo ad terram illidam, & humi affligendo ita obtundam, ut dormire videatur? nam ſupra *v.* 148. dixerat. *quatuor homines in ſoporem collocaſti*.

Tractitius, a, um, adject. qui trahitur. *Aurel. Vict. in Epitom. c.* 23. ſcribit, Heliogabalum, quia poſt mortem tractus per vias, & in Tiberim projectus fuit, *tractitium*, & Tiberinum per contemptum fuiſſe appellatum.

Tracto, as, a. 1. *tirare a lungo*, ἕλκω, ſæpe traho, in longum traho, freq. a *traho*. *Lucr. l.* 5. *v.* 930. Volgivago vitam tractabant more ferarum. ¶ Sæpiſſime ſumitur pro frequenter tangere, manu verſare. *Cic.* 5. *Tuſc.* Quæ guſtaremus, olfaciamus, tractemus, audiamus. *Col. l.* 6. *c.* 2. Tales autem vitulos oportet, dum adhuc teneri ſunt, conſueſcere manu tractari. *Plaut. Mil.* 2. 6. 30. Tractaviſti hoſpitam ante ædes meas. h. e. attrectaſti. *Lucr. l.* 3. *v.* 903. Morſuque ferarum tractari. h. e. lacerari. ¶ Translate ponitur pro exercere. *Ter. in prol. Phorm. v* 17. Qui artem tractant Muſicam. ¶ Item pro adminiſtrare, curam habere, procurare, *maneggiare*. *Cic.* 2. *Verr.* Eras tu Quæſtor, pecuniam publicam tu tractabas. *Id. l.* 13. *Fam. ep.* 78. Dionyſius ſervus meus, qui meam bibliothecam multorum nummorum tractavit. *Id. pro Sext.* Clavum imperii tenere, & gubernacula Reipublicæ tractare. ¶ Item pro gerere. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 14. Quo in munere ita ſe tractavit, ut accepiſſe ab eo beneficium videretur, non dediſſe. ideſt ita ſe geſſit. ¶ Item pro agere cum aliquo, accipere, ſuſcipere, *trattare*, טפל, Germ. *handeln*, Gall. *traiter*, Hiſp. *tratar*, ὑποδέχεσθαι, διαλαμβάνειν. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 3. Omnibus rebus eum ita tractes, ut intelligat meam commendationem non vulgarem fuiſſe. *Id. l.* 13. *Fam. ep.* 27. Nec liberalius, nec honorificentius potuiſſe tractari nec ſe præſentem, nec rem familiarem abſentis patroni ſui. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep* 3. Me ſumma ſimulatione amoris, ſummaque aſſiduitate quotidianum ſceleratiſſime, inſidioſiſſimeque tractavit. ¶ Item pro diſſerere, deſcribere, operam dare. *Cic.* 2. *de Or.* Quis unquam res præter hunc tragicas pæne comice, triſtes remiſſe, ſeveras hilare, forenſes ſcenica prope venuſtate tractavit? *Id.* 1. *Acad.* A quibus hæc jamdiu tractantur. *Plin. l.* 2. *c.* 46. Scrupuloſius tractabo ventos. h. e. de ventis diſſeram. ¶ Tractare cauſam eſt agere. *Cic. l.* 3. *Fam ep.* 12. Nunquam enim mihi videor tractaſſe cauſam difficiliorem. ¶ Interdum ponitur pro conſultare, deliberare. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 13. Auguſtus ſupremis ſermonibus cum tractaret, quinam adipiſci principem locum abnuerent, aut vellent. *Suet. in Aug. c.* 35. De negotiis ad Senatum referendis tractare. ¶ *Tractare animos*, eſt afficere, verſare. *Cic. in Orat. c.* 28. Eloquentiæ eſt tractare animos, & permovere.

Tractogalatus, & } V. in *Tracta*.
Tractomelitus }

Tractorius, a, um, ἑλκυστικός, quod ſpectat ad trahendum, ut Tractoriæ machinæ, quibus graviora onera ſurſum trahuntur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1. ¶ Tractoriæ literæ, de quibus titulus eſt in *Cod. l.* 12. ſunt quæ dantur a Principe iis, qui ab eo mittuntur aliquo, vel evocentur, ut eis neceſſaria itineri publice præbeantur, adſcriptis etiam ſtativis, ideſt diverſoriis, ſeu manſionibus, ubi excipi debeant, & vecturæ, & viatici copia eis ſuppeditetur.

Tractum, i, V. Tracta.

Tractuōſus, a, um, adject. *viſcoſo*, glutinoſus. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. *c.* 32. Sudor craſſus, & tractuoſus.

Tractus,

Tractus, us, m. *tratto*, ἑλκυσμός, ἕλκυσμα, actus trahendi. *Plin. l.* 9. *c.* 46. Dextra apprehenſo ſtilo in pugna eſt: modicus alias tractus. *con poca fatica ſi tira.* ¶ Tranſlate ponitur pro curſu, fluxu, continuatione. *Cic.* 2. *de Or. c.* 50. Qui timor! quæ dubitatio! quanta hæſitatio, tractuſque verborum! *Id.* 2. *de Or.* Neque verborum collocatione, & tractu orationis levi, & æquabili perpolivit illud opus. ¶ Item pro inflexione, declinatione, derivatione. *Quinctil. l.* 8. *c.* 4. In tractu, & declinatione talia ſunt, qualia apud Ciceronem beatitas, & beatitudo. ¶ Per metonymiam, & metaphoram ſimul ponitur pro longitudine, ſerie, ordine in longum ducto. *Virg.* 1. *Georg.* Noctiſque per umbras Flammarum longos a tergo albeſcere tractus. *Liv. l.* 3. Contemplatus, qui tractus caſtrorum, quæque forma eſſet. ¶ Item pro via, itinere, ſpatio. *Ovid.* 2. *Metam.* Longoque per aera tractu Fertur. ¶ Item pro circulato ſerpentium progreſſu, qui Græcis *ολκός* dicitur. *Virg.* 2. *Georg.* Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis. ¶ Item pro regione, plaga, climate, ſpatio cujuſque magnitudinis, ut cœli, vel terræ, *tratto*, *ſpazio*, *regione*, Ger. *ſtrich*, Gal. *trait*, *contrée*, Hiſp. *trecho*, χώρα, κλίμα. *Cic. pro Planc.* Totus ille tractus celeberrimus Venafranus, Allifanus, tota denique noſtra illa aſpera, & montoſa regio. *Virg.* 2. *Georg.* Indicio eſt tractu ſurgens oleaſter eodem. ¶ Item pro ſpatio temporis. *Vellej. l.* 2. *c.* 9. Eodem tractu temporum nituerunt Oratores Scipio, & Lælius.

Tractus, a, um, ἑλκυσθείς, ductus, part. a trahor. *Cicer.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Qui, ſicut venæ, & arteriæ a corde tractæ, & profectæ, in omne corpus ducuntur. *Id. Phil.* 13. *c.* 2. Reliquum corpus tractum, & laceratum abjecit in mare. *ſtraſcinato.* ¶ Oratio tracta eadem eſt, quæ fuſa, ſeu continuata, & extenſa. *Cic.* 2. *de Or. c.* 15. Genus orationis fuſum, atque tractum. *Id. in Orat. c.* 20. Tracta quædam & fluens expetitur, non hæc contorta, & acris oratio.

Traditio, onis, f. παράδοσις, actus tradendi. *Cic. in Top. c.* 5. Abalienatio eſt ejus rei, quæ mancipi eſt, aut traditio alteri nexu, aut in jure ceſſio, inter quos ea jure civili fieri poſſunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro documento, doctrina. *inſegnamento.* *Gell. l.* 13. *c.* 22. Sed eam quoque traditionem fuiſſe, ut Nerio a quibuſdam uxor eſſe Martis diceretur. *Quinctil. l.* 3. *r. c.* Jejuna, atque arida præceptorum traditio.

Traditor, oris, m. qui tradit. *Arnob. l.* 3. *pag.* 113. Neque enim traditor alicujus eſſe ſcientiæ potius eſt, ut non ejus, quod tradis, rationem teneat. ¶ Item proditor, *traditore.* *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 24. Quin potius interfecto traditore, virtutem ſuam malo omine exſolverent. *Urſinus & Acidalius* mallent *proditore*, quod certe eſt magis Latinum. *Sedul. l.* 5. *v.* 61. Traditor immitis, ſere proditor, impie latro.

Traditus, a, um, nom. particip. *dato*, *inſegnato.* *Cic.* 6. *Fam. ep.* 22. A ſapientiſſimis viris tradita memoria, & ſcientia comprehendere. *Caſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 57. Traditus & commendatus. *Tacit.* 1. *hiſtor. c.* 32. Tradito more quemcumque principem adulandi. *uſanza paſſata in coſtume.*

Trado, is, didi, ditum, a. 3. *dare*, נתן, Ger. *geben*, Gall. *bailler*, Hiſp. *dar*, παραδίδωμι, ἐγχειρίζω, idem ac do, ſeu porrigo, ex *tranſla*, de quo intra ſuo loco. *Caſ. l. c. B. C.* Saxa multa locis prærupta iter impediebant, ut arma per manus neceſſario traderentur. *Id. lib* 2. Pecuniam ex publico tradunt. ¶ Sæpe ponitur pro dedere, dare in manus, ſive in poteſtatem. *Caſ. l.* 8. *B. C.* Itaque neceſſitate coacti ſe tradiderunt. *s'arreſero.* *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. In cuſtodiam tradere aliquem. *Id. de Prov. Conſ.* Tradere in ſervitutem aliquem alicui. *Id. pro Dom.* Tradere aliquem alicui ad ſupplicium. *Id. ib.* Provinciam ad diripiendum tradere. ¶ Item, pro committere, commendare, *conſegnare.* *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 5. Totum denique hominem tibi trado de manu, ut ajunt, in manum tuam iſtam, & victoria, & fide præſtantem. *Id.* 2. *Phil. c.* 1. At enim te in diſciplinam meam tradideras. *Id. l.* 16. *Fam ep.* 1. Et te totum trade. ¶ Item pro tranſmittere, relinquere. *Anton. ad Cic. poſt ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* Non eſſe tradendas poſteris inimicitias. *Plin. in l.* 1. *ep.* 12. Nam plerumque morbi quoque per ſucceſſiones quaſdam, ut alia, traduntur. ¶ Item pro adjicere, applicare, operam dare. *Cic.* 1. *de Div.* Qui ſalubri, & moderato cultu, atque victu quieti ſe tradiderit. *Id.* 1. *de Inv.* Se in ſtudium aliquod tradere. ¶ Item pro præſtare. *Cic.* 3. *Verr.* Quæſivit, quis ædem Caſtoris ſartam tectam deberet tradere. ¶ Item pro docere. *Caſ. l.* 6. *B. G. c.* 13. De Deorum immortalium vi, ac poteſtate diſputant, & juventuti tradunt. *Cicer. pro Flacc.* Et qui ſe artem dicendi traditurum etiam ceteris profitebatur. Item pro dicere, referre, narrare. *Cic.* 1. *Tuſc.* Nam Galbam, Africanum, Lælium doctos fuiſſe tradunt. *Id.* 5. *Tuſc.* Traditum eſt etiam, Homerum cæcum fuiſſe. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Unguenta quis primus invenerit, non traditur. ¶ *Tradere memoriæ* eſt memoriæ mandare, *metter' a mente.* *Cic. in Somn. Scip.* Et quæ dicam, trade memoriæ. Item ſcriptum relinquere, *laſciare ſcritto alla memoria de' poſteri.* *Id. l.* 1. *de Inv. c.* 1. Quorum nomina multi poetæ memoriæ tradiderunt. ¶ Tradere ſcriptis, *laſciare ſcritto.* *Cic.* 3. *de Or.* Cujus ingenium, varioſque ſermones ſcriptis ſuis Plato tradidit. ¶ Tradere pro prodere, *tradire*, rarum eſt. *Sedul. in Acroſtich. v.* 74. Tunc ille Judas carnifex auſus magiſtrum tradere. ¶ Tradere conſuetudini Latinæ, h. e. in Latinum ſermonem vertere. *Columell. in proœm. l.* 12. Hæc in Oeconomico Xenophon, & deinde Cicero, qui eum conſuetudini Latinæ tradidit. ¶ Tradere ſe triſtitiæ, *darſi alla malinconia.* *Cic. Fam.* 5. *ep.* 14.

Traduco, is, xi, ctum, a. 3. *tradurre*, *traſportare*, העביר, Germ. *hindurch führen*, Gall. *traduire*, Hiſp. *traſpaſſar*, μετάγω, per locum aliquem duco, vel de loco in locum duco, transfero, o *trans*, & *duco*. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 11. Helvetii per anguſtias, & fines Sequanorum ſuas copias traduxerant. *Virg. Ecl.* 8. Atque ſatas alio vidi traducere meſſes. *Cic. pro Cluent. c.* 48. Traducere equum. *paſſar banda, o paſſar' innanzi nel rivella.* ¶ Interdum eſt trajicere, hoc eſt in litus, vel ripam ulteriorem tranſvehere, *tragettare.* *Caſ. l.* 1. *B. Gall. c.* 12. Tres jam copiarum partes Helvetios id flumen traduxiſſe. *Id. ib.* Ab eo poſtulat, ne quam multitudinem hominum amplius trans Rhenum in Galliam traduceret. *Id. ib. l.* 2. *c.* 5. Flumen Axonam exercitum traducere maturavit. *Cic. lib.* 2. *de Inv.* Fluvius ita magnus factus eſt, ut eo victimæ traduci non poſſent. ¶ Interdum transmittere, ſeu de loco, in quo quid natum eſt, alio mittere. *Juven. ſat.* 7. Alterum quos nudo traduxit Gallia talo. ¶ Tranſlate ſumitur pro transferre ab uno ordine in alium. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. (al. 16.) Is ad Plebem P. Clodium traducit. idest ex Patricio Plebejum facit. ¶ Item pro abducere, avertere, & alio convertere, aut trahere. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 2. Ut mihi videret animum hominis ab omni alia cogitatione ad tuam dignitatem tuendam traducere. *Id. de Clar. Orat. c.* 93. Judicum animos a ſeveritate ad hilaritatem, riſumque traducere. ¶ Item impellere, trahere. *Id. pro Cluent. c.* 52. Traduxit me ad ſuam ſententiam. ¶ Item inflectere, convertere. *Id.* 2. *de Or. cap.* 48. Tum omnem orationem traduxi, & converti in increpandam Cæpionis fugam. ¶ Item pro tranſigere, terere, conſumere, *menare*, *paſſare*, *conſumare.* *Cic. de Sen. c.* 23. Ut vitam otioſam, & quietam ſine ullo dolore, & contentione traducamus. *Id. l.* 4. *Fam. ep. c.* Qua ratione nobis traducendum ſit hoc tempus. ¶ Item pro accuſare, ſiniſtram famam de aliquo ſpargere, infamia afficere, deridere, quaſi ſit ducere per vicos, & plateas ad deridendum. *Martial.* 1. *ep.* 54. Quæ tua traducit manifeſto carmina furto. hoc eſt arguit furti, infamat, convincit. *Liv. l.* 2. *c.* 38. Veſtrine conjuges, veſtros liberos traductos per ora hominum? ¶ In imperativo eſt *traduc.* *Ter. Adel.* 7. 7. 10. Traduc familiam noſtram ad nos. Legitur tamen & *traduce* in quibuſdam Editionib. apud *Valer. Max. l.* 4. *c.* 1. ¶ *Traduxti* pro *traduxiſti* per ſyncopen legitur apud *Plaut. Caſ.* 3. 5. 16.

Traductio, onis, f. actus traducendi, ſeu ex uno in alium locum transferendi. *Auſon. in gratiar. act. c.* 4. Traductio captorum. *Cic. pro Sex. c.* 7. Traductio ad plebem furibundi hominis. h. e. tranſlatio Clodii ex Patricio ad Plebejum ordinem. *Id.* 3. *de Or. c.* 42. Traductio, atque immutatio in verbo. h. e. tranſlatio ab uno ad alium ſenſum. ¶ Item curſus, fluxus. *Cic.* 1. *Divin. c.* 56. Traductio temporis, nihil novi efficientis, & primum quidque replicantis. ¶ Item irriſio, deriſio. *Senec. l.* 1. *de ira, c.* 6. Cum dedecore, & traductione vitam exigere. ¶ Denique traductio eſt figura rhetorica, quæ facit, ut cum idem verbum crebrius ponatur, non modo non offendat animum, ſed etiam concinniorem orationem reddat, hoc pacto: Qui nihil habet in vita jucundius vita, is cum virtute vitam non poteſt colere. Item, Eum tu hominem appellas, qui ſi fuiſſet homo, nunquam tam crudeliter vitam hominis petiiſſet. Hæc ex *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 14.

Traductor, oris, m. qui traducit, ſeu transfert. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 9. Sciat hic noſter Hieroſolymarius traductor ad plebem. h. e. Pompejus Hieroſolymorum expugnator, qui Clodium a Patricio ordine ad Plebejum transtulerat.

Traductus, a, um, adject. ex particip. *tirato da un luogo all' altro*, *traſferito.* *Varr. R. R. c.* 8. Ex arboribus in arbores traductis vitibus vinea fit. ¶ Item actus, tranſactus. *Cic. pro Planc. c.* 12. O adoleſcentiam traductam eleganter.

Traductus, us, m. *tranſito*, locus, per quem aliquid traduci poteſt. *Ammian. l.* 9. Præſidium per eos traductus agentes.

Tradux, ucis, m. & f. ramuſculus vitis, vel alterius arboris, qui in aliam arborem traducitur, ſeu transfertur. *Varro l.* 1. *R. R. c.* 8. Quartum pedamentum eſt nativum ejus generis, ubi ex arboribus in arbores traductis vitibus vinea fit, quas tradutes, quidam rumpos appellant. *Col. l.* 5. *c.* 7. Novi traduces omnibus annis inter ſe ex arboribus proximis connectantur: Si tradux traducem non contingit, media virga inter eas deligetur. *Id. lib.* 4. *c.* 29. *de vitium.* Ex qua velut traducem inhærentem matri, palmitem attrahas, & per forumen tranſmittas. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 25. Vineæ nexu traducum impeditæ. ¶ Tranſlate *Sever. in Ætna, v.* 567. Sacra marmora reſque vetuſtas traduce materia. h. e. adeo firma, ut opem ea illa facta ad poſteros uſque traduxerint, ducta metaphora a vitibus, quæ traducum ope conſervantur. *Prudent. in Apotheoſi, v.* 915. Ne traduce carnis Transfundi in ſobolem credatur fons animarum. h. e. mediante carne, quæ ab uno in alium quaſi tradux propagatur.

Tragacanthe, es, f. τραγάκανθα, frutex in Crete Inſula maxime proveniens, ſpinæ albæ radice, ex qua lacryma manat aliquot uſus in medicina habens. *Plin. l.* 13. *c.* 21. ¶ Dicitur & tragacantha, æ, ab eodem *Plin. l.* 26. *c.* 24.

Traganus porcellus eſt hircoſus, hoc eſt hircum pilo, & habitu corporis quodammodo referens. *Apic. l.* 8. *c.* 7.

Tragelaphus, i, m. τραγέλαφος, *becco cervo*, animal juxta Phaſin amnem naſcens, barba, & armorum promiſſo villo hirco ſimile; cetera cervo: unde & nomen ſortitus eſt, nam τράγος, *hircum*, ἔλαφος, *cervum* ſignificat. *Plin. l.* 8. *c.* 33.

Tragemata, um, n. *treggea*, τραγήματα, bellaria, h. e. omne genus cibi delicatioris, quod ſecundis menſis infertur. Græca tamen vox eſt, & Græce uſurpata tum a *Gellio l.* 13. *c.* 1. tum ab ejus exſcriptore *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 8.

Tragia, f. 1. Tragias, Tragæa, inſ. parva maris Ægæi, apud Samum, patria Theogitonis Philoſophi Peripatetici. *Plin. l.* 4. *c.* 12. ¶ Item opp. Naxi inſ. ubi Apollo colebatur, unde Tragæus dictus eſt: *Strabo l.* 14.

Tragice, adv. *tragicamente*, τραγικῶς, more tragico, ritu tragicorum. Tranſlate, ſeu metaleptice ſumitur pro graviter, ſublimiter, ſtilo gravi, verbis grandibus, quibus tragici utuntur. *Cic. in Bruto c.* 11. Hanc enim mortem rhetorice, & tragice ornare potuerunt.

Tragicomœdia, æ, f. genus fabulæ ex Tragœdia & Comœdia mixtæ, qualis eſt Amphitruo Plauti, eodem teſte *ibid. in Prol. v.* 59. & 63. ibi enim & Dii, qui Tragicæ perſonæ ſunt, & ſervi, qui Comicæ, inducuntur.

Tragicus, a, um, adject. *tragico*, τραγικός, quod ad tragœdiam ſpectat. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Ut tragici poetæ, cum explicare argumenti exitum non poteſtis, confugitis ad Deum. *Id. in Bruto cap.* 55. Fuit enim Sulpitius vel maxime omnium, quos quidem ego audiverim, grandis, &, ut ita dicam, tragicus Orator. ¶ Metaleptice ſumitur pro triſti, crudeli, ſcelerato. Nam talia fere ſolent eſſe tragœdiarum argumenta. *Liv. l.* 1. *c.* 46. Tulit & Romana Regia ſceleris tragici exemplum. ¶ *Tragicum* adverbii more poſitum. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. Nam tragicum ſpirat ſatis, & feliciter audet. h. e. tragico & ſublimi ſtilo ſcribit. ¶ Tragicus, i, abſolute pro tragico Poeta. *Hor. de ar. poet.* Et Tragicus plerumque dolet ſermone pedeſtri.

Tragœdia, æ, f. *tragedia*, Ger. *tragedi*, Gall. *tragedie*, Hiſp. *tragedia*, τραγῳδία, poematis graviſſimi genus, quo Regum, Principumve, aut eorum, qui in aulis Regum verſantur calamitates depinguntur, triſtiſſimum fere habens exitum. Dicta eſt a τράγος, *hircus*, & ᾠδή, *cantus*, quia præmium ejus, qui tragœdia viciſſet, hircus erat, quem ille Baccho ſacrificabat. Unde *Horat. in Arte*: Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum. ¶ Differt a comœdia, quod in hac humiles, & privatæ perſonæ introducuntur, in tragœdia Reges, Principes, Duces, nonnunquam etiam Heroes, & Dii. Ad hæc comœdia a turbulentioribus fere rebus initium ſumens, tranquillum, lætumque ſortitur exitum, tragœdia autem totum quidem argumentum habet luctuoſum, exitum autem triſtiſſimum. *Cic. de Sen.* Sophocles ad ſummam ſenectutem tragœdias fecit. ¶ Tranſlate ſumitur pro magnificentia, magniloquentia, *re invente.* *Cic.* 1. *de Orat.* Neque vero iſtis tragœdiis tuis, quibus uti Philoſophi maxime ſolent, Craſſe, perturbor. ¶ *Tragœdias agere*, *movere*, *excitare*, eſt gravi dicendi genere uti, amplificare, exaggerare, interdum etiam tumultum commovere, ſeditionem concitare. *Cic. l.* 2. *de Orat.* Ne aut irriſione, aut odio digni putemur, ſi aut tragœdias agamus in nugis, &c. *Id. pro Mil. c.* 7. Quantas tragœdias excitat! *Quinctil. l.* 6. *de perorat.* In parvis litibus has tragœdias movere tale eſt, quaſi ſi perſonam Herculis, & cothurnos aptare infantibus velis.

Tragœdus, m. 2. *tolui*, *che recita tragedie*, τραγῳδός, auctor tragœdiæ. *Cic.* 1. *de Or.* Vox tragœdorum, geſtus pene ſummorum actorum eſt requirendus. *Hor. l.* 1. *ep.* 2. Qui ſe credebat mirus audire tragœdos. ¶ Fuit hoc nomine Romæ vicus, in quo quia Jovis ſtatua ab Auguſto dedicata fuit, ut eſt apud *Suet. in Aug. cap.* 57. is Jupiter Tragœdus appellatus eſt. Alii putant ſic dictum Jovem, quod ad Plautum in Amphitr. inducatur hiſtrionicam faciens: nam ea fabula mixta eſt ex Tragœdia, & Comœdia.

Tragopanas, adis, f. avis aquila major, cornua curva in temporibus habens, colore ferrugineo, capite phœniceo. *Plin. l.* 10. *c.* 49. qui tamen inter fabuloſas recenſet.

Tragopogon, onis, f. *barba di becco*, herba hircinæ barbæ ſimilis, a τράγος, hircus, & πώγων, barba. *Plin. l.* 21. *c.* 5.

Tragula, æ, f. *carrello*, *dardo*, *dardonerone*, genus teli ſimilitudine haſtæ. A *trajiciendo* dici vult *Varro l.* 4. *de L. L.* Aliter vero *Feſtus*: Tragula, inquit, genus teli, dicta, quod ex ſcuto infixa trahatur. Unde *Scaliger trabulam* dicendum putabat, quaſi diminutivum ſit a *trabs*. Ab eadem etymologia ad genus teli hamatum fuiſſe, ſuſpicatur *Lipſius l.* 4. *Poliorcet. c.* 4. *Liv. l.* 24. *c.* 42. Cn. Scipionis femur tragula confixum erat. ¶ Tragula item, *tratta*, σαγήνη, verriculum, ſive rete piſcatorium, quod ſubter innatat, ita dictum a *trahendo*. Nempe quod per undas, & ex undis trahatur. *Plin. l.* 16. *cap.* 8. Uſus ſuberis anchoralibus maxime navium, piſcantiumque tragulis, & cadorum obturamentis. ¶ Tranſlate *Plaut. Epid.* 5. 2. 24. Tragulam in te injicere adornat. h. e. dolum, inſidias tibi machinatur. *Idem Caſ.* 2. 4. 18. Ego pol iſtam jam aliquovorſum tragulam decidero, nam ſi nihil impetrare potero, ſaltem ſortiar. h. e. aliquo modo telum iſtud ſecuero, meque hinc expediam, ducta tranſlatione a tragula, quæ infixa corpori, non niſi laxato vulnere evelli poteſt. vel deducta metaphora a tragula rete, quam, ut evadas, aliquo loco cædere oportet.

Tragum, i, n. genus pultis ex tritici ſemine, hoc eſt ex zea factum, quod inter cibos non nimium acres, cum ptiſana, & lenticula recenſetur a *Celſ. l.* 4. *c.* 4. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 7.

Tragurium, n. Tragurum, *Trau.* urbs Dalmatiæ, in inſula parva cogn. ponte juncta continenti, contra Bubuam, ſeu Boam inſ. cui etiam ponte jungitur. *Plin. l.* 3. *c.* 21.

Tragus,

Tragus, vel Græco more Tragos, i, τράγος, herba ſemipede alta, fruticoſa, ſine foliis, puſillis racemis rubentibus, grano tritici acuto acumine, in maritimis naſcens, quæ alio nomine ſcorpios dicitur. *Plin. l.* 2. *c.* 53. ¶ Eſt item genus piſcis, qui & hircus ſetino vocabulo appellatur. *Plin. l.* 9. *c.* 45. Apud *Feſtum* legitur, Tragum eſſe genus tonchæ meli ſaporis. ¶ Præterea ſic dicitur fœtor alarum in hominibus. *Martial. l.* 11. *epigr.* 23. Inde tragus, celereſque pili, mirandaque matri Barba. ¶ Denique tragos genus eſt ſpongiarum ſciſſuræ, prædurum, & aſperum. *Plin. l.* 9. *c.* 45.

Traha, æ, f. *treggia*, Ger. *ſchlitten*, Gal. *traineau*, Hiſp. *raſtra*, ἑλκηθρον, genus vehiculi ſine rotis, quo coloni utuntur, a *traho*, ut monet *Servius*. Nam quia rotas non habet, non volvitur, ſed trahitur. *Col. l.* 2. *c.* 21. Si pauca juga ſunt, adjicere tribulam, & trahem poſſis. ¶ Pro *traha* Poetæ per Epentheſin dicunt *trahea*, ut navita pro nauta. *Virg.* 1. *Georg. v.* 164. Tribulaque, traheæque, & iniquo pondere raſtri.

Traharius, ii, m. qui traham ducit, vel traha vehit. *Sidon. lib.* 6. *ep.* 1. Traharios recenſet inter calones, & lixas, qui ſunt in impedimentis exercitus.

Trahax, acis, o. *rapace*, לוקח, Ger. *zuzieh*, Gal. *attrayant*, Hiſp. *que trae*, ἑλκυστικός, qui omnia ad ſe trahit, rapax, avidus. *Plaut. Perſa.* procax, rapax, trahax: trecentis verſibus tuas impuritias loqui nemo poteſt.

Trahea. V. Traha.

Traho, his, traxi, tractum, a. 3. *trarre*, *tirare*, *ſtraſcinare*, *traſcinare*, מָשַׁךְ, ἕλκω, ἐλαύνω, per vim duco. Germ. *ziehen*, Gall. *attirer*, Hiſp. *traer*, *llevar*. Ducunt volentem fata, nolentem trahunt. ¶ *Trahere* abſolute, pro ad ſupplicium trahere, quemadmodum & *ducere* eodem modo uſurpatur. *Sall. in Catil. c.* 51. Paulo poſt ipſi trahebantur. Trahimur enim inviti, ducimur volentes. *Senec. ep.* 107. ¶ Non ſemper tamen eſt per vim ducere, ſed ſæpe amore ducere, ſympathia ducere. *Cic. l.* 1. *de Div.* Magnes lapis eſt, qui ferrum ad ſe allicit, & trahit. *Virg.* 2. *Ecl.* Trahit ſua quemque voluptas. ¶ Ponitur etiam pro reptare, ideſt ita aliquid ducere, vel geſtare, ut tamen humo non attollatur, quod dicitur de iis, qui non ambulant, aut vix poſſunt ambulare. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 557. Amiculum hoc ſuſtolle ſaltem. S. Sine trahi, cum egomet trahor. ¶ Item pro haurire, educere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 9. Atque etiam ex puteis jugibus aquam calidam trahi. *Plaut. Trucul.* 2. 7. 41. Traxit ex intimo ventre ſuſpirium. *Virgil.* 1. *Æn.* Operumque laborem Partibus æquabat juſtis, aut ſorte trahebat. *Senec.* 3. *de Ira*, *c.* 10. Navigium aquam trahit. *h. e.* per rimam admittit, *fa acqua*. Huc etiam pertinet, *trahere pocula*, *h. e.* bibere. *Hor. Epod.* 14. Trahere odorem naribus, *h. e.* haurire. *Phædr. l.* 3. *fab.* 2. ¶ I. *Hor. l.* 2. *Od.* 20. Nec Laconicas mihi Trahunt honeſtæ purpuras clientæ. ¶ Translate ſumitur pro impellere, incitare, cogere. *Cic.* 1. *Off. cap.* 6. Omnes trahimur, & ducimur ad cognitionis, & ſcientiæ cupiditatem. *Id. pro Arch. c.* 11. Trahimur omnes laudis ſtudio, & optimus quiſque maxime gloria ducitur. *Idem pro Leg. Manil. c.* 7. Trahere alterum in eandem calamitatem. *Liv. l.* 38. *c.* 56. Multa alia me in diverſum trahunt. *h. e.* dubium, incertumque faciunt, ut quam potiſſimum ſequar opinionem, neſciam. *Id. l.* 15. Trahere aliquem ad delectionem. ¶ Item pro derivare, arceſſere. *Plin. l.* 6. *c.* 68. A rege Cretæ Minoe, ut exiſtimant, originem trahentes. ¶ Item pro capere. *Sall. in Jug.* Tum Marius ex copia rerum conſilia trahit. ¶ Item pro accipere, ſuſcipere, acquirere. *Cic. pro Corn. Balb.* Anne de nobis trahere ſpolia fœderatis licebit, de hoſtibus non licebit? *Id.* 3. *Phil. c.* 6. Qui propter hæſitantiam linguæ, ſtuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit. *Id.* 6. *Phil.* Aliquid ſalis ab uxore mima trahere potuerat. *Plin. l.* 7. *c.* 19. Candorem trahunt quodam medicamine. ¶ Item pro prorogare, procraſtinare, in longum ducere. *Cic. Att. l.* 10. *epiſt.* 8. Neceſſe eſt trahi id bellum. ¶ Item pro terere, conſumere. *Virg.* 1. *Æn.* Nec non & vario noctem ſermone trahebat Infelix Dido. ¶ Item pro retardari, detinere. *Val. Max. l.* 4. *c.* 1. Trahit eum ſermone, quouſque e ſchola redirent liberi. ¶ Item pro durare. *Flor. l.* 4. *c.* 2. Decem annos traxit iſta dominatio. *Celſus*: Si quis in eo morbo diutius traxit. ¶ Item pro cogitare, reputare, agitare. *Sall. in Jug.* Marius multis diebus, & laboribus conſumptis, anxius trahere cum animo ſuo, omitteret ne inceptum, an fortunam opperiretur. *Id. ib.* Alia hujuſcemodi animis trahebant. *Id. ib.* Dubium belli, atque pacis rationes trahere. *Cic.* 4. *Acad.* Quæ diſputationibus huc, & illuc trahuntur. *Liv. l.* 25. *c.* 11. In diverſum trahunt auctores. id eſt diverſa ſentiunt. ¶ Trahere animam, *reſpirare*. ¶ Trahere vultum, *moſtrar viſo ſevero*. *Plin. l.* 11. *c.* 3. & *Tacit.* 2. *Annal.* ¶ Trahere vultum, *moſtrar viſo ſevero*. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 2. *v.* 33. Cum bene vir traxit vultum, rugaſque coegit. ¶ Trahere ſtipendia. *tirar la paga*. *Juſtin. l.* 12. *c.* 4.

Trajanalis, le, adject. a Trajano, legitur in *Inſcript. apud Fabret. pag.* 434. Phœbus VI. vir Auguſtal. Trajanal. & Hadrianal. IIII. Vir.

Trajanus, a, um, adject. ad Trajanum Imp. R. pertinens, ut Trajanæ Thermæ, *Inſcrip. apud Fabret. pag.* 677. ¶ De Trajana aqua V. in *Aurelius*, a, um.

Trajectio, onis, f. *l'oltrepaſſare da un luogo all' altro*, διάβασις, actus trajiciendi, translatio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 1. Trajectiones, motuſque ſtellarum obſervaverunt. *Id.* 3. *de Orat. c.* 53. Augendi, minuendive cauſa veritatis ſuperlatio, atque trajectio. ¶ Speciatim ſumitur pro tranſfretatione, tranſvectione, *traghetto*, *tragitto*, διαπόρθμευσις. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 5. Dic quæſo, num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, trajectio Acherontis? Alii leg. *tranſvectio*. *Id. Att. lib.* 8. *ep.* 15. Cautior certe eſt manſio, honeſtior exiſtimatur trajectio. ¶ Dicitur etiam de verborum tranſpoſitione, tranſlatione de ſuo loco in alienum, quam etiam in literis, & ſyllabis dicitur *Metatheſis*, in vocibus appellatur *Hyperbaton*. *Cic. Or. c.* 69. Utitur ea trajectione verborum. ¶ Reperitur etiam pro contextu orationis, quia uſque ad clauſulam tranſeundum eſt, antequam habeamus ſenſum integrum. *Quintil. l.* 8. *c.* 2. Quare nec ſermo ſit tam longus, ut eum proſequi non poſſit intentio, nec trajectione tam tardus, ut in Hyperbaton finis ejus differatur.

Trajectitius, a, um, adject. quod alio trajicitur. *Ulpian. l.* 3. *Dig. de pecul.* Trajectitia pecunia. h. e. quæ in alium locum periculo creditoris transfertur.

Trajecto, as, a. 1. *trapaſſare*, freq. a trajicio. *Celſ. l.* 7. *c.* 14. A quibuſdam ad imum acu trajectatur.

Trajector, oris, m. qui trajicit. *Prudent. in Hamartig. v.* 875. Ignis trajector nubium.

Trajectura, æ, f. *ſporto*. *Vitruv. l.* 4. *c.* 7. Supra trabes, & ſupra parietes trajecturæ mutulorum projiciantur.

Trajectus, us, m. *tragetto*, *tragitto*, διαπόρθμευσις, actus trajiciendi, tranſfretatio. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Quo ex portu commodiſſimum in Britanniam trajectum eſſe cognoverat. *Liv. l.* 1. *c.* 3. Qui in trajectu Albulæ amnis ſubmerſus celebre ad poſteros nomen flumini dedit. Rurſus *Cæſ. lib.* 1. *B. C. c.* 20. Ne itinera aut trajectu intercluderetur. Quædam Edition. hic habent *tranſjectu*, quæ ſcribendi ratio uſurpari etiam a nonnullis ſolet, ſed altera uſitatior eſt.

Trajectus, a, um, o. t. 1. *tragettato*, *tragittato*, διαπεπορθμευμένος, tranſvectus, partic. a trajicior. *Cic. poſt red. ad Quir. c.* 8. Cum parva navicula trajectus in Africam. ¶ Sumitur etiam pro tranſmiſſo. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. In cor trajecto lateris miſeri, capitiſque dolore. ¶ Item pro ducto, deducto. *Ulp. l. quemadmodum*, §. 5. *ff. ad l. Aquiliam*. Per cujus domum trajectus erat aquæductus. ¶ Item pro tranſfixo, *trapaſſato*. *Ovid.* 5. *Metam.* Trajecti ſubmovit vulnera cruris. *Plin. lib.* 11. *c.* 37. Ob hoc in prœliis, gladiatorumque ſpectaculis mortem cum riſu trajecta præcordia attulerunt.

Trajicio, is, jeci, jectum, a. 3. *trarre da un luogo all' altro*, *trasferire*, διαπορθμεύω, διάγω. *Liv. l.* 30. Trajicere de navi in alteram malos, & antennas. *Id. l.* 25. *c.* 14. Arreptum vexillum trans vallum hoſtium trajecit. *Lucr. l.* 4. *v.* 425. Et quocumque oculos trajecimus, omnia ſacri. *dovunque volteremo gli occhi*. ¶ Speciatim ſumitur pro tranſvehere, transferre trans mare, flumen, montes, &c. *traſportare*, *tragittare*, הֶעֱבִיר, עָבַר, Ger. *überſchiffen*, Gall. *paſſer*, *traverſer*, Hiſp. *paſſar*, περαιόω, διαπορθμεύω. Duos fere habet accuſativos, unum communem verbis omnibus activis, alterum vi præpoſitionis, vel hujus vice adverbium motus. *Planc. Cic. lib.* 10. *Fam. ep.* 9. Exercitum ad Calendas Majas Rhodanum trajeci. *Ex epiſt.* 21. Exercitum hoc trajiciendum quam primum cures. *Brutus Cic. l.* 11. *ep.* 9. Si ſe Alpes Antonius trajecerit. ¶ Sæpe alter accuſativus omittitur, qui tamen facile ſubintelligitur. *Cic. Att. lib.* 7. *ep.* 22. Et, ſi terra quidem, qui poſſum? mari, quo trajiciam? *Brutus Cic. l.* 11. *ep.* 13. Neque ex Italia tam celeriter exercitum trajici poſſe credebant. *Liv. l.* 22. Amnem vado trajecit. *Plin. l.* 8. *cap.* 32. Trajicere Cyprum. *paſſar in Cipro*. ¶ Accipitur quoque pro fundere. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 64. Trajicere in alia vaſa. ¶ Item *trapaſſare*, διελαύνω. *Cic.* 4. *Pis.* Si Annibal ad portas veniſſet, murumque jaculo trajeciſſet. *Cæſ l.* 5. *B. G. cap.* 35. Utrumque femur tragula trajicitur. ¶ Tranſlate eſt de ſuo loco in alienum transferre. *Cic. in Or. c.* 69. Ne verba trajiciamus aperte, quo melius aut cadat, aut volvatur oratio. ¶ Item de criminibus, pro transferre, *rivolgere*, *addoſſare*. *Cic.* 2. *Ver.* Ea illius invidiæ deonerare aliquid, & in te trajicere cœperit. ¶ Item pro rejicere, *rimettere*. *Ovid.* 13. *Metam.* Et arbitrium litis trajecit in omnes. *Liv. l.* 2. Trajicere rem ad omnes Magiſtratus.

Tralatio. V. Tranſlatio.

Trallianus, a, um, ad Tralles pertinens. *Cic. in Orat. c.* 70. Quaſi vero Trallianus fuerit Demoſthenes.

Tralles, f. 3. num. pl. vel Trallis, num. ſing. *Cora*, urbs Aſiæ min. in Lydia, inter Magneſiam, & Mæandrum fl. ad Mer. & Cayſtrum fl. ad Bor. *Plin. l.* 5. *c.* 29. Trallis, eadem Euanthia, & Seleucia, & Antiochia dicta. *Juvenal. Sat.* 3. *v.* 7. Hic Andro, ille Samo, hic Trallibus, aut Alabandis.

Tralŏquor, eris, dep. 3. rem omnem enarro, a principio ad finem uſque rem eloquor. *Plaut. Perſ.* 3. 3. 7. Trecentis verſibus tuas impuritias traloqui nemo poteſt. *dirle tutte*.

Traluceo. V. Tranſluceo.

Trama, æ, f. 1. *il teſſuto*, ערב, Ger. *eintrag*, Gal. *traime*, Hiſp. *trama*, κρόκη, quod ex ſtamine, & ſubtegmine fit. *Plin. lib.* 11. *c.* 24. Quam non ad hoc videtur pertinere cribratam perxitas telæ, & quædam politura arte, ipſa per ſe tenea ratio tramæ? Adde *Senec. ep.* 90. ¶ Tranſlata *tramæ putres* ponuntur pro re nullius pretii. *Plaut. Rud.* 5. 2. 36. Quid dare velis, qui iſthæc tibi indicet? La. nummos trecentos. Gr. tricas. La. quadringentos. Gr. tramas putridas. La. quingentos. Gr. caſſam glandem. ¶ Trama apud *Varron. l.* 5. *de L. L.* videtur eſſe genus veſtimenti tenui textura, & rara. Trama, inquit, quod trameat frigus id genus veſtimenti. Hinc tranſlate *tramæ figura* ponitur pro extenuatiſſimo corporis habitu umbram potius hominis, quam hominem referente. *Perſ. Sat.* 6. *verſ.* 73. Mihi trama figuræ Sit reliqua, aſt illi tremat omento popa venter.

Trameo. V. Tranſmeo.

Trames, itis, m. *ſentiero tranſverſale*, נתיב, Ger. *krummer fuſſteig*, Gall. *ſentier*, Hiſp. *ſenda*, τρίβος, τρίβος, ſemita tranſverſa, a *trameo*, ſeu *tranſmeo*, quia tranſverſus ſcindit viam rectam. Ita *Var. l.* 6. *de L. L.* Sed generatim accipitur pro anguſta ſemita, & a majori via remotiori, minuſque trita. *Cicer. Phil.* 13. *c.* 9. Egreſſus eſt non viis, ſed tramitibus. ¶ Ponitur etiam pro quavis via. *Prop. l.* 3. *el.* 16. Quo facit aſſiduo tramite vulgus iter. ¶ Trames quoque eſt *valle*, ſive convallis, ac generatim locus ſaltuoſus, virgultiſque obſitus. *Serv.* Tramites ſunt convalles, quas de lateribus utrinque parvi limitant montes: quæ ſolent etiam ſaltus nuncupari. *Prop. lib.* 3. *eleg.* 13. Si forte meo tramite quæris avem.

Tramitto. V. Tranſmitto.

Trano. V. Tranſno.

Tranquillātus, a, um, particip. *tranquillato*, *acquietato*. *Nepos* 25. *c.* 4. Tranquillatis rebus Romanis remigravit Romam.

Tranquille, adv. *tranquillamente*, γαληνῶς, leniter, placide, citra motum, & perturbationem. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 55. Si velimus hoc, quod datum eſt, vitæ tranquille, placideque traducere. *Id. in Or. c.* 28. Qui nihil poteſt tranquille, nihil leniter dicere. *Senec. ep.* 71. Animus tranquillius inter divina manſurus. *Sueton. in Aug. c.* 1. Tranquilliſſime ſenuit.

Tranquillĭtas, atis, f. *tranquillità*, שקט, Germ. *ſtille*, Gal. *tranquillité*, Hiſp. *ſoſſiego*, γαλήνη, γαληνότης, quies maris tempeſtatis expers, ut ſerenitas eſt ſtatus quietus cœli. *Cic.* 4. *Acad.* Proficiſci probo navigio, bono gubernatore, ac tranquillitate. *Id. Att. l.* 6. *ep.* 8. Nos longis navibus tranquillitates aucupaturi eramus. ¶ Per tranſlationem accipitur pro quavis quiete, ut *tranquillitas vitæ*, *& animi*, hoc eſt ſecuritas motuum omnium, & perturbationum expers. *Cic.* 1. *de Or. c.* 1. Locus quietis, & tranquillitatis pleniſſimus fore videbatur. *Id.* 1. *Off.* Ut tranquillitas animi, & ſecuritas adſit. *Id. pro Mur. cap.* 27. Qui remoti a ſtudiis ambitionis, otium, ac tranquillitatem vitæ ſecuti ſunt.

Tranquillo, as, a. 1. *tranquillare*, *rendere tranquillo*, *abbonacciare*, *far bonaccia*, *calmare*, הִשְׁקִיט, Ger. *ruhig machen*, Gall. *appaiſer*, Hiſp. *ſoſſegar*, γαληνίζω, tranquillum facio, tempeſtates ſedo. *Plin. l.* 2. *c.* 103. Maria tranquillantur oleo. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſedare, lenire, liberare a perturbationibus, cui opponitur *perturbare*. *Cic.* 1. *Fin. cap.* 16. Semper alit aliquid, quod tum vi ſua, atque natura tranquillet animos. *Plaut. Capt.* 1. 2. 25. Vultum alicujus tranquillare.

Tranquillo, adv. V. in Tranquillus.

Tranquillus, a, um, *tranquillo*, שקט, Ger. *ſtill*, Gal. *tranquille*, Hiſp. *ſoſſegado*, γαληνός, quietus, placidus, proprieque de mari dicitur, quando nulla agitatur tempeſtate, ut *ſerenus* de cœlo. *Cic. pro Cluent. c.* 49. Ut mare, quod ſua natura tranquillum ſit, ventorum vi agitari, atque turbari. *Plaut. Caſ. prol. v.* 26. Tranquillum eſt, Alcedonia ſunt circum forum. ¶ Tranſlate ſumitur pro pacato, leni, experte perturbationum. *Plaut. Ciſt.* 2. 3. *v.* 21. Si poſſum tranquillum facere ex irato mihi. *Ter. Phorm.* 3. 1. 15. Tranquilla res eſt. *Cic. de Sen. c.* 20. Sine qua meditatione tranquillo eſſe animo nemo poteſt. *Id. in Brut.* Ut in transferendis, faciendiſque verbis tranquillior, ſic in ipſis numeris ſedatior. *Id. Att. lib.* 7. *ep.* 7. Tranquilliſſimus autem animus meus, qui totum iſtud æqui boni facit. ¶ *Tranquillo* (ſupple *mari*) eleganter more adverbii uſurpatur. *Plin. lib.* 9. *c.* 7. Piſcium tranquillo oſcitatio. *Senec. ep.* 85. Tranquillo, ut ajunt, quilibet gubernator eſt.

Trans, *oltre*, *oltra*, *di là*, עבר, Ger. *jenſeit*, Gall. *outre*, Hiſp. *allende*, πέρα, πέραν, ultra, præp. ex iis, quæ accuſativo ſerviunt, & jungitur tam motus verbis, quam quietis. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 19. Cogito interdum trans Tiberim hortos aliquos parare. *Id. pro Quinct. c.* 3. Et trans Alpes uſque transfertur. *Horat. l.* 1. *ep.* 11. Cœlum, non animum mutant, qui trans mare currunt.

Tranſabeo, is, ivi, itum, n. anom. *paſſare*, διαπεράω, per aliquem locum, ſive rem abeo, ultra eo. *Val. Flacc. l.* 4. *Argon. v.* 510. Turbine ſic rabido populos, atque æquora longe Tranſabiit. *Stat. l.* 6. *Theb. v.* 509. Tranſabiere fugæ. *Id. l.* 9. *v.* 126, trabs mediumque Politen tranſabit. *Virgil. Æneid.* 9. 432. Enſis tranſabiit coſtas. *Al. leg.* tranſadiit.

Tranſactio, onis, f. *aggiuſtamento*, pactio non gratuita de re dubia, & controverſa, cujuſmodi eſt, ſiquis paciſcatur cum alio, ſe ei centum nummos eſſe daturum, ut lite abſiſtat, & jus omne, quod in re litigioſa prætendit, ſibi cedat. *l.* 3. 7. 8. *&c. ff. de tranſactionibus*. V. Tranſigo. ¶ Alio ſenſu *Tertul. de anim. c.* 53. Cum tranſactione mundi reſerabuntur regna cœlorum. h. e. cum conſumptione, deſtructione, fine rerum.

Tranſactor, oris, m. διαπραγματευτής, qui tranſigit, cujus miniſterio ad rei alicujus tranſactionem utimur. *Cic.* 4. *Ver. c.* 28. Qui eſt rerum hujuſmodi omnium tranſactor, & adminiſter.

Tranſactus, *fatto*, *finito*, διαπεπραγμένος, peractus, perfectus, abſolutus, particip.

ticip. a tranſigor. *Ter. Adelph.* 2. 4. Ego jam re tranſacta convortam me domum cum obſonio. *Cic.* 2. *de Orat.* Quod tranſactis jam meis partibus ad Antonium audiendum veniſti. ¶ *Facta, tranſacta omnia*, proverbium eſt, inquit *Donatus*, quo utimur cum volumus ſignificare, nihil diligentiæ prætermiſſum, nihilque reliquum eſſe ad agendum. *Ter. Andr.* 1. 5. Contemptus, ſpretus, facta, tranſacta omnia. ¶ Sæpe tranſactus accipitur pro præterito, antecedenti, præcedenti. *Cic.* 4. *Tuſc.* Quid, cum in rebus jam tranſactis, & præteritis orationes ſcribimus, num irati ſcribimus? *Auct. ad Her.* In conſequenti tempore ſpectabitur, num quid in tranſacta relictum ſit.

Tranſadigo, is, egi, actum, a. 3. *trapaſſare*, διαπείρω, trajicio. *Virg.* 9. *Æn.* Sed viribus enſis adactus Tranſadigit coſtas, & candida pectora rumpit. *Apulej. l.* 8. *Metam.* Ferro ſub papilla tranſadacto.

Tranſigo, is, a. 3. idem quod tranſadigo. *Lucan. l.* 111. *v.* 523. Terribilem juſto tranſegit Achillea ferro.

Tranſalpinus, a, um, *di là dalle Alpi, Oltramontano*, ὑπεράλπειος, quod trans Alpes ſitum eſt, vel ſit, ut Gallia Tranſalpina. V. *Gallia*. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 15. Brecatis, & Tranſalpinis nationibus. *Id.* 2. *Off.* Noſtri Imperatores ex Tranſalpinis bellis triumpharunt.

Tranſauſtrinus, a, um, adject. *poſto di là dall' Auſtro*. *Martian. Capel. l.* 6. *de geom.* Altera regio tranſauſtrini habitu deſertione ſubtrahitur.

Tranſbibo, bis, a. 3. idem quod bibo, ut dum aliquid transbibendum, apud *Cal. Aurelian. l.* 4. *Tard. c.* 7. & 8.

Tranſcædo. V. Tranſcido.

Tranſcendo, is, endi, enſum, n. 3. *aſcendere di là*, עבר, Germ. *hinuber ſteing*, Gall. *paſſer outre*, Hiſp. *ſubir allende*, ὑπερβαίνω, ſupero, aſcendendo tranſgredior, a *trans*, & *ſcando*. *Cic.* 4. *Catil. c.* 3. Latius opinione diſſeminatum eſt hoc malum, manavit non ſolum per Italiam, verum etiam tranſcendit Alpes. *Cæſ. l.* 3. *B. G.* In naves inimicorum tranſcendere. *Liv. l.* 28. *c.* 42. Cum Aſdrubal in Italiam tranſcenderet, h. e. tranſfretaret, trajiceret.

Tranſcenſus, us, m. actus tranſcendendi. *Ammian. l.* 19. Occurrere multitudini tranſcenſu ſcalarum jam propugnacula ipſa prenſanti.

Tranſcenſus, a, um, trajectus. *Sex. Rufus in Breviar. cap.* 6. Tranſcenſis alpibus.

Tranſcindo, is, ſcidi, ſciſſum, a. 3. *lacerare*, κατασχίζω, omnino ſcindo, conſcindo, lacero. *Plaut. Perſ.* 4. 8. 1. Tranſcindi loris omnes adveniens domi. ¶ Hoc præteritum poteſt etiam duci a *creas*, & *cædo*, quod plerisque Criticis magis placet.

Tranſcribo, is, a. 3. *traſcrivere, copiare, ricopiare*, העתיק, Ger. *hinuberſchreiben*, Gal. *tranſcrire*, Hiſp. *traslatar*, μεταγράφω, ἀντιγράφω, exſcribo, ſive ab exemplari deſcribo. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 30. Qui tranſcripſerit tabulas publicas. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 4. Si veſtra manu fabulas, & orationes totas tranſcripſiſſetis. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Græcinus, qui alioqui Cornelium Celſum tranſcripſit. ¶ Interdum venale praſcribere. *Quintil. Declam.* 12. Quomodo ſatis accuſabo vendentem? Spiritus noſtros tranſcribis, ſalutem noſtram capo nis. ¶ Interdum ſcribere in coloniam. *Virg.* 5. *Æn. v.* 730. Tranſcribunt urbi matres. ideſt ad urbem. Ubi *Servius*: Romani moris verbum eſt: Tranſcripti enim in colonias deducebantur. ¶ Interdum per ſcripturam, aut inſtrumentum rem noſtram in alterius dominium transferre. *Proculus l.* 12. *ff. de præſcriptis verbis*: Ut eos fundos, ſi ipſa vellet, eodem pretio mulier tranſcriberet viro. ideſt jure ceſſo traderet, ait *Budæus*. Sic in libris cenſualibus tranſcribere eſt rem cenſualem ab uno nomine in aliud transferre; & in rationibus tranſcriptio fieri dicitur, cum id, quod mihi expenſum latum eſt, in aliud nomen transfertur, & nomen meum ex rationibus eximitur. *Liv. l.* 35. *c.* 7. Cum multis fœnebribus legibus conſtricta avaritia eſſet, via fraudis inita erat, ut in ſocios, qui non tenerentur iis legibus, nomina tranſcriberent. Caius *l.* 13. *ff. ad S. C. Velleianum*: Si hæreditatem emerit, & æs alienum hæreditarium in ſe tranſcribat. ¶ Tranſlate ſumitur pro transferre, tradere, tribuere. *Virg.* 7. *Æn.* Turne tot incaſſum fuſos patiere labores, Et tua Dardaniis tranſcribi ſceptra colonis? Ubi *Servius*: Tranſcribi, tradi. Sermo autem hic tractus eſt de pecunia, nam ſcribi eſt dari. *Sen. Thyeſte v.* 13. In quod malum tranſcribor? *Sen. ep.* 4. Cum puerilem animum depoſueris, & te in virum Philoſophia tranſcripſerit.

Tranſcriptio, onis, f. excuſatio, prætextus. *Quinct. Declam.* 13. Jure privati veneni tranſcriptio eſt.

Tranſcriptus, a, um, *copiato*. *Cic. pro Cluent. cap.* 14. Teſtamentum tranſcriptum in alias tabulas. ¶ Tranſcriptum prædium apud *Juſtin. l. ult. C. de præd. navicul.* eſt prædium ab uno nomine ad aliud tranſlatum, *ceduto ad altri*.

Tranſcurro, is, tranſcurri, & tranſcucurri, tranſcurſum, n. 3. *traſcorrere, paſſare*, עבר, Ger. *hinuber lauffen*, Gal. *courir*, *paſſer outre*, Hiſ. *correr allende*, παρατρέχω, curſu me aliquo confero. *Ter. Eun.* 4. 6. 23. Tu abi, atque obſera oſtium intus, ego dum hinc tranſcurro ad forum. *Liv. l.* 25. *c.* 39. Captis prioribus caſtris, in altera tranſcurſum caſtra ab Romanis eſt. *Plin. l.* 2. *c.* 26. Prætes ora populi tranſcucurrit. ¶ Aliquando eſt ſurſum conſcendere, vel potius ultra debiti curſus metam progredi. *Cic. in Bruto c.* 81. Dum Cyri, & Alexandri ſimilis eſſe voluit, qui ſurſum ſuum tranſcurrerant. ¶ Aliquando excurrere, evagari. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 34. Ne ſine delectu temere, & ſupide videatur in diſſimilem tranſcurriſſe. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Quod ſi hactenus tranſcurrat expoſitio, fraudatam ſe protinus luxuria credat. ¶ Tranſlate ponitur pro perſtringere, curſim, & breviter perſequi. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. In narratione tranſcurrere ſubtiles nimium diviſiones quorundam.

Tranſcurſio, onis, f. *il traſcorrere*. *Cod. Juſtinian. l.* 6. *tit.* 23. *l.* 27. Decennii tranſcurſione evaneſcere.

Tranſcurſus, us, παραδρομή, παράδοσις, actus tranſcurrendi. In tranſcurſu aliquid facere, eſt obiter facere, quaſi inter tranſcurrendum. *Plin. l.* 18. *c.* 13. In tranſcurſu eas attigere noſtri, paulo diligentius Græci. *Valleſ. l.* 2. *c.* 55. Admonet promiſſæ brevitatis fides, quanto omnia tranſcurſu dicenda ſint. *con quanta brevità*, &c.

Tranſcurſus, a, um, *altrepaſſato*, *traſcorſo*. *Ammian. l.* 21. *c.* 14. Euphrate ponte navali tranſcurſo. *Terent. Heyt.* 3. 4. 27. Tranſcurſo in arcem opus eſt. h. e. tranſcurrendum eſt in arcem: quemadmodum dicimus, *ſeſto opus eſt* &c.

Tranſdanubianus, a, um, adject. *poſto di là del Danubio*, ut Tranſdanubiana regio, *Liv. l.* 40. *c.* 58.

Tranſditus, a, um, particip. *conſegnato*, traditus. *Cæſar l.* 7. *B. G. c.* 12. Parte jam obſidum tranſdita.

Tranſdo, is, a. 3. idem ac trado. *Ter. prol. Phorm.* 2. Retrahere a ſtudio, & tranſdere hominem in otium. Ubi *Donatus*, *Tranſdere*, inquit, veteres ſonantius, quod nos dicimus *tradere*. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 22. Pecuniam ex publico tranſdunt. *Id. ib. c.* 20. Quod penes eum eſt pecuniæ, tranſdit. *Hirt. de B. G. l.* 8. *c.* 43. Neceſſitate coacti ſe tranſdiderunt. *s' arrenderono*.

Tranſduco, is, xi, ctum, a. 3. *traſportare*, *condurre di là*, traduco. *Cic.* 6. *Verr.* Ut conarere clientelam tam illuſtrem, tam ſplendidam provinciæ tranſducere ad te. *Sen. l.* 2. *de Ira*, *c.* 13. Tranſduci mali in melius dicuntur, *ideſt* converti. *Col. l.* 3. *c.* 9. Tranſducem arbores. *ideſt* tranſplantare. ¶ Ubique tamen non deſunt editiones, quæ *traduco* repoſuerunt. Occurrit paſſim hoc verbum in Cæſaris commentariis, ut *l.* 2. *B. C. c.* 30. 42. 54. 61. 63. 64. &c. ut ſine ulla dubitatione uſurpari poſſit. ¶ Cum accuſ. ſine præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. *Hirt. de B. Alexandr. c.* 60. Legiones Bætim tranſducit.

Tranſenna, æ, f. *ferrata*, *raſtella*, *geloſia*, κιγκλὶς, opus cancellatum, ſive reticulatum, atque ut Græci vocant, δικτυωτὸν, cancelli ferrei, vel lignei, ſive viminei, qui feneſtris, aut etiam mercibus oppoſiti viſui pervii ſunt. Appellatio ex eo videtur eſſe, vel quia aſpectus tranſeat, contra quam fit in corpore ſolido, vel quia perticæ, unde tranſenna fit, ſe tranſeant mutuo, ut quæ ligneis conſtent tranſverſis. *Nonius c.* 2. *n.* 859. interpretatur feneſtras. *Per tranſennam aſpicere* proverbialis locutio eſt, qua ſignificatur non propius, neque ſigillatim, ſed procul, obiter, & ſummatim inſpicere; tractaque videtur a mercatoribus, qui mercibus, quas contrectari nolunt, cancellos objiciunt, ut prætereuntibus procul modo contemplari liceat, nec explicant eas niſi licitatori idoneo. *Cic. de Orat. c.* 35. Similiter nunc petis a Craſſo, ut eam copiam ornamentorum ſuorum, quam conſtructam uno in loco, quaſi per tranſennam prætereuntes ſtrictim aſpeximus, in lucem proferat, & ſuo quidque loco collocet. Sunt qui putant, locum hunc Ciceronis corruptum eſſe, itaque legi debere, ut verba illa *per tranſennam* delenda ſint, tanquam a librariis per imperitiam intruſa: quorum tamen conjecturæ Ciceronis editiones repugnant. ¶ Cæterum hæc vox alias quoque habet notiones: nam ſignificat etiam rete ex funiculis cancellatis factum ad ſtruendas avibus inſidias. *Plaut. Bacch.* 4. 6. 22. Nunc ab tranſenna hic turdus lumbricum petit: pendebit hodie pulcre; ita intendi tenus. h. e. per tranſennam hic turdus procedit ad capiendum lumbricum, ſed irretitus pendebit. ¶ Tranſlate vero ponitur pro inſidia, dolo, fallacia. *Plaut. Rud.* 4. 7. 10. In ætate hominum plurimæ fiunt tranſennæ, ubi decipiuntur dolis: atque edepol in eas plerumque eſca imponitur &c. *Id. Perſ.* 4. 3. 11. Hunc ego hominem hodie in tranſennam doctis ducam dolis. ¶ Præterea ſignificat funem extenſum, ducta fortaſſe ſimilitudine a tranſenna, qua rete ſignificat, quæ funibus extenſis tendebatur. *Salluſt. in fragment. l.* 2. *hiſtor.* Tranſenna demiſſum Victoriæ ſimulacrum cum machinato ſtrepitu coronam capiti imponebat. *Nonius loc. cit.* hunc locum affert, ut ſuam probet interpretationem, qua dicit, tranſennam ſignificare feneſtram, & fortaſſe non aberravit a veritate, verum de hac ſignificatione miræ ſunt lites apud Criticos.

Tranſeo, is, ivi, & ii, itum, & anom. *paſſare*, *trapaſſare*, עבר, Ger. *druber gehen*, Gall. *paſſer*, Hiſp. *paſſar*, μεταβαίνω, διαβαίνω, διαβαίνω, ultra eo, tranſgredior, trajicio, tranſmitto. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Cum Gracchus pomœrium tranſiret, auſpicari eſt oblitus. *Id. in Piſon.* Cum mare vaſtiſſimum hyeme tranſibas. *Nepos in Alcib. c.* 9. Ad Pharnabazum in Aſiam tranſit. ¶ Tranſire dicitur cibus, qui facile in ſtomacho conſequitur, & egeritur. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 11. Ex hoc lacte caſei qui fiunt, maximi cibi, ſunt bubuli, & qui difficillime tranſeant ſumpti; ſecundo ovilli, minimi cibi, & qui facile dejiciantur. ¶ Aliquando tranſire nihil aliud eſt, quam ire, aut ſe recipere. *Plaut. in Stich.* 4. 2. 43. Deos ſalutabo modo, poſtea ad te continuo tranſeo. ¶ Aliquando penetrare. *Cic.* 4. *Acad.* Quod quædam animalis intelligentia per omnia ea permeet, & tranſeat. ¶ Aliquando ſuperare, anteire. *Virg.* 12. *Æn. v.* 719. Tranſire curſu equum. ¶ Metaleptice ponitur pro deficere, ideſt ſe ad hoſtes conferre. *Cic.* 3. *Verr.* Repente relinquas, deſeras, ad adverſarios tranſeas? ¶ Tranſlate ſumitur pro præterire, elabi. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 7. Quid? ergo exercitum rationem, cum legis dies tranſierit, rationem haberi placet? Item pro excedere. *Cic.* 1. *Off.* Hi ſine dubio finem, & modum tranſeunt. ¶ Item pro ſuperare, non curare. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 1. Videor ſperare debere, ſi te viderim, & ea, quæ premant, & ea, quæ impendeant, me facile tranſiturum. ¶ Item pro mutari, converti. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Vituli marini, & hyænæ in mille colores tranſeunt ſubinde. ¶ Item pro paucis & curſim attingere. *Cicer. pro Roſc. Amer.* Sed in animo eſt leviter tranſire, ac tantummodo perſtringere, unamquamque rem. ¶ Item pro prætermittere. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 19. Equidem maluerim, quod erat ſuſceptum ab illis, ſilentio tranſire. *Cal. ad Cic. l.* 8 *Fam. ep.* 11. Multa tranſi, in primis ludorum expoſitiones, & funerum &c. *Plin. jun. ep.* 3. *l.* 5. Tranſeo enim Neronem. ¶ Item pro gradum facere ad aliam rem. *Cic.* 1. *de Inv.* Deinceps ad partitionem tranſeamus. ¶ Item pro tranſcurrere. *Gel. l.* 9. *c.* 4. ¶ *Tranſire in alia omnia*. V. Omnis. ¶ Tranſire in ſententiam alicujus, *Liv. l.* 34. *ſeguire il parere*. ¶ Tranſire vitam, *paſſar la vita*, vivere. *Salluſt. in Catil. in princ.* Omnes homines, qui ſe ſtudent præſtare cæteris, ſumma ope niti decet, ne vitam ſilentio tranſeant. Al. tamen leg. *tranſigant*. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Cic.* 2. *Fin.* Cujus ſimilitudine perſpecta in formarum ſpecie a dignitate tranſitur eſt ad honeſtatem dictorum, atque factorum. ¶ Item paſſive. *Paul. l. ult. ff. de ſerv. ruſt. præd.* Si flumen aut vado tranſiri poteſt, aut pontem habet. *Martial. l.* 4. *v.* 398. Totus tranſibitur orbis. ¶ *Tranſiet* pro *tranſibit*. *Tibull. l.* 1. *el.* 4. *v.* 23. Ah, ſi tardus eris, errabis, tranſiet ætas.

Tranſero, is, a. 3. *trapiantare*. *Cato c.* 133. *R. R.* Calicem pertuſum ſumito, aut quaſillum; per eum ramulum tranſerito.

Tranſeunter, adv. *di paſſaggio*, in tranſitu, obiter. *Ammian. l.* 28. *c.* 4. Tranſeunter judiciorum fide diſcuſſa, ſupplicio lethali damnavit.

Tranſertus, a, um, nom. partic. a *trans*, & *ſero*, *trapiantato*, μεταφυτευθείς. *Stat. l.* 2. *Silv.* 2. *v.* 101. Vidi ego tranſertos alieno in corpore ramos Altius ire ſuis.

Transfero, fers, tuli, latum, a. anom. *traſportare*, העתיק, Germ. *hinuber tragen*, Gall. *tranſporter*, Hiſp. *llevar allende*, μεταφέρω, de uno loco in alium fero. *Cæſ. l.* 3. *bel. Civ.* Cæſar paulo ultra eum locum caſtra tranſtulit. *Cic.* 3. *Phil.* Ad ſe omnia ea his ornamenta tranſtulerit. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. *Hirt. de B. Alexand. c.* 60. *ad fin.* Caſtra Bætim transfert. *di là*, &c. ¶ Per tranſlationem. *Cic. pro Quinct.* Tollitur ab atriis Liciniis, atque a præconum conſeſſu Nævius, & trans Alpes uſque transfertur. *Id. pro Mur.* Cum te de curriculo petitionis deflexiſſes, animumque ad accuſandum tranſtuliſſes. *Id.* 4. *Acad.* Cur non ſe tranſtulit ad alios, & maxime ad Stoicos? ¶ Item pro conferre, attribuere, adſcribere. *Cic. pro Sext.* Gracchum illum ſuum transferendi in nos criminis cauſa occidere cogitarint. *Id.* 3. *Ver.* Te hujus circumſeſſionis tuæ cauſam, & culpam in alios tranſtuliſſe? ¶ Item pro differre, prorogare. *Cal. Cic. l.* 8 *ep.* 6. Cauſa hæc integra in proximum annum transferatur. ¶ Item pro tranſcribere. *Cic.* 4. *Ver.* Literæ, lituræque omnes aſſimulatæ, expreſſæ de tabulis in libros transferuntur. *Id. pro Roſc. Com.* Qui tabulas conficiunt, menſtruas pene rationes in tabulas transferunt. ¶ Item pro vertere, convertere. *Cic.* 2. *de Or. c.* 29. Si placet, ſermonem alio transferamus. ¶ Item pro vertere de una lingua in aliam, *tradurre*. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 2. Iſtum ego locum totidem verbis a Dicæarcho tranſtuli. *Plin. l.* 28. *c.* 3. In Latinam linguam transferre. *Quintil. l.* 10. *c.* 5. Græcos Auctores transferre. *Sueton. in Cæſ. c.* 30. Transferre ad verbum. ¶ Item pro aptare, accommodare. *Cic.* 1. *Off.* Quod ab Ennio poſitum in una re, transferri in multas poteſt. *Id.* 4. *Acad.* Illa definitio poſſet in aliam rem transferri quamlibet. ¶ Denique transferri vocabula dicuntur, ſumta ſignificatione propria propter aliquam ſimilitudinem ad minus propriam transſumuntur. *Cic. in Or.* Inchoant fabulas, verba apertius transferunt. *Id. ibid.* Cum verbum aliquod altius transfertur, idque in oratione humili ponitur, quod idem in alta deſeret. V. *Tranſlatio*.

Transfigo, is, xi, xum, a. 3. *trafiggere*, *trapaſſare*, דקר, Germ. *durchſtechen*, Gall. *percer*, Hiſp. *atravesar*, διαπείρω, διαπερῶ, per medium figo, transfodio, trajicio. *Liv. lib.* 1. *cap.* 26. Stricto itaque gladio, ſimul verbis increpans, transfigit puellam. *Id. lib.* 2. *cap.* 46. Q. Fabium gladio per pectus transfixit.

Transfigurabilis, le, adject. qui transfigurari poteſt. *Tertul. de carne Chriſt. c.* 6. Angeli in carnem humanam transfigurabiles.

Transfiguratio, onis, f. *traſſigurazione*, *trasformazione*, μεταμόρφωσις, actus transfigurandi, transformatio. *Plin. l.* 7. *c.* 55. Alias immortalitatem animæ, alias transfigurationem, alias ſenſum inferis dando.

Transfigurator, oris, qui transfigurat. *Tertull. lib.* 5. *adverſ. Marcion. cap.* 22. Doloſi transfiguratores ſui.

Transfiguratus, a, um, adject. *transfigurato*. *Ulp. l. quid tamen*, *ff. quibus modis uſur-*

Digitized by Google

perfrictus amittatur. Ornamentum diſſolutum, aut tranſfiguratum extinguit uſumfructum.

Tranſfigūro, as, a. 1. *traſfigurare, traſformare*, Ger. *verſtellen*, Gal. *transfigurer*, Hiſp. *tranſfigurar*, μεταμορφόω, in aliam figuram verto. *Suet. in Nerone*, c. 28. Puerum Sporum, exſectis teſtibus, etiam in muliebrem naturam tranſfigurare conatus eſt. *Plin. l.* 17. *c.* 14. Tranſfigurantur amygdalæ ex dulcibus in amaras. *Quintil. l.* 6. *cap.* 2. Animos judicum in eum, quem volumus, habitum formare, & velut tranſfigurare.

Tranſfixus, a, um, *traſitto*, διαπεπαρμένος. *Cic.* 2. *Fin.* Evelli juſſit eam, qua erat tranſfixus, haſtam. *Virg.* 1. *Æn.* Illum exſpirantem tranſfixo pectore flammas Turbine corripuit.

Tranſflŭo, is, xi, xum, n. 3. *trapaſſare*, oltra fluo, effluo. *Plin. lib.* 11. *c.* 38. Sanguinem multis ore tranſfluere tranſfoſſis evenit. *Claudian. in epiſt. ad Probin.* v. 5. Tranſfluxere dies. h. e. prætereere.

Tranſfŏdio, is, di, ſſum, a. 3. *trapaſſare*, Ger. *durchgraben*, Gall. *percer tout outre*, Hiſp. *traſpaſſar*, διορύττω, διελαύνω, διαπείρω, perforo, trajicio, tranſfigo. *Ovid.* 2. *Met.* Gemino tranſfodit vulnere pectus. *Liv. l.* 39. *c.* 42. Deinde fugienti, fidemque eorum, qui aderant, imploranti latus tranſfodiſſe.

Tranſformatio, onis, f. *traſformazione*, μεταμόρφωσις, *D. Auguſt. l.* 15. *de Trin. c.* 8. Tranſformationis donum.

Tranſformātus, a, um, *traſformato*. *Ovid. Metam.* 14. *v.* 74. Scylla in ſcopulum tranſformata.

Tranſformis, & me, o. 3. μεταμορφωτός, quod in formas diverſas tranſformatur. *Ovid.* 8. *Met.* v. 871. Aſt ubi habere ſuam tranſformia corpore ſenſit. *Id.* 2. *Faſt.* v. 373. Ille ſua faciem tranſformis adulterat arte.

Tranſformo, as, a. 1. *traſformare*, Ger. *verſtellen*, Gal. *transformer*, Hiſ. *traſformar*, μεταμορφόω, in aliam formam muto. *Virgil.* 4. *Georg.* v. 441. Omnia tranſformat ſeſe in miracula rerum. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 12. Jupiter aut in aves, aut ſe tranſformat in aurum.

Tranſfŏro, as, a. 1. tranſfigo, trajicio. *Sen. l.* 2. *de Benef. c.* 6. Gladius idem & ſtringit, & tranſforat.

Tranſfŏſſus, a, um, *paſſato da parte a parte*. *Valer. Flacc. l.* 6. *Arg. v.* 222. Cadit impiger una Inguine tranſfoſſo clari Taulantis alumnus. *Virgil.* 9. *Æn.* v. 544. Duro tranſfoſſi ligno.

Tranſfretānus, a, um, adject. *Oltramarino*, tranſmarinus. *Tertul. in Apol.* c. 32.

Tranſfretatio, onis, f. *paſſaggio di uno ſtretto di mare*. *Gel. l.* 10. *c.* 26. Negant, apud idoneum ſcriptorem reperiri poſſe pro tranſfretatione tranſgreſſum.

Tranſfrĕto, as, n. διαπορθμεύω, fretum trajicio, ex trans fretum, *paſſare uno ſtretto di mare*. *Sueton. in Cæſ.* c. 34. Brunduſium tetendit, quo Conſules confugerant quam primum tranſfretaturi. ¶ Activa conſtructione *Ammian. l.* 22. *c.* 8. (*al.* 6.) Ne quis tranſfretare auderet Ægyptum.

Tranſfŭga, æ, com. 1. *fuggitivo, diſertore*, αὐτόμολος, μετάβολος, qui tranſfugit, & ad hoſtes deficit. *Paul. l. poſtliminium, ff. de captivis*: Tranſfuga autem non is ſolum accipiendus eſt, qui aut ad hoſtes, aut in bello tranſfugit, ſed & qui per induciarum tempus ad eos, cum quibus nulla amicitia eſt, fide ſuſcepta tranſfugit. *Cic.* 2. *de Div.* Non omnia illum tranſfugam auſum eſſe Senatui dicere. *Tacit. de Germ. c.* 12. Tranſfugas arboribus ſuſpendunt.

Tranſfŭgio, is, gi, gitum, n. 3. *fuggire*, ברח, Ger. *hinuber fliehen*, Gal. *s' enfuyr*, Hiſ. *huyr*, αὐτομολέω, διαφεύγω, de loco ad locum, vel de homine ad hominem fugio. *Cic. pro Quinct. cap.* 30. Patetur, ſe non ob efficta amicitia tranſfugere, atque ad florentem aliam devolare. ¶ Speciatim ponitur pro ad hoſtes deficere, *diſertare*. *Liv. l. c.* Magna clientium comitatus manu tranſfugit. *Plaut. Epid.* 2. 2. 28. Tranſfugere ad hoſtes.

Tranſfugium, ii, n. αὐτομολία, αὐτομολίη, defectio ad hoſtes. *Liv. l.* 22. *c.* 41 Ut tranſfugia impeditiora levibus togemis eſſent. *Tac. l. c. hiſt. c.* 34. Nihil eorum Vitellianos fallebat, crebris, ut in civili bello, tranſfugiis.

Tranſfulgeo, es, n. tranſluceo. *Plin l.* 37. *c.* 7. Tranſfulgent aureæ guttæ.

Tranſfūmo, as, n. 1. διακαπνίζω, fumi modo tranſeo. *Stat.* 6. *Theb.* v. 399. Clauſtraque compreſſo tranſfumat anhelitus iræ.

Tranſfunctorius, a, um, adject. id, quod leviter, remiſſe, & perfunctorie fit, ut tranſfunctoria præcepta. *Tertull. l.* 1. *adv. Marcion. c.* 27. Tranſfunctoria expugnatio, *Id. adv. Valentin. c.* 6.

Tranſfundo, is, fudi, fuſum, a. 3. μεταχέω, de vaſe in vas fundo. *Col. l.* 12. *c.* 12. Deinde cum ſæpius eam in alia vaſa tranſfuderunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro transferre. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 14. Libentius omnes meas (ſi modo ſunt ullæ meæ laudes) ad te tranſfuderim. *Id. Phil.* 2. *c.* 32. Omnem ſe amorem abjeciſſe illius, atque in hunc tranſfudiſſe.

Tranſfuſio, onis, f. *ſpargimento*, μεταγγισμός, actus tranſfundendi, tranſlatio. *Plin. l.* 34. *c.* 18. Lavetur in linteis raris, in aqua cœleſti, ſeparatumque terrenum tranſfuſione, cribratumque teritur.

Tranſfūſus, a, um, nom. ex particip. *traſfuſo, travaſato*. *Celſ. l.* 1. *in præfat.* Tranſfuſus in arterias ſanguis.

Tranſgĕro, is, a. 3. *traſportare*, transfero. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Ova tranſgerunt alio. Ita *Harduin.* Alii leg. *tranſferunt*.

Tranſglutio, is, a. 4. *inghiottire*, vem. Eſt *Marcelli Empir. c.* 26.

Tranſgredior, eris, greſſus ſum, d. 3. *paſſare oltre, paſſare di là*, עבר, Germ. *uber gehen*, Gal. *paſſer outre*, Hiſp. *paſſar allende*, ὑπερβαίνω, μεταβαίνω, ὑπερίχω, gradior trans aliquem locum, tranſeo. *Cic* 1. *de Div.* Quod inauſpicato pomærium tranſgreſſus eſſet. *Brutus Cicer. l.* 11. *Fam. ep.* 26. Prius ut Alpes tranſgrederer, quam, quid iſtic ageretur, ſcirem. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 66. Tranſgredior ad vos, ſeu me ducem, ſeu militem vultis. *Plin. l.* 2. *c.* 83. In contrarias ſedes tranſgreſſus. ¶ Dicitur etiam de iis, qui navi trajiciunt. *Tacit. in Agric. c.* 18. Hunc Britanniæ ſtatum media æſtate tranſgreſſus Agricola invenit. Adde *Salluſt. in fragm. l.* 1. *hiſt. apud Gell. l.* 10. *c.* 26. ¶ Tranſlata ſumitur pro ſuperare. *Plin. l.* 7. *c.* 25. Solum M. Marcellum tranſgreſſus, qui undequadragies dimicaverat.

Tranſgreſſio, onis, f. *traſgreſſione, paſſaggio*, διάβασις, μετάβασις, actus tranſgrediendi, tranſitio, tranſitus. *Cic. in Piſon. c.* 33. Contra aſcenſum, tranſgreſſionemque Gallorum. ¶ Tranſgreſſio item eſt Tropus, alio nomine Hyperbatum. *Auct. ad Her. l.* 4. *cap.* 32. Tranſgreſſio eſt, quæ verborum perturbat ordinem perverſione, aut tranſjectione. Perverſione ſic: Hoc vobis Deos immortales arbitror dediſſe virtute pro veſtra. Tranſjectione hoc modo: Inſtabilis in iſtum plurimum fortuna valuit, &c.

Tranſgreſſus, us, m. *paſſaggio*, idem quod tranſfretatio. *Salluſt in fragm. l.* 2. *hiſt. apud Gell. l.* 10. *c.* 26. Hactus obſcuram noctem, æſtu ſecundo, vitare prælium in tranſgreſſu conatus eſt. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 7. tranſgreſſu Euphratis.

Tranſjacio, is, jeci, jactum, a. 3. jacio trans aliquam rem. *Solin. c.* 65. (*al.* 52.) Indorum nemora in tam proceram ſublimantur excelſitatem, ut tranſjaci ne ſagittis quidem poſſint.

Tranſjectio, onis, f. 3. *traſpoſizione*, ὑπέρβασις, Hyperbatum, trajectio, tranſpoſitio. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 32. Hujuſmodi tranſjectio, quæ rem non reddit obſcuram, multum proderit ad continuationes.

Tranſjectus, us, *tragitto, paſſaggio*, trajectus. *Cæſ. l.* 4. *B. G. cap.* 21. Inde erat breviſſimus in Britanniam tranſjectus. *Id. ib. l.* 5. *c.* 2. Quo ex portu commodiſſimum in Britanniam tranſjectum eſſe cognoverat. V. *Trajectus*.

Tranſjectus, a, um, διαπεπαρμένος, tranſfixus, perforatus, perterebratus, partic. a tranſjicio, ſeu tranſjacio. *Cic. de Univ. c.* 10. Jam vero terram altricem noſtram, quæ tranſjecto axi ſuſtinetur.

Tranſigo, is, egi, actum, a. 3. *paſſare da parte a parte*, transfigere, trajicere, penetrare. *Sil. l.* 4. Tranſegit pectora mucro. *Tac. l.* 14. *Ann. c.* 37. Gladio ſe ipſum tranſegit. ¶ Tranſigere item eſt peragere, perficere, abſolvere, *ſpedire, finire*, השלים, Germ. *auſſchreiben*, Gall. *paſſer, achever, parfaire*, Hiſp. *paſſar, cumplir, acabar*, διαπράττεσθαι, διανύω. *Liv. l.* 9. *c.* 12. Committere rem fortunæ, & certamen cum hoſte tranſigere. *Ter. Andr.* 5. 6. Intus tranſigetur, ſi quid eſt, quod reſtet. *Cic.* 6. *Verr. c.* 13. Quod verbo tranſigere poſſum. *paſſa sbrigarmene in due parole*. *Id. Verr.* 3. *c.* 60. Prima actio a nobis acta diebus tranſacta eſt. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 38. Recede de medio: per alium tranſigam. *Id. Verr.* 6. *c.* 24. Ut eo celerius de iſto tranſigamus. ¶ Item degere, ducere. *Sall. in proœm. Catil.* Multi mortales vitam ſicuti peregrinantes tranſegere. *Sueton. in Tiber. cap.* 3. Adoleſcentiam omnem per hæc fere tranſegit. ¶ Item controverſiam mutuo conſenſu dirimere, convenire, paciſci, *accordarſi, aggiuſtarſi, venire a patti*, διαλύειν τὰς δίκας. *Cic.* 5. *Verr.* Qui monerat eos, ſi ſaperent, ut tranſigerent. *Id. Verr.* 3. 34. Quod erat vix H. S. quadringentorum millium, tranſigunt H. S. ducentis millibus. *Id. ib.* Roſcium pro ſua parte cum Flavio tranſegiſſe. *Idem pro Quinct.* Ut quam primum tota res tranſigeretur. ¶ Differunt autem *tranſigere*, & *paciſci* in eo, quod is qui tranſigit, quaſi de re dubia, & lite incerta, neque finita tranſigit; qui vero paciſcitur, donationis cauſa rem certam, & indubitatam liberalitate remittit. Ita habetur *leg.* 1. *Dig. de tranſact.* ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 15. Cum privatis non poterat tranſigi minore pecunia.

Tranſjĭcio, icis, a. 3. idem quod trajicio. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c. ult.* Ad Achillam ſe ex regia tranſjecit. *Hirt. de B. Alex. c.* 51. Cum in Mauritaniam tranſjeciſſet. *Id. de B. Afric. c.* 88. Ferrum in cubiculum tulit, atque ita ſe tranſjecit.

Tranſilio, is, livi, vel lui, ſultum, n. 4. *ſaltar oltre*, דלג, Ger. *hinder ſpringen*, Gal. *ſauter outre*, Hiſp. *ſaltar allende*, ὑπερπηδάω, ultra ſalio, e trans, & ſalio. *Liv. l.* 1. Vulgatior fama eſt, ludibrio fratris Remum novos tranſiluiſſe muros. *Suet. in Cæſ. c.* 68. Acilius tranſiluit in navem. ¶ Per tranſlationem ponitur pro navigare, prætelabi, prætervehi. *Hor. lib.* 1. *od.* 3. Si tamen impiæ Non tangenda rates tranſiliunt vada. ¶ Item pro excedere. *Hor. lib.* 1. *od.* 18. At nequis modici tranſiliat munera Liberi. ideſt nimium bibat. ¶ Item pro negligere, omittere. *Cic.* 3. *de Or. c.* 40. Ingenii ſpecimen eſt quoddam tranſilire ante pedes poſita, & alia longe repetita ſumere. *Id.* 3. *de Fin.* Cum ad ſummum bonum volunt pervenire, tranſiliunt omnia. ¶ Item pro tacere, ſilentio præterire. *Cic.* 2. *Phil.* Sed ne forte ex multis rebus geſtis M. Antonii rem unam pulcherrimam tranſiliat oratio. *Plin. in Paneg.* Non tranſilivi P. C. Principis noſtri Conſulatum. ¶ Item pro tranſire, mutari. *Plin. l.* 37. *c.* 6. Onyx in gemmam tranſit.

Tranſilis, & le, o. 2. ὑπερβατικός, quod tranſit, tranſiliens, ut Palmes tranſilis, ideſt relictus, qui alios tranſilit. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Oneratis enim vetuſtate melius donare tempus, ut tranſilem faciant.

Tranſītans, antis, particip. *che paſſa*. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 21. Tullius legatus, cæteroquin abſtinens, ſed Julia lege tranſitans. Alii leg. *tranſiens*. V. ibi *Manut.*

Tranſitio, onis, f. *paſſaggio*, διάβασις, actus tranſeundi. *Cicer. in Brut. c.* 16. Ad plebem tranſitiones. *Liv. l.* 2. *c.* 23. Siqua nocturna tranſitio proditiove fieri poſſit. ¶ Metaleptice ſumitur pro defectione. *Liv. l.* 25. *c.* 13. Vocati ſæpe ad tranſitionem ab hoſtibus per colloquia erant. *Id. l.* 34. Numidas ad tranſitionem perlicerent. ¶ Tranſlate uſurpatur pro Figura Rhetorica. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 26. Tranſitio vocatur, quæ cum oſtendit breviter, quod dictum ſit, proponit item brevi, quod conſequatur, ut, In patriam cujuſmodi fuerit, habetis; nunc in parentes qualis extiterit, conſiderate.

Tranſitor, oris, m. *paſſeggiero*, qui tranſit. *Amm. lib.* 15. *c.* 2. Ut ſubterraneus ſerpens foramen ſubſidens occultum, aſſultu ſubito tranſitores obſervant inceſſit.

Tranſitorie, obiter, di *paſſaggio*. *Hieron. adverſ. Helvid. c.* 15. & *Epiſt.* 51. *al.* 60.

Tranſitorius, a, um, per quod tranſitur. *Suet. in Ner. c.* 31. Domum a Palatio Eſquilias uſque tranſitoriam fecit. *Tranſitoriam* vocat, quia per eam facilis erat a Palatio in Eſquilias tranſitus.

Tranſitus, us, m. 4. *tranſito, paſſaggio*, μετάβασις, μετάστασις, πάροδος, actus tranſeundi, iter, via. *Cicer.* 5. *Tuſc.* Foſſæ tranſitum ponticulo ligneo conjunxit. *Plin. lib.* 12. *c.* 15. Petunt myrrham a Troglodytis Sabæi tranſitu maris. *Id. l.* 11. *c.* 36. Tranſitus in alias figuras. *cangiamento*. *Id. lib.* 6. *c.* 14. Anguſtus tranſitus, *paſſo ſtretto*. *Liv. l.* 21. *c.* 50. dare tranſitum alicui per aliquem locum, *concedere il paſſo*. ¶ Tranſlate *Varr. l.* 9. *L. L. pag.* 154. Reliquas declinationes ab hujuſmodi tranſitibus habebit. ¶ *In tranſitu* ponitur pro obiter, breviter, curſim. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Eorum non ſimplex natura, nec in tranſitu tractanda. ¶ In pictura tranſitus dicitur, ubi unus color finitur, & alius incipit. *Ovid. Met.* 6. *v.* 66. *de Iride*: diverſi niteant cum mille colores, Tranſitus ipſe tamen ſpectantia lumina fallit.

Tranſitus, a, um, *paſſato*, partic. paſſ. a tranſeo. *Liv. l. c.* A tergo Alpes urgent vix integris vobis, ac vigentibus tranſitæ. *Manil. l. c.* v. 367. Alterius ductus locus eſt per tranſita ſigna. V. *Tranſeo*.

Tranſjungo, is, xi, ctum, a. 3. μεταζεύγνυμι, eſt, teſte *Budæo*, in quadrigis locum veterinis mutare, et mulam temonariam facere, quæ præcedere ſolita ſit, vel dextram, quæ ſiniſtra eſſe ſolebat. *Ulp. l. Ædiles, ff. de Ædil. edict.* Si mula talis ſit, ut tranſjungi non poſſit.

Tranſlapſus, a, um, particip. a *trans*, & *labor*. *Claudian. l.* 2. *in Eutrop.* v. 376. ramet enim per inania curſum Diva potens, unoque Padum tranſlapſa volatu Ac. h. e. prætervolens.

Tranſlatio, onis, f. 3. *traslazione, traſporto*, μεταφορά, μετάθεσις, actus transferendi. *Don. ad Ter. Phor. in prol. v.* 2. Transferre veteres dixerunt, ſonantius, quod nos leniut tradere nunc dicimus, ut *Tralatum*, non *tranſlatum* e contrario. *Cic.* 2. *Off.* Pecuniarum tranſlatio a juſtis dominis ad alienos. *Plin. l.* 21. *c.* 4. Tranſlatione quoque, et vitis, optime, ocyſſimeque provenit. *col trapiantarſi*. Rurſus *Cic. Verr.* 6. *c.* 43. Tranſlatio criminis, *l' addoſſar ad altri una colpa*. ¶ Apud Rhetoras Tranſlatio ſumitur pro mutatione verbi, vel ſermonis a propria ſignificatione in aliam, ſed ſpeciatim pro ea Tropi ſpecie, quæ *Metaphora* a Græcis dicitur, eſtque Tropus, per quem aliqua vox a ſua re, cujus eſt propria, ad aliam rem diverſi generis, vel ſpeciei cum ſimilitudine transfertur, ut Prata rident, herbæ luxuriantur. *Cicer.* 3. *de Or. c.* 38. Hæ tranſlationes quaſi mutationes ſunt, cum, quod non habeas, aliunde ſumas. Et *infra c.* 39. Nonnunquam etiam brevitas tranſlatione conficitur, ut illud: Si telum manu fugit.

Tranſlatitie. V. Tranſlative.

Tranſlatitius, a, um, *traslatizio*, μεταληπτικός, quod transfertur, vel tranſlatum eſt. *Aſcon. in Verr.* 3. *cap.* 45. Tranſlatitia dicuntur, quæ nova non ſunt, nec nuper inventa, ſed aliunde tranſlata. Ex hac *Aſconii* explicatione ſatis apparet, tranſlatitium uſurpari pro communi, uſitato, noto, non exquiſito. *Cic. loc. cit.* Sed in re tam uſitata ſatis eſt oſtendere, omnes antea jus ita dixiſſe, & hoc vetus edictum tranſlatitium eſſe. *Id. Fam.* 3. *ep.* 8. Hoc vero, ex quo ſuſpicio nata eſt, me exquiſiſſe aliquid, in quo te offenderam, tranſlatitium eſt. h. e. commune, non callide conquiſitum. *Suet. in Aug. c.* 10. Ne publicum quidem, & tranſlatitium jus ulla in re ſibi ſine pactione graviſſimæ mercedis impertiente. *Id. in Nerone c.* 7. Celeberrimis patronis non tranſlatitias, & breves, ſed maximas, plurimaſque poſtulationes certatim ingerentibus. *Plin. l.* 7. *cap.* 3. Tranſlatitium in Ægypto eſt. h. e. uſitatum, & minime novum. Aliqui legunt *tranſlativum*. *Plin. jun. l.* 9. *ep.* 4. Nec tuæ naturæ eſt, tranſlatitia hæc, & quaſi publica officia a familiaribus amicis contra ipſorum commodum exigere. Nonnulli hic quoque legunt *tranſlativa*. ¶ Scribitur & *tralatitius*.

Tranſlatīve, adv. μεταληπτικῶς, perfunctorie, negligenter, remiſſe, languide. *Ulp. l.* 2. *de jure patron.* Patronorum querelas adverſus libertos Præſides audire, & non tranſlative exequi debent. *Marcian. l.* 1. *Dig. ad S. C. Turpil.* Prævaricatorem eſſe eum oſtendimus, qui colludit cum reo, & tranſlative munere accuſandi fungitur. Alii utrobique legunt *tranſlatitie* eodem ſenſu: quibus

accedit & *Haloander*. Pandectæ quoque Florentinæ ſic habent.

Tranſlativus, vel tralutivus, a, um, o. s. a. μεταφορικός, quod transfertur, vel transferri poteſt, aut ſolet. Quæſtio, ſeu conſtitutio translativa eſt illa, in qua quæritur de translatione, vel commutatione actionis, ſeu, quod idem eſt, conſtitutio translativa eſt illa, in qua cauſa pendet, quia actio non fit iis circumſtantiis, quibus facienda eſt, ac proinde indiget tranſlationis, & commutationis, e. g. Utrum Populus Romanus, an Centum viri de hac re judicare debeant, Utrum cum eo, qui vaſa argentea publica de loco privato ſuſtulerit, furti, an peculatus agi oporteat. *Cic.* 1. *de Invent.* c. 10. At cum cauſa ex eo pendet, quod non aut is agere videtur, quem oportet, aut non cum eo, quicum oportet, aut non apud quos, quo tempore, qua lege, quo crimine, qua pœna oportet, translativa dicitur conſtitutio, quia actio translationis, & commutationis indigere videtur. *Id. l.* 2. *cap.* 19. Cum autem actio translationis, aut commutationis indigere videtur, quod non aut is agit, quem oportet, aut cum eo, quicum oportet, aut apud quos, qua lege, qua pœna, quo crimine, quo tempore oportet, conſtitutio translativa appellatur. ¶ Tranſlativus etiam ponitur pro vulgari, communi, ordinario. V. *Translaticius*.

Tranſlātor, oris, m. μεταφορεύς, qui transfert. *Cicer* 7. *Verr. cap.* 58. Vetres ille vetus proditor Conſulis, translator Quæſturæ, averſor pecuniæ publicæ.

Tranſlātus, a, um, *trasferito, trasportato*, μετακομισθείς. *Cic.* 1. *Verr.* Accuſandi voluntates ad viros fortes, ſpectatuſque homines translata. *Id. Att. l.* 16. *ep.* 3 Hunc tu translatum in macrocollum lege in Arcano convivis tuis. ¶ Translata verba, ſeu vocabula ſunt, quæ ab iis rebus, quarum propria ſunt, ad alias cum ſimilitudine transferuntur. *Cic. in Or. cap.* 27. Tum illuſtrant eam, quaſi ſtellæ quædam, translata verba, atque immutata. Translata ea dico, ut ſæpe jam, quæ per ſimilitudinem ab alia re aut ſuavitatis, aut inopiæ cauſa transferuntur: mutata, in quibus pro verbo proprio ſubjicitur aliud, quod idem ſignificet, ſumptum ex re aliqua conſequenti. ¶ Translatum exordium eſt illud, quod aliud conficit, quam cauſæ genus poſtulat; ut ſi quis docilem faciat auditorem, cum benevolentiam cauſa deſiderat, aut ſi principio utatur, cum inſinuationem res poſtulat. *Cic. lib.* 1. *de Invent. cap.* 18. ¶ Scribitur & *tralatus*.

Tranſlātus, us, ui, m. actus transferendi. Uſurpatur a *Charif. Grammatica l.* 2. *de adverb.*

Tranſlĕgo, is, a. 3. *traſcorrere leggendo*, Germ. *durchleſen*, Gall. *lire tout*, *lire en courant*, Hiſpan. *traſcorrer leyendo*, διαγινώσκω, perlego, ſive legendo transcurro. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 5. Age, quæſo, mi hercle translege.

Tranſlūceo, & Traluceo, es, n. *traluccre, traſparire*, Ger. *durchſcheinen*, Gal. *luire a travers*, Hiſp. *traslucir*, διαφαίνω, pelluceo. *Ovid. l.* 4. *Met. v.* 354. In liquidis translucet aquis, ut eburnea ſi quis Signa tegat claro, vel candida lilia vitro. *Plin. l.* 6. *c.* 17. *de ſerico*: Tam multiplici opera, tam longinquo orbe petitur, ut in publico matrona transluceat. *Id. l.* 37. *c.* 52. Gemmæ translucentes. *traſparenti*. ¶ *Lucret. l.* 4. *v.* 308. Uſque adeo e ſpeculo in ſpeculum tralucet imago. h. e. de ſpeculo in ſpeculum tranſit.

Tranſlūcĭdus, a, um, *traſparente*, διαφανής, quod adeo lucet, ut per illud aliquid aliud liceat aſpicere, quod viſui per medium ſui tranſitum præbet; quod pellucidum eſt. *Plin. l.* 36. *c.* 8. Probantur quam maxime mellei coloris, in vertice maculoſi, atque non translucidi. ¶ Translate ſumitur pro nimium ornato. *Quinctil. l.* 8. *in proœm.* Similiter illa translucida, & verſicolor quorundam elocutio res ipſas effeminat.

Tranſmărīnus, a, um, *oltra mare, oltramarino*, Ger. *jenſeit dem meer her*, Gal. *d'outremer*, Hiſp. *de allende el mar*, ὑπερθαλάσσιος, quod trans mare eſt, vel petitur. *Plaut. Moſt.* 2. 2. 66. Ego transmarinus hoſpes ſum Diapontinus. *Cic* 7. *Verr. c.* 18. Privatim autem nec proficiſci quoquam potes, nec accerſere res transmarinas. *Id.* 3. *de Or.* Quid enim M. Catoni præter hanc politiſſimam doctrinam transmarinam, atque adventitiam defuit? h. e. præter Juriſprudentiam. Nam Romani petivere leges trans mare per tres legatos a civitatibus Græciæ, ut patet ex hiſtoria legum 12. Tabularum.

Tranſmeābĭlis, le, adject. qui transmeari poteſt. *Auſon. in gratiar. act. ad fin* Spatio non transmeabili.

Tranſmeātōrius, a, um, adject. ad transmeandum aptus. *Tertull. adverſ. Valent. c.* 27. Transmeatorium potius, quam generatorium morem.

Tranſmĕo, as, n. 1. *paſſare*, μεταβαίνω, ultra meo, tranſeo. *Plin. l.* 10. *c.* 19. Ad quem ciconiæ non transmeant. *Id. l.* 30. *c.* 15. Sole transmeante. ¶ Legitur & trameo, as. *Lucret. l.* 4. *v.* 604. Qualia ſunt vitri (*foramina*) ſpecies quæ trameet omnis. Adde *Varr. l.* 4. *de L. L.* ¶ Hinc transmeatus, a, um, apud *Ammian. l.* 27. *c.* 8. & *Apul. l.* 6. *Metam.*

Tranſmĭgrātĭo, onis, f. *cangiamento di paeſe*. *Prudent. in Hamartig. v.* 448 Hæc illa eſt Babylon, hæc transmigratio noſtræ Gentis.

Tranſmĭgro, as n. *mutar paeſe*, גלה, Ger. *auſſ dem lande ziehen*, Gall. *changer de demeure*, Hiſ. *mudar poſada*, μετοικίζω, eſt domicilium, ſeu habitationem commutare, tranſire. *Liv. l.* 5. Hanc eandem rem actam eſſe, ut Veios transmigremus. *Suet. in Tib. c.* 15. E Carinis, ac domo Pompejana Eſquilinas in hortos Mecœnatianos transmigravit.

Tranſmiſſĭo, onis, f. *tragitto per mare da un luogo all'altro*, navigatio, trajectus, *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 17. O navigationem amandam, quam mehercule ego valde timebam, recordans ſuperioris tuæ transmiſſionis. *Id.* 1. *Phil. c.* 2. Quod ab urbe ea transmiſſio in Græciam laudabatur.

Tranſmiſſus, us, m. trajectus, ſive tranſeundi ſpatium. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 13. Pari ſpatio transmiſſus, atque eſt e Gallia in Britanniam.

Tranſmiſſus, a, um, partic. a transmittor. *Virg.* 3. *Æn. v.* 403. Quin ubi transmiſſæ ſteterint trans æquora claſſes. id eſt navigatione percurſa.

Tranſmitto, is, ſi, ſſum, a. 3. *tramandare, traſmettere, traſportare*, העביר, Ger. *hindurch laſſen*, Gal. *transmettre*, Hiſp. *embiar allende*, διαπέμπω, ultra de loco ad locum mitto, per medium mitto. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 3. Nunc nihil potest, niſi ſupero (*mari*) transmitti quo iter incluſum eſt. *Liv. l.* 21. Reguli Gallorum capti donis cum bona pace exercitum per fines ſuos præter Ruſcinonem oppidum transmiſerunt. *Id. ibid. c.* 20. Transmittere bellum in Italiam. *Plin. l.* 13. *c.* 12. *de charta bibula*: Ad hoc transmittens literas lituræ motum afferebat adverſis. *Id l.* 9. *c.* 22. Lacus Benacus Mincium amnem transmittens. h. e. ex ſe effundens. *Plaut. Mil.* 3. 2. 30. Per qua os elephanto brachium transmitteres. *Plaut. Epid.* 3. 4. 17. Mihi illam ut transmittas. Sic habent pleræque Edition. ¶ Aliquando trajicere, perforare. *Sil. l.* 7. *v.* 658. Transmittit cuſpide pectus ¶ Aliquando tranſcendere, tranſire, permeare. *Virg.* 4. *Æn.* Alia de parte patentes Transmittunt curſu campos. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Cum quis tectum, in quo ſit gravida, transmiſerit lapide, vel miſſili. id eſt lapidem, vel miſſile ultra tectum conjecerit. ¶ Frequenter etiam uſurpatur pro transnavigare, aut tranſire in aliquam regionem, ut *Transmittere mare*, quaſi mittere ſe trans mare Uſurpatur autem vel abſolute, vel cum caſu præpoſitionis. *Cic. Att. lib.* 8. *epiſt.* 11. Lentulum ante puto transmiſſurum, quem poterit conveniri. *Id. ibid. l.* 16. *epiſt.* 6. Duo ſinus fuerunt, quos transmitti oporteret, utrunque pedibus, & equis transmiſimus. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. Eoſdem ajebant nuntiare, te prima navigatione transmiſſurum. *Liv. l.* 28. Ni cum reliquis quinque navibus Adherbal velis in Africam transmiſiſſet. ¶ Translate ſumitur pro tribuere, demandare, impertiri. *Cic. pro L. Man. c.* 1. Omne meum tempus amicorum temporibus transmittendum putavi. *Id. infra c.* 14. Et quiſquam dubitabit, quin huic tantum bellum hoc transmittendum ſit? id eſt danda provincia belli adminiſtrandi. ¶ Item pro ducere, tranſigere, conſumere. *Sen. ep.* 15. Transmittere vitam per obſcurum. id eſt vivere ſine fama. *Plin. junior. l.* 9. *ep.* 6. Transmittere tempus inter pugillares, & libellos. *Stat.* 3. *Theb.* Operi transmittere noctes id eſt totas noctes operari. ¶ Item pro præterire, tacere. *Sil. l.* 7. Haud las. Bacche, tuos tacitum transmittere honores. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 9. Eam ſententiam moleſtiſſimus quiſque, deinde oblivio transmiſit. ¶ Dicitur & *tramitto*, quod præterquamquod veteribus in uſu fuiſſe teſtatur *Donatus*, legitur etiam in quibuſdam Editionib. *Ciceronis*, *Gellii*, & *Taciti*.

Tranſmontānus, a, um, *oltramontano*, Germ. *jenſeit dem berge*, Gal. *par de là les monts*, Hiſp. *de allende los montes*, ὑπερόριος, qui ultra montes habitat. *Liv. l.* 39. *c.* 2. Subactis cis Apenninum omnibus, tum transmontanos adortus.

Tranſmōtĭo, onis, actus transmovendi. *Mart. Capella l.* 5. *p.* 172.

Tranſmōtus, a, um, μετακινηθείς, partic. a transmoveor. *Tac. l.* 13. *Ann. c.* 35. Quippe Syria transmotæ legiones, *rimoſſe dalla Soria*.

Tranſmŏvĕo, es, vi, tum, a. 2. μετακινέω, de loco in alium locum moveo, transfero. *Ter. Eun.* 3. 1. Labore alieno magnam partam gloriam Verbis ſæpe in ſe transmovet, &c. h. e. ſibi attribuit.

Tranſmūtātĭo, onis, f. actus transmutandi. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. Duos in uno nomine faciebat barbariſmos, Tinca Placentinus, *precula* pro *pergula* dicens, & immutatione, cum *c* pro *g* uteretur, & transmutatione, cum *r* præponeret *e* antecedenti.

Tranſmūto, as, a. 1. *traſmutare*, μεταλλάττω, idem ac ſimplex muto. *Hor. l.* 3. *ode* 29. *de Fortuna*: Transmutat incertos honores, Nunc mihi, nunc alii benigna. *Lucret. l.* 5. *v.* 487. transmutans dextera lævis. Quidam Codices habent *tramutans*, quemadmodum etiam *tramitto* pro *transmitto* legitur.

Tranſnăto, as, n. 1. *nuotare oltra*, διανήχομαι, ultra nato, natando tranſeo. *Liv. l.* 21. *c.* 27. Ipſi ceteris ſuperpoſitis incubantes flumen transnatavere. Alii leg. *tranavere* a *trano*. *Plin. l.* 6. *c.* 27. Sicut nec e Tigri piſces in lacum transnatant. Adde *Cæſar. l.* 1. *B. G.* ¶ Paſſive *Hygin. fab.* 257. Flumen ita erevit, ut transnatari non poſſet.

Tranſnătus, vel Tranatus, a, um, nom. partic. *paſſato nuotando*. *Frontin. l.* 1. *Strategem. c.* 7. Transnato ſtatim flumine. Et *l.* 3. *c.* 13. Transnato Tiberi.

Tranſnăvĭgo, as, *paſſare navigando*. *Frontin. l.* 1. *ſtrateg. c.* 4. Anguſtias maris transnavigare. *Pomp. Mela*, *l.* 2. *c.* 3. Athos a Xerſe transnavigatus.

Trāno, & Trano, as, n. 1. *nuotare oltra*, Ger. *hinuber ſchwimmen*, Gal. *nager outre*, Hiſp. *paſſar nadando*, διανήχομαι, διανέω, no ultra flumen, vel fretum, nando tranſeo. *Hor. l.* 2. *ſat.* 1. Ter uncti Transnanto Tiberim ſomno quibus eſt opus alto. *Virg.* 3. *Georg.* Superant montes, & flumina tranant. ¶ Sumitur etiam pro tranſire, transferri. *Virg.* 10. *Æn.* graes æthera tranant. *Lucret. l.* 4. *v.* 602. foramina tranant.

Tranſnōmĭnātĭo, onis, Metonymia, apud *Diomedem*, & *Donatum in edit. Put-ſchii*.

Tranſnōmĭno, as, a. 1. *mutar nome*, μετονομάζω, nomen commuto ſeu immuto, vel inverto. *Suet. de Clar. Grammat. c.* 18. L. Craſſitius, genere Tarentinus, ordinis libertini, cognomine Paſicles, mox Panſam ſe transnominavit.

Tranſnŭmĕro, as, a. 1. ὑπεραριθμέω, ultra numero. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 30. Tot illi plures mittas, oportet, inquit, ſi hodie vis transnumerari.

Tranſpădānus, a, um, ὑπερπάδανος, trans Padum habitans. *Cic. ad Caſſ. l.* 12. *Fam. ep.* 5. Tuos clientes Transpadanos mirum mirifice conjunctos cum cauſa habebamus. *Plin. l.* 3. *c.* 17. Transpadana regio.

Tranſpectus, us, m. *veduta*, διόρασις, actus transpiciendi, viſus. *Lucr. l.* 4. *v.* 271. Janua cum per ſe tranſpectum præbet apertum.

Tranſpĭcĭo, is, exi, ectum, a. 3. *guardare oltra*, Ger. *hindurchſehen*, Gal. *voir a travers*, Hiſp. *mirar allende*, διαβλέπω, ultra aſpicio, proſpicio. *Lucr. l.* 4. *v.* 271. Quod genus illa foris, quæ ſera tranſpiciuntur. *Lactant. de opif. Dei*, *c.* 8. Per eas igitur membranas ſenſus ille, qui dicitur mens, ea, quæ ſunt foris, tranſpicit.

Tranſplantātus, a, um, *trapiantato*. *Sedul. l.* 2. *v.* 258.

Tranſpōno, is, ſui, ſitum, a. 3. *traſportare*, transfero, μετατίθημι. *Gell. l.* 4. *c.* 5. Illam ſtatuam ſuaſerant in inferiorem locum tranſponi. ¶ Sæpius uſurpatur pro trans flumen, vel mare vehere, trajicere, *tragittare*. *Juſtin. l.* 23. *c.* 3. Victorem exercitum tranſponere in Italiam. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 8. Claſſis Amiſiæ relicta, lævo amne tranſpoſuit militem dextras in terras iturum. *Plin. l.* 10. *ep.* 69. Tranſponere monete in flumen.

Tranſportātĭo, onis, f. *traſportazione*, actus tranſportandi. *Sen. de conſol. ad matrem c.* 6. Iſtæ populorum tranſportationes quid aliud, quam publica exilia ſunt?

Tranſporto, as, a. 1. *traſportare*, הביא, Germ. *hinuber tragen*, Gal. *tranſporter*, Hiſp. *llevar allende*, διακομίζω, de loco in locum portare, traducere, tranſmittere, tranſvehere. *Virg.* 6. *Æn.* Nec ripas datur horrendas, nec rauca fluenta Tranſportare prius, quam ſedibus oſſa quierunt. *Cic. in Piſon. c.* 20. In quam tantum exercitum tranſportaſſes. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 17. De pueris in Græciam tranſportandis tum cogitabam. *Id. eidem l.* 8. *ep.* 17. Inde navibus Dyrrhachium tranſportarentur. *Liv. l.* 26. *c.* 17. Eum exercitum Puteolis in naves impoſitum Nero in Hiſpaniam tranſportavit. ¶ Item pro deportare in exilium. *Suet. in Aug. c.* 65. Agrippam nihilo tractabiliorem, imo in dies amentiorem in inſulam tranſportavit.

Tranſpŏſĭtus, a, um, *traſportato*. *Gell. l.* 12. *c.* 6. Arbor in locum alium tranſpoſita.

Tranſpŏſĭtīvus, a, um, adject. qui tranſponit. *Quintil. l.* 3. *c.* 6. Μετάληψις, quem nos vero translativam, tranſumptivam, tranſpoſitivam vocamus.

Tranſrhēnānus, a, um, *di là dal Reno*, qui trans Rhenum incolit. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Germanoſque Tranſrhenanos ſolicitare dicebantur. Adde *l.* 4. *c.* 16.

Tranſtĭbĕrīnus, a, um, *oltre il Tevere*, ὑπερτιβέριος, trans Tiberim incolens. *Martial. l.* 1. *ep.* 42. Hoc, quod Tranſtiberinus ambulator.

Tranſtĭgrītānus, a, um, adject. *di là dal Tigri*, trans Tigrim Armeniæ finitimum ſitus. *Sextus Rufus Itinerar. c.* 15. Tranſtigritanæ regiones. Adde *Ammian. l.* 17. *c.* 12.

Tranſtilla, orum, n. parva tranſtra, h. e. parvæ trabes tranſverſim poſitæ. *Vitruv. l.* 5. *c.* 12. Deinde inter eas ex tranſtillis interior pars ſub aquis exæquanda & purganda. Aliæ editiones omittunt *ex tranſtillis*.

Tranſtĭnĕo, es, a. 2. *Plaut. Mil* 2. 5. 58. Nimis beat, quod commeatus tranſtinet trans parietem. hoc eſt commeatus ſeu tranſitus trans parietem patet: paries nobis pervius eſt.

Tranſtrum, n. 2. ζυγόν, σέλμα, θρᾶνος, locus, vel tabula, ſuper quam ſedent remiges, ſedile remigum in navibus. ζυγὰ σκάφους, ναυτικὰ ζυγά. *Feſt.* Tranſtra, & tabulæ navium dicuntur, & tigna, quæ ex pariete in parietem porriguntur. ¶ Eſt a *tranſeo*, unde tranſtrum per Syncopen, quaſi *tranſitrum*. Vel ita dicitur quaſi tranſverſim ſtratum. Uſurpatur autem fere in num. plurali. *Virg.* 5. *Æn.* Puppi imminentis Vulcanus habenis Tranſtra per, & remos, & pictas abjete puppes. *Ovid.* 14. *Met.* Et incurvæ fumabant tranſtra carinæ. In ſingulari num. *Perſ ſat.* 5. *v.* 147. Tu mare tranſilias? tibi torta cannabe fulto Cœna ſit in tranſtro? Adde *Plin. epiſt. l.* 89. ¶ Tranſtra item in ædificiis, ut vidimus in *Feſto*, ſunt trabes tranſverſæ. *Vitr. l.* 4. *c.* 2. Trabes etiam ſupra columnas, & parastatas, & antas ponuntur in contignationibus, tigna, & axes ſub tectis, ſi majora ſpatia ſunt, & tranſtra, & capreoli, ſi commoda, columen, & canterii, &c.

Tranſvărĭco, as, pedes diſtorqueo. *Veget. l.* 3. *Rei Veterin. c.* 60.

Tranſvectĭo, onis, *tragitto*, διακομιδή, actus tranſvehendi, tranſportatio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 5. Dic, quæſo, num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, tranſvectio Acherontis, mento ſummam aquam attingens ſiti enectus Tantalus? ¶ Tranſvectio item dicebatur recenſio, ſeu recognitio, *moſtra*, cum equites ſolemniter recenſebantur, & ante oculos Cenſorum, vel Principis equis prætervehebantur. Fiebat autem hoc maxime modo. Idibus Quinctil. ex inſtituto Q. Fabii, ut refert *Liv. l.* 9. *in fine*, equites trabeati equis inſidentes, corona ornati oleaginea, ab Honoris, ſive Martis templo in Capitolium tranſvehebantur. Si ſine culpa eſſent, abibant, ſin aliter, ſiſtebant, & equum vendere jubebantur. *Sueton. in Aug c.* 38. Equitum turmas frequenter recognovit, poſt longam intercapedinem reducto more tranſvectionis. ¶ In MSS. quibuſdam Codicibus legitur *travectio*, teſte Pareo.

Tranſvectus. V. Tranſvehor.

Tranſvĕho, is, exi, ectum, a. 3. *traſportare*, transfero, tranſporto, tranſduco,

Suet.

Digitized by Google

Suet. in Caſ. c. 59. Neque exercitum in Britanniam tranſvexit, niſi ante portus, & navigationem exploraſſet. *Plut. l.* 5. *c.* 12. *de triumpho Æmilii Pauli*: Primos dies ſigna, tabulaſque, ſequens arma pecuniaſque tranſvexit. *Ulpian. Dig. l.* 47. *tit.* 3. *leg.* 3. Qui corpus defuncti in itinere per vicos, aut oppidum tranſvexerunt. *Silius lib.* 4. *verſ.* 488. pons qui Dardanium tranſvexerat agmen. ¶ Uſurpatus etiam pro tranſire, trajicere, perforare, *paſſare*. *Celſ. lib.* 7. *cap.* 7. *nu.* 8. Acus ſub ipſis pilorum radicibus angulo immittenda eſt, ut ea tertiam partem palpebræ tranſvehat. *Al. leg.* tranſuat. *Varr. lib.* 2. *R. R. cap.* 7. Si cum flumen tranſvehendum eſt, grege in primis prægreditur. Al. leg. *travehendum*, quod idem eſt. Editio *Jenſon. A.* 1472. & *Aldina* habent trajiciendum.

Tranſvĕhor, aris, ectus ſum, *paſſare*, *paſſar oltre*, ultra vehor, ſive paſſivum ſit, ſive deponens, ut quidam Grammatici docent. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 18. ce perſo: Nemo hæc unquam vſt tranſvectus æquora curſu. *Plin. l.* 8. *c.* 6. Tranſvecti ratibus. *Claudian. in I. Conſul. Stilich. v.* 273. Tranſvehitur Tuſcos. *Tacit. in Agric. cap.* 37. Tranſvectæ a fronte pugnantium alæ. *Liv. l.* 35. *c.* 15. Tranſvectis a mari commeatibus. *Salluſt. in Iug. cap.* 18. Armenii navibus in Africam tranſvecti. ¶ Tranſvehi dicebantur Romani equites, cum ſolemniter recenſebantur. *Liv. l.* 9. *in fine*. Ab eodem inſtitutum dicitur, ut equites idibus Quintilibus tranſveherentur. *Sueton. in Aug. c.* 38. Neque detrahi quenquam in tranſvehendo ab accuſatore paſſus eſt. V. *Tranſvectio*. ¶ Tranſlate *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 76. Abiit jam, & tranſvectum eſt tempus, quo poſſes videri concupiſſe.

Tranſvĕna, æ, m. hoſpes, qui ex longinqua regione tranſiens ad nos pervenit. *Tert. de ſpect. c.* 5. Traditur, Lydos ex Aſia tranſvenas in Etruria conſediſſe.

Tranſvenio, is, n. 3. ex aliquo loco tranſeundo advenio. *Tertul. de anim. c.* 23. Animæ inde (h. e. a Deo) tranſvenit.

Tranſverberātus, a, um, nom. partic. *paſſato da parte a parte*. *Liv. l.* 38. *c.* 21. Tranſverberatis ſcutis quidam intra ſe conſerti hærebant. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 42. Tranſverberatus in utrunque latus.

Tranſverbĕro, as, a. 1. *trapaſſare*, עבר, Ger. *hindurch treiben*, Gal. *transpercer*, Hiſp. *traſpaſſar*, διελαύνω, transfigo, trajicio. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 1. Aut præclara beſtia venabulo tranſverberatur? *Virg.* 11. *Æn.* Cujus apertum Adverſi longa tranſverberat abiete pectus.

Tranſverſa, acc. pl. loco adverbii tranſverſe, ſeu oblique. *Virg.* 3. *Ecl.* Novimus & qui te, tranſverſa tuentibus hircis. *Idem* 5. *Æn. v.* 19. Mutati tranſverſa fremunt venti.

Tranſverſarius, a, um, *traſverſale*, quod in tranſverſum ponitur. *Caſ. l.* 7. *B. C. c.* 18. Tranſverſaria tigna injiciuntur, quæ firmamento eſſe poſſint.

Tranſverſe, adv. *a traverſo*, *obliquamente*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. In columella horæ tranſverſe deſcribantur.

Tranſverſim, adv. idem quod tranſverſe. *Tertul. de baptiſm. c.* 8. Manibus tranſverſim obliquatis. *Plin. l.* 3. *c.* 1. Ad Gallicum Oceanum Iberico a mari tranſverſim ſe pandente terra. Alii leg. *tranſverſa*.

Tranſverſus, a, um *traſverſale*, *poſto a traverſo*, *obbliquo*, עקלקלון, Ger. *überzwerch*, Gal. *qui eſt a travers*, Hiſp. *atraveſſado*, πλάγιος, obliquus, lateralis, ut Linea tranſverſa, quæ rectam lineam decuſſat, ut, ſi linea recta, verbi gratia, ab Ortu ducatur in Occaſum, tranſverſa dicetur, quæ a Septentrione ducta in Meridiem eandem mediam diſſecat. *Hor. de Arte v.* 446. Incomptis illinet atrum Tranſverſo calamo ſignum. *Liv. l.* 7. *c.* 7. Tranſverſis itineribus in Tuſculanos colles tranſire. *Cic.* 3. *de Or. c.* 33. Manilius tranſverſo ambulans foro. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur, pro adverſo, contrario. *Cic. in Bruto c. ult.* Cujus in adoleſcentiam per medias laudes quaſi quadrigis vehentem tranſverſa incurrit miſera fortuna Reipublicæ. ¶ *Tranſverſus* agi dicitur, qui vi, & impetu quodam ab inſtituto deflectitur. *Senec. ep.* 8. Tranſverſos agit felicitas. ¶ Ex, & de tranſverſa ira, venire, *venir per traverſo*, occurrere alicui, nec opinanti ſupervenire, ductum ab iis, qui tranſverſis itineribus inſidiant in eos, qui recta via eunt. *Plaut. Pſeud.* 4. 1. 45. Ex tranſverſo cedit, quaſi cancer ſolet. *Cic. Att. l.* 15. *ep* 4. Ecce autem de tranſverſo (quidam legunt *traverſo*, quemadmodum *tralatus* pro *tranſlatus* dicitur) L. Cæſar, ut veniam ad ſe rogat. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 10. Ecce illi iſte de tranſverſo, Heus, inquit, puer &c. ¶ Tranſverſum digitum, vel unguem diſcedere, proverbialis Hyperbole eſt, pro minimo ſpatio. *Plaut. Aul.* 1. 1. 18. Si hercle tu ex iſtoc loco Digitum tranſverſum, aut unguem latum exceſſeris. *Cic.* 4. *Acad. c.* 18. Ab hac regula mihi non licet tranſverſum, ut ajunt, digitum diſcedere. *Id. Att. l.* 13. *epiſt.* 20. In omni vita ſua quenque a recta conſcientia tranſverſum unguem non oportet diſcedere.

Tranſverto, is, ti, ſum, a. 3. in obliquum verto, huc & illuc verto, perverto. *Firmic. l.* 6. *c.* 15. Eorumque conſilia hac, atque illac varia cogitatione tranſvertet. *Arnob. l.* 7. Præſtare quæ bona ſunt, quæ inimicis tranſvertere.

Tranſulto, as, n. 1. μεταπηδάω, ὑπερπηδάω, tranſilio, ex *trans*, & *ſalto*. *Liv. lib.* 23. *cap.* 29. Sed quibus, deſultorum in modum, binos trahentibus equos inter acerrimam ſæpe pugnam in recentem equum ex feſſo armatis tranſultare mos erat.

Tranſūmo, is, pſi, ptum, a. 3. *pigliare altronde*, Germ. *auff die ander ſeite nehmen*, Gall. *prendre d'un autre*, Hiſp. *tomar de otro*, μεταλαμβάνω, ex alio ſumo. *Stat.* 3. *Theb. v.* 492. Haſtam læva tranſumit, & alto (Haud mora) diſſilit curru.

Tranſumptio, onis, f. figura Rhetorica, Græce μετάληψις, quæ ex alio in aliud velut viam præſtat: tropus & rariſſimus, & maxime improprius, Græcis tamen frequentior, qui Centaurum Chirona, & νῆσοι θοαί dicunt: nos quis ferat, ſi Verrem ſuem; aut Lælium doctum nominemus? eſt enim hæc in Metalepſi natura, ut inter id, quod transfertur, ſit medius quidam gradus nihil ipſe ſignificans, ſed præbens tranſitum. Hæc *Quintil. l.* 8. *c.* 6.

Tranſumptīvus, a, um, qui tranſumit. *Quintil. l.* 3. *c.* 6. μεταληπτικὴ, quam nos vere tranſlativam, tranſumptivam, & tranſpoſitivam vocamus.

Tranſuo, is, ſui, ſutum, a. 3. *cucire*, *trapaſſare*, Ger. *durchſtechen*, Gal. *percer en couſant*, Hiſp. *paſſar traſiendo*, διαρράπτω, ſuo, perforo. *Celſ. l.* 7. *c.* 7. Cum toties acus tranſuet. *Id. l.* 7. *c.* 24. Cutis acu filum ducente tranſuitur. *Col. l.* 6. *c.* 5. Media pars deſcripti orbiculi eadem ſubula tranſuitur.

Tranſutus, a, um, perforatus. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 363. Verubus tranſuta exta.

Tranſvolĭto, as, n. 1. idem quod tranſvolo. *Lucret. l.* 1. *v.* 355. Inter ſepta meant voces, & clauſtra domorum Tranſvolitant.

Tranſvŏlo, as, n. 1. ὑπερίπταμαι, volando prætereo. *Plin. l.* 10. *c.* 30. Perdices non tranſvolant Bœotiæ fines in Attica. *Id. l.* 9. *c.* 8. *de delphinis*: Tantaque vi exiliunt, ut plerunque vela navium tranſvolent. ¶ Tranſlate ponitur pro tranſire. *Aſin. Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 31. Num etiam Alpes poteram tranſvolare? ¶ Item pro tranſcurrere, celeriter ire. *Liv. l.* 3. Tranſvolat inde in partem alteram ſuis victoriæ nuntius. ¶ Item pro transfugere. *Plaut. Epid.* 1. 1. 33. Tranſvolaverunt ad hoſtes. ¶ Legitur & *travolo*, præſertim in loco *Plauti* adducto, & apud *Var. l.* 4. *de L. L.*

Tranſvolvo, is, a. 3. evolvo, revolvo. *Prudent. hymno in nat. Dom. v.* 29. Donec rotata annalium tranſvolverentur millia.

Tranſvŏro, as, a. 1. *divorare*, vehementer voro. *Arnob. l.* 1. Beluarum ritu comminentis cum oſſibus tranſvorare. *Apulej. in Apolog.* Suaſi uxori meæ, cujus jam univerſas opes tranſvoraram.

Trapētum, i, n. & Trapetus, i, & in plur. numero Trapetes, tum, m. *infrantojo*, *macinatojo*, τραπητὸν, mola olearia, qua teruntur, ſeu premuntur olivæ, ἐλαιοτρίβιον. *Virg.* 2. *Georg. v.* 519. teritur Sicyonia bacca trapetis. *Cato R. R. c.* 21. Trapetus emptus nummis quadringentis. *Id. ib. c.* 18. Trapetibus locum dextra. *Leg.* 19. *ff. Locati*: Prelum, & trapetum inſtructa funibus.

Trapezīta, æ, m. *banchiero*, Ger. *wechſler*, Gal. *changeur*, *banquier*, Hiſp. *cambiador*, τραπεζίτης, menſarius, argentarius, nummularius, apud quem pecunia ponitur vel cuſtodiæ, vel fœnoris cauſa. *Plaut. Capt.* 2. 2. *in fine*. Quantillum argenti mihi apud trapezitam ſiet.

Trapezophŏrum, i, n. vel trapezophorus, i, m. *treſpolo*, τραπεζοφόρον, τραπέζιον, menſa, in qua pocula reponuntur, ut definit *Julius Pollux l.* 10. vel ſtatua, quæ poculorum menſam ſuſtinet, ut *Cujacius l.* 5. *c.* 16. cenſet. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 23. Quod tibi deſtinaras trapezophoron, ſi te delectat, habebis. *Paul. l.* 3. *ff. de ſupel. leg.* Supellectili legata hæc continentur, menſæ, trapezophora, delphica, ſubſellia, &c.

Trapĕzus, untis, f. Sinopenſium Colonia, Τραπεζοῦς, Ital. *Trabiſonda*, & *Trebiſonda*, Turc. *Tarabozan*, urbs Aſiæ min. in Cappadocia, in ora Ponti Euxini, ampla, cum portu capaci, aliquando etiam Imperatorum Græcorum ſedes. *Plin. l.* 6. *c.* 4.

Traſymenicus, a, um, adject. ut Traſymenica ſtrages, apud *Sidon. carm.* 9. *v.* 248. qua ſcilicet Romani ab Annibale afflicti ſunt.

Traſymēnus, i, m. Traſumenus, Thraſimenus, Thraſymenos, *Lago di Perugia*, *Lago di Paſſignano*, *Lago di Caſtiglione*, lacus Hetruriæ, inter Perusiam & Cortonam. Dictus eſt a Traſimeno puero, quem Argylla Nympha rapuiſſe dicitur. Hic Romani cum Flaminio Conſule ab Hannibale ingenti ſtrage cæſi. *Liv. lib.* 22. *c.* 4.

Travio, as, n. 1. *trapaſſare*, tranſeo, pro tranſvio, a *trans*, & *via*, ut ſit trans, ſive per alia corpora ſibi viam facere. *Lucr. l.* 4. *v.* 604. Qualia ſunt, vitri ſpecies quæ traviat omnis. *Id. l.* 6. *v.* 348. Integra tranſit Multa, foraminibus liquidis, quia traviet ignis. Alii legunt utrobique *trameat*.

Travĕhor. V. Tranſvehor.

Traulizi, τραυλίζει, balbutit, magna difficultate loquitur, vox Græca, a τραυλὸς, balbus, blæſus. *Lucret. lib.* 4. *verſ.* 1157. Balba loqui non quit, traulizi, muta, pudens eſt.

Travŏlo. V. Tranſvolo.

Treba, f. 1. *Trevi*, opp. Latii, apud ortum Anienis fl. ubi montes Trebani. Inde aqua Romam perducta adhuc nomen habet *Fonte di Trevi*. ¶ Trebani dicuntur ejus incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 5. & 12.

Trebacĭter, adv. callide, aſtute. *Sidon. l.* 9. *ep.* 12. Malui factum confiteri ſimpliciter, quam trebaciter diffiteri.

Trebax, cis, adject. in rebus gerendis exercitatus, rerum peritus, atque adeo callidus, aſtutus, *chi ſa il viver del mondo*, videturque ductum a Græco τρίβαξ, quod idem ſignificat. *Sidon. lib.* 1 *ep. ult.* Colligit ſe trebaciſſimus ſenex. *Paulo ante dixerat*: homo litium, temporumque varietatibus exercitatus.

Trebellĭcum vinum, genus vini generoſum in Campania. *Plin. l.* 14. *c.* 6.

Trebellius, lii, m. nomen Romanum, ut M. Trebellius, L. Trebellius, apud *Cic. pro Quint. c.* 5. & *Phil.* 6. *c.* 4. ¶ Trebellius Pollio ſcriptor hiſtoricus temporibus Conſtantii Imperatoris, vel certe Conſtantini ejus filii, ſcripſit vitas quorundam Imperatorum, quæ adhuc exſtant.

Trebia, m. 1. *la Trebia*, τρεβίας, fl. Galliæ Togatæ, qui oritur ex Apennino M. Æmiliam fines, & a Liguria ſeparat, Bobium urb. alluit, & in Padum apud Placentiam influit. In plures alveos, cum ex nivibus, aut imbribus intumeſcit, dividitur, difficiliſque eſt ad trajiciendum. Juxta hunc Hannibal Romanos maxima clade affecit. *Lucan. l.* 2. Quod non in Punica nati Tempora Cannarum fuerint, Trebiæque juventus.

Trebia, æ, f. Mutuſcæ, *Trevi*, urbs Umbriæ, in colle, inter Fulginium 6. M. P. & Spoletium 9. ¶ Hinc Trebianus, a, um, apud *Arnobium in fine lib.* 3.

Trebiātes, m. 3. pop. Umbriæ, in quarta Italiæ regione, quorum urbs Trebia. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Trebla, æ, f. inſtrumentum ruſticum, fortaſſe dictum pro *tribla* per ſyncop. a *Tribula*. *Cato R. R. c.* 135. Ploſtra, treblæ albæ &c.

Trebŭla, æ, f. 1. *Monte Leone*, olim urbs Aboriginum, nunc oppidulum in Sabinis, paullo cis Podium S. Laurentii, ubi ad Eccleſiam S. Victoriæ inſignes extant Trebulanorum inſcriptiones, cum veſtigiis theatri, aliarumque antiquitatum. Ibi præſtantiſſimi fiebant caſei. *Martial. lib.* 13. *epigr.* 30. Trebula nos genuit, commendat gratia duplex. ¶ Trebula Suffena, opp. item in Sabinis, quod nunc Montoriam creditur, paulo ſupra Nerulam. ¶ Trebula quoque, opp. Campaniæ, inter Capuam, & Sueſſulam, ubi villa Trebulanum.

Trebulānus, a, um, adject. ad Trebulam pertinens, ut Trebulanus ager. *Cic.* 2. *Agr. c.* 25 ¶ Trebulani, orum, Trebulæ incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Trecaſſes, maſc. 3. Tricaſes, Tricaſii, Tricaſſini, pop. Galliæ Celticæ, in conf. Galliæ Belgicæ, quorum urbs Trecaſſes, Trecæ, Urbs Trecaſſium, Auguſta Trecarum, Auguſtobona, Auguſtomana, *Troyes*, ampla, & culta, caput Campaniæ, ad Albulam in Occ.

Trecenarius, a, um, adject. *Inſcript. apud Fabret. pag.* 634. legitur: *Numiſenus Gallus Trecenarius*; qui ita dictus fuiſſe videtur, quod trecentorum militum ductor eſſet.

Trecēni, æ, a, *trecento*, τριακόσιοι, idem ac trecenteni, per Syncopen. *Liv. l.* 8. *c.* 8. Scribebantur autem quatuor fere legiones quinis millibus peditum, equitibus in ſingulas legiones trecenis. *Id. l.* 31. Attalus trecenos tantum milites in præſidium, Rhodii quadriremem unam ex claſſe, cum ad Tenedum ſtaret, miſerunt. Quidam legunt *Tricenis*, & *tricenos*. Sed *triceni* eſt triginta.

Trecentēni, æ, a, adject. *trecento*. *Col. l.* 5. *c.* 2. Duo millia trecenteni, & quadragena. Alii leg. *tricenteni*.

Trecenteſimus, a, um, adject. *trecenteſimo*, qui trecenta continet. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 13. *n.* 6. *extern.* Trecenteſimum annum cumulare. *Liv. l.* 4. *c.* 7. Anno trecenteſimo decimo, quam urbs Roma condita erat.

Trecenti, æ, a, adject. *trecento*, τριακόσιοι. *Virg.* 10. *Æn.* Sexcentos illi dederat Populonia mater Expertos belli juvenes, aſt Ilva trecentos.

Trecenties, adv. *trecento volte*, τριακοσιάκις, trecentis vicibus. *Catul. in Jul. Caſ. cap.* 30. Ut iſta veſtra diffututa mentula Ducenties comeſſet, aut trecenties. Aliqui legunt *tercenties*. Perperam. Nam congruum eſt, ut etiam ultimus iſte verſus ſit jambicus trimeter, ſeu ſenarius acatalecticus ſincerus, ut alii præcedentes.

Trechedipna, orum, neut. τρεχέδειπνα, a τρέχω, *curro*, & δεῖπνον, *cæna*, ita dicitur a *Juvenale* toga curſoria, qua induti ad cœnam, ſeu ſportulam accipiendam cives Romani curſitabant. Notat autem hac voce civitatis mores ad Græca vitia ſimul cum lingua ipſa degenerantes. *Sat.* 3. *verſ.* 67. Ruſticus ille tuus ſumit trechedipna, Quirine. ¶ Qui legunt *Rechedipna*, nulla ratione probant.

Tredecies, adv. *tredici volte*, τρισκαιδεκάκις. *Cic. Ver.* 5. *c. fin.* Seſtertium tredecies. Alii leg. *terdecies*: utrumque enim paſſim recte legitur, & uſurpatur.

Tredĕcim, adv. *tredici*, τρισκαίδεκα, ter & decem vices. *Liv. l.* 36. *c.* 45. Tredecim captis navibus. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 19. Centum tredecim Treverorum ſenatores. ¶ Dividitur etiam, & invertitur. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 7. Fundos decem & tres reliquit.

Tredecimus, a, um, adject. *decimoterzo*. *Plin. l.* 1. *nat. hiſt. qui cæterorum index eſt*: Libro tredecimo continentur de unguentis &c.

Trete, idem ac tres, apud veteres, Græcorum more, qui τρεῖς pro tres dicunt. *Virg.* ſi. *Æn.* Treis imbris torti radios, treis nubis aquoſæ Addiderant.

Tremebundus, a, um, *tremante*, רועד, Ger. *zitterend*, Gal. *tremblant*, Hiſp. *temblante*, τρεμώδης, tremens. *Auct. ad Heren. l.* 3. Sin erit ſermo in locatione levitas, & tremebunda voce, cum parva ſignificatione riſus. *Cic. pro Dom. c.* 53. Aut ſi dixit aliquid verbis hæſitantibus, poſtemque tremebunda manu tetigit. *Col. l.* 10. *v.* 395. effœta tremebundior ubera pariſ.

Tremefacio, is, feci, factum, a. 3. *far tremare*, ἐκπλήττω, tremorem incutio. *Virg.* 6. *Æn. v.* 803. Et Lernam tremefecerit arcu. *Id. l.* 9. Annuit, & totum nutu tremefecit Olympum. *Cic.* 2. *de Div. ex Poeta*: At quam ſe gravido tremefecit corpore tellus.

Tremefactus, a, um, *impaurito*. *Virg.* 2. *Æn.* Tum vero tremefactis novus per pecto-

pectora cunctis Inſinuat pavor. ¶ Tranſlate ponitur pro concuſſo, proſtrato, labefacto. *Cic. 2. Off.* Quamvis enim demerſæ ſint leges alicujus opibus, quamvis tremefacta libertas. Alii leg *timefacta*.

Tremendus, a, um, *terribile*, φοβερὸς, φρικτὸς, terribilis, metuendus, propter quem quis tremere debet. *Virg. 4. Æneid.* Maneſque adiit, Regemque tremendum. *Id. l. 8.* Matriſque egere tremenda Carmentis Nymphæ monita.

Tremens, entis, n. 3. *tremante*, τρέμων, partic. a tremo. *Cicer. 4. Tuſc.* Ut ipſum Hectorem, quemadmodum eſt apud Homerum, toto pectore trementem provocaſſe ad pugnam pœniteret. *Id. ad Q. Fr. l. 3. ep. 2.* Et me trementi voce exulem appellavit.

Tremĭpes, edis, adject. qui pedibus tremit. *Var. apud Non. c. 6. n. 65.* Nec quaſſagipennas anates, tremipedes. Alii leg. *tremipedas*, ut ſit a recto *tremipedus*: quod quidem minus placet. Alii *remipedes* reponunt.

Tremiſco, is, ſine pręt. & ſup. *tremare*, τρέμω, tremore concutior. *Virg. 5. Æn.* Tonitruque tremiſcunt Ardua terrarum, & campi. ¶ Sumitur etiam pro timere. *Virg. 3. Æn. v. 648.* Sonitumque pedum, vocemque tremiſco.

Tremiſſis, is, m. nummus valens tertiam ſolidi aurei partem. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 39.* Tunc etiam, cum ad tertiam partem auri vectigal decidiſſet, tremiſſes aureorum formati ſunt.

Tremo, is, mui, ſine ſup. n. 3. *tremare*, רגז, Germ. *zittern*, Gall. *trembler*, Hiſp. *temblar*, τρέμω, τρομέω, commovror, agitor, tremore concutior, a Græco verbo allato. *Virg. 1. Georg.* Terra tremit, fugere feræ. *Id. l. 3.* Stare loco neſcit, micat auribus, & tremit artus. Ubi *artus* eſt accuſativus partis pro ablativo *artubus*. *Cic. 2. Acad.* Ut ſi qui tremerent, & exalbeſcerent. *Id. 2. de Orat.* Locus eſt familiaris, Sapiens, ſi algebis, tremes. ¶ Metonymice ponitur pro timere. Nam timorem ſæpe tremor conſequitur. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 1.* Quid? ſi tibi bellum aliquod magnum, & periculoſum adminiſtranti prorogatum imperium viderem, tremerem animo. *Liv. lib. 22.* In ea civitate, in qua Magiſtrum equitum, virgas, ac ſecures Dictatoris tremere, atque horrere ſoliti ſunt.

Tremor, oris, m. *tremore*, רעד, Ger. *das zittern*, Gal. *tremblement*, Hiſp. *temblamento*, τρόμος, σεισμὸς, corporis ſolidi motus, quo in ſuo loco ſtans movetur, cujus generis eſt motus terræ, cum ventis, ſeu ignibus incluſis concutitur: item motus in hominibus frigentibus, timentibus, febricitantibus. *Virg. 2. Georg.* Unde tremor terris, qua vi maria alta tumeſcant Objicibus ruptis. *Cicer. 4. Tuſc. c. 8.* Ex quo fit, ut pudorem rubor, ſic terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus conſequatur. *Id pro Flac. c. 4.* Tamen id, quod dixit, quanto cum pudore, quo tremore, & pallore dixit!

Tremŭle, adv. *tremolando*. *Apulej. l. 5. Metam.* Extimæ plumulæ tremule reſultantes inquiete laſciviunt.

Tremŭlus, a, um, *tremante*, τρεμύλος, τρομερὸς, qui tremit. *Cicer. 1. de Divinat. ex Poeta*: Haud modicos tremulo fundens e gutture cantus. *Virg. 8. Ecl.* Aſpice, corripuit tremulis altaria flammis Sponte ſua cinis. *Plin. lib. 20. cap. 9.* Ideo paralyticis, & tremulis dari jubet. ¶ Metonymice ponitur pro tremefaciente, ſeu pro eo, quod tremere facit. *Cicer. in Arato:* Dum fixum tremulo quatietur frigore corpus.

Trepĭdans, antis, o. 3. *tremante*, *trepidante*, σπαίρων. *Virg. 4. Georg.* Et trepidantia bello Corda licet longe præſciſcere. *Liv. l. 23. c. 7.* Trepidante tota civitate ad excipiendum Annibalem, viſendumque. ideſt feſtinante, tumultuante præ feſtinatione. V. *Trepido*.

Trepidanter, ἐντρόμως, timide. *Suet. in Claud. c. 49.* Quod ut ſenſit, trepidanter effatus, &c. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 19.* Trepidantius, timidiuſque omnia agere.

Trepidarii equi dicuntur, qui trepidantibus, hoc eſt crebriter ſalientibus pedibus incedunt, qui brevi, ſed feſtino gradu ambulant. *Veget. l. 2. rei veterin. c. 56.* Equi, quos vulgo trepidarios, militari verbo guttnnarios vocant.

Trepidatio, onis, f. *timore*, *paura*, τρόμος, actus trepidandi. *Cic. pro Deiot.* Num quæ trepidatio? num qui tumultus? *Liv. lib. 3. c. 3.* Nec opinata etiam ret plus trepidationis fecit.

Trepĭde, adv. *con preſtezza*, *e timore*, ἐντρόμως. *Liv. l. 22. c. 31.* Claſſis a litoribus hoſtium plenis trepide ſoluta in Siciliam curſum tenuit.

Trepĭdo, as, a. 1. *tremare*, τρέμω, φοβοῦμαι, φρίττω, tremo, paveo, timeo: a ſono corporum, qui ex motibus contrariis oritur. *Feſtus* putavit, eſſe a τρέπω, *verto*. Sic enim ſcribit: Trepit, vertit; Unde trepido, & trepidatio, quia turbatione meos vertitur. *Ter. Eun. 5. 6. 8.* Quid eſt, quod trepidas? ſatis ne ſalvæ? dic mihi. *Cæſ. l. 5. B. G.* Tum demum Titurius, uti qui nihil ante providiſſet, trepidare, & concurſare. *Cic. 3. de Orat. c. 42. ex Poeta*; At Romanus homo, tametſi res bene geſta eſt, Corde ſuo trepidat. ¶ Cum accuſativo. *Juven. ſat. 10. v. 21.* Et motæ ad lunam trepidabis arundinis umbram. *Et ſat. 8. v. 152.* Et occurſum nuſquam trepidabit amici. ¶ Cum *ne*, & conjunctivo, *Id. ſat. 14. v. 64.* Ergo miſer trepidas, ne ſtercore fœda canino Atria diſpliceant. Adde *ſat. 1. v. 97.* ¶ Et quoniam a timentibus omnia præpropere aguntur, factum eſt, ut trepidare accipiatur pro feſtinare. *Virg. 4. Æn. v. 121.* Dum trepidant alæ, ſaltuſque indagine cingunt. *Hor. l. 2. ode 4.* Cujus octavum trepidavit ætas Claudere luſtrum. ¶ Uſurpatur & impetſonaliter. *Ter. Het. 3. 1. 35.* Trepidari ſentio, curſari ſurſum prorſum.

Trepidŭlus, a, um, ὑπότρομος, dim. a trepidus, *Gel. l. 3. c. 39.* Atque ubi rediit caſſita, pulli trepiduli circumſtrepere, orareque matrem, &c.

Trepĭdus, a, um, *timido*, *pauroſo*, ἔντρομος, περιδεὴς, pavidus, metuens, timens. *Liv. lib. 2. cap. 24.* At vero curia mœſta, ac trepida ancipiti metu. ¶ Ponitur etiam pro incerto, dubio. *Virg. 12. Æn. v. 589.* Illæ intus trepidæ rerum, per cerea caſtra Diſcurrunt. *Liv. lib. 1. c. 27.* Tullius in re trepida duodecim vovit Salios, fanaque Pallori, & Pavori. ideſt dubia, & ob hoc timorem inducente. *Id. l. 36. cap. 31.* Meſſenii trepidi rerum ſuarum. ¶ Item pro feſtino, quod qui timent, feſtinant greſſus. *Virgil. 3. Æneid.* Hic me, dum trepidi crudelia limina linquunt, Immemores ſocii vaſto Cyclopis in antro Deſeruere.

Trepondo, n. ind. τρίλιτρον, trium librarum pondus. *Quintil. lib. 1. c. 9.* Nam dua, & tre, & pondo diverſorum generum ſunt barbariſmi. At duapondo, & trepondo uſque ad noſtram ætatem ab omnibus dictum eſt, & recte dici Meſſala confirmat.

Tres, & tria, o. 3. *tre*, τρεῖς, καὶ τρία, nomen numerale cardinale, a vocibus Græcis allatis. *Virg. 5. Æn.* Tres equitum numero turmæ, ternique vagantur Ductores. *Id. 8. Ecl.* Necte tribus nodis ternos, Amarylli, colores. ¶ *Trium litterarum homo*. V. Litera. ¶ *Tribus verbis*, eſt breviter. *Plaut. Mil. 4. 2. 29.* Brevin', an longinquo ſermone? M. Tribus verbis. *Id. Trin. 4. 2. 121.* Pax! te tribus verbis volo.

Treſſis, & ſſe, o. 3. *vile*, τριώβολον, quod eſt trium aſſium, vile, minimi pretii. *Perſ. ſat. 5 v. 76.* Non treſſis agaſo.

Treſvĭri, m. 2. iidem qui Triumviri. *Plaut. Amph. 1. 1. 3.* Quid faciam nunc, ſi Treſviri me in carcerem compegerint? *Cic. 3. de Or. c. 19.* Treſviri Epulones.

Treventinātes, m. 3. pop. Samnii, in conf. Frentanorum, quorum urbs Treventinum. *Plin. l. 3. c. 12.*

Trevericus, a, um, adject. ad Treviros urbem pertinens, ut Trevericus ager, *Plin. lib. 18. cap. 20.*

Trevir, iri, qui eſt ex Trevirorum urbe. *Lucan. l. 1. v. 441.* Tu quoque lætatus converti prælia Trevir.

Trevĭri, Treveri, pop. Galliæ Belgicæ, verſus Moſellam fl. extenſi, inter Rhenum fl. ad Or. quo ſeparabantur a Germania magna, Remos, Tungroſque ad Occ. Mediomatrices, & Virodunos ad Mer. & Ubios ad Bor. ubi nunc Trevirenſis ditio, & pars Auſtralis Duc. Luxemburgici, ubi erant Cæreſi ſub ipſis contenti. Eorum urbs eſt Treviri, ſeu Auguſta Trevirorum, Ger. *Trier*, Gal. *Treves*, Ital. *Treviri*, ampla, & præclara, ad Moſellam fl. ubi recipit Suravum. ¶ Sunt etiam *Treviri* iidem qui *Treſviri*, hoc eſt triumviri. *Cic. Fam. 7. Epiſt. 13.* ubi in ambiguo hujus vocis ludit.

Triambi, m. 2. qui terni in proſcenio loquebantur. *Feſt.* Jambi vocabantur, qui ſinguli ex proſcenio loquebantur, triambi, qui terni.

Triangulāris, & re, *triangolare*, τρίγωνος, quod trianguli formam refert. *Col. l. 5. c. 2.* Triangularis agri forma.

Triangŭlum, i, n. *triangolo*, τρίγωνον, figura tres angulos habens, ſeu ſuperficies plana tribus lineis rectis comprehenſa. *Cic. 2. de Nat. Deor. c. 49.* Grues, cum loca calidiora petentes maria tranſmittant, trianguli formam efficere. *Id. 2. de Div. c. 42.* Ea triangula illi, & quadrata nominent.

Triangŭlus, a, um, *triangolare*, τρίγωνος, quod triangularem figuram habet. *Col. lib. 5. c. 2.* Eſto ager triangulus pedum quoquoverſus trecentorum. *Plin. l. 13. c. 11.* Latera triangula.

Triarĭi, orum, m. 2. milites veterani ſpectatæ virtutis, qui in tertio aciei loco collocabantur, pilis armati. Qui ſint, & unde dicantur, docet hic locus *Varronis lib. 4. de L. L.* Haſtati dicti, qui primi haſtis pugnabant, Pilani, qui pilis, Principes, qui a principio gladiis. Pilani, Triarii quoque dicti, quod in acie tertio ordine extremis ſubſidio deponebantur. Quod ii ſubſidebant, ab eo ſubſidium dictum. A quo Plautus: Agite nunc, ſubſidite omnes, quaſi ſolent Triarii. Hæc *Varro*. *Liv. l. 22.* Nova de integro pugna exorta eſt, non illa ordinata per Principes, Haſtatoſque, ac Triarios, &c. ¶ Tertio loco prælium inibant poſt profligatos Haſtatos, qui primo loco, & Principes, qui ſecundo loco pugnam capeſſebant. Hinc factus eſt locus proverbio, ut, cum in re aliqua laboratur, eoque res adducta eſt, ut extremo conatu, ſummiſque viribus ſit enitendum, rem ad Triarios rediiſſe dicamus, ut docet *Liv. l. 8. c. 8.* ubi omnem pugnandi apud Romanos ordinem luculenter deſcribit.

Triatrus, tertius dies poſt Idus. *Paulus ex Feſto*: Quinquatrus feſtivus dies dictus, quod poſt diem quintam iduum celebraretur, ut triatrus, & ſexatrus, & ſeptimatrus, & decimatrus.

Tribacca margarita eſt inauris tribus baccis ſeu unionibus conſtans. *Petron. in Satyr.* Quo margarita cara tribacca Indica? Alii leg. *cara tibi*, *bacca Indica*.

Tribădes, dum, f. 3. mulieres fricttrices, quæ in ſexum ſuum libidinem exercent, a τρίβω, *tero*, *frito*. Hoc nomine male audivit Sappho, quod innuit Ovidius in ep. ipſius ad Phaonem. *Phædrus l. 4. fab. 14.* Rogavit alter, tribades, & molles mares quæ ratio procreaſſet.

Triballi, m. 2. *Bulgari*, τριβαλλοὶ, pop. Mœſiæ inf. quorum regio *Bulgaria*, urbs primaria Ternoba, ſeu Sophia. In Triballis populi feruntur fuiſſe, qui viſu faſcinabant, & interimebant, quos irati diutius, & fixis oculis aſpexiſſent, teſte *Plin. l. 7. c. 2.*

Tribon, onis, m. τρίβων, *veſte logora*, pallium tritum. *Auſon. epigr. 53.* Pera, polenta, tribon, baculus, ſcyphus, arcta ſupellex.

Triboniānus, i, celebris Juriſconſultus, quæſtor fuit Juſtiniani Imperatoris, cujus operam ſuam præbuit in libro Novellarum componendo: Cæterum multis vitiis inſignis, aſſentatione, fraudulentia, avaritia, omnis religionis contemptor, præſertimque Chriſtianæ. *Suidas*.

Tribrăchus, & tribrachys, m. τρίβραχυς, pes metricus ex tribus ſyllabis brevibus conſtans, a τρεῖς, *tres*, & βραχὺς, *brevis*, ut *Dominus*, *loqueris*, *agimus*. *Diomed. Grammat. l. 3.* *Quintil. l. 9. c. ult.*

Tribrēvis, is, adject. A *Diomed. Grammat. l. 3. cap. de pedibus* ita appellatur pes tribrachys, qui a tribus ſyllabis brevibus conſtat.

Tribuarius, a, um, adject. ad Tribum pertinens. *Cic. pro Planc. c. 19.* Itaque hæſitantem te in hoc ſodalitiorum tribuario crimine ad communem ambitus cauſam contuliſti. h. e. in crimina corrumpendarum tribuum in petitione alicujus honoris.

Tribŭla, æ, f. *trebbia*, idem ac tribulum. *Col. l. 2. c. 21.* Si pauca juga ſunt, adjicere tribulam, & traham poſſis, quę res utraque culmos faciliime comminuit.

Tribularĭa, ium, n. 3. inſtrumentum tribulis, hoc eſt ferreis acuminibus contextum, quo utebantur in torquendo & cruciando. *Senec. 3. de Ira, c. 19.* Torſerat per omnia, quæ in rerum natura triſtiſſima ſunt, fidiculis, tribularibus, equuleo, igne. Alii leg. *tabularibus*.

Tribularĭum, ii, n. locus ad trituram frumenti aptus, vel, ut alii explicant, locus in quo tribulæ, & ſimilia inſtrumenta reponuntur. Affertur a Lexicographis quibuſdam ex *Columella*, ſed cum neque locum, neque verba citent, adhuc fides eſt penes ipſos.

Tribulatio, onis, f. 3. *tribolazione*, θλίψις, afflictio, oppreſſio, anguſtia. Habent hanc vocem *Tertullianus adverſ. Judæos*, *cap. 11.* ubi *diem tribulationis* ponit pro die extremi divini judicii; & *Jul. Firmicus de prof. relig.* verbis ex *Pſalmo* deſumptis: Obliviſceris inopiam noſtram, & tribulationem.

Tribulātus, a, um, adjectiv. acuminatus, in modum tribuli. *Pallad. l. 1. tit. 43.* Falciculas breviſſimas tribulatas, quibus filicem ſolemus abſcindere.

Tribūlis, & le, o. 3. φυλέτης, φράτηρ, φράτωρ, qui ex eadem Tribu eſt. *Cic. l. 13. Fam. epiſt. 24.* L. Coſſinio amico, & tribuli tuo valde familiariter utor. *Liv. l. 2.* Vetus Claudia Tribus, additis poſtea novis tribulibus, qui ex eo venirent agro, appellata. ¶ Interdum accipitur pro non divite, ut *Tribus* pro pauperibus. *Hor. l. 1. ep. 13.* Ut cum pileolo ſoleas convivia tribulis. *Martial. l. 9 epigr. 50. de toga trita*: Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli.

Tribŭlo, as, a. 1. *trebbiare*, *batter fuori il grano*, θλίβω, eſt tribula, aut alio quocunque inſtrumento comminuere. Gl. Cyr. θλίβω, *tribulo*, *preſſo*, *premo*, θλίψις, ἡ σφίγξις, *preſſura*, *tribulatio*. *Cato R. R. c. 23.* Si indideris detritum, aut marmor, aut reſinam, dies viginti permiſceto crebro, tribulatoque quotidie.

Tribulōſus, a, um, adject. aſper, ſpinoſus, tribulis plenus. *Sidon. l. 3. ep. 2.* Viarum voragines tribuloſæ. ¶ Tranſlate *Id. l. 1. ep. 7.* Tribuloſiſſima diſſimulatio.

Tribŭlum, i, n. *trebbia*, חרוץ, Ger. *treſchwagen*, Gall. *traine*, Hiſp. *trillo*, τρίβολος, ruſticum inſtrumentum, quo frumenta in area teruntur. *Var. l. 4. de L. L.* Hinc in meſſe tritura, quod tum frumentum teritur, & tribulum, quo teritur. *Id. l. 1. de R. R. c. 52.* E ſpicis in aream excuti grana, quod fit apud alios jumentis junctis, ac tribulo. Id fit e tabula lapidibus, aut ferro aſperata, quæ impoſito auriga, aut pondere grandi trahitur jumentis junctis, ut diſcutiat a ſpica grana. *Plin. l. 18. c. 30.* Meſſis alibi tribulis in area, alibi equorum greſſibus exteritur. *Virg. 1. Georg.* Tribulaque, traheæque, & iniquo pondere raſtri.

Tribŭlus, i, m. *tribolo*, דרדר, Ger. *waſſernuß*, Gall. *chardon*, *chauſſe trape*, Hiſp. *abrojo*, τρίβολος, genus ſpinæ, herba foliis ad portulacæ effigiem accedentibus, tenuioribus viticulis, in terra ſtratis, ſpinis ſecundum folia rigidis, & prædurìs. *Virg. 1. Georg. v. 153.* Lappæque, tribulique, interque nitentia culta Infelix lolium, & ſteriles dominantur avenæ. *Plin. l. 21. c. 15.* Aliqua & ſecundum ſpinam habent folium, ut tribulus, & ononis. ¶ Eſt & alterum tribuli genus aquaticum, non niſi in amnibus naſcens, coma duntaxat aquis extante, folio ulmi effigie. *Plin l. 21. c. 16.* Tribulus non niſi in paluſtribus naſcitur: dira res alibi, juxta Nilum, & Strymonem amnes excipitur in cibis, inclinatus in vadum, folio ad effigiem ulmi, pediculo longo, &c. ¶ Per Metaphoram Græcis τρίβολοι, Latinis tribuli dicuntur ſtimuli illi ferrei, qui aliter vocantur murices, quos ſpargere moris erat in bello contra camelos, aut quadrigas falcatas, aut oppidanorum eruptionem. Nempe ita dicti ſunt a triquetra figura, & ob eminentes cuſpides. Extat vox hujus ſignificationis apud *Vegetium l. 3. c. 24.*

Tribūnal, alis, n. *tribunale*, כסא, Ger. *richterſtul*, Gal. *tribunal*, Hiſp. *tribunal*, δικαστήριον, *Bῆμα*, locus excelſus arcuata figura, in quo reſidebat qui jus civibus, aut peregrinis reddebat, a *Tribunus*. Nam proprie eſt ſedes Tribuni, ut *Papias* exponit, hoc eſt locus ſublimior, ubi is jus dicit: ſed per Synecdochen ſumitur pro quovis loco, ubi jus redditur. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Nullius inopiam, ac ſolitudinem non modo illo populari acceſſu, ac tribunali, ſed ne domo quidem, & cubiculo eſſe excluſam. ¶ Apud Romanos tribunal fuit ſuggeſtus editior, unde conſpici Magiſtratus ab omnibus poterat, mul-

multorum hominum capax, in quo ſella curulis, juriſdictionis inſigne, locata erat, ubi ſedens Prætor cognoſcebat, & pronuntiabat. Fuiſſe locum multorum hominum capacem, indicat *Cicero in Bruto c. 48.* Volo, hoc Oratori contingat, ut, cum auditum ſit, eum eſſe dicturum, locus in ſubſelliis occupetur, compleatur tribunal, &c. Et *l. 1. de Or. c. 37.* Nobis in tribunali Q. Pompeji Prætoris Urbani ſedentibus. Et *Tacitus* l. 1. *c.* 75. Tiberius aſſidebat in cornu tribunalis, ne Prætorem curuli depelleret. ¶ Sellæ curulis meminit *Cic. Verrin.* 4. c. 38. Palam, inquit, de ſella, ac tribunali pronuntiat: ſi quis &c. ¶ Forma tribunalis fuit arcuata. *Vitr.* l. 5. *c.* 1. de Baſilica Julia, quam ipſe ædificaverat. Item tribunal eſt in ea æde hemicycli ſchematis minore curvatura formatum. Ejus autem hemicycli in fronte eſt intervallum pedum quadraginta ſex, introrſus curvatura pedum quindecim, uti eos, qui apud Magiſtratus ſtarent, negotiantes in Baſilica ne impedirent. ¶ *Pro vel de tribunali* idem eſt ac in tribunali, quemadmodum dicimus *pro roſtris*. *Cic. 3. Fam. ep. 8.* Idque pro tribunali cum aliquid ageretur, intelligi potuiſſe. *Id. in Piſon. c. 5.* Pro Aurelio tribunali delectus ſervorum habebatur. Sic Citare aliquem de tribunali, h. e. ſedendo in tribunali, *Cic. Ver. 7.* ¶ De tribunali porro ii tantum Magiſtratus jus dicere, qui ſellam curulem habebant, ut Conſules, Prætores, Ædiles, Præſides in provinciis, & Proconſules: nam Tribuni, Quæſtores, Triumviri, & alii pro ſubſelliis ſedebant, ut ſcribit *Aſconius*. ¶ In caſtris quoque erat tribunal, ex quo Imperator jus dicebat, aut milites alloquebatur, quod olim de ceſpite extruebatur. *Tacit. hiſtor. 3. c. 10.* Senſit ludibrium miles, diſjectiſque qui tribunal cingebant, &c. *Id. ib. l. 4. c.* 25. Conſcendit tribunal Vocula, comprehenſumque militem duci juſſit. ¶ *Tribunal nummarium* dicitur, in quo qui ſedet, pecunia corrumpi ſe patitur. *Senec. l. 1. de benef. c. 9.*

Tribunātus, us, m. 4. *Tribunato*, χιλιαρχία, δημαρχία, Magiſtratus, ſeu dignitas Tribunorum. Aliud fuit Tribunatus, aliud Tribunitia poteſtas. Nam Sylla Tribunatum non ſuſtulit, ſed Tribunitiam poteſtatem. Rurſus Romani Imperatores Tribunatum non geſſere, ſed Tribunitiam poteſtatem ſumpſerunt, ut *Dio* auctor eſt. Nam cum Plebeiis fas eſſet ſolis Tribunatum gerere, religio Imperatoribus fuit Tribunatum ſibi vindicare, cum Patricii eſſent: cum vero Tribuni Pl. ſacroſancti eſſent, Imperatores ſibi poteſtatem Tribunitiam uſurparunt, ut & ipſi ſacroſancti eſſent, & inviolabiles. *Cic. de Am.* De C. Gracchi autem Tribunatu quid expectem, non libet augurari. *Id. 2. de Orat. c. 7.* Tribunatum petere. *Id. 11. Att. ep. 9.* Inire tribunatum.

Tribunitius, a, um, *Tribunicia*, δημαρχικός, quod ad Tribunos pertinet. *Cic. 2. de Or.* Cum Tribunitia poteſtas eſſet conſtituta. (de Tribunitia poteſtate V. in voce præced.) *Id. l. 2. Q. Fr. ep. 14.* Tribunitii candidati. *Id. pro Cluent.* Spiritus Tribunitii. ¶ Tribunitius dicitur qui Tribunatum geſſit, quemadmodum Conſularis, qui Conſulatum, Ædilitius, qui Ædilitatem. *Cic. 13. Phil. c. 14.* Qui Ædilitii? qui Tribunitii? qui Quæſtorii?

Tribūnus, i, m. *Tribuno*, δήμαρχος, Magiſtratus apud Romanos, inde dictus, quod qui primum hoc nomine appellati ſunt, præerant Tribubus, qua ratione Curiones vocati, qui præerant Curiis, hoc eſt decimæ Tribus cujuſque partis, teſte *Aſconio in 3. Verr. Pomponius* l. 2. *de orig. juris*, §. 2. ita ſcribit: Dicti Tribuni, quod olim in tres partes populus diviſus erat, & ex ſingulis ſinguli creabantur, vel quia Tribuum ſuffragio creabantur. ¶ Nomen Tribunorum antiquiſſimum eſt, atque una pene cum Urbe natum. Nam Romulus primum univerſum populum in tres partes diviſit, quas appellavit Tribus, & ſingulis partibus ſuos duces dedit, eoſque Tribunos vocavit: deinde ſingulas Tribus in decem partes ſecuit, & effecit 30. partes minores, eaſque vocavit Curias, quibus aſſignavit ſuos Duces, nomine Curionum: tertio diſtribuit ſingulas Curias in decem partes, quas nuncupavit Decurias, ſingulis duces attribuit, iiſque nomen Decurionum indidit. ¶ Tribunorum varia fuerunt genera, *Tribuni Celerum*, *Tribuni militum Conſulari poteſtate*, *Tribuni ærarii*, *Tribuni Plebis*. De ſingulis habes infra.

Tribunus Celerum, *Capitano del corpo di guardia*, Magiſtratus quidam in Monarchia, qui præerat trecentis illis Celeribus Equitibus, qui Regis corpus cuſtodiebant, & rem militarem cum Regibus curabat. Fuit antiquiſſimus omnium Magiſtratuum. Nam ab ipſo Romulo inſtitutus eſt. *Pompon. de orig. juris*, *l.* 1. *Dig. tit.* 2. l. 2. Iiſdem temporibus & Tribunum Celerum fuiſſe conſtat. Is autem Equitibus præerat, & veluti ſecundum locum a Regibus obtinebat; quo in numero fuit Junius Brutus, qui auctor fuit Regis ejiciendi. ¶ Diverſus erat a cæteris Tribunis. Nam cæteri, qui tres erant, Tribubus præerant, unus Ramnenſibus, alter Tatienſibus, tertius Luceribus, ſed hic tribus Centuriis Equitum, qui Celeres vocabantur, imperabat. Dictus eſt a ſimilitudine aliorum Tribunorum. Ut enim docet Tribuum dicti Tribuni, quod præerant tribubus, quæ tres erant, ita Tribunus Celerum ita appellatus, quod tribus Equitum Centuriis præerat. Hoc nomen retentum eſt uſque ad inſtitutionem Conſulum. Nam poſtea Magiſtratus iſte pro Tribuno dictus eſt Magiſter Equitum, & poſtremo Præfectus Prætorio. *Pompon. loc. cit.*

Tribuni Militares, duces legionum, qui peditibus legionum, non item equitibus præerant. Dicti ſunt Tribuni, auctore *Varrone*, quod ab initio terni eſſent, tum, cum legio ex tribus millibus conficiebatur, ex ternis, quæ tum erant, Tribubus, Ramnium, Tatienſium, & Lucerum ſumpti. ¶ Initio tres fuerunt, qui ſinguli mille peditibus præerant. Poſtea ut numerus peditum in legione auctus eſt, ſic etiam Tribunorum militarium, ita ut a tribus ad quatuor, atque ab his ad ſex pervenerint. Progreſſu temporis duodecim legi cœperunt, terni in ſingulas legiones, quæ quatuor erant. Deinde anno 442. quaterni in ſingulas legiones creati ſunt, ut eſſent ſexdecim. Interjectis inde temporibus, cum legio ex quinque millibus conſcribi jam eſſet cœpta, ut ſua factum ætate ſcribit *Polybius l. 6.* & poſtremo cum ex ſex millibus, Tribuni militum ad quatuor legiones viginti quatuor, in ſingulas ſeni, lecti ſunt. ¶ Ut Tribunorum militum numerus, ſic eorum electio varia fuit. Modo enim ab exercitus Imperatore, modo populi ſuffragio creati ſunt: quæ varietas uſque ad extrema Reip. tempora perduravit. Nam C. Cæſar, & M. Cato Tribunatum militum a populo obtinuerunt, teſte *Suetonio*, & *Plutarcho*. Per eadem vero fere tempora Proconſul *Cicero* Tribunatum militum alteri dedit, & pro altero petiit, ut ipſe ſcribit *ad Atticum*: Scaptius cum a me Tribunatum accepiſſet, quem ego ex Bruti literis ei detuliſſem, poſtea ſcripſit ad me, ſe uti nolle eo Tribunatu; & *ad Cæſarem*: Huic ego neque Tribunatum, neque Præfecturam peto, benevolentiam tuam peto. ¶ Quoniam autem legiones ſcribi quotannis quatuor erant ſolitæ, quæ Conſulibus ad bella prope quotidiana proficiſcentibus traderentur, factum eſt, ut, quemadmodum quatuor legiones primo cæteris, quæ poſt ad eas adjunctæ ſunt, clariores fuerunt, ſic qui his legionibus præfuerunt, omnes aliarum duces honore antaceſſerint. Hi *Tribuni militum quatuor legionibus primis* ſunt appellati. Propterea igitur præ cæteris celebrantur, quia majore, quam cæteri, non quidem poteſtate, ſed dignitate fuerint. Unde *Tr. Mil. L. IV. primis* in veteribus quibuſdam æneis legum tabulis legitur, teſte *Sigon.* ¶ Tribuni militum faſces non habuiſſe, quod oſtendit *Livius* in ſeditione militari Scipionis apud Sucronem: Fugatis e caſtris Tribunis, ad milites gregarios duos delatum omnium conſenſu imperium: qui nequaquam Tribunitiis contenti ornamentis, inſignia etiam ſummi imperii faſces, ſecureſque attrectari auſi. *Appianus* Tribunos militares aureo annulo uſos ſcribit, cum cæteri ferreo uterentur. ¶ Officium Tribunorum militarium erat in caſtris milites continere, & ad exercitationem producere, vigilias circuire, rei frumentariæ præeſſe, querelas commilitonum audire, valetudinarios inſpicere, denique & dare, & obſervare caſtrenſia omnia. ¶ Dividebantur in *Rufulos*, ſive *Rutulos*, & *Comitiatos*. Rufuli erant, qui ab Imperatoribus in exercitu lecti fuerant, ita dicti a *Rutilio Rufo*, qui legem tulit de jure Tribunorum, qui a Conſulibus eſſent facti. *Comitiati* dicebantur, qui a populo in Comitiis creati eſſent. *Aſcon. Pedian. in Divin.* Tribunorum militarium duo ſunt genera; primum eorum, qui Rufuli dicuntur. Hi in exercitu creari ſolent. Alii ſunt Comitiati, qui Romæ Comitiis deſignantur. *Feſt. Pompejus.* Rufuli Tribuni militum appellabantur, quos Conſules faciebant, non populus: de quorum jure quod Rutilius Rufus legem tulerat, qua iis cavebatur multis modis (ſic enim elevaverant eorum jus, at tunc eligebant, qui populi ſuffragio creabantur) Rutuli a cognomine Rutilii, ac poſt Rufuli appellati ſunt.

Tribuni militum Conſulari poteſtate, Magiſtratus Romæ, qui Conſulare imperium obtinebant, & Conſulum loco Rempublicam adminiſtrabant. Eorum hæc origo narratur. Crebris ſeditionibus Plebis, quibus Conſules de ſuo quoque corpore creari petebat, externis etiam bellis ingruentibus, Plebe ipſa delectum pati negante, coacti tandem Patres ſunt, ut aut civibus, aut hoſtibus de victoria concederent. Ab eorum ſententiis, qui Tribunos Plebis cæde violandos putabant, primores Patrum abhorrebant. Per hæc conſilia eo res deducta eſt, ſententia C. Claudii, & T. Genutii fratris M. Genutii Conſulis, ut ſex Tribuni militum, tres ex Patribus, & tres ex Plebe, Conſulari poteſtate prædìti crearentur, de Conſulibus nihil immutaretur. Igitur anno U. C. 330. tres Tribuni militares creati ſunt, qui Conſularem poteſtatem haberent, & quidem ex Patribus, conſentiente Plebe. Plebs enim eo duntaxat contenta fuit, quod ejus ratio habita eſſe videretur. Progreſſu temporis modo tres, modo quatuor, modo ſex, aliquando ex ſolis Patribus, aliquando ex Patribus, & Plebe fuerunt. Eandem habebant auctoritatem, quam Conſules, & uſque ad annum U. C. 396. perduraront. *Liv. l. 4.*

Tribuni Plebis, Magiſtratus Romæ, ex genere Magiſtratuum minorum, & ordinariorum, non diſſimiles iis, qui apud Lacedæmonios *Ephori* dicebantur, cujus officium erat injuriam omnem interceſſione ſua prohibere, & commoda Plebis adverſus Patres tueri. ¶ Hic Magiſtratus hanc habuit originem. Plebs ob fœneratorum avaritiam ære alieno oppreſſa ſæpe poſtulavit a Patribus, ut contractuum obligationibus liberaretur, & ſæpenumero decepta, tandem A. U. 261. conſpiravit, ne amplius patriciis in bello, neque ulla alia in re adjuvaret: itaque ſeceſſit in Montem ſacrum, neque reduci inde potuit, priuſquam ea obtineret, quæ jamdiu conceperat: inter quæ illud præcipuum fuit, ut Magiſtratus quotannis crearetur, qui Plebis jura defenderet, cæteris Magiſtratibus interccederet, & ne ipſi quidem ſupremo Conſulari imperio pareret teneretur. Qui in eum Magiſtratum lecti ſunt, *Tribuni plebis* appellati. V. *Liv. l. 2.* ubi univerſam de ſeceſſione, & Tribunorum origine hiſtoriam pluribus narrat. ¶ Præcipue Tribunorum poteſtas fuit in interceſſionibus. Intercedere autem nihil aliud erat, niſi prohibere, ne quid a cæteris Magiſtratibus Plebi fieret, aut ne aliqua lex ferretur plebi inviſa. ¶ Tribunorum tanta fuit auctoritas, ut quicquid Senatus decreviſſet, ita demum ratum haberetur, ſi Tribuni approbaſſent. Sedebant ergo, poſitis ſubſelliis, in veſtibulo Curiæ, ubi habebatur Senatus, quia templum ingredi non licebat, & quæcunque Senatores decreviſſent, Tribunis animadvertenda perferebantur, ut, ſi pro Republica fore viderentur, approbarent, cætera ad arbitrium rejicerent. Si Senatuſconſultum approbaſſent, *T* literam in tergo ſubſcribebant, qua nota ſignificabatur, ita Tribunos quoque cenſuiſſe. *Val. Max. l. 2. c. 2. n. 7.* ¶ Illud etiam obſervatum eſt inter Tribunos, ut, ſi cæteri omnes unam rem probaſſent, unus vero prohibuiſſet, plus cæteris omnibus polleret, eoſque impedire poſſet. ¶ Ne vero unquam eorum poteſtas minui, aut violari a quoquam poſſet, ſtatutum eſt, ut ſacroſancti haberentur, ita ut qui iis injuriam intuliſſet, ſacer eſſet, quo de re V. in *Sacroſanctus*. ¶ Nihilominus hanc poteſtatem L. Sylla Dictator debilitavit, iratus Plebi, quod contra ſe pro C. Mario bello civili ſtetiſſet. Tulit enim, ne Tribunis Pl. legum ferendarum jus eſſet, neve iis, qui Tribuni Pl. fuiſſent, alios poſtea Magiſtratus capere liceret, ut ſcriptum eſt in *Appiani* hiſtoria. Tribunorum tamen jura poſt reſtituta ſunt partim a Cotta, partim a Pompejo, & Craſſo Coſſ. ¶ Tempore Monarchiæ Cæſares Tribunitiam poteſtatem ſibi aſſumere conſueverunt. Nempe ut ſacroſancti a populo haberentur, ideoque impune violari non poſſent. *Suet. in Aug. Tac. l. 3. Ann.* ¶ Si plura de Tribunis Pl. ſcire voles, cum eos adi, qui ſcripſere de Magiſtratibus veteris populi Romani, tum imprimis Onuphrii Panvinii commentarios in 2. Faſt. & l. 2. commentariorum Reip. Rom.

Tribuni Ærarii, ordo quidam eorum, qui ſtipendium militum Quæſtori Imperatoris perſolvebant. Sic vocati ſunt, non quia publicas pecunias conquirerent (hoc enim, ut teſtatur *Varro* l. 4. *de L. L.* Quæſtorum munus fuit) ſed quod iis, ut ibidem *Varro* ait, a Quæſtore ex ærario pecunia tribueretur, quam in ſtipendium militum erogarent. ¶ Horum ordo fuit perantiquus. Ejus enim meminit etiam *Cato apud Gell. l. 7. c. 10. Cic. 4. Catil.* Pari ſtudio defendendæ Reipublicæ conveniſſe video Tribunos ærarios, ſcribas item univerſos.

Tribŭo, is, bui, butum, a 3. *dare*, נתן, Ger. *geben*, Gall. *donner*, Hiſp. *dar*, δίδωμι, do, largior, impertior, a *Tribus*. Tribuere enim proprie dicitur, quod tributim exigitur, & in publicum confertur. Admittit quemcumque accuſativum. *Cic. 1. Off. c. 5.* Suum cuique tribuere. *Id. pro Mil. c. 34.* Tribuere miſericordiam fortiſſimo viro, *aver compaſſione*. *Id. pro Cæl. cap. 12.* Tribuere ſilentium orationi alicujus. *preſtar ſilenzio*. *Id. 2. de Or. c. 11.* Tribuere honorem alicui, *far onore*. *Id. 4. Fin. c. 6.* Tribuere gratiam inventoribus artium, *ſaperne grado*, *conoſcerſi obbligato*. ¶ Significat etiam deferre, æſtimare. *Cic. 4. Acad. c. 4.* Quibus ille ſecundum fratrem plurimum tribuebat. *Id. 4. Fam. ep. 1.* Tantum tibi tribuo, quantum mihi arrogo. ¶ Item concedere, permittere. *Id. 1. Tuſc. c. ult.* Hoc valetudini ejus tribuendum eſt. ¶ Item dividere, partiri. *Cic. 2. de Orat. c. 4.* Rem in partes tribuere. Adde *de clar. Orat. c. 41.* & *2. de Fin. c. 6.*

Tribus, us, f. *Tribù*, φυλή, una ex partibus majoribus Populi Romani. Dixi *ex partibus majoribus*, ut a Curia ſecernerem, quæ erat pars minor Populi. Nam Romulus primum diviſit populum in tres Tribus, quæ alio nomine Centuriæ Equitum appellantur a *Liv. l. 1.* deinde ſingulas tribus in decem partes diſtribuit, quas vocavit Curias: has vero rurſus in decem partes, quas decurias appellavit. Itaque primo Tribus tres fuere, quarum una Ramnenſium, altera Tatienſium, tertia Lucerum fuit, ut legimus apud *Varron. l. 4. de L. L.* & *Aſcon. Pedian. in 3. Verrin.* Et fortaſſe ab hoc ternario numero ducenda eſt etymologia hujus vocis, quamquam *Plinius*, & *Livius* cenſent dictam eſſe Tribum a tributis, quæ a populo Romano in Tribus diviſo conferebantur. ¶ Progreſſu temporis creſcente civium numero, multiſque aliis populis in civitatem Romanam allectis, aliæ ſubinde Tribus additæ ſunt. Tarquinius enim Priſcus ſex fecit; Servius Tullus decem & novem, omneſque diviſit in *Urbanas*, & *Ruſticas*, illas ita appellando, quod in urbe eſſent, has quod in agro Romano. Poſtea vero Tribuum numerus uſque ad triginta quinque auctus eſt, quarum nomina fuerunt, Æmilia, Anienſis, Arnienſis, Claudia, Collina, Cornelia, Cruſtumina, Eſquilina, Fabia, Falerina, Galeria, Lemonia, Mæcia, Menenia, Ocriculana, Palatina, Papiria, Pollia, Pomptina, Popillia, Pupinia, Quirina, Romilia, Sabatina, Scaptia, Sergia, Stellatina, Suburana, Terentina, Tromentina, Vejentina, Velina, Veturia, Ufentina, Voltinia. *Sigon. de ant. jur. Civ. R. l. 1.* At *Panvinius* pro Ocriculana Horatiam ſubſtituit, dicens, Ocriculanam fuiſſe extra numerum. *P. Manutius* omittit Ocriculanam, & Veturiam, adjungit Papiam, ubi legit Publiliam a Popillia, pro Menenia ponit Mentinam, pro Vejentina Vejentanam. Idem *Panvinius* recenſet alias Tribus extra numerum 35. & ſunt, Ælia, Camilla, Ceſtia, Clu(ſ)tia, Cluvia, Flavia, Julia, Minucia, Ocriculana, Papia, Pinaria, Pumia, Sappinia, Tauria, Ulpia, Voturia, vel Veturia. Et addit, has demum, Æliam, Camillam, Ceſtiam, Cluentiam, Cluviam, Minuciam, Papiam, Pumiam, Tauriam, Voturiam additas fuiſſe ſociali bello. Sed *Sigonius* dicit, multas tribus ex 35. duo habere nomina, & in lapidibus, ac veteribus libris appellari interdum nomine loci, interdum nomine gentis, vel familiæ. ¶ Hujuſmodi nomina partim ducta ſunt a locis ubi Tribus conſtitutæ erant, ut *Suburana* a Suburæ regione urbis, *Palatina* a Palatio, *Lemonia* a pago

Lemo-

Digitized by Google

Lemonio &c. partim ab iis, a quibus ſunt inſtitutæ, ut *Ulpia* a Trajano, qui fuit ex gente Ulpia, *Julia* ab Auguſto, qui fuit ex gente Julia &c. partim denique ab illuſtrioribus quibuſdam familiis, ut *Claudia*, *Papiria*, *Fabia* &c. De his omnibus nominibus ſingillatim mentio fit etiam ſuis locis. ¶ Poſtquam Tribus Cenſoribus permiſſæ ſunt, ruſticæ honeſtiores urbanis eſſe cœperunt. Cauſa eſt partim quia agreſtium vita, quæ laborioſa eſt, vitæ urbanorum, quæ eſt plena otii, ac deſidiæ, anteferebatur, partim quia Cenſores urbanas Tribus omni ſordidiſſimorum hominum genere, ideſt non ſolum artificibus, & turba forenſi, ſed etiam libertinis inquinaverant. Igitur a nobilibus, & ingenuis, non ſolum qui ruri vitam agebant, ſed etiam qui urbem incolebant, in ruſticas commigratum eſt. Eos enim pudebat numerari cum negotiatoribus, cum artificibus, cum turba forenſi, cum libertinis. Hinc Cenſores, & cum novos homines in Tribus referrent, & cum aliquem ex veteribus civibus vellent honore afficere, in Tribus ruſticas transferebant. Fuerunt autem Urbanæ tribus quatuor tantummodo, *Palatina*, *Eſquilina*, *Collina*, & *Suburana*; reliquæ omnes ruſticæ. *Plin. l.* 18. *c.* 3. ¶ In Tribus referre jus Cenſorum fuit, poſtquam inſtituti ſunt, hi enim poterant novos Tribus addere, & Cives de una in aliam transferre. Atque huc pertinet *Tribu movere*, h. e. ex Tribu nobiliori in ignobiliorem tranſmittere ignominiæ cauſa. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 67. Africanus Cenſor tribu movebat eum centurionem, qui in Pauli pugna non affuerat. ¶ Quotieſcunque ad nomen alicujus Civis R. Tribus etiam adſcribitur, ejus nomen ponitur in ablativo ſine præpoſitione, & fere cognomini præponitur. *Cic. in Ver. act.* 1. *c.* 8. Parentum tamen ſiſe ex eadem familia Q. Verrem Romilia, qui ad ſe perfecturum polliceretur. h. e. ex Tribu Romilia. *Id. Phil.* 9. *c. ult.* Ser. Sulpicius Q. F. Lemonia Rufus. V. ipſum *Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 8. & ibi *Manut.* ubi multa habebis hujuſce conſtructionis exempla. ¶ *Tribus explere* eſt Tribuum tot ſuffragia obtinere, quot ſatis ſunt ad honorem aliquem obtinendum. *Liv. l.* 3. *c.* 64. Cum præ ſtudiis aperte petentium novem tribunorum alii candidati tribus non explerent, concilium dimiſit.

Tributarius, a, um, *tributario*, ὑποτελής, φόρου ὑποτελής, ſolvendo tributo obnoxius. *Juſtin. l.* 1. *c.* 7. Civitates, quæ Medorum tributariæ fuerant. *Plin. l.* 12. *c.* 1. Jam ad Morinos uſque pervecte, ad tributarium etiam pertinens ſolum. ¶ Tributaria neceſſitas, eſt neceſſitas tributi conferendi. *Juſtin. l.* 32. *c.* 2. Antiochus ſub ſpecie tributariæ neceſſitatis nocte templum Elymæi Jovis aggreditur.

Tributim, adv. κατὰ φυλάς, per ſingulas Tribus. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 18. Populo tributim domi ſuæ ſatisfecerat. *Horat. l.* 2. *ſat.* 1. Primores populi arripuit, populumque tributim.

Tributio, onis, f. diſtributio, diviſio, partitio. *Ulpian. l. Procurat. ff. de tribut. act.* Tributio autem fieri debet pro rata ejus, quod cuique debetur. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 19. Hanc ἰσονομίαν appellat Epicurus, hoc eſt æquabilem tributionem.

Tribūtor, oris, m. *datore*, qui tribuit. *Apul. ad Aſclep.* Mundus præſtitus eſt, & tributor omnium, quæ mortalibus videntur bona.

Tributorius, a, um, adject. ad tribuendum pertinens. Hinc tributoria actio apud *JCtos*, de quo *leg.* 1. & paſſim toto *tit. l.* 14. *ff.*

Tribūtum, i, n. *tributo*, *impoſizione*, *gravezza*, φόρος, τέλος, *Cèiſe*, pecunia, quæ a privatis Reipublicæ, aut Principi penditur. Quomodo differat a vectigali, V. in Vectigal. Apud Romanos triplex fuit tributum, ſecundum capita, ſecundum cenſum, & extra ordinem, ſeu temerarium, auctore *Feſto*. Tributum ſecundum capita dicebatur, quod a ſingulis patribus, vel matribusfamilias tam pauperibus, quam divitibus æqualiter conferebatur ſecundum numerum liberorum, quos in ſua poteſtate habebant. Tributum ex cenſu erat, quod imperabatur a ſingulis familiis, habita ratione fortunarum. Tributum extra ordinem, quod & *temerarium* dicebatur, erat, cum propter periculi magnitudinem, qui habebant, quæcunque haberent, in commune conferebant, cujus generis fuit, quod collatum eſt ſtatim poſt captam a Gallis urbem. Dictum eſt temerarium, quia temere, hoc eſt nec cum ordine Tribuum, & familiarum, nec cum proportione ad divitias conferebatur. ¶ *Ultro tributum*, quid ſit. V. poſt vocem *ultro*. ¶ Dicimus tributum conferre, *pagar tributo* *Cic.* 2 *Off. c.* 21. Tributum indicere, *Liv. l.* 4. Tributum imponere, iniungere, imperare, &c. *Cæſ. l.* 1. *B. C. Cic. Ver.* 7. *Plin. in Paneg.* & al.

Tribūtus, i, m. idem ac tributum. *Plaut. Epid.* 2. 2. 43. Tributus major penditus.

Tribūtus, a, um, adject. a Tribu. Tributa Comitia erant genus Comitiorum, quibus Cives Romani ſuffragium ferebant ſecundum Tribus, in quas diſtributi erant. Hæc vero Concilia verius, quam Comitia dicebantur, quod ex plebe tantum conſtabant, excluſis Patribus. Hinc *Liv. l.* 2. Inſignem, inquit, annum maxime tributa comitia faciunt, res major victoria ſuſcepti certaminis, quam uſu: plus enim dignitatis comitiis ipſis detractum eſt, patribus ex concilio ſummovendis, quam virium aut plebi additum, aut demptum Patribus. ¶ Hiſce comitiis poſt annum U. C. 282. creabantur omnes magiſtratus minores, hoc eſt Tribuni plebis, Ædiles plebis, & Curules, Quæſtores, Triumviri, itemque aliqui ex Sacerdotibus. Vide *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 17. & *Panvin. de Comit. Trib.* &c.

Tribūtus, a, um, partic. a tribuo, is, *dato*. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 11. Honor mulieri tributus. ¶ Item diviſus, diſtributus. *Id.* 1. *de Fin. c.* 6. Omnis ratio loquendi in duas tributa partes.

Trica, f. 1. urbs Apuliæ Dauniæ, everſa a Diomede una cum Apina. Hæ urbes in proverbium abiere pro nugis, rebuſque futilibus, quod ignobiles fuerint, nulloque negotio everſæ ſint. *Plin. l.* 3. *c.* 11. V. voc. ſeq.

Tricæ, arum, f. *baje*, *treche*, *cavillazione*, λῆροι, nugæ, res nugatoriæ, ac frivolæ, res nihili, a *Trica* oppido ignobili Apuliæ, vel ex eo, quod tricæ, ſi *Nonio* credimus *cap.* 1. *n.* 28. ſunt pili pedibus pullorum gallinaceorum involuti. *Plaut. Rud.* 5. 2. 36. LA. Nummos trecentos. GR. Tricas. ¶ *Apinæ*, *tricæque*, proverbialiter uſurpatur pro rebus futilibus, & nugatoriis, a duobus ignobilibus Apulorum oppidis, quæ Diomedes nullo negotio evertit, ut *Plin. l.* 3. *c.* 11. narrat. *Martial. l.* 14. *epigr.* 1. Sunt apinæ, tricæque, & ſi quid vilius iſtis. ¶ Translate tricæ dicuntur tum quævis res viles, tum impedimenta, ſive quia res nugatoriæ, ac frivolæ impediant negotia ſeria, ſive quia translatum ſit a pilis pullorum gallinaceorum pedes involventibus. *Plaut. Perſ. a.* 1. *ſc.* 2. Ut me in tricas conjeciſti! *Turpil. apud Non. loc. cit.* Judicia, lites, turbas, tricas, contentiones maximas. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 8. Quomodo illa fert publicam cladem, quomodo domeſticas tricas?

Tricameratus. V. Bicameratus.

Tricaſſes, ium, m. populi Galliæ Celticæ. V. Trecaſſes.

Tricaſtini, m. populi Galliæ Narbonenſis, quorum tractus dicitus *le Tricaſtin*, in provincia Delphinatus, verſus Rhodanum fluvium. Eorum urbs eſt Auguſta Tricaſtinorum, *Saint Paul*. *Plin. l.* 3. *c.* 4. Hinc adjective *Silius l.* 3. *v.* 466. Jamque Tricaſtinis incedit finibus agmen.

Tricca, f. 1. Trica, *Tricala*, urbs Theſſaliæ, alias in Æſtiotide, ad Peneum fl. Gonno, & Pindo M. vicina. Dicta eſt a Tricca Penei filia. Hic templum Æſculapii fuit. *Plin. l.* 4. *c.* 8.

Triccæus, a, um, adject. ad Triccam urbem pertinens. *Avien. in Arat. v.* 206. Triccæi ſidus ſtat numinis.

Tricenarius, a, um, τριακονταέτης, quod triginta continet, vel producit. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2. Nonne item in agro Feventino, a quo ibi tricenariæ appellantur vites, quod jugerum tricenas amphoras reddat? *Arnob. l.* 2. Quot vultis annos agens? vultis vicenarius? vultis tricenarius?

Triceni, æ, a, *trenta*, שלשים, Germ. *je dreyſſig*, Gall. *trente*, Hiſp. *treinta*, τριάκοντα, triginta, nomen numerale diſtributivum. *Auct. ad Her. l.* 3. Intervalla locorum mediocria placet eſſe fere paulo plus aut minus pedum tricenum. *Horat. l.* 2. *od.* 14. Non ſi tricenis, quotquot ſunt dies, Amice, places illacrymabilem Plutona tauris. Alii legunt *trecenis*. Sed *tricenis* idem eſt ac *trecentenis*. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Latent ſicut murices circa Canis exortum tricenis diebus.

Tricennalia, lium, n. ſolemnitas triceſimo quoque anno celebrata. *Oroſius l.* 7. *c.* 28. Conſtantinus tricennalibus ſuis Dalmatium Cæſarem legit.

Tricennium, ii, n. *ſpazio de trent' anni*. *Cod. Juſtinian. l.* 7. *tit.* 31. *leg.* 1. Poſſeſſio connumeretur in decennium, vel viginti annorum ſpatium, vel tricennium.

Tricenteni. V. Trecenteni.

Tricenties, adv. idem ac trecenties. *Martial. l.* 3. *epigr.* 22. Dederas, Apici, bis tricenties ventri.

Triceps, ipitis, o. 3. τρικέφαλος, quod habet tria capita, a *tricapitis*, per Syncopen, ut *biceps* a *bicaput*. *Cic. in Orat. c.* 48. Quid in verbis junctis, quam ſcita inſipientem, non inſapientem, iniquum, non inæquum, tricipitem, non tricapitem? *Id.* 1. *Tuſc. c.* 5. Dic, quæſo, num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus? &c. *Ovid.* 8. *Met.* Tuque triceps Hecate.

Triceſimus, a, um, *trigeſimo*, τριακοστός, ultimus ex triginta. *Cicer. Att. l.* 6. *epiſt.* 1. Triceſimo quoque die. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. Hodie triceſima ſabbata. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Ante triceſimum ſextum menſem attingi falce vetantur.

Triceſſis, is, adject. valens tres decuſſes, hoc eſt aſſes triginta. *Var. l.* 4. *de L. L.*

Trichalcum, i, n. τρίχαλκον, moneta valens quartam oboli partem. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Trichias, æ, m. τριχίας, genus piſcis, quod *Geſner.* putat eſſe idem ac ſardam, *ſardella*. *Plin. l.* 9. *c.* 15. Introitum Ponti ſoli non remeant trichiæ.

Trichila, æ, f. *pergola*. Ita dicuntur pergulæ compluviatæ vitium, cucurbitarum, cucumerum, quas vulgo umbellas, & umbracula appellant, a *trichinus*, hoc eſt denſus, ſive ſpiſſus. Has deſcribit *Sidon. l.* 2. *ep.* 17. cum ait: Sub umbra palmitis adulti, quam ſirpitibus allatis, cancellatimque pendentibus pampinis ſuperducta texuerat. *Virg. in Copa:* Et trichila umbriferis frigida arundinibus. *Colum. l.* 10. *v.* 305. At qui ſub trichila manantem repit ad undam.

Trichilum, ii, n. τρίχειλον, vas tria habens labra, unde aqua effundi poteſt. Penultimam habet natura longam, quæ tamen corripi etiam poſſit, ſi altera ex diphthongo ει vocalis abjiciatur, quod Poetis, Græcis præſertim, eſt familiare. *Colum. l.* 10. *v.* 378. Tum modo dependens trichili, modo more cylindri Intortus cucumis.

Trichinus, a, um, τρίχινος, pilis denſus, & quaſi impeditus, a τρίχες, quomodo Græcis pili appellantur. Generatim notat denſum, ſive ſpiſſum, quod ex eo conjicere eſt, quia pergulis indidere nomen trichilarum, quia δασύφυλλοι, ideſt denſæ foliis. *Voſſ. in Trichila*. *Var. apud Non. c.* 1. *n.* 864. Quod nunc quæſtus trichinus erat, nunc eſt uber, ut quæſtus ſit magnus. *Nonius* interpretatur tardum, & quaſi impeditum, & ſiccum, vel ſine ſucco, ut ſunt capilli.

Trichitis, is, f. τριχῖτις, genus aluminis. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Concreti aluminis unum genus ſchiſton appellant Græci, in capillamenta quædam caneſcentia dehiſcens. Unde quidam trichitin potius appellavere. Hoc fit a lapide, ex quo & chalcitin vocant, ut ſit ſudor quidam ejus lapidis in ſpumam coagulatus, &c.

Trichomanes, is, τριχομανές, herba capillamentis abundans, adianto ſimilis, exilior modo, & nigrior, foliis lenticulæ amaris, & adverſis inter ſe. *Plin. l.* 27. *c.* 13.

Trichordis, de, adject. tres chordas habens. *Sidon. l.* 5. *ep.* 5. Novus Amphion in citharis trichordibus temperandis.

Trichōrum, i, n. *caſa diſtinta in tre appartamenti*, τρίχωρον, domus tripartita. *Stat. l.* 1. *Silv.* 3. quid nunc ingentia mirer, Aut quid partitis diſtantia tecta trichoris? *Spartian. in Peſcenn. Nigr. c.* 12. Domus ejus hodie Romæ viſitur, quæ appellatur Peſcenniana, in qua ſimulacrum ejus in trichoro conſtituit. h. e. in uno ex trichoris ejus domus, ut quidam explicat *Caſaubon*. At *Salmaſius* ſcribit, Trichora eſſe faſtigia domorum acuminata, triangulari forma: veterum enim tecta omnia plana fuiſſe: deorum vero templa, itemque Imperatorum ædes honoris cauſa faſtigiata fuiſſe, & ſimulacris inſuper impoſitis ornata: τρίχωρον autem idem eſſe, quod τρίγωνον, hoc eſt triangulari forma factum: quæ quidem interpretatio non omnibus Eruditis placet.

Trichrus, i, τρίχρους, lapis quidam in Africa. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Trichrus ex Africa nigra eſt, ſed tres ſuccos reddit, a radice nigrum, medio ſanguineum, ſummo candidum.

Tricies, adv. *trenta volte*, τριακοντάκις, triginta vices. *Cic.* 3. *Ver. c.* 38. His nominibus ſolis Cn. Dolabellæ H S ad tricies litem eſſe æſtimatam. *Liv. l.* 38 *c.* 9. Pecuniæ in ærarium tulerunt ſeſtertium tricies octoginta millia æris.

Tricinium, ii, n. *canto de tre voci*. *Symmach. l.* 1. *epiſt.* 47. Tricinium ſemivolucrum puellarum, h. e. trium Sirenum cantus.

Triclinarius, V. Tricliniarius.

Tricliniarches, & Tricliniarcha, æ, m. τρικλινιάρχης, ſervus convivio præpoſitus, & totius tricliniaris miniſterii curator. *Petron. in Satyr. cap.* 22. Jam tricliniarches experrectus lucernis occidentibus oleum infuderat. Adde *Inſcript. apud Gruter. pag.* 474. *n.* 4.

Tricliniaris, & re, o. 3. τρικλινιακός, quod ad triclinium ſpectat. *Plin. l.* 37. *c.* 2. Lectos tricliniares tres, vaſa ex auro, & gemmis abacorum novem. *Varr. apud Non. c.* 15. *n.* 14. Apothecæ tricliniares.

Tricliniarius, a, um, adject. idem quod Tricliniaris, ut Tricliniaria ſtragula, *coperte da letti*, quibus triclinares lecti ſternebantur. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Metellus Scipio, triclinaria Babylonica H. S. octingentis millibus veniſſe, poſuit in Capitonis criminibus. *Id. l.* 9. *c.* 39. Qua purpura (dibapha Tyria) quis non jam tricliniaria facit? Hoc loco quidam non ſtragula, ſed veſtimenta cœnatoria intelligunt. Utrubique autem alii leg. *triclinaria*, quod idem eſt. *Inſcript. apud Gruter. pag.* 576. *n.* 6. Tricliniarius ſervus. ¶ Tricliniaria, abſolute ſunt loca in ædibus ad cœnandum apta. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 13. Hi laborent, ut ſpectent ſua æſtiva tricliniaria ad frigus orientis. Hoc quoque alii *triclinaria*.

Triclinium, ii, n. *triclinio*, τρικλίνιον, lecti, & reliquus apparatus ad cœnam. Nomen triclinio fecit numerus τῶν κλινῶν, h. e. lectorum, quia Romani pranſuri, vel cœnaturi τρεῖς κλίνας, hoc eſt tres lectos ſternebant, quibus incubantes cibos ſumerent. *Horat. l.* 1. *ſerm. ſat.* 4. Sæpe tribus lectis videas cœnare quaternos. *Juven. ſat.* 5. Tertia ne vacuo ceſſaret culcita lecto. *Serv. in* 1. *Æn. v.* 698. Antiqui ſtibadia non habebant, ſed ſtratis tribus lectis epulabantur. Unde & triclinium ſterni dicitur. Sic *Cicero*: Sterni triclinia & in foro jubebat. Unde apparet errare eos, qui triclinium dicunt ipſam baſilicam, vel cœnationem. Hæc *Servius*, qui tamen fallitur, cum negat pro loco domus cœnatorio accipi, ut infra videbimus. *Var. de R. R. l.* 3. *c.* 13. Erat locus celſus, ubi triclinio poſito, cœnabamus. *Vitr. l.* 10. *c.* 6. In eis tricliniis quatuor ſtratis. ¶ Nonnunquam tamen duo tantum lecti erant. Unde biclinii nomen apud *Plautum*, ex Latino bis, & Græco κλίνη. V. ſuo loco. ¶ Porro hi lecti, ſi unum tantum hominem caperent, dicebantur ſcimpodia. V. *Scimpodium*. Interdum & duos capiebant, quales non pauci cernuntur Romæ in lapidibus antiquis, in quibus maritus, & conjux accumbentes cœnant. Erant & qui tres, quatuor, quinque caperent. Poſtquam autem menſæ citreæ, quæ rotundæ, in honore magno apud omnes eſſe cœperunt, pro tribus lectis uſi ſtibadio ſunt, quod & ſigma appellabatur. V. *Stibadium*, & *Sigma*. Metonymice triclinium accipitur etiam pro conclavi diſcubitorio, ſeu loco, in quo diſcumbebant, & cœnabant. *Cic. Att. l.* 13. *epiſt. ult.* Villa ita completa militibus eſt, ut vix triclinium, ubi cœnaturus ipſe Cæſar eſſet, vacaret. *Manil. l.* 5. Nunc jam luxuriæ pars, & triclinia templis Concertant. *Quintil. l.* 11 *c.* 2. Vix eo limen egreſſo, triclinium illud ſupra convivas corruit. ¶ Cætera de triclinio, & conviviorum apud veteres ritu vide apud *Philandr. in Vitruv. Hieronym. Mercurial. l.* 1. *de re Gymnaſt. c.* 11. & *Ciacconium*, ac *Pulvium in tract. de triclinio*, item *Juſt. Lipſium*, *lib.* 3. *antiq. lect.* & *Stuckium in convivalibus*.

Trico, onis, m. *contenzioſo litigatore*, ἐριστικός, contentioſus, litium, vel citationum amans. *Non. c.* 1. *n.* 86. Interpretatur moroſum, & durum ad reddendum. *Lucil. apud Non. ibid.* Lucius Cotta ſenex, Craſſi pater hujus, Pacuvi Magnus trico fuit nummarius, ſolvere nulli Lentus. *Jul. Capitol. in Vero*, *c.* 4. Et commiſceretur cum triconibus, & committeret rixas.

Tricoccum, i, m. τρίκοκκον, *giraſole*, heliotropium majus, apud *Plin. l.* 22. *c.* 21. A *Dioſcoride* vocatur ſcorpiuron, quia ſemen fert ſcorpionis caudæ non diſſimile.

Trico-

Digitized by Google

Tricōlum, i, n. τρίκωλον, periodus tribus membris conſtans. *Sen. l. 2. controv.* 11. Hanc controverſiam cum declamaret Maximus, dixit quaſi tricolum tale, qualia ſunt, quæ baſilicam infeſtant. Adde *l. 4. controv.* 25.

Tricongius, ii, m. cognomen Novelli Torquati Mediolanenſis, tribus congiis vini epotis, ſpectante Tiberio principe. *Plin. l.* 14. *c.* 22.

Trĭcor, aris, d. 1. *cianciare*, Ger. *ʒyrler*, Gal. *taqueter*, Hiſp. *deſvariar*, λησέω, φλυαρέω, nugor, nugas ago. Alii exponunt perplexe, & involute loqui. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 19. Publilius tecum tricatus eſt. *Id. eod. l.* 15. *ep.* 13. Tricatur ſcilicet, ut homo talis.

Tricornĭger, a, um, adject. tria cornua gerens. *Auſon. in Technopægn.* Furca tricornigera ſpecie pene ultima ſum Ψ.

Tricornis, & ne, o. 3. *di tre corna*, τρίκερος, quod tria habet cornua. *Plin. l.* 8. *c.* 21. Indicos boves unicornes, tricorneſque.

Tricorpor, oris, o. 3. τρισώματος, quod tria habet corpora. *Virg. 6. Æn. v.* 289. Et forma tricorporis umbræ. idest Geryonis. *Sil. l.* 3. *v.* 422. Geryonis patebat cum longa tricorporis arva.

Tricōſus, a, um, adject. fallax, tergiverſator, qui tricatur. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 84. Hic tricoſu', bovinatorque, ore improbu' duro.

Tricuſpis, idis, adject. *tricuſpide*, τριγλώχιν, quod tres habet cuſpides. *Ovid.* 1. *Met. v.* 330. Poſitoque tricuſpide telo Mulcet aquas rector pelagi.

Trīdacna, orum, n. pl. genus oſtreorum, a τρὶς, *ter*, & δάκνω, *mordeo*. *Plin. l.* 32. *c.* 6. Necnon inter nos nepotis cujuſdam nomenclator tridacna appellavit, tantæ amplitudinis intelligi cupiens, ut ter mordenda eſſent.

Tridens, entis, m. *tridente*, *forcone*, שלוש קלשון, Germ. das *drey ʒincken bar*, Gal. *a trois dens*, Hiſp. *de tres dientes*, τρίαινα, ferramentum tres habens dentes, ſive cuſpides. *Plin. l.* 9. *c.* 15. Thynni a gubernaculis non ſeparantur, ne tridente quidem in eos ſæpius jactu territi. ¶ Ab hac forma Poetæ peculiariter Neptuni ſceptrum tridentem appellarunt. *Virg.* 1. *Georg. v.* 13. Cui prima frementem Fudit equum magno tellus percuſſa tridenti. ¶ Adjective *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 687. Volat immiſſis cava pinus habenis, Infinditque ſalum, & ſpumas vomit ære tridenti.

Tridentĭfer, ra, rum, τριαινοφόρος, qui tridentem fert, quo nomine Neptunus cognominatur a Poetis. *Ovid.* 8. *Met. v.* 596. O proxima terræ Regna vagæ, dixi, ſortite Tridentifer undæ.

Tridentĭger, ra, rum, idem ac tridentifer. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 203. Cumque Tridentigero tumidi Genitore profundi. ideſt Neptuno.

Tridentīnus, a, um, adject. ad Tridentum pertinens, ut Tridentinæ Alpes, apud *Plin. l.* 3. *c.* 16. ¶ Tridentini, orum, Tridenti incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Tridentipŏtens, entis, qui tridente poteſt; eſtque epithetum Neptuni. *Sil. l.* 13. *v.* 139. Dive tridentipotens, cujus maria ire per alta Ordimur.

Tridentum, i, n. 2. Tridente. Ital. *Trento*, Germ. *Trient*, Gal. *Trente*, urbs Cenomanorum Venetiæ, in Rhætia propria, in Comitatu Tyrolenſi, ad Atheſim fl. in valle, inter altiſſimos montes. Ibi Concilium Oecumenicum indictum eſt anno ſalutis 1545. anno 4. Olympiadis 380. ſub Pio IV. Pap. Tridentini.

Triduānus, a, um, *di tre giorni*, τριήμερος, quod eſt trium dierum. *Apul. l.* 10. *A. A.* Munus gladiatorium triduani ſpectaculi pollicitus.

Triduum, i, n. *ſpazio di tre giorni*, τριημερία, ſpatium trium dierum. *Terent. Andr.* 2. 6. 9. Nihil hercle: aut ſi adeo, bidui, aut tridui eſt hæc ſollicitudo. *Cic.* 2. *de Leg.* Cotta cenſet habendas triduum ferias, & porco fœmina piaculum pati. *Id. pro Mil.* Clodius reſpondit, triduo illum, ad ſummum quatriduo periturum.

Triennium, ii, n. *triennio*, τριετία, ſpatium trium annorum. *Cic.* 4. *Verr.* Triennium provinciam obtinuiſti. *Id. ad Q. Fratr. lib.* 1. *ep.* 1. Præclarum eſt ſummo cum imperio fuiſſe in Aſia triennium. ¶ Interdum dicitur de feſtis triennalibus, quæ Græcis trieterica. *Ovid.* 9. *Met.* Iſmariæ celebrant repetita triennia Bacchæ.

Triens, entis, m. τεταρτημόριον, genus nummi tertiam partem aſſis valens, ideſt quatuor uncias. *Juv. ſat.* 3. Nec habet infelix, quem porrigat ore trientem. ¶ Sumitur etiam pro tertia parte cujuſcumque rei, ex. gr. hæreditatis, imperii, &c. Nam veteres univerſam hæreditatem ex duodecim partibus, aſſis inſtar, conſtare volebant, eamque aſſem appellabant. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 8. Dolabellam video Liviæ teſtamento cum duobus cohæredibus eſſe in triente. ¶ Item pro tertia parte jugeri, ſeu unciis quatuor. Dividebatur enim jugerum, ut as, in uncias duodecim. V. *Col. l.* 5. *c.* 1. ¶ Item pro tertia pedis parte, ideſt quatuor unciis, ſeu pollicibus. Nam in menſuris, teſte *Budæo*, unciæ accipiuntur pro pollicibus, duodecim autem pollices conſtituunt pedem. Unde trientalis materia dicitur, quæ eſt craſſitudine tertiæ partis pedis, ſeu quatuor unciarum, ſeu quatuor pollicum. V. Trientalis. ¶ Item pro calice quatuor continente cyathos. *Propert. lib.* 3. *eleg.* 10. Cum fuerit multis exacta trientibus hora. *Martial. l.* 10. *epigr.* 49. Cum potes Amethyſtinos trientes.

Triental, alis, n. poculum tertiam partem ſextarii capiens, ita dictum, quod eſſet trientis capax, ideſt quatuor cyathorum. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 100. Calidumque triental Excutit e manibus. Al. leg. *trientem*.

Trientālis, & le, o. 3. τεταρτημοριαῖος, quod trientem continet, ut Herba trientalia, quæ altitudine æquat tertiam pedis partem, h. e. pollices quatuor. *Plin. l.* 27. *c.* 5. Aſplenum ſunt, qui hemionion vocant, foliis trientalibus multis, radice limoſa, &c. *Vitruv. l.* 10. *c.* 6. De materia trientali ſcapos quatuor compegit.

Trientarius, a, um, adject. qui trientem continet, ut Trientariæ uſuræ, quibus quaterna annua pro centum penduntur, *pro de quattro per cento*. *Capitolin. in Pio*, *c.* 2. Primus trientarium, hoc eſt minimis uſuris exercuit, ut patrimonio ſuo plurimos adjuvaret. Adde *Lamprid. in Alex. Sever. c.* 21.

Trientius ager dictus eſt, qui pro tertia parte pecuniæ venditus eſt. *Liv. l.* 31. *c.* 13.

Triērarchus, i, m. τριήραρχος, Præfectus triremis, a τριήρης, *triremis*, & ἀρχὸς, *princeps*. *Cic.* 3. *Ver. c.* 30. Se ſe, cum eſſet Trierarchus, &c. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 16. Trierarchum Liburnicarum navium interfici jubet.

Triēris, is, f. idem quod triremis, τριήρης. *Nepos in Alcibiad. c.* 4. In trieram, quæ ad eum deportandum erat miſſa, aſcendit. Plerique legunt *triremem*.

Trietĕrĭcus, a, um, *di tre anni*, τριετηρικός, quod eſt triennale, vel quod tertio quoque anno fit, a τρεῖς, *tres*, & ἔτος, *annus*, ut Nox trieterica. *Stat.* 2. *Theb.* Nox eſt trieterica vobis, Non patrio de more venit. ¶ Trieterica ſacra, ſive Trieterica Orgia, fuere ſacra Bacchi, quæ tertio quoque anno ſumptuoſiora annuis ejus Orgiis agitabantur. Inſtituta ſunt, cum ex India victor Liber Pater rediiſſet, & appellata a triennio, quo peregrinatus eſt. *Virg.* 4. *Æn. v.* 302. Thyas, ubi audito ſtimulant trieterica Baccho Orgia, nocturnuſque vocat clamore Cithæron. *Ovid.* 6. *Met.* Tempus erat, quo ſacra ſolent trieterica Bacchi Sithoniæ celebrare nurus.

Trietēris, idis, f. *ſpazio di tre anni*, τριετηρίς, ſpatium trium annorum. *Martial. l.* 6. *epigr.* 38. Aſpicis, ut parvus, nec adhuc trieteride plena Regulus auditum laudet & ipſe patrem. ¶ Sumitur etiam pro feſto, quod tertio quoque anno celebratur. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 23. *de Baccho*. Quintum Niſo natum, & Thione, a quo trieterides conſtitutæ putantur. *Stat. l.* 4. *Theb.* Ludus, & alta ſacrum recolis trieteris Opheltem.

Trifārĭam, adv. *in tre parti*, *a modi*, τριχῶς, tribus partibus, tribus modis. *Liv. l.* 3. *c.* 22. Ita trifariam adortus caſtra circumvenit. *Id. l.* 5. *c.* 26. Trifariam Romam muniebant. *Sueton. in Vitel. c.* 13. Sed vel præcipue luxuriæ, ſævitiæque deditus, epulas trifariam ſemper, interdum quadrifariam diſpertiebat.

Trifāris, adv. idem quod trifariam, uſurpatur a *Diomed. Grammat. l.* 1. *ſub fin. cap. de declin. maſcul.* & propterea legitur in quodam libello *de progenie Auguſti*, quem quidam putant *Meſſalæ Corvini* eſſe.

Trifārius, a, um, adject. *di tre ſorte*, *a maniere*. *Solin. c.* 27. (al. 40.) Quorum trifarium genus ſcinditur. Ita codices quidam, ſed alii *trifariam*. *Caſſiod. l.* 5 *var. epiſt.* 40. Inſtructus trifariis linguis. hoc eſt tribus.

Trifatidicus, a, um, adject. *Auſon. in Grypho*, *v.* 83. Trifatidicæ Sibyllæ. *Trifatidicas* appellat, quia Veteribus tres præcipue cognitæ fuerunt, Cumæa, Erythræa, & Cumana. Alii tamen leg. *tres fatidicæ*.

Trifaux, ucis, o. 3. τρικέφαλος, tres fauces habens. *Virg.* 6. *Æn. v.* 417. Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci Perſonat.

Trifax, acis, telum longitudinis trium cubitorum, quod catapulta mittitur. *Enn. apud Feſt.* Paries percuſſus trifaci.

Trifer, a, um, τρίφορος, quod ter quotannis fructum producit. *Plin. l.* 16. *c.* 27. Vites quidem & triferæ ſunt, quas ob id inſanas dicunt, quoniam in iis alia matureſcunt, alia turgeſcunt, alia florent. *Col. l.* 3. *c.* 10. Omnes etiam biferæ, & triferæ.

Trifidus, a, um, τρίχηλος, quod in tres partes dividi poteſt, ut *Haſta trifida*, *Cuſpis trifida Neptuni*: ideſt tridens. *Flamma trifida*, ideſt fulmen triſulcum, ab antiquo *fido* pro *findo*. *Ovid.* 2. *Met. v.* 325. Naiades Heſperiæ trifida fumantia flamma Corpora dant tumulo. *Claudian. l.* 2. *de rapt. Proſerp. v.* 181. Trifida cuſpis Neptuni.

Trifīlis, le, adject. tria fila habens. *Martial. l.* 6. *epigr.* 74. Medio recumbit imus ille qui in lecto, Calvam trifilem ſegmentatus argento, h. e. calvam tria tantum fila, ſeu capillos, vel admodum paucos capillos habentem.

Trifinium, ii, n. τριόριον, ubi trium agrorum terminus eſt. *Siculus Flac. de condit. agr. pag.* 16.

Trifissĭlis, le, adject. qui tripliciter finditur, trifidus. *Auſon. epigr.* 118. (al. 120.) Si dicis eſſe, jam triſiſſile forma eſt.

Trifolinus, ſeu Tripholinus, m. 2. *Monte di S. Martino*, mons Campaniæ, Neapoli imminens, ſic dictus a trifolii copia. Ibi optimum vinum provenit.

Trifolinus, a, um, quod ad Trifolinum M. ſpectat. *Juvenal. ſat.* 9. *v.* 56. Te Trifolinus ager fœcundis vitibus implet. *Martial. l.* 13. *epigr.* 114. Non ſum de primo, fateor, Trifolina Lyæi, Inter vina tamen ſeptima vitis ero.

Trifolium, ii, n. *trifoglio*, τρίφυλλον, herbæ genus, ita dictum a tribus foliis, quibus conſtat. *Plin. l.* 21. *c.* 9. Folio coronat & trifolium. Tria ejus genera: minyanthes vocant Græci, alii aſphaltion, majore folio, quo utuntur coronarii; alterum acuto, oxytriphyllon; tertium ex omnibus minutiſſimum, &c.

Trifōrmis, & me, o. 3. *triforme*, τρίμορφος, quod tres habet formas, ut *Canis triformis*, ideſt Cerberus; *Dea triformis*, ideſt Hecate, ſive Diana, ſive Luna, ſive Lucina. *Horat. l.* 3. *od.* 22. Quæ laborantes utero puellas Ter vocata audis, adimiſque letho Diva triformis.

Trifur, uris, m. τρίφωρ, maximus fur, inſignis fur, plus quam fur. Nam τρὶς, hoc eſt *ter*, in compoſitione augendi vim habet, & accipitur pro *valde*. *Plaut. Aul.* 4. 4. 6. Non fur, ſed trifur.

Trifurcĭfer, a, um, maximus furcifer, inſignis furcifer, plus quam furcifer. *Plaut. Rud.* 3. 4. 49. Tun' trifurcifer mihi audes inclementer dicere?

Trifurcium, ii, n. quod in modum trigeminæ furcæ erigitur. *Apul. de herb. c.* 77. Gramen, quod in ſe trifurcium habet.

Trifurcus, a, um, *triforcuto*, τρίχηλος, τρίκλωνος, quod tria acumina habet. *Columell. lib.* 5. *cap.* 10. Trifurcam maxime ponito, ea vetet minime tribus pedibus. *Id. ib. c.* 11. Surculi ſint bifurci, vel trifurci. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod in tres partes diviſum eſt. *Colum. de arbor. c.* 20. Semina trifurca maxime ponito, ea extent ſupra terram trinis pedibus.

Triga, æ, f. *carro da tre cavalli*, Germ. *wagen fur der man drey roſſ ſpannet*, Gall. *chariot a trois chevaux*, Hiſp. *carros de tres cavallos*, τρίππον, vehiculi genus, quod a tribus equis trahitur, quaſi trijuga. *Iſid. l.* 18. *c.* 36. Quadrigæ, & bigæ, trigæ, ſejugæ, ab equorum numero, & jugo dictæ. *Ulpian. ſ. Æ. libri ajunt*, *ff. de ædil. edict.* Et, ſi triga venierit, redhibenda erit tota.

Trigămus, a, um, qui tres uxores duxit. *Hieronym. l.* 1. *adverſ. Jovinian. c.* 21.

Trigarium, ii, n. [illegible], locus, ubi curule certamen trigis fit, qualis fuit juxta Campum Martium apud Romanos. *Plin. l. ult. c.* 13. Ne equos quidem in trigariis præferri ullos vernaculis animadverto. ¶ Tranſlate ſumitur pro quacunque ſocietate trium rerum. *Martian. Capel. l.* 9. Trigarium ſupplicantis ſemper germanitatis advenit.

Trigarius, ii, m. [illegible], trigarum agitator. *Plin. l.* 28. *cap.* 17. Parentque & Neronem principem hac potione recreari ſolitum, cum ſic quoque ſe trigarium approbare vellet.

Trigemĭni, æ, a, τρίδυμοι, tres uno partu editi, qui etiam *tergemini* dicuntur, ut fuere tres illi fratres Horatii apud Romanos, & illi tres Curiatii apud Albanos, regnante Tullo Hoſtilio, quorum certamen controverſiam illam finivit, Albani ne, an Romani imperare deberent. *Liv. l.* 1. *c.* 24. Forte in duobus tum exercitibus erant trigemini fratres, nec ætate, nec viribus diſpares. Horatios Curiatioſque fuiſſe ſatis conſtat. *Col. l.* 7. *c.* 6. *de capella*: Parit autem, ſi eſt generoſa proles, frequenter duos, nonnunquam trigeminos.

Trigemĭnus, a, um, *triplice*, triplex. *Plin. l.* 13. *c.* 28. Quorundam natura trigemina eſt, corpus, deinde lignum, ruſuſque ſemen in ligno, ut perſicis. ¶ Trigemina porta, *Porta di S. Paolo*, una ex portis urbis Romæ, eadem quæ Oſtienſis, ita dicta, quia per eam trigemini fratres Horatii ad decertandum cum Curiatiis de imperio exierunt. *Liv. l.* 35. *c.* 10.

Trigemmis, & me, o. 3. τρίκλαδος, τριόφθαλμος, quod tres habet gemmas. *Columell. l.* 3. *c.* 19. Vallis, & uliginoſis campis ſito ſerimus etiam trigemmem (ſcilicet malleolum) qui eſt paulo minor dodrante, longior utique ſemipede. iſque non ab eo trigemmis dictus eſt, quod omnino trium oculorum eſt, cum fere circa plagam, qua matri abſciſſus eſt, plenus ſit gemmarum, ſed quod his exceptis, quibus eſt frequens in ipſo capite, tres deinceps articulos, totidemque gemmas habet. *Plin. lib.* 17. *cap.* 21. Iidem cum deciſi, nec intorti trigemmes.

Trigesies, adverb. *trenta volte*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6.

Trigesĭmus, a, um, *trigeſimo*, τριακοστός, ultimus ex triginta. *Cic. de Sen. c.* 6. Cujus a morte jam tertius & trigeſimus eſt annus.

Triginta, *trenta*, שלשים, Ger. *dreyſig*, Gal. *trente*, Hiſp. *treynta*, τριάκοντα, ter decem, nomen numerale cardinale indeclinabile. *Virg.* 3. *Æn.* Triginta capitum fœtus enixa jacebit. Adde *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Triglyphus, i, m. τρίγλυφος, vox eſt Architectorum, qua ſignificatur pars quædam Zoophori in ordine Dorico, tribus canaliculis, ſeu cavitatibus in longum ductis ornata, *lavoro fatto a canaletti nel fregio*. *Vitruv. lib.* 1. *cap.* 2. & *lib.* 4. *cap.* 1.

Trigon, onis, m. τρίγων, genus pilæ minimæ, duræ, & firmo pilo plenæ, quæ ludebatur in Thermis, ſeu balneis exercitationis gratia. Nomen inde ductum, quod a tribus ludentibus jactabatur, & ita diſpoſitis, ut trigoni, ſeu trianguli figuram efficerent, vel quod locus huic ludo deſtinatus triangularis formæ fuit. *Martial. l.* 4. *epig.* 19. Seu lentum ceroma teris, tepidumque trigona, Sive harpaſta manu pulverulenta rapis. *Id. l.* 7. *epig.* 71. Sic palmam tibi de trigone nudo Unctæ det favor arbiter coronæ. Trigonem *nudum* dicit, quia nudi, & uncti eo exercebantur.

Trigonālis, le, adject. Trigonalis pila (quod legitur in titulo *epigr.* 46. *l.* 14. apud *Martial.*) eadem eſt quæ Trigon.

Trigonicus, & Trigonius, a, um, adject. *triangolare*. *Jul. Firmic. l.* 2. *c.* 12. Trigonica radiatio. ¶ *Trigonius* legitur apud *Hygin.* ut teſtatur *Danetius in Diction. ad uſum Delph.*

Trigōnum, i, n. vel Trigonus, i, m. *triangolo*, τρίγωνον, & τρίγωνος. *Vitruv. l.* 9. *c.* 2. Regulæ ſchema habentes trigoni. *Manil. l.* 2. Quin adverſa meant ortiſmque trigona trigonis. ¶ Hæc una his corripitur in penultima ab *Auſonio*, ſed nimis licenter, cum natura longa ſit. ¶ Eſt etiam genus marini piſcis, quod alio nomine paſtinaca marina nuncupatur. *Plaut. Capt.* 4. 2. 71. Scombrum, & trigonum, & cetum, & mollem caſeum.

Trigo-

Trigōnus, a, um, τρίγωνος, triangularis. *Manil. l. 2. v. 6.* Et quæcunque tamen dicuntur ſigna trigona.

Trihorium, ii, n. *tempo di tre ore*. *Auſon. in Moſel. v. 87.* poſt bina trihoria.

Trijŭgus, a, um, adject. *Apul. l. 6. Metam. de Cerbero:* Canis prægrandis trijugo, & ſatis amplo capite prædirus. hoc eſt triplici capite.

Trilībris, & bre, o. 3. *di tre libbre*, τρίλιτρος, quod eſt trium librarum. *Hor. lib. 2. ſat. 2.* Laudas inſane trilibrem mullum.

Trilinguis, & gue, o. 3. *di tre lingue*, Ger. *der drey zungen hat*, Gal. *qui a trois langues*, Hiſp. *de tres lenguas*, τρίγλωσσος, qui tres linguas habet. *Horat. l. 3. od. 11. de Cerbero.* Quamvis furiale centum Muniant angues caput ejus, atque Spiritus teter, ſanieſque manet Ore trilingui. ¶ *Varr. apud Iſid. l. 15. c. 1.* Phocenſes *trilingues* vocat, quia Græce, Latine, & Gallice loquebantur.

Trilix, icis, o. 3. τρίμιτος, quod ex tribus conſtat liciis, a *licium*, nempe e numero liciorum, hoc eſt filorum. *Virg. 3. Æn. v. 467.* Loricam conſertam hamis, auroque trilicem. *Valer. Flac. 3. Argon.* Per clypei cedemus opus, partemque trilicem.

Trilōris, re, adject. Triloris veſtis dicitur, quæ tria aurata ſegmenta in modum lori intexta habet. *Vopiſc. in Aurelian. c. 46.* Aliis dedit veſtes monolores, aliis dilores, trilores aliis. V. ibi *Salmaſ.*

Trimacrus, i, τρίμακρος, pes metricus tribus ſyllabis longis conſtans, ut virtutes. V. *Grammaticos*.

Trimātus, us, m. τριετία, trium annorum ætas. *Plin. l. 8. c. 43.* Partus a trigeſimo menſe ocyſſimus, ſed a trimatu legitimus. *Colum. l. 8. c. 5.* Summovebimus autem veteres, idest quæ trimatum exceſſerunt.

Trimembris, e, adject. *trimembre*, triplicia habens membra. *Higyn. fabula 30. de Hercule.* Geryonem Chryſaoris filium trimembrem uno telo interfecit.

Trimĕrus, ſ. e. Trimetus, Tramerus, Teutria, Diomedæa, *S. Maria di Tremiti*, inſ. maris Hadriatici, major Diomedearum, ante Garganum M.

Trimeſtris, & tre, o. 3. *di tre meſi*, τρίμηνος, τριμηνιαῖος, quod eſt trium menſium. *Plin. l. 7. c. 15.* Et hoc tale, tantumque omnibus tricenis diebus malum in muliere exiſtit, & trimeſtri ſpatio largius. *Id. l. 10. c. 25.* Trimeſtres aves, & turdi.

Trimĕter verſus, tribus metris conſtans, cujus plures ſunt ſpecies. V. *Diomed. l. 3.*

Trimetrĭus, a, um, adject. ſenariis conſtans. *Auſon. ep. 16. v. 78.* Æſopiam trimetriam, quam vertit exili ſtilo. *h. e.* Æſopi fabulas trimetris verſibus conſtantes. ¶ *Trimetria*, *æ*, carmen trimetrum. *Sidon. l. 9. ep. 15. in carm.*

Trimetrum, n. 2. τρίμετρον, carminis genus tribus conſtans menſuris majoribus, idest pedibus ſex. Unde ſenarii jambici trimetri appellati. *Horat. de ar. poet. v. 252.* Unde etiam trimetris accreſcere juſſit Nomen jambeis, cum ſenos redderet ictus.

Trimodĭa, æ, f. vas, quod tres modios continet, quæ menſura ſatoria vocatur, quoniam ex ea ſatores ſemina jaciunt in ſatione ſeminum. *Colum. l. 2. c. 9.* Nonnulli pelle hirnæ ſatoriam trimodiam veſtiunt, atque ita ex ea ſemina jaciunt. *Id. l. 12. c. 50.* Tum ſcalæ, corbulæ, decemmodiæ, trimodiæ ſatoriæ, quibus diſtricta bacca ſuſcipitur.

Trimodium, ii, n. τριμέδιμνον, τρίδουνον, menſura trium modiorum. *Plaut. Men.* Nunc argumentum vobis demenſum dabo, Non modio, neque trimodio, verum ipſo horreo. *Plin. l. 33. c. 1.* Neque enim aliter potuiſſent trimodia illa annulorum Carthaginem ab Hannibale mitti.

Trimŭlus, a, um, τριετής, dim. a *trimus*. Uſurpamus hanc vocem, cum de pueris loquimur. *Sueton. in Ner. c. 6.* Trimulus patrem amiſit.

Trimus, a, um, *di tre anni*, Germ. *dreyjærig*, Gall. *de trois ans*, Hiſp. *de tres annos*, τριετής, τριετής, quod eſt trium annorum. *Plaut. Rud. 3. 4. 39.* Trima quæ periit mihi, jam tanta eſſet, ſi vivit, ſcio. *Var. l. 2. de R. R. c. 7.* Videndum, ne ſint minores trimæ, majores decem annorum. *Plin. l. 17. c. 11.* Arborem nec minorem bima, nec majorem trima transferri quidam præcipiunt.

Trinacrĭa, æ, f. *Sicilia*, τρινακρία, inſ. maris Tyrrheni, eadem quæ Sicilia, a τρεῖς, *tres*, & ἄκρα, *ſummitas*, *promontorium*, nempe a tribus promontoriis, Peloro, Pachyno, & Lilybeo. *Virg. 3. Æn.* Trinacria fines Italos mittere relicta. ¶ Rhodus etiam hoc nomine quondam dicta eſt, teſte *Plin. l. 5. c. 31.*

Trinăcris, idis, f. τρινακρίς, quæ ad Trinacriam ſpectat, Sicelis. *Ovid. 4. Faſt. v. 419.* Terra tribus ſcopulis vaſtum procurrit in æquor Trinacris, a poſitu nomen adepta loci.

Trinacrĭus, a, um, *Siciliano*, τρινάκριος, Siculus. *Virg. 3. Æn.* Præſtat Trinacrii metas luſtrare Pachyni.

Trinĕpos, otis, m. τριέγγονος, filius abnepotis ita dictus, quod tertius a nepote. Ejus correlativum eſt *tritavus*. *Paul. ff. de grad.* Trinepos, trineptis, hi ſunt filii, filiæve abnepotis, abneptis.

Trineptis, is, f. V. diction. præced.

Trinĭtas, atis, f. *numero ternario*, numerus tria continens. *Tertul. adv. Valentin. c. 17.* Facta eſt inde trinitas generum ex trinitate cauſarum. ¶ Antonomaſtice Trinitatis nomine ſignificantur tres Divinæ Perſonæ, de quibus *Tertull. adverſ. Prax. & alibi ſæpe*, multique præterea res Chriſtianæ Scriptores.

Trinium, n. e. *Trigno*, flu. Frentanorum, in Aprutio, cum oppido cognom. qui profluit ex Apennino M. ubi is Majella appellatur, ac inter Tifernum ad Or. & Saturn ad Occ. ad Hiſtonium oppidum in mare Hadriaticum labitur, Trivento urbe, & Trinio oppido irrigatis. *Plin. l. 3. c. 12.*

Trinoctiālis, & le, o. 3. τριήμερος, quod eſt trium noctium. *Martial. lib. 12 epigr. 78.* Trinoctiali Affecit domicænio clientem.

Trinoctium, ii, n. τρινύκτιον, ſpatium trium noctium. *Gel. l. 3. c. 2.* Non enim poſſe impleri trinoctium, quod abeſſe a viro uſurpandi cauſa ex 12. Tabulis deberet. *Fabius Pictor apud eund. l. 10. 15.* De eo lecto trinoctio continuum non decubat.

Trinōdis, & de, o. 3. τριόζυβος, quod tres nodos habet. *Ovid. ep. 4. v. 115.* Oſſa mei fratris clava perfracta trinodi.

Trinummus, vel Trinumus, i, nomen eſt Plautinæ Comœdiæ, inde ductum, quia Sycophanta quidam inducitur operam ſuam tribus nummis locans ad artes nugatorias, ut ibi legitur *a. 4. ſc. 2. v. 5.*

Trinundĭnum, i, n. tres nundinæ, ſpatium trium nundinarum, h. e. 27. dierum. *Cic. l. 16. Fam. ep. 12.* Se præſentem trinundinum petiturum. *Id. Phil. 5. c. 3.* Ubi promulgatio trinundinum? Subaudi *per*. ¶ Legitur & diviſim. V. Nundinæ. ¶ Adjective *Macrob. l. 1. Saturn. c. 16.* Scite, neque conſultis, trinundino die propoſita. *Et mox.* Inde mos tractus, ut leges trinundino die promulgarentur.

Trinus, a, um, *trino*, *tre*, τρισσός, nomen numerale diſtributivum, idem ac ternus. *Sueton. in Ner. c. 36.* Trinis in die ſacrificiis colera perſeveravit, *tre al giorno*. ¶ Uſurpatur ſæpe extra diſtributionem. *Cic. Att. l. 15. ep. 17.* Tullio mea litteras reddidit trinas. *Cæſ. l. 7. B. G.* Eamque tranſgreſſi trinis caſtris potiuntur. *Plin. l. 2. c. 31.* Trinos Soles antiqui ſæpius videre.

Triobŏlus, i, m. τριώβολον, nummus tres obolos valens, alio nomine hemidrachmium. Senos enim obolos drachma efficit, ut ajunt *Plinius*, *Pollux*, & alii. Trioboli nota ab altera parte effigiem Jovis, ab altera noctuam habebat. V. Obolus. *Plaut. Bacch. 2. 3. 26.* Negare, ſe ſe debere tibi triobolum. ¶ *Homo trioboli*, eſt homo nequam, & nullius pretii. *Plaut. Pœn. 1. 2. 168.* Non ego homo trioboli ſum.

Triocăla, f. ſ. Triocla, Tricalo, Tricalum, urbs Siciliæ, apud oram Auſtr. in monte, verſus oram maris Africi, exciſa a Romanis poſt bellum ſervile. *Sil. l. 14. v. 271.* Et mox ſervili vaſtata Triocala bello.

Triōnes, um, m. 3. *bovi*, בקרים, Germ. *pflugochſen*, Gal. *boeuſs*, Hiſp. *bueyes*, βόες boves. *Var. l. 6. de L. L.* Triones etiam nunc boves appellantur a bubulcis, maxime cum terram arant: e quibus valentiores dicti glebarii, quod facile glebas proſcindant. Sic omnes, qui terram arabant, a terra terriones. Unde triones ut dicerentur, detritum. Adde *Gel. l. 2. c. 21.* ¶ Triones item dicuntur duo Arcti, ſeu duæ Urſæ, major, & minor, quæ ſunt duo ſigna cœleſtia prope Aquilonem, & Circulum hyemalem ſita, quia utriuſque ſigni ſtellæ plauſtrum, & boves junctos referunt. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 41.* Alteram dicunt eſſe Helice, cujus quidem clariſſimas ſtellas totis noctibus cernimus, Quas noſtri ſeptem ſoliti vocitare triones. *Virg. 1. Æn.* Arcturum, pluviaſque Hyadas, geminoſque triones.

Triōnymus, a, um, *di tre nomi*, tria habens nomina. *Sulpic. Sev. l. 2. hiſt. ſacr. c. 42.* Trionyma ſolitarii Dei unio. h. e. unus Deus tria habens nomina.

Triophthalmus, i, m. gemmæ genus in Sicyonia, quod trium oculorum effigiem præ ſe fert. *Plin. l. 37. c. 11.* Triophthalmus cum onyche naſcitur, tres humanos oculos ſimul exprimens.

Triorches, is, m. τριόρχης, avis ex accipitrum genere, a τρεῖς, *tres*, & ὄρχεις, *teſticuli*, quia tres teſticulos habet. *Plin. l. 10. c. 8.* Triorchem a numero teſtium, cui principatum in Auguriis Phemonoe dedit: buteonem hunc appellant Romani. ¶ Triorches idem dicitur tertium genus centaurii herbæ. *Plin. l. 25. c. 6.* Tertia eſt centaurii, cognomine triorches. Qui eam ſecat, rarum eſt, ut non vulneret ſe ſe. Hæc ſuccum ſanguineum mittit. Theophraſtus detendi eam, impugnarique colligentes tradidit a triorche accipitrum genere, a quo & nomen accepit.

Tripālis, & le, o. 3. quod tribus palis ſuſtinetur. *Varro apud Non. c. 3. n. 175.* Quid tu? non vides, in vineis, quod tria pala habeant, tripales dici?

Tripărcus, a, um, adject. *troppo parco*, nimis parcus, ſordidus, tenax. *Plaut. Perſ. 2. 3. 14.* Triparcos homines, vetulos, avidos, aridos.

Tripartīto, adverb. *in tre parti*, τριμερῶς. *Cic. 5. Tuſc. c. 24.* Bona tripartito dividere. *Liv. l. 25. c. 7.* Urbem tripartito aggredi.

Tripartītus, a, um, adject. *diviſo in tre parti*, τριμερής. *Cic. 3. Off. c. 2.* Diviſio tripartita. *Id. 3. Ver. c. 5.* Cauſa tripartita. Legitur & *tripertitus*.

Tripatinum, ii, n. *convito di tre portate*, trium ferculorum epulæ. *Plin. l. 35. c. 2.* Tripatinum, inquit Feneſtella, appellabatur ſumma cœnarum lautitia: una erat murænarum, altera luporum, tertia myxonis piſcis.

Tripectŏrus, a, um, τρίστερνος, τριστήθεατος, tria habens pectora. *Lucret. l. 5. v. 28.* Quidve tripectora tergemini vis Geryonei?

Tripedālis, & le, o. 3. τριπόδαλος, quod tres pedes longitudinis, ſeu latitudinis, ſeu profunditatis habet. *Plin. l. 24. c. 12.* Medion foliis habet iridis ſativæ, caulem tripedalem. *Liv. l. 38. c. 21.* Parma tripedalis.

Tripedanĕus, a, um, idem ac tripedalis. *Cato c. 45.* Taleas oleaginas, quas in ſcrobe ſaturus eris, tripedaneas decidito. *Col. l. 3. c. 2.* Tripedaneæ vites.

Tripertītus. V. Tripartitus.

Trĭpes, edis, o. 3. *di tre piedi*, Germ. *dreyfüſſig*, Gall. *qui a trois pieds*, Hiſp. *que tiene tres pies*, τρίπους, quod habet tres pedes. *Hor. lib. 1. ſat. 3.* Modo ſit mihi menſa tripes. *Martial. l. 12. ep. 32.* Ibat tripes grabatus, & bipes menſa. *Liv. l. 40.* Quod tripedem mulum Reate natum, nuntiatum erat.

Tripetĭa, æ, f. *ſcagno di tre piedi*. Ita vocabatur a Gallis ruſticis cathedra tribus pedibus fulta, teſte *Sev. Sulp. dial. 2. c. 1. de vita B. Martini*.

Triphallus, i, m. cognomen Priapi, & ſignificat eum, qui magnum phallum, h. e. penem habet. nam *tri* in compoſitione auget. *Auctor priap. carm. 83. v. 6.* ubi tamen alii aliter leg.

Triphylĭa, f. ſ. Triphylis, Triphilia, regiuncula Elidis, in Peloponneſo, quam *Stephanus* eandem ac Elidem facit, ita dicta a Triphyle Clytii matre, vel a tribus portis, quaſi Tripylo. Per eam Alphæus fl. decurrit. In ea eſt Pylos urbs, ad Scholium M. patria Neſtoris, quæ Triphyliaca cognominatur, ad alterius Pyli differentiam, quæ eſt in ora Meſſeniæ, apud Coryphaſium prom. Hinc Jupiter, qui a Triphyliis colebatur, Triphylius cognominatus eſt. *Palæph. l. 1.*

Tripictus, a, um, adiect. *Prudent. Apotheoſ. v. 381. de titulo crucis Chriſti*. Pilatus jubet ignoraos, ſ, ſcribi tripictis Digere verſiculis, quæ ſit ſuffixa poteſtas. h. e. tripliciter deſcriptis.

Triplāris, re, adiect. Triplaris numerus eſt, cum de duobus numeris minor ter in majore numeratur, ut ſunt tria ad unum, quindecim ad quinque, viginti ſeptem ad novem. Hæc *Macrob. l. 2. in Somn. Scip. c. 2.* qui hac voce utitur etiam *l. 1. c. 6. & 19.*

Triplex, icis, o. 3. *triplice*, *triplicato*, שלוש, Ger. *dreyfach*, Gal. *triple*, Hiſp. *triple*, τριπλοῦς, τριπλάσιος, quod eſt trium plicarum. *Hor. l. 1. Carm. ode 3.* Illi robur, & æs triplex Circa pectus erat. ¶ Ponitur etiam pro terno, ſeu trino. *Cic. 1. Acad. c. 5.* Fuit ergo jam accepta a Platone philoſophandi ratio triplex. *Id. 1. Tuſc. c. 10.* Plato triplicem finxit animam. *Ovid. 9. Met.* Nec me paſtoris imago Forma triplex, nec forma triplex tua, Cerbere, movit. ¶ Interdum abſolute uſurpatur ſine ſubſtantivo, quod tamen facile intelligitur. *Scrib. Largus:* Olei autem veteris triplex adjicitur. idest triplex pondus.

Triplicabĭlis, le, adject. triplex. *Sedul. l. 1. ſub fin. de SS. Trinitate:* Quod ſimplex, triplex, quodque eſt triplicabile, ſimplex.

Triplicatĭo, onis, f. actus triplicandi. *Jul. Firmic. l. 2. c. 26.* Nulla vel duplicatione, vel triplicatione. ¶ Apud JCtos triplicatio eſt ſecunda actoris defenſio contra rei duplicationem oppoſita: ſeu triplicatio eſt id quod tertio loco poſt actionem affertur, atque in judicium objicitur. *l. Conſilium Dig. de curat. furioſ. &c. & §. 1. Inſtit. de replicat.*

Triplicātus, a, um, nom. ex partic. *triplicato*, triplex effectus. *Plin. l. 7. c. 48.* Cornici novem noſtras tribuit ætates Heſiodus, quadruplum ejus cervis, id triplicatum corvis.

Triplĭces, cum, m. 3. libelli, ſeu tabellæ ceratæ trium foliorum, in quibus res leviores ſcribi ſolebant, ſicut graviores in quotuplicibus. *Martial l. 14. ep. 6.* Tunc triplices noſtros non vilia dona putabis, Cum ſe venturam ſcribet amica tibi.

Triplĭco, as, o. 1. *triplicare*, τριπλασιάζω, tribus vicibus multiplico. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 6.* Triplicabis ſeptem, facient viginti unum. *Manil. l. 3. v. 574.* triplicabis Aquarius annos. *Gell. l. 1. c. 20.* Idem ipſe numerus triplicatur.

Triplinthĭus, a, um, adject. ut murus laterítius triplinthius. *muro di tre pietre*, murus craſſitudinem habens trium plinthorum, h. e. laterum coctilium. *Vitruv. l. 2. c. 8.*

Triplus, a, um, idem ac triplex. *Cic. de Univ. c. 7.* Deinde tertiam, quæ eſſet ſecundæ ſeſquialtera, primæ tripla.

Tripŏdes. V. Tripus.

Tripŏlis, is, f. *Tripoli di Soria*, Turc. *Tarapolo*, al. *Trabolos*, urbs maritima Phœniciæ. Sic vocata eſt, quod tribus urbibus ſtadio inter ſe diſtantibus olim conſtaret, ſeu quod trium urbium eſſet colonia, hoc eſt Aradi, Tyri, & Sydonis, teſte *Stephano*, *Plin. l. 5. c. 20.* ¶ Tripolis item, nomen eſt duarum urbium Africæ, in ora maris Mediterranei, quarum altera Tripolis vetus, altera Tripolis nova dicitur. Tripolis vetus, *Tripoli vecchia*, urbs Africæ, in ora maris Medit. in reg. Tripolitana, ubi alias Sabrata, media inter Leptim magnam ad Or. & Tacapam ad Occ. cum porto capaci. Tripolis nova. *Tripoli*, *Tripoli di Barbaria*, urbs ampla Africæ, ubi alias Oea urbs, caput Regni Tripolitani, cum portu capaci, & munito, ſed piratico infamis, apud Syrtim parvam. ¶ Erant aliæ hujus nominis urbes, una in Theſſalia, teſte Livio, alia in Caria, *Stephano*, alia in Lydia, *Plinio*.

Tripolitānus, a, um, adject. a Tripoli urbe, ut Tripolitana provincia. *Eutrop. l. 8. c. 10.* ¶ Tripolitani, orum, ejus oppidi incolæ, *Plin. l. 5. c. 29.*

Tripondĭum, ii, n. pondus trium aſſium, ſeu librarum. *Inſtitut. de hæred. inſtituend. §. ſi plures.*

Triportenta, orum, n. magna portenta. *Pacuv. apud Varr. l. 6. de L. L.*

Triptolĕmus, m. 2. τριπτόλεμος, filius Celei, Regis Eleuſinis, & Meganiræ, qui primus in Græcia agriculturæ rationem creditur inveniſſe. Cum ejus pater Cererem filiam quærentam liberaliſſime hoſpitio ſuſcepiſſet, illa pro remuneratione oſtendit ei omne genus agriculturæ, filium autem ejus Triptolemum recens natum per noctem igne fovit, per diem divino lacte nutrivit, & cum alatis ſerpentibus ſuperpoſitum, per totum orbem miſit ad uſum ſementorum hominibus indicandum. *Auct. ad Her. l. 4.* Si Triptolemus, cum omnibus ſemen largiretur, ipſe ab aliis hominibus id mutuaretur.

Triptōtus, a, um, adject. τρίπτωτος. Apud Grammaticos nomen triptoton dicitur illud,

Digitized by Google

illud, quod per tres tantum caſus declinatur. *Palæmon Grammat. Iſid. l. 1. c. 6. & Merian. Capell. l. 3*

Tripudio, as, n. 1. *ballare*, רקד, Germ. *dantzen*, Gall. *danser*, Hiſp. *dançar*, χορεύω, ſalto, pedibus terram pavio. *Cic. pro Sext. c. 41.* Sed illum tot jam in funeribus Reipublicæ exultantem, ac tripudiantem legum, ſi poſſet, laqueis conſtringeret.

Tripudium, ii, n. *tripudio*, *ballo*, מחול, Germ. *dantz*, Gall. *dance*, Hiſp. *dança*, χορός, χορεία, ſaltatio, quaſi terripavium, h. e. terræ percuſſio, quæ pede fit. *Cic. 2. Divin. c. 34. & Feſtus.* Hinc *Liv. l. 1. c. 20.* Ac per Urbem ire canentes carmina cum tripudiis, ſolemnique ſalto juſſit. *Catul. de Beren. 58. (al. 84.)* Quo nunc decet citatis tolerare tripudiis. ¶ Eſt & Auguralis vox. Nam tripudium erat auſpicium ex pullorum paſtu, cum pullis veſcentibus aliqua eſcæ particula illis ex ore in terram excidebat. *Cic. l. 2. Divin. c. 34.* Sed quia cum paſcuntur, neceſſe eſt aliquid ex ore cadere, & terram pavire, terripavium primo, poſt terripudium dictum eſt. Hoc quidem jam tripudium dicitur. Cum igitur offa jam cecidit ex ore pulli, tum auſpicanti tripudium ſoliſtimum nunciant. Ergo hoc auſpicium divini quicquam habere poteſt, quod tam ſit coactum, & expreſſum? Quo antiquiſſimos Augures non eſſe uſos, argumento eſt, quod decretum collegii vetus habemus, Omnem avem tripudium facere poſſe. Hæc *Cicero*. Hoc genus auſpicii fuit proprium rerum gerendarum, ideſt Imperatoris in bello: eique Conſules, Prætores, Dictatoreſque paruerunt, qui foris rem geſſerunt. Hujus hæc fuit conſuetudo: ſingulis Magiſtratibus, qui imperium haberent, pullarii præſto erant, hi juſſu eorum, antequam prælium inciperetur, eſurientes pullos a cavea emittebant, iiſque offam objiciebant, & diligenter ſpectabant, an paſcerentur, & quomodo paſcerentur, atque rei eventum ex eorum paſtu conjiciebant. Nam ſi eſſe objecta aliquid e pullorum paſcentium ore in terram cecidiſſet, auſpicium proſperum habebatur, ſin minus, infauſtum. Fauſtiſſimum vero erat, ſi integra offa ex pullis caderet, quo ſignificabatur univerſum hoſtium exercitum proſtratum iri: infauſtum, ſi nihil caderet, infauſtiſſimum, ſi pulli non paſcerentur. *Liv. l. 10. c. 40.* Tertia vigilia noctis Papirius ſilentio ſurgit, & pullarium in auſpicium mittit. Cum pulli non paſcerentur, auſpicium mentiri juſſus, tripudium ſoliſtimum Conſuli nunciavit. Conſul lætus auſpicium egregium eſſe, ac Diis auctoribus rem geſturos pronuntiat, ſignumque pugnæ proponit. ¶ Denique hoc auſpicium fuit proprium eorum Imperatorum, qui in Conſulatu, Prætura, Dictatura provinciam lege Curiata obtinuiſſent, hi non niſi addicentibus pullis rem ullam aggrediebantur: at Proconſules, & Proprætores, qui ex privata provincias, & bella plebiſcito, & Comitiis Tributis obtinuerent, tripudium non obſervabant. *Cic. 2. de Div. c. 36.* Quam multi anni ſunt, cum bella a Proprætoribus, & Proconſulibus adminiſtrantur, qui auſpicia non habent? itaque nec amnes tranſeunt auſpicato, nec tripudio auſpicantur.

Tripus, odis, maſc. *di tre piedi*, τρίπους, quod habet tres pedes, ut eſt menſa, ſella, & omne id, quod tribus pedibus ſuſtinetur, cujuſmodi fuit ſella illa in templo Apollinis Delphici, in qua Phœbas, ſeu mulier Sacerdos Apollinis ſedebat, & reſponſa dabat. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quem concertaviſſe cum Apolline de tripode accepimus. *Plin. l. 34. c. 3.* Ex ære factitavere & cortinas tripodum nomine Delphicas, quoniam donis maxime Apollinis Delphici dicabantur. *Sidon. l. 4. ep. 22.* Tripodes ſellæ. ¶ Græci fortes viros tripodibus donabant, quia non facile ſuccumbant. *Virg. 5. Æn.* Munera principio ante oculos, circoque locantur In medio, ſacri tripodes, viridesque coronæ. *Horat. l. 4. od. 8.* Donarem tripodas præmia fortium Grajorum.

Triquetra, æ, f. Sicilia, ita dicta, quia forma eſt triangulari, teſte *Plin. l. 3. c. 8. Quinctil. l. 1. c. 6.* ait dictam eſſe Triquetram, quaſi Triquedram, a tribus ſedibus.

Triquetrum, i, n. τρίγωνον, triangulum, figura triangularis. *Plin. l. 2. c. 15.* Poſtea radiorum ejus contactu teguntur, & in triquetro a partibus centum viginti ſtationes matutinas faciunt.

Triquetrus, a, um, τρίγωνος, triangularis. *Cæſ. l. 5. Bell. Gall. cap. 13.* Inſula natura triquetra, cujus unum latus eſt contra Galliam. *Col. l. 5. cap. 2.* Omnis ager aut quadratus, aut longus, aut cuneatus, aut triquetrus.

Triquetrus, a, um, Siculus, ad Siciliam ſpectans. *Hor. l. 2. ſat. 6.* Quid? militibus promiſſa Triquetra Prædia Cæſar, an eſt Itala tellure daturus? *Sil. l. 5.* Nunc Ætnæ cohors, Triquetris quam miſerat oris.

Triremis, is, f. *nave di tre ordini di remi*, Ger. *ſchiff mit drey rudern*, Gall. *trireme*, Hiſp. *galera*, τριήρης, navis inſtructa tribus remorum ordinibus, uno ſuper alium diſpoſitis: imus enim ordo erat propior aquæ, ſuperior propior foris navis, medius inter imum, & ſupremum. Remiges imi θαλαμῖται vocabantur, medii ζυγῖται, ſummi θρανῖται. *Cic. 7. Ver. c. 17.* Navem Cybeam, maximam triremis inſtar, pulcherrimam, atque ornatiſſimam. *Cæſ. l. 2. Bell. Civ.* Appulſa ad proximum litus trireme. *Liv. l. 21.* Quinquaginta quinqueremes, quadriremes duæ, triremes quinque. Adjective *Nepos in Themiſt. cap. 2.* Totidem naves triremes. ¶ Triremem primus fecit Aminocles Corinthius. *Plin. l. 7. c. 56.*

Tris, τρεῖς, tres, vetere ſcribendi more. *Virg. 1. Æn.* Tris Notus abreptas in ſaxa latentia torquet. *Cic. 4. Acad. c. 45.* Teſtatur ſæpe Chryſippus, tris ſolas eſſe ſententias, quæ defendi poſſint de finibus. Non eſt tamen ubique conſtans lectio.

Triſchœnus, a, um, tres ſchœnos, hoc eſt 180. ſtadia continens, ut Triſchœna menſura, apud *Plin. l. 5. c. 14.*

Triſcurria, orum, n. *grandi buffonerie*, res admodum ſcurriles, & libero homine indignæ, quales fuiſſe ait *Juvenalis* Patriciorum Romanorum exercitationes in arena, & in ſcenis gladiatorum, & mimorum vices ſubeuntium. particula *tri* hoc loco auget, quemadmodum in *trifurcifer*. Verba *Juvenal.* ſunt *ſat. 8. v. 190.* populi frons durior hujus, Qui ſedet, & ſpectat triſcurria patriciorum, Planipedes audit Fabios, ridere poteſt qui Mamercorum alapas. *Scaliger* legit *tranſcurria*, h. e. excurſiones in arena: Alii *triſcuria*, h. e. indignam patriciorum curam. Alii denique alia hujuſmodi multa comminiſcuntur.

Triſeclisenex, qui tria ſecla vixit. Epithetum eſt Neſtoris uſurpatum a *Nævio* apud *Gell. l. 19. c. 7.*

Triſmegiſtus, maſc. 2. *Triſmegiſto*, τρισμέγιστος, h. e. ter maximus. Hoc cognomine appellatus eſt Hermes, ſive Mercurius quartus filius Nili, Rex Ægyptiorum; etſi alii dicunt, Triſmegiſtum fuiſſe nepotem majoris Mercurii, quem Poetæ fabulantur fuiſſe filium Nili. Ita vero cognominatus eſt, quod ſummus Sacerdos eſſet, ſapientiſſimus Philoſophus, Rex potentiſſimus. Conſueverunt enim Ægyptii ex omni Philoſophorum numero Sacerdotes, ac rurſus ex Sacerdotibus Regem eligere. Hic autem & Philoſophos ſapientia, & religione Sacerdotes, & in imperio adminiſtrando ſuperiores omnes Reges ſuperavit. Primus a Phyſicis ad divinorum ſpeculationem ſe erexit. Primus de majeſtate Dei, de dæmonum ordine, animarumque mutationibus diſputavit. Scripſit multa volumina, quibus arcana myſteria, & oracula panduntur. Non enim ut Philoſophus ſolum, ſed etiam ut Propheta futura ſæpe prædixit. *Diod. Sicul.* ¶ Hunc etiam afferunt occidiſſe Argum, urbem condidiſſe, & a ſe Hermopolim nominaſſe, & Ægyptiis leges, literaſque tradidiſſe, ſed literarum characteres animalium, arborumque figuras habuiſſe. *Cic. l. 3. de nat. Deor.* hæc tribuit Mercurio quinto, quem Ægyptii Thoyth, ſive Theuth appellant.

Triſpaſtos, i, genus machinationis tractoriæ, quod per tres orbiculos circumvolvitur, a τρεῖς tres, & σπάω, traho. *Vitruv. lib. 10. cap. 3.*

Triſpithami, orum, m. τρισπίθαμοι, populi ultra Indiæ fines ſiti, qui tres ſpithamas longitudine non excedere dicuntur. *Plin. l. 7. c. 2.* Supra hos in extrema parte montium Triſpithami, Pygmæique narrantur, ternas ſpithamas longitudine, hoc eſt ternos dodrantes non excedentes. Ita legit *Harduinus*. Alii *Spithamei Pygmæi*.

Triſſago, & Triſſago, ginis, f. herba, quæ & chamædrys dicitur, foliis magnitudine mentæ, colore, & diviſura quercus ſimilibus, flore pene purpureo. *Plin. l. 24. c. 15. Celſ. l. 8. c. 3.*

Triſſo, as, n. 1. verbum fictum a voce hirundinis. *Auctor carm. de Philom. v. 26.* Triſſat hirundo vaga.

Triſte, neutrum ſubſtantivi more poſitum. *Virg. Ecl. 3.* Triſte lupus ſtabulis. h. e. res triſtis, & noxia.

Triſtega, orum, neut. τὰ τρίστεγα, tres contignationes, vel ædes, quæ habent tres contignationes. *Hieronym. in c. 41. Ezech. & Alcim. Avit. l. 4. v. 245.*

Triſticulus, a, um, *alquanto malinconico*, ὑπολυπούμενος, ſubtriſtis, aliquantum triſtis. *Cic. 1. de Div. c. 46.* Filiolam ſuam Tertiam, quæ tum erat admodum parva, animadvertit triſticulam.

Triſtificus, a, um, λυπηρός, quod triſtitiam affert. *Cic. 1. de Div. c. 7. ex Poeta.* Triſtificas certant Neptuno reddere voces.

Triſtimonium, ii, neut. triſtitia. *Petron. ex fragment. Tragur.* Cum nos in triſtimonio eſſemus.

Triſtis, & ſte, o. 3. *triſte*, *meſto*, *di mala voglia*, *gramo*, *meſchino*, עצב, Germ. *traurig*, Gall. *triſte*, Hiſp. *triſte*, λυπηρός, σκυθρωπός, mœſtus. *Cic. 1. de Divin.* Quærerem ex te, quid triſtis eſſes. *Liv. l. 24.* Lacus Traſimenus, & Cannæ, triſte ad recordationem exemplar. *Id. l. 5. c. 51.* Triſtiſſimi exitus ſolatium. ¶ Quoniam vero triſtitia in fronte hominis gravitatis, difficultatis, ſtudii, iræ, mœroris, crudelitatis indicium eſt, fit, ut triſtis accipiatur aliquando pro gravi. *Cic. l. 6. de Rep. apud Non. cap. 4. num. 455.* Qui numero optimatum, & principum obtulit his vocibus, & gravitatis ſuæ liquit illum triſtem, & plenum dignitatis ſonum. *Idem 2. Ver.* Judex triſtis, ac integer. ¶ Aliquando pro difficili. *Ovid. l. 1. de Rem. Am.* Janua noſtræ artis eſt triſtiſſima. hoc eſt maxima difficultas eſt in prima ſtatim curatione. ¶ Aliquando pro irato. *Plaut. Caſ. a. 3. 24.* Eja mea Juno; non decet te eſſe tam triſtem tuo Jovi. *Afran. apud Non. loc. cit.* Mihi erit triſtior. ¶ Aliquando pro minaci. *Virg. 2. Æn.* Iſque adytis hæc triſtia dicta reportat. ¶ Aliquando pro crudeli, ſævo. *Virg. 2. Æn.* Illi mea triſtia facta, Degeneremque Neoptolemum narrare memento. *Id. ibid.* Quo triſtis Erinnys, quo fremitus vocat. ¶ Aliquando pro horrido, aſpero. *Cic. in Orat.* Quod ipſum alii aſpera, triſti, horrida oratione, neque perfecta, neque concluſa. ¶ Aliquando pro amaro. *Virg. 1. Georg.* Triſtiſque lupini Suſtulerit fragiles calamos. *Id. 2. Georg.* Media fert triſtes ſuccos, tardumque ſaporem Felicis mali. ¶ Aliquando pro infauſto, infelici, pro eo, quod triſtes facit. *Perſ. ſat. 2. v. 27.* Triſte jacet lucis, evitandumque bidental. *Cic. Att. l. 2. ep. 25.* Triſtes litteræ, h. e. quæ triſtia nuncient. Sic clades triſtis, apud *Hor. l. 3. od. 3.* Hinc titulus librorum Ovidii *de Triſtibus*, quia ibi de ſuo exilio, & ærumnis queritur.

Triſtitas, atis, f. *triſtezza*. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 869.* Vultum alligat quæ triſtitas? Alii aliter leg.

Triſtitia, æ, f. *triſtezza*, עצב, Ger. *traurigkeit*, Gal. *triſteſſe*, Hiſp. *triſteza*, λύπη, ἄλγος, ἀνία, mœſtitia, ægritudo. *Cic. 2. de Orat.* Judex tum ad triſtitiam, tum ad lætitiam eſt contorquendus. *Id. 2. de nat. Deor.* Quarum intervallo tum quaſi triſtitia quædam contrahit terram, &c. *Lucceius apud Cic. l. 5. Fam. ep. 14.* Triſtitiæ ſe tradere. ¶ Sæpe ſumitur pro gravitate, ſeveritate. *Cic. in Brut.* Homo non liberalitate, ut alii, ſed ipſa triſtitia, & ſeveritate popularis. ¶ Cum arrogantia triſtitiam conjungit *Tac. in Agric. cap. 9.* & cum malignitate *Sueton. in Ner. c. 22.* Quibus locis triſtitia pro nimia ſeveritate, aut crudelitate ponitur. ¶ Accipitur etiam pro acerbitate, aut calamitate. *Cic. 3. Offic.* Levitate verbi triſtitiam rei mitigantes. *Id. Attic. l. 12. ep. 39.* Hilaritatem illam, qua hanc triſtitiam temporum condiebamus, *tempi calamitoſi*.

Triſtities, ei, f. idem quod triſtitia, apud *Apulej. l. 6. & 9. Met.*

Triſtitudo, inis, f. *triſtezza*, *malinconia*. *Sidon. l. 8. ep. 11.* Animus triſtitudine gravis. *Apul. l. 3. Metam.* Triſtitudinem pectore rejicere.

Triſtius, adv. comp. ἀθυμότερον, majore triſtitia. *Cic. de Sen. c. 19.* Facilius in morbos incidunt adoleſcentes, gravius ægrotant, triſtius curantur. ideſt difficilius. *Id. Pigule, l. 4. Fam. ep. 13.* Quo facilius, quibus eſt iratior, reſpondeam triſtius poſſit. h. e. aſperius.

Triſtor, aris, depon. 1. *attriſtarſi*, mœrore efficior, triſtis ſum, λυποῦμαι. *Senec. l. 2. de Ira c. 7.* Concitari, triſtarique ob ſcelera. *Id. de Provid. c. 2.* Nunquam flere, nunquam triſtari. *Cornel. Gall. ad Auguſt. de morte Virg.* Temporibus lætis triſtamur.

Triſulcus, a, um, τριγλώχιν, *che ha tre punte*, quod tres acies habet, & a tribus partibus ſcinditur, trifidus. *Virg. 3. Georg. v. 439.* Linguis micat ore triſulcis. *Ovid. 2. Met.* Cui dextra triſulcis ignibus armata eſt.

Triſyllabus, a, um, adject. *di tre ſillabe*, tribus conſtans ſyllabis. *Var. l. 8. de L. L.* A ſocer fit triſyllabum ſoceri.

Tritavus, m. *quintavolo*, τρίπαππος, pater atavi, h. e. quintus ante patrem meum. *Paullus leg. ult. Digeſt. de Gradibus, & Affinitatib.* Remotes uſque ad tritavum apud Romanos proprio vocabulo nominantur: ulteriores, qui non habent ſpeciale nomen, majores appellantur: item liberi uſque ad trinepotem, ultra hic poſteriores vocantur. *Plaut. Perſ. a. 1. ſc. 2. 5.* Pater, avos, proavus, abavus, atavus, tritavus, quaſi mures ſemper ederunt alienum cibum.

Trite, τρίτη, h. e. tertia. Apud *Vitruv. l. 5. c. 4.* uſurpatur ad ſignificandum tertiam chordam, ſeu tonum in ſcala Muſicæ.

Tritheles, lis, f. herba, ſic dicta, quod ter in anno floret, a θάλλω, germen. *Plin. l. 25. c. 13.*

Triticeus, a, um, σιτηρός, quod ad triticum ſpectat. *Virg. 1. Georg.* At ſi triticeam in meſſem, robuſtaque farra Exercebis humum. *Ovid. 1. Faſt.* Triticeos fœtus, paſſuraque farra bis ignem.

Triticiarius, a, um, adject. a tritico ductum. Apud JCtos condictio triticiaria dicitur actio perſonalis, per quam res omnis, excepta pecunia numerata, condicitur, hoc eſt denuntiatur, & repetitur, ſive mobilis ſit, ſive immobilis, ſive numero conſtet, ſive menſura, ut habetur *lib. 1. Dig. de condict. tritic.* Unde autem hujuſmodi denominatio ducta ſit, nondum repertum eſt, ait *Accurſius*.

Triticinus, a, um, qui eſt ex tritico, ut Triticinum amylum, apud *Plin. Valerian. l. 5. c. 31.*

Triticum, i, n. *formento*, חטה, Germ. *weitzen*, Gall. *froment*, *blé*, Hiſp. *trigo*, πυρός, σῖτος, optimum frumenti genus radicibus multis, ac prætenuibus, folio uno, internodiis, ſeu geniculis quaternis, aut etiam quinis, culmine altiore, quam hordei. Ita dictum putat *Var. l. 4. de L. L.* a *terendo*, quod a ſpicis teratur. *Plin. l. 18. c. 7.* Tritici genera plura, quæ fecere gentes. Italico nullum equidem comparaverim candore, ac pondere, mutenis modo comparetur Italiæ agris, &c. *Cic. 1. de Div.* Midæ illi Phrygio, cum puer eſſet, dormienti formicæ in os tritici grana congeſſerunt.

Triton, onis, m. Deus marinus, filius Neptuni, & Salaciæ Nymphæ marinæ, quem Poetæ fingunt Neptuni ſubtibicinem eſſe. *Ovid. 2. Met.* Cæruleos habet unda Deos, Tritona canorum, Proteaque ambiguum.

Triton, onis, m. *Rio di Capo*, fl. Africæ, qui ex tritonide palude, quæ & Pallantia, teſte *Plinio l. 4. c. 4.* a Pallade dicitur, in mare Africum apud Tacapen urb. ex qua hodie nominatus, influit, proximus hortis Heſperidum. ¶ Item fl. Bœotiæ parvus, apud quem Minervam natam, educatamque ferunt. Verum hoc alii ad Tritonem fl. Africæ, alii ad Tritonem fl. Cretæ referunt.

Tritonia, æ, f. τριτωνία, cognomen Minervæ ita dictæ, quod temporibus Ogygis Regis ad fl. Tritonem in Bœotia, vel, ut aliis placet, ad lacum Tritonidem in Africa, ex quo Triton fl. erumpit, vel, ut aliis, ad Tritonem fl. Cretæ, virginali primum habitu apparuerit. *Herodotus* ait, ad lacum Tritonidem virgines annis ſingulis inter ſe pugnare ſolitas lapidibus, & fuſtibus in venerationem Palladis.

Tritoniacus, a, um, adject. ad Tritoniam pertinens. *Ovid. 6. Met. v. 384.* exitium ſatyri reminiſcitur alter, Quem Tritoniaca Latous arundine victum Affecit poena.

na. h. e. tibia a Pallade inventa. *Id. 15. Met. v. 357.* Cum Tritoniacam novies ſubiere paludem.

Tritonice, es, f. 1. opp. lit. Myſiæ inf. inter Calatem, & Triſtim. *Pomp. Mela lib. 2. cap. 2.*

Tritônis, ĭdis, patronym. fœmin. *Virg. 2. Æn. v. 216.* ſævæ Tritonidis arces. h. e. Palladis. *Silius l. 3. v. 322.* Hinc qui ſtagna colunt Tritonidos alta paludis. V. *Triton.*

Tritonius, a, um, adject. a Tritone palude. *Virg. Æn. 2.* ſummas arces Tritonia Pallas inſedit. *Id. Æn. 11.* Armipotens belli præſes Tritonia virgo.

Tritor, oris, m. τρίπτης, qui terendo aliquid macerat. *Plaut. Perſa 3. 3. 27.* Quid ais tu crux, ſtimulorum tritor? *Plin. l. 35. c. 11.* Namque Erigonus tritor colorum Nealcæ pictoris in tantum ipſe profecit, &c.

Tritûra, æ, f. *trebbiatura*, ἀλόητος, actus triturandi, vel tempus triturandi, a ſupino *tritum* verbi *tero*. *Varro l. 4. de L. L.* Hinc in meſſe tritum, quod tum frumentum teritur. *Virg. 3. Georg.* Magnaque cum magno veniet tritura calore.

Tritûro, as, a. 1. *triturare*, *trebbiare*, ἀλοάω, frumentum ſpicis excutio. Tranſlate *Sidon. l. 9. ep. 6.* Triturari variis paſſionum flagellis.

Tritus, us, m. τρίψις, actus terendi. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 9.* Nam & lapidum conflictu, atque tritu elici ignem videmus, & recenti foſſione.

Tritus, a, um, *trito*, *peſto*, *logorato*, τετριμμένος, ἀστεῖος, conſumptus, vel ſumſus. *Martial. l. 1. ep. 93.* Cerea ſi pendet lumbis, & trita lacerna. *Ovid. l. 4. Triſt. el. 6.* Ut patrias careo, bis frugibus area trita eſt. ¶ Metonymice ponitur pro calcato, celebrato, frequentato. *Cic. 1. Phil. c. 3.* Cum Brundiſium, iterque illud, quod tritum in Græciam eſt, non ſine cauſa vitaviſſem. *Jun. de vita beat. cap. 1.* Tritiſſima quæque via, ac celeberrima. ¶ Tranſlate *Cic. 1. Off. c. 10.* ex quo illud, Summum jus ſumma injuria, factum eſt jam tritum ſermone proverbium. *Id. 1. Acad. c. 7.* Faciamus enim tractando uſitatius hoc verbum, & tritius.

Triveneſica, æ, f. τρισφαρμακεύτρια, inſignis veneſica. *Plaut. Aul. 1. 1. 8.* Mirum, quin tua nunc me cauſa faciat Jupiter Philippum Regem, aut Darium, triveneſica.

Trivia, æ, f. τριοδῖτις, Diana, quod in triviis ejus ſimulacrum poneretur, vel quod eadem ſit, ac Luna, quæ tres vias peragrat, cœleſtem, terreſtrem, infernalem. *Var. l. 6. L. L. Virg. 6. Æn.* Atque una Phœbi, Triviæque Sacerdos. *Ovid. 3. de Ponto el. 2.* Protinus immitem Triviæ ducuntur ad aram.

Triviæ lacus, Dianæ lacus, Stagnum Dianæ, Lacus Hippolyti, Lacus Nemorenſis, Speculum Dianæ, *Lago di Nemi*, *Lago di Janſano*, vel *Lenſone*, lacus parvus Latii, circuit 6. M. P. circiter, ſic hodie dictus e caſtro Nemo ei adjacente. *Virg. 7. Æn.* Audiit & Triviæ longe lacus, audiit amnis, &c.

Triviâlis, & le, o. 3. *triviale*, *volgare*, ἐγκύκλιος, quod in trivio fit, vel quo in triviis utebantur. Unde Grammatice dicitur a *Quintil. l. 1. c. 4.* trivialis ſcientia, quia in triviis docebatur. ¶ Metaleptice accipitur pro vulgari, & minime exquiſito, ut Verba trivialia, inculta, parum elegantia. *Suet. de Cl. Rhet. cap. 6.* Tantummodo verbis trivialibus egit. *Juven. ſat. 7. v. 55.* nec qui Communi feriat carmen triviale moneta. Adde *Nemeſian. Ecl. 4. v. 20. & Arnob. l. 1. pag. 36.*

Trivialiter, adv. *trivialmente*, paſſim, per trivia. *Arnob. lib. 7.* Infantes parvuli trivialiter & populariter inſtituti. Adde *Solin. c. 11.*

Triviâtim, adv. per trivia, ut Triviatim diſſultare. *Martian. Capel. l. 1.*

Trivium, ii, n. *luogo de tre ſtrade*, פרשת, Germ. *ein orth an welchem drey weeg zuſammen ſtoſſen*, Gal. *carrefour*, Hiſp. *encrucijada*, τρίοδος, locus, in quem tres viæ conveniunt, ut *bivium*, in quem duæ, *quadrivium*, in quem quatuor. *Cic. 1. de Divin. c. 54.* Ut ventum eſt in trivium, eadem qua cæteri, fugere noluit. ¶ Sumitur tamen ſæpe pro quocunque loco frequenti, quo homines convenire ſolent. *Cic. 2. Agr. cap. 3.* Ut in atriis auctionariis potius, quam in triviis, aut in compitis auctionentur. ¶ Trivia, ut etiam quadrivia, erant ruſticorum ſacris attributa. Nam ibi aves cædebant, & ſerta appendebant. *Tibull. el. 1. l. 1.* Nam veneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris, Seu vetus in trivio florida ſerta lapis. ¶ Arripere maledictum ex trivio. h. e. verba contumelioſa ex fæce plebis in triviis commorantis. *Cic. pro Mur. c. 6.*

Triumphâlis, & le, o. 3. *trionfale*, Germ. *was zum triumph gehöret*, Gal. *triomphal*, Hiſp. *triunfal*, θριαμβικός, quod ad triumphum pertinet. *Plin. l. 22. c. 3.* Triumphales coronæ. h. e. quibus triumphantes utebantur. *Quintil. l. 12. c. 11.* Habitus triumphalis. ¶ *Vir triumphalis*, qui triumphavit, ſicut *Conſularis*, qui conſul fuit. *Suet. de Aug. c. 25.* Solos triumphales, quanquam & ſocios expeditionum, & participes victoriarum ſuarum nunquam donis impertiendos putavit. *Vellej. l. 2. c. 6.* Conſularis, ac triumphalis vir. ¶ *Triumphalis provincia*, quo devicta Imperator triumphum reportavit. *Cic. in Piſon. c. 19.* Ex ea provincia, quæ fuerit ex omnibus una maxime triumphalis. ¶ *Currus triumphalis*, quo vehebantur triumphantes. *Plin. l. 7. c. 25.* Curru triumphali revectus eſt. ¶ *Corona triumphalis*, qua Imperator in triumpho coronabatur. Hæ coronæ primum ex lauro fieri ſolebant, poſtea ex puriſſimo auro contextæ ſunt, quod inde aurum coronarium appellabatur. *Zon. l. 3. Sigon. de Prov. c. 30. Plin. l. 22. c. 3.* ¶ *Porta triumphalis*, porta urbis Romæ, per quam triumphi agebantur, hoc eſt Imperatores triumphantes in Urbem deducebantur. Hæc alio nomine *Capena* porta dicebatur, & *Appia*, quod ad viam Appiam ſita erat. Hodie *D. Sebaſtiani porta* vocatur. *Cic. in Piſon. c. 23.* ¶ *Veſtes triumphales* fuere, quibus Imperatores induti triumphabant, ideſt tunica purpurea, palmata, & toga non ſolum purpurea, ſed cocco etiam, auroque diſtincta. *Sigon. de Prov. l. 2. c. 20. & de Jud. l. 3. c. 18. Plin. l. 8. c. 48.* ¶ *Triumphales cauſæ* ſunt, in quibus agitur de triumpho alicui decernendo. *Sueton. in Calig. c. 3.* Oravit & triumphales cauſas. ¶ *Aurum triumphale*, eſt, quod veſtibus triumphalibus inſeritur. *Plin. l. 9. c. 36. de purpuræ ſucco, ſeu colore purpureo*: Diis advocatur placandis, omnemque veſtem illuminat, in triumphali miſcetur auro. ¶ *Cœna triumphalis*, convivium, quod Imperator triumphans facto ſacrificio in Capitolio celebrabat. *Plin. l. 9. c. 55.* Cœnis triumphalibus Cæſaris Dictatoris ſex millia numero murænarum mutuo appendit. ¶ *Statua triumphalis*, quæ habitu triumphantis facta eſt. *Plin. l. 2. ep. 7.* Heri a Senatu Veſtricio Spurinnæ, Principe auctore, triumphalis ſtatua decreta eſt. ¶ *Triumphalia ornamenta*, erant inſignia, quibus triumphantes olim uti ſolebant; quæ poſtea favore Principum concedebantur interdum iis quoque, qui non triumphaſſent. *Sueton. in Aug. c. 38.* Super triginta ducibus juſtos triumphos, & aliquanto pluribus triumphalia ornamenta decernenda curavit. ¶ Hujuſmodi ornamenta erant corona aurea, patera aurea, equi albi, toga picta, tunica palmata, ſella curulis, & ſcipio eburneus: quæ omnia interdum *triumphalia* abſolute appellantur. *Tacit. 4. hiſt. c. 4.* Muciano triumphalia de bello civili data. *Vellej. l. 2. c. 116.* Triumphalia adipiſci. V. *Suet. in Claud. c. 24 & in Ner. c. 15.*

Triumphandus, a, um, partic. vel gerund. a triumpho. *Aurel. Vict. de Vir. illuſt. de Metello Numidico*: Achæos bis prælio fudit, triumphandos Mummio tradidit.

Triumphâtor, oris, m. θριαμβευτής, qui triumphat. *Apulej. in Apolog.* Ille vir de Sabinis, deque Samnitibus triumphator.

Triumphatorius, a, um, adiect. idem quod triumphalis. *Tertul. l. 5. adverſ. Marcion. c. 10.* Verbum triumphatorium, & inſultatorium.

Triumphâtus, us, m. *trionfo*, θριαμβευτής, triumphatio. *Plin.* Ne triumphatu ſuo nimis ſuperbiat Antonius. Ita referunt plerique Lexicographi: ſed loci hujus fides adhuc eſt penes ipſos.

Triumphâtus, a, um, *vinto*, θριαμβευθείς, de quo triumphatum eſt. *Virg. 4. Georg.* Biſque triumphatas utroque ab litore gentes. *Ovid. l. 1 Am. el. 15.* Roma triumphati dum caput orbis erit. *Plin. l. 5. c. 5.* Omnia armis ſuperata, & triumphata.

Triumpho, as, n. 1. *trionfare*, נצח, Germ. *ſieghafftig ein reiten*, *triumphiren*, Gal. *triompher*, Hiſp. *triunfar*, θριαμβεύω, triumphum ago. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. 2. Fin.* Bella magna geſſerat is, bis Conſul fuerat, triumpharat. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*, vel *ex*. *Cic. de Sen.* M. Curius cum de Samnitibus triumphaſſet. *Id. in Piſon. c. 23.* Triumphare ex Macedonia. ¶ Vel cum accuſativo. V. *triumphandus*. *Lactant. l. 6. c. 23.* Hic terram triumphabit, hic erit conſimilis Deo. ¶ Tranſlate ſumitur pro exultare, ſibi placere. *Cic. Att. l. 9 ep. 16.* Atque ego cum ex ipſa re magnam capio voluptatem, tum meum factum probari abs te triumpho, & gaudeo. *Id. pro Cluent. c. 5.* Tum vero illa egregia, ac præclara mater palam exultare lætitia, ac triumphare gaudio cœpit. *Id. 2. Catil.* Quin in hoc ipſo, in quo exultat, & triumphat oratio mea, me vehementer accuſet. ¶ Uſurpatur & paſſive. *Liv. l. 3.* Tum primum ſine auctoritate Senatus, Populi juſſu triumphatum eſt. *Tacit. Annal. 12. c. 19.* Pro Mithridate non regnum precari, ſed ne triumpharetur. h. e. ne in triumphum duceretur.

Triumphus, i, m. *trionfo*, θρίαμβος, genus honoris, qui haberi ſolitus eſt iis, qui imperium a Populo acceptum ſumma cum virtute, ac felicitate adminiſtraſſent, nimirum ut domum redeuntes magna cum celebritate, & pompa in Urbem ingrederentur: dictum a voce Græca aliata, ut *Varro l. 5. de L. L.* docet. *Cic. in Verr. 7.* Triumphum agere de aliquo. *Id. pro Balb.* Triumphum habere. h. e. triumphare. *Id. Verr. 7.* Per triumphum aliquem ducere. *menar in trionfo*. *Plin. l. 7. c. 43.* Ducere aliquem in triumpho. ¶ Tranſlate *Cic. Fam. 3. ep. 10.* Agere triumphum juſtiſſimum ex inimicis. ¶ Triumphus honorem omnium ampliſſimus fuit, qui ſuffragio, aut ſtudio civium deferrentur. Ut autem imperium mandatum eſt Conſulibus, Prætoribus, Dictatoribus, & privatis hominibus, uſque item omnibus prorogatum eſt, ſic Conſules, Dictatores, Prætores primum, deinde etiam reliqui triumpharunt. Igitur ſi qui de triumpho poſtulando cogitarent, aliquandiu ad Urbem manebant, lictores, faſceſque laureatos habebant: Senatu in ædem Bellonæ evocato, res a ſe geſtas exponebant: denique triumphum petebant. Decreto inde a Senatu triumpho, quoniam ſine imperio triumphare nemo poterat, qui ſine Magiſtratu Urbem triumphi cauſa inituri erant, eis legem de imperio ferre neceſſe erat, id eſt ut eo die, quo Urbem inirent, cum imperio eſſent. ¶ Conditiones de triumpho variæ fuerunt. Prima fuit, *Ne quis triumpharet, niſi quinque millia hoſtium una acie occidiſſet*. Unde lex extitit, quam L. Marius, & M. Cato Tribuni Pl. tulerunt, quæ pœnam Imperatoribus minati ſunt, qui aut hoſtium occiſorum in prælio, aut amiſſorum civium falſum numerum ad Senatum ſcripſiſſent, & juſſerunt, eos, cum primum ad Urbem acceſſiſſent, apud Quæſtores urbanos jurare, de utroque numero vere ſe ad Senatum ſcripſiſſe. Altera fuit, *Ne quis pro altero rem geſſiſſet, ſed is, cujus auſpiciis res geſta eſſet, triumpharet*. Quod exemplo Q. Valerii Prætoris, & Q. Lutatii Conſulis, bello Punico primo, confirmatur. Tertia, quæ more potius recepta, quam lege obſervata videtur, *Ne pro recuperato, ſed pro aucto imperio triumpharetur*. Hinc Q. Fulvio Conſuli de Capua recepta, & L. Opimio Prætori de Fregellis in ditionem redactis triumphus negatus eſt. Quarta, *Ut de externis hoſtibus, non de civibus triumphus ageretur*. Quo factum eſt, ut neque L. Sylla de inimicis ſuis, neque Q. Catulus Conſul de M. Lepido, neque C. Antonius de L. Catilina, quanquam illi adverſus Rempublicam ſteterant, atque arma tulerant, triumpharint. ¶ *Pompa* triumphi, quanquam alia aliis temporibus pro rerum, et victoriarum conditione fuit, tamen in hoc vere fuit ſemper eadem, ut Senatus, qui ad portam obviam prodierat, ante iret: tum ſpolia de hoſtibus capta, & præda omnis auri, atque argenti, & oppidorum captorum ſimulacra, & captivorum hoſtium duces victi ſubſequerentur: tum Imperator auratis quadrigis, laurea coronatus, dextra lauri ramum tenens, os minio illitus, bulla ornatus, veſtibus triumphalibus indutus, ideſt tunica palmata, & toga picta, veheretur; currum vero Legati, & Tribuni militum in equis, & pedibus exercitus omnis victor laureatus cum cantu, & clamore ſectaretur. Hanc vero pompam Imperator per Urbem in Capitolium ducebat, ibique taurum immolabat, ac ſplendidum convivium apparabat. Ad veſperam poſitis imperii inſignibus domum omnino privatus ſe referebat, tibiis, & fiſtulis præcinentibus. *Cic. in Piſon.* Differis de triumpho. Quid tandem habet iſte currus? quid vincti ante currum duces? quid ſimulacra oppidorum? quid aurum? quid argentum? quid Legati, & Tribuni in equis? quid clamor militum? quid tota illa pompa? quid vehi per Urbem? *Liv. l. 33. de Flaminini triumpho Macedonico*: Triduum triumphavit. Die primo arma, tela, ſignaque ærea, & marmorea tranſtulit: ſecundo aurum, argentumque factum, infectumque, & ſignatum: tertio die coronæ aureæ, dona civitatum, tranſlatæ 114. & hoſtiæ ductæ, & ante currum multi nobiles captivi, obſideſque, inter quos Demetrius Regis Philippi filius fuit. Ipſe deinde Quinctius in Urbem eſt invectus, milites ſecuti currum frequentes, ut ex omni provincia exercitu deportato. His duceni quinquageni æris in pedites diviſi, duplex centurioni, triplex equiti. ¶ Fuit & aliud triumphi genus, quod ſpeciali nomine *Ovatio* appellabatur, de quo V. ſuo loco. De utroque autem plura V. apud *Sigon. l. 1. de jure ant. Civ. R. cap. 22. & de ant. jure Provinc. l. 2. c. 30. & Manut. de legib. Rom.*

Triumvir, iri, m. 2. *Triumviro*, εἷς τῶν τριῶν ἀρχόντων, unus ex Triumviratu. Romæ Triumviri multiplices fuere, Triumviri Epulones, Triumviri capitales, Triumviri menſarii, ſeu monetales, Triumviri nocturni, Triumviri agrarii, ſeu Coloniæ deducendæ, Triumviri Reipublicæ conſtituendæ.

Triumviri Epulones, qui poſtea Quinqueviri, ac ultimo Septemviri, fuere Sacerdotes, qui Jovi, cæteriſque Diis epulas inſtruebant. V. *Epulones*. *Liv. lib. 33. c. 42.* Romæ eo primum anno (ideſt 557.) Triumviri Epulones facti, C. Licinius Lucullus, P. Romulejus, qui legem de creandis his tulerat, & L. Porcius Lecca: His Triumviris item, ut Pontifici, lege datum togæ prætextæ habendæ jus.

Triumviri capitales, erant tres viri Magiſtratu ornati, qui carceris cuſtodiam habebant, ut cum animadverti oporteret, interventu eorum fieret. Creati ſunt poſt Prætorem Peregrinum, eo tempore, quo Centumviri litibus judicandis, Quatuorviri curandarum viarum, Triumviri monetales. *Pompon. lib. 1. Digeſt. tit. 2. lib. 2.* Meminit etiam *Sigonius lib. 2. de ant. jure C. R. c. 20.* Sunt, qui hunc Magiſtratum eundem eſſe cenſeant, atque Magiſtratum Duumvirorum capitalium, qui a Tullo Hoſtilio originem habuere. Sed differebant. Nam Duumviri ſemper binario numero creati ſunt, deinde exercebant judicium de perduellione, denique rariſſime creati ſunt, ideſt in cauſa P. Horatii, in judicio M. Manlii, in judicio C. Rabirii, ac poſtremo vetuſtate evanuerunt, ut docet *Sigonius l. 2. de ant. jure C. R. c. 18.* At vero Triumviri capitales tres ſemper fuere, nullum judicium exercuere, ſed tantum carceri præerant, denique perpetui erant in Republica. *Cic. in Or. c. 46.* Plane que *Duorum virorum judicum*, aut *Trium virorum capitalium*, aut *Decemvirorum litibus judicandis* dico nunquam. Sententia eſt, in genitivo plurali uſitatius dici *Duumvirum*, *Triumvirum*, *Decemvirum*, per Syncopem. *Val. l. 5. c. 4. n. 7.* Sanguinis ingenui mulierem Prætor apud tribunal ſuum, capitali crimine damnatam, Triumviro in carcere necandam tradidit. *Et infra.* Quæ tam admirabilis ſpectaculi novitas ab ipſo ad Triumvirum, a Triumviro ad Prætorem, a Prætore ad concilium judicum perlata remiſſionem pœnæ mulieri impetravit.

Triumviri menſarii, ſeu monetales, fuere tres viri Magiſtratu præditi, æris, argenti, auri flatores, quorum erat diligentia numiſmata ære, argento, auro fabricari. Inſtituti ſunt eodem tempore, quo Triumviri capitales. *Pompon. l. 1. Dig. tit. 2. l. 2.* Meminit & *Sigonius l. 2. de ant. jure C. R. c. 20.* Diverſi erant a Magiſtratu Quinquevirorum menſariorum. Nam Quinqueviri menſarii quinque viri erant, hi tres, deinde Triumviri monetales pecuniæ conflandæ, & percutiendæ præerant. Quinqueviri menſarii creati ſunt ad æs alienum Plebis Romanæ diſſolvendum, quo illa pene obruta erat improbitate fœneratorum: dictique ſunt, eo quod ad menſas ſederent, & pecuniam diſpenſarent. Sed alii ſcribunt, Triumviros menſarios & nummularios, & monetæ omnis generis.

Digitized by Google

generis, ac formæ cuſoribus præfuiſſe. Inſcribebantur his notis, A. A. A. F. F. hoc eſt, auro, argento, ære flando, feriundo. *Liv. l.* 23. Et Romæ quoque propter penuriam argenti Triumviri menſarii rogatione Minucii Tribuni Plebis facti, L. Æmilius Papus, qui Conſul, Cenſorque fuerat, & M. Atilius Regulus, qui bis Conſul fuerat, & L. Scribonius Libo, qui tum Tribunus Plebis erat.

Triumviri nocturni, fuere qui Urbis curam nocte gerebant. Non multo tempora poſt rogationem Duumvirorum claſſis reſtituendæ, quæ facta eſt eo anno, quo App. Claudius Cæcus Cenſuram geſſit, M. Valerio, & P. Decio Coſſ. creati ſunt, ut ab iis, difficili bellorum, & civilium ſeditionum tempore, muri cuſtodiæque portarum per milites ſtationarios munirentur. Id etiam eorum curæ injunctum eſt, ut & nocturnas ſeditiones a civibus arcerent, & quies Urbi ſervaretur. Hujus Magiſtratus partes in officium Præfecti Vigilum deinum traductæ ſunt. *Pompon. l.* 1. *Dig. tit.* 15. *leg.* 1. *& Liv. l.* 9. *c. ult.*

Triumviri agrarii, ſeu Coloniæ deducendæ, dicti ſunt, qui Plebem Romanam in agros hoſtibus ereptos, cum eo Colonias mitti placeret, deducebant. Sed modo Triumviri, modo Quinqueviri, modo Septemviri, modo Decemviri, modo Vigintiviri agris dandis, vel Coloniæ deducendæ creati ſunt. V. *Sigon. l.* 2. *de ant. jure Italiæ, c.* 2. ¶ Creabantur Comitiis Tributis, omnibus Tribubus advocatis. Quare Rullo vitio vertit *Cicero* 2. *Agr.* quod Decemviros ſum per decem, & ſeptem Tribus ſorte eductas crearet. Atque his quidem Comitiis Magiſtratum tantum, id eſt poteſtatem, ac juriſdictionem accipiebant, imperium vero, id eſt belli gerendi facultatem, Curiatis. Imperio autem opus fuit, quod ſub vexillo colonos, tanquam exercitum, deducerent. ¶ Pertinebat ad hujus Magiſtratus officium, ut & agros novis Colonis dividerent, & urbes deſignarent, & ædificare volentibus areas partirentur, & commodis regionibus urbem diſtinguerent, & legibus, Magiſtratibuſque civitatem ſtabilirent, & ad ſpeciem optimi gubernaculi Rempublicam effingerent. *Liv. l.* 3. Triumviros agro dando creans T. Quintium, A. Virginium, P. Furium.

Triumviri Coloniarum, qui fere Duumviri, interdum Quatuorviri, erant Magiſtratus prope Conſulatui, aut Præturæ compar, qui Colonias regebant. Hi etiam Triumviri, aut Duumviri, aut Quatuorviri jure dicundo appellabantur. Horum Triumvirorum mentio fit in quibuſdam veteribus lapidibus, quos affert *Sigon. l.* 2. *de ant. jure Ital. c.* 4.

Triumviri Reipublicæ conſtituendæ fuere C. Octavius, M. Antonius, & M. Lepidus, hoc enim nomine dominationis ſuæ conſilia tegebant. *Nepos in Att. c.* 12. M. Antonius triumvir Reipublicæ conſtituendæ.

Triumvirālis, & le, o. 3. quod ad Triumviros ſpectat. *Hor. Ep.* 4. Sectus flagellis hic Triumviralibus Præconis ad faſtidium. hoc eſt Triumvirorum capitalium. *Senec.* 2. *de Benef. c.* 11. Triumviralis proſcriptio.

Triumvirātus, us, m. ἀρχὴ τῶν τριῶν, Magiſtratus, quem tres collegæ adminiſtrant. *Cic. in Brut.* Qui quidem in Triumviratu judicaverit contra P. Africani avunculi ſui teſtimonium. *Liv. l.* 9. *c. ult.* Tribunatu ante geſto, Triumviratibuſque, nocturno altero, altero coloniæ deducendæ.

Triuncis, is, m. τριούγκιον, τετρημόριον, nummus æreus, qui poſtea quadrans dictus eſt. Nam tres unciæ ſunt quarta pars aſſis. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Quadrans antea triuncis vocabatur a tribus unciis.

Trixāgo. V. Triſſago.

Troas, adis, fem. τρωάς, regio Aſiæ minoris, in Phrygia, quæ poſtea a Phrygibus occupata, Phrygia minor dicta fuit. Alii Myſiæ tribuunt. Adjacet Helleſponto, Homerus ab Æſapo uſque ad Cayci fl. oſtia ejus fines producit. Sed *Plinius*, cæterique recentiores Lecto prom. eam ab Æolide dividunt. *Homerus* videtur ſuropſiſſe pro Regno Trojanorum. In ea omnium nobiliſſimus Scamandrus. Metropolis Ilium, ſeu Troja, quæ a Græcis poſt decennalem obſidionem capta, & incenſa eſt. Inde novum Ilium triginta ſtadiis a veteri diſtans: item Alexandri Troas, quæ & Alexandria. V. *Plin. l.* 5. *c.* 30. ¶ Adjective Nepos in *Pauſan. cap.* 3. Colonas, qui locus in agro Troade eſt, ſe contulerat.

Troas Alexandri, Alexandria, Turcis *Eski Stambol*, urbs Aſiæ minoris, in Phrygia, ab Alexandro Magno extructa in ora litorali maris Ægæi, paucis tantum milliaribus in Auſtrum a Trojæ rudeibus, apud Lectum prom. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Troas, adis, f. mulier ex Troade, patronymicum, ſeu gentile. *Virg.* 5. *Æn. v.* 613. At procul in ſola ſecretæ Troades acta Amiſſum Anchiſen flebant. ideſt Trojanæ mulieres. *Ovid. Heroid. ep.* 13. *v.* 137. Troaſin invideo. ubi *Troaſin* dativus pluralis eſt Græco more deductus pro *Troadibus*.

Trochæus, i, maſc. τροχαῖος, pedis nomen in arte metrica, idem ac choreus, a τρέχω, *curro*, quia chori, ubi uſitatus eſt, agilius moventur in morem currentium. Hoc nomine veteres appellarunt & tribrachyn, ideſt pedem ex tribus brevibus conſtantem, & pedem illum, qui jambo contrarius eſt, ideſt conſtat ex prima longa, ſecunda brevi. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Jambo contrarius e longa, & brevi, hunc choreum nos, ut alii trochæum, nominemus. *Et paullo poſt*: Tres breves, trochæum, quem tribrachyn dici volunt, qui choreo trochæi nomen imponunt. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 47. Nam cum ſint numeri plures, jambum, & trochæum frequentem ſegregat ab Oratore Ariſtoteles.

Trochaicus, a, um, adject. trochæis conſtans, ut Trochaicum metrum, *Diomed. Grammat. l.* 3.

Trochiliſcus, i, maſc. parvus trochilus. Hac voce uſum putat *Caſaubonus* Poetam eum, cujus jambicos dimetros in Apologia adducit *Apuleius*. Sed alii aliter legunt.

Trochĭlus, i, m. *reatino*, *ſcricciolo*, *lui*, *foraſiepe*, τροχίλος, avicula quædam, quæ etiam, rex avium, & regulus tum a Græcis, tum a Latinis appellatur, eoque nomine cum Aquila pugnare dicitur. *Plin. l.* 8. *cap.* 25. *de crocodilo*: Hunc ſaturum cibo piſcium, & ſemper eſculento ore, in litore ſomno datum, parva avis, quæ trochilos ibi vocatur, rex avium in Italia, invitat ad hiandum pabuli ſui gratia, &c. *Id. l.* 10. *c.* 74. *de avibus inter ſe diſſidentibus*: Aquilæ, & trochilus, ſi credimus, quoniam rex appellatur avium. ¶ Dicitur etiam trochilus in Architect. membrum, quod & *Scotia* vocatur, apud *Vitruv. l.* 3. *c.* 3.

Trochiſcus, i, maſc. *troſciſco*, τροχίσκος, parvus trochus, ſeu parva rota. Trochiſci dicuntur compoſitiones quædam Medicorum in formam rotalæ, ſeu globuli, quas Latini paſtillos vocant. *Celſ. l.* 5. *c.* 17. ¶ Eſt etiam hoc nomine piſcis quidam ſeu verius bellua marina. *Plin. l.* 9. *c.* 52.

Trochlea, æ, f. *taglia*, *carrucola*, τροχιά, τροχίλιον, machina tractoria ad ſublevanda & demittenda onera, continens rotulam æneam, ligneamve (cui proprie nomen *trochleæ* competit) axiculum per eam rotulam trajectum, & funem, qui circa rotulam currit. Exemplum ejus in puteis habemus. Ab aliquibus *rechamus* dicitur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 2. Alligatur in ſummo trochlea, quam etiam nonnulli rechamum dicunt. *Cælius Rhodiginus l.* 16. *c.* 29. Rechamum dici putat ἀπὸ τοῦ ῥήγνυμι, ideſt ſciſſura, quia utique truncus, in quem orbiculi inſeruntur, excavatus, & quodammodo ſcinditur. *Lucret. l.* 4. *verſ.* 903. Multaque per trochleas, & tympana pondere magno Commovet, atque levi ſuſtollit machina niſu. ¶ *Trochleis pituitam adducere*, tranſlate dicitur pro difficulter exſpuere. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. *de pronunciatione*: Jam tuſſire, & exſpuere crebro, & ab imo pulmone pituitam trochleis adducere, etſi non utique vocis ſunt vitia, quia tamen propter vocem accidunt, potiſſimum huic loco ſubjiciantur.

Trochleātim, adverb. per trochleam. *Sidon. lib.* 5. *ep.* 17. Trochleatim erecto fune.

Trochŭlus, i, maſc. τροχίσκιον, parvus trochus. *Plaut. Amph. prol. verſ.* 144. Tum meo patri autem trochulus inerit aureus ſub petaſo. Alii leg. *torulus*.

Trochus, i, maſc. *palèo*, *fattore*, τροχός, circulus ſeu rota ferrea, quæ ludi cauſa a pueris ferreo manubrio, quod clavis dicebatur, impulſa mittebatur: habebat autem circum inſitos parvos anulos, qui, dum jaceretur, tinnitum & ſonum reddebant. Differt a turbine, quia turbo erat ligneus, vel etiam fortaſſe ex alia materia, ſed non circularis, et in modum metæ factus. Trochus Græcorum inventum fuit. hinc *Horat. l.* 3. *od.* 24. græcum appellat; videtur autem dictus eſſe a τρέχω, *curro*. *Propert. l.* 3. *eleg.* 12. Increpat & verſi clavis adunca trochi. *Martial. l.* 14. *epig.* 169. Inducenda rota eſt. das nobis utile munus: Iſte trochus pueris, at mihi cantus erit. Et *Epig. ſeq.* Garrulus in laxo cur anulus orbe vagatur? Cedat ut argutis obvia turba trochis. Adde *l.* 11. *epig.* 22. ¶ Trochi figuram exhibet *Hieronym. Mercurial. l.* 3. *de arte gymn. c.* 8.

Troes, m. 3. Trojani. *Virg.* 2. *Æn.* Fuimus Troes, fuit Ilium, & ingens Gloria Teucrorum.

Trœzen, enis, f. Trœzene, Trœzena, Poſidonia, Anthia, Hypeia, Saronia, Apollonia, Aphrodiſias, *Trezena*, al. *Damala*, al. *Pleda*, τροιζήν, urbs Peloponneſi, in ora Argiæ, ad ſin. Argolicum, inter Corinthum, & Scyllæum prom. Sic dicta a Trœzene filio Pelopis. *Ovid.* 2. *Faſt.* Altaque Trœzene, Parthaſiæque nives. ¶ In hac regnavit Pittheus Æthræ pater, & avus maternus Theſei. Unde Pitthea cognominata eſt. *Ovid.* 15. *Met.* Eſt prope Pittheam tumulus Trœzena ſine ullis Arduus arboribus. ¶ Item *Trezino*, opp. medit. Meſſeniæ, ab Ithoma in Or. ſupra 15. M. P. Apud Trœzenem portus eſt, qui Barba nominatus, teſte Euſtathio. Unde Græcum prov. *Trœzenem navigat*, in eos, qui cum imberbes ſint, pilis tamen appoſititiis barbam ſibi effingunt. ¶ Trœzenis aquæ pedibus noxiæ ſunt, omnia fere vitia illis inferantes, præſertim podagram, quam aquæ Cydni in Cilicia tollunt, auctore *Plin. l.* 31. *c.* 2. ¶ Item urbs parva Aſiæ min. circa Cariæ regionem, in conventu Alabandarum. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Trœzenius, a, um, adject. a Trœzene, ut Trœzenius heros, apud *Ovid. Met.* 8. *v.* 566. hoc eſt Lelex, qui Trœzenis habitavit.

Trogilium, n. 2. Trogylium, Mycale, *Capo Tigrus*, al. *Gatoniſi*, τρωγύλιον, prom. Joniæ, in ora, inter Epheſum, & oſtia Mæandri fl. contra Samum inſ.

Troglodytæ, maſc. 1. τρωγλοδύται, pop. Africæ, in Æthiopia ſub Ægypto, ita dicti a τρώγλη, *foramen*, *caverna*, & δύω, vel δύω *ſubeo*, hoc eſt a ſpecubus, in quibus habitabant. Serpentibus vivunt, venationibus dediti, velociſſimi, ab uxore, & colloquio alieni. Abundant margaritis, & myrrha. Eorum regio Troglodytica dicta fuit, in ora Occ. ſinus Arabici, nempe a Ptolemaida ferarum ad Aromata prom. Nunc autem dicitur Ora Abexia, ſeu Abyſſinia, *la Coſta degli Abiſſini*, quod ſit pars Orientalis Imperii Abyſſinorum. Aliis dicitur *Sorſa*. *Plin. l.* 5. *c.* 8.

Troglodytĭce, es, f. 1. τρωγλοδυτική, regio Æthiopiæ ſub Ægypto, in qua Septentriones, ſi *Plinio l.* 2. *c.* 70. credimus, conſpici non poſſunt. V. *Troglodytæ*.

Troglodytĭcus ſinus, *Golfo di Melinde*, idem ac ſinus Barbaricus, ad mare Barbaricum, & Aſperum, quod Æthiopiam ſub Ægypto alluit.

Trogus Pompejus, natione Gallus, Philoſophus ac Hiſtoricus diſertiſſimus; floruit ſub Auguſto, ſcripſitque quatuor & quadraginta voluminibus univerſi Orbis, ſed præcipue Græcorum hiſtoriam, quam Juſtinus in epitomen redegit. Trogi vero libri non extant.

Troja, æ, f. Ilium, *Troja*, Turc. *Caraſia*, τροία, urbs Aſiæ minoris, in Phrygia, apud Idam M. ab ora litorali 3. M. P. ita dicta a Troe Rege. Dicta etiam fuit Dardania a Dardano, Teucria a Teucro, Ilium ab Ilo. Ejus mœnia ſecundum fabulas ab Apolline, & Neptuno Laomedontis Regis rogatu conſtructa fuere. Bis everſa fuit, primum ab Hercule ob Laomedontis perfidiam, deinde ab Agamemnone, & aliis Græciæ Principibus propter Helenæ raptum. ¶ Decem annorum obſidionem paſſa eſt. Cum Græci in Aulidem congregati, de bello deliberaturi, legatos Delphos ad Apollinem Patroclum, & Palamedem miſiſſent, reſponſum retulere, Græcos Troja potituros poſt decem annos, ſed minime potituros ſine Achille, Ulyſſe, ſagittis Herculis, & niſi Rheſi equos abduxiſſent antequam herbam Troadis guſtaſſent, & de Xanti fl. aqua bibiſſent. Similiter Priamus legatos ad Apollinem Delphicum miſit, qui de belli eventu Oraculum illud conſulerent. Et reſponſum eſt, Trojæ fatum his ſex in rebus conſiſtere, in Palladio, & cineribus Laomedontis, in vita Hectoris, Troili, Paridis. Ad bellum Trojanum ſeptem, & quadraginta Principes mille, & ducentis navibus profecti ſunt. Capta fuit a Græcis proditione Æneæ, propter odium in Paridem, quod ejus cauſa ab omnibus Sacerdotii honoribus excluderetur, ut Menecrates Xanthius monumentis prodidit. *Dionyſ. Halic. Rom. Antiq. l.* 1. Nonnulli ſcripſere, proditam fuiſſe a Thymœte, quem alii filium Priami ex Ariſba dixerunt, alii nobilem Trojanum virum Ariſbæ. *Virgilius*, & alii fabulati ſunt, captam fuiſſe ope cujuſdam equi lignei, milite pleni, in urbem introducti, quem Græci, reditu in patriam ſimulato, quaſi munus placandæ Palladi conſtruxerint. V. 2. *lib. Æneid.* ¶ Troja quoque urbs alia ejuſdem regionis, in ora lit. maris Ægæi, paucis milliaribus a veteris Trojæ rudeibus. V. *Troas Alexandri*: Hæc etiam hodie in ruinis jacet: ¶ Troja item, cogn. parva, urbs medit. Epiri, in Chaonia, & Ceſtria reg. ¶ Item Troja, olim Æce, & Urbs Æcana, *Trojo*, urbs Apuliæ Dauniæ, ad Chilarum fl. & rad. Apennini. ¶ Troja etiam, opp. ant. Latii, in agro Laurenti extructum ab Ænea, initio ſui adventus in Italiam, antequam Lavinium conderet. *Dionyſ. l.* 1. *& Liv. l.* 1. ¶ Item opp. ant. ad initium maris Hadriatici ſitum, ab Antenore Trojano, & Henetis conditum. *Liv. l.* 1.

Troja, æ, f. ſive Trojanus ludus, erat equeſtris puerorum ludus apud Romanos, in circo agi ſolitus. Nomen ea eo ſortitus eſt, quod a Trojanis eum accepiſſent Romani, ut quem Æneas primus inſtituerit in Sicilia ad filii Aſcanii, puerorumque cæterorum exercitationem. V. *Servium in* 5. *Æn.* qui ait, originem ejus ludi a Suetonio Tranquillo expreſſam eſſe in libro, quem ſcripſerat de puerorum luſibus. *Virg.* 5. *Æn. v.* 596. Hunc morem, hos curſus, atque hæc certamina primus Aſcanius, longam muris cum cingeret Albam, Retulit; & priſcos docuit celebrare Latinos: Quo puer ipſe modo, ſecum quo Troja pubes, Albani docuere ſuos: hinc maxima porro Accepit Roma, & patrium ſervavit honorem; Trojaque nunc, pueri Trojanum dicitur agmen. *Sueton. in Aug. c.* 43. Sed & Trojæ ludum edidit frequentiſſime majorum, minorumque puerorum delectu.

Trojades, Mulieres Trojanæ apud *Perſium Sat.* 1. *v.* 4.

Trojāni, orum, m. *Trojani*, pop. Aſiæ min. in Phrygia, apud Helleſpontum, quorum Reges ex Teucro nobili Cretenſi, & ex Dardano filio Corythi Regis Hetrurie, & Electræ filiæ Atlantis Regis Arcadiæ originem trahebant.

Trojānus, a, um, *Trojano*, τρωϊκός, quod ad Trojam ſpectat. *Virg.* 2. *Æn.* Trojanas ut opes, & lamentabile Regnum Eruerint Danai. *Hor. de Art.* Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo. ¶ *Equus Trojanus* proverbiali Metaphora pro clandeſtinis inſidiis accipitur, & latenti periculo, tractum a fabula equi lignei, cujus fraude Græci Trojæ potiti eſſe dicuntur. *Cic. pro Mur. c.* 37. Intus, intus, inquam, eſt equus Trojanus, a quo nunquam me Conſule dormientes opprimemini. ¶ *Porcus Trojanus*, dicebatur aper, qui integer torrebatur, minoribus animalculis veluti gravidus, quemadmodum & equus ille armatis hominibus gravidus fuit. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 13.

Troĭcus, a, um, τρωϊκός, Trojanus. *Cic. de Cl. Or. c.* 10. Neque enim jam Troicis temporibus tantum laudis in dicendo Ulyſſi tribuiſſet Homerus. *Virg.* 11. *Æn.* Troica caſtra. Troicum ignem appellat *Statius l.* 1. *Silv.* 1. *v.* 35. ignem perpetuum, qui Romæ ſervabatur in templo Veſtæ, quia ejus Deæ ſacra ex Troja Æneas in Italiam advexerat.

Troĭlus, τρώϊλος, filius Priami, & Hecubæ, cujus vita inter Trojanorum fata numerabatur. Nam eo vivo Troja capi non poterat. Puer poſt Hectoris interitum ad prælium cum Græcis egreſſus eſt. Ad propriam virtutem etiam Hectoris fortitudinem videbatur adjunxiſſe. Nemo erat, qui Troilo reſiſtere poſſet. Nunquam certavit, quin victoriam referret. Quo tempore Achilles Polyxenæ amore captus armis abſtinebat, Græciæ Principes eum precati ſunt, ut, ſi ipſe congredi nollet, ſaltem ſuos Myrmidones bellum gerere ſineret. Sed Troilus Myrmidones quoque ingenti ſtrage fudit. Tandem Achilles arma ſumpſit, primoque prælio a Troilo vulneratus incredibile eſt, quanta ira exarſerit.

Igitur paucis poſt diebus e caſtris exivit, eo animo, ut vel morte occumberet, vel hoſtem ſuperaret. Troilus poſt longum certamen arma amiſit, et qui cum tamen peruicacia incolumis evaſit. Ad extremum tertio prælio Troilus ex equo decertavit. Ei equus confoſſus eſt, a quo incertum. Igitur Achilles nactus Troilum peditem, aggreſſus eſt, & interfecit. *Virg.* 1. *Æn.* v. 478. Parte alia fugiens amiſſis Troilus armis, Infelix puer, atque impar congreſſus Achilli, Fertur equis, curruque hæret reſupinus inani, Lora tenens tamen, huic cervixque, comæque trahuntur per terram, & verſa pulvis inſcribitur haſta.

Trojugĕna, æ, com. gen. *Trojano*, [illegible], Trojanus, quaſi in Troja ſeu Troade genitus, ea forma, qua Græcos vocamus Grajugenas, quaſi genitos in Græcia. *Virg.* 8. *Æn.* Trojugenas, & tela vides inimica Latinis.

Troïus, a, um, per tres ſyllabas, [illegible], Trojanus. *Virgil.* 5. *Æn.* Et Troja gaza per undas.

Tromentina Tribus Romana, una ex Ruſticis, appellata eſt ab agro Tromento in Hetruria, ubi conſtituta eſt A. U. 369. una cum Stellatina, Sabatina, & Arnienſi. *Feſtus.*

Tropæatus, a, um, adject. tropæo ornatus. *Ammian. l.* 23. *c.* 5. (al. 14.) Trajanus, & Verus hinc ſunt digreſſi victores, & tropæati.

Tropæi, m. 3. [illegible], venti Altani, qui in terra geniti, cum mare perflaverint, redeunt ad continentem, ita dicti [illegible], h. e. a converſione. Iidem, cum in mare tendunt, *Apogæi* vocantur, quod a terra proficiſcantur. *Plin. lib.* 2. *c.* 44. Namque & a fluminibus, & a nivibus, & a mari videmus, etiam tranquillo, & alios, quos vocant Altanos, e terra conſurgere, qui cum e mari redeunt, Tropæi vocantur, ſi pergant, Apogæi. ¶ Tropæi item dicuntur in certo luſus genere, qui alios vellicant, infeſtantque, &, ne deprehendantur, convertunt ſe. *Suet. in Claudio Cæſare*, *cap.* 8. Et quoties poſt cibum obdormiſceret, quod ei fere accidebat, olearum, ac palmarum oſſibus inceſſebatur, interdum ferula, flagrove velut per luſum excitabatur a tropæis. Alii leg. *copreis*.

Tropæophorus, i, [illegible], tropæum referens. *Apulej. de Mundo*, *ſub fin.* Triumphator, propagator, & tropæophorus.

Tropæum, i, ſeu tropæum, n. *trofeo*, [illegible], Ger. *ſiegzeichen*, Gal. *trophée*, Hiſp. *trofeo*, [illegible], monumentum a victore erectum eo in loco, ubi hoſtes in fugam convertit. Hæc vox in antiquis codicibus, ac monumentis recte ſcribitur ſine aſpiratione, quemadmodum *Pierius* monuit ad 3. *Georg.* & 10. *Æn.* quidquid dicat *Marcellus Donatus*, qui in notis ad *Suetonium Caſ. c.* 11. multis conatus oſtendere, aſpirationem appingendam eſſe: nam *trophæum* eſt a prava conſuetudine, qua nimius inducebatur aſpirationis uſus, adeo ut dicerent quoque *chorona*, *chenturio*, & ſimilia. Etymon quoque repugnat. Nam Græca eſt [illegible], a [illegible], quo ſignificatur fuga hoſtium. Prima tropæa ex arboribus confecta ſunt, quas amputatis ramis hoſtium ſpoliis decorabant. Deinde etiam cœpta ſunt fieri ex lapide, & in montibus, & locis eminentioribus collocari. Hinc *Salluſtius* de Pompejo ait, cum devictis Hiſpanis tropæa in jugis Pyrenæi montis poſuiſſe. Et Romæ in arcubus figebantur ex marmore ædificatis. De tropæis vide *Cæſarem Bullingerum c.* 3. *libri de ſpoliis bellicis*. *Virgil.* 11 *Æn.* Mezenti ducis exuvias tibi magne tropæum Bellipotens aptat, rorantes ſanguine criſtas, Telaque trunca viri, & bis ſex thoraca petitum, Perfoſſumque locis, clypeumque ex ære ſiniſtræ Subligat, atque enſem collo ſuſpendit eburnum. *Auct. ad Her. l.* 4. Ponere tropæa in aliquo loco. *Plin. l.* 6. *cap.* 28. Statuere tropæa Jovi. ¶ Accipitur & pro victoria, ſeu pro ſpoliis, quæ victoria parantur. *Hor. l.* 2. *ode* 9. nova Cantemus Auguſti tropæa. ¶ Sumitur & tranſlate. *Cic.* 4. *Verr.* Signum cupiditatis, tropæum neceſſitudinis, indicium amoris.

Trophonianus, a, um, adject. a Trophonio, et Trophoniana Chaonis narratio, apud *Cic. l.* 7. *Att. ep.* 2. h. e. de Trophonii antro.

Trophonius, m. 2. [illegible], inſignis architectus, qui ſubterraneum fanum in Lebadia Bœotiæ regione conſtruxit, quod ab ipſo Trophonii antrum cognominatum eſt. Ibi cum aliquandiu oracula reddidiſſet, atque tandem fame interiiſſet, ferunt Gentiles quemdam antrum hoc ſubiiſſe, atque ex eo oracula reddidiſſe. Qui hinc oracula ſciſcitabantur, nudi in aditu ſpecus ſedere ſoliti ſunt, atque inde fluxu quodam ſub terram abripiebantur. Geſtabant autem ſecum placentas, quas Lemuribus, ſerpentibuſque occurrentibus objicerent. Deinde accepto oraculo, rurſus per alium hiatum in terram reſtituebantur. Creditum eſt, quotquot in hoc antrum deſcendiſſent, nunquam poſtea riſiſſe. Hinc factus eſt locus Græco proverbio, ut homines triſtes, & tetrici in Trophonii antro vaticinati dicantur. V. *Adagia Eraſmi*. Meminit hujus Trophonii *Cic l.* 1. *de Div. c.* 34. itemque *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Tropĭcus, a, um, adject. quaſi dicas converſivus, a [illegible], verto. Signa tropica ſunt quatuor, Libra, Capricornus, Aries, & Cancer, ita dicta, quod Sol cum ad ea in Zodiaco pervenerit, converſionem curſus ſui, & anni mutationem facit: nam cum eſt in ſigno Cancri, quo tempore dies longiſſimi ſunt, ſolſtitium æſtivum facit, paulatimque revertitur, deſcenditque uſque ad Capricornum, ubi ſolſtitium hyemale efficit, dieſque breviſſimos; ſimiliter cum eſt in ſigno Arietis, noctes diebus æquales reddit, & Ver inducit; cum vero Libram ingreſſus eſt, tunc quoque dies æquat noctibus, & affert Autumnum. *Manil. l.* 3. *v.* 614. Sed tamen in primis memori ſunt mente notanda, Partibus adverſis quæ ſurgunt condita ſigna, Diviſumque tenent æquo diſcrimine Cælum; quæ Tropica appellant, quod in illis quatuor anni Tempora vertuntur ſignis, nodoſque reſolvunt, Totumque amittunt converſo cardine mundum, Inducuntque novas operum, rerumque figuras. Sequitur inde *Manilius* quatuor horum ſignorum effectus explicare. V. ibi reliqua. ¶ Apud Aſtronomos Tropici ſunt duo circuli in ſphæra, quorum alter Zodiacum in ſigno Cancri ſecat, alter in ſigno Capricorni, quia nimirum Sol cum ea ſigna tetigit, revertitur, ut dictum eſt. *Hygin. l.* 1. *Aſtron. c.* 6. Hos *Plin. l.* 2. *c.* 70. Solſtitialem, & brumalem vocat. ¶ *Tropica*, abſolute, h. e. mutationes, converſiones. *Petron. in Satyr. pag.* 44. Cœpi cauſam deſidiæ præſentis excutere, cur pulcherrimæ artes periiſſent: tum ille: Pecuniæ, inquit, cupiditas hæc tropica inſtituit. *queſte mutazioni*, *o ſtravaganze*. ¶ Tropica locutio, *parlar figurato*. *Auguſtin.*

Tropis, is, f. [illegible], Græce ſentinam navis ſignificat: tranſlatu ſumitur pro fundo lagenæ, atque hinc pro vino vapido, quod in fundo lagenæ eſt. Hujuſmodi vino utebantur veteres in balneis vel ad lavanda corpora, vel ad vomitum provocandum. *Martial. l.* 12. *ep.* 84. Fumoſæ feret ipſe tropin de fæce lagenæ.

Tropologice, adverb. tropologico more. *Hieron. in Sophon. c.* 1. Tropologice exponere aliquid.

Tropologicus, a, um, adject. *figurato*, [illegible], per tropos expreſſus. *Sidon. l.* 9. *ep.* 3. Tropologicum genus, & figuratum. *Hieron. ep.* 61. *ad Pammach. c.* 3. Tropologica interpoſitione aliquid ſubvertere.

Tropus, i, m. *Tropo*, [illegible], mutatio vocis, vel ſermonis a ſignificatione propria in aliam, cum ſimilitudine. Dixi *vocis*, *vel ſermonis*, quia aliqui Tropi in uno vocabulo poſiti ſunt, ut *Metaphora*, alii in oratione, ſeu pluribus vocibus, ut *Allegoria*. Hoc nomen factum eſt a [illegible], verto. Quare Latine Inverſio, ſeu Immutatio dici poteſt. *Cic. in Bruto*, *c.* 17. Ornari orationem Græci putant, ſi verborum immutationibus utantur, quos appellant [illegible], & ſententiarum, orationiſque formis, quæ vocant [illegible]. *Quintil. l.* 8. *c.* 6. Tropus eſt verbi, vel ſermonis a propria ſignificatione in aliam cum virtute mutatio. ¶ Differunt tropi a figuris in eo, quod tropi in verbis a proprio ſenſu tranſlati ſunt, figuræ vero in rebus ipſis; ideoque & propriis verbis & ordine collocatis figura fieri poteſt, ut notat *Quintil. l.* 9. *c.* 1.

Tros, ois, m. [illegible], filius Erichthonii, nepos Dardani, Rex Trojanorum. Filios procreavit, Ilum, Aſſaracum, Ganymedem. *Ovid.* 4 *Faſt.* *Virgil.* 3. *Georg.* Demiſſæque ab Jove gentis Nomina, Troſque parens, & Trojæ Cynthius auctor.

Tros, ois, m. [illegible], Trojanus. *Virg.* 1. *Æn. v.* 573. Tros, Tyriuſque mihi nullo diſcrimine agetur. ¶ *Troes* in plurali V. ſuo loco.

Troſsuli, m. Equites apud Romanos, qui ſub Romulo *Celeres*, & poſtea *Flexumines* appellati fuerant, ita dicti, quod Troſſulum opp. Hetruriæ ſine peditibus expugnaſſent. *Feſt.* Troſſuli equites dicti, quod oppidum Tuſcorum Troſſulum ſine opera peditum ceperint. Idem narrat *Plin. l.* 33. *c.* 2. *Nonius c.* 1. *n.* 440. ſcripſit, Troſſulos quaſi toroſulos dictos, hoc eſt bene habitos, & muſculorum toris prævalidos. Euro induxit, ut ita ſcriberet, altera hujus vocis ſignificatio, qua dici cœpit de iis, qui cultu, & vitæ delicatioris genere alios antecellunt. *Varro apud Non. loc. cit.* Nunc emunt Troſſuli nardo nitidi vulgo Attico talento equum. *Perſ. ſat.* 1. Unde illud dedecus, in quo Troſſulus exultat tibi per ſubſellia lævis. ¶ Quia autem Troſſuli vox in malam partem accipi cœperat, hinc factum videtur, ut Equites nominis hujus puderet, eos præſertim, qui veram nominis cauſam ignorarent, ut ſcribit *Plin. loc. cit.*

Troſsŭlum, n. opp. medit. Thuſciæ, exc. inter Volſinios 9. M. P. Ferentinos 8. ac inter Balneoregium, & Hortanum, apud Meonium opp. Locus adhuc dicitur *Troſſulo*, vel *Troſſo*, & vicina foſſa, *il vado di Troſſo*. Ex eo Equites Romani Troſſuli dicti. *Plin. l.* 33 *c.* 2.

Trua, f. [illegible], cochlear, quo cibos in ollis inter coquendum agitatur. *Titian. apud Non. c.* 1. *n.* 68. Cocus magnum ahenum, quando fervit, paula confutat trua. ¶ A Varrone ita definitur, ut videatur eſſe genus vaſis, vel potius canalis ad aquam transferendam. Scribit enim *l.* 4. *L. L.* Trua, qua e culina in lavatrinam aquam fundunt. Additque *ibid.* vocis originem. Trua, inquit, quod travolat ea aqua.

Trucidatio, onis, f. *trucidamento*, [illegible], [illegible], cædes crudelis. *Cic.* 4. *Phil. c.* 5. Nullus ei ludus videtur eſſe jucundior, quam cruor, quam cædes, quam ante oculos trucidatio civium.

Trucidator, oris, m. qui trucidat. *Auguſtin. de civ. Dei*, *lib.* 5. *c.* 5. Ibi accipiebat limitem trucidatoris furor.

Trucido, as, a. 1. *trucidare*, *tagliare a pezzi*, [illegible], Ger. *grauſamlich todten*, Gal. *maſſacrer*, Hiſp. *matar cruelmente*, [illegible], crudeliter neco. Eſt a *truc*. Ac forte non eſt derivatum ſimplex, ſed compoſitum a *truciter*, & *cædo*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 494. Rapiunt aditus, primoſque trucidant. *Cic.* 1. *Catil. c.* 4. Et quos ferro trucidari oportebat, eos nondum voce vulnero. ¶ Uſurpatur etiam tranſlate. *Cic. pro Cæl. c.* 18. Ne effundat patrimonium, ne fœnore trucidetur. ¶ Hinc trucidatus, a, um, apud *Tacit.* 2. *Annal.* 1. 45.

Truculenter, adv. *crudelmente*, [illegible], crudeliter. *Cic.* 2. *Agr. c.* 5. Truculentius ſe gerebat, quam cæteri. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Aſpicere aliquem truculentiſſime.

Truculentia, æ, f. crudelitas. *Plaut. Truc.* 3. 2. 7. Tuam exſpecto truculentiam.

Truculentus, a, um, *crudele*, [illegible], Ger. *ſcheutzlich*, Gall. *fier*, *cruel*, Hiſp. *cruel*, [illegible], qui vultu crudelitatem præ ſe fert, alioſque terret. *Cic. pro Sex. c.* 8. Alter, o Dii boni, quam teter incedebat, quam truculentus, quam terribilis aſpectu! *Ovid.* 14. *Met. v.* 804. Fœta truculentior urſa. *Auct. ad Heren. l.* 4 Truculentiſſimum facinus. ¶ Invenitur dativo junctum. *Plin. l.* 8. *c.* 4. Sic & Tigris etiam feris cæteris truculenta. ¶ Uſurpatur etiam pro ruſtico, agreſti, & a communibus voluptatibus abhorrente. *Senec. Hippolyt. v.* 459. Truculentus, & ſilveſter, & vitæ inſcius triſtem juventam, Venere deſerta, colis. ¶ *Truculentus* titulus eſt Plautinæ comœdiæ, in qua inducitur quidam ſævo ingenio, & inimico voluptatum.

Trudis, f. 3. [illegible], contus præacuta cuſpide, quo naves, aliaque repelluntur, a *trudo*. *Iſid. l.* 18. *c.* 8. *Virg.* 5. *Æn. v.* 208. Ferrataſque trudes. Ita eſt in antiquis quibuſdam codicibus manuſcriptis, & ita *Victorius* legit, ubi vulgo *ſudes*. Nec obſtat, quod prior in *trudo* producatur, cum & a *duco*, quod priorem habet longam, *duces* dicamus non ſervata quantitate primigenii. *Tacit. l.* 3. *Ann. c.* 46. Quidam trudibus, aut furcis inertem molem proſternere.

Trudo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſpingere*, *ſoſpingere*, *cacciare*, [illegible], Germ. *ſtoſſen*, Gall. *pouſſer*, Hiſp. *empuxar*, [illegible], [illegible], impello, propello. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 29. Ut non ad mortem trudi, verum in cœlum videretur aſcendere. *Plaut. Aſin.* 3. 2. 30. Trudere aliquem foras. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 63. Trudere cohortes in paludem. *Hor. lib.* 2. *od.* 18. Truditur dies die. *un dì ſegue*, *e caccia l'altro*. *Terent. Andr.* 4. 4. 40. Fallacia alia aliam trudit. proverbium eſt, cui reſpondet vulgatum illud, *un diavolo ſcaccia l'altro*.

Truentinus, a, um, adject. a Truento. *Silius lib.* 8. *v.* 434. Quique Truentinas ſervant cum flumine turres.

Truentum, n. 2. ſeu melius Truentus, Ptolemæo Truentinum, *Tronto*, fl. Piceni. Oritur ex Apennino M. in ipſo limite Umbriæ, deinde per Picenum fluens, recepto ad Aſculum Caſtellano amne aliquot milliaribus infra, prope vicum, *Porta Aſcoli*, in Hadriaticum ſe exonerat, dividitque Marchiam Anconitanam ab Aprutio ulteriore. *Plin. l.* 3. *c.* 13.

Trulla, æ, f. [illegible], diminutivum a *trua*, ut docet *Varr. l.* 4. *de L. L.* vas potorium ſcypho minus profundum, manubriatum, ex auro, aut ære, aliave quapiam materia, *tazza*, *a boccale*. *Cic.* 6. *Ver. c.* 27. Erat vas vinarium ex una gemma prægrandi trulla excavata cum manubrio aureo. *Id. ib.* Mittit etiam trullam gemmeam rogatum, velle eam ſe diligentius conſiderare. *Hor. l.* 2 *ſat.* 4. *v.* 144. Qui Vejentanum feſtis potare diebus Campana ſolitus trulla. id eſt vaſe fictili, qualia in Campania fingebantur. Alii exponunt pro vaſe æneo, *ſecchio*. ¶ *Acron* interpres Horatii ſcribit, trullam eſſe calicem deformem, & ruſticanum. Sane *Cato de R. R. c.* 10. inter vaſa etiam ruſtica enumerat, dum inquit: Villicum habere oportet urnam quinquagenariam unam, trullas tres. Et *cap.* 13. In cellam oleariam hæc opus ſunt. *Trullæ* æneæ tres &c. *Et infra:* Urceos fictiles duos, trullas ligneas duas. *Turneb. l.* 7. *cap.* 12. His locis ait trullam eſſe vas aquarium, quo aqua hauritur de ſitulis, ahenis, aut labris, & in alia vaſa tranſmittitur, *cazza* dicitur a vulgo Italorum. ¶ Videtur etiam ſumi pro vaſe, in quod ventris onus deponitur. *Plin. lib.* 34. *c.* 2. Sunt vaſa tantum Corinthia, quæ iſti elegantiores modo in eſculenta transferunt, modo in lucernas, modo in trullas, nullo munditiarum delectu. *Harduinus* legit *trulleos*. hoc eſt vaſa ad lavandas manus. V. *Trulleum*. Addi ſolet in hanc ſententiam locus *Martial. l.* 9. *epigr.* 98. Clinicus Herodes trullam ſubduxerat ægro. Deprenſus dixit, ſtulte, quid ergo bibis? Item locus *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 108. Si trulla inverſo crepitum dedit aurea fundo. Verum his locis commodius fortaſſe pro potorio vaſe trulla accipitur. ¶ Denique trulla putatur eſſe inſtrumentum, quo fabri murarii tectoriis inducendis, & polieoſiis utuntur, *cazzuola*. *Pallad. lib.* 1. *tit.* 15. prima trullis frequentetur inductio. Adde *tit.* 13. & *Iſidor. l.* 19. *c.* 18. Cujus auctoritas in Latina lingua pene nullius eſt momenti. Hinc factum eſt verbum *trulliſſare* a *Vitruv.* uſurpatum.

Trullĕum, i, n. *bacino*, vaſis genus, quo manus perluuntur, [illegible]. *Varro l.* 4. *de L. L.* Ab eodem eſt appellatum trulleum. Simile enim figura, niſi quod latius concipit aquam, & quod manubrium cavum non eſt. *Varro l.* 1. *de vita P. R. apud Non. c.* 15. *n.* 32. Itaque ea ſibi modo ponere, ac ſuſpendere, quæ utilitas poſtularet, trulleum, matellionem, pelvim, naſiternam. ¶ *Trulleus*, i, m. idem quod *trulleum*, legitur ab *Harduino* apud *Plin. l.* 34. *c.* 2.

Trulliſſatio, onis, f. actus trulliſſandi, inductio tectorii. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Poſtea autem ſupra trulliſſatione ſubareſcente deformentur directiones arenatæ.

Trulliſſo, as, a. 1. *intonacare*, *intonicare un muro*, *oppure laſciarlo con la cazzuola*, [illegible], [illegible], trulla tectorium induco. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Coronis explicatis parietes quam aſperrime trulliſſentur. *Id. ibid.* Inferior pars teſta cum calce trulliſſetur.

Truncatus, a, um, *troncato*. *Claudian. de B. Getic. v.* 89. Manibus truncatus, & armis. *Plin. l.* 9. *ep.* 39. Quia antiquum illud e ligno quibuſdam ſui partibus truncatum eſt.

Trunco, as, a. 1. *troncare*, *tagliare*, [illegible], [illegible], [illegible], aliquid truncum reddo, mutilo, amputo, in partes ſcindo. *Val. l.* 6. *Argon. v.* 568. Nec in

medio

medio trunſantem marmore cervos. ¶ Hoc verbum rari eſt uſus, frequentiuſque uſurpantur ejus compoſita *detrunco*, *obtrunco*, &c.

Truncŭlus, i, θαμνίσκιον, στελέχιον, parvus truncus. *Celſ. l. 2. c. 29.* Præcipue tamen in ungulis, trunculiſque ſuum in petiolis capitulisque hædorum. *h. e.* truſtis carnis.

Truncus, i, m. *tronco*, גזע, Germ. *ſtock*, Gall. *tronc*, Hiſp. *tronco*, στέλεχος, πρέμνον, pars arboris craſſior, a qua rami amputati ſunt. *Cic. 3. de Or. c. 46.* Quid in arboribus, in quibus non truncus, non rami, non folia ſunt denique, niſi ad ſuam retinendam, conſervandamque naturam? *Virg. 3. Georg.* Arboris obnixus trunco. ¶ Truncus item dicitur cadaver capite præciſo. *Virg. 2. Æn. v. 557.* Jacet ingens littore truncus, Avulſumque humeris caput, & ſine nomine corpus. ¶ Dicitur etiam de ſtatura corporis. *Cic. pro Roſc. Com. cap. 10.* Nam enim illum ex trunco corporis ſpectabat, ſed ex artificio comico æſtimabat. ¶ Truncus columnæ eſt ipſe columnæ ſcapus ſine baſi, & epiſtylio. *Vitruv. l. 4. c. 1.* ¶ Tranſlate truncus uſurpatur de homine ſtupido. *Cic. in Piſon. c. 9.* Sed qui tanquam truncus, atque ſtipes, ſi ſtetiſſet modo, potuiſſet tamen ſuſtinere titulum Conſulatus. *Id. 1. de nat. Deor. c. 30.* Qui poteſt eſſe in ejuſmodi trunco ſapientia? ¶ Item de parte præcipua cujuſcunque rei, principio, radice, ſtirpe. *Cic. 3. Tuſc.* Stirpes ſunt ægritudinis quam multæ, quam amaræ, quæ ipſo trunco everſo omnes eligendæ ſunt. *Id. in Or.* Non ad numerum articulus cadens, trunco magis toto ſe ipſe moderans. h. e. tota periodo, ſeu textu, & ſtructura orationis.

Truncus, a, um, *troncato*, *tagliato*, קצוץ, Germ. *geſtümmelt*, Gal. *coupé*, Hiſp. *cortado*, *deſcabeçado*, ἀκέφαλος, truncatus, mutilus. *Virg. 3. Æn. v. 659.* Trunca manum pinus regit, & veſtigia firmat. *Id. l. 6. v. 497.* Et truncas inhoneſto vulnere nares. *Id. 4. Georg.* Animalia trunca pedum. *h. e.* pedibus carentia. ¶ *Trunci* dicuntur homines, qui aliquo membro debiles aut manci ſunt. *Plin. l. 7. c. 11. in fin.* Jam illa vulgata, varie ex integris truncos gigni, ex truncis integros, eademque parte truncos. ¶ Tranſlate *Stat. 15. Theb.* Sermo truncus. h. e. inarticulatus, *parole tronche*.

Truo, onis, m. ὀνοκρόταλος, avis cygno ſimilis, quæ ſupra roſtrum nares habet valde prominentes, & in faucibus ipſis capaciſſimum ventriculum, quo omnia convertit, donec perfecta rapina, ſenſim inde in os reddita in veram alvum ruminantis modo referat. *Feſtus.* ¶ Truo item dicitur, qui enormem habet naſum. *Cæcil. apud eund. Feſt.* Proh Dii immortales! unde prorepſit truo?

Truo, as, a. 1. *avvio*, truam moveo, miſceo. *Feſtus in voce Antroare.*

Truſatĭlis, & le, o. 3. ὠστική, quod truditur, a ſup. *truſum* verbi *trudo*, ut *Mola truſatilis*, quæ manibus protruditur, unde & manualis vocatur. *Cato R. R. c. 10.* Molas aſinarias duas, truſatiles unas. *Gel. l. 3. c. 3. de Plauto:* Ob quærendum victum ad circumagendas molas, quæ truſatiles appellantur, operam piſtori locaſſet.

Truſito, as, a. 1. frequentat. a truſo. *Phædr. fab. 38. v. 7.* Subito latrones ex inſidiis advolant, interque cædem ferro mulum truſitant. h. e. verberando, & vulnerando impellunt.

Truſo, as, a. 1. frequentat. a trudo. *Catul. carm. 56.* Deprendi modo pupulum puellæ truſantem. h. e. obſcene eam urgentem.

Truſus, a, um, *cacciato*, *ſpinto*, particip. a trudo, is. *Tacit. l. 3. hiſtor. c. 53.* Proceres in arma truſos.

Trutĭna, æ, f. *ſtatera*, *bilancia*, פלס, Germ. *goldwaage*, Gall. *balance*, Hiſp. *balança*, τρυτάνη, φάλαγξ, ζυγός, σταθμός, ſtatera. Vetus Perſii Interpres, ideſt Cornutus, ad illud *ſat. 1. v. 10.* Examenve improbum in illa Caſtiges trutina, notat trutinam eſſe foramen, intra quod eſt lingula, de quo examinatio eſt, quod alii æquamentum, alii libramentum, alii æquilibrium vocant. Sed pro ſtatera maniſeſte accipit *Vitruvius l. 10. c. 8.* Similiterque eſt Cicero, Juvenalis, & alii. *Vitr. loc. cit.* Id autem ex trutinæ, quæ ſtateræ dicuntur, licet conſideram. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro judicio, examine, æſtimatione. *Cic. 2. de Or.* Ad ea probanda, quæ non aurificis ſtatera, ſed populari quadam trutina examinantur. *Hor. lib. 2. ſat. 3.* In trutina ponetur eadem.

Trutĭnātus, a, um, *peſato*, *eſaminato*, particip. ſignif. paſſivæ. *Sidon. l. 7. ep. 9. in concione:* Statu ſatis ſuperque trutinato.

Trutĭnor, aris, dep. 1. *peſare*, *eſaminare*, pondero, examino, σταθμίζομαι. *Perſ. ſat. 3. v. 82.* Exporrecto trutinantur verba labello.

Trux, ucis, o. 3. *torvo*, *feroce*, *ſevero*, אכזר, Ger. *grauſam*, Gal. *cruel*, Hiſp. *cruel*, ἄγριος, ὠμός, torvus, ferox, ſeverus, ab *atrox*, per Aphæreſin. *Cic. 2. de Div. c. 64. ex Poeta:* Capite brevi, cervice anguina, aſpectu truci. *Id. 2. de nat. Deor. c. 42. ex Poeta:* E trucibuſque oculis duo fervida lumina flagrent. *Id. 2. Agr.* Horridus, & trux tribunus plebis. *Tac. l. 4. Annal. c. 34.* Et Cæſar truci vultu defenſionem accipiens, &c. *Plin. l. 25. c. 6. ſub fin.* Herbæ tactu truces. *pungentes.* ¶ Cum infinito. *Sil. l. 3. v. 220.* Trux audere. ¶ Uſurpatur etiam pro acerbo. *Claud. de laud. Stilic. l. 2. v. 230.* Luroſque vetuſta religione truces.

Tryblium, ii, n. τρύβλιον, catinus, paropſis, patina. *Plaut. Stich. 3. 4. 8.* Pro opibus noſtris ſatis commode nucibus, fabulis, ficubus, olea in tryblio, &c.

Tryga antiqui annum appellabant, teſte *Feſto*, nempe a τρύγη, quod Autumnalem fructuum omnium vindemiam ſignificat. Hinc eſt *trygetus* apud *eund. ibid.* hoc eſt vindemiator, τρυγητής.

Tryginon, i, n. genus atramenti e vinaceis facti, a τρύξ, τρυγός *vini fæces*. *Plin. l. 35. c. 6.*

Trygon, onis, m. τρυγών, piſcis quidam venenatus. *Auſon. ep. 4. v. 58.* Lethalis trygon.

Trylla, æ, f. idem quod trulla. *Dig. lib. 34. tit. 2. leg. 19. in Edit. Torrentii.*

Tryxălis, is, τρυξαλίς, animal ſimile locuſtæ, ſine pennis, quod aliqui arbitrantur eſſe illud, quod gryllus vocatur. Ita *Plin. l. 36. c. 6.*

T A N T E U.

Tu, tui, *tu*, אתה, Ger. *du*, Gall. *tu*, *toy*, Hiſp. *tu*, σύ, pronomen primitivum, a Dorico τύ, Dores enim mutant σ in τ. Itaque & pro σοῦ, dicunt τεῦς, unde Latinum *tuus*. *Cic. pro Rab.* Tu mihi etiam legis Porciæ, tu C. Gracchi, tu horum libertatis, tu cujuſquam denique hominis popularis mentionem facis. *Plaut. Mercat. 2. 2. 72.* Tibi aras, tibi occas, tibi ſeris, tibi eidem metis. *Terent. Eun. 4. 7.* Miſeret me tui. ¶ Quando jungitur particula *met*, *tu* fere poſtponitur. *Cic. 4. de Fin.* Quid ſi tecum ita loquantur? ¶ Interdum *te* rursum ponitur pro *te* in accuſativo: quod genus pleonaſmi Comicorum eſt. *Terent. Hecyr. 4. 4. 64.* Oravi tetum, uxorem ut duceres. *Plaut. Bacch. 3. 3. 90.* Mneſiloche, hoc tecum oro, ut illius animum regas. ¶ Item pro *tibi*. *Idem Captiv. 3. 1. 20.* Tecum ſervavi fidem. ¶ *Te* autem pro *tibi* poſitum aliquando videtur, ſicut *me* pro *mihi*: de quo V. in *Ego*. Itaque quod dixit. *Terent. Heaut. 3. 1. 35.* *Te indulgebam*, fortaſſe hac ratione accipiendum eſt: quanquam non deſunt exempla, in quibus *indulgeo* cum accuſativo junctum legimus. V. ¶ Interdum *tu* jungitur cum ſyllabica adjectione *te*, & *met*, & ſignificat *tu ipſe*. *Plaut. Epid. 1. 2. 76.* Niſi quid tibi in tete auxilii eſt. *Cic. 2. Fam. ep. 8.* Ut tute mihi præcepiſti. *Virg. Ecl. 3.* Tute ipſe fatebere. *Senec. Hippolyt. v. 1217.* Nunc tibimet ipſe ſupplicia irroga. *Lucret. l. 4. v. 913.* Tutemet in culpa cum ſis, nec cernere poſſis. ¶ *Tu* interdum vox eſt blandientis. *Ter. Eun. 4. 3. 21.* Tam infandum facinus, mea tu, ne audivi quidem.

Tuatim, adv. tuo more, prout ſoles, a *tuus*. *Plaut. Amph. 2. 1. 4.* Ecce rem jam tuatim facis.

Tuba, æ, f. *tromba*, שופר, Germ. *trommet*, Gall. *trompete*, Hiſp. *trompeta*, *anafil*, σάλπιγξ, inſtrumentum incurvum ex ære, argento, vel alia materia uſitatum præcipue in bello, cujus ſonitu milites, equique ad prælium inflammantur, ita dictum quia tuborum refert, ideſt canalem teretem, ac concavum, quo aqua ducitur. *Cic. 2. Catil. c. 6.* Cum tubas, cum ſigna militaria, cum aquilam argenteam ſcirem eſſe præmiſſam. *Auct. ad Her. l. 4.* In concione de virtute loqueris, in prælio per ignaviam tubæ ſonitum perferre non potes. ¶ Tuba ænea inventa fuit a Piſeo Tyrrheno. *Plin. l. 7. c. 56.* ¶ Tranſlate *Cic. Fam. ep. 13.* Tuba belli civilis. h. e. auctor, concitator. ¶ Poetis tuba ponitur pro poeſi, & carminibus, præſertim heroicis. *Prudent. hymn. ante cib. v. 8.* Quæ veterum tuba, quæve lyra. *Martial. lib. 8. epigr. 3.* Dum tua multorum vincat avena tubas. ¶ Item pro oratorum grandiloquentia. *Sidon. l. 4. ep. 3.* Tuam tubam totus orbis jure venerabitur. ¶ De diſcrimine inter tubam, & buccinam V. *Buccina*.

Tubantes, m. 3. pop. Germaniæ, ubi hodie Ducatus Vveſtphaliæ ex parte, tempore Cæſaris, & poſtea Marſis juncti, aut potius diverſis ſedibus, quorum opp. Benthemum, *Benthem*. Secundum *Pyramium*, & *Ferrarium* eorum regio fuit *Tuvend*, in Tranſiſalana, apud Friſios, & Vveſtphaliæ confinia, in qua Almelus, & Oburia opp. una cum Saliis veteribus, & Marſis.

Tubarius, ii, m. qui tubas facit, σαλπιγγοποιός, *l. 6. Dig. de jure immunit.* Tubarii, cornuarii, arcuarii.

Tūber, eris, n. *tumore*, *gonfiamento*, ὄγκος, tumor, ſive callus in quocunque corpore eminens, a *tumeo*, ut *faber a facio*. *Ter. Adelph. 2. 2.* Præterea colaphis tuber eſt totum caput. Quidam putant, hic adjectivum eſſe. Sed falluntur. Sententia enim eſt: caput eſt totum tumor. *Plin. l. 8. c. 18.* Tubera bina in dorſo habent cameli. ¶ Tranſlate *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 73.* Qui ne tuberibus propriis offendat amicum, Poſtulat, ignoſcat verrucis illius. h. e. majoribus vitiis. ¶ Nec ſolum tuber dicitur de tumore in corpore animalium, ſed etiam de callo prædurо in arboribus eminente, de duritie illa in arboribus extante ad nodi ſimilitudinem. *Plin. l. 16. c. 16.* Reperitur & in alno tuber tanto deterius, quanto ab acere alnus ipſa diſtat. ¶ Tuber quoque dicitur callus quidam terræ, ſeu fructus, qui ſub terra naſcitur, ſiccis in locis, ſine ullo caule proveniens, nulliſque radicis nixus capillamentis, vulgo *tartuffo*, ſeu *tartoffolo*, ... , Ger. *bohe*, Gal. *truffes*, *boſſe*, Hiſ. *torondon*, ὕδνον. *Plin. l. 19. c. 2.* Tubera hæc vocantur, undique terra circumdata, nulliſque fibris nixa, aut ſaltem capillamentis, nec utique extuberante loco, in quo gignuntur, aut rimas agente, neque ipſa terræ cohærent. Siccis hæc fere, & ſabuloſis locis, fruticetoſiſque naſcuntur. Excedunt ſæpe magnitudinem mali cotonei, etiam librali pondere, &c. *Id. c. 3.* De tuberibus hæc traduntur peculiariter, cum fuerint imbres autumnales, ac tonitrua crebra, tunc naſci, & maxime e tonitribus, nec ultra annum durare, teneriſſima autem verno eſſe, &c. ¶ Hoc cibi genus in deliciis cœnarum fuit apud veteres, præſertim quod ex Africa advehebatur. *Juven. ſat. 5. v. 116.* poſt hunc radentur tubera, ſi ver Tunc erit, & facient optata tonitrua cœnas Majores: tibi habe frumentum. Alledius inquit, O Libye, disjunge boves, dum tubera mittas.

Tūber, ĕris, f. arbor ex malorum genere. *Col. l. 11. c. 2.* Poſſunt etiam his diebus ceraſi, & tuberes, & armeniacæ, atque amygdalæ, cæteræque arbores, quæ primæ florent, inſeri commode. *Plin. l. 15. c. 14.* Peregrina ſunt ziziphus, & tuberes, quæ & ipſa non pridem venere in Italiam. Hæc ex Africa, illa ex Syria.

Tūber, eris, m. fructus tuberis arboris. *Suet. in Dom. c. 16.* Oblatus tuberes ſervare juſſit in craſtinum. *Plin. l. 15. c. 14.* Tuberum duo genera: candidum, & a colore ſericum dictum: Pene peregrina ſunt in uno Italiæ agro Veronenſi naſcentia, quæ lanata appellantur.

Tūber terræ, κυκλάμινος, herba folia habens minora, quam hederæ, nigrioraque, & tenuiora, ſine angulis, in quibus albicant maculæ, caule exiguo, inani, floribus purpureis, radice lata, ut rapum eidem peſſit, cortice nigro. Naſcitur in umbroſis. *Plin. l. 25. c. 9.*

Tubĕrans, antis, partic. *protuberante*, tuber faciens. *Apul. l. 5. Metam.* Roſa ſoluta in ſinu tuberante.

Tubĕrātus, a, um, apud Feſtum in *Ocrem*.

Tubercŭlum, i, n. *picciola protuberanza*, ὀγκίδιον, exiguum tuber. *Plin. l. 11. c. 11.* Apes regias extimunt tuberculo eminentes. *Col. l. 7. c. 5.* Seu cum idem linguæ tuberculum habet.

Tubĕrōſus, a, um, adject. *protuberante*, *pieno di tumori*. *Var. l. 1. R. R. c. 49.* Tuberoſus campus. *Petron. in Satyr.* Calvus tuberoſiſſimæ frontis.

Tubĭcen, inis, m. *trombettiere*, *trombetta*, σαλπιγκτής, qui tuba canit. Tubicinum uſus fuit præcipuus in militia. Hi enim ad prælium vocabant milites, & rurſum receptui canentes, revocabant. *Veget. l. 2. c. 7.* Tubicines, cornicines, & buccinatores, qui tuba, vel æneo cornu, vel buccina committere prælium ſolent. *Sen. ep. 79.* Nec tubicen prædicationi nominis noſtri ſilentium ſiciens. ¶ In funeribus quoque adhibiti ſunt tubicines, qui canerent. Hinc de eo, qui deſperatæ ſalutis ſit, proverbio dicimus, *licet ad tubicines mittat*. h. e. funus tuum parare tibi potes, jam jam moriturus. *Petron. in Satyr. c. 83.* Si idem frigus genua, manuſque tentaverit tuas, licet ad tubicines mittas. ¶ De diſcrimine inter tubicinem, & cornicinem. V. in *Æneator*. ¶ Tubicines item fuere Sacerdotes, qui tubis luſtrandis ſacrificabant. *Feſtus*: Tubicines etiam ii appellantur, qui Sacerdotes viri ſpecioſi publice ſacra faciunt tubarum luſtrandarum gratia.

Tubiluſtrium, ii, n. feſtum, quo tubarum luſtratio fiebat. *Varro l. 5. de L. L.* Tubiluſtrium, quod eo die in atrio ſutorio ſacrorum tubæ luſtrabantur. Adde *Feſtum*. Fiebat autem ea luſtratio agna, ut ex Feſto colligitur, idque 10. Cal. Aprilis, ideſt die 23. Martii, & 10. Junii, id eſt die 23. Maji, ut cernere eſt in Calendario. Item a Faſtis cognoſcitur. *Ovid. 3. Faſt.* Summa dies e quinque tubas luſtrare canoras Admonet, & forti ſacrificare Deæ. *Id. l. 5. v. 725.* Proxima Vulcani lux eſt, tubiluſtria dicunt, Luſtrantur puræ, quas facit ille, tubæ.

Tubŭlatio, onis, f. diſpoſitio alicujus rei in modum tubuli, excavatio. *Apulej. l. 2. Florid. poſt init.* Plena tubulatione ligulæ.

Tubŭlātus, a, um, cavatus ad effigiem tubuli. *Plin. l. 9. c. 36.* Alterum purpura vocatur cuniculatim procurrente roſtro, & cuniculi latere introrſus tubulato, qua profertur lingua.

Tubŭlus, i, m. *canaletto*, Germ. *teuchelin*, Gall. *petit tuyau*, Hiſp. *atanorillo*, σωλήνιον, αὐλίσκος, canaliculus, ſeu fiſtula minor, dim. a *tubus*. *Varro l. 3. de re ruſt. c. 8.* Inde enim aliquot colligatas libris demittunt in tubulos fictiles cum fundo pertuſo, quos cuſpides appellant, qua humor adventitius tranſire poſſit. ¶ Tubuli olim in parietibus fiebant, quibus calor ignis ex fornace aſcendens primum parietem, deinde & locum vicinum calefaciebat. *Proculus l. 13. Dig. de ſervit. urb.* Non licet tubulos habere admotos ad parietem communem, quod per eos flamma torretur paries.

Tuburcĭnăbundus, a, um, adject. avide comedens, vorax. Vox eſt *Catonis*, & tanquam nimis vetuſta rejicitur a *Quintil. l. 1. c. 6.*

Tuburcĭnātus, a, um, aſus, devoratus, partic. a tuburcinor. *Apul. 6. Met.* Prandio raptim tuburcinato.

Tuburcĭnor, aris, d. 1. λαφύσσω, raptim comedo, ut *Non. c. 2. n. 855.* *interpretatur*. *Titin. ibid.* Tuburcinari ſine me vultis reliquias. *Plaut. Perſ. 1. 3. 42.* Tuburcinari de ſuo, ſiquid eſt domi.

Tubus, i, m. *canna*, *cannone*, *doccione*, צנור, Ger. *teuchel*, Gall. *tuyau*, Hiſp. *anaton*, σίφων, αὐλός, canalis teres, & concavus, ſeu fiſtula major, qua aqua ducitur. *Plin. l. 16. c. 42.* Pineæ, alni ad aquarum ductus in tubos cavantur. ¶ Tranſlate *Martial. l. 11. ep. 62.* Modo qui per omnes aſſerum tubos ibat.

Tucca, m. 1. vir eruditus, Auguſti temporibus, Virgilio amiciſſimus, & ex parte teſtamenti hæres, cui Auguſtus una cum Vario, & Plotio Æneidem, quam cremari Poeta teſtamento juſſerat, ea lege dedit emendandam, ut nihil adderet. *Servius*.

Tucētum, i, n. genus farciminis ex ſuillis cutis, vel carnibus minutatim conciſis, & omento, vel reticulo veſtitis, factum coctumque ſartagine ex oleo, vel

Digitized by Google

butyro. *Vetus Perſii Scholiaſtes*, tucceta, ait, eſſe carnes bubulas craſſis condimentis cordítas, quas toto anno ſervant Galli Ciſalpini, *Vetus Gloſſa*. Tuccetum, ζωμὸς παχύς, *Fulgentius de priſc. ſerm.* eſcas regias dici ait. Ex quo ſcriptorum varietate colligere poſſumus, certi generis tucceta eſſe, pauperiorum quidem vulgaria, & ex vili conditura, ditiorum vero, & guloſiorum magis exquiſita. *Perſ. Sat.* 2. v. 43. Grandes patinæ, tuccetaque craſſa. *Apul. l.* 2. *A. A.* Tuccetum perquam ſapidiſſimum.

Tuder, tis, n. *Todi*, col. & urbs Umbriæ, in colle, apud Tiberim fl. media inter Peruſiam, & Narniam cet. M. P. patria S. Martini Papæ. *Sil. l.* 6. v. 644. Excelſo ſummum qua vertice montis Devexum lateri pendet Tuder, atque ubi latis &c. Adde *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Tudertes, tis, adiect. qui eſt ex Tuderti oppido. *Silius l.* 4. v. 221. Et Gradivicolam celſo de colle Tudertem. *Id. l.* 8. v. 463. haud parci Martem coluiſſe Tudertes.

Tudes, itis, m. σφῦρα, malleus, ab antiquo *tudo* pro *tundo*, quomodo & *frago*, pro *frango*, & *pago* pro *pango* dicebant veteres. *Feſtus*: Tudites malleos appellabant antiqui a tundendo. Inde Atteius Capito exiſtimat Tuditano cognomen inditum, quod caput mallei ſimile habuerit.

Tudicŭla, æ, f. machina lignea, qua tunduntur oleæ, a *tude* pro *tundo*. *Col. l.* 12. *c.* 50. Eſt & organum erectæ tribulæ ſimile, quod tudicula vocatur, atque non incommode opus efficit, niſi quod frequenter eritatur, & ſi baccæ plusculum injeceris, impeditur.

Tudiculo, as, a. 1. commoveo, miſceo, agito, ductum a tudicula, quæ in *veterib. Gloſſ.* exponitur cochlear, quo aliqua in cacabis miſcentur. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 844. Heccine nobis tibive tudiculeſſe. *Apul. l.* 3. *c.* 2. Cum bene tribuerit, tudiculabis, & in mortario teres.

Tuditānus, i, m. cognomen M Sempronii, qui fuit Conſul cum C. Claudio Centhone anno U. C 513. Dictus fuit a *tudes*, quod caput malleoli ſimile habuerit, ut ſcribit *Feſtus* Ab illo deinceps Sempronii dicti ſunt Tuditani.

Tudito, as, a. 1. proprie eſt malleolo impellere, ac protrudere, ſed generatim notat propellere, protrudere, aut extundere, a *tudes*. *Feſtus*: Tuditantes, tundentes negotium ſignificare ait *Cincius*, ideſt agentes. Ennius libro ſecundo Hæc inter ſe tota vi tuditantes. *Lucret. l.* 3. v. 395. Et quantis intervallis tuditantia poſſint Concurſare, coire, & diſſultare viciſſim. Adde *eund. l.* 2. v. 1142.

Tuendus, a, um, φυλακτέος, particip. vel gerund. paſſivæ ſignificationis a *tueor*. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Totus eſt nunc ab iis, a quibus tuendus fuerat, derelictus. *Id.* 3. *Ver.* Ædem Caſtoris P. Junius habuit tuendam.

Tuens, entis, m. 3. particip. a tueor. *Cic.* 2. *de Leg.* Sed æqualis illius cælum atque terras tuentis, & regentis Dei. *Virg. Ecl.* 3. tranſverſa tuentibus hircis.

Tueo, es, a. 2. idem quod tueor, defendo. *Inſcript. apud Fabret. pag.* 498 per ſuperos, qui eſtis, aſſa mea tueatis.

Tuĕor, eris, tuitus ſum, d. 2. *guardare*, *vedere*, ראה, Germ. *ſchawen*, Gall. *garder*, Hiſp. *guardar*, ὁράω, θεάομαι, proprie, ut primum notat videre. *Virg.* 1. *Æn.* v. 717. expleriſque tuendo. *Id.* 4. *Æn.* v. 362. Talia dicentem jamdudum averſa tuetur. ¶ Quoniam vero quæ aſpicimus, ea ſæpe aſſervamus, & quæ aſſervare volumus, ea jugiter aſpicimus, hinc metonymice, ſeu metaleptice ponitur pro ſervare, conſervare, defendere. *Cic. pro Dejot. c.* 8. Quibus fines ſuos ab excurſionibus hoſtium, & latrocinio tuetetur. *Liv. l.* 5. *c.* 4. Tueri familiam, *mantenere*. *Quintil. Declam.* 1. Tuitus ſum adoleſcentis miſerrimi cauſam. *Nepos in Att. c.* 21. Valetudinem tueri. *Id. in Phoc. c.* 1. Tueri paternam gloriam. ¶ Interdum eſt alere. *Scævola l. ult. ff. de in rem verſo*. Sine quibus aut ſe tueri, aut ſervos paternos exhibere non poſſet. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 1. In pace a ruſticis Romani alebantur, & in bello ab eis tuebantur. Adde *Fabrov. in præfat. l.* 8.

Tufa, æ, f. genus vexilli militaris. *Veget. l.* 3. *c.* 5. Aquilæ, dracones, vexilla, flammulæ, tufæ. Al. leg. *tuſa*, alii *tabe*, ut notat *Lipſ. l.* 4. *de milit. Rom. Dial.* 5.

Tugurĭŏlum, i, n. καλύβιον, parvum tugurium. *Apul. l.* 4. *Mil.ſ.* Perfecto tuguriolo.

Tugurium, ii, n. *tugurio*, *capanna*, סכה, Germ. *bawren*, Gall. *hutte*, Hiſp. *choza*, καλύβη, caſa ruſtica, ex leviora materia extructa, arundine, aut ulva paluſtri, aut palea tecta. *Pompon. de verb. ſign. l.* 180. Tugurii appellatione omne ædificium, quod ruſticæ magis cuſtodiæ convenit, quam urbanæ ædibus, ſignificatur. *Virg. Ecl.* 1. Pauperis & tuguri congeſtum ceſpite culmen. *Col. l.* 12. *c.* 15. Erigantur inter ſe acclives teſtudinata tecta, more tuguriorum.

Tuguriuncŭlum, i, n. tuguriolum. *Hieronym. in vita Hilarion.* Tuguriunculum, quod junco, & carice texerat.

Tuitĭo, onis, f. *difeſa*, *conſervazione*. *Cic. in Top. c.* 23. Natura partes habet duas, tuitionem ſui, & ulciſcendi jus.

Tuitus, partic. a tueor. V. *Tueor*.

Tulingi, m. 2. pop. Germaniæ ſup. verſus fontes Danubii, & Nicri fl. ſeu inter Brigantinum lac. & Abnobam M. ubi hodie Comitatus Nellemburgenſis, & Furſtenbergenſis, in Suevia Meridionali, Rauracis, & Latobrigis finitimi, quorum opp. *Stulingen*, ad Danubium. *Cluverius* eos ponit inter geminos Rheni confluentes, ſupra Curiam, & lac Brigantinum, ubi hodie pars Rhætorum.

Tullĭa, æ, f. nomen muliebre Romanum. Tullia filia Ser. Tullii, uxor fuit Tarquinii Superbi, quæ ſuper interfecti patris corpus carpento vehi non dubitavit. *Liv. l.* 1. *c.* 46. ¶ Tullia, filia M. Tullii Ciceronis, de qua ſæpe in *Epiſt. Fam.* Hanc blandiendi cauſa ſæpe etiam Tulliolam appellat.

Tullia lex, lata a M. Tullio Cicerone duplex fuit, altera de legationibus liberis, h. e. ut earum tempus non indefinitum, ut antea, ſed annuum eſſet: altera de ambitu, ne ſcilicet quis munus gladiatorium biennio, quo magiſtratum peteret, ederet, niſi ex teſtamento præſtituta die; et ſenatoribus de ambitu damnatis aqua & igni interdiceretur; ut reis morbum excuſantibus pœna certa eſſet &c. V. *Cic. pro Mur. pro Sext. & in Vatin. Dio. l.* 37.

Tulliane, adv. Tulliano more. Agnoſcitur a *Diomed. lib.* 1. *pag.* 397. *Putſch.*

Tulliānum, i, ſubſt. n. locus Romæ in carcere, majorum ſupplicio deſtinatus, ita dictus a Servio Tullio, qui hanc carceris partem adjecit. *Feſt.* Tullianus quod dicitur, pars quædam carceris, Ser. Tullium Regem ædificaſſe ajunt. *Salluſt. in Catil. c.* 55 Eſt locus in carcere, quod Tullianum appellatur.

Tulliānus, a, um, adiect. a Tullio, ut Tullianum caput. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 27.

Tulliŏla. V. Tullia, æ.

Tullius, ii, m. tubus, fiſtula aquæductus, vel fontis, ſaliens, ſilanus, rivus, a *tulo*, ſeu *tollo*, pro *ſolo*, vel *tollo*, unde *tetuli*, & *tuli*. Nempe quia in altum aquam attollat, unde & ſaliens vocatur. *Enn. apud Feſtum*.

Tullius, ii, m. Τύλλιος, nomen gentilitium apud Romanos. Hinc Serv. Tullius Rex ſextus, & M. Tullius Cicero eloquentiæ Latinæ princeps.

Tullus Hoſtilius, tertius Rex Romanorum, qui Numæ ſucceſſit. *Liv. l.* 1. *c.* 22.

Tulo, is, a. 3. *portare*, uſurpatum eſt a veteribus, teſte *Priſcian. l.* 8. & 10. & *Diomed. l.* 1. a quo remanſit *tuli* in præterito verbi *Fero*.

Tum, *poi*, *ma*, εἶτα, δὲ, ἐπειτα δὲ, conjunctio, quæ in oratione plerumque ſubſequitur conjunctionem *cum*, ejuſdem fere ſignificationis, niſi quod *tum* majus quiddam in ſe contineat, aut ſpecialius. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 1. Cum multæ res in Philoſophia nequaquam ſatis adhuc explicatæ ſint, tum perdifficilis quæſtio &c. Adde 4. *Tuſc. c.* 1. ¶ In rebus paribus *tum* geminatur. *Cic.* 4. *Ver.* Tum ſemper, tum in his ipſis rebus. *Id. Att.* 9. *ep.* 3. Differo in utramque partem tum Græce, tum Latine, *ora in Greco*, *ora in Latino*. ¶ Sæpe conjungitur cum *autem*, pro *tum etiam*. *Cic.* 2. *de nat. c.* 39. Aer tum fuſus, & extenuatus ſublime fertur, tum autem concretus in nubes cogitur. ¶ Item cum *vero*, etiam ſine particula *cum* præcedente, pro *tum etiam*. *Cic.* 1. *de Orat.* Ex his & dignitatem maxime expetendam videmus, tum vero ſtatus, atque honeſtos labor honoribus, præmiis, atque ſplendoribus decoratur. ¶ Accipitur etiam pro *&*, præſertim ſi ſæpius repetatur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quia tum occultantur, tum rurſus aperiuntur, tum abeunt, tum receduut, tum antecedunt, tum autem ſubſequuntur, tum celerius moventur, tum tardius. ¶ Eſt etiam adverbium, & accipitur pro *deinde*, vel præterea, *in oltre*, *di poi*, *da poi*. *Ter. Andr.* 1. 5. Labores a dolore, atque ex hoc miſere ſollicita eſt, tum autem hoc timet, Ne deſeres ſe. *Id. Eun.* 3. 78. Quid tum poſtea? *che ſarà poi?* *Cic.* 1. *Phil. c.* 8. Cedant arma togæ: quid tum? nonne ceſſerunt? *che ſegui poi?* Sic, *tum præterea*, *in oltre*, *di più*. *Cic. act.* 1. *in Ver. c. ult.* ¶ Item pro *tunc*. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 8. Niſi forte hæc illi tum arma dedimus, ut nunc cum bene parato pugnaremus. ¶ In hac acceptione ſimiliter conjungitur aliquoties cum *vero*, vel *autem*. *Virg.* 2. *Æn.* Tum vero ingentem gemitum dat pectore ab imo. ¶ Item cum *denique*, vel *demum*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Tum denique fore beatas Reſpublicas putavit, ſi aut docti, aut ſapientes homines eas regere cœpiſſent. *Liv. l.* 2. *c.* 20. Tum demum impulſi Latini, perculſaque inclinavit acies. *allora finalmente*, *allora ſu che ec.*

Tumba, æ, f. *tomba*, τύμβος, ſepulcrum: a τύφω, uro, ut proprie ſit buſtum. *Prudent.* περὶ στεφ. 4. *de S. Hippol.* v. 9. Sunt & muta tamen tacitas claudentia tumbas Marmora.

Tumefacio, is, feci, factum, a. 3. *enfiare*, הצבה, Germ. *aufſchleben*, Gall. *enfler*, Hiſp. *brocar*, ἐξογκόω, tumidum facio. *Ovid.* 15. *Met.* v. 303. Extentam tumefecit humum.

Tumefactus, a, um, partic. a tumefio. *Martial. lib.* 4. *epigr.* 11. Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes.

Tumens, entis, o. 3. οἰδαίνων, *gonfio*. *Virg.* 2. *Æn.* Pedes tumentes. ¶ Tranſlata *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 9. Sic igitur inflatus, ac tumens animus in vitio eſt. ideſt ſuperbiens. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 16. Nero longa Cæſarum ſerie tumens.

Tumĕo, es, mui, ſine ſup. *eſſere gonfio*, צבה, Germ. *blaſtig ſeyn*, Gall. *s' enfler*, Hiſp. *hinchar*, οἰδέω, οἰδαίνω, ὀγκόω, tumidus ſum, inflatus ſum. *Virg.* 2. *Georg.* v. 324. Vere tument terræ, & genitalia ſemina poſcunt. *Ovid.* 3. *Met.* Igne micant oculi, corpus tumet omne veneno. *Tibul. lib.* 1. *eleg.* 8. Et tua jam fletu lumina feſſa tument. ¶ Tranſlate ponitur pro ſuperbire, quoniam inflati quodam modo ſuperbientium animi videntur. *Cic.* 3. *Tuſc.* Sapientis autem animus ſemper vacat vitio, nunquam turgeſcit, nunquam tumet. *Hor. l.* 1. *ep.* 1. Laudis amore tumens. ¶ *Tumere alicui*, eſt alicui iratum eſſe, nam qui iraſcuntur, illis *jecur bile tumet*, ut *Hor. l.* 1. *od.* 13. loquitur. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. v. 58. Accenſum quis bile feret? tumuliſque tumentem Leniet? ¶ Hinc tumere etiam dicuntur, qui irritati ſunt, & ſeditiones, bellumve meditantur. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 32. Quoniam Galliæ tumeant. *Plin. in Paneg. c.* 80. Tumentes populos non imperio magis, quam ratione compeſcere. ¶ Huc pertinet & illud *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 4. At ego ita illic quotidie aliquid novi ſuſpicor: tument negotia. h. e. in eo ſtatu ſunt, ut in tumultum, aut bellum erumpant.

Tumeſco, is, n. 3. *enfiarſi*, ὀγκοῦμαι, ὀγκώδης γίνομαι, tumidus fio, inflor. *Virg.* 1. *Georg.* Continuo ventis ſurgentibus aut freta ponti Incipiunt agitata tumeſcere. *Id.* 2. *Georg.* Maria alta tumeſcunt. ¶ Tranſlate eſt irritari, ſuperbire, gliſcere. *Virg.* 1. *Georg.* v. 163. operta tumeſcere bella. *Claudian.* 1. *in Eutrop.* v. 176. altaque tumeſcunt ſervilis animi.

Tumide, adv. *ſuperbamente*. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 115. Ut tumide is? Ita Menſſas. Alii *ut tu inceſsis?* *Senec. Suaſor.* 1. *in fine*: Ut ſententiam adjectione ſupervacanea, atque tumide perderet. Al. leg. *tumida*. *Id. l.* 4. *Controv.* 25. Tumidiſſime dixit Murrhedius.

Tumidĭtas, atis, f. idem ac tumor. *Firmic. l.* 8. *c.* 29. Qui ventris tumiditate correpti hac ex cauſa moriantur.

Tumidōſus, a, um, adiect. tumidus, tumens, ut Tumidoſi colles, *Ammian. l.* 21. *c.* 10. Al. leg. *tumuloſi*.

Tumidŭlus, a, um, adiect. diminut. *tumidetto*, ut tumidulæ gingivæ, *Apulej. in Apolog.*

Tumidus, a, um, o. 1. a. *gonfio*, *enfiato*, *tumido*, צבה, Germ. *geſchwollen*, Gall. *enflé*. Hiſp. *hinchado*, ὀγκώδης, inflatus. *Cic.* 3. *Tuſc.* Num aliquod quodpiam membrum tumidum, ac turgidum non vitioſe ſe habet? *Virg.* 3. *Æn.* v. 157. Nos tumidum ſub te permenſi claſſibus æquor. *Celſ. l.* 2. *c.* 6. Tumidiores oculi. ¶ Tumidæ terræ dicuntur, quæ in colles ſurgunt. *Tacit.* 2. *Annal. c.* 23. ¶ Per tranſlationem accipitur pro ſuperbo. *Ovid.* 8. *Met.* v. 405. Vivuſque, & victor, & ipſo Succeſſu tumidus Regnum Calydonis habebit? ¶ Item pro magno, ingenti. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 5. Urge, & Creſcentem tumidis infla ſermonibus utrem. h. e. magnis laudibus.

Tumor, oris, m. *gonfiatura*, *enfiagione*, *enfiamento*, נפח, Germ. *geſchwulſt*, Gall. *enflure*, Hiſp. *hinchazon*, οἴδημα, οἴδησις, ὄγκος, inflatio. *Cic.* 4. *Tuſc.* Citiuſque repentinus oculorum tumor ſanatur, quam diuturna lippitudo depellitur. *Celſ. l.* 4. *c.* 28. Donec aliquid ex tumore minuiſſe, ex ulcereve ulceris magis naturalem reddidiſſe videatur. ¶ Tumores terræ dicuntur colles, & tumuli, *Fronton. de colon. pag.* 126. ¶ Tranſlate ponitur pro perturbatione animi, præcipue pro ſuperbia, & ira. *Cic.* 3. *Tuſc.* Et quidem inveterato malo, cum tumor animi reſediſſet. ¶ Item pro rerum commotione, & eruptione. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 5. Ne deſerere viderer hunc rerum tumorem.

Tumulāmen, inis, n. *ſepolcro*, tumulus. Vetus quoddam epitaphium apud *Fabret. pag.* 634. Ipſe mea quod conſtitui tumulamina membris.

Tumulātus, a, um, *ſepolto*. *Martial. lib.* 11. *epigr.* 91. Æolidos Canace jacet hoc tumulata ſepulcro.

Tumŭlo, as, a. 1. *ſeppellire*, *ſotterrare*, קבר, Ger. *begraben*, Gal. *enterrer*, Hiſ. *ſepultar*, θάπτω, ſepelio, in tumulo condo. *Catul. Argon.* 39. *al.* 65. Nec injecta tumulabor mortua terra. *Ovid.* 8. *Met.* v. 710. Neu ſim tumulandus ab illa.

Tumulōſus, a, um, adiect. *pieno di colline*, *o tumuli*. *Salluſt. in Jug. c.* 91. Pervenit in locum tumuloſum.

Tumultuarie, adv. *in fretta*, ἐν τῷ παραχρῆμα, cum tumultu, feſtinanter. *Ammian. l.* 14. *c.* 8. Hic raptim, ac tumultuarie acta. *Spartian. in Caracal. c.* 6. Tumultuarie cum Parthorum Satrapis manum contulit.

Tumultuarius, a, um, θορυβώδης, quod in tumultu factum eſt, ut *tumultuarii milites*, qui in tumultu evocabantur, ideſt in bello Italico, & Gallico. Hi milites fiebant per conjurationem. Nam quia ſingulos interrogare non vacabat propter præſens periculum, qui fuerat ducturus exercitum, ibat ad Capitolium, & exinde proferens duo vexilla, unum roſeum, quo pedites evocabat, alterum cæruleum, quo equites, dicebat, *Qui vult ſalvam Rempublicam, me ſequatur*, & qui conveniſſent, ſimul jurabant. Unde dicebatur illa militia conjuratio. *Serv. in* 8. *Æn. Sigon. l.* 1. *de ant. jur. C. R. c.* 13. *Liv. l.* 9. *c.* 37. Quippe quibus velut tumultuario exercitu raptim ducto ægre ad undecimum lapidem occurſum eſt. *Id. l.* 38. Mens eo Senatus fuit, ut in Hiſpania tumultuarii milites legerentur. ¶ Tranſlate ſumitur pro omni eo, quod ſine præmeditatione, & ſubito factum eſt, *fatto in fretta*, παραχρῆμα, ut Tumultuarium opus, tumultuaria oratio, &c. Nam in tumultu omnia præpropere adminiſtrari publice, privatimque ſolita ſunt cum bellum urgeret, & quaſi muris imminens tolerantes actus non admitteret. *Quinct. l.* 10. *c.* 7. Nec tumultuarii, nec fortuiti ſermonis contextum mirabor unquam.

Tumultuātim, adv. properanter, temere. *Sidon. l.* 4. *ep.* 11. Nam tumultuatim doctrinæ ſuæ opes erogaturus.

Tumultuatio, onis, f. διαθρύλησις, actus tumultuandi. *Liv. l.* 38. *c.* 2. Hæc tumultuatio Regem cupientem, ſi ſe ſequerentur, raptim evadere anguſtias, revocare primos, & eodem, qua venerat, via referre coegit ſigna.

Tumultuo, as, n. 1. *fare tumulto*, θορυβέω, θορυβέομαι, in tumultu ſum, in perturbatione ſum. *Plaut. Rud.* 3. 2. 29. Ut mihi illud dicat negotii quid ſit, quod tumultuas. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 61. Uno fere tempore ſub lucem hoſtibus

Digitized by Google

bus nuntiatur, in caſtris Romanorum præter conſuetudinem tumultuari.

Tumultuor, aris, d. 1. idem ac tumultuo. *Cic.* 2. *Agr. c.* 37. Ego is Conſul, qui concionem metuam? qui Tribunos Plebis perhorreſcam? qui ſæpe, & ſine cauſa tumultuer? *Id. pro Cæl. c.* 15. Quid tumultuaris ſoror? quid inſanis? *Auſt. ad Her. l.* 4. *c.* 15. In otio tumultuaris, in tumultu ſolus es otioſus.

Tumultuoſe, adv. θορυβωδῶς, cum tumultu. *Liv. l.* 2. Adeo tumultuoſe excepta eſt clamoribus undique, & indignatione Patrum. *Cæſ. l.* 7. *bell. Gal. c.* 45. Iis imperat, ut paulo tumultuoſius omnibus in locis pervagarentur. *Liv. l.* 1. *c.* 40. In veſtibulo regiæ, quam potuere tumultuoſiſſime ſpecie rixæ in ſe omnes appatitores regios convertunt.

Tumultuoſus, a, um, *tumultuario*, *ſedizioſo*, qui turbas excitare ſolitus eſt. *Liv. l.* 4. *c.* 28. In otio tumultuoſi, in bello ſegnes. ¶ Sumitur etiam paſſive, pro eo, qui eſt plenus tumultus, *confuſo*, θορυβώδης. *Plaut. Trin.* 5. 2. 52. Quis homo tam tumultuoſo ſonitu me exivit ſubito foras? *Cic. de Invent. c.* 3. Si ex ſeditioſa, ac tumultuoſa vita ſe in ſtudium aliquod traderent quietum. *Hor. l.* 3. *ode* 1. Neque tumultuoſum ſollicitat mare, *tempeſtoſo*. *Liv. l.* 2. *c.* 10. Tumultuoſiſſimum genus pugnæ. *Velleſ. l.* 2. *c.* 74. Italia tumultuoſior.

Tumultus, us, m. *tumulto*, מהומה, Germ. *auffruhr*, Gall. *trouble*, *mutinerie*, Hiſp. *alboroto*, θόρυβος. Ita dicebatur a Rom. bellum aliquod ſubitum, quod ob periculi magnitudinem, hoſtiumque vicinitatem magnam Urbi trepidationem incutiebat. Proprie autem tumultum dicebant bellum Gallicum, aut Italicum. *Cic.* 8. *Phil.* Belli nomen ponendum in ſententia quidam non putabant, tumultum appellare malebant, ignari non modo rerum, ſed etiam verborum. Poteſt eſſe bellum ſine tumultu, tumultus eſſe ſine bello non poteſt. Quid eſt aliud tumultus, niſi perturbatio tanta, ut major timor (al. *tumor*) oriatur, unde etiam nomen ductum eſt tumultus? Itaque majores noſtri tumultum Italicum, quod erat domeſticus, tumultum Gallicum, quod erat Italiæ finitimus, præterea nullum tumultum nominabant. Gravius autem eſſe tumultum, quam bellum, hinc intelligi licet, quod bello vacationes valent, tumultu non valent. Hæc *Cic.* qui *Phil.* 5. *c.* 12. Rem, inquit, adminiſtrandam arbitror ſine ulla mora, & confeſtim gerendam cenſeo, tumultum decerni, juſtitium indici, ſaga ſumi dico oportere, delectum haberi ſublatis vacationibus in Urbe, & in Italia. Hiſce verbis *Cicero* omnem tumultus ſignificationem expreſſit, quibus apparet, omnia in tumultu præpropere adminiſtrari publice, privatimque ſolita, cum bellum urgens, & quaſi muris imminens ſolemnes actus non admitteret. *Liv. l.* 7. Dictator cum tumultus Gallici cauſa juſtitium edixiſſet, omnes juniores ſacramento adegit. ¶ Tranſlate ponitur generatim pro omni perturbatione, trepidatione, metu. *Virg.* 2. *Æn.* Hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu Protrahit in medios. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ.* Hunc enim initio tumultus evocaverat, reliqui nondum convenerant. *Cic.* 4. *Catil.* Mihi, ut Urbi ſine veſtro metu, ac ſine ullo tumultu ſatis eſſet præſidii, &c. *Salluſt. in Jugurt. c.* 53. Tumultum facere. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 16. Tumultum comprimere. *Liv. l.* 25. Præbere tumultum civitati. ¶ Reperitur etiam genitivus *tumulti*, ut ſit 2. declinat. *Plaut. Caſ.* 3. 5. 22. Quid intus tumulti fuit? *Ter. Andr.* 2. 2. 28. Nihil ornati, nihil tumulti.

Tumŭlus, i, m. *monticello*, תל, Ger. *bugel*, Gal. *tertre*, *monceau*, Hiſp. *otero*, λόφος, colliculus e terra nonnihil eminens, a *tum*. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 43. Planities erat magna, & in ea tumulus terreus ſatis grandis. *Virg.* 2. *Æn. v.* 713. Eſt urbe egreſſis tumulus. ¶ Aliquando ponitur pro ſepulcro, quia ibi coacervari terra conſuevit. *Virg.* 3. *Æn. v.* 321. O felix una ante alias Priameia virgo Hoſtilem ad tumulum Trojæ ſub mœnibus altis Juſſa mori. *Cic. pro Arch.* Cum Alexander in Sigeo ad Achillis tumulum aſtitiſſet. ¶ *Tumulus honorarius*, eſt cenotaphium, hoc eſt vacuum ſepulcrum, quod in mari ſubmerſo, eique, cujus corpus haberi non poterat, erigi ſolebat. *Suet. in Claud. c.* 1. Ceterum exercitus ei honorarium tumulum excitavit, circa quem, &c.

Tun'? pro Tune. *Ter. Eun.* 1. 2. 6. Hem, tun' eras? *ubi ſorſe tu?*

Tunc, *allora*, *vitre*, eo tempore. Dicitur de futuro, & præterito tempore. *Virg.* 4. *Æn.* Tunc decuit, cum ſceptra dabas. *Cic.* 7. *Phil.* Sed erat tunc excuſatio oppreſſis, miſera illa quidem, ſed tamen juſta: nunc nulla eſt. *Horat. de ar. Poet. v.* 103. tunc tua me infortunia lædent. ¶ Interdum ei additur genitivus *temporis*. *Juſtin. l.* 1. *c.* 4. Sed de gente obſcura tunc temporis Perſarum Cambyſi mediocri viro in matrimonio tradidit. ¶ Cum verbo præſentis temporis; *Stat.* 5. *Theb. v.* 81. Nam me tunc libera curis Virginitas, annique tegunt.

Tundo, is, tutudi, tuſum, & tunſum, a. 3. *percuotere*, *battere*, *peſtare*, כתת, Ger. *ſtampffen*, Gal. *frapper*, *broyer*, Hiſ. *tundir*, κόπτω, τύπτω, ἀλοάω, percutio, pulſo, ab antiquo *tudo*, unde *tudes*, & *tudiculo*, *Diomedes* docet, hoc verbum habere duplex præteritum, & duplex ſupinum, ſcil. *tutudi*, *tuſum*, *tunſi*, *tunſum*. *Tutudi* affertur etiam a *Varr. l.* 8. *de L. L.* cujus quidem penultima plerumque brevis eſt, ut ex compoſitis patet, produxit tamen *Ennius* apud *Priſcian. l.* 10. in *Contudit*. *Plaut. Aſin.* 2. 1. 14. Sed quid hoc, quod picus ulmum tundit? *Cic.* 7. *Verr. c.* 54. Cum illi nihilominus jacenti latera tunderentur, ut aliquando ſpondere ſe diceret. *Ovid.* 1. *de ar. v.* 535. Tundere pectus. ¶ Tranſlate dicitur de verbis, pro iterare, ſæpius idem repetere. Et aſt tranſlatio ſumpta a malleo fabrorum ſæpe percutiente. *Ter. Hec.* 1. 1. Tundendo, atque odio denique effecit ſenex. ¶ *Tundere aſſidue eandem incudem*, proverbialiter dicitur, pro indefatigabili aſſiduitate in operis alicujus ſtudio perſeverare, metaphora ducta a fabris, crebris ictibus incudem ferientibus, atque ita tandem aliquando ferri rigorem perpetuo labore vincentibus. *Cic.* 2. *de Or. c.* 39. Ego autem ſiquem nunc plane rudem inſtitui ad dicendum velim, his potius tradam aſſiduis, uno opere eandem incudem diem noctemque tundentibus. ¶ *Tundere aures*, eſt obtundere, ſæpe idem repetendo. *Plaut. Pœn.* 1. 3. 25. Pergin' aures tundere? Participia *tunſus*, & *tuſus* V. ſuis locis.

Tunĭca, æ, f. *tonica*, *tonaca*, כתנת, Ger. *underrock*, Gal. *tunique*, *ſaye*, Hiſp. *ſayo*, *babirol*, χιτών, veſtis interior apud Romanos, cui toga ſuperinduebatur, qua tum viri, tum mulieres utebantur, reſpondetque ei quæ ab Italis dicitur *ſotto abito*, *camiciuola*, *ſottana*. *Varro l.* 4. *de L. L.* cenſet eſſe vel a tuendo, vel ab inducendo. Inquit enim: Tunica ab tuendo corpore. tunica ut induco. *Cic.* 2. *de Orat.* Diloricare tunicam, & judicibus cicatrices adverſas oſtendere. ¶ Tunica anguſtior, & brevior, quam toga, fuit, ac primum ſine manicis, deinde manicata, ac cinctu conſtricta eſt. de ejus longitudine ita *Quinctil. l.* 11. *c.* 3. Cui laticlavi jus non erit, ita cingatur, ut tunicæ prioribus oris infra genua paululum, poſterioribus ad medios poplites uſque perveniant. Nam infra mulierum eſt, ſupra centurionum. ¶ Tunicæ manicatæ, & talares, id eſt uſque ad talos demiſſæ, fuere mulierum propriæ: in viris ſemper probro objectæ ſunt. *Gell. l.* 7. *c.* 12. Tunicis uti virum prolixis ultra brachia, & uſque in primores manus, ac prope in digitos Romæ, atque omni in Latio indecorum fuit. Eas tunicas Græco vocabulo noſtri χειριδωτοὺς appellaverunt: Fœminiſque ſolis veſtem longe lateque diffuſam decere exiſtimaverunt ad ulnas, cruraque adverſus oculos protegenda. Viri autem Romani primo quidem ſine tunicis toga ſola amicti fuerunt, poſtea ſubſtrictas, & breves tunicas citra humerum deſinentes habebant. Quod genus Græci dicunt ἐξωμίδας. Hac antiquitate inductus P. Africanus Pauli filius P. Sulpitio Gallo homini delicato inter pleraque alia, quæ objectabat, id quoque probro dedit, quod tunicis uteretur manus totas operientibus. Hactenus *Gell. Cic.* in *Catil.* 2. 22. Quos pexo capillo nitidos, aut imberbes, aut barbatos videtis, manicatis, & talaribus tunicis, velis amictos, non togis. *Virg.* 9. *Æn.* Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ. ¶ Romani diu tunica caruerunt ſola toga amicti, ut apparet ex *Gellii* verbis. Poſtquam vero tunica introducta eſt, eam fere ſemper, & ubique geſtabant, una cum toga. Sed in exercitationibus togam ponebant, tunicam retinebant. *Plutarchus* ſcribit, Catonem majorem per hyemem tunica exomida ſempre, per æſtatem nudum opus in agro perfeciſſe. Dixi *fere ſemper*. Nam tunicam multi & privati, & in Magiſtratu omiſerunt. Teſtis eſt Acro, qui rationem reddens, cur *Horatius* Cethegos *cinctutos* dixerit, ſic inquit: Cinctuti Cethegi tunicas non gerebant, ſed pro tunica cinctum, vel campeſtre ab umbilico ad pedes, reliquo corpore exerto, & nudo, niſi toga tegeretur. Etiam Candidati ſine tunica cum toga candida prenſabant, ut *Plutarchus* ſcripſit in *Coriolano*. *Pedianus* Catonem judixiſſe, cum eſſet Prætor, ſine tunica, campeſtri ſub toga cinctum notavit, eumque morem repetiiſſe ex ſtatuis Romuli, & Camilli atque Tatii. Contra plebecula, præſertim turba forenſis (item ruſtici in agris) tunica uſi eſt ſine toga, aut pallio. Hinc *Horatius l.* 1. *ep.* 7. populum tunicatum vocat: Vilia vendentem tunicato ſcruta popello. ¶ Tunica duplex fuit, *recta*, & *clavata*. Recta tunica dicebatur, quæ erat ſine clavis. Inventa eſt a Tanaquile uxore Tarquinii Priſci, teſte *Plin. l.* 8. *c.* 48. Tunica clavata fuit, quæ clavos purpureos intextos habuit. Hæc rurſus duplex erat: alia clavos purpureos latos intextos habebat, alia anguſtos, illa dicebatur *latus clavus*, & *tunica lati clavi*, hæc *anguſtus clavus*, & *tunica anguſti clavi*. Tunica lati clavi habuit originem a Tullo Hoſtilio, ut eſt apud *Plin. l.* 9. *c.* 19. Hujuſmodi tunicarum varietas Ordines P. R. diſtinxit. Nam Senatores, & Equites tunicam clavatam induerunt, Plebs rectam, & ſine clavis: deinde latus clavus fuit Senatorum, atque ampliſſimi Ordinis inſigne, anguſtus clavus fuit proprius Equitum Romanorum. Itaque *Ovidius* oſtendens ſibi defuiſſe Senatoriam dignitatem, inquit 4. *Triſt. el.* 10. *v.* 35. Curia reſtabat, clavi menſura coacta eſt. *Lamprid. in Alexandro*: Tum ſatis eſſe conſtituit, ut Equites Romani a Senatoribus clavi qualitate diſcernerentur. Hinc Senatores *laticlavii*, Equites Romani *anguſticlavii* dicti. V. *Clavus*. ¶ Etiam Sacerdotes tunica lati clavi utebantur. Imo & præcones hanc tunicam ultimis temporibus induerunt, ut ſcribit *Plin. l.* 33. *c.* 1. ¶ Poſtquam Romani plures tunicas adhibere cœperunt, ea proprie tunica dicta eſt, quæ ſub toga induebatur; nam quæ carni adhærebat, induſium, & ſubucula vocabatur, & induſium quidem muliebre, ſubucula vero virilis, ut notant *Manut.* & *Ferrar.* locis infra citandis ex *Varr. Non.* & aliis; quamquam interdum omnes veſtes, quæ ſub toga ſunt, *tunicæ* nomine veniunt, ut ex *Ovid. l.* 1. & 3. *de art. am.* conſtat. ¶ Tunica porro carni adhærens (tunica enim vocatur ab eodem *Ov.* 2. *Faſt. v.* 247.) ex lino fuit, eſtque eadem cum ea, quæ *camiſcia* Italice dicitur. Legitur autem linea tunica apud *Lampr. in Alex. Vopiſc. in Aurel.* Plura de tunica V. apud *Manut. de quæſit. per epiſt. par.* 1. *ep.* 6. & *Ferrar. toto l.* 3. *par.* 1. *de re veſtiar.* ¶ Tunica palmata dicta eſt, quæ palmas habebat intextas, fuitque propria victorum, & triumphantium. *Liv. l.* 30. *c.* 15. Maſſiniſſam toga picta, & palmata tunica donat. V. *Manut. loc. cit.* Eadem dicitur Tunica Jovis a *Juvenal. ſat.* 10. *v.* 38. tum quia tali habitu Jupiter Capitolinus indutus erat, tum quia triumphaturi eam ex Capitolio ſumebant. V. *Pictus*. ¶ De tunica moleſta V. *Moleſtus*. ¶ *Tunica pallio propior*, proverbium eſt, quo ſignificatur, ex amicis alios eſſe nobis magis devinctos, quorum major habenda ratio ſit, quemadmodum tunica propior eſt corpori, quam pallium, quod tunicæ ſuperinjicitur. *Plaut. Trinum.* 5. 2. 30. Hunc primum æquum eſt me habere: tunica pallio propior. ¶ Tranſlate tunica ponitur pro membrana. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *de oculis*: Tenuibus membranis eos natura compoſuit, calloſis contra frigora calorеſque in extremo tunicis, quas ſubinde purificat lacrymationum ſalivis. Sic teſticulorum tunicæ, apud *Celſ. l.* 7. *c.* 24. ¶ In arboribus tunica dicitur liber interior poſt corticem. *Virg.* 2. *Georg. v.* 75. *de gemmis arborum*: Et tenues rumpunt tunicas. Eodem modo *tunica lupini*, eſt folliculus lupinum involvens apud *Juvenal. ſat.* 14. *v.* 153. ¶ Denique tunica uſurpatur pro velamento abſceſſus, ſeu tumoris in aliqua corporis parte. *Celſ. l.* 7. *c.* 2.

Tunicātus, a, um, χιτωνοφόρος, qui ſola indutus eſt tunica, hoc eſt qui nullam tunicæ ſuperinduit togam, cui opponitur *togatus*, quales fuere pauperiores apud Romanos, præſertim turba forenſis, denique etiam divites, cum ſe ſe exercebant. *Cic. pro Cæl. c.* 5. Ut exercitatione, ludoque campeſtri tunicati uterentur. *Hor. l.* 1. *ep.* 7. Vilia vendentem tunicato ſcruta popello. ¶ Metaleptice ſumitur pro indocto, imperito. Sic *Tacitus* in *Dial. de Or. c.* 7. vulgus imperitum appellat populum tunicatum. ¶ Tranſlate *tunicatum ſæpe* dixit *Perſ. Sat.* 4. *v.* 3. h. e. multa involucra, velut tunicas habens. ¶ Tunicata quies eſt, quæ habetur ruri, ubi togis depoſitis, tunicati homines liberius vivunt. *Martial. l.* 10. *epig.* 51. O ſoles! o tunicata quies!

Tunico, as, a. 1. *veſtire*, χιτωνίζω, tunica aliquem induo. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 873. Hæc lanitiem detondere docuit, tunicareque homulum.

Tunicŭla, æ, f. parva tunica. *Plaut. Rud.* 2. 6. 85. Redactus ſum ad hanc uſque unam tuniculam. ¶ Tranſlata *Plin. l.* 26. *c.* 12. Morbum regium in oculis præcipue mitari eſt, tenuitatem illam tunicularum felle ſubeunte. h. e. membranarum.

Tunſus, a, um, nom. particip. a tundo, *battuto*, *percoſſo*, *peſtato*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 485. Et tunſæ pectora palmis. *Id.* 4. *Georg. v.* 266. Proderit & tunſum gallæ admiſcere ſaporem.

Tuntobriga, f. 1. urbs Callaicorum Braccariorum in Hiſpania Tarr. in Portugallia, in prov. Tranſmontana, in ruinis jacens, cujus manet tantum vicus *Barqua de Regoa*, ad Turiam fl.

Tuor, eris, tuitus ſum, d. 3. *vedere*, ראה, Germ. *ſehen*, Gall. *voir*, Hiſp. *mirar*, ὁράω, idem ac tueor, apud veteres, quod proprie notat aſpicere, contemplari, & metonymice ſervare, defendere. *Feſtus*: Tuor video, tueor defendo, in uſu olim fuit: Sed jam promiſcue utuntur, & ponitur tueor pro video, & contueor pro defendo.

Tuor, oris, m. *viſta*. *Apulei. de Deo Socrat.* Fila tenuia uſque adeo, ut radios noſtri tuoris raritate tranſmittant.

Turba, æ, f. *turba*, *turbamento*, המון, Ger. *unordnung*, Gall. *trouble*, *bruit*, Hiſp. *turba*, τύρβη, perturbatio cœtus, ſive multitudinis, ut rixa duorum. *Ul. l. Prætor ait. ff. vi bonorum raptorum, & de turba*: Turbam autem ex quo numero admittimus? Si duo rixam commiſerint, utique non accipiemus in turba id factum, quia duo turba non proprie dicuntur. Enimvero ſi plures fuerint, decem puta, aut quindecim homines, turba dicetur. Quid ergo, ſi tres, aut quatuor? turba utique non erit. Et rectiſſime Labeo inter turbam, & rixam multum intereſſe ait. Namque turbam multitudinis hominum eſſe turbationem, & cœtum, at rixam duorum. Hactenus *Ulpianus*, cujus doctrina non ſemper vera eſt; nam turba ponitur etiam pro quacumque turbatione, ſive paucorum ſit, ſive multorum. *Ter. Heaut.* 1. 1. 26. Propter eam hæc turba, atque abitio evenit. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 6. Et quanta in turba, quantaque in confuſione rerum omnium viveremus. *Quintil. l.* 2. *c.* 16. Excitare turbas. *Ter. in Eun.* Turbas dare. h. e. turbationes afferre. ¶ Metonymice, quia multitudo fere non vacat perturbatione, turba accipitur pro multitudine. *Cic.* 2. *Verr.* Videt ad ipſum Fornicem Fabianum in turba Verrem, appellat hominem, & ei voce maxima victoriam gratulatur. *Ovid. l.* 1. *Am. el.* 7. Quæque tuos currus comitantum turba ſequetur. *Nepos in Datam. c.* 6. In turbam exire. *divulgarſi*. ¶ *Turbam* de duobus tantum uſurpat *Ovid.* 2. *Faſt.* ubi loquens de Tito, & Arunte Tarquinii ſuperbi filiis matrem oſculantibus, ait *v.* 715. Oſcula quiſque ſuæ matri properata tulere, Non intellecto credula turba Deo. ¶ Tranſlate uſurpatur de quacunque multitudine. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Magnam turbam congregat ignotorum Deorum. *Id. in Bruto c.* 31. Præclare, inquit Brutus, tamen, qui iſtam turbam voluminum effecerit. *Lucan. l.* 4. *v.* 251. Turba ſcelerum. *Plin. l.* 9. *ep.* 25. Turba negotiorum. ¶ *Nonius c.* 12. *n.* 26. diſcrimen affert inter *turbam*, & *turbas*, ut turba dicatur de multitudine hominum, *turbæ* de perturbationibus: ſed hæc differentia nulla eſt. nam *turbam facere* apud *Terent. Eun.* 4. 1. 2. eſt idem ac *turbas excitare*.

Turbamentum, i, n. *turbazione*, מבוכה, Ger. *unruhe*, Gall. *troublement*, Hiſ. *turbamiento*, ταραχή, idem ac turbatio. *Salluſt. in oratione Lepidi ad Populum R.* Maxima turbamenta Reipublicæ, atque exitia probate. *Tac. l.* 1. *hiſt. c.* 23. Quæque alia turbamenta vulgi.

Turbaſſo, is, it, futurum conjunctivi pro turbavero, apud veteres. Cicer. 3. de Leg. c. 4. ex leg. XII. Tab. Si qui turbaſſit in agendo, fraus auctoris eſto. Alii leg. turbaſſitur.

Turbate, adv. turbatamente, Ger. unordentlich, Gal. avec trouble, Hiſp. turbamente, Τεταραγμένως, confuſe, turbulente. Caſ. l. 1. B. C. c. 5. His de cauſis aguntur omnia raptim, atque turbate.

Turbatio, onis, f. turbazione. Florus l. 4. cap. 6. Divitiarum ſpes ex turbatione Reipublicæ. Gell. l. 19. c. 1. Coloris, & vultus turbatio.

Turbator, oris, m. turbatore, עוכר, Germ. betruber, Gal. brouillon, troubleur, Hiſp. perturbador, Ταρακτής, qui turbat. Liv. l. 2. c. 16. Cum pacis ipſe auctor e turbatoribus belli premeretur. Adde Tacit. 1. Ann. c. 30.

Turbatrix, icis, f. turbatrice, quæ turbat. Prudent. Pſychom. v. 669. placidæ turbatrix invida pacis. Stat. 4. Theb. v. 369. Accumulat crebros turbatrix fama pavores.

Turbatus, a, um, turbato, Τεταραγμένος, confuſus, commotus. Caſ. l. 2. B. C. Turbatus eo inopinato malo. Cic. pro Planc. c. 14. Ferre modice populi voluntates, allicere alienas, retinere paratas, placare turbatas. Virg. 8. Æn. v. 435. turbatæ Palladis arma. h. e. vel concitatæ & iratæ, vel turbantis, inquit Servius. Senec. l. 2. de Ira, c. 35. Faciet turbatior. Sueton. in Tiber. c. 69. Turbatiore cælo.

Turbella, æ, f. Ταραχίδιον, parva turba, parva perturbatio. Plaut. Pſeud. 1. 2. turbelles dare. ¶ Legitur & turbela unico l.

Turben, V. Turbo, inis.

Turbidatus, a, um, adject. torbidato, torbido. Martian. Capell. l. 2. Aer ex calore ſuperno, madoreque infero turbidatus.

Turbide, adv. torbidamente, θολερῶς, confuſe, turbulente. Cic. 4. Tuſc. cap. 10. Intelligetur igitur, perturbationem jactantibus ſe opinionibus inconſtanter, & turbide in motu eſſe ſemper. Tacit. 3. Ann. c. 12. Turbide, & ſeditioſe.

Turbido, as, a. 1. intorbidare, turbare. Sidon. lib. 6. ep. 1. Animæ ſerenitatem ſæcularium æſtuationum flatibus turbidare. Adde Martian. Capell. l. 1.

Turbidulus, a, um, adject. torbidetto, alquanto turbato. Prudent. Apotheoſ. v. 8. Turbiduli ſenſus, & litigioſe argumenta.

Turbidus, a, um, torbido, turbato, עכור, German. betrubet, Gall. trouble, Hiſpan. turbio, θολερός, ὀχλώδης, confuſus, commotus, conturbatus, a turba. Dicitur de omnibus rebus corporeis. Cicer. 5. Tuſc. c. 34. Darius in fuga, cum aquam turbidam, & cadaveribus inquinatam bibiſſet, negavit unquam ſe bibiſſe jucundius. Id. 1. de Inv. Quaſi ex turbida tempeſtate in portum, &c. ¶ Tranſlate ponitur pro confuſo, pleno perturbationum. Cic. 1. Tuſc. cap. 33. Quæ omni turbido motu ſemper vacet. Id. 6. Famil. ep. 14. Si turbidiſſimis ſapienter ferebas, tranquilliora læte feras. Ovid. 1. Triſt. eleg. 10. Pectora ſunt ipſo turbidiora mari. Tacit. l. 4. hiſt. c. 48. Mox C. Cæſar turbidus animi, &c. Id. 1. hiſt. c. 21. Omne in turbido conſilium. ogni partito aver in ſue confuſione. ¶ Item pro elato, arrogantia tumente. Virg. 10. Æn. Atque animo ſpem turbidus hauſit inanem. ¶ Item pro terribili. Virg. 11. Æn. Et Venulo adverſum ſe turbidus infert. ¶ Item pro eo qui turbas molitur, & tumultum. Tacit. 1. Ann. c. 38. Reduxit in hyberna turbidus, & nihil auſos. ¶ Turbidum adverbialiter pro turbide. Horat. l. 2. od. 19. recenti mens trepidat metu, Plenoque Bacchi pectore turbidum lætatur. ¶ Cum genitivo, turbidus auſi, Sil. l. 13. v. 214.

Turbinatio, onis, f. ortipidura, actus turbinandi. Plin. lib. 15. c. 11. Aliis rotunditas mali, aliis turbinatio pyri, aliis ovata ſpecies.

Turbinatus, a, um, turbinato, quod in figuram turbinis deſinit. Plin. l. 2. c. 37. Cor homini infra lævam papillam turbinato mucrone in priora eminens. Id. l. 37. c. 4. Et laterum ſexangulo lævore turbinatus in mucronem. Id. l. 15. c. 15. Turbinatior pyris figuræ, quam malis.

Turbineus, a, um, quod eſt in modum turbinis. Ovid. 8. Met. v. 556. Corpore turbineo juvenilis vortice merſit. h. e. aquis in modum turbinis præcipiti curſu inundantibus. de torrente enim loquitur.

Turbo, inis, m. turbine, nembo, סער, Ger. windtbraut, Gal. tourbillon, Hiſp. torvellino, τυφὼν, τυφὼς, ventus verticoſus, & validiſſimus, qui obvia quæque deturbat, & proſternit. Cic. 3. de nat. Deor. Ergo imbres, nimbi, procellæ, turbines ſunt Dii putandi. Id. l. 12. Fam. ep. 25. Ut Minerva noſtra, cuſtos Urbis, quam turbo dejecerat, reſtitueretur. Plaut. Curc. 5. 2. 47. Exoritur ventus turbo. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur pro turbatore. Cic. pro Domo c. 53. Tu procella patriæ, turbo, & tempeſtas pacis, & otii. ¶ Item pro calamitate, ærumna. Cic. in Piſon. Ut qui maximis turbinibus, ac fluctibus Reipublicæ navem gubernaſſem. ¶ Quoniam vero ventus iſte in gyrum fit, metonymice turbo ponitur pro gyro, orbe, circulo, converſione in orbem. Virg. 12. Æn. Præcipitem ſcopulo, atque ingentis turbine ſaxi Excutit. Sil. l. 3. Altæ lethifero ſtridebat turbine ſerpens. ideſt gyro, ſpira. ¶ Item pro vortice aquarum. Stat. 4. Theb. Hos turbo rapax, hos lubrica fallunt Saxa. ¶ Eſt & turbo genus inſtrumenti luſorii, quod a pueris ſcutica in gyrum circumagitur, palèo, fattore, στρόβιλος, βέμβιξ. V. Trochus. Virg. 7. Æn. Ceu quondam torto volitans ſub verbere turbo, Quem pueri magno in gyro vacua atria circum Intenti ludo exercent. Tibull. l. 1. eleg. 5. Namque agor, ut per plana citus ſola verbere turbo, Quem celer aſſueta verſat ab arte puer. Charіſius Grammat. l. 1. & Serv. in loc. Virg. cit. legunt hic, turben, neutro genere. ¶ Ad hujus inſtrumenti ſimilitudinem turbo dicitur, Græce κῶνος, quicquid formam habet in imo acutam, in ſummo latiorem, ſeu a lato paulatim deſinit in acutum. Cic. de Fato c. 18. Sed revertitur ad cylindrum, & turbinem ſuum, quæ moveri incipere, niſi pulſa, non poſſunt. Ovid. 1. Metam. v. 335. Cava buccina ſumitur illi, Tortilis in latum, quæ turbine creſcit ab imo. ¶ Turbo etiam eadem ratione dicitur quoddam inſtrumentum ad nendum aptum. V. Rhombus. Hoc utebantur veneficæ in incantationibus. Horat. Epod. 17. v. 6. Canidia parce vocibus tandem ſacris, Citumque retro ſolve, ſolve turbinem.

Turbo, onis, m. Τύρβων, nomen proprium gladiatoris. Hor. l. 2. ſat. 3. v. 310. Corpore majorem rides Turbonis in armis.

Turbo, as, a. 1. turbare, עכר, Ger. betruben, Gal. troubler, Hiſp. turbar, Ταράζω, ταράττω, κυκάω, turbas facio, commoveo, conturbo; & dicitur de quacunque re, ſive corporea, ſive incorporea. Cic. pro Cluent. Mare, quod ſua natura tranquillum eſt, ventorum vi agitatur, atque turbatur. Id. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. Simul, ut quid illa turbet, vide. Id. ib. ep. 9. Ad te ne hæc quidem ſcribo, quæ turbantur in Republica. Id. 1. de nat. Deor. c. 14. Ariſtoteles in tertio de Philoſophia libro multa turbat, a magiſtro Platone diſſentiens. Tac. l. 3. Ann. c. 47. Si una, alterave civitas turbat. h. e. tumultum aut ſeditionem movent. ¶ Dicitur etiam de animo pro commovere, perturbationem aliquam in eo excitare. Virg. 1. Æn. Sed res animos incognita turbat. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. Cic. pro Sylla: Utrum quo facilius Romæ ea, quæ conabatur, efficeret, ſi in Hiſpania turbatum eſſet. Virg. Ecl. 1. totis uſque adeo turbatur agris.

Turbor, oris, m. turba, perturbatio. Cal. Aurel. Tard. 1. 4. Turbor ſpiritus. Et ibid. Turborem magnum facere, atque ſtomachum vexare.

Turbula, læ, f. picciola turba. Apulei. l. 11. Met. Dimotis turbulis. Et infra. Turbulæ complent totas plateas.

Turbuleus, tis, adject. turbulentus. Calliſtrat. l. 48. Dig. tit. 19. leg. 28. In quibuſdam civitatibus turbulentibus.

Turbulente, adv. confuſamente, Ταραχωδῶς, confuſe. Cic. pro Domo c. 26. Omnia contra leges, moreſque majorum temere, turbulente, per vim, per furorem eſſe geſta. Id. in Partit. c. 30. Turbulentius agere. Sidon. l. 2. ep. 13. Turbulentiſſime regere.

Turbulenter, adv. idem ac turbulente. Cic. l. 2. ep. 16. Extremum illud erit, nos nihil turbulenter, nihil temere faciemus.

Turbulentia, æ, f. confuſio, turba, perturbatio. Tertull. adv. Hermog. c. 41.

Turbulento, as, a. 1. ἐκταράσσω, perturbo. Apul. l. 9. A. A. Me ſtrepitu turbulentant. Id. ib. l. 2. Hoſpes totam civitatem turbulentat.

Turbulentus, a, um, turbolento, confuſo, ſtrepitoſo, ταραχώδης, plenus confuſionis, ac perturbationis, turbidus. Cic. 7. Verr. c. 10. Ut nullus unquam dies tam magnus, turbulentaque tempeſtate fuerit, quin aliquo tempore Solem ejus diei homines viderent. Phædr. fab. 1. v. 15. Turbulenta aqua, torbida. ¶ Sumitur etiam pro amante turbarum, ſeu ſeditionum. Cic. 2. de Or. Ut mihi neceſſe fuit in Sex. Titium ſeditioſum civem, & turbulentum. ¶ Item pro eo, quod cum ſeditione conjunctum eſt, ſeu quod turbulente fit. Cic. Att. l. 4. ep. 3. Conciones turbulentæ Metelli, temerariæ Appii, furioſiſſimæ Publii. ¶ Tranſlate dicitur de animo pro commoto, perturbato. Cic. 1. Fin. Quemadmodum temeritas, & libido, & ignavia ſemper animum excruciant, & ſemper ſollicitant, turbulentæque ſunt, ſic ſi cujus in mente injuſtitia conſedit, hoc ipſo quod adeſt, turbulenta non poteſt non fieri. ¶ Item de re ad animum pertinente, pro eo, quod confuſionis plenum eſt. Cicer. 2. de nat. Deor. Quæ res genuit falſas opiniones, erroreſque turbulentos. ¶ Denique de quibuſcumque rebus, pro perturbato, calamitoſo, ærumnoſo. Cic. pro Cæc. Ea ſunt & turbulenta, & temeraria, & periculoſa. Id. in Piſon. c. 15. Metum turbulentiſſimum tempus tuo tranquilliſſimo præſtat. Liv. l. 2. cap. 61. Turbulentior inde annus excepit L. Valerio, T. Æmilio Coſſ.

Turcæ, arum, m. pl. Ital. Turchi, Muſulmani, Hiſp. los Turcos, Gal. les Turcs, pop. Scythiæ, ſeu Sarmatiæ Aſiaticæ, qui Caucaſios montes inter Pontum Euxinum, & Caſpium mare incolebant, & ſuis ſedibus egreſſi imperium ſuum longe lateque per Aſiam, Europam, & Africam armis propagarunt, ac demum ſedem Regni Byzantii, ſive Conſtantinopoli conſtituerunt. Hi ſe ipſos Muſulmanos, id eſt fideles, nominant. Conſtantinopoli potiti ſunt anno 1453. Mahumete II. Rege, Pio II. Pont. Max. ¶ De iis meminere Pomp. Mela l. 1. in fine, & Plin. l. 6. c. 1. & cum Thyſſagetis conjungunt. Verba Plinii ſunt: Danderi, Thyſſagetæ, Turcæ. Pomponii vero: Juxta Thyſſagetas, Turcæque vaſtas ſilvas occupant, aluntur que venando. Ex quibus locis diſcimus, falli eos, qui Latine efferunt Turci, orum, imitati Græcos Scriptores rerum Conſtantinopolitanarum, qui Τοῦρκοι, & Τοῦρκοι uſurpant.

Turda, æ. V. Turdus.

Turdarius, vel Turdarium. Varr. ſub init. l. 5. de L. L. Qui omnes verba ex verbis ita declinari ſcribunt, ut verba litteras alia adſumant, alia amittant, alia commutent, ut fit in turdo, in turdario, in turdelice.

Turdelix, icis, f. turdus exiguus. Varro l. 5. L. L. Verba ex verbis ita declinari, ut literas alia adſumant, alia amittant, alia commutent, ut fit in turdo, turdario, turdelice.

Turdetani, m. los Algarves, pop. Hiſpaniæ, partim in Luſitania Auſtrali, ubi hodie Algarbiæ Regnum, cum parte Portugalliæ, partim in Bætica, ubi Hiſpalenſe territorium, & Ducatus Medinæ Sidoniæ in Vandalitia prov. teſte Brietio. Facete Plaut. Capt. 1. 2. 60. cum dixiſſet, multis militibus opus eſſe, inter eos enumerat panicéos, placentinos, turdetanos, ludens nimirum in ambiguo, nam Turdetani & populi ſunt, & ſignificare poſſunt eos qui turdos ſaginant, & vendunt: qui jocus in aliis quoque nominibus, qui ibidem leguntur, latet.

Turdillus, i, m. parvus turdus. Legitur a quibuſdam apud Senec. ep. 96. in fine, ubi alii aliter.

Turduli, lorum, m. populi Hiſpaniæ Bæticæ, ubi nunc pars regni Granatenſis, & Andaluſiæ. Varr. l. 2. R. R. c. 10. ſcribit, neque Baſculos, neque Turdulos eſſe ad pecuariam rem idoneos; fortaſſe quia ea natio nimis mollis fuit.

Turdus, i, m. tordo, κίχλη, κίχλα, genus avis. A ſono accepit nomen, quemadmodum juxta Var. l. 4. de L. L. a ſuis vocibus nomen impoſitum upupæ, cuculo, corvo, pavoni, anſeri, buboni, aliiſque. Aliter Iſid. l. 12. c. 7. Turdi, inquit, a tarditate dicti: hyemis enim confinio ſe referunt, hoc eſt in fine autumni. Hor. l. 1. ep. 15. Nil melius turdo, nil vulva pulchrius ampla. Martial. l. 13. epigr. 92. Inter aves turdus, ſiquis me judice certet, Inter quadrupedes gloria prima lepus. ¶ Quæritur, an dicatur & turda. Negat Varro l. 8. de L. L. ubi clare ait, dici corvum, turdum, non dici corvam, turdam. Adde l. 3. R. R. c. 5. Sed omnes Perſii codices, ac membranæ, Caſaubono atteſtante, ſat. 6. v. 24. habent: Sollers turdarum noſſe ſalivam. ¶ Eſt & turdum piſcis, quem & ipſum κίχλην vocant Græci. A colore turdi avis nomen habet, ut indicat Varro l. 4. de L. L. Quintilianus quoque l. 8. c. 2. inter ea, quæ a ſimilitudine nomen habent, & ſoleam, & turdum piſcem ponit. Plin. l. 32. c. 11. Turdus inter ſaxatiles nobilis.

Turcus. V. Thureus.

Turgens, entis, o. g. οἰδαίνων, gonfio. Plin. l. 20. c. 13. Imponunt & mammis turgentibus decoctam rutam, & pituitæ.

Turgeo, es, gonfiarſi, enfiarſi, נפח, Germ. hartzen, Gal. s'enfler, Hiſp. hincarſe, ὀγκόομαι, οἰδέω, inflor, tumeo. Virg. 7. Ecl. Jam læto turgent in palmite gemmæ. ¶ Tranſlate ſumitur pro commoveri, iraſci. Plaut. Caſ. 2. 5. 17. Nunc in fermento tota eſt, ita turget mihi. Id. Moſt. 3. 2. 10. Tota mihi turget uxor nunc domi. ¶ Item per tranſlationem dicitur de oratione. Auct. ad Her. l. 4. c. 10. Ita gravis oratio ſæpe imperitis videtur ea, quæ turget, & inflata eſt.

Turgeſcens, entis, o. 3. partic. a turgeſco. Plin. l. 8. c. 50. Novembri menſe, ut Martio pariunt capræ turgeſcentibus virgultis.

Turgeſco, is, n. 3. gonfiarſi, enfiarſi, נפח, Ger. ſich auffblaben, Gal. s'enfler, Hiſp. hincarſe, ὀγκόομαι, turgidus fio, intumeſco. Cic. 3. Tuſc. c. 9. ex Poeta: Corque meum penitus turgeſcit triſtibus iris. Var. 3. de R. R. c. 9. Et, ne tum denique in aerem corpore turgeſcat aqua, prohibendum.

Turgidulus, a, um, dim. a turgidus. Catul. carm. 3. Flendo turgiduli rubent ocelli.

Turgidus, a, um, gonfio, נפוח, Germ. hartzend, Gal. enflé, Hiſp. hincado, ὀγκώδης, inflatus, tumidus, tumens. Plaut. Mil. 4. 3. 15. Cubare in navi lippam, atque oculis turgidis. Cic. 5. Tuſc. Num aliquod quippiam membrum tumidum, ac turgidum non vitioſe ſe habet? Hor. l. 3. ode 13. Cras donaberis hædo, cui frons turgida cornibus.

Turgor, oris, m. gonfiamento. Martian. Capella lib. 2. pag. 35. Diſtentus magno cum turgore.

Turia, æ, f. Albarazin, urbs Hiſp. Tar. alias Celtiberorum, nunc Aragoniæ, in colle, a fontibus Turiæ fl. extructa ab Auſonibus pop. Italiæ anno U. C. 640. Aliis videtur potius Teruel, urbs finitima in R. Aragoniæ.

Turias, æ, m. Thurias, Durias, Turium, Turelis, Guadalaviar, fl. Hiſpaniæ Tarraconenſis. Oritur una leuca a fontibus Tagi, ſupra Lobetum, hinc per Aragoniam fluens, ad Teruelum recipit Alhambram fl. deinde per R. Valentiæ labitur, & paulo infra Valentiam urb. in mare Mediterraneum, & ſinum Sucronenſem ſe exonerat.

Turifer, V. Thurifer.

Turii, ro. 2. Thurii, Thurium, opp. & urbs exc. Magnæ Græciæ, apud nerum ſinus Tarentini, & oſtia Crathis, & Sybaris fl. ¶ Turii item, vel Thurmi, Turi, opp. Apuliæ Peucetiæ, inter Cuperſanum, & Aquam vivam ad 6. M. P.

Turio, onis, m. vermena, tenuis omnis ramuſculus, qualet maxime in ſummis arboribus. Col. l. 12. c. 48. Lauri turiones in hoc uſu mittito, ut olivas deprimant.

Turma, æ, f. turma, torma, compagnia di ſoldati a cavallo, גדוד, Germ. geſchwader reuter, Gal. bande de gens d'armes, Hiſp. vanda, eſquadra, ἴλη, agmen triginta equitum, ſive cum tribus Decurionibus triginta trium. Nam Varro l. 4. de L. L. disertim ſcribit, ſuo etiam tempore tres fuiſſe in turma Decuriones. Feſtus autem ita de Decurionibus: Decuriones appellantur, qui decem equitibus præſunt. Poſtea res mutata eſt. Nam turma facta eſt triginta duorum equitum, & unus toti turmæ eſt præpoſitus, qui quanquam triginta duobus equitibus præeſſet, tamen priſtino retento nomine, & ipſe Decurio vocabatur. Clare id oſtendit Vegetius lib. 2. cap. 14. Quemadmodum, inquit, inter pedites centuria, vel manipulus appellatur, ita inter equites turma dicitur. Et habet una turma equites XXXII. Huic qui præeſt, Decurio nominatur.

Ut

Digitized by Google

Ut enim centum, & decem pedites ab uno Centurione ſub uno vexillo gubernantur, ſimiliter XXXII. equites ab uno Decurione ſub uno vexillo reguntur. ¶ De origine vocis ita *Varro l. 4. de L. L.* Turma terma eſt, quod terdeni equites ex tribus Tribubus, Tatienſium, Ramnium, & Lucerum fiebant. Itaque primi ſingularum decuriarum Decuriones dicti, qui ab eo in ſingulis turmis ſunt etiam nunc terni. Hæc Varro. *Cic. pro Marc.* Nihil ſibi ex iſta laude Centurio, nihil Præfectus, nihil cohors, nihil turma decerpit. ¶ Translata uſurpatur pro quacunque multitudine. *Hor. lib. 3. ode 4.* Divoſque, mortaleſque turmas Imperio regit unus æque.

Turmālis, & le, o. 3. ἰλαδικός, quod ejuſdem turmæ eſt, quod eſt in eadem turma. *Liv. l. 5.* Manlius Conſulis filius ſuper caſtra hoſtium cum ſuis turmalibus evaſit. ¶ Item quod ad turmam ſpectat. *Claudian. de bell. Gild. v. 447.* Excitet inceſſos turmalis buccina ſomnos. *Stat. 4. Theb. v. 10.* Bellona turmale fremens. h. e. turmale claſſicum canens; vel generatim, ad arma excitans. *Id. l. 5. Silv. 2. v. 14.* non ſanguine cretus Turmali, trabeaque Remi, h. e. non natus ex equeſtri ordine, ſed ex ſenatorio, ut ſequentia carmina declarant. ¶ Translate ſumitur pro gregali, pro eo, quod ſit ſimul cum multis aliis. *Cic. de Or. c. 65.* Ex tranſlatione: ut cum Scipio ille major Corinthiis ſtatuam pollicentibus eo loco, ubi aliorum eſſent Imperatorum, turmales dixit diſplicere.

Turmarius, a, um, adject. idem ac turmalis. *Cod. Theodoſ. lib. 6. tit. 33.* Turmariorum, quos capitularios vocant, curam ſubire.

Turmātim, adv. *a ſchiera*, Ger. *mit ſchaaren*, Gall. *par bandes*, Hiſp. *de vanda, en vanda*, ἰλαδόν, per turmas. *Hirt. l. 8. B. G. c. 18.* Turmatim in eum locum devenerant. *Liv. l. 5.* Mox ululatus, cantuſque diſſoni, vagantibus circa mœnia turmatim barbaris, audiebant.

Turnus, m. 2. nobilis juvenis inter Laurentes, Latino regnante, conſobrinus Amatæ Reginæ. Hic cum Latino bellum geſſit ob Laviniam ejus filiam, quam cum ipſe cuperet, Latinus maluit Æneæ Trojano in matrimonium collocare. V. *Dionyſium Halic. Rom. Ant. l. 1. Livium l. 1. c. 2. & Virgilium l. 12. Æn.*

Turŏnes, m. 3. pop. Galliæ Lugdunenſis, quorum tractus hodie Turonia dicitur, *la Touraine*, urbs vero Turones, Turo, Turonica urbs, Cæſarodunum, ad Ligerim fl. ubi ponte lapideo oblongo, & pulcherrimo jungitur, ex altera parte alluitur Cari fl. ampla, elegans, culta, emporium celebre in regione perferaci, & rigua inter Aurelianos, & Andegavos. *Lucan. l. 1. v. 437.* Inſtabiles Turones circumſita caſtra coercent.

Turonicus, a, um, adject. ad Turones pertinens, ut Turonica Eccleſia, *Sulpit. Sever. de vita B. Mart. c. 9.*

Turpātus, a, um, adject. *imbrattato*. *Stat. 4. Theb. v. 106.* Herculea turpatus gymnade vultus Amaia.

Turpicŭlus, a, um, ὑπαίσχρος, ſubturpis, dim. a *turpis*. *Cic. 2. de Orat. c. 62.* Tantum intereſt, quod gravitas honeſtis in rebus ſevere, jocus in turpiculis, & quaſi deformibus ponitur. *Catull. Carm. 43.* turpiculo puella naſo.

Turpĭdo, inis, idem quod turpitudo. *Tertull. de cor. Mil. c. 14.* Turpido, & dedecoratio.

Turpificātus, a, um, nom. particip. turpis factus, *reſo deforme, laido, turpe*. *Cic. 3. Off. c. 29.* Quanta fœditas turpificati animi debet videri.

Turpilius, ii, m. vetus poeta comicus, cujus multa carmina afferunt *Nonius* & *Priſcianus*.

Turpiloquium, ii, turpis ſermo. *Tertull. de Pudicit. c. 17.*

Turpilucricupĭdus, i, *chi brama guadagno turpe, e diſoneſto*, αἰσχροκερδής. *Plaut. Trin. 1. 2. 63.* Turpilucricupidum te vocant cives tui.

Turpio Ambivius, actor comœdiarum, ætate Terentii.

Turpis, & pe, o. 3. *brutto, deforme*, רע, Ger. *ungeſtalt*, Gal. *laide*, Hiſ. *feo*, αἰσχρός, δυσειδής, deformis, cui *pulcher* opponitur. *Ter. Phorm. 1. 2.* Lacrumæ, veſtis turpis. *Virg. 3. Georg.* Optima torvæ Forma bovis, cui turpe caput. h. e. valde magnum, ideoque deforme. Eadem ratione *Id. ib. l. 4.* turpes Focas dixit. ¶ Transfertur etiam ad animum pro inhoneſto, infami, indecenti. *Ter. Heaut. 5. 4.* Pudet Dicere hac præſente verbum turpe. *Cic. 1. Off.* Luxuria vero cum omni ætati turpis, tum ſenectuti fœdiſſima eſt. *Id. 8. Fam. ep. 12.* Iſte omnium turpiſſimus, & ſordidiſſimus. *Ovid. 1. Amor. el. 13.* Fabula non cœlo turpior ulla foret. ¶ *Turpe* neutrum interdum Poetice pro *turpiter* ponitur. *Catull. Carm. 43. v. 8.* Turpe incedere. *Stat. l. 3. Theb. v. 333.* Turpe gemunt. Adde *Claudian. l. 2. in Eutrop. v. 446.*

Turpĭter, adv. *bruttamente, indecentemente, vergognoſamente*, Germ. *ſchaendlich*, Gal. *villainement*, Hiſp. *deshoneſtamente*, αἰσχρῶς, fœde, indecore. *Caſ. l. 3. B. C.* Reliquos turpiter fugere coegerunt. *Cic. l. 1. de nat. Deor. c. 12.* Empedocles turpiſſime labitur. *Ovid. l. 5. Triſt. el. 6.* Turpius ejicitur, quam non admittitur hoſpes.

Turpitūdo, inis, f. *turpitudine, bruttezza*, רע, כזוב, Germ. *ſchand*, Gall. *laideté*, Hiſp. *fealdad*, αἶσχος, αἰσχρότης, deformitas. *Cic. pro Domo*: A Ser. Serrano ſanctiſſima ſacella ſuffoſſa, incenſa, inædificata, oppreſſa, fœrma denique turpitudine eſſe fœdata neſcimus? ¶ Tranſlata ſumitur pro vitio, labe, ſeu macula animi, vel alterius rei incorporeæ. *Cic. 2. de Or. c. 59.* Verborum turpitudinem, & rerum obſcœnitatem vitare. *Auct. ad Herenn. l. 1. c. 6.* Si cauſa turpitudinem habebit, exordiri poterimus his rationibus &c.

Turpo, as, a. 1. *bruttare*, αἰσχύνω, turpitudine afficio, fœdo. *Cic. 1. Tuſc. ex Poeta.* Jovis aram ſanguine turpari. *Hor. lib. 1. ſat. 5.* At illi fœda cicatrix Setoſam lævi frontem turpaverat oris.

Turricŭla, æ, f. *torricella*, parva turris. *Vitruv. l. 10. c. 19.* ſupra medium tecti faſtigium turricula. ¶ Accipitur etiam pro vaſe illo in modum turris facto, per quod tali in alveolum mitti ſolent, & alio nomine *pyrgus* dicitur. *Martial. l. 14. ep. 17.* cujus titulus eſt, *Turricula*. Quærit compoſitos manus improba mittere talos: Si per me miſit, nil niſi vota facit.

Turrĭfer, ra, rum, πυργοφόρος, quod turres fert. *Ovid. 4. Faſt. v. 219.* At cur turrifera caput eſt onerata corona? Alii leg. *turrita*.

Turrĭger, ra, rum, πυργοφόρος, quod turres gerit. *Virg. 10. Æn. v. 253.* Turrigeræ urbes. *Plin. l. 11. c. 2.* Sed turrigeros elephantorum mirantur humeros. ¶ Dea, ſive Mater turrigera, Tellus, Ops, Cybele, Berecyntia, Mater Idæa. *Ovid. 4. Faſt.* Phryx puer in ſylvis facie ſpectabilis altis Turrigeram caſto junxit amore Deam.

Turris, is, f. *torre*, מגדל, Germ. *turn*, Gall. *tour*, Hiſp. *torre*, πύργος, ædificium in magnam altitudinem protenſum. Juxta *Varronem l. 4. de L. L.* dicta eſt a *torvis*, quod hæ proſpiciant ante alios. Secundum *Iſidorum l. 15. c. 11.* turres dictæ ſunt, quod *teretes* ſint, & longæ. Quippe vel rotundæ ſunt, vel ſaltem procul videntibus rotundæ exiſtimantur. *Cic. 3. Tuſc.* Dionyſius concionari ex turri alta ſolebat. *Virg. 10. Æn.* Miſeri ſtant turribus altis Nequidquam. ¶ Turris item fuit machina bellica ambulatoria, nempe ligneum ædificium in magnam altitudinem erectum, ſubjectiſque rotis huc illuc mobile, in imo habens arietem ad muros ſubruendos, in medio pontem ſuper eoſdem muros immittendum, in ſuperioribus autem partibus milites contis, & ſagittis armatos, qui hoſtes a mœnium defenſione deturbarent. *Cic. 15. Fam. ep. 4.* Aggere, vineis, turribus urbem oppugnare. V. *Veget. l. 4. c. 17.*

Turrītus, a, um, *fortificato con torri*, πυργωθείς, ἔμπυργος, turribus inſtructus, turribus plenus. *Ovid. l. 3. Amor. el. 7.* Quid tibi turritis incingere mœnibus urbes? ¶ Accipitur quoque pro eo, cui turris ſuperponitur, vel quod turres geſtat. *Plin. l. 8. c. 7.* de elephantis. Iterum totidem turriti cum ſexagenis propugnatoribus. ¶ Item pro eo, quod turrim capite tanquam coronam gerit, ut pro Cybele, ſeu Berecyntia, ſeu Matre Deorum, quæ turrita fingitur, quia terra eſt, quæ urbes ſuſtinet. *Virg. 6. Æn.* Qualis Berecyntia Mater Læta Deum partu Phrygias turrita per urbes Invehitur curru. ¶ Item pro alto, ſublimi, excelſo, turris inſtar edito, facto ad turris ſimilitudinem. *Virg. 3. Æn.* Geminos demittunt brachia muro Turriti ſcopuli.

Turrus, m. 2. *Torre*, *Torro*, fl. Carnorum, qui apud Forum Julium decurrit, & in mare Hadriaticum apud Aquilejam influit. *Plin. l. 3. c. 18.*

Turſio, onis, m. θύρσιος, piſcis delphino ſimilis, ſuaviſſimus, & laudatiſſimus. *Plin. l. 9. c. 9.*

Turtur, uris, m. τρυγών, avis ex genere columbarum, a ſono, quem edit. *Plaut. Moſtell. 1. 1. 44.* Tu tibi iſtos habeas turtures, piſces, aves. *Cic. 2. Fin.* Turtures & curſo, & peregrinatione lætantur. *Virg. 1. Ecl.* Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab ulmo.

Turturilla, æ, f. parvus turtur, quia turtures molles ſunt, & laſcivi, præſertim fœminæ, quæ ſi mare deſtituantur, dicuntur ſe mutuo conſcendere: ideo *Senec. ep. 96.* Hi, inquit, qui expeditiones periculoſiſſimas obeunt, fortes viri ſunt, primoreſque caſtrorum: iſti, quos publica quies, aliis laborantibus, molliter habet, turturillæ ſunt, tuti contumeliæ cauſa. h. e. imbecilles homines, delicati, effœminati. *Iſidorus*, eumque ſecutus *Lipſius* turturillam ajunt dici locum, in quo corruptelæ fiebant, ducta itidem a turturibus denominatione. Alii in Seneca loco aliter leg.

Turunda, æ, f. *tronda*, κόλλιξ, ψωμίς, offa, vel quid ſimile, cujuſmodi ſunt, quibus farciantur altilia ad ſaginam, a *terendo*, ut *merenda* a *merendo*, *prebenda* a *præbendo*. *Cato c. 89.* Polline, vel farina hordeacea conſperſa turundas faciat. *Varro l. 3. de R. R. c. 9.* Farciunt turundis hordeaceis, partim admiſtis ex farina loliacea, aut ſemine lini ex aqua dulci. ¶ Ponitur etiam pro linamento illo ex filis, quod in ulcus immitti a Medico ſolet, *taſta*. *Cato cap. 157.* Et, ſi fiſtula erit, turundam intro trudito; ſi turundam non recipiet, diluito, ſuccum exprimito.

Tus. V. Thus.

Tuſcania. V. Thuſcania.

Tuſci. V. Thuſci.

Tuſculanenſis, e, adject. a Tuſculano, ut Tuſculanenſes dies, h. e. in Tuſculano rure tranſacti. *Cic. 9. Fam. ep. 6.*

Tuſculānum, i, n. *Grotta Ferrata*, *S. Maria di Grotta Ferrata*, villa Ciceronis in agro Tuſculano. Nunc ibi cœnobium inſigne Monachorum. *Cic. Att. l. 2. ep. 9.* Nos Tuſculano ita delectamur, ut nobiſmet ipſis tum denique, cum illo venimus, placeamus.

Tuſculānus, a, um, τουσκλανός, quod ad Tuſculum ſpectat, ut *Ager Tuſculanus*, in quo erat villa Ciceronis celeberrima. *Quæſtiones*, ſeu *diſputationes Tuſculanæ*, quæ in agro Tuſculano in villa Ciceronis habitæ ſunt. *Cic. 2. de Div.* Totidem ſubſecuti libri Tuſculanarum diſputationum res ad bene vivendum maxime neceſſarias aperuerunt.

Tuſcŭlum, n. *Fraſcati*, vel. & urbs Latii, in Campania Romana, ad rad. collis, inter urbem Romam, & Labicum, ubi plurimæ villæ, & palatia Principum Romanorum. Conditum exiſtimatur a Telegono Ulyſſis, & Circes filio, qui, cum patrem imprudens occidiſſet, in ea ſe ſe loca recepit. Sed *Baudrandus* dixit, vetus Tuſculum omnino fuiſſe, ubi nunc eſt, lo *Fraſcati* planitie, non in ſummo montis jugo, in quo rudera, & veſtigia maximorum ædificiorum conſpiciuntur, in eo enim jugo villam privatam, non oppidum fuiſſe. *Cic. pro Font. & Horat. Epod. 1.*

Tuſcŭlus, la, um, adject. ad Tuſculum pertinens, ut Tuſcula tellus, *Tibul. l. 1. el. 8. v. 57.*

Tuſcus. V. Thuſcus.

Tuſſēdo, inis, f. idem ac tuſſis. *Apul. l. 9. Metam.* Aſſiduo pulſu tuſſedinis biulci.

Tuſſicŭla, æ, f. *toſſetta*, βηχίον, parva tuſſis. *Plin. l. 5. ep. 19.* Veteris infirmitatis tuſſicula admonitus, rurſus ſanguinem reddidit.

Tuſſiculāris, re, adject. utilis ad tuſſim, ut tuſſicularia medicamenta, *Cal. Aurelian. Acut. 2. 13.*

Tuſſicŭlōſus, a, um, adject. tuſſi laborans. *Cal. Aurel. Acut. 2. c. 13.* Tuſſiculoſa, & frigida ſenilis eſt ætas.

Tuſſicus, a, um, qui multum tuſſit. *Firmic. l. 3. c. 16.* Luna alios tuſſicos, alios ſpleneticos efficit. Adde *Marcell. Empir. c. 16.*

Tuſſiens, entis, o. g. particip. a tuſſio. *Plin. l. 20. c. 2.* Semen eorum cum cumino tritum, potumque in vino tuſſientibus auxiliatur.

Tuſſilāgo, inis, f. *unghia cavallina*, herba ad tuſſim apprime faciens, unde & nomen habet, eſtque duplicis generis. Officinæ ungulam caballi appellant. *Plin. l. 26. c. 6.*

Tuſſio, is, n. 4. *toſſire*, Germ. *huſten*, Gall. *toſſir*, Hiſp. *toſſer*, βήσσω, tuſſim patior. *Plaut. Aſin. 4. 1. 50.* Forte ſi tuſſire occepſit, ne ſic tuſſiat, Ut cuiquam linguam in tuſſiendo proferat. *Hor. l. 2. ſat. 5. v. 107.* Si quis forte cohæredum ſenior male tuſſit.

Tuſſis, is, f. *toſſe*, Ger. *huſten*, Gall. *toux*, Hiſ. *toſſe*, βήξ, eſt vehementiſſima quædam afflatio, qua plurimus ſimul, celerrimeque foras actus ſpiritus, ſive aer attrahit, propellitque una ſecum ſuo impetu ea, quæ vias ſuas obſtruunt. *Ter. Heaut. 2. 3. 132.* Gemitus, ſcreatus, tuſſis, riſus abſtine. *Virg. 3. Georg.* Et quatit ægros Tuſſis anhela ſues. *Catull. ep. 41.* Malamque pectore expuli tuſſim.

Tuſus, a, um, nom. particip. a tundo, *peſtato*, ut tuſa teſta, *Vitruv. l. 2. c. 5.* Tuſa herba, *Apulej. de herb. c. 58.*

Tutacŭlum, i, n. idem quod tutamentum, munimentum. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 387.* fida ut tutacula nudis, Invalidiſque paret.

Tutāmen, inis, n. *difeſa*, מגן, Germ. *ſchirm*, Gall. *defenſe*, Hiſp. *defenſion*, ἀσφάλεια, ὀχύρωμα, munimentum, defenſio, defenſaculum. *Virg. 5. Æn. v. 262.* Donat habere viro decus, & tutamen in armis.

Tutamentum, i, n. idem ac tutamen, unde factum eſt. *Liv. l. 21. c. 62.* Ut ea ſola ignibus aliquoties conjectis ab hoſte etiam tutamentum fuerit.

Tutānus, i, m. Deus apud Romanos, idem, ut putant, atque Hercules, cui ara fuit extra portam Capenam, a *tuela*, quod adverſus Annibalem tutatus eſſet Populum Romanum. Alius igitur fuit a Tutano, vel Tutina, qui idem ac Priapus. *Var. apud Non. c. 1. n. 142.* Hercules tuam fidem, Noctu Annibalis cum fugavi exercitum, Tutanus hoc, Tutanu' Romæ nuncupor, Hac propter omnes qui laborant, invocant.

Tutātio, onis, f. *Jul. Firmic. l. 4. c. 7.* Qui regias opes, theſauroſque fidei tutatione cuſtodiant.

Tutātor, oris, m. idem quod tutor. *Apulej. de Deo Socrat.* Dubiis præmonitor, periculoſis tutator, egenis opitulator.

Tutātus, a, um, partic. a tutor, depon. *chi ha difeſo*. *Ovid. 3. Triſt. el. 6. v. 15.* Nil niſi me ſolum primo tutatus es. ¶ Paſſiva ſignificatione *Symmach. l. 9. ep. 11.* Ut auxilio tuo tutata poſſeſſio a moleſtiis vindicetur.

Tute, pronomen. V. Tu.

Tūte, adv. *ſicuramente*, ἀσφαλῶς, ἀκινδύνως, ſecure, ſine periculo. *Auct. ad Her. l. 3. c. 5.* Eum tute vivere, qui honeſte vivat. *Cn. Pomp. Cic. in ep. ad Att. l. 8. poſt epiſt. 12.* Nam te hic tutiſſime fore puto. *Pallad. lib. 1. tit. 6.* Semina tutius in agris, quam in horreis ſervantur.

Tutēla, æ, f. *tutela, difeſa*, ἐπιτροπή, ἀσφάλεια, defenſio, a *tutor*. *Cic. 3. Fin. de Jove*: Hoc intelligi volumus, ſalutem hominum in ejus eſſe tutela. *Senec. de Conſol. ad Helv. c. 9.* Terra vix ad tutelam incolentium fertilis. *al mantenimento di chi la coltiva*. ¶ Tutela navis eſt ſignum ſeu ſimulacrum alicujus Numinis, quod in puppi conſtituitur, & ejus navis tutelam habet. *Ovid. 1. Triſt. el. 9.* Eſt mihi, ſitque precor flavæ tutela Minervæ Navis, & a picta caſſide nomen habet. *Valer. Flac. l. 1. v. 301.* Viſa comnetu fulgens tutela carinæ Vocibus his inſtare duci. ¶ Hinc & Genius alicujus loci tutela dicitur. *Petron. in fragm. Tragur.* Ita tutelam hujus loci habeam propitiam. Sic *Horat. l. 4. od. 14. ad Auguſtum*: O tutela præſens Italiæ, dominæque Romæ. ¶ Speciatim apud Juriſconſultos tutela, ut *Servius* definit, teſte *Paulo l. 1. ff. de tutelis*, eſt vis, ac poteſtas in capite libero conſtituta ad tuendum eum qui per ætatem ſua ſponte ſe defendere nequit, jure civili data, ac permiſſa. *Cic. 1. de Or. c. 53.* Commendare filios ſuos tutelæ alicujus. *Id. 2. de Or. c. 45.* Tradere aliquem alicui in tutelam. *Id. 4. Fin. c. 14.* Subjicere aliquem alicujus tutelæ.

Alii

Alii leg. *tutelis* in plur. numero. *Id. pro Roſc. Com. cap. 6.* Pervenire in tutelam alicujus. ¶ Venire in tutelam ſuam, eſt e tutoris poteſtate exire, & juris ſui fieri, *uſcir di tutela. Cic. in Top. c.* 11. Si filius mortuus eſſet prius, quam in ſuam tutelam veniſſet. Eodem ſenſu dicimus, *tutelam recipere*, quod legitur apud *Sueton. in Claud. c.* 2. ¶ *Tutelæ ſuæ eſſe* eſt eſſe ſui juris. *Senec. ep.* 33. Adjice, quod iſti numquam tutelæ ſuæ fiunt.

Tutela, æ, f. *Tudela*, urbs Hiſp. Tarr. in finibus Vaſconum, in R. Navarræ, ad Iberum fl. ubi recipit amnem *Queiles*. ¶ Tutela altera. *Tudela de Duero*, opp. Caſtellæ veteris, ad Durium fl. ¶ Tutela etiam, ſeu Tutella, *Tulle*, urbs Galliæ, in Aquitania prima, & Lemovicenſi prov. ad Curretiam fl. & Solanam torrentem, caput prov. Lemovicenſis.

Tutelāris, & re, o. 3. *tutelare, che difende*, [illegible], quod tuetur, quod quippiam in ſua habet tutela, ut *Dii tutelares*, in quorum tutela urbes putabantur, qui in oppugnatione urbium certo carminis genere ſolebant evocari, ne cum ipſis etiam Diis bellum ſuſceptum videretur, & ut urbes Deorum ope deſtitutæ facilius caperentur. *Arnob. l. 3. Macrob. l. 3. Saturn. c. 9.* ¶ Sumitur item pro eo, quod quacunque ratione ad tutelam pertinet. *Ulp. l. videamus, ff. de in litem jurando*: Videamus, in tutelari cauſa quis juret, & adverſus quem poſſit. *Paul. l. heredes, ff. de fidejuſſoribus, & nominatoribus, & heredibus tutorum*: Non excuſetur heres, ſi dicat, ſe inſtrumenta tutelaria non inveniſſe. ¶ Tutelaris Prætor eſt, ad quem pertinet pupillis tutores dare, quem primus inſtituit M. Antoninus Philoſophus, cum antea ea res ad Conſules pertineret, teſte *Jul. Capitolin. in ejus vita c.* 10.

Tutelarius, ii, m. [illegible], cuſtos, qui ædes publicas, & ſacras ſuo periculo tuetur. *Plin. l. 34. c. 7.* Capite Tutelarios cavere pro eo, inſtituti publici fuit.

Tutelina, & Tutilina, æ, f. Dea, *a tutando* ſic appellata, quod fruges præcipue in ejus tutela eſſent. *Var. apud Non. c. 2. n.* 243. Tuam fidem, Tutelina, invoco. ¶ Ejus ſimulacrum erat in Circo poſitum, in columna collocatum, quæ & ipſa *Tutelina* dicta eſt. *Tertul. de ſpectac. c.* 8. ¶ Apud *Macrob. l. 1. Saturn. c.* 16. legitur *Tutiliana* pro Tutilina.

Tuto, as, a. 1. idem ac tutor. *Plaut. Merc. 5. 2.* 25. Invoco vos Lares Diales, ut me tutetis. Alia exempla ex *Nævio, Pompon. & Pacuv.* affert *Non. c. 7. n.* 70.

Tuto, adv. *ſicuramente*, Ger. *ſicher*, Gal. *ſeurement*, Hiſ. *ſeguramente*, [illegible], ſine periculo, impune. *Plaut. Amph. 1. 2. 3.* Pater ut liceret tuto illam amplexarier. *Cic. 4. Ver.* Qua via tuto tranſire poſſe videamur. *Id. l. 14. Fam. ep.* 3. Ut tuto ſim, quod laboras, id mihi nunc facillimum eſt. h. e. in tuto ſim. *Id. 8. Att. ep.* 1. Non me quærere, ubi tutiſſimo eſſem. Ita tum *Chariſ. l.* 1. legunt *Victorius, Gruter. & Græv.* alii *tutiſſime*. V. *Tutor*.

Tutor, aris, d. 1. *difendere*, [illegible], Ger. *ſchirmen*, Gal. *defendre*, Hiſp. *defender*, [illegible], defendo, diligenter curando, protego. *Ter. prol. Hec. v.* 42. Ego interea meum non potui tutari locum. *Cic. pro Sylla*, Hunc patronum, defenſorem, cuſtodem illius coloniæ per vos tutari, conſervareque cupiunt. *Hor. l. 2. ep.* 1. Res Italas armis tuteris, moribus ornes. *Plin. in præf. l.* 7. Truncos etiam, arboreſque cortice interdum gemino a frigoribus, & calore tutata eſt. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Plaut. Amph.* 2. 2. 10. Patria, & prognati tutantur, ſervantur.

Tutor, oris, m. *tutore, difenſore*, [illegible], qui tuetur, defenſor. *Hor. Epod.* 2. Et te pater Sylvane tutor finium. ¶ Speciatim ſumitur pro pupilli defenſore, pro eo, qui jus, & poteſtatem habet in capite libero, ad tutandum eum, qui ſe per ætatem nondum tutari poteſt. Hæc autem ætas eſt uſque ad pubertatem, ideſt uſque ad decimum quartum annum. Nam inde uſque ad vigeſimum quintum dantur curatores, qui etiam furioſis, & mente captis toto vitæ curſu dari ſolent. *Paul. l. 1. ff. de tutelis*: Tutores autem ſunt, qui eam vim, ac poteſtatem habent, exque re ipſa nomen ceperunt. Itaque appellantur tutores, quaſi tuitores, atque defenſores, ſicut æditui dicuntur, qui ædes tuentur. *Liv. l.* 1. Poſtremo tutor etiam liberis Regis teſtamento inſtituebatur. *Perſ. ſat. 3. v.* 96. Tutorem eſſe alicui. *Modeſtin. l. Cæſar, ff. de excuſationib.* Dare alicui tutorem. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Cic. in Brut. c.* 96. Nos autem, Brute, quoniam poſt Hortenſii clariſſimi Oratoris mortem orbæ Eloquentiæ quaſi tutores relicti ſumus.

Tutōrius, a, um, adject. *di tutore. Juſtin. l. 30. c.* 3. Mittitur, qui tutorio nomine regnum pupilli adminiſtret.

Tutrix, icis, f. *tutrice. Cod. Juſtin. lib. 5. tit. 35. leg.* 3. Filiorum ſuorum tutricem eam exiſtere ſancimus.

Tutulātus, a, um, qui tutulum geſtat. *Varro l. 6. de L. L.* Tutulati dicti hi, qui in ſacris capitibus (*Scaliger* leg. *apicibus*, id eſt flammeis) habere ſolent ut metam. Id tutulus appellatur ab eo, quod matreſfamilias crines convolutos ad verticem capitis, quos habent uti velatos (*Scal.* elatos) dicunt tutulos, ſive ab eo, quod tuendi cauſa capilli fiebant, ſive ab eo, quod altiſſimum in urbe quod eſt, ea res tutiſſima tutulus vocatur.

Tutŭlus, i, m. 2. [illegible], capillorum in conum congeſtus, in fœminis, quem *Lucanus* nominat turritam frontis coronam, *Statius* celſos frontis honores, ſuggeſtumque comæ. V. *Tutulatus. Tertull. l. de Pallio c.* 4. Tunc certiſſime ſupra omnes exuvias anguſta veſtis, ſuperque omnes apices, ac tutulos ſacer ſuggeſtus dedecet oculos. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 579. n.* 5. Aponiæ Succeſſæ a tutul: Ornatr. C. Batonius Epigonus Atrienſis, *concienſe*. ¶ Ponitur etiam pro apice flamminei, hoc eſt ſummo faſtigio pilei, quo Flamen utebatur. *Feſt.* Tutulum vocari ajunt Flaminicarum capitis ornamentum, quod fiat vitta purpurea innexa crinibus, & extructum in altitudinem: Quidam pileum lanatum forma metali figuratum, quo Flamines, ac Pontifices utuntur, eodem nomine vocari.

Tūtŭlus, i, prima producta, ſecunda correpta, m. [illegible], altiſſima pars in urbe. *Varro l. 6. de L. L.* V. Tutulatus.

Tutūnus, i, m. Deus idem, qui Priapus hortorum tutor. *Arnob. l.* 4.

Tutus, a, um, *ſicuro*, Ger. *ſicher*, Gall. *ſeur*, Hiſ. *ſeguro*, [illegible], [illegible], qui eſt extra periculum, tectus, munitus, incolumis, ſalvus, a *ſacer*. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 1. de Fin.* Tutior vita, & voluptas plenior. *Id. pro Leg. Man.* Quis locus tam firmum habuit præſidium, ut tutus eſſet? ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *a*, vel *ab*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ut ſint a frigoribus, & a caloribus tutiores. *Aſin. Cic. l. 10. Fam. ep.* 31. In quibus plane tutum me ab inſidiis inimici ſciebam non futurum. ¶ Vel cum acc. & præp. *contra*, & *adverſus*. *Cic. 7. Verr.* Nullius res tuta contra tuam cupiditatem, & audaciam poſſit eſſe. *Celſ. l. 5. c.* 23. Mithridates adverſus venenorum pericula tutum corpus dicitur reddidiſſe. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Liv. l. 36. c.* 32. Sicut teſtudinem, ubi collecta in ſuum tegumen eſt, tutam ad omnes ictus video eſſe. ¶ Vel cum ablat. cauſæ, ſeu inſtrumenti. *Dollabella Cic. l. 9. Fam. ep.* 9. Animadvertis, Cn. Pompejum nec nominis ſui, nec rerum geſtarum gloriæ, nec etiam Regum, ac nationum eſſe tutum. *Virg. 1. Æn.* Auxilio tutos dimittam, opibuſque juvabo. ¶ Sumitur etiam pro ſano, cauto, provido, nam qui ſapit & cavet, tutus eſt. *Horat. lib. 2. ſat.* 3. ex quo eſt habitus male tutæ mentis Oreſtes. *Id. de ar. poet.* Serpit humi tutus nimium, timiduſque procellæ. ¶ *In tuto eſſe*, vel *collocare*, eſt in ſtatu, vel loco tuto. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Cum Dii immortales moneant de optimatum diſcordiis, in tuto collocant Clodium. *Terent. Heaut.* 4. 3. 30. Nam qui ille poterit eſſe in tuto?

Tuus, a, um, *tuo*, Ger. *dein*, Gal. *tien*, Hiſp. *tuyo*, [illegible], quod ad te pertinet, pronomen poſſeſſivum. Eſt a Dorico [illegible], pro [illegible]. Niſi ſimplicius ſis dicere, ut a *me* eſt *meus*, ſic a *te* eſſe *tuus*. *Plaut. Perſ.* 4. 4. 87. Tua merx eſt, tua indicatio eſt. *Cic. Fam. 13. ep.* 57. Qui & in bello tecum fuiſſet, & propter memoriam Craſſi de ſuis unus eſſet. h. e. unus tuorum amicorum. *Ter. And. ſc. ult. v.* 15. Me in tuis ſecundis reſpice: tuus eſt nunc Chremes. h. e. tuus amicus, tibi obſequens. *Plaut. Trinum.* 2. 2. 46. Bene volo illi facere, ſi tu non vis. Ph. nempe de tuo, *del tuo*. ¶ Interdum ponitur pro eo, quod eſt alicui accommodatum, opportunum, utile. *Martial. lib. 10. epigr.* 19. Sed ne tempore non tuo diſertam Pulſes ebria januam memento. *Et poſt*: Hæc hora eſt tua, dum furit Lyæus. ¶ *Tuum eſt*, idem eſt, atque tui officii, vel negotii eſt, ad te ſpectat, tua intereſt. *Ter. Andr.* 4. 1. 54. Tuum eſt, ſi quid præter ſpem evenit, mihi ignoſcere. *Plaut. Stich.* 5. 4. 38. Haud tuum iſtuc eſt te vereri. *non è tuo coſtume*. ¶ In ablativo ſingulari admittit ſyllabicas particulas *pte*, & *met*, & ſignificat ſuo, vel tua ipſius. *Plaut. Mil.* 3. 1. 11. Tibi tuopte conſilio occludunt linguam. *Id. Trin.* 5. 2. 40. Tuapte ſponte.

T ANTE Y.

Tyăne, f. 1. *Tiana*, urbs A. Cappadociæ, ad rad. Tauri M. inter Saſima & Fauſtinopolim, media fere inter Cæſaream ad Bor. & Tarſum urb. Ciliciæ ad Mer. patria Apollonii. *Plin. l. 5. c.* 29.

Tyanejus, a, um, quod ad Tyanam urb. ſpectat. *Ovid.* 8. *Met. v.* 719. Oſtendit adhuc Tyanejus illic Incola de gemino vicinos corpore truncos.

Tybĕris. V. Tiberis.

Tybur. V. Tibur.

Tyche, es, f. 1. una ex quatuor partibus urbis Syracuſanæ, a [illegible], *fortuna*, propter nobile in ea Fortunæ Deæ templum. *Cic. 6. Verr. c.* 53. Tertia eſt urbs, quæ, quod in ea parte Fortunæ fanum antiquum fuit, Tyche nominata eſt: in qua & gymnaſium ampliſſimum eſt, & complures ædes ſacræ: coliturque ea pars, & habitatur frequentiſſime.

Tychius, ii, m. [illegible], faber celeberrimus apud *Homer. Iliad.* 7. qui Ajacis clypeum fabricavit. *Ovid. 3. Faſt. v.* 823. Sis Tychio doctior ille licet.

Tyda, es, f. 1. Tude, *Tuy*, urbs Hiſpaniæ Tarr. in Callaicis, ſeu in Gallæcia, ad Minium fl. ſupra ejus oſtia 6. l. in Cæc. Condita fuit a Diomede, & de patris nomine dicta. *Sil. l.* 3. Oeneæ miſeræ domus, Ætolaque Tyde.

Tўdeus, i, per duas ſyllabas, m. [illegible], filius Oenei Regis Calydoniæ ex Euryboea, vel, ut alii placet, ex Althæa. Cum fratrem ſuum Menalippum inſcius occidiſſet, ad Adraſtum Regem Argivorum ſe contulit, cujus filiam Deiphilen in conjugem ſumpſit. Poſtea a Polynice, qui & ipſe ibi exulabat, & alteram Adraſti filiam Argiam nomine in uxorem habebat, legatus ad Eteoclem Regem Thebanum, fratrem ejuſdem Polynicis, miſſus eſt, ut pacti memor fratri Regnum redderet. Ad quem cum veniſſet, & legatione functus eſſet, Eteocles negavit, ſe Regno ceſſurum eſſe. Quo reſponſo Tydeus vehementer commotus eſt, ita ut non ſit veritus & hoſtis, & ſolus Thebanos omnes, quotquot tum forte cum Eteocle eſſent in convivio, ad quodlibet certaminis genus provocare. Atque ut animoſe provocavit, ita omnes (ſic illi Pallas propitia erat) ſtrenue vicit. Quam ob rem Thebani dolore, ac indignatione accenſi reverſuro inſidias tetenderunt, collocatis ad opportunum locum, qua Tydeus tranſiturus erat, quinquaginta juvenibus cum duobus ducibus, Mæone filio Æmonis, & Lycophontis filio Autophoni. Sed eos omnes Tydeus ad ipſum locum occurrentes ſtravit, occiditque, fretus Deorum, qui ſibi miniſtrabant, auguriis, uni tantum Mæoni parcens, quem acceptæ cladis nuntium ad Eteoclem remiſit. Reverſus ad Adraſtum cenſuit, bellum Eteocli inferendum eſſe. Collectis igitur undique copiis, cum Adraſto, & Polynice, reliquiſque Græciæ Principibus, ad bellum Thebanum profectus eſt, in quo poſt multas res præclariſſime geſtas a Menalippe quodam Thebano lethaliter vulneratus occubuit. Filium reliquit Diomedem. *Virg. 6. Æn.* Hic illi occurrit Tydeus, hic inclytus armis Parthenopæus.

Tydīdes, æ, [illegible], Diomedes filius Tydei. *Virg. 1. Æn.* O Danaum fortiſſime gentis Tydide. *Hor. lib. 1. ode* 6. Tydidem Superis parem.

Tylos, ſeu Tylus, Tilus, f. 2. nomen duarum inſularum in mari Rubro, in ſinu Perſico. Abundant unionibus, & margaritis, item oleis, ficubus, palmis, vitibus, variiſque pomorum generibus. *Priſcian. de ſitu orbis*: Hic Tylos eſt ſuperans vaſtæ miracula terræ. Vide *Plin. l. 6. c.* 28.

Tympania, orum, n. margaritæ genus ſuperne rotundæ, ab inferiore parte planæ. *Plin. l. 9. c.* 35.

Tympanicus, a, um, [illegible], qui tympanite laborat. *Plin. l. 23. c.* 5. Hydropicis, incipientibuſque tympanicis, ſtomachicis, &c.

Tympaniolum, li, n. parvum tympanum. *Arnob. l. 6. ſub fin.* Tympaniola, tibiæ, pſalteria.

Tympaniſta, æ, m. *tamburino*, [illegible], qui tympana pulſat. *Apul. de Deo Socrat.*

Tympaniſtria, æ, f. [illegible], quæ tympanum pulſat. *Sidon. lib. 1. epiſt.* 2. Tympaniſtria, pſaltria canit.

Tympanites, æ, m. [illegible], ſpecies hydropis ſicca, in qua flatus totam abdominis, interdum & thoracis regionem tumentem faciunt. Nomen ea eo ſit, quia venter ita diſtentus ſonum reddit tympani, ſi pulſetur. *Plin. Valer. l.* 3. *c.* 12. & *Cal. Aurel. Chronic. l. 3. c.* 8. Nam *Celſ. l. 3. c.* 21. Græce uſurpat.

Tympaniticus, a, um, adject. tympanite laborans. *Veget. l. 3. c.* 27.

Tympanizo, as, n. 1. [illegible], tympanum pulſo. *Suet. in Aug. c.* 68. Et aſſenſu maximo comprobavit verſum in ſcena pronuntiatum de Gallo Matris Deum tympanizante: Videſne, ut cinædus orbem digito temperet?

Tympanotriba, æ, m. *tamburino*, [illegible], Ger. *trummenſchlager*, Gall. *joueur de tambourin*, Hiſp. *adufero, tanedor de atabal*, [illegible], qui tympanum terit, ideſt pulſat. *Plaut. Truc.* 2. 4. 9. Tympanotribam amas, hominem non nauci. h. e. mollem, & effœminatum, quales erant Cybeles ſacerdotes tympana pulſantes. *Turnebus* credit, a Plauto vocari eum, qui ſæpe in tympano per tormenta cruciatus ſit. Nam in tympano apud Græcos homines torquebantur.

Tympănum, i, n. *tympano, tamburo*, [illegible], Ger. *trummm*, Gall. *tambourine*, Hiſp. *atabal, pandero*, [illegible], inſtrumentum ex una parte planum, intus vacuum, membrana extenta clauſum, quod baculo, vel etiam manibus pulſatur, quo genere uti ſolebant in ſacrificiis Cybeles, ſeu Matris Deorum. *Juvenal. ſat. 3. v.* 64. Gentilia tympana ſecum Vexit, & ad circum juſſas proſtare puellas. *Virg. 9. Æn.* Tympana vos, buxuſque vocat Berecyntia Matris Idææ. ¶ Eſt & tympanum vehiculi ligneum tectum, ut ait *Servius*, quia ad modum pellis in tympano, ſupra vehiculum aſſeres lati, & ſubtiles extenduntur. alii dicunt eſſe teſtudinem radiorum in rotis, hoc eſt lignum illud rotundum, quod canthos, ſeu circulum rotæ efficit: alii denique, atque, ut opinor, rectius, tympanum eſſe ajunt rotam ex ſolido ligno factam. *Virg. 2. Georg. v.* 444. Hinc radios trivere rotis, hinc tympana plauſtris. ¶ Etiam tympanum ad rem architectonicam transfertur. Eſt autem machina rotundæ ad rotæ ſimilitudinem, qua e calcantibus hominibus verſata ſubvehuntur pondera, vel demittuntur. Hujuſmodi etiam tympana in portubus videmus ad exonerandas naves accommodata. *Lucret. l. 4. v.* 905. Multaque per trochleas, & tympana pondere magno Commovet, atque levi ſuſtollit machina niſu. ¶ Præterea tympanum eſt pars faſtigii anterior in ſummis coronis columnarum, triangulari plerumque figura, quæ intra ipſius faſtigii coronas clauditur, *lo ſpaccato del frontiſpizio*. *Vitruv. l. 3. c.* 3. ¶ Item rota ad hauriendam aquam accommodata, quæ dum ab hominibus calcantibus verſatur, aquam modiolis exceptam extollit, & verſat in caſtellum, ſeu vas ad id paratum. *Id. l. 10. c.* 9. ¶ Item rotæ moleſdini interiores ad perpendiculum collocatæ, dentibuſque infixis alia aliam verſantes, tympana dicuntur. *Id. ibid. c.* 10. V. *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Denique tympana olim appellari conſueviſſe planas, & rotundas lances, quæ in menſis imponerentur, ſcribit *Plin. l. 33. c.* 11.

Tymphe, es, f. 1. mons Epiri, in Theſprotia reg. gypſo abundans.

Tymphæi, m. 2. pop. Ætoliæ, al. Theſſaliæ, al. Macedoniæ, inter Epirum ad Occ. & Theſſaliam ad Or. quorum oppida Tymphea, & Æginium. *Plin. lib. 4. cap.* 2.

Tyndarĭus, m. 2. [illegible], idem ac Tyndarus. *Ovid. in epiſt.* Me tibi Tyndareus vita gravis auctor, & annis Credidit.

Tynda-

Digitized by Google

Tyndarĕus, a, um, Τυνδάρεος, quod ad Tyndarum ſpectat, ut Puer Tyndareus. *Valer. Flacc. l. 3. v. 567.* Tyndareuſque puer, hoc eſt Caſtor, aut Pollux.

Tyndaridæ, arum, m. 1. Pollux, & Caſtor filii Tyndari. Secundum *Servium in 2. Æn.* etiam Pollux Tyndarides dictus eſt, etſi ex Jove, & Leda fuerit procreatus, quemadmodum Poetæ Herculem Jovis filium appellant Amphitryoniadem. *Ovid. 5. Faſt.* Abſtulerant raptas Phœben, Phœbeſque ſororem Tyndaridæ fratres.

Tyndăris, idis, f. Τυνδαρίς, Helena, vel Clitemneſtra filia Tyndari, & Ledæ, cum qua Jupiter adulterium patravit. *Virg. 2. Æn.* Non tibi Tyndaridis facies inviſa Lacænæ.

Tyndaris, idis, f. Tyndarium, *lo Tindaro*, *S. Maria di Tindaro*, col. & urbs Siciliæ, in ora litorali, condita, & nominata a Tyndaro Lacedæmonio patre Helenæ, nunc exciſa, ſeu potius mari abſorpta. *Plin. l. 2. c. 91.*

Tyndaritāni, orum, m. Tyndaridis oppidi incolæ. *Cic. Verr. 5. c. 47.*

Tyndarus, i, m. ſive Tyndareus, Τυνδάρεος, filius Oebali, Rex Oebaliæ, ſeu Laconiæ, ideſt regionis Laconiæ. Habuit uxorem formoſiſſimam Ledam, cum qua Jupiter adulterium patravit. Suſcepit duos filios, Pollucem, & Caſtorem, & duas filias, Helenam, & Clitemneſtram. *Bocc. l. 5. Gen. c. 40.*

Typhoeus, m. 2. per tres ſyllabas, Τυφωεύς, unus e Gigantibus, filius Titanis, & Terræ, quem illa Jovi irata ad perniciem cœleſtium fertur edidiſſe. Hic, cum in ingentem corporis molem adoleviſſet, eo vecordiæ provectus eſt, ut Jovem ad certamen de Regno provocaret, eumque de cœli poſſeſſione deturbare conaretus. Quapropter a Jove fulmine ictus eſt. Aliqui, ut Pindarus, & eum ſecuti *Ovidius 5. Met.* & *Strabo lib. 13.* fabulantur, in Sicilia ſub monte Ætna ſepultum fuiſſe, alii, ut Homerus in Catalogo, quem *Virgilius l. 9. Æn.* & *Lucanus l. 5.* ſequuntur, detruſum eſſe ſub Inarimen inſ. Campaniæ. *Virg. 9. Æneid.* Inarime Jovis imperiis impoſita Typhœo. *Lucan. l. 5.* Conditur Inarimes æterna mole Typhoeus.

Typhōēus, a, um, per quatuor ſyllabas, Τυφώειος, quod ad Typhoeum ſpectat. *Virg. 1. Æn. v. 665.* Nate, Patris ſummi qui tela Typhoea temnis. ideſt quibus Typhoeum gigantem percuſſit.

Typhœus, a, um, adjectiv. idem quod Typhoeus. *Claudian. l. 3. de rapt. Proſ. v. 183.* rupitne Typhœa tervia Inarimen?

Typhon, onis, m. Τυφῶν, idem qui Typhoeus. *Ovid. 2. Faſt.* Terribilem quondam fugiens Typhona Dione. ¶ Typhon item, frater Oſiridis, Regis Ægypti, qui ipſum olim necavit, & in viginti quinque partes corpus ejus diſcerpſit. Tandem ab Iſide Regina ſorore & uxore Oſiridis in bello eſt interemptus, cum iis, qui fœdis fuerant ſociis, auxilio filii, cui Orus nomen erat. *Diod. Sicul. l. 1. c. 2.*

Typhon, onis, m. Τυφῶν, vortex fumigans, ſed ſine igne, flatus, ſeu ventus verticoſus miræ celocitate, ſed ſine igne, a nube erumpens, a τύφω, *fumigo*. *Lucan. l. 7.* Et trabibus miſtis avidos typhonas aquarum Detulit. *Plin. l. 2. c. 48.* Sin vero depreſſo ſinu arctius rotati effregerint, ſine igne, hoc eſt ſine fulmine, verticem faciunt, qui typhon vocatur, id eſt vibratus ecnephias: defert hic ſecum aliquid abruptum e nube gelida, convolvens, verſanſque, & ruinam ſuo illo pondere aggravans, & locum ex loco mutans rapida vertigine: præcipua navigantium peſtis, non antennas modo, verum ipſa navigia contorta frangens.

Typhus, i, m. τῦφος, Græce eſt fumus, a τύφω, *fumigo*. Per Metaphoram ſumitur pro faſtu, arrogantia, ſuperbia, elatione, jactantia. *Arnob. l. 1.* Typhum, ſuperciliumque deponent. Et infra: Typhum arrogantiamque frangent.

Typicus, a, um, adject. *figurativo*, *che adombra*, *e ſignifica*, Uſurpant *Sedulius l. 3. v. 208.* & *Arator in Acta Apoſtol. c. 13.*

Typus, i, m. *forma*, *figura*, *tipo*, דמות, Ger. *vorbild*, Gal. *type*, Hiſp. *molde*, τύπος, forma alicujus rei, figura, imago, exemplar, umbra quædam, & adumbratio rudis. *Plin. l. 35. c. 12.* Umbram ex facie ejus ad lucernam in pariete lineis circumſcripſit, quibus pater ejus impreſſa argilla typum fecit. ¶ Non ſolum vero typi dicuntur formæ illæ, ex quibus res efformantur, ſed etiam inſculptæ variarum rerum effigies, & formæ, quarum diſtincta varietate in ſectionis delectabantur, ita ut variæ quadræ, & cruſtæ variis cælatæ ſpeciebus viderentur. *Cicer. Att. l. 1. ep. 9.* Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli poſſis includere. V. ibi *Manut.*

Tyra. V. Tyras.

Tyrangitæ, m. 1. Tyragetæ, Tyrigetæ, Tyritæ, pop. Sarmatiæ Europææ, in illo tractu, ubi hodie Podolia Inferior, Prov. Mer. R. Poloniæ, verſus Tyram fl. *Plin. l. 4. c. 12.*

Tyranna, æ, fœm. *tiranna*, mulier quæ tyrannidem occupat. *Trebell. Poll. in XXX. Tyran. c. 31.* Nemo dicturus eſt, me fœminas inter tyrannos tam riſo & joco, tyrannas videlicet, & tyrannides, ut ipſi de me ſolent jactare, poſuiſſe.

Tyrannĭce, adv. *tirannicamente*, Ger. *tyranniſcher weiſe*, Gall. *tyranniquement*, Hiſp. *cruelmente*, τυραννικῶς, tyrannorum more, crudeliter, violenter. *Cic. 5. Ver. c. 48.* Nunc ut hoc tempore ea, quæ regie, ſeu potius tyrannice ſtatuit in aratores Apronius, prætermittam.

Tyrannicida, æ, com. *occiſore del tiranno*, τυραννοκτόνος, qui tyrannum occidit. *Plin. l. 7. c. 23.* Quæ tortu non indicavit Harmodium, & Ariſtogitonem tyrannicidas. *Suet. in Tiber. c. 4.* Præmia tyrannicidarum. Adde *Quintil. l. 5. c. 10.* ¶ *Cicero* pro hac voce utitur circumlocutione, inquit enim *pro Mil. c. 29.* Græci deorum honores tribuunt iis viris, qui tyrannos necaverunt.

Tyrannicidium, ii, n. τυραννοκτονία, actio tyranni occidendi. *Quintil. l. 7. c. 4.* Tyrannicidium eſt occidere tyrannum.

Tyrannicus, a, um, *tirannico*, Ger. *tyranniſch*, Gal. *tyrannique*, Hiſp. *tirannico*, τυραννικός, quod eſt tyranni, hoc eſt crudele, & ſuperbum. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 30.* Tetrum, crudele, tyrannicum facinus. *Cic. 1. de Leg. cap. 15.* Aut ſi omnes Athenienſes delectarentur tyrannicis legibus, num idcirco hæ leges juſtæ haberentur?

Tyrannis, idis, f. *tirannide*, *tirannia*, Ger. *tyranney*, Gal. *tyrannie*, Hiſp. *tyrannia*, τυραννίς, tyranni dominatio, imperium ſævum, ac violentum. *Cic. 3. Off. c. 23.* Quid, ſi tyrannidem occupare, ſi patriam prodere conabitur pater? *Id. Att. l. 14. epiſt. 9.* O Dii boni, vivit tyrannis, tyrannus occidit. *Id. ibid. epiſt. 12.* Sublato tyranno, tyrannida manere video. *Juvenal. ſat. 8.* Quid Nero tam ſæva, crudaque tyrannide fecit?

Tyrannoctŏnos, i, m. τυραννοκτόνος, idem ac tyrannicida, a τύραννος, *tyrannus*, & κτείνω, *interficio*. *Cic. Att. l. 16. ep. 15.* Eum modo non inimicum tyrannoctonis, verum etiam amicum fore.

Tyrannopolita, æ, m. civis ejus urbis, in qua tyranni imperant. *Sidon. l. 5. ep. 8.* Vitia noſtrorum tyrannopolitarum.

Tyrannus, i, m. *tiranno*, *ſignore*, עריץ, Ger. *tyran*, Gal. *tyran*, Hiſp. *tyrano*, τύραννος, rex ſeu monarcha, qui plenam habet in ſubjectos poteſtatem. Nam primo tyrannus in bonam partem pro rege, ſeu principe accipi conſuevit. *Virg. 7. Æn.* Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe tyranni. hoc eſt Æneæ. Adde *Nepotem in Miltiade ſub fin.* ubi docet ab incolis Cherſoneſi tyrannos dici, qui perpetua dominatione utuntur. ¶ Progreſſu temporis, creſcente malitia, cum ſuperbi reges regnare cœpiſſent, ad illos tantum hoc nomen reſtrictum eſt, qui per inſolentiam viribus imperii abutebantur, non jure, & æquis legibus, ſed vi, & quadam animi libidine dominabantur. *Cic. de Am. c. 15.* Hæc eſt enim tyrannorum vita, nimirum in qua nulla fides, nulla charitas, nulla ſtabilis benevolentiæ poteſt eſſe fiducia, omnia ſemper ſuſpecta, atque ſollicita ſunt, nullus locus eſt amicitiæ. *Id. 2. Off.* Nec vero hujus tyranni ſolum, quem armis oppreſſa pertulit civitas, &c. ¶ Translate ſumitur pro quocunque moderatore. *Hor. l. 2. od. 17.* Seu tyrannus Heſperiæ Capricornus undæ. ¶ Vetus quidam Interpres, cujus verba adducit *Caſaubon. ad Trebell. Pollion. in XXX Tyrann. c. 31.* itemque *Servius ad Virg. 7. Æn.* ſcribunt, Tyrannus eſſe communis generis, ita ut etiam in fœminino genere uſurpari poſſit. ſed ad hoc confirmandum deeſt adhuc idonei Scriptoris exemplum.

Tyras, æ, m. & Tyra, Naparis, *Tyra*, *Turla*, *Nieſter*, flu. Germano-Sarmatiæ, nunc Poloniæ. Ortus ex lacu parvo in Ruſſia nigra prov. e Premiſlia 9. l. Pol. 10 Or. a Leopoli 4. in Mer. inde in Ortum tendens, eigataque Pocutia tractu, Podoliam ſuperiorem, & inferiorem a Moldavia ſeparat, & in Baſſarabia tractu in Pontum Euxinum ſe exonerat infra Bialogradum, ab oſtio illius 60. M. P. in Bor. *Plin. l. 4. c. 12.*

Tyras, f. 3. *Moncaſtro*, *Bialogrod*, *Akerman*, urbs Sarmatiæ Europææ, ad oſtia Tyræ fl. via 5. M. P. ſupra oſtia fl. caput Beſſarabiæ. *Plin. l. 4. c. 12.*

Tyrianthĭnus, a, um, *color miſto di porporino*, *e violetta*, τυριάνθινος, quod eſt colore facto ex ianthino, hoc eſt violaceo, rurſus Tyria purpura inebriato, ut Veſtes Tyrianthinæ, quæ colore hujuſmodi ſunt infectæ. *Martial. l. 1. epigr. 54.* Sit iocaſpoſitus eſſe contaminat unco Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus. Adde *Plin. l. 9. c. 41.*

Tyridātes, is, m. Τιριδάτης, frater Vologeſis Parthorum Regis, qui Neronis principatu Romam venit, & Regni Armeniæ diadema ab eo accepit. *Tac. l. 6. & 7. Ann.*

Tyrins, & Tiryns, this, f. Τίρυνς, νθος, urbs Peloponneſi, Argis viſina, in qua Hercules educatus traditur. *Plin. l. 4. c. 5.*

Tyrinthius, ii, m. Hercules, a Tyrinthe urbe, in qua educatus eſt. *Virg. 7. Æn.* Poſtquam Laurentia victor Geryone extincto Tyrinthius attigit arva. *Sil. l. 8. v. 218.* Tyrinthius heros. ¶ Scribitur & Tirynthius.

Tyriſſæi, m. 2. pop. Macedoniæ, in Emathia, inter Cyrrheſtas, & Pellam urb. quorum urbs Tyriſſa. *Plin. l. 4. c. 10.*

Tyriſtaſis, f. 3. Tirriſtaſis, *Periſtaſi*, urbs Cherſoneſi Thraciæ, in ora ad Propontidem. *Plin. l. 4. c. 11.*

Tyritāce, es, f. urbs Colchorum, in ripa Phaſidis fl. a Phaſida urbe introrſum diſtans in mediterraneis. *Plin. l. 6. c. 4.*

Tyrium, ii, n. purpura Tyria. *Tertul. de pœnit. c. 11.* Num in coccino, & Tyrio pro delictis ſupplicare nos condecet?

Tyrius, a, um, Τύριος, quod ſpectat ad Tyrum urb. *Virg. 1. Æneid.* Nec tam averſus equos Tyria Sol jungit ab urbe. ¶ Tyria puella, Europa, filia Agenoris Regis Tyri, & totius Phœniciæ, *Ovid. 5. Faſt.* Præbuit ut taurus Tyriæ ſua terga puellæ Jupiter. ¶ Metonymice, quoniam in urbe Tyro laudatiſſima tingebatur purpura, factum eſt, ut Tyrium dicamus pro purpureo. *Ovid. l. 2. de Ar. v. 297.* Sive erit in Tyriis, Tyrios laudabis amictos. *Stat. l. 1. ſilv. 2. v. 151.* Tyrium ahenum. V. *Ahenum*. ¶ *Tyria maria*, prov. dicebatur de re admodum tumultuoſa, periculique plena: & *Tyria maria excitare*, pro ingentes tumultus commovere. Inde natum eſt, quod Pœni Tyro oriundi adeo potentes in mari fuerunt, ut omnia maria infeſtantes navigationem redderent periculoſam. *Afranius apud Feſt.* ¶ Tyrii, orum, Tyri incolæ. *Virg. 1. Æn.* ¶ Dicitur etiam de Thebanis, quia Thebas Cadmus Tyri in Phœnicia natus condidit. *Stat. 3. Theb. v. 406.* Tyrius exul. *h. e.* Polynices filius Oedipodis Thebanorum regis. *Id. l. 3. ſilv. 1. v. 16.* Tyrium plectrum. *h. e.* Amphionis, qui Thebarum muros cantu extruxit. *Id. 12. Theb. v. 603.* Tyrii montes. *h. e.* qui ſunt circa Thebas. ¶ *Tyrii*, *orum*, ipſi Thebani. *Id. ibid. l. 9. v. 489.*

Tyro cum derivatis, V. Tiro.

Tyropatina, æ, f. h. e. placenta in modum caſei confecta ex lacte, ovis, & melle. *Apic. l. 7. c. 2.*

Tyros, V. Tyrus.

Tyrotarīchus, i, m. τυροτάριχος, genus obſonii ex caſeo, & ſalſamentis confecti, a τυρός, *caſeus*, & τάριχος, *ſalſamentum*. Quidam volunt eſſe jus ex caſeo ſalito appreſſum, quo in condimentis uſi ſunt Veteres. *Cic. Att. l. 4. epiſt. 8.* hac voce utitur, & *l. 9. Famil. ep. 16.* ¶ Patella tyrotaricha apud *Apic. l. 4. c. 2.* eſt placenta ex tyrotaricho confecta, & condita, aliis præterea adhibitis condimentis, quæ is ibidem enumerat.

Tyrrhēni, Hetruſci, Thuſci, *Toſcani*, Τυῤῥηνοί, pop. Italiæ, quorum regio Tyrrhenia, ſive Hetruria, ſive Thuſcia. Hos quidam indigenas Italiæ, alii advenas fuiſſe dicunt. Qui indigenas cenſent, hoc nomen ipſis inditum ajunt ab ædificiis munitis, quæ in urbium mœnibus erigi ſolent, quæ Græce τύρσεις, Latine turres appellantur, quod primi omnium in Italia turres extruxerint, in iiſque habitarint, quemadmodum Moſynæci pop. Aſiæ appellati ſunt a μόσυνος, turris, quod habitarent in ædificiis ligneis munitis, & turrium inſtar excelſis. Sunt qui dicunt, eos alienigenas eſſe: alii ajunt, Lydos, ſive ſponte, ſive ob agri ſterilitatem, patria relicta, in Italiam navigaſſe, Tyrrhenum coloniæ ducem fuiſſe, gentique nomen a ſe impoſuiſſe. Hunc vero Tyrrhenum alii dicunt filium fuiſſe Atyos ex Callithea, alii, Herculis ex Omphale. Sed *Xanthus Lydius* nullam de hac re mentionem facit. Alii dicunt, Tyrrhenos a Myſis ortum trahere, & ita appellatos eſſe a Tyrrheno Telephi filio, qui poſt Trojæ incendium in Italiam venerit. *Hellanicus Lesbius* dicit, Tyrrhenos eoſdem fuiſſe, atque Pelaſgos, hos, poſtquam in Italia cœperunt habitare, Tyrrhenorum nomen aſſumpſiſſe, condidiſſe Tyrrheniam urbem. Sed ab hoc *Myrſilus* diſſentiens ait, Tyrrhenos poſt patriam relictam in ipſis ſuæ profectionis erroribus mutato nomine Pelargos appellatos ob quandam ſimilitudinem avium, quæ pelargi, ideſt ciconiæ, vocantur, quod gregatim & per Græciam, & per multas alias regiones diu vagati fuerint. In hac ſententiarum varietate cenſemus, Tyrrhenos potius indigenas fuiſſe, quam Lydos, aut Pelaſgos: non Pelaſgos, quia lingua diverſa fuere, non Lydos, quia nec eandem linguam habebant, neque eoſdem Deos colebant, nec legibus, nec vitæ ſtudiis ſimilibus utebantur, ſed in hiſce rebus etiam plus a Lydis, quam a Pelaſgis differebant. *Dionyſ. Halicarn. Rom. Antiq. l. 1. Virg. 11. Æn.* Tyrrheni, quæ tanta animis ignavia veſtris? ¶ Tyrrheni quoque, pop. inſulares maris Ægæi, Lemnum, Imbrum, & alias inſulas oræ Thraciæ incolentes, a quibus Tyrrhenius ſinus dictus eſt.

Tyrrhenia, æ, f. Hetruria, Thuſcia, *la Toſcana*, regio Italiæ. Vide Hetruria, *Ovid. 14. Met.* Concurrit Latio Tyrrhenia tota, diuque, &c.

Tyrrhenum mare, Thuſcum, Inferum, Notium, *il mare di Toſcana*, Τυῤῥηνὴ θάλασσα, pars ampla maris Mediterranei. Extenditur a Macra flu. uſque ad Siculum fretum, inter Thuſciam, Ditionem Pontificiam, Regnum Neapolitanum, Siciliam, Sardiniam, & Corſicam, in ora Italiæ, ejuſque partes ſunt Sinus Formianus, Neapolitanus, Salernitanus, Talaus, Terineus. De etymo ſic *Servius in 1. Æn.* Tyrrhenum mare dictum eſt, vel quod Thuſciam alluit, id eſt Tyrrheniam, vel a Tyrrhenis nautis, qui ſe in hoc mare præcipitaverunt. Namque hoc habet fabula, dormientem in litore Liberum Patrem puerum nautas abſtuliſſe Tyrrhenos, qui cum eſſet experrectus in navi, quo duceretur, interrogavit. Reſponderunt illi, quo vellet. Liber ait, ad Naxum inſulam ſibi ſacratam. Sed cum alio vela deflecterent, iratum Numen tigres ſibi ſacratas viſibus eorum objecit: quo timore ſe illi in fluctus dedere præcipites. Hæc *Servius*. *Ovidius* quoque hanc eandem narrat fabulam, *Metam. 3. fab. 10.* additque, Tyrrhenos hoſce nautas in Delphinos fuiſſe converſos. *Virg. 1. Æn. v. 67.* Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor.

Tyrrhenus, m. 2. vir Lydus, filius Atyos ex Callithea, quintus a Jove. Nam ex Jove, & Terra genitus eſt Maſnes, qui primus in Mæonia, quæ poſtea Lydia dicta eſt, regnavit, ex hoc, & Callirhoe Oceani filia procreatus Cotys. Cotys vero, qui uxorem duxit filiam Tullii Terrigenæ Halien, duos ſuſcepit filios, Adyen, & Atyn, ex Aty, Callithea Choræi filia Lydus, & Tyrrhenus nati ſunt. Ex his duobus Lydus paternum regnum accepit, & a ſe regionem illam Lydiam appellavit, Tyrrhenus vero cum colonia in Italiam venit, magnamque partem in ſuam poteſtatem redegit, & ſociis ſuis Tyrrhenorum nomen impoſuit. Sed *Herodotus* ait, Tyrrhenum quidem fuiſſe filium Atyos, ſed Atyn Maſnæ, & Mæonas non ſponte, ſed ob agri ſterilitatem e ſuis ſedibus migraſſe, Atyn univerſum populum in duas partes diviſiſſe, ſortique rem commiſiſſe, ut altera pars, & alter filius remaneret, altera pars, & alter filius diſcederet, itaque Lydum ibi remanſiſſe, Tyrrhenum diſceſſiſſe. Quidam dixerunt, Tyrrhenum

Digitized by Google

nair Herculis fuiſſe filium ex Omphale Lyda prognatum, hunc in Italiam profectum, Pelaſgos ejeciſſe a ſuis urbibus, non omnibus, ſed iis tantum, quæ trans Tiberim erant, & quæ ad Septentriones ſpectabant. Alii Thyrrhenum Telephi filium fuiſſe tradunt, & poſt Trojam captam in Italiam veniſſe. *Dionyſ. Halicarn. Roman. Antiq. l.* 1.

Tyrrhēnus, a, um, adject. ad Tyrrhenos pertinens. *Ovid.* 15. *Met. v.* 557. Gens Tyrrhena. *Virg.* c. *Æn. v.* 67. Tyrrhenum æquor. *Stat.* 1. *Achil. v.* 56. Tyrrheni greges. *h. e.* delphini, cujus rei rationem V. in Tyrrhenum mare. ¶ *Tyrrhenum murmur*, apud *Stat.* 6. *Theb. v.* 404. eſt ſonus tubæ, quam Tyrrhenus Herculis filius primus inveniſſe dicitur a *Plin. l.* 7. *c.* 56. & *Hygino fab.* 274. Hinc *Virg.* 8. *Æn. v.* 526. Tyrrhenuſque tubæ mugire per æthera clangor.

Tyrrhidæ, arum, m. 2. filii Tyrrhi paſtoris. *Virg.* 7. *Æn. v.* 483. Tyrrhidæ pueri, quem matris ab ubere raptum Nutribant.

Tyrrhus, m. 2. Τύῤῥος, paſtor in agro Laurenti, amicus Latini Regis; ad quem ſe ſervat Lavinia poſt mortem Æneæ, timens ſibi aliquam calamitatem ab Aſcanio, fugit, ubi etiam Sylvium peperit. *Dionyſ. Rom. Ant. l.* 1. & *Serv. in* 7. *Æn.*

Tyrus, f. 2. Tyros, Sacre, *Sur*, Τύρος, urbs Syriæ, in Phœnicia in ora maris Mediterranei, apud Palætyrum, inde 30. ſtad. ampla olim, & munita, in ſaxo undique prærupto, cum portu capaci, una ex iis, quæ Tripolim efficiebant, inter Sidonem ad Bor. 24. M. P. & Ptolemaidem ad Auſtr. 35. Ab Agenore Phœnicum Rege ortum habuiſſe traditur, ſicuti Sidon a Sichene. Olim inſula fuit, ſeptingentis paſſibus ab alio mari diviſa, ſed Alexandri Magni eam oppugnantis operibus continenti juncta eſt. *Plin. l.* 5. *c.* 19. *Curt. l.* 4. ¶ A Tyro veteres colonias ortum habuere, ut Leptis, Utica, & illa Romani Imperii æmula Carthago. *Lucan. lib.* 3. Et Tyros inſtabilis, pretioſaque murice Sidon. ¶ Circa Tyrium mare optima conchylia, & purpuræ capiuntur, tingendis veſtibus apprime nobiles, ut eſt apud *Plin. l.* 4. *c.* 19. & *l.* 35. *c.* 6. hinc *Tyria veſtes*, *Tyrios murex*, &c. pro excellenti purpura ponuntur, quin & ipſa Tyros pro purpureo colore uſurpatur. *Martial. l.* 2. *epigr.* 19. Quæque Tyron toties epotavere lacernæ. *Idem lib.* 8. *epigr.* 2. Te Cadmæa Tyros, me pinguis Gallia veſtit.

Tzani, m. 2. iidem qui Sanni, qui ſunt populi Themiſcyræ ultra Trapezuntem, ut eſt apud *Plin. lib.* 6. *cap.* 4. Ita vocabantur ætate Euſtathii.

DE LITTERA V.

V Litera vocalium ultima, quæ tamen etiam conſonantis vice fungitur, quoties alteri vocali imminet, eamque comprimit, ut *vater*, *ver*, *ventus*. Poetæ interdum eam diſſolvunt metri cauſa, ut *Horat. Epod.* 13. Niveſque deducunt Jovem: nunc mare, nunc ſiluæ, &c. ubi *ſiluæ* triſyllabum eſt. ¶ Aliquando in *o* converſa legitur. Olim enim dixere *Hecoba*, *notrix*, *probaverſat*, *dederont*, pro *Hecuba*, *nutrix*; &c. teſte *Quintil. l.* 1. *c.* 4. Ac contra ſcribebant *Pulyxena*, & *Cbultides*, pro *Chalcides*, & *Polyxena*. *Id. ibid.* Ponebatur etiam pro *i*, ut *lubens*, & *carnufex*, pro *libens*, & *carnifex*. ¶ Latini ſæpe Græcum *υ* in *y* vertebant, quod in voce *Sylla* adnotavimus. ¶ In numeris V. valet quinque.

V ANTE A.

Vacans, antis, o. *ozioſo*, *privo d'affari*, σχολάζων, qui otiatur. *Cæl. Cic. l.* 8 *Fam. ep.* 3. Hoc mihi certum, & jucundiſſimum vacanti negotium erat tetum id otii tempus conſumere. *Ovid.* 9. *Met. v.* 611. Nec petit horamque, animumque vacantem. *Virg.* 3. *Georg. v.* 477. Saltus longe lateque vacantes. h. e. armentis, pecoribuſque deſertos. ¶ Milites vacantes erant ſupernumerarii, ad commoda ſolum participanda in numeros relati, quos *Sueton. in Claud. c.* 25. *ſupra numerum* appellat. *Lamprid. in Alexand. Sev. c.* 15. ¶ *Vacans mulier*, hoc eſt vidua, *Marcian. leg.* 5. *ff. de ri public.* ¶ *Bona vacantia* dicuntur, quorum nullus eſt heres. *Leg.* 1. *Cod. de bon. vacant.*

Vacanter, adv. *in vano*, ἀργῶς, ſupervacue, inaniter, fruſtra. *Gell. l.* 17. *c.* 10. Vacanter hoc etiam accumulavit, & inaniter.

Vacat, avit, imp. 1. *aver tempo*, σχολή ἐστι, otium, vel tempus vacuum eſt. Eſt tertii ordinis. Sed tamen non ſemper dativus apponitur. *Virg.* 1. *Æn.* Et vacat annales noſtrorum audire laborum. *Ovid.* 1. *Triſt. v.* 216. Non vacat exiguis rebus adeſſe Jovi. *Juv. ſat.* c. Si vacat, & placidi rationem admittitis, edam. ¶ Quandoque ponitur pro curæ eſſe, placere. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. Cui eſſe diſerto vacet.

Vacatio, onis, f. *vacanza*, *eſenzione*, σχολή, ceſſatio ab opere, immunitas. *Cic. Fam.* 7. *epiſt.* 6. Quæ ſtudia vacationem habent publici muneris. *Id. c. de Leg. c.* 4. Nullam tibi a cauſis vacationem dari video. *Id. de clar. Orat. c.* 31. Vacationem augures, quo minus judiciis operam darent, non habere. *Id.* 7. *Ver. c.* 21. Uti vacatione, *ſervirſi del privilegio di eſenzione*. ¶ Vacatio militiæ dicitur, cum milites vel propter expletum ſtipendiorum tempus, vel propter ætatem, vel alia quapiam de cauſa militare non coguntur. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 14. Druides militiæ vacationem, omniumque rerum habent immunitatem. *Nep. in Attic. c.* 9. Incidit bellum civile, cum haberet annos LX, uſus eſt ætatis vacatione. *Cic.* 5. *Phil. c.* 19. Tumultum decerni, delectum haberi, ſublatis vacationibus. *Id. ibid. c. ult.* Militibus veteranis, liberiſque eorum vacationem eſſe, Senatui placere. ¶ Hujuſmodi militares vacationes interdum pretio emebantur: hinc vacatio ponitur etiam pro ipſo pretio. *Tac.* c. *hiſt. c.* 46. Otho promiſit, ex fiſco ſuo vacationes annuas exſolaturum, h. e. pecuniam, qua ſoluta, liceret annum a militia abeſſe.

Vacca, æ, f. *vacca*, Ger. *kuh*, Gal. *vache*, Hiſp. *vaca*, Βοῦς, bos fœmina. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 5. Diſcernantur in prima vitulus, & vitula, in ſecunda juvencus, & juvenca, in tertia, & quarta taurus, & vacca. *Cic.* c. *de nat. Deor.* Cur non geſtiret taurus equæ contrectatione, equus vaccæ?

Vacca, re. 1. Vacua, Vacus, Baccia, *Vouga*, fl. Hiſpaniæ Luſitanicæ, cum oppido, ſeu pago cognom. qui inter Durium ad Bor. & Mundam ad Auſt. fluit, & in Oceanum Occid. fere medius decurrit, inter Lacobricam, & Portum. *Plin. l.* 4. *c.* 21.

Vacca, æ, f. urbs Africæ, proxima Uzitæ, quæ ſe Cæſari dedidit. *Hirt. de B. Afr.* Pop. Vaccenſes.

Vaccæi, m. 2. pop. Hiſp. Tarrac. per quos Durius labitur, Arevacis ad Or. Vettonibus ad Auſt. & ad Occ. Aſturibus ad Arctos finitimi, quorum Regio *Regno di Leon* dici poteſt, tametſi hoc Regnum magis patet. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Vaccinium, n. 2. flos purpurei coloris, apud Romanos, idem qui hyacinthus, cujus herba cæpa agreſtis dicitur, a quadam cæpæ ſimilitudine. Habet enim, *Dioſcoride* teſte, folia bulbi, & radicem bulbaceam, caulem vero dodrantalem, minimo digito tenuiorem, comam procumbentem, incurvamque, purpureorum florum plenam. Itaque Vaccinium hyacinthum eſſe, *Dioſcor. Ruell. Matthiol. Dodonæus*, aliique cenſent. Faciunt hic Gloſſæ Philox. in quibus eſt *vaccinium*, ὄγχνη, ὑάκινθος. Similiterque Gloſſæ Cyr. Ὑάκινθος ἄνθος, *vaccinium*. Plerique volunt, hunc florem eundem eſſe, atque violam, ut viola dicta ſit quaſi vitula, propterea quod Poetæ fabulentur, florem hunc in pabulum Jus puellæ jam in vitulam converſæ e terra fuiſſe effuſum, quomodo & Græcis ſimiliter a puellæ nomine ἴον appellatur, ita hac ipſa occaſione eundem florem vaccinium appellari, ut a vacca ſit vaccinium, quomodo a mucco eſt muccinium. Sane vaccinia violas eſſe ſcripſit *Serv.* ad illud 2. *Virg. Eclog.* Alba liguſtra cadunt, vaccinia nigra leguntur. Ac ſimiliter Gloſſæ Phil. ubi legas, ἴον λευκόν, *liguſtrum*, ἴον μέλαν, *vaccinium*, ἴον ἄνθος, *viola*, *vaccinium*. Verum falli hoſce, indicat illud *Ecl.* 10. *ejuſd. Virg.* Quid tum, ſi fuſcus Amyntas? Et nigræ violæ ſunt, & vaccinia nigra. Ubi manifeſte diſtinguit. Idem facit *Vitruv. l.* 7. *c.* 17. Tinctores cum volunt ſil Atticum imitari, violam aridam conjicientes in vas cum aqua confervefacere faciunt ad ignem, &c. Et mox: Eadem ratione vaccinium temperantes, & lac miſcentes, purpuream faciunt elegantem. Quanquam non deſunt, qui ut hanc tueantur ſententiam, dicant, violarum eſſe plura genera, & inter ea eſſe vaccinium. Quidquid tamen ſit, illud certum eſt, vaccinium eſſe florem colore cæruleo ad nigrum accedente, *d'azzurro carico*, *a violetto carico*. Hinc *Virg.* nigra vaccinia dixit *Ecl.* 10. eodem modo, quo violas nigras. Et tamen violæ nigræ non ſunt, ſed valde nigricantes. ¶ *Plin. l.* 16. *c.* 18. ſcribit, vaccinia in Gallia eſſe purpurea, & ad ſervitiorum veſtes tingendas apta (quod & *Vitruv.* inquit in verbis citatis) in Italia vero mancupiis ſeri, hoc eſt, ut exponit *Turneb. l.* 4. *c.* 10. ſeri a mangonibus, & adhiberi ad fricanda, & illinenda corpora mancipiorum venalium, quoniam iis pubertas tardatur; quod hujuſmodi mercatoribus valde eſt utile. Addit hic *Harduinus*, duplex ex *Plinii* verbis colligi eſſe vaccinium, alterum Gallicum purpureum, alterum Italicum, quod idem ſit ac hyacinthus, ut dictum eſt. ¶ Scribitur & *Vacinium* unico *c*.

Vaccīnus, a, um, *di vacca*, βόειος, quod eſt ex vacca. *Plin. l.* 24. *c.* 3. Cortex illinitur decoctus lacte vaccino ſerpentis plagæ.

Vaccŭla, æ, f. βοΐδιον, parva vacca. *Virg. in Diris*, *v.* 132. Vaccula nonnumquam ſecreta cubilia captans. Uſi ſunt præterea hac voce *Apul. l.* 7. & *Arnob. l.* 7.

Vacefīo, is, n. anom. *votarſi*, vacuus fio. *Lucret. l.* 6. *v.* 1003. multuſque vacefit In medio locus. Adde *v.* 1015.

Vacerra, æ, f. *palo*, יתד, Ger. *pfal*, Gall. *cloiſon*, Hiſp. *eſtaca*, σταλίς, proprie eſt ſtipes, ad quem equi religantur, etſi generatim ita dicatur quicunque ſtipes, ſeu palus humi defixus, ad caſtra munienda, hortos claudendos, & hujuſmodi; per Metaphoram vero homo ſtupidus, qua ratione, & *ſtipes* vocatur. Ita de hujus vocis ſignificationibus ſcribit *Feſt.* & *Ælii*, Atei, atque Licii auctoritatibus confirmat. *Col. l.* 9. *c.* 19. Oreneſque tranſverſi: ſex temonibus quaſi vacerræ inter ſe ligantur. *Id. l.* 9. *c.* 1. *de vivariis claudendis*: Ubi vero neutrum patri familiæ contigerit, ratio poſtulat vacerris includi. Sic enim appellatur genus clathrorum, idque fabricatur ex robore, quercu, vel ſubere.

Vacerrōſus, a, um, inſania correptus, cerritus. Hoc nomen novo efformatum fuit ab Auguſto, teſte *Suet. in ejus vit. c.* 87.

Vacillans, antis, o. *vacillante*. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 13. Accepi tuam epiſtolam vacillantibus litterulis. hoc eſt non recte præ valetudine ſcriptis. *Id.* 3. *Phil.* In Galliam mutilatum ducit exercitum cum una legione, & ea vacillante.

Vacillatĭo, onis, f. *vacillamento*, σαλευσμός, actus vacillandi. *Quint. lib.* 11. *c. ult.* Eſt & illa indecora in dextrum, ac lævum latus vacillatio, alternis pedibus inſiſtentium.

Vacillo, as, o. 1. *vacillare*, *non eſſere coſtante*, נוע, Ger. *ſchwancken*, Gall. *vaciller*, Hiſp. *bambanear*, σαλεύω, eſt proprie inconſtantem eſſe, & quaſi alternatim modo huc, modo illuc inclinari, nutare, fluctuare. Nonnon ſi audimus *c.* 3. *n.* 148. a baculo venit, qui ſe laſſi, & infirmi ſuſtentant. *Cic. in Bruto c.* 60. Cum ex eo in utramque partem toto corpore vacillante quæſivit, quis loqueretur e lintre. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Vacillare ex vino. ¶ Item tremere, nutare. *Lucret. l.* 5. *v.* 1235. ſub pedibus tellus cum tota vacillat. *Id. eiid. v.* 1095. arbor ventis pulſa vacillans. ¶ Translate accipitur pro inconſtantem, ſeu inſtabilem eſſe quacunque in re. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 1. Sed quod ſcribis igniculum matutinum, γεροντικόν eſt memoriola vacillare. *Id.* 3. *Offic.* Juſtitia vacillat, vel jacet potius. ¶ Sic etiam vacillare teſtis dicitur, qui in dicendo teſtimonio ſibi non conſtat, & modo affirmat, modo negat. *Modeſtin. l.* 2. *ff. de teſtib.* Teſtes, qui adverſus fidem teſtationis vacillant, audiendi non ſunt. ¶ Prima in hoc verbo ſyllaba corripitur a *Lucret.* præter adducta loca etiam *l.* 4. *v.* 1000. & *l.* 5. *v.* 195. producitur tamen ad *eod. l.* 3. *v.* 505. Tum quaſi vacillans primum conſurgit, & orenit, &c. Ex quo quidam duplici *cc* ſcribendam putarunt, quemadmodum & in quibuſdam *Feſti* MSS. vacceretum cernitur.

Vacive, adv. pro otiose, cum vacat. *Phædr. in præf. l.* 5. Quartum libellum dum vacive perleges, *nell' ore agiate*.

Vacivitas, atis, f. *vacuità*, vacuitas. *Plaut. Curcul.* 2. 3. 40. Ita cibi vacivitate venio lassis lactibus. *Brut. ad Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 10. Quantam cupiditatem hominibus injiciat vacivitas. Alii pleique leg. *vacuitas*.

Vacīvus, a, um, adject. *vacuo*, *diſoccupato*, vacuus. *Plaut. Trinum. prol. v.* 22. Date vacivas aures, dum eloquor. *Id. Caſ.* 3. 4. 11. Vacivas ædes feciſti mihi. *Id. Bacch.* 1. 2. 46. Valde afflictat me vacivum virium. h. e. ſine viribus, inſalidum.

Vaco, as, n. 1. *eſſere voto*, פנה, Germ. *abbigen*, Gall. *vaquer*, Hiſp. *dar obra*, ἀργὸς εἶναι, vacuus ſum. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 11. Tota domus ſuperior vacat, ut ſcis. *Plin. l.* 10. *ep.* 14. Rogo, dignitati, ad quam me provexit indulgentia tua, vel auguratum, vel ſeptemviratum, quia vacant, adjicere digneris, *ſono vacanti*. ¶ Vel cum ablat. ſine præp. *Virg.* 3. *Æn.* Hoſte vacare domos, ſedeſque aſtare relictas. ¶ Vel cum præp. *a*, vel *ab*. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 15. Hæc a cuſtodiis claſſium loca maxime vacabant. ¶ *Vacare pecunia* dicitur, quæ non eſt occupata, *danaro morto*. *Paul. Dig. l.* 20. *tit.* 7. *l.* 11. ¶ Translate dicitur de quacunque re, pro carere, expertem eſſe, liberum eſſe. Uſurpatur cum ablat. ſine præpoſ. *Cic. l.* 7. *ep.* 3. Vacare culpa magnum eſt ſolatium. *Id.* 1. *Off. c.* 19. Nullum eſt tempus, quod juſtitia vacare debeat. *ideſt* in quo juſtitiam adminiſtrare non oporteat. ¶ Vel cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* c. An ab omni curatione, & adminiſtratione rerum vacent. *Liv. l.* 7. *c.* 1. Ne quando a metu, ac periculis vacarent. ¶ Vel cum abl. partic. ut Vacare animo, quod eſt curis ſolutum eſſe. *Cic.* c. *Div. c.* 6. Si vacas animo, neque habes aliquid, quod huic ſermoni prævertendum putes. ¶ Quoniam vero qui negotiis carent, vitam otioſam agunt, metalepſi notat otioſum eſſe, ceſſare, nihil agere, σχολάζειν. Tunc ſimiliter uſurpatur vel abſolute. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 29. Si ne tu quidem vacas, noli impudens eſſe, nec mihi moleſtiam exhibere. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 8. Una ex parte a Suevis circiter millia paſſuum ſexcenta agri vacare dicuntur. *ideſt*, non excoli, non arari. ¶ Vel cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic. in Brut. c.* 78. Nullum tempus illi unquam vacabat aut a forenſi dictione, aut a commentatione domeſtica, aut a ſcribendo, aut a cogitando. ¶ Per Metalepſin quoque, quoniam qui nullis negotiis impediuntur, attentius ſolent applicare animum ad aliquid, ſumitur pro dare operam, animum adjicere, ſtudere. In hac acceptione conſtruitur cum dativo. *Plin. ep.* 9. *l.* c. Quod evenit mihi, poſtquam in Laurentino meo aut lego aliquid, aut ſcribo, aut etiam corpori vaco. *ideſt* corpus curo. *Curt. l.* 6. *c.* 7. Ille non vacaſſe ſermoni ſuo Regem cauſatus eſt, *che il Re non avea avuto agio d'aſcoltarlo*. ¶ Interdum reperitur cum accuſ. & præpoſ. *in*, vel *ad*. *Ovid. l.* 3. *de Pont. eleg.* 3. In nullum mea mens grande vacavit opus. ¶ *Vacare* imperſonaliter V. ſupra in *Vacat*. ¶ Cum infinito, *Stat.* 8. *Teb. v.* 186. Tu Tyrias acies, adverſaque ſigna vacaſti ſternere.

Vacuatus, a, um, *votato*, *vacuo*. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Vacuata dolia. *Aurel. Vict. in Epitom. c.* 43. Sanguine vacuatus.

Vacue, adv. inaniter, totaliter. *Arnob. l.* 3. Inaniter, vacue, & ſine ulla ſubſtantia conſtituta ſunt omnia.

Vacuefacio, is, feci, factum, a. 3. idem ac vacuo, *votare*. *Nepos in Cimon. v.* 2. Scyrum, quam eo tempore Dolopes incolebant, vacuefecit. *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 12. Venas inedia vacuefacere. ¶ Apud *Lactant. l.* 4. *c.* 17. Vacuefacere circumciſiones, eſt tollere, abrogare.

Vacuefactus, a, um, partic. *votato*. *Cic. Catil.* 1. *c.* 7. Quid quod adventu tuo iſta ſubſellia vacuefacta ſunt? Al. leg. *vacuefacta*. *Nepos in Timol. c.* 3. Novis civibus bello vacuefactas poſſeſſiones diviſit. h. e. deſertas, bello vaſtatas.

Vacuitas, atis, f. *privazione*, κενότης, ἀπουσία, inanitas, privatio, abſentia. *Cic.* 1. *Fin. c.* 10. Ipſa liberatione, & vacuitate omnis moleſtiæ gaudemus. *Id.* 1. *Off. c.* 21. Adhibenda eſt vacuitas ab angoribus. ¶ *Vitruv. l.* 2. *c.* 7. Intervenarum vacuitates ignis occupans. h. e. loca vacua.

Vacūna,

Digitized by Google

Vacūna, æ, f. Dea vacantium, ſive otioſorum, a vaco. Vetus *Interpres Horatii in l. 1. ep. 10.* Vacuna apud Sabinos plurimum colitur: quidam Dianam, nonnulli & Cererem eſſe dixerunt, alii Venerem, alii Victoriam, Deam vacationis, quod faciat vacare curis. Sed Varro primo rerum divinarum Minervam dicit, quod ea maxima hi gaudent, qui ſapientiæ vacant. *Hæc ille.* Huic agricolæ, cum a laboribus ruris vacarent, ut poſt perceptos fructus requieſcerent, per hyemem vota ſolvebant, & ſacrificabant. *Ovid. 6. Faſt. v. 307.* Nam quoque cum fiunt antiquæ ſacra Vacunæ, Ante Vacunales ſtantque, ſedentque focos.

Vacūnæ Fanum, *Vacone*, pagus Sabinorum, ubi Vacuna Dea colebatur. *Horat. l. 1. epiſt. 10. in fine.* hoc fanum putre vocat, quia vetuſtate collapſum erat.

Vacunālis, le, adjectiv. ad Vacunam pertinens. *Ovid. 6. Faſt. v. 308.* Ante Vacunales ſtantque, ſedentque focos.

Vacuo, as, a. 1. *votare*, פנה, Ger. *leeren*, Gall. *vuider*, Hiſp. *vaziar*, κενόω, vacuum reddo, vacuefacio. *Martial. l. 12. epigr. 6.* Elyſium liceat ſi vacuare nemus. *Colum. l. 3. c. 13.* Qui ripam etiam jubeat, ſulcumque vacuari.

Vacuus, a, um, *vacuo*, *voto*, κενός, inanis, non occupatus, nihil continens, a vaco. Uſurpatur vel abſolute. *Virg. 3. Georg.* Jamque elati ſublime videntur Aera per vacuum ferri. *Liv. l. 27.* Vacuus paulo poſt equus, errans per urbem cognitus, &c. *ideſt* ſine ſeſſore. *Id. l. 39. c. 14.* Partem ædium vacuam facere. ¶ Vel cum abl. ſine præp. *Cic. de Univ.* Nihil igni vacuum videri poteſt. ¶ Vel cum ablat. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic. 5. Tuſc.* Maximeque, quod is locus ab omni turba id temporis vacuus eſſet. ¶ Metaleptice ſumitur pro ſpatioſo, vaſto, ingenti. *Virg. 3. Georg. v. 143.* Saltibus in vacuis paſcant, & plena ſecundum Flumina. ¶ Translate accipitur pro experte cujuſcunque rei, ſeu libero a quacunque re, & conſtruitur vel abſolute. *Cic. pro R. Am.* Cum ille confirmaret, ſe ſe prædia vacua filio traditurum. *Id. Att. l. 9. ep. 23.* Cum vacui temporis nihil haberent. *Id. in Brut. c. 5.* Nunc vero, inquit, ſi es animo vacuo, expone nobis quod quærimus. ¶ Vel cum ablat. ſine præp. *Cic. Att. l. 10. ep. 18.* Conſilium noſtrum ſpero vacuum periculo fore. *Id. 2. Fin.* Cum vacui curis, etiam quid in cœlo fiat, ſcire avemus. ¶ Vel cum abl. & præp *a*, vel *ab*. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 3.* Si eris ab iſto periculo vacuus. *Id. 3. Verr.* Hora nulla vacua a furto, a ſcelere, a crudelitate, a flagitio reperietur. ¶ Reperitur etiam cum gen. *Ter. Heaut. 1. 1. 38.* Vacuum tempus ne quod dem mihi laboris. Al. leg. *vacivum*. *Hor. l. 2. ſat. 2. ad fin.* Vacuus operum. *ſbrigata dalle faccende*. ¶ Tranſlata ponitur pro otioſo, quia qui nullis curis occupatus, nullis negotiis irretitus eſt, is otioſus eſt. *Cic. in Brut. c. 5.* Itaque hunc elegimus diem, cum te ſciremus eſſe vacuum. *Ovid. 3. de Pont. eleg. 1. v. 141.* Nec tempus jubeo, dum ſit vacuiſſima, quæras. ¶ *Vacuum mihi eſt*, tempus mihi ſuppetit, vacat, *ho tempo*. *Salluſt. apud Gell. l. 9. c. 12.* Poſtquam remoto metu Punico, ſimultates exercere vacuum fuit. *Tacit. 2. hiſt. c. 38.* Ubi ſubacto orbe, & æmulis urbibus, ſecuras opes concupiſcere vacuum fuit. ¶ *Vacua pecunia* dicitur, quæ nullum fœnus parit. *Leg. 28. Dig. Depoſiti.* ¶ *Vacua mulier*, ſine marito. *Tacit. 13. Ann. c. 44.* ¶ *Vacua poſſeſſio* eſt, quæ nullum habet dominum, vel quam dominus libere alteri cedit. *Leg. penult. Dig. de acq. poſſeſſ. & leg. 52. Dig. de Verb. oblig.* Hinc *venire in vacuum* eſt hæreditatem vacantem adire. *Horat. l. 2. ſat. 5. v. 48.* ut ſcribare ſecundus Hæres, & ſi quis caſus puerum egerit Orco, In vacuum venias. ¶ *In vacuum pendere* dicitur de iis, qui cum æri alieno ſolvendo non ſint, eorum bona venalia exponuntur in tabula ſuſpenſa in publicis locis, tanquam ſi vacua ſint, h. e. a nullo poſſeſſa. *Suet. in Claud. c. 9.* Ad eas rei familiaris anguſtias decidit, ut cum obligatam ærario fidem liberare non poſſet, in vacuum lege prædiatoria venalis pependerit ſub edicto præfectorum. ¶ Vertex vacuus, *capo vano*, *ſcemo*, *voto di cervello*. *Horat. l. 1. od. 18.* Attollens vacuum plus nimio gloria verticem.

Vadātus, a, um, partic. a vador, aris. *Horat. l. 1. ſat. 9. v. 36.* & caſu tunc reſpondere vadato debebat. h. e. ei, qui in jus vocaverat. ¶ Sumitur etiam paſſive, & tranſlate accipitur pro obſtricto, devincto. *Plaut. Bacch. 2. 2. 3.* Ita me vadatum amore, vinctumque attinet. *Apul. l. 11. A. A.* Plane memineris, mihi reliqua vitæ tuæ curricula adusque terminos ultimi ſpiritus vadata.

Vadicaſſes, m. 3. Vadicaſſii, pop. Galliæ Lugdunenſis, ubi hodie Nivernenſis prov. *le Nivernois*, ad Ligerim fl. non in Normannia, ut aliqui ſcripſerunt, ſed longe ab ea in Mer. quorum caput Noviomagus Vadicaſſium, *Nevers*. Alii eis attribuunt tractum *le Vez de Conſtantin.* in Normannia, & opp. *Quarentan. Plin. l. 4. c. 18.*

Vadimōnis lacus, *Lago di Vadimone*, *Lago di Baſſanello*, lacus admodum parvus Hetruriæ, in Prov. Patrimonii prope Baſſanellum caſt. a Tiberi fl. vix 3. M. P. Opacam habet ſylvam ſibi innatantem, quæ nunquam die, ac nocte eodam viſitur loco. *Plin. l. 2. c. 95.* ¶ *Plin. jun. in epiſt. 20. l. 8.*

Vadimonium, ii, n. *promeſſa di comparire in giudizio*, ערבון, Ger. *gelobung*, Gal. *promeſſe de comparoir en juſtice*, Hiſp. *fianza*, ἐγγύη, ἐγγύησις, ὁμολογία, ſponſio ſiſtendi ſe in judicio ad diem præſtitutam, per ſe, vel per advocatos, quod deſerere non licet, a *vas*, *vadis*, ut *patrimonium* a *patre*, *matrimonium* a *matre*. Itaque *Vadimonium alicui imponere*, eſt neceſſitatem injicere comparendi in judicio. *Nep. in Timol. c. ult.* ¶ *Vadimonium obire*, eſt ad diem conſtitutam ſe in judicio ſiſtere. *Cic. pro Quint. c. 16.* quo ſenſu *Id. ibid. c. 15.* dixit *ad vadimonium venire*. ¶ *Vadimonium ſiſtere*, eſt idem ac *obire*, ſeu *ad vadimonium venire*. *Nep. in Att. c. 9.* Fulviæ, cum litibus diſtineretur, magna diligentia officium ſuum præſtitit, ut nullum illa ſtiterit vadimonium ſine Attico. hic ſponſor omnium rerum fuerit. Adde *Cic pro Quint. c. 8.* ¶ Similiter *vadimonium facere* eodem ſenſu dicitur. *Plaut. Epid. 5. 2. 59.* Vadimonium ultro hic mihi facit. h. e. ultro ſe mihi offert. ¶ *Concipere vadimonium*, eſt exprimere certam formulam ſponſionis ſiſtendi ſe, ſeu comparendi. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 14.* Negat, in tanta multitudine eorum, qui una eſſent, quemquam fuiſſe, qui vadimonium concipere poſſet. ¶ *Vadimonium promittere*, eſt promittere comparere in judicio ad diem præſtitutam per ſe, vel per advocatum. *Cicer. 5. Verr.* Statuit iſte, ut arator decumano, quo vellet decumanus, vadimonium promitteret. ¶ *Vadimonium conſtituere*, eſt diem ſtatuere, quo quis in judicio comparere debeat. *Cic. de Sen.* Omnia, quæ curant, meminerunt, vadimonia conſtituta, qui ſibi, cui ipſi debeant. ¶ *Differre vadimonium*, eſt differre diem contentionis, quo reus in judicio comparere promiſerat. *Cic. Att. l. 2. epiſt. 7.* In hominem ire cupiebam, non mehercule ut differrem cum eo vadimonium. *Plin. l. 7. c. 53.* Bebius judex, dum vadimonium differri jubet. ¶ *Vadimonium deſerere*, eſt non comparere in judicio ad diem præſtitutam, *cader in contumacia*. *Cic. pro Quinct.* Non dubitavit, inquit, cum vadimonium deſertum eſſet, bona proſcribere. *Plin. in Præf.* Inſcriptiones, propter quas vadimonium deſeri poſſet. h. e. inſcriptiones librorum promittentes multa adeo feſtiva, & magna, ut propter eorum librorum lectionem vadimonium deſeri poſſet. ¶ *Vadimonium miſſum facere*, eſt vadimonii obligationem remittere, condonareque. *Cic. pro Quinct. c. 14.* Qui poſtea quoque vadimonium miſſum fecerit.

Vado, das, a. 1. *guadare*, *paſſare a guado*, vado trajicio. Affertur a Lexicographis quibuſdam locus Papiniani JCti *l. ult. Dig. de ſervit. præd. ruſt.* ubi tamen alii aliter legunt. Item locus ex *Solino*, quem nos nondum invenire potuimus.

Vado, dis, ſi, ſum, n. 3. *andare*, *camminare*, הלך, Germ. *gehen*, Gal. *aller*, Hiſp. *yr*, βαδίζω, eo, iter facio. *Virg. 2. Æn.* Per tela, per hoſtes Vadimus haud dubiam in mortem. *Cic. Att. l. 4. ep. 10.* Ad eum poſtridie mane vadebam, cum hæc ſcripſi. *Id. eid. l. 14. ep. 11.* Lentulus Spinther hodie apud me eras mane vadit, *ſi parte*. ¶ Transfertur ad flumina, pro fluere. *Plin. l. 5. c. 26.* Et parte læva in Meſopotamiam vadit per ipſam Seleuciam. ¶ Præterituæ *vaſi* legitur apud *Tertull. de Pall. c. 3.* Et præterea locum habet in compoſitis *evado*, *pervado*.

Vador, aris, atus ſum, dep. 1. *citare in giudizio con ſicurtà*, eſt alicui denunciare, ut in jus veniat, ejuſque rei vades, ſeu ſponſores ab eo poſtulare, ne fallat, ἀναγγύω. *Plaut. Perſ. act. 2. ſc. 4. v. 18.* Vadatur hic me. P.Æ. Utinam vades deſint, in carcere ut ſis. *Cic. pro Quinct. c. 19.* Debere tibi dicis Quinctium, procurator negat: vadari vis, promittit: in jus vocas, ſequitur: judicium poſtulas, non recuſat. *Id. ib. c. 6.* Se jam neque vadari amplius, neque vadimonium promittere: ſiquid agere ſecum velit Quinctius, non recuſare. Hic, cum rem Gallicanam cuperet raviſere, hominem in præſentia non vadatur. Ita ſine vadimonio diſceditur. *Liv. l. 3. c. 13.* Tot vadibus accuſator vadatus eſt reum. *Ovid. de remed. amor. v. 673.* Jamque vadaturos lectica prodirat, inquit, &c. ¶ Sumitur & paſſive, ut docet *Priſcian. lib. 8.* eſt enim, ut ipſe ait, verbum commune. V. *Vadatus*.

Vadōſus, a, um, *guadoſo*, *pieno di guadi*, βραχώδης, τεναγώδης, qui frequentia habet vada, quæ tranſiri pedibus poſſunt. *Cæſ. lib. 1. B. C. cap. 25.* Quod his locis vadoſum mare erat. *Liv. l. 37. c. 14.* Quod in fluminis modum longum, & angulſum, & vadoſum oſtium portus ſit. *Solin. c. 22. (al. 65.)* Ganges, ubi vadoſiſſimus eſt. *Pomp. Mela, l. 2. c. 5.* Atax ex Pyrenæo monte digreſſus, vadoſuſque eſt. Quidam hic leg. *vador* eodem ſenſu.

Vadum, i, n. vel vadus, i, m. *guado*, *guazzo*, *acqua baſſa*, מעבר, Ger. *furt*, Gal. *gué*, Hiſp. *baia*, *vado*, πόρος, τὰ βράχεα, locus in flumine, mari, vel lacu tam parvæ profunditatis, ut pedibus tranſiri poſſit. *Liv. l. 38. c. 18.* Pontem, quia vado nuſquam tranſitus erat, facere inſtituit. ¶ Sumitur etiam pro mari. *Virg. 5. Æn.* Sulcant vada ſalſa carinæ. *Catull. Argon. carm. 65.* Auſi ſunt vada ſalſa cita decurrere puppi. ¶ Item pro fundo. *Plin. l. 31. c. 3. de puteis:* Ut illa vado exiliat unda, non e lateribus. ¶ Translate, & proverbialiter *Res eſt in vado*, ſignificat in tuto eſſe, quia, ut in profundo periculum, ita in vado ſecuritas. *Ter. Andr. 5. 2.* Omnis res in vado eſt. *Plaut. Aul. 4. 10. 73.* Hæc propemodum jam eſſe in vado ſalutis res videtur. ¶ *Emergere e vado*, eſt maximam rei alicujus difficultatem ſuperare: *uſcire di travaglio*, tractum a navigantibus, qui non ſine maximo diſcrimine inter brevia, & loca vadoſa navigant. *Cic. pro Cluent. c. 21.* Sed quoniam emerſiſſe jam e vadis, & ſcopulos prætervecta videtur oratio mea. ¶ Tentare vadum, eſt aggredi negotium aliquod. *Ovid. l. 3. de Arte, v. 469.* Verba vadum tentent abiegnis ſcripta tabellis. ¶ *Vadus* in maſcul. genere uſurpatur a *Salluſt. l. 1. hiſtor. apud Non. c. 3. n. 265.* & a *Varr. l. 1. de ora maritima*, *apud Serv. in 1. Æn.*

Væ, *guai*, *ahi*, interjectio male minantis, vel abominantis, a Græca voce οὐαί. *Ter. Andr. 2. 1. 2.* Væ miſero mihi. *Virg. 9. Ecl.* Mantua væ miſeræ nimium vicina Cremonæ. *Martial. l. 3. epigr. 34.* Si ſcirem, væ tibi, cauſidice. ¶ Cum accuſativo. *Senec. in apolocynt. med.* Væ me: puto, concacavi me. ¶ Singularis eſt hujus particulæ uſus apud *Liv. l. 5. c. 48.* Audita, inquit, intoleranda Romanis vox, væ victis eſſe. *che i vinti non ſi debbono aſpettare ſe non diſgrazie*. ¶ Invenitur etiam ſcriptum *vah* addita aſpiratione.

Valus, a, um. V. Vadoſus.

Venno. V. Veneo.

Vafellus, a, um, n, adjectiv. *aſtutella*, *furbetto*. *Feſtus in voce Altellus*. Sicut fit diminutive a macro macellus, a vafro vafellus, ita ab altero altellus.

Vafer, fra, frum, *ſcaltro*, *aſtuto*, ערום, Germ. *geſcheid*, Gall. *fin*, *ruſé*, Hiſp. *recatado*, *aſtuto*, δεινός, πανοῦργος, ſubtilis, callidus, aſtutus. Contractum videtur ex *varifer*, quaſi qui varia ſemper afferre norit, quibus ſe, vel alios poſſit extricare. *Cic. 3. de Rep. apud Non. c. 1. n. 70.* Non ſunt in diſputatione vafri, non veteratores, non malitioſi. *Horat. l. 2. ſat. 2.* Illum aut nequities, aut vafri inſcitia juris Poſtremum expellat. ideſt ſubtilis, vel in quo multi ſubtiliter verſantur. Rurſus *Cicer. 1. de nat. Deor. c. 15.* Jam vero Chryſippus, qui Stoicorum ſomniorum vaferrimus habetur interpres, &c. ¶ Comparativum vafrior eſt apud *Hieronym. ep. 53. ad Marcel.*

Vaframentum, i, n. *aſtuzia*, calliditas. *Val. Max. l. 7. c. 3.* Quantum imperium quam parvo interceptum eſt vaframento!

Vafre, adv. *ſottilmente*, *aſtutamente*, πανούργως, ſubtiliter, aſtute, callide. *Cic. 4. Verr. c. 53.* Nihil ſine vafre, nec malitioſe facere conatus eſt.

Vafrĭcia, aut Vafritia, æ, f. *ſottigliezza*, *acutezza*, calliditas, acumen. *Senec. epiſt. 49.* Non vacat mihi verba dubie cadentia conſectari, & vafriciam in illis meam experiri.

Vagabundus, a, um, *vagabondo*, ἀλήτης, πλάνος, qui ſedem ſtabilem nullam habet, ſed modo huc, modo illuc oberrat, vagus, erro, errabundus. *Senec. de vita beata cap. 12.* Ille effuſus in voluptates, ut vagabundus ſemper, & ebrius. Alii legunt *reptabundus*, alii *nutabundus*, *Gronovius* etiam *lapſabundus*. habet tamen *Auguſtin. l. 5. Confeſſ. cap. 6. & l. 13. c. 5.*

Vagans, antis, o. περιφερόμενος, *vagante*. *Cic. 2. de Div. cap. 38.* Quæ eſt igitur natura, quæ volucres huc, & illuc paſſim vagantes efficiat, ut ſignificent aliquid? *Hor. l. 4. od. 15.* Et vaganti fræna licentiæ Injecit.

Vagatio, onis, fem. *il vagare qua*, *e là*, πλάνη, περίδρομη, ἄλη, actus vagandi. *Liv. l. 5. c. 8.* Neglectum Anxuri præſidium vagationibus militum, & Volſcorum mercatoribus vulgo receptando, proditis repente portarum cuſtodibus oppreſſum eſt.

Vage, adv. *qua*, *e là*, πλάνως, ſparſim. *Auct. ad Her. l. 4. c. 2.* Quas idcirco non vage diſperſimus, ſed a ſuperioribus ſeparavimus. *Liv. lib. 26. c. 39.* Qui vage effuſos per agros, palanteſque adortus, &c.

Vagedrūſa, m. 1. fons Siciliæ, idem qui Arethuſa, apud Syracuſas. *Sil. l. 14. v. 530.* Qui fontes, Vagedruſa, tuos, & pauperis alvei Hypaten.

Vagienni, maſc. s. Vagenni, Bagienni, Batienni, Bacienni, pop. Liguriæ montanæ, ſeu Galliæ Subalpinæ, prope fontes Padi fl. ubi hodie Marchionatu Salutiarum, ad rad. Alpium. Horum primaria urbs erat Auguſta Vagiennorum, quæ a multis creditur eadem, ac Salinæ, *Saluzzo*, circa ortum Padi. *Plin. lib. 3. cap. 5. & 20. Sil. lib. 8. v. 606.* Tum pernix Ligus, & ſparſi per ſaxa Vagenni.

Vagina, æ, f. 1. *fodero*, *guaina*, נדן, Germ. *ſcheide*, Gal. *fourreau*, Hiſp. *vayna*, κολεός, ξιφοθήκη, theca gladii. *Cic. in Catil. 1. c. 2.* Veruntamen incluſum in tabulis, tanquam gladium in vagina reconditum. *Id. 1. Invent. cap. 4.* Gladium a vagina educere. *Virg. 4. Æneid.* Dixit, vaginaque eripit enſem Fulmineum. ¶ Translate dicitur de folliculo frumenti, quo ſpica etiamnum pubeſcens, needum plane apparens circumvolvitur. *Cic. de Senect. cap. 15.* Culmoque erecta geniculato vaginis jam quaſi pubeſcens includitur. ¶ Item de theca cujuſcunque rei. *Plin. lib. 8. cap. 15.* Mirum, pardos, pantheras, leones, & ſimilia condito in corporis vaginas unguium mucrone, ne refringantur, hebetenturque, ingredi. *Id. lib. 11. c. 37.* Omnia quidem principalia viſcera membranis propriis, ac velut vaginis incluſit providens natura.

Vaginŭla, æ, f. κολεόνιον, parva vagina. *Plin. lib. 18. c. 7.* Et far in vaginulis ſervant ad ſatus.

Vagio, is, ivi, itum, neut. 4. *vagire*, βαύζω, κνυζάω, κλαυθμυρίζομαι, ploro, proprium infantium, cum fletum emittunt. Eſt vox a ſono facta. *Varro apud Gel. l. 16. c. 17.* Ideircoque vagire dicitur exprimente verbo ſonum vocis recentis. *Cic. de Sen. c. 23.* Quod ſi quis Deus mihi largiatur, ut ex hac ætate repueraſcam, & in cunis vagiam. ¶ Translate vagire tribuitur hædis a *Varrone l. 6. de L. L.* & leporibus ab auctore *carm. de Philom. v. 60.* ubi etiam primam ſyllabam corripit præter communem uſum.

Vagitanus. V. Vaticanus.

Vagito, as, n. 1. βαύζομαι, frequenter vagio. *Stat. 4. Sylv. 8. v. 35.* Cumque tibi vagitet tertius infans. Alii legunt *vagiret*.

Vagītus, us, m. *vagito*, βαυγμός, κλαυθμυρισμός, fletus infantium. *Virgil. 6. Æneid.* Continuo auditæ voces, vagitus & ingens, &c. *Quintil. l. 1. c. 1.* Edere vagitus. ¶ Dicitur etiam de quocunque ejulatu. *Celſ. l. 7. in proœm.* Chirurgus perinde faciet omnia, ac ſi nullus ex vagitibus alterius affectus oriretur.

Vago, as, n. 1. idem ac vagor, *vagare*. *Plaut. Mil. 2. 3. 14.* Te alloquor vitii, probrique plena, Quæ circum vicinos vagas. Ita legit *Nonius*. Alii *vaga es*. *Var.*

apud

apud N. c. 7. n. 2. Puellæ cum choro pari vagantur. *Prudent. hymn. ante ſomn.* v. 29. Liber vagat per auras Rapido vigore ſenſus.

Vagor, aris, d. 1. *vagare*, *andare vagando*, ἀλάομαι, πλανάομαι, περιέρχομαι, huc, illuc oberro, huc, atque illuc feror, ex *ve*, ideſt valde, & *agor*, h. e. feror. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 2. Vagamur egentes cum conjugibus, & liberis. ¶ Vel cum acc. & præp. *per*, vel *circum*. *Ovid.* 5. *Faſt.* vagantur Incuſtoditæ læta per arva boves. *Suet. in Ner. c.* 26. Circum vicos vagabatur ludibundus. ¶ Vel cum abl. & præp. *in*. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 2. Nam fuit quoddam tempus, cum in agris homines paſſim beſtiarum more vagabatur. ¶ Vel cum abl. ſine præp. loco acc. *Cic. pro Pomp.* Hi contra vagantur læti, atque erecti paſſim toto foro. ¶ Vel cum adv. *huc*, *illuc*, *quocumque*, *quacunque*. *Cic.* 2. *Agr.* Quacunque velint, ſummo cum imperio vagari ut liceat, conceditur. *Id. de Div. l.* 2. *c.* 38. Aves huc & illuc paſſim vagantes. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. Sic animus vagari dicitur, cum aberrat ab ea re, quam agere cœperat: item cum inconſtans eſt, inſtabilis. *Cic.* 2. *Off. c.* 2. Non enim ſumus ii, quorum vagatur animus errore, nec habeat unquam, quod ſequatur. ¶ Transfertur etiam ad alia, pro effluere, excurrere. *Cicer. pro Marc.* Vagabitur modo nomen tuum longe, atque late. *Id.* 1. *de Orat.* Ne vagari, & errare cogatur oratio.

Vagoritum, i, n. 2. Seſſui, Sagiom, *Seez*, urbs Seſſuorum caput, in Gallia Lugdunenſi, in Normannia prov. ad fontes Olinæ fl. Aliis eſt *Vagiron*, olim opp. Galliæ Celticæ, nunc pag. in Britannia min. apud oram Bor.

Vagulatio, onis, f. actus vociferandi. *Feſt.* Vagulatio in lege 12. Tabularum ſignificat quæſtionem cum convicio.

Vagus, a, um, *vago*, *vagante*, *vagabondo*, נד, Germ. *ombſchweiffig*, Gall. *vagabond*, Hiſ. *errado*, πλανὸς, πλάνης, πλανήτης, qui huc illuc vagatur, ſeu oberrat. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 11. Itaque vagus eſſe cogitabam. *Id pro Cluent. c.* 61. Cum vagus, & exul erraret. *Hor. l.* 4. *od.* 4. Vagas aves. ¶ Sumitur etiam pro errore. *Hor. l.* 1. *od.* 34 Quo bruta tellus, & vaga flumina, &c. ¶ Metonymice uſurpatur etiam extra perſonam. *Cic. pro Mil. cap.* 26 Vide, quam ſit varia vitæ, commutabiliſque ratio, quam vaga, volubiliſque fortuna. *Id* 5. *Fin. de beſtiis*: Motus ſolutos, & vagos a natura ſibi tributos requirunt. *Martial. lib.* 11 *epigr.* 28. Diſcurſus varios, vagumque mane. h. e. matutina huc illuc vagatio ſalutandi gratia. ¶ Tranſlate ſumitur pro amplo, copioſo. *Cic.* 2. *de Orat.* Sed ſi illam quoque partem quæſtionum Oratori volumus adjungere vagam, & liberam, & late patentem. ¶ Item pro communi multis rebus. *Plin. l.* 27. *c.* 4. Ambroſia vagi nominis eſt, & circa alias herbas fluctuavit. h. e. ambroſiæ nomen multis herbis eſt commune. ¶ Item pro libero a numeris. *Cic. in Orat.* Solutum quiddam ſit, nec vagum tamen, ut ingredi libere, non ut licenter videatur errare. ¶ Item pro inſtabili, inconſtanti, incerto. *Sic. c. de nat. Deor.* Eſt & philoſophi, & pontificis, & Cottæ de Diis immortalibus habere, non errantem & vagam, ut Academici, ſed, ut noſtri, ſtabilem certamque ſententiam.

Vah, *vah*, ואה, interjectio inſultantis. *Hieron. ad Damaſum*. Sicuti nos in lingua Latina habemus interjectiones quaſdam, ut in inſultando dicamus *vah*, & in admirando *papæ*, & in dolendo *heu*, ita & Hebræi inter reliquas proprietates linguæ ſuæ habent interjectionem, &c. *Priſcianus l.* 1. *de numero literarum*, & *l.* 2. *c. de ſyllaba*, ſcribit, factum eſſe per Apocopen ex *vaha*. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 99. Vah, quid illa poteſt pejus quidquam muliere memorarier? ¶ Interdum eſt interjectio admirantis. *Plaut. Capt.* 2. 3. v. 70. Suberit ſolos ſinæ viginti dies. LU. Vah. C. Quid miraris? ¶ Aliquando exultantis. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 19. Vah, ſalus mea ſervaſti me.

Vaha, interjectio exultantis, vel ridentis. *Plaut. Caſ.* 4. 4. 25. Vaha. S. Quid negotii eſt?

Valachia, f. 1. *la Valachia*, pars antiqui Regni Hungariæ, ubi alias pars Daciæ. Terminatur a Sept. Tranſylvania, a Mer. Iſtro fl. & partim Bulgaria, ab Occ. Hungaria, ab Or. Moldavia. Ejus caput eſt Tergoviſcum, *Ternis*.

Valdanus, m. 2. *Valpo*, fl. Panonniæ inf. qui Valpum opp. Hungariæ alluit, ac in Danubium ad Valcum intra Dravum fl. influit. *Plin. l.* 3. *c.* 25.

Valde, adv. *molto*, *grandemente*, *ſommamente*, λίαν, μέγα, σφόδρα, multum, vehementer, majorem in modum, ex *valide*. per Syncopen, ut *Priſcianus* monet *l.* 15. Jungitur nominibus poſitivis. *Cic. l.* 15. *Fam.* De Hiſpania novi nihil, ſed expectatio valde magna. ¶ Interdum verbis. *Cic. ad Terent. l.* 16. *ep.* 19. *Fam.* Literas tuas valde expecto. *Id. l.* 14. *ep.* 1. *ad Att.* Quidquid vult, valde vult. ¶ Item adverbiis. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 17. Qui primum illud valde graviter tulerunt. *Id.* 1. *Fam. ep.* 8. Valde bene rem gerere. *Id. l.* 14. *Att. ep.* 1. Valde vehementer dicere. ¶ Etiam adv. *tam*, & *quam*. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 30 Nihil eſt tam valde vulgare, quam nihil ſapere. ¶ Dicimus & *valde quam*, ſicut *ſane quam*, & *per quam*. *D. Brut. ad Cic. l.* 11. *ep.* 11. Nam ſuos valde quam paucos habet. ¶ Comparativum eſt *valdius*, *più*, *maggiormente*. Superlat. valdiſſime, *aſſaiſſima*. *Horat. de ar. poet. v.* 321. Valdius oblectat populum. *Id l.* 1. *ep.* 9 novit me valdius. *Senec. de brevit. vitæ*, *c.* 8. Dicere ſolent iis, quos valdiſſime diligunt. Ita legi in veteribus libris ſuis, teſtatur *Muretus*: alii *vaſtiſſime*. ¶ Interdum *valde* eſt adverbium affirmantis, & ponitur pro *ita*, *ſane*. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 110. Meam amicam tu vendidiſti? Ba. valde, viginti minis.

Valdius. V. Valde.

Vale, *ſta ſano*, *ſta bene*, *addio*, ἔῤῥωσο, ὑγίαινε, χαῖρε, ſanus, ſive incolumis eſto, ſecunda perſona numeri ſing. temporis præſentis modi imperativi verbi *valeo*. Hac voce utimur in diſceſſu, vel cum remanentes reſpondemus abeunti. *Ter. Eun.* 1. 2. In hoc biduum, Thais, vale. *Virg.* 3. *Ecl.* Et longum formoſe vale vale, inquit. Iola. ¶ Item in calce, ſeu fine epiſtolarum. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Mi frater vale. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 20. Etiam, atque etiam vale. *Id l.* 14. *Fam. ep.* 2. Valete, mea deſideria, valete. ¶ Differt a *ſalve*, quod *ſalve* majus quiddam ſignificare videtur, vel quod *vale* ad corpus refertur, *ſalve* ad pericula, & mala externa. *Cic. l.* 16 *Fam. ep.* 6. Vale, mi Tiro, vale, & ſalve. Quidam hoc diſcrimen afferunt, quod *ſalve* dicerent in ſalutatione matutina, *vale*, cum diſcedebant. Alii ita diſtinguunt, ut *ſalve* uſurparetur in acceſſu, vel in literarum principio. Fatentur tamen hæc diſcrimina non eſſe perpetua. V. *Salveo*. ¶ *Vale facere*, eſt valere jubere, vale dicere. *Apulei. l.* 4. *A. A.* Vale facto diſceſſimus. ¶ *Vale*, & *ſalve* item fuere verba poſtrema, quibus olim mortuos affabantur. *Varro* apud *Servium*: Vale, & ſalve, cum ad mortuos referuntur, non id dictum eſt, quod aut valere, aut ſalvi eſſe poſſint, ſed quod ab his recedimus, eos nunquam viſuri. *Virg.* 11. *Æn.* Salve æternum mihi, maxime Palla, Æternumque vale.

Valedico, is, n. 3. *ſalutare*, *dire addio*: Hoc verbum duobus vocibus *vale*, & *dico* conſtat, & tam diviſæ uſurpantur a Scriptoribus: conjunxit tamen *Ovidius*. nam ſecundam in *vale* corripuit, quæ alioquin longa eſt, ſed vi compoſitionis corripi poteſt, ut docent Grammatici: *l.* 5. *Triſt. el.* 7. v. 81. Idque quod ignoti faciunt, valedicere ſaltem.

Valens, entis, o. g. *valente*, *ſano*, *gagliardo*, *ſputera*, ἐῤῥωμένος, ὑγιής, ſanus, incolumis, firmus. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 9. Sed tamen Aſclapo medicus plane confirmat, propediem te valentem fore. ¶ Metaleptice ponitur pro potenti, forti, robuſto, ἰσχυρός, ἰσχύων, cui opponitur *imbecillus*. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 3. Qui, mallem, tantas ei vires non dediſſet, quam nunc tam valenti reſiſteret. *Id. in Or.* Valentiorum hoc laterum ſunt, nec ab eo, quem informamus, aut expectanda, aut poſtulanda. *Id* 7. *Ver. c.* 54. Hæc cum maxime loqueretur, ſex lictores circumſiſtunt valentiſſimi. ¶ Item pro efficaci, utili, *giovevole*, *efficace*. *Plin. l.* 20. *c.* 18. Silveſtri papaveri longum ac puſillum caput, & ad omnes affectus valentius. *Celſ. l.* 4. *c.* 15. Valens eſt etiam adverſus ulcera inteſtinorum mixta gleba cum ſalis hemina contrita.

Valenter, adv. *valoroſamente*, *potentemente*, ἐῤῥωμένως, potenter, fortiter, robuſte. *Colum. l.* 1. *c.* 5. Quippe quæ ab imo præſtructa valenter reſiſtent contra ea, quæ poſtmodum ſuperpoſita incumbent. *Ovid.* 11. *Met. v.* 481. Et præceps ſpirare valentius Eurus.

Valentia, æ, f. *valore*, *potenza*, *gagliardezza*, ſtima, ſpuerta, potentia, firmitas, fortitudo, robur, cui *invalentia* opponitur. *Titin. apud Non. c.* 5. *n.* 62. Sapientia gubernator navem torquet, non valentia.

Valentia, æ, f. opp. Latii, in monte Palatino, quod poſtea *Roma* appellatum eſt ab Euandro. *Solin. cap.* 2. Sunt, qui videri velint Romæ vocabulum ab Euandro primum datum, cum oppidum ibi offendiſſet, quod exſtructum antea Valentiam dixerat juventus Latina, ſervataque ſignificatione impoſiti prius nominis Græce *Ῥώμην*, Valentiam Latine nominatam. ¶ Valentia item, Ital. *Valenza*, Hiſp. *Valencia*, urbs Hiſp. Terrac. alias Conteſtanorum, ad Turiam fl. qui paulo infra in ſinum Sucronenſem, nunc Valentinum dictum, ſe exonerat, ampla, nobilis, elegans, caput Regni Valentini, & totius Regni Conventus juridicus. *Plin. l.* 3. *c.* 3. ¶ Valentia quoque, *Valencia de Minho*, ſeu *Valencia al Mino*, opp. Hiſpan. Terracon. in con. Bracarum, & Callaicorum, in R. Portugalliæ, in ipſo limite Gallæciæ, ad Minium fl. parvum. ¶ Sunt præterea aliæ urbes hoc nomine nuncupatæ, de quibus V. Geographos. ¶ Hinc fit adject. *Valentinus*, nam Valentinos populos memorat *Plin. l.* 3. non ſemel.

Valentulus, a, um, aliquantum valens. *Plaut. Caſ.* 4. 4. 16. Obſecro, ut valentula eſt! Pene expoſivit cubito.

Valeo, es, lui, litum, n. *eſſere ſano*, *gagliardo*, *robuſto*, ὑγιαίνω, ἐῤῥῶμαι, ſanus ſum. *Plaut. Amph.* 2. 2. 34. Equidem valeo, & ſanus ſum recte, Amphitruo. *Id. Perſa* 2. 5. 8. Quid agitur? ut vales? *Cic. de Fin.* Ut inter optime valere, & graviſſime ægrotare nihil prorſus dicerent intereſſe. *Juvenal. ſat.* 6. Valere ſtomacho. *Rurſus Plaut. Mil.* 4. 8. 8. Matri oculi ſi valerent, mecum veniſſet. ¶ *Valere a morbo*, *ab oculis*, & ejuſmodi, eſt morbo liberatum eſſe. *Plaut. Epid.* 1. 2. 60. A morbo valui, ab animo æger fui. *Gel. l.* 13. *c. ult.* Cum valebo ab oculis, reviſe ad me. ¶ *Ne valeam*, eſt juramentum imprecatorium. *Martial. lib.* 1. *epigr.* 5. Ne valeam, ſi non totis, Deciane, diebus, Et tecum totis noctibus eſſe velim. *poſs' io morire*. ¶ Uſurpamus etiam hoc verbum, cum diſcedimus, & in fine epiſtolarum, quo alicui bonam valetudinem precamur. V. *Vale*. Et quoniam abeuntes per hæc verba ſalutare ſolemus, *Vale*, & *ſalve*, invaluit conſuetudo, ut hæc ſumantur pro diſcedere, quod vel illi a nobis, vel quod nos ab illis, quibus ſic loquimur, *vale* dicendo recedamus. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 2. Poſtea jam juſſi valere, cum me ſpectans a ſua villa, num quid vellem rogaſſet. *Suet. in Aug. c.* 53. Et diſcedens eo modo ſedentibus valere dicebat. ¶ Alii leg. *vale dicebat*. ¶ Atque etiam hoc verbo utimur, cum ſtomacho, & indignatione commoti aliquam abire jubemus, & res ſuas ſibi habere, *andarſene*, *attendere a ſe ſteſſa*. *Ter. Adelph.* 4. 4. 13. Valeas, habeas illam, quæ placet. *Id. Andr.* 4. 2. 14. Valeant, qui inter nos diſſidium volunt. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Si maxime talis eſt Deus, ut nulla gratia, nulla hominum charitate teneatur, valeat. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Plaut. Aul.* 2. 5 9. Ain' tu, valere te? E. Pol ego haud a pecunia perbene. *non ſto troppo bene di denari*. ¶ Metaleptice uſurpatur pro poſſe, pollere, vim ſive auctoritatem habere, *valere*, *potere*, *avere virtù*, ἰσχύειν, δύνασθαι. In hac acceptione uſurpatur vel abſolute. *Ter. Eun.* 5. 2. 42. Neque tam imperita, ut, quid amor valeat, neſciam. *Cic. in Brut.* Ubi plurimum proficere, & valere poſſent. *Id. poſt redit. in Sen.* Leo valet, hoc eſt ſervatus, vim ſuam obtinet. ¶ Vel cum abl. inſtrumenti, ut Valere corpore, viribus, opibus, potentia, auctoritate, voluntate, amicis, &c. *Cic. pro Dom.* Quaſi ego in iſto genere omnino quicquam aut oratione, aut poteſtate valerem. *Id. l.* 6. *Fam. ep.* 7 Qui plus opibus, armis, potentia valent. ¶ *Valere gratia* dicimur apud eos, quibus ipſi præſtamus, aut quibus grati ſumus. *Liv. l.* 30. Apud magnam partem Senatus & magnitudine rerum geſtarum, & gratia valebat. ¶ Vel cum abl. & præp. *in*. *Martial. lib.* 2. *epigr.* 24. Siquid habes animi, ſiquid in arte vales. ¶ Vel cum abl. & præp. *pro*. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Quæcunque ruta & per ſe pro antidoto vales, foliis tritis, & ex vino ſumptis. ¶ Vel cum dativo. *Gel. l.* 5. *c.* 12. Nam & augendæ rei, & minuendæ parem valet. ¶ Vel cum dat. commodi. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 7. Quicquid valebo vel auctoritate, vel gratia, valebo tibi. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. l.* 3 *de Orat.* Hoc valet ad agendum. *Id.* 3. *de Div.* Affectio aſtrorum valet ad quaſdam res. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 26. Ut in vulgus inſipientium opinio valeat honeſtatis. *Quintil. l.* 4. *c.* 5. Quædam, etſi ipſa ſunt, in id tamen valent, quod ſcio. ¶ Vel cum acc. & præp. *apud*. Sic valere apud aliquem, eſt gratioſum eſſe, & poſſe ab eo aliquid facile obtinere. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 17. Quorum auctoritas apud Plebem plurimum valeat. *Cic. l.* 3. *de Orat.* Neque auctoritate quiſquam apud me plus valere poteſt, neque voluntate. ¶ Vel cum acc. & præp. *contra*. *Cic. Fam.* 15. *ep.* 27. Non vereor, ne mea vitæ modeſtia parum valitura ſit contra falſos rumores. *Id.* 4. *Acad. c.* 27. Hoc valet contra te. *fa contro di te*. ¶ Vel cum infinito. *Plin. l.* 34. *c. ult.* Sandaracha valet purgare, ſiſtere, excalfacere, perrodere. *ha virtù di purgare &c.* ¶ Sumitur etiam pro ſignificare, quaſi ſit vim, & potentiam habere. *Cic.* 2. *Off.* Hoc verbum quid valeat, non vident. *Sueton. in Vitel. c. ult.* Cui Toloſæ nato cognomen in pueritia Becco fuerat, id valet gallinacei roſtrum. *Nepos in Themiſtocle*: Hoc eo valebat, ut ingrati ad depugnandum omnes cogerentur. ¶ Refertur quoque ad pretium, & æſtimationem, pro æquale eſſe, continere, æſtimari, *valere*, ἰσχύειν. Hæc ſignificatio ducta eſt ex illa tranſlatitia, ſeu metaleptica, qua notat poſſe vim habere. Hac notione uſurpatur vel cum genitivis pretii incerti, ut *tanti*, *quanti*, *pluris*, *minoris*. *Paul. l. ſi ſervum meum*, *ff. ad leg. Aquiliam*: Si ſervum meum occidiſti, non affectionem æſtimandam eſſe puto, ſed quanti omnibus valet. hoc eſt omnium opinione, & æſtimatione. ¶ Vel cum ablat. pretii itidem incerti, *magno*, *parvo*, *plurimo*, *maximo*, *minimo*. *Ulpian. l.* 13. *ff. de actionibus empti*: Quibus ſubtractis, quaſi minimo valeret hæreditas. id eſt nullius fere, aut exigui pretii eſſet. ¶ Si vero pretium certum exprimatur, exigit accuſativum. *Varro l.* 4. *de L. L. ad fin.* Denarii, quod denos æris valebant, quinarii, quod quinos. ¶ Vel ablativum. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Aureus nummus poſt annum 62. percuſſus eſt, quam argenteus, ita ut ſcrupulum valeret ſeſtertiis vicenis.

Valeria, æ, f. prov. Pannoniæ inf. inter Danubium, & Dravum fl. magis verſus Danubium extenſa, al. regio Pannoniæ ſup. inter Dravum, & Savum, ultra Dravum extenſa, citra Solvam, & Statuas Coloſſas, ubi hodie pars Hungariæ inf. longe a Stiria in Or. Alias dicitur Pannonia Interamnia, & Riparienſis. *Ammian. l.* 19 *c.* 11. ſcribit ita nominatam eſſe a Valeria Diocletiani filia. ¶ Valeria quoque regio Latii, juxta lacum Fucinum, cujus urbes Valeria, ſive Marſi, Carſeoli, Amiternum, Furconium, Reate. ¶ Item Valeria, Colonia Julia Valeria, Caſtrum Altum, *Valeria*, olim col. & urbs Celtiberorum, nunc pag. Hiſp. Tarr. in Caſtella nova, in medit. apud Sucronem fl. Ejus Incolæ *Valerienſes* dicuntur. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Valeria via, una ex viis urbis Romæ, quæ ex porta Aſinaria per Tybur urb. in Marſos ducebat, ita dicta, quod per eam in Valeriam regionem Marſorum iter erat. *Onuphr. Panvin.* & *Roſin. l.* 1. *antiq. Rom. c.* 13.

Valeria aquila, f. genus aquilæ omnium minimæ, ſed viribus præcipuæ, quam Græce *μελαναίετον* dicitur, colore nigricanti, ſine clangore, & ſine murmuratione, ut ſcribit *Plin. l.* 10. *c.* 3.

Valerianus, a, um, ad Valerium pertinens, ut Valeriani milites, *Liv. l.* 6. *c.* 13. h. e. P. Valerii trib. militum conſulari poteſtate.

Valerienſes, ium, populi Hiſpaniæ Terraconenſis, quorum urbs Valeria. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Valerii, m. 2. gens Patritia apud Romanos, olim *Valeſii* dicti, ut teſtatur *Quintil. l.* 1. *c.* 4. Ejus autem nominis originem multis narrat *Roſin. l.* 5. *Ant. Rom. cap.*

cap. et. ex Zoſimo, itemque *Angelus Politian. miſcellan. cap.* 58. ¶ In Valeriorum familia multi celebres viri fuere, quorum primus P. Valerius, cognomento Publicola, qui quater conſul fuit. V. *Publicola*.

Valerius Maximus, C. R. hiſtoricus, tempore Tiberii Imp. Militavit ſub Sexto Pompejo, ut ipſe de ſe teſtatur, ubi de ſolitudine antiquis loquitur. Scripſit facta, & dicta memorabilia, ad eundem Tiberium. Eum legiſſe ſe oſtendit *Gel. l.* 12. *c.* 7.

Valerius Antias hiſtoricus Romanus ſcripſit annalium grande opus, nam *Priſcian. l.* 9. citat ejus librum LXXIV. *Gellius* autem *l.* 7. *c.* 9. LXXV. qui tamen omnes perierunt. Ejus meminere etiam *Cenſorinus*, *Aſcon.* & *Macrob.*

C. Valerius Flaccus e Setia Campaniæ urbe ortus, Poeta non ignobilis, ſcripſit heroico carmine libros octo Argonauticon (quamquam ultimus mutilus ad nos pervenit) Fl. Veſpaſiano nuncupatos, cujus tempore vixit. Paupere forte uſus eſt, & admodum juvenis deceſſit Patavii ſub Domitiano. Eum quidam Patavinum fuiſſe putant, quia multo tempore in hac urbe domicilium habuit. Hinc a *Martial. l.* 1. *epig.* 62. vocatur ſpes & Alumnus Antenorei laris. Ejus mortem deflet *Quintil. l.* 10. *c.* 1. multumque laudat.

Valerius, a, um, adject. ad Valerios pertinens, ut Valeria gens. *Cic. pro Flacc. c.* 1. & 11. ¶ Valeria tabula, h. e. Valerii cujuſdam argentarii, qui officinam in foro habebat, ad quam acta quædam forenſia fieri ſolebant. V. *Cic. in Vatin. c.* 9. & *Fam.* 14. *ep.* 2.

Valeſco, is, n. 3. *divenir gagliardo*, *ſtirvmarv*, validus fio, a valeo. *Lucr. l.* 1. *v.* 940. Sed potius tali tacto recreata valeſcat. *Tac. l.* 1. *hiſtor. c.* 32. Bona conſilia mora valeſcunt.

Valetudinarium, ii, n. *infermeria*, *νοσοκομεῖον*, locus, in quo valetudinarii, & infirmi curantur, ut valetudinem malam bona permutent. *Sen. ad Lucill. ep.* 27. Tanquam in eodem valetudinario jaceam. *Col. l.* 11. *c.* 1. Sive alter languidior eſt, in valetudinarium confeſtim deducas.

Valetudinarius, a, um, *mal ſano*, *malaticcio*, *νοσώδης*, *νοσηρός*, qui frequenter ægrotat. *Celſ. præf. lib.* 1. *verſus fin.* Quin valetudinarios nutriunt, &c. Adde *Senec. de benef. l.* 1. *c.* 11. & *de ira l.* 3. *c.* 33. ¶ Sumitur etiam active. Hinc *valetudinarius* medicus eſt, qui valetudine affectos curat, vel potius qui miniſterio fungitur in valetudinario. *Leg. ult. Dig. de jure immun.* Quibuſdam aliquam vacationem munerum graviorum conditio tribuit, ut ſunt menſores, valetudinarii medici, capſarii, &c.

Valetūdo, inis, f. *diſpoſizione*, *ſtato*, *διάθεσις*, habitudo corporis in animalibus, ab antiquo ſupino *valetum* verbi *valeo*. Cum enim non *valitudo* modo, ſed & *valetudo* dicitur per e longum, plane veriſimile eſt, quemadmodum veteres dixere *olitum*, & *oletum*, ſic eoſdem dixiſſe *valitum*, & *valetum*, & ab illo quidem eſſe *valitudo*, ab hoc *valetudo*. Vocabulum eſt medium, quo modo ſanitas ſignificetur, modo morbus. Igitur primum pro ſanitate accipitur, *ſanità*, *gagliardezza*, *franchezza*, *ὑγίεια*, *εὐεξία*, *ὑγεία*, *Cic.* 2. *Off. circa fin.* Valetudo ſuſtentatur notitia ſui corporis, & obſervatione earum rerum, quæ ſint aut prodeſſe ſoleant, aut obeſſe, & continentia in victu omni, atque cultu, corporis tuendi cauſa, & prætermittendis voluptatibus, poſtremo arte eorum, quorum ad ſcientiam hæc pertinent. *Hor. l.* 1. *epiſt.* 4. Et cui Gratia, fama, valetudo contingat abunde? ¶ Accipitur item in deteriorem partem, pro morbo, *malattia*, *ἀῤῥωστία*, *νόσος*. *Cic.* 2. *de Div.* Æſculapius poteſt præſcribere per ſomnium curationem valetudinis. *Id. l.* 4. *Fam. ep.* 6. Moleſteque te ferre, quod me propter valetudinem tuam, cum ad urbem acceſſiſſem, non vidiſſet. ¶ Sæpe confuſionis tollendæ cauſa addimus epithetum, quo ſignificationem ejus reſtringimus, dicimuſque de ſanitate *valetudinem bonam*, *firmam*, *commodam*, *integram*, &c. de morbo *valetudinem acerbam*, *adverſam*, *ægram*, *difficilem*, *duram*, *extremam*, *imbecillam*, *incommodam*, *infenſam*, *infirmam*, *ingraveſcentem*, *longam*, *malam*, *perditam*, *pertinacem*, *tenuem*, &c. *Cic.* 1. *Fin.* Ut enim medicorum ſententiam non ipſius artis, ſed valetudinis cauſa probemus. *Id.* 4. *Tuſc.* Ii ſunt ejuſmodi conſtituti, quaſi mala valetudine animi, ſanabiles tamen. *Id. in Brut.* Is ſemper infirma, atque etiam ægra valetudine fuit. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 8. Me incommoda valetudo tenebat jam duodecimum diem Brundiſii. *Suet. in Tiber. c.* 68. Valetudine proſperrima uti. *Plin. l.* 22. *c.* 27. Valetudo calculorum, *mal di calcoli*. *Cic.* 14. *Fam. ep.* 4. Valetudo oculorum, *mal d'occhi*. ¶ Uſurpatur etiam in plurali numero. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 50. Valetudine principis regere ſolitus. *Suet. in Aug. c.* 80. Graves, & periculoſas valetudines expertus eſt. ¶ Tranſlate *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 37. Mala valetudo animi. *Suet. in Calig. c.* 50. Valetudo mentis, *frenesia*, *pazzia*.

Valgiŏlum. V. Valgium.

Valgiter, adverb. valgo modo. *Petron. in Satyr.* commovebat valgiter labra, & me tanquam furtivis ſubinde oſculis verberabat. *Id. ibid.* Obtorto valgiter labello.

Valgium, ii, n. inſtrumentum quoddam ruſticum ad areas complanandas, a *valgus*. In Campania ſatis habetur genus id tali ſpecie, quaſi ſerra dum in diverſum collocata, qua ut cylindro ſupplanantur areæ. *Plin. l.* 17. *c.* 20. Seritur menſe Aprili, area æquata cylindris, aut valgio, alias denſum. *Harduinus* tamen ex melioribus lib. & M. S. legit *aut valgiolis denſum*. Alii *valgiolis*. *Valgiolum* autem idem ſignificat. ¶ *Valgia* a *Fulgent. de priſc. ſerm. n.* 47. exponuntur labellorum obtortiones in ſupinatione aut ſubactione peractæ.

Valgus, a, um, *Bilenco*, qui ſuras habet extrorſum intortas, & in diverſum actas, qui, ut *Petronius* loquitur, crura in orbem pandit, quales pedes cancri habeant, & lacerti, quorum videlicet pars intra conditur, pars extra procedit, ſeu priora genua poſt curvantur, poſteriora in priorem partem, ut *Plinius* loquitur *l.* 11. *c.* 45. cui *varus* opponitur, *βλαισός*, qui introrſum pedes, vel crura obtorta gerit, hoc eſt pedes habet incurvos, & in ſe contractos, cujuſmodi ſpadones, & caſtratos videmus. *Feſt.* Valgos Opilius Aurelius, aliique complures ajunt dici, qui diverſas ſuras habeant, & qui talos vitioſos habeant. *Plaut. Mil.* 3. 1. 188. Ne uxor mihi infinitos pueros pariat poſtea, aut varum, aut valgum, aut compernem, aut pætum, aut broncbum filium. *Celſ. l.* 8. *c.* 20. Crus longius altero, & valgius eſt. ¶ Tranſlate dicitur de aliis etiam rebus, ut *Suavia valga*, ideſt oſcula obtorta, ſeu quæ alicui dantur obtorto ore, ſeu labiis, ut cum meretrices oſculantur aliquem labia obtorquendo ob deriſionem. *Plaut. Mil.* 2. 1. 16. Majorem partem videas valgis ſuaviis.

Valĭde, adv. *aſſai fortemente*, *ἰσχυρῶς*, *πάνυ*, potenter, vehementer, majorem in modum. *Plaut. Merc. prol. v.* 42. Amare valide cœpi hic meretricem. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 2. Quin ego, cum pro amicitia validiſſime faverem ei, &c. *Quintil. l.* 10. *c.* 2. Nec promptum eſt dicere, utros peccare validius putem. *Plin. l.* 9. *ep.* 35. Validiſſime cupere.

Valĭdĭtas, atis, f. *validità*, *robuſtezza*, *forza*. *Apul. in Aſclep.* Membra & validitate, & tenuitate diverſa.

Valĭdus, a, um, *ſano*, *gagliardo*, *ἐῤῥωμένος*, valens, ſanus, firmus, a *valeo*. *Ter. Hec.* 4. 5. 7. Atque adeo, quod maximum eſt, ſanum, atque validum. *Liv. l.* 3. Necdum ex morbo ſatis validus. ¶ Tranſlate ſumitur pro forti, robuſto, potenti. *Plaut. Amph.* 1. 1. 8. Ita quaſi incudem, me miſerum homines octo validi cædant. *Liv. l.* 1. *c.* 15. Urbe valida muris. *Id. l.* 2. *c.* 39. Ducibus validior, quam exercitu, res Romana. *Tacit.* 15. *Ann. c.* 51. Validus animi, *uomo di grande ſpirito*. *Plin. in paneg. c.* 9. Validiſſimum præſidium. *Id. l.* 3. *ep.* 9. Validus facundia.

Valitūrus particip. V. in Valeo.

Vallāris, & re, o. 3. quod ad vallum ſpectat, ut *Vallaris corona*, qua donari ſolebat is, qui primus vallum hoſtium fuiſſet ingreſſus. *Liv. l.* 10. *c.* 46. Multæ civicæ coronæ, vallareſque, ac murales conſpectæ. *Id. l.* 30. *c.* 28. Qui Imperatores, qui Conſules Romanos ſua manu occidiſſent muralibus, vallaribuſque inſignes coronis.

Vallatus, a, um, *fortificato di palizzate*. *Plin. l.* 35. *c.* 18. Non caſtra Punica ad tertium lapidem vallata. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro munito, ſtipato, circundato quacunque ratione. *Cic. pro Mur. c.* 24. Catilinam interea alacrem, atque lætum, ſtipatum choro juventutis, vallatum indicibus, atque ſicariis, &c.

Vallefactus, a, um, *crivellato*. *Feſt.* ſuo & vincadatimem *Salmaſii*. Valvoli folliculi fabæ, quaſi vallivoli, quia vallefacti excutiantur. Ubi perperam vulgo, *vallo facti* pro *vallefacti*.

Valleſcĕri, eſt perire, interprete *Feſto*, quia quæ vallo, hoc eſt cribro ejiciuntur, neglecta pereunt. Idem tamen Feſtus ducit a vallo militari, quod qui extra vallum expelluntur, facile pereunt. Alii pro *valleſceri* legunt *valleſcere* eodem ſenſu.

Vallenſes, m. 3. Valeſiani, Ital. *Valleſiani*, Ger. *Vallisſerlande*, pop. Galliæ, cis Rhodanum, ubi Seduni, & Veragri, Helvetiis fœderati, inter Allobroges ad Occ. & Lepontios ad Or. quorum regio Vallenſa, ſeu Valenſa, opp. Sedunum.

Valleſcĕre. V. Valleſceri.

Vallēſia, f. 1. Valeſia, regio Galliæ Belgicæ, Allobrogibus, & Helvetiæ finitima, ubi pop. Valleſii, ſeu Valeſii, olim Seduni, tametſi Valeſii magis Sedunis pateat, ſic dicta a vallibus longis, vel multis, per quam Rhodanus fl. inter ortum ſuum, & Lemanum lac. decurrit, ubi Sedunum urbs primaria. ¶ Eſt & Valleſia, ſeu Valeſia, *Valois*, regio Galliæ Belg. inter Picardiam, & Campaniam, in qua Sylvanectum urbs.

Vallicŭla, æ, f. *picciola valle*. *Feſtus* in voce *Convallis*.

Vallis, is, ſeu valles, is, ſem. *valle*, *ἄγκος*, *φάραγξ*, *ἄγκεα*, planities a duobus lateribus incluſa. *Feſt.* Convallis eſt planities ex omni parte comprehenſa montibus, collibuſve: Vallis duobus lateribus incluſa planities. *Virg.* 2. *Georg.* Complentur valleſque cavæ, ſaltuſque profundi. *Ovid.* 8. *Met.* Concava vallis erat, quo ſe demittere rivi &c. ¶ Tranſlate *valles alarum* eſt concava pars brachii, qua humero innectitur. *Catul. carm.* 68. *in Rufum*: Tibi fertur Valle ſub alarum trux habitare caper. ¶ *Totis vallibus fluere* eſt longe lateque extendi, & exſpatiari dicendo. *Quintil. l.* 5. *c. ult. de eloquentia*: Feratur non ſemitis, ſed campis, non uti fontes anguſtis fiſtulis colliguntur, ſed ut latiſſimi amnes, totis vallibus fluant. ¶ *Valles* in recto caſu ſingularis numeri legitur apud *Virg. Æn.* 11. *v.* 522. Eſt curvo anfractu valles accommoda fraudi. Ubi metri, inquit *Servius*, neceſſitate compellimur, ut *valles* dicamus. Sunt tamen, qui hoc loco legunt *vallis*; atque ita ultimam ſyllabam produci putant ratione cæſuræ, cujus apud Virgilium plurima ſunt exempla, quæ V. apud *Emmanuel. Alv. l.* 3. *c. d. præcepto* 3.

Vallo, as, a. 1. *fortificare*, *circondare*, *fornire*, *περιβάλλομαι*, *περισταυρόω*, *περιτειχίζω*, vallo ambio, & firmo. *Luc. l.* 4. *verſ.* 124. Nulli vallarant oppida muri. *Hirt. de B. Alex. c.* 30. Vallare caſtra. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro munire, quacunque ratione circundare, ſtipare. *Val. Flac. l.* 1. *Argon.* Ac inopem nullis vallaverit armis. ¶ *Vallare aliquid ratione diſſerendi*, eſt Dialecticis argumentis confirmare. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 24. Atque hæc omnia quaſi ſepimento aliquo vallabit diſſerendi ratione.

Vallonia, vallium Dea. *D. Aug. de C. D. l.* 4. *c.* 8.

Vallum, i, neut. *baſtione*, *baloardo*, *fortificazione*, *χάραξ*, *περίφραγμα*, *ἔρυμα*, murus e terra ad foſſæ oram aggeſtus, crebris ſudibus, ſive palis munitus; munitio caſtrorum, quæ ex terra, & vallis fit. Itaque duæ ejus partes ſunt, agger, & pali. *Veget. l.* 3. *c.* 8. Primum in unius noctis tranſitum, & itineris occupatione leviore cum ſublati ceſpites ordinantur, & aggerem faciunt, ſupra quem valli, hoc eſt ſudes, vel tribuli lignei per ordinem digeruntur. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 4. Vallo, & foſſa circumdedi, ſex caſtellis, caſtriſque maximis ſepſi. *Id.* 5. *Att. ep.* 20. Vallo & foſſa urbem cingere. ¶ Vallum cæcum quid ſit, V. *Cæcus* ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Cic. in Piſon.* Cujus ego imperio non Alpium vallum objicio. *Idem de Sen.* Contra avium minorum morſum munitur vallo ariſtarum.

Vallus, i, m. *palo*, *χάραξ*, ſudes, ſeu palus, ejuſmodi eſt, cui vitis alligatur, & quo caſtra muniuntur. *Servius in illud* 2. *Georg.* Quadrifidaſque ſudes, & acuto robore vallos: ſic, inquit, idem dixit. Nam & valli, & ſudes idem ſunt. *Virg.* 1. *Georg. v.* 264. Exacuunt alii vallos furcaſque bicornes. ¶ Accipitur interdum pro ipſo caſtrorum aggere, quod uſitatius vallum neutro genere dicitur. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 63. Erat eo loco foſſa pedum quindecim, & vallus contra hoſtem in altitudinem pedum denum. *Tibul. lib.* 1. *el.* 2. Non arces, non vallus erat. *Hirt. de B. Alex. c.* 2. Triplicem vallum obducere. ¶ Habet & aliam ſignificationem, qua ſumitur pro exiguo vanno, *crivello*. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 52. Iis tritis, oportet e terra ſubjectari vallis, aut ventilabris, cum ventus ſpirat lenis: Ita fit, ut, quod leviſſimum eſt in eo, atque appellatur acus, evannetur foras extra aream, ac frumentum, quod eſt ponderoſum, purum veniat ad corbem.

Valor, oris, m. *prezzo*, *valore*, *ערך*, Ger. *wehrt*, Gal. *pris*, Hiſp. *valor*, *τιμή*, pretium, a *valeo*. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Victoriati valore redimi poteſt. Ita Lexicographi plerique; ſed ea Plinii verba merito ſuſpecta eſſe debent.

Valvæ, arum, f. *imposte*, *porte*, *θύραι*, *δικλίδες*, januæ, quæ geminas habent partes in ſe coeuntes, ita dictæ quaſi volvæ, quia introrſum revolvantur. *Cic.* 1. *de Div.* In templo Herculis valvæ clauſæ repagulis ſubito ſe ipſæ aperuerunt. *Id.* 6. *Verr. c.* 56. Valvas magnificentiores ex auro, atque ebore perfectiores nullas unquam ullo tempore fuiſſe. *Ovid.* 2. *Met.* Argenti bifores radiabant lumine valvæ. ¶ Valvæ dicuntur etiam ipſæ januæ, quæ valvas habent. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Triclinium undique valvas aut feneſtras non minores valvis habet, atque ita a lateribus, a fronte quaſi tria maria proſpectat.

Valvātus, a, um, adject. valvas habens, ut Lumina feneſtrarum valvata, apud *Vitruv. l.* 6. *c.* 6.

Valvŭlus, & Valvulus, i, m. *ſcorza*, *guſcio*, Ger. *ſchelffen*, Gal. *ecorce*, *gouſſe*, Hiſp. *hollejo*, *λοβός*, folliculus leguminum, & præſertim fabæ. *Feſtus*: Valvoli folliculi fabæ appellati ſunt, quaſi vallivoli, quia vallo facti (*lege* fracti) excutiantur. *Col. l.* 6. *c.* 10. Lentes quoque valvulis exemptæ, & minute molitæ miſcentur aquæ calidæ. *Id. l.* 7. *c.* 4. *de ovibus tectis*: Singula capita per hyemem recte paſcuntur ad præſepia tribus hordei, vel freſæ cum ſuis valvulis fabæ.

Vama, maſc. 1. fiu. Indiæ navigabilis, quem Ganges excipit. *Plin. l.* 6. *c.* 18.

Vandăli, maſc. 2. Venedi, Fenni, Sclavi, pop. Septentrionales, qui olim tenuere Germaniam ad oram maris Baltici, ubi Ducatus Megalapolitanus eſt, Vandalia olim dictus, deinde per Pomeraniam, Poloniam, Sileſiam, Bohemiam, Ruſſiam, Dalmatiam effuſi ſunt, poſtea progreſſi ſunt in Galliam, inde in Hiſpaniam, ibique ſedes in Bætica locarunt, quæ propterea Vandalia, ſeu Vandalitia magna ex parte nominata eſt, nunc *Andaluzia*, inde in Africam trajicienſes, illam occuparunt, diuque tenuerunt, ſicuti & Sardiniam, ſub Genſerico Rege. Alii Vandalos a Vanda Regina dictos tradunt, & primo in Polonia circa Viſtulam fl. habitaſſe. Alii ex Beroſo dictos malunt a Vandalo filio Tuiſconis, nepote Manni Vandalorum. ¶ Hinc Vandalicus, a, um, apud *Tacit. de Germ. cap.* 2. ut Vandalica arma, *Proſper Aquitan. l. de provid. in præfat.*

Vane, adverb. *vanamente*, futiliter, fruſtra. *Tertul. in Apolog. c.* 49. Vulgus vane de noſtra venatione gaudet. *Id. de Pudic. c.* 1. Præcavendo vaniſſime quibus parcunt, & parcendo ineptiſſime quibus præcavent. *Apulei. in Apolog.* Multo vanius, & nequius excogitatum.

Vaneſco, is, *ſvanire*, *διαλύομαι*, *ἀφανίζομαι*, vanus fio, in nihilum redigor. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 9. Animi labes nec diuturnitate vaneſcere, nec amnibus ullis elui poteſt. *Ovid. l.* 3. *am. eleg.* 6. Carmine læſa Ceres ſteriles vaneſcit in herbas. *Tac.* 5. *hiſt. c.* 7. In cinerem vaneſcere.

Vanga, æ, f. *vanga*, inſtrumentum ruſticum, quo vepreta perſequimur, ut docet *Pallad. l.* 1. *c. tit. ult.*

Vangiŏnes, maſc. 3. populi Germaniæ ſup. ad Rhenum, in Gallia Belgica, nunc *la Dioceſi di Magonza*, *e di Wormes*. *Plin. l.* 4. *c.* 17. *Luc. l.* 1. *v.* 430. Et qui te laxis imitantur, Sarmata, braccis Vangiones.

Vanĭdĭcus, a, um, *vano*, *bugiardo*, בדה, Ger. *groſsſprecher*, Gall. *vain parleur*, Hiſpan. *el que habla vanidades*, *ματαιολόγος*, qui vana dicit, vaniloquus, e

Digitized by Google

mendax. *Plaut. Trin.* 2. 2, *in fine*: Cum probis potius, quam cum improbis vivere vanidicis.

Vaniloquentia, æ, f. *parlar vago*, [illegible], Germ. *eitel geſchwätz*, Gall. *vain parler*, Hiſp. *habla vana*, ματαιολογία, vana, & inanis blateratio. *Liv. l.* 34. *c.* 54. Hac vaniloquentia primum Ariſtenum Prætorem Achæorum excitavit. *Tac. l.* 3. *Annal. c.* 49. Id Clutorius in domo P. Petronii, ſocru ejus Vitellia coram, multiſque illuſtribus feminis per vaniloquentiam legeret.

Vaniloquidōrus, m. vox hibrida ficta a *Plaut. Perſ.* 4. 6. 20. & conflata ex latinis vocibus *vanus*, & *loquor*, & ex græca δῶρον donum, ſignificat eum qui vana verba donat, ſeu dat, qui vana vendıtat.

Vanilŏquus, a, um, *bugiardo*, ματαιολόγος, qui vana loquitur, mendax. *Plaut. Amph.* 1. 1. 223. Ergo iſtac magis, quia vaniloquus, vapulabis. *Liv. l.* 35. *c.* 48. Ii, ut pleriquè, quos opes regiæ alunt, vaniloquus, maria, terraſque inani ſonitu verborum complexit.

Vanitas, atis, f. *vanità*, הבל, Germ. *eitelkeit*, Gall. *vanité*, Hiſp. *vanidad*, ματαιότης, levitas, inconſtantia. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nulla in cœlo nec fortuna, nec temeritas, nec erratio, nec vanitas ineſt. ¶ Sæpe ponitur pro mendacio, fallacia. *Cic.* 3. *Off.* Quod ſi vituperandi, qui reticuerunt, quid de iis exiſtimandum eſt, qui orationis vanitatem adhibuerunt? *Id.* 3. *Tuſc. c.* 1. Ut vanitati veritas, & opinioni confirmatæ natura ipſa cedat. ¶ Item pro elatione, & jactantia. *Tac. in Agric. c.* 18. Nec proſperitate rerum in vanitatem uſus eſt.

Vanities, ei, f. idem quod vanitas. *Ammian. l.* 29. *c.* 3. Ad extollendam ejus vanitiem. *Apuleſ. l.* 2. *Met.* Vanities plebeja.

Vanitūdo, inis, f. idem ac vanitas. *Plaut. Capt.* 3. 4. 38. Pol ego, ut rem video, tu inventus vero, vanitudine qui convincas. h. e. vanis dictis, & mendaciis. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 880. Turpare vanitudine ætatem tuam.

Vanno, is, a. 3. *vagliare*, *crivellare*, λικμάω, eſt vanno fruges aut legumina movere, ac ventilare. *Lucil. apud Non. c.* 1. *n.* 69. Criſſatura, ut ſi frumentum clunibu' vannat. *Id. ib. obſcœno ſenſu*: Hunc molere, illam ante ut frumentum vannere cunnit.

Vannus, i, f. *vaglia*, *crivello*, λίκνον, cribrum cereale, inſtrumentum latum ex vimine, aliave materia, quo acus, paleæque poſt trituram a frumento aut legumine ventilando, & in ſublime ejactando excernuntur. *Virg.* 1. *Georg.* *v.* 166. Et myſtica vannus Jacchi. Ubi *Servius*: Myſtica, quod Liberi Patris ſacra ad purgationem animæ pertinebant; & ſic homines ejus myſteriis purgabantur, ſicut vannis frumenta purgantur. *Joh. Pierius* teſtatur, in optimo illo Romano codice legi, *Et myſtica vallus Jacchi*. *Col. l.* 2. *c.* 21. Ipſæ autem ſpicæ melius fuſtibus tunduntur, vannis expurgantur.

Vano, as, a. 1. *ingannare*, *fallo*, apud veter. *Attius apud Non. c.* 1. *n.* 895. Sic illum vanans in angiportum deduxit.

Vanus, a, um, *vano*, [illegible], Ger. *eitel*, Gall. *vain*, Hiſp. *vana*, κενός, inſtabilis, caducus, facile elabens, & interiens. *Cicer. pro Planc.* Cum tibi vigilanti, aſſidenti, merenti, vana quædam miſer, atque inania falſa ſpe inductus pollicebat. ¶ Sumitur etiam pro vacuo, inani. *Virg.* 1. *Georg. v.* 226. Sed illos Exſpectata ſeges vanis eluſit aveni. ¶ Item pro raro, non denſo, aut ſpiſſo, *raro*. *Liv. l.* 2. *c.* 47. Vanior jam erat hoſtium acies, dum abundante multitudine freti, ſubtracta ſubſidia mittunt ad caſtra oppugnanda. ¶ Item pro ſtulto, quaſi mente vacuo, & qui in rebus inanibus ſtudium collocat. *Juven. ſat.* 1. Sic libitum vano, qui nos diſtinxit, Othoni. *Salluſt. apud Gell. l.* 18. *c.* 4. Perincertum ſtolidior, an vanior. ¶ Item pro mentiente, levia inaniaque pro gravibus, & veris aſtutiſſime componente, *fallace*, *falſo*. *Virg.* 1. *Æn.* Ni fruſtra augurium vani docuere parentes. *Plin. l.* 30. *c.* 1. Magorum artes vaniſſimi generis. *Cic. pro Quint. c.* 6. Si veritate amicitia colitur, qui amicum ſpoliare conatus eſt, vanum ſe eſſe fateatur. ¶ Poetæ uſurpant *vana*, neutrum plurale loco adverbii, pro inaniter, fruſtra. *Virg.* 12. *Æn.* Ut vidit ingentem armis, ac vana tumentem. Præterea vanus dicitur, qui aliqua re fruſtratus eſt, & genitivo jungitur a Poetis. *Silius l.* 15. *v.* 561. Nec forſan voti vanus foret, *ne ſarebbe andato fallito il ſuo deſiderio*, ſe &c. *Virg. Æn.* 10. *v.* 631. Aut ego veri vana feror. *o io m'ingannerò dal vero*.

Vapĭde, adv. *Vapide ſe habere* pro *male ſe habere* dicebat Auguſtus, ut in ejus vita teſtatur *Sueton. c.* 87.

Vapidus, a, um, adject. *inſipido*, *guaſto*, ὀψέ[illegible], proprie dicitur de vino, quod inſipidum, nulliuſque virtutis factum eſt. *Col. l.* 12. *c.* 5. In vini vapidi, ut acre fiat, ſextarios duodequinquaginta. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 148. Vejentanumque rubellum Exhalet vapida læſum pice ſeſſilis obba. h. e. pice quæ vinarium vas illita vinum inſipidum facit. ¶ Tranſlate *Id. ib. v.* 117. Aſtutam vapido ſervas ſub pectore vulpem. h. e. vitiis corrupto.

Vapor, ſeu vapos, oris, m. *vapore*, [illegible], Germ. *dampff*, Gall. *vapeur*, Hiſp. *vapor*, ἀτμός, ἀτμίς, tenuis exhalatio alicujus humoris. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 10. Aquarum enim quaſi vapor quidam aer habendus eſt. ¶ Ponitur aliquando pro calore. *Virg.* 5. *Æn. v.* 683. Lentuſque carinas Eſt vapor, & toto deſcendit corpore peſtis. *Plin. l.* 9. *c.* 10. Ut Solis vapore ſiccato cortice non queant mergi. *Lucret. l.* 6. *v.* 952. Pervolitans permanat odos, friguſque, vaporque. Adde *Hor. Epod.* 3.

Vapōrālis, le, adject. Vaporoſus. *Auguſtin. de Geneſ. ad litt. l.* 2. *c.* 5.

Vaporaliter, vaporis more. *Auguſtin. l.* 2. *de Geneſ. ad litt. c.* 4. *extr.* Si poteſt aqua ad tantas guttarum minutias pervenire, ut ſuper iſtum aerem vaporaliter feratur. *Et l.* 3. *c.* 10. Aquarum tenues halitus aeri vaporaliter inſeruntur.

Vaporarium, ii, n. *ſtufa*, Germ. *dampffloch*, Gall. *cheminée*, Hiſp. *chimenea*, [illegible], locus in balneis, teſtudinis inſtar conſtructus, aerem plane continens ab igne ſine fumo acceſo, qui aliter *hypocauſtum*, *caldarium*, & *tepidarium* vocatur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. In balneariis aſſa in alterum apodyterii angulum promovi, propterea quod ita erant poſita, ut eorum vaporarium, ex quo ignis erumpit, eſſet ſubjectum cubiculis.

Vaporāte, adv. cum vapore, aut calore. *Ammian. l.* 14. *c.* 4. Effervescente vaporatius ſole.

Vaporatio, onis, f. *ſvaporamento*, θυμίαμα, ἀναθυμίασις, vaporandi actus, vaporis excitatio. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Perfundere caput aqua calida ante balinearum vaporationem, & poſtea frigida ſaluberrimum intelligitur. *Col. l.* 19. *c.* 5. Cum aqua frigore aeris deretur, & coit, neceſſum eſt fieri vaporationem, & quandam quaſi auram tenuiſſimam exprimi ex ea, & emanare. *Senec. l.* 6. *Quæſt. nat. c.* 11. Vaporatio inundantium aquarum.

Vaporātus, a, um, calidus, vel calido vapore plenus. *Col. l.* 1. *c.* 5. Cum pleriquè amnes æſtate vaporatis, hyeme frigidis nebulis caligent. *Id. l.* 2. *c.* 18. Glebæ ſolibus æſtivis vaporatæ. h. e. excalfactæ, & aſtuatæ. ¶ Item in modum vaporis emiſſus. *Apuleſ. de Mundo*: Nebula eſt exhalatio vaporata. ¶ Tranſlate *Perſ. ſat.* 1. *v.* 126. Inde vaporata lector mihi ferveat aure. h. e. purgata, & ad audiendum præparata: vel aure calefacta, & accenſa ex lectione ſanorum librorum.

Vaporĕus, a, um, adject. *caldo*, *o pieno di caldo vapore*. *Arnob. l.* 6. Illud in frigoribus algidum, hoc vaporeum. Alii leg. *vaporum*.

Vaporifĕrus, vel vaporiger (neque enim de recto caſu adhuc conſtat) a, um, *che ſvapora*. ἀτμοφόρος, ἀτμώδης, quod vaporem emittit. *Stat.* 3. *Silv.* 5. *v.* 96. Sive vaporiferas blandiſſima litora Baias. *Id. l.* 1. *Silv.* 3. *v.* 45. Vaporiferæ fornaces.

Vapōro, as, n. 1. *ſvaporare*, *mandar vapore*, ἀτμίζω, vaporem emitto. *Plin. l.* 31. *c.* 2. *de differentiis aquarum*: Vaporant & in mari ipſa, quæ Licinii Craſſi fuere. ¶ Eſt etiam verbum activum, & pro ſuffire ponitur. *Virg.* 5. *Æn. v.* 481. Succedunt matres, & templum thure vaporant. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Et dum coquuntur, oculos vaporari præcipiunt. ¶ Item pro calore temperare. *Hor. l.* 1. *ep.* 16. Sol diſcedens curru fugiente vaporet. ¶ Item pro evaporare. V. *Vaporatus*.

Vaporoſus, a, um, adject. *pieno di vapori*. *Apuleſ. l.* 6. *A. A.* Balneatum vaporoſis lonuse. *Id. ib. l.* 9. Vaporoſa caligo.

Vapōrus, a, um, idem quod vaporeus, ut vaporus ardor, apud *Prudent. Periſteph.* 6. *v.* 115.

Vappa, æ, f. *vino ſvanito*, ἔξιτος, ἐκτροπίας, ἐξεστηκὼς οἶνος, vinum inſipidum, & nullius virtutis, poſtquam omnis odor, ſaporque optimus evaporavit. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Vitium musto, quibuſdam in locis, iterum ſponte fervere, qua calamitate, cum deferbuit, deperit ſapor, vappæque accipit nomen. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 144. Qui Vejentanum feſtis potare diebus Campana ſolitus trulla, vappamque profeſtis. ¶ Per Metaphoram Latinis vappæ vocantur ἄχρηστοι, ideſt inutiles, ac nihili homines. *Hor. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 103. Non ego avarum Cum veto te fieri, vappam jubeo, aut nebulonem. Obſcœnus quoque Deus de ſe in *Ithyphallica carmine* 13. *Priap.* Nos vappæ ſumus, & puſilla culti Ruris numina.

Vapulāris, & re, o. 3. μαστιγίας, qui vapulat, verbero. Jocoſe *Plaut. Perſ.* 1. 1. 22. Fui præfectus apud molas ſerbanus vapulans.

Vapŭlo, as, n. paſſ. 1. *eſſer battuto*, הכה, Germ. *ſchlagen werden*, Gall. *estre battu*, Hiſp. *ſer azotado*, τύπτομαι, μαστιγοῦμαι, verberor, cædor. *Terent. Adelph.* 2. 2. 5. Ego vapulando, ille verberando uſque ambo defeſſi ſumus. *Cæl. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 1. Suſurratores veniunt, alius equitem perdidiſſe, alius ſeptimam legionem vapulaſſe. h. e. cæſam eſſe. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 9. Coctum, non vapulatum conductus fui. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Teſtis in reum rogatus, an ab eo fuſtibus vapulaſſet. *Scioppius in Minerv. Sanct. l.* 3. *c.* 3. ex quodam vetuſto Rhetore ita legendum ait: *rogatus ab eo, num fuſtibus vapulaſſet*. *Senec. in Apocolocynt. in fine*. Producit teſtes, qui illum viderant ab illo flagris, ferulis, colaphis vapulantem. ¶ A Comicis uſurpatur ſæpe in contemptu. nam cum quis ſignificare vult, aliquem ſe nihili facere, & ſpernere, jubet eum vapulare. *Plaut. Perſ.* 2. 3. 18. Quid faciet mihi? verberibus cædi juſſerit, compedes imponi? vapulet; ne ſibi me credat ſupplicem fore. *Id. Curc.* 4. 4. 10. Vapulare ego te vehementer jubeo, ne me territas. *Id. Aſin.* 2. 4. 72. Tun' libero homini male ſervus loquere? Le. vapula. Huc pertinet illud proverbium, *Vapula Papiria*, ortum a quadam ancilla, quæ libertate donata a Papiria hera ſua, patronam mox contempſit, & cum eam ſalutare deberet, ſe ipſam ſalutabat, hera autem augurabatur, ut inſtar ſervæ vapularet. *Feſtus ex Sinnio Capitone* docet, tunc hoc proverbium dici ſolitum, cum vellent minantibus ſignificare, ſe eos negligere, & non curare, ſertos jure libertatis. Addit etiam locum *Plaut.* his verbis: Iden dico, liberta ſalve, vapula Papiria, ubi *Ælius* ait: *vapula* poſitum eſſe pro *dole*; *Varro* autem pro *peri*, teſte eodem *Feſto*: quod quidem pro eorum ſententia facit, qui *vapulo* ab ἀπόλλυμι, *pereo* deducunt: ex quibus eſt *Scioppius*, qui loco citato contendit hoc præſertim fundamento nixus, hoc verbum non uſurpari cum ablat. perſonæ agentis, & prǽpoſit. *a*, *ab*; & ſi quando uſurpetur, ea ratione uſurpari, qua dicimus *perire ab aliqua*. ¶ Tranſlate *Cic. Att.* 1. *ep.* 14. Cum ſe omnium ſermone ſentiet vapulare. h. e. ſibi obtrectari. *Plaut. Stich.* 5. 5. 10. Vapulat peculium. h. e. diſſipatur.

Vara, æ, f. *un traverſo*, lignum tranſverſarium in aliqua lignea machina aliis lignis arrectariis impoſitum, & compactum, ut aliquid ſuſtineat. *Vitruv. l.* 10. *c.* 18. De materia primum baſim ſubjectis rotis fecit, ſupraque compegit arrectariis & jugis varas. Ita *Philander* hoc loco, & *Baldus* explicant; quorum ſententia tamen in eo diſcrepat, quod ille varas tectas eſſe dixit, hic autem curvas. V. *Bald. in Lex.* ubi iconem etiam exhibet. ¶ *Sequitur vara vibiam*, proverbium eſt uſurpatum ab *Auſon. in præm. Technopægn.* h. e. cadente vibia (quæ eſt lignum erectum & varam ſuſtinet) varam etiam cadere neceſſe eſt, quippe vibia ipſa ſtante ſuſtinetur. Uſurpatur autem de iis, qui cum uni vitio indulſerint, abjecto omni pudore ad alia præcipites feruntur: vel de iis, qui aliquem errorem committunt, ex quo alii neceſſario errores ſequuntur. ¶ In quibuſdam Gloſſis, quas refert *Scalig. l.* 2. *lect. Auſon. c.* 18. contraria ratione hoc proverbium refertur. Legitur enim *Varam vibia*: ex quo fit, ut contraria quoque his duabus vocibus notio tribuenda videatur, ut nimirum vel *vara* ſit lignum erectum, *vibia* tranſverſum, ut idem *Scaliger* exponit: vel quod ambæ erectæ ſint: additur enim in iiſdem *Gloſſis*: Perticæ duæ ſunt inter ſe colligatæ, quæ alterem ſuſtinent, unde proverbium, Vibia varam ſequitur. Sane apud *Lucan. l.* 4. *v.* 439. varæ ſunt furcillæ bifurces erectæ, quibus retia ad aucupium tenduntur. Verba *Lucani* ſunt. Aut dum diſpoſitis attollat retia varis Venator. Hæc duo loca hac ratione ſatis apte videntur explicari; quæ tamen ſi cum verbis *Vitruvii* allatis componantur, vereor, ut conciliari poſſint. Neminem enim ambigere puto, quin *vara* apud *Vitruv.* lignum tranſverſum ſit. ¶ Illud denique admoneo, cum apud *Vitruv.* tum apud *Auſon.* eſſe codices, in quibus aliter legitur, nam apud *Vitruv.* quidem pro *& jugis varas*, quidam habent *& jugis varis*: apud *Auſon.* vero ſubſtituunt nonnulli *Sequitur ver hiemem*.

Varamus, m. 1. *Varamo*, fl. Venetiæ, qui in Anaſſum, ſive Plavem apud Bellunum urb. influit. Leander *Calora* dici ſcribit. *Plin. l.* 3. *c.* 18.

Varatio, onis, curvatio, a *varus*, ut varatio fluminis apud Auctores *de Limit. pag.* 157. *Goeſii*.

Varduli, m. pop. Hiſpaniæ Tarr. ſub Cantabris, ab Oceano ad Iberum fl. extenſi, inter Vaſcones ad Or. & Autrigones ad Occ. ubi hodie Ipuſcoa prov. cum Majore parte Alavæ tractus. Eorum caput fuit Toloſa urbs. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Varia, æ, f. *varia*, panthera, ita dicta a macularum varietate, quibus eſt ſpectabilis. Nam pantheræ diverſicolorem, maculoſamque pellem habent. *Plin. l.* 8. *c.* 17. Panthera, & tigris macularum varietate prope ſolæ beſtiarum ſpectantur, cæteris unus, ac ſuus cujuſque generis color eſt. *Et max*: Nunc varias, & pardos, qui mares ſunt, appellant in eo omni genere. *Et paulo poſt*. Primus autem Scaurus Ædilitate ſua varias CL. univerſas miſit. Alluſit huc *Plaut. Epid.* 1. 2. 15. ubi, cum Epidicus dixiſſet, vetle ſe valuiſſe, reſpondet *Theſprio*: Qui variæ valent, Caprigenum hominum non placet mihi, neque pantherinum genus.

Variabilis, le, adject. *variabile*: qui variatur, ſeu mutatur. *Apul. de Mundo*: Aer inferior natura variabilis.

Varians, antis, o. g. ποικίλλων, *che varia*. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Vix ulla magis tam denſo uvarum partu impatiens variantis cœli. h. e. inconſtantis, modo hoc, modo illo modo ſe habentis. *Colum. l.* 4. *c.* 10. Variantibus adhuc, & acerbis uvis. ideſt nondum nigris, ſed colore adhuc vario.

Variantia, æ, f. idem ac varietas. *Lucret. l.* 1. *v.* 653. nedum variantia rerum Tanta queat denſis, rariſque ex ignibus eſſe. Adde *l.* 3. *v.* 319.

Variānus, a, um, adjectivum a Quintilio Varo deductum, ut Variana clades, *Sueton. in Aug. c.* 23.

Variātim, adv. *variamente*, Germ. *anderſt*, *und anderſt*, Gal. *en diverſes ſortes*, Hiſp. *en diverſas maneras*, ποικιλοτρόπως, diverſimode. *Gell. l.* 5. *c.* 12. *Ve* enim particula, quæ in aliis, atque aliis vocabulis variatim per has duas literas, cum a litera media immiſſa dicitur. Sunt qui legunt *varie*, *tum*.

Variatio, onis, f. *variazione*, ποικιλία, ἐναλλαγή, actus variandi, varietas, diverſitas. *Liv. l.* 24. *c.* 9. Cæteræ centuriæ ſine variatione ulla Conſules eoſdem dixerunt.

Variātus, a, um, *variato*, *vario*, ποικιλθείς. *Cic. pro Mil. c.* 3. Eum, qui patris ulciſcendi cauſa matrem necaviſſet, variatis hominum ſententiis non ſolum humana, ſed etiam Deæ ſapientiſſimæ ſententia liberatum. *Catul. carm.* 65. *v.* 50. Veſtis hominum variata figuris. *Apul. l.* 3. *Florid.* Lyræ concentu variatior.

Varicātor, oris, m. qui variatur. *Ulpian. l.* 4. *Dig. de his, qui not. inf.* Prævaricator eſt quaſi varicator, qui diverſam partem adjuvat, prodita cauſa ſua.

Varīces. V. *Varix*.

Varicŭlus. V. *Varius*.

Varĭco, as, avi, atum, a. 1. *ſtorcere*, vel διΐστασθαι τὰ σκέλη, ſto pedibus introrſum retortis, a *varus*, id eſt qui crura habet introrſum retorta. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. *de geſtu pedum*: Varicare ſupra modum in ſtando deforme eſt, & accedente motu prope obſcœnum.

Varicoſe,

Varicōſe, adv. *Feſtus in voce Mulos Marianos*: Milites in furca varicoſiue onera ſua portare conſueverant. *h. e.* majores varices contrahendo ex onerum bajulatione.

Varicōſus, a, um, qui varices habet. *Juven. ſat. 6. verſ. 395.* Varicoſus fiet aruſpex. Ubi ſic vetus Interpres: varicoſus fiet multum ſtando, dum Deos conſulit. Sic *Sidonius l. 5. ep. 5.* vocat Ciceronem *varicoſum Arpinatem*, qua de re V. in *Varix*.

Varicŭla, æ, f. *aſprittes*, exigua varix. *Celſ. l. 5. c. 26. de curatione ulcerum*: Si varicula intus excidenda.

Varicus, a, um, quod eſt varicatis, ac diſpeſſis cruribus, more eorum, qui grandibus ambulant paſſibus, a *varus*. *Ovid. l. 3. de Arte, v. 303.* Illa velut conjux Umbri rubicunda mariti Ambulat, ingentes varica ferque gradus.

Varie, adv. *variamente, in varii modi*, ποικίλως, ὑπαλλάξ, variis modis, diverſimode. *Cic. 2. de Divin.* Eamque vim varie moveri ab iis ſideribus, quæ vocantur errantia. *Id. Acad.* 1. c. 4. Qui ab iis, qui illum audierunt, perſcripti varie, copioſeque ſunt. *Id. l. 16. Fam. ep. 6.* Varie ſum affectus tuis literis. *Plaut. Epid.* 1. 2. 14. Varie valet, *ora bene, ora male*.

Variegātus, a, um, adject. *variato, ſerpeggiato, diviſato*, vario ornatus, ποικίλτα. *Apul. l. 11. Metam.* Navis picturis miris variegata. *Id. l. 2. Flor.* Veſtis picturis variegata.

Variĕgo, as, a. 1. ποικίλλω, ornatus varietate diſtinguo. *Auſon. in epiſt. præmiſſa Idyllio 13.* Figuras alius alio ſcientius variegat. ¶ *Apul. l. 1. Florid.* neutrorum more uſurpat, cum inquit: Lyra auro fulgurat, ebore candicat, gemmis variegat.

Variĕtas, atis, f. *varietà*, Ger. *unterſcheid*, Gal. *varieté*, Hiſp. *variedad*, ποικιλία, variatio, & diſſimilitudo colorum. V. *Varius*. *Plin. l. 8. c. 30.* Oculis varietates eſſe, colorumque mutationes. ¶ Translate dicitur de quacunque diſſimilitudine ſeu diverſitate. *Cic. 1. Off.* Ut in corporibus magnæ diſſimilitudines ſunt, ſic in animis exiſtunt majores etiam varietates. *Id. pro Pont. c. 5.* Varietas gentium. *Quintil. l. 1. c. 12.* Reficit animos, ac reparat varietas. ¶ Ponitur etiam pro inconſtantia. *Plant. ad Cic. l. 10. Fam. ep. 18.* Extimeſcens varietatem, atque infidelitatem exercitus ejus.

Varini, & Varini, pop. Germaniæ, in Saxonia inf. ubi nunc pars Ducatus Megapolitani. Ibi etiamnum fl. *Uvarne*, & opp. alias Varinum, nunc *Uvaren*. *Uvillichius* eos collocat in Saxonia ſuperiore, in nova Marchia Brandeburgenſi, in conf. Poloniæ. *Lazius* cenſet, fuiſſe in Suecia, ubi opp. *Veringen*. *Plin. l. 4. c. 14.*

Vario, as, a. 1. *variare, fare varia, a diverſo*, שנה, Ger. *abwechſlen*, Gal. *varier*, Hiſp. *diverſificar*, ποικίλλω, ἀλλάττω, ὑπαλλάττω, varium, ſeu diverſum facio, diſtinguo, muto. Dicitur proprie de coloribus. *Virg. 1. Georg. de Sole v. 441.* Ille ubi naſcentem maculis variaverit ortum. *Plaut. Pœn. prol. v. 26.* Variari virgis, & loris. *h. e.* ita cædi, ut cutis lividitatis, & albicibus variis fit. ¶ Item de uvis matureſcentibus. *Colum. l. 12. c. 50. & de arborib. c. 52.* ¶ Translate ſumitur pro diverſum facere quacunque ratione. *Cic. de Orat.* Oratoris eſt formare orationem, eamque variare, & diſtinguere quaſi quibuſdam verborum, ſententiarumque inſignibus. *Id. in Orat. c. 18.* Variare vocem. *Virgil. 9. Æn. v. 164.* Diſcurrunt, variantque vices, fuſique per herbam Indulgent vino. *Plin. l. 8. ep. 8.* Laborem otio, otium labore variare. *Liv. l. 2. c. 57.* Sententiam variavit timor. *fece mutar parere*. ¶ Ponitur aliquando pro varia tradere. *Liv. l. 27. c. 27.* Si, quæ de morte Marcelli variant Auctores, omnia exequi velim. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, pro ſibi diſſimilem eſſe, & modo hac, modo illa ratione ſe habere. *Celſ l. 3.* Non in iis ſolum, in quibus ſemper ita ſe habet, ſed in iis quoque, in quibus variat. ¶ Item pro ambiguum eſſe. *Liv. l. 1.* Ibi ſi variaret, quod raro incidebat, ut ſecundæ claſſis vocarentur. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Liv. l. 42. cap. 60.* Ibi cum ſententiis variaretur. *Velle. l. 2. c. 51.* Variatum eſt præliis. *s'ebbe diverſa ſorte*.

Varicus, adv. *ſeulus*, cruribus divaricatis, diviſiſque, quod fieri ſolet a fœmina jam mictura. Eſt a *varus*, ut a *primo primitus*. *Apul. 1. Met.* His editis ab imo remoto grabatulo varicus ſuper faciem meam reſidentes, veſicam exonerant. Ubi vulgo editum *varicus*, repugnante analogia. Aliqui etiam *variciter* legunt, quod a varicibus eſſet.

Varius, a, um, *vario*, מנוּמר, Germ. *manchferley*, Gal. *bigarré, divers*, Hiſp. *de diverſos colores*, ποικίλος, πολύχρους, quod eſt diverſi coloris. *Cic. l. 2. de Fin. c. 3.* Varietas Latinum verbum eſt, idque proprie quidem in diſparibus coloribus dicitur: ſed transfertur in multa diſparia. Varium poema, varia oratio, varii mores, varia fortuna; voluptas varia etiam dici ſolet. *Cato c. 73.* Ubi variæ cœperint fieri, bubus medicamentum dato quotannis, uti valeant. *quando l'uva comincia a vareggiare.* ¶ Translate ſumitur generatim pro diſſimili, multiplici, multiformi. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quæ vero, & quam varia genera beſtiarum vel cicurum, vel ferarum? *Id. 1. Acad.* Platonis autem auctoritate, qui varius, multiplex, & copioſus fuit. *Virg. 8. Æn.* Gentes variæ linguis. *di diverſi linguaggi*. ¶ Cum dativo *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 56.* Alterum & huic varium, & nihilo ſapientius. ¶ Item pro inconſtanti, inſtabili, commutabili. *Virg. 4. Æn. v. 569.* Varium, & mutabile ſemper Fœmina. *Liv. l. 2.* Ibi varia victoria & velut æquo Marte pugnatum eſt. *Salluſt. de Catil. c. 5.* Animus audax, ſubdolus, varius. Huc pertinet jocus Ciceronis in Iſauricum *apud Quintil. l. 6. c. 3.* Miror, inquit, quid ſit, quod pater tuus homo conſtantiſſimus te nobis varium reliquit. Ubi ſimul alludit ad ejus faciem varis, ſeu maculis diſtinctam.

L. Varius, Poeta Latinus in numero Epicorum, & Tragicorum, temporibus Auguſti, cui fuit chariſſimus. De eo ſcribit *Horat. l. 1. od. 6.* & *Tacit. in dial. de Orat. c. 12.*

Varix, icis, m. *varice, vena gonfia*, κιρσός, vena ſeculento ſanguine tumeſcens, quales in temporibus, ventre, & cruribus imprimis oboriri ſolent. *Cic. 2. Tuſc. c. 15.* Cum varices ſecabantur C. Mario, dolebat. *Celſ. l. 2. c. 8.* Varix ortus infamiam tollit. *Sen. ep. 78.* Dum varices ex nimio labore, bajulis uſuvenit, atque diuturna ſtatione. Unde *Juven. ſat. 16. v. 395.* Varicoſus fiet aruſpex. Ubi ſic vetus Interpres: Varicoſus fiet multum ſtando, dum Deos, aut exta conſulit. Idem ex nimio æque labore contingit. *Varro apud Non. c. 1. n. 104.* Nam ſi tuam rhedam non habuiſſem, haberem varices. ¶ Atque hinc ſcomma captavit Vatinius in Tullium, ut *Macrobius* narrat *l. 2. Saturn. c. 3.* Cum enim Cicero gloriaretur, ſe humeris Reipublicæ ab exilio reportatum. Unde ergo, inquit, tibi varices? Varices enim habebat Tullius. Unde *Sidonius* eundem *l. 5. ep. 5.* vocat *varicoſum Arpinatem*.

Varrini. V. Varini.

Varro, ſeu Varo, onis, m. homo durus, & aſper. Hæc vox & uno R, & duobus ſcripta invenitur, quomodo & *varo*, & *varri*, legitur. *Lucil.* apud *Feſt.* in *Squarroſus*, Varronum ac rupicum ſquarroſa incondita roſtra? *Perſ. Sat. 5. v. 138.* Varo reguſtatum digito terebrare ſalinum Contentus perages. Alii leg. *Baro*, quod idem fere ſonat.

Varrōnes, familia plebeja apud Romanos. Ita dicti ſunt a *varo*, ſeu *varro*, quod notat hominem durum, aſperumque. Sed de hoc aliter ipſe *Terentius Varro* apud *Servium* ad 11. *Æn.* his verbis: Eſt & alia hujus rei hiſtoria. Varro enim, cum de ſuo cognomine diſputarat, ait, eum, qui primus Varro ſit appellatus, in Illyrico hoſtem, Varronem nomine, quod rapuerat, & ad nos portaverat, ex inſigni facto meruiſſe. Ubi deeſſe videtur *Varronis cognomen*. Niſi cum *Salmaſio* legas: inſigne ex facto meruiſſe. Nam inſigne, & ſignum dicebant pro cognomine, ut ad hiſtoriam Auguſtam idem *Salm.* annotavit.

M. Terentius Varro, Μάρκος Βάῤῥων, Civis Romanus, Ciceronis ætate Romanorum omnium eruditiſſimus, ut *Quintilianus* aſſerit. Plurimos, doctiſſimoſque ſcripſit libros de Lingua Latina, de vita Populi Romani, de re ruſtica, de liberis educandis, quem librum *Catonem* appellavit, &c. Scripſit etiam ſatyras. *Quintil. l. 10. c. 1.* ¶ De Varrone altero Atacino, V. *Atacinus*.

Varroniānus, a, um, ad Varronem pertinens. *Varroniani milites* apud *Liv. l. 23. c. 38.* h. e. qui ſub Varrone conſule militaverant.

Varus, i, m. macula, ſive tuberculum exiguum, & durum in facie, quod a Græcis ἴονθος appellatur. *Plin. l. 35. c. 4.* Oleum amygdalinum purgat, mollit corpora cutem augat, nitorem commendat, varos cum melle tollit a facie. *Id. l. 28. c. 8.* Lentigines tollit, ac varos, omneſque maculas. Adde *Celſ. l. 9. c. 5.*

Varus, i, m. *il Varo*, Gal. *le Var*, fl. Galliæ Narb. Oritur ex Acema M. in Alpibus maritimis, Glannatevamque rigat. Hinc auctus aliquot amnibus, per Provinciam labitur, deindeque ipſam ſeparat a Comitatu Nicæenſi, & prope Nicæam in mare Mediterraneum ſe exonerat. *Plin. l. 3. c. 4.*

Varus, m. 3. Quinctilius prænomine, C. R. qui ab Auguſto præfectus Germanico exercitui, circa ſaltum Teutoburgenſem, hodie *Teuteberg*, a Germanis, Arminio duce, dolo circumventus, cum tribus legionibus interfectus eſt. Hujus mortem deflet *Horatius l. 1. Carm.* Ejus etiam meminit *Maro 6. & 9. Ecl.* ¶ Hoc nomen Varus ductum eſt a cruribus varis, ut docet *Plin. l. 11. c. 45.*

Varus, a, um, *ſtrambo, ſbilenco*, vara, βλαισός, qui introrſum pedes ſeu crura obtorta gerit, cui opponitur *valgus*, ῥαιβός, qui habet crura incurvata extrorſum, cui in exteriorem partem crura, pedeſve flectuntur. Ita *Acron* Horatii interpres ad *ſat. 3. l. 1.* eumque ſecutus *Voſſius* in *Etymol.* in voce Varus. *Nonius c. 1. n. 704.* generatim exponit *diſtortis cruribus*: & *Feſtus*, *incurva crura habens*. *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 47.* Hunc varum diſtortis cruribus: illum Balbutit ſcaurum pravis fultum male talis. ¶ Sumitur etiam generatim pro obtorto, incurvo. *Ovid. 9. Met. fab. 1.* Brachiaque oppoſui, tenuique a pectore varas In ſtatione manus. i. e. incurvas, inflexas ad corripiendum antagoniſtam.

Vas, adis, comm. g. *ſicurtà, mallevadore*, ἐγγυητής, qui promittit, ſue ſe periculo aliquem judicio ſiſturum. Propterque vas erat in re capitali, ut *Feſtus* docet, & hi *Auſonii* verſus indicant, quibus inter vadem, & prædem differentiam ponit. Quis ſubit in pœnam capitali judicio? Vas. Quid, ſi lis fuerit nummaria? quis dabitur? Præs. *Cic. 3. Off. c. 10. de Damone, & Pythia*: Vas factus ſit alter ejus ſiſtendi, ut ſi ille non revertiſſet ad diem, moriendum eſſet ipſi. *Id. 2. Fin. c. 24.* Vadem te ad mortem Tyranno dabis pro amico, ut Pythagoreus ille fecit Siculo Tyranno? *Id. ad Brut. ep. 18.* Vades accipere. *Liv. l. 39. c. 41. in fin.* Vades deſerere.

Vas, vaſis, n. *vaſo*, כלי, Ger. *geſchirr*, Gal. *vaiſſeau*, Hiſ. *vaſo*, ἄγγος, ἀγγεῖον, σκεῦος, inſtrumentum idoneum ad aliquid capiendum. In numero plurali eſt ſecundæ declinationis, & inflectitur *vaſa*, *vaſorum*, *vaſis*. Nam veteres etiam *vaſum* dixere, quod V. infra ſuo loco. *Cic. 1. Tuſc.* Corpus quidem quaſi vas eſt, aut aliquod animi receptaculum. *Id. pro Mur.* At ille expoſuit vaſa Samia. *Lucr. l. 6. v. 230.* vaſis integris vina repente diffugiunt. ¶ Hoc nomen interdum generalem notionem habet, & ſignificat non ſolum ea inſtrumenta, quæ aliquid in ſe recipiunt edendi bibendique cauſa paratum, ſed ea etiam quæ aliquid ſuſtinent, ut ſcutelas, vel promulſidaria, ut docet *Ulp. l. cum aurum. Dig. de aur. arg. &c.* ¶ Quin & omnis generis ſupellex nonnunquam vaſorum nomine venit. *Senec. 1. de benef. c. 1.* Diligenter in patrimonium & vaſa debitoris inquirimus. Sic *Ulpian. l. 7. Dig. de ſuppell. vel inſtrum. leg.* vaſa utilia culturæ appellat ea inſtrumenta, quæ ad colendum agrum apta ſunt. Hinc in re militari vaſa ſunt omnis generis impedimenta, *il bagaglio*, ex quo illæ locutiones, *conclamare vaſa*, & *vaſa colligere*, cum ſcilicet movenda ſunt caſtra, & alio transferenda. *Cic. 6. Verr. c. 19.* Ille ex Sicilia jam caſtra moverat, & vaſa collegerat. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 66.* Signum dari jubet, & vaſa militari more conclamari. *intimar la marcia*. ¶ Jocoſe *Plautus* vaſa ponit pro genitalibus. *Pœn. 4. 2. 41.* Facio quod manifeſto mœchi haud ferme ſolent; refero vaſa ſalva. Adde *Auct. Priap. carm. 69.*

Vaſarium, ii, n. *utenſile, arneſe*, ſupellex omnis, ac inſtrumenta cuncta, quibus Magiſtratus, cum in provinciam iret, inſtruebatur, ut vaſa, equi, muli, viaticum, a *vas*, *vaſis*. *Cic. in Piſon. c. 35.* Nonne H. S centies, & octogies, quod quaſi vaſarii nomine in venditione mei capitis adſcripſeras, ex ærario tibi attributum Romæ in quæſtu reliquiſti? *Vitruv. lib. 5. c. 10.* vaſaria appellat vaſa balnearum, caldarium, & tepidarium, & frigidarium. ¶ Translate *Plin. l. 7. c. 47.* Nec ſunt omnia vaſaria excutienda: mediæ tantum partis inter Apenninum, Padumque ponemus exempla.

Vaſātes, um, m. pop. Galliæ in Aquitania, inter Nitiobriges ad Oc. & Bituriges Viviſcos in Occ. prope Garumnam fl. Horum tractus hodie *le Bazadois* dicitur.

Vaſaticus, a, um, adject. ad Vaſates pertinens, ut Vaſatica rheda. *Auſon. ep. 7. v. 18.*

Vaſatus, a, um. Bene vaſatus, hoc eſt bene peculiatus, eſt apud *Lampridium in Heliog. c. 5.* obſcœno ſenſu.

Vaſcellus, li, m. *piccolo vaſo*. *Inſcript. apud Gruter. pag. 1108.* Filius in vaſcello, & maſſa repoſitus. Ubi *vaſcellus* videtur eſſe urnula, in qua cineres conduntur.

Vaſcŏnes, m. 3. pop. Hiſp. Tarr. ad Pyrenæorum M. rad. in conf. Aquitaniæ, inter Iberum flum. & Pyrenæos montes, uti inter Cantabros, Celtiberos, & Ilergetes, ubi hodie Regnum Navarræ. Eorum caput fuit Pompelo. Hi a Metello Romanorum duce obſeſſi, in tantam famem compulſi ſunt, ut humana carne veſcerentur. *Juven. ſat. 15. v. 93.* Vaſcones, ut fama eſt, alimentis talibus uſi. ¶ Vaſcones quoque, *Gaſcons*, pop. Galliæ Aquitanicæ, oriundi a Vaſconibus Hiſpaniæ, qui aliquando montes Pyrenæos tranſgreſſi in Aquitania conſedere, quorum regio Vaſconia, Ital. *la Guaſcogna*, inter dictos montes, Garumnam fl. & Oceanum Aquitanicum. ¶ Adjective *Paulin. Nolan. ad Auſon. carm. 10. v. 212.* Vaſcone ſaltu, h. e. Pyrenæo.

Vaſconia, æ, f. Vaſconum regio. *Paulin. Nolan. ad Auſon. carm. 10. v. 203.* Vaſconiæ ſaltus, & ninguida Pyrenæi Objicis hoſpitia.

Vaſconicus, a, um, adject. ad Vaſcones pertinens. *Paulin. Nolan. ad Auſon. carm. 10. v. 218.* Ac ſi Vaſconicis mihi vita fuiſſet in oris.

Vaſculārius, ii, m. *chi fa vaſi*, Ger. *goldſchmid*, Gal. *faiſeur de vaiſſelle*, Hiſp. *platero*, ἀγγειοποιός, qui ſcyphos, aliaque ex auro, vel argento vaſcula facit. *Cic. 6. Ver. c. 24.* In regiam maximam palam artifices omnes, cælatores, ac vaſcularios convocari jubet. *Ulp. l. 20. Dig. de præſcriptis verbis*: Si cum emere argentum velles, vaſcularius ad te detulerit.

Vaſcŭlum, i, n. *vaſello, vaſette*, ἀγγείδιον, vas exiguum. *Cato c. 111.* Vaſculum facito de materia hederacea. *Quintil. l. 1. c. 2.* Vaſcula oris anguſti ſuperfuſam humoris copiam reſpuunt.

Vaſcus, a, um, adject. vacuus, inanis, levis, quemadmodum in *Gloſſis* exponitur. *Vitruv. l. 3. c. 4.* Venuſtatem perſequitur viſus, cujus ſi non blandimur voluptati proportione, & modulorum adjectionibus, uti id, in quo fallitur, temperatione augeatur, vaſcus, & inventus conſpicientibus remittetur aſpectus. *viſta troppo ſpazioſa, e ſproporzionata*. ¶ Vaſca tibia, ſi *Salmaſium* audimus in notis ad *Fl. Vopiſc.* eſt ea quæ πλαγίαυλος in Gloſſis dicitur. h. e. tibiæ quoddam genus curvum, & obliquum, ſoni tenerioris, & acutioris, qua præcipue tibicines inflandi artem diſcere, & meditari conſueverant. *Solin. c. 5.* Inſula arundinum ferax, quæ accommodatiſſimæ ſunt in omnem ſonum tibiarum, ſeu præcentorias facias, quarum locus eſt ad pulvinaria præcinendi; ſeu vaſcas, quæ foraminum numeris præcentorias antecedunt. ¶ Sunt qui tum apud *Vitruv.* tum apud *Solin.* legunt *vaſtas*, invitis pleriſque Criticis.

Vaſio, onis, f. Vaſion, Vaſionenſis Urbs, Forum Vocontiorum, *Vaiſon*, urbs Galliæ Narb. in Provincia, in Com. Vindaſino, ad fl. *Louveſe*, in colle.

Vaſtabundus, a, um, adject. vaſtans. *Ammian. l. 31. c. 8.* Vaſtabundi omnes per latitudines Thraciæ pandebantur impune.

Vaſtātio, onis, f. *devaſtazione, rovina*, πόρθησις, depopulatio. *Liv. lib. 7.* Vaſtatio Romani agri. *Cic. 10. Fam. Ep. 15.* Italiam a vaſtatione defendere.

Vaſtātor, oris, m. *ſaccheggiatore*, λυμεών. *Ovid. 11. Met v. 400. de lupo*, vaſtatoremque cruento ore ferum. *Stat. 1. Achil. v. 318.* Trojæ vaſtator Achilles.

Vaſtatorius, a, um, adject. qui vaſtat. *Ammian. l. 18. c. 13.* Hoſtium vaſtatoria manus. *Id. l. 19. c. 19.* Vaſtatorius globus.

Vaſtātrix, icis, f. quæ vaſtat. *Senec. ep. 95.* Luxuria terrarum mariſque vaſtatrix.

Vaſtātus, a, um, adject. *ſaccheggiato, devaſtato*. *Hor. l. 4. od. 4.* Vaſtata impio tumultu fana. *Cic. pro Sext. c. 24.* Vaſtatum, ac relictum forum. *reſo deſerto*.

Vaſte, adv. *vaſtamente*, ἀγροίκως, cum vaſtitate. *Cic. 3. de Orat. c. 12.* Non aſpere, ut ille, quem dixi, non vaſte, non ruſtice, non hiulce, ſed preſſe, & æquabiliter, & leniter. h. e. nimis aperiendo os. *Idem ib. c. 43.* Ut neve aſpere con-

curant, neque vaſtius diducantur.

Vaſceſco, is, n. 3. *diſtruggerſi*, ἐρημοῦμαι, vaſtus fio, inhorreſco, deſeror. *Accius apud Non. c. 2. n. 892.* Ne ſcelere tuo Thebani veſtaſcant agri.

Vaſtificus, a, um, ἐρημωτικός, quod vaſtitatem affert. *Cic. 2. Tuſc. c. 9. ex Poeta*: Erymanthiam hæc vaſtificam abjecit beluam.

Vaſtitas, atis, f. *ampiezza*, ἀπειρομέγεθος, κενότης, nimia magnitudo. *Col. l. 3. c. 1.* Non aſſeveraverim, quæ vaſtitas ejus ſcientiæ contineret, cuncta me dicturum. *Id. l. 3. c. 8.* Pari vaſtitate beluas progenerari, quis neget? *di egual ampiezza di corpo. Col. l. 1. c. 9. ſub init.* Vaſtitas vocis. ¶ Frequenter ſumitur pro ſolitudine, eremo, ſtatu illo alicujus provinciæ, qui eſt ſine incolis, vel ſine incolarum frequentia. *Cic. 1. Catil. c. 5.* Tecta Urbis, vitam civium, Italiam denique totam ad exitium, & vaſtitatem vocas. *Id. in Piſon. c. 35.* Efficere vaſtitatem. ¶ Item pro vaſtatione, depopulatione. *Accius apud Non. c. 4. n. 482.* Propterea tot, tantaſque habemus vaſtitates funerum. ¶ Translate ſumitur pro quacunque inanitate, ſeu privatione. *Cic. in Bruto c. 6.* Teque Bruti dolemus vicem, quaſi defleviſſe judiciorum vaſtitatem, & fori.

Vaſtities, ei, f. idem ac vaſtitas, hoc eſt deſtructio, ſeparatio. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 68.* Harum mihi voluptatum omnium, atque itidem tibi Diſtractio, diſcidium, vaſtities venit.

Vaſtitudo, inis, f. idem ac vaſtitas. *Cato c. 141. R. R.* Uti tu morbos viſos, inviſoſque viduitatem, vaſtitudinemque, calamitates, intemperiaſque prohibeſſis.

Vaſto, as, a. 1. *guaſtare*, *ſaccheggiare*, *diſtruggere*, *rovinare*, שדד, Germ. *verwüſten*, Gal. *gater*, Hiſ. *yermar*, πορθεῖν, populor, depopulorque, deſtruo, perdo. *Virg. 8. Æn.* Vaſtant cultoribus agros. h. e. abducendo cultores, agros vaſtos, & deſertos efficiunt, inquit *Servius*. *Tibull. lib. 4. eleg. 1.* Atque duæ (zonæ cœli) gelido vaſtantur frigore ſemper. *ſono diſabitate pel troppo freddo.* ¶ Significat etiam incultum, ac deſertum reddere. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 39.* Homines cultores terræ conſtituti non patiuntur eam nec immanitate belluarum efferari, nec ſtirpium aſperitate vaſtari.

Vaſtulus, la, lum, adject. *alquanto grande. Apul. l. 2. Metam. in fine.* Vaſtulis corporibus fores noſtras irruentes.

Vaſtus, a, um, *vaſto*, *ampio*, *immenſo*, רב, Germ. *weit*, Gall. *extremement grand, ou large*, Hiſp. *grande, y eſpacioſo*, ἀχανής, ὑπερμεγέθης, valde magnus, juſtæ magnitudinis, & amplitudinis modum excedens, immenſus. *Virg. 1. Æn.* Hic vaſto Rex Æolus antro. *Id. 5. Æn.* Vaſti ictus. *Cic. 1. de Div. c. 24.* Tum viſam beluam vaſtam, & immanem, circumplicatam ſerpentibus, &c. *Id. in Piſon. c. 24.* Cum mare vaſtiſſimum hieme tranſires. *Liv. l. 31. c. 1.* In vaſtiorem altitudinem invehi. ¶ *Vaſta litera* dicitur, quæ magnum habet ſonum. *Cic. in Orat. c. 45.* Quomodo enim veſter *axilla*, *ala* factus eſt, niſi fuga literæ vaſtioris? ¶ *Vaſta oratio* eſt, quæ propter crebrum vocalium concurſum hiulca, nimiſque aperta eſt. *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 12.* Crebræ vocalium concurſiones, quæ vaſtam & hiantem orationem reddunt. ¶ *Vaſtus animus* tranſlata dicitur, qui immoderate aliquid cupit. *Sall. de Catil. c. 5.* Vaſtus animus immoderata, incredibilia ſemper cupiebat. Vaſti præterea dicuntur homines agreſtes, inſulſi, invenuſti. *Gell. l. 19. c. 9.* Sed ut nos tanquam profecto vaſtos quoſdam, & inſubidos ἀναφροδισίους (*invenuſtos*) condemnaretis. *Salmaſ. ita emendat. Plin. legit vaſcos. Cic. 1. de Or. c. 25.* Sunt quidam ita lingua hæſitantes, aut ita voce abſoni, aut ita vultu motuque corporis vaſti atque agreſtes, ut &c. ¶ Sumitur etiam vaſtus pro deſerto, vacuo, inani. *Plaut. Bacch. 4. 9. 130.* Fit vaſta Troja: ſcinduntur proceres Pergamum. *Cic. 2. Agrar. n. 26.* Alterum genus agrorum propter ſterilitatem incultum, propter peſtilentiam vaſtum, atque deſertum emetur ab iis, qui eos vident ſibi eſſe relinquendos.

Vaſum, i, n. idem, ac vas. *Plaut. Truc. 1. 2. 33.* Aut aliquod vaſum argenteum. *Cato apud Gell. l. 13. c. 22.* Neque mihi ædificatio, neque vaſum, neque veſtimentum ullum eſt in manu pretioſum.

Vates, is, com. *profeta*, *indovino*, נביא, Germ. *weyſſager*, Gall. *devin*, Hiſp. *adevino*, μάντις, propheta, homo divinus, ſeu fatidicus, qui res futuras præſentit, ac prædicit. *Plaut. Mil. 3. 3. 37.* Bonus vates poteras eſſe, nam quæ ſunt futura, videas. *Virg. 6. Æn.* Tuque o ſanctiſſima vates, Præſcia venturi. *Cic. 2. de Leg.* Aliorum, quod interpretatur fatidicorum, & vatum effata incognita. ¶ Uſurpatur etiam pro Poeta, quia Poetæ divino inſtinctu afflati dicuntur. *Cic. 1. de Div. ex Poeta*: Verſus, quos olim Fauni, vateſque canebant. *Col. in Præf. l. 10.* Ex voluntate vatis maxime memorandi. *ideſt Virgilio.* ¶ Præterea vates dicitur, qui in aliqua arte excellentiſſimus eſt, velut qui tanquam a Diis edoctus ſecreta ejus artis interpretari optime novit. *Valer. Max. l. 8. c. 12. n. 1.* Q. Scævola legum clariſſimus, & certiſſimus vates. *Plin. l. 11. c. 37. ſub fin.* Arteriarum pulſus deſcriptus eſt ab Herophilo medicinæ vate miranda arte.

Vatia, æ, comm. g. idem ac vatius. *Varro l. 8. de L. L.* Cum idem faciat, ac ſiquis puerorum per delicias pedes male ponere atque imitari vatias cœperit, hos corrigi oportere concedant; contra ſiquis in conſuetudine ambulandi jam factus ſit vatia, aut compernis, ſi eum corrigi non concedant. ¶ Numeratur & inter cognomina Romanorum, quod qui primus in Vatia familia id cognominis ſortitus eſt, pedibus fuerit vatiis. *Plin. l. 11. c. 45.* Namque & hinc cognomina inventa Planci, Plauti, Scauri, Panſæ: ſicut a cruribus Vari, Vatiæ, Vatinii.

Vatica, æ, f. ſpecies herbæ, quæ aliter *bellonaria* vocatur, ita dicta a *vates*, quia qui eam ederent, Deo pleni videbantur, & vaticinabantur, ut eſt apud *Apul. in Herbario c. 74.*

Vaticanus, i, m. Deus, qui præeſſe credebatur primæ voci infantium, quaſi *Vagitanus*, a vagiendo. *Gell. l. 16. c. 17.* Et agrum Vaticanum, & ejuſdem agri Deum præſidem appellatum acceperamus a vaticiniis, quæ vi, atque inſtinctu ejus Dei in eo agro fieri ſolita eſſent. Sed præter hanc cauſam M. Varro, in libris Rerum Divinarum, aliam eſſe tradit iſtius nominis rationem. Nam ſicut Aius, inquit, Deus appellatus, araque ei ſtatuta eſt, quæ eſt in infima nova via, quod in eo loco divinitus vox edita erat: ita Vaticanus Deus nominatus, penes quem eſſent vocis humanæ initia, quoniam pueri, ſimul atque parti ſunt, eam primam vocem edunt, quæ prima in Vaticano ſyllaba eſt: idcirco vagire dicitur, exprimente verbo ſonum vocis recentis. Hæc *Gellius*. In quibuſdam *Auguſtini* codicibus *l. 4. de Civ. Dei c. 11.* legitur *Vagitanus* propter rationem a Varrone allatam.

Vaticanus Mons. *il Vaticano*, Βατικανὸν ὄρος, unus ex decem montibus urbis Romæ, conterminus Janiculo, non procul a Tiberi, non longe a theatro Pompeji, ſupra molem Hadriani, ubi S. Petri Baſilica, & palatium Pontificum ampliſſimum. Ita dictus eſt a Vaticano Deo, penes quem erant vocis humanæ initia, qui ibi colebatur. V. Vocem præcedentem. ¶ Prima, & tertia ſyllaba hujus nominis ſemper producuntur, ſecunda variatur. *Hor. lib. 1. ode 20.* Simul & jocoſa Redderet laudes tibi Vaticani Montis imago. *Juv. ſat. 6. v. 343.* Et Vaticano fragiles de monte patellas.

Vaticanus, a, um, adject. ad Vaticanum montem pertinens, ut Vaticana vallis, *Tacit. Ann. 14. c. 14.* Vaticanus ager, *Cic. Agrar. 2. c. 35.*

Vaticinans, antis, o. g. *che predice*, θεσπίζων, part. a vaticinor. *Cic. 1. de Div.* Quod & ſomniantibus ſæpe contingit, & nonnunquam vaticinantibus per furorem. *Liv. l. 2.* Virginium Conſulem in concionibus veluti vaticinantem audiebat.

Vaticinatio, onis, f. *indovinazione*, *predizione*, μαντεία, actus vaticinandi, divinatio, futurorum prædictio. *Cic. Att. l. 8. ep. 11.* Quarum vaticinationem falſam eſſe cupio. *Id. 2. de nat. Deor. c. 3.* Multa ex Sibyllinis vaticinationibus, multa ex Aruſpicum reſponſis commemorare poſſum, &c.

Vaticinator, oris, m. *indovino*, χρησμολόγος, qui vaticinatur, vates. *Ovid. l. 2. de Ponto, el. 1. v. 42.* Unde tamen vivat, vaticinator habet.

Vaticinium, ii, n. *vaticinio*, *predizione*, μαντεία, oraculum, divinatio, prædictio futuri. *Plin. l. 7. c. 52.* Plena eſt vita his vaticiniis, ſed non conferenda, cum ſæpe falſa ſint.

Vaticinor, aris, d. 1. *profetizzare*, *indovinare*, נבא, Germ. *weiſſagen*, Gall. *deviner*, Hiſp. *adevinar*, χρησμῳδεῖν, προφητεύω, μαντεύομαι, divino, futura præſentio, ac prænuntio, a *vates*. *Cic. 1. de Div.* Illud, quod volumus, expreſſum eſt, ut vaticinari furor vera ſoleat. ¶ Aliquando accipitur pro delirare, ſive ariolari, quæ ſignificatio inde tracta eſt, quod Sacerdotes oracula edituri furore quodam ſolent corripi. *Cic. pro Sext. c. 10.* Eos qui dicerent, dignitati eſſe ſerviendum, vaticinari, atque inſanire dicebat. ¶ Interdum etiam pro canere, docere, oſtentare. *Cic. de Am.* Agrigentinum quidem doctum quendam virum carminibus Græcis vaticinatum ferunt, quæ in rerum natura, totoque mundo conſtarent, quæque moverentur, ea contrahere amicitiam, diſſipare diſcordiam. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 128.* Vatem vaticinamini. *voi dite coſe vanende.*

Vaticinus, a, um, μαντικός, quod ad vaticinium pertinet. *Liv. l. 25. c. 1.* Et edixit, ut quicunque libros vaticinos, precationeſve, aut artem ſacrificandi conſcriptam haberet, &c. *Ovid. 2. Met. v. 844.* Hæc ubi vaticinos concepit mente furores.

Vatienus, a, um, idem, ac vatius, ſeu vatia. Ita docet Nebriſſenſis. Nempe ſecutus eſt antiquos *Plinii* codices, apud quem *l. 11. c. 45.* pro *Vatinii*, *Vatieni* legitur in antiqua Parmenſi editione anni 1476. V. *Vatia*.

Vatillum, li, n. parvum vas. Legit hanc vocem *Salmaſ.* in *Trebell. Poll. in Claud. c. 14.* ubi ait, Coctilium vatilla quatuor. Alii *batilla*.

Vatinianus, a, um, adject. ad Vatinium pertinens. *Catull. carm. 14.* Odiſſem te odio Vatiniano. V. *Vatinius*. *Id. carm. 54.* Vatiniana crimina.

P. Vatinius, civis Rom. contaminatiſſimæ vitæ. Pudoris adeo profligati fuit, ut one juvenuſte dixerit Seneca, Vatinium aſſiduo convicio depudere didiciſſe. In hunc, cum adverſus reum, quem Cicero in judicio defendebat, productus eſſet teſtis, tam acribe Cicero invectus eſt, ut patefactis ejus flagitiis in ſummum Romani Populi odium pervenerit. Hinc factus locus proverbio, ut *Vatinianum odium* pro capitali, & implacabili odio accipiatur. ¶ Vatinius alter Beneventanus, ſutor fuit diſtorti corporis, idemque faber calicum vitreorum, qui quatuor roſtra inſtar naſorum prætenſa habebant. *Martial. l. 14. ep. 96.* Vilia ſutoris calicem monumenta Vatini Accipe. V. *Tacit. 15. Ann. c. 34.* ¶ Hinc ipſi calices Vatinii dicti ſunt. *Martial. l. 10. ep. 3.* Vatiniorum proxeneta fractorum.

Vatius, a, um, βλαισός, idem ac valgus, ideſt qui crura extrorſum obtorta habet. *Varr. l. 1. de R. R. c. 9. de ramibus.* Sint truncibus rectis, ac potius varis, quam vatiis. *Ulp. l. 10. Dig. de Ædil. ed.* Quæſitum eſt, an balbus, & blæſus, & atypus, iſque, qui tardius loquitur, & varus, & vatius, ſanus ſit.

Vatrax, & Vatricoſus dicitur, qui vitioſis eſt pedibus. Ita *Nonius c. 1. n. 99.* ubi alii leg. *Vatax*, & *Varicoſus*.

Vatrenus, ſ. Vaternus, *Santerno*, fl. Æmiliæ, qui oritur ex Apennino M. ſupra Florentiolam opp. penes Forum Cornelii decurrit, & in Padum infra Lucum opp. inter Ravennam, & Argentam 13. M. P. influit. *Plin. l. 3. c. 16.*

U ANTE B.

Ubba, æ, fem. genus poculi, quod & obba dicitur. Ita *Non. cap. 2. num. 597.*

Uber, eris, n. *mammella*, שד, Germ. *dute*, Gall. *mammelle*, Hiſp. *teta*, οὖθαρ, mamma. Nonnullorum ſententia proprie ubera viderentur dici interiora mammarum, mammæ vero uberum eminentiæ. *Virg. 3. Ecl.* Binos alit ubera fœtus. *Cic. 1. de Div. ex Poeta*: Martia, quæ parvos Mavortis ſemine natos Uberibus gravidis vitali rore rigabat. ¶ Sumitur etiam pro ubertate, fœcunditate ſoli, *fertilità*. *Tacit. 3. hiſt. c. 34.* Cremona numero colonorum, ubere agro adolevit, floruitque. *Virg. 2. Georg.* Quique frequens herbis, & fertilis ubere campus. *Pallad. l. 1. c. 33.* Pratis vero recentia ſtercora ſufficiunt ad uber herbarum. ¶ Reperitur etiam pro globo, ut *Uber apum*, ideſt globus novi examinis ex ramo pendens, mammæ ſimilis. *Pallad. in Junio c. 7.* Si unius uberis eductione pendebunt.

Uber, eris, o. 3. *fertile*, *fecondo*, εὔφορος, fertilis, copioſus, pinguis. Eſt ab uber ſubſt. quo notat mammam. Nam quia ruſtici in ſoli commendatione illud ſubinde uber ſoli vocabant, hinc factum ſuſpicamur, ut uberes agri dici cœperint, quia fœcundi eſſent, ac pingues, poſtea etiam ad alia tranſlata hæc vox ſit. *Cato apud Priſcian. lib. 5. pag. 247. Putſch.* ita res uber fuit. *Cic. 5. Fin.* Ne ſeges quidem ſpicis uberibus, & crebris eſſe poteſt, ſi avenam uſpiam videris. *Id. 2. de nat. Deor.* Uberrimi vitium fœtus. ¶ Non ſolum de terra, & agris, vel iis, quæ ad agros pertinent, ſed etiam de aliis rebus corporeis dicitur. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 3.* Ego locum æſtate umbroſiorem vidi nunquam, permultis locis aquam profluentem, & eam uberem. *Gell. l. 4. c. ult.* Eques uberrimus, & habitiſſimus, *graſſiſſimo*. ¶ Tranſlate etiam dicitur. *Cic. 1. de Or.* Ut animi, atque ingenii motus quidam eſſe debent, qui ad excogitandum acuti, & ad explicandum, ornandumque ſint uberes. *Id. in Bruto.* Nemo plenior, & uberior ad dicendum fuit. *Id. in Piſon. c. 14.* Uberrima triumphis provincia. ¶ In ablativo caſu facit, *ubere*, & *uberi*. *Plaut. Rud. 4. 2. 6.* Piſcatu me uberi compotivit.

Uberatus, a, um, *abbondante*, uber, abundans. *Pallad. in Febr. tit. 17.* Surculi, qui inſerendi ſunt, ſint gemmis pluribus uberati.

Uberius, *più abbondantemente*, fœcundius, copioſius, adv. comp. ſine poſitivo. *Cic. l. 3. Fam. ep. 11.* Non ſolum quia planius loquebantur, & uberius, quam vulgi ſermo, *Id. l. 2. de nat. Deor. c. 7.* Hæc cum uberius diſputantur, & fuſius.

Ubero, as, a. 1. *far fertile*, *e fecondo*, הפרה, Germ. *fruchtbar machen*, Gall. *rendre fertil*, Hiſp. *hazer fertil*, ..., uberem facio, fœcundo, lætifico. *Plin. in Paneg. c. 32.* Et cœlo quidem nunquam benignitas tanta, ut ſimul omnes terras uberet, foveatque. *Pallad. l. 11. c. 8.* Hoc velut coitu ſteriles arbores uberantur. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, & notat uberem, ſeu fœcundum eſſe. *Col. l. 5. c. 9.* Neque enim olea continuo biennio uberet.

Uberrime, *abbondantiſſimamente*, fœcundiſſime, copioſiſſime, adv. ſup. ſine poſitivo. *Cic. 2. de Div. c. 1.* Magnus locus, Philoſophiæque proprius a Platone, Ariſtotele, Theophraſto, totaque Peripateticorum familia tractatus uberrime.

Ubertas, atis, f. *fertilità*, *abbondanza*, שבע, Ger. *fruchtbarkeit*, Gal. *fertilité*, Hiſp. *fertilidad*, εὐφορία, fertilitas, fœcunditas, copia, abundantia. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nuper nati mammas appetunt, earumque ubertate ſaturantur. *Id. 3. Ver.* Si ubertas in percipiendis fructibus fuit, conſequitur utilitas in vendendis. ¶ Tranſlate uſurpatur pro quacunque copia, ſive affluentia. *Cic. 1. de Or.* Aut qui diſcernes eorum, quos nominavi, ubertatem in dicendo, & copiam, &c. *Id. pro Dom. cap. 26.* Ne quis miretur aliquando in tanta ubertate improborum, qui &c.

Ubertim, adv. *copioſamente*, Germ. *überflüſſiglich*, Gall. *abondamment*, Hiſp. *fertil, y copioſamente*, ἀφθόνως, copioſe, affluenter. *Catull. de coma Berenices c. 65.* Ubertim thalamis quas intra limina fundunt. *Claudian. de laud. Serenæ v. 214.* Quanteque cadebant Ubertim lacrymæ.

Uberto, as, ubero. *Eumen. in Grat. Action. c. 9.* Agros imber ubertat.

Ubertus, a, um, *fertile*, *copioſo*, *abbondante*, פורה, Germ. *fruchtbar*, Gall. *fertil*, Hiſp. *fertil*, εὐθαλής, fertilis, copioſus, affluens. *Gell. l. 7. c. 14.* Sed ea ipſa genera dicendi jam antiquitus tradita ab Homero ſunt tria in tribus, magnificum in Ulyſſe, & ubertum, ſubtile in Menelao, & cohibitum, mixtum, moderatumque in Neſtore. *Solin. c. 34.* Solum planum, & ubertum.

Ubi, *dove*, *in che luogo*, שם, Germ. *wo*, Gall. *où*, Hiſp. *adonde*, ποῦ, ὅπου, ὅπη, ἔνθα, in quo loco, adv. ſtatus in loco, ab ἵνα, vel αὐτοῦ. Interdum interrogativum eſt. *Cic. 2. de Or.* Ubi ſunt, qui Antonium Græce negant ſcire? ¶ Interdum relativum. *Cic. Fam. l. 1. ep. ult.* Ut ibi malis eſſe, quam iſtic, ubi ſolus ſapere videare. *Plin. l. 12. c. 14.* Alexandriæ, ubi thura interpolantur. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, pro *in quo*, vel *in qua*. *Ter. Eun. 2. 3. 20.* Sive adeo digna res eſt, ubi tu nervos intendas tuos. *Cic. 5. Tuſc. c. 8.* Eſt, ubi id iſto modo valeat. *Id. pro Quint. c. 9.* Neque nobis adhuc præter te quiſquam fuit, ubi noſtrum jus contra illos obtineremus. hoc eſt apud quem.

¶ Poni-

¶ Ponitur etiam pro *poſtquam*. *Virg. Æn.* 2. *v.* 790. Hæc ubi dicta dedit, *Cic. pro Rab. Poſt. c.* 13. Ubi ſemel quis pejeraverit, ei credi poſtea, etiamſi per plures Deos juret, non oportet. ¶ Item pro quando. *Ter. Andr.* 5. 2. 7. Ubi volet, accerſe. *Cic. in Piſon. c.* 27. Ubi galli cantum audiet, avum ſuum revixiſſe putat, menſam tolli jubet. *Liv. l.* 7. *c.* 40. Ubi primum in conſpectum ventum eſt, arma agnovere. *ſubito che.* ¶ Conjungitur quoque cum genitivis *gentium*, *terrarum*, *loci*, *locorum*. Sed genitivi illi ſignificationi nihil addunt, ornatus tantum gratia ponuntur. *Plaut. Capt.* 3. 2. 3. Propemodum ubi loci fortunæ tuæ ſint, facile intelligis. ideſt in quo ſtatu. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 10. Quid ageres, ubi terrarum eſſes, ne ſuſpicabar quidem. *Plin. l.* 7. *c.* 24. *ad fin.* Ut ignaris mens quærat, ubi ſit loci.

Ubicunque, adverb. *in qualunque luogo*, *dovunque*. ὅπου ποτὲ, πανταχῇ, quocunque in loco, ab *ubi*, ea forma, qua a *quo* eſt *quocunque*. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 23. Ut te ante Calendas Januarias, ubicunque erimus, ſiſtas. *Id.* 7. *Verr. c.* 67. Omnes hoc loco cives Romani, & qui adſunt, & ubicunque ſunt, veſtram ſeveritatem deſiderent. ¶ Conjungitur etiam cum gen. *gentium*, & *terrarum*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 44. Ubicunque erit gentium, a nobis diligetur. *Id.* 2. *Phil. cap.* 44. Qui ubicunque terrarum ſunt, ibi eſt omne Reipublicæ præſidium. ¶ Secunda hujus vocis ſyllaba corripi eſt. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 736. ubi dum. Servor, ubicumque eſt, uni mea gaudia ſervo. *Id.* 3. *Amor. eleg.* 10. *v.* 5. Te, Dea, munificam gentes ubicunque loquuntur.

Ubilibet, *dovunque tu vuoi*, ubicunque. *Senec. de Tranquill. animi*, *c.* 1. *ante med.* Cibus parabilis facilisque, ubilibet non defuturus.

Ubinam, adv. *in quale luogo*, ποῦ χθονὸς, ποῦ γῆς, in quonam loco. Interrogativum, vel infinitum eſt. Conjungitur eleganter cum gen. gentium. *Cic.* 1. *Catil. c.* 4. O Dii immortales, ubinam gentium ſumus? *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 10. In qua non video, ubinam mens conſtans poſſit inſiſtere. ¶ *Servius ad Æn.* v. 116. docet penultimam hujus vocis corripi quidem poſſe, ſed ex uſu produci.

Ubiquaque, adverb. idem quod ubique. *Apul. de Mundo.* Omnia ubiquaque gererentur, otacuſtarum delatione diſcebat. Alii rectius leg. *omnia quæcunque ubi*. *Plaut. Bacchid* 2. 3. 17. Hominis ubi ſit quoque mentio.

Ubique, adv. *in ogni luogo*, Ger. *allenthalben*, Gal. *par tout*, Hiſp. *entodo lugar*, πανταχοῦ, in omni loco. *Virgil.* 2. *Æn.* Crudelis ubique Luctus, ubique pavor. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 12. Omnes qui ubique prædones ſunt, capti ſunt. ¶ *Ubique itineris* eſt omnibus itineribus. *Apul. l.* 1. *A. A.* Nihil iſtarum rerum, quæ itineris ubique nos comitantur, indigemus. ¶ Interdum ponitur pro ubicunque. *Javolen leg.* 77. *Dig. de contr. empt.* In lege fundi vendundi lapidicinæ in eo fundo, ubique eſſent, exceptæ fuerunt. ¶ Item pro quando. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 85. ubique Accedent anni, & tractari mollius ætas Imbecilla volet. Sed alii aliter legunt, & interpretantur.

Ubiſci. V. Vibiſci.

Ubiubi, adv. *ovunque*, ὅπου ἂν, ὅπη ἄν, ubicunque. *Cic.* 2. *Tuſc. cap.* 29 Nunc ubiubi ſit animus, certe quidem in te eſt. *Liv. l.* 42. *c.* 57. Spernentes ſocile ubiubi eſſent, ſe converſuros aciem. ¶ Scribitur & diviſum *ubi ubi*.

Ubivis, adverb. *in qual ſi voglia luogo*, ὁπουοῦν, πανταχοῦ, quolibet in loco, quaſi *ubi tu vis*. *Cic. l.* 6. *Fam. epiſt.* 1. Nemo eſt, quin ubivis, quam ibi, ubi eſt, eſſe malit. *Id. Att. l.* 14. *ep. ult.* Qui mihi videtur ubivis tutius, quam in ſenatu fore. *Terent. Hecyr.* 3. 1. 4. Quanto fuerat præſtabilius, ubivis gentium agere ætatem! ¶ Penultima ſyllaba ancipitis quantitatis eſt. Communi quidem conſuetudine producitur; at *Horat.* corripit *l.* 1. *ſat.* 4. *v.* 74. Non ubivis, coramve quibuslibet, in medio qui &c.

U   A N T E   C.

Ucalĕgon, ontis, m. Οὐκαλέγων, nobilis Trojanus, qui tempore Trojani belli ob ſenium abſtinebat armis. *Hom.* 3. *Iliad. Virg.* 2. *Æn.* Jam proximus ardet Ucalegon. *h. e.* domus Ucalegontis, per Metonymiam.

U   A N T E   D.

Udo, onis, m. calciamenti genus ex hircinis pilis confectum, ab οὖδας, id eſt pavimentum, ſolum, quod eo calcatur. *Ulp. l. argumento*, *ff. de auro*, *argento mundo legato*: Alia cauſa eſt udonum (Alii leg. *odonum*) quia uſum calciamentorum præſtant. Ubi male *Boſius* legit *budonum*. Extat & apud *Martial. l.* 14. *ep.* 140. ubi lemma eſt Udones Cilicii, diſtichon eſt tale. Non hos lana dedit, ſed olentis lana mariti. Cinyphio poterit planta latere ſinu.

Udo, as, a. 1. udum, ſeu humidum facio, humecto. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 12. Quæ udanda ſunt corporis, vino foventur, quæ ſiccanda ſunt, melle deterguntur.

Udor, oris, m. *umidità*, *umore*, mador, humor. ὑγρασία. *Var. lib.* 4. *de L. L.* Udor quivis deorſum in terram imber. Alii leg. *ſudor*.

Udus, a, um, *umido*, לח, Ger. *feucht*, Gall. *humide*, Hiſp. *humedo*, *mojado*, ὑγρός, humidus, ab Æolico ὗδω pro ὕδωρ, *aqua*. Quidam ab ὕδω deducunt, eoque *hudus* ſcribunt, quos merito improbat Camerarius in Orthographia. *Virgil.* 3. *Georg. v.* 388. Nigra ſubeſt udo tantum cui lingua palato. *Martial. l.* 5. *ep. ult.* Ædilem rogat udus aleator. h. e. vino madens. ¶ Latet obſcenus ſenſus in illo *ejuſd. lib.* 11. *epigr.* 17. Uda puella leges, ſit Patavina licet. ¶ *Udo colore illinere* apud *Plin. l.* 35. *c.* 7. eſt quod Itali dicimus, *dipingere a freſco*.

V   A N T E   E.

Ve, *ovvero*, ו, Ger. *oder*, Gall. *ou*, Hiſp. *o*, ἤ, vel, aut, conjunctio disjunctiva, & enclitica, quæ dictionibus ſemper poſtponitur, ut *Puerve*, ideſt vel puer. *Cic. Phil.* 5. *c. ult.* Uti C. Panſa, A. Hirtius conſules, alter ambove cognoſcerent. *Id. l.* 1. *ep.* 9. Peto a te, ut id a me curve in hoc reo, nave in aliis requiras. ¶ Ponitur interdum pro *an*. *Cic.* 2. *Phil. c.* 16. Qui, albus, aterve fueris, ignorans, fratris filium præteriit. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. Quid inter Eſt, in matrona, ancilla, peccesve togata. *Nepos in Iphicr. cap.* 3. Interrogatus, utrum pluris patrem, matremve faceret. Alii leg. *matremve*. ¶ Eſt etiam particula, quæ tantum conjuncta verbis & præpoſita uſurpatur, habetque vim modo augendi, ut in *vehemens*; modo minuendi, aut privandi, ut in *vecors*. Hoc ſenſu etiam *væ* ſcriptum invenitur.

Veca, æ, *Villa viciosa*, oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis cum portu in ore Aſturum. *Plin. l.* 4. *c.* 22.

Vecordia, æ, f. *pazzia*, ἄνοια, παραφροσύνη, inſania, deſipientia. *Teren. Andr.* 4. 1. 2. Hoccine credibile eſt, aut memorabile, tanta vecordia innata cuiquam ut ſiet, &c.? *Ovid.* 12. *Met.* Quæ te vecordia, Theſeus, Euryte, pulſat, ait?

Vecors, ordis, o. *pazzo*, *ſciocco*, נבל, Ger. *unſinnig*, Gal. *inſenſé*, Hiſp. *bovo*, ἄνους, ἄφρων, παράφρων, excors, inſanus, inſipiens, a *ve*, quæ particula hic minuit, & *cor*. Vecordem enim dicimus, quaſi expertem cordis, hoc eſt ſanæ mentis parum habentem. *Cicer.* 1. *Tuſcul.* Aliis cor ipſum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordeſque dicuntur. *Paul. apud Feſt.* Vecors eſt turbati, ac mali cordis. *Liv. lib.* 4. *cap.* 49. Audita vox ejus in concione ſtolida, & prope vecors. Rurſus *Cicer. pro Dom. cap.* 55. Iſtius vecordiſſimi mentem cura metuque terrebant.

Vectabĭlis, le, adject. *mobile*, qui vehi poteſt. *Senec. l.* 3. *quæſt. nat. c.* 5. Ipſius inſulæ materia vectabilis. Quidam leg. *vectibilis* eodem ſenſu.

Vectabŭlum, i, o. *carro*, ὄχημα. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Jumentum quoque non id ſolum ſignificat, quod nunc dicitur, ſed vectabulum etiam, quod adjunctis pecoribus trahebatur.

Vectaculum, i, o. id, quo aliquid vehitur. *Tertul. de baptiſ. c.* 3. & *de anim. c.* 53

Vectarius, a, um, ὀχηματικός, quod vehit, vel aptum eſt ad vehendum. *Var. l.* 2. *R. R. cap.* 7. *de equis*: Neque idem, qui vectarios facere vult, neque eodem modo parantur ad ephippium, ut ad prædam.

Vectatio, onis, f. verbale a *vecto*, ſed uſurpatur paſſiva ſignificatione. *Senec. de tranquil. cap. ult.* Vectatio, & iter reficiunt animum, *l' andare a cavallo*, *o in cocchio*. *Sueton. in Calig. cap.* 3. Gracilitas crurum paulatim repleta aſſidua equi vectatione poſt cibum.

Vectatus, a, um, particip. deponenti forma, & ſignificatione activa. *Plaut. Merc. prol. v.* 74. Agrum ſe vendidiſſe, atque ea pecunia navim paraſſe, atque capſa merces vectatum undique. h. e. vectaviſſe.

Vectiarius, ii, m. qui premendo vectem machinam commovet. *Vitruv. l.* 6. *c.* 9. Ipſum autem torcular, ſi non cochleis torquetur, ſed vectibus, & prelo premitur, ne minus longum pedes quadraginta conſtituatur: ita enim erit vectiario ſpatium expeditum.

Vectibilis. V. Vectabilis.

Vecticularius, a, um, τοιχωρύχος, quod ad vecticulas, ſive ad vectes pertinet. *Feſt.* Vecticularia vita dicitur eorum, qui vectibus parietes aliénos perfodiunt furandi gratia. *Cato*: Vecticulariam vitam vivere, repente largiter habere, repente nihil.

Vectigal, alis, neut. *gabella*, *dazio*, מדה, Germ. *zoll*, Gall. *peage*, *gabelle*, Hiſp. *alcavala*, *portazgo*, pecunia, quæ ſolvitur Reipublicæ fiſco, ſive ærario earum rerum cauſa, quæ vehuntur. Dictum eſt a *vehendo*, quia proprie pro vectum penditur. Differt a tributo, quod hoc ſecundum capita, & opes mobiles ſolvitur, vectigal autem ſecundum agros, & res immobiles: præterea ex tributo ſtipendia militibus pendebantur, ex vectigali ſuſtinebantur ceteræ Reipub. neceſſitates, ea enim de cauſa primum inſtitutum fuit. Atque hæc intelligenda ſunt de vectigali ſecundum propriam ejus nominis vim, & ſententiam: nam præterquamquod promiſcue interdum a Scriptoribus vectigal, & tributum uſurpantur, ut videre eſt apud *Sueton.* in *Calig. c.* 40. ubi quod *vectigal* initio appellat, paulo poſt *tributum* dicit, ad alios quoque publicos reditus ſignificandos vectigal ſæpiſſime transfertur. Itaque triplex potiſſimum vectigal apud Romanos fuit, ex portu (quod proprie eo nomine venit) ex decumis, & ex ſcriptura. *Cic. pro leg. Manil. c.* 6. Cum hoſtium copiæ non longe abſunt, etiamſi irruptio nulla facta ſit, tamen pecora relinquuntur, agri cultura deſeritur, mercatorum navigatio conquieſcit; ita neque ex portu, neque ex decumis, neque ex ſcriptura vectigal conſervari poteſt. ¶ Vectigal ex portu (quod & *portorium* dicitur) erat quod capiebatur ex rerum venalium importatione & exportatione. *Decuma* erat decima pars frumenti, & quinta aliarum frugum, quæ ſolvebatur ab iis, qui agros publicos poſſidebant. *Scriptura* erat ea pecunia, quæ pendebatur ab iis, qui pecora armentave in publicis ſilvis, & paſcuis habebant: cauſa autem appellationis eſt, quia hi numerum pecudum profitebantur apud Publicanos, qui eum numerum in commentariis perſcribebant. V. *Sigon. l.* 1. *de ant. jur. Civ. Rom. c.* 16. & *Lipſ. l.* 2. *de magnitud. Rom. c.* 2. ¶ Erant præterea alii publici reditus, qui vectigalia vocabantur, & a variis Principibus pro varia temporum neceſſitate, vel etiam pro inſanis eorum ſumptibus, aut avaritia inſtituti ſunt, ut centeſimæ rerum venalium, bona damnatorum, vigeſimæ legatorum, & hereditatum, &c. item quod ſuper urina commentus eſt Veſpaſianus, & alia innumera. *Sueton. in Aug. c.* 49. Ærarium militare cum vectigalibus novis inſtituit. *Id. ib. c. ult.* Quantum pecuniæ eſſet in ærario, & fiſcis, & vectigaliorum reſiduis. ubi notandus genitivus *vectigaliorum* pro *vectigalium*, quod & *in Calig. c.* 16. idem Auctor uſurpat. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 2. Exercere vectigalia, *levare i dazi*, *far il gabelliere*. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 11. Vectigalia exigere. *Id. ibid.* Vectigal pendere. *Id. de clar. Orat. c.* 36. Levare agrum vectigali. *Id. Agrar.* 2. *c.* 21. Vectigal agro imponere. ¶ Interdum vectigalia dicuntur ipſi agri vectigalibus obnoxii. *Salluſt. in orat. Philippi contra Lepidum*. Mithridates in latere vectigalium noſtrorum, quibus adhuc ſuſtentamur, diem bello circumſpicit. ¶ Neque vero publici tantum reditus, ſed & privati, quos quiſque ex ſuis prædiis percipit, vectigalis nomine ſignificantur. *Cic. Parad.* 6. *c.* 3. Ex meo tenui vectigali, detractis ſumptibus cupiditatis, aliquid etiam redundabit. *Id ib.* Non intelligunt homines, quam magnum vectigal ſit parſimonia. *Id.* 2. *Off. c.* 25. Vectigalia urbana ruſticis anteponantur.

Vectigaliarius, ii, m. *gabelliere*, qui vectigalia exigit. *Jul. Firmic. l.* 3. *cap.* 13. Publicani, aut vectigaliarii.

Vectigalis, & le, o. t. *tributario*, *ſoggetto a pubbliche gravezze*, δασμικός, τελωνικός, quod vectigal prodit, cui *immunis* opponitur. Sic provinciæ, civitates, agri, & homines, qui vectigalia perſolvunt, vectigales dicuntur. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 3. Hos tamen vectigales ſibi fecerunt. *Cic.* 5. *Ver. c.* 34. Vectigalis civitas. *Id. ib. c.* 43. Agri vectigales. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod ex vectigalibus colligitur. Sic *Pecunia vectigalis* erat, quæ ex re frumentaria, ex portoriis, ex cæteris vectigalibus, quæ Publicani exercebant, exigebatur. *Cic.* 3. *Ver. c.* 35. Decem enim naves juſſu L. Murenæ Populus Mileſius ex pecunia vectigali populi Romani fecerat. ¶ Item pro eo, quod domino ſuo pecuniam meret, ſeu acquirit. *Cic.* 2. *Phil. c.* 25. Tum exiſtimavit ſe ſuo jure cum Hippia vivere, & equos vectigales Sergio mimo tradere. h. e. ex quibus quæſtum faceret, ait *Manutius*. Alii aliter explicant. *Colum. in præf. l.* 1. Ex mercenariis aliquem jam recuſantem quotidianum illud tributum, qui vectigalis eſſe non poſſit.

Vectio, onis, f. ὄχησις, actus vehendi. *Cicer.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Efficimus etiam domitu noſtro quadrupedum vectiones.

Vectis, is, m. *leva*, *lieve*, בד, μοχλός, palus a ferro, vel ligno, grandior, ruſticis, fabris cæmentariis, & aliis neceſſarius ad opera promovenda, & alia multa facienda, cujuſmodi ſunt fuſtes illi, qui navibus ſubjiciuntur, cum attrahuntur ad pelagus, vel cum ad litora ſubducuntur. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 11. Saxa, quam maxime poſſunt, vectibus promovent, præcipitataque in muſculum devolvunt. ¶ Dicitur quoque in torculari de baculis validis per mediam machinam trajectis, quibus manu ductis machina dum vertitur, funem ductarium advolvit. Hinc vectiarii. *Vitruv. l.* 6. *c.* 9. Ipſum autem torcular, ſi non cochleis torquetur, ſed vectibus, & prelo premitur. ¶ Rurſus vectes ſunt inſtrumenta accommodata ad aliquid ſubvertendum, evertendum, effringendum. *Horat. l.* 3. *ode* 26, Hic hic ponite lucida Funalia, & vectes, & arcus Oppoſitis foribus minaces. *Cic Verr.* 6. *c.* 43. Demoliri ſignum, ac vectibus labefactare conantur. ¶ Præterea vectis eſt inſtrumentum ex ferro, aliave materia, quo oſtium clauſum adverſus vim munitur, *catenaccio*, *chiavistello*. *Virgil.* 7. *Æn.* Centum ærei claudunt vectes, æternaque ferri Robora. Hujuſmodi vectem invenit Cynira Agrippæ filius, teſte *Plin. l.* 7. *c.* 56. ¶ Denique vectis eſt etiam lignum, ſeu fuſtis teres, quo bajuli onera ferunt, *ſtange*. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v.* 571. ſic Numina Memphis In vulgus proferre ſoles: penetralibus exit Effigies, brevis illa quidem, ſed plurimus infra Liniger impoſito ſuſpirat vecte ſacerdos, Teſtatus ſudore Deum. Loquitur *Claudian.* de more Ægyptiorum, qui Deorum ſuorum effigies ſolemni pompa circumferebant.

Vectis, is, f. *Vuicht*, inſula eſt Angliæ in Britannico mari. *Suet. in Veſp. c.* 4.

Vectito, as, frequentativum a vecto. *Arnob. l.* 5. Curru quadrijugo vectitatus.

Vecto, as, a. 1. *portare*, ὀχέω, freq. a veho. *Virg.* 6. *Æn. v.* 391. Corpora viva nefas Stygia vectare carina. *Hor. Epod. ode ult.* Vectabor humeris tunc ego inimicis eques. *Gell. l.* 16. *c.* 19. Dorſo ſuper fluctus edito vectaviſſe. ¶ Particip. *vectatus* V. ſupra ſuo loco.

Vectŏnes, ſeu Vettones, m. 3. pop. Luſitaniæ, inter Durium ad Bor. & Tagum ad Mer. ubi hodie pars Meridionalis Regni Legionis, & pars Bor. Extremaduræ Caſtellanæ. *Lucan. l.* 4. *v.* 9. Vectoneſque leves, profugique a gente vetuſta Gallorum.

Vector, oris, m. *chi porta*, qui vehit. *Ovid.* 1. *Faſt.* Ecce rudens rauco Sileni vector aſellus Intempeſtivos edidit ore ſonos. ¶ Frequenter paſſive accipitur pro eo, qui in aliena navi, vel equo, vel plauſtro vehitur pretio, *navigante*, רכוב, Ger. *der gefahren wurde*, Gal. *paſſager*, Hiſp. *paſſagero*, ἐπιβάτης. *Cic.* 7. *Phil. c. ult.* Et ſummi gubernatores in magnis tempeſtatibus a vectoribus admoneri

moveri ſolent. *Virg. 4. Ecl.* Cedet & ipſe mari vector. ¶ Translate etiam dicitur. *Cic. Att. l. 2. ep. 10.* Male vehi malo alio gubernante, quam tam ingratis vectoribus bene gubernare.

Vectorius, a, um, adject. *da traſporto, da carico*, ut vectoria navis, apud *Caſ. l. 5. B. G. c. 8.* & *Sueton. in Caſ. c. 63.*

Vectrix, cis, quæ vehit. *Paulin. Nol. Ep. 49. Sect. 8.* Navis vectrix draconis.

Vectura, æ, f. *vettura*, ὀχεία, φορά, vectio. *Varr. l. 2. R. R. cap. 7. de equis.* Quod alii ſunt idonei ad rem militarem, alii ad vecturam, alii ad admiſſuram, &c. *Cic. Att. l. 5. epiſt. 2.* Minimus, qui pro vectura ſolveret. *Caſ. l. 5. B. C.* Remiges, arma, tormenta, vecturæ imperabuntur. ¶ *Facere vecturam*, eſt vehendo parare ſibi lucrum. *Quintil. declam. 12.* Claſſis noſtra vecturam facis, & exterarum civitatum copias introducis. ¶ Sumitur etiam pro mercede, quæ pro vectura ſolvitur. *Plaut. Moſtel. 3. 2. 138.* Tres minas pro iſtis preter vecturam dedi.

Vecturarius, ii, m. qui vecturia pergit. *Cod. Theodoſ. lib. 14. tit. 6.* Vecturarios præcipimus ſexcentos boves dare.

Vectus, a, um, *portato*, ὀχηθείς, partic. a vehor. *Virgil. 1. Æn.* Diverſa per æquora vecti. *Nepos in Chabr. c. ult.* Navem relinquere, in qua fuerat vectus. *Vell. l. 2. c. 59.* Nunquam alio vectus orbiculo.

Vediantii, m. 2. Vediantii, pop. Galliæ Narb. inter Alpes maritimas ad Or. & Varum fl. ad Occ. ubi hodie Comitatus Nicæenſis. Eorum caput fuit Cemeneleum, ex cujus ruderibus crevit Nicæa in vicinius, in ora maris Medit. longe a Sanitio in Oc. licet aliqui eorum urb. Sanitium, *Senes*, fuiſſe ſcripſerint. *Plin. l. 3. c. 5.*

Vedius, m. 2. idem ac Vejovis, vel Dis Pater, ſeu Pluto, apud *Capellam l. 2.* Nam ut dicimus *ſub Jove*, & *ſub Dio*, itidem dixere *Vejovis*, & *Vedius*. Significat ergo malum Dium, h. e. malum Jovem. nam Pluto cacodæmonum maximus eſt.

Vegeo, es, gui, ſine ſup. neut. 2. *eſſere ſano, e vegeto*, ὑγιαίνω, εὐθηνέω, vegetus, & incolumis ſum, valeo, quaſi vi ago. *Varr. apud Non. c. 2. n. 876.* Nec natus eſt, nec morietur, viget, veget utpote plurimum. ¶ Sæpius ſumitur active pro vegetum facere, excitare, commovere, impellere. *Pompon. apud Non. loc. cit.* Animos Venus veget voluptatibus. *Lucret. lib. 5. v. 1297.* Et moderarier hunc (equum) frænis, dextraque vegere.

Veges, atis, n. g. idem ac vegetes. *Liv. l. 21. c. 63.* A tergo Alpes urgent, vix integris nobis, ac vegetibus tranſitæ. Ita quidam Lexicographi: ſed plerique Critici, qui locum corruptum putant, ſubſtituunt *vegetis*.

Vegetabilis, le, adject. *vegetabile*, qui vegetari poteſt, ut radix vegetabilis. *Ammian. l. 22. c. 8.*

Vegetamen, inis, n. vegetandi vis, vegetatio. *Prudent. Hamartig. verſ. 75.* Sunt tria nempe ſimul, lux, & calor, & vegetamen. *Et v. 598.* noſtræ vegetamina vitæ.

Vegetatio, onis, f. actus vegetandi. *Apul. de Aſino l. 2.* Ut etiam fatigationem ſedentariam inceſſus vegetatione diſcuterem.

Vegetator, oris, m. qui vegetat. *In orat. ad Deum, quæ habetur in Ephemerid. Auſonii, & a quibuſdam Paulino Nolano tribuitur.* Irrequies, cuncta ipſe movens, vegetator inertum.

Vegetatus, a, um, adject. vegetus factus. *Prudent. Cathemer. 10. v. 7.* Elementa tibi dum vegetata cohærent.

Vegetius, m. 2. cognomen Flavii Renati Comitis Conſtantinopolitani, Valentiniani Principis temporibus. Scripſit ad Valentinianum libros quatuor, epitomen videlicet inſtitutionum rei militaris, de commentariis Catonis, Auguſti, Trajani, & Hadriani Principum, ac Frontini. ¶ Extant etiam libri quatuor rei Veterinariæ, ſeu Mulomedicinæ cum ejuſdem Vegetii nomine: ſed dubitant Eruditi ejuſdem ne ſint, an alterius qui idem forte nomen habuerit.

Vegeto, as, a. 1. *far creſcere, rinforzare, ricreare*, ϑάλλειν ποιῶ, Germ. *erfriſchen*, Gal. *renforcer*, Hiſp. *recrear*, *fortificar*, ἀναθάλλειν ποιῶ, vegetum facio, recreo, roboro. *Gell. l. 17. c. 2.* Memoriæ vegetandæ gratia. *Apul. de Mundo.* Spiritus ille, qui animalia omnia vegetat. *Prudent. Hamartig. v. 846.* anima ſtructum vegetaverat Adam.

Vegetus, a, um, *vegeto, vigoroſo, ſano, gagliardo*, פריח, Germ. *friſch*, Gal. *vigoureux*, Hiſp. *vegeto, y fuerte*, ἀκμαῖος, ἀκμαστικός, εὔρωστος, incolumis, vividus, agilis, & ad obeundas actiones idoneus, a *vegeo*. Proprie dicitur de corpore. *Cic. fam. l. 10. ep. 16.* Tu, quoniam quartana cares, & non modo morbum removiſti, ſed etiam gravedinem, te vegetum nobis in Græcia ſiſte, & literarum aliquid interea. *Suet. in Caſ. c. 45.* Nigris, vegetiſque oculis, valetudine proſpera, *ecco ecco*. *Col. l. 6. c. 20.* Torva facies, vegetior aſpectus. *Plin. lib. 18. c. 26.* Hoc intervallo temporis vegetiſſimum agricolis, maximeque operoſum eſt. hoc eſt quod veluti vegetos, & actuoſos facit multitudine rerum agendarum. ¶ Translate etiam de animo uſurpatur, pro vivo, acri, integro. *Cic. 1. Tuſc. c. 18.* Nec tam vegeta mens aut in corde, cerebrove, aut in Empedocleo ſanguine demerſa jacet. *Id. 1. de Div. c. 29.* Ut illa tertia pars rationis, & mentis luceat, & ſe vegetam ad ſomniandum, acremque præbeat. *Liv. l. 6.* Sed vegetum ingenium in vivido pectore vigebat, virebatque integris ſenſibus.

Vegrandis, de, adject. *malamente grande*, *bornieme*, male grandis, parvus, minutus, gracilis, a præpoſit. *ve*, quæ tum minuendi, tum augendi vim habet. *Varr. l. 2. R. R. c. 2. de ovibus*: Quæ poſtea concipiunt, fiunt vegrandes, & imbecillæ. *Ovid. 3. Faſt. v. 445.* vegrandia farra coloni, Quæ male creverunt, veſcaque parva vocant. *Plaut. in Ciſtell. apud Feſtum*: Quod niſi ſic iterea, nimium is vegrandi gradu. ¶ Sumitur etiam pro valde grandi. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 884.* Non idcirco extollitur, & ei vegrandis datur. *Perſ. ſat. 1. v. 97.* Ut ramale vetus vegrandi ſubere coctum. Alii leg. *prægrandi*.

Veha, æ, f. idem ac via, a vehendo. *Varr. l. 1. R. R. c. 2.* Ruſtici etiam nunc quoque viam veham appellant, propter vecturas, & vellam, non villam, quo vehunt, & unde vehunt.

Vehatio, onis, f. actus vehendi, vectura. *Cod. Theod. l. 3. de calcis coctorib.*

Vehela, læ, f. plauſtrum, vehiculum. *Capitol. in Maxim. c. 13.* Alios Scythicis vehelis exhiberet, alios in cuſtodia detineret. *Al. leg. vehiculis.*

Vehemens, entis, o. g. *veemente, grande*, חזק, Germ. *heftig*, Gall. *vehement*, Hiſp. *vehemente*, σφοδρός, δεινός, βίαιος, magnus, gravis, acer, ductum a *ve*. h. e. impetu mentis, ut ait *Fronto*. vel a *ve* intenſiva, & *mens*, inſerta aſpiratione, ut ſonus ſit firmior, vegetiorque. *V. Gell. l. 14. c. 5.* *Ter. Andr. 1. 5. 552.* Ne hæc quidem ſatis vehemens cauſa ad objurgandum. *Cicer. in Brut.* Ex quo ſignificabat, illum non in agendo ſolum, ſed etiam in meditando vehementem, atque incenſum fuiſſe. *Auct. ad Heren. l. 4.* Hoc genus & acrimoniam habet in ſe, & eſt vehementiſſimum. *Liv. l. 3. c. 29.* In plebe coercenda vehementior. ¶ Sumitur etiam in malam partem, pro aſpero, duro, difficili. *Cic. in Vatin.* Nimium es vehemens, feroxque natura. *Id. pro Syll.* Itaque idem ego ille, qui vehemens in alios, qui inexorabilis in cæteros eſſe viſus ſum. ¶ Transfertur etiam ad plantas, & notat luxuriantem, exuberantem. *Col. l. 3. c. 1.* Terra denſe dabis vehementem vitem, multaque materia frondantem. ¶ Per tranſlationem etiam dicitur de oratione, vel ſtylo orationis. *Cic. 2 de Or. c. 49.* Tunc adoleſceta huic generi orationis vehementi atque atroci genus illud alterum lenitatis & manſuetudinis coepi. *Cicer. 6. Ver.* Litteræ mittuntur iſti a patre vehementes, ab amicis item, videret quid ageret. h. e. acres. ¶ Poetice etiam *vemens* dicitur. *Lucret. l. 3. v. 153.* Verum ubi vementi magis eſt commota metu mens.

Vehementer, adv. *veementemente, con veemenza*, σφόδρα, δεινῶς, ἄγαν, acriter, valde, impenſe. *Cic. 8. Phil. c. 5.* Vehementer me agere fateor, iracunde nego. *Id. l. 11. Fam. ep. 15.* Litteras tuas vehementer exſpecto. *Id. 1. de Or. c. 33.* Vehementer ſeſe exercere in aliqua re. *Caſ. l. 1. B. C. c. 4.* Vehementius exterreri. ¶ Sæpe ſumitur in malam partem, pro ſevere, aſpere, acerbe. *Cic. 4. Ver.* Niſi reſtitui tu ſtatuas, vehementer iis minatur. *Id. Attic. l. 10. ep. 7.* Quantum pretium accepi vehementer.

Vehemenſeſco, is, n. 3. *farſi veemente*. *Cel. Aurel. Tard. 1. c. 3.* Vehementeſcit hæc paſſio hieme. *Et l. 4. c. 6.* Cum viderint, ſluorem vehementeſcere.

Vehementia, æ, f. *veemenza*, σφοδρότης, δεινότης, gravitas, acritudo. *Plin. l. 13. c. 8.* Flore candido cum vehementia odoris.

Vehens, tis, *chi porta*, qui vehit, βαστάζων, ὀχῶν. *Gell. l. 16. in fin.* Delphinus vehens, & homo inſidens. *Id. l. 20. c. 1.* Jumentum tergo vehens. ¶ Sæpe ſumitur paſſive pro eo, qui vehitur equo, curru, vel navi. *Id. l. 2. c. 2. ex Claud. Quadrigar.* Et conſulis pater proconſul in equo vehens venit. *Id. l. 5. c. 6.* Eum qui ovaret, introire ſolitum equo vehentem. *Cic. in Brut. cap. ult.* In te intuens, Brute, doleo, cujus in adoleſcentiam per medias laudes quaſi quadrigis vehentem, tranſverſa incurrit miſera fortuna Reipublicæ.

Vehes, is, f. *veggia, carro*, ὄχημα, plauſtrum, vel tantum fœni, ſtercoris, alteriuſve materiæ, quantum in plauſtro, vel alio inſtrumento vehi una vectura poteſt. *Plin. l. 36. c. 15.* Amplitudinem caveæ eam feciſſe proditur, ut vehem fœni large onuſtam tranſmitteret. *Col. l. 11. c. 2. verſus fin.* Satis erat in ſingula jugera vehes ſtercoris comportare numero decem, & octo. vehes autem ſtercoris habet modios octoginta, *di tutte carrette*. ¶ Dicitur & vehes in recto caſu. *Col. loc. cit. circa princ.* Materies ſi roborea erit, ab uno labro dolari ad unguem per quadrata dehet pedum viginti. hæc erit vehis una: pinus autem quinque, & viginti pedum æque ab uno expeditur, quo & ipſa vehis dicitur. Hoc loco *Columella* vehem nominat operam fabri lignarii, quæ uno die confici poteſt: ut quemadmodum vehes ſignificat menſuram ſtercoris, quæ una vectura vehi poteſt, ita per quandam ſimilitudinem vehis dicatur etiam opus, quod uno die fit. Sequitur enim idem auctor: Nec minus ulmus & fraxinus pedum triginta, cupreſſus altera pedum quadraginta, tum etiam ſexagenum pedum abies, atque populus ſingulis operis ad unguem quadrantur, atque omnes hæ menſuræ ſimiliter vehes appellantur, &c.

Vehia, æ, f. plauſtrum, a vehendo. *Paull. apud. Feſt.* Vehia apud Oſcos dicebatur plauſtrum. Unde vehiarii ſtipites in plauſtro, & vectura, vehitura. In vulgatis eſt *Vepa, veparii, vectura*, ſine aſpiratione.

Vehicularis, re, idem quod vehicularius, ut Vehicularis curſus, *Arcad. Dig. lib. 50. tit. 4. leg. 18.*

Vehicularius, a, um, adject. ad vehiculum pertinens. *Capitolin. in Max. & Balb. c. 5.* Vehicularius fabricator. h. e. qui vehicula facit. ¶ *Vehicularius curſus* inſtitutus eſt ab Auguſto, ut in ejus vita c. 49. teſtatur *Suetonius*. Is enim, quo celerius ſciri poſſet, quid in quaque provincia gereretur, juvenes primo modicis intervallis per vias militares, (*corrieri, poſtiglioni*) dehinc vehicula, (*ſedie da poſta*) diſpoſuit, quibus nuntii vecti, & ſubinde eos mutantes breviſſimo tempore magna itinerum ſpatia conficiebant. Atque horum vehiculorum expenſæ ſolvebantur fere a provincialibus pro rata parte. Aliquando tamen ex quorundam Principum liberalitate ii ſumptus ſuppeditabantur ex fiſco. *Capitolin. in Anton. Pio, c. 12.* Vehicularium curſum ſumma diligentia ſublevavit. *Ammian. l. 14. c. 11.* Vehicularia res. V. *Salmaſ. in Spartiani Adrian. c. 7.* ubi hac de re multa.

Vehiculatio, onis, f. cura, & munus vehicularii curſus, h. e. onus, quod habebant Provinciæ alendi jumenta, & publici per vehicula curſus conſervandi. *Vet. nummus apud Sponium p. 800.* Vehiculatione Italiæ remiſſa. V. vocem præced.

Vehiculum, i, n. *carro, carriaggio*, עגלה, Germ. *wagen*, Gal. *charriot*, Hiſp. *carro*, ἅμαξα, ὄχημα, currus, vel plauſtrum ad vehendum aptus. Eſt autem nomen generale, ſub quo continentur omnia inſtrumenta, quibus aliquid vehitur. *Cic. Verr. 7. c. ult.* Omnes Dii, qui vehiculis thenſarum ſolemnes cœtus ludorum initis. *Id. ib. c. 23.* Illi tibi furtorum vehiculum comparaverunt. ubi *Cic.* navem intelligit, ad avehenda Romam ex Sicilia furta Verris a Mamertinis paratam. ¶ Præcipue tamen ſic appellatur currus ad iter faciendum aptus, *ſedia, caleſſo*. *Suet. in Calig. c. 39.* Comprehenſis ad deportandum meritoriis quoque vehiculis. *ſedie da nolo*. *Cic. in Piſon. c. 25.* Triumphalia vehicula. h. e. quibus triumphantes per Urbem vehebantur. *Id. Att. l. 10. ep. 12.* Ego vero vehiculo, ſi navis non erit, eripiam me ex iſtorum parricidio. ¶ Servus *ab vehiculis*, & *a commentariis vehiculorum* fuit inter officia domus Auguſtæ. *Inſcrip. apud Gruter. pag. 592. n. 4.* ¶ Vehicula quatuor rotarum Phryges dicuntur inveniſſe, ut ait *Plin. l. 7. c. 56.*

Vehis. V. Vehes.

Veho, is, xi, ctum, a. 3. *portare, condurre, menare*, הוביל, Germ. *fuhren*, Gal. *porter*, Hiſp. *llevar*, ὀχέω, ἁμαξεύω, βαστάζω, eſt ope alicujus inſtrumenti portare, ut navis, plauſtri, jumenti, & conſtruitur cum abl. cum, vel ſine præpoſit. in. *Cic. 1. Tuſc.* Cum enim illam ad ſolemne, & ſtatutum ſacrificium curru vehi jus eſſet. *Id. 2. de Div. c. 68.* Equus, in quo vehebar, mecum una demerſus rurſus apparuit. *Id. in Piſon. c. 25.* Vehi per urbem. *Id. 2. Phil. c. 24.* Vehi in eſſedo. *Id. 3. de nat. Deor. cap. 37.* Vehi in aliqua navi. *Ovid. 3. de Ar. am. v. 777.* Vehi equo. ¶ Hoc ſenſu etiam paſſiva ſignificatione uſurpatur. *Lamprid. in Heliogab. c. 4.* Quæ earum carpento, quæ equo veheret. Alii leg. veheretur. V. *Vehens*. ¶ Accipitur etiam pro ferre, geſtare quocunque modo. *Ovid. 4. Met.* Ventrem gravem vehere. h. e. gravidam eſſe. *Plaut. Moſtel. 3. 2. 65.* Homines habeo clitellarios, magni ſunt oneris; quidquid imponas vehunt. ¶ Translate ſumitur pro ferri, progredi, procedere. *Cic. de Univ.* Ita ſolum animal movebatur illud quidem, ſed immoderate, & fortuito, ut ſine motibus veheretur. *Id. 1. Tuſc. c. 30.* Tanquam ſatis in mari immenſo noſtra vehitur oratio.

Vejentanus, a, um, adject. ad Vejentes pertinens, ut Vejentanum vinum, *Hor. l. 2. ſer. 3. v. 143.* Vejentana gemma, h. e. in agro Vejenti reperta, *Plin. l. 37. c. 10.* ¶ Vejentana ſive Vejentina Tribus dicta ſit a Vejenti agro, ubi conſtituta fuit. *Cic. pro Planc. c. 18.*

Vejens, tis, adject. ad Vejos pertinens, ut Vejens bellum, *Cic. 1. Divin. c. 44.* Vejens ager, *Id. pro Roſc. Amer. c. 16.* Vejentes, tum ſunt Vejorum incolæ, *Cic. 1. Divin. c. 44.*

Veji, orum, m. pl. Vejens, Larthenianum, urbs ampla Hetruriæ, in colle undique prærupto propa Julianum vicum Farneſiorum, apud Tiberim, ubi nunc diverſorium *la Storta*, vel paulo ſupra, media fere inter urb. Romam, & Feſcenninum, condita a Comero, & a Camillo longa 10. annorum obſidione capta, & exciſa anno 358. poſteaque refecta, & rurſus everſa. Aliqui dicunt fuiſſe, ubi nunc *Ferano*, alii ubi *Martignano*, alii ubi caſtr. *Scroſano*. *Suet. in Ner. c. 39.* Roma domus fiet: Vejos migrate Quirites, Si non & Vejos occupat iſta domus.

Vejovis, is, m. Jupiter parvus, idest infans, cui Romani ædem dedicavere Nonis Martii ante duos lucos, inter arcem, & Capitolium, eſſecto etiam juxta Dei ſimulacrum capræ illius ſimulacro, a qua in Creta educatus eſt. *Ovid. 3. Faſt. v. 429.* Una nota eſt Marti, Nonis ſacrata quod illis Templa putant lucos Vejovis ante duos. Lege ibi reliqua. Similiter *Feſtus*, ſeſta *Veſſie*, Vejovem parvum Jovem interpretatur. Sed multi ſunt, qui dicant, Vejovem apud Romanos inter noxia Numina habitum eſſe. quem non auxilii ſpe venerabantur, ſed ne quid ipſis noxæ inferret, hujus ſimulacrum effingi ſolitum fuiſſe ſagittas, vel ſpiculum manu tenens, inanumque minacites intendens, unde eundem atque Apollinem eſſe cenſeri, qui ſpiculis, hoc eſt radiis ſuis multa morborum genera immittit. Qua de re vid. *Gell. l. 5. c. 12.* Utcunque ſit, hæc vox componitur ex nomine *Jovis*, & ex particula *ve*, quæ nunc augendi vim habet, nunc minuendi, ut docent *Gellius l. c.* & *Macrob. l. 6. c. 8.* & *Feſt.* Quare ſecundum *Ovid.* dictus eſt quaſi Jupiter non magnus. Secundum *Gellium*, & alios ita dictus eſt quaſi non juvans, ſed nocens. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quam periculoſa conſectatio! in multis enim nominibus hærebitur. Quid Vejovi facies? quid Vulcano?

Vejus, a, um, adject. idem quod Vejens. *Propert. l. 4. eleg. 11.* Forte ſuper portæ dux Vejus adſtitit arcem.

Vel, o, *ovvero*, או, Ger. *oder*, Gal. *ou*, Hiſp. *o*, ἤ, ἤτοι, εἴτε, aut, ſive, conjunctio

Digitized by Google

junctio disjunctiva, ex ve, per Paragogen. *Cic. 1. de Orat. c. 58.* Cui noſtrum non licet fundos noſtros obire, aut res ruſticas vel fructus cauſa, vel delectationis inviſere? *Id. Fam. 2. ep. 7.* Cur non adſum vel ſpectator laudum tuarum, vel particeps, vel ſocius, vel miniſter conſiliorum? ¶ Differt a *ſive*, & *ſeu* ea ratione, quod *vel* abſolute disjunctive eſt, & ſine ulla conditione, ut in allatis exemplis apparet: at *ſive*, & *ſeu* ita disjunctivæ ſunt, ut conditionem, & dubitationem aliquam involvant. Interdum tamen promiſcue ponuntur. *Perſ. ſat. 5. v. 47.* Noſtra vel æquali ſuſpendit tempora libra Parca tenax veri, ſeu nata fidelibus hora Dividit in Geminos concordia fata duorum. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Contraque arguas, ac refellas, ſive etiam ultro occurras negotiis. ¶ Interdum *vel* copulativum eſt, atque pro *&*, ſeu *etiam* ponitur. *Virg. 6. Æn. v. 766.* Silvius Æneas pariter pietate vel armis. *Liv. l. 1. c. 43.* Hunc ordinem ex cenſu deſcripſit, vel paci decorum, vel bello. ¶ Sæpe ſumitur pro *etiam*. *Virg. 11. Æn.* vel Priamo miſeranda manus. *Cic. 3. de leg. c. 10.* Iſto modo vel conſulatus vituperabilis eſt. ¶ Item pro *ſaltem*. *Ter. Phorm. 2. 2. 72.* Poſtremo ſi nullo alio pacto, vel fœnore. Poſſis tamen hic quoque per *etiam* explicare: *ſe non in altra maniera, anche con prender danari ad uſura.* ¶ Item pro *veluti*. *Ter. Hec. 1. 1.* Per pol quam paucos reperias meretricibus fideles amatores: vel hic Pamphilus jurabat quotidie Bacchidi &c. ita *Donatus*. poſſis tamen & ita exponere: etiam hic Pamphilus &c. ¶ Item pro *an*. *Quintilian. l. 3.* Juſtum ne ſit, ſacrilegium appellari, quod obiciatur, vel furtum, vel amentiam. ¶ *Vel* cum ſuperlativis junctum vim inſuper quandam addit: eſt enim pro *valde*, *præcipue*, *imo primo*. *Cic. 4. Acad. c. 3.* Statuere, quid ſit ſapiens, vel maxime videtur eſſe ſapientis, *grandiſſimamente pare, che &c.* *Id. 1. de Fin. c. 2.* Sophocles vel optime ſcripſit, *ottimiſſimamente*. *Id. in Orat. c. 26.* Hoc in genere nervorum eſt vel minimum, ſuavitatis autem vel plurimum. ¶ Eleganter ponitur pro *velut*. *Terent. Heaut. 4. 6. 1.* Nulla eſt tam facilis res, quin difficilis ſiet, quum invitus facias: vel me hæc deambulatio quam non laborioſa ad languorem dedit. *Cic. Fam. 2. ep. 13.* Raras tuas quidem, ſed ſuaves, accipio litteras: vel quas proxime acceperam, quam prudentes? ¶ Hoc ſenſu ſæpe indignationem continet. *Cic. pro Flacc. cap. 33.* Ita ſtatote, judices, eſſe cetera: vel quod ait Lucceius, L. Flaccum ſibi dare cupiſſe, ut a fide ſe abduceret, ſeſtertium viciens. *Virg. Æn. 11. v. 406.* Vel cum ſe pavidum contra mea jurgia fingit Artificis ſcelus. Adde *Horat. epod. 12. v. 13.*

Velabrenſis, & ſe, o. 3. *Βηλαβρήσιος*, quod ad Velabrum ſpectat. Velabrenſis caſeus dicebatur, qui Romæ in vico Velabri loco, & fumo indurabatur, maximoque in pretio erat. *Martial. lib. 11. epig. 53.* Et Velabrenſi maſſa recocta foco. *Id. lib. 13. epigr. 32.* Non quemcunque focum, nec fumum caſeus omnem, Sed Velabrenſem qui bibit, ille ſapit.

Velabrum, i, *S. Giorgio in Velabro*, *Βηλαβρον*, vicus Romæ olim celebris, juxta Aventinum M. locus in foro olitorio, inter ædem S. Georgii, & ædem S. Anaſtaſiæ. Aliis erat in foro boario, ubi olim templum Herculis, & Veſtæ, ſeu Matutæ, nunc ædes S. Stephani rotundi. Dictum eſt a *vehendo*, quod ratibus tranſvehi ſoleret. Hoc etymon attulit *Var. l. 4. de L. L.* ubi Velabrum a vehendo dictum ait. Item *Plutar. in Romulo*, in hanc ſententiam: Vocatur autem nunc locus iſte velabrum, eo quod crebro fluvio exundante, eo loco trajectus eſſet in forum; trajecturam autem appellant Romani velaturam. Confirmatur loco illo *Tibul. eleg. 5.* At qua velabri regio patet, ire ſolebat Exiguus pulſa per vada linter aqua. Alii ita dictum volunt a *velis*, quod qui munus aliquod populo exhibebant, inde velis viam, quæ a Foro ad Circum maximum ferebat, adumbrarant: quod ibidem ſcribit *Plutarc.* Sed prior ſane origo certior eſt. In hoc vico erant tabernæ oleariorum, qui ſolebant, quo carius venderent, de pretio olei inter ſe conſpirare, ne alter altero vilius diſtraheret. Hinc *Plaut. Capt. 3. 1. 30.* Omnes compacto rem agunt, quaſi in Velabro olearii.

Velamen, inis, n. *velame, velo, coprimento, veſte*, מכסה, Germ. *deckr*, Gall. *couverture*, Hiſp. *cobertura*, *κάλυμμα*, *σκέπασμα*, tegmen, operimentum veſtis, res, qua aliquid velatur, ideſt tegitur. *Virg. 1. Æn.* Et circumtextum croceo velamen acantho. *Ovid. 6. Met.* Velamina Progne Deripit ex humeris auro fulgentia lato. *Tacit. de Germ. c. 17.* Eligunt feras, & detracta velamina ſpargunt maculis. h. e. pelles.

Velamentum, i, n. velamen, involucrum. Sic *Celſ. l. 7. c. 18.* tunicas, quæ teſticulos ambiunt, velamenta teſticulorum vocat. ¶ Tranſlate *Sen. de vit. beat. c. 12.* Quærentes libidinibus ſuis patrocinium aliquod, ſeu velamentum. ¶ Velamenta item a Romanis dicebantur, quæ a Græcis *ἱκετηρίαι*, ideſt res illæ, quas ſupplices miſericordiæ movendæ cauſa præferebant, cujuſmodi erant rami olearum lanis obvoluti. *Ovid. 5. Metam.* Velamenta manu prætendens ſupplice. &c. *Liv. l. 24. c. 30.* Ramos oleæ, ac velamenta alia ſupplicum porrigentes orare, ut reciperent ſe ſe. *Tac. 1. hiſt. c. 66.* Velamenta, & infulas præferentes.

Velaris, re, adject. ad vela pertinens. *Plin. l. 33. c. 9.* Lignum firmæ duritiæ, ex quo velares detornant anulos. h. e. quibus vela navium extenduntur.

Velarium, ii, n. *παραπέτασμα*, velum, quod in theatro ſuperne extendebatur ad arcendam pluviam, & Solis æſtum. *Juven. ſat. 4. v. 122.* Sic pugnas Cilicis laudabat, & ictus, Et pegma, & pueros inde ad velaria raptos. *eunde.*

Velarius, ii, m. Legitur in veterib. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 599. n. 7. 8. & 9.* eſtque nomen officii domus Auguſtæ. V. *Cancellarius*.

Velato, adv. *Tertul. l. 4. adv. Marcion. c. 29.* Velato Deum diſcere. h. e. obſcure, & quaſi prætento velo.

Velatura. V. Velletura.

Velatus, a, um, *velato*, *coperto*, *κατακεκαλυμμένος*, tectus, opertus, part. a velor. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ut quidam Imperatores etiam ſe ipſos Diis immortalibus, capite velato, verbis certis pro Republica devoverent. ¶ Ponitur etiam pro inſtructo, ornato. *Plaut. Amph. 1. 1. 101.* Velatis manibus orant, ignoſcamus peccatum ſuum. h. e. velamenta ſupplicum præferentibus. V. Velamentum. *Virg. 11. Æn. v. 100.* Jamque Oratores aderant ex urbe Latina Velati ramis oleæ. Ubi *Serv.* Velati, inſtructi, & ornati, ideſt in manibus olivæ ramos tenentes. *Ovid. l. 4. de Pont. el. 14.* Tempora ſacrata mea ſunt velata corona. ¶ Item ſimpliciter pro veſtito. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 71.* Velatus ſtola. ¶ Hinc Velati etiam appellati ſunt milites ſuis veſtibus veſtiti, non armis muniti, qui poſtea Velites dicti ſunt. *Feſt. hic, & in voce Adſcriptitii.* Velati appellabantur veſtiti, & inermes, qui exercitum ſequebantur, quique in mortuorum militum locum ſubſtituebantur, &c.

Velauni, m. 2. Vellauni, Vellei, pop. Galliæ, in Aquitania, verſus fontes Ligeris fl. Seguſianis, Arvernis, Gabalis, & Helviis finitimi, quorum tractus nunc *le Velay* dicitur in Occitania. Eorum caput erat Rueſſio, ſeu Rueſſium, ex cujus ruinis crevit urbs adjacens Anicium, nunc Podium, *le Puy* cognomento *en Velay*, in colle, probe culta, a Ligeri flu. M. P. *Plin. l. 3. c. 32.*

Veleda, æ, f. virgo quædam apud Germanos tantæ auctoritatis, ut ab eorum pleriſque loco Numinis haberetur, ut ait *Tac. de Germ. c. 8.* Hinc *Stat. l. 1. ſilv. 4. v. 90.* Captivæque preces Veledæ. h. in Germaniæ totius una cum ſuis numinibus devictæ. ¶ Apud *Tacit.* in multis Codicibus legitur *Velleda* duplici *ll*.

Veles. V. Velites.

Velia, æ, f. *Castel a mare della Bruca*, *Ἐλέα*, urbs Lucaniæ, in ora litorali, ad ſin. Pæſtanum, condita a Phocenſibus ſub Cyri tempora, ſeu poſt Æneæ in Italiam adventum anno 600. una cum Metapa, teſte *A. Gel. l. 10. c. 16.* Dicta eſt ab *ἕλος*, *palus*, quia paludibus cingitur. *Serv. in 6. Æn.* Velia dicta eſt a paludibus, quibus cingitur, quas Græci *ἕλη* vocant. Fuit ergo *Helia*, ſed accepit digammon, & facta *Velia*, ut Enetus, Venetus. Nunc in ruinis jacet, ubi *Caſtel a mar della Brucca*. *Hor. l. 1. ep. 15.* Quæ ſit hyems Veliæ, quod cœlum, Valla, Salerni. ¶ Velia quoque, collis Romæ editior, ita dictus, quaſi vellia, quod ibi paſtores lanam vellere ſoliti fuerint. Nam veteres conſonantes non geminabant. *Var. l. 4. de L. L.*

Velienſis, ſe, adject. ad Veliam pertinens, ut Velienſes Sacerdotes, *Cic. pro Balb. c. 24.* ¶ Velienſes, ium, Veliæ populi in Hiſpania Tarraconenſi. *Plin. l. 3. c. 3.* ¶ Velienſis etiam fuit una ex Curiis veteribus urbis Romæ, ita dicta a Velia loco editiore. *Sigon. l. 1. de ant. jur. C. R. c. 3.* *Feſtus* in voce *Nova Curia*.

Velifer, ra, rum, *ἱστιοφόρος*, quod velum fert. *Ovid. 15. Metam. v. 19.* Huc ubi veliferam nautæ advertere carinam. *Valer. Flacc. l. 1. Argon. v. 125.* Pallada velifero quærentem brachia malo.

Velificatio, onis, f. *veleggiamento*, *ἱστίων ἄρσις*, actus velificandi. *Cic. lib. 1. epiſt. 19.* Cum vero id poſſis mutata velificatione aſſequi.

Velificatus, a, um, partic. a velificor. *Propert. l. 2. el. 29.* Una ratis fati noſtros portabit amores Cœrula ad infernas velificata lacus. ¶ Sumitur etiam paſſive pro tranſnavigato, ſeu per quod naves ſuis velis navigavere, *διαπλευσθείς*. *Juv. ſat. 10. v. 174.* Velificatus Athos, & quidquid Græcia mendax Audet in hiſtoria.

Velificium, ii, n. contendendorum velorum ratio, ſeu ars. *Hygin. fab. ult.* Velificia primum invenit Iſis.

Velifico, as, n. 1. *far vela*, *diſtendere le vele*, *veleggiare*, Ger. *ſegeln*, Gal. *voguer*, Hiſp. *navegar*, *hazer vela*, *ἱστιοδρομέω*, vela facio, vela do, navigo. *Plin. l. 9. c. 33.* Per ſumma æquora velificant. *Propert. lib. 4. eleg. 10.* Nauta per urbanas velificabat aquas.

Velificor, aris, com. 1. idem ac velifico. Tranſlate ſumitur pro omni diligentia, & conatu rei alicui operam dare, quod etiam dicitur velis, remiſque agere. *Cic. 1. Agr. c. 9.* Quod ſi quis veſtrum ſpe ducitur, ſe poſſe turbulenta ratione honori velificari ſuo. h. e. aſcendere ad honores, non virtute, & majorum gloria, ſed violenta quadam ratione, ut ſolet fieri ab iis, qui quaſcunque fortunas experiuntur, velis in altum elatis. ¶ Item pro favere, ſtudere, obſequi. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 10.* Ne aut velificatus alicui dicaris, aut aliquid, quod referret ſcire, reticuiſſe. *Flor. l. 1. c. 9.* Brutus favori civium etiam domus ſuæ clade velificatus eſt.

Velificus, a, um, *ἱστιοδρομικός*, quod velis fit. *Plin. l. 33. c. 11.* Noctus dieque velifico navigii curſu.

Velinus, a, um, quod ad Veliam ſpectat, ut Velinus portus, apud Veliam urb. Lucaniæ everſam. *Virg. 6. Æn. v. 366.* Aut tu mihi terram Injice, namque potes, portuſque require Velinos. ¶ Velina regio, una ex regionibus urbis Romæ, montis Palatino juncta, ita dicta a Velia loco ejuſdem orbis. ¶ Velina Tribus, una ex 35. Tribubus Pop. Rom. ita dicta a lacu Velino. Adjecta eſt una cum Quirina ultima omnium anno 512. a Cenſoribus C. Aurelio Cotta, & M. Fabio Buteone. *Cic. 4. Att. ep. 15.* ¶ Velinus lacus, *Lago di piè di Luco*, lacus Umbriæ, in confinio Sabinæ tractus, inter Reate urb. Sabinam, & Interamnam urb. Umbriæ, per quem Velinus fl. labitur. ¶ Velinus fluvius, *Velino*, fl. Umbriæ. Oritur in Aprutio ult. ubi Civitatem Regalem, Interdocium, & Civitatem Ducalem rigat, deinde per Umbriam fluens, ibi rigato Reate, per lacus Reatinum, & Velinum labitur, & deinde ſupra Interamnam in Narem flu. ſe exonerat.

Velitia, æ, f. ſeu Velitia, una ex Curiis urbis Romæ, a Velitis, hoc eſt Veliternis urbe Latii in Volſcis. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 1. c. 3.* *Feſt.* in voce *Nova Curia*.

Velitaris, & re, o. 3. *γροσφομάχος*, quod ad Velites pertinet, ut Haſta velitaris, quam Polybius vocat *γρόσφον*, qua ii utebantur. *Liv. l. 26. c. 4.* Et ſeptena jacula quaternos longa pedes data, præfixa ferro, quale haſtis velitaribus ineſt. *Salluſt. in Jugur. c. 105.* Præterea ibi ſagittarii, & cohors Peligna cum velitaribus armis, itineris properandi cauſa, neque id ſecus, atque aliis armis adverſum tela hoſtium, quod ea levia ſunt, muniti erant.

Velitatim. V. Vellicatim.

Velitatio, onis, f. *ſcaramuccia*, *ἀκροβολισμός*, *ἀψιμαχία*, actus velitandi, levis pugna. *Plaut Rud. 2. 6. 41.* Equidem me ad velitationem exerceo. Nam omnia corruſca præ tremore fabulor. ¶ Tranſlate ſumitur pro mutua probrorum objectione, *λογομαχία*. *Feſtus.* Velitatio dicta eſt ultro citroque probrorum objectio, ab exemplo velitaris pugnæ. *Plaut. Aſin. 2. 2. 41.* Verbis velitationem fieri compendio volo.

Veliternus, a, um, adject. ad Velitras pertinens, ut Veliternus ager, *Plin. l. 36. c. 65.* Veliternus populus, *Liv. l. 8. c. 12.* ¶ Veliterni, orum, Velitrarum incolæ. *Liv. l. 8. c. 14.*

Velites, m. 3. *ſoldati armati alla leggiera*, *ἀψίμαχοι*, milites levis armaturæ, nullis, aut exiguis militaribus veſtibus tecti, ut expeditiores eſſent, qui funda tantum, & miſſilibus pugnabant, præliumque auſpicabantur, qui etiam *rorarii*, & *expediti* dicebantur, item *ferentarii*, & *accenſi*. Erant in genere peditum. Quare male ab aliquibus Vales exponitur *caval leggero*. Dicti velites videntur, quaſi *Volites*, quia huc illuc volare illis licet, quod cataphracti non poſſunt ob armorum pondus. *Feſt.* Advelitatio, jactatio quædam verborum, ſumpta ab haſtis velitaribus. Velites dicuntur expediti milites, quaſi volites, ideſt volantes. *Ovid. in Ibin. v. 46.* Utque petit primo plenum flaventis arenæ Nondum calfacti Velitis haſta ſolum. *Liv. l. 26.* Et ubi ad conjectum teli ventum eſt, ſigno dato Velites deſiliunt. ¶ Cum autem quatuor fuerint peditum genera in militia Romana, Velites, Haſtati, Principes, Triarii, viliſſimi eorum Velites erant. Nam inter Velites nulli militabant, niſi & annis teneri, & opum ratione pauperes, atque infimarum claſſium. Nam ſi pauperes, ſed uſu veteres eſſent, in Triarios transferri ſolebant: ſi divites, ſed tirones, inter Haſtatos militabant. ¶ Erant Velitum arma gladius, haſta, parma. Haſtæ autem eorum erant jaculatoriæ, non ſtabiles, quales Haſtatorum. ¶ Per Tranſlationem Velites dicuntur homines leves, inconſtantes, & qui plus ſatis jocis utuntur. *Cic. l. 9. Fam. ep. 20.* Me autem a te, ut ſcurram Velitem malis oneratum eſſe, non moleſte tuli. ¶ Rectus caſus ſingularis *Veles* aſſeritur a quibuſdam Lexicographis, & Grammaticis, ſed ſine exemplo.

Velito, as, pro Velitor uſurpatum ab antiquis teſtatur *Priſcian. l. 8.*

Velitor, aris, d. 1. eſt jurgari, altercari, rixari, verbis contendere, *ἀκροβολίζομαι*, ductum a Velitibus pugnam leſſi, & decurſorio prælio incipientibus. Nam a verbis plerunque ad manus ſolet deveniri, ſicut a Velitibus ad milites gravis armaturæ. *Plaut. Men. 5. 2. 88.* Neſcio quid velitati eſtis inter vos duos. *Gel. l. 6. c. 11.* Cum inquinatiſſimis hominibus non eſt convicio decertandum, neque in maledictis adverſum impudentes, & improbos velitandum.

Velitræ, f. 1. Velitræ, Belitra, *Veletri*, *Belitri*, col. & urbs Volſcorum, in Latio, in Campania Romana, in via Appia, in clivo, lepida, & culta. *Sil. l. 8. v. 378.* Setia, & inceleberi miſerunt valle Velitræ.

Velivolans, antis, o. quod velis volat. *Cic. 1. de Div. c. 31.* ex *Poeta*: Advenit, & fera velivolantibus Navibus complevit manus litora.

Velivolus, a, um, quod velis volat. Eſt navis epitheton, quia ut aves alis, ita naves velis volitare videntur. *Ovid. l. 4. de Pon. el. 5.* Et freta velivolas non habitura rates. ¶ Sumitur etiam paſſive pro eo, per quod velis volatur, ideſt navigatur. *Virg. 1. Æn. v. 224.* Deſpiciens mare velivolum, terraſque jacentes.

Vella, æ, f. e. idem ac villa, a veha, ideſt via. *Var. l. 1. de R. R. c. 2.* A quo ruſtici etiam nunc quoque viam veham appellant, propter vecturas, & vellam, non villam quo vehunt, & unde vehunt.

Vellates, m. 3. populi Aquitaniæ, inter Seſſuminos, Tornates, & Conſorannos, *Plin. l. 4. c. 19.* Eorum oppidum *Brigale* a nonnullis putatur.

Velletura, æ, f. *ἁμαξηλασία*, *πορθμεῖον*, exercitium, vel quæſtus vecturæ, a vella, ideſt villa. Villa autem eſt a veha, ideſt via. Veha a *vehendo*. *Var. l. 4. de L. L.* Velabrum dicitur a vehendo. Velleturam facere etiam nunc dicuntur, qui id mercede faciunt. *Id. 1. de R. R. c. 2.* Ruſtici etiam nunc quoque viam veham appellant, propter vecturas, & vellam, non villam, quo vehunt, & unde vehunt. Item dicuntur, qui vecturis vivunt, vellaturam facere. ¶ Quidam ſcribunt ſimplici *l*. Unde in Onomaſtico, *Velatura*, *πορθμεῖα*.

Velleda. V. Veleda.

Velleius Paterculus eques Romanus, prænomine Marcus, vel, ut alii volunt, Publius, variis muneribus functus, denique a Tiberio Prætor factus, ſcripſit duobus libris hiſtoriam compendiariam de rebus Romanis uſque ad exceſſum Liviæ conjugis Auguſti, ſtylo plane Latino, & eleganti. Cum in Sejani amicitiam

Digitized by Google

etiam receptus eſſet, ab eodem Tiberio quinquegenarius occiſus eſt.

Velleréus, a, um, adject. vellere conſtans, laneus. *Aſcon. in Divin. Ver.* Crumenæ & velleræ, & ſcorteæ.

Vellicatim, adv. *a pezzetti*, *a morſelli*, hinc illinc aliquid decerpendo, carptim, ſparſim, non continue. *Siſen. l. 1. Hiſt. apud Non. c. 2. n. 811.* Non una æſtate in Aſia, & Græcia geſta idcirco continentia literis mandavimus, ne vellicatim, aut ſaltuatim ſcribendo lectorum animos impediremus. Aliqui apud *Gel. l. 12. c. ult.* ubi hæc eadem verba referuntur, legunt *velitatim*, quod deducunt a Velites, & interpretantur per ſaltus, & intervalla, quod Velites pugnando ſaltibus utantur.

Vellicatio, onis, f. [illegible], actus vellicandi. *Sen. de vit. beat. c. 5.* Cum non tantum lacerationes, ſed etiam vellicationes effugeris. ¶ Tranſlate accipitur pro obtrectatione. *Sen. l. 3. de Ira c. 43.* Detrimenta, injurias, convicia, vellicationes contemnamus.

Vellicatus, us, m. actus vellicandi. *Plin. l. 28. c. 6.* Extremitates corporis, vel aurium vellicatibus perſtringi. Vetuſtum exemplar omittit *vellicatibus*.

Vellico, as, a. 1. *pelare*, *pizzicare*, *mordere*, [illegible], Germ. *aufrupfen*, Gal. *pincer*, *arracher*, Hiſp. *pelligar*, [illegible], frequentat. vello, quod proprie fit, cum extremas corporis partes digitis vellimus, & preſſando inlellamus. *Plaut. Moſt. 3. 2. 148.* Cornix aſtat: ei volturios duo viciſſim vellicant. *Quintil. l. 1. c. 3. de puero flente*: Ea pædagogo ſe vellicari reſpondit. ¶ Per tranſlationem ponitur pro criminari, quod criminari ſit quodammodo mordere, ac lacerare. *Horat. l. 1. ſerm. ſat. 10. v. 79.* an cruciet, quod Vellicet abſentem Demetrius. *Cic. pro Corn. Balb.* More hominum invident, in conviviis rodunt, in circulis vellicant.

Vellimen, inis, n. idem quod vellus. *Var. l. 2. R. R. c. 21.* Lanam demptam, ac conglobatam alii vellera, alii vellimina appellant. Alii leg. *velumina*, alii *velluma* eodem ſenſu.

Vello, is, velli, & vulſi, volſum, n. 3. *ſvellere*, *ſtirpare*, *pelare*, [illegible], Germ. *rupffen*, Gal. *arracher*, Hiſp. *arrancar*, τίλλω, [illegible], extirpo, videturque eſſe a τίλλω, quod idem ſignificat. *Cic. 6. Ver. c. 24.* Tum illa (emblemata) ex patellis, & thuribulis quæ velleret, ita ſcite in aureis poculis illigabat, &c. *Suet. de Cæſ. c. 45.* Circa corporis curam moroſior, ut non ſolum tonderetur diligenter, ac raderetur, ſed velleretur etiam. hoc eſt pilum ſibi ad radicem velli juberet. *Col. l. 11. c. 3.* Vellere radicitus. ¶ Sumitur etiam tranſlate pro eruere, avertere. *Liv. l. 26.* Aræ, foci, Deum delubra, ſepulcra majorum vulſa, temerata, ac violata. ¶ Item pro extrahere. *Horat. l. 2. ſat. 3.* Tu piſces hyberno ex æquore vellis. ¶ Item pro lacerare, torquere. *Stat. 5. Syl. 2.* Velluntur ſecreta pectora morſu. h. e. tacita torquentur mœſtitia. *Barbam vellere*, proverbium eſt, quo ſummum contemptum, ac ludibrium ſignificamus. *Horat. l. 1. ſat. 3.* Barbam tibi vellunt laſcivi pueri. ¶ *Aurem vellere*, eſt admonere. *Virg. Ecl. 6. v. 3.* Cinthius aurem Vellit, & admonuit. *Calpurn. Ecl. 3. v. 255.* Vellit nam ſæpius aurem Invida paupertas, & dicit, vilia cura. ¶ Præteritum vulſi affertur a *Diomed. l. 1.* probaturque ex compoſitis *revulſi*, & *prævulſi*, quorum illud apud *Ovid.* legi quidam putant, (V. *Revello*) hoc a *Laberio* uſurpatum fuit, præterea teſtatur *Voſſ. de Grammat. l. 3. c. 65.* non ſemel *vulſi* uſurpatum fuiſſe a *Lucano*; nec tamen ullum locum aſſignat; ceterum *velli* uſitatius eſt.

Vellus, eris, n. *lana*, [illegible], Germ. *vuole*, Gall. *toiſon*, Hiſp. *vella*, μαλλός, [illegible], lana ex ove dempta, & conglobata, a *vellendo*, quod ante inventam tondendi rationem lana ſoleret avelli, teſte *Var. l. 4. de L. L.* & *l. 2. R. R. c. ult.* itemque *Plin. l. 8. c. 48.* ¶ Ponitur frequenter pro lana nondum detonſa, ſed adhuc in ipſis hærente pecudibus. *Virg. 3. Ecl.* Ipſa aries etiam nunc vellera ſiccat. *Id. 3. Georg.* Rejice, ne maculis infuſcet vellera pullis Naſcentum. ¶ Nonnunquam etiam pro ipſis pellibus una cum lana ovibus detractis. *Virg. 7. Æn.* Centum lanigeras mactabat rite bidentes, Atque harum effultus tergo, ſtratiſque jacebat Velleribus. *Col. lib. 7. cap. 4.* Pelles earum propter pulchritudinem lanæ, majore pretio, quam aliæ vellere, mercantibus traduntur. ¶ Vellus etiam propter ſimilitudinem ponitur pro lana, quæ apud Seres Scythiæ populos ex arborum frondibus depectitur, ut veteres credidere. *Virg. 2. Georg.* Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres. ¶ Quin etiam ipſas arborum frondes vellera interdum invenire eſt appellata, quod iis veſtiantur arbores, quemadmodum velleribus aves. *Ovid. de Nuce, v. 131.* At ſimul induimus noſtris ſua vellera ramis. Alii leg. *munera*. ¶ Item tenues nubes, in modum vellerum cœlo ſparſas. *Virg. 1. Georg. v. 397.* Tenuia nec lanæ per cœlum vellera ferri. *Lucan. l. 4. v. 125.* jam clarior aer, Et par Phœbus aquis denſas in vellera nubes Sparſerat. ¶ Item nives cadentes. *Martial. l. 4. epigr. 3.* Aſpice, quam denſum tacitarum vellus aquarum Defluat in vultus Cæſaris, inque ſinus.

Velo, as, a. 1. *velare*, *coprire*, [illegible], Ger. *bedecken*, Gall. *voiler*, Hiſp. *cubrir con velo*, καλύπτω, tego, operio, a *velum*. *Virg. 3. Æn.* Et capita ante aras Phrygio velamur amictu. ¶ Nonnunquam ponitur pro veſtire, induere. *Ovid. 3. Met.* Et velat maculoſo vellere corpus. ¶ Interdum pro ornare. *Virg. 2. Æn.* Nos delubra Deum, miſeri, quibus ultimus eſſet Ille dies, feſta velamus fronde per urbem. ¶ Interdum pro ligare. *Pompon. apud Non. c. 4. n. 479.* Reſtis eſt vilis, velet gulam. ¶ Tranſlate accipitur pro abſcondere, celare, diſſimulare. *Plin. in Paneg. c. 56.* Agentibus tibi gratias nihil velandum eſt, nihil omittendum. *Senec. in Hippol. v. 271.* Scelus ſic ere velate.

Velocitas, atis, f. *velocità*, ταχύτης, celeritas, a *velox*, & proprie dicitur de celeritate corporis. *Cic. 4. Tuſc. c. 13.* Velocitas autem corporis celeritas appellatur, quæ eadem ingenii etiam laus habetur propter animi multarum rerum brevi tempore percurſionem. *Id. 1. Off. c. 30.* Videmus alios velocitate ad curſum, alios viribus ad luctandum valere. *Liv. l. 25.* Quos in expeditione velocitate corporum, ac levitate armorum aptiſſimos viſo ratus eſt. ¶ Tranſlate dicitur de celeritate animi. *Plin. l. 7. c. 12.* Quoniam velocitas cogitationum, animique celeritas, & ingenii varietas multiformes notas imprimit.

Velociter, adv. *velocemente*, ταχέως, celeriter. *Cic. in Somn. Scip. c. 9.* Quibus agitatus, & exercitatus animus velocius in hanc ſedem, & domum ſuam pervolabit. *Id. de Univ.* Quæ velociſſima movebantur, ea celeritate vinci a tardioribus, & eum ſuperabant, ſuperari videbantur. *Ovid. 4. Faſt. v. 443.* Hanc videt, & viſam patruus velociter aufert.

Velox, ocis, o. 3. *veloce*, *preſto*, קל, Ger. *ſchnell*, Gal. *leger*, Hiſp. *ligero*, ταχύς, celer. *Virg. 5. Æn.* Veloces jaculo cervos, curſuque fatigant. *Cic. 5. Tuſc. c. 19.* Nihil eſt animo velocius. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 48.* Velociſſimi pedites. *Plin. l. 8. c. 34.* Velox ſaltu. *Quintil. l. 6. c. 4.* Ingenium velox, ac mobile. ¶ Cum infinito. *Stat. 6. Theb. v. 797.* nec jam hic abſiſtere velox.

Velum, i, n. *vela*, פרוכת, Ger. *ſchiffſegel*, Gal. *voile*, Hiſp. *vela*, ἱστίον, linteum navis, quod circa malum expanſum ventum excipit, & ipſam navem impellit. Factum eſt, teſte *Cic. in Or. c. 45.* per Syncopen a *vexillum*, ea ratione, qua ab *axilla* eſt *ala*, a *maxilla mala*, fuga literæ vaſtioris. *Virg. 1. Æn.* Talia jactanti ſtridens Aquilone procella Velum adverſa ferit. *Id. 3. Æn.* Interea claſſem velis aptare jubebat Anchiſes. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Cic. pro Dom.* In Reipublicæ tenebris, cæciſque nubibus & procellis, cum grege prædonum impuratiſſima pleniſſimis velis navigare. ¶ Metalepſice uſurpatur extra crin oautieem pro involucro, quo quid velatur, *velo*. *Cic. 2. Catil.* Quos pexo capillo nitidos, aut imberbes, aut bene barbatos videtis, manicatis, & talaribus tunicis, velis amictos, non togis. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Multis ſimulationum involucris tegitur, & quaſi velis quibuſdam obtenditur uniuſcujuſque naturæ. ¶ *Vela facere*, eſt expedire, explicare. *far vela*. *Cic. 7. Ver. c. 34.* Princeps Cleomenes in quadriremi Centuripina malum erigi, vela fieri, præcidi anchoras imperavit. ¶ Per tranſlationem *vela facere*, accipitur pro toto conatu rem aliquem aggredi. *Cic. 4. Tuſcul.* Utrum igitur tandem? ſtatim ne nos vela facere, an quaſi e portu egredientes paululum remigare? ¶ *Dare vela*, eſt ventis ſe committere, & navigare, *far vela*. *Virg. 1. Æn.* Vela dabant læti, & ſpumas ſalis ære ruebant. *Id. l. 4.* Et ventis dare vela jubebo. ¶ Metaphorice ſumitur pro augere, celebrem facere. *Martial. l. 8. epigr. 70.* Pieriam tenui frontem redimire corona Contentus, famæ nec dare vela ſuæ. ¶ *Dare vela retrorſum*, metaphorice eſt in diverſum mutare ſententiam, vitæque inſtitutum, ſurepta Metaphora a navigantibus, qui curſus errorem verſis velis corrigunt. *Hor. l. 1. od. 34.* Nunc retrorſum Vela dare, atque iterare curſus Cogor relictos. ¶ *Velis*, *equiſque*, eſt, omnibus nervis, omni conatu, omni ingenio, omni diligentia, & celeritate. *Cic. 1. Offic. c. 33.* Cum his velis, equiſque, ut dicitur, ſi honeſtatem tueri, ac retinere ſententia eſt, decertandum eſt. ¶ *Remis*, *veliſque*, idem ſignificat, quod *velis*, *equiſque*, inde tranſlatum, quod, cum navis ſimul & remigio, & velo impellitur, ſummus eſt nautarum conatus. *Plaut. Aſin. 1. 3. 5.* Remigio, veloque, quantum poteris, feſtina, & fuge. *Cic. 3. Tuſc. c. 11.* Tetra enim res eſt, miſera, deteſtabilis, omni contentione, velis, ut ita dicam, remiſque fugienda. ¶ Eſt etiam velum pannus, qui cubiculorum januæ obtenditur. *Martial. l. 1. epigr. 35.* At meretrix abigit teſtem veloque, ſeraque. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 4.* Salutaretur, patente velo, admiſſionalibus remotis. *a portiera alzata*.

Velut, adv. *ſiccome*, כמו, Ger. *gleich wie*, Gal. *comme*, *ainſi comme*, Hiſp. *aſſi como*, *ainſi*, ὥσπερ, ſicut, quemadmodum, ex *vel*, & *ut*, quomodo *ſicut* ex *ſic*, & *ut*. *Cic. 2. de Fin.* Non elogia monumentorum id ſignificant, velut hoc ad portam. *Id. de Aruſp. reſp. c. 4.* Ejus tonatum refutabo velut heſterno die. *Col. l. 3. c. 95.* Nos quoque pari ratione velut Olympicarum equarum, ita fortiſſimarum Aminearum vitium ſeminibus electis largę vindemię ſpere cœpimus.

Velŭti, adv. idem, ac velut, ex *vel*, & *uti*, quomodo *ſicuti*, ex *ſic*, & *uti*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Beſtiæ, quæ gignuntur in terra, veluti crocodili. *Virg. 1. Æn.* Ac veluti magno in populo cum ſæpe coorta eſt Seditio.

Vena, æ, f. *vena*, Ger. *blutader*, Gal. *veine*, Hiſp. *vena*, φλέψ, [illegible], vas ſanguinem ad cor reſluum continens. Venæ, & arteriæ differunt. Nam venæ ſunt vaſa ſanguinis, arteriæ ſpiritus. Deinde arteriæ ſunt infra venas, ſupra arterias locantur venæ, præterquam in dorſo, in quo magna arteria, quæ trachea dicitur, eſt poſita ſuper venam. Præterea venæ ſuapte vi immobiles ſunt, & ſanguinis tantum dimittendi gratia ſecantur, arteriæ motu, atque pulſu ſuo habitum, & modum febrium demonſtrant. *Gel. l. 18. c. 10.* Vena eſt conceptaculum ſanguinis, quod ἀγγεῖον Medici vocant, mixti, confuſique cum ſpiritu naturali, in quo plus ſanguinis eſt, minus ſpiritus. Arteria eſt conceptaculum ſpiritus naturalis mixti, confuſique cum ſanguine, in quo plus ſpiritus eſt, minus ſanguinis. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 8.* Jam vero venæ, & arteriæ micare non deſinunt quaſi quodam igneo motu. *Id. ibid. c. 55.* Eoque modo ex his partibus & ſanguis per venas in omne corpus diffunditur, & ſpiritus per arterias. *Plin. l. 11. c. 37. cir. fin.* Ubi ſunt nervi, interiores conducunt membra, ſuperiores revocant: Inter hos latent arteriæ, id eſt ſpiritus ſemitæ: His innatant venæ, id eſt ſanguinis rivi, &c. ¶ Vena tamen pro arteria quandoque ponitur. *Cic. de Fat.* Si cui venæ ſic moventur, is habet febrem, &c. *Celſ. l. 2. c. 6.* Venis enim credimus fallaciſſimæ rei, quia ſæpe iſtæ leviores, celerioreſque ſunt & ætate, & ſexu, & corporum natura. ¶ Venæ primariæ tres numerantur: vena *pulmonalis*, per pulmonis parenchyma diffuſa: *vena cava*, quæ per totum corpus ramos ſuos diſpergit: & *vena porta*, quæ ſaltem per organa tertii, vel infimi ventris, ſive abdominis diffuſa eſt. V. Anatomicos. *Cic. 2. de nat. Deor.* Cui ſimilis alter adjunctus eſt, in quem ſanguis a jecore per venam illam cavam influit. ¶ Venæ concidere dicuntur, quando deficiunt vires, & arteriarum pulſus languidus fit. *Celſ. l. 3. c. 9.* Si protinus venæ conciderunt. ¶ Venam incidere, eſt ſcalpello venam aperire. *ſalaſſare*. *Cic. in Piſon.* Medico, quem tecum eduxeras, imperaſti, ut venas hominis incideret. *Id. de Aruſp. reſp.* Et Medicum intromiſit ſuum, qui legato, ſocio, amico, libero fœdiſſime, & crudeliſſime venas incideret. ¶ Tranſlata venæ etiam de arboribus dicuntur. *Plin. l. 16. c. 38.* In quarundam arborum carnibus pulpæ, venæque ſunt. ¶ Item de marmore, de ſilice, & aliis lapidibus. *Stat. 1. Sylv. 5.* Pictura lucentia marmore vena. *Virg. 1. Georg.* Venæ ſilicis. ¶ Item ſic vocantur ſubterranei meatus, per quos unda manat, aut alius liquor. *Hirt. l. 4. B. Alex.* Omnia enim litora naturaliter aquæ dulcis habere venas. ¶ Item loca illa ſubterranea in metallifodinis, ubi ipſa minera metallica habetur continuata. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Nos æris, argenti, auri venas penitus abditas invenimus. *Juven. ſat. 9. v. 31.* Accipimus tenue argentum, venæque ſecundæ. *di baſſa lega*. ¶ Per tranſlationem quoque vena uſurpatur pro natura. *Cic. 2. de Orat. c. 90.* Teneat, oportet, venas cujuſque generis, ætatis, ordinis. ¶ Item pro ingenio hominis ad aliquid agendum apto, pro indole, & vi genuina ingenii, tranſlatione ducta a fontibus, quorum alii anguſtiore vena manant, alii tanta, ut flumen ingens efficiant: vel a metallis, quorum etiam venæ non genere tantum, ſed & copia differunt. *Horat. l. 2. od. 18.* At fides, & ingeni Benigna vena eſt, pauperemque dives me petit. *Id. de Arte, v. 409.* Ego nec ſtudium ſine divite vena, Nec rude quid proſit, video, ingenium. *Juven. ſat. 7. v. 53.* Sed vatem egregium, cui non ſit publica vena. h. e. ingenium vulgare, & rude, commune cum aliis. ¶ Denique per Metalepſin pro virili inguine reperitur. *Martial. l. 11. epigr. 17.* O quoties rigida pulſabis pallia vena.

Venabŭlum, li, n. *ſpiedo da caccia*, Ger. *ſchweinſpieſſ*, Gall. *épieu*, Hiſp. *venablo*, [illegible], telum, quo venantes utuntur ferrei longitudine. *Cic. l. 7. Fam. ep. 1.* Aut præclara beſtia venabulo transverberatur? *Martial. l. 14. epigr. 31.* Longa venabula roſtra. *Virg. 4. Æn.* lato venabula ferro.

Venafrānus, a, um, quod ad Venafrum ſpectat. *Hor. l. 3. od. 5.* Tendens Venafranos in agros. *Juven. ſat. 5. v. 86.* Venafrano piſcem perfundit; at hic, quod Pallidus affertur miſero tibi caulis, olebit Laternam. h. e. optimo oleo. V. Venafrum.

Venāfrum, n. 2. *Venafro*, urbs olim Campaniæ, in confin. Samnii, nunc in R. Neapolitano, in prov. Terræ Laboris, in colle, a Vulturno fl. nonnihil diſtans, a Lari fl. 10. M. P. in Or. Olei ferax. *Hor. l. 2. carm. od. 6.* Viridique certat bacca Venafro. *Martial. l. 13. epigr. 98.* Hoc tibi Campani ſudabit bacca Venafri.

Venālis, & le, o. 3. *venale*, *da vendere*, [illegible], ὤνιος, ὠνητός, quod vendendum eſt, vel venditioni expoſitum eſt. *Cic. 3. Off. cap. 14.* Venales quidem hortos ſe non habere dixit. ¶ Aliquando ponitur pro avaro, ſordido, qui pecuniæ, aut obſonii gratia ſe ipſum venderet, nihilque facere recuſaret. *Salluſt. in Jugur. c. 35. de urbe Roma*: O urbem venalem, & cito perituram, ſi emptorem invenerit. *Martial. epigr. 60. l. 3.* Cum vocer ad cœnam non jam venalis, ut ante. *Cic. pro Dom. c. 49.* Denique ille novitius Ligus, venalis aſcriptor, & ſubſcriptor tuus. *Id. Ver. 5.* Habere fidem, jusjurandum, veritatem, officium, religionem venalem. ¶ Interdum venalis ſine ſubſtantivo ponitur, quod tamen facile ſubauditur. Igitur venales, ſi nihil addas, ſervi intelliguntur, qui ad vendendum ſunt expoſiti, & proprie novitii. Servorum enim alii novitii ſunt, alii veteratores. *Quintil. l. 8. c. 2.* Item quod commune eſt & aliis nomen, intellectu alicui rei peculiariter tribuitur, ut urbem, Romam accipimus, & venales, novitios, & Corinthia, æra, cum ſint urbes aliæ quoque, & venalia multa, & tam aurum, & argentum, quam æs Corinthium.

Venālitas, atis, *venalità*, conditio alicujus rei, qua vendibilis eſt. *Sidon. l. 5. ep. 13.* & *Cod. Juſtin. l. 4. tit. 59. leg. 1.*

Venāliter, adv. *venalmente*, ὠνητῶς, more vendentium, & ementium. *Sen. de Benef. l. 6. c. 12.* Ut moleſte ea tenuimus, idque non venaliter. Alii leg. *veraciter*.

Venālitiarius, ii, m. ἀνδραποδοκάπηλος, mango, ſervorum negotiator. *Leg. 207. ff. de V. S.* Mercis appellatione homines non contineri, Mela ait, & ob eam rem mangones non mercatores, ſed venalitiarios appellari ait, & recte. *Ulpian. l. 7. ff. de legat. 3.* Ut venalitiariam artem exercebat.

Venālitium, ii, n. ἀνδραποδοκαπηλεῖον, locus, ubi mancipia venalia proſtant. *Paul. de adil. edict. l. ult.* Nam quicunque ex venalitio novitiorum emptus alicui miniſterio præpoſitus ſit.

Vena-

Venalitius, ii, m. ἀνδραποδοκάπηλος, idem ac venalitiarius, qui ſcilicet greges mancipiorum venales habet. *Cic. in Orat. c. 70.* Neque me divitiæ movent, quibus omnes Africanos, & Lælios multi venalitii, mercatoreſque ſuperarunt.

Venalitius, a, um, *da vendere*, ὤνιος, idem ac venalis, & de ſervis dicitur. *Plin. l. 33. c. 18.* Hoc eſt inſigne venalitiis gregibus, opprobriumque inſolentis fortunæ. *Pompon. l. 4. ff.* Quod ſi familiam domeſticam uxoris, aut venalitiam paravit. *Sueton. in Aug. c. 42.* Venalitias, & laniſtarum familias urbe expelere.

Venami, m. 2. pop. Aquitaniæ, ad ſaltum Pyrenæum, inter Cocoſates, & Onobriſates. *Plin. l. 4. c. 19.*

Venantius Fortunatus poeta Chriſtianus, Epiſcopus Pictavienſis, ſcripſit libros quatuor carminum de Vita S. Martini, & alia quædam, obiitque ante ſæculum Chriſti V.

Venaticus, a, um, *venatico, che appartiene alla caccia*, θηρευτικός, κυνηγετικός, quod ad venationem ſpectat, ut *Canes venatici*, quibus feras perſequimur. *Varr. l. 2. R. R. c. 9.* Canum duo genera, unum venaticum, & pertinet ad feras beſtias, ac ſylveſtres, alterum, quod cuſtodiæ cauſa paratur. *Cic. 6. Ver.* Mirandum in modum canes venaticos diceres, ita odorabantur omnia, & pervestigabant. ¶ Canum venaticorum elegantiſſime excogitata nomina habes apud *Ovid. 3. Metam.* ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Plaut. Capt. 1. 1. 17.* Prolatis rebus paraſiti venatici ſumus.

Venatio, onis, f. *caccia*, θήρα, κυνηγία, κυνηγέσιον, ferarum perſecutio. *Cic. 2. Fin. c. 8.* Piſcatu, aucupio, venatione, his omnibus exquiſitis vitantis cruditatem. ¶ Sumitur etiam pro ſpectaculo venatorio. Nam ad populi voluptatem ſervi & inter ſe pugnabant, qui dicebantur gladiatores, & cum beſtiis, unde beſtiarii appellati ſunt. *Cic. l. 7. Fam. epiſt. 1.* Reliquæ ſunt venationes, binæ per dies quinque, magnificæ, nemo negat. Sed quæ poteſt eſſe homini polito delectatio, cum aut homo imbecillus a valentiſſima beſtia laniatur, aut præclara beſtia venabulo transverberetur? *Sueton. in Claud. c. 21.* Circenſes frequenter etiam in Vaticano commiſit, nonnunquam interjecta per quinos miſſus venatione. h. e. quintuplici ferarum immiſſione edita. ¶ Item pro ipſa præda venatione parta, & quidem pro carne ferina, quia feras tantummodo beſtias venari ſolemus, *ſalvaticine*. *Liv. l. 35. c. 49.* Cum miraremur, unde illi eo tempore anni tam multa, & varia venatio; homo renidens, condimentis, ait, varietatem illam & ſpeciem ferinæ carnis ex manſueta ſue factam. *Celſ. l. 3. c. 26.* Et avis, & venatio, & ſuilla elixa dari poteſt.

Venatitius, a, um, adject. *di caccia*, ut venatitia præda. *Ammian. l. 29. c. 18. & l. 30. c. 3.*

Venator, oris, m. *cacciatore*, θηρευτής, θηρατήρ, κυνηγέτης, qui venatur, qui feras perſequitur. *Cic. 2. Tuſc. c. 17.* Pernoctant venatores in nive, in montibus uri ſe patiuntur. *Hor. l. 1. ode 1.* Manet ſub Jove frigido Venator teneræ conjugis immemor. ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Plaut. Mil. 3. 1. 14.* Venator adeſt noſtris conſiliis cum auritis plagis. *Cic. de nat. Deor. c. 30.* Speculator, venatorque naturæ.

Venatorius, a, um, *da caccia*, θηρευτικός, quod ad venatorem ſpectat. *Plin. ep. 19. l. 3.* Iuſſi huic computationi ſumptus ſupellectilis, ſumptus atrienſium, topiariorum, fabrorum, atque etiam venatorii inſtrumenti. *Nepos in Datam. c. 3.* Gerens in capite galeam venatoriam.

Venatrix, icis, f. *cacciatrice*, κυνηγέτις, quæ venatur. *Virg. 1. Æn. v. 319.* Namque humeris de more habilem ſuſpenderat arcum Venatrix. ¶ Dicitur etiam de regione, in qua venatio fit. *Virg. 9. Æn.* Comitem Æneæ quam miſerat Ida Venatrix, jaculo celerem, levibuſque ſagittis.

Venatura, æ, f. *cacciagione*, idem ac venatio. Tranſlate *Plaut. Mil. 4. 1. 43.* Viden' tu illam oculis venaturam facere, atque aucupium auribus? h. e. ſermones noſtros, & facta clam indagare.

Venatus, us, m. idem ac venatio. *Cic. 5. Tuſc.* Labor in venatu, ſudor, curſus ad Eurotam, fames, ſitis. *Ovid. ep. 5.* Quis tibi monſtrabat ſaltus venatibus aptos? ¶ Sumitur etiam tranſlate. *Plaut. Rud. 4. 3. 30.* Hunc qui cepi in venatu meo. h. e. piſcatu.

Vendax, acis, o. g. φιλοπράτης, qui facile, ſeu libenter vendit. *Cato R. R. c. 2.* Patrem familias vendacem, & non emacem eſſe oportet.

Vendibilis, & le, o. 3. *vendibile*, Ger. *verkauflich*, Gal. *vendible*, Hiſp. *vendible*, πρατέος, ὤνιος, quod facile vendi poteſt. *Cicer. 2. Agr.* Adjungetur etiam illa vendibilis Herculanea, multarum deliciarum, & magnæ pecuniæ. *Hor. l. 1. ep. 17.* Et fundus nec vendibilis, nec paſcere firmus. *Varr. l. 1. R. R. c. 4.* Arbuſta, atque oliveta vendibiliorem agrum faciunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro populari, pro eo, quod vulgo gratum eſt. *Cic. de Am. c. 25.* Tamen illius vendibilem orationem religio Deorum immortalium nobis defendentibus facile vincebat. h. e. favorem populi captantem. ¶ Item pro vulgari. *Cic. in Brut. c. 47.* Horum ætati prope conjunctus L. Gellius non tam vendibilis Orator, quam ut neſcires, quid ei deeſſet.

Vendico. V. Vindico.

Venditarius, a, um, *venale*, πράσιμος, quod venale eſt, ſeu quod vendere cupimus. *Plaut. Stich. 1. 1. 3.* Præter unam linguam quoque etiam venditariam.

Venditatio, onis, f. *oſtentazione*, ἐπίδειξις, ἀλαζονεία, actus venditandi, oſtentatio. *Cic. 2. Tuſc. c. 26.* Quin etiam mihi quidem laudabiliora videntur omnia, quæ ſine venditatione, & ſine populo teſte fiunt. *Id. de Amic. c. 32.* A multis virtus contemnitur, & venditatio quædam, atque oſtentatio eſſe dicitur.

Venditator, oris, m. *oſtentatore*, qui aliquid oſtentat, & jactat. *Tacit. 1. hiſt. c. 49.* Famæ nec incurioſus, nec venditator.

Venditio, onis, f. *vendizione, vendita*, πρᾶσις, πώλησις, actus vendendi. *Cic. pro R. Am. c. 38.* Oſtendit, ſi ſublata ſit venditio bonorum, illum pecuniam grandem amiſſurum. *Id. ib. c. 44.* Quam ad diem proſcriptiones, venditioneſque fiant.

Vendito, as, 1. *deſiderare di vendere*, φιλοπωλέω, vendere cupio, venale propono. Non enim frequentativum eſt, ſed deſiderativum. *Cic. Att. l. 1. ep. 14.* Tuſculanum venditat, ut, ſi poſſit, emat Paſilianam domum. *Plin. l. 2. ep. 24.* Tranquillus vult emere agellum, quem venditare amicus tuus dicitur. ¶ Sed tamen interdum reperitur pro ſæpe, frequenter, continue vendere. *Plin. l. 22. c. 22.* Hæc eſt, quam Ariſtophanes Euripidi Poetæ objicit joculariter, matrem ejus ne olus quidem legitimum venditaſſe, ſed ſcandicem. *Colum. l. 8. c. 18.* Cato tamen Luculli grandi ære piſcinas venditabat. ¶ Item pro paſſim vendere. *Cic. 4. Verr.* Iſtius omnia decreta, imperia, literas peritiſſime, & callidiſſime venditabat. ¶ Tranſlate ſumitur pro oſtentare, tracta ab inſtitoribus Metaphora, qui merces ſuas oſtentare præcupide ſolent. *Auct. ad Her. l. 2. c. 30.* Venditare ingenium, & oſtentare memoriam turpe eſt. *Liv. l. 3.* In foro volitare, per illos ſe plebi venditare.

Venditor, oris, m. *venditore*, πωλητής, πράτης, qui vendit. *Cic. 3. Off. c. 12.* Ut ne quid omnino, quod venditor norit, emptor ignoret. *Id. poſt red. in Sen. c. 4.* Mercatores provinciarum ii ſunt, ac venditores noſtræ dignitatis.

Venditrix, icis, f. *venditrice*, quæ vendit. *Scævola l. 8. Dig. de lege commiſſor.* Teſtatus eſt, defuiſſe venditricem.

Venditus, a, um, nom. ex partic. *venduto*. *Colum. l. 8. c. 1.* Venditorum animalium pretium. *Martial. l. 12. epigr. ult.* Mers vendita ſæpe. *Senec. 6. de benef. c. 38.* Conſtat negotiatio ex empto, & vendito.

Vendo, is, didi, ditum, c. 3. *vendere*, מכר, Germ. *verkauffen*, Gall. *vendre*, Hiſp. *vender*, πωλέω, eſt aliquid alicui accepto pretio tradere, alienare, abalienare, venditionem facere. Contractum eſt ex integro *venundo*, quod dicitur quaſi *venum do*. Conſtruitur cum accuſat. & dativo, itemque cum genitivis *tanti*, *quanti*, &c. & cum ablativis, *magno*, *parvo*, &c. *Cic. 1. Agrar.* Silvam vero tu Scantiam vendas, nobis Conſulibus? *Id. 3. Offic. c. 12.* Vendo meum non pluris, quam cæteri, fortaſſe etiam minoris. *Id. 3. Verr. cap. 53.* Quanti cujuſque decumas vendiderit. *Id. ibid.* Cur non ita magno vendidiſti? ¶ Item cum ablativo pretii determinati. *Id. pro Sext.* Id alii grandi pecunia vendidit. *Plaut. Merc. 2. 3. 93.* Viginti minis opiner poſſe me illam vendere. ¶ Tranſlate ſumitur pro laudare, commendare; ductum a mercatoribus: nam laudat venales, qui vult extrudere, merces, ut *Horat. l. 2. ep. 2.* loquitur. *Cic. Att. l. 13. ep. 12.* Ligarianam præclare vendidiſti. poſthac quidquid ſcripſero, tibi præconium deferam.

Venedi, m. 2. Venedæ, pop. Germano-Sarmatiæ, valde extenſi inter Sarmatiam Europæam ad Or. Germaniam ad Occ. Æſtiæos ad Bor. & Baſtarnas, Peucinoſque ad Mer. ubi nunc magnus Ducatus Lithuaniæ, in R. Poloniæ, longe a Finnonia in Auſtr. ſub quibus erant Venedi proprii, Carpini, Phroni, Galindæ, Sudeni, Carbobogi, Igilliones, & aliquot alii minoris nominis. *Plin. l. 4. c. 13.*

Venefica, æ, *venefica, ſtrega*, φαρμακίς, φαρμακεύτρια, quæ venenum conficit. *Tacit. Ann. 12. c. 15. de Locuſta venenorum celebri artifice.* Nero lenti ſceleris impatiens jubere ſupplicium veneficæ. ¶ Ponitur etiam pro ea, quæ magicam artem exercet, & incantationibus nocet. *Ovid. ep. 6. v. 18.* Barbara narratur veniſſe venefica tecum. *Id. 3. Amor. el. 7. v. 79.* Venefica Circe. ¶ Uſurpatur & in maledictis. *Plaut. Epid. 2. 2. 37.* Viden' veneficam! *Ter. Eun. 5. 1. 9.* Quid ais, venefica?

Veneficium, ii, n. *veneficio*, φαρμακεία, crimen illud, quo quis alterum veneno necat. *Cic. pro Cluent.* Altare tantummodo conſuetudinis cauſa timide, & diffidenter attingere rationem veneficii criminum. *Tac. l. 12. Ann. 66.* Deligitur artifex talium, vocabulo Locuſta, nuper veneficii damnata. ¶ Per Synecdochen ſumitur pro arte malefica, incantatione magica. *Cic. in Brut. c. 60.* Idque veneficiis, & cantionibus Titiniæ factum eſſe dicebat. ¶ Apud Romanos fuit crimen publicum. Hoc autem nomine appellabatur tum illud ſcelus, quo homines veneno, tum illud, quo magicis incantationibus interficiebantur, idque lege Cornelia, erat capitale, ut patet ex damnatione Oppianici. *Cic. pro Cluent. & Juſtinian. l. 4. Inſtit.* ¶ Leges adverſus veneficium multæ fuerunt. Prima lata eſt anno U. C. 422. C. Valerio Flacco, M. Claudio Marcello Coſſ. quæ in matronas, quæ viros ſuos veneno de medio tollebant, quæſitum fuit, & centum, ac ſeptuaginta damnatæ ſunt. *Liv. l. 8.* Poſtea aliæ quædam leges conſecutæ ſunt, ut Cornelia L. Syllæ Dictatoris; & Julia C. Julii Cæſaris. Lex Cornelia omnes homines cujuſcunque conditionis, viros, mulieres, liberos, ſervos complectebatur, extendebaturque non modo ad eos, qui veneno aliquem ſuſtuliſſent, ſed etiam magicis incantationibus, item ad eos, qui mala medicamenta publice vendidiſſent. Permittebat autem reo, ut ſententiæ a Judicibus ex ejus voluntate, vel clam, vel palam ferrentur. *Cic. pro Cluent.* ¶ De hoc crimine judicium exercebatur ab uno ex Prætoribus quæſtionum perpetuarum. Sed tamen interdum etiam a Judice quæſtionis habebatur. *Manut. de legib. Romanis.*

Veneficus, i, m. *venefico, incantatore*, Ger. *giftig*, Gal. *qui empoiſonne*, Hiſp. *ponçonoſo*, φαρμακός, qui venenum in cibo, aut potu dat, & peculiariter qui animas ſepulcris evocat, atque incantationibus nocet. *Ammian. l. 20.* Siquis per monumentum tranſiiſſe veſpere argueretur ut veneficus, ſepulcrorumque horrores, & errantium ibidem animarum ludibria colligens, reus capitis interibat. *Cic. 3. Off.* Neque enim de ſicariis, veneficis, teſtamentariis, furibus, peculatoribus hoc loco diſſerendum eſt. *Id. 2. Catil.* quis tota Italia veneficus? quis gladiator? &c. ¶ Uſurpatur interdum in maledictis. *Plaut. Perſ. 2. 4. 7.* Etiamne dicis, ubi ſit, venefice? *Terent. Eun. 4. 3. 6.* Ut ego unguibus illi in oculos involem venefico.

Veneficus, a, um, *venefico*, φαρμακώδης, quod veneno inficit. *Plin. l. 28. c. 3.* Hominum monſtrificas naturas, & veneficos aſpectus planius diximus. *Solin. c. 5.* Veneficus venenis.

Venenarius, rii, m. *venditor di veleni*, φαρμακοπώλης, qui parat, vel conficit, aut vendit venena. *Suet. in Ner. c. 33.* Quod acceptum a quadam Locuſta venenariorum indice, cum opinione tardius cederet, &c. ¶ Adjective, venenarius calix, h. e. veneno temperatus, legitur apud *Tertull. de reſurr. carn. c. 16.*

Venenatus, a, um, *avvelenato, attoſſicato*, φαρμακτός, φαρμακώδης, ἰώδης, veneno infectus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Auditum eſt, panthers, quæ in Barbaria venenata carne caperentur, remedium quoddam habere. *Id. 2. de Divin.* Telum venenatum. ¶ Sæpe ſumitur pro venenoſo, pro eo, quod naturaliter in ſe venenum habet. *Plin. l. 8. c. 58.* In Italia muribus araneis venenatus eſt morſus. *Id. l. 32. c. 1.* Nihil venenatius, quam in mari paſtinaca. *Tertul. de Baptiſm. c. 1.* Vipera venenatiſſima. ¶ Accipitur etiam pro magica arte incantato. *Ovid. 14. Met.* Illa parentum Ora venenata tetigit nitentia virga. ¶ Significat etiam tinctum, colore imbutum. Hinc venenatum dictum eſt pallium Flaminicæ, quod flammeo colore tinctum erat. *Serv.* in illud *Virg. 4. Æn.* Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo. Veteri, inquit, ceremoniarum jure præceptum eſt, ut *Flaminica* venenato operta ſit. Operta autem cum dicitur, pallium ſignificatur. Venenatum autem, infectum, quod ipſe ait in Bucolicis: *Alba nec Aſſyrio fucatur lana veneno*. Et mox: Flaminicam habere præcipitur arculum, itam, venenatum, fibulam. *Idem ad illud Æn. 7.* Purpureos moritura manu diſcindit amictus: Rem, inquit, quæ Flaminicæ competit, transtulit ad Reginam. Flaminica enim venenato operiri debet. Nam cum amictam dicit, opertam dicit, quæ res ad pallium refertur. Hæc *Servius*.

Veneni, m. 2. pop. Ligurum, intra Alpes. *Plin. l. 3. c. 5.*

Venenifer, ra, um, *velenoſo*, φαρμακοφόρος, veneficus, venenoſus, venenum afferens. *Ovid. 3. Met. v. 85.* Jamque venenifero ſanguis manare palato Cœperat.

Veneno, as, a. 1. *avvelenare*, φαρμάσσω, veneno inficio, corrumpo. *Lucr. l. 6. v. 820. de Avernis:* Ut ſpatium cœli quadam de parte venenet. ¶ Uſurpatur etiam pro colore tingere. *Cn. Matius apud Gellium l. 10. c. 9.* Jam tonſiles tapetes ebrii fuco, Quos conchæ purpura imbuens venenavit.

Venenoſus, a, um, adject. *velenoſo*. *Varr. l. 1. R. R. c. 2.* Venenoſæ iſtæ capræ, ea enim novella ſata carpendo corrumpunt. Alii leg. *veneno*, ut *iſtæ capræ*, &c. *Theodor. Priſcian. c. 10.* Venenoſæ potiones. *Auguſtin. de Geneſ. ad lit. l. 8. c. 13.* Venenoſa herba.

Venenum, ni, n. *veleno, toſſico*, סם, Ger. *gifft*, Gal. *poiſon*, Hiſp. *ponçona*, φάρμακον, pharmaci genus, quo animalia necantur. Vox media eſt, & tam in bonam, quam in malam partem ſumi poteſt: eſt enim venenum proprie quilibet ſuccus, aut liquor medicatus, qui vel nocendi, vel medendi vim habet. *Cajus l. 236. Dig. de V. S.* Qui venenum dicit, adjicere debet, utrum malum an bonum &c. *Cic. pro Cluent. c. 34.* Qui venenum malum fecit, fecerit. *Prudent. in Hamartig. v. 230.* Quid loquar herbarum fibras medicante veneno Tinctas, lethiferi ſudiſſe pericula ſucci. Ubi *venenum medicans* pro ſano medicamine poſuit, ut ex ſequentibus apparet. ¶ Sæpiſſime tamen accipitur pro pharmaco noxio. *Cic. pro Cluent.* Omnia præterea, quæ ſolent eſſe indicia, & veſtigia veneni, in illius mortui corpore fuerunt. *Id. 2. Catil.* Hi pueri tam lepidi, ac delicati ſicas vibrare, & ſpargere venena didicerunt. *Id. Phil. 11. c. 6.* Venenum alicui infundere. *Id. pro Cluent. c. 60.* Veneno aliquem tollere. ¶ Uſurpatur pro fuco, ſeu colore quo aliquid tingitur. *Virg. 2. Georg.* Alba nec Aſſyrio fucatur lana veneno. h. e. purpura. *Ovid. de remed. Amor. v. 351.* Tum quoque, cum poſitis ſua collinet ora venenis, Ad dominæ vultus, nec pudor obſtet, eas; Pyxidas invenies, & rerum mille colores, &c. ¶ Item pro medicamento, ſive unguento, quale eſt oleum cedrinum, myrrha, aloe, & hujuſmodi aromata, quibus cadavera perfunduntur, ne putreſcant. *Lucan. l. 8. de capite Pompeii avulſo:* Et infuſo facies ſolidata veneno eſt. ¶ Item pro arte magica, vel alia malefica. *Cic. in Or. c. 37.* Cum ſibi venenis ereptam memoriam diceret. *Horat. epod. 5.* Venena magnum fas nefaſque, non queunt convertere humanam vicem. ¶ Tranſlate ponitur pro peſte, pernicie. *Catull. carm. 78. in Rufum:* heu noſtræ crudele venenum vitæ! *Afran. apud Non. c. 2. n. 1.* Ætas, & corpus tenerum, & morigeratio, hæc ſunt venena formoſarum mulierum. h. e. hæ ſunt artes, & delinimenta, quibus viros in perniciem trahunt.

Veneo, is, ivi, vel ii, ſine ſup. n. paſſ. anom. *eſſere venduto*, נמכר, Ger. *verkauft*

venduſen, Gal. etre vendu, Hiſp. ſer vendida, πωλεῖσθαι, vendoe. Dicitur quaſi venum ire, ut bene cenſet Perottus. Scribitur ſine diphthongo, quod & Manut. probat in Orthograph. Etſi aliqui per æ diphthongum ſcribendum putent, ut differat a venio. Plaut. Men. Quibus hic pretiis porci veneunt? Cic. pro Roſ. Amer. c. 43. Primum hoc videamus, ejus hominis bona qua ratione venierant, aut quo modo venire potuerunt. Id. de Aruſp. Reſp. Atque et ſi ſe, cum totus venierat, etiam vobis inſpectantibus venditeret. Id. Manut. l. 7. Fam. ep. 21. Sed homo acutus ut mandaſti potiſſimum, cui expediſſet illud venire quam pluriмо. Quinctil. l. 12. c. 1. Ab haſte venire. Nepos in fragm. c. 8. Purpuræ libra denariis centum veniibat.

Veneor, iris, paſſ. anom. idem ac veneo, apud veteres. Plaut. apud Diomed. l. 1. c. de ſpecieb. præteriti perfecti: Ego ne illi venear?

Venerabilis, & le, o. 3. venerabile, נִכְבָּד, Ger. ehrwurdig, Gal. venerable, Hiſp. venerable, σεβάσμιος, σεμνός, qui colto, & veneratione dignus eſt. Virg. 6. Æn. Ille admirans venerabile donum Fatalis virgæ longo poſt tempore viſum. Liv. l. 1, c. 7. Venerabilis erat miraculo literarum, rei novæ inter rudes artium homines, venerabilior divinitate credita Carmentæ matris. Hor. l. 2. ſat. 5. Ante larem guſtet venerabilior lare dives. ¶ Sumitur interdum active pro eo, qui alterum veneratur. Val. Max. l. 1. c. 2. n. 15. Senatus noſtræ civitatis venerabilior in Deum. Adde l. 2. c. 4. n. 4.

Venerabiliter, adv. venerabilmente, cum veneratione. Macrob. l. 7. Saturn. c. 11. Servius his dictis venerabiliter aſſenſus, obticuit. Valer. Max. l. 5. c. 1. n. 5. Victorem venerabiliter exceperunt.

Venerabundus, a, um, riverente, con riverenza, σεβόμενος, cum veneratione aliquid faciens. Liv. l. 5. c. 41. Haud ſecus quam venerabundi intuebantur in ædium veſtibulis ſedentes viros. & c. 52. Venerabundi templum iniere.

Venerandus, a, um, venerando, venerabile, riverendo, σεμνός, venerabilis, partic. vel gerund. a veneror. Cic. 2. Agr. Non eos in Deorum immortalium numero venerandos a nobis, & colendos putatis? Virg. 9. Æn. Te vero, mea quam ſpatiis propioribus ætas Inſequitur, venerande puer, jam pectore toto Accipio. ¶ Cum genitivo interdum Græca conſtructione jungitur. Silius l. 18. v. 249. O ſceptri venerande Syphax.

Veneranter, adv. riverentemente, venerabilmente, σεμνῶς, cum veneratione. Tertull. ſerm. de Judicio Dom. Submiſſique omnes genibus veneranter adorent.

Venerarii, orum, m. qui parant pocula amatoria, vel magicis artibus amorem conciliant. Tertull. de pudic. cap. 5. ubi pleriqne alii leg. venenarii.

Veneratio, onis, f. venerazione, riverenza, σέβασμα, αἰδώς, actus venerandi, cultus, honor. Cic. 1. de nat. Deor. c. 17. Habet enim venerationem juſtam, quicquid excellit. Plin. l. 8. c. 1. Solis, ac Lunæ veneratio. ¶ Secundum fabulas Veneratio Dea quædam eſt, filia Plutonis, uxor Honoris, ex qua Majeſtatem peperit. Bocc. l. 8. Gen. Deor. c. 7.

Venerator, oris, m. σεβαστής, qui veneratur, cultor. Ovid. l. 2. de Ponto el. 2. Ille domus veſtræ primis venerator ab annis.

Veneratus, a, um, σεβασθείς, partic. a veneror. Tibul. l. 1. el. 5. Et tantum venerata virum hunc ſedula curet. ¶ Sumitur etiam paſſive pro rogato, adorato, onorato, adorato, pregato. Hor. l. 2. ſat. 2. Ac venerata Ceres, ut culmo ſurgeret alto.

Venereus, & Venerius, a, um, adjectiv. venereo, ἀφροδισιακός, quod ad Venerem pertinet. Cic. de Sen. c. 14. Bene Sophocles, cum ex eo quidam jam confecto ætate quæreret, uteretur ne rebus Venereis: Dii meliora, inquit. Id. 4. Tuſc. c. 32. Et, ut turpes ſunt, qui efferunt ſe lætitia tum, cum fruuntur Venereis voluptatibus. ¶ Sumitur etiam pro eo, qui Veneris cultui addictus eſt. Plaut. Rud. a. 3. ſc. Sacerdos Veneria. Cic. pro Cluent. c. 15. Ut in Sicilia permulti Venerii ſunt. Id. Verr. 7. c. 54. Iſte autem homo Venerius, & affluens omni lepore, & venuſtate, de bonis illius in æde Veneris argenteum Cupidinem poſuit. ¶ Item pro Venereis voluptatibus dedito, pro ſalaci, libidinoſo. Gell. l. 7. c. 8. Delphinos venereos eſſe, & amaſios, non modo hiſtoriæ veteres, ſed recentes quoque memoriæ declarant. ¶ Jactus venereus, jactus Veneris in ludo talorum, qui erat feliciſſimus. Cic. 1. de Divin. c. 13. Quatuor tali jacti caſu Venereum efficient. Num etiam centum Venereos, ſi quadringentos talos jeceris, caſu futuros putas? V. Venus. ¶ Pira Venerea, genus pirorum. Plin. lib. 15. cap. 15. Incerta nominum cauſa eſt barbaricis, Venereiſque, quæ colorata dicunt. Adde Col. lib. 5. cap. 10. & l. 12. c. 10.

Venerivagus, a, um, adject. qui modo cum hoc, modo cum illo ſcorto venerem exercet. Varr. apud Non. 1. 1. n. 223. Exſtevit omnes venerivaga pueros.

Veneris Portus, Veneris Pyrenææ Portus, Port Vendres, portus peramplus Galliæ Narb. in Com. Roſcinonenſi, ad rad. Pyrenæorum M. in ore maris Med. in ipſo limite Hiſpaniæ, & Cataloniæ, prope Caucoliberim. Pomp. Mela l. 2. ¶ Item Porto Venere, oppidulum oræ Liguſticæ, cum arce, contra Portum Erices opp. ab oſtiis Macræ 5. M. P. in Occ. quanta eſt latitudo Portus Lunenſis, Genuam verſus 55.

Venero, as, a. 1. Venerem exerceo, coeo. Hygin. fab. 75. Paſtor dicitur dracones venerantes baculo percuſſiſſe. ¶ Venero pro veneror V. in dictione ſequenti.

Veneror, aris, d. 1. venerare, riverire, onorare, adorare, כִּבֵּד, Ger. verehren, Gal. reverer, Hiſp. acatar, σέβομαι, αἰσχύνομαι, αἰδέομαι, colo, honore, cultu, & obſervantia proſequor. Videtur eſſe a venia, judice Feſto. Non abſurde etiam deduxeris a venia, ut venerari ſit veniam a Diis expoſcere. Cic. 6. Verr. c. 43. Quod in precibus, & gratulationibus non ſolum id venerari, verum etiam oſculari ſolent. Id. 1. Tuſc. c. 21. Ejuſque inventori, & principi gratias exultantes agunt, eumque venerantur ut Deum. Tacit. Ann. 16. c. 4. Flexus genu cœtum illum manu veneratus. Sueton. in Claud. c. 12. Voce, manuque venerari. Eſt autem manu venerari, manum ori admovere, & oſculari, deinde demittere honoris cauſa. Venerari voce eſt verba dicere venerationem teſtantia. ¶ Interdum venerari eſt enixe precari, optare, vehementer cupere. Plaut. Aulul. prol. v. 7. Venerans me, ut id ſervarem ſibi. Horat. l. 2. ſat. 6. v. 8. Si veneror ſtultus nihil horum. ¶ Venero, activa forma quidam leg. apud Plaut. Bacch. a. 2. 4. ubi tamen alii veneror reponunt. Eadem lectionis varietas eſt Truc. 2. 5. 23.

Veneti, m. 2. Veneti, Ἐνετοί, pop. Italiæ, in Gallia Tranſpadana, ſupra Cenomanos, & infra Carnos, quorum regio Venetia, ita dicti ab Henetis pop. Paphlagoniæ, aſpiratione H in V. conſonantem mutata. Nam Troja everſa Heneti, & magna pars Trojanorum, duce Antenore, in intimum maris Hadriatici ſinum pervenerunt, pulſiſque Euganeis, qui inter Alpes, & mare incolebant, eas occuparunt terras, & ubi primum egreſſi ex navibus ſunt, oppidum condiderunt, quod de nomine relictæ patriæ appellarunt Trojam. Sigon. de ant. jure Italiæ l. 1. c. 25. Sed alii teſte eodem Sigonio cenſent, Venetos ex Tranſalpina Gallia, ab ultimis Oceani partibus, in Italiam veniſſe. Quicquid agri ab Occ. Atheſi, ab Or. ſinu Hadriatico, a Sept. Natiſone fl. a Mer. Pado eſt comprehenſum, id totum fuit Venetorum. Erant igitur, ubi hodie Marchia Tarviſina, pars Occidentalis Fori Julii, agri Vicentinus, & Patavinus, Ducatus Venetus, & maxima pars Ferrarienſis. ¶ Quo tempore Veneti a Romanis victi, aut omnino bello petiti ſint, incertum eſt. Cum nullo ſe aut Cenomanorum, aut Carnorum finitimorum bello implicuerint, veriſimile eſt, ſponte ſe fidei, ac poteſtati Romanorum permiſiſſe. Sane Romani, & Veneti juxta communem opinionem ejuſdem gentis erant. Societatem vero cum Romanis inierunt ante Hannibalis in Italiam adventum, ut Polybius tradit: quam amicitiam nulla occaſione, vel nullo potius rerum Italiæ motu violarunt, ſed in perpetuum coluerunt. Paruerunt tamen & ipſi Prætori, qui Galliam Tranſalpinam cum imperio obtinebat, idaſt in provinciæ formam redacti fuerunt. Civitatem Romanam adepti ſunt anno U. C. 664. lege Pompeja. Sigon. de antiq. jure Italiæ lib. 1. cap. 4. ¶ Veneti item, pop. Galliæ Lugdunenſis, ſive Celticæ, in Britannia minore, ubi nunc Diœceſis Venetenſis, le Diocese de Vannes, inferiore in parte Britanniæ minoris verſus Oceanum Aquitanicum, quorum caput Venetiæ, ſeu Dariorigum Venetorum. Plin. l. 4. c. 18.

Venetia, æ, l. 1. Marca Trevigiana, regio ampla Italiæ. Plin. l. 3. c. 18. Terminatur ab Occ. Addua fl. quo ab Inſubribus ſeparatur, ab Or. Timavo fl. quo ab Iſtris dividitur, a Sept. Alpibus Rhæticis, & Juliis, quibus ſecernitur a Rhætia, & Norico, a Mer. Pado fl. quo a Gallia Togata ſejungitur. Olim quidem Atheſis fl. Thuſcos per Galliæ Ciſalpinæ partem illam ſparſos ſeparabat a Venetis, ſed Thuſcis per Gallos ejectis latius eſt limes Venetiæ, & Galliæ Ciſpadanæ alveus citimus Padi, vulgo il Po d' Argiano. Quare a Propertio Eridanus Venetus nominatur. Olim etiam ab Iſtris Veneti ſeparati ſunt fluvio Timavo, poſtea a Carnis Tilavempto fl. Sed procedente tempore factum eſt, ut Carni Venetis, quorum nomen late patebat, attributi eorum etiam ſibi nomen aſciverint, & Venetiam regionem uſque ad Iſtriam ſibi finitimam propagarint. ¶ Quod videtur ſine dubio intellexiſſe Catonem in Epitomis Italicarum Originum, cum Venetiam ſcripſit ab Iſtria uſque ad Padi oſtia pertinere. Sigon. de antiq. jure Italiæ l. 1. c. 25. Hodie in tres partes dividitur. Pars Occidua inter Adduam, & Atheſim fl. Lombardia nominatur, ſeu ſub Longobardia continetur. Longobardia enim latius patet, Inſubres, & alios populos continens. Inter Atheſim, & Liquentiam fl. quorum hic Venetos proprios dividit a Carnis, dicitur Marca Trevigiana. Reliquum, in quo Carni, & Forojulienſes ſunt, uſque ad Timavum, Friuli, & la Patria nominatur.

Venetiæ, arum, f. 1. Ital. Venezia, Vinegia, Gal. Veniſe, Angl. Venice, Ger. Venedig, Ἐνετίαι, urbs Italiæ, inter ſtagna Hadriatica, condita eo tempore, quo Attila Rex Hunnorum Aquilejam evertit, caput Reipublicæ Venetæ, emporium maximum ab omnibus nationibus frequentatum, cum armamentario, & portu percelebri. ¶ Venetiæ etiam, Venetia, Dariorigum Venetorum, Vannes, urbs Galliæ Lugdu. prope æſtuarium le Morbihan, cum caſtro antiquo, l' Hermine dicto, ab Oceano vix 2. l. in Bor.

Venetiani, m. 2. homines factionis Venetæ, in Circo; vel qui ei factioni favent. Inſcript. apud Gruter. pag. 1075. n. 9. Victoria Venetianorum. Capitolin. in Vero, c. 6. Multas a Venetianis eſt paſſus injurias, quod turpiſſime contra eos faveret.

Veneticæ inſulæ, dicuntur inſulæ quamplurimæ in mari in ora Auſtrali Britanniæ minoris, quarum caput Belle Isle. ἀκάλιτοι. Plin. l. 4. c. 19. ¶ Ita autem appellantur, quæ ſunt proximæ Venetis populis Galliæ.

Venetus, a, um, o. 1. c. Veneto, Ἐνετός, quod ad Venetos ſpectat. Propert. l. 1. el. 12. Quantum Hypanis Veneto diſſidet Eridano. ¶ Venetus color, verde marino, verdeceie, idem ac callaicus, ſeu cœruleus, color ſimilis maris fluctibus, quem vulgo dicimus viridem marinum. Probatur Vegetii auctoritate, qui l. 4. c. 37. ait, nautas colore Veneto debere indui, & vela exploratoriarum navium debere ejuſdem eſſe coloris, quo ſimilitudine coloris marini facilius lateant, hoſtiliſque oculos fallant. Item Lampridii in Heliog. c. 24. ubi ait, Heliogabalum voluiſſe piſces coqui conditura Veneta, quo non alio colore menſis interferatur, quam quo in aquis eſſent vivi. Quidam eundem cenſent eſſe, atque thalaſſinum, ſeu thalaſſicum, & cumatilem. Sane thalaſſinus dicitur a Græco θάλασσα, ideſt mare. Et cumatilis eſt ἀπὸ τῶν κυμάτων, hoc eſt a fluctibus. Sed non idcirco hoſce omnes colores eundem eſſe putandum eſt. Namque alius color maris in litore, alius in profundo, item alius placidi, alius turbidi maris. Igitur color Venetus eſt color maris placidi in litore, thalaſſinus maris placidi in profundo, cumatilis maris turbidi. Nam color thalaſſinus idem eſt, ac ferrugineus, ut conſtat ex illo Plauti Mil. a. 5. ſc. 4. Palliolum habeas ferrugineum, nam is color thalaſſicu' ſt. Ferrugineus autem color conſtat ex mixtura nigri, & rubri, & eſt vicinus purpuræ ſubnigræ. Sunt, qui cenſeant, colorem Venetum eundem eſſe, ac vitreum. Unde & apud Lampridium vulgarem lectionem immutatam eunt, quia ie in Heliogabalo Venetum, & vitreum, ut diverſos conjungat. Sed affines ſunt colores, idem non ſunt, quia vitreus eſt Veneto remiſſior, clariorque. Lamprid. loc. cit. c. 19. Æſtive convivia coloribus exhibuit, ut hodie praſinum, vitreum, alia die venetum, & ſic deinceps exhiberet. ¶ Hinc Veneta dicta eſt una ex quatuor factionibus aurigantium (V. Factio) quia Veneto colore utebatur. Suet. in Vitell. c. 14. Quoſdam, quod Venetæ factioni maledixerant, interemit.

Venia, æ, f. facoltà, licenza, ἄδεια, facultas, permiſſio, indulgentia, beneficium. Auct. ad Her. l. 4. c. 14. Veniam ad vos, ſi mihi Senatus det veniam. Cic. 1. de Or. Date nobis hanc veniam, ut ea, quæ ſtatitis de omni genere dicendi, ſubtiliter perſequamini. h. e. date hoc beneficium, concedite. Plin. l. 5. ep. 8. Ideoque interim veniam (ne a forenſibus verbis recedam) advocandi peto. h. e. ut liceat ab advocatione ceſſare. ¶ Bona venia, vel bona cum venia, eſt liberali permiſſione, æquo animo, aliquo permittente. Cic. 1. de nat. Deor. Ut moleſte ferrem tantum ingenium (bona venia me audies) in tam leves, ne dicam in tam ineptas ſententias incidiſſe. Id. 3. de Leg. Quare, frater, bona tua venia dixerim, iſta ſententia maxime & fallit imperitos, & obeſt ſæpiſſime Reipublicæ. Id. pro R. Am. Vos oro, ut attente, bonaque cum venia mea verba audiatis. Plin. l. 5. ep. 6. in fine. Venia dictu ſit. mi ſi permetta il dirlo. ¶ Sæpe ſumitur pro remiſſione culpæ, condonatione erroris, perdono, perdonanza, remiſſione, מְחִילָה, Germ. verzeihung, Gal. pardon, Hiſp. perdon, συγγνώμη. Cic. pro Lig. Cum a te non ſolum liberationem culpæ, ſed errati veniam impetraviſſent. Id. in Piſon. Cui non apud Senatum, non apud ullum Ordinem, &c. non in Italia maximorum ſcelerum venia ulla ad ignoſcendum dari poſſit. ¶ Cum venia legere, eſt excuſare, ſiquid minus probabile occurret, non nimium rigide examinare, ſed inter legendum ad quædam conniveré. Quinctil. l. 10. c. 1. Habent alii quoque Comici, ſi cum venia legantur, quædam quæ poſſis decerpere.

Veniabilis, le, adject. idem quod venialis. Sidon. l. 9. ep. 1. Neſcio, qualiter fieri veniabile queat. Prudent. Hamartig. v. 935. Spem capio, fore quidquid ago, veniabile apud te.

Venialis, le, o. 3. veniale, συγγνώμης ἄξιος, quod venia dignum eſt. Macrob. l. 7. Saturn. c. ult. Si venialis erit iſta tranſlatio. Ammian. l. 28. c. 27. Venialem patere poſcens. Sidon. l. 8. ep. 13. Venialibus erratis implicari.

Venicula, æ, f. ſpecies uvæ, inter optime deflorefcentes enumerata a Plin. l. 14. c. 2.

Veniens, entis, o. 3. ἐρχόμενος, partic. a venio. Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 4. Non enim ſumus omnino ſine cura venientis anni. ideſt conſequentis. Virg. 5. Æn. Gratior & pulchro veniens in corpore virtus. ideſt creſcens, ut ait Servius. Ovid. 6. Faſt. v. 639. Veniens ætas. h. e. poſteritas.

Venilia, æ, f. maris acceſſus, & incrementum, ſicut Salacia eſt receſſus & decrementum. V. Salacia. ¶ Eſt etiam hoc nomine Nympha, vel Dea maris, Fauni uxor, ſoror Amatæ Latini regis conjugis, & Turni mater. Virg. 10. Æn. v. 76. Indigenum eſt, patria Turnum conſiſtere terra, Cui Pilumnus avus, cui diva Venilia mater.

Venio, is, ni, ventum, n. 4. venire, בּוֹא, Ger. kommen, Gal. venir, Hiſp. venir, ἔρχομαι, ἥκω, eſt ire locum illum verſus, ubi aliquis exiſtit, a βαίνω, eo, incedo. Uſurpatur vel abſolute. Cic. l. 2. Fam. ep. 11. Ne hoſpes plane veniam. Id. lib. 4. ep. 10. Cura igitur, ut quam primum venias. ¶ Vel cum acc. aut cum adverb. motus ad locum. Cic. l. 3 Fam. ep. 5. Tralles veni ad 6. Cal. Sextilis. Id. Fam. ep. 5. Qui valetudinis cauſa in hæc loca veniant. Id. l. 16. ep. 3. Me quam primum ad urbem venire. Id. ad Capiton. poſt epiſt. l. 16. ad Att. Nunquam putavi fore, ut ſupplex ad te venirem. ¶ Poetæ interdum in his præpoſitionem omittunt. Virg. Ecl. 1. v. 66. rapidum Cretæ veniemus Oaxen. Id. 2. Æn. v. 742. tumulum antiquæ Cereris, ſedemque ſacratam venimus. ¶ Vel cum abl. motus de loco. Plaut. Amph. prol. v. 40. Nunc hodie Amphitruo veniet huc ab exercitu. Cic. Att. l. 5. ep. 12. Sexto die Delum Athenis venimus. ¶ Vel cum dativo, qui reſolvi poteſt in accuſativum mediante præpoſitione in, vel ad. Virg. 1. Æn. Hinc populum late regem, belloque ſuperbum Venturum excidio Lybiæ. ideſt ad excidium, vel in excidium. Sic Liv. l. 9. c. 43. Auxilio venire alicui. ¶ Vel cum accuſ. viam. Cic. 3. Phil. Quæ, qui heſterno, veniſſe eam tot dierum tibi viam gratulatum? ¶ Vel cum infinito.

Digitized by Google

finito. *Plaut. Bacch.* 4. 3. 17. Paraſitus modo veneret aurum petere. ¶ Interdum ponitur pro ire, quemadmodum eo pro venire. *Ter. Andr.* 2. 5. 3. Propterea nunc hunc venientem ſequor. *Cic. l.* 1. *Fam. ep. ult.* Nam, illo ſi veneris, tanquam Ulyſſes cognoſces tuorum neminem. ¶ Translate ſumitur pro afferri, deferri. *Cic. ad Brutum l.* 11. *ep.* 24. Quod ſcribis, in Italia te moratorum, dum tibi litteræ meæ veniant. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Ejus, quæ ex Africa venit, octoni aſſes. ¶ Item pro creſcere, provenire. *Virg.* 2. *Georg.* de arboribus: Namque aliæ, nullis hominum cogentibus, ipſæ Sponte ſua veniunt. *Idem ibid.* Hic ſegetes, illic veniunt felicius uvæ. ¶ Item pro accidere, evenire, contingere. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 31. Emiſſe te prædium, vehementer gaudeo, feliciterque rem tibi iſtam venire cupio. Alii pleriqm leg. evenire. *Celſ. l.* 7. *c.* 27. Solet vero ſub ejuſmodi victu venire, ut alvus non reddatur. ¶ Item pro ingredi, ad compoſitionem aptum eſſe. *Quinctil. l.* 9. *c.* 4. Horum pedum nullus non in orationem venit. ¶ Item pro devolvi, referri, pervenire. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Ad quem dolor veniat, ad eundem neceſſe eſt interitum venire. *Id.* 3. *Verr. c.* 10. Hæreditas mihi venit a patre. *Id.* 1. *Inv. c.* 45. Res mihi venit hæreditate. ¶ Item pro incidere, adduci. *Cic. Verr.* 1. Venire in diſcrimen exiſtimationis. *Id. pro Quint.* Non in eam turpitudinem veniſſes, ut &c. *Id.* 2. *de Fin. c.* 24. Ne in odium veniam, ſi amicum deſtitero tueri. ¶ Item pro cadere. *Id.* 2. *de Orat. c.* 87. Venire ſub aſpectum. ¶ Item pro eſſe, adeſſe. *Tibull. l.* 1. *el.* 2. cum fletu non vigilanda venit. h. e. vigilanda eſt. *Senec. Med. v.* 686. Quærent, quibus mortifera veniat. ¶ Denique infinitas prope admittit translationes, & ſignificat ſecundum caſum, qui ei adjungitur. Igitur *ad arma venire*, eſt rem eo uſque progredi, ut pugna, vel bellum ex eo emergat. *Cic.* 6. *Verr.* Propter æs alienum venire ad arma. ¶ *In buccam venire*, proverbialiter eſt incurrere, in mentem venire. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 10. Si rem nullam habebis, quod in buccam venerit, ſcribito. ¶ *In cognitionem venire*, eſt cognoſci. *Quinctil. l.* 7. *c.* 3. Poteſt hoc genus in cognitionem venire Senatus. ¶ *In confeſſum venire*, eſt notum, & manifeſtum eſſe. *Plin. ep.* 85. *l.* 10. Ut neceſſe ſit in ea re, quæ & in confeſſum venit, & exemplis defenditur, deliberare. ¶ *In conſilium alicujus venire*, eſt una cum eo deliberare. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 1. Veniendum ne ſit in conſilium tyranni, ſi is aliqua de re bona deliberaturus ſit. ¶ *In crimen venire*, eſt accuſari. *Ter. Hec.* 3. 1. 55. Hera in crimen veniet, ego vero in magnum malum. ¶ *Venire in fidem alicujus*, eſt ſeſe dedere. *Liv. l.* 26. Prodita brevi ſunt viginti oppida, ſex vi capta, voluntaria deditione in fidem venerunt ad quadraginta. ¶ *Ad manus venire*, eſt venire ad arma. *Cic.* 7. *Verr.* Nonnunquam etiam res ad manus, atque ad pugnam veniebat. ¶ *Venire in manus* eſt pervenire, tractari, divulgari. *Quintil. in epiſt. ad Tryph.* Libri veniunt in hominum manus. ¶ *In mentem venire*, eſt occurrere, ſuccurrere, & non ad recordationem tantum eſt, ſed etiam ad conſiderationem, & intelligentiam. *Terent. Eun.* 2. 2. Hoc adeo ex hac re venit in mentem mihi. *Lucret. l.* 5. Et venit in mentem Solis, Lunæque ciarum. hoc eſt ratio, modus. *Cic.* 2. *Verr.* In mentem tibi non venit, quid negotii ſit cauſam publicam ſuſtinere? *Id.* 5. *Fin.* Venit enim mihi Platonis in mentem. ¶ *In opinionem venire*, eſt opinionem eſſe de aliquo. *Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 10. In eam opinionem Caſſius veneret, quæ diripuiſſet ipſe, ut viderentur ab hoſte vaſtata, finxiſſe bellum, *entrare opinione, che Caſſio* &c. Significat etiam opinari, opinionem habere. *Nepos in Attico, c.* 9. Nemini in opinionem veniebat, Antonium rerum potiturum. ¶ *In religionem rem aliquam venire*, eſt conſcientiæ ſcrupulum de ea exoriri, ut vulgus loquitur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Remque illam in religionem populo veniſſe ſentiret. ¶ *In ſuſpicionem venire*, eſt ſuſpectum fieri aliis. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 10. Siquem in ſimilem ante ſuſpicionem venerit. ¶ Eſt etiam ſuſpicionem habere, ſuſpicari. *Nepos in Pauſan. c.* 4. Cum ei in ſuſpicionem veniſſet, aliquid in epiſtola de ſe eſſe ſcriptum. ¶ *Venire in conſuetudinem proverbii*, eſt in proverbium tranſire. *Cic.* 2. *Off. c.* 15. Jam in proverbii conſuetudinem venit, largitionem fundum non habere. Dicitur etiam, *venire in proverbium*. *Liv. l.* 40. ¶ *Venire in vitam* eſt in lucem prodire, naſci. *Cic.* 1. *de leg. c.* 12. Intelliget, quemadmodum a natura ſubornatus in vitam venerit. ¶ *Venire in contemptionem*, aut *in contemptum* eſt contemni, deſpici, *Cæſ. l.* 3. & 5. *B. G.* ¶ *Venire in dubium* res aliqua dicitur, de qua dubitatur. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 15. Alii capti, alii interclusi non veniunt in dubium de voluntate, non ſi dubita della loro volontà. *Id. pro Quint. c.* 2. Non eo dico, quo mihi veniat in dubium tua fides. ¶ *Venire in ſpem* eſt ſperare. *Cic.* 3. *de Or.* Nonnullam in ſpem veneram, poſſe me &c. ¶ *Uſus venire*, idem eſt ac contingit, accidit. *Ter. Heaut.* 3. 1. 45. Non uſus veniet, ſpero. & *v.* 46. De illo, ſi uſus venerit, videbimus, quid opus ſit. *Uſu venire*, eſt contingere, evenire, accidere. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 26. Nunc venit idem uſu mihi, quod tu tibi ſcribis. ¶ *In uſum venire*, eſt uſitatum fieri. *Plin. l.* 24. *c.* 21. Non thus Latinum nomen habet, cum in uſum plurimis modis veniat. ¶ Jungitur hoc verbum libenter cum ſupinis verborum, ut venire oratum. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* Venire emptum. *Cic.* 4. *Verr.* Venire ereptum. *Ter. Eun.* 4. 6. &c. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cicer. pro Quinct.* Ad me ventum eſt. *Plin. ep.* 13. *l.* 9. Ventum ad me, conſurgo. ¶ Olim habuit futurum indicativi etiam *venibo* pro *veniam*. *Pompon. apud Non. c.* 10. *n.* 32. Sex eſt, ſexta, ſi tibi placet, venibo. ¶ Participia *ventus*, & *venturus* V. ſuis locis.

Vennenſes, m. 3. pop. Hiſp. Tarr. in Vaccæis, quorum opp. *Durgua*, vel *Duenas*, ad Piſoracam fl. inter Palentiam s. l. & Valliſoletum in Mer. 6. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Vennones, m. 3. Venones, Vinnones, pop. Rhætiæ, non Helvetiæ, ut ſcribit *Ortelius*, quorum regio Latino nomenti Vallis Venuſta, vulgo *Vinſlgoew*, al. *Engadin*, al. *Vonntz*, per quam Oenus fl. principio decurrit. *Plin. l.* 3. *c.* 20.

Vennonētes, m. 3. pop. Rhætiæ, Alpini, in conf. Italiæ, quorum regio Vallis Tellina, Ger. *Veltlin*, Ital. *Valtelina*, per quam Addua fl. decurrens, lacum Larium ad Arcem Fontanam ingreditur. Ejus oppida præcipua Morbonium, Sondre, Tiranum, & Bormium. *Plin. l.* 3. *c.* 20.

Venonius, m. 2. Hiſtoricus Romanus, qui inter nudos, & exiles Scriptores recenſetur. *Cic. l.* 1. *de Leg.* & *ad Att. l.* 12. *ep.* 3.

Venor, aris, d. 1. *cacciare*, *andar a caccia*, [illegible], feras indago, feris inſidior, & quaſi eas circumvenio. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 10. De pantheris, per eos, qui venari ſolent, agitur mandato meo diligenter. *Virg.* 3. *Georg.* Et canibus leporem, canibus venabere damas. *Id.* 4. *Æn.* Venatum ire parant. ¶ Dicitur etiam de piſcibus. *Plin. l.* 36. *c.* 1. Fugiente eum mari piſces circa tuguria venantur. ¶ Translate ſumitur pro captare, hoc eſt artificio quodam, & ſolertia quærere, quod etiam *aucupari* dicimus. *Hor. l.* 1. *ep.* 1. Sunt, qui Fruſtis, & pomis viduas venentur avaras. h. e. captent, decipiant, ac veluti irretiant, & inescent cibis delicatis, & munuſculis. *Idem ibid. ep.* 19. Non ego ventoſæ plebis ſuffragia venor. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 3. Venari laudem modeſtiæ in re aliqua. *Phædr. lib.* 4. *fab.* 4. Filia formoſa oculis venans viros. ¶ Reperitur & paſſive apud veteres pro circumveniri. *Enn. apud Non. c.* 1. *n.* 877. Teneor conſepta, atque undique venor.

Venōſus, a, um, *venoſo*, [illegible], dicitur de quacunque re, quæ eſt venis turgentibus plena. *Plin. l.* 12. *c.* 13. Amomi uva in uſu eſt, frutice venoſo. *Id. l.* 20. *c.* 8. Sativum intybum, quod eſt minus, & venoſius. ¶ Transfertur etiam ad alia. Hinc liber L. Accii, qui Pacuvii tempore vixit, a *Perſio ſat.* 1. *v.* 76. *venoſus* dicitur, hoc eſt vietus, deformis inſtar ſenum macrorum, in quibus ſunt venæ extantes, carne ſenio abſumpta. *Turneb. l.* 18. *c.* 26. legit *nervoſus*, ſed contra codicum fidem, & Eruditorum ſententiam.

Venox, ōcis, m. 3. cognomentum Plautii Cenſoris, a vena, quia aquæ Claudiæ venas indagaret, ut ex *Livio*, & *Frontino* conſtat.

Venter, tris, m. *ventre*, [illegible], Germ. *der bauch*, Gall. *ventre*, Hiſp. *vientre*, [illegible], tota illa pars corporis concava a mucronata cartilagine, & nothis coſtis uſque ad pubem extanſa, ab Æolico [illegible], pro [illegible], hoc eſt inteſtinum: nempe quia eſt inteſtinorum locus. *Cic. pro Mur.* Sciebam, Catilinam non latus, aut ventrem, ſed caput, & collum ſolere petere. *Plin. l.* 9. *c.* 50. Piſces attrita ventrium ſecant, tanta celeritate, ut viſum fallant. ¶ Sumitur etiam pro ventriculo, in quem cibus receptus commutatur in chylum. *Plaut. Capt.* 4. 2. 75. Proin tu tui quotidiani victi ventrem ad me afferas. *Perſ. in Prol. Satyr.* Magiſter artis, ingenique largitor Venter, negatas artifex ſequi voces. hoc eſt fames, egeſtas. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. *v.* 31. Quidquid quæſierat, ventri donabat avaro. hoc eſt devorabat, abſumebat in gulam. ¶ Item pro alvo, id eſt ventre inferiore, per quem fæcum, & excrementorum craſſiorum naturalis fit excretio. *Celſ. l.* 3. *c.* 18. Ubi ab inferiore parte purgandus aliquis eſt, ventrem ejus ante ſolvendum eſſe; ubi a ſuperiore, comprimendum. *Sueton. in Claud. c.* 32. Crepitus ventris. *Plin. l.* 23. *c.* 5. Ventris fluxiones ſiſtere. ¶ Metonymice ponitur pro fœtu, qui in ventre continetur. Unde *Dig. l.* 25. *titulus quintus eſt:* Si ventris nomine muliere in poſſeſſionem miſſa, eadem poſſeſſio dolo ad alium tranſlata eſſe dicatur. *Et titulus ſextus:* Si mulier ventris nomine in poſſeſſionem calumniæ cauſa eſſe dicatur. Adde *Ovid.* 11. *Metam. v.* 311. ¶ *Ventrem ferre*, eſt gravidam eſſe. *Liv. l.* 1. *c.* 32. Ignorans, nurum ventrem ferre. *Col. l.* 7. *c.* 24. *de vaccis*: Nam decem menſibus ventrem perferunt. ¶ *Ventrem facere*, per Metaphoram, dicitur paries, qui vetuſtate collabens, curvatura quadam, veluti ventre, extra fundamenti limites eminet. *Alphen. l.* 17. *ff. ſi ſervitus vind.* Si quando inter ædes binas paries eſſet, qui ita ventrem faceret, ut in vicini domum ſemipedem, aut amplius procumberet. ¶ *Lucilius* apud *Non. c.* 1. *n.* 34. Ventres dicit, pro heluonibus, ac ventri, gulæque deditis. Vivite, *inquit*, lurcones, comedones, vivite ventres.

Ventigĕnus, a, um, adject. ventum gignens. *Ventigeni vertices* apud *Lucret. l.* 6. *v.* 701. ſunt ora, & fauces in cacumine Ætnæ montis, qui fumum, & nebulas, & cometas aureos copioſe evomunt.

Ventilābrum, bri, n. *vanga*, [illegible], inſtrumentum, quo aliquid ventilatur, cujuſmodi eſt illud, quo ruſtici frumentum, leguminave poſt trituram ſurſum ejaculantur, ut ventorum flatu a paleis repurgentur. *Col. l.* 2. *c.* 10. Nam cum acervus paleis granisque mixtus in unum limite congeſtus, paulatim ex eo ventilabris per longius ſpatium jactetur.

Ventilātio, onis, fœm. *ventilazione*, [illegible], *ſventolamento*, actus ventilandi. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Qua ventilatione etiam utiles fiunt ſtomacho, ægriſque.

Ventilātor, oris, m. *ſventolatore*, [illegible], Germ. *treibſlinger*, Gall. *vanneur*, Hiſp. *aventador*, [illegible], qui ventilat, ac præſertim qui poſt trituram frumenta, aut legumina ventilabro in ſublime jaculatur, ut ventorum flatu grana ſeparentur a paleis. *Col. l.* 2. *c.* 10. Faba, quæ longius emittitur, pura eo pervenit, quo ventilator eam ejaculabitur. ¶ Translate ſumitur pro præſtigiatore. Nam ut ventilatores grana, quæ purgant, in ventum projiciunt, ita præſtigiatores rem, quam retinent manibus, ejicere videntur. *Quinctil. l.* 10. *c.* 7. Quo uſu conſtant mira illa in ſcenis pilariorum ac ventilatorum, ut ea, quæ emiſerint, ultro venire in manus credas, & , qua jubentur, decurrere.

Ventilātus, a, um, *ventilato*, agitatus, impulſus, partic. a ventilor. *Cic. pro Flacco, cap.* 23. Cujus lingua, quaſi flabello ſeditionis, illa tum eſt egentium concio ventilata.

Ventilo, as, a. 1. *ventilare*, [illegible], Ger. *wandlen*, Gall. *vanner*, Hiſp. *aventar*, [illegible], ventum excito in aliquam rem. *Prop. l.* 4. *el.* 3. Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipſa facem. *Juv. ſat.* 1. *v.* 28. Ventilet æſtivum digitis ſudantibus aurum. h. e. anulos leviores inter eundum agitat, & jactat refrigerii, & ſimul oſtentationis gratia. *Suet. in Aug. c.* 82. Æſtate apertis foribus, atque etiam aliquo ventilante cubabat. ¶ Ventilare frumentum, eſt in area ventilabro purgare. *Plin. l.* 18. *c.* 30. Multi ventilare quoque granum vetant. ¶ Ventilare vinum eſt, vento, ſeu aeri exponere. *Col. l.* 12. *c.* 30. Quo major æſtus erit, eo ſæpius convenit vinum nutriri, refrigerarique, & ventilari. ¶ Ventilare nummos, eſt manibus verſare. *Apul. l.* 2. *Metam.* Ad hæc ego inſperato lucro diffuſus in gaudium, & in aureos refulgentes, quos identidem manu mea ventilabam. ¶ Translate ſumitur pro exponere ventis calumniarum. *Apul. in Apol.* Qui nomen tuum pro tribunalibus ventilavit. ¶ Ventilare etiam dicuntur gladiatores, aut milites, cum proludentes brachia, & arma jactant, aeremque vane cædunt, & ea agitatione ventum faciunt. *Senec. ep.* 117. (al. 118.) Quam ſtultum eſt, cum ſignum pugnæ acceperit, ventilare? remove iſta luſoria arma: decretoriis opus eſt. ¶ Denique ventilare ſumitur aliquando pro inquirere. *Leg.* 6. *Cod. de Mathem. & maleficis*: Multi magicis artibus uſi elementa turbare, vitam inſontium labefactare non dubitant, & Manibus accitis, audent ventilare, ut quiſque ſuos conficiat malis artibus inimicos.

Ventio, onis, f. *venuta*, [illegible], actus veniendi. *Plaut. Truc.* 2. 761. Quid tibi huc ventio eſt?

Ventiſponte, n. 3. opp. Hiſp. Bæt. in conventu Hiſpalenſi, proximum Carrucæ, a Cæſare expugnatum. *Hirt. de B. Hiſp.*

Ventito, as, n. 1. *venire ſpeſſo*, [illegible], frequenter venio. *Catul. epigr.* 8. Cum ventitabas, quo puella ducebat. *Cic.* 11. *Fam. ep.* 27. Ut domum ventitares, horaſque multas ſermone conſumeres. *Id.* 2. *de Leg.* Cum ipſe ad Scævolam ventitarem.

Vento, as, n. 1. freq. a venio, apud veteres. *Feſt.* Ventabant antiqui dicebant ſine præpoſitione pro adventabant.

Ventōſe, adverb. tumide, inflate. *Apul. l.* 10. *A. A.* Pulvilli ventoſe delicata pluma tumentes.

Ventoſĭtas, atis, f. *ventoſità*. *Apulej. de herb. c.* 126. Petroſelinum medetur ventoſitati ſtomachi. ¶ Translate pro jactantia poſuit *Fulgent. l.* 2. *Mythol. c.* 17.

Ventōſus, a, um, *ventoſo*, *pieno di vento*, [illegible], vento plenus, vento expoſitus. *Virg.* 6. *Æn.* Alii ventoſis follibus auras Accipiunt, redduntque. *Hor. lib.* 3. *ode* 4. Qui terram inertem, qui mare temperat Ventoſum. *Liv. l.* 36. *c.* 43. Ventoſiſſima regio. ¶ Per Metaphoram ſumitur pro tumido, ac vano. *Virg.* 11. *Æn.* An tibi Mavors Ventoſa in lingua, pedibuſque fugacibus iſtis Semper erit? *Plin. in Paneg. c.* 31. Superbiebat ventoſa, & inſolens natio. ¶ Item pro levi, non gravi, inani. *Cic.* 11. *Phil.* Extraordinarium ſemper imperium populare, atque ventoſum eſt. *Petron. in Satyr.* Ventoſa loquacitas. h. e. in qua nihil eſt præter inanem verborum ſonum. *Liv. l.* 42. *c.* 30. Quoſdam ventoſum ingenium præcipites ad omnia novanda agebat. *Ovid. l.* 2. *Am. el.* 9. *v.* 49. *ad Cupidinem*: Tu levis es, multoque tuis ventoſior alis. *Brut. ad Cic. Fam. ep.* 9. Homo ventoſiſſimus. ¶ Ventoſi equi ſunt, qui celeritate ventis pares eſſe videntur. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 392. Primaque ventoſis palma petetur equis.

Ventrāle, lis, n. *grembiale*, *taſca*, ſemicinctium, ſeu crumena, quæ ad ventrem præcincta eſt, in qua ſudariola, aut nummos in quotidianum uſum geſtamus. *Ulp. l.* 6. *Dig. de bonis damnat.* Aut nummulos in ventrali, quos victus ſui cauſa in promptu habuerint. ¶ Item faſcia, qua venter cingitur, & protegitur. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Patris mei memoria gauſape cœpere, amphimalla noſtra, ſicut villoſa etiam ventralia. ¶ Item ſacculus ſub ventrem appenſus ad inguinum tumorem ſuſtinendum, *brachiere*. *Id. l.* 27. *c.* 7. *de abſynthio*. Arcet inguinum tumorem in ventrali habitum.

Ventrālis, & le, o. 3. quod ad ventrem ſpectat. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 8. Solvitur vis earum ventralis humoris alluvione.

Ventricŏla, æ, m. ventrem colens, helluo, guloſus. *Auguſtin. ep.* 86. *ad Caſulan.* Qui ventricolas, tanquam magnus jejunator, accuſat.

Ventriculatio, onis, f. morbus, & tormina ventris, apud *Cal. Aurel. l.* 3. *Acut. c.* 17.

Ventricŭlōſus, a, um, adject. ad ventrem pertinens. *Cal. Aurel. Tard. l.* 4. *c.* 3. Ventriculoſa patho.

Ventricŭlus, i, m. *ventricolo*, *ventricello*, [illegible], cibi, & potus receptaculum, primæ concoctionis inſtrumentum, quod & ſtomachum appellant, dim. a venter, quaſi minor venter. Hujus duo ſunt orificia, ut inquit *Macrobius l.* 7. *Saturn. c.* 4. ſuperius, & inferius. Superiore devorata recipiuntur, inferiore

que

quæ excretori ſumus, emittuntur. *Celſ. l. 4. c. 1.* Ventriculus autem, qui receptaculum cibi eſt, conſtat ex duabus tergoribus, ſitus inter lienem, & jecur poſitus eſt, utroque ex his paullum ſupra eum ingrediente. ¶ Accipitur etiam pro toto ventre. *Juven. ſat. 3.* vacuo, & plane omnia dicas Infra ventriculum. ¶ Ventriculi præterea ſunt duæ cavitates cordis. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 54.* Pars concipitur cordis parte quadam, quam ventriculum cordis appellant: cui ſimilis alter adjunctus eſt, in quem ſanguis a jecore per venam illam cavam influit.

Ventriflŭus, a, um, adject. qui ventrem ſolvit, ut ventriflua medicamenta. *Cæl. Aurel. Tard. l. 1. c. 4.*

Ventrĭlŏquus, a, um, ἐγγαστρίμυθος. Ventriloquos *Iſidorus* in *Gloſſis* exponit præcentatores: ſunt autem iidem, qui divini, ſeu harioli, qui dæmonem in ventre ſe habere dicunt, & ex ejus inflatu futura prædicere. *Tert. l. 4. adv. Marcion. c. 25. ex Iſaia c. 44.* Qui alius disjiciet ſigna ventriloquorum, & divinationes ex corde?

Ventrĭōſus, a, um, *ventroſo, panciuto, trippone*, Ger. *bauchling*, Gal. *ventru*, Hiſp. *ventrudo*, γαστρώδης, qui magnum habet ventrem. *Plaut. Merc. 3. 5. 54.* Canum, varum, ventrioſum. *Id. Aſin. 2. 3. 20.* Macilentis malis, rufulus, aliquantum ventrioſus.

Ventrōſus, a, um, idem ac ventrioſus. *Plin. l. 14. c. 22.* Ventroſa, ac patula minus utilis.

Ventŭlus, i, m. *venticello*, ἀνεμίδιον, lenis ventus. *Terent. Eun. 3. 5. 47.* Cape hoc flabellum, & ventulum huic ſic facito, dum lavamus.

Ventūrus, a, um, particip. futuri verbi venio, *venturo, futuro*. *Ovid. 3. de art. am. verſ. 59.* Venturæ memores ſenectæ. *Virg. Æneid. 8. verſ. 627.* Venturi neſcius ævi. ¶ *Ventura*, abſolute, *le coſe future*. *Virg. Æn. 2. v. 152.* Ventura videre. Sic præſcia venturi vates. *Id. Æn. 6. v. 66.*

Ventus, a, um, *venuto*, particip. præteriti verbi venio. *Plaut. Ciſtell. 1. 1. 16.* Ventum gaudeo ecaſtor ad te. Adde *Curcul. 2. 3. 35. & 38.*

Ventus, ti, maſc. *vento*, ἄνεμος, πνεῦμα, aeris concitati motus, fluxus aeris impetuoſior. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 39. de aere*: Tum effluens huc, & illuc ventos efficit. *Firmic. l. 1. c. 6.* Ventus eſt aeris fluens unda, cum incerta motus redundantia. Naſcitur, cum fervor offendit humorem, & impetus ferventis expreſſionem ſpiritus flantis. Rurſus *Cic. pro Cluent. c. 49.* Ut mare, quod ſua natura tranquillum ſit, ventorum vi agitari, atque turbari. *Id. 7. Fam. ep. 11.* Ventus increbreſcit. *Sen. Med. v. 627.* Venti ſilent. *Senec. de vita beata, cap. 28.* Secundus, & ferens ventus. *Nepos 23. cap. 8.* Dare vela ventis. ¶ Secundum veterum deſcriptionem venti duodecim ſunt. *Boreas, Aquilo, Corus, Subſolanus, Vulturnus, Eurus, Auſter, Notus, Africus, Favonius, Zephyrus, Circius*. Ex his principes ſunt, qui etiam cardinales vocantur, quod flant a quatuor mundi cardinibus, Septentrione, Oriente, Meridie, Occidente. Deinde, ſinguli duos alios ventos habent, unum ad dextram, alterum ad ſiniſtram. A Septentrione eſt *Boreas*, qui & ipſe Septentrio dicitur. Huic ad Orientem *Aquilo* ſurgit, ad Occidentem *Corus*. Ab Oriente æquinoctiali eſt *Subſolanus*, qui ad Septentrionem habet *Vulturnum*, ad Meridiem *Eurum*. A Meridie eſt *Auſter*. Huic ad Orientem *Notus* eſt, *Africus* ad Occidentem. Ab Occidente Æquinoctiali eſt *Favonius*, cui *Zephyrus* eſt ad Meridiem, *Circius* ad Septentrionem. Vide ſuis locis. Sed recentiores mathematici diligentius, & minutius triginta duos ventos diſtinxerunt, quos, quia Veteribus ignoti fuerunt, non eſt hic locus enumerare. De quatuor præcipuis ita *Ovid. l. 1. Triſt. eleg. 2. verſ. 27.* Nam modo purpureo vires capit *Eurus* ab ortu, Nunc *Zephyrus* ſero veſpere miſſus adeſt: Nunc gelidus Scythica *Boreas* bacchatur ab Arcto, Nunc *Notus* adverſa prælia fronte gerit. *Virgil. 4. Georg.* Penetribuſque premunt arctis, & quatuor addunt Quatuor a ventis obliqua luce feneſtras. ¶ In fabulis eſt, Ventos filios fuiſſe Aſtræi, qui patrem Titanum habuit, & Auroræ, & fratres Auroræ, eos aliquando adverſus Jovem prœliatos eſſe; a Jove debellatos in terræ ſpeluncis in Æolide incluſos fuiſſe, iiſque Æolum Regem datum eſſe, qui eos coerceret. De belli origine alii alia fabulantur. *Lactantius* dicit, a Junone irata adverſum Jovem propter ſtuprum Ius, & Epaphi ortum concitatos, Jovi bellum intuliſſe. *Propacides in Protocoſmo*, ut *Theodontius* refert, ſcriptum reliquit, Litam iratam, quod a Jove ex Cœlo ejecta fuiſſet, Inferos adiiſſe, Furiaſque eſſe precatam, ut ventos adverſus Jovem concitarent, quod & ab illis factum eſt. *Virg. 1. Æn.* ¶ Tranſlate ventos accipitur pro calamitate, adverſa fortuna, perturbatione. *Cicer. in Piſon. cap. 9.* Alios ego vidi ventos, alias proſpexi animo procellas. ¶ Item pro ſecunda, ſeu proſpera fortuna. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Quid ſi etiam Cæſarem, cujus nunc venti valde ſunt ſecundi, reddo meliorem? ¶ Item pro favore, plauſu. *Cic. pro Cluent. c. 47.* Verum omnes intelligimus, in iſtis ſubſcriptionibus ventum quendam popularem eſſe quæſitum. ¶ Item pro fama, rumore. *Cic. pro Cluent.* Qui omnes rumorum, & concionum ventos colligere conſueſſet. ¶ *Ventis tradere* eſt oblivioni tradere. *Hor. l. 1. od. 26.* Triſtitiam, & metum tradam protervis in mare Creticum portare ventis. Huc pertinet & illud *Virg. Æn. 10. v. 652.* Nec ferre videt ſua gaudia ventos. h. e. irrita eſſe, in nihilum abire. ¶ *In vento & in aqua ſcribere* eſt operam perdere. *Catull. carm. 71.* Sic profundere verba ventis, h. e. fruſtra loqui. *Lucret. l. 4. v. 929.* Et dare verba in ventos. *Ovid. 1. Amor. eleg. 6.* Idem quoque eſt *ventis* loqui apud *Ammian. l. 25. c. 9.* ¶ *Vento vivere, trattarſi meſchinamente, viver d' aria*. Habetur hic loquendi modus *leg. 2. Cod. de alimen. pupillo præſtand.* ¶ *Ventus textilis*, eſt veſtis tenuiſſima, quæ ſubtilitate videtur ventos æquare. *Petron. Arbiter.* Æquum eſt induere nuptam ventum textilem.

Venucŭlus. V. Vennunculus.

Venūi. V. dictionem ſequentem.

Venum, *da vendere, venale*, quod venale eſt. Quidam Grammatici putant, hanc vocem eſſe ſupinum verbi *veneo*, ſed potius *veneo* eſt a *venum*, quaſi *venum eo*. Alii cenſent eſſe adverbium; ſed & huic ſententiæ obſtat, quod aliquando per caſus inflexa legitur: itaque potius nomen eſſe, dicendum eſt, cujus in uſu frequentiſſimo eſt *venum*. Dicimus autem *venum ire*, quod idem eſt ac vendi, *eſſer' eſpoſto alla vendita*: *venum dare*, aut *tradere*, quod idem ac vendere ſignificat, *dare ad eſſer vendute*. *Gell. l. 7. c. 4.* Piſcator ſervos venum ire ſolitos. Sabinum ſcriptum reliquit. *Liv. l. 3. c. 55.* Ut ejus familia ad ædem Cereris venum iret. *Lucan. l. 4. verſ. 207.* ſeque, & ſua tradita venum caſtra videt. ¶ Reperiuntur etiam quidam hujus nominis caſus, ut dictum eſt, ut *venui* dativus, tanquam a *venu*, *u*, quod eſt inuſitatum, & *veno* in dat. & ablat. a *venum*. *L. Apulej. 8. Met.* Eum rogavit unus e noſtris, haberetne venui lacte. *ſe avea latte da vendere*. *Et infra*: Cantherium venui ſubjicere, *eſporre alla vendita*. *Tacitus Ann. 13. cap. 51.* Militibus immunitas ſervaretur, niſi in iis, quæ veno exercerent. *in quelle coſe*, *delle quali faceſſero mercanzia*. *Id. Ann. 14. cap. 15.* Poſita veno irritamenta luxus. *eſpoſti alla vendita*. ¶ Sunt qui ſcribunt vænum cum diphthongo *æ*, ſed obſtant antiqua monumenta, teſte *Mecatio in Orthograph.*

Venuncŭlus, ſeu Venuculus, a, um, adjectiv. ad Venuſiam oppidum Apuliæ pertinens, ut Venucula uva, quæ ſcilicet in ejus oppidi agro provenit, & in ollis condi & ſervari ſolet, ob id etiam *ollaris* dicta. *Horat. l. 2. ſat. 4. verſ. 71.* Venucula convenit ollis. Rectius Albanam fumo duraveris uvam. quidam ſcribunt *Vennucula*, duplici *nu*, ut commode prima ſyllaba producatur, quæ in *Venuſia* brevis eſt. *Col. l. 12. c. 43.* Uvæ Venuculæ, quas antiqui in vaſis condebant. *Plin. l. 14. c. 1.* Venucula optime inter deflureſcentes, & ollis aptiſſima. *Harduin.* legit *Venicula* eodem ſenſu: alii *venuncula*. ¶ Quidam *venunculam* non a Venuſia oppido, ſed a *venum* derivant, ut ſit idem, quod *venalis*: nam ideo in ollis ſervetur, ut vendi poſſit extra vindemiæ tempora. ¶ *Colum. l. 2. c. 6.* far etiam venuculum nominat, & inter farris varia genera refert.

Venŭla, læ, f. *venuzza*, φλέβιον. *Celſ. l. 2. c. 6.* Oculi illacrymant, atque in iiſdem venulæ pallent. Adde *Quintil. l. 12. c. 10.*

Venundatus, a, um, nom. particip. *venduto*. *Tac. in Agric. c. 28.* Per commercia venundati. *Propert. l. 3. eleg. 19. (el. 17.)* Tuque o Minoa venundata Scylla figura.

Venundo, as, dedi, datum, a. 3. *vendere, e dare a vendere*, ἀπεμπολάω, ἀποδίδομαι, idem, quod vendo, quaſi *venum do*. Itaque per Tmeſin dixit *Claudian. l. 2. de raptu Proſerp. verſu 278.* Venum cuncta dari. *Cic. 3. Off.* Cum in venundando rem eam ſciſſet. *Tacit. 14. Ann. c. 35.* Capere, aut venundare.

Venus, eris, f. *Venere*, Ἀφροδίτη, κύπρις, κυπρογένεια, κυθέρεια, filia Cœli, & Diei, Dea amorum, pulchritudinis, gratiarum, deliciarum, voluptatum omnium. Poetæ fabulantur, natam eſſe ex ſpuma maris, & Cœli teſtibus a Saturno exciſis, & in mare projectis. Sed hoc de Venere ſecunda *Cicero* ſcribit *l. 3. de nat. Deor. c. 23.* ¶ Dicta eſt a veniendo. *Id. ib. c. 24.* Minerva, quia minuit, aut quia minatur: Venus, quia venit ad omnia. ¶ Græcis Venus eſt Ἀφροδίτη. Ita dicitur ab ἀφρός, *ſpuma*, e qua nata fingitur: quod præter multos gentium Scriptores etiam *Arnobius* tradit *l. 4.* *Hor. l. 1. Carm. ode 18.* Quis non te potius Bacche Pater, teque decens Venus? ¶ Nata dicitur in Cypro. *Hor. l. 1. ode 3.* Sic te Diva potens Cypri, Sic fratres Helenæ lucida ſidera, &c. ¶ Colebatur in Cypro, in Papho, in Gnido, in Cytheris, & plurimis aliis in locis. *Hor. l. 1. ode 30.* O Venus regina Gnidi, Paphique. ¶ Ab ea Romulus menſem anni ſecundum Aprilem nominaviſſe dicitur. *Ovid. 4. Faſt.* Sed Veneris menſem Graio ſermone notatum Auguror: a ſpumis eſt Dea dicta maris. ¶ Fabulantur nupſiſſe Vulcano, & adulterio ſe ſe cum Marte miſcuiſſe, unde Anteros natus ſit. *Ovid. 4 Met. 4. Faſt. & alibi*: Sed hæc de tertia Venere narrantur, quæ filia fuit Jovis, & Dionis. *Cic. 3. de nat. Deor.* ¶ Dicitur etiam adulterium admiſiſſe cum Mercurio, ex quo Cupidinem, ſive Amorem peperit. Hoc de Venere ſecunda, & de Mercurio ſecundo *Cicero* ſcribit *l. 3. de nat. Deor.* Nam Cupido primus Mercurio, & Diana prima natus dicitur. Sed Simonides, Servius, & alii volunt, Cupidinem ex ſola Venere natum eſſe. *Bocc. l. 3. Gen. Deor. c. 24.* ¶ Veneres plures fuere, ut jam ſignificavimus. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 23.* Venus prima Cœlo, & Die nata, cujus Elide delubrum vidimus: altera ſpuma procreata, ex qua, & Mercurio Cupidinem ſecundum natum accepimus: tertia Jove nata, & Dione, quæ nupſit Vulcano, ſed ex ea, & Marte natus Anteros dicitur. quarta Syria, Tyroque concepta, quæ Aſtarte vocatur, quam Adonidi nupſiſſe traditum eſt. Vide *Bocc. de Gen. Deor. l. 3. c. 22. & 23. l. 11. c. 4.* ¶ Poetæ tamen has omnes Veneres confundunt, & uni tribuunt ea, quæ trium propria ſunt. ¶ Veneris ſtatuæ inter cæteras duæ celebrantur, a Praxitele effectæ, Venus Gnidia nudo corpore, ita dicta, quod eam Gnidii emerint, quæ in toto terrarum orbe nobiliſſima fuit, cujus ſimulacri quidam amore captus eſt, & cum delituiſſet in fano, noctu ei cohæſit, ut ſcribunt *Valerius Max. l. 8. c. 12. in ext. n. 4. & Plin. l. 36. c. 5.* & Venus Coa, velata ſpecie, quam populi Coi inſulæ emerunt. Meminit Veneris Gnidiæ *Cicero l. 1. de Div.* Coæ *l. 1. de nat. Deor. 2. de Divin. & in Oratore.* ¶ Non ſolum Venus pro Dea amoris ponitur, ſed etiam pro libidine, ſeu appetitu commixtionis cum altero corpore, & pro re ipſa Venerea, quam Græci ἀφροδίσια dicunt. *Ter. Eun. 4. 5. 6.* Sine Cerere, & Baccho friget Venus. *Virg. 2. Georg.* Frigidus in Venerem ſenior. h. e. in coitum. *Plin. l. 26. c. 10.* Illita quoque radix genitalibus, inhibebit non ſolum Venerem, ſed effluentiam geniture. ¶ Interdum ponitur pro gratia, quæ apud alios pollemus. *Senec. l. 2. de benef. c. 28.* Ille non eſt par mihi virtutibus, nec officiis, ſed habuit ſuam Venerem. ¶ Interdum etiam pro venuſtate, ornatu, elegantia. *Plaut. Sticho 2. 2. 3.* Profecto amœnitates omnium Venerum, & venuſtatum affero. *Quinctil. l. 6. c. 4.* Quod cum gratia quadam, & Venere dicitur. *Id. l. 10. c. 1.* Iſocrates omnes dicendi Veneres ſecutus eſt. ¶ Per blanditiam amatores amicas ſuas Veneres vocant, *Virg. Ecl. 3.* Parta meæ Veneri ſunt munera. ¶ Neque amorum ſolum, ſed & hortorum præſes Venus habita eſt, & *Hortenſis* appellata, quia horti ad amœnitates, & delicias pertinent, quæ amorum comites ſunt. Hinc *Nævius apud Feſtum* in voce *Coquus*. Coquus edit Neptunum, Venerem, Cererem. Ubi *Neptunus* pro piſcibus ponitur, *Venus* pro oleribus, *Ceres* pro pane. ¶ Eſt item Venus una errantium ſtellarum, inter Solis, & Mercurii ſphæram ſita, quæ mane, cum antegreditur Solem, Græce φωσφόρος, Latine *Lucifer* dicitur, veſpere, cum Solem ſubſequitur, appellatur a Græcis ἕσπερος, Latinis *Veſper*, & *Veſperugo*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 20.* Infima eſt quinque errantium, terræque proxima ſtella Veneris, quæ φωσφόρος Græce, Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur Solem, cum ſubſequitur autem, Heſperos. *Id. in Somn. Scip. de Sole.* Hunc ut comites conſequuntur alter Veneris, alter Mercurii curſus. ¶ Venus etiam dicebatur talorum jactus; nempe is qui talos omnes figura exhibebat diverſa, hoc eſt, *Steterit cum vultu nullus eodem talus*, ut loquitur *Martialis l. 14. epigr. 14.* Cauſa nominis eſt, quod is jactus propitia Venere fieri putabatur, unde & *Venereus* dicebatur: erat enim omnium jactuum feliciſſimus. Nam qui Venerem jecerat, ſex nummos lucriſfaciebat, & quicquid Canicula jactu amiſiſſet. *Prop. lib. 4. el. 9.* Me quoque per talos Venerem quærente ſecundos ſemper damnoſi ſubſiliere Canes. *Suet. in Aug. c. 71.* Quos tollebat univerſos qui Venerem jecerat.

Venuſia, f. 1. Venuſium, *Venoſa*, col. & urbs Apuliæ Peucetiæ, in conf. Lucaniæ, ad radices Apennini, Horatii Flacci patria. *Plin. l. 3. c. 11.*

Venuſinus, a, um, adject. ad Venuſiam pertinens. *Horat. l. 2. ſat. 1. v. 35.* Nam Venuſinus arat finem ſub utrunque colonus. *Juvenal. ſat. 1. v. 51.* Hæc ego non credam Venuſina digna lucerna? h. e. lucerna, qua Horatius (cujus patria Venuſia fuit) lucubrando utebatur. ¶ Venuſini, orum, Venuſii incolæ. *Liv. l. 22. c. 54.*

Venuſtas, atis, f. 3. *venuſtà*, *bellezza*, *grazia*, יֹפִי, Ger. *ſchone*, Gall. *beauté*, Hiſp. *hermoſura con gracia*, εὐπρέπεια, pulchritudo, formæ elegantia, gratia aſpectus, a *Venus*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 27.* Quæ Dea ad res omnes veniret, Venerem noſtri nominaverunt: atque ex ea potius venuſtas, quam Venus ex venuſtate. ¶ Propria eſt mulierum, ut dignitas virorum. *Cic. 1. Offic. c. 36.* Cum pulchritudinis duo genera ſint, quorum in altero venuſtas ſit, in altero dignitas, venuſtatem muliebrem ducere debemus, dignitatem virilem. *Id. 1. Off. c. 27.* Venuſtas & pulchritudo corporis ſecerni non poteſt a valetudine. *Id. in Orat. c. 18.* Vultus multum affert tum dignitatem, tum venuſtatem. ¶ Dicitur etiam de inanimatis rebus. *Cic. 6. Ver.* Erant ænea præterea duo ſigna, non maxima, verum eximia venuſtate, virginali habitu, atque veſtitu. *Id. 3. de Orat. c. 46.* Capitolii faſtigium illud non venuſtas, ſed neceſſitas ipſa fabricata eſt. ¶ Tranſlate accipitur pro quacunque gratia, ut pro amabili ſuavitate orationis, pro lepore, ſive gratia dicendi, & Venere, χαριεντισμός. *Cic. 2. de Or. c. 57.* Dicendi vis egregia, ſumma feſtivitate, & venuſtate conjuncta, profuit. *Id. Verr. c. 54.* Affluens omni lepore, & venuſtate. ¶ Interdum etiam pro felicitate. *Ter. Eun. 5. 4. 8.* Quis me fortunatior, venuſtatiſque adeo plenior?

Venuſte, adv. *graziosamente*, *con garbo*, Ger. *lieblich*, Gal. *joliment*, Hiſp. *lindamente*, χαριέντως, cum venuſtate, lepide. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 4.* Qua in re mihi videtur illud perquam venuſte cecidiſſe. *Quintil. l. 6. c. 3.* Omnia venuſtiſſime finxit. *Senec. l. 1. Controv. 2.* Hiſpanus hunc colorem venuſtius, ſapple adhibuit.

Venuſto, as, a. 1. *ornare*, Ger. *zieren*, Gal. *rendre joly*, Hiſp. *hazer hermoſo*, καλλύνω, orno. *Nævius apud Fulgent. Planciad. n. 43.* Myropola amatrix mihi unguentum largitus eſt, quo me venuſtarem.

Venuſtŭlus, a, um, *grazioſetto*, εὐπρεπέστερος, aliquantulum venuſtus. *Plaut. Aſin. 3. 70.* Compellando blanditer, Oſculando, oratione vinnula, venuſtula.

Venuſtus, a, um, *grazioſo*, *galante*, יָפֶה, Ger. *ſchon*. Gal. *joly*. Hiſp. *lindo*, εὐπρεπής, χαρίεις, venuſtatem habens, pulcher, formoſus, a *Venus*. *Ter. Andr. 1. 1. 93.* Eſt vultu, Soſia, adeo modeſto, adeo venuſto, ut nihil ſupra. *Suet. in Ner. c. 51.* Sufflavo capillo, vultu pulchro magis, quam venuſto. *Id. in Aug.*

Aug. c. 73. Forma per omnes ætates venuſtiſſima fuit. *Cic. lib.* 15. *Att. ep.* 16. Venuſta loca. ¶ Tranſlate uſurpatur pro gratioſo in quocunque re ad oculos ſpectante. *Cic. in Bruto c.* 55. Geſtus, & motus corporis ita venuſtus, ut tamen ad forum, non ad ſcenam inſtitutus videretur. ¶ Item pro decente, eleganter, ornato in oratione. In eo venuſtus, & lepidus differunt. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Lepidus, & venuſtus ita inter ſe differunt, quod venuſtum vocamus, quod cum gratia quadam, & Venere dicitur, lepidum, quod rotunditate quadam, & brevitate, atque acumine verborum delectat. *Cic. in Bruto.* Unum ſententioſum, & argutum, ſententiis non tam gravibus, & ſeveris, quam concinnis, & venuſtis. *Catull. carm.* 3. Lugete, o Veneres, Cupidineſque, Et quantum eſt hominum venuſtiorum. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Plerumque dolor etiam venuſtos tacit. h. e. facetos. ¶ Venuſtus quoque fortunatum ſignificat, et invenuſtus non ſolum deformem, ſed & infortunatum. Græcis ſimiliter *ἀναφρόδιτος* pro infortunato accipitur.

Vepallĭdus, a, um, valde pallidus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. Vepallida lecto Deſiliat mulier. Alii leg. *vel pallida.*

Vepĕnis, is, m. parvum penem habens, h. e. puſio, puer. V. *Piſinnus.*

Veprecŭla, æ, f. *ἀκάνθιον*, dim. a *vepres*. *Cic. pro Sext. c.* 33. Ut ille ex vepreculis extracta nitedula Rempublicam conaretur arrodere. ¶ Eſt & vetus adagium, apud Pomponium, Poetam antiquum, *Vepres eſt ex veprecula*, de iis, qui ſubito poſſunt afferre malum. *Voſſ. in Etymol.* in voce *Vepres.*

Vepres, is, m. *ſpina*, קוץ, Germ. *dorn*, Gall. *épine*, Hiſp. *eſpinas*, *ἄκανθα*, ſpine, rubus. *Probus* vult eſſe generis maſculini, *Priſcianus* feminini. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 23. Septum undique, & veſtitum vepribus, & dumetis indagavi ſepulcrum. *Virg.* 8. *Æn.* Sparſi rorabant ſanguine vepres. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 2. *v.* 4. Tot veprum nemorumque moras. ¶ Per Synecdochen accipitur pro ſpinarum ſepto, ſepe, vepreto. *Ovid.* 5. *Met. v.* 628. Aut leporis, qui vepre latens hoſtilia cernit Ora canum.

Veprēta, æ, f. idem ac vepretum. Uſus eſt *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 29. ut Scaliger putat. Similiter myrtata pro myrtetum dixit *Plautus in Vidularia*, ut *Priſcianus* docet *l.* 4.

Veprētum, i, n. *prunajo*, *ἀκανθών*, locus vepribus plenus. *Col. l.* 4. *c.* 31. Plurimum ripis, & limitibus, ac vepretis commodius, quam mediis agris, deponitur.

Ver, eris, n. *primavera*, Germ. *der frueling*, Gall. *printems*, Hiſp. *verano*, *ἔαρ*, anni pars, quæ hyemem ſequitur, ab Æolico *ϝῆρ* pro *ἦρ*, quod ex *ἔαρ*. *Varro l.* 4. *de L. L.* Tempus ſecundum ver, quod tum virere incipiunt virgulta, ac veſtire ſe tempus anni, niſi quod Iones dicunt *ἦρ*. *Cic.* 6. *Ver. c.* 10. Cum autem ver eſſe cœperat, cujus initium iſte non a Favonio, neque ab aliquo aſtro notabat, ſed cum roſam viderat, tum incipere ver arbitrabatur. ¶ Dividitur autem ver, ut cæteræ anni partes, in tres portiones, in ver novum, ſive primum, adultum, & præceps. Nam cum vernum tempus ſit trimeſtre, primus menſis primo, ſive novo veri aſſignatur, ſecundus adulto tribuitur, tertius præcipiti, ſive cadenti. Ita docet *Servius* ad illud *Virg.* 1. *Georg.* Vere novo, gelidus canis cum montibus humor Liquitur. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Luſciniæ pariunt vere primo, cum plurimum ſena ova. *Tacit.* 13. *Ann. c.* 36. Donec ver adoleſceret. ¶ Secundum Latinos agricolas veteres, veris initium erat VII. id. Febr. ut *Var. l.* 1. *R. R. c.* 28. docet, finis VII. id. Maji, quo die æſtatis initium ponebant, ut in *Æſtas* dictum eſt. ¶ *Ver ſacrum*, dicebantur res, quæ vere natæ, & Diis conſecratæ eſſent, & *Ver ſacrum facere*, erat vovere Diis, ſive iis conſecrare, quæcunque vere proximo naſcerentur. *Paul. apud Feſt.* Ver ſacrum vovendi mos fuit Italis. Magnis enim periculis adducti vovebant, quæcunque proximo vere nata eſſent apud ſe animalia, immolaturos. Sed cum crudele videretur pueros, ac puellas innocentes interficere, perductos in adultam ætatem velabant, atque ita extra fines ſuos exigebant. Hactenus *Paulus*. Hanc vero conſuetudinem a Sabinis ortam tradunt. Nam Sabini cum adverſus Umbros aliquoties infeliciter pugnaſſent, Marti votum fecerunt, ſi victoria potiri contingeret, ſe illi conſecraturos, quicquid proximo vere apud ipſos naſceretur. Quare cum re bene geſta in patriam eſſent reverſi, omnem pecoris proventum Marti immolarunt, liberos vero eo vere natos, quoniam crudele videbatur occidere, Martis miniſterio conſecrarunt, poſteaque adultos, velato capite, ad quærendas ſibi novas terras extra fines ſuos egerunt. *Siſenna* apud *Non. c.* 12. *n.* 18. Quondam Sabini feruntur voviſſe, ſi res communis melioribus locis conſtitiſſet, ſe ver ſacrum facturos. *Liv. l.* 34. *c.* 44. Ver ſacrum factum erat priore anno. *Et mox*: Ver ſacrum videri pecus, quod natum eſſet inter Cal. Martias, & pridie Cal. Majas. *Id. l.* 22. *c.* 10. docet veris ſacri nomine contineri, quod ver attuliſſet ex ſuillo, ovillo, caprino, bovillo grege. *Juſtin. l.* 24. *c.* 4. Galli abundanti multitudine, cum eos non caperent terræ, quæ genuerant, trecenta millia hominum ad ſedes novas quærendas velut ver ſacrum miſerunt. ¶ Tranſlate *ver ætatis*, eſt adoleſcentia. *Cic. de ſenect. c.* 19. & *Ovid.* 1. *Met.*

Veracĭter, adv. *veracemente*, vere, cum veritate. *Priſcian. l.* 15. teſtatur, uſurpatum a *Plauto*, ſed neque locum, neque verba indicat. Uſurpatur etiam a *Hieronymo*, & *Auguſtino*.

Veracŭlus, i, m. præſtigiator, divinus, circulator, qui veris prædictionibus plebem allicit, dum vera ſe dicere de futuris rebus jactat. *Sueton. in Vitel. c.* 14. Nullis tamen offenſior, quam veraculis, & mathematicis. Alii leg. *vernaculis*.

Veragrăni, m. 2. Veregreni, pop. Piceni, quorum opp. *Monte Pano*, inter Auximum urb. ad Bor. 5. M. P. & Trajanam opp. ad Auſt. 7. Vel eorum oppidum fuit *Monte Granaro*, caſtr. proximum. *Plin. l.* 3. *c.* 13.

Veragri, m. 2. pop. Galliæ Lugdunenſis, juxta Rhodanum fl. ubi nunc Valeſia inf. ſed tantiſper a Caballico tractu in Or. diſſiti. Ab aliis locantur in Gallia Narb. apud Rhodanum, inter Allobroges ad Occ. & Sedunos ad Or. eiſque tractus attribuitur pars Valeſiæ, *Pays de Gaves*, ſeu ob aliis *Chablais*, opp. vero Octodorus, *Martenach*.

Verātrix, icis, f. ſaga, a verbo *vero*, *as*, quod a *verus*. Ut a *victum* eſt victrix, ab *ultum* ultrix, ſic a *veratum* veratrix. Extat apud *Apul.* 9. *Mileſ.* Scaliger tamen, in Cirin, mavult apud *Apuleium* legere *Veteratricem*.

Verātrum, tri, n. *elleboro*, Ger. *nieſwurtz*, Gall. *veratre*, Hiſp. *vedegambre*, *ἐλλέβορος*, genus herbæ, alio nomine helleborum, vehementem habens vim purgandi, educendique humores noxios principia animæ facultatum ſedem infeſtantes. Unde melancholicis, & furioſis dari ſolet, & comitiali morbo laborantibus. Duplex eſt, album, & nigrum, utrumque radice fibrata cæparum modo. Habet, ut dixi, vim purgandi. Notum de Carneade, qui ſolitus veratro purgari, quoties illi negotium erat futurum cum Zenone Stoico. *Perſ. ſat.* 3. Non hic eſt Ilias Acci, Ebria veratro. Eiuſdem Acci dicit veratro plenam, quaſi eam non ſcripſerit naturæ munere, quod felicis Poetæ erat, ſed ad ſcriptionem ejus indiguerit multa veratri potione. De veratro *Plinius* ſcribit *l.* 25. *c.* 5. & 21.

Verax, ācis, o. g. *verace*, *ἀληθινός*, qui vere loqui ſolet. *Id. ibid. c.* 19. Multis ſeculis verax fuit id oraculum. *Id. ib. cap.* 29. Tum ei viſa quietis occurrent tranquilla, atque veracia. *Id. ib. l.* 2. *c.* 56. Herodotum cur veraciorem ducam Ennio?

Verbālis, le, adject. in verbis conſiſtens. *Fulgent. l.* 1. *Mythol.* Mulierum verbalibus undis & cauſidici cedant. ¶ A Grammaticis verbalia dicuntur voces, ſeu nomina, quæ a verbis deſcendunt. *Soſip. Chariſ. l.* 2. *cap. de nomine*: Sunt etiam, quæ ab his *ῥηματικὰ* dicuntur, nos non abſurde verbalia dicimus, ut a verbo lego lectio, & dico dictio &c.

Verbānus Lacus, *Lago maggiore*, lacus Inſubriæ, in longitudinem ad 40. M. P. extenſus, 5. aut 6. latus, a Lario 14. eo minor, licet *major* appelletur per comparationem cum lacubus circumſtantibus. In eo inſula eſt malis medicis conſita, apud Palentiam. *Plin. l.* 3. *c.* 13.

Verbaſcum, n. 2. *taſſobarbaſſo*, *φλόμος*, genus herbæ. *Plin. l.* 25. *cap.* 12. Verbaſcum Græci phlomon vocant: Genera habet prima duo, album, in quo mas intelligitur, alterum nigrum, in quo fœmina. Tertium genus non niſi in ſylvis invenitur, &c.

Verbēna, æ, f. *verbena*, Ger. *eiſenkraut*, Gal. *verveine*, Hiſp. *verbena*, *ἱερὰ βοτάνη*, omnis herba ex puro loco decerpta, item ramus, virga, frons omnis arborum ſacrarum, ut lauri, olivæ, myrti. *Serv. ad illud* 12. *Æn.* Verbena tempora vincti: Verbena, inquit, proprie eſt herba ſacra, ros marinus, ut multi volunt, ſicut *Κεφαλῆς*, ſumpta de loco ſacro Capitolii, qua coronabantur Feciales, & Pater Patratus fœdera facturi, vel bella indicturi. Abuſive tamen verbenas jam vocamus omnes frondes ſacratas, ut eſt laurus, oliva, vel myrtus. *Terent. Andr.* 4. 4. 5. Ex ara ſume hinc verbenas. Nam myrteum fuiſſe Menander teſtatur, de quo Terentius tranſtulit. *Id. ad illud Ecl.* 8. *Verbenaſque adole pingues*. Verbenæ, inquit, dicuntur virgulta, quæ ſemper virent, jucundi odoris. Alii verbenas virgulta religioni apta: Alii proprie olivarum ramos. Nam ideo & pingues ait, quamvis hoc & de palma, & de lauro dici poſſit. Alii rorem marinum dicunt. Omnia tamen hæc a viriditate verbenæ appellantur. Hactenus *Servius*. Ex poſteriore hoc loco diſcimus, veteres ipſos Grammaticos maxime digladiatos eſſe ſuper verbenæ voce. Id non alia de cauſa factum eſt, quam quod viderent, vocem eam ab antiquis tribui rebus diverſis. Sed revera nullus inter eos eſt diſſenſus, quia late adeo vox hæc patet, ut ramos, virgas, frondeſque omnes ſacrarum arborum, ut lauri, olivæ, myrti, atque adeo herbas omnes ex puro loco decerptas complectatur. Quare etſi de myrti frondibus uſurpet *Terentius*, non dubitat tamen Plinius dicere, id eſſe ſacri graminis genus. Ita enim ille *l.* 22. *c.* 2. Non aliunde ſagmina in remediis publicis fuere, & in ſacris, legationibuſque verbenæ. Certe utroque nomine idem ſignificatur, h. e. gramen ex arce cum ſua terra evulſum: ac ſemper & legati, cum ad hoſtes, clarigatumque mitterentur, ideſt res raptas clare repetitum, unus utique verbenarius vocabatur. ¶ Ad etymon quod attinet, verbena dicta eſt, quaſi herbena. *Donat. ad Andr. a.* 4. *ſc.* 3. Verbenæ, quaſi herbenæ, redimicula ſunt ararum. *Acro ad Hor. l.* 4. *od.* 11. Verbenæ ſunt omnes herbæ frondeſque feſtæ ad aras coronandas, dictæ quaſi herbenæ. Nempe ſpiritus aſper mutatur in *v* conſonum, quomodo pro *Homeri Vracter*, & *ἀπὸ τοῦ ἑσπέρου* veſperum dicimus. *Servius* verbenas a *viriditate* ſic dici ait, ut ſupra vidimus. ¶ Uſus primarius verbenarum fuit in fœderibus percutiendis, & in legationibus, ut conſtat ex *Liv. l.* 1. & *Plin. c.* 2. & *l.* 25. *c.* 9. ¶ Præterea verbenis aras coronabant, ut liquet ex *Donato loc. cit.* ¶ Inſuper Deorum menſas verrebant, & domos purgabant, quod *Plin. lib.* 25. *cap.* 9. tradit. *Plaut. Truculent.* Fer huc verbenam mihi, thus, & bellaria. *Cicer. lib.* 6. *Verr. cap.* 50. Dies illa, quo ego Ennam cum veniſſem, præſto mihi Sacerdotes Cereris cum infulis, ac verbenis fuerunt. *Liv. l.* 1. *c.* 24. Fecialis erat M. Valerius: Is Patrem Patratum Sp. Fuſium fecit, verbena caput, capilloſque tangens.

Verbenāca, æ, f. idem ac verbena. *Turnebus* tamen putat rectum eſſe *verbenata*. *Plin. l.* 25. *c.* 9. Nulla tamen Romanæ nobilitatis plus habet, quam hierabotane. Aliqui periſtereon, noſtri verbenacam vocant. Hæc eſt, quam legatos ferre ad hoſtes indicavimus. Hac Jovis menſa verritur, domus purgantur, luſtranturque. Genera ejus duo ſunt, folioſa, quam fœminam putant, mas rarioribus foliis. Ramuli utriuſque plures, tenues, cubitales, anguloſi. Folia minora, quam quercus, anguſtioraque, diviſuris majoribus, flos glaucus, radix longa, tenuis. Naſcitur ubique in planis aquoſis, &c. Hæc *Plin.*

Verbenarĭus, ii, m. qui verbenam fert. *Plin. l.* 22. *c.* 2. Legati cum ad hoſtes, clarigatumque mitterentur, ideſt res raptas clare repetitum, unus utique verbenarius vocabatur.

Verbenātus, a, um, verbena coronatus. *Suet. in Calig. c.* 27. Alterum, qui ſe periturum ea de cauſa voverat, cunctantem pueris tradidit verbenatum, infulatumque.

Verber, eris, n. *baſtone*, *verga*, *bacchetta*, שוט, Ger. *ſtreich*, Gall. *fouet*, Hiſp. *vara*, *μάστιξ*, *ῥάβδος*, inſtrumentum verberandi, qualis eſt virga, fuſtis, flagellum, ferula, & ſi quid eſt ſimile: item ipſe verberum ictus. *Ovid. Metam.* 14. *v.* 820. ictu verberis increpuit. *Ter. Andr.* 1. 2. 27. Verberibus cæſum te in piſtrinum, Dave, dedam uſque ad necem. *Virg.* 3. *Georg. v.* 106. Illi inſtant verbere torto. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 3. Coercere aliquem verberibus. ¶ *Verbera fundæ* ſunt funiculi, quibus funda torquetur. *Virg.* 1. *Georg. v.* 309. Stuppea torquentem Balearis verbera fundæ. *Sil. l.* 1. *v.* 314. Hic crebram fundit Baleari verbere glandem. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Lucr. l.* 1. *v.* 933. Verbere ventorum. h. e. impetus. *Horat. l.* 3. *od.* 12. Aut exanimari metuentes patruæ verbera linguæ. ideſt objurgationes. ¶ Reperitur etiam pro verbo. *Priſcianus in Periegeſ.*: Pſittacus hic viridis, decoratus torque rubenti Neſcitur, humanæ ſimulat qui verbere linguæ.

Verberābĭlis, & le, o. 3. *degno di sferzate*, *μαστιγίας*, verberibus dignus. *Plaut. Aul.* 4. 4. 6. Verberabiliſſima, etiam rogitas, non fur, ſed trifur?

Verberatĭo, onis, f. *sferzata*, *μαστίγωσις*, *ξάνσις*, actus verberandi. Tranſlate *Q. Cic. Tironi*, *l.* 16. *Fam. ep. ult.* Mirificam mihi verberationem ceſſationis epiſtola dediſti. h. e. reprehenſionem.

Verberātor, oris, m. qui verberat. *Prudent. in paſſ. Caſſiani*, *v.* 38. Donetur ipſis verberator parvulis.

Verberātus, us, m. idem ac verberatio. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Si etiam expreſſa in altum, aut e ſublimi dejecta, verberatu corripiat aere.

Verberātus, a, um, adject. *battuto*, ictus. *Horat. lib.* 3. *od.* 1. Vineæ verberatæ grandine. *Tacit. in Agr. c.* 41. Verberatæ aures ſermonibus.

Verberĕus, a, um, *degno di baſtonate*, *μαστιγίας*, verberibus dignus. *Plaut. Pſeud.* 4. 1. 7. Sed eccum video verbeream ſtatuam. *Id. Perſ.* 2. 2. 2. Ain' vero verbereum caput? Adde *Captiv.* 5. 2. 31.

Verberĭto, as, a. 1. *μαστιγόω*, ſæpe verbero. *Plaut. apud Feſt.* Verberitare idem Cato frequentative ab eo, quod eſt verbero, dixit.

Verbĕro, onis, m. *uomo da baſtone*, *μαστιγίας*, verbere dignus. *Plaut. Amph.* 1. 1. 128. Ain' vero verbero? *Id. Pſeud.* 4. 7. 63. Ædepol hominem verberonem!

Verbĕro, as, a. 1. *battere*, *sferzare*, הכה, Germ. *ſchlagen*, Gall. *battre*, Hiſp. *açotar*, *μαστιγόω*, *τύπτω*, verbere cædo, pulſo, percutio, ferio. Videtur eſſe diſcrimen aliquod (quamquam non perpetuum) inter *verbero*, & *pulſo*. nam ut ait *Ofilius lib.* 5. *Dig. de injur.* *verberare* eſt cum dolore cædere, *pulſare* ſine dolore. Alii ita diſtinguunt, ut *verberare* proprium ſit virgarum, & flagrorum, *pulſare* autem generalius ſit, & ad quodvis ictus genus ſignificandum pertineat. *Cic.* 7. *Ver. c.* 54. Sex lictores valentiſſimi, & ad pulſandos verberandoſque homines exercitatiſſimi. *Id. Verr.* 5. *c.* 26. Videtis pendere alios ex arbore, pulſari autem alios, & verberari. *Id.* 7. *Verr. c.* 43. Quæ cum apud te diceret, virgis oculi verberabantur. ¶ Accipitur etiam pro percutere quacunque ratione. *Cic.* 8. *Phil.* Ante Conſules, oculoſque Legatorum tormentis Mutinam verberavit. *Virg.* 3. *Æn. v.* 423. fluctus ſidera verberat unda. *Id.* 11. *Æn. v.* 756. Aquila æthera verberat alis. *Plaut. Truculent.* 4. 3. 3. Mihi vox aures verberat. *Plin. l.* 14. *c.* 21. Verberari Sole, Luna, imbre, ventis. ¶ Tranſlate etiam de verbis dicitur pro objurgare, conviciari, laceſſere. *Plaut. Truc.* 1. 2. 57. Me illic quidem hæc verberat verbis. *Cic. in Piſon. c.* 26. Os tuum ferreum Senatus convicio verberari noluiſti. ¶ *Verberare lapidem* proverbium. *Plaut. Curc.* 1. 3. 41. Noli, amabo, verberare lapidem, ne perdas manum.

Verbificatĭo, onis, f. *diſcorſo*, *parlare*, ſermo de re aliqua. *Cæcil. apud Donat. in Terent. Eun.* Quid tibi de meo amore verbificatio eſt patri?

Verbigĕna, æ, m. *Prudentius Cathem.* 3. *v.* 2. hoc nomine vocat Chriſtum, quia ex Virgine Maria ſine virili ſemine, ſolaque divini Verbi potentia Verbum caro factum eſt.

Verbigĕro, as, n. 1. *cianciare*, *cicalare*, *διαλέγω*, verba facio. *Apul. in Apol.* Quamdiu, & quoties inter eos verbigeratum ſit.

Verbilĕvis, e, adject. *leggero nel parlare*, qui levis, & inconſtans in loquendo ſit.

Digitized by Google

Propert. lib. 2. *eleg.* 4. *v.* 18. Cinthia ſormoſa potens, Cinthia verbileuis. Alii aliter leg.

Verbōſe, *adv. con molte parole*, πολλοῖς λόγοις, multis verbis. *Cic. pro Mur. n.* 12. Satis verboſe: Sed quid poſſem? *Id. lib.* 7. *Fam.* 3. Hoc ad te ſcripſi verboſius.

Verbōſitas, atis, *fem.* verborum affluentia. *Firmic. l.* 6. *c.* 31. Therſitae ſunt debiles, ridiculi, & garrula verboſitate ſemper impatiens. *Prudent. in Rom. verſ.* 552. Verboſitatis ipſe rumpatur locus. Adde *Symmach. l.* 8. *ep.* 48.

Verbōſus, a, um, *pieno di parole*, πολυλόγος, πολυρρήμων, qui verbis abundat, multiloquus, garrulus, loculuſculus. *Cic. pro Mur. n.* 14. Prætore promulgatis tollitur e medio non ſolum illa vetus verboſa ſimulatio prudentiæ, ſed etiam ipſa illa domina rerum ſapientia. *Id. l.* 7. *Fam. ep.* 3. Habes epiſtolam verboſiorem fortaſſe, quam velles. *Quintil. l.* 2. *c.* 4. Ut quidam ſententiarum gratia verboſiſſimos locos arceſſunt.

Verbum, bi, *n. parola*, דבר, *Ger. wort*, *Gal. mot*, *parole*, *Hiſp. palabra*, λέξις, dictio, vox, vocabulum. Quanquam enim anguſte ſere accipitur, ut nomini opponatur, tamen natura ſua latius patet, ut & nomen, & pronomen, & ceteras orationis partes complectatur. Imo de ipſa oratione uſurpatur. *Ter. Eun.* 3. 2. 8. De exeluſione verbum nullum. *Cic.* 2. *de Or. c.* 30. Neque enim quoties verbum aliquod eſt ſcribendum nobis, toties ejus verbi literæ ſunt cogitatione conquirendæ. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *verſ.* 34. Sunt verba & voces, quibus hunc lenire dolorem Poſſis. Vide *Vox*. ¶ *Publica verba* dicuntur, quæ in communi ſunt conſuetudine, & uſu. *Cic.* 1. *Acad.* Dialecticorum vero verba nulla ſunt publica, ſuis utuntur. *Ovid.* 3. *de Art.* Munda, ſed e medio, conſuetaque verba puellæ Scribite, ſermonis publica forma placet. ¶ Verba Prætoris, quibus ejus juriſdictio continebatur, tria erant, *Do*, *Dico*, *Addico*. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 47. Ille nefaſtus erit, per quem tria verba ſilentur. Et *infra*: *v.* 52. Verbaque honoratus libera Prætor habet. ¶ Aliquando ſpeciatim ponitur pro una ex octo partibus orationis, in qua omnis vis orationis eſt, *verbo*, ῥῆμα. In hac acceptione verbum eſt pars orationis declinabilis, quæ modos, & tempora habet, ut *Amo*, *amabam*, *amarem*, &c. *Cic.* 3. *de Or. cap.* 49. Conſuetudo modo illa ſit ſcribendi, atque dicendi, ut ſententiæ verbis finiantur, eorumque verborum junctio naſcatur a proceris numeris, ac liberis. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Verbo ſenſum claudere, ſi compoſitio patiatur, optimum eſt. ¶ Nec ſingulas tantum dictiones verbi nomine Latini appellant, verum etiam contextam, & ſolidam orationem, ut diximus. *Ter. Hec.* Verbis dici non poteſt Tantum, quam re ipſa navigare incommodum eſt. *Id. Andr.* 5. 5. 6. Miſeram me! quod verbum audio? ¶ Item uſurpatur reperitur pro ſententia, ſive enunciatione. *Ter. Eun.* 2. 2. 95. Uno illo ſive verbum ex animo, ac vere diceres. ¶ Item pro ſententia aliqua inſigni, quæ Græce ἀξίωμα dicitur. *Ter. Adelph.* 5. 8. 29. Poſtremo illud non meum verbum facio, quod Mitio bene, & ſapienter dixit. ¶ Item pro proverbio, ſive aliquo vulgari dicto. *Ter. Adelph.* 5. 3. 17. Nam vetus verbum hoc quidem eſt, communia eſſe amicorum inter ſe omnia. Adde *Plaut. Truc.* 4. 4. 32. & 2. 5. 2. 30. ¶ Interdum verbum accipitur, ut rei opponitur, ideſt pro vocabulo inani. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 12. Quid eſt enim tam furioſum, quam verborum vel optimorum, atque ornatiſſimorum ſonitus inanis nulla ſubjecta ſententia, nec ſcientia? *Id. in Piſon. c.* 27. Dolor enim eſt malum, ut diſputas, exiſtimatio, dedecus, infamia verba ſunt, atque ineptiæ. ¶ Interdum et facto opponitur, ſive pro inani promiſſione. Hinc *verba dare* eſt decipere, circumvenire. *Ter. Andr.* 1. 3. Cui verba dare difficile eſt. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 16. Vel verba mihi dari facile patior in hoc, meque libenter præbeo credulum. *Id.* 3. *Phil.* Scilicet verba dedimus, decepimus. ¶ Interdum ut ſcripto opponitur, pro viva voce. *Cic. l.* 7. *Fam.* Plura illi mandata verbo, quam ſcripto, dedi, *più in voce*, *che in iſcritto*. ¶ Interdum quoque ut rei, & veritati opponitur. *Nepos in Phocion. c.* 3. Cauſam apud Philippum regem verbo, re ipſa apud Polyſperchontem dicere juſſus eſt, *in apparenza avanti a Filippo*, in *realtà* &c. *Cic. Verr.* 3. *c.* 58. Cum hoc verbo & ſimulatione Apronio, revera tibi objectum eſſet. ¶ *Verbi cauſa*, & *verbi gratia* idem eſt ac exempli cauſa, *per cagion d'eſempio*, *verbigrazia*. *Cic. de Fato c.* 6. Si quis, verbi cauſa, oriente Canicula natus eſt, is in mari non morietur. *Id.* 5. *Fin. c.* 11. Verbi gratia, propter voluptatem nos amemus. ¶ *Uno verbo* eſt paucis verbis, *in una parola*, *per dir breve*. *Cato R. R. c.* 157. ¶ *Bona verba quæſo*, formula eſt, qua aliquem iratum placare ſtudemus. *Terent. Andr.* 1. 2. 33. Ubivis facilius paſſus ſim, quam in hac re me deludier. Da. bona verba quæſo, *di grazia non v'adirate*, *piano di grazia*, *odi buone*. ¶ *Verbum*, & *Verba facere*, eſt loqui, dicere, orationem habere. *Cic. in Brut. c.* 78. Qui nunquam verbum in publico fecerunt. *Id. Verr.* 6. *c.* 66. In ſenatu verba facere. *Id. Att. l.* 16. *ep.* 16. Verba facere pro aliquo. ¶ *Verba facere mortuo*, eſt ei velle aliquid perſuadere, qui aut non audiat, aut nolit audire, ſive operam ludere. *Ter. Phorm.* 5. 8. 16. Verba ſunt mortuo. ¶ *Verba habere*, idem ac verba facere. *Cic. in Somn. Scip.* Multis verbis ultro citroque habitis, ille nobis conſumptus eſt dies. *Verbum de verbo exprimere*, eſt ad verbum transferre. *Ter. in prol. Adelph.* Verbum de verbo expreſſum extulit. *Verbum verbo reddere*, ſeu *pro verbo reddere*, idem eſt, ac verbum de verbo exprimere. *Hor. in Art.* Nec verbum verbo curabis reddere fidus Interpres. *Cic. de opt. gen. Or. c.* 5. In quibus non verbum pro verbo habui neceſſe reddere, ſed genus omnium verborum, vimque ſervavi. ¶ *Totidem verbis transferre*, idem. *Cic. Att. l.* 6. *epiſt.* 2. Itaque iſtum ego locum totidem verbis a Dicæarcho tranſtuli. Eodem ſenſu dicimus *ad verbum ediſcere*, *exprimere*, &c. *Id.* 2. *Fin. c.* 2. & 1. *de Or. c.* 34. ¶ *Meis verbis*, eſt meo nomine, *da mia parte*. *Plaut. Pseud.* 4. 4. 79. Scribe ſalutem tuo patri verbis meis. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 11. Atticæ, quoniam hilarula eſt, meis verbis ſuavium des.

Vercellæ, l. 1. *Vercelli*, urbs Libycorum, in Pedemontio, ad Seſſitem fl. in confinio Inſubrum, & Salaſſorum, cum arce valida. *Plin. l.* 3. *c.* 17.

Vercellenſis, ſe, *adject.* ad Vercellas pertinens, ut Vercellenſis ager, *Plin. l.* 23 *cap.* 7.

Verculum, i, *n. diminutiv.* quaſi parvum ver, adhibetur in blanditiis. *Plaut. Caſin.* 4. 4. 15. Meum corculum, melliculum, verculum.

Vere, *adv. veramente*, *con verità*, ἀληθῶς, ſincere, non falſe. *Ter. Heaut.* 3. 1. 100. Hoc ibi fit, ubi non vere vivitur. *Cic. Off.* 3. 4. 3. Honeſtum, quod proprie, vereque dicitur, id ſapientibus eſt ſolis. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 21. Non ὑπερβολικῶς, ſed veriſſime loquor. *Id. pro Mil. c.* 29. Ne libentius hæc in illum evomere videar, quam verius. ¶ Eſt etiam, bene, recte, juſte. *Nepos in Themiſt. c.* 1. De inſtantibus veriſſime judicabat, & de futuris callidiſſime conjiciebat. *Liv. l.* 35. *c.* 8. Cum verius eſſet imperium habenti tradi exercitum, quam legato.

Verecundans, antis, *o. g. partic.* a verecundor. *Cic.* 3. *de Or. c.* 9. Alterum cunctantem, & quaſi verecundantem incitabat.

Verecunde, *adver. vergognoſamente*, *con verecondia*, *Germ. ſchamhaffſigklich*, *Gall. avec honte*, *Hiſp. con verguença*, αἰσχυντηλῶς, cum verecundia. *Cic.* 5. *Fin.* Tum ille timide, vel potius verecunde, Facio, inquit, equidem. *Id.* 2. *Fin.* Cyrenaici quidem non recuſant, veſtri hæc verecundius, illi fortaſſe conſtantius.

Verecundia, æ, *f. verecondia*, *vergogna*, בושה, *Ger. ſcham*, *Gall. honte*, *Hiſp. verguença*, αἰδώς, αἰσχύνη, modeſtia contraria arrogantiæ, metus juſtæ reprehenſionis. Differunt verecundia, & timor. Nam veretur liber, metuit ſervus, ut ſcribit *Donatus Andr. a.* 3. *ſc.* 2. Seu, quod idem eſt, verecundia ingenuitatis cujuſdam eſt, & modeſtiæ, unde & in laude ponitur, timor vero eſt animi ſibi mala conſcii ob ſcelus aliquod perpetratum. *Cic. in Partit. c.* 23. Cuſtos vero virtutum omnium, dedecus fugiens, laudemque maxime conſequens, verecundia eſt. *Liv. l.* 2. In eam verecundiam adducti ſunt, ut civitatem totam in cultum verſam Deorum violari, ducerent nefas. ¶ Interdum ſumitur pro modeſtia, ſeu moderatione. *Plin. l.* 2. *ep.* 7. Cauſas ſumma fide, pari conſtantia, nec verecundia minore defendit. ¶ Item pro naturali rubore in genis in vultu ſuffuſo. *Sueton. in Domit. c.* 18. Commendari ſe verecundia oris adeo ſentiebat, ut &c.

Verecunditer, *adv.* idem quod verecunde. *Pompon. apud Non. c.* 11. *n.* 59.

Verecundor, aris, *d.* 1. *vergognarſi*, בוש, *Germ. ſich ſchamen*, *Gall. avoir honte*, *Hiſp. tener verguença*, αἰσχύνομαι, verecundia teneri. *Plaut. Trin. c.* 4. 77. Verecundari neminem apud menſam decet. *Cic. in Hort. apud Non. c.* 7. *n.* 101. Hi noſtri ureſci verecundentur capti ſplendore virtutis.

Verecundus, a, um, *vergognoſo*, *riſpettoſo*, *modeſto*, עניו, *Germ. ſchamhafftig*, *Gal. honteux*, *Hiſp. vergonçoſo*, αἰδήμων, qui verecundia tenetur, qui pudens eſt, a *vereor*. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 6. Decet verecundum eſſe adoleſcentem. *Cic.* 1. *de Leg.* Innocentes ergo, & verecundi ſunt, ut bene audiant. ¶ Translate ſumitur pro parco, moderato. *Cic. in Orat.* Nec in faciendis verbis erit audax, & in transferendis verecundus, & parcus. *Id. l.* 16. *Fam. ep.* 17. Verecunda translatio. *Id. Phil.* 10. *c.* 5. Verecundiorem eſſe in poſtulando. *Velle. l.* 2. *c.* 33. *de Pompeio*: In gerendis honoribus verecundiſſimus. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Verba verecunda. ¶ Verecundus color eſt rubor, quo facies ſuffunditur, cum verecundamur. *Horat. epod.* 17. Fugit juventus, & verecundus color.

Veredarius, ii, *m. corriere*, *poſtiglione*, nuntius publicus, qui equis certo loco poſitis mutatis quam celerrime itinera conficit, quem Itali, Celtæ, Belgæ Hiſpani *poſtam* appellant, *veredier* Gal. vet. Veredarii dicuntur a vehendo, quia feſtinanter in equis currunt, nec deſcendunt de equis, antequam ſua reſponſa liberent. Habent pennas in capite, unde intelligitur feſtinatio itineris, daturque eis ſemper equus paratus. Non manducant, niſi ſuper equis, quando proficiſcuntur. Ubi notandus ritus antiquus, quo nuntios ut pennas geſtaviſſe, in quo illi imitati Mercurium Deorum nuntium. Hujuſmodi nuntios ὑποπτέρους quoque appellat Plutarchus in vita Othonis. *Sidon. Apollin. l.* 5. *ep.* 7. Hi ſunt, qui invident tunicatis otia, ſtipendia paludatis, viatica veredariis, mercaturibus nundinas. *Jul. Firmic. Matheſ. l.* 3. Regum nuntios, veredarioſque reddent. Hinc jocus *Paulini ep.* 9. (*al.* 18.) *ad Sever.* Vector epiſtolarum noſtrarum veredarius pedes, aut bipes veredus.

Verēdus, i, *m. cavallo da poſta*, ἵππος ταχυδρόμος, equus curſus publici. Equus iſte olim vehicularis fuit: unde & veredo nomen. Nam conflatum eſt ex Latino *veho*, & Gallico *reda*, ſive rheda: quomodo & *verbedus* cum ſpiritu ſcribitur in *Pand. Flor. lib. ult. ff. de mun.* Etymon hoc veredi affert *Feſtus*. Veredos, *inquit*, antiqui dixerunt, quod veherent rhedas, ideſt ducerent. Quæ quidem *Feſti* ſententia etiam ex eo vere oſtenditur, quod antiquis curſoribus curſus publicus erat vehicularis, ut conſtat ex *Sueton. in Auguſto*, *cap.* 49. V. *Vehicularius*. Hinc patet eorum error, qui putarunt, veredum fuiſſe equum ſine vehiculo, neque veredum non quaſi *veheredum*, ſed quaſi *vehedum* dictum videri. Namque in errorem hunc nos duxit, quod poſteriore ævo etiam equis ſingulis ad publicum curſum uti ſolerent: quæ res fecit, ut his etiam veredorum nomen ſit tributum. *Auſon. ep.* 18. Ut celerem mannum, vel ruptum terga veredum Conſcendas, propera dummodo jam venias. *Id. ep.* 27. Sed ciſium, aut pigrum cautus conſcende veredum: Non tibi ſit rhedæ, non amor acris equi. ¶ Per Catachreſin uſurpatur de quocunque equo curſu velociſſimi, quibus antiqui utebantur in venatione. *Martial. lib.* 12. *ep.* 14. *ad Priſcum venatorem*: Parcius utaris, moneo, rapiente veredo, Priſce, nec in lepores tam violentus eas. Sæpe ſatisfecit prædæ venator, & acri Decidit excuſſus, nec rediturus equo. *Id. lib.* 14. *ep.* 86. Stragula ſuccincti venator ſume veredi.

Verenda, orum, *n. pl. parti vergognoſe*, τὰ αἰδοῖα, corporis partes pudendæ, quas ſua verecundia nominari, aut oſtendi non poſſunt. *Plin. l.* 3. *ep.* 14. Et ventrem, atque etiam, fœdum dictu, verenda contundit.

Verendus, a, um, *veneranda*, αἰδέσιμος, *venerabilis*, partic. a vereor. *Ovid.* 4. *Met.* Majeſtatemque verendam Impoſuit. *Id. l.* 3. *de Ponto el.* 1. Curia cum Patribus fuerit ſtipata verendis.

Verens, entis, *o. g.* timens, *partic.* a vereor. *Cic. de Sen.* Deos verentes. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 16. Qui te ad ſcribendum incitavit, verentem, ne Silius ſuo nuntio aliquid mihi ſollicitudinis attuliſſet. *Col. l.* 6. *c.* 2. Sed non inertes hujus pecudis mores, qui ſint verentes plagarum, & acclamationum.

Verenter, *adv. con riverenza*, *e riſpetto*. *Sedul. in proœmio operis*. ſanctoque verenter ſtare choro.

Vereor, eris, itus ſum, *d.* 2. *avere riverenza*, *riſpettare*, *temere*, ירא, *Germ. fürchten*. *Gal. craindre*, *Hiſp. temer*, δεδοικέναι, αἰδεῖσθαι, eſt cum obſervantia quadam, & ingenuo pudore metuere. Differunt *vereri*, & *timere*. Eſt enim *vereri* proprie liberorum, qui honeſtatis gratia moventur, *timere* autem ſervorum, qui formidine pœnæ aliquid aut faciunt, aut omittunt, ut docet Donatus ad *Teren. Andr.* 3. 2. 16. Hinc *Cic. de Senect. c.* 11. Metuebant eum ſervi, verebantur liberi. *Id. in Phil.* 12. *c. ult.* Quid? veteranos non veremur; nam timeri ſe ne ipſi quidem volunt. Conjungit hæc duo *Plaut. in prol. Amph. v.* 22. Quippe qui intellexerat Vereri vos ſe, & metuere, ita ut æquum eſt, Jovem. Nempe vereri ut patrem, metuere, ut maximum & potentiſſimum. Item *Livius l.* 39. Veremur quidem vos, Romani, & ſi ita vultis, etiam timemus. Sed plus veremur, & timemus Deos immortales. Tamen hæc differentia non ubique obſervatur, ſed vereri frequentiſſime idem plane eſt, quod timere, nec ſolum de hominibus, ſed etiam de rebus uſurpatur. Conſtruitur autem cum accuſativo. *Cic. ad Q. Fr. lib.* 2. *ep.* 3. Quem meus Cicero & amabat ut fratrem, & jam ut majorem fratrem verebatur. *Id. in Or. c.* 1. Veretur reprehenſionem doctorum, atque prudentium. *Id. Att. l.* 14. *ep.* 4. Vereor Gallica bella. ¶ Vel cum dativo perſonæ, cui timemus. *C.* 1. 4. *Acad. c.* 45. Vos autem mihi veremini, ne labar ad opinionem. ¶ Vel cum abl. perſonæ, a qua timemus, cum præp. *a*, vel *ab*. *Ter. Andr.* 3. 4. Ego dudum non nihil veritus ſum, Dave, abs te, ne faceres, idem, &c. *Auct. ad Her. l.* 2. *cap.* 19. Ergo & metus periculi hortabatur eum interimere, a quo ſupplicium verebatur. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Cic. de Sen. de Carthagine*: De qua non ante vereri deſinam, quam illam exciſam eſſe cognovero. ¶ Reperitur & cum genitivo. *Afran. apud Non. c.* 9. *n.* 3. Optandam uxorem quæ non vereatur viri. *Ter. Phorm.* 5. 7. 78. Neque hujus ſis veritus fœminæ primariæ. ¶ Item cum infinitivo. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 6. Veritus ſum deeſſe Pompeii ſaluti, cum illa aliquando non defuiſſet mea. *Terent. Andr.* 2. 1. 23. Vereor dicere. ¶ Et impersonaliter. *Cic. l.* 2. *de Fin. c.* 13. Quos non eſt veritum in voluptate ſummum bonum ponere. ¶ Et abſolute pro verecundiam habere. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 50. Hic vereri perdidit, *ha perduta il roſſore*. ¶ Paſſive *Afran. apud Gell. l.* 15. *c.* 13. Ubi malunt metui, quam vereri ſe ab ſuis. ¶ Præterea conſtruitur cum ſubjunctivo, & conjunctione *ne*, in iis, quæ fieri nolumus, vel *ne*, in iis, quæ volumus. *Cic. Fam. l.* 12. *ep.* 19. Non enim dubitabam, quin eas libenter lecturus eſſes, verebar, ut redderentur. *Id.* 2. *de Or. c.* 55. Veritus es, niſi iſtam artem oratione exaggeraſſes, ne operam perdidiſſes. ¶ Interdum tamen *ne* reperitur in iis, quæ optabilia ſunt, pro *ut*. *Cic. lib.* 6. *Fam. ep.* 2. Cujus tanti mali, quamvis docti viri multa dicant, tamen vereor, ne conſolatio nulla poſſit vera reperiri præter illam, &c. *Id. pro Marc. c.* 4. Vereor, ne hoc, quod dicam, perinde intelligi auditu poſſit, atque ego ipſe cogitans ſentio. Ita eſt in Aldina: Sed aliæ pleræque editiones habent *ut*. ¶ Vel cum duabus negativis particulis *ne non*, quæ idem valent, quod *ut*. *Cic. Fam. l.* 14. *ep.* 5. Quibus literis intellexi te vereri, ne ſuperiores mihi redditæ non eſſent. ¶ Vel cum tribus negationibus pro tantum eſſe, omni metu liberum eſſe. *Cic.* 6. *Verr. c.* 38. Non vereor, ne hoc officium meum P. Servilio non probem. ¶ Accipitur etiam pro dubitare. *Ter. Andr.* 1. 4. Sed quidnam Pamphilum Exanimatum video? vereor, quid ſiet. *Cic. Att. lib.* 7. *ep.* 7. Et quod ſcribis in urbem introiſſe, vereor, quid ſit. ¶ In hac acceptione uſurpatur cum adverb. *cur*, *quorſum*, *quomodo*, & ſimilibus. *Ter. Andr.* 1. 2. Verebar, quorſum evaderet. *Cic. in Fam.* 8. *ep.*

Digitized by Google

8. *ep.* 10. **Vereor**, quomodo hos homines accipiant. *Cajus l. potior, ff. qui potior in pign. hab.* Sed vereor, num hic aliud ſit dicendum.

Veretilla, æ, f. parvum veretrum. Item genus piſcis. *Apul. Apolog.* Duo hæc marina, veretillam, & virginal, &c. Sermo eſt de piſcibus idem nomen habentibus, quod in homine partes, quibus ſexus diſcernitur. Alii leg. *veretillum*, ut ſit neutrius generis.

Veretillopōtæ, f. 1. pocula veretri figuræ, quæ etiam appellantur drillopotæ, phallopotæ, phallovitroboli, ſeu phalloveretroboli. Vetus Scholiaſtes in *Juven. ſat.* 2. ad illa verba: Vitreo bibit ille Priapo: In vitreum, *inquit*, penem, quos appellant veretillopotas. Ita legendum Caſaubonus cenſet, ubi vulgo *drillopotæ*: quanquam nec *phallopotæ* improbat. Sed *Voſſius* vulgatam lectionem retinendam putat. Nam δρίλος eſt Priapus, ſive veretrum.

Veretraſinus, m. 2. cujus inguen eſt ut veretrum aſinorum, a veretrum, & aſinus. Extat hæc vox apud *Capitolinum in Marco*, ſi recta eſt correctio Iſaaci Caſauboni, ubi vulgo *veteraſinus*. Inde ὄνοι, & *aſelli* impari iſtiuſmodi homines apud Juvenalem, & alios vocantur.

Veretrum, i, n. *membro virile*, מבושים, Ger. *das menulich glid*, Gall. *le membre*, Hiſp. *miembro viril*, πέος, αἰδοῖον, membrum virile, penis, mentula, a *vereor*, h. e. a ſupino *veritum*. Nempe penem ea ratione veretrum dicere, qua & verenda nominamus. *Suet. in Tib. c.* 62. Excogitaverat autem inter genera cruciatus etiam, ut larga meri potatione per fallaciam oneratos repente veretris deligatis, fidicularum ſimul, urinæque tormento diſtenderet. ¶ In Gloſſis veretrum generaliter exponitur τὸ αἰδοῖον, pudendum. Hinc *Cæl. Aurelian. Tard.* 5. c. 8. veretrum muliebre dixit pro cunno.

Veretum, i, n. 2. opp. ext. Salentinorum, apud Japygium prom. cujus locus adhuc *S. Maria di Vereto* nominatur, ab Uxento, & Leuc. 4. M. P. Diverſum eſt ab Ureto, quod aliis eſt *Uſane*, aliis *Oria*.

Vergæ, f. poſtea Vergianum, *Regiano*, opp. medit. Bruttiorum, in Calabria cit. apud Taurum fl. inter Balbiam, & Beſidianum, a Balbia 10. M. P. a Malvitæ, & Turano 4.

Vergellus, m. 2. Gellus, *Fiume di Canne*, fl. Apuliæ, qui fluit apud Cannas, & in Aufidum labitur. Hunc Hannibal ponte ex Romanorum interfectorum cadaveribus trajecit.

Vergens, entis, o. g. *che piega verſo qualche coſa*, ῥέπων, inclinatus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut omnibus ejus partibus in medium vergentibus (id autem medium, infimum in ſphæra eſt) nihil interrumpat. *Suet. in Othone, c.* 7. Vergente jam die ingreſſus Senatum, *verſo la ſera*. *Lucan. l.* 2. Illyris Joniae vergens Epidamnus in undas. *Id. l.* 2. *v.* 130. Anni vergentes in ſenium. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 19. Vergens annis fœmina, *d'età avanzata*. *Id. Ann.* 4. *c.* 41. Vergente jam ſenecta, *età decrepita*.

Vergiliæ. V. Virgiliæ.

Vergivium mare, Vergivium, mare Hibernicum, Britannis antiquis *Mor Vwerydh*, Hibernis *Fariſi*, Anglis *The Iriſh ſea*, Gallis *la mer d'Irlande*, Italis *Mare Ibernico*: mare inter Albionem, & Hiberniam interjectum, quod Hiberniam, Walliam, Scotiam, & partem Angliæ Occidentalis interluit. A quibuſdam extenditur ad Bolerium prom.

Vergo, is, ſine præt. & ſup. n. 3. *volgere*, *piegare*, נטה, Ger. *ſich neigen*, Gal. *tourner*, *pencher*, Hiſp. *inclinar*, *ſlva*, ἐπινεύω, ῥέπω, propendeo, inclino, declino, ſpecto. Caret præterito, & ſupino, ut diximus. Nonnulli tamen ei attribuunt *verſi*, *verſum*, *Diomedes verxi*, *vexum*, ſed exempla nemo affert. Uſurpatur cum accuſ. & præp. *in*, vel *ad*, vel cum adv. motus ad locum. *Cæſ. l.* 2. *B. G.* Vergit ad Septentrionem. *Id. l.* 1. *B. C. c.* 45. Ab oppido declivi faſtigio vergebat in longitudinem paſſuum circiter quadringentorum. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Id nunc honeſte vergit in tectum inferioris porticus. *Id.* 11. *Phil.* Niſi Bruti auxilium ad Italiam vergere, quam ad Aſiam, maluiſſemus. *Liv. lib.* 37. Duos in utranque partem verſos portus tutiſſimos habet, qui in Meridiem vergunt. ¶ Ex his & aliis ſimilibus exemplis videtur hoc verbum inter neutra collocandum; ſed revera activum eſt, & cum dicimus *regio vergit ad Septentrionem*, facile ſubauditur accuſativus *ſe*. præterea paſſive etiam uſurpatur. *Lucan. l.* 1. Et polus adverſi calidus qua vergitur Auſtri. *Lucret. l.* 2. *v.* 212. In terras igitur Solis quoque vergitur ardor. ¶ In ſacris etiam eſt aliquis hujus verbi uſus: ponitur enim pro fundere, infundere, ſpargere. *Servius* ad illud *Virg.* 6. *Æn. frontique invergit vina ſacerdos*, Fundere, inquit, eſt ſupina manu libare, quod fit in ſacris ſupernis: vergere autem eſt converſa in ſiniſtram partem manu ita fundere, ut patera convertatur, quod in infernis ſacris fit. Hæc *Serv.* Hinc *Stat.* 6. *Theb. v.* 211. Spumanteſque mero pateræ verguntur. ¶ Eadem ſacra etiam *Lucretius* pro fundere, ſeu miſcere poſuit, *l.* 5. *v.* 1008. Illi imprudentes ipſi ſibi ſæpe venena Vergebant. ¶ Tranſlate *Tacit. Ann.* 2. *c.* 43. Nam ſuam ætatem vergere, Germanici vendare ſatis adoleviſſe. *avanzarſi*, *accoſtarſi alla vecchiaja*. *Curt. l.* 4. *c.* 7. Nox vergit ad lucem, *s'avvicina al dì*. V. etiam *Vergens*. ¶ Præteritum *verſi* quidam probatum putant illo *Ovidii* carmine, *l.* 1 *de Pont. ep.* 9. *v.* 52. in gelidum verſit amoma ſinus. Sed alii *fudit*, alii *vertit* reponunt.

Vericŏla, læ, qui, vel quæ verum colit. *Tertul. in carm. ad ſenat. converſ. v.* 2. cum vericolæ penetraverit oſtia legis.

Veridice, adv. *veridicamente*. *Ammian. l.* 31. *c.* 1. Veridice prædicere.

Veridĭcus, a, um, *veridico*, *vero*, ἀληθινός, qui vere dicit, verus. *Lucr. l.* 6. *v.* 6. Omnia veridico qui quondam ex ore profudit. *Cic. pro Flac. c.* 32. Veridicas adjungis cauſas inimicitiarum. *Martial. l.* 5. *epigr.* 1. Seu tua veridicæ diſcunt reſponſa ſorores.

Veriloquium, ii, n. ſumitur pro etymologia, ſeu origine vocis. *Cic. in Top. c.* 8. Multa enim ex notatione ſumuntur. Ea eſt autem, cum ex vi nominis argumentum elicitur, quam ἐτυμολογίαν vocant, id eſt verbum ex verbo, veriloquium; nos autem novitatem verbi non ſatis apti fugientes, genus hoc notationem appellamus, quia ſunt verba rerum notæ. Ex his *Ciceronis* verbis ſatis apparet, vocem hanc non eſſe latino ſcriptori facile uſurpandam.

Verilŏquus, a, um, qui vera loquitur. *Hieronym. l.* 2. *adverſ. Rufin. prope fin.* Quia veritatem non poterant audire, & linguam veriloquam.

Verimonia, æ, f. idem ac veritas, apud veteres. *Plaut. Truc.* 2. 2. 63. Iſtunc ad amicam veſtros verimonia referre. Ita quidem referunt nonnulli Lexicographi, ſed ſanior, probatiorque ejus loci lectio ſic ſe habet. *iſtunc ad amicam meras querimonias referre.*

Veriſimĭlis, le, o. 3. *veriſimile*, πιθανός, εἰκώς, id, quod licet non ſit verum, veri tamen ſimilitudinem habet, probabile. *Cic.* 2. *de Or. c.* 19. Narrationem jubent veriſimilem eſſe, & apertam, & brevem. *Id. c. Inven.* Veriſimillimum mihi videtur, quodam tempore, &c. *Plin. lib.* 5. *c.* 32. Quod eſt veriſimilius, quam quod &c. ¶ Frequenter uſurpatur ſubſtantive, & in genere neutro, ut multa adjective. *Cic. pro Roſc. Am. cap.* 20. Etiam tum, cum veriſimile erit aliquem commiſiſſe, in ſuſpicione latratote. *Id. ibid. cap.* 41. Non eſt ita profecto, Judices, non eſt veriſimile, ut Chryſogonus horum literas adamarit, aut humanitatem. *Id. in Brut. c.* 17. Non veriſimile eſt, quam ſit in utroque genere & creber, & diſtinctus Cato. *non ſi può credere*, *quanto* &c. *Ter. Andr.* 1. 3. 20. Mihi quidem non ſit veriſimile. *non poſſo credere*. ¶ Uſurpatur etiam diviſim, per Tmeſin. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Hæc ego nunc Phyſicorum oracula fundo, vera, an falſa, neſcio, ſed veri tamen ſimiliora, quam veſtra. *Id. Fam.* 12. *ep.* 5. Simile vero videbatur.

Veriſimiliter, adv. *veriſimilmente*, πιθανῶς, cum aliqua ſimilitudine veritatis. *Apul. in Apolog.* Veriſimiliter fingere. *Id. in Apolog.* Veriſimiliter confingere.

Veriſimilitūdo, inis, f. *veriſimilitudine*, *probabilità*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 33. Sine offenſione ipſam veriſimilitudinem non impeditam ſequi. *Sen.* 4. *de benef. c.* 33. Ea ire, qua ducit veriſimilitudo. Adde *Plin. l.* 34. *c.* 7. ¶ In quibuſdam optimis exemplaribus horum trium Scripturum, quos attulimus, legitur diviſa vox in duas veri ſimilitudo. quia *Cicero* ipſe in *Partition. c.* 11. & *de Univerſ. c.* 3. tranſpoſitis verbis *ſimilitudinem veri* dixit: ea quo patet, teſtius diviſim hanc vocem uſurpari, neque enim Latina lingua præſertim aureæ ætatis iſtiuſmodi duarum vocum συνθέσεως magnopere amat.

Veritas, atis, f. *verità*, אמת, Germ. *warheit*, Gall. *verité*, Hiſp. *verdad*, ἀλήθεια, vera ratio, res vera, verum. *Cic. l.* 2. *de Inv. c.* 54. Veritas eſt, per quam immutata ea, quæ ſunt, aut ante fuerunt, aut futura ſunt, dicuntur. *Id.* 1. *de Or. c.* 34. Proferre aliquid in lucem veritatis. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Non admittit hoc idem veritas fori. ¶ Interdum ponitur pro juſtitia, ſeu æquitate. *Cic. pro Dejot.* Quæ mihi ad ſpem obtinendæ veritatis graviſſima ſunt. *Id. pro Quinct.* Tot tantiſque difficultatibus affectus atque afflictus in tuam, C. Aquili, fidem, veritatem, miſericordiam P. Quinctius confugit. ¶ Item pro ingenuitate. *Plin. in Paneg. c.* 84. Ut in illa tua ſimplicitas, tua veritas, tuus candor agnoſcitur.

Veritus, a, um. V. Vereor.

Veriverbium, ii, n. *vero parlare*, ἀληθολογία, verus ſermo. *Plaut. Capt.* 3. 4. 34. Tu repertus, Philocratem qui ſuperes veriverbio.

Vermiculāte, adv. teſſellatim, vermiculato opere. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Teſſerulas ſtruere, & vermiculate inter ſe lexes committere.

Vermiculatio, onis, f. σκωληκοφαγία, vitium arborum, aliarumque plantarum, item fructuum, & ſegetum, cum vermiculis, & beſtiolis infeſtantur. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Neque vermiculationi obnoxium.

Vermiculātus, a, um, σκωληκώδης, σκωληκοειδής, quod quandam vermiculorum effigiem imitatur. Hinc vermiculata dicuntur opera teſſellata quia minutis teſſellis, quaſi vermiculis, ſint variegata, diſtinctaque. *Lucil. apud Cic.* 3. *de Or. c.* 43. Quam lepide lexeis compoſtæ, ut teſſerulæ omnes Arte pavimento, atque emblemata vermiculato! *Plin. l.* 35. *c.* 1. Vermiculatis ad effigies rerum, & animalium cruſtis.

Vermicŭlor, aris, d. 1. *far vermi*, *o*ק, Ger. *vol wurm*, *wurden*, Gall. *ſe faire de vers*, Hiſp. *criar guſanos*, σκωληκιάζομαι, σκωληκιάω, vermiculos gigno, vermiculis infeſtor, quod vitium non modo lignis, & arboribus, verum & aliis plantis, & fructibus ſolet accidere, ex quibus vermiculi naſcantur. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Vermiculantur magis minutæ quædam arbores, omnes tamen fere, idque aves cavi corticis ſono experiuntur.

Vermiculōſus, a, um, adject. vermibus plenus. *Pallad. l.* 12. *tit.* 7. *de pruno*: Ne poma caduca, & vermiculoſa naſcantur.

Vermicŭlus, i, m. *vermicello*, σκωλήκιον, exiguus vermis. *Lucr. l.* 2. *v.* 898. Et tamen hæc cum ſunt quaſi putrefacta, per imbres Vermiculos pariunt. *Plin. l.* 11. *c.* 65. Jam obituris muribus vermiculum in capite gigni tradunt.

Vermina, um, n. pl. *dolor di ventre*, στρόφος, idem ac tormina. *Feſt.* Vermina dicuntur dolores corporis cum quodam minuto motu, quaſi a vermibus ſcindatur: Hic dolor Græce στρόφος dicitur. Vermina igitur ſignat *Cornelius Celſus*, cum *l.* 2. *c.* 7. de ſignis aquæ intercutis loquens, ait: Ejuſdem morbi nota eſt, ubi circa umbilicum inteſtina torquentur (στρόφον Græci vocant) coxæque dolores manent. Ex quibus *Celſi* verbis patet, cur eundem morbum *Plinius*, & alii appellent *tormina*. *Lucret. l.* 5. *v.* 995. Vermina ſæva.

Verminans, tis, particip. vermina, ſeu dolores ventris afferens. *Arnob. l.* 1. Verbo Chriſtus compeſcuit verminantium morborum cruces.

Verminatio, onis, f. σκωληκίασις, vitium in jumentis, cum a verme infeſtantur. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Iiſdem ſanari derelictis in fauces jumentorum verminationes notum eſt. ¶ Sumitur etiam generatim pro cruciatu, tormento, vexatione. *Sen. ep.* 78. Sic podagra, & chiragra, & omnis vertebrarum dolor, nervorumque interquieſcit, cum illa, quæ torquebat, hebetavit: omnium iſtorum prima verminatio vexat, impetus mora extinguitur, & finis dolendi eſt obtorpuiſſe. *Id. ep.* 95. Cerebri æſtuantis verminationes.

Vermino, as, n. 1. *avere vermi*, *fare vermi*, σκωληκιάω, vermibus infeſtor. *Sen. l.* 2. *Nat. Quæſt. c.* 31. In venenatis corporibus vermis non naſcitur. Fulmina icta intra paucos dies verminant. ¶ Interdum accipitur generatim pro torqueri, ac cruciari. *Martial. l.* 14. *epigr.* 23. Si tibi moroſa prurigine verminat auris.

Verminor, aris, d. 1. στροφοῦμαι, ventris torminibus vexor, & generatim torqueor. *Pompon. apud Non. c.* 1. *n.* 189. Decumo demum turgens verminatur, parturit.

Verminōſus, a, um, σκωληκώδης, quod vermes habet. *Plin. l.* 20. *c.* 14. Succus auribus verminoſis inſtillatur.

Vermis, is, m. *verme*, רמה, Germ. *wurm*, Gall. *ver*, Hiſp. *guſano*, σκώληξ, genus inſecti, quod in animalium corpore, & in Stercore gignitur. *Lucr. l.* 2. *v.* 870. Quippe videre licet vivos exiſtere vermes ſtercore de tetro. *Plin. l.* 18. *c.* 17. Vulgo vero, ſi dulcedo noceat, & vermes radicibus inhæreant, remedium eſt amurca pura.

Verna, æ, com. g. *ſervo nativo di caſa*, יליד ביתי, Ger. *leibeygner*, Gall. *ne d'une ſerve domeſtique*, Hiſp. *ſiervo nacido en caſa*, οἰκογενής, οἰκότριψ, ſervus domi noſtræ, vel etiam in terra noſtra natus. *Plaut. Mil.* 3. 1. 203. Quid, nutrici non miſſurus quicquam, quæ vernas alit? *Cæl. Cic. l.* 9. *ep.* 15. Bellienus verna Demetrii, qui ibi cum præſidio erat, &c. ¶ Deterior autem vernæ conditio eſt, quam ſervi, quia verna naſcitur ſervus. *Plaut. Amph.* 1. 1. 24. Satin eſt me queri illo modo ſervitutem hodie, Qui fuerim liber, eum nunc potivit pater Servitutis: hic, qui verna natus eſt, queritur. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 4. Vernam huic urbi natum Regem dandum. ¶ Vernarum nomen apud antiquos pro convicio habebatur. Cauſa eſt, ut quidam dicunt (inter quos eſt *Non. c.* 1. *n.* 206.) quod eo nomine primum dicti fuerint ii, qui ſacro vere nati eſſent. *Plaut. Amph.* 4. 2. 13. Cum cruciatu tuo, iſthæc hodie, verna, verba funditas. ¶ Servos vernas ad contumelioſas argutias erudiebant. *Seneca de Provid. c.* 1. Cogita filiorum nos modeſtia delectari, vernularum licentia, illos triſtiori diſciplina contineri, horum ali audaciam. *Martial. l.* 1. *ep.* 42. Urbanus tibi Cæcili videris: Non es, crede mihi. quid ergo? verna es. h. e. ſcurra impudens, & procax. V. *Vernilitas*. ¶ Adjective ponitur pro vernacula. *Martial. l.* 1. *ep.* 50. vernas aprum, Leporemque furti callidum rumpes equo. *Id. l.* 13. *ep.* 43. Lecta ſuburbanis mittantur apyrina ramis, Et vernæ tuberes: quid tibi cum Libycis? ¶ Jungitur etiam cum nominibus neutrius generis, ut *verna mancipium*, teſte *Valer. Probo* initio *l.* 2. V. dicta in *Advena*.

Vernacŭlus, i. m. verna procax, & maledicus. *Martial. l.* 10. *ep.* 3. Vernaculorum dicta ſordidum dentem. V. *Vernilitas*.

Vernacŭlus, a, um, *domeſtico*, *nativo*, οἰκογενής, ἐγχώριος, quod noſtra in regione natum eſt, vel quod illi proprium eſt, & peculiare. *Varro l.* 4. *de L. L.* Aquatilium vocabula animalium partim ſunt vernacula, partim peregrina. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 15. In quo poſſim imaginem antiquæ, & vernaculæ feſtivitatis agnoſcere. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Potiſſima nobilitas datur uvis peculiaribus, atque vernaculis Italiæ. *Id. l.* 17. *c.* 22. Vernacula putatio dejectis per ramos vitium crinibus circumveſtit arborem, crineſque ipſos uvis. id eſt propria regionis. *Plaut. Pan.* 4. 2. 105. Conſilium vernaculum. h. e. a nobis excogitatum. ¶ Ponitur etiam pro domeſtico, pro eo, quod a nobis domeſtica conſuetudine uſurpatur. *Cic. in Brut.* Neſcio quo ſapore vernaculo. *Id.* 6. *Ver.* Non ut ſolemus interdum in defenſionibus dicere crimen domeſticum, ac vernaculum. ¶ Vernacula multitudo a *Tacit. Ann.* 1. *c.* 31. dicitur, quæ vernis, libertinis, ſimilique fæce plebis conſtat.

Vernālis, le, adject. ad vernam pertinens. V. *Vernilis*. ¶ Item ad ver pertinens, vernus. *Manil. l.* 3. *v.* 258. Tunc anguſta dies vernales fertur in horas.

Vernalĭtas, atis, f. ſcurrilitas, vernarum procacitas. V. *Vernilitas*.

Vernalĭter, adv. *da ſervo*, vernæ more. *Horat. l.* 2. *ſat.* 6. *v.* 108. necnon vernaliter ipſis fungitur officiis. ¶ Item urbane, ſed urbanitate non ingenua, ſed affectata, & ſervo digna. *Senec. l.* 2. *de benef. c.* 11. Et hæc ipſa non vernaliter, nec ea figura, qua &c. V. integrum *Senecæ* locum, ubi alii leg. *verniliter*, quod idem eſt.

Vernans, tis, adject. veris tempore germinans, pullulans. *Plin. l. 12. c. 22.* Vernantes arbores. *Senec. Herc. Oet. v. 380.* vernantes ſilvæ. Rurſus *Plin. l. 7. c. 2.* Salubri cœlo, ſemperque vernante. h. e. tam grata temperie aeris, & loci amœnitate, ac ſi ſemper ver eſſet.

Vernatĭo, onis, f. actus ſerpentis corium Vere novo (interdum & Autumno, ut *Ariſtoteles* teſtatur) exuentis. *Plin. l. 29. c. 5.* Membrana, ſive ſenectus anguium vernatione exuta, cum cancro maſculo trita. *Id. l. 30. c. 3.* Anguinæ vernationis membrana cum oleo, tedæque reſina calefacta. ¶ Sumitur etiam pro ipſo corio ſerpentis, quod alias ſenectus, Græcis λεβηρὶς, & γῆρας dicitur, *ſpoglia del ſerpente*. *Plin. l. 29. c. 6.* Lendes tolluntur adipe canino, vel anguibus in cibum ſumptis anguillarum modo, aut vernatione, quam exuunt, pota.

Vernicŏmus, a, um, vernans. *Martial. init. lib. 6.* Hinc jam vernicomæ frondent tibi munera olivæ.

Vernĭfer, ra, rum, vernus. *Marc. Capell. l. 1.* Comere verniferis florentia limina ſertis.

Vernīlis, le, o. 3. *ſervile*, οἰκετικὸς, ſervilis, a verna. *Tac. lib. 2. hiſt. cap. 59.* Quamvis odium Vitellius vernilibus blanditiis velaret. *h. e.* adulatoriis liberoque homine indignis. Eſt qui legit *vernalis*, ſed *vernilis* uſitatius eſt. *Quintil. declam. 19. c. 12.* Adhibere quæſtionem vernilibus corporibus. ¶ Metaleptice ſumitur pro ſcurrili, quia ſervos vernas ad contumelioſas argutias erudiebant. *Tacit. l. 3. hiſt. c. 32.* Vernile dictum omnem invidiam in eum vertit, tanquam ſignum incendendæ Cremonæ dediſſet, quæ jam flagrabat. V. Vernilitas.

Vernīlĭtas, atis. f. urbanitas quædam affectata, & non ingenua, nec libero homine digna. *Sen. epiſt. 95.* (al. 96.) Hæc ſive levitas, ſive vernilitas, puniendà eſt promittendi facilitate. ¶ Hoc nomine ſignificatur etiam ſæva procacitas, & dictorum impudentes ſales, qui in vernis maxime placebant. Hujuſmodi præditi dicacitate quærebantur, qua ſi carerent, dabatur a dominis opera, ut docerentur, quo gratiores evaderent, dictiſque etiam contumelioſis dominum oblectarent. *Sen. de conſtant. Sap. c. 11.* Eadem cauſa eſt, cur nos mancipiorum noſtrorum urbanitas in dominos contumelioſa delectet, quorum audacia ita demum ſibi in convivas jus facit, ſi cepit a domino. Pueros quidam in hoc mercantur procaces, & eorum impudentiam acuunt, & ſub magiſtro habent, qui probra meditate effundant: nec eas contumelias vocamus, ſed argutias. *Quintil. l. 1. c. 11.* Nec vitia ebrietatis affingat, nec ſervili vernilitate imbuatur. *Plin. l. 34. c. 8.* Puerum ſubdolæ, ac fucatæ vernilitatis.

Vernīlĭter, adv. οἰκοτριβικῶς, ſerviliter, ſcurriliter, adulatorie, a *vernilis*. *Cæcil. apud Non. c. 3. n. 203.* Credo, minus tandem hoc fit verniliter. Alij leg. *vernaliter*.

Verno, as, neut. 1. *pullulare*, *germogliare*, ἐαρίζω, ἀναβλαστάνω, verno tempore flores, frondeſve amitto, pullulo, germino. *Ovid. 7. Met. v. 284.* Vernat humus, floreſque, & mollia pabula ſurgunt. *Mart. l. 9 epig. 55.* arguto paſſere vernat ager. V. *Vernans*. ¶ *Vernat*, ver eſt. *Plin. l. 2. c. 50.* Æſtate nimboſa, ſemper quodammodo vernat, vel autumnat. ¶ *Vernare* etiam dicuntur angues, cum vere exuvias ponunt, & cutem renovant. *Plin. l. 8. c. 27.* Anguis hiberno ſitu membrana corporis obducta, fœniculi ſucco impedimentum illud exuit, nitiduſque vernat. Hinc *Vernatio*, quod V. ¶ Aves quoque, quæ primo vere canere incipiunt, itemque apes parientes novos fœtus, & mollis opus tunc inſtituentes vernare dicimus. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 12.* Indocilique loquax gutture vernat avis. *Colum. l. 9. c. 9.* Apes curam poſtulant diligentiorem cum vernant, & exundant novis fœtibus. ¶ Translate *Martial. l. 2. epigr. 61.* Cum tibi vernarent dubia lanugine malæ. hoc eſt pilos emittere inciperent, & tenera lanugine ætatis ver præferrent.

Vernŭla, æ, com. g. dim. a *verna*. *Juven. ſat. 10.* Quem ſequitur cuſtos anguſtæ vernula capſæ. *Plin. l. 22. c. 17.* Vernula charus Pericli Athenienſium principi.

Vernum, i, idem ac ver. Suapte tamen natura adjectivum eſt, cum tempus intelligatur. *Plin. l. 19. c. 5.* In hoc mirum, imas ejus radices creſcere hyeme, verno, aut cum apparuerit viola, minui, ac contrahi.

Vernus, a, um, *di primavera*, ἐαρινὸς, quod eſt veris, a *ver*. *Cic. 5. Tuſc. c. 13.* Alia verno tempore tepefacta frondeſcunt. *Ovid. l. 3. Triſt.* At mihi ſentitur vix verno Sole ſoluta. *Plin. l. 10. c. 31.* Oſcines non temere fœtus faciunt ante æquinoctium vernum. *Tibul. l. 2. eleg. 1.* Verni flores. *Proper. l. 3. eleg. 5.* Roſa verna.

Vero, as, n. 1. *dire il vero*, ἀληθεύω, verum dico. *Enn. apud Gell. l. 18. c. v. 2.* Satin' vates verant ætate in agunda?

Vero, onis, m. idem ac veru, h. e. telum. Apud *Aurel. Vict. de Cæſar. c. 17.* verones plumbei dicuntur, quibus utebantur gladiatores cum Commodo Imperatore pugna ludicra batuentes, ne eum ictu vulnerarent, qui contra acuto ferro congrediebatur, multoſque etiam per ſummam feritatem conficiebat.

Vero, adv. *veramente*, *in verità*, idem ac vere, adverbium eſt aſſentiendi, ſeu affirmandi, & ponitur pro certo, ſane, plane, *certamente*, *certe ſi*, μέντοι, καὶ μὴν, γέ τοι. *Cic. 2. Tuſc. c. 11.* Fuiſti ſæpe, credo, in ſcholis philoſophorum. A. vero, & libenter quidem. *Id in Brut. c. 87.* Sed tu, inquit, orationes nobis veteres explicabis? Vero, inquam, Brute. *Id. 1. Div. c. 46.* Puellam defatigatam petiiſſe a matertera, ut ſibi concederet pauliſper, ut in ejus ſella ſederet, illam autem dixiſſe, vero tibi concedo. *Idem pro Marcel. c. 1.* Eſt vero fortunatus ille, &c. *Id. ad Q. Fratr. l. 1. ep. 1.* Tibi & fuit hoc ſemper facillimum, & vero eſſe debuit. ¶ Junctum cum adverbio *minime*, negationi vim addit. *Cic. 3. Off. c. 6.* Nonne igitur ſapiens? minime vero, *no certamente*. ¶ In hac affirmandi notione jungitur ſæpe cum particulis *enim* (V. enimvero ſuo loco) *aut*, *nec*, *neque*, &c. *Cic. 1. de Or. c. 17.* Si quis eſſet, aut ſi etiam unquam fuiſſet, aut vero eſſe poſſet. *Id. pro Sex. cap. 16.* Neque huic veſtro tanto ſtudio audiendi, neque vero huic tantæ multitudini deero. *Id. pro Cæl. c. 30.* Cælio neque proprium quæſtionis crimen objicitur, nec vero aliquid ejuſmodi, quod ſit a lege ſejunctum. ¶ *Non vere* pro *nec vero* admodum rarum eſt. *Cic. de Senect. c. 9.* Non vero tam iſti, quam tu ipſa nugator. ¶ Eleganter vero uſurpatur in ironiis. *Cic. Phil. 13.* Turpem vero actionem, qua defenditur ampliſſimi auctoritas ordinis contra crudeliſſimi gladiatoris amentiam. *Virg. 4. Æn. v. 93.* Egregiam vero laudem, & ſpolia ampla refertis Tuque, puerque tuus. Adde *Ter. in Phorm. 2. 1. 57.* ¶ Eſt etiam conjunctio adverſativa, idem valens, quod *ſed*, *autem*. *Cic. pro Arch. c. 8.* Homerum Colophonii civem eſſe dicunt ſuum, Chii ſuum vendicant, Salaminii repetunt, Smyrnæi vero ſuum eſſe confirmat. ¶ Sæpe conjungitur cum particulis *age*, *at*, *jam*, *neque*, *nec*, &c. *Cic. pro Leg. Man. c. 14.* Age vero, cæteris in rebus quali Pompejus ſit temperantia, conſiderate, *ora mo*, *ora poi*. *Cic. pro Marcel. c. 4.* At vero hæc tua juſtitia floreſcat quotidie magis. *Id. 2. Phil. c. 8.* Nec vero tibi de verſibus reſpondebo. *Id. 1. de Orat. c. 53.* Neque vero hoc ſolum dixit, ſed & fecit. ¶ *Jamvero* V. ſuo loco.

Verodūnum, n. 3. Virodunum, Veredunum, Verduna, *Verdum*, urbs Galliæ Belgicæ, intra fines Lotharingiæ inſerta, ſed tamen Gallici juris cum toto tractu adjacente, in conf. Campaniæ ad Moſam fl. ampla, & probe munita cum arce recenti.

Veromandŭi, m. 2. Viromandui, populi Galliæ Belgicæ in Picardia prov. quorum tractus etiamnum *le Vermandois* dicitur. Eorum primaria urbs erat Auguſta Veromanduorum, *Vermand*, juxta amnem *Oumignon*. *Plin. l. 4. c. 17.*

Verōna, æ, f. 1. *Verona*, Gall. *Verone*, Ger. *Dietrichs Bern*, Βηρῶνη, urbs & col. Venetiæ, in Cenomanis, in Longobardia, ad Atheſim fl. interluentem. In ea vetus Amphitheatrum conſpicitur. Romanorum coloniam fuiſſe, certum eſt, & in Tribu Poblilia. V. *Sigon. de ant. jur. Ital. l. 3. c. 2.* ¶ Veronæ præter alios veteres auctores natus eſt *Q. Catullus*. *Martial. l. 14. epigr. 195.* Tantum magna ſuo debet Verona Catullo, Quantum parva ſuo Mantua Virgilio.

Veronenſis, ſe, adject. ad Veronam pertinens, ut Veronenſes campi. *Aurel. Victor. in Epit. c. 53.* ¶ Veronenſes, ium, Veronæ incolæ. *Plin. l. 6. epiſt. 34.*

Verpa, æ, f. ψωλὴ, membrum virile. *Mart. l. 11. ep 47.* Incipit in medios meiere verpa pedes. *Catul. ad Mamm. carm. 26.* (*al. 28.*) Nam nihilo minore verpa Farti eſtis.

Verpus, i, m. Verpi dicuntur Judæi, quibus verpæ ſumma pars, h. e. præputium amputatum, & circumciſum eſt. *Juven. ſat. 14. v. 104.* Quæſitum ad fontem ſolos deducere verpos. *Martial. l. 7. epigr. 81.* Delapſa eſt miſero fibula; verpus erat. Adde *l. 11. epigr. 95.* ¶ Addunt Lexicographi alias hujus vocis ſignificationes, ut nempe idem ſit quod *verpa*, ſeu virile membrum, & ab hujus ſimilitudine digitum etiam medium ſignificet. Latina tamen harum earum exempla adhuc deſunt.

Verres, is, m. *porco non caſtrato*, *verro*, χοῖρος, porcus non caſtratus. Nam poſtquam caſtratus eſt, majalis dicitur. *Var. l. 2 R. R. c. 4.* Caſtrantur verres commodiſſime anniculi, utique ne minores, quam ſemeſtres: quo facto nomen mutant, atque e verribus dicuntur majales. *Hor. l. 3. od. 22.* Quam per exactos ego lætus annos Verris obliquum meditantis ictum Sanguine donem. ¶ Translate etiam de homine maſculo dicitur *Plaut. Mil. 4. 2. 67.* Niſi huic verri affertur merces.

C. Verres, filius C. Verris, Civis Rom. Perfunctus Quæſtura, & Prætura Urbana, cum filium prætextatum haberet, filiamque in matrimonium collocaſſet, profectus eſt in Siciliam cum Magiſtratu Præturæ, in qua avare, crudeliter, libidinoſe verſatus eſt. Itaque decedens repetundarum a Siculis poſtulatus eſt, actore M. Tullio Cicerone. Cum videret, ſe damnatum iri, ſponte ante diem judicii in exilium abiit. Extant etiam hodie actiones Ciceronis in Verrem, quæ in libros diſtribuuntur, quod editæ ſint, non recitatæ.

Verrĕus, a, um, adject. ad Verrem Siciliæ Prætorem pertinens, ut Verrea lex. *Cic. 5. Verr. c. 49.* ¶ Verrea, orum, n. feſta ab eodem Verre in Sicilia inſtituta. *Id. Ver. 4. c. 21. & 46.*

Verricŭlātus, a, um, factus ad verriculi formam. *Colum. l. 2. c. 21.* Multi falcibus verriculatis, atque iis vel roſtratis, vel denticulatis medium culmum ſecant. Alii leg. *verticulatis*, vel *vermiculatis*, vel *ſerriculatis*, vel *vericulatis*, ſeu *veruculatis*.

Verricŭlum, n. 2. *rete da peſcare*, σαγήνη, γαγγάμη, genus retis piſcatorii. *Serv. ad illud 1. Æn.* Verrantque per auras: Verrere, inquit, eſt trahere, a rete, quod verriculum dicitur. *Valer. Max. l. 4. c. 1. extern. n. 7.* A piſcatoribus in Mileſia regione verriculum trahentibus quidam jactum emerat. ¶ Item haſta minor pilo, inſtructa ferro triangulo, qua utuntur milites gravis armaturæ, *Veget. l. 2. de re milit. c. 15.*

Verrīnus, a, um, χοίρειος, quod eſt verris. *Plin. l. 27. c. 10.* Simili modo verrinum jecur exemptis duntaxat fibris, quatuor obolorum pondere. ¶ Verrinæ etiam dicuntur actiones Ciceronis in Verrem.

Verrius Flaccus Grammaticus ſub Auguſto quædam hujus generis edidit, quorum epitomen dedit Feſtus.

Verro, is, rri, rſum, a. 3. *ſcopare*, *ſpazzare*, *nettare con la ſcopa*, חַבְּ, Germ. *wwuſchen*, Gall. *bailler*, Hiſp. *barrer*, κορέω, σαρόω, eſt ſcopis purgare, ſeu mundare. *Cic. in Parad. 5.* Qui tergent, qui ungunt, qui verrunt, qui ſpargunt, &c. *Juven. ſat. 14. v. 60.* Verre pavimentum, nitidas oſtende columnas. *Horat. l. 1. od. 1.* Quidquid de Libycis verritur areis. h. e. colligitur. ¶ Sumitur etiam pro trahere, abripere. *Virg. 1. Æn.* Ni faciat, maria, ac terras, cœlumque profundum Quippe ferant rapidi ſecum verrantque per auras. ¶ Apud Poetas *verrere æquora* eſt navigare; nam remigando quodammodo mare verritur. *Virg. Æn. 3. v. 208.* Nautæ cærula verrunt. *Catul. in Argon.* Cærula verrentes abiegnis æquora palmis. *Ovid. 3. Amor. eleg. 7.* remis vada livida verrunt. ¶ Participium *verſus* Vide ſuo loco.

Verrūca, æ, f. *porro*, ἀκροχορδὼν, tuberculum cutis, in manibus præcipue naſcens, & fere ſine dolore. *Plin. l. 20. c. 12.* Ocimum verrucas miſſo atramento ſutorio tollit. ¶ Translate dicitur de tuberculis, quæ in lapillis conſpiciuntur. *Plin. l. 37. c. 12.* Illud modo meminiſſe convenit, increſcentibus varie maculis, ac verrucis, linearumque interveniente multiplici ductu, & colore, mutata ſæpius nomina in eadem plerumque materia. ¶ Item de loco edito, & aſpero in monte. *Gel. l. 5. c. 7. Cat. in Orig. apud Gel. l. 3. c. 7.* Maturum cenſeo, ſi rem ſervare vis, faciundum, ut quadringentos aliquos milites ad verrucam illam ire jubeas, eam uti occupent, imperes, horteriſque. ¶ Translate etiam uſurpatur de vitiis animi. *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 73.* Qui ne tuberibus propriis offendat amicum, Poſtulat, ignoſcat verrucis illius, æquum eſt.

Verrucārĭa, æ, f. ἡλιοτρόπιον, genus herbæ, ita dictum, quod ſucco ejus verrucæ tollantur. *Plin. l. 22. c. 21.* Verrucas cum ſale tollit ſuccus e folio; unde noſtri verrucariam herbam appellavere, aliis cognominari effectibus digniorem.

Verrucōſus, a, um, ἀκροχορδόνων, μεστὸς, ἀκροθυμιώδης, qui cutem habet verrucis multis aſperam. Hinc *Verrucoſus* dictus eſt Fabius Max. Cunctator, quia mamillas ingenti verruca deformes habebat. Ejus meminere *Seren. Sammon. Cic. de clar. Orat. c. 14.* ¶ Translate dicitur de quacunque re dura, horrida, aſpera, inculta, impolita. *Perſ. ſat. 1.* Sunt, quos Pacuviuſque, & verrucoſa moretur Antiopa. h. e. rudis, imperfecta, non ſatis polita.

Verrucŭla, æ, f. exigua verruca. *Colum. l. 7. c. 6.* Caper, cui ſub maxillis binæ verruculæ collo dependent, optimus habetur.

Verrunco, as, a. 1. *volgere*, *rivolgere*, τρέπω, στρέφω, verto, ut *Feſtus*, & *Nonius* exponunt. *Accius apud Non. c. 2. n. 895.* Te ſancte, venerans precibus, invicte, invoco, Portenta ut populo patriæ verruncent bene. *Pacuv. ibid.* Precor, veniam petens, ut quæ egi, ago, axim, verruncent bene. *Cic. 1. de Div. c. 21. ex antiquo Poeta:* Perpropinqua hæc bene verruncent populo. *Liv. l. 29. c. 27.* Uti ea mihi, populoque Rom. Dii bene verruncent.

Verſabĭlis, le, adject. *mutabile*, *incoſtante*, qui verſari, & mutari facile poteſt. *Sen. de tranquill. c. 11.* Scito, omnem conditionem verſabilem eſſe. *Ammian. l. 6. c. 8.* Verſabilem fœminam in fraudem illexit.

Verſabundus, a, um, quod in gyrum vertitur, a verſor. *Lucret. l. 6. verſ. 437.* Verſabundus enim turbo deſcendit. *Vitruv. l. 9. c. 7.* Circa meridianum cardinem, qui eſt propter inclinationem mundi ſubjectus terræ, ſidera verſabunda, latentiaque non habent egreſſus orientes ſupra terram.

Verſatĭlis, & le, o. 3. *verſatile*, στρεπτὸς, δινωτὸς, παλίντροπος, quod huc, & illuc verſari poteſt, quod idoneum eſt, ut verſetur. *Curt. l. 4. c. 14.* Adeoque aciem verſatilem poſuit, ut qui ultimi ſtabant, ne circumirentur, verti tum, & ad frontem circumagi poſſent. *Plin. l. 36. c. 18.* Item molas verſatiles Volſiniis inventas, aliquas & ſponte motas invenimus in prodigiis. ¶ Transfertur & ad animum. Hinc verſatile ingenium, quod ad res quaslibet obeundas idoneum eſt. *Liv. l. 39. c. 40. de Catone:* Huic verſatile ingenium ſic pariter ad omnia fuit, ut natum ad id unum diceres, quod ageret.

Verſatĭo, onis, f. *il girare*, *o voltare*, περιστροφὴ, δίνησις, actus verſandi. *Plin. l. 8. c. 33.* Nec pupillæ motu, ſed totius oculi verſatione circumaſpicit. Al. leg. *verſione*. *Vitruv. l. 10. c. 1.* Verſatio mundi. *Senec. de tranquil. c. 11.* In tanta rerum ſurſum, ac deorſum euntium verſatione.

Verſātus, a, um, *voltato*, *girato*, δινηθεὶς, partic. a verſo. *Ovid. 4. Metam. v. 22.* Lævia verſato ducentes ſtamina fuſo. *Plin. l. 14. c. 8.* Uvæ ter die verſatæ per triduum, quarto exprimuntur. ¶ Eſt etiam partic. deponens a *verſor*, & ſignificat eum, qui in aliqua re peritus, doctuſque eſt, *verſato*, *pratico*. *Nep. 1. c. 8.* Multum in imperiis, magiſtratibus verſatus. *Id. 11. c. 1.* Multum in bello verſatus.

Verſicŏlor, oris, adject. a JCtis accipitur pro eo, quod tinctum, pictumve eſt, & nativum colorem mutavit. *Ulpian. Dig. l. 32. leg. 70.* Purpuram, & coccum, quoniam nativi coloris, appellatione verſicolorum contineri. ¶ Cæterum accipitur etiam pro eo, quod variis coloribus præditum eſt, *di varii colori*, ποικίλος, ποικιλόχροος. *Liv. l. 34. c. 1.* Neque mulier veſtimento verſicolori uteretur. *Virg. 10. Æn.* Aſtur equo fidens, & verſicoloribus armis. ¶ Item pro eo, quod dum vertitur varium oculis colorem oſtendit, *di color cangiante*. atque hæc videtur eſſe prima, & propria hujus vocis ſignificatio. *Cic. 3. de Fin. c. 5.* Ut cauda pavoni, plumæ verſicolores columbis. *Tertull. de pal. c. 3. de pavone:* Cauda multicolor, & diſcolor, & verſicolor, toties mutanda, quoties movenda. ¶ Translate *Quinctil. l. 8. in proœm.* Verſicolor quorundam elocutio res ipſas effœminat, quæ illo verborum habitu veſtiuntur.

Verſi-

Verſicolorius, a, um, adject. *di color cangiante*. *Paul. l. 32. ff. de aur. arg. &c.* Putavit legata ſibi ornamenta, & veſtem tam coloriam, quam verſicoloriam. V. Colorius.

Verſicolorus, a, um, adject. Idem ac verſicolor. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 56.* Idque etiam paries ſibi verſicolorus adumbret.

Verſiculus, i, m. *verſetto*, στίχίδιον, verſus brevis, vel humilis. *Hor. Epod. ad Pet.* Petti, nihil me, ſicut antea, juvat Scribere verſiculos, amore perculſum gravi. ¶ Frequenter accipitur pro brevi ſcripturæ linea, *riga*. *Cic. ad Brut. ep. 14.* Breves tuæ literæ. Breves dico? imo nullæ. Tribuiſne verſiculis his temporibus Brutus ad me? *Id. Att. l. 5.* Nunc venio ad tranſverſum illum extremæ epiſtolæ tuæ verſiculum. id eſt ad verba illa, quæ in ora, ſeu margine ſcripſiſti.

Verſificatio, onis, f. στιχοποιΐα, actus verſificandi. *Quintil. lib. 9. cap. 4.* Abuſive in verſificationis, ac ſermonum imitatione ſervatur. Adde *Colum. in princip. lib. 11.*

Verſificator, oris, maſc. *verſificatore*, στιχοποιός, qui verſus facit. Differt a Poeta: quia verſificator eſt is, qui ſcit quocunque modo verba metro ligare, at poeta eſt, qui poeticum inſuper addit ſpiritum, & fingit. *Quintil. l. 10. c. 1.* Cornelius Severus verſificator, quam poeta, melior.

Verſificatus, a, um, nom. ex partic. *fatto in verſi*, in carmina redactus. *Lucil. apud Non. c. 23. n. 2.* Multa homines portenta in Homero verſificata, monſtra putant.

Verſifico, as, a. 1. *far verſi*, στιχοποιέω, verſus facio. *Quint. l. 9. c. 4.* Nam & verſificandi genus eſt omnibus ſermonibus unam legem dare.

Verſificus, a, um, quod ad verſus ſpectat. *Solin. c. 16. (al. 11.)* Cum Idæi Dactyli modulos crepitu, ac tinnitu æris, deprehenſos in verſificum ordinem tranſtuliſſent.

Verſiformis, & me, o. 3. quod formam ſuam verſat, ſeu mutat. *Tert. de pall. c. 2.* Noſtra certe mutatio (quod clauſis vel in totum Homericis oculis liquet) totum verſiforme eſt, dies, & nox invicem vertunt, ſolſtitiorum annuis, Luna modulationibus menſtruis variat, &c.

Verſilis, le, adject. facilis ad vertendum, ut Verſilis profunditas, apud *Martian. Capell. l. 4.*

Verſio. V. Verſatio.

Verſipellis, le, o. 3. *che muta pelle*, *o faccia*, ἀλλοτριόδερμος, qui facile vertit pellem, faciem, vultum, apparentiam. *Plaut. Amph. prol. v. 123.* Eccum Jupiter, in Amphitruonis vertit ſe ſe imaginem; Omneſque eum eſſe cenſent ſervi, qui vident; Ita verſipellem ſe facit, quando lubet. *Id. Perſ. 2. 2. 48.* Capillus verſipellis. h. e. qui colorem mutat, & caneſcit. ¶ Tranſlate ſumitur pro verſuto, aſtuto ſimulandi, & diſſimulandi artifice, qui modo unum, modo aliud oſtendit. *Plaut. Bacch. 4. 4. 12.* Verſipellem frugi convenit eſſe hominem, pectus cui ſapit: bonus ſit bonis, malus ſit malis, utcunque res ſit, ita animum habeat. *Portius Latro Declam. in Catil.* Nihil iſto fuit monſtro verſipellius.

Verſo, as, a. *volgere*, *voltare*, *rivoltare*, Ger. *aſſt kehren*, Gall. *tourner ſouvent*, Hiſp. *bolver*, *traſtornar*, στρέφω, ſæpe verto, a ſup. *verſum* verbi *verto*. *Virg. 1. Georg.* Nec tamen hæc cum ſint hominumque, boumque labores Verſando terram experti. id eſt arando. *Hor. in Arte poet. v. 268.* Vos exemplaria Græca Nocturna verſate manu, verſate diurna. id eſt legite. *Cic. 2. Ver.* Verſabat ſe in utramque partem non ſolum mente, verum etiam corpore. Rurſus *Virgil. Ecl. 10.* Verſare oves. h. e. huc, & illuc paſtum ducere. ¶ Ponitur etiam pro volvere, quod eſt circumagere, agere in gyrum. *Cic. in Piſon.* In quo tum quidem, cum illum ſuum ſaltatorium verſaret orbem, fortunæ rotam pertimeſcebat. *Horat. lib. 2. ſat. 2. verſ. 72.* verſare turdos in igne. ¶ Tranſlate ſumitur pro vertere, ſeu adjicere, *applicare*. *Cic. pro Cluent.* Ad omnem malitiam, & fraudem verſare mentem ſuam hæc ſecum cogitans cœpit. ¶ Inſero pro tractare. *Cic. in Orat.* Non ut in judiciis verſaret cauſas, ſed ut in hiſtoriis bella narraret. *Quintil. l. 7. c. 4.* Finitio plerumque legibus iiſdem, quibus conjectura, verſatur. *Sueton. in Galb. cap. 9.* Verſare pecunias non ex fide, *maneggiar danari con poca fedeltà*. ¶ Item pro examinare, exercere, formare. *Quint. l. 5. c. 7. de teſtibus*: Multum domi ante verſandi, ac variis percontationibus, quales haberi ab adverſario poſſunt, explorandi ſunt. ¶ Item pro ſollicitare. *Liv. lib. 1. cap. 58.* Tum Tarquinius fatetur amorem, orare, miſcere precibus minas, verſare in omnes partes muliebrem animum. id eſt omnibus modis ſollicitare, precibus, & minis flectere conari. ¶ Item pro deludere. *Plaut. Perſ. 5. 2. 17.* Quomodo hodie me verſaviſti? ut me in tricas conjeciſti? ¶ Item pro agitare, angere. *Liv. lib. 1. cap. 47.* Patrum interim animos certamen Regni, ac cupido verſabat. ¶ Item pro cogitare, conſiderare, quod etiam dicitur *animo volvere*. *Virg. 4. Æn.* Illa dolos, dirumque nefas in pectore verſat, Certa mori. *Horat. in Art. v. 39.* Verſate diu, quid ferre recuſent, Quid valeant humeri. *Liv. l. 3. c. 34.* In animo ſecum verſare. ¶ Item pro mutare. *Cic. 4. Fin.* Homo igitur acutus cauſam non obtinens repugnante natura verba verſare cœpit. *Id. pro Cal. c. 6.* Verſare ſuam naturam, & regere ad tempus, & huc, & illuc torquere. ¶ Item pro moliri, machinari, tractare. *Virg. 2. Æn. v. 62.* Seu verſare dolos, ſeu certæ occumbere morti.

Verſor, aris, paſſiv. *a. rivoltarſi*, *girarſi*, vertor, convertor, ἀναστρέφομαι. *Cic. in Somn. Scip.* Orbes, qui verſantur retro contrario motu, atque cœlum. *Id. 2. de nat. Deor.* Verſari circum axem cœli admirabili celeritate.

Verſor, aris, atus ſum, d. 1. *verſare*, *converſare*, *praticare*, *vivere*, *trattenerſi*, Germ. *wohnen*, Gall. *hanter*, *pratiquer*, Hiſp. *tratar*, *morar*, ἀναστρέφομαι, διάγω, διατρίβω, frequens ſum, dego, moram traho, a ſup. *verſum* verbi *verto*. Eſt enim proprie verbum metaphoricum, inde tractum, quod qui in aliquo loco, aut re immoratur, quodammodo in ea huc, & illuc ſe ſe verſat, ſeu in illa volutatur. *Cic. 7. Ver.* Verſabatur in Sicilia longo intervallo alter Phalaris. *Id. pro Mil. cap. 20.* Quo in fundo propter inſanas illas ſubſtructiones facile mille hominum verſabatur valentium. ¶ Sæpe ponitur pro vivere cum aliquo, conſueſcere. *Cic. 1. Catil. cap. 5.* Nobiſcum verſari jam diutius non potes. *Id. Att. l. 10. ep. 8.* Nec verſari inter eos ſine dedecore potero. *Nepos 9. cap. 2.* Apud præfectos regis verſabatur. ¶ Item pro eſſe. *Ter. Andr.* Neſcis, quantis in malis verſer miſer. *Cic. 1. Offic. c. 23.* Temere in acie verſari, & manu cum hoſte confligere. *Id. 2. Off. c. 13.* In clariſſima luce verſari. ¶ Item pro exercere, agere. *Cic. 1. Off.* Opificeſque omnes in ſordida arte verſantur. ¶ Item pro ſtudere, operam dare. *Cic. l. 4. Fam. ep. 3.* Servius quidem tunc in omnibus ingenuis artibus ita verſatur, ut excellat. *Quintil. in proœm. l. 1.* Præclariſſime in conſiliis, ac adminiſtratione Reipublicæ verſari. ¶ Item pro eſſe. *Cic. 7. Ver.* Nunquam tibi Populi Romani abſentis dignitas, nunquam ſpecies ipſa hujuſmodi multitudinis in oculis, animoque verſata eſt. *Id. l. 14. Fam. ep. 2.* Nam mihi ante oculos dies noctesque verſaris. *Idem pro Sext.* Mihi ob oculos verſabantur. ¶ Item poſitum, vel occupatum eſſe. *Cic. 1. Off.* Quæ omnes artes in veri inveſtigatione verſantur. *Quintil. l. 2. c. 16.* Verſatur circa res omnes Rhetorice. ¶ Item inhærere, adhærere. *Cic. pro Cæc.* In verborum errore verſari.

Verſoria, vel Vorſoria, æ, fem. pes veli, hoc eſt funiculus, quo extremus veli angulus religatur. *Verſoriam* dixere, quia prout hæc manu tenetur, ita velum protenditur, vertiturque. Alii *verſoriam* dicunt ſimpliciter eſſe converſionem, τροπήν. Sed utcunque ſit de vera vocis origine, quæ non ſatis nota eſt, certum eſt tranſlate dici *verſoriam capere*, pro reverti, ſententiam mutare, ab aliqua re deſiſtere. *Plaut. Mer. 5. 2. 34.* Huc ventus ſecundus eſt; cape modo verſoriam. *Id. Trinum. 4. 3. 19.* Quin tu quod periit, periiſſe ducis? cape verſoriam, recipe te ad herum.

Verſum, præp. vel adv. idem ac verſus. *Plaut. Epid. 2. 2. 63.* Cœpi rurſum verſum illas pauxillatim accedere. ¶ Et addita alia præpoſitione. *Salluſt. in Jug.* Fugam ad ſe verſum fieri.

Verſura, æ, f. *rivoltura*, στροφή, converſio, a vertendo. *Varr. l. 1. R. R. c. 46.* Quod ex quibuſdam foliis propter eorum verſuram, quod ſit anni tempus, dici poſſit, ut olea, & populus, & ſalix: horum enim folia cum converterunt ſe, ſolſtitium dicitur fuiſſe. ¶ Item verſura dicitur locus, ad quem cum quis pervenerit, revertitur. Sic in agricultura verſura vocatur, ubi ſulcus unus deſinit, alterque incipit, a boum converſione, quod boves in arando poſt peractum legitimum ſulcum circumaguntur, vertunturque. Græci eodem modo βουστροφηδόν vocant. *Col. l. 2. c. 2.* Cum ventum erit ad verſuram, in priorem partem jugum propellat, & boves inhibeat. ¶ In architectura quoque verſuræ vox uſurpatur, & ſic dicitur exterior angulorum in parietibus flexus. Græci κάμπην vocant. Uſus *Vitr. l. 3. c. 2. Id. l. 5. c. 6.* verſuras in theatris nominat porticus a ſcena ductas ad theatri cornua. ¶ Item uſurpatur in mercatura, eſtque mutatio creditoris, *verſura*, μετάθεσις τοῦ δανειστοῦ. Unde *verſuram facere*, dicuntur, qui pecuniam mutui accipiunt, ut aliud æs alienum diſſolvant. Ita dicta eſt a vertendo creditore, quod debitor creditorem commutet, ut pluribus docet *Donatus ad Ter. Phorm. 5. 2. in fine*. *Cic. pro Flac. 9. 20.* Negavit ſe ſe omnino verſuram ullam feciſſe Romæ. *Id. pro Font.* A quibus verſuras tantarum pecuniarum factas eſſe dicunt? *Id. 4. Verr.* Quæ ſignificabant, multis nominibus eas homines verſuram a Carpinatio feciſſe, qui pecuniam Verri dediſſent. hoc eſt multis de cauſis pecuniam fœneratitiam ſumpſiſſe. ¶ Tranſlate *Senec. epiſt. 19.* Ab Epicuro verſura facienda eſt. hoc eſt ſumendum eſt præceptum aliquod ab Epicuro, quod tibi communicem. Vide integrum locum. ¶ Per tranſlationem item *verſuram ſolvere*, ſeu *verſura ſolvere* dicimus eos, qui ita ſe præſentibus explicant incommodis, ut aliis gravioribus impediantur. *Ter. Phorm. 4. 5. ſc. 5.* In eodem luto hæſitas: Verſuram ſolves, Geta: præſens, quod fuerat malum, in diem abiit. plagæ creſcunt, niſi proſpicis. hoc eſt debitas tandem pœnas dabis etiam cum fœnore: ſimili conditione, atque ii ſolent, qui ut ſyngrapham unam diſſolvant, & una cautione ſe liberent, pecuniam mutuam majore fœnore iterum accipiunt. In diem enim deteriorem conditionem ſuam faciunt. *Cic. 5. Att. epiſt. 15.* Vereor, ne illud quod tecum permutavi, verſura mihi ſolvendum ſit. ¶ Sunt, qui etiam in *Terentii* verbis *verſura ſolves* legunt: quod ſane valde placet.

Verſus, ûs, m. *verſo*, *riga*, Germ. *verſ*, Gall. *vers*, Hiſp. *verſo*, στίχος, ῥυθμὸς, μέτρον, linea illa, quam in ſcribendo ducimus, & ſpeciatim carmen poeticum. Nam verſus nomen naturæ ſuæ non minus ſolutæ, quam ligatæ orationi convenit. Eſt a *vertendo*. Cujus ratio ex agricultura optime intelligitur. Quemadmodum enim agricolæ vomere vertunt terram, ac ſulcum faciunt: ita in ceris quoque ſtilo ſulcabant ſcribentes. Igitur ſinguli ſcripturæ ſulci ex eo verſuum nomen accepere, quod, ut agricola vomere ſolum, ſic ſcriptor ſtilo ceram vertit, ac, ut ille in terra ſulco uno abſoluto, vertit aratrum, aliumque ſulcum efficit, ſic qui ſcribit, ſtilo ſiniſtrorſum verſo, prolatoque, novum in cera ſulcum ducit. Sed quum Poetæ verſus ſuos certo abſolvant pedum numero, hinc factum, ut hi ſibi verſus nomen prope fecerint peculiare. Primum itaque verſus generatim accipitur pro illo ductu vocum, qui fit a ſiniſtra in dextram, vel a dextra in ſiniſtram, vel a ſummo ad imum, ſecundum diverſam diverſarum gentium ſcribendi rationem. *Cic. Att. l. 2. epiſt. 16.* Nam ita deploras primis verſibus manſionem ſuam, ut quemvis movere poſſit. *Plin. l. 4. ep. 16.* Non paginas tantum epiſtolæ, ſed etiam verſus ſyllabaſque numerabo. Tangit hic *Plin.* antiquum morem, quo ſolebant veteres verſuum inire numerum, ut de libri magnitudine conſtaret. *Nepos in Epamin. c. 4.* Uno hoc volumine vitas excellentium virorum concludere ſtatuimus, quorum ſeparatim multis millibus verſuum complures ſcriptores ante nos explicarunt. Adde *Quintil. l. 10. c. 1.* ¶ Speciatim accipitur pro carmine. *Cic. pro Arch. c. 10.* Nam ſi quis minorem fructum gloriæ putat ex Græcis verſibus percipi, quam ex Latinis, vehementer errat. *Id. 3. de Or. c. 50.* In verſum ſe mente, ac voluntate conjicere, *porſi di propoſito a far verſi*. *Hor. l. 2. ep. 2. v. 58.* Verſus facere. *Virg. Ecl. 5.* Dicere verſus. ¶ In eo autem differt a carmine, quod carmen ſing. num. interdum pro toto poemate ſumitur, ut cum dico *Carmen Bucolicum*; verſus non item. ¶ Interdum pro cantu. *Plin. l. 10. c. 29. de luſciniis*. Meditantur aliæ juniores, verſuſque, quos imitentur, accipiunt. ¶ Notat etiam ductum in arando, ſive ſulcum; quæ notio principalis eſt, & magis propria, ut dictum eſt. *Col. l. 2. c. 2.* Bubulcum autem per proſciſſionem ingredi oportet, alterniſque verſibus obliquum tenere aratrum. *Plin. l. 18. c. 19.* In arando verſum peragi, nec ſtrigare in actu ſpiritus. ¶ Item menſuram agri. *Varr. l. 1. R. R. 1. 10.* In Hiſpania ulteriore metiuntur jugis, in Campania verſibus, apud nos in agro Romano, ac Latino jugeris. Jugum vocant, quod juncti boves uno die exarare poſſunt. Verſum dicunt centum pedes quoquoverſum quadratum, Jugerum, quod quadratum duos actus habet. ¶ Item ſignificat ordinem, ſeu tractum. *Virg. 4. Georg. v. 144.* Ille etiam ſeras in verſum diſtulit ulmos. *Id. 5. Æn. v. 119.* Triplici pubes quam Dardana verſu Impellunt. id eſt triplici ordine remorum. *Id. l. 15. c. 29. de myrto.* Tarentinam folio minuto, nostratem patulo, exoticam denſiſſimo, ſenis foliorum verſibus. ¶ Item ſpeciem quandam motus, ſive ſaltus. *Plaut. Stich. 5. 7. 2.* Si iſtoc verſu me viceris, alio me provocato. Ubi *verſu* eſt pro *verſu*, antiquo ſcribendi more.

Verſus, a, um, *volto*, *voltato*, הפוך, Ger. *gekehrt*, Gall. *tourné*, Hiſp. *buelto*, τετραμμένος, converſus, mutatus in contrariam partem, part. a vertor. *Virg. 1. Æn.* Et verſa pulvis inſcribitur haſta. *Id. l. 5. v. 141.* Spumant freta verſa lacertis. id eſt undæ, quas brachia remis verterunt. Hoc loco quidam putant, eſſe participium a verror. ¶ Sumitur etiam pro converſo, id eſt ſpectante in aliquam partem. *Virg. 3. Georg.* Verſaque in obnixos urgentur cornua vaſto Cum gemitu. ¶ Tranſlate dicitur de quacunque re, pro mutato, quacunque ratione mutatio facta ſit. *Cic. pro R. Am.* Videte nunc, quam verſa, & mutata in pejorem partem ſint omnia. *Tac. l. 1. Ann. c. 4.* Igitur verſo civitatis ſtatu. *Plaut. Caſ. 2. 5. 35.* Neceſſum eſt verſis gladiis depugnarier. h. e. aliis armis, aliis artibus. ¶ Item pro propenſo. *Liv. l. 40. c. 5.* Totus in Perſea verſus patet. hoc eſt omni benevolentia in Perſeum inclinata. ¶ Interdum migrat in nomen, ut multa alia participia, & reperitur cum genitivo animi, quemadmodum etiam dicimus, *mutatus animi*, *ſuſpenſus animi*, *erectus animi*. *Tac. 4. hiſt. c. 84.* Qui verſus animi modo numen paveſcere, modo minis adverſantis populi terreri. Alii tamen rectius legunt *diverſus*. ¶ *Verſa* (ſeu *Vorſa* antiquo more) *oratio* eadem eſt, quæ metro ligata, quia in carmine naturalis verborum ordo maxime invertitur, quemadmodum *prorſa*, quæ eſt ſoluta. *Apul. l. 4. Florid.* Jam & prorſa, & verſa facundia illum veneratus ſum. ¶ *In rem verſum* aliquid dicitur a JCtis, quod aliqua ex parte res, ſeu facultates domini amplificavit. V. *titulum* De in rem verſo, *Dig. l. 15. tit. 3.*

Verſus, a, um, *ſcopato*, *purgato*, σεσαρωμένος, ſcopis mundatus, partic. a verror. *Plaut. Pſeud. 1. 2. ſc. 2. v. 31.* Verſa, ſparſa, terſa, ſtrata, lauta, coctaque omnia ut ſient. Ita Diomede præeunte, corrigit *Valens Acidalius*. Similiter *Seneca dial. de ſuperſtit.* dixit, *verſa templa*, ut *Diomedes* teſtis eſt.

Verſus, *verſo*, πρὸς, præp. ex iis, quæ accuſativo inſerviunt, & ſuo caſui fere poſtponitur. *Cic. Fam. l. 11. ep. 27.* Cum Brunduſium verſus ires ad Cæſarem. ¶ Quandoque loco accuſativi habet adverbium, ut *Surſum verſus*, *deorſum verſus*, *quoquo verſus*, &c. *Cato 1. 156.* Poſtea ubi deorſum verſus ibit. *Cic. in Or. c. 39.* Cum gradatim ſurſum verſus reditur. *Id. in Parad.* Et idem quaſi ſurſum verſus, retroque dicatur. *Cæſ. l. 7. B. Gall.* Dimitti quoquo verſus legationes. *Gell. l. 5. c. 12.* Ut quædam vocabula, quibus particula iſta præponitur, ambigua fiant, & utroque verſus dicantur. h. e. in utramque partem. *Id. l. 12. c. 13.* Cum vero omnes terras omnifariam, & undique verſus circumfluat, nihil extra eum eſt. ¶ Habet etiam quandoque adjunctam aliam præpoſitionem. *Sulpit. ad Cic. l. 4. Fam. ep. 12.* Ille in Italiam verſus navigaturus erat. V. *Verſum*. Alia multa hujuſmodi exempla congerit *Pareus in Lex. Crit.*

Verſute, adv. *aſtutamente*, πανούργως, aſtute, callide. *Cic. in Bruto*, c. 9. Nihil, ut ita dicam, ſubdole, nihil verſute, quod ille non viderit.

Verſutia, æ, f. *furberia*, *aſtuzia*. *Apulej. in Apolog.* Verſutia inſidioſa. Adde *Juven. l.* 1. *v.* 371.

Verſutilóquus, a, um, κερδαλεόμυθος, qui verſute loquitur. *Cic.* 3. *de Or.* c. 38. Vel conjungendis verbis, ut hæc (ex *Ennio*) Tum pavor ſapientiam mihi omnem ex animo expectorat, Num non vis hujus me verſutiloquas malitias? Videtis enim & verſutiloquas, & expectorat ex conjunctione facta eſſe verba, non nata. *Id.* 10 *Or.* c. 49. Imo vero iſta ſequamur, aſperitatemque fugiamus: *Habeo iſtam ego perterricrepam*. Itemque: *Verſutiloquas malitias*.

Verſutus, a, um, *ingegnoſo*, στρόβιλος, στρεψόδικος, πολύτροπος, ingenioſus, promptus, qui facile mentem in quamlibet partem verſat. *Tullius l.* 3. *de nat. Deor.* c. 10. Verſutos eos appello, quorum celeriter mens verſatur. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Chryſippus tibi acute dicere videbatur, homo ſine dubio verſutus, & callidus. *Id.* 3. *de Fin.* Verſuti in diſſerendo. ¶ Frequenter in malam partem accipitur pro aſtuto, qui modo hoc, modo illud, ut viſum fuerit, ſimulat, & ſeſe in omnes vertit ſpecies. *Feſtus*. Verſuti dicuntur, quorum mentes crebro ad malitiam vertuntur. *Cic.* 2. *de Fin.* Omnia callida referentem ad utilitatem, vafrum, verſutum, veteratorem, &c. *Id. poſt red. in Sen.* Cum enim præter ſimulationem, verſutamque triſtitiam nulla res commendaret. *Plaut. Epid.* 3. 2. 33. Verſutior es, quam rota figularis. *Vellej. l.* 2. *c.* 118. ſibi in ſumma levitate verſutiſſimi. ¶ Reperitur & cum gen. *Plin. l.* 7. *c.* 33. Reſpondit verſutus ingenii mango, ob id ipſum ſe tanti vendidiſſe.

Vertăgus, i, m. *bracco*, genus canis venatici, ita dictus, ut quidem multis videtur, a *verto*, & *ago*, quia agendo feras, ſæpe vertitur & huc illuc diſcurrit. *Mart. l.* 14. *ep.* 200. Non ſibi, ſed domino venatur vertagus acer Illæſum leporem qui tibi dente feret. *Jul. Firm. l.* 5. *Aſtron. c.* 8. Equorum nutritores, accipitrum, falconum, cæterarumque avium quæ ad aucupia pertinent, ſimiliter & canum, Moloſſorum, vertagorum, & qui ſunt ad venationes accommodati.

Vertĕbra, æ, f. 1. *vertebra*, *nœud de l'eſpine*, σφόνδυλοι, σπόνδυλοι, ſpinæ oſſa in crebrores quaſdam nodos conglobata, & in medio ſui concava, ut ſpinali medullæ tranſitum præbeant, firmiſſimis autem vinculis colligata, quorum beneficio interiores nodi cohæreſcunt. Harum munus eſt, ut corpori flectendi ſe, incurvandique præbeant facultatem, quod ſine illis prorſus rigidum eſſet, & inflexibile. Igitur dictæ ſunt a *vertendo*, quia earum beneficio homo ſe vertere, flectereque poteſt. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. Spina conſtat ex vertebris quatuor & viginti. ¶ Per quandam ſimilitudinem in inſectis vertebræ appellantur eæ partes, quæ circa ipſam ſitæ inciſuram, corpori flexum præbent. *Plin. l.* 11. *c.* 1. Imbricatis flexibus vertebris. ¶ Uſurpatur hæc vox etiam in ſingulari numero apud *Celſ. loco cit.*

Vertebrātus, a, um, σπονδυλώδης, in modum vertebræ factus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Sed quibus cervix e multis vertebratiſque orbiculatim oſſibus, flexilis ad circumſpectum, articulorum nodis jungitur.

Vertens, entis, o. g. *?*, partic. a verto. *Virg.* 8. *Æn.* Gorgona deſecto vertentem lumina collo. ¶ *Annus vertens*, *Menſis vertens* eſt totius anni, vel menſis vertentis, ſeu procedentis, & delabentis rurſus, *il corſo*, *o lo ſpazio d'un anno*, *o d'un meſe*. *Cic. pro Quint.* c. 12. Si debuiſſet, Sexte, petiſſes ſtatim, ſi non ſtatim, paulo quidem poſt, ſi non paulo poſt, at aliquando: ſex quidem illis menſibus profecto; anno vertente ſine controverſia. *dentro lo ſpazio d'un anno*. *Nepos in Ageſil. c.* 4. Tanta uſus eſt celeritate, ut quod Xerxes anno vertente confecerat, hic tranſierit triginta diebus. *Plaut. Perſ.* 4. 4. 76. Nunquam hercle hunc menſem vertentem ſervibit tibi. ¶ Alia ratione *vertens annus* dicitur a *Cic. in Somn. Scip.* c. 7. Ibi enim annum illum intelligit, qui a *Macrob. l.* 2. *in Somn. Scip. c.* 11. vocatur *annus mundanus*, & a *Platone* dictus eſt *magnus*, h. e. ſpatium multorum annorum, quorum curſu expleto ſidera, ſtellæque omnes ad eam cœli poſitionem redeant, in qua initio Mundi fuerunt; quæ quidem poſitio poſt 15. millia annorum contingere putabatur, ut *loco cit. Macrob.* docet: *Et jure annus vertens dictus eſt*, quia, ut *Macrobii* verbis utar, converſione plena univerſitatis efficitur. Homines, inquit *Cic. loc. cit.* populariter annum tantummodo ſolis, ideſt unius aſtri reditu metiuntur, cum autem ad idem, unde ſemel profecta ſunt, aſtra redierint, eandemque totius cœli deſcriptionem longis intervallis retulerint, tum ille vere annus vertens appellari poteſt. V. plura apud *Macrob. loc. cit.*

Vertex, icis, m. *vertice*, στρόβιλος, id quod vertitur, vel circa quod convertitur. Speciatim ſumitur pro altiſſimis cœli partibus, quas Græce polus vocamus, ideſt pro partibus extremis axis, circa quem cœlum vertitur, *il polo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 41. ex *Poeta*: Extremuſque adeo duplici de cardine vertex Dicitur eſſe polus. *Virgil.* 1. *Æn.* v. 241. Hic vertex nobis ſemper ſublimis, at illum Sub pedibus Styx atra videt, Maneſque profundi. ¶ Item vertex, ſeu *vortex* accipitur pro vento contorto, ac rotato, qui aliter typhon vocatur, ideſt pro flatus repentini genere, qui e ſicca nube erumpit ſine igne, ejuſque partem abruptam ſecum rapit, eamque convolvit, & in nigrum turbinem verſat, ac pondere illo ruinam ſuam aggravat, & locum ex loco mutans rapida vertigine non antennas modo, ſed & navigia contorta frangit, ut *Plin. l.* 2. *c.* 48. docet. Hinc ponitur pro quocunque vento, qui in gyrum movetur. *Lucan. l.* 3. *verſ.* 631. Vicinum involvens contorto vertice pontum. *Sen. l.* 5. *Quæſt. c.* 13. Ventus aliquo promontorio repercuſſus, eoque in ſe colutatus facit verticem, qui circumactus, & eundem ambiens locum, ac ſe ipſe vertigine concitans, vertigo vocatur. ¶ Item accipitur pro aquis in ſe contortis, quod nempe vertantur in gyrum, itemque pro ſumma capitis parte, & montis. *Quinctil. l.* 8. *c.* 3. Secundo modo dicitur proprium inter plura, quæ ſunt ejuſdem nominis, id, unde cætera ducta ſunt. ut vertex eſt contorta in ſe aqua, vel quicquid aliud ſimiliter vertitur: inde propter flexum capillorum, pars eſt ſumma capitis, & ex hoc, quod eſt in montibus eminentiſſimum. Recte, inquam, dixeris hoc omniu vertices, proprie tamen, unde initium ſumptum eſt. *Cic. pro R. Com. c.* 7. Non ab imis unguibus uſque ad verticem ſummum ex fraude, fallaciis, mendaciis conſtare totus videtur? *da capo a piedi*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Vertices bini homini tantum, aliquibus capitis oſſa plana. Intelligit verticem a parte anteriore, & alterum a parte poſteriore. ¶ In eodem homine uſurpatur etiam de vertigine, & rotatione, quæ in doloribus circumagit, laniatque præcordia. *Cic.* 2. *Tuſc.* ex *Poeta*: Nunc nunc dolorum anxiferi torquent vertices. ¶ Ab hominis capite transfertur ad montis cacumen, *cima*, κορυφή. *Cic.* 6. *Ver.* c. 48. Dicitur inflammaſſe tædas ex iis ignibus, qui ex Ætnæ vertice erumpunt. ¶ Denique dicitur de parte altiſſima cujuſcunque rei, ut turris, arboris, &c. *Plin. l.* 12. *c.* 1. Arbor nemoroſo vertice & ſe ceſſis protegens ramis. *Lucret. l.* 6. *v.* 750. Arcis in ipſo vertice. ¶ Tranſlate *Modeſtin. Dig. l.* 27. *tit.* 1. *leg.* 13. Scævola, Paulus, & Ulpianus vertices legum prudentum, *capi de' Giureconſulti*.

Vertibulum, i, n. idem ac vertebra. *Lactant. de opiſ. cap.* 5. Summas oſſium partes craſſioribus nodis conglobavit, ut verti tutius poſſent, unde ſunt vertibula nominata.

Verticillus, i, m. *fuſajuolo*, σφονδύλιον, inſtrumentum, quod fuſo adhibetur, ut facilius vertatur. *Plin. lib.* 37. *cap.* 2. In Syria quoque fœminas verticillos inde facere.

Verticordia, æ, f. 1. Veneris cognomen, de quo ita *Ovid. lib.* 4. *Faſt.* Roma pudicitia proavorum tempore lapſa eſt: Cumæam veteres conſuluiſtis anum. Templa jubet fieri Veneri, quibus ordine factis, Inde Venus verſo nomina corde tenet. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 15. Ut Veneris Verticordiæ ſimulacrum conſecraretur, quo facilius virginum, mulierumque mentes a libidine ad pudicitiam converterentur.

Verticōſus, ſeu rectius Vorticoſus, a, um, δινώδης, contortus, complicatus. *Liv. l.* 21. *c.* 5. Quidam verticoſo amni delati in hoſtes, ab elephantis obtriti ſunt.

Verticulæ, arum, *giunture*, articoli, a verto. *Feſt.* Verticulas cum dixit Lucilius, articulos intelligi voluit. ¶ Non tamen ſoli ita articuli dicuntur, ſed etiam ſpondyli ſpinæ, h. e. vertebræ. *Lucil. apud Non. c.* 3. *n.* 103. Hæret verticulis adfixum in poſteriore Parte, atque articulis, ut nobis talu', genuſque. ¶ Tranſlate verticulæ in machinis dicuntur vincula quædam lignea, vel ferrea, vel ex quavis alia materia, quibus pars una machinæ alteri adjungitur, ita tamen ut flecti, & verti poſſit. *Vitruv. l.* 10. *c.* 13.

Verticulus, & verticulum, i, articulus, a verto. Primum habet *Solinus c.* 34. *al.* 47. Secundum habet *Cæl. Aurel. Acut. l.* 3. *c.* 17.

Vertigino, as, n. *girarſi*, circumferme, σκοτοδινιάω. *Tertul. c.* 3. *de Pallio*. Ocelli, imino luminis ponctis vertiginans.

Vertiginōſus, a, um, adject. *che patiſce vertigini*. *Plin. l.* 23. *c.* 2. Acetum vertiginoſis perquam utile.

Vertigo, inis, f. *giro*, *vertigine*, ἴλιγξ, περιδίνησις, converſio, rotatio, a verto. *Plin. l.* 2. *c.* 3. Tantæ molis rotatæ vertigine aſſidua. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 76. Quibus una Quiritem Vertigo facit. Alludit ad morem Romanorum in manumittendo, qui ſervum alapa percutiebant, deinde dextera ejus apprehenſa ipſum circumagebant, atque ita de manu mittebant. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. *c.* 6. ¶ Ita etiam vocatur morbus capitis, qui ex frigidis, & lentis humoribus ſurſum ex ventriculo commeantibus oritur, quo affecti occaſione parva fuccidunt, a *vertendo*, quia omnia circumagi videntur, ſeu quoniam ob oculos eorum, qui tali morbo laborant, verticoſa quædam, & rotatilia circumagi videantur. Græci vocant σκότωμα. *Plin. l.* 7. *c.* 6. A conceptu decimo die dolores capitis, oculorum vertigines, tenebræque. *Juven. ſat.* 6. *verſ.* 303. Cum bibitur concha, cum jam vertigine tectum Ambulat.

Verto, is, verti, verſum, e. 3. *volgere*, *voltare*, *mutare*, *volvo*, στρέφω, torqueo, converto. *Cic. Attic. l.* 16. *ep.* 10. Verti me a Minturnis Arpinum verſus. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Terra in aquam ſe vertit. *Liv. l.* 24. *c.* 47. Vertere arma adverſus aliquem. *Id. l.* 7. Vertere in ſe omnium oculos. h. e. omnium admirationem de ſe movere. *Virg.* 10. *Æn.* Vertere ſententiam, *mutar parere*. *Id.* 1. *Æn.* Quæ te ſententia vertit? *Cæſar lib.* 1. *B. C. c.* 8. Vertere aliquid in contumeliam ſuam, *far ridondare in ſua vergogna*, *e ſmacco*. *Propert. l.* 2. *el.* 19. Et Deus, & durus vertitur ipſe dies. h. e. & Dei voluntas, & calamitatum ſeries aliquando mutatur. ¶ Atque hæc eſt præcipua & latior hujus verbi ſignificatio, ad quam etiam illa pertinent, Vertere terga, *dar le ſpalle*, *porſi in fuga*. *Liv. l.* 2. *c.* 25. Vertere hoſtes in fugam, *cacciar in fuga*. *Id. l.* 30. *c.* 33. ¶ *Vertere ſolum* eſt patriam mutare, *andar in bando*, de quo V. *Solum*. Sic *vertere ſtilum*. V. *Stilus*. ¶ Præterea in hac, quam diximus, ſignificatione ſæpe hoc verbum ita uſurpatur, ut neutrorum naturam videatur induere. *Liv. l.* 3. Aliquandiu æquatus inter omnes terror fuit, paulatim totus vertere in plebem cœpit. *Id. l.* 5. Jam verterat fortuna, *avea mutato faccia*: ſed in his & ſimilibus aliis facile ſubintelligi poteſt aliquis accuſativus. ¶ Sumitur interdum pro gyrum agere. *Virg.* 2. *Æn.* Vertitur interea cœlum, & ruit Oceano nox. ¶ Item pro transferre de una in aliam linguam, *tradurre*. *Cic.* 1. *Fin.* Sic verterem Platonem, aut Ariſtotelem, ut verterunt noſtri Poetæ fabulas. *Id.* 2. *Tuſc.* Verti multa de Græcis. ¶ Item pro evertere, deſtruere. *Cic.* 1. *Offic. c.* 24. Callicratidas cum multa feciſſet egregie, vertit ad extremum omnia. *Manil. l.* 4. *v.* 80. Fuit alter amore, Et Ponto potuit trenare poteſt, & vertere Trojam. Loquitur de Paride, qui ob raptam Helenam in cauſa fuit excidii Trojanorum. ¶ Item pro convertere, redigere, *rivolgere*, *applicare*. *Plin. l.* 15. *c.* 4. Uſum olei ad luxuriam vertere Græci. *Cic.* 1. *Verrin.* Ex illa pecunia magnam partem ad ſe vertit. *tirare per ſe*. ¶ Item pro confugere, ampleсti, ſuſcipere. *Ter. Eun.* 5. 1. Retundam, redigam, ut, quo ſe vertat, neſciat. *che non ſappi a che appigliarſi*. *Cic.* 5. *Ver.* Quo enim ſe verteret non habebat. *Id.* 2. *de Divin.* Superſtitio, quocunque te verteris, perſequitur. ¶ Item pro conſiderare, volvere, agitare. *Liv. l.* 39. Vertebatur, utrum manerent in Concilio Lacedæmonii. h. e. diſceptabatur. *Plaut. Moſtel.* 3. 1. 10. Ubi ego video, rem verti in meo foro. h. e. agitari, diſputari. ¶ Item pro tribuere, dare, *aſcrivere*, cum duobus dativis. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 6. Ne illæ ſibi vitio verterent, quod abeſſet a patria. Vel cum accuſ. & præpoſit. in. *Liv. l.* 48. *c.* 31. Cauſas ſecundorum, & adverſorum vertere in Deos. ¶ Item pro verſari, eſſe. *Liv. l.* 6. *c.* 36. Res in diſcrimine vertitur. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 109. Jam homo in mercatura vertitur. *s'impiega*. ¶ *Verti in aliquo* vel in re aliqua eſt in ea conſiſtere, ſummam rei in ea eſſe. *Liv. l.* 37. *c.* 7. Totum id vertitur in voluntate Philippi. *tutto ſta nel volere di Filippo*. *Cic.* 2. *Ver. cap.* 7. In unius poteſtate ac moderatione vertuntur omnia. ¶ Item evenire, ſuccedere, cum adverbiis *bene*, aut *male*. *Plaut. Perſ.* 4. 3. 5. Si malus eſt, male res vertunt, quas agit, ſi autem frugi, eveniunt frugaliter. *Id. Aulul.* 4. 10. 57. Quæ res tibi bene, feliciterque vertat. *Liv. l.* 1. *c.* 28. Tullus Mettium benigne alloquitur: quod bene vertat, caſtra Albanos Romanis caſtris jungere jubet.

Vertumnalia, ſeu Vortumnalia, orum, n. 2. vel ium, n. 3. Vertumni feſta, quæ fiebant menſe Octobri. *Var. l.* 5. *de L. L.*

Vertumnus, ſeu Vortumnus, i, m. Deus quidam apud Romanos, qui in omnigenas ſe ſe formas vertebat, ut Proteus apud Græcos. *Ovid.* 14. *Met. Prop. lib.* 4. *el.* 2. Quidam tradunt, a Romanis habitum eſſe Deum, in cujus tutela arborum fructus eſſent, cæteraque, quæ autumni tempore maturefcunt, ita dictum, quod anni vertentis poma perciperet. Alii docent, Vertumnum fuiſſe Deum, qui præeſſet rebus contrahendis, ac permutandis, dictum autem a *verto*, quia mercatorum verbum eſt. *Aſcon. in* 3. *Ver. c.* 59. Vertumnus, Deus invertendarum rerum, id eſt mercaturæ. Alii aiunt, fuiſſe Deum humanarum cogitationum præſidem, ideoque multiformem fingi, & inconſtantem, quemadmodum & illæ variæ ſunt, & inſtabiles, hinc iniquo Vertumno natos aiſe dici, qui cogitationes ſuas regere non poſſint. *Acron in illud Horat. l.* 2. *ſat.* 7. *v.* 14. *Vertumnis*, *quotquot ſunt*, *natus iniquis*. Nec deſunt, qui inde Vertumnum dictum putent, quod Tiberim ſ. a foro Romano longe verterit. *Propert. l. c.* Alii ſcribunt, quod Curtium lacum in Tiberim averterit. Nam hic lacus fuit, ubi poſtea forum Romanum. Quam opinionem tangit & *Ovidius l.* 6. *Faſt. v.* 410. ¶ Hic Deus Pomonam Nympham fertur adamaſſe, &, ut ſibi ejus ſaltem conſpectu frui liceret, in nullas non formas ſe tranſmutaſſe. *Ovid.* 14. *Met.* ¶ Simulacrum habuit in foro, in ultimo vico thurario, ſub baſilicæ angulo flectentibus ſe ad poſtremum dexteram partem, teſte *Aſcon.* in illud *Cic. in Ver.* 2. *c.* 50. Qui a ſigno Vertumni in circum maximum venit.

Veru, u, n. 4. *ſpiedo*, Ger. *bratſpieſs*, Gall. *broche*, Hiſp. *aſſador*, ὀβελός, inſtrumentum ferreum, oblongum, cum cuſpide, quo carnes ad ignem torrentur. *Varro l.* 4. *de L. L.* a verſando ſic dici ſcribit. Nam ad ignem jugiter verſatur. In ſingulari numero indeclinabile eſt, in plurali inflectitur, *verua*, *veruum*, *verubus*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 212. Pars in fruſta ſecant, verubuſque trementia figunt. ¶ Etiam ob ſimilitudinem ſic dicitur jaculi genus. *Virg.* 7. *Æn. v.* 665. Et tereti pugnant mucrone, veruque Sabello. *Sidon. Carm.* 5. *v.* 418. Ex quo ruit aclide foſſus Ille, veruque alius. ¶ *Verum* pro veru in nominativo, & accuſativo ſingulari dixit *Plaut. Rud.* 5. 2. 15. & 17.

Vervactor, oris, m. Deus vervacti præſes. In Flaminis Cerealis indigitamento, cum ſacra faceret Cereri, ac Telluri, Vervactor, Redarator, Imporcitor. Hæc ex *Serv. in l.* 1. *Georg.*

Vervactum, i, n. *?*, νεατός, ager vere proſciſſus, deindeque quieſcens uſque ad ſequentem autumnum, quo ſementis fit, qui alio nomine *novalis* dicitur, cui opponitur ager *reſtibilis*, qui nempe reſtat, novali quieſcente. *Plin. lib.* 18. *cap.* 19. Quidam utique ab æquinoctio verno proſcindi volunt. Quod vere ſemel aratum eſt, a temporis argumento vervactum vocatur. Hoc in novali, atque requieto neceſſarium eſt. *Varro lib.* 1. *de R. R. cap.* 44. Illud quoque multum intereſt in rudi terra, an in ea ſeras, quæ quotannis obſita ſit, quæ vocatur reſtibilis, an in vervacto, quæ interdum requierit. *Ad. de Colum. l.* 2. *c.* 10.

Ve-

Vervagere, quaſi vere agere, vere terram vertere. *Columel. l.* 11. *c.* 2. Agri vervagendi ſunt ſub æſtate.

Verucini, *m.* 2. *le villone d' Arenes*, pop. Galliæ Narb. in Provincia, ſupra Salteros. *Plin. l.* 3. *c.* 4.

Verucŭlum, i, *n.* ἀβελίσκιον, exiguum veru. Speciatim ſic dicitur inſtrumentum ferreum, quo metallorum expurgatores ſpumam eximunt a reliqua materia. *Plin. lib.* 33. *cap.* 6. E ſuperiori catino defluens in inferiorem, & ea cu ſublata veruculis ferreis, atque in ipſa flamma convoluta veruculo, ut ſit modici ponderis.

Vervecĕus, a, um, *de caſtrone*, κριόμορφος, factus ad ſimilitudinem vervecis, ut verveceus Jupiter, apud *Arnob. l.* 5. h. a. Jovis ſignum vervecis forma colſum ſub Ammonis nomine. ¶ Quod addi ſolet ex *Plaut. Capt.* 5. 2. 31. Vervecea ſtatua, rectius in opt. Codicib. habetur *verbarea*.

Vervecinus, a, um, *di caſtrone*, quod ex vervece eſt. *Lamprid. in Commodo*, c. t. Vervecinæ pellis.

Vervex, ecis, *m. caſtrone*, *caſtrato*, κριὸς, ἐκτετμημένος, mas inter oves, cui inverſi, ſive adempti ſunt teſticuli. Nam qui ad generandam ſobolem integer ſervatur, *aries* dicitur. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 22. Quod genus ſacrificii lege vervecibus fiat. *Plaut. Capt.* 4. 2. 40. Qui petroni nomen indunt verveci ſectario. V. *Petro*. ¶ Tranſlate dicitur de homine ſtupido, ſtolido, ignavo. *Juvenal. ſat.* 10. *v.* 50. Vervecum in patria, craſſoque ſub aere naſci. *Plaut. Merc.* 3. 3. 6. Itane vero, vervex, intro eas?

Verutina, *m.* & *f.* 2. idem, ac verutum, a veru. Unde petet, vocem eam quatuor, non tribus ſyllabis enuntiari debere. *Fulg. Planciades*, n. 31. Veruina jaculi genus longum, quod aliqui verutum nominant. *Galbeus Ruſſus Satyra*: Veruina confodiende, non te nauci faciam. *Plautus Bacch.* 4. 8. 46. Si tibi eſt machæra, & nobis veruina eſt domi, Qua quidem te faciam, ſi tu me irritaveris, Confoſſiorem ſoritina nænia.

Verulāni, *m.* 2. pop. Latii, quorum urbs Verulum. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Verŭlum, *n.* 2. Verulæ, *Veroli*, col. & urbs Latii in Hernicis, apud Coſam fl. Fraſinoni finitima, media fere inter Anagniam ad Occ. & Soram ad Or. 9. mill. M. P. *Livius*.

Verum, i, *n.* 2. *vero*, *verità*, ἀληθὲς, res vera, veritas. *Cic.* 4. *Acad.* Quæ iſte regula eſt veri, & falſi, ſi notionem veri, & falſi, propterea quod ea non poſſunt internoſci, nullam habemus? *Id. l.* 10. *Fam. ep.* 5. Id eo facilius credebatur, quia ſimile vero videbatur. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 107. Sed quid opus teneras mordaci radere vero Auriculas? Ubi *verum mordax* eſt veritas libera, male ſibi conſciorum aures offendens. ¶ Aliquando verum accipitur pro æquitate, pro eo, quod eſt æquum, juſtum, par, conveniens, bonum, utile, δίκαιον, ἐντερές. *Hor. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 98. Metiri ſe quemque ſuo modulo, ac pede verum eſt. *Cic. pro Domo*, c. 8. Sed quid ad te, qui neges eſſe verum, quenquam olli Reipublicæ extra ordinem præfici? *Cæſar l.* 4. *B. Gall. c.* 8. Neque verum eſſe, qui ſuos fines tueri non potuerunt, alienos invadere.

Verum, adverb. *sì*, *veramente*, *certo che sì*, μάλιστα, ἀληθῶς, vere, vero, & uſurpatur in reſponſionibus cum aliquid affirmare volumus. *Terent. Neaut.* 5. 3. 10. Feciſti? Ch. Verum. *Id. Adelph.* 4. 2. 4. Men' quæris? Sy. Verum. ¶ Sæpius eſt conjunctio adverſativa, & ſignificat ſed, *ma*, *ance*, ἀλλὰ, ἀμέλει. *Cic. pro Mur.* Ea ſunt omnia non a natura, verum a magiſtro. *Id.* 5. *Phil.* Expectabantur, Calendis Jan. fortaſſe non recte. Verum præterita omittemus. *Id. pro Cæl. c.* 19. Non modo agendo, verum etiam cogitando. ¶ *Verum enimvero* majorem habet adverſandi vim, quam ſolum verum, *ma veramente*. *Liv. l.* 4. *c.* 4. Nemo invitum pactionem nuptialem quemquam facere coegiſſet: verum enim vero lege id prohiberi, id demum contumelioſum eſt. Adde *Cic. Verr.* 3. *c.* 84. ¶ *Verum enim* idem fere ſignificat, quod verum. *Terent. Adelph.* 2. 2. 47. Verum enim, quando bene promeruit, fiat. *ma pure*, *tuttavia*. ¶ *Verum vero* idem eſt quod *verum enim*. *Cato apud Gell. l.* 13. *c.* 17. Verum vero inter offam, atque herbam ibi vero longum intervallum eſt. Veteres editiones habent *verum inter offam* &c. omiſſo *vero*.

Verum pro Vero, V. ſupra in *Vero*.

Veruntămen, *ma*, *nondimeno*, ἀλλ' ὅμως δὲ, ἀλλ' ὅμως ἔτι, ſed tamen. *Cic.* 7. *Verr. c.* 39. Conſilium capit primo ſtultum, veruntamen clemens. *Id.* 12. *Fam. ep. ult.* Non dubitabam equidem, veruntamen multo mihi notiorem amorem tuum effecit Chærippus.

Verus, a, um, *vero*, ἀληθὴς, ſincerus, ſolidus, non falſus. *Cic.* 6. *Verr.* Inter hunc, & illum Nemedium verum & germanum metallum intereſſe. *Id.* 4. *Acad.* a. 4. Cauſa mihi videtur eſſe veriſſima. *Virg.* 12. *Æn.* Diſce, puer, virtutem ex me, verumque laborem, Fortunam ex aliis. *Lactant. l.* 3. *c.* 11. Illud in vero eſt, quod, &c. *h. e.* illud verum eſt. ¶ Aliquando ſumitur pro veridico, *veritiero*, φιλαλήθης, ſicut contra *falſus* pro fallaci. *Ter. And.* 1. 5. 12. Sum verus. ¶ Interdum pro nativo, non adulterato, *naturale*, *propria*. *Ter. Eun.* 2. 3. 26. Color verus, corpus ſolidum. ¶ Nonnunquam pro æquo, juſto, bono. V. *verum*.

Verūtum, i, *n.* σαύνιον, ὀβελός, genus jaculi, id eſt haſtile, quod veru præfixum habet, & unum vero ditius. *Feſt.* Veruta, pila dicuntur, quod velut verua habeant præfixa. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Transfigitur ſcutum Pulfioni, & verutum in balteo defigitur. *Virgilius* 2. *Georg. v.* 168. Aſſuetumque malo Ligurem, Volſcoſque veruto. Alii leg. *verutos*. h. e. veru armatos, ut ſit adjectivum.

Verūtus, a, um, adject. V. Verutum.

Veſania, æ, *f. pazzia*, ἀφροσύνη, μανία, vecordia, amentia, ſtultitia. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. Ne vos agitet veſania diſcors. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Ulyſſes ſimulata veſania bovem cum equo jungens.

Veſaniens, tis, particip. *infuriare*, *impazzito*, inſaniens, furens. *Catull. carm.* 25. *in Thallum*: velut minuta magno Deprenſa navis in mari, veſaniente vento.

Veſānus, a, um, *pazzo*, *furioſo*, παράφρων, μανιώδης, inſanus, demens, inſaniſſus, a *ve*, quæ particula hic minuit, & *ſanus*. *Cic. pro Domo*, c. 21. Hæc furioſa vis veſani Tribuni Plebis. *Id. ibid.* Ac primum illud a te homine veſano, & furioſo requiro. ¶ Metonymice dicitur etiam de eo, quod veſaniam efficit. *Virg.* 9. *Æn.* Suadet enim veſana fames. *Catull. carm.* 95. Cum veſana meas torreret flamma medullas.

Veſcendus, a, um, particip. paſſivo ſignificationis, *da mangiare*. *Plin. l.* 20. *c.* 5. Dyſentericis veſcendos dedere.

Veſcens, tis, particip. qui veſcitur. *Virg.* 6. *Æn. v.* 656. Conſpicit ecce alios dextra lævaque per herbam Veſcentes. *Plin. l.* 9. *c.* 13. Delphinum veſcens ex hominum manibus.

Veſco, is, activa forma pro veſcor. *Tertull. de jejun. c.* 5. Quis nos veſcet carne? h. e. paſcet. Hinc quidam paſſive accipiunt illud *Plin. l.* 8. *c.* 50. Caprinum jecur ſi veſcatur, reſtituit veſpertinam aciem his, quos Nyctalopas vocant. Alii leg. *veſcantur*.

Veſcor, eris, ſine præt. d. 3. *mangiare*, ἐσθίω, ἔδομαι, τρέφομαι, σιτοῦμαι, edo, cibo utor, paſcor. Conſtruitur cum acc. & abl. ſine præp. *Cic. in Or.* Quæ eſt autem in hominibus tanta perverſitas, ut inventis frugibus glande veſcantur? *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 23. Dii nec eſcis, nec potionibus veſcuntur. ¶ Invenitur etiam conſtructio cum accuſativo. *Plin. l.* 8. *c.* 50. Sic caprinum jecur veſcantur. *Tacit. in Agric. c.* 28. Eo inopiæ venere, ut infirmiſſimos ſuorum ſorte ductos veſcerentur. Adde *Acc.* apud *Non. c.* 4. *n.* 478. ¶ *Veſcenda eſſe*, eſt eſui aptum eſſe, *eſſere buono da mangiare*. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Radix ejus veſcendo eſt decocta. Sic *ad veſcendum aptum eſſe*, eodem ſenſu apud *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 64. ¶ *Veſci ex manu hominis*, eſt ex manu hominis eſcam capere. *Plin. l.* 9. *c.* 8. Simili modo ex hominum manibus veſcens, ferenſque ſe tractandum. ¶ Tranſlate, vel per Catachreſin ſumitur pro uti, frui. *Virg.* 1. *Æn.* Quod ſi fata virum ſervant, ſi veſcitur aura Ætherea. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 20. Veſci voluptatibus paratiſſimis. ¶ Item pro videre. *Accius* apud *Non. c.* 4. *n.* 477. Priuſquam infans aſſes, facinus tui oculi veſcantur.

Veſcŭlus, a, um, *fievole*, *debole*, *maſſiccio*, μικρὸς, ἰσχνὸς, μονόγραμμος, aliquantum gracilis, macilentus, male curatus, dim. a *veſcus*. *Feſt.* Veſculi, male curati, & graciles homines. *Ve* enim ſyllabam rei parvæ præponebant, unde *Vejovem* parvum Jovem, & *vegrandem* fabam minutam dicebant.

Veſcus, a, um, *buono da mangiare*, ἐδώδιμος, edulis, ſive eſui aptus. *Virg.* 3. *Georg. v.* 175. Nec veſcas ſalicum frondes, ulvamque paluſtrem. *Id. l.* 4. Verbenaſque premunt, veſcumque papaver. ¶ Accipitur etiam pro parvo, minuto, gracili. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 445. Vegrandia farra coloni, Quæ male creverunt, parvaque veſca vocant. *Plin. l.* 7. *c.* 20. Corpore veſco, ſed eximiis viribus Tritanum. ¶ *Servius* in 3. *Georg.* ſcribit, veſcum proprie ſignificare tenerum, levem; atque illud quod ibidem *v.* 175. legitur *veſcas ſalicum frondes*, interpretatur teneras, & ſiccas.

Veſĕvus, i, *m.* idem ac Veſuvius, apud Poetas. *Virg.* 2. *Georg. v.* 224. Talem dives arat Capua, & vicina Veſevo Ora jugo. *Servius* Veſevum diverſum eſſe putat a Veſuvio, atque illum quidem in Liguria, hunc in Campania ſitum eſſe. Sed fallitur. Conſtat enim celeberrimorum Scriptorum teſtimoniis, Liguſticum montem *Veſulum*, non *Veſuvium* eſſe appellatum.

Veſīca, æ, *f. veſcica*, κύστις, κύστη, φῦσα, urinæ receptaculum in corpore animalis, folliculus, in quo urina colligitur intra alvum a priore parte. *Cic.* 2. *Fin. c.* 30. Tenti autem morbi aderant veſicæ, & torminum. *Hor. l.* 1. *ſat.* 8. Diſploſa ſonat quantum veſica, pepedi. *Apulej. l.* 1. *Metam.* Veſicam exonerare. ¶ Ponitur & pro muliebri inguine. *Juvenal. ſat.* 1. *v.* 38. Qui teſtamenta merentur Noctibus, in cœlum quos evehit optima ſummi Nunc via proceſſus, veſulæ veſica beatæ.

Veſicaria, æ, *f.* ἁλικάκαβος, herba, quæ veſicæ medetur. *Plin. l.* 21. *c.* 31. *de ſtrychno*: quorum alterum, cui acini coccinei, granoſi folliculi, halicacabum vocant, & alii callion, noſtri autem veſicariam, quoniam veſicæ, & calculis proſit, &c.

Veſicarius, a, um, adject. ad veſicam pertinens, ut veſicaria aqua, *Marcell. Empir. c.* 26.

Veſicŭla, æ, *veſcichetta*, κυστίδιον, parva veſica. In herbis quibuſdam veſiculæ dicuntur folliculi, quibus ſemen includitur. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 14. Et pulejum aridum floreſcere brumali ipſo die, & inflatas rumpi veſiculas, & ſemina malorum, quæ in his mediis incluſa ſint, in contrarias partes ſe ſe vertere.

Veſiculōſus, a, um, adject. veſiciis, ſeu tuberculis plenus. *Cœl. Aurelian. Acut.* 3 *c.* 17.

Veſpa, æ, *f. veſpa*, σφὴξ, ἀνθρήνη, inſectum volucre aculeatum, api ſimile. *Cic. l.* 5. *de Fin. c.* 15. Cornibus uti videmus boves, veſpas aculeis, &c. De veſpis *Plinius* ſcribit *l.* 11. *c.* 21. ¶ Veſpæ quoque vocantur, qui aliter dicuntur veſpillones, id eſt qui cadavera efferebant, & incendebant. *Feſt.* Veſpæ, & Veſpillones dicuntur qui funerandis corporibus officium gerunt, non a minutis illis volucribus, ſed quia veſpertino tempore eos efferunt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt.

Fl. Veſpaſiānus, decimus Romanorum Imperator. Suſcepit Imperium anno Chriſti 70. vel 71. Multis virtutibus inſignis fuit, ſed eas omnes uno avaritiæ crimine fœdavit. ¶ Titus Veſpaſianus, Flavii filius, & in Imperio ſucceſſor, anno Chriſti 81. Fuit omnibus hominibus adeo carus, ut amor mundi, & deliciæ humani generis cognominaretur. V. *Suetonium*.

Veſper, is, & Veſperus, i, *m.* ἕσπερος, una ſtellarum errantium, eadem, quæ Venus, quæ etiam Græco nomine Heſperus dicitur, medium inter Solis, & Mercurii ſphæras ſitum obtinens, a Græco nomine allato, converſo ſpiritu aſpero in *v* conſonum. *Plin. l.* 2. *c.* 8. Infra Solem ambit ingens ſidus, appellatum Veneris, alterno meatu vagum, ipſiſque cognominibus æmulum Solis, ac Lunæ. Præveniens quippe, & ante matutinum exoriens, Luciferi nomen accipit, ut Sol alter, diem maturans, contra ab occaſu refulgens, nuncupatur Veſper, ut prorogans lucem, vicemque Lunæ reddens. *Virg.* 1. *Georg.* Illic ſera rubens accendit lumina Veſper. *Horat. l.* 2. *od.* 9. Veſpero ſurgente. ¶ Sumitur aliquando pro ipſo veſpertino tempore. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 43. Magiſtris imperat navium, ut primo veſpere omnes ſcaphas ad litus appulſas habeant. *Cic.* 3. *Phil.* Atque ibi ſe occultans perpotavit uſque ad veſperum. *Virg.* 3. *Georg.* Solis ad occaſum cum frigidus aera veſper Temperat, & ſaltus reficit jam roſcida Luna. *Ovid. l.* 1. *Triſt. el.* 2. Nunc Zephyrus ſero veſpere miſſus adeſt. ¶ *Neſcis quid ſerus veſper vehat*, titulus eſt, quo a Varrone inſcripta fuit una ex ſatyris Menippeis, ut auctor eſt *Gellius l.* 13. *c.* 11. & ex eo *Macrob. l.* 1. *c.* 7. Proverbialis eſt, ſicut ſunt & alii plerique, quo ſalubriter admonemur, ne præſentium ſucceſſuum proſperitate ſublati futuri curam abjiciamus, neque alia de re ſecuri ſimus, prius, quam exitum viderimus. Nec dubium, quin eodem reſpexerit *Maro*, cum 1. *Georg.* de Solis prognoſticis tractans ait: Denique quid veſper ſerus vehat. Et *Livius l.* 45. *c.* 8. qui ſcripſit: In ſecundis rebus nihil in quenquam ſuperbe, ac violenter conſulere decet, nec præſenti credere fortunæ, cum quid veſper ferat, incertum ſit.

Veſper, ra, rum, ἑσπέριος, veſpertinus. *Plin. l.* 20. *c.* 22. His horæ rigandi matutina, atque veſpera. ¶ *De veſperi ſuo vivere*, proverb. apud *Plaut. Mil.* 4. 2. 5. *h. e.* ſumtis ſuis, *vivere delle ſue ladre fatiche*.

Veſpĕra, æ, *f. ſera*, ἑσπέρα, extrema diei pars, a Græca voce allata. *Cic.* 2. *Catil. c.* 4. Si accelerare volent, ad veſperam conſequentur. *Id* 3. *Fin.* Heri, inquam, ludis commiſſis ex Urbe profectus veni ad veſperam. *Tac. l.* 3. *hiſt. c.* 19. Inumbrante veſpera univerſum Flaviani exercitus robur advenit. ¶ *Veſpera* ablat. abſolute, h. e. veſpertino tempore. *Apulej. l.* 1. & 9. *Metam.*

Veſperālis, & le, *c.* 3. veſpertinus, occidentalis. *Solin. c.* 14. (al. 9.) Igitur Macedoniam præcingit Thracius limes, meridiana Theſſaliæ Epirotæ tenent, a veſperali plaga Dardani ſunt, & Illyrii, &c.

Veſperaſcens, entis, *o. g.* part. a *veſperaſcit*. *Nepos in Pelopid. c.* 2. Ut veſperaſcente cœlo Thebas poſſent pervenire. *Tacit.* 16. *Ann. cap.* 34. Veſperaſcente jam die.

Veſperaſcit, ebat, imp. 3. *farſi ſera*, הֶעֱרִיב, Germ. *es wirdt abend*, *oder ſpat*, Gall. *il vient ſur le tard*, Hiſp. *anochecer*, ἑσπέρα γίνεται, ἑσπεράζει, ſerum diei fit. *Ter. Heaut.* 2. 3. 8. Et veſperaſcit, & non noverunt viam.

Veſpĕrat, abat, imp. 1. *farſi ſera*, ἑσπεράζει, veſpera fit. *Gell. l.* 17. *c.* 8. Taurus Philoſophus accipiebat nos Athenis cœna plerumque ad id diei, ubi jam veſperaverat.

Veſperātus, a, um, adject. ad veſperam perductus. *Solin. c.* 16. Die jam veſperato.

Veſpĕre, *la ſera*, *di ſera*, ἑσπέρας, πρὸς ἑσπέραν, abl. ſing. qui adverbialiter ponitur. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 12. Cephalio mihi a te literas reddidit ad octavum Idus Martii veſpere.

Veſpĕri, adv. *di ſera*, ἑσπέρας, πρὸς ἑσπέραν, veſpertino tempore, principio adventantis noctis. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 17. Nam cum in Tuſculanum veſperi veniſſem. *Id.* 2. *de Or.* Cum ad me in Tuſculanum, inquit, heri veſperi veniſſet Catulus de Tuſculano ſuo. *Id.* 1. *Acad. c.* 1. Nuntiatum eſt nobis a M. Varrone, veniſſe eum Roma pridie veſperi.

Veſperies, *f.* 5. opp. Vardulorum in Hiſp. Tarr. inter Menoſcam, & portum Amanum. *Plin. l.* 4. *c.* 20.

Veſperna. V. Cœna.

Veſpertilio, onis, *m. pipiſtrello*, *nottola*, עֲטַלֵּף, Ger. *fledermauß*, Gall. *chauve-ſouris*, Hiſp. *murciegalo*, νυκτερὶς, animal volatile, incertæ naturæ. Eſt enim mediæ cujuſdam inter avem, & murem ſpeciei, ut mus alatus dici poſſit. Volat enim pinnatis alis, ſed inter volucres non eſt habendus, quod quatuor pedibus graditur, pulloſque parit, non ova, quos & lacte nutrit. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 868. Factus ſum veſpertilio, neque in muribus plane, neque in volucribus ſum. ¶ Nomen habet a veſpere, quod veſpere ſe ad volatum proferat. *Ovid. l.* 4. *Met. fab.* 12. Lucemque peroſæ Nocte volant, ſeroque tenent a veſpere nomen. ¶ Tranſlate veſpertiliones Juriſconſultis vocantur, qui *Senecæ*, & *Apulejo* lucifugæ, hoc eſt qui noctu demum veſpertilionum more prodeunt in publicum, ne forte in dominos, notoſve incidant. Hujuſmodi ſunt etiam, qui ære alieno obruti interdiu domi delitefcunt, metu creditorum. *Ulpian.*

Ulpian. l. 31. Dig. de evictiōn. ubi tamen alii aliter legunt.

Veſpertīnus, a, um, *di ſera, ſerotino*, quod ad veſperam ſpectat, ſerum, tardum. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 50.* Tum veſpertinis temporibus deliteſcendo, tum matutinis rurſum ſe aperiendo. *Hor. l. 1. ep. 6.* Gnarus manu forum, & veſpertinus pete tectum. ¶ Veſpertinæ literæ dicuntur, quæ veſperi ſcriptæ, aut redditæ ſunt. *Cic. Att. l. 13. ep. 23.* Antemeridianis tuis literis heri ſtatim reſcripſi, nunc reſpondebo veſpertinis. ¶ Ponitur etiam pro occidentali, ad veſperam ſitu, *occidentale*. *Horat. l. 2. ſat. 4. v. 29.* ſurgente a ſole ad eum, quo Veſpertina tepet regio.

Veſpĕrūgo, inis, f. *ἕσπερος*, ſtella, eadem quæ Veſper, Heſperus, Lucifer, Venus. *Vitr. l. 9. c. 4.* Veneris ſtella, poſt occaſum ſolis apparens in cælo, Veſperugo vocitatur, aliis autem temporibus eum antecurrens, & oriens ante lucem Lucifer appellatur. *Plautus Amphit. 1. 1. 119.* Nec Jugula, neque Veſperugo, neque Vergiliæ occidunt. Gl. ¶ Uſurpatur etiam pro veſpertilione. *Tertul. l. de Anima, c. 32.* Item contraria lumini, quæ cæca in totum, vel ſolis tenebris habent oculos, talpas, veſperugines, noctuas.

Veſpĕrum. V. Veſper.

Veſpices dicuntur frutecta denſa a ſimilitudine veſtis. *Paul. apud Feſt.*

Veſpillo, onis, m. *beccamorti, becchino*, Ger. *todtengraber*, Gal. *foſſoyeur*, Hiſp. *ahoyador*, νεκροθάπτης, funerator, funerarius, ſandapilarius. *Feſt.* Veſpæ, & veſpillones dicuntur, qui funerandis corporibus officium gerunt, non a minutis illis volucribus, ſed quia veſpertino tempore eos efferunt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt. Ubi in manuſcripto pro *veſpillones* etiam *veſpilones* legas. *Martial. l. 1. ep. 48.* Qui fueras medicus, nunc eſt veſpillo Diaulus. *Sueton. in Domit. c. 17.* Corpus ejus populari ſandapila per veſpillones exportatum.

Veſta, æ, f. *Veſta*, filia Demogorgonis, uxor Cæli, mater Saturni, quæ aliis nominibus Ops, Terra, Tellus, Cybele, Berecynthia, Rhea, Mater Magna, Mater Deorum, Mater Idæa, Mater Phrygia appellatur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 27.* Nam Veſtæ nomen a Græcis. Ea eſt enim, quæ ab illis Ἑστία dicitur. Nempe terra & ipſa immobilis eſt, & cæteris cauſa eſt [illegible], id eſt ſtatus, manſioniſque. *Ovid. l. 6. Faſt. v. 299.* Stat vi terra ſua, vi ſtando Veſta vocatur. ¶ Veſta altera, neptis Veſtæ ſuperioris, filia Saturni ex Ope. Nam Opes duæ nominantur, quarum prima mater fuit Saturni, eadem quæ Terra, ſecunda uxor dicitur fuiſſe. Secundam hanc Veſtam aiunt eſſe ignem. Sed Cicero, & Ovidius duas has Veſtas confundunt. *Cic. loc. cit.* Nam Veſtæ nomen a Græcis. Ea eſt enim, quæ ab illis Ἑστία dicitur. Vis autem ejus ad aras, & focos pertinet. Itaque in ea Dea, quæ eſt rerum cuſtos intimarum, omnis & precatio, & ſacrificatio extrema eſt. Alii legunt *externa*. *Ovid. 6. Faſt. v. 267.* Veſta eadem eſt, quæ terra: ſubeſt vigil ignis utrique. Significant ſedem terra, focuſque ſuam. V. ibi plura. *Dionyſius Halic. Rom. ant. l. 2.* ait, Veſtam terram eſſe, ei autem ignem dicatum eſſe, quia terra ex ſe ignem æthereum gignit. ¶ Veſta fingitur virgo permanſiſſe, quia Veſta ignis eſt, ignis autem nihil gignit. At quoniam erat virgo, ei ſoli ſerviebant virgines, quæ Veſtales vocabantur, quarum munus erat ſempiternum ignis publici focum in urbe cuſtodire, ut ex *Ovidio loc. cit.* perſpicuum eſt, quod etiam apud *Dionyſium* legas *l. c.* ¶ Hanc Deam prius Trojani coluere, ut ait apud *Virg. 2. Æn.* de *Hectore*: Sic ait, & manibus vittas, Veſtamque potentem, Æternumque adytis effert penetralibus ignem. In Italiam Veſtalem ignem Æneas e Troja cum Penatibus tuliſſe dicitur, conditoque Lavinio Veſtæ ædem ſacraviſſe. Poſtea Aſcanio ædificata Alba Longa templum Veſtæ extruxit in montis Albani parte, cui ſuberat lucus, in quo Ilia mater Romuli, & Remi a Marte compreſſa fuit. Tandem Numa Pompilius Romæ Veſtæ templum ſacravit anno 42. ab Urbe condita, & virgines, quæ ejus ſacra facerent, lectas dicavit. Vide *Ovid. in fine l. 4. Faſt.* & *loc. cit.* ¶ Hoc templum fuit in eo ſpatio, quod eſt medium inter Palatium, & Capitolium, in foro. *Dionyſ. l. c. Cic. 1. de Div.* Nam non multo ante urbem captam exaudita vox eſt a luco Veſtæ, qui a Palatii radice in novam viam devexus eſt, &c. ¶ In eo templo ſervabatur perpetuus ignis, quia Veſta nihil aliud eſt, quam purus ignis. Sunt etiam qui dicant, præter illum ignem alia quædam ſacra in Deæ fano fuiſſe, ſolis Pontificibus, & Virginibus nota, vulgo incognita. ¶ Veſtalia ſacra die 9. Junii celebrabantur. Eo die Virgines Veſtales Veſtæ ſacrificabant, aſini floribus coronati per urbem circumducebantur, molæ etiam ſertis, & floribus ornabantur. *Ovid. 3. Faſt.* ¶ Calendis Martii nova lauro Veſta ornabatur. *Ovid. 3. Faſt.* ¶ Die 15 Junii ſtercus ex æde Veſtæ in Tiberim deferebatur. *Ovid. 6. Faſt.*

Veſtāles, ium, f. 3. *Veſtali*, virgines apud Trojanos, Albanos, & Romanos, quæ Veſtæ dicatæ erant, & ignem ſacrum publicum totius urbis, & populi cuſtodiebant. *Cic. 2. de Leg.* Virgineſque Veſtales in urbe cuſtodiunto ignem foci publici ſempiternum. ¶ Romæ inſtitutæ ſunt a Numa Pompilio, ſimiles quæ fuere Canephoris, ſeu Caniſtriferis apud Græcos. *Dionyſ. l. 2. Ovid. 6. Faſt.* ¶ Initio quatuor fuerunt, poſtea ad ſenarium numerum auctæ, in quo numero uſque ad extrema Reipublicæ tempora permanſerunt. *Dionyſ. l. cit.* Duæ illæ, quæ additæ ſunt, additæ dicuntur a Ser. Tullio. Prima, quæ lecta fuit, Amata nomine fuiſſe traditur. Ideo cum virgo eligeretur in Veſtalem Sacerdotem, hoc nomen ei imponebatur. Sed ab aliis hæc quatuor primarum virginum nomina recenſentur, Gegania, Verenia, Canuleia, Tarpeia. ¶ Conditiones neceſſariæ, ut aliqua Virgo Veſtæ miniſterio dicaretur, hæ erant. Primo nobiliſſimæ quæque virgines eligebantur: quod etiam apud Albanos uſitatum fuit, & perhonorificum habebatur. Eligi non poterat, cujus parentum, ambo, vel alter, ſervitutem ſerviiſſent, aut in negotiis ſordidis verſarentur. Deinde eligi non poterat ejus filia, qui domicilium in Italia non haberet. Tertio oportebat, puellam patrimam, & matrimam eſſe. Quarto videndum erat, ne lingua debili, & aurium ſenſu diminuta eſſet, aliave corporis labe inquinata. Quinto eligi non poterat neque minor ſex annis, neque major decem. ¶ Excuſationem merebatur ea, cujus ſoror ad id ſacerdotium lecta fuiſſet: item filia ejus, qui liberos tres haberet: item cujus pater Flamen, vel Augur, vel Decemvir ſacris faciundis, vel Septemvir Epulonum, vel Salius eſſet: item filia Regis ſacrorum: item ſponſa Pontificis. ¶ Veſtalium captandarum jus penes ipſos Reges erat, ex Numæ inſtituto. Exactis Regibus eligebantur a Pontifice Maximo. Mos fuit virginem a Pontifice Max. capi, id eſt manu prehenſam ab iis parentibus, in quorum poteſtate erat, quaſi bello captam abduci, velut ab hoſtibus. Verba, quibus tunc Pontifex utebatur, hæc ſunt: Sacerdotem Veſtalem, quæ ſacra faciat, quæ jus ſiet, pro Populo Romano Quiritibuſque, uti optima lege fuit, ita te, Amata, capio. Amatæ enim omnes, ut diximus, appellari omnes conſueverunt, quod ea, quæ prima capta eſt a Numa Rege, fuiſſe hoc nomine perhibeatur. *V. Gell. l. 1. c. 12.* ¶ Oportebat, has virgines puras a nuptiis manere per integros triginta annos, ſacra facientes, & reliquas cæremonias de more peragentes. Quo tempore decem primis annis myſteria diſcebant, decem ſequentibus ſacra faciebant, reliquis annis alias docebant. Expleto autem triginta annorum tempore, nihil illis impedimento erat, quo minus infulis, & reliquis Sacerdotii inſignibus depoſitis, eæ, quæ vellent, nuberent. Hoc autem perpaucæ fecerunt, quibus vitæ finis non optandus, neque admodum felix contigit. Itaque reliquæ earum caſum pro ominoſo accipientes, virgines uſque ad mortem apud Deam manebant. ¶ Honores autem illis a civitate delati ſunt multi, & inſignes, quorum cauſa neque liberorum, neque nuptiarum deſiderium eas ſubibat. Igitur ſimul atque virgo capta, atque in ædem Veſtæ deducta erat, illico ſine emancipatione, aut capitis diminutione exibat patriam poteſtatem, & jus teſtamenti faciendi adipiſcebatur. Præterea Veſtales juramento immunes erant. ¶ Graves pœnæ ſtatutæ erant in Veſtalium delicta, quorum quæſitores, & vindices ex legibus erant ipſi Pontifices. Si Veſtalis alicujus negligentia forte ſanctus ignis reſtinctus eſſet, flagris a Pontifice Maximo cædi jubebatur. Hoc enim malum extincti ignis Romani maxime omnium formidabant, rati, id excidium civitati portendere, quomodocumque id accidiſſet, magniſque delinimentis, & expiationibus placantes ipſum, referebant in templum. Præterea virgo cædebatur, quia cum ex multis aliis indiciis cognoſci poterat, an Sacerdos ſancta, ac pie rei ſacræ operam navaſſet, tum vero præcipue, ſi ignis extinctus eſſet. Ignem vero extinctum nequaquam alio ex igne reparare fas erat, ſed accenſa per fomitem ex Solis flamma puro, & cæleſtis eliciebatur. ¶ Eam vero, quæ corpus ſtupro polluiſſet, lex antiqua jubebat virgis cæſam necari, & ipſius prolem in fluvii profluentem projici. Poſtea introductum eſt, ut quæ ſtuprum paſſæ fuerant, fœdiſſimo, & miſerrimo mortis genere necarentur. Vivæ enim in lectulo non aliter, quam mortuæ, funebri pompa efferebantur ad portam Collinam, ubi tumulus impudicarum Veſtalium intra muros eminebat, in quo erat parva caverna ſubterranea, ad quam per foramen ſcalis deſcendebatur. In ea erat ſtratus lectulus, lucerna ardens, panis, lac, & oleum. Ibi deponebatur Veſtalis, ſolvebatur vinculis, & capite velato in ſupplicium ducebatur. Pontifex, cum arcana quædam pronuntiaſſet, cum Sacerdotibus terga vertebat, & ſtatim impudica Veſtalis in cavernam demittebatur: inde foſſa tellure replebatur uſque ad operculum. Ea die ſilentium, & mœſtitia in tota urbe erat. V. *Dionyſ. Halic. l. 2. antiq. Rom.*

Veſtālis, le, adject. ad Veſtam pertinens, ut Veſtalis ara. *Lucan. lib. 1. v. 549.* Veſtales foci. *Id. ib. v. 199.* ¶ Veſtalis virgo, h. e. Veſtæ cultui dicata. V. dictionem præced. quæ & *Veſtalis* abſolute ſæpe dicitur. *Liv. l. 1. c. 4.* Vi compreſſa Veſtalis cum geminum partum edidiſſet, &c. ¶ *Veſtalia*, ium, abſolute ſunt feſta Veſtæ dicata. *Varr. l. 5. de L. L.*

Veſter, ſtra, ſtrum, *voſtro*, Germ. *euwer*, Gall. *votre*, Hiſp. *vueſtro*, ὑμέτερος, quod ad vos pertinet. Prius fuit *voſter*, ut ex Comicis imprimis liquet. Eſt enim a vos, ut *noſter* a nos. *Virg. 3. Ecl.* Pierides vitulam lectori paſcite veſtro. *Cicer. pro L. Man.* Majores veſtri ſæpe, mercatoribus, ac naviculatoribus injurioſius tractatis, bella geſſerunt.

Veſtiārium, ii, n. ἱματιοφυλάκιον, ἱματιοθήκη, locus, in quo veſtes ſervantur, vel venduntur. *Plin. l. 15. c. 8.* Veſtiarium etiam contra teredines, ac noxia animalia amurca aſpergi. ¶ Aliquando veſtiarii nomine veſtitus intelligitur. *Col. l. 1. c. 8.* Tantoque curioſior inquiſitio patrisfamilias debet eſſe pro tali genere ſervorum, ne aut in veſtiariis, aut in cæteris præbitis injurioſe tractentur. *Scævola l. annua, ff. de ann. leg.* Et per hoc neque veſtiaria, neque cibaria bis debentur.

Veſtiārius, a, um, ἱματικός, quod ad veſtes pertinet, ut Veſtiaria arca, in qua veſtes ſeponuntur, & conſervantur. *Cato c. 11.*

Veſtiārius, ii, m. ἱματιοπώλης, qui veſtiario præeſt, aut veſtes vendit. *Ulp. l. quæcunque, §. 2. ff. de inſtit. act.* Quibus veſtiarii, vel lintearii dant veſtem circumferendam, & diſtrahendam.

Veſtĭbŭlum, i, *veſtibolo, ingreſſo*, πρόδομος, πρόθυρον, προαύλιον, locus ante ædium januam, inter ædes ipſas, & viam relictus, cum in ædium, ut qui adirent dominum ſalutatum veniſſent, neque in via ſtarent, neque in ipſis eſſent ædibus. *Gell. l. 16. c. 5.* Animadverti, quoſdam haudquaquam indoctos viros opinari, veſtibulum eſſe partem domus primorem, quam vulgus atrium vocat. Cæcilius (*Aemilius*) Gallus in lib. de ſignificatione verborum, quæ ad jus civile pertinent ſecundo, veſtibulum eſſe dicit, non in ipſis ædibus, neque partem ædium; ſed locum ante januam domus vacuum, per quem a via aditus acceſſuſque ad ædes eſt, cum dextra, ſiniſtraque inter januam, tectaque, quæ ſunt viæ juncta, ſpatium relinquitur, atque ipſa janua procul a via eſt, area vacanti interſita. ¶ Diverſum fuit ab atrio, ut clare ſatis patet ex loco Gellii allato, & manifeſte diſtinguit *Vitruv. l. 6. c. 8.* His, qui communi ſunt fortuna, non neceſſaria magnifica veſtibula, nec tablina, neque atria, quod hi aliis officia præſtant ambiundo, quæ ab aliis ambiuntur. ¶ Dictum eſt a *Veſta*. Nempe quod ignis, qui eſt in Veſtæ poteſtate, in veſtibulo antiquitus accenderetur. *Ovid. l. 6. Faſt. v. 301.* At focus a flammis, & quod fovet omnia dictus, Qui tamen in primis ædibus ante fuit. Hinc quoque veſtibulum dici reor: inde precando Dicimus, o Veſta, quæ loca prima tenes. V. *Gell. l. c.* ubi aliud quoque etymon affert. *Plaut. Moſtell. 3. 2. 130.* Viden' veſtibulum ante ædes hoc, & ambulacrum ejuſmodi? *Cic. 2. Verr. c. 66.* Veſtibulum curiæ. ¶ Tranſlate ponitur pro ingreſſu, aditu. *Cic. 7. Verr. c. 68.* In conſpectu Italiæ, veſtibulo Siciliæ, &c. *Id. in Or. c. 15.* Veſtibula nimirum honeſta, aditusque ad cauſam faciet illuſtres.

Veſtĭceps, ĭpis, c. g. ἔφηβος, qui jam pubeſcit, qui ad pubertatem pervenit, hoc eſt qui major eſt 14. annis, quod pube veſtiri incipiat. Cui opponitur *inveſtis*. *Gell. l. 5. c. 19.* Sed arrogari non poteſt, niſi jam veſticeps. ¶ Metonymice ſignificat corruptum, ſeu qui rerum Venerearum corruptionem habet. *Apul. in Apol.* Inveſtem a nobis accepiſti, veſticipem illico reddidiſti.

Veſtĭcontubernium, ii, n. concubitus eorum, qui ſub eadem veſte cubant. *Petron. in Satyr. cap. 11.* Quid veſticontubernium facis? *Lucian. in Bis accuſ.* [illegible]

Veſtĭcŭla, læ, f. *veſticciuola*, parva veſtis. *Paul. Dig. l. 33. leg. eſt. tit. 7.* Cum in diem mortis ibi libros, & vitreamina, & veſticulam habuerit.

Veſtĭfex, icis, m. *ſarto*, qui veſtes facit. *Inſcript. apud Gruter. p. 578.*

Veſtĭfĭca, æ, f. quæ veſtes conficit. *Inſcript. apud Reineſ. claſſ. 9. n. 70.*

Veſtificina, æ, f. veſtium confectio, vel conficiendarum veſtium ars. *Tertull. de Pall. c. 3.*

Veſtĭfĭcus, i, m. qui veſtes conficit. *Inſcript. apud Gruter. pag. 578. n. 7.* Veſtificus Cæſaris a veſte ſcenica.

Veſtĭflŭus, a, um, adject. qui fluentibus, laxiſque veſtibus utitur. *Petron. in Satyr. c. 93.* Quem Lydus adorat veſtifluus. *Auſon. in Technopæg. c. de hiſt. v. 15.* Vellera depectit nemoralia veſtifluus Ser.

Veſtīgātĭo, onis, f. *inveſtigatio*, inquiſitio. *Cicer. 1. Offic. c. 6.* Quæ omnes artes in veri veſtigatione verſantur. Alii leg. *inveſtigatione*, & quidem rectius. *Apul. l. 4. Met.* Pſyche dies noctesque mariti veſtigationibus inquieta.

Veſtīgātor, oris, m. *cacciatore, inveſtigatore*, qui veſtigat, & venatur. *Varr. l. 4. L. L.* Veſtigator a veſtigiis ferarum, quas indagatur. *Col. l. 9. c. 8. de apibus capiendis*: Nam ſtatim ſono territum (examen) vel in frutice, vel in editiore ſilvæ fronde conſidet, & a veſtigatore præparato vaſe reconditur. *Senec. 3. de benef. c. 27.* Quod factum ſimul & Maro ex notis illius temporis veſtigatoribus notavit.

Veſtīgĭum, ii, n. *veſtigio, pedata*, מדרך, Ger. *fuſſtapff*, Gall. *trace, marque du pied*, Hiſp. *piſada*, ἴχνος, στίβος, pedis impreſſio, id eſt ſignum, quod a pede relinquitur. Videtur eſſe a *veſtis*. Nam olim omnes longis utebantur veſtibus, eoque non modo pedum, ſed veſtis etiam indicium relinquebatur ab incedentibus. *Plaut. Ciſt. 4. 2. 59.* Sed is hac, aut hac, ſocii video veſtigium in pulvere. *Cic. 3. Phil. c. 12.* Quas fecit ſtrages, ubicunque poſuit veſtigia! *Auct. ad Herenn. l. 3. c. 15.* Stare in veſtigio, *non muover ſi dal piede*. *Cic. pro Cæc. cap. 14.* Facere veſtigium in poſſeſſionem, h. e. ingredi. *Id. 2. de Or. c. 23.* Perſequi alicujus veſtigia, *ſeguire le ſue pedate*, & tranſlate *imitare*. *Id. de clar. Orat. c. 90.* Ipſius veſtigiis perſequi aliquem, eodem ſenſu. Sic, alicujus veſtigiis ingredi, h. e. eo modo procedere, quo ipſe, & tranſlate imitari, apud *Cic. in Somn. Scip.* ¶ Metonymice ponitur pro ima parte pedis. *Virg. 5. Æn. v. 566.* Veſtigia primi Alba pedis, frontemque oſtentans arduus albam. *Cic. 4. Acad. c. 39.* Qui adverſis veſtigiis ſtent contra noſtra veſtigia, quos Antipodas vocatis. *Cic. 4. Verr. c. 24.* Leviter preſſo veſtigio aliquem perſequi, *camminando in punta di piede*. ¶ Item pro ſolea ferrea equi. *Plin. l. 28. c. 20.* Veſtigium equi excuſſum ungula, ut ſolet plerunque, ſiquis collectam reponat, ſingultus remedium eſſe recordantibus, quonam loco id repoſuerint. ¶ Per Synecdochen uſurpatur pro quacunque impreſſione corporis, vel partis corporis. *Cic. 5. Verr.* Præſertim cum in lectulo decumbentis mulieris veſtigia viderent recentia. *Id. 3. de Or. c. 2.* Poſt ejus interitum veniebamus in curiam, ut veſtigium illud ipſum, in quo ille poſtremum inſtitiſſet, contueremur. ¶ Per

Meta-

Digitized by Google

Metaphoram ponitur pro quocunque rei geſtæ monumento, indicio, ſigno. *Cicer. pro Font. c. 5.* Unæ tabulæ proferantur, in quibus veſtigium ſit aliquod, quod ſignificet pecuniam Fonteio datam. *Id. pro Mur. cap. 9.* Relinquere veſtigium avaritiæ. *Id. pro R. Amer. c. 25.* Extant veſtigia ſceleris. ¶ Item pro momento, ſeu puncto temporis, tranſlatione ſumpta a veſtigium facientis celeritate, quod ſcilicet nihil pene citius fiat, quam veſtigium. *Caſ. l. 5. B. C. c. 26.* Eodemque tempore vis magna pulveris cernebatur, & veſtigio temporis primum agmen erat in conſpectu. *Cic. in Piſon.* Eodem in templo, eodem & loci veſtigio, & temporis. ¶ Hinc *e veſtigio*, eſt confeſtim, extemplo, maxima celeritate. *Cicer. 5. Verr.* Repente e veſtigio ex homine tanquam aliquo Circæo poculo factus eſt verres. *Servius Cic. l. 4. Fam.* E veſtigio eo ſum profectus prima luce.

Veſtigo, as, a. *inveſtigare, cercare*, חפש, Germ. *nachſuchen*, Gall. *tracer*, Hiſp. *buſcar*, ἰχνεύω, eſt quaſi per veſtigia inquirere. *Virg. 6. Æn.* Ergo alte veſtiga oculis, & rite repertum Carpe manu. *Cic. poſt red. in Sen. c. 6.* Hi voluptates omnes veſtigant, atque odorantur. *Id. 2. de Or. cap. 39.* Nam & conjuncta quæremus, & cauſas rerum veſtigabimus. ¶ Item invenire, *trovare*. *Liv. l. 35. c. 29.* Fugitivos, quos inquirendo veſtigare potuerint, reddidiſſe.

Veſtimentum, i, n. *veſtimento*, ἐνδυμα, idem ac veſtis. *Cic. pro Mil. cap. 10.* Milo autem, cum in Senatu fuiſſet eo die, quoad Senatus dimiſſus eſt, domum venit, calceos, & veſtimenta mutavit. *Hor. l. 1. ep. 18.* Veſtimenta dabat pretioſa, &c.

Veſtini, m. a. Οὐεστῖνοι, pop. Italiæ ſub Samnitibus; a Sept. Matrino fl. diviſi a Piceno, a Mer. Aterno fl. a Pelignis, & Marrucinis, ab Occ. eisdem Aterno a Marſis, ab Or. Supero mari irrigati, ubi hodie pars Aprutii ult. inter fl. Aternum, & fl. *Piomba*. Eorum caput fuit Aquila, ceteræ urbes numerantur Amiternum, Aternum, & Pinna. Apud hos laudatiſſimi fiebant caſei *Plin. l. 3. c. 5.*

Veſtinus, a, um, quod ad Veſtinos ſpectat. *Martial. l. 13. ep. 28. de caſeo.* Hæc tibi Veſtinæ de grege maſſa venit.

Veſtio, is, ivi, itum, a. 4. *veſtire*, לבש, Germ. *kleyden*, Gall. *habiller*, Hiſp. *veſtir*, ἱματίζω, ἐνδύω, veſte induo. Uſurpatur vel cum nom. & acc. *Terent. Heaut. 2. 2.* Ancillæ tot me veſtiant? *Cic. pro R. Am. c. 50.* Quaſi vero neſcias, hunc alii, & veſtiri a Cæcilia. ¶ Vel etiam cum abl. ſine præp. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quarum aliæ coriis tectæ ſunt, aliæ villis veſtitæ, &c. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro velare, ornare, munire quacumque re. *Cic. 6. Verr. c. 55.* His autem tabulis interiores templi parietes veſtiebantur. *Id. in Brut.* Reconditas, exquiſitaſque ſententias mollis, & pellucens veſtiebat oratio. *Liv. lib. 32.* Ipſi montes Epiri veſtiti frequentibus ſylvis ſunt. *Col. l. 8. c. 5.* Per vicenos undique pedes gramine ripæ veſtiantur.

Veſtiplica, æ, f. ancilla, quæ veſtes plicat & ſervat. *Quintil. declam. 363.* Veſtiplicam dominæ habitu miſit. *Et rurſus.* Adulter cum uxore locutus per veſtiplicam.

Veſtiplicus, ci, m. famulus, qui veſtes plicat, & cuſtodit. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. 1. 9. n. 64. & claſſ. 11. n. 90.*

Veſtis, is, f. *veſte*, ἐσθής, ἔνδυμα, ἱμάτιον, περιβολή, id, quo corpus tegimus. Et eſt generale nomen, quodvis ſignificans indumentum, tam virile, quam muliebre, quo continentur omnia lanea, linea, ſerica, bombycina, quæ induendi, præcingendi, tegendi, amiciendi, inſternendi, accubandique cauſa apparata ſunt, & quæ acceſſionis jure cedunt, quæ ſunt laſciniæ, picturæ, clavique, quæ veſtibus inſuuntur. *Cic. 7. Verr. c. 56.* Illi ad deprecandum periculum proferebant alii purpuram Tyriam, thus alii, atque odores, veſtemque lineam, gemmas alii, & margaritas. *Id. 2. Phil. cap. 27.* Maximus vini numerus fuit, permagnum optimi pondus argenti, pretioſa veſtis, multa, & lauta ſupellex, & magnifica multis in locis. *Virgil. 9. Æn.* Dives equum, dives pictai veſtis, & auri. Servus *a veſte*, & *ad veſtem*, inter officia domus Auguſtæ, eſt qui veſtem principis curat. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 578. n. 2. 4. & 7.* ¶ Sumitur etiam pro barba, & pro lanugine, quæ malas, & inguina veſtit. *Virg. 8. Æn. v. 659. de Gallis:* Aurea cæſaries ollis, atque aurea veſtis. Ubi veſtem de barba dici, cum *Nonius* innuit, tum *Servius* clare docet. *Lucret. l. 5. v. 672.* Nec minus in certo dentes cadere imperat ætas Tempore, & impubem molli pubeſcere veſte. h. e. pube, lanugine. ¶ *Id. l. 3. v. 386.* veſtis aranea, *tela di ragno.*

Veſtiſpica, æ, f. ἱματιοφύλαξ, ancilla, quæ cuſtodit veſtes. *Afran. apud Non. c. 2. n. 41.* Novi non inſciam ancillulam veſpere, & veſtiſpicam. Adde *Paul. Dig. l. 33. tit. 7. leg. 18. in fin.*

Veſtiſpicus, ci, m. ἱματιοφύλαξ, ſervus cuſtodiens veſtes, a *veſtis*, & *ſpecio*, quod frequenti diligentia veſtes inſpiciat. *Plaut. Trin. 2. 1. 22.* Ducitur familia tota, veſtiſpici, unctor, auri cuſtos. Alii leg. *veſtiſpica*, a fœminino *veſtiſpica*.

Veſtitor, oris, m. qui facit veſtes, ſartor. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 41.* Dignitates acciperent fullones, & veſtitores.

Veſtitus, us, m. *veſtimento*, *veſte*, ſχημα, ſτολισμός, ἐσθής, veſtimentum, veſtis. *Cic. Att. l. 1. ep. 10.* Vir indutus muliebri veſtitu. *Ter. Adel. 1. 1. 38* Veſtitu nimio indulgere, *ſpender troppo in veſtirſi*, ubi *veſtitu* eſt pro *veſtitui*. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur pro integumento. *Cic. 2. de nat. Deor.* Adde huc fontium gelidas perennitates, liquores perlucidos amnium, riparum veſtitus viridiſſimos. ¶ Item pro ornamento. *Cic. de Cl. Or.* Concinnitas illa, crebritaſque ſententiarum priſtina manebat, ſed is veſtitu illo orationis, quo conſueverat, ornata non erat.

Veſtitus, a, um, nom. particip. *veſtito*, indutus. *Nepos in Cim. c. 4.* Cum aliquem videret minus bene veſtitum. ¶ Tranſlate eſt tectus, ornatus. *Liv. l. 32. c. 13.* Montes veſtiti ſilvis. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 39.* Terra veſtita floribus, arboribus, frugibus. *Colum. l. 7. c. 3.* Id pecus quamvis ex omnibus animalibus veſtitiſſimum eſt, frigoris tamen impatientiſſimum eſt.

Veſtras, atis, o. g. quod ſpectat ad veſtram gentem, patriam, ſectam, &c. ab antiquo *veſtratis*, quod a *vos*, ut cujas, Arpinas, Saſſinas, ex *cujatis*, *Arpinatis*, *Saſſinatis*. *Priſcian. l. 17.*

Veſŭlus, i, m. *Monviſo*, Βέσουλος, mons Liguriæ, pars Alpium Cottiarum, inter Galliam, & Italiam, ſeu inter Marchionatum Salutiarum ad Or. & Delphinatum ad Occ. In ejus jugo planities eſt, unde Padus, & Druentia fl. manant. *Virg. 10. Æn. v. 708.* Ac velut ille canum morſu de montibus altis Actus aper, multos Veſulus quem pinifer annos Defendit.

Veſvius, a, um, idem ac Veſuvinus. Poetice. *Colum. l. 10. v. 133.* Fontibus & Stabiæ celebres, & Veſvia rura.

Veſuvinus, a, um, quod ad Veſuvium ſpectat. *Stat. l. 2. ſilv. 6. v. 62.* Ructaſſent dites Veſuvina incendia Locros.

Veſuvius, ii, m. Poetis etiam Veſevus, & Veſvius, *Monte di Somma*, Οὐεσούιος, Βέσβιον, mons Campaniæ, in prov. Terræ Laboris, ignivomus, agros habens miræ fertilitatis, præterquam in ſolo cacumine, ubi planitiem habet magnam fructum omnino nullum ferentem, aliis vitibus magna ex parte conſitus, & peramœnus, nunc omni ex parte incultus, propter crebra incendia. Conſtat, hunc montem olim ſæpius arſiſſe, nunquam tamen vehementius, quam imperante Tito, quo tempore erumpens ex eo ignis vicinas regiones latiſſime populatus eſt. Anno etiam 1632. ſic æſtuavit, ut calamitatem ultimam Neapolis expectaret: quod etiam poſtea pluries accidit, ſed minore impetu. De ejus variis incendiis ſcripſit Recupitus. Dicitur Plinium Naturalis Hiſtoriæ ſcriptorem, qui cognoſcendi cupiditate eo ſe contulerat, fumo, flammiſque enecaviſſe; qua de re vide epiſtolam Plinii junioris ad Cornelium Tacitum, quæ Naturali Hiſtoriæ eſt præfixa. *Martial. l. 4. ep. 44.* Hic eſt pampineis viridis Veſuvius umbris. *Valer. Flac. l. 3. v. 209.* Veſvius attonitas acer cum ſuſcitat urbes.

Vetet, eris, m. *vecchio*, *antico*, γέρων, παλαιός, ἀρχαῖος, ſenex, vetuſtus. *Ennius apud Priſcian. l. 3.* Cum veter occubuit Priamus ſub Marte Pelaſgo. ¶ Comp. *veterior*, ſup. *veterrimus*. *Plaut. Bacch. 5. 1. 51.* Senem illum ego tibi dedo veteriorem, lepide ut lenitum reddas. *Virg. 2. Æn. v. 513.* Ingens ara fuit, juxtaque veterrima laurus. *Cic. de Am.* Veterrima quæque, ut ea vina, quæ vetuſtatem ferunt, eſſe debent ſuaviſſima. *Tac. l. 6. Ann. c. 31.* Arſacem liberorum ſuorum veterrimum impoſuit. id eſt maximum natu. ¶ V. *Vetus*.

Veteramentarius, a, um, ut veteramentarius ſutor, *ciabattino*, *ciabattiere*, *ſtampinello*, παλαιοπωλικὸς ράπτης, calceator, qui veteres calceos reficit, a *vetus* ea forma, qua ab armento *armentarius*, a ferramento *ferramentarius*. *Suet. in Vitell. c. 2.* Caſſius Severus, nec minus alii, eundem & ſutorem veteramentarium prodiderunt.

Veterānum, i, n. apotheca, horreum, ſive locus, ubi quid in vetuſtatem reponitur, ac ſervatur. *Senec. epiſt. 114.* Aſpice veterana noſtra, & plena multorum ſæculorum vindemiis horrea. *Lipſius* hoc loco notat, etiam veterem Horatii ſcholiaſten eo verbo uſum eſſe. Plerique tamen in verbis Senecæ legunt *veterana*.

Veterānus, a, um, *veterano*, *vecchio*, πρεσβύτης, vetus, vetuſtus, antiquus, a *vetus*. Veterani milites, παλαιοστρατιῶται, ſunt qui legitima ſtipendia vel omnia, vel certe plurima confecerant. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 1. c. 15.* *Budæus in l. de aſſe*, ex auctoritate *Taciti* oſtendit, aut proprie dictos eſſe veteranos, qui ſtipendia quidem legitima confecerant, adhuc tamen ſub vexillo continebantur, quoad militiæ præmia, ſolutionaſque acciperent, ab omni interim onere immunes, præterquam propulſandi hoſtis. V. *Stipendium*. Iis opponuntur tirones. Nam tirones ſunt qui nuper militare cœperunt, veterani, qui multis annis ſtipendia fecerunt, & diuturno uſu in re militari ſunt exercitati. *Caſ. l. 1. bell. Gall.* Ipſe in colle medio triplicem aciem inſtruxit legionum quatuor veteranarum. *Cic. 3. Phil. c. 2.* Comparare firmiſſimum exercitum invicto genere veteranorum militum. *Lucan. l. 1. v. 345.* Quæ ſedes erit emeritis? quæ rura dabuntur, Quæ noſter veteranus aret? ¶ Tribuitur *veteranus* etiam aliis rebus, ut veterana vitis. *Columell. l. 3. c. 15.* Veteranum pecus. *Id. l. 6. c. 2.* Veteranus hoſtis. *Liv. l. 21. c. 16.* Sic veterana mancipia dicuntur a *Marciano l. ult. Dig. de Public. & vectig.* quæ anno continuo in urbe ſervierunt, ſicut novitia quæ annum ſervitutis nondum compleverunt.

Veterārium, ii, n. locus in quo quid reponitur ſervandi cauſa. V. *Veteranum*.

Veteraſco, is, veteravi, n. 3. *invecchiarſi*, *invecchiare*, παλαιοῦμαι, vetus fio, vetuſtatem contraho. *Colum. l. 2. c. 15.* Aptior eſt tamen ſurculis hominis urina, quam ſex menſibus paſſus fueris veteraſcere, ſi vitibus, aut pomorum arboribus adhibeas. *Col. l. 3. c. 23. de febribus:* In acceſſionum, & deceſſionum vicibus, ubi veteraverunt. *Cic. in fragment. epiſt. apud Non. c. 5. n. 63.* Veteraſcens ad gloriam.

Veterātor, oris, m. *aſtuto*, *pratico*, παλαιοπανοῦργος, πανοῦργος, τριβακός, ἐντριβής, qui in aliqua re callidus eſt, a *vetus*, quaſi vetus in aſtutia, ut ſcribunt *Feſtus*, & *Donatus*, nempe a multarum rerum gerendarum vetuſtate; & uſurpatur tam in bonam, quam in malam partem. *Terent. Andr. 2. 6. 26.* Quid hic vult veterator ſibi? *Cic. 2. Fin.* Acutum, verſutum, veteratorem, facile ut excogitet, quomodo occulte ſine teſte, ſine ullo conſcio fallat. *Gell. l. 3. c. 1.* Videbatur eſſe in literis veterator. *Id. l. 1. c. 7.* Rurſus *Cic. de clar. Orat. c. 48.* Ejus æqualis P. Cethegus in cauſis publicis nihil, in privatis ſatis veterator habebatur. ¶ Speciatim veterator dicitur de ſervo, qui diuturna ſervitute, ac ſæpius ſuraſſis commutate, aſtutus, ac vafer evaſit. Itaque veteratores, & novitii opponuntur, ut oſtendunt verba Venuleji *l. ult. Dig. de Ædil. edict.* Servum tam veteratorum, quam novitium dici poſſe: novitium autem non tirocinio animi, ſed conditione ſervitutis intelligi, ac veteratorem item uno ſpatio annorum, ſed genere, & cauſa æſtimandum. Hoc genus ſervorum olim minore erat in pretio, quam novitiorum. Unde ab Ædilibus præceptum erat, ne veterator pro novitio veniret. *Ulp. l. præcipiunt, ff. de Ædil. ed.* Præcipiunt Ædiles, ne veterator pro novitio veneat.

Veteratoriē, adv. *aſtutamente*, πανούργως, aſtute, callide. *Cic. in Or. c. 58.* Ille enim ſummiſſus, quod acute, & veteratorie dicit, &c.

Veteratorius, a, um, *aſtuto*, πανουργικός, ſubdolus, aſtutus, vafer. *Cic. 3. Verr. c. 54.* Nihil ab iſto tectum, nihil veteratorium expectaveritis: omnia aperta, omnia perſpicua reperientur.

Veteratrix, icis, f. *aſtuta*, πανοῦργος, fœmina in aſtutiis & fraudibus exercitatiſſima. *Apulej. l. 9. Metam.* Veteratrix quædam fœmina, quæ devotionibus & maleficiis quidvis efficere poſſe credebatur.

Veterātus, a, um, *invecchiato*, *vecchio*, ut veteratus caſeus, apud *Scribon. Larg. compoſit. 140.*

Veteres. V. Vetus.

Veterinarius, ii, m. *vetturino*, κτηνίατρος, qui veterinorum curam gerit, & veterina ducit, qui conſuevit etiam illa locanda domi nutritare ad quæſtum, unde equos, mulos, aſinos meritorios vocamus. *Col. l. 11. c. 1.* Arator reperiatur aliquis bonus, & optimus foſſor, aut fœni ſector, nec minus arborator, & vinitor, tum etiam veterinarius, & probus paſtor. ¶ Veterinarii item medici ſunt veterinorum, *maniſcalchi*, ἱππιατροί. *Col. l. 6. c. 8.* Solent etiam faſtidia cibo afferre vitioſa incrementa linguæ, quas ranas veterinarii vocant.

Veterinarius, a, um, κτηνιατρικός, quod ad veterinarium, vel ad veterina ſpectat, ut Veterinaria medicina, quæ & mulomedicina, ac Græcis ἱππιατρικὴ vocatur. *Col. l. 7. c. 3.* Quare veterinariæ medicinæ prudens eſſe debet pecoris magiſter.

Veterīnus, a, um, adject. *da vettura*, *da portare*, a veho, quaſi vehiterinus, ut veterinum animal, κτῆνος, quod ad vecturam idoneum eſt, ut equi, muli, aſini. *Plin. l. 11. c. 46.* Ungulæ veterino tantum generi renaſcuntur. *Lucret. l. 5. v. 884.* Veterinum ſemen equorum.

Veternoſitas, atis, f. veterni vitium, ſeu morbus. *Fulgent. l. 3. Mythol. c. 4.* torpidæ veternoſitatis ſenio algere.

Veternōſus, a, um, *letargico*, ληθαργικός, qui veterno, ſeu lethargo laborat. *Plin. l. 20. c. 4.* Livori vero recenti corticem cum melle, veternoſis autem quam acerrimos mandere. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro ſomno lento, ac ſegni. *Ter. Eun. 4. 4. 21.* Hic eſt vetus, vietus, veternoſus ſenex. Quo in loco *Terentius* vocat *veternoſum*, quod tardus eſſet, & ſegnis, ac ſi veternum pateretur. *Senec. epiſt. 82.* Ego iſta redigo iſta ad legem dialecticam, & ad illos artificii veternoſiſſimi nodos. h. e. admodum languidi, & nihil conficientis. ¶ Item pro hydropico. *Feſtus:* Cato veternoſum hydropicum intelligi voluit, cum ait: Veternoſus quam plurimum bibit, tam maxime ſitit.

Veternus, i, maſc. *letargo*, λήθαργος, κατάφορα, morbus ex iis, qui cerebrum infeſtant, qui memoriam ſimul, & rationem tollit, inevitabilemque dormiendi neceſſitatem inducit. Eſt a *vetus*, juxta *Priſcianum in fine l. 2. & Donat. in Terent. Eun. 4. 4. 21.* quia labes eſt inveterata. *Plaut. Men. 5. 4. 3.* Num eum veternus, aut aqua intercus tenet? ¶ Quandoque pro nimia dormitione accipitur. *Plin. l. 8. c. 36.* Primis diebus his ſeptenis tam gravi ſomno urſi premuntur, ut ne vulneribus quidem exciteri queant. Tunc mirum in modum veterno pingueſcunt. ¶ Et quia hic morbus pigros homines facit, & ad negotia inutiles, quemadmodum ſenectus, ideo veternus quandoque pro pigritia, ſocordia, ignavia ponitur. *Virg. 1. Geor.* Nec torpere gravi paſſus ſua regna veterno. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 6.* Niſi ego cum tabernariis, & aquariis pugnarem, veternus civitatem occupaſſet. *Cic. 2. Fam. ep. 13.* Erat in illa epiſtula veternus civitatis.

Vetĕro, V. Veteraſco.

Vetitum, i, n. *coſa proibita*, κωλυθέν, id quod prohibetur. *Virg. 10. Æn.* Quæ contra vetitum diſcordia? *Ovid. l. 3. Amor. el. 4.* Nitimur in vetitum ſemper, cupimuſque negata.

Vetitus, a, um, *vietato*, *proibito*, απηγορευμένος, partic. a veto. *Virg. 6. Æn.* Hic thalamum invaſit natæ, vetitoſque hymenæos. *Hor. l. 1. ode 3.* Audax omnia perpeti Gens humana ruit per vetitum nefas.

Veto, as, tui, titum, a. 1. *vietare*, *proibire*, אסר, Ger. *verbieten*, Gall. *deffendre*, Hiſp. *vedar*, κωλύω, ἀπαγορεύω, prohibeo, impero, ne quid fiat. Antiqui pro eo *voto* dixere. Unde *votita* pro *vetita*, apud *Plautum Aſin. 4. 1. 44.*

Contra-

Coranus apud Caſſiod. de Orthogr. Vuſtre olim ita per u, hodie per e, ut adverſum, adverſum, perverſum, perverſum, votare, vetare. Differunt inter ſe, ut aliqui dicunt, *arcere*, *prohibere*, *inhibere*, *abigere*, & *vetare*. Nam *arcere* eſt procul pulſare, vel obſiſtere, ne adverſarius nocere prope queat. *Prohibere* eſt de loco, vel de re aliqua detrudere, vel amovere dicto ſive facto, ne quis obtineat, quod vult. *Inhibere* eſt aliquid conceſſum, vel permiſſum revocare, vel inceptum vetare, ne progrediatur. *Abigere* eſt de loco fugare, vel pecora, & hujuſmodi abducere. *Vetare* eſt præcipere, vel minis, vel facto prohibere, nequid fiere dicatur, aut fiat. Conſtruitur cum accuſativo perſonæ, & cum infinitivo. *Ter. Phor.* 4. 4. 26. Aruſpex vetuit ante brumam aliquid novi negotii incipere. *Cic.* 5. *Ver.* Vetat te Vulcatius mentionem mancipii facere. *Id. de Amic. c.* 22. Acta agimus, quod vetamur veteri proverbio. *Virg.* 1. *Æn.* v. 39. Quippe vetor fatis. *Horat. l.* 1. *ſat.* 1. v. 24. Ridentem dicere verum Quid vetat? Et cum conjunctivo. *Perſ. ſat.* 1. v. 112. Veto, quiſquam faxit oletum. ¶ Reperitur etiam præteritum *vetavi*. *Perſ. ſat.* 5. v. 90. Excepto ſi quid Maſuri rubrica vetavit. *Plancus apud Cicer. famil.* 10. 23. Legatos Lepidi venire vetaveram. ¶ Eſt verbum ſolemne Tribunorum pl. in interceſſionibus adhibitum. V. *Briſſonium*.

Vettonenſes, m. 3. Vettonenſes, pop. Umbriæ, quorum opp. *Bittona*. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Vettōnes. V. Vectones.

Vettonica, V. Betonica.

Vetŭla, æ, f. *vecchietta*, γραῦς, γραῖα, γραΐδιον, anicula, dim. a vetus. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 118. Vetulæ edentulæ, quæ vitia corporis fuco occulunt. *Juven. ſat.* 6. Utile porro Filiolam turpi vetulæ producere turpem.

Vetulonia, æ, f. *Vetulia*, ὀετουλωνία, opp. olim Hetruriæ, apud Populonium, caput cæterarum urbium, cum Mæones Hetruriam obtinerent, ubi ſylva Vetulonia, nunc *Selva Vetletta*. *Sil. l.* 8. v. 484. Mæoniæque decus quondam Vetulonia gentis Bis ſenos hæc prima dedit præcedere faſces.

Vetulonienſes, m. 3. cives Vetuloniæ urbis. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Vetulonii, orum, m. iidem qui Vetulonienſes. *Plin. l.* 2. *c.* 103.

Vetŭlus, i, m. *vecchietto*, γερόντιον, dimin. a vetus pro ſenex. *Plaut. Epid.* 2. 2. 4. Quales volo vetulos duos. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 16. Tu tamen, mi vetule, non ſero, primum quia illas rabioſulas ſat fatue dediſti, &c.

Vetŭlus, a, um, *alquanto vecchio*, ſubvetuſtus, ſubantiquus. *Cic. Attic. l.* 13. *ep.* 29. Se ſcire ajebat, ob eo nuper petitam Corificiæ Quinti filiam, vetulam ſane, & multarum nuptiarum. *Id. de Am. c.* 19. Num quando amici digni amicitiæ veteribus ſint anteponendi, ut equis vetulis teneros anteponere ſolemus. *Catul. carm.* 24. (*al.* 27.) Miniſter vetuli puer Falerni.

Vetus, eris, o. g. *vecchio*, *antico*, ישן, Ger. *alt*, Gall. *vieil*, Hiſp. *viejo*, γεραιός, παλαιός, ἀρχαῖος, antiquus, priſcus, multi temporis. *Ter. Adel.* 5. 3. 57. Nam vetus verbum hoc quidem eſt, Communia eſſe amicorum inter ſe omnia. *Cic. de Univ. c.* 11. Credendum nimirum eſt veteribus, & priſcis, ut aiunt, viris, qui ſe progeniem Deorum eſſe dicebant. *Plaut. Trin.* 2. 2. 50. Vetus eſt maceria. *Id. Pſeud.* 1. 3. 129. Vetera vaticinari, h. e. frivola, trita, *coſe rancide*. ¶ Jungitur aliquando cum genitivo. *Silius l.* 4. v. 532. gnarus belli, veteraſque laborum. *vecchi*, *ed aſſuefatti nelle fatiche*. *Tacit.* 6. *Ann. c.* 44. Senſit vetus regnandi, falſos in amore odia non fingere. ¶ *Id.* 4. *hiſt. c.* 20. Illi veteres militiæ, congregantur in cuneos. ¶ Et cum infinito. *Sil. l.* 5. v. 363. Hinc Fadum petit, & veterem bellare Labicum. ¶ *Veteres* abſolute ſunt majores, & omnes qui longo ante nos tempore vixerunt. *Plin. l.* 36. *c.* 7. Onychen in Arabiæ montibus, nec uſquam alibi naſci putavere veteres noſtri. ¶ Inter veteres, ſenes, & antiquos hoc ſtatuit diſcrimen *Valla l.* 4. *c.* 3. quod *ſenes* vocantur, quantum ad privatam ipſorum ætatem, quam uſque ad ſenectutem perduxerunt; *veteres*, quantum ad publicum tempus, quod alia ætate vixerunt, licet fortaſſe ad ſenium non pervenerint; *antiqui* utrique dicuntur, ſed magis veteres, quam ſenes. ¶ Veteres tamen dicuntur etiam, qui grandes natu ſunt, & ſenes. *Salluſt. in fragment. l.* 2. *hiſt. apud Non.* Quibus rebus aliquantam partem gloriæ dempſerat, præcipue apud veteres, & ſanctos viros. *Liv. l.* 40. *c.* 47. Veteres, & moria antiqui memorant. *Varro l.* 2. *R. R. c. ult. de agnis:* Lac melius eſt a valentibus, & ab iis, quæ nondum veteres ſunt. ¶ Interdum vetera appellantur etiam ea, quæ paulo ante fuerunt. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 8. Conſulatus octo veteri addidit. *Nepos in Attic. c.* 9. Veteri inſtituto vitæ affugit nova pericula. ¶ Gradus *veterior*, *veterrimus*. V. ſupra in *Veter*. ¶ *Sub Veteribus*, ſubaudi *tabernis*, pars area tabernarum in Romano foro: nam earum aliæ veteres erant, aliæ novæ, ita dictæ a tempore, quo conſtructæ fuerunt. *Plaut. Curc.* 4. 1. 19. Sub Veteribus ibi ſunt qui dant, quique accipiunt fœnore. Adde *Sueton. in Aug. c.* 100. ¶ Sic contra *Varr. l.* 5. *de L. L.* Sub Novis, pars dicta in foro ædificiorum.

Vetuſcŭlus, a, um, adject. *anticheтta*, ut vetuſcula dictio, apud *Sidon. l.* 6. *ep.* 15.

Vetuſtas, atis, f. *antichità*, קדמה, Ger. *alter*, Gall. *vieilleſſe*, *ancienneté*, Hiſp. *viejez*, ἀρχαιότης, antiquitas. *Cic. de Am. c.* 19. Magna eſt vis vetuſtatis, & conſuetudinis. *Virg.* 3. *Æn.* Tantum ævi longinqua valet mutare vetuſtas. *Liv. l.* 20. Nec quid quoque anno actum ſit, in tanta vetuſtate non rerum modo, ſed etiam auctorum, digerere poſſis. ¶ Ponitur etiam pro ſenectute, *vecchiezza*. *Ovid. Metam.* 12. v. 182. Tum ſenior: quamvis obſtet mihi tarda vetuſtas. ¶ Item pro vetere amicorum inter ſe conſuetudine, & longa notitia. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 16. L. Lamia præturam petit: hoc ego utor uno omnium plurimum: magna vetuſtas, magna conſuetudo intercedit. *è gran tempo che ci conoſciamo*. *Id.* 10. *Fam. ep.* 10. Inter nos amore ſumus, officiis, vetuſtate conjuncti. ¶ Item pro diuturnitate futuri temporis. *Cic.* 14. *Attic. ep.* 9. Hæc mihi videntur habitura vetuſtatem. *che ſiano per durare lungo tempo*. *Colum. l.* 12. *c.* 44. Poma in vetuſtatem reponere. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Vetuſtatem uvæ induant. *ſi conſervano lungo tempo*. *Col. l.* 3. *c.* 2. Vinum vetuſtatem patitur. h. e. vetuſtate non corrumpitur, ſed diu durat.

Vetuſte, adverb. *anticamente*, *all' antica*, more veterum. *Aſcon. Pedian.* ¶ Item ex longo tempore. *Plin. l.* 27. *c.* 7. Vetuſtiſſime in uſu eſt. *è gran tempo, che s' adopera*.

Vetuſceſco, is, n. 3. *invecchiarſi*, בלה, Germ. *alt werden*, Gall. *s' envieillir*, Hiſp. *envejecerſe*, παλαιοῦμαι, inveteraſco, vetuſtatem acquiro. *Col. l.* 1. *c.* 6. Quoniam vina celerius vetuſceſcunt, quæ fumi quodam genere præcocem maturitatem trahunt.

Vetuſtiſco, is, n. 3. idem quod vetuſceſco. *Nigid. apud Non. c.* 5. *n.* 63. Dicemus, quæ vetuſtate deteriora fiunt, vetuſtiſcere, veteraſcere quæ meliora.

Vetuſtus, a, um, *vecchio*, *antico*, עתיק, Ger. *alt*, Gall. *vieil*, Hiſp. *viejo*, *anciano*, ἀρχαῖος, παλαιός, vetus, antiquus. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 36. Cum Demetrio Mega mihi vetuſtum hoſpitium eſt. *Virgil.* 2. *Æn.* v. 713. Eſt urbe egreſſis tumulus, templumque vetuſtum Deſertæ Cereris. *Rurſus Cic. in Bruto de Lælio:* Sed multo tamen vetuſtior, & horridior ille, quam Scipio. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 2. Qui Vononem vetuſtiſſimum liberorum ejus acciperent. h. e. maximum natu.

Vexabĭlis, le, adject. qui moleſtiam affert. *Cæl. Aurelian. l.* 2. *Acut. c.* 13. & 14.

Vexabĭliter, adverb. moleſtiam afferendo. *Cæl. Aurelian.* 2. *Acut. c.* 9.

Vexāmen, inis, n. vexatio, moleſtia, concuſſio. *Lucr. l.* 5. v. 341. Aut cecidiſſe urbes magno vexamine mundi.

Vexatio, onis, f. *veſſazione*, *afflizione*, *moleſtia*, הצקה, Germ. *plagung*, Gall. *vexation*, Hiſp. *enojo*, ἐνόχλησις, ταλαιπωρία, actus vexandi, afflictio, infeſtatio. *Liv. l.* 38. *c.* 59. Per vexationem, & contumelias inimicum petere. *Cic.* 1. *Catil. c.* 7. Vexatio, direptioque ſociorum.

Vexatīvus, a, um, adject. qui vexat, & affligit. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. 29. & *Tard.* 3. 4.

Vexātor, oris, m. *chi moleſta*, מציק, Ger. *plager*, Gall. *vexeur*, Hiſp. *el que da enojo*, ταλαιπωρῶν, qui vexat, infeſtator. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 22. Tam ſtudiis meis, tam ſceleratus Reipublicæ vexator eſſe potuiſſet? *Id. pro Sext. c.* 8. Veteres vexatores ætatulæ ſuæ deſpiciens. h. e. qui ſe puerum impudice tractaverant.

Vexātrix, icis, f. quæ vexat, & moleſtiam affert. *Prudent. Pſychomach.* v. 58. & *Lactant. l.* 3. *c.* 20.

Vexātus, a, um, *afflitto*, *moleſtato*, ταλαιπωρηθείς, partic. a vexor. *Cic. pro Quinct. c. ult.* Multis vexatus contumeliis, plurimis jactatus injuriis, non turpiter ad te, ſed miſer confugit. *Velle. l.* 2. *c.* 79. Claſſis tempeſtate vexata. *Nepos* in. *c.* 2. Sicilia bello vexata. *Propert. l.* 2. *eleg.* 18. Vexata vita multa per pericula.

Vexillarius, ii, m. *alfiere*, σημειοφόρος, ſignifer, qui vexillum fert. *Liv. l.* 8. *c.* 8. Ordo ſexagenos milites, duos centuriones, vexillarium unum habet. Adde *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 41. ¶ Præterea vexillarii dicti ſunt milites, qui ſumpti, & lecti ex legionibus, & ab iis diviſi militabant. Ratio autem appellationis eſt, quia ſeparatim a legionum aquilis, & cohortium ſignis, ſub proprio vexillo erant, atque ob eam cauſam vexilla a cohortibus, quæ in legionibus erant, *Tacit.* 1. *Hiſt. c.* 70. aperte diſtinguit. *Id.* 2. *Hiſt. c.* 83. Legio ſexta, & tredecim vexillariorum millia ingenti agmine ſequebantur. *Id. ib. c.* 16. Tres prætorias cohortes, & mille vexillarios veteranos exercitus objicere.

Vexillatio, onis, f. *gonfalonata*, *ſquadra*, ala equitum. *Veget. l.* 2. *c.* 1. Equitum alæ dicuntur ab eo, quod ad ſimilitudinem alarum ab utraque parte protegunt acies, quæ nunc vexillationes vocantur, a velo, quia velis, hoc eſt flammulis utuntur. *Suet. in Galba c.* 20. Illud mirum admodum fuerit, neque præſentium quemquam opem Imperatori ferre conatum, & omnes, qui accerſerentur, ſprevisse nuntium, excepta Germanicorum vexillatione.

Vexillĭfer, a, um, adject. vexillum ferens. *Prudent. in Pſychom.* v. 19. Hunc vexilliferæ quoniam fors obtulit ictum. de ſobrietate loquitur.

Vexillum, i, n. *bandiera*, דגל, Ger. *feldzeichen*, Gall. *banniere*, Hiſp. *vandera*, σημεῖον, ſignum militare. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 20. Manipuli poſtquam turbatum in caſtris accepere, vexilla convellunt. *Flor. l.* 3. *c.* 20. Servi ad vexillum vocatis. h. e. ut nomina militiæ darent. ¶ Submittere vexilla, *abbaſſar l' inſegne*. Tranſlate *Stat. l.* 4. *ſilv.* 2. v. 41. Submittere vexilla fortunæ ſuæ. h. e. humiliter ſe gerere, de majeſtate ſua aliquid demere civilitatis cauſa. Ducta eſt tranſlatio a militia, in qua victi vexilla ſua ante victores demittere ſolent. ¶ Per antonomaſiam vexillum dicitur velum illud, quod imperator proponi jubet, cum certaminis tempus inſtaret. *Caſ. l.* 2. *B. G. c.* 20. Cæſari omnia uno tempore erant agenda: vexillum proponendum, quod erat inſigne, cum ad arma concurri oporteret, ſignum tuba dandum; ab opere revocandi milites, &c. *Hirt. de Bello Hiſp. c.* 28. Renuntiatum eſt ab ſpeculatoribus Pompejum in acie ſtetiſſe; hoc nuncio allato, vexillum propoſuit. *Id. de B. Afr. c.* 45. Vexillo ſublato, quo pugnandi dabat ſignum. ¶ Præterea vexillum ponitur interdum pro manu militum ſub uno vexillo. *ſquadra*. *Stat. l.* 12. *Theb.* v. 782. Accedunt utrinque pro vexilla tumultu, Permiſcentque manus. ¶ Et ſpeciatim pro manu vexillariorum. *Tacit.* 1. *Hiſt. c.* 70. Permiſſis Gallorum, Luſitanorum, Britannorumque cohortibus, & Germanorum vexillis. V. *Vexillarius*.

Vexo, as, a. 1. *moleſtare*, *infeſtare*, *affliggere*, הציק, Ger. *plagen*, Gall. *vexer*, Hiſp. *enojar*, ἐνοχλέω, ταλαιπωρέω, moleſto, perturbo, infeſto. *Servius ad illud Maronis Ecl.* 6. *Dulichias vexaſſe rates:* Probus, inquit, vult hac ratione defendere, dicens vexaſſe venire ab eo, quod eſt veho, vecto, vexo, ut vexaſſe ſit portaſſe, & ſive dubio pro arbitrio ſuo evertiſſe. Non enim ſui potens eſt, qui vehitur. Bene ergo inclinatum verbum eſt. Nam qui fertur, & raptatur, & huc, atque illuc diſtrahitur, vexari proprie dicitur. Hæc *Servius*, cui aſſentiuntur *Gell. l.* 2. *c.* 6. & *Macrob. l.* 6. *Saturn. c.* 7. *Cic.* 3. *Verr. de Sicilia:* Quam iſte per triennium ita vexavit, ac perdidit, ut ea reſtitui in antiquum ſtatum nullo modo poſſit. *Id. pro Flac. c.* 20. Splendidiſſimum, atque ornatiſſimum civitatis ſuæ probris omnibus, maledictiſque vexat. ¶ Dicitur etiam de animo, pro jactare, diſtorquere. *Cic. pro Dom.* Quæ te tanta pœna tuorum ſcelerum, flagitiorumque vexet. *Salluſt. in Catil.* At me honoris cupido eadem, quæ ceteros, fama atque invidia vexabant.

U ANTE F.

Ufens, ſive Oufens, entis, m. *l' Aufente*, *il Portatore*, *Baldino*, *Baadino*, fl. Latii, qui naſcitur ad diverſorium vulgo *Caſe Nove* 2. M. P. ab Setia, in Campania Romana, & juxta Privernum fluit, marique Tyrrheno excipitur apud Terracinam urb. *Virg. Æn.* 7. v. 802.

Ufentinus, ſive Oufentinus, a, um, quod ad Ufentem fl. ſpectat, ut Tribus Ufentina. *Feſtus:* Oufentina Tribus initio cauſa fuit nomen fluminis Oufens, quod eſt in agro Privernate inter mare, & Terracinam. Poſtea deinde a Cenſoribus alii quoque diverſarum civitatum eidem Tribui ſunt adſcripti. ¶ Tribus Ufentina addita eſt una cum Falerina, anno U. C. 435. M. Folio Flaccinatore, L. Plautio Venno Coſſ. *Liv. l.* 9. *c.* 20.

V ANTE I.

Via, æ, f. *via*, *ſtrada*, דרך, Ger. *weg*, *ſtraſſ*, Gall. *voye*, Hiſp. *camino*, *calle*, ὁδός, locus, qua vehiculum ire poteſt: ita dicta a vehendo, quaſi vehia. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2. Villicus agri colendi cauſa conſtitutus, atque appellatus a villa, villa ab eo, quod in eam convehuntur fructus, & evehuntur, cum veneunt. A quo ruſtici etiam nunc quoque viam, veham appellant, propter vecturas. *Id. l.* 4. *de L. L.* Ut quo agebant, actus, ſic qua vehebant, via dicta. ¶ Differunt *iter*, *actus*, *via*, quod *iter* hominis eſt, *actus* hominis, & jumenti, *via* hominis, jumenti, & vehiculi. Unde conſequitur, iter eſſe anguſtius actu, actum via. Nam anguſtiore ſpatio it homo, quam armentum, ac armentum anguſtius ſpatium requirit, quam vehiculum. Iter duorum pedum latitudine definitur, quantum requiritur, ut tranſire poſſint occurrentes: actus eſt iter quatuor pedes latum, ut *Feſtus* ſcribit in voce *Actus:* At viæ latitudo lege XII. Tab. in porrectum pedes habet octo, in anfractum, ideſt ubi flexum eſt, pedes duodecim. Hæc trium harumce vocum proprietas eſt, quando de ſervitute agrorum loquimur. Nam alias via accipitur pro quovis loco, per quem ire omnibus licet. Nativam vocum vim ſpectavit quoque *Pomponius*, cum in *l. ſi tam*, 13. *ff. de ſervit. ait:* Si tam anguſti loci demonſtratione facta, via conceſſa fuerit, ut neque vehiculum, neque jumentum ea inire poſſit, iter magis, quam via, aut actus acquiſitus videbitur. Sed ſi jumentum ea duci poterit, non etiam vehiculum, actus videbitur acquiſitus. Ad quem locum provocamus, ſi quis nobis opponere velit verba *Ulpiani*, qui *lib.* 2. *de ſervit. ruſt.* ait, Actus eſt jus agendi vel jumentum, vel vehiculum. Ubi, ſi proprietatem vocis ſpectaſſet, ſcribere debuiſſet: Actus eſt jus agendi jumentum, non etiam vehiculum. Sed popularem loquendi conſuetudinem, non nativam vocabuli vim, ſpectavit *Ulpianus:* ut & *Paulus*, cum *l.* 7. *tit. eod.* ait: Qui actum habet, & plauſtrum ducere, & jumenta agere poteſt: item *Modeſtinus*, *l.* 12. Actus eſt, ubi & armenta trajicere, & vehiculum ducere liceat. Qua ratione nihil inter viam, actumque intereſſet, quia utrumque jure agendi pecori, jure vehiculi ducendi jus contineret. ¶ Ceterum frequentiſſime via latiore ſignificatione uſurpatur pro quovis loco, per quem ire licet, ut dictum eſt. *Ter. Eun.* 3. 2. Haud convenit una ire cum amica imperatorem in via. *Cic.* 12. *Phil.* Tres ergo viæ, a ſupero mari Flaminia, ab infero Aurelia, media Caſſia. *Hor. l.* 1. *ſat.* 9. Ibam forte via ſacra, ſicut meus eſt mos. (V. *Sacer*) *Tac. l.* 3. *hiſt. c.* 82. Per anguſta, & lubrica viarum flexerant. ¶ *Via inepta*, aut *deterrima* eſt difficilis, ſalebroſa, *ſtrada cattiva*. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 11. Curſare huc illuc via deterrima. *Id. ib. l.* 16. *ep.* 13. Longulum ſane iter, & via inepta. ¶ Dare ſe in viam, *metterſi in viaggio*. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 11. Sic commitam ſe viæ, eodem ſenſu, *Id. ib.* 16. *ep.* 4. ¶ Dare viam alicui per fundum ſuum, *Id. pro Cæc. c.* 10. *laſciarlo paſſare*, *dargli ſtrada*. ¶ *Decedere de via* eſt aberrare, *fallar la ſtrada*. *Sueton. in Caſ. c.* 31. Et cum luminibus extinctis decesſiſſet

via,

Digitized by Google

via, diu errabundos &c. Tranſlata Cic pro Cœl. c. 26. Se nolle cupiditate inductum de via deceſſiſſe. h. e. ab honeſtatis, & virtutis tramite declinaſſe. ¶ Præterea *decedere de via* eſt alicui obviam venienti honoris cauſa locum dare, *dar la ſtrada*. *Sueton. in Tiber. c. 32.* Cum palam aſſert, ipſum quoque eis & aſſurgere, & decedere via. Hoc ſenſu *Seneca ep. 64.* dicit *ſemita cedere*. ¶ *Tota errare via* eſt vehementer errare, *errare di gran lunga*. *Ter. Eun. 2. 2. 14.* ¶ Viarum aliæ privatæ ſunt, aliæ publicæ, aliæ vicinales. Et privatæ quidem ſunt, quæ per privatos agros ducuntur; publicæ vero, per quas omnibus, & in quamcumque publicum locum ire licet; quæ ſunt in ſolo publico, publice muniuntur, & curatores habent. *Vicinales* ſunt, quæ per vicos, aut in vicos ferunt, quæ & ipſæ publicæ ſunt, ſi non ex collatione privatorum ſunt conſtitutæ; nam ſi ex privatorum collatione reficiuntur, utique ſunt privatæ, ut docet *Ulpian. l. 2. ff. ne quis in loc. vel itin. publ.* ¶ Publicæ viæ nunc *Militares*, nunc *Conſulares*, nunc *Prætoriæ* vocantur, Græcis *βασιλικαί*, *ſtrade reali*, *ſtrade maeſtre*; & a publica auctoritate, & uſu nomen ſortiuntur. *Ulpian. loc. cit.* Publicas vias dicimus, quas Græci *βασιλικάς*, noſtri Prætorias, alii Conſulares vias appellant. *Id. leg. 3. ff. de loc. & itin. public.* Viæ militares exitum ad mare, aut in urbes, aut ad flumina publica, aut ad aliam viam militarem habent: vicinalium autem viarum diſſimilis eſt conditio, nam pars earum in militares vias exitum habet, pars ſine ullo exitu intermoritur. Hæc *Ulpian.* Cæterum quod ad alias appellationes pertinet, viæ hæ publicæ dictæ ſunt etiam *Conſulares*, & *Prætoriæ* ad ſignificandum publicum earum uſum. ¶ Viæ publicæ a Romanis admirabili magnificentia non in Urbe ſolum, ſed etiam tota Italia factæ, & ſtratæ fuerunt; atque faciendis, vel reficiendis præter maris *nives* propoſiti erant, & primo quidem Cenſores, deinde propriis Magiſtratus, qui *viarum Curandarum*, & *Curatores viarum* vocabantur. In viis conſtitutæ fuerunt columnæ lapideæ, quæ milliariorum ſigno erant. V. *Lapis*. Nomina viarum a variis caſibus impoſita ſunt: aliæ enim ab auctoribus appellatæ ſunt, ut *Flaminia* a C. Flaminio Conſ. ſtrata, aliæ ab urbibus, ad quas ferebant, ut *Collatina*; aliæ a Provinciis, ut *Campana*; aliæ a diverſis eventibus, ut *Triumphalis*, *Fornicata*, &c. ¶ Metonymice via ſumitur pro ipſo actu eundi, *viaggio*. *Cic. 2. Phil.* De via languere, *eſſere ſtanco dal viaggio*. *Id. 2. Div.* Multorum dierum viam progredi, *far un viaggio di molte giornate*. *Id pro Plant.* Pergere aliquot dierum viam. *Id. Fam. 14. ep. 12.* Dare ſe in viam, *metterſi in viaggio*. ¶ *Inter vias* idem eſt ac in via, eundo, *per iſtrada*. *Plaut. Pœn. 3. 3. 43.* Ne inter vias præterbitamus, metuo. *Ter. Eun. 4. 2. 2.* Cœpi mecum inter vias aliam rem ex alia cogitare. ¶ *Viam perpetuam* veteres optabant inimicis ſuis aliquo proficiſcentibus. *Cic. in Piſon.* An quod tibi proficiſcenti evenit, ut omnes exſecrarentur, male precarentur, unam tibi illam viam, & perpetuam eſſe vellent? ¶ Tranſlate ſumitur pro tranſitu, canali, vehiculo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* Succus is, quo alimur, permanet ad jecur per quaſdam a medio inteſtino uſque ad portas jecoris ductas, & directas vias. ¶ Item pro ratione, & modo aliquid faciendi. *Virg. 6. Æn.* Aut tu, ſi qua via eſt, ſiquam tibi Diva creatrix Oſtendit. *Cic. 2. Ver.* Habeo certam viam, atque rationem, qua omnes illorum conatus inveſtigare & conſequi poſſim. *Id. 1. de Leg.* Non tam juſtitiæ, quam litigandi, tradunt vias. ¶ Item pro methodo, ſive ordine ſcribendi, vel dicendi. *Cic. in Brut.* Nemo ſolutum via, nec arte, ſed accurata tamen, & de ſcripto pleroſque dicere. ¶ *Ingredi viam* dicuntur, qui vera & ad rem loquuntur. *Plaut. Amph. 2. 1. 271.* Ingreſſus eſt viam. Sic *Id. Aſin. 2. 2. 39.* Rectam inſtas viam: ea res eſt. *tu dici bene*.

Vialis, le, adject. ad viam pertinens. Lares viales, qui & præſtites dicti, erant ii quorum imagines in viis, & compitis ſtatuebantur, ut iis præeſſent, & tutas euntibus præſtarent. *Plaut. Merc. 5. 2. 24.* Invoco vos, Lares viales, ut me bene juvetis.

Vians, antis, nom. particip. *viandante*, iter faciens, viator. *Solin. c. 42.* Submovere acceſſus viantium. *Prudent. Hamartig. v. 208.* Incautum ſpoliare viantem. *Apulej. initio Floridor.* Religioſi viantium. h. e. religioſi viatores: Græca phraſis, non imitanda.

Viarius, a, um, *ὁδαῖος*, quod ad viam ſpectat. *Cœl. Cic. l. 8. Fam. ep. 6.* Leviſſime enim, quia de intercalando non obtinuerat, tranſfugit ad populum, & pro Cæſare loqui cœpit, legemque viariam non diſſimilem agrariæ Rulli, & alimentariam, quæ jubet Ædiles metiri, jactavit. h. e. de viis muniendis, vel faciendis.

Viaticatus, a, um, *provviſto per il viaggio*, *ἐφοδιασμένος*, *ἐπισιτισμένος*, viatico inſtructus. *Plaut. Men. 2. 1. 29.* Cum inſpicio marſupium, viaticati hercle admodum æſtive ſumus. h. e. levi admodum viatico ſumus inſtructi. Nam æſtate qui iter faciunt, paucioribus diebus, quo volunt, perveniunt. *Turneb. l. 18. c. 25.*

Viaticulum, i, n. exiguum viaticum. *Ulpian. l. ſi longius, in fine, ff. de judiciis*: Et egeſtate Romæ laboret, viaticulo ſuo non recepto, quod ad ſumptum pater ei deſtinavit. *Apul. l. 7. de Aſino*: Viaticulum mihi corraſi.

Viaticum, i, n. *viatico*, *provviſione*, *ἐφόδιον*, quicquid iter agendi cauſa neceſſarium eſt, ſive cibus ſit, ſive pecunia ad victum expendenda. *Plaut. Capt. 2. 3. 89.* Sequere me, viaticum ut dem a trapezita tibi. *Cic. Att. l. 15. ep. 31.* Velim, videas, & quid viatici, & quid inſtrumenti ſatis ſit. ¶ Tranſlate ad aliarum quoque rerum apparatus traducitur. *Q. Claud. in Annal. apud Gel. l. 17. c. 2.* ſimul forma, factis, eloquentia, dignitate, acrimonia, confidentia pariter præcellebant, ut facile intelligeretur magnum viaticum ex ſe, atque in ſe ad rempubl. evertendam habere.

Viaticus, a, um, quod viæ inſervit, ut Viatica cœna, *ὁδοιπορικὸν*, quæ datur abituro, vel peregre advenienti, quæ & *adventitia* dicta eſt. *Plaut. Bacch. 1. 1. 61.* Ego ſorori meæ cœnam hodie dare volo viaticam.

Viatim, adverb. per vias. *Diomed. Grammatic. l. 1.*

Viator, oris, m. *viatore*, *viandante*, *ὁδίτης*, *ὁδοιπόρος*, qui iter facit. *Cic. pro Mil. c. 21.* Quia non ſemper viator a latrone, nonnunquam etiam latro a viatore occiditur. *Id. de Fato c. 15.* Hoc modo viator quoque bene veſtitus cauſa graſſatori fuiſſe dicetur, cur ab eo ſpoliaretur. ¶ Speciatim uſurpatur pro apparitore, ſeu miniſtro publico. Viatores igitur, *ſanti*, erant miniſtri publici Magiſtratuum, qui ſe ſe itineri committebant, quotieſcunque aliquis Romam a Magiſtratibus vocaretur vel ex pagis agri Romani, vel ex aliis regionibus extra Urbem. Itaque dicti ſunt a via. *Cic. de Sen. c. 16.* A villa in Senatum arceſſebantur Curius, & cæteri ſenes, ex quo qui eos arceſſebant, viatores nominati ſunt. ¶ Viatores alii a lictoribus fuerunt. Argumento eſt antiqua utrumque origo. Lictor enim a *ligando*, viator a *via* eſt appellatus. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 2. c. 15.* Valgius tamen eoſdem fere viatores, & lictores exiſtimavit, ut eſt apud *Gellium l. 12. c. 3.* Lictorem enim dicit a ligando appellatum eſſe, quod, cum Magiſtratus Populi Romani virgis quempiam verberari juſſiſſent, crura ejus, & manus ligari, vincirique a viatore ſolita ſint, iſque, qui ex collegio viatorum officium ligandi haberet, lictor ſit appellatus. Sed viatoribus Romani uſi ſunt vocandi, & nuntiandi cauſa, non ligandi. *Liv. l. 23.* Conſul viatorem miſit, qui patri nuntiaret, ut ſine lictoribus ad Conſulem veniret. ¶ Viatoribus ii Magiſtratus utebantur, quorum poteſtas potius, quam imperium exiſtit, quales fuerunt Cenſores, & Tribuni Plebis: *i. e.* ſoli viatores, abſque lictoribus, erant proprii eorum Magiſtratuum, qui potius poteſtatem, quam imperium haberent. Nam Magiſtratus, qui imperio præditi erant, non ſolis viatoribus, ſed etiam lictoribus utebantur. Ex *Valgii* ſententia dici poteſt, apparitores Magiſtratuum, qui poteſtatem præ ſe ferrent, fuiſſe duntaxat viatores, ideſt habuiſſe ſolum munus vocandi abſentes, non autem ligandi: apparitores autem eorum Magiſtratuum, qui haberent imperium, ſimul & lictores, & viatores fuiſſe, *i. e.* exercuiſſe tum munus vocandi, tum officium ligandi, quemadmodum ipſis imperatum eſſet. ¶ Tribuni Pl. utebantur viatoribus, non ad vocandum, ut Conſules, ſed ad prehendendum. Non enim vocationem habebant. Minime vero utebantur viatoribus ad ligandum. Nam aliud eſt prehendere, aliud ligare. Prehendimus aliquem manibus, vel veſte; ligamus funibus, vel aliis vinculis. *Varr. l. 2. Rer. hum. apud Gel. lib. 13. c. 12.* In Magiſtratu habent alii vocationem, alii prehenſionem, alii neutrum: vocationem, ut Conſules, & cæteri, qui habent imperium: prehenſionem, ut Tribuni Pl. & alii, qui habent viatorem: neque vocationem, neque prehenſionem, ut Quæſtores, & cæteri, qui neque lictorem habent, neque viatorem. Qui vocationem habent, iidem prehendere, tenere, abducere poſſunt, & hæc omnia, ſive adſunt, quos vocant, ſive acciri juſſerunt. Tribuni Pl. vocationem habent nullam, &c. *Liv. lib. 2.* Ardens iræ Tribunus viatorem mittit ad Conſulem, Conſul lictorem ad Tribunum.

Viatorius, a, um, *da viaggio*, *ὁδοιπορικός*, quod ad viam pertinet, ut Viatorium vas, quo iter agentes ferendi potus gratia utuntur. *Plin. l. 16. c. 10. de taxo*: Vaſa viatoria ex ea vini in Gallia facta, mortifera fuiſſe compertum eſt. *Leg. 40. ff. de aur. arg.* Aurum viatorium. ¶ Item ad Viatorem pertinens. *Vetus lapis apud Gruter. pag. 631. n. 2.* Decuriæ duæ, Viatoria, & Lictoria.

Viatrix, icis, f. quæ iter facit. *Martian. Capell. l. 6.* Viatrix infatigata. *Inſcript. apud Gruter. pag. 745. n. 5.* Aquilia viatrix. Sed hic videtur eſſe nomen proprium.

Vibali, m. 2. Bibali, pop. Hiſp. Tarr. Callaicis, & Bracaris finitimi, quorum opp. Forum Bibalorum. *Plin. l. 3. c. 3.*

Vibex, icis, f. *piaga*, *lividezza*, *lividura*, חבורה, Ger. *ſtriemmen*, Gall. *marque*, *ſouvgère*, Hiſp. *roncha*, *ſinal*, *μώλωψ*, *ὑπώπιον*, ſignum verberis in corpore remanens. *Plin. l. 30. c. 13.* Verberum vulnera, atque vibices, pellibus ovium recentibus impoſitis, obliterantur. *Perſ. ſat. 4. v. 48.* Si puteal multa cautus vibice flagellas.

Vibia, æ, f. ligneum, ſeu pertica erecta. V. *Vara*.

Vibilia, æ, f. Dea præſes viarum. *Arnob. l. 4.* Ab erroribus viarum Dea Vibilia liberat. Ita emendat *Gelenius*, pro quo in aliis libris *Lipſibilia*.

Vibiſci, m. 2. Bituriges Vibiſci, Ubici, pop. Galliæ Aquitanicæ, circa Burdegalam. *Plin. l. 4. c. 19.*

Vibo, onis, f. 3. Vibo Valentia, Hippo, Hipponium, *Bivona*, *Bibona*, *Ἱππώνιον*, olim urbs Locrorum in Brutiis, in ora ſin. Hipponiatis, qui & Vibonenſis a *Plin. l. 3. c. 5.* dicitur. *Strabo* Hipponem a Locrenſibus conditum, atque Brutiis a Romanis ademptum Vibonem Valentiam cognominatum prodit. ¶ Eo Romani coloniam miſerunt anno U. C. 561. M. Acilio, P. Cornelio Coſſ. *Sigon. de antiq. jur. Italiæ l. 2. c. 5.*

Vibones, m. 3. flores herbæ Britannicæ, qui devorati ante tonitrua a fulminibus ſecuros reddere exiſtimantur, teſte *Plin. l. 25. c. 3.*

Vibrabilis, le, adject. qui vibrari poteſt. *Auſon. epiſt. 14. v. 108.* Si tendi facilis cuiquam fuit arcus Ulyſſi, Aut præter dominum vibrabilis unus Achilli.

Vibrabundus, a, um, adject. vibrans. *Martian. Capel. l. 7.*

Vibramen, inis, n. vibratio, criſpatio. *Apul. l. 6. Met.* Triſulca vibramina draconum.

Vibrans, antis, o. g. *πάλλων*, partic. a vibro, quod neutrale ſignificationem habet, & ponitur pro celeriter agitato, vibrato. *Virg. 2. Æn. v. 211.* Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. *Ovid. 12. Met.* Contuſiſque ſuis vibrantia tela lacertis. *Val. l. 8. Argon.* Cum ſubito ingentem media inter nubila flammam Conſpicit, & ſæva vibrantes luce tenebras. ¶ Tranſlate *Cic. in Brut. c. 95.* Et erat oratio cum incitata, & vibrans, tum etiam accurata, & polita. *diſcorſo veemente, e di grand' impreſſione*. *Quintil. l. 10. c. 1.* Breves, vibranteſque ſententiæ, *acute, e penetranti*. *Plin. l. 10. c. 29.* Sonus luſciniæ vibrans. h. e. tremulus, *canto con gorgo*.

Vibratio, onis, f. *vibrazione*, actus vibrandi. *Feſtus in voce Gradivus*. Gradivus Mars appellatus eſt a vibratione haſtæ; quod Græci dicunt *κραδαίνειν*. *Vopiſc. in Caro, c. 8.* Tonitruum continuata vibratio.

Vibratus, us, m. 4. *vibrazione*. *Marc. Capella l. 1. pag. 17.* Crebri vibratus ignium.

Vibratus, a, um, *vibrato*, *gettato*, *κεκραδασμένος*, partic. a vibror. *Virg. 8. Æn.* Namque improviſo vibratus ab æthere fulgor Cum ſonitu venit. *Ovid. 8. Met.* Vibrata per auras ſpicula. ¶ Sumitur etiam pro criſpo, ſeu criſpato. *Virg. 12. Æn.* Et fœdare in pulvere crines Vibratos calido ferro, myrrhaque madentes. *Plin. l. 2. c. 78.* Barba, & capillo vibrato.

Vibriſſæ, arum, f. 1. *peli delle narici*, *τρίχες ῥινός*, ut exponunt Gloſſæ veteres, pili in naribus hominum, *Feſtus*: Vibriſſæ pili in naribus hominum dicti, quod his evulſis caput vibratur.

Vibriſſo, as, a. 1. ſæpe vibro. Speciatim de voce dicitur, quando flectitur, & criſpatur in canendo. *Feſt.* Vibriſſare eſt vocem in cantando criſpare. *Titinnius*: Si erit tibi cantandum, facito, uſque exvibriſſes.

Vibro, as, a. 1. *vibrare*, *muovere*, *crollare*, זעזע, Germ. *ſchutten*, Gall. *jetter*, *darder*, Hiſp. *lançar*, *κραδαίνω*, *σείω*, *πάλλω*, *ἀκοντίζω*, rapto cum tremore, quatio, concutio. *Ovid. ep. 11. v. 77.* Sic mea vibrari pallentia membra videres. h. e. tremere. ¶ Sæpe ponitur pro movere ſimpliciter, agitare, non, ut aliqui cenſent, pro jacere, projicere, jaculari. *Cic. 2. de Or. c. 80.* Atque ejuſmodi illa proluſio debet eſſe, non ut Samnitum, qui vibrant haſtas ante pugnam, quibus in pugnando nihil utuntur. *Virg. 11. Æn.* Haſtaſque reductis Protendunt longe dextris, & ſpicula vibrant. ¶ Eſt etiam verbum neutrum, pro tremere, micare. *Cic. 4. Acad. c. 33. de mari.* Quodque nunc, quia a Sole collucet, albeſcit, & vibrat, diſſimileque eſt proximo ei continenti. *Plin. l. 2. c. 8. de terræ motu*: Nec ſimplici modo quatitur unquam, ſed tremit, vibratque. ¶ Tranſlate *Cic. in Or. c. 70.* Demoſthenes, cujus non tam vibrarent fulmina illa, niſi numeris contorta ferrentur. h. e. non tam eſſet ejus incitata oratio, & vehemens, niſi &c. *Catul. carm. 37. (al. 36.)* Deſiſſem truces vibrare jambos.

Viburnum, i, n. *viburno*, genus fruticis, lentum imprimis, & flexibile. Dictum eſt a *vieo*, quia ad viendum, hoc eſt ligandum, idoneum eſt. Vel ab *ἶβειν*, *cædo*, *verbero*, quod virgultum hoc aptum ſit ad cædendum. *Virg. 1. Ecl.* Verum hæc tantum alias inter caput extulit urbes, Quantum lenta ſolent inter viburna cupreſſi.

Vica, f. idem quod victoria apud Veteres, ut teſtatur *Iſidor. l. 10.* & probari quodammodo poteſt ex ſequenti vocabulo.

Vica Pota, Dea vincendi potens. *Cic. 2. de Leg. c. 11.* Quod ſi fingenda nomina Vicæ Potæ, id eſt potis vincendi, atque potiendi, Statæque cognomina Statoris, & invicti Jovis. *Seneca Apocolocynt.* Primumque hanc ſententiam dixit pitat, Vicæ Potæ filius.

Vicani, *κωμῆται*, qui vicos ruſticos habitant. *Cic. 1. Divin. c. 58. ex Poeta*: Non habeo denique nauci Marſum Augurem, Non vicanos Aruſpices, non de circo Aſtrologos. h. e. qui quæſtus cauſa per vicos vagantur. *Liv. l. 38. c. 30.* Vicani, quique ibi exules habitarant.

Vicarianus, a, um, adject. *di Vicario*. *Sidon. l. 1. ep. 3.* Civium deſidiam Vicariano apice tranſcendit. h. e. honore, & dignitate Vicarii.

Vicarius, a, um, *che fa le altrui veci*, *ἀμοιβαῖος*, quod vicem alicujus gerit. *Cic. pro R. Am. c. 38.* Propterea, quod quibus in rebus ipſi intereſſe non poſſumus, in his opera noſtræ vicaria fides amicorum ſupponitur. *Quintil. Declam. 9.* Vicarias manus polliceri. *Id. ib.* Vitam alterius vicaria morte redimere.

Vicarius, ii, m. *vicario*, Ger. *ſtatthalter*, Gall. *vicaire*, Hiſp. *vicario*, *ἀμοιβαῖος*, qui vicem alterius obtinet, cujuſmodi ſunt Præfectorum ſubſtituti, & locum tenentes, ut vulgo vocant. *Cic. 3. Ver.* Hic Diognetus, qui ex publicis vectigalibus tanta lucra facit, vicarium nullum habet. *Id. 6. Ver.* Succedam ego vicarius tuo muneri. *Id. pro Mur.* Noli mihi ſubtrahere vicarium diligentiæ meæ. *Id. pro Syllv.* An hoc Regnum appellabitur, cujus vicarius qui velit eſſe, inveniri nemo poteſt? *Id. lib. 16. Fam. ep. 22.* Itaque te do vicarium: tu eum obſervabis. ¶ Speciatim vocabatur vicarius, qui in familia alienſi ſervo, ideſt majori ſerviret, *ὁ τῷ οἰκέτῃ οἰκέτης*, ut interpretatur Theophilus. *Hor. l. 2. ſat. 7.* Sive vicarius eſt, qui ſervo paret, uti mos Veſter, ait, ſeu conſervus. *Martial. l. 2. ep. 18.* Eſſe ſat eſt ſervum, jam nolo vicarius eſſe. *Paul. l. ſi in re, 19. ff. de noxal. act.* Si ſervus tuus navem exercuerit, ejuſque vicarius

&

Digitized by Google

& idem nauta in eadem nave damnum dederit. ¶ Opponuntur autem vicarius, & ſervus ordinarius, ac ille in hujus quaſi domini peculio eſt. *Ulp. l. 17. ff. de pecul.* Si ſervus meus ordinarius vicarios habeat, id, quod vicarii mihi debent, an deducam ex peculio ſervi ordinarii?

Vicatim, adv. *a vici a vici*, ſparſim per vicos urbis. *Cic. pro Dom. c. 30.* Servorum omnium vicatim celebretur tota urbe deſcriptio. ¶ Significat etiam per pagos. *Plin. lib. 6. c. 26.* Meſopotamia tota Aſſyriorum fuit vicatim diſperſa, præter Babylona, & Ninum.

Vicellenſes, m. 3. pop. Latii, qui cum Velienſibus, Sicanis, & aliis moltia interiere. *Plin. l. 3. c. 5.*

Vicem. V. Vicis.

Vicenarius, a, um, *di venti*, *εἰκοσαετὴς*, quod in ſe continet viginti. Quidam ſcribunt *vicennaria* duplici nn, ut ſit ab *annus*, potius quam e *viginti*. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 66.* Tam lex me perdit quina vicenaria, omnes metuunt credere. id eſt lex lata ne minores viginti quinque annis. Macedoniano enim Senatuſconſulto cautum fuit, ne quid minori 25. annis crederetur, ſi contra fieret, ejus rei nulla eſſet actio, niſi forte in rem minoris eſſet converſa.

Viceni, æ, a, *venti*, *עשרים*, Germ. *zwentzig*, Gall. *vingt*, Hiſp. *veynte*, *εἴκοσι*, nomen numerale diſtributivum, quod tamen ſæpe pro cardinali *viginti* accipitur. *Liv. l. 32.* Vicena quina millia æris. *Plin. l. 6. c. 23.* Circa has hydri marini vicenum cubitorum adnatantes terruere claſſem. *Col. l. 3. c. 3.* Vicenas amphoras præcipient.

Vicennalia, n. plur. ludi viceſimo quoque anno celebrari ſoliti. *Lactant. de mort. perſecut. c. 17.* Diocletianus petiit Romam, ut illic vicennalium diem celebraret. ¶ In nummo Conſtantini apud *Carol. du Freſne Famil. Byzant. pag. 27.* legitur *vicennaliorum* in genit. plurali.

Vicennium, ii, n. *ſpazio di vent' anni*, viginti annorum ſpatium. *Modeſtin. l. 8. ff. de adminiſtr. rer. ad civit. pertinent.* Calculatio erroris retractatio etiam poſt vicennii tempora admittetur.

Vicentia, vel Vicetia, f. 1. *Vicenza*, urbs Italiæ, alias in Venetia, hodie in Longobardia, ad Retonis, & Medoaci minoris confluentiam. ¶ Condita fuit a Gallis. *Juſtin. l. 20.* Obtinuit civitatem Romanam una cum aliis Venetis, anno U. C. 664. Cn. Pompejo Strabone patre Pompeji Magni, & L. Porcio Catone Coſſ. lege ipſius Cn. Pompeji Strabonis, eorumque collegæ, fuitque in Tribu Menenia. *Sigon. de ant. jur. Ital. l. 3. c. 2.* In caſtigationibus Codicib. Tac. 3. *hiſt. c. 8.* & *Plin. l. 3. c. 19.* legitur *Vicetia*, quemadmodum & in lapidibus, quos affert *Manut.* in *Orthogr.*

Vicentinus, & rectius Vicetinus, a, um, adject. *Vicentino*. *Inſcript. apud Manut. in Orthogr.* Inter Atheſtinos, & Vicetinos terminos ſtatuit.

Vicequæſtura, æ, f. *carica del luogotenente*, *o vicario del Queſtore*. *Aſcon. Pedian.*

Vices. V. Vicis.

Viceſima, æ, f. *ventesima*, *εἰκοστή*, genus vectigalis, quo in centenas libras quinæ exigebantur ex ſervis, & libertis: nam cum ſervus veniret, vectigal illud pro eo emptor, cum manumitteretur, heres ſolvebat. *Liv. lib. 7.* Cn. Manlius Conſul legem novo exemplo ad Sutrium, in caſtris tributim de viceſima eorum, qui manumitterentur, tulit. Patres, quia ea lege haud parvum vectigal inopi ærario additum eſſet, auctores fuerunt. ¶ Sublatis cæteris vectigalibus retenta eſt. *Cic. Att. l. 2. ep. 2.* Et eo magis, quod portoriis Italiæ ſublatis, agro Campano diviſo, quod vectigal ſupereſt domeſticum, præter viceſimam? ¶ Alia fuit viceſima hæreditatum, & legatorum ab Auguſto impoſita iis, qui in teſtamento aliquid acquiſiviſſent. *Dio l. 55.* & *Plin. in Paneg. c. 37.* ¶ Legitur & *vigeſima*.

Viceſimani, orum, m. milites legionis viceſimæ. *Tac. 1. Annal. c. 51.* & 64.

Viceſimarius, a, um, *εἰκοστώνιος*, quod ad viceſimam ſpectat. *Liv. l. 27. c. 10.* Cætera expedientibus, quæ ad bellum opus erant, Conſulibus, aurum viceſimarium, quod in ſanctiore ærario ad ultimos caſus ſervabatur, promi placuit. hoc eſt aurum, quod ex viceſima collectum fuerat.

Viceſimatio, onis, f. ſupplicium militare, quo viceſimus quiſque puniebatur. *Capitolin. in Macrin. c. 12.* Quando eos centeſimaret, qui digni eſſent decimatione, atque viceſimatione.

Viceſimus, (uſitatius quam Vigeſimus) a, um, adject. *vigeſimo*, *ventesimo*, *εἰκοστός*, ultimus ex viginti. *Cic. pro Leg. Manil. c. 3.* Annum jam tertium & viceſimum regnat. *Idem Fam. 11. ep. 25.* Altero & viceſimo die. *Var. l. 3. R. R. c. 9.* Ut vigeſimus dica, & primus ſit per.

Viceſſis, viginti aſſes. V. *Biceſſis*.

Vicia, æ, f. *veccia*, Germ. *wicken*, Gall. *veſce*, Hiſp. *arveja*, *βικίον*, *ἄφακη*. *ἀράκος*, leguminis genus, jumentorum pabulo nobiliſſimum, cubitali altitudine, foliis fere petroſelini, angulatioribus tamen, minutis, nigrantibuſque in ſiliqua granis. *Plin. lib. 18. cap. 15.* Et vicia pingueſcunt arva, nec ipſa agricolis operoſa: uno ſulco ſata, non ſaritur, non ſtercoratur, nec aliud, quam deoccatur.

Vicia, æ, f. continentia. *Feſt.* viciam dicebant continentiam. Al. leg. *vinciam*.

Viciarium, ii, n. locus viciis condendis aptus. *Col. l. 11. c. 2.* ubi alii leg. *vinariam*, nempe a vinibus.

Viciarius, a, um, *di veccia*, *βικιακός*, quod ad viciam pertinet, ut Cribrum viciarium, quo vicia expurgatur a frumento. *Col. l. 8. c. 5.* Cribro viciario, vel etiam loliario, qui jam fuerit in uſu, pulli ſuperponantur, deinde pulegii ſurculis fumigentur.

Vicies, adv. *venti volte*, Germ. *zwentzig mahl*, Gall. *vingt fois*, Hiſp. *veyte vezes*, *εἰκοσάκις*, viginti vices, ſeu vicibus. *Plin. l. 7. c. 28.* Centies vicies præliatus, octies ex provocatione victor, &c. *Col. l. 5. c. 2.* Ita, ut paulo ante dixi, latitudinis pedes cum longitudinis pedibus ſi multiplicabis, centies vicies ducenti quadrageni fiunt viginti octo millia, & octingenti.

Vicinalis, & le, o. 3. *confinante*, Germ. *nachbarwirſchafft*, Gall. *du voiſinage*, Hiſp. *de vezindad*, *γειτονικός*, quod ad viciniam ſpectat. *Paul. l. via, ff. de loc. & itin. publ.* Viæ vicinales, quæ ex agris privatorum collatis factæ ſunt, quarum memoria non extat, publicarum viarum numero ſunt. V. Via. *Liv. l. 31. c. 26.* Itaque ingens coacta vis navium eſt, lintriumque temere ad vicinalem uſum paratarum. h. e. ad uſum viciniæ, ſeu vicinorum.

Vicine, averb. *vicino*, prope. *Auguſtin. l. 1. de doctr. Chriſt. c. 33. ad fin.* habet ſuperlat. *viciniſſime*.

Vicinia, æ, f. idem ac vicinitas. Quidam Grammatici diſtinguunt viciniam a vicinitate, quod *vicinia* dicatur de locis propinquis, *vicinitas* de conjunctione hominum inter ſe. *Corn. Fronto*: Vicinia vicorum conjunctio, vicinitas hominum converſatio eſt. Sed hæc differentia non obſervatur. *Cic. 1. Tuſc. c. 16.* Inde in vicinia noſtra Averni lacus. *Col. l. 7. c. 3.* Summitti in vicinia urbis quandoque oportebit. ¶ Metonymice ſumitur pro ipſis vicinis. *Horat. l. 2. ſat. 5.* Foſſus egregie factum laudet vicinia. *Id. l. 1. ep. 16.* Sed videt hunc omnis domus, & vicinia tota. ¶ Translate ponitur pro conjunctione cujuſcunque rei, ſimilitudine. *Quintil. l. 8. c. 3.* Eſt tamen diverſarum rerum quædam vicinia. *Plin. l. 31. c. 3.* Aquæ ad viciniam lactis accedens.

Vicinitas, atis, f. *vicinità*, *vicinanza*, *קרבה*, Ger. *nachbawrſchafft*, Gall. *voiſinage*, Hiſp. *vezindad*, *γειτνίασις*, vicorum conjunctio, vicinorum inter ſe propinquitas. *Terent. Heaut. 1. 1. 4.* Tamen vel virtus tua me, vel vicinitas facit, ut te audacter moneam, & familiariter. *Cic. pro Cluent.* Pater hujuſce, Judices, homo non ſolum municipii Larinatis, ex quo erat, ſed etiam regionis illius, & vicinitatis virtute, æſtimatione, nobilitate facile princeps. ¶ Uſurpatur etiam generatim pro quacunque locorum propinquitate. *Plin. lib. 4. c. 16.* Triginta prope jam annis notitiam ejus Romanorum armis non ultra vicinitatem ſylvæ Calydoniæ propagantibus. ¶ Metonymice ponitur pro vicinorum multitudine. *Cic. 6. Ver.* Signum, quod notum erat vicinitati, buccina datur. ¶ Translate uſurpatur de quacunque propinquitate, ſeu conjunctione. *Cic. 1. de nat. Deor.* Itemque natura, eo quod omnis ader ad ſuperiora fertur, recte ſurſum ſunt, & quod cibi, & potionis judicium magnum earum eſt, non ſine cauſa vicinitatem oris ſecutæ ſunt. *Id. in Brut.* Quod & æqualitas veſtra, & pares honorum gradus, & artium, ſtudiorumque quaſi finitima vicinitas tantum abeſt ab obtrectatione, & invidia. *Id. poſt red. ad Quir. c. 1.* Amicitiæ, conſuetudines, vicinitates. *Plin. l. 31. c. 18.* Multi vero non diſcernunt a Cypro vicinitate nominis. *Quintil. l. 3. c. 6.* Virtutibus, ac vitiis vicinitas quædam eſt.

Vicietus, adv. *da vicino*. *Cod. Theodoſ. l. 23. tit. 1.* Omnes intra centum pedes vicinitus, quæſitum ad horrea pertinet, evertantur.

Vicinium, ii, n. *vicinanza*, vicinitas. *Sen. de brev. vit. c. 15.* In vicinio verſatur invidia, ſimpliciter longe poſita miramur. *Plin. l. 2. c. 16.* Quandiu in vicinio ſunt terræ. Utroque tamen loco optimi plerique Codices habent *vicine*.

Vicinor, aris, *eſſer vicino*, vicinus ſum. *Sidon. l. 2. ep. 21.* Si nobis pro ſitu, ſpatiiſque regionum vicinaremur. *Id. l. 8. ep. 9.* Vicinabatur feſtinata correctio.

Vicinus, i, m. 2. *vicino*, *שכן*, Ger. *nahe*, Gall. *voiſin*, Hiſp. *cercano*, *γείτων*, qui in eodem vico, aut certe non procul ab ædibus noſtris habitat. *Cic. Att. l. 2. ep. 14.* C. Arrius proximus eſt vicinus, imo ille quidam jam contubernalis. *Horat. l. 2. ep. 2.* Cætera qui vitæ ſervaret munia recto More, bonus ſane vicinus, amabilis hoſpes, Comis in uxorem, &c.

Vicinus, a, um, *vicino*, *ἐγγύς*, *γειτονικός*, propinquus, proximus, conjunctus. *Cic. 3. Ver. c. 18.* Latona ad pariendum vicina. *Virg. 1. Georg. in fin.* Vicinæ ruptis inter ſe legibus urbes Arma ferunt. *Ovid. 2. Faſt. v. 275.* Ne converſa foret, parti vicinior eſſet. ¶ Regit interdum dativum, interdum genitivum. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 4.* Terra vicina mihi. *Cic. 3. Offic. c. 29.* Fides, quam in Capitolio vicinam Jovis Optimi Maximi majores noſtri eſſe voluerunt. ¶ In vicino, *aſſ* prope, *da vicino*. *Velley. l. 2. c. 70.* Cum in vicino eſſet agmen. V. Vicinum. ¶ Translate ponitur pro ſimili. *Cic. in Orat. c. 32.* Eſſe igitur perfecte eloquentis puto non eam ſolum facultatem habere, quæ ſit ejus propria, fuſe, lateque dicendi, ſed etiam vicinam ejus, atque finitimam Dialecticorum ſcientiam aſſumere.

Vicis, f. 3. *vicenda*, *mutazione*, *חליפה*, Ger. *ſtatt*, Gall. *fois*, *tour*, Hiſp. *vez*, *ἀμοιβή*, *ἐναλλαγή*, alternatio, viciſſitudo. Habet omnes caſus præter nominat. ſingul. & genit. plur. *Horat. l. 1. od. 4.* Solvitur acris hyems grata vice Veris, & Favoni. *Plin. l. 3. 4. c. 8.* Per vices, *a vicenda*, *l'un dopo l'altro*. *Col. l. 3. c. 2.* Alterna vice annorum vites muſti plus minus afferunt, *un anno più*, *un anno meno*. *Quintil. l. 6. c. 5.* Judices, vel præſidentes Magiſtratus appellandi ſunt frequenter, ut loquendi vices ſerventur. ¶ Quoniam vero plurima alternatim fiunt, hinc plures, & varias notiones ſpeciatim habet. Sæpe accipitur pro loco. *Cic. l. 2. de Leg.* Nulla eſt enim perſona, quæ ad vicem ejus, qui e vita emigravit, propius accedat, quam hæres. *Plin. l. 8. c. 46.* Bos in Ægypto etiam numinis vice colitur. *Inſcript. apud Gruter. pag. 193. n. 10.* Vice ſacra judicare. h. e. loco Cæſaris. *Plin. in Paneg. c. 80.* Vice Dei fungi erga omne hominum genus. *Celſ. l. 4.* Sumere ptiſanam in vicem vini, *in vece di vino*. ¶ Item pro munere, *officio*. Unde vice alterius fungi, *far le altrui veci*, *ἀνθ' ἑτέρου ἰέναι*, dicitur quis, qui alterius locum ſupplet, ejuſque munere fungitur, *Liv. lib. 1. cap. 20.* Ne ſacra Regiæ vicis deſererentur, Flaminem Jovi aſſiduum Sacerdotem creavit. *Id. ib. cap. 41.* Cum jam expiraſſet Tarquinius, celata morte, per ſpeciem alienæ fungendæ vicis ſuas opes firmavit. *Plin. lib. 3. epiſt. 6.* Hypocauſtum, ſi dies nubilus eſt, immiſſo vapore vicem Solis ſupplet. *Plin. alter lib. 2. cap. 8. de ſtella Veneris*: Prorogans lucem, vicemque lunæ reddens. ¶ In hac, & ſuperiore acceptione, pro ablativo accuſativus a veteribus uſurpatus eſt, per Enallagen, & Helleniſmum. *Plaut. Rud. 3. 5. 34.* Si appellabit quempiam, vos reſpondetote iſtinc iſtarum vicem. id eſt pro iſtis. *Cic. lib. 1. Fam. epiſt. 9.* Quanquam ille parentis inimicus amicorum ſuorum noſtram vicem ultus eſt ipſe per ſe ſe. *id eſt* ſe ſe pœna afficiendo occupavit officium noſtrum. *Liv. lib. 34. cap. 32.* Remittimus hoc tibi, ne vicem noſtram irafcaris. ¶ Sumitur pro tempore, vel actione, quæ fit in tempore. *Horat. lib. 4. od. 14.* Et arces Alpibus impoſitas tremendis Dejecit acer plus vice ſimplici. id eſt plus ſimplici clade, clade duplo majore illa, quam cæteri dejeciſſent. Alii exponunt, plus quam ſemel, *più d'una volta*. Et ſane hoc ſenſu *Pallad. l. 1. tit. 30.* Tribus, inquit, per diem vicibus potu adjuvant. *tre volte al giorno*. Et *l. 10. tit. 7.* Prima vice agros proſcindemus. *per la prima volta*. *Capitol. in M. Anton. Philoſ. c. 7.* Diverſis vicibus, *in diverſi tempi*. ¶ Item pro modo, ratione. *Liv. l. 1.* Ita duo deinceps Reges alius alia via, ille bello, hic pace civitatem auxerunt. Sed vetus exemplar legit *alia via*. Nonnulli vero exponunt alio tempore. ¶ Item pro ſimilitudine, inſtar. *Cic. Att. l. 10. ep. 8.* Niſi forte me Sardanapali vice in ſuo lectulo mori malle cenſueris, quam exilio Themiſtocleo. Adde *Plin. l. 9. c. 45.* ¶ Item pro recompenſatione, retributione, *ricompenſa*, *pariglia*. *Plin. l. 6. ep. 6.* Reddam vicem, ſi repoſces. *Tac. 4. hiſt. c. 3.* Tanto proclivius eſt injuriæ, quam beneficio vicem exſolvere, quia gratia oneri, ultio in quæſtu habetur. ¶ Reperitur pro pugna, periculo. Nam per viciſſitudinem pugnatur. *Virg. 2. Æn. v. 433.* Nec tela, nec ullas Vitaviſſe vices Danaum. ¶ Item pro pœna, incommodo, damno. *Cic. pro Dom. c. 4.* Mihi ani neceſſe & meam, & aliorum vicem pertimeſcere. *Ter. Heaut. 4. 3.* Ita me Di amabunt, ut nunc Menedemi vicem Miſeret me. ¶ *Vice verſa*, ſeu potius *verſa vice* ſignificat contraria ratione, *per lo contrario*. *Apulej. l. 4. Florid.* Prima (*vini*) cratera ad ſitim pertinet, ſecunda ad hilaritatem, tertia ad voluptatem, quarta ad inſaniam: verum enimvero Muſarum cratera verſa vice quanto crebrior, tanto propior ad animi ſanitatem. *Gel. lib. 16. c. 13.* Primos municipes ſine ſuffragii jure Cærites eſſe factos accepimus: hinc tabulæ Cærites appellatæ verſa vice in quas Cenſores referri jubebant, quos notæ cauſa ſuffragiis privabant. ¶ *Vicium* in genitivo plurali *Davr*. affert ex *Quintil*.

Viciſſatim, adv. idem ac viciſſim. *Plaut. Pœn. prol. v. 46.* Ad argumentum nunc viciſſatim volo remigrare. *Id. Rud. 4. 1. 27.* Noſmet oneremus viciſſatim voluptatibus.

Viciſſim, adv. *a vicenda*, *vicendevolmente*, *scambievolmente*, *חליפות*, Ger. *hergegen*, Gall. *a ſon tour*, Hiſp. *a vezes*, *ἀμοιβαδίς*, per vices, alternatim. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 1.* Quod ſi haberem aliquid, quod liqueret, tamen te audire viciſſim vellem, cum ipſe tam multa dixiſſem. *Id. ib. c. 7.* Terra uno tempore florere, deinde viciſſim horrere poteſt. ¶ Quandoque ſignificat ſecundo loco, ſive ſimiliter, ſive ex altera parte. *Ter. Heaut. 4. 3. 10.* Sed nunc, Clinia, de te mihi viciſſim, etiam amici quoque res eſt videnda. *Cic. 3. Fam. ep. 6.* Hoc ego meo facto delector; nihil enim potuit fieri amantius: conſidera nunc viciſſim tuum. *Virg. 5. Ecl.* Nos tamen hæc quocunque modo tibi noſtra viciſſim Dicemus.

Viciſſitas, atis, f. idem ac viciſſitudo, apud veteres. *Acc. apud Non. c. 2. n. 893.* Viciſſitatemque imperandi tradit.

Viciſſitudo, inis, f. *viciſſitudine*, *mutazione*, *vicenda*, *חליף*, Ger. *veränderung*, Gall. *tour*, *changement*, Hiſp. *mudanca*, *ἀμοιβή*, *μεταβολή*, alternatio, mutatio ex alio in aliud. *Terent. Eun. 2. 2. 45.* Omnium rerum viciſſitudo eſt. *Cic. 5. Tuſc. c. 24.* Quæ vita, quis interitus, quæque ex alio in aliud viciſſitudo, atque mutatio. *Id. l. 5. Fam. ep. 12.* Nihil eſt enim aptius ad delectationem lectoris, quam temporum varietates, fortunæque viciſſitudines. *Id. 2. de Leg. c. 7.* Viciſſitudines dierum, ac noctium. ¶ Idem eſt aliquando ac remuneratio, *corriſpondenza*. *Cic. de Amic. c. 14.* Nihil eſt enim remuneratione benevolentiæ, nihil viciſſitudine ſtudiorum, officiorumque jucundius.

Vicomagiſter, tri, *capo di contrada*, præfectus alicui vico. V. Vicus. Legitur hæc vox ſæpe in tabulis *Pomponii Læti de region. urb. Romæ*, & *P. Victoris*.

Victa, æ, f. Dea victus. *Arnob. l. 3.* Victa, & Potua ſanctiſſimæ, victui, potuique procurant.

Victima, æ, f. *vittima*, *זבח*, Ger. *ſchlachtopffer*, Gall. *ſacrifice*, Hiſp. *ſacrificio*, *ἱερεῖον*, *θῦμα*, animal ſacrificio deſtinatum. Dicta eſt a victis hoſtibus. *Ovid. 1. Faſt.*

Digitized by Google

1. *Faſt.* v. 335. Victima, quæ cecidit dextra victrice vocatur, Hoſtibus a domitis hoſtia nomen habet. *Feſt.* triplicem etymologiam adducit. Victimam, inquit, Ælius Stilo ait eſſe vitulum, ob ejus vigorem: alii autem, quæ vincta ducatur ad altare: aut quæ ob hoſtes victos immolaretur. ¶ Differunt *victima*, & *hoſtia* trifariam. Primo *hoſtia* a quovis Sacerdote immolabatur, *victima* ejus tantum manu, qui hoſtem ipſe viciſſet, ut patet ex loco allato *Ovidii*. Atque hinc alterum quoque diſcrimen conſequitur. Nam ſi *victima* victoris unius dextra mactabatur, non potuit victima cædi, niſi hoſtibus victis: at *hoſtia* quoque eſſe poterat, quæ, cum iretur in hoſtes, cædebatur. *Serv. in* 1. *Æn.* Hoſtiæ dicuntur ſacrificia, quæ ab his fiunt, qui in hoſtem pergunt, victimæ vero ſacrificia, quæ poſt victoriam fiunt. Sed hæc licenter contundit auctoritas. Tertium diſcrimen eſt, quod *victima* eſt major, ut vitulus, *hoſtia* minor, ut agnus. Itaque *Cornel. Fronto* his verbis differentiarum libellum claudit: Victima major eſt, hoſtia minor. Hinc *Plaut. Pſeud. a.* 1. *ſc.* 3. Nolo victimas, miniinis me extis placari volo. *Hor. l.* 3. *od.* 23. Victima Pontificum ſecures Cervice tinget. ¶ Sæpe victima ponitur pro hoſtia, ut hoſtia pro victima, neglectis illis diſcriminibus, quæ attulimus. *Cic. Att. l.* 1. Ego enim te arbitror, cæſis apud Amaltheam tuam victimis, ſtatim eſſe ad Sicyonem oppugnandum profectum. ¶ Sumitur tranſlate. *Cic. pro L. Flac. cap.* 38. Quam poteſſis P. Lentulo mactare victimam gratiorem, quam ſi L. Flacci ſanguine illius nefarium in vos odium ſaturaveritis?

Victimarius, rii, m. *ἱεροποιός*, ſacrorum miniſter, qui victimam ligabat, & cultrum, aquam, & molam parabat, & reliqua, quæ ſacris erant neceſſaria. *Liv. l.* 40. *c.* 29. Libri in comitio, igne a victimariis facto, in conſpectu populi cremati ſunt. Adde *Val. Max. l.* 1. *c.* 1.

Victimo, as, n. ſ. ſacrifico. *Apul. l.* 7. *A. A.* Hircum Marti victimant.

Victito, as, n. *alimentarſi*, *mantenerſi*, *vivere*, *σιτέομαι*, victu utor, alor, veſcor. *Ter. Eun.* 5. 8. 44. Et libenter vivis, etenim bene libenter victitas. *Plaut. Truc.* 2. 3. 26. Victitare parce.

Victo, as, n. ſ. freq. a vivo. *Plaut. Capt.* 1. 1. 15. In occulto miſeri victant ſucco ſuo. Al. leg. *victitant*.

Victor, oris, m. *vincitore*, נוצח, Germ. *uberwinder*, Gall. *vainqueur*, Hiſp. *vencedor*, *νικητής*, qui in certamine ſuperior evaſit. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 9. Multa victori eorum arbitrio, per quos vicit, etiam invito facienda ſunt. *Idem in Piſon.* Neque reſiſtente Cn. Pompejo omnium gentium victore, &c. *Plin. l.* 7. *c.* 28. L. Sicinius Dentatus centies vicies præliatus, octies ex provocatione victor. *Stat. l.* 9. *Theb. v.* 324. Victor belli. h. e. in bello. ¶ Adjective *Nepos in Ageſil. c.* 4. Victor exercitus. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 2. *v.* 47. Victor currus. h. e. triumphalis, in quo victor ſedet. ¶ Præterea victor ſignificat etiam eum, qui opus aliquod ad optatum finem perduxit, & qui voti compos factus eſt. *Virg.* 2. *Æn. v.* 329. Victorque Sinon incendia miſcet. *Hor. l.* 1. *ep.* 13. Victor propoſiti ſimul ac perveneris illuc.

Victoria, æ, f. *vittoria*, נצח, Germ. *ſieg*, Gall. *victoire*, Hiſp. *victoria*, *νίκη*, hoſtium ſuperatio, a *vincendo*. *Cic. pro M. Marc. c.* 3. Victoria, quæ natura inſolens, atque ſuperba eſt. *Hor. lib.* 1. *ſerm. ſat.* 1. Quid enim, concurritur, horæ Momento cita mors venit, aut victoria læta. *Salluſt. in Catil. c.* 58. Victoria cruenta. h. e. in qua magna cædes etiam victorum fit. *Id. in Jugur.* Eripere alicui victoriam. *Liv. l.* 4. *c.* 50. Victoria penes patres fuit. *Id. l.* 30. *c.* 30. Habere victoriam in manibus. *Id. l.* 2. *c.* 55. Exercere victoriam. h. e. victoriæ jure uti. *Cic. pro Cæl.* Conſequi victoriam. *Id. pro Leg. Man.* Reportare victoriam. ¶ Apud Romanos Victoria Deæ nomen erat, cujus ſimulacrum effingebatur lauro coronatum, altera manu palmæ, altera oleæ ramum præferens. Pinnata etiam, & alligera pingebatur, ut e cœlo devolans ad eos, quos ſuis ornare ſucceſſibus vellet, pexo crine, nudo pede ſuſpenſa, ſtrophio revincta, ſinu veſtis fluitante. *Var. l.* 4. *de L. L. Turneb. l.* 13. *c.* 12. & *l.* 27. *c.* 2. & 5. ¶ Poetæ fabulantur, fuiſſe filiam Acherontis ex Styge, affuiſſe Jovi in bello adverſus Gigantes, Jovem illi pro munere dediſſe, ut Dii per Stygem ejus matrem jurarent, ſiquis eorum juramento non ſtetiſſet, quoddam temporis ſpatium nectare abſtineret. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quid Opis? quid Salutis? quid Concordiæ? Libertatis? Victoriæ? quarum omnium rerum quia vis erat tanta, ut ſine Deo regi non poſſet, ipſa res Deorum obtinuit.

Victorialis, le, adject. ad victoriam pertinens, ut victorialis dies, quo victoria aliqua celebratur. *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 2. populumque quaſi victorialibus diebus ad feſtivitatem, ac plauſum vocavit.

Victoriatus, (ſubaudi *nummus*) *νικητήριος*, nummus argenteus Lege Clodia percuſſus, qui alteram denarii partem pondere, & pretio exæquabat, ut docet *Var. l.* 9. *L. L.* & *Voluſ. Metian. de ponderibus*. Cauſa nominis eſt, quia ſignatus erat Victoria, ut docet *Plin. l.* 33. *c.* 3. Valebat autem quinque aſſibus; hinc & quinarius dictus eſt, ut *Var. l.* 4. *de L. L.* indicat. *Cic. pro Font.* Itaque Titurium Toloſæ quaternos denarios in ſingulas vini amphoras portorii nomine exegiſſe, Cordum Porcium, & Murnium ternos victoriatos, Vulchalone ſervæ umbinos, & victoriatos mille. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Dicente quodam, victoriato ſe uno in Sicilia quinque pedes longam murænam emiſſe. *Liv. l.* 41. *c.* 13. Tulit in eo triumpho victoriatum LXXXV. millia.

Victoriola, æ, f. parvum Victoriæ Deæ ſimulacrum. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 34. Item Victoriolas aureas, & pateras, coronaſque, quæ ſimulacrorum porrectis manibus ſuſtinebantur, ſine dubitatione tollebat.

Victorioſus, a, um, *νικητικός*, vincere aſſuetus, ſeu qui plures, & varias victorias reportavit. Vox eſt *Catonis*, ut *Gel. l.* 4. *c.* 9. teſtatur. *In nummo Probi*, *apud Spanhem.* Victorioſo ſemper. *Sidon. l.* 5. *ep.* 6. Victorioſiſſimo viro.

Victrix, icis, *vincitrice*, מנצחת, Ger. *uberwinderin*, Gall. *vainquereſſe*, Hiſp. *vencedora*, *νικήτειρα*, quæ vicit, quæ certamine ſuperior evaſit. *Cic. ad Brut. ep.* 10. Erat victrix Reſpublica, cæſis Antonii copiis, ipſo expulſo. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 48. Oraculum erat datum, ſi Rex interfectus eſſet, victrices Athenas fore. *Id. pro Cluent. c.* 5. Victrix filiæ, non libidinis. ¶ *Victrices literæ*, dicuntur victoriam nuntiantes. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 22. Quo autem die Caſſii literæ victrices in Senatu recitatæ ſunt. ¶ Interdum *victrix* ſumitur pro voti compote. *Virg.* 7. *Æn.* Junonem victrix affatur voce ſuperba. ¶ Eſt etiam adject. quod cum neutris etiam conjungitur. *Claudian. de VI. Conſul. Honor. v.* 24. & certius omnia ſurgunt Victrici concepta ſolo. *Virg. Æn.* 3. *v.* 54. Res Agamemnonias, victriciaque arma ſecutus. *Juſtin. l. ult. in fin.* Victricia ad eos arma tranſtulit. ¶ *Serv. in loc. Virg. citat.* docet, nomina fœminina in *ix* in plurali tantum numero neutra fieri, ſed Claudiani verba etiam in ſingulari id fieri poſſe oſtendunt.

Victualis, le, adj. *appartenente al vitto*, ut victuale miniſterium, *Apul. de dogm. Plato.*

Victuis. V. Victus, us.

Victurus, a, um, *νικήσων*, part. futuri temporis a vinco. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Pyrrhus ne Rex, an M. Curius prælio victurus eſſet. ¶ Eſt etiam part. verbi vivo, *βιώσων*. *Cic. de Sen.* Nemo eſt tam ſenex, qui ſe annum non putet victurum.

Victus, us, m. *vitto*, מזון, Ger. *nahrung*, Gal. *le vivre*, Hiſp. *mantenimento*, *τροφή*, *σιτίον*, omne illud, quo vivimus. *Ulp. l.* 43. & 44. *de verb. ſignif.* Victus verbo continentur, quæ eſui, potui, cultuique corporis, quæque ad vivendum homini ſunt neceſſaria. *Cic. de Am. c.* 23. Multi divitias deſpiciunt, quos parvo contentos tenuis victus, cultuſque delectat. *Ovid.* 6. *Faſt.* Nunc inopea victus, ignavaque fata timentes, &c. *Colum. in præfat. l* 10. Tolerare victum lacte. *Celſ. l.* 1. *c.* 10. Mutare aliquid ex conſuetudine victus. ¶ In plurali numero. *Plaut. Mil.* 3. 1. 144. Meæ domi accipiam benigne lepide, & lepidis victibus. ¶ Tranſlate ponitur pro vivendi ratione. *Nep. in Dion. c.* 4. Namque appoſiti erant cuſtodes, qui eum a priſtino victu deducerent. ¶ Veteres in genit. ſing. dicebant etiam *victuis*. *Var. apud Non. c.* 8. *n.* 88. Primum de re familiari, ſecundo de victuis conſuetudine differam. ¶ Item dicebant *victi*. *Plaut. Capt.* 4. 2. 75. Proin tu tui quotidiani victi ventrem ad me afferas. ¶ Reperitur etiam *victu* pro *victui* in dativo. *Gell. l.* 4. *c.* 16. *ex Lucil.* Quod ſumptum, atque epulas victu præponis honeſto.

Victus, a, um, *vinto*, *ſuperato*, *νικηθείς*, certamine ſuperatus, partic. a vincor. *Cic. pro Font.* Ut velint iſti aut quieſcere, id quod victi, ac ſubacti ſolent. *Horat. Epod. od.* 9. Terra, marique victus hoſtis, Punico Lugubre mutavit ſagum. ¶ Dicitur & de aliis rebus extra bellum. *Horat. Epod.* Victus prece. *Ovid.* 1. *de Pont. ep.* 17. Ira victa per preces. *Id.* 1. *Faſt. v.* 422. Corpora victa ſopore. *Tac.* 4. *Ann. c.* 8. Victo gemitu, *compreſſo il gemito*. *Id.* 1. *Ann. c.* 57. Neque victa in lacrimas. h. e. non eouſque depreſſa, ut mitteret lacrimas. *Id.* 15. *Ann. c.* 2. Victo ſilentio, *rotto il ſilenzio*. ¶ Ponitur aliquando pro voti impote, *ἀκρατής*, quemadmodum contra *victor* pro voti compote, *ἐγκρατής*. *Virg.* 9. *Ecl.* Nunc victi triſtes, quoniam fors omnia verſat. ¶ Item pro eo qui a propoſito priſtino recedit. *Virg.* 2. *Æn.* Hic vero victus genitor ſe tollit ad auras.

Viculus, i, m. *κωμίδιον*, parvus vicus. *Liv. l.* 21. *c.* 33. Caſtellum, viculoſque circumjectos capit.

Vicus, i, m. *contrada*, *borgo*, Germ. *gaſſe*, Gall. *contrée*, Hiſp. *barrio*, *κώμη*, *ῥύμη*, multæ domus junctæ. Eſt ab Æolico *ϝοῖκος*, vel *βοῖκος*, pro *οἶκος*. Differt a pago. Nam pagus de rure tantum dicitur, vicus de rure, & de urbe. Deinde vicus eſt pars pagi. *Tacit. de morib. Germ. c.* 12. Eliguntur in eiſdem comitiis & principes, qui jura per pagos, vicoſque reddant. ¶ Vicorum, ut innuimus, alii ſunt urbani, alii pagani. Vicus urbanus eſt pars minor urbis, quæ ex multiplicatis domibus conſtat, ut Romæ *vicus Cyprius*, *vicus Africus*, *vicus ſceleratus*, &c. Vicus paganus, ſeu ruſticus ſunt plures villæ, ſeu domus ruſticanæ conjunctæ in aliquo pago, aliquo ſpatio remotæ ab urbe, nulliſque mœnibus cinctæ. Nam ædificia urbi contigua, ſuburbia dicuntur, quæ mœnibus clauduntur, appellantur caſtella. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 1. *de vico ruſt.* Quod ad me, mea Terentia, ſcribis, te vicum vendituram, quid obſecro te, me miſerum, quid futurum eſt? *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *de vico urban.* Deferar in vicum vendentem thus, & odores. *Ovid.* 6. *Faſt.* Certa fides facti, dictus ſceleratus ab illa Vicus, & æterna res ea preſſa nota. ¶ Singulis Romæ vicis quatuor præficiebantur viri, qui *Magiſtri vicorum*, & etiam *Vicomagiſtri* dicebantur, quorum munus erat vicos tueri, rixas, ſeditioneſque ſedare, incendia extinguenda curare, & ſimilia. Inſtituti ſunt ab Auguſto, ut *in ejus vit. c.* 30. ſcribit *Sueton.* Addit *Aſcon. in Piſonianæ Orationis c.* 4. Ludos Compitalitios ab illorum vicorum magiſtris, prætexta in eo munere indutis, celebratos fuiſſe.

Vicus Æquenſis, Æquana, Æqua, *Vico di Sorento*, urbs alias Picentinorum, nunc prov. Terræ Laboris, in R. Neapolitano, in ora ſin. Neapol. ad rad. collis, parva admodum.

Vicus Varronis, *Vicovaro*, *Vicovarro*, opp. Sabinorum, ad Anienem fl. prope Nomentum urb. exc. in colle.

Videlicet, adv. *certamente*, *veramente*, Germ. *nemlich*, *freylich*, Gall. *certes*, *c'eſt a ſavoir*, Hiſp. *ciertamente*, *conviene a ſaber*, *δηλαδή*, *δηλονότι*, certe, quidem, vere, nimirum. Eſt adverbium confirmandi, teſte *Donato*, *in Adelph. a.* 3. *ſc.* 4. Conflatum eſt ex *videre*, & *licet*, quomodo *ſcilicet*, ex *ſcire*, & *licet*. *Terent. Adelph.* 3. 4. 4. Videlicet de pſaltria hac audivit. *Id. Heaut.* 2. 3. 22. Hic de noſtris verbis hic errat videlicet, quæ hic ſumus locuti. ¶ Interdum ſuæ originis caſum retinet. *Plaut. Stich.* 4. 1. 4. Videlicet, parcum illum fuiſſe ſenem. *ſi può ben vedere*, *che* &c. *Idem ib. v.* 51. Videlicet, illum fuiſſe nequam adoleſcentem. ¶ Eleganter uſurpatur in Ironia, ſive irriſione. *Cic.* 2. *Phil. c.* 6. Tuus videlicet ſalutaris conſulatus, pernicioſus meus. *Idem* 2. *Catil. c.* 6. Homo enim videlicet timidus, & permodeſtus vocem conſulis ferre non potuit. ¶ Eſt etiam adverbium explanandi, pro ſcilicet, nempe, *cioè*. *Cic. pro Sext.* Veniſſe tempus iis, qui in timore fuiſſent, conjuratos videlicet dicebat, ulciſcendis. *Id. pro Cluent. cap.* 46. Ut metus videlicet ad omnes, pœna ad paucos perveniret. *Id.* 2. *de Leg. c.* 10. Caſte lex jubet adire ad Deos, animo videlicet. ¶ Elegantem locum habet in reſponſionibus. *Id. pro Cæcin. cap.* 15. Quid metuebant? vim videlicet. *Id. Ver.* 4. *c.* 33. Quid horum ſe negat feciſſe? illud videlicet unum, quod neceſſe eſt, pecuniam accepiſſe.

Viden'? pro *vides ne?* *Ter. Eun.* 2. 2. 10. Viden' me eodem ortum loco?

Videndus, a, um, partic. paſſiv. verbi video. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 14. Si fuerint oculis probra videnda meis. *Id.* 3. *Triſt. el.* 4. ſint animo cuncta videnda meo.

Videns, tis, particip. *chi vede*, *veggente*. *Virg. Ecl.* 1. mea regna videns mirabor. ¶ Eleganter jungitur cum *vivus*, & ſignificat vigilantem, & optime cernentem ea quæ fiunt. *Terent. Eun.* 5. 5. 28. Prudens, & ſciens, vivus, videnſque pereo. *Cic. pro Quint. cap.* 15. Huic acerbiſſimum vivo videntique funus ducitur. *Id. pro Sext. cap.* 27. Vivus, ut ajunt, eſt & videns cum victu & veſtitu ſuo publicatus.

Video, es, di, ſum, 2. a. *vedere*, ראה, Ger. *ſehen*, Gal. *voir*, Hiſ. *veer*, *βλέπω*, *ὁράω*, oculorum ſenſu aliquid percipio, cerno, ſpecto, perſpicio. Eſt ab *εἴδω*, ut docet *Macrob. l.* 1. *ſat. c.* 17. *εἴδω* autem eandem fere habet ſignificationem. An differant *cerno*, & *video* V. in *Cerno*. Conſtruitur cum acc. *Cic.* 7. *Ver.* Jam hoc ipſo iſtum veſtitu Siculi, Civeſque Romani ſæpe viderunt. ¶ Vel etiam cum abl. inſtrumenti. *Ter. Adel.* 3. 2. Certe hiſce oculis egomet vidi. *Cic.* 3. *Catil.* Ut eos pene oculis videre poſſemus. ¶ Per Metalepſim accipitur pro vigilare. *Virg.* 6. *Ecl.* Jamque videnti Sanguineis frontem moris, & tempora pingit. V. *Videns*. ¶ Item pro convenire, una eſſe. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 2. Ego, ut ſpero, propediem te videbo. ¶ Item pro alloqui, congredi. *Cic. Att. l.* 3. Graviter ſe acturum cum Aquilio confirmavit. Videbis ergo hominem. *Plin. l.* 5. *ep.* 5. Rogo, mane videas Plinium domi. h. e. viſas. ¶ Tranſlate *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 30. Fuit mirifica vigilantia, qui ſuo toto Conſulatu ſomnum non viderit. Loquitur de Caninio, qui paucas horas Conſul vixit. ¶ Item pro conſequi, adipiſci. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 1. Quem ego diem ſi videro, &, ſi in veſtrum complexum venero. ¶ Transfertur etiam ad animum, pro cernere, intueri, ut fit in ſomniis. *Cic.* 4. *Acad.* Et, ſi nunc, aut ſi etiam dormientes aliquid animo videre videamur. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 14. Non eadem lætam Germanico quietem tulit, viditque ſe operatum. ¶ Tranſlate frequenter ſumitur pro intelligere, cognoſcere. *Cic.* 2. *Agr.* Sed videte vim legis Agrariæ. ¶ Item pro prævidere, prænoſcere. *Liv. l.* 6. *c.* 12. Vates in futurum vident. *Cic. l.* 4. *Fam.* An tu non videbas mecum ſimul, quam illa crudelis eſſet futura victoria? *Id. l.* 6. *ep.* 3. Summa tamen eadem eſt, & idem exitus, quem ego tam video animo, quam ea, quæ oculis cernimus. ¶ Item pro animadvertere, cogitare, conſiderare, ut *Vide quid agas*. *Ter. Phorm.* 2. 2. 32. Vide, quid agas, prima coitio eſt acerrima. *Id.* 7. *Verr.* Videas etiam atque etiam, & conſideres, quid agas, quo progrediare, &c. Hoc ſenſu uſurpatur etiam impersonaliter, & paſſiva terminatione. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 95. Da iſti viginti minas: vides me amantem egere. Li. Videbitur. *ſi vedrà*, *ſi penſerà*. ¶ Item pro curare, efficere. *Ter. Adelph.* Ego iſtuc videro. *Id. Andr.* 2. 6. 25. Ego, hæc ut recte fiant, videro. *Cic. Att. l.* 2. Tu iſta omnia vide, & guberna. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 1. Anteceſſerat Statius, ut prandium nobis videret. h. e. pararet, curaret. Item pro cavere. *Cic.* 4. *Acad.* Vide, quæſo, etiam atque etiam, ne illarum quoque rerum pulcherrimarum a te ipſo minuatur auctoritas. *Pompejus ad Domit. inter epiſt. Cic. ad Att. l.* 8. *poſt ep.* 12. Diligentius nobis eſt videndum, ne diſtracti pares eſſe adverſario non poſſimus. ¶ Item pro conſulere, providere. *Ter. Phorm.* 1. 4. 12. Recte mihi vidiſſem, & ſenis eſſem ultus iracundiam. ¶ Item pro fidere, credere. Hinc *Me vide*, phraſis eſt comica, pro eo, *in me recipio*. *Ter. Andr.* 2. 2. 13. Atqui iſtuc ipſum nihil pericli eſt: me vide. *Plaut. Trinum.* 3. 3. 78. Nihil eſt de ſigno quod vereare: me vide. *ſta ſulla mia fede*. ¶ *Vide* interdum uſurpatur, cum indignamur, aut ſtomachamur. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 7. Vide, ut incedit! *Ter. Phorm.* 2. 3. Avaritia vide quid faciat. ¶ *Videro*, *is*, *it*, &c. eleganter uſurpamus, cum alicujus rei curam aliis relinquimus. *Cic.* 6. *Ver.* Compone hoc, quod poſtulo, de argento: de reliquo videro. *Id. pro Quint. c.* 57. Quid mihi, inquit, cum iſta ſumma ſanctimonia? viderint iſta officia viri boni. *Id.*

... *Deut. c.* 4. Quam ſimila ſit iſtud, tu videris. *Id. de Amic. c.* 3. Quam ... taceam, videriat ſapientes. ¶ Interdum per catachreſim hoc verbum ... patur de aliis ſenſibus præter oculos. *Virg. Æneid.* 4. mugire videbis ſub pedibus terram. *Plaut. Mil.* 4. 6. 44. Naſo hæc quidem valet plus, quam oculis. ¶ Videre diem, eſt vivere. *Ovid.* 5. *Triſt. el.* 5. *v.* 41. Sive diem videat, ſive tegatur humo. ¶ *Viſo opus eſt* pro videndum eſt. *Plaut. Capt.* 2. 1. 89. Viſo opus eſt, cauto opus eſt, ut accurate hoc agatur.

Videor, aris, viſus ſum, paſſ. a. *eſſere veduto*, βλέπομαι, ὁρῶμαι, cernor, conſpicior. *Virg.* 4. *Ecl.* Diviſque videbit Permiſtos Heroas, & ipſe videbitur illis. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2.

Videor, aris, viſus ſum, d. a. *parere*, *ſembrare*, δοκῶ, φαίνομαι, opinionem, ſeu imbecillam aſſenſionem in alicuius animo infero, præ me fero. Uſurpatur ſemper perſonaliter ut deponens abſolute, & quidem, ſi ſolum eſt, uſurpatur cum duobus nominativis, uno ante, altero poſt, ſi autem conjungitur cum infinitis verborum perſonalium, interdum cum duobus nominativis, interdum cum uno uſurpatur. Frequentiſſime tamen uſurpatur etiam in tertia ordine, idque cum dativo perſonæ. *Cic.* 1. *Off.* Numquam omnino periculi fuga committendum eſt, ut imbelles, timidique videamur. *Id. Att. lib.* 2. *epiſt.* 1. Illa tua horrida mihi, atque incompta viſa ſunt. *Id.* 2. *Fin. cap.* 13. Quæ Ariſtoni, & Pyrrhoni omnino viſa ſunt pro nihilo: hoc eſt nihil ab eis æſtimata ſunt. *Id.* 4 *Catil.* Videor enim mihi hanc urbem videre lucem orbis terrarum, atque arcem omnium gentium ſubito uno incendio concidentem. *Cic l.* 16. *Fam. ep.* 21. Videor videre ementem te ruſticas res. ¶ Reperitur uſurpatum & impersonaliter. Sed hujuſce conſtructionis unicum exemplum apud veteres Scriptores extat. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 5. Non mihi videtur ad beate vivendum ſatis poſſe virtutem. ¶ Significat etiam firmum animi placitum, & uſurpatur pro placere, cenſere, ſtatuere. Hac acceptione ſemper impersonaliter conſtruitur, & cum infinitivo vel expreſſo, vel occulto. *Cic. de Sen.* Nunc autem mihi viſum eſt de ſenectute aliquid ad te ſcribere. *Id. lib.* 14 *Fam. epiſt.* 7. Si tibi videbitur, villis iis utere, quæ longiſſime aberunt a militibus. ¶ Atque hac ratione ſæpe in decretis, & Senatus conſultis adhibebatur. *Cæſ. lib.* 1. *B. C. cap.* 2. Ubi ante certam diem Cæſar exercitum dimitteret, ſi non faciat, eum adverſus rempublicam facturum videri. ¶ Hujus verbi uſus apud Ciceronem adeo frequens eſt, ut nonnunquam ab eo per pleonaſmum tantummodo uſurpetur, ita tamen, ut non ſine quadam eſt, & elegantia. *Pro leg. Manil. cap.* 10. Satis multa verba feciſſe videor, quare hoc bellum eſſet genere ipſo neceſſarium, magnitudine periculoſum, reſtat, ut de Imperatore ad id bellum deligendo, ac tantis rebus præficiendo dicendum eſſe videatur. *Id. de Am.* 1. 4. Spectare videor.

Vide ſis. V. *Sis*.

Vidua, f. 1. *vedova*, אַלְמָנָה, Germ. *witwe*, Gal. *veufue*, Hiſp. *viuda*, χήρα, *Ænd*, mulier viro orbata: dicta eſt, quaſi a viro vidua, hoc eſt diviſa. Iduare enim erat olim idem ac dividere. Ita ſcribit *Macrob. lib.* 1. *Saturn. cap.* 15 ¶ Revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur mulier. *Plaut. Stich.* 1. 1. 2. Quæ tamdiu vidua viro ſuo caruit. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 78. Sunt, qui Fruſtis, & pomis viduas venentur avaras. ¶ *Labeo l.* 242. *Dig. de verb. ſignif.* docet, viduam dici non ſolum eam, quæ maritum habuit, ſed etiam eam, quæ nullum cepit, qua ratione videtur *Propert. l.* 2. *eleg.* 22. dixiſſe: Quidve tibi prodeſt viduas dormire puellas? Et *Liv. l.* 1. *c.* 46. *ad fin.* Et, ſe rectius viduam, & illum cœlibem futurum fuiſſe, contendere.

Viduatus, a, um, nom. partic. *privata*, *ſpogliate*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 518. Arva nunquam viduata pruinis. *Cel. in Præfat. l.* 10. Materia viduata corpore. *Sil. l.* 3. *v.* 6?3 *de Tartaro*: Viduata lumine regna. ¶ Cum genitivo *Lucret. l.* 5. *v.* 838. Viduata manuum. ¶ Abſolute *viduata* pro viro orbata. *Sueton. in Galb. c.* 5. Agrippina viduata morte Domitii, reſtare *vedova*.

Viduatus, us, m. *ſtato vedovile*. *Tertul. de Virg. veland. c.* 9.

Viducaſſes, m. a. Vidugaſſes, Biducaſſes, pop. Galliæ Celt. inter Lexovios ad Or. & Unelos ad Occ. in Normannia inferiore, ubi nunc tractus *le Beſſin*, quorum caput Juliobona, ſeu Bajocum. Alii eos collocant in reg. *la Beauſſe*.

Viduertas, atis, f. *calamità*, συμφορά, calamitas, apud veteres. *Paul. apud Feſt.* Viduertas calamitas dicta, quod viduet bonis. *Cato de R. R.* 1. 141. Uti tu morbos viſos, inviſoſque, viduertatem, vaſtitudinemque, calamitates, intemperieſque prohibeſſis.

Viduitas, atis, f. *vita vedovile*, χηρεία, χήρευσις, vita cœlebs poſt nuptias. *Cic. pro Cæc. c.* 5. Ebutius iſte, qui jam diu Ceſenniæ viduitate, ac ſolitudine alebatur. *Liv. l.* 40 *c.* 4. In viduitate relictæ filiæ ſingulos parvos filios habentes. ¶ Sumitur etiam pro privatione, inopia. *Plaut. Rud.* 3. 3. Nunc demum eſt, cum omnium copiarum, atque opum, auxilii, præſidii viduitas nos tenet.

Vidularia, æ, f. nomen unius ex amiſſis Plauti Comœdiis, cujus fragmenta aliquot afferunt *Nonius & Priſcianus*. Dicta eſt a vidulo, ſed cujus præcipue argumenti fuerit, ignoratur.

Vidulus, i, m. *bolgia*, *valigia*, אַמְתַּחַת, Ger. *bulgen*, Gal. *bougette*, *valiſe*, Hiſp. *bolſa*, θυλάκιον, πήρα, ſacculus, quo pecunia, vel aliquid quidpiam itineris cauſa reponitur. *Plaut. Rud.* 4. 4. 88. Eſt ne hic vidulus, ubi ciſtellam tuam ineſſe dixeras? *Id. Men.* 5. 7. 47. Recte obſignatum in vidulo eſt marſupium.

Viduo, as, a. 1. *privare*, שִׁכֵּל, Ger. *berauben*, Gal. *priver*, Hiſp. *privar*, χηρόω, ὀρφανίζω, orbo, privo. *Virg.* 8. *Æneid.* Tot ferro ſævus dediſſet Funera, tam multis viduaſſet civibus urbem. *Hor. l.* 2. *ode* 29. Et ſoliis viduantur orni.

Viduvium, ii, n. *ſtato vedovile*. *Sidonius l.* 8. *ep.* 2.

Viduus, a, um, *vedovo*, *privato*, *privo*, χῆρος, expers, privatus, orbatus, deſertus. Propria dicitur de ea re, vel loco, vel tempore, in quo alter conjugum mortuus eſt. *Ovid.* 1. *Faſt.* Per totidem menſes a funere conjugis uxor Suſtinet in vidua triſtia ſigna domo. *Id. ep.* 18. Cur ego tot viduas exegi ſigula noctes? ¶ Tranſlate de quacunque re uſurpatur, pro experte, vacuo, privato. *Horat. l.* 1. *od.* 10. Voce dum terret, viduus pharetra Riſit Apollo. *Id. l.* 4. *od.* 5. Et vitem viduas ducit ad arbores. ¶ Cum genitivo *Avien. in Perieg. v.* 932. Ceſper herbæ viduus. *Silius l.* 2. *v.* 247. Viduus teli. ¶ Et cum ablat. & præpoſit. *a*, vel *ab*. *Virg. in Culice prope fin.* Ditis opacos Cogor adire lacus viduos a lumine Phœbi.

Vienna, æ, f. Viena, Ala Flavina, Vindobona, inc. *Wien*. Ital. *Vienna*, Gal. *Vienne*, urbs Pannoniæ ſup. apud fines Hungariæ, ad Danubium flu. ubi recipit *Vien* amnem, unde nomen urbi, cum ponte, ampla, culta, munita, caput Auſtriæ, ſedes Imperatoris a multis annis. ¶ Vienna altera, quæ Allobrogum dicitur. Gal. *Vienne*, Ital. *Vienna*, col. & urbs Galliæ Narb. in Delphinatu, ad Rhodanum fl. cum ponte, ubi recipit Gerem, ad rad. collis, olim celeberrima, & ex Galliæ præcipuis, valde ampla, nunc anguſtior. In ea celebratum Concilium Viennenſe univerſale XV. anno 1311. a Clemente V. Pont. Max. Vitiſera dicitur a *Martial. l.* 13. *ep.* 107. ¶ Hinc Viennenſis apud *Plin. l.* 14. *c.* 1. apud Tacitum, & alios.

Vieo, es, evi, etum, n. 2. *legare*, λυγίζω, eſt inflectere, vincire, ligare. *Varro l.* 4. *de L. L.* Viere eſt vincire: unde apud *Ennium*: Ibat viere Veneri corollam. *Id. l.* 2. *R. R. c.* 23. Ut habeas vimina, unde viendo quid facias.

Viétor. V. Vitor.

Viétus, a, um, *molle*, *languido*, *di poche forze*, *mezzo*, πέπειρος, μαλακός, mollis, languidus, flaccidus, a *vieo*, quod eſt inflectere, vincire, ligare. *Don. ad illud Eun. a.* 4. *ſc.* 4. *v.* 21. Hic eſt vetus, victus, veternoſus ſenex: Vietus, *inquit*, mollis flaccidaſque, & flexibilis corpore, unde & vimina, & vimenta, & vitas, & vietores dicuntur: & viere, religare dicitur, quia vietis virgis magis religare poſſumus quidlibet. *Lucr. l.* 3. *v.* 385. *de tela araneæ*: Nec ſupra caput ejuſdem cecidiſſe vietam Veſtem ſentimus. id eſt putrem. *Cic.* 1. *de Divin. cap.* 16. Exile, & exiguum, & vietum cor. *Cel. l.* 2. *c.* 15. Ficus porro neque nimium vieta, neque immatura legi debet. ¶ Invenitur & penultima correpta, ut quidam cenſent. *Hor. epod.* 12. Qui ſudas vietus, & quare malus undique membris Creſcat odor. Dici tamen poteſt, duas hic ſyllabas per Synæreſim in unam contrahi.

Vigens, entis, o. g. *forte*, *vigoroſo*, ἀκμάζων, ἀκμαῖος, fortis, vegetus. *Cic.* 2. *Fin. c.* 14. Homines enim etſi multis aliis, tamen hoc uno a beſtiis plurimum differunt, quod rationem habent a natura, mentemque datam & acrem, & vigeatem. *Lucr. l.* 2. *v.* 361. Herbæ rore vigentes. *Sueton. in Ner. c.* 20. Terpnum citharœdum vigentem tum præter alios acceſſit. h. e. florentem, præter alios in ſua arte peritum. ¶ *Non. c.* 5. *n.* 44. hoc intereſſe ait inter vegetum, & vigentem, quod vegetus ſit incolumis, vegens fortis: vegetum corporis, vigentem animo etiam dici poſſe, quæ quidem differentia non uſquequaque vera eſt.

Vigeo, es, gui, ſine ſup. n. 2. *eſſere in vigore*, *vivere*, *valere*, θάλλω, ἀκμάζω, floreo, potens ſum, polleo. Eſt a vi. Imo fortaſſe non ſimplex eſt derivatum, ſed compoſitum, quaſi vi ago, ut *Feſtus* cenſet. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 33. Quod ſi ea, quæ a terra ſtirpibus continentur, arte naturæ vivunt, & vigent. *Id. Att. l.* 4. *epiſt.* 3. Nos animo duntaxat vigemus etiam magis, quam cum florebamus. *Id pro Cæl. c.* 5. Vigent ſtudia rei militaris. *Id.* 1. *de Or. c.* 87. Vigere memoria. *Virg. Æn. l.* 4. Fama malum, quo non aliud velocius ullum Mobilitate viget, vireſque acquirit eundo. *Nepos in fragment. c.* 8. Vigebat vi... lacra purpura. h. e. erat in pretio. *Id. in Alcib. c.* 5. Qui paulo ante victores viguerant. h. e. floruerant.

Vigeſco, is, n. 3. ἀνακμάζω, vigere incipio. *Catul. ad ſeipſum, carm.* 43. (al. 47.) Jam læti ſtudio pedes vigeſcunt.

Vigeſſer, *venti volte*. *Apulej. de dogm. Plat.*

Vigeni, æ, a, adject. *venti*, idem ac viceni. *Col. l.* 4. *c.* 30. Viminalium ſingula jugera ſufficere poſſunt quinis & vigenis jugeribus ligandis vineæ.

Vigeſimus. V. Viceſimus.

Vigeſſis, viginti aſſibus, ut *octuſſis*, octo aſſibus. *Martial. l.* 12. *ep.* 77. Amphora vigeſſis, modius datur ære quaterno. h. e. viginti aſſibus venditur.

Vigies, adverb. idem quod vicies. *Martian. Capel. lib.* 6. Umbræ vigies quater complicata.

Vigil, is, com. g. *vigilante*, γρηγορῶν, ἐγρηγορώς, ἄγρυπνος, vigilans, hoc eſt qui non eſt torpens, quales ſunt dormientes, ſed in vigore, & actu ſuo eſt, a vigeo. *Virg.* 4. *Æn. v.* 182. Monſtrum horrendum, ingens, cui quot ſunt corpore plumæ, Tot vigiles oculi. *Horat. l.* 3. *od.* 16. Canum vigilum excubiæ. ¶ Vigil etiam dicitur, qui vigilare facit. *Ovid.* 3. *Met. v.* 394. Curæ vigiles, h. e. quæ nocturno quoque tempore mordent, & ſomnum impediunt. *Horat. l.* 3. *od.* 8. Vigiles lucernas perfer in lucem. h. e. ad quas vigilatur. *Stat. l.* 1. *Sil.* 4. *v.* 196. Vigiles queſtus. h. e. quos per noctem vigilando emittuntur. ¶ *Tacit.* 4. *Ann. c.* 48. Noctem vigilem capeſſere. h. e. vigilias agendo. ¶ Ignis vigil dicitur, qui nunquam extinguitur. *Virg.* 4. *Æn.* vigilemque ſacraverat ignem, Excubias divum æternas. ¶ Auris vigil, eſt attenta. *Stat. l.* 2. *Achil.* ¶ *Vigiles*, jam abſolute, ſunt excubitores, nocturnique cuſtodes, *guardie*, *ſentinelle notturne*, φύλακες. *Plaut. Amph.* 1. 1. 195. Rex Creon vigiles nocturnos ſingulos ſemper locat. *Cic.* 6. *Ver. c.* 43. Clamor a vigilibus, fanique cuſtodibus tollitur. ¶ Tranſlate *Lucret. l.* 5. *v.* 1435 Solem & Lunam *mundi vigiles* dixit.

Vigilabilis, le, adject. vigilatus. *Var. in fragment. Satyr. Menipp.* Dotroſtem vigilabilis, quæ me puellum impuberem cepiſti.

Vigilandus, a, um, ἀγρυπνητέος, part. vel ger. a vigilo, ſine ſomno tranſigendus. *Tibul. l.* 1. *el.* 2. Cum fletu nox vigilanda venit. *Quint. l.* 11. *c.* 5. Et vigilandæ noctes, & fuligo lucubrationum bibenda. ¶ Aliquando ſumitur pro eo, quod eſt vigilanter providendum, vel magno ſtudio, diligentiaque conficiendum. *Virg.* 1. *Georg.* Atque ubi jam breviorque dies, & mollior æſtas, Quæ vigilanda viris.

Vigilans, antis, o. g. *vigilante*, ἀγρυπνῶν, partic. a vigilo. *Ter. Andr.* 5. 6. 8. Num ille ſomniat Ea, quæ vigilans voluit? *Hic vigilans ſomniat*, proverbium eſt apud *Plaut. Captiv.* 4. 2. 68. quod dicitur de iis, qui multa ſibi bona, & gaudia fingunt, & in votis ſuis ſibi valde blandiuntur. *Vigilans dormire* proverbialiter dicitur ab eodem *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 105. qui in re aliqua ſegnis, remiſſus, & ſocors eſt. ¶ Sæpe nomen eſt, & ſignificat diligentem, providum, intentum. *Cic. pro R. Am.* Unum hoc dico, noſtri iſti nobiles, niſi vigilantes, & boni, & fortes, & miſericordes erunt. *Id.* 2 *Ver. c.* 11. Perficiam, ut nemo unquam poſt hominum memoriam paratior, vigilantior, compoſitior ad judicium venire videatur. *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 14. Vigilantiſſimus Cæſar.

Vigilanter, adv. *vigilantemente*, *attentamente*, *con diligenza*, ἐγρηγορότως, ἐπιμελῶς, cum vigilantia, & ſolicitudine. *Cic.* 6. *Ver.* Quod vigilanter provinciam adminiſtrarit, hujus omnes vigilias in ſtupris conſtat, adulteriiſque eſſe conſumptas. *Id. pro Mur. c.* 15. Quem L. Murena pater hujuſce vehementiſſime, vigilantiſſimeque vexatum, repreſſum magna ex parte, non oppreſſum reliquit. *Idem in Somn. Scip. c.* 8. Enitar multo vigilantius.

Vigilantia, æ, f. *vigilanza*, ſomni parcitas, ἀγρυπνία. *Plin. l.* 3. *ep.* 5. *de avunculo ſuo*. Erat incredibile ſtudium, ſumma vigilantia: lucubrare a Vulcanalibus incipiebat, &c. ¶ Tranſlate ponitur pro diligentia. *Terent. Adelph.* 4. 3. 44. Vigilantiam tuam tu mihi narras? *Cic. Attic. l.* 8. *ep.* 9. Horribili vigilantia, celeritate, diligentia eſt.

Vigilarium, ii, *luogo della ſentinella*, locus in quo nocturnæ excubiæ aguntur. *Senec. ep.* 57. Quid intereſt, utrum ſuper aliquem vigilarium ruat, an mons, aut turris? Alii leg. vigilarium in maſculino genere, & intelligunt militem nocturnas excubias agentem, integrum autem locum hoc ſenſu ſic reſtituunt. Quid intereſt, utrum ſuper aliquem vigilarium ruat, aut mons, aut turris.

Vigilarius, ii, m. V. vocem præced.

Vigilate, adv. idem ac vigilanter. *Gel. l.* 3. *c.* 14. Vigilate, & attente verbum non probum mutavit.

Vigilatio, onis, f. vigilia, inſomnia. *Cæl. Aurel. Tard.* 1. 1. 4.

Vigilatus, a, um, vigilando tranſactus, ἀγρυπνηθείς, partic. a vigilor. *Ovid.* 4. *Faſt.* Semuſtamque facem vigilata nocte viator Ponet. ¶ Sumitur etiam pro lucubrato, ſeu nocte per vigiliam compoſito. *Ovid.* 4. *Faſt.* Parvus amans carmen vigilatum nocte negata Dicitur ad clauſas concinuiſſe fores.

Vigilax, acis, o. g. *vigilante*, ἀγρυπνητικός, ſagaciter, multumque vigilans. *Col. l.* 7. *c.* 12. *de canibus*: Maxime autem debent in cuſtodia vigilaces conſpici, nec erronei, ſed aſſidui, & circumſpecti magis, quam temerarii. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 779. vigilacibus excita curis.

Vigilia, æ, f. *vigilia*, אַשְׁמוּרָה, Ger. *wacht*, Gal. *veille*, Hiſp. *vela*, ἀγρυπνία, actus vigilandi, inſomnium, excubiæ nocturnæ. *Celſ. lib.* 3. *cap.* 6. Ut neque vigilia præceſſerit, neque ventris reſolutio, neque febricula. *Cic.* 2. *Tuſc. cap.* 19. Cui non ſunt auditæ Demoſthenis vigiliæ? *Id. in proœm. paradox.* Illud maximarum vigiliarum munus in tuo nomine appareat. hoc eſt longiorum lucubrationum. ¶ Speciatim dicitur de vigiliis militaribus. *Vigiliæ* autem, & *excubiæ* differunt, quod *vigiliæ* ſunt tantum nocturnæ, *excubiæ*, & nocturnæ, & diurnæ. *Cic.* 6. *Ver. c.* 41. Præcipitur, & negotium datur Quæſtoribus, & Ædilibus, ut noctu vigilias agerent ad ædes ſacras. ¶ Vigiliæ militares quatuor erant, prima, ſecunda, tertia, quarta. Singulæ tribus horis conſtabant. Noctes enim in duodecim horas dividebantur, quæ æſtivo tempore breviores erant, hyemali autem longiores. *Cæſ. l.* 1. *B. G.* De tertia vigilia cum legionibus tribus e caſtris profectus ad eam partem pervenit, quæ nondum flumen tranſierat. ¶ Hæc militaris diviſio noctis etiam in rebus urbanis obſervabatur. *Cicer. lib.* 3. *Fam. ep.* 7. Cum puer tuus ad me ſecunda fere vigilia veniſſet. ¶ Metonymice vigiliæ dicuntur ipſi cuſtodes, qui vigilant, *guardie*, *ſentinelle*, φρουροί. *Cicer. pro Mil.* Si Capitolinæ cohortes, ſi excubiæ, ſi vigiliæ, ſi delecta juventus, quæ tuum corpus, domumque cuſtodit, contra Milonis impetum armata eſt. *Salluſt. in Catil. cap.* 32. Sed ab incendio intelligebat Urbem vigiliis munitam. ¶ Vigiliæ etiam dicebantur nocturna ſacra, quibus in æde Cereris mulieres pervigilabant, quæ & myſteria, & initia dicebantur. Ea nocte concumbere piaculum erat. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 65. Is Adoleſcentis illius eſt avunculus, qui illam ſtupravit noctu Cereris vigiliis. ¶ Per Metapho-

phoram vigilia ſumitur pro diligentia, cura, officio. *Cic. l. 11. Fam. ep. 24.* Cupio jam vigiliam meam, Brute, tibi tradere, ſed ita, ut ne deſim conſtantiæ meæ. h. e. mei muneris partes. alludit autem ad vigilias militares. Nam qui in caſtris exploratorum, & excubiarum partes noctu obeunt, ubi ſua vigilia perfuncti ſunt, alii aliis vigiliam quaſi per manus tradunt. *Id. 7. Phil. c. 7.* Idcirco in hac cuſtodia tanquam in ſpecula collocati ſumus, ut vacuum Populum R. metu noſtra vigilia, & providentia redderemus.

Vigiliarius, ii, V. Vigilarium.

Vigilium, ii, n. idem ac vigilia. *Varro apud Non. c. 168.*

Vigilo, as, n. 1. *vigilare, vegghiare*, שקד, Germ. *wachen*, Gall. *veiller*, Hiſp. *velar*, γρηγορέω, ἀγρυπνέω, abſtineo a dormiendo, vigilias ago, excubo. *Cic. in Somn. c. 1.* Me & laſſum de via, & qui ad multam noctem vigilaſſem, arctior, quam ſolebat, ſomnus complexus eſt. *Id. Catil. l. 3. c. 3.* Tardiſſime autem Lentulus, credo, quod literis dandis præter conſuetudinem proxima nocte vigilarat. *Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 14.* Properando etiam citius, quam ſi de multa nocte vigilaſſent. *Hor. lib. 1. ſat. 3.* Noctes vigilabat ad ipſum Mane, diem totum ſtertebat. ¶ Per Metaphoram ponitur pro providere, ſtudium, & diligentiam adhibere. *Cic. pro Planc. cap. 24.* Vigilandum eſt ſemper, multæ inſidiæ ſunt bonis. *Id. 6. Phil. c. 7.* Quamobrem, Quirites, conſilio, quantum potero, labore plus pene, quam potero, excubabo, vigilaboque pro vobis. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Martial. lib. 11. epigr. 69.* Si vigilatur & hic. ¶ Item paſſive. *Ovid. ep. 12.* Non mihi grata dies, noctes vigilantur amaræ. ¶ Vigilare etiam dicuntur ignes, qui inextincti ſervantur, ut Romæ in templo Veſtæ, de quo igne *Stat. l. 1. Silv. 8. v. 35.* An tacita vigilet face Troicus ignis. *Et Flor. l. 1. c. 2.* Ut ad ſimilitudinem cœleſtium ignium cuſtos imperii flamma vigilaret.

Viginti, *venti*, εἴκοσι, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Cic. pro Planc.* Quæ, ſi viginti quieſſem dies, in aliorum jugulum Conſulum recidiſſent. *Id. 3. de Or.* Annoſque natus unum, & viginti.

Vigintiangulus, a, um, adject. *di venti angoli*, ut Pyramis octangula, & vigintiangula, apud *Apulej. dogmat. Platon.*

Vigintiviratus, us, m. Magiſtratus viginti virorum, munus quoddam in Republica gubernanda, cui viginti viri præerant. *Cic. Att. l. 9.* Repudiari ſe totam, magis etiam, quam olim in Vigintiviratu, putabit. *Cic. 9. ad Att. ep. 2. & Quintil. l. 12. c. 1.*

Vigintiviri, m. 2. εἴκοσι, Magiſtratus apud Romanos. Hunc Magiſtratum conſtituebant Triumviri capitales, Triumviri monetales, Quatuorviri curatores viarum, & Decemviri, qui haſtam Centumviralem cogebant. *Turneb. ex Dione l. 53. Cic. Att. l. 2. ep. 7.* Ubi nemo ſit præter me, qui quemquam ex Vigintiviris unum eſſe ſalvum velit.

Vigor, oris, m. *vigore, gagliardia, virtù, valore*, כח, Germ. *kraffe*, Gall. *vigueur*, Hiſp. *vigor*, ἀκμή, vis illa, qua aliquid vivit, vel agit, firmitas, robur. *Virg. l. 9. Æn.* Nec tarda ſenectus Debilitat vires animi, mutatque vigorem. *Liv. l. 21.* Eundem vigorem in vultu, vimque in oculis, habitum oris, lineamentaque intueri. *Ovid. 8. Met. v. 254.* Vigor ingenii. ¶ In plurali *Vitruv. l. 6. c. 1.* Vigores animorum.

Vigoratus, a, um, adject. *vigoroſo, forte*, ut vigoratus juvenis, *Apul. l. 9. Met.*

Vigoro, as, a. 1. *rinvigorire*, vigorem do. *Tertul. de Pudic. cap. 2.* Effœminantia magis, quam vigorantia diſciplinam.

Vileo, es, vel Vileſco, is, n. *diventar vile*, ϕαυλίζομαι, ἀτιμάζομαι. *Auson. in Acat. v. 518.* At poſtquam argento deformis voluit ætas.

Vilificare. V. Annihilare.

Vilipendo, is, a. 3. *vilipendere, ſprezzare*, contemno, parvi facio. *Plaut. Truc. 2. 6. 58.* Etiamnum me vilipendit.

Vilis, & le, o. 3. *vile, di poco prezzo, a ſtima*, זלזל, Germ. *ſchlechte*, Gall. *lache, vil*, Hiſp. *barato, de poco precio*, ϕαῦλος, εὐωνής, ἄτιμος, abjectus, contemptus. *Plaut. Trin. 1. 1. 11.* Nec quicquam hic vile nunc eſt, niſi mores mali. *Cic. 5. Tuſc. c. 35.* Quotidie nos ipſa natura admonet, quam paucis, quam parvis rebus egeat, quam vilibus. *Id. Verr. 5. c. 84.* Frumentum quoniam vilius erat, ne emiſſes. *Id. 2. Fin. c. 28.* Voluptas percipitur tam ex viliſſimis rebus, quam ex pretioſiſſimis. *Salluſt. in Catil. c. 16.* Fidem, fortunas, pericula vilia habere. h. e. non magni facere. ¶ Per Metalepſim ponitur pro abundanti, teſte *Servio*, quia omne quod plurimum abundat, vile eſt, ideſt parvo pretio emitur. *Virg. 1. Georg.* Si vero viciamque ſeres, vilemque phaſellum. ¶ Per Metaphoram oratio vilis dicitur pro neglecta, inculta, cui opponitur accurata. *Quintil. l. 8. c. 3.* ¶ In ablativo ſingulari uſurpatur interdum *vili* abſolute cum verbis pretii, ſed tamen ſubſt. *pretio* ſubintelligitur. *Martial. lib. 12. epigr. 67.* Inſtructam vili vendis, Amœne, domum. *Ulpian. l. 2. Dig. de eo quod certo loco &c.* Res viliſſimo diſtracta. ¶ *Rebus vilibus*, tempore annonæ laxæ. *Terent. Phorm. 5. 3. 6.* Ex his prædiis talenta argenti bina capiebat: ne rebus vilioribus multo: tamen talenta bina. *e ciò in tempo che i viveri erano a molto minor prezzo.*

Vilitas, atis, f. *buon mercato, poco prezzo*, ϕαυλότης, εὐτέλεια, εὐωνία, exiguitas pretii, cui caritas opponitur. *Cic. pro Leg. Man. cap. 15.* Tanta repente vilitas annonæ ex ſumma inopia, & caritate rei frumentariæ conſecuta eſt, unius ſpe & nomine, quantam vix ex ſumma ubertate agrorum diuturna pax efficere potuiſſet. ¶ Interdum ſumitur pro contemptu, ut *Vilitas ſui*, ideſt cum quis ſe viliſſimum putat. *Curt. l. 5. c. 9.* Sæpe tædio laboris ad vilitatem ſui compelluntur ignavi.

Viliter, adv. *a buon prezzo, vilmente*, εὐώνως, cum vilitate, vili pretio. *Plin. l. 18. c. 6.* Quicquid per aſellum fieri poteſt, viliſſime conſtat. *Plaut. Curcul. 2. 1. 28.* Ventre poteris inteſtinis vilius. *Apulej. l. 1. Florid.* Viliter ſe ipſum nolens, ſui contemptus eſt.

Vilito, as, a. 1. *far vile, avvilire*, ϕαυλίζω, vile reddo. *Turpil. apud Non. c. 2. n. 896.* Quin moneam, quin clamem, & queras tua vitia, quæ te vilitant.

Villa, æ, f. *caſa di villa*, ἔπαυλις, ἀγροικία, domus extra urbem, in agro, agri colendi, & fructuum colligendorum, aut etiam habitationis cauſa conſtituta, a *vehendo*, quaſi *vehilla*, quod in eam fructus ex arvis convehuntur. Ita docet *Varr. l. 4. de L. L. & l. 1. R. R. c. 11. Cic. pro Q. Roſc. Com. c. 12.* Qui ager neque villam habuit, neque ex ulla parte fuit cultus. *Et mox:* Tum erat ager incultus, ſine tecto, nunc eſt cultiſſimus cum optima villa. *Plin. l. 18. c. 6.* Modus hic probatur, ut neque fundus villam, neque villa fundum quærat. ¶ Tripartito a Columella diſtribuitur, in urbanam, ruſticam, & fructuariam. *Villa ruſtica*, eſt ea pars villæ, quam villicus, colonus, vinitor, arboretor habitandam ſibi obtinet, & familiæ villaticæ, atque inſtrumento omni ruſtico condendo, aut continendo eſt accommodata. *Villa urbana*, ea pars eſt, quam dominus ſibi, cum ruri eſt, habitandam recipit. Dicitur urbana, quia elegantius, amœniuſque ædificari ſolet, & inſtrui, quaſi urbani nitoris, & elegantiæ plus habens, quam ruſtica. *Fructuaria* villa dicitur, ubi fructus reconduntur. V. ipſum *Colum. l. 1. c. 6.* ¶ Villa publica erat ædes in Campo Martio publicis officiis aſſignata, quemadmodum deſcribitur a *Varrone l. 3. R. R. c. 2.* Villa, inquit, publica ad Rempubl. adminiſtrandam eſt utilis, ubi cohortes ad delectum Conſuli adductæ conſidant: ubi arma oſtendunt; ubi Cenſores cenſu admittant populum. Hæc *Varro*. Dicta eſt autem villa, quia poſita erat extra Urbem. nam Martius campus ſitus erat inter urbem & Tiberim, ut *Liv. l. 2. c. 5.* docet. *Flor. l. 3. c. 21.* lambit, L. Syllam quatuor millia deditorum inermium in villa hac publica interfeciſſe. Meminit & *Liv. l. 4. c. 22.* hujus loci. ¶ Neque vero ſolum ruſticæ ædes, ſed etiam ſingulæ earum partes villæ nomine ſignificantur. Hinc *Plin. l. 9. c. 54.* oſtrearum vivaria, quæ ſunt villæ ruſticæ partes, *villas* vocat. Similiter apud *Varr. loc. cit.* villæ ſumuntur pro cohortibus avium altilium. In alio etiam *Plinii* loco *l. 5. ep. 19.* Rogo ergo, laribus tuis, ut illi villa, ut domus pateat: videtur *villa* pro parte villæ ruſtica, *domus* vero pro parte urbana.

Villaris, & re, o. 3. *di villa*, ἀγροικικός, idem, quod villaticus, ut villares gallinæ, quæ in villa aluntur. *Plin. l. 10. c. 41.*

Villaticus, a, um, *villeſco, di villa*, ἀγροικικός, quod ad villam pertinet, ut *Villaticus canis*, qui villæ aſſervandæ gratia alitur. *Villaticæ alites*, quæ in ædibus, ſeu caſis ruſticis nutriuntur, ut ſunt gallinæ, anates, columbi, & *Villatica paſtiones*, hoc eſt alimenta, quibus hujuſmodi altiles alites nutriuntur. *Col. l. 8. c. 10.* De villatico cane igitur, & paſtorali dicendum eſt. nam venaticus nihil pertinet ad noſtram profeſſionem. *Plin. l. 25. c. 2.* Aiunt, ſi quis villam ea tinxerit, fugere accipitres, tutaſque fieri villaticas aves. *Varr. l. 3. R. R. c. 2.* Duo ſunt paſtionum genera; unum agreſte, in quo pecuariæ ſunt, alterum villaticum, in quo ſunt gallinæ, ac columbæ, & apes, & cætera, quæ in villa ſolent paſci.

Villica, æ, f. *caſtaldina*, οἰκονόμου γυνή, uxor villici. *Martial. lib. 1. epigr. 56.* Pinguia inæquales onerat cui villica menſas. *Juvenal. ſat. 11. v. 69.* Aſparagi, poſito quos legit villica fuſo. ¶ De officiis villicæ V. *Colum. l. 12. c. 1. & Varr. l. 1. R. R. c. 18.*

Villicatio, onis, f. *fattoria di villa*, ἀγρονομία, villæ diſpenſatio, ſeu adminiſtratio, negotiatio ruſtica. *Col. l. 1. c. 1.* Qui ſuſceperit officium villicationis, in primis convictum domeſticum, multo etiam magis externum vitet. *Petron. in Satyr.* Servum in villicationem relegavit.

Villico, onis, m. idem ac villicus, ideſt præfectus villicationis. *Apul. in Apol.* Negat eum rationibus villiconum, & opilionum, & equiſonum ſolertiſſime ſubſcripſiſſe. Alii leg. *villicorum*.

Villicor, aris, d. 1. *ſtare alla villa*, villæ præeſſe, *governare la villa*, ἀγρονομέω. *Pompon. apud Non. c. 2. n. 897.* Non villicari, ſed dominari mea eſt ſententia. *Plin. l. 18. c. 6.* Quorum prædia colenda ſuſcipiebat Reſpublica, exercituſque ducebant ſenatu illis villicante. ¶ Significat etiam ruſticari, in villam animi cauſa ſecedere, *villeggiare*. *Afran. apud Non. loc. cit.* In Arpinos jam, quantum pote, amplodam hominem, ut villicetur. ¶ Invenitur & villico, as, a. 1. apud *Apulejum l. 8. Metam.* Poſſeſſionem maximam villicabat.

Villicus, i, m. *fattore, caſtaldo*, Ger. *meyr*, Gal. *moyer*, Hiſp. *capataz*, ἀγρονόμος, οἰκέτης, cui tota res ruſticæ cura a domino committitur. *Var. de R. R. l. 1. c. 2.* Villicus agri colendi cauſa conſtitutus, atque appellatus a villa. *Cic. 4. Tuſc.* Cum villicus factus eſſet iratior. *Id. 5. Verr.* Putat, ſe bonum in arationibus, fructibuſque ſuis habuiſſe cuſtodem, ac villicum. ¶ Ponitur aliquando pro ruſtico cultore agri. *Hor. l. 1. ep. 14.* Villice ſylvarum, & mihi me reddentis agelli. ¶ Item generatim pro quocunque diſpenſatore. hinc *villicus ab alimentis* in quadam inſcriptione apud *Salmaſ. in Lamprid.* & *villicus ærarii* in quodam veteri epigrammate, quod nonnulli *Tibullo* tribuunt. Sic *villicus urbis*, h. e. præfectus. *Juvenal. ſat. 4. v. 77.* Pegaſus attonitæ poſitus modo villicus urbi. Quamquam hoc loco rectius attendas ad ſatyricum ſcomma, quo *Juvenal.* Pegaſum perſtringit, qui non tanquam præfectus liberam urbem, ſed tanquam villicus oppreſſam, & abjectam villæ more gubernarat. ¶ *Vilicus* unico *l* legitur in aliquot antiquis inſcriptionib. apud *Fabret. pag. 2. & Manut. in orthogr.* ¶ De villici officiis V. *Varr. l. 1. R. R. c. 18. & Col. l. 8. c. 1. & l. 9. c. 4.*

Villoſus, a, um, *peloſo*, τριχώδης, τριχωτός, villis plenus, hirſutus, hirtus. *Virg. 8. Æn. de Caco:* villoſaque ſetis pectora ſemiferi. *Plin. l. 16. c. 10.* Arbor falſo villoſior. *Id. l. 11. c. 39.* Villoſiſſimum animal. *Id. l. 12. c. 12.* Radix villoſa. h. e. capillamentis inſtructa.

Villula, æ, f. *villetta*, ἀγροικίδιον, parva villa. *Cic. Att. l. 8. ep. 9.* Ego Arpini volo eſſe pridie Calendas, deinde circum villulas noſtras errare. *Horat. lib. 1. ſat. 5.* Proxima Campano ponti quæ villula tectum Præbuit.

Villum, li, n. 2. *vinetto*, οἰνάριον, diminutivum a *vinum*. *Ter. Adelph. 5. 2. 11.* Interea in angulum aliquo abeam, atque edormiſcam hoc villi. *queſto poco di vino ch' ho bevuto.*

Villus, i, m. *fiocco, peli meſſi inſieme*, שער, Germ. *harlock*, Gall. *poil*, Hiſp. *vello*, θρίξ, λάχνη, τρίχωμα, non proprie pilus eſt, ſed potius multorum pilorum collectio, & quidam quaſi floccus, quales in jubis leonum, & luporum, & nonnullorum etiam canum ſeparatos videmus propendere, quales item ſunt in veſtibus flocci illi prominentes, qui hodie etiam ornatus cauſa arte fullonia pannis inducuntur. Eſt a *vinnus*, ideſt cincinnus, molliter flexus, ut *Iſidorus* exponit *l. 5. c. 19.* Vel eſt a *vellendo*, qua ratione ab eodem *vellus* venit. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 47.* Animantium vero quanta varietas eſt, quarum aliæ coriis tectæ ſunt, aliæ villis veſtitæ, aliæ ſpinis hirſutæ, &c. *Virg. 3. Georg.* Udiſque aries in gurgite villis Merſatur. *Mart. l. 14. ep. 136.* Calfaciunt villi pallia noſtra mei.

Vimen, inis, n. 3. *vimine, vinco, venco, ſtroppa*, Germ. *korbreiſſ*, Gal. *verge*, Hiſp. *vello, mimbre*, ?, λύγος, omne virgultum lentum, ſed molle, flexile, & aptum ad viendum, ideſt ligandum. *Varro l. 1. de R. R.* Ut habeas vimina, unde viendo quid facias. *Feſt.* Viere, alligare, unde vimina, & vaſa viminea. ¶ Fiunt autem vimina ex virgis populi, ulmi, ſanguinei fruticis, betulæ, coryli, vitis, & ſalicis, quæ principatum obtinet. *Cæſ. l. 1. B. C.* Reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebatur. *Col. l. 4. c. 40.* Nec refert, cujus generis vimen feras, dum ſit lentiſſimum.

Vimentum, i, n. idem quod vimen. *Tac. 12. Ann. c. 16.* Mœnia non ſaxo, ſed cratibus, & vimentis, ac media humo, adverſus irrumpentes invalida erant.

Viminalis, & le, o. 3. οἰσυΐνος, quod ad vimina pertinet. Viminalis arbor eſt, ex qua vimina fiunt. *Plin. l. 17. c. 20.* Salicis viminalis ſingula jugera ſufficiunt viginti quinque vitium jugeribus. *Col. l. 4. c. 30.* Salices viminales atque arundineta, vulgareſque ſylvæ, vel conſulto conſitæ a caſtaneis prius faciendæ ſunt. ¶ *Viminalis* abſolute ſunt arbores, quæ vimina ferunt. *Plin. loc. cit.* Hæc eſt viminalium cultura. ¶ Viminalis collis, unus ex ſeptem urbis Romæ collibus, in tertia urbis regione, ita dictus a viminum ſylva ibi eo enata circa aram Jovis, unde & Jupiter ipſe Viminεus cognominabatur. *Varro l. 4. de L. L.* ¶ Viminalis porta, *Porta di S. Agneſe*, una ex portis urbis Romæ, inter Salariam, & Exquilinam, ita dicta, quod in Viminalem collem duceret. Eadem vocata eſt *Inter aggeres*, *Nomentana*, *Ficulenſis*.

Viminarius, ad vimina pertinens. *Inſcript. apud Gruter. pag. 642. n. 3.*

Viminetum, ti, n. *vincheto*, locus viminibus conſitus. *Var. l. 4. de L. L.*

Vimineus, a, um, *di vimini*, οἰσύϊνος, λύγινος, quod eſt ex vimine. *Plaut. Epid. 2. 2. 26.* Viminei faſces virgarum. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 63.* Multum autem ab ictu lapidum viminea tegumenta galeis impoſita defendebant. *Virg. 1. Georg. v. 95.* Vimineaſque trahit crates.

Vin' eſt *vis ne?* *Plaut. Pœn. 5. 2. 155.* Vin' eam videre?

Vinacea, æ, f. *vinaccia*, γίγαρτον, acini, ſex grana uvæ jam preſſæ. *Col. l. de Arb. c. 4.* Præterea poſt hæc vinaceæ heminam uvæ albæ in nigra, uvæ nigræ in alba ponito. *Plin. l. 17. c. 22.* Circum capita addito ſtercora, paleas, vinaceas, aut aliquid horumce.

Vinaceum, & vinaceus, i, n. & m. *vinacciuolo*, Ger. *traber*, Gal. *marc*, *pepin*, Hiſp. *granilla de uva*, γίγαρτον, granulum illud lignoſum, quod in uvæ acino naſcitur. Fere uſurpatur in numero plurali. *Col. l. 3. c. 2.* Humido loco latet non recte mandari fructus teneri, & amplioris acini, ſed calloſi, & anguſti, frequentiſque vinacei. *Id. l. 12. c. 2.* Naturalis autem maturitas eſt, ſi, cum expreſſeris vinacea, quæ acinis celantur, jam infuſcata, & nonnulla propemodum nigra fuerint. ¶ Nonnunquam tamen vinacea, *vinaccie*, dicta invenimus pro totis uvæ expreſſæ reliquiis, hoc eſt non ſolum pro hiſce granulis, verum etiam pro ipſis folliculis, qui Græce ϐρύμματα. *Col. l. 12. c. 36.* Tortivum muſtum dicimus quod poſt primam preſſuram vinaceorum circumciſis pede exprimitur. *Id. l. 6. c. 3.* Licet etiam, ſi ſit leguminum inopia, & eluta, & ſiccata vinacea, quæ de lacu eximuntur, eam paleis miſcere. *Cato c. 25.* Vinaceos quotidie recentes ſuccernito. *Varro l. 3. de R. R. c. 11.* Pabulum his datur triticum hordeum, vinacei uvæ.

Vinacĕus, a, um, quod ad vineam, ſive uvam, ſive vinum ſpectas. *Cic. de Sen.* s. 15. Omitto enim vim ipſam omnium, quæ generantur e terra, quæ ex fici tantulo grano, aut ex acino vinaceo, aut ex cæterarum frugum, aut ſtirpium minutiſſimis ſeminibus tantos truncos, ramoſque procreat. Alii rectius legunt ex *acini vinaceo*.

Vinalia, orum, vel ium, quemadmodum dicimus *Saturnalium*, & *liorum*, n. οἰνοφόρια, dies quo vinum novum Jovi libabant. *Feſtus*: Vinalia diem feſtum habebant, quo die vinum novum deguſtabant, & Jovi libabant. Duplicia erant: prima celebrabantur 9. Cal. Maji, ſeu die 23. Aprilis, altera 13. Cal Septembris, ſeu die 20. Auguſti. *Plin. l.* 18. s. 59. Vinalia priora, quæ ante hos dies ſunt 9. Cal. Maii deguſtandis vinis inſtituta, nihil ad fructus attinent. *Et infra*: Extra has cauſas ſunt Vinalia altera, quæ aguntur ad 13. Cal. Septembris. Adde *Ovid. 4 Faſt. v.* 898.

Vinālis, le, adject. ad vinum pertinens. *Macrob. l. 7. ſaturn. c.* 7. Si qua vinalis fortitudo in homine reſedit. *ſpirito, e forza del vino bevuto.*

Vinaria, orum, n. vaſa ad vinum continendum apta, ut ſunt dolia, cadi, cupę, teſtæ, &c. *Horat. l. 2. ſat.* 8. *v.* 39. Invertunt Alliphanis Vinaria tota Vibidius, Balatroque,

Vinarĭus, rii, m. *venditor di vino, vinattiere*, οἰνοπώλης, vini venditor. *Plaut. Aſin.* 2. 4. 30. Sed vina, quæ heri vendidi vinario. *Suet. de Claudio*, c. 40 Cum de laniis, aut vinariis ageretur, exclamavit in curia. ¶ Ponitur aliquando pro vinoſo, ac ebrioſo. *Ulp. in l.* 4 *ff. Ædil. ed.* Item aleatores & vinarios non contineri edicto, quosdam reſpondiſſe, Pomponius ait. Adde *eund. ibid. leg.* 25.

Vinarius, a, um, οἰνηρός, quod ad vinum pertinet, ut *Cella vinaria*, apotheca, in qua vinum aſſervatur: *Lacus vinarius*, in quem muſtum defluit; *Taberna vinaria*, in qua venditur vinum, *Vas vinarium*, in quo vinum apponitur, *Cic.* 6. *Ver. c.* 27. Erat etiam vas vinarium ex una gemma pergrandi. *Plin. l.* 15. *c.* 13. In quibus erant claves vinariæ cellæ. *Col. l.* 12. *c.* 18. Tum lacus vinarii, & torcularia, & fora, omniaque vaſa eluenda ſunt. ¶ Crimen vinarium, quod verſatur circa vinum. *Cic. pro Font. c.* 5. Cognoſcite nunc de crimine vinario, quod illi invidioſiſſimum, & maximum eſſe voluerunt. Loquitur de portorio, id eſt vectigali vini exportandi gratia ſolvendo, quod a Fonteio conſtitutum in Gallia fuiſſe, accuſator ejus dicebat.

Vinca, æ, f. ſeu Vinca pervinca, *pervinca*, χαμαιδάφνη, χαμαίδαφνε, herba topiaria, perpetuo virens, lauri foliis geniculatim ſeſſilis, humi ſerpens, & in modum funiculi ſe ſe porrigens, tenuibus ſarmentis obvia quæque vinciens, veteribus inopiam florum ſupplere ſolita, quæ etiam centunculus, clematis, & chamædaphne appellatur, ita dicta, quia ſemper vireat, aeriſque injuriæ vincat, & pervincat. Dicitur chamædaphne, quaſi humilis laurus, propter foliorum ſimilitudinem. *Plin. l.* 21. s. 11. Nam vinca pervinca ſemper viret, in modum lineæ foliis geniculatim circundata: Topiaria herba: inopiam tamen florum aliquando ſupplet. Hæc a Græcis chamædaphne vocatur. *Id. eod. c. ep.* Et vinca pervinca, ſive chamædaphne, arida tuſa hydropicis datur in aqua, &c.

Vincentia, æ. V. Vicentia.

Vincĕus, a, um, adject. ad vinciendum aptus. Jocoſe *Plaut. Stich.* 4. 2. 56 Nam mihi iſtus potione vinceæ ornabo gulam. hoc eſt laqueo me vinciendo gulam ſtrangaas.

Vincibĭlis, le, n. 3. *vincibile*, νικητός, qui vinci poteſt, ſuperabilis. *Col. l.* 3. *c* 12. Gravem terram, vix ulla culturæ vincibilem. *Ter. Phorm* 2. 4. 48. Juſtam illam cauſam, facilem, vincibilem, optumam. h. e. quæ obtineri poteſt.

Vincio, is, vinxi, vinctum, a. 4. *legare*. אסר, Germ. *binden*, Gall. *lier*, Hiſp. *atar*, δέω, ligo, conſtringo. *Virg.* 1. *Æn.* Purpureoque alte ſuras vincire cothurno. *Hor. l.* 4. *od.* 1. Vincire novis tempora floribus. ¶ Translate. *Cic. pro Marcell. c.* 8. Omnia quæ dilapſa jam fluxerunt, ſeveris legibus vincienda ſunt. *Id.* 3. *de Orat. c.* 43. Membra orationis vincire numeris. *Id. Att l.* 7. *ep.* 17. Loca occupare, vincire præſidiis. h. e. munire. *Propert l.* 3. *el* 4 Vincire mentem multo Lyæo, h. e. impedire, opprimere. *Id. ib. el.* 19. Vincire lectum certo fœdere.

Vinco, is, vici, victum, a. 3. *vincere, ſuperare, farſi ſuperiore*, נצח, Germ. *uberwinden*, Gall. *vaincre*, Hiſ. *vencer*, ἀριστεύω, νικάω, ſupero, ex certamine ſuperior evado, victoriam reporto, proprie dicitur de hoſtibus, & in bello. *Cicer. pro Leg. Manil.* In maximis rebus exercitatiſſimos paratiſſimoſque vicerunt. ¶ Translate ſumitur pro ſuperare quodcunque genus hominum, & quacunque ratione. *Cicer.* 3. *Catil.* Mi vivendum eſt cum illis, quos vici, ac ſubegi. *Id.* 1 *Off.* Non eſt conſentaneum, qui invictum ſe a labore præſtiterit, vinci a voluptate. *Id.* 1. *de Or.* Eloquentia cæteros vinceret. ¶ Spetiatim vero per tranſlationem ponitur pro obtinere, probare. *Cic. pro Cluent cap.* 44 Vince deinde, virum bonum fuiſſe Oppianicum. *Plaut. Moſtell.* 1. 3. 12. Profecto ita eſſe, ut prædico, vero vincam. Rurſus *Cic. pro Roſc. Com. cap.* 18 Vincere judicio v. quid, *ottenere per via giudiziaria*. *Id. pro Deiot.* s. 8. Vincere cauſam. ¶ Item pro exprimere, quaſi difficultatem rei dicendo ſuperare. *Virg.* 3. *Georg.* Nec ſum animi dubius, verbis ea vincere magnum Quam ſit. ¶ Item pro animi compotem fieri. *Propert. l.* 1. *el.* 8. Rumpantur iniqui: Vicimus. aſſiduas non tulit ille preces. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 9. Vicimus, inquit: Hic mihi morte ſua cauſa ſalutis erit. V. *Victor*. ¶ Item pro concoquere, digerere. *Plin. l.* 11. *c.* 53. *in fine*: Pervigilio quidem præcipue vincuntur cibi. ¶ *Expectationem vincere*, eſt facere præter expectationem, & ſpem aliorum, & plus, quam quiſquam ſperaverat. *Cic.* 7. *Ver. c.* 55. Expectate facinus, quam valeat improbum, vincam tamen expectationem omnium. ¶ *Vincere ſua fata*, aliquandiutius, quam naturalis ordo fert, vivere. *Virg.* 11. *Æn.* Contra ego vivendo vici mea fata, ſuperſtes Reſtarem ut genitor. ¶ Vincere ſponſionem, & vincere ſponſione, *vincere, e guadagnar la ſcommeſſa*. *Cic. pro Quint. cap.* 27. Num quid eſt cauſæ, quin, ſi iſte ex edicto non poſſederit, ego ſponſione vicerim? *Id pro Cæc. cap.* 31. Oſtendo eum, qui fateatur ſe dejeciſſe, vincere ſponſionem. Alii hic quoque reponunt *ſponſione*.

Vinctio, onis, f. actus vinciendi. *Arnob. l.* 2. *adv. gentes*. Neque eſſe omnino diſſolutionis expertes, ſed voluntate Dei regi, ac principis unctione in perpetua contineri. *Id. l.* 6. Vinctionis vi colligari. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 19. Quæ ante interitum vinctione aliqua tenebantur. Alii multo rectius *junctione*.

Vinctor, oris, m. *che lega*, *Arnob. l.* 6. Phidias ſciebat, aurum luiſſe, lapides atque oſſa informia, ſeque horum omnium congregatorem, atque vinctorem.

Vinctūra, æ, f. *legamento*, δέσις, actus vinciendi. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Palmarumque baltheo corticis vincula, & aliæ virgas ſequaces ad vincturas lentitiæ. *Celſ l.* 8. *c.* 22. Ne vinctura talum lædat.

Vinctus, us. *m. legame*, δεσμός, ligamen. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 8. Et vindemia facta, denique dicat pendere in palmeis aut funiculo, aut vinctu, quod antiqui vocabant ceſtum.

Vinctus, a, um, *legato*, אסור, Ger. *gebunden*, Gal. *lié*, Hiſ. *atado*, δεδεμένος, particip. a vincior, *Ter. Eun* 2. 3. 22. Quas matres ſtudent Demiſſis humeris eſſe, vincto pectore, ut graciles ſient. *Cic.* 6. *Ver.* Ut cujus ad ſtatuam Siculi ta Prætore alligabantur, ejus religioni te eundem vinctum, aſtrictumque dedamus. ¶ Metaleptice accipitur pro captivo, ſeu ſervo. Compedibus enim vincti ſervi in ergaſtulis opere faciebant, vel ruri agriculturam exercebant. *Plin. l.* 3. *ep.* 19. Nec ipſe uſquam vinctos habeo. ¶ Item pro coacto. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 7. Ac velut uſque Vinctus eas, ire te ſeſe cum dixis.

Vinculātus, a, um, adject. vinculis conſtrictus, vinctus. *Martian. Capel. l.* 1. Reſe decuſſatim vinculatæ. *Cal. Aurel. Tard* 4. 1. 8. Mutuo amplexu vinculati.

Vincŭlum, i, (& per ſync. *Vinclum* apud Poetas) neut. *legame*, אסר, Ger. *band*, Gal. *lien*, Hiſp. *lazo*, *atadura*, δεσμός, ligamen, a vinciendo. *Cic.* 1. *de Or.* Si corpore tapta ſint armis, aut conſtricta vinculis. *Virg.* 2. *Æn* Nam teneras arcebant vincula palmas. ¶ Metaleptice ſumitur pro carcere, quia homines olim fere non tantum ſolum, ſed etiam in carcere vinculis coercebantur. *Venuleius l.* 224 *ff. de verb. ſign.* Vinculorum appellatione vel privata, vel publica vincula ſignificantur. *Cic. Ver.* 5. *c.* 8. Conjicere in vincula. *Liv. l.* 29. *c.* 19. Ex vinculis cauſam dicere, *far le ſue difeſe in prigione*. *Plin. l.* 7. *c.* 34 Eſſe in vinculis. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. In vinculis aliquem habere. ¶ Frequentiſſime tranſlate uſurpatur pro omni eo, quod vim habet conjungendi, ac obſtringendi. *Cic.* 3. *Off. c.* 31. Nullum enim vinculum ad ſtringendam fidem jurejurando majores arctius eſſe voluerunt. *Id. Att. l.* 6. *ep.* 2. Vinculum amoris. *Virg.* 4. *Æn.* Ne cui me vinclo vellem ſociare jugali. id eſt conjugio. *Quintil. l.* 5. s. 10. Vincula legum. ¶ Item pro negotio. *Hor. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 67. Ille Philippo Excuſare laborem, & mercenaria vincla.

Vindalici, orum, m. pl. Οὐινδελικοί, pop. Vindeliciæ, qui hodie Germaniæ annumerantur. *Hor. lib.* 4. *Carm. ode* 4. Videre Rhæti bella ſub Alpibus Druſum gerentem, & Vindelici.

Vindelicia, æ, f. inc. *Bayren*, Ital. *Baviera*, Οὐινδελικία, regio Europæ, alias pars Illyrici, nunc Germaniæ, ubi hodie Ducatus Bavariæ, & pars Auſtralis Sueviæ prov. Terminos habebat a Sept. Danubium, a Mer. Rhætiam, Lico fl. diſterminante, ab Occ. Brigantinum lac. ab Or. Oenum fl. & Noricum. Nomen accepit a Vinda, & Lico fl. Hodie *Baviera* dicitur. Sed Bavaria multo latius patet, partem Norici ultra Oenum complectens, ubi Salisburgenſis tractus. Vindeliciæ caput fuit Auguſta Vindelicorum, *Augsburg*, vel *Augſpurg*.

Vindelĭcus, a, um, adject. ad Vindelicos pertinens, *Martial. l.* 9 *ep.* 86. Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris.

Vindemia, æ, f. *vendemmia*, בציר, Ger. *der herbſt*, Gal. *vendange*, Hiſ. *vendimia*, τρυγητός, collectio uvarum a vino demendo. *Varr. l.* 4. *de L. L.* Vindemia, quod eſt vini demia, vel vitis demia. *Cato l.* 1. *de re ruſt. c.* 54. In vineis uva cum erit matura, vindemiam ita fieri oportet. *Plin. l.* 9. *ep.* 20. Ipſe cum maxime vindemias graciles quidem, uberiores tamen quam exſpectaveram, colligo. ¶ Nonnunquam accipitur pro ipſis uvis. *Virg.* 2. *Georg.* Non eadem arboribus pendet vindemia noſtris. *Id. l.* 3. Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis. ¶ Transfertur & ad aliarum rerum collectionem, *raccolta*. *Plin. l.* 15. *c.* 1. Olearum vindemia. *Id. l.* 11. *c.* 14. & *Colum. l.* 9. *c.* 15. Vindemia mellis.

Vindemialis, le, adject. ad vindemiam pertinens, ut Vindemiales fructus. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 7. Vindemiales feriæ. *Minuc. Fel. in Octav.*

Vindemiātor, oris, m. *vendemmiatore*, בוצר, Ger. *leſer im herbſt*, Gal. *vendangeur*, Hiſ. *vendimiador*, τρυγητήρ, qui vindemiam peragit. *Var. l.* 4 *de L. L.* Vindemiator, vel quod vinum legere dicitus, vel quod de vite id demit. *Hor. l.* 1. *ſat.* 7. Durus vindemiator, & invictus, cui ſæpe viator Ceſſiſſet, &c. Ubi *ia* per Synæreſin in unam ſyllabam contrahuntur. ¶ Vindemiator quoque eſt ſignum cœleſte. Hic fuit Ampelus puer filius Satyri, & Nymphæ, natus in Iſmaro monte Thraciæ, apud Hebrum fl. & Maroneam urbem, Baccho chariſſimus, cui Bacchus vitem tradidit. Cum uvas colligeret, ex ulmo decidit. Extinctum Bacchus in Cœlum tranſtulit. Dictus eſt a Græca voce ἄμπελος, vitis. De ejus ſideris ortu alii alia dicunt. Secundum *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 407. oritur 3. Non. Martii, id eſt die quinta, ſecundum *Col. l.* 11. s. 2. 7. Cal. Sept. ſecundum *Plin. l.* 18 *c.* 31. 11. Cal Sept. ſed Aſſyrio 5. Cal. Ægyptio Nonis.

Vindemiatorius, a, um, τρυγητικός, quod ad vindemiam pertinet. *Var. l.* 3 *de R. R. c.* 2. Nihilo magis torcula, vaſa vindemiatoria, aut ſerias olearias, aut trapeta.

Vindemio, as, a. 1. *vendemmiare*, בצר, Germ. *herbſten*, Gall. *vendanger*, Hiſp. *vendimiar*, τρυγάω, uvas colligo. *Plin. l.* 14. *c.* 1. Vindemiare uvas. *Colum. l.* 12. *c.* 33. Vindemiare vinum.

Vindemiŏla, æ, fem. τρυγητόλιον, parva vindemia, & tranſlata dicitur de fructu ſtudiorum. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 10. Ego omnes meas vindemiolas eo reſervo, ut illud ſubſidium ſenectuti parem.

Vindemitor, oris, m. idem ac vindemiator. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 407. Mergetur, viſne effugietque tuos. At non effugiet Vindemitor.

Vindex, icis, com. g. *vendicatore*, נקם, Ger. *recher*, Gal. *vengeur*, Hiſp. *vengador*, τιμωρός, ἔκδικος, ultor, vel ultrix injuriæ, a *vindicta*. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 6 Sed partim odio inducti me excludunt, & aperte vindicem conjurationis oderunt. *Id.* 3 *de nat. Deor. c.* 18. Furiæ Deæ ſunt, ſpeculatrices, credo, & vindices facinorum, & ſceleris. ¶ Accipitur item pro aſſertore, ſeu defenſore. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Niſi quod me illum ipſum vindicem æris alieni, ære non Corinthio, ſed hoc circumforaneo obruerunt, id eſt defenſorem, & ſervatorem creditorum adverſus Catilinam, & alios conjuratos, qui æs alienum ſolvi nolebant. *Id.* 3. *de Leg c.* 18 Habeat ſane populus tabellam quaſi vindicem libertatis. ¶ Vindex ſpeciatim appellatus eſt, qui, cum cuipiam eſſet injecta manus, ut ad Prætorem, Judicemve duceretur, eum liberabat. *Feſt.* Vindex ab eo, quod vindicat, quominus is, qui prenſus eſt, ab aliquo teneatur. Atque ita uſurpatus in *leg.* 12. *Tab.* Aſſiduo vindex aſſiduus eſto: proletario cui volet, vindex eſto. Sententia eſt, homini aſſiduo, ſive locupleti ſolum locupletem fieri poſſe vindicem, ſeu ſponſorem, at proletario, ex nullius claſſis homini, quiſquis velit, hoc eſt non locupletem tantum, utpote meliorem, ſed etiam proletarium tanquam parem. Hæc interpretatio colligitur ex *Feſto* in voce *Aſſiduus*, & *Gell. l.* 16. *c.* 10. ¶ *Vindex honorum* dicitur a *Plaut.* is, qui aliorum honores contaminat, violat ac tollit. hæc autem locutio ducta eſt ab iis, qui aliquid vindicant, & ſuum aſſerunt, proindeque alteri auferunt. *Plaut Trin* 3 2. 18 Ita ne tandem majores famam tradiderunt tibi tui, ut virtute eorum anteparta per flagitium perderes, atque honori poſterorum tuorum ut vindex fieres? ¶ Interdum hæc vox adjectivi more uſurpatur. *Ov. Heroid ep* 9. *v.* 13. Vindicibus pacatus viribus Orbis *Catul car.* 65 *v.* 391. Facta mulctantes vindice pœna.

Vindex, icis, nom. propr. cujuſdam ſervi Romani (qui & *Vindicius*) qui cum detexiſſet conjurationem quorundam nobilium adoleſcentum de recipiendis in Urbem Tarquiniis jam a Bruto expulſis, libertatem in præmium, civitatemque Romanam conſequutus eſt. V. *Liv. l.* 2. *c.* 4. & 5. Ex eo etiam quidem putant, ut ſervi, qui in libertatem a Prætore aſſerebantur, virga eorum capitibus a lictore impoſita & circumacta, *vindicta liberati* decernerentur. Vide *Vindicta*. Huc certe alluſit *Claudian. in IV. Conſul. Honor v.* 612. Te faſtos ineunte quater ſolemnia ludit Omnia libertas. deductum Vindice morem Lex celebrat; famuluſque jugo laxatus herili Ducitur, & grato remeat ſecurior ictu: Triſtis conditio, pulſata fronte, receſſit.

Vindicatio, onis, f. *vendicatione*, ἐκδίκησις, actus vindicandi. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 22. Vindicatio eſt, per quam vis, & injuria, & omnino omne, quod obfuturum eſt, defendendo, aut ulciſcendo propulſatur. ¶ Eſt etiam apud JCtos aſſertio alicujus rei, & probatio, qua oſtenditur, rem illam eſſe ejus, a quo aſſeritur, *pretesa ſu qualche coſa*. *Ulpian l.* 43. *Dig. de actionib. & obligationib.* Actionum duo ſunt genera, in rem, quæ dicitur vindicatio, & in perſonam, quæ condictio appellatur.

Vindicātus, a, um, nom. particip. *vendicato*, punitus. *Cic. Ver.* 3. *c.* 84. Improbum facinus in nullo vindicatum. ¶ Item aſſertus, defenſus. *Vellej. l.* 2. *c.* 73. Vindicatum armis mare. *Curt. l.* 3. *c.* 12. Vindicatum jus.

Vindiciæ, arum, ἐκδικήσεις, ſunt ſententiæ, ſive aſſertiones, ſeu adjudicationes, quæ a Prætore ſiunt de re aliqua, de qua controverſia eſt. nam lis vindiciarum ea dicitur, qua controverſæ rei poſſeſſionem petimus, non quidem juſtam, & abſolutam, ſed fiduciariam, & veluti depoſitariam rei, & fructibus reddendis obnoxiam, dum lis de re ipſa, aut de poſſeſſione ejus diſceptatur. Nam cum de re aliqua inter duos, aut plures apud Prætorem controverſia eſt, & incertum eſt, uter litigatorum, pendente lite, rei controverſæ poſſeſſor eſſe debeat, uterque a Prætore vindicias poſtulat, hoc eſt ejus rei poſſeſſionem. Dat autem judex, cui æquum eſſe videatur. Ille, cui dederit, ſatisdat adverſario ſuo ſe nihil in re, de qua lis eſt, deterius facturum: adverſarius vero pollicetur certam pecuniam, aut æſtimationem, quam amittat, niſi ea res, de qua contendit, ſua ſit. *Cic.* 3. *Ver. c.* 45. Aut prædes litis vindiciarum cum ſatis accepiſſet, ſponſionem faceret. V. hic *Aſconium*. Alii legunt *pro præde*. *Id. pro Mil. cap.* 27. Qui non calumnia litium, non injuſtis vindiciis, ac ſacramentis alienos fundos, ſed caſtris, exercitu, ſignis inferendis petebat. ¶ *Vindiciæ ſecundum libertatem* dicuntur, quæ ſunt a ſervitute in libertatem: *vindiciæ ſecundum ſervitutem* vocantur, quæ ſunt a libertate in ſervitutem. Unde Prætor dicitur decernere vindicias ſecundum libertatem, quando aliquem in libertatem aſſerit: idem dicitur dare vindicias ſecundum ſervitutem, quando pronuntiat, eum ſervi loco habendum donec,

Digitized by Google

donec, dicta cauſa de ſtatu conſtiterit. Igitur utraque vindiciæ propriæ dantur pendente lite. *Liv. l. 3. c. 44.* Neque cederet ſecundum libertatem poſtulantibus vindicias. *Et infra:* Lege ab ipſo lata vindicias det ſecundum libertatem. *Et infra c. 47.* Decreviſſe vindicias ſecundum ſervitutem. *Id. ibid. c. 56.* Proinde ut ille iterum ac ſæpius provocet, ſic ſe iterum ac ſæpius judicem illi ferre, ni (*Appius*) vindicias ab libertate in ſervitutem dederit. h. e. ni conſtet, Appium in ſervitutem caput liberum duci juſſiſſe: Erat enim hæc ſponſio quædam, qua Virginius Appium provocans judicem ferebat, ni probaret, eum contra leges dediſſe vindicias in ſervitutem. *V. Sponſio, & Judex.* ¶ *Vindicias dicere*, eſt vindicias pronuntiare de re aliqua controverſa. *Livius l. eit. c. 56. de eodem Appio:* Vox una vindex libertatis ex eo miſſa ore, quo vindicias nuper ab libertate dixerat, erant. ¶ *Vindicias ferre*, eſt ſententia, decretoque obtinere rem. Dicebat enim vindicias judex, ferebat vindicias, qui rem obtinebat. *Lex XII. Tabul. apud Feſtum.* Si vindiciam falſam tulit rei, ſive litis. Ubi notandus ſingularis numeri uſus, qui invenitur etiam apud *Gell. l. ult. cap. 10.* ¶ Olim ipſæ quoque res, quarum poſſeſſio per vindicias petitur, vindiciæ dicebantur, ut habet *Ser. Sulpit. apud Feſtum.* Hinc vindiciæ etiam appellabantur glebæ, quæ ex fundo ſumptæ in jus afferebantur, ut in iis velut in ipſo fundo, vindicias Prætor daret. *Cincius apud eund. Feſt.*

Vindico, as, a. 1. *vendicare, punire*, נקם, Germ. *rachen*, Gall. *venger*, Hiſp. *vengar*, ἐκδικεῖν, τιμωρεῖν, eſt ulciſci, punire; item defendere, ſibi aſſumere, &c. Geminam hanc notionem *Diomedes* affert *lib. 1.* Hoc verbum non pro defendo veteres dicebant, ſed pro animadverto, & punio, ut *Salluſtius in Jug. cap. 36.* Niſi vindicatum fuerit in noxios. *Et in Catilina c. 9.* Vindicatum in eos, qui contra imperium pugnaverant. Multi duo verba diſtinguunt, *vindico*, & *vendico*, & origine differre volunt. Nam, ut judicat *Varroni l. 4. de L. L.* uſſi in *jus*, & *dico*, ita vindico uſſe o vim, & *dico*, ſed vendico eſſe a *venum*, unde & *veneo*, ac *venundo*, eoque vendicare proprie dici de dominio, quod emptione nobis acquirimus. Nos ſemper *vindico* dicendum cenſemus, quomodo ea vox ſcribitur in Pandectis Florentinis, & lapidibus antiquis, quas affert *Manut. in Orthograph.* Sumitur igitur primo pro ulciſci, ſeu punire. *Cic. 5. Ver.* Omnia quæ vindicaris in altero, tibi ipſi vehementer fugienda ſunt. *Id. pro Dejot.* Præſertim cum is unus eſſet, qui poſſet ds abſentes vindicare. *Id. de Am. c. 11.* Talis improborum conſenſio non modo excuſatione amicitiæ tegenda non eſt, ſed potius omni ſupplicio vindicanda. *Sen. de Benef. lib. 6. c. 5.* Utrum & beneficium illi reddere debeam, & me ab illo nihilominus vindicare. ¶ Accipitur quoque pro ſibi aſſumere, rei alicujus ſibi dominium, ſeu jus aſſerere, *aſſumere, uſurpare, far ſuo*, [illegible], *domandare*. *Cic. 1. Off. c. 1.* Si id mihi aſſumo, videor id meo jure quodammodo vindicare. *Id. infra.* Non nobis ſolum nati ſumus, ortuſque noſtri partem patria vindicat, partem amici. *Id. pro Arch. c. 8.* Homerum Colophonii civem eſſe dicunt ſuum, Chii ſuum vindicant. ¶ Item pro defendere ab injuria, liberare, eripere, *difendere*, ἀνταμύνειν, *Cic. 1. de Fin.* Sapientiam eſſe ſolam, quæ nos a libidinum impetu, & formidinum terrore vindicet. *Liv. lib. 3. cap. 56.* A cujus crudelitate vosmetipſos armis vindicaſtis. ¶ *Vindicare in libertatem*, eſt aſſerere in libertatem, eripere e ſervitute, *mettere in libertà*, *liberare*. *Cæſ. lib. 1. B. C.* Ut ſe & Populum Romanum paucorum factione oppreſſum in libertatem vindicaret. ¶ *Vindicare libertatem*, eſt tueri. *Cæſ. l. 7. B. G.* ¶ Vindicare ſe ad ſuos. h. e. incolumem ſe recipere. *Cic. pro Rab. Poſt. c. 9.* ¶ Vindicare ſe exiſtimationi hominum. h. e. ſuam apud homines bonam exiſtimationem tueri. *Cic. Ver. 5. cap. 38.* ubi tamen alii leg. *vendicare*. ¶ Vindicare aliquis dicitur, qui vindicias fert alicujus rei, h. e. ejus poſſeſſionem obtinet. *Liv. lib. 3. cap. 46.* Se a M. Claudio petiturum, ut decederet jure ſuo, vindicarique puellam in poſterum diem pateretur. h. e. uſque ad poſterum diem in poſſeſſione ſuæ libertatis permanere. *Et mox.* Ita vindicatur Virginia, ſpondentibus propinquis.

Vindico, is, a. 3. idem ac vindico, as. *Lucr. lib. 3. v. 895.* Ipſe ſui miſeret, neque enim ſe vindicat hilum.

Vindicola, æ, m. & fem. Naiades Vindicolæ a *Var.* apud *Non. cap. 4. n. 50.* dictæ videntur, quod locum aliquem incolerent, qui Vindus, vel Vindius appellaretur.

Vindicta, æ, f. *vendetta*, נקמה, Ger. *rach*, Gall. *vengeance*, Hiſpan. *venganca*, ἐκδίκησις, τιμωρία, ultio, vel animadverſio pro delicto. *Juvenal. ſat. 13. v. 180.* At vindicta bonum vita jucundius ipſa. ¶ Vindicta etiam erat virgula quædam, quam lictor manumittendi ſervi capiti imponens, eundem ſervum in libertatem vindicabat, dicens quædam verba ſolemnia. Nam libertatem donandi tres ſunt ſpecies. Una, cum quis ſervus conſentiente populo, vel jubente domino, nomen detuliſſet in cenſum, tunc enim civis Romanus fiebat, & ſervitutis vinculo ſolvebatur. Altera per virgam, quæ vindicta vocabatur, cum Prætoris Urbani juſſu lictor manumittendi ſervi capiti virgam imponens, eundem in libertatem vindicabat, dicens quædam verba ſolemnia. Tertia, ſi quis ſuprema voluntate in teſtamenti ſerie ſervum liberum ſcripſiſſet. Vindictæ rationem intuliſſe fertur P. Valerius Poplicola, eum ad populum tuliſſet de præmiis Vindicis ſervi, qui patefecit nobilium adoleſcentium de reducendo Tarquinio conjurationem: qua lege Vindex & libertate, & civitate donatus eſt. *Liv. lib. 2. cap. 5.* Secundum pœnam nocentium, ut in utramque partem arcendis ſceleribus exemplum nobile eſſet, præmium indici pecunia ex ærario, libertas, & civitas data. Ille primum dicitur vindicta liberatus. Quidam vindictæ quoque nomen tractum ab illo putant, Vindicio ipſi nomen fuiſſe. Poſt illum obſervatum, ut qui ita liberati eſſent, in civitatem accepti viderentur. Hæc *Liv.* Quo loco pro *Vindicio* legendum *Vindici*, ut ex *Plutarcho*, & *Dionyſio* conſtat. Verba ſolemnia, ut ex Conſtantino Harmenopulo conſtat, hæc erant: *Pronuntiat hunc præſentem hominem eſſe liberum, & civem Romanum:* Græca Harmenopuli verba ſunt, [illegible]. Hæc poteſtas primo Conſulum fuit, poſt ab iis ad Prætorem Urbanum eſt tranſlata. *Cic. in Top. c. 2.* Si neque cenſu, neque vindicta, nec teſtamento liber factus eſt, non eſt liber. *Hor. l. 2. ſat. 7.* Quem ter vindicta, quaterque Impoſita haud unquam miſera formidine privet. *Perſ. ſat. 5. v. 88.* Vindicta poſtquam meus a Prætore receſſi. ¶ Hinc ſæpe ſumitur pro aſſertione, defenſione. *Vellej. l. 2. c. 84.* Utrique vindicta libertatis morte ſtetit. *Ovid. 4. de Pont. eleg. 6.* Cum ſibi ſuſcepta eſt legis vindicta ſeveræ.

Vinea, æ, f. *vigna*, *vignale*, כרם, *weingarten*, Gall. *vigne*, Hiſpan. *viña*, ἀμπελών, ἀμπελίς, locus vitibus conſitus, vel multitudo vitium ſimul conſitarum. *Cic. de Sen.* Nec vero ſegetibus ſolum, & pratis, & vineis, & arbuſtis res ruſticæ lætæ ſunt. *Virg. 2. Georg.* Hinc omnis longo pubeſcit vinea fœtu. ¶ Vinearum quinque ſunt genera, unum ſparſis palmitibus humi repens, alterum pedatum ſimplici adminiculo ſuſtentatum, tertium jugatum, quartum compluviatum, quintum arbuſtivum. *V. Plinium lib. 17. cap. 22.* ¶ Eſt etiam vinea inſtrumentum bellicum, ex lignis compactum, latum pedibus octo, altum ſeptem, longum ſexdecim, tectum duplici ligno, cratibuſque contextum, cujus latera quoque vimine ſepiuntur, ne ſaxorum, ac telorum impetu perfringantur, extrinſecus, ne cremetur, crudis, ac recentibus coriis integuntur, ſub quo oppugnantes tutius ad muros ſubruendos pugnant, *galleria*. Cum plures fuerint, junguntur ordine. *Plaut. Mil. 2. 2. 111.* Ad eum vineas, pluteoſque agam. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Aggere, vineis, turribus oppugnavi.

Vinealis, & le, o. 3. *di vigna*, Germ. *des rebgarten*, Gal. *de vigne*, Hiſp. *de viñas*, ἀμπελικός, quod eſt aptum ad vineam. *Col. lib. 3. cap. 12.* Ad quam poſita eſt limitatio terræ vinealis.

Vinearius, a, um, *di vigna*, Ger. *du rebacker*, Gal. *de vigne*, Hiſp. *de viña*, ἀμπελικός, quod eſt vineæ, vel quod ad vineam pertinet. *Col. l. 5. c. 5.* Validam vitem in ramos deducere cenſeo, & traducibus diſpergere, atque diradiare, cæteroſque vinearios ordines præcipitare.

Vineaticus, a, um, *di vigna*, ἀμπελικός, quod ad vineam pertinet. *Var. l. 1.* *R. R. c. 25.* Sic alia quoque nonnulla genere ſpecies habent plures, ut falces. nam dicuntur ab eodem Scriptore vineaticæ opus eſſe ſex. *Col. l. 4. c. 1.* Quippe ſeminibus vineaticis nimium me profundos cenſuiſſe fieri ſcrobes.

Vineola, læ, f. *piccola vigna*. *Vet. Inſcript. apud Fabret. pag. 223.* Huic monumento cedit cum vineola ſola &c.

Vinetum, ti, n. 2. *vigna*, *vignale*, Ger. *rebacker*, Gal. *vignoble*, Hiſpan. *viñedo*, ἀμπελόφυτον, locus, ubi multitudo vitium conſita eſt, locus vineis abundans. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 60.* Nos vero ita refellendum eſt, at, ſi ſegetibus, aut vinetis cujuſpiam tempeſtas nocuerit, &c. *Virg. 2. Georg.* Optima vinetis ſatio eſt cum vere rubenti. *Col. l. 3. c. 4.* Cui vineta facere cordi eſt, faciat vinitorem, ex quo poſſit agmen vinetis veſtire.

Vineus, a, um, adject. *di vino*, ut vineus latex. *Solin. c. 5.*

Vinifer, a, um, adject. *abbondante di vino*, vini ferax, ut vinifera vitis. *Apul. de herb. n. 66.*

Vinipotor, oris, m. *bevitor di vino*, οἰνοπότης, potor vini. *Plin. l. 14. c. 54.* Scitum de quodam vinipotore reperitur, Syracuſis tandiu potare ſolitum, donec ab eo cooperta in terra ova pullum ederent.

Vinitor, oris, maſc. *vignaiuolo*, כורם, Germen. *rebman*, Gall. *vigneron*, Hiſpan. *viñadero*, ἀμπελουργός, ruſticus vinearum cultor. *Cic. 5. de Fin.* An ea, quæ per vinitorem antea conſequebatur, etiam per ſeipſam curabit? *Virg. 10. Ecl.* Utinamque fuiſſem Aut cuſtos gregis, aut maturæ vinitor uvæ.

Vinitorius, a, um, ἀμπελουργικός, quod eſt vinitoris. *Col. lib. 4. c. 25.* Eſt autem ſic depoſita vinitoriæ falcis figura.

Vinivorax, acis, vini avidus potor. *Commodian. Inſtruct. 18.*

Vinnulus, a, um, ſignificat flexuoſum inſtar vinni, hoc eſt cincinni: metaphorice autem dicitur de oratione ſuaviter inflexa, & molli, qualis eſt in minuritionibus cantus, ſive in chromatica Muſica, prout Boetius appellat. *Plaut. Aſin. 1. 3. 70.* Compellando blanditer, oſculando oratione vinnula, venuſtula. Ita legit *Jan. Douza*, & ita interpretatur. Sed alii aliter. *Paulus apud Feſtum* interpretatur mollem, his verbis, Vinnulus dicitur mollitèr ſe gerens, & minime quid virilites faciens. Sunt qui legunt *vinulus* unico n, & vocem derivant a vinum, accipiuntque pro blando, venuſto, illecebroſo, & ad ſenſus permanante, ut vinum in venas. ¶ Additur etiam a quibuſdam locus *Cic. Att. l. 4. epiſt. 16.* Profecto rem aves vinnulam. Sed alii amanſam, alii plerique nullam, reponunt.

Vinnus, i, m. cincinnus. *Iſidor. l. 3. Orig. c. 19.*

Vinolentia, æ, fem. *ubbriachezza*, [illegible], οἰνοφλυγία, ebrietas, vitium ebrietatis. *Cic. in Top. c. 20.* Cujus etiam generis illa ſunt, ex quibus verum nonnunquam invenitur, pueritia, ſomnus, imprudentia, vinolentia, inſania. *Id. 2. Phil. c. 39.* Quid furioſam vinolentiam tuam proferam?

Vinolentus, a, um, *ubbriacone*, [illegible], οἰνόφλυξ, ebrioſus, vino ſe ingurgitans. *Cicer. 1. Agr. c. 1.* Hæc per Deos immortales utrum eſſe vobis conſilia ſiccorum, an vinolentorum ſomnia, & utrum cogitata ſapientum, an optata furioſorum videntur? *Id. l. 12. Fam. ep. 25.* Omnemque ſuum vinolentum furorem in me unum effunderet. ¶ Medicamenta vinolenta ſunt, in quibus potior pars vinum eſt. *Cic. in Piſon. c. 6.* Meminiſti ne, cum iſto ore fœtido teterrimam nobis popinam inhalaſſes, excuſatione te uti valetudinis, quod diceres, vinolentis te quibuſdam medicamentis ſolere curari?

Vinoſitas, atis, f. ſuccus vinoſus. *Tertul. de jejun. c. 1.* Siccantes cibum ab omni jurulentia; ne quid vinoſitatis vel edamus, vel perſmus.

Vinoſus, a, um, *vago del vino*, שכור, Ger. *weinſuchtig*, Gall. *yvrogne*, Hiſp. *embriago*, οἰνώδης, qui vini cupidus eſt. *Horat. l. 1. epiſt. 19.* Laudibus arguitur vini vinoſus Homerus. *Ovid. 3. Faſt. v. 756.* Cur anus hoc facit, quæris? vinoſior ætas Hæc erat. *Plaut. Curcul. 1. 1. 79.* Vinoſiſſima eſt. ¶ Item qui eſt bene potus, ebrius. *Liv. l. 41. c. 4.* Iſtrorum pauci, qui modice vinoſi erant, memores fugæ fuerunt. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod vini ſaporem refert. *Plin. l. 23. c. 6. de malis Punicis:* Quæ vero ab hic ſapore proxima vinoſa dicimus, parvum nucleum habentia, utiliora paullo intelliguntur.

Vinulus. V. Vinnulus.

Vinum, i, n. *vino*, יין, Ger. *wein*, Gal. *vin*, Hiſp. *vino*, οἶνος, liquor ex uvis expreſſus, videturque eſſe a voce Græca allata, præmiſſo v, & addita Latina terminatione. *Cic. de Sen. cap. 18.* Ut enim non omne vinum, ſic non omnis ætas vetuſtate coaceſcit. *Ovid. 6. Faſt. v. 673.* Nox erat, & vinis oculique, animique natabant. *Celſ. l. 3. c. 19.* Vinum nullarum virium. *Id. ibid.* Vinum multarum virium. ¶ Qualitates vini ſunt aſperum, auſterum, dilutum, lene, molle, novum, vetus, merum, purum, tenue, capidum, &c. quæ omnia vini epitheta leguntur apud *Celſ. Cic. Plin. Columell. Virg.* & alios. ¶ Vinum fugiens dicitur, quod brevi tempore corrumpitur. *Cic. 3. Offic. c. 23.* ¶ *Vino madere* eſt ebrium eſſe. *Plaut. Truculent. 4. 4. 2.* ¶ Simili ratione *deponere vino aliquem* apud *eund. Aulul. 3. 6. 38.* eſt ebrium reddere. Et *vino percuti* apud *eund. Caſ. 3. 5. 56.* Et *vino ſauciari* apud *Juſtin. l. 1.* ¶ Metonymice vinum ponitur pro poculo. *Virg. 1. Æn.* Crateres magnos ſtatuunt, & vina coronant. ¶ Item pro uvis. *Plaut. Trinum. 2. 4. 125.* Tum vinum, prius quam coactum eſt, pendet putridum. ¶ *In vino*, eſt inter bibendum, in convivio. *Ter. Heaut. 3. 3. 7.* Vel heri in vino quam immodeſtus fuiſti! Alii leg. *in convivio*. *Cic. 5. Ver.* Niſi forte exiſtimatis, eum in vino ac ludo non riſiſſe, qui nunc in periculo, ac exitio.

Vio, as, n. 1. *camminare*, iter facio, eo, a via. *Plaut. Truc. 1. 1. 8.* Quot illic irecundiæ ſunt! quot pericula vianda! hoc eſt adeunda. Alii aliter leg. V. *Taubman.* Uſurpant etiam *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 773* & *Ammian. l. 20. cap. 13.* ¶ *Quintil. l. 8. c. 6.* reponit hoc verbum inter infelicius ficta: ex quo apparet, antiquitus quoque ætate in uſu fuiſſe, ſed non omnibus probatum.

Viocurus, i, m. *chi ha cura delle ſtrade*, viarum curator. *Var. l. 4. de L. L.* Quis non videt, unde æriſodinæ, & viocurus? Alii aliter leg.

Viola, æ, f. *viola*, Ger. *violen*, Gal. *violette*, Hiſp. *violeta*, ἴον, floſculus purpurei coloris, cujus planta folium hederæ non diſſimile habet, nigrius tamen, & tenuius, cauliculum autem a media radice proſilientem, videturque eſſe a voce Græca allata. *Cic. lib. 5. Tuſc.* An tu me in viola putabas, aut in roſa dicere? *Horat. lib. 3. od. 10.* Tinctus viola pallor amantium. ¶ Violarum tria ſunt genera, purpurea, lutea, alba. *Plin l. 21. c. 6.* Violarum plura genera, purpureæ, luteæ, albæ. Ex iis vero, quæ ſponte apricis, & macris locis proveniunt, purpureæ, latiore folio, ſtatim ab radice carnoſo exeunt, ſolæque Græco nomine a cæteris diſcernuntur appellatæ Ia, ut ab his Ianthina veſtis. *Id. ibid. c. 11.* Florum prima ver nuntiantium viola alba. Tepidioribus vero locis etiam hyeme emicat. Poſtea quæ appellatur purpurea: proxime flammea, quæ & phlox vocatur, ſylveſtris duntaxat.

Violabilis, & le, o. 3. *violabile*, [illegible], qui aptus eſt, ut violetur. *Virg. 2. Æn.* Vos æterni ignes, & non violabile veſtrum Teſtor numen, ait. *Stat. 5. Theb. v. 458.* nullis violabilis armis. h. e. invulnerabilis.

Violaceus, a, um, *violato*, *di color di viola*, Ger. *viol farb*, Gal. *violet*, Hiſp. *de color de violetas*, *violado*, ἰώδης, ἰάνθινος, violæ colorem referens. *Plin. l. 9. c. 39.* Nepos Cornelius, qui Divi Auguſti principatu obiit: Me, inquit, juvene violacea purpura vigebat. *Id. l. 35. c. 16.* Et quod, ſi æra prælucantur, violaceum reddit colorem.

Violacium, ii, n. ſuccus violarum, vel vinum violarum ſucco conditum. *Apic. l. 1. c. 3. & 4.*

Violarium, ii, n. *violajo*, Ger. *ort da viel violen wachſen*, Gal. *violier*, Hiſp. *violar*, ἰωνιά, locus, ubi naſcuntur violæ. *Virg. 4. Georg. v. 32.* Irriguumque bibant violaria fontem. *Ovid. 4. Faſt. v. 435.* Illa legit calthas, huic ſunt violaria curæ.

Violarius, ii, m. *tintore di paonazzo*, ἰοβαφεύς, violacei coloris infector. *Plaut. Aul. 3. 5. 35.* Flammearii, violarii, carinarii.

Violatio, onis, f. *violazione*, [illegible], Ger. *verletzung*, Gall. *violement*, Hiſp. *corrupcion*, βίασμός, [illegible], actus violandi, violentiæ illatio, profanatio, corruptio. *Liv. l. 29. c. 8.* Tum quoque alio genere cladis eadem illa pecunia omni-

omnibus tontactis ea violatione templi furorem injecit. *Senec. epiſt.* 104. Violatio religionum. *Vellej. l.* 2. *c.* 1. Violatio fidei.

Violator, oris, m. *violatore*, [illegible], qui violat, violentiæ illator, ruptor, corruptor. *Ovid. l.* 2. *de Pont. el.* 2. Contigit interdum templi violator ad aram. *Liv. l.* 4. *c.* 19. Hiccine eſt, inquit, ruptor fœderis humani, violatorque gentium juris? *Tacit.* 1. *Ann. c.* 58. Violator fœderis.

Violatus, a, um, *violato*, *offeſo*, [illegible], [illegible]. *Cic. poſt red. in Sen.* Fortiſſimi, atque optimi viri Tribuni Pl. ſanctiſſimum corpus non ſolum tactum, et violatum manu, ſed vulneratum ferro, ſauciatumque vidiſtis. *Id. c. de Leg. c.* 9. Violatum jus. *Ovid. l.* 3. *de Pont. el.* 5. Ipſe quidem Getico peream violetus ab arco.

Violens, entis, o. g. *violento*, [illegible], idem ac violentus, a vis. *Hor. lib.* 3. *ode* 30. Dicar, qua violens obſtrepit Aufidus.

Violente, adv. idem ac violenter. *Sen. in Med. v.* 605. Rumpe nec ſancti violente mundi Fœdera ſacra. *Ovid.* 9. *Met. v.* 121. quo te fiducia, clamat, Vena pedum violente rapit? Poteſt tamen utroque loco eſſe vocativus caſus o *violente*.

Violenter, adv. *violentemente*, [illegible], per vim, cum violentia, injuriose. *Liv. l.* 5. Qui ſolemnes ludorum, quos intermitti nefas eſt, violenter diremiſſet. *Colum. l.* 7. *c.* 3. Rivulum violentiſſime perſequi. Interdum ſumitur pro ægre, & invite. *Ter. Phorm.* 5. 1. 4. Ita patrem adoleſcentis facta hæc tolerare audio violenter. ¶ Interdum pro crudeliter. *Plin. l.* 3. *c.* 9. Proconſulatum violenter gerere. *Sueton. in Tito, c.* 6. Violentius agere.

Violentia, æ, f. *violenza*, [illegible], Ger. *gewalt*, Gall. *violence*, Hiſp. *violencia*, vis, vel major, impetus. *Cic.* 12. *Phil.* Novi hominis furorem, novi effrænatam violentiam. *Plin. l.* 2. *c.* 38. Quoniam & tonitruum, & fulminum jactus horum (*ventorum*) violentiæ plerique aſſignant. *Lucret. l.* 3. *v.* 483. Vehemens vini violentia conturbare animam conſuevit.

Violentus, a, um, *violento*, [illegible], Germ. *gewaltſam*, Gall. *violent*, Hiſp. *violento*, [illegible], qui vim facit, a vis. *Cic.* 1. *Phil.* Non opes violentas, & Populi R. minime ferendam potentiam, ſed charitatem civium, & gloriam concupiſſe. *Virg.* 2. *Georg.* Aut ubi navigiis violentior incidit Eurus. ¶ Violenti homines dicuntur, qui proni ſunt ad iracundiam, feri, intractabiles, & nihil indulgentes. *Liv. l.* 34. *c.* 32. Violentiſſimus tyrannus. *Cic.* 5. *Phil.* homo vehemens, & violentus.

Violo, as, a. 1. *violare*, [illegible], Ger. [illegible], Gall. *violer*, Hiſp. *corromper por fuerça*, [illegible], vim infero, lædo, corrumpo, a vis. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Qui a patrem dicitur ſuſtuliſſe, virginitatem ſuam violare conantem. *Id. pro C. Rab. perd. c.* 2. Niſi forte de locis religioſis, ac delubris, quos ab hoc violatos eſſe dixiſti, pluribus verbis tibi reſpondendum putas. ¶ Dicimus etiam Violare parentes, hoſpites, Rempublicam, Deos, ſacra, leges, jura, amicitiam, dignitatem, exiſtimationem, fidem, fœdus, famam, &c. *Cic.* 3. *Fin.* Ut peccatum eſt patriam prodere, parentes violare, fana depeculari, &c. *Id.* 3. *Ver. c.* 92. Cum apud exteras nationes imperii, nominiſque noſtri famam tuis probris, flagitiiſque violaris. *Id. l.* 13. *Fam. ep.* 73. Niſi quid exiſtimas in ea re violari exiſtimationem tuam. *Virg.* 4. *Æn.* Violare pudorem. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 22. Violare hoſpites. *Plin. l.* 10. *c.* 34. Violare fidem connubii. *Liv. l.* 38. *c.* 44. Violare fœdus. ¶ Violare aliquem voce, aut verbo, eſt, dictis lædere. *Tibull. l.* 1. *el.* 2. & *Cic. pro Dom.* & *pro Leg. Manil.* ¶ Violare ſilvam ſecuri. h. e. ejus arbores antea integras, & intactas cædere. *Ovid.* 3. *Metam.* ¶ *Virg. Æn.* 12. *v.* 67. Indum ſanguineo veluti violaverit oſtro Si quis ebur. h. e. maculaverit, infecerit. *Servius* hic affert illud *Homeri*, [illegible]. Sic *Claudian. de Alecto*, *l.* 1. *in Rufin. v.* 63. Et flatu violare diem.

Vipera, æ, f. 1. *vipera*, [illegible], Germ. *natter*, Gall. *viper*, Hiſp. *bibora*, [illegible], ſerpentis genus. Dicta eſt, quia latere ſolet in vepre. Nam vipre pro vepre eſſe invenias in codicibus manuſcriptis. Vel dicitur quaſi *vivipara*, quia ſola e ſerpentium genere dicitur parere vivum animal. *Virg.* 3. *Georg.* Sæpe ſub immotis præſepibus aut mala tactu Vipera delituit. *Ovid.* 1. *de Rem. Am. v.* 421. Parva necat morſu ſpecioſum vipera taurum. ¶ Translate *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 24. Etiam ne in ſinu, atque in deliciis quidam optimi viri viperam illam venenatam, atque peſtiferam habere potuerunt? Hinc ut ſcribit *Donatus ad Ter. Eun.* 5. 1. 0. uſurpatur in conviciis præcipue ancillarum moleſte loquacium, & iracundarum.

Viperalis herba dicitur ab *Apul. de herb. c.* 89. ruta hortenſis, quod adverſus viperarum morſus valet.

Vipereus, a, um, idem ac viperinus. *Virg.* 7. *Æn.* Vipeream inſpirans animam. *Ovid.* 2. *Met.* Videt intus edentem Vipereas carnes vitiorum alimenta ſuorum Invidiam.

Viperinus, a, um, *di vipera*, [illegible], [illegible], quod ad viperam ſpectat. *Cic.* 2. *Fin. ex Poeta*. Cui viperino morſu venæ viſcerum Veneno imbutæ tetros cruciatus cient. *Horat. Epod.* 3. Quid hoc veneni ſævit in præcordiis? Num viperinus hic cruor Incoctus herbis me feſellit? ¶ Viperina, æ, f. eſt herba eadem, quæ ſerpentaria. *Apul. de herb. c.* 5.

Vipio, onis, m. *grue minore*, [illegible], minor grus. *Plin. l.* 10. *c.* 49. Ibi (in Balearibus inſulis) & buteo accipitrum generis in honore menſarum eſt, item vipiones. Sic enim vocant minorem gruem.

Vir, viri, m. *uomo*, [illegible], Ger. *mann*, Gal. *homme*, Hiſ. *varon*, *hombre*, [illegible], maſculus in genere hominum, a vi, quod major in eo vis eſt, quam in fœmina. Unde & a viro virtus nomen accepit. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Viros avidiores Veneris hyeme, fœminas æſtate Heſiodus prodidit. ¶ Sæpe non tam ſexum notat, quam fortitudinem, & virtutem. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 11. Sed cum veneris, virum te putabo: ſi Salluſtii Empedoclea legeris, hominem non putabo. *Id.* 2. *Tuſc.* Ita & tulit dolorem ut vir, & ut homo majorem ferre ſine cauſa neceſſaria noluit. *Id. pro Cæl.* Cum ſe jam ſe corroboraviſſet, ac vir inter viros eſſet. *Ovid. Faſt.* 6. *v.* 504. Si vir es, inclutas eurge dotis opes. ¶ Interdum refertur ad ætatem. *Ovid. Met.* 13. *v.* 607. Litera communis mediis pueroque, viroque Inſcripta eſt foliis. ¶ Nonnunquam ad connubium, & ponitur pro marito, atque ita uſurpatum ſæpiſſime fuiſſe a veteribus, *Feſtus* auctor eſt. *Ter. Andr.* 3. 3. Tibi generum firmum, & filiæ invenies virum. *Virg. Ecl.* 8. O digno conjuncta viro. ¶ Neque ſolum de hominibus, ſed etiam de brutis dicitur. *Virg. Ecl.* 7. Vir gregis ipſe caper deerraverat. ¶ Viros etiam eos dicimus, qui muliebria pati maxime refugiunt. Ita Veſpaſianus, ut Mucianum impudicum hominem argueret, mordereque, dicere ſolebat: Ego tamen vir ſum, ut refert *Suet. in ejus vit. c.* 13. Huc pertinet & illud *Ovid.* 1. *de art. am. v.* 526. Et ſi quis male vir quærit habere virum. ¶ Reperitur etiam pro virilitate, ideſt pro virtute generandi, aut pro partibus genitalibus. *Catul. Arg.* 58 (*al.* 64.) *de Aty*: Itaque ut relicta ſenſit ſibi membra ſine viro. *Plaut. Aſin.* 2. 2. *ſc.* 3. Quin ſi tu voles, domi ſervi qui ſunt, caſtrabo viros. ¶ Interdum viri nomen in oratione ponitur elegantiæ cauſa loco pronominis *ille*, aut *is*. *Virg.* 4. *Æn. v.* 3. Multa viri virtus animo, multuſque recurſat Gentis honos. *Cic.* 9. *Att. ep. penult. de Pompeio*: Veliſti igitur virum, ut ſcripſeras? ¶ *Viris, equiſque decertare*, proverbialis locutio eſt, qua ſignificatur maximus in aliqua re conatus. *Cic* 3. *Off. c. ult.* Cum his viris equiſque, ut dicitur, ſi honeſtatem tueri, ac retinere ſententia eſt, decertandum eſt, *con tutto lo sforzo*. ¶ Viri boni dicuntur interdum locupletes, præſertim fœneratores. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 12. Prætores jus dicunt, Ædiles ludos parant, viri boni uſuras perſcribunt. *Id.* 2. *Off. c. ult.* De quærenda, de collocanda pecunia commodius a quibuſdam optimis viris ad medium Janum ſedentibus, quam ab ullis philoſophis diſputatur. *Id.* 8. *Att. ep.* 1. Propediem video bonorum, ideſt lautorum, & locupletum, urbem refertam fore. *Vir bonus* pro juſto. *Cic. Off.* 2. *c.* 9. & 3. *c.* 15. ¶ Candidati etiam, publico, & civili vocabulo, viri boni dicebantur. *Sen. ep.* 3. Sic illum amicum vocaſti, quomodo omnes Candidatos bonos viros dicimus. ¶ In militia *vir virum legere* dicebatur, cum in acie inſtruenda duces poteſtatem faciebant militibus, ut ſibi quiſque ſocium notum ſibi, & ſpectatæ virtutis adjungeret, a quo latus ſibi tegeretur, viciſſimque is ejus tegeret, accenderenturque ambo proprio exemplo ad acrius pugnandum: quod fieri maxime ſolebat, cum periculum aliquod majus inſtabat, & cum fortiſſimo hoſte erat congrediendum. *Liv. l.* 9. *c.* 39. Etruſci, coacto exercitu, cum vir virum legiſſet, quanta nunquam antea ſimul copiis, ſimul animis dimicarunt. Huc alluſit *Cic. pro Mil. c.* 21. ubi de comitatu Clodii loquens, Ille, inquit, qui ſemper ſecum ſcorta, ſemper exoletos, ſemper lupas ducebat, tum neminem, niſi ut virum a viro lectum eſſe diceres. Apud *Virgil.* quoque his mos innuitur *l.* 11. *Æn. v.* 635. ubi tamen videtur ſignificari, non tam ſocium ſibi a milite, comitemque in pugna lectum fuiſſe, quam delectum, deſtinatumque oculis, & ictibus hoſtem, in quem irrueret. Verba *Virgilii* ſunt: Tertia ſed poſtquam congreſſi in prælia, totas Implicuere inter ſe acies, legitque virum vir. In Senatu etiam legendo hic mos eſt aliquando uſurpatus, ut Senator Senatorem eligeret. *Suet. in Aug. c.* 35. Senatorum affluentem numerum ad modum priſtinum redegit duabus lectionibus; prima ipſorum arbitratu, quo vir virum legit.

Vira, æ, fœmina, apud veteres, a vir. *Feſtus*: Querquetulanæ viræ putantur ſignificari nymphæ præſidentes querqueto vireſcenti: quod genus ſylvæ indicant fuiſſe intra portam, quæ ab eo dicta ſit Querquetulana. Sed fœminas antiqui quas nunc dicimus, viras appellabant, Unde adhuc permanent virgines, & viragines. Hæc *Feſtus*.

Virago, inis, f. *donna d'animo virile*, e *maſchia*, [illegible], [illegible], fœmina, quæ animo, & robore virum refert, mulier fortis, quæ viro ſimilis ſit, & virilia opera faciat. *Plaut. Merc.* 2. 3. 79. Recte ego emero matri tuæ Ancillam viraginem aliquam, non malam forma mala. *Ovid.* 2. *Met. v.* 765. Huc ubi pervenit belli metuenda virago. h. e. Pallas, quæ ſæpe a Poetis hoc nomine indigitatur, ut ab eodem *Ovid. Met.* 6. *v.* 130. & *Stat. l.* 4. *ſilv.* 5. *v.* 23. & 11. *Theb. v.* 414. &c.

Viratus, a, um, adject. *virile*, *maſchile*, virili animo præditus. *Var. apud Non.* c. 2. n. 607. Si non malit vir viratam uxorem Atalantam. Al. leg. *viratam* eodem ſenſu.

Viratus, us, m. virtus, conſtantia virilis, officium, quod a bono viro præſtari ſolet. *Sidon.* in conc. quæ eſt poſt *ep.* 9. *l.* 7. Bono viratu æmulis ſuis magis prodeſſe cupiens, quam placere.

Virbius, ii, m. idem qui Hippolytus, filius Theſei, & Hippolitæ Amazonis, qui, cum a Phædra noverca per calumniam apud patrem delatus eſſet, quod ipſi ſtuprum inferre voluiſſet, patris iram veritus, conſcenſo curru fugam arripuit, cumque juxta mare litus perveniſſet, incuſſo a Neptuno pavore, ab equis conſternatis, implicatus habenis, dilaceratus eſt. cujus vicem miſerata Diana, eum opera Æſculapii filii Apollinis ad vitam revocavit, & in Aricino nemore, in Italia collocatum, pro Hippolyto Virbium appellavit. V. *Ovid.* 15. *Met. v.* 544. ¶ Hinc Virbialis, ad Virbium pertinens, ut Flamen Virbialis in vet. Inſcriptionibus.

Virectum. V. Viretum.

Virens, entis, o. *verdeggiante*, [illegible], partic. a vireo. *Virg.* 4. *Georg. v.* 18. At liquidi fontes, & ſtagna virentia muſco. *Hor. in Art. v.* 117. Mercatorne vagus, cultorne virentis agelli. ¶ Translate ponitur pro florente, ac vegeto. *Sil. l.* 2. Ævi flore virens. *Juſtin. l.* 43. *c.* 5. Virtute gloria virente florere. *Hor. in Epod.* 17. Virens in Ætna flamma. h. e. nunquam intermoriens, ſed perpetuo vigens ignibus. Al. leg. *ardens*, al. *rubens*, al. *favens*.

Vireo, es, ui, ſine ſupino, *eſſere verde*, *verdeggiare*, [illegible], Germ. *grünſeyn*, Gal. *verdoyer*, Hiſ. *enverdecer*, [illegible], [illegible], viridis ſum, a vi, ſeu vigore. Nam virent plantæ, quæ needum aruerunt, ſed in ſuo ſunt vigore. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 3. Arbores, & vites, & ea, quæ ſunt humiliora, neque ſe tollere a terra altius poſſunt, alia ſemper virent, alia &c. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 777. Pectora felle virent, lingua eſt ſuffuſa veneno. ¶ Translata eſt vigere, e pollere, in vigore eſſe. *Horat. Epod.* 13. Dum virent genua. *Flor. l.* 1. *c.* 22. Hoc eſt ſecunda ætas populi Romani, & quaſi adoleſcentia, qua maxime viruit. ¶ *Virere oculi* dicuntur illis, qui bile tument. *Plaut. Men.* 5. 5. 76. Viden' tu illi oculos virere? Al. aliter leg. V. *Taeniamorum*.

Vireo, onis, m. avis, quam & viridem dicimus, & Græce [illegible]. *Plin. l.* 18. *c.* 29.

Vires, ium, f. *forze*, [illegible], [illegible], [illegible], robur, fortitudo, potentia, facultas, a vis. Quidam exiſtimant, vis, & vires idem nomen eſſe, illud numero ſingul. hoc plur. Sed ſi idem nomen eſſet, vis in obliquis numeri ſingularis pro vis, vi, vim, vi, haberet, viris, virem, vire. *Cic. de Sen. c.* 6. Non enim viribus, aut velocitatibus, aut celeritate corporum res magnæ geruntur, ſed conſilio, auctoritate, ſententia. *Id. ibid.* Munus eſt laterum & virium. *Id.* 1. *de Or. c.* 45. Cum me deficere vires cœpiſſent. *Quintil. in proœm. l.* 4. Defici viribus. Rurſus *Cic. de Sen. c.* 9. Agere pro viribus, *operare comportando le forze*, *far quello che ſi può*. *Id.* 1. *de Orat. c.* 33. Exercere vires in aliqua re. *Id.* 5. *Tuſc. c.* 3. Omnibus opibus, viribuſque elaborare, et &c. ¶ Translate *Tac. in Agric. c.* 38. Præfecto claſſis circumvehi Britanniam præcepit: data ad id vires. h. e. militum copiæ, quæ vires ſunt Reipublicæ. *Juven. ſat.* 12. *v.* 45. egregius fons occultis viribus, *di occulta*, *a cara virtù*. *Cic. in Orat. c.* 23. Oratio carens maximis viribus.

Vireſco, is, n. *verdeggiare*, [illegible], Germ. *gruen werden*, Gall. *ſe renverdir*, Hiſp. *enverdecerſe*, [illegible], [illegible], viridis fio. *Virg.* 1. *Georg. v.* 55. Arbores fœtus cibi, atque injuſſa vireſcunt Gramina. *Cel. l.* 11. *c.* 2. Quidam ſunt vid. tene, partem aliquam uvarum vireſcere.

Viriſco, is, n. 3. vires acquiro. *Furius vetus Poeta apud Non. c.* 2. *n.* 055. Hinc creſcunt animi, viriſcit vulnere virtus. Adde *Gell. l.* 18. *c.* 11. ubi hæc eadem verba refert, nec omnino improbat.

Viretum, ti, n. *luogo di verdura*, [illegible], Ger. *grüner platz*, Gall. *verger*, Hiſ. *vergel*, [illegible], locus herbarum, arborumque viriditate amœnus. *Virg.* 6. *Æn. v.* 638. Devenere locos lætos, & amœna vireta Fortunatorum nemorum. ¶ Legitur & *virectum*.

Virga, æ, f. *verga*, *bacchetta*, [illegible], Ger. *rut*, Gal. *verge*, Hiſ. *vara*, [illegible], vimen, bacillum tenue, vel aliud quidvis, quo ad ligandum, verberandumque utimur. *Virg.* 2. *Georg.* Nunc facilis rubea texatur fiſcina virga. *Cic. pro Rab. perd. reo*, *c.* 4. Porcia lex virgas ab omnium civium Romanorum corpore amovit. *Id.* 5. *Ver. c.* 49. Cædere virgis uſque ad necem. h. e. bacillis colligatis in faſcibus Conſulum. V. Faſcis. ¶ Virgam tribuebant veteres Mercurio, qua animas ad inferos deduceret, & inde reduceret; ſomnum induceret, & excitaret, &c. *Virg.* 4. *Æn.* Tum virgam capit, hac animas ille evocat Orco Pallentes, alias ſub triſtia Tartara mittit, Dat ſomnos, adimitque, & lumina morte reſignat. ¶ *Virga ſanguinea*, quarum uſus erat in ſepeliendis parricidis. *Turnebus* cenſet vel fuiſſe ea frutici ſus ſanguinei, vel ad horrorem fuiſſe cruentatas, quemadmodo Bellona fingitur cum ſanguineo flagello, & Feciales haſtæ ſanguine tinctæ bellum indicebant. V. Sanguineus. ¶ *Virga Cenſoria* fuit obeliſcus, ut *Quintiliani Interpres* ait, ideſt parvus obelus, ſeu brevis linea, qua alicujus nomen ex libro Senatorum, Equitum, Plebeii Ordinis, ſtyli ductu, delebant. Proverbialiter uſurpatur pro ſevero judicio de quacunque re. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. Quo quidem ita ſunt ſevera uſi veteres Grammatici, ut non verſus modo Cenſoria quadam virga notare, &c. ¶ In Cælo virga dicitur tractus varii coloris inſtar Iridis, ſed recta extenſus, juxta ſolem apparens. *Senec. l.* 1. *nat. quæſt. c.* 9. & 10.

Virgator, oris, m. [illegible], qui virgis cædit. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 10. Ubi ſæpe cauſam dixeris pendens adverſus octo audaces viros, valentes virgatores.

Virgatus, a, um, *vergato*, *diviſato*, *vario*, virgarum in modum diſtinctus, & quibuſdam variegatus lineis, quas Græci [illegible] vocant, ut ex *Polluce* diſcimus, Ger. *geſtreifft*, Gal. *vergé*, Hiſp. *vergado*, [illegible]. *Virg.* 8. *Æn. v.* 660. Aurea cæſaries ollis, atque aurea veſtis, Virgatis lucent ſagulis. *Sil. l.* 5. *v.* 148. Corpo-

Digitized by Google

Corpore virgato tigris. *Id. l. 4. v.* 155. Auro virgatæ veſtes. *Valer. Flac. l. 2. v.* 160. Virgata nuros. h. e. Barbarica veſte, variiſque diſtincta lineis induta,

Virgetum, ti, n. *ſ. Sidv*, locus virgis conſitus ad alligandas vites. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 8. Sacerdotes vineta, virgetaque, & ſalutem populi auguranto.

Virgeus, a, um, *di verga, ῥάβδινος*, quod ex virgis factum eſt. *Virg.* 1. *Georg. v.* 165. Virgea præterea Celei, viliſque ſupellex. ideſt vaſa ex vimine facta. *Id.* 7. *Æn. v.* 463. Magno veluti cum flamma ſonore Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni. h. e. ex virgis accenſis facta, ut ſit validior, inquit *Serv. Col. l.* 1. *c.* 6. Superpoſitis virgeis cratibus tegunt.

Virgidemia, V. Virgindemia.

Virgiliæ, ſeu Vergiliæ, f. 1. *πλειάδες*, ſeptem ſtellæ ante genua Tauri, eædem quæ Pleiades. Ex diverſa, quæ affertur, etymologia orta eſt varietas ſcriptionis: nam quibuſdam inde dictæ videntur, quod virgulæ more porriguntur. Sane Græcis eadem a figura *βότρυς* quoque appellantur. *Feſto* tamen, & *Iſid. lib.* 3. *cap.* 70. magis placet, ita dici a *vere*, quod extremo vere oriantur, ita ut earum ortu ver deſinat, æſtas incipiat. Alii dicunt, eas circa æquinoctium vernum matutino tempore oriri. V. Pleiades. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 44. Vergilias tenui cum luce videbis.

Virgilianus, a, um, *βεργιλιανός*, quod ad Virgilium ſpectat. *Plin. in præfat.* Non illa Virgiliana virtute ut certarent. *Quintil. lib.* 1. *cap.* 3. Habendumque in animo ſemper illud Virgilianum. Suppl. *carmen*, vel *dictum*.

Virgilius, ii, m. *Virgilio, βεργίλιος, βιργίλιος*, Poeta Mantuanus, filius Maronis, & Maiæ. De nominis hujus ſcriptura diverſi diverſa ſentiunt, aliis primam ejus ſyllabam ſecunda vocali, aliis tertia ſcribentibus. Quorum utrique ſuis quibuſdam nituntur rationibus. *Donatus* putat ſcribendum per *i*, eum in ejus vita tradit, e *virga* nomen accepiſſe, quam mater ejus ea nocte, quæ partum anteceſſit, in ſomnio ſibi viſa eſt parere, tanta altitudine aſſurgentem, ut cœlum contingeret. In eadem ſententia fuit & *Priſcianus*. Hiſce ſuffragatur & *Calvi* illud: Id Vates, cui Virga dedit memorabile nomen Laurea. In Græcis quoque codicibus (ſi id quippiam ad rem facit) *βιργίλιος* ſcriptum legimus. Alii, & imprimis *Politianus*, a *Vergiliarum* ſidere nomen hoc deducunt, ideoque per *e* ſcribere malunt, quam ſententiam vetuſtorum aliquot marmorum teſtimoniis confirmant. Quibus illud accedit, quod apud *Euſtathium* quoque in navium Catalogo, & apud *Suidam βεργίλιος* legitur. Sed ad Vergilias ſtellas quod attinet, dubium eſt, quomodo hoc ipſum nomen ſcribendum ſit. Nam *Iſidorus*, & *Feſtus*, qui a Vere deducunt, *Vergiliæ* ſcribunt, ſed *Voſſius* mavult *Virgiliæ*, quod virgulæ more porrigantur. Vide hac de re pleniorem diſputationem in annotationibus *Pierii in Virgilium in fin. Georg.* ¶ Primum apud Latinos inter Poetas obtinet locum. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. Optimus olim Virgilius, poſt hunc Varius dicere, quid eſſem. ¶ Scripſit Bucolica, Georgica, Æneidem, & alia quædam opuſcula. Scripſit etiam tragœdias, ut eſt in commentariis *Servio* tributis in 3. *Ecl.*

Virginal, lis, n. 3. pudendum muliebre. *Apul.* in *Apul. Solin. c.* 4. & *Prudent. in paſſione Agnet. v.* 8.

Virginalis, & le, o. 3. *verginale, di vergine*, German. *jungfrauwlich*, Gal. *virginal*, Hiſpan. *virginal*, *παρθενικός*, quod eſt dignum virgine, aut quod ad virginem pertinet. *Cic.* 1. *de Div. cap.* 31. Ubi illa paulo ante ſapiens virginalis modeſtia? *Id.* 6. *Ver. cap.* 3. Erant aenea præterea duo ſigna, non maxima, verum eximia venuſtate, virginali habitu, atque veſtitu. *Id. pro Quint. cap.* 51. Virginali verecundia homo.

Virginarius, a, um, adject. ad virginem pertinens. *Plaut. Perſ.* 4. 9. 14. Sequere hac ſceleſta feles virginaria. V. Feles.

Virgindemia, vel Virgidemia, æ, fem. *ῥαβδοκοπία*, demptio, decerptio, collectio, aut apparatus virgarum verberandi, vinciendique gratia, quaſi vindemia virgarum. *Plaut. Rud.* 3. 2. 52. Tergumque obteſtor tuum, ut tibi uberem ulmeam eſſe ſperes virgindemiam. *Varro apud Non. c.* 2. *num.* 906. Quid triſtiorem video te eſſe? an ideo, quia ſcapulæ metuunt virgindemiam?

Virginenſis, vel Virginienſis, is, f. Dea, quæ in Gentilium connubiis præerat zonæ prima nocte novæ nuptæ a marito ſolvendæ. *Auguſtin. l.* 6. *de Civ. Dei, c.* 9.

Virgineus, a, um, *verginale*, Ger. *jungfrauwlich*, Gall. *virginal*, Hiſpan. *de virgen*, *παρθένιος*, quod eſt virginis, aut quod virginem decet. *Virg.* 2. *Georg. v.* 432. At ſi virgineum ſuffuderit ore ruborem. *Plin. l.* 28. *c.* 7. Si purgatio illa poſt virginitatem prima ſit, aut in virginea ætate ſpontanea. ¶ *Aqua virginea*, & *liquor virgineus*, fons ille, cujus aqua Virgines Veſtales utebantur ad ſacrificia. *Ovid.* 1. *Faſt.* Hic ubi virginea campus obitur aqua. *Id. l.* 1. *de Pont. elrg.* 9. Stagnaque, & Euripi, virgineuſque liquor. ¶ Virgineæ volucres dicuntur Harpyæ. *Ovid.* 7. *Met. v.* 4. quia virgineos vultus habere dicuntur, teſte *Virg.* 3. *Æn. verſ.* 216. ¶ Aurum virgineum vocat *Martial. l.* 9. *epigr.* 24. ex quo fiebat corona in ludis celebratis in honorem Minervæ.

Virginiſvendonides, vox ficta a *Plaut. Perſ.* 4. 6. 20. qua ſignificatur aliquis virginea vendens.

Virginitas, atis, fem. *virginità*, בְּתוּלִים, Ger. *jungfrauwſchaft*, Gal. *virginité*, Hiſp. *virgenidad*, *παρθενία*, *ἁγνεία*, caſtitas virginis, cui nullum fuit cum viro commercium. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 23. Qui patrem dicitur interemiſſe virginitatem ſuam violare conantem. *Virg.* 12. *Æneid.* Hunc illi Rex ætheris altus honorem Jupiter erepta pro virginitate ſacravit. *Plin. l.* 24. *cap.* 3. Anaxilaus auctor eſt, mammas a virginitate illitas ſemper ſtaturas.

Virginor, aris, virginem me eſſe profiteor, virginem me præbeo. *Tertul. de virgin. velan. c.* 12. Virginari volunt ſola capitis nuditate, uno habitu negantes, quod toto ſuggeſtu profitentur.

Virgo, inis, com. g. *vergine*, בְּתוּלָה, Ger. *jungfrauw*, Gal. *vierge*, Hiſp. *virgen*, *παρθένος*, *κόρη*, mulier, quæ incorrupta eſt, & virum non experta, cui opponitur mulier, quæ cum viro habuit commercium. Eſt a *viro* ex *Feſti* ſententia. Inquit enim in *Querquetulanæ viræ*: Sed fœminas antiqui quas nunc dicimus, viras appellabant. Unde adhuc permanent virgines, & viragines. *Serv. ad Ecl.* 6. a viridi ætate dicta videtur. Atque hanc is cauſam eſſe autumat, cur *Maro Ecl.* 6. virginem appellat Paſiphaen, quæ jam mater erat Phædræ, Ariadnes, & Androgei. Sed proprie dicitur hæc vox de iis, quæ non cognovere virum. *Maro* autem uſus eſt per Catachreſin, ut *Voſſius in Oratoriis* dicit. *Cic.* 3. *Catil.* Qui eſſet decimus annus poſt virginum abſolutionem. ideſt Virginum Veſtalium. *Quintil. l.* 6. *cap.* 4. Creteo objurgantibus quod ſexagenarius Popiliam virginem duxiſſet, Cras mulier, inquit, erit. *Gell. l.* 12. *c.* 7. Virginem habens jam maturam viro. ¶ Eccleſiaſtici Scriptores etiam viris hoc nomen tribuunt Venerem non expertis. *Tertul. l. de velan. Virg. c.* 5. *de Eva*: Ex viro ſuo ſumpta eſt, & ipſo adhuc virgine. ¶ Bruta etiam animalia, quæ marem nondum admiſerunt, virgines dicuntur. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Quin & ſanguis equinum ſepticam vim habet, item equarum, præterquam virginum erodit, emarginat, ulcerat. ¶ Per tranſlationem virginis vocabulum etiam aliis rebus communicatur, quas incorruptas ſignificare volumus. *Cic. in Orat. c.* 19. *de Oratione Philoſophorum*: Caſta, verecunda, virgo incorrupta quodammodo. *Tertul. de jejun. c.* 6. Saliva virgo. h. e. oris jejuni. *Inſcript. apud Fabrett. pag.* 53. Locus virgo, h. e. in quo nullus adhuc ſepultus fuit. ¶ Virgo item eſt ſignum Zodiaci conſtans ex viginti ſex ſtellis. Hæc eſt Erigone filia Icari, ſeu Icarii filii Oebali Laconum Regis, quæ ſecundum fabulas ob inſignem pietatem in cœlum tranſlata fuit. Ferunt enim Icarum a Baccho utres vini accepiſſe, ut ejus uſum mortalibus communicaret. Quare cum ruſticos quoſdam ad bibendum invitaſſet, illi potus ſuavitate capti æquo largius hauſerunt. Qua re cum crapulæ incommodum ſentirent, malum ſibi medicamentum datum rati, Icarum interfecerunt. Erat Icaro canis, cujus ductu Erigone ad patrem pervenit, quem cum mortuum inveniſſet, doloris magnitudine contabuit. Aliqui narrant, eam ſe ſuſpendiſſe. Igitur, Jovis miſeratione inter aſtra eſt tranſlata. Vide *Virgil.* 2. *Georg.* & *Ovid.* 10. *Met.* Hujus ſigni aſtrum virginis habitu fingebatur, ſpicas aliquot manu tenentis: unde quidam eandem putarunt cum Cerere. *Cic. de nat. Deor. lib.* 2. *cap.* 42. Spicum illuſtre gerens inſigni corpore virgo. ¶ Aſtræa quoque juſtitiæ præſes, virgo dicitur. *Virg. Ecl.* 4. Jam redit & Virgo, redeunt Saturnia regna. ¶ Denique fons quidem, qui per Aquæductum Romam Prœneſtina via deducebatur, & Campum Martium alluebat, virgo dictus eſt. cauſa autem appellationis eſt, quia cum prope eum fontem rivus quidam ſit, qui Herculaneus vocatur, veluti refugiens cum eo miſceri, avertiſſe ſurſum longo diverticulo uſus eſt. Ita *Plin. l.* 31. *c.* 3. Alii dictum putant a Virginibus Veſtalibus, quia non longe a templo Veſtæ decurrebat. *Martial. l.* 6. *epigr.* 42. Cauda virgine, Martiaque mergi.

Virgoſus, a, um, adject. virgis abundans. *Pallad. lib.* 1. *tit.* 24. Frutex virgoſus.

Virgula, æ, f. *verghetta*, *ῥάβδιον*, parva virga. *Cic.* 8. *Phil. cap.* 8. Cum tempus ille differret, virgula ſtantem circumſcripſit. *Colum. l.* 3. *c.* 13. In cujus latere virgula promineus ad eam altitudinem. ¶ *Virgula divina*, proverbii ſpeciem habet, quo utimur, quoties aliquid non humana ope, ſed numinis alicujus favore contigiſſe volumus ſignificare. Antiquitas enim exiſtimavit, quemadmodum in anulis, ita & in virgis ferendis aliquam fatalem, ſeu magicam ineſſe virtutem. Adagium autem natum videri poteſt potiſſimum ab illa virga, quam Homerus Palladi tribuit, adeo celebri, ut de ea Antiſthenes Cynicæ ſectæ conditor librum conſcripſerit, cum eum ſuo loculo conferens. *Cic.* 1. *Offic. c.* 44. Quod ſi omnia nobis, quæ ad victum, cultumque pertinent, quaſi virgula divina, ut aiunt, ſuppeditarentur. ¶ Citatur aliquoties & apud Nonium Marcellum *Varro in virgula divina*, ut appareat, hunc fuiſſe titulum alicujus ex *Menippeis*.

Virgulatus, a, um, adjectiv. virgulis diſtinctus, virgatus. *Plin. lib.* 9. *cap.* 33. *de concharum generibus*, Jam diſtinctione virgulata, crinita, criſpa, &c.

Virgultum, i, n. *virgulto*, *ὄρπηξ*, Ger. *ſtaudengeſtreuch*, Gall. *arbriſſeau*, Hiſp. *mata*, *θάμνος*, *φρύγανον*, multitudo virgarum pullulantium, a *virgula*, quaſi virguletum, ſiunt Syncope, ut a *carice* dicitur carectum, a *ſalice* ſalictum. *Caſ. l.* 3. *B. G.* Sarmentis, virgultiſque collectis, quibus foſſas Romanorum compleant, ad caſtra pergunt. *Virgil.* 2. *Georg.* Quæcunque premes virgulta per agros, Sparge fimo pingui. ¶ Sumitur & tranſlate. *Cic. pro Cæl. c.* 18. Ergo hæc deſerta via, & inculta, atque interclusa jam frondibus, & virgultis relinquatur.

Virguncula, æ, f. *verginella*, *παρθενίσκη*, parva virgo. *Juvenal. ſat.* 13. *v.* 40. Tunc cum virguncula Juno. *Sen. l.* 1. *Quæſt. nat. c.* 17. Libertinorum virgunculæ. Adde *Petron. in Satyr.*

Viria, æ, f. *braccialetto*, *ψέλιον*, *περιχείριον*, ornamentum brachii, armilla ex ebore, auro, & gemmis, vel alia quapiam pretioſa materia, proprium virorum geſtamen, quamquam & fœminis tributum legitur. *Tertull. de Pall. c.* 4. Sicuti veſtigia ceſtuum viria occupavit, ita & endromidis ſolocem aliqua multitia ſyntheſi exſtruxit. Al. leg. *Viriola*. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Viriolæ Celticæ dicuntur, viriæ Celtibericæ.

Viriatinus, a, um, adject. a Viriato, ut Viriatinum bellum. *Sueton. in Galb. c.* 3.

Viriatus, i, m. *Οὐρίατθος*, vir Luſitanus, calliditatis acerrimæ. Ex venatore latro, ex latrone ſubito dux, atque Imperator factus, univerſam Luſitaniam occupavit. V. *Flor. l.* 2. *c.* 17. & *Val. Max. l.* 6. *c.* 4. *n.* 5.

Viriatus, a, um, *potente, di gran forze*, *ἀνδρεῖος*, *ἰσχυρός*, validus, bonus magnarum virium. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 903. Contra flagitium, neſcire bello vinci a barbaro viriato Annibale.

Virica, æ, f. genus teli. *Maſſurius Sabinus apud Gell. l.* 10. *c.* 15. Virica ſurculum de arbore felici habet. Loquitur de Flaminica Diali, atque eam in rica, quod geſtat, habere ſurculum, ſeu ramulum de arbore felici. Ita interpretari videntur, qui ita legunt. nam alii aliter.

Viriculæ, f. 1. *forzette*, *piccole forze*, vires infirmæ, & extenuatæ, dim. a *vires*. *Apul. l.* 11. *Met.* Nam & viriculas patrimonii peregrinationes attriverant. h. e. tenues facultates.

Viriculum, i, neut. *bulino*, videtur eſſe genus ſcalpelli, aut alterius ferramenti ad ſuſcalpendum, aut excavandum apti. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Encauſto pingendi duo fuiſſe antiquitus genera conſtat, cera, & in ebore ceſtro, ideſt viriculo, donec claſſes pingi cœpere.

Viridans, antis, o. g. *verdeggiante*, *χλοάζων*, idem ac virens, ſeu viridis. *Virg.* 5. *Æn. v.* 539. Sic fatus cingit viridanti tempora lauro. *Id. ib. v.* 388. Proximus ut viridante toro conſederat herbæ. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Viridantium & alia plura ſunt genera.

Viridarii, maſc. 2. *viridarii*, ſervi, qui viridariorum curæ præpoſiti ſunt. *Lipſius JCtus.*

Viridarium, ii, n. *orto*, *giardino*, גַּנָּה, Ger. *garten*, Gal. *verger*, Hiſp. *jardin*, *κῆπος*, pratum, locus virentibus arboribus, herbiſque amœnus. *Suet. in Tib. c.* 60. Militem Prætorianum, ob ſurreptum e viridario pavonem, capite punivit. *Plin. l.* 18. *c.* 2. Qui ſervos paulo ante Principis Neronis, contemptis hujus ſpatii viridariis, piſcinas juvat habere majores. ¶ Legitur & *viridiarium*.

Viride, adv. *di color verde*. *Plin. lib.* 37. *c.* 8. Callais viride pallens. *Id. l.* 37. *c.* 5. Nihil omnino viridius comparatum illis viret.

Viridia, ium, n. 3. idem ac viridaria, ideſt prata, & arboreta. In genitivo plurali melius dicimus *viridiorum*, quam *viridium*. Sane *Macrobius l.* 5. *Saturn. c.* 4. docet, *viridia*, cum epitheton eſt, veluti cum dicimus *viridia prata*, habere in genitivo *viridium*: at quando non pro epitheto ſumitur, ut cum ipſam loci viriditatem ſignificare volumus, habere *viridiorum*, uti cum dicimus *formoſa facies viridiorum*. *Sen. ep.* 86. Ciſternam ædificiis, ac viridibus ſubditam, quæ ſufficere in uſum vel exercitus poſſet. *Vitr. l.* 6. *c.* 6. Uti viridia per ſpatia feneſtrarum proſpiciantur. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Ambulatio preſſis, variequе tonſis viridibus incluſa. ¶ Pro herbis viridibus *Colum. l.* 12. *c. ult.* Cum viridia, quæ ſupra dicta ſunt, contriveris. Supra autem enumeraverat *Columel.* ſatureiam, mentam, rutam, lactucam, thymum, &c.

Viridianus, i, m. Deus Narnienſium. *Tertul. in Apol. c.* 24.

Viridiarium. V. Viridarium.

Viridicans, tis, adject. idem quod viridans. *Tertul. de Pudic. c.* 20. Viridicantes, & rubeſcentes.

Viridicatus, a, um, idem quod viridis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 2. Equidem hoc, quod melius intelligo, affirmo mirifica ſuavitate villam habiturum, piſcina, & ſalientibus additis, palæſtra, & ſilva viridicata.

Viridis, & de, o. 3. *verde*, יָרוֹק, Germ. *grun*, Gall. *verd*, Hiſp. *verde*, *χλωρός*, quod eſt herbacei coloris. *Cic.* 1. *de Leg.* In viridi, opacaque ripa inambulantes. *Virg.* 2 *Georg.* Quæque ſuo viridi ſemper ſe gramine veſtit. *Cic.* 5. *Verr. c.* 18. Viridiſſimi colles. ¶ *Viride cælum* dicitur a *Plin. l.* 37. *c.* 10. cum ſudum ſerenumque eſt, quia tunc maxime ad viridem colorem accedit. ¶ Dicitur etiam de iis rebus, quæ ſuccum habent ſuum, vigoremque, licet viridia quandoque non ſint. *Cic. Ver.* 3. *c.* 27. Ignem ex lignis viridibus, & humidis fieri juſſit. *Colum. l.* 7. *cap.* 8. Caſeus ſi tenui liquore conſiſtitur, quam celerrime vendendus eſt, dum adhuc viridis ſuccum retinet. ¶ Per tranſlationem accipitur pro eo, quod habet vigorem, robur, firmitatem, ac integritatem. *Virg.* 5. *Æn. v.* 295. Euryalus forma inſignis, viridique juventa. *Id. l.* 6. Jam ſenior, ſed cruda Deo, viridiſque ſenectus. *Sil. l.* 5. *v.* 569. Ille quidem cruda mente, & viridiſſimus iræ Ibat, ſed vani frigentem in Marte ſenectam Prodebant ictus. ¶ Hinc *viridis* abſolute ponitur pro juvene. *Senec. l.* 4. *excerpt. controverſ. in præfat.* Audivi illum & viridem, & poſtea jam ſenem. ¶ *Gell. l.* 2. *c.* 3. H literam interebant veteres pleriſque vocibus, ut ſonus earum eſſet viridior, vegetiorque. h. e. ſonantior, & quaſi ſucci, vigoriſque plenior. ¶ *Viridis ſapor olivæ* apud *Colum. l.* 12. *c.* 47. *ad fin.* Eſt ſapor olivæ viridis. ¶ *Virides Amyclas* dixit *Stat. lib.* 9. *Theb. v.* 769. propter colorem viridem, quo optimo lanæ Amyclis Laconiæ urbe tingebantur. Quamquam alii non viridem, ſed purpureum eum colorem fuiſſe putant: ſed & color purpureus aliquando a Latinis ita concipitur, ut ad viridem quam proxime accedat. Sic *Cic.* 4. *Acad. c.* 33. mare purpureum dixit, & *Propert. l.* 2. *eleg.* 20. *v.* 5. purpureis agitatam fluctibus

Digitized by Google

bus Hellen. Contra *Ovid. 2. de ar. am. v. 95.* virides aquas maris appellavit.

Viriditas, atis, f. *verdura, color verde*, ירקון, Ger. *grüne*, Gal. *verdure*, Hiſp. *verdura*, χλωρότης, color viridis. *Cic. de Sen. c. 15.* Terra fetum repreſſum vapore, & complexu ſuo diffundit, & elicit herbeſcentem ex eo viriditatem. *Id. ibid. c. 16.* Pratorum viriditas. *Plin. l. 37. c. 5.* Viriditas maris. ¶ Per translationem accipitur pro fortitudine, & flore illo ætatis, quam ἀκμὴν vocant Græci. *Cic. 3. Tuſc. c. 31.* Sed quamdiu in illo opinato malo vis quædam inſit, & vigeat, & habeat quandam viriditatem, tamdiu appelletur recens. *Id. de Am. c. 3.* Senectus aufert eam viriditatem, in qua etiam tunc erat Scipio.

Virido, as, a. 1. viridem facio. *Ovid. in Halieut. v. 90.* Non vada ſubnatis imo viridentur ab herbis.

Virilia, ium, n. 3. *parti vergognoſe*, מבושים, Ger. *die männliche ſcham*, Gall. *les parties honteuſes*, Hiſp. *las verguenças*, τὰ αἰδοῖα, verenda, ſeu pudenda viri, quomodo mulieris natura *muliebria* appellatur. *Plin. l. 21. c. 27.* Et in totum ad virilia cauliculis ejus vino, & aceto tritis, nihil utilius putant. *Petron. in Satyr.* Ad virilia ſua admovit novaculam infeſtam.

Virilis, & le, o. 3. *virile*, Ger. *mannlich*, Gal. *viril*, Hiſp. *varonil*, ἀνδρεῖος, ἄρσενικος, quod eſt viri. *Virg. 7. Æn.* Filius huic fato Divum, proleſque virilis Nulla fuit. *Liv. l. c.* Brevis ſtirps quoque virilis ex novo matrimonio fuit. *Vitruv. l. 6. c. 10.* Convivia virilia. h. e. ad quæ ſoli viri admittuntur. *Lamprid. in Heliogab. c. 8.* Diligenter curatum eſt, ut ex tota urbe monobelos quærerent: ſic eos appellabant, qui viriliores videbantur. h. e. qui majora virilia habebant. ¶ *Virilis toga* dicebatur, quam ſumebant adoleſcentes poſt annum 16. vel, ut alii volunt, poſt 15. depoſita prætexta: dictaque eſt virilis, quia dabatur pueris virilem, & firmam ætatem ingredientibus, & incipientibus inter viros verſari, cum ante illud tempus domi contineri ſolerent, aut ſub pædagogorum cura eſſe. *Cic. Philip. 2. c. 18.* Sumpſiſti virilem togam, quam ſtatim muliebrem ſtolam reddidiſti. ¶ Per translationem accipitur pro forti, & magnanimo, & minime effeminato. *Cic. Att. l. 14. ep. 21.* Acta enim illa res eſt animo virili, conſilio puerili. *Id. 2. Fin. c. 14.* Vereturque quicquam aut facere, aut loqui, quod parum virile videatur. *Salluſt. in orat. Macri Trib. pl. ad pleb.* Vocare aliquem ad virilia. h. e. ad res viro dignas. ¶ *Pars virilis* eſt idem, ac virile officium. *Cic. Ver. 5. c. 3.* Qui plus etiam, quam pars virilis poſtulat, oneris ac muneris ſuſcipere debeam. *più di quello, che a me s' aſpetta, e le mie forze comportano. Id. 6. Ver. c. 37.* Eſt aliqua mea pars virilis, quod ejus civitatis ſum, quam ille amplam, clarámque reddidit. *ho qualche debito anch' io, tocca anche a me in qualche modo. Horat. de ar. poet. v. 175.* ne forte ſeniles Mandentur juveni partes, puerōque viriles. ¶ Hinc *pro virili parte*, *per quanto ſi può, ſecondo le forze*, pro viribus. *Cic. pro Sext. c. 66.* Hæc qui pro virili parte defendunt, optimates ſunt. *Id. Phil. 13. c. 4.* Me ejus beneficio plus quam pro virili parte obligatum puto. ¶ *Pro virili portione* eodem ſenſu dicitur. *Tacit. in Agric. c. 45.* Tanquam pro virili portione innocentiam principi donares.

Virilitas, atis, f. *virilità, parti virili*, τὸ αἰδοῖον, ἀρσενότης, idem quod virilia, ſeu viri pudenda. *Martial. l. 9. ep. 7.* Non puer avari ſectus arte mangonis virilitatis damna mœret ereptæ. *Quintil. l. 5. c. 15.* Mancipiorum negotiatores formæ puerorum, virilitate exciſa, lenocinantur.

Viriliter, adv. *virilmente, fortemente*, ἀνδρικῶς, fortiter, & magno animo. *Cic. 2. Tuſc. c. ult.* Itaque barbari quidam, & immanes ferro decertare acerrime poſſunt, ægrotare viriliter non queunt. *Id. 1. Off. c. 28.* Quod enim viriliter, animoque magno fit, id dignum viro, & decorum videtur. *Senec. de brevit. vitæ. c. 6.* Omnes iſti (avari, iracundi, &c.) virilius peccant, in ventrem, ac libidinem projectorum inhoneſta labes eſt.

Viriola, æ, f. exigua viria, ideſt parva armilla. *Pompon. l. 14. ff. de contr. empt.* Ut puta cohæredes viriolam, quæ aurea dicebatur, pretio exquiſito uni hæredi vendidiſſent, eaque inventa eſſet magna ex parte ænea. *Scævola Dig. l. 34. tit. 2. leg. ult.* Funerari me arbitrio viri mei volo, & inferri mihi, quæcunque ſepulturæ meæ cauſa feram ex ornamentis, lineas duas ex margaritis, & viriolas ex ſmaragdis.

Viriōſe, adv. a viribus deductum, ſignificat fortiter, valide. *Tertull. de anim. c. 59.* Ultro ambibit, & quidem virioſius de ſuo ingenio.

Viriōſus, a, um, adject. *forte, robuſto*, viribus validus, δυναστικός. *Tertul. adv. Valent. c. 26.* Vitia uſu virioſa. ¶ Item venenatus, exitialis, a virus. *Apul. l. 7.* Spinæ punctu venenato virioſæ. Alii leg. *viroſæ*.

Viriōſus, a, um, adject. libidinoſus, virum appetens. *Apulej. l. 9. A. A.* Sæva, ebrioſa, virioſa, pervicax.

Viriplaca, æ, f. Dea apud Romanos, quæ præerat jurgiis, & litibus ſedandis inter virum, & uxorem. *Valer. Max. l. 2. c. 1. n. 6.* Quoties inter virum & uxorem aliquid jurgii interceſſerat, in ſacellum Deæ Viriplacæ, quod eſt in Palatio veniebant; & ibi invicem locuti, quæ voluerant, contentione animorum depoſita concordes revertebantur. Dea nomen hoc a placandis viris fertur aſſecuta.

Viripotens, entis, o. g. *da marito*, ὡραία γάμου, nubilis, viro matura. *Labeo l. 65. ff. de donat. inter virum & uxorem*: Quod vir ei, quæ nondum viripotens nupſerit, donaverit, ratum futurum exiſtimo. *Papinian. l. 121. ff. de condit. & demonſtr.* Cum ea, priuſquam viripotens fieret, vita deceſſerit.

Viripŏtens, entis, o. g. qui viribus potens eſt. *Plaut. Perſ. 2. 3. 2.* Jovi opulento, inclyto, Ope gnato, ſupremo, valido, viripotenti.

Viritānus, a, um, adject. viritim diſtributus, ut viritanus ager, apud *Feſt.*

Viritim, adverb. κατ' ἄνδρα, per ſingulos viros, per ſingula capita. *Cic. in Brut. c. 14.* Dicitur etiam C. Flaminius is, qui Tribunus Pl. legem de agro Gallico, & Piceno viritim dividendo tulerit, &c. *Id. 3. Tuſc. c. 20.* Nolim, inquit, mea bona, Gracche, tibi viritim dividere liceat, ſed, ſi facias, partem petam. *Sueton. in Tiber. c. 76.* Dedit & legata pleriſque, plebi Romanæ viritim, & ſeparatim vicorum magiſtris. ¶ Interdum accipitur pro ſeparatim, ſeorſum. *Hor. l. 2. ep. 1.* Aut quid haberes, Quod legeres, tereretque viritim publicus uſus. *Sen. Nat. Quæſt. l. 5. c. 7.* De ventis in univerſum diximus, nunc viritim incipiemus illos diſcutere. *Curt. l. 7. c. 4.* Si quis viritim dimicare vellet, provocavit ad bellum.

Viror, oris, m. *verdura, color verde*, viriditas, color viridis, χλωρότης. *Pallad. in Jun. tit. 2.* Hordeum ſemimaturum, cui adhuc ſupereſt aliquid de virore, per manipulos ligabis. *Vopiſc. in Prob. c. 19.* Circus ad ſilvæ conſitus ſpeciem gratia novi viroris effronduit. *Apul. l. 2. Florid.* Pratorum virores.

Virōſus, a, um, φίλανδρος, viri appetens, ſicut mulieroſus, mulieris appetens. *Lucil. apud Non. c. 1. n. 80.* Vetulam, atque viroſam Uxorem cædam potius, quam caſtrem egomet me. *Afran. ibid.* Viroſa non ſum; &, ſi ſum, non deſunt mihi, Qui ultro dent, ætas integra eſt, formæ ſatis.

Virōſus, a, um, *fetido, puzzolente*, δυσώδης, fætidus, graveolens, qui eſt mali odoris, vel mali ſaporis, a *virus*, quod modo venenum, modo ingratum odorem ſignificat. *Cato c. 157.* Et, ſi mulier eo lotio locos fovebit, nunquam viroſi fient. *Scribon. Larg. compoſit. 103.* Viroſiſſimum adverſus ſtomachum medicamentum. *Id. compoſit. 163.* Viroſi odoris ſordes. *Celſ. l. 2. c. 21.* Viroſi piſcet. *Virg. 1. Georg. v. 58.* At Chalybes nudi ferrum, viroſaque Pontus Caſtorea. Conſtat enim caſtoreum fœdi, & execrandi odoris eſſe, adeo ut prægnantes ejus olfactu ejiciant fœtum. *Servius* tamen ibi interpretatur venenata. Alii exponunt medicamentoſa, *medicinale*, qua ratione etiam *Nemeſian.* videtur uſurpaſſe in *Cyneget. v. 203.* Diſce igitur potus medicos, curamque ſalubrem. Tunc viroſa tibi ſumes, multumque domabis Caſtorea, attritu ſilicis lenteſcere cogens. quamquam nihil vetat, hoc quoque loco pro fœtido accipere. ¶ Tranſlate *Sidon. l. 5. ep. 7.* Aures viroſa ſuſurronum face completæ.

Virtuoſe, adv. *virtuoſamente*, cum virtute. *Inſcript. apud Gruter. pag. 827. n. 3.* Quæ multis cum ſudoribus maturæ ætatis vixit virtuoſe. Hanc tamen Inſcript. Eruditi ſpuriam exiſtimant.

Virtus, utis, f. *virtù*, גבורה, Ger. *tugend*, Gall. *vertu*, Hiſp. *virtud*, ἀρετή, cujuſque rei vigor, bonave diſpoſitio, quæ rem, cui ineſt, in ſuo genere bonam, perfectamve, ejuſque operationem excellentem reddit. *Cicero* ſic definit *l. 2. de Invent. c. 53.* Virtus eſt animi habitus naturæ modo rationi conſentaneus. *Id. l. 1. de Leg.* Eſt autem virtus nihil aliud, quam in ſe perfecta, & ad ſummum perducta natura. *Et lib. 1. Acad.* Quod autem abſolutum, id eſt virtus, quaſi perfectio naturæ. ¶ De ejus origine ita *Cic. 2. Tuſc. 18.* Atqui vide, ne, cum omnes rectæ animi affectiones virtutes appellentur, non ſit hoc proprium nomen omnium, ſed ab ea una, quæ cæteris excellat, omnes nominatæ ſint. Appellata eſt enim a viro virtus: viri autem propria maxime eſt fortitudo, cujus munera duo maxima ſunt, mortis, dolorisque contemptio. ¶ Differt autem a probitate. Unde *Ovidius* probitatem in uxore agnoſcit, at requirit virtutem, quia non auderet pro marito apud Auguſtum intercedere. Ita enim ſcribit *lib. 3. de Ponto el. 1.* Nota tua eſt probitas, teſtataque tempora in omne, Sit virtus etiam non probitate minor. ¶ Sæpe etiam accipitur pro fortitudine militari, & latius pro animi conſtantia in periculis, & rebus adverſis. *Cæſ. l. 1. bell. Gall.* Perfacile eſſe, cum virtute omnibus præſtarent, totius Galliæ imperio potiri. *Cic. l. 10. Fam. ep. 3.* Omnia ſumma conſecutus es virtute duce, comite fortuna. ¶ Per Synecdochem uſurpatur de quacunque hominis perfectione, tam corporis, quam animi, ſed præcipue animi. *Cic. 5. Fin.* Ita fiet, ut animi virtus corporis virtuti anteponatur. *Id. 4. Phil.* Omnia alia falſa, incerta ſunt, caduca, mobilia, virtus eſt una altiſſimis defixa radicibus, quæ nunquam ulla vi labefactari poteſt, nunquam dimoveri loco. ¶ Hac acceptione virtutes animi variæ dividuntur, ſed de his V. *Philoſophos*. ¶ Per Catachreſim dicitur etiam de beſtiis, de plantis, de lapidibus, & aliis rebus, pro ea vi, qua res, cujus eſt virtus, perfecta redditur, pro vi, facultate, proprietate rei unicuique inſita. *Cic. 1. de Leg. c. 16.* Nec arboris, nec equi virtus (in quo abutimur nomine) in opinione ſita eſt. *Quinctil. l. 4. c. 2.* Sunt quidem hæ, quas ſupra retuli, virtutes aliarum quoque partium. *Plaut. Mil. 3. 1. 133.* Sicuti merci pretium ſtatuit, pro virtute ut veneat. ¶ Aliquando etiam accipitur pro ope, auxilio. *Plaut. Mil. 3. 1. 82.* Deum virtute eodem hoſpitio accipiam. ¶ Nonnunquam pro merito, ſeu præſtantia. *Plaut. Moſt. 1. 3. 17.* Virtute formæ id evenit, ita ut deceat, quicquid habeas. ¶ Ab antiquis virtus Dea putata eſt, cui templum dedicavere. Virtutis autem templum cum æde Honoris conjunctum fuit, ita, ut in hanc non niſi per illud pateret aditus. Quo commento hoc ſignificare voluerunt, veram, unicamque parandi honoris viam eſſe virtutem. *Cic. 2. de nat. Deor.* Vides Virtutis templum, vides a M. Marcello renovatum, quod multis ante annis erat bello Liguſtico a Q. Maximo dedicatum. *Et infra:* Ob eamque cauſam majorum inſtitutis Mens, Fides, Virtus, Concordia conſecratæ, & publice dedicatæ ſunt.

Virulentia, æ, fem. idem ac virus, hoc eſt nativus cujuſque rei, vitaliſque ſuccus, aut humor. *Tertull. in Apolog. cap. 8.* Panis quo ſanguinis virulentiam colliges. Alii leg. *purulentiam*. ¶ Item fœtor, graveolentia. *Sidon. l. 8. ep. 14.* Hircorum vos obtuliſſe virulentiam Chriſtus ſibi computat.

Virulentus, a, um, *velenoſo*, ἰώδης, qui eſt plenus veneno. *Gell. l. 16. c. 11.* Ut ſerpentium virulentorum domitores ſint.

Virus, i, n. *fugo, umore, liquore*, ſuccus nativus & vitalis cujuſque rei, eſtque vox mediæ ſignificationis, ut notat *Servius* ad *Virg. Æn. 1.* hoc eſt tam in bonam, quam in malam partem uſurpari poteſt, quemadmodum *venenum*, quod eandem fere habet ſignificationem. *Servius* loc. cit. ait, eſſe indeclinabile nomen, ſed habet tamen genitivum *viri*, & ablativum *viro*. *Plin. l. 9. c. 50. de piſcibus*: Nec ulli eſt generationis coitus, niſi editis ovis, inter ſe verſando vitale aſperſerint virus. *Id. l. 8. c. 51.* Virus verrinum e ſcropha a coitu exceptum. h. e. humor e genitalibus fluens. *Stat. l. 5. Silv. 4. v. 100.* Jungam ipſe manus, atque omne benigne Virus, odoratis Arabum quod doctus in oris, Aut Amphryſiaco paſtor de gramine carpſi. h. e. ſuccum herbarum, aliarumque rerum ſalubrem. *Lucret. l. 2. v. 852. de olei ſucco*: Quam minime ut poſſit mixtos in corpore odores, Concoctoſque ſuo contactos perdere viro. ¶ In malam partem ponitur pro veneno interdum abſolute, ſæpius tamen cum addito, ut malum virus, noxium virus, *veleno*, ἰός, ἄτοιχος. *Virg. 3. Georg.* Aut tecto aſſuetus coluber ſuccedere, & umbræ, Peſtis acerba boum, pecorique aſpergere virus. *Id. 1. Georg. v. 129.* Ille malum virus ſerpentibus addidit atris. *Plin. l. 8. c. ev.* Amatorium virus. hoc eſt medicamentum amorem inducens. Tranſlate *Cic. de Amic. c. 23.* Ut non inquirat aliquem, apud quem evomat virus acerbitatis ſuæ. ¶ Item pro fœtore, graveolentia, *puzzo, mal odore*, δυσωδία. *Columel. l. 1. c. 5.* Nec paludem vicinam eſſe oportet ædificiis, quia exhalationibus noxium virus eructat. *Plin. l. 35. c. 15.* Prodeſt & ad virus alarum. *Id. l. 12. c. 12. de nardo.* Alterum ejus genus damnatur in totum, virus redolens. ¶ Item pro malo, aſperoque ſapore, ut de maris ſalſedine. *Lucret. l. 5. v. 475.* Linquit enim ſupera tetri primordia viri Aſpera, Et de viribus ac ſpiritu veni. *Plin. l. 14. c. 20.* Ubi pigra lentos torpeat, virus addit.

Vis, vis, vim, vi, f. *virtù, forza, poſſanza*, ἰσχύς, δύναμις, robur, virtus, fortitudo, potentia, facultas, & tum proprie, tum per translationem uſurpatur. *Cic. pro Domo c. 55.* Magna vis eſt in Deorum immortalium numine. *Id. 2. Off. cap. 6.* Magnam vim eſſe in fortuna in utramque partem, vel ſecundas ad res, vel adverſas, quis ignorat? *Ter. Adelph. 5. 4. 47.* Summa vi hanc defendam, atque illum mortuum. *Plin. l. 4. ep. 7.* Hanc ille vim (ſive quo alio nomine vocanda eſt intentio quidquid velit obtinendi) ſi ad potiora verteret, quantum boni efficere potuiſſet? *Quintil. l. 1. c. 10.* Ambitus habet apertam vim. hoc eſt aperte geritur, manifeſtus eſt. *Rurſus Cic. de Amic. c. 4.* Vis amicitiæ eſt in animorum conſenſione. *l' amicizia conſiſte &c. Id. ibid. c. 18.* Vis ingenii. *Id. in Orat. c. 32.* Vis & natura verborum. *Id. Fam. 5. ep. 8.* Hæ literæ habent vim fœderis. *vagliono, come ſe foſſero una confederazione. Id. 1. Divin. cap. 33.* Quod oſtentum habuit hanc vim, ut Dionyſius paucis poſt diebus regnare cœperit. *l' effetto, che produſſe quel prodigio, fu, che &c. Idem in Top. cap. 8.* Ex vi nominis argumentum elicere. *Id. pro Rab. Poſth. c. 15.* Vis frigorum, *la violenza del freddo*. ¶ Vires in plurali numero, quod Grammaticorum alii a vis eſſe ajunt, alii negant, V. ſupra ſuo loco. ¶ Sæpe notat multitudinem, copiam. *Cic. pro L. Man. c. 9.* Sic Mithridates fugiens maximam vim auri, atque argenti, pulcherrimarumque rerum omnium reliquit. *Id. Q. Fr. l. 3. ep. 7.* Magna vis aquæ. *Liv. l. 29. c. 36.* Vis frumenti ingens. ¶ Notat quoque injuriam, violentiam, quæ duplex eſt, alia a cœlo venit, alia ab hominibus: deinde injuria cœleſtis duplex item eſt, alia in tempeſtatibus poſita eſt, quæ dicitur *vis major*, alia, quæ fit ſilente cœlo, quæ *vis minor*. *Plin. l. 18. c. 28.* Ante omnia autem duo genera eſſe cœleſtis injuriæ meminiſſe debemus. Unum, quod tempeſtates vocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteraque ſimilia intelliguntur, quæ cum acciderint, vis major appellatur. Hæc ab horridis ſideribus exeunt, ut ſæpius diximus, veluti Arcturo, Orione, Hædis. Alia ſunt illa, quæ ſilente cœlo, ſerenique noctibus fiunt, nullo ſentiente, niſi cum facta ſunt. Publica hæc, & magnæ differentiæ a prioribus, aliis rubiginem, aliis uredinem, aliis carbunculum appellantibus, omnibus vero ſterilitatem. Hæc *Plin.* ex cujus verbis apparet, vim majorem eſſe, quam Ulpianus tempeſtatem calamitoſam appellat. *l. in conducto, ff. loc. & cond. Col. l. 1. c. 7.* Nam ubi ſedulo colitur ager, plerunque compendium nunquam, niſi ſi cœli major vis, aut prædonis inceſſit, detrimentum affert. ¶ Frequentius accipitur pro violentia, ſeu injuria cum impetu facta ab hominibus. *Virg. 2. Æn.* Fit via vi, rumpunt aditus. *Cic. pro Sex. cap. 17.* Quos homines ſi vi, armiſque ſuperaſſem, non verebar, ne quis aut vim vi repulſam reprehenderet, aut &c. *Id. pro Mil. cap. 4.* Vim vi defendere. *Id. Att. l. 2. ep. 2.* Vim alicui facere. *Id. Catil. 1. c. 8.* Vim alicui adhibere. *Id. Att. l. 2. ep. 14.* Vim & manus alicui inferre. *Idem 2. Fam. ep. 2.* Vim afferre alicui. *Velleg. l. 2. c. 45. ad fin.* Inferre vim vitæ ſuæ. *darſi la morte*. *Cic. 2. de Fin. cap. 20.* Stuprare aliquam per vim, *per forza*. ¶ Hæc quoque vis, quæ ab hominibus provenit, duplex

eſt,

tis, alia privata, alia publica: privata vis ea cenſetur, quæ a privato aliquo, & ſine armis infertur: publica vero, quæ cum armis: ideo autem hæc, quæ cum armis fit, publica dicitur, quia armorum uſus lege Juliæ tum in Urbe, tum in agro privatis hominibus interdictus erat, excepta venatione, vel itineris cauſa: proinde qui in vi facienda arma adhibuiſſet, non pro privato, ſed pro publico homine ſe geſſiſſe cenſebatur. *Juſtinian. Inſtitut. de interd. §t. 5. 6. V. Manut. de legib. Rom.* ubi varias enumerat leges, quæ *de vi* diverſis temporibus latæ ſunt. *Cic. Att. l. 2. ep. 24.* Reus erat apud Cratium Vettius de vi. ¶ Vis in genitivo, & dativo ſingulari, itemque in accuſativo plurali parum eſt in uſu; non caret tamen exemplis. *Auctor dialogi de cauſis corrupt. eloquent. cap. 26.* Cum in magna parte librorum ſuorum plus vis habeat, quam ſanguinis. *Lucr. l. 2. v. 586.* multas vis poſſidet in ſe. *Salluſt. 3. hiſtor. apud Priſcian. l. 6.* Mare eTaciam ad omnes vis controverſiarum. *Hirt. de B. Afric. cap. 69.* Equitibus ſuis haſtum vi oppoſitis. ¶ In Fabulis Vis ſeu Violentia eſt dea Stygis filia, apud *Heſiod. in Theogon.* Item Juno ſoror Jovis, & conjux. *Auſon. in Technopæg. de deis.* Et ſoror, & conjux fratris, regina deum Vis. *Virg. 7. Æn. v. 432.* pictaſque exure carinas. Cœleſtum vis magna jubet. Ubi *Servius*: Juno eſt vis deorum.

Viſcatus, a, um. *inviſcata*, viſco oblitus. *Varro l. 3. de R. R. c. 7.* Quos columbarii interficere ſoleat, duabus virgis viſcatis defixis in terram, inter ſe curvatis. *Ovid. l. 1. de arte am. v. 391.* Non avis utiliter viſcatis effugit alis. ¶ Sumitur etiam tranſlate, ut viſcata, & hamata munera, quibus majora extrahuntur, quam quæ dantur. *Plin. ep. 30. l. 9.* Hos ego viſcatis, hamatiſque muneribus non ſua promere puto, ſed aliena corripere.

Viſcere. V. Viſcus, eris.

Viſcellatus, a, um, adiect. ex viſceribus avium piſciumque conditus, aut confectus. *Plin. Valer. l. 2. c. 24.* Piſces viſcellati. *Et lib. 2. cap. 17.* Viſcellatus pullus. ¶ Alii utroque loco corruptam lectionem putant.

Viſceratim, adv. *κατὰ σπλάγχνα*, per ſingula viſcera. *Enn. apud Non. c. 2. n. 883.* Andromeda, diſſipat viſceratim membra.

Viſceratio, onis, f. *σπλαγχνισμός*, epulum, quod fiebat ex viſceribus, ſive carnibus immolatis, quæ diſtribuebantur inter eos, qui ſolemni alicui ſacrificio adeſſent, præcipue in Latinis feriis, vel in funere alicujus excellentis viri. Nam olim quoties victimam mactabant, vel convivium celebrare moris erat, vel a victima partem ad amicos mittere. Dicta eſt a viſceribus, quo nomine non ſolum inteſtina, ſed etiam totam carnem veteres intelligebant. *Servius in 2. Æn.* Viſcera non tantum inteſtina dicimus, ſed quicquid ſub corio: ut in Latinis viſceratio dabatur, ideſt caro. Hujuſmodi epulum deſcribit *Maro lib. 8. Æn.* Tunc lecti juvenes certatim, araque Sacerdos Viſcera toſta ferunt taurorum &c. *Cic. 2. Off. c. 16.* Prodigi, qui epulis, & viſcerationibus, & gladiatorum muneribus, ludorum, venationumque apparatu pecuniæ profundunt. *Sen. ep. 19.* Sine amico viſceratio, leonis, ac lupi vita eſt. *Liv. l. 8. c. 22.* Et populo viſceratio data a M. Flavio in funere matris.

Viſcereus, a, um, adiect. viſcera habens. *Prudent. in Apotheoſ. v. 1095.* Cum vas componeret arvo nondum viſcereo. Loquitur de primi hominis e limo compoſitione, & *viſcereum arvum* intelligere videtur terram nondum vitalibus præditam viſceribus, nec animatam.

Viſcidus, a, um, idem ac viſcoſus. *Theodor. Priſcian. l. 2. c. 2.* Viſcidum acetum. *Id. de diæta, c. 18.* Viſcidiores cibi.

Viſcoſus, a, um, *viſcoſo, tenace, γλοιώδης, ἰξώδης*, quod eſt tenax, & glutinoſum. *Pallad. l. 1. tit. 14.* Si quod eſcis adhæret, fuerit molle, atque viſcoſum, conſtat albariis operibus convenire.

Viſcum, i, n. *viſchio*, Ger. *vogelleim*, Gal. *glu*, Hiſp. *liga, marojo*, ἰξός, *γλοιός*, gluten aucupum, glutinum, quo aves capiuntur, ab Æolico *γισκός*, ſeu *βισκός*, pro ἰξός, quod idem ſignificat. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* Prohiſum etiam, ut, ſi qua minima beſtiola conaretur irrumpere, in ſordibus aurium, tanquam in viſco, inhæreſceret. *Plin. l. 16. c. 44.* Hoc eſt viſcum, pennis avium tactu ligandis, juglandis oleo ſubactum, cum libeat inſidias moliri. ¶ Eſt & viſcum frutex, qui ex turdorum potiſſimum fimo ſuper arborum quorundam ramos delapſa, & a Sole cum humiditate quadam fervefacta naſcitur, & viret per hyemem. *Virgil. 6. Æneid. verſ. 205.* Quale ſolet ſylvis brumali frigore viſcum Fronde virere nova, quod non ſua ſeminat arbos. *Plin. l. 16. c. 44.* Quædam enim in terra gigni non poſſunt, & in arboribus naſcuntur. Namque cum ſuam ſedem non habeant, in aliena vivunt, ſicut viſcum. ¶ Druidæ viſcum venerati ſunt. *Plin. l. 16. c. 44.* Non eſt omittenda in ea re & Galliarum admiratio. Nihil habent Druidæ (ita ſuos appellant Magos) viſco, & arbore, in qua gignatur, ſi modo ſit robur, ſacratius, &c. ¶ Tranſlata viſcum etiam aucupii rete vocabant, teſte *Nonio c. 6. n. 20.* nempe a tenacitate. *Varro ibid.* Lupauli timentes hoc quadrangulum, dedunt ſe in rete, ſic fugere viſcum neſciverunt, luteamque compedem. Huc trahi poſſe videtur & illud *Vergil. 1. Georg.* Tum laqueis captare feras, & fallere viſco Inventum, & magnos canibus circumdare ſaltus.

Viſcus, i, m. idem ac viſcum. *Plaut. Bacch. 1. 1. 16.* Viſcus merus veſtra blanditia eſt.

Viſcus, eris, n. *viſcera, carne*, בשר, Ger. *ein geweid*, Gall. *entrailles*, Hiſp. *entrañas*, *σπλάγχνον*, inteſtinum, ut cor, jecur, pulmo, lien. Sed generatim accipitur pro carne, quæ eſt inter oſſa, & cutem. *Servius in 2. Æn.* Viſcera non tantum inteſtina dicimus, ſed quicquid ſub corio, ut in Latinis viſceratio dabatur, id eſt caro. Eſt autem nominativus hoc viſcus, hujus viſceris: ut *Lucret. l. 1. v. 837.* Viſcus gigni, ſanguenque creari. *Id. in 9. Æn.* Viſcus, quicquid ſub cute. *Cicer. 2. Tuſcul.* Spartæ vero pueri ad aram ſic verberibus accipiuntur, ut multus e viſceribus ſanguis exeat, nonnunquam etiam, ut, cum ibi eſſem, audiebam, ad necem: quorum non modo nemo exclamavit unquam, ſed ne ingemuit quidem. *Ovid. 15. Metam.* De putri viſcera paſſim Florilegæ naſcuntur apes. *Sueton. in Vitellio, c. 13.* Quin inter altaria ibidem ſtatim viſcus, & farra pene rapta a foco manderet. ¶ Per Synecdochen ponitur pro toto animali, ac præſertim pro filio. *Ovid. ep. 11.* Diripiunt avidæ viſcera noſtra feræ. *Id. l. 2. Am. el. 14.* Veſtra quid effoditis ſubiectis viſcera telis? In illis quæ eſſent vos latuit. ¶ Tranſlate dicitur de terra, pro partibus penitioribus, ſeu interioribus. *Ovid. 1. Met. v. 138.* Nec tantum ſegetes, alimentaque debita dives Poſcebatur humus, ſed itum eſt in viſcera terræ. *Virg. 3. Æn.* Interdum ſcopulos, avulſaque viſcera montis Erigit eructans. ¶ Denique de quacunque parte intrinſeca. *Cic. 1. Catil. c. 13.* Periculum autem reſidebit, & erit incluſum penitus in venis, atque in viſceribus Reipublicæ. *Id. 2. de Orat. c. 78.* Hæc in dicendo non extrinſecus alicunde quærenda, ſed ex ipſis viſceribus cauſæ ſumenda ſunt. *Id. pro Dom. c. 47.* Viſiam eruit viſceribus ærarii. h. e. ex recondita ærarii pecunia. *Id. Att. lib. 6. ep. 1. ante med.* Εγγυήσεως illa tua mihi in viſceribus hærent.

Viſendus, a, um, *degno d'eſſer veduto*, *θεαματικός*, partic. vel gerund. a viſo. *Cic. in Ver. c. 13.* Epulum mari apparatu, ornatuque viſendo. *Plin. l. 16. c. 44.* Vicinus lucus eſt ilice, & ipſa nobili, 35. pedum ambitu caudicis, decem arbores metiens ſingulas, magnitudinis viſendæ. h. e. dignæ videri, ſpectabilis, admirandæ.

Viſibilis, & le, o. 3. *viſibile*, נראה, Ger. *ſichtbar*, Gal. *viſible*, Hiſp. *viſible*, *ὁρατός*, *θεατός*, quod ſub aſpectum cadit, quod ſub aſpectum venit, quod videri poteſt, aſpectabile. ¶ Ponitur etiam pro vidente, aut, quod Philoſophi vocant, viſivo. *Plin. l. 11. c. 37.* Oculi, ceu vaſa quædam, viſibilem animi partem accipiunt, atque tranſmittunt.

Viſibilitas, atis, f. ratio, qua aliquid videri poteſt, *viſibilità*. *Tertul. de carne Chriſti, c. 12.*

Viſio, onis, f. *il vedere, viſta*, *ὄψις*, actus videndi. *Cic. 4. Acad. c. 11.* Nec poteſt is, cui eſt viſio veri, falſique communis, ullum habere judicium, aut ullam omnino veritatis notam. *Id. 2. de nat. Deor.* Neque viſionem, neque auditum, neque ſonum ſine vera fieri poſſe. ¶ Metonimice dicitur de rebus ipſis, quæ videntur, ac præſertim de earum imaginibus, ſeu ſpectris, quæ a Græcis *φαντασίαι*, & *φαντάσματα* appellantur. *viſione*. *Quinct. l. 6. c. 2.* Tentabo etiam de hoc dicere, quas *φαντασίας* Græci vocant, nos ſane viſiones appellemus, per quas imagines rerum abſentium ita repræſentantur animo, ut eas cernere oculis, ac præſentes habere videamur. *Cic. 2. de Div. c. 58.* Utrum igitur cenſemus, dormientium animos per ſe ipſos in ſomniando moveri, an externa & adventitia viſione pulſari? *Macrob. in Somn. Scip. l. 1. c. 3.* Omnium, quæ videre ſibi dormientes videntur, quinque ſunt principales & diverſitates, & nomina. Aut enim eſt ὄνειρος ſecundum Græcos, quod Latini ſomnium vocant, aut ὅραμα, quod viſio recte appellatur, aut χρηματισμός, quod oraculum nuncupatur, aut eſt ἐνύπνιον, quod inſomnium dicitur, aut eſt φάντασμα, quod Cicero, quoties opus hoc nomine fuit, viſum vocavit.

Viſio, is, n. 4. flatum ventris emitto, ſed ſine crepitu. Confirmant quidam hoc verbum auctoritate *Lucil. apud Non. c. 11. n. 46.* ubi valde dubia lectio eſt.

Viſitatio, onis, f. *apparizione, el farſi vedere*, apparitio, actus quo quis ſe viſibilem facit. *Vitruv. l. 9. c. 4. ad fin.* Luna quoniam cum ſole eſt, nova vocatur, poſtero autem die, quo numeratur ſecunda, præteriens a ſole, viſitationem facit tenuem extremæ rotundationis. ¶ Item actus viſitandi aliquem, *viſita*. *Tertul. adverſ. Jud. c. 13. ad fin.* Nec intellexiſſent Chriſtum in tempore ſuæ viſitationis inveniendum.

Viſitatus, a, um, nom. partic. *veduto*, conſpectus. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Omnia viſitata, & inviſitata temporum neceſſitudine ſunt conſtituta. *Apul. l. 4. Metam.* Immani forma tantæ beſtiæ, noctu præſertim, viſitata. *Id. de Deo Socrat.* Formam Dæmonis Socrati viſitatam.

Viſito, as, a. t. *viſitare*, פקד, Germ. *offt beſehen*, Gal. *viſiter*, Hiſp. *viſitar*, *ἐπισκέπτομαι*, freq. a viſo. *Cic. 5. de Fin. c. 31.* Is cum arderet podagræ doloribus, viſitaſſetque hominem Carneades Epicuri perfamiliaris. ¶ Aliquando viſitare poſitum legimus pro ſæpe videre. *Plaut. Curc. 2. 3. 64.* Ibi me interrogat, Ecquem in Epidauro Lyconem trapezitam noverim? dico me noviſſe: quid lenonem Cappadocem? annuo viſitaſſe. *Id. Epid. 4. 1. 22.* Dii boni, viſitavi antehac, certe ea eſt.

Viſitor, oris, m. *viſitatore*, qui ſæpe inviſit. *Apul. in Apolog.* Ipſe domi tuæ rector, familiæ dominus, magiſter in convivio, in ludo quoque gladiatorio frequens viſitor. Alii rectius leg. *viſitur*.

Viſo, is, ſi, ſum, 2. 3. *andar, o venir a vedere*, פקד, Ger. *ſehen*, Gall. *aller voir*, Hiſp. *ir o venir a ver*, *ἐπισκέπτομαι*, eo ad videndum, venio ad videndum. *Ter. Andr. 3. 3. 3.* Id viſo, tu ne, an illi inſaniant. *Id. Eun. 3. 4. 7.* Viſam, ſi domi eſt. *Cic. l. 9. Fam. ep. 23.* Tamen conſtitui ad te venire, ut & viderem te, & viſerem, & cœnarem etiam. *Donat. ad Terent. Hecyr. c. 2. 114* notat videre eſſe quærentis aliquem, viſere aſſidui. *Rurſus Cic. 6. Ver. c. 2.* Cupidinem fecit illum, qui eſt Theſpiis, propter quem Theſpiæ viſuntur. *Id. 1. Off. c. 39.* Domus Cn. Octavii vulgo viſebatur. ¶ Interdum regit accuſativum cum præpoſit. *ad*. *Gel. l. 26.* Cum Phavorinus ad Frontonem pedibus ægrum viſeret. *Lucret. l. 6. v. 1236.* Nam quicunque ſuos fugitabant viſere ad ægros. *Terent. Hecyr. 3. 2. 4.* Nunc ad eam viſam. ¶ Non raro tamen accipitur pro primitivo video, præſertim ſi conjungatur cum verbis *eo, & venio*. *Plaut. Rud. 1. 2. 6.* Nunc huc ad Veneris fanum venio viſere, quo diviniam facturum ſe dixerat. *Ter. Hec. 1. 2. 114.* Poſtquam acceſſit ſæpius, ægrem ſimulant mulierem, noſtra illico it viſere ad eam: admiſit nemo. ¶ Idem uſu venit, quando jungitur his ablativis *gratia, cauſa, ſtudio*, & hujuſmodi. *Virg. 2. Æn. v. 63.* Undique viſendi ſtudio Trojana juventus Circumfuſa ruit. *Cic. 5. Tuſc.* Qui nec plauſum, nec lucrum quærerent, ſed viſendi cauſa venirent. *Salluſt. in Catil.* Multi qui e caſtris viſendi, aut ſpoliandi gratia proceſſerant. ¶ Particip. *viſendus* V. ſupra ſuo loco.

Viſor, oris, m. 3. *ὀπτήρ*, inſpector, explorator. *Tac. l. 16. Ann. c. 2.* Nec miſſis viſoribus, per quos noſceret, an vera afferrentur.

Viſpella, V. Biſpellio.

Viſualitas, atis, f. *viſta*. *Tertul. de anim. c. 29.* Contrarietates viſualitatis, & cæcitatis.

Viſula, æ, f. genus vitis. Forma vocis videtur diminutiva, & Scriptores exiguas tribuunt vires. Quare fortaſſe contractum eſt ex *viticula*, T in S abeunte, ut ſæpe. *Col. l. 3. c. 2.* Viſula deinde ab his, & minor Argitis terræ mediocritate lætantur. Nam in pingui nimiis viribus luxuriant, in macra tenues, & vacuæ fructu veniunt. *Et paucis interjectis*: Viſula brevem materiam, & latum folium exigit, cujus amplitudine fructus ſuos optime adverſus grandinem tuetur; qui tamen niſi primo quoque tempore mature legantur, ad terram decidunt, humoribus etiam priuſquam defluant, putreſcunt. ¶ Eſt etiam idem flumen quod Viſtula. *Pomp. Mela l. 3. c. 4.*

Viſum, i, n. *viſione, fantaſia*, מראה, Ger. *geſicht*, Gal. *ce qui eſt veu*, Hiſp. *coſa viſta*, *ὅραμα, φάσμα*, ſpecies illa alicujus rei, quæ oculis noſtris diurno tempore dum vigilamus, vel phantaſiæ in ſomniis objicitur. *Cic. 1. Acad. c. 11.* In quo primum de ſenſibus ipſis quædam dixit nova, quos junctos eſſe cenſuit e quadam quaſi impulſione oblata extrinſecus, quam illi *φαντασίαν*, nos viſum appellemus. *Id. Acad. l. 4. c. 6.* Cum enim ita negaret, quicquam eſſe, quod comprehendi poſſet (id enim volumus eſſe *καταληπτόν*) ſi illud eſſet, ſicut Zeno definiret, tale viſum (jam enim hoc pro *φαντασία* verbum ſatis heſterno ſermone trivimus) viſum igitur impreſſum, effictumque ex eo, quod eſſet, a Zenone definitum rectiſſime dicimus. *Et infra c. 24.* Quale igitur viſum? tum illum ita definiviſſe, ex eo, quod eſſet, ſicut eſſet, impreſſum, & ſignatum, & effictum. *Id. 2. Tuſc. c. 41.* Qui nonnunquam etiam ſine viſis ſomniorum placatiſſimam quietem affert. *Virg. 4. Æn. v. 456.* Hoc viſum nulli, non ipſi effata ſorori eſt. ¶ *Ex viſo, & ex viſu, per viſione avuto*, ſæpe occurrit in veterib. lapidib. teſt. *Phil. a Turre in Differt. de Diis Aquilejæ. pag. 302.* Hinc *ex viſo dedicare aliquid* legitur in quadam *Inſcript.* apud *Fontanin. de antiq. Hortæ lib. 1. cap. 6.* ¶ Accipitur etiam pro ſpectaculo, hoc eſt pro re quavis, quæ ſpectanda proponitur. *Prop. lib. 2. eleg. 6. v. 29.* Quæ manus obſcœnas depinxit prima tabellas, Et poſuit caſta turpia viſa domo.

Viſurgis, m. 3. Viſurgis, Biſurgis, Iſurgis, *Veſer*, fl. ingens Germaniæ. Primum Verra dicitur, *Vverr*, oriturque in confinio Franconiæ, non procul a Cheruſcis ex Meliboco M. deinde per Haſſiam fluens, prope Smelcaldum, & Iſenacum labitur. Sed recepto ad Mindam opp. Fulda fl. tunc Viſurgis dicitur, & in Arctos tendens juxta Ducatum Brunſvicenſem, ibi Hamelam rigat, uti Corbiam, Mindam, Neoburgum, & Hoytgam urbes Weſtphaliæ, hinc recepto Allera fl. paulo infra Verdan, labitur juxta Bremam, & tandem Oceano Germanico immiſcetur, inter Ducatum Bremenſem, & Comitatum Oldenburgenſem. V. annotat. Vadiani in lib. 3. Pomp. Melæ. ¶ Viſurgis alter, *Veſer*, *Veſe*, fl. parvus Belgii. Oritur in Ducatu Limburgenſi, & in conf. Juliacenſis, deinde Limburgum rigat, poſtea in Urtum cadit, & cum ipſo paulo poſt in Moſam fl. ſupra Leodium.

Viſurus, a, um, *ὀψόμενος*, partic. temporis futuri a video. *Virg. 2. Georg.* Abies caſus viſura marinos.

Viſus, a, um, *veduto*, *ὁραθείς*, partic. paſſiv. a video. *Virg. 2. Æn.* Infelix ſimulacrum, atque ipſius umbra Creuſæ Viſa mihi ante oculos, & nota major imago. *Idem lib. 6.* Viſæque canes ululare per umbram. *Hor. l. 1. od. 15.* Viſum lupum fugere.

Viſus, us, m. 4. *viſta*, ראי, Ger. *geſicht*, Gal. *veue*, Hiſp. *viſta*, *ὄψις*, *ὅρασις*, potentia viſiva, ſenſus, & actus videndi. *Quinctil. l. 10. c. 1.* Qualis eſt ferri fulgor, quo mens ſimul, viſuſque præſtringuntur. *Plin. l. 9. c. 50.* Piſces attritu ventrium coeunt, tanta celeritate, ut viſum fallant. *Id. l. 8. c. 22.* Luporum viſus noxius eſſe creditur. *Lucret. l. 5. v. 102.* Nec tamen hanc poſſis oculorum ſubdere viſu. Ubi *viſu* pro *viſui* poſitum eſt, quemadmodum *Terent. Heaut. 1. 1. 38.* dixit *veſtitu* *redolgere*. *Stat. 6. Theb. v. 377.* Spectat in occiduis ſel-

letum

latum viſibus Argum. h. e. oculis ſemper apertis. ¶ Interdum pro eo, quod videtur, ſive per diem, ſive in ſomniis. *viſione*. *Virg.* e. *Æn.* Rite ſecundarent viſus, omenque levarent. *Hor. l.* 1. *ſat.* 5. immundo ſomnia viſu Nocturnam veſtem maculant. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 13. Quæ ſilves pererraverit, nocturno viſu demonſtrat. ¶ Interdum pro ſpecie. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 5. Ex quo exiſtit & illud, multe eſſe probabilie, quę quanquam non perciperentur, tamen quia viſum quendam haberent inſignem, & illuſtrem, bis ſapientis vita regeretur.

Vita, æ, *vita*, חיים, Ger. *darleben*, Gel. *vie*, Hiſ. *vida*, βίος, ζωή, actus vivendi, animæ & corporis conjunctio, quemadmodum contra eorundem diſſolutio mors eſt. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 53. Tribus rebus animantium vita tenetur, cibo, potu, ſpiritu. *Id.* e. *Phil. c.* 3. Commemorare, bis ſe vitam dediſſe, quibus non ademerint? *Id. Attic. l.* 5. *ep.* 20. Ego in vite mea nulle unquam voluptete tanta ſum effectus. *in tutta la mia vita*. *Id. pro Rab. perduel. c.* 10. Vitæ curriculom. *Id. Phil.* 9. *c.* 7. Agere vitam honeſtiſſime. *Id. pro Syll. c.* 27. Degere vitam miſerrime. *Id. Phil.* 14. *c.* 11. Vitam pro eliquo profundere. *Id.* 2. *Fam. ep.* 1. Diſcedere e vita. *Id. l.* 5. *Fam. ep.* 15. Manere in vite. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Diutius in vita eſſe. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 11. Per ſummum dedecus vitam emittere. *Id.* 4. *Catil. c.* 4. Vita frui. *Id. de Senect. c.* 18. Perducere vitam ad annum centeſimum. *Id.* 1. *de Fin. c.* 4. Si vita ſuppetet. *Id. Fam.* 10. *ep.* 24. Si mihi vita contigerit. *Id. pro Mur. c.* 26. Vita eliquem expellere, *ammazzare*. *Id. de Senect. c.* 19. Vitam alicui euferre. *Id.* 3. *de Orat. c.* 3. Vite ſe privare. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 9. Vitem finire. ¶ *Vivere vitam*, ſeu *vita*, eſt idem ac vivere. *Cic.* 4. *Verr. c.* 47. Vivere vitam tutam. *Plaut. Perſ.* 4. 3. 19. Faciem ut mei memineris, dum vita vivas. *Id. Mil.* 3. 1. 34. Tun ne tibi diu videor vita vivere? Utroque tamen loco, itemque aliis, qui afferuntur a *Pareo in Lex. Crit.* elii reponunt *vitam*. ¶ Ponitur etiem pro ipſe vi, qua res vivunt, i. e. pro anima. *Virg.* 6. *Æn.* Tenues ſine corpore vitæ. ¶ Item pro ipſis hominibus viventibus. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Verum falſum ne ſit, vita non decrevit. ¶ Item pro alimento, ſeu victu. *Plaut. Stich.* 3. 2. 9. Reperire ſibi vitam. Adde *Trin.* 2. 4. 76. ¶ Item pro inſtituto, & ratione vivendi. *Cic. de Am.* Serpit enim, neſcio quo modo, per omnium vitas amicitia. *Id. pro R. Am. c.* 17. Vita ruſtica honeſtiſſime, atque ſuaviſſime. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Panem ex hordeo antiquis uſitatum vita damnavit, quadrupedumque tradidit refectibus. ¶ Item pro moribus. *Ter. Adelph.* 3. 3. 61. Denique inſpicere, tanquam in ſpeculum, vitas omnium jubeo. *Auct. ad Her. l.* 2. Deinde vita hominis ex ante actis ſpectabitur. ¶ Mea vita, *vita mia*, ζωή μου, blandientis vox eſt. *Cic. lib.* 14. *Fam. ep.* 2. Obſecro te, mea vita. *Plaut. Trucul.* 2. 4. 37. Quapropter o mea vita?

Vitābĭlis, le, adject. *da ſchifarſi*, vitandus. *Cornel. Gall. eleg.* 6. quodque eſt vitabile nulli. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 14. *v.* 31. Eſſet perpetuo ſua quam vitabilis Aſcra. *Arnob. l.* 5. Vitabilis, & fugiendus.

Vitabundus, a, um, *διακλινόμενος*, idem quod vitans. *Salluſt. in Jugurth. c.* 101. Marius vitabundus claſſem hoſtium, ad oppidum pervenit. *Liv. l.* 25. *c.* 13. Hanno ex Bruttiis profectus cum exercitu, vitabundus caſtra hoſtium, Conſulesque qui in Samnio erant, cum Benevento jam appropinquaret, tria paſſuum millia ab ipſa urbe loco edito caſtra poſuit. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 37. Suſpenſus, & vitabundus.

Vitālĭa, ium, n. 3. *parti vitali*, partes vitales, ut cor, jecur, pulmo, & cerebrum, in quibus quatuor vitæ ſumma conſiſtit. *Lucan. l.* 1. Pulmonis anheli Fibra latet, parvuſque ſecat vitalia limes. *Plin. l.* 8. *c.* 7. Pilum ſub oculo adactum, in vitalia capitis venerat.

Vitālis, & le, o. 3. *vitale*, *che può vivere*, *o che fa vivere*, חיוני, Ger. *lebli*ch, Gell. *vital*, Hiſp. *que puede vivir*, *βιώσιμος*, quod vita præditum eſt, quod vivere poteſt, vel cui diuturnior vita ſperari poteſt. *Cic. de Am. c.* 6. Principio cui poteſt eſſe vita vitalis, ut ait Ennius, qui non in amici mutua benevolentia conquieſcat? *Hor. l.* 2. *ſat.* 1. *v.* 60. O puer, ut ſis Vitalis, metuo. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 75. O pater, ducentos philippeos, quæſo, Chryſalo da, ſi eſſe ſalvum me vis, aut vitalem tibi. ¶ Interdum ſignificat, quod vita dignum eſt. *Lactant. l.* 6. Unum eſt enim ſapientis, & juſti, & vitalis viri opus divitias ſuas in ſola juſtitia collocare. ¶ Accipitur etiam active pro eo, quo vivimus, quodque vitam aut affert, aut conſervat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 391. Quiſquis es, haud credo, inviſus cœleſtibus auras Vitales carpis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 9. Caloris natura vim habet in ſe vitalem. *Ovid.* 2. *Met. v.* 818. Vitale lumen.

Vitālĭtas, atis, f. *vita*, τὸ βιωτικὸν, ζωτικόν, vis, & potentia vitalis. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Cæteris corruptis vitalitas in corde durat. *Id. ibid. c.* 48. *de genibus*: Hæc ut aras adorent, fortaſſe quia ineſt iis vitalitas.

Vitālĭter, adv. ζωτικῶς, cum vita. *Lucr. l.* 5. *v.* 146. Quandoquidem nequeunt vitaliter eſſe animata.

Vitātĭo, onis, f. *ſchifamento*, ἀλέωσις, ἔκφυγή, actus vitandi, declinatio. *Cic.* 5. *Fin. c.* 7. Ne vitationem quidem doloris ipſam per ſe quiſquam in rebus expetendis putavit, ne ſi etiam evitare poſſet. *Id. Phil.* 3. *c.* 10. Quæ vitatio oculorum, lucis, urbis, fori?

Vitātu, ſupinum paſſ. verbi vitor. *Hor. l.* 1. *ſat.* 4. *v.* 115. Sapiens vitatu, quidque petitu Sit melius, cauſas reddet tibi.

Vitellĭānum, n. 2. *Viadana*, opp. amplum Cenomanorum in Gallia Tranſpadana, ad Padum, e regione Brixell. in Duc. Mantuano, inde 20. M. P. Parmam verſus 20. Dictum creditur a Vitellio Imp.

Vitellĭānus, a, um, adject. a *Vitellio*, ut Vitellianæ partes, *Tac.* 2. *hiſt. c.* 84. Vitelliani milites, *Id. ib. c.* 85. ¶ Vitelliani, orum, abſolute dicti ſunt pugillares lutei, vitello illiti, in quibus res laſcivæ & amatoriæ ſcribebantur. Quidam ita dictos putant, quod a Vitellio Imp. inventi ſint. *Martial. l.* 2. *ep.* 6. Hæc ſunt quæ relegente me ſolebas Rapta ſcribere, ſed Vitellianis. *Id. l.* 14. *ep.* 8. Nondum legerit hos licet puella, Novit, quid cupiant Vitelliani.

Vitellīnus, a, um, adject. a *vitellus*, qua parvum vitulum ſignificat, ut Vitellina caro, apud *Plaut. in fragment.* ubi tamen alii aliter leg. *Apic.* tamen ſine ulla dubitatione *bubulam & vitellinam carnem* dixit *l.* 8. *c.* 5. ſed *eodem c.* etiam *vitulinam*.

Vitellĭus, m. 2. *Βιτέλλιος*, nonus Romanorum Imperator, ventri, gulæque addictiſſimus, qui ſuperato ad Bebriacum Othone, Imperium arripuit, quod non multo poſt, deficientibus ad Veſpaſianum militibus, una cum vita exuit. V. *Sueton.* ¶ Adjective Vitellia via (de qua *Sueton. in Vitell. c.* 1.) ita dicta eſt quæ a Vitelliorum gente vel deducta, vel ſtrata fuit; tendebatque ab Janiculo uſque ad mare.

Vitellum, i, n. idem quod vitellus, h. e. ovi pars lutea. *Apic. l.* 4. *c.* 1. Mel, acetum, liquamen, ovorum vitella.

Vitellus, i, m. 2. dimin. a *vitulus*, ut agnellus ab *agnus*. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 77. Agnellum, hœdillum me tuum dic eſſe, vel vitellum.

Vitellus, li, m. *roſſo di ovo*, *tuorlo*, חלמון, Germ. *eyerdotter*, Gall. *moyeu*, Hiſp. *yema*, λέκιθος, τὸ ὠχρὸν τοῦ ᾠοῦ, ovi pars lutea. *Cic.* 2. *de Div. c.* 65. Tum ille: Nihil ne, inquit, de vitello? Id enim ex ovo videbatur aurum declaraſſe, reliquum argentum. *Hor. l.* 2. *ſat.* 4. Longa quibus facies ovis erit, illa memento, Ut ſucci melioris, & ut magis alba, rotundis Ponere. Namque marem cohibent calloſa vitellum.

Vitĕus, a, um, ἀμπέλινος, quod eſt ex vite. *Virg.* 3. *Georg. v.* 380. Et pocula læti Fermento, atque acidis imitantur vitea ſorbis. Ubi *pocula vitea* per Periphraſin pro vino poſuit. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 71. Coliculus viteus intortus.

Vitex, icis, f. *vetrice*, ἄγνος, frutex in arborem aſſurgens, ramis prælongis, lentiſque, foliis olivæ, ſed mollioribus, in fluminum ripis, ac torrentium alveis naſcens, a *viendo*, quia nempe ramuli viticis ſunt lenti, & flexibiles, eoque ad viendum apti Græci ἄγνον vocant, quod nobis caſtum ſonat, propterea quod matronæ in Teſmophoriis Athenienſium caſtitatem ſervantes, ex foliis iis cubitum ſibi ſternebant. Vulgus herbariorum agnum caſtum appellat. V. *Plin. l.* 24. *c.* 9.

Vitiābĭlis, le, adject. qui vitiari poteſt. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 1059. (*al.* 1. 114.) Ne jam vitiabilis eſſet.

Vitiārĭum, ii, n. ἀμπελών, ἀμπελόφυτον, ſeminarium vitium, ſeu locus vitium plantis conſitus. *Var. l.* 1. *de R. R.* Ideo in vitiario, primitus cum exit vitis, tota reſecari ſolet, ut firmiore ſarmento e terra exeat. *Col. l.* 3. *c.* 5. Cui vineta facere cordi eſt, præcipue caveat, ne alienæ potius curæ, quam ſuæ, credere velit, neve mercetur viviradicem, ſed genus ſurculi probatiſſimum domi conſerat, faciatque vitiarium, ex quo poſſit agrum vineis veſtire.

Vitiātĭo, onis, f. *corruzione*, φθορά, διαφθορά, actus vitiandi. *Sen. Controv.* 23. *l.* 3. Antea legem vitiationis evertere conatus eſt, nunc transferre vult.

Vitiātor, oris, m. *corruttore*, φθορεύς, qui vitiat. *Sen. l.* 3. *Contr.* 23. Vitiatorem dimiſiſti, virum occides?

Vitiātus, a, um, *corrotto*, *guaſtato*, partic. a vitior. *Cic. pro Sext. c.* 54. Comitiorum, & concionum ſignificationes interdum veræ ſunt, nonnunquam vitiatæ, & corruptæ. *Ovid.* 3. *Met. v.* 76. Quique halitus exit Ore niger Stygio, vitiatas inficit auras. *Celſ. l.* 8. *c.* 2. Vitiata oſſa. *Terent. Eun.* 4. 4. 37. Vitiata virgo.

Viticarpĭfĕræ, forcipes ſunt, quæ ad vites carpendas, ſeu putandas aptæ ſunt. *Var. apud Priſc. l.* 9. Detonderunt forcipibus viticarpiferis.

Viticella, æ, f. genus herbæ. *Iſid. l.* 17. *c.* 9. Viticella herba appellata, quod, ſicut vitis, quicquid proximum fuerit, apprehendat corymbis, quos oculos appellamus.

Viticŏla, læ, m. & f. qui vitem colit. *Sil. l.* 6. *v.* 196. Viticolæ nomen pervulgatura falerni.

Viticŏmus, a, um, adject. qui comas pampinis intextas habet; eſtque epitheton Bacchi. *Avien. in Arat. v.* 70. Et cum viticomo crinem tondere Lyæo. ¶ Dicitur etiam de ulmo, quæ vitem ſuſtinet. *Sidon. carm.* 2. *v.* 328. Viticomam retinens baculi vice flectit ad ulmum.

Vitĭcŭla, æ, f. *viticella*, ἀμπελίς, exigua vitis. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 35. At enim minora Dii negligunt, neque agellos ſingulorum, nec viticulas perſequuntur. ¶ Per Metaphoram viticulæ, κλημάτια, in herbis dicuntur flagella quædam, quæ vitium palmites imitantia longe lateque proſerpunt, & obvia quæque prehendunt, & amplectuntur, iiſque quaſi pedamentibus abutuntur, cujuſmodi videre eſt in cucurbitis, cucumeribus, aliiſque nonnullis id genus. *Plin. l.* 24. *c.* 11. Frutex eſt folio hederæ, molliore tamen, & minus longis viticulis. *Pallad. in Martio c.* 9. Aliqui florem cucumeris cum viticulæ ſuæ capite caonæ inſerunt.

Vitĭfer, ra, rum, *vitifero*, ἀμπελοφόρος, quod fert vites, ſeu in quo vites proveniunt. *Martial. l.* 13. *epigr.* 107. Hæc de vitifera veniſſe picata Vienna, Ne dubites, miſit Romulus ipſe mihi. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Colles vitiferi.

Vitigĭnĕus, a, um, *di vite*, ἀμπέλινος, quod eſt ex vite. *Col. l.* 12. *c.* 16. Alii foliis vitigineis, nonnulli platanicis ſemivietas uvas contegunt. *Plin. l.* 30. *c.* 6. Pulmo vulturinus vitigineis lignis combuſtus.

Vitigĕnus, a, um, idem ac vitigineus, ut Vitigenus liquor, h. e. vinum, apud *Lucret. l.* 5. *v.* 15. Vitigeni latices. *Id. l.* 6. *v.* 1070.

Vitilēna, æ, f. vitioſa, & peſſima lena. *Plaut. Moſtel.* 1. 3. 56. Illa hanc corrumpit mulierem maleſuada vitilena.

Vitīlĭa, ium, n. 3. *vinchi*, *ſtroppe*, λύγοι, vimina, quibus vites religantur, a *viere*. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Non multum a ſalice vitilium uſu diſtat vitex.

Vitīlĭgo, inis, *morfea*, ἀλφός, μέλας, λεύκη, diverſi coloris maculæ per omnia membra diſperſæ, fœdus cutis color ex malo corporis habitu proveniens, qui nutrimentum recte peragere non poteſt. *Feſtus* ſic definit, & etymologiam deducit: Vitiligo in corpore hominis, macula alba, quam Græci ἀλφόν vocant, a quo nos album; ſive a vitio dicta, etiamſi non lædit; ſive a vitulo, propter ejus membranæ candorem, qua naſcitur involutus. *Lucillius*: Hæc odioſa mihi vitiligo eſt, non dolet inquit. *Plin. l.* 20. *c.* 15. Ferunt, eos, qui quotidie edunt capparim, paralyſi non periclitari, nec lienis doloribus. Radix ejus vitiligines albas tollit. ¶ Triplex eſt. *Celſ. l.* 5. *in fin.* Vitiligo, quamvis per ſe nullum periculum affert, tamen fœda eſt, & ex malo corporis habitu fit. Ejus tres ſpecies ſunt. Alphos vocatur, ubi color albus eſt fere ſubaſper, & non continuus, ut quædam quaſi guttæ diſperſæ eſſe videantur. Melas colore ab hoc differt, quia niger eſt, & umbræ ſimilis: cætera eadem ſunt. Leuce habet quiddam ſimile alpho, ſed magis albida eſt, & altius deſcendit, in eaque albi pili ſunt, & lanugini ſimiles. Omnia hæc ſerpunt, ſed in aliis tardius. Hæc *Celſ.*

Vitīlis, & le, o. 3. lentus, flexibilis, ad viendum, h. e. ligandum aptus. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Cucurbita omnino faſtigiatur, vaginis maxime vitilibus. ¶ Vitile etiam dicitur id, quod ex vimine, aut aliqua alia re vitili contextum eſt, πλεκτόν. *Plin. l.* 4. *c.* 16. Vitilia navigia corio circumſuta. *Cato R. R. c.* 11. Vitilia cola.

Vitilitigātor, oris, m. *calunniatore*, *beccalite*, רוגל, Germ. *zanckgiriger*, Gall. *calumniateur*, Hiſp. *pica pleytos*, συκοφάντης, qui ſola pravitate contentionem quærit, cui ſtudium eſt lites e litibus ſerere, eoque aliena omnia anxie obſervat, ideoque calumniandi anſam captat, vitioſus litigator, calumniator, obtrectator, a *vitilitigo*, quod a *vitium*, & a *litigo*. *Plin. in præf. hiſtor. natur.* Ergo ſecuri etiam contra vitilitigatores, quos Cato eleganter ex vitiis, & litigatoribus compoſuit (quid enim illi aliud, quam litigant, aut litem quærunt?) exſequemur reliqua propoſiti.

Vitilitīgo, as, a 1. *litigare*, *accuſare*, *riprendere*, רגל, Germ. *leichtfertig hadern*, Gall. *blamer legerement*, *endurer fauſſement*, Hiſp. *pleytear*, *con mal pleyto*, συκοφαντεῖν, eſt vitio litigare, & per Metaphoram calumniari, carpere, criminari, damnare, reprehendere, a *vitium*, & a *litigo*. *Plin. in præf. hiſtor. natur.* Scio ego, quæ ſcripta ſunt, hæc ſi palam proferantur, multos fore, qui vitilitigent.

Vitimagiſtrātus, magiſtratus vitio creatus. *Salluſt. in fragment. l.* 3. *hiſtor.* ubi alii aliter leg.

Vitinĕus, a, um, adject. *di vite*, quod ex vite eſt. *Flor. l.* 3. *c.* 10. Vitineis vinculis delapſi. Alii plerique rectius leg. *vitigineis*.

Vitĭo, as, a. 1. *guaſtare*, *corrompere*, שחת, Ger. *verderben*, Gal. *corrompre*, Hiſ. *corromper*, κακοτεχνεῖν, depravo, deterius reddo, fœdo, corrumpo, deſtruo. *Plaut. in Prol. Aul. v.* 5. Ejus filiam Lyconides vitiarat. *Ovid.* 7. *Met. v.* 545. Vitiantur odoribus auræ. *Celſ. l.* 8. *c.* 2. Os, ubi injuria acceſſit, vitiatur. *Cic. Attic. ep.* 13. Vitiare alterius uxorem.

Vitiōſe, adv. *viziosamente*, κακῶς, cum vitio, male. *Cic.* 4. *Acad.* Si recte concluſit, teneo, ſin vitioſe, minam Diogenes reddet. *Cic. de Senect. c.* 8. Illud vero idem Cæcilius vitioſius. ſupple dixit. *Colum. l.* 4. *c.* 24. Quod etiam uſurpari vitioſiſſime animadverto. ¶ Vitioſe ſe habere aliquod membrum dicitur, quod vitio aliquo affectum eſt. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 9. Aut non aliquod quippiam membrum tumidum, ac turgidum non vitioſe ſe habet?

Vitiōſĭtas, atis, f. *viziosità*, *vizio*, κακία, vitium, pravitas. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 13. Vitioſitas autem eſt habitus, aut affectio in tota vita inconſtans, & a ſe ipſa diſſentiens. *Id. infra c.* 15. Hujus igitur virtutis contraria eſt vitioſitas. Sic enim malo, quam malitiam appellare eam, quam Græci κακίαν appellant. Nam malitia certi cujuſdam vitii nomen eſt, vitioſitas omnium. ¶ Sumitur etiam generatim pro quacunque corruptione. *Macrob. l.* 7. *Sat. c.* 10. Ille humor, qui aut de ætatis frigore naſcitur, aut cujuslibet vitioſitatis occaſione contrahitur, ut ſuperfluus, ita & noxius eſt.

Vitiōſus, a, um, *vizioſo*, *cattivo*, רע, Germ. *laſterhafft*, Gall. *vicieux*, Hiſp. *vicioſo*, κακός, φαῦλος, vitiis plenus, corruptus, depravatus. Dicitur non ſolum de animo, & moribus, ſed etiam de quibuſcunque rebus, quæ incolumes, integræ, ſinceræ non ſunt. *Plaut. Mil.* 2. 3. 45. Non ego emam nunc vitam tuam vitioſa nuce. *Cic.* 3. *de Leg. cap.* 15. Vitioſum ſuffragium. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 29. Vitioſum exemplum. *Col. l.* 7. *c.* 3. Vitioſa ovis. h. e. morbo infecta.

Horat.

Horat. l. 3. od. 6. Progenies vitioſior. *Rurſus Cic. 3. de Orat. c. 26.* Vitioſiſſimus orator. ¶ Vitioſi Magiſtratus dicebantur, qui vitio creati erant, cum ex legitimis auſpiciis, cæteriſque ſolemnitatibus aliquid eſſet omiſſum, aut cum in campo aliquid eiſi interveniſſet, quo ex Augurum diſciplina ſolebant dirimi comitia, ut ſi quis interim comitiali morbo fuiſſet correptus, aut ſi fulmen eſſet viſum, aut tonitru auditum, vel aliud quippiam eſſet obnuntiatum, quod infauſta futura illa comitia portenderet. Tunc enim *vitioſa comitia* dicebantur, & *Magiſtratus vitioſi*, vel vitio creati, cogebanturque, qui deſignati eſſent, ſe Magiſtratu abdicare. *Cic. Phil. 5. cap. 4.* Cum eo collega tulit, quem ipſe fecit ſua nuntiatione vitioſum.

Vitis, is, f. *vite*, [illegible], Ger. *weinreb*, Gal. *vigne*, Hiſp. *vid*, *ἄμπελος*. genus arboris, quod uvam producit. Eſt ejuſdem originis, ac vimen, ut ait *Donatus in Eun. 4. 4.* nempe a *viere*, quod *Feſtus* alligare, *Nonius* interpretatur vincire, & inflectere. Sane vitis lenta eſt, facileque flectitur. *Varro l. 4. de L. L.* gemino loco ſcribit dictam eſſe a *vinum*. *Id. l. 1. de R. R. c. 31.* deducit ab *invitando*, his verbis: Et vitis eo, quod inviat ad uvas percipiendas, dicta primo videtur. *Cic. de Senec. c. 15.* Cujus quidem non utilitas me ſolum, ſed etiam cultura, & ipſa natura delectat, religatio, propagatio vitium, &c. ¶ Vitis erat Centurionum inſigne, quo militas cædebant, ut virga lictorum. *Plin. l. 14. c. 1. in fine*. Quid, quod inſertæ caſtris ſummam rerum, imperiumque continent? Centurionum in manu vitis, & opimo præmio tardos ordines ad lentas perducit aquilas, atque etiam in delictis pœnam ipſam honorat. *Juven. ſat. 8. v. 247.* Nodoſam poſt hæc frangebat vertice vitem, Si lentus pigra muniret caſtra dolabra. ¶ Vitis etiam fuit machina bellica, eadem quæ vinea. Hinc ſub vite præliari milites dicebantur, cum ſub vinea militari pugnabant. *Lucil. apud Feſt. in voce Sub*. Neque prodire in altum, præliari procul ſub vite. ¶ Sub vitem haſtas jacere dicitur veles, cum eas ſub manu ſurſum mittit. *Lucil. apud Feſt.* Ut veles bonu', ſub vitem qui ſubjicit haſtas. ¶ Vitis alba herba eſt, quæ Græce *ἀμπελολεύκη* dicitur, Italice *vite bianca*, & *feſtera*, ſarmenta habens longa, & exilibus internodiis geniculata, folia pampinoſa ad magnitudinem hederæ, & quæ, ut folia vitium, dividuntur, radicem albam, grandem, & initio raphano ſimilem, ex qua caules exeunt, aſparagi ſimilitudine. *Plin. l. 23. c. 1.* ¶ Vitis nigra differt ab alba colore, & præterea quibuſdam in medicina uſibus. *Id. ibid.* ¶ Vitis cana etiam herba eſt, eadem quæ ſaxifraga. *Apulej. de herb. c. 97.*

Vitis, m. 3. Utis, Utens, *Montone*, al. *Ronco*, & apud Ravennam *Aquedotto*, fl. parvus Æmiliæ. Oritur ex Apennino M. deinde prope Forum Livii labens, propa, & inſra Ravennam in mare Hadriaticum ſe exoneret.

Vitiſator, oris, m. *ἀμπελουργός*, qui vites ſerit. Quo nomine dictus eſt Saturnus, qui primus ſerendarum vitium uſum in Italiam attulit. *Virg. 7. Æn. v. 179.* Vitiſator curvam ſervans ſub imagine falcem.

Vitium, ii, n. *vizio*, [illegible], Ger. *laſter*, Gal. *vice*, Hiſp. *vicio*, *κακία*, *ἀμαρτία*, pravitas, ſeu corruptio cujuſcunque rei, quod in quaque re malum eſt. De etymo ita *Cic. 3. de Fin. c. 12.* Quod vituperabile eſt per ſeipſum, id eo ipſo vitium nominatum puto: vel etiam a vitio dictum vituperari. *Virg. 1. Georg.* Sive illis omne per ignem Excoquitur vitium, atque exudat inutilis humor. *Cic. l. 9. Fam. ep. 15.* Si enim nihil eſt in parietibus, aut in tecto vitii, cætera mihi probabuntur. ¶ Vitium facere dicuntur ædificia, dum aliqua ſui parte labefactantur, dum rimas agunt, & ruinam minantur. *Cic. in Top. c. 3.* Si ædes eæ corruerunt, vitiumque fecerunt. ¶ Speciatim dicitur de corpore, pro perpetuo impedimento. In eo enim *morbus*, & *vitium* differunt. Nam *morbus* eſt totius corporis, ut febris, *vitium* eſt partis, ut cæcitas, claudicatio, &c. deinde *morbus* eſt temporalis, ut ait *Gellius l. 4. c. 2.* eſt cum acceſſu, diſceſſuque, *vitium* vero eſt perpetuum corporis impedimentum. Poteſt tamen qui morboſus eſt, etiam vitioſus dici, ſed non e contrario. Equus mordax & calcitroſus, vitioſus, non morboſus eſt: claudus vero & morboſus, & vitioſus dici poteſt. *Cic. 4. Tuſc. c. 13.* Quomodo autem eſt in corpore morbus, ægrotatio, & vitium, ſic in animo. Morbum appellant totius corporis corruptionem, ægrotationem morbum cum imbecillitate, vitium, cum partes corporis inter ſe diſſident, ex quo pravitas membrorum, diſtortio, deformitas. Itaque illa duo morbus, & ægrotatio ex totius valetudinis corporis conquaſſatione, & perturbatione gignuntur, vitium autem, integra valetudine, ipſum ex ſe cernitur. Sed in animo tantummodo cogitatione poſſumus morbum ab ægrotatione ſejungere. Vitioſitas autem eſt habitus, aut affectio in tota vita inconſtans, & a ſe ipſa diſſentiens. Ita fit, ut in altera, corruptione opinionum morbus efficiatur, & ægrotatio, in altera, inconſtantia, & repugnantia. Non enim omne vitium partes habet diſſentientes. Ut eorum, qui non longe a ſapientia abſunt, affectio eſt illa quidem diſcrepans a ſe ipſa, dum eſt inſipiens, ſed non diſtorta, nec prava. Morbi autem, & ægrotationes partes ſunt vitioſitatis. Sed Maſurius Sabinus (V. *Gell. loc. cit.*) poſuit morbum & in toto corpore, & in parte, diſtinxit autem morbum a vitio, quod morbus gravitate major ſit, & cum corruptione, vitium imperfectio quædam levior ſit ſine læſione organi, ſeu inſtrumenti. *Ulpian. l. 1. ff. de Ædil. edic.* Si intelligatur vitium, morbuſque mancipii, ut plerunque ſignis quibuſdam demonſtrari ſolent vitia, poteſt dici edictum ceſſare. Hoc enim tantum intuendum eſt, ne emptor decipiatur. Sed ſciendum eſt, morbum apud Sabinum ſic definitum eſſe, habitum cujuſque corporis contra naturam, qui uſum ejus ad id facit deteriorem, cujus cauſa natura nobis ejus corporis ſanitatem dedit, id autem alias in toto corpore, alias in parte accidere. Namque totius corporis morbum eſſe, puta *φθίσιν*, febrem: partis, veluti cæcitatem, licet homo ita quoque natus ſit. Vitiumque a morbo multum differre, ut puta, ſi quis balbus ſit, nam hunc vitioſum eſſe magis, quam morboſum. *Id. l. 38. ff. de Ædil. edic.* Ædiles ajunt, qui jumenta vendunt, palam recte dicunto, quid in unoquoque eorum morbi, vitiive ſit. ¶ Per excellentiam dicitur de pravitate animi, cui virtus opponitur. *Cic. pro Cluent.* Nullam quidem ob turpitudinem, nullum ob totius vitæ non dicam vitium, ſed erratum. *Id. pro Cœl. c. 19.* Vitium ventris & gutturis non modo non minuit ætas hominibus, ſed etiam auget. *Id. 1. de Orat. c. 58.* Legibus & præmia propoſita ſunt virtutibus, & ſupplicia vitiis. *Hor. l. 1. ep. 1.* Virtus eſt vitium fugere. ¶ Uſurpatur præterea de injuria, quæ virgini infertur, ei virginitatem adimendo. Hinc offerre, vel afferre vitium virgini, eſt eam ſtuprare. *Ter. Adelph. 3. 1. 9.* Qui miſeræ indigne per vim vitium obtulerat. *Plaut. Epid. 1. 1. 7.* Pudicitiæ ejus nunquam nec vim, nec vitium attuli. *Id. Amph. 2. 2. 179.* *vitium alicui addere*, dixit eodem ſenſu. ¶ Univerſim dicitur de quavis depravatione animi, ut de loquacitate ſenum, de deformitate geſtus in Oratore, de erroribus in dicendo, de culpa in diſputando, &c. *Cic. de Sen.* Et ſenectus eſt natura loquacior, ne ab omnibus eam vitiis videar vindicare. *Id. 1. de Or.* Adeſt enim fere nemo, quin acutius, atque acrius vitia in dicente, quam recta videat. *Id. 2. Phil. c. 18.* Quamvis quis fortunæ vitio, non ſuo decoxiſſet. *per ragione della cattiva fortuna*, *non per ſua colpa*. *Id. 1. Off. c. 7.* In vitio eſſe. *Id. c. 16. l. 4. Acad.* Hoc ſi perveneris, meum vitium fuerit. *ouvè fallas' re*. ¶ Vitio alicui dare, vertere. *aſcrivere a colpa*, *imputare*. *Cic. Fam. 7. ep. 6.* Ne ſibi vitio verterent, quod abeſſet e patria. *Id. Fam. 11. ep. 28.* Vitio mihi dant, quod mortem hominis neceſſarii graviter fero. ¶ Denique uſurpabatur etiam in auguriis, & auſpiciis, pro impedimento, malo auſpicio. *Cic. 2. Phil.* Id igitur obvenit vitium, quod tu jam Cal. Jan. futurum eſſe prævideras, & tanto ante prædixeris. *Id. 2. de Div. c. 30.* Ut P. Clodius Ap. Cæci filius, ejuſque collega L. Junius claſſes maximas perdiderunt, cum vitio navigaſſent. h. e. neglecta auſpiciorum religione. *Id. 2. de nat. Deor. c. 4.* Recordatum eſſe, vitio ſibi tabernaculum captum fuiſſe. h. e. *quod auſpicari eſſet oblitus*, ut ibidem addit. *Id. ib.* Vitio creatos conſules eſſe.

Vito, as, a. 1. *ſchiſare*, *guardarſi*, *fuggire*, [illegible], Ger. *fliehen*, Gall. *eviter*. Hiſp. *eſquivar*, *ἀπαλλάσσομαι*, *φεύγω*, *ἐκκλίνω*, fugio, effugio, declino. *Cic. 3. Ver.* Nam eum, qui palam eſt adverſarius, facile cavendo vitare poſſis. *Virg. 2. Æn.* Teſtor, in occaſu veſtro, nec tela, nec ullas Vitaviſſe vices Danaum. ¶ *Seipſum vitare*, eſt non ſibi conſtare, vel ſibi diſplicere propter ſcelerum conſcientiam. *Hor. l. 2. ſat. 7.* Teque ipſum vitans, fugitivus ut erro. ¶ Non ſemel *Plautus* hoc verbum dativo jungit, ut *Caſ. 2. 2. 35.* Semper tu hunc verbo vitato abs tuo viro. h. e. cave, ne aliquando a viro tuo tibi dicatur hoc verbum. *Id. Curcul. 1. 3. 19.* Proinde domi ſe contineant, vitent infortunio. ¶ Sic uſurpatur & verbum caveo. *Id. Rud. 3. 5. 48.* Cave ſis infortunio. V. *Caveo*.

Vitor, & rectius Viĕtor, oris, m. *cerchiaio*, *λογγεύς*, qui vaſa vinaria religat, ſtipatque, a *viendo*, hoc eſt vinciendo, ligando, ut *ſutor* a *ſuendo*. *Ulpian. Dig. l. 9. tit. 2. leg. 27. in fin.* Item ſi vietori locaveris lacum vino plenum curandum. Sic *Arnobius l. 2. pag. 70.* dixit *ſirpearum vietores*, ut eſt in manuſcripto Regiæ bibliothecæ in Galliis.

Vitrarius. V. Vitriarius.

Vitrĕa, orum, n. *vaſi di vetro*, vaſa vitrea, ſupellex, ſeu inſtrumentum vitreum. *Plin. l. 11. c. 19.* Contra revehunt vitrea, & ahena, veſtes, fibulaſque. *Martial. l. 1. ep. 42.* Qui pallentia ſulphurata fractis permutat vitreis. ¶ Tranſlata *vitrea fracta* ponuntur pro re inutili, frivola, & nugatoria. *Petron. in Satyr.* An videlicet audirem ſententias, hoc eſt vitrea fracta, & ſomniorum interpretamenta.

Vitreamĭna, um, n. *vaſi di vetro*. *Paul. lib. 33. Dig. tit. 7. leg. 18. in fi.* Cum in diem mortis ibi libros, & vitreamina, & veſticulam habuerit.

Vitreārus, a, um, adject. pellucidus in morem vitri. *Lucret. l. 3. v. 410.* ſerenda vitreata pateſcat. Sed alii plerique leg. *unum*.

Vitrĕus, a, um, *di vetro*, *ὑάλινος*, quod ex vitro eſt. *Ovid. 2. de Arte:* Sive latrocinii ſub imagine calculus ibit, Fac, pereat vitreo miles ab hoſte tuus. *Col. l. 12. c. 4.* Vaſa autem fictilia, vel vitrea plura potius, quam ampla. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod vitri colorem refert. *ὑαλοειδής*, ut *Fons vitreus*, hoc eſt clarus, & pellucidus. *Virg. 7. Æn.* Te nemus Angitiæ, vitrea te Fucinus unda, Te liquidi flevere lacus. *Plin. l. 9. c. 31.* Nec omnibus idem vitreus color. *Perſ. Sat. 3. v. 8.* turgeſcit vitrea bilis. h. e. ſplendida. V. *Splendidus*. ¶ Metaleptice ſumitur pro pertenui, & pellucido. *Varro apud Non. c. 6. num. 4.* Quam iſtorum vitreæ togæ oſtentant tunicæ clavos. ¶ Item pro fragili, inconſtante, inſtabili. *Hor. l. 2. ſat. 3. v. 222.* Et furioſus erit, quem cepit vitrea fama. ideſt fragilis, ut *Acron* exponit. *Porphyrio* ſplendidam interpretatur. *Publ. Syrus*. Fortuna vitrea eſt, dum ſplendet, frangitur.

Vitriarĭa, æ, f. herba eadem quæ parietaria. *Apulej. de herb. c. 81.*

Vitriarĭus, ii, m. *vetraio*, *maeſtro de lavorar vetro*, *ὑαλουργός*, vitri conficiendi artifex. *Sen. ep. 91.* (*al. 90.*) Cuperem Poſſidonio vitriarium oſtendere, qui ſpiritu vitrum in plurimos habitus format. Alii legunt *vitrarium*, alii *vitrearium*.

Vitrĭcus, i, m. *patrigno*, Ger. *ſtiefvatter*, Gal. *beau pere*, Hiſ. *padraſtro*, *πατρυιός*, matris meæ maritus, cui reſpondet relativum privignus, ita dictus, quaſi *patricus*, ſeu *πατρικός*, quia in patris locum ſuccedit, ac privignum, ut pater filium, amare debet. *Cic. Att. l. 15. ep. 12.* Vitricus quidem nihil cenſebat, quem Aſturæ vidimus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 2. v. 24. ad Cupidinem*: Necte comam myrto, maternas junge columbas, Qui deceant currus, vitricus ipſe dabit. Vulcanum intelligit alterum maritum Veneris, poſtquam ex Jove Cupidinem pepererat.

Vitrix, icis, f. quæ ligat, quaſi *vietrix*, a *viendo*. *Plin. l. 35. c. 11.* Amavit Glyceram vitricem coronarum. Ita quidem legit *Salmaſ. in exercitat. Plin.* ſed improbat merito *Harduin.* & reponit *inventricem*.

Vitrum, tri, n. *vetro*, [illegible], Ger. *glaſſ*, Gal. *verre*, Hiſp. *vidrio*, *ὕαλος*, materia tranſlucida, quæ ex arena ſplendenti, vel ex calculis pellucidis admixto nitro percoctis, & in liquorem ſuſis conficitur. *Lege Plin. l. 36. c. 26.* ubi pluribus vitri originem, & ejus conficiendi rationem deſcribit. *Cic. pro Rab. Poſth.* Ductæ naves Poſthumi Puteolis ſunt auditæ, viſæque, merces fallaces quidem, & fucoſæ, chartis, & linteis, & vitro delatæ. *Hor. l. 3. ode 13.* O fons Blanduſiæ ſplendidior vitro. ¶ Vitrum Obſidianum eſt vitrum nigri coloris, ita dictum ab Obſidio Cive Romano. *Plin. l. 36. c. 26.* In genere vitri & Obſidiana numerantur, ad ſimilitudinem lapidis, quem in Æthiopia invenit Obſidius, nigerrimi coloris, aliquando & tranſlucidi, craſſiore viſu, atque in ſpeculis parietum pro imagine umbras reddente. ¶ Vitrum etiam genus herbæ eſt, ſic dictæ, quia tingit colore vitri, hoc eſt hyalino, ſeu viridi. Græci hanc herbam vocant *ἴσατιν*, teſte *Vitruvio l. 7. c. 14.* Sed vitri vox hac ſignificatione crebro eſt corrupta, dum nunc *ultro* pro ea, nunc aliud ſubſtituunt, ut docet *Turneb. lib. 6. cap. 17.* *Cæſ. lib. 4. B. Civ.* Omnes vero ſe Britanni vitro inficiunt. Alii leg. *glaſto*. *Vitruv. loc. cit.* Item propter inopiam coloris Indici cretas Selinuſiam, aut anulariam vitro, quod Græci *iſatin* appellant, inficientes, imitationem faciunt coloris Indici. Alii aliter legunt.

M. Vitruvĭus Pollio peritiſſimus architectonicæ artis, de ea ſcripſit libros decem ad Auguſtum Imp. cum ætate jam provectus eſſet, floruiſſetque ſub Jul. Cæſare. Ejus ſtilus plebejus eſt, & illa Latinæ linguæ ætate non plane dignus.

Vitta, æ, f. *benda*, [illegible], Ger. *hauben*, Gall. *bande*, Hiſp. *venda*, *ταινία*, ligamentum capitis, hoc eſt faſcia, qua antiqui vel crines, vel ſerta, aut flores, aut quidvis aliud religabant. *Virg. 2. Æn.* Et ſalſæ fruges, & circum tempora vittæ. Ubi *Servius*: Vittæ, quibus victimæ coronabantur. *Ovid. 2. Met.* Vitta coercuerat neglectos alba capillos. *Lucan. l. 5.* Tum torta priores Stringit vitta comas. ¶ Vittæ aliæ fuerunt virginales, aliæ matronales, quod alio virgines cultu capitis, & ornatu, quam nuptæ matronæ uterentur. *Valer. Flac. l. 8. v. 6. de Medea*: Ultima virgineis tum flens dedit oſcula vittis. Erat enim mox nuptura. *Prop. l. 4. eleg. 12. v. 34.* Cinxit & acceptas altera vitta comas. ideſt poſtquam nupſi.

Vittātus, a, um, *ταινιωθείς*, vitta redimitus. *Ovid. l. 1. Am. el. 7.* Sic, niſi vittatis quod erat Caſſandra capillis, Procubuit templo, caſta Minerva, tuo. *Lucan. l. 1. v. 595.* Veſtalemque chorum ducit vittata Sacerdos. *Plin. l. 7. c. 30.* Vittatam navem Dionyſius Tyrannus Platoni miſit obviam. V. *Thalamegus*.

Vitŭla, æ, f. Dea hilaritatis præſes. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 2.* V. *vitulor*.

Vitŭla, æ, f. 1. *vitella*, [illegible], Ger. *kalb*, Gal. *geniſſe*, Hiſp. *bezerra*, *μόσχος*, *δάμαλις*, vacca, quæ annum primum ætatis nondum explevit: nam poſt primum annum juvenca dici incipit. V. *vitulus*. ¶ Aliquando tamen pro juvenca, vel vacca novella, ſeu viridioris ætatis accipitur. *Virg. 3. Ecl.* Ego hanc vitulam (ne forte recuſes; Bis venit ad mulctram, binos alit ubere fœtus) Depono.

Vitularĭa via. De ea meminit *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.*

Vitulatĭo, onis, f. V. Vitulor.

Vitulīnus, a, um, *di vitello*, *μοσχεῖος*, *μόσχειος*, quod ex vitulo eſt. *Cic. 2. de Divin. c. 24.* An tu, inquit, caruncula vitulina mavis, quam Imperatori veteri, credere? *Celſ. lib. 5. c. 19.* Sebum vitulinum. *Plaut. Aulul. 2. 8. 5.* Caro bubula, vitulina.

Vitŭlor, aris, d. 1. *allegrarſi*, *viver in allegrezza*, *παιανίζω*, lætor. De hoc verbo ita *Macrob. l. 3. Satur. c. 2.* Primo Pontificii juris libro apud *Pictorem* verbum hoc poſitum eſt *vitulari*. De cujus verbi ſignificatu *Titius* ita retulit. *Vitulari eſt voce lætari*. *Varro* etiam in *libro quintodecimo rerum divinarum* ita refert, quod Pontifex in ſacris quibuſdam vitulari ſoleat, quod Græci *παιανίζειν* vocant. Has interpretationis ambages paucis verbis docta eloquentia *Maronis* expreſſit: *Lætumque choro pæana canentes*. Nam ſi *vitulari* eſt *voce lætari*, quod eſt *παιανίζειν*, nonne in cantu læti *παιᾶνος* enarratio verbi perfecta ſervata eſt? ¶ De verbi etymo alii aliter. *Feſtus* enim, & *Varr. l. 6. de L. L.* deducunt a *vitulus*. At *Nonius c. 1. n. 47.* a *vita*. Cæterum vitulari generatim ſumitur pro lætum, lubentemque eſſe, gaudio efferri, lubentius diſſluere. *eſſer pieno di contentezza*. *Nonius loc. cit.* Vitulantes Veteres gaudentes dixerunt a bono vitæ commodo; ſiceti qui nunc eſt in ſumma lætitia, vivere eum dicimus. Affert deinde auctoritatem Nævii. *Feſtus*. Vitulans, lætans gaudio, ut in prato vitulus. *Enn. apud Feſt.* Habet et coronam vitulans victoria. *Pacuv.* *Perſ. 2. 3. 1.* Jovi opulento, inclyto, opes, ſpes, bonas copias commiſſas lubens meritoque vitulor. h. e. ſumma cum voluptate, & gaudio gratias ago.

Vitulus,

Digitized by Google

Vitulus, i, m. *vitello*, עגל, Germ. *kalb*, Gall. *veau*, Hiſp. *bezerro*, μόσχος, fœtus maſculinus in bubulo genere, qui nondum ætatis annum ſecundum explevit. Nam inde juvencus vocari incipit. Eſt igitur nomen ætatis. *Var. de R. R. l. 2. cap. 5.* Primum in bubulo genere ætatis gradus dicuntur quatuor, prima vitulorum, ſecunda juvencorum, tertia boum novellorum, quarta vetulorum. Diſcernuntur in prima vitulus, & vitula, in ſecunda juvencus, & juvenca, in tertia, & quarta taurus, & vacca. *Ovid. 10. Met. v. 227.* Lactentes vituli. ¶ Non ſemper tamen diſcrimen id obſervatur, ut argumento eſt, quod etiam poſt partum juvenca appelletur vitula. *Virg. Ecl. 3.* Ego hanc vitulam (ne forte recuſes, Bis venit ad mulctram, binos alit ubere fœtus) Depono. *Id. 4. Georg.* Tum vitulus bima curvans jam cornua fronte. ¶ Transfertur vituli vox etiam ad fœtus equorum, elephantorum, aliorumque quadrupedum, imo etiam balænarum. *Virg. 3. Georg. de equis.* Jam vitulos hortare, viamque inſiſte domandi. *Plin. l. 8. c. 1. de elephantis.* Atque ita ſalutato ſidere in ſylvas revertuntur, vitulorum fatigatos præ ſe ferentes. *Id. l. 9. c. 6. de balænis:* Irrumpunt orcæ in ſecreta, & vitulus earum, ac fœtas, vel etiam gravidas lancinant morſu. ¶ Speciatim vero in mari hoc nomine vocatur bellua quædam corio, & pilis tecta, ex genere amphibiorum, ideſt tam in terra, quam in mari vitam agentium, quæ & phoca dicitur, *vecchiomarino*. *Plin. l. 9. c. 13.* Quæ pilo veſtiuntur, animal pariunt, ut priſtis, balæna, vitulus. Hic parit in terra pecudum more: ſecundas partu reddit. Initu canum modo cohæret. Et parit nunquam geminis plures. Educat mammis fœtum. Hunc ante duodecimum diem deducit in mare, ex eo ſubinde aſſuefaciens. Interficiuntur difficulter, niſi capite eliſo. Ipſius in ſomno mugitus, unde nomen vituli. Accipiunt tamen diſciplinam, voceque pariter, & viſu populum ſalutant, incondito fremitu: nomine vocati reſpondent. Nullum animal graviore ſomno premitur, &c. Hæc *Plin.*

Vitumnus, & Vitunus, m. Deus apud veteres, qui credebatur vitam largiri, ut Sentinus ſenſum. *Cal. Rhod. l. 25. c. 30. & Auguſtin. l. 2. de Civ. Dei.*

Vituperabilis, & le, o. 3. *vituperabile*, ἐψεκτός, vituperatione dignus. *Cic. 3. de Fin. c. 12.* Quod vituperabile eſt per ſeipſum, id eo ipſo vitium nominatum puto.

Vituperatio, onis, f. *biaſimo*, חרפה, Germ. *ſcheltung*, Gall. *blame*, Hiſp. *vituperacion*, μέμψις, ψόγος, vituperandi actus, reprehenſio, cui opponitur laus, ſive laudatio. *Cic. ult. Ver. c. 18.* Nunc non modo te hoc crimine non arguo, ſed ne illa quidem communi vituperatione reprehendo. *Quintil. in proœm. l. 8.* His adjiciebamus, demonſtrativum laude, & vituperatione conſtare. ¶ Sumitur etiam paſſive, præſertim ſi jungatur cum verbis *venio*, *cado*, *ſubeo*, *voco*, *effugio*, *adduco*, & ſimilibus. Igitur *venire in vituperationem* eſt vituperationi, & reprehenſioni obnoxium fieri. *Cic. 6. Ver.* Ut propter eum in ſermonem hominum, atque in tantam vituperationem veniret. ¶ *Eſſe alicui vituperationi*, eſt ad dedecus, & infamiam ejus pertinere. *Cic. l. 13. Fam. ep. 74.* Sed mihi ita perſuadeo, eam rem laudi tibi potius, quam vituperationi fore.

Vituperator, oris, m. *riprenſore*, מגדף, Ger. *ſchelter*, Gal. *mepriſeur*, Hiſ. *vituperador*, ψέκτης, qui vituperat, qui proclivis eſt ad vituperandum, reprehenſor. *Cic. 1. de Fin. c. 1.* Quanquam Philoſophiæ quidem vituperatoribus ſatis reſponſum eſt eo libro, quo a nobis Philoſophia defenſa, & collaudata eſt, cum eſſet accuſata, & vituperata ab Hortenſio.

Vituperium, ii, n. *vitupero*, ψόγος, vituperatio, dedecus, infamia. *Cic. 3. Fin. cap. 12.* Quod enim vituperabile eſt per ſe ipſum, id eo ipſo vitium nominatum puto, vel etiam a vitio dictum vituperium. Sed emendatiores codices habent *vituperari*.

Vitupero, as, a. 1. *vituperare*, *biaſimare*, חרף, Ger. *ubel ſchelten*, Gal. *vituperer*, Hiſp. *menoſpreciar*, ψέγω, vitio do, reprehendo, imprimis, de dignitate alicujus, vel auctoritate detraho. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 27.* Vitioſum eſt artem aut ſcientiam, aut ſtudium quodpiam vituperare propter eorum vitia, qui in eo ſtudio ſunt, veluti qui Rhetoricam vituperant propter alicujus Oratoris vituperandam vitam. *Cic. pro Mur. c. 28.* Ego tuum conſilium, Cato, propter ſingulare animi mei de tua virtute judicium, vituperare non audeo. ¶ Jungitur aliquando cum dativo. *Plaut. Caſ. 2. 6. 58.* Cur omine mihi vituperas? Alii aliter leg. ¶ *Vituperare cœlum* proverbialiter illi dicuntur, qui ut ſoli ſapere videantur, ea etiam damnant, quæ ab omnibus probantur. *Phædr. l. 4. fab. 8.* (*al. fab. 64.*) Hoc illis dictum eſt, ſi qui ſtulti nauſeant, Et ut putentur ſapere, cœlum vituperant.

Vitupero, onis, m. *biaſimatore*, ψέκτης, vituperator, momus, in reprehenſionem proclivis, a *vituperando*, ut *epulo* ab epulando, *manduco* a manducando. *Gell. l. 19. c. 7.* Lævius vituperones ſuos, ſubducti ſupercilii carptores appellavit. Adde *Sidon. l. 4. ep. 22. & l. 8. ep. 5.*

Vivacitas, atis, f. *vivacità*, μακροβιότης, ἀζωΐα, naturalis vigor, ac robur, vitæ diuturnitas. *Col. l. 11. c. 3.* Multis etiam locis vivacitatem ſuam uſque in annos decem prorogat. *Quintil. in proœm. l. 6.* Hanc impiam vivacitatem novis inſuper curis fatigare. ¶ Tranſlate *Arnob. l. 5. pag. 179.* Iſtæ omnes hiſtoriæ myſteria in ſe continent ſancta, rationeſque miras atque altas, nec quas facile quivis poſſit ingenii vivacitate pernoſcere.

Vivaciter, adverb. *con vigore*, *franchezza*, *e ſpirito*. *Fulgent. l. 1. Mythol.* Res myſticas vivaciter pertractare. *Prudent. l. 2. adver. Symmach. v. 332.* vivacius abdita ſolere Quærere, & æternæ tandem invigilare ſaluti.

Vivarium, ii, n. *vivajo*, *parco*, Germ. *thiergarten*, Gal. *parc*, *vivier*, Hiſp. *vivar*, ζωγρεῖον, ζωοτροφεῖον, locus, in quo feræ paſcuntur, ideſt quadrupedes, aves, piſces, ſive ad quæſtum, ſive ad venationem, ac voluptatem, a *vivendo*, quod ibi feræ vivæ detineantur. Quemadmodum autem a vivis feris vivaria dicta, ita & a *Varrone* leporaria vocata a leporibus, & a Scipione roboraria, quia ſepta e robore eſſent. Sed *Gellius l. 2. c. 20.* dicit, vivarium in hac acceptione vocabulum novum eſſe, veteres appellaviſſe viveria, quæ Græci παράδεισος, ideſt viridaria, hortos, ſepta autem loca, in quibus feræ vivæ paſcuntur, *M. Varronem l. 3. de re ruſtica* ſcribere, appellata fuiſſe leporaria, quæ tamen nos non invenitur apud ullum veterem Scriptorem; apud Scipionem, qui omnium ætatis ſuæ puriſſime locutus eſt, legi roboraria, hanc vocem id ſignificare, quod nos vivaria dicimus, ita appellata eſſe a tabulis roboreis, quibus ſepta eſſent. Cæterum ferarum vivaria habent etiam ſua nomina propria. Sic loca, in quibus piſces continentur, dicuntur *piſcinæ*. in quibus aves, *ornithones*, in quibus apes, *apiaria*, meliſſones, mellaria, &c. *Plin. l. 8. c. 52.* Vivaria aprorum, cæterorumque ſylveſtrium, primus togati generis invenit Fulvius Hirpinus, qui in Tarquinienſi feras paſcere inſtituit. *Id. l. 9. c. 54.* Oſtrearum vivaria primus Sergius Orata in Bajano invenit. *Juv. ſat. 4.* Non dubitaturi fugitivum dicere piſcem, Depaſtumque diu vivaria Cæſaris. ¶ De vivario, quod Romæ prope Caſtrum Prætorium extra Urbis mœnia, inter portam Nomentanam, & Tiburtinam erat, ſcripſit *Onuphrius Panvinius l. 2. de Ludis Circenſibus c. 6. & 7.*

Vivarius, a, um, adject. ut vivaria navis, quæ vivos piſces ſervat. *Macrob. l. 2. Saturn. c. 12.* Incredibilem ſcarorum multitudinem vivariis navibus huc advectam. In vetuſt. editionib. legebatur in *variis navibus*.

Vivatus, a, um, adject. *vivace*, *vegete*, vigens, vegetus, vividus. *Lucret. lib. 3. v. 559.* Denique corporis, atque animi vivata poteſtas. V. etiam *Vivatus*.

Vivax, acis, o. g. *vivace*, *vigoroſo*, μακρόβιος, diu vivens, longævus, vitæ diuturnitatis. *Virg. 2. Georg.* Palladia gaudent ſylva vivacis olivæ. *Hor. l. 1. od. 36.* Neu vivax apium, neu breve lilium. *Id. l. 2. ſat. 1. v. 132.* Poſtremum expellet certe vivacior hæres. ¶ Tranſlate *Horat. de ar. poet. v. 69.* honos, & gratia vivax. *Ovid. 4. de Pont. eleg. 8.* vivax virtus, expersque ſepulcri. ¶ Ponitur etiam pro valido, vigenti, *vigoroſo*. *Gell. l. 5. c. 2.* Bucephalus e mediis hoſtibus Regem vivaciſſimo curſu retulit. *Id. l. 9. c. 4.* Homines vivaciſſimæ pernicitatis.

Vive, adverb. vivide, valide. *Plaut. Epid. 1. 1. 98.* Vive ſapit! & placet.

Vivens, entis, o. g. *vivente*, partic. a vivo. *Hor. lib. 1. ep. 14. v. 10.* Rure ego viventem, tu dicis in urbe beatum. *Petron. in Satyr.* Quare male eſt extra legem viventibus. ¶ Tranſlate *Stat. l. 9. Theb. v. 573.* Flumeo vivens. *Ovid. 4. Faſt. v. 553.* Vivens focus.

Viventani, m. a. pop. Umbriæ, proximi Vettionenſibus, qui cum Vindinatibus interiere. *Plin. l. 3. c. 14.*

Viverra, æ, f. γαλῆ, *innis*, animalculum exiguum ex genere muſtelarum, quo venatores utuntur ad cuniculos ex antris expellendos, muſtela ruſtica, quæ candidior eſt. Nam eam, quæ ſub ventre ruſeſcit, martem appellant. *Plin. l. 8. c. 55. de cuniculis:* Magna propter venatum eorum viverris gratia eſt: injiciunt eas in ſpecus, qui ſunt multifores in terra, unde & nomen animali, atque ita ejectos ſuperne capiunt.

Viveſco. V. Viviſco.

Vivicomburium, n. 2. ſupplicium, quo homines vivi comburuntur, a vivus, & comburo. *Tertull. lib. de anima c. 1.* Sed de patibulo, & vivicomburio per omne ingenium crudelitatis exhauriat.

Vivide, adv. vigoroſe, valide, *vigoroſamente*, *con iſpirito*. *Gel. l. 7. c. 3.* Omnia diſtinctius, numeroſiuſque, ac comptius fortaſſe dici potuerunt, fortius, atque vividius potuiſſe dici non videntur.

Vividulus, a, um, adject. diminut. a vividus. *Catul. de coma Beren. carm. 65. v. 63.* Vividulo a fletu. Al. leg. *uvidulo*, h. e. aliquantum humido.

Vividus, a, um, *vivo*, *vigoroſo*, חי, Ger. *lebhaft*, Gal. *fort vif*, Hiſp. *vivo*, *y vigoroſo*, ζωτικός, vivus, vivens, vigens. *Propert. l. 2. eleg. 31. v. 8.* Quatuor artificis vivida ſigna boves. Ubi *ſigna vivida* dicit, quaſi viventia, idque hyperbolica, quemadmodum Virgilius *Spirantia æra*, h. e. tanta arte confecta, ut vivere, & ſpirare videantur. ¶ Sæpe uſurpatur pro robuſto, ac pleno vigoris, *vivace*. *Virg. 5. Æn. v. 754.* Exigui numero, ſed bello vivida virtus. *Plin. in Paneg. cap. 44.* Amas conſtantiam civium, rectoſque, ac vividos animos. *Valer. Max. l. 1. c. 1. extern. n. 1.* Spiritu vividiore. ¶ Merum vividum, idem ac meratum, quod Græce ζωρόν, hoc eſt, ἄκρατον, non miſtum, *vino ſpiritoſo*. *Martial. l. 7.* Hic ſcyphus eſt, in quo miſceri juſſit amicis Largius Æacides, vividiuſque merum.

Vivificatio, onis, f. actus vivificandi. *Tertul. de reſur. carn. cap. 28. & l. 5. adverſ. Marcion. c. 9.*

Vivificator, oris, m. qui vivificat. *Tertul. de reſur. carn. cap. 37. & lib. 2. adv. Marcion. c. 9.*

Vivifico, as, a. 1. *vivificare*, *dare ſpirito*, vivum facio, vitam, vigoremque do, ζωοποιέω. *Apul. in Aſclep.* Spiritus permiſtus cunctis cuncta vivificat. *Avien. in Arat. v. 500. de Aganippe fonte:* Aſcræas donec vaga gurgite valles Vivificet. *Cornel. Gall. eleg. 5. v. 84.* Meque cupit flammis vivificare ſuis.

Vivificus, a, um, *vivifico*, vivum faciens. *Ammian. l. 21. c. 1.* Vivificus vigor. *Apul. in Aſclep.* Quod ſurſum verſus fertur vivificum.

Viviparus, a, um, adject. qui vivos fœtus parit, cui opponitur is, qui ovum educit. *Apul. in Apol.* Diſcrevit naturæ viviparos, & oviparos.

Viviradix, icis, f. μόσχευμα, planta, quæ cum radice ſeritur, quaſi vivam radicem habens, ad differentiam malleoli, & talearum. *Plin. l. 17. c. 22.* In arido ſolo viviradix quoque fruſtra ſeritur. *Col. l. 3. c. 14.* Sationis autem duo ſunt genera, malleoli, vel viviradices, quod utrumque eſt agricolis uſurpatur, & in provinciis magis malleoli. Neque enim ſeminariis ſtudent, nec uſum habent faciendæ viviradicis. Adde *Cic. de Sen. c. 15.*

Viviſco, & viveſco, is, n. *farſi vivo*, ἔμψυχος γίνομαι, vivus fio. *Plin. l. 9. c. 51.* Anguillæ atterunt ſe ſcopulis; ea ſtrigmenta viviſcunt, nec alia eſt earum procreatio. *Prudent. in Apotheoſ. v. 901.* Rudem fecit viviſcere limum. ¶ Per tranſlationem accipitur pro invaleſcere, vigorem acquirere, *ingagliardirſi*. *Lucret. l. 4. v. 1131.* Quod cupido affiatur cordi viviſcit, ut ignis. Et paulo poſt, *v. 1061.* Ulcus enim viviſcit, & inveteraſcit alendo. ¶ In omnibus fere his locis aliæ Editiones habent *viveſco*, aliæ *viviſco*.

Vivo, is, xi, ctum, n. 3. *vivere*, חיה, Ger. *leben*, Gal. *vivre*, Hiſ. *vivir*, ζῶ, in vita ſum, vivo, & communi ſpiritu fruor. Eſt a ζῶ, ζ in v converſo. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Planc.* Si autem Plancius ita vivit, ut offenderes ſervus neminem. *Virgil. 1. Æn. v. 449.* ſic nam fore bello Egregiam, & facilem victu per ſæcula gentem. h. e. quæ ſæcula per ſæcula victura foret. ¶ Vel cum accuſativo ſuæ ſignificationis. *Terent. Adelph. 5. 4.* Nam ego vitam duram quam vixi uſque adhuc, prope jam excurſo ſpatio mitto. V. Vita. Vel cum acc. aut abl. temporis. *Cic. de Sen. c. 7.* Nemo eſt tam ſenex, qui ſe annum non putet poſſe vivere. *Plin. l. 7. c. 48.* In Tmoli montis cacumine, quod vocant Tempſin, 150. annis vivere, Mutianus auctor eſt. ¶ Vel cum abl. inſtrumenti. *Cic. l. 13. Fam. epiſt. 29.* Tuæ ſtudia illa noſtra, quibus antea delectabamur, nunc etiam vivimus. *Hor. l. 1. ep. 1.* Vivit ſiliquis, & pane ſecundo. ¶ Vel cum ablat. modi. *Cic. pro Flac.* Septingentos jam annos amplius unis moribus, & nunquam mutatis legibus vivunt. Vivere ſibi. *Cic. pro Marc. c. 8.* Si tibi ſoli viveres. Adde *Terent. Eun. 3. 2. 27.* ¶ Vel cum caſibus præpoſitionum. *Cic. 3. Fin.* Ut a natura vivat. h. e. ſecundum naturam. *Id. 3. Off.* In maxima celebritate, in oculis civium quondam viximus. ideſt publicam vitam duximus, non privatam. *Hor. l. 2. ſat. 6.* Dum licet, in rebus jucundis vive beatus, Vive memor, quam ſis ævi brevis. ¶ Vel imperſonaliter. *Plaut. Perſ. 1. 1. 17.* Quid agitur? T. vivitur. *Ter. Heaut.* Hos ibi ſit, ubi non vere vivitur. *Ovid. 12. Met. v. 188.* Nunc tertia vivitur ætas. *Hor. l. 2. od. 16.* Vivitur parvo bene. ¶ *Vivere in diem* dicuntur, quos Græci vocant ἐφημερίους, qui futuri temporis nullam cogitationem ſuſcipientes ita vivunt, ac ſi eo ſolum die victuri eſſent. *Cic. 5. Tuſc. c. 11.* Nos in diem vivimus. *Id. 2. Phil. c. 34.* Cum perditiſſimis latronibus non ſolum de die, ſed etiam in diem vivere. Quod autem *Cic.* dicit *de die*, ſignificat de rapto vivere more latronum, h. e. de eo, quod ſingulis diebus corradi & auferri poteſt. ¶ *Vivere in horam*, idem eſt ac in diem vivere. *Cic. 5. Phil. c. 9.* ¶ *Ita vivam* affirmantis particula eſt. *Cic. l. 10. Fam. ep. 11.* Solicitat, ita vivam, me tua, mi Tiro, valetudo. ¶ *Ne vivam*, eſt particula imprecantis, pro moriar, ne ſim ſalvus, diſperéam, *poſſ' io morire*. *Cic. Att. l. 4. ep. 16.* Quid poteris, inquies, pro iis dicere? ne vivam, ſi ſcio. ¶ Interdum vivere eſt lætam vitam agere, & voluptatibus indulgere, ἡδυπαθεῖν. *Catul. carm. 5.* Vivamus, mea Lesbia, atque amemus. *Petron. in Sat.* Ergo vivamus, dum licet, eſſque bene. *Cic. Q. Frat. l. 3. ep. 1.* Quod me cohortaris ad laborem, faciam equidem, ſed quando vivemus? *quando avremo noi un' ora di bene?* Vivat, vivite, utimur cum iis, quibus renunciamus. *Virg. Ecl. 8.* Omnia vel medium fiant mare: vivite ſilvæ. *addio ſelve, io vi laſcio*. *Catul. carm. 11.* Cum ſuis vivat, valeatque mœchis. *ſen vada*. ¶ *Vivere cum aliquo*, honeſta locutione dicitur mulier, quæ cum aliquo turpem habet conſuetudinem. *Nep. in Alcib. c. 10.* Mulier, quæ cum eo vivere conſueverat. ¶ Eſt etiam interdum cum aliquo eſſe parvo aliquo tempore. *Cic. l. 14. ad Attic. ep. 20. ad fin.* Cum Panſa vixi in Pompejano. Is plane mihi probabat, ſe bene ſentire, & cupere pacem. ¶ *Vixit*, dicebant veteres de eo, qui mortuus eſſet, eoque verbo libenter utebantur, ut ominoſa *mortis*, & *moriendi* verba evitarent. Itaque *Plutar. in Cic.* narrat, Ciceronem, cum renunciaſſet Senatui, necatos eſſe principes conjurationis, ea voce uſum fuiſſe, *vixerunt*: quo ſpectat & illud *Plauti Bacch. 1. 2. 41.* Viviſſe nimio plus ſatius eſt jam, quam vivere. h. e. ſatius eſt mortuum eſſe. Et *Moſtel. 4. 3. 9.* Unum vidi mortuum efferri foras: modo eum viviſſe aiebant. Tranſlate vivere dicuntur ea omnia, quæ quomodocunque extant, durant, aut ſunt. *Stat. l. 11. Theb.* odia improba vivunt. *Virg. 3. Georg.* Vitium alitur, vivitque tegendo. *Cic. pro Sext.* Vivit exemplum defendendæ Reipublicæ. ¶ *Vixet* pro vixiſſet eſt *Virgilii Æn. 11. v. 118.*

Vivus, a, um, *vivo*, חי, Ger. *lebendig*, Gall. *vif*, Hiſp. *vivo*, ζωός, vita præditus, animatus, ſpirans. *Cic. pro Quinct. c. 15.* Is non modo ex numero vivorum exturbatur, ſed, ſi fieri poteſt, infra etiam mortuos amandatur. *Id. Att. l. 4.*

l. 4. *ep.* 15. Cato tamen affirmat, ſe vivo, illum non triumphaturum. *Id. pro Quint.* c. 15. Vivus, videnſque. V. Videns. ¶ Viva ſepes dicitur, quæ non palis contexitur, ſed conſtat rubis in eo loco natis, vel inſitis, virentibus, non præciſis. *Col. l.* 11. *c.* 3. Vetuſtiſſimi Auctores vivam ſepem ſtructili prætulerunt. ¶ *Ad vivum reſecare*, eſt uſque ad cutem. *Col. l.* 6. *c.* 12. Si ſanguis in inferiore parte ungulæ eſt, extrema pars ipſius unguis ad vivum reſecatur, & ita emittitur. ¶ Sumitur etiam tranſlate pro nimis exactius, & accuratius excutere, ſeu examinare, ſumpta Metaphora a tonſoribus capillos, aut ungues reſecantibus, qui ſæpe moleſti ſunt, dum nimium diligentes eſſe ſtudent. *Cic. de Amic. c.* 5. Nec id ad vivum reſeco, ut ii, qui hæc ſubtilius diſſerunt. ¶ *De vivo aliquid detrahere*, vel *reſecare*, eſt de ipſo rei corpore. h. e. de ſumma, non de lucro, *dal capitale*. *Cic. pro Planc. c.* 37. Das de lucro, nihil detrahit de vivo, minus igitur lucri facit. *Id.* 5. *Ver. c.* 50. De vivo igitur erat aliquid reſecandum, ut eſſet, unde Apronio ad illos fructus arationum hoc corollarium nummorum adderetur. ¶ Quandoque ſumitur pro naturali, & non artificioſo. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 11. Si omnino aqua non eſt viva, ciſternæ faciendæ ſub tectis, & lacus ſub dio, ex altero loco ut homines, ex altero ut pecus uti poſſit. h. e. naturalis, & ex eo loco nata. *Virg.* 2. *Georg.* Speluncæ, vivique lacus, & frigida Tempe. *Id.* 1. *Æn.* Intus aquæ dulces, vivoque ſedilia ſaxo. ¶ Quandoque pro valido, vehementi, quod vim aliquam habet. *Virg.* 1. *Æn.* Paullatim abolere Sichæum Incipit, & tentat vivo prævertere amore. ¶ Lapis vivus, πυρίτης, eſt lapis ex omni pyritarum genere ponderoſiſſimus, ex quo ignis excutitur. *Plin. l.* 36. *c.* 19. Pyriterum etiamnum aliquod genus nonnulli faciunt plurimum habens ignis, quos vivos appellamus, & ponderoſiſſimi ſunt. ¶ Vivæ lucernæ, h. e. ardentes. *Horat. l.* 3. *od.* 21.

Vix, adverb. *appena*, *difficilmente*, Germ. *kaum*, Gall. *a peine*, Hiſp. *a penas*, μόγις, μόλις, σχολῇ, difficile, difficulter, ægre. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aut vix, aut nullo modo corrumpitur. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 8. Mihi vero cum his ipſis vix, his autem detractis, ne vix quidem. *Liv. l.* 34. *c.* 50. Vix clamorem eorum, nedum impetum Suffeni tulere. *African. l. tutor. ff. ad S. C. Velley.* Quando vix ſit, ut aliqua apud eundem pro eo ipſo interceſſiſſe intelligi poſſit. ¶ Aliquando refertur ad tempus, pro vix dum. *Virg.* 1. *Æn.* Vix e conſpectu Siculæ telluris in altum Vela dabant læti. ¶ *Vix dum*, eſt vix adhuc. *Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 4. Quod tibi tam cito ſuccederet, quum tu vix dum triginta dies in Syria fuiſſes. ¶ *Vix tandem*, eſt poſt multum tempus. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 9. Vix tandem legi literas dignas Appio Claudio, plenas humanitatis, officii, diligentiæ. ¶ *Vix ſaltem* idem fere eſt quod *vix*, aliquam modo vim addens. *Quintil. l.* 6. *c.* 5. Illud vix ſaltem præcipiendum videtur. Simile eſt huic illud *Plaut. Pœn.* 1. 2. 57. Vix ægre amatorculos invenimus. Alii leg. *vix*, *ægreque*, ſed utroque modo pleonaſmus eſt, quamquam non inelegans.

Vixet, per Syncopem pro *vixiſſet* dixit *Virg.* 1. *Æn.*

U ANTE L.

Ulcerāria, herba eadem quæ marrubium. *Apul. de herb. c.* 45.

Ulcerātio, onis, f. *l'impiagare*, ἕλκωσις, ἑλκῶσαι, actus ulcerandi. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. Myrmecia latiſſimis radicibus inhærens, ideoque ne excidi quidem ſine ulceratione magna poſſunt. ¶ Item ipſum ulcus, *piaga*. *Senec. de conſtant. Sapien. c.* 6. Dolores, damna, ulcerationes. *Plin. l.* 34. *c.* 11. Oris ulceratio.

Ulcerātus, a, um, *impiagato*. *Cic. de Fat. c.* 16 Nodum enim ulceratu ſerpentis morſu Philoctetes, quæ cauſa in rerum natura continebatur, fore, ut is in inſula Lemno linqueretur?

Ulcĕro, as, a. 1. *impiagare*, צרב, Germ. *eiſſen machen*, Gal. *ulcerer*, Hiſp. *ulcerar*, ἑλκόω, ulceroſum facio. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 106. Mantica cui lumbos onere ulceret, atque eques armos. *Plin. l.* 18. *c.* 9. Item equarum (ſanguis) præterquam virginum erodit, emargines, ulcerat.

Ulcerōſus, a, um, adject. *ulceroſo*, ἑλκώδης, ulceribus plenus. *Tac. Ann.* 4. *cap.* 57. Ulceroſa facies, ac plerumque medicaminibus interſtincta. ¶ Tranſlate dicitur etiam de arboribus. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Ante omnia geminantes ulteriora convexiet, nihil uſquam ulceroſum eſſe, aut retorridum. ¶ Per tranſlationem quoque accipitur pro pleno perturbationibus. *Horat. l.* 1. *od.* 25. Cum tibi flagrans amor, & libido, Quæ ſolet matres furiare equorum, Sæviet circa jecur ulceroſum non ſine queſtu.

Ulciſco, V. in ſequenti dictione.

Ulciſcor, eris, ultus ſum, d. 3. *vendicare*, *vendicarſi*, *far vendetta*, נקם, Ger. *rechen*, Gall. *venger*, Hiſp. *vengar*, ἐκδικέω, τιμωρέω, vindico, punio, animadverto in aliquem. Uſurpatur cum *accuſ. perſonæ*. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 14. Odi hominem, & odero. Utinam ulciſci poſſem. Sed illum ulciſcentur mores ſui. *Id. ad Brut. epiſt.* 3. Quos ego omnibus ſenteotiis ulciſcor, & perſequor, omnibus bonis approbantibus. *Id. pro Sex. Roſc. c.* 24. Patris ulciſcendi cauſa ſupplicium de matre ſumere. ¶ Vel cum acc. rei. *Cic. pro Rab. c.* 5. Tu ulciſceris patrui mortem. *Id.* 3. *Ver.* Putavis, non oportere eſſe ne in ulciſcenda quidem injuria cuiquam occidendi hominis poteſtatem. ¶ Vel etiam cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Plin. l.* 34. *c.* 14. A ferro ſanguis humanus ſe ulciſcitur. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *pro*. *Teren. Eun.* 5. 4. Ego pol te pro iſtis dictis, & factis, ſcelus, Ulciſcar. ¶ Vel cum abl. modi. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 27. ut peccata homines peccatis, & injurias injuriis ulciſcantur. ¶ Vel cum abl. inſtrumenti. *Ovid.* 7. *Metam.* Androgeique necem juſtis ulciſcitur armis. ¶ *Ultum ire* ſupinum pro *ulciſci*. *Salluſt. in Jugur. c.* 68. Cum maxima cura ultum ire injurias feſtinet. *Tac.* 4. *Ann. c.* 71. Neque dux Romanus ultum iit. ¶ Reperitur & *ulciſco*, *is*, activa poſitione. *Enn. apud Non. c.* 4. *n.* 155. Niſi patrem materno ſanguine exantlando ulciſcerem. ¶ Hinc paſſive *Salluſt. in Jug. c.* 34. Quidquid ſine ſanguine civium ulciſci nequitur.

Ulcus, eris, n. *ulcera*, *ulcere*, *piaga*, שחין, Ger. *eiſſ*, Gal. *ulcere*, Hiſp. *llaga*, ἕλκος, ſanies intra cutem latitans, & tumeſcens. Differt a vulnere, quia vulnus eſt hians, patenſque apertura aliquo ictu facta. *Virg.* 3. *Georg. v.* 454. Non tamen ulla magis præſens fortuna laborum eſt, Quam ſi quis ferro potuit reſcindere ſummum Ulceris os. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. *Cic. pro Dom.* Quid ſi utrumque fuit, & ut fames ſtimularet homines, & tu in hoc ulcere tanquam anguis exſtiteris? *Martial. l.* 11. *epigr.* 62. Pulchrior eſt Chione, ſed Phlogis ulcus habet. h. e. Veneris ſenſum, urticam, prurigmem. ¶ *Ulcus tangere*, proverbiali Metaphora dicitur pro eo, quod eſt movere dolorem, & rei alicujus, quæ nos magnopere urat, mentionem facere. *Ter. Phorm.* 4. 4. 9. Quid minus utile fuit, quam hoc ulcus tangere, Sus nominare uxorem? *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 37. Quicquid horum attigeris, ulcus eſt: ita male inſtituta ratio exitum reperire non poteſt. h. e. quidquid horum dixeris, abſurdum eſt.

Ulcuſcŭlum, i, n. *piaguzza*, ἑλκύδριον, exiguum ulcus. *Plin. l.* 28. *c.* 19. Lien vituli in vino decoctus, triiuſque, & illitus ulcuſcula oris. Subaudi, ſanat. Adde *Celſ. l.* 5. *c.* 28. & *Senec. epiſt.* 72.

Ulex, icis, m. frutex roſmarino ſimilis, ſed aſperior, qui retinendi auri gratia ſterni ſolet in foſſis, canalibuſque ad id fieri ſolitis. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Ulex ſiccatus uritur, & cinis ejus lavatur ſubſtrato ceſpite herboſo, ut ſidat aurum. Vicena millia pondo ad hunc modum annis ſingulis Aſturiam, atque Gallæciam, & Luſitaniam præſtare quidam tradiderunt, ita ut plurimum Aſturia gignat. Neque in alia parte terrarum tot ſæculis hæc fertilitas.

Ulīgĭnōſus, a, um, o. s. e. *ulignoſo*, *umido*, ἰκμαλέος, uligine plenus, humidus. *Vetus quidam Grammat. apud Rigalt. pag.* 299. ſcribit agrum uliginoſum dici eum, qui ſemper humidus eſt, humidum autem, qui ſiccari aliquando poſſit. *Var. l.* 4. *de L. L.* Ager uliginoſus, humidiſſimus. *Plin. l.* 17. *c.* 5. Uliginoſa terra. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Uliginoſos campos proſcindere.

Ulīgo, inis, f. *uligine*, *umore*, לחה, Ger. *naturliche feuchtigkeit der erden*, Gal. *moiſteur*, Hiſp. *humedad de la tierra*, ἰκμάς, terræ humor naturalis, ex ea nunquam recedens, ut ait *Servius* in 2. *Georg.* *Varro l.* 1. *R. R. c.* 2. Solum oportet eſſe eruderatum, & proclivum, ut everri facile poſſit, ac fieri purum. Non enim ſolum ea uligo lanam corrumpit ovium, ſed etiam ungulas ſcabras fieri cogit. *Virg.* 2. *Georg. v.* 184. At quæ pinguis humus, dulcique uligine læta. *Sil. l.* 8. *v.* 380. Et quos peſtiferæ Pontini uligine campi.

Ulixes, m. 3. idem ac Ulyſſes, ut eſt in quibuſdam veteribus libris, quomodo ab Αἴγυπτος dixere etiam *Ægyptus*, a στύφω, *ſtipo*, a ψύχω *frigo*. *Voſſ. in Etymol.* in voce *Stipes*.

Ullo, ultus fuero, perdidero, futurum ſubjunctivi ab obſoleto *ulluo*, vel *ullere*, per Syncopen. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 894. Qui niſi genitorem ullo, nullum meis dat finem miſeriis. Alii leg. *ulto*, quod majorem ſane habet analogiam ad particip. *ultus fuero*.

Ullus, a, um, *alcuno*, Ger. *einiger*, Gall. *aucun*, Hiſp. *alguno*, τὶς, idem quod *aliquis*, ſed in modo uſurpandi ab eo differens: non enim eo utimur affirmative, neque dicimus, *Sunt ulli*, *qui ſtudio ampleclantur*, ſed *Sunt aliqui*; utimur tamen vel negative, ut *Non eſt ullus*, vel interrogative, ut *Eſt ne ullus?* vel infinite, ut *Neſcio*, *an ullus ſit*; vel ſubjunctive, ſeu conditionate, ut *Si ullus me vocabit*, *ſtatim veniam*. *Cic.* 2. *Phil.* Omnino ullius rei nemo fuit emptor, cui defuerit hic venditor. *Id.* 6. *Verr.* Nullum horum reliquit, neque aliud ullum tamen, præter unum pervetus ligneum. *Id. Verr.* 4. *c.* 24. Debebat ullum nummum nemini. *Id. Verr.* 7. *c.* 3. Sine ulla facultate navium. *Ter. Hecyr.* 4. 4. 102. Si ullo modo eſt, ut poſſit. ¶ Aliquando tamen uſurpatur affirmative, eodem modo, quo aliquis. *Virg.* 3. *Georg. v.* 428. *de angue Calabro*: Qui, dum amnes ulli rumpuntur fontibus, & dum Vere madent udo terræ, ac pluvialibus Auſtris, Stagna colit, ripiſque habitat &c. *Quintil. declam.* 5. Objicit mihi, quod ullum de liberis meis potuerim facere diſcrimen. ¶ Ponitur interdum pro alterutrum. *Cic. Verr.* 7. *cap.* 3. Durum hoc fortaſſe videatur, neque ego ullam in partem diſputo. ¶ *Ullius* in genitivo penultimam apud Poetas habet communem. *Virgil.* 11. *Æn. v.* 354. nec te ullius violentia vincat. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 18. *v.* 37. Arcanum neque tu ſcrutaberis ullius unquam. ¶ *Ulli* pro *ullius*. *Plaut. Truc.* 2. 2. 38. Quaſi vero corpori reliqueris tuo poteſtatem coloris ulli capiendi.

Ulmārium, ii, n. πτελεών, ulmorum ſeminarium, locus ulmis conſitus. *Plin. l.* 18. *c.* 21. Differendæ ex ararum ſatis poſt annum in ulmaria, intervallo pedali in quamquamque partem.

Ulmĕus, a, um, *di olmo*, πτελέϊνος, quod ex ulmo eſt. *Col. l.* 6. *c.* 3. Probaturque maxime ulmea frons. *Plaut. Epid.* 5. 2. 20. Quem Apelles Zeuxiſque duo pingent pigmentis ulmeis. h. e. virgis ex ulmo cædent. *Id. Aſinar.* 2. 2. 95. Interminatus eſt nos futuros ulmeos, niſi &c. V. *Ulmus*.

Ulmĭtrĭba, æ, com. g. πτελεοτρίβης, μαστιγίας, qui aſſidue ulmeis virgis cæditur, quaſi ulmi attritor. *Plaut. in Perſ.* 2. 4. 7. Neſcio, inquam, ulmitriba tu.

Ulmus, mi, f. *olmo*, Ger. *ulmenbaum*, Gall. *orme*, Hiſp. *olmo*, πτελέα, arbor propter raritatem foliorum maritandis vitibus maxima idonea. *Virg.* 4. *Georg.* Quo ſidere terram Vertere, Mæcenas, ulmiſque adjungere vites Conveniat. *Juvenal. ſat.* 8. *v.* 78. Stratus humi palmes viduas deſiderat ulmos. h. e. vite carentes, quas fulciat. ¶ Ex ulmo fere erant virgæ, quibus ſervi cædebantur. *Plaut. Amph.* 4. 2. 9. Verbero, etiam quis ego ſim, me rogitas? ulmorum Acheruns! h. e. in cujus tergo ulmeæ virgæ quaſi moriuntur; vel, cujus tergum ulmeas virgas vorat, ut Acheron animas. His adde & illa ejuſdem Plauti paſſim, *ulmitriba*, *ulmei ſtyli*, *ulmea pigmenta*, *virgidemia ulmea*, quæ omnia oſtendunt, ulmeis bacillis ſervos cædi morem fuiſſe.

Ulna, æ, f. *braccio*, *gomito*, אמה, Ger. *darum*, Gall. *aune*, Hiſp. *ana*, *vara*, ὠλένη, cubitus, brachium, item quantum ſpatii utraque manus extenſa complectitur. Ulna enim bifariam ſumitur. Interdum ſumitur pro cubito; unde exponitur πῆχυς, Interdum pro extenſione utriuſque manus, unde Gloſſæ, ὀργυιά, ulna. Nam ὀργυιά ἡ τῶν ἀμφοτέρων χειρῶν ἔκτασις, ut Heſychius ait, idaſt ambarum manuum extenſio. *Serv. ad illud Ecl.* 3. Dic, quibus in terris (& eris mihi magnus Apollo) Tres pateat cœli ſpatium, non amplius, ulnas: Ulna, inquit, proprie eſt ſpatium, in quantum utraque extenditur manus. Dicta ulna ἀπὸ τῶν ὠλενῶν, hoc eſt a brachiis. Unde & λευκώλενος Ἥρη dicitur, licet Suetonius ulnam cubitum velit eſſe tantummodo. *Id. ad illud* 3. *Georg.* Septemque aſſurgit in ulnas: Ulna, inquit, ſecundum alios utriuſque manus extenſio eſt, ſecundum alios cubitus: quod magis verum eſt, quia Græce ὠλένη dicitur cubitus. Pro cubito, ſeu brachio *Plin. lib.* 11. *c.* 43. Terreſtrium uni homini juguli, humeri, cæteris armi, uni ulnæ. *Catull. epigr.* 17. Nec ſepit puerum iaſtat Bimuli, tremula patris dormientis in ulna. *Ovid.* 7. *Met. v.* 847. Ulnis mollibus attollere aliquem. ¶ Pro menſura *Hor. Epod.* 4. Vides ut, ſacram metiente te viam Cum bis ter ulnarum toga, &c.? *Plin. l.* 16. *c.* 40. Arboris ejus craſſitudo quatuor hominum ulnas complectentium implebat.

Ulophŏnum, n. 2. οὐλόφονον, genus herbæ, chamæleontis ſpecies, ita dictum, quaſi ὅλως φονῶδες, hoc eſt totum exitiale. Fertur enim a juvencis guſtatum, veluti angine quadam eos interficere. Plerique ixiam vocant, ab ἰξὸς, *viſcum*, quod quibuſdam in locis viſcum gignat ſub alis foliorum, maxime ſub Canis exortum, quo mulieres in Creta pro maſtiche utuntur. *Plin. l.* 22. *c.* 18.

Ulpiānus, m. Juriſconſultus, patria Tyrius. Floruit Hadriani temporibus, cujus ſcriniis præfuit. Cum Gallias adminiſtraret, ſeditione oborta interfectus eſt. Scripſit multa ad jus pertinentia, quæ paſſim in libris Pandectarum inſerta ſunt.

Ulpĭcum, i, *apiglio*, ἀφροσκόροδον, genus allii grandius, præcipue in Africa natum pulmentaria rurie, unde & Punicum allium a quibuſdam appellatur. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 35. Amabo te tamen plenior allii ulpici, quam ſint Romani remiges? *Col. l.* 11. *c.* 3. Ulpicum, quod quidam allium Punicum vocant, Græci autem ἀφροσκόροδον appellant, longe majoris eſt incrementi, quam allium, &c.

Ulpius, a, um, ad Trajanum Imp. pertinens, ut Ulpium forum, *Capitol. in Antonino Phil. c.* 22. Ulpia tribus in vet. Inſcript.

Uls, *oltre*, πέραν, idem ac ultra, apud veteres. Prius fuit *ultis*, unde ultra, ut *cis* a citis, unde citra. *Feſt.* Uls Cato pro ultra poſuit. *Pompon. l.* 2. *ff. tit.* 2. *lib.* 2. Quinqueviri conſtituti ſunt cis Tyberim, & uls Tyberim, qui poſſent pro Magiſtratibus fungi. Alii leg. *ultis Tyberim*.

Ulter, a, um, adject. qui eſt ultra aliquem locum. *Salmaſ. in exercit. Plin. pag.* 721. conatur hanc vocem intrudere in *Plin.* & *Apulej.* ſed utroque loco alii aliter. ¶ In uſu tamen eſt ejus comparativum.

Ultĕrior, ius, o. 3. *ulteriore*, *che è di là*, περαιτέρος, ὁ πέραν, compar. ab antiquo *ulter*, vel *ulterus*, quod ab ultra. *Ter. Phorm.* 4. 2. 10. Sed eccum ipſum, quis eſt ulterior? *Cic. de Prov. Conſ. c.* 15. Quorum alter ulteriorem Galliam decernit cum Syria, alter citeriorem. h. e. Tranſalpinam. V. Gallia. *Vellej. lib.* 2. *cap.* 107. Ulterior ripa. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 77. Moſellæ pons, qui ulteriora coloniæ annectit, *la parte di là*. *Id. de Germ. c.* 17. Proximi ripæ negligenter, ulteriores exquiſitius. *quei*, *che abitano più in là*. *Id.* 4. *hiſt. c.* 8. Ulteriora mirari, præſentia ſequi. *le coſe paſſate*.

Ultĕrius, *più oltre*, ἐπέκεινα, περαιτέρω, adv. compar. ab ultra. *Ovid.* 2. *Met. v.* 873. Inde abit ulterius, mediique per æquore ponti Fert prædam. *Id.* 6. *Met.* Quotieſque rogabat Ulterius juſto, Prognen ita velle ferebat, h. e. præter honeſtatem, ſupra quam honeſtum foret. *Sen. ep.* 103. Et ulterius ſi liceret, juvabit de immortalitate animorum quærere, imo credere.

Ultĭme, adverb. *eſtremamente*. *Apulej. l.* 1. *Met.* Tandem evado, & utpote ultime affectus, ad quamdam cauponam deverto. *ridotto all' eſtrema miſeria*. *Id. l.* 10. Nudam flagris ultime verberat. h. e. ad extremum uſque ſupplicium. ἐσχάτως μαστιγοῖ.

Ultĭmo, adv. *ultimamente*, ἐσχάτως, poſtremo, ad extremum, denique. *Suet. in Ner. c.* 32. Ultimo templis compluribus dona detraxit, ſimulacraque ex auro, vel argento fabricata conflavit.

Ultĭmo, as, n. 1. in ultima parte ſum, ad extremum perveni. *Tertull. de Pall. c.* 1. Cum ultimarent tempora Patriæ.

Ultĭmum, adverb. *l'ultima volta*, τὸ ἔσχατον, poſtremum. *Liv. l.* 1. *c.* 29. Nunc ...

criabundi domos ſuas ultimum illa viſuri pervagantur. *Curt. l. 5. c. 12.* Darius Artabazum ultimum illum viſurus ampleſtitur.

Ultimus, a, um, *ultimo*, אחרון, Ger. *derletzt*, Gall. *dernier*, Hiſp. *poſtrero*, ὕστατος, ἔσχατος, poſtremus, extremus, ſummus, ab inuſitato *ulter*, vel *ulterne*, quod ab *ultra*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Luna, quæ omnium ultima eſt. *Id. 2. de Div.* Cœlum ipſum, quod extremum, atque ultimum mundi eſt. *Terent. Phorm. 5. 4. 38.* Senex, quem video in ultima platea. h. e. in ultima plateæ parte. *Liv. l. 30. c. 30.* Non in ultimis laudum hoc tibi fuerit. h. e. in infima laude. *Velles. l. 1. c. 11. de Pſeudophilippo*: Qui ſe regiæ ſtirpis ferebat, cum eſſet ultimæ. h. e. viliſſimæ. *Curt. lib. 5. c. 12.* Ultimum ſcelus. h. e. maxime deteſtabile. *Apul. l. 9. Met.* Ultima illa piſtoris uxor. h. e. deterrima. *Juſtin. l. 24. c. 2.* Inauditis, ultimiſque exſecrationibus alıquem adjurare. *co' più obbliganti ſcongiuri.* ¶ Dicitur vero non ſolum reſpectu finis, ſed etiam reſpectu principii. Igitur accipitur etiam pro primo. *Virg. Æn. 7. v. 49. de Saturno primo Latini Regis progenitore*: Tu ſanguinis ultimus auctor. *Cicer. 1. de Fin.* Ab ultima antiquitate repetere. *Id. pro Arch. c. 1.* Ab ultima pueritia. *Liv. l. 40. c. 6.* Ultima origo. *Auct. ad Her. l. 1.* Si non ab ultimo initio repetere volemus. *Sever. in Ætna, v. 57.* Ultima quis tacuit juvenum certamina Colchos? ¶ Uſurpatur etiam ſubſtantive, ut cætera adjectiva. *Celſ. l. 7. c. 7.* Igitur ibi ultima experiri ſtatutum eſt. ideſt ultima remedia. *Curt. l. 3. c. 1.* Ultima Orienſis ſubigere. h. e. extremas regiones. *Aurel. Vict. de Caſ. c. 40.* Ultima vitæ agere. h. e. morti proximum eſſe.

Ultio, onis, f. *vendetta*, ἐκδίκησις, τιμωρία, actus ulciſcendi. *Plin. l. 11. c. 28.* Illis etiam ultionis cauſa datum eſt. *Tac. l. 2. Ann. c. 13.* Simul perfidos, & ruptores pacis ultioni, & gloriæ mactandos. *Id. 13. Ann. c. 21.* Ultionem in aliquem obtinere.

Ultis. V. Uls.

Ulto. V. Ullo.

Ultor, oris, m. *vendicatore*, τιμωρός, ἔκδικος, qui injuriam illatam ulciſcitur. *Cic. pro Syll. c. 30.* Ego ille conjurationis inveſtigator, atque ultor certe non defenderem Syllam, ſi conjuraſſe arbitrarer. *Virg. 4. Æn.* Exoriare aliquis noſtris ex oſſibus ultor. *Silius l. 2. v. 495.* Statque dies auſi olim tam triſtibus ultor.

Ultorius, a, um, adject. ad ulciſcendum pertinens. *Tertull. l. 2. adv. Marc. c. 24.* Deus immitſit mala non peccatoria, ſed ultoria.

Ultra, *oltre*, *oltra*, *di là*, עבר, Ger. *darüber*, Gal. *outre*, Hiſp. *allende*, πέραν, πέρα, πόῤῥω, ὑπὲρ, ἐπέκεινα, præter, trans, præp. ex iis, quæ accuſativo ſerviunt, videturque eſſe ab *ulс*, ut *citra* a *cis*. *Cic. Att. l. 12. ep. 27.* Ultra Silanam villam eſt, quam puto tibi notam eſſe. *Id. 4. Tuſcul. c. 17.* Sed adhibent modum quemdam, quem ultra progredi non oporteat. *Flor. l. 2. c. 7.* Ultra jus victoriæ ſævire. *più di quello, che la vittoria permette.* *Id. ibid.* Vulnera ingentibus pilis, nec minoribus adacta gladiis ultra mortem patebant. *più ancora di quello, che baſtava per dar morte.* *Vellej. l. 2. c. 118.* Ultra barbarum promptus ingenio. h. e. ſupra barbari indolem. *Id. ib. c. 88.* Otio ac mollitiis pene ultra fœminam fluens. h. e. plus quam fœmina. Alii leg. *ultra famam*. h. e. plus quam fama prædicaret, aut homines crederent. ¶ Eſt etiam adverbium, cum ſine caſu ponitur, idem ſignificans, quod præterea, vel amplius, *oltre a ciò*, *di più*, *d'avvantaggio*. *Cic. de Univ. c. 3.* Ut, ſi probabilia dicentur, nil ultra requiratis. *Id. l. 1. de Inv. c. 49.* Remotum eſt, quod ultra, quam ſatis eſt, petitur. *Liv. l. 2. c. 19.* Non ultra dilatum bellum eſt. *Rurſus Cic. Att. l. 15. ep. 1.* Oratio ſcripta elegantiſſime, ut nihil poſſit ultra. *Sueton. in Aug. c. 67.* Coſmum ſervum graviſſime de ſe opinantem non ultra quam compedibus coercuit. *non gli fece altro, che metterlo in ceppi.*

Ultramundanus, a, um, adject. qui ultra mundum eſt. *Apul. l. 1. de dogm. Plat.* Deus ille ſummus, ultramundanus.

Ultratus, a, um, adject. ultra poſitus, ulterior, ut ultrata regio, *Hygin. de limitib. pag. 156.*

Ultrix, icis, f. *vendicatrice*, ἀμύντειρα, τιμωρητική, quæ ulciſcitur. *Cic. pro Domo, c. 45.* Hæc ultrix afflictæ civitatis Reipublicæ ſpoliis ornabitur? ¶ Uſurpatur etiam adjective, & in plurali num. habet *ultricia* in neutro genere, quemadmodum *victrix* habet *victricia*. *Virg. 4. Æn. v. 473.* Ultriceſque ſedent in limine Diræ. *Sil. l. 2. v. 423.* Ultricia bella.

Ultro, adv. *ſpontaneamente*, ἑκόντι, ἐκ προαιρέσεως, ſponte, nemine rogante, aut cogente. *Virg. 5. Æn.* Entellus vires in ventum effudit, & ultro ipſe gravis, graviterque ad terram pondere vaſto Concidit. ideſt nullo impellente, ut *Donatus* interpretatur. *Cic. l. 4. Fam. ep. 13.* Nec mihi quicquam tali tempore in mentem venit optare, quod non ultro mihi Cæſar detulerit. ¶ Interdum ſignificat prius. *Ter. Adelph. 4. 3. 3.* Niſi ſi me in illo credidiſti eſſe hominum numero, qui ita putant, Sibi fieri injuriam, ſi quam fecere ipſi, ultro expoſtulant, Et ultro accuſant. h. e. ipſi priores accuſant, non expectata querela eorum, qui injuria ſunt affecti. Aliqui explicant, perverſe, vice verſa. *Idem Phorm. 2. 3. 13.* O audaciam! etiam me ultro accuſatum advenit. ¶ Interdum imo, vel e contrario. *Cic. pro Quint. c. 23.* Sextus Nævius, qui cum ipſe ultro deberet, cupidiſſime contenderet &c. *Plaut. Aulul. 3. 5. 55.* Ubi diſputata eſt ratio cum argentario etiam plus ipſus ultro debet argentario. ¶ Interdum procul. *Plaut. Amph. 1. 1. 264.* Ultro iſtunc, qui exoſſat homines. *Idem Capt. 3. 4. 19.* Ultro illum a me. ¶ Interdum inſuper, ultra, præterea. *Virg. 2. Æneid. v. 145.* His lacrymis vitam damus, & miſereſcimus ultro. Ita *Serv.* exponit. *Ter. Eun. 5. 2. 21.* Etiam ultro deriſum advenit. *Cic. pro Flacc. c. 19.* Cum pro frumento pecuniam accepiſſet, eclavis cives ſuos, ultroque iis ſumptum intulit. ¶ Ultro, citroque, *di là, e di quà*. V. Citro.

Ultro tributum, & duabus conjunctis vocibus Ultrotributum, n. ſumptus eſt operum publicorum, ἐργολαβία: ita autem appellatur, quia qui opera publica facienda, vel reficienda redimebant, de pecunia ſua impenſas omnes faciebant, ut re confecta, id ipſis ex ærario ſolveretur, in quod locatione convenerant. Differt a vectigali, quia qui vectigal conducebat, pecuniam prius colligebat, deinde vero ærario inferebat; qui vero ultrotributa, prius pecuniam ultro erogabat, deinde ex ærario, quod ſibi debebatur, accipiebat. *Liv. l. 39. c. 44.* Cenſores vectigalia ſummis pretiis, ultro tributa infimis locaverunt. *Id. l. 43. c. 16.* Quæ vectigalia, ultro tributa C. Claudius, & T. Sempronius locaſſent. ¶ Tranſlate *Senec. l. 4. de benef. c. 1.* Virtus ſæpius in ultrotributis eſt. hoc eſt cum duo ſint actus virtutis, v. gr. liberalitatis, impendere, & accipere, ſæpius eſt in impendendo, quam in accipiendo; ideoque ſimilior eſt ultrotributis, quam vectigalibus.

Ultroneus, a, um, *ſpontaneo*, ἐθελοντής, ἑκών, ſpontaneus, voluntarius. *Sen. l. 2. Nat. Quæſt. c. 59.* Quid intereſt ad mortem, juſſi eamus, an ultronei?

Ultus, a, um, particip. ab ulciſcor, *chi s'è vendicato*. *Salluſt. in Catil. c. 33.* Ulti ſanguinem noſtrum. V. *Ulciſcor*.

Ulva, æ, f. *alga*, *aliga*, herba paluſtris, quæ in fluvio, ac palude naſcitur, ut alga, quæ in mari. *Virg. 2. Æn. v. 135.* Limoſoque lacu per noctem obſcurus in ulva Delitui. *Id. l. 6. v. 417.* Tandem trans fluvium incolumes vatemque, virumque Informi limo, glaucaque exponit in ulva.

Ulubræ, arum, f. opp. exc. ſeu pagus deſertus Latii, apud Velitras urb. ubi Octavianus Auguſtus Imp. educatus fuit, teſte *Plin. l. 3. c. 5. Hor. l. 1. ep. 2.* Eſt Ulubris, animus ſi te non deficit æquus. *Juvenal. ſat. 10. v. 102.* Vaſa minora Frangere pannoſus vacuis Ædilis Ulubris.

Ulubranus, a, um, adject. ad Ulubras pertinens, ut Ulubranus populus. *Cicer. Fam. 7. ep. 12.*

Ulubrenſis, ſe, adject. ab Ulubris. Apud *Plin. l. 3. c. 4.* Ulubrenſes ſunt Ulubrarum incolæ.

Ulucus. V. Alucus.

Ulula, æ, f. *alocco*, Ger. *eul*, Gall. *chouette*, Hiſp. *autillo*, ὀλολυγών, αἰγώλιος, avis nocturna ex genere noctuarum, ab *ululando*, uti Græce et nomen ab ὀλολύζειν. *Virg. 8. Ecl.* Certent & cygnis ululæ, ſit Tityrus Orpheus. *Plin. l. 10. c. 12.* Uncos ungues & nocturnæ aves habent, ut noctuæ, bubo, ululæ.

Ululabilis, le, adject. ululans, ululatu plenus; ut ululabilis plangor, apud *Apul. l. 4. Met.* Ululabilis clamor, apud *Ammian. l. 24. c. 2.*

Ululamen, inis, n. idem quod ululatus. *Prudent. in hymn. exſequiar. v. 154.* Turba clangens ululamina miſcet.

Ululans, antis, o. g. ὀλολύζων, part. ab ululo. *Cic. in Or. c. 6.* Cum vero inclinata, ululantique voce, more Aſiatico, canere cœpiſſet, quis eum ferret? *Virg. 1. Georg. v. 486.* Ululantes lupi. *Sil. l. 6. v. 563.* Ululanti dolore.

Ululatio, onis, f. ululatus, in vet. Inſcript. apud *Gruter. p. 705. n. 51. & 52.*

Ululatus, us, m. *ululato*, *urlo*, ὀλολυγμός, ὀλολυγή, actus ululandi, clamor clarus, ſed inconditus. *Cæſ. lib. 5. Bel. Gal. c. 37.* Tum vero ſuo more victoriam conclamant, atque ululatum tollunt. *Virg. 4. Æn. v. 667.* Lamentis, gemituque, & fœmineo ululatu Tecta fremunt. *Ovid. Met. 3. v. 528.* Liber adeſt, teſtiſque fremunt ululatibus agri.

Ululatus, a, um, particip. ululatibus conclamatus. *Stat. lib. 9. Theb. v. 726.* Tu dulces lituos, ululataque prœlia gaudes. *Virg. 4. Æn. v. 609.* Nocturniſque Hecate triviis ululata per urbes, h. e. ululatibus invocata. *Rurſus Stat. l. 1. ſilv. 3. verſ. 58.* Juga Circes Dulichiis ululata lupis. h. e. ululatibus completa. Sic *Claudian. de IV. Conſ. Honor. v. 139.* Ululata verendis aula puerperiis.

Ululo, as, n. 1. *urlare*, ὀλολύζω, flebilem, & mœſtum ſonum edo, proprium luporum, & canum, teſte *Servio*, a verbo Græco allato, vel ab ὑλακτεῖν, latro. *Virg. 6. Æn. v. 257.* Viſæque canes ululare per umbram. ¶ Transfertur & ad alia. *Virg. 2. Æn. v. 488.* Penituſque cavæ plangoribus ædes Fœmineis ululant. *Id. l. 4.* Summoque ulularunt vertice Nymphæ.

Ulyſſes, is, & Ulyſſeus, Ulyſſei, vel Ulyſſi, m. *Uliſſe*, Ὀδυσσεύς, filius Laertæ, a quo & Laertius cognominatus eſt, ex Anticlea, nepos Arceſii, pronepos Jovis tertii, ideſt Jovis Cretenſis filii Saturni, Rex Ithacæ, & Dulichii inſularum maris Jonii, a quibus modo Ithacus, modo Dulichius appellatur. *Ovid. 13. Met.* Sed Servius tradit, Ulyſſem filium fuiſſe Siſyphi ſceleſtiſſimi latronis, filii Æoli; Anticleam enim Ulyſſis matrem, antequam nuberet, cum Siſypho concubuiſſe; ex quo Ulyſſem peperit. Idem Theodontius affirmat, qui ait, Anticleam prius Siſypho nupſiſſe, deinde ab eo diſceſſiſſe, & jam prægnantem nupſiſſe Laertæ, ex primis autem nuptiis Ulyſſem peperiſſe. Idem aſſerit Leontius, qui narrat, Anticleam quidem primum Laertæ nupſiſſe, ſed, cum ad Apollinis oraculum pergeret conſultura, a Siſypho latrone captam, & conſtupratam fuiſſe, ex eo ſtupro Ulyſſem eſſe genitum. Atque hanc originem Ajax Telamonis filius Ulyſſi objicit in certamine de armis Achillis, apud *Ovid. 13. Met. v. 31.* Fingitur ab Homero vir multa præditus facundia, vafer conſilio, magna experientia, egregius bello, laborum patientiſſimus. Uxorem habuit Penelopem Icarii filiam, ex qua Telemachum filium ſuſcepit: eamque tantopere adamavit, ut reliquis Græcorum principibus ad bellum Trojanum proficiſcentibus, ipſe inſaniam ſimulaverit, futurum ſperans, ut tanquam bello inutilis domi relinqueretur. Junctis itaque duobus diverſi generis animalibus litos proſcindebat, & frugum loco ſalem ſerebat. Sed Palamedem virum prudentiſſimum, cui demandatum fuerat, ut juventutis delectum haberet, cum in Ithacam veniſſet, fallere non potuit, qui ut technam Ulyſſis detegeret, aranti illi Telemachum filium in ſulco objecit: quem Ulyſſes conſpicatus, ne læderet, aratrum in aliam partem inflexit. Eo argumento Palamedes facile deprehendit, non veram illam, ſed ſimulatam eſſe inſaniam. Itaque cum ad bellum Trojanum pertraxit. In eo bello ſtrenuam, utiliſſimamque Græcis operam navavit. Juvenis Herculis ſagittas, quæ erant apud Philoctetem, eaſque in Troadem pertulit. Achillem in Lycomedis Regis Scyri aula inter mulieres virginali habitu latitantem detexit, & ad bellum perduxit. Sæpe mendici habitu Ilium explorandi gratia ingreſſus eſt, neglectis Ilienſium contumeliis, ubi etiam ab Helena cognitus fuiſſe dicitur. Sæpe etiam legatione ad Priamum functus eſt. Græcis diſſuaſit, ne propter Agamemnonis ſomnium ex Troade diſcederent. Una cum Diomede, cujus amiciſſimus erat, cineres Laomedontis, qui ſuper Scæam portam Ilii ſervabantur, clam ſuſtulit. Palladium quoque una cum eodem Diomede ex arce cæſis cuſtodibus rapuit. Helenum etiam vatem Priami filium dicitur rapuiſſe. Miſſus quoque explorator cum Diomede, quando Rheſus Thraciæ Rex veniret, eum occidit, & equos ejus abduxit, priuſquam Troadis herbam deguſtaſſent, & de Xanthi aqua bibiſſent. Erant autem hæc omnia in Trojanorum fatis, ſine quibus Troja expugnari non poterat. Cum Palamede graviſſimas inimicitias exercuit, quæ potiſſimum occaſione frumentationis exarſerunt, eumque tandem per calumniam circumventum lapidibus obruendum curavit: Occiſo Achille, contendit de illius armis cum Ajace Telamonio, in quo judicio fortiſſimo illi viro prælatus eſt. Effecit, ut Ilium proditione caperetur, familiaritate cum Ænea, Antenore, Thymœte, vel, ut eſt in fabulis, opera Sinonis, & per equum ligneum. Capta Urbe, Orſilochum Idomenei Cretenſis Regis filium obſtantem, ne legitima pars prædæ ſibi decerneretur, exorta rixa interemit. Polyxenam ad Achillis tumulum jugulavit. Aſtyanactem Hectoris filium e turri præcipitavit. Cum navem conſcendiſſet in patriam rediturus, pœnam ſuis dolis, & ſceleribus dignam perſolvit. Decem enim annos, & amplius per diverſa maria erravit, novis ſemper jactatus tempeſtatibus. Hinc *Ulyſſis errores* in proverbium abierunt. Ab Homero ſeparatim a bello Trojano deſcripti fuere ingenti volumine, quod *Odyſſea* inſcribitur. Tandem in patriam pervenit, & Penelopes uxoris ſuæ procos occidit. De ejus morte ita narrat. Poſt varia, & horribilia ſomnia oraculum Apollinis conſuluit, ex quo didicit, ſe a filio interemptum iri. Quare in locis abditis vivere decrevit. Sed Telegonus filius ex Circe ſuſceptus, patrem ſuum videre cupiens, in Ithacam profectus eſt: ubi cum incognitus a domo patris prohiberetur, orta contentione patrem incognitum ſpina venenoſa trigonis piſcis transfixit. *Virg. 3. Æn.* Et terram altricem ſævi exſecratur Ulyſſi. Alii leg. *Ulyſſis*. *Id. l. 2.* Pelias & vulnere tardus Ulyſſi. *Horat. epod. 17.* Laborioſi remiges Ulyſſei. *Martial. l. 14. epigr. 184.* Priami regnis inimicus Ulyſſes. *Ovid. Heroid. epiſt. 1.* Hanc tua Penelope lento tibi mittit, Ulyſſe. *Id. ib.* Penelope conjux ſemper Ulyſſis ero. ¶ Legitur & *Ulixes* in multis antiquis codicib. quod & ſupra ſuo loco adnotavimus.

Ulyſſipo, & Olyſſipo, vel Ulyſippo, onis, f. *Lisbona*, oppidum Luſitaniæ, quod regum Portugalliæ hodie ſedes eſt, ita dictum quod ab Ulyſſe conditum creditur. *Plin. l. 8. c. 42.*

Ulyſſiponenſis, ſe, adject. ad Ulyſſiponem pertinens, ut Ulyſſiponenſe promontorium. *Plin. l. 4. c. 21.*

U ANTE M.

Umbella, f. 1. *ombrella*, *paraſole*, inſtrumentum, quo Solem a facie arcemus. *Juven. ſat. 9. v. 50.* Et cui tu viridem umbellam, cui ſuccina mittas Grandia.

Umber, bra, brum, ὄμβρικος, qui eſt ex Umbria. *Catull. in Egnatium 37.* Aut parvus Umber, aut obeſus Hetruſcus. *Horat. lib. 2. ſat. 4. v. 40.* Umber aper. ¶ Dicitur etiam de cane ex Umbria. *Virgil. 12. Æn. v. 735.* at vividus Umber Hæret hians.

Umbilicaris, re, adject. ad umbilicum pertinens, ut umbilicaris nervus, apud *Tertull. de carn. Chriſti, c. 20.*

Umbilicatus, a, um, ὀμφαλόεις, quod ad umbilici ſimilitudinem factum eſt. *Plin. l. 13. c. 4.* Et in alvo media plerique umbilicatum.

Umbilicus, i, m. *ombelico*, *bellico*, ὀμφαλός, media regio abdominis, cavitate quadam prædita, ligamentum inteſtinorum, quod mediam fere ventris planitiem obtinet, ad hoc factum, ut per illud fœtus, dum eſt in utero matris, nutriatur. *Liv. lib. 26.* Adeo nudaverat vada, ut alibi umbilico tenus aqua eſſet. *Celſ. lib. 6. cap. 17.* Ad umbilicos prominentes ne manu, ferroque utendum ſit, ante tentandum eſt. ¶ Per Metaphoram ponitur pro media cujuſque rei parte. *Plaut. Men. 1. 2. 45.* Dies ad umbilicum jam eſt. *Cic. 6. Ver. c. 48.* Qui

43. Qui locus, quod in media eſt inſulæ ſitus, umbilicus Siciliæ nominatur. *Liv. l. 35. c. 18.* Ætoli umbilicus Græciæ. ¶ In libris quoque ſic dicebantur, vel eburnea, vel lignea ornamenta in medio integumenti extantia, quæ voluminibus abſolutis addi ſolebant. Sic autem dicti ſunt, quod umbilici humani formam imitarentur. Alii umbilicos fuiſſe ajunt bacillos cedrinos, vel buxeos, circa quos membranæ involvebantur, quibus quidem membranis in volumen complicatis in medio utrinque ii bacilli apparebant, & ideo dicebantur ſimilitudine quadam umbilici. Quæ ſane ſententia ideo verior eſſe videtur, quia apud Veteres non colligabantur libri ex multis plagulis unam poſt aliam aſſutis, ſed ea membranis convolutis fiebant, unde volumen. Alii denique umbilicos intelligunt extremitates bacillorum, quæ & cornua dicebantur, quibus affigebantur claviculi quidam ex ebore, aut ligno aliquo pretioſo in modum umbilici. Quænam vero his ſententiis verior ſit, judicent eruditi. *Mart. l. 3. ep. 2. ad librum ſuum:* Cedro (*h. e. oleo expreſſo ex cedro*) nunc licet ambules perunctus, Et frontis gemino decens honore Pictis luxurieris umbilicis. *Id. l. 3. epigr. 6.* Quæ cedro decorata purpuraque Nigris pagina crevit umbilicis. *Id. l. 2. ep. 6.* Quid prodeſt mihi tam macer libellus, Nullo creſſior ut ſit umbilico? ¶ Quia vero hujuſmodi bacilli, ſeu bacillorum ornamenta non affigebantur membranis, niſi poſt finitum volumen, ſeu librum, hinc *pervenire ad umbilicum*, eſt ad finem libri accedere, & *ad umbilicum perducere* eſt librum abſolvere. *Martial. l. 4. ep. ult.* Ohe jam ſatis eſt, ohe libelle, Jam pervenimus uſque ad umbilicos. *Horat. Epod. 14.* Deus me vetat Inceptos olim promiſſum carmen jambos Ad umbilicum ducere. ¶ Dicitur præterea umbilicus in annulo, vel monili ea pars, quam alio nomine palam vocamus, cui ſcilicet gemma, vel margarita illigatur. *Plin. l. 36. c. 5. de margaritis:* Et alios convenit non oportere perforari, quorum ſit abſoluta bonitas, umbilicis tantum ex auro capita comprehendentibus. ¶ Item parvus circulus in terra deſcriptus ad cognoſcendos ventos ab humani umbilici ſimilitudine umbilicus dicitur. *Plin. l. 18. c. 33.* Per hujus mediam longitudinem duci ſarculo ſulcum, vel cinere lineam, v. gr. pedum 20. conveniet, mediamque menſuram, hoc eſt in decimo pede circumſcribi circulo parvo, qui vocatur umbilicus. ¶ Item gnomon, hoc eſt ſtylus, ex quo Solis umbræ dignoſcuntur, & ex iis horæ. *Plin. l. 6. c. 34.* In hoc cœli circumflexu æquinoctii die medio, umbilicus, quem gnomonem vocant, ſeptem pedes longus, umbram non amplius quatuor pedes longam reddit. *Et mox.* Umbilicus æquinoctio triginta quinque pedum, umbram viginti quatuor pedes longam facit. ¶ Etiam ita dicebatur cochleæ marinæ, quæ Ariſtoteli fere κόχλος. *Cic. 2. de Orat. c. 6. de Scipione Æmiliano, & C. Lælio.* Non audeo dicere de talibus viris, ſed tamen ita ſolet narrare Scævola, conchas eos, & umbilicos ad Cajetam, & Laurentem legere conſueſſe. *Valerius Maximus l. 8. c. 8. n. 1.* Conſtat namque eos Cajetæ, & Laurenti vagos litoribus conchulas, & umbilicos lectitaſſe. Errare igitur videntur ii, qui umbilicos his locis parvos, rotundoſque lapillos, ſeu calculos interpretantur. Nam etiam *Aurel. Vict. de Cæſarib. c. 3.* cum narraſſet, juſſas a Caligula legiones conchas, & umbilicos in ora maris legere, ſubdit deinde: *hujuſmodi* piſces Græce Nympharum *lumina appellantur*, ex quo intelligimus, piſces eſſe, aut certe marinas conchulas, aut cochleas, quæ a maris fluctibus ſubinde ejiciuntur.

Umbilicus Veneris, κοτυληδών, herba eſt in officinis nomen retinens, folio in acetabuli formam tornato, brevi in medio cauliculo, in quo ſemen ineſt, radice olivæ modo rotunda. Eſt & alterum ejuſdem genus, cymbalion aliqui vocant, pinguibus foliis, latioribus, ligulatim modo denſis, circa radicem medium oculi ambitum deſcribentibus, ut in majore ſempervivo, aſtringentis guſtus, cauliculo tenui, in quo flores, & ſemina hyperici, radice majuſcula. *Apul. de herb. c. 42.*

Umbo, onis, m. ὄμβων, ὀμφάλιον, quicquid in plano extat, ac protuberat figura rotunda, vel conica. Speciatim ſic dicitur media pars clypei eminentior. Et per Synecdochen pro clypeo ſumitur. *Virg. 9. Æn. v. 810.* Nec ſufficit umbo ictibus. *Liv. l. 5.* Gallum umbone ictum deturbat. ¶ Dicitur etiam de parte magis extante in gemmis. *Plin. l. 37. c. 6.* Arabicæ excellunt candore circuli præluſidi, atque non gracili, neque in receſſu gemmæ, aut in dejectu renitente, ſed in ipſis umbonibus nitente, præterea ſubſtratu nigerrimi coloris. ¶ Item de editiore montis, aut ſcopuli parte. *Serv. 1. Arbit. v. 408.* Undiſonæ quos circuit umbo Maleæ. *Id. l. 3. ſilv. 1. v. 110.* Contra riget umbo maligni montis. ¶ In toga etiam umbones dicuntur ſinus, & rugæ in modum umbonis ſeu clypei complicatæ, & ſiniſtro brachio collectæ, præſertim in ditioribus, & lautioribus, qui laxas admodum togas adhibebant. *Perſ. ſat. 5. v. 33.* Tutaque impune Subura Permiſit ſparſiſſe oculos jam candidus umbo. ¶ Apud *Martial. lib. 3. epigr. 46.* Umbo poni videtur pro brachio, quo tanquam umbone confertam turbam incedentes repellimus. Verba ſunt: In turbam incideris, cunctos umbone repelles. Invalidum eſt nobis, ingenuumque latus.

Umbra, æ, f. *ombra*, צל, Ger. *ſchatten*, Gal. *ombre*, Hiſp. *ſombra*, σκιά, *σκίασμα*, aer carens Sole, quod ſit alicujus corporis objectu, ut nubium, arborum, parietum. *Cic. 1. de Or. c. 7.* Platanus illa, cujus umbram ſecutus eſt Socrates. *Id. 1. Tuſcul. c. 45.* Gloria virtutem tanquam umbra ſequitur. ¶ Metonymice umbræ quoque Latinis dicebantur tabernacula, ſive tentoria in urbis viis, aut locis ſuburbanis compacta ad excipiendos peregrinos, qui undique vel ad ſpectandos ludos, vel ad vendendas merces convenirent. *Feſt.* Umbræ vocabantur Neptunalibus caſæ frondeæ pro tabernaculis. ¶ Item ædificia omnia, ut ſunt ſcholæ, in quibus Grammatica, Rhetorica, & aliæ artes traduntur. *Juven. ſat. 7. v. 173.* Ad pugnam qui Rhetorica deſcendit ab umbra. id eſt a declamationibus, quæ ſiunt in ſcholis, ad verum certamen. *Tacit. Ann. 14. c. 53.* Studia in umbra educata. ¶ Per Metaphoram appellantur umbræ, quas faciunt pictores, ut imagines, quæ planæ ſunt, ſolidæ videantur. *Cic. 4. Acad. c. 7.* Quam multa vident pictores in umbris, & eminentia, quæ nos non videmus? ¶ Ita per Tranſlationem vocantur mortuorum animæ. Cauſa appellationis eſt, quia putantur, cum nobis apparent, corpus aereum aſſumere, tenue, & nigri coloris, inſtar umbræ, quod momento evaneſcit. *Virg. 6. Æn.* Umbrarum hic locus eſt, ſomni, noctiſque ſoporæ, &c. *Suet. in Calig. c. 59.* Satis conſtat, cuſtodes hortorum umbris inquietatos. V. *Serv. ad illud Æn. 4.* Et nunc magna mei ſub terras ibit imago. ¶ Umbra item tranſlate dicitur, qui venit ad convivium non vocatus, ſed illius, qui vocatus eſt, comes. Nam ſic vocatum ſequitur, veluti umbra corpus. *Hor. l. 1. ep. 5. de cæna:* Locus eſt & pluribus umbris. *Id. l. 2. ſat. 8.* Cum Servilio Balatrone Vibidius, quos Mæcenas adduxerat umbras. ¶ Præterea metaphorice umbra accipitur pro ſpecie, ſigno, veſtigio alicujus rei. *Cic. 3. Off. c. 17.* Sed nos veri juris, germanæque juſtitiæ ſolidam, & expreſſam effigiem nullam tenemus, umbra, & imaginibus utimur. *Id. pro Mur. c. 6.* In quo ipſam luxuriam reperire non potes, in eo te umbram luxuriæ reperturum putas? *Id. Att. l. 7. ep. 11.* O hominem amentem, & miſerum, qui ne umbram quidem unquam τοῦ καλοῦ viderit. *Id. in Piſon. c. 24.* Umbras falſæ gloriæ conſectari. ¶ *Timere umbras* proverbiali locutione dicitur is, qui ad ſpecies etiam, & vanas timoris cauſas maxime eſt meticuloſus. *Cic. Attic. l. 15. epiſt. 20.* Videtur iſte, qui umbras timet, ad cædem ſpectare. ¶ Accipitur etiam umbra pro colore, prætextu, cauſa. *Liv. l. 8.* ſub umbra fœderis æqui ſervitutem pati. ¶ Item pro tutela, & præſidio. *Liv. l. 32. c. 21.* Sub umbra auxilii veſtri latere volunt. *Id. l. 34. c. 9.* Erant autem eo tutiores, quod ſub umbra Romanæ amicitiæ latebant. ¶ Denique umbra eſt piſcis genus, ſic a colore nigreſcente appellatum, ut auctor eſt *Varro l. 4. de L. L.* his verbis: Vocabula piſcium pleraque tranſlata a terreſtribus ex aliqua parte ſimilibus rebus, ut anguilla, lingulaca, ſudis: alia a coloribus, ut hæc, aſellus, umbra, turdus: alia a vi quadam, ut hæc, lupus, canicula, torpedo. Hæc *Varro*. Græcis ſimiliter piſcis hic σκίαινα appellatur a σκιά. *Ovid. in Halieutic.* Et auri Chryſophrys imitata decus, tum corpore umbræ Liventis, rapidique lupi. Adde *Colum. l. 8. c. 16.*

Umbraculum, li, n., *ombrello*, σκιάς, σκιάδειον, locus, in quo ex umbra locus compoſitus, & tectus frondibus, aut alia re quacunque ad umbram præbendam, tabernaculum, velumve umbræ cauſa erectum. *Varro l. 3. de R. R. cap. 51.* Ubi ea in tecta, & loca calida prope ortem faciunt, ac umbracula, quo ſuccedant homines in æſtu, tempore meridiano. *Virg. 9. Ecl.* Et lentæ texunt umbracula vites. ¶ Ponitur & umbraculum pro umbella, qua tegitur facies ad Solis calores arcendos, *ombrella*. *Ovid. 2. Faſt.* Aurea pellebant tepidos umbracula Soles. ¶ Sumitur quoque pro ſchola, ducta appellatione a Philoſophorum veterum ambulationibus, quæ arborum umbraculis erant opacæ, ut Academia, & Lyceum. *Cic. in Bruto, c. 9.* Proceſſerat enim in ſolem, & pulverem, non ut e militari tabernaculo, ſed ut e Theophraſti doctiſſimi hominis umbraculis. *Id. 3. de Leg. c. 6.* Phalereus ille Demetrius, de quo feci ſupra mentionem, mirabiliter doctrinam ex umbraculis eruditorum, otioque non modo in ſolem, atque pulverem, ſed in ipſum diſcrimen, aciemque produxit.

Umbraliter, per umbram, in umbra. *Auguſtin. ep. 57. ad fin.* Deus in templo manufacto non corporaliter, ſed umbraliter habitavit.

Umbrans, tis, nom. particip. *ombroſo*, *che fa ombra*. *Pallad. in Auguſto, tit. 8.* Umbrantibus tegi arbuſtis. *Prudent. Hamartig. v. 673.* Cilm umbrante tegi.

Umbraticola, læ, m. & f. qui umbra delectatur, homo delicatus, & mollis, agreſtis, qui ſolem, pulveremque ferre non poteſt. *Plaut. Truc. 2. 7. 49.* Mœchum malacum, cincinnatum, umbraticolam, tympanotribam. Eodem ſenſu etiam *umbraticus* dicitur. *Id. Curcul. 4. 3. 24.* Si hic me hodie umbraticus deriſerit. *Senec. lib. 4. de benef. cap. 2.* Epicureorum delicata, & umbratica turba.

Umbraticus, a, um, *da ombra*, σκιατικός, proprie ſignificat id, quod in umbra eſt; & dicitur de iis rebus, quæ domi & in privatis locis ſiunt, procul a publica luce. *Plin. l. 9. ep. 2.* Niſi forte volumus *ſcholaſticas* ſibi, atque (ut ita dicam) umbraticas literas mittere. *Plaut. Curcul. 4. 2. 12.* Quid refert me feciſſe regibus, ut mihi obedirent, ſi hic me hodie umbraticus deriſerit? *queſto oziofo privatello*. Verba ſunt hæc militis glorianti, & de ſua virtute prædicantis. *Senec. de Benef. l. 4. c. 2.* In hac parte nobis pugna eſt cum Epicureorum delicata & umbratica turba, in convivio ſuo philoſophantium. *Petron. in ſatyr. c. 2.* Doctor umbraticus. h. e. qui domi clauſus tradit præcepta ſcholaſtica. V. Umbra. *Gell. l. 3. c. 1.* Negotiis ſe umbraticis, & ſellulariis quæſtibus intentos habent. h. e. domeſticis & contentione carentibus. ¶ Urbane *Lactant. l. 6. c. 12.* Teſtificatus eſt, non ad veram juſtitiam præcepta ſe dare, ſed ad umbram imaginemque juſtitiæ. Ignoſcendum eſt igitur umbratico & imaginario præceptori. h. e. umbram & imaginem rerum ſequenti, non veritatem. ¶ Sunt quibus *umbraticus* ſignificare videtur ignavum & mollem, & huc trahunt exempla Plauti, & Senecæ ſupra allata: verum ea notio non tam ex vi ipſius vocis, quam ex conſequentibus pendet; quia ſcilicet homines domi degentes, & a publica conſuetudine remoti, in lucem cum prodeunt, ignavi eſſe ſolent ac timidi: quemadmodum qui in umbroſo & obſcuro loco diu verſati, ſi inde exeant, facile claro luminis fulgore obcæcantur, ut loquitur M. Seneca in *proœm. l. 4. controverſ.* V. Umbratilis.

Umbratilis, & le, o. 3. *da ombra*, Ger. *ſchattenförmig*, Gall. *fait a l'ombre*, Hiſp. *hecho a la ſombra*, σκιατός, quod ad umbram pertinet, ut *Vita umbratilis*, quæ umbra, atque otio marceſcit. *Cic. 2. Tuſc. c. 11.* Ad malam domeſticam diſciplinam, vitamque umbratilem, & delicatam cum acceſſerunt etiam poetæ, nervos omnes virtutis elidunt. Huc pertinet & illud *Columella l. 1. c. 2.* Neu ſit mora ſegnis, & umbratilis. ¶ *Exercitatio umbratilis*, eſt quæ in loco operto, atque adeo in otio ſit. *Cic. 1. de Or. c. 34.* Educenda dictio eſt ex hac domeſtica exercitatione, & umbratili medium in agmen. ¶ *Oratio umbratilis*, eſt oratio Philoſophorum, ita dicta ad differentiam orationis Oratorum, quia Philoſophi in umbraculis verſabantur, Oratores in foro, ſub Sole. *Cic. in Or. c. 19.* Mollis eſt oratio Philoſophorum, & umbratilis, nec ſententiis, nec verbis inſtructa popularibus.

Umbratiliter, adverb. leviter, rudi deſcriptione, & quaſi per umbras. *Sidon. l. 2. ep. 10.* Quæ imaginarie tantum, & quodammodo umbratiliter effingimus.

Umbratus, a, um, adject. umbra tectus. *Virg. 6. Æn. v. 772.* Atque umbrata gerunt civili tempora quercu. h. e. circumdata quercu quodammodo umbram faciente. *Stat. 6. Thebaid. v. 553.* Idas Olympiaca umbratus tempora mitra. *Id. l. 5. ſilv. 4. 79.* Umbratus genas. h. e. barbatus.

Umbria, æ, f. olim Ombria, *l'Ombria*, *l'Umbria*, Ὀμβρική, regio Italiæ, ampla, Apennino M. diviſa, inter Hetruriam ad Occ. Tiberi diſcreta, & Sabiniam, & Picenum ad Or. mare Hadriaticum ad Bor. Narem fl. ad Mer. Dicta eſt ab ὄμβρος, imber, quod Umbri omnium Italiæ populorum antiquiſſimi inundatione terrarum, imbribuſque ſuperfuiſſe credantur, ut refert *Plin. l. 3. c. 14.* Vel ab Umbrone fl. teſte eodem *Plinio*. Vel ab umbra, quod propter vicinitatem Apennini, & altitudinem montium umbroſa ſit. V. Geographos.

Umbri, orum, m. Umbriæ populi. *Plin. l. 2. c. 77.*

Umbricus, a, um, ad Umbriam pertinens, ut creta Umbrica apud *Plin. l. 35. c. 17.*

Umbrifer, a, um, *ombroſo*, מצל, Ger. *das ſchatten macht*, Gall. *qui porte ombre*, Hiſp. *que trae ſombra*, σκιοφόρος, ferens umbram, umbroſus. *Varro l. 2. de R. R. c. 2.* Circiter meridianos æſtus, dum defervescunt, ſub umbriferas rupes, & arbores patulas ſubjiciunt. *Virg. 6. Æn. v. 473.* In nemus umbriferum. *Cic. 3. Div. c. 13. ex poeta:* Academia umbrifera.

Umbrius, a, um, adject. ut Umbria terra, h. e. Umbriæ regio. *Gel. l. 3. c. 2.*

Umbro, as, a. 1. *adombrare*, הצל, Ger. *ſchatten machen*, Gall. *faire ombre*, Hiſp. *hacer ſombra*, σκιάζω, tegendo umbram facio. *Virgil. 3. Æneid. v. 508.* Sol ruit interea, & montes umbrantur opaci. *Plin. l. 19. c. 1.* Marcellus veliis forum umbravit. *Colum. l. 3. cap. 7.* Omnes pene circa, ne umbrant, abraduntur. *Claudian. de nupt. Honor. & Mar. v. 149.* Umbratum Deam tergo ſuſtulit in arcum Belua.

Umbro, onis, m. 3. *l'Ombrone*, fl. Hetruriæ. Oritur in agro Senenſi, deinde in Mer. tendens, auctus Arbia, infra Bonum Conventum, Merſa, & Orcia fluv. verſus Roſetum labitur, & 5. M. P. infra in mare Tyrrhenum cadit.

Umbroſus, a, um, *ombroſo*, מצל, Ger. *ſchattiche*, Gall. *ombrageux*, Hiſp. *ſombrio*, σκιερός, σκιώδης, opacus, umbram faciens. *Virg. 8. Æn.* Et crines umbroſa tegebat arundo. *Cic. ad Q. Fr. lib. 3. ep. 1. c. 2.* Ego locum æſtate umbroſiorem vidi nunquam. *Plin. l. 16. c. 26.* Fico folium maximum, umbroſiſſimumque.

U A N T E N.

Una, adv. *inſieme*, *in compagnia*, יחד, Ger. *zugleiche*, Gall. *enſemble*, Hiſp. *a una*, ἅμα, ὁμοῦ, ὁμῶ, ſimul, pariter. *Cic. Att. lib. 7. ep. 10.* Si in Italia Pompeius conſiſtit, erimus una. *Id. de Am. c. 10.* Quod ſummi puerorum amores ſæpe una cum prætexta, ſumpta toga civili, deponerentur. *Terent. Adelph. 4. 3. 7.* Quæſo, ut una mecum ad matrem virginis eas. *Plaut. Mil. 2. 2. 61.* amantes una inter ſe facerem convenas.

Unaetvicesimanus miles dicitur, qui eſt ex legione viceſima prima. *Tacitus l. 2. hiſt. c. 43.* Stratis Unaetviceſimanorum principiis, aquilam abſtulere. *Id. 1. Ann. c. 51.* Siniſtrum latus Unaetviceſimani, dextrum Quintani abſtulere. ¶ Legitur etiam *unetvicesimanus*.

Unaetvicesimus, a, um, adject. viceſimus primus, ut Unaetviceſima legio, apud *Tacit. 1. Ann. c. 45.* ¶ Legitur & *unetvicesimus*.

Unanimans, antis, idem quod unanimis. *Plaut. Truc. 2. 4. 80.* Non amantis mulieris, ſed ſociæ unanimantis, fidentis fuit.

Unanimis, & me, o. 3. *concorde*, *dell' iſteſſo animo*, Ger. *einhellig*, Gall. *d'un meme cœur, & vouloir*, Hiſp. *concorde*, ὁμόψυχος, qui unius animi eſt, & unius ſententiæ cum altero. *Virg. 4. Æn. v. 8.* Cum ſic unanimem alloquitur male ſana ſororem.

Unanimitas, atis, f. *concordia*, ὁμοψυχία, ὁμόνοια, concordia, conſenſus. *Liv. l.*

40. *cap.* 8. Mihi, Antiocho, & cuilibet Regum hujus ætatis nulla re magis, quam fraterna unanimitate regnum augeſſe.

Unanimiter, adv. *unanimamente*, ὁμοψύχως, concordibus animis. *Pepiſt. in Tac. c.* 4. Me unanimitate delegiſtis.

Unanimus, a, um, adject. idem quod *unanimis*, & eo etiam uſitatius. *Liv. l.* 7. 2. 22. Quæ diſtiuere unanimos videbatur. *Valer. Flacc. l.* 4. *v.* 161. nomanque ſequutus Oreos unanimes. *Catul. carm.* 30. *ad Alphen.* Alphene immemor, et que unanimis falſe ſodalibus. *Stat.* 8. *Theb. v.* 669. Unanimi fratres. Alii leg. *unanimes*. *Plaut. Stich.* 5. 4. 69. Ego tu ſum, tu es ego: unanimi ſumus. Plures tamen vet. cod. habent *unanimi*.

Uncatio, onis, f. curvatura. *Cal. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 32. Unguium uncatio, quam γρύπωσιν vocant.

Uncatus, a, um, adject. curvatus, inflexus, uncus. *Cal. Aurelian. Tard.* 5. *c.* 3. Adeo ut quidam uncati permaneant. *Sidon. l.* 4. *ep.* 20. Uncatæ lanceæ. *Id. l.* 9. *ep.* 9. Uncatis ſyllogiſmis aliquem inhamare.

Uncia, æ, f. *oncia*, Ger. *unze*, Gall. *once*, Hiſp. *onza*, οὐγκία, una ex duodecim partibus aſſis. *Plaut. Men.* 3. 3. 3. Atque huic ut addas auri pondo unciam. ¶ Unciæ partes hæ ſunt, *ſemuncia*, *drachma*, *ſextula*, *duella*, *ſiclus*, ſeu *didrachmum*. *Drachma* octies ſumpta explet unciam. *Semuncia* continet drachmas quatuor. *Sextula* eſt ſexta pars unciæ. *Duella* pendit duas ſextulas, hoc eſt tertiam partem unciæ. *Siclus*, ſeu *didrachmum*, pondus eſt duarum drachmarum, hoc eſt quarta pars unciæ. Quod ſi ad minora pondeſcula libeat deſcendere, unciamque in minimas particulas diſſecare, continent ſingulæ unciæ ſcrupula 24. obolos 48. ſemioboles 96. ſiliquas, ſive ceratia 144. ¶ Frequenter ſumitur pro duodecima parte hæreditatis. *Senec. lib.* 4. *controv.* 28. Ex uncia hæres erat patris ſui Galla. ¶ Quoties autem de menſuris ſermo eſt, uncia eſt duodecima pars pedis. Nos pollicem dicimus. *Frontin. de aquæduct.* Eſt autem digitus, ut convenit, ſextadecima pars pedis, uncia duodecima. ¶ In menſuris agrorum uncia eſt duodecima pars jugeri, ut ſcribit *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 10. ¶ *Unciæ uſuræ*, eſt duodecima pars centeſimæ. *Scævola l. Titiam*, *ff. de admin. & peric. tut.* Præfectus legionis ita teſtamento cavit, Volo, ut ſit in arbitrio tutorum filii mei, ſi voluerint hujus ſummæ uncias inferre uſurarum nomine, ita, ne nummi diſpergantur. Quæro, ſi oppemerit pecunia ſemenia a tutoribus, judicio tutelæ uncias uſuras, an vero eas, quas ſtipulati ſunt, præſtare debeant. V. *Unciarius*.

Uncialis, & le, o. 3. *di un' oncia*, οὐγκιαῖος, quod ad unciam pertinet, quod eſt unius unciæ, & Uncialis as, qui unciam tantum valebat. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Q. Fabio Dictatore aſſes unciales facti. ¶ Uncialis herba, quæ eſt pollicaris altitudinis. Duodecim enim pollices conficiunt pedem. *Plin. l.* 18. *c.* 16. *de Medica herba*: Ideo protinus a titudine unciali herbis omnibus liberanda eſt manu potius, quam ſarculo. ¶ Unciales litteræ, *lettere maiuſcole*, vocantur a Hieronymo in *præfat. lib. Job*, quæ pollicis craſſitudine ſunt exaratæ.

Unciarius, a, um, οὐγκιαῖος, quod ad unciam ſpectat, ut Unciaria ſtips, id eſt moneta Romæ omnium minima, duodecimam tantum aſſis partem valens. *Plin. l.* 34. *c.* 5. Item P. Minutio Præfecto annonæ extra portam Trigeminam unciaria ſtipe collata. ¶ Fœnus unciarium, ſive uſura unciaria, οὐγκιαῖος τόκος, erat leviſſimum quoddam uſuræ genus, cum ex ſorte centum aureorum quotannis unus aureus reddebatur, *uno per cento*. Dictum unciarium fœnus, quod duodecima tantum pars eſſet uſuræ centeſimæ, ſive quod ſingulis menſibus unciam, hoc eſt duodecimam partem aurei unius, pareret. Nam ſicut ex uſura centeſima quotannis ex centum aureorum ſorte aurei duodecim redibant, hoc eſt in ſingulos menſes aureus unus, & ex ſemiſſibus uſuris in ſingulos annos aurei ſex, & ex trientalibus aurei quatuor: ita etiam ſervata proportione ſonvenit, ut unciaria uſura ex centum aureorum ſorte quotannis aureum unum pareret, vel (quod in idem recidit) unciam, hoc eſt duodecimam partem aurei in ſingulos menſes. Rurſus ſemunciarium fœnus, οὐγκιαῖος, ἡμιουγκιαῖος τόκος, dimidio levius erat unciario, quod ex centum aſſibus quotannis ſemiſſem pariebat, vel in menſes ſingulos ſemunciam, ſeu vigeſimam quartam partem. *Liv. l.* 7. *c.* 16. De unciario fœnore a tribunis plebis rogatio eſt perlata. *Id. ib. c.* 27. Semunciarium ex unciario fœnus factum. V. *Sigon. de ant. jure Civ. Rom. c.* 11. ¶ Lex unciaria, quæ de fœnore unciario lata eſt. *Feſt.* Unciaria lex dici cœpta eſt, quam L. Sylla, & Q. Pompejus Rufus tulerunt, qua ſanctum eſt, ut debitores duodecimam partem ſolverent. ¶ Unciariæ vites dicebantur, quæ ita diſpoſitæ eſſent, ut inter quamlibet vitem uncia unius jugeri relicta, intervalla omnia paria ſtarent. *Col. l.* 3. *c.* 2. Nec ſolum quæ jucunditate ſaporis, verum etiam quæ ſpecie commendari poſſint, cenſeri debeant, ut ſtephanitæ, ut tripedaneæ, ut unciariæ, ut Cydonitæ.

Unciatim, adv. *oncia a oncia*, κατ' οὐγκίας, per ſingulas uncias. *Ter. Phorm.* 1. 1. 9. Quod ille unciatim vix de demenſo ſuo, ſuum defraudans genium comparſit miſer. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Datur & phthiſicis unciatim cum vini veteris hemina decocta, donec tres unciæ e toto reſidant.

Uncinatus, a, um, *rampinato*, ἀγκιστρωτός, ἀγκιστροειδής, uncinis hamatus. *Cic.* 4. *Acad. c.* 38. Nec ut ille, qui aſperis, & lævibus, & hamatis, uncinatiſque corpuſculis concreta hæc eſſe dicat interiecto inani.

Uncinus, ni, m. *uncino*, *o ancino*, 11, Germ. *hack*, Gal. *crochet*, Hiſp. *garfio*, ἄγκιστρον, uncus, hamus, a Græca voce allata. Græci enim dicunt, & ὄγκος, & ὄγκινος, in ea acceptione, qua Latini uncum, vel hamum. *Apul. l.* 3. *A. A.* Peſſulis iniectis, & uncino firmiter immiſſo. *Pallad. in Mart. tit.* 10. *de ficu*. Uncinis æreis tollere vermes.

Unciola, æ, f. *oncietta*, οὐγκίδιον, parva uncia. *Juven. ſat.* 1. *v.* 40. Unciolam Proculejus habet, ſed Gillo deuncem.

Uncipes, edis, adject. uncos pedes habens. *Tertull. de Pal. c.* 5. Quam enim conſpedias in algore, & ardore ſigere nudipedem, quam in calceo uncipedem?

Unctio, onis, f. *unzione*, ἄλειψις, ἄλειμμα, χρῖσις, ungendi actus. *Plaut. Stich.* 2. 1. 73. Vel unctiones Græcas ſudatorias. *Cic.* 2. *de Or. c.* 5. Philoſophum omnes unctionis cauſa reliquerunt. idest cauſa palæſtricæ exercitationis.

Unctito, as, a. 1. ἀλείφω, ſæpe ungo. *Plaut. Moſt.* 2. 3. 117. Nam iſthæc veteres, quæ ſe unguentis unctitant, &c.

Unctiuſculus, a, um, ὑπολιπαρώτερος, aliquantum unctus. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 85. Ac non ipſe ego pulmento utor magis unctiuſculo.

Unctor, oris, maſc. *chi unge*, ἀλείπτης, χριστής, qui ungit, & ſpeciatim qui in balneis lavantium membra ungit, quem Juvenalis Græco vocabulo *aliptem* vocat. *Martial. lib.* 12. *epigr.* 71. Atque olei ſtillam donaret Opelius unctor. Adde *l.* 7. *ep.* 31. ¶ Plautus *Trinum.* 2. 1. 22. unctorem enumerat inter ſervitia domus.

Unctorius, a, um, ἀλειπτικός, quod ad unctionem ſpectat, ſeu unctioni deſtinatum eſt, ut *Hypocauſtum unctorium*, locus in quo poſt ſudationem unguentis perungebantur. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. ubi alii leg. *unctuarium* eodem ſenſu.

Unctrix, icis, f. quæ ungit. *Inſcript.* apud *Murator. pag.* 895. *n.* 3. ubi intelligitur ancilla, quæ dominam in balneo ungit.

Unctuarium. V. Unctorius.

Unctulus, a, um, adject. aliquantum unctus. *Varr. apud Non.* 1. 2. *n.* 847. Circumtonſi, & terſi atque unctuli. ¶ Subſtantive *Apul. l.* 3. *Met.* Impertire nobis unctulum indidem. h. e. parum unguenti.

Unctura, æ, f. idem, quod unctio, et præſertim, quæ mortuorum cadaveribus adhibetur. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 24. Servilis unctura tollitur, omniſque circumpotatio.

Unctus, us, m. idem quod unctura. *Apul. l.* 1. *A. A. ſub fin.* Oleum unctui proſae.

Unctus, a, um, *unto*, *pieno d' unguento*, ἀληλιμμένος, χριστός, unguento delibutus, oblitus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. Puer unctis tractavit calicem manibus. *Id. lib.* 2. *od.* 1. Arma uncta cruore. h. e. tincta. *Id. lib.* 2. *ſat.* 6. Uncta ſatis pingui ponentur oluſcula lardo. h. e. condita. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 16. Cœnare ſine uncto, h. e. ſine cibis delicatis, & ullo condimento paratis. *Cic. Phil.* 3. *c.* 5. Nudus, unctus, ebrius concionatus eſt. h. e. unguentis delibutus. ¶ Tranſlate ponitur pro opiparo, lauto, quia ditiores cibis exquiſite unctis, hoc eſt conditis utuntur. *Martial. l.* 5. *ep.* 45. Captes et unctiore cœna. *Hor. l.* 1. *ep.* 15 *ſub fin.* ubi quid melius contingit, & unctius &c. *Sidon. l.* 2. *ep.* 9. Unctiſſimæ cœnæ. Rurſus *Horat. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 11. Si prodeſſe tuis, pauloque benignius ipſum Te tractare voles, accedes ſiccus ad unctum. h. e. tu pauper accedes ad divitem, & lautum hominem, quia divites unguentis delibuti incedunt. *Catul. carm.* 10. Reſpondi id quod erat, nihil neque ipſis, Nec prætoribus eſſe, nec cohorti, Cur quiſquam caput unctius referret. h. c. inde ditior rediret. *Id. carm.* 29. Uncta patrimonia. ¶ Alia tranſlatione ſumitur etiam pro nitido, culto, ornato: nam quæ uncta ſunt, nitent. *Cic. de clar. Orat. c.* 20. Jam antea erat unctior quædam, ſplendidiorque conſuetudo loquendi.

Uncus, ci, m. *uncino*, *rampino*, אנקל, Ger. *hagk*, Gall. *croc*, Hiſp. *garfio*, ἄγκιστρον, bacalus, vel ferramentum incurvum, ac in ſeſe retortum. *Liv. l.* 30. *c.* 10. Poſtremo aſſeres ferreo unco præfixi (harpagones vocant milites) ex Punicis navibus injici in Romanas cœpti. *Col. l.* 3. *c.* 18. Et velut uncus infixus ſolo, antequam extrahetur, præremptus. ¶ Unco Romani uſi ſunt adverſus reos, qui damnati eſſent. Iis enim uncos infigebant, ſicque trahebant vel ad ſcalas Gemonias, vel in Tiberim, vel in ignem. *Cic. pro Rab. perd. reo*, *c.* 5. Nos a verberibus, ab unco, a crucis denique terrore neque res geſtæ, neque acta ætas, neque noſtri honores vindicabunt? *Id.* 1. *Phil. c.* 2. Uncus impactus eſt fugitivo illi, qui in C. Marii nomen invaſerat. *Juven. ſat.* 10. *v.* 66. Sejanus ducitur unco. Proverbialiter *Propert. lib.* 4. *eleg.* 2. *v.* 141. & bene cum fixum mento diſcuſſeris uncum, Nil erit hoc, roſtro te premet anſa ſuo. h. e. cum uno te laqueo extricaveris, alio detinebere. ¶ Invenitur etiam pro anchora. *Val. Flacc. l.* 2. *Argon. v.* 431. Has inter lacrymas legitur piger uncus arenis.

Uncus, a, um, *adunco*, *curvo*, *torto*, עקום, Ger. *hackachtig*, Gal. *crochu*, Hiſp. *corvo*, ἀγκύλος, curvus, incurvus. *Virg.* 1. *Georg.* Adſis, o Tegeæe favens, oleæque Minerva Inventrix, uncique puer monſtrator aratri. *Cel. l.* 7. *c.* 11. Atque uncis digitis alterum quoque teſticulum educito.

Unda, æ, f. *onda*, גל, Ger. *waſſerwellen*, Gall. *flot*, Hiſp. *ola*, *onda*, κῦμα, fluctus, ſive globus aquæ in unum collectus, quales in mari ventis exagitato maxime ſolent excitari. *Virg.* 1. *Æn.* Franguntur remi, tum prora avertit, & undis Dat latus. ¶ Per ſynecdochen ſæpiſſime ponitur pro aqua. *Ovid.* 1. *Met.* Et terris abſcidit undas. h. e. mare a terra ſeparavit. ¶ Tranſlate ponitur pro parte cujuſcunque liquoris. *Plin. l.* 15. *c.* 1. Olei & ea ex prima unda preli laudatiſſima, ac deinde per diminutiones. idest prima olei prelo expreſſi fluxio. ¶ Item pro multitudine hominum. *Virg.* 2. *Georg. v.* 462. Si non ingentem foribus domus alta ſuperbis Mane ſalutantum totis vomit ædibus undam. ¶ Item pro quacunque multitudine, ut *Unda comitiorum*, idest varia ſententiarum multitudo, quibus veluti undis mare, ita etiam comitia fervere videntur. *Cic. pro Planc. cap.* 6. Si campus, atque illæ undæ comitiorum, ut mare profundum, & immenſum, ſic effervescunt, &c. *Catul. carm.* 65. *v.* 62. Undæ ſuretum.

Undabundus, a, um, *ondoſo*, κυματώδης, idem quod undoſus, ut *Mare undabundum*, id eſt abunde undas faciens. *Gell. l.* 2. *c.* 30. Sed mare eſt etiam, atque etiam ondabundum.

Undamen, inis, n. undarum motus, fluctuatio. *Auſon. in Moſell. v.* 32. hivio refluus undamine Pontus. Alii leg. *movamine*.

Undans, antis, o. g. *ondoſo*, *ondeggiante*. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 35. *ex poeta*: Undanti in freto. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur pro fluenti inſtar undarum. *Stat.* 2. *Theb.* Undanti perfundit vulnere ſomnum. h. e. ſanguine vulneris dormientem perfundit. *Virg.* 1. *Georg. v.* 472. Undans Ætna. hoc eſt undarum more flammas evomens. ¶ Item pro madente, irrigato. *Stat.* 2. *Theb.* Nec victa coercent Undantem fletu galeam. ¶ Item pro large fuſo, copioſo. *Virg.* 5. *Æn.* Nec ſic immiſſis aurigæ undantia lora Concuſſere jugis. ¶ Item agitato. *Valer.* 5. *Argon. v.* 303. Præcipue Æſoniden varios incerta per æſtus Mens rapit undantem curis. ¶ Item pro viciſſim laxato, & arctato. *Plaut. Epid.* 3. 3. 50. Sed hic quis eſt, quem huc advenientem conſpicor, Suam qui undantem chlamydem quaſſando facit? Ubi *undantem chlamydem facere* dicit, pro incedendo chlamydem laxam, rugoſamque ſic modo in dextram, modo in lævam jactare, ut ejus pars potiſſimum inferior undas modo accedentes, modo recedentes imitari videatur.

Undanter, adv. idem quod undatim. *Apulej. l.* 2. *Met.* Capillus undanter fluxus. *Martian. Capell. l.* 1. Undanter evomere.

Undatim, adv. *a ammondo*, fluctuatim, ad undarum ſimilitudinem. *Plin. l.* 13. *c.* 15. Sunt & undatim criſpæ menſæ. *Id. l.* 36. *c.* 7. Capillus undatim criſpus.

Undatus, a, um adject. *fatto a onde*, undulatus, undarum in morem factus. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Concharum genera imbricatim undata, cancellatim reticulata.

Unde, *onde*, *d' onde*, ὅθεν, ἐνθένδε, ex quo loco, vel a quo loco, adverbium motus de loco. *Cic. pro Cæc.* 1. 30. Unde tu? Hoc verbum unde utrunque declarat, & ex quo loco, & a quo loco. Unde dejectus eſt Cæcinna? ex urbe. Unde dejeciſti? ab urbe. Unde dejecti Galli? a Capitolio. Unde qui cum Graccho fuerunt? ex Capitolio. ¶ Accipitur vel relative. *Virg.* 2. *Æn.* Evado ad ſummi faſtigia culminis, unde Tela manu miſeri jactabant irrita Teucri. ¶ Vel infinite. *Cic.* 4. *Verr.* Ego inſtare, ut mihi reſponderet, ubi eſſet, quis eſſet, unde eſſet. ¶ Vel interrogative. *Ter. Andr.* 4. 5. Ego Myſis, puer hic unde eſt? quiſve huc attulit? *Plaut. Ciſt.* 4. 5. *v.* 3. Here unde is? D. Ex ſenatu. *Virg.* 9. *Æneid.* Qui genus? unde domo? paſſim ne hoc tertia, an urma? id eſt de qua civitate? ¶ Conjungitur interdum cum genitivo gentium, & idem ſignificat. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 77. Face, id ut paratum jam ſit. L. Unde gentium? *Id. Epid.* 3. 4. 47. Unde hæc igitur gentium eſt? ¶ Tranſlate dicitur de perſonis. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 2. Hæc mea lux, meum deſiderium, unde omnes opem petere ſolebant. ¶ Item de origine pro a quo, vel ex qua re. *Virg.* 1. *Æn.* Genus unde Latinum, &c. id eſt a quo. *Cic.* 1. *de Or.* De ea multo dicat ornatius, quam ille ipſe, unde cognovit. *Id. de Areſp. Reſp.* Alterum putabo Regem, ſi habuerit unde tibi ſolvat. *Teren. Andr.* 3. 2. 32. Unde id ſcis? *come*, *o da chi lo ſai*? *Auct. ad Herenn. l.* 1. *c.* 9. Si inde incipiemus, unde neceſſe erit. ¶ Unde pro quare, quocirca, rarum eſt. *Colum. l.* 6 *in præfat.* Nec tamen ulla eſt regio, in qua modo frumenta gignantur, quæ non, ut hominum, ita armentorum adjumento juvetur. unde etiam jumenta nomen a re traxere, quod noſtrum laborem juvarent. ¶ Interdum eleganter geminatum ponitur, & vim quandam addit orationi. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 102. Spero aliſunde hodie me tibi inventurum eſſe auxilium argentarium; Atque id futurum unde unde dicam, neſcio, *d' onde poi ciò abbia da venire non ſo*. ¶ Interdum ſignificat undecumque, ex quocumque loco. *Catull. c.* 68. *ad Janum*, *v.* 27. Et quærendum unde unde foret nervoſius illud, Quod poſſet zonam ſolvere virgineam. Alii leg. *aliunde*. Hoc ſenſu conjunctis etiam vocibus uſurpatur. *Tertull. adv. Hermog. c.* 10. A quocumque, & undeunde paſſus eſt fieri. ¶ Contra idem *Tertull. ibid. c.* 32. & *de Anim. c.* 51. uſurpat unde pro undeunde, ſeu undecunque. quamquam Scioppius in notis meditis ad mod. *Tertull.* utroque loco *undeunde* reſtituit.

Undeceni, æ, a, *undici*, ἕνδεκα, undecim, numerus diſtributivus, qui tamen ſæpe pro cardinali *undecim* ponitur. *Plin. l.* 36. *c.* 9. *de Ægypti obeliſcis*: Idemque digreſſus inde ubi fuit Mnevidis regia, poſuit alium, longitudine undecenis pedibus, per latera ſubitis quatuor.

Undecentesimus, a, um, adjectiv. idem quod nonageſimus nonus. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 7. *extern. n.* 11. Ad undecenteſimum annum.

Undecentum, *novantanove*, ἐνενηκονταεννέα, nonaginta novem, centum minus uno. *Plin. l.* 7. *c.* 60. Pariunt tamen eis annis undecentum.

Undecies, adv. *undici volte*, ἑνδεκάκις, undecim vicibus. *Cic.* 4. *Ver. c.* 7. Seſtertium undecies numeratum eſſe. *Col. l.* 5. *c.* 2. Hanc ſummam undecies multiplicato, fiunt pedes quinquaginta tria millia nongenti.

Digitized by Google

Undĕcim, *undeci*, *undici*, ἕνδεκα, unus ſupra decem, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Martial. l. 1. ep. 44.* Phœbo quatuor, undecim Phileto.

Undecimus, a, um, *undecimo*, ἑνδέκατος, ultimus ex undecim. *Virg. 8. Ecl.* Alter ab undecimo tum me jam ceperat annus.

Undecirēmis, is, f. ἑνδεκήρης, navis, quæ habet undecim remorum ordines. *Plin. l. 16. c. 40.* Maxima ea in Cypro traditur ad undeciremem Demetrii ſucciſa.

Undecunque, *da qualunque luogo*, ὁπόθεν δὴ, ex quocunque loco, ex quolibet loco. *Plin. l. 27. c. 4.* Vulnerum quoque ſanguinem & undecunque fluentem ſiſtit per ſe, vel ex aceto. *Plin. jun. in Pan. c. 80.* Et undecunque invocatore, ſtatim, velut Numen adeſſe, & adſiſtere. *Senec. de vita beat. cap. 27.* Rupes, quam fluctus non deſinunt, undecunque moti ſunt, verberare. ¶ Interdum additur genitivus *gentium*. *Vopiſc. in Bonoſo c. 14.* Si quando legati Barbarorum undecunque gentium veniſſent.

Undelĭbet, adv. *d'onde piace*, *da qualunque luogo*, ὅθεν βούλει, ex quocunque libet loco. *Auct. ad Her. l. 4. c. 50.* At iſtud quidem facile fuit undelibet invenire. Adde *Celſ. l. 8. c. 10.*

Undēni, æ, a. *undici*, ἕνδεκα, nomen numerale diſtributivum, quod etiam ſæpe pro *undecim* uſurpatur. *Ovid. l. 1. Am. el. 1.* Muſa per undenos emodulanda pedes, h. e. hexametro, & pentametro verſu. *Plin. l. 11. c. 25.* Pariuntur autem undeni. ¶ In ſingulari numero *Manil. lib. 4. v. 451.* Biſque undena (*pars*) nocens, & bis duodena nocens eſt. h. e. undecima.

Undenonaginta, *ottantanove*. *Liv. l. 37. c. 30.* Claſſis undenonaginta navium.

Undeoctoginta, *ſettantanove*, ἑβδομηκονταεννέα, ſeptuaginta novem, octoginta minus uno. *Hor. l. 2. ſat. 3. v. 117.* Age, ſi ſtramentis incubet undeoctoginta annos natus, cui ſtragula veſtis Blattarum ac tinearum epulæ putreſcat in arca.

Undequadrageſimus, a, um, adject. *trigeſimo nono*, quadrageſimus uno minus. *Valer. Max. l. 8. c. 6. extern. n. 10.* Undequadrageſimum volumen.

Undequadragies, *trentanove volte*, ἐννάκις καὶ τριακοντάκις, novies, & tricies. *Plin. l. 7. c. 25.* Solus M. Marcellum tranſgreſſus, qui undequadragies dimicaverat.

Undequadraginta, *trentanove*, ἐννέα καὶ τριάκοντα, triginta novem. *Liv. l. 25.* Ad mille quadringentos Carthaginienſium cæſi, undequadraginta vivi capti.

Undequinquageſimus, a, um, τεσσαρακοστὸς ἔννατος, quadrageſimus nonus. *Cic. pro L. Man. c. 12.* Ipſe autem, ut a Brunduſio profectus eſt, undequinquageſimo die totam ad Imperium Pop. Rom. Ciliciam adjunxit.

Undequinquaginta, *quarantanove*, ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα, quadraginta novem, quinquaginta minus uno. *Liv. l. 37. c. 58.* In eo triumpho undequinquaginta coronæ aureæ tranſlatæ ſunt. Adde *Plin. l. 13. c. 4.*

Undeſexageſimus, a, um, adject. *cinquanteſimo nono*. *Cenſorin. de die nat. c. 19.* Undeſexageſima pars.

Undeſexaginta, *cinquanta nove*, ἐννέα καὶ πεντήκοντα, quinquaginta novem. *Liv. l. 23. c. 49.* Ceperint amplius tria millia hominum, paullo minus mille equorum, undeſexaginta militaria ſigna.

Undetricēni, æ, a, adject. *venteſimo nono*. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 13.* Undetricenis cenſebantur diebus.

Undetriceſimus, a, um, adject. idem quod undetrigeſimus. *Gell. l. 10. c. 5.* Nigidius in commentariorum undetriceſimo.

Undetrigeſimus, a, um, *venteſimo nono*, εἰκοστὸς ἔννατος, viceſimus nonus. *Liv. l. 25. c. 36.* Anno octavo, poſtquam in Hiſpaniam venerat Cn. Scipio, undetrigeſimo die poſt fratris mortem interfectus eſt.

Undetriginta, *ventinove*. *Vitruv. lib. 9. cap. 4.* Menſibus undetriginta, & amplius.

Undevicēni, æ, a, adject. *diciannove*, numerus diſtributivus, qui tamen & pro cardinali decem & novem ponitur. *Quinct. l. 1. c. 10. ſub fin.* Porrecti utrinque undeviceni pedes.

Undeviceſimānus miles, qui eſt ex legione undeviceſima. *Hirt. de B. Alex.* Cum quinque cohortibus undeviceſimanorum egreditur.

Undeviceſimus, a, um, *decimo nono*, ἐννεακαιδέκατος, decimus nonus. *Cic. de Sen. c. 5.* Anno enim undeviceſimo poſt ejus mortem Conſules T. Flaminius, & M. Attilius facti ſunt.

Undevigeſimānus, idem ac undeviceſimanus. *Tac. 1. Annal. c. 37. & 38.* ubi alii leg. unetviceſimanus.

Undevigeſimus, a, um, idem, quod undeviceſimus. *Colum. l. 8. c. 5.* Die undevigeſimo animadvertat, an pulli roſtellis ova percuderint.

Undeviginti, *diecinove*, *diciannove*, δέκα ἐννέα, εἴκοσι ἑνὸς λείποντος, novendecim, viginti minus uno. *Cic. de Cl. Or. c. 64.* Undeviginti annos natus erat.

Undeunde. V. Unde.

Undĭcŏla, æ, qui, vel quæ undas colit. *Avien. in Phænom. Arat. v. 809.* Undicola piſtris. *Varr. apud Non.* Najades undicolæ.

Undifrăgus, a, um, undas frangens. *Ven. Fortun. l. 3. Carm. epiſt. ad Felicem.*

Undĭque, adv. *da ogni parte*, *da ogni banda*, πανταχόθεν, πάντοθεν, ex omni loco, ex omni parte loci, ab *unde* & *que*. *Cic. pro L. Man.* Sicilia multis undique cincta periculis. *Virg. 8. Æn. v. 7.* undique cogunt Auxilia, & latos vaſtant cultoribus agros. *Rurſus Cic. 2. de Fin.* Habes undique expletam, & perfectam, Torquate, formam honeſtatis. *Id. 6. Tuſc.* Vita undique referta bonis. ¶ Interdum additur genitivus *gentium*. *Vopiſc. in Firmo, c. 5.* Pacato undique gentium toto, qua patet, orbe terrarum. ¶ Pro *undecunque*, *Tert. adverſ. Valent. c. 5.* Nec undique dicemur ipſi nobis eſſinxiſſe materias.

Undique ſecus, *da ogni parte*. *Solin. c. 40.* Locus viret undique ſecus agris arentibus.

Undique verſum, & **Undique vorſum**, *da ogni verſo*, *da ogni banda*. *Gell. l. 12. c. 13.* Oceanus terras omnifariam, & undique verſum circumfluit. *Id. l. 7. c. 16.* Has undique vorſum indagines cupediarum.

Undiſŏnus, a, um, *flutuoſo*, *ſtrepitoſo*, κελαδεινὸς, quod undis ſtrepit. *Prop. l. 3. el. 21.* Ergo ego nunc rudis Hadriaci vehar æquoris hoſpes, Cogar & undiſonos nunc prece adire Deos. *Virg. Æn. 4. v. 313.* Æquor undiſonum.

Undo, as, n. 1. *ondeggiare*, κυμαίνω, fluctuo, undis agitor, undas facio. V. *Undans*. ¶ Legitur & active pro inundare, irrigare, implere. *Stat. 1. Achill. v. 86.* Cum tuus Æacides tepido modo ſanguine Teucros Undabit campos. ¶ Tranſlate per quandam ſimilitudinem ſumitur pro fervere, *bollire*, quod aque fervens quibuſdam quaſi undis agitari videatur. *Virg. 6. Æn.* Pars calidos latices, & ahena undantia flammis Expediunt. *Id. l. 7.* Magno veluti cum flamma ſonore Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni. ¶ Item pro abundare, copioſum eſſe. *Virg. 2. Georg.* Et juvat undantem buxo ſpectare Cytorum. Quanquam ibi non tam propter copiam buxi, qua omnino mons ille abundat, verbo hoc utitur, quam ut lenibus auris impulſi arbuſti motum undabundi maris æmulum exprimeret. *Claud. de rapt. Proſerp. l. 3. v. 25.* Undaret neu ſylva favis, neu vina tumerent. *Val. Flacc. l. 2. Argon. v. 539.* Jampridem regio undat equis, floretque viris.

Undōſe, adverb. undas commovendo. *Ammian. l. 27. c. 6.* (al. 4.) Freto undoſius ab Euxino Ponto labenti.

Undōſus, a, um, *ondoſo*, *flottuoſo*, κυματώδης, fluctuoſus, undis exagitatus. *Virg. 4. Æn.* Troja per undoſum peteretur claſſibus æquor? *Solin. cap. 32.* Fluctus undoſior. *Auguſt. de Civ. Dei, lib. 22. cap. 21.* Torrentes undoſiſſimi.

Undulātus, a, um, κυματώδης, ποικιλόχροος, quod undas repræſentat, ut *Veſtis undulata*, κυματώδης ἐσθὴς, per quam imago undarum diſcurrit, quæ ratione *veſtis ſcutulata* appellatur a ſcutulis, quales in aranearum telis cernimus. In genere undulatarum veſtium ſunt, quæ ex hircorum, & caprarum pilis (varii quidem, ſed nativi coloris,) varius, quam lanis conficiuntur. Nam hæ undis quibuſdam depictæ ſunt. Hæ etiam *ſymbaliota* perſim appellantur, quaſi συμβλητά, quod coacto potius implexu, quam textu confectæ ſint, ceu origine ab illo veſtium genere accepta, de quo *Plinius* ita ſcribit *l. 8. c. 48.* Lanæ & per ſe coactæ veſtem faciunt. *Varro apud Non. l. 2. n. 926.* A quibuſdam dicitur eſſe Fortunæ virginis ſimulacrum, ab eo, quod duobus undulatis togis eſt opertum, perinde ut Reges noſtri undulatas, & prætextas togas ſoliti ſunt habere. Ubi *Nonius undulatam* nove poſitum pro *puro* ſcribit, fortaſſe quia hujuſmodi veſtes nulla tinctura infectæ, purum nativumque colorem habeant.

Unĕdo, onis, m. *corbezzolo*, κόμαρον, fructus arbuti, terreſtribus fragis non diſſimilis, ab *unus*, & *edo*, quod plures edi non poſſint. Nempe cibus iſte, ſi unico plus ſumas, noxius eſt. Unde & cognoſcimus, corripere penultimam. *Plin. l. 15. c. 24.* Aliud corpus eſt terreſtribus fragis, aliud congeneri eorum unedoni, quod ſolum pomum ſimile fructui terræ gignitur. Arbor ipſa fruticoſa. Fructus anno matureſcit: pariterque floret ſubnaſcens, & prior coquitur. Mas ſit, an fœmina ſterilis, inter auctores non conſtat. Pomum inhonorum, ut cui nomen ex argumento ſit unum tantum edendi. ¶ Ipſa etiam arbutus eodem nomine ſignificatur, *corbezzolo*, κόμαρος, *Plin. l. 13. c. 8.* Arbutus, ſive unedo fructum fert difficilem concoctioni, & ſtomacho inutilem.

Unĭcēre dicitur ab *Apul. de herb. c. 34.* centaurea major, quæ herba eſt ſemel tantum ferens, ſeu producens folia cauliſque ſumere, ut quidam ſcribunt.

Unetviceſimus. V. Unaetviceſimus.

Ungella, æ, f. parvus unguis. Vox eſt *Apicii* ſcriptoris culinarii *l. 2. c. 9.* & *l. 4. c. 5.*

Ungito, as, frequentativum ab ungo. *Cato apud Chariſ. l. 1.* Mulieres noſtræ capillum ungitabant, ut rutilus eſſet crinis.

Ungo, is, xi, ctum, *ungere*, משח, Germ. *ſalben*, Gall. *oindre*, Hiſp. *untar*, ἀλείφω, χρίω, oleo, aliove pingui oblino. *Cato c. 27.* Pice liquida corona infima ungito. *Cic. 6. Verr.* Segeſtanas matronas, & virgines conveniſſe, cum Diana exportaretur ex oppido, unxiſſe unguentis, compleſſe coronis, & floribus. *Celſ. l. 5. c. 28.* Ungi ex ceruſſa. ¶ Pro ſimplici tingo, aſpergo, madefacio. *Plin. l. 19. c. 6. ad fin.* Cæpas aqua ſalſa tepida ungere. ¶ Legitur etiam *unguo*, *unguis*, *ungui*, teſte *Priſciano*. Auguſtus in quadam ad Tiberium epiſtola, apud *Sueton.* in ejus vita, *cap. 76.* Duas bucceas manducavi, priuſquam ungui inciperem. *Cato de R. R. c. 79.* Oves unguito totas. Et *c. ſeq.* Amurca decocta axem unguito. Eodem modo *unguat* uſurpatur ab eodem *ibid. prope fin.* ubi de braſſicæ remediis agit.

Unguĕdo, inis, f. idem quod unguen, ſeu unguentum. *Apul. l. 3. Met.* Pyxides pluſculas depromit, atque indidem egeſta unguedine, &c.

Unguen, inis, n. *unguento*, *graſſo*, שמן, Germ. *ſalbe*, Gal. *onguent*, Hiſp. *unguento*, μύρον, idem ac unguentum, vel ſuccus liquidus, & craſſus unguento ſimilis. *Virg. 3. Georg.* Et pingues unguine ceras. *Perſ. ſat. 6.* Ferrea ſecæ craſſa vitiarunt unguine pultes. *Pal. l. 1. tit. 17.* Sumas tantundem unguinis, quod vocamus axungiam, vel ſevum.

Unguentaria, æ, f. μυρεψική, ars conficiendorum unguentorum. *Plaut. Pæn. 3. 3. 90.* Ut balneator faciat unguentariam. ¶ Item μυροπῶλις, h. eſt mulier, quæ unguenta conficit, ac vendit. *Plin. l. 8. c. 5.* Et unguentariam quandam dilectam Juba tradit.

Unguentarius, ii, m. vel ungentarius, ut *Servius* ſcribendum affirmat, & legitur etiam in quadam Inſcriptione apud *Fabret. pag. 219.* μυρεψὸς, μυροπώλης, qui unguenta conficit, ac vendit. *Cic. 1. Off. c. 42.* Adde huc, ſi placet, unguentarios, ſaltatores, totumque ludum talarium. *Horat. 2. ſat. 3.* Pomarius auceps, Unguentarius, ac Tuſci turba impia vici.

Unguentarius, a, um, μυρεψικὸς, unguentis idoneus, ad unguenta pertinens. *Plin. l. 36. c. 8.* Hunc aliqui lapidem alabaſtriten vocant, quem cavant ad vaſa unguentaria, quoniam optime ſervare incorrupta dicitur. *Sueton. in Aug. c. 4.* Unguentaria taberna.

Unguentātus, a, um, μεμυρισμένος, unguento oblitus. *Catul. in Epithal. Juliæ, ep. 56.* Diceris male a tuis Unguentata glabris marite Abſtinere. *Plaut. Caſ. 2. 3. 23.* Senecta ætate unguentatus per vias incedit.

Unguentum, i, n. *unguento*, שמן, Ger. *ſalb*, Gal. *onguent*, Hiſp. *unguento*, μύρον, μύρισμα, χρῖσμα, omnis ſuccus pinguis, quo ungimur deliciarum, & luxus cauſa. *Plaut. Moſt. 1. 3. 41.* Non poſſunt omnes olere unguenta exotica. *Cic. Ver. 5. c. 25.* Cum interea Apronius caput, atque os ſuum unguento perfricaret. *Id. Catil. 2. c. 3.* Nitere unguentis, fulgere purpura.

Unguĭcŭlus, i, m. *unghietta*, ὀνύχιον, parvus unguis. *Plaut. Epid. 5. 1. 17.* Contempla, Epidice, uſque ab unguiculo ad capillum ſummum. *Cic. 5. Fin. c. 27.* Valetudinem, vires, ſtaturam, formam, integritatem unguiculorum omnium. ¶ *A teneris unguiculis*, proverbialiter dici ſolet pro eo, quod eſt, ab infantia, ab incunabulis, *da fanciullo*, *dalla fanciullezza*, ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων. *Cic. l. 1 Fam. ep 6.* Sed præſta te eum, qui mihi a teneris, ut Græci dicunt, unguiculis es cognitus.

Unguilla, æ, f. 1. vas, ex quo inungebant. *Solin. c. 40. de ſimiis.* Nam dum avide venantium geſtus affectant, relicta conſulto viſci unguilla, quod mendacia factum vident, oculos ſuos oblinunt. ¶ Alii unguillam interpretantur unguen, unguedinem.

Unguinōſus, a, um, λιπαρώδης, pinguis, unguine, ſeu unguento abundans. *Plin. l. 13. c. 1. de unguento:* Suſino unguinoſum, Mendeſio nigrum, rhodino candidum, myrrha pallidum. *Id. l. 13. c. 8.* Sunt autem recentes nuces juglandes jucundiores, ſiccæ unguinoſiores, & ſtomacho inutiles.

Unguis, is, m. *unghia*, צפרן, Ger. *nagel*, Gal. *ongle*, Hiſp. *uña*, ὄνυξ, corneum illud, quod in extremis digitis enaſcitur, non ſolum in manibus, verum etiam in pedibus, neque in iis ſolum humanis, ſed cæterorum etiam animalium, quæ pedum digitos habent ſeparatos, ut ſunt ſimiæ, & aves. *Cic. pro R. Com. cap. 7.* Ab imis unguibus uſque ad verticem ſummum. *Plin. lib. 15. c. 45.* Ungues ſimiis imbricati ſunt, hominibus lati, rapacibus unci, cæteris recti, ut canibus, præter eum, qui a crure pleriſque dependet. ¶ *Unguis*, & *ungula* differunt in eo, quod *unguis* eſt in iis animalibus, quæ digitos habent, *ungula* vero in illis, quæ ſolidos, vel biſulcos habent pedes. Illud Græci ὄνυχα, hoc ὁπλὴν appellant. *Ovid. 1. Met.* de transformatione Ius e bovis effigie in primam formam redeuntis: Ungulaque in quinos delapſa abſumitur ungues. *Plin. l. 11. c. 45.* Ungues clauſulæ nervorum ſummæ exiſtimantur. Omnibus hi, quibus & digiti. *Et mox, de elephanto:* Huic informes numero quidem quinque, ſed indiviſi, ac leviter diſcreti, unguliſque, haud unguibus ſimiles. ¶ Interdum tamen ungues in animalibus biſulcis dici invenimus pro ungulis. *Col. lib. 6. c. 12. de medicina bovis claudicantis:* Si ſanguis in inferiore parte ungulæ eſt, extrema pars ipſius unguis ad vivum reſecatur. ¶ *Unguis tranſverſus*, & *unguis latus*, proverbialiter uſurpantur pro quam minimo ſpatio. *Plaut. Aul. 1. 1. 18.* Si hercle tu ex iſtoc loco digitum tranſverſum, aut unguem latum exceſſeris. *Cic. Att. l. 13. epiſt. 20.* A recta conſcientia tranſverſum unguem non oportet diſcedere. *Id. Fam. 7. ep. 25.* Urge igitur, nec tranſverſum unguem, quod ajunt, a ſtilo. ſubaudi *recede*. ¶ *Medium unguem oſtendere*, proverbialiter eſt ſumme contemnere, inde ſumptum, quod medius digitus pro impudico habebatur. *Juven. ſat. 10.* Cum fortunæ ipſe minaci Mandaret laqueum, mediumque oſtenderet unguem. ¶ *Ungues arrodere*, & *caput ſcabere*, proverbiali Metaphora dicuntur, qui cogitabundi ſunt, qui rem aliquam ſecum agitant, & in ea hærent, aut deliberant, utrum eam amplecti, an mutare debeant. *Hor. l. 1. ſat. 10. v. 70.* in verſu faciendo Sæpe caput ſcaberet, vivos & roderet ungues. *Perſ. ſat. 1. v. 106.* Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit ungues. ¶ *De tenero ungui*, idem ac *a teneris unguiculis*, ideſt a pueritia. *Hor. l. 3. ode 6.* Motus doceri gaudet Ionicos Matura virgo: & fingitur artubus Jam nunc, & inceſtos amores De tenero meditatur ungui. ¶ *In unguem*, vel *ad unguem*, eſt ad perfectionem, perfecte, abſolute, tranſlatione a lapicidis, qui ungue marmoris levitatem experiuntur. *Celſ. l. 8. c. 1.* Suturæ calvariæ committuntur in unguem. *Virg. 2. Georg. v. 277.* Nec ſecius omnis in unguem Arboribus poſitis ſecto via limite quadret. *Hor. l. 1. Serm. ſat. 5.* Capitoque ſimul Fonteius, ad unguem Factus homo. ideſt omni ex parte urbanus, politus, &c. *Id. de ar. poet. v. 294.* caſtigare carmen ad unguem perfectum. Huc pertinet & illud *Perſ. ſat. 1. v. 64.* carmina molli Nunc demum numeru

mein ſuam, ut per læve ſeveros Effundat junctura ungues. h. e. carminum compoſitionem ita æquabilem, & expolitam, nihil ut ſit, quod aures offendat, quemadmodum duorum marmorum juncturæ apte commiſſæ ungues nulla aſperitate moretur. ¶ Tranſlate dicitur etiam de plantis. *Plin. l. 12. c. 9. de bdellio.* Bactriano nitor ſiccus, multique candidi ungues. *Id. l. 21. c. 10. de roſa:* Capita foliorum, pertuſque candida, ungues vocantur. ¶ *Ungues ferrei*, inſtrumenta quædam ferrea, quibus vindemiatores unguium vice utebantur ad colligendas uvas. *Col. l. 12. c. 68.* Et ungues ferrei quære plurimi parandi, & exacuendi ſunt, ne vindemiator diſtringat uvas, & non minima fructus portio, diſperſis acinis, in terram dilabatur. ¶ Unguis etiam eſt vitium oculi, id eſt nervoſa quædam adnatæ membranæ excreſcentia, a majori oculi angulo ut plurimum adnaſcens, ad oculi coronam ita procedens, ut quandoque pupillam operiat, *unghia*, & *ungula*. *Celſ. l. 7. c. 7.* Unguis vero, quod πτερύγιον Græci vocant, eſt membranula nervoſa oriens ab angulo, quæ nonnunquam ad pupillam quoque pervenit, eique officit. ¶ Hoc nomen in ablativo facit *ungue*, & *ungui*, ut *Priſcian. l. 7.* monet. *Horat. l. 2. od. 8.* Dente ſi nigro fieres, vel uno Turpior ungui. *Ovid. Heroid. ep. 4. v. 30.* Et tenui primam deligere ungue roſam.

Ungŭla, æ, f. *unghia*, ὄνυξ, calceus corneus, pedes muniens quorum animalium, quæ digitos non habent, five etiam ea pars pedis, quæ cornu tegitur. V. *Unguis*, *Virg. 8. Æn. v. 596.* Quadrupedante putrem ſonitu quatit ungula campum. *Cic. 3. de nat. Deor.* Ergo illud in ſilice, quod hodie apparet apud Regillum, tanquam veſtigium ungulæ Caſtoris equi credis eſſe? *Plin. l. 11. c. 46.* Ungulæ veterino tantum generi renaſcuntur. *Omnibus ungulis*, proverbii ſpeciem habet pro eo, quod eſt omnibus viribus, & conatu totius corporis niti, ut etiam ungues, qui ſunt in extremitate collocati, intendantur, quos *Plotinus* exiſtimat eſſe ſummas nervorum clauſulas. *Cic. 2. Tuſc. c. 24.* Toto corpore, atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis aſſerviunt. ¶ *Injicere ungulas*, eſt rapere, vel furari. *Plaut. Pſeud. 2. 2. 48.* Nunc ſcio, ſcribam tibi eſſe, quia non licet huc injicere ungulas. ¶ Ungulas quoque dixere ſupplicii genus ungulas ferarum referent, quæ latera reorum effodiebant, ac ſulcabant ad veritatem exquirendam. *Prudent. Periſteph. 2. v. 44.* Ille virgas, & ſecures, & biſulcas ungulas Ultro fortis expetebat.

Ungulātus, a, um, adject. *unghiata*, ungula munitus. *Tertul. in Apolog. c. 26.* Altero pede ungulatus. ¶ *Cato apud Feſt.* ungulatos appellavit, qui magnos, & aſperos ungues habent.

Ungŭlus, li, m. *anello*, a priſcis Latinis ita vocitatus eſt anulus, ut ſcribit *Plin. l. 33. c. 1.* exſtatque hujus vocis exemplum ex *Pacuvio apud Feſtum*, qui ductam ab Oſcis fuiſſe teſtatur.

Unguo V. in Ungo.

Unguſtus, fuſtis uncus. *Paul. apud Feſt.*

Unianimus. V. Unanimus.

Unicalămus, a, um, quod unicum habet calamum. *Plin. l. 18. c. 8. de frumento* Unicalamum præterea, nec uſquam capax, ſeriturque nonniſi tenui terra.

Unicaulis, & le, o. 3. *d' un caule*, μονόκαυλος, quod unum caulem habet, nec in ramos ſpargitur. *Plin. l. 19. c. 10.* Eſt autem unicaule, radice bulbo ſimili.

Unĭce, adv. *unicamente*, μόνως, ſingulariter. *Plaut. Bacch. 2. 2. 29.* Imo unice unum plurimi pendit. *Cic. in Or. c. 1.* Nato & negare ei, quem unice diligerem, &c. *Horat. l. 1. od. 26.* Quid Tyridatem terreat, unice ſecurus. h. e. ego ſingulariter, & a multis unus ſum, qui nihil curo, quid Tyridatem terreat.

Unicŏlor, o. 3. *di un colore*, Germ. *einer farb*, Gall. *d'un couleur*, Hiſp. *de un color*, μονοχρώματος, quod eſt unius coloris. *Ovid. 11. Metam. verſ. 610.* At medio torus eſt ebeno ſublimis in antro Plumeus, unicolor, pullo velamine tectus. Alii leg. *atricolor*. *Plin. l. 32. c. 9.* Dulciores fœminæ ſunt, & unicolores.

Unicolōrus, a, um, adject. idem quod unicolor. *Prudent. Hamartig. v. 819.* Sic animas cæli de fontibus unicoloras Infundit natura ſola.

Unicornis, ne, adject. *unicorno*, animal unum tantum cornu in capite gerens, μονόκερως. *Plin. l. 8. c. 21.* In India boves ſolidis ungulis unicornes. *Id. l. 11. c. 46.* Unicorne (animal) aſinus tantum Indicus.

Unicorporĕus, a, um, quod unum corpus habet. *Firmic. l. 2. c. 12.* Taurus eſt ſignum in cælo fœmininum, ſeptentrionale, unicorporeum.

Unicultor, oris, m. qui unum Deum colit. *Prud. in paſſione Cypriani v. 90.* Unicultus, inquit, ſervo ſalutiferi myſteria conſecrata Chriſti.

Unĭcus, a, um, *unico*, *ſolo*, *ſingolare*, יחיד, Germ. *einig*, Gall. *unique*, Hiſp. *unico*, μόνος, ſingularis, ſolus, unus. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 14.* Et quærimus, quæ tanta vitia fuerint in unico filio. *Horat. l. 3. od. 14.* Unico marito gaudens mulier. ¶ Quia vero unici filii ſemper cariores ſunt, interdum hæc vox idem ſignificat, quod ἀγαπητός, id eſt dilectus. *Plaut. Capt. 1. 2. 49.* Tibi ille unicus ſit, mihi etiam unico magis unicus. ¶ Accipitur quoque pro ſummo, five præclaro, ac ſingulari. *Plaut. Aſin. 4. 1. 3.* Nam ut Poeta es proſus ad eam rem unicus. *Cic. de Sen.* In quem illud elogium unicum plurimæ conſentiunt gentes, &c. *Lucan. l. 4. v. 509.* Unica mors. *Catul. carm. 72.* (el. 68.) Qui me unum, atque unicum amicum habuit. ¶ Hinc *unicos imperatores* honoris cauſa appellabant. *Catul. carm. 29. ad Pub. verſ. 12.* & *Sueton. in Oth. in fin.*

Unifōrmis, & me, o. 3. *uniforme*, μονοειδής, unam habens formam, ſimilis, ſimplex. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 5.* Ut horrore uniformis alimoniæ edendi deſiderium langueſceret. *Apul. l. 11. Met.* Deorum, Dearumque facies uniformis. *Auct. dial. de Orat. c. 33.* Simplex quiddam, & uniforme dicere.

Uniformĭtas, atis, f. *uniformità*, unitas in forma, ſimilitudo, ſimplicitas. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 5.* Cur illis providere varietatem laboras, iſti ſqualorem uniformitatis eſſicis? Adde *Arnob. l. 7.*

Unifōrmĭter, adverb. *uniformemente*, ſimiliter, ſimpliciter. *Apul. in Triſmegiſt.* Omnis humana immortalis eſt anima, ſed non uniformiter cunctæ. Adde *Arnob. lib. 2.*

Unigĕna, æ, com. g. *nato*, *unigenito*, μονογενής, unus, unicus, unigenitus. *Cic. de Univ. cap. 4.* Ideirco ſingularem Deus hunc mundum, atque unigenam procreavit. ¶ Sumitur etiam pro eo, quod unico parente genitum eſt, ut *Pallas unigena*, quæ ex Jovis cerebro nata eſt abſque matre. *Catul. in Argon. verſ. 300.*

Unigenĭtus, i, m. *unigenito*, unicus ex ſuis parentibus natus. *Tertull. adverſ. Gnoſt. cap 7.*

Unijŭgus, a, um, μονόζυγος, quod unum jugum habet, ut *Unijugæ vites*, quæ ſimplici nituntur jugo, cum baſtilibus in terra defixis ſingulæ tranſverſæ perticæ in unam tantum partem ordinis ſuperincumbunt. *Plin. l. 17. c. 22.* Si unijuga erit vinea. ¶ Unijugus etiam dicitur, qui ſemel tantum matrimonium init. *Tertul. de Monogam. c. 6.* Joſeph unijugus.

Unimammia, vel Unomammia, æ, vox ficta a *Plaut. Curcul. 3. 3. v. 75.* ad ſignificandum fortaſſe regionem Amazonum, quæ alteram ſecabant mammam, quo expeditiores eſſent ad tela jacienda. Verba *Plauti* ſunt: Centauromachiam, & Claſſiam Unimammiam, Al. leg. *Claſſem Unimammiam*. h. e. ab Amazonibus conflatam.

Unimănus, a, um, *di una mano*, μονόχειρος, unam tantum manum habens. *Liv. l. 35. c. 20.* Capram ſex hœdos uno fœtu edidiſſe, ex Piceno nuntiatum eſt, & Aretii puerum natum unimanum. Adde *l. 41. c. 21.*

Unimŏdus, a, um, adject. unius modi, ſeu formæ. *Prudent. in Pſychom. v. 771.* Unimodis compagibus unus.

Unio, onis, fem. *unione*, *concordia*, ἕνωσις, concordia, conjunctio, copulatio, cohærentia, vinculum. *Tertullian. de Monogam. cap. 4.* Denique perſeverent unio conjugii. Sed hoc loco unio ſignificat non conjunctionem, ſed unitatem, h. e. monogamiam, uniuſque uxoris in matrimonio uſum. Cæterum pro conjunctione uſurparunt *Hieron.* & *Auguſtinus*. pro unitate etiam *Hieron. in Amos c. 5.* & *Tertullian. de reſurr. carn. cap. 2.*

Unio, unis, m. *perla*, μαργαρίτης, margarita, id, quod in concha naſcitur. *Plin. l. 9. c. 35.* Dos omnis in candore, magnitudine, orbe, lævore, pondere, haud promptis rebus, in tantum, ut nulli duo reperiantur indiſcreti: unde nomen unionum Romanæ ſcilicet impoſuere deliciæ. Nam id apud Græcos non eſt, ne apud barbaros quidem inventores ejus, aliud, quam margaritæ. ¶ Falſi itaque ſunt *Iſid.* & *Solin.* qui ſcripſere, uniones dictos, quod unici ſemper, nunquam duo, aut plures in concha inveniantur. ¶ Feminino genere, *Trebel. Pol.* in XXX. *Tyran. c. 32. ad fin.* Hæc uniones Cleopatranas habuiſſe perhibetur.

Unio, onis, m. cæpa unius capitis, vel nuclei, μονοπύρηνος, μονοκέφαλος. *Columel. l. 12. c. 10.* Pompejanam, vel Aſcaloniam cæpam, vel etiam Marſicam ſimplicem, quam vocant unionem ruſtici, eligito. Ea eſt autem, quæ non fruticavit, nec habuit ſuboles adhærentes.

Unio, is, a. 3. *congiongere*, *aggiungere*, *adunare*, Ger. *vereinigen*, Gall. *unir*, Hiſp. *ayuntar*, ἑνόω, in unum redigo, conjungo, copulo. *Tertul. de anim. c. 17.* Cœlum mari unitur.

Unioculus. V. Unoculus.

Uniola, æ, f. herba, quæ & gramen dicitur. *Apul. de herb. c. 77.*

Unipetius, a, um, adject. uno tantum pede, ſeu caule præditus. *Marcel. Empir. c. 15.* Manipulus urticæ unipetiæ.

Uniſtirpis, & pe, o. 3. *d'una ſtirpe*, μονοστέλεχος, quod a radice caudicem unicum habet aſſurgentem. *Plin. l. 16. c. 30.* In longitudinem excreſcunt abies, larix, palma, cypreſſus, ulmus, & ſiqua uniſtirpia.

Unĭtas, atis, f. *congiunzione*, *identità*, *una coſa ſola*, conjunctio, indiſcreta alicujus rei cum ſuis partibus ſimilitudo. *Plin. l. 5. c. 9.* Menſura ab unitate alvei, unde ſe primum findit in latera, ad Canopicum oſtium CLXV. *Id. l. 16. c. 22.* Maxima ſoliditate unitas in ſuo cuique genere permanet. *Id. lib. 7. cap. 12.* Turanius M. Antonio jam Triumviro eximios forma pueros alterum in Aſia genitum, alterum trans Alpes, ut geminos vendidit, tanta unitas erat. ¶ Item convenientia, concordia. *Senec. de vita beata, cap. 9.* Virtutes enim ibi eſſe debebunt, ubi conſenſus, atque unitas erit, diſſident vitia. ¶ Dicitur etiam de iis rebus, quæ ita commiſcentur, ut ex pluribus unum quid fiat. *Celſ. lib. 4. c. 19.* Donec omnia, quæ indita ſunt, liquata in unitatem quandam coeant. *Senec. l. 2. quæſt. nat. c. 2.* Hæc primum præſumendum, inter ea corpora, a quibus unitas eſt, vere eſſe. *Juſtin. l. 2. c. 1.* Mundi quæ nunc partes ſunt, aliquando unitas fuit.

Unĭter, adv. *unitamente*, *di concordia*, conjuncte, concorditer. *Lucr. l. 3. v. 850.* Cum corporis, atque animai Diſſidium fuerit, quibus hæſimus uniter apti. Adde *l. 5. v. 538. & v. 556.*

Unitus, a, um, nom. partic. *unito*, conjunctus. *Senec. lib. 2. quæſt. nat. c. 2.* Expedire me poteram, ſi philoſophorum lingua uti voluiſſem, ut dicerem unita corpora. *Arnob. lib. 3.* Contenſione noſtra unimoditas. *Apulej. lib. 11. A. A.* Unita ratio.

Univerſālis, & le, o. 3. *univerſale*, כלל, Ger. *allgemein*, Gal. *univerſel*, Hiſp. *univerſal*, καθολικός, ad univerſos pertinens. *Auctor ad Heren. l. 2. c. 24.* In hujuſmodi rationibus non univerſali, atque abſoluta, ſed extenuata ratione expoſitio confirmatur. Aliqui loquunt *univerſe*. *Quintil. l. 2. c. 13.* Καθολικά, id eſt, ut dicamus quomodo poſſumus, univerſalia.

Univerſalĭter, adverb. *univerſalmente*, idem ac univerſe. *Cajus, l. quod ſæpe, §. in iis, ff. de contrah. empt.* Si grex univerſaliter veniit. id eſt totus una venditione.

Univerſātim, adverb. *univerſalmente*. *Sidon. l. 8. ep. 2.* Univerſatim ferventibus votis aliquem conſectare.

Univerſe, adverb. *univerſalmente*, *generalmente*, καθόλου, ὅλως, generaliter, generatim, cui *ſingillatim* opponitur. *Cic. 7. Ver. c. 55.* Quid ego de ceteris Civium Romanorum ſuppliciis ſigillatim potius, quam generatim, atque univerſe loquar? *Id. Attic. l. 8. epiſt. 11.* Nec tam irreptio pertimeſcenda eſt, quam univerſe interitus.

Univerſim, adv. idem ac univerſe. *Gel. l. 1. c. 3.* Sed generibus rerum ſummatim, univerſimque utitur.

Univerſĭtas, atis, f. *univerſità*, τὸ πᾶν, rerum tota multitudo. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 65.* Licet enim contrahere univerſitatem generis humani, eamque gradatim ad pauciores, poſtremo deducere ad ſingulos. *Col. in præf. l. 1.* De cultu arationis univerſitate nihil attinet nunc plura dicere, *dell' agricoltura in generale*. *Plin. l. 3. epiſt. 16.* Non temere nunc de univerſitate (libri) pronuncio, de partibus experiar legendo. ¶ Sæpe ponitur pro mundo. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 43.* Tum enim cenſet imagines divinitate præditas ineſſe in univerſitate rerum. *Id. de Univ.* Quod ſi univerſitatis corpus planum, & æquabile explicaretur. *Id. ibid.* Singulos adjunxit ad ſingula, atque ita quaſi in currum univerſitatis impoſuit.

Univerſus, a, um, *univerſo*, *tutto*, כל, Ger. *gantz*, Gall. *tout*, Hiſp. *todo*, *entero*, omnis, totus, integer. *Cic. pro Cæc. c. 10.* Univerſa familia. *Id. 1. Offic. c. 31.* Univerſa natura. *Id. pro Roſc. Com. c. 15.* Vita univerſa. ¶ In plurali num. ſignificat omnes conjunctim, & opponitur *ſingulis*. *Cic. de Orat. c. 5.* Ex iis rebus univerſis eloquentia conſtat, quibus in ſingulis elaborare permagnum eſt. *Id. 2. de nat. Deor. c. 66.* Dii ſeparatim ab univerſis ſingulos diligunt. *Nepos in Themiſt. c. 4.* Univerſos eſſe pares ajebat, diſperſos teſtabatur perituros. ¶ *Univerſi omnes* per pleonaſmum dixere *Plaut. Trin. 4. 3. 40.* & *Apul. l. 7. Met.* Sic, *omnium rerum*, *Id. Plaut. ibid. 1. 2. 134.* ¶ *In univerſum* eſt generaliter, univerſe. *Tacit. de German. c. 5.* Terra, etſi aliquanto ſpecie differt, in univerſum tamen aut ſilvis horrida, aut paludibus fœda. *Id. ibid. c. 6.* In univerſum æſtimanti, plus penes peditem roboris. ¶ *Univerſum* pro *univerſum* metri cauſa *Lucret. l. 4. v. 262.* Sed magis univerſum, fierique perinde videmus. Alii tamen leg. *univerſum*, ut ſit pes creticus pro dactylo, quæ ſane inſolens licentia eſt, præſertim in heroico carmine.

Univĭra, æ, f. mulier, quæ unum tantum virum habuit. *Tertul. in exhort. ad caſtit. c. ult.* Ut & virginibus legitime nubentibus univira pronuba adhibeatur. ¶ Adjective *Id. adverſ. Pſych. c. 8.* Univira viduitas. ¶ Legitur etiam *univiria*. *Trebel. Pol. in 30. Tyran. c. 32.* Quam majores noſtri univiriam ſacerdotem inter ſacratiſſimas fœminas adorarunt.

Univiriatus, us, m. ſtatus monogamiæ, h. e. ejus, quæ ſemel tantum nupſit. *Tertul. l. 1. ad uxor. c. ult. & l. 2. c. 1.*

Univiria. V. Univira.

Unĭvŏcus, a, um, adject. Vox univoca dicitur, quæ multis diverſis rebus tribuitur. *Martian. Capel. l. 4.* Univocis æquivoca connectere.

Uniuſmŏdi, *ſimile*, ὁμοειδής, uniformis, non varius. Re vera ſunt duæ voces inter ſe diſtinctæ, ſed vulgo conjunctim pronuntiantur inſtar adverbii. *Ter. Hecyr. 2. 2. 31.* Nam parentum injuriæ uniuſmodi ſunt ferme. *Cic. Attic. l. 9. ep. 6.* Noli putare, tolerabiles horum inſanias, nec uniuſmodi fore. *Id. de Univ. c. 7.* Materia uniuſmodi, & ſui ſimilis.

Uno, as, a. 1. *unire*, unum facio. *Tertul. adverſ. Prax. c. 27.* Incipiunt illos dividere potius, quam unare.

Unoculus, a, um, μονόφθαλμος, unicum habens oculum, quales Poetæ fingunt fuiſſe Cyclopes. *Plaut. Curc. 3. 3. verſ. 22.* Unocule ſalve. Quidam legunt *unicule*. *Gell. l. 3. c. 11. de Cyclope*: Itidem, inquit, vel maxime, quod unoculus fuit, rem tam inſignem non prætermiſſet. *Solin. cap. 15.* Arimaſpi unoculi genus.

Unomammia, V. Unimammia.

Unōſe, adv. una, ſimul. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 881.* Occidiſti, ut multa paucis verba unoſe obnuntiem.

Unquam, adv. *alcuna volta*, *giammai*, ποτέ, aliquo tempore, ullo tempore. *Plaut. Aul. 3. 3. 2.* Neque id in tantis periculis unquam committam, ut fiet.

Cic.

Digitized by Google

Cic. de Aruſp. reſp. Quod quidem ſacrificium nemo ante P. Clodium omni memoria violavit, nemo unquam adiit. *Virg. Ecl.* 1. Non unquam gravis ære domum mihi dextra redibat. h. e. ſemper. ¶ Nemo unquam. *Cic. Att.* 3. *ep.* 12. Ita ſum afflictus, ut nemo unquam. ¶ Interdum additur genitivus gentium. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 30. *ex poeta:* Quis homo te exſuperavit unquam gentium impudentia? Quidam volunt legi *uſquam*.

Unus, a, um, uno, *no ſolo*, εἷς, μία, ἕν, nomen numerale cardinale. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Quinct.* Alphenus ferrulum unum abſtulit. *Idem* 2. *Offic. c.* 22. Confugere ad unum aliquem. *Id.* 1. *Offic. c.* 32. Cum duas cerneret vias, unam voluptatis, alteram virtutis. *Idem de Sen. c.* 5. Uno, & octogeſimo anno mortuus eſt. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *e*, vel *ex*, vel *de*, aut cum genitivo. *Cic.* 4. *Acad.* Quem unum e Phyſicis potiſſimum probabit. *Tacit.* 15. *Ann. c.* 5. Illo, unum ſe civium, & conſenſui imparem reſpondit. ¶ In genitivo ſingulari habet *unius*, penultima apud Oratores correpta, apud Poetas communi. *Virg.* 1. *Æn.* Unius ob irem Prohibitae. *Id. ib.* Unius ob noxam, & furias Ajacis Oilei. ¶ Legitur etiam *uni* in genit. pro *unius*. *Catul. ep.* 17. Ludere hanc ſcit, nec pili facit uni. Adde *Titin. apud Priſc. l.* 6. ¶ Aliquando in oratione *unus* ſubticetur. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Nec deſunt, qui Tropis Figuræ nomen imponant, quorum eſt C. Artorius Proculus, *id eſt quorum unus eſt*. ¶ Accipitur etiam pro ſolo. *Teren. Adelph.* 3. 3. 81. Illum ego unum, illo ad me attinet. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 13. P. Nigidius unus omnium doctiſſimus, & ſanctiſſimus. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Acipenſer unus omnium ſquamis ad os verſis contra aquam natando meat. *Id. l.* 11. *c.* 37. Calvitium uni tantum animalium homini. ¶ Unus tamen ſignificat, quam *ſolus*, & cum eo interdum conjungitur. *Cic. in Piſon. c.* 40. Te unum ſolum, ſuum depeculatorem, vexatorem veniſſe ſenſerunt. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 7. Uno illo ſolo antiſtite diſſentiente. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. Nil admirari, prope res eſt una Numici, Solaque quæ poſſit facere, & ſervare beatum. ¶ Ponitur etiam pro pronomine, idem. *Plaut. Capt. prol. v.* 20. Hic, poſtquam hunc emit, dedit eum huic gnato ſuo peculiarem, quia quaſi una ætas erat. *Id. Mil.* 3. 1. 132. Uno exemplo omnes vivunt. *Cæſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 55. Atque uno etiam tempore accidit. ¶ Item pro aliquis, quidam, & fere in contemptum. *Plaut. Truc.* 2. 1. 32. Quis is eſt homo, Aſtaphium? unus ne amator? *Cic. Phil.* 2. *c.* 3. Tanquam mihi cum M. Craſſo contentio eſſet, non cum uno gladiatore nequiſſimo. *Id.* 1. *de Orat. c.* 29. Sicut unus paterfamilias his de rebus loquor. *Catul. carm.* 22. Unus caprimulgus, aut foſſor rurſus videtur. ¶ Cum iis nominibus, quæ neceſſario in plurali numero uſurpantur, etiam *unus* in plurali ponitur. *Salluſt. in Catil. c.* 6. In una mœnia convenere. *Cic. pro Sext. c.* 96. Unis moribus vivere. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 32. Unæ quinque remorantur minæ. Sic unæ ædes, unæ nuptiæ, apud *Terent. Eun.* 2. 3. 73. & *Andr.* 4. 1. 31. ¶ *Unus & alter*, due, *o* tre, εἷς καὶ δεύτερος, ponitur pro duobus, ut alter & tertius pro tribus. *Cic.* 4. *Ver.* Repente iſte ceſtos citari jubet, dicit unus & alter breviter; nihil interrogatur. *Id.* 6. *Ver.* 1. 99. Dies unus, alter, plures: non referri. *Id.* 7. *Ver.* Unum, alterum menſem, prope annum. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 8. Quid enim eſt tantum in uno, aut altero die? *Id.* 2. *Acad. c.* 3. Ratio triplex, una, altera, tertia. ¶ *Alter* aliquando ſubauditur. *Virg.* 9. *Æn.* Vix unus Helenor, Et Lycus elapſi, quorum primævus Helenor, &c. ¶ *Ad unum* ſignificat, nemine, ne uno quidem excepto. *Virg.* 3. *Æn. v.* 687. Si non exoſæ ad unum Trojanos. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 24. Octaviæ omnes ad unam a nobis ſunt exceptæ. *Curt. l.* 4. *c.* 1. Ad unum omnes occiſi ſunt. ¶ *In unum*, ſubaudi *locum*. *Virg. Ecl.* 7. Compulerantque greges Corydon, & Thyrſis in unum. *Salluſt. in Jugur. c.* 51. Milites in unum conducit. ¶ Conjungitur aliquando cum *nemo*. V. Nemo. Interdum cum *maxime*. *Liv. l.* 1. *c.* 37. Id quod unum maxime in periculo deſiderabatur. *ſupra* citta. ¶ *Unus e multis* dicitur, qui inter multos nihil excellit. *Cic. de clar. orat. c.* 79. M. Calidius non fuit orator unus e multis: potius inter multos ſingularis fuit. *Ovid. de remed. amor. v.* 681. Nulla ſit ut placeas alienæ cura puellæ: Jam facito, e multis una ſit illa tibi.

Unuſquilibet, unaquælibet, unumquodlibet, *ciaſcuno*, *ogn'uno*, εἷς ἕκαστος, idem ac quilibet. *Sen. controv.* 26. Ut unuſquiſque ſatis ſit. ¶ Dividitur etiam eleganter. *Liv. l.* 6. *c.* 40. Si non ſim ex patritio ſanguine ortus, ſed unus Quiritium quilibet.

Unuſquiſque, unaquæque, unumquodque, & unumquidque, *ciaſcheduno*, ἕκαστος, *ogni uno*, *ciaſcuno*, ἕκαστος, ſinguli. *Cic. pro Font. c.* 6. Mihi enim ſemper unaquaque de re teſtis non ſolum ſemel, verum etiam breviter interrogetur. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 30. Leviter unumquodque tangam. *Id. Ver.* 4. 2. 50. Qui hoſpites ad ea, quæ viſenda ſunt, ducere ſolent, & unumquidque oſtendere. *Id. Parad.* 1. Ponite ante oculos unumquemque regum. ¶ *Unumquidquid*, pro unumquidque. *Lucr. l.* 3. *v.* 1387. Sic unumquidquid paulatim protrahit ætas. *Plaut. Trinum.* 4. 2. 39. Si unumquidquid ſingillatim, & placide percontabere.

Uncia, æ, f. Dea, quæ unctionibus præerat. *Arnob. l.* 3. Unctionum ſupereſt Unxia, cingulorum Cinctia replicationi. *Id. l.* 7. Bos ſterilis Unxiæ mactatur. ¶ Quidam putant hoc nomine dictam fuiſſe Junonem, quæ nuptiis præerat, quia ſponſa mariti domum ingrediens poſtes inungebat.

V ANTE O.

Vocabilis, le, adject. idem quod vocalis. *Gel. l.* 13. *c.* 20. Sonus vocabilior eſt viſus, & amœnior. Alii leg. *vocalior*.

Vocabulum, i, n. *vocabolo*, *voce*, *dizione*, מלה, *Ger.* ein *wort*, *Gall. vocable*, *Hiſp. palabra*, λέξις, dictio, qua res ſingulæ vocantur, aut voce efferuntur. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 40. Nam ſi res ſuum nomen, & proprium vocabulum non habet. *Plin. l.* 1. *ep.* 14. Neque enim alio vocabulo poteſt exprimi. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 280. Vocabula rebus imponere. ¶ Differunt nomina, & vocabula, ut docet *Var. l.* 7. *de L. L.* quia nomina finita ſunt, & ſignificant res proprias, ut *Romulus*, *Helena*; vocabula autem infinita, & res communes deſignant, ut *mulier*, *ſcutum*. Aliquando tamen vocabulum pro nomine ponitur. *Tac.* 12. *Ann. c.* 66. Deligitur artifex talium, vocabulo Locuſta. *Id. Ann.* 13. *c.* 12. Libertina, cui vocabulum Acte fuit. Adde *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 511.

Vocalis, & le, o. 3. *vocale*, *ſonoro*, φωνήεις, εὔφωνος, quod eſt magnæ vocis, ſonorum. *Ovid.* 11. *Metam.* Carmine vocali clarus, citharaque Philammon. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 3. Vocales impellere pollice chordas. *Sen. l.* 2. *quæſt. nat. c.* 29. Vocaliora ſunt vacua, quam plena. *Plin. l.* 4. *epiſt.* 7. Eligere vocaliſſimum aliquem, qui legeret. ¶ Ponitur etiam ſimpliciter pro eo, qui vocem habet, qui eſt in numero loquentium. *Cic. in Brut. c.* 69. Addamus huc etiam, ne quem vocalem præteriiſſe videamur, C. Coſconium. *Val. Max. lib.* 1. *cap.* 8. *de miraculis*, *in externis*, *n.* 4. Ægles Samius athleta mutus, cum ei victoriæ, quam adeptus erat, titulus, & præmium eriperetur, indignatione accenſus, vocalis evaſit. ¶ Literæ vocales, apud Grammaticos, γράμματα φωνήεντα, ſunt illæ, quæ per ſe vocem faciunt, id eſt quæ per ſe, ſine conſonantibus, pronuntiari poſſunt, ut *a*, *e*, *i*, *o*, *u*, & in Græcis dictionibus etiam *y*. *Cic. in Orat. cap.* 23. Habet enim ille tanquam hiatus concurſu vocalium molle quiddam.

Vocalitas, atis, f. *conſonanza*, εὐφωνία, conſonantia. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. Sola eſt, quæ notari poſſit, velut vocalitas, quæ εὐφωνία dicitur.

Vocaliter, adv. per vocem, ſeu vocabulum. *Tertul. adverſ. Prax. c.* 3. Monarchiam, inquiunt, tenemus; & ita ſonum ipſum vocaliter exprimunt etiam Latini. ¶ Item magna voce. *Apul. l.* 2. *Metam.* Januam firmiter oppeſſulatam pulſare vocaliter incipio. h. e. pulſare ſimul clamando, & vocando.

Vocamen, inis, n. *nome*, *vocabolo*, ὄνομα, nomen, appellatio. *Lucr. l.* 2. *v.* 656. Et Bacchi nomine abuti Mavult, quam laticis proprium proferre vocamen.

Vocates, m. 3. Boates, *le Captalat de Bach*, pop. Galliæ, in Aquitania, in ora Oceani Aquitanici, quorum opp. *Vique*.

Vocatio, onis, f. *invito*, κλῆσις, invitatio ad cœnam. *Catul. ad Porcium carm.* 48. Vos convivia lauta ſumptuoſe De die facitis: mei ſodales Quærunt in trivio vocationes. id eſt ex miſeria ſunt redacti, ut quærant, a quibus vocentur ad cœnam. Sunt qui leg. *vocationes*. *Juſtin. l.* 37. *c.* 4. Non in convivio, ſed in campo, non in vocationibus, ſed in exercitationibus. Alii *vacationibus*.

Vocative, adverb. *in vocativo*, per vocativum caſum. *Gel. lib.* 13. *cap.* 21. Vocative, inquit, dicit. ¶ Significat etiam vocando, ut ait *Feſtus*.

Vocativus, a, um, κλητικός, quod ad vocandum ſpectat, ut *vocativus caſus*, κλητικὴ πτῶσις, per quem aliquem vocamus. *Gel. l.* 14. *c.* 5. In caſu vocativo *egregi* dicendum contenderet.

Vocator, oris, κλήτωρ, καλητὴρ, qui vocat. *Prudent. in paſſ. Laurent. v.* 461. Paulus vocator gentium. ¶ Speciatim vocatores dicti ſunt, quibus datum erat invitandi negotium, ſive qui ipſi vocabant *ad cœnas*. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Invitatus ad Regis cœnam venit. Indignantique Ptolemæo, & vocatores ſuos oſtendenti, ut diceret, a quo eorum invitatus eſſet, arrepto carbone extincto e foculo, imaginem in pariete delineavit. Adde *Sueton. in Calig. c.* 39.

Vocatorius, a, um, adject. ad vocandum pertinens. *Tertul. de anim. c.* 47. Si qua honeſta, ſancta, revelatoria, ædificatoria, vocatoria.

Vocatus, us, m. κλῆσις, vocatio, appellatio. *Virg.* 12. *Æn. v.* 95. Nunc o nunquam fruſtrata vocatus Haſta meos. h. e. invocationes, & preces. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 1. Mane Idibus Septembribus & ille, & Senatus frequens vocatu Druſi in Curiam venit.

Vocatus, a, um, *chiamato*, κεκλημένος, partic. a vocor. *Ovid.* 1. *Metam.* Conciliumque vocat, tenuit mora nulla vocatos. *Hor. l.* 2. *od.* 18. Vocatus, atque non vocatus audit.

Vociferatio, onis, f. *grida*, κραυγή, βοή, actus vociferandi, clamor. *Cic.* 7. *Verr. c.* 60. An te L. Flavii, cæterorumque de L. Herennio vociferatio commovebit? *Id. pro Cluen. c.* 10. Nam in ipſo ſermone hoc, & vociferatione mortua eſt. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 12. Habet enim quiddam illiberale, & ad muliebrem potius vociferationem, quam ad virilem dignitatem in dicendo accommodatum.

Vociferator, oris, m. qui vociferatur. *Tertul. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 21. Joannes vociferator in ſolitudine.

Vociferatus, us, m. idem quod vociferatio, clamor. *Plin. l.* 10. *c.* 60. Cum vociferatu ſanguinem profundere.

Vocifero, as, n. 1. idem ac vociferor. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 9. *de gallis gallinaceis:* Item qui elati ſunt, ac vociferant ſæpe, in certamine pugnaces. *Cic.* 4. *Verr. cap.* 21. Nam me dies, vox, latera deficient, ſi hoc nunc vociferare velim, quam miſerum, indignumque ſit. Alii leg. *vociferari*.

Vociferor, aris, d. *gridare forte*, צעק, *Germ. laut ſchreyen*, *Gall. crier*, *Hiſp. gritar*, κράζω, βοάω, ἀνακράζω, vehementer exclamo, majorem vocem emitto, quod fit in dolore, & indignatione, vel etiam extra omnem affectum, ſeu animi perturbationem. *Cic.* 6. *Verr. c.* 28. Minitari abſenti Dioduro, vociferari palam, lacrymas interdum vix tenere. *Id. pro Rab. Poſt. cap.* 8. Quid vociferabare, decem millia talentum Gabinio eſſe promiſſa? *Lucret. lib.* 2. *v.* 1042. res ipſaque per ſe vociferatur. h. e. loquitur, teſtatur, oſtendit. Sic *l.* 1. *v.* 732. Carmina vociferantur, & exponunt præclara reperta. *Id. l.* 2. *v.* 450. Æra vociferantur. h. e. ſonitum edunt.

Vocifico, as, n. 1. idem quod vociferor, clamo, vocem edo. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. *de apibus:* A ſe ejiciunt fucos, quos vocificantes perſequuntur. *In Edit. Scalig.* habetur in margine *vociferantes*. *Gel. l.* 9. *c.* 3. Demoſthenis orationes, concioneſque vocificans. Alii *verſificans*.

Vocitatus, a, um, *chiamato*, *nominato*. *Liv. l.* 4. *in fin.* Servius Romanus vocitatus. *Plin. l.* 3. *c.* 9. Lipara antea Meligunis vocitata.

Vocito, as, a. 1. *chiamare*, *nominare*, appello, frequenter voco. *Cic. pro Rab. Poſt. cap.* 9. Phalareus vocitetur eſt. *Id.* 2. *de nat. Deor. cap.* 43. Has Græci ſtellas Hyadas vocitare ſuerunt. *Cornel. Gall. eleg.* 1. *ſub fin.* Ipſi me pueri, atque ipſa hoc ſæpe puella Turpe putant dominum jam vocitare ſuum.

Voco, as, a. 1. *chiamare*, καλεῖν, advoco, accerſo. *Plaut. Capt.* 3. 2. *in fin.* Quæ ad patrem vis nuntiari? vin', vocem huc ad te? Ty. voca. *Cic.* 4. *Acad. c.* 46. Vocare in concionem. *Id. pro Rab. perd. c.* 7. Vocare ad arma. *Tac.* 1. *Ann. c.* 29. Vocare concionem. *Idem* 4. *hiſt. c.* 14. Vocare juventutem ad delectum. *Virg.* 10. *Æn.* Vocare aliquem magna voce. ¶ Aliquando ſignificat nomen imponere. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 62. Quo me vocabis nomine? Ar. libertas. Hinc *vocari* eſt nomen habere. *Terent. Adel.* 3. 6. 3. O qui vocare? G. Geta. *Plin. l.* 10. *epiſt.* 3. Vocatur ipſe Harpocras. ¶ Nonnunquam appellare, pronuntiare, dicere. *Virg.* 12. *Æn.* Variſque inſtigat vocibus alas, Nomine quemque vocans. *Juven. ſat.* 6. *v.* 136. Bis quingenta dedit, tanti vocat ille pudicam. hoc eſt tantum accepit, ut illam dicat eſſe pudicam. ¶ Interdum pro invitare. *Cic. Fam.* 10. *epiſt.* 7. Vocare ad laudem. *Idem* 6. *Ver.* Deinde ipſum Regem ad cœnam vocavit. Hoc ſenſu etiam abſolute uſurpatur; eſt enim proprium in hac re verbum; unde *vocatio*, & *vocator*, quæ V. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 23. Vocet convivam neminem illa, tu voces. *Sueton. in Tib. cap.* 53. Quendam inter cœnam porrecta a ſe poma guſtare non auſum, vocare deſiit. ¶ Interdum provocare. *Tacit.* 4. *hiſt. cap.* 80. Neque ipſe deerat arrogantia vocare offenſas, nimius commemorandis quæ meruiſſet. ¶ Interdum pro invocare. *Virg.* 3. *Æn.* Vocare Deos auxilio. ¶ Tranſlate ſumitur pro trahere, pertrahere, allicere. *Cic.* 1. *Catil. c.* 5. Templa Deorum immortalium, tecta urbis, vitam omnium civium, Italiam denique totam ad exitium, & vaſtitatem vocas. *Id. pro Dejot. c.* 11. Familiam obſcuram e tenebris in lucem vocare. ¶ *Ad calculos aliquem vocare*, eſt adigere ad ineundam accepti, & expenſi rationem, in ſupputationem deducere, *chiamar' a conti*. *Cic. de Amic.* Hoc quidem eſt nimis exigue, & exiliter ad calculos vocare amicitiam, ut par ſit ratio acceptorum, & datorum. Sic *Ad computationem vocare*. *Plin. in Paneg.* Nemo cœntem, & attonitam orbitatem ad computationem vocet, cogatque patrem, quid reliquerit filius, ſcire. ¶ *Vocare aliquid in crimen*, eſt crimen aliquod accuſare. *Cic. pro Rab. perd. reo:* Hoc tu igitur in crimen vocas, quod cum iis fuerit, &c. ¶ *Vocare aliquem in diſcrimen*, eſt periculo committere, ſeu exponere. *Cic.* 1. *Off.* Alii de gloria, & benevolentia civium in diſcrimen vocantur. ¶ *Vocare aliquem in invidiam*, eſt in odium adducere. *Cic.* 7. *Ver. c.* 50. Idcirco o me in crimen, & invidiam vocari. ¶ Vocare aliquem a meſtitia, eſt jubere læto animo eſſe, *confortare*. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 36. Quod a meſtitia vocas, multum proficis. ¶ *Vocare aliquem in partem*, eſt cum vocare, ut alicujus rei partem accipiat. *Virg. Æn.* 3. Ipſumque vocamus In prædam, partemque Jovem. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 11. Vocare aliquem in partem curarum. ¶ *Vocare aliquem ad teſtimonium*, eſt teſtem citare. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 4. ¶ *Vocare aliquem ad vitam*, eſt bono animo eſſe jubere, & eum, qui jam necem ſibi inferre conſtitueret, ſpe meliore injecta, ab inſtituto revocare. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 7. Quod me ad vitam vocas, unum efficis, ut a me manus abſtineam. ¶ *Vocare Deos in vota*, eſt votis factis Deorum auxilium implorare. *Virg.* 3. *Æn.* Ni palmas ponto tendens utraſque Cloanthus Fudiſſetque preces, Diveſque in vota vocaſſet. ¶ *Vocare in ſpem*, eſt jubere aliquem bene ſperare. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 23. ¶ *Vocare in jus & in judicium*, *citare*, *chiamar' in giudizio*. Cic. pro Quinct. *c.* 19. & pro Mil. ¶ *Vocare in ſuſpicionem*, *metter' in ſoſpetto*. Cic. Ver. 7. *c.* 4. ¶ *Vocare in dubium*, *metter' in dubbio*, Id. 2. de Invent. c. 98. ¶ *Vocare ad aliquem*, interdum eſt ad aliquem referre. *Tac.* 3. *Ann. c.* 6. Ne Tiberius vim principatus reſolveret, cuncta ad ſenatum vocando. *riportando tutte le coſe al ſenato*. *Cic.* 4. *Acad.* Primum quidem me ad Democritum vocas, cui non aſſentior. *tu vuoi, ch' io mi rapporti a Democrito*. ¶ Apud Grammaticos *caſus vocandi* eſt vocativus. *Gel. l.* 13. *c.* 23.

Voconii, m. 2. gens Romana. Venere Romam ex Aricino municipio, ut auctor eſt *Tullius Phil.* 3. In hac gente memoratur Q. Voconius judex. *Cic. pro Cluent.* Item C. Voconius Saxa Tribunus Plebis. *Cic.* 3. *Ver.* Item Voconius Victor poeta. *Mart. l.* 7. *epigr.* 28.

Voconius, a, um, adject. ad Voconios pertinens. Voconia lex de coercendis mulierum hæreditatibus, lata fuit a Q. Voconio Saxa Trib. pl. ſancitumque in

ea,

na, ne qui cenſus eſſet, virginem, neve mulierem ſupra quadrantem ſuorum bonorum hæredem inſtitueret, pluſve cuiquam legaret, quam ad heredes perveniret: item ne fœminæ cuiquam ab inteſtato ſuccederent. Meminit ejus legis *Cic. 3. Phil. c. 6. de Senect.* & alibi. ¶ Voconia pyra fortaſſe dicta ſunt a quodam Voconio, qui ea primum ſeverit: quamquam *Plin. l. 15. c. 15.* inter ea refert, quorum nominis ratio ignoratur.

Vocontii, m. 2. pop. Galliæ Narb. ubi hodie Diœceſis Dienſis in Delphinatu, & Diœceſis Vaſionenſis in Com. Venaſcino, quorum urbes Dia, & Vaſio, quæ & Forum Voconii, vel Vocontiorum. Alii eis attribuunt regionem *Val de Viſo*.

Vocula, æ, f. *voce piccola, vocina, φωνίδιον*, parva vox. *Cic. 3. de Or.* Quanto meliores ſunt, & delicatiores in cantu flexiones, ac falſæ voculæ, quam certæ, ſeu ſeveræ? *Propert. l. 1. eleg. 10.* O utinam trajecta cava mea vocula rima Percuſſas dominæ vertat in auriculas. ¶ Ponitur & pro parva, ſeu brevi dictione. *paroletta, Gel. l. 11. c. 14. de verbo* ſaltem: Significatio hujus voculæ. *Cic. Fam. 2. ep. 15.* Malevolorum voculæ. h. e. detractiones.

Voculatio, onis, f. *accentazione*, vocis quantitas, accentus, pronunciatio dictionis alicujus juxta accentum. *Nigid. apud Gel. l. 13. c. 25.* Voculatio qui poterit ſervari, ſi non ſciemus in nominibus, ut Valeri, utrum interrogandi, an vocandi (*caſus*) ſint? nam interrogandi ſecunda ſyllaba ſuperiore tono eſt, quam prima, &c. *Gel. ib.* Quem accentum nos dicimus, voculationem appellat. *Ib. l. 13. c. 6.* Quas Græci προσῳδίας dicunt, eas veteres docti tum notas vocum, tum accentiunculas, tum voculationes appellabant.

Vogeſus, m. 2. *le mont de Vauge*, mons Galliæ Belgicæ. Extenditur inter Lotharingiam, & Com. Burgundiæ, uti etiam inter Lotharingiam, & Alſatiam, cui ineſt ſylva Vogeſa. Ex eo profluunt fluvii, Moſella in Bor. & Arar etiam in Bor. non etiam Moſa, ut aliqui ſcribunt. *Lucan. l. 1. v. 397.* Caſtraque, quæ Vogeſi curvam ſuper ardua rupem Pugnaces pictis cohibebant Lingones armis.

Vola, æ, f. 1. *palma della mano, e cavità di ſotto del piede*, כף, *Ger. gauff*, *Gall. paume, Hiſp. palma*, θέναρ, cava pars manus, ſive pedis. *Feſt.* Vola veſtigium medii pedis concavum: Sed & palma manus vola dicitur. *Serv. in 2. Æn.* Vola, medietas palmæ, & pedis. *Plin. l. 11. c. 45.* Vola homini tantum, exceptis quibuſdam.

Volabile videtur poſitum adverbii more pro volando, hoc eſt velociter, celerrime, volantis modo, in illis *Varronis* verbis, quæ refert *Non. c. 18. n. 8.* & 11. Aut ille cervum qui volabile curreus, ſparu ſecutus tragulaque trajicit. Alii tamen leg. *volabilem*: ut intelligat *volantem cervum*, alii *volatilem*.

Volans, antis, o. g. *πετόμενος*, partic. a volo, as. *Virg. 3. Georg.* Currus agitare volantes. *Id. 1. Æn.* Cœloque invectus aperto, Flectit equos, curruque volans dat lora ſecundo. ¶ *Volantes* abſolute ponuntur pro avibus. *Virg. 6. Æn. de Averno palude.* Quam ſuper haud ullæ poterant impune volantes Tendere iter pennis.

Volaterræ f. 1. *Volterra*, col. & urbs Hetruriæ, in monte, condita a Jano, ſive a Tyrrheno Lydio, anno ante Urbem conditam 300. una ex primis 12. Tuſcorum coloniis. Eo coloniam deduxit L. Sylla dictator, deinde C. Julius Cæſar Dictator, poſtea Triumviri Reipublicæ conſtituendæ. *Sigon. de ant. jure Italiæ l. 3. c. 4. Plin. l. 3. c. 5.*

Volaterrānus, a, um, adject. ad Volaterram pertinens, ut Volaterrana vada apud *Cic. pro Quint. c. 6. V. Vada*. ¶ Volaterrani, orum, Volaterræ incolæ, *Id. pro Dom. c. 30.*

Volatica, æ, f. *ſtrega*, venefica, ſtrix, *a volando*, quia veteres putarunt, veneficas ſe in ſtriges aves convertere. *Feſt. in Strigas*: Striges, aves nocturnas, ut ait Verrius, Græci *σύρνιας* appellant: a quo maleficis mulieribus nomen inditum eſt, quas volaticas etiam vocant. ¶ Exſtat præterea hæc vox apud *Tertul. de Pal. c. 6.* Et grammaticus, *inquit*, & rhetor, & ſophiſta, & medicus, & poeta, & qui muſicam pulſat, & qui ſtellarem conjectat, & qui volaticam ſpectat. Alii autem *qui volaticam ſpectat* intelligunt aruſpicem, qui ex volatu avium conjectat; alii geometram ſic appellatum volunt a *vola* menſura, qua res dimetitur, vel a *vola*, qua ſignificat *terram* in Etruſca diſciplina, ducta origine a lingua Phœnicia.

Volatĭcus, a, um, *volatico, volante, volabile, πτερόεις*, quod volat, & cito tranſit, velox, & tranſlate inconſtans, levis, inſtabilis. *Cic. Att. l. 13. ep. 25.* O Academiam volaticam, & ſui ſimilem, modo huc, modo illuc, &c. *Id. de Aruſp. Reſp. c. 22.* Illum furentes, ac volaticos impetus in ſe ipſos poſſe converti. Alii hic leg. *violentos*. *Senec. epiſt. 42.* Volaticum eſſe, ac levem.

Volatĭlis, & le, o. 3. *volatile, volante*, πτηνὸς, πτερόεις, quod volat. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Præterea veſcimur beſtiis & terrenis, & aquatilibus, & volatilibus, partim capiendo, partim alendo. *Ovid. l. 2. Am. el. 7.* Pueri volatilis arcum. h. e. Cupidinis. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro celeri, velox, ut *Ferrum volatile*, eſt ſagitta ferrea cuſpide præmunita, quæ ex arcu emiſſa celeriter fugit, velocitatem adjuvantibus pennis. *Virg. 4. Æn. de cervo*. Quam procul incautam nemora inter Creſſia fixit Paſtor agens telis, liquitque volatile ferrum Neſcius. ¶ Item volatilis accipitur tranſlate pro fluxo, caduco, quod facile præterit, tranſit, elabitur. *Ovid. 10. Met. v. 519.* Labitur occulte, fallitque volatilis ætas, Et nihil eſt annis velocius.

Volatūra, æ, f. idem, quod volatus. *Varr. l. 3. R. R. c. 5.* Ibi in prima volatura cum veniunt, morantur dies paucos, requieſcendi cauſa. *Col. l. 8. c. 9.* A volatura, ita ut capitur, turturem deſtinetur.

Volātus, us, m. *volo, volamento*, πτῆσις, πτῆμα, volatio, actus volandi. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 39.* Idemque & volatum alitum ſuſtinet, & ſpiritu ductus alit, & ſuſtentat animantes. *Martial. l. 11. epigr. 91.* Si tam præcipiti fuerant ventura volatu.

Volcatĭus, m. 2. Civis Rom. qui Conſul Catilinam repetundarum reum, quod intra legitimum tempus profiteri nequiiſſet, Conſulatum petere prohibuit: quam rem tam ægre tulit Catilina, ut de evertenda patria cum Antonio, & Piſone nefaria conſilia inierit. *Aſcon. Pedian.* ¶ Volcatius Gallicanus, C. R. qui quinquies Conſul fuit. Scripſit vitas Imperatorum, ad Diocletianum, ex quibus nunc tantum extat Avidii Caſſii vita. ¶ Volcatius Terentianus, Hiſtoricus, Scripſit hiſtoriam ſui temporis, id eſt Gordianorum, in qua memoriæ prodidit, referente *Capitolino*, Gordianum ſeniorem vultum Cæſaris Auguſti valde retuliſſe. ¶ Volcatius Elpidius, Grammaticus. Scripſit res geſtas Pompeii Magni, & ejus patris, primus libertinorum, qui hiſtoriam ſcripſerint, cum ab optimo quoque ſcribi ſolita eſſet, ut auctor eſt *Cornelius Nepos*. Ludum aperuit, docuitque inter cæteros M. Antonium, & Auguſtum. ¶ Volcatius Sedigitus, Poeta non ignobilis, ita cognominatus, quod ſenos in manu haberet digitos. Hujus etiam hodie aliquot circumferuntur jambi, quibus ſuum de Latinis Comicis judicium protulit. *Plin. l. 11. c. 43.* ¶ Volcatius Juriſconſultus, Caſcelii præceptor, qui Aſturcone ſub veſperum a rure ſuburbano rediens, cum in graſſatorem incidiſſet, a cane defenſus fuit. *Plin. l. 8. c. 40.*

Volēma, orum, n. pl. *pere pregrandi*. Secundum *Servium in 3. Æn.* dicta ſunt a *vola*, eo quod volam impleant. *Id. in 2. Georg.* pira volema interpretatur magna, atque idem etymon adducit. Sed addit, *volema pira* lingua Gallica bona, & grandia dici. Quod ſi eſt, non e Latio vox eſt arceſſenda, ſed a Gallica lingua, quæ eadem olim, ac Germanica. *Virg. 2. Georg. v. 88.* nec ſurculus idem Cruſtumiis, Syriiſque piris, gravibuſque volemis.

Volens, tis, particip. a volo, vis, *chi vuole, e fa qualche coſa ſpontaneamente, a volontieri*, ſponte, & non invitus aliquid faciens, libenter faciens. *Vellej. l. 2. c. 62.* Pecunias etiam a volentibus acceperunt. *Senec. ep. 107.* Ducunt volentem fata, nolentem trahunt. *Liv. l. 7. c. 26.* Si divus, ſi diva eſſet, qui ſibi præpetem miſiſſet, volens propitius adeſſet. h. e. benevolus, faciens. ¶ *Volentia alicui* dicuntur, quæ grata, accepta, jucundaque ſunt. *Tac. 3. hiſt. c. 52.* Muciano volentia reſcripſere. *Salluſt. in Jugurth. c. 73.* Literis, quæ de Metello, ac Mario miſſæ erant, volentia de ambobus acceperant. *Alii leg.* Literis, quæ de Metello ac Mario miſſæ erant, cognitis, volenti animo de ambobus acceperant. *Id. 4. hiſt. apud Non. cap. 2. n. 900.* Volentia plebi facere.

Volenter, adv. voluntarie, ſponte. *Apulej. l. 6. A. A.* Pergerit Pſyche, volenter.

Volentia, æ, f. *volontà, intenzione, βούλησις*, idem, quod voluntas. *Apul. l. 11. Metam.* Mea volentia fruitur. *Solin. c. 36.* Volentia reſiſtendi prompta.

Volgiŏlus, i, m. ruſticum inſtrumentum. V. Valgium.

Volito, as, n. 1. *volare*, Ger. *fleißfliegen*, Gall. *voleter*, Hiſp. *volar a menudo*, διαπέτομαι, frequenter volo. *Cic. 2. de Or. c. 6. de avibus*: Easdem autem, cum aliquid effecerint, levandi laboris ſui cauſa paſſim, ac libere ſolutas opere volitare. *Id. 1. de nat. Deor. c. 20.* In hac igitur immenſitate latitudinum, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volitat atomorum. ¶ Metaphorice ponitur pro diſcurrere, huc atque illac currere, vagari. *Cic. pro Dom.* Per medium forum volitare. *Id. 2. de Or.* Volitare in foro. *Id. 2. Agrar. c. 22.* Volitat enim ante oculos iſtorum Jubæ Regis filius adoleſcens non minus bene nummatus, quam bene capillatus. ¶ Item pro libere agere, relaxari. *Cic. 2. de Or. c. 6.* Sic noſtri animi forenſibus negotiis, atque urbano opere defeſſi geſtiunt, ac volitare cupiunt vacui cura atque labore. ¶ Item pro animos altos gerere, efferri, magna aggredi. *Cic. in Piſon.* Videbis apud hominem volitantem gloriæ cupiditate vir moderatus, & conſtans. *Martial. l. 1.* Æthereas, laſcive, cupis volitare per auras: I, fuge, ſed poteras tutior eſſe domi. ¶ Item pro celebrari, laudari, nominari. *Cic. 1. Tuſc.* Nemo me lacrymis decoret, nec funera fletu Faxit. Cur? volito vivu' per ora virum. ¶ Item pro moleſtum eſſe, jactare ſe ſe, efferri. *Cic. pro Flacc. cap. 16.* Nunc vero non inſultabo vehementius, nec volitabo in hoc inſolentius.

Volo, as, n. 1. *volare*, עוף, Ger. *fliegen*, Gall. *voler*, Hiſp. *volar*, πέτομαι, eſt per aerem ferri, proprium alas habentium. *Cic. 10. Phil. c. 5.* Quem niſi in vio caducæ hæreditates retardaſſent, volaſſe eum, non iter feciſſe diceret. *Virg. 1. Æn. v. 301.* Volat ille per aera magnum Remigio alarum. ¶ Transfertur etiam ad alia, quæ celeriter feruntur, ut *Navis volat*, *Fama volat*, & hujuſmodi, pro celeriter ire, vel ferri. *Ter. Hec. 3. 4. 14.* Ne tua fruſtra illic expectet, vola. *Cic. Attic. l. 2. epiſt. 19.* Literæ Capuam ad Pompejum volare dicebantur. *Id. 1. Tuſc. c. 31.* Volat ætas. h. e. celeriter præterit. *Virg. Æn. 3. v. 121.* Fama volat, pulſum regnis ceſſiſſe paternis Idomenea ducem. *Ovid. 10. Met.* Paſſu volat alite virgo. ¶ Cum infinito *Val. Flacc. l. 4. v. 407.* Aſt Erebi virgo ditem volat æthere Memphim Præcipere, & Pharia venientem pellere terra.

Volo, vis, volui, ſine ſup. n. anom. *volere*, רצה, Ger. *wollen*, Gall. *vouloir*, Hiſp. *querer*, βούλομαι, θέλω, voluntate aliquid eligo, ſeu approbo. Conſtruitur cum accuſ. *Cic. pro Cluent.* Pollicitus iis ſum, me omnia, quæ vellent, eſſe facturum. ¶ Vel cum acc. & dat. *Cic. pro Cluent.* Nihil eſt enim mali, nihil ſceleris, quod illa non ab initio filio voluerit, optaverit, cogitaverit, effecerit. ¶ Vel cum infinitivo. *Cic. pro Lig.* A te ignoſci nemini vellent. *Id. Attic. l. 9. ep. 1.* Deinde Arpinum volebamus. Subaudi, *proficiſci*. *Id. l. 13. ep. 10.* Remque, & utilitatem ſociorum per te quam maxime defenſam, & auctam velis. hoc eſt, eſſe. ¶ Vel cum conjunctivo, & conjunctione *ut*, vel etiam ſine conjunctione. *Cic. in Brut.* Volo, hoc Oratori contingat, ut, cum auditum ſit, &c. *Id. in Vatin. cap. 7.* Volo, uti mihi reſpondeas. *Virg. 3. Ecl.* Vis ergo, inter nos, quid poſſit uterque, viciſſim Experiamur? ¶ Velle aliquem, interdum eſt eum velle alloqui. *Plaut. Capt. 5. 1. 14.* Philocrates, per tuum te Genium, obſecro, exi: te volo. *Terent. Andr. 5. 3.* Quis me volt? ¶ Velle aliquem paucis verbis, eſt velle eum eo loqui. *Plaut. Epid. 3. 4.* Volo te verbis pauculis, Si tibi moleſtum non eſt. ¶ *Si quid me vis*, eſt ſi aliquid me vis facere, vel ſi aliquid a me vis. *Plaut. Aulul. 2. 2. 32.* Redeo ad te, Megadore, ſi quid me vis. *Id. Aſin. 1. 1. 73.* Verba in pauca conferam, quid te velim. ¶ *Velis, nolis, velit, nolit*, &c. idem, ac ſive velis, ſive nolis, *voglia, o non voglia*. *Plin. in Paneg. c. 20.* Præterea futuri Principes, velint, nolint, ſciant. ¶ Interdum eſt, volo ne, an non velit. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 8.* Craſſum Junianum hominem mihi deditum per me deterruit: velit, nolit, ſcire difficile eſt. *ſe egli voglia, e no*. ¶ *Velim*, idem ac vellem, per Enallagen. *Cic. l. 15. Fam. ep. 3.* Tu, velim, ut conſueſti, nos abſentes diligas, & defendas. *Plaut. Trucul. a. 5. in fine*: Ut miles veniret, velim. ¶ Frequenter volo accipitur pro optare. *Cic. l. 11. Fam. ep. 19.* Eandem rem tibi volo bene, & feliciter evenire. *Id. Sulpicio, l. 13. ep. 23.* Accedit eo, quod Varro Murena magnopere ejus cauſa cupit omnia. h. e. bene ei in omnibus rebus cupit. *Id. l. 10. ep. 17.* Cuſpio quod operam dediſti, mihi gratum eſt. Valde enim ejus cauſa volo. ¶ *Vellem, quæ velles*, aut *ea velles*, formula eſt, qua utebantur ſignificaturi, ſibi ægre eſſe, quod alteri haud bene eſſet, ſeque adeo velle, & optare, ita ei eſſe, ut ipſe vellet. *Plaut. Moſtel. 3. 2. 53.* Velim ut velles, Tranio; ſed quid negotii eſt? *Senec. ep. 67.* Aſpice M. Catonem ſacro illi pectori puriſſimas manus admoventem, & vulnera parum demiſſa laxantem: utrum tandem illi dicturus es, *vellem quæ velles*, & *moleſte fero*, an *feliciter quod agis?* ¶ *Velle alicui factum*, eſt optantis, ut fiant quæ alter cupit. *Apul. in Apolog.* Sicinium Pontianum, cui factum volo. *a voi bramo tutte le felicità*. *Ter. Adel. 3. 7. 20.* Te vidoo noſtræ familiæ tam ex animo factum velle. *Gel. l. 7. c. 3.* Cum & utiles illi eſſent, & cellent regi eſſe factum. ¶ Ponitur etiam hoc verbum pro opinari, cenſere. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quatuor enim naturas, ex quibus omnia conſtare cenſet, divinas eſſe vult. ¶ Item pro ſignificare. *Cic. 3. de Leg. c. 14.* Ita mulierculæ attendi, nec ſatis intellexi, quid ſibi lex, aut quid verba iſta vellent. *Id. in Ver. 4. c. 61.* Quid ſibi equeſtres ſtatuæ volunt propter ædem Vulcani? ¶ In futuro indicativi habet *volam, voles, volet*. *Plaut. Aſin. 1. 2. 26.* Meo modo loquar, quæ volam, quoniam intus non licitum eſt mihi. *Id. ibid. 1. 3. 88.* Ut colas, ut tibi jubebit. ¶ *Volt*, & *voltis*, pro *vult*, & *vultis*, antiquo more ſæpiſſime legitur apud Comicos, Plautum præſertim.

Vologeſocerta, f. 1. Vologeſia, *Nemrot*, urbs Babyloniæ, a Vologeſo Parthorum Rege condita. *Plin. l. 6. c. 26.*

Volōnes, m. 3. ſervi Romanorum, qui poſt Cannenſem cladem voluntarie militiam ſuſceperunt, a *volendo*. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 2.* Bello Punico, cum deeſſent, qui ſcriberentur, ſervi pro dominis pugnaturos ſe polliciti, in civitatem recepti ſunt, & Volones, quia ſponte hoc voluerunt, appellati. *Feſt.* Volones dicti ſunt milites, qui poſt Cannenſem cladem, uſque ad octo millia, cum eſſent ſervi, voluntarie ſe ad militiam obtulerunt. *Liv. l. 23. c. 35.* Ut tirones (ea maxima pars Volonum erat) diſcerent ſigna ſequi.

Volpes. V. Vulpes.

Volſce, adv. Volſcorum more. *Titinn. apud Feſt. in voce Oſcum*: Oſce, & Volſce fabulantur: nam Latine neſciunt.

Volſci, m. 2. pop. Latii, ubi hodie pars Orientalis Campaniæ Romanæ, verſus Velitras, Palianum, Antium, Privernum, Terracinam. Ab Occ. habebant Rutulos, & Latinos, ab Or. Samnites, & Campanos, a Sept. Æquos, Hernicos, & Marſos, a Mer. mare Tyrrhenum. Eorum caput fuit Anxur, ſive Terracina. *Virg. 2. Georg.* Aſſuetumque malo Ligurem, Volſcoſque verutos. ¶ Adject. *Id. Æn. 7. v. 803.* Volſca de gente Camilla.

Volſella, æ, f. ſive vulſella, *molletta*, Ger. *haarzänglein*, Gall. *pincettes*, Hiſp. *pinças*, τριχολαβίς, instrumentum pilis e corpore evellendis idoneum, a ſupino *volſum*, ſeu *vulſum* verbi vello. *Martial. l. 9. ep. 28.* Purgentque ſævæ cana labra volſellæ. ¶ Eſt etiam inſtrumenti chirurgici genus, quo caro ex ulceribus præcidenda apprehenditur. *Celſ. l. 6. c. 18.* Deinde oram vulſella prehendendam, tum quicquid corruptum eſt, excidendum.

Volſgræ aves, quæ ſe vellunt mutuo, quæ res mali ominis credebatur, a ſup. *volſum*, ſeu *vulſum* verbi *vello*. *Feſt.* Volſeram avem, quæ ſe vellit, Augures hanc eandem ſoliſtimam appellant. Ita vulgo. Sed recte *Volſgram* præferunt viri docti. Pro *ſoliſtimam* etiam reponunt *ſuaſilentem*.

Volſinienſis, ſe, adject. ad Volſinium pertinens, ut Volſinienſis lacus, Volſinienſis, Bulſinus, *Lago di Bolſena*, lacus Hetruriæ, juxta agrum Urbevetanum, fere rotundus, circuitu 22. al. 30. M. P. In eo ſunt duæ inſulæ, una major ad

Or.

Digitized by Google

tii Martana dicta, in qua caſa fuit Amalaſunta Gothorum Regina, altera ad Occ. *Biſentina* vocitata. Eum circumſtant opp. Vulſinium, Martha, Caput montis, Biſentia, & Mons Faliſcorum urbs in colle. Vulgo hodie aliis etiam nominibus ab oppidis circumſtantibus nominatur, ut *Lago di Marta*, ab opp. Martha, ubi fl. Martham emittit, & *Lago di Capo di Monte*. *Cel. l.* 8. c. 16.

Volſinienſes, ium, Volſinii incolæ, *Liv. l.* 5. c. 32.

Volſinium, ſeu Vulſinium, & Volſinii, orum, *Bolſena*, *Bolſeno*, olim urbs Hetruriæ ex 12. primis Thuſcorum coloniis, nunc caſtrum ad lacum Volſinienſem, ad radices collis, in via, quæ Romam per Hetruriam ducit. Ibi primum molæ verſatiles ſunt inventæ. *Plin. l.* 36. *c.* 18. & *Liv. l.* 7. *c.* 3.

Vulſius. V. Vulſus.

Voltinia, ſeu Vulſinia, tribus Romana una ex ruſticis: quo loco conſtituta fuerit, & a quo dicta, ignoratur ab eruditis. Qui *Volſiniam* legunt, putant appellatam a Volſinio oppido. Ejus meminit *Cic. pro Planc. c.* 16. & 17.

Voltinienſes, cives Tribus Voltiniæ. *Cic. pro Planc. c.* 17.

Voltumnæ Fanum, Volturnæ Fanum, locus Hetruriæ, apud Ciminum M. ubi nunc Viterbium. Sunt, qui Maſſam eſſe velint urbem in Senenſi ditione, inter Senas 40. M. P. & Populonium 20. Voltumna autem Dea quædam fuit e bene volendo ſic dicta. *Liv. l.* 4. *c.* 23.

Volturnus. V. Vulturnus.

Volvæ, æ, f. *matrix*, idem ac vulva, locus in ventre feminæ, in quo fœtus concipitur, & involvitur. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. Agni chordi qui poſt tempus naſcuntur, ac remanſerunt in volvis intimis. ¶ Accipitur item pro albo boletorum involucro in ovi ſpeciem erumpentium. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Volvam enim terra ob hoc prius gignit, ipſum poſtea in volva, ceu in ovo eſt luteum.

Volubilis, & le, o. 3. *volubile*, Ger. *umbwelzbar*, Gall. *aiſé à tourner*, Hiſp. *que ſe bueluc*, εὐπερίστροφος, ἐπίστροφος, quod facile volvitur. *Cic. de Univ. c.* 6. Deinde animum circumdedit corpore, & veſtivit extrinſecus, eumque ſolivagum, & volubilem, & in orbem incitato complexus eſt. *Virg.* 7. *Æn.* Impubeſque manus mirata volubile buxum. ¶ Tranſlate ponitur pro inconſtante, inſtabili. *Cic. pro Mil. c.* 26. Vide quam ſit varia vitæ, commutabiliſque ratio, quam vaga, volubiliſque fortuna. ¶ Item pro eo qui in dicendo copioſus, varius, idemque facilis eſt. *Cic. pro Planc. c.* 20. Homo volubilis, & præcipui quadam celeritate dicendi. *Id. de clar. Orat. c.* 27. Canorus orator, & volubilis. ¶ Hinc & oratio volubilis dicitur, quæ copioſa eſt, & ſimul facile fluens. *Cic. de clar. Or. c.* 28. Appii volubilis, & paulo fervidior erat oratio. *Auct. ad Herenn. l.* 3. Celeriter cum clamore verba conficere, ut vim volubilem orationis vociferatio conſequi poſſit.

Volubilitas, atis, *volubilità*, εὐτροχία, τὸ εὔτροχον, aptitudo ad movendum, facilitas, qua aliquid movetur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 19. Mundi volubilitas, quæ niſi in globoſa forma eſſe non poſſet, &c. *Id. de Fato c.* 19. Ut igitur, inquit, qui protruſit cylindrum, dedit ei principium motionis, volubilitatem autem non dedit. ¶ Tranſlate ſumitur pro inconſtantia. *Cic.* 2. *de Div. c.* 6. Quomodo ergo id, quod temere fit, cæco caſu, & volubilitate fortunæ præſentiri, & prædici poteſt? ¶ Item pro promptitudine dicendi cum verborum copia conjuncta. *Cic. pro Planc. c.* 25. Virtus, probitas, integritas in candidato, non linguæ volubilitas, non ars, non ſcientia requiri ſolet. *Id.* 1. *de Or. c.* 5. Verborum volubilitas. h. e. copia, apta connexio, & facilitas. *Plin. l.* 5. *ep.* 20. Mos eſt pleriſque Græcorum, ut illis ſit pro copia (*verum*) volubilitas: tam longas, tamque frigidas periodos uno ſpiritu, tanquam torrente, contorquent.

Volubiliter, adv. *volubilmente*, εὐτρόχως, cum volubilitate, varie, copioſe, & facile. *Cic. in Or. c.* 62. Sæpe etiam in amplificanda re conceſſu omnium funditur numeroſe, & volubiliter oratio.

Volucer, hæc volucris, hoc volucre, *veloce*, *volante*, עוף, Ger. *fliegend*, Gall. *volant*, *qui vole*, Hiſp. *que buela*, πτηνός, πτερωτός, volans, velox. *Virg.* 1. *Æn. v.* 317. Volucremque fuga prævertitur Hebrum. *Senec. in Herc. Fur. v.* 1065. Somne, requies animi, Pars humanæ melior vitæ, Volucer, matris Aſtrææ genus. ¶ Tranſlate *Cic. pro Planc. c.* 23. Nihil eſt autem tam volucre, quam maledictum, nihil facilius emittitur, nihil citius accipitur, latius diſſipatur. *Id. in Bruto c.* 95. Aliud autem genus eſt non tam ſententiis frequentatum, quam verbis volucre, atque incitatum. *Id. pro Sylla c.* 32. O fallacem ſpem, o volucrem fortunam! h. e. celeriter elabentem, inconſtantem. V. *Volucris*. ¶ *Volucer* feminino gen. *Petron. in ſat. c.* 123. Interea volucer, motis conterrita pennis, Fama volat.

Volucra, æ, f. genus animalis, quod aliis nominibus *volvox*, *convolvulus*, *involvulus* vocatur, a volvendo. *Col. de arb. c.* 15. Genus eſt animalis, volucra appellatur: id fere prærodit teneros adhuc pampinos, & uvas, quod ne fiat, falces, quibus vineam putaveris, peracta putatione ſanguine urſino linito.

Volucripes, edis, qui, vel quæ volucri pede eſt, velox, celer. *Auſon. ep.* 21. Per hanc ſalutem præpes, & volucripes Paulini ad uſque mœnia. Adde *Sidon. l.* 9. *ep.* 15.

Volucris, is, f. *uccello*, *volatile*, עוף, Germ. *vogel*, Gall. *oiſeau*, Hiſp. *ave*. ὄρνις, τὸ ὄρνεον, τὸ πετεινόν, avis, & generatim omne id, quod volat, ut apes, veſpæ, tabani, & aliaque hujuſmodi. *Cic.* 1. *de Or. c.* 6. Quemadmodum volucres videmus procreationis, atque utilitatis ſuæ cauſa fingere, & conſtruere ſibi nidos. *Virg.* 3. *Georg.* Et genus æquoreum, pecudes, pictæque volucres. *Ovid.* 2. *Met.* Flumineæ volucres medio caluere Cayſtro. ¶ Reperitur & in genere maſculino. *Cic.* 2. *de Div. c.* 30. *ex Poeta*. Hunc, ubi tam teneros volucres, matremque peremit. Loquitur de pullis avium in ſuo nido ab angue peremptis. ¶ In genitivo plurali fere habet *volucrum*, tum ſi ſubſtantivum ſit, tum ſi adjectivum. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Volucrum nulli dentes, præter veſpertilionem. *Lucret. l.* 5. *v.* 1093. Volucrum vira flammarum. Uſurpari tamen putaſt etiam *volucrium*, ex auctoritate Ciceronis de Finibus oſtendit *Chariſ. Grammat. l.* 1.

Volucriter, adv. *velocemente*. *Ammian. l.* 17. *c.* 3. Volucriter congregati.

Volvendus, a, um, ἑλισσόμενος, partic. vel gerund. a volvor. *Virg.* 1. *Æn.* Triginta magnos volvendis menſibus orbes Imperio explebit. h. e. volubilibus, & qui perpetuo curſu ſe volvunt, & unus poſt alium ſuccedunt. *Id.* 9. *Æn. v.* 6. quod optanti Divum promittere nemo Auderet, volvenda dies en attulit ultro.

Volvens, entis, o. g. *Il volvo*, partic. a volvo. *Virg.* 1. *Æn. v.* 238. Certe hinc Romanos olim volventibus annis, &c. h. e. vertentibus, ſe volventibus, & perpetuo curſu, ſeſeque ſuccedentibus. *Id.* 2. *Georg. de æſculo:* multoſque per annos Multa virum volvens durando ſæcula vincit. h. e. temporis curſu ſe velut circumagens, & veluti cum eo ſe volvens. *Id.* 1. *Georg.* Tardaque Eleuſinæ matris volventia plauſtra. h. e. ſe volventia.

Volumen, inis, n. *giro*, *volume*, מגלה, Ger. *buch*, Gall. *volume*, Hiſp. *volumen*, σύνταγμα, βιβλίον, generatim dicitur omne id, quod volvitur, ſive in gyrum complicatur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 208. *de ſerpentibus:* Pars cætera pontum Pone legit, ſinuatque immenſa volumine terga. *Id.* 5. *Æn. v.* 408. Huc, illuc vinclorum immenſa volumina verſat. *Id.* 3. *Georg. v.* 192. *de equis:* Sinuare volumina crurum. h. e. pedum volubilitatem, & flexiones. *Ovid. Met.* 13. *v.* 475. Volumina fumi. h. e. globi in gyrum acti. ¶ Sumitur quoque pro circumvolutione ſphærarum cæleſtium. *Ovid.* 2. *Met. v.* 71. Adde, quod aſſidua rapitur vertigine cælum, Sideraque alta trahit, celerique volumine verſat. ¶ Item pro volubilitate, varietate, inconſtantia. *Plin. l.* 7. *c.* 45. Si diligenter æſtimentur cuncta, magna ſortis humanæ reperientur volumina. ¶ Libris quoque hoc nomen impoſitum eſt, quia antiqui libros, ideſt cortices arborum, chartas pergamenas, & hujuſmodi, in quarum una tantum parte fere ſcribebant, quo commodius ferrent, convolverent ad cylindri ſimilitudinem. Hinc dicimus, *evolvere libros*, ideſt aperire lectitandi gratia, quaſi rem complicatam explicare. Differunt inter ſe *volumen*, *liber*, & *codex*, quia volumen minimum eſt, & pars libri, *liber* eſt major, & pars codicis, denique *codex* eſt maximus, qui conſtat ex libris, & ex voluminibus. Sed vulgo hæc nomina confundimus. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 1. Nam cum ad hunc locum veniſſem, evolvi volumen epiſtolarum tuarum, quod ego ſub ſigno habeo, ſervoque diligentiſſime. *Volumen* vocat, non quia ſingulæ epiſtolæ involutæ clauderentur (hæ enim plicabantur) ſed quia multæ cum eſſent, librum efficerent, ac *pacchetto di lettere*. *Id. l.* 9. *ep.* 16. Volumine jam confecerat συμφιλοσοφεῖν. *Ovid. l.* 1. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 117. Sunt mihi mutatæ ter quinque volumina formæ. *Plin. jun. l.* 3. *ep.* 5. Libri tres in ſex volumina propter amplitudinem diviſi. ¶ Voluminibus abſolutis umbilici addi conſueverunt. V. *Umbilicus*. ¶ Exterior, interiorque voluminum pars frontes dictæ ſunt. *Ovid. l.* 1. *Triſt. el.* 1. Nec fragili geminæ poliantur pumice frontes. ¶ Extremæ vero partes cornua nominatæ ſunt, quod extra volumen eminentes cornuum ſimilitudinem haberent. V. *Cornu*.

Voluminoſus, a, um, adject. *pieno di piegature*, *o giri*. *Sidon. carm.* 9. *v.* 76. Angues corporibus voluminoſis.

Voluntarie, adv. *volontariamente*, ἑκοντί, ἑκουσίως, ſponte, animo libenti, prompto, bono, non coacto. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 91. Atque eum milites electi circiter centum viginti voluntarie ejuſdem centuriæ ſunt proſecuti. Alii leg. *voluntarii*. *Arnob. lib.* 2. Ut nihil interſit, voluntarie veneriut, an illius obtemperaverint juſſioni.

Voluntario, adv. idem ac voluntarie. *Liv. lib.* 1. *cap.* 30. Inde ob reſiduas bellorum iras, maxime ſollicitatis ad defectionem animis, voluntario traxere. Sed legendum eſt *voluntarios* ex optimis pleriſque codicibus.

Voluntarius, a, um, *volontario*, ἑκών, ἑκούσιος, αὐτόκλητος, qui ſponte agit, ut *Milites voluntarii*, qui ſponte nomina dant, *Auxilia voluntaria*, quæ ſponte dantur, *Mors voluntaria*, quæ ſponte eligitur. *Cæſ. lib.* 5. *B. G.* Neque ſic voluntariorum copias defore, ſi ex finibus ſuis progredi cœpiſſet. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 3. Aut capiendus tanquam exilio locus, aut conſciſcenda mors voluntaria. *Id. lib.* 15. *Fam. ep.* 4. Et populorum liberorum, Regumque ſociorum auxilia voluntaria comparaviſſem. *Liv. lib.* 1. *c.* 59. Ferociſſimus quiſque juvenum cum armis voluntarius adeſt. ¶ Per Catachreſin ponitur pro naturali, ut *Herba voluntaria*, quæ ſua ſponte naſcitur, cui opponitur ſativa. *Plin. l.* 20. *c.* 22. *de ſerpyllo*. Sativum non ſerpit, ſed ad palmi altitudinem increſcit. Pinguius voluntario, & candidioribus foliis.

Voluntas, atis, f. *volontà*, רצון, Ger. *will*, Gall. *volonté*, Hiſp. *voluntad*, ἐθελ-, θέλημα, facultas, ſeu potentia partis ſuperioris animi, qua animus hominis bonum eligit, atque amplectitur. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 6. Natura enim omnes ea, quæ bona videntur, ſequuntur, fugiuntque contraria. Quamobrem ſimul objecta ſpecies cujuſpiam eſt, quod bonum videatur, ad id adipiſcendum impellit ipſa natura: id cum conſtanter, prudenterque fit, ejuſmodi appetitionem Stoici βούλησιν appellant, nos appellamus voluntatem: eam illi putant in ſolo eſſe ſapiente, quam ſic definiunt: Voluntas eſt, quæ quid cum ratione deſiderat. Quæ autem adverſa rationem incitata eſt vehementius, ea libido eſt, vel cupiditas effrænata, quæ in omnibus ſtultis invenitur. Hactenus *Cicero*. *Id.* 5. *Fam. ep.* 8. Veruntamen ipſe me conformo ad ejus voluntatem, a quo honeſte diſſentire non poſſum. ¶ Metonymice ſumitur pro aliquo actu voluntatis. Igitur aliquando ponitur pro intentione, propoſito, ſententia. *Cic. Catil.* 3. *c.* 9. Diis ego immortalibus ducibus hanc mentem, Quirites, voluntatemque ſuſcepi. *Id. pro Lig. c.* 2. Profectio voluntatem habuit non turpem. ¶ Item pro amore, benevolentia, propenſione in aliquem. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Quod de ſua erga Cæſarem voluntate humaniſſime, diligentiſſimeque locutus eſſes. *Id. Metel. l.* 5. *Fam. ep.* 2. Timuiſſent, ne quæ mihi pars abs te voluntatis mutuæ tribueretur. *Id. pro Lig. c.* 2. Nullum habes ſignum aliud a te voluntatis. *Nepos* 14. *c.* 3. Quæ voluntate eſſet in regem, celans. ¶ Item pro favore, ſtudio. *Ter. in prol. Phor.* Voluntas veſtra ſi ad poetam acceſſerit. *Cic. pro C. Rab. perd. reo:* Cum tanto ſtudio C. Rabirius totius Apuliæ, ſingulari voluntate Campaniæ vicinitatis ornetur. *Voluntate*, ablativus pulchre ponitur pro eo quod eſt, bona cum gratia, ſponte, volentem. *Cic.* 1. *Ver.* Ego jam tibi ipſe iſtud, quod expetis, mea voluntate concedam. *Id. l.* 13. *Fam. ep.* 5. Reditus tamen in patriam voluntate omnium concedi videretur. ¶ *Ex*, & *de voluntate*, eſt ſecundum voluntatem. *Cic. in Piſon.* Illud accidit præter optatum meum, ſed valde ex voluntate. *Id. l.* 13. *Fam. ep.* 30. Siquid feceris hoc ipſo in bello minus ex Cæſaris voluntate. *Id.* 4. *Att. ep.* 1. Vis tamen ei de mea voluntate conceſſum eſt. ¶ *Ad voluntatem loqui*, eſt aſſentari. *Cic. pro Quint. c.* 30. Se non belle dicere, non ad voluntatem loqui poſſe. Sic *Q. Cic. de petit. conſul. c.* 11. Vultum, & ſermonem ad aliorum ſenſum, & voluntatem commutare. *Voluntas nominis* eſt ſignificatio, intellectus, *il ſignificato*. *Quintil. l.* 7. *c.* 10. Nam & in finitione, quæ ſit voluntas nominis, quæritur. *Id. l.* 6. *c.* 2. Cautiores voluntatem complecti, quam nomina interpretari maluerunt.

Volvo, is, volvi, volutum, a. 3. *volgere*, *voltar' in giro*, גלל, Ger. *weltzen*, Gall. *rouler*, Hiſp. *boluer*, κυλίω, ἑλίσσω, verto, verſo, in orbem torqueo. *Cic. in Somn. Scip.* Illi qui volvuntur ſtellarum curſus ſempiterni. *Ter. Eun.* 5. 9. 55. Saxum diu volvere. V. *Saxum*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 113. Volvi in caput. *cadere col capo in giù*. *Sil. l.* 7. *v.* 112. Amnis per devia præceps Volvitur. h. e. volvendo ſe decurrit. Sic, lacrymæ volvuntur inanes, apud eundem *Virg.* 4. *Æn. v.* 449. h. e. cadunt, decurrunt ab oculis. Contra, *Id.* 2. *Æn. v.* 758. Ignis ſumma ad faſtigia vento Volvitur. h. e. globos agendo aſcendit. *Id.* 4. *Georg. de equis:* volvunt ſub naribus ignem. h. e. emittunt ignem veluti flatum. ¶ Volvere ſe ante pedes alicujus eſt proſterni, provolvi, *proſtrarſi*. *Propert. l.* 3. *eleg.* 2. ¶ *Volvere libros* eſt evolvere, perlegere. *Cic. de clar. Orat. c.* 87. Volvendi ſunt libri cum aliorum, tum in primis Catonis. ¶ Tranſlate volvere ſignificat animo verſare, cogitare, *penſare*, *rivolgere coll' animo*. *Liv. l.* 26. *c.* 7. Multa ſecum, quo jam inde ire pergeret volventi ſubiit animum, &c. *Id. l.* 33. *c.* 58. Ingentes jamdiu iras eum in pectore volvere, coquere. *Salluſt. in Jug. c.* 108. Multa cum animo ſuo volvere. *Catul. carm.* 65. *v.* 250. Multiplices animo volvere curas. ¶ *Volvere verba*, eſt proferre, profundere, non intermiſſo curſu, æquabiliter, & copioſe. *Cic. de clar. Orat. c.* 70. M. Pontidius celeriter ſane verba volvens, nec hebes in cauſis. *Id.* 3. *de Orat. c.* 47. Longiſſima eſt complexio verborum, quæ volvi uno ſpiritu poteſt. ¶ *Volvere caſus* pro ſubire, experiri. *Virg.* 1. *Æn. v.* 13. Quidve dolens regina Deum tot volvere caſus Inſignem pietate virum, tot adire labores Impulerit. *Id. ib. v.* 26. Sic volvere Parcas. h. e. ita eſſe in fatis. Parcæ autem dicuntur vitas hominum nere, fuſoque volvere.

Volvox, ocis, m. זחל, ἴψ, vermis teneros vitium pampinos, & pubeſcentes uvas arodens, qui alias dicitur volucra, convolvulus, involvulus. *Plin. l.* 17. *c.* 28. Alii volvocem appellant animal prærodens pubeſcentes uvas: quod ne accidat, falces cum ſint exacutæ, fibrina pelle detergent, atque ita putant.

Volup, *dilettevole*, delectabile, gratum, jucundum, pro *volupe*, per Apocopen. *Plaut. Aſin.* 5. 3. Hic ſenex, ſiquid clam uxorem ſuo animo fecit volup. Ita legit *Non. c.* 2. *n.* 905. Alii *voluptatis*. Rurſus *Plaut. Men.* 4. 3. 3. Ut tibi ex me ſit volup. Alii leg. voluptas. *Enn. apud Gel. l.* 12. *c.* 4. Quocum multa volup, ac gaudia clamque palamque. *Lipſius* ex Vatic. cod. legit *multa voluptæ gaudia*. Alia quoque loca ex *Plauto* præſertim affert *Paræus* in *Lex. Crit.* ſed in quibus omnibus dubia adhuc eſt lectio.

Volupe, adject. neutrum ab obſoleto maſculino *volupis* ſignificat delectabile, jucundum, gratum, *coſa grata*, *piacere*. *Plaut. Amph.* 3. 3. 3. Quin vos tranquillos video, gaudeo, & volupe eſt mihi. *Terent. Phorm.* 4. 3. 3. Venire ſalvum volup' eſt. *Donatus* legendum putat ſine ulla apoſtrophes nota, & dici *volup*, quemadmodum *facul*.

Volupia, æ, f. voluptatis Dea, quæ ſacellum habebat Romæ circa navalia, non procul a porta Romanula. *Varro l.* 4. *de L. L.*

Voluptabilis, & le, o. 3. ἡδύς, voluptuoſus, gratus. *Plaut. Epid.* 3. 1. 19. Volupta-

Digitized by Google

luptabilem mihi tuo adventu attuliſti nuntium.

Voluptarie, adverb. cum voluptate. *Apulej. l. 3. A. A.* Tranſactis voluptarie pau-cis noctibus.

Voluptarius, a, um, *dilettevole*, ἡδονικός, quod voluptatem efficit. *Cic. 3. de Fin. c. 10.* Omnes hæ ſunt genere quatuor, partibus plures, ægritudo, formido, libido, quamque Stoici communi nomine corporis, & animi ἡδονὴν appellant, ego malo lætitiam appellare, quaſi geſtientis animi elationem voluptariam. *Id. Att. 12. ep. 25.* Voluptariæ poſſeſſiones, *luoghi da delizie*. ¶ Sumitur etiam paſſive, pro eo, qui percipit voluptatem. *Cic. 3. de Or. c. 25.* Quin etiam guſtatus, qui eſt ſenſus ex omnibus maxime voluptarius, quique dulcedine præter cæteros ſenſus commovetur. ¶ Item pro eo, qui voluptatibus deditus eſt. *Cic. 2. Tuſc. c. 7.* Ego a te non poſtulo, ut dolorem iiſdem verbis afficias, quibus Epicurus voluptatem, homo, ut ſcis, voluptarius. ¶ Item pro molli, delicato, effeminato. *Cic. de Fin. l. 1. c. 11.* Voluptaria, delicata, mollis diſciplina.

Voluptas, atis, f. *voluttà*, *piacere*, [Hebrew], Ger. *wolluſt*, Gall. *volupté*, Hiſp. *deleyte*, ἡδονή, lætitia præter modum elata ex opinione præſentis alicujus boni; omne id, quo gaudemus. Dicitur tam de animo, quam de corpore, tum de bona voluptate, tum de mala. *Cic. 2. Fin. c. 37.* Omne id, quo gaudemus, voluptas eſt, ut omne, quo offendimur, dolor. *Id. ib. lib. 2. c. 4.* Voluptatis verbo omnes qui Latine ſciunt, duas res ſubjiciunt, lætitiam in animo, commotionem ſuavem jucunditatis in corpore. *Id. 2. de Sen. c. 13.* Divinus Plato escam malorum voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo piſces. *Id. ib. c. 12.* Nulla capitalior peſtis, quam voluptas corporis. *Id. de clar. Orat. c. 50.* Voluptate perfundi. *Id. Fam. 2. ep. 9.* Voluptatem habere. *Id. 2. de Fin. c. 9.* Eſſe in voluptate. *Id. 1. de nat. Deor. c. 30.* Voluptatibus frui. *Id. 2. Fam. ep. 7.* Voluptati eſſe alicui. *Id. 5. de Fin.* Fabulas cum voluptate legere. *Id. 2. Offic. c. 1.* Dedere ſe voluptatibus. *Id. 5. Fam. ep. 7.* Capere voluptatem ex aliqua re. *Plin. in proœm. l. 16.* Afferre voluptatem. *Quintil. l. 2. c. 12.* Permulcere aures alicujus prece voluptatibus. *Ter. Heaut. 1. 2. 10.* Voluptatem magnam nuntias. h. e. mihi, ex qua magnam capio voluptatem. *Plaut. Amph. prol. v. 114.* Voluptatem cum aliqua capere. h. e. concumbere. ¶ Interdum voluptatis nomine intelliguntur ſpectacula, & ludi ſcenici. *Trebell. Pol. in Galien. c. 9.* Quæ voluptates paratæ ſunt? & qualis erit cras ſcena? *Vopiſc. in Aurelian. c. 34.* Sequentibus diebus datæ ſunt populo voluptates ludorum ſcenicorum. Hinc aliquando qui ludis præeſſent, *Tribuni voluptatum* dicti ſunt, ut eſt apud *Caſſiod. l. 6. ep. 19. & l. 7. ep. 10.* ¶ Secundum fabulas Voluptas in Deorum numero habita eſt. Narrant autem fuiſſe filiam Cupidinis primi ex Pſyche filia Apollinis. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 23.* Cupidinis, & Voluptatis, & Lubentinæ Veneris nomina conſecrata ſunt. ¶ *Mea voluptas*, blanda, & amatoria compellatio eſt. *Virg. 8. Æn. v. 581.* Mea ſera, & ſola voluptas. *Plaut. Truc. 2. 4. 2.* Quo introire metuas, mea voluptas?

Voluptificus, a, um, adject. voluptatem afferens. *Apul. l. 1. Florid.* Jovis ſtella benefica, Veneris voluptifica.

Voluptor, aris, d. t. voluptatibus indulgeo. a *voluptas*. *Quintil. 3. Decl.* Tribunus inter ſcuta voluptabitur. Alii leg. *volutabitur*. Addunt & *Apulej. l. 7.* ſed ibi quoque varia eſt lectio.

Voluptuarius, a, um, adject. idem quod voluptarius. *Capitol. in Ver. c. 1.* Fuit voluptuarius, & nimis lætus. *Martian. Capell. l. 2.* Voluptuariæ Veneris filius.

Voluptuoſe, adv. *con piacere*, voluptarie, μεθ᾽ ἡδονῆς. *Sidon. l. 5. ep. 10.* Ad patriæ ſolum voluptuoſe venire. *Id. l. 2. epiſt. 9.* Voluptuoſius relegendis verſibus immorabere.

Voluptuoſus, a, um, adject. *pieno di piacere*, *dilettevole*, *grato*, voluptate plenus. *Plin. lib. 3. ep. 19.* Voluptuoſum eſt poſſe utraque eadem opera inviſere. *Quintil. declam. 260.* Voluptuoſum eſt alere, & paſcere. *Sidon. l. 2. ep. 9.* Voluptuoſiſſimum tempus exegi.

Voluſius, m. a. Βολούσιος, poeta quidam ineptus, patria Patavinus, qui Ennium ſecutus, rerum geſtarum Populi Romani annales carmine ſcripſit. *Catul. carm. 36.* Annales Voluſi, cacata charta.

Voluta, æ, f. ἕλιξ, capreolus in columnarum capitulis, ex herbæ foliis enaſcens, &, ubi abacum jam propemodum contingit, in orbem circumvolutus, unde tam apud Græcos, quam apud Latinos nomen invenit. Quidam apud Italos vocant *cartoccio*. *Vitruv. l. 4. c. 1.* Quæ ex cauliculorum foliis natæ, procurrunt ad extremos angulos volutæ, minoreſque helices intra ſuam mediam, qui ſunt in abaco floribus ſubjecti, ſcalpuntur. *Id. l. 3. c. 3.* De volutarum autem deſcriptionibus, uti ad circinum ſint recte involutæ, quemadmodum diſtribuantur, in extremo libro forma, & ratio earum eſt deſcripta. *Id. l. 7. c. 5.* Pro columnis enim ſtatuuntur calami, pro faſtigiis arpaginetuli ſtriati, cum criſpis foliis, & volutis. *V. Baldum in Lex. Vitruv.*

Volutabrum, i, n. κυλίστρα, κύλιστρα, locus, in quo ſues volvuntur. *Virg. 3. Georg. v. 411.* Sæpe volutabris pulſos ſylveſtribus apros Latratu turbabis agens.

Volutabundus, a, um, adject. qui ſe volutat. *Cic. l. 1. de Republ. apud Non. c. 8. n. 64.* Libidinoſus, & volutabundus in voluptatibus.

Volutatim, adv. αὖθις, ἀναστρεφόμενος, διὰ [Greek], iterum, atque iterum volvendo. *Plaut. Mil. 2. 5. 40.* Volutatim domum te rapiam. Alii ſic leg. Niſi voluntate ibis, rapiam te domum.

Volutatio, onis, f. *volgimento*, Ger. *wellung*, Gall. *roulement*, Hiſp. *bolvimiento*, κύλισις, actus volutandi. *Cic. in Piſon. c. 34.* An vero tu parum putas, inveſtigatas eſſe a nobis labes imperii tui, ſtrageſque provinciæ, quas quidem nos non veſtigiis odorantes ingreſſus tuos, ſed totis volutationibus corporis, & cubilibus perſecuti ſumus? *Plin. l. 8. c. 51.* Volutatio in luto. *Senec. de Provid. c. 2.* Certa aliqua volutatione modo contrahi undas, modo erumpere.

Volutatus, us, m. idem quod volutatio. *Plin. l. 10. c. 4.* Multum pulverem volutatu collectum inſidens cornibus excutit in oculos. *Apul. l. 4. Met.* Laſſitudinem, vice lavacri, pulveris volutatibus digerebam.

Volutatus, a, um, *rivolto*, ἀνακυλισθείς, ſæpe, multumque volutus. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 27.* Quis unquam nepos tam libere eſt cum ſcortis, quam hic cum ſororibus, volutatus? *Id. ad Q. Fratr. l. 2. ep. 15.* Itaque ad Calliſthenem, & Philiſtum redeo, in quibus te video volutatum. hoc eſt cum labore verſatum. *Plin. l. 8. c. 37.* Volutati ſupra jacentia poma. *Sidon. l. 9. ep. 7.* Ne lingua per cameram palati volutata balbutiat.

Volutim, adv. volubiliter. *Non. c. 2. n. 12.*

Volutina, Dea ruſticorum, quæ præeſſe credebatur involucris, & folliculis ſpicarum. *Auguſtin. l. 4. de Civ. Dei, c. 8.*

Voluto, as, a. 1. *voltare*, [Hebrew], Germ. *offt welzen*, Gall. *veautrer*, Hiſp. *revolcarſe*, κυλινδῶ, ſæpe, multumque volvo. *Var. l. 3. R. R. c. 9.* In pulvere volutati. *Cic. in Somn. Scip.* Circum terram ipſam volutantur. *Virgil. Æn. 3. v. 607.* genibuſque volutans hærebat. h. e. volutans ſe. *Id. Æn. 1. ſub fin.* Fit ſtrepitus tectis, vocemque per ampla volutant Atria. h. e. emittunt, & atria reſonare faciunt. ¶ Tranſlate *Cic. in Salluſt.* Itaque nihil aliud ſtudet, niſi ut lutulentus ſus cum quovis volutari. *Id. Fam. l. 9. ep. 3.* Ne, cum omnes in omni genere & ſcelerum, & flagitiorum volutentur. ¶ Transfertur ad animum, pro mente volvere, perpendere, conſiderare. *Virg. 6. Æn.* Atque ipſe ſuo triſti cum corde volutat. *Liv. lib. 34.* Has conditiones, quanquam ipſe in ſecreto volutaverat cum amicis, volgo tamen omnes fama ferebant. *Id. lib. 42. cap. 18.* Volutare aliquid in animo. *Virgil. 1. Æneid. v. 54.* Talia ſecum corde volutans.

Volutus, a, um, κυλινδούμενος, partic. a volvor. *Virg. 3. Georg.* Non qui per ſaxa volutus Purior electro campum petit amnis. *Id. 10. Æneid. v. 790.* Lacrymæ per ora volutæ.

Volutus, us, m. actus ſe volvendi. *Apul. l. 2. Florid.* Dedit volatus avibus, volutus ſerpentibus.

Vomanum, n. *Vomano*, fl. Piceni, in confinio Prætutinorum, in Aprutio, qui ex Apennino M. oritur, apud Interamnam, & Hadriam fluit, & in mare Hadriaticum decurrit medius inter Truentum, & Aternum flu. *Plin. l. 3. cap. 13.* Flumen Vomanum, ager Prætutianus, Palmenſiſque. *Sil. l. 8. v. 438.* Atque humectata Vomano Hadria.

Vomax, acis, adject. qui libenter vomit. *Sidon. l. 8. ep. 3.* Anus, qua nihil litigioſius, bibacius, vomacius.

Vomer, eris, m. *vomere*, [Hebrew], Ger. *plugeiſen*, Gall. *ſoc*, Hiſp. *reja*, ὕνις, ferramentum aratri, quo ſulci fiunt, ita dictum, quod terram eratam utrinque vomat, ut ſcribit *Varro l. 4. de L. L. Virg. 1. Georg. v. 46.* Depreſſo incipiat jam tum mihi taurus aratro Ingemere, & ſulco attritus ſplendeſcere vomer. *Cicer. Phil. 2. cap. 40.* Ut aratrum circunduceres, cujus quidem vomere portam Capuæ pene perſtrinxiſti. *Ovid. 4. Faſt. v. 927.* Sarcula nunc, duruſque bidens, & vomer aduncus Ruris opes niteant. De variis vomerum generibus V. *Plin. lib. 18. cap. 18.*

Vomica, æ, f. *poſtema*, ἀπόστημα, abſceſſus internus, copioſam evomens ſaniem. *Seren. Sammon.* Sunt alii, quos dira vomit natura tumores: Vomica qualis erit, vel iiſdem proxima quædam. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 28.* Non profuiſſe Pheræo Jaſoni is, qui gladio vomicam ejus aperuit, quam Medici ſanare non potuerunt. *Plin. l. 20. c. 12.* Petroſelinon præcipuum ad vomicas. ¶ Tranſlate uſurpatum reperitur pro argenti vivi vena jugiter manante. *Plin. l. 33. c. 6.* Eſt lapis in his venis, cujus vomica liquoris æterni argentum vivum appellatur, venenum rerum omnium. ¶ Item pro quovis loco concavo longa vetuſtate exeſo. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 902.* ¶ Item pro quacunque calamitate. *Quintil. lib. 8. cap. 6.* Perſecare reipublicæ vomicas. *Auguſtus apud Sueton. in ejus vita, cap. 65.* Julias filiam, & neptem omnibus probris contaminatas, vomicas, & carcinomata ſua appellare ſolebat.

Vomicoſus, a, um, adject. vomicis laborans. *Cæl. Aurel. Acut. 2. 17.* Empyci, id eſt vomicoſi.

Vomicus, a, um, adject. nocens, peſtilens, gravis, a vomica. *Sen. controv. 2. 12.* Maximus primus foro Romano hunc vomicum morbum, quo nunc laboret, intulit.

Vomificus, a, um, adject. *vomitorio*, vomitum provocans, ἐμετικός, ut vomificum medicamentum. *Cæl. Aurel. Acut. 3. 6.* ſuccus vomificus. *Apul. de herb. c. 108.*

Vomifluus, a, um, adject. ut vomiflua paſſio, apud *Cæl. Aurel. Tard. 2. 14.* h. e. morbus, quo quis ſæpe vomit.

Vomis, eris, m. idem ac vomer. *Virg. 1. Georg. v. 162.* Vomis, & inflexi primum grave robur aratri.

Vomitaria, orum, vel ium, neut. oſtia, per quæ populus in ſpectaculis ab exterioribus porticibus veniebat in ſedes ſuas. *Macrob. l. 6. Sat. cap. 4.* Mane ſalutantum totis vomit ædibus undam *Pulchre* vomit undam, *&* *antique*. Nam Ennius ait. Et Tiberis flumen vomit in mare ſalſum. Unde & nunc vomitoria in ſpectaculis dicimus, unde homines glomeratim ingredientes in ſedilia ſe fundunt. Al. legunt *vomitoria*.

Vomitio, onis, f. *vomito*, ἐξεράσις, ἔμεσις, actus vomendi. *Cicer. 2. de nat. Deor. 2. 50.* Quid ea, quæ nuper, id eſt paucis ante ſeculis, medicorum ingeniis reperta ſunt, vomitione, & dejectione purgare, ea eo, quod vomitione canes, alvum ſe ibes Ægyptiæ curent. *Plin. l. 31. c. 53.* Vomitionem homini ad hæc in remedium excogitatæ; frigidiore corpore faciunt, inimicæ oculis, maxime autem dentibus. *Id. l. 32. c. 3.* Vomitione cibos reddere.

Vomitium, ii, n. idem ac vomitio. *Martian. Capel. lib. 2.* Nauſea, & vomitio laborare.

Vomito, as, a. 1. *vomitare*, ἐξεμέω, πολλάκις ἐμέω, ſæpe vomo. *Plin. l. 7. c. 10.* Quem cum pecudes biberunt, nauſea correptæ vomitant, atque expurgantur. *Senec. ep. 18.* Ebrio, & vomitante populo.

Vomitor, oris, m. *vigettatore*, ἐμετής, qui vomit. *Senec. ep. 88.* Quid enim, cum, liberale habent jejuni vomitores, quorum corpora in ſagina, animi in macie, ac veterno ſunt?

Vomitorius, a, um, *vomitorio*, *vomichevole*, ἐμετικός, quod habet vim vomitum faciendi. *Plin. l. 20. c. 9.* Bulbus, quem vomitorium vocant ab effectu, folia habet nigra, cæteris longiora. *Id. l. 21. c. 19.* Hunc ſtomacho inutilem, & idem vomitorium. ¶ *Vomitoria* abſoluta. Vide *Vomitaria*.

Vomitus, us, m. idem ac vomitio, ἔμετος. *Plin. lib. 20. c. 14.* Mentaſtrum cum ſucco granati ſingultus, & vomitus ſiſtit, ut Democritus monſtrat. *Id. l. 23. c. 13.* Vomitus facere. *Id. l. 9. c. 48.* Vomitus ciere. *Id. l. 22. c. 25.* Vomitum cohibere. *Id. l. 12. c. 24.* Inerti vomitum. *Curt. l. 7. c. 5.* Aquam vomitu egerere. ¶ Vomitus voluntarii conſuetudo fuit quondam apud Veteres: ut enim longo eſui, potuique ſufficere poſſent, qui gulæ maxime dediti erant, ſolebant inter cœnandum (in ſecretum tantiſper locum recedentes) vomitum, inſerto in gulam digito, aut pinnula immiſſa, provocare: qua de re V. *Sueton. in Claud. c. 33. in Vitel. c. 13. & Senec. de conſolat. ad Helv. c. 9.* ¶ *Vomitus* eſt etiam inter convitia. *Plaut. Moſtel. 3. 2. 119.* Abſolve hunc quæſo vomitum, ne hic nos enecet. h. e. hunc hominem impurum, & moleſtum.

Vomo, is, mui, mitum, a. 3. *vomitare*, [Hebrew], Ger. *kotzen*, Gall. *vomir*, Hiſp. *vomitar*, ἐμέω, ἐξεμέω, eſt ejicere, & proprie de cibo, & poto dicitur, qui per os e ſtomacho egeritur. *Cic. pro Dejot. c. 7.* Cum, inquit, poſt cœnam vomere te velle dixiſſes, in balneum te ducere cœperunt. ¶ Transfertur etiam ad alia, pro emittere, exhalare, effundere. *Virgil. 9. Æn.* Purpuream vomit ille animam, & cum ſanguine miſta Vina refert moriens. *Ovid. epiſt. 12.* Sylla fluctus vomit, ac reſorbet. *Virg. 5. Æn. v. 682.* Stupa vomens tardum fumum. Et 2. *Georg. verſ. 462.* Mane ſalutantum totis vomit ædibus undam. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Cic. 2. Phil. c. 41.* Ab hora tertia bibebatur, ludebatur, comedebatur.

Vopiſcus, a, um, qui ex duobus conceptis, uno per abortum excluſo, ad partum legitimum durat. *Plin. l. 7. c. 10.* Vopiſcos appellabant e geminis, qui retenti utero naſcerentur, altero interempto abortu. *Solin. c. 4.* E geminis ſi remanente altero alter abortivo fluxu exciderit, alter, qui legitime natus eſt, vopiſcus nominatur. ¶ Fuit hoc nomine Flavius Vopiſcus hiſtoricus, de quo V. in *Capitolinus*.

Voracitas, atis, f. *voracità*, πολυφαγία, edacitas, inexplebilis edendi aviditas. *Plin. l. 2. c. 107. de igne:* Quæ eſt illa natura, quæ voracitatem in toto mundo evidentiſſimam ſine damno ſui paſcit?

Voraciter, adv. *voracemente*. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 5.* Inſanus ſit ille, cui merus ſal cibus, ſi hoc ipſum voraciter ingeſſeris.

Voraginoſus, a, um, *voraginoſo*, βαραθρώδης, plenus voraginibus. *Hirt. l. 6. B. Hiſp. c. 29.* Nam paluſtri, & voraginoſo ſolo currebat ad dexteram partem. *Apul. l. 9. A. A.* Voraginoſa via.

Vorago, inis, f. *voragine*, *baratro*, [Hebrew], Ger. *tieffer*, *ſchlund*, Gall. *gouffre*, Hiſp. *tragadero*, ἀναχώρημα, βάραθρον, χάσμα, locus immenſæ profunditatis, a *vorando*. Ratio nominis eſt, quia in eam cadentia non emergunt, ſed quaſi abſorbentur. *Cic. l. 1. de Divinat. cap. 33.* Qui cum per agrum Leontinum iter faciens equum dimiſiſſet in flumen, ſubmerſus equus voraginibus non extitit. ¶ Sumitur etiam pro quacunque terræ humilitate. *Curt. lib. 8.* Imber violentius, quam alias, fuſus campos lubricos, & inequitabiles fecerat, graveſque, & propemodum immobiles currus illuvie, & voragine hærebant. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Cic. in Piſon. c. 18.* Vos geminæ voragines, ſcopulique Reipublicæ. ¶ Speciatim transfertur ad hominem inſigniter prodigum, cujus gula vel ampliſſimis patrimoniis in ventrem, tanquam in barathrum quoddam, conjectis, expleri non poteſt. *Cicer. pro Sext. c. 52.* Tu meo periculo, gurges, & vorago patrimonii, helluabere?

Voratio, onis, f. *vivanda*, actus vorandi. V. Vocatio.

Vorator, oris, m. *divoratore*, qui vorat. *Tertull. de monogam. c. 8. & de jejun. c. 6.*

Voratrina, æ, f. vorandi officina, popina. *Tertull. in Apolog. cap. 39. de Eccleſiæ cenſu:* Inde non epulis, non potaculis, nec ingratis voratrinis diſpenſatur, ſed

Digitized by Google

ſed egenis alendis, humandiſque. ¶ Item idem ac vorago. *Ammian. lib.* 17. *cap.* 16. (*al.* 17.) *de terræ motibus:* Patefactis ſubito voraginibus, terrarum partes abſorbent.

Voratus, a, um, nom. partic. *mangiato, divorato*. *Martial. l.* 5. *ep.* 18. Vorata muſca. *Arnob. l.* 6. Maſſa, & vorata viſcera.

Vorax, acis, o. g. *vorace*, זולל, Germ. *fraſſig*, Gall. *gourmand*, Hiſp. *comilon*, καταφαγᾶς, qui vorat, multa abſumens, inexplebilis aviditatis, gurges, helluo. *Cic.* 2. *Phil. c.* 27. Quæ Charybdis tam vorax tot res tam cito abſorbere potuiſſet? *Ovid. Met.* 8. *v.* 844. quo copia major Eſt data, plura petit, turbaque voraxque ipſa eſt. *Lucan. lib.* 1. *v.* 181. Hinc uſura vorax, avidumque in tempore fœnus.

Voro, as, a. 1. *divorare, mangugiare*, בלע, Germ. *freſſen*, Gall. *devorer*, Hiſp. *tragar*, *Βιβρώσκω*, cibum non confectum deglutio. Eſt a βορά, hoc eſt pabulum, cibus, ac proprie beſtiarum, ut vorare prime, propriaque ſignificatione notet fermo rapta comedere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 47. Aliæ ſugunt, aliæ carpunt, aliæ vorant, aliæ mandunt. ¶ Per tranſlationem capitur pro avide ſumere. *Plaut. Truc.* 2. 1. 21. Interim illa hamum vorat. Si ſemel amoris poculum accepit mere. h. e. actum de ea eſt, ut moriuntur piſces, qui hamum vorant. *Cic. Att. lib.* 4. *ep.* 11. Nos hic voramus literas cum homine mirifico Dionyſio. h. e. avide perdiſcimus. *Catul. carm.* 36. Si ſapiet, viam vorabit. h. e. celeriter viam conficiet.

Vortex, icis, m. idem ac vertex; ita veteres loquebantur. Eſtque a *vorto*, quod priſci illi Latini pro *verto* dixere. Quare vertex, & vortex nec ſignificatione, nec origine differre poſſunt: quidquid dicat *Chariſius*, qui *l.* 1. *Vorticem a vertendo* dici, *verticem a vorando*, autumat: additque, *Pirani* opinionem eſſe, verticem inanimatam vim impetus habere, ut *Ingens a vertice pontus:* verticem vero circumactionem undæ eſſe, ut *Et rapidus vorat æquore vortex*. Sed ea promiſcue uſurpari, omnium argumentorum illud fortiſſimum, quod *Quintil. lib.* 1. *cap.* 7. ſcribit, Scipionem Africanum primum in *vortices*, & *verſus* O literam vertiſſe in E. Illud tamen hac in re animadvertendum eſt, quod non quidem ratio, ſed uſus obtinuit, ut Latini Scriptores ſæpius ſcribant *vertex*, per e, cum volunt notare ſummitatem alicujus rei, *vortex* vero per o, cum ventis, aut aquæ in gyrum vertentis impetum, turbinemque ſignificant.

Vos, veſtrum, vel veſtri, *voi*, אתם, Germ. *ihr*, Gall. *vous*, Hiſp. *vos otros*, ὑμεῖς, pronomen primitivum numeri pluralis, cujus ſingularis numerus eſt tu, a ὑμῶ, literarum trajectione, ut *nos* a νῶ, adjectione literæ *s*. *Cic. pro Leg. Man.* Vos eum Regem inultum eſſe patiemini, qui, &c. *Id. Phil.* 4. *c.* 1. Frequentia veſtrum incredibilis. *Id. Catil.* 4. *c.* 9. Habetis ducem memorem veſtri. *Id. pro Mur. cap.* 1. Ut ea res vobis, populoque Rom. pacem, concordiamque afferat. ¶ Interdum additur particula *met* ad majorem ſignificationem. *Plaut. Capt.* 3. 5. 18. Ita voſmet ajebatis. *Liv. lib.* 34. *cap.* 17. Conſilium, quod voſmetipſi attuleritis. ¶ *Veſtrorum*, ſeu priſco proferendi more voſtrorum pro *veſtri*, vel *veſtrum*, *Plaut.* dixit *Moſtel.* 1. 3. 113. Maxima pars voſtrorum intellegit. ¶ Ablativus *vobis* ſi quando præpoſitioni cum adjungitur, ei ſemper præponitur. *Plaut. Stich.* 5. 5. 2. Jamdudum vaſſem vobiſcum foras. ¶ Utrum rectius dicatur *habeo curam veſtri*, an *veſtrum*, diſputat *Gell. lib.* 20. *cap.* 6. & ex Sulpitii Apollinaris ſententia ſtatuit, utriuſque loquendi modi exempla inveniri.

Voſter, ſtra, ſtrum, idem ac veſter, apud veteres. *Plaut. Amph. prol. v.* 1. In voſtris mercimoniis.

Votifer, a, um, adject. votum ferens, vel votivus. *Stat. l.* 4. *ſilv.* 4. *v.* 91. Votiferaque meas ſuſpendit ab arbore vittas. Alii leg. *pomiferæ*.

Votitus, a, um, idem ac vetitus, apud veteres. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 44. Nolo habere illam cauſam, & votitam dicere. Non eſt audiendus *Nonius c.* 1. *n.* 215. cui *votitum* eſt a voto, quaſi religione aliqua obſtricta. Nam metrum reclamat, quia ſic penultima producaretur, quam *Plautus* corripit.

Votivus, a, um, *votivo*, *de voto*, נדרי, Ger. *verlobt*, Gall. *qui eſt voué*, Hiſp. *votado*, εὐκτός, quod ad votum ſpectat, ut *Votivæ preces*, quibus aliquid cum voto poſcimus. *Votiva verba*, quibus in faciendis votis utimur. *Votivæ tabellæ*, quæ ex voto Deorum aris, vel ſimulacris ſuſpenduntur in teſtimonium accepti beneficii. *Thura votiva*, quæ voti cauſa incenduntur. *animal votivum*, quod ex voto dari promittitur. *Ludi votivi*, qui ex voto celebrabantur. *Horat. l.* 1. *od.* 5. Me tabula ſacer Votiva paries indicat humida Suſpendiſſe potenti Veſtimenta maris Deo. *Id. l.* 1. *epiſt.* 3. Paſcitur in veſtrum reditum votiva juvenca. *Ovid. l.* 3. *Am. eleg.* 12. Accipit ara preces, votivaque thura piorum. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Ludi votivi. ¶ Legatio votiva eſt, quæ voti prætextu ſuſcipitur. Cum enim Senatoribus non liceret ab Urbe diutius abeſſe, niſi Reipublicæ cauſa, ſi quando ob privatum negotium abeſſe vellent, legationem liberam a Senatu impetrabant. Quæ legatio ideo *libera* dicebatur, quia licebat ingredi urbem, & exire toto legationis tempore, quod lege Julia ſancitum erat: cum cæteri Magiſtratus Urbem ingreſſi omne imperium deponerent. Votiva autem legatio etiam ipſa libera erat, ſed ab illa in eo differebat, quod habebat prætextum religionis, & voti, ut v. g. viſitandi templa Deorum. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 2. Etiam libere legatio voti cauſa datur. *Id. l.* 15. *ep.* 11. Votiva ne tibi quidem placebat; etenim erat abſurdum, quæ, ſi ſtetiſſet Reſpublica, voviſſem, ea me, everſa illa, vota diſſolvere; & habent, opinor, liberæ legationes definitum tempus lege Julia. V. *Manut.* ad hæc loca, & *l.* 2. *ad Q. Fratr. epiſt.* 8. ¶ Votivus interdum ſumitur pro eo, quod ex voto ſuccedit, quod gratum, & jucundum eſt. *Trebel. Pol. in Gallien. c.* 3. Conſtabat, votivum illi fuiſſe, quod imminentem cervicibus ſuis gravitatem patriam non haberet. *Apul. lib.* 7. *A. A.* Tota civitas ad votivum conſpectum effunditur. ¶ *Aures votivæ*, quæ aliquid cupiunt audire. *Plaut. Caſ. prol. v.* 29. Aures votivæ ſi ſunt, animum advortite. Alii tamen leg. *vacivæ*, & ſane rectius.

Votum, i, *voto*, נדר, Ger. *gelubdt*, Gall. *voeu*, Hiſp. *voto*, εὐχή, εὐχωλή, ἀρά, promiſſio Deo facta de re aliqua. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Nonne animadvertis ex tot tabellis pictis, quam multi votis vim tempeſtatis effugerint? *Id. pro Cluent.* Quis etiam nocturna ſacrificia, ſcelerataſque ejus preces, & nefaria vota cognovimus. *Virg. Æn. l.* 8. Vota metu duplicant matres, propiuſque periclo It timor. *Plin. l.* 10. *ep.* 101. Vota, Domine, priorum annorum nuncupata læti perſolvimus, novaque rurſus ſuſcepimus. *Trajan. ad Plin. ep.* 102. Solviſſe vota diis immortalibus &c. *Ovid.* 7. *Met.* Concipere vota. Rurſus *Cic. Ver.* 6. Debere vota Veneri, ac Cupidini. ¶ *Voti compos* dicitur, qui deſiderium ſuum aſſecutus eſt. *Liv. l.* 7. *c.* 40. Aliquem voti compotem facere. ¶ *Reus voti* eſt, qui ſuſcepto voto ſe Deo obligavit. *Virg.* 5. *Æn.* Vobis lætus ego hoc candentem in litore taurum Conſtituam ante aras voti reus. ¶ *Damnare aliquem voti*, vel voto dicebantur Dii, cum alicui tribuebant id, cujus gratia votum ſuſceperat. V. *Damnatus*, & *damno*. ¶ *Facere votum*, idem eſt ac vovere. *Cic. de Arusp. Reſp.* Noſtri Imperatores maximis, & periculoſiſſimis bellis huic Deæ vota faciebant, eaque in ipſa Peſſinunte, ad illam ipſam principem aram, & in illo loco, fanoque perſolvebant. ¶ Interdum vota facere, eſt optare. *Cic. pro Mil.* Vota enim feceratis, ut in eos ſe potius mitteret, quam in veſtras poſſeſſiones. ¶ *Vota nuncupare* pro Republica, pro Imperio, &c. eſt nominatim aliquid vovere, quod Republica periculo liberata ſis perſoluturus. *Cicer.* 7. *Verr.* Cum paludatus exiſſet, votaque pro imperio ſuo, communique Populi Romani nuncupaſſet. ¶ *Vota ſolvere*, eſt ea, quæ vovimus præſtare. *Liv. l.* 3. Quod niſi factum eſſet, votum rite ſolvi non poſſe. ¶ *Votum reddere*, idem ac ſolvere. *Cic.* 2. *de Leg.* Sancte vota redduntor. ¶ *Voto teneri*, eſt voti cauſa obligatum eſſe. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 19. Sed jam quaſi voto quodam, & promiſſo me teneri puto. ¶ *Liberare ſe voti*, eſt ſolutione eorum, quæ vovimus, eximere ſe ſe ab obligatione ſponſionis Deo factæ. *Liv. lib.* 5. Verecundiam non tulit Senatus, qui ſine more voti liberaretur. ¶ Interdum votum ſumitur pro re ipſa, quæ voto promiſſa eſt, & Deo dicata. *Petron. in Satyr.* Rapiunt graves equi fetuſdue Danai, & in voto latent. *Virg. Æn.* 3. *v.* 279. votiſque incendimus aras. h. e. thure, & victimis. ¶ Item pro re voto petita, & impetrata. *Claudian. de B. Gildon. v.* 7. manifeſta que gaudia differt, Dum ſtupet, & tanto cunctatur credere voto. ¶ Hinc de votis, quæ promiſſionem ſignificat, vel etiam rem promiſſam: quoniam vero quæ magnopere deſideramus, adhibitis votis a Deo petere ſolemus, factum eſt, ut votum accipiatur etiam pro voluntate, deſiderio, optato. *Cic.* 14. *Fam. ep.* 4. Ego vero quamprimum mea vota cupio videre. *Plin. l.* 6. *ep.* 26. Habebis generum, quo melior fingi ne voto quidem potuit. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 48. quid dexter ſenio ferret, ſcire erat in voto. *Horat. l.* 2. *ſat.* 6. *v.* 1. Hoc erat in votis: modus agri non ita magnus &c. *Id. l.* 1. *ep.* 11. An venit in votum Attalicis ex urbibus una? *Sueton. in Auguſto c.* 51. Nec cultura, nec animus deeſt cuſtodiendi. ¶ Vota vero pro nuptiis ponuntur. *Juſtinian. novel.* 2. *cap.* 2. ſecunda vota pro ſecundis nuptiis poſuit. Ratio autem appellationis fortaſſe eſt, quia conjuges ex voto, h. e. deſiderio mutuo matrimonio jungi cupiunt, vel quia utriuſque in votis eſt liberos ſuſcipere. Ad hanc voti ſignificationem quidam trahunt & illud apud *Tacit. de Germ. c.* 19. Melius adhuc eæ civitates, in quibus tantum virgines nubunt, & cum ſpe, votoque uxoris ſemel tranſigitur.

Votūri, m. 2. pop. Galli in Aſia, qui Galatiam cum Toliſtobogis, & Ambituis occuparunt. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Votus, a, um, *promeſſa in voto*, εὐχολογηθείς, partic. a voveor. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 17. At cetera templa ſunt publice vota, & dedicata. *Liv. l.* 4. Ludi ab Decemviris per ſeceſſionem Plebis a Patribus ex S. C. voti eo anno facti ſunt.

Vovĕo, es, vovi, votum, 2. a. *far voto*, נדר, Ger. *geloben*, Gall. *vouer*, Hiſp. *votar*, εὔχομαι, ἐπεύχομαι, Deo aliquid ſancte promitto. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 36. Neque Herculi quiſquam decumam vovit unquam, ſi ſapiens factus eſſet. *Id.* 3. *de Divin. c.* 17. Cum propter paupertatem ſues puer paſceret, una ex his amiſſa, voviſſe dicitur, ſi recuperaſſet, uvam ſe Deo daturum, quæ maxima eſſet in vinea. *Ovid.* 9. *Met. v.* 793. Vota puer ſolvit, quæ fœmina voverat Iphis. *Liv. l.* 1. *c.* 37. Vovere ludos Diis. ¶ Vovere caput pro ſalute patriæ, eſt ſe pro ejus ſalute periculis objicere. *Cicer.* 5. *Fin.* Noſtri Imperatores pro ſalute patriæ ſua capita voverunt. ¶ Sumitur etiam pro optare, deſiderare, cupere. *Hor. l.* 1. *ep.* 4. Quid voveat dulci nutricula majus alumno? *Ovid. Met.* 12. *v.* 200. Sint tua vota licet, dixit, ſecura repulſæ, Elige, quid voveas.

Vox, ocis, f. *voce*, קול, Ger. *ſtimm*, Gall. *voix*, Hiſp. *voz*, φωνή, ſonus, qui ab animalis ore profertur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 58. Vocis genera permulta, canorum, fuſcum, lene, aſperum, grave, acutum, flexibile, durum, quæ hominum ſolum auribus judicantur. *Id.* 3. *de Or. cap.* 57. Nam voces, ut chordæ, ſunt intentæ, quæ ad quemque tactum reſpondeant, acuta, gravis, cita, tarda, magna, parva: quas tamen inter omnes eſt ſuo quoque in genere mediocris. Atque etiam illa ſunt ab his delapſa plura genera, lene, aſperum, contractum, diffuſum, continenti ſpiritu, intermiſſo, fractum, ſciſſum, flexo ſono, attenuatum, inflatum. *Id. de Sen. c.* 5. Cum legem Voconiam magna voce, & bonis lateribus ſuaſiſſem. *Id. ib.* Erecta, & concitata voce dicere. *Id. ib.* Strangulare vocem. *Quintil. l.* 1. *c.* 8. Vocem attollere. *Id. ib.* Vocem ſubmittere. *Plin. l.* 28. *c.* 6. Cum vox e candida declinat in fuſcam. h. e. clara in ſubraucam. ¶ *Vox vere inſtructa organo*, proverbii ſpeciem habet, ſignificatque vocem firmam, facilem, & tractabilem, quæque per omnes intentionis, & remiſſionis gradus ſequax, & flexibilis traducitur: tranſlato ſermone a muſicis organis, & hydraulis, quæ totius canonis rauſiſi varietatem, & flexus vocis, & ſoni complectuntur. *Quinctil. l.* 11. *c.* 3. Utique habens omnes in ſe, qui deſiderantur, ſonos, intentioneſque, & toto, ut ajunt, organo inſtructa. Nonnunquam vox dicitur de rerum inanimarum ſonis. *Virg.* 6. *Æn.* Threicius longa cum veſte ſacerdos Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum. ¶ Metonymice accipitur pro opinione, fama. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 14. Atque hæc una vox omnium eſt. *Id.* 2. *de Orat. c.* 11. Una pene repelli voce oratorem a gubernaculis civitatem. ¶ Item pro dicto, verbis, ſermone. *Id. Ver.* 7. Conſtitue, nihil opus eſſe in hac voce: Civis Romanus ſum. ¶ Item pro ſententia, vel oratione. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 34. Sunt verba, & voces, quibus hunc lenire dolorem Poſſis. *Id. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 103. Donec verba, quibus voces ſenſuſque notarent, Nominaque invenere. *Id. l.* 1. *od.* 10. Mercuri, qui feros cultus hominum recentum Voce formaſti. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 6. ¶ Item pro defenſione. *Tacit.* 2. *Annal. c.* 69. Vocem adverſus pericula poſcere.

U ANTE P.

Upilio. V. Opilio.

Upŭpa, æ, f. *bubbola*, ἔποψ, avis, criſtis a capite exeuntibus galeata, in fimo ſemper commorans. Vulgo nomen ex eo accepiſſe putatur, quod Tereus Thracum Rex, in avem eam commutatus, etiam nunc requirens filium Ityn, quem Progne merito comedendum appoſuerat, inclamet ποῦ, ποῦ, ubi, ubi. Sed ſane poſſumus cum Varrone nomen hoc deducere a voce ejus pu, pu, utcunque non ad fabulas recurramus. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Mutat & upupa, ut tradit Æſchylus poeta, obſcœna alias paſtu avis, criſta viſenda plicatili, contrahens eam, ſubrigenſque per longitudinem capitis. ¶ Upupa etiam ob ſimilitudinem dicebatur inſtrumentum ferreum, quo in lapidicinis utebantur ad eruendos & excavandos lapides: quod Græci ἀπὸ τοῦ ὀρύττειν, id eſt, fodere, ὄρυγα dixere. *Plaut. Capt.* 5. 4. 7. Iidem hoc mihi advenienti upupa, quæ me delectet, data eſt. Ubi Tyndarus ſervus captivus ait, ſibi, ſimul atque in lapidicinas detruſus eſſet, datam eſſe upupam in manum, ut ſcilicet hoc eſſet illi miſero, quod patriciis pueris monedula, aut coturnix. Hæc avium nomina recenſet, quia & upupæ avis nomen erat. V. integrum *Plauti* locum.

U ANTE R.

Ura, ſcorpius, herbæ nomen Græcum, οὐρὰ σκορπίου, h. e. cauda ſcorpionis, quæ & heliotropium dicitur. *Apul. de herb. c.* 49.

Uræa cybia, οὐραῖα κύβια, pulpamenta ex carne tritonis magni, qui piſcis eſt ex genere pelamidum: dicuntur autem uræa, οὐραῖα, h. e. caudata, quia ad ea conficienda eligitur maxime caro, quæ eſt prope caudam. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Urania, æ, vel Uranie, es, f. 1. Οὐρανία, Οὐρανίη, Jovis, & Mnemoſynes filia, una Muſarum, cui Aſtrologiæ inventio tribuitur, ab οὐρανός, *cælum*. Præeſt enim rebus cæleſtibus, & divinis. Aliqui dictam putant quaſi τὰ ἄνω ὁρῶσαν, hoc eſt quæ furſum ſunt ſpeculantem. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 55. Excipit Uranie, fecere ſilentia cunctæ.

Uranopŏlis, f. 3. Οὐρανόπολις, opp. Macedoniæ, ſub Atho M. ab Alexandro Caſſandri Regis fratre conditum. *Plin. l.* 4. *c.* 10. ¶ Item urbs Pamphiliæ. *Plin. l.* 5. *c.* 7.

Uranoſcŏpus, i, οὐρανοσκόπος, piſcis idem qui callionymus, fel habens prægrande, quo cicatrices, & excreſcentes in oculo carunculæ perſanantur, ita dictus ab oculo, quem in capite habet ita ſitum, ut in Cælum intueri videatur. *Plin. l.* 32. *c.* 7. & 11.

Urănus, i, maſc. Οὐρανός, pater Saturni, qui Latinis Cælum, vel potius Cælus, ſive Cælius appellatur, cui Saturnus filius amputavit virilia, & in mare abjecit, ex quibus, & ex maris ſpuma nata eſt Venus, quæ Græco nomine vocata eſt Aphrodite. Vide *Lactant. l.* 1. *c.* 11. & 22. & *Bocc. l.* 3. *Gen. Deor. c.* 13.

Urbanātim, adverb. idem ac urbane, ſive eleganter, hoc eſt, urbanorum more, ſicut ruſticatim, pro ruſtice, ſive ruſticorum more. *Pompon. apud Non. cap.* 2. *num.* 747. At ego ruſticatim tangam, urbanatim neſcio.

Urbāne, adverb. *civilmente*, ἀστείως, more eorum, qui urbes inhabitant, eleganter, lepide, venuſte. *Cic.* 1. *Fin.* 21. Ut a patre audiebam facete, & urbane Stoicos irridente. *Quintil. l.* 2. *c.* 11. Nec ſane potuit urbanius ex confeſſione inſcitiæ ſuæ elabi. *Gell. lib.* 15. *cap.* 5. Urbaniſſime reſpondere.

Urba-

Digitized by Google

Urbaniciānus, a, um, &

Urbanicus, a, um, adject. Urbaniciani, & Urbanici milites dicuntur, qui in præſidio urbis Romæ collocati ſunt. *Paulus l. 35. Dig. ex quib. cauſ. major.* Sed & in urbanicis militibus idem conſtitutit. *Spartian. in Caracall. c. 4.* Nudis pedibus ab urbanicianis raptus eſt.

Urbanitas, atis, fem. *urbanità, civiltà, vita civile*, Ger. *ſtatlichkeit*, Gall. *civilité*, Hiſp. *urbanea*, ἀστεϊσμός, ἀστειότης, res urbana, vita urbana. *Cic. l. 7. Famil. epiſt. 6.* Tu modo ineptias iſtas, & deſideria urbis, & urbanitatis depone. ¶ Translate ponitur pro ſermonis lepore, oratione eleganti, & ſalibus condita. Nam eorum, qui in urbibus agunt, vita, & oratio multo amœnior eſt, quam eorum, qui in agris vivunt. *Quintil. l. 6. c. 3.* Nam meo quidem judicio illa eſt urbanitas, in qua nihil abſonum, nihil agreſte, nihil inconditum, nihil peregrinum neque ſenſu, neque verbis, neque ore, geſtuve poſſit deprehendi, ut non tam ſit in ſingulis dictis, quam in toto colore dicendi, qualis apud Græcos ἀττικισμός ille redolens Athenarum proprium ſaporem. *Cic. pro Cœl.* Maledictio autem nihil habet propoſiti præter contumeliam, quæ, ſi petulantius jactatur, convicium; ſi facetius, urbanitas nominatur. *Id. ad Q. Fr. l. 2.* Aliquando ſubtilitatem veteris urbanitatis, & humaniſſimi ſermonis attingerem.

Urbānus, a, um, *urbano, civile*, Ger. *ſtatlich*, Gall. *civil*, Hiſp. *civil*, ἀστεῖος, qui in urbe habitat, vel ad urbem aliquo modo ſpectat, cui opponitur *ruſticus*. *Ter. Adelph. 1. 1. 17.* Ego hanc clementem vitam urbanam, atque otium ſecutus ſum. *Cic. 2. Phil.* Quem omnes urbani, ruſtici, omnes, inquam, qui Latine loquuntur, voluptatem aucupant. *Tacit. Ann. 1. c. 17.* Urbanæ excubiæ. *Plin. l. 2. ep. 17.* Juſtis ex de cauſis tibi ardens inhabitare, diligere ſeceſſum? quem tu nimis urbanus es, niſi concupiſcis. *troppo amante della Città*. ¶ Urbana prædia a Juriſconſultis ædificia omnia appellantur, ſive in urbibus ſint, ſive in pagis. *Ulp. l. 198. ff. de verb. ſignif.* Urbana prædia, omnia ædificia accipimus, non ſolum ea, quæ ſunt in oppidis, ſed & ſi forte ſtabula ſunt, vel alia meritoria in villis, & vicis, vel ſi prætoria, voluptati tantum deſervientia, quia urbanum prædium non locus facit, ſed materia. Proinde hortos quoque, ſi qui ſunt in ædificiis conſtituti, dicendum eſt in urbanorum appellatione contineri. Plane ſi plurimum horti in reditu ſunt, vinearii forte, vel etiam olitorii, magis hæc non ſunt urbana. *Juſtinian. l. 2. Inſtit. tit. 3. §. 1.* Prædiorum urbanorum ſervitutes ſunt hæ, quæ ædificiis inhærent, ideo urbanorum prædiorum dictæ, quoniam ædificia omnia urbana prædia appellamus, etſi in villa ædificata ſint, &c. ¶ Translate urbanus accipitur pro culto, qui in verbis, & ſono, & uſu proprium quendam præ ſe fert urbis guſtum; item pro faceto, comi, lepido, quem Græci εὐτράπελον, ſive χαρίεντα vocant. Ratio eſt, quia in urbe agentes exteros eutrapelia vincere ſolent. *Cic. pro Domo c. 34.* Et homo facetus inducit etiam ſermonem urbanum, ac venuſtum. *Id. in Bruto:* In vocibus noſtrorum oratorum recinit quiddam, & reſonat urbanius. *Id. pro Cœl. cap. 15.* Qui eſt in illo genere urbaniſſimus. *Colum. lib. 8. cap. 16.* Urbaniſſimum dictum. ¶ Ciceronis tempore nova erat hæc mos loquendi. *Id. Famil. 3. epiſt. 8.* Hominem non ſolum ſapientem, verum etiam, ut nunc loquimur, urbanum. ¶ Tribuitur & aliis rebus. *Plin. l. 16. c. 19.* Sunt enim arborum quædam omnino ſilveſtres, quædam urbaniores, quas his placet nominibus diſtinguere. Ergo mites, quæ fructu, aut aliqua dote, umbrarumve officio humanius juvant, non improbe dicantur urbanæ.

Urbicăpus, i, m. qui urbes capit, πολιπόρθης. *Plaut. Mil. 4. 2. 64.* Urbicape, occiſor regum.

Urbicrĕmus, a, um, adject. urbes cremans. *Prudent. Hamartig. v. 727.* de Sodomæ incendio. Nubibus urbicremis ſe ſubducere.

Urbĭcus, a, um, *cittadineſco, di città*, ἀστικός, quod ad urbem pertinet, ſicut *ruſticus*, quod ad rus. *Suet. in Cæſ. c. 49.* Negotiatores urbici. *Gel. l. 15. c. 1.* Siquod autem poſſet remedium eſſe, ut ne tam aſſidue domus Romæ arderent, venum hercle dediſſem res ruſticas, & urbicas emiſſem. ¶ Urbici etiam dicebantur poetæ, & actores fabularum Atellanarum, quæ dictæ ſunt ab urbe Atella, & erant urbaniſſimæ, & urbis jocos, elegantiamque imitabantur. Ut enim ſatyræ Græcis tragœdiis interponebantur, ita tragœdiis Latinis ad exhilarandum ſpectatorem exodia Atellanarum interſerebantur, nec hiſtrionibus earum actus committebantur, ſed honeſtis juvenibus. *Martial. l. 1. ep. 42.* Quod non optimus urbicus poeta. *Juven. ſat. 6. v. 71.* Urbicus exodio riſum movet Atellanæ.

Urbīna, æ, f. jaculi genus. *Plaut. Bacch. 4. 8. 48.* Si tibi machæra eſt, & nobis urbina eſt domi. Alii leg. *verutina*, h. e. parvum veru.

Urbinates, populi Urbini incolæ. *Plin. l. 3. c. 14.*

Urbinianus, a, um, ad Urbinium, vel Urbinium pertinens, quod eſt nomen proprium civis R. ut Urbinianaiis, *Quintil. l. 7. c. 2. circa med.*

Urbinum, i, *Urbino*, urbs Umbriæ, ad latus Isauri fl. patria Raphaelis Sanctis pictoris omnium ſine controverſia excellentiſſimi.

Urbo. V. Urvo.

Urbs, bis, f. *città*, עיר, Ger. *ſtatt*, Gall. *ville*, Hiſp. *ciudad*, ἄστυ, πόλις, oppidum muro cinctum. *Cic. 1. de Rep. apud Non. c. 5. n. 57.* Quam cum locis, manuque ſepſiſſent, ejuſmodi conjunctionem tectorum oppidum, vel urbem appellarunt, delubris diſtinctam, ſpatiiſque communibus. *Id. pro Sext. c. 42.* domicilia conjuncta, quas urbes dicimus, invento & divino jure, & humanis mœnibus ſepſerunt. ¶ *Urbe* ablativ. pro in *urbe*. *In argum. Truculenti Plautini, cujus auctorem alii Priſcianum putant, alii Sidonium:* Tres unam pereunt adoleſcentes mulierem, Rure unus, alter urbe, peregre tertius. ¶ Quomodo a civitate differat, V. *Civitas*. ¶ Ratio condendæ urbis varia fuit apud varias gentes. In Hetruria hæc erat ſolemnis. Primum aratrum ex ære parabant. Æs adhibebatur propter augurium æternitatis, quia in ære perpetuitas ſignificatur, vel quia magis, quam ferrum, ſacrum eſt, magiſque Diis tutelaribus gratum. Deinde taurum, & vaccam albi coloris jungebant. Nam taurus, & vacca ſunt ſymbolum fœcunditatis. Taurus vero albus Apollini, ſeu Soli ſacer erat, ut vacca alba Dianæ, ſeu Lunæ. Igitur optimum augurium videbatur urbem condere, Numine Solis, & Lunæ auſpice ad imperium. Tertio Rex, ſeu Dux Coloniæ cinctu Gabino urbem ædificandam aratro in orbem deſcribebat, & efficiebat ſulcum, ſeu foſſam, in qua mœnia extruerentur, milites autem ſequentes diligenter glebas introvertebant, ne ullam extra ferri paterentur. Nam urbis ſignificat imperium, & imperii æternitatem. Quarto foſſam primo glebis, deinde primitiis frugum replebant. Uneſquiſque enim conferebat particulam terræ, unde eſſet profectus, ut videlicet animi diverſorum gentium in unius patriæ populum coaleſcerent. Lutum vero commiſtum ex pluribus partibus terrarum partim abdebant Diis inferis, partim projiciebant intra urbem deſcriptam, ut creſceret. Quinto conſtituebant aram, & in ea ignem adhibebant, tum ſaliebant per flammam tribus vicibus, & ſaliendo fovebant cinere e faba, & vitula lactos, deinde ſe aqua lavabant. Id faciebant piaculi cauſa, ut ſeis ſceleribus purgati ad opus condendæ urbis puras manus admoverent. Sexto deſignatis mœnibus bovem illum, & vaccam cum aliis immolabant, tum fruges, uvam, & nummos quoſdam ſacro in foſſa occultabant. Sacrificium illud erat epulum ſolemne Jovi, & ignoto urbis Numini, ſeu Genio loci. Convocabant etiam ad epulum cætera numina, ac præcipue Palem Deam paſtorum. Denique, poſtquam urbem condiderant, ei nomen arcanis quibuſdam cæremoniis imponebant, & ſimul atque impoſuerant, ſupprimebant. Nomen enim urbis aliud erat proprium, & ſubſtantiale, quod ſcilicet eſſentiam urbis exprimebat, prout conſtituebatur in ſe, & diſtinguebatur ab aliis: aliud erat tranſlatitium, quod deſumebatur a conditore, vel a ſitu, vel a qualitate, vel ab aliis accidentibus urbis. Nomen proprium ſupprimebatur, ne forte Diis tutelaribus in obſidione avocatis, urbs in manus hoſtium veniret. Etenim antequam hoſtes inciperent urbem aliquam oppugnare, nitebantur intelligere a vatibus, quibus Diis urbs illa eſſet commendata, quod quidem vates per arithmeticam divinationem ex proprio urbis nomine cognoſcebant, deinde quibuſdam ſacrificiis Deos tutelares evocabant, iiſque, ſi ab illius favore deſiſſerent, ampliorem locum, & cultum pollicebantur. *Cato in Orig.* Qui urbem novam condit, tauro, & vacca aret: ubi araverit, murum faciat: ubi portam vult eſſe, aratrum ſuſtollat, & portet, & portam vocet. *Servius ad 5. Æn.* Conditori civitates taurum in dextram, vaccam intrinſecus jungebant, cincti ritu Gabino, ideſt toga parte caput velati, parte ſuccincti, tenebant ſtivam incurvam, ut glebæ omnes intrinſecus caderent, & ita ſulco ducto, loca murorum deſignabant, aratrum ſuſpendentes circa loca portarum. Adde *Var. l. 4. de L. L.* ¶ Quia autem, quo ritu quid factum, eodem, vel contrario reddi ſolet infectum, ideo, ut condendis, ſic etiam evertendis urbibus aratrum adhibebant, quemadmodum Servius monet ad illud 1. *Æn.* Cui litus arandum: idemque probat illo *Horatii ode 16. l. 1.* Imprimeretque muris Hoſtile aratrum exercitus inſolens. ¶ Per Antonomaſiam Urbs uſurpatur pro Roma. *Iſidorus l. 8. c. 4. Orig. & Quintilianus l. 9. c. 1.* aſſerunt, ſolam Romam eſſe urbem, cætera oppida. *Ovid. 5. Faſt.* Tempora digereres cum conditor Urbis. ideſt Romulus. Dicitur etiam *urbs Roma*. *Tacit. 1. Ann. c. 1.* Urbem Romam ab initio reges habuere. *Horat. l. 3. od. 5.* Incolumi Jove, & Urbe Roma. ¶ Ad Urbem eſſe, dicebantur, qui poſt adminiſtrationem provinciæ, & res proſpere geſtas reverſi, prope urbem Romam cum lictoribus & faſcibus laureatis ſiſtebant, triumphum petentes, vel ſenatum expectantes, ad quem de rebus a ſe geſtis referrent; item qui poſt acceptum imperium mandum in provincias profecti eſſent: neque enim licebat cuiquam in urbe eſſe cum imperio, & inſignibus, præter Conſules, & eos, quorum magiſtratus in Urbe exercebatur, ut Prætores, Ædiles, &c. niſi id populus juſſiſſet. *Cic. Attic. l. 7. ep. 16.* Scripſit ad me, ut eſſem ad Urbem. *Salluſt. in Catil.* Hi utrique ad urbem Imperatores erant, impediti, ne triumpharent, calumnia paucorum, quibus omnia honeſta, atque inhoneſta vendere mos erat.

Urceātim, adverb plenis urceis. *Petron. in fragment. Tragur.* Urceatim pluebat.

Urcei veteres, & Urcei novi, *Orzi vecchi*, & *Orzi nuovi*, duo oppida Cenomanorum in agro Brixiano, ab Ollio fl. 3. M. P. quorum Urcei novi eſt oppidum egregie munitum.

Urceolāris herba, *parietaria*, eadem, quæ Parthenium, ſic appellata, quod urceis vitreis tergendis idonea eſt, πάξιος. *Plin. l. 21. c. 17.*

Urceŏlus, i, m. *orciolo, orciuolo*, κεράμιον, parvus urceus. *Col. l. 12. c. 16.* Eodem tempore ſorba manu lecta curioſe in urceolos picatos adjicito. *Juven. ſat. 3.* Lectus erat Codro procula minor, urceoli ſex, Ornamentum abaci, necnon & parvulus infra Cantharus, &c. Extat & apud Martialem in Apophoretis lemma diſtichi 107. *Urceoli miniſtratorii*.

Urcĕum, i, n. idem ac urceus. *Cato cap. 13.* Urceum aquarium unum, quod capiat quadrantalia quinque.

Urcĕus, ei, m. *boccale, orciolo*, כד, Ger. *waſſer geſchirr*, Gall. *cruche*, Hiſp. *jarro*, κέραμος, κεράμιον, vas, quo aqua in urnam funditur, vel alienum, auctore *Paulo J. C. l. cum de lanionis, §. aſinam, ff. de fund. inſtr.* Eſt ab ὕρχη, quod Æolicum eſt, ac vaſis fictilis genus notat ſimile ei, quod Græci βῖκον vocant. *Hor. in Arte v. 22.* Amphora cœpit Inſtitui, currente rota cur urceus exit? *Martial. l. 14. diſt. 106.* Hic tibi donatus panda ruber urceus anſa, Stoicus hac gelidam Fronto petebat aquam.

Urci, n. indecl. Urce, *Orce*, olim urbs, nunc opp. Hiſpaniæ Bœticæ, medit. in Baſtetanis, nunc in Regno Granatenſi, finitimum Almeriæ, & Virgi. *Vera*, urbs alias Baſtetanorum, nunc R. Granatenſis, in lim. Murciæ, in ora maris Medit. ſinuſque Virgitani. *Plin. l. 3. c. 3.*

Urēdo, inis, f. *golpe, ruggine*, ἐρυσίβη, ἀνθρακίας, morbus herbarum, fruticum, arborumque, qui in arboribus etiam carbunculus dicitur, & in cæteris rubigo, ſata, plantas, arboreſque adurens. *Cic. 3. de nat. Deor. cap. 35.* Nec, ſi uredo, aut grando quippiam nocuit, id Jovi animadvertendum fuit. *Plin. lib. 18. cap. 28.* Plerique dixere rorem inuſtum Sole acri, frugibus rubiginis cauſam eſſe, & carbunculi vitibus: Quod ex parte falſum arbitror, omnemque uredinem frigore tantum inuſtum conſtare Sole. ¶ Eſt & uredo, *ardore, cociore*, exuſtio cum pruritu, qualis ab urtica tum herba, tum piſce excitatur. *Plin. l. 9. c. 45. de urtica piſce:* Dum admoveri ſibi manum ſentit, colorem mutat, & contrahitur, tacta uredinem mittit.

Urētēres, m. 3. οὐρητῆρες, venæ, ſive meatus oblongi, per quos urina a renibus in veſicam defertur. *Celſ. l. 4. c. 1.* Græcis litteris ſcribit. Græca enim vox eſt.

Urgens, tis, nom. ex partic. *urgente, preſſante*, ἐπείγων, qui urget, inſtat, impendet, premit. *Cic. Tuſcul. 3. 1. 25.* Præſens atque urgens malum. *Id. de Senect. c. 1.* Aut jam urgens, aut certe adventans ſenectus. *Virg. 1. Georg. v. 146.* Urgens egeſtas. *Tertull. de reſurr. carn. c. 2.* Urgentior cauſa. *Cod. Juſtin. tit. 11. leg. 1. l. 3.* Urgentiſſima ratio.

Urgĕo, es, urſi, ſine ſup. a. 2. *urtare, ſpingere, premere*, דחק, Germ. *dringen*, Gall. *preſſer*, Hiſp. *apremiar*, ἐπείγω, impello, excito. Videtur eſſe ab εἴργω, ut quod nihil ſit aliud, quam ad opus cogito, aut ſtimulo. *Aſin. Poll. ad Cic. Fam. 11. ep. 32.* Lepidus urſit me, ut legionem mitterem. *Virg. 3. Georg.* oculos ſtupor urget inertes. *Cic. Att. l. 6. ep. 3.* Solicitudine provinciæ tamen vel maxime urgebamur. *Id in Somn. Scip. c. 6.* Auſtralis vertex, in quo qui inſiſtunt, adverſa nobis urgent veſtigia. ¶ Eſt etiam accelerare. *Ovid. 6. Faſt.* Urgere iter. ¶ Item inſiſtere, *perſiſtere*. *Cic. 4. Fin. c. 18.* Urgent tamen, & nihil remittunt, quoniam, inquiunt, omnia peccatum & imbecillitatis, & inconſtantiæ eſt. *Id. l. 5. c. 27.* Non pugnem cum homine, cum tantum habeat naturæ boni, illud urgeam, non intelligere eum, quid ſibi dicendum, cum dolorem ſummum malum eſſe dixerit. *Horat. l. 2. od. 18.* Mariſque Baiis obſtrepentis urges ſummovere litora. ¶ Item infeſtare, & opprimere. *Cic. pro Rab. Poſth. c. 1.* Satis eſt homines imprudentia lapſos non erigere: urgere vero jacentes, aut præcipitantes impellere certe eſt inhumanum. *Id. de Fato c. 15.* Hi enim urgentur anguſtiis, illorum ratio ſoluta, ac libera eſt. *Id. ib.* Morbo urgeri. ¶ *Urgere occaſionem* eſt inſtare, & ſatagere, ne occaſio rei gerendæ elabatur. *Cic. Fam. 7. ep. 8.* Quin tu urges occaſionem iſtam, & facultatem, qua melior nunquam reperiatur? ¶ *Urgere propoſitum* eſt in propoſito perſiſtere, & ſecundum illud conſtanter agere. *Horat. l. 2. ſat. 7. v. 6.* Pars hominum vitiis gaudet conſtanter, & urget Propoſitum. ¶ Urgere aliquem ad ſolutionem, *preſſarlo al pagamento*. *Ulpian. leg. ſi extraneus. D. de jure dot.*

Uri, m. 2. οὖροι, pop. Indiæ, accolæ Indi fl. Silenis proximi. *Plin. l. 6. cap. 20.*

Urīca, æ, f. vitium ſatorum ab uſtione proveniens. *Plin. l. 18. c. 17.* Commune autem omnium ſatorum vitium urica, etiam ciceris, cum ſalſilaginem ejus abluendo, imber dulcius id facit.

Urīgo, inis, f. κνησμός, *calore*, uredo, pruritus, ardor. *Plin. l. 20. c. 22.* Ac in magna dentia ſive ſicco impoſitum, vel, ſi vehementior urigo timeatur, per duplices pannos.

Urīna, æ, f. *orina, piſcio*, רגלים, מימי, Ger. *harn*, Gall. *urine*, Hiſp. *orina*, οὖρον, ſerum ſanguinis, quod in renibus colatum, per ureteras tranſmittitur ad veſicam. *Cic. de Fat.* Ut in ſimul ægrotantibus fratribus, ut in urina, & in unguibus. *Celſ. l. 2. c. 19.* Ciere, & tardare urinam. *Plin. l. 24. c. 8.* Urinam ſolvere. *Id. l. 24. c. 6.* Urinam pellere. *Id. l. 24. c. 13.* Urinam trahere. *Ib. c. 11.* Urinam movere. *Id. l. 20. c. 4.* Inhibere urinam. ¶ Urinam facere, & urinam reddere, idem quod meiere. *Plin. l. 8. c. 16.* Urinam mares crure ſublato reddere, ut canes. *Col. l. 6. c. 30.* Cum ſuo tempore urinam non fecerint. ¶ Per Metaphoram urina dicitur de genitali ſemine. *Plin. l. 8. c. 43.* Incontinens aſinus utque genitalem urinam reddit, ni cogatur in curſum verberibus a coitu.

Urinālis, le, adject. ad urinam pertinens, ut urinalia medicamenta. *Cæl. Aurel. Tard. 5. 1.* Urinalis fiſtula. *Veget. l. 3. de re veterin. c. 15.*

Urinātor, oris, m. *palombaro*, ὑποβρύχιος, κολυμβητής, qui in aquam mergitur, & ſub ea natat. Hujuſmodi hominum uſus eſt in mercibus e mari extrahendis, quæ navigii gratia jactæ fuerint. *Liv. l. 44. c. 10.* Sed in rem emendabilem viſus lapſus eſſe, quod per urinatores omne

ferme

Digitized by Google

ferme extractum eſt: tantuſque pudor fuit Regi ejus pavoris, ut urinatores clam interfici juſſerit. *Calliſtr. l. navis onuſtæ, ff. ad l. Rhodiam:* Et aliquorum mercatorum merces per urinatores extractæ ſunt, data mercede.

Urino, as, & frequentius

Urinor, aris, d. 1. *nuotare ſotta acqua*, פְּשַׁט, Ger. *under das waſſer ſchwimmen*, Gall. *nager entre deux eaux*, Hiſp. *nadar a ſomarguſo*, κολυμβάω, κολυμβάω, eſt in aquam mergi, & natando emergere. *Varro l. 4. de L. L.* ut *Joſ. Scaliger* reſtituit: Urnæ dictæ, quod urinant in aqua haurienda, ut urinator. Urinare eſt mergi in aquam in urbum, fictum ab urbo, quod ita flexum, ut redeat ſurſum verſus, ut in aratro, quod eſt urbum. *Plin. l. 11. c. 37.* Eadem eſt cauſa, quia ſub aqua diu ranæ, & phocæ urinentur. *Id. l. 9. c. 3.* Polypi in naufragos, urinanteſve impetum capiunt.

Urinus, a, um, οὔριος, ventoſus, ab οὖρος, *ventus ſecundus*. Ovum urinum, ᾠὸν οὔριον, ᾠὸν ὑπηνέμιον, ᾠὸν ζεφύριον, ovum irritum, & inefficax, quod citra coitum editur, Veneris tamen imagine, ut cum fœminæ ſeſe mutuo ſaliunt. *Plin. l. 10. cap. 58.* Palumbes, & turtures plurimum terna, nec plus, quam bis tere pariunt, atque ita, ſi prior fœtus corruptus eſt: Et quamvis tria pepererint, nunquam plus duobus educant: Tertium, quod irritum eſt, urinum vocant.

Urion, vel urium, ii, n. 2. genus terræ, ab Jonico οὖρος pro ὄρος, *mons*. *Plin. l. 33. c. 4.* Id genus terræ urion vocant. Ergo per ſilices, calculoſve ducuntur, & urium evitant.

Urius, ii, Οὔριος, Urios Jupiter dictus eſt, qui proſperum navigantibus ventum immitteret, ad οὖρος, *ventus ſecundus*. Alii ita dictum putant, quia finium præſes eſſet, ab οὖρος, pro ὅρος, *terminus*. Hoc nomine templum habuit ad Boſphorum Thracium, itemque ſignum nobile in Sicilia a Verre aſportatum, de quo *Cic. Verr. 6. c. 57.* Quid? ex æde Jovis religioſiſſimum ſimulacrum Jovis imperatoris (al. *imbricitoris*) quem Græci Urion nominant, nomine abſtuliſti?

Urito, as, a. 1. αἰθάλω, ſæpe uro. *Plaut. Moſt. 3. 1. 81.* Calidum hoc eſt: etſi procul abeſt, urit malе. Alii leg. *urit*.

Urſum, ii, n. a. Ursa, *Ieas*, opp. Hiſp. Bæticæ, in Vandalicia, ſupra oſtia fl. cogn. 12. M. P. in conventu Gaditano. *Plin. l. 3. c. 1.*

Urna, æ, f. *urna*, *ſecchio*, כַּד, Ger. *eymer*, Gall. *cruche*, Hiſp. *cantaro*, κάλπη, κάλπις, vas, quo aqua e puteis, fluminibuſve hauritur, ita dictum, quod ſubter aquam demerſum, atque inde rurſus emergens urinantis ſpeciem præbere videatur. V. Varronis verba in *Urinor*. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 24.* Tu, qui urnam habes, aquam ingere. *Hor. lib. 1. ſat. 5.* Nam Canuſi lapidoſus, aquæ non ditior urna. ¶ Eſt item urna menſuræ genus quatuor capiens congios. h. e. amphoræ dimidium. *Cato c. 10.* Urnam quinquagenariam unam, trullas tres, ideſt quæ quinquaginta ſextatorios capit, interprete *Turnebo*. ¶ Dicebatur etiam urna apud veteres vas, quo judicum ſuffragia colligebantur. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 5.* Senatorum eum urna copioſe abſolvit, Equitum adæquavit, Tribuni ærarii condemnarunt. *Juven. ſat. 13.* Improba quamvis Gratia fallacis Prætoris vicerit urnam. h. e. evaſerit judicium, damnationemque Prætoris, qui per fraudem, & non recte duxit ſortem ex urna. ¶ In urnis præterea mortuorum cineres ſervabantur. *Lucan. l. 7. v. 813.* Cælo tegitur, qui non habet urnam.

Urnalis, & le, o. 3. σταμνῖος, quod urnam capit. *Cato c. 13.* Urceos fictiles urnales duos, trullas ligneas duas. *Plin. l. 9. cap. 30.* Barbas longas pedum triginta, acetabulis, ſive caliculis urnalibus, pelvium modo.

Urnarium, ii, n. *ſecchiaio*, σταμνάριον, menſa quadrata, ſuper quam urnæ. ideſt vaſa aquaria, in culina reponebantur, quam apud nos plurimi marmoream faciunt, foramine, per quod aqua effluat, relicto. *Varr. apud Non. cap. 15. n. 10.* Sed quæ neceſſitas te juvet aquam effundere domi tuæ, ſi vaſa habes pertuſa, plumbum non habent? ad quam rem nobis eſt confluvium, ad quam rem urnarium? ¶ Ante balnea item urnaria erant, teſte *Varr. loc. citato*, in quibus urnæ cum aqua collocabantur.

Urniger, a, um, urnam ferens. *In epigrammata de Signis cæleſt. quod vulgo Virgilio tribuitur*, *v. 12.* Et qui portat aquam puer urniger. h. e. Aquarius.

Urnula, æ, f. σταμνίσκος, parva urna. *Cic. in Parad. 1. c. 3.* Minuſne gratas Diis immortalibus capedines, ac fictiles urnulas fuiſſe, quam delicatas aliorum pateras arbitramur?

Uro, is, uſſi, uſtum, a. 3. *bruciare*, *abbruciare*, שָׂרַף, Ger. *brennen*, Gall. *bruler*, Hiſp. *quemar*, φλέγω, cremo, calore conſumo, incendo. *Cic. 2. de Leg.* Hominem mortuum in urbe ne ſepelito, neve urito. *Id. 2. Tuſc. c. 28.* Cæteras parſes incultas, quod aut frigore rigeant, aut urantur calore. ¶ Dicitur etiam de frigore, quod ita exſiccat, & indurat, ut urere videatur. *Lucan. l. 4. v. 91.* Urebant montana nives. *Cic. 2. Tuſc. c. 17.* Pernoctant venatores in nive, in montibus uri ſe patiuntur. ¶ Præterea etiam capellæ urere dicuntur, quia earum morſus herbis & arbuſculis exitialis eſt. *Virg. 2. Georg. 195.* urentes culta capellas. ¶ Per translationem ponitur pro cruciare, angere, quemadmodum & Græci in hac acceptione πυρπολεῖν dicunt. *Hor. l. 1. ep. 10. v. 45.* Ut calceus olim, Si pede major erit, ſubvertet, ſi minor, uret. *Flor. l. 2. cap. 6.* Urebat nobilem populum dare tributa. *Id. Hor. l. 2. ep. 1.* Urit enim fulgore ſuo, qui prægravat artes Infra ſe poſitas. ¶ Item pro amore conſumere. *Virg. 1. Æn.* Uritur infelix Dido, flammaſque fatetur. *Ovid. 7. Met.* Quid in hoſpite regia virgo Ureris, & thalamos alieni concupis orbis? ¶ Item pro cædere, flagellare. Nam ex virgarum percuſſione corpus caleſcit, ac inflammatur. *Hor. l. 2. ſat. 7. v. 58.* Quid refert uri virgis, ferroque necari?

Uropygium, vel orropygium, vel orthopygium, ii, n. *groppone*, ὀῤῥοπύγιον, pars ultima ſpinæ, ubi vertebræ deſinunt, os totius ſpinæ extremum, oſſi ſacro ſubtus adhærens, podicique ſuperne imminens. *Ariſtoteles l. ult. de Animalibus*, ut caudam quadrupedum vult eſſe, ita volucrum uropygium, & earum duntaxat, quæ fiſſas alas habent, idque datum volucribus ad dirigendos volatus, quemadmodum navigiis temones. Eſſe a πυγή, quo nates ſignantur, ſatis liquet. Prior vero pars eſt ὄρος, vel ὄῤῥος, vel οὐρά, vel ὀρθός. Ac tria quidem priora idem ſignant. nempe τὸ τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ πέρας, ideſt ſacri oſſis extremum. *Martial. l. 3. ep. 93.* Et anatis habeas uropygium macræ. Ubi Gruterus in quodam MS. reperit *ortopygium*, in alio *hortopygium*, in alio vero prius *orthopygium* ſcriptum fuerat, poſteaque mutatum in ὀρθοπύγιον. Scribendum autem vel *uropygium*, vel *orropygium*, vel *orthopygium*. Nam *oropygium*, quia prima eſt correpta, locum in hoc verſu non habet.

Urpex, icis, m. inſtrumentum ruſticum. *Cato de R. R. cap. 10.* Urpicem unum, crates ſtercorarias quatuor. V. Irpex.

Urruncum, i, n. infima pars ſpicæ. *Varro l. 1. de R. R. c. 48.* Illud autem in ſumma ſpica jam maturа, quod eſt minus, quam granum, vocatur frit, quod in infima ſpica ad culmum ſtramenti ſummum, item minus, quam granum eſt, appellatur urruncum.

Urſa, æ, f. *orſa*, דֹּב, Germ. *bær*, Gall. *ourſe*, Hiſp. *oſſa*, ἄρκτος, fœmina in genere urſorum. *Plin. l. 10. c. 63.* Informia etiam magis, quam ſupradicta, urſæ pariunt, rarumque eſt videre parientes. ¶ Hoc nomine etiam appellantur duo ſigna cæleſtia prope polum Arcticum, quæ inter ſe magnitudine diſtinguuntur. Unum ex his ſignis conſtat ex viginti ſeptem ſtellis, dicitur Urſa major, item Helice, & plauſtrum majus, & a Græcis in navigando obſervatur: alterum ſeptem ſtellas habet, appellatur Urſa minor, plauſtrum minus, Cynoſura, & a Phœnicibus ſpectatur. Hæc ſigna vocantur etiam Septentriones. V. *Arctos*. *Ovid. 6. Faſt.* Tertia poſt Nonas removere Lycaona Phœbe Fertur, & a tergo non habet Urſa metum.

Urſinus, a, um, ἄρκτειος, quod eſt ex urſo. *Plin. l. 8. cap. 36.* Quoniam potum in urſinam rabiem agit. *Col. de arborib. cap. 15.* Urſinus ſanguis. ¶ Allium urſinum, allium ſylveſtre. *Plin. l. 19. cap. 6.* Eſt & ſylveſtre, quod urſinum vocant, odore molli, capite prætenui, foliis grandibus.

Urſus, i, m. *orſo*, דֹּב, Germ. *bar*, Gall. *ours*, Hiſp. *oſſo*, ἄρκτος, genus animalis feri multo villo, ſævis, fortiſſimiſque unguibus, viribus, rabieque horrenda. *Virg. 3. Georg.* Nec funera vulgo Tam multa informes urſi, ſtragemque dedere. *Juven. ſat. 15. v. 164.* Indica tigris agit rabida cum tigride pacem Perpetuam, ſævis inter ſe convenit urſis. ¶ Fumantem naſum vivi urſi tentare, proverbium eſt apud *Martial. l. 6. epigr. 64.* hoc eſt provocare eum, qui nocere poteſt.

Urtica, æ, f. *ortica*, חָרוּל, Ger. *neſſel*, Gall. *ortie*, Hiſp. *hortiga*, ἀκαλήφη, genus herbæ. Sic dicta eſt ab urendo, quod igneæ ſit naturæ, unde admota carni pruritum, ac puſtulas excitat. *Plin. l. 9. c. 45.* Conſtat, ſi equæ marem non admittant, & urtica inficietur natura, libenter coitum pati. ¶ Tranſlate pro pruritu libidinis invenitur. *Juven. ſat. 2. v. 128.* Unde hæc tetigit, Gradive, tuos urtica nepotes? ¶ De urtica zoophyto V. *Cnide*.

Urvo, ſive urbo, as, a. 1. eſt in urbe condenda aratro circundare, ſeu definire. *Feſt.* Urvat, ſignificat circundat, ab eo ſulco, qui fit in urbe condenda urvo aratri, quæ ſit forma ſimillima uncini, curvatione buris, & dentis, cui præfigitur vomer.

Urus, i, m. οὖρος, bos agreſtis, in Pyrenæis montibus naſcens, animantibus cæteris, elephanto excepto, major. *Cæſ. l. 6. bell. Gall. c. 27. loquens de feris, quæ in Hercynia ſylva naſcuntur:* Tertium eſt, *inquit*, genus eorum, qui uri appellantur, ii ſunt magnitudine paulo infra elephantos, ſpecie, & colore, & figura tauri. Magna vis eſt eorum, & magna velocitas, neque homini, neque feræ, quam conſpexere, parcunt. Hos ſtudioſe foveis captos interficiunt. Hoc ſe labore durant adoleſcentes, atque hoc genere venationis exercent, & qui plurimos ex his interfecerunt, relatis in publicum cornibus, quæ ſint teſtimonio, magnam ferunt laudem. Sed aſſueſcere ad homines, & manſuefieri ne parvuli quidem excepti poſſunt. Amplitudo cornuum, & figura, & ſpecies multum a noſtrorum boum cornibus differt. Hæc ſtudioſe conquiſita, ab labris argento circuncludunt, atque in ampliſſimis epulis pro poculis utuntur. *Plin. l. 8. c. 15.* Pauciſſima Scythia gignit, inopia fructuum, pauca contermina illi Germania, inſignia tamen boum ferarum genera, jubatos biſontes, excellentique & vi, & velocitate uros, quibus imperitum vulgus bubalorum nomen imponit, cum id gignat Africa, vituli potius, cervique quadam ſimilitudine. *Macrob. l. 6. Saturn. c. 4.* Punicis, Oſciſque verbis uſi ſunt veteres: quorum imitatione Virgilius peregrina verba non reſpuit, ut in illo: Sylveſtres uri aſſidue. Uri enim Gallica vox eſt, qua feri boves ſignificantur. *Servius in 2. Georg.* ait, uros dici ἀπὸ τῶν ὀρῶν, ideſt a montibus, ac naſci eos in montibus Pyrenæis, qui inter Gallias, Hiſpaniaſque. *Virg. 4. Georg.* Quæſitas ad ſacra boves Junonis, & uris Imparibus ductos alta ad donaria currus.

Urvum, ſive urbum, i, n. buris, hoc eſt aratri curvatura. Quod Romani aratri curvaturam urvum vocarunt, ideo factum, quia urvum generatim dicerent τὸ ἀνάκαμπες, hoc eſt quod ita eſt flexum, ut redeat ſurſum verſus. *Varr. l. 4. de L. L.*

U ANTE S.

Uſar, m. 3. fl. Mauritaniæ Cæſ. qui Nabadum reg. irrigat. *Plin. l. 6. c. 1.*

Uſio, onis, f. idem quod uſus, apud veteres. *Cato c. 149.* Oleis, aſparagis, lignis, aqua, itinere, actu domini uſioni recipitur. *Ulp. l. Quin. Mutius, ff. de aur. & arg. leg.* Si factum aurum legatum eſt, omne ad eum pertinet, cui legatum eſt, ex quo auro aliquid eſt effectum, ſive id ſuæ, ſive alterius uſionis cauſa paratum eſſet. *Gell. l. 4. c. 1.* Longæ uſionis gratia contrahuntur, & reconduntur. *Varr. apud Non. c. 3. n. 262.* Uſioni quod ſatis eſſet. *Arnob. l. 7.* In ſuas uſiones vinum exprimere.

Uſipetes, m. 3. Viſpri, Uſipii, pop. Germaniæ. Vixere prope Rhenum fl. in agris Sicambrorum, ſed expulſi a Chattis una cum Tencteris, hæſerunt, ubi hodie tractus Reclinchuſiæ, cum parte Com. Marchiæ, prope Lupiam fl. in Weſtphalia, teſte Brietio. Alii tamen credunt, eos fuiſſe, ubi hodie Com. Zutphaniæ, in Belgio, in Duc. Geldrico, inter Noviomagum, & Daventriam. *Tacit. 1. Ann. c. 51.*

Uſitate, *ſecondo l'uſanza*, εἰθισμένως, ſecundum conſuetudinem. *Cic. 4. de Fin. 26.* Cur igitur, cum de re conveniat, non malumus uſitate loqui? *Gell. l. 13. c. 9.* Dicere uſitatius manente numero poſſet.

Uſitatus, a, um, *uſitato*, *ſolito*, Ger. *bräuchig*, Gall. *uſité*, Hiſp. *acoſtumbrado*, εἰθισμένος, conſuetus, ſolitus, in uſum receptus, ab uſitor. *Cic. 4. Verr. c. 3.* Hunc denique ipſum pertuliſſent, ſi humano modo, ſi uſitato more, ſi denique ullo aliquo in genere peccaſſet. *Id. 7. Verr. c. 44.* Alius, ne condemnaretur, pecuniam dedit: uſitatum eſt. *Id. 3. de Fin. c. 2.* Ne opifices quidem tueri ſua artificia poſſent, niſi vocabulis uterentur nobis incognitis, uſitatis ſibi. *Id. l. 3. de nat. Deor. c. 19.* Illud nomen veterum literis uſitatius. *Id. in Orat. c. 25.* Uſitatiſſima verba.

Uſitor, aris, d. 1. *uſare ſpeſſo*, Germ. *oft brauchen*, Gall. *uſer ſouvent*, Hiſp. *uſar mucho*, χρῆσθαι, frequenter utor. *Gell. l. 17. c. 1.* Tametſi, aliquoties verbo ipſo quoque modo uſitati ſunt.

Uſpiam, adv. *in qualche luogo*, πού, ὁπουοῦν, idem ac uſquam, ideſt in aliquo loco. Eſt ab οὗ, quod valet ἕως, ideſt uſque. *Piam* eſt vocis productio, haud ſecus, ac in quiſpiam. *Ter. Adelph. 1. 1. 12.* Ne aut ille alſerit, aut uſpiam ceciderit. *Cic. Att. l. 5. ep. 17.* Quin te ille aut Dyrrhachii, aut in iſtis locis uſpiam viſurus eſſet. ¶ Tranſlate ponitur pro in aliqua re, vel aliquo negotio. *Plaut. Caſ. 4. 3. 14.* Num me es expertus uſpiam?

Uſquam, adv. *in alcun luogo*, πού, alicubi, in aliquo loco. *Cic. 6. Verr. c. 10.* Quam crucem non auſus eſt uſquam defigere, niſi apud eos, quibuſcum omnia ſcelera ſua, ac latrocinia communicaſſet. *Virg. 1. Æn.* Siquid uſquam juſtitiæ eſt. ¶ Uſurpatur etiam pro aliquo, quod eſt adverbium motus ad locum. *Cic. 1. Phil. c. 1.* Nec vero uſquam diſcedebam. ¶ Tranſlate accipitur pro in re aliqua, in aliquo negotio. *Ter. Andr. 2. 5. 9.* Neque iſtic, neque alibi tibi uſquam erit in me mora. *Cic. 2. Off. c. 1.* Nec eſt uſquam conſilio, aut auctoritati locus. ¶ Item pro in aliqua parte corporis. *Ter. Andr. 5. 3. 7.* Vide, num ejus color pudoris ſignum uſquam indicat. ¶ Conjungitur cum genitivo *gentium*, aut *terrarum*. *Plaut. Mil. 3. 1. 91.* Nam bona uxor, ſi ea quidem deducta eſt uſquam gentium, Ubi ea poſſit inveniri? *Ter. Hec. 3. 1. 13.* An quiſquam uſquam gentium eſt æque miſer? ¶ *Uſquam eſſe* interdum eſt alique in pretio eſſe, in aliqua æſtimatione. *Terenc. Adelph. 2. 2. 15.* Novi animum tuum; quaſi jam uſquam tibi ſint viginti minæ, dum huic obſequare, *quaſi che tu tenghi conto*, &c.

Uſque, *ſina*, *inſino*, עַד, Ger. *biß*, Gall. *juſque*, Hiſp. *haſta*, ἄχρι, μέχρι, ἕως, ἕως ἄν, præpoſitio ex iis, quæ vel accuſativo, vel ablativo inſerviunt, juxta ſignificationis varietatem. Significat continuationem, & finem loci, temporis, ætas, & hujuſmodi. Refertur ſæpe ad motum ad locum, & fere poſtulat poſt ſe aliam præpoſitionem. Pro arbitrio autem vel anteponitur, vel poſtponitur. *Cic. pro L. Man. c. 12.* Cum ad eum uſque in Pamphiliam legatos miſiſſent. *Id. pro Quinct. c. 3.* In Galliam Nævius, & trans Alpes uſque transfertur. ¶ Quando adjungitur nominibus propriis urbium, caſtellorum, & pagorum, item appellativis *domus*, & *rus*, alteram præpoſitionem reſpuit. *Ter. Adelph. 4. 5. 21.* Miletum uſque, obſecro. *Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 1.* Theatrum ita reſonans, ut uſque Romam ſignificationes, voceſque referantur. ¶ Interdum tamen etiam cum nominibus propriis urbium, &c. reperitur cum præp. *ad*. *Cic. pro Dejot.* Uſque ad Numantiam miſit. ¶ Refertur etiam ad motum de loco, vel ad originem, & recipit abl. cum præp. *a*, vel *ab*, vel *e*, aut *ex*, etiam cum nominibus propriis urbium, &c. *Cic. pro Cluent.* Atque illam uſque a mari ſupero Romam proficiſci. *Id. 3. Verr.* Uſque a Dianio, quod in Hiſpania eſt, ad Sinopen, quæ in Ponto eſt, navigaverunt. *Id. 7. Verr. c. 60.* Ut qui uſque ex ultima Syria, atque Ægypto navigarent. *Virg. 7. Æn.* Siculo proſpexit ab uſque Pachyno. *Tacit. Ann. 15. c. 37.*

Volucres & feras diverſis e terris, & animalia maris Oceani ab uſque petiverat. ¶ In utroque motu vice caſuum admittit etiam adverbia *eo*, *illo*, *illinc*, *iſtinc*, & hujuſmodi. *Cic. Att. l.* 1. Quod eos uſque iſtinc exauditos putem. *Plin. l.* 6. *c.* 23. Athemeaadas uſque illo tenuiſſe. ¶ Sæpe etiam tempus notat, vel perſonam ſpectata ratione temporis. Si dicatur de tempore futuro, vel conſequenti, exigit acc. cum præp. *ad*. *Plaut. Men.* 1. 2. 60. Inde uſque ad diurnam ſtellam craſtinam potabimus. hoc eſt quoad Lucifer, vel Sol a nobis videbitur. *Cic. de Amic.* Amicitiam uſque ad extremum vitæ diem permanere. *Virg.* 1. *Georg. v.* 211. Serito hordea campis Uſque ſub extremum brumæ intractabilis imbrem. ¶ In hac acceptione frequenter *uſque* omittitur. *Cic. de Sen.* Quanquam quis eſt tam ſtultus, quamvis ſit adoleſcens, cui ſit exploratum, ſe ad veſperam eſſe victurum? ¶ Si vero dicatur de tempore præterito, regit abl. cum præp. *a*, vel *ab*. *Cicer.* 1. *de Div.* Vetus opinio eſt, jam uſque ab Heroicis ducta temporibus. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Uſque a Thalete enumeraſti ſententias Philoſophorum. ¶ Jungitur & cum *inde*. *Cic. pro Arch. c.* 1. Inde uſque repetens. ¶ Significat etiam finem, vel terminum cujuſcumque rei, ut dummii, actionis, &c. *Ter. Andr.* 1. 2. 28. Verberibus cæſum te in piſtrinum, Dave, dedam uſque ad necem. *Cicer.* 2. *Ver.* Uſque ad eum finem, dum judices rejecti ſunt. *Gell. l.* 5. *c.* 5. Vini libidine ad uſque ludibria ebrioſus. ¶ Item connotat exceptionem. *Plin. ep.* 11. *l.* 2. Adſederunt Conſules deſignati, omnes etiam Conſulares uſque ad Pompejum. *idest* excepto Pompejo. ¶ *Abuſque*, & *Adusque* V. ſuis locis. ¶ Migrat etiam in adverbium, & ſignificat diu, multum, valde. *Ter. Adelph.* 2. 2. 5. Ego vapulando, ille verberando uſque ambo defeſſi ſumus. ¶ Vel aſſidue, jugiter, perſeveranter. *Virg.* 9. *Ecl.* Cantantes, licet, uſque (minus via lædet) eamus. *Martial. l.* 5. *epigr.* 61. Allatres licet uſque nos, & uſque, Et gannitibus improbis laceſſas. ¶ Vel pene, prope. *Ter. Adelph.* 4. 2. Rogitas? Cteſipho me pugnis miſeram, & illam pſaltriam Uſque occidit.

Uſque adeo, *in tanto*, *talmente*, *de tal maniera*, ἕως, ἕνα, ἄχρις, in tantum. *Virg.* 1. *Ecl.* Undique totis Uſque adeo turbatur agris. *Cic. ad Octavium*. Quis huic urbi uſque adeo eſt inimicus, ut iſta diſſimulare poſſit? ¶ Ponitur aliquando pro tamdiu, & accipit poſt ſe *donec*. *Plaut. Ciſt.* 2. 3. 40. Non deſtiti inſtare uſque adeo, donec adjurat ſe anus eam mihi monſtrare. *Cato c.* 67. Amurcam commutet uſque adeo, donec in lacum pervenerit. ¶ Vel accipit particulam *dum*. *Ter. Eun.* 4. 6. Uſque adeo ego illius ferre poſſum ineptias & magnifica verba, verba dum ſint. ¶ Vel *quoad*. *Cic. pro Sext. c.* 38. Uſque adeo hominem in periculo fuiſſe, quoad ſcitum ſit Sextium vivere. ¶ Vel *ut*. *Id. pro Flacc. c.* 23. Uſque adeo orba fuit ab optimatibus illa concio, ut princeps eſſet Mæandrius.

Uſque adhuc, *fin ora*, μέχρι τοῦδε τοῦ χρόνου, hactenus, hucuſque. *Plaut. Aul.* 2. 3. 20. Quod celatum eſt, atque occultatum uſque adhuc, nunc non poteſt. *Suet. in Domit. c.* 10. Uſque adhuc certe animum meum probaſtis, & vultum.

Uſque admodum, tamdiu, apud veteres. *Cato c.* 156. Poſtea ubi iterum incipiet fervere, pauliſper demittito uſque admodum, dum quinquies quinque numeres.

Uſque ad ſatiatem, uſque ad ſatietatem. *Plaut. Pœn.* 3. 1. 31. Edas de alieno, quantum velis, uſque adſatim.

Uſque antehac, *fin avanti che*, μέχρι πρὸ τούτου, uſque ad id tempus, antequam. Donatus ſimpliciter exponit *antequam*. *Ter. Andr.* 2. 1. Ut animus in ſpe, atque in timore uſque antehac attentus fuit. ideſt uſque ad id tempus antequam tua verba audirem.

Uſque donec, *fino che*, uſque dum. *Plaut. Mil.* 2. 2. 115. Ibo odorans uſque donec perſecutus vulpem ero veſtigiis.

Uſque dum, *fino che*, ἄχρις οὗ, idem ac uſqueque, vel quoad, vel quamdiu. *Plaut. Men.* 5. 2. 28. Uſque dum regnum obtinebit Jupiter. *Cic.* 3. *Verr. c.* 5. Duces prædonum vivos domi ſuæ, uſque dum per me tibi licuerit, tenuiſſe. ¶ Interdum diviſim uſurpatur aliis dictionibus interjectis. *Ter. Heaut.* 5. 2. Imo & ibi nunc ſum, & uſque dudum id egi, dum loquitur pater. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 19. Mihi quidem uſque curæ erit, quid agas, dum quicquid egeris, ſciero.

Uſque eo, *in tanto*, *a tal ſegno*, ἐπὶ τοσοῦτον, ἕως, in tantum, adeo. Ponitur vel abſolute. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 52. Plato cum hæc exprimenda verbis arbitraretur, novam quandam finxit in libris civitatem: uſque eo illa, quæ dicenda de juſtitia putabat, a vitæ conſuetudine, & a civium moribus abhorrebant. *Id. Verr.* 6. *c.* 40. Virgis iſte cæderet ſine cauſa ſocium populi Romani? non uſque eo improbus. ¶ Sæpe poſt ſe exigit particulam *ut*. *Cic. pro R. Am.* Quod Amerinis uſque eo viſum eſt indignum, ut fletus, gemituſque tota urbe fierent. ¶ Vel *ne*. *Cic. pro Quinct.* Inferiorem eſſe patitur duntaxat uſque eo, ne cum bonis, fama, fortuniſque omnibus Sex. Nævii cupiditati, crudelitatique dedatur. ¶ Vel *dum*. *Cic. in Acad.* 4. *c.* 7. Multa facimus uſque eo, dum aſpectus ipſe fidem faciat ſui judicii. ¶ Vel *quoad*. *Cic.* 3. *Verr. c.* 33. Liciti ſunt uſque eo, quoad ſe efficere poſſe arbitrabantur. ¶ Vel *donec*, & ſignificat tamdiu. *Cic.* 3. *Verr. cap* 6. Uſque eo timui, ne quis de mea fide dubitaret, donec ad rejiciendos judices venimus. ¶ Etiam *uſque eo quoad* accipitur interdum pro tamdiu. *Cic. pro Dejot. c.* 4. Tamen uſque eo ſe tenuit, quoad a Cn. Pompejo ad eum legati venerunt. ¶ *Uſque eo antequam* idem eſt ac *uſque antehac*, quod V. ſupra. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 22. Uſque eo animadverti, Judices, eum jocari, antequam Chryſogonum nominarem, quem ſimul atque attigi, ſtatim homo ſe erexit. h. e. uſque ad id tempus, quo Chryſogonum nominavi.

Uſquequaque, adv. *in ogni luogo*, *d'ogn' intorno*, πάντῃ, πάντοσε, in unoquoque loco, ubique, paſſim. *Plaut. Pœn. prol. v.* 105. Mari, terraque illas uſquequaque quæritat. *Cic.* 2. *Phil. c.* 43. Aut undique religionem tolle, aut uſquequaque conſerve. ¶ Ponitur etiam pro quocunque tempore, ſemper, aſſidue. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 16. Uſquequaque ſapere oportet, id erit telum acerrimum. ¶ Item in omni re. *Cic.* 7. *Verr. c.* 5. Nolite uſquequaque eadem quærere: in motu belli, furendi qui locus poteſt eſſe? ¶ Item pro omnino, univerſim, generatim. *Cicer.* 3. *Fin. c.* 30. An hoc uſquequaque aliter in vita, & non ex maxima parte de tota judicabis?

Uſquequo? adv. *fino dove*, *fin dove*, עַד מָתַי, *Ger. bis wann*, *Gal. juſque a ce*, *Hiſp. haſta quando*, ἕως ἄν, ἄχρι τίνος, quouſque, uſque ad quem locum. *Plin. l.* 6. 2. 4. Nunc habet Surium tantum, & ipſum ab amne influenti ibi cognominatum, uſquequo magnarum navium capacem eſſe diximus. ¶ Dicitur etiam de tempore, pro donec, quoad. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 2. Quod jubet, mnam lumborum conjicere in aquam, uſquequo ad tertiam partem decoxeris. ¶ Ponitur etiam pro quatenus. *Ulp. l. ſi ſuſpecta*, §. 2. *ff. de inoff. teſtam.* Et ideo datæ in eo libertates, atque legata, uſquequo Falcidia permittit, ſuam habent poteſtatem. ¶ Dividitur a Poetis per Tmeſim, interpoſitis aliis dictionibus. *Martial. l.* 2. *ep.* 64. Eja, age, rumpe moras, quo te ſpectabimus uſque?

Uſta, æ, f. genus coloris rubei, ſed ad flaveum accedentis, & colori auri ſimilis. *Vitruv. l.* 8. *c.* 11. Uſta vero, quæ ſatis habet utilitatis in operibus tectoriis, ſic temperatur: Gleba ſilis boni coquitur, ut ſit in igne candens; ea autem aceto extinguitur, & efficitur purpureo colore. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Uſta caſu reperta incendio Piræi, ceruſſa in orcis cremata: optima Aſiatica, quæ purpurea appellatur; fit & cremato ſile marmoroſo, & reſtincto aceto, ſine ea umbræ non fiunt.

Uſtica, æ, f. mons in Sabinis. *Hor. l.* 1. *Carm. ode* 17. Utcumque dulci Tyndari fiſtula Valles, & Uſticæ cubantis Lævia perſonuere ſaxa.

Uſtica, æ, f. Ecnomus, *l'Uſtica*, *l'Uſtega*, inſ. Siciliæ, una Æoliarum, a litore Siciliæ 60. M. P. quæ ab aliis Æoliis in Auſtr. & Libon. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Uſtilago, inis, f. herba eadem, quæ cardus ſylvaticus. *Apul. de herb. c.* 109.

Uſtio, onis, f. *abbruciamento*, כְּוִיָּה, *Germ. brennung*, *Gall. brulement*, *Hiſp. quemadura*, καῦσις, actus urendi. *Cato c.* 38. Virgas, & ſarmenta, quæ tibi uſioni ſupererunt, in ſegetem comburito. ¶ Sumitur etiam pro ferri candentis admotione ad membrum aliquod ægrum, quam vulgo cauterizationem vocant. *Plin. l.* 34. *c.* 15. Quædam uſtione ſanantur, privatim vero canis rabidi morbus. Adde *Celſ. l.* 8. *c.* 2.

Uſtivus, a, um, adject. urendi vim habens. *Æmil. Macer*, n. 8.

Uſtor, oris, m. καυτήρ, ἐμπρηστής, qui urit, cremator. Speciatim ita dicebatur, qui corpora in buſtuariis cremabat, νεκροκαύστης. *Martial. l.* 3. *ep.* 93. Uſtorque tædas prælerat novæ nuptæ. *Catull. ep.* 60. (*al.* 55.) *in Rufum*: Cum devolutum ex igne proſequens panem A ſemiraſo tunderetur uſtore.

Uſtricula, læ, f. mulier, quæ capillum candenti ferro criſpat deliciarum cauſa. legitur hæc vox ſecundum nonnullos apud *Tertull. de pall. c.* 4. ubi alii omnino aliter.

Uſtrina, æ, f. locus, in quo cadaver cremabatur, ab *uſtum* ſup. verbi *uro* καύστρα νεκρῶν. Differt a ſepulchro, quia locus ille, in quo cadaver cremabatur, ſi cadaver in eo etiam ſepeliebatur, dicebatur ſepulcrum, ſi cadaver alio transferebatur, uſtrina appellabatur. *Feſtus in voce Buſtum*: Buſtum proprie dicitur locus, in quo mortuus eſt combuſtus, & ſepultus, diciturque buſtum, quaſi bene uſtum. Ubi vero combuſtus quis tantummodo, alibi vero eſt ſepultus, is locus ab urendo uſtrina vocatur. Sed modo buſtum, eo, quod ſepelitur, ſepulcra vocamus. ¶ Uſtrina quoque, καυστήριον, locus dicitur, in quo metalla candeſcunt, ut elaborentur. *Plin. l.* 36. *c.* 22. In uſtrina ter ſiccantur, ita ut torreantur carbone puro, ac toties vino reſtinguuntur albo. ¶ Sumitur etiam pro quovis ardore, aut uſtione. *Apul. l.* 7. *Met.* Uſtrinæ talis moram ſuſtinens.

Uſtrinum, ni, n. idem quod uſtrina, hoc eſt locus, in quo cadaver crematur. *Serv. in* 2. *Æn.* Alii dicunt, ubi homo combuſtus eſt, niſi ibidem crematus fuerit, non eſſe buſtum, ſed uſtrinum. *Vetus Inſcript. apud Kirchman. de funerib. l.* 3. *c.* 1. Huic monumento uſtrinum applicari non licet.

Uſtulandus, a, um, καυτηριαζόμενος, partic. vel gerund. ab uſtulor. *Catull. de Annal. Voluſi. carm.* 34. Scripta tardipedi Deo daturam infelicibus uſtulanda lignis.

Uſtulatus, a, um, partic. ab uſtulor. *Vitruv. l.* 5. *c.* 12. Pali uſtulati. *Id. l.* 1. *c.* 5. Taleæ uſtulatæ.

Uſtulo, as, a. 1. *abbruſtolire*, *bruciare*, καίω, καυτηριάζω, uro, cremo, ab uſtum ſup. verbi uro. *Pacuvius*: Candenti ferro crines uſtulare. *Auctor Priap. carm.* 43. Ferventi caput uſtulare ferro.

Uſtus, a, um, *abbruciato*, κεκαυμένος. *Ovid.* 1. *Met. v.* 119. Tum primum ſiccis aer fervoribus uſtus Canduit. *Plin. l.* 10. *c.* 7. Conveniunt ex alto etiam piſces ad quoſdam odores, ut ſepiam uſtam.

Uſualis, & le, o. 3. *uſuale*, χρηστός, quod uſui noſtro ſervit. *Martian. l. interdum*, *ff. de publicanis*: Quoties quis mancipia invecta profeſſus non fuerit, ſive venalia, ſive uſualia, in pœna commiſſi eſt. ¶ Sermo uſualis, h. e. rudis, inornatus, qualis in uſu quotidiano, & familiari eſt. *Sidon. l.* 4. *ep.* 10.

Uſuarius, a, um, idem ac uſualis. *Gell. l.* 4. *c.* 1. Ex iis autem, quæ promercalia, & uſuaria iiſdem in locis eſſent, ea ſola eſſe penora putat, quæ ſint uſui annuo. ¶ Uſuarius ſervus, apud *Ulp. l.* 14. *ff. de uſu*, & *habitat.* Per ſervum uſuarium ſi ſtipuler, &c.

Uſucapio, onis, f. acquiſitio per uſum legitimi temporis jure civili conſtituta. *Ulp. in Fragm. tit.* 19. Uſucapio eſt adeptio dominii per continuationem poſſeſſionis anni, vel biennii, rerum mobilium anni, immobilium biennii. *Modeſtin. l.* 3. *ff. de uſucapionibus*, & *uſurpationibus*. Uſucapio eſt adjectio dominii per continuationem poſſeſſionis temporis lege definiti. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 21. In qua quoniam uſucapionem duodecim Tabulæ intra quinque pedes eſſe noluerunt, depaſci veterem poſſeſſionem Academiæ ab hoc acuto homine non ſinemus. ¶ A Juriſconſultis appellatur etiam capio. *Javolen. l. ex*, *a quo*, *ff. de uſucap.* An durare nihilominus capionem ejus fundi putas? *Id. l. emptor*, *ff. pro emptore*. Cæterarum partium non impeditur longa poſſeſſione capio. ¶ Uſurpatur & diviſim interjecta aliqua dictione. *Ulp. l.* 1. *ff. pro dote*: Si ſponſa ſponſo ea mente tradiderit res, ut non ante ejus fieri vellet, quam nuptiæ ſecutæ ſint, uſu quoque capio ceſſabit.

Uſucapio, is, cepi, captum, a. 3. *acquiſtare*, *fare ſuo*, χρήσει ἰδιοποιοῦμαι, rem aliquam continuatione uſus, vel poſſeſſionis mihi attribuo, vindico, in meum uſum converto, pro quo Juriſconſulti etiam dicunt capere uſu, capere utilitatis cauſa, uſu ſuum facere, longo tempore capere, diutius poſſidendo capere, longa poſſeſſione capere. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 14. Nihil mortales a Diis immortalibus uſucapere poſſunt. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 5. De Tadiana re mecum Tadius locutus eſt, te ita ſcripſiſſe, nihil eſſe jam, quod laboraretur, quoniam hereditas uſucapta eſſet. *Plin. l.* 5. *ep.* 1. Jam biennium tranſiiſſe, omniaque me uſucepiſſe. ¶ Uſurpatur etiam diviſim, ſive citra compoſitionem. *Pompon. l. cum ſolus*, *ff. de uſucapionibus*: Propius eſt, ut uſu eas capere non poſſis.

Uſufacio, is, a. 3. Uſufacere aliquid ſuum, eſt ſibi diu utendo vindicare, uſu capere. *Plaut. Amph.* 1. 1. 219. Cujus nunc es? So. tuus. nam pugnis uſufeciſti tuum.

Uſufructuarius, a, um, *uſufruttuario*, cujus eſt uſusfructus in aliqua re, non etiam proprietas. *Ulpian. l.* 7. *Dig. de uſufr.* & *quemadm.* Uſufructu legato, quicunque reditus eſt, ad uſufructuarium pertinet.

Uſura, æ, f. *uſo*, χρῆσις, idem quod uſus, ſeu facultas utendi aliqua re. *Plaut. Amph. Prol. v.* 108. Ejus uſuram corporis cepit ſibi. h. e. Alcumenæ corporis uſum cepit, cum ea concubuit. *Cic. pro Rab. Poſt.* Vos obſecro Judices, ut huic optimo viro uſuram hujus lucis, & veſtrum conſpectum ne eripiatis. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 1. Perficiam profecto, ut longi temporis uſuram, qua caruimus, intermiſſa noſtra conſuetudinæ, & gratia, & crebritate, & magnitudine officiorum meorum ſarciam. ¶ Metonymice ponitur pro commodo, ſive fructu ex rei uſu provenienté. *Cic. de Sen. c.* 15. Terra nunquam recuſat imperium, nec unquam ſine uſura reddit, quod accepit, ſed alias minore, plerumque majora cum fœnore. ¶ Et ſpeciatim pro uſu & commodo pecuniæ, quæ alicui utenda conceditur. *Cic. Verr.* 5. *cap.* 72. Binas centeſimas ab ſe ablatas ferendum non putant, & recte non putant, quis enim hoc fecit unquam? quis denique conatus eſt facere, aut poſſe fieri cogitavit, ut cum ſenatus publicanos uſuræ ſæpe juviſſet, magiſtratus a publicanis pecuniam pro uſuris auderet auferre? ¶ Item pro tali uſuræ mercede ſeu pretio, hoc eſt pro pecunia quæ in fœnore ſorti accedit, *uſura*, *cenſo*. Græca dicitur τόκος. Τόκος partum ſignificat, a τίκτω, *pario*. Eſt enim partus pecuniæ, vel alterius rei commodatæ, ſed partus infelix, ac ſpurius, cum tales res ſuapte natura ſteriles ſint, & parere non debeant. *Lucan. l.* 1. Hinc uſuræ voraæ, avidumque in tempore fœnus. *Plin. l.* 6. *ep.* 8. Ut ſalva ſit non ſors modo, ſed etiam uſura plurium annorum, *non ſolo il capitale*, *ma ancora i pro ſceſi di molt' anni*. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 21. Uſuram pendere. *Id. Att. l.* 9. *c.* 14. Uſuram perſcribere. V. *Perſcribo*. *Sueton. in Aug. c.* 39. Mutuare pecuniam levioribus uſuris. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Multiplicare uſuram. ¶ Uſuris cum fructibus agrorum certare, apud *Cicer.* 2. *Catil. c.* 8. eſt ex agrorum fructibus uſuras diſſolvere. *mangiar' il ſuo in erba per pagar' i cenſi*. V. ibi Interpretes. ¶ Uſura centeſima, *dodeci per cento*. V. *Centeſimus*. ¶ Uſura unciaria. *uno per cento*. V. *Uncia*, & *Unciarius*. ¶ Uſuræ beſſis, *otto per cento*, cum octo in ſingulos centenos quotannis ſolvuntur. *leg. penult. Cod. de Uſur.* ¶ Uſuræ quadrans, *tre per cento*, cum pars centeſimæ quarta, hoc eſt a centenis terni ſolvuntur. *Scævola l.* 21. *Dig. de ann. leg.* ¶ Uſuræ quincunces, *cinque per cento*, *leg.* 17. *Dig. de Uſur.* ¶ Uſura ſemis, vel ſemiſſalis, *ſei per cento*, *leg.* 5. *Dig. de operib. publ.* & *leg.* 10. *Dig. de pollicitat.* Uſuræ triens, *quattro per cento*, *l.* 3. *ad leg. Falcid.* Hæ autem appellationes ductæ ſunt ab aſſis partibus, quæ ſunt bes, triens, quadrans, nam centeſima eſt veluti as uſurarum, hoc eſt uſurarum maxima, a qua deinceps deſcendendo uſuræ reliquæ denominantur. ¶ Mos fuit apud Romanos, ut ſingulis menſibus Idibus cujuſque menſis uſuræ ſolverentur. *Cic.* 2. *Catil.* Prætermitto ruinas fortu-

fortunarum tuarum, quas omnes impendere tibi proximis Idibus ſenties. Quod dicit *Cic.* quia Idibus ſolvere fœneratoribus uſuras Catilina cogebatur.

Uſuarius, a, um, ex quo capitur uſus, cujus ſolum uſum habemus. *Plaut. Amph.* 1. 1. 36. Alcumenam uxorem cepit uſurariam. *Id. Curc.* 4. 3. v. 12. Uſurarius puer *Aucteracir*, h. e. meritorius, qui ſui corporis uſum alteri præbet. ¶ Accipitur etiam pro fœnebri, ut uſurarum debitum, apud *Julian. leg.* 4. *Dig. de negot. geſt.* eſt, cujus uſura debentur. Uſuraria pecuniæ, apud *Ulpian. l.* 11. *Dig. de compenſat.* eſt, quæ ſub uſuris debetur. Uſurarius debitor eſt, qui uſuras pendit. *Papinian. l.* 7. *Dig. de Uſur.*

Uſurpatio, onis, f. *uſurpazione*, *l' uſare*, *uſo*, *ἐπιφοίτησις*, frequens uſus. *Cic. in Bruto c.* 71. Qui hoc tempore ipſo eum liceat, in hoc communi noſtro, & quaſi fatali malo conſoletur ſe cum conſcientia optimæ mentis, tum etiam uſurpatione, & renovatione doctrinæ. ¶ Dicitur ſæpe de malo uſu rei alicujus, qui contra jus ſuave fit. Apud *Liv. l.* 27. *c.* 19. Scipio Hiſpanos regem ſe appellantes coercent, juſſit eos *Regii uſurpatione abſtinere*, quæ apud Romanos intolerabilis vox erat. *Plin. l.* 33. *c.* 2. Superba uſurpatio nominum. ¶ Sumitur etiam pro poſſeſſionis interruptione. *Paul. l.* 2. *ff. de Uſurp.* Uſurpatio eſt uſucapionis interruptio.

Uſurpativus, a, um, ad uſurpationem pertinens. *Macrobius*, & *Diomedes Grammat.* Hinc uſurpative apud *Servium ad* 1. *Georg. v.* 110.

Uſurpator, oris, *uſurpatore*, qui malo jure aliqua re utitur. *Ammian. l.* 26. *c.* 7. Uſurpator indebitæ poteſtatis.

Uſurpatorius, a, um, adject. *uſurpatorio*. *Impp. Conſtant. & Julian. in Cod. Juſtin. lib.* 10. *tit.* 47. *leg.* 8. Si quis uſurpatoria auctoritate amplius aliquid fuerit conatus exigere.

Uſurpatus, a, um, *uſurpato*, *uſato*, particip. ab uſurpor. *Cic.* 7. *Ver.* Jure imperii noſtri quotannis uſurpatu, ac ſemper retento. *Id. ibid.* Quid vero illa Segeſtanorum non ſolum literis tradita, neque commemorata verbis, ſed multis officiis illorum uſurpata, & comprobata cognatio? *Id.* 3. *Fam. ep.* 16. Conſolationes a ſapientiſſimis viris uſurpatæ. ¶ Uſurpata uxor dicebatur, quæ cum annum integrum cum viro, licet ſine legibus, fuiſſet matrimonii cauſa, in manum mariti veniſſe, & e tutorum poteſtate exiiſſe, tanquam uſucapta cenſebatur; atque hoc *matrimonium uſu initum* dictum eſt, ut docet *Serv. ad l.* 1. *Georg.* ubi tria connubiorum genera recenſet uſu, confarreatione, & coemptione. *Gel. l.* 3. *c.* 2. Non eſſe uſurpatam mulierem, quæ calendis Januar. apud virum cauſa matrimonii eſſe cœpiſſet, & ante diem quartum cal. Januar. ſequentis uſurpatum iſſet. V. *Sigon. l.* 1. *de ant. jure C. R. c.* 6. alioſque Gellii interpretes. ¶ *Uſurpatum eſt*, *è uſo*, *è in coſtume*, *Ulpian. l.* 1. *Dig. de extraord. cognit.* Uſurpatum eſt, ut his quoque jus dicatur.

Uſurpo, as, a. 1. *uſare ſpeſſo*, *uſurpare*, Germ. *gebrauchen*, Gal. *uſurper*, Hiſp. *uſurpar*, *χρῆσθαι*, eſt in frequenti uſu habere, & hoc ſive verbis, ſive factis fiat, ut ait *Valla l.* 3. *Elegant.* Igitur eſt frequenter dicere, vel frequenter facere. *Cic. in Or.* Quod ſemper uſurparent in omnibus dictis, ac factis, minimis, ac maximis, cum hoc decere dicimus, illud non decere. *Id. ad Brut. ep.* 15. Ut Solonis dictum uſurpem. ¶ *Uſurpare oculis*, eſt cernere, videre. *Lucr. l.* 1. *v.* 302. Nec frigora quimus uſurpare oculis. *Plaut. Trin.* 4. 1. 3. Advenio ex Seleucia, Macedonia, atque Arabia, quas ego neque oculis, neque pedibus unquam uſurpavi, ideſt, quas neque vidi, neque adii. ¶ *Uſurpare barathrum*, eſt eo ire ad ſe demergendum. *Id. Bacch.* 1. 2. 41. O barathrum, ubi nunc es? ut ego te uſurpem libens! Apud *eund. Caſ.* 3. 5. 9. dicuntur aures *ſonitum uſurpare*, hoc eſt exaudire. ¶ *Uſurpare otium*, eſt otio frui. *Tac. Ann.* 14. *c.* 53. Auguſtus Agrippæ uſurpare otium poſt labores conceſſit. ¶ *Uſurpare civitatem*, eſt dicere ſe civem, & pro cive ſe gerere. *Cic.* 7. *Ver.* Sed cum imploraret ſæpius, uſurparetque nomen civitatis. ¶ *Uſurpare memoriam* alicujus, eſt mentionem de eo facere. *Cicer. in Lælio*: Quis eſt, qui C. Fabricii, M. Curii non cum charitate, & benevolentia memoriam uſurpet, quos nunquam viderit? ¶ *Jus uſurpare*, eſt, quod vulgo dicunt, capere poſſeſſionem. *Liv. l.* 27. Nec avorum memoria Dialem quemquam id jus uſurpaviſſe. ¶ *Uſurpare aliquem*, ſæpe eſt nominare, appellare. *Cic.* 2. *Off. c.* 11. Lælius, is, qui ſapiens uſurpatur. *Id. de Univ. c.* 11. Jupiter, atque Juno, & reliqui, quos fratres inter ſe agnatoſque uſurpare, atque appellare videmus. *Id. pro Mil. cap.* 7. Appia via, quæ antea ſilebatur, eadem nunc crebro uſurpatur. ¶ Interdum hoc verbum ſignificat contra jus faſque aliqua re uti, occupare, invadere. *Suet. in Claud. c.* 25. Civitatem Romanam uſurpantes ſecuri percuſſit. *Tac. Ann.* 11. *c.* 13. Munera Cenſoria uſurpans. ¶ Item ſimpliciter occupare, ſuum facere, vindicare. *Gel. l.* 3. *c.* 2. Uſurpare mulierem. V. *Uſurpatus*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 28. Poſſeſſionem, ſurculo defringendo, uſurpare. V. *Surculus*.

Uſus, a, um, particip. V. *Utor*.

Uſus, us, m. *uſo*, Germ. *brauch*, Gal. *uſage*, Hiſp. *uſo*, *χρῆσις*, utendi actus, exercitatio, tractatio. *Cic.* 1. *de Or. c.* 4. Ut ad eam doctrinam, quam ſuo quiſque ſtudio conſecutus eſſet, adjungeretur uſus frequens, qui omnium magiſtrorum præcepta ſuperaret. *Id. pro Corn. Balbo, cap.* 20. Aſſiduus uſus uni rei deditus, & ingenium, & artem ſæpe vincit. *Plin. l.* 1. *ep.* 20. Uſus magiſter egregius. ¶ Sumitur etiam pro conſuetudine, more. *Ter. Heaut.* Mihi ſic eſt uſus, tibi ut opus eſt facto, face. h. e. ſic meus eſt mos, ita conſuevi. ¶ Item pro converſatione, familiaritate. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 33. Num in Voluminio Senatore eſſet, quocum mihi eſt magnus uſus. *Id. l.* 13. *ep.* 24. Inter noſmetipſos vetus uſus intercedit. ¶ Item pro fructu, & utilitate, quod ſolemus aliqua re ideo uti, ut ex ea fructum percipiamus. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Fuit & mihi, & Quinto fratri magno uſui in noſtris petitionibus. *Id.* 4 *Tuſc.* Quod ſit ex uſu. h. e. quod ſit ſecundum utilitatem, ſeu quod aptum ſit ad uſum noſtrum. ¶ Item pro experientia, quæ ex longo rerum uſu acquiritur. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 29. Seris venit uſus ab annis. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 43. Pompejus dixit, non recuſare ſe, quin nullius uſus imperator diceretur, ſi &c. ¶ Interdum uſus indeclinabilis nominis more adhibetur, quemadmodum *opus*, cum quo communem habet ſignificationem, *biſogno*, *neceſſità*. Uſurpatur vel abſolute. *Ter. Heaut.* 3. 2. 42. Non uſus veniet, ſpero. h. e. non opus erit, non erit neceſſe. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 2. De cæteris ſtudiis alio loco dicemus, ſi uſus fuerit. ¶ Vel cum ablat. rei, & dativo perſonæ. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 76. Viginti jam uſus eſt filio argenti minis. *Ter. Hec.* 3. 1. 47. Non uſus facto eſt mihi. ¶ Vel cum ſolo abl. rei. *Virg.* 8. *Æn. v.* 441. Arma acri facienda viro: nunc viribus uſus, Nunc manibus rapidis. ¶ Vel etiam cum acc. loco ablativi. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 131. Ad eam rem uſus eſt hominem aſtutum, doctum, &c. ¶ Uſuvenire. V. infra in *Uſuvenit*.

Uſusfructus, us, m. *uſufrutto*, *ἐπικαρπία*, *ἐπικαρπεῖον*, rei uſus fructuoſus, cum ſcilicet res aliqua non noſtra eſt, ſed perinde ex ea fructum, atque utilitatem capimus, ac ſi noſtra eſſet. *Ulp. l.* 1. *ff. de uſufructu*: Uſusfructus jus alienis rebus utendi fruendi, ſalva rerum ſubſtantia. *Cic. pro Cæc. c.* 4. Uſumfructum omnium bonorum ſuorum Cæſenniæ legavit, ut frueretur una cum filio. *Id. in Top. c.* 3. Si paterfamilias uxori ancillarum uſumfructum legavit a filio neque a ſecundo hærede legavit, mortuo filio mulier uſumfructum non amittet. ¶ Separate etiam uſurpatur. *Cic. pro Cæcin. c.* 7. Uſus enim ejus, & fructus fundi, teſtamento viri, fuerat Cæſenniæ.

Uſuvenit, ebat, enit, imp. 4. *avvenire*, *intervenire*, *accadere*, *ἐπιγίγνεται*, evenit, accidit, contingit. *Cic. pro Quint. cap.* 15. Nam quid homini poteſt turpius, quid vero miſerius, aut acerbius uſuvenire? *Id. de Sen. c.* 3. Nam ſi id culpa ſenectutis accideret, eadem mihi uſuvenirent omnia, & reliquis majoribus natu. *Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 5. Dicet, eum præmeditatum fuiſſe, quid ſibi eſſet uſuventurum. ¶ Revera duæ voces ſunt *uſu venit*: itaque præter quam quod in allatis & aliis ſimilibus exemplis ſeparatæ inveniuntur in optimis Codicibus, interſeritur etiam iis interdum alia vox. *Cic. Att.* 14. *ep.* 12. Nunc venit idem uſu mihi, quod tu tibi ſcribis. *Id. de Orat. c.* 40. Quia quod uſu memoria patrum venit, ut &c.

U ANTE T.

Ut, adv. *ſiccome*, *come*, כמו, Ger. *wie*, Gal. *comme*, Hiſp. *como*, *ὡς*, *ὥσπερ*, *καθάπερ*, ſicut, velut, adverbium ſimilitudinis. *Plaut. Rud.* 4. 4. 55. Ut tute es, item cenſes omnes eſſe? *Cic.* 2. *Phil.* Ut quidam morbo aliquo, & ſenſus ſtupore ſuavitatem cibi non ſentiunt; ſic libidinoſi, avari, facinoroſi veræ laudis guſtum non habent. ¶ Cum ſumitur pro veluti, ſub eodem verbo caſus ſimiles antecedentibus poſcit. *Cic.* 2. *Acad.* Ea ſola percipere dicunt, quæ tactu intimo ſentiant, ut dolorem, ut voluptatem. ¶ Uſurpatur quoque extra ſimilitudinem, pro quemadmodum, qua ratione. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Ut me circumſteterint, ut aperte jugula ſua pro meo capite P. Clodio oſtenderint. *Virg.* 2. *Æn.* Infandum, Regina, jubes renovare dolorem, Trojanas ut opes, & lamentabile Regnum Eruerint Danai. ¶ Item pro quomodo, cum quadam admiratione, & indicativum poſcit. *Plaut. Capt.* 1. 2. 62. Ut ſæpe ſumma ingenia in occulto latent. *Cic. pro Mil.* Ut contempſit, ut pro nihilo putavit! ¶ Item pro quomodo cum interrogatione. *Plaut. Perſa* 1. 1. 17. Ut vales? R. Ut queo. ¶ Item pro prout, & hoc fere per parentheſin. *Ter. Phorm.* Ut nunc ſunt mores. h. e. ſecundum mores, quibus hodie utimur. *Cic. de Sen.* Multæ etiam (ut in homine Romano) literæ. *Id. in Bruto*. Peſteaque Cliſthenem multum, ut temporibus illis, valuiſſe dicendo. h. e. ſecundum illorum temporum eloquentiam. ¶ Item pro quippe. *Plaut. Curc.* 2. 1. 2. Quando Æſculapii ita ſentio ſententiam, ut qui me nihili faciat, nec ſalvum velit. ¶ Eſt etiam adverbium quantitatis, & ponitur pro *quam*, admirative. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 21. Ut ille tum humilis, ut demiſſus erat! ut ipſe etiam ſibi, non iis ſolum, qui aderant, diſplicebat! ¶ Item pro quam ſine admiratione, cum ſuperlativis. *Cicer. pro Cluent.* Tum appellat hilari vultu hominem Bulbus, ut blandiſſime poteſt. *Id.* 2. *de Or.* Ut quiſque optime Græce ſciret, ita eſſe nequiſſimum. ¶ Item pro quantum. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 39. Ut veſtræ fortunæ meis præcedunt, Libane, longe! *Plin. in præf. hiſt. nat.* Niſi ut prodeſſe tantundem poſſet, ut velles. *Sueton. in Tito*, *c.* 7. Abſtinuit alieno, ut ſi quis unquam. *quanto altri mai*. ¶ Item adverbium eſt temporis, pro poſtquam, ex quo, & indicativum petit. *Cic.* 3. *Ver.* Ut hæc audivit, ſic exarſit, &c. *Id. in Somn. Scip. c.* 3. Atque ego ut primum fletu repreſſo loqui poſſe cœpi. ¶ Item pro cum, quando. *Ter. Adelph.* 3. 3. Nam ut numerabatur forte argentum, intervenit homo de improviſo. ¶ Item eſt adverbium optandi, pro utinam. *Ter. Heaut.* 4. 6. 6. Ut te omnes Dii Deæque perduint. ¶ Invenitur etiam poſitum pro *quod*, vel pro uſu verbi infiniti. *Nepos in Annib. c.* 1. Si verum eſt, ut populus R. omnes gentes virtute ſuperarit. Al. *ſuperavit*. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 41. Non eſt veriſimile, ut Chryſogonus horum literas adamarit, aut humanitatem. ¶ *Ut* eſt etiam conjunctio, *acciocchè*, *affinchè*, *che*, & conjunctivum poſtulat. *Cic. de Aruſp. reſp.* Negotium magiſtratibus eſt datum, ut curarent, ut ſine vi mihi ædificare liceret. *Id. Fam. l.* 16. *ep.* 2. Cura ut valeas. *Id. Ver.* 7. *c.* 69. Ut vere dicam, *per dir vero*. *Nepos* 1. *c.* 4. Curſores miſerunt, ut nuntiarent. *Plaut. Pan.* 2. 2. 33. Olent, ſalſa ſunt, tangere ut non velis. *Plin. l.* 18. *c.* 59. Ut carbunculi non noceant. ¶ Uſum frequentiſſimum habet poſt has voces, *talis*, *tantus*, *tot*, *tam*, *adeo*, *ſic*, *ita*, *hujuſmodi*, & ſimiles, loco particulæ quod. Sed hæ voces interdum ſubaudiuntur. *Cic.* 5. *Tuſc.* Non ſum ita hebes, ut iſta dicam. *Id in Bruto*: Gellius non tam vendibilis Orator, quam ut neſcires, quid ei deeſſet. h. e. talis, ut neſcires. *Id.* 2. *de Leg.* Nec ullum hoc frigidius flumen attigi, cum ad multa acceſſerim, ut vix pede tentare id poſſim. h. e. adeo ut. *Nepos in Alcib. c.* 1. Diſertus, ut in primis dicendo valeret. ¶ Item cum verbis timendi, pro ne *non*, & dubitationem ſignat. *Ter. Andr.* 4. 2. Dies mihi ut ſit ſatis, vereor, ad agendum. ¶ Eſt etiam conjunctio conditionalis pro dummodo. *Cic.* 5. *Ver.* In jugero Leontini agri medimnum fere tritici ſeritur, perpetua, atque æquabili ſatione, ager efficit cum octavo, bene ut agatur, verum, ut omnes Dii adjuvent, cum decimo. ¶ Item adverſativa, pro quamvis, licet. *Ovid. l.* 3. *de Pont. el.* 4. Ut deſint vires, tamen eſt laudanda voluntas. ¶ Item pro eſto. *Cicero ad Brutum*, 9. Nos te, tuumque exercitum expectamus, ſine quo, ut reliqua ex ſententia ſuccedant, vix ſatis liberi videmur fore. *Ovid. de Ponto*, *l.* 4. *el.* 5. *v.* 7. Luce minus decima dominam venietis in urbem, Ut feſtinatum non faciatis iter. ¶ Interdum uſurpatur cum indignatione. *Ter. Phorm.* 4. 3. 64. Nil do: impuratus me ille ut etiam irrideat? ¶ Interdum elegantiæ cauſa. *Cic. de Sen.* Invitus feci, ut L. Flaminium de Senatu ejicerem. Nihil enim ſignificat, niſi *invitus ejeci*. ¶ Conjungitur ſæpe cum adv. *non*, pro *quin*. *Cic.* 1. *de Fin.* Fieri nullo pacto poteſt, ut non dicas, quid non probes ejus, a quo diſſentias. *Quinctil. l.* 7. *c.* 3. Vereor, ut non jam ferat quiſquam. ¶ Item cum *ne*, pro ut *non*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Opera datur, ut judicia ne fiant. ¶ Item cum *ſi*, & ſignificat perinde ac ſi. *Cic. l.* 4. *Fam.* Ejus negotium ſic velim ſuſcipias, ut ſi eſſet res mea. *Nepos in Datam. c.* 3. Vinctum ante ſe Thyum agebat, ut ſi feram beſtiam captam duceret. ¶ Item cum *plurimum*, & valet quam plurimum, ſeu valde frequenter, plerumque. *per lo più*. *Cic.* 2. *de Leg.* In quo & ſuſcipiendo, & gerendo, & deponendo jus ut plurimum valet, & fides. ¶ Item cum *puta*, pro exempli gratia. *Ulp. l. Julianus. ff. de act. empt. & vend.* Ædibus diſtractis, vel legatis, ea eſſe ædium ſolemus dicere, quæ quaſi pars ædium, vel propter ædes habentur, ut puta putei. ¶ Item cum *quid*, cum interrogatione pro quamobrem. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 7. Depugna, inquis, potius, quam ſervias. Ut quid? ſi victus eris, proſcribare, ſi viceris, tamen ſervias. ¶ Item cum alio *ut*, pro quomodo, utcunque. *Ter. Phorm.* 3. 1. 4. Nam utut erant alia, illi certe, quæ nunc domi tuæ eſt, conſuleres.

Utcunque, adv. *comunque*, *in qualunque modo*, *ſia come ſi voglia*, *ὅπως δή*, *ὁπωσοῦν*, quocunque modo, quomodocunque, ab *ut*, & *cunque*. *Plaut. Epid.* 1. 1. 47. Utcunque in alto eſt ventus, Epidice, ex ſino velum vortitur. *Cic. in Cr. c.* 17. Utcunque ſe affectum videri, & animum audientis moveri volet, ita certum vocis admovebit ſonum. *Liv. in præf. operis*. Utcunque erit, juvabit tamen, &c.

Utendus, a, um, part. ſignificationis paſſivæ, *da ſervirſene*, *χρηστέος*. *Ter. Heaut.* 2. 1. 81. Ætas ad hæc utenda magis idonea. *Cic.* 4. *Ver. c.* 18. Omnia utenda, ac poſſidenda tradiderat. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 18. Quod utendum acceperis, reddere. *Plaut. Men.* 4. 2. 94. Ego illam non condonavi, ſed ſic utendam dedi. Hic, & aliis ſimilibus locis *utendum dare* idem eſt ac accommodare, aut mutuum dare.

Utens, tis, nom. particip. ab utor, *che ſi ſerve*. *Ovid.* 12. *Metam.* Haud tulit utentem pugnæ ſucceſſibus ultra. *Cic. in Top. c.* 18. Ratione utens. *Id.* 2. *Off. c.* 2. Magnitudo divitiarum illum fortaſſe adjuvat, qui habet: ne id quidem ſemper, ſed fac juvare: utentior ſane ſit, honeſtior quomodo? h. e. utilior. Alii leg. *opulentior*, alii *potentior*.

Utenſile, ium, n. 3. *utenſile*, *τὰ χρειώδη*, quæcunque uſui noſtro ſunt neceſſaria, ab *utenſilis*, quod veteres pro *utiles* dixere. *Liv. l.* 3. *c.* 29. Exutoſque omnibus utenſilibus miles Tuſculanus ſe, fide miſericordiaque victurus hoſpitum, contulerat. *Id. l.* 26. *c.* 33. Quæque una ſecum dediderunt, agrum urbemque, divina, humanaque utenſilia, ſive quid aliud dediderunt, de iis rebus quid fieri velitis, vos rogo, Quirites. *Col. l.* 12. *in præfat.* Utenſilia, quibus aut alitur hominum genus, aut etiam excolitur.

Utenſilis, le, adject. *utile*, *fruttuoſo*, *χρειώδης*, utilis. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2. Quid in Italia utenſile non modo non naſcitur, ſed etiam non egregium fit?

Utenſilitas, atis, idem ac utilitas, uſus. *Tertull. de habit. mul. c.* 5. Ferri, & æris utenſilitas.

Uter, uteri, m. idem ac uterus. *Cæcil. apud Non. c.* 2. *n.* 925. Nunc uter creſcit, non poteſt celari.

Uter, utris, m. *otre*, ἀσκὸς, ἄσκωμα, pellis, qua vinum, aut oleum, aut aliæ quæpiam liquidæ res deferri ſolet. *Virg.* 2. *Georg.* Mollibus in pratis unctos ſaliere per utres. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 12. Æolios Ithacus incluſimus utribus Euros. *Plin. l.* 12. *c.* 7. Lycion aptiſſimum medicinæ, quod eſt ſpumoſum: Indi in utribus camelorum, aut rhinocerotum id mittunt.

Uter, utra, utrum, *quale de due*, πότερος, ὁπότερος, quis ex duobus. *Cic.* 1. *Ver.* Utrum reprehendis? quod patronum juvabat eum, qui tum in miſeriis erat? an quod alterius patroni mortui voluntatem conſervabat, a quo ſummum beneficium acceperat? utrum horum reprehendis? ¶ Eſt etiam nomen indefinitum, ſeu innominatum, idem ſignificans, quod *quis* abſolute poſitum, niſi quod *quis* de pluribus, *uter* de duobus dicatur. *Cic. de Fato*: Quoniam utriuſque ſtudii noſtra profeſſio eſt, habe utro frui malis, veſtra uptio eſt. *Id.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 12. Utros ejus habueris libros (duo enim ſunt corpora) an utroſque, neſcio. *Id. pro Mil. c.* 9. Uter utri inſidias feceris. ¶ Ponitur interdum pro alternter, *l'uno*, *o l'altro*. *Cic.* 5. *Verr.* Omnium controverſiarum, quæ eſſent inter aratorem & decumanum, ſi uter velit, edixit, ſe recuperatores daturum. *Id. in Divin. c.* 14. Utrum dixerit, id contra te futurum. ¶ Jungitur etiam cum verbis numeri pluralis, eſt enim nomen collectivum. *Plaut. Men.* 5. *c.* 59. Loquere, uter meruiſtis culpam, pauxis. *Id. ib.* 5. 9. 62. Uter eratis? tun' an ille miunt? ¶ Dicitur etiam de pluribus, quam duobus. *Vitruv. in præfat. l.* 7. Alii eum ſcripſerunt eſſe in crucem ſublatum, nonnulli, in eum lapides eſſe conjectos: alii, Smyrnæ vivum in pyram conjectum, quorum utrum ei acciderit, merenti digna conſtitit pœna.

Utercŭlus, i, m. *ventricello*, λαγόνιον, parvus uterus, ſeu venter. *Plin. l.* 11. *c.* 52. Præterea a ſinuſe, ac pabulis potus in uterculos congeſtus eprum, ore enim eum vomunt, &c. ¶ Eſt etiam diminutivum ab uter, utris, *picciola utre*. *Apul. l.* 1. *Mileſ.* Sanguinis eruptionem utercula admoto excepit diligenter.

Utercunque, utracunque, utrumcunque, *qual di due tu vuoi*, ὁποτεροσοῦν, idem, quod utervis, ſive uter libet. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 4. Magnæ utrinque copiæ ita parata ad pugnandum eſſe dicuntur, ut utercunque vicerit, non ſit mirum futurum. *Gell. l.* 5. *c.* 10. Ne ſententia ſua, utramcunque in partem dicta eſſet, ipſa ſe reſcinderet.

Uterinus, a, um, *uterino*, *fratello da parte di madre*, ὁμογάστριος, qui ex eodem utero prodiit, hoc eſt qui matrem eandem, non tamen eundem habuit patrem. Uterinis fratribus opponuntur conſanguinei, qui de uno patre nati, ut *Cajus l.* 2. *Inſtit. tit.* 8. & *Theophilus*, in *Inſtit. de legit. adgnat. ſucceſſ.* definiunt. *Juſtinian. l.* 3. *Inſtit.* tit. 10. de *bon. poſſeſſ.* §. 3. Frater, ſororve, conſanguinei, vel uterini.

Uterlibet, utralibet, utrumlibet, *uno di due*, ὁπότερος οὖν, alter ex duobus, quem tibi capere libet. *Cic. pro Quint. c.* 28. Utrumlibet elige, alterum incredibile eſt, alterum nefarium, & ante hoc tempus utrumque inauditum. *Plin. l.* 24. *c.* 4. Suberis cortex tritus, ex aqua calida potus ſanguinem fluentem ex utralibet parte ſiſtit.

Uternam, utranam, utrumnam, *qual di due mai*, ὁπότερος δή, idem, quod uter. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 107. uternam Ad caſus dubios fidet ſibi certius, hic, qui Pluribus aſſuerit, &c.

Uterque, utraque, utrunque, *l'uno e l'altro*, ἀμφότερος, ἑκάτερος, alter, & alter, vel unus & alter. *Ter. Phorm.* 5. 3. 57. Uterque utrique eſt cordi. *Cic. Att.* 9. *ep.* 10. Non eſt tam fidei, ut contra alterutrum, cum utrique ſis maxime neceſſarius, arma feras. *Id. Fam.* 8. *ep.* 16. Fabius amantiſſimus utriuſque noſtrum. *Nepos* 25. *c.* 14. Pari faſtigio ſtetit in utraque fortuna. h. e. in proſpera, & in adverſa. ¶ Jungitur & cum nominibus, & verbis numeri pluralis, cum ſit nomen collectivum. *Tacit.* 2. *hiſtor. c.* 97. Legati cunctabantur, Flaccus anxius proprio bello, Bolanus nunquam ſatis quieta Britannia; uterque ambigui. *Plaut. Curc.* 1. 3. 51. Uterque inſaniunt. ¶ Uſurpatur & in plurali, cum de duobus rerum generibus ſermo eſt. *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 26. A quibus utriſque ſummittitur aliquid. *Id.* 1. *Offic. c.* 1. Quoniam utrique, & Platonici, & Socratici eſſe volumus. h. e. volumus utrorumque harum ſectarum ſequi. *Tacit. de Germ. c.* 34. Utræque nationes. ¶ Etiam cum de duabus tantum rebus, vel perſonis loquimur, plur. numero utimur, licet rarius hoc ſit, & potius poeticum. *Tacit. Ann.* 16. *c.* 11. Illa utroſque intuens. h. e. patrem, & aviam. *Nepos* 20. *c.* 1. Utrorumque Dionyſiorum opibus Corinthii ſæpe adjuti fuerant. *Virg.* 8. *Æn. v.* 685. palmas utraſque tetendit.

Utervis, utravis, utrumvis, *quale di due tu vuoi*, ὁπότερος οὖν, uter, quem vis, uterlibet. Hoc differunt *utervis*, & *uterlibet* a *quivis*, & *quilibet*, quod illa unum ex duobus ſignificant, hæc unum ex pluribus. *Cic. de Senect. c.* 10. At minus habeo virium, quam veſtrum utervis. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 8. Utrumvis ſalvo officio ſe facere poſſe arbitrabantur.

Uterum, i, n. 2. idem quod uterus. *Turpil. apud Non. c.* 3. *n.* 238. Diſperii miſera, uterum excruciatur mihi. *Afran. ibid.* Sedis uterum, ut non omnino ſemen.

Uterus, i, m. *utero*, *matrice*, *ventre*, λαγών, μήτρα, γαστήρ, ὑστέρα, loci muliebres, in quibus fœtus concipitur. Eſt enim proprius mulieris. Nam in cæteris animalibus vulvam potius appellemus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Fœminis eadem omnia, præterque veſicæ junctus utriculus, unde dictus uterus, quod alio nomine locos appellant, hoc in reliquis animalibus vulvam. ¶ Proprie aliud *venter*, aliud *uterus*, aliud *alvus*. Quibus de vocibus ſic *Servius ad illud* 2. *Æn.* Uterumque armato milite complent, Uterus, *inquit*, eſt mulierum. Nam prægnantis proprie eſt, quem modo iden dicit, quia dicturus eſt, fœta armis. Alvus eſt, quo defluunt ſordes, ut *Salluſtius*, Simulans, ſibi alvum purgari. Venter, qui videtur. *Juvenal.* Montani quoque venter adeſt abdomine tardus. *Plaut. Aul.* 4. 7. 10. Perii mea nutrix, obſecro te, uterum dolet. Alii legunt *uterum*, ut ſit accuſativus Græco more poſitus. ¶ *Uterum ferre*, vel *gerere*, eſt gravidam eſſe. *Celſ. l.* 2. *c.* 10. Sanguinem mitti junioribus, & fœminis uterum non gerentibus vetus eſt. ¶ Dicitur etiam de beſtiis. *Plin. l.* 8. *c.* 43. *de aſina*. Sed incontinens uterus urinam genitalem reddit, niſi cogatur in curſum verberibus a tantu. ¶ Sumitur etiam pro ipſo partu. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 59. Arminium rapta uxor, ſubjectus ſervitio uxoris uterus, vecordem agebant. ¶ Per ſimilitudinem dicitur de parte latiore navis, aut dolii. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 6. Naves lato utero. *Colum. l.* 12. *c.* 4. In uterum dolii.

Uti, *come*, ὡς, ὥσπερ, idem, *ut*, quod hinc factum videtur per Apocopen, idest quomodo, quemadmodum. *Plaut. Amph.* 1. 1. 9. Tamen quin loquar hæc uti facta ſunt, nunquam ullo modo me potes deterrere. ¶ Ponitur aliquando pro *tanquam* cum pronomine *is*, *ea*, *id*, quod vel exprimitur, vel ſubintelligitur. *Cic.* 9. *Phil. in fine*. Quod ſepulcrum ipſius, liberorum, poſterorumque ejus ſit, uti quod optimo jure ſepulcrum publice datum eſt. *Id. Phil.* 11. *c.* 12. Senatui placere, C. Caſſium provinciam Syriam obtinere, uti qui optimo jure provinciam obtinuerit. id eſt tanquam is, qui optimo jure, &c. ¶ Denotat aliquando cauſam finalem, quemadmodum & ut, *acciocchè*. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 1. Is ad me dedit literas, uti ſe ſibi placarem.

Utibilis, & le, n. 3. *utile*, χρήσιμος, idem, quod utilis, ſeu res, qua uti poſſumus. *Plaut. Merc.* 2. 3. *ſc. ult.* Eamus intro, non utibilis hic locus factus tuis. *Id. Mil.* 2. 3. *ſc.* 1. *v.* 19. Magis ad rem non poteſt eſſe utibile. *Terent. Phorm.* 4. 4. *ſc.* 4. *v.* 9. Quid minus utibile fuit, quam hoc ulcus tangere, aut nominare unquam?

Utica, æ, f. Ityka, Arabibus *Benſerte*, Ital. *Biſerta*, Ἰτύκη, Ἰτύκα, urbs litoralis Africæ proprie dictæ, in Regno Tunetano, ſatis ampla, & munita, cum portu capaci, ſeu verius ſinu parvo maris Africi, ad Bagradam fl. ubi Cato mortem ſibi conſcivit, qui propterea *Uticenſis* cognominatus eſt. Aliis eſt *Porto Fevina*, incolis *Gavel Melha*, al. *Mazacharee*.

Uticenſis, e, adject. ad Uticam pertinens, ut Uticenſis ager, *Liv. l.* 27. *c.* 5. ¶ Uticenſes, Uticæ incolæ. *Cic. pro Balb. c.* 22.

Utilis, & le, n. 3. *utile*, χρήσιμος, χρηστός, quod nobis uſui eſt, vel confert. Eſt ab *utor*. Nam per ſyncopen factum eſt ex *utibilis*. Uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Res utiles, & ſalutares Deorum eſſe vocabulis nuncupatas. *Hor. in Arte*: Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci. *Plin. l.* 7. *c.* 58. Ob id neutra manu, neutro pede ſatis utilis. hoc eſt, cujus utraque manus, & utorque pes vitiate commode officio ſuo fungi non poſſunt. ¶ Vel cum dativo perſonæ. *Dolabel. ad Cic.* 9. *Fam. ep.* 9. Sic enim faciliime quod tibi utiliſſimum erit auxilio ſapies. *Pallad. in Novemb. tit.* 1. Ager frumentis utilior. ¶ Vel cum acc. rei, & præp. *ad*. *Cic.* 3. *Off.* Nonne igitur ſapiens, ſi fame ipſe conficiatur, abſtulerit cibum alteri homini ad nullam rem utili? ¶ Videtur etiam genitivo jungi. *Ovid. Heroid. ep.* 5. *prope fin.* Quæcunque herba potens ad opem, radiaque medendi Utilis in toto naſcitur orbe, mea eſt. ¶ *Utilis*, *res*, res utiles. *Senec. epiſt.* 87. M. Cato cantherio vehebatur, & hippoperis quidem poſitis, ut ſecum utilia portaret.

Utilitas, atis, f. *utilità*, ὠφέλεια, ὄνησις, commodum, fructus. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 26. Ut etiamſi nulla ſit utilitas ex amicitia, tamen ipſi propter ſe ipſi amentur. *Id.* 3. *Off. c.* 10. Nec tamen noſtræ nobis utilitates omittendæ ſunt. *Rurſus Cic.* 1. *Off. c.* 25. Afferre utilitatem alicui. *Id. de amic. c.* 9. Utilitatem capere ex aliqua re. *Id.* 3. *de Orat. c.* 2. Quærere utilitatem in re aliqua. *Id.* 2. *de Orat. c.* 51. Referre omnia ad utilitatem ſuam. *Id.* 1. *de Orat.* Eſſe utilitati alicui. *Quintil. l.* 5. *c.* 8. Utilitate duci. ¶ *Utilitas alicujus*, h. e. utilitas, quæ ex aliquo capitur. *Ter. Eun.* 2. 3. 27. In ea re utilitatem ego faciam ut cognoſcas meam. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 5. Utilitatibus tuis poſſum carere. *poſſo ſtar ſenza il tuo ſervigio*. ¶ *Utilitas belli* ſignificat res illas, quæ ad bellum utiles ſunt, in illo *Cic. pro leg. Manil. c.* 6. Itaque hæc vobis provincia, Quirites, ſi & belli utilitatem, & pacis dignitatem retinere vultis, non modo a calamitate, ſed etiam a metu calamitatis defendenda eſt. Supra c. 2. dixerat; Et pacis ornamenta, & ſubſidia belli requiretis. Alii leg. *ad belli utilitatem*, quod eandem ſententiam habet. ¶ Utilitatem oculis obtinere, apud *Plaut. Epid.* 5. 1. 28. eſt oculorum uſum habere, recte cernere.

Utiliter, adv. *utilmente*, χρηστῶς, συμφερόντως, ex uſu, commode. *Cic.* 4. *Acad.* Atque illi quidem etiam a natura utiliter dicebant perturbationes iſtas animis noſtris datas. *Ovid. ep.* 2. *v.* 87. Utilius ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi. *Plin. l.* 17. *c.* 14. Cuneo adactum utiliſſime adſtringitur.

Utinam, *Dio voglia*, εἴθε, εἰ γάρ, adv. optandi, ab *ut*, cum optandi eſt, & particula *nam*. *Cic. pro L. Man.* Utinam, Quirites, virorum fortium, atque innocentium copiam tantam haberetis. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 4. Quod utinam minus vitæ cupidus fuiſſem. *Id. Att. l.* 13. *ep.* 46. Quod utinam, iterum utinam, tuo tamen commodo. ¶ Quandoque etiam dicimus o utinam. *Ovid.* 1. *Epiſt. v.* 5. O utinam tunc, cum Lacedæmona claſſe petebat, Obrutus inſanis eſſet adulter aquis. ¶ *Utinam ne pro utinam non*. *Ter. Phorm.* 1. 3. 5. Quod utinam ne Phormioni id ſuadere in mentem incidiſſet.

Utinum, n. 2. Utina, Atina, *Udine*, Germ. *Weyden*, urbs alias Carnorum, nunc prov. Fori Julii primaria, ſedes Patriarchæ Aquilejenſis.

Utique, adv. *certamente*, אך, Ger. *in freilich*, Gal. *certes*, Hiſp. *ciertamente*, δῆτα, certe, adv. affirmandi. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 9. Id unis diligenter literis, quæ ad me utique perferantur, conſequerer. *Id. ib. l.* 13. *ep.* 47. Velim Varroniæ, & Lollio mittas laudationem, Lollii utique. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Quod non eſt arbor, utique platanus non eſt. ¶ Interdum ſignificat duntaxat, tantummodo. *Ulpian. leg.* 3. *Dig. de ſuſpect. tutor.* Sed ſciendum non omnes hac ſeveritate debere tractari, ſed utique humiliores. *Id. leg.* 51. *Dig. de Ædil. Edict.* Culpam autem omnes accipiemus, non utique latam.

Utio, is, active forma pro *utor* uſurpatum fuiſſe a veteribus, docet *Priſcian. l.* 8. ¶ Hinc paſſive *Nævius* apud *Gell. l.* 15. *c.* 15. Supellex multa, quæ non utitur, emitur tamen.

Utor, eris, uſus ſum, d. 3. *uſare*, *ſervirſi*, χρῶμαι, uſum habeo, adhibeo. Dicitur de omnibus rebus, & humanis, & divinis, & animatis, & inanimatis, quæ nobis bonæ, utiles, neceſſariæ ſint; & conſtruitur cum ablativo ſine præpoſit. *Cic. Verr.* 1. Sunt alia in te extuſetoris ſigna permulta, quibus ego nunc non utor. *Id. pro Dejot.* Bene armis, optime equis uti. *Plaut. Trinum.* 2. 1. 26. Non places, nihil te utor, *nulla voglio da te*. *Id. Mil.* 4. 7. 25. Iſtoc ego oculo utor minume, *ci veggo poco*. *Uti valetudine firma*, ideſt bene valere, bene habere. *Plin. l.* 2. *ep.* 25. *Uti valetudine minus commoda*, ideſt aliquantum ægrum eſſe. *Caſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 49. ¶ Uti invidia minore. id eſt minus odio haberi, ſeu nobis minus invideri. *Plaut. Aul.* 3. 5. 8. ¶ Patre facili uti, h. e. habere patrem mitem, & placabilem. *Ter. Heaut.* 1. 2. 42. ¶ Uti voce, aſſ loqui. *Cic.* 2. *Verr.* Si univerſa provincia loqui poſſet, hac voce uteretur. ¶ Homo honore uſus dicitur, qui magiſtratum aliquem in Republica geſſit. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 54. Homines claros, nobiles, & honore uſos. ¶ *Uti oratione*. h. e. orationem habere. *Id. Phil.* 10. *c.* 2. ¶ *Uti ventis adverſis*, aſt adverſos ventos navigando experiri. *Id. Fam.* 14. *ep.* 5. ¶ *Uti ſe* apud Comicos eſt genio ſuo indulgere. *Plaut. Mil.* 3. 1. 82. Liber ſum ego, libere me uti volo. *Id. Captiv.* 4. 4. 12. Dicam, ut penum ſibi aliud emat, ſi quidem ſe ſe uti valet. ¶ *Uti ingenio alicujus*, eſt obſequi, morem gerere. *Trebel. Pol. in XXX. Tyrann. c.* 16. Denique ingenio ejus uſus Odenatus quidquid concubinarum, quidquid divitiarum cepit, eidem tradidit. Eadem ratione *uti regibus* apud *Hor. l.* 1. *ep.* 17. eſt iis obſequi. Sic *uti foro* apud *Terent.* V. *Forum*. ¶ Habet præterea alios caſus beneficio præpoſitionum. *Cic.* 5. *Ver.* Qua iſte interprete non ad linguam Græcam, ſed ad furta, & flagitia uti ſolebas. *Id.* 4. *Acad. c.* 38. Uti opera Deorum ad fabricandum mundum. ¶ Cum accuſativo etiam reperitur, præſertim communi. *Cic. Att.* 12. *ep.* 22. Ne Silius quidem quidquam utitur. *Cato apud Gell. l.* 13. *c.* 22. Si quid eſt, quod utar, utor. *Varr.* apud *Priſcian. l.* 8. Utile utamur potius, quam &c. ¶ Cum de amicis, aut familiaribus ſermo eſt, utor ſignificat verſari, conſuetudinem habere, familiarem eſſe. *Cic. pro Cluent. c.* 16. Fabriciis ſemper uſus eſt familiariſſime. Sic, uti familiariter alicujus amicitia, apud *Quintil. l.* 5. *c.* 9. ¶ Participia *uſus*, & *utendus* V. ſuis locis. ¶ Utier, paragoge pro *uti*, legitur apud *Plaut. Caſ.* 2. 5. 4.

Utpote, adv. *come*, *perchè*, *cioè*, *ciovè*, quippe, adv. confirmandi. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 24. Et nos, utpote qui nihil contemnere ſolemus, non pertimeſcebamus. *Id. ead. l.* 5. *ep.* 8. Utpote cum ſine febri laboraſſem.

Ut puta } V. Ut.
Ut quid }

Utralibet, utra via parte. *Plin. l.* 2. *c.* 68.

Utrarius, ii, *chi porta acqua*, *vino*, *olio in otri*, ἀσκοφόρος, qui utribus effert aquam, vinum, oleum. *Liv. l.* 44. *c.* 35. Poſtremo ſequi ſe utrarios ad mare juſſit.

Utriſida, utrem cædens. *Apulej. l.* 3. *Metam.*

Utriclarii, orum, m. genus nautarum, ita dictum a forma quadam navium utriculos referente. *Inſcript. apud Spon. Miſcell. Erud. Antiq. pag.* 6. Collegio Utriclar. & *pag.* 172. inter Utriclar. Lug.

Utricularius, ii, m. *ſuonatore di cornamuſa*, ἀσκαύλης, qui canit tibiis inflare utriculo, quæ tibiæ utriculares a quibuſdam vocantur, ab *utriculus*, quod ab *uter*. Græce utricularius dicitur ἀσκαύλης, qui ἀσκῷ αὐλεῖ: ut qui e cado, ſive dolio idem facit, πιθαύλης. Plura de utriculariis, & pithaulæ diſcrimine docebit Scaliger in Æneam. *Suet. in Ner. c.* 54. Voverat, ſe proditurum hydraulam, & choraulam, & utricularium.

Utriculus, i, m. ὑστέριον, parvus uterus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Fœminis eadem omnia, præterque veſicæ junctus utriculus, unde dictus uterus. ¶ Utriculi etiam dicuntur prima illa florum germina, quæ veluti quidam utriculi tument, priuſquam flos arborum aperiatur. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Pariunt vero, cum florent, floſque illis ruptis conſtat utriculis. ¶ Item ſic appellantur, quæ Græcis λέπυρα, id eſt ſeminum in frugibus involucra, & operimenta, quæ trita, & cribro excuſſa glumæ, ſive acus dicuntur. *Plin. l.* 18. *c.* 23. Pinſunt cum arena, & ſic quoque difficulter deterunt utriculos.

Utric-

Utrinde, utrinque, et utroque loco. *Cato apud Charif. l. 2. pag. 198. Putſch.* De firmamento utrobi bona, utrobi mala gratia capiatur, utrinde iram, utrinde factiones tibi pares.

Utrinque, adv. *da ogni parte*, ἑκατέρωθεν, ab utroque loco, ab utroque latere, ab utraque parte. *Caſ. l. 7. B. G.* Multis utrinque interfectis. *Cic. l. 6. Fam. ep. 4.* Tum hoc tempore ita magnæ utrinque copiæ.

Utrinqueſecus, adv. idem quod utrinque. *Lucret. l. 4. v. 937.* Utrinqueſecus cum corpus vapulet. *Solin. c. 65. (al. 52.) de cryſtallo:* Utrinqueſecus leniter turbinatus.

Utrinſecus, idem quod utrinque. *Sever. in Ætna, v. 503.* Incolumi fervore cadunt utrinſecus ignes. Alii aliter legunt.

Utro, adv. *verſo quale delle due parti*, ὁποτέρωσε, verſus quam duarum partium. *Plin. l. 18. c. 19.* Id demum recte ſubactum erit, ubi non intelligitur, utro vomer ierit. *Ovid. 3. Met. v. 166.* Neſcit utro potius ruat.

Utrobi, vel Utrubi, adv. utro in loco, *in qual de' due luoghi*. *Ulpian. leg. 1. Dig. Utrubi.* Utrobi hic homo, de quo agitur, majore parte hujus anni fuerit, quo minus is eum ducat, vim fieri veto. Huc alludit *Auſon. Idyll. 4.* (al. 12.) ſeu *in Grypho, v. 84.* Interdictorum trinum genus: unde repulſus Vi fuero, aut Utrobi fuerit, quorumque bonorum.

Utrobidem, *dall' una, e l' altra parte*. *Plaut. Trucul. 1. 2. 50.* Utroſque pernoſci utrobidem. h. e. penitus cognovi.

Utrobique, adv. *nell' uno, e nell' altro luogo*, ἑκατέρωθι, ἀμφοτέρωθεν, in utroque loco. *Cic. 2. de nat. Deor.* Eadem veritas utrobique eſt. *Liv. lib. 6.* Ab ducibus utrobique prodita temeritate, atque inſcitia res.

Utrolibet, adv. *in qual de' due luoghi tu vuoi*. *Quintil. l. 1. c. 11.* Utrolibet inclinate cervice.

Utroque, adv. *all' uno, ed all' altro luogo*, ἀμφοτέρωσε, ad utrumque locum. *Liv. l. 6.* Utroque exercitus miſſi.

Utroqueverſum, verſus utrumque locum, in utranque partem. *Gell. l. 5. cap. 11.* Ambigua ſunt, & utroqueverſum dicuntur. *Plaut. Capt. 2. 3. 8.* Utroqueverſum rectum eſt ingenium meum.

Utrum, adv. *ſe, ſe forſe*, ἆρα γε, εἴ γε, πότερον, num, an. Uſurpatus in dubitatione, & ſeſe ſemper habet particulam *an* ſequentem, aut *ne*, aut *nec ne*. *Cic. l. 3. Fam. ep. 9.* Multum intereſt, utrum laus imminuatur, an ſalus deſeratur. *Id. Att. l. 12. ep. 50.* Id utrum illi ſentiant, an vero ſimulent, tu intelliges. *Id. Ver. 6. c. 33.* Utrum eſſet Siculis utilius, ſuis ne ſervire, an populo R. obtemperare. *Id. in Orat. cap. 61.* Quærendum, utrum una ſpecies ſit earum, anne plures. *Caſ. lib. 1. B. G. c. 50.* Utrum prælium committi ex uſu eſſet, nec ne. ¶ Item in interrogatione. *Cic. 4. Acad. c. 29.* Utrum ea veſtra, an noſtra culpa eſt? *Nepos in Iphicr. cap. 3.* Cum interrogaretur, utrum pluris patrem, matrem ne faceret? matrem, inquit. ¶ Interdum nulla particula ſubſequitur, ſed ſubintelligitur. *Cic. 4. Ver. c. 69.* An hoc dicere audebis, utrum de te aratores, utrum denique Siculi univerſi bene exiſtiment, ad rem id non pertinere?

Utrumnam, adv. *ſe forſe*, idem quod utrum interrogative, vel dubitative ſumptum. *Liv. l. 37. c. 19.* Utrumnam univerſe claſſis in portu ſtare poſſit.

Utrumne, adv. idem quod utrumnam. *Colum. l. 11. c. 1.* Utrumne mercari villicum conſueverit, an. &c. *Cic. pro Quint. cap. 30.* Utrumne poſſit ſe defendere, an &c.

Utut, adv. *come ſi voglia*, ὅπως δήποτε, utcunque, V. ut in fine.

U ANTE V.

Uva, æ, f. *uva*, ענב, Germ. *weintrauben*, Gal. *raiſin*, Hiſp. *uva*, σταφυλή, fructus vitis. Sic dictus ab uvore, ut ſcribit *Varro l. 4. de L. L.* & *Servius ad Ecl. 10.* nempe ob humorem intrinſecum. *Cic. de Sen.* Gemma, a qua oriens uva ſe oſtendit, quæ & ſucco terræ, & calore Solis augeſcens primo eſt peracerba guſtatu; deinde maturata dulceſcit. *Virg. 2. Georg.* Hic ſegetes, illic veniunt felicius uvæ. ¶ Uvarum plures ſunt differentiæ, *lageos*, ſive *leporaria*, quæ plurimum lepores delectantur, *apigartos*, quæ ſine interioribus vinaceis atque naſcitur, *bumaſtes*, quæ craſſa eſt, & oblonga in mammæ bubulæ ſimilitudinem, *dactylos*, cujus acini longi ſunt in modum digiti, *duracina*, quæ acinos fert folliculi durioris, quam aliæ, *lanata*, quæ lanugine obducitur, *apiana*, al. *muſcatella*, qua apes plurimum delectantur, *muſtellana*, vel *muſtella*, quæ miſtum ſaporem habet inter dulcem, & auſterum, *acerba*, quæ nondum matura eſt, *præcoqua*, quæ ante alias matureſcit, *precia*, idem ac *præcoqua*, vel quæ in agro Precio naſcitur, *cordo*, vel *ſerotina*, quæ ſero matureſcit, *helvola*, vel *variana*, quæ eſt inter purpuream, ſeu nigram & albam, *tamnia*, quæ eſt colore mini, *ſemiuncia*, quæ ſemicaduca eſt, & præ nimia maturitate pertelitates cito corrumpi, aut evaneſcere, *aſtaphis*, ſive *paſſa*, ſive *arida*, quæ Solem paſſa eſt & ſiccata, *penſilis*, quæ de ſolario ſuſpenſa eſt, *condiſiena*, ſeu *conditanea*, quæ in ollis, vel aliter ſervatur, *venucula*, ſeu *vennucula*, ſeu *venicula*, quæ in ollis aſſervatur ad venditionem, *briſſa*, quæ pedibus calcatur ad exprimendum vinum, *ænanthe*, quam labruſcæ, ſeu vites ſylveſtres ferunt, de quibus omnibus ſcripſere *Plin. l. 14. c. 2. & lib. 23. c. 1. & Colum. l. 3. c. 2. & 21.* ¶ Tranſlate dicitur & de aliis fructibus, qui in morem racemi conſtant ex pluribus acinis conglobatis. *Plin. lib. 12. c. 13.* Amomi uva etiam in uſu eſt. ¶ Item tranſlate ſic appellatur caruncula illa, quæ eſt in fine palati, dependens circa fauces, & in homine hiante conſpicitur, aut certe ejus inflammatio. Nam a duplici forma nomen duplex ſortitur. Fere teretem habet figuram columnæ ſimilitudine, & Græcis κίων, Latinis columella dicitur. Interdum intumeſcit cum vehementi inflammatione, & dolore, & Græcis σταφυλή, Latine uva appellatur, quæ tunc in acini effigiem conglobatur, & luteo colore ſubrubeſcit. *Plin. l. 20. c. 17.* Tonſillis quoque & uvis medetur, & capitis doloribus. Adde *Martial. l. 10. epigr. 56.* ¶ Denique uva dicitur de apibus, cum collectæ ſunt, & in modum botri dependent. *Virg. 4. Georg.* Et lentis uvam demittere ramis. *Plin. l. 11. c. 17.* Tunc oſtenta faciunt privata, ac publica, uva dependente in domibus, templiſque.

Uvens, tis, *umido*, humidus, uvidus. *Sil. l. 7. v. 651.* Uventi ferrum admovit tepefacta palato. *Petron. in Sat.* Uventes oculi.

Uveſco, is, n. 3. *umettarſi*, βρέχομαι, humidus fio, humorem contraho. *Lucret. l. 1. v. 304.* Denique fluctifrago ſuſpenſæ in litore veſtes Uveſcunt, eædem candenti in Sole sereſcunt.

Uvidulus, a, um, humidulus. *Catull. carm. 65. de Coma Berenices. v. 63. ubi alii aliter leg.*

Uvidus, a, um, o 1. 2. *umido*, רטוב, Germ. *feucht*, Gall. *moite*, Hiſp. *mojado*, ὑγρός, quod humorem intrinſecum habet, ut humidum vocatur, quod exterius madet. Ita hæc duo vocabula diſtinguunt *Acron ad Od. 3. l. 1. Hor. & Serv. ad 10. Ecl.* Sed tamen hæc differentia non obſervatur. *Plaut. Rud. 2. 4. 31.* Siccine hic cum uvida veſte graſſabimur? *Virgil. 10. Ecl.* Uvidus hyberna venit de glande Menalcas. idest *pingue*, Servio interprete. *Colum. lib. 3. c. 2.* Niſi prapingui, & uvida terra.

Uvifer, ra, rum, σταφυλοφόρος, quod uvas producit. *Stat. lib. 4. ſilv. 3. v. 64.* Atque Echo ſimul hinc, & inde fractam Gauro Maſſicus uvifer remittit. Adde *Sil. l. 7. v. 263.*

Vulcanalia, orum, vel ium, ἡφαίστεια, feſta Vulcano dedicata. *Colum. l. 11. c. 3.* Cæterum Auguſto, circa Vulcanalia, tertia ſatio eſt.

Vulcanalis, le, adject. ad Vulcanum pertinens, ut Vulcanalis flamen. *Varr l. 4. de L. L.*

Vulcani inſula, Hiera, Thereſia, *Vulcano*, inſ. Siciliæ, una Æoliarum, ignem emittens, a Lipare ad 4. M. P. ſic dicta, quod ibi templum eſſet Vulcani.

Vulcaniæ, f. 1. Æoliæ, Liparæ, Hephæſtiades, *Iſole di Lipari*, Ἡφαιστιάδες, inſulæ ſeptem Siciliæ adjacentes, nempe Lipara, Hiera, Strongyle, Didyme, Ericuſa, Phœnicuſe, Evonymos. Dictæ ſunt a Vulcano, idest ab igne, quod earum omnium natura ſulphuroſa ſit, ignem per intervalla tanquam e fornacibus quibuſdam evomens, ut tradunt *Plin. l. 3. c. 9. Strab. l. 6. Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 22.* a Vulcano Rege Mænali filio nomen accepiſſe tradit, qui iis inſulis poſt Æolum creditur imperaſſe.

Vulcanius, a, um, ἡφαίστειος, quod ad Vulcanum ſpectat. *Cicer. 2. Tuſc. cap. 14.* Pungit dolor, vel fodiat ſane. ſi nudus es, da jugulum: ſin tectus Vulcaniis armis, idest fortitudine, reſiſte. *Virg. 10. Æn.* Correptit ſubito medios, extenditus una Horrida per latos acies Vulcania campos.

Vulcanus, i, m. *Vulcano*, ἥφαιστος, filius Jovis, & Junonis, qui a parentibus ob deformitatem (licet alii alias cauſſas afferant) cœlo præcipitatus eſt, dejectuſque in Lemnum inſulam, ubi ab Eurynome Oceani, & Tethyos filia nutritus eſt, vel, ut alii volunt, a ſimiis. Ex autem ruina, qua decidit de cœlo, claudus factus eſt. Antiquis Deus ignis, & fabrorum præſes putatus eſt. Fingitur etiam faber Deorum, quia Jovi fulmina, & diis arma adverſus Gigantes fabricaviſſe creditur. Ab eo factum etiam volunt, quicquid artificioſe fabricatum eſt, ut monile Hermiones, coronam Ariadnæ, currum Solis, arma Achillis, & Æneæ, & hujuſmodi. Officinam autem habere fertur in Lemno, ubi cum Cyclopibus ſemiultris. Etſi de Diis optime meritus eſt bello illo cum Gigantibus, non tamen ad eorum menſam admiſſus eſt. Quin etiam, cum Minervæ nuptias expetiiſſet, repulſam paſſus eſt. Quare aliam ſibi uxorem quærens, Venerem duxit: quam cum poſtea una cum Marte in adulterio deprehendiſſet, ambos retis, & indiviſibilibus catenis ita colligavit, ut neuter abire poſſet, donec ab omnibus Diis, & Deabus viſi, & deriſi eſſent. Hanc fabulam Chimici de conjunctione ferri, & æris, ſeu cupri interpretantur. ¶ Multi tamen hoc nomine fuerunt. *Cicer. 3. de nat. Deor. c. 22.* Vulcani item complures: primus cœlo natus, ex quo Minerva Apollinem eum, cujus in tutela Athenas antiqui Hiſtorici eſſe voluerunt; ſecundus Nilo natus, Opas, ut Ægyptii appellant, quem cuſtodem eſſe Ægypti volunt: tertius ex tertio Jove, & Junone, qui Lemni fabricæ traditur præfuiſſe: quartus Mænalo natus, qui tenuit inſulas propter Siciliam, quæ Vulcaniæ nominabantur. ¶ Metonymice Vulcanus ponitur pro igne, ut Pallas pro ſapientia, Ceres pro frugibus. *Plaut. Amph. 1. 1. 185.* Quo ambulas tu, qui Vulcanum in cornu concluſum geris? idest ignem geris in laterna cornea. *Virg. 6. Æn. v. 77.* totis ſpargere Vulcanum tectis.

Vulcatius Gallicanus. V. Capitolinus.

Vulga, æ, f. *bolgia*, bulga, ſacces. *Non. c. 2. n. 908.* exponit capacitatem, vel ſinum cum lacerate. *Var. apud Non. ib.* Ut viaticum ea areula adderem in vulgam. *Lucil. ibid.* In vulgam penetrare piloſam.

Vulgare, adv. V. Vulgariter.

Vulgaris, & re, o. 4. *volgare*, *vile*, German. *gemein*, Gall. *vulgaire*, Hiſpan. *vulgar*, ἰδιωτικός, δημοτικός, ad vulgus pertinens, pervulgatus, communis, protritus, uſitatus. *Cic. 1. Acad. c. 2.* Qui nulla arte adhibita, de rebus ante oculos poſitis vulgari ſermone diſputant. *Id. pro Roſc. Amer.* Denique nihil tam vile, neque tam vulgare eſt, cujus partem ullam reliquerint. *Idem lib. 13. Fam. ep. 16.* Genere novo ſum literarum ad te uſus, ut intelligeres, non vulgarem eſſe commendationem. hoc eſt non levem, non vindicam. *Horat. lib. 2. ſat. 5. v. 16.* Jejunus ſtomachus raro vulgaria temnit. h. e. cibos viles. *Liv. l. 25. c. 17.* Ea vulgatior fama eſt. Alii leg. *vulgatior* rectius. ¶ *Puella vulgaris*, quæ proſtat, vulgata, vulgi libidini expoſita. *Ovid. 4. Faſt.* Numina vulgares Veneris celebrate puellæ: Multa profeſſarum quæſtibus apta Venus. ¶ Vulgaris forma, quotidiana, qualis vulgo videri ſolet. *Plin. l. 10. c. 30.* Nec vulgaris pſittacis forma, quamvis non ſpectanda. ¶ Vulgares artes, quæ mechanicæ dicuntur. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 46.* Mitto haſce artes vulgares, coquos, piſtores, lecticarios. ¶ Vulgaris via, tranſlate, uſu trita, & conſueta. *Quintil. in proœm. l. 1.* Simul ne vulgarem viam ingreſſus, alienis demum veſtigiis inſiſterem.

Vulgaritas, atis, f. idem ac vulgus. *Arnob. l. 3. adv. Gent.* Palem, ſed non feminam illam, quam vulgaritas accipit, ſed maſculini neſcio quem generis miniſtrum Jovis.

Vulgariter, adv. *volgarmente*, κοινῶς, τυχόντως, vulgo, e vulgo. *Cic. l. 13. F. epiſt. 70.* Ut intelligeres, me non vulgariter, nec ambitioſe, ſed ut pro homine intimo, ac mihi pernecessario ſcribere. Alii leg. *vulgarie*, alii *vulgare*, quæ item ſunt adverbia pro *vulgariter*. *Plin. l. 8. cap. 5.* Ne quis vulgariter dilectam putet, *ſcelta del volgo*. *Id. l. 28. c. 14.* Vituli quoque jus vulgariter datum inter auxilia cœliacorum traduut, *comunemente*.

Vulgarius, a, um, idem ac vulgaris. *Turpil. apud Non. c. 8. n. 41.* Non eſt mediocris res, neque vulgaria fallacia hæc. *Gel. lib. 3. c. 16.* Verbum vulgariæ ſignificationis. *Id. l. 10. c. 10.* In libris vulgariis ſcriptum eſt.

Vulgate, adv. per vulgus, evulgando. *Ammian. l. 15. c. 3.* Hæc augente vulgatius fama.

Vulgator, oris, m. *divolgatore*, διαφημιστής, qui vulgat, idest aliquid in vulgus diſſeminat, enuntiator. *Ovid. l. 3. Am. el. 7.* Sic caret mediis tacitis vulgator in undis, Pomaque, quæ nullo tempore tangat, habet. h. e. Tantalus, qui Deorum menſæ adhibitus, illorum arcana enuntiavit.

Vulgatus, a, um, *divolgato*, *fatto pubblico*, διαφημισθείς. *Cic. de Aruſp. reſp.* Quæ nevis unquam in flumine publico tam vulgata omnibus, quam iſtius ætas fuit? *Liv. lib. 1. c. 7.* Vulgatior fama eſt, ludibrio fratris Remum novos tranſiluiſſe muros. *Quintil. l. 2. cap. 4.* Nam quid hi poſſint in cauſis propriùm invenire, qui etiam in his, quæ ſunt communia, & in plurimis cauſis tractantur, vulgatiſſimos ſenſus verbis, niſi tanto ante præparatis, proſequi nequeant?

Vulgatus, us, m. vulgandi actus. *Sidon. l. 8. ep. 1.* Sufficere ſuſpicabamus, ſi quid ſuperiore vulgatu protuliſſemus.

Vulgivagus, & antique Vulgivagus, a, um, εἰκαιοπλανής, plebejus. *Lucret. l. 4. v. 1064.* Vulgivagaque vagus Venere. idest ſecutor plebejæ, popularisque Veneris, non certæ mulieris amore captus. *Id. l. 5. v. 930.* Vulgivago vitam tractabant more ferarum.

Vulgo, as, a. 1. *divolgare*, פרסם, Ger. *auſſchreien*, Gal. *divulguer*, Hiſp. *divulgar*, διαφημίζω, eſt aliquam rem vulgo communem facere, in vulgus ſpargere, ut *Vulgare morbos*, i. e. morborum contagia in vulgus propagare. *Liv. l. 3.* Miniſterioque invicem, ac contagio ipſo vulgabant morbos. *Curt. l. 9.* Contagium morbi etiam in alios vulgatum eſt. ¶ Interdum eſt proſtituere, permiſcere. *Liv. l. 4. c. 2.* Quam enim aliam vim connubia promiſcua habere, niſi ut ferarum prope ritu vulgentur concubitus Plebis, Patrumque? *Id. l. 3.* Vulgari cum privatis, *frammeſchiarſi*, e *eſſerſi*. ¶ Interdum in vulgus enuntiare, rem occultam in lucem proferre, patefacere, *divolgare*, *pubblicare*, *manifeſtare*, *paleſare*, διαφημίζειν. *Virg. 10. Æn.* Quid me alta ſilentia cogis Rumpere, & obductum verbis vulgare dolorem? *Liv. l. 3.* Vulgatur deinde rumor, duas deeſſe tabulas. *Id. l. 8.* Non quod ego vulgari facinus per omnes velim. *Quintil. in proœm. l. 1.* Vulgare librum. ¶ Significat etiam communem omnibus facere. *Liv. l. 2. c. 29.* P. Virginius rem non vulgabat, de iis tantum, qui Volſco bello militaſſent, agendum cenſebat. Hinc *vulgare corpus* dicuntur meretrices, quæ ſe proſtituunt, & paratæ ſunt omnibus dare. *Id. l. 1. c. 4.* Sunt qui Laurentiam vulgato corpore lupam inter paſtores vocatam putant.

Vulgo, adv. *volgarmente*, *ordinariamente*, *per tutto*, Ger. *gemeiniglich*, Gal. *vulgairement*, Hiſp. *vulgarmente*, ἀπλῶς, πανδημεί, πανταχοῦ, communiter, publice, paſſim. *Terent. Andr. 2. 5.* Verum illud verbum eſt, vulgo quod dici ſolet, Omnes ſibi melius malle eſſe, quam alteri. *Cic. 2. de Inv.* Deinde natura ejus evenire vulgo ſoleat, an inſolenter, & raro. *Id. pro Roſc. Amer.* Ejuſmodi tempus erat, inquit, ut homines vulgo impune occiderentur. *Virg. 3. Georg.* Hinc lætis vituli vulgo moriuntur in herbis. *Id. 3. Æn.* Centum alii curva hæc habitant ad litora vulgo Infandi Cyclopes. ¶ *Vulgo quæſitus* eſt ſpurius. *Modeſtin. l. 23. ff. de ſtat. hom.* Vulgo quæſiti dicuntur, qui patrem demonſtrare non poſſunt, vel qui poſſunt quidem, ſed eum habent, quem habere non licet; qui & ſpurii appellantur, παρὰ τὸ σπορά.

Vulgus, i, n. & m. *volgo*, *plebe*, המון, Germ. *volck*, Gal. *le vulgaire*, Hiſp.

vulgo, *ci volgai*, τὸ πλῆθος, plebs, pars populi ignobilior. Olim dicebant *volgus*. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 82.* hunc vulgum Errori ſimilem cunctum inſanire docebo. *Cic. pro Planc. c. 4.* Non eſt enim conſilium in vulgo, non ratio, non diſcrimen, non diligentia, &c. *Virg. 2. Æn.* Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus. *Id. ib.* & ſpargere voces In vulgum ambiguas. ¶ *In vulgus*, ſæpe eſt apud vulgus. *Cic. 5. Tuſc.* Vide, ne plus commendatio in vulgus moleſtiæ habeat, quam voluptatis. *Tacit. l. 1. Ann. c. 19.* Bonis artibus grati in vulgus. ¶ Translate uſurpetur de ovibus, & aliis beſtiis. *Virg. 3. Georg. v. 469.* Continuo ferro culpam compeſce, priuſquam Dira per incautum ſerpant contagia vulgus.

Vulnerabilis, le, adject. qui vulnerare poteſt. *Cal. Aurel. Acut. 2. 17.* Materia acerrima, & vulnerabilis.

Vulnerarius, a, um, *da ferite*, τραυματικός, quod ad vulnera pertinet, ut *Vulnerarium medicamentum*, quod vulnerum ſanandorum vim habet, *Vulnerarium emplaſtrum*, quod vulneribus imponitur. *Plin. l. 23. cap. 4.* Vulnerariis emplaſtris utile. *Id. l. 35. c. 13.* Cruda autem ærugo vulnerariis empiaſtris miſcetur. ¶ *Id. l. 29. c. 1.* ſcribit, *vulnerarium* vocatum fuiſſe Romæ Archagathum Lyſaniæ filium medicum, quia ſecare, & urere ſæpe conſueverat, mox a ſævitie id ſæpius factitandi carnificem dictum.

Vulneratio, onis, f. *ferita*, τρῶσις, τραῦμα, actus vulnerandi. *Cic. pro Cæc. c. 16.* Sin autem vim ſine cæde, ſine vulneratione, ſine ſanguine nullam intelligatis. ¶ Sumitur etiam translate pro læſione. *Cic. in Piſon. c. 20.* Major hæc eſt vitæ, famæ, ſalutis ſuæ vulneratio.

Vulneratus, a, um, adject. *ferito*, *impiagato*, ſauciatus. *Cic. poſt redit. in Sen. c. 3.* Sanctiſſimum corpus vulneratum aſpexiſtis. *Plin. l. 7. c. 28.* Vulneratus humerum. ¶ Translate *Liv. l. 37. c. 24.* Vulneratæ naves.

Vulnĕro, as, a. 1. *ferire*, פצע, Ger. *verwunden*, Gal. *bleſſer*, Hiſp. *herir*, τραυματίζω, οὐτάζω, ſaucio, vulnus infligo. *Cæſ. l. 1. B. G.* Et nonnulli inter carros, rotaſque tragulas ſubjiciebant, noſtroſque vulnerabant. *Cic. 3. Ver. c. 26.* Servi nonnulli vulnerantur, ipſe Rubrius in turba ſauciatur. ¶ Translate ſumitur pro lædere quacunque ratione. *Cic. 1. Catil.* Et quos ferro trucidari oportebat, eos nondum voce vulnero. ¶ Vulnerari ictu fortunæ, eſt ex fortunæ adverſitate moleſtia affici, λυπεῖσθαι. *Ovid. 2. de Pon. el. 7.* Sic ego continuo fortunæ vulneror ictu. ¶ Vulnerare aures nuntio, eſt triſti nuntio aures offendere. *Virg. 8. Æn.* gravior ne nuntius aures Vulneret.

Vulnifer, a, um, adject. qui vulnus infert. *Prudent. in Pſychom. v. 273.* Vulniferos gradiens intacta per imbres. *Cornel. Gall. eleg. 5. v. 98.* ſtillatum, vulniferumque caput.

Vulnificus, a, um, *che può ferire*, τραυματικός, quod vulnus infligere poteſt. *Virg. 8. Æn. v. 446.* Vulnificuſque chalybs vaſta fornace liqueſcit.

Vulnus, eris, n. *ferita*, פצע, Ger. *wund*, Gal. *bleſſure*, Hiſp. *herida*, τραῦμα, hians, patenſque apertura corporis, ictu aliquo inflicta. Differt ab ulcere, nam ut ait *Nonius c. 5. n. 49.* Ulcus clauſa, & tecta eſt malignitas: vulnus hians, & patens. *Cic. 2. Fin.* Cum viciſſet Lacedæmonios apud Mantineam, ſimulque ipſe gravi vulnere exanimari ſentiret ſe. *Liv. l. 24.* Tandem vulneribus confecti ærugine, cum omnia repleſſent ſanguine, exanimes corruerunt. *Id. ib. c. 7.* Vulneribus aliquem confodere. *Id. ib.* Vulnus accipere. *Id. l. 27. c. 33.* Ex vulnere mori. *Quintil. l. 5. c. 13.* Vulnus facere. *Colum. l. 4. c. 22.* Vulnere afficere. *Cic. 2. Phil. c. 39.* Vulnus alicui infligere. *Id. 2. Tuſc. c. 17.* Vulnus obligare, *faſciar la piaga*. ¶ Sumitur etiam pro ictibus, quibus icitur arbor, & ſuccidimus. *Virg. 2. Æn. v. 630.* Vulneribus donec paulatim evicta ſupremum Congemuit, traxitque jugis avulſa ruinam. ¶ Et pro ſciſſione terræ, quæ aratro fit. *Ovid. 1. Faſt. v. 666.* Omne reformidat frigida vulnus humus. ¶ Interdum & pro ipſo telo, quo vulnus infligitur. *Virg. 2. Æn. v. 529.* Illum ardens infeſto vulnere Pyrrhus Inſequitur. ¶ Translate ſumitur pro calamitate, damno, pernicie. *Cic. 1. Acad.* Fortunæ graviſſimo percuſſus vulnere. *Id. 4. Fam.* Nunc autem tam gravi vulnere etiam illa, quæ conſanuiſſe videbantur, recrudeſcunt. ¶ Item pro dolore animi, angore, mœſtitia. *Virg. 12. Æn.* Sic exhortata reliquit Incertam, & triſti turbatam vulnere mentis. *Quintil. in proœm. l. 6.* Illum enim, de quo ſummam conceperam, & in quo ſpem unicam ſenectutis reponebam, repetito vulnere orbitatis amiſi. ¶ Item pro amore. *Virg. 4. Æn.* At Regina gravi jamdudum ſaucia cura, Vulnus alit venis.

Vulnuſcŭlum, i, n. exiguum vulnus. *Ulp. l. 1. ff. de Ædil. ed.* Proinde levis febricula, aut vetus quartana, vel vulnuſculum modicum nullum habent in ſe delictum.

Vulpecula, æ, f. *volpetta*, *volpicella*, ἀλωπέκιον, parva vulpes. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 31.* In qua lapuſculos, vulpeculaſque ſæpe vidiſſes. *Hor. l. 1. ep. 7.* Forte per anguſtam tenuis vulpecula rimam Repſerat in cameram frumenti.

Vulpes, is, f. *volpe*, שועל, Ger. *fuchß*, Gal. *renard*, Hiſp. *raposa*, *zorra*, ἀλώπηξ, animal ferum, ſingulari aſtutiæ. Videtur eſſe ab ἀλώπηξ, pro quo Æoles γαλώπηξ, unde valopes, & poſtea vulpes. *Var. l. 4. L. L.* a celeritate nomen adeptam putat, ut ita per Syncopen dicatur quaſi volipes. *Hor. l. 1. ep. 1.* Olim quod vulpes ægroto cauta leoni Reſpondit, referam. ¶ Translate *Perſ. ſat. 5.* Aſtuto rapido ſervas ſub pectore vulpem. *Hor. de Ar. poet.* Nunquam te fallant animi ſub vulpe latentes. ¶ *Jungere vulpes*, proverb. eſt apud *Virg. Ecl. 3. v. 91.* & dicitur de re valde abſurda, neque enim vulpes apte unquam jugo eſſe poſſunt. ¶ *Vulpes pilum mutat, non mores*, aliud proverb. apud *Sueton. in Veſp. c. 16.* diciturque de iis, qui vitia alte infixa animo habent, quæ non facile tollunt, temporum, ætatiſve mutatione. ¶ *Quam facile pirum vulpes comeſt*, aliud proverbium de iis rebus, quæ faciliime fieri poſſunt, nam vulpes dentatiſſimæ cum ſint, nullo negotio pirum conficiunt. *Plaut. Moſt. 3, 2. 32.* Tam facile vinces, quam pirum vulpes comeſt. Al. putant dici de re difficili, quod vulpes non piris, ſed alitibus tantummodo delectetur, ideoque hæc avidius, & facilius comeſt, quam illa. ¶ *Vulpes* marina piſcis eſt, vulpis ſimilitudine, eademque cum terreſtri velocitatis. *Plin. l. 9. c. 43.* ¶ In pleriſque *Plauti* codicibus legitur *volpes* antiquo efferendi more.

Vulpinaris, re, adject. ad vulpem pertinens, & translate fraudulentus, fallax, ut Vulpinaris emaſio, apud *Apul. l. 3. Met.*

Vulpīnor, aris, d. 1. *volpinare*, *operare in modo di volpe*, ἀλωπεκίζω, mendacus, ac fraudibus vera perverto, ſive effugio, tractum ab inforno vulpium curſu, ut placet *Nonio*. *Varro apud Non. c. 1. n. 226.* Vulpinare modo, & concurſa, qualibet erras.

Vulpīnus, a, um, *volpino*, *di volpe*, ἀλωπέκειος, quod pertinet ad vulpem. *Plin. l. 28. c. 11.* Vulpinam linguam habentes in armilla lippituros negant.

Vulpio, onis, maſc. callidus, aſtutus, fallax, mendax. *Apul. in Apol.* Jam tum vulpionem & impium fuiſſe.

Vulſella. V. Volſella.

Vulſinium. V. Volſinium.

Vulsūra, æ, f. τίλσις, τιλμός, vellendi actus, a *vulſum* ſup. verbi vello. *Var. l. 2. R. R. c. 11.* Lanam tonſam, & conglobatam alii vellera, alii vellamina appellant, ex quorum vocabulo animadverti licet, prius lanæ vulſuram, quam tonſuram, inventam.

Vulſus, & Volſus, a, um, *ſvelto*, *ſtirpato*, *pelato*, τετιλμένος, partic. a vello. *Lucan. l. 6. v. 232.* Vulſa pectore tela. ¶ Corpora vulſa, quibus pili ſunt evulſi. *Quintil. in proœm. l. 8.* Corpora ſiquis vulſa, atque fucata muliebriter comat. *Propert. l. 4. el. 8.* Vulſus ocypus. h. e. luxui deditus, mollis, pilos autem vellere antiquis in probro fuit.

Vultĭcŭlus, i, m. *viſetto*, parvus vultus. *Cic. Att. l. 14. ep. 20.* Non te Bruti noſtri vulticulus ab iſta oratione deterret? ideſt vultus macie attenuatus.

Vultuo, ſeu Voltum, i, n. idem quod vultus. *Lucret. l. 4. v. 1205.* juxtim miſcentes vulta parentum. *Enn. apud Non. c. 3. n. 260.* Aveſlabantur Superi nos noſtraque volta.

Vultuōſus, a, um, προσωπικός, quicquid eſt nimium, & præter decorum in vultu, vultu ipſo nimis affectatum, vel ſiquis in triſtitia plus, quam decet, vultum contrahat, quod quidam efficere ſolent, ut triſtiores videantur, aut in lætitia frontem nimis exporriget. *Cic. in Or. c. 18.* In quo cum effeceris, ne quid ineptum, aut vultuoſum ſit, tum oculorum eſt quædam magna moderatio. Nonius *triſte* explicat. *Apul. l. 11. Met.* Longe diſſimilis advenit, non læta facie, ſed vultuoſa fronte rugis inſurgentibus aſſeverabat, id eſt tetrica, & ad ſeveritatem omnis compoſita. *Quintil. l. 11. c. ult.* Quare non immerito reprehenditur pronuntiatio vultuoſa, & geſticulationibus moleſta, & vocis mutationibus reſultans. Ubi *vultuoſam* pronuntiationem appellat, quæ fit nimia quadam geſticulatione ad orationem compoſita.

Vultur, uris, m. *avoltoio*, דיה, avis rapax, & carnivora, quæ etiam vulturius, a *volando*, quaſi *volitur*, quomodo a *volendo* eſt *voltus*, ſeu *vultus*. Sic autem dicitur ob crebrum volatum, quomodo & apud Hebræos דאה vocatur, a דאה, ideſt volare. Mirum in modum corporibus jam putrefactis delectatur. Unde eos invenuſte ex Græcis nonnulli τάφους ἐμψύχους appellarunt, h. e. ſepulcra animata. Eximia autem eſt huic avi odorandi facultas, adeo, ut cadaverum putorem ultra maria percipiat, quod *Iſidorus* ſcribit *l. 12. c. 7.* Hæc res occaſionem præbuit fabulæ, qua quatuor ei narrem ſpeacula tribuere, adeo ut & Philes idcirco τετραόσφρην appellet. Æque fabuloſum, quod biduo, triduove, aut etiam ſeptenis diebus circumvolare dicuntur loca, ubi cadavera ſunt futura. Quod *Plinius* ſcribit *l. 10. c. 6.* ex Umbricii Aruſpicis ſententia. *Virg. 6. Æn. v. 597.* Roſtroque immanis vultur obunco Immortale jecur tundens. *Liv. l. 27.* Vulturemque frequenti foro in tabernaculum devolaſſe. ¶ A rapaci hujus avis natura vultures quoque, ac vulturii dicti ſunt homines rapaces. *Cic. pro Sext.* Exierunt malis ominibus, atque exſecrationibus duo vultures paludati. Intelligit Gabinium, & Piſonem Conſules inimicos ſuos, provinciarum (ut ſæpe eos nominat) voragines. ¶ *Vultur profert corvos*, proverb. de re, quæ fieri non poteſt. *Claudian. l. 1. in Eutrop. v. 352.* Jam teſtudo volat, profert jam cornua vultur, Pœna petunt retro fluvii juga.

Vultur, ris, m. mons Apuliæ. *Hor. l. 3. ode 4.* Vulture in Appulo.

Vulturīnus, a, um, *di avoltoio*, γυπῖνος, quod eſt vulturis. *Plin. l. 30. c. 3.* Quarti generis eſt percnopterus, eadem oripelargus, vulturina ſpecie, alis minimis, &c. *Id. l. 29. c. 6.* Eadem vis & in vulturino felle eſt cum porri ſucco, & melle exiguo. *Id. l. 30. c. 4.* Vulturinus ſanguis cum chamæleontis albæ radice, & cedria tritus, contectuſque brasſica lepras ſanat.

Vultŭris, is, m. idem ac vultur, apud veteres. *Ennius* Vulturis in ſylvis miſerum mandebat hominem. Ita refert *Priſcian. l. 6.* ſed apud *Chariſ. l. 1.* & *Serv. in 6. Æn.* eſt *Vulturus*.

Vulturius, & Volturius, ii, m. 2. idem ac vultur. *Lucret. l. 4. v. 681.* Mellis apes quamvis longe ducantur odore, Vulturiique cadaveribus. *Plaut. Truc. 2. 1. 16.* Ii quaſi vulturii triduo prius prædivinant, quo die eſuriti ſient. ¶ Dicitur etiam de homine inſatiabilis rapacitatis. *Cic. in Piſon. c. 16.* appellatus eſt hic vulturius, illius provinciæ (ſi Diis placet) Imperator. ¶ Sed & in talis vulturius dictus jactus is, qui alio nomine vocabatur canis. Cauſa appellationis eſt, quod ille jactus vulturis inſtar hominem ſpoliaret. erat enim damnoſus. *Plaut. Curc. 2. 3. 77.* Provocat me in aleam, ut ego ludam. Pono pallium, Ille ſuum annulum oppoſuit, invocat Planeſium: Jacit vulturios quatuor. Talos arripio, invoco almam meam nutricem Herem; jacto baſilicum.

Vulturnalis, & Volturnalis, le, adject. ad Vulturnum Deum pertinens, ut Vulturnalis Flamen, qui ejus cultui eſt addictus, apud *Varron. l. 6. de L. L.* & *Feſtum*.

Vulturnus, m. 2. *Volturno*, & *Fiume di Capua*, fl. Campaniæ, qui oritur in Samnio, apud fines Ariniæ, perque Venafrum, Teleſiam, & Capuam in mare Tyrrhenum ad Vulturnum urb. decurrit, Calore, & Sabbato exceptis. *Liv. l. 8. c. 11.*

Vulturnus, & Volturnus, i, m. nomen Dei Tiberini. *Varr. l. 6. de L. L.*

Vulturnus, i, m. *Sirocco Levante*, εὐρόνοτος, ventus ſpirans ab Ortu brumali, medius inter Eurum, & Notum. Quemadmodum λίψ, h. e. Africus dicitur, quia ex Libia, ſive Africa ſpirat, ita & Vulturnus appellatus eſt, quia ſpirat a Vulturno mari. Ita a *Plin. l. 35. c. 16.* vocatur id mare, quod erat ad oſtium Vulturni fl. Campaniæ, quem juxta Cumas in mare labi ſcribit *Servius*, ad illud *7. Æn.* *Amnſque vadoſi Accola Vulturni*. A Græcis quibuſdam εὐρόνοτος, *Euronotus*, vocatur, quia inter Eurum, Notumque ſit intermedius, ut docet *Favorinus apud Gellium*, *l. 2. c. 22.* & *Vitruv. l. 1. c. 6.* ¶ Neque tamen inter veteres Scriptores de his re omnino convenit. Nam *Plin. l. 2. c. 47.* ſcribit Vulturnum eundem eſſe, qui Eurus, *Sirocco*; idem docent *Senec. l. 5. nat. quæſt. c. 15* & *Col. l. 5. c. 5.* qui tamen omnes cum eundem illi locum, unde flat, aſſignent, nempe ortum brumalem, qui Euronoto tribuitur, dicere poſſumus, re quidem illos convenire, nomine tantum diſcrepare, præſertim cum Veteres non tam ſcrupuloſi fuerint, quam nos, in ventorum regionibus, & appellationibus diſtinguendis. ¶ Adjective *Sil. l. 12. v. 521.* Vulturna citata Tranſmittunt alno vada.

Vultus, m. *volto*, *faccia*, פנים, Ger. *angeſicht*, Gal. *viſage*. Hiſp. *cara*, *haz*, πρόσωπον, habitus, ſive ſtatus faciei, qui pro animi affectibus alius, atque alius oſtenditur, indicium illa in homine, quæ pro motu animi in facie oſtenditur, ac colligitur. Differt a facie, quæ eſt oris ſpecies, nam eadem ſemper manet: at vultus, ut diximus, pro motu animi mutatur. *Cic. 1. de Leg. c. 9.* Nam & oculi nimis arguti, quemadmodum animo affecti ſimus, loquuntur, & is, qui appellatur vultus, qui nullo in animante eſſe præter hominem poteſt, indicat mores, cujus vim Græci norunt, nomen omnino non habent. *Id. in Piſon. c. 1.* Non enim nos color iſte ſervilis, non piloſæ genæ, non dentes putridi deceperunt: oculi, ſupercilia, frons, vultus denique totus, qui ſermo quidam tacitus mentis eſt, hic in fraudem homines impulit, hic eos, quibus erat ignotus, decepit, &c. *Id. 3. de Orat. c. 59.* Imago animi vultus eſt, indices oculi. *Plin. l. 7. c. 19.* Vultus hilaris, aut turbatus. *Sueton. in Ner. c. 37.* Triſtior & pædagogi vultus. *Id. in Aug. c. 79.* Vultus tranquillus, & ſerenus. *Id. in Tiber. c. 68.* Vultus adductus. h. e. in rugas contractus. *Tacit. 2. Hiſt. cap. 46.* Flectere, aut indurare vultum. ¶ *Vultum alicujus regi*, eſt ad nutum ejus ſe componere. *Senec. l. 6. de benef. c. 7.* Tuus vultus, cui regendum me tradidi, colligit rugas, & attrahit frontem, quaſi longius exeam. ¶ *Vultu ſæpe læditur pietas*, dictum celebre, quo ſignificatur, pietatem in parentes & conjunctos adeo facile violari poſſe, ut non factis modo, aut verbo, ſed & contumacioris vultus habitu lædatur. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 13.* ¶ Interdum vultus accipitur pro facie. *Cæl. Cic. l. 8. Fam.* Malui collegæ ejus, homini alieniſſimo mihi, & propter amicitiam tuam non æquiſſimo, me obligare, quam illius ſimiæ vultum ſubire. *Martial. l. 1. epigr. 32.* Quos nulla teneri ſordent lanugine vultus. ¶ Hinc & pro imagine, aut ſigno vultum alicujus referente ponitur. *Vopiſc. in Probo, c. 23.* Dignitatem Probi Imperatores noſtri prudenter & conſecrandam vultibus, & ornandam templis, & celebrandam ludis Circenſibus judicarunt. ¶ Translate ſumitur pro externa cujuſque rei ſpecie. *Ovid. 1. Met. v. 6.* Unus erat toto naturæ vultus in orbe. *Virg. Æn. 5. v. 848.* Me ne ſalis placidi vultum, fluctuſque quietos Ignorare putas?

Vulva, æ, f. *matrice*, רחם, Germ. *bermuter*, Gall. *matrice*, Hiſp. *madre*, μήτρα, ὑστέρα, utriculus ille in fœminis, in quo fœtus fit conceptio. Proprie autem vulva eſt brutorum animantium, uterus autem mulierum, ut docet *Plin.* Inquit enim *l. 11. c. 37.* Feminis eadem omnia, præterquam veſicæ junctus utriculus, unde uterus appellatur, quod alio nomine locos appellant, hoc in reliquis animalibus vulvam. *Id. l. 26. c. ult. de ariſtolochia*. Vulvas quoque procidentes inhibet fotu, vel ſuffitu, vel ſubjectu, maxime tenuis. ¶ Vulvam ſuillam Romani in deliciis habuere, præſertim ejectitiam. Nam quæ effœtis a partu eximebatur, quam porcariam vocabant, tanquam lividam, & macram rejiciebant. *Plin. l. 11. c. 37.* Vulva ejecto partu melior, quam edito. Ejectitia vocatur illa, hæc porcaria, primiparæ ſuis optime. Contra effœtis a partu, præterquam eodem die ſuis occiſæ, livida, ac macra. Nec novellarum

Digitized by Google

larum ſuum, præterquam primipararum, probatur, poſinſque veterum, dom ne effœtarum, nec biduo ante partum, aut poſt partum, aut quo ejecerint die. Proxima ejectitiæ eſt occiſæ uno die poſt partum. Hactenus *Plin.* Hinc *Martial. lib.* 13. *epigr.* 56. Te fortaſſe magis capiet de virgine porca, Me materna gravi de ſue vulva capis. ¶ Quandoque accipitur vulva pro ipſo pudendo muliebri. *Juven. ſat.* 6. *v.* 128. Adhuc ardens rigidæ tentigine vulvæ.
Vulvula, læ, f. parva vulva. *Apic. l.* 2. *c.* 3. Vulvulæ iſiciata ſic fiunt.
Uvor, oris, m. 3. humor. *Varro l.* 4. *de L. L.* Uvæ ab uvore.

U ANTE X.

Uxama, æ, f. *Oſma*. Ptolemæo, l. 2. c. 6. Αὔξαμα, urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis, in tractu Arevacorum, in Regno Caſtellæ veteris, apud Durium fl. *Plin. l.* 3. *c.* 3. ¶ A Pompejo Magno everſa fuit, quod imperata facere recuſaſſet. Poſtea refecta, rurſus a Mauris pene eſt in ſolitudinem redacta.
Uxentum, i, n. *Ugento*, *Ugenti*, *Ogenti*, urbs alias Salentinorum, nunc Terræ Hydruntinæ, proxima Vereto, ab ora littoris ſinus Tarentini 4. M. P. Parva eſt admodum, & ægre habitata.
Uxii, orum, m. pl. montes Armeniæ majoris, ex quibus Tigris flu. oritur, ubi Uxii populi, & Uxia regio, apud Strabonem.
Uxor, oris, f. *moglie*, γυνή, mulier quæ viro tradita eſt. Veterum opinio eſt, uxorem dici quaſi unxor. h. e. unctria. Cauſam etymo præbuit, quod ſponſa mariti domum ingreſſura poſtes inungerat. Eademque ab re Juno dicta Unxia. *Don. ad Hec. a.* 1. *ſc.* 2. Uxor dicitur vel ab ungendis poſtibus, & figenda lana, h. e. quod, cum puellæ nuberent, maritorum poſtes ungebant, ibique lanam figebant, vel quod lotos maritos ipſæ ungebant, cujus rei teſtis eſt Ennius. Exin Tarquinium bona fœmina lavit, & unxit. *Servius ad illud* 4. *Æn.* Velleribus niveis, & feſta fronde revinctum. Moris, inquit, fuerat, ut nubentes puellæ ſimul cum veniſſent ad limen mariti, poſtes, antequam ingrederentur, propter auſpicium caſtitatis ornarent laneis vittis, unde ait velleribus niveis, & oleo ungerent, unde uxores dictæ ſunt, quaſi unxores. *Cic. pro Sext. c.* 3. Duxit uxorem patre vivo viri optimi, & calamitoſiſſimi filiam, C. Scipionis. *Id.* 3. *de Fin. c.* 20. Uxorem ſibi adjungere. ¶ Uxorum duo genera fuere, unum earum, quæ proprie uxores, vel matronæ dicebantur, alterum earum, quæ matres familias appellabantur. *Cic. in Top.* Si ita Fabiæ pecunia legata eſt a viro, ſi ea uxor materfamilias eſſet, ſi ea in manum viri non convenerat, nihil debetur. Genus eſt enim uxor, ejus duæ formæ. una matrum familias, hæ ſunt, quæ in manum convenerunt, altera earum, quæ tantummodo uxores habebantur. *Matrona* dicta eſt proprie, quæ in matrimonium cum viro conveniſſet, quoad in eo matrimonio maneret, etiam ſi liberi nondum nati forent. Ita enim dicta eſt a *matris* nomine, non adepto jam, ſed cum ſpe, & omine mox adipiſcendi: unde ipſum quoque matrimonium dicitur. *Mater familias* appellata eſt ea ſola, quæ in mariti manu mancipioque, aut in ejus, in cujus maritus manu, mancipioque eſſet, quoniam non in matrimonium tantum, ſed in familiam quoque mariti, & in ſui hæredis locum veniſſet. *Gell. l.* 18. *c.* 6. Sed *Feſtus* ita ſcribit. Mater familias non ante dicebatur, quam vir ejus pater familiæ dictus eſſet, nec poſſunt hoc nomine plures in una familia præter unam appellari, ſed nec vidua hoc nomine, nec quæ ſine filiis eſt, appellari poteſt. Longe aliter *Ulpianus* ſcripſit, *l. pronuntiatum*, 46. *ff. de verb. ſignif.* Matrem familias accipere debemus eam, quæ non inhoneſte vixit. Matrem enim familias a ceteris fœminis mores diſcernunt, atque ſeparant. Proinde nihil intereſt, nupta ſit, an vidua, ingenua ſit, an libertina. Nam neque nuptiæ, neque natales faciunt matres familiarum, ſed boni mores. Hæc *Ulpian.* Ceterum *uxorem venire in manum mariti*, erat eam diſcedere ex poteſtate patris, vel tutorum, & tranſire in dominium mariti, vel eorum, quibus maritus ſubjectus erat. Item cum *uxorem in manu mariti eſſe* dicimus, eam in mariti poteſtate eſſe intelligimus atque ita ut ſine eo auctore nec teſtari, nec contrahere poſſit. ¶ Tribus autem modis uxor in manum, ſeu poteſtatem mariti veniebat uſu, farre, coemptione. Ex his illa ſolum materfamilias vocabatur, quæ per coemptionem in manum mariti venerat. *Uſu* fieri matrimonium dicebatur. cum tutoribus auctoribus mulier in matrimonium conveniebat, & cum viro ita conſueſcebat, ut cum juſto marito, adeo ut, ſi uſus ille intra annum non interrumperetur, pro uſucapta jam haberetur. Qua de re nonnihil ſcriptum fuiſſe in XII. Tabulis, ſatis *Gell.* indicat *l.* 3. *c.* 2. Q. Mucium Juriſconſultum dicere ſolitum legi, non eſſe uſurpatam mulierem, quæ cum Cal. Januariis apud virum cauſa matrimonii eſſe cœpiſſet, ante diem 4. Cal. Januarias ſequentes uſurpatum iiſſet. Non poſſe impleri trinoctium, quod abeſſe a viro uſurpandi cauſa ex duodecim Tabulis deberet, quoniam tertiæ noctis poſteriores ſex horæ alterius anni eſſent, qui inciperet ex Calendis. Ex his Gellii verbis apparet, ut aliarum rerum, ſic etiam uxorum uſucapionem fuiſſe, & ſi uxor per annum integrum, nullo interrupto uſu apud virum fuiſſet, in manum mariti veniſſe, & ex tutorum poteſtate exiſſe, uſum vero, ſi per tres noctes ab eo abfuiſſet, interruptum fuiſſe. *Confarreatio* fuit contractus matrimonii proprius Pontificum, qui ſolemni ſacrificio celebrabatur, ita dictus, quod Romani omne ſacrificium a farre exordirentur, ut Græci ab hordeo, conjuges vero eodem farre veſcerentur, quo etiam victimas reſpergerent. *Ulpian. tit.* 9. *Inſtit.* Farre convenitur in manum certis verbis, & teſtibus decem præſentibus, & ſolemni ſacrificio facto, in quo panis quoque farreus adhibetur. *Plin. l.* 18. *c.* 3. In ſacris nihil religioſius confarreationis vinculo erat, novæque nuptæ farreum præferebant. Hinc *diffarreatio* apud *Feſtum* diſſolutio matrimonii dicitur confarreatione contracti. Ceterum *Tacit. l.* 3. *Annal.* ait, confarreandi conſuetudinem aut omiſſam fuiſſe, aut inter paucos retentam. *Coemptionis* hæc ratio fuit. Veteri Romanorum lege, ut *Varro* tradit, nubentes mulieres tres ad virum aſſes ferre ſolebant, atque unum quidem, quem in manu tenebant, tanquam emendi cauſa marito dare, alium, quem in pede habebant, in foco Larium familiarium ponere, tertium in ſacciperio cum condidiſſent, compito vicinali ſolebant reſignare. Hujus rei meminit etiam *Cic. pro Mur.* & *l.* 2. *de Or.*
Uxorcula, æ, f. γυναικίδιον, parva uxor. *Apul. l.* 9. *Metam.* Erat ei uxorcula, etiam ſatis quidem taxus. ¶ Uſurpatur hæc vox in blanditiis. *Plaut. Caſ.* 4. 4. 19. Mea uxorcula. *Id. ib.* 5. 2. 32. Amabo mea uxorcula, cur virum tuum ſic me ſpernis?
Uxorculo, as, a. 1. diligo. *Plaut apud Var. l.* 6. *de L. L.* Mulierem uxorculavit; ego novi, ſcio actiſſas. Alii exponunt, uxores fecit.
Uxorius, a, um, *della moglie*, γυναικεῖος, quod eſt uxoris, vel quod ad uxorem pertinet. *Cic.* 3. *Off.* In arbitrio rei uxoriæ melius, æquius. *Ovid.* 2. *de Ar. v.* 155. Hoc decet uxores, dos eſt uxoria lites. ¶ *Uxoria forma*, pulchritudo mediocris. *Gel. l.* 5. *c.* 11. Inter pulcherrimam fœminam, & deformiſſimam media quædam forma eſt, quæ a nimiæ pulchritudinis periculo, & a ſummo deformitatis odio vacat, qualis a Q. Ennio in Menalippa perquam eleganti vocabulo *ſtata* dicitur, quia neque κοινή futura ſit, neque ποινή: quam formam modicam, & modeſtam Phavorinus non mehercle inſcite appellabat uxoriam. ¶ Aliquando uxorius, γυναικομανής, φιλόγυνος, dicitur, qui uxori nimis inſervit. *Virg.* 4. *Æn. v.* 266. Tu nunc Carthaginis altæ Fundamenta locas, pulchramque uxorius urbem Extruis? *Horat. l.* 1. *od.* 2. Vagus, & ſiniſtra labitur ripa, Jove non probante, uxorius amnis. ¶ *Uxoria bibere* apud *Quintil. Declam.* 15. eſt bibere medicamenta, quæ uxoris amorem concilient. ¶ *Uxorium pendere* dicitur, qui, quod uxorem non habuerit, æs populo dedit. *Feſt.*

DE LITTERA X.

X Litera, ξ, ſemivocalis eſt, ex earum numero, quæ duplices appellantur. Vim enim duarum conſonantium habet, idest cs, vel gs. Sane veteres pro x modo cs, modo gs, utebantur, ut *apecs*, *gregs*, pro quibus nunc *apex*, & *grex* dicimus. *Quintil. l.* 1. *c.* 4. Et noſtrarum ultima X, qua tamen carere potuimus, ſi non quæſiſſemus. ¶ Latini hoc elementum, quod vaſtioris ſoni videretur, quibuſdam dictionibus exemerunt, unde pro vexillo *velum*, pro axilla *alam*, pro paxillo *palum* dicere maluerunt. Quod & ipſe teſtatur *Cic in Orat. c.* 45. Quomodo enim, inquit, noſter Axilla, Ala factus eſt, niſi fuga vaſtioris literæ, quam literam etiam e maxillis, & taxillis, & vexillo, & paxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis evellit? ¶ In compoſitione, quotieſcunque præcedit dictionem incipientem a vocali, vel c, p, t, utraque compoſitionis pars remanet integra, ut *exaro*, *exeo*, *excogito*, *excito*, *exaro*, *excutio*, *expers*, *expleo*, *extraho*, *extendo*. Sed ſi præcedat s literam, s vel abjicitur, vel retinetur, ſcribitur enim *exſurgo*, & *exurgo*, *exſequor*, & *exequor*, &c. ¶ X litera apud veteres, quemadmodum etiam hodie apud nos, nota fuit numeri denarii, ſicuti & V, quæ dimidiata pars eſt literæ X, nota eſt numeri quinarii. Hinc factum eſt, ut in vetuſtis codicibus hæc nota aliquando inveniatur pro denario Romano, qui quatuor valebat nummis ſeſtertiis. *Plin. l.* 2. *c.* 12. Quod minore folio eſt, microſphærum appellatur, emitur X. LX. Laudatiſſimum microſphærum e minimis foliorum, pretium ejus X. LXXV.

X ANTE A.

Xanthe, es, f. Ξάνθη, Nympha marina, Oceani, & Tethyos filia, a ξανθός, ή, όν, *flavus*, *a*, *um*, nempe a colore flavo, ſive fulvo. *Heſiod. in Theogon.*
Xanthenes, is, m. gemmæ genus, a ξανθός, *flavus*, quia eſt electri colore. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Xanthenem in Media naſci Democritus tradit electri colore, & ſiquis terat in vino, palmeo, & croceo, ceræ modo lenteſcere, odore magnæ ſuavitatis. Aliqui codices habent *zanthenem*.
Xantho, us, f. contr. ξανθώ, una ex Nymphis, Oceani, & Tethyos filia. *Virg. l.* 3. *Georg.* Drymoque, Xanthoque, Lygeaque, Phyllodoceque. *Heſiod. in Theogonia* Xanthen appellat.
Xanthos, m. 2. ξανθός, gemmæ genus. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Eſt & alia ejuſdem generis, quæ vocatur hemi ab Indis, xanthos appellata a Græcis, e fulvo candicans.
Xanthus, i, m. *Santo*, Ξάνθος, fl. Phrygiæ, ſeu Troadis, qui ex Ida monte oritur, atque in portum Achæorum, & in Helleſpontum apud Dardanum urbem influit. Diverſus eſt a Scamandro, & a Simoente. *Plin. l.* 5. *c.* 30. Sed *Dion. Pruſ.* & *Maxim. Tyrius* eundem eſſe ac Scamandrum, tradunt. Verum quia hi tres amnes confluunt apud oram, propterea iidem ab aliquibus cenſentur. Dictus creditur a ξανθός, *flavus*, quod ovium vellera rufo inficiat colore. *Plin. l.* 2. *c.* 103. ¶ Secundum fabulas fuit filius Jovis. De hoc oraculum Apollinis fuit, Græcos Ilii non eſſe potituros, niſi equos Rheſi abduxiſſent, antequam herbam Troadis guſtaſſent, & de Xanthi aqua bibiſſent, quod a Diomede, & Ulyſſe factum eſt occiſo Rheſo noctu, & per inſidias. *Virg.* 1. *Æn.* Ardenteſque avertit equos in caſtra, prius, quam Pabula guſtaſſent Trojæ, Xanthumque bibiſſent. ¶ Xanthus alter, qui *Straboni* Sirbis, & *Plinio* Glaucus dicitur, *Santo*, *Sirbe*, fl. Lyciæ, qui ex Cadmo monte oritur duobus fontibus, Xanthum urbem interluit, & non procul ab ea in Lycium mare ſe exonerat. *Virg.* 4. *Æn.* Qualis ubi hybernam Lyciam, Xanthique fluenta Deſerit, ac Delum maternam inviſit Apollo. ¶ Xanthus item, fluviolus Epiri, qui areſcit. *Virg.* 3. *Æn.* Pergama, & arentem Xanthi cognomine rivum Agnoſco.
Xanthus, i, f. Xanthopolis, *Santa*, *Sirbi*, urbs Lyciæ, non parva, proxima Pataræ, ab oſtio Xanthi fl. quo alluitur, 70. ſtad. Si *Stephano* credimus, a Xantho Cretenſi nominata eſt, *Plin. l.* 5. *c.* 27. ¶ Xanthus item opp. Leſbi inſ. *Steph.*

X ANTE E.

Xeniolum, i, parvum xenium. *Apul. l.* 2. *A. A.* Commodum meridies acceſſerat. & mittit mihi xeniola, porcum optimum, & quinque gallinulas, & vini cadum in ætate pretioſi. *Leg.* 7. *ff. de offic. proconſ.* Ad xeniola non pertinet. Al. leg. ad xenia jam non pertinet.
Xenium, ii, n. *regalo che ſi fa agli ospiti*, ξένιον, munus hoſpitibus dari ſolitum. a ξένος, *hoſpes*. Unde ab *Apul.* vocatur munus hoſpitale. Latini, *Feſto* teſte. vocant *Lautia*: quam vocem exponens *Plutarchus*, non ſimpliciter ξένια dicit. ſed τὰ παρεχόμενα τοῖς πρέσβεσι ξένια. Martial. l. 13. *Xenia* inſcripſit, quod in eo ejuſmodi res diſtichis deſcribit, cujuſmodi hoſpitibus mitti ſolent, & quod verſus ipſi pro xeniis mitti poſſint. In ejus *epigr.* 3. hæc ſunt. Omnis in hoc gracili Xeniorum turba libello Conſtabit nummis quatuor empta tibi. Et *infra* Hæc licet hoſpitibus pro munere diſticha mittas, Si tibi tam rarus, quam mihi, nummus erit. ¶ Dona etiam, quæ dabantur convivis pro coena, xenia dicta ſunt. *Plin. l.* 6. *ep.* 31. Adhibebamur quotidie cœnæ; erat modica, ſi principem cogites: interdum ἀκροάματα audiebamus: interdum jucundiſſimis ſermonibus nox ducebatur. Summo die abeuntibus nobis, (quam diligens in Cæſare humanitas!) xenia ſunt miſſa. Adde *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. ¶ Item quæcunque munera amicis domi ſuæ degentibus mittebantur, *regali*, *preſenti*, de quibus præcipue intelligenda ſunt *Martialis* xenia toto *l.* 13. ¶ Item munera, quæ a provincialibus dabantur proconſulibus, & aliis provinciarum rectoribus; quorum mentio eſt *leg.* 6. *ff. de offic. proconſ.* ¶ Item quæ ultro largiri ſolebant rei cauſidicis, & advocatis pro cauſarum actionibus. *Plin. l.* 5. *ep.* 14. Quam me juvat, quod in cauſis agendis non modo pactione, dono, munere, verum etiam xenio ſemper abſtinui.
Xenodochium, vel Xenodochēum, i, n. *ſpedale*, Ger. *ſpital*, Gal. *hopital*, Hiſ. *hoſpital*, ξενοδοχεῖον, hoſpitale, locus publicus, quo hoſpites, id eſt peregrini, excipiuntur, a ξένος, *hoſpes*, & δέχομαι, *ſuſcipio*. Hoc genus hoſpitii Hieroſolymis primum ab Hircano extructum fuiſſe, auctores ſunt Joſephus, & Hegeſippus *leg.* 33. & 35. *Cod. de Epiſc.* & *Cler.*
Xenodŏchus, i, m. ξενοδόχος, qui advenas inopes hoſpitio excipit. *leg.* 33. & 49. *Cod. de Epiſc.* & *cler.*
Xenoparŏchi, m. 2. ξενοπάροχοι, iidem qui Parochi, qui legatis publice miſſis, cæteriſque alicujus dignitatis hoſpitibus ſalem, & ligna præbebant, unde & nomen acceperunt, παρὰ τὸ τοῖς ξένοις τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν, quod hoſpitibus neceſſaria ſuppeditarent. *Arcad. Dig. lib.* 50. *tit.* 4. *leg.* 18. Tabularii, vel Xenoparochi, ut in quibuſdam civitatibus, &c.
Xenŏphon, ontis, maſc. Ξενοφῶν, Philoſophus, & Dux inſignis Athenienſium, diſcipulus Socratis, condiſcipulus Platonis, cum quo & ſimultates exercuit, ut fuſe probat *Gellius l.* 14. *c.* 3. Fuit moratus, lenis, & dulcis. Hinc Xenophontis voce Muſas locutas ferunt. Perfunctus eſt militia cum Cyro minore, eoque in acie cæſo, exercitus reliquias ex ultimis Babyloniæ finibus per aſpera, & difficillima itinera incolumes in patriam reduxit. Scripſit Socratis ſermones, & librum de Oeconomia, qui a Cicerone ipſo latinitate donatus eſt. Item libros ſex de rebus Græcorum, idest Hiſtoriam Peloponneſiaci belli, ac eorum, quæ Athenienſes poſt Thucydidem geſſerant, quæ Paralipomena appellavit. Scripſit item Cyri majoris Pædiam, non tam hiſtoricæ ſerviens veritati (ut inquit *Cicero l.* 2. *de Or.*) quam ut abſolutum inſtitueret ducem: præterea Cyri minoris expeditionem adverſus Artaxerxem fratrem. Scripſit item Sympoſium.

Ad

Ad hæc ſcripſit de re equeſtri, de venatione, Socratis Apologiam, aliaque nonnulla, quæ etiam hodie omnium manibus teruntur. ¶ Xenophon alter vir Antiochenus, qui Amatoria quædam ſcripſit, quæ Babylonica appellavit. ¶ Fuit & hoc nomine alius Epheſius, qui & ipſe Amatoriarum narrationum libros decem ſcripſit, quæ Epheſiaca nominavit. ¶ Item vir Cyprius, qui & ipſa Amatoria quædam edidit de Cinyra, Myrrha, & Adonide, quæ Cypriaca inſcripſit. ¶ *Laertius* ſeptem commemorat Xenophontes, quorum nomina, & ſcripta vide apud ipſum.

Xenophontēus, a, um, &

Xenophontīus, a, um, adject. ad Xenophontem pertinens. *Cic. de clar. Orat. c.* 35. Xenophontæum ſermonis genus. *Id. 5. Fam. ep.* 12. Hercules Xenophontius. h. e. a Xenophonte in ſuis ſcriptis inductus.

Xerampelīnus, a, um, ξηραμπέλινος, quod vitem ſiccam imitetur, ut Xerampelinus color, *colore di roſa ſecca*, ξηραμπέλινον χρῶμα, quem videre eſt in areſactis vitium foliis, ut *Julius Scaliger exerc.* 325. *ſect.* 10. innuit, & etymon docet. Eſt enim ξηραμπέλινος ex ξηρὸς, hoc eſt aridus, & ἀμπέλινος, hoc eſt viteus, quod ab ἄμπελος, vitis. Quanquam quæri poſſit, num xerampelino colori a vitis foliis id nomen impoſitum ſit, quæ deciduo jam autumno velut arenteſcentia rubent, an a vitibus ipſis, quarum color pullus eſt. Sane quidam cenſent, xerampelinum colorem potius eſſe pullum, ſive atrum, idque adducti verbis Suidæ, qui χλαμύδας ξηραμπελίνας, etiam περιπόρφυρα dictas ait: et has idem a colore atro dictas arbitratur, quemadmodum apud eum in Ἀπομβιωσις videre potes. Utra verior ſit ſententia, docemur verbis hiſce Juvenalis Scholiaſtæ veteris, ad vocem *xerampelinas* ſic commentantis. Veſtes ſcilicet, quæ ad uſum matronarum fuerunt ampelini coloris, qui inter coccinum, & muricem medius eſt. Xeron vero ſiccum ſignificat. Hæc ille, quæ plane priorem opinionem firmant. Hinc xerampelinæ veſtes, quæ colore xerampelino tinctæ ſunt. *Juven. ſat.* 6. *v.* 519. Et xerampelinas veteres donaverit ipſi.

Xerantĭcus, a, um, adject. *diſſeccativo, eſſiccativo*, exſiccandi vim habens, ut xerantica decoctio, apud *Æmil. Macr.* 1.88. Adde *Theod. Priſcian. l.* 1. *c.* 3.

Xerocollyrĭum, ſeu xerocollyrium, n. 2. ξηροκολλύριον, oculorum medicamentum, cujus materia ſunt res aridæ, ut ſemina, fructus, aromata, aliaque hujuſmodi. *Marcel. Empir. c.* 8.

Xerolibya, æ, f. ξηρολιβύη, Libya ſicca, pars interior Libyæ arida, & deſerta, propter aquarum inopiam, inter Tripolim, & Pentapolim. *Servius in Æneid.* 4. *v.* 41.

Xerolŏphus, m. 2. ξηρόλοφος, tumulus aridus, & ſiccus, ex congeſtis nempe lapidibus, a ξηρὸς, *aridus*, & λόφος, *tumulus*. Hujuſmodi locus fuit Byzantii, ubi cochleæ ſcaliferæ, & Dianæ columna ſtructiles, & tripodes, quibus multa epigrammata erant inſcripta, cujus adhuc non obſcura veſtigia ſupereſſe dicuntur. *Priſcian. l.* 1. *c. De accidentibus literæ:* Et epigrammata, quæ egomet legi in tripode vetuſtiſſimo Apollinis, qui ſtat in Xerolopho Byzantii, ſic ſcripta &c. *Id. l.* 6. Et quod hoc verum eſt, oſtendunt epigrammata vetuſtiſſima, quæ literis antiquiſſimis ſcripta in multis tripodibus legi, & maxime in tripode Apollinis, qui eſt Conſtantinopoli, in loco, quem ξηρόλοφον vocant. Hac voce utitur & *Juſtinianus, C. de publ. judic.* etiamſi *Alciatus* vocem adulterinam eſſe putaverit.

Xerophagia, æ, f. ξηροφαγία, uſus ciborum aridorum, poſt quos non opus eſſet lavare manus, e ξηρὸς, *ſiccus*, & φάγω, *comedo*; quo veſcendi genere utebantur tum athletæ apud Gentiles ad robur corporis, tum Chriſtiani ad vivendi parſimoniam, & ſobrietatem. Athletæ enim primis temporibus ficus tantum aridas eſitaviſſe dicuntur, deinde carnium uſu invecto, eas non pinguiulentes, pingues, & laute conditas, ſed ſiccatas, perdurataſque adhibebant. Apud Chriſtianos vero Xerophagia ſpecies erat abſtinentiæ: ſi enim nullo uterentur cibo, jejunium, ſi ſero, ſtatio; ſi arido, xerophagia. *Tertul. adverſ. Pſych. c.* 1. Arguunt nos, quod jejunia propria cuſtodiamus, quod ſtationes plerumque in veſperam producamus, quod etiam Xerophagias obſervemus, ſiccantes cibum ab omni carne, & omni juruleneo, & uvidioribus quibuſque pomis, nequid vinoſitatis vel edamus, vel potemus.

Xerophthalmia, æ, f. ξηροφθαλμία, lippitudo arida, qua neque tument, neque fluunt oculi, ſed rubent tantum, & cum dolore quodam graveſcunt, & noctu prægravi pituita inareſcunt. Eſt a ξηρὸς, *ſiccus*, & ὀφθαλμία, *lippitudo*. *Celſus l.* 6. *c.* 6. *n.* 29. Græcis literis ſcribit.

Xerxēna, æ, f. Ξερξήνη, regio Mediæ Borealis, inter Iberiam, & Albaniam, apud Alazonem fl. ſic dicta e Xerxe Perſarum Rege ibi orto, teſte *Eutropio*, ut Cambyſena a Cambyſe. Sed apud *Strabonem l.* 11. eſt regio Mediæ, Armeniæ majori contermina.

Xerxes, is, m. Ξέρξης, filius Darii, & Atoſſæ, nepos Cyri ex matre, Rex Perſarum. Cum Græciæ indicturus eſſet bellum, adhibitis Aſiæ principibus, per ſummam ſuperbiam ita eos affatus eſt: *Ne viderer meo tantummodo uſus conſilio, vos contraxi. Ceterum mementote, parendum magis vobis eſſe, quam ſuadendum*, ut refert *Val. Max. l.* 9. *c.* 5. *in Externis, n.* 2. Centum ſeptuaginta hominum myriadibus, hoc eſt decies ſepties centenis millibus per totum quinquennium contractis, Græciæ bellum intulit. Secundum *Juſtinum l.* 2. ſeptingenta millia de Regno armavit, & trecenta millia de auxiliis. Hinc non immerito proditum eſt, flumina ab ejus exercitu ſiccata, Græciamque omnem vix capere exercitum ejus potuiſſe. Tantum autem habuit navium apparatum, ut totum Helleſpontum operiret, & Aſiam Europæ ponte conjungeret. Naves decies centum millium numero habuiſſe dicitur. Athon præterea montem a continente abſcidit. Vide *Plin. l.* 4. *c.* 10. & *Juſt. l.* 2. Sed nihilominus victus eſt apud Thermopylas a quatuor hominum millibus, duce Leonida. V. *Leonidas*. Deinde duobus vulneribus terreſtri prælio acceptis, experiri maris fortunam ſtatuit. Ante navalis prælii congreſſionem miſit quatuor millia armatorum Delphos, ad templum Apollinis diripiendum: quæ manus tota imbribus, & fulminibus deleta eſt. Poſt hæc Theſpias, & Platæas, & Athenas vacuas hominibus incendit. Nam poſt pugnam Marathoniam, in qua pater Xerxis Darius, cæſis ducentis millibus Perſarum, a Miltiade victus fuerat, ordinationisuaſu Themiſtoclis Athenienſes, & alii in navibus mixtis orbibus degebant. Priuſquam Athenas deleret, Lacedæmonios invadendæ conſilium agitanti admirabile inter cœnam prodigium incidit. Infuſum namque pateræ ejus vinum in ſanguinem nec ſemel, ſed iterum, & tertio converſum eſt. Qua de re conſulti Magi monuerunt, ut ab incepto abſtineret. Navali quoque certamine a Themiſtocle apud Salaminem ſuperatus eſt, in quo multæ naves captæ, multæ merſæ. Tunc qui ante tota maria claſſe ſternebat, vix parvula cymba effugit, relicto Mardonio præfecto, qui & ipſe, re in Bœotia infeliciter geſta, cum pauciſſimis in Perſidem ſe recepit. Demum ſe ſe otio, ſocordiæque rejecta militia tradidit, adeo ut præmium propoſuerit ei, qui inveniſſet novam voluptatem. Quamobrem a ſuis ſpretus, paucis poſt annis ab Artabano Præfecto ſuo in Regia interfectus eſt, cum regnaſſet annis octo. Nam deficiente quotidie Regis majeſtate, in ſpem Regni adductus, cum ſeptem robuſtiſſimis filiis Regiam veſperi ingreſſus eſt, quæ amicitiæ jura ſemper illi patebat, Regemque trucidavit. V. *Juſt. l.* 2. & 3. ¶ Xerxes alter, Pictor Heracleota, Venerem adeo pulchram pinxit, ut ex ea quæſtum magnum faceret, pretio accepto ab iis, qui eam videre cupiebant. Itaque Græci lepido cavillo Venerem amicam Xerxis vocitabant, quod ex ejus picturæ lenocinio quæſtum faceret. *Heiran. de varia Hiſtoria*.

X A N T E I.

Xiphias, æ, m. ξιφίας, piſcis genus, roſtrum habens mucrone armatum, unde & Latini Græcos imitati, gladium appellant. Dictus a ξίφος, *enſis*, quia figura enſem refert. *Plin. l.* 32. *c.* 2. Xiphiam, ideſt gladium, roſtro mucronato eſſe, ab hoc naves perfoſſas mergi in Oceano ad locum Mauritaniæ, qui Cotta vocetur, non procul a Lixo flumine. ¶ Xiphiæ item ſtellæ ſunt ex genere cometarum, figura gladii. *Plin. l.* 2. *c.* 25. Eaſdem breviores, & in mucronem faſtigatas xiphias vocavere, quæ ſunt omnium pallidiſſimæ, & quodam gladii nitore, ac ſine ullis radiis.

Xiphion, n. 2. ξιφίον, herba foliis mucronato, iridi non diſſimilis, quam Romani gladiolum, vulgus herbariorum *ſpatulam fœtidam* appellat. *Plin l.* 25. *c.* 11. Xiphion, & phaſganion in humidis, cum primum exit, gladii præbet ſpeciem, caule duum ſubitorum, radicis ad nucis avellanæ figuram fimbriatæ, quam affodi ante meſſes oportet, ſiccari in umbra.

X A N T E Y.

Xylĕos, i, f. herba, quæ & ſymphoniaca dicitur, & hyoſcyamus. *Apulej. de herb. c.* 4.

Xyline, es, f. e. *Sourna*, Ξυλίνη, opp. Cappadociæ, maritimum, ultra Trapezuntem, inter Cordulam ad Occ. & Aſporum ad Or.

Xylinum, i, (ſubaudi *linum*: eſt enim adjectivum e *Xylon*) *bombagia*, *bombagio*, *cotone*, ξύλινον, genus lini candidiſſimi, & molliſſimi, quod etiam goſſipinum vocatur, naſcens in fruticibus, cui nomen xylon, item goſſipion, pomis quibuſdam incluſum, barbatæ nuci non diſſimilibus, quæ maturitate hiſcentia globum lini oſtendunt. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Superior pars Ægypti in Arabiam vergens gignit fruticem, quem aliqui goſſipion vocant, plures xylon, & ideo lina inde facta xylina. Parvus eſt, ſimilemque barbatæ nucis defert fructum, cujus ex interiore bombyce lanugo netur. Nec ulla ſunt eis in candore, mollitiave præferenda. Veſtes inde Sacerdotibus Ægypti gratiſſimæ. Hæc *Plinius*. Ubi per *bombycem* minime intelligere oportet fila bombycum, ſed lanuginem fructu xyli contentam, quam ſic vocat, quia & mollitie ſimilis eſt bombycum operi, & ſimiliter ex eo telas nent, veſteſque texunt. De hac lanugine ſic *Ulpianus in l. ſi cui lana legatur, ff. de legatis*, 3. Lana legata, etiam leporinam lanam, & anſerinam, & caprinam credo contineri, & de lino, quam Græci ἐριόξυλα, hoc eſt ligneam lanam, appellant.

Xylobalſămum, i, n. *xylobalſamo*, ξυλοβάλσαμον, balſami arbuſculæ lignum, cujus ſuccus *opobalſamum* appellatur. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Amputatis ipſa, ſurculuſque venit intra quintum demum annum. Xylobalſamum vocatur, & coquitur in unguentis.

Xylocinnamōmum, i, n. ξυλοκιννάμωμον, cinnami lignum. *Plin. l.* 12. *c.* 19. Ipſum vero lignum in faſtidio eſt propter origani acrimoniam; xylocinnamomum vocant.

Xylon, n. 2. ξύλον, *legno*, *che produce la bambagia*. Græce lignum ſignificat, ſed proprie hoc nomine dictus eſt frutex ille, quam alias goſſipion vocant, qui pomum fert ſimilitudine barbatæ nucis, quod maturescens copia lanuginis, quam incluſam habet, dirumpitur, linique globum incluſum multo majorem, quam pro pomi magnitudine, detegit, quod lini genus inde xylinum, ſeu goſſipinum appellatur. Creſcit non in Tylo modo Arabici maris inſula, quod a *Theophraſto* ſcriptum eſt *l.* 4. *Hiſt. Plant. c.* 9. ſed etiam in plerisque Mediterranei maris inſulis, uti Melita, Creta, locisque aliis ad Auſtrum vergentibus. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Superior pars Ægypti in Arabiam vergens gignit fruticem, quem aliqui goſſipion vocant, plures xylon, &c. V. *Ruel. l.* 2. *c.* 150.

Xylophyton, n. herba, quæ & conſolida dicitur. *Apul. de herb. c.* 56.

Xylopŏlis, is, f. Ξυλόπολις, opp. Mygdoniæ, in Macedonia, Aſſoro finitimum. Pop. Xylopolitæ. *Plin. l.* 4. *c.* 10.

Xylopolitæ, V. Xylopolis.

Xylothon, n. herba quinque folium. *Apul. de herb. c.* 2.

Xyris, is, ξυρίς, herba folia habens iridis, ſed latiora, & in turbine mucronata, quorum e medio caulis erumpit craſſus, cubitalis, ex quo ſiliquæ triangulares dependent, in quibus purpureus flos, in medio puniceus, ſemen in folliculis ſimile fabis, rotundum, rubrum, acre, radice longa, geniculata, rufa. Officinæ *iridem ſylveſtrem* appellant. *Plin. l.* 21. *c.* 20. Iris rufa melior, quam candida. *Et infra:* Sunt, qui ſylveſtrem xyrin vocent.

Xyſtarchus, i, & Xyſtarches, æ, m. qui xyſto, & athletarum exercitiis & certaminibus præerat. Hanc vocem reperies apud *Tertul. ad Martyres c.* 3. & apud *Ammian. l.* 21. *c.* 1.

Xyſtici, orum, m. 2. ξυστικοὶ, athletæ, a *xyſtus* quod in xyſto ſe exercerent. *Suet. in Aug. c.* 45. Nec tamen eo minus xyſticorum concertationes, aut gladiatorum pugnas ſeveriſſime ſemper exegit. Uſus eſt & *in Galba c.* 15.

Xyſticus, a, um, adject. ξυστικός, ad xyſtum pertinens, vel ad ludos & certamina, quæ in xyſto fiunt. *Tert. de pud. c.* 7. Spectaculum quadrigarii luſoriæ, & gladiatorii cruoris, & ſcenicæ fœditatis, & xyſticæ vanitatis. *Id. de Pal. c.* 4. xyſtices munditias vocat, quibus ſtudebant athletæ ad augendas, ſervandaſque corporis vires. *Suet. in Galb. c.* 15. ſi quid ſcenici, aut xyſtici donatum olim vendidiſſent.

Xyſtion, m. 2. ξύστιον, gemma, ex genere jaſpidum, in India. *Plin. l.* 37. *c.* 9. Eadem & xyſtion parit plebeiam ibi gemmam.

Xyſtum, i, n. idem ac xyſtus. *Vitruv. l.* 5. *c.* 11. Hypæthræ ambulationes, quas Græci περιδρόμιδας, noſtri xyſta appellant. V. vocem ſequentem.

Xyſtus, i, m. *portico*, *loggia*, ..., Ger. *ſchopne*, Gall. *galerie*, Hiſp. *portal*, ξυστός, porticus ampla, & lata, in qua athletæ per hyemem exercebantur: dicta videtur a ξυστός, *raſus*, *politus*, *æquatus*, quia ſternebatur terra, ſeu arena raſa, æquataque, in qua facile conſiſtere athletæ poſſent. Erant autem xyſti ea latitudine, ut præter locum vacuum in medio pro athletis, præberent etiam commodum a lateribus ſpatium pro ſpectatoribus. *Tertul. in Apolog. c.* 38. Nihil nobis eſt cum inſania circi, cum impudicitia theatri, cum atrocitate arenæ, cum xyſti vanitate. Plura de Xyſtis, & Xyſticis V. apud *Onuphr. Panvin. l. de lud. Circenſ. c.* 1. & *Roſin. Antiq. Rom l.* 5. *c.* 4. ¶ Hujuſmodi porticus aptæ etiam erant ambulationibus, & collocutionibus hominum, ſolebantque circa villas extrui etiam ornatus gratia, conſitis ordine arboribus ad umbram, floribus ad odorem, & ſedilibus ad quietem, *viale*, *ſtrade da paſſeggio*. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Ante cryptoporticum xyſtus violis odoratus. *Cic.* 4. *Acad. c.* 3. Cum igitur pauca in xyſto locuti eſſemus, tum eodem in ſpatio conſedimus. *Id. in Brut. c.* 3. Cum ambularem in xyſto, & eſſem otioſus domi. ¶ Apud Vitruvium quoque mentio fit xyſtorum. videtur autem ita diſtinguere inter *Xyſtos*, m. & *Xyſtum*, n. ut ille porticum tectam ad exercitationes athletarum, hoc autem ſubdialem ambulationem ſignificet: verum hoc diſcrimen alii in verbis *Vitruvii* (quæ ſunt *l.* 5. *c.* 11.) non agnoſcunt. V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

DE LITTERA Y.

Y Græcorum vocalis eſt, qua in illorum dictionibus ſcribendis tantum utimur. Hujus loco antiqui, qui peregrinam literam nullam recipiebant, quintam Latinorum vocalem ſubſtituebant. *Cic. in Orat.* Purrum ſemper Ennius, nunquam Pyrrhum: Vi patefecerunt Fruges, non Phryges, ipſius antiqui declarant libri. Nec enim Græcam literam adhibebant. Nunc autem etiam duas. Et cum Phrygum, & Phrygibus dicendum eſſet, abſurdum erat aut tantum barbaris caſibus Græcam literam adhibere, aut recto caſu ſolum Græce loqui; tamen & Phryges, & Pyrrhum, aurium cauſa dicimus. ¶ Peculiare autem eſt huic elemento, ut in capite dictionum perpetuo aſpiretur. Quare quæ ab eo initium ſumunt, requirenda ſunt inter aſpirata in litera H. Dicitur *littera Pythagoræ*, quod ea Philoſophus hic uteretur ad ſignificandum humanæ vitæ bivium. *Auſonius Edyll.* 12. *Technopægn. de litteris monoſyllabis*, *Perſius Satyra* 3. *Lactantius l.* 6. *c.* 3.

DE

Digitized by Google

DE LITERA Z.

Z Litera Græca eſt, quæ in Latinis dictionibus non utimur. Eſt ſemivocalis, ex genere literarum duplicium. Valet enim *ſd*. Ejus loco nos ſubſtituimus interdum geminum ſſ, ut *patriſſo* pro πατρίζω, *pitiſſo* pro πιτίζω, interdum *ſd*, ut *Eſdras* pro Ἔζρας. Antiqui loco ejus unicum aliquando *ſ* ſcribebant, ut *Saguntus* pro Ζάκυνθος, *Setbus* pro Ζῆθος. Nonnunquam etiam *d* literam loco ejus uſurpabant, ut *Medentius* pro *Mezentius*. Sed hoc tantum apud antiquiſſimos, qui peregrinas nullas literas recipiebant.

Z A N T E A.

Zabulus, i, m. idem quod *Diabolus*, ea ratione, qua *zeta* pro *diæta* dicitur. *Lactant. de mortib. perſecut. c.* 16.

Zacynthius, a, um, adject. ad Zacynthum inſulam pertinens. *Nepos in Dion. cap.* 9. Zacynthios adoleſcentes. *Plaut. Merc.* 5. 2. Calchas iſte Zacynthius eſt.

Zacynthus, i, f. *il Zante*, Ζάκυνθος, inſ. maris Jonii, olim Hyrie, teſte *Plin. l.* 4. *c.* 12. verſus oram Occ. Peloponneſi. Excurrit 10 longit. ad 25. M. P. in latit. 20. Ambitus ejus ſecundum *Plin. & Portar.* eſt 36. M. P. ſecundum *Baudrand.* 60. Jacet contra Chelonitem promont. inter Cephaleniam ad Arctos, & Strophades ad Auſt. *Plinius* illam a Cephalenia 25. M. P. diſtare ſcribit, *Strabo* 60. tantum ſtad. Urbem habet cognominem, amplam, & permunitam, cum arce in colle. Condita fuit a Zacyntho Dardani filio, unde nomen, teſte *Stephano*. *Virg.* 3. *Æn.* Jam medio apparet fluctu nemoroſa Zacynthos.

Zaleucus, i, maſc. Ζάλευκος, Legiſlator Locrenſium. Sed dubitatur, utrum extiterit, *Timæus* negat Zaleucum iſtum ullum fuiſſe, *Theophraſtus* affirmat. Hic, cum in adulteros pœnam ſtatuiſſet, ut in adulterio deprehenſi utroque orbarentur oculo, oblatus eſt ei filius, multiſque teſtibus adulterii convictus eſt. Filium damnavit. Cum tota civitas in honorem patris pœnæ neceſſitatem adoleſcentulo remitteret, aliquandiu repugnavit. Ad ultimum precibus populi evictus, altero ſibi, altero filii oculo eruto, uſum videndi utrique reliquit. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 5. *de juſtit. in extern. n.* 3.

Zaliſcus, ſeu Zalicus, m. 2. fl. Cappadociæ, in Aſia minore, in confinio Galatiæ, ſeu potius fl. ipſius Galatiæ, qui per Paphlagoniam in mare Euxinum fluit, inter Sinopen ad Occ. & Amiſum ad Or. Sed *Baudrando* deſcriptione longe abeſt a Cappadocia, oritur in confinio Galatiæ, deindeque per Paphlagoniam fluens, ibi in Pontum Euxinum cadit, 30. M. P. a Sinope in Or.

Zamia, æ, f. *danno*, *perdita*, detrimentum, jactura, a Græco ζημία, & Dorice ζαμία. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 19. Nemini credo, qui large blandu 'ſt dives pauperi. ubi manu injicit benigne, ibi oneret aliquam zamiam. Ubi hypellege aſt, h. e. *aliqua zamia pauperem oneret*. ¶ Apud *Plin. l.* 16. *c.* 26. zamiæ dicuntur nuces pini arboris, quæ matureſcentes ſe dividunt; & appellationis ratio eſt, quæ niſi decerpantur, cæteras lædunt.

Zancha, æ, f. ζάγχη, genus calceamenti ex pelle Parthica. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 17. *& Cod. Theodoſ. l.* 14. *t.* 10. *leg.* 2. *&* 3.

Zancla, es, f. ζάγκλη, Sicilia, a ζάγκλη, idest a Saturni falce, quam Poetæ fabulantur in Siciliam decidiſſe. Quam fabulam inde ortam putat *Macrobius*, quod Siciliæ imprimis frugum fertilis ſit. Saturnus autem primus putatur in Italia frugum uſum inveniſſe. *Ovid.* 13. *Met. v.* 290. Zancle quoque juncta fuiſſe Italiæ legitur, donec confinia pontus Abſtulit, & media tellurem reppulit unda.

Zancle, es, f. 1. ζάγκλη, urbs Siciliæ, in penitiſſimo Pelori ſinu, a ζάγκλη, quod apud Siculos eſt falx, eſtque a ζα pro διά, & ἀγκύλος, nempe a ſitus obliquitate, quod falcis in modum curvata aſſet, vel a nomine generali inſulæ, quæ & ipſa Zancle vocabatur. Poſtea a Meſſeniis inſtauratoribus *Meſſana*, hoc eſt Meſſane, dicta eſt. ¶ Zancle item, opp. Meſſeniæ, in Peloponneſo. *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Zanclæus, a, um, Siculus. *Ovid.* 13. *Met. v.* 603. Sub noctem petitur Zanclæa claſſis arena.

Zancleius, a, um, Siculus. *Ovid.* 14. *Met. v.* 47. Oppoſitumque petens contra Zancleia ſaxa.

Z A N T E E.

Zea, æ, f. *ſpelta*, ζειά, genus frumenti ſimile farri. Græce eſt ζεία, pro quo & ζειὰ dicitur, quod Homero, & Hippocrati, & univerſe Jonice ſcribentibus familiarius eſt. Far ſic vocari, ſcribit *Hieronymus in Iſaia c.* 28. & *Ezech. c.* 4. Manifeſte diſtinguit *Plinius l.* 18. *c.* 8. ut videbimus infra. Duo ejus genera tradit *Dioſcorides l.* 2. *c.* 80. alterum ſimplex, & unius tantum grani, alterum, quod dicoccon, hoc eſt gemini, & duplicis grani appellant, duobus utriculis conjunctum ſemen habens; ex quo fit ſorbitio, vel puls, quæ vocatur *olira*: de qua V. ſuo loco. *Plin. l.* 18. *c.* 8. Ægypto, ac Syriæ, Ciliciæque, & Aſiæ, ac Græciæ peculiares zea, olyra, tiphe. Qui zea utuntur, non habent far. Eſt & hæc Italiæ, in Campania maxime, ſemenque appellatur. ¶ Eſt etiam zea roriſmarini ſpecies. *Apul. de herb. c.* 79.

Zelivira mulier dicitur, quæ cum alieno viro cubans juſta uxoria amorem ſuo præferri timet. *Tertull. in exhortat. ad caſt. c.* 9. Omnis mulier zelivira eſt, quamdiu eliena.

Zelo, as, a. 1. *aver zelo*, ζηλόω, æmulor, cupide aliquid imitor, tam vehementer amo, ut neminem in partem amoris admitti patiar, &c. *Tert. carm. cont. Marc. l.* 4. *v.* 36. Qui zelat populum ſummo pietatis amore.

Zelotes, æ, m. *geloſo*, *zelante*, ζηλωτής, accipitur pro amatore, qui nullum in amore fert rivalem. In hac ſignificatione frequenter occurrit in ſacris Literis, præcipueque apud Prophetas, qui Deum zelotem eſſe prædicant, hoc eſt zelotypum, & ferre non poſſe, ut amor ille, cultuſque ſibi uni debitus, ad idola, dæmoniave transferatur. Adde *Tertul. l.* 1. *adv. Marcion. c.* 28. & *l.* 4. *c.* 23.

Zelotypa, æ, f. *geloſa*, mulier zelotypiam habens. *Petron. in Satyr.* Noli zelotype eſſe. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 277. Si tibi zelotypæ retegantur ſcrinia mœchæ.

Zelotypia, æ, f. *geloſia*, ζηλοτυπία, ægritudo animi, cum, ne quis poſſideat, timemus, quod poſſidere ſoli cupimus. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 8. Obtrectatio autem eſt ea, quam intelligi zelotypiam volo, ægritudo ex eo, quod alter quoque potiatur eo, quod ille ipſe concupiverit. *Antonius Cic. inter ep. ad Att. l.* 10. *poſt ep.* 8. Judicabam duriores partes mihi impoſitas eſſe ab offenſione veſtra, quæ magis a zelotypia mea, quam ab injuria tua, nata eſt. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Nympha zelotypia erga Herculem mortua.

Zelotypus, i, m. *geloſo*, ζηλότυπος, idem ac zelotes, ideſt æmulator, ſuſpicioſus in amore. Dictus eſt vel a ζῆλος, & τύπος, quia in zelotypis non amor verus ſit, ſed ejus ſolum typus, ac imago quædam, vel quaſi ζήλῳ τυπεὶς, *zelo percuſſus*, quia qui ſic effectus eſt, rivalem in amore metuit, nec pati poteſt. *Juven. ſat.* 5. *v.* 43. zelotypo juvenis prælatus Iarbæ. Adde *Quintil. l.* 4. *c.* 2.

Zelus, i, m. *zelo*, *emulazione*, ζῆλος, fervor ille animi, qui in æmulatione cernitur, qui interdum vitioſus eſt, interdum cum virtute, quatenus ſcilicet vel ad honeſta ſtudioſius capeſſenda incitat, vel invidiam de alterius bonis, odiumque interdum parit. *Prudent. Hamartig. v.* 188. ſcintillæ odii de ſomite zeli. *Vitruv. in præfat. l.* 7. Ptolemæus infinito zelo, cupiditatiſque incitatus ſtudio ad eundem modum contenderat bibliothecam Alexandriæ comparare.

Zeno, & Zenon, onis, m. Ζήνων, Philoſophus Pythagoricus Eleates, id eſt ex Elea urbe Æolidis, quem Dialecticæ inventorem fuiſſe ſcribit Ariſtoteles. Fuit in ſecta eorum Philoſophorum, qui id bonum ſolum eſſe dicebant, quod eſſet unum, & ſimile, & idem, & ſemper, ſeu quorum omne bonum in mente poſitum fuit, & in mentis acie, qua verum cernebatur: cujus diſciplinæ princeps fuit Xenophanes Colophonius, deinde eum ſecuti Parmenides, & Zeno, ambo Eleates, a quibus Philoſophi *Eleatici* nominabantur, poſt Euclides Socratis diſcipulus Megareus, a quo iidem illi *Megarici* dicti, tandem Menedemus Eretriacus, ideſt ex Eretria urbe Eubœæ, a quo *Eretriaci* appellati. Hujus celebratiſſima fuit in perferendis cruciatibus patientia. Nam cum adoleſcentes nobiliſſimos cupiditate liberandæ patriæ inflammaſſet contra Nearchum Tyrannum, facto indicio comprehenſus, tradituſque eſt tortoribus torquendus. Cumque laceraretur, ut conſcios conjurationis nominaret, neminem illorum indicavit, ſed amicos, intimoſque Tyranni participes conjurationis eſſe dixit. Deinde cum quippiam ſe in aurem Tyranni loqui velle ſignificaſſet, eam mordicus correptam non ante dimiſit, quam repta cum populatum caput reliquiſſet. Verum, cum jam vereretur, ne toties repetitis tormentis reſiſtere non poſſet, converſus ad cives, qui quæſtioni intererant, *Admiror*, inquit, *veſtram ignaviam, o cives, qui metum meum, quæ ego nunc patior, Tyranni jugum ſuſtinetis*, idque cum dixiſſet, concitam dentibus linguam in os Tyranni expuit. Quo facto tanto civium animos libertatis deſiderio incendit, ut concurſu undique facto Nearchum lapidaverint. *Cic.* 2. *Tuſc.* & 3. *de nat. Deor.* ¶ Zeno alter, Philoſophus Citticus, i. e. ex Cittio, ſeu Citio, ſeu Cytio, ſeu Cythio urbe Cypri, docuit Philoſophiam Athenis, in porticu Pœcile. Hinc dicitur auctor, & princeps Stoicorum, a στοά, *porticus*. Poſuit autem tantum genus boni, quod virtute continetur, dixitque, nihil eſſe bonum, niſi quod honeſtum eſt, nihil itam malum eſſe, niſi turpe, ſeu vitium, & peccatum, cætera nec bona nec mala eſſe, felicitatem in ſola virtute conſiſtere. *Cic.* 1. & 2. *Acad.* 1. 2. 3. 4. 5. *de Fin.* 2. 4. 3. *Tuſc.* 1. *de Leg.* & 1. *Parad.* Tanto in honore apud Athenienſes habitus eſt, ut apud eum claves urbis deponerent, ornarentque ipſum aurea corona, & ſtatua ærea. Deceſſit nonageſimo ætatis ſuæ anno ſine morbo. Nam, ut ferunt, cum abiret ex ſchola, lapidem offendens digitum perfregit, manu vero terram feriens, illud uſurpavit ex Niobe, *Venio, quid me vocas?* & continuo ſe ſtrangulans interiit. ¶ Zeno alius, Philoſophus Epicureus, ætate Ciceronis. *Cic.* 1. *de Fin.* & 3. *Tuſc.* ¶ Hoc nomen duplicem habet nominativum caſum, ut poſuimus, ſed Zeno frequentius eſt quam Zenon. Cicero enim paſſim Zeno uſurpat. At *Varr. apud Non. c.* 2. *n.* 649. Zenon, inquit, novam hæreſim novo pexillo ſuſpendiſſe dicatur.

Zephyritis, idis, patronym. fœmininum. Hoc nomine appellatur Flora Dea, Zephyri filia. *Catull. de coma Beren. v.* 57. Ipſa ſuam Zephyritis eo famulam legarat.

Zephyrius, a, um, ζεφύριος, quod ad Zephyrum ſpectat. *Ova Zephyria*, ὠὰ ζεφύρια, eadem, ac hypenemia, ὑπηνέμια, ideſt ventoſa, ſterilia, ita dicta a *Zephyrus*, quod vento putentur generari, ſeu potius quod inania ſint inſtar venti. Utriuſque appellationis meminit *Ariſtoteles l.* 3. *de gen. animal. cap.* 1. & *l.* 6. *Hiſt. animal. c.* 2. *Plin. l.* 10. *cap.* 60. Irrita ova, quæ hypenemia diximus, quidam & vento putant generari, qua de cauſa etiam Zephyria appellantur.

Zephyrus, i, m. *Zefiro*, *Ponente*, ζέφυρος, unus ex quatuor ventis cardinalibus, qui flat Occaſu ſolſtitiali, vel æquinoctiali, adverſus Subſolanum, ut Auctor libri de Mundo ſcribit, idque adſtipulante *Gell. l.* 2. *c.* 22. & *Plin. l.* 18. *c.* 34. ſic dictus videtur quaſi ζωηφόρος, ſive τὸ ζῆν φέρων, ideſt ferens vitam, ſeu vivere, quia nempe τῷ θάλπει πνέοντος αὐτοῦ οἱ καρποὶ αὔξονται, *calore ipſius flantis fructus augentur*. unde & genitalis mundi ſpiritus *Plinio* appellatur. Idem exiſtimatur, qui Favonius. Sed Vegetius Zephyrum, & Favonium diverſos ventos eſſe vult. Hic ventus cum flat, ver inchoat, ut *Plin. loc. cit.* teſtatur. Hinc *Horat. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 13. te, dulcis amice, reviſet Cum Zephyris, ſi concedes, & hirundine prima. Et *Virg.* 1. *Georg.* Vere novo, gelidus canis cum montibus humor Liquitur, & Zephyro putris ſe gleba reſolvit. ¶ Secundum fabulas fuit filius Aſtræi, & Auroræ, ferturque Chlorin Nympham adamaſſe, eique conceſſiſſe, ut floribus præeſſet, quæ deinceps Flora dicta eſt. Homerus etiam in Iliade narrat, a Zephyro Thyellam Harpyam amatam eſſe, indeque procreatos Xanthum & Balium equos Achillis. *Boccat. l.* 4. *Gen. Deor.* ¶ Narrat etiam *Servius in Ecl.* 5. unam ex Horis Zephyro tributam uxorem fuiſſe, ex qua ſuſceperit filium Carpon nomine, longe pulcherrimi corporis, qui poſt ab Jove in rerum omnium fructus converſus ſit. Hac autem fabula deſignantur effectus hujus venti, omnes fructus genitali aura fœcundantis, & ad maturitatem perducentis, ut dictum eſt. ¶ Hujus officium eſt portare nuntios Deorum, quos celeriter aliquo pervenire opus ſit. *Virg.* 4. *Æn. v.* 223. Tunc ſic Mercurium alloquitur, & talia mandat: Vade, age, nate, voca Zephyros, & labere pennis.

Zerbis, is, m. ζέρβις, fl. Meſopotamiæ, vel Armeniæ in Meſopotamiæ confinio, qui per Alonos populos junctos Gordyæis in Tigrim influit. *Plin. l.* 7. *c.* 26.

Zeros, m. 2. genus gemmæ, ſimilis iridi. *Plin. l.* 37. *c.* 9. *in fin*: Similis eſt aſpectu, ſed non ejuſdem effectus, quæ vocatur zeros, alba, nigraque macula in tranſverſum diſtinguente cryſtallum.

Zerinthius, a, um, quod ad Zerynthum opp. Samothraciæ ſpectat. *Ovid. lib.* 1. *Triſt. el.* 9. Inde levi vento Zerythia litora nacta Threiciam tetigit feſſa carina Samon.

Zeta, æ, f. *appartamento*, pars domus, cubiculum, vel plurium cubiculorum, quorum ab altero in alterum tranſitus ſit, connexio. Uno verbo, idem omnino eſt ac *diæta*, quam vocem Vide ſupra ſuo loco. *Lamprid. in Heliog. c.* 31. Odores Indicos ſine carbonibus ad vaporandas zetas jubebat incendi. *profumare le ſtanze*. Adde etiam ea exempla quæ in *Diæta* attulimus, in quibus fere omnibus, ut ab Eruditis obſervatum eſt, quædam editiones habent *zeta*, quædam *diæta*: nam *zeta* ea ratione a *diæta* facta eſt, qua a *diabolus zabulus*, & ζαβάλλειν e διαβάλλειν &c. ut docet *Voſſ. in Etymologico*. ¶ Eſt etiam nomen litteræ. *Auſon. in Technopægn. de monoſyll.* Zeta jacens, ſi ſurgat, erit nota, quæ legitur, N.

Zetarius, ii, m. *cameriere*, idem qui *diætarius*, quod V. Sic *Paul. l.* 3. *ſentent. tit.* 6. zetarios vocat quos *Ulpian. l.* 33. *Dig. tit.* 7. *leg.* 12. §. 40. diætarios.

Zetecula. V. Zethecula.

Zetes, ſeu Zethes, æ, m. ζήτης, ζῆθος, filius Boreæ Regis Thraciæ, & Orythyæ, frater Calais. *Ovid.* 7. *Met.* Implumes Calaiſque puer, Zeteſque fuerunt. V. *Calais*.

Zethus, i, m. Ζῆθος, Jovis ex Antiopa filius, & frater Amphionis, cui coadjutor fuit in condendis Thebis. Genuit ex Aedone uxore Itylum, & Thbium. *Cic.* 2. *de Or. c.* 37. Miror, cur Philoſophiæ, ſicut Zethus ille Pacuvianus, prope bellum indixeris. *Hor. l.* 1. *epiſt.* 18. *v.* 41. Gratia ſic fratrum geminorum Amphionis, atque Zethi diſſiluit. ¶ Fuit etiam Zethus mathematicus quidam inſignis, de quo *Sidon. l.* 4. *ep.* 3. Inveſtigat cum Atlante ſidera, cum Zetho pondera, cum Chryſippo numeros. ¶ Scribitur & *Zetus* ſine aſpiratione.

Zetta, æ, f. *Zerbi*, oppidum Africæ maritimum apud Zetam promontorium inter Syrtem parvam & magnam. *Hirt. de B. Alexand.*

Zeugites, æ, m. ζευγίτης, genus calami, ſeu arundinis, ſeu tibiæ, in Orchomenio lacu, a ζεῦγος, *jugum*, nempe a paritate, quod eo duplices fiebant tibiæ. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Cum igitur anno permanſerit inundatio, proficiunt in aucupatoriam quoque amplitudinem; vocabantur zeugitæ.

Zeugma, atis, n. ζεῦγμα, Græca vox, idem eſt quod Adjunctio, h. e. figura verborum per detractionem, qua plures ſententiæ uno connectuntur verbo, ſeu per quam ponitur aliquod verbum vel in principio, vel in medio, vel in fine periodi, quod alia etiam membra ejuſdem periodi regere, & ſuſtentare debeat, ſine ulla mutatione generis, vel numeri, vel alterius accidentis. *Cic. Verr.* 2. *c.* 18. Hujus judicii, & laudis fructum, & offenſionis periculum veſtrum. *Ubi Aſcon.* Figura zeugma, ad ſingula enim ſubaudiendum eſt, poteſt eſſe opertere. ¶ Triplex eſt. *Protozeugma*, *Meſozeugma*, *Hypozeugma*, ſecundum tres illos modos, quibus fit. *Protozeugma*, vel primus modus eſt, cum illud vocabulum, unde membra orationis pendent, ponitur in principio. *Cic. pro Cluent.* Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amentia. *Meſozeugma* eſt ſecundus modus Zeugmatis, cum vocabulum in medio ponitur.

tur. *Auct. ad Her. l. 4.* Futura dignitas aut morbo deflareſcit, aut vetuſtate. Hypezeugma, vel tertius modus eſt, cum princeps illa non in fine ponitur. *Cic. 1. Catil.* Nec enim is es, Catilina, ut te aut pudor unquam a turpitudine, aut metus a periculo, aut ratio a furore revocaverit.

Zeugma, atis, *n.* urbs exc. Syriæ, in Comagene, ad Euphratem ſiu. ubi pons erat ſupra Euphratem, cujus adhuc veſtigia durant. Contra Zeugma in altera Euphratis ripa Apamia urbs erat, munitiſſima, & ampla, 45. ſtad. ambitu patens, ſedes Satraparum, ubi tributa ſolvebantur. *Plin. l. 5. c. 24.*

Zeus, i, *maſc.* piſcis præſtantiſſimi genus in Oceano Atlantico, & circa Gadea, inter omnes, qui in eo mari capiuntur, bonitatis palmam obtinens. Gaditani alio nomine fabrum appellant, a colore, opinor, ſubnigro, quo fabri plerumque nigreſcunt. *Plin. l. 9. c. 18.* Eſt & hæc natura, ut alii alibi piſces principatum obtineant. coracinos in Ægypto, zeus, idem faber appellatus, Gadibus, circa Ebuſum ſalpa, &c. *Col. l. 8. c. 16.* Ut Atlanticus faber, qui & in noſtro Gadium municipio generoſiſſimis piſcibus adnumeratur, eumque priſca conſuetudine zeum appellamus.

Zeuxis, idis, *m. 3.* Ζεῦξις, pictor Heracleotes, qui floruit Olympiadis nonageſimæ quintæ anno quarto, excelluitque in arte pingendi, cujus celebriores tabulas recenſet *Plin. l. 35. c. 9. & 10.* Hic in certamen picturæ cum Parrhaſio deſcendit, uvaſque tanto ſucceſſu pictas in ſcenam detulit, ut ad eas aves advolarent. Parrhaſius autem linteum attulit pictum, ita veritate repræſentata, ut Zeuxis alitum judicio tumens flagitaret, tandem remoto linteo oſtendi picturam, intellectoque errore, concederet palmam ingenuo pudore, quoniam ipſe aves feſelliſſet, Parrhaſius autem ſe artificem. Fertur & poſtea pinxiſſe puerum uvas ferentem, ad quas cum advolaſſent aves, iratus eſt mira ingenuitate operi ſuo, & dixit: Uvas melius pinxi, quam Puerum. Nam ſi hunc conſummaſſem, aves timere debuerant. Fecit & figlina opera, quæ ſola in Ambracia relicta ſunt, cum inde muſas Fulvius Nobilior Romam transferret. Zeuxidis manu Romæ Helena fuit in Philippi porticibus, & in Concordiæ delubro Marſyas religatus. Opes tantas acquiſivit, ut in oſtentatione earum Olympiæ aureis literis in palliorum teſſeris intextum nomen ſuum oſtentarit. Poſtea donare opera ſua inſtituit, quod ea nullo ſatis digno pretio permutari poſſe diceret, & quidem Alcmenam Agrigentinis, Panem Archelao donavit. *Plin. l. 35. cap. 10.* Zeuxidis manu Romæ Helena eſt. *Id. ib. c. 9.* Artem ipſis oblatam Zeuxin ferre ſecum. ¶ Zeuxis alter, ſtatuarius, diſcipulus Silanionis. *Plin. l. 34. c. 8.*

Z ANTE I.

Zingiberi, *n. indecl.* gengevo, ζιγγίβερι, genus animatis, parvæ habens radicea, albeſcentea, odoratas, ſapore piperis. *Plin. l. 12. c. 7. de pipere:* Non eſt hujus arboris radix, ut aliqui exiſtimavere, quod vocant zimpiberi, alii vero zingiberi, quanquam ſapore ſimile. Id enim in Arabia, atque Troglodytica in arvis naſcitur, parvæ herbæ radice candida. ¶ Legitur & *fingiberi:* nam Galenus ζιγγίβερις ſcribit.

Zinzilulo, as, *n. 1.* verbum eſt exprimens cantum quarundam avium ſubmiſſiore voce, & crebris flexionibus canentium. *Auctor carm. de Philom. v. 43.* Regulus, atque Merops, & rubro pectore Progne Conſimili modulo zinzilulare ſciunt.

Zirbus, i, *m.* idem quod omentum. *Apic. l. 8. c. 6.* Hordum in zirbo componere.

Zizanium, ii, *neut.* zizzania, loglio, ζιζάνιον, vel aira, ut *Dioſcorides* vocat *lib. 2. cap. 29.* vitium tritici, hordeique nimia loci uligine corrupti, pluviiſve pluviis diluti, quod Latino vocabulo lolium appellatur, Galli, quod caput tentet, vertiginem generat, & animi modo inebriet, yvraye appellant. Effigiem habet hordeo haud diſſimilem, ſed folium anguſtius, pinguius, & hiſpidius, ſemen anilius in cortice aculeato, florem autem ſubpurpureum. Legitur hæc vox tantummodo in vulgata S. Scripturæ verſione, apud Arabeſ. Auguſtin. & alios Eccleſiaſticos Scriptores.

Zizyphum, i, *n. 2.* giuggiola, ζίζυφον, fructus zizyphi arboris. *Plin. l. 15. cap. 14.* Æque peregrina ſunt zizypha, & tubera, quæ & ipſa non pridem venere in Italiam. ¶ Scribitur & *Zizyphum.*

Zizyphus, i, *f.* giuggiolo, ζίζυφος, genus arboris noviſſimis Auguſti temporibus ex Africa in Italiam translatum, fructum ferens, quem neutro genere zizyphum appellamus, parvum, oblongum, colore rubeo, & baccis ſimiliorem quam malis, Officinæ jujubam vocant. *Col. l. 9. c. 4.* Alba zizyphos. ¶ Ejus ſerendæ rationem docet *Pallad. l. 5. tit. 4.* ¶ Scribitur & *Zizyphus.*

Zmilaces, *m.* ζμιλάκης, gemmæ genus. *Plin. l. 37. c. 10. in fine:* Zmilaces in Euphrate naſcitur, Proconneſio marmori ſimilis, medio colore glauco.

Z ANTE O.

Zodiactæus, a, um, *adject.* ad Zodiacum pertinens. *Martian. Capell. l. 1. pag. 3.* Annua peragratio Zodiactea.

Zodiacus, i, *m.* Zodiaco, ζῳδιακός, ζωδίων, ζωοφόρος, circulus in cœlo ex omnium maximorum, vel potius zona, aut armilla quædam, quæ duodecim illa ſigna continet, quæ Sol, Luna, & alii Planetæ motu proprio percurrunt. Dixi, vel potius zona, aut armilla: nam cum omnes circuli ſine latitudine & profunditate eſſe intelligantur, hic habet latitudinem duodecim graduum, & ſecundum nonnullos quatuordecim, ſecundum alios ſexdecim, & ex una parte Tropicum Cancri, ex altera Capricorni attingit. Dictus eſt ab illis ſignis, quæ complectitur, quæ ζῴδια ſeu ζῷα dicuntur, id eſt animalcula. Idem a duodecim ſignis a *Cicerone in Arati translatione, v. 318.* & ab aliis *ſignifer orbis* appellatur, a Manilio dicitur *balteus ſtellatus*, ab aliis aliter. Signa autem hujus circuli ſunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpius, Sagittarius, Capricornus, Aquarius, Piſces. *Cic. 2. de Divin. c. 42.* Vim quandam eſſe aiunt ſigniferum in orbe, qui Græce ζῳδιακὸς dicitur, talem, ut eius orbis unaquæque pars alia alio modo moveat, immutetque cœlum. *Gell. l. 13. c. 9.* Stellæ illæ ita titulo, qui Zodiacus dicitur, ſitæ, locatæque ſunt, ut &c. ¶ Adjective *Sidon. l. 8. ep. 11.* Zodiacum diadema.

Zoilus, *maſc.* Ζωΐλος, ſophiſta Amphipolites, Ptolemæi temporibus hoc uno facinore nobilitatus, quod Homerum poetarum omnium principem libris adverſus eum ſcriptis auſus ſit reprehendere, unde & Ὁμηρομάστιξ cognomen accepit. Quæ ſcripta Ptolemæo obtulit, ingens videlicet præmium ab eo ſperans. Verum cum nihil daretur, penuria coactus ſubmiſit, qui peterent. Illi Ptolemæus mirari ſe dixit, cum Homerus tot annis defunctus, tot hominum millia paſceret, Zoilum egere, Homero multo doctiorem. *Vide Vitruv. in præfat. l. 7.* ¶ Ab hujus moribus ſumptum eſt, ut homines lividi, & ex alieni ingenii obtrectatione laudem aucupantes Zoili dicerentur. *Ovid. l. 1. de Remed. Amor.* Ingenium magni livor detractat Homeri, quiſquis es, ex illo, Zoile, nomen habes. ¶ De mortis ejus genere diverſi diverſa ſentiunt, ut etiam ſcribit *Vitruvius loc. cit.* Alii parricidii convictum, juſſu Regis cruci affixum volunt, nonnulli a populo lapidibus obrutum eſſe, alii Smyrnæ vivum in pyram eſſe conjectum, alii, cum in Græciam rediiſſet, de Scironiis ſaxis ſuiſſe præcipitatum, quæ ſunt in Attica, inter Megara, & Corinthum.

Zomotegaṅite, *f. adject.* ζωμοταγανίτης, a ζωμός, jus, & τάγηνον, *ſartago.* Patina piſcium Zomotegaṅite apud *Apic. l. 4. cap. 2.* eſt patina piſcium in ſuo jure coctorum. Ita quidem reſtituit *Humelbergius.* nam alii aliter legunt.

Zona, æ, *f.* cinta, cintura, זונא, *girtel*, Gal. *ceinture*, Hiſp. *cinta*, ζώνη, vinculum, quo cingimur, cinctus, balteus, a ζωννύω, *cingo.* *Ovid. 2. Faſt.* Dat teretem zonam, quæ modo cincta fuit. *Hor. l. 1. ode 30.* Et ſolutis Gratiæ zonis, properentque Nymphæ. ¶ Veteres in zonis pecuniam deferebant. C. Gracchus apud *Gel. l. 15. c. 12.* Zonas, quas plenas argenti extuli, eas ex provincia inanes retuli. ¶ Hinc *Zonam perdidit*, proverbialiter dicitur in eum, qui omni pecunia deſtitutus eſt. *Hor. l. 2. ep. 2. v. 40.* Ibit eo, quo vis, qui zonam perdidit. ¶ *Zonam ſolvere* dicuntur novæ nuptæ, quæ viro traduntur, & primum cum eo concumbunt, Virgines enim non niſi cinctæ procedebant, ſed novæ nuptæ in cubiculum mariti deductæ a pronuba cingulum, quod ex ovilla lana contextum, & nodo etiam (quem Herculaneum vocabant) nexum gerebant, ſolvebatur, & Dianæ dicabatur. *Catull. carm. n.* Tam gratum mihi, quam ferunt puellæ Pernici aureolum fuiſſe malum, Quod zonam ſolvit diu ligatam. De Atalanta loquitur, quæ ob aureum malum ab Hippolyto projectum in curſu ſuperata, eidem nupſit. *V. Scalig. Poet. l. 3. cap. 101.* ¶ Per Translationem zonæ dicuntur circuli quidam lati, cœlum, terramque veluti cingulo quodam ambientes. Sunt autem numero quinque, ex quibus media, quæ inter Tropicos eſt, nimio calore, parum apta habitationi olim credita fuit; quæ tamen extremæ ſub Arctico, & Antarctico circulis ſitæ, nimio frigore horrent, unde & ipſæ inhabitabiles habitæ ſunt, reliquæ autem, ut quæ medium inter torridam, & gelidam ſitum obtinent, temperatæ ſunt, humanæ vitæ accommodatiſſimæ. *Virg. 1. Georg. verſ. 233.* Quinque tenent cœlum zonæ, quarum una coruſco Semper Sole rubens, & torrida ſemper ab igni; Quam circum extremæ dextra, lævaque trahuntur Cæruleæ glacie concretæ, atque imbribus atris. Has inter mediamque duæ mortalibus ægris Munere conceſſæ Divum, & via ſecta per ambas, Obliquus qua ſe ſignorum verteret ordo. *Ovid. 1. Met. v. 45.* Utque duæ dextra cœlum, totidemque ſiniſtra Parte ſecant zonæ, quinta eſt ardentior illis; Sic onus incluſum numero diſtinxit eodem Cura Dei, totidemque plagæ tellure premuntur, Quarum quæ media eſt, non eſt habitabilis æſtu. Nix tegit alta duas; totidem inter utramque locavit; temperiemque dedit mixta cum frigore flamma. *Cicer. in Somn. Scip. cap. 6.* Cernis autem terram eandem, quaſi quibuſdam redimitam, & circumdatam cingulis, e quibus duos maxime inter ſe diverſos, & cœli verticibus ipſis ex utraque parte ſubnixos obriguiſſe pruina vides, medium autem illum, & maximum Solis ardore torreri. Duo ſunt habitabiles, quorum Auſtralis ille (in quo qui inſiſtunt, adverſa nobis urgent veſtigia) nihil ad veſtrum genus, hic autem alter ſubjectus Aquiloni, quem incolitis, cerne, quam vos tenui parte contingat. ¶ Item translate zona appellatur herpetis genus, quod etiam *zoſter*, & *circinus* dicitur. Ita dicitur, quia medium tangit hominem. *Scribon. Largus c. 63.* Facit hoc medicamentum ad carbunculos, & ad ignem ſacrum, & ad zonam, quam Græci ἕρπητα dicunt.

Zonalis, le, *adject.* ad zonam cœli pertinens. *Macrob. l. 2. in Somn. Scip. c. 5.* Eadem eſt in ejuſdem zonalis ambitus continuatione temperies.

Zonarius, i, *m.* ζωνοπλόκος, qui zonas facit. *Cic. pro Flacco c. 7.* Quod Mithridates, qui multitudinem illam non auctoritate, ſed ſagina tenebat, ſe velle dixit, id ſutores, & zonarii conclamarunt.

Zonarius, a, um, quod ad zonam pertinet, ut Sector zonarius, *tagliaborſe*, βαλαντιοτόμος, qui zonam, ſeu loculos incidit. *Plaut. in Trin. 4. 2. 20.* Mira ſunt, ni illic homo eſt aut dormitator, aut ſector Zonarius.

Zonatim, *adverb.* per gyrum. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 816.* zonatim circum impluvium cinerarius eludebat.

Zonula, æ, *f.* cintaretta, ζωνίον, parva zona. *Catull. in Epital. Juliæ, & Mall. carm. 61. (al. 56.)* Tibi virgines zonula ſolvunt ſinus. *V. Zona.*

Zonus, *m. 2.* fl. Hyrcaniæ, qui in mare Caſpium influit. *Plin. l. 6. c. 13.*

Zoophorus, & contracte Zophorus, *maſc.* ζωοφόρος, & ζωφόρος, Græce eſt idem ac zodiacus, a ζῶον, *animal*, & φέρω, *fero.* ¶ Sic etiam dicitur in architectura pars columnæ inter epiſtylium, & coronidem, idque, quia animalium, aliarumque rerum ſignis ſæpe ornatur. Utitur *Vitruvius l. 3. c. 3.* Vulgo *fregio* appellant, nempe a Phrygionibus, ut *Philander* oſtendit.

Zoophthalmos, *maſc. 2.* ζωοφθαλμος, herbæ genus, in tectis, & ſuggrundiis naſcentis, quæ folium habet carnoſum, & ſubrotundum oculi animalis ſimilitudinem referens, unde & nomen accepit, id eſt, a ζῶον *animal*, & ὀφθαλμὸς *oculus.* Noſtrate nomine aizoum, ſeu ſempervivum majus vocatur. *Plin. l. 25. c. ult.* Aizoi duo genera. Majus in fictilibus vaſculis ſeritur, quod aliqui buphthalmon vocant, alii zoophthalmon, alii ſtergetron, quod amatoriis conveniat, alii hypogeſon, quoniam in ſubgrundiis ſere naſcitur. Sunt, qui ambroſiam potius vocant, & qui amerimnon: Itali ſedum magnum, aut oculum, aut digitellum.

Zopiſſa, *f. 1.* ζώπισσα pix navibus abraſa, quæ admixta ceræ, & marino ſale macerata multo eſt ad omnia efficacior, quam aliæ pices. *Dioſc. l. 1. c. 9. Plin. l. 16. c. 11.* Non omittendum, apud eoſdem zopiſſam vocari derasam navibus maritimis picem cum cera, nihil non experiente aſtu, multo efficaciorem ad omnia, quibus pices, reſinæque proſunt, videlicet adjecto ſalis callo. *Id. l. 24. c. 7.* Zopiſſam eradi navibus diximus, ceram marino ſale maceratam.

Zopyrus, *m. 2.* Ζώπυρος, phyſiognomon quidam fuit, h. e. ex eorum genere, qui ſe hominum mores, naturaſque ex faciei lineamentis perſpicere profitentur. Huic cum aliquando objectus eſſet Socrates, iſque eum hominem ſtupidum, bardumque eſſe reſpondiſſet, item mulieroſum, cæteris eam vocem riſu excipientibus: Non fallis, inquit Socrates, o Zopyre, talis enim eram, niſi vitioſam naturam Philoſophiæ præceptis ſuperaſſem. *Cic. de Fato.* ¶ Zopyrus alter, filius Megabyzi, unus ex iis, qui occiſo Oropaſta, Perſarum Regnum e Magorum manibus vindicarunt. Hic, cum Aſſyrii deſciviſſent, & Babylonem occupaſſent, eamque Darius Rex Perſarum vigeſimum jam menſem fruſtra obſideret, domi ſe verberari, & lacerari toto corpore juſſit, naſum, aures, & labia ſibi præcidi, atque ita Regi inopinanti ſe obtulit. Attonitum & quærentem Darium cauſas, auctoremque tam fœdæ lacerationis, tacitus, quo propoſito feciſſet, edocuit, formatoque in futura conſilio, transfugæ titulo Babyloniam profectus eſt. Ibi oſtendit populo laniatum corpus, queſtus eſt crudelitatem Regis, a quo in Regni petitione non virtute, ſed auſpicio, non judicio hominum, ſed hinnitu equi ſuperatus eſſet; juſſit, illos ex amicis exemplum capere, quod hoſtibus cavendum eſſet, hortatus eſt, ne mœnibus magis, quam armis confiderent, paterenturque, ſe commune bellum recentiore ira gerere. Nota nobilitas viri, pariter & virtus omnibus erat, nec de fide timebant, cujus veluti pignora vulnera corporis, & injuriæ notas habebant. Conſtitutus ergo dux fuit omnium ſuffragio. Accepta parva manu, ſemel, atque iterum cedentibus conſulto Perſis, ſecunda prælia fecit. At poſtremo univerſum ſibi creditum exercitum Dario prodidit, orbemque ipſum in poteſtatem ejus redegit. *Juſtin. l. 1. & Herod. l. 3.* ¶ Zopyrus quoque, inſignis ſculptor. Sculpſit Areopagitas, & judicium Oreſtis in duobus ſcyphis, ſeſtertiis duodecim æſtimatis. *Plin. l. 33. c. 12.*

Zorranda, *f. 1.* locus in monte Tauro, in conf. Armeniæ, & Meſopotamiæ, ubi Tigris ſub terram conditur, paulo poſt emergit. *Plin. l. 6. c. 27.*

Zoroaſtres, *m. 3.* Ζωροάστρης, Bactrianorum Rex. *Eudoxus* Zoroaſtrem ſex millibus annorum ante Platonis mortem fuiſſe prodidit. Hic omnium mortalium unus, eodem, quo natus eſt die, riſiſſe fertur, cerebrumque ei adeo dicitur palpitaſſe, ut impoſitam repelleret, futuræ præſagium ſcientiæ. *Plin. lib. 7. c. 16.* ¶ Primus artes magicas traditur inveniſſe. Sed *Hermippus* tradidit, præceptorem Zoroaſtris fuiſſe Azonacem, hunc autem quinque millibus annorum ante Trojanum bellum fuiſſe. De hoc arte Zoroaſtres vicies centum millia verſuum condidit, qui ab Hermippo explanati fuere. Vixit viginti annos in deſertis caſeo ita temperato, ut vetuſtatem non ſentiret. Interiit bello, quod illi a Nino Aſſyriorum Rege illatum eſt. Poſt multa prælia vario eventu commiſſa tandem debellatus fuit, & interfectus. *Juſt. l. 1.*

Zoroaſtreus, a, um, ad Zoroaſtrem pertinens. *Prudent. in Apotheoſi, verſ. 502.* Qui Zoroaſtrem turbaſſet fronte ſolutum.

Zoronyſius, ii, *m.* ζωρονήσιος, genus gemmæ. *Plin. l. 37. c. 10. in fine.* Zoronyſios in Indo flumine naſcitur. Magorum gemma eſſe creditur, neque aliud amplius de ea.

Zoſter, eris, *m.* ζωστήρ, zona, circinus, genus ignis ſacri, medium hominem ambientis, & enecantis, ſi cinxerit. *Plin. l. 26. c. 11.* Ignis ſacri plura ſunt genera,

genera, inter quæ medium hominem ambiens, qui zoſter appellatur, & enecat, ſi connectit.

Zoſter, m. 3. prom. Atticæ, cum opp. cogn. inter Piræeum portum, & Cenam. licet *Strabo* illud apud iſthmum deſcribat, ubi & *Stephanus*, qui ſic dictum ait, quod ibi Latona zonam ſolverit, ubi incolæ illi, & Dianæ piſces immolabant. Meminit *Cic. l. 5. ad Attic. ep. 22.*

Zotheca, æ, f. *camerino, arcova, gabinetto*, locus in cubiculo ſecretior, parvum conclave, cubiculo adjunctum, in quo ſtudii, vel quietis cauſa degere ſolemus, a ζάω, vivo, & θήκη, *repoſitorium*. *Plin. l. 2. epiſt. 17.* Contra parietem medium zotheca perquam eleganter recedit, quæ ſpecularibus & velis obductis reductiſve modo adjicitur cubiculo, modo aufertur. Sunt qui legunt *diæta*: verum ea lectio jamdiu ab Eruditis rejecta eſt, neque cum hac *Plinii* deſcriptione convenire poteſt.

Zothecula, læ, f. *picciola arcova*. *Plin. l. 5. ep. 6.* Mox e zothecula refugit quaſi in cubiculum idem. Quidam leg. *zetecula*; ſed minus recte. *Sidon. l. 8. ep. 16.* Per armariola, & zothecculas noſtras non remanſerunt digne prolatu, *ne' noſtri camerini da ſtudio*.

Z ANTE U.

Zura, æ, f. ſemen paliuri, lingua Afrorum. *Plin. l. 24. cap. 13.* Paliurus quoque ſpinæ genus eſt: Semen ejus Afri zuran vocant, contra ſcorpiones efficaciſſimum, item calculoſis, & tuſſi.

Z ANTE Y.

Zygia, æ, ζυγία, genus aceris, a ζυγός, *jugum*, quod ex ea fiunt juga jumentis. *Plin. l. 16. c. 15.* Tertium genus zygiam, rubentem, fiſſili ligno, cortice livido, & ſcabro. Hoc alii generis proprii eſſe malunt, & Latine carpinum appellant. ¶ Zygia tibia, eſt tibia nuptialis, a ζυγός *jugum*, & translate *nuptiæ*. *Apulej. l. 4. A. A.* Sonus tibiæ zygiæ mutatur in querulum Lydium modum, cantuſque lætus Hymenæi lugubri finitur ululatu. ¶ Zygia etiam dicta eſt Juno, quia nuptiis præerat. *Id. 6. Metam. 6.* Quam cunctus Oriens Zygiam veneratur, & omnis Occidens Lucinam appellat.

Zygis, f. 3. ζυγίς, ſerpillum ſylveſtre, non ſerpens humi, quemadmodum hortenſe, ſed in altitudinem increſcens, ramulos edens tenues, ſurculoſos, foliis refertos longioribus, quam rutæ, & durioribus, & anguſtioribus, flores jucunde olentes, & guſtu acres. *Dioſc. l. 3. c. 37.* & *Apul. de herb. c. 99.*

Zygoſtaſium, ii, n. munus zygoſtatæ. *Leg. 1. Cod. Theodoſ. de frum. Alexandr.* Quidquid de zygoſtaſii munere eminentia tua diſpoſuit, roboramus.

Zygoſtates, æ, m. qui præeſt examini ponderum, neque fraus in ponderibus committatur, ζυγοστάτης, a ζυγός, quod etiam libram ſignificat. *Leg. 2. Cod. Theod. de ponder. & auri illation.* Per ſingulas civitates conſtitui zygoſtaten.

Zyma, æ, f. olla, in qua aliquid coquitur. *Apic. l. 8. c. 1.* Mittitur in zymam, & elixetur in aqua *marina*. Al. leg. *zemam*, a ζέω, *ferveo*. Græce ζύμη, fermentum ſignificat. ζέμα autem Græce ſignificat decoctum, ſeu potionem decoctam: quare non abſurde quidam putant hac voce ſignificari ab Apicio liquamen, ſeu condimentum aliquod.

Zyras, æ, m. *Varna*, fl. Thraciæ, al. Myſiæ, ſeu Mœſiæ inferioris, qui apud Dionyſiopolim urbem, quam alluit, al. infra Varnam urb. in *Pontum* Euxinum cadit. *Plin. l. 4. c. 11.*

Zythum, i, neut. ζῦθος, potus ex hordeo aqua reſoluto confectus, acris guſtu, & vini in morem inebrians. *Suidas* interpretatur οἶνος ἀπὸ κριθῆς γινόμενος, idest vinum ex hordeo factum. *Plin. l. 22. c. ult. in fine*: Et frugum quidem hæc ſunt in uſu medico. Ex iiſdem fiunt & potus, zythum in Ægypto, cælia, & ceria in Hiſpania, cerviſia, & plura genera in Gallia, aliiſque provinciis, quorum omnium ſpuma cutem fœminarum in facie nutrit. *Columella lib. 10. verſ. 116.* Et Peluſiaci proritet pocula zythi. ¶ Quomodo zythum a cerviſia differat, & alia quædam ad hoc genus pertinentia, videre potes apud *Hadr. Junium in Batav. hiſtoria c. 15.*

ERRATA

Pag. 79. *Aſſiſium*. *V. Æſiſium*. lege Aſiſium, ſed rectius Aſiſium a Græco Ἀσίσιον, quod eſt apud Ptolemæum, municipium Umbriæ inter Peruſiam & Fulginium. *Inſcrip.* apud *Gruterum pag. 23. n. 21.* Municipium Aſiſiſtium. h. e. civium Aſiſi.
Pag. 104. Brutii, *Abruzzeſi*. Corr. *Calabreſi*.
160. Cometes. Corr. Cometa, & Cometes.
240. Diſjunctive. Dele.
287. *Adde* Prolegatus, i. m. Vetus Inſcript. ætatis Neronianæ.

F I N I S.

VERBA

VERBA BARBARA

Ex Calepini, Paſſeratii, Stephani, & Fabri Lexicis expulſa.

CUm quatuor hæc potiſſimum Lexica Scholas teneant, curavi diligenter, non ſolum ne latina eorum verba in noſtro deſiderarentur, ſed ne illa quidem, quæ inter latina perperam irrepſerunt. Proinde quæcunque in illis offendi aut falſo teſtimonio, aut nullo munita, primum quidem munire conatus ſum; deinde ſi nulla induſtria potui, ex latinorum numero extruſi, & hunc in locum tanquam barbara, & profana compegi. Neque vero barbara appello, quod omnium prorſus latinorum ſcriptorum familiaritate careant, ſed quod mihi ad hanc diem carere videantur. Ceterum multa jam Latio reſtituta ſunt, quæ viri doctiſſimi ante ablegaverant: nec nobis profecto moleſtus erit, qui horum quoque cauſſam ſuſcipiat, & in Romanam civitatem per teſtes ac tabulas rite inducat. Ipſe enim quoque Iſidori, Fulgentii, Caſſiodori, Sariſberienſis, & aliorum auctoritate, quæcunque potui, firmare conatus ſum, ut talium Scriptorum ſtudioſis morem gererem, eorumque ſupellectilem ſuo quodam titulo ornarem, & ab aliis diſtinguerem. Tempus, & labor, & multorum opera majore, ut ſpero, lumine hæc ipſa illuſtrabit, & vel bonis, vel ſaltem ferendis adnumerabit.

ABaces. ἄβακες, carens voce, *mutole*. ¶ Item vaſorum conditorium. *credenza*.
Abacion. ἀβάκιον, abaculus, *tavolino*. ¶ Item tabula calculatoria, *tavoletta dell' Abaco*.
Abambaceuſtos lenocinio nullo fucatus, *puro ſenza belletto*.
Abanec, abanet, ſeu abnet, *cinto Sacerdotale*.
Abaphus. ἄβαφος, non tinctus, *puro*.
Abaptiſtus. ἀβάπτιστος, qui mergi non poteſt. *che ſta a gallo*.
Abar. ἄβαρ, placentæ genus.
Abaris. continentis habitator, *abitator di terra ferma*.
Abartenum. inhoneſtum, *diſoneſto*. *Iſid. Gloſ.*
Abartia. ἀβαρτία, inſatiabilitas. *ingordigia di cibo*.
Abarticulatio. dearticulatio, *slogamento*.
Abas. ἄβας, bardus, *ſtupido*. ¶ Item ſacer morbus.
Abaſaniſtus. ἀβασάνιστος, *inesperto, novizio*.
Abaſcanos. ἀβάσκανος, invidia carens.
Abaſcantum. ἀβάσκαντον, faſcini amuletum. Unde abaſcantus, ſine invidia, ſine faſcino.
Abaſileutus. ἀβασίλευτος, ſine rege, *libero, ſenza ſoprastante*.
Abaſon. infima domus, quaſi ſine baſe. *Iſid. Gloſ.*
Abathmata. ἀβαθμάτα, ballatiorum genera, *confetture, poſpaſti*.
Abatus. ἄβατος, *inacceſſibile*.
Abbatia. ἀββατεία, *badia*.
Abbatialis. ad Abbatem pertinens.
Abbatiola. *picciola badia*.
Abbatiſſa. ἀρχιμανδρῖτις, *badeſſa*.
Abblandior, iris. *accarezzare*.
Abebelum. *conſegrato, che non ſi può toccare*.
Abena pro habena. *briglia*.
Aberte. ornamentum laterale equi pectori ſubſtrictum. *Cinghia*.
Abeſtiarius. veſtiarii præfectus.
Abhortus. ἀποτρέπω, *diſſuadere, ſconfortare*.
Abjecto. ſæpe abjicio, ἀπορρίπτω, *gettar via ſpeſſo*.
Abjuges hoſtiæ, h. e. jugum non expertæ.
Abjuratio. ἀπώμοσις, rei creditæ denegatio. Quidam Plauto tribuunt.
Ablacto. a lacte removeo, *slattare*. *Iſid.*
Ablaros. cochleare. *cucchiajo*. *Iſid.*
Abluminatio. lucis alienatio, *abbagliamento*.
Ablutus, ablutum, *luoghi fangoſi*. *Iſid.*
Ablavio. mundatio ſordium.
Aborris. *ſcandaloſo*. *Iſid. Gloſſ.*
Abra. ἄβρα, ancilla junior. *ſerva giovine*.
Abraſio. abradendi actus.
Abrepto. abripio. *rubare*.
Abrigeum. *ſplendore dell' oro*. *Iſid. Gloſſ.*
Abrogaus. *umile*. *Iſid. Gloſſ.*
Abrotum. ἄβρωτον, *roſa, che non è buona da mangiare*.
Abrotus. ἄβρωτος. *digiuno*.
Abſerno. *rigettare*. *Gloſſ.*
Abſein. *partirſi dall' ubbidienza*.
Abſcita. disjuncta. *coſe ſeparate*.
Abſectos. ſpecies gemmæ. *Iſid.*
Abſentaneus, abſens, *lontano*.
Abſentio. diſſentio, διαφωνέω, *aver parere diverſo*.
Abſideo. ſeorſim ſedeo. *ſedere ſeparatamente*. *Gloſſ.*
Abſoleo. ob uſu recedo. ἀναρχαιόομαι.
Abſpes. ſine ſpe. ἀνέλπιστος. *diſperata*.
Abſterno. abjicio. *rigettare*. *Iſid. Gloſſ.*
Abſtinus, us, contrarium τῷ deſtino.
Abſtlata. navis piratica, *naviglio da corſari*.
Abſtorqueo, cetorqueo, *togliere per forza*.
Abſtractum. apud dialect. ſignificat formam aliquam cum excluſione ſubjecti, τὸ ἐξ ἀφαιρέσεως.
Abſtringo. ſolvo. ἀναχαλάω, ἀποσχίζω, *ſciogliere*.
Abvacuatio, *evacuazione*.
Abulæ aqua. *bagni, ſtuffe*.
Abyrtaee. ἀβυρτάκη, genus eduli apud Medos, ex porro, cardamo, allio, &c.
Acacus. ἄκακος, *non cattivo, ſemplice*.
Acamaſia. negligentia, *dappocaggine*.
Acaptare. captare, *accattare*.
Acarpia. ἀκαρπία, *ſterilità*.
Acarpos. ἄκαρπος, *ſterile, infruttuoſo*.
Acatalis. ἀκατάλις, bacca juniperi, vel juniperus parva.
Acatapalæſtus. ἀκαταπάλαιστος, in lucta inſuperabilis. *invincibile nella lotta*.
Acataphractarii. milites haſtati.
Accenſibilis. *che può accenderſi*.
Accenſio. actus accendendi, vel accenſendi. *Gloſſ.*
Accenſiuncula. parva accenſio. *Gloſſ.*
Accento. accino.
Accepta. navis genus. *Iſid. Gloſſ.*
Acceptabulum. ὀξύβαφον, acetabulum. *vaſo*.
Acceſſa, æ, *accoſtamento del mare*.
Accidia. acedia. *accidia*.
Accidiari. accidia corripi. *eſſer accidioſo*.
Acclibanum. *obbliquo, torto*. *Iſid. gloſſ.*
Acclinus, a, um, pro acclivis. *che ſta in pendio*. *Gloſſ.*
Accludo. claudo. *chiudere*.
Accognito. promulgo. *pubblicare*.
Accubitatio, accubitus. *il giacere*.
Accubitrix. quæ accubat.
Accucula & Accuculia. acutus, ſolers. *Iſid. gloſſ.*
Acedio, & acedior, accedia corripior. *eſſer accidioſo*.
Acetabularius. qui acetabulis ludit. græce ψηφοπαίκτης.
Achariſtus. ἀχάριστος, *ingrato, ſconoſcente*.
Achineſia, media quies inter ſyſtolem, & diaſtolem pulſus.
Achiteſis, ratio miſcendi cum paleis lutum, quæ ab hirundinibus adhibetur in nidis conficiendis.
Achriogelus. ad riſum proclivis, ἀχρειογέλως, *che ride ſcioccamente*.
Aciale. vel aciam, *acciajo*.
Aciarium. theca, quæ ſervatur acus.
Aciſcularius. lapicida, *ſcarpellino*.
Acletus. ἄκλητος, *diſeredato*.
Acleti. ἄκλητοι, *non chiamati*.
Acmon, onis. ἄκμων, *incudine*.
Acmothetos. ἀκμόθετον, truncus, qui incudem ſuſtinet.
Acolaſtus. ἀκόλαστος, *immoderato, intemperante*.
Acolur. mus. *topo*.
Acoluthia. ἀκολουθία, *conſeguenza*.
Acoluthos. ἀκόλουθος, *conſeguente*.
Acratiſma. vel Acratiſmus. ἀκράτισμα, jentaculum, *colazione*.
Acremonium. omphachium. *agreſta*.
Acrodrya. ἀκρόδρυα, fructus arborum, qui lignoſos cortices habent.
Acrophyſium. ἀκροφύσιον, follis ſpiramentum, ſeu roſtrum, quod fornacis ori inſeritur.
Acropolis. ἀκρόπολις, *luogo alto della città, fortezza*.
Acroſtolia. ἀκροστόλια, ornamenta proræ in navibus.
Actionarii, qui res noſtras agunt. *procuratori*.
Activitas. *attività*.
Actius. amplius, melius, *meglio*.
Acupictile. phrygium opus, *ricamo*.
Acupictor, qui acu pingit, *ricamatore*.
Adagoniſta. certator. *combattitore*.
Adaligni. ingenui, *nobili*.
Adamatrix, quæ valde amat.
Adapto. apte adjungo. προσαρμόζω.
Adeptus, us. adeptio. *acquiſto*. *Paul. Nolan.*
Adferial. aqua, quæ ad ſepulcra fertur.
Adfiliatio, adoptatio. *adozione*. *Iſid.*
Adhærentia. adhæſio. *accoſtamento*.
Adjacentia. adhæſio.
Adincreſco. multum creſco, *creſcer molto*.
Adinventor. *ritrovatore*.
Adinvicem, *vicendevolmente*.
Adjocor, aris. jocor, *ſcherzare*.
Adipoſus. pinguis, *graſſo*.
Adjuramentum. *giuramento, ſcongiuro*.
Adminiſtratorius. qui aliquid gubernat.
Admodio. accommodo, *adattare*.
Admonefacio. *avviſare*.
Admonitorius. citatorius.
Adnigrati, proſtrati. *avviliti*.
Adnomiaſtæ. qui ſcribebant adnumium.
Adnumium. catalogus militum, *ruola*.
Adnunciatio. edictum quo provinciis renunciabatur, quid in ſynodis actum, & decretum eſſet.
Adoleſactus. *creſciuto*. *Vet. Inſcrip.*
Adoptarios puer. ex adoptato natus. *Iſid. Gloſſ.*
Adpetulantia. procacitas. *petulanza*. *Iſid. gloſſ.*
Adplano. adæquo. *pareggiare*. *Iſid. gloſſ.*
Adpunctare. conſtituere, *appuntare*.
Adſallio. adorior. *aſſalire*.
Adſallitura, ſeu adſaltura. actus adſalliendi, & irruendi. *aſſalto*.
Adſcitus, us. actus adſciſcendi. *chiamata*.
Adſeſſoria. libri de iis, quæ agi viderunt Juriſconſulti, cum eſſent aſſeſſores.
Adſuetula. uſaſio. *aſinaio, mulattiere*. *Gloſſ.*
Adtaminare. inquinare. *imbrattare*. *Iſid. gloſſ.*
Adteger, diminutus. *diminuito*.
Adtegrare, eſt vinum in ſacrificiis augere. ¶ Item in ſtatum redigere.
Adteſtata fulgura, quæ iterato fiebant, & ſignificationem priorum atteſtabantur.
Adventito. frequenter advenio.
Adulatorculus. parvus adulator. *Gloſſ.*
Adulatus, us. κολακεία, *adulazione*. *Gloſſ.*
Aduneo. incurvo. ἐπικάμπτω.
Æganea. jaculi ſpecies.
Ægidius. hædus. *capretto*.
Æzula. ſpecies ſulphuris.
Ælii. dicuntur, quibus duæ ſorores nupſerunt. αἴλιοι, vel ἄιλοι.
Ænigmaticus. αἰνιγματώδης. *oſcuro*.
Ænigmatizo. ænigmata profero.
Ænithrologium, carminis genus.
Æquicula. menſuræ genus.
Æquidies, &
Æquidium. æquinoctium. *giorni uguali alla notte*.
Æquilabia. commenſurata.
Æquilotium. æquatio. *Iſid.*
Æquipollentia & } Dialecticorum voces, quæ æqualem poteſtatem ſignificant.
Æquipolleo }
Æquivocor. eodem nomine vocor.
Æquivocus. *equivoco*. ¶ Item idem nomen habens.
Aeradi. ſpiritus corporei in aere degentes.
Æramina. utenſilia ærea.
Æreolus. parva moneta. *quattrino*.
Aerium. genus vectigalis.
Aeromantia. divinatio ex aere.
Æſchinus. verecundus, *vergognoſo, riſpettoſo*.
Æthalrones. αἰθαλίωνες, *cicale*. παρὰ τὸ αἴθεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου.
Ævintegri. Dii, ab integro ævo, quia eorum ætas perfecta eſt.
Ævoſus, a, um, *vecchio*.
Affabulatio. dicitur breve documentum, quod fabulis ſubtextum earum explicat utilitatem. ἐπιμύθιον.
Affectate. *affettatamente, con affettazione*.
Affidati. quaſi in alicujus fidem, & clientelam recepti, *vaſſalli*.
Affigalo. conjungo, conglutino. *Scriban. de paſ. Dom.*
Affirmative. *affermativamente*.
Afflobata. reditus. *ritorno*. *Iſid. Gloſſ.*
Affiatum. ſpineum, *ſpinoſo*. *Iſid.*
Aforus, piſciculus, qui hamo capi non poteſt. *Iſid.*
Afrutabulum. caſculum, *vaſetto*.
Agabo. qui negotia procedit. *Iſid.*
Agagalo. vanus fornicator. *Iſid.*
Agalmation. ἀγαλμάτιον, imaguncula, *picciola immagine, ſtatuetta*.
Agapeta. ancilla Dei.
Agapetus. dilectione dignus, ἀγαπητός, *diletto*.
Agaren. agaſo, *mulattiere, aſinajo*. *Iſid. gloſſ.*
Agaſyrtes. ἀγύρτης, *ſordido, ſquallido*.
Agathis. gemmæ genus.
Age, aram, victimæ, quæ pro rebus agendis offerebantur. ¶ Item via in navi, qua hortator ad remiges accedit. ¶ Item dolabra. ¶ Item loca religioſa.
Agelada. juvenca, *giovenca*.
Agelæus panis. ἀγελαῖος ἄρτος, *pane a tutta farina*.
Agellarius. ruſticus, dux gregis.
Agenda. veſpertina, & matutina lectio.
Ageratus. lapis, quo antiqui uſi ſunt ad coria expolienda.

Digitized by Google

Aemes. partes gutturis.
Aggalim. acervatim, *a mucchio*.
Agginantes. explicantes. *Iſid. gloſſ.*
Aggorum, angurus. placentæ genus.
Agiades. milites Ariſtitri
Agiæ. glandulæ. *Iſid. gloſſ.*
Agiarion. uva ſine granis.
Agilius, bor, qui inter gregem agit.
Aginor, vilia negotior. *negoziar coſe vili*.
Agiopotiricon. topiarium quoddam.
Agiotetia. Sacra Cretica, quorum ſacerdos dicitur Agites.
Agita, auxilium. *aita*.
Agitatorius, a, um, ad agendum, ſeu ducendum aptus.
Aglidia, ſegmenta in capitibus allii. [illegible]. *ſpicchi d' aglio*.
Aglotta. [illegible], lingua non valens loqui. *lingua che non può parlare*.
Agnaſcentia. *il naſcer vicino*.
Agneon. locus, ubi pudicitia Virginibus explorabatur. [illegible].
Agninum, i, agnina caro. [illegible].
Agnomæ. ignari, indocti, *indotti*.
Agnotus. agnitus, *conoſciuto*.
Agnomones. equi, qui dentes ætatis indices amiſerunt. *che hanno ſerrato la ſeagliaae*.
Agny tes, lapides, quos ſtamini inter texendum oppendunt textores.
Agonia, trepidatio, exanimatio, pugna. *agonia*.
Agonima. [illegible], certamen, *battaglia*.
Agoniaſio. contentio, conatus. *sforzo*.
Agonizo, as, & agonizor, deponens. certo, contendo. *combattere*.
Agorada. emptio. *compera*. *Gloſſ.*
Agræ, glandulæ. *Iſid.*
Agyrtæ, proſtigiatores, & circulatores circumforanei. [illegible]. *ciurmatori, ciarlatani*.
Alabrum. inſtrumentum, quo fila versuntur. *naſpo*.
Alacatia. machinamenta, vel currus, qui utrinque vertuntur. [illegible].
Alagabal. Sol, *Sole*.
Alala, acclamatio militaris ante pugnam. ¶ Item vociferatio ruſticorum. ¶ Eſt etiam infantia, cum quis fari non poteſt. *balbettamento*.
Alalagma, clamor lætus militum. Item victorialis hymnus.
Alalus. [illegible], fari neſcius. *che non può parlare*.
Alapor, aris, depon. alapas infligo. *ſchiaffeggiare*. *Gloſſ.*
Albanæ. nuces piſtricæ. *Ibid.*
Albavetæ. gemmæ candidiſſimæ, quæ clauſæ erant bullis, ſeu ornamentis orbiculatis.
Albicera. olivæ genus.
Alcanna. liguſtrum.
Alchymiſta. qui alchimiæ artem profitetur. *chimico*.
Alembicum. foramen, per quod aquæ e balneo effluunt vel etiam fiſtula, per quam aqua influit in balneum.
Alethina, germana, vera. Alethina veſtis, vera purpurea.
Aleuron. farina propriæ tritici. [illegible], *farina di formento*. Hinc Aleurites panis.
Alexicacon. [illegible], amuletum.
Alexicacus, malorum depulſor. [illegible], Herculis, & Apollinis epithet. ¶ Alexicaci dæmones, qui nocumenta, & diras amoliri putabantur.
Alexiterion. alexipharmacum. [illegible].
Algebra, ars ſupputandi.
Algoriſta, ſupputator peritus. *bravo computiſta*.
Algorithmus. ſupputandi peritia. *perizia di far conti*.
Aliacalon. bonum nuncium, *buon' nuovo*.
Alibantes, dicuntur mortui, [illegible], hoc eſt humido naturali carere.
Alibre. alimentum. *alimento*, *Ibid. gloſſ.*
Alices facere. ideſt extenſiones omnium membrorum, ut qui a ſomno expergeſiunt.
Alicruda, alimenta cruda. *alimenti crudi*.
Alima, [illegible], medicamenta ſunt, quæ tamen aut ſedant, aut prohibent.
Alipaina, emplaſtra ex medicamentis non pinguibus, ab a privat. & [illegible], impinguo.
Alipaſma, pulviculus, qui oleo commixtus inungitur ad cohibendos ſudores.
Alipterium, [illegible], locus erat in balneis, in quo loti ungebantur. *luogo da ongere ne' bagni*.
Aliquorſum. verſus aliquem locum. [illegible].
Allagium. curſus publicus.
Allantopæi. [illegible], qui farcimina faciunt.
Alleximarium. veſtiarium Imperatoris.
Allelengium, ſeu Allelengyum, genus tributi.
Alligamentum. } *Gloſſ. gr. lat.* [illegible].
Alligamen. }
Alliger. ad Ligurium habitans.
Alligurio, idem quod ſimplex ligurio, *conſumare il ſuo in mangiare*.
Allo. lapis rotundus, quo fabri inſtrumenta ſua acuunt. *ruota da ruotare*.
Alloces. pedum digiti. [illegible].
Allomoſheta. [illegible], *Priſtinae variatio*, figura ad ſyntaxim pertinens, cum ſc. contra vulgatos conſtructionis canones aliquid cavimus.
Allobſcentia. [illegible], *prontezza, o abbidienza*.
Alluetæ. quos [illegible] græce dicimus, culice.
Alluvies, alluvium, alluvia, loca cœnoſa, ubi flumen alluendo cœnum dimittit. *Ibid.*
Alluvium. ruina terrarum ex aqua. *inondazione*. *Ibid.*
Alma, Hebræis eſt virgo abſcondita, & ſecreta.
Almitas, idem, quod ſanctitas, *ſantità*.
Alogiſta. [illegible], rationibus reddendis liber, & ſolutus.
Alogiſtia. [illegible], alogia, liberatio.
Alogium. actio in eum, qui non reddit rationem.
Alogaſtablos. equile. *ſtalla da cavalli*.
Alogum, equus, ſic dictus, quod ratione caret.
Alopecus. qui alopecia laborat. *che ha la palmella*.
Alopus. qui propter mercedem alapas patitur. *Iſid. gloſſ.* ¶ Vetus Lex. monaſt. habet Alapus.
Altatolium. pallium altare. *altarios*.
Alteratus. altes.
Alteria. pharmaca compoſita.
Alteria. viciſſitudo. *viciſſitudine*, *mutazione*.
Altimeter apud Geometras inſtrumentum eſt, quo metiuntur alta.
Altipeta, & Altipetax, qui alta petit. Prius eſt *Paulini epiſt. 2.* poſterius *Serab. Galli*.
Aluſia, [illegible], abſtinentia a balneo.
Alutamen, vel Alutamentum. opus ex concinnatis pellibus factum, *opera di pelle gentile*.
Amauroſis. [illegible], *le cataratte degli occhi*.
Amaxa. currus. *cocchio*.
Amaxeus. auriga, [illegible]. *cocchiere*.
Ambaſciator, vel Ambaſiator. nuncius, legatus, ab *ambacht*, quod Belgica lingua jurisdictionem ſignificat. *ambaſciatore*.
Ambidexter. qui ita læva manu utitur, ut dextera. [illegible]. *dritta mancina*.
Ambifarius. duplex. *doppio*.
Ambigenes. loca theatralia. *luoghi torti*.
Ambigenus. qui eſt duorum generum. *Eugen. Toletanus*, *carm. 39*.
Ambimanus. æquimanus, [illegible], *Gloſſ. vet.*
Ambracides, genus calceamentorum muliebrium.
Ambarium, per amborum partes. *Iſid. gloſſ.*
Amij. vigiliæ, cuſtodiæ. *ſentinelle*.
Amicalia. celebritas amicorum convivantium. *banchetti fra gli amici*.
Amma. mater ſpiritualis, apud Pelagium, & alios. *Badeſſa*.
Ammodes. [illegible], arenoſus. *arenoſo*.
Amnium. interior membrana, qua fœtus obtegitur.
Ampechonium. veſtis viris ac fœminis communis.
Ampelinus color, medius eſt inter coccum, & muricem.
Amphemerinos. febris quartana exquiſita, a medicis dicitur [illegible].
Amphi. [illegible], *intorno*. circa circum. Græca vox.
Amphidromus, quintus dies a partu, ubi curſim circum focum geſtabatur puer, & propinqui, amici, & familiares dona dabant.
Amphimaſcala, [illegible], eademque amphimalla. erant hæc ingenuorum, ſicut heteromaſchala ſervorum.
Amphippi. [illegible], milites, qui duobus equis in bello utebantur.
Amphoraſtes, certamen in Ægina fieri ſolitum, in quo Bacchi laudes canebantur.
Amphoteroplus. fœnus nauticum eſt, cum fœnerator & commeatus, & remeatus periculum ſuſcipit, *aſſicurazione*.
Amplant. amplificant.
Amphron. funis, qui per juga jumentorum tenditur, aut quo a jumentis onera trahi, vel ferri ſolent.
Amptruo. motus edo, circumvolvor.
Ampulloſus, a, um, turgens, tumidus, *gonfio*.
Amula. vaſis genus ad aquam geſtandam, quod religionis, & expiandorum malorum gratia geſtabatur, [illegible] dictum: quaſi *amolo* ab amoliendis periculis. Diminut. *Amulula*.
Amuſologia. [illegible], inerudita fabula.
Amuſoteras. inelegans, indoctus, amuſus. *indotto*.
Amyclades, & amyclæ, [illegible], calcei quidam lati, & muniti ad itinera ſtragoſa.
Ana. apud Medicos ſignificat æqualem diſtributionem, ut Mace cinnami, cardamomi, & nardi, ana unc. j. h. e. uniuſcujuſque unciam.
Anabolagium, vel Anaboladium, [illegible], ſindonis genus, quo humeri operiuntur. ſolebant enim mulieres in negligentiori cultu hoc ornamento pectus, & humeros protegere. *tavaglioletta da collo delle donne*.
Anacacabea, [illegible], arbuſcula, quæ & lotus dicitur.
Anacana, tympana ſunt, rotunda inferiore parte.
Anacardium, [illegible], arbor Indica, cordis figura.
Anagoge. [illegible], ſubductio. ¶ Item Scripturarum interpretatio, qua res ad ſublimiora, & cœleſtia transferuntur; ut ſi dicas, Hieruſalem ſignificare civitatem æternam, ſeu cœleſtem. Hinc
Anagogeus. ut anagogicus ſenſus verborum S. Scripturæ. V. Anagoge.
Analepſia. [illegible], morbus capitis, qui ſenſu privat.
Analogiſmus, [illegible], firmum argumenti genus, quod a cauſa propinqua ducitur.
Analogiſtæ. tutores, qui non tenentur rationem reddere tutelæ.
Analyſis. [illegible], *riſoluzione*.
Analyticus. [illegible], reſolutorius.
Anamneſis, [illegible], *commemorazione*.
Anance, [illegible], *neceſſità*.
Anaphalis, [illegible], herba, ab aliis centunculus dicta.
Anaphoricus, [illegible], *relativo*.
Anapologetos, [illegible], *inſcuſabile*.
Anapſelophiſis, ſupplicatio Principi oblata a ſententia Præfecti Prætorii. *Lex. JC.*
Anarchus, [illegible], ſine principe, vel principio.
Anaſarca, [illegible], hydrops toto corpore diffuſus.
Anaſtaſion, [illegible], canticū diei Dominicæ propriū.
Anatoma, [illegible], diſſectio, inciſio.
Anaxant, ad aſſerem, ſive tabulam referunt, ubi publice ſolent intimari. *Gloſſ.*
Anaxyrides veſtes ſunt, & braccæ arte pictæ Gallis familiares, *bracche di vari colori*.
Anazyris, [illegible], herba, quæ Latinis rumex dicitur, *romice*.
Anachiromachus, navigium aptum ferendis anchoris, & cæteris nautarum inſtrumentis.
Anchites, lapis, qui metum depellit.
Anco, [illegible], *piegatura del braccio*, *cubito*.
Anconiſci, [illegible], ancones.
Ancoræ. vincula, quibus antennæ tenentur.
Ancteres, [illegible], vincula, quibus vulnerum labra conſtringuntur.
Anculare, miniſtrare, ancillari, *ſervire*.
Ancylogloſſi, [illegible], *balbo*.
Ancylagloſſum, [illegible], vinculum ſub lingua. ¶ Item balbuties.
Ancyromachus, [illegible], navigium ad anchoras, & reliqua navalia inſtrumenta vehenda.
Andigare. judicare res proprias ſe vivente. *Cod. Il. antiq.*
Andrago. mulier habens animum maſculum, [illegible], *donna maſchile*.
Andralepſia, [illegible], *repreſaglia*, corporū pigneratio.
Anemopolemus, [illegible], velitatio, *ſcaramuccia*.
Angelica. radix nota.
Angibata, æ, vas pellucidum, in quo imagunculæ quædam conſpiciuntur ſubinde ſe in aliam figuram mutantes.
Angones, tela ſunt gentium pleriſque peculiaria.
Angueo, & anqueo, coerceo, ab *ango*, *ſtringo*.
Anguria, *cocomero*.
Animalculum, *animaletto*.
Animalitas. animalis ſubſtantia, ſeu eſſentia.
Animatorius, a, um, ut animatoria olla, quæ in fummo ſpiraculum habet.
Animecum, [illegible], &
Animæquus. patiens animo, æquanimus, *modeſto*, *ſoſtenere a contentarſi*. *Iſid. gloſſ.*
Annatæ, arum, fructus annui ex Epiſcopatibus vacantibus ad Rom. Pontificem redeuntes.
Anophytus, [illegible], inſuper natus, ab [illegible], & [illegible], *nato in alto*, *o di ſopra*.
Anſaltum, ſerbutum promercalium rerum, *gabella delle merci*.
Anſeaticus. confœderatus, *alleato*.
Anta. propter, contra, [illegible].
Antegenitus, [illegible]. *generato avanti*.
Antelena. anterior ſellæ crepido, *pettorale*.
Antella, quaſi ante ſella, ſicut poſtella, quaſi poſt ſella. *Iſid. Orig. l. 2. c. 16.*
Anteloquor. prius loquor, [illegible], *parlare innanzi*.
Anteluco, ſeu antelucor. ante lucem ſurgo, [illegible], *levarſi avanti giorno*.
Antelunares. dicti Arcades, quaſi ante lunam nati.
Anteriees. ariſtæ.
Antericeum. balſami genus tenui, & capillacea coma.
Antericus. caulis aſphodeli herbæ.
Anteris, lignum, vel pila ſtructuram inclinatam fulciens, *ſperone*, *barbacane*, *contraforte*.
Anthologia, [illegible], florilegium.
Anthracea, [illegible], pruna, *bragia*.
Anthraceus, [illegible], carbonarius, *carbonaro*.
Anthropomorphitæ, [illegible], hæretici qui Deo humana membra tribuerunt.
Anthropophagia, [illegible], hominum comeſtio.
Anthypatus, [illegible], proconſul.
Antiades, [illegible], tonſillæ obduratæ.
Antiaxona, contra axem poſita.
Antibiblium, pignus librorum, codex pro codice. *Iſid. gloſſ.*
Antidoſis, [illegible], retributio.
Antidotarius. liber, qui de antidotis tractat, *libro che tratta di preſervativi*.
Antifatum. lucrum dotale.
Antigenus, ante genitus, [illegible], *nato prima*.
Antigraphe, [illegible], reſcriptio, contraria acc [illegible].
Antigraphum, [illegible], quod ex archetypo effictum eſt, vel tabula ad imitationem alterius depicta. *copia*.
Antilena, qua pectus jumenti cingitur, [illegible], *pettorale*. Sicut Poſtilena, quæ ſub cauda ponitur. *ſtraccale*.
Antilepſis, [illegible], interceſſio, interjectim.
Antilogia, [illegible], contradictio, omnia contraria.
Antithanaton, [illegible], contra mortem.
Antimenſiæ. aræ quadræ, marmoreæ, quæ ſerviunt loco ſacrarum menſarum.
Antimeria, [illegible], partis nonus pro alia poſitio.
Antimonium, idem quod ſtibium, *antimonio*.
Antioſa. ſaltatrix, [illegible], *ſaltatrice*.
Antipaſcha. ſeptimana ſecunda poſt Paſcha, Pentecoſtes.
Antipelargia, Antipelargiſis, antipelargoſis. remuneratio, gratiæ repenſio, *ricompenſa*, [illegible], *ciconia*.
Antiperiſtaſis, [illegible], circum obſiſtentia, reciprocatio, compreſſio undique circumfuſa, &c.
Antiphaſis, [illegible], *contraddizione*.
Antiphona, [illegible], vox reciproca, duobus choris alternatim pſallentibus.
Antiſagittator. dux ſagittariorum.
Antiſtaſis, [illegible], reſiſtentia, *reſiſtenza*. ¶ Item figura, cum idem repetitur contrario ſenſu.
Antitypum, [illegible], exemplar ſimilis formæ, vel contrarium, *modello*.
Anubius. herba cimicaria, *coniza*.
Aorta, [illegible], arteria omnium maxima.
Apagoreuſis, [illegible], *proibizione*.
Apalareus. argentea patina, *piatto d' argento*.
Apanarium, ſuperior pars molæ.
Apaunos. ſoſpes, *ſano*, *a ſalvo*.
Apate, [illegible], genus iotybi.
Apedema. ſaltus.
Apelaticium. omne teli genus.
Apenarius, auriga, carrucarius, *carrozziere*.
Apentis. relatum, *relazione*.
Apepſia, [illegible], ventriculi vitium, quod cruditatem appellant, *crudeltà di ſtomaco*.
Aperſulatius. effractor, ſive qui operta aperit, *che ſpezza parte*. *Iſid.*
Apethamenos. mortuus, *morto*.
Apheletra. equorum monumenta.
Apheteria, [illegible], *le moſſe*, carceres, unde equi emittuntur ad curſum. ¶ Item organa ad expugnandas urbes accommodata.
Aphopliſtæ, [illegible], qui privatis hominibus arma habere non concedunt, ne cædes faciant.
Aphoriſmus, [illegible], brevis definitio, quæ paucis verbis rei proprietates omnes complectitur. Vocant etiam Canonem, & Axioma, *ſentenza*, *regola*.
Aphrogala, [illegible], *fior di latte*.

Apia. ἄπια, *pyrus*.

Apieire, vincire, ligere. *Iſid.*

Apinæ, nuces adeo molli putamine, ut ſimul mandantur.

Apinari, pro augari. ita reſtituit *Caſaubonus in gloſſ. Ibid.* pro acinari, esicari, in parvo morari.

Aplectum. ἄπλεκτον, ſoſſetum.

Aplomiſtos. implumis, *ſenza penne*.

Apobaterium. ἀποβατήριον, carmen, quo diſcedentes utuntur.

Apocious, genus ſaltationis ſatis impudicæ.

Apocriſis. ἀπόκρισις, *riſpoſta*.

Apodidraſcinda. ἀποδιδρασκίνδα, ludi puerilis genus, in quo uno oculo velato, cæteri ſe ſe abſcondunt; mox ſigno dato dum ille latentes veſtiget, hi effugere eum ſatagunt, &c. *giuoco puerile, cieca moſca*.

Apodos. ἄπωδος, eſt vox galli intempeſtiva. ¶ Item cane, quæ neque choro, neque fidibus concordat. *voce ſcordante*.

Apologema. ἀπολόγημα, apologia, defenſio. *difeſa*.

Apologia. *difeſa*, ἀπολογία, defenſio, excuſatio.

Apolyſis, ἀπόλυσις, liberatio, ſolutio. ¶ Item ultimus dies cujuſque feſti, quaſi tunc ſolvatur.

Apolyticæ epiſtolæ. ἀπολυτικαί, *lettere dimiſſorie*.

Apolyticum. ἀπολυτικόν, formula, quo populus dimittebatur per liturgiam.

Apomeli. ἀπόμελι, potus confectus ex maceratis aqua fabis, *bevanda d' acqua dolce*.

Apophatica. negantia.

Apophore. ἀποφορά, anaphora, pecunia a ſervis perſoluta dominis.

Apophyades, ἀποφυάδες. (quaſi appendices) quæ alicui rei adnaſcuntur.

Aporia. ἀπορία, dubitatio, vel indigentia, *eſitanza*, o *povertà*.

Aporrogas. ἀπόρρωγας, Græci vocant deſluxus quoſdam aerios, qui ſtellarum caſus imitantur. *ſtelle cadenti*.

Apoſpaſma, ἀπόσπασμα, avulſio, *ſtaccamento*.

Apoſtaſium. ἀποστάσιον, repudii libellus.

Apoſtato, as. ἀποστατέω, religionem deſero. *Cyprian.*

Apoſtola, mulier Chriſtum prædicans.

Apoſtrophi. ἀπόστροφοι, oculi retro verſi, *occhi ſtravolti*.

Apoſymeta. ἀποσύρματα, deſquamationes.

Apoſyrma. ἀπόσυρμα, id omne, quod detractum eſt.

Apotaphi. ἀπόταφοι, qui ſepulcro majorum ſuorum ſunt privati.

Apothetos. ἀπόθετος, lex tibiæ, quæ remitteret.

Apotomia, & Apotome. ἀποτομή, major pars Semitonii, quæ a Latinis diſceſſio dici poteſt.

Apotropæa. ἀποτρόπαια, carmina, quæ ad avertendam Deorum infenſorum iram canebantur.

Apotropæi. ἀποτρόπαιοι, Dii averrunci.

Appenagium, Francicum vocabulum. Sumi ſolet pro ea bonorum parte, quæ Regis Franciæ liberis natu minoribus ſolet concedi, poſtquam natu maximus, mortuo patre, regnum adeptus eſt.

Apparitorium. locus ubi apparitores, ſeu ſpeculatores commorentur.

Appendicium. appendix, *appendice*.

Applumbatura. conglutinatio, quæ plumbo fit. μολύβδωσις, *impiombatura*.

Apprecatio. precatio ad aliquem.

Appropio, as. appropinquo.

Apſida, æ. pro apſis, idis.

Apſychon. ἄψυχον, *inanimata*. Gloſſ. Cyrilli.

Aptoim. ſ' adattare, ἁρμογή, ἅρμοσις.

Aptator. ἁρμοστής. *Gloſſ. Cyrill.*

Aptatus, us, aptatio. *Theodulfus*.

Aptitudo. convenientia, *convenienza*.

Aquacular. lenocinatur.

Aquariolæ. latrinæ, in quas lotura projicitur. *acquajette*.

Aquariolum. locus, in quem ſordida aqua demittitur, lavatrina.

Aqueus, qui eſt ex aqua, ut color aqueus.

Aquilagium. aquæ collectio, ἀγωγός.

Aquilina, & aquilegia. notiſſimus flos.

Aræoſyncritum. leucidenſis, cui corpus raræ texturæ, & tranſpirabile.

Arbitramentum. arbitrium, *arbitrio*. Sipunt.

Arbitrarie. pro arbitrio, arbitrario. *Sipontin.*

Arbutum, fructus arbuti, unedo. κόμαρον, *corbezzolo*.

Arceſſitio, onis, & vulgari ſcriptura Accerſitio. *chiamata*. Gloſſ. Cyrill.

Archerius. præfectus, moderator, *aicovimus*, *ſopraſtante*.

Archegetes, ἀρχηγέτης, Princeps, *principe*.

Archiducatus *Arciducato*.

Archidux. *Arciduca*.

Archiepiſcopus. Epiſcoporum princeps, *Arciveſcovo*.

Archigrammateus. ἀρχιγραμματεύς, Cancellarius, vel Cancellariorum princeps, *gran Cancelliere*.

Archigrammaticus, princeps grammaticorum.

Archiotæ dicebantur, qui publico archio præerant.

Archipherecite. ἀρχιφερεκῖται, interpres ſiculorum Talmudi.

Archippocomus. ἀρχιπποκόμος, princeps eorum, qui equos curant.

Archiſmaton. ſaltatio, *ballo*.

Archiſterium. vox eſt, quæ ſignificat principem ſtellarum; ita enim appellavit *Berengarius Abb.* c. 3. l. 3. de Cruce loquens, illam, quæ Conſtantino M. apparuit. ¶ Item monaſterium. *Gloſſar. Stuchii*.

Archiſtrategus. ἀρχιστράτηγος, *generale dell' eſercito*.

Arcibum. Archivum, *archivio*.

Arconicum. arſenicum, *arſenico*.

Arctomys. ἀρκτόμυς. animal habens ſimilitudinem urſi, & muris.

Ardeolæ. diminut. ab Ardea ave.

Arduo. adduo, addo. *aggiungere*.

Areſton. placitum, ab ἀρέσκω, placeo. Hinc Sententiæ Præfecti Prætorio, quæ appellatione reſcindi non poſſunt, Areſta dicuntur. Et, in areſto aliquem detinere, eſt ſub placito, & ſententia, &c.

Argebia. ἀργυλία, flaſcia, aut flaſcones, aut vaſa aquaria militum ab ephippiis pendentia. *cantinetta piena di boccie da portare all' arcione del cavallo*.

Argyritæ. ἀργυρῖται, Agones quidem, e præmio argenteo, ſive pecunia.

Argyrocopus. ἀργυροκόπος, nummularius campſor, vel argenti ſculptor, *banchiere, o colui che batte la moneta*.

Argyrognomones. ἀργυρογνώμονες, campſores, qui pecunias tranſmutant, quaſi nummorum exploratores, & inſpectores. *approvatori dell' argento*, *banchieri*.

Argyrologus. ἀργυρολόγος, quæſtor, *camerlingo teſoriere*.

Argyrotheca. ἀργυροθήκη, repoſitorium vaſculorum argenteorum, *luogo, dove ſi ripone l' argento*.

Argyrotoxus. ἀργυρότοξος, argenteum arcum habens, i. e. Apollo. *chi ha l' arco d' argento*.

Aria. arbor duriſſima, *metallo*.

Ariſto. minas alicui intendo ob perfidiam, vel ſcelus aliud.

Ariſtes. placentæ genus.

Ariſteri. ſiniſtri, ita dicti Sabbatiani, quod ſiniſtram abhorrent.

Ariſtocraticus. ariſtocratiæ ſtudioſus.

Arithmeticus, i. qui numeros diſcit, vel docet, *abbachiſta*, *banchiere*.

Armadon. vehiculum.

Armaſie. conjugium.

Armator. *armatore*.

Armatrix. *armatrice*.

Armileus. ſcapulare monachorum.

Armillatus. armorum ſtatio, aut obſidio.

Armiſtitium. induciæ, *tregue*, *armiſtizio*.

Armites. armati. *Gloſſ.*

Armitte. forteſſe eſt armus pecudis oblatus. nam in *Vet. Gloſſ.* reponitur. θυσία.

Armoſtationa. pro obſidione civitatis, πολιορκία, dixit *Mauritius lib. 2. ſtrategem. c. 6. & 10. aſſedio*.

Aromatarius. qui aromata vendit, *aromatario*.

Aromatizo. aromate redoleo, vel aromatis imbuo.

Aromatopola. ἀρωματοπώλης, *aromatario*.

Aromatopolium. ἀρωματοπωλεῖον, locus, ubi aromata venduntur.

Arreptitius. *indemoniata*, a larvis, ſeu dæmone arreptus. *Iſid. Gloſſ.*

Arrheturgia. ἀρρητουργία, infandum facinus.

Arrhoſtema. ἀρρώστημα, ægrotatio, imbecillitas, *malattia*.

Arſenale. navale, armamentarium, *arſenale*.

Arſenothelea, ἀρσενοθήλεις. Dii utriuſque ſexus.

Artabe, menſura apud Ægyptios ſextariorum 72.

Arteres. ἀρτῆρες, dici videntur pondera, quæ ad ejaculationem in altum elata prius evibrantur, παρὰ τὸ αἴρειν. ¶ Eſt & exercitii genus ad manuum agilitatem.

Artericus. qui artuum morbo laborat. Forte legend. arthriticus.

Articula. parva ars, *picciola arte*.

Artidicant. qui docet artes, *chi inſegna arti*,

Artuo, as, per artus divido.

Arucho. adveho, *portare*.

Arvica. genus frumenti.

Arundino, as, arundinibus impleo, tego.

Aſe, apud Antiq. dicuntur, quæ nobis Aræ. *Terent. Scaur. de Orthogr.*

Aſcarides. ἀσκαρίδες, vermes exigui, *vermi del ventre*.

Aſcaulus, tibicen, ab ἀσκός, uter, & αὐλός, tibia.

Aſcella. cuſſla. *Odo Abb. Cluniacenſis*.

Aſcetæ. ἀσκηταί, *monachi*. Aſcetriæ, moniales, *monache*.

Aſceterium. ἀσκητήριον, locus ſpiritualibus exercitationibus aptus, monaſterium, *luogo da vivere ſpirituale*.

Aſcetria. mulier Deo ſerviens, & funera curans.

Aſcodebla, vel aſcodabra, flaſcum, *fiaſco*.

Aſcoliaſmus. ἀσκωλιασμός, ludus quidam.

Aſcopa. legitur Judith. 10. 5. Aliqui putant menſuræ genus eſſe. In græco eſt ἀσκοπυτίνην, h. e. utrem, vas vinarium.

Aſcura, quaſi utris cauda, ab ἀσκός, uter, & οὐρά, cauda.

A ſecretis, a ſecretis, ſecretarius, *ſegretario*. *Carolus M. de cultu imag. l. 49.*

Aſiniga, aſinum agens.

Aſizia, ſeſſiones judicum in municipiis.

Aſotos, ἀσώτως, prodigaliter, incontinenter, *laſcivamente*, *intemperantemente*.

Aſpergillum. *aſpergolo*.

Aſpicialis. viſibile, ὁρατός.

Aſpicuus. *viſibile*.

Aſpidiſcus. ἀσπιδίσκος, parvum ſcutum. ¶ Item ornamentum in modum ſcuti orbiculatum, *borchia*.

Aſpratilis. aſper, non dolatus. *Auctores rei Agrar.*

Aſpratura, collybus, pecunia argentea, κόλλυβος. *Gloſſ.*

Aſprodontæ. dentes albos habentes.

Aſſerium. trabs, teruncius. *linguella*, *bocchetta*, *animella*.

Aſſaſſinium, homicidium ex inſidiis.

Aſſaſſinus, homo conductitius ad alios occidendos.

Aſſcotatorius. adulatorius.

Aſſum, vel aſſum, calefactorium cubiculum.

Aſſiſi, beneficiarii, qui tamen Canonici non ſunt, Menſionarii, *beneficiati*.

Aſſiſtria. vis, quæ aſſiſtit.

Aſſuefactio. *aſſuefazione*.

Aſſueo. uſu doceo. *aſſuefarſi*.

Aſſumentum, i. *il cucire una coſa all' altra*, *taccone*, *toppa*.

Aſſumptum. idem quod aſſumptio apud Dialecticos.

Aſſurrectio. honoris cauſa ſurrectio.

Aſtalium. *fallenza*. Aſtalium facere, fruſtrari, decipere.

Aſtelæ, vel Aſſillæ, corbulæ ex junci plexæ.

Aſtes, i. ἀστήρ, *ſtella*.

Aſter Samius, ſpecies terræ medicinalis ex Samo inſula.

Aſtma, ἄσθμα, *difficoltà in reſpirare*.

Aſtites. aſtantes, præſidentes alicui rei.

Aſtragaliſmus. ἀστραγαλισμός, ludus, talorum jactus, *giuoco dal tallone*.

A ſtratura. ſtratorem ſignificat, ut a ſecretis ſecretarium.

Aſtrifugus. qui aſtra fugat, *Arcbitetto*.

Aſtroboliſmus. ἀστροβολισμός, arborum vitium, cum Caniculæ æſtu areſcunt. *Aſſideramento*.

Aſtrolabium, ἀστρολάβιον, mathematicum inſtrumentum, quo ſtellarum motus ſervantur, *aſtrolabio*.

Aſtrologicus. *aſtrologico*.

Aſtropelece. fulmen, *fulmine*.

Aſtutulus. *aſtutello*.

Aſtynomus. ἀστυνόμος, qui urbem regit.

Aſylia. ἀσυλία, jus immunitatis, *immunità*.

Atechnus. ἄτεχνος, qui eſt ſine arte, rudis.

Athacus. volucris genus.

Athanatus. ἀθάνατος, *immortale*.

Athera. ἀθάρα, polentæ quoddam genus, ab ἀθὴρ, ariſta. *pappa*.

Athetiſmos. religionis omnis, ac deorum contemptus.

Ather. ἀθήρ, ſumme ſpicæ cuſpis in hordeo.

Athera. ἀθήρα, ſorbitiuncula pulticulæ liquidæ ſimilis, ex tritici tenuiſſimo polline.

Athlothetes. ἀθλοθέτης, *giudice de' combattimenti*.

Atmoſphæra, pars aeris terræ propior, craſſior, & impurior ob terreſtres vapores, qui eo uſque aſcendunt.

Atnepos, filius abnepotis.

Atneptis, filia abneptis.

Atramentarium, vaſculum, in quo reponitur atramentum, *calamajo*.

Atricapillus. μελανόθριξ, *chi ha i capelli neri*.

Atrices. *porcinari*.

Atriſer. juncus ſemine nigro.

Atritudo. nigredo, *negrezza*.

Attulo. affero, e *tulo*, fero.

Auctoratitius, a, um, αὐθεντικός. *Gloſſ. gr. lat.*

Auge. αὐγή, ſplendor, aurora.

Augmentarius. αὐξητικός. *Gloſſ.*

Augmentatio, augmen, αὔξησις, *accreſcimento*.

Aulamæum. tributum, e quo ſolvebatur ſtipendium militibus aulam Principis ſervantibus.

Aulerius. *cortigiano*, aulicus, palatinus, aulæ miniſter. *Gloſſ. Iſid.*

Auletris, αὐλητρίς. *trombettiera*, *ſuonatrice*.

Aulio, onis. auletes, αὐλητής.

Auretor. qui inaurat. Reperitur in Gloſſ. Vet. χρυσωτής.

Aureola. accidentalis quid auræ, ſeu beatitudini animorum in Cœlis ſuperveniens, apud Theologos.

Auricoctor. qui aurum coquit, & purgat. χρυσοεψητής. *Gloſſ. Vet.*

Auricularis. Quidam Lexicographi tribuunt vocem hanc *Celſo*.

Auriculoſus. ὠτώδης, aures grandes habens.

Aurilabes. faber aurarius.

Aurificina. aurarii fabri officina.

Aurivittis. avis, ab aurea vitta.

Aurugia. quaſi auri ſugia, h. e. ſculptum.

Aurugenoſus. qui ictero laborat.

Auſerim. pro auſim. *Auctor Carminis de Paſſione Domini* quod vulgo *Lactantio* tribuitur.

Auſtracus. ab Auſtria.

Auſtronotus. ſphæræ cœleſtis motus, & polus auſtralis, qui nunquam videtur. *Iſid. lib.* 3. c. 32. & 36.

Autochir. αὐτόχειρ, qui ſe ipſum interficit, *chi ammazza ſe ſteſſo*.

Autochiria. αὐτοχειρία, voluntaria cædes, & propria manu facta.

Autodidactus, αὐτοδίδακτος, *chi impara da ſe ſteſſo*.

Autolecythus. αὐτολήκυθος, mendicus, ſcurra, qui ſcilicet præter vas olei, nihil poſſidet. V. *Eraſm. Chil.*

Automoli. αὐτόμολοι, profugi.

Autonomia. αὐτονομία, libertas vivendi ſuis legibus.

Autonomus. αὐτόνομος, qui ſuis legibus vivit.

Autopodia. αὐτοπόδια, calceamenti genus.

Autoſchediaſma. αὐτοσχεδίασμα, opus ex tempore, & tumultuarie factum, *opera fatta all' improvviſo*.

Autourgia. αὐτουργία, manuum operatio.

Autourgicon. ruſticorum multitudo, *moltitudine di contadini*.

Auturgos. αὐτουργός, ruſticus, *contadino*.

Auturgus. αὐτουργός, per ſe ipſum manu operans, *autore*. ¶ Item ruſticorum prædium.

Auxaria. ſecreta nemoris, quæ aves frequentant.

Auxenium. Romanum, Latinum, *Romano*.

Axapides. pedites Turcici, *pedoni Turchi*.

Axilletio. obtruncatio extremitatum per ignominiam; & earum ſuſpenſio axillis obtruncantium.

Axiomatici. qui publica functione, & dignitate in Eccleſia utuntur.

Azariæ. teſſeræ, taxilli, *dadi*.

Azazel. caper emiſſarius. *montone*.

B

BAbare. garrire, clamare, βαβάζειν, *cianciare*.

Babiges. ſtultus, *pazzo*. Iſid. Gloſſ.

Babii. ſuperbia. *Gloſſ.*

Baburnus. ineptus, ſtultus, *ſtolto*. *Iſid. l.* 10. *Origin.*

Bacantes, æ. otioſus, vacans, *ozioſo*.

Bacario. urceoli genus. ¶ Item ποτηροφόρος, h. e. qui meretricibus aquam miniſtret. *Gloſſ. gr. lat.*

Baccalaureus vocatur, qui in Academicis ſtudiis primum gradum, & publicum doctrinæ teſtimonium eſt conſecutus. V. plura in *Theſ. Fabr.*

Baen. torquis genus ex auro, & gemmis, a familiaribus regum geſtari ſolitum. *Gloſſ. Iſid.*

Bata. veſtimenti genus.

Bagia. nutrix, *balia*.

Bagatzes. pueri honorarii, *paggi*.

Baja. dona, quæ ab Imperatore palatinis ſuis, & a Patriarcha ſuis Clericis diſtribuebantur ſeptimana, quæ eſt ante diem Palmarum. βάϊα palmam ſignificat.

Bajonula. lectus, qui in itinere portatur, *letto da viaggio*. *Iſidor. l.* 20. *c.* 11.

Bajulatio. geſtatio, *il portare*.

Bajus, & Balius color. *color baio*, in equis laudatus &

Balauſtæ. uvæ dictæ a magnitudine.

Balbucinor. lingua balba loquor. *balbettare*.

Digitized by Google

Balbuties. hæſitantia linguæ. *balbutimento*.
Baleaticæ cochleæ, quas cavaticas appellant, quia in ſpeluncis naſcuntur.
Ballivus. nomen officii eſt, ſc. prætoris, qui ruri cauſas audit, diœcetus, nomarcha.
Ballo, as. ſaltare, jactare corpus, βαλλίζειν. *ballare*.
Balneaticum. pretium levandi in balneis. *Vet. Gloſſ.* & *Scholaſt. Juvenalis*.
Bamma. embamma, condimentum. *ſalſa acetoſa*.
Bammon. vaſculum aceti appoſitum ad intingendum in menſa.
Banauſus. βάναυσος. artifex, qui ad ignem operatur, *artiſta, che lavora intorno al fuoco*. ¶ Item ſervus mercede conductus. ¶ Item quilibet vilior artifex.
Bandum. βάνδον, ſignum, vexillum. *bandiera*.
Bannire. proſcribere, in exilium mittere. *bandire*.
Banniti. excommunicati, exules. *banditi*.
Bannum, & bannus, exilium. *bando*.
Bannus, apud Turcas, & Hungaros officii nomen eſt, præſidem, vel gubernatorem regni denotans.
Baphicus. tinctorius.
Barbamentum. gena. *ganaſcia, gota*. *Gloſſ.*
Barbarizo. βαρβαρίζω, barbaris faveo. ¶ Item barbare loquor. *parlar barbaramente*.
Barbatorium. tonſtrina. *barberia*. *Vet. Gloſſ.*
Barbeſco. incipio barbatus fieri. *Gloſſ. Cyril.*
Barbulus. diminut. a Barbus. *Gloſſ.*
Barducium. baliſta, jaculum, ſecuricula levis.
Bargena. vaſpilio. *becchino*. *Gloſſ.*
Bar-jona. filius columbæ. Syriaca vox.
Barthgadoth. βαρθγαδώθ, filius triſtitiæ.
Baſilicanus. Baſilicæ cuſtos.
Baſilinda. βασιλίνδα, ludi genus, quo Rex ſorte creatus aliquid miniſtro ſimiliter ſorte creato imperat.
Baſtagium. βαστάγιον, theca erat, in qua milites arma ſua recondi & portabant.
Baſtoniceum. arctiſſima cuſtodia.
Batalare. percutere. Unde *bataglia*.
Batalarius. Sic nominat *Ludovic. Vives* eum, qui Baccalaureus dicitur. *Dialog.* 13.
Batus. βάτος, frutex ſpinoſus.
Batis. vas longioris manubrii, trulla. *catino*.
Batuator. verberator.
Baucalis. *boccale*.
Bazana. ſacculus. *ſacchetto*.
Bazeli. pelvis. *conca, catino*.
Becarius. vicanus, ruſticus in villis habitans.
Beccefilena, nugæ antiquæ.
Beemoth. Dæmonum princeps.
Belbus, idem ac hymna. βέλβος.
Belial, abſque jugo, abſque dominio, apoſtata, ut dæmon.
Belion. herbæ genus.
Bellarius. bello aptus, ut arma, ſagittæ.
Belos. βέλος, ſagitta, ſeu quidquid arcu mittitur.
Belum. telum. *dardo*. ¶ Item pars obſcœna virilis.
Bendidia. βενδίδεια, ſacra apud Thraces.
Benedicus, qui bene dicit, & laudat. *chi loda*.
Beneloquens. eloquens, loquax. *eloquente*.
Beneſuaſor. εὐσυμβουλος, qui bona ſuadet. *Gloſſ.*
Benignor, aris, benigne ago. *Vulg. Interpr.* 2. *Eſdr* 4. 39.
Bennarius. ἁμαξηγός. *Gloſſ. Vet.*
Beobotrophium. domus religioſa, ubi pauperes infirmi paſcuntur, & curantur.
Berberion, vel Berberi, conchæ genus, ex qua uniones, & margaritæ velluntur.
Berberis. planta. *creſpino*.
Bergia. βεργία, erant virgæ, & ferulæ, quibus milites in exercitationibus, & in incruenta pugna utebantur.
Bero. ſaccus, quaſi pero, a pera dictus. *ſacca*.
Beſtialitas, atis. *beſtialità*, vitium, quod homines crudeles facit, & ferinos. θηριότης.
Betus. vetus, priſcus. *antico*.
Bezirides. *Viſir*, Conſiliarii Imperatoris Turcici.
Bibacitas. φιλοποσία, propenſio ad largius bibendum. *ingordigia nel bere*.
Bibaculus. *bevitore*.
Bibilis. qui bibi poteſt. *che può bersi*. *Gloſſ. Vet.*
Biblia, orum, libri. ¶ Item ſacri libri. *la ſacra Bibbia*.
Bibliographus. βιβλιογράφος, *ſcrittore*, qui libros conſcribit.
Bibliopegus. βιβλιοπηγός, qui libros compingit. *legator di libri*.
Bibliopolion. βιβλιοπωλεῖον, locus ubi libri venduntur. *bottega di libraro*.
Bibliothecarius. cuſtos bibliothecæ. *guardiano della libraria*.
Bibliotaphi. βιβλιοτάφοι, ab eruditis appellantur, qui, ut ſoli ſapere videantur, librorum aliquid inſignium nacti, nemini eorum copiam faciunt, ſed in arca, velut in ſepulchro quodam incluſos aſſervant.
Bibonius, ii. *gran bevitore*, πότης. *Gloſſ. vet.*
Bicerres. δίμαλλοι, utrinque villoſi. *peloſi da due parti*. ¶ Item qui ſectos habent pilos. *Gloſſ.*
Bicoxum. a bis, & coxa. δίμηρον.
Bidellus. Gymnaſii cuſtos. *bidello*.
Bidentatio. occatio, σκαφισμός. *Gloſſ. gr. lat.*
Biduanus. *di due giorni*. Rabau. Maurus.
Bifaciatus, biſarius, duas habens facies. *di due faccie*.
Bifax, duas habens facies. *Iſid. gloſſ.*
Bifur. bis fur, ſeu qui bis aſt in furto deprehenſus.
Bigamia. διγαμία, matrimonium iteratum. *ſeconde nozze*.
Bigamus. δίγαμος. *rimoritato*.
Biglaticum. æs, quod vigiles accipiebant.
Biglator. vigilator. *ſentinella*.
Bihernii. ſunt, quibus in utriſque ſcroti partibus ſignum herniæ apparent.
Bihorium. duarum horarum ſpatium. *ſpazio di due ore*.
Bilagium. medicamenti genus.
Bilbius, videtur idem eſſe, quod Bombylius, a bilbio, idem αγγια. *Fieſh. ver.*

Bibralis. qui pondus habet duarum librarum. *di due libre*. *Gloſſ. Cyrilli*.
Biochresta. βιόχρηστα, vitæ utilia. *coſe utili alla vita*.
Biparus, a, um, qui, vel quæ bis peperit, διτόκος, *che due volte produce*.
Biplex. διπλοῦς, duplex. *doppio*.
Biſſa. vas quoddam. ¶ Item corrigia.
Bitlimiæ, trullæ. *catini*.
Bitalaſſus. animus dubius, a *bis* deſcendit, atque cum animus jam in hanc, jam in illam partem propendet, in ancipiti conſtitutus.
Bitalia. viſtoglia. *vettovaglia*.
Bitunides. milites Turcici. *ſoldati Turchi*.
Bitiæ. mulieres duplici pupilla: a bino intuitu.
Biumbres. *popoli de due ombre*, populi habitantes inter Tropicos Cancri, & Capricorni.
Bizzera. buccula. *viſiera*.
Bladum. frumentum. *biada*.
Blanchon. herba inter ſilicas.
Blandiſco, as. blandum facio. *Sipont.*
Blato, onis, blatero, ματαιολόγος, στωμύλος, *ciarlone*. *Gloſſ. Vet.* Niſi forte legendum *blatero*.
Blatto, as, blatero. *ciarlare*. *Vet. Gloſſ.*
Blæſi. quibus extrorſum crura curvata ſunt.
Bletes. ſpecies calceamenti: ſic dicta, quod pedes offendet.
Bletra. βλέτρα. offendentia præſertim pedes.
Bletrum. βλέτρον, clavus ferreus.
Boalia. *caccia de' tori*.
Boaria. lappa. *lappola*.
Bolbophage, edulii genus. *Caſaub.*
Bolias. machina bellica.
Bombarda. machina ænea, vel ferrea ſatis nota; a bombo, & ardeo, quod cum ſonitu, & flamma ferreos globos emittat. *bombarda, cannone*.
Bombio, bombito, bombum facio, ſonum edo, βομβέω. *Gloſſ. Vet.*
Bombylius. βομβύλιος, apis genus obſtreperum.
Bomolochus. βωμολόχος, ſcurra, deceptor. ¶ Item fur.
Bomugi. ſoni auditi in paludibus inſtar mugitus boum.
Bordacas. ſana. *ſana*.
Boſinorus. frumentum indicum tritico minus.
Boſtar. *ſtalla di buoi*. *Iſid. Gloſſ.*
Botanice. βοτανική, ars herbaria, pars medicinæ.
Botanicum. βοτανικόν, herbarium, quod ibi herbæ notentur. *Iſid.*
Botanicus. βοτανικός, herbarius. *erbaro, botanico*.
Bottus: βότρυς, uvæ racemus. *grappolo d'uva*.
Braccale. ligula, qua braccas claudimus.
Brachybios. βραχύβιος. *di breve vita*.
Brachionarium. brachiorum ornatus, armilla, ψελλιάριον. *Gl. gr. lat.*
Brachionaſtas. armilla. *maniglia, braccialetto*.
Branchus. βράγχος, raucedo. *toſſa*.
Bregma. βρέγμα, *parte davanti della teſta*, pars anterior capitis.
Bris. jucundum dictum, inquit *Cornutus*: unde etiam Briſeida quidam dictam volunt, quod fuerit jucunda Achilli.
Briſum. exprimere, uvas calcare. *calcar l' uva*.
Broilus. nemus eſt, aut ſaltus Regum Galliæ. *brollo, giardino di frutti*.
Brunia. militare munimentum, thorax. *corazza*.
Brupeo. *ſtupire*.
Bryton. *birra*.
Bubulcarius. idem quod Bubulcus. *boaro*. *Gloſſ. gr. lat.*
Bucacraton. buccæ panis vino intincta. *zuppa in vino*.
Bocale. videtur eſſe vas lavandis manibus. *boccale*.
Bucamiſon. induſium. *camicia*.
Buccimus. jentaculo. *colezione, boccoueggiamento*.
Buccularii. qui galeas faciunt.
Bucea. folliculus grani fabæ interior.
Bucconerus. *Buraarom*.
Bucenter, & Bucentrum. βούκεντρον, oeſtrum, tabanus, dictus a pungendis bobus. *tafano*.
Bucentivergium. boum ſtimulus. *ſtimolo di buoi*.
Bulbitum. βόλβιτον. *letame*.
Bulcolacca, vel Burculacca, aut Burbrolacca græce eſt cadaver excommunicati.
Buleuticum. βουλευτικόν, locus in theatro, in quo ſeniores olim Romæ ſedebant ſpectandorum ludorum cauſa.
Bullatorium. forma bullarum, ſigillum, parva bulla. *bolla*.
Bullum. paſtoris baculus. *baſtone del paſtore*.
Buneuron. βούνευρον, flagellum e nervis bubalis. *sferza di nervi di bue*.
Buo. βύω, impleo. Hinc butum, & imbutum. *Iſid. gloſſ.*
Bupædes. βούπαιδες, magni pueri.
Buphonum. βούφονον, creditur herba, quæ a bubus devorata anginam procreet.
Bupodes. βουπόδης, magni pedes. *piedi grandi*.
Burda. genus veſtimenti.
Burdatio. penſio, quam debent ruſtici perſolvere.
Burnus. qui libidini præeſt.
Burſa. βύρσα, *borſa*. crumena ex corio.
Buſtar. buſtum. *tomba, ſepolcro*.
Buſtuarium, ii. idem quod buſtum. *tomba*.
Buthilia. vacca.
Buthyta. βουθύτης, qui boves mactat, Sacerdos.
Butomum. frutex, vel juncus.
Butina. lagena. *boccaglia*. Gallis eſt *bouteille*.
Butta. cupa. *botta*.
Butyraceus. *di butiro*.
Buse. ſacculus. *bargona*.
Byſaſtria. nutrix. *balia*.
Bytza. culex. *zenzala*.
Byzomacheron. enſis genus.
Byzon. mamma.

C

CAbala. *cabbala*. ars divinandi per literas.
Cabaliſta. Cabalæ peritus. *perito della cabbala*.
Caballarius. eques. hinc Caballarius exercitus, Caballaria acies.
Caballetto. fulcrum tecti. *cavalletto*.
Caballicare. equitare. *cavalcare*.
Cabaſtion. propugnaculum. *baſtione*.
Cabbades. καββάδης, veſtis, ſeu chlamys militaris.
Cabidarius. lapidarius. *ſcarpellino*.
Cabus, menſuræ frumentariæ genus apud Hebræos.
Cacia, κακία. *malizia, aſtuzia*.
Cacochyma. κακόχυμα, quæ malum ſuccum habent. *coſe, che hanno cattivo ſucco*.
Cacocuſtumus. male moratus. *ſcoſtumato*.
Cacogenius. diabolus, malus genius. *diavolo*.
Cacopathecie. infirmitas. *infermità*.
Cacuo, quaſi coacuo, exhortor. *eſortare*. *Gloſſ.*
Cada. arvina. *graſſo, lardo*.
Cadamitas. calamitas. *diſgrazia*.
Cadare. inſtitore, negotiator pinguiariæ. *graſcia*.
Cades. mulier innupta. *donna non maritata*.
Cadeſa. ſcortum. *meretrice*.
Cadiſcus. vaſculum, quo ſuffragia colliguntur. *Sipontin.*
Cadule, orum. guttæ, quæ cadunt ex pingui carne, cum aſſatur, vel etiam ex cereo.
Cadurda. labra pudendi muliebris, vel ſponda lecti. *Iſid. gloſſ.*
Cœcua, & Cœcuma, noctua, quæ lucem fugit. *Lex. Phil.*
Cæles. inſtrumentum aptum ad ſculpendum. *ſcarpello, bolino*.
Cairica. καιρικὴ, hora temporalis, ſeu vulgaris, non aſtronomica, quæ major, vel minor eſt pro temporum varietate. Nam dies toto anno ex duodecim horis olim conſtabat.
Cæſpito, as. *ſcappucciare*.
Cajeta, æ. coercitio, coarctatio.
Caladrius, & Caladrion, avis albi coloris.
Calame. ſpica frumenti.
Calamarium. *calamajo*.
Calaſactri. pueri canoram vocem habentes.
Calazium. tuberculum in palpebris.
Calba, vel Calbæ. ornamenta. *V. Theſ. Fab. in Cajo*.
Calcearius, qui calceos conficit. *calzolaro*.
Calculoſitas. λιθίασις, *mal di pietra*. *Gloſſ. gr. lat.*
Caldicum. deambulatorium. *paſſeggio*. *Gloſſ. Iſid.*
Calefactor, oris. qui calefacit.
Calena. poculi genus. Quidam Varroni tribuunt.
Calendalia, tributa quaſi ſtrenæ loco ſolvi ſolita Calendis Januarii.
Calendarius, a, um, ut Calendarius liber, idem quod Calendarium.
Calendula. herbæ genus.
Caleſtre. genus mitræ, tegumentum capitis. *Gloſſ. Iſid.*
Calatra. locus ubi veſpæ nutriuntur.
Caliclarium. locus reponendis calicibus. *bottiglieria*.
Caligino, as, caliginem induco, obſcuro. Tribuunt aliqui hoc verbum *Fulgentio in Contin. Virg.* ſed ibi rectius legitur *caligare*, quam *caliginare*.
Calio. decipio. *ingannare*.
Caliſcopus. induſtrius. *induſtrioſo*.
Calius, cinis, quia calet. τέφρα. *cenere*.
Callæ. κάλλαια, gallinaceorum barbæ.
Callas. fabrorum foramina. *Iſid. gloſſ.*
Callibium. tugurium. *tugurio*.
Calligraphia. καλλιγραφία, recte ſcribendi artificium. *bella ſcrittura*.
Callilogia. καλλιλογία, elegantia dictionis. *eleganza nel dire*.
Callipæs. καλλίπαις, liberis pulcher. *chi ha bella prole*.
Callos. κάλλος, pulchritudo, honeſtas. *bellezza*.
Calobalſamum. lignum balſami.
Calobates. καλοβάτης, idem qui calobatarius.
Caloipparei, equites bonis equis inſtructi.
Calopulites. vendibilis. *vendibile*.
Calopus, animal Syriacum juxta Euphratem habitans.
Calorices. gemma herbacei coloris.
Calthudia. feſtum.
Caliza. caliga. *calza*.
Calvaſter, cui capilli partim deciderunt, ſubcalvus. *di capo calvo*.
Calvinarius. porcus, qui cibo permixto ex colluvie hyema nutritur.
Calus, vas vimineum, per quod muſta colantur.
Camax. *perſica*.
Camberlanus. camerarius præfectus regii cubiculi. *maeſtro di camera*.
Cambeſtrion. machinæ bellicæ genus.
Cambialis, le. *di cambio*, ut Cambiales literæ.
Cambium. commutatio rei pro re. *cambio*.
Camelaſium. tributum indictum nomine camelorum.
Camelaucion, Camelaugum. cauſia, quæ Macedones caput velabant.
Camelus, *camelo*. funis nauticus.
Camilaba, pannus utrinque dependens e pileo Patriarchæ.
Camilus. κάμιλος, funis craſſus.
Caminobligatores. excubitores, φρουροὶ. *ſentinelle*.
Caminobligon. excubiæ in itinere diſpoſitæ ad ſpeculandum.
Camiſati, ἀμφιστάται, qui in Eccleſiis ſacros lebetes calefaciebant, ut inde aquam ferventem ſacro poculo infunderent.
Campana. tintinnabulum majus. Nolæ primum in Campania adhibita a Paulino Epiſcopo. Unde & *nola* dicitur ab urbe, *campana* a regione.
Campanea. locus campeſtris, campus. *campagna*.
Campacilicum. tributum, quod publice ſolvebatur.
Campanula. *campanella*.
Camparius. qui campum cuſtodit, ἀγροφύλαξ.

Cam-

Digitized by Google

Campeſtria, loca camporum plana, *campagna*.

Camphora, ſpecies bituminis.

Campicellus. *campetto*. *Agrar. p.* 282.

Campiones. *campioni*, gladiatores, pugnatores. *Iſid.*

Campſor, trapezita, nummularius, *cambiatore*.

Canabus. lignum, cui figuli argillam circumponunt, ut caſa fingant.

Canala. canalium via. *ſtrada di canali*.

Canaptura. lucernarum accenſio, quæ fit ſub tempus cœnæ. λυχνάψια.

Cenaca. *cenacolo*. cœnaculum. *Gloſſ. Iſid.*

Canevaria, quæ vinariæ cellæ præeſt. *canevaja*.

Cancellaria. locus, ubi manent Cancellarii. *Cancellaria*.

Cancellariatus. Cancellarii munus. *officio del Cancelliere*.

Cancellus. *granchiette*, parvus cancer.

Canchrini. verſus ſunt, quos retrogrado ordine legere poſſis, reciproci.

Canchris. ſemen libanotidis.

Cancris. pilula uſtoria, apud Medicos.

Candaules, obſcoeni genus.

Candelaptes. qui candelas accendit.

Candes, vaſa fictilia.

Candion. ſacchari genus. *candito*.

Cando. uro, accendo. *accendere*.

Candylus. coctura edulii ex oleo, lacte, caſeo, & melle.

Canella. caſia, cinnamomum. *cannella*.

Caniraceus. furfuraceus. *di ſemola*.

Canicida, qui canes cædit. *chi ammazza cani*.

Caniculus. parvus canis: *cagnolino*.

Canabaceus. cannabinus. *di canape*.

Canonicatio. relatio inter divos. *canonizzazione*.

Cantabilis. *cantabile*.

Cantabra. haſta. *aſta*.

Cantarium. ſcrinium. *ſcrigno*.

Cantes. fiſtulæ organorum muſicorum. *canne d'organi*.

Canthelius. genus caſſi.

Canthos. oculi angulus.

Cantiee, moreculæ in margaritis.

Cantelle. ornamentum aureum, vel argenteum, quod in Baſilicis dicabatur.

Canutus. canus. *Gloſſ. gr. lat.*

Capa. veſtis ſtragula genus. *cappa*.

Capana. vilis caſa, vel dumus palea cooperta. *capanna*.

Capapellis. capa cum pelle.

Capella. fanum, ſeu Oratorium parvum. *capella*.

Capellanus. fani cuſtos. *capellano*.

Caphura. καφουρα, urbes Indica. ¶ Item gummi ex ea oriundum. *canfora*.

Caphureleum. camphoræ oleum. *uglio di canfora*.

Capiclarius. cuſtos carceris. *guardiano delle prigioni*.

Capitaneus. *capitano*, qui aliquam obtinet dignitatem ob quam aliorum caput, vel princeps ſit. ¶ Item Capitaneus, a, um, ut Capitaneæ literæ, terminus in limitibus. *In undecim. Gutſ. p.* 270.

Capitedeorſum. capita deorſum.

Capitilavium. dies Palmarum, cum caput lavatur. *Iſid. l. 6. c.* 18.

Capitoſus. qui magnum caput habet.

Capitularium. liber, quo tributa continentur.

Capitulo. capitulum appono. ¶ Item per capita diſtinguo.

Capnomancia. καπνομαντεία, divinatio ex fumo.

Capnos. καπνός, fumo.

Cappa. cucullus, pilei genus, pallium. *cappa*.

Cappatus. cappa indutus. *cappato*.

Capreus, qui ex capro, ſeu capra eſt.

Caprilius. caprinus. *di capra*.

Caprodon. capri dens.

Captantula. captio. *Iſid. Gloſſ.*

Capticatio, onis.

Cardamum, herba, naſturtium ſilveſtre.

Cardia. καρδία, *cuore*, cor. ¶ Item ſuperius orificium ventriculi.

Cardialgia. καρδιαλγία, dolor cordis, & mentis triſtitia. ¶ Item ſtomachi eroſio.

Cardopus. mactra. κάρδοπος, madia, arca panaria.

Cardulum. membrum femineum. *Iſid. Gloſſ.*

Caremia. privatio. *privazione*.

Careſco. careo. *mancare*, *eſſere ſenza*. *Gloſſ. Cyril.*

Carrico, as, onero, *caricare*.

Carinatim, ad ſimilitudinem carinæ.

Carminarius, qui lanam carminat, *ſcardaſſino*.

Carminator. carminarius.

Carminice, adverb. &

Carminicus, adject. a carmine.

Carnoſitas, pinguedo. *graſſezza*.

Caropera, & Manopera, duplex ſervitutis genus.

Caros, apud Medicos eſt ſomnus juſto profundior. ¶ Item crapularis redundantiæ. ¶ Item ſomno exiguum.

Caroticus. καρωτικός, *che ha forza di far dormire*.

Carotides. καρωτίδες φλέβες. venæ jugulares. *vene del collo*.

Carpaſia. veſtis ſtragula. *Gl. gr. lat.*

Carpo. enarro. *narrare*. *Gloſſ.*

Carpeſium, καρπήσιον, feſtuca tenuis, ſurculus cinnamomo ſimilis, odore aromatico.

Carphelium, panis cibarius. *pane ordinario*.

Carpio. piſcis genus Benaco lacui peculiaris.

Carpiſcui, menſarum porrectiones.

Carpiſtes, tractor. *traduttore*.

Carpoforus. fructifer. *fruttifero*.

Carrecutium. vehiculum rotis altiſſimis. *carro con ruote altiſſime*. *Iſid.*

Carrera. curſus. *carriera*.

Carrica. onera. *caricare*.

Carrocium. vehiculum Longobardorum. *carroccio*.

Carſomatius, eunuchus, exectus. *eunuco*.

Cartallos. κάρταλλος. *caneſtro*.

Caryca. *baldone*.

Caſamaton. *caſamatta*.

Caſeolus. dimin. a Caſeus. *caciotto*.

Caſena. acus, qua mulier caput ſcalpit. *Iſid. Gloſſ.*

Caſſidile, pera, marſupium. *borſa*.

Caſſitias. viſci genus.

Caſſo. adverb. fruſtra. *indarno*.

Caſſuta. herba, quæ podagra lini dicitur.

Caſtaldia. munus, quo res Domini gubernantur.

Caſtaldus. villicus, gubernator. *gaſtaldo*, *fattor di villa*.

Caſtorinum oleum, ex caſtoreis factum.

Caſtellatatium. præfectura caſtelli. *caſtellania*.

Caſtifer. qui flagella portat, ut caſtiget. Alii leg. *ciſtifer*.

Caſtitia. turres, vel caſtella. *torri*.

Caſtrametatio. *attampamento*.

Caſtriſius. curator penariæ, & veſtiarii Patriarchæ.

Catabolum. locus, in quo feræ ſervantur.

Cataclaſton. fractus panis benedicti. *pezzo di pan benedetto*.

Catacriſis. κατάκρισις, condemnatio. *condannazione*.

Catactus. κατακτίς, poculi convivialis genus.

Catacumba, cœmeterium, arenaria, *cimiterio*.

Catagrapha, καταγραφή, futuræ picturæ delineatio. *abbozzo*.

Catamontem. Cœli aſpectum. *Iſid. Gloſſ.*

Catampo. genus ludi, græce κατ' ἄμφω, *catambo*.

Catanotium. pallium. *mantello*.

Catapetaſma. καταπέτασμα, velum, quo mulieres utuntur ad arcendum aſpectum. ¶ Item cataſtromatu. *coperta da tenere in terra*.

Cataplectatio. convicium. *ingiuria di parole*.

Cataſarca. hydropis ſpecies. ¶ Item inſtratum aliquod ſuper menſe.

Cataſceva. κατασκευή, confirmatio propoſitæ rei.

Catatethema. excommunicationi affinis pœna.

Catatypoſis. κατατύπωσις, hypotypoſis.

Catechiſta. κατηχιστής, qui pueros inſtruit in fidei rudimentis.

Categoremata. κατηγορήματα, accuſationes. *accuſe*.

Catenula. parva catena. *catenella*. *Onomaſt. Vet.*

Catharma. κάθαρμα, purgamentum. *purgazione*.

Catharos. καθαρός, purus, mundus. *puro*, *mondo*.

Cathiſma. κάθισμα, ſeſſio. ſedendi actus.

Catoche. κατοχή, veterni ſpecies.

Catochus. κάτοχος, detentio ſpirituum, ſpecies lethargi.

Catogeum. κατώγειον, domicilium ſubterraneum. *ſtanza ſotto terra*.

Catoptrica. ſpecies Opticæ, quæ de reflexionibus cœleſtium corporum agit.

Catoptromantia. κατοπτρομαντεία, divinatio, quæ fit per ſpeculum.

Catoptrum. κάτοπτρον. *ſpecchio*.

Catuæ. tentoria. *padiglioni*.

Catuopatum. tentoriorum locus. *luogo dove ſi piantano i padiglioni*.

Cauculatæ. præſtigiatores.

Cauculus. *gorticello*.

Caudalus. ſuavis, manſuetus. *manſueto*.

Caveola. parva cavea. *caiella*.

Cauleſco. caulem emitto.

Cauma. καῦμα, calor, æſtus. *calore*.

Cavoſus. cavus. *incavato*.

Caupilus, navicula brevis, vel cyathus.

Cauponeria. ars cauponandi.

Cauponarius. caupo. *oſte*.

Cauſidicatus. cauſidici munus. *Gloſſ.*

Cauſidicor, aris. cauſidicum ago. *far l'avvocato*. *Gloſſ.*

Capſon, vel

Cauſus. καῦσος, ardor, calor, æſtus. *febbre calda*.

Cauteriatus. is dicitur, qui cauterio notatus eſt. *accenſo*, *cauterizzato*.

Celebriter, celebrius, celeberrime, cum celebritate.

Celeuſtes. κελευστής, qui remiges hortatur. *aguzzino*.

Cenoma. κένωμα, *coſa vuota*. vacuum.

Centuplico, as. ad centum duplico.

Centuplus. centuplex.

Cephalodes, Caphalodes, capitanei. *capitani*, *generali*.

Cephalalgia. κεφαλαλγία, dolor capitis. *dolor di teſta*.

Cephalina. linguæ pars, in qua guſtus ſenſus ineſt.

Caphalocruſtes. κεφαλοκρούστης, vermis in foliis perſici.

Cephaticum. Capitaneatus. *capitaneato*.

Capus. αἰετός, ales.

Caramium. vas fictile. *vaſo*.

Cerarius, ii, qui ceras tractat, & cerea opera facit. *Gloſſ.*

Cerebola. ſemina, quæ tempore ſementis ſi boum cornua attigiſſent, ea veteres putarunt neque igne conſumi, neque coqui facile poſſe.

Ceraſphoros. κερασφόρος, *chi ha corno*.

Ceratarium. chela, quæ in fluvium, aut mare excurrens vim fluctuum frangit. *gabbione*, *parata*.

Cerates, genus ponderis, quod eſt medius obolus.

Cereoſtata. candelæ.

Cerebroſus. inſanus. *matto*. *gloſſ.*

Cerilarium. officina cerarii. *bottega di chi vende cera*.

Cerix. conchyliorum genus.

Cermatiſta. nummularius, κερματιστής, *cambiatore*.

Cerobulon. cerea bulla. *bolla di cera*.

Ceroſcerium. inſtrumentum, cui cereus infigitur.

Ceroferarius, & Ceriphorus. qui cereum portat. *Gloſſ. Iſid.*

Certamitides. terræ genus.

Certifico, vox JCtis relinquenda.

Cervicatus. obſtinatus, pervicax. *oſtinato*, *di ſua teſta*.

Cervicoſus, *oſtinato*.

Ceſſioſus. qui ſæpe cedit. *Gloſſ. Iſid.*

Ceſtreus. piſcis genus, mugil, cephalus.

Chære. χαῖρε, ſalve, ave.

Chalaza. χάλαζα, grando. ¶ Item tuberculum ſub cute. *piccola natta*.

Chalceutice. χαλκευτική, æraria fabrica.

Chalcidiſſare. avidius pecuniæ invigilare.

Chalepi verſus. χαλεποί, hoc eſt duri, & aſperi.

Caliphas. *Califfo*, dignitas doctorum apud Turcas.

Chamus. frenum, *freno*, *morſo*.

Characterizo. χαρακτηρίζω, charactere inſignio.

Charetzium. tributi genus.

Charis. Χάρις, feſtivitas, gratia, beneficium.

Chariſius. ſpecies panis, ſeu placenta. *marzapane*.

Chariſtiarius. præbendarius.

Chariſtice. præbenda.

Chariſticon. remuneratio. *rimunerazione*.

Charopus. χαροπός, amabilis, blandus, gratioſus; *grazioſo*, *amabile*.

Chartophylacium, χαρτοφυλάκιον, archivium, tabularium.

Chaſmatarius. ærarii præfectus.

Chaviare. ſalſamentum. *caviale*.

Cheleuma. filum cannabinum ſetis præpilatum, quo calcei conſuuntur. *levon*.

Chelandia. navigii genus.

Chelonium. teſtudinis tegumentum. *guſcio di ſopra della teſtuggine*.

Chenatrophium. anſerum alendorum locus.

Cherotrophium. χηροτροφεῖον, hoſpitale viduarum. *oſpital di vedove*.

Cherubus. alata imago ſimilis juveni.

Chia. latibulum, caverna, ut ſerpentis. *naſcondiglio*.

Chimaſtrum. χείμαστρον, veſtis hiemalis ruſticorum.

Chimerine. χειμερινή, pars Auſtralis, ſeu hiemalis.

Chimerinus. χειμερινός, circulus Capricorni.

China, cina, radix fungoſa, levis, colore ad rufum accedente. *china*.

Chiromantia. χειρομαντεία, divinatio ex lineis manus.

Chiromantis. χειρομάντις, qui ex manuum lineis divinat.

Chiroteca χειροθήκη, indumentum manuum. *guanti*.

Chirotecarius. qui chirothecas conficit, aut vendit. *guantaro*.

Chirotecatus. chirotecis indutus.

Chiton. χιτών, tunica, ſagulum. *ſonato*.

Chitoniſcos. induſium. *camiſcia*.

Chlæna, læna, hyberna veſtis. *ſopravveſte*, *caſacca*.

Choerogryllus χοιρογρύλλιος, herinaceus, cuniculus.

Choicus. terreus. *di terra*.

Choneulæ. ſecretariæ duo in abſide.

Chondros. χόνδρος, granum, grumus concretus, ut thuris, ſalis. ¶ Item cartilago.

Choraphubryſis. fons cerulis.

Chordapſus. χορδαψός, *dolore di viſcere*, morbus inteſtinorum.

Choreпiſcopus. χωρεπίσκοπος, qui in pagis, aut oppidulis vice Epiſcopi fungitur. *Vicario del Veſcovo*.

Choreuma, χόρευμα, canticum, vel ſaltatio chori. *canto al quale ſi danza*.

Choreo. choros duco. *danzare*, *ballare*.

Chorodidaſcalus. χοροδιδάσκαλος, &

Choroſtates, χοροστάτης, Magiſter chori. *intonatore*.

Chortos, χόρτος, herba, fœnum. *fieno*.

Chronia, χρόνια, Saturni ſaſta. *feſte in onore di Saturno*.

Chronologus. χρονολόγος, idem qui Chronographos.

Chronologia, χρονολογία, temporum deſcriptio.

Chronodiſtichon, duo verſiculi, quorum litteris numeros ſignificantibus deſcribitur tempus, ſive annus.

Chronos. χρόνος, tempus. ¶ Item Saturnus. *tempo*.

Chryſaetos. χρυσαετός, genus aquilæ.

Chryſalis. χρυσαλλίς, vermis quidam.

Chryſargyrum. χρυσάργυρον, tributi genus pro brutorum, & hominum ſtercoribus.

Chryſita. terra aurea. *terra d'oro*.

Chryſobulon. aurea bulla.

Chryſoclavum. aureis clavis ornatum. *con chiodi d'oro*.

Chryſocomus. comas aureas habens. *chi ha la chioma dorata*.

Chryſoma. χρύσωμα, aurum factum. *oro lavorato*.

Chryſomallus. χρυσόμαλλος, aries aureo vellere. *ariete con lana d'oro*.

Chryſopaſtus. χρυσόπαστος, auro reſperſus. *ſparſo d'oro*.

Chryſopis. χρυσωπός, aureum aſpectum habens.

Chryſoplyſium. χρυσοπλύσιον, officina, in qua lavatur aurum. *bottega*, *in cui ſi lava l'oro*.

Chryſoplites. χρυσοπλύτης, auri laborator. *chi lavora l'oro*.

Chryſulca. Medicis eſt aqua ſtygia ſolvendo auro apta. *acqua forte*.

Chylificatio, converſio in cibi ſuccum.

Chylus. χυλός, ſuccus in ventriculo ex cibi concoctione. *chilo*, *ſugo*.

Chymicus, qui Alchymiam profitetur. ¶ Item adject. ut Chymice ars.

Chymiſta. chemicus. *chimico*.

Chytrinda. χυτρίνδα, ludus puerorum apud Græcos.

Chytropus, χυτρόπους, ferreum inſtrumentum, cui olla imponitur. ¶ Item ipſa olla. *pignatta con tre piedi*.

Cicala, orum, fræni. *freni*.

Cicinia, parva, & gracilis ſerpens in Italia, fere veneno carens.

Cifra. Recentiores vocant ſignum numerale. Ita Uſſ. ad Mela l. 1. c. 12.

Ciliatus, a, um, cilia habens.

Cilibantas, ligna quædam tribus pedibus fulta, quibus prælio fatigati milites ſcuta imponebant.

Cillus, diminut. a ainus. *piccolo aſino*.

Cimelium. κειμήλιον, orontes, aut theſauros, qui reponitur extra uſum quotidianum, ſupellex pretioſior.

Cimentarius. qui fundamenta diſponit.

Cimentum. fundamentum. *fondamento*.

Cimino. blandior.

Cinclos. motacilla, avis genus. *ſquaſſacoda*.

Cinctor. qui cingit.

Cindaliſmus, ludus paxillorum. *il giuocare a billeri*, *o cinechetti*.

Cingilliones, cingula parva.

Cingulæ, tibiæ breviores.

Cinus. nonus, matus. *rosmo*.

Circado, nomen exactionis, aut vectigalis.

Circito, circumeo. *circondare*, *rondare*. *Gloſſ.*

Circitura, &

Circitus, περίοδεια. *circuito*. *Vet. Gloſſ.*

Circumcolumnium, [illegible], locus columnis cinctus & porticibus, quales viſuntur in Monaſteriis.
Circumſpicuus, quæ circumſpicitur.
Circumcellio, qui circum colles vagatur. *Iſidor.*
Cirenn. *arcano.*
Circumventorius, *fraudolento.*
Cirrhus, color fulvus, pallescens.
Cirriger, cirratus, *ricciuto.*
Ciſſi, ſummæ pedum, & imi ventris, varices.
Ciſtacus, genus balſami.
Cis, cermiculus, qui legumen, & frumentum, rodit.
Ciſtratium, panarium, ciſta panis.
Citatio, *citazione*, in jus vocatio, apud JCtos.
Citaxus, ſimilis taxo, seu taxus.
Citrarium, potionis medicæ genus.
Citratus, a, um, qui citra poſitus eſt, ut ultratus, qui ultra, *Auct. rei agrar. apud Goeſ.*
Cittoſis, [illegible], uvarum vitium, cum acini a racemis dilapſi pereunt.
Citor, diviſus, & ſeparatus. Hinc *aſtitare* dictum eſt a diviſione oris.
Civilæ, naves longæ.
Clame, & clamatio, dolus, lamentatio.
Clamatur, ... *grido.*
Clammum, clariſſimum. *Iſid. Gloſſ.*
Clancellare, occultare. *Iſid. Gloſſ.*
Clanidio, claudico, *zoppicare.*
Claredines, claritudines. *Iſid. Gloſſ.*
Clarota, *ſervitori di campagna di Cipro.*
Claſſicarius, claſſicinus, qui claſſicum canit, [illegible]. *Vet. Gloſſ.*
Claſſicen, inis, claſſicarius.
Clavarius, qui clavus calceis affigit. *Gloſſ.*
Clavata, veſtigium.
Claudaſter, [illegible], aliquantulum claudus, *zoppetto.* Gloſſ. vet.
Claudire, claudicare, *eſſere zoppo.* Iſid. Gloſſ.
Claviculatus, curvus, intortus, *torto, piegato.*
Clauſon, febris exæſtuans, *febbre ardente.*
Clauſtralis, *clauſtrale.*
Clavulatius curſus, i. e. tardus, qui publice militibus caligatis concedabatur.
Clavulum, vehiculi genus.
Clepſammidion, [illegible], horologium arenarium, *orologio da polvere.*
Cleromantia, [illegible], divinatio per ſortes.
Clibanites, puls in clibano coctu. panis clibanites, *pane cotto ſotto i teſti, o in teggbia.*
Clibio, maſculus, *maſchio.*
Climacterie, naturæ rei incerta perfugia, vel auxilia.
Climeteria, veſtis urbuſtiva.
Cline, [illegible], *letto.*
Clinidion, [illegible], lectulus, *letticello.*
Clinopodæ, [illegible], lecti pedes.
Clipeocentrum, inſigne ſcutum in clypei centro.
Clivior, nobilior. *Iſid. Gloſſ.*
Cloacarius, ad cloacam pertinens.
Clocca, campana, *giogga, campana.*
Clois, pluma, vel navigium.
Cloppus, χωλὸς, claudus, *zoppo.*
Cloſinus, [illegible], ſonus, qui editur lingua preſſa palato, quo generoſi equi ad curſum excitantur.
Cloſtrata, quæ unica conſtant fore.
Clubon, ſigillum, *ſigillo.*
Clunicos, qui clunibus morboſus, & languidus eſt.
Cluſæ, clauſuræ, regionum clauſtra, *chiuſe.*
Coddi moduli, verſiculi amatorii.
Coepologus, avicula cinerei coloris culices venans, & vorans.
Coactitius, coactus, per vim impulſus. *Beda.*
Coadjuto, ſimul adjuto.
Coagmentarius, [illegible], qui coagmentat. *gloſſ. gr. lat.*
Coarcuatio, contameratio, *opera fatta a volta.* Iſidor. Gloſſ.
Coccodaphnon, bacca lauri.
Cochlidium, cochlis, & cochlea, *ſcala a chiocciola.*
Cociator, idem ac Cocio. *Gloſſ.*
Cocionatura, [illegible], permutatio mercium, vel cunctatio in emendo. *Gloſſ.*
Cociſtro, prægustator coquinæ, h. e. culinæ. *Gloſſ. Iſid.*
Coctilicarius, coctilorum negotiator.
Coculus, parvus coquus.
Codatremula, motacilla, avis, *ſquaſſacoda.*
Codicium, codex, codiculus, *libretto.*
Codiculus, parvus codex, ſeu liber, *libretto.*
Codones, [illegible], tintinnabula, *ſonagli, campanelli.*
Codonophori, tintinnabula geſtantes.
Cœlitus, a Cœlo, *dal cielo.*
Cœlostomia, vitium pronunciationis, cum vox ex receſſu oris, velut a cavo quodam auditur.
Cœnator, qui cœnat, vel cœnat unus.
Cœnipeta, qui alienas cœnas petit, paraſitus.
Cœnitica, quæ pertinent ad cibum, vel ad cœnam.
Cœnonicon, quod pſallebat chorus poſt communionem ſublato ſacro pane.
Coeſſe, ſimul eſſe.
Coexemplum, *eſempio ſimile.*
Cogitamentum, cogitatio, *penſamento.*
Cognoſcentia, *conoſcenza. Mar. Victor.*
Cognoſcibilis, qui noſci poteſt.
Cognoſcibiliter, adverb. cognoſcendo.
Cohibentia, reſtrictio, vel remiſſio, [illegible], gloſſ.
Cohibuli, *concordi*, concordes, conjuncti. *Iſid. Gloſſ.*
Cohivum, folliculus roſæ clauſus, a cohibeo, *bottone di roſa.*
Coilia, [illegible], ventre, *ventre.*
Colaſis, [illegible], *caſtigo.* punitio, pœna.
Coliſanus, bos operarius. *Iſid. Gloſſ.*
Colitor, dominus fundi, *padrone del fondo.* Gloſſ. Iſid.
Colium, domus, habitatio, a colo, *abitazione.*
Colla, ſacrificium, *ſacrifizio.* ¶ Item *colla*, gluten.
Collabi, paxilli inſtar claviculorum citharæ, quibus nervi tenduntur. ¶ Ipſi quoque claviculi citharæ ſic vocantur. ¶ Item lora, quibus cæduntur ſervi.
Collaboratio. *il lavorar inſieme.*
Collaborator. *chi lavora inſieme.*
Collaterales dicuntur in jure, qui ſe attingunt tranſverſaliter, ut cognati.
Colleto, dilato. *allargare.*
Collectaculum, locus ubi aliquid recipitur, *Fragment. de limitib.*
Collecto, as, frequentat. a colligo.
Colletica, medicamenta dicuntur, quæ adglutinant.
Colliani, publicani, vel impu. *gabellieri.* Iſid. Gloſſ.
Collimbus, locus, ubi mundantur veſtimenta.
Colliquo, liquo. *liquefare.*
Collo, as, confero.
Collybiſticus, a, um, [illegible], ad Collybum ſpectans, ut literæ collybiſticæ. *lettere di cambio.*
Colobicus, mutilus. *Firmic. l. 3. c. 14.*
Colobomu, [illegible], mutilatio.
Colonetæ, arum, erant Athenis operarii, qui conductorem quærebant.
Colorinus, coloreus. *colorito.*
Colurus, a, um, [illegible], mutilatus, mutilus. *tronco.*
Colutea, [illegible], arboris ſilveſtris genus in ſilique ferens fructum lentis magnitudine.
Coma, morbus ſomnum inducens, vel ſoporem, veternus. *ſonnolenza.*
Comas, cervi hinnulus, *cerbiatto.*
Comaticus, qui veterno laborat.
Comba, lectica, Sabinorum lingua.
Combinæ, literæ, quæ dabantur a Principe ad combinanda, ſeu jungenda animalia publica ad curſum edendum.
Combuto, ſimul eo. *andar' inſieme.*
Comeſalia, ſymbolæ. *parzioni.*
Comeſtio. *comeſtura, il mangiare.*
Comeſtor, qui comedit. *chi mangia.*
Cometopullus, comitis filius. *figliuola di conte.*
Comititiæ, tempore honorum. ¶ Item loca, ubi milites ſunt. *Gloſſ. Iſid.*
Comitiani, comitum officiales.
Comitio, as, comitium celebro, in comitio loquor.
Comitiſſa, quæ comitis dignitatem habet. *conteſſa.*
Comizio. *loquace*, verboſus. *Iſid. gloſſ.*
Commallinere. ... *intagliare in bronzo.*
Commater. *commare.*
Commercator, qui commercium habet. *Gloſſ. Vet.*
Commerciarius, comparator, *mercante. Gloſſ. vet.*
Commiſculor, & miſculor, arrogare ſibi proprium.
Commiſcenus, commixtus, mixtus. *frameſchiato.*
Commiſtor, qui committit, ut commiſtor pugnæ. *Gloſſ.*
Commodia. hoſtiarii. *Iſid. gloſſ.*
Commoditer. *opportunamente*, commode. *Inſcript. Grut. ſpuria.*
Commotativus, a, um, commutabilis.
Comodialis. *da commedia*, *Scribon.*
Comopoles, vici majores, quaſi oppidorum æmuli.
Comotion, [illegible], inſtrumentum, quo mulieres capillos comunt, diſcerniculum, *dirizza ſemmino.*
Compedagogita, æ, *compedagogo. Inſcript. apud Fabrett.*
Compædagogius, qui ſub eodem pædagogo. *Inſcript. apud Fabrett.*
Compaginatio, compages. [illegible], *congiunzione Gloſſ. Vet.*
Comparatrix, quæ comparat, ſeu acquirit. *Zeno Veron.*
Compartimps. ſimul particeps. *partecipe.*
Compaſſum, circinus. *compaſſo, ſeſto.*
Compaſticæ, deliciæ arrogantes, ſuperbæ.
Compatar. *compare.*
Compatriota, [illegible], qui eſt ejuſdem Patriæ. *compatrioto, paeſano.*
Compenſativus, & compenſatorius, *che compenſa.*
Compilator, improbus ſpoliator. *Iſid. & Gloſſ.*
Competo, vel ſimul poto. *bere inſieme.*
Comprandeo, ſimul prandeo. *deſinare inſieme. Sariſber.*
Conarium, particula cerebri, coni figura ſimilis.
Conemno, æ, m. ſ. qui une cenat. *Calep. citat. Lucil.*
Concentor, qui canenti accinit.
Conchos, conche turbinata. ¶ Item cavitas oculorum. ¶ Item margarita. *perla.* ¶ Item mazæ genus.
Conchyla, is, *conchiglia.*
Conchyliarius, conchyta, *peſcatore di conchiglie.*
Conciliabundus, conciliatoris munere fungens. *conciliatore.*
Concinnatura, concinnatio. [illegible]. *Vet. gloſſ.*
Concionabulum, concio, vel locus, ubi concio habetur. *predica, e dove ſi predica.*
Concipiones, ſtellæ conceptibus faventes.
Concitarium, donum Imperatoris ad concitandos militum animos.
Conclaudo, concludo, *rinchiudere.*
Conclavo, una clave claudo. *Gloſſ.*
Concomitantia, *concomitanza, compagnia.*
Concomitor. *accompagnare.*
Condecurio, as, eſt primæ decuriæ ſecundam ita apponere, ut lateri primi verſus decurionis decurio ſecundi verſus reſpondeat, & lateri ſubſiſtit primæ decuriæ ſubſtet primus ſecundæ decuriæ.
Condenſatio, onis, [illegible], *ſpeſſezza. Gloſſ. vet.*
Condiarium, uvarium. *uvaio.*
Conditorius, ad conditorem pertinens. *Scribon. de paſſ. Chr.*
Condolentia, & condoleſcentia, [illegible], *compaſſione.* Hoc poſterius *hab. Scribon. de paſſ. Chriſti c. 29.*
Condones, gladiatores. *gladiatori.* Iſid. Gloſſ.
Condulco, dulco, dulcem facio. *far dolce.*
Conduma, locus lavationi corporis aſſignatus.
Condura, genus navigii.
Condylomaticus, puſtuloſus. *nodoſo.*
Conſtabli, Comites ſtabuli.
Confarrere, farra miſcere.
Conferentia, collatio. *conferenza.* Iſid.
Conferiatus, ſociatus. *accompagnato.* Iſid.
Conſervi, cognati, compares. *Iſid.*
Confeſſarius. *confeſſore.*
Confeſſionarius. *confeſſore, o confeſſionale.*
Conficina, macellum. *macello.* Pap.
Confida, æ, qui confidit. *chi confida.* Iſid. Gloſſ.
Configulatus, efformatus, aſſictus. *Paulin. Aquilejenſ.*
Confinialis, vel Confinalis, loco, vel genere affinis.
Conſinius; urbanus. *di città.* Pap.
Conſiſtentus. *conſiſtente.* Gloſſ. vet.
Conflatim, copulatim, contextim. *Gloſſ. Iſid.*
Conflatus, qui conflat. *Gloſſ.*
Conflatorium, fornax. *vaſo, o luogo, dove ſi ſtruggono i metalli.* Gloſſ.
Confluxus, confluentia.
Confœderatio, fœdus. *alleanza.*
Confortaneus, qui eſt ejuſdem fori. *del medeſimo foro.* Iſid. Gloſſ.
Confragmentum, ſimul rugoſum, ut montes. *Iſid. Gloſſ.*
Confurnaceus, coartifex. *Gloſſ.*
Confutator. *confutatore.*
Congarrio, ſimul garrio. *Sariſb.*
Congelabilis, qui congelari poteſt.
Congio, per augmentum creſco.
Conjectoria, *l' arte d' indovinare.* Sariſber.
Coniſtica, æ, & Coniſtice, es, arena, locus luctæ.
Coniſticæ, aves, quæ ſe pulveri ſolent immergere.
Conjubatus, conjugatus. *maritato.*
Conjucundor, aris. ſimul gaudeo.
Connato, *il nuotare inſieme.*
Connivium, folliculus roſæ clauſus.
Conno, ſimul no, *nuotare inſieme.*
Connodo, implico. *Proſper Aquitan.*
Connoto, ſimul noto. *notare inſieme.*
Conops, [illegible], culex vinarius. *moſcolino, zanzara.*
Conos, placenta ex uvis paſſis, & amygdalis.
Conoſtaulus, comes ſtabuli Imperatoris. *conoſtabile, conteſtabile.*
Conſæpe, ut ſolet, *al ſolito.* Gloſſ. Iſid.
Conſalanaus, ejuſdem ſalis particeps. *Gloſſ.*
Conſarſum, acute textum, plumatum. *Pap.*
Conſciſſio. *lacerazione.*
Conſcotinus, qui ſimul eſt in tenebris.
Conſecutor, qui conſequitur. *In antiq. nummo.*
Conſignificatio. *ſignificato*, quidam tribuunt. *Apulejo.*
Conſiſterum, rupes alta.
Conſolabundus, conſolatoris officio fungens. *conſolatore.*
Conſolida, herba, quæ conſolidandi, conglutinandi vim habet.
Conſolino, conſulo.
Conſpicillo, onis, explorator. *ſpione.*
Conſpondeo, ſimul ſpondeo. *prometter' inſieme.*
Conſtaſolarii, aſſeſſores Judicis. *Iſid.*
Conſtello, ſtellis orno. *ornare di ſtelle.*
Conſterorium, locus prope thermas, ubi veſtes deponebantur. [illegible].
Conſtipe, particeps. *partecipe.* Pap.
Conſuao, ſoleo. *eſſer conſueto.*
Conſumatur, qui perficit, & abſolvit. *Cyprian. de Lapſ.* c. 5. Afferunt etiam Inſcriptionem apud Grut.
Contabolia, ſariſſa. *picca.*
Contacium, liber, volumen, codex. *libro.*
Contemplatorius, contemplativus. *contemplativo.* Gloſſ. Cyrilli.
Contenebreſco, tenebroſus fio.
Conternas, tertium donum complens.
Conticeo, pro conticeſco.
Contifex, qui contos facit. *Voſſ. Etymol.*
Contophori, [illegible], equitum genus, qui contos ſeu longiores haſtes ferebant.
Contoſta, pars inferior panis.
Contoſtabiles. dignitas quædam. *Conteſtabile.*
Contota, naves, quæ contis propelluntur.
Contractorium, cingulum, quo aliquid ſtringitur. *Gloſſ.*
Contradictorius, *contradittoria*, ut propoſitio contradictoria, apud Logicos.
Contrario, as, adverſor, *contrariare.* Proſper Aquitan.
Contribulo, moleſtiam affero. *moleſtare.*
Contribuni, conſanguinei, *parenti.* Gloſſ. Iſid.
Contumelior, aris, contumelia afficio. *ingiuriare.* Gloſſ.
Contumeo, tumeo, *gonfiarſi.*
Contoro, navigii genus.
Contuſorium, mortarium, *mortajo.*
Convaleo, convaleſco.
Convelido, conſolido, confirmo. *ſtabilire.* Gloſſ.
Converna, ſimul domi natus. *ſervo nato in caſa.* Gloſſ.
Converſaus, contubernalis. [illegible]. *camerata.* Gloſſ.
Converſiuncula, parva converſio. *Salvian.*
Convertibilitas, converſio. *rivoglimento.* Oroſius.
Conveſcor, ſimul veſcor. *Novatian.*
Convexus, us, convexitas, [illegible]. *Gloſſ.*
Convincio, ſimul vincio. *legare inſieme.*
Convivio, onis, qui ſimul vivit.
Cooperor. *cooperare.*
Copela, puella, ancilla. *fanteſca.*
Copejus, filius ſpurius. *baſtardo.*
Cophinaria, *arte di far coſani.*
Cophinarius, cophinos faciens. *che fa coſani.*
Cophti, homines Chriſtiani in Ægypto.
Copiſſare, convivium celebrare.
Copriamus, ſcurrilis. *buffonſco.*
Copterium, ſecuris, cuneus. *gloſſ.*
Copularius, vinculum in collo canis.
Copulatim, copulate. *congruentemente.* Gloſſ.
Copulator, qui nectit.
Coqua, æ, *cuoca.*
Coquimella, arboris genus. *Iſid.*
Coquulus, parvus coquus.
Coraula, jocularis. *ciancitatore.* Gloſſ. Iſid.
Corban, donum in corbona repoſitum. *caſſetta delle oblazioni.* ¶ Item gazophylacion.

Corcu-

Digitized by Google

Coraula, ioculatrix. *ciarlatrice*.
Cordacicus, cordax. *ballo poco decente*.
Cordaciſmus, idem.
Cordaciſtes, qui cordacem ſaltat.
Cordela. parva chorda. *cordella*.
Cordule, paluſtris lacus.
Coriaceus, ex corio. di *cuojo*.
Corimbata. navis. navis. *Iſid. Gloſſ.*
Corimbiari, luxurioſe vivere.
Coritza, puella virgo. *vergine*.
Coritzola, corrigia. *correggiola*.
Cornetum, locus cornis conſitus. *luogo pieno di corniole*.
Cornigenus, qui, eſt ex genere cornua habentium *cornute*.
Cornupeta, qui cornu ferit. *Gloſſ.*
Coronatio. *coronazione*.
Coronator. *coronatore*.
Corpomatia, vulnus, *colpo*, *piaga*.
Corporicida, æ, μακελλάριος. *macellajo*. Gloſſ.
Corparoſus, corpulentus. *groſſo*, *corpulento*. Gloſſ.
Cordos, ictus. *colpo*. Gloſſ.
Correcte. *emendatamente*.
Correpto, pro correpo. *rampicarſi*.
Correptorius, correctorius.
Correſpondeo. *corriſpondere*.
Corriceum, ſeu Coriceum, locus, ubi puellæ ſe exercere, & ludere ſolent.
Corroſpar, ſtroul rulpar, quatro. *coccare*.
Corſus, qui primus barbam ſibi abraſit.
Cortinarii, qui cortinas, aut vela extendunt. ¶ Item qui ante tentorium Imperatoris excubant. ¶ Item qui tabernaculo Imperatoris miniſtrant.
Cortinon, gremen, ſive cephani ſemen, ut quidam volunt.
Corybantie, locus, ubi Corybantium ſacra fiebant.
Corybantiſmus, luſtratio facta per Corybantes. ¶ Item morbus ſuperſtitioſus e Corybantibus immitti creditus.
Corycium, ii, κωρύκιον, pera, qua equites utuntur ad circumferendum viaticum, vel aliud quidvis. *biſaccia*.
Coryphea, habena ſummum caput equi cingens.
Coſcinomantia. κοσκινομαντεία, divinatio per cribrum.
Coſmarcha. κοσμάρχης, mundi princeps.
Coſmarius. mundi dominus.
Coſmiticum. tributum pro mundo muliebri.
Coſmographia. κοσμογραφία, mundi deſcriptio.
Coſmographus. κοσμογράφος, mundi deſcriptor. *coſmografo*. Meſſalla Corvin.
Coſmon. jumentum. *giumento*.
Coſſie, fauſtecium. *raccolta del fieno*.
Cotiarius, qui cotem acuit.
Cotopita, circumcelliones hæretici. *Iſid.*
Cotum. goſſypium. *cotone*.
Cotylarium. piſcatus porpuræ.
Cotyledones, in humeris, & coxendicibus dicuntur cavitates, in quas oſſium capita inſeruntur.
Cotyba. navigii barbarici genus.
Covali. Dæmones luſum ſimulantes, & decipientes.
Coutor, ſimul utor. *ſervirſi inſieme*.
Coxigo, claudico. *zoppicare*.
Coxus. claudus vitio coxæ, χωλός, *zoppo*.
Crambus. κραμβος, vitium fructuum, & præcipue uvarum, cum acrore ſolis exuſtione acini uvarum velut toſti inareſcunt.
Cranium, κρανίον. *cranio*, *teſchio*. Item poculi genus cranii figura.
Crepulos, aris, crapulæ indulgeo, κραιπαλάω, *mangiare, e bere troppo*.
Craſſulus, diminut. a craſſus, *graſſetto*.
Craſis. κρᾶσις, temperamentum, ſive proportio quædam primarum qualitatum exiſtentium in elementis, quibus corpus conflatum eſt. ¶ A Grammaticis craſis dicitur contractio duarum ſyllabarum in unam coaleſcentium.
Craſtinatio. in craſtinum dilatio.
Craſtino, de die in diem differo. *differire di giorno in giorno*.
Craterium, ſenile. *fienile*.
Crateuta, & Crauterium, *Pollux l. 14. c. 24.* exponit lapides, quibus inter aſſandum veru innituntur. *piedi dello ſpiedo*.
Crea. ſtercus. *ſterco*. Iſid.
Creacentrum. baculus, quo lanii, & coqui carnium fruſta configunt, & prehendunt. *lardelliera*.
Creagra. κρεάγρα, fuſcinucula, qua carnes e ferventi vaſe extrahuntur. *forcina*.
Cremabilis. qui facile cremari poteſt.
Crembolum. κρέμβαλον, *tattera penſiero*, crepitaculum, quod pulſatur ad ſaltandum.
Cremo, ramus grandis, vel virgultum.
Crematium, holocauſtum, *Iſid. Gloſſ.*
Crena, κρήνη, fons. ¶ Item ſcalptura, inciſura, γλυφίς.
Crepalocomus. hymnus vinolentorum.
Cribello. cribro. *crivellare*.
Cricellie. anelli, orbiculi. *anelli*.
Cricellus, circellus, parvus circulus. *cerchietto*.
Criſetus. κρικετός, animal parvum, urſi facie, in cavernis agrorum habitans, ſegetibuſque infeſtum.
Criminatrix. accuſatrix. *accuſatrice*.
Criniculus. parvulus crinis.
Criſpicapillus. capillus criſpus. *Gloſſ.*
Critadce, &
Crithologi. κριθολόγοι, præfecti colligendis ſacrificiorum primitiis, in quibus maxime pars hordeum erat, quod Crithon vocat.
Crius. aries, κριός, *ariete*.
Croceatus, croco tinctus. *Adelhelm. de Virg. c. 1.*
Crocopeplos. κροκόπεπλος, aurora dicta a veſte crocei coloris.
Cronus. κρόνος, Saturnus. ¶ Item bardus ſenex.
Croſſis, fimbria. *Lex. Cyrill.*
Crotalus. κρόταλος, *ciarlatore*. dicitur, qui eſt voce ſonanti, & linguæ expeditione, quique loquacitate audientes obtundit.

Crotaphitæ. κροταφῖται, muſculi duo os claudentes, & aperientes.
Cruciabundus. qui cruciat. *Cyprian.*
Crucibulum, lucerna, mortarium. *Cath.*
Crucifixor. qui crucifigit. *Paulin. Nolan.*
Crumenula. parva crumena. *borſetta*.
Crumeariſecium. latrocinium. *latrocinio*.
Crumeniſex. latro, qui crumenas ſecat. *taglia borſe*.
Crupes, & Cruppa, funis denſus.
Cruſunculus. tumor crurum.
Cruſculus, parva habens crura. *che ha gambe corte*.
Cruſtibie. cruſintus. *cormeata*. *Gloſſ.*
Chryſorchis. teſticuli occultatio.
Ctema. κτῆμα, mancipium. *ſchiavo*.
Ctenes. κτένες, quatuor dentes anteriores in homine. *i quattro denti davanti*.
Cteniatrus. κτηνίατρος, *mareſcalco*, medicus jumentorum, & pecorum.
Ctiſis. κτίσις, dominium. *dominio*.
Ctiſtadæ. fabri lignarii.
Ctiſtes. κτίστης, creator. *creatore*.
Cubator. qui cubat. *Paulin.*
Cubatorium. locus cubandi. *covolo*.
Cuberta. ſtragulum. *coperta*.
Cubio. maſculus. *maſchio*.
Cubizon, ſtramentum, ubi cubatur. *pagliariccio*.
Cuiſier. Pontus ſacerdos. *Gloſſ. Iſid.*
Cucubæus. glaucus noctuinus.
Cuculla. *cocolla*. *Paulin.*
Cucumerarium. locus cucumeribus conſitus. *cocomerajo*.
Cucumion. parvus cucumis.
Cucurbitarium. locus, in quo cucurbitæ ſeruntur. *zuccajo*.
Cucurbicarius. amator cucurbitarum.
Cucurbito, cucurbitas cuiſ impono. ¶ Item adulterium committo.
Cucutopulon. porcellus. *porcello*.
Culbicio, onis, morbus ſtranguriæ ſimilis. *Gloſſ. gr. lat.*
Culbo. ſubtilio.
Culiculus, parvus culex. *Gloſſ.*
Culinaris, urum, ad culinam pertinentia. *coſa appartenenti alla cucina*.
Culit. percuſſit, a collo. *Iſid.*
Culo, is, tego, occulo. *naſcondere*.
Cuminiſector. parcus, ſordidus. *ſordido*.
Cumulium. cumulus. *cumulo*.
Cunctipatas. omnium pater. *Theodulph.*
Cupedipeta. qui cupedias ſectatur. *chi va dietro ai cibi delicati*.
Cuphia. galericulum. *cuffia*.
Cupidicænus, & cupidicinus, canipeta. *deſideroſo della cena*. *Gloſſ.*
Curagulus. curioſus. *Gloſſ. Iſid.*
Curatorius. ad curatorem pertinens.
Curamo. thorax. *corazza*.
Curba. κύρβα, *meretrice*.
Curcilla. oppilago. *forcina*. *Gloſſ. Iſid.*
Curcuba, &
Curculia. funis nauticus in tempeſtate adhibendus.
Curdela, ligula. *cordella*.
Curionatus. Curionis dignitas. *Sipontin.*
Curopalates. comes Aulicorum, temporibus Juſtiniani ita vocari cœptus. *Maggiordomo*, *ſiniſcalco*, *mareſciallo*. &
Curopalatiſſa. ejus uxor. *Alem. ad Procop.*
Curpator. levis armaturæ miles. *ſoldato armato alla leggiera*.
Curraculus. aliquantulum currax. *Cath.*
Currodrepanus currus falcatus.
Currucare. alienam uxorem ſubagitare, a curruca *commettere adulterio*. *Cato*.
Curſilis. ad currendum facilis. *facile a correre*.
Curteſus. benignus. *corteſe*.
Curveſco. *curvarſi*.
Curvipes, qui curvos pedes habet. *Gloſſ.*
Curvum. buris, vel ramo inter boves.
Cutrucura. machina genus.
Cutzos. claudus, mutilus. *mozzo*.
Cybiſtema. ſaltationis genus, cum quis ſe in caput dejicit. *capitombolo*.
Cybiſteres. κυβιστῆρες, ſaltatores, qui ſe in caput dejiciunt. *quelli, che fanno capitomboli*.
Cyclopædia. κυκλοπαιδεία, omnium ſcientiarum circulus.
Cyclus. κύκλος, orbis, circulus. *circolo*.
Cylix. κύλιξ, calix. *bicchiere*.
Cyon. pileus Lacedæmoniorum.
Cynoſbatos. κυνόσβατος, arbor, quæ acinos caſus uva producit, vulgo, *uva ſpina*.
Cynanche. κυνάγχη, morbus faucium.
Cyniphes. κνῖπες, *moſcioliní*. *Iſid.*
Cynomyia, vel Cynomya, κυνόμυια, muſca canina. *moſca canina*.
Cynoſarges. κυνόσαργες, gymnaſium Athenis, in quo nothi exercebantur.
Cyphi. compoſitio thymiamatis dicata Diis, qua Ægypti ſacerdotes utebantur. Ejus conficiendæ rationem docens *Plutarchus*, & *Dioſcor. l. 1. c. 24.*
Cyprogenia. in Cypro genita.
Cyraga. pro chiragra. *gotta delle mani*.
Cyris. manibus.
Cyrographus. chirographus. *manuſcritto*.
Cytheroniades. κυθαιρωνιάδες, Muſæ. *le Muſe*.
Cythonymus. κυθώνυμος, nomen habens infandum, infamis. *infame*.
Cytalles, fur, apud Joann. *ladro*.

D

Dabir, & davir, oraculum Dei.
Dacar, inſuavis, vilis. *ingrato*.
Dactylidion. δακτυλίδιον, annulus ſine gemma, aut ſigillo. *anello ſenza gemma*.
Dactylistes. digitus annularis. *dito in cui ſi porta l' anello*.

Dactyliure. δακτύλιον, annulus. *anello*.
Dactylotheca, & dactyliotheca, δακτυλιοθήκη, *taſſetta degli anelli*.
Dactylorum. genus vaſi vinarii.
Daducus. δᾳδοῦχος, *porta torcie*.
Dalcros, & thaleros, monetæ argenteæ genus.
Damnifico. *far danno*. *Sariſber.*
Damnulum. parvum damnum. *poco danno*. *Cath.*
Danace. nummus, qui in ore mortuorum a veteribus ponebatur, ut Caronti ſolverent. *nolo di Caronte*.
Danicus. Danus. *Daneſe*.
Daniſma. δάνεισμα, ſumma, mutuum, uſum. *uſura*.
Dapax. loquax, facundus ex cibo. *Cath.*
Dapeo, es, δαπανάω, epulor, veſcor. *cibarſi*. *Gloſſ.*
Dapifer. dapes ferens. *ſcalco*. *Onomaſt.*
Daricus. nummus apud Perſas valens quadraginta drachmis Atticis.
Daſia, δασεῖα, denſus ſpiritus, ſignum vocalis aſpiratæ.
Datiſmus. barbariſmus, a Dati quodam Perſa barbare loquente. *barbariſmo*.
Debrio. inebrio. *imbriacare*.
Deca. δέκα, decem. *dieci*.
Decachordum. δεκάχορδον, inſtrumentum muſicum decem habens chordas.
Decadarchia. δεκαδαρχία, decemviratus. *governo di dieci*.
Decadelton. lex XII. tabularum.
Decadarus. δεκάδωρος, longum decem palmis. *lungo dieci palmi*.
Decaduchi. δεκαδοῦχοι, decemviri apud Athenienſes.
Decaennea cubita, decem, & novem cubita, ſeu cenationes.
Decalancere. cantare cum gaudio. *cantare allegramente*.
Decaleſacio. *ſcaldare*, ἐκθερμαίνω. *Gloſſ. Vet.*
Decaleſco. *ſcaldarſi*, ἐκθερμαίνομαι. *Gloſſ. Cyrill.*
Decapito. caput præcido. *decapitare*.
Decharchie. δεκαρχία, decemvirorum imperium apud *Lacedæm.*
Decharchus. δεκάρχης, decem militibus præfectus.
Decempes, edis, *di dieci piedi*. ut Decempes umbra.
Decendium. decem dierum ſpatium. δεχήμερον.
Deceſminatio. purgatio a decerminibus.
Declamatorie. declamatorio more.
Declinabilis. qui inflecti poteſt.
Decollatio. colli ſectio. *decollazione*. *Gloſſ.*
Decubiæ, excubiæ. *ſentinelle*. *Cath.*
Decorſorium. locus, in quo decurritur. *lizza*.
Dedecoramentum. *diſonore*, dedecus. *Iſid. l. 2. Orig. c. 21.*
Defalco, as, quaſi falce amputo, tollo. *diffalcare*. *Sipontin.*
Defenſaculum. clypeus. *Adelhel. de Virg. c. 14.*
Defolia, as. folia detraho. *Gloſſ. Cyril.*
Defamo. debolo. *Gloſſ.* Hinc defamatatus.
Defrigo. patrimonium conſumo, *conſumare il patrimonio*.
Defunctio. mors. *morte*.
Deguadiare. debitam conſtitutionem frangere. *Cath.*
Degumo. vel degemio, gulæ indulgeo, devoro. *divorare*. *Gloſſ. Philox.*
Dehabeo. non habeo, vel minus habeo.
Dejurus, qui valde ſancte jurat.
Delactatus. ablactatus, *ſlattato*, *ſpoppato*. Gloſſ.
Deleteria medicamenta. δηλητήρια φάρμακα, noxia, mortifera, a δηλέω, noceo, *medicamenti che ammazzano*.
Deliberium, conſilium, deliberatio, *deliberazione*.
Delictor. peccator. Cyprian.
Delimator. διαλειαντής, qui delimat. *Gloſſ.*
Deliminio. limen aufero. *Cath.*
Delimpido. clarum reddo. *riſchiarare*.
Deliteo. deliteſco. *ſtar' occulto*, *aſconderſi*.
Delticus. litteratus, doctus. *Iſid. gloſſ.*
Demarceo. debilitate conficior.
Demingo. meingo. *orinare*. Gloſſ.
Democratia. δημοκρατία, principatus populi, *ſtato popolare*.
Democratici. populares, qui populi principatum conſtituunt.
Demoſierius. municeps. *caſtellano*.
Demuſſo. muſſo, ἀποσιωπάω. *diſſimulare*. Gloſſ.
Denerata. denariorum pretium.
Denſifico. denſum facio. *ſpeſſare*.
Dentatim, &
Denticulatim, ad ſimilitudinem dentium.
Denticulo. dentes alicui rei induco.
Denticulum. ferra, ad ſimilitudinem.
Denudatio. *lo ſnodare*.
Denudator. *chi ſnoda*. Gloſſ.
Depactio. pacis confœderatio. *Gloſſ.*
Depelliculo. decipio, *ingannare*. *Cath.*
Depeſco. in paſcua deduco. *condurre al paſcolo*.
Depetigioſus. depetigine laborans. *Gloſſ.*
Depeto. frequent. a depecto.
Deplaco. valde placo. *Zeno Veroneſ.*
Deplumo. plumas detraho. *ſpennacchiare*.
Depotior. fruor, *ſervirſi*, *godere*, a de, & potior.
Deprecabilis. exorabilis.
Deprecatorius. *che ſerve al pregare*.
Depulſito. frequentat. a depello. *Gloſſ.*
Depultrix. quæ depellit.
Dererat. torpet, frigidum eſt. *Iſid. gloſſ.*
Derivatorium. locus, ſeu caſtellum, ex quo aquæ per aquæductum in diverſas urbis partes derivantur.
Derma. *pelle*, cutis, pellis. *Onomaſt.*
Deſecro. *ſconſacrare*. exſecro. *Sipontin.*
Deſecus. ſecus. *altrimente*.
Deſideranter. cupide. *Caſſiod. l. 7. ep. 4.*
Deſiduus. aſſiduus, diuturnus, ignavus. *Iſid.*
Deſipes. tardus pedibus. *Gloſſ.*
Deſtitor. contemno, *diſprezzare*. Gloſſ.
Deſmophylax. δεσμοφύλαξ, captivorum cuſtos, *ſopraſtante delle carceri*.
Deſmoterion. δεσμωτήριον, carcer, *prigione*.
Deſmotricho. ornatus in capite mulieris ad crines colligandos.
Deſolatio, onis. devaſtatio, ſolitudo. *ſolitudine*.

Deſo-

Digitized by Google

Deſolatuſius. deſolans, che dà il guaſto. Ouanaſi vet.
Deſperabilis, diſperabile.
Deſponſator, qui deſponſat. Gloſſ. gr. lat.
Deſpicondeſco. lasſero de ſplendere. Paulin. Nolan.
Deſpotas, vel Deſpotes. Δεσπότης, dominus, ſignore.
Deſpotati. ſcribones, chirurgi e medici exercitus.
Deſpotis. δεσποτεία, dominatus. dominio.
Deſſo, valde ſto. Gloſſ.
Deſtriccare. conſumere. conſumare. Iſid. Gloſſ.
Deſturbo. deſero, longe ſto. Gloſſ.
Deſueo. deſueſco. diſuſarſi.
Detrimentabilis. qui nocere poteſt, atta a nuocere. Gloſſ.
Deteminatis. morbus oculi, cum pupilla major naturali apparet. Leo. Med.
Devariare. pronehere, diſſimilem reddere. aſſamigliare.
Devectio, onis, deportatio. Gloſſ.
Devibiæ. vigiliæ, vulgo paleæ mulieris. Iſid. gloſſ.
Devirginatur, ſtupratus virginis. Gloſſ.
Devotorius, a, um, ut devotoria carmina, quibus quis ſe devovet.
Deuteragoniſta. δευτεραγωνιστής, qui ſecundas partes agit in certaminibus.
Deuterarius. monaſterii præfectus. Priore, e Superiore del Monaſtero.
Deuterologi. δευτερολόγοι, cauſidici, qui cauſaturum adjuvant. Avvocati di ſeconda rango.
Deuteroprimos. δευτερόπρωτον, ſabbatum ſecundo primum.
Deuteroſis. δευτέρωσις. novitas, novità. Cathol.
Deutorugis, genus veſtis.
Dexiolabus. δεξιολάβοι, lictor in militia, carceris cuſtos.
Dextrarii dicuntur equi, maxime bigarii.
Dextrariolum. dextrale. braccialetto d'ora.
Dextro, as, equos bigarios jungere. ¶ Item equum a dextris ducere.
Diabateria. διαβατήρια, ſacrificia pro tranſitu difficili facta.
Diabaticum. διαβατικόν, tributum pro tranſitu mercium.
Diabole. διαβολή, calumnia.
Diabolicus. diabolico. Paulin. Nolan.
Diacameron. medicamentum ducens hominem de morte ad vitam.
Diacaſſicum. ſportula.
Diacatharotia. purgatio.
Diacatholicum. medicamentum omnes humores evacuans.
Diacatochia, vel diacatoche. διακατοχή, & διακατοχή, poſſeſſio bonorum.
Diaceoſimon, Septimana poſt Reſurrectionem.
Diachyſis. διάχυσις, diffuſio animi ſe ſe relaxantis.
Diacitron. cortex citri melle conditus. corteccia di cedro condita.
Diacluſma. διάκλυσμα, collutio.
Diaconiæ. dicebantur loca ſacra, in quibus per Diaconos regionarios pauperes alebantur.
Diaconium. conclave Diaconorum. ¶ Item ſacrarium, ubi ſacra vaſa aſſervantur.
Diacrommium. medicamentum ex cepis, διακρομμύων.
Diactor, διάκτορος. nuntius: Mercurii nomen.
Diademalis, le, ad diadema pertinens. Diacont. lib. e. Theodulf. l. 3.
Diaetarcha. diotarius, διαιτάρχης.
Diaetare. modum in victu tenere, far dieta.
Diagraphatius. publicanus, qui publica exigit, ὁ [illegible].
Diazoma. διάζωμα, balteus, cinta da ſpade, armacolla, ſtrinpa.
Diameron. διήμερον, biduum, due giorni.
Diamone. διαμονή, permanſio, perſeverantia.
Diamorum. medicamentum ex mororum ſucco.
Diangelus. exangelus, nuntius.
Diapapaver. confectio ex papavere.
Diaphanus. διαφανής, tranſparens, pellucidus. traſparente.
Diaphonia. διαφωνία, diſſenſio, diſcordia. diſcordanza.
Diaphorus. διάφορος, differens. differente.
Diarius, a, um, effimero, qui diem durat, ut diaria febris, apud Medicos.
Diarthroſis. διάρθρωσις, oſſium ſtructura, dearticulatio.
Diaſatyrion. διασατύριον, medicamentum ad Venerem excitandam.
Diaſoſtes. qui præeſt alteri in via.
Diaſtrophi oculi. διάστροφοι, occhi ſtralunati.
Diaticoſma. [illegible], moenia interſepiens.
Diatim. quotidie. di dì in dì.
Diagrapha. διαγραφή, deſcriptio, ſcriptura, publicanorum acta, præſcriptiones.
Dibellium. vexillum bifidum Imperatoris.
Dibole, vel dibolia, tela duplici cuſpide. dardi di due punte.
Dibuccinu. divulgare. Velius Longus, & Papirianus Grammatici.
Dicabula. Dicteria. Capella.
Dicaupragma. [illegible], juris actio.
Dicaſterium. locus judicii, δικαστήριον. luogo della ragione.
Dicaſtes. judex, δικαστής. giudice.
Dicaſticum, merces, quæ datur Judicibus pro opera in judicandis litibus impenſa. ſportula.
Dicella. gladius utrinque cædens, vel haſta duplici cuſpide. ſpada da due punte.
Dicentarius. rhetor, cauſidicus. Avvocato.
Dichoria, διχορία, dimidium chori. mezzo choro.
Dichotomia. διχοτομία, ſectio in duas partes. diviſione in due parti.
Dicibilis, qui dici poteſt. da dirſi.
Dictamen, id, quod dictatur. Gloſſ.
Dictionarium. dizionario, vocabolario. liber dictionum, ſeu verborum omnium. Improbat hanc vocem etiam Voſſ. de Vit. L. L. l. 2. c. 27.
Didactrum. δίδακτρον, merces, quæ datur Magiſtro, paga del Maeſtro di ſcuola.
Didaſcaliſtium. doctoris munus.
Dieſcit. luceſcit. fa giorno.
Dieteris, idis, διετηρίς, tempus duorum annorum. ſpazio di due anni.

Dietim quotidie, vel in dies ſingulos, di giorno in giorno. V. Voſſ. de Vit. ſerm. l. 1. c. 22. & l. 4. c. 6.
Diexodus. διέξοδος, tranſitus, exitus; item fuſa explicatio. Hinc dieęodius.
Difrax. teli genus duplicem faciem habens, ſeu cuſpidem.
Difficax. difficilis. difficile. Cath.
Diffido, as, diſfidare, bellum indicere. In Jur. Feud.
Diffuſor, qui diffundit.
Diffuſoriæ cloacæ, quæ immiſſas aquas in fluentem, aut lacum devehunt.
Difrax. biceps, di due capi. Gloſſ.
Digamia. διγαμία, ſecundæ nuptiæ. ſeconde nozze.
Digeſtiſta. ducens, aut ſtudens Digeſtis. Cathol.
Digitæ. virgulæ aureæ, vel argenteæ, digitis ſimiles. Anaſtaſius.
Digiti. dii ſemitales, ita dicti, quod viam quaſi digito oſtenderent.
Digito, as, digito oſtendo. moſtrare a dito.
Diluculaſcit. dilucéſcere incipit, ἡμέρα γίνεται, [illegible]. ſi fa alba del giorno.
Diminoratio. diminutio. ſcemamento.
Dimpeſactur. diſpenſator. diſpenſatore.
Dimyxos. lucerna duo habens ellychnia. lucerna da due becchini, o lumi.
Dinqua. lingua. lingua.
Dinidor. malus odor. cattivo odore. Gloſſ. Iſid.
Dinodia. donaria ornata, & res ſacræ.
Dinos, poculi genus.
Diobolus, διόβολος, a Jove miſſus. ¶ Item nummus Atticus duos obolos valens.
Dioclis. doctor, qui docet. maeſtro. Pap.
Diœceſanus, qui habet domicilium in diœceſi.
Diopter. œconomus, ſpeculator.
Diorthoſis. διόρθωσις, correctio. ¶ Item oſſium in ſuum locum repoſitio.
Dioſter, chirurgicum inſtrumentum, quo in vulnus immiſſo telum extrahitur.
Dioſteres, vectes, quibus per annulos immiſſis arca vehebatur.
Diple. nota quædam, quam ſcriptores apponunt in libris Eccleſiaſticorum ad ſeparanda, vel demonſtranda loca S. Scripturæ. Iſid. l. 1. Orig. cap. 20.
Diplomatarius. duplicator. Iſid. Gloſſ.
Diplomatica officina. la Cancelleria.
Dipuſa. diviſa, ſeparata. Pap.
Dipnologia. δειπνολογία, ſermo de conviviis apparandis.
Dipnoſophiſta. δειπνοσοφιστής, qui inter cœnam philoſophatur, vel de rebus ad cœnam pertinentibus diſſerit.
Dipodia. duo pedes, menſura poetica.
Diphthera. veſtis paſtoralis. Habet hanc vocem, ſed alio ſenſu Cic. Attic. lib. 13. ep. 24. græcis literis ſcriptam; ubi alii legunt διφθέραν, alii διφθέραι. V. Manut.
Dibullo. a bulla ſignum tollo.
Diſcapulatus. cui toga diffluit.
Diſciplinabiliter. con diſciplina. Sarisb.
Diſcocalymma, lancis operculum. coperta del piatto.
Diſcobino. ſaucio, derado.
Diſcorditer, cum diſcordia.
Diſcredo. non credo. Commodianus.
Diſcretos. qui diſcernit.
Diſdiapaſon. δὶς διὰ πασῶν, ſymphonia ex duobus conſtans diapaſon.
Diſdonat. diverſa donat. Gloſſ. Iſid.
Diſgregalis. equus difficilis, intractabile. cavallo feroce.
Diſgredior. recedo, diſcedo. partirſi.
Diſgruere. diſconvenire. Cath.
Diſligo. ſolvo. ſcioglière. Gloſſ.
Diſparitas. diſuguaglianza.
Diſpalito. diſtribuo. diſtribuire. Gloſſ.
Diſpicientia. circumſpectio, providentia, conſideratio, diſcretio.
Diſphemia. δυσφημία, mala fama, infamia. fama cattiva.
Diſpex. ὀξυδερκής. chi ha viſta acuta. Gloſſ.
Diſpliscidus. moroſus. Gloſſ. Iſid.
Diſpluvium. locus in ædibus, ubi pluvia aqua huc, & illuc dividitur.
Diſpoliatio. ſpoglia. Paulin. Nolan. epiſt. 29.
Diſputatoriae. da diſpute.
Diſſenſor. qui diſſentit. Gloſſ. gr. lat.
Diſſertitudo. diſſerendi actus. Fab. Victorin. l. 1. Rhet.
Diſſimilares partes in corpore animalis a Medicis dicuntur, quæ diverſa figura, & ſubſtantia conſtant; ut oculus, & manus.
Diſſimulabilis, qui diſſimulari poteſt.
Diſſologia. διττολογία, duplex ſermo. parlar doppio.
Diſtamus. διστάζω, dubietas, dubium. dubbio.
Diſtina. diaſtema, ſeu ſpatium temporis, quantum in ſonis facit pyrrhichius, aut hemitonium majus.
Diſtributivus. diſtribuens.
Diſtratum. biſtratum, bivium. di due vie.
Diſtria. clavæ ferreæ.
Diſtrictus, us, territorium, diœceſis. diſtretto.
Diſtrigare, conſumare. Gloſſ. Iſid.
Divellio. bellum, πόλεμος, quaſi a divellendo. guerra. Gloſſ.
Diverſortarius. qui diverſores excipit, caupo. oſte. Gloſſ.
Divigana. a Deo genitus. Gloſſ.
Divinalis, le. Iſid.
Diviniloquus. qui divina loquitur. Θεολόγος.
Doana. dogana.
Doarium. uſusfructus certæ portionis mariti bonorum uxori conceſſus.
Doctiloquaa. doctiloquus. Dracont.
Doctitaa. frequenter docere. Iſid. Gloſſ.
Documentatio. admonitio, documentum. documento. Gloſſ. gr. lat.
Dodecaeteris. tempus duodecim annorum. δωδεκαετηρίς.
Dodecatemorium. δωδεκατημόριον, duodecima pars.
Dogarim. dulia qui facit, beccaio. Gloſſ.
Dolator, oris. lævigator.

Dolatorium. inſtrumentum, quo ligna, & lapides dolantur. ¶ Item locus, in quo dolatur.
Doleſco. dulco, dolerſi. Gloſſ.
Dolicharos. δολίχουρος, longam habens caudam. ¶ Ita etiam appellatur verſus hypermeter, verſo, a cui avanze una ſillaba.
Dolichus. δόλιχος, ſpatium duodecim ſtadiorum, un miglio, e mezzo. ¶ Item leguminis genus.
Dolorificus. dolorem afferens. che fa dolore. Onomaſt.
Doluſtas. fraus. inganno.
Dolumen. delubrum. Gloſſ. Iſid.
Domicellus. dominulus. padroncino.
Dominædius. dominus ædium. Paulin. Nolan. in 7. Natal.
Dominalis. invincibilis. invincibile. Gloſſ.
Domnus, & domna, pro Dominus, & domina, apud Eccleſiaſt. Scripe & Poet. V. Scalig. ad Euſeb. pag. 211.
Dormiturio. dormito.
Doſis. δόσις, datio. A Medicis ſumitur pro parte ſimplicium medicamentum ingredientium. doſa, daſe.
Doxa. δόξα, opinio, dignitas, gloria.
Drachmalis. ad drachmam pertinens.
Dramaticus ſtylus, & dramaticum opus. di drami.
Dromos. δρόμος, curſus, vel curſus locus. corſa, o luogo da correre.
Dropaciſta. depilator.
Drumus. nemus denſum. boſco ſpeſſo.
Drypetæ. δρυπεπεῖς, iidem qui drupæ. frutti maturi, e ſpecialmente olive.
Ducalis, le. ad ducendum pertinens. Gloſſ.
Duciſſa. uxor Ducis. Ducheſſa.
Duella. duæ ſextulæ, hoc eſt tertia pars unciæ.
Duello, as. bellum gero. guerreggiare.
Dulamus. veſtis interior.
Dulcamarus. γλυκύπικρος, dulcis, & amarus ſimul.
Dulceo, es, dulceſco. addolcirſi, divenir dolce.
Dulcoro. dulcem reddo. Sarisb.
Duodevicies. duodeviginti vicibus. diciotto volte.
Dulia. ſervitus, δουλεία. Accipitur pro ipſis ſervis.
Dulocratia. δουλοκρατία, ſervorum dominatus. dominio di ſervi.
Dunum. collis, aut eminentia, Gallorum lingua. Hinc multæ Urbes, quod in altis locis ſitæ ſint, hac terminatione appellantur, ut Auguſtodunum &c.
Durata. ligna, græce.
Dureo, es, duraſco. indurirſi.
Duricors, qui eſt duri cordis. di cuor duro.
Dynaſtia. δυναστεία, regio ſub ditione dynaſtis. principato.
Dynos. vaſis vinarii genus.
Dysbulia. δυσβουλία, parva conſultatio. difficoltà nel conſigliare.
Dyſcheria. δυσχέρεια, moleſtia, difficultas. difficoltà.
Dyſcnelii. δυσκοίλιοι, qui duri ſunt ventre. ſtitici di ventre.
Dyſopia. δυσωπία, vitioſus pudor. vergogna cattiva.
Dyſparacolutheton. obſcurum. oſcuro.
Dyſpathia. impatientia doloris. impazienza.
Dyſpepſia. δυσπεψία, ægra difficiliſque ventriculi concoctio, quam Plin. cruditatem vocat. indigeſtione.
Dyſphilus. δύσφιλος, amicus parum ſincerus. amico ſleale.
Dyſphyſis. δυσφυής, pravum ingenium, prava natura.
Dyſphonia. δυσφωνία, vocis aſperitas. voce cattiva.

E

EAc. ἔαρ, ver. primavera.
Ebeninus. ex ebeno. d'ebeno.
Ebeo, as. beatitudine privo. privare della felicità. Sipontin.
Ebullitio. fervor. bollore.
Ecbolia, orum, ἐκβόλια, &
Ecbolima, æ. ἐκβόλιμα, medicamenti genus, quo fœtus in utero mortuus abigitur. medicamenti da far uſcire dal ventre i parti morti.
Eccleſiarcha. ἐκκλησιάρχης, Eccleſiæ præfectus. capo di Chieſa.
Eccleſiaſtes. ἐκκλησιαστής, concionator. predicatore.
Eccubi. & ubi. adove: vel idem, quod numcubi. forſe in qualche luogo.
Eccum. machina lignea in theatro.
Echemythia. ἐχεμυθία, tacendi, audiendique diſciplina, cui aſſueſiebant Pythagoræ diſcipuli.
Eclogus. ἔκλογος, narratio, recitatio. narrazione:
Ecpetala. pocula latioſa. bicchieri aſſai capaci.
Ecphraſis. ἔκφρασις, mera, puraque rei geſtæ narratio. ſemplice narrazione.
Ecſtaticus. ἐκστατικός, qui ecſtaſim pati ſolet. chi va in eſtaſi.
Ecthymata. ἐκθύματα, papulæ per cutem erumpentes. vajuolo.
Ectropia, ἐκτρόπιον, ſive Ectropium, palpebrarum diviſio, cum inferior palpebra non ſatis aſcendit, ut ſuperiori committatur.
Ectyloticum. medicamentum, quo calli exteruntur.
Eda. vehiculi itinerarii genus. Iſid. gloſſ.
Edibilis. eſculentus. coſa mangiativa. Gloſſ.
Effæco. a fæcibus purgo. nettare dalle feccie.
Effatui, vaniloqui. bugiardi. Gloſſ.
Efficabilis. in omnibus expeditus. Gloſſ. Iſid.
Efflatio. efflandi actio. Sarisber.
Efformo. effingo, exprimo. figurare, formare.
Effugus. fugitivus. fuggitivo. Cath.
Effuſorium. ἐγχυτήριον, per quod effunditur effuſio. Gloſſ.
Egeator, vel Agentor. hortator navis, a mari Ægeo. Gloſſ. Iſid.
Egenulus. diminut. ab egenus. Paulin. Nolan.
Egaſta. machina bellica telorum propulſatrix.
Egeſtaſitius. qui frequenter ægrotat. Gloſſ.
Egeſtum. fimus, excrementum pecoris.
Elanguo. elangueſco. languire.
Elaſmata. ἐλάσματα, laminæ. lame.

Elati-

Digitized by Google

Eltimus. abiegnus. *d'abeto.*
Eltivus. qui offertor, ἐπαγγελτής. *gloſſ.*
Eltorius. jactabundus, hyperbolicus.
Electutus. electus. *ſcielto.*
Elctinoatus. dignitas Electorum Imperii.
Elefrons. mons. *monte. Cath.*
Elegiographus. ἐλεγειογράφος, qui elegias conſcribit.
Elcoſis, ſtomachi exulceratio. *Pap.*
Elephantiſtes. rector elephanti.
Elephantozographi. ἐλεφαντοζωγράφοι, pictores, qui in ebore pingunt. *pittori in avorio.*
Elefmot. liber dictus Exodus. *Cat.*
Eleutherius. ἐλευθέριος, liberalis, ingenuus. ¶ Item ſervator. *liberatore.*
Elicatores. qui aquam inveſtigant, & eliciunt.
Elimes. qui eſt extra limites, extorris. *fuor di caſa ſua, foraſtiero.*
Eliminium. exilium, peregrinatio. *eſtlio.*
Elimos. tibiæ genus.
Ellobia, ἐλλόβια, inaures. ¶ Item legumina ſiliquas habentia. *legumi con ſego, o ſcorza.*
Elmins, inthis, vermis quidam.
Elmos, galus. *elme.*
Elucido, declaro, explico. *dichiarare.*
Eluibilis, qui elui poteſt.
Eluſcatio. alterius uſuli privatio. *gloſſ. Cyrill.*
Eluſta. deceptio. *inganno. gloſſ. vet.*
Eluus. niger, candidusque color. *gloſſ.*
Emaculus. aliquantulum emax. *alquanto inclinato al comprare.*
Emanuel, vel Emmanuel, h. n. Deus nobiſcum.
Ematuro, as. maturum facio. *maturare. Eumen. paneg. Conſtant. c. 10.* Fruges calor ematuriat.
Embadium. ἐμβάδιον, area. *aja, piazza. Pap.*
Embaleuticum. emphyteuticum.
Embas, adis. ἐμβάς, cothurnus. *borzacchino.*
Embata. ἐμβάται, calcei, cothurni, vel ſocci. *borzacchini.*
Embateria ἐμβατήρια, cantus ad tibiam.
Embathmi. ἐμβαθμοί, ordinarii, & publici judices. *Lex. jur.*
Embaticium. honorarium, quod Patriarchæ, & Sacerdotes cum munus ſuum aggrederentur, pro deſignatione ſolvebant.
Embatus. ἐμβατός, quod ingredi poſſumus.
Embola. ἐμβολή, tranſvectio annonæ. ¶ Item incurſio, irruptio. *l. 10. cod. de ſacroſ. Eccleſ.* ¶ Item embola in plur. neutr. ſunt dicteria in media fabula interpoſita.
Embolaria. dicteria in fabulis.
Embolarius. theatricus.
Emboli. porticus hinc inde platearum. *Iſid.*
Embolima. carmina ſpuria, imperfecta.
Embolimus. ἐμβόλιμος, inſititius, intercalaris. *inneſtato.*
Embolismata. ἐμβολίσματα, diverſi panni hinc inde conſuti.
Embregmata. ἐμβρέγματα, inſperſiones. *ſpargimenti.*
Embryo, onis. ἔμβρυον, fœtus in utero, antequam ſpeciei ſuæ formam induat. *embrione.*
Embryothlaſtes. ἐμβρυοθλάστης, inſtrumentum chirurgicum ad extrahendos embryones.
Emedrum. vehiculum. *Gloſſ. Iſid. carretta.*
Ememor. immemor. *ſcordevole. Cath.*
Emeatum. excogitatio, commentum. *Iſid.*
Emetica. ἐμετικά, vomitum provocantia.
Emigraneus. vermis capitis. *Cath.*
Eminiſcor. in memoriam reduco. *ridurre in memoria. Iſid. gloſſ.*
Emmelia. ἐμμέλεια, ſaltationis ſpecies.
Emmena. ἔμμηνα, menſtrua mulierum. ¶ Item ſacra quædam Græcorum.
Emmota. quæ curationem per concerpta linamenta requirunt, ut ulcera cava.
Emola. vas coquinarium, quaſi enea olla.
Emologare. confirmare, laudare. *lodare.*
Emphaniſtica. quæ Clerici in Clerum allecti magnæ Eccleſiæ ſolvebant.
Emphaticus. ἐμφατικός, *enfatico.*
Emphotum. intervallum, diſtantia. *Intervallo.*
Emphracta. navigia tecta, naves conſtratæ.
Emphractus, a, um. tectus, munitus. *munito.*
Empiria. ἐμπειρία, experientia, peritia. *eſperienza.*
Empola. ἐμπολή, captura, quæſtus. *guadagno.*
Empolaria. mulier ſcenica, quæſtuaria.
Empos, impos. *impotente. Cath.*
Empoſthocurbion. anterior ſellæ crepido. *arcione della ſella d'avanti.*
Emproſthotonus. ἐμπροσθότονος, affectio ſpinæ dorſi, cum in anteriorem partem intorquetur.
Empuſa. ἔμπουσα, *ſpettro, larva.* Illuſio, *fantaſima*, dicta quaſi uno pede inſedens.
Empyema. ἐμπύημα, ſuppuratio, collectio puris in pulmonibus, vel in cavitate thoracis.
Empyreus. ignitus. *infuocato.*
Empyreum. undecimum cœlum, primum mobile ambitu ſuo complectens. *l'Empireo.*
Emunctorium. inſtrumentum ad emungendũ. *ſmoccolatojo.*
Emuralamii. ſignifari Turcici. *Alfieri Turchi.*
Enacratum. vinum meracum. forte legendum. *amucratum.*
Enæorema. ἐναιώρημα, a Medicis vocatur id quod in urina circa mediam matulæ partem innatat.
Encantis. ἐγκανθίς, morbus oculorum, de quo V. *Cal. Rod. l. 6. c. 9.*
Encauſis. encauſtice, inuſtio. ἔγκαυσις.
Enchiros. animal Orientis, magnitudine, figura, voce tauri, ſine dentibus ſuperioribus, longis villis.
Enchorda. organa, quæ chordis intenduntur.
Enchorius. indigena, ὁ ἐν χώρᾳ, *nativo abitatore.*
Enchriſta. ἐγχριστα. medicamenta liquida ad illinendum
Enchytus. ἔγχυτος, infuſus. ¶ Item nomen placentæ.
Encliſis. ἔγκλισις, inclinatio, declinatio verborum.
Encliſta. dies ſepulti Servatoris.
Encolpium. ἐγκόλπιον. quod e collo geſtatur in pectore.
Encomiaſtes. ἐγκωμιαστής, laudator. *panegiriſta.*
Encomiaſtica. ἐγκωμιαστικός, cantilenæ laudatoriæ ſpecies. *orazione nel genere dimoſtrativo.*
Encomiologicus. ἐγκωμιολογικός, laudatorius.
Encomium. ἐγκώμιον. laus, laudatio, victoris laudes in vicis cantari ſolitæ, dictæ a κώμη, pago.
Enerasicholi. ἐγγραυλικοί. aquarum genus, piſcis minutus.
Encratem, æ. liquamen ex quorundam piſcium ſalſis inteſtinis.
Encris. ἐγκρίς, libum, quod in oleo coquitur, & melle addito fit dulce.
Eusryphias. ἐγκρυφίας, *pan cotto ſotto la cenere.*
Encyclicus. ἐγκύκλιος, circularis, ut encyclicæ literæ.
Endomattica erant, quæ Imperatorum permiſſione, præter publica vectigalia, ſibi privatim publicani exigebant.
Endofeſto. infeſto. *gloſſ.*
Endopeciſco. impeſco. *gloſſ.*
Endoriguus. irriguus. *bagnato.*
Endyta. ſupremum ſacræ menſæ inſtratum.
Enalata, ἐνήλατα, ligna recta, in quæ defiguntur gradus ſcalarum; vel ipſi gradus. *ſpalle della ſcala.* ¶ Item paxilli, qui infiguntur ad retinendas mitas.
Enelyſia, orum. ἐνηλύσια, loca a fulmine tacta.
Enema, clyſter, ἔνεμα. *cleſtero, argomento.*
Energaſia. ἐνεργασία, evidentia orationis, qua rem magis oſtendere videmur, quam dicere.
Energificus. efficax. *efficace.*
Energumenus. ἐνεργούμενος, a dæmone obſeſſus. *ſpiritato.*
Enneadecaeteris. tempus novemdecim annorum.
Enneas, ados. ἐννεάς, numerus novenarius. *numero di nove.*
Ennodia. Hecate, quod in via ἐν ὁδῷ, inventa ſit ab Inacho.
Ennoea. ἔννοια, cogitatio. *applicazione di mente.*
Enomios. hereditatum ſcriptor.
Enomotarcha. præfectus quartæ partis decuriæ.
Enomotia. quarta decuriæ pars, vel ipſa decuria.
Enoplia. genus quoddam ſaltationis, qua armati ſe ad bellicas artes exercebant.
Enoſis. unio, ab ἕν, unum.
Enotieum. edictum de unione Eccleſiarum.
Enterata, exenterata. ἐξεντερισθέντα.
Enteron. ἔντερον, inteſtinum. *le interiora.*
Enthecatus, repoſitus. *Fulgent.*
Enthemata. ἐνθέματα, a Medicis vocantur quæ recentibus vulneribus imponuntur. ¶ In inſitionibus dicuntur ſurculi, qui in trunci fiſſuram inſeruntur. *inneſti.*
Entheton. ἔνθετον, medicamentum excellens, quaſi divinum.
Enthuſiaſmus. ἐνθουσιασμός, *entuſiaſmo*, inſtinctus ſacer, inſpiratio divina.
Enthuſiaſticus. divino inſtinctu afflatus.
Entolina. ἐντολικόν, præſcripta, quæ dantur legatis, in quibus legationis capita continentur. *inſtruzione.*
Entoma. ἔντομα, inſecta. *inſetti.*
Eolus, vel Æolus. αἰολος, vadius. *Gloſſ.*
Epacta, ſpatium undecim dierum, quibus annus ſolaris lunarem quotannis ſuperat: ab ἐπάγω, induco.
Epactra. piſcatorum remigia.
Epactres. ἐπακτρεῖς, piſcatores. *peſcatori.*
Epaicla, vel eppela, ἐπαικλα, bellaria, quæ poſt cœnam apponuntur. *poſpaſti.*
Epanconiſmus. ἐπαγκωνισμός, incubatio.
Eparchia. ἐπαρχία, præfectura, aut provincia.
Eparchiotes. ἐπαρχιώτης, provincialis.
Eparchus. ἔπαρχος, præſes, præfectus.
Epectaſis. ἐπέκτασις, porrectio, epentheſis.
Epenſare. expenſum ferre in rationibus ſollicitandis.
Epha. menſura quædam.
Epharmoſis. ἐφάρμοσις, adaptatio, ſpecies commutationis.
Ephectici. Philoſophi, qui de rebus omnibus dubitant, alio nomine ſceptici.
Ephegeſis. ἐφήγησις, cauſa, vel judicium, in quo accuſabatur is, cui ratione aliqua interdictum eſſet, ut exuli, aut homicidæ.
Ephelis. ἐφηλίς, tuberculum, aſperitas cutis in facie.
Ephemera. ἐφήμερος. *febbre effimera*
Ephemerus. ἐφήμερος, *che dura un giorno.*
Epheſtii. ἐφέστιοι, Penates, Lares.
Epheſtris. ἐφεστρίς, veſtis, quæ ſuper arma indui ſolet. *cappa, ſopravveſte, manto.*
Ephialos. febris genus ex vitreo, & acido phlegmate naſcens.
Ephialtes. incubus, cum quis per ſomnum ſibi videtur ab aliquo graviter premi, ita ut & voce deſtituatur, ab ἐφάλλεσθαι, inſilire.
Ephippiarii. equi ſellam habentes. *ſellati.*
Ephod. ſuperhumerale Pontificis Hebræorum.
Ephoria. ἐφορεία, officium ephororum.
Ephthata. adaperire. *aprisi.*
Epibaterium. ἐπιβατήριον, oratio aut carmen, quod convocatis Civibus, dicebat is, qui poſt longam peregrinationem, vel exilium in patriam rediiſſet.
Epibathra. ἐπίβαθρα. *ſcala marinareſche.*
Epicamiſio. tunica. *tonaca.*
Epicauma. ἐπίκαυμα, oculi ulcus cruſtoſum, ſordidumque, humorem fœdum jugiter fluens.
Epicedium. ἐπικήδειον, nenia, carmen, quod in laudem defuncti, nondum ſepulto cadavere, canebatur.
Epichiſis. ἐπιχύσεις, circumlitiones. ¶ In pictura ſunt ultimæ manus lambenti penicillo datæ. *ripolimenti, ultime pennellate.*
Epicombia. ἐπικόμβια, dicebantur donaria, quæ populo dividebat Imperator die coronationis.
Epicnimion. menſa coquinaria. *menſa de' cuochi.*
Epidemicus. popularis, contagioſus. *contagioſo.*
Epidermis. ἐπιδερμίς, cuticula exterior in corpore animalis.
Epigamia. ἐπιγαμία, connubium, affinitas cum aliis gentibus.
Epigæum, quod eſt ſupra terram.
Epigaſtrium. ἐπιγάστριον, abdomen.
Epigonatium. genuale. *inginocchiatojo.*
Epigrammatographus. ἐπιγραμματογράφος, qui epigrammata ſcribit.
Epigraphe. ἐπιγραφή, inſcriptio, titulus. ¶ Item cenſus, luſtrum.
Epigryphus. ἐπίγρυπος, naſum habens aduncum. *chi ha il naſo adunco.*
Epicia. ἐπιείκεια, æquitas, ſummi juris moderatio.
Epilema. emplaſtrum, quod ſuper coraginem vulneris imponitur.
Epilepticus, qui epilepſiam patitur. *chi patiſce il mal caduco.*
Epilogiſmus. ἐπιλογισμός, cogitatio, computatio.
Epimanicium. ornatum manicæ ſacerdotis, in quo interim erat imago Servatoris, in dextro brachio.
Epimelia. ἐπιμέλεια, cura, vigilia. *Martian. Capell.*
Epimythion. ἐπιμύθιον, fabulæ expoſitio, documentum ex fabula. *moralità della favola.*
Epipedum. ἐπίπεδον, *ſuperficie.*
Epiphoremata. ἐπιφορήματα, *poſpaſti.* bellaria ſecundis menſis afferri ſolita.
Epiphyllis. ἐπιφυλλίς, *grappolo. gloſſ.*
Epiploocele. ἐπιπλοοκήλη, herniæ ſpecies.
Epiſcopium. ἐπισκοπεῖον, Epiſcopi domus.
Epiſcopor, ris, Epiſcopum ago. *Sarisber.*
Epiſitius. paraſitus.
Epiſodium. *intermezzo.* id, quod dramati præter fabulæ argumentum inſeritur excitandi riſus gratia. ¶ Item omne id, quod a propoſito alienum eſt, & ad negotium, de quo agitur, minime pertinet.
Epiſpaſtica medicamenta. ἐπισπαστικὰ φάρμακα, quæ pertinent ad vulnus curandum, & pus attrahendum.
Epiſtemonarches. ἐπιστημονάρχης, doctrinæ eccleſiaſticæ præſul.
Epiſtolarius, qui epiſtolam affert. *Salvian.*
Epiſtoleus. ἐπιστολεύς, epiſtolarum ſcriptor, & magiſter.
Epiſtomiſo. ἐπιστομίζω, contineo, ſuffreno. *raffrenare.*
Epiſtropheus. ἐπιστροφεύς, una ex ſeptem colli vertebris, apud *Auſon.*
Epitherape. ἐπιθεραπεία, diſpoſitio, prævifio. *buona condotta.*
Epithymia. ἐπιθυμία, concupiſcentia, deſiderium. *deſiderio.*
Epitomator, qui in compendium redigit.
Epitrachelium. ἐπιτραχήλιον, collarium Patriarchæ, & Archidiaconi.
Epitagi. ἐπίτραγοι, vermes infeſti vitibus. *vermi, che rodono le viti.*
Epitragias. ἐπιτραγίας, piſcis genus, a fœdo hirci odore dictus.
Epitrapezia. ἐπιτραπέζια, quæcunque menſis apta ſunt.
Epobelia. ſexta pars mulctæ, quam accuſator dabat nondum convicto.
Epocha. ἐποχή, initium certum aliquod, unde anni enumerantur.
Epomis. ἐπωμίς, ſuperhumerale.
Epops. *upupa.*
Epotica. primaria quæſtio. *Pap.*
Epulaticius, qui epulis dat operam. *Iſid. gloſſ.*
Epulatorius. epularis. *attenente al convito*
Epulis, ipis. excreſcentia gingivæ, caruncula gingivis innata.
Epulotica. medicamenta cicatricem obducentia.
Equæ. puellæ deformes.
Equiſeſſor, qui equo vehitur. *chi cavalca.*
Equoro, as, navigo. *navigare. Gloſſ.*
Equutus. vita privatus. *Gloſſ. Iſid.*
Era, terra antiquis. *Cord.*
Eraphiotes. ἐραφιώτης, Bacchus, a contentione ſic dictus.
Eramia, deſerta.
Eremicola, qui eremum colit. *Pap.*
Eremipeta, qui eremum petit. *Id.*
Eremodicium. vadimonium deſertum, deſertio cauſæ. *abbandonamento della cauſa.*
Ergaſter. ἐργαστής, *artefice.* operarius, opifex.
Ergaſteriacum. ἐργαστηριακόν, tributum, quod pro officinis ſolvebatur.
Ergaſteriarcha. ἐργαστηριάρχης, qui officinæ præeſt.
Ergates. ἐργάτης, *artefice*, operarius, qui opus aliquod facit.
Ergaticus. ἐργατικός, adject. operarius.
Eriopolium. ἐριοπώλιον, forum, ubi lana venditur. *mercato di lana.*
Erneum genus vaſis vinarii, hirnea. *vaſo da vino.*
Erodius. ἐρωδιός, *airone.* avis, aliis ardeola, aliis fulica, aliis ciconia.
Errhinum, quod naribus inditur.
Erudibilis. ductilis. *docile. Fulgent.*
Erythrotaoni. ἐρυθρόταωνες, Pavones rubri.
Eſcharotica medicamenta. ἐσχαρωτικὰ φάρμακα, quæ eſcharam inducunt vulneribus.
Eſcifer. *porta vivande. Paulin. Nolan.*
Eſculentia. pinguedo. *graſſezza. Iſid. gloſſ.*
Eſdra. compoſitio valens adverſus ægritudinem cerebri.
Eſperinos. ἑσπερινός, hymnus in Eccleſia cani ſolitus hora decima.
Eſſentialis. *eſſenziale.*
Etæriarches. capitaneus. *capitano di ſoldati foraſtieri.*
Ethmoides. narium meatus.
Ethnearcha, & Ethnarches. ἐθνάρχης, princeps minor rege, major tetrarcha. *principe, prefetto.*
Ethnearchia. ἐθναρχία, principatus, vel præfectura. *principato, prefettura.*
Ethopœus. ἠθοποιός, morum effictor, hiſtrio. *commediante.*
Ethos. ἦθος. mos, habitus animi.
Evaleo. evaleſco. *ripigliar forza.*
Evaneo, es, evaneſco. *ſparire.*
Eubo, oleo. *mandar fuori odore. Gloſſ. Iſid.*
Eubolus. εὔβολος, qui felix eſt in jactu teſſerarum.
Eubulia. εὐβουλία, bona conſultatio. *buon conſiglio.*
Eucæria. εὐκαιρία, *opportunità.*
Eucharis. εὔχαρις, gratioſus. *grazioſo. Pap.*
Euchariſto. εὐχαριστῶ, gratulor. *congratularſi. Cath.*
Euchyde. prodigioſa celeritas.
Euchyla, &

Euchy-

Digitized by Google

Euchyma, quæ boni ſunt ſucci, & ſaporis, *di buona ſoſtanza*.
Eucteria, orum. εὐκτήρια, ſunt loci, in quibus rationes, actaque provinciarum continentur.
Eudæmonia. εὐδαιμονία, *felicità*.
Everge. tudicula.
Everricula, us. compilo, verriculo corrado, *pigliar d'ogni parte*.
Eulabes. εὐλαβής, negotiorum ſuſceptor.
Eulogia. εὐλογία, benedictio, beneficentia, *beneficenza*.
Euphemia. εὐφημία, lauſta acclamatio, *buona fama*.
Euroaquilo. ventus inter Eurum, & Aquilonem, *Greco Levante*.
Euroclydon. Εὐροκλύδων, ventus procelloſus, Eurus mare turbans.
Euthanaſia. εὐθανασία, mors felix, & beata, *morte beata*
Euthymia. εὐθυμία, animi tranquillitas, *tranquillità d'animo*.
Euthymia. εὐθυωρία, rectæ lineæ porrectio, menſura in directum acta.
Eutrapelia. εὐτραπελία, urbanitas, lepos, feſtivitas, *piacevolezza, leggiadria*.
Eutrapelus. εὐτράπελος, comis, urbanus, feſtivus, *grazioſo*.
Exabundo, *abbondare*.
Exacerbatrix, quæ irritat. *Salvian.*
Exagogica. vectigalia ex mercibus exportatis, *gabella per robe portate fuori*.
Exagonius. ad certamen, & cauſſam non pertinens, *che non fa a propoſito*.
Exangelus. ἐξάγγελος, qui ea, quæ intus fiunt, foris nunciat, index.
Exardeo. exardeſco, *eſſer infiammato*.
Exartum. novale.
Exaſtra. locus aeri expoſitus. *luogo ariaſo. gloſſ.*
Exbuo. exinanio, exhaurio, *vuotare*.
Excalo. loco dimoveo, elicio cantionibus, *incantare. gloſſ.*
Exceptorium. vas ad aliquid excipiendum. *Vet. gloſſ.*
Excerebro. cerebrum excutio, ἐξεγκεφαλίζω, *levare il cervello*.
Exchalaio. nummos aufero, æra ſpolio, *levar il danaio. Porphyr. in Horat. l. 1. ſat. 8.*
Excieo, es, excio, excito, *eccitare*.
Excitor. qui ædis. *gloſſ.*
Excitabilis, *eccitabile*.
Excordor, aris. furo, inſanio; *Commodian.*
Excorio, corium detraho, *ſcorticare*. ¶ Item virgis cædo. *gloſſ.*
Excubialis. ad excubias pertinens. *Sariſberienſ.*
Exculens. importunus, *importuno. gloſſ.*
Excurema. ſulere inventum.
Excuſatiuncula. parva excuſatio. *Salvian.*
Excuſatorius. ad excuſandum pertinens.
Excuſſor. qui excutit.
Exegematicus, a, um, ἐξηγηματικός, expoſitorius. Exegematicum poema dicitur, in quo ſolus Poeta loquitur, contrarium dramatico, ut 3. priores *Virg. georg.* libri.
Exegeſis. ἐξήγησις, narratio, expoſitio, *ſpiegazione*.
Exegeta. ἐξηγητής, narrator, interpres, *interprete*.
Exegeticus. ἐξηγητικός, exegematicus. Exegetici libri ſunt, in quibus aliorum ſcripta enarrantur.
Exegeux. ἔξηβος, qui pubertatem tranſit, *anni ſe. 16.*
Exemplo, as. ad exemplum conficio, deſcribo.
Exephebus. qui ex ephebis exiit, *che ha paſſato ſedici anni*.
Exercipes. qui pedes exercet, *ſtaffiera*.
Exermis, vel exermus, inermis, *diſarmato Cath.*
Exfeſtuco. abdico, honorem alteri abrogo, a feſtuca, vindicta, ſeu virga.
Exhæredito. hæreditate privo, *privare d'eredità. Salvian.*
Exholciſmus. ἐξολκισμός, oſſis translatio a ſuperficie in profundum.
Exhorreo. exhorreſco, *temere*.
Exhydatoſis. ἐξυδάτωσις, corruptio ſanguinis in ſubſtantiam aqueam.
Exiliatus, *eſiliato*. miſſus in exilium, *bandito*.
Eximequi, proxenetæ. *gloſſ. Iſid.*
Exiſtentia. *eſiſtenza*, vox Philoſophor.
Exiterie. ἐξιτήρια, dies, qua quis Athenis magiſtratum deponebat.
Exitiabiliter. pernicioſe.
Exitioſe. pernicioſe.
Exmaies. *Eunuchi*.
Exobliga. extremæ excubiæ, & remotius poſitæ, *ſentinelle avanzate*.
Exocatacœli. ſecretorum Eccleſiaſticorum præfecti.
Exochas. ἐξοχάς, tuberculum.
Exoche. ἐξοχή, eminentia.
Exomactium. exterius mantellum, ſive pallium, *ferraiuolo. gloſſ.*
Exomeuſis. actio poſcendi obſides.
Exomidium. ſuperhumerale ex humeris dependens.
Exomonites. presbyter forenſis.
Exoperor. *gloſſ. gr. lat.*
Exomphalon. ἐξόμφαλον, umbilici vitium, cum plus æquo extat.
Exophthalmus. ἐξόφθαλμος, qui oculis eſt prominentibus, *che ha gli occhi in fuori*.
Exopiaſtus, qui pullos non alit.
Exopoiton. porta exterior, *porta di fuori*.
Exopræſia. tributum pro iis, quæ exportantur.
Exorciſta. ἐξορκιστής, qui ſolemnibus verbis Dæmonibus imperat. *Paolin. Nolan.*
Exoſtra. ἐξῶσται, vel exoſtræ. mæniana, podia projecta in ædibus.
Exoſtraciſmus. ἐξοστρακισμός, oſtraciſmus.
Expiamentum. expiatio.
Expletivus, qui explet. *gloſſ. & Iſid.*
Explicite. explicate.
Expopulor. populor.
Expoſtulator, qui expoſtulat.
Expræfectus, qui Præfecturam geſſit.
Exprobrabilis, qui exprobrari poteſt.

Exprompto, *cavar fuori*, *Fulgent.*
Expunctix. ſiben pectoris. *gloſſ. Iſid.*
Exputabilis, qui computari poteſt.
Exicatuio. ſcotario. *gloſſ.*
Exſolute. abſolute, libere.
Exſomnio. vigilo, expergiſcor, *deſtarſi*. ¶ Item exſuſcito. *gloſſ.*
Exſpicio. video, *vedere*.
Expoliator. *rubatore. Salvian.*
Extalis, is, inteſtinum rectum. *gloſſ. vet. & Veget. mulomed. 3. c. 15.*
Extar. olla, in qua exta coquuntur. *gloſſ.* ¶ Eſt etiam æs theatricum, quod ſpectandi cauſſa datur.
Extalo, as, libertate donare, a telum. *gloſſ. Vet.* quia et telum ab area, ſie ſecus a mano domini emittetur.
Extemporaneus. extemporalis, *improvviſo*.
Exterminatorius. exterminans.
Exteſtinus. externeus, alienæ gentis. *Pap.*
Extiſpicina. extiſpicium.
Extogatus. non amplius rogatus.
Extollantia. actus extollendi, *alzamento*.
Extrabundus. extrarius, *foraſtiero*.
Extracole. foris habitans. *gloſſ.*
Extractio. actus extrahendi.
Extraordinarie, adverb. extra ordinem.
Extravagantes dicuntur certæ Principum conſtitutiones, quæ extra corpus Juris Civilis poſitæ ſunt.
Extreus. *abortivo*. Pap.
Extrinſece. ἔξωθεν, *eſtrinſecamente*.
Extremis. extremus. *gloſſ. Iſid.*
Extrarium. *al di fuori*.
Extruncis, arbor truncata. *Iſid. gloſſ.*
Exvicarius. vicariatu perfunctus, *che ha finita il vicariato*.
Exvito. evito, depello, *ſcacciare*, *ſchivare*. Gloſſ. Iſid.
Exulabundus. exulans, *bandito*.
Exulatitius. *bandito*. Gloſſ.
Exumptuavit. pauperavit. *gloſſ. Iſid.*
Exunguare. ad unguem examinare, *eſaminare con diligenza*. ¶ Item exunguare vinum, eſt ejus vim per colationem frangere.
Exurgito, exhaurio, ἐξαντλέω, *trar fuori*. Iſid.
Exutheniſmus. figura, cum rem aliquam extenuamus, & contemptam facimus.
Exuviat, ſpoliat. *gloſſ. Iſid.*
Exuviæ. exuvia, σκῦλα, *ſpoglie*.
Exypnidæ, qui fratres dormientes in eccleſia excitabant.

F

FAbana. ſtipula ex fabis.
Fabatum. puls ex fabis, *favetta*.
Fabellatio. mythologia, μυθολογία. *ſpiegazione della favola*. Gloſſ.
Fabricabilis, *fabricabile*. *Gloſſ.*
Fabricarius, aptus ad fabricandum. *gloſſ.*
Fabricatorix. ornatus, aut locus fabrorum.
Fabricatura. fabrica.
Fabricium. fabrica.
Faccio. adulando impedio.
Facilis. linteum, quo facies ſudore tergitur, *fazzoletto*. Gloſſ.
Faciaula. parva facies, *faccietta*.
Facillo. ſtrangulo, quaſi faucillo, *ſtrangolare*. Gloſſ.
Facitergium. facialis, *fazzoletto*.
Factionarius. *fazionario*. Gloſſ.
Facturio. facere cupio. Calepinus citat *Plautum*.
Facularius. qui faculam geſtat.
Faculentus. lucidus, clarus, *riſplendente*.
Faderfium. dos, *dote*.
Fagee, pabuli genus inſtar glandis faginea.
Fagopyrum. frumenti genus, quaſi dicas lagotriticum, quod vocant frumentum ſaracenicum, *faggina*.
Faia. glans, *ghianda*.
Falandrum, vel falandum, cœlum apud Hetruſcos.
Faleltat. ſecat, putat, æſtimat. *gloſſ. Iſid.*
Fal. crudelis, immiſericors, truculentus, apud Belgas, *ſpietato, crudele*.
Falda, guerra, bellum *in legibus Longobard.*
Faliſia. ſtabuli locus, ubi fænum, & pabulum ponitur. Forte legendum *Faliſca*.
Fallibilis. qui fallit. *gloſſ.*
Falſifico, as, *falſificare*.
Falſiteſtis. teſtis falſus, *teſtimonio falſo*. Gloſſ.
Falſones, deceptores, *ingannatori*. Gloſſ.
Falſofor. qui decipit, *ingannatore*. Gloſſ. Iſid.
Falvus. fulvus, *color giallo*. Pap.
Famen, inis. *ragionamento*, affamen, locutio. *Eugen. Tolet. Carl. Brne*, &c.
Fameo. fame laboro, *patir fame*. Sipontin.
Familiaricæ dicuntur ea, quæ militibus dantur ad familiam alendam.
Familiarium. quod ſervo competit, ut ſagum, gladius. *Corn. Fronto*.
Famuloſus. ſerviens, *ſervile*. Iſidor.
Faria. verba multa, *molte parole*. Gloſſ. Iſid.
Farinaceus, qui eſt ex farina, *di farina*. Onomaſt.
Farinarium. locus reponendæ farinæ, ἀλφιτεῖον, *farinaio*. Onomaſt.
Farticula. parva farcimina.
Faſcinator. qui faſcinat, *maliardo*. Gloſſ.
Faſtuoſus. faſtoſus, *arrogante*.
Fatæ. mulieres divinatrices.
Fatalitas. *fatalità*. *Zeno Imp. l. 1. Cod. de jure emphyt.*
Favonialis. ad Favonium pertinens. *gloſſ.*
Fautorius. favorabilis, qui favet, *chi favoriſce*. Cath.
Favulus. *picciolo favo*.
Febrico. febricito, *aver febbre*.
Feida, vel faida, aperta inimicitia. *Leges Longobard.*
Feliatum. curvatum, *gloſſ. Iſid.*
Feliceto. felicem facio, *render felice*.
Felico. *far felice*. Cath.
Feltrum. pannus ex lana coacta, ſeu ſtipata, *feltro*.

Fen. Arabice eſt doctrina.
Fenna. articulus, particula.
Feneſtricula. feneſtrulla. *fineſtrina*.
Feo, es. abundo, fœcundus ſum. Vox Hiſpanica?
Feraculus. aliquantulum ferax. *Cath.*
Ferio, as. ferior, σχολάζω, *far vacanza*.
Fermentatio. actus fermentandi, apud Chymicos.
Feudum. *feudo*, genus clientelæ. hinc Feudale jus. *de his videantur* JCti.
Fiatola, piſcis quidam marinus.
Fibebella. lamina, ſolis ortus, vel Lunæ. *Pap.*
Fibella. parva fibra, *picciola fibra*.
Fibularius. ſibulatorius, *ſibbiaio*.
Fictiliarius. qui fictilia facit. *gloſſ.*
Fictus, us. *finzione*. fictio. *Sarisber.* ex S. Scriptura.
Fidicinarius. fidicen, ἀρθμωδός. *Gloſſ. gr. lat.*
Figularius. figulus, *vaſaio*. Gloſſ.
Filamentum. filorum congeries, apud Medic.
Filiaſter. *filiaſtro*. Gloſſ. & Inſcription.
Fimbri. bombyces, βόμβυκες, bigatti, *che fanno la ſeta*. Gloſſ.
Fio, is. odorem, aut fumum emitto, a θύω. Pro eo in uſu eſt ſuffio.
Fiſculum. fiſcella olei. *Iſid.*
Fiſtuleſco, is. fiſtulam ago, cavernulas habeo. *Fulgent. l. 2. Mythol.*
Fiſtulor, aris. *fiſchiare*. Gloſſ.
Fitialis, facetus, eloquens. *gloſſ.*
Fixio. actus figendi. *Vet. gloſſ.*
Fixura. actus figendi.
Flagellatitius. flagellis dignus. *gloſſ.*
Flagitamentum, exagitatio, vexatio. *Fulgent. l. 1. Mythol.*
Flammigena. a flamma genitor. *Sipont.*
Flaſca, æ, &
Flaſco, onis, *fiaſco*, *fiaſco*. Iſid. & Pap.
Flatularius. qui flando aliquid facit.
Florenus. moneta aurea, *fiorino*.
Fluento, as. *ſcorrere*, fluo. *Venant. Fortunat.*
Fluminoſus. fluminibus abundans, *abbondante di fiumi*.
Focalare. locus, ubi focus accenditur, *focolare*.
Fodrum. pabulum equorum. ¶ Item annona militaris, *vettovaglia*.
Fœmellarius. mulierofus, *gloſſ.*
Fœneratitius. ad fœnus pertinens, vel fœnori datus.
Fœtoſus. *feconda*. Sarisberienſis.
Folis. minuta pecunia, quadrans.
Folleralis. nummi genus.
Folleſco. ſtultus fio, *divenir pazzo*.
Follex. camini ator, θύλακος.
Folonitia, follifia, vel follentia. vanitas, *vanità*, *follia*. Gloſſ. Iſid.
Fomabant. ſtella Aquarii, vox Arabica.
Fontana. fons, πηγή, *fontana*.
Foraculum. perforaculum, id, quo aliquid foratur, τρύπανον, *trivello*. Gloſſ.
Foratica, tributum, quod tranſitorium, vel tractorium dicitur.
Forbanum. *bando*, proſcriptio. Vox German.
Forefacio, vel foriſfacio. pecco. ¶ Item offendo. Unde foris factum, peccatum. *Iſid. gloſſ.*
Foreſtarius. cuſtos nemoris. ¶ Item ſolitarius, agreſtis.
Foreſtum. ſilva, *foreſta*. Vox Longobard.
Forjudico. foris judico.
Formaceum. formacium, *muro di terra*. Gloſſ.
Formicoleon. animal formicis infeſtum.
Fornicaria. meretrix, vel proſtibulum, *meretrice*. *Tertul. de Pud. c. 16.* ita vertit πόρνην 1. Corinth. *6. 15.*
Fornicor, aris. ſcortor. apud Eccleſiaſt.
Fortalitium. propugnaculum, caſtellum, *caſtello*.
Fortean. fortaſſis. *forſe*.
Fortex. infima pars roſæ albidæ.
Fractillum. inſtrumentum ad frangendum piper. *gloſſ. Iſi.*
Frænarii. frænorum factores.
Frana. judex, a φρήν, mens, ſapientia.
Francomaſtix. Francorum obtrectator.
Francus. liber, *libero*, *franco*. Vox Germana.
Frangibulum, i. quo quid frangitur. Uſurpatur compoſitum, ut Deotifrangibulum. Nucifrangibulum.
Fratellus. fraterculus, *fratellietto*. *Terent. Scaur. de Orthogr.*
Fratrimonium. bona fraterna.
Fratriſſa. fratris uxor, *moglie del fratello*. Iſid.
Fraudeo. fraudulenter ago.
Frea, æ. filia virgo de parenta ſuo relicta. ¶ Item poteſtas, dominium. Vox Germ.
Fredum. compoſitio cum fiſco. ¶ Item exilium.
Fremium. herbæ genus.
Frictorium. patella, in qua carnes frigantur. *Vet. gloſſ.*
Fridaria. certus annorum numerus, in quo planeta gubernans vitam nati, bonum, vel malum ei dat. Vox Arab.
Frigefacio. *far raffreddare*.
Frigeſio, *raffreddarſi*.
Frigidiar. frigus, *freddo*.
Frigium. mitra.
Frilingi. ingenui.
Fringilago, inis. paſſerum genus.
Friſcinga, aut friskinga. fœtus porci, aut ovis.
Fritilis. olla, in qua ſal torretur.
Fritillum. ſtillicidium ſtercoris in ſterquilinium.
Frivolarii. qui tenuem, vilemque ſupellectilem vendunt, *ſtracciaiuoli*.
Frivolarium forum, ubi frivola venduntur.
Frondo, as. frondes emitto, *mandar fuori le frondi*.
Frontaria. *frontiera*.
Frontiſpicium, frons, *la facciata davanti della caſa*.
Fructificus. fructuoſus, *fruttifico*.
Frugo. frugem carpo.
Fruſtraneus. fruſtratus, *ingannato*.
Fugacitas. *facilità nel fuggire*. Gloſſa Cyril.
Fugillatores. umbræ dæmonum, qui ignem ferunt. Item qui e lapide ignem eliciunt, *quelli che battono fuoco col focile*.

Fugillo.

Digitized by Google

Fugillo. ignem e lapide elicio, *cavar fuoco dalle pietre*.
Fugillum. ferrum, quo ignis e lapide elicitur, *focile*.
Fulbora. filius legitimus. Vox Longobar.
Fulciaria. lecti fulcra, *cavalletti da letto*, *lettiere*.
Fulcrarius, qui ſpondas & fulcra lectorum fabricatur. ¶ Item qui turbines, & crepitacula puerilia facit, & hujuſmodi opera tornatilia.
Fulgero. fulgeo, ſplendeo, *στίλβω*, *riſplendere*.
Fulina. coquina, *cucina*.
Fulinare, coquinare, *cucinare*.
Fulinarius. coquus, *cuoco*. *Gloſſ. Iſid.*
Fulmen. fulcimentum, *ſoſtegno*.
Fultrum, & fulctrum. fulcrum, *puntello*, *ſoſtegno*.
Fumigabundus. fumidus, *che fa fumo*.
Fumigatio. ſuffitus, *θυμίαμα*, *profumo*.
Functa. cadavera, homines vita functi. *Gloſſ.*
Fundamentalis, *fondamentale*.
Fundibalum. baliſta, ſeu alia machina gravia ſaxa jaculans. *Iſid. l. 18. c. 10.*
Fundibularius. funditor, *σφενδονίτης*, *frombolatore*. Quidam citant *Livium*.
Funeralis, *funerale*, ad funus pertinens. *Onomaſt.*
Funerator. qui funerat, *chi fa il funerale*. Gloſſ.
Fungidus. fungoſus. *Gloſſ.*
Furabula, tenebræ, *tenebre*. Gloſſ. Iſid.
Furcilis, bidens, fœno extrahendo aptum, tridens vero fimo.
Furcujus. furunculus, *ladroncello*.
Furfur aceus, furfureus, *di ſemola*. Fulgent.
Furfuratio, &
Furfuriſca. porrigo; vitium capitis, *ſorta di tigna*.
Furnicum, furni inſtar habens, laqueatum, cameratum, *fatto a volta*.
Furo, *furetto*, muſtela ſilveſtris, animal cuniculos effodiens.
Fuſcinula. parva fuſcina, *forcina*. Sipontin.
Fuſim. ſparſim, fuſe, *ſparſamente*.
Fuſionaticum, vel Fuſionalitium. a fuſione dictum. *Gloſſ. Philox.*
Fuſorius. ad fuſorem pertinens, ut vas fuſorium, ars fuſoria &c. *χωνευτικός*, *pertinente a fondere*.
Fuſtigo. fuſte cædo, *baſtonare*. Onomaſt. vet.
Fuſio, ſparſio, *χύσις*, *ſpargimento*.
Futis. vas aquarium, lutum.

G

GAjacum, Guajacum. lignum Indicum utile adverſus luem Gallicam, *legno ſanto*.
Gajum. ſilva denſiſſima.
Galactophagi. *γαλακτοφάγοι*, *quelli che vivono di latte*.
Galactopola. *γαλακτοπώλης*, *chi vende latte*.
Galanga. radix aromatica, colore purpureo, ſapore acri.
Galbeus. galbula avis.
Galbus. ſubviridis, luteus. *Gloſſ.*
Gale, es, *γαλῆ*, *donnola*.
Galleſco. Gallos Sacerdotes Cybeles imitor. *Gloſſ.*
Gallinago. perdix ruſtica, *arceggia*.
Gallium. herba aim habens coaguli.
Gallulo, as, pubem emitto. ¶ Item craſſiorem vocem facio.
Gamalis, legitimo matrimonio natus, *nato da legittimo matrimonio*.
Gamelius, nuptialis. Gamelii Dii nuptiarum præſides. a *γάμος*, nuptiæ.
Gammadium. parvum gamma.
Gammoides, *γαμμοειδής*, ferrum, quo utuntur Medici ad pus extrahendum, quod literæ gamma figura habet.
Gamos, *γάμος*, nuptiæ, *nozze*.
Gangites. gemma ad Gangem fluv. naſcens.
Gannator, qui gannat, *beffeggiatore*. Gloſſ.
Gannatura. turpe lucrum. ¶ Item irriſio. *Adhelm. de Virgin.* c. 28.
Ganno, as, irrideo. illudo, *burlare*. Gloſſ.
Ganta. avis, vulpanſer dicta.
Gargariſmus. gargariſmatium.
Gardingus. dignitatis nomen.
Garem. tribunal ſubitarium extructum Imperatoribus.
Garopola, qui garum vendit.
Garrulus, nomen avis, *πτερυμολόγος*.
Garzoneſtaſium, locus Conſtantinopoli in media aula magni templi, ubi pueri ſtabant.
Gaſacbius, adverſarius. *in leg. Salic.*
Gaſtaldia. cuſtodia.
Gaſtaldius, comes. item cuſtos.
Gaſtræ, vaſa vinaria.
Gaſtrimargia, *γαστριμαργία*, intemperatia, ingluvies.
Gaſtrimargus. guloſus.
Gaſtrochires. qui manuum artificio victum quærunt.
Gaſtromantia. divinatio per ventrem, vel eum divinant ſpiritus in ventre obſeſſorum.
Gaſtrum. vas æneum anguſto fundo.
Gavata. vas eſcarium.
Gaudifico. gaudio afficio, *render' allegro*.
Gaudiloquus. qui cum gaudio loquitur, *chi parla con allegrezza*.
Gaudiolum. parvum gaudium.
Gaudioſus. plenus gaudio, *pieno d' allegrezza*. *S. Bernard.*
Gaviſo, gaudeo, *godere*.
Gazophylacium, *γαζοφυλάκιον*, *luogo, dove ſi conſervano le coſe prezioſe*.
Gehennalis, ad gehennam pertinens.
Gelabilis. qui gelari poteſt, *che ſi può agghiacciare*.
Gemmarius. gemmarum venditor. *chi vende gemme*.
Gemmades. mulieres. *Iſid. gloſſ.*
Genea, *γενεά*, ala mille equitum. Item generatio. ¶ Item ſpatium 30. annorum.
Genealogicus, *γενεαλογικός*, ad genealogiam pertinens.
Genarcha, *γενάρχης*, generis princeps, *primo della famiglia*.
Genearchicus, *γενεαρχικός*, ad principem originis ſpectans.
Genethle, *γενέθλη*, Venus. *Venere*.
Genethlia, *γενέθλια*, *feſte natalizie*.
Genethliacon. *γενεθλιακόν*, carmen de Natali.
Genethlius, *γενέθλιος*, natalis. ¶ Genethlius etiam dictus Jupiter, quod ei cura incumbat omnia propagandi.
Generabilitas. univerſitas.
Geneſia. feſta, quibus amici natalem celebrant defuncti, cujus memoriam conſervare ſtudent.
Gengibiæ, *gengive*. *Gloſſ.*
Genianus. luxurioſus, ad genium pertinens.
Genimen, *germoglio*, *razza*, *ſtirpe*. germen, progenies. *Vet. Interp. S. Script.* cujus verba refert etiam *Tertul. adverſus Hermog.*
Gentiliſmus, *gentileſimo*.
Genuarius, qui ad genua alicujus accidit, *chi ſi getta ai piedi di qualcheduno*.
Genula. parva gena.
Geodes. lapis in concavitate ſua terram habens.
Geodæſia, *γεωδαισία*, ſcientia earum, quæ in ſenſibilibus ſunt corporibus, magnitudinum, & figurarum, quæ ſub diviſionem, & compoſitionem cadunt.
Geodætes. qui Geodæſiam novit, terræ diviſor, agrimenſor, *agrimenſore*.
Geomantes, *γεωμάντις*, qui ex terra vaticinatur.
Geomantia. divinationis genus ex terra.
Germinaſco. germino, *germogliare*.
Gerontocomium, *γεροντοκομεῖον*, locus, ubi ſenes aluntur, *luogo, dove ſi fanno le ſpeſe a' vecchi*. Codex.
Gerontodidaſcalus, *γεροντοδιδάσκαλος*, *maeſtro di vecchi*.
Gerontopogon, *γεροντοπώγων*, herbæ genus, alio nomine barba Sacerdotum, *barba di prete*.
Geſticulatrix. geſticularia, *ſaltatrice*.
Geſtiuncula. parva geſtio. *Iſid. gloſſ.*
Gibboſus. gibbus, *gobbo*.
Gieminarium, *bagno*, lavacrum. *Iſid. gloſſ.*
Gigantinus, *giganteſco*. Bernard.
Gignemis. delirus, *pazzo*. Gloſſ.
Gillo. vaſis fictilis genus, vel ampulla vitrea, *boccale*. ¶ Item ruſticus, ineptus. *Cath.*
Girgillus. inſtrumentum quo fila revolvuntur, *ῥόμβος*, *guindolo*, *tavella*.
Gilum. labrum, terminus. *Gloſſ.*
Gladiarius. qui gladios facit, *chi fa ſpade*. Gloſſ.
Glandatio, glandium collectio, & paſtio ſuum ex glandibus, *raccolta di ghiande*. Sipontin.
Glauciolus. dicitur equus, qui felineis eſt oculis.
Glaucopis, *γλαυκῶπις*, oculos glaucos, ſeu cæſios habens, *femmina, che ha gli occhi verdeggianti*.
Gleſco. gliſco, *creſcere*.
Glis, idis. mucor panis, & vini, *muffa*.
Glis, iſſis, *terra tenax*, argilla.
Glis, iris. lappa, ſeu carduus.
Glirius. ſomnolentus.
Gliſeoſus. lappoſus.
Gloriabilis. qui gloriatur, *vantatore*. Gloſſ. gr. lat.
Gloſſalgia, *γλωσσαλγία*, *dolor di lingua*.
Gloſſocomum. arcula ad lingulas tibiarum reponendas. ¶ Item marſupium linguæ ſpeciem habens.
Gloſſographus, *γλωσσογράφος*, qui gloſſas ſcribit, *interprete*.
Glutinatorium, *κολλητήριον*. *Gloſſ.*
Glyphice. ſculptura, pars ſtatuariæ artis.
Gnaba, vel Gnabat, natus, generatus, filius. *Iſid. gloſſ.*
Gnaphalion. genus tormenti ex lana conciſa, quæ veſtibus, dum a fullona poliuntur, detrahitur.
Gnaphos. frutex ſpinoſus, carduus, quo panno recens texto lana inducitur. *Pereſtus*.
Gnare.
Gnariter, *dottamente*.
Gnarus, cognoſco.
Gnomologia, *γνωμολογία*, *raccolta di ſentenze*.
Gnomologus, *γνωμολόγος*, ſcriptor, qui ſententias colligit.
Gnomones. dentes in jumentis, quibus ætas eorum dignoſcitur.
Goetia. *γοητεία*, *incanto*.
Goliſa. teſtudo. *Gloſſ.*
Gomphoſis. *γόμφωσις*, coagmentatio, cũ os oſſi infigitur.
Grab, fiſtula oculi, morbus. *Onomaſt. medic.*
Grabatarius. qui grabatos facit, *κλινοποιός*, *chi fa letti*. Gloſſ.
Grabium, *γράβιον*, tæda querna, *face*.
Graduale, quod gradatim canitur.
Græcatio. Græcorum imitatio.
Græciſmus, *coſtruzione greca*.
Gramma, *γράμμα*, litera.
Grammatiſtica. Grammatica ars.
Grammiſmus, *γραμμισμός*, *giuoco di dadi*, ludus teſſerarius, ita dictus a *γραμμή*, linea, quia calculi in tabulam luſoriam lineis diſtinctam fritillo jaciuntur.
Granatza. veſtis Imperator. Conſtantinopolitani.
Grandebalę. pili ſubalares.
Grandedo, *grandezza*. Fulgent.
Granditus. enormis. *Gloſſ.*
Graniparus. granifer, *chi fa il grano*.
Grano, onis. pilus felis circa os, quo abſciſſo ferociã perdit.
Gronomaſtix. genus arboris, vel gummi ex ea arbore. *Iſid. l. 17. c. 8.*
Graphe, *γραφή*, *ſcrittura*.
Graphio, onis. Prȩſes, judex fiſcalis.
Graſſus. pinguis, *graſſo*. Gloſſ.
Gratifico. gratum reddo, *χαρίζομαι*, *far coſa grata*.
Gratificus. qui gratificatur. *Iſidor. Porphyr.* & *Paulin. Petrocor.*
Gravamentum. *moleſtia*. Gloſſ.
Gravicors, qui eſt gravis cordis.
Graviloquentia. gravitas, ſeu ſublimitas loquendi, *parlar grave*.
Graviloquus. qui graviter loquitur, *chi parla grave*.
Gravius. judex, prȩſes. Hinc Langravius, &c.
Griphus. ſuperbus, cervicoſus. *Gloſſ.*
Gritrannus, Grietman. prȩtor ruſticus, prȩfectus pagorum.
Gromare, vel Grumare, metiri, *miſurare*.
Groſſitudo. craſſitudo. *graſſezza*.
Grunda. tecti prominentia ad arcendas pluvias, *gronda*, *grondaja*.
Grundo. grundam facio.
Grundula, &
Grundatorium. idem ac grunda.
Gry. ſordes ſub unguibus. ¶ Item res minima quȩlibet.
Grypus. *γρυπός*, *colui che ha il naſo, e il roſtro aquilino*.
Guadia. pignus, *pegno*.
Guajacum, vel Guajacanum lignum, *legno ſanto*.
Guardię. feuda ſunt, quę conſtituuntur aliquibus propter cuſtodiam rei domini.
Guardianus, &
Guardio. cuſtos, prȩfectus, *guardiano*.
Gubernio, onis. gubernator, *governatore*. *Iſid.*
Guerra. bellum, *guerra*.
Guſa. veſtis genus. *Gloſſ.*
Gulator. guloſus, *goloſo*. *Gloſſ. vet.*
Guna. veſtis pellicea.
Gurgito. devoro, me impleo, ſatio, *ſtracanare*, *ingurgitarſi*. *Gloſſ.*
Guſtarium, cibus, quem ſumimus ante prandium, vel inter cœnam, & prandium, *merenda*, *o colazione*.
Gutteria. dirus articulorum dolor, *gotta*.
Gutto, as. ſtillo, *gocciare*, *ſtillare*. *Vet. Gloſſ.*
Guvia, vel guina. vas vitreum, cucurbita, *ventoſa*.
Gymnaſtes, ę, *γυμναστής*, *maeſtro di ſcuola*. prȩceptor exercitiorum, qui pueros exercet.
Gyna, *γυνή*, *donna*.
Gynęcocratia. *γυναικοκρατία*, *ſignoria di donne*.
Gyrgathus, lectus, in quo mente emoti vincti aſſervantur. ¶ Item vas, in quod piſtor coctos reponit panes.
Gyro, as, in gyrum ago, *girare*.
Gyrgillus, lignum in tranſverſa pertica mobile, ex quo funis cum ſitula in puteum demittitur ad hauriendam aquam. *Iſid. l. 20. cap. 15.* ¶ Item inſtrumentum, quo fila revolvuntur, *ἀνέμη*.
Gyrovagus. vagus, inſtabilis.

H

HAceldama. ager ſanguinis. Vox hebraica.
Hędiculus. hędulus, *capretto*.
Hęma, *αἷμα*, *ſangue*.
Hęmagogus, *αἱμαγωγός*, *ſanguinem ducens*.
Hęmoptoicus, *αἱμοπτοϊκός*, *chi ſputa ſangue*, qui ſanguinem ſpuit.
Hęmorrhœa, *αἱμορροΐα*, *fluſſo di ſangue*, ſanguinis fluxus.
Hęredito, as. hęreditatem conſequor, *ereditare*.
Hęreſiotes. hęreticus, *eretico*.
Hagiographa, *ἁγιόγραφα*, *ſacra ſcrittura*, ſacra ſcripta.
Hala, ę, & in plur. Halę, arum, dicuntur oppida, quę ſale coquendo rem faciunt, ab ἅλς. *Gloſſ. Cyrill.* V. *Barth. adverſ. l. 42. c. 6.* ¶ Item ampla atria, inſtar quę nos *Sale*.
Haleo. olido. ¶ Item redoleo. *Gloſſ. Iſid.*
Halias, adis. genus ſcaphę piſcatorię.
Halicarnaſſenſis, Halicarnaſſeus.
Hallus. Sole adultus. *Gloſſ.*
Haliphlœus, *ἁλίφλοιος*, arbor glandifera, glandem ferens amariſſimam.
Halmades. olivę, quę condiuntur muria.
Halmyrodes. ſalſuginoſus, *ſalſo*.
Halma. ſaltus, ſaltatio, *ballo*.
Haloſachne. lanugo, ſeu ſpuma arida maris.
Hamallus. qui mallatus eſt in judicium. h. e. vocatus, *chi è chiamato in giudizio*.
Hamator. piſcator. *Gloſſ. Iſid.*
Hamaxięus. plauſtralis, ut hamaxięa verba, quę *Horat.* vocat ſeſquipedalia.
Hamaxarius. qui plauſtra conficit, *chi fa carri*.
Hamaxicus, a, um. Plauſtrarius, carpentarius, *carrettiero*.
Harengus. piſcis marinus, *aringa*.
Harmation. lax quędam tibię.
Harmoge, *ἁρμογή*, junctura, compago, commiſſura.
Harmoſta. *ἁρμοστής*, aptator, concinnator.
Harpagium. vas aquale foraminoſum, quo hortorum herbas, floreſque irrigamus.
Harpator. qui harpa muſico inſtrumento ludit, *ſuonator d' arpa*.
Harpedone, *ἁρπεδόνη*, *guindolo*, *arcolajo*, laqueus, quo aliquid arripitur.
Harpichordus, *clavicembalo*.
Haſla. ramus aridus.
Haſtiludium. ludus, qui haſtis fit.
Hauſtor. hauſtor. *Pet. Chryſol.*
Hauritorium. inſtrumentum, quo aliquid hauritur, *ἀντλία*.
Hauſto, as, frequentat. ab haurio, *attingere*, *cavare ſpeſſo*.
Hebdomadarius, ii, coquus monaſterii, *cuoco di monaſtero*. ¶ Item quicunque per hebdomadam curam gerit vel chori, vel monaſterii.
Hebdomarius, *ἑβδομάριος*, qui per hebdomadas cubiculum Imperatoris cuſtodit.
Hebraicus, a, um. *Ebraico*.
Hebria. lorica, *corazza*. *Gloſſ. vet.*
Hecatebeletes, *ἑκατηβελέτης*, *che gitta alla lontana*.
Hecatomphonia, *ἑκατομφόνια*. ſacra a Meſſeniis inſtituta, cum quis centum hoſtes occidiſſet.
Hacatompedum, *ἑκατόμπεδον*, *di cento piedi*.
Hecatonchiros. *ἑκατόγχειρος*, *di cento mani*.
Hecatontarchus, *ἑκατόνταρχος*, Centurio.
Hectapharmacum. medicamentum laxans, ſuppurans, carnemque gignens.
Hectica febris, *febre ettica*.
Hedone, *ἡδονή*, *piacere*.
Hedyhia. placentarum genera jucunda.
Hedyſmata, *ἡδύσματα*, *condimenti*.
Hegemoſyna. ſacrificia pro felici itinere.
Hegeteria, *ἡγητηρία*, fici fructus.
Hegira, epocha Mahumetis.
Helice. inauris. ¶ Item crinis mulierum implexus.
Helicteres, *ἑλικτῆρες*, *ornamenti dell' orecchie*, *pendenti*.
Hellanodices. judex certaminis, *giudice di giuochi*.
Hellenista, *ἑλληνιστής*, lingua grȩca utens, *Grecizzante*.
Hemera, *ἡμέρα*, *giorno*.
Hemeroctetus, *ἡμεροκοίτης*, *ladro notturno*, qui interdiu dormit, & noctu furatur.
Hemicadium. vas dimidii cadi.

Hemi-

Hemicrania, *micranie*, dolor, quo dimidia capitis pars laborat.
Hemicranici. qui hemicrania laborant.
Hemimeris, ἡμιμερὲς, ſemipes in verſu.
Hemiolium, *fuſta*, genus navigii, quod a puppi ad malum binis remis inſtructum eſt, a malo ad proram unis.
Heminæ. tibiæ pueriles, minores perfectis.
Hemiplexia, ἡμιπληξία, morbus, qui dimidia corporis pars percellitur, & reſolvitur. Apoplexia vero eſt, cum totum corpus enervatur.
Hemiſcutus. ſcutariolus.
Hemiſtichium, ἡμιστίχιον, dimidius verſus.
Henotes, ἑνότης, unitas, *unità*, *unione*.
Henoticum, ἑνωτικὸν, edictum de unione Eccleſiarum.
Hepatitis, ἡπατῖτις, vena ampla ex hepate emergens.
Hepialus, ἠπίαλος, papilio, qui in lucernarum luminibus advolat, *farfalla*.
Hepta, ἑπτὰ, *ſette*.
Heptachordus, ἑπτάχορδος, ſeptem habens chordas, *ſtromento di ſette corde*.
Heptapechys. menſura ſeptem cubitorum.
Heptateuchus, ἑπτάτευχος, ſeptem habens volumina.
Heraldus. *Araldo*, *Ambaſciadore*.
Herbitium. locus, in quo herbæ naſcuntur, *luogo dove naſcono l' erbe*.
Heribannum. pœna non obtemperantis edicto eundi in hoſtes. ¶ Item citatio.
Heribergium. hoſpitium paratum.
Heriſtallum. locus caſtrorum.
Heritudo. dominatus, *padronanza*. *Gloſſ.*
Hermæa. feſta Cretenſium, in quibus ſervis menſæ accumbentibus domini miniſtrabant.
Hermeneia, ἑρμηνεία, interpretatio, *interpretazione*.
Hermoglyphus, ἑρμογλύφος, *ſcultore*, *ſtatuario*.
Hermopolium, ἑρμοπωλεῖον, *mercato*, *o bottega di ſtatue*, locus, in quo Hermæ conficiuntur, aut venduntur.
Herthamon. præcordia, *parti vicine al cuore*.
Hetæriarcha. collegii, vel ſodalitatis princeps. ἑταιριάρχης.
Heteromaſchalio, ἑτερομάσχαλος, *veſte col pelo da una parte ſola*.
Heteroſcii, ἑτερόσκιοι, a Geographis dicuntur incolæ in zonis temperatis, ubi meridiana Solis umbra vel in Meridiem protenditur.
Hex, ἓξ, ſex, *ſei*.
Hexaemeron, ἑξαήμερον, *ſpazio di ſei giorni*, ſpatium ſex dierum.
Hexagium, ἑξάγιον, ſextula, quæ pendit quatuor ſcrupula.
Hexamilum. murus in Iſthmo Corinthiaco, per ſex millia paſſuum extenſus.
Hexaplum, ἑξαπλοῦν, ſextuplex.
Hexapſalmus, ἑξάψαλμος, ſenio pſalmorum. *Gloſſ.*
Hexaptotus, ἑξάπτωτον, *che ha ſei caſi*.
Hierarcha, ἱεράρχης, *principe delle coſe ſacre*.
Hierarchia, ἱεραρχία, ſacer ordo, vel principatus.
Hierarchicus, ἱεραρχικὸς, ad Hierarchiam pertinens.
Hierocomium, ἱεροκομεῖον, locus, in quo leproſi aluntur.
Hieroglyphus, ἱερογλύφος, qui ſacra, vel arcana inſculpit.
Hieromonachi, ἱερομόναχοι, ſacerdotes monachi.
Hieroſolymita, & **Hieroſolymitanus**. qui eſt ex Hieroſolyma.
Hierotheca, ἱεροθήκη, rei ſacræ theca, *ciborio*.
Himerinus, circulus æquinoctialis.
Hin. menſura apud Hebræos continens duos ſextarios Italicos.
Hinnito. frequenter hinnio, *annitrire ſpeſſo*. *Gloſſ.*
Hippagium. equorum ductio.
Hipparchos, ἵππαρχος, magiſter equitum.
Hippeſia. equitatus, *cavalleria*.
Hippito, as, *bodare*, *fermarſi*, *tardare*, *oſcito*. *Gloſ. Iſid.*
Hippocranides. Muſæ.
Hippomachia, ἱππομαχία, *combattimento a cavallo*.
Hippophorbos, ἱπποφορβὸς, equorum paſtor.
Hippos, ἵππος, *cavallo*.
Hippotyphia, ἱπποτυφία, equinus faſtus, ferox ſuperbia.
Hircocervus. tragelaphus.
Hirticulus, dimin. ab hirtus, *alquanto irſuto*.
Hiſtorialiter. per hiſtoriam, *iſtoricamente*.
Hiſtoriola, *iſtorietta*.
Hiſtoriuncula, *iſtorietta*.
Hitta. membrana in inguine muliebri.
Hodæporicum. itinerarium, *itinerario*.
Holcas, adis, navis oneraria, ὁλκάς.
Holos, ὅλος, *intero*.
Holoberum, vel Holovera dicitur veſtis tota ſerica, aut purpureo colore tota tincta. *Turneb.*
Holocautoſis, ὁλοκαύτωσις, *olocauſto*.
Holoporphyrus, ὁλοπόρφυρος, totus purpureus, *tutto di porpora*. *Iſid.*
Holovitreus. totus ex vitro, *tutto di vetro*.
Homagium, *omaggio*, *giuramento di fedeltà*.
Homer. menſura apud Hebræos, continens decem Ephas, aut triginta ſata.
Homerda, ſtercus hominis.
Homilata, ὁμιλητὴς, concionator, *predicatore*.
Homilia, ὁμιλία, colloquio, *cantione ſacro*.
Hominium. idem quod Homagium. *omaggio*.
Homœologia, ὁμοιολογία, *ſomiglianza di diſcorſo*, ſimilitudo ſermonis.
Homœoſis, ὁμοίωσις, *ſomiglianza*.
Homogalactos, ὁμογάλακτος, *lattato inſieme*, collactaneus.
Homogeneus, ὁμογενὴς, congener.
Homogenia, ὁμογένεια, cognatio.
Homohypni, ὁμόϋπνοι, *camerate*, domeſtici, contubernales.
Homologus, ὁμόλογος, conſentaneus, conſentiens, confitens, dedititius.
Homonymia, ὁμωνυμία, communio nominis, æquivocatio.
Homonymon, ὁμώνυμον, quod eſt ejuſdem nominis, apud Grammat. & Dialect.
Homonœa, ὁμόνοια, concordia.
Homouſius, ὁμοούσιος, *della medeſima ſoſtanza*, ejuſdem ſubſtantiæ.
Honoroſus. valde honoratus, *molto onorato*. *Iſid.*
Horalis, horarius. *Venant. Fortun.*
Horoſmades, bonus Dæmon, Jupiter apud Chaldæos.
Horus, ὅρος, finis, terminus, *termine*.
Horripilatio. horror capillorum.
Horripilor. horreo, præ horrore pili mihi erriguntur. *Gloſſ. Philox.*
Hornia. porta hora, *orena*.
Hoſanna. ſalutem affer, vel præſta.
Hoſpiticida. qui hoſpitem occidit. *Gloſſ.*
Hubiola. lupulus ſalictarius.
Huma, æ, aquilæ genus apud Perſas, ſingularis, & optimi ominis.
Humanatio, incarnatio, *incarnazione*.
Humano, as. hominem facio.
Humicuba. humi cubans, ſcortum, *meretrice*.
Humicubatio. *il dormire in terra*.
Humiditas. humor, *umore*, *umidità*.
Humipes. ſponſa dicta, quod rheda non veheretur.
Humipeta. humum petens.
Huſo, nomen piſcis in Danubio ſine ſpinis.
Hyalotheca, ὑαλοθήκη, officina vitrearia, *bottega di vetri*.
Hyalorgica. ars vitrearia.
Hyalurgicum, ὑαλουργεῖον, officina vitrearia, *bottega di vetri*.
Hyalurgus, ὑαλουργὸς, *vetraro*, vitrearius.
Hyccа, ὕκκη, *peſce*.
Hydor, ὕδωρ, *aqua*.
Hydrelæum, ὑδρέλαιον, oleum aqua mixtum.
Hydrocephale. capitis dolor, cum aqua cutem inflat.
Hydrographia, ὑδρογραφία, aquarum deſcriptio.
Hydromphalon, ὑδρόμφαλον, torpidi humoris in umbilico collectio.
Hydromyſtes, ὑδρομύστης, qui aquæ luſtrali in veſtibulo templi præfectus introeuntes aſpergebat.
Hydrophanta, ὑδροφάντης, qui aquarum ſcaturigines perquirit. Hinc Hydrophantica ars, quæ in aquis inquirendis verſatur, quo vocabulo uſus eſt is, qui de re ruſtica ad Conſtantin. Cæſ. ſcripſit.
Hydrophorus, ὑδροφόρος, *porta' acqua*, aquarius, aquæ portator.
Hydrophylax, ὑδροφύλαξ, aquæ cuſtos, & aquæductuum.
Hydropotes, ὑδροπότης, *bevitor d' acqua*, aquæ potator.
Hydrunteroſcele, hydrocele, herniæ ſpecies.
Hygrotes, ὑγρότης, humor, lacryma, ſuccus in arboribus.
Hyla, æ, ὕλη, *ſelva*, *materia*.
Hymniſſo, *innare*, *cantar inni*. *Commodian.*
Hymniſonus, *chi canta inni*. *Paulin. Nolan.*
Hypagogeus, ὑπαγωγεὺς, inſtrumentum, quo lapides expoliuntur.
Hypatia, ὑπατεία, conſulatus, *conſolato*.
Hypatus, ὕπατος, *conſole*.
Hypatus, adject. ſummus, principalis.
Hyperberetæa, femina, quæ vix ſuo tempore adveniens.
Hyperberetæus, menſis eſt October apud Macedonas.
Hyperbolice, ὑπερβολικῶς, *con iperbole*.
Hyperbolicos, ὑπερβολικὸς, *iperbolico*, cum hyperbole dict.
Hyparchus, ὕπαρχος, *preſidente*, imperator, præfectus, qui alium ſupra ſe poteſtatem agnoſcit.
Hypocauſma, ὑπόκαυσμα, fomentum.
Hyper, ὑπὲρ, *ſopra*.
Hyperbibaſmos, figura, cum accentus, vel littera ex una ſyllaba in aliam transfertur.
Hyperbolos, lapis, qui collo noxiorum aquis mergendorum alligatur, apud Athenienſes, *pietra da legar al collo a chi ſi affoga*.
Hyperpaſſium, locus, per quem neceſſario tranſitur.
Hyperpyron, nummi genus.
Hypertheſis, ὑπέρθεσις, dilatio, procraſtinatio, fruſtratio.
Hypertimon, tributi genus.
Hypertimus, titulus Metropolitani.
Hypobolon, datis incrementum, vel quod mortuo marito uxori ſuperſtiti redditur ſupra dotem. Hinc hypobolicus, a, um, adject. ut hypobolicum inſtrumentum.
Hypocleſion, qui Imperatoris partes in eccleſiaſticis obibat.
Hypoclunes, carnes ſub clunibus.
Hypodema &
Hypodeſis, ὑπόδημα, ὑπόδεσις, calceus, *ſcarpo*.
Hypodiaſtole, ὑποδιαστολὴ, ſubdiſtinctio, interpunctio, *ſegno di ſeparazione*.
Hypogaſtrium, aqualiculus, *il baſſo ventre*.
Hypographe, ὑπογραφὴ, delineatio, *abbozzo*.
Hypoſtaſis, ὑπόστασις, ſubſtantia, res per ſe ſubſiſtens. Hinc Hypoſtaticus.
Hypoglottis, ὑπογλωττὶς, *ſcilinguagnolo*, caruncula, qua lingua adhæret inferiori parti oris.
Hypogonatium, ὑπογονάτιον, *coſcina ſotto le ginocchia*, quod genibus ſubſternebant preces facturi.
Hypomnematicus, ὑπομνηματικὸς, adject. ut hypomnematicus liber ad memoriæ ſubſidium conſcriptus.
Hypopodium, ſcabellum, quod pedibus ſupponitur, ὑποπόδιον, *ſcortapiede*.
Hypopion, ὑπώπιον, oculi morbus, cum pus ſub cornea tunica colligitur.
Hypopompi, productores, comites, *compagni*.
Hyphophagma, ὑπόσφαγμα, ſanguinis ſubter cutem diffuſio ex ruptura venæ, vel fuſtis ictu.
Hypothema, ὑπόθημα, *baſe*, *ſoſtegno*, baſis, fultura. *Gloſſ.*
Hypothetice, ὑποθετικῶς, conditionaliter.
Hypotheticus, ὑποθετικὸς, hypotheſim habens; conditionalis. Prologus hypotheticus, qui totius rei argumentum continet.
Hyſtera, matrix. ¶ Item ſecundinæ.
Hyſterologus, ὑστερολόγος, qui prius dicit, quod poſterius eſt. ¶ Item qui poſteriore loco verba facit. *chi parla alla rovescia*, *o in ſecondo luogo*.
Hyſteros, ὕστερος, *ultimo*.

I

IA, orum, violæ.
Jacturalis, le, jacturam afferens, *dannoſo*. *Gloſſ.*
Jaculamen, jaculatio, ἀκόντισμα.
Janualius, ad Janum pertinens.
Jatronices, medicorum victor. *Bud.*
Jatros, ἰατρὸς, *medico*.
Ibalia, mares habentia.
Iber, animal ex duobus diverſæ ſpeciei genitum.
Iberę, nenia, cantilena nutricum ad placandos infantes.
Icanati, militia optimates dignorum, qui cohortem habuere.
Icus, εἰκὰς, vicenarius numerus.
Ichthyopola, ἰχθυοπώλης, *peſcivendolo*.
Ichthyopolium, ἰχθυοπωλεῖον, *peſcheria*. Gloſſ.
Icium. quaſi exitus, nullo momento.
Iconomus, οἰκονόμος, *economo*.
Icteros, i, ἴκτερος, *itterizia*.
Idiocaballus. proprius equus. *Gloſſ.*
Idiocratoria. proprius principatus.
Idioma, ἰδίωμα, proprietas, & ſpeciatim proprietas linguæ, quæ etiam dialectus dicitur, *linguaggio*, *idioma*.
Idimmelum, ἰδιόμελον, canticum alicui feſto proprium.
Idololatricus, εἰδωλολατρικὸς, ad Idolorum cultum pertinens.
Idolomania, εἰδωλομανία, furor circa idola.
Idolopœia, εἰδωλοποιΐα, figura, qua mortui loquentes inducuntur.
Idolothyſia, εἰδωλοθυσία, immolatio, quæ fit idolis. *ſacrifizio degl' idoli*.
Jecoralis. ad jecur pertinens. *Gloſſ.*
Jahoua. nomen proprium ſolius Dei. vox Hebraica.
Igneo. ignitus fio, *infocarſi*.
Ignibulum. thuribulum, *incenſiero*. Cath.
Ignominis, *ignobile*, quaſi ſine nomine.
Ignos. ignotus, *incognito*.
Ileum, i, n. inteſtinum omnium longiſſimum quod incipit, ubi jejunum deſinit.
Iliacus, a, um, ad Ileon inteſtinum pertinens ut iliaca paſſio.
Iliatri. ſervi vocantes convivas. Rh.
Iliades. contorta lora.
Illatores. qui menſtrua introducebant judicia.
Illigamentum. alligatio, *legamento*. Salvian.
Illiſitas. illicit. *Gloſſ. Iſid.*
Illuſoritas, ii, ludibrium, *ſcherno*. Gloſſ.
Illuſorius, a, um, ad illuſionem pertinens.
Imadoe. carmen ſeculare.
Imaum, carmen, quod concinebant equarum hauſtores, vel molæ verſatores.
Imaginabilis. quem imaginari poſſumus.
Imarmene, εἱμαρμένη, *deſtino*.
Imaretium. templum grandius.
Imatium, ἱμάτιον, peculiare genus veſtium ſecularium.
Imbreviator. qui in breves, ſeu pictacia refert.
Imbreviatura. protocollum. *Scribon.*
Imbrevio, as, in breves, ſeu pictacia, h. e. commentariolos rerum ſummas continentes refero.
Imbricamentum. opus imbricatum.
Imbricioſus, *che porta pioggia*.
Imbrumati. qui cibum faſtidiunt.
Imbulus. locus ad deambulandum ſpatioſus, quaſi inambulum. *Vet. diction.* & *Iſid.*
Immagiſtratus. in honore poſitus.
Immaſſo, as. in maſſam redigo.
Immenſurabilis. qui menſurari non poteſt, *che non ſi può miſurare*. Salvian.
Immenſuratim. ſine menſura, *ſenza miſura*. Salvian.
Immobiliter. firme. *Eutrop. l. 3.*
Immolatitius. ad immolationem pertinens.
Immolior. inædifico.
Immutanter. ſine mora. Gloſſ. *ſenza indugio*.
Inmoroſus. jejunus, *digiuno*. *Oroſ.*
Immutator. qui mutat. *Oroſ.*
Imparate, adverb. *ſenza preparazione*.
Imparitas. imparilitas. *diſparità*.
Impers, expers. *Gloſſ. Iſid.*
Imperiabilis. imperioſus, *imperioſo*.
Imperitabundus, frequenter, & arroganter imperans.
Impeſa. impenſa, *ſpeſa*.
Impetuus. impetuoſo, *impetuoſo*.
Impetigoſus, impetiginoſus, *chi patiſce volatiche*.
Impetix, igis, impetigo, *volatica*.
Impigrabilis. impiger, *ſollecito*. Gloſſ.
Impilare, cadere, impugnare. *Pap.*
Implagium. rete minus, *picciola rete*. *Iſid. l. 19. orig. c. 5.* & *Gloſſ.*
Implanatus. impoſtor, ſeductor, *ingannatore*, *mariolo*.
Implano. ſeduco, fallo, *ingannare*.
Implicate. perplexe, *intricatamente*.
Implicatrix. quæ implicat. *Gloſſ.*
Implutus. pluvia madefactus, *bagnato di pioggia*.
Impœnitentia, *impenitenza*.
Impopularis. inuſitatus, *inuſitato*. Pap.
Importatio. actus importandi.
Impræſtatio. non præſtatio.
Impremia, delineatio. *Gloſſ.*
Impridie. pridie, *il giorno avanti*.
Improſpicuus, ἀπερίσκεπτος. *Gloſſ.*
Impurimus. impuriſſimus. *Gloſſ.*
Impuro, as, impurum facio. *Gloſſ.*
Inaccuſabilis. qui accuſari non poteſt. *Gloſſ.*
Inantea. deinceps, poſthac, *per l' avvenire*.
Inaterea, εἰνάτερες, quæ duobus, vel pluribus nupſerunt fratribus.
Inabbreviare. in breve deducere, *abbreviare*.
Incanigenia. primigenia. *Pap.*
Incapito. incipio, *principiare*. Gloſſ.
Incardium. palmæ medulla.
Incarnatio. *incarnazione*.
Incaſtus. non caſtus, *impuro*. Gloſſ.
Incertitudo. res incerta, *incertezza*.
Incippat. includit, indidit. *Gloſſ. Iſid.*
Incitamen, incitamentum, *incitamento*.
Incitabilis, *incitabile*.
Incluſia. genus tunicæ interioris, *camicia*, *o ſottana*.
Incognoſcibilis, qui cognoſci non poteſt.
Incoinquinatus, non *imbrattato*.
Incolor. decolor, *ſcolorito*. Gloſſ.
Incoloro, as, *incolorire*.

Incom-

Incommunicabilis. [illegible], *incomunicabile*, non communicandus.
Incompactus. [illegible], male compoſitus, *mal compoſto*, *mal unito*.
Incomperendino. dilato, *prolungare*. Gloſſ.
Incompos. ἀδύνατος, impotens, *impotente*. Pap.
Inconditus, non conditus, [illegible], *non condito*.
Inconfuſibilis, qui non confunditur, *che non ſi confonde*.
Inconſcientia. [illegible], inſcientia, *ignoranza*. Gloſſ.
Inconſutilis. ἄῤῥαφος, non conſutus, vel pannis ſuturis unitus.
Incontaminabiliter. [illegible], incorrupte, *incorrottamente*.
Incraſſatus. [illegible], ſaginatus, *ingraſſato*.
Incrementor. creſco, *creſcere*.
Increpator, ὁ ἐπιτιμητὴς, obiurgator, *riprenſore*. Gloſſ.
Incroceri. croco aſpergi, *eſſer aſperſo di zafferano*.
Incubinam pro concubinam dixit antiquitas.
Incudo, is, [illegible], cudendo imprimo, *ſtampare*, o *coniare*.
Inculpo. [illegible], accuſo, *incolpare*.
Incunctanter. non cunctans, *preſto*. Paulin. Petrocor. l. 5. v. 132.
Incurabilis. [illegible], *incurabile*.
Indepiſcere. acquirere, invadere, *acquiſtare*.
Indefinenter, non deſinenter, *che continua*. Gloſſ.
Indiſciplinatus, &
Indiſciplinoſus. diſciplina carens, *ſenza diſciplina*, *indiſciplinato*.
Indiſſociabiliter, indiſſolubiliter, *indiſſolubilmente*.
Individue. indiviſibiliter, *indiviſibilmente*.
Indormis. inſomnis, *ſenza ſonno*, *vigilante*.
Indubiæ. indumenta, *veſtimenti*. Gloſſ. Iſid.
Inducticius. [illegible], qui inducitur, *chi viene indotto*. Gloſſ.
Indulcoro, as. indulco, *indolcire*.
Induforus. *ſenato*, quaſi in foro verſans.
Indumina. indumenta, *veſtimenti*. Pap.
Induratio. indurandi actio, *indurazione*.
Indurator, qui indurat, *chi rende duro*. Gloſſ.
Induresco. induresco, *indurarſi*.
Induſtriare. docere, *inſegnare*. Gloſſ. Iſid.
Induſtria. Induſtria, *induſtria*.
Inedax. qui non edit, vel qui non eſt edax, *non mel(?)ce mangione*. Gloſſ.
Inemendatus. *non emendato*.
Ineruditio. eruditionis carentia, *privazione d'erudizione*. Gloſſ.
Inefis. iners, *pigro*. Gloſſ. Iſid.
Inexpiabiliter. *ineſpiabilmente*.
Inexpiatus. *non purgato*.
Infallibilis. *infallibile*.
Infatigabiliter. *infatigabilmente*.
Infectorium. officina tinctoris, *bottega di tintore*. Gloſſ.
Infenditor. defenſor, *difenſore*. Gloſſ. Philox.
Inferilia. [illegible], inferna loca, *luoghi di ſotto*. Gloſſ.
Infertor, qui infercit. ¶ Item qui infert, *chi porta*.
Infertare vinum. Lege *infertum*, & V. in Calepino.
Infeſtumino. more Imprecando infeſto, *fare il corſale*.
Infibulatio. *affibbiamento*.
Infidibolum, vas anguſtioris oris, ut urceus, quo humor, aut vinum infundatur.
Infiduciare, oppignorare, *impegnare*. Gloſſ. Iſid.
Infiſcor. fiſco regio applicor, *eſſer confiſcato*.
Informaceus. formatius paries, qui duabus tabulis circumdatis, tanquam in formam infercitur.
Infortiatum. titulus tomi ſecundi Digeſtorum T. *Alciat*.
Infortuno, as. infortunatum facio, *rendere miſerabile*. Gloſſ.
Infrendes: pueri ſine dentibus, qui frendere non poſſunt.
Infrontate. imprudenter, *sfacciatamente*.
Infulloricatus. impolitus, *rozzo*. Gloſſ.
Infuſorium, vas, in quo eſt oleum, quod ponitur in lucernis. ¶ Item, per quod projicitur, ablutio calicis. *Vet. Dictionar.*
Infuſo, as. fuſo involvo, *infuſare*.
Ingeniculatio. actus ingeniculandi, *inginocchiazione*.
Ingrano. grana in horreum ingero, *portar'il grano in granajo*. Gloſſ.
Ingravido, *ingravidare*. Paulin.
Ingruſſa. ficus veneno infecta, *fico avvelenato*.
Inhæredito. hæreditatem capio, *ereditare*.
Inharundulatio. collectio arundinum, *raccolta di canne*.
Inhibæ aves infauſtæ, adverſæ, quæ inhibent. *uccelli infauſti*.
Inhibitor. exactor, quaſi inhibens lites. *Cuib.*
Inhonores. idem ut honores, *onori*.
Initiæ. ligulæ, quæ connectuntur ante pectus.
Initiatrix, icis, fœm. ab initiator. *Saluian.*
Innaturalis, *non naturale*.
Innox, ocis, innocens, *innocente*. Gloſſ.
Innovator. qui innovat, *chi fa coſe nuove*. Gloſſ.
Inobedientia, *diſubbidienza*.
Inobedio, *diſubbidire*.
Inradiat. deargeat, *annerire*. Gloſſ.
Infanctus. non ſanctus, *non ſanto*. Gloſſ.
Inſanabiliter, *inſanabilmente*.
Inſapiens. inſipiens, *ſtipito*. Gloſſ.
Inſcenſor. miles claſſiarius, qui navem inſcendit.
Inſcindo. ſcindo, *tagliare*. Pet. Chryſolog.
Inſecus. prope, *appreſſo*. Gloſſ.
Inſemitatio. locus invius, *luogo non praticato*. Gloſſ.
Inſeneſcibilis, ſenectutis expers, *chi non invecchia*.
Inſenſatus, *inſenſato*.
Inſepelibilis, *inſepolto*.
Inſertitius. inſertus, *innestato*. Gloſſ.
Inſiciale. jus in inſiciis, *guazzetto*. Gloſſ.
Inſeco. inſeco, *tagliare*.
Inſignitas. nobilitas, *nobiltà*.
Inſobria. Inſubria.
Inſplendeſco. ſplendeo, *riſplendere*. Gloſſ.
Inſtitrix. ancilla, quæ pro domina negotiatur, *fattora*.
Inſtramentum. quod inſternitur.

Inſtricatus. vulneratus, *ferito*. Gloſſ.
Inſuaſus. non ſuaſus, *non perſuaſo*. Gloſſ.
Inſolo, as. in inſulam converto, *divenir iſola*. V. Inſulatus in Calepino.
Inſulius, us, *inſulta*.
Inſummo, as. perficio, *perfezionare*. Onomaſt.
Intectamentum. [illegible], *coprimento di caſa*. Gloſſ.
Intartizare. pervertere. *Pap.*
Intellones. ſolles lucernarum. *Iſid. Gloſſ.*
Intentatilis. qui tentari nequit, *che non può tentarſi*. *Gloſſ. gr. lat.*
Intentator. qui tentat, *tentatore*.
Interamnia. chorda. *corda*. *Iſid. Gloſſ.*
Intercilium. ſpatium inter cilia ſine pilis. *Iſid. l. 11. c. 1.*
Interciere. ſequeſtrem eſſe. ¶ Item apud ſequeſtrem deponere.
Interciſimen. interciſio, *tagliamento per mezzo*.
Intercutaneus. interna, *tra carne*, *e pelle*.
Interdiarius. qui interdiu furatus, *chi ruba di giorno*. *Gloſſ.*
Interdictorius. qui ad interdicendum pertinet. *Saluian.*
Interfines. interjecti fines, *termini poſti di mezzo*. *Gloſſ.*
Interfinium. inter fines poſitum, interſepimentum narium.
Intergeries, *parete di mezzo*. *gloſſ.*
Interlocutoria ſententia dicitur, quæ non definit controverſiam, ſed aliquid obiter ad cauſam pertinens decernit.
Intermetium. ſpatium inter metas, *ſpazio tra le mete*.
Intermiſſe. ſine intermiſſione, *continuamente*.
Internecida. qui falſum teſtimonium fecit, & ob id hominem occidit. *Iſid. l.* 10.
Internecies. internecio, *uccisione*, *ſtrage*. *Iſid.*
Internoctatio. pervigilium, excubiæ, pernoctatio, *lunga veglia*. *Gloſſ.*
Interpedo, as. eo, ambulo, *camminare*.
Interpendium. cum lanx una non magis propendet altera. *Gloſſ.*
Interpola, æ, m. c. qui interpolat, *chi rappezza*, *rigattiere*.
Interpolio. interpolo, *rappezzare*.
Interpræmium, & interpretium, quod ultra pretium accipitur, *il ſopra più della prima compra*.
Interpretatiuncula, *picciola interpretazione*.
Interraſor, qui interradit. *Gloſſ.*
Interrogamentum. interrogatio, *interrogazione*. *gloſſ.*
Interruptor. qui interrumpit, *interruttore*.
Interſepia. ſepimentum, *tramezzo*. *Onomaſt.*
Interſepimentum. interſepia, *tramezzo*. *Gloſſ.*
Interſeptum, *tramezzo*. *Gloſſ.*
Interſignium. locus inter duo ſigna, *luogo tra due ſegni*.
Intertexo, is, *teſſere in mezzo*.
Intertius. ſequeſter tertius, quem duo ſequuntur.
Interturria. loca inter turres, *cortine*.
Inthronizo, as. in throno colloco, *collocare ſul trono*. *Vet. Dictionar.*
Intolerabilitas. intolerantia, *intolleranza*. *Gloſſ.*
Intumela. jumentorum tubera, *caſtane*. *Onom.*
Intortitium. funale, *torcione*.
Intoxico. venenum exhibeo, *toſſicare*, *avvelenare*.
Intraneus. *intimo*, *intrinſeco*.
Intrinſece, *intrinſecamente*.
Intripola veſtis, eadem ut interpolis, *veſte rifatta*. *Iſid. l.* 19. *c.* 22.
Introitorius. ad introitum pertinens, *che appartiene all'entrata*.
Inveſtitura. introductio in poſſeſſionem, *collocazione nel poſſeſſo*.
Invide. invidioſe, *con invidia*.
Invidiola. *invidietta*. Sipontin.
Invilito. vilem reddo, *avvilire*. Gloſſ.
Inviſco, as. viſco inficio, *inveſchiare*.
Involator. fur, *ladro*.
Involumen, &
Involumentum. involutio, *inviluppo*, *invoglio*.
Jociſta. qui verbis jocatur. *buffone*. Gloſſ. Iſid.
Joculax. jocoſus, *ridicolo*, *ſcherzatore*. Gloſſ.
Joguium. captivitas, ſervitus, *ſchiavitù*.
Joſaccharum. ſaccharum aquæ roſaceæ conditum.
Jorſum, & Joſum, deorſum. *di ſotto*.
Ipes. vermiculi in vitibus naſcentes, convolvuli.
Ipnocauſta. [illegible], *fornaro*. Gloſſ.
Irenica. [illegible], preces pro pace, *preghiere per ottener la pace*.
Ireſione. [illegible], ramus lana velatus, & habens omnigenos terræ fructus dependentes, ante januas ædium ſuſpenſus in honorem Apollinis, ad famem arcendam.
Irmos. hymnus, qui non troparium concinebatur, ita dictus, quod reliquorum, quæ canerentur, conſequentia ab eo duceretur. *Lex. gr.*
Irneum. placentæ genus ab irnea dictum.
Ironicus. [illegible], ad ironiam pertinens.
Irregularis. qui eſt ſine regula, *ſenza regola*.
Irriſibilis, irridendus, *degno di riſo*.
Irritatrix. quæ provocat, *inſtigatrice*.
Irrugio, is. valde rugio, *ruggir molto*.
Irrumpibilis. qui rumpi non poteſt, *che non può romperſi*. Gloſſ.
Iſagogicon. [illegible], *introduzione*.
Iſangelia, [illegible], omnium conforme, *avulſo ſimile*. ¶ Item judicium, & accuſatio proditorum, & quorum crimina legibus non continentur.
Iſangelus. ἰσάγγελος, Angelis par, *uguale agli Angeli*.
Iſca. medulla uncis, quæ in ligno ipſo continetur.
Iſchas. ἰσχάς, ficus arida, *fico ſecco*.
Iſchæmata. [illegible], ſanguinem attenuantia, aut ſupprimentia.
Iſchæmus. [illegible], vim habens ſiſtendi ſanguinem, *che ſtagna il ſangue*.
Iſchnophonia. [illegible], linguæ hæſitatio, vocis exilitas, *affanza di lingua*.
Iſcophoricos. ſaltatio in honorem Bacchi.

Iſchuria. [illegible], urinæ ſuppreſſio ex morbo, *ſoppreſſione d'orina*.
Iſcola. *ſcuola*.
Iſelaſia. [illegible], ingreſſus, *entrata*.
Iſemerinos. [illegible], æquinoctialis, æquidialis, circulus in ſphæra.
Iſis. emplaſtrum conferens in atra bili.
Iſoces. piſcis, ex quo primum ichtia facta. *Iſid.*
Iſodos, [illegible], introitus, *ingreſſo*.
Iſonomia. ἰσονομία, æqualis diſtributio, æqualitas juris.
Iſopolitia. ἰσοπολιτεία, communis reipublicæ gerendæ cura.
Iſoſceles. ἰσοσκελὲς σχῆμα, figura trianguli duos tantum angulos æquales habens.
Iſoſtaſes. [illegible], æqualitatis recognitio.
Iſox. piſcis genus.
Iſte. recte, *veramente*. Gloſſ. Iſid.
Italiota. peregrinus in Italia morans.
Itinero, as, *far viaggio*.
Ithyphallus, ἰθύφαλλος, ſaltatio in honorem Bacchi.
Jubilatus, us. clamor ruſticorum, *giubilo*.
Jububa. herba.
Jucundo, as. jucunditate efficio, *rallegrare*.
Judicatorium. locus, ubi judicatur, *luogo dove ſi giudica*. Gloſſ.
Jugulator. qui jugulat, *ſcannatore*. Gloſſ. & Salvian.
Julex. ſibilis. *Gloſſ. Iſid.*
Jumenterium. locus, ubi ſtant jumenta, *luogo dove ſi fermano i giumenti*. Gloſſ.
Juncata. lac concretum, & junco involutum, *giuncata*.
Junctor. qui mulos jungit ad rhedam.
Jungula, jungla, ſeu jugla. habenæ jugales.
Junis. juvenis, per ſyncop. *giovane*.
Junus. animal quoddam quadrupes.
Juraticus. ſcholaſticus, legis peritus, *dottore*. Gloſſ. Iſid.
Juſcelia. juſculum, *minestrino*, *intingoletto* gloſſ.
Juſcellarius. qui juſcellum facit, *cuoco*. gloſſ.
Juſſo, ſevere jubeo, *comandare con ſeverità*.
Juſſor. qui jubet, *chi comanda*.
Juſtidium. dies, quo jus dicitur, *giorno*, *in cui ſi rende ragione*. Gloſſ.
Juſtificatio. *giuſtificazione*. *Vet Theol.*
Juſum. deorſum, *in giù*.
Juxto, as. appropinquo, *avvicinarſi*.
Ixiæ. varices, cum ſanguis in crurum venis dilatatur.
Ixon. avis ex vulturum genere.
Ixus, viſcum, quo aves capiuntur, *viſchio*.
Iyxte. juxta, *appreſſo*.
Izone. veſtis ſatyrica, *veſte da ſatiro*.

K

KAii. margines, ſeu crepidines molium, quibus flumina obſerantur. ¶ Item cancelli.
Kyrie eleiſon. Domine miſerere.
Kopti. Ægyptii Chriſtiani.

L

LAberna. ferramentum latronum, vel furum. ¶ Item latro, aut qui filios alienos ſeducit. ¶ Item gladiator. *Gloſſ. Iſid.*
Labilitas. *ſdrucciolevolezza*, Sariſberienſ.
Labiolum. parvum labium, *labbretto*.
Laboratorium. locus deſtinatus operibus chymicis.
Labronium. ſpecies lati poculi.
Labſilis. labilis, *ſdrucciolevole*. Gloſſ.
Labyzos. gummii genus odoratiſſimum.
Lacaiſmos. laqueus, decipula. *laccio*. Iſid. Gloſſ.
Lacca, res quædam rubea, quæ tenuibus lignorum ſurculis inhæret, ſapore non ingrato.
Laccarius, qui puteos, aut foſſas effodit, *cava pozzi*: Gloſſ.
Laccus. puteus, lacus, ciſterna. *pozzo*.
Lacebra. illecebra, *accarezzamento*. *Adelhelm.*
Lachanopola. λαχανοπώλης, olerum venditor, *chi vende ortaglia*.
Lachanopolium. λαχανοπωλεῖον, forum olitorium, *piazza dell'ortaglia*.
Laciniata veſtis. veſtis ſinuoſa, *veſte piena di falde*.
Laconice. λακωνικῶς, breviter more Laconum.
Lactanum. potio ex lacte, *lattata*. Iſid.
Lactena. malleum, *martello*. *Gloſſ. Iſid.*
Lactiſulatius, & Lactiſolatius, qui lac non habet, aut parum. *che ha poco latte*. *Gloſſ.*
Lactidiaci. qui ſicca umbilicum calce percuſſi ſunt.
Lactiphagus. lac edens, *mangia latte*.
Lactoſus. lacteus, vel lacte plenus, *pieno di latte*.
Lactumen. puſtulæ in capite puerorum naſcentes, quaſi lactis impurities, *lattime*.
Lacturius. Porcellus lactens, nondum ablactatus.
Laculata veſtis, quæ lacus quadratos quoſdam cum pictura habet intextos, aut additos acu.
Lacunula. parva lacuna. *piccolo ſtagno*.
Læmargia. λαιμαργία, guloſitas, voracitas. *goloſità*.
Læmargus. λαίμαργος, goloſus, vorax, *goloſo*.
Læmaſcheton. [illegible], præmium gladiatoribus datum ob adverſarii jugulationem, *premio de' gladiatori*.
Lagerus. lanos, ſobmonis, *vuoto*.
Laſius. ſinus, gremium. *grembo*.
Lalage. λαλαγή, clamor, vociferatio, *ſchiamazzo*.
Lalangia, & lalangula. cruſtula, *ceſta*. *Gloſſ.*
Lambdoides. ſutura cranii, a figura Λ ſic dicta.
Lamentator. qui lamentatur, *chi ſi lamenta*. *Gloſſ.*
Lamentatrix. *che ſi lamenta*. Sariban. de *Paſſ. Dom.* c. 10.
Lampadaphoria. λαμπαδηφορία, lampadis geſtatio. *portamento di lampada*. ¶ Item luſus quidam Athenienſium, de quo vide Lampas in *Calepino*.
Lampium. pulpitum, analogium, *leggio*. *Iſid. Gloſſ.*
Lamproteron. [illegible], ſaltationis genus.
Landgravii. regionum, aut limitum comites.
Landula. alauda, *allodola*.
Languitudo, & Languitas. *languidezza*.
Laniator. lanius, *beccajo*. Gloſſ.

Lanatarium. laniena, *beccaria*.
Lanarius, laneus. *di lana*.
Lanilutor. qui lanam lavat, fullo, *lava lane*. *gloſſ.*
Lanipendens. *mercante di lana*.
Lanium. laniena, *beccaria*.
Lano, as. lanam producit, *produr lana*.
Laoplanus. λαοπλάνος, ſeductor popularis, impoſtor, *calunniatore*.
Lapatzos. veſtis Principum Conſtantinopolitanorum.
Lapicidinarius. lapicida. *ſcarpellino*. *gloſſ.*
Lapidicæſor. *ſcarpellino*.
Laqueo, as. illaqueo, *allacciare*.
Larcus. vas vimineum, in quo feruntur carbones, *corba del carbone*.
Lardarium. locus, ubi lardum ſervatur, *lardelliera*. Alii exponunt particulas lardi & coquus in carnes immiſſas.
Laricinus. qui eſt ex larice, *di larice*.
Larno. roſarium, *roſaio*. *gloſſ. Ibid.*
Larus. fulica, avis quædam aquatica.
Larynx, λάρυγξ, gula, guttur, vel oſtium aſperæ arteriæ, *gola*.
Laſsio, tractus lanæ. *Greg. Turon.*
Laterculi. placentula, *focaccie*, *torte*.
Laſna. mappa villos habens, *manipolo*, *ſalvietto*.
Laſſitius. mus, *ſorce*.
Laſſo. laſſus ſum, *eſſere ſtanco*.
Latebro, as. abſcondo, *naſcondere*.
Laterani. ſatellites, qui Principis latus ſervant. *ſoldati & guardia del Principe*.
Lateratim. ex utroque latere, *dall' uno, e l' altro lato*.
Latifico, as. latum facio, *allargare*. *gloſſ.*
Latiloquens. qui magna loquitur, *che parla di gran coſe*.
Lato, as. *allargare*, *dilatare*.
Latomus. λατόμος, lapicida, *ſcarpellino*.
Latria. λατρεία, ſervitus, cultus, religionis obſequium.
Laudamentum. arbitrium, judicium, conſilium, *arbitrio*. *Cujac.*
Laudidignus. laude dignus, *degno di lode*. *gloſſ.*
Laudifico. laudo, *lodare*. *gloſſ.*
Laudum. ſententia, arbitrium. ¶ Item tranſactio.
Laudunæ. Eccleſiaſtica vaſa, *vaſi di Chieſa*. *Pap.*
Laureo, as. corono, *coronare*. P. Chryſol. & Sanberiens.
Lautitas. lautitia, *delicatezza*, *magnificenza ne cibi, o abiti*. *Gloſſ.*
Lautulus. diminut. a laute, *alquanto lautamente*.
Lautulus. diminut. a lautus, *alquanto lauto*.
Lauxanum. animal quoddam quadrupes.
Lazaroma. veſtis mortualis, *veſte da morto*.
Lazarus. homo recens mortuus, *uomo morto di freſco*.
Lazulus. lapis opacus, ſapphiri colore, aureis punctulis exornatus.
Lazurion. color cæruleus, *azzurro*.
Leberis. ſerpentis exuvium. *ſpoglio di ſerpente*.
Lebia. λεβίας, piſcis. *peſce*.
Lecanomantia. λεκανομαντεία, divinatio per pelvim.
Lecanomanticus. λεκανομαντικός, ad lecanomantiam pertinens.
Lecanomantis. λεκανομάντις, qui per pelves divinat.
Lecator, guloſus, *goloſo*, *leccone*. ¶ Item meſſator. *mezzano*. *Ibid.* *gloſſ.*
Lecithus. λέκιθος, vitellus, *roſſo dell' uovo*. ¶ Item piſum.
Lecithopola. λεκιθοπώλης, ovorum venditor vel piſorum, *chi vende uova*.
Lecithopolis. λεκιθόπωλις. ovorum venditrix.
Lectarius. qui lectos facit, *chi fa letti*.
Lectionarium. *meſſale*, liber ſacrarum lectionum.
Lectiſtitium. ſtatio lecti. *gloſſ. Ind.*
Lectrum, & legium. pulpitum, in quo legitur. *pulpito*.
Ledarium. tunica æſtiva, *tonaca da eſtate*.
Ledo, onis. maris æſtuatio, *bollimento del mare*.
Leguminarius. qui legumina vendit, *chi vende legumi*. *gloſſ.*
Lemoſus, qui lema laborat.
Leithunt. canis ductor, Germanica vox.
Lenæon. ληναιών, Januarius, *Gennaro*.
Lenobates. ληνοβάτης, qui uvas in torculari calcat, *chi calca l' uva*.
Lenticularia. cella, ubi lenticulæ reconduntur. *luogo dove ſi ripongono le lenticchie*.
Lention. linteum, *lenzuolo*. ¶ Item cingulum ſacerdotale, *cinto ſacerdotale*.
Lenitas. lentitudo, *lentezza*.
Lepadnum. lorum latum, quo collum equi ad jugum religatur.
Lepiditas. lepor, *lepidezza*.
Leptocarya. λεπτοκάρυα, avellanæ, *nocciole*.
Leptoludiæ. ficus pulla. *fichi neri*.
Leſſa. machina bellicæ genus.
Lethargici. aſines tacite mordentes.
Lethiſicus. lethifer, *mortale*.
Leuce. λεύκη, populus alba, *pioppo bianco*.
Leuciſcus. piſcis e mugilum fluvialium genere.
Leucochalcos. λευκόχαλκος, aurichalcum, *ottone*.
Leucoma. λεύκωμα, album oculi. ¶ Item album ovi, *chiaro dell' uovo*. ¶ Item tabula illa, in qua judicum deſcripta erant nomina, & in qua ſingulorum annorum acta literis mandabantur a Pontifice Maximo.
Leucomænides. λευκομαινίδες, exigui piſciculi, *peſciolini*.
Leucon. λευκόν, album, *bianco*.
Leuconotus. λευκόνοτος, ventus, idem ac Libonotus, quaſi albus Notus, *Oſtro Garbino*.
Leucopatyphos. λευκοπάτυφος, candidis, & nullo colore tinctis veſtibus indutus.
Leucopygi. λευκόπυγοι, qui candidis ſunt natibus.
Leviathan. balena, magnus draco. ¶ Item Dæmon.
Leudis, is. vaſſallus, ſubditus, *vaſſallo*.
Levige. inſtrumentum ad levigandum.
Levio. leve facio, *alleggerire*. *Cath.*
Leviſacio. leve facio, *alleggerire*. *Gloſſ.*
Leviſicatum. potionis genus.
Leunculus. parvus leo, *leoncello*.

Lexicon. λεξικόν, vocabularium, dictionarium, *leſſico*, *dizionario*.
Liæ. foramina, quæ in ſummo mali recipiunt funes.
Libatorium. crater, quo libatur libamen in ſacris.
Libellarius. qui libellos dabat.
Libellatici dicuntur, qui idolis non quidem ſacrificarunt, ſed nomina per libellos dedere. *Cyprian. l. 4. ep. 2.*
Libeum. vaſculum in ſacris, quo oleum effundebatur.
Libitudo. libido, libitum, *volontà*.
Liburna. inſigne. *livrea*.
Licentiatus, in ſtudiis emeritus. *licenziato*.
Lichas. λιχάς, palmus, h. e. interſtitium inter pollicem, & indicem extenſos.
Liciatorium. lignum, ubi licia involvuntur, *ſubbio*.
Liſcini. candelæ. *lucignoli*.
Licite. *lecitamente*. *Oro ſus*.
Licius. negotiator, *negoziante*, a verbo *liceor*.
Licta. lineæ. Antiquum, & obſoletum verbum.
Ligius. vaſſallus, ſubditus, *vaſſallo*, *ligio*.
Lignarium. lignaria cella. *legnaja*.
Ligneſco, is. in ligni duritiem concreſco.
Lignile. lignarium, *legnaja*.
Liguritor. guloſus, catillo, nepos, *goloſo*, *leccone*. *gloſſ.*
Liliahis. iridis quædam ſpecies, a ſimilitudine lilii, *giglio*, *azzurro*.
Liliaſtrum. planta lilio ſimilis, *gigliaſtro*.
Limator. qui lima polit, *limatore*. *Cyrill. gloſſ.*
Limatura. ſcobs. *limatura*. *gloſſ.*
Limbellus. parvus limbus, *picciolo orlo*.
Limbulus. *picciolo orlo*.
Limentum. idem ac limes, *limite*.
Limen, enis. λιμήν, portus, *porto*.
Limenophylax. λιμενοφύλαξ, cuſtos portus, *guardiano del porto*.
Liminium. ſervitium mortiferum, captivitas. *ſchiavitù*.
Limne. λίμνη, ſtagnum, lacus, *palude*.
Limniſcus. nota critica in cenſendis auctoribus. ¶ Item virgula inter geminos punctos jacens. *Iſid. l. 1. c. 20.*
Linctor, qui lingit, *chi lecca*. *gloſſ.*
Linoſtima palla. linteum ad lævam Sacerdotis, ad tergendum, *manipolo*.
Lintator. lini textor.
Lipopſychia. & lipothymia, λιποψυχία, λιποθυμία, animi deliquium, *ſvenimento*.
Lipſana. λείψανα, reliquiæ, *avanzugli*.
Liquaminarius. qui liquamen vendit.
Liquaſco. liqueſco, *liquefarſi*.
Liquatum, i. liquamen.
Liſta. linea, ora, limbus.
Lithiaſis. λιθίασις, calculi generatio in veſica. ¶ Item album tuberculum in palpebris.
Lithoglyphus. λιθογλύφος. ſculptor lapidum.
Lithotomia. λιθοτομία, lapicidina, *cava di pietre*.
Lithos. λίθος, lapis, *pietra*.
Lithurgus. λιθουργός, lapidarius, *chi lavora pietre*.
Litigatio. litis agitatio, *litigio*. *gloſſ.*
Litotes. λιτότης, frugalitas, *tenuità*.
Liturgia. λειτουργία, munus publicum, functio muneris Eccleſiaſtici.
Liturgus. λειτουργός, miniſter ſacer publicus.
Liturgicus, λειτουργικός, miniſtratorius.
Litus, homo dedititius, qui ingenuitatem ſuam mancipavit.
Livia. columba agreſtis, colore livido, *colombo ſelvaggia*, *gozo*.
Livium. tectorium.
Lixus. elixus, *leſſo*.
Lixiones. equarum portitores. *Iſid. Gloſſ.* Al. leg. *paranoce*, *i porta acqua*.
Lobus, infimi pars auris. ¶ Item partes extremæ hepatis. ¶ Item lupus, apud *Heſych.*
Loemodes. λοιμώδης, peſtilens, *peſtilente*.
Locatarius. *chi prende ad affitto*.
Logaſtæ, qui publicos redditus tractabant.
Logarithmus. λογαριθμός, genus numeri. V. *Caſp. Schott. curſ. Mathem.*
Logemporus, qui præter verba nihil affert.
Logiſterium. locus in quo exercitus recenſetur, & militi ſtipendium datur.
Logiſtice. λογιστική, ars ſupputandi. *abbaco*.
Logium. λόγιον, oraculum, præſertim ſoluta oratione editum. ¶ Item locus judicii. ¶ Item collectio.
Logodædalus. λογοδαίδαλος, orator verſutus, qui inania verborum ornamenta ſectatur, *cianciatore ingegnoſo*.
Logopœus. λογοποιός, qui falſa comminiſcitur, mythologus. *chi inventa favole*.
Logodipnon. λογόδειπνον, cœna verbis condita.
Logotheta. λογοθέτης, qui rationem ponit.
Loliaſco. in lolium degenero, *degenerare in loglio*.
Lolietum. locus lolio conſitus, *luogo pieno di loglio*.
Loma. λῶμα, parvula fimbria, aut limbus.
Lomentarius. qui lomentum conficit. *gloſſ.*
Lonche. λόγχη, cultri genus, quod adhibetur in liturgiis.
Longanimis. *paziente*. *Iſid.*
Longanimitas. *pazienza d' animo*, *tolleranza*.
Longanimiter. patienter, *con pazienza*.
Longiturnitas. diuturnitas, *lunghezza*.
Longiturnus. longinquus, diuturnus, *lungo*.
Loquacito, as, multum loquor, *parlar molto*.
Lordoſis. λόρδωσις, incurvatio in anteriorem partem, cum quis capite prono eſt, vitiata dorſi ſpina.
Loricitor. qui loricam fert, *chi porta lo panziera*. Gloſſ.
Lotas. mendicus, *povero*.
Lotiolentus. lotio fœdatus, *ſporcato con orina*.
Lotrix. quæ lavat, *lavandaja*.
Lucernarius. qui lucernam fert, vel facit, *lucernajo*.
Lucido, as. lucidum facio, illuſtro, *far riſplendere*.
Lucifico. *far riſplendere*.
Lucigena. e luce natus, *generato di luce*.
Lucinium. myxus lucernæ, *lucignolo*.
Luco, as. ſylvam cædo, *tagliare una ſelva*.
Luctitor, aris. *lottare ſpeſſo*.

Lucubrum. quidquid ex arida materia eſt ad ignem concipiendum, ut ſulfurata. *Iſid.*
Lucuſi. lucorum cuſtodes, *guardiani di boſchi*.
Lucullea. lancea lata.
Ludiarius. ad ludum pertinens.
Ludices. meretrices, *meretrici*. *Iſid.* Gloſſ.
Ludotrophos. laniſta, *maeſtro di ſcherma*, quaſi ludum alens gladiatorum.
Luecula. parva lux, *piccola peſte*.
Lumbarda. bombarda, *artiglieria*.
Lumbare, is. tegumentum lumborum, *brago*.
Luniſta. Lunæ peritus. *pratica della luna*.
Lunus, cinctus, quem publice habent ſervi.
Lupinetum. locus, ubi lupini ſeruntur, *lupinaio*.
Lupenarius. lupanarie dominus, *padrone del bordello*.
Luparius. *cacciatore di lupi*. Paſſerat. ex Serv.
Lupia, lege *lippio*.
Lurcinor. lurcor, *trangoggiare*.
Luſcitus. myops, *chi ha corto viſto*, *o caſtino*.
Luſculus. *alquanto loſco*.
Luſtrabilis. περίβλεπτος, ſpectabilis. *gloſſ.*
Luſtrica. aſpergillum, *aſpergolo*.
Luſtrus. frater mariti, *fratello del marito*. Gloſſ.
Luter. λουτήρ, vas ad lavandum aptum, pelvis.
Luttum. lotium, *orina*.
Lutor. qui inſolat, *chi mette al ſole*. Gloſſ.
Lutrares balnearii.
Luxatio, onis. motio extra locum, *ſlogamento*.
Lycanthropia. λυκανθρωπία, rabies lupina, melancholiæ genus, *malanconia*.
Lycanthropus, λυκάνθρωπος, qui lycanthropia laborat, *malanconico*.
Lyce, lux prima ſolem præcedens.
Lychnidium. λυχνίδιον, lucernula. *lucernetta*.
Lychnites. λυχνίτης, lapis pellucidus.
Lychnoptes. λυχνάπτης, qui lucernam accendit, *chi accende la lucerna*.
Lychnia, λυχνία, dioptra ad lychni modum ſuſpenſa, *rovecchiale*.
Lychnicum. veſpertinum tempus, quo lucernæ accenduntur.
Lychnium. λυχνίον, candelabrum, *candeliere*.
Lycoctonon. λυκοκτόνον, genus aconiti lupos occidentis. *erba, che uccide i lupi*.
Lycopantheros. λυκοπάνθηρος. animal lupum, & pantheram referens, *animale ſimile al lupo, ed alla pantera*.
Lycophilia. λυκοφιλία, lupina amicitia, *amicizia finta*.
Lycophili. λυκόφιλοι, ſuſpecti amici, *amici ſoſpetti*.
Lycopodes. λυκόποδες, tyrannorum ſatellites, *ſgherri di tiranni*.
Lympheones. antra nympharum, vel officinæ, & ſecreta artium.
Lypeſologus. aliis maledicendo moleſtus.
Lyræ. nugæ, *bagatelle*. V. Lire in Calepino.
Lyricen. qui lyra canit. *ſuonatore di lira*.
Lyſidiſus. λυσίδικος, qui omnia jure diſſolvit.
Lyſigamus, λυσίγαμος, nuptias ſolvens, *chi ſcioglie le nozze*.
Lyſiponia. λυσιπονία, laboris, & laſſitudinis ſolventia.
Lyſſa. rabies canum ſub caniculam.
Lyteria. λυτήρια, ſolutoria ſigna, morbi magni ſolutionem præcedentia.
Lytierſis. cantilena meſſorum, *canzone de' mietitori*.
Lytroſis. λύτρωσις, redemptio, *riſcatto*.

M

MAſoriotus. μακαριότης, beatitudo. *beatitudine*. Macaria. μακαρία, locus beatæ vitæ. ¶ Item beatitudo, *beatitudine*.
Macarius. μακάριος, beatus, *beato*.
Macella. ſepta, clauſtra. ¶ Item genus teli, quod non tenſum cædit mucrone, ſicut Dicelle eſt, quod utrinque cædit.
Machatopœus. μαχαιροποιός, faber machærarum, *ſpadaio*.
Machema. viridis compoſitio medicamenti contra morbos articulares.
Macheropola. μαχαιροπώλης, qui machæras vendit, *ſpadaio*.
Macheropolium. μαχαιροπωλεῖον, locus, ubi machæræ venduntur, *bottega di ſpadaio*.
Machamos. December menſis, lingua Byzantina, *Decembre*.
Machi. impii, perditi, *ſcellerati*.
Machil. tunica talaris, hyacinthina, habens tintinnabula multa.
Machie. cibus, *cibo*.
Macholus. horreum ſine tecto, *granajo ſenza tetto*.
Macreo. macreſco, *eſſer magro*.
Macro, as. macrum reddo, *far magro*.
Macrochir. μακρόχειρ, longimanus, *chi ha le mani lunghe*.
Macrocolla. longiores receſſus.
Macrocoſmus. μακρόκοσμος, magnus mundus, *mondo grande*.
Macroma. longæ coronæ, *corone lunghe*.
Mactriſmus. ſaltationis genus.
Madariſis. μαδάρωσις, glabrities, morbus, quo defluunt pili.
Mafurtium, vel Mafortium, palliolum fœmineum breve, quo mulier caput tegebat in ſignum maritalis poteſtatis.
Mæmacterion. μαιμακτηριών, menſis Septembris, *Settembre*.
Mæotrum. μαίωτρον, præmium, quod obſtetrici datur, *paga della balia*.
Magas, vel Magadium. inſtrumentum muſicum, tabula quadrata conſtans leviter convexa, intentis in ea fidibus. ¶ Item ea pars lyræ, quæ plectro illiditur.
Magerema. μαγείρευμα, ferculum, *vivanda*.
Magermo. inſidiæ magicæ, *inſidie magiche*.
Magirus. μάγειρος, coquus, *cuoco*.
Magiſtellus. parvus magiſter, *maeſtruccio*.

Magi-

Magiſteria, æ. dignitas magiſtri, *magiſtero*.
Magmatarius. qui magmata facit, *chi fa unguenti*.
Magnævus. longævus, *attempato*. Gloſſ.
Magnificium. magnum opus, *grand' opera*. Gloſſ.
Magniloquax. magniloquus, *chi parla di gran coſe*. Gloſſ.
Magodus. qui cantu magum refert.
Magyriſſa. lebes. *pignatta*. Gloſſ.
Maholum. V. Macholos hic ſupra.
Maia. amita, avia, matertera, nutrix. ¶ Item genus cancrorum maximum.
Majeſtaticus. ad majeſtatem pertinens.
Majorennis. qui adultus jactus tutoris cura non indiget. JCti.
Majolium. edulii genus, quod menſe Majo potiſſimum fiebat.
Malacoſtracos. μαλακόστρακος, mollem habens teſtam. *di ſcaglia tenera*.
Malatium. pomarium. *Iſid.*
Malus. reſolutio membrorum ex frigore, aut nimio labore. *pedignoni*.
Maleformis. deformis. *deforme*. Gloſſ.
Malevolo. odio habeo. *adiare*.
Malebarbis. glaber, *pelato*. Gloſſ.
Maleforus. September Byzantinis. *Pap.*
Malignor, aris. maligno, *malignare*.
Malignoſus. malignus, *malvagio*, *maligno*. Gloſſ.
Mallenus. lanatus, *coperto di lana*.
Malleo, as. malleo operor, *martellare*.
Mallus. longa lana, vellus, *lana*.
Mamburgium. curatio.
Mamburgus. curator.
Mamieces. genus monilis, quod collo ſuſpenditur.
Mamillarium. parva forfex, *forbicetta*.
Mamluchus. mancipium ære emptum, *ſervo comperato con danajo*.
Mammo, as. lacto, mammam præbeo, *lattare*.
Mammatus. mammæ ſimilitudinem habens. ¶ Item grandes habens mammas.
Mammona. deus divitiarum. ¶ Item ipſæ divitiæ. Vox Syra.
Mamzer. de ſcorto natus.
Mana. mater: manita, parva mater. *Gloſſ.*
Manaa. tributa, *tributi*.
Mandatarius. cui mandatur.
Mandibularius. ad mandibulam pertinens.
Mandiburgus. curator, advocatus.
Mandra. decepula, fraus, *inganno*. Iſid. Gloſſ.
Mandros, aris. cavillor, *beffare*, *ingannare*.
Mandualis. cancellus, qui deſuper tumulum ſtat.
Mandulus. cenſus clauſura horti. *Pap.*
Mandya. veſtis militaris genus.
Maneries. conditio, ſors, ratio, *maniera*.
Manganarius. qui facit mangana, quæ ſunt inſtrumenta bellica.
Manganula. præſtigiæ, *giuochi che fanno travedere*.
Manganum. μάγγανον, inſtrumentum ad texenda tela, *mangano*.
Maniaces. μανιάκης, monile, torques, *collana*.
Maniacus. μανιακὸς, furioſus, inſanus, *pazzo*.
Manicilavium. alaea manualis. ¶ Item flagellum.
Manicleatus. manicatus, *manicata*.
Manico, as. maneo, mane ſurgo, feſtino. *Pet. Chryſol.* ¶ Item per manum teneo. ¶ Item ruanſito.
Manirſuctus, & maniductor. qui in medio choro ſtans manuum plauſu ſigno dabat.
Manitev. manium deos. *Iſid. Gloſſ.*
Manat. ædificat. *Iſid. gloſſ.*
Mannire. monere, *avviſare*.
Mannita. monitio, *avviſo*.
Mannos. monilis genus.
Manoparu. manus opera.
Manſeres. de ſcorto nati, aut matre nobili, patre vero ignobili.
Manſionatici. hoſpitum ſuſceptores, *che accolgono oſpiti*.
Manſionaticum. hoſpitii expanſa, *ſpeſa dell' oſpizio*.
Manſueto. manſuefacio, *render manſueto*.
Mantia. μαντεία, divinatio. vaticinium, *indovinamento*.
Mantice. μαντικὴ, ars divinandi, *arte d' indovinare*.
Manticulatio. furtum, fraus, *tagliamento di borſe*.
Mantuelis. chlamys. *mantello*.
Manualium. candelabrum. *candeliere*.
Manubia. iterata doctrina. *Iſid.*
Manubrare. vigilare, pernoctare, *vegliare*.
Manuinſpex. qui manum inſpicit, chiromantes, *chiromante*.
Manupletius. manum implens. *chi riempie la mano*. Gloſſ.
Manotergium. mappa, *tovagliuola per aſciugar le mani*.
Manutius, vel manutus, magnas manus habens, *di mani grandi*.
Mapparius. qui mappam in circo mittebat.
Maranes. apoſtatæ.
Maraſmus. μαρασμὸς, tabes.
Maratha. templum majus.
Marceſcibilis. qui marcet, *che diviene putrido*.
Marcido. marcidum reddo. *render putrido*.
Marginalis. ad marginem pertinens, *marginale*.
Margineus. *marginale*.
Marcha. terminus, finis, *confine*.
Marchio. qui marchæ præeſt, hoc eſt limiti, *Marcheſe*.
Mareſchalcus. qui equos curat.
Maren. luſus genus.
Marila. ignis tenuis. ¶ Item pulvis carbonum.
Martellus, & marcus. malleus, *martello*.
Marudo. menſura ſex heminarum.
Maſaria. ſupellex, *mobili*, o *maſſarizie di caſa*.
Maſca. venefica, ſaga, *ſtrega*.
Maſcauda. vas potorium, *vaſo per bere*. Gloſſ.
Maſchala. machina, qua ſarcinæ demittuntur in naves.
Maſculo, as. maſculum facio, maſculum animum indo.
Maſora. doctrina critica Hebræorum.
Maſoreth. Hebræorum critici, ſeu ſapientes.
Maſticatorium. medicamentum, quod maſticatur ad pituitam expuendam.
Maſtigo. *or.* μαστίζω, μαστιγόω, verbero, punio, *baſtonare*, *punire*.
Maſtix, μάστιξ, ferula, ſcutica, flagrum, *ſtaffile*, *sferza*.
Maſtromiles. magiſter militum.
Matæotechnia. ματαιοτεχνία, ars vana, & futilis, *arte vana*.
Materioſus. multam materiam habens. *Gloſſ.*
Mathema. μάθημα. diſciplina, matheſis.
Matricularius. Eccleſiæ œconomus.
Mattomanus. qui graciles habet manus.
Mattus. triſtis, obtuſus, *matto*. Gloſſ.
Matylla. edulium ſitim conciens, quo in media potione utebantur.
Mavortis. veſtis quædam mulierum, & monachorum. *veſte*.
Mauron. nigrum, *nero*.
Maxima, æ. regula principalis, & illuſtris, *maſſima*.
Maximates. optimates, *principali*.
Maza. farinæ maſſa cum aqua, & oleo cocta, aut etiam lacte.
Meaculum. meatus, *corſo*, *paſſaggio*.
Meatim. meo more. *per mia uſanza*.
Mechanopœus, μηχανοποιὸς, &
Mechanurgus, μηχανουργὸς, qui mechanica opera, ſeu machinas facit, *chi fa opere mecaniche*.
Mecon. μήκων, papaver, *papavero*.
Meconium. μηκώνιον, ſuccus papaveris.
Medalia. numiſma, *medaglia*.
Mediate. cum medio, *mediatamente*.
Medicifici, & medifices. medici, *medici*.
Meditabunde. cogitando, *penſando*.
Meditatorium. locus ad meditandum aptus, *luogo per meditare*.
Meditatus, ut meditatio, *meditazione*. Theodulf.
Mega. μέγα, magnum, *grande*.
Megadomeſticus. magnus domeſticus, *gran domeſtico*.
Megalopſychia. μεγαλοψυχία, magnitudo animi, *grandezza d' animo*.
Megaloſchemus. μεγαλόσχημος, monachus, *monaco*.
Melamborius. ventus vehemens, quaſi Boreas niger, Circius.
Melancholice. per melancholiam, *malinconicamente*.
Melanino. aiola nigra.
Malarium. locus rualis recandendis aptus.
Mala, & Mela. inſtrumentum chirurgicum, quo aliquid infunditur vulneri.
Meletema. μελέτημα, meditatio, *meditazione*.
Melicraton. potus ex aqua, & melle.
Melipacta. cibaria mellita, *cibi con mele*.
Melitoma. opus dulciarium ex melle, *coſa fatta di mele*.
Mellacium. vina ſaira.
Mellax. adultus, adoleſcens, *adulto*.
Melliloquus. ſuaviter loquens, *chi ha parole melate*.
Melliſones, pen. prod. mellarii. ¶ Item apum alvearia.
Melonomus. μηλονόμος, ovium paſtor, *pecorajo*.
Melote, & Melote. μηλωτή, pellis ovilla cum ſua lana.
Melotis. auricularium ſpecillum.
Membranarius. qui membranas facit.
Membranum. clauſtrum virginale.
Membrulum. parvum membrum. *membretto*.
Memoralius. qui in acta refert. *Gloſſ.*
Mempſimœria. μεμψιμοιρία, crebra querela de ſua ſorte, *lamento continuo della ſua diſgrazia*.
Memphis. μέμψις, querimonia, *lamento*.
Mempticus. accuſatorius.
Menagyrta. μηναγύρτης, qui ſingulis menſibus aliquid colligit.
Menaulum. jaculi ſpecies.
Mendaciloquium. *narrazione bugiarda*.
Mendiciter. mendice, *mendicamente*.
Mene. μήνη, defectus lunæ. ¶ Item luna ipſa.
Menerua. moneo, *avviſare*. in Saliari carmine, teſte *Scalig.*
Menſaticum. tributum menſtruum.
Meninges. μήνιγγες, duæ membranæ circa cerebrum circumvolutæ.
Meningophylax. μηνιγγοφύλαξ, membranæ cuſtos, lamina ænea, qua chirurgi capitis vulnera curant.
Menor. melior, *migliore*.
Meniſcus. μηνίσκος, lunula, *lunetta*.
Meniſterium. menſa, in qua ponuntur convivii pocula.
Menologium. μηνολόγιον, liber, in quo menſium ratio redditur, *lunario*.
Menſangerulus. qui menſam gerit, *porta menſa*.
Mentana. October, menſis Jovis. *Iſid.*
Mentilla. minima.
Mentonalis. ad mentum uſque hominis pertingens.
Mentur. cogito, *penſare*.
Menytrum. μήνυτρον, præmium, quod exploratori, & indici datur, *premio*, *che ſi dà alle ſpie*.
Merarcha. μεράρχης, qui juſtæ parti militum præeſt.
Merarchia. μεραρχία, agmen conſtans ex civis bis mille quadraginta octo.
Mercedarius. qui mercedem dat, *chi diſtribuiſce la mercedi*.
Mercimo. mercatus. *mercato*.
Merenga. manifeſtæ turpitudines.
Merculus, funiculus, qui in lucerna flammam nutrit, *ſtoppino*, *lucignuolo*.
Mergus, oris, vas, quo a puteo aqua extrahitur.
Meridianum. circulus major in ſphæra, per polos mundi, & verticem noſtrum ductus, *Meridiano*.
Merioga. pellis in aure, ubi fit auditus. *Vet. Vocabular.*
Meriſmus. μερισμὸς, diſtributio, *partizione*.
Meris. jaculi genus apud Helveticos.
Merſinium. funis, *corda*.
Merſio, onis. actus mergendi. *Gloſſ.*
Meruleutus. mero plenus, *pieno di vino*. Fulgent.
Meſarchon. μεσάρχιον, meſenterium.
Meſaræum. μεσάραιον, meſenterium.
Meſarnum. tributum dimidiatæ ovis.
Meſatium. lorum ab equo alium equum tendens.
Meſator. magiſtratus, ad quem lites deferebant arbitrium.
Meſaulium. μεσαύλιον, janua in medio poſita, vel locus in media domo, *mezzo della ſala*, *a della caſa*.
Meſenterium. μεσεντέριον, craſſa, & adipoſa membrana, medium inter inteſtina ſitum obtinens.
Meſiticum. μεσίτικον, æs, quod pro loco occupando in foro mercibus vendendis ſolvebatur.
Meſoboum, & meſobum. lignum medium inter junctos boves.
Meſocranium. μεσοκράνιον, vertex capitis, *cima del capo*.
Meſoneſtimus. quarta ſeptimana Quadrageſimæ.
Meſanyction. μεσονύκτιον, media nox, *mezza notte*.
Meſopentecoſte. ſeptimana quarta poſt Pentecoſten.
Meſophryum. μεσόφρυον, ſpatium inter ſupercilia, *ſpazio fra due ciglia*.
Meſopleurium. μεσοπλεύριον, locus inter coſtas.
Meſata, intervalla, & pauſæ horarum canonicarum.
Meſſias. *il Meſſia*, *cioè il noſtro Salvatore*.
Meſſicula. parva meſſis, *picciola meſſe*.
Meta. μετὰ, græca præpoſitio, ſignificans cum, poſt, & trans.
Meta. præmium, quod datur, quando ſponſam maritus domum ducit.
Metabulum. fauſta navigatio, *proſpera navigazione*. Iſid.
Metacarpium. pars manus a junctura uſque ad digitos.
Metalepticus. μεταληπτικὸς, participativus.
Metallifodina. *miniera*.
Metaphorice. per metaphoram, *metaforicamente*.
Metaphoricus. μεταφορικὸς, tranſlatus, *metaforico*.
Metaphraſis. μετάφρασις, mutatio in aliud orationis genus, interpretatio, *interpretazione*.
Metaphrenum. μετάφρενον, pars corporis, quæ præcordiis a tergo eſt objecta.
Metaphyſica. μεταφυσικὰ, ſupernaturalia, *coſe ſoprannaturali*.
Metaplaſticus. transformativus.
Metaſſæ. bidentes, quæ nec agnæ ſunt, quia illæ nondum dentes emiſerunt, nec adaſiæ, h. e. veteres, ſed a partu recentes, ideo aptæ ſacrificio.
Metaſyncriſis. μετασύγκρισις, exiguorum meatuum tranſmutatio ad ſtatum naturalem.
Metaxatum. μεταξωτὸν, ſericum crudum, *ſeta*.
Metaxiaticum. μεταξιατικὸν, tributum, quod a metaxariis, hoc eſt ſerici crudi negociatoribus ſolvitur.
Metaxyologia. μεταξυλογία, interpoſitio alicujus cauſæ, vel circumſtantiæ in oratione.
Meteora. μετέωρα, mixta imperfecta, quæ in ſublimi aeris parte generantur, ut pluvia, nix, grando, &c.
Meteoroleſche. μετεωρολέσχης, qui de rebus ſublimibus nugatur.
Meteorologice. μετεωρολογικὴ, ſcientia meteororum.
Meteorologus. μετεωρολόγος, de meteoris diſſerens.
Meteoroſcopus. μετεωροσκόπος, qui ſublimia reſpicit. ¶ Item ſtolidus, ineptus, *ſtolido*.
Methrum. ſponſalitia, vel nuptialis donatio.
Methodium. μεθόδιον, methodus. *metodo*. ¶ Item tranſitus.
Meticulus. parvus metus, *picciola paura*.
Metonymicus. μετωνυμικὸς, ad metonymiam pertinens.
Hinc
Metonymice. per Metonymiam.
Metopoſcopia. μετωποσκοπία, ars divinandi ex inſpecta fronte.
Metorchium. interſtitium inter plantarum ordines.
Metragyrta. μητραγύρτης, circulator, qui ſtipem Matri Deum cogit.
Metrenchytes. μητρεγχύτης, inſtrumentum chirurgorum ad injicienda in uterum medicamenta.
Metriaſmus. μετριασμὸς, medietas.
Metroacum. μητρωακὸν, carminis genus in honorem Matris Deum.
Metropater. mater, & pater, *madre*, *e padre*.
Metrophamilius. materfamilias.
Metropolita. μητροπολίτης, qui Metropolim incolit.
Metzatium. templum minus.
Micatio, onis. ludus micandi digitis, *giuoco della mora*.
Micidus. tenuis, parvus, *picciolo*.
Microcoſmus. μικρόκοσμος, parvus mundus, *picciol mondo*.
Micrologia. μικρολογία, anxia cura circa res minutas, *anſietà nelle coſe frivole*.
Micrologus. μικρολόγος, nimis diligens in rebus parvi momenti.
Micropſychia. μικροψυχία, puſillanimitas, *puſillanimità*, *viltà d' animo*.
Microſcopium. vitrum, quo res minutiſſimæ majores apparent.
Migma. μίγμα, miſtura, farrago, hordeum cum palea, *treſtura*.
Migrator. qui migrat. *Gloſſ.*
Milago. piſcis ſuper aquas volitans. *Iſid.*
Millenarius, qui mille continet.
Milleni, æ, a, adject. diſtribut. *mille*.
Milleſies. millies, *mille volte*.
Millieus. millies. *mille volte*.
Minabiliter. minaciter, *minacciovolmente*.
Minervalitius. pertinens ad minerval, h. e. ad præmium, quod datur præceptoribus. *Gloſſ.*
Minara. vena terræ metallica, *miniera*.
Minerella. ex minera, *di miniera*.
Miniographus. qui minio ſcribit, *chi ſcrive col minio*.
Miniſterialis. ad miniſtrum pertinens. ¶ Item vaſſallus militaris.
Miniſteriani. qui præſunt caſtris Principum.
Miniſteriarches. princeps miniſterii.
Miniſtrix. miniſtra, *miniſtra*.
Minoratio. actus minorandi.
Minutarius. negotiator, qui minuta vendit.
Minutum, i. nummi ſpecies.
Minytica. ex alto cauſas detegentia.
Mirach. abdomen. Vox Arabica.
Miraculoſus. miraculis plenus, *miracoloſo*.

Miſincentia, res mira, admiratio.
Miſanthropia. [illegible], odium hominum, *odio degli uomini*.
Miſanthropus. [illegible], hominum oſor, *chi odia gli uomini*.
Miſcellanea, ultima cœna.
Miſeratrix. quæ miſeret, *miſericordioſa*.
Miſtaſtam. ſcelus, *misfatto*.
Miſocali. [illegible], qui ab omni elegantia, & cultu abhorrent, *nemici dell'oneſto*.
Miſogynia. [illegible], odium in mulieres, *odio di donne*.
Miſſoriū. concha modica, ubi aliquid liquoris immittitur.
Mitea. affectio, vel velum naſi.
Mitolinum. filum e lino, *filo di lino*.
Mittendarius. miles palatinus, qui ſæpe in provincias mittebatur. ¶ Item exactor tributorum.
Miva. ſuccus aurantiorum, *ſugo di cotogno*.
Miurus. [illegible], cauda carens, extrema parte mutilus, *ſenza coda*.
Mixis. [illegible], miſtio, *meſcolamento*.
Mixobarbari. [illegible], qui ex altero parente Græco, altero Barbaro progniti ſunt.
Mixolydius. [illegible], toni muſici nomen ex Lydio mixti.
Mnemuſion. [illegible], monumentum.
Modernus. recentior hujus temporis, *moderno*. Caſſiod.
Modiſmus. certus modiorum numerus.
Molatio. molitio.
Molendinarius, ii. qui molendina conficit, vel qui molendino præeſt. Habetur hæc vox in quadam Inſcript. apud Grut. pag. 114. n. 8. poſt annum Chriſti 360.
Molendinum. mola, molaſtina, *molino*. D. Bernard. epiſt. 8
Molinarius, ii. molendinarius, *mugnaio*. Gloſſ.
Molitor. molendini cuſtos, *mugnaio*. Hinc molitrix, *mugnaia*.
Mollefacio. mollio, *mollificare*.
Molleo, es. molleſco. *ammollirſi*.
Momus. [illegible], dedecus, ignominia, reprehenſio, *diſonore*.
Monachicus. [illegible], & Monaſticos, ad Monachos pertinens.
Monachium. Monachorum ſtatus.
Monarcha. [illegible], qui ſolus regnat, *monarca*.
Monazo. ſolitarius vivo, *vivere ſolo*.
Monetarium. locus, ubi monetæ cuduntur.
Monochordum. [illegible], inſtrumentum muſicum ita dictum, non quod unam tantum chordam habet, ſed quod omnes aint chordæ unius vocis ſint, niſi panniculi nexu diſtinguantur, *manicordio*.
Monobambylum. ſimplex conclave palatii ſecretum, in quo congregabatur Clerus Patriarcham electurus.
Monocherium. [illegible], armilla unum brachii, *bracciale*.
Monoclonus. [illegible], ſpecies artemiſiæ a ramuli unitate ita appellata.
Monocolonus. [illegible], tibiæ cantus ſimplex.
Monocoſmum. [illegible], vehiculum ab uno jumento trahi ſolitum.
Monodia. [illegible], omnia, cantus lugubris.
Monodus. [illegible], qui ſolus canit.
Monogamium. una nuptia.
Monologion. [illegible], ſermo per omnia ſibi ſimilis. *ragionamento uniforme*.
Monomachia. [illegible], pugna duorum, *duello*.
Monometer. verſus, qui unam habet menſuram.
Monomoeria. [illegible], minoria partium.
Monophagus. [illegible], qui ſolus cœnat, *chi mangia ſolo*.
Monophthalmus. [illegible], monoculus, *chi ha uno ſolo occhio*.
Monopiſus. qui uno oculo videt.
Monoptoton. [illegible], nomen unius caſus.
Monoſtrophus. [illegible], unam tantum habens ſtrophen. Monoſtrophus dicitur oda illa, quæ unam tantum metri diverſitatem habet.
Monoſtylus. [illegible], unam columnam habens.
Monoteſſaron. unum ex quatuor. Sic dicitur liber concordantiarum, quas vocant, quatuor Evangeliorum.
Monotonum. [illegible], qui uno tantum tenore progreditur, *d'un tuono*.
Monſtriger. monſtrifer.
Montanoſus. montanus, *montano*.
Monticulus. *monticello*.
Montigena. in monte genitus.
Morbificus. morbum afferens.
Morbuli, orum. vari, puſtulæ in ſummo ore, pueris maxime moleſtæ, *roſolia*.
Morbus Herculanus. apoplexia.
Morcaſus. ſuperciliosus, *ſevero*.
Mordoſus. mordax, *mordace*. Gloſſ.
Moria. [illegible], ſtultitia, *pazzia*.
Mormolyſium, puerorū terriculamentum, *ſpauracchio*.
Morechium. lapis quidam Ægyptius, quo utuntur ad veſtes dealbandas.
Moroſis. vitium animi, fatuitas, amentia, *pazzia*.
Morotton. e corticibus quippiam textum, quo ſe in Cerealibus percutiebant.
Morphæa. morbus, quo color mutatur.
Morpha. [illegible], forma. ¶ Item mutatio.
Mortifico. ad mortem duco, *ammazzare*, *mortificare*.
Moſcharium. [illegible], parvus moſchus.
Moſchatula pyra. quæ odorem moſchi referunt, *pere moſcatelle*.
Moſchus. [illegible], vitulus. *vitello*. ¶ Item tenellus pullus.
Moſchus, vel Muſchum, ſanguis cujuſdam animalis ſuavem odorem ſpirans, *moſchio*.
Moſtellum. parvum monſtrum, *picciolo moſtro*.
Moſtrum, monſtrum. *moſtro*, Gloſſ.
Motabilis. qui ſæpe movetur, *che ſpeſſo ſi muove*.
Motacismus. frequens literæ M repetitio. Iſid. l. 1. c. 31.
Motamen. actus ſæpe movendi. *Paulin. Petrocor.*
Moton. linamentum ad implenda vulnera.
Movita. malitia, *malizia*.
Muſo, onis. piſcis ex mugilum genere, *razza*.
Muſa. mucor, mucus, *muffo*.
Mulicurius, qui mulos curat. *mulattiere*. Gloſſ.
Mulleto. mutus, *muto*. Gloſſ.
Mulociſiarius. qui currum regit a mulis tractum. *Gloſs.*
Mulomedicus. medicus mulorum, *maniſcalco*. *Jul. Firmic.*
Multanous, qui multos habet annos.
Multicola. qui multos colit. *Fulgent. adverſ. Arian.*
Multicomus. bene comatus, *che ha gran chioma*.
Muna. munera militibus data.
Mundius. qui ſui juris eſt.
Mundium. patrocinium, *patrocinio*. ¶ Item dominium, *dominio*.
Munduvaldus. tutor, *tutore*.
Mungo, is, e naribus mucum detraho, emungo, *mocare*.
Munychion. [illegible], decimus menſis apud Athenienſes.
Murænæ, &
Murænula. ornamentum colli ex auri ſegmentis factum, torques, a murænæ ſimilitudine, *collana*. *Iſid. l. 19. c. 31.*
Murcus. ignavus, *poltrone*.
Murcinarius. mutilus, *monco*. Gloſſ.
Murciolus. languidulus, *languidetto*.
Murilegus. muſilegulus. ¶ Item catus, *aſtuto*.
Murmuroſus. murmurans, *mormoratore*.
Murrio, is. clamo, propriam moriam.
Muſageta, & Muſegetes. Apollo Muſarum ductor.
Muſcellarium. muſcipula, *trappola*. Gloſſ.
Muſcetum, & Muſculetum, locus, ubi muſcæ abundant, *luogo pieno di moſche*.
Muſcinus, a, um. ad muſcas pertinens.
Muſcio. animal muſcas captans, *moſcione*.
Muſcor, aris. muſco tegor.
Muſco, onis. muſca magna, *moſcone*.
Muſſio. animal in vino naſcens, *moſcerino*.
Muſſitabundus. muſſans. *Onomaſt. Vet.*
Muſſitator. qui muſſat. *Vet. Gloſſ.*
Muteo. mutus ſio, *ammutire*.
Mutitas. loquelæ privatio. *Gloſſ.*
Mya, [illegible], muſca. ¶ Item genus ludi, cum quis clauſis oculis cetteros captat.
Myagra. muſcipula, qua mures intercipiuntur, *trappola*.
Mygale. [illegible], mus araneus.
Myia. [illegible], muſca, *moſca*.
Myinda. ludi genus, idem ac Mya.
Mylacris. [illegible], blattæ genus circa molas naſcens.
Mymphur. lignum mediocris longitudinis, quod lorum circumvolutum circumagunt fabri in operibus tornandis. *Sipont.*
Myrias, adis. [illegible], numerus decem millium.
Myriſtica nux. *noce moſcata*.
Myrmecoleon. [illegible], animalculum formicis infeſtum.
Myrno. [illegible], unguentum fluidum.
Myrophoræ. mulieres unguenta portantes.
Myſtici. arcanorum Principis conſcii.
Mytacismus. frequens repetitio literæ M.
Mythologia. [illegible], ſermo, ſeu ratiocinatio fabularum, *diſcorſo di favole*.
Mythologus. [illegible], qui de fabulis diſſerit. *ſcrittor di favole*.
Myxos. arbor quædam.

N

NAbilis. adnandum habilis. *navigabile*. *Vet. Dictionar.*
Nabita, navita, *nocchiero*. *Gloſs. Iſidor.*
Nablum. genus inſtrumenti muſici, utri ſimilis.
Nævoſus. nævis plenus. *pieno di nei*.
Nagasha. faſciculus ſpicarum in conum erectus.
Nago. oſcillo, huc, & illuc fluctuo. *ondeggiare*, *o vacillare*. Gloſſ. Iſid.
Nanos. [illegible], genus placentæ ex caſeo, & oleo.
Naophylax. [illegible], templi cuſtos. *ſagreſtano*.
Napellus. herba venenata, ſic dicta a figura napi in radice apparentis. *napello*.
Napocaulis. olus rapo ſapore ſimile, ſed in caulem ſurgens. *cauloraph*.
Napunculus, parvus napus.
Narce. [illegible], torpedo, torpor. *torpore*. ¶ Item torpedo piſcis.
Narcotica medicamenta. [illegible], torporem, & ſopore inducentia adverſus ſenſum doloris. *ſonniferi*.
Nardificat. flagrat. *gloſs.*
Nardites. [illegible], vinum nardi odore conditum.
Narditis. [illegible], nardus montana.
Nario, is. nares ſicco, h. e. irrideo, *burlare*.
Nario, onis. ſubſannans. *gloſs. Iſid.*
Narte. placenta odorata, ex qua fiunt unguenta.
Narthecophori, Bacchi miniſtri thyrſum gerentes.
Narus, a, um. gnarus, peritus. *perito*.
Naſale. ornamentum equorum.
Naſile. naſi tegumentum.
Naſtale. cingulum, quod ſtringit pallium circa collum.
Naſtus. placenta ex melle, uvis paſſis, aliiſque condimentis.
Natatura, natatio. *il nuotare*. Gloſſ.
Naticidium, & gnaticidium. occiſio filii. Gloſſ.
Nathinæus. vox Hebræa, Latine deditirius. *arreſo*.
Navaculum. navale. *arſenale*.
Navarchis, idis. navis Prætoria. *la capitana*.
Naucrates. *remora peſce*.
Navities, ei. induſtria, *diligenza*. Gloſſ.
Naula. genus inſtrumenti muſici, idem quod pſalterium
Nauregus, &
Naurigos, navis princeps. *Iſid.*
Nauſificus. nauſeam afferens, *che reca faſtidio*.
Nautepibatæ. [illegible], qui navem conſcendunt, & nauli loco nautarum officio funguntur.
Nebrias. ſpecies piſcis.
Nebularium. locus, ubi vina inſtituebantur exhibere fumum, ut vitium exuerent. ¶ Item ædificium ad ſubjiciendam meſſem per nobilum tempus, *tetto*.
Nebulor, aris. inutilis ſio. nebulonem ago. Gloſſ.
Neceſſito, us. *neceſſitare*.
Neceſſo, us. neceſſitate. *Fortunat. l. 2. Mart.*
Necolatum. ſtultum, *pazzo*. Gloſſ. Iſid.
Necopinanter. inopinanter. *impenſatamente*. Iſid. Gloſſ.
Necromantes, [illegible], qui ex cadavere, vel mortuorum umbris evocatis divinat. *negromante*.
Necromanticus. [illegible], necromantiæ deditus. *negromante*.
Necula. parva nex. *morte picciola*.
Nefreaditium. annale tributum, quod ruſtici dominis, vel diſcipuli doctoribus afferre ſolent. ſcil. carneum aliquid, ut porcellus.
Nefrendus. porcus domeſticus carens teſticulis. *Gloſs. Iſid.*
Nehallania. dea navigantium.
Nejure. injuria, *a torto*.
Nemeſis. [illegible], diſtributio. *diſtribuzione*.
Neogamus. [illegible], qui recens uxorem duxit, *ſpoſo*, *novizio*.
Neophytus. [illegible], recens plantatus. ¶ Item qui nuper ad fidem acceſſit, *poco ſa venuto alla Fede*.
Nephalia. [illegible], ſobriorum feſta apud Athenienſes, in quibus non vinum, ſed aqua mulſa libabatur Soli, Lunæ, Memoriæ, Nymphis, Auroræ, & Veneri.
Nephele. [illegible], nubes. *nuvolo*.
Nephritis, idis. [illegible], renum dolor. *mal di reni*.
Nephriticus. qui renum dolore laborat. *chi patiſce mal di reni*.
Nepticula. veſtis breviſſima.
Nervinus. ex nervo factus. *fatto di nervo*.
Neſſus. [illegible], *iſola*.
Netum. filatum. *filato*.
Neuma. jubilus.
Neumaticus. modulator dulcis.
Neunquam, nullo modo. *in niuna maniera*.
Neuris. [illegible], herba, quam alii ſolanum, alii veſicariam appellant.
Neuroſpaſtes, æ. [illegible], circulator, imagunculis quibuſdam ludens, quæ neuroſpaſta appellantur, quia nervo, vel fune intus tracta moventur. *chi fa giuocare i bambocci*.
Neutralia. veſtimenta, quæ in neutra parte villos habent.
Neutre, adverb. neutro, nec in unam, nec in aliam partē.
Nibatus. ſplendidus. *ſplendido*, quaſi nivatus.
Nibatiſmus, genus ſaltationis barbaricæ.
Nibita, aqua ex nubibus facta, aut nivibus. *acqua fatta di neve*.
Nicocitria, ſubſtantia. *gloſs.*
Nicolai panis. placentæ ab Auguſto ita appellatæ, quod ei donatus fuerit a Nicolao Damaſci.
Nicoſiana. herba, alio nomine hyoſcyamus.
Nideo, es, ſplendeo. *riſplendere*. *Acron in Horat. l. 2. ſat. 7.*
Nigella. frutex puſillus, alio nomine melanthium.
Nigrefacio. *annerire*. Onomaſt. Et paſſiv. nigreſio.
Nihilo. homo nihili. *gloſs.*
Ninna, vox nutricum blandientium.
Niſan. menſis ſeptimus Judæorum.
Nitreus. nitroſus. *di ſalnitro*.
Nivifac. niveſco. *neveſo*. Salvian.
Nivita. aqua ex nivibus. *acqua di neve*. Gloſſ. Iſid.
Nivito. nive conſpergo. *Gloſs. Cyril.*
Nixæ. parturientium dolores.
Nixe, adv. innixe. *Iſid.*
Noburia dicebantur loca, quæ in metandis caſtris omnino vitabantur, ut montes, nemora, valles, quibus hoſtes ſe occultare ad inſidias poſſent.
Nocibilis. nocens. *nocivo*.
Noctuanus. noctis auctor. vigil. *gloſs.*
Nocticula. parva nox. *picciola notte*. ¶ Item luna.
Noctiluga. noctem fugiens. *chi fugge la notte*.
Nocumen, & nocumentum. noxa, damnum, *danno*.
Nomanandria. vacatio in præfectura, ignavia, inertia.
Nomarchia. [illegible], præfectum.
Nomata, um. nome, ulcera. *piaghe*.
Nomenclo, as. nomine voco. *chiamar per nome*.
Nomia dea, hoc eſt Pales, dea paſtorum, ita dicta a [illegible], paſco.
Nominoſus. famoſus, celeber. *celebre*.
Nomodidactes. [illegible], qui leges docet.
Nomodidaſcalus. [illegible], legis doctor.
Nomodotes. [illegible], primicarius doctorū. juriſperitus.
Nomophylax, cis. [illegible], legum cuſtos.
Nomus. [illegible], lex. *legge*.
Nomothetes, & Nomotheta. [illegible], legislator. *chi fa la legge*.
Nomothesia. [illegible], de legibus tractatio, legislatio.
Nonageceplex, quod nonaginta modis factum eſt, vel quod in nonaginta partes dividi poteſt.
Noncolæ. papillæ, quæ in faucibus caprarum dependent.
Noningentem, vel nongentem. diſtributivum a nongenti. *novecento*.
Nonna. monacha virgo. *monaca*.
Nonnola. rete ad capiendas aves.
Nonnus. vir ſenex. ¶ Item major in monaſterio.
Norax. peccator, criminoſus. *peccatore*.
Normatio, &
Normatura. compoſitio ad normam. *Auctores rei agrar.*
Noro, as. novi, ſcio. *ſapere*.
Noſodochium. [illegible]. *ſpedale*.
Noſonerius. ſponſus. *ſpoſo*.
Notaria, ſcripturæ compendium. *Fulgent.*
Noteo, as. noteſco. *farſi noto*.
Notha. peregrina.
Nothia. [illegible], pars bonorum, quæ nothis obvenit.
Noſimos, medulla dorſi.
Navendium, ſpatium novem dierum. *nove giorni*.
Noverca. locus incultus, ſterilis, lapidum congeries rudis, apud quoſdam rei agrariæ Auctores.
Novercaliter. more novercarum. *da madregna*.

Noxæ.

Digitized by Google

Noxæ. crimino*ſ*us. *ſcellerato*.
Noxiſc. nocens. *colpevole*. Gloſſ. Iſid.
Nubecolo*ſ*us. obſcurus. *Joan. Saccoar.*
Nugalitas. nugæ. *Gloſſ.*
Nugicen. nugas canens. *cantator di baje*.
Nugiparus. qui nugas parit.
Nullatin. nuratin.
Nullitas. *nullità*.
Nullo, as. nullum facio, muto. *annullare*.
Numerarchæ. tribuni millenarii.
Numida. qui vendit herbas, vel qui alit pecora ad vendendum. *Gloſſ. Iſid.*
Nuncupativum teſtamentum eſt, quod teſtator viva voce fecit.
Nundinium. nundinarum tempus. *tempo di fiera*.
Nunſio, vel nanſio. titubo, dubito. *dubitare*.
Nuntiatrix. nuncia. *Caſſiod. l. 2. ep. 24.*
Nuntiuſum. parvum nuntium.
Nuntiolus. parvus nuntius.
Nuo, ii. *far moto col capo*.
Nus. νοῦς, mens. *mente*.
Nutioam. ingenium, gestum. *Gloſſ. Iſid.*
Nyctalopia. νυκταλωπία, nyctalopum morbus. *Iſid.*
Nyctegreſia. νυκτεγερσία, q. d. noctiſurgium. *il levar di notte*.
Nycticorax. νυκτικόραξ, corvus nocturnus. *corva notturna*. Sunt, qui noctuam eſſe putant.
Nyctophylax. νυκτοφύλαξ, qui noctu aliquid cuſtodit. *guardia di notte*.
Nympha. νύμφη, membrana in muliebri pudendo ¶ Item ſumma pars vomeris. ¶ Item calix roſarum, paulum ſe aperiens.
Nymphagogus. νυμφαγωγὸς, qui ſponſam ducit ad ſponſum e domo patris.
Nymphæum. νυμφεῖον, thalamus ſponſorum.
Nymphentria. pronuba, quæ ſponſam e paterna domo ad ſponſum ducit.
Nymphius. νυμφίος, ſponſus. *ſpoſo*.
Nympholeptus. νυμφόληπτος, qui a nymphis correptus eſt, furioſus. *furioſo*.
Nyſia. ſaltationis genus.
Nyſſa. νύσσα, repagulum, unde curſores moventur, carceres. *le moſſe*.
Nyſtagmus. νυσταγμὸς, dormitatio. *ſonnolenza*.
Nyxe. pruna minora damaſcena.

O

Otaricha. ὠοτάριχα, mugilum ova ſale condita. *caviale, bottarga*.
Obæra. pretio, ſeu mercede conduco.
Obdulmico. dulcis fio. *addolcirſi*.
Obdulco, as. dulcem facio. *addolcire*.
Obduro. durus fio. *indurirſi*.
Obedo. comedo. *mangiare*.
Obelia, orum, panes Baccho ſacri.
Obelo, as. obelo, ſeu virgula noto.
Obnubo. conglobo, circumdo. *Iſid.*
Obſcœnus, turpis ludus, impudicus. *Pap.*
Obicula. parvus obex. *piccolo oſtacolo*. Gloſſ. Iſid.
Objectamen. objectio, accuſatio. *Gloſſ.*
Oblamentia. vitis inſigne. *Duſe.*
Oblata. oblatio. *oblazione*.
Oblego, as. contra lego, contra dico.
Obligatores. mercatores. *mercanti*. ¶ Item veneficia facientes.
Obligatura, colligatio. *legamento*. Gloſſ.
Oblocat. imperat. *Gloſſ. Iſid.*
Oblucinamentum. caligo, error. *errore*.
Obnoxiatio. oppigneratio. *pegno*.
Oboloſtates. minutulus fœnerator.
Obpupa. inſtrumentum ruſticum eruendis lapidibus, referens caput upupæ avis. *picco*.
Obrendarium. in vet. Inſcript. eſt locus in pavimento ad obruenda cadavera relictus. Sic obrendaria vaſa, *ibid.* videntur eſſe ſi talia ſarcophaga.
Obſcorio. carceris cuſtos. *In leg. Longobard.*
Obſecundor, aris, depon. obſecundo. *ſecondare, compiacere*.
Obſolitatus, obſoletactus, inquinatus. *Leno Veroneſ.*
Obſolito, as. inquino. *Gloſſ.*
Obſtetrico, as, & obſtetricor, aris. obſtetricem ago, adjuvo. *far balia*.
Obtendiculum. quo aliquid tegitur. *copertina*.
Obtenebreſco. tenebroſus fio.
Obultroneus. voluntarius, promptus. *volontario*. Gloſſ.
Occamen. contuſio glebarum. *Iſid. gloſſ.*
Occhi. arbores, a quibus mel deſluit, ſimiles ficis.
Occillator. qui glebas frangit, occator. *Gloſſ.*
Occiſtro. tabernarius. *taverniere*. Gloſſ.
Occubitus Solis. occaſus Solis. *tramontar del Sole*.
Oceanine. filiæ Oceani.
Ochlagogium. confluxus turbæ concitatæ in unum locum.
Ochrus. ὦχρος, legumen quoddam ſimile cicerculæ.
Ochthoe. limbus, veſtis muliebris.
Ocna. ſomnus dolci.
Ocnia. ὀκνία, pigritia. *pigrezza*.
Octaeteris, idis. tempus octo annorum. *ſpazio d'otto anni*.
Octiduum. octo dierum ſpatium. *ſpazio d'otto giorni*.
Octingeni, &
Octingenteni. *ottocento*.
Octodecim. duodeviginti, vel decem & octo. *diciotto*.
Octopodion. flammeum Imperatoris habens multas imagines hierarcharum, cum octo lingulis.
Ocymaſtrum. herba ocymo ſimilis.
Ocyminus. ὠκύμινος, ocymo ſimilis.
Ocys. ὠκύς, velox. *veloce*.
Odaxyſmus. ὀδαξυσμὸς, pruritus, in infantibus ante dentitionem.
Odonaria, & odonio. odunes.
Odontagra. ὀδοντάγρα, inſtrumentum chirurgicum dentibus evellendis accommodatum.

Odontalgia. ὀδονταλγία, dolor dentium. *dolor di denti*.
Odontitis. herba paluſtris.
Odontotrimma. ὀδοντότριμμα, dentifricium, h. e. medicamentum ad fricandos dentes, ut albeſcant.
Odontaureſtes. ὀδονταγρευτὴς, inſtrumentum idoneum ad eradicandos dentes.
Odoratius. *profumiera*.
Odorator. qui olfacit.
Oeconomus. οἰκονόμος, *economo*.
Oecumene. οἰκουμένη. orbis terrarum habitabilis.
Oecumenicus. οἰκουμενικὸς, *univerſale*.
Oedaſticus. qui callet optime ponderum, & ſtaterarum rationem, *uomo pratico de' peſi*.
Oedema. οἴδημα, tumor præternaturalis.
Oenaria. vitis domeſtica.
Oenas. οἰνὰς, avis, quæ & vinago dicitus.
Oeneſterium. οἰνιστήριον, vinalia.
Oenophorus. οἰνοφόρος, miniſter, qui vinum in menſa præbet.
Oenopola. οἰνοπώλης, vini venditor. *vendi vino*.
Oenoptæ. οἰνόπται, qui curam habent, ut in conviviis ex æquo bibatur.
Oenutta. οἰνοῦττα. placenta ex vino, & melle confecta.
Oephi. menſura trium modiorum.
Oeſophagus. *l'eſofago*. V. Medicos.
Oetoſcyrus. Apollo lingua Scythica.
Offarius, ii. qui offas conficit.
Offenſum, i. offenſio, *offeſa*.
Offercio. is. impleo, *empire*.
Offerenda, antiphona, quæ canitur, cum oblatio debet celebrari.
Offertorium. locus ubi fiunt, vel reponuntur oblationes. *Iſid. l. 4. c. 19*
Offex, icis. qui officit. *Iſid. Gloſſ.*
Offimentum. lutum, cœnum. *Gloſſ.*
Offuſio, onis. *Petr. Chryſol. ſerm. 84.*
Ogdoas. ὀγδοὰς, numerus octonarius.
Olacitas. teter odor. *odor cattivo*.
Olacter. malo odore.
Oleago. unguentum craſſum oleo ſimile. *Gloſſ.*
Oleaſtrinum. oleum ex oleaſtro. *oglio d'oleaſtro*.
Olerarium. locus olerum. *Gloſſ.*
Oleratus. olitor. *ortolano*.
Olfactoriola ſunt vaſcula muliebria, in quibus odoramenta geſtantur. *vaſetti d'odori*. Iſidor.
Olfatum, & Olfatus, olfactus. *odorato*.
Oligarchia. ὀλιγαρχία, paucorum dominatus.
Oligarchicus. ὀλιγαρχικὸν, ad oligarchiam pertinens.
Oligophorum vinum eſt, quod parum aquæ ferre poteſt.
Omatarum. homagium, fides. *fedeltà*.
Omolyſis. farina hordeacea cruda.
Ominalis, omen præbens. *Sarisber. l. 1. c. 13.*
Omnicognoſcentia. notitia rerum omnium. *cognizione di tutte le coſe*.
Omnilarius. qui eſt omnis generis.
Omnimorbus, & omnimorbio. herba, quæ omnes ſanat morbos. *Iſid. l. 17. c. 9.*
Omnipatens. in omnes partes patens.
Omnivalens. omnipotens. *onnipotente*.
Omophagi. ὠμοφάγοι, qui cruda carne veſcuntur.
Omophorium. ὠμοφόριον, veſtis Patriarchalis, humerale
Omphaces. ὄμφακες, uvæ, & alii fructus immaturi.
Omphacizo. omphacas colligo: dicitur de iis, qui immatura, aut vilia furantur.
Omphacomeli. mixtura ex omphacio, & melle.
Omphicium. officium.
Onca. Minervæ nomen apud Thebanos.
Oneſimus. ὀνήσιμος, utilis. *utile*.
Onocentaurus. ὀνοκένταυρος, animal inferiori parte aſinum, ſuperiori hominem præferens.
Onoma. ὄνομα. nomen. *nome*.
Onoſceli. dæmones aſininis cruribus apparentes.
Onuſtatus. onuſtus. *carico*.
Onychea. affectio unguium.
Onychomantia. ὀνυχομαντία, divinatio ex maculis unguium.
Oogala. ὠόγαλα, puls ex ovis, & lacte.
Ooſcyphium. ὠοσκύφιον, poculum in ovi formam oblongum. *bicchiere ovato*.
Ophiomachus ὀφιομάχος, genus lacertæ cum ſerpentibus pugnantis.
Ophis. ὄφις, ſerpens. ¶ Item ornamentum manuum.
Ophthalmia. ὀφθαλμία. *mal d'occhi*.
Ophthalmos. ὀφθαλμὸς, oculus. *occhio*.
Opinax. manifeſtus. *manifeſto*. Gloſſ. Iſid.
Opiuſa. ingenua certamina. *Gloſſ. Iſid.*
Opinoſus. opinione plenus. *opinioſo*.
Opiſmus. lactei ſucci collectio.
Opiſthelina. poſtilena. *groppiera*.
Opiſthoſphendone. ὀπισθοσφενδόνη, ornamentum quoddam muliebre.
Oporophylacium. ὀπωροφυλάκιον, oporotheca. *luogo da conſervar frutti*.
Opſigamium. ὀψιγαμία, ſeræ nuptiæ.
Opſimathes. ὀψιμαθὴς, qui ſero diſcere cœpit.
Opſimathia. ὀψιμάθεια, ſera eruditio.
Opſopœus. ὀψοποιὸς, opſoniorum concinnator, coquus. *cuoco*.
Opſopœa. opſoniorum apparatus.
Opſophagus, goloſus. cognomen fuit Apicii.
Opſopola. ὀψοπώλης. qui opſonia vendit. *chi vende companatico*.
Optaria. ὀπτήρια, dona, quæ ſponſus ſponſæ dabat, cum eam primum ſpectaret.
Optici nervi, per quos ſpiritus viſivi in pupillam deferuntur.
Oraſius. animal quadrupes.
Oralu. velum, quo caput, & os tegitur.
Orama. aſpectus. *Adelhelm.*
Oraſis. ὅρασις, viſio. *viſione*.
Orbefacio. orbum liberis facio. *privar di figliuoli*.
Orbiculo. in orbis figuram conformo. *Gloſſ.*
Orbitus. annualis.
Orbis. columbus. piſcis marinus.

Orcarius. ruſus.
Oricolon. urceolus. *orciolo*.
Orcomona. luctus funebris.
Ordeolus. collectio purulenta in pilis palpebrarum. *Iſid.*
Ordio, is, texo. *teſſere*. Iſid. l. 19. c. 29.
Oreas. montana regio.
Orgo. occido. *Iſid. Gloſſ.*
Orgyia. menſura, quæ inter manus expanſas continetur.
Oridurus. qui durum eſt ore. *di bocca duro*.
Oripta. omeat. turba hominum. *Iſid. Gloſſ.*
Oriputidus. cui os fœtet. *a chi puzza il fiato*.
Ornamentarius. qui ornat.
Ornes. urna.
Ornis, ios, & ithos. ὄρνις, avis, *gallina, uccello*.
Oroma. ὅραμα, aſpectus, viſio.
Orropygium. extrema pars ſpinæ dorſi in ſacrum os deſinentis.
Orphanotrophia, & Orphanotrophus. ὀρφανοτρόφος orphanis alendis præpoſitus.
Orphanus. ὀρφανὸς, qui caret patre, pupillus. *orfano*.
Orthus. ὄρθος, extremum alis faces.
Orthiax. ὀρθίαξ, appendix, quæ infimæ veli parti adjicitur. Alii pro veli legunt male.
Orthius. ὄρθιος, rectus, erectus.
Orthocolon. ὀρθόκωλον, morbus, cum ob durum tumorem nervi flecti non poſſunt.
Orthodoron. ὀρθόδωρον, palam creſta, explicata, non contracta.
Orthodoxia. ὀρθοδοξία, recta de fide opinio.
Orthogonius. ὀρθογώνιος, rectus angulus. *angolo retto*.
Orthographicus. ὀρθογραφικὸς, ad orthographiam pertinens.
Orthographus. ὀρθογράφος, orthographiæ peritus. *Caſſiod.*
Orthoſtadiæ, tunicæ conſiſtentes, quæ recto manent, nec accinguntur.
Oſanna. ὡσαννὰ, ſalvum fac, obſecro, interjectio deprecantis. Vox Hebr.
Oſcheum. ὄσχεον, ſcrotum.
Oſcitantia. oſcitatio. *sbadiglio, oſcitanza*.
Oſſilegium. oſſium ſollectio poſt crematum cadaver. *Gloſſ.*
Oſſilegus. qui oſſa colligit.
Oſſacus. idem quod attacus piſcis.
Oſtentabilis. qui oſtendi poteſt, *oſtentabile*. *Gloſſ.*
Oſtentifer. *portentoſo*. Gloſſ.
Oſtentaſus. *portentoſo*.
Oſteocollum. herba muralis.
Oſtiaria. *portinaja*.
Oſtracina. ὀστρακίνδα, Athenienſium ſuffragia.
Oſtracinda. ὀστρακίνδα, genus luſus puerilis, teſtulæ commutatio, & projectio, cum quis divinabat jactum.
Oſtracum. teſta. ὄστρακον. ¶ Item pavimentum teſtaceum.
Oſtrigillator. reprehenſor.
Otalgia, ὠταλγία, aurium dolor. *dolor d'orecchie*.
Otenchytes. ὠτεγχύτης, clyſter auricularius.
Othonæ veſtes ex lino. *veſte di lino*.
Ovites. oviparus. *che fa uova*.
Ovifpex. qui ovium viſcera inſpicit.
Ovizirii. Viſiri dicti, dignitas Turcica. *Viſiri*.
Oxobapta, rubro tincta.
Oxos. ὄξος, acetum. ¶ Item genus purpuræ.
Oxy. ὀξὺ, acutum, aut acetum.
Oxyacantha. ὀξυάκανθα. ſpina parvis foliis aculeatis, baccas ferens rotundas.
Oxybaphum. vas ad acetum continendum. ¶ Item genus menſuræ, idest quarta pars cotylæ.
Oxycratum. ὀξύκρατον, acetum aqua mixtum. *acqua acetoſa*.
Oxyglyca, vel oxyglycy, ὀξυγλυκὺ, vel ὀξύγλυκυ, medicamentum ex favis aceto maceratis.
Oxylipes. panes acetum habentes ad intinctum.
Oxyliparum. muretum acidum, quod piſcibus adhibetur.
Oxyngium. fæx aceti. *feccia d'aceto*.
Oxyntron. ὀξύντρον, emplaſtrum quoddam ruptorium.
Oxyporium. ὀξυπόριον, medicamentum facile penetrans.
Oxyrrhodinum. ὀξυρρόδινον, medicamentum ex aceto, & aqua roſacea, quo unguntur capilli eorum, qui phrenitide laborant.
Oxyrrinchus. ὀξύῤῥυγχος, piſcis, mugil fluviatilis. ¶ Item piſcis in Ægypto, quem quondam pro Deo Ægyptii colebant. ¶ Item urbs Ægypti ad Nilum, ubi hujuſmodi piſcis præcipue colebatur.
Oxys, ydis. vas aceti.
Oxyſaccharum. ὀξυσάκχαρον, potio ex ſaccharo, & aceto. *ſciroppo acetoſo*.
Oxytonus. ὀξύτονος, in acutum tenſus.
Oxymum. genus eduli redolentis, ex inteſtinis confecti. *trippe*.

P

Pabo. vehiculum unius rotæ. *Gloſſ. Iſid.*
Placajas. ſana. *ſana*.
Pachydermus. παχύδερμος, fatuus, rudis. *di pelle groſſa*.
Pacifero, as. pacem induco. *portar la pace*. Gloſſ.
Pactis, idis. inſtrumentum duarum chordarum.
Pacton. navium genus ex viminibus contextum.
Peculum. ſacculum, paſceolus. *ſacchetto*. Gloſſ. Iſid.
Pædagogo, as. pædagogum ago. *Fulgent. contin. Virg.*
Pædones. puellæ virgines.
Pæderaſtia. παιδεραστία, amor puerorum.
Pædicus, laſcivus. *laſcivo*.
Pædinrema. abortus.
Pædiſca. ancilla. ¶ Item meretrix.
Pædiſcium. proſtibulum. ¶ Item attributum effictum.
Pædomathis. παιδομαθὴς, qui a puero ſtatim diſcunt.
Pædonomus. παιδονόμος, ingenuorum puerorum magiſter.
Pædopullon. puer. *fanciullo*.
Pædotriba. παιδοτρίβης, præceptor, pædagogus.
Pædotribia. παιδοτριβία, ars exercendi puerorum corpora.

Digitized by Google

Pægnium. παίγνιον, ludus, res, res ludicra. *giuoco.*
Pæmenium. ποιμένιον, veſtis paſtoralis. *veſte da paſtore.* Gloſſ. Iſid.
Paſa. apud Coos placentulæ ſunt.
Pagalia. perſolutio. *pagamenta.*
Paganiſmus. paganeſimo.
Paganitius. vir occultus. *Glaſſ. Iſid.* ¶ Item idiota.
Pagenſis. ejuſdem pagi homo. *della medeſima contrada.*
Paginalis. epiſtolaris. *Ennod.*
Pago, is. idem quod pango; vel idem quod paciſcor.
Palaphrion. *palafreniero.*
Palaica, vel Palmea. bovis cauda. *coda del bue.*
Palatha. παλάθη, maſſa ficorum.
Pale. πάλη, lucta. *lotta.*
Palillogia. παλιλλογία, iterata locutio, dictionis alicujus repetitio.
Palimbaſtus. reſtibilis ager.
Palimpaga. veteramenta.
Palindonia. *ciarpami di ſcarpe vecchie.*
Palingeneſia. παλιγγενεσία, regeneratio. *rinaſcimento*
Pallio, onis. qui pallas parat.
Palmapinus. arbor quædam peregrina.
Palmor. palpa, adulor. *accarezzare, adulare.*
Palmularius. agitator in ludis Circenſibus.
Palpabilis. *palpabile.* Oroſius l. 5.
Palumbula. parva palumba. *colombina.*
Pambaſilia. παμβασιλεία, *dominio aſſoluto.*
Pamvum. veſtis paſtoralis. *Gloſſ. Iſid.*
Pamphagus. παμφάγος, quælibet res veſcens. *chi mangia di tutte.*
Pamphyludromon. navis impeditoria.
Panagrum. πανάγριον, genus retis, quod omnia capit.
Panatia. largitio panis ab Imperatoribus facta.
Panarius. qui panem vendit. *Gloſſ.*
Panarmonium, omni harmonia conſtans.
Panerea. *panciera.* thorax ſquameus.
Panchia. rapina. *Gloſſ. Iſid.*
Pancratiarius. pancratiaſtes. *Gloſſ.*
Pancreas. πάγκρεας, corpus glanduloſum in medio meſenterio ſitum.
Pandeſia. πανδαισία, epulum.
Pandecton. linteamen.
Pandex. qui ſemper pandit ora ad potandum. *Gloſſ. Iſid.*
Pandochium, vel Pandochium. πανδοχεῖον, diverſorium, in quo omnes hoſpites recipiuntur. *oſpizio.*
Pandocheus. πανδοχεύς, caupo, ſtabularius. *oſpite.*
Pandura. muſicum inſtrumentum nabli non abſimile.
Panduriſta, & Pandurus, qui pandura canit.
Pangito. ſæpe pango. *Gloſſ. Iſid.*
Paniconiarius. qui panem coquit. *Petr. Chryſol.*
Panifex. *chi fa, o vende pane.* Onomaſt. vet.
Panifica. annona civilis.
Panificus. piſtor.
Pannuda. aqua cum pane. *panata.* Gloſſ.
Pannarius. pannorum venditor.
Paneus. *di panno.* Onomaſt. vet.
Panoplia. πανοπλία, univerſitas armorum, vel armatura perfecta ad omnes uſus.
Panopta. πανόπτης, omnia videns. *chi vede il tutto.*
Panſelenus. πανσέληνος, plenilunium.
Pantherion. πανθήριον, parvus panther.
Pantolabus. παντολάβος. ſcurra quidquid affertur accipiens.
Pantopharynx. παντοφάρυγξ, guloſus, comes. *goloſo.*
Pantopola. παντοπώλης, ſeplaſiarius, qui omnes res venales habet. *chi vende di tutto.*
Panurgus. πανοῦργος, verſutus, veterator. *aſtuto.*
Papadia, mulier ſacerdos. *ſacerdoteſſa.*
Papaleſtra. tonſura Papalis. *tonſura Papale.*
Paparus. dignitas Papæ. *Papato.*
Paploma. teges. *ſtoja.*
Papotius. ebrioſus. *ubbriaco.*
Papotentia. ebrioſitas. *ubbriachezza.*
Pappias. pater. *padre.*
Pappiſo. infantium more blandior.
Pappous. avitus. *degli avi.*
Papyleon, tentorium. *padiglione.*
Papyrio, onis, papyrus. *carta.*
Papyropola. παπυροπώλης, qui chartas conficit, & vendit. *chi vende carta.*
Para. παρά, ad, apud, penes.
Parabaſis. παράβασις, tranſgreſſio, prævaricatio. *traſgreſſione.*
Parabia. potus quidam factitius.
Parabolus, παράβολος, qui audacter ſe periculis objicit. ¶ Item qui cum beſtiis depugnat.
Parabyſtus. occultus, latens, vel ſe ipſum intrudens.
Paracampaniſmata. injuſtæ ponderationes.
Paracatabole, es. depoſitum, fidejuſſio.
Paracellarius. minoris cellæ præfectus.
Paraceraſides. oſſicula in cruribus.
Paracharacta. moneta adulterata.
Paracharagmata. nummi adulterini. *monete falſe.*
Paracleſis. παράκλησις, advocatio, patrocinium.
Paraclytus. παράκλητος, infamis, male audiens. *diſonorato, infame.*
Paracmaſticus. jam deſinens vigere.
Paracnemium. os cruris.
Paracope. παρακοπή, delirium. *perdimento d'intelletto.*
Paradactades. miſeri.
Paradiazeuxis. perverſa disjunctio.
Paradiſchion. hortus. *orto.*
Paradiſeus. *di Paradiſo.*
Paradoeum. feudum nobile.
Paraſredus. *cavallo da carico.*
Paragium. æquatio hæreditatum. *paraggio.*
Paragramma. παράγραμμα, ſcripturæ depravatio.
Paragrammatiſmus. παραγραμματισμός, cum litera pro litera ponitur.
Paragraphe. παραγραφή, annotatio in margine, ſcholium. ¶ Item præſcriptio, exceptio, effugium, litis compoſitio.
Paragraphon, & paragraphus. linea in longum protenſa. ¶ Item ſcriptura ſeparata, ſcripturæ diviſio, pars capitis, tituli, quæſtionis.

Paralaurum. ædicula monaſterio adjuncta.
Paralepſis. παράληψις, aſſumptio.
Paralipomenos. παραλειπόμενος, prætermiſſus, omiſſus. *tralaſciato fuori.*
Paralipſis. παράλειψις, præteritio. *ommiſſione.*
Parallaxis. παράλλαξις, mutatio. ¶ Item differentia loci veri, & apparentis. V. Mathematicos.
Paralleliſmus. παραλληλισμός, convenientia quædam in lineis, & figuris, apud Geometras.
Paralleloneus, parallelogrammus. *Auct. de limitib. apud Goeſ.*
Paralogiſmus. παραλογισμός, falſa, & captioſa ratiocinatio. *concluſione falſa.*
Paralos. πάραλος, genus navis apud Athenienſes.
Paralurges. genus veſtis purpuram intextam habens.
Parameria. παραμήρια, internæ femoris partes.
Paramegeſis. παραυξήσεως, appoſita ex adverſo narratio.
Paranympha. παράνυμφος, pronuba, quæ nubentem viro conjungit. *Iſid. l. 9. c. 8.*
Parapetaſma. παραπέτασμα, tegumentum. *copertura.*
Parapherna. παράφερνα, bona, quæ feminæ nubenti præter dotem dantur. *In Dig. l. 23. tit. 3. leg. 9.* ſcribitur græce παράφερνα.
Paraphernalia bona. parapherna.
Paraphraſtes. παραφραστής, interpres, qui non verbum e verbo, ſed ſenſum e ſenſu transfert.
Paraphraſticus. παραφραστικός, ad paraphraſim pertinens.
Paraphreniſis. mentis delirium.
Paraphroſyne. παραφροσύνη, error mentis.
Paraphyades, furculi, propagines.
Paraplegia, membrorum reſolutio.
Paraplexia. detentio mentis cum ereptione ſenſuum.
Parapompica. παραπομπικά, quæ tranſmittuntur.
Parapromy. ἀπόπτωσις, lapſus. *caduta.*
Parathreſis. παράθρησις, luxatio. *slegamento dell'oſſa.*
Paraleveſtica. conceptacula ſeminis.
Paraſelene. παρασελήνη, Lunæ replicatio in nube cava ſe reflectentis.
Paraſemon, τὸ παράσημον, navis ſignum.
Paraſphagis, pars pectoris.
Paraſtaſis, παράστασις, aſſiſtentia. *aſſiſtenza.*
Paraſtata. conceptaculum ſpermaticum.
Paraſynagoga. παρασυναγωγή, falſa ſynagoga.
Paraſynanche. παρασυνάγχη, nervorum ad fauces inflammatio. *ſpezie di ſcaranzia.*
Paraſyſtaſis. παρασύστασις, coitio ſeditioſa.
Parathesis, παράθεσις, appoſitio.
Paratilmos. παρατιλμός, evulſio pilorum.
Paratitla. παράτιτλα, ſummariæ titulorum expoſitiones.
Paratrimma. παράτριμμα, intertrigo, cum femora mutuo attritu excoriantur. *ſcorticatura per il viaggio.*
Paratypus. παράτυπος, male cuſus.
Paraugaſma. oppoſitio, comparatio.
Parauxeſis. παραύξησις, exaggeratio, amplificatio. *amplificazione.*
Pardalas. avis ex iis, quæ volare ſolent gregatim.
Parecclefia. ſacellum.
Parecheſis. παρήχησις, cum plures literæ, vel ſyllabæ eundem ſonum reddunt.
Parectaſis. παρέκτασις, extenſio, productio vocis inſerta ſyllaba.
Paredrus. πάρεδρος, adſeſſor, conſiliarius.
Paregmenon. cum voces ejuſdem originis confunduntur.
Parembole. παρεμβολή, interjectio, interpoſitio.
Parencephalis. παρεγκεφαλίς, pars cerebri poſterior.
Parenchireſis. παρεγχείρησις, molitio in aliquo opere.
Parenchyma. παρέγχυμα, propria cujuſque viſceris ſubſtantia.
Parentheticus. quaſi per parentheſim poſitus, ut parenthetica beilatio, apud *Sariſber. l. 8. c. 7.*
Parepigraphe. παρεπιγραφή, figura, cum quæ præcedere debuerunt, tacentur, ita tamen ut ex conſequentibus intelligantur.
Pareſis. πάρεσις, remiſſio, negligentia, languor.
Pareſcharites. foci cuſtus in navi.
Pariambis. παριαμβίς, tibiæ genus quoddam.
Par fico. æquo, parem facio. *agguagliare.* Sariſber.
Parippiarius. equiſo, paraveredarius, *garzone da cavalli.*
Parochianus, & Parochialis. ad parochiam pertinens.
Parodontides. παροδοντίδες, tubercula circa gingivas, orientia cum dolore.
Paroecus. πάροικος, advena, incola. ¶ Item curio. *Parroco.*
Parommeon. παρόμοιον, aſſimile.
Parœmia. παροιμία, adagium, dictum celebre. *proverbio.*
Parœmiacus. παροιμιακός, ad parœmias pertinens.
Parœmiographus. παροιμιογράφος, qui parœmias ſcribit.
Parœnia. παροίνια, carmina, quæ ad vinum canuntur.
Paromologia. παρομολογία, confeſſio, conceſſio. *conceſſione.*
Paronyma. παρώνυμα, denominativa, ut candidus a candor.
Parovalli. pardorum cuſtores.
Paroxyſmus. παροξυσμός, concitatio, exacerbatio. ¶ Item acceſſus febris, qui ſtatis horis fieri ſolet. *paroſiſmo.*
Parrheſia. παρρησία. *libertà di dire.*
Parſio. actus parcendi. *Gloſſ.*
Partheniæ, æ, natus ex ea, quæ virgo putabatur.
Parthenioptes. qui virgines vide inſpectat.
Partialis. qui partem continet.
Particus, negotiator, qui partes vendit.
Parulis, idis, παρουλίς, inflammatio in gingivis.
Parygron, medicamentum quoddam liquidum initio, ſed poſtea conſiſtens.
Paryphe. παρυφή, prætexta, aliquid veſti attextum. *Gloſſ.*
Parauinarium. vaſis genus, inſtar urcei. *Moſch. Lex.*
Paſchaticus. qui liberter feſtum colit.
Paſchalium, canon de celebrando Paſchate.
Paſchicus. παθικός, pathicus.
Paſchillus. *Paſquino,* ſtatua Romæ vetus cujuſdam ridiculi
Paſcuarium. cenſus pro paſcuis.
Paſias. *Baſsà* Turcarum.
Paſſagerius, qui paſſagio præeſt,

Paſſagium. expeditio in terram ſanctam.
Paſſionarium. liber continens paſſiones Sanctorum.
Paſte. maſſa. *paſta.*
Paſta regia. *marzapane.*
Paſta, adis. παστάς, thalamus.
Paſtaries. panes dulciarii, *paſticci.*
Paſtile. ultimus anni dies.
Pataci. πάταικοι, ſimulacra Deorum, quæ in puppibus navium ſtatuuntur.
Paterica. ſceptrum Patriarchæ.
Paternaliter, &
Paterne. *da padre.*
Pathema. πάθημα, paſſio, affectio.
Pathiaima. paſſio, morbus.
Pathio. animal quoddam quadrupes.
Pathopaſia. παθοποιΐα, affectuum commotio.
Pathus. πάθος, perturbatio animi, ægritudo, affectio.
Patricus. paternus.
Patrinta. qui eſt ejuſdem patriæ. *patriota.*
Patrioticus. ad patriotas pertinens.
Patripaſſiani. Heretici, qui Patrem paſſum putabant.
Pavefacio. exterreo. *ſpaventare.* Gloſſ.
Pavito. & paveculo, as. pavicula adæquo. *ſpianare.* Gloſ.
Pavidenſis, vel paviteníis veſtis, hoc eſt calcata, denſa; cui opponitur levidenſis. *Iſid. l. 19. c. 22.*
Pavimentitius, pavimento conſtans.
Pantanæ. induciæ. *tregua.*
Pauticape. machina quædam, quæ collo moleutium ſervorum inſerebatur, ne polentam comederent, neve ori manus admovere poſſent.
Paulilypus. παυσίλυπος, poculi genus Jovi ſacrum in conviviis.
Paxamas, vel Pecimus, genus panis.
Pauarnatum. panis ſubcinericius. *Gloſſ. Iſid.*
Peccaminoſa. *peccaminoſa.*
Pecia. pars. *pezza.*
Pecoreus. qui eſt ex pecore.
Pectinator. qui pectinat.
Pecudiarius. qui pecudis inſtar præceps fertur. *Gloſſ. Philox.*
Pecudinus, &
Pecudius. pecuarius. *pecorajo.*
Pecuniola. parva pecunia.
Pedagium. vectigal pro tranſitu.
Pedana. pedulis novus, qui caligæ aſſuitur. *Gloſſ. Iſid.*
Pedicularius, ii, qui inter ſymphoniacos modum dat tono, quod fiebat pedibus pulſando ſcabellum. *Gloſſ. Philox.*
Pediculata poma, quæ pediculos habent, quibus ſuſpendi poſſint.
Pedicularia. morbus pedicularis
Pediculo, as. pediculos venor. *Gloſſ.*
Pedilon. calceamenti genus.
Pedio, is, pede pulſo. *Sipont.*
Pedito, as, pedibus iter facio, *andare a piedi.* Gloſſ.
Pedo, onis, qui pedes latos habet. *Gloſſ. Philox.*
Pegata. ciſterna, puteus. *ciſterna, pozzo.*
Pegaſa. homo jocularis. *Iſid. Gloſſ.*
Pegma. πῆγμα. *barba.*
Pejeratio. perjurium, *ſpergiuro.* Salvian.
Pelanus. placentæ genus, quod Jovi offerri ſolebat.
Pelargici. nomileges de alimentis a filiis parentibus ſufficiendis.
Pelargicus. ad ciconiam pertinens.
Pelargus. πελαργός, ciconia. *cicogna.*
Pelarpacis. dignitatis nomen, *Bighierbei.*
Pelecanus. inſtrumentum ad dentes avellendos.
Pelica. poculi genus.
Pelioma. πελίωμα, pars livida. *lividura.*
Pellerina. *berlina.*
Pelleſuina. locus, ubi pelles venduntur, aut ſuuntur.
Pellicatio. pellicatus. *Gloſſ.* ¶ Item æmulatio.
Pellico as, æmulor. *Gloſſ.*
Pellicor, pallicem ago.
Pello, as. loquor. *parlare.*
Peltaſticus. ad Peltaſtas pertinens.
Pempte. πέμπτη, dies Jovis.
Penicina. laciniæ, vel ſtolæ. *Gloſſ. Iſid.*
Penicillus. penicillus, quo ſordes deterguntur. *ſtroccia per nettare.*
Penicillus. piſcis marinus inſectilis.
Pennarium. repoſitorium calami ſcriptorii. *pennajuolo.*
Pennelco, is, pennas emitto. *Caſſiod. l. 2. ep. 38.*
Penniculum. pinnaculum.
Penſiculator. qui penſitat.
Penſiliter. leviter.
Penſionarius. qui penſionem alicui ſolvit. *penſionario.*
Penſor. qui examinat, & expendit.
Penta, & pante, πέντε, quinque. *cinque.*
Pentacoſiomedimni. qui quingentis medimnis cenſi ſunt.
Pentadactylus, quinque digitis conſtans. *di cinque dita.*
Pentaeteris. πενταετηρίς, ſpatium quinque annorum.
Pentaglottus. πεντάγλωττος, qui eſt quinque linguarum.
Pentaplum. poculum, in quo permixtæ erant quinque rerum ſpecies, mel, caſeus, vinum, farina, oleum.
Pentaproti. πεντάπρωτοι, quinque primi, *i primi cinque.*
Pentaprotia, quinque primorum munus.
Pentaptotus. quinque caſus habens. *di cinque caſi.*
Pentarchus. πένταρχος, qui quinque viris præeſt. *capo di cinque.*
Pentaſtichus. πεντάστιχος. quinque verſibus conſtans. *di cinque verſi.*
Pentecontarchus. πεντηκόνταρχος, qui quinquaginta militibus præeſt, cujus munus eſt pentecontarchia.
Pentheterios. capillus reſectus in luctu.
Peolo, & peplæ, qui ex intemperato veneris uſu pereunt.
Peraſtutus. valde aſtutus. *molto aſtuto.*
Perbellus. valde bellus.
Percatupirat. valde tentat. *Iſid. Gloſſ.*
Percatapſere. valde dividere.
Percelion. tributum, quod Imperatori Turcarum ſolvunt Patriarchæ Conſtantinopolitani.
Percuſſionalis. qui percutitur. *Caſſiod. de muſic.*

Per-

Perdicepiſtes. perdicum venator. *cacciatore di pernici.*
Perdifficulter. perdifficiliter.
Perferantarius. *ralleranne.*
Perfoſſio. foſſio. *cavamento.* Gloſſ.
Perinſſura. *cavamento.*
Perſuectorium. quod leviter, & ramiſſe fit.
Perioſor. qui perfoodit. *Gloſſ.*
Peri, περὶ, de, ultra, circum.
Peribaris, idis. περιβαρὶς, calceamentum muliebre.
Periblema. περίβλημα, amiculum, pallium. *Poll.*
Peribole. περιβολὴ, umbitus ſermonis, periodos.
Peribolus. περίβολος, ſeptum, vallum. ¶ Item corona, ſeu lorica muri.
Pericardium. περικάρδιον, membrana circa cor.
Pericarpium. περικάρπιον, involucrum ſeminis, quo illud ambitur, & adverſus cæli, animaliumque injurias defenditur. *gaſcia del ſeme.* ¶ Item monile cingens juncturam manus, & brachii.
Pericephalea. galea. *elmo.* ¶ Item ſpira capillorum muliebrium. ¶ Item pars navis.
Perischaracter. περιχαρακτὴρ, ferramentum, quo caro gingivarum a dentibus ſeparatur.
Pericope. περικοπὴ, amputatio, circumciſio. *taglio.*
Pericranium. περικράνιον, membrana totum cranium extrinſecus ambiens.
Periegeſis. περιήγησις, ambitus, circuitus. *giro.* ¶ Item geographica terrę deſcriptio.
Perigialium. ora maritima. *ſpiaggia di mare.*
Perihermenias. περὶ ἑρμηνείας, de interpretatione.
Perinęum. περίναιον, pars hominis pudenda.
Periodeutes. περιοδευτὴς, luſtrator circa Eccleſias diœceſis. *viſitatore.*
Periodeuta. περιοδευτὴς, circulator.
Periœci. περίοικοι, qui habitant ſub eodem circulo parallelo.
Perior, iris, conor, tento, experior. *sforzarſi.*
Perioſteon. περιόστεον, membrana oſſa ambiens.
Peripatus, περίπατος, deambulatio. ¶ Item locus deambulationis. ¶ Item ſecta Philoſophorum Peripateticorum.
Peripetia. περιπέτεια, *peripezia.* fortunę caſus, & temeritas.
Peripetio. inciſio ſcripturarum, capitulum, ſententia.
Peripezia, & peripezides. pedum ornamenta.
Peripheria. περιφέρεια. circumferentia.
Periphoretus. περιφόρητος, qui circumfertur.
Periphragma. περίφραγμα, conſeptum.
Peripneumaticus. peripneumonicus.
Peripſema. περίψημα, limatura metalli, & raſura cujuſcunque rei. ¶ Item quiſquilię & purgamenta domus. habet quidem *Tertull. de pudic. c.* 14. ſed referens verba Apoſtoli Pauli.
Periſcius. περίσκιος, qui circa ſe umbram habet.
Periſtaſis, περίστασις, ſtatus, conditio.
Periſteropullon: columbę pullus. *colombino.*
Periſtethion. ornamentum pectorale.
Periſtia. inſtratio.
Perjuratio. perjurium. *ſpergiuro.*
Perithalaſſa. περιθάλασσα, litus. *lido.*
Perizoma. περίζωμα, pudendorum operimentum, velamen. *braghe.*
Perizonium. περιζώνιον, palliolum pręcinctum.
Perlatio. quę perfert.
Perlatus. valde latus.
Pernarro. enarro. *raccontare.* Gloſſ.
Pernimius. valde nimius. *Paulin. Petrocor.*
Peroſis. læſio, privatio, impedimentum naturalis functionis.
Perpendicularis. ad perpendiculum poſitus.
Perpeto. ſine intermiſſione peto. *Sipontin.*
Perroro, as, rore perfundo.
Perſonalię. perſonales actiones.
Perſonanter. ſonore. *Salvian.*
Perſonno, as, perſonam do.
Perſpicillum. ſpecula. ¶ Item *occhiale.*
Perſuaſor. inſuaſor. *Salvian. Caſſiod.* & *Paulin. Petrocor.*
Perſuo, is, in locum ſuo. *cucire affatto.*
Pertremiſco. valde contremiſco. *tremare aſſai.*
Pertumultuoſus, magnum tumultum excitans.
Perturbator. qui perturbat. *perturbatore.*
Pertuſſis. tuſſis continua: apud Medicos.
Pervaſio. invaſio. *Salvian.*
Pervicacitas. pervicacia. *oſtinazione.* Gloſſ.
Perviveo, es. ſemper viveo. *Paulin. Nolan.*
Perſceſino. tributi genus, quod Patriarchę Conſtantinopolitani ſolvent Imperatori Turcarum.
Peſſellus. parvus peſſulus. *chiavistello.*
Peſſulatus. peſſulo clauſus. *chiavistellato.*
Peſtimus. peſtilens. *peſtilente.*
Peſtinuncius. qui peſtem nunciat. *Gloſſ. Iſid.*
Petaliſmus. genus exilii apud Syracuſanos, ut oſtraciſmus apud Athenienſes. V. *Alex. ab Alex. l.* 3. *c.* 20.
Petallum. ornamentum capitis.
Petalus. folium, lamina, bractea, frons arboris. *Iſidor.*
Petalurgus. πεταλουργὸς, qui bracteas facit.
Petiliter. demiſſe, diviſe. *Gloſſ. Iſid.*
Petitiuncula. brevis, & parva petitio. *petizioncella.* Gloſſ.
Petitius. qui frequenter petit.
Petroleum. bitumen liquidum e ſaxis defluens. *oglio di ſaſſo.*
Petropium. petroſelinum. *petroſemolo.*
Petrophyes. herba in petra naſcens, ſempervivum minus.
Pezzion. pellis. *pelle.*
Pezo. pecto. *pettinare.*
Phacalle. uber, fumeo, petaſo. *lardo, o preſciutto.*
Phecaſiarius. qui phecaſia conficit.
Phęus. φαιὸς, fuſcus, ſubniger.
Phagoledorus. convivia devorans.
Phaleręę, arum, loca nullis herbis, aut plantis veſtita. *terreni deſerti.*
Phalacrus. calvus.
Phalangarcho, φαλαγγάρχης, qui phalangi pręeſt.
Phallophorus. qui phallum fert.

Phalus. φάλος, conus galeę.
Phaneta. φαέθων, Sol. *Sole.*
Phantaſticus. φανταστικὸς, imaginativus. *immaginario, fantaſtico.*
Pharmacodes, odor pharmaci. *odor di medicamenti.*
Farmacopœus. φαρμακοποιὸς, qui pharmaca facit. *che fa medicamenti.*
Pharmacopolium. φαρμακοπωλεῖον, locus, ubi pharmaca venduntur. *bottega di ſpeziale.*
Pharmacotheon. medicamentum divinum. *medicamento ſanto.*
Phaſchurum. pallium pontificale.
Phaſe. tranſitus. *paſſaggio.*
Phaſis. φάσις, apparitio. *apparizione.*
Phatne. φάτνη, pręſepe.
Phelenion. penula, caſula, toſula, tunica, *cappa, pianeta.*
Philanthropus. φιλάνθρωπος, humanus, amicus. *corteſe, amico.*
Phylargyria. φιλαργυρία, aviditas pecunię.
Philautia. φιλαυτία, amor ſui ipſius. *amor di ſe ſteſſo.*
Philogynia. φιλογυνία, amor mulierum. *amor di donne.*
Philoiſtor. cupidus doctrinę.
Philocalus. φιλόκαλος, pulchritudinis, vel honeſtatis ſtudioſus. *amator dell' oneſtà.*
Philodeſpotus. φιλοδέσποτος, amans domini. *amator del padrone.*
Philodicus. φιλόδικος, litium amans, *amator di liti.*
Philoloedorus. φιλολοίδορος, amans conviciorum.
Philomyri. unguentorum ſtudioſi.
Philoponus. φιλόπονος, amans laboris. *amico della fatica.*
Philoſophaſter. philoſophię ignarus. *filoſofaſtro.*
Philoſophema. φιλοσόφημα, quęſtio philoſophica.
Philotheorus. φιλοθεώρος, ſpeculationi deditus. *amico della ſpeculazione.*
Philotimus. honoris amator. *ambizioſo.*
Philotimia. φιλοτιμία, amor honoris. *ambizione.*
Philoxenus. φιλόξενος, hoſpitalis. *amante dell' oſpitalità.*
Phimoſis. φίμωσις, morbus glandis in virili pudenda.
Phlegma. φλέγμα, pituita, humor aquoſus. *flemma.*
Plegmaſia. inflammatio cum febre. *infiammazione con febbre.*
Phlogoſis. φλόγωσις, ardor, inflammatio. *infiammazione.*
Phoba. φόβη, coma leonis.
Phocęna. φώκαινα, parvus delphinus.
Phœbeius, Phœbeus.
Phœnicis, idis. veſtis phœnicei coloris.
Phœnicopterygium, parvus phœnicopterus.
Phœnix. φοῖνιξ, palma arbor.
Phollis. φόλλις, obulus.
Phratria. φρατρία, contubernium. *confraternità.*
Phroneſis. φρόνησις, prudentia. *prudenza.*
Phrontiſterium. ſchola. *ſcuola.*
Phrurarchus. φρούραρχος, *Capitano delle guardie.*
Phryganda. genus ludi, in quo fabis toſtis, ſeu frixis utebantur.
Phthoe. φθόη, phthiſis. *tiſicezza.*
Phthongarium. genus tibiarum, quibus Phonaſci modos vocis regebant.
Pthora, φθορὰ, corruptio. *corruzione.*
Phuca. potionis genus.
Phylarchus. φύλαρχος, nomen dignitatis in militia equeſtri.
Phyſiognomia. φυσιογνωμία, naturę inquirendę ratio ex corporis habitu, vultus lineamentis &c.
Phyſiologus. φυσιολόγος, qui de rerum naturis differit.
Phytologia. diſciplina rerum vegetabilium.
Pica, morbus mulierum gravidarum, cum varia appetunt in cibum, vaſa ſalidiuſc.
Picrocholi. πικρόχολοι, flava bile abundantes.
Pierius. Pierius.
Pigredo, & Pigrities, & Pigritudo. *pigrezza.*
Pigritas. *pigrezza.* Gloſſ.
Pilatus. rotundus inſtar pilę.
Pilas, morilegulus, catus.
Pilaſca. vas ex corio. *Gloſſ. Iſid.*
Pilaticum. monile de collo Imperatoris.
Pilaticum. ſceptrum Imperatoris ad inſtar pili.
Pilones. portitores mortuorum. *beccamorti.*
Pilntonſus. lupus cervinus.
Pilomeo. quidquid in pila tunditur. *Gloſſ. Iſid.*
Pinacopola. πινακοπώλης, qui tabulas vendit.
Pindę. pinnę. *Gloſſ. Iſid.*
Pinguamen. pinguitudo. *graſſo.* Gloſſ.
Pingueo. pingueſco. *ingraſſarſi.*
Pinta. vini menſura. *pinta, mezzetta.*
Piphallis. πιφαλλίς, avis, alauda.
Pipiunculus, vel pipuncolus, accipiter.
Piratevium. πειρατήριον, receptaculum piratarum. *ridotto de corſali.*
Pirulus. animal majus moſtela, ejuſdem tamen ſpeciei.
Pirula. extrema pars naſi. *gloſſ. Iſid.*
Piſcicſaus. piſcoſus. *pieno di peſce.* Tendulf.
Piſon. quiddam venenis, quod clam inſit nardo.
Piſſa. πίσσα, pec, *pece.*
Piſſigo. pix liquida.
Piſticus. πιστικὸς, ad fidem faciendam aptus. ¶ Item ſincerus, purus, non adulteratus.
Piſtis. πίστις, genus aromatis. ¶ Item fides, perſuaſio.
Pithecus. πίθηκος, *ſimia.*
Pithoegia. πιθοιγία, feſta Athenis, in quibus dolia omnia retinebantur.
Pithogaſtrus. ano eſt doliaris venter.
Pitigmata, caoſę. *Iſid. gloſſ.*
Pitillus. parvolus. *picciolo.*
Pitiſma. ludi genus, quo mirabili arte quis volvitur. ¶ Item levis, & crebra vini deguſtatio.
Pittaciolum, vel pittacioium, exigua tabula, ſchedula. *Adelph.*
Pitylus. πίτυλος, ſonus, qui editur, cum remis mare verberatur.
Pityrias. πιτυρίας, panis furfuraceus. *pane di farina non iſtacciata.*
Pityriaſis. πιτυρίασις, furfures capitis.

Pityrides. πιτυρίδες, furfuracee olivę.
Pitymn. πίτυμνον, fuſlus. *cruſca.*
Placator. qui placat.
Placatrio. quę placat. *Salvian.*
Placentarius. qui placentas conficit. *Gloſſ.*
Plasivus. placens, gratus. *grato.*
Placos, oris, placentia, placendi ſtudium. ¶ Item tranquillitas.
Plagio, as. plagium committo.
Piegula. levis plaga.
Planeſco. planus fio. *Paulin. Nolan.*
Plangonium. unguentum.
Plantanimal, vel plantanimus, animal imperfectum, quod partim animal, partim planta eſſe videtur. ζωόφυτον.
Planula. fabrile inſtrumentum ad lignum lęvigandum, & complanandum, *pialla.* ¶ Item lamina teres, qua fores parietibus ope cardinum conjunguntur.
Platanetum. locus platanis conſitus.
Plathanum. inſtrumentum, in quo panes informabantur.
Plauſtro, is. in modum plauſtri perſtrapo.
Plebaous. ad plebem pertinens, plebejus. ¶ Item curio plebis. *Pievano.*
Plecta, ę, nexus a virgultis. *catena.* ¶ Item calix duas anſas habens.
Plectropœus. πληκτροποιὸς, qui plectra, & citharas facit.
Plegma, atis, cincinnus. crines intorti. *treccia.*
Plenarie. plene, omnino, *affatto.*
Plenarius. plenus.
Pleo, impleo. *empire.*
Pleonexia. πλεονεξία, aviditas plus habendi, avaritia. *cupidigia di roba.*
Plethora. πληθώρα, humorum, vel ſanguinis redundantia.
Plethoricus. πληθωρικὸς, qui ſanguine redundat.
Plethrum. πλέθρον, ſexta pars ſtadii. Quidam pro jugero accipiunt.
Pleura. πλευρὰ, latus. *coſta.*
Pleximon. catena, torques.
Plereus. punitus.
Plica. *piegatura.*
Plicles, adis, ſpatium inter crura, & ſcrotum.
Pliſiarcoticum. principalis medicina, electuarium.
Piiſtobolinda. πλειστοβολίνδα, luſus ſpecies per teſſeras, & aſtragalos.
Plocium, ornamentum colli. ¶ Item ſtuppa.
Plotei. proprii. *Gloſſ. Iſid.*
Plorum. currus habens duas rotas. *carro da due ruote.*
Plumella. culcita, aut ſimile quippiam plumis farctum.
Pluſtrum. maris tranquillitas. *Adelhelm.*
Pluviale, & Pluvium, veſtis contra pluviam, *cappa.*
Plynteria. πλυντήρια, feſta Athenienſium Cerani facta.
Pneuma. πνεῦμα, ſpiritus, flatus. *ſpirito, vento.*
Pneumon. πνεύμων, pulmo. *polmone.*
Pneumonia. πνευμονία, pulmonis inflammatio. *mal di polmone.*
Pneumonicus. πνευμονικὸς, qui pulmonis morbo laborat. *che patiſce di polmone.*
Poeſtria. ποιήτρια, mulier, quę opus ruri facit, mercede conducta.
Poegnium, comeſſatio poſt cœnam.
Podargus. canis quidem, ſic dictus a pedum celeritate.
Podia, ę, funis in navi, quo velum tenditur.
Podiatus. qui eſt inter mimos. *Gloſſ. Iſid.*
Podinom. pedule, calceus. *Gloſſ. Iſid.*
Podiolum. *peccioi peggiuola.*
Podiſmo. pedibus dimetior.
Podonichum. veſtis ſacrorum.
Podoniptrum, vas, in quo pedes lavantur. *vaſo da lavare i piedi.*
Podoſtrophia. repedatio.
Pola, vel Polula, pila ex aluta, molli tomento farcta. *balla.*
Polaris. *del Polo.*
Polemarchia. πολεμαρχία, munus polemarchi.
Polemarchus. πολέμαρχος, belli dux, tribunus militum. *generale.*
Polemicus. πολεμικὸς, contentioſus, litterarium certamen continens, ut polemica ſcripta, quibus contra aliquem diſputatur.
Poliorceticus, πολιορκητικὸς, ad urbis obſidionem pertinens.
Politice. *con politica.*
Polis. πόλις. *Città.*
Polities. munditięs. *polizia.*
Pollinaceus, &
Pollinaris. pollinarius. *ſtaccio da fiore.*
Pollinctoria. polvinaria mortuorum. *Gloſſ. Iſid.*
Pollinctum. locus, ubi cadavera curantur. *Gloſſ. Iſid.*
Pollinctus. pollinctura, unctio cadaveris.
Polliones. portitores mortuorum. *beccamorti.*
Pollucibilitas. ſumptuoſitas. *Fulgent. l.* 2.
Pallucior, qui pollucet.
Pollyceius. aſtutus, verſipellis. *aſtuto.*
Polnſus. ſuperbus, altus, ornatus. *Iſid. gloſſ.*
Polumen. locus ſacrorum.
Poly. πολὺ, multum, valde. *molto.*
Polyandria. multitudo civium. *moltitudine di cittadini.*
Polyanodynos. cicuta.
Polybutes. πολυβούτης, qui multos boves habet. *che ha molti buoi.*
Polycandelum. πολυκάνδηλον, candelabrum cum multis candelis. *candeliere da molti lumi.*
Polychreſtus. πολύχρηστος, valde utilis, cujus frequens eſt uſus, ut ſal. *molto utile.*
Polygamia. πολυγαμία, nuptiarum multiplicatio.
Polygamos. πολύγαμος, qui multas uxores duxit. *di molte mogli.*
Polygrammatus. πολυγράμματος, multis literis conſtans.
Polygrammus. πολύγραμμος, multas lineas habens.
Polygraphus. πολυγράφος, qui multa ſcribit.
Polyloquium. multiloquium.
Polyloquus. qui multum loquitur.
Polymitarius, qui veſtes polymitas facit. Polymitarium opus, multis liciis contextum.
Polymorphus. πολύμορφος, multiformis.

Poly-

Polyphagus. [illegible], multivorax. mangione.
Polypharmacus. [illegible], pharmacis abundans. di molti medicamenti.
Polypragmon. [illegible]. multis ſe negotiis implicans, curioſus. gran ungarfante.
Polyticha. publicæ rationes. charte publicæ.
Polyptoton. [illegible], nomen, quod multos, aut multiplices caſus habet.
Polyptychum. [illegible], multis plicaturis conſtans. pieno di piegature.
Pomaria, Dea pomorum.
Pomarium. mollis, & liquidus cibus ex pomis.
Pomifero. poma fero. gloſſ.
Pompator. qui ſuperbe aliquid agit.
Pompula. parva pompa.
Pompulentus. pompa plenus.
Pomulum. picciol pomo.
Ponderator. qui ponderat. gloſſ.
Ponderatura. ponderatio. gloſſ.
Ponderoſus. hernia laborans.
Pontaticum. vectigal, quod pro pontis tranſitu penditur.
Pontonium, genus navigii fluvialis, tardum, ac grave, quod non niſi remigio procedi poteſt. Iſid. l. 19. Orig. c. 1.
Populago. ſuffiago, frutex.
Populare. miles, quia populatur. gloſſ.
Popus. parvus equus. gloſſ.
Porcinarium, locus, ubi porci aluntur.
Portaticum. vectigal pro mercium trajectione.
Poriſma, conſectarium, corollarium, additamentum ex demonſtratis reſultans.
Pornæ. ludi, in quibus meretrices in ſcenam producuntur.
Porocele. ſpecies herniæ, cum in ſcrotum deſcendens materia indurat.
Poroſus. poris abundans.
Porphyra. [illegible], purpura. porpora.
Porphyris, idis. [illegible], veſtis purpurea. veſte di porpora.
Porphyrogeneta, & porphyrogenitus, in porpura natus, hoc eſt patre Imperatore.
Porphyrus. ſerpens capite candido, cætera purpureus.
Portarium. vectigal portæ.
Portarius. janitor. portinaro.
Portatilis. portatile.
Portella. parva porta. portella. gloſſ.
Portemia. navicula lata, & ſine carina.
Porthmos. [illegible], fretum. ſtretto di mare.
Porticulum, baculus hortatorum. Iſid. gloſſ.
Portitorium. portitoris, ſeu publicani officium. ¶ Item baculus hortatorum. gloſſ. Iſid.
Portunarius, qui portorium exigit.
Porus. [illegible], callus.
Poſculum. poſca. Onomaſt. Vet.
Poſideon. menſis Decembris.
Poſtnaculum. genus diſci, in quo projiciendo ſe juvenes exercebant.
Poſtæ, quaſi poſitæ) ſtationes equorum curſualium. poſte.
Potentialis. potens. potenziale.
Potheriotheca. [illegible], poculorum armarium.
Pothen. πόθεν. donde?
Præaccipio. anticipare.
Præcantator, qui incantamentis mala ab hominibus amoliri ſtudet.
Præclamito. ſæpe præclamo.
Præclaritas. excellentia. eccellenza.
Præcognoſcentia. ante cognoſcentia. Mar. Victorin.
Præcognoſco. ante cognoſco.
Præcompono. ante compono.
Præconius, qui eſt præconis, ut præconia vox.
Præconor, aris, præconem ago. ¶ Item promulgo. promulgare.
Prædicamentum. ſupremum genus aliquarum rerum.
Prædicatorius, laudatorius. Salvian.
Prædicatum. appoſitum in propoſitionibus Logicorum.
Præductale, vel præductal, ſtylus, vel plumbum, quo præducuntur lineæ in membrana ad ſcripturam dirigendam.
Præfaſcinium, omnino faſcinatur. gloſſ.
Præfidentia. confidentia.
Præfluvium, & præfluvus, fluor alicujus rei ante cæteræ.
Prægenero. ante genero. Proſper Aquitan.
Prægnax prægnans. Fulgent. l. 2. Mythol.
Prægnos. prægnans. pregno.
Præjudex, qui ante judicat. chi giudica avanti.
Præjuro. ante juro. giurare avanti.
Prælaſſatus. valde laſſatus. Frontin. l. 2. Stratagem.
Prælavo. ante lavo, ſeu purgo. lavare avanti. ¶ Item prætereluo.
Prælubium. pelagus. mare. gloſſ. Iſid.
Præmadeo, vel præmadeſco, valde madeo. Orientius in Commonit. l. 2.
Præmetivum, & præmetium, quod libationis gratia ante meſſem præmetiri mos erat. gloſſ.
Præmetior, ante metior. miſurar avanti.
Præmeto. ante meto.
Præordino. ante ordino.
Præpalpo, as, ante, vel valde palpo. Paulin. Nolan.
Præpremo. præ cæteris.
Præpropero. valde propero. gloſſ.
Præſentanee. efficaciter. efficacemente.
Præſepiolum. cavitas oris, in qua dens firmatur.
Præſero, is, præ aliis ſero, ante emitto.
Præſervo. preſervare.
Præſideratio est, cum ante tempus tempeſtates hybernæ moventur.
Præſidior, aris, præſidio ſum.
Præſtolus, vel preſtulus, præſens. preſente.
Prætus, a, um, præſens, qui præſto eſt.
Prætulatus, us. prelatura.
Prætenſio. pretenſione.
Prætoriolum. parvum prætorium.
Prævidentia. facultas prævidendi.
Pragma. [illegible], negotium, negozio.
Prandicularii dies, dies poſt jejunium, in quibus largius prandetur. Gloſſ.
Prandiolum. prandiculum. picciolo deſinare.
Prandiorium, locus, ubi prandetur.
Praſia. [illegible], locus, ubi porrum naſcitur. ¶ Item area horti. ¶ Item ordo diſcumbentium in convivio.
Praſinianus. qui praſinæ factionis favet.
Praſocuris, beſtiola porro infeſta.
Praſocurum. falx, qua porrum detondent. falce da orti.
Praſon. [illegible], porrum. porro.
Praſſa. charta. Gloſſ.
Praxapoſtolus. liber Actuum Apoſtolorum.
Praxis. [illegible], actio, negotium. negozio, azione.
Precabilis. che ſi può pregare. Gloſſ.
Premicula, vel premiſula. catena lunga. Gloſſ.
Presbyterium. [illegible], officium, & dignitas presbyterorum.
Pretiare. apprezzare, dar prezzo. Caſſiod.
Primitiva, æ, la primogenitura.
Primivirgius. caballarius, primus militum virgatorum, & lictorum virgas ferentium. ¶ Item qui primam virgam fert ante regem. Gloſſ. Iſid.
Primula veris. viola.
Prinus. ilex, arbor glandifera.
Privatitius. privativo.
Privilegiatus. privilegiato.
Proæreſis. [illegible], prælectio.
Proæreticus. [illegible], facultatem habens unum præ alio eligendi.
Proagon. [illegible], præludium certaminis.
Proagoniſticum. præluſorium.
Proagoreuſis. [illegible], prænuntiatio ejus cædis factæ, qua eis interdicebatur facere, donec ſententia lata eſſet.
Proaſma. [illegible], cantilenæ proœmium.
Proaſtia, orum, ſuburbana villæ. borghi.
Proaulia, dies, qui antecedit nuptias: epaulia, qui ſubſequitur.
Probatica piſcina. ubi oves lavabantur, cum ſacerdotes eas immolare vellent.
Probaticus. ad oves pertinens.
Probatomandra. ovile.
Probaton. [illegible], ovis. pecora.
Probatoriæ literæ, quæ probabant juſtam abeundi licentiam.
Probro, as. villaneggiare.
Probroſitas. villania. vituperio.
Probulus. [illegible], qui pro aliis conſultat. provviſore.
Procatalepſis. [illegible]. occupatio, prolepſis.
Procheimaſis. vel prochimaſis. [illegible], ſignum tempeſtatis futuræ.
Prochiron, ſcriba expeditus.
Procinctualis. ad procinctum pertinens. Caſſiodor.
Procingo. ie. apparecchiare, metter in pronto.
Procio, is, voco, provoco. ¶ Item rumpo, irritum facio.
Procomion. capelli d'avanti.
Procotta. [illegible], tonſuræ ſpecies, cum quis anteriore parte comatus eſt.
Procraſtinus. matutinus.
Procymæa. [illegible], moles, ſeu murus ſtructus ad repellendos maris fluctus. argine, riparo, molo.
Prodentia. vehementia, qua quis prodit, & explicat vires ſuas.
Prodiorthoſis. [illegible], moderatio, correctio.
Producibilis. qui extendi poteſt.
Proedri. [illegible], præſides, viri primi ſubſellii.
Proektheſis. [illegible], propoſitio orationis, in qua ante oculos exponitur quidquid in controverſiam venit.
Proelementum. offiziale, officialis judici proficiſcenti aſſiſtens.
Proeleuſis, [illegible], progreſſio, proceſſus. proceſſione ſolenne.
Proepiplexis. [illegible], occupatio, cum quis ſemetipſum verbo arguens, alienam correptionem prævertit, & declinat.
Profector, qui profiſit.
Proficuus. utile. Caſſiod.
Profligatio. diſtruzione.
Progaſtor. [illegible], qui ventrem propendentem habet. gloſſ.
Progeniculo, as. in genua procumbo. gettarſi alle ginocchia di qualcheduno. Gloſſ.
Progloſſus. [illegible], volubilis linguæ. Gloſſ.
Prognoſis. [illegible], præſcientia.
Prognoſtes. [illegible], qui præſcit. indovino.
Prognoſticus, a, um. præcognoſcendi vi præditus. Gloſſ.
Progymnaſma. [illegible], præexercitamentum.
Prohedri. V. hic ſupra Proedri.
Prolegomenon. [illegible]. prefazione.
Prolepticus. [illegible], ad anticipationem pertinens.
Prolobus. ſinus prominens in gutture avium. ventricello.
Promachus. [illegible], qui ante aciem pugnat.
Promneſtria. [illegible], nuptiarum conciliatrix.
Promptitudo. prontezza.
Promulgator, & promulgatrix, qui, & quæ promulgat.
Promurale, is. antemurale.
Promutuor, aris, ante mutuor. Gloſſ.
Pronoea. [illegible], providentia, mens Mundi.
Pronefas. plus quam nefas.
Pronexium. funis, quo navis alligatur ad palum. Pap.
Pronoſtra. ante noſtra. Gloſſ. Iſid.
Propagino, ac. propago. gloſſ. Iſid.
Propædia. [illegible], prava inſtitutio.
Propheſis. [illegible]. ſcuſa, preteſto.
Propheteſſe, idis. profeteſſa.
Propitiatorium. locus, in quo Deus placari ſolet. ¶ Item tabula quædam poſita ſuper arcam Dei.
Propitiatorius. propitiandi vim habens.
Propitiatus, os. propiziazione.
Propitior, aris. placare.
Propos. valde potens. aſſai potente. Gloſſ. Iſid.
Propoſco. dimandare. Gloſſ. Iſid.
Propotiſma. quod ante bibendum datur.
Prorex. Viceré.
Proſaria ars, quæ tunicas pexas curat.
Proſodium. [illegible]. canticum, quod Diis canitur.
Proſphærarium. loculus, ſportula.
Proſtates. [illegible]. prefetto, o avvocato.
Proſtaticus. [illegible], ad proſtatem pertinens.
Proſupero. ſuperabundo. ſupero.
Protthymata. [illegible], ſunt, quæ ante ſacrificium fieri ſolent, ut vaporatio thuris, oblatio placentarum, &c.
Protimeſis. [illegible], æſtimatio unius præ alio. ¶ Item prærogativa, prælatio, jus prælationis.
Protapoſtolarius. primus inter eos, qui populo Apoſtolorum ſcripta exponunt.
Protoaſecretes, is. primo ſecretario.
Protocancellarius. primo cancelliere.
Protocarabus. primo piloto. ¶ Item navis genus.
Protocentarchus. primus centurio.
Protocollum. protocollo, liber, in quo acta primum a Notariis perſcribuntur, ut ut ideo deinde exſcribi poſſint.
Protocolum. prima ſcheda, in qua character eſt chartæ, ut inde noſcatur. v. g. figura duarum clavium, amphoræ, roſa &c.
Protocurſor. primo corſore.
Protogenes. primus generis.
Protognomon. [illegible], qui primus dicit ſententiam. che primo dice il ſuo parere.
Protogonos. [illegible], primogenitus. primogenito.
Protologia. [illegible], primus ſermo.
Protomartys. primo martire.
Protomyſta. primo fra i Sacerdoti.
Protonotarius. primo fra i notaj, capo de' notaj.
Protoplaſtes. [illegible], qui primo fingit, & format. Pap.
Protopapa. dignitas Eccleſiaſtica ſecundas tenens poſt Patriarcham.
Protopathia. [illegible], affectus, quo aliquid primum afficitur, non per conſenſum alterius.
Protos. πρῶτος. primus. primo.
Protoſcriniarius. primiſcrinius.
Protoſtates. [illegible], antesignanus. primo in battaglia.
Prototocos. [illegible], primipara. primajuola.
Protoſtratos. mareſciallo.
Prototypus. [illegible]. prototipo, qui ad alterius rei exemplar factus non eſt.
Protoveſtiarius, præfectus veſtiarii.
Proxenetria, conciliatrix. conciliatrice.
Prunetum. lucus prunis conſitus.
Prymneſium. palus, ad quem navis alligatur. ¶ Item ipſe funis, quo navis ligatur. fune, o palo da legar le navi.
Pſallinum. catenulus, qui fræno additur. ¶ Item ipſum frænum.
Pſalmicanus, qui pſalmos canit. Theodolph.
Pſalmodia. [illegible], cantus ad organa muſica.
Pſellion. armilla. braccialletto, ſmaniglio.
Pſelliophorus. armillis ornatus.
Pſen. [illegible], vermiculus in caprificis naſcens.
Pſephos. [illegible], calculus, gemma, ſuffragium.
Pſeudoepiſcopus. falſo Veſcovo. Cyprian.
Pſeudographus. [illegible], falſa ſcribens. falſatio à Sariſberienſ.
Pſeudologus. [illegible], mendace.
Pſeudos. [illegible]. finto, falſo.
Pſole. ψωλή, mentula.
Pſoriaſis. [illegible]. rogna.
Pſorophthalmia. [illegible], oculorum ſcabies.
Pterna. [illegible], pars inferior navalis mali.
Ptyſis. [illegible] exſcreatio. ſputo.
Pubeſcale. pubes. Gloſſ.
Puberaſco. pubeſco.
Pudefacio. far vergognare.
Pudibunde. con roſſore.
Pudimentum. res pudenda. Gloſſ.
Pudoratus, & pudoratiſſimus. verecundus. Sariſber.
Pudoroſus, modeſtus. modeſto. Sup.
Puerarius. puerorum amator. Gloſſ.
Puerdſter. juvenis. Gloſſ.
Puerigerum ſemen, quod pueros procreat. Fulgent.
Pueroſus, pueris deditus. Gloſſ.
Pugnantia, æ. contrarietà.
Pugnicula. parva pugna.
Puliſinus. di pulce.
Pulico, as, pulices progigno. generare pulici. Gloſſ.
Pullaſter. pollaſtro. Onomaſt.
Pulligera ova, h. e. quæ pullos pariunt. Fulgent.
Pulpido. panis inſtar pulpæ carnis. Gloſſ. Iſid.
Pulſatiles venæ, quæ pulſum habent.
Pulvicinare, ſæpe pluere. piovigginare. Gloſſ. Iſid.
Pumicator. qui pumice lævigat. Gloſſ.
Puncto, as. puncta facio. Gloſſ. ¶ Item ſæpe pungere.
Pupior. più giovane.
Purpuriſſa. locus extra portam, ubi purpurea veſtiebantur. Gloſſ. Iſid.
Puſillanimites. viltà, abiettamente.
Puſillulus. piccioliſſimo.
Puſulus, a, um. puſillus.
Puta. prepuzio. ¶ Item muliebre pudendum.
Putana. meretrice.
Putorius, animal quoddam ex genere muſtelarum.
Putramen. putredine.
Putribilis. corruttibile. Paulin. Nolan.
Putrifluus, qui putore fluit. Eugen. Toletan.
Pycnoticus. [illegible], denſandi vim habens.
Pyelon. amplum vas ad lavandum.
Pygiſta. [illegible], qui pædicat.
Pylorus. [illegible], portæ urbis cuſtos. guardiano della porta.
Pyr. πῦρ, ignis. fuoco.
Pyramidalis. piramidale.
Pyraſter. pero ſelvatico.
Pyriaterium. [illegible], ſtuffa da ſudare.
Pyroboli. [illegible] ſaette acceſe.
Pyromantia. [illegible], divinatio per ignem.
Pythionicus. qui in Pythio certamine vicit.
Pythomantis. [illegible], vates Pythicus.
Pythoniſſa. mulier fatidica, a Pythone, ſeu Apolline correpta.

Pytta-

Pyttacium. calceamentum peraatiquum.
Pyulcus. inſtrumentum chirurgicum puri extrahendo accommodatum. *cava marcia*.

Q

QUactum. coactum, coagulatum. *Iſid.*
Quadrangulum, i. *quadrangolo*. *gloſſ.*
Quadratar. lepraida, marmorarius. *Caſſiod.*
Quadricornus. *che ha quattro corna*.
Quadriformis. *di quattro forma*. *Orientius*.
Quadrilinguis. *di quattro lingue*.
Quadrimembris. *di quattro membri*. *Onomaſt.*
Quadrimenſtruus. *di quattro meſi*. *gloſſ.*
Quadrinoctium. *tempo di quattro notti*.
Quæſtionaliter. *per quiſtione*. *Fulgent.*
Quæſtionatus. *poſto a' tormenti*. *Cyprian.*
Quæſtiono, as. *eſaminare, dar i tormenti*.
Qualitativus. *che importa qualità*.
Quartallum. cophinus, in quo mortui efferuntur.
Quarto, as, quartum quemque lego. *gloſſ.*
Quaternio, onis. compoſitio quatuor rerum, ut militum, chartarum, &c.
Queralor, aris. *lamentarſi*.
Querulofus. *pieno di lamenti*.
Quietudo. *quiete*. *gloſſ.*
Quimus. *di cinque anni*.
Quinqueplex. quintuplex. *quintuplicato*. *gloſſ.*
Quiſquiliatus. coccineus. *di ſcarlatto*.
Quotennis, vel Quotannis, is, adject. *di quanti anni*.
Quotuplex. *di quante ſorte*.
Quotuplex, quot menſurarum, vel librorum.

R

RAbbi. magiſter, *maeſtro*. Vox Hebraica.
Rabbinus. magiſter Judæus.
Rabboni. magiſter mi. Vox Hebraica.
Racha, vanus, fatuus, levis. *ſcemo, mattarello*. Vox Hebraica.
Radiatilis. In modum radii factus. *Venant. Fortun.*
Ragazium. *ragazzo*.
Ramphos, eos, neutr. pars faciei volatilium infra frontem, oculos comprehendens.
Rea, ira, vel locus iræ. Hinc rabies, raucos dicitur.
Rancidior. *divenir rancido*. *Fulgent.*
Randellas. circuli, orbiculi.
Randum, arbitrandum. *a reto*. *Gloſſ. Iſid.*
Rapiſma. alapa. *ſchiaffo*.
Raponculus. radix, quæ comeditur in acetariis, rapuntium. *raponzolo*.
Raro, as, rarum facio.
Raſa. veſtis genus.
Raſamen. raſura eboris.
Raſo, as. *radere*.
Raſorius. ad radendum aptus.
Ratificatio. *ratificazione*.
Ratifico. *ratificare*.
Ratne. *giudice, arbitro*.
Raucedo. *raucedine*. *Iſid.*
Rauceo. *eſſer rauco*.
Raucor, oris. *divenir, o eſſer rauco*. *gloſſ.*
Reago. vicriſim ago. Hinc reactio.
Realis. *reale*.
Realitas. conditio ejus, quod eſt reale.
Realiter. *realmente*.
Rebellatrix. *ribelle*.
Rebilis. opinabilis, a reor.
Reburrus. capite hiſpidus. *Gloſſ. Iſid.*
Recapitulatio. *recapitolazione*. *Caſſiod.*
Recentaria, quæ recens aliquid fert. *gloſſ.*
Reciſe. *brevemente*.
Recitabulum. *luogo dove ſi recita*. *Iſid.*
Reclinatorium. *guanciale*.
Reconventio. contrariam actionem intento.
Recriminor. *accuſare vicendevolmente*.
Rectangulus. *di angoli retti*.
Recuſſo. *ripercuotere*. *Auguſtin.*
Redargutio, onis. *riprenſione*. *Boethius*.
Redditor. *chi reſtituiſce*.
Redemptionalis charta, quæ datur, cum quis ſemet ex ſervitute ſua pecunia redimit.
Redhibitor, oris, qui redhibet.
Redhoſtimentum. gratiæ, & beneficii retributio. *ricompenſa*.
Redimiculo. redimiculum ſolvo. *gloſſ.*
Redulus. ſtrues lignorum ardentium.
Refectorium. *refettorio*.
Referendarius. *chi riferiſce, ſpia*. *Caſſiod.*
Reffo, as. *ſcavare, cavare, sbarbicare*.
Refloreo. *rifiorire*.
Refluxus. *reflusſo*.
Reformabilis. *che ſi può riformare*.
Refragium, contrarium ſuffragio.
Refrigeo, rurſus frigidus fio. *raffreddarſi*.
Refrigerator. qui refrigerat.
Refrigo. rurſus frigo.
Refrutico. rurſus frutico.
Regendarii. notarii, qui libellos ſupplices in codicem referunt.
Regeneratio. *nuova generazione*.
Regiſtrum. *regiſtro*.
Regulatiens, a, um. per regulam diligens.
Regulus. *baſiliſco*. ¶ Item parva quædam avis.
Rehiſco. iterum hiſco. *gloſſ.*
Rejuveneſco. *ringiovanire*.
Relata, orum. *i relativi*.
Relevium. honorarium, quod novus vaſſallus patrono introitus cauſa largitur, quaſi mortuum releuet feudum.
Reluminatio. mutua illuminatio. *gloſſ.*
Remando, as, iterum mando. *Eutropius*.
Remeculum. genus navigii, quo Lemnii utebantur.
Rememoratio. recordatio. *ricordo*. *Sarisber.*
Remoratio. *tardanza*.
Remoratrix. *tarda*.
Renale. zona circa renes. *Cathol.*
Renaſcibilitas. potentia renaſcendi.
Renitroſus. & Renoſus, & Rienoſus. *chi patiſce di reni*. *gloſſ.*
Renones, velamina humerorum, & pectoris uſque ad umbilicum, intortis villis hiſpida ad imbres arcendos. *veſti da pioggia*. *Iſidor. l. 19. c. 23.*
Renunculi. parvi renes.
Reautrio. *rinutrire*. *Paulin. Nolan.*
Repagino. rurſus compagino. *Pet. Chryſol.*
Repagularii judices, qui ad fores Curiæ jus dicunt. ¶ Hinc repagularia acta. *Scribon.*
Reparamen. reparatio. *Sipontin.*
Repaſco. *paſcer di nuovo*. *Paulin. Nolan.*
Repleta. lepis excelſus. *gloſſ.*
Repenſatio. *compenſazione*. *Salvian.*
Reprahenſibilis. *riprenſibile*. *Salvian.*
Repreſſalia. *repreſaglia*. Repreſaliæ ſunt pignorationes hominum, quæ olim concedebantur ob damna, & injurias adverſus habitatores loci illatas. *Jo. novell. Conſilr.*
Reprobabilis. *condannato, riprovato*. *Sarisber.*
Reprobatitius. reprobandus. *gloſſ.*
Repumico. rurſus pumice expolio.
Repyſtria. ludus latrunculorum.
Requeſta. libellus ſupplex, *richieſta, ſupplica*.
Reſervatio. *riſerva*.
Reſignator, qui reſignat. *gloſſ.*
Reſiniſer. reſinam ferens.
Reſopio. *riſopire*. *Fulgent. in Contin. Virgil.*
Reſortior. rurſus ſortior.
Reſortus, *territorio, giuriſdizione*.
Reſpicium. *raſpiro*. *gloſſ.*
Reſplendentia. *ſplendore*.
Reſponſalis. *procuratore*.
Reſponſarius. *raſponſivo*.
Reſticularius, qui reſticulos facit. *cordellaro*. *Fra. Vocabular.*
Retentator, qui res alienas retinet. *Caſſiodor.* ¶ Item qui rurſus tentat.
Reticella. *picciola rete*.
Reticeſco. reticeo. *tacere*.
Retifex. qui retia facit.
Retorſio. retorquendi actio.
Revadiare. debitorem ſe agnoſcere.
Reungo. rurſus ungo.
Rhabarbarum. herba. centaureum majus, rhapo Pontico valde ſimilis. *Reobarbaro*.
Rhabenus. *maeſtro*.
Rhabdomantia. ῥαβδομαντεία, divinatio per baculum.
Rhabduchi. ῥαβδοῦχοι, lictores.
Rhadamanteus. *di Radamanto*.
Rhæbus. *curvo*.
Rhagoides, is. ῥαγοειδής. ſecunda oculi tunica, quæ & uvea dicitur.
Rhagologus. ῥαγολόγος, acinos colligens. Eſt epitheton rabini.
Rhagopodes. ῥαγάποδες, fiſſuras in pedibus habentes.
Rapſodi. ῥαψῳδοί, recitatores. ¶ Item interpretes verſuum heroicorum.
Rhembus. ῥέμβος, vagabundus, erro, *vagabondo*.
Rhinea. *fichi neri*.
Rhinenchytes. inſtrumentum, quo aliquid in nares infunditur.
Rhiza. ῥίζα, radix. *radice*.
Rhizologus. ῥιζολόγος, qui radices colligit. *chi coglie radici*.
Rhizophagus. ῥιζοφάγος, qui radicibus veſcitur. *chi vive di radici*.
Rhizotomicus. ῥιζοτομικός, ad radicū exciſionem faciens.
Rhizotomus. ῥιζοτόμος, qui radices ſecat.
Rhodon. ῥόδον, *roſa*.
Rhodinum. ῥόδινον, *roſajo*.
Rhoicus. ῥοϊκός, fluxione laborans, *fluvido, o chi patiſce fluſſione*.
Rhoiſcus. ῥοΐσκος, corymbus aureus.
Rhomboides. ῥομβοειδής, rhombi figuram habens.
Rhombus. ῥόμβος, figura apud *Geometras*.
Rhopalicus verſus dicitur, qui a monoſyllaba voce incipiens gradatim creſcit, & ῥόπαλον, hoc eſt clavam Herculis imitatur, ut *Spes Deus æternæ ſtationis conciliator*.
Rhopographia. virgultorum, ſtirpiumque deſcriptio.
Rhoptron. *anello battitojo della porta*.
Ringo, is. ringor. *aprir la bocca, o il naſo*.
Riſibilis. *riſibile*. *Boeth.*
Riſorius. *ridicolo*. *Fulgent.*
Rito, as. ritum habere facio.
Rivarius. *rivale*. *gloſſ.*
Rivora, um. *piccioli rivi*. Auctor quidam *rei agr. apud Goeſ.*
Roboretum. locus roboribus conſitus. *Gloſſ.*
Rocca. colus. *rocca*.
Rogamen. &
Rogatura. *dimanda, preghiera*. *gloſſ.*
Rogarius. qui rogum parat ad cadavera cremanda.
Rogatarius. petitor. *Iſid. Gloſſ.*
Romandiola. *la Romagna*.
Romanenſe. *catenaccio*.
Romania. Thraciæ regio, ubi eſt Conſtantinopolis, quæ nova Roma appellata eſt.
Rorigena. rura genitus. *Sipontin.*
Roſula, parva roſa. *roſetta*. *Dracontius*.
Rotaticum. quod de vectura ſuper rota ſolvitur.
Rubecula. avis rubeo pectore.
Rubetra. avis minima circa rubos vivens.
Rubinus. gemma diaphana, rutilans, & rubens.
Ruſtator. qui ructat.
Rufeo. es. *eſſer raſſo*.
Rulla. ruſticus. *gloſſ.*
Rupa. ex utraque parte acutus. *gloſſ. Iſid.*
Ruptura. *rottura*. ¶ Item ager proſciſſus.
Ruralitas. *da villa*. *Caſſiodor.*
Ruricolaris. ruricola. *Venant. Fortun.*
Ruſpinor. manibus tero. *gloſſ.*
Rutela. animal venenatum. *tarantola*.

S

SAbe. menſis Februarius, Syrorum lingua.
Saccello, as, ſaccellos calidos ad fovendum impono.
Saccophorus. ſacco veſtitus, vel ſaccum ferens.
Sacire. proprium facere, occupare. Gall. *ſe ſaiſir de quelche choſe*.
Sacitea. depopulatio.
Sacramentalis. *Sacramentale*.
Sacramentarius. qui jurat. *gloſſ.*
Sacrifex. qui ſacra facit, ſacerdos.
Sacrimonium. conditio, ſeu relatio rei ſacræ. *gloſſ.*
Sacriſta. *Sacreſtano*.
Sacrivus. *votivo*.
Sæpe ſæpius. *ſpeſſiſſime volte*.
Sæpis, a, & ſæpus, a, um. *copioſo, abbondante*.
Sagana. vas, in quo aliquid teritur.
Sagaris. σάγαρις, ſecuris Amazonum.
Sagatio. genus ludi, cum ſago multorum manibus diſtento impoſitum aliquem in altum jactabant. *Vet. gloſſ.*
Sagenula. parva ſagena. ¶ Item parva navis inſtar ſagenæ expanſæ. *Pap.*
Sagibaro. ſapiens vir. ¶ Item ſenator.
Sagimen, inis. *graſſo*.
Saginator. qui ſaginat. *gloſſ.*
Sagmatus. ſagmate inſtratus. *gloſſ.*
Sagminarius. legatus, qui ſagmina fert. *gloſſ.*
Salaconia. σαλακωνία, *jattanza*.
Salicetum. ſalictum.
Saliſator. qui ex membrorum palpitatione divinat. *Iſidor. & Joan. Sarisber.*
Saliſo. palpito. *gloſſ.*
Salivaris. *di ſalvia*.
Saliunum, i. *ſalvia*.
Salpinx, ingis. σάλπιγξ, *tromba*.
Salſedo. *ſalſedine*. Onomaſt.
Salſicium. *ſalſiccia*. Tribuitur Actoni.
Saltim. per ſaltus.
Salvatio. *ſalvamento*. Beda.
Salvatrix. quæ ſalvat. *Proſper Aquitan.*
Salutatorium. locus, in quo ſalutaturi conveniunt. *Pap.*
Samardacus. homo ridiculus. *gloſſ.* ¶ Item terminus biforcus.
Sambuciarius. qui ſambuca canit.
Samiator. qui cote ferrum acuit. *gloſſ.*
Samica. pulvis. *gloſſ. Iſid.*
Samphoræ. σαμφόραι, equi, quibus impreſſum erat Σ.
Sanctificatrix. *ſantificatrice*.
Sandalotheca. σανδαλοθήκη, ſandalorum repoſitarium.
Sandapilo, onis, veſpillo. *Gloſ. Philox.*
Sandichinus. qui ſandicis colorem habet.
Sannator. *beffatore*. Gloſſ.
Sanno, as. *beffare*.
Sapharium. atrium templi. *Papias*.
Saphena. vena, quæ ſupra genu tripartito finditur.
Saporo, as. *dar ſapore*. *Pet. Chryſol.*
Sappa. *zappa*.
Sappula. *picciola zappa*.
Saprus. σαπρός, putris.
Sarabellum. veſtis Parthorum fluxior.
Sarabus. σάραβος, vel σάραβος, muliebre pudendum.
Saraph. ſerpens ignitus, & venenatus.
Sarcino, as. ſarcinas ſumo. *Onomaſt.*
Sarcitector. qui ex multis hinc inde conjunctis tabulis unum tecti facit corpus. *Iſidor.*
Sarpa. ſala armatoria.
Satellitium. ſatellitum turba. *gloſſ.*
Satiabilis. *ſaziabile*.
Sationarius ager. ſativus.
Satum, i. menſura quatuor, & viginti ſextarios continens.
Saturabilis. *ſaziabile*. Gloſſ.
Saturanter, &
Saturatim. *a ſazietà*.
Satyriaſis, adis. σατυρίασις, morbus in cute, qui & elephantiaſis dicitur.
Satyriaſmus, vel ſatyriſcus. σατυριασμός, morbus, quo glandulæ juxta aures inflammantur, & tument.
Satyrice. *ſatiricamente*.
Satyriſta. pantomimus.
Sauſeriſmus. σαυσηρισμός, linguæ hæſitatio.
Saxeſco. *diventar ſaſſo*. Scriban.
Scabinus. *Senatore, giudice, aſſeſſore*.
Scabridus. ſcaber. *Venant. Fortun.*
Scachus. *ſcacco*.
Scalenus. σκαληνός, latera tria inæqualia habens.
Scalperum. calceus. *ſcarpa*.
Scammarius. is. *ladrone, aſſaſſino*.
Scandicopola. qui ſcandicem vendit.
Scanſor. ἀναβάτης, qui equum ſternit, ut inſcendatur. *gloſſ.* ¶ Item qui equum ſcandit.
Scapeor. σκαπάνη, *zappa, badile*.
Scapilium. *le ſpalle, o la ſchiena*.
Scapularis veſtis. *ſcapulare*.
Scara. combuſtio ignis. *Papias*.
Scaramangis. genus veſtis.
Scartaoea. lorum.
Sceffila. menſuræ genus apud Germanos.
Sceletus. σκελετός, *ſcheletro*.
Scenifactor, vel ſcenofactor. qui umbracula, & velaria facit.
Scenofactoria ars, quæ umbracula, & tabernacula facit.
Scenopegia, σκηνοπηγία. feſtum tabernaculorum, apud Hebræos.
Schediaſmata, σχεδιάσματα, ſcripta tumultuarie, & ex tempore.
Schedicus. σχέδιος, extemporarius, ſubitarius.
Schinus. genus arboris (quare quidam eandem putant, ac lentiſcum) maſtichen exſudantis.
Schiſmaticus. diſcors, diſſentiens, diviſus. *ſciſmatico*.
Sciamachia. σκιαμαχία, pugna umbratilis, & armorum meditatio.
Sciatica, & ſciaticus morbus. *ſciatica, catarro nelle giunture*

Digitized by Google

glandore delle coſcie. Vox eſt corrupta ex *Iſchiadicus*, vel *iſchiadicus*, quo pacto talis morbus a Græcis vocatur: nam ἰσχίον coxam ſignificat.
Sciomantia. σκιομαντεία, divinatio per umbram.
Sclavus. *ſervo*, *ſchiavo*.
Scolopomachærion. σκολοπομαχαίριον, cultellus chirurgicus palo ſimilis.
Scordiſcus. corium crudum. *Iſidor.*
Scorpio. σκορπίος, virga nodoſa, vel aculeata ad cædendum; ita dicta, quia arcuato vulnere in corpus infligitur. *Iſidor.*
Scorpionarius, qui ſcorpionibus ſagittas, vel ſaxa jaciunt.
Scortatio. *puttaneſimo*.
Scortulum. *puttanella*. Gloſſ.
Scotoma. σκότωμα, *vertigine di capo*.
Screabilis. *che ſi può ſputar fuori*.
Screatio. *lo ſputar fuori*.
Scribillo, as. *ſcrivere*.
Scriniolum. *piccolo ſcrigno*.
Scriptiuncula, parva ſcriptio. *Salvian.*
Scrofulæ. *ſcrofole*.
Scrutarium. locus, ubi ſcruta venduntur. *gloſſ.*
Scrutillus. ventriculus fartus. *gloſſ. Iſid.*
Sculca. excubiæ.
Sculcator. *ſentinello*.
Sculpturatus. *ſcolpito*. Fortunatus.
Scutica. flagellum e corio.
Scuticula. parva ſcutica.
Scybalon. σκύβαλον, quiſquiliæ rudus. Vindiſiſuus ad Valentinianum Imperatorem.
Scylax. σκύλαξ, canis.
Scyphium. σκύφος. *picciol bicchiere*.
Scythiſſam. largiter bibere Scytharum more.
Secretorius. *ſecretario*, *cancelliere*.
Secundinæ. *le ſecondine*.
Securiculorius, qui ſecuroe fert. *gloſſ.*
Sedorum. foſſa, ubi ſedent milites; aut foſſo, ubi ſunt muri.
Seditionarius. *ſedizioſo*. Gloſſ.
Seditionor. *muover ſedizione*. Gloſſ.
Segmentarii. qui opera ex ſegmentis faciunt.
Sejugæ. *carretta da ſei cavalli*. Iſidor.
Sejunctim. *ſeparatamente*. Strabo Gallus.
Selectus, us. *ſcelta*.
Selouſidea. calceamentum muliebre.
Selliſſo. σελλίζω, jacto, oſtento.
Selliſternium. *apparato de ſedie*. Gloſſ.
Semicaput. dimidium capitis.
Semicingo. dimidium cingo.
Semicupium. vas ad modum lyntris, in quo homo potest reſupinus jacere.
Semilaterium. ſemilater.
Semiobolus. dimidium oboli. *Rhem. Fannius de ponderib.*
Semiperfectus. *imperfetto*. Paulin. Nolan.
Semiplagium. *piccolo rete*.
Semiquinaria cæſura eſt, cum poſt duos primos pedes ſyllaba partem orationis terminat, ut Arma, virumque cano.
Semiſeptenaria cæſura dicitur in verſu, quæ poſt tres pedes, & ſyllabam fit, ut Aſt ego, quæ divum incedo.
Semiſpathium. *mezzo ſpada*.
Semitogium. *breve*, *o mezza toga*.
Semiviridis. *mezzo verde*. *Gloſſ. Cyrilli*.
Semneum. σεμνεῖον, locus venerabilis.
Seneſcalcus. armenti cuſtus. ¶ Item regiæ menſæ præpoſitus, *ſiniſcalco*.
Senſatio. *ſenſazione*.
Senſitivus. *ſenſitivo*.
Senſualiter. *ſenſibilmente*, *o ſenſualmente*. Sariſbecienſ
Sentinaculum. inſtrumentum, quo ſentina purgatur. *Paulin. Nolan.*
Sentinator. qui ſentinam exhaurit, & purgat.
Seorſim. *ſeparatamente*.
Sepedon. *drago putrido*.
Sephora, gallina. *Pap.*
Septangulus. *di ſette angoli*.
Septunſus. *oſcuro*.
Septuplum. *ſette volte di più*.
Septuplus. *ſette volte doppio*.
Sepulio, as. *ſeppellire*. Venant. Fortun.
Sepulſorius. *ſepolcrale*. Gloſſ.
Sequeſtratim. *ſeparatamente*. Caſſiod.
Serarius. qui ſeras facit.
Sermocinator, *parlatore*, *dialogiſta*.
Serosa, æ. *ſcabro*, *che ſe pezza*.
Serpedo. rubor cutis cum membrorum extantia. *Iſid.*
Serpentiformis. *fatto a forma di ſerpente*. Vet. interpr. Iren
Serphus. σέρφος, genus inſecti ſimile formicæ, vel culici.
Serrarius. qui ſecat ſerra lapides. *gloſſ.*
Serto, as. *coronare*. Gloſſ.
Servatorium. *preſervativo*. Gloſſ.
Seſamis. placenta ex ſeſamo, & melle crudo.
Seſquantus numerus. ſeſquialterus.
Seſquicubitalis. *di un cubito*, *e mezzo*.
Seſquicubitus. *un cubito*, *e mezzo*.
Setaceum. *ſetaccio*.
Setarius. qui ex ſetis penicolos conficit.
Sevocator. qui ſevocat. *gloſſ.*
Sexto, adverb. *la ſeſta volta*.
Sicinnis, idis. σίκιννις, ſaltatio militaris in exequiis fieri ſolita.
Siclus. σίκλος, numiſma Hebræorum pondus habens quatuor drachmarum, in cujus altera parte calicului thuris, in altera Virga Aaronis impreſſa fuit.
Siatica. velum, quo fœminæ ſacrificantes utebantur.
Sicyopepon. genus cucumeris.
Siderofus. *aſſiderato*. Gloſſ.
Sigymum. σίγυμνον, jaculi genus.
Sigillarius. *ſtatuario*. Gloſſ.
Significatum. indicatio. *gloſſ.*
Signio, is. *notare*.
Siliquaticum. genus vectigalis, quod in nundinis ob vendendum penditur.

Simatus. ſimus, σιμός. *Sulp. Lupercus Servaſt. in eleg. de Cupid.*
Simplagium. *picciolo rete*. Gloſſ.
Simpo. vaſculum cum tenui fiſtula ad piliſſandum vinum.
Simpulario, as. res minuta, & nullius pretii.
Simpulator. conviva amicus ſponſi, qui cum eo eſt aſſiduus in convivio. *Iſidor. & Fulgent. Plancead.*
Simulatilis. *finto*. Venant. Fortun.
Simultum. vermis in cornu arietis. *Iſid. gloſſ.*
Sinuatio, *curvazione*. Fulgent. l. 1. Mythol.
Siphra. *ziffra*.
Sireo. *veſte ſottile*, *o traſparente*.
Sirrum. pallium leviter contextum.
Sirones. *pidocchi*, *che naſcono tra carne*, *e pelle*.
Sitellum, ſitella. *gloſſ. Cyrill.*
Sitibundus. *ſitibondo*. Onomaſt. vet.
Sititula. *picciola ſete*. Gloſſ.
Sitocomæ. σιτοκόμοι, annonæ præfecti.
Sitocomia. σιτοκομία, præfectura frumenti, & annonæ.
Sitonæ, orum, σιτῶναι, curatores rei frumentariæ.
Sitonatio. *ſituazione*.
Smarides, mulieres fucioſæ.
Smegmatopola. σμηγματοπώλης, qui ſmegma vendit.
Smyris. σμύρις, lapis, cujus pulvere expoliuntur gemmæ, & dentes terguntur.
Sobracomes, gubernator, *ſopracomito*.
Sobriolus. aliquantum ſobrius.
Sociator. *che uniſce*, *o accompagna*.
Solamentum. *conſolazione*. Paulin. Nolan.
Solidamen. ſolidamentum. *Venant. Fortun.*
Solidion. *ſtipendio*.
Soliloquus. *chi parla da ſe*.
Solœcophanes. σολοικοφανὲς, error orationis ſolœciſmi ſpeciem habens, ut Præneſte ſub ipſa, h. e. urbe. In Eunuchum ſuam, ſcil. Fabulam.
Somatopœja, a verbo σωματοποιέω, figura proſopopœjæ affinis, qua res corporis expertis voce, corpuſque damus.
Somatophylax. σωματοφύλαξ, cuſtos corporis.
Somnialis. *da ſogno*. Fulgent. l. 2. Mythol.
Sonus, a, um. *ſonante*. Iſidor.
Sophicus. *ſapiente*. Proſper Aquitan.
Sophophilus. ſapientiæ amans.
Sophroniſteres. σωφρονιστῆρες, duo dentes, qui omnium poſtremi naſcuntur circa ætatis annum vigeſimum.
Sophroniſterium. σωφρονιστήριον, locus, in quo diſſoluti homines corriguntur.
Sophroſyne. σωφροσύνη, *temperanza*.
Sopolium. *ſobborgo*.
Sordiceum. *cuojo crudo*.
Soriceus. *di topo*.
Soriticus. ad ſoritem pertinens.
Sororicidium. *uccisione della ſorella*. Gloſſ.
Sortiarius. *indovino*.
Sortividus, qui per ſortes videt.
Spadiceus, & ſpadicus color. σπάδιξ, *color bajo*.
Spagiria, ars, qua purum ab impuro ſecernitur.
Spagiricus, medicus, qui corpora ægra ſola purgatione curat.
Spalathrum. meſſe ſienum.
Spargo, ginis. ſparſio. *Venant. Fortun.*
Spartarius. avis accipitri ſimilis.
Spartopola. σπαρτοπώλης, qui ſportas texta vendit.
Spatalaei. σπαταλῶν, *viver delicatamente*.
Spatharius. ſatelles, armiger.
Spathiurus. animal caudam habens ſpathæ ſimilem.
Spathion, armiger.
Specularius, ii. qui ſpecula, vel ſpecularia facit. *gloſſ.*
Speculativus. *ſpeculativo*.
Spermologus. σπερμολόγος. locutulejus. ¶ Item genus avis.
Spernulis, is. *ſprezzatore*. Gloſſ.
Sphacelismus. ἀπὸ τοῦ σφακελίζειν, vitium in radicibus plantarum.
Sphacelus. σφάκελος, *corruzione degli oſſi*.
Sphæricus. σφαιρικός, *ſferico*. Iſidor.
Sphæroter. σφαιρωτήρ, corrigia.
Sphærica. genus pilæ majus paganica.
Sphygmos. σφυγμός, *il polſo dell' arteria*.
Spiratelus. dux cohortis, primipilaris. *Spira enim* aliquando cohortem ſignificat.
Spirnulus. animal quoddam quadrupes.
Splendifice. *lucidamente*. Fulgent.
Splendificus. *lucido*. Verſus quidam vetus apud Fabrettum.
Splendifluus. *che ſporge ſplendore*. Eugen. Toletan.
Spondophori. σπονδοφόροι, libaminum portatores.
Spongiator. qui ſpongias captat.
Sportellarius. qui ſportellam portat.
Sportulo, as. ſportulam accipio. *Cyprian.*
Spudaſtes. ἀπὸ τοῦ σπουδάζειν, *fautore*.
Spuretum. *ſpum*. Gloſſ. Iſid.
Squarro. cruſta cavis ulceribus accreſcens.
Stagnator. *chi fa vaſi di ſtagno*. Gloſſ.
Stagnicola. *chi ſta ne' ſtagni*.
Stagno, as. *coprir di ſtagno*, *metallo*. Gloſſ.
Stagnum, i. *ſtagno*, *metallo*. Gloſſ.
Staphyle. σταφυλή, *uva*.
Stater. στατήρ, pondus quatuor drachmarum. Item nummus argenteus, qui valet quatuor drachmas Atticas, idem quod Siclus Hebræorum. Si cum moneta Gallica conferatur, valet ſolidos Turonenſes quatuordecim.
Stathmus. σταθμός, *oſteria*, *luogo d' alloggio*. ¶ Item menſuræ Geometricæ genus, quæ tot. ſtadia cum dimidio continet, quæ in uſu maxime apud Perſas fuit.
Statice. στατική, *la ſtatica*, ars, ſeu ſcientia ponderum.
Staticus. στατικός, vim ſiſtendi habens. ¶ Item ponderalis ſcientiæ peritus.
Statiuncula. parva ſtatio.
Statuer. ſervi ante patronum ſtantes.
Statutum, i. *ſtatuto*, *decreto*.
Stauro, as. σταυρόω, palum defigo.
Stauropegium. *crocifiſſione*.
Steganomium. στεγανόμιον, *paga per l' alloggio*.
Stelliſicus. *ſtellato*.

Stellionator. *impoſtore*. Gloſſ.
Stephanoma. στεφάνωμα, *materia da far corone*.
Stephanopola. στεφανοπώλης, *chi vende corone*.
Stephanus. στέφανος, *corona*.
Stereometria. στερεομετρία, *miſura de' corpi ſolidi*.
Steroax, *timido*. Iſid. Gloſſ.
Sterrhoguaia. *incenſo meſchio*.
Stibinus, a, um. *di antimonio*.
Stichos. στίχος, *ſerie*, *ordine*, *verſo*.
Stigmatus. στιγματίας, *ſegnato*, *ſculpito*.
Stigo. στίζω, *incitare*, *pungere*.
Stillatio. *diſtillazione*.
Stipabilis. qui ſtipari poteſt. *gloſſ.*
Stivillum. *barba della capra*.
Stirpo, as. *eſtirpare*. ¶ Item *far le radici*.
Stlengis. στλεγγίς, olei gutta. ¶ Item ornamentum capitis.
Stoa. στοά, *portico*.
Stanus. *pazzo*.
Stœcheum. στοιχεῖον *lettera*, *elemento*.
Stolos. στόλος, *partita*, *andata*.
Stoma. στόμα, *bocca*.
Stragulatus. *fatto a tapezzaria*.
Stratocopus. *viandante*.
Stratopedarches. στρατοπεδάρχης, *capitanio*.
Stratopedarchia. στρατοπεδαρχία, *capitaniato*.
Stratorium. ſtragolum.
Stremus. redimiculum.
Streperos. *ſtrepitoſo*.
Strictoria tunica, quæ ad corpus ſtringitur.
Strigilarius. qui ſtrigiles facit. *gloſſ. Cyril.*
Strigilo, las. *radere*, *fregare*. Onomaſt.
Stroma. στρῶμα, quodvis ſtraguli genus, ut aulæa. ¶ Item liber miſcellanea multa continens, quemadmodum in ſtragulis multæ, & variæ res intexuntur, cujuſmodi ſunt ſtromata Clementis Alexandrini.
Strongyloproſopos. στρογγυλοπρόσωπος, *che è di faccia rotonda*.
Strongylos. στρογγύλος, *rotondo*.
Stuba, vel ſtula. *ſine*, *ſloſo*.
Sturio. genus piſcis, acipenſer a quibuſdam dictus.
Suadibilis. *facile da perſuadere*.
Subalbeo. *eſſer alquanto bianco*. Caſſiod. l. 5. ep. 34.
Subalternus. *ſubalterno*.
Subaqueus. *che è ſott' acqua*.
Subaratio. actus ſubarandi.
Subarundino. virgultis, & arundinibus oppleo. *Dracontius.*
Subbatere. *uccidere*, *o battere*.
Subcerniculum. *crivello*, *ſetaccio*.
Subcineritius panis. *pane cotto ſotto la cenere*. Iſid.
Subcus, & ſubcutaneus. *che è ſotto la cute*.
Subdicus. *chi parla in ſecondo luogo*.
Subdivus, & ſubdius. ſub dio poſitus. *gloſſ.*
Subgannare. *deridere*, *beffare*.
Subjectibilis. *ſoggetto*.
Subigatrix. mulier obſcœna patiens. τριβάς.
Subintelligo. *ſottointendere*.
Subitillus. genus placentæ, quæ ſubito paratur.
Sublimator. qui erigit, & extollit. *Salvian.*
Sublitio. *primo colore*, *che ſi dà a una tela*, *e che ſerve di fondamento agli altri colori*.
Sublunaris. *ſublunare*.
Submeies. qui in lectulo mingit. *gloſſ. Iſid.*
Submutatio. *mutazione*. Gloſſ.
Subnitido. nitidum facio. *Venant. Fortun.*
Subordino. *ordinare*.
Subpungo. *punger ſotto*. Eugen. Toletan.
Subrogatio. *il ſoſtituire*. Gloſſ.
Subſonatio. *ſuoi one*. Gloſſ.
Subſannator. *beffatore*.
Subſequus. *chi ſegue*, *ſuſſeguente*. Oroſ.
Subſes. *chi ſiede ſotto*. Gloſſ. Iſid.
Subſiſtentis. *ſuſſiſtenza*.
Subſumo, is. *ripigliare*.
Sububeres. qui ſub uberibus adhuc habentur. *gloſſ.*
Subventaneus. *ſoggetto al vento*. Subventanea ova, *uova vuote*, *o buone da nulla*.
Succerniculum. *crivello*.
Succinctorium. pannus ſuccinctus ad velanda pudenda.
Succubus. dæmon, qui ſumpta muliebri ſpecie viris ſe ſubjicere creditur.
Succuſſarius. ſuccuſſator.
Suefacio. *aſſuefare*.
Sueſio. *aſſuefarſi*.
Sufflatorium. *ſoffietto*.
Suffraganeus. *chi ſerve*, *o ajuta altri in qualche miniſtero*.
Suffrutices appellantur arbores medium quandam formam habentes inter arborem, & fruticem, qualis eſt ruta, hyſſopus, ſalvia.
Suffulorium. *opera di getto*.
Sugeo, us. *ſucchiare*.
Sugimen. *il ſucchiare*.
Suitas, atis. a recentioribus JCtis dicitur hæredum qualitas, qui primum in hæreditate paterna locum obtinent, continuationem dominii, & ſucceſſionis neceſſitatem inducens.
Sulcatim, per ſulcos. Tribuitur *Pomponio*.
Suldadus. *ſoldato*.
Sultanus. *ſignore*, *capitano*, *principe*.
Sultor. cultor. *gloſſ. Iſid.*
Superabundanter. *ſoprabbondantemente*.
Superadultus. *aſſai creſciuto*.
Superalis, vel ſuperaria veſtis, quæ omnibus aliis veſtibus ſuperinduitur, Gallice *ſur tout*. Iſid.
Superexſto. *ſopraſtare*.
Superfœtatio. ſecundarius conceptus prægnantis.
Superfugium. *fuga*.
Superilluſtris. *molto illuſtre*. titulus honoris, quo aliquem appellamus.
Superliminare. *ſoglio ſuperiore della porta*. Gloſſ.
Supernavigo. *navigar ſopra*. Gloſſ. Cyril.
Superſcriptio. *ſopraſcritta*. Gloſſ.
Supervaleſco. bene valeo.

Supa

Suppullulo. *pullulare ſotto.*
Surdeſco, is. *aſſordare.* Erciae Gordus, & Eugen. Tolet.
Suſceptor. *compare.*
Suſcipere. *tener al ſacro fonte.*
Suſcitamea. *eccitamente.* Quidam tribuunt Apulejo.
Suſlmeeta. *sollevanza.*
Suſerrioſin. *mormoratore.* Gloſſ. Cyril.
Suſurrium. *ſuſſurro, mormorio.*
Sutelo, as. *cucire.* Gloſſ.
Sutelosus. *frodolento.* Gloſſ.
Syagros. σύαγρος. *porco ſalvaggio.*
Sybarizo. συβαρίζω. *mora Sybaritarum in deliciis vivo.*
Syllabus. σίλλυβος, *indice, tavola d' un libro.*
Sylloge. συλλογή, *raccolta.*
Symballota, n. plur. συμβαλλωτά, veſtes coacti velleris, implexu potius, quam textu confectæ.
Symbiosis. συμβίωσις, *il viver inſieme.*
Symbolicus, συμβολικός, *ſimbolico, allegorico.*
Symbolægraphus, συμβολαιογράφος, *notaio, che ſcrive i contratti.*
Symmachia. συμμαχία, *ſocietà in guerra.*
Symmachus. σύμμαχος, *compagno in guerra.*
Symmysta. συμμύστης, *ſegretario, conſcio de' ſegreti.*
Sympatriota. *paeſano, patriota.*
Symposiarchus. συμποσίαρχος, &
Symposiaſtes. *moderator d' un convito.*
Sympota, æ, συμπότης, *convitato.*
Symposite. συμπόσιον, *raunitata.*
Sympſalmo. *union di voci nel canto.*
Symptoma. σύμπτωμα, *accidente, ſintoma.*
Syn. σύν, *con.*
Synagia. *centuria di ſoldati.*
Synallagma. συνάλλαγμα, *contratto.*
Synaxis. σύναξις, congregatio, conventus. ¶ Item coitio Chriſtianorum ad SS. Euchariſtiæ Sacramentum ſumendum.
Syncategorema, συγκατηγόρημα, vox, quæ per ſe nihil ſignificat, ſed cum alio verbo conjuncta ſententiam efficit: ut *omnis, nullus, aliquis.*
Syncategorematica vox. idem quod ſyncategorema.
Synchroniſmos. *concordia di tempi.*
Syncomiſtus panis. *pane mezzano tra quel di cruſca e quel di fior di farina.*
Syncretiſmus. repentina concordia propter malum aliquod incidens eorum, qui hoſtes modo eſſe videbantur.
Syncruſius riſus, *riſo ſgangherato,* a συγκρούομαι, concutior.
Syndeſmus. σύνδεσμος, *congiunzione.*
Synecdochice. συνεκδοχικά, Synecdochen habens.
Synechon. συνέχων, continens, *che contiene.* ¶ Item Sonans, *che raſſoda.*
Synedrium. συνέδριον, *conſeſſo, o collegio, ſpezialmente di Giudici.*
Synizeſis. συνίζησις, actus conſidendi. ¶ Item labes terræ ſubſidentis. ¶ Item figura, eadem quæ ſynecphoneſis.
Synochus. *febbre continua, e ſenza alcuna mutazione.*
Synonymus. συνώνυμος, *che ha il medeſimo nome.*
Synteresis. συντήρησις, *sinderesi, coſcienza.*
Synthesis. σύνθεσις, *compoſizione.*
Synthema. σύνθημα, patto. ¶ Item *teſſera, o contraſſegno per le ſentinelle.* ¶ Item diploma, *patente.* ¶ Item *ſentenza breve e oſcura, enigma.*
Syntomia. συντομία, conciſio, brevitas. ¶ Item figura orationis, qua res magna brevioribus deſcribuntur.
Synuſia. συνουσία, *lo ſtar inſieme.* ¶ Item *coito.*
Syphar. σύφαρ, *pelle di ſerpente.*
Syrmæa. συρμαία, genus cibi ex melle, & adipe, purgationibus in primis aptum. ¶ Item genus Spartani certaminis, in quo victor hujuſmodi cibo donabatur. ¶ Item genus raphani.
Syrtus. συρτός, *apparato di veſti donneſche.*
Syrupus. *ſiroppo, ſugo ſpremuto da erbe.*
Syſsitia. συσσίτια, contubernia in publico cænitantium Spartanorum.
Syſcevaſis. συσκευασία, *connesſione di coſe fra ſe contrarie.*
Syſita. *tonaca di tuojo de' Sciti.*
Syſſitia, συσσίτια, *ſodalità, comunanza.*
Syſtatos. σύστατος, *compagno, ſodalis in aliquo collegio.*
Syſtaſis. σύστασις, conſtitutio, commendatio. quæ eſt conſtitutio in favorem alicujus lata.
Syſtatiaæ literæ, συστατικὰ γράμματα, *lettere di raccomandazione.*
Syzeteſis. συζήτησις, *diſputa tra due.*
Syzygus. σύζυγος, *marito, conſorte.*

T

TAbacum, I, *o tabacco,* herba ſic dicta ab Inſula Tabacco (quæ eſt in mari Boreali Americæ Meridionalis) ubi copioſe provenit. Eadem dicitur & herba Nicotiana, a quodam Nicotio, qui eam primus in Europam inveniſſe fertur.
Tabefacio. *liquefare, corrompere.*
Tabliæ. ταβλία, tabulæ in veſtibus rotundi clavi.
Tabliſſare. ταβλίζειν, tabulis, ſeu teſſeris ludere.
Tabliſtes. ταβλιστής, qui tabulis ludit. *Gloſſ.*
Tabulo, as. *intavolare.*
Tacticus, a, um. τακτικός, quod pertinet ad aciem militum inſtruendam. a τάττω, ordino. Sic Tactices, es, ſcientia militaris de inſtruenda acie.
Tæditudo. *tedio.* Gloſſ.
Tæduchus. *chi porta la facella.*
Tæniæſes purpuræ, quæ in tæniis naſcuntur. h. e. in candicantibus maris cautibus, longo tractu faſciam imitantibus.
Taifali. ſeptentrionalis regionis milites.
Talaria, & Talares. articuli pedum.
Talaa. cui tali perverſi ſunt. *Gloſſ. Iſid.*
Taleo, as. *tagliare.*
Talmud. *libro, che contiene i dogmi Giudaici.*
Tames. *ſangue, cruore.*
Tamino. *macchiare.*
Tanalia. *tanaglia.*
Tangano, as. *ſcoagiatare.*
Tantza. *ballo, danza.*
Tapax. *ladroncello.* Pap.
Taphus. τάφος. *ſepolcro.*
Tarantula. *tarantola,* genus inſecti novi moſius, abundans in agro Tarentino, unde & nomen accepit.
Tarea. veſtis regia, aut ſtola purpurea. *Pap.*
Tarcaus. *ſorta di menſa.*
Tarichopola. ταριχοπώλης, *chi fa, o vende cibi ſalati.*
Tarma. *ſorta di peſo.*
Tarrioma. quod corio tegitur in ſella, aut curru.
Taxus. *taſſo, animale di grandezza d' una volpe, fiero, mordace, e che vive nelle caverne.*
Tegetarius, qui tegetes facit. *Gloſſ.*
Tegularia ſacrificia, quæ ſupra tegulas fiebant: ſic Tegularia beneficia. *Iſid. gloſſ.*
Tegularius, ii. qui tegulas facit. *Gloſſ.*
Telephia. *piaghe incurabili.*
Telephoria. publicanorum munus: item facultas exigendi tributa.
Teleſcopium. *cannocchiale:* a τῆλε, longe, procul, & σκοπέω, aſpicio, video.
Teletarches. τελετάρχης, cæremoniarum, vel religionis inſtitutor.
Teletarchia. τελεταρχία, principatus in condendis cæremoniis.
Teletus. τελετός, *perfetto.*
Telia. pegma quadratum, in quo farina venalis. ¶ Item circulus cribri. ¶ Item tabula luſoria.
Telo, onis. *ordigno lungo di legno per cavar l' acqua da' pozzi.* Sipontin.
Telonarius. *di gabelliere.*
Telos. τέλος, *fine.*
Tempeſtarii. homines venefici, qui incantationibus tempeſtates in aera commovent.
Temporatie. ad tempus. *Salvian.*
Tendo, dnis, & dinis, *tendine,* extremitas muſculorum, quæ fibris, & ligamentis conſtat, & oſſi annectitur.
Tenulis. qui poteſt teneri. *Pap.*
Tenſio, onis. actus extendendi. τάσις, *Gloſſ.*
Tepiditas. *tepidezza.*
Tepidulus. *tepiduccio.*
Tepore, as. *far tepido.* Dracontius.
Terebella, & Terebellum. *trivellino.* ¶ Item inſtrumentum chirurgicum, quo fracta capitis oſſa eximuntur, *trapano.*
Terebrum, i. *trivella, trapano.* Gloſſ.
Tergiductor. *conduttore dell' ultime file.*
Terma. τέρμα, *termine, fine.*
Terminate. *determinando, aſſegnando il termine.* Vetuſtus quidam auctor Grammaticus apud Goeſium pag. 243.
Terminator. *chi pone il termine.* Gloſſ.
Terrancola, avis alaudæ ſimilis, ſed ſine apice in capite, ita dicta, quod non in arboribus, ſed in terra verſetur. *Sipontin.*
Terrefacio. *ſpaventare.* Onomaſt.
Terricrepus. cum terrore crepans: epithetum fulminis.
Terſe. *nettamente, purgatamente.*
Terſor. *chi netta.* Gloſſ.
Terſorium. *ſtromento da nettare.* Gloſſ.
Teſſaracoſton. τεσσαρακοστόν, quadraginta dies ante, & poſt partum, quibus mulieres a ſacris abſtinebant.
Teſſaradecas, adis. *numero quatordiceſimo.*
Teſſellator. qui teſſellas diſponit.
Teſtudino, as, *fare a volta.*
Tetanotra. τετανωθρον, tetanothrum.
Tetradia. *ſentinella di quattro ſoldati.* a τετράδιον.
Tetraditæ. ſabbatiani, ſabbato jejunantes.
Tetraeteris. τετραετηρίς, *ſpazio di quattr' anni.*
Tetragoniſmus. τετραγωνισμός. *quadratura.*
Tetragrammaton nomen. τετραγράμματον, *nome compoſto di quattro lettere.*
Tetragrammus. τετράγραμμος, *di quattro linee.*
Tetrapentaeteris. τετραπενταετηρίς, olympias, quia conſtat quatuor annis, & initio quinti.
Tetraplus. τετραπλοῦς, quadruplus, quatuor rebus conſtans.
Tetrapodium. *menſa quadrata.*
Tetraſyllabus. τετρασύλλαβος, *di quattro ſillabe.*
Tetraetericum. quod tertio quoque anno inſtauratur.
Tetravela. *vele quadruplicate.*
Tetrobolum. τετρώβολον, nummus quatuor obolos valens.
Teutim. *toſſendo.*
Thalaſſiarcha. *ammiraglio.*
Thalaſſometra. *chi miſura il mare.*
Thalerus. *un' oncia d' argento.*
Thallophori. qui in feſtis Panathenaicis Athenienſium ramos olivæ geſtabant.
Tharapamus. *medicina, cura.*
Thebet. Januarius menſis.
Thelaturo. Sgratio.
Theloſophus. affectans ſapientiam.
Theoupha. agitatio, ritus, quo victimæ pectus in omnem partem agitatum, & quaquaverſus motum attollitur.
Theoreſis. θεώρησις, *contemplazione, ſpeculazione.*
Theoretrum. munus ſponſæ datum.
Theorica pecunia, quæ datur pro ſedilibus ad ſpectandum in theatro.
Theoricus. θεωρικός, *ſpeculativo.*
Theos. Θεός. *DIO.*
Thermopota. θερμοπότης, qui calidam bibit.
Thermos. θερμῶς, *caldo.*
Theſaurizo, *teſoreggiare.* Salvian.
Theſaurophylacium. θησαυροφυλάκιον, *erario, ſcrigno.*
Theſmophylaces. θεσμοφύλακες, legum, & inſtitutorum cuſtodes.
Thinx. *donazione.*
Thoracomachus. θωρακόμαχος, qui thorace indutus pugnat.
Thoracopœus. θωρακοποιός, qui thoraces facit.
Thrane. veſtes floridæ, & variegatæ.
Threnodia. θρηνῳδία, *canto lugubre.*
Threnus. θρῆνος, *lamento.*
Thria. θρῖα, *foglie di fico.*
Thurifico. *incenſare.*
Thyinus, a, um. θύϊνος, *di cedro.*
Thymiamaterium, ſeu potius Thymiaterium, θυμιατήριον, *turibolo.*
Thynneum. ſacrum, quo piſcatores thynnum Neptuno immolabant.
Thyra. θύρα, *porta.*
Tibiarius. *chi fa flauti.* Gloſſ.
Tibicinalia. crepitacula.
Tibicinator. *chi ſuona di flauto.* Gloſſ.
Tignatio, contignatio, contabulatio. *Gloſſ.*
Timoratus. *timorato.*
Tineator. *raſo dalle tignole.* Gloſſ. Cyril.
Tinnus. *picciolo anello.* Pap.
Titanicus. *terreo, tetro.*
Titilloſus. *ſolleticante.* Gloſſ.
Tityrus. τίτυρος, apud Scholiaſt. Theocriti Idyl. 3. hircum ſignificat: aliis animal ex hirco, & ove genitum. *Eugen. Toletan. carm.* 55. Tityrus ex ovibus oritur, hircoque parente.
Tias. *Zio.*
Tmeticus. τμητικός, *atto, che taglia.*
Togiſorium, locus, ubi Scholaſtici diſputant. *Pap.*
Togipurium, toga pura. *Vid. Gloſſ.*
Tolerabilitas. *tolleranza.* Gloſſ.
Toleratus, us, *tolleranza.* Salvian.
Toltum. ſublatum. *tolto.* Gloſſ.
Tomice. ſpecies ſtatuariæ, lignorum, vel eboris elaboratrix.
Tomicus. *che ha forza di tagliare, tagliente,* a τέμνω.
Tonarium, & Tonorium, τονάριον, fiſtula, qua tonus traditur, ne ſit altior vox concionis, aut loquentis.
Tonitrabilis. *che tuona.*
Tonſicula. genus piſcis apud Caſſiod. l. 12. Var. epiſt. 4.
Tonſo, as. *toſare ſpeſſo.*
Topaziatus, adject. a Topazio, ut Topaziaci lapilli, *Venant. Fortunat. l. 8. carm.* 4.
Topicus. τοπικός, *locale.*
Topographia. τοπογραφία, *deſcrizione d' un luogo.*
Topographus. τοπογράφος, *chi deſcrive un qualche luogo.*
Topotereſia. *ſquadre militari.*
Topoteretes. τοποτηρητής, *vicario, luogotenente.*
Topotheſia. τοποθεσία, *deſcrizione, o ſito d' un qualche luogo.*
Topus. τόπος, *luogo.*
Torcula, æ. *torchio.* Gloſſ.
Torculator. qui in torculari uvas, vel olea premit.
Toreuta. τορευτής, qui torno aliquid elaborat.
Tormentarius, a, um, ut tormentarius pulvis.
Tornatilis. *fatto ſul torno.*
Tornatura. *lavoro fatto ſul torno.*
Torneamentum. *gioſtra, torneamento.*
Torta. placenta, *torta, focaccia.*
Tortiloquium. *parlare oſcuro, ambiguo.*
Tortula. *picciola focaccia.*
Tortza. *torcia, face.*
Totalis. *totale.*
Totlarium. *in tante maniere.*
Totmodus. *che ha tanti modi.*
Toxico, as. *avvelenare.* Sarisberienſ.
Trabeatio. *travertino.*
Trabuchos. *macchina da gettar grandi ſaſſi.*
Tracada. *maſſa di legna.*
Trachea. ἡ τραχεῖα ἀρτηρία, *l' aſpera arteria.*
Trachoma, τράχωμα, ſcabrities interior palpebrarum ex morbo proveniens.
Tractilis, qui trahi poteſt. *Gloſſ.*
Tractio. *il tirare.* Gloſſ.
Tragulus. *becco, capro.*
Tramoſerica veſtis, quæ trama ſerica ſtamine lineo conſtat. *Iſid. l.* 19. *c.* 22.
Tranſcurſorius. *breve e fatto correndo, e toccando le coſe brevemente.* ut tranſcurſoria enumeratio. *Scribonius.*
Tranſfixio. *trafiggimento.*
Tranſgreſſor. *traſgreſſore, violatore.*
Tranſnominatio. metonymia.
Tranſpoſitio, *traſpoſizione.*
Tranſtrarium: ad tranſtrum pertinens.
Tranſverſio. *traſformazione.*
Tranſverſo, as, *porre a traverſo.*
Trapeza. τράπεζα *banca, menſa.*
Traphex. τράφηξ, tabula, qua panis ad furnum fertur.
Trauliſmus. τραυλισμός, *impedimento di lingua.*
Traulus. τραυλός, *balbo.*
Tregua. induciæ, *tregua.*
Trementura. *ubbriachezza.* Gloſſ. Cyril.
Tremulo, as. *dubitare.* Gloſſ.
Trepanum. inſtrumentum chirurgicum, *trapano.*
Trexinon. *corſo.*
Triadica. hymni in SS. Trinitatem.
Trias. τριάς, *numero ternario.*
Tribonium. *veſte logora.*
Tribunalitium. *luogo del tribunale.*
Tricephalus. τρικέφαλος, *di tre capi.*
Trichiaſis. τριχίασις, morbus mammarum, qui provenit in lactantibus ex pili hauſtu.
Trichotomia. *diviſione d' una coſa in tre parti.*
Trichypho. *veſti da fanciulla.*
Tricinos. *picciol guadagno.*
Tricolos. τρίκωλος, *di tre membri, o parti.*
Triconis. *di tre anni.*
Trigla. τρίγλα, genus piſcis ex molluſcum genere.
Trigonometria. *arte, o ſcienza de' triangoli.* a τρίγωνον, & μετρέω.
Trimenſtruus. *di tre meſi.* Gloſſ.
Trimma, atis, τρίμμα, *uomo pratico, aſtuto, furbo.*
Trimorion. τριμόριον, dodrans, quia tres continet aſſis partes.
Trimyxos lucerna. *lucerna di tre lumi.*
Triobolaris. *vile, di poco prezzo.*
Triopis. monile tres veluti oculos habens.
Tripartior, & Tripertior. *dividere in tre parti.*
Tripudiatio. ſaltatio.
Triſto, as. *contriſtare.*
Tritalogus. qui nugas loquitur.

Triten

Tritennatæ. memoriæ mortuorum, quæ ſiunt tertio, & nona die.
Tritus. τρίτος, *trito*.
Triverbero. *maſcalzone*, *cibaldo*. Gloſſ.
Trogulus. *cocolla*, *veſte monaſtica*.
Trophima. τρόφιμα. *prezzo*, *o paga degli alimenti*.
Tropologia. τροπολογία, figura, qua ſermo ad emendationem morum, & ad alia convertitur.
Troximos. τρώξιμος, *uva da mangiare*, uva, quam cibi, non vini cauſa habemus.
Truelude alea.
Tructa. *trutta peſce*. piſcis fluviatilis. *Iſid.*
Truculens, tis. *crudele*.
Truculentitas. *crudeltà*.
Truncarius. devorator, qui cibos truncat, nec dentibus mandit. *Pap.*
Truncatio. *troncamento*. Gloſſ.
Tubicinator. *trombetta*. Gloſſ.
Tubicino. *ſuonar la trombetta*. Gloſſ.
Tudiator. *impreſſore*, χαλκότυπος, Gloſſ.
Tulypanus. *turbante*.
Tumba. τύμβος, *tomba*, *ſepolcro*.
Tumex. *tumore nato da percoſſa*, *lividura*. Gloſſ. Phil.
Tumido, as. *gonfiare*. Gloſſ.
Tumultuator. *chi fa tumulto*. Gloſſ.
Tundito. tundere cupio, vel ſæpe tundo.
Tupha. *tiara regia*.
Tuphecia. tormenta bellica.
Tuphia. inſignia militaria.
Turbino, as. acuere in formam turbinis.
Turcicus, a, um, *de' Turchi*.
Turpiloquium. *parlare oſceno*. Gloſſ.
Turpilucris. *chi fa guadagni inoneſti*. Gloſſ.
Turundus, i. *una ſoppoſta*.
Tutumpha. *inganno*, *inſidie*.
Typico, as. *adombrare*, *figurare*. Guil. Brito.
Typo. *fornace di mattoni*.
Typographeum. *Stamperia*.
Typographia, *Stamperia*: item *diſpoſizione de' tipi*, *o caratteri per la ſtampa*.
Typographicus. *di ſtamperia*.
Typographus. *Stampatore*.
Typotheta. *chi diſpone i tipi*, *o caratteri*, *compoſitore*.
Tyracneſtis, idis. *iſtromento da grattar pane*, *o formaggio*, *grattarola*.
Tyramethyſtus color. *colore miſto di ameriſto*, *e di porpora*.
Tyropola. *chi vende formaggio*. a τυροπώλης.
Tyrſis. τύρσις, *torre*, *propugnacolo*, *fortificazione*.
Tzacones. *ſoldati di guardia*.
Tzanga. *ſcarpa da Re*.
Tzangarius. *chi fa ſcarpe per lo Re*.
Tzangrus. *arco*.
Tzannus. *ſtolto*, *pazzo*.
Tzauſius. *un Chiaus appreſſo i Turchi*, *ſatellite*, *guardia*.
Tzuſtria. *ſorta di giuoco equeſtre*.
Tzycaniſterium. *luogo da giuocare alla palla*.

V

VAcillator. *furbo*, *ingannatore*, cujus vacillat fides. *Gloſſ. Philox.*
Vadatia. *intimazione ad alcuno*, *che compariſca in giudizio*.
Vagilo, as. *vagire alquanto*.
Vagulo, as, vel Vagulor, aris, *ſchiamazzare*, *gridare bravando*.
Valedictorius, a, um. *di ſaluto*, *o di partenza*.
Valgio, is, *ſpianare la terra per l'aia*.
Valvarius. *chi fa le porte*. Gloſſ.
Vanellus. genus avis.
Vannulus. *picciol crivello*.
Vaporaliter. *in forma di vapore*.
Vappo, onis. *moſcerino*, *che vola intorno al vino*.
Vapulator. qui vapulat, [illegible]. Gloſſ.
Varatio fluminis, eſt fluminis curſus curvatus. *Salmaſius in Solin.* exponit *paſſaggio*, *tragitto*. Legitur hæc vox apud varios auctores de Limitibus in edit. Goeſ.
Vargina, ſeu Bargina. & Varginus. *barbaro*, *bandito*, *aſſaſſino*. Gloſſ.
Vargus, ſeu Bargus. *barbaro*, *ladrone*, *bandito*. Gloſſ.
Varitator. *chi varia*. Gloſſ.
Variolæ, arum. *vaiuola*. puſtulæ rubentes in cute.
Varo, as. *curvare*, *piegare*. Aliis eſt *tragittare*, *paſſare*. Varii Auctores de Limitib. apud Goeſ.
Vaſallus. *ſuddito*, *vaſallo*.
Vatilla. *pala da gettar l'acqua dalle navi*.
Uberoſus. *fertile*. Gloſſ.
Vecticula. *picciola ſtanga*.
Vectrix, icis. *quella che porta*. Paulin. Nolan. epiſt. 49.
Velaba. *picciola fava*. Gloſſ. Iſid.
Vegetativus, *vegetativo*, *che creſce*.
Vehio, as. *portare*. Sipontin.
Venax, venæ indagator. *Iſid. gloſſ.*
Veneralia. *feſte di Venere*.
Veneripeta. *luſſurioſo*. Iſid. Gloſſ.
Ventipotens Æolus, h. e. qui ventis imperat.
Ventricoſus. *chi ha gran ventre*.
Venundatio. *vendita*. Gloſſ.
Veracitas. *veracità*.
Verator. *ſtregone*, *mago*, *indovino*.
Veratura. *predizione*, *profezia*.
Verberoſus. *pieno di battiture*. Gloſſ.
Verbifico. *parlare*, verba facio.
Verboſari, verboſum eſſe.
Verbuſtus. *arroſtito*, *abbruſtolito*.
Verifico, as. *verificare*, *provare*.
Veriloquax. *veritiero*, Gloſſ.
Veriloquus. *veritiero*.
Vermiculatim. teſſellatim. *Zeno Veron.*
Verſutia. *aſtuzia*, *furberia*.
Verticilla. *ſorta d'inſetto*.
Verticulum. *fuſajuolo*. Gloſſ.
Vertilabundus. *chi patiſce vertigini*.
Vervenus. *di caſtrato*. Eugen. Toletan.
Veſicatorium. *viſicante*.
Veſpertinalis. *di ſera*.
Veſtificium. *il far veſti*. Gloſſ.
Vetatio, & Vetitio. *proibizione*.
Veterarius. *ciabattino*. Gloſſ.
Viaticor. *provvederſi per il viaggio*.
Vicennis. *di vent'anni*. Optatianus Porphyr.
Vidualis. *vedovile*. Proſper Aquitan.
Vigiliolæ. *piccole veglie*.
Villanus. *villano*, *contadino*, *lavoratore*.
Vinago, inis. genus palumbis, majus columba, minus palumbo torquato: ita dictum ab uſu labruſcarum.
Vindictor. *vendicatore*. Gloſſ.
Vinnolatus, aut Vinnulatus. lepidus, blandus, mollis.
Vinnus. *riccio di capello*. cincinnus. *Iſid.*
Vinulum. *vinetto*, *vino picciolo*.
Viredo, inis. *color verde*. Guil. Britn.
Virgarius. qui virgis cædit, lictor. Gloſſ.
Viridеſco. *verdeggiare*. Gloſſ.
Viripos fœmina. *nubile*.
Virtuoſus. *virtuoſo*.
Virtutiler, vel Virtutifex. *che cagiona virtù*. Venant. Fortun.
Viſcarius. *uccellatore da viſchio*. Gloſſ.
Viſcero. *ſventrare*.
Viſceror, aris. viſcerationem diſtribuere. *Sipontin.*
Viſco. *inviſchiare*.
Viſificus. *viſivo*, *che appartiene alla viſta*. Octav. Horat.
Viſio, & Viſſio, &
Viſium, & Viſſium. *peto ſenza ſtrepito*. Gloſſ.
Vitator. *chi ſchiva*. Quidam tribuunt Apulejo.
Vitiliginoſus. vitiligine laborans. Gloſſ.
Vitriolum. *vitriolo*.
Vituperabiliter. *vituperabilmente*. Caſſiod.
Vitus, i. *cerchio di ferro della ruota*. Gloſſ.
Vivificatrix. *vivificatrice*. Proſper Aquitan.
Ullibi. *in qualche luogo*.
Ulluco, &
Ulluo. *ammazzare*, *rovinare*, perdo, interficio, ab ὀλλύω, & ὄλλυμι, perdo.
Ulmetum. *luogo piantato d'olmi*. Gloſſ.
Umbellatus, &
Umbellifer. umbellam habens, & dicitur de herbis, & floribus.
Umbilicatim. per umbilicos.
Umbricola. qui umbras colit. Strab. Gal.
Unalitas. *unità*. Mar. Victorin. lib. 4. cont. Arium.
Uncinulus, i. *uncinetto*.
Uncinus, a, um. *uncinato*, *curvo*. Paulin. Nolan.
Undequaque. *da ogni parte*.
Undevis. *da qual luogo tu vuoi*.
Undifluus. *chi ſcorre ondoſo*. Dracontius.
Undifragus. *che rompe l'onde*. Fortunat.
Undivagus. *chi vagando ſcorre*. Eugen. Tolet.
Undivomus. *chi vomita onde*.
Undula. *picciola onda*.
Unicoleus. *chi ha un ſolo teſticolo*. Gloſſ.
Unicuba mulier. *chi ha un ſolo marito*. Gloſſ. Iſidor.
Uniteſtis. *chi ha un ſolo teſticolo*. Gloſſ.
Unito. *unione*. Fulgent. de Incarnat. Dom. & Evod. in epiſt. ad Auguſtin.
Univerſalitas. *univerſalità*. Onomaſt.
Univiratus. Magiſtratus unius tantum viri.
Univoce. *univocamente*.
Unuſquiſpiam. *alcuno*.
Vocabulariter, appellative, προσηγορικῶς. Gloſ.
Vociferarius. *chi grida*. Gloſſ.
Volitatus, us. *lo ſvolazzare qua*, *e là*. Fortunat.
Volitio. *volontà*, *volere*.
Volucritas. *velocità*. Fulgent.
Voratus, us. *il divorare*. Strab. Gal.
Voto, as. *far voto*, *prometter in voto*.
Urachus. οὐραχός, meatus, per quem urina fœtus in veſicam matris defertur.
Uranognomon. οὐρανογνώμων. *perito delle coſe celeſti*.
Uragus. οὐραγός, *Plutone*, *Orco*.
Uranometria. *arte di miſurar il Cielo*.
Urbanor, aris. *ſtare in Città*. Gloſſ.
Urbicarius. idem ac Urbanus, Urbicus.
Urbicola. *picciola Città*. Onomaſt.
Uretra, οὐρήθρα. *canale dell'orina*.
Urgenter. *con urgenza*. Cyprian.
Urogallus. *gallo ſelvaggio*.
Urſula. *picciola orſa*.
Urſulus. *picciol orſo*.
Uſia. οὐσία, *ſoſtanza*, *eſſenza*.
Uſticus. color, qui uſta fit. *Uſta* autem quid ſit, v. in Lexico *Iſid.*
Uſtulatio. *abbruciamento*. Gloſſ. Cyril.
Uſurpatrix. *uſurpatrice*. Salvian.
Uſurula. *picciola uſura*. Gloſſ.
Utopia. vox deducta a Græco οὐτόπος, quo uſus eſt Homerus, & ſignificat *non locus*, *privazione di luogo*. Hac voce Thomas Morus per jocum regionem appellabat, quæ nuſquam foret.
Uveus. *di uva*.
Vulnifico. *impiagare*. Fortunat.
Vulſio. *lo ſvellere*.
Vultivolus. *chi facilmente ſi muta di volto*, *ed eſprime diverſi affetti*. Sarisber.
Uvula. *picciola uva*.
Uxoratus. *ammogliato*.
Uxorioſus. *troppo amante della moglie*. Gloſſ.

X

XEnocrites. *monaco di altro monaſtero*.
Xenos. ξένος, *foraſtiere*.
Xeria. *empiaſtri ſecchi*.
Xerolophia. *unzione ſecca*.
Xeromyrum. *unguento ſecco*.
Xycaphopullum. *raſoio*.
Xylinades. *mercanti da legname*.
Xylinus. ξύλινος. *di legno*.
Xylophagus. ξυλοφάγος, *verme*, *che rode il legno*, *tarlo*.

Z

ZAnæ. adunationes.
Zanca. *ſorta di calzari*. Iſid.
Zancula. *falce*.
Zaphran. *croco*.
Zappa. *zappo*.
Zenith. *punto verticale nel Cielo*, *finto dagli Aſtronomi*. Vox Arabica.
Zibethum. *zibetto*, *muſchio*.
Zignus. ζίγνος, *picciola lucerta*.
Zoma. ζῶμα, *cingolo*.
Zoophyta. ζωόφυτα, quæ mediam naturam habent inter plantas, & animalia, cujuſmodi ſunt ſpongiæ, urticæ, oſtrea, & ſimilia. Nam ſenſu præditæ eſſe dicuntur, at motu carent.
Zucharum. *zucchero*. Vox Arabica.
Zucitæ. remiges in medio loco ſedentes, a ζυγὸς, quod verbum & jugum, & tranſtrum ſignificat.
Zygocephala. *i capi de' giumenti legati al giogo*.
Zygoſtaticus. *che appartiene all'officio del preſidente a' peſi de' viveri*. a ζυγοστατῶν.
Zymites. ζυμίτης, *pane col lievito*.
Zythepſa, &
Zythopepta. *chi cuoce la bevanda chiamata* zythum.
Zythopœia. ζυθοποιΐα, *fattura del zito*.
Zythopola. ζυθοπώλης, *chi vende zito*.

F I N I S.

VOCABOLARIO
ITALIANO, E LATINO

In queſta nuova Edizione accreſciuto di molte voci, purgato e ridotto a miglior Ortografia.

Per uſo

DELLE SCUOLE DI GRAMATICA.

A

A Prepoſizione, che ſerve al terzo caſo, e ſi dice latinamente *Ad*. ſerve anche al quarto, come ſe diceſſi A caſa mia, *ad me*. Benchè aggiunta al nome di Chieſa di qualche Santo, ſi metta il nome del Santo nel genitivo, e ſi laſcia la voce Chieſa, come ſi dirà, Alla Chieſa di Sant'Antonio, *ad Divi Antonii*, così *ad Telluris*, *ad Opis*, *ad Apollinis*.

A bada, tardamente. *cunctanter*, *cum mora*. Tener' a bada. *remorare*, *retardare*. Star' a bada. *morari*, *ceſſare*, *moram trahere*.

A bardoſſo, o biſdoſſo. Vedi Cavalcare.

A baſta lena. *pro virili*, *pro viribus*.

A baſtanza. *ſatis*.

Abate. *Abbas*.

Abbachiſta, e Abbachiere, chi ſa di abbaco. *ratiocinator*, *tabularius*, *calculator*, *peritus ſubducenda rationes*.

Abbacinare, abbagliare, e abbarbagliare, togliere la viſta. *obcæcare*, *excæcare*, *perſtringere oculos*.

Abbacinato. *obcæcatus*.

Abbaco, arte di ſaper far conto. *Arithmetica*. λογιστική. Per libro da conti. *Abacus*.

Abbadeſſa, o Badeſſa. *Antiſtita*.

Abbadia, o Abazia. *Abbatis ditio*, *vel dignitas*.

Abbagliare, abbarbagliare, togliere la viſta. *perſtringere oculos*, *o acies oculorum tenebras obducere*.

Abbaglio, o abbagliamento. *hallucinatio*.

Abbajamento. *latratus*.

Abbajare, far la voce del cane. *latrare*. Per favellare ſconſideratamente. *temere loqui*. Abbajare dietro ad alcuno, cioè dirgli ingiurie. *oblatrare alicui*.

Abbajatore. *latrator*.

Abbandonamento, o abbandono. *deſtitutio*, *neglectio*.

Abbandonare, laſciare, mettere in abbandono. *deſero*, *deſtituo*, *linquo*, *relinquo*, *derelinquo*. Abbandonar la vita. *relinquere animam*, *vitam*. Abbandonar' uno per accoſtarſi ad un' altro. *ab uno ad alium deſciſcere*. Abbandonarſi, perderſi d'animo. *animo cadere*.

Abbandonatamente. *perdite*, *ſine conſilio*.

Abbandonatore. *deſertor*.

Abbarbagliare, o abbarbaglio. Vedi ſopra abbacinare, e abbagliare.

Abbarbicare, allignare. *radices agere*.

Abbarrare, mettere sbarre. *viam obſepire*.

Abbaſſamento. *ſubmiſſio*, *dejectio*, *depreſſio*.

Abbaſſare, mandare in giù, o piegare. *deprimo*, *dejicio*, *inclino*. Abbaſſare il volto. *dejicere vultum*. Abbaſſare l'audacia d'alcuno. *comprimere alicujus audaciam*, *furorem*. le forze d'alcuno. *deprimere vires*, *infirmare vires*. Abbaſſare il prezzo d'una coſa. *rei pretium imminuere*.

Abbaſſarſi, umiliarſi. *ſubmittere ſe*, *dejicere ſe*.

Abbaſſo, avverb. *infra*, *imo loco*.

Abbaſtanza. *ſatis*.

Abbate, dignità Eccleſiaſtica. *Abbas*.

Abbattere, vincere, mandare a terra, o mettere in diſordine. *ſterno*, *proſterno*. Per rovinare. *everto*, *deſtruo*.

Abbatterſi per incõtrare, intoppare, sbatterſi. *incido*, *occurro*.

Abbattimento. *depreſſio*, *everſio*. Per combattimento. *prælium*, *certamen*, *pugna*.

Abbellimento. *ornamentum*.

Abbellire, ornare, far bello, polito. *orno*, *expolio*, *limo*, *polio*.

Abbendare, faſciare. *faſcia redimere*.

Abbeverare. *potum præbere*.

Abbeverato. *potus*, *a um*.

Abbeveratojo. *aquarium*, *ii*.

Abicci, alfabeto. *litteræ elementariæ*.

Abbietto. *abjectus*, *humilis*.

Abbiezione. *abjectio*, *humilitas*.

Abbigliamento, addobbo. *cultus*, *ſupellex*, *ornatus*.

Abbigliare. *orno*, *inſtruo*.

Abboccamento. *colloquium*, *ii*, *congreſſus*, *us*.

Abboccarſi con alcuno. *colloqui*, *congredi cum aliquo*.

Abboccato, epiteto del vino dolce. *lenis*, *e*.

Abbominare, ſprezzare. *abominor*, *averſor*.

Abbominazione, o abbominio. *exſecratio*, *abominatio*.

Abbominevole, maladetto. *deteſtabilis*, *execrabilis*.

Abbominevolmente. *turpiter*.

Abbominio. *execratio*.

Abbonacciare, far tranquillo. *tranquillum reddo*.

Abbondante, copioſo, fertile, pieno, ricco. *abundans*. *fertilis*, *fecundus*, *uber*, *copioſus*, *beatus*, *fortunatus*, *dives*.

Abbondantemente, copioſamente, in abbondanza. *abunde*, *cumulate*, *ſatis ſuperque*, *copioſe*.

Abbondanza. *ubertas*, *copia*, *abundantia*, *exuberantia*, *affluentia*, *magna vis*.

Abbondanza di danari. *copia pecuniarum*, *magna vis pecuniæ*.

Abbondanza di vittovaglia. *vilitas annonæ*, *ubertas annonæ*.

Abbondare, aver' abbondanza, eſſer' abbondante. *abundo*, *affluo*, *exubero*.

Abbondevole, abbondante. *copioſus*, *affluens*.

Abbonire, ſignifica maturarſi, e farſi buono. *matureſco*, *ad frugem*, *maturitatem uno perducor*, *abſolvor*, *perficior*.

Abbordare, cioè accoſtarſi. *accedo*. Abbordare una nave. *impetum facere in navem*; *navem impetere*.

Abborrimento. *deteſtatio*, *odium*.

Abborrire, ſprezzare, aver a ſchifo. *abhorreo*.

Abbottinarſi. *ſeditionem facere*.

Abbottinatore. *ſeditioſus*.

Abbottonare, affibbiare. *fibulare*.

Abbozzamento, o abbozzo, diſegno, o ſchizzo. *forma*, *adumbratio*, *informatio*.

Abbozzare. *adumbrare*, *informare*.

Abbracciamento. *amplexus*, *complexus*, *complexio*.

Abbracciare. *amplector*, *complector*, *amplexor*.

Abbracciarſi inſieme. *amplecti inter ſe*.

Abbracciata. *complexus*, *amplexus*.

Abbrancare, tener ſtretto. *arripere*.

Abbreviamento. *compendium*, *contractio*.

Abbreviare. *diminuo*, *imminuo*, *contraho*.

Abbreviature. *nota compendiaria*.

Abbrividare, tremar di freddo. *algere*, *tremere*.

Abbruciamento. *incendium*, *adustio*, *combuſtio*.

Abbruciare. *aduro*, *uro*, *comburo*, *exuro*, *cremo*, *concremo*.

Abbruciaticcio, arſicciato. *ſemiuſtulatus*.

Abbruciato. *uſtus*, *aduſtus*, *combuſtus*.

Abbruſtolare. *modice urere*, *ſemiuſtulare*.

Abbruſtolato. *ſemiuſtulatus*, *modice uſtus*.

Abburattare. *cernere*.

A bell' agio, pian piano. *pedetentim*.

A bella poſta, a bello ſtudio, a bel diletto. *data opera*, *de induſtria*, *conſulto*.

Abete, arbore. *abies*. d'abete. *abiegnus*.

Abile, atto, ſufficiente. *habilis*, *idoneus*, *aptus*, *accommodatus*, *appoſitus*.

Abilità. *habilitas*, *facultas*, *virtus*. Uomo di molta abilità. *Vir egregio a natura inſtructus ingenio*, *qui valet*, *præſtat*, *floret ingenio*.

Abilitare. *habilem vel idoneum facere*, *reddere*.

Abiſſare. *abjicere in profundum*.

Abiſſo, luogo profondo. *abyſſus*, *profundum*.

Abitare, ſtanziare. *habito*, *inhabito*, *colo*, *incolo*. Vicino o appreſſo, *accolo*. Alla grande. *magnifice habito*. Comodamente. *bene habitare*. Con qualcuno, o in caſa di qualcuno. *cum aliquo*, *vel apud aliquem habito*. In un bel palazzo. *illuſtre domicilium habeo*. Abitar caſa di molto fitto. *magni habitare*.

Abitante, e

Abitatore. *habitator*, *colonus*, *incola*.

Abitante da vicino. *accola*.

Abitatrice. *incola*, *habitatrix*.

Abitazione, abitacolo, ſtanza. *habitatio*, *domicilium*, *ſedes*, *ædes*, *ium*.

Abito, qualità. *habitus*, *conſuetudo*. abito buono *conſuetudo pura*, *& incorrupta*. Cattivo. *vitioſa*, *& corrupta*. Per diſpoſizione e compleſſione. *habitudo*, *nis*, ed anche *habitus*, *us*. Per veſtimento. *habitus*, *veſtis*, *veſtimentum*. L'abito non fa il Monaco, *barba non facit Philoſophum*.

Abituale, che procede da abito, come vizio abituale. *familiare vitium*, *vitium contractum*.

Abitualmente far qualche coſa. *conſuetudine aliquid facere*.

Abituare, e abituarſi, far' abito. *conſueſco*, *aſſueſco*.

Abituato. *aſſuetus*.

Abituro. Vedi Abitazione.

A bizzeffe, vale abbondantemente. *copioſe*, *abunde*, *affatim*.

A bocca, cioè preſenzialmente. *coram*.

A bocca aperta, col verbo ſtare, ſignifica attendere con grand' anſietà. *inhiare*. Dire a bocca aperta. *libere dicere*.

A bocca baciate, cioè d'accordo. *ſine controverſia*.

Abortivo. *abortivus*.

Aborto. *abortus*.

A branchi, cioè a ſchiera. *gregatim*.

A brano a brano, *carptim*, *membratim*.

A briglia ſciolta. *effuſo curſu*, *laxatis habenis*.

Abrotano, erba. *abrotanum*.

A bruno. *lugubri cinctu*. Veſtito a bruno. *atratus*, *pullatus*.

Abruzzeſi, popoli. *Marſi*, *Peligni*, *Marrucini*, *Peligni*, *Frentani*.

Abruzzo, parte del Regno di Napoli. *Aprutium*.

A buona miſura. *affluenter*, *copioſe*.

A buon mercato. *parvo pretio*.

A buon' ora. *tempeſtive*.

Abuſarſi, ſervirſi male. *abutor*.

Abuſo, mal' uſo. *malus uſus*.

A cagione. *ob*, *propter*.

A canto. *juxta*.

A capo chino. *capite prono*.

A capriccio. *ad libidinem*.

A caſo. *fortuito*, *temere*.

A cataſcio. *temere*.

Accademia. *Academia*.

Accademico. *Academicus*.

Accadere, vale avvenire. *evenit*, *accidit*, *contingit*, *obtingit*, *incidit*.

Accagionare, imputare, incolpare. *accuſare*, *criminari*.

Accalorare, riſcaldare, *calefacere*.

Accampare, mettere il campo. *caſtrametor*, *caſtra pono*, *loco*, *habeo*. ¶ Per mettere in campo. *educere in aciem*.

Accanare, accanire, stizzire. *irritare*, *exaſperare*.

Accannellare, volgere il filo ſopra il cannello. *involvere*.

Accanto, *juxta*, *proxime*.

Accapigliarſi, azzuffarſi, o far a capelli. *Sibi mutuo crinem vellere*, *involare in capillum*.

Accarezzamenti, luſinghe. *blanditiæ*, *illecebræ*.

Accarezzare, far carezze. *blandiri*, *amplecti*.

Accartocciare, involgere a cartoccini. *involvere*.

Accaſarſi. *domicilium collocare*. Per maritarſi. *nubere*.

Accataſtare. *ſtruem facere*.

Accattapane, pezzente. *mendicus*.

Accattare, ſignifica torre in preſtito. *mutuor*, *utendum ſumo*. Accattare per l'amor di Dio. *mendico*, *eſtiam victum quærito*. Per trovare. *invenio*, *reperio*.

Accecamento. *excæcatio*.

Accecare, toglier la viſta. *cæco*, *excæco*, *lucem eripere*, *obcæco*.

Accellare, afferrare col ceffo, proprio delle beſtie. *dentibus arripere*.

Acceleramento. *feſtinatio*, *acceleratio*.

Accelerare, affrettare. *feſtino*, *accelero*, *propero*.

Accendere, val far fuoco, e infiammare. *accendo*. Per far' adirare alcuno. *aliquem incendere ira*.

Accenderſi, *exardeſcere*, *flagrare ira*.

Accendimento. *incenſio*, *exuſtio*.

Accenditore. *incenſor*.

Accennamento. *nutus*, *indicium*.

Accennare, dar ſegno cogli occhi. *innuo*, *annuo*. Per dar qualche poco d'indicio di qualche coſa. *leviter attingo*. Accennare di ſì. *annuo*. Accennare di no. *abnuo*.

Accento, ſuono che ſignifica il levare o abbaſſare la ſillaba. *accentus*.

Accerchiare. *circumdo*. Per girare attorno. *circumire*.

Accertare, confermare, chiarire e certificare. *confirmo*, *certiorem facio*.

Acceſamente. *ardenter*.

Acceſo. *inflammatus*, *incenſus*.

Acceſſibile. *acceſſu facilis*.

Acceſſione. *acceſſio*.

Acceſſo, *acceſſus*.

Acceſſorio. *quod conſequitur ex re aliqua*.

Accetta, mannaja. *ſecuris*.

Accettare, accogliere, ricevere. *accipio*, *admitto*. Accettare nella Città. *adſcribere in civitatem*. Accettare la ſcuſa. *accipere excuſationem*. Accettare nella ſua fede. *recipere in fidem ſuam*. Accettare l'eredità. *hæreditatem adire*. Accettar per amico. *recipere in amicitiam*.

Accettar per bene, o in buona parte, *æqui bonique facere*, *accipere in bonam partem*.

Accettatore, chi accetta. *acceptor*.

Accettazione. *acceptio*.

Accetto, cioè accettazione. *acceptio*.

Accetto, caro, e grato. *jucundus*, *charus*, *gratus*, *acceptus*.

Acchetare, pacificare. *ſedo*, *tranquillo*. Acchetare il tumulto. *ſedare tumultum*. il furor de' ſoldati. *impetum militum comprimere*.

Acchetarſi in qualche coſa. *conquieſcere*, *acquieſcere in aliqua re*.

Acchetato. *ſedatus*.

Acchiappare, pigliare improvviſamente. *opprimo*, *arripio*.

Accia. *filum*.

Acciabattare, fare qualche coſa alla groſſa. *negligenter aliquid agere*.

Acciajo. *chalybs*.

Acciajuolo, e

Acciarino, facile. *igniarium*.

c Acci-

Digitized by Google

Accidentale. fortuitus.
Accidentalmente, a caſo. fortuito, obiter, forte.
Accidente, caſo. eventus, caſus.
Accidia, pigrizia, ignavia.
Accidioſo. piger, ignavus, deſidioſus.
Accigliarſi, ſtringer le ciglia, far brutta ciera. ſupercilia contrahere, turbari.
Accigliato. triſtis, truculentus.
Accignerſi, metterſi all'ordine. accingere ſe alicui rei; accingi ad rem aliquam, aggredi aliquid.
Accinto, apparecchiato. accinctus, paratus.
Acciocchè. ut. Acciocchè in niun tempo. ne quando. Acciocchè da niun luogo. necunde. Acciocchè non, ne.
Acciuffare, ciuffare, prender pel ciuffo. arripere capillos.
Acclamare. acclamo.
Accoccare, ingannare, attaccare. decipio, in fraudem impello, circumvenio, circumpono, fallo, illudo. Significa ancora cogliere, ferire. percutere, peto, ferio.
Accoccatore, affrontatore, o ingannatore. fraudator, deceptor.
Accoglienza, accoglimento, abbracciamento. amplexus.
Accogliere, ricevere benignamente. excipio benigne, benigno vultu, comiter.
Accomiatare, dar licenza. dimittere, diſcedendi poteſtatem facere.
Accomodarſi. ſubire aliquem valore, ab aliquo diſcedere.
Accomiatato. dimiſſus.
Accomodare, addattare. accommodo. Accomodare alcuno di una camera, dargli comodità d'una camera, dargli luogo. concedere cubiculum, finere in cubiculo. Accomodare i ſuoi ſtudj ad arbitrio d'altri. conferre ſtudia ad alterius arbitrium. Accomodato per acconciare. concinnare, reficere.
Accomodarſi, cioè pacificarſi. inire pacem, inire fœdus, acquieſcere.
Accomodarſi al tempo. ſe ad rationem temporis conformare, inſervire tempori.
Accomodatamente. apte, appoſite.
Accomodato. aptus, appoſitus, accommodatus.
Accompagnare. comitor. Accompagnare l'eſequie. funus proſequi. Accompagnar alcuno per conto d'onore. deducere aliquem. Accompagnarſi per congiugnerſi in matrimonio. uxorem ducere, parlandoſi d'uomo che ſi marita, e nubere alicui, parlandoſi di femmina.
Accomunare, far comune. communico, participem facio, impertio, participo, in commune confero.
Acconciamente. accommodate, congruenter, apte.
Acconciamento, acconciatura. concinnatio, inſtauratio.
Acconciare, polire, ornare. expolio, orno, concinno, inſtauro, reficio. Acconciarſi. comere ſe.
Acconciatore. concinnator.
Acconcio, adorno. comptus, expolitus, ornatus.
Acconcio, cioè atto. aptus, conveniens.
Acconcio, ſuſt. comodo. commodum.
Acconſentimento. aſſenſus.
Acconſentire. aſſentio, aſſentior, conſentio.
Accontare, cioè contare. numero. Per riſcontrarſi, abboccarſi, convenire, congredi.
Accoppare, fuſte interficere, caput aperire fuſte. uccidere percotendo in coppo. ictu capitis interficere.
Accoppiare, adunare, e congiugnere inſieme. conjungo, cogo, congero, in unum redigo, colligo, congrego. Accoppiare i buoi. jungere tauros.
Accorare, dar affanno. ango, affligo, crucio.
Accorarſi. angi, cruciari.
Accorciamento. contractio.
Accorciare, far corto, accortare. contraho, brevius facio, decurto, imminuo, mutilo.
Accordamento. concordia, harmonia.
Accordare, mettere d'accordo. paco, compono, concordem reddo. Accordare uno ſtrumento. temperare.
Accordatamente. concordi animo, una voce.
Accordatore. pacificator, sequeſter.
Accordo, patto, e concordia. compoſitio, conventum. Siamo d'accordo. convenit inter nos.
Accorgerſi, avvederſi. video, perſpicio, odoror, ſentio, animadvertere, praſentio.
Accorgimento. perſpicientia, ſagacitas, providentia. Significa anche accortezza d'intelletto, ſubtilitas, acumen ingenii, ſolertia.
Accorre, vedi Accogliere.
Accorrere. accurro.
Accortamente. caute, ſagaciter, provide, ſcite.
Accortare, accorciare V.
Accortezza. calliditas, ſagacitas.
Accorto. ſagax, cautus, vafer, aſtutus, providus.
Accoſtamento. adhæſio, appulſus, acceſſio.
Accoſtare, avvicinare, e far appreſſo. applico, admoveo. Accoſtarſi. accedere. Accoſtarſi al parer d'altri. adjungere ſe ad aliorum rationes.
Accoſtarſi pian piano a qualche coſa. adrepo.
Accoſto, cioè a lato. prope, juxta.
Accoſtumare. inſtituere aliquem, aſſuefacere.
Accoſtumarſi. aſſueſcere, aſſuefieri.
Accoſtumato. bene moratus, bene inſtructus.
Accozzare, adunare. cogo, colligo. Accozzarſi, azzuffarſi, e contendere. coeo, congredior, manus conſero.
Accreditare. auctoritatem afferre, o dare.
Accreſcere, moltiplicare, aumentare. augeo, amplifico.
Accreſcimento. aumento. auctio, acceſſio, incrementum, additamentum, amplificatio, cumulus.
Accreſciuto. auctus.
Accreſpare. contrahere, criſpare.
Accudire. dare operam, incumbere.
Accumulare, ammaſſare. coacervo, cumulo, congrego.
Accumulazione. collectio, cumulus.
Accuratamente. accurate, ſedulo.
Accuratezza. ſedulitas.
Accurato. diligens.
Accuſa. accuſatio, querela, nominis delatio, poſtulatio.
Accuſare, incolpare. accuſo, incuſo, inſimulo, criminor, in judicium adduco, reum facio, appello, poſtulo.
Accuſare uno alla giuſtizia. deferre nomen alicujus apud judicem.
Accuſatore. accuſator, delator.
Acerbamente, aſpramente, crudelmente. acerbe, aſpere, atrociter, crudeliter.
Acerbetto. ſubacerbus. Per ritroſetto, ſubruſticus.
Acerbità. acerbitas, aſperitas, amaritudo.
Acerbo. acerbus, immaturus, crudus, aſper.
Acero, arbore. acer, aceris. Di Acero, acernus.
Acetare, divenir aceto. aceſco.
Aceto. acetum.
Acetoſa erba. oxylapathum, oxalis.
Acetoſetto. ſubacidus, acidulus.
Acetoſità. acor, acies.
Acetoſo, ed agro. acidus.
A che? perchè? cur? quare? quid ita?
A che propoſito? o che fine? quorſum? A che effetto queſte coſe? quorſum hæc?
Acheloo, fiume d'Etolia. Achelous.
Acidezza, acidità. acor.
Acido. acidus.
Acino, granello d'uva. acinus, ed acinum.
Acqua. aqua, unda, lympha, fons. D'acqua. aqueus. Acqua agghiacciata. aqua quæ conglaciavit, vel congelavit. Acqua agghiacciata, che ſtia pendente. ſtiria. Acqua che ſi può paſſare a guado. vadum. artificiale. aqua arteſacta. benedetta. aqua luſtralis. bollente. aqua fervens. cotta. aqua decocta. corrente. aqua manans, fluens, profluens, & aqua perennis. di cenere. aqua ſaliens. ferma. aqua ſtans, ſtagnans. di fiume. aqua fluviatilis, fluviatis, fluviatica. di fontane. aqua viva, aqua ex fonte. groſſa. craſſa, gualſte. aqua corrupta. lambiccata. aqua ſtillata. malſana. aqua inſalubris. melata. aqua mulſa. nanfa. aqua odorifera. di neve, aqua nivalis. di orzo, ptiſana, e, aqua hordeacea. piovana, aqua pluvialis, pluvia, pluviatilis. di pozzo. aqua putealis vel puteana. roſa. aqua roſacea. ſalata, ſalſa, aqua ſalſa, aqua marina.
Acquajo. aquarium, ii.
Acquajuolo, acquatico. aquaticus. Per colui che adacqua. aquator.
Acquatico. aquaticus, aquatilis.
Acquato, vin acquaticcio. vinum aquatum, lora.
Acquattare, chinarſi per non eſſer veduto. conquinisſcere.
Acquerelle, o acquette. aquula.
Acquidotto, o acquidoccio, condotto d'acque. aquæductus, tubus.
Acquietare, pacificare. ſedo, paco, tranquillo.
Acquietarſi. acquieſce, conquieſco.
Acquietato. ſedatus, pacatus.
Acquiſtare, far acquiſto. acquiro, adipiſcor, conſequor, nanciſcor, comparo, invenio.
Acquiſto. adeptio, comparatio, fructus.
Acquoſità. aquoſus humor.
Acquoſo. aquoſus.
A credenza. ſolutione dilata.
Acremente. acriter.
Acro, agro. acer.
Acume. a acutezza d'ingegno. acies, acumen. acume degli occhi, acies oculorum.
Acutamente. acute, ſubtiliter.
Acutezza. perſpicacia.
Acuto, appuntato. acutus, acuminatus, aculeatus. Per ingegnoſo, acutus, perſpicax.
Adacquamento. irrigatio.
Adacquare, inaffiare. rigo, irrigo, adacquare il vino. diluere merum.
Adacquato, cioè temperato. dilutus. Per innaffiato. irrigatus, irriguus.
Adagiare, accomodare. commodo, accommodo, apto.
Adagio, ſuſt. agio. commoditas.
Adagio, avverbio. commode, cunctanter, ſenſim.
Ad alta voce. magna voce.
Adamante, diamante. adamas.
Adamantino. adamantinus.
Adda, fiume di Lombardia. Addua.
Ad arte. conſulto, dedita opera.
Adattabile. idoneus.
Adattamento. accommodatio.
Adattare, accomodare. apto, accommodo.
Adattato. aptatus, accommodatus.
Addenſare. condenſare.
Addentare. dentibus arripere.
Addentato. dentibus ſauciatus.
Addeſtrare, ammaeſtrare. inſtruo, erudio. addeſtrarſi, aptare ſe.
Addietro. retro. Per l'Addietro. antea.
Addiettivo, o aggettivo. adjectivus.
Addimandare o addomandare. interrogo, peto.
Addimeſticare. cicurare.
Addirimpetto, o a dirimpetto. contra, e e regione.
Addirizzare. dirigo. Per ricorreggere, emendo.
Additare, moſtrar col dito. oſtendere digito, monſtrare, indicare.
Addivenire, evenit, contingit, accidit, fit, uſuvenit.
Addobbamento. ornamentum.
Addobbare. exorno.
Addolcire. lenio, placo. Addolcire con belle parole. placare, delinire lenociniis verborum.
Addolcirſi. dulceſco.
Addolorare, dar dolore. excrucio, torqueo, dolore afficio.
Addolorato. afflictus, a, um.
Addomeſticare, o addimeſticare. manſuefacio, cicuro.
Addoppiare, far doppio. duplico, gemino, conduplico.
Addormentare, far dormire. ſopire, ſoporare, ſoporem inducere, quietem conciliare.
Addormentarſi, o pigliar il ſonno. obdormio.
Addormentato. ſomnus.
Addoſſare, porre addoſſo. humeris imponere.
Addoſſo, avverb. ſupra humeros.
Addottorare. doctrina inſignibus ornare.
Addottrinare, ammaeſtrare. inſtruere, erudire.
Addottrinato. eruditus, doctus.
Addottrinevole. docilis.
Addurre, condurre. adduco.
Ad effetto, acciocchè. ut.
Adeguare, agguagliare. æquo, exæquo.
Adempiere, e adempire, compire, fornire. adimpleo, perficio. Adempier voti. ſolvere vota, exequi vota.
Adempimento. complementum.
A dentro. intus, intra.
Aderente. fautor, ſtudioſus.
Aderenza. conjunctio, cicatrix.
Adeſcare. ſavus, ſtudio.
Adeſcare, ineſcare. allicio, ineſco, induco.
Adeſſo, ora, al preſente. nunc, modo, hoc tempore.
A deſtro. dextrorſum.
A dì, o addì. ad diem, die.
Adiacente. adjacens, vicinus.
Adige, Fiume di Verona. Athaſis.
A Dio, modo di ſalutare nel licenziarſi da alcuno. Vale.
Adirare, cioè incitare. irrito.
Adirarſi. iraſcor, ſuccenſeo.
Adiratamente, con collera. iracunde, per iram, irate.
Adirato. iratus, infenſus.
A dritto, cioè a linea retta. directo. Per giuſtamente. jure, merito.
A drittura. recta, directe.
A diſmiſura. præter modum.
A diſpetto, ad onta di te, te invito, te nolente.
Adito, entrata. ingreſſus, introitus, aditus.
Adizzare. V. Aizzare.
Adocchiare, ſottilmente guardare. perſpicio, attente oculos, adjicio, conjicio oculos.
Ad ogni due parole. Alternis verbis, altero quoque verbo.
Ad ogni modo. nihilominus, tamen.
Ad ogni tre parole. tertio quoque verbo.
Adombrare, far ombra, ombreggiare. inumbro, obumbro. Per mettere paura, ſoſpetto. timorem incutere, ſuſpicionem injicere.
Adombrarſi, tremar di paura. horreo.
Adontare, cioè ingiuriare. injuria afficio. In ſignif. neut. paſſ. ſdegnarſi. indignari.
Adontato. injuria affectus.
Adoperare, uſare. utor.
Ad ora ad ora. frequenter, ſæpius, identidem.
Adorare, riverire. adoro, colo, veneror.
Adoratore. qui colit, venerator.
Adornamente. ornate, perornate, concinne.
Adornamento, ornamento. ornatus, ornamentum.
Adornamenti di cavalli. phaleræ, arum.
Adornare, ornare, orno, exorno.
Adornatamente. eleganter, apte, ornate.
Adorno, ornato. ornatus, decorus, concinnus.
Adottamento, l'adottare. adoptio.
Adottare, torre per figliuolo. adopto, arrogo.
Adottatore. adoptator.
Adottazione, adozione. adoptatio, adoptio.
Adottivo. adoptivus.
A due a due. bini.
Aduggiare, far uggia, od ombra. inumbro, umbram inducere.
Adulare. adulari, aſſentari, auribus alicujus obſecundare, gratiam aucupari, loqui ad voluntatem, auribus inſervire, ficte loqui ad colligendam alicujus gratiam.
Adulatore. adulator, aſſentator.
Adulatrice. adulatrix, aſſentatrix.
Adulazione. adulatio, aſſentatio.
Adultera. pellex, adultera.
Adulterare, commetter adulterio. adulteror, mœchor. Per falſificare. adultero.
Adulterino. adulterinus.
Adulterio. adulterium.
Adultero. adulter, mœchus.
Adulto, creſciuto, e fuori della fanciullezza. adultus, qui exceſſit ex ephebis, qui paulum ætate proceſſit.
Adunanza, o moltitudine di uomini in un luogo raccolta. conventus, cœtus.
Adunare e congregare. congrego, congero, colligo. Adunar il conſiglio. cogere ſenatum, habere ſenatum. Adunar l'eſercito. contrahere copias. Adunar il popolo. advocare concionem. Adunar roba. rem familiarem augere, opes cumulare.
Ad una voce. una voce.
Adunazione. congregatio.
Adunco, torto, piegato. aduncus, curvus, incurvus.
Adunghiare, pigliar con l'unghia. unguibus arripere.
Ad uno ad uno. ſingillatim.
Adunque, e dunque. itaque, ergo, igitur.
Ad un tratto, incontinente. ſubito, repente.
Aduſare, aſſuefare. aſſuefacio.
Aere, aria. aer, æther, cœlum. Significa alcuna volta la ciera o l'aſpetto. aſpectus.
Aereo, d'aria. aereus.
A faccia a faccia. coram.
A fatica. ægre.
Affè. ita me Deus amet, ita vivam, hercle, medius fidius.
Affabile, piacevole nel parlare. affabilis, lenis, comis.
Affabilità, piacevolezza, e dolcezza nel parlare. affabilitas, comitas.
Affaccendato. negotioſus.
Affacciarſi. accedere, ſiſtere ſe.
Affamare, aver fame. eſurio. Per indur fame. famem afferre.
Affamaticcio. nonnihil famelicus, eſuriens.
Affamato, colui che ha fame. eſuriens, famelicus.
Affangare, imbrattare di fango. cœno vel limo inficere, fœdare.
Affannare, affliggere, dar affanno. moleſtiam inferre, ango, crucio, premo, affligo.
Affannato, anſio. ſolicitus, affectus, afflictus, anxius, æger.
Affanno, malinconia, angoſcia. ſolicitudo, moleſtia, angor, cruciatus, mœror.
Affannone, chi d'ogni coſa ſi piglia ſoverchia briga. ardelio.
Affannoſamente. anxie.

Affan-

Affannoſo, pien d'affanno. *anxius.*

Affardellare, far fardello. *vaſa colligo, colligare in fasci-culos.*

Affare, faccenda. *negotium, munus, opus, res.* Per Condizione, o qualità. *conditio, fortuna.* Uomo di alto affare. *vir nobilis, locuples.* Uomo di mal'affare. *homo nequam.*

Affarſi, confarſi. *convenire.*

Affaſciare, far faſcio. *congero, colligo in unum.*

Affaticare. *laſſo, defatigo.* Affaticarſi. *laboro.* affaticarſi grandemente. *elaboro.* affaticarſi nella virtù. *laborare in virtutibus comparandis.*

Affatichevole, affaticante. *laborioſus.*

Affatto, in tutto e per tutto. *omnino, prorſus, admodum.*

Affatturamento, affatturazione. *veneficium.*

Affatturare, ſtregare, far malìe. *faſcino.*

Affatturatore. *veneficus.*

Affermare, confermare. *aſſero, affirmo, aſſeverare, comprobo, confirmo.*

Affermatamente. *aſſeveranter, aſſeveranter, affirmate.*

Affermativo. *affirmative.*

Afferrare, pigliare. *apprehendo, arripio.* Diceſi ancora afferrare de' navili, che piglian porto. *appellere.*

Affettare, cioè bramare con anſietà. *affecto.* Per tagliar in fette. *in fruſta ſeco.*

Affettatamente. *exquiſite nimis, affectate.*

Affettato. *affectatus.*

Affettazione. *affectatio.*

Affetto. *affectus, perturbatio animi, motus animi.* Per affezione, o amore. *benevolentia, propenſio.*

Affettuoſamente. *ſtudioſe, benevole, ex animo.*

Affettuoſo. *benevolus.*

Affezionarſi. *affici erga aliquem.*

Affezionato. *ſtudioſus, cupidus, bene animatus erga aliquem.*

Affezione, amore, benevolenza. *benevolentia, voluntas, ſtudium.*

Affibbiare, allacciare. *fibulo, fibula necto.*

Affidare, aſſicurare. *fidem facere, tutum reddere.* Per commettere alla fede. *fidei committere.*

Affidato. *confiſus, fretus.*

Affiggere, ficcare. *figo, immitto, affigo, infigo.*

Affilare, dar' il filo, aguzzare. *acuo.*

Affinare, ridurre a perfezione. *abſolvo, perficio, expurgo.*

Affinchè, o affinechè. *ut, propterea ut.*

Affine, parente per affinità. *affinis.*

Affinità. *affinitas.*

Affiſare, o affiſſare, guardar fiſſo. *intueor, oculos intendo, intentis oculis aſpicio.* affiſſare gli occhi contra il Sole. *Solem adverſum aſpicere.*

Affittare, dar' a pigione. *loco, eloco.*

Affitto. *locatio.* dar ad affitto. *loco.* pigliare ad affitto. *conduco.*

Affliggere, tormentare. *affligo, excrucio, diuexo.*

Affliggerſi molto. *ſeſe affligere, angi dolore.*

Afflitto, travagliato, tormentato. *ſollicitus, afflictus, excruciatus.*

Afflizione, travaglio, tormento. *afflictatio, ægritudo, afflictio.*

Affluenza. *copia, affluentia.*

Affocare, infocare. *accendo, inflammo, incendo.*

Affocato, infiammato. *igneus, accenſus, inflammatus.* per color di fuoco. *igneus.*

Affogare, ſommergere, annegare, ſtrangolare. *demergo, ſuffoco, ſtrangulo.*

Affollare. *calco, pede comprimo.*

Affollarſi. *urgere ſeſe magna turba.*

Affondamento. *ſubmerſio.*

Affondare, ſommergere, annegare. *ſubmergo.*

Affondato. *ſubmerſus.*

Afforzamento. *munitio, munimentum.*

Afforzare, fortificare. *munio.*

Affoſſare, cinger di foſſe. *foſſa circundare.*

Affrancare. *libertate, immunitate donare.*

Affrappare, tagliar in pezzi. *cædo.*

Affratellarſi. *familiariter agere cum aliquo.*

Affreddare. *frigefacio.*

Affrenamento. *cohibitio, coercitio.*

Affrenare, raffrenare. *refreno, retineo, cohibeo.*

Affrettamento. *feſtinatio.*

Affrettare, accelerare. *appropero, accelero, feſtino, propero, maturo.*

Affrettar di renderſi. *properare, maturare deditionem.*

Affrettar la partita. *diſceſſum urgere, maturare diſceſſum.*

Affrettatamente, in fretta. *feſtinanter.*

Affrica, terza parte del Mondo. *Africa.*

Affrico, nome di vento. *Africus.*

Affrontamento. *aggreſſio, congreſſio.*

Affrontare, azzuffarſi. *congredior, invado.* Per incontrare, *occurro.* Per ingiuriare. *injuria afficio.*

Affrontato, ingiuriato. *affectus injuria, vel contumelia.*

Affronto. *contumelia, injuria.*

Affumicare. *fumigo, fumo.*

Affumicato, affumato. *fumoſus, fumo tinctus.*

A fiacca collo. *præcipitanter.*

A filo, cioè a dirittura. *ad amuſſim.* Mettere a filo alcuno per far qualche coſa, cioè fargli venir voglia di far ec. *provocare, incitare aliquem.*

A fitto. Vedi Affitto.

A foggia. *inſtar,* com genit.

A fortuna. *fortuito, forte, temere.*

A forza. *per vim.*

A fronte. *contra, adverſus.*

A fronte a fronte. *adverſis frontibus.*

A fronte ſcoperta. *audacter, fidenter.*

A fruſto a fruſto, cioè a pezzo a pezzo. *fruſtillatim, fruſtatim.*

A gabbo, per iſcherzo. *joco, jocoſe, per jocum.*

A galla. Vedi galleggiare, o Andare a galla. A gara. *certatim.*

Agarico, medicamento noto. *agaricum.*

Agata, *achates.* Agata, filo che empie l'ago. *acia.*

Agente. *procurator, oris, inſtitor, agens.*

Agevolare. *facilem reddere.*

Agevole, facile e trattabile. *facilis.*

Agevolezza. *facilitas.*

Agevolmente. *facile, commode, ſine labore.*

Aggentilire. *venuſtum reddere.*

Agghiacciare, gelare. *gelo, glacio, frigore adſtringo.* Agghiacciarſi. *algeo, gelor, congelo.*

Agghiacciato. *glaciatus, gelu concretus.*

Aggio, vantaggio nello ſcambio di monete. *collybus.*

Aggiornarſi, farſi giorno. *luceſcere, diluceſcere.*

Aggiramento. *circumductio, circuitus, circuitio.*

Aggirare, girare. *in gyrum agere.* Per andar vagabondo. *vagor, pervagor, circumeo.*

Aggiudicare. *adjudico.*

Aggiugnere, per arrivare qualche perſona. *aſſequor, conſequor.* Aggiugnere ad alcuna coſa. *pervenio, pertingo.* Per accreſcere. *adjicio, addo.* Aggiugnere del ſuo. *addere de ſuo; afferre aliquid de ſuo.* Aggiugnere inſieme. *adjungo, conjungo.*

Aggiunta. *adjectio, additamentum, acceſſio.*

Aggiuſtare. *exæquare, ad juſtam menſuram redigere, componere.*

Aggiuſtatamente. *æque, moderate, compoſite.*

Aggomitolare. *glomero.*

Aggradevole. *gratus.*

Aggradire, piacere, eſſer' a grado. *gratum eſſe, placere, arridere.*

Aggraffiare, aggrappare. *arripere.*

Aggranchiare, piegarſi a guiſa delle gambe de' granchi, e diceſi principalmente delle dita quando ſi ritirano pel ſoverchio freddo. *obrigere, frigore contrahi.*

Aggrandimento. *augmentum, amplificatio.*

Aggrandire. *augere, amplificare.*

Aggrappare, pigliar con l'unghie, o altra coſa adunca. *arripere, uncis manibus prenſare.*

Aggrapparſi, aggraticciarſi, attaccarſi. *adrepere.*

Aggraticciare, avvolgere. *involvere.* Aggraticciarſi, aggrapparſi. *adrepere.*

Aggratigliare, incatenare, imprigionare. *vincire.*

Aggravamento, aggravio. *onus, oppreſſio.*

Aggravare, caricare. *gravo, aggravo, prægravo, onero, pondus impono.*

Aggravarſi, per divenir grave. *graveſco, ingraveſco.*

Aggravato, travagliato. *vexatus, afflictus.* Aggravato dal male. *oppreſſus morbo.*

Aggravio, gravezza. *tributum, vectigal, onus.*

Aggregare, congregare. *congrego, colligo, aggrego.*

Aggregato, aggregazione. *congregatio, conjunctio, coaptatio.*

Aggrinzato. *rugoſus, rugis contractus.*

Aggroppare, o aggruppare, annodare. *necto, neco.*

Aggroppato, o aggruppato. *nexus, implicatus.*

Aggrovigliare, ritorcere. *intorqueo, involvo.*

Agguagliamento. *comparatio, æquatio.*

Agguaglianza. *æqualitas, æquabilitas.*

Agguagliare, far' eguale. *æquo, coæquo, exæquo, adæquo, æquiparo.*

Agguato, aguato. *inſidiæ.*

Agguindolare. *circumvolvo, circumago.* Per inſidiare. *inſidior.*

Agiatamente. *commode, apte.*

Agiatezza. *divitiarum copia, commoditas.*

Agiato, atto, accomodato. *commodus, opportunus, habilis.* Per ricco. *locuples, dives, opulentus.* Per lento. *tardus.*

Agile, deſtro. *agilis, levis, dexter.*

Agilità. *dexteritas, agilitas.*

Agio, comodità. *commoditas, tempus, commodum, otium.*

A giornata, cioè giornalmente. *quotidie.* lavorare a giornata. *diurna mercede operam ſuam locare.*

Agitamento, agitazione. *motus, agitatio.*

Agitare, commuovere. *agito.* Per trattare, *tracto, pertracto, agito.*

A giudizio. *ex ſententia.* a mio giudizio. *mea ſententia.*

Agliato, ſavore fatto con aglio. *alliatum.*

Aglio. *allium.* Aglio groſſo. *ulpicum.* Aglio ſelvatico. *ſcordium, ii.*

Agna, o agnella. *agna.*

Agnelletto, o agnellino. *agnellus.*

Agnello. *agnus, agnellus.*

Agnello d'un anno. *agnus hornus, o hornotinus, anniculus.* D'agnello. *agninus.*

Agno caſto, pianta. *vitex, cis.*

Ago. *acus.*

Ago di ricamare. *acus ſyria, acus babylonica.*

Ago da teſta. *acicula.*

Ago diſcriminale. *crinale, is, diſcriminalum, i, acus crinalis.*

A goccia a goccia. *guttatim.*

Agognare, bramare. *aveo, cupio, expeto.*

Agonia. *extrema virium defectio.*

Agonizzare. *animam agere.*

Agoſto, uno de' meſi dell'anno. *Auguſtus, ſextilis.*

A grado, vale in piacere. Eſſer' a grado. *gratum eſſe.*

A grado a grado. *gradatim.*

Agramente. *acriter.*

A gran paſſo. *citato gradu.*

A gran pena. *difficulter.*

Agreſto, uva non matura. *uva acris, acerba.* Per lo ſugo dell'uva acerba. *omphacium.*

Agrezza, cioè aſprezza ne' frutti non maturi. *acritudo, acerbitas, acrimonia.*

Agricoltore, lavoratore di terra. *agricola, agricultor.*

Agricoltura, l'arte di lavorar' i campi. *agricultura.*

Agro, bruſco, acerbo, crudele. *acer, auſterus, aſper, acerbus.*

Agrume, amaritudine, e acerbità. *acritudo, acrimonia.*

Aguatarſi. *inſidior, inſidias inſtruo, tendo.*

Aguato, inſidie, inganno. *dolus, inſidiæ, fraus.*

Aguglia, o guglia, pietra larga in fondo, e ſottile in cima. *pyramis, obeliſcus.* Per ago. *acus.*

A guiſa. *inſtar.*

A guſto mio, cioè ſecondo il mio deſiderio. *ex mea ſententia.*

Aguto, chiodo. *clavus.*

Aguzzamento. *exacutio, acumen.*

Aguzzare. *acuo, peracuo, ſpiculo.*

Aguzzino. *remigum moderator, hortator.*

Aguzzo. *acutus, acuminatus.*

Ah, interiezione, che s'uſa per eſprimere diverſi affetti. *ah, pro, o, vah.* Ah, voce per riſpondere, *hem, ehem.*

Ahi, voce di dolore, e di lamento. *heu, eheu.*

Ahimè, ed oimè, voce di lamento. *heu, heu me miſerum, hei mihi.*

Aja, luogo nel quale ſi batte il grano. *area.*

Ajo, cuſtode. *educator, cuſtos, morum formator, & magiſter.*

Airone, o aghirone, uccello rapace. *ardeus.*

Aiſſare, aizzare. *incitare.*

Aita, ſoccorſo, ajuto. *auxilium, ſubſidium, adjumentum.*

Aitare, ed ajutare, porgere ajuto. *auxilior, adjuvo, opitulor.*

Ajuola, aja picciola. *areola.*

Ajutante di Camera. *admiſſionalis.*

Ajutativo. *auxiliaris, auxiliarius.*

Ajutatore, o aitatore. *adjutor.*

Ajuto. *auxilium, ſubſidium.*

Ajutrice, adjutrice, aiutatrice. *adjutrix.*

Aizzamento, addizzamento. *irritamentum, irritatio, inſtigatio.*

Aizzare, aiſſare, o addizzare, propriamente incitare il cane a mordere. *immittere canem alicui.* Per irritare. *incito, laceſſo.*

Al, ed allo. *ad,* come, Al termine ordinato. *ad diem conſtitutum.*

Ala, o ale degli uccelli, o d'eſercito. *ala.*

Alabarda. *pilum, i, haſta.*

Alabardiero. *miles haſtatus.*

Alabaſtro, marmo fino e traſparente. *onyx lapis, alabaſtrites.* Vaſo d'alabaſtro. *alabaſter, alabaſtrum.*

Alato, che ha le ale. *alatus.*

A lato e allato, vale appreſſo. *apud, juxta.* quando ſignifica comparazione. *præ.*

Alba del giorno. *aurora, diluculum.* Sul far dell'alba. *primo mane, prima luce, diluculo.*

Albagia, boria. *ſuperbia, æ, elatio animi.*

Albeggiare. *albico, candeo.*

Alberare, alzare. *tollere, extollere.*

Alberello, vaſo di terra. *alveolus, vaſculum.*

Albergare, vale alloggiare. *hoſpitor, diverſor.* Albergare alcuno. *hoſpitio excipere vel tecto.*

Albergato. *hoſpitio exceptus.*

Albergatore, colui che alloggia. *hoſpes, caupo, diverſor.*

Albergatrice. *receptrix, hoſpita.*

Alberghetto. *diverſoriolum.*

Albergo, alloggiamento. *diverſorium, hoſpitium, diverticulum.*

Albero, albore, o arbore. *arbor.* Albero di nave. *malus.* Albero di famiglia. *ſtemma.*

Albiccio, alquanto bianco. *albidus.*

Albore con la ſeconda lunga, bianchezza. *albor, candor.*

Alboreto, boſcaglia d'alberi. *arboretum.*

Al certo, per certo. *profecto, certe.*

Alchimia. *alchymia.*

Alchimiſta. *alchymiſta.*

Al contrario. *contra.*

Alcuna volta. *aliquando, nonnunquam, quandoque.*

Alcuno. *aliquis.*

Al dì d'oggi. *hac tempeſtate, his temporibus.*

Al diritto, cioè per la diritta via. *recta.*

Ale, lo ſteſſo che ala. *ala, æ.*

Alemagna. *Germania.*

Alfabeto. *litteræ elementariæ.*

Al far del giorno. *diluculo.*

Alfiere. *ſignifer, vexillarius.*

Alga, alica. *alga.*

Al fine. *tandem, denique.*

Alice, peſce ſalato. *halec, halecis.*

Alicorno, liocorno. *monoceros, unicornis.*

Alienare. *alieno, emancipo.*

Alienazione. *alienatio.*

Alieno di altri. *alienus.* Eſſer' alieno da una coſa. *abhorrere ab aliqua re.*

Aliga, o alica, erba marina. *alga.*

Alimentare. *alo, nutrio.*

Alimento, nodrimento. *alimentum, nutrimentum, alimonia.*

Alito, fiato, ſpirito. *halitus, ſpiritus.*

Alla bella prima. *primo, ſtatim, illico.*

Alla brava. *more ſatellitis, animoſe.*

Alla buona, cioè ſchiettamente. *ingenue, libere.*

Alla buon'ora, *auſpicato, bonis avibus.*

Alla carlona, cioè traſcuratamente. *negligenter, inconſiderate.*

Allacciare, legare. *illaqueo, obſtringo, necto.*

Allacciato. *illaqueatus, obſtrictus.*

Alla cieca. *inconſiderate.*

Alla confuſa. *confuſe.*

Alla diſperata. *immodice, immoderate.*

Alla domeſtica. *familiariter.*

Alla fe, ſpezie di giuramento. *hercle, ita me Deus amet, ita vivam.*

Alla fine. *tandem, denique.*

Allagamento, allagazione. *alluvio, alluvies.*

Allagare, inondare. *inundo, undis obruo.*

Alla giornata. *in diem, quotidie.*

Alla groſſolana. *pingui Minerva.*

Alla mal'ora. *malum, inauſpicato.*

Alla moda. *recens novo, ut mos eſt.*

Alla mutola. *ſilentio.*

Alla non penſata. *inopinanter, inopinato, inopinate.*

All'antica. *more majorum.*

Alla peggio. *male, peſſime, negligenter quam qui maxime.*

Alla più lunga. *quam tardiſſime, ad ſummum.*

Allargare, ampliare, dilatare. *amplifico, dilato, relaxo.*

Alla rimpazzata, pazzeſcamente. *temere.*

Alla rinfuſa. *confuſe, perturbate.*

Alla riverſa. *præpoſtere.*

Alla ſcapeſtrata. *effrenate*.
Alla ſcoperta. *palam*, *aperte*.
Alla sfilata. *ſoluta acie*, *defecto ordine*, *incompoſito agmine*.
Alla sfuggita. *feſtinato*, *feſtinanter*, *curſim*. (vo.
Alla ſicura. *tuto*, *fidenter*.
Alla ſprovveduta o ſprovviſta, all' improvviſo. *præter expectationem*, *præter ſpem*, *præter opinionem*, *improviſo*, *improviſe*, *ex improviſo*.
Allattare, lattare. *lacto*, *as*, *lac præbeo*. Per prender il latte. *lacto*, *lac ſugo*.
Allato. *juxta*.
Alla volta, cioè verſo. *verſus*.
Allianza. *fœdus*. far' allianza. *facere*, *ferire fœdus*.
Alleato. *fœderatus*, *ſocius*.
Allegamento de' denti. *ſtupor dentium*.
Allegare, citare autorità. *adduco*, *cito*, *affero*, *allego*. Allegare i denti. *adſtringere dentes*, *obſtupefacere*.
Alleggerire, alleggiare. *levo*, *allevo*, *relevo*, *minuo*. Alleggerire gli affanni. *levare moleſtias*. il dolore. *levare*, *lenire dolorem*.
Alleggiamento, alleggerimento. *levamentum*, *levatio*, *levamen*.
Alleggiatrice. *quæ levat*, *imminuit*.
Alle mani, ovver' alle mani. *præ manibus*, *in manibus habere*. Venir alle mani. *pugnam conſerere*.
Allegoria, o ſentenza oſcura e difficile. *ænigma*, *allegoria*.
Allegramente. *hilariter*, *læta fronte*.
Allegrare, dar' allegrezza. *hilaro*, *exhilaro*, *gaudium offero*, *gaudio afficio*. Allegrarſi. *gaudeo*, *lætor*. Allegrarſi grandemente. *efferri incredibili gaudio*, *lætitia*. con alcuno. *gratulari alicui*.
Allegrezza, allegria. *gaudium*, *lætitia*, *gratulatio*, *plauſus*. Ricevere allegrezza, *lætitiam capere*, *percipere*, *ſumere*, *haurire*, *lætitia affici*, *efferri*.
Allegro. *lætus*, *hilaris*.
Allentamento. *relaxatio*, *remiſſio*.
Allentare. *laxo*, *ſolvo*. Per ritardare. *retardo*, *remoror*.
Alla preſa, come venir alle preſe. *congredi*.
Alleſtire. *paro*, *inſtruo*.
Allettamento, adeſcamento, luſinghe. *blanditiæ*, *illecebræ*, *blandimentum*.
Allettare, far luſinghe, adeſcare. *allecto*, *allicio*, *blandior*, *illicio*.
Allevamento. *educatio*.
Allevare, nodrire. *educo*, [illegible]o, *alo*.
Allevato. *altus*, *educat*[illegible].
Alleviamento. Vedi All[illegible]ento.
Alleviare. Vedi Alleggerire.
Alle volte. *quandoque*, *interdum*.
Allievo. *alumnus*.
Allignare, proprio delle piante, o vale appigliarſi. *radices agere*, *vivere*, *provenire*.
All' improvviſo. *improviſo*.
All' incontro, contro, e dirimpetto. *contra*, *adverſus*, *adverſum*, *e conſpectu*, *e regione*.
All' ingiù. *deorſum*.
All' inſù. *ſurſum*.
Allocco, uccello notturno. *noctua*, *bubo*. Allocco dicesi ancha un uomo goffo, e balordo. *bardus*, *ſtupidus*.
Allodola, e Lodola, uccello. *Alauda*.
Allogagione, affitto. *locatio*.
Allogare, dar luogo. *colloco*. Per maritare, *collocare in matrimonium*, *vel in matrimonio*. Per affittare. *loco*.
Alloggiamento, albergo, *hoſpitium*, *diverſorium*. Alloggiamenti di ſoldati. *caſtra*. Alloggiamenti d' inverno. *hyberna*, *orum*. di ſtate. *æſtiva*, *orum*.
Alloggiare, albergare. *hoſpitor*, *hoſpitio excipio*.
Alloggiare alcuno. *hoſpitio excipere*.
Alloggio. V. Alloggiamento.
Allontanare. *amoveo*, *removeo*, *ſejungo*.
Allo 'ntorno, e all' intorno. *circum*, *circa*.
Allora. *tunc*, *tum*. Allora sì, *tunc imprimis*. Allora più che mai. *tum maxime*.
Alloro, e lauro, arbore. *laurus*.
Allo ſcoperto, al ſereno. *ſub dio*, *ſub divo*.
Allucciare, fiſamente guardare. *attente intueri*.
Alludere. *alludo*.
All' ultimo, *tandem*, *poſtremo*.
Allumare, alluminare. *illumino*, *illuſtro*, *lumen offero*.
Allume, ſpezie di minerale. *alumen*. Allume di piuma. *alumen liquidum*. Allume di rocca. *lumen ſciſſile*.
Alluminoſo, che tien qualità d' allume. *aluminatus*, *aluminoſus*.
All' un e l' altro luogo. *utroque*.
Allungare, prolungare, tirar' in lungo. *protraho*, *prorogo*, *produco*.
Allungare da dì in dì *procraſtino*.
Alma, anima, animo. *anima*, *animus*.
Almanacco, libro che contiene le coſtituzioni de' pianeti giorno per giorno. *ephemeris*.
Almeno, almanco. *ſaltem*.
Almirante. V. Ammiraglio.
Almo, che dà anima, e alto. *almus*.
Al pari. *æque*, *pariter*.
Alpe, ed Alpi, monti. *Alpes*.
Alpeſtre, ed alpeſtro. *aſper*, *ſilveſtris*.
Alpigiano, abitator d' Alpi. *Alpinus*.
Al più. *ad ſummum*, *ut maxime*.
Al preſente. *in præſentia*, *in præſenti*.
Al primo ſonno. *prima vigilia*, *prima nocte*.
Al principio della Primavera. *primo vere*.
Al principio dall' Eſtate. *ineunte æſtate*.
Al propoſito. *ad rem*, *ad propoſitum*.
Alquanta volta. *aliquoties*.
Alquanti. *aliquot*, *aliqui*, *nonnulli*.
Alquanto, avverbio, un poco. *aliquantum*, *aliquantiſper*, *aliquantiſper*, *nonnihil*, *aliquantulum*.
Alquanto adirato. *ſubiratus*.
Alquanto avanti. *aliquanto ante*.
Alquanto caldo. *tepidus*.
Alquanto nero. *ſubniger*.
Alquanto ridente. *ſubridens*.
Alquanto ſordo. *ſurdaſter*.
Alquanto, adjettivo. *aliquantus*.
Alquanto tempo. *aliquandiu*.
Al ſicuro, ſicuramente, certamente. *certe*.
Altamente. *alte*, *elate*.
Altanto, cioè altrettanto. *tantundem*.
Al tardi. *ſera*.
Altare. *Ara*, *Altare*.
Al tempo determinato. *ad diem dictam*.
Alterabile. *viciſſitudini obnoxius*.
Alterare. *altero*, *conturbo*, *commoveo*. Alterarſi. *conturbor*, *commoveor*.
Alterato. *mutatus*. Per commoſſo. *commotus*.
Alterazione, movimento. *motus*, *conturbatio*, *viciſſitudo*, *commotio*.
Altercazione, conteſa di parole. *contentio*, *altercatio*.
Alterezza. *ſuperbia*.
Alterigia. *arrogantia*, *inſolentia*.
Alternare, operare ſcambievolmente. *alterno*, *alternis*, *viciſſim ago*.
Alternatamente. *per vices*, *invicem*, *alternis*.
Alternazione. *viciſſitudo*, *alternatio*.
Altezza, altitudine, altura. *altitudo*, *excelſitas*.
Altieramente, e alteramente. *ſuperbe*, *elate*.
Altiero, e altero, ſuperbo. *ſuperbus*, *imperioſus*, *inflato animo*.
Altiſſimo. *ſummus*, *ſupremus*, *altiſſimus*.
Alto. *celſus*, *altus*, *ſublimis*.
Alto. avverb. altamente. *alte*, Far' alto, vale fermarſi. *conſiſtere*. Far' alto baſſo, val fare a ſuo ſenno. *ſuo arbitratu aliquid facere*.
Alto mare. *pelagus*, *altum*.
Altramente, e altrimenti. *aliter*, *ſecus*, *alioqui*.
Altra volta. *alias*, *alio tempore*.
Altresì. *pariter*, *item*, *itidem*.
Altrettanti. *totidem*.
Altrettanto. *tantundem*, *alterum tantum*.
Altri, primo caſo del nom. ſing. *alius*.
Altrimenti. Vedi Altramente.
Altro, ſenza divario. *alius*. Per altro. *ceterum*;
Altrochè, eccetto che. *niſi*, *præter*.
Altronde, da altro luogo, *aliunde*.
Altrove. *alio*, quando ſignifica moto; e *alibi*, quando ſignifica ſtato.
Altrui. *alter*, *alius*. non s' uſa nel caſo retto d' altrui. *alienus*.
Altura. Vedi Altezza.
Al tutto. *omnino*, *penitus*.
Alveario. *alvearium*, *alveare*.
A lungo andare, dopo lungo tempo. *aliquando*, *tandem*.
Alvo, ventre, matrice. *alvus*, *uterus*.
A luogo, a tempo. *opportune*.
Alzaia, fune, che s' attacca all' albero de' navicelli, per condurli pe' fiumi. *funis nauticus*.
Alzamento. *ſublatio*, *elatio*.
Alzare, ed innalzare. *elevo*, *extollo*.
Alzato. *ſublatus*.
Amabile, degno d' eſſer' amato. *amabilis*, *dignus qui diligatur*, *aut ametur*, *amore dignus*.
Amabilità. *amabilitas*.
Amabilmente. *amabiliter*, *humaniter*.
A macca, o a macco. *viliſſimo pretio*, *nullo pretio*, *viliſſime*.
Amadore, *amans*, *amator*.
A mala pena. *ægre*.
A man deſtra, o diritta. *dextrorſum*.
A man giunta. *junctis manibus*, *ſupplicibus manibus*.
A maniera. *inſtar*, *in modum*.
A man piene. *plenis manibus*.
A man ſalva. *impune*.
A man ſiniſtra. *a lævo*, *ad lævam*, *a ſiniſtra*, *ſiniſtrorſum*.
Amante, amatore, amadore, innamorato. *amator*, *amans*. Da amante, amatoriamente. *amatorie*. Di amante. *amatorius*.
Amanuenſe. *a manu*.
Amaramente. *acerbe*, *amare*.
A maraviglia. *mirandum*, *vel mirum in modum*.
Amare, eſſere innamorato. *amo*. Amar chi ama. *redamo*. Amare con onore. *colo*. Amare fortemente. *adamo*. Amare di cuore. *complector amore*, *mirifice diligo*.
Amare ſingolarmente. *amare unice*, *eximie*, *quam maxime*, *vehementer*. Amar meglio, voler piuttoſto. *malo*.
Amareggiare. *triſtitia afficio*, *mœrorem incutere*.
Amareggiato, amaricato. *triſtitia affectus*.
Amaretto, ch' è alquanto amaro. *ſubamarus*.
Amaritudine, amarezza. *amaritudo*, *amaror*, *amarities*. Pieno d' amaritudine. *amarulentus*.
Amaro. *amarus*, *gravis*, *triſtis*.
Amato. *amatus*, *charus*, *gratus*, *acceptus*.
Ambaſceria. *legatio*.
Ambaſcia, difficoltà di reſpiro. *anhelatio*. Significa anche noja e tormento. *angor*, *dolor*, *ærumna*.
Ambaſciata, e imbaſciata, *nuncius*.
Ambaſciatore, Ambaſciadore. *legatus*, *orator*.
Ambaſcioſo. *anxius*.
Ambaſſi. ambo gli aſſi de' dadi. *canis*, *canicula*.
Ambe. ambo, ambedue, ambidui. *ambo*.
Ambiare, diceſi de' cavalli, aſini, o muli, che vanno di ambio, cioè portante. *tolutim incedere*.
Ambiguamente. *ambigue*.
Ambiguità, dubbio. *ambiguitas*, *dubium*.
Ambiguo, che ſi può intendere a più modi. *ambiguus*.
Ambio, portante, andatura de' cavalli. *Tolutarius inceſſus*.
Ambita. *affecto*, *ambio*.
Ambizione. *immoderata honorum cupiditas*, *ambitio*.
Ambizioſamente. *jactanter*, *ſuperbe*, *ambitioſe*.
Ambizioſo. *Ambitioſus*.
Ambo. V. Ambe.
Ambra. *ſuccinum*.
A memoria, o mente. *memoriter*. A memoria d' uomo. *poſt hominum memoriam*.
Amendue, lo ſteſſo che ambedue. *ambo*, *æ*, *bo*.
Amenità, *amœnitas*.
Ameno. *amœnus*, *jucundus*.
A mezza aria. *medio quodam modo*.
A mezzo giorno. *meridie*.
Amica, amoroſa. *amica*.
Amicamente, amichevolmente. *amice*.
Amichetto, dimin. *amiculo*.
Amichetto. *amiculus*.
Amichevole. *amicabilis*.
Amichevolmente. *amice*.
Amiciſſimo. *familiariſſimus*, *conjunctiſſimus*, *benevolentiſſimus*.
Amicizia, benevolenza, e famigliarità. *amicitia*, *amor*, *conjunctio*, *neceſſitudo*, *conſuetudo*.
Amicizia ſtretta. *neceſſitudo ſumma*, *neceſſitudo conjunctiſſima*, *conſuetudo familiaris*.
Amicizia invecchiata. *amicitia inveterata*.
Amicizia da fanciullo cominciata. *amicitia a pueris incepta*, *a pueris inſtituta*.
Amicizia di corte. *amicitia ambitioſa*, *amicitia fucata*; Così amicizia di parole.
Amico. *amicus*. Amico ſtretto, *neceſſarius*, *familiaris*.
Amido. *amylum*.
A migliaja. *innumerabiles*, *innumeri*, *ſexcenti*.
A minuto. *minute*, *minutatim*.
Amiſtà. *amicitia*, *fœdus*, *ſocietas*.
A miſura. *cum modo*, *cum menſura certa*.
Ammaccamento, ammaccatura. *contuſio*, *percuſſio*.
Ammaccare. *comprimo*, *contero*, *tundo*.
Ammaeſtramento. *documentum*, *inſtructio*.
Ammaeſtranza, ammaeſtratura. *eruditio*, *præceptio*.
Ammaeſtrare. *doceo*, *erudio*, *edoceo*.
Ammaeſtrato. *eruditus*, *peritus*.
Ammaeſtratore. *doctor*, *magiſter*.
Ammaeſtratrica. *magiſtra*.
Ammaeſtrevole. *docilis*.
Ammaeſtrevola, ſua maeſtria. *erudite*, *perite*.
Ammagrare, e ammagrire, render magro. *emacio*. Per divenir magro. *macreſco*.
Ammainare, *contrahere vela*.
Ammalare, e ammalarſi, perdere la ſanità. *in morbum incidere*, *ægrotare*.
Ammalaticcio. *valetudine infirma*, *valetudinarius*.
Ammalato. *ægrotus*, *æger*.
Ammaliamento. *veneficium*, *faſcinum*, *incantamentum*.
Ammaliare. *faſcino*.
Ammaliatore. *veneficus*, *maleficus*.
Ammaliatrice. *venefica*.
Ammanettare. *injicere vincula*.
Ammannare, o ammannire, apparecchiare. *paro*, *inſtruo*.
Ammannito. *promptus*, *paratus*.
Ammanſare, o ammanſire. *manſuefacio*.
Ammantare, *tego*, *veſtio*.
Ammanto, ammantatura, manto. *tegumentum*, *pallium*.
Ammarginare, congiungerſi inſieme *glutinor*. La piaga ammarginò. *cicatrix obducta eſt*.
Ammaſſare, accumulare, mettere inſieme. *coacervo*, *cumulo*, *cogo*, *congero*.
Ammattire, far divenir matto. *ad inſaniam adigere*. Per divenir matto. *inſanio*.
Ammattonare. *ſternere lateribus pavimentum*.
Ammattonato. *lateribus ſtratus*.
Ammazzamento. *cædes*, *ſtrages*, *occiſio*, *occidio*.
Ammazzare, uccidere, privar di vita. *interficio*, *occido*, *interimo*, *neco*, *macto*, *vita exuo*, *privo*, *mortem affero*, *morte afficio*.
Ammazzare alcuno a tradimento. *aliquem interficere ex inſidiis*.
Ammazzare ſe ſteſſo. *conſciſcere ſibi mortem*, *afferre ſibi manus*.
Ammenda, ammendazione, correzione. *emendatio*. Per riſarcimento di danno. *compenſatio*.
Ammendare, correggere. *emendo*, *corrigo*.
Ammettere. *admitto*, *recipio*.
Ammezzare. *divido æqualiter in duas partes*.
Ammezzare, con le ſue aſpre, cominciare a maturare. *matureſco*.
Ammezzato. *dimidiatus*.
Amminiſtrare, reggere. *adminiſtro*. Amminiſtrare un maeſtrato. *gero magiſtratum*.
Amminiſtratore. *adminiſtrator*,
Amminiſtrazione. *adminiſtratio*, *procuratio*.
Ammirabile, maraviglioſo. *admirandus*, *mirificus*, *mirabilis*.
Ammiraglio, almirante, capitano di armata in mare. *præfectus Claſſis*.
Ammirare, maravigliarſi. *admiror*, *miror*.
Ammirazione, maraviglia. *admiratio*.
Ammodernare. *ad præſentem conſuetudinem accommodare*, *vel flectere*.
Ammogliare, dar moglie, *uxorem dare*. ammogliarſi. *uxorem ducere*.
Ammogliato. *maritus*.
Ammollire, o ammollare, far molle. *macero*, *emollio*, *mulceo*, *permulceo*. Ammollirſi, intenerirſi. *emollior*.
Ammollito. *lenitus*, *mollitus*.
Ammonire, riprendere, avviſare. *moneo*, *admoneo*, *commoneo*, *commonefacio*, *certiorem facio*.
Ammonitore. *monitor*.
Ammonizione. *admonitio*, *hortatio*, *monitus*, *monitum*.
Ammonticare, ammontare. *coacervare*.
Ammorbare. *tabeſco*. e in ſignif. att. *fœtore corrumpo*.
Ammorbato. *fœtore corruptus*.
Ammorbidire, o ammorbidare, ammollire. *mollio*, *lenio*.
Ammorzare, ſpegnare. *extinguo*, *reſtinguo*. Per rintuzzare. *retundo*. (bus.
Ammoſtare l' uva. *calcare uvam*, *exprimere muſtum pedibus*.
Ammucchiare, ammaſſare. *coacervare*, *congerere*.
Ammutire, e ammutolire, farſi muto. *obmuteſco*.
Amo da peſcare. *hamus*. Che ha dagli ami. *hamatus*.
A modo, in guiſa. *inſtar*, *in modum*.
Amomo, pianta odorifera. *amomum*.
Amore. *amor*.
Amore ſcambievole. *amor mutuus*.

Amo-

Digitized by Google

Amoreggiare, fare all'amore. *amatoria aſpicere, deperire aliquem.*
Amorevole. *benignus, benevolus, beneuolens.*
Amorevolezza. *benevolentia, benignitas.*
Amorevolmente. *amabiliter, amanter.*
Amoroſamente, *amatoria.*
Amoroſillo, a
Amoroſetto, grazioſo, e gentile. *venuſtulus.*
Amoroſo, pieno d'amore. *amore plenus, amans.*
Ampiamente, abbondantemente. *ample, abunde, copioſe.*
Ampiare, o ampliare, accreſcere. *augeo, dilato, amplifico.*
Ampiezza, larghezza. *amplitudo, latitudo.*
Ampio, e amplo, largo. *amplus, latus, diffuſus.*
Amplificare. *amplifico, exaggero.*
Amplificazione. *amplificatio, exaggeratio.*
Ampolla, vaſo di vetro. *ampulla.*
Ampolliere. *ampullarius.*
Ampolloſo. *inflatus, tumens.*
Analogia, proporzione e comparazione. *comparatio, proportio, analogia.*
Anatomia. Vedi Anotomia.
Anatomico. *anatomicus.*
Anca, oſſo tra 'l fianco e la coſcia. *coxendix, coxa.*
Ancella. *famula, ancilla.*
Ancha, ancora. *etiam, quoque.*
Ancora, ferro da nave. *anchora.*
Ancôra, anche, parimente. *etiam, pariter, quoque, &.* Vale eziandio in queſt'ora, in queſto punto, *adhuc etiamnum.* Per Di nuovo. *iterum.*
Ancorachè, e ancorchè, *etiamſi, tametſi, quamvis, quamquam.*
Ancorajo, maeſtro di ancore, ovvero chi ne tiene cura in nave. *anchorarius cuſtos.*
Ancudine, e incude, ſopra il quale ſi batte il ferro. *incus, dis.*
Andamento, andata. *profectio.* Significa ancora modo di camminare. *greſſus, inceſſus.* e modo di operare o procedere. *inſtitutum, conſilium, agendi ratio.*
Andare, gire. *eo, adeo, vado, proficiſcor, commeo, contendo.*
Andare, cioè camminare. *incedo, gradior.*
Andare, cioè ſcorrere; come il tempo va. *praeterit tempus.*
Andare, cioè ſuccedere, come la coſa andò bene. *Succeſſit res ex animi ſententia.*
Andare a battuta. *in numerum canere, ad certos modos canere.*
Andare a bell'agio, o andare bel bello. *leniter, ſenſim, pedetentim incedere, progredi.* Per metaf. andare con cautela, *mature agere.* (ci.
Andare a buon viaggio. *ire bonis avibus, proſpero itinere u-*
Andare a capriccio. *ferri libidine, agere pro libidine.*
Andare a caſo, o a chiuſi occhi. *temere agere.*
Andare a cavallo. *vehi equo, equo ingredi iter, vel iter facere.* (jus.
Andare a conto d'uno. *ad aliquem attinere, intereſſe alicu-*
Andare ad abitare. *transſmigro.*
Andare addoſſo, inveſtire. *aggredi.*
Andare a dentro. *penetro.*
Andare a diporto. *ſpatiari, animi cauſa deambulare.*
Andare a dirittura, o al dilungo. *recta pergere.*
Andare a fare i fatti ſuoi. *abire.* Per morire. *mori.*
Andare a fuoco e fiamma. *incendio agi, & ferri.*
Andare a galla. *innatare, fluito, ſupernato.*
Andare a gara, *contendo, aemulor.*
Andare a genio, o a grado. *arridere, placere, morem gerere.*
Andare a gran paſſo. *citato gradu pergere.*
Andare al contrario, a roveſcio. *contrario ferri motu.* o per metaf. *praepoſtere agere.*
Andare al di ſotto, ricevar pregiudici. *jacturam, vel damnum facere.*
Andare al fondo. *demergor.*
Andare al letto. *ire cubitum, ire dormitum.*
Andare alla buona, o alla libera. *ſimpliciter & aperte agere.*
Andare all'accatto. *mendico, victum emendicare.*
Andare alla lunga. *produci, in longum duci.*
Andare all'aria, e gambe levate. *peſſumdari.*
Andare alla ſtrada, proprio degli aſſaſſini. *graſſari.*
Andare alla ventura. *fortunae ſe tradere.*
Andare al macello. *in laniatum duci.*
Andare a male. *perire.*
Andare a marito. *nubo.*
Andare a meretrici. *ſcortari.*
Andare a nuoto. *nare.*
Andare a pericolo. *periclitari.* (bus.
Andare a piedi, o per terra. *pedibus ire, conficere iter pedi-*
Andare appreſſo. *ſequor.*
Andare a ſalvamento. *evadere incolumem.*
Andare a ſeconda. *ſecundo flumine navigare.*
Andare attorno. *vagari, circumire.*
Andare avanti, cioè ſeguire. *progredi.* Per Correre avanti. *praecurro.*
Andare a udienza. *adire Principem, vel ad Principem.*
Andare a vedere. *viſo, inviſo.*
Andare a vela. *proſpero vento uti.*
Andare carponi, o carpone. *repere, reptare.*
Andar col capo alto. *erecta fronte progredi.* Per Procedere con ſuperbia. *ſuperbum ambulare, magnifice incedere.*
Andare colla bella. *obſequi, indulgere, blandiri, ſeſe inſinuare, callide agere.*
Andare con aggiramenti di parole. *uti circuitione, agere per ambages.*
Andare con Dio, modi di licenziare o partire. *abire bonis avibus.*
Andare contr'acqua. *adverſo flumine navigare.* contro l'uſo corrente. *contra morem conſuetudinemque facere.*
Andare d'accordo. *concordo.*
Andare del corpo. *alvum dejicere, ventrem exonerare.*
Andare di bene in meglio. *procedere, progredi, proficere in aliqua re.*
Andare di male in peggio. *in deterius ruere.*
Andare di paſſo. *gradatim incedere.*
Andare di trotto. *ſucuſſo, as.*

Andare in amore. *rapi, ſuccendi amore, ſentire amorem.*
Andare in bando. *ire in exilium, exſul.*
Andare in beſtia, o in furie, o in collera. *animo furore corripi, excandeſcere.*
Andare incontro. *obviam eo.*
Andare in corſo, corſeggiare. *piraticam facere.*
Andare in declinazione il male. *morbum remittere, relevari morbo.*
Andare in diſuſo. *obſoleſcere.*
Andare in eſempio. *in exemplum adduci, tranſire in morem.*
Andare in eſtaſi. *extra ſe rapi.*
Andare in faſcio, in conquaſſo. *dilapſum defluere, labefactatum concidere, confundi, diſſolvi.*
Andare in frotta. *conſertim ire.*
Andare in fumo. *evaneſcere.*
Andare in giro. *circumire, ſpatiari.*
Andare in infinito. *nullis contineri finibus, nullos ſibi fines praeſcribere.*
Andare in malora. *abire in malam rem, in malam crucem.*
Andare in maſchera. *perſonatum incedere.*
Andare in ordinanza. *agmine incedere.*
Andare in pellegrinaggio. *abire peregre, peregre proficiſci.*
Andare in perſona, *ipſum ire, venire coram.*
Andare in proverbio. *in proverbii conſuetudinem venire, abire.*
Andare in ſu. *aſcendere.*
Andare in terra. *cadere, delabi.*
Andare in traccia, o in cerca. *quaero.*
Andare in volta, andare per la mani. *in manibus eſſe.*
Andare per la corta. *proximam & compendiariam tenere viam.* E per metaf. *rem expedire brevi, expedire rei exitum, rem maturare.*
Andar per le poſte, o ſulle poſte. *mutatis equis ad celeritatem iter facere, mutatione uti.*
Andare per opera. *operam ſuam locare.*
Andare per tempo. *maturo.*
Andare per terra, cioè toccando con la vita in terra. *repere, reptare.*
Andare ſcalzo. *nudis pedibus incedere.*
Andare ſopra di ſe. *cogitabundum incedere.*
Andare ſopra luogo. *ire in rem praeſentem.*
Andare tentone, cioè adagio. *pedetentim incedere.*
Andare via. *ſecedo, abeo.*
Andare, ſuſt. paſſo. *greſſus.*
Andata. *aditus, greſſus, aditio, ingreſſus, inceſſus, ingreſſio.*
Andato, paſſato. *praeteritus, antea actus.*
Andito, a
Androna. *meſaula.*
Anelante. *anhelus.*
Anelare. *anhelo.*
Anelletto, dimin. d'anello. *anulus, anellus.*
Anelliere. *anularius.*
Anello. *anulus.* Anello della catena. *anſula.*
Aneto, erba. *anethum.*
Anfora, vaſo da vino e grano. *amphora.*
Angheria, eſtorſione. *acerba exactio, coactio.*
Angheriare, o angariare, *extorqueo, cogo.*
Angiola, o Angelo. *Angelus.*
Angolare. *angularius, angularis.*
Angolo, cantone. *angulus.*
Angoſcia, affanno. *angor, moleſtia.*
Angoſciare. *angere.* Io ſignific. neut. paſſ. *angi.*
Angoſcioſo. *moeſtus, triſtis.*
Anguilla, peſce. *anguilla, flutae, arum.*
Anguinaglia. *inguen, ilia, inguina, um.*
Anguria. *cucumis, cucumer.*
Anguſtia, affanno. *anguſtiae, arum, ſollicitudo.*
Anguſtiare, *affligo, ſollicitum reddo.*
Anguſto, ſtretto. *anguſtus, arctus.*
Anima. *anima, ae.* Anime infernali, *manes.*
Animalaccio. *bellua immanis.*
Animale. *animal, animans, tis.*
Animali acquatici. *animantes aquatiles.*
domeſtici. *animantes familiares.*
domeſticati. *beſtiae cicures.*
ſalvatici. *ferae, arum.*
terreſtri. *animantes terreſtres.*
che vivono in terra, e in acqua. *ancipites.*
che volano. *volucres.*
Animaleſco. *animalis, e.*
Animaletto. *beſtiola.*
Animare. *animo, animos addo.*
Animato. *animatus.*
Animazione. *animatio.*
Animella, a
Animetta. *animula.*
Animo, cuore, petto, penſiero. *animus, mens, cogitatio, conſilium, voluntas.* Per coraggio, *animus, praeſens animus, animi, orum.* Per benevolenza. *animus, voluntas.*
Animo adorno di virtù. *animus cultus.*
Animo avvilito. *animus fractus, conſternatus, demiſſus.*
Animo ben regolato. *animus bene conſtitutus, probe affe-* (ctus.
Animo dubbioſo. *dubius, pendens.*
Animo grande d'alcuno, la grandezza, l'altezza, le forze dell'animo. *Magnitudo animi, firmitas, conſtantia, vis, robur, fortitudo, excellentia, praeſtantia.*
Animo intrepido. *animus praeſens.*
Animo malevolo. *infenſus, iniquus animus.*
Animo malvagio. *mala mens, malus animus, prava mens, pravus animus.*
Animo picciolo, baſſo. *animus humilis, abjectus, puſillus, exilis, anguſtus.*
Animo pronto. *acer animus.*
Animo quieto. *animus tranquillus, animus ſedatus.*
Animo ripigliato. *animus excitatus, recreatus, ad fortitudinem revocatus.* Così ripigliar animo. *animum recipere, colligere.*
Animo ſincero, ſchietto, aperto. *ſimplex, apertus, nulla ſimulatione tectus.*
Animo ſuperbo. *animus ſuperbus, tumens, inflatus.*
Animo travagliato, *animus perturbatus, animus commotus.*

Animoſamente, con gran cuore. *fortiter, animoſe, acriter.*
Animoſità. *animus, animi praeſentia, fortitudo animi.*
Animoſo, coraggioſo. *animoſus, fortis.*
Anitra. *anas.* Di anitre. *anatinus, anatarius.*
Anitra giovane. *anaticula.*
Anitrino, pulcino dell'anitra. *pullus anatinus.*
A niun modo. *minime gentium, nequaquam, neququam.*
Annali, croniche delle coſe fatte d'anno in anno. *annales.*
Annaliſta. *annalium ſcriptor.*
Annaſare, odorare. *olfacio, odoror.*
Annata. *annona, orum, annua penſio.*
Annebbiare. *obnubilo, obſcuro, caliginem obduco.*
Annebbiare, neut. patir di nebbie. *nebula vitiari.*
Annegare, *ſubmergo, demergo,* neut. *ſubmergor.*
Anneghittire, divenir neghittoſo. *pigreſco, torpeo.*
Annerare, e annerire. *nigrefacio, nigro.* neut. *nigreo, nigreſco.*
Anneſſo. *connexus, copulatus, adjunctus.*
Annichilare. *abſumo, conſumo, extinguo, conficio.*
Annichilazione. *conſumptio, extinctio.*
Annidare, farſi nido. *nidifico.* per dimorare. *moror, maneo.*
Annitrire, voce de' cavalli. *hinnio, adhinnio.*
Anniverſario. *dies anniverſarius.* e add. *anniverſarius,* (a, um.
Anno, tempo di dodici meſi. *annus.*
Annodamento. *ligamen, nexus.*
Annodare, aggruppare. *necto, nodo.* neut. *conjungor.* Per aggroppare inſieme, *connecto.*
Annojamento. *moleſtia, taedium.*
Annojare, dar faſtidio. *affligo, afficio moleſtia, taedio afficio.*
Annotazione. *annotatio.*
Annottare, farſi notte. *veſperaſcere, nocteſcere.*
Annoverare. *numero, annumero, recenſeo.*
Annoverare alcuno tra gli altri. *referre aliquem in alios.*
Annuale, cioè tutto 'l corſo d'un anno. *annus.*
Annuale, addiet. *annualis, annuus.*
Annualmente. *quotannis, in annos ſingulos.*
Annullare. *abrogo, aboleo, deleo.*
Annunziare. avviſare. *nuncio, annuntio, praedico.*
Annunziatore. *nuncius.*
Annunziatrice. *nuncia.*
Annunziazione, annunzio. *nunciatio, nuncius.*
Annuvolare, annuvolire. Vedi Annebbiare.
Anotomia, notomia, *membrorum inciſio.* far anotomia d'una coſa. *rem perfecte explicare, per ſingulas partes, ſingillatim examinare, perpendere.*
Anſamento. *anhelatio, anhelitus.*
Anſante. *anhelus.*
Anſare, tirare il fiato con difficoltà. *anhelo.*
Anſiamente, anſioſamente, con anſietà, *anxie.*
Anſietà. *anxietas, anxitudo.*
Anſio, anſioſo. *anxius, ſollicitus.*
Antecedentemente. *ante, antea.* (ſor.
Anteceſſore. *anteceſſor.* Per antenato o predeceſſore. *deceſ-*
Antemurale. *propugnaculum.*
Antenati. *majores.*
Antenna. *antenna.*
Anteporre. *antepono, praepono, antefero, praefero.*
Anteriore, che è più avanti. *prior.*
Anticaglia, *antiquum monumentum.*
Anticamente. *antiquitus, olim, antique.*
Anticamera. *procoeton, onis, ſalutatorium.*
Antichità, vecchiezza. *antiquitas, vetuſtas.*
Anticipare. *praeoccupo, anticipo, praevenio.*
Anticipazione. *anticipatio.*
Antico, vecchio. *antiquus, priſcus, vetus, vetuſtus.*
Antidata. *praelatus dies.*
Antidatta. *antedictus, praedictus.*
Antidoto. *antidotum, antidotus,* fem. g.
Antiguardia. *frons exercitus.*
Antimonio. *ſtibium.*
Antipaſto. *primum ferculum.*
Antipatia. *averſa animi affectio.*
Antipodi, abitatori della terra ſotto di noi. *antipodes, qui adverſis ſtant veſtigiis contra noſtra veſtigia.*
Antiporre. V. Anteporre.
Antiporta. *veſtibulum, atrium, prothyrum.*
Antiquario, *antiquarius.*
Antiquato, o anticato. *antiquatus.*
Antiſtite, preſidente, rettore. *antiſtes.*
Antivedere. *praevideo, proſpicio.*
Antivedimento. *praeſenſio.*
Antro, caverna. *antrum, ſpecus.*
Anzi, cioè piuttoſto. *imo, potius.* Per avanti. *ante.*
Anzi d'avvantaggio. *quin, etiam, quin etiam.*
Anzichè, cioè prima che. *antequam.* Per Piuttoſto che, *potiuſquam.*
Anzichè no. *potius,* ſchizzinoſo anzi che no. *ſubruſticus.*
Anzianità. *primae, arum.*
Anziano. *antiquior, ſenior, primas.*
A ogni pruova, a tutta prova. *omnino, omni ratione.*
A paragone. *comparatus, prae.*
A parer mio. *mea ſententia, me judice.*
A paro a paro. *ſimul, pariter.*
A parola per parola. *ad verbum.*
A paſſo a paſſo. *gradatim, pedetentim.*
Ape. *apes, is, apicula.*
A pelo. *adamuſſim.*
A pena, e appena. *vix.*
A pendio. *cum declivitate.*
A pennello. *affabre.*
A perpendicolo. *ad perpendiculum.*
Apertamente. *aperte, palam, manifeſte, manifeſto.*
Aperto. *apertus, patens, patulus.* Per manifeſto, *clarus, manifeſtus.*
Apertura. *apertio, apertura, hiatus.*
A peſo, comperare o vendere a peſo. *appenſum emere, appenſum vendere.*
A petizione. *rogatu.*
A petto, o appetto. *contra, adverſus.*
A petto a petto. *remotis arbitris.*
combattere a petto a petto. *ſingulari certamine pugnare.*
A pezzi, cioè a minuto. *fruſtatim.*
A pezzo a pezzo. *fruſtatim.*

A piè, vedi Appiè.
A pieno, a ſufficienza. *ſatis*, *abunde*.
A pien popolo, vale in preſenza di tutti, *coram populo*.
A più non poſſo, a più potere. *quam maxime*, *omni conatu*.
A poco a poco. *paulatim*, *ſenſim*.
Apollino, tenuto Dio dagli Antichi. *Apollo*, *Phœbus*.
Apologia, ſcuſa, difeſa. *apologia*.
A porta per porta. *aſſatim*.
A poſta, a bello ſtudio. *conſulto*, *dedita opera*.
Apoſtaſia. *defectio*.
Apoſtata. *deſertor*.
Apoſtatare. *deficere*, *deſerere*.
Apoſtema. *abſceſſus*, *vomica*.
Apoſtemarſi. *ſuppuro*.
Appaciare, pacificare. *ſedo*, *concilio*.
Appadiglionata. *caſtrametor*, *caſtra pono*.
Appagare, ſoddisfare. *ſatisfacio*, *perſolvo*.
Appaiata, accoppiare. *jungo*, *ſocio*.
Appaleſare, divolgare. *divulgo*, *in apertum profero*, *in lucem edo*, *patefacio*.
Appaltare. *loco* publico *vectigalia*.
Appaltatore. *conductor vectigalium*.
Appalto. *vectigal publicum*.
Appaltanato, imbriconito. *nequitia deditus*.
Appannare, coprire. *vela*, *aperio*, *tego*, *abduco*.
Apparata, imparare. *diſco*, *addiſco*.
Apparato, apparecchio, apparecchiamento. *apparatus*, *apparatio*.
Apparecchiare. *paro*, *apparo*, *inſtruo*, *adorno*.
Apparecchiarſi. mettarſi in punto. *accingor*.
Apparecchiato. *paratus*, *promptus*, *inſtructus*, *ornatus*.
Apparecchio, vedi Apparato.
Appareggiare, agguagliare. *æquo*, *æquipara*, *adæquo*.
Apparentarſi. *affinitate conjungi*.
Apparente, che appariſce. *perſpicuus*. Per ciò che ha faccia di vero. *veriſimilis*. Per Bello. *ſpecioſus*, *pulcher*, *venuſtus*.
Apparentemente, in apparenza. *ſpecie*, *in ſpeciem*.
Apparenza. *ſpecies*.
Apparire, dimoſtrarſi. *appareo*.
Appariſcente, apparente. *ſpecioſus*, *formoſus*.
Appariſcenza. *ſpecies*, *venuſtas*.
Apparizione. *manifeſtatio*, *omen*. Per Viſione. *viſum*.
Appartamento. *ædium ſecreta pars*, *diæta*. Appartamenti d'inverno. *hibernacula*.
Appartarſi, ſepararſi. *ſecedo*.
Appartatamente. *ſeorſum*, *ſeparatim*, *ſeparatim*.
Appartenente, appartenente. *pertinens*. Per parente. *conſanguineus*, *propinquus*, *genere proximus*.
Appartenere. *pertinere*. Appartiene. *intereſt*, *refert*, *pertinet*, *attinet*.
Appaſſionato. *mæſtus*, *affectus*.
Appaſſire, e appaſſare, divenir paſſo. *langueſco*.
Appellare, chiamare, nominare. *appello*, *voco*, *nuncupo*. Appellare da un giudice ad un altro. *provoco*, *appello*.
Appello, appellazione. *provocatio*.
Appena, appena appena. *vix*.
Appendere, attaccare. *appendo*, *ſuſpendo*.
Appendice. *appendix*.
Appendicetta. *appendicula*.
Appeſtare. *peſte corrumpere*. mandar fetore, *graviter olere*.
Appetibile, deſiderabile. *appetibilis*, *expetendus*.
Appetire, bramare, deſiderare. *cupio*, *appeto*, *opto*, *expeto*, *aveo*.
Appetito. *appetitus*, *appetitio*, *appetentia*. appetito diſordinato. *libido effrenata*.
Appetitoſo. *appetitum movens*, *oreſim faciens*.
Appianare, far uguale. *æquo*, *complano*, *adæquo*.
Appiaſtrare. *conglutino*.
Appiattare, naſcondere. *occulto*, *celo*, *abſcondo*, *abdo*.
Appiccagnolo. *uncus*.
Appiccamento, l'appiccarſi. *ſuſpendium*.
Appiccare o impiccare. *ſuſpendo*, *appendo*. Appiccare, cioè unire. *conjungo*, *conglutino*, *apto*. Appiccare il fuoco. *accendere ignem*.
Appiccaticcio, viſcoſo. *tenax*.
Appiccato, o impiccato. *ſuſpenſus*.
Appiccatoio, appiccagnolo. *uncus*.
Appiccatura, congiungimento. *junctura*.
Appiccolire, o appiccolare. *minuo*, *imminuo*.
Appiè, o a piè, a piede, cioè, nella parte inferiore. *infra*, *infimo loco*. Andare a piè. *pedibus iter facere*.
Appieno. *cumulate*, *affatim*.
Appigionare. *loco*.
Appigliare, detto dalle piante, vale barbicare. *radices agere*, *comprehendere*.
Appigliarſi, attaccarſi. *adhæreo*.
Appigrirſi, impigrirſi. *pigreſcere*.
Appio, erba. *apium*.
Applaudere, battere le mani per allegrezza. *plaudo*, *applaudo*. Applaudere ad alcuno, *dare*, *excitare alicui plauſum*.
Applauſo, il battere le mani in ſegno di piacere. *plauſus*, *applauſus*.
Applicare. *applico*, *affigno*, *attribuo*. Applicarſi a qualche coſa. *adjicere animum ad aliquid*.
Applicazione. *applicatio*, *attentio*.
Appo, appreſſo. *ad*, *apud*, *juxta*, *prope*.
Appoggiare, avvicinare, accoſtare. *admoveo*, *applico*.
Appoggiarſi. *incumbo*, *nitor*.
Appoggiato. *nixus*, *adhærens*.
Appoggio, ſoccorſo. *ſubſidium*, *auxilium*. Per ſoſtegno. *fulcimentum*, *fulcrum*.
Apporre, incolpare. *objicio*, *incuſo*. Apporſi. *divino*, *rem attingo*.
Apportare. *apporto*, *affero*. Per pigliar porto. *appellere*.
Appoſtamento. *inſidiæ*.
Appoſtare, ſtare alla poſta. *ſpeculor*, *obſervo*, *inſidiaſ*ſteno.
Appoſtatamente. *conſulto*, *dedita opera*.
Appoſticcio, fatto a mano. *factitius*, *additițius*.
Appoſtolato. *Apoſtolatus*.
Appoſtolico. *Apoſtolicus*.

Appoſtolo. *Apoſtolus*.
Apprendare, pigliare. *apprehendo*. Per imparare. *percipio*, *diſco*.
Apprenſione. *imaginatio*, *ſuſpicio*.
Appreſentare. *repræſento*.
Appreſſamento. *acceſſio*, *acceſſus*.
Appreſſare, avvicinare. *admoveo*. appreſſarſi. *appropinquo*, *accedo*.
Appreſſo, accoſto, al lato. *juxta*, *apud*, *prope*. Vale anche dipoi. *poſtea*, *præterea*.
Appreſſochè. *poſtquam*. Per quaſi. *pene*.
Apprestamento. *præparatio*, *apparatus*.
Apprestare. *paro*, *præparo*.
Apprezzare, ſtimare. *æſtimo*, *facio magni*, *parvi*, *plurimi*, *tanti*, *quanti*, *nihili*.
Apprezzativo, e apprezzabile. *æſtimabilis*.
Approcciare. *accedo*, *appropinquo*.
Approccio. *vallum*.
Approdare, giovare. *proſum*. Per venir a riva. *ad ripam appellere*.
Appropriare, e appropiare, farſi proprio. *uſurpo*, *vindico mihi*, *adjicio*, *aſſumo*, *adſcribo*.
Approſſimamento. *appropinquatio*.
Approſſimare, appreſſare. *admoveo*. Approſſimarſi. *appropinquo*, *accedo*.
Approvagione, approvazione, approvamento. *approbatio*.
Approvare, confermare. *comprobo*, *approbo*. Per far pruova. *experior*, *tento*, *periculum facio*.
Appuntamento. *pactio*, *conventio*, *conventum*.
Appuntare, fermare. *conſtituo*. Per far la punta. *acuo*, *acumino*. Onde appuntato, *acuminatus*. Per cucire leggermente, *leviter aſſuere*.
Appuntato. *conſtitutus*. Per acuminato. *acuminatus*.
Appuntatamente, appunto. *adamuſſim*, *ad unguem*.
Appuntellare. *fulcio*.
Appunto. *ſcilicet*, *nimirum*.
Appunto, appuntino. *adamuſſim*.
Appuzzare, appuzzolare, fare odore puzzolente. *fœteo*.
Aprico, eſpoſto al Sole. *apricus*.
A prieg[?]. *regem*.
Aprile, nome di Meſe. *Aprilis*.
A prima giunta. *primo*, *initio*, *ſtatim*.
Aprimento, apritura. *apertura*, *apertio*.
Aprire. *pandere*, *aperio*, *reſigno*, *reſero*. Aprire le lettere, *reſignare*. Aprirſi. *dehiſcere*.
A proporzione. *pro portione*, *pro ratione*. A propoſito, *ad rem*, *apposite*. Per A tempo. *commodum*.
A pruova, a gara. *certatim*.
A quel che paſſa al preſente. *ut nunc eſt*, *ut nunc habet*, *ut nunc fit*.
A quel che s'uſa al preſente. *ut nunc ſunt mores*.
A quel luogo. *illo*, *illuc*.
A quel tempo. *tunc*, *tum*.
A queſta volta. *nunc tantum*.
A queſto fine. *ideo*.
A queſt'ora. *modo*.
A queſto modo. *ita*, *hoc modo*, *hunc in modum*. A queſto modo? coll'interrogazione, *ita ne?*
A queſto termine? *hucusne?*
Aquila. *Aquila*.
Aquilino, di aquila. *aquilinus*.
Aquilino, figliuol. o Aquilotto. *pullus aquilinus*.
Aquilonare. *Aquilonaris*.
Aquilone vento. *Aquilo*.
Arabico. *Arabicus*, *opus Arabicum*.
A raccolta. Sonata a raccolta. *receptui canere*.
A ragione. *jure*, *merito*.
Aragna, o aragno. *aranea*, *araneus*.
Araldo da guerra, che denunzia guerra. *fecialis*.
Arancia, o arancio, o melarancio, albero. *malus Aſſyria*. Quando ſignifica il frutto, ſi dice *malum Aſſyrium*.
Arare, coltivare. *aro*, *inaro*. Arare da ogni parte. *perarare*. Arare la prima colta. *proſcindere*. la ſeconda colta, *iterare*. la terza, *tertiare*.
Arativo. *arabilis*.
Aratro, aratro, o aratolo. *aratrum*.
Arazione. *aratio*.
Arazzo. *aulæum*.
Arbitrario, add. che dipende dall'altrui arbitrio. *arbitrarius*.
Arbitrio. *facultas*, *arbitrium*.
Arbore. *arbor*.
Arbuſcello, albero picciolo. *arbuſcula*.
Arca, caſſa. *arca*.
Arcano, ſuſt. *arcanum*. add. *arcanus*, *a*, *um*.
Arcata, ſpazio quanto tira un arco. *ſagittæ jactus*.
Arcato. *curvus*.
Arcavolo. *abavus*.
Archetto. *arculus*. Archetto della Lira, *plectrum*. Archetto da pigliar uccelli. *pedica*. Archetto da palla, *reticulum*, *i*.
Archimia, V. Alchimia. Per manifattura. *opus manufactum*.
Archimiare, cioè operare, trattare, e maneggiare. *aliquid elaborare*.
Archipenzolo. *perpendiculum*.
Architetto. *architectus*.
Architettura. *architectura*.
Architrave. *epiſtylium*.
Archivio. *tabularium*, *tablinum*.
Archiviſta. *tabularius*.
Arcidiavolo. *pluſquam divinus*.
Arciere. *ſagittarius*. Arciere a cavallo. *hippotoxota*, *æ*. maſc. gen.
Arcifanfano. *vaniloquus*, *ardelio*.
Arcigno, aſpro. *aſper*. Far viſo arcigno. *torvo vultu aſpicere*.
Arcione della ſella. *ephippia*, *orum*.
Arcipelago. *Ægæum mare*.
Arciprete. *præpoſitus*.
Arcidottiſſimo. *omnium doctiſſimus*.
Arco. *arcus*.
Arco celeſte, o Arcobaleno. *iris*.
Arco, volto. *teſtudo*, *fornix*.

Arco teſo, o carico. *arcus intentus*. diſcarico. *remiſſus*. Arco o archetto, ſtromento muſico. *pecten*, *inis*, *plectrum*, *i*.
Arcoucello. *parvus arcus*.
Arcova. *zotheca*, *zothecula*.
Ardentemente. *ardenter*, *vehementer*.
Ardenza. *ardor*.
Ardere, in ſignif. att. abbruciare. *uro*, *cremo*. in ſignif. neut. *exardeſco*, *ardeo*, *conflagro*.
Ardimentoſo. *audax*.
Ardire, verbo, per Aver ardimento. *audeo*, *confido*.
Ardire, nome, arditezza, ardimento. *audacia*. Per Coraggio. *animus præſens*.
Arditamente. *audacter*, *temere*.
Arditello. *audaculus*.
Ardito, audace. *audax*, *audens*, *impavidus*.
Ardore, calore. *ardor*, *calor*.
Arduo, difficile. *arduus*, *laborioſus*, *difficilis*.
Arena, ſabbia. *arena*, *ſabulum*.
Arena minuta. *arenula*.
fatto d'arena. *arenaceus*.
miſto d'arena. *arenoſus*.
luoghi d'arena. *arenaria*, *orum*.
Arenoſo. *arenoſus*.
A repentaglio, vedi a ripentaglio.
Argano, macchina da tirar peſi. *ergata*.
Argentaio. *argentifex*.
Argentato, coperto d'argento. *argentatus*, *argenteus*.
Argenteria. *vaſa argentea*.
Argentiera, miniera d'argento. *argentifodina*.
Argentiere. *argentarius*, *argentifex*.
che appartiene ad argento. *argentarius*.
Argento, metallo. *argentum*.
d'argento. *argenteus*.
Argento vivo. *argentum vivum*.
Argento lavorato. *argentum cælatum*.
Argento battuto. *argentum ſignatum*.
Argento non lavorato. *argentum rude*, *argentum infectum*.
Argento netto. *argentum purum*.
bottega d'argento. *argentaria*.
roſſo d'argento. *argentoſus*.
Argilla, o argiglia, creta. *argilla*, *creta*.
Arginare. *aggeribus cingere*, *aggerare*.
Argine, o arginale, riparo. *agger*.
Argomentare, dire ragione per provare. *argumentor*.
Argomentazione. *argumentatio*, *diſputatio*.
Argomento. *argumentum*, *ratio*, *materia*.
Argutamente. *argute*.
Arguto, ſottile, ingegnoſo. *argutus*, *ſubtilis*.
Arguzia, ſottigliezza. *argutiæ*, *arum*.
Aria, aere. *aer*. Buon'aria, *cælum ſalubre*, *cæli clementia*. Cattiva aria, *cæli inclementia*. Aria groſſa, *aer craſſus*. Aria nuvoloſa. *nubilus aer*. Fatto di aria. *aereus*. Coſa che vive nell'aria. *aereus*, *æthereus*. Aria, cioè aſpetto. *aſpectus*.
Aridezza, aridità. *ariditas*.
Arido, ſecco. *aridus*, *ſiccus*.
A ridoſſo. *ſupra humeros*.
Ariete. *aries*.
Arietta. *lenis aer*. Per canzonetta. *cantiuncula*.
A rimpetto. *contra*, *e regione*.
Aringa, peſce. *halec*, *ecis*.
Aringa, aringheria, cioè diceria. *oratio*.
Aringare. *orationem habere*.
Aringatore. *orator*.
Aringhiere, e ringhiere. *roſtra*, *orum*.
Aringo, gioſtra. *certamen*, *prælium*.
Ariſto, propriamente diciamo d'abitazione. *præſtabilis*, *illuſtris*.
A ripentaglio, a riſchio. *in diſcrimen*.
mettere la vita a ripentaglio. *vitam in diſcrimen adducere*.
A riſpetto. *pro*.
Aritmetica, arte del numerare. *arithmetica ars*, *arithmetica*.
A riveſcio, a ritroſo. *præpoſtere*, *inverſo ordine*.
Arlotto, uomo trangugiatore. *helluo*.
Arma. Vedi Arme.
Armacollo. *a dextro humero ad ſiniſtrum*.
Armadore. *ſartor*, *armo*. per ſoſtegno. *fultura*.
Armaiuolo, facitore di arme. *armorum artifex*.
Armamentario. *armamentarium*.
Armamento. *armamenta*, *orum*.
Armare. *armo*. Per fornire o munire. *inſtruo*, *munio*.
Armario. *armarium*.
Armata, eſercito. *exercitus*, *copiæ*.
armata per mare. *copiæ navales*, *claſſis*, *is*.
Armata per terra. *copiæ terreſtres*.
Armata in ordine per combattere. *claſſis inſtructa*.
Armatamente. *armis*.
Armato. *armatus*.
Armato di lancia. *haſtatus*.
Armatura. *armatura*.
Armatura alla leggera. *levis armatura*, e 'l ſuo contrario è *gravis*.
Armatura da petto. *thorax*, *pectorale*. Plin.
Arme, o arma. *arma*, *orum*.
Arme da lanciare. *miſſile*, *jaculum*.
Arme della famiglia. *ſtemma*, *inſigne*.
Armeggiare. *prælii ſpectaculum edere*, *armis ludere*.
Armellino albero. *Armeniaca malus*. Il Frutto. *malum armeniacum*.
Armellino animale. *muſtela alpina*.
Armento, compagnia d'animali groſſi. *armentum*. Cuſtode d'armento, *armentarius*.
Armeria, arſenale. *armamentarium*.
Armigero, bellicoſo. *bellicoſus*.
Armonia. *harmonia*, *concentus*.
Armoniaco, ſpezie di ragia. *gummi ammoniacum*.
Armonico, armonioſo. *harmonicus*.
Armoraccio, rafano. *armoracium*.
Arneſe. *ſupellex*.
eſſere bene o male in Arneſe. *bene vel male inſtructum eſſe*.

Arnia,

Digitized by Google

Arnia, caſſetta da pecchie. *alveare, alvearium.*
Aromi. *aromata.*
A rompicollo, a rovina. *præcipitanter.*
A rovaſcio. *præpoſtere.*
Arpegare, rompere la terra. *occo, paſtino.*
Arpeggiare, ſonar l'arpa. *fidibus canere.*
Arpione. *cardo, inis.*
Arra, caparra. *arrha, arrhabo, onis.*
Arrabbiare. *rabire, rabie ferri, indignari.*
Arrabbiatamente. *rabide.*
Arrabbiato. *rabidus, rabie correptus.*
Arraffare, tor con violenza. *eripio, extorqueo.*
Arrampicarſi. *manibus, pedibuſque adniti.*
Arrancare, andar con fretta. *properare.*
Arrandellare, ſtringere con randello. *conſtringere.* Per avventare. *jaculari.*
Arrapare, arraffare. *capere.*
Arrecare, portare. *affero, apporto.*
Arrecato, portato. *allatus.*
Arredare, metter in ordine. *paro, inſtruo.*
Arredo. *ſupellex, apparatus.*
Arrenare. *in arenam impingi.*
Arrenderſi. *ſeſe dedere.*
Arrendevole. *facilis, flexibilis, flexilis.*
Arrenduto. *victus, deditus.*
Arreſtare. *comprehendo, manus injicere.* Arreſtarſi. *conſiſto.*
Arreſto. *comprehenſio.* Mettere in arreſto. *in cuſtodiam tradere.*
Arretrarſi. *retroeo, retro feror, retrocedo.*
Arricchire, far ricco. *dito, locupleto.*
Arricciare. *criſpo.* Arricciarſi. *erigi, horrere.* Per Isdegnarſi. *indignari, excandeſcere.*
Arriſchiare, arriſicare, mettere in riſchio, in pericolo. *adducere in diſcrimen, periclitor, in dubium voco.*
Arriſchievole, arriſicato. *audens, apertus.*
Arrivare, giugnere. *advenio, pervenio.* Arrivare uno, aggiugnerlo. *aſſequor.* Arrivare in porto. *appello.*
Arrivo. *adventus.*
Arrocare, divenir roco. *irrauceſco, raucus fio.*
Arrocato. *raucus.*
Arrogante, inſolente, proſontuoſo. *arrogans, ſuperbus.*
Arrogantemente. *arroganter, ſuperbe.*
Arroganza. *ſuperbia, arrogantia.*
Arrogarſi, troppo ſtimarſi, tenerſi in pregio, piacere a ſe ſteſſo. *Nimium ſibi tribuere, arrogare, aſſumere.*
Arrolare. *conſcribere, cooptare.*
Arroncare, nettar le biade dall'erbe. *runcare.*
Arroncigliare. *in nodum contrahi.*
Arroſſare, far roſſo. *rubefacio.* Arroſſarſi, divenir roſſo. *rubeo, rubeſco, erubeſco.*
Arroſtire, cuocere a fuoco. *torreo, torrefacio, aſſo.*
Arroſtito. *aſſus, inaſſatus, torridus.*
Arroſto. *caro toſta, aſſum.*
Arrotare, aguzzare. *acuo.* Per Aggirare, *roto.*
Arroventare. *candefacio, excandefacio.*
Arroveſciare. *inverto.*
Arrozzire. *rudem facio.* Per Divenir rozzo, *rudis fio.*
Arruffare. Vedi rabbaruffare, ſconciar i capelli. *capillos turbare.*
Arruffianare. *lenocinor.*
Arrugginirſi, pigliar ruggine. *rubiginem contraho.*
Arrugginito. *rubiginoſus, rubigine [illegible].*
Arſenale. *navale.*
Arſenico, ſorta di veleno. *arſenicum.*
Arſiccio. *aduſtus.*
Arſura, arſione. *ardor, combuſtio, incendium.*
Arte. *ars.* ſenz'arte. *iners.*
Arte oratoria. *Rhetorica.* Maeſtro d'arte oratoria, *Rhetor.*
Arte Magica. *Magice, es.*
Arte del banchiere. *telonium, ii, argentaria, æ.*
Arte del Calzolaio, *ſutrina.*
Arte del ciabattino. *ars ſutoria.*
del ciarlatano. *ars ludicra.*
del commediante. *hiſtrionica, æ.*
de' conti. *arithmetica, æ.*
del Corſaro. *piratica, æ.*
d'indovinare. *[illegible], æ.*
della lana. *lanificium.*
della lotta. *athletica.*
del teſſitore. *textrina, aut textoria ars.*
del tintore. *fullonica.*
del vaſaio. *figulina.*
dall'uccellatore. *aucupium.*
Artefice. *artifex.*
Arteria. *arteria.*
Artetica, infermità, con dolore nelle giunture. *articulorum dolor.*
Artetico, infermo d'artetica. *arthriticus.*
Articella, piccola arte. *exigui lucri ars.*
Artico, e Antartico, i due poli del Mondo artifiziale. *Arcticus, & Antarcticus.*
Articolare. *effero.* Articolar le parole. *diſtincte pronuncio.*
Articolatamente. *articulatim.*
Articolo. *articulus.* L'articolo della morte. *extremum vitæ tempus.*
Artiere. *artifex.*
Artificiale, fatto con artificio. *artificioſus.*
Artificio. *artificium.*
ſenz'artificio. *infabre.*
Artificioſamente, con artificio. *artificioſe, affabre.*
Artificioſo, artificiato, fatto con ingegno. *artificioſus, arte confectus.*
Artigiano, artiſta. *artifex, opifex.*
Artigli, unghie degli uccelli. *ungues.*
Artiglieria, ſtrumento bellico non conoſciuto da' Latini. *tormentum murale, tormenta bellica.*
Artimone, vela maggiore della nave. *artemon.*
Arvione, o arbione, legume. *ervum, i.*
Aruſpice. *haruſpex.*
A ſalvamento. *incolumis, ſine periculo, ſalvis rebus.*
A ſbaraglio. mettere a ſbaraglio. *diſſipo, profligo.*
A ſcala. *gradatim.*
A ſcavezzacollo. *præcipitanter.*

Aſce, o aſcia, ſtrumento di ferro da tagliare. *aſcia.*
Aſcella, quel concavo che è ſotto il braccio. *ala, axilla.*
A ſcelta. *ad libitum.*
Aſcendente, quel ſegno del Zodiaco, che ſpunta dall'orizzonte, chiamato dagli Aſtronomi. *Horoſcopus.*
Aſcendere, montare. *ſcando, aſcendo, conſcendo.*
Aſcenſione, o aſceſa, ſalita. *aſcenſus, conſcenſio.*
A ſchiere. *turmatim.*
A ſchiſo, aver a ſchiſo. *faſtidio.*
Aſcia. Vedi Aſce.
Aſciare, vale pianare le tavole. *dolo.*
Aſciolvere, colezione della mattina. *jentaculum.*
Aſciolvare. verbo, far colezione. *jentare.*
Aſcitizio. *aliunde petitus, adſcitus.*
Aſciugare. *ſicco, exſicco, abſtergo.*
Aſciugatojo, panno per aſciugare il viſo. *ſudarium.*
Aſciutto, ſuſt. *ariditas, ſiccitas.*
Aſciutto, add. *ſiccus, exſiccatus.*
Aſcoltare, udire, dar orecchie. *audio, auſculto, præbeo aures.*
Aſcoltatore. *auditor, auſcultator.*
Aſcondere, naſcondere. *condo, abſcondo, occulto.* Aſconderſi in qualche luogo. *abdere ſe in aliquem locum.*
Aſcondimento. *latebra.*
A ſcoperto. *ſub dio, ſub cœlo.*
Aſcoſamente, o aſcoſtamente, occultamente. *abſcondite, clam, latenter.*
Aſcoſo, naſcoſto. *occultus, abditus, abſconditus.*
Aſcrivere, attribuire. *adſcribo, attribuo.*
A ſdegno. aver a ſdegno. *abhorrere, ægre ferre.*
A ſeconda. *flumine ſecundo.*
A ſegno. Stare a ſegno. *modum non excedere.*
A ſegno che. *adeo ut.*
Aſilo, franchigia. *aſylum.*
A ſimiglianza. *ſimiliter.* a ſimiglianza di ec. *inſtar,* col genitiv.
Aſina. *aſina.*
Aſinajo, che guida gli aſini. *agaſo.*
Aſinella. *aſella.*
Aſinello. *aſellus.*
Aſineria, procedere ſconcio. *ruſticitas.*
A ſiniſtra. *ad lævam, ſiniſtrorſum.*
Aſinino. *aſininus.*
Aſino. *aſinus.*
Aſino ſalvatico. *onager.*
Aſma, o aſima, difficoltà di reſpirare. *anhelatio, reſpirandi difficultas.*
Aſmatico. *anhelus.*
A ſolco a ſolco. *ſulcatim.* Col.
A ſoldo. eſſer a ſoldo. *mereri ſtipendia.*
A ſolo a ſolo. *remotis arbitris.*
A ſommoſſa. *ſuaſu.*
A ſpada tratta. *omnino, prorſus.*
Aſparago. *aſparagus.*
Aſpe. aſpide, ſerpente. *aſpis.*
Aſpergere. *aſpergo, conſpergo.*
Aſperità. *aſperitas.*
Aſpero. *aſper.*
A ſpeſe ſue, a ſpeſe mie. *de ſuo, de meo.*
Aſpettare. *expecto, opperior, præſtolor.*
Aſpettativa. *ſpes, expectatio.*
Aſpettato. *expectatus.* non aſpettato. *inexpectatus.*
Aſpettazione. aſpettamento. *expectatio.*
Aſpetto, preſenza. *aſpectus.* Per indugio. *mora.*
Aſpirare ad alcuna coſa. *aſpiro, tendo ad rem aliquam.*
Aſpo, naſpo. *inſtrumentum ad filum agglomerandum.*
Aſpramente. *inclementer, dure, ſevere.*
Aſpreggiare, trattar con aſprezza. *exaſpero.*
Aſprezza, crudeltà, durezza. *acerbitas, inclementia, aſperitas, duritia.*
Aſpro. *aſper, horridus.* Vivere aſpro, *victus aſper.* aſpro nel toccare. *ſcaber.*
A ſpron battuto. *quam celerrime, citato equo.*
A ſpropoſito. *inepte.*
Aſſaggiare, guſtare. *delibo, deguſto.* aſſaggiare il vino a poco a poco. *pitiſſo.*
Aſſaggiatore. *prægustator.*
Aſſaggio. *ſpecimen, delibatio.*
Aſſai, avverb. *ſatis, multum, abunde.*
Aſſai, nome. *multus.*
Aſſaiſſimo, nome. *plurimus, a, um,* e avverb. *plurimum.*
Aſſalimento. *aggreſſio, impetus.*
Aſſalire, aſſaltare, dar aſſalto. *aggredior, adorior, invado, peto.*
Aſſaltare intorno. *circumvado.* con furia, *irruo.*
Aſſalto. *aggreſſio, impetus.*
Aſſaporare. *deguſto.*
Aſſaſſinamento, o aſſaſſinio. *graſſatio, proditio.*
Aſſaſſinare. *graſſor, ſpolio.* Per tradire, far tradimento, e con inſidia torre alcuno. *inſidias facere, inſidiis petere, prodere.*
Aſſaſſino, rubatore. *prædo, prædator, latro.* Aſſaſſino da ſtrada. *graſſator, latro.*
Aſſe, tavola. *aſſis, eris, tabula.*
Aſſedere, ſedere appreſſo. *aſſideo.*
Aſſediare una Città. *obſideo.* Aſſediare intorno. *circumſideo.*
Aſſediato. *obſeſſus.*
Aſſediatore. *obſeſſor.*
Aſſedio. *obſidium, obſidio, onis.*
Aſſegnamento. *aſſignatio.* Per ſalario. *merces, penſio.*
Aſſegnare, attribuire. *aſſigno, attribuo, adjudico.*
aſſegnare per ſentenza. *adjudico.*
aſſegnare il tempo, *ſtatuere, præſcribere, præſtituere, præfinire, dicere diem.*
aſſegnare le ragioni. *afferre, adhibere argumenta.*
aſſegnare danari per pagare. *attribuere pecuniam.*
aſſegnare il dì a comparire. *conſtituere vadimonium.*
Aſſegnatamente, con riſparmio. *parce, frugaliter.* Per Particolarmente. *ſpeciatim, definite.*
Aſſeguimento. *adeptio.*
Aſſeguire, acquiſtare. *acquiro, comparo, paro, lucror.*
Aſſembrare, accoſtarſi inſieme. *convenire, cogi.* Per Sembrare. *videri.*

Aſſembrea, o aſſemblea, *concilium, cœtus.*
Aſſennare, far avvertito. *admonere.*
Aſſennato, cioè di ſenno. *ſapiens.*
Aſſenſo. *aſſenſus, aſſenſio.*
Aſſentarſi, allontanarſi. *abſum, diſcedo, abſcedo, recedo.*
Aſſente. *abſens.*
Aſſentire, conſentire. *aſſentio, & aſſentior, concedo, probo.*
Aſſenza, lontananza. *abſentia, deſiderium.*
Aſſenzio, erba. *abſynthium.*
Aſſerello. *aſſerculus.*
Aſſerire. *aſſero, affirmo.*
Aſſerragliare, abbarrare. *obſepire.*
Aſſertivamente. *aſſeveranter, affirmanter.*
Aſſerzione. *affirmatio, aſſertio.*
Aſſeſſore. *aſſeſſor.*
Aſſeſtare, aggiuſtare. *libro.*
Aſſetare. *ſitim inducere, aſſero.*
Aſſetato. *ſitibundus, ſitiens.*
Aſſetta. *aſſerculus, i, [illegible].*
Aſſettare, acconciare. *apto, concinno, inſtruo.* Per Pacificare. *ſedo, placo.*
Aſſettarſi, porſi a ſedere. *aſſideo, conſideo, ſedeo.*
Aſſette, cioè ſtecche. *aſſulæ, arum.*
Aſſettato, poſto in aſſetto. *promptus, expeditus, compoſitus.*
Aſſetto, aſſettamento. *accommodatio.*
Aſſeverare. *aſſevero, affirmo.*
Aſſicella, tavoletta. *aſſula, aſſerculus.*
Aſſicuranza. *fiducia.*
Aſſicurare, accertare. *affirmo, ratum facio, ſecurum reddo.*
aſſicurar la Città con guardie. *urbem præſidiis firmare.*
aſſicurar alcuno. *cavere alicui.*
aſſicurar la vita in man d'altri. *ſe fidei alterius committere, credere.*
aſſicurarſi. *plane ſibi perſuadere.*
Aſſiderarſi, agghiacciarſi. *algere, algore rigere.*
Aſſiderato. *algore correptus.* Per attratto. *ſideratus.*
Aſſiduamente. *aſſidue.*
Aſſiduità, continuazione. *aſſiduitas, ſtudium continens.*
Aſſiduo, continuo. *aſſiduus, frequens.*
A ſiepare. *ſepire.*
Aſſillo, animaletto alato, che pugne aſpriſſimamente. *aſilus, œſtrum.*
Aſſimigliante. *ſimilis.*
Aſſimiglianza, ſimilitudine. *ſimilitudo.*
Aſſimigliare, o aſſomigliare, paragonare. *aſſimilo, comparo.*
Aſſimilare, formar a ſimilitudine. *imitor.*
Aſſioma, maſſima. *effatum.*
Aſſiſo, ſedente. *aſſidens.*
Aſſiſtenza. *auxilium.*
Aſſiſtere. *aſſiſto, adſto.* Aſſiſtere ad alcuno, *adeſſe, præſto eſſe alicui.*
Aſſo, unità ne' dadi. *canis, canicula.*
Aſſociare, accompagnare. *comitor, conjungo.*
Aſſodare. *ſolido, firmo.*
Aſſoldare, far ſoldati. *habere delectum, copias conſcribere, colligere milites, exercitum ſcribere.*
Aſſolvere, liberare. *abſolvo, libero, pœna eximo.*
Aſſolutamente. *abſolute, plane, perfecte, omnino, generatim.*
Aſſoluto, aſſolto. *ſolutus.*
Aſſolutorio, coſa pertinente all'aſſoluzione. *abſolutorius.*
Aſſoluzione. *abſolutio.*
Aſſomare, por la ſoma. *onero.*
Aſſomigliare. Vedi Aſſimigliare.
Aſſonnare. *ſoporem inducere, ſoporare.* Aſſonnarſi. *obdormiſcere.*
Aſſorbimento. *abſorptio.*
Aſſorbire. *abſorbeo.*
Aſſordare, e aſſordire, far ſordo. *ſurdum reddo, exſurdo.*
Aſſordirſi, divenir ſordo. *obſurdeſco.*
Aſſottigliamento. *extenuatio, tenuatio.*
Aſſottigliare. *attenuo, extenuo.*
Aſſottigliato. *attenuatus.*
Aſſuefare, avvezzare. *aſſuefacio, conſuefacio.*
Aſſuefarſi. *aſſueſco.*
Aſſuefatto, *aſſuetus, aſſuefactus.* Ben' aſſuefatto alle fatiche, compiutamente avvezzo, interamente eſercitato. *Omnibus laboribus aſſuefactus, aſſuetus, qui laborem ferre plane conſuevit, in laboribus verſatus, exercitatus.*
Aſſuetudine. *conſuetudo.*
Aſſumere. *aſſumo.* Per innalzare. *extollo.*
Aſſunto, cura, carico. *munus, onus.*
Aſſunzione. *aſſumptio.*
Aſſurdo, addiet. *abſurdus.* ſoſtant. *abſurdum.*
Aſta, *haſta, æ.* Col ferro in cima. *haſta præferrata.* Da tirare. *haſta miſſilis.*
Aſtata, colpo d'aſta. *haſtæ ictus.*
Aſtato, armato di aſta. *haſtatus.*
Aſtemio, che non bee vino. *abſtemius.*
Aſtenerſi, ritenerſi. *abſtineo.*
A ſtento. *ægre.*
Aſteriſco. *nota.*
Aſterſione. *purgatio.*
Aſterſivo. *abſtergens.*
Aſticciuola. *haſtula, æ.*
Aſtile, manico dell'aſta. *haſtile.*
Aſtinente. *abſtinens, continens.*
Aſtinentemente, con aſtinenza. *abſtinenter.*
Aſtinenza. *abſtinentia, temperantia.*
Aſtio. *invidia.*
Aſtioſo. *invidus.*
Aſtore, uccello. *accipiter.*
Aſtraere, o aſtrarre. *abſtrahere.*
Aſtratto. *ſegregatus, abſtractus.*
Aſtrazione. *ſeparatio, ſeceſſio.*
Aſtretto. *reſtrictus.*
Aſtringente. *alvum ſiſtens, aſtringens.*
Aſtringere, o aſtrignere. *aſtringo, cogo.*
Aſtro. *aſtrum, ſidus.*
Aſtrolagare, o aſtrologare. *aſtrologiam exercere, divinare.*
Aſtrolago, o aſtrologo. *aſtrologus.*
Aſtrologia. *aſtrologia.* Aſtrologico. *aſtrologicus.*
Aſtutamente. *callide, aſtute.*
Aſtuto, accorto, malizioſo. *aſtutus, callidus, veteratar, vafer.*

Aſtuzia,

Digitized by Google

Aſtuzia, accortezza. *calliditas*, *aſtutia*.
A ſufficienza. *ſatis*.
A ſuo diſpetto. *invitus*.
A talento. *ut libet*, *ad libitum*.
A tanto, e tale, e tal termine. *eo*.
A taſtone, andare a taſtone. *manu tentare*, *dubie incedere*. Per Operare ſenza conſiderazione. *temere agere*.
A tempo. *opportune*, *in tempore*, *commodum*.
A tentone, *ſenſim*, *caute*, *pedetentim*.
Atomo, coſa minuta, che non ſi può dividere. *atomus*, *fœm. gen.*
A tondo, in giro. *in orbem*, *circum*.
A torno. *circum*.
A torto. *injuria*, *immerito*.
A tradimento. *per inſidias*.
A traverſo. *oblique*, *tranſverſe*.
Atroce. *atrox*, *crudelis*.
Attaccare. *appendo*, *ſubnecto*, *annecto*. Attaccare in pubblico. *proponere*. Attaccare con chiodi. *figere*. Con colla, *agglutinare*. Attaccare più coſe inſieme, *conglutinare*. Attaccare la battaglia. *pugnam committere*. Attaccare il male. *inficere*.
Attaccarſi per accoſtarſi. *hæreo*, *inhæreſco*, *inhæreo*.
Attaccaticcio. *glutinoſus*, *tenax*. Male attaccaticcio. *contagium*, *morbus qui contagione contrahitur*.
Attamente. *apte*.
Attanagliare. *candenti forcipe vellicare*, *torquere*.
Attediare. *tædio afficio*, *moleſtus ſum*.
Atteggiare, far' atti. *geſticulor*, *ad vivum exprimo*.
Atteggiamento. *geſtus*, *modus*.
Attemparſi, divenir vecchio. *ſeneſco*, *ætate ingraveſco*.
Attempato. *longævus*, *ſenex*, *grandis natu*.
Attendare, vale porre le tende, o accampare. *caſtrametor*, *tentoria figo*, *pono*.
Attendere, dar' opera. *vaco*, *incumbo*, *attendo ad*. Per mantenere le promeſſe, *ſtare promiſſis*. Per Aſpettare, *expecto*. Attendere a fare, cioè continuare, *pergere*, *cum inſin.*
Attenerſi, tenerſi fermo. *nitor*, *adhæreo*, *adhæreſco*. Attenerſi per parentela. *propinquitate jungi*.
Attentamente. *attente*.
Attentare, ordire. *audeo*, *tento*.
Attentato. *conatus*, *auſum*.
Attento. *attentus*.
Attenuare, diminuire. *attenuo*, *extenuo*.
Attenuato. *extenuatus*, *macie confectus*, *gracilis*.
Attenzione. *attentio*.
Atterramento. *dejectio*.
Atterrare, buttar a terra. *ſterno*, *proſterno*, *dejicio*.
Atterrato. *proſtratus*, *dejectus*.
Atterrire. *terreo*.
Atterrito. *conſternatus*.
Atteſo, attento. *attentus*.
Atteſo, uſato quaſi a maniera avverbiale, vale lo ſteſſo, che Conſiderato, ſtante, o ſimili, come atteſo que' tempi, *pro temporibus illis*. Atteſo il gran potenza. *pro tantis opibus*.
Atteſochè. *quandoquidem*.
Atteſtare, far teſtimonianza. *teſtor*. Atteſtarſi, affrontarſi. *congredi*.
Atteſtazione. *fides*, *teſtimonium*.
Attevole, atto. *aptus*.
Attezza, attitudine. *dexteritas*.
Attignere, vale cavare, come vino, o acqua. *haurio*.
Attignimento, l'attignere. *hauſtus*.
Attillato, galante. *compoſitus*, *elegans*.
Attillatura. *elegantia*.
Attimo, momento di tempo. *momentum*. In un attimo. *repente*, *illico*.
Attitudine. *accommodatio*. Per Deſtrezza. *dexteritas*, *habilitas*.
Attività, abilità. *dexteritas*, *habilitas*.
Attivo. *alacer*, *promptus*.
Attizzare, incitare, perſuadere. *impello*, *incito*, *acuo*, *cohortor*, *irrito*.
Atto, azione. *actio*. Per ſegno. *nutus*. Atto della commedia. *actus*. Atti, *acta*, *orum*.
Atto, accomodato. *aptus*, *appoſitus*, *idoneus*, *habilis*. non atto. *inhabilis*, *ineptus*, *non appoſitus*, *non idoneus*.
Attonito, ſtupefatto. *attonitus*, *ſtupidus*.
Attorcere. *torqueo*, *flecto*.
Attore. *actor*, *factor*.
Attorniare. *circumdo*, *cingo*.
Attorno, *circum*, *in orbem*, *circa*.
Attorno attorno. *undique*.
Attortigliare. *torquere*, *redimire*.
Attortigliato. *tortus*, *redimitus*.
Attoſſicare, avvelenare. *veneno inficio*.
Attoſſicato. *venenatus*, *veneno infectus*.
Attrappare. *mutilo*.
Attrarre, adeſcare. *allicio*, *illicio*, *attraho*.
Attrattivo. *alliciens*.
Attratto. *membris captus*.
Attraverſare. *tranſvehor*, *tranſgredior*, *trajicio*.
Attraverſarſi. *obſto*, *obſtare*, *adverſari*.
Attraverſo, per traverſo. *oblique*.
Attribuire. *adſcribo*, *attribuo*. Attribuire per ſentenza. *adjudico*. Attribuirſi, uſurparſi. *adſciſco*, *vendico*. Attribuirſi più del dovere. *arrogo*.
Attributo. *conditio*, *qualitas*.
Attriſtare, affliggere. *triſtitia afficio*, *ſollicito*, *ango*, *excrucio*.
Attriſtarſi, aver affanno. *mœreo*, *angor*, *crucior*.
Attriſtato, attriſtato. *triſtitia affectus*.
Attuale. *actualis*.
Attualmente. *re ipſa*.
Attuario, colui che tien cura degli atti pubblici. *actuarius*.
Attuffare, mergere. Attuffarſi, ficcarſi ſotto l' acqua. *mergor*, *ſubmergor*.
Attuoſo. *actuoſus*.
Atturare, ſerrare, o chiudere. *obſtruo*, *obturo*, *claudo*.
Atturare, ammorzare, acquetare. *ſedare*.
Avanti, innanzi, prima. *ante*, *prius*, *antea*.
Avanti chè. *antequam*.

Avanti giorno. *ante lucem*.
Avanti quattro giorni. *quatriduo ante*.
Avanti lungo tempo. *longe ante*.
Avanti alcuno. *coram aliquo*.
Avanti al tempio. *præ æde*.
Avanti gli occhi. *præter oculos*.
Avanzamento. *progreſſus*.
Avanzare, ſuperare. *vinco*, *ſupero*, *ſuperior ſum*. Avanzare, eſſere da più. *præſto*, *præcello*, *antecello*, *excello*. Per Acquiſtare. *comparo*, *augeo*.
Avanzarſi, profittare. *proficio*.
Avanzo. *reliquiæ*. ſignifica anche guadagno. *lucrum*, *compendium*.
Avaramente. *avare*, *avariter*.
Avarizia. *avaritia*.
Avaro. *avarus*, *tenax*, *avidus*.
Audace, ardito, e proſontuoſo. *audax*, *audens*.
Audacemente, arditamente. *audacter*, *audaciter*.
Audacia, preſunzione, ardire. *audacia*, *confidentia*.
Audienza, udienza. *audientia*.
Auditore, chi ode, chi aſcolta. *auditor*, *auſcultator*. Auditore ſi dice anche quel miniſtro, che conſiglia il Principe in materia di grazia, o di giuſtizia. *Magiſter libellorum ſupplicum*, ovvero *aſſeſſor*.
Auditorio, luogo di udienza. *auditorium*.
Avello, luogo ove ſi ſeppelliſcono i morti. *ſepulcrum*, *buſtum*, *monumentum*.
Avena, ſtromento paſtorale da fiato. *avena*. Per ſorta di biada. *avena*.
Avena ſelvatica. *bromus*.
Avente, che ha. *habens*.
Avere, nome, cioè facoltà, roba, ricchezze. *facultates*, *divitiæ*, *bona*, *cenſus*, *opes*, *res*, *fortuna*.
Avere, verbo. *habeo*, *teneo*, *eſt mihi*. Tal volta s' uſa in vece del verbo eſſere, come Qui non v' ha alcuno. *Nemo hic eſt*.
Avere a cuore o a petto. *eſſe cordi*, *eſſe curæ*.
Avere a male. *graviter*, *ægre fero*, *iniquo animo fero*.
Avere a memoria. *tenere memoria*, *meminiſſe*.
Avere cura e penſiero di qualche coſa. *curo*, *curam gero*.
Avere da avere. Io ho da avere da lui. *debet ille mihi*.
Avere da far con alcuno. *commercium cum aliquo habere*. Io ho da far con te. *res eſt mihi tecum*.
Avere dolore. *dolere*, *capere dolorem*, *dolore affici*.
Avere in bocca. *habere in ore*.
Avere in coſtume. *ſolere*, *conſuevi*.
Avere in onore. *habere in honore*, *in pretio*.
Avere intenzione. *eſſe in animo*.
Avere invidia. *invidere*.
Avere miſericordia. *miſereor*, *miſereſco*.
Avere per certo. *habere pro explorato*, *pro comperto*, o *habere exploratum*.
Avere per le mani. *in manibus habere*.
Averſione. *averſatio*.
Auge, vale ſommità. *faſtigium*.
Augelletto, augellino. *avicula*.
Augello, e uccello. *avis*, *volucris*.
Augmentare. Vedi Aumentare.
Augurale. *auguralis*, *auſpicalis*.
Augurare, indovinare. *auguror*, *auſpicor*.
Augure, indovino. *augur*, *auſpex*, *aruſpex*.
Augurio, incontro buono, o triſto. *omen*, *augurium*. Pigliar' augurio, o far' augurio, *ominor*, *auguror*.
Auguſto. *auguſtus*.
A vicenda. *viciſſim*.
A vicino. *prope*, *non longe*.
Avidamente. *avide*.
Avidità. *aviditas*, *cupiditas*.
Avido, deſideroſo. *avidus*, *cupidus*.
A viſo aperto, coraggioſamente. *animoſe*.
A viſta, giudicare a viſta. *ex viſu judicare*.
Aumentare, accreſcere. *augeo*, *adaugeo*. Aumentarſi, creſcere. *augeſco*, *creſco*.
Aumentato. *auctus*.
Aumentatore. *augens*.
Aumentatrice. *quæ auget*.
Aumento, accreſcimento. *incrementum*, *auctus*, *us*, *augmentum*.
A une, unitamente, *ſimul*, *una*.
A un colpo, a un tratto. *ſimul*, *una*.
A un dipreſſo, in circa. *circiter*.
A una voce. *uno ore*.
A uno a uno. *ſinguli*.
Avo, ed avolo, nonno. *avus*.
Avocare, appellarſi. *avoco*, *appello*, *provoco ad*, *litem transfero*.
A voce. *ore tenus*.
A volo. *volando*, *volatu*.
Avoltojo. *vultur*.
A uomo per uomo. *viritim*.
Avorio. *ebur*. d'avorio. *eburneus*, *eburnus*.
Avotarſi, far voti. *voveo*.
A voto. *incaſſum*, *fruſtra*.
Aura, venticello. *aura lenis*. Aura propizia. *aura facilis*, *ſecunda*.
Aurato, dorato. *auratus*.
Aurora, l'alba del dì. *aurora*.
Auſiliario. *auxiliarius*.
A uſo, per in modo. *inſtar*, *in modum*. a uſo, cioè Per ſervizio. *in uſum*.
Auſpizio. *divinatio*, *auſpicium*, *augurium*, *omen*.
Auſteramente. *auſtere*, *ſevere*, *aſpere*.
Auſterità. *aſperitas*, *auſteritas*.
Auſtero. *auſterus*, *aſper*.
Auſtro, vento. *auſter*.
A uſura. *fœnerato*, *fœnori*. dare a uſura. *fœneror*, *fœnero*.
Autenticamente. *rite*.
Autenticare. *firmare ratumque facio*, *confirmo*.
Autentico. *Quod firmam certamque habet auctoritatem*.
Autore, inventore. *auctor*.
Autorevole. *multæ auctoritatis*.
Autorità. *auctoritas*, *poteſtas*, *facultas*.
Autorizzare. *eſſe auctorem*.

Autorizzato. *auctoritate firmatus*.
Autrice. *auctor*, *auctrix*.
Autunno, parte dell'anno, che ſegue all'eſtate. *autumnus*. di autunno. *autumnalis*.
Avvallare, cioè abbaſſare. *deprimere*, *demittere*.
Avvalorare. *animum addere*, *confirmare*.
Avvamparſi, infiammarſi. *accendor*, *uror*, *inflammor*.
Avvantaggiare, vincere, avanzare. *vinco*, *ſupero*, *præſto*. Per pigliar vantaggio. *proficio*.
Avvantaggiato. *melioris conditionis*.
Avvantaggio. *prærogativa*. Per guadagno e utile. *lucrum*, *compendium*.
Avvantarſi. *jacto*, *oſtento*.
Avvederſi, accorgerſi. *adverto*, *perſpicio*, *video*, *ſentio*, *intelligo*.
Avvedimento, accortezza. *prudentia*, *judicium*, *ſagacitas*, *cautio*.
Avvedutamente. *caute*, *prudenter*.
Avveduto, accorto. *ſagax*, *aſtutus*, *callidus*, *vafer*.
Avvegnachè. *quanquam*, *etſi*. Per concioſſiachè. *cum*. Per imperciocchè. *ſiquidem*.
Avvelenare, attoſſicare. *veneno inficio veneno*, *neco veneno*.
Avvelenato. *venenatus*, *veneno infectus*. Per Rabbioſo. *rabidus*, *rabie correptus*.
Avvenente. *venuſtus*, *elegans*.
Avvenentezza. *venuſtas*, *elegantia*.
Avvenimento, riuſcimento di qualche coſa. *eventus*, *ſucceſſus*.
Avvenire, ſuccedere, riuſcire. *evenit*, *accidit*.
Avvenire, nome. *futurus*, *a*, *um*. in avvenire. *in poſterum*, *poſthac*.
Avventare. *vibro*, *jacio*, *jaculor*. Avventarſi. *inno*.
Avventiccio. *adventitius*.
Avvento, venuta. *adventus*.
Avventore, che frequenta una bottega. *adventor*, *oris*.
Avventura, ſorte. *ſors*, *fortuna*, *caſus*.
Avventurare. *ſorti committere*. Per Felicitare. *fortuno*.
Avventuratamente. *proſpere*, *feliciter*.
Avventurato. *fortunatus*.
Avventuriere, ſoldato ſtraordinario. *miles voluntarius*.
Avventuroſo. *fortunatus*, *felix*.
Avverare, verificare. *confirmo*, *verum oſtendo*.
Avverbialmente. *adverbii modo*, *adverbialiter*.
Avverbio. *adverbium*.
Avverſamente, con avverſità. *infeliciter*.
Avverſaria, contraria. *adverſatrix*.
Avverſario. *adverſarius*, *averſator*.
Avverſità, diſgrazia, miſeria. *adverſitas*, *ærumna*, *calamitas*, *infortunium*.
Avverſo, contrario. *adverſus*.
Avvertentemente. *conſiderate*.
Avvertenza. *circumſpectio*, *cautio*.
Avvertimento, avviſo. *monitum*.
Avvertire, attendere. *attendo*. Avvertire con diligenza. *attendere diligenter*. Avvertire per Ammonire. *moneo*.
Avvezzamento. *aſſuetudo*.
Avvezzare, aſſuefare. *aſſuefacio*, *conſuefacio*.
Avvezzarſi, aſſuefarſi. *aſſueſco*, *ſueſco*.
Avvezzo. *aſſuetus*.
Avviamento. *inceptio*, *inſtitutio*.
Avviare, cominciare, dar principio. *aggredior*, *incipio*. avviarſi. *dare ſe in viam*, *inire viam*.
Avvicinamento. *appropinquatio*.
Avvicinare, in ſignif. att. *admoveo*. in ſignif. neut. *appropinquo*.
Avvilimento. *dejectio animi*.
Avvilire. *conſterno*.
Avviluppamento. *implicatio*.
Avviluppare, intricare. *involvo*, *implico*. Avviluppare in una rete. *irretio*, *obretio*.
Avviluppatamente. *perturbate*.
Avviluppato. *involutus*, *implicatus*.
Avvinchiare, legare. *vincio*, *ligo*, *conſtringo*.
Avvinciglare, legar con vinciglio. *vincire*.
Avviſare, far' intendere. *ſignifico*, *certiorem facio*. Avviſare per Stimare, e credere. *exiſtimo*, *arbitror*. Per Accorgerſi, *ſentio*.
Avviſarſi, cioè affrontarſi. *congredior*. Per accorgerſi, *ſentire*, *animo aliquid præſentire*.
Avviſatamente, cioè cautamente. *caute*. Per A bello ſtudio, *conſulto*.
Avviſo, cioè ammonizione. *monitum*. Per Giudizio, opinione, e penſiero. *ſententia*, *opinio*, *judicium*. Per Nuova, o ragguaglio. *nuntius*.
Avviticchiarſi, attaccarſi a modo di vite. *vincior*, *illigor*, *nector*.
Avvivare, far vivo. *vivus*, *vigorem affero*, *a mortuis excito*. neut. *vigeo*.
Avvizzare, o avvizzire, divenir vizzo. *languidum fieri*.
Avvocare, difendere. *defenſionem ſuſcipio*, *advocationem exerceo*, *cauſas ago*. Per tirare a ſe; avvocare a ſe una cauſa. *cauſam ſuſcipio*.
Avvocata, o avvocatrice. *patrona*.
Avvocato. *patronus*.
Avvocazione, e avvocheria. *advocatio*.
Avvolgere, inviluppare. *implico*, *involvo*, *glomero*, *convolvo*.
Avvolgimento, inviluppo. *involucrum*, *implicatio*.
Avvoltare, avvolgere. *convolvo*, *obvolvo*.
Avvolto, *convolutus*, *contortus*, *implicatus*.
Azione, operazione. *actus*, *us*. avere azione ſopra qualche coſa. *jure ſuo aliquid petere*, *ſibi vendicare*, &c.
Azione giudiziale. *actio*, *onis*.
Azione perſonale. *condictio*, *onis*.
Azione reale. *vendicatio rei*, *vendicatio in rem*.
A zonzo, andare a zonzo. *vagor*.
Azza, ſcure. *ſecuris*.
Azzannare, ſtrignere con le zanne. *dentibus arripere*.
Azzimato, ripulito. *elegantius ornatus*.
Azzimella, pane di paſta azzima. *panis azymus*.
Azzimo, ſenza fermento, *azymus*. vox græca.
Azzoppare. *claudum reddere*.
Azzuffamento, *congreſſio*.

Digitized by Google

Azzuffarſi. congredior, confligo, manū confero.
Azzurro, colore. caeruleus, caerulus, glaucus.

B

BAbbione, ſcioccone. bardus, ſtolidus.
Babbuaſſo, ſciocco. ſtolidus.
Babbuino, ſpezie di ſcimia. ſimia. Per
Babbuaſſo, o ſciocco. ſtolidus, bardus.
Bacca, coccola. bacca.
Baccano, romore. clamor inſolens.
Baccanale, o Baccanali. Bacchanalia.
Baccaro, erba Baccharus.
Baccello, fava verde o novella. ſiliqua fabacea.
Bacchetta. virga, ferula.
comandare a bacchetta. ſummam habere poteſtatem.
Bacchettare. virgis caedere.
Bacchettato. virgis caeſus.
Bacchettina, bacchettuzza. virgula, radicula.
Bacchettone. pietati ſuperſtitioſe addictus.
Bacchettoneria. pietas affectata, ſuperſtitioſa.
Bacchio, batacchio, baſtone. baculus.
Bacco, Dio del vino e dalle ubbriachezza appreſſo gli antichi. Bacchus, Liber, Lenaeus, Bromius, Iacchus, Dionyſius
Baciamano, ſaluto. ſalutatio.
Baciare. oſculor, ſuavior, baſio.
Bacino, vaſo da lavar le mani. pelluvium, malluvium.
Bacino da barbiere. pelvis tonſoria, labrum, i, concha, ae.
Bacino per lavare i piedi. pelvis, is, pelluvium.
Bacio. oſculum, ſuavium, baſium.
Baco, verme da ſeta. vermis, bombyx.
Bada, dimora. mora, cunctatio. Vedi A bada.
Badare, vale indugiare. moror, cunctor. Per Attendere, attendo ad, adverto.
Badeſſa, Abbadeſſa. Antiſtita.
Badia, Abbadia. Abbatis ditio.
Badiale, atto, comodo. aptus, appoſitus, commodus.
Badigliare. oſcito.
Badila. batillum, pala, ae.
Bagaglio, o bagaglie dell' eſercito. impedimenta, orum.
Bagaglione, chi porta bagaglie. calo, onis.
Bagagliuole. ſarcinulae.
Bagaſcia. ſcortum, lupa, ae.
Bagaſcione. cinaedus.
Bagattella. nugae.
Bagattelliere, maeſtro di bagattelle. praeſtigiator, geſticulator.
Bagattino, moneta viliſſima. teruncius, obolus, denariolus.
Baggiolo, ſoſtegno. fulcimentum, fultura.
Bagnamento. mador, oris, aſperſio.
Bagnare, lavare. madefacio, alluo, humecto, tingo, proluo.
Bagnarſi. madeo, madeſco.
Bagnato. madidus, udus.
Bagno. balneum, balnea, orum, a balnea, arum. Luogo da bagni. balnearia, orum.
Bagno d' acqua fredda. frigidarium, ii.
Bagno d' acqua calda. thermae, arum.
Bagno da ſudare. ſudatorium.
Chi ha cura de' bagni. balneator. di bagno, o da bagno. balnearius, a, um. balneatorius, a, um.
Bagno, cioè lavanda. lavatio.
Bagnuolo. balneolum.
Bagordare, far bagordi. ludo.
Bagordo, giuoco militare. ludus equeſtris. Per Bordello. ganeum, lupanar, popina.
Bajare, abbajare. latro, as.
Baje, ciancie. nugae, arum.
Baila, balia. nutrix.
Bailo. Legatus, Orator.
Bajo, colore. badius, phoeniceus, ſpadiceus.
Bajocco, aſſis, is. Mezzo bajocco, ſemiſſis, is, ſelibra.
Bajone, baſſardo. ſcurra, irriſor.
Bajuolo, portatore. bajulus.
Balandrano, ſorta di mantello. bardocucullus.
Balano, ſorta di peſca. balanus.
Balaſcio, pietra preziosa. balanites.
Balbettare, balbutire. balbutio, lingua haeſito;
Balbo. balbus, blaeſus.
Balbutimento. linguae haeſitantia, titubatio.
Balcone, fineſtra. feneſtra.
Baldacchino. umbella.
Baldanza, ardire. animi robur, audacia.
Baldanzoſamente, e baldamente. intrepide, alacriter, fidenter, audacter.
Baldanzoſo. confidens, audax, alacer.
Baldoria, fiamma, che toſto s' apprende, e toſto ſi eſtingue. flamma levis, flammula.
Balena. cetus, balaena.
Balenare, lampeggiare. fulguro, coruſco.
Baleno, lampo. fulgur, fulgor.
in un baleno. fulguris citius.
Baleſtra. baliſta.
caricar la baleſtra. baliſtam intendere. Scaricarla, emittere.
corda della baleſtra. nervus.
Baleſtriera. baliſtarium.
Baleſtriere. jaculator.
Balia, nutrice. nutrix, altrix.
Balia, podeſtà. poteſtas.
Baliatico, ſalario della nutrice. nutricia, orum.
Balio, nutritore. altor, nutritius.
Balla, quantità di roba da traſporto. ſarcina.
Ballare, danzare. ſalto, tripudio, choreas duco.
Ballare a tempo. ludo in numerum.
Ballarina. ſaltatrix.
Ballarino. ſaltator.
Ballata, danza, ſaltatio. Per canzone. cantio.
Ballo, danza. chorea, ſaltatio.
Baloccare, tener' a bada. retardo, moror.
Balocco, minchione, dormiglione, tardus, oſcitans.
Balordaggine. ſtupiditas.
Balordamente. inepte.
Balordo, ſciocco. ſtultus, fatuus, amens, ineptus.

Balſamo. balſamum.
Baluardo. propugnaculum.
Balza, luogo ſcoſceſo. rupes.
Balzare, ſaltare. ſalio, ſalto.
Balzo. ſaltus, us.
Bambagia, e bambagio. goſſypium, xylon.
Bambagino, tela fatta di bambagia. tela xylina.
Bambina. infantula, puellula.
Bambinaggine, o bambineria. puerilitas, mos, vel actio puerilis.
Bambinello. parvus puer, puellus, puſio.
Bambineſco. puerilis.
Bambino. puellus, infans.
Bamboccio, uomo ſemplice. rudis, infans.
Bambola, o bamboccia. pupa, ae.
Bamboleggiare. infantis more luſitare, pueriliter agere.
Bambolino. puſio.
Bambolo. infans.
Banca da ſedere. ſcamnum, ſubſellium.
Banchettare. convivio excipio.
Banchetto, picciolo banco. ſcabellum. Per Convitto, convivium, comeſſatio, compotatio.
Banchetto, dove ſi cambiano danari. menſa nummularia.
Banchi della nave. tranſtra, orum.
Banchiere, chi cambia danari. argentarius, menſarius, nummularius, trapezita. Il ſuo diminut. è nummularialus.
Banco del banchiere, del giro. argentaria, nummularia taberna.
Banco di gabellieri, dove ſi portano i tributi. publicanorum menſa.
Banco della Ragione. tribunal, is.
aver danari al banco, o ſul banco. habere pecuniam apud trapezitam.
Banda, lato. pars, locus.
Banda, ſegno militare. ſymbolum, idest inſigne, is.
Banda di ſoldati a piedi. cohors.
a cavallo. turma.
Banda delle porte. valva, foris.
Bandaraio, alfiere. ſignifer, vexillifer.
Bandiera. vexillum, ſignum.
Bandire. pubblicare a ſuono di tromba. edico, pronuntio.
Bandire alcuno, mandar' in eſilio, amando, expello, exilio mulcto, relego, in exilium mitto.
Bandito, mandato in eſilio. exul, relegatus.
Banditore, colui che fa la grida. praeco.
Bando, la grida. praeconium, edictum.
Bando, confiſcazione. exilium, proſcriptio.
Bara, cataletto. feretrum.
Baracca. tentorium.
Barare, truffare. fraudo, decipio.
Baratro, profondità. barathrum.
Barattare, cambiare. commuto, permuto.
Baratteria, luogo pubblico, dove ſi giuoca. forum aleatorium. Per Inganno, fraus, dolus.
Barattiere. fraudator.
Baratto, cambio. permutatio, commutatio.
Barba, zio, cioè il fratello del Padre. patruus. Barba, cioè il fratello della Madre. avunculus.
Barba, barba. Senza barba, imberbis. Nodrire la barba, alere barbam. Chi ha un po di barba, barbatulus.
Barba di capra. aruncus, i.
Barba longa. barba prolixa.
Barba mal tenuta. barba inculta.
Barba quando ſpunta. lanugo, inis.
Barba del formento. ariſta, ae.
Barba del gallo e del bue. palearia.
Barbaccia. inculta barba.
Barbagianni, uccello. bubo.
Barbaglio. allucinatio.
Barbaramente. barbare, crudeliter.
Barbare, barbicare. radices agere, radico.
Barbaria. Africa & Mauritania.
Barbaria. barbaries.
Barbaro, e barbero, di ſtrana nazione. barbarus.
Barbaroſſo, uomo che ha la barba roſſa. aenobarbus.
Barbarozzolo, o barbazzale. mentum, i.
Barbato. barbatus.
Barbareſco. barbarus.
Barbatella, ramicello da traſpiantare. Malleolus.
Barbero, cavallo che ſerve per correre il pallio. ſtadio aptus equus, equus curſorius.
Barbetta. barbula.
Barbicare, produr radici. radices agere.
Barbicato. radicatus.
Barbiera, donna che toſa. tonſtrix.
Barbiere. tonſor.
Barbieria, bottega del barbiere. tonſtrina.
Barbio, peſce. barbus.
Barbone. di gran barba. bene barbatus.
Barbozza, mento del cavallo. labium equi inferius.
Barbuccia, picciola barba. barbula.
Barbugliare, balbettare. balbutio.
Barbuta, elmetto. galea, caſſis. Per ſoldato. miles galeatus.
Barbuto. bene barbatus.
Barbuzza. barbula, ae.
Barca picciola da navigare. cymba, lembus.
Barcaiuolo, portitor, navicularius.
Barchetta. linter, tris, navicula, cymbula.
Barco, luogo ove ſi riſerrano animali ſalvaggi, vivarium, leporarium.
Barcollare, andare a guiſa di barca piegando or dall' una parte, or dall' altra. nuto, jactor, fluctuo, fluito.
Barde, coperte, e ornamenti di cavalli. phalerae, arum.
Bardato. phaleratus.
Bardatura. phalera.
Bardella, ſella de poveri. ſagma, clitella, arum.
Bardotto, cavallo da mulattiere. agaſonis equus.
Barella. vehes, is.
Bargello, capitano di zaffi, e birri. lictorum dux.
Barile, vaſo. cadus, lagena, olla, orca.
Bariletto, bariletto, bottazza. cantharus, cadus, lagena.
Barlume. parum luminis, incertum lumen.
Baro, truffatore. fraudator, fraudulentus.

Barone. optimas, dynaſtes. Per Vagabondo, o birbone, erro, onis.
Baronia, o baronaggio. dominatus.
Barra, sbarra, ſeptum, repagulum.
Baruffa. confuſa contentio.
Barzelletta. jocus.
Baſe. baſis.
Baſilica. Chieſa principale. templum.
Baſiliſchio, o baſiliſco. baſiliſcus.
Baſire, eſſer agonizzante, animam agere.
Baſſamente. humiliter, demiſſe.
Baſſare, o abbaſſare. deprimo.
Baſſato. depreſſus.
Baſſezza. humilitas, demiſſio.
Baſſilico, erba odorata. ocimum.
Baſſo, profondo. imus, depreſſus.
Baſſo, cioè abbaſſato. dejectus, depreſſus.
Baſſo, cioè di baſſa condicione, abbietto. humilis, abjectus.
Baſſo, avverb. demiſſe, humiliter.
Baſtaggio, facchino. bajulus.
Baſtajo, facitor di baſti. clitellarum faber.
Baſtante. quod eſt ſatis, ſufficiens.
Baſtantemente. ſatis.
Baſtardigia. ſpuria ſtirps.
Baſtardo. ſpurius, nothus.
Baſtare, eſſer' a ſufficienza. ſufficit, ſat eſt.
Baſtevole. ſufficiens.
Baſtevolmente. ſatis.
Baſtia, ſteccato, o riparo. vallum, ſeptum, agger.
Baſtiere. V. Baſtaio.
Baſtimento. navis inſtructa.
Baſtione, riparo. propugnaculum, agger, vallum.
Baſto da muli, o aſini. clitellae, arum, ſagma, atis.
Baſtonare, verberare, fuſte mulctare, malo accipere, percutere. Eſſere baſtonato, vapulo, flagris caedor, fuſte percutior.
Baſtonata. verber, ris, verberatio.
Baſtoncello, o baſtoncino. bacillum.
Baſtone, mazza. baculus, fuſtis.
Baſtone paſtorale. pedum.
Baſtone con foglie. thyrſus, i.
Baſtone da ſoſtentarſi. ſcipio, nis.
Baſtone da comando. ſceptrum.
Batello, battello. ſcapha.
Battaglia, fatto d' arme. pugna, praelium, certamen, conflictus.
Battaglia marittima. naumachia, navalis pugna.
Battaglia per iſpaſſo. pugna imaginaria.
Battaglia per terra. pugna pedeſtris.
Battagliare. praeliari, dimicare, pugnare.
Battaglietta. levis pugna.
Battaglio, ferro, che fa ſonar la campana. malleus.
Battaglione, numero di ſoldati ſchierati in battaglia. inſtructa acies, ala, turma.
Battaglioſo. bellicoſus.
Batello, picciolo legno maritimo. ſcapha, ae.
Battere, baſtonare. verbero, caedo, percutio. Per picchiare. pulſo. Battere, cioè conſiſtere, come Elle batte in poco. res agitur parvi momenti. Battere, cioè terminare, come Non ſo, dov' ella abbia a battere. neſcio, quorſum res evaſura ſit.
Battere moneta. cudo, ſigno argentum.
Battere la palla. mittere, vel jacere pilam.
Battere il grano nell' aja. tero.
Battere le mani. plaudere manibus.
Battere i piedi. ſupplodere pedes.
Battere i denti. frendere.
Battere il ferro. ducere ferrum.
Battere le mura con artiglieria. quatere moenia bellicis tormentis.
Battere il fuoco. ignem excutere de ſilice.
Battere la ſtrada. explorare iter.
Batteria. oppugnatio.
Battersela, cioè partirſi in fretta. abire, diſcedere propere.
Batteſimo. baptiſmo, tis. Battiſterio, cioè pila da battezzare. baptiſterium.
Battezzare. baptizo.
Batticuore, paura. formido, ſollicitudo.
Battifuoco, fucile. igniarium.
Battiloro. bractearius. Bud. bracteator, Firmic.
Battilano. lanarius.
Battimento. percuſſio.
Battimento di più coſe inſieme. colliſus, us. Plin.
Battimento delle mani per allegrezza. plauſus, applauſus.
Battimento da' piedi. ſupploſio pedis.
Battiſterio. Vedi Batteſimo.
Battitura, percoſſa. verber, flagrum, percuſſio.
Battuta di muſica. modus muſicus.
Battuto, ſuolo, pavimento. ſolum, pavimentum.
Battuto, addiettivo. percuſſus.
ſtrada battuta. via trita.
Bava, ſchiuma ch' eſce dalla bocca. ſaliva, ſpuma.
Bavaglio, bavarola, pezzo di pannolino. linteolum ad os tergendum.
Bavero. collare, is.
Baviera, viſiera della celata. buccula.
Bavoſo. ſpumoſus.
Bazzecole, coſerelle. recula.
Bazzica, converſazione. conſuetudo, conventus.
Bazzicare, praticare. verſari, conviver.
Bazzotto. ſubdurus.
Beatamente, felicemente. beate.
Beatificare. beo, as.
Beatitudine. beatitudo, beatitas.
Beato, fortunato, felice. felix, beatus, fortunatus. Molto beato. perbeatus.
Beccafico. ficedula.
Beccajo. macellajo. lanius, macellarius.
Beccalite, chi cerca liti e brigha. litigioſus.
Beccamorti, becchino, ſotterrator di morti. veſpillo, pollinctor.
Beccare, pugnere col becco. roſtro, as, roſtro carpere.
Beccata. roſtri ictus.
Beccatello, ſoſtegno de' capi delle travi nel muro. mutulus,
Becche-

Digitized by Google

Beccheria. *laniena, macellum.*
Becchino, add. di becco. *hircinus.*
Becchino, ſoſt. V. Beccamorti.
Becco, capróne. *hircus.* Chi ha odor di becco. *hircoſus.*
Becco di moglie, cornuto. *cujus uxor adultera, curruca.* Vox Juvenal.
Becco, bocca degli uccelli. *roſtrum.*
Becco, inſtromento. *fiſtuca, æ.*
Becco picciolo, *roſtellum, i.*
Beffa, burla, ſcherno, *deriſio, irriſio, jocus.*
Beffare, ſchernire, farſi beffa. *illudo, deludo, irrideo, ludifico, nugigo.*
Beffatore, ſchernitore. *deriſor, irriſor.*
Beffeggiare. *irrideo,* V. Beffare.
Belare, voce della pecora. *balo.* Per Chiacchierare. *garrio.*
Bel bello. *ſenſim.*
Bellamente. *commode, pulcre.*
Belletto, che adoperano le femmine. *fucus.*
Belletto, grazioſetto. *venuſtulus.*
Bellezza, beltà. *forma, decor, pulcritudo, venuſtas.*
Bellico. *umbilicus.*
Bellicone, ſorta di vaſo da bere. *oriental.*
Bellicoſo, uomo di guerra. *pugnax, bellicoſus, belliger.*
Bello. *pulcher, formoſus, decorus, venuſtus, ſpecioſus.*
Bello, ſuſt. beltà. *forma, pulcritudo.*
Bellona, Dea della guerra. *Bellona.*
Beltà. *pulcritudo, forma, venuſtas.*
Belva. *bellua.*
Belzoino, laſerpizio. *laſerpitium.*
Benaccoonciamente *recte.*
Beneaventurato. *felix, fortunatus.*
Ben bene, beniſſimo. *optime.* Per Interamente. *omnino, prorſus.*
Benchè, ancorchè. *etſi, quamquam, tametſi, quamvis.*
Ben condicionato. *bene cuſtodiens, tamger.*
Ben coſtumato. *bene moratus, bene inſtitutus.*
Benda, faſcia che ſi porta al capo. *vitta, faſciola.*
Bendare. *faſcia redimire.*
Bendatura. *velamen.*
Bendone, benda che pende da mitrie, e cuffie. *taenia.*
Bene, il bene. *bonum.*
Bene, avverb. *bene, recte.* Dir bene di alcuno. *commendare aliquem.* Pigliar per bene, cioè in buona parte, *aqui bonique facio.*
Bene ammaeſtrato. *liberaliter inſtitutus, eruditus.*
Benedire, per dar la benedizione. *benedico, bene precor.*
Benedizione. *bona verba.*
dar la benedizione, cioè dar l'ultimo addio a qualche coſa *valedicere.*
Benefattore. *benemeritus, beneficus.*
Benefattrice, *benemerita, benefica.*
Beneficenza, liberalità. *beneficentia.*
Beneficio, o beneficio, piacere, ſervigio. *meritum, beneficium, officium.* Far beneficj, *conferre in aliquem beneficia.*
Beneficio Eccleſiaſtico. *Sacerdotium.*
Benefico, che volentieri fa ſervigj. *beneficus, munificus.*
Benemerenza. *meritum.*
Benemerito. *bene meritus.*
Beneplacito. *voluntas.*
Bene ſpeſſo, *ſaepius, perſaepe.*
Beneſtante. *opulentus, locuples.*
Benevolenza, amorevolezza. *benevolentia, amor.*
Benevolo, amorevole. *benevolus, benevolens.*
Ben fatto, coſa ben fatta. *benefactum.*
Ben gli ſta, ben gli ſtette. *merito abrigit.*
Benignamente, grazioſamente *humane, humaniter, benigne.*
Benignità, corteſia. *benignitas, humanitas.*
Benigno, corteſe. *benignus, humanus, comis.*
Beniſſimo, molto bene. *probe, optime.*
Ben meritare. *benemereor.*
Ben montato. *optimo vectus equo.*
Benna, treggia. *vehes.*
Ben nato. *honeſto loco natus.*
Ben per tempo. *bene mane.*
Benſervito, licenza che ſi dà a chi ha ſervito. *dimiſſio.*
Benteouto *bene cuſtoditus, ſervatus.*
Ben trattato, ben ricevuto. *bene acceptus.*
Ben viſto. *bene acceptus, omnibus charus.*
Ben volentieri. *perlibenter, libentiſſime.*
Benvoluto. *charus, dilectus.*
Beone. *bibax.*
Bere, o bevere. *bibo, poto.* Bere aſſai, *immoderate potare, immodice bibere.* Bere ingordamente, *ingurgitare ſe vino, vel in ſe vinum, avidius bibere.* Bere ſenza reſpirare, o in un ſorſo, *bibere uno ſpiritu.* Compagno a bere, *compotor.*
Bergantino, legno marittimo. *phaſelus.*
Berina, vincolo, con cui ſi lega il collo a' malfattori. *collum.*
Berretta, coperta della teſta. *galerus.*
Berrettino. *pileolus, galericulum.*
Berrettino, colore. *color Venetus, cineritius, vel cinereaceus color.* Per malizioſo. *improbus, vafer.*
Berſaglio. *ſcopus, meta.*
Berta, burla. *nuga.*
Berteggiare, beffare. *illudo, irrideo.*
Berteſca, riparo fatto ſopra torri. *propugnaculum.*
Bertone, drudo di meretrice. *procus, amaſius.*
Bertuccia, ſcimia. *ſimia.*
Beſtemmia. *execrata maledictio.*
Beſtemmiare. *execror, deteſtor, maledicta congero.*
Beſtemmiatore. *blaſphemus. Blaſphemus.*
Beſtia. *bellua, beſtia, fera.* beſtie acquatica. *animal aquatile.*
crudele. *bellua immanis.*
domeſtica. *beſtia familiaris, beſtia domeſtica.*
domeſticata. *beſtia manſuefacta, beſtia cicur.*
ſelvaggia. *fera, æ.*
che vive in terra. *animal terreſtre.*
che vive in terra, e in acqua. *animal amphibium, animal anceps.*
Beſtiaccia. *bellua, fera immanis.*
Beſtiale, ſenza ragione, ſciocco, forſennato. *inſanus, ferus, immanis.*
Beſtialità. *feritas.*
Beſtialmente. *immaniter.*
Beſtiame, e moltitudine di beſtie. *pecus, pecoris.*
beſtiame ſenza corna. *pecus mutilum.* Da ſagrifizio. *victima.*
beſtiame groſſo. *armentum, i, e armentorum grex.*
beſtiame picciolo. *pecus minutum.*
beſtiame da lana. *pecus lanigerum.*
Beſtione, animalaccio. *fera immanis.*
Beſtiuola, beſticciuola. *beſtiola.*
Betteogliere. *ganeo, onis.*
Bettola. *caupona.*
Bettonica, erba. *betonica.*
Bevanda. *potus, us, potio, onis.*
Bevanda di ſalvia. *ſalviatum.* Colom.
Bevanda, che induce amore. *amatorium poculum, philtra, orum.*
Beveratojo. Vedi Abbeveratojo.
Beveric. *temporaneo, abſtemius.*
Bevitore. *potor, ris, bibax, cis.* Gran bevitore. *multibibus.*
Beccicare, beccare. *roſtro ferio.*
Beccatatura. *avis morſus.*
Biacca, unguento bianco noto. *ceruſſa.*
Biaccato. *ceruſſatus.*
Biada. *ſeges, fruges.*
Biancaſtro. *albidus, albicans.*
Biancheggiare. *albeſco, albico.*
Biancheria, panni lini. *lintea veſtes.*
Bianchetto, bianchiccio, alquanto bianco. *albidus, albicans.*
Bianchetto, che fa bianca la faccia alle donne. *ceruſſa.*
Bianchezza. *albor, candor.* Per canutezza. *canities.*
Bianchire, far bianco. *dealbo.* Per divenir bianco. *albeſco.*
Bianco, ſuſtant. *albor, candor.*
Bianco, aggett. *albus, candidus, candore praeſtans.* diventar bianco. *exalbeſco, inalbeſco.*
Bianco da imbiancare il muro. *albarium.*
Bianco dell'occhio. *albugo.* dell'uovo. *albumen.*
Biaſimare, vituperare, riprendere. *improbo, vitio verto, criminor, accuſo, detraho, aliquid alicui crimini do, vitupero.*
Biaſimatore. *vituperator.*
Biaſimevole. *vituperabilis.*
Biaſimo, vitupero. *ignominia, dedecus.*
Bibbia, tutto il corpo della Sacra Scrittura. *biblia. S. Scriptura, vel di Ava.* Per diceria lunga e ſpiacevole. *prolixa oratio, verba prolixa, ambages verborum.*
Bicchieraio, facitor di bicchieri. *vitrarius.*
Bicchiere, gotto da bere. *cyathus, poculum, ſcyphus.*
Bicchieretto, bicchierino. *pocillum, i.*
Bicchierone. *immane poculum.*
Bicocca, picciola rocca in cima di monti. *caſtellum rupibus inditum.*
Bicornuto. *bicornis.*
Biecamente. *oblique, torve, torvum.*
Bieco. *torvus, obliquus.*
Bietola, erba nota. *beta.*
Bifolco, boaro. *bubulcus.*
Biforcato, o biforcuto. *bifurcus.*
Biforme, di due forme. *biformis.*
Bifronte, di due facce. *bifrons.*
Bigamia. *bigamia.*
Bigamo, che ha due mogli. *bigamus.*
Bigatto, verme della ſeta. *bombyx, ycis.*
Bigio, colore. *cinereus.*
Biglietto. *ſchedula, epiſtolium.*
Bigoncio, miſura. *congius, doliolum.* Per cattedre. *cathedra, ovvero roſtra, orum.*
Bilancia. *lanx, cis, ſtatera, libra.*
Bilanciare. *perpendo, trutino, pondero, examino.*
Bilancio. *comparatio, collatio.*
Bile. *bilis.*
Bilenco, ſtorto, malfatto. *diſtortus.*
Bilico, poſitura d'un corpo ſopra un' altro, che non pende più da una, che dall' altra parte. *libramentum, aequilibrium.*
Bilioſo. *bilioſus.* Per Iracondo, *iracundus.*
Bindolo. *oſcillum.*
Bioccolo, fiocchetto di lana. *floccus.*
Biondeggiare. *flaveſco.*
Biondezza. *flavus color.*
Biondo. *flavus.*
Bipenne, ſcure, accetta. *bipennis, ſecuris.*
Birba, birbone. *erro, nis.*
Birboneggiare, andare alla birba. *errare mendicando.*
Bircio, loſco. *luſcus.*
Birra. *cervoſia, ſabaja.*
Birro, sbirro, zaffo. *ſatelles, lictor.*
Biſaccia, bolgia. *manſiza, pera.* da cavallo, *hippopera.*
Biſarcavolo. *atavus, tritavus.*
Biſavo, biſavolo. *proavus, tritavus, atavus.*
Biſbetico. *difficilis.*
Biſbigliare, mormorare. *ſuſurro, as.* Biſbigliare inſieme. *conſuſurro.*
Biſbiglio, mormorio. *ſuſurrus, rumor.*
Biſca, luogo dove ſi tien giuoco pubblico. *locus aleatorius.*
Biſcaia, paeſe di Spagna. *Cantabria.*
Biſcazziere, biſcajuolo, giuocatore. *aleator.*
Biſchero, legnetto, con cui ſi tirano le corde del liuto, *verticillus.*
Biſcia, ſerpe. *anguis, coluber, ſerpens.*
Biſcottare. *torreo, bis coquo.*
Biſcottino, biſcottello. *cruſtulum, paſtillus.*
Biſcotto, pane. *panis nauticus, panis toſtus.*
Biſeſtile. *interkalaris.*
Biſeſto. *dies intercalaris.*
Biſlungo. *oblongus.*
Biſnipote. *pronepos.*
Biſo, piſello, legume. *piſum.*
Biſogno, affare, negozio, faccenda. *res, negotium.*
Biſognare, aver biſogno, eſſere biſognoſo, *egeo, indigeo.* Fa di biſogno, ſi richiede. *opus eſt.*
Biſognevole. *neceſſarius.*
Biſogno, neceſſità. *inopia, egeſtas, indigentia.*
Biſognoſo, cioè neceſſario. *neceſſarius.*
Biſognoſo, povero. *inops, egenus, indigus.*
Biſſo. *byſſus.*
Biſticciare, contraſtare oſtinatamente. *vinor, oris.*
Biſticcio, ſcherzo che riſulta da vicinanza di parole. *annominatio.*
Biſtondo. *in rotunditatem vergens.*
Biſtorto, torto, per ogni verſo. *tortuoſus, contortus, obliquus.*
Biſunto. *perunctus.*
Bitorzo, tumore. *tumor.*
Bitorzoletto. *tuberculum.*
Bitorzoluto. *tuberoſus.*
Bitume. *bitumen.*
Bituminoſo. *bitumineus, bituminoſus.*
Bivio. *bivium.*
Bizzarramente. *impotenter.*
Bizzarria. *impatientia, furor.*
Bizzarro, fantaſtico *cerebroſus, impotens.* Matto. *vecors.*
Bloccare. *laxiore obſidione cingere.*
Bocca. *os, bucca.* Di gran bocca. *bucculentus.*
Bocca di fiume. *oſtia, orum.*
Boccaccia. *os deforme.*
Boccale, vaſo. *culigna.*
Boccale da gettar l'acqua alle mani. *gutturnium.*
Boccale da oglio. *lecythus.*
Boccale da vino. *lagena, trulla, æ.*
Boccale da orina. *matula, e.*
Boccaletto. *urceolus.*
Boccheggiare, mover la bocca morendo. *extremum ſpiritum ducere, agere animam.*
Bocchino, Bocchetta, Boccuccia. *buccula, oſculum, oſcillum.*
Boccia, o bocciuolo, fiore non peranche aperto. *calyx.* Per Vaſo. *guttus.*
Bocciolina, bocciuola. *caliculus.*
Bocconcello, boccontino. *fruſtulum.*
Boccone. *bolus, buccea.*
Boccone, e bocconi, avverb. contrario a ſupino. *pronus.*
Bogliente. *fervens.*
Boja, manigoldo. *carnifex, tortor.*
Boldone, ſanguinaccio. *botulus.*
Boldrone, coperta da letto. *lodix.*
Bolgia, biſaccia. *bulga, vidulus.*
Bolla. *bulla.*
Bolla Papale. *diploma Pontificium, littera Pontificia.*
Bolla, cioè gonfiamento o veſcichetta. *puſtula, æ;* onde *puſtulatus,* pieno di bolle.
Bollare, ſegnare, ſigillare. *ſigno, notam imprimo, obſigno.*
Bollato, ſegnato. *ſtigmatias, æ, notis compunctus.* Bollato, cioè ſigillato, *obſignatus.*
Bollatore. *nota, æ, ſtigma, tis.*
Bollente. *fervens.*
Bolletta di dazio. *inſcriptum, i.*
Bolletta, che ſi dà alla porta. *teſſera, æ.*
Bolletta di grano. *teſſera frumenti,* di vino, *teſſera vini.*
Bollettino. *ſchedula.*
Bollimento, bollicamento. *aeſtus, fervor.*
Bollire. *ferveo, aeſtuo, bullio.* Far bollire, *fervefacio.* Bollire molto. *efferveo.* Bollire un pochetto, *ſufferveo.* Ceſſar di bollire. *deferveo.*
Bollo, ſigillo. *ſignum, ſigillum.* Un ſegno di ferro. *ſtigma.*
Bollore, e bollimento. *aeſtus, fervor.*
Bolſo. *difficili reſpiratione laborans, dyſpnoicus.*
Bolzonare, e bolzionare. *ſagittis petere, arietare.*
Bolzone. *telum capitatum, aries.*
Bomba. *pila ignita, o incendiaria.*
Bombarda. *baliſta incendiaria, tormentum incendiarium.*
Bombardare. *tormentis oppugnare, quatere.*
Bombardiere. *librator, baliſtarius.*
Bombo, bevanda così chiamata da' fanciulli. *bua, æ.*
Bonaccia di mare. *malacia, tranquillitas.*
Bonificare, ridurre in miglior forma. *inſtauro, reficio.*
Bonificazione. *inſtauratio.*
Boniſſimo. *optimus.*
Bontà. *Probitas, integritas, probati mores.*
Borbottamento. *murmur, muſſitatio.*
Borbottare, parlar baſſo. *murmuro, muſſito.*
Bordaglia, quantità di gente vile, canaglia. *plebecula, populus.*
Bordeggiare, diceſi d'un vaſcello, allorchè ſenza vento favorevole pur cerca d'avanzarſi. *huc atque illuc volvi.*
Bordelliere, chi pratica ne' bordelli. *ganeo, ſcortator.*
Bordello. *ganeum, lupanar, luſtrum.*
Bordo della nave. *latus navis.*
Bordone, l'aſta del pellegrino. *baculus, haſtile.*
Borea, vento. *Boreas, Aquilo.*
Boreale. *boreus, a, um.*
Borgheſe, borghigiano. *ſuburbii incola.*
Borghetto. *viculus.*
Borgo della città. *vicus, ſuburbium.*
Boria. *ſuperbia, jactantia.*
Borioſo, *elatus.*
Borraccia, fiaſca da viaggio. *anophorum.*
Borraggine, erba nota. *bugloſſa, bugloſſum.*
Borſa da tener danari. *loculus, crumena, marſupium.*
Borſa de' teſticoli. *ſcrotum, i.*
Borſajuolo. *manticularius, crumeniſeca.*
Borſetta. *locellus, i.*
Borſino. *loculus.*
Borſotto, borſa grande. *marſupium.*
Borzacchino. *calceus, cothurnus, ocrea.* Calzato di borzacchini. *cothurnatus.*
Boſcaglia. *nemus.*
Boſcato. *nemoroſus.*
Boſchereccio. *ſylveſtris, nemoralis.*
Boſchetto. *ſylvula.*
Boſco, ſelva, foreſta. *ſylva, lucus, nemus.*
Boſcoſo. *nemoroſus.*
Boſſo, albero. *buxus, buxum.* di boſſo, *buxeus.* Luogo piantato di boſſi. *buxetum.*
Boſſoletto, boſſolino. *capſula, arcula, pyxidicula.*
Boſſolo. *pyxidicula.*
Boſſolo di dadi. *fritillus, i.*
Boſſolo da cavar' a ſorte. *urna.*

Boſſolo

Digitized by Google

Boſſolo da raccorre i voti. *ſitella*, *æ*.
Botanico, che profeſſa ostaria dell' erbe. *herbarius*, *ii*.
Botanico aggett. attenente ad erbe. *herbarius*, *a*, *um*.
Botta, colpo. *ictus*. Per motto pungente. *ſcomma*, *dicterium*. Per roſpo. *bufo*, *rubeta*.
Bottaccio, *cantharus*, *orca*.
Bottaio. *doliarius*.
Botte, vaſo di vino. *dolium*, *cadus*.
Bottega, dove ſi lavora. *officina*.
bottega, ove ſi vende ogni ſorte di mercanzia. *taberna*.
Bottega da Caffè. *thermopolium*.
bottega da Medico. *medicina*, *æ*.
bottega di maeſtro di legname. *fabrica*, *æ*.
bottega da affittare. *taberna meritoria*.
bottega, ove ſi vende il formaggio. *taberna caſearia*.
bottega di magnano. *officina ferraria*.
bottega di libri. *taberna libraria*.
bottega di orefice. *aurificina*, *argentaria*.
bottega di beccarie. *taberna macellaria*.
bottega, dove ſi lavora rame. *officina æraria*.
bottega, dove ſi venda il ferro. *officina ferraria*.
bottega, dove ſi venda lo ſcarlatto. *taberna purpuraria*.
bottega, dove ſi vende la tela. *taberna lintearia*.
bottega, dove ſi teſſe. *textrina*, *æ*.
Bottegaio. *tabernarius*.
Botticella, botticino. *doliolum*.
Bottiglia da vino. *œnophorum*, *i*, *acratophorum*.
Bottigliare, guardiano della caneva. *cellæ vinariæ præfectus*, *pincerna*.
Bottiglierie. *locus vino præponendo aſſignatus*.
Bottino, preda. *præda*, *ſpolia*, *orum*, *manubiæ*, *arum*, *rapina*.
Botto. *ictus*, *percuſſio*.
di botto. *ſtatim*, *cito*.
Bottonature. *fibulatio*.
Bottone, bottoncello da allacciare. *nodulus*, *globulus*, *fibula*.
Bottone, cioè motto. *ſcomma*, *dicterium*.
Bottone delle roſe. *calyx*.
Bottone della vita. *gemma*, *æ*.
Bottone, ſtrumento di ferro infocato. *globus ignitus*, *cauterium*.
dar de' bottoni a una piaga. *cauterio ulcus inurere*. Per metaf. pugnere uno con motti, sbottonarlo, sbottoneggiarlo. *dicta jacere in aliquem*.
Bovino, d' bue. *bubulus*.
Bovolo, lumaca. *limax*, *cochlea*.
Bozza, enfiatura. *tumor*, *tuberculum*.
Bozzo, marito di moglie adultera. *curruca*.
Bozzolato, bozzoloſo. *tuberoſus*.
Bozzolo, enfiatura. *tuber*.
Braccetto, bracciolino. *brachiolum*.
Braccheggiare, cercare minutamente, come fanno i Bracchi. *diligenter inveſtigare*.
Braccialetti, mantoi delle donne. *armilla*, *arum*, *brachiale*, *um*.
Bracciata. *quantum quis brachiis complecti poteſt*.
Braccio. *brachium*. Miſura d'un braccio. *cubitus*, *ulna*. Per Protezione, autorità, e potenza, *patrocinium*, *auctoritas*.
Braccione. *Immanis lacertus*.
Bracco. *canis venaticus*, *vertagus*.
Brace, o bracia di fuoco, carbani acceſi. *pruna*, *arum*.
Brache. *femoralia*, *ſubligaculum*, *bracca*, *arum*.
Brachiere. *ſubligar*, *ventrale*.
Braghiere. V. Brachiere.
Bragia, o brage. V. Brace.
Brama, deſiderio. *aviditas*, *cupiditas*.
Bramare, deſiderare. *rapio*, *aveo*, *cupio*.
bramar di cenare. *cœnaturire*.
bramar di mangiare. *eſurire*.
Bramoſamente. *rapide*, *avide*.
Bramoſia. *cupiditas*.
Bramoſo, deſideroſo. *cupidus*, *avidus*, *appetens*.
Branca degli animali. *ungula*, *unguis*.
Brancare. *ungue arripio*.
Brancata. *manipulus*.
Branche de' gambari. *chela*, *arum*.
Branchie, ali di peſce. *branchia*.
Branco, moltitudine. *numerus*, *multitudo*.
Branco d' animab. *grex*.
Brancolare, andare al teſto o a brancolane. *manu tentando incedere*.
Brandire. *vibrare gladio*, *ferrum vibrare*.
Brando, ſpada. *enſis*.
Brano, pezzo. *fruſtum*.
Bravaccio. *præferox*, *glorioſus*.
Bravamente. *ſtrenue*, *viriliter*, *ferociter*.
Bravare. *minitari*, *minas jactare*.
Bravata, *minæ*, *comminatio*.
Bravetto. *feroculus*.
Bravo. *acer*, *ferox*, *ſtrenuus*. Per colui, che prezzolato ſerve alla difeſa d'altri. *ſatelles*, *protector*.
Bravura. *virtus*, *ſtrenuitas*, *ferocia*.
Breccia. *per diſjectos muros via patefacta in urbem*, *rupina*, *impreſſio*.
Breve, o brieve, corto. *brevis*, *compendiarius*.
Breve, riſtretto. *ſumma*, *compendium*.
Breve Pontifizio. *diploma*, *tis*.
Breve, che ſi porta addoſſo. *bulla*, *amuletum*.
Brevemente. *breviter*, *brevi*, *ſtrictim*.
Breviale, Breviario, cioè ſommario. *breviarium*.
Breviario, con cui ſi dice l'offizio. *liber precum*.
Breviatura. *contractio litterarum*, *nota compendiaria*.
Brevità. *brevitas*, *compendium*.
per brevità. *brevitatis cauſſa*.
Brevità di tempo. *anguſtia*, o *brevitas temporis*.
Briachezza, ed abbriachezza. *ebrietas*.
Briaco, ebbro, ebbriaco. *ebrius*, *temulentus*.
Briacone. *ebrioſus*, *a*, *um*.
Briccone. *impudens*, *nequam*.
Bricconeria. *impudentia*, *nequitia*.
Briccia, e briciola. *mica*.
Bricioletta, briciolino. *fruſtulum*.
Briciolo, o briciola, minuzzolo, che caſca dalle coſe, che ſi mangiano. *mica*, *fruſtulum*.
Briga, lite, controverſia. *rixa*, *lis*.
Briga, noja. *moleſtia*, *tricæ*, *arum*.
Brigadiero. *Inſtitor*.
Brigantino. Vedi Bergantino.
Brigare, prenderſi briga. *curare*, *ut &c. conari*, *ſollicitum eſſe*.
Brigate, compagnie. *turba*, *focii*, *cœtus*.
Briglia del cavallo. *habena*, *æ*. Allentare la briglia, *laxas habenas dare*. Correre a tutta briglia. *laxatis habenis currere*.
Brigoſo. *vinoſus*, *a*, *um*.
Brillante. *emicans*.
Brillare, giubilare. *exulto*, *lætor*, *geſtio*.
Brillare, tremolare ſcintillando. *emicare*.
Brina, rugiada congelata. *pruina*, *ros*.
Brindiſi, invito fatto in bevendo. *propinatio*, far brindiſi. *propino alicui*.
Brinoſo. *pruinoſus*, *roſcidus*.
Brio. *alacritas*.
Brocca, vaſo di terra. *lagena*.
Brocca d' acqua. *urceus aquarius*.
Brocca da vino. *urna vinaria*.
Broccare, ſpronare. *extimulo*.
Broccata. *ictus*. Per riſcontro. *congreſſus*.
Broccato, riccio ſopra riccio. *Pannus lacinioſus*, *o villoſus*.
Broccheтta. *lagunculo*.
Brocchiere, targa. *parma*, *pelta*.
Brocciare, pugnere, percuotere. *pungere*, *impellere*.
Brocco, ſtecco. *feſtuca*. Dar nel brocco, cioè Cogliere nel mezzo del berſaglio. *medium ſcopum attingere*.
Broccolo, tallo de' cavoli. *cyma braſſicarum*.
Broda, o brodo. *jus*.
Brodajo, brodajuolo. *juris appetens*.
Broderro. *juſculum*.
Brodo gelato. *jus conſtrictum*.
Brodo con pepe. *jus piperatum*.
Brodoſo. *jurulentus*.
Brodoloſo. *ſordidus*.
Broſſola, e broſſoletta. *puſtula*. Pieno di broſſole. *puſtulatus*.
Brogliare, ſollevarſi, commuoverſi. *excitari*, *commovere*.
Broglio, pratica per aver' una dignità. *prehenſatio*. Far broglio, *prehenſare*.
Brolo. *pratum*.
Bronco, ſterpo groſſo. *truncus*. Per ſorta di peſce. *congrus*.
Brontolare. *ſuſurro*, *muſſito*.
Bronzino, di colore acceſo. *candens*.
Bronzo, metallo. *æs*. Di Bronzo, *æneus*, *æreus*.
Brozza, broſſola. *puſtula*.
Brucare, tagliar le frondi. *frondes amputare*, *putare*.
Bruciare. *uro*, *comburo*, *incendo*.
Bruciata, caſtagna cotta. *caſtanea toſta*.
Bruciore. *pruritus*, *ambuſtio*.
Bruco, verme. *bruchus*.
Bruire, romoreggiare delle budella. *crepare*.
Brulotto. *navis incendiaria*.
Brunetto, brunazzo. *ſubniger*, *ſubfuſcus*.
Brunire. *perpolio*.
Brunito *perpolitus*.
Bruno, non del tutto nero. *fuſcus*, *furvus*.
Bruno, abito lugubre. *pulla toga*, *atra veſtis*.
Brunotto. *ſubfuſcus*.
Bruſcamente. *acerbe*, *aſpere*.
Bruſchezza. *torvus aſpectus*, *acerbitas*, *vultus contractio*. Per garbezza. *acor*, *acerbitas*.
Bruſco, ſuſt. brocco. *feſtuca*.
Bruſco, addiett. garbo. *acer*, *aſper*, *acerbus*.
Bruſcolo. *feſtuca*.
Brutale. *efferatus*, *ferus*.
Bruto, animale. *beſtia*, *bellua*, *brutum*.
Bruttamente. *fœde*, *turpiter*.
Bruttare, imbrattare. *inquino*, *polluo*, *fœdo*.
Bruttezza. *deformitas*, *turpitudo*, *fœditas*.
Brutto, ſporco, laido. *fœdus*, *turpis*.
Brutto di viſo. *deformis*.
Bruttura. *ſordes*, *illuvies*, *proluvies*.
Buca, o buco. *foramen*, *cavum*, *ſcrobs*.
Bucare, bucacchiare. *perforo*.
Bucato, che ha buco. *perforatus*, *pertuſus*.
Bucato, cioè liſcia. *lixivium*.
Buccia, ſcorza. *cortex*.
Buccolica, ſorte di poeſie paſtorale. *bucolica*, *orum*.
Bucentorio, ſorta di navile. *bucentaurus*. Sipont.
Bucherare, far buchi. *perforo*. Per far broglio, vedi Brogliere.
Bucherato. *perforatus*, *pertuſus*.
Bucherattola, e bucherattolo. *parvum foramen*.
Bucinamento, ſuſurro. *ſuſurrus*.
Bucinare. *ſuſurro*, *as*.
Bucine, ſorte di rete da peſcare. *naſſa*.
Buco. *foramen*.
Bucolino. *parvum foramen*.
Budellame, budelli. *caro*, *viſcera*, *inteſtina*.
Bue, animale noto. *bos*, *taurus*.
Buſera, vento con pioggia, o neve. *turbo*, *inis*.
Buffe, beja, burla. *nugæ*, *gerræ*.
Buffare. *nugor*.
Buffetto, colpo d' un dito. *talitrum*.
Buffetto, pane del più fino. *pulcherrimus panis*, *ſiligineus panis*.
Buffonare, buffoneggiare. *ſcurror*, *ſcurram ago*.
Buffone. *ſcurra*, *morio*, *ſannio*, *geſticulator*.
da buffone, buffoneſcamente. *ſcurriliter*. far il buffone. *ſcurror*.
Buffonerie. *ſcurrilitas*.
Buffoneſco, coſa da buffone. *ſcurrilis*.
Bufolo. *bubalus*.
Bugenza, male de' calcagni pel freddo. *pernio*, *onis*.
Buganzetta. *perniunculus*.
Bugia, menzogna. *mendacium*, *fallacia*. dir bugie. *mentior*.
Bugiardamente. *fallaciter*.
Bugiardo. *mendax*.
Bugietta. *mendaciunculum*.
Bugigattolo, e bugigatto, naſcondiglio. *latebra*.
Bugio, cioè forato. *perforatus*.
Bugione. *magnum mendacium*.
Bugloſſa, erba. *bugloſſum*, *lingua bovina*.
Bugnola, paniero, canaſtro, e vaſo da grano. *cumera*.
Bugnone. *tuberculum*.
Bujetto. *ſubobſcurus*.
Bujo, ſuſt. *tenebræ*.
Bujo, aggett. *obſcurus*, *tenebroſus*, *tenebricoſus*. al bujo. *in tenebris*.
Bulicame. *ſcaturigo*, *ſcatebra*.
Bulicare, bollire. *ebullio*.
Bulino, ſtromento da intagliare. *viriculum*.
Bulletta, bullettino. *libellus*, *ſchedula*.
Buonavoglia, galeotto volontario. *remex voluntarius*.
Buono, e da bene. *probus*, *bonus*, *virtute præditus*.
Buono da mangiare. *vaſcus*, *edulis*.
Buono da ſeminare. *ſativus*.
far buono, mettere a credito. *acceptum referre*. Per Concedere. *concedo*, *permitto*.
calla buone. *mitius*.
Burattare, tamiſare la farina. *incerno*, *cerno*.
Burattello, o buratto, ſetaccio. *cribrum farinarium*, *o incerniculum*.
Burattino, fantoccio di cenci, o legno. *pupa*.
Buratto, ſpezie di panno. *multitia*, *orum*.
Burbanza, vanagloria. *affectatio*.
Burbanzoſamente. *ſuperbe*, *glorioſe*.
Burbanzoſo. *glorioſus*, *ſuperbus*.
Burbero, auſtero. *torvicus*, *auſterus*.
Burabiello. *phaſelus*.
Burchio. *linter*.
Burla, faceзia. *facetiæ*, *arum*, *jocus*, *ſales*, *lepos*.
Burla in fatti. *luſus*, *ludus*.
Burlare, beffare, motteggiare. *colludo*, *derideo*, *illudo*.
Burlare con alcuno. *jocari cum aliquo*.
Burlare uno. *ludo*, *eludo aliquem*, *impono alicui*.
Burlatore. *irriſor*.
Burleſco, burlevole. *ludicrus*, *jocoſus*.
Burliero, faceto. *facetus*, *lepidus*.
Burlona, *nugator*.
Burraſca. *tempeſtas*.
Buſcare, acquiſtarſi. *aucupari*, *comparare*, *prædari*.
Buſco, Bruſcolo. *feſtuca*.
Buſſare, picchiare. *pulſo*, *percutio*.
Buſſe, percoſſe, o baſtonate. *verbera*, *plagæ*.
Buſſo. *buxus*. Per fracaſſo. *ſtrepitus*.
Buſſola. *pyxis nautica*.
Buſſolo. Vedi Boſſola.
Buſto, corpo ſenza capo. *truncus corporis*.
Butirro. *butyrum*.
Buttagra. *ova piſcium ſale condita*, *ὠοτάριχα*.
Buttare. *projicere*.
Buttare la ſorte. *ſortior*, *iris*.
Buttare a terra. *ſternere*, *evertere*, *proſtrare*.
Buttare a baſſo. *dejicere*, *deturbare*.
Buttar le foglie. *frondeſcere*.
Buttar piante. *germinare*.
Buttar' occhio. *gemmare*.
Buttarſi a' piedi di alcuno. *abjicere ſe ad pedes*.
Buttarſi dietro le ſpalle. *rejicere poſt tergum*.
Buttato per terra. *ſtratus*, *proſtratus*.
Buzzicare. *ſemper moveri*.
Buzzolato, ſorta di pane. *circulus*, *cruſtulum*, *panis dulciarius*.

C

Cacare, andar del corpo. *caco*, *dejicio*, *alvum*, *vel ventrem exonero*.
Cacarella, o cacajuola. *foria*, *orum*, *liquidior alvus*, *ſoluta alvus*, *lienteria*.
chi ha cacarella. *foriolus*, *alvinus*, *lientericus*.
Cacatojo. *latrina*. Pubblico. *forica*. privato, *ſella familiarica*.
Cacca, voce de' fanciulli. *ſtercus*.
Caccatrepola, erba. *tribulus*, *i*.
Cacchioni, primi peli che naſcono agli uccelli. *lanugo*, *inis*. Per Uova di moſche, *fœtus muſcarum*.
Caccie d' animali. *venatio*, *venatus*. da caccia. *venaticus*, *venatorius*.
Caccie del toro. *pugna beſtiaria*.
dar la caccia. *in fugam agere*, *fugare*.
Cacciamoſche, ventaglio. *flabellum*, *i*, *muſcarium*, *ii*.
Cacciagione. *venatio*, *captura*.
Cacciare, andare a caccia. *venor*, *aris*. Per iſcacciare, *propulſo*, *extrudo*, *expello*, *ejicio*.
Cacciare in prigione. *compingere in carcerem*.
Cacciar da' confini. *extermino*.
Cacciar con fiſchi. *explodo*, *exſibilo*.
Cacciar dentro. *intrudo*. Per Ficcare. *figo*.
Cacciar giù. *detrudo*.
Cacciar in dietro. *rejicio*.
Cacciare la fame. *compeſcere famem*.
Cacciare il male. *depellere morbum*.
Cacciato, ſpinto fuori. *expulſus*, *ejectus*.
Cacciato dalla patria, bandito. *exſorris*.
Cacciatore. *venator*.
Cacciatrice, *venatrix*.
Cacherello. *ſtercus*. Cacherello de' topi. *muſcerda*.
Cacheria, coſtume odioſo. *odioſus inceſſus*, *motus*, *forma*.
Cacio. *caſeus*. cacio freſco, *caſeus recens*. fare il cacio. *figurare caſeos*.
Cadevero, corpo morto. *cadaver*.
Cadauno. *quiſque*, *ſinguli*.
Cadente, che cade. *cadens*. Per Mancante, *deficiens*. Età cadente. *ſenectus*.
Cadenza. *caſus*, *poſitio*.
Cadere, caſcare. *cado*, *excido*, *ruo*.
Cadere di ſperanza. *excidere ſpe*.

Cader

Digitized by Google

Cader d'animo. *animo cadere.*
Cader malato. *in morbum incidere.*
Cader boccone. *pronum cadere.*
Cader dalla memoria. *mente excidere.*
Cadevole, caduco, mortale, fragile. *fragilis, caducus.*
Cadimento. *caſus, ruina.*
Caduco. *caducus.*
Caduta. *caſus, ruina, lapſus, lapſio.*
Caffo, inegaale, diſpari. *impar.*
Cagionare. *efficio, gigno, pario.* Per incolpere. *cauſor.*
Cagione. *cauſſa.*
Cagionevole, indiſpoſto. *valetudinarius.*
Cagliare. *ſileo.* Far cagliare. *ſilentium imponere.* Per incominciare o perderſi d'animo. *labaſcere, deſiſtere.*
Cagna. *canis.*
Cagnaccio. *moloſſus.*
Cagneſco, canino. *caninus.*
Cagnatto, o cagnolino. *catulus, catellus.*
Cagnuola. *catella.*
Cagnuolo, cagnuolino, cagnetto. *catulus.*
Caicco, vaſcelletto. *cymbula, ſcapha.*
Calabrone, animale ſimile alla Veſpa. *crabro, onis.*
Calamajo, peſce. *loligo.* Il diminutivo. *loligancula.*
Calamajo, dove teniamo l'inchioſtro. *calamaria theca.*
Calamita pietra. *magnes.*
Calamità, miſeria. *calamitas, clades.*
Calamitoſo. *miſer, calamitoſus.*
Calandra, uccello noto. *arredula, alau.*
Calappio, trappola. *decipula.*
Calare, ſcendere. *deſcendo.*
Calare, cioè mandar giù da alto o baſſo. *demitto.*
Calare, cioè mancare. *decreſco.*
Calata. *deſcenſus, demiſſio.*
Calca, folla. *frequentia, magna vis, turba.*
Calcagno del piede. *calx, calcaneum.*
Calcamento, calcatura. *preſſura, conculcatio.*
Calcare, premere. *calco, premo.*
Calcatamente. *preſſe.*
Calcato. *preſſus.*
Calcese, cima dell'albero della nave. *Carcheſium.*
Calcetto. *calo, onis, calceolus.*
Calcedonia, pietra. *onyx, onychis.*
fatto di calcedonia. *onychinus.*
Calcina, o calce. *calx.*
Calcina viva. *calx viva.*
Calcina ſtemperata con ſabbia. *arenatum.*
Calcinaccio, rottame. *rudus, eris.*
Calcinare, ridurre calcina. *in calcem redigere.*
Calcio. *calx, cis, ictus calcis.* Per ſorta di giuoco. *harpaſtum.* Dar de' calci. *petere, ferire calcibus aliquem.*
Calcitrare, ricalcitrare. *calcitro, as.*
Calcitroſo, che tira calci. *calcitroſus.*
Calcolare, far conti. *ſupputo, ſubducere rationes, ſubducere ſummam.*
Calcolatore. *calculator, ſupputator.*
Calcole, ſtromento, nel quale i teſſitori tengono i piedi, teſſendo la tela. *inſilia, orum.*
Calcolo. *calculus.*
Calcolo, cioè conto. *ſumma, ratio, ſupputatio.*
Caldaja. *ahenum, cacabus, caldarium.*
Caldamente. *calide, fervide.*
Caldana, caldo grande. *æſtus.*
Caldano, vaſo per riſcaldar le ſtanze. *caldarium vas.*
Caldeggiare, proteggere, favorire. *favere.*
Calderajo. *faber ærarius.*
Calderotto, o calderuola. *vaſculum æneum.*
Caldezza, calore. *calor, ardor, æſtus.*
Caldo, ſuſtant. calore. *calor, æſtus.*
Caldo, add. *calidus, fervidus.*
eſſer caldo. *caleo.* divenir caldo. *caleſco.*
Caldo caldo, avverb. val ſubito ſubito. *illico, ſtatim, extemplo.*
Caldura. *æſtus.*
Calendario, o calendaio, libretto da conoſcere le Feſte e gli altri giorni. *calendarium.*
Calende, o calendi. *calendæ.*
Calere, verbo impers. *curæ, vel cordi eſſe.*
Caleſſo. *vehiculum, rheda.*
Calice, vaſo da bere. *calix, cyathus, poculum.*
Caliccetto. *calicu lus.*
Calidità. *calor.*
Caligine, oſcurità. *caligo, inis.*
Caliginoſo. *caliginoſus.*
Calle, via, ſtrada. *callis, ſemita, via.*
Callo, durezza di carne. *callum.*
far il callo. *occalleſco, obdureſco.*
Calloſo, pien di calli. *calloſus.*
Calma del mare. *malacia, tranquillitas.*
Calmare. *tranquillo.*
Calmetre. *traduæ.*
Calo, calamento. *deſcenſus.* Per Diminuimento, *imminutio.*
Calore, caldo. *calor, fervor, æſtus.*
Calorifico. *calefaciens.*
Calocio, tenero. *tener, imbecillus, debilis.*
Calpeſtamento. *conculcatio.*
Calpeſtare. *protero, proculco, conculco.*
Calpeſtio, ſtrepito che ſi fa co' piedi. *pedum ſonitus, ſtrepitus.*
Calvezza, e calvizio. *calvitium.*
Calunnia, accuſa falſa. *calumnia.*
Calunniare, *calumnior.*
Calunniatore, calunnioſo. *calumniator.*
Calunnioſamente. *per calumniam, calumnioſe.*
Calvo. *calvus.* divenir calvo. *calveſco.* eſſer calvo. *calveo.*
Calza. *caliga, tibiale.*
Calzare. *calceo, calceos induo.*
Calzare, nom. *calceus, calceamentum.*
Calzaretto. *parva caliga, cothurnus.*
Calzerone, o calcerotto. *vilis caliga, impilia, orum.*
Calzetta, *exiguum tibiale.*
Calzolajo. *calceolarius, caligarius.*
Calzoleria, bottega di calzolajo. *ſutrina.*
Calzoni. *femoralia.*
Camaleonte. *chamæleon.*

Camangiare, companatico. *obſonium.*
Camarlingo. Vedi Camerlingo.
Cambiamento di fortuna. *viciſſitudo fortunæ.*
Cambiare. *permuto, commuto.*
Cambiatore di moneta. *menſarius, argentarius.*
Cambio, cambiamento, ſcambio. *permutatio, mutatio.* Render il cambio. *par pari referre, gratiam referre, remunerari, tribuere.*
Cambio di banco. *publica permutatio, fœnus.*
Cambio di danari. *permutatio pecuniæ.*
Cambio con l'aggio. *collybus, i.*
lettere di cambio. *pecuniarum permutatio per litteras.*
Dar lettere di cambio. *praeſcribere alicui pecuniam.*
Cambraja, tela ſottiliſſima. *ſindon, onis.*
Camera. *cubiculum.*
Camera, luogo del pubblico denajo. *ærarium.*
Camera per la Spoſa. *thalamus, i.*
Camera per le donne. *gynæceum.*
Cameraccia. *incilegum, incommodum cubiculum.*
Camerata. *contubernium.*
Camerella, o cameretta. *zotheculà.*
Cameriere, *cubicularius, ſervus a cubiculo, coſmeta.*
Cameriera. *famula, o ancilla a cubiculo.*
Camerino. *zotheculà.*
Camerlengato. *quæſtura, æ, & cura ærarii.*
Camerlingo. *curator pecuniæ publicæ, quæſtor, is, o quæſtor ærarii, præfectus ærarii.*
Camice. *veſtis antica ſacerdotalis, o alba vien detto da' tanti ſcrittori.*
Camicia. *ſubucula.* Chi fa camicie. *induſiarius.*
chi ha la camicia. *induſiatus.*
Camiciotto. *tunica linea.*
Camicinola. *tunica.*
Cammelliere. *camelorum cuſtos.*
Cammello. *camelus.*
Camminare. *ambulo, gradior, incedo.*
Camminata, cioè ſala. *aula, atrium.*
Cammino, ſtrada, viaggio. *iter, via.* metterſi in cammino. *iter ſuſcipere, viæ ſe committere.*
Cammino del fuoco. *caminus.*
Camoſcio, ſorta di corame. *aluta.*
Camozza, daino. *dorcas, adis, dama, rupicapra.*
Campagna. *campus, ager.*
Campagne di campi. *campeſtria, arva, agri.*
Campagnuolo, o campajuolo, attenente a campagna. *agrarius.*
Campale. *campeſtris.*
battaglia campale. *prælium iuſtum.*
Campana da ſonare. *æs tintinnabulum.*
Campanajo. *turris ſacræ cuſtos.*
Campanella, campanello. *tintinnabulum.*
Campanelle, ſorta di erba. *convolvulus.*
Campanile. *turris.*
Campare, cioè ſalvare. *ſervare, eripere, liberare.*
Campare, cioè ſalvarſi. *evadere.* Campar la morte, *mortem effugere.*
Campato. *ſervatus, ereptus.*
Campeggiare. *caſtra ponere, habere.*
Campereccio. *agreſtis, campeſtris.*
Campeſtro, o campeſtre. *campeſtris.*
Campicello, o camperello. *agellus.*
Campidoglio. *Capitolium.*
Campione, *heros,* il combattente, o accoltellatore. *gladiator.*
Campioneſſa. *virago, heroina.*
Campo, ove ſi ſemina. *ager, arvum.*
Campo laſciato ſenza lavorarlo. *ager ceſſans.*
Campo zappato. *paſtinatum.*
Campo che ſi ſemina ogn'anno. *ager reſtibilis, arvum reſtibile.*
Campo, che ſi ſemina un anno sì, e l'altro no. *novale, is, o ager novalis.*
Campo ſtuſſo. *ager effœtus, ſolum effœtum, ager fatigatus, ſolum defatigatum.*
Campo umido. *ager uliginoſus, ager aquoſus.*
Campo pietroſo. *ager renfragoſus, lapidoſus.*
Campo pieno di ſterpi. *ager ſarrularius.*
Campo ſenz'alberi. *ager nudus, & vacuus.*
Campo ſenza beſtiame. *ager viduus pecudibus.*
Campo da guadagnare. *ager quæſtuoſus.*
Campo di ſpeſa. *ſumptuoſus ager.*
Campo ghiajoſo. *ager calculoſus, vel glareoſus.*
Campo fangoſo. *ager limoſus, vel lutoſus.*
Campo fertile. *ager fructuoſus, ferax, fertilis, ſolum fertile.*
Campo ben coltivato. *ager bene cultus.*
Campo graſſo. *ager craſſus, pinguis, lætus.*
Campo da formento. *ager frumentarius.*
Campo piano. *campus, æquor.*
Campo in collina. *collinus ager.*
Campo in montagna. *montanus ager.*
Campo, che paga penſione. *ager vectigalis, ager decumanus.*
Campo da paſcolo. *ager paſcuus.*
Campo del pubblico, che s'affitta a paſcolo. *ager ſcripturarius.*
Campo accreſciuto da' fiumi. *ager alluvione auctus.*
Campo dato in premio a' ſoldati. *ager aſſignatus.*
Campo da' ſoldati. *caſtra, orum.*
Campo, luogo dove ſi combatte. *arena, æ.*
Campo dello ſcudo, ove è l'arme o inſegna. *area, æ.*
aver campo, o dar campo di fare. *habere, vel dare ſpatium ad &c.*
mettere in campo. *educere in aciem.*
Camuffare, traveſtire. *caput obvolvere, obtegere.*
Canaglia, canagliaccia. *ſordes, & fæx civitatis, ſordidiſſimum hominum genus, populus, plebecula.*
Canale, legno cavato, pel quale l'acqua corre. *canalis, tubus.*
Canale per condur l'acqua fuori d'un fiume. *incile.*
Canale per condurre acqua che ſalga in alto, *euripus.*
Canale, ſtretto di mare. *fretum.*
Canaletto. *canaliculus, tubulus.*
Canapa, e canapo. *cannabis, cannabum.* Di canape. *cannabinus.*
Canapo, fune groſſa di canapa. *rudens.*
Canata, bravata. *minæ.* Dare una canata. *male verbis accipere.*

Canavaccio, tela. *cannabina tela.*
Cancellare, caſſare. *deleo, induco, oblitero.* Che ſi può facilmente cancellare. *delebilis, deletrius.*
Cancellare, chiudere con cancelli. *cancellis claudo.*
Cancellatura, cancellazione. *litura.*
Cancellaria, *tabularium, grammatophylacium.*
Cancelliere. *ſcriba, cancellarius.*
Cancello. *clathrum, cancellus.*
Canchero. *cancer, carcinoma.*
Cancrena. *gangræna.*
Cancro, uno de' dodici ſegni del Zodiaco. *cancer.*
Candela. *candela.* Candela di ſevo. *candela ſebacea.* Di cera. *cereus.*
Candelliere. *candelabrum.*
Candelliere attaccato. *lychnuchus penſilis.*
Candidato. *candidatus.*
Candidezza. *candor.*
Candido, bianco. *candidus, albus.*
Candire, confettare le frutta, *candio, is.*
Candore. *candor.*
Cane. *canis.* Di cane, *caninus.*
Cane, peſce. *canis marinus.*
Cane, ſtella. *canis, canicula.*
Cane da pecore. *moloſſus.* Da caccia. *venaticus.*
Cane per cavare i denti. *forceps, ipis.*
Caneſtrello, o caneſtretto. *ciſtula, ciſtellula, quaſillum,*
Caneſtro, paniero, ceſto. *caniſtrum, ciſta, calathus, qualum.*
Cangiante, cioè di color cangiante. *verſicolor, coloris.*
Canile, letto da cani. *canum cubile.*
Cangiare. *muto, permuto.*
Canino, picciol cane. *catulus, catellus.*
Canizie, canutezza. *canities.*
Canna. *arundo, calamus.*
di canna, *canneus, arundineus.*
Canna di muratore. *decempeda, æ.*
Canna della gola. *guttur.*
Canna d'organo. *calamus tibialis, fiſtula.*
Canna ſottile di palude. *calamus fruticoſus.* luogo dove naſcono canne. *cannetum arundinetum.*
Canella, ſpezie d'aromato. *cinnamomum.*
Canella da cavar vino dal vaſo. *fiſtula.*
Cannello, pezzuol di canna. *internodium.*
Cannocchiale. *inſtrumentum vitreum ad conſpiciendum.*
Cannoncello. *tubulus.*
Cannone. *fiſtula.*
Cannone da guerra. *tormentum bellicum, baliſta incendiaria.*
Cannoni della fontana. *ſiphones.*
Cannoneria. *baliſtarium.*
Cannoio. *arundinoſus.*
Cannuccio. *tenuis calamus, cannula.*
Canone. *canon, lex pontificia, κανών.*
Canonica. *Canonicorum domicilium.*
Canonicamente. *legitime.*
Canonicato. *Canonici dignitas.*
Canonico. *Canonicus.*
Canoniſta. *Pontificiæ legis peritus.*
Canonizzare. *in Divorum numerum referre.*
Canoro, ſonoro. *canorus.*
Canova, dove ſi ripone vino, olio, o altro. *cella penaria.*
Canovajo. *promuſcondus, cellarius.*
Canſare. att. diſcoſtare. *ſubmoveo.* neut. canſarſi di pericolo. *evadere periculum, declinare periculum.*
Cantacchiare. *cantillare.*
Cantambanco. cerretano. *circulator.*
Cantare. *cano, canto.*
Cantaro. *trulla, æ, cantharus.* Per vaſo da immondizie, *laſanum.*
Cantatore, o cantore. *cantor, cantator.*
Cantatrice. *cantrix.*
Canterella, animale. *cantharis, idis.*
Canticchiare. *cantillo, as.*
Canterino, che ſpeſſo canta. *canturiens.*
Cantica. *canticum.*
Canticchiare, *cantito, as.*
Cantilena. *cantilena.*
Cantina, canova. *cella vinaria.*
Cantinella, tavoletta di legno per coprire le caſe. *ſcandula.*
Canto. *cantus.*
Canto figurato. *concentus muſicus.*
Canto funerale. *nænia, æ.*
Canto, cioè banda. *latus, pars, angulus.* Dal canto mio, *quod ad me attinet, quantum in me eſt.* Laſciar da canto. *omittere, prætermittere.*
Cantonata, o cantone al di fuori. *flexus anguli, verſura, æ.* Cantone di dentro. *angulus.* Di più cantoni. *anguloſus, multangulus.*
Cantoncello, o cantuccio. *angellus.*
Canutezza. *canities.*
Canuto. *canus, incanus.*
Canzona, o canzone. *cantilena, canticum, cantio, carmen.*
Canzonetta. *canticnoola.*
Canzoniere, raccolta di canzoni. *lyrica, orum.*
Capeccio oſtinato. *pervicax.*
Capace, ampio, grande. *capax.*
Capacità, grandezza. *capacitas.*
Capacità, cioè talento. *ingenium.*
Capacitare, render capace. *ſatisfacere alicui.*
Per divenir capace. *acquieſcere.*
Capanna, caſa ruſtica. *tugurium, mapalia, caſa, æ.*
Capannella, caſupola. *tuguriolum.*
Caparbieria, oſtinazione. *pertinacia, pervicacia.*
Caparbio. *pertinax, pervicax.*
Caparra. *arrhabo, arrha.* Laſciar per caparra. *arrhabonem relinquere.*
Caparrare, dar caparra. *arrhabonem dare.*
Capellatura, o capelliera, accapigliatura. *capillamentum, cæſaries, coma.*
Capello. *capillus, crinis.*
Capelli ſparſi. *paſſi crines.*
Capelli ricciuti. *cincinni, orum, capillus intortus.*
chi ha capelli ricciuti. *cincinnatus.*
capelli acconci. *capillus comptus.*
capelli canuti. *cani, orum.*

capelli

Digitized by Google

capelli morti, e poſticci. *coma ficta, adulterina, capilli adſciti.*
capelli d'avanti. *antiæ, arum.*
capelli intorciati in cima. *cirrus, i, ſuggeſtus comæ.*
a capello. *ad unguem.*
trarre un pe' capelli. *invitum trahere.*
non ſofferire che ſia torto un capello. *ne minimam quidem pati poſſe.*
Capelluto, cioè di capelli lunghi. *capillatus, comatus.*
Capelvenere, erba. *adiantum, callitrichon.*
Caperozzolo. dim. di capo. *capitulum.*
Capeſtrare, incavezzare. *capiſtro, as.*
Capeſtro, laccio. *capiſtrum.*
Capevole. *capax.*
Capezzale da letto. *cervical.* Eſſer ridotto al capezzale. *laborare in extremis.*
Capi di vite. *flagella, orum, palmites.*
Capillare, ſottile a capello. *capillaceus.*
Capinera, uccello. *atricapilla.*
Capire. *capio, percipio.*
Capitale. *caput, ſors.* far capitale poco o aſſai. *parvi vel magni facere.*
Capitale, addiet. *capitalis.* Per Utile al capo. *capiti utilis.*
Capitalmente. *capitaliter.*
Capitana, nave capitana. *navis prætoria.*
Capitananza, o capitanato. *imperium, ductus.*
Capitano. *dux, imperator, ductor.* Capitano di bandiere. *anteſignanus.* di corſali. *archipirata.* di dieci uomini. *decurio.* di cento, *centurio,* di dugento. *ducenarius, ii.*
Capitano della flotta. *dux claſſis maritimæ.*
Capitano della prima banda. *primipilus, i.*
Capitano della prima ſquadra. *dux primæ cohortis.*
Capitano di ſquadra. *dux alæ.*
Capitano della vanguardia. *ductor primi agminis.*
Capitano della retroguardia. *ductor poſtremi agminis.*
Capitare. *advenio, pervenio.*
Capitello, parte ſopra la colonna. *capitellum, capitulum.*
Capitello della tetta o mammella. *papilla.*
Capitolare. *per certa, & diſtincta capita de re aliqua convenire.*
Capitolazione. *conventio.*
Capitolo. *caput, capitulum.*
Capitoli, convenzioni. *pacta, conventa.*
Capitolo, cioè adunanza di gente. *conventus.*
Per luogo, dove ſi radunano a ragionare. *exhedra, æ.*
Capitombolo. *in caput ſaltatio.*
Capitoſo, teſtereccio. *pertinax.*
Capo, cioè teſta. *caput.*
Capo, cioè guida. *dux.*
Capo di latte. *coloſtrum, i, coloſtra, æ.*
Caponero, o capinera, uccello. *atricapilla.*
Capocaccaro. *magiſter pecoris.*
Capo di mare. *promontorium.*
Capo di caſa. *paterfamilias.*
Capo di tavola. *primo loco diſcumbens.*
Capo per capo. *per ſingulos capitum, ſingillatim, viritim.*
in capo di tre anni. *poſt tres annos.*
da capo. *ab ovo.*
da capo, cioè di nuovo. *iterum, denuo.*
di ſuo capo. *marte ſuo, de ſententia ſua.*
eſſer di ſuo capo. *eſſe tenacem ſententiæ ſuæ.*
entrar in capo. *in mentem venire.*
metter nel capo ad uno. *perſuadere alicui.*
ſcoprirſi il capo in ſegno di riverenza. *aperire caput.*
far capo, incominciare. *exordiri.*
far capo, parlandoſi di poſteme. *ſuppuro, as.*
far capo in un luogo, adunarviſi. *convenire, cogi.*
metter capo, sboccare. *effundi, egerere ſe ſe.*
metter in capo. *in caput tollere.*
tenere o avere in capo. *geſtare capite.*
romperſi il capo, per metafora. *obtundi, magna moleſtia affici.*
tener le mani in capo ad alcuno. *tueri, cuſtodire aliquem.*
trarre a capo. *perficere, ad exitum perducere.*
venire a capo. *ad exitum pervenire,* renaſci.
Capobombardiere. *libratorum Præfectus.*
Capocaccia. *venationis dux, princeps.*
Capocchio, ſcimunito. *ſtolidus, fatuus.*
Capodieci. *decurio.*
Capogiro. *vertigo.*
Capolino. *capitulum.* Far capolino, *clanculum aſpectare.*
Capomaeſtro. *fabrorum præfectus.*
Capone, cioè oſtinato. *pertinax, capito.*
Caponeria. *pertinacia.*
Capopiede, cale ſoſſopre, come volgiere capopiede. *ſummum imum reddere, miſcere, pervertere.*
Caporale. *decurio.*
Caporione. *ductor, dux.*
Cappa, mantello. *pallium, lacerna.*
Cappa di velo nero, che portano le donne in teſta come ſi uſa in Venezia. *ricinum, adis.*
Cappa, peſce con guſcio duro. *concha.*
Cappa longa, peſce. *dactylus.*
cappa di cuojo. *penula ſcortea.*
cappa alla Spagnuola. *circumtum.*
Cappa da viaggio. *lacerna, penula.*
Cappe cotonata. *gauſape, is, penula gauſapina.*
Cappare, ſcegliere. *eligo, ſeligo.*
Cappella di Chieſa, o Chieſa piccola, luogo dedicato a Dio. *ſacellum, ædicula, ſacrarium.*
Cappellano. *æditaus, ſacerdos.*
Cappelletto. *pileolus.*
Cappello. *pileus, galerus.* Chi ha cappello in teſta, *pileatus.*
Cappello da Sole. *cauſia.*
Cappello da viaggio. *petaſus, i.*
Cappello di cuojo. *cudo, onis.*
Cappello da Stradiotto. *apex, cis, galerus acuminatus, pileus Epiroticus.*
Cappelluccio. *pileolus.*
Cappelluto. *criſtatus.*
Capperi, avverb. ammirativo. *papæ.*
Cappero, frutice noto. *capparis.*
Cappetta. *palliolum.*
Cappio, il quale ſi laſcia nell'allacciare le ſtringhe per poterle ſcioglier. *nodus, laqueus.*
Cappita, eſclamazione. *papæ.*
Capponare. *caſtro.*
Cappone, animale notiſſimo. *capo, onis.*
Cappotto. *pallium ſubſutum, ſagum villoſum.*
Cappuccio, e capperone, o capperuccio. *cucullus.*
Capra, animale. *capra.* Di capra. *caprinus.*
Capra ſelvatica. *caprea.* Stalla da capre. *caprile.*
Capraro. *caprarius.*
Capretta. *capella.*
Capretto, e cavretto. *hœdus.*
Capriccio, quel tremore che fa arricciare i capelli. *horror.* Per Fantaſia. *animi impetus, animi motus, cupiditas, inventum, i.*
Capriccioſo. *cupidus, cerebroſus, difficilis.*
Capricorno, animale. *capricornus.*
Caprifico, fico ſalvatico. *caprificus.*
Caprino, di capra. *caprinus.*
Capriole, cavriola. *ſaltatio.*
Capriuolo, cavriuolo. *capreolus.*
Caprone. *hircus, caper.*
Caraffa, vaſo di vetro. *phiala vitrea.*
Caraffina. *parva phiala.*
Caramella. *mennulus.*
Caramente. *humaniter, benigne, benevole.*
Caratare, peſare minutamente. *ad ſiliquam ponderare.* Per metafora. *diligenter, & ad amuſſim appendere, æſtimare, examinare.*
Caratello, botticella. *ſeria, doliolum.*
Carato, peſo che è il ventiquattreſimo dell'oncia. *ſiliqua, caratium.*
Carattere, ſegno, forma. *inſigne, ſignum, nota, character.*
Caratterizzare. *impreſſa nota inſignire.* Per metaf. Dichiarare ſolennemente. *ſolemni ritu deſigno.*
Caravella, ſorta di naviglio veloce. *celox.*
Carbonaja, luogo dove ſi fa il carbone. *carbonaria fornax.*
Carbonajo, chi fa carbone. *carbonarius.*
Carbonchio, infermità. *carbunculus.*
Carbonchio, pietra prezioſa. *carbunculus.*
Carbone acceſo. *pruna.* ſmorzato. *carbo.*
Carcame, ſcheletro. *cadaver exſiccatum, oſſea forma.*
Carcare, voce de' Poeti ſincopata da caricare. *onero.* Carcar l'arco. *intendere arcum.*
Carcaſſo, turcaſſo da riporvi le freccie. *pharetra.*
Carcerazione. *inclaſio, o conjectio in carcerem.*
Carcere, prigione, prigionia. *carcer.* Eſſer meſſo in carcere. *in carcerem conjici, detrudi.*
Carceriere, guardiano della carcere. *cuſtos carceris.*
Carcioſo, articiocco. *cinara, carduus ſativus.*
Carco, ſuſt. *onus, pondus.*
Carco, addiet. *onuſtus.*
Cardare, ſcardaſſare la lana. *carmino, as.*
Cardatura. *carminatio.*
Cardellino, e Cardello, uccello. *carduelis.*
Cardinale. *Cardinalis.*
Cardine. *cardo, inis.*
Cardo, erba nota. *carduus.*
Carena, la parte di ſotto del navilio. *carina, æ.*
Careſtia. *penuria, difficultas annonæ, annonæ caritas.*
Careſtia di tempo. *anguſtia temporis.*
Careſtia eſtrema. *ſumma caritas.*
Carezzare, e careggiare. *blandior, illicio.*
Carezze. *illecebra, blanditiæ.*
Carezzevolmente. *blande.*
Carica o caricatura. *pondus, onus.* Per Cura di far qualche coſa. *munus, officium.* Dare, o pigliar carica. *impreſſionem facere, vel pati.*
Caricare. *onus impono.* Per metaf. ingiuriare. *invidia onerare.*
Caricare il popolo di dazj. *onerare populum vectigalibus.*
Caricar' il nemico. *hoſtem urgere.*
Caricarla a uno. *eludere aliquem, imponere alicui.*
Caricar nel diſcorſo. *augere, exaggerare.*
Caricar le mani, cioè aggravare. *opprimere, vehementius, aut violenter agere.*
Caricato. *onuſtus, oneratus.*
Carico. V. Carica.
nave da carico. *navis, oneraria.*
Cariſſimamente. *ſumma benevolentia, & charitate.*
Carità. *charitas.*
far carità, o limoſina. *benigne alicui facere, in pauperes erogare, ſtipem largiri.*
Caritatevolmente, o caritevolmente, a caritativamente. *benigne, benevole, miſericordi & liberali animo.*
Caritativo, o caritevole. *benignus, miſericors.*
Carme, voce Poetica. *carmen.*
Carminare, pettinar la lana. *carmino, pecto.*
Carnacciuto. *carnoſus, corpulentus.*
Carnaggio. *caro eſculenta.*
Carnagione. *carnis color.*
Carnajo, dove ſi ripone la carne. *carnarium.* Per cimiterio. *cœmeterium.*
Carnalaccio. *libidinis effrenatæ, libidinoſiſſimus.*
Carnale. *libidinoſus, laſcivus.*
Carnale, parente ſtretto. *conſanguineus, cognatus.* Fratel carnale. *frater germanus.*
Carnalità. *libido, a libidinoſa facta.*
Carnalmente. *libidinoſe.*
Carname. *caro corrupta.*
Carnaſciale, o carnovale. *Bacchanalia, orum.*
Carne. *caro.*
Carne, cioè luſſuria. *libido, venus, obſcenæ voluptates.*
Carne di bue. *caro bubula.*
Carne alleſſa. *elixa caro.*
di beſtia morta da ſe. *caro morticina.*
di cinghiale. *caro aprina, o apragna.*
cotta ſu' carboni. *caro toſta.*
di caſtrato. *caro vervecina.*
cotta nel ſuo brodo. *caro jurulenta.*
fritta. *caro fricta, a frixa.*
a guazzetto. *caro jurulenta.*
di pecora. *caro ovilla.*
di porco. *caro ſuilla, vel porcina.*
di porco ſalata. *ſuccidia.*
rancia. *caro ſubrancida.*
arroſto. *caro aſſa.*
ſecca al fumo. *caro infumata, caro fumea.*
di vaccina. *caro bubula.*
di vitello. *vitulina.*
Carneſica. *carnoſitas.*
Carneſalata, e carneſecca. *ſuccidia.*
Carniere, o carniero, foggia di taſca. *pera.*
Carnificina. *laniena, carnificina.*
Carnoſità. *caro.*
Carnoſo, carnacciuto. *carnoſus.*
Carnovale. *bacchanalia, orum.*
Caro, cioè grato. *carus, gratus, jucundus.*
Caro, cioè che vale gran prezzo. *carus, pretioſus.*
Caro, ſuſt. diſorbitanza di prezzo. *caritas.*
Caro, avverb. *care.*
Carogna, coſa puzzolente. *res putris, male olens, cadaver.*
Carola, ballo. *chorea, ſaltatio.*
Carolare. *choreas ducere.*
Carota, frutto. *ſiſer, eris.*
Carota, cioè bugia. *commentum, mendacium, figmentum.*
Carotajo. *mendax, mendaciloquus.*
Carotare, cioè ficcar carota. *falſa loqui.*
Carovana. *jumentorum vel navium multitudo agmine vel catervatim ſimul iter habentium ad ſecuritatem.*
far le carovane. *legitimum tempus explere maritimis expeditionibus obeundis.*
Carpare, cioè carpire. *arripio.* Per andar carpone. *repo, repto.*
Carpione, peſce. *cyprinus.*
Carpire. *decerpo, arripio, capio.*
Carpita, panno con pelo lungo. *villoſus pannus.*
Carpone, avverb. *repando.* Andare carpone *repo, repto.* L'andare carpone. *repatus, us, repatio.*
Carradore, che fa carri. *carpentarius.* Per Conducitore di carri. *eſſedarius, auriga.*
Carrata, quanto ſi conduca in un carro. *veher, is.*
Carratello. *cadus, ſeria.*
Carreggiere. *auriga, carrum duco.*
Carreggiata, ſtrada battuta da' carri. *via vehicularia, actus, us.*
uſcire della carreggiata per metaf. *falli, decipi, aberrare.*
Carretta. *carpentum, vehiculum, eſſedum, curriculus.*
Carretta da quattro cavalli. *quadriga.* Da due. *biga, arum.*
Carretta, che ſi uſa nelle Proceſſioni ſacre. *ferculum.*
Carrettate, carrata, V.
Carrettiere, colui, che guida la carretta. *auriga, æ.*
Carrettiere, o carrettajo. *eſſedarius, auriga.*
Carretto, carricello, carro picciolo. *currus, curriculus.*
Carriaggio, arneſe che portaſi attorno con carro, o con beſtie da ſoma. *impedimenta, ſarcina.*
Carriera. *curſus, curſura, curriculum.*
Carriuola da letto con girelle. *lectus ambulatorius.*
Carriuola da letame. *veher, is.*
Carro. *carrus, carrum, currus, plauſtrum, vehiculum.*
Carro da due cavalli. *biga, æ.* Da tre. *triga, æ.* Da quattro. *quadriga.*
Carro da guerra per fracaſſare un'eſercito. *covinus.*
Carro da vettura. *ſerrarum, onerarium vehiculum.*
Carro trionfale. *currus triumphalis.*
Carro di tramontana e della notte. *Bootes, plauſtrum.*
Carrozza. *carruca, rheda.*
Carrozza da viaggio. *rheda, æ.*
Carrozza da donne. *carpentum, e pilentum.*
Carrozzajo, colui che fa carrozze. *rhedarius, rhedarum faber.*
Carrozziere. *rhedarius, auriga, carrucarius.*
Carruba, volgarmente carroba. *ſiliqua, æ.*
Carruccio, dove ſi mettono i bambini, perche imparino a camminare. *pioſtellum.*
Carrucola, ſtrumento con girella incavata, che ſerve comunemente ad attignere l'acqua. *trochlea.*
Carrucolare alcuno, cale indurlo con inganno a far qualche coſa. *per fraudem inducere.*
Carta da ſcrivere. *charta, papyrus.* Da giuoco. *alea.* Di carta. *chartaceus.*
Carta liſciata. *charta dentata.*
Carta d'un libro, facciata. *pagina.* e 'l ſuo dimin. *pagella.*
Carta da ſtracci. *charta emporetica, ſcapus chartæ.*
Carta imperiale, o reale. *charta regia, hieratica, æ, macrocola, orum.*
Carta da ſcrivere e caſſare. *palimpſeſtus.*
Carta reale. *macrocolum.*
Cartaccia. *charta vilis, obſoleta, inepta.*
Cartapecora. *membrana, æ.*
Carta ſugante. *charta bibula.*
Carte da giuocare. *luſoria charta, alea.*
Carteggiare, guardare un libro carta per carta. *librum revolvere.*
Carteggiare, cioè tener corriſpondenza di lettere con alcuno. *cum aliquo litterarum commercio uti.*
Cartella, *pagella, ſchedula.*
Cartella cerata da ſcrivere. *palimpſeſtus.*
Cartello. *libellus.*
Cartello infamatorio. *libellus famoſus.*
Cartiera. *officina chartaria.*
Cartilagine. *cartilago.* Di cartilagine. *cartilagineus.*
Cartoccio, *cucullus.*
Cartolajo, che vende carta. *chartarius.*
Cartoliere, che fa carte. *chartularius.*
Cartone. *charta craſſa.*
Cartuccia. *chartula, ſchedula.*
Caſa. *domus. ædes, domicilium.* Per Famiglia, *domus, familia.* Di caſa, cioè famigliare. *familiaris.*
caſa aperta a tutti. *domus hoſpitalis.*
caſa di baratteria. *domus aleatoria.*
caſa di puttane. *fornix, luſtrum, lupanar.*
caſa del Podeſtà. *domus Prætoria, e Prætorium, ii.*
caſa Regale. *Regia domus.*
caſa fornita. *domus inſtructa.*
caſa sfornita. *domus nuda.*
caſa da vendere. *domus venalis.*
caſa da affittare. *domus conductitia.*
caſa ſana. *domus ſalubris.*

Digitized by Google

caſa che ſta per cadere. *ædes ruinoſæ*.
caſa mal fabbricata. *ædes male materiatæ*.
caſa polita, e vaga. *domus elegans*.
caſa grande. *domus ampla*.
caſa ſtretta. *domus anguſta*.
Caſacca. *tunica manicata*, *ſagum*. Voltar caſacca, vale mutar opinione. *mutare animum*, *mutare ſententiam*.
Caſaccia, cattiva caſa. *caſa*.
Caſale, mucchio di caſe. *pagus*.
Caſalingo, di caſa. *domeſticus*.
Caſamatta, caſa ſotterranea. *ſubterranea caſa*, *ſubſtructio*.
Caſamento. *domus*.
Caſata, o caſato. *familia*, *domus*.
Caſcamento. *caſus*, *lapſus*, *ruina*.
Caſcare, cadere. *cado*, *concido*, *corruo*, *excido*.
caſcare a poco a poco. *labi ſenſim*, *vel pedetentim*.
caſcare in errore. *labi*.
caſcare in giù. *decido*.
caſcare con empito. *proruo*.
caſcare di ſotto. *ſuccumbo*.
caſcare di ſopra. *ſuperincido*.
caſcare diritto. *concido*.
caſcare in miſerie. *incidere in ærumnas*.
caſcare di vezzi. *mollicie diffluere*.
caſcare nell' animo. *in mentem venire*.
Caſcaticcio. *caducus*, *quod facile labitur*.
Caſcina, luogo dove ſi paſturano le vacche per fare il cacio. *caſeale*, *is*.
Caſcio, cacio. *caſeus*.
Caſella, caſetta, caſina, caſipola. *domuncula*, *ædicula*.
Caſereccio, di caſa. *domeſticus*.
Caſiſta. *moralis ſcientiæ peritus*, *Theolog. moraliſ*.
Caſo, ſorte, avvenimento. *caſus*, *ſors*, *eventus*.
a caſo. *fortuito*, *temere*, *inconſulto*.
ciò che accade per caſo. *fortuitus*, *a*, *um*.
per caſo. *caſu*, *forte*, *fortuna*.
in caſo che. *ſi forte*.
far caſo d'una coſa. *facere*, *pendere*, *æſtimare*.
Caſolare, caſa ſcoperta. *domus diruta*.
Caſoſo, che d' ogni coſa fa caſo. *anxius*, *ſollicitus*, *meticuloſus*.
Caſſa. *capſa*, *capſula*, *arca*.
Caſſa da morti. *feretrum*, *loculus*.
Caſſare, ſcancellare, annullare. *deleo*, *induco*.
Caſſare i ſoldati. *exauctoro*.
Caſſazione o caſſatura. *litura*, *deletio*.
Caſſero, caſſo, *coſtarum ſinus*. Per la parte ſuperiore della poppa della nave. *pars puppis ſuperior*.
Caſſetta, picciola caſſa. *arcula*, *capſula*.
Caſſetta d' incenſo. *acerra*.
Caſſettajo *capſarius*, *arcularius*.
Caſſettina, o caſſettino. *capſula*, *arcula*.
Caſſia. *caſia*.
Caſſiere, guardiano di caſſe. *capſarius*, *arcarius*.
Caſſiere di banchi. *collybiſtes*, *æ*.
Caſſo, privo, voto. *caſſus*, *inanis*.
Caſſo, ſorta di buſto da donna. *thorax*. Per il concavo del corpo circondato dalle coſte. *coſtarum ſinus*, *thorax*.
Caſſone. *magna arca*.
Caſtagna, frutto. *caſtanea*, *æ*.
Caſtagneto, luogo piantato di caſtagni. *caſtanetum*.
Caſtagno, l'albero che fa le caſtagne. *caſtanea*, *æ*.
Caſtalderia. *villicatio*.
Caſtaldo. *villicus*.
Caſtamente. *caſte*, *pudice*, *integre*.
Caſtellaneria, e caſtellania. *oppidi*, *aut arcis præfectura*.
Caſtellano, guardiano del Caſtello. *præfectus arcis*. Abitator di caſtello. *oppidanus*, *caſtellanus*.
Caſtelletto, o caſtelluccio. *oppidulum*.
Caſtello, rocca, o forte. *caſtellum*, *oppidum*. Per macchina da ficcar pali. *fiſtuca*. da tirar ſu peſi. *trochlea*.
Caſtigare con parole e fatti. *caſtigo*, *punio*, *animadverto*.
Caſtigazione. *caſtigatio*, *cenſura*, *animadverſio*.
Caſtigo, *animadverſio*, *pœna*, *ſupplicium*.
Caſtità. *caſtimonia*, *caſtitas*.
Caſto. *caſtus*, *pudicus*, *integer*, *purus*.
Caſtoro, animale. *caſtor*. Di caſtoro, *caſtoreus*.
Caſtrare, tagliare o cavare i teſticoli. *caſtrare*, *evirare*, *eunuchum facere*, *teſtes incidere*.
Caſtrato. *caſtratus*, *evirátus*, *ſpado*, *eunuchus*.
Caſtrato, animale noto. *vervex*. Di caſtrato, *vervecinus*.
Caſtratura. *caſtratura*, *caſtratio*, *eviratio*.
Caſtrone, vale Caſtrato. *vervex*.
Caſuale. *fortuitus*.
Caſualmente, a caſo. *caſu*, *forte*, *fortuito*.
Caſuccia. *tugurium*, *domuncula*, *caſula*.
Catacomba. *hypogæum*.
Catafalco. *pegma funebre*.
Cataletto, bara in cui ſi portano i morti alla ſepoltura. *feretrum*, *capulus*.
Catalogo, ruotolo de' nomi. *catalogus*, *index*, *ſeries*.
Catapecchia, luogo ſterile, e rimoto. *ſeſqua*, *locus incultus*.
Catarro, infermità. *pituita*, *diſtillatio*, *gravedo*, *inis*.
Catarroſo. *pituitoſus*, *gravedinoſus*, *rheumaticus*.
Cataſta, maſſa di legne. *lignorum ſtrues*.
Cataſtrofe. *converſio*, *cataſtrophe*.
Catechiſmo. *Chriſtianæ doctrinæ inſtitutio*, *eruditio*.
Catecumeno. *catechumenus*.
Catena. *catena*.
Catenaccio, ſtromento da ſerrare porte, o feneſtre. *vectis*, *peſſulus*.
Catenato, incatenato. *catenatus*.
Catenella, catenuzza. *catenula*.
Caterata. *cataracta*, *æ*, *emiſſarium*.
Catinella da lavarſi le mani. *malluvium*.
Catino, conca. *catinus*, *pelvis*.
Catinuzzo. *catillus*.
Catrame, ſorta di ragia nera. *cedria*.
Cattare, procacciare. *capto*, *comparo*, *invenio*.
Cattedra. *cathedra*, *æ*.
Cattedrante. *magiſter*, *anteceſſor*.
Cattivamente. *nequiter*, *malitioſe*, *improbe*.
Cattivare, far prigione, o ſchiavo. *captivum facio*, *in ſervitutem adduco*. Per metaf. *capto*, *allicio*, *devincio*.
Cattivello. *improbulus*. Per infelice. *miſer*.
Cattivezza. *improbitas*.
Cattività, e cattivaggio, ſervitù. *ſervitus*. Per malizia, e peccato. *ſcelus*, *improbitas*.
Cattivo, triſto, e ſcellerato. *pravus*, *malus*, *improbus*. Cattiviſſimo. *peſſimus*.
Cattivo, cioè ſchiavo. *captivus*.
Cattolico. *catholicus*, καθολικός.
Cattura, preda. *captura*, *æ*.
Catturare. *comprehendo*, *capio*, *vincio*.
Cava, caverna, grotta. *cavea*, *ſpecus*, *cavum*: di molte cave. *multicavatus*, *multicavus*.
Cava da piantare alberi, o viti. *ſcrobs*.
Cava di ſaſſi. *lotomiæ*, *lapidicinæ*, *arum*.
Cava di metalli. *fodina*, *æ*, v. g. *argentifodina*, *aurifodina*.
Cavadenti. *dentiducus*.
Cavalcante. *equitans*.
Cavalcare. *equito*. Cavalcar' intorno. *obequito*, *circumequito*. Cavalcare in mezzo ad altri. *interequito*. Cavalcare a bardoſſo. *nudis equi humeris inſidere*.
Cavalcata. *equitatus*.
il cavalcare. *equitatio*.
Cavalcatura. *equus*.
Cavaleggiere, ſoldato a cavallo di leggieri armadura. *eques levis armaturæ*.
Cavaliere. *eques*.
Cavaliere da batter fortezze. *agger*, *vallum*.
eſſere o ſtare a cavaliere d' uno. *imminere alicui*.
Cavalla. *equa*, *æ*.
Cavallaccio, rozza. *vetulus equus*, *tardus caballus*.
Cavallaro. *agaſo*, *equiſo*.
Cavallereſcamente. *generoſe*, *ingenue*.
Cavalleresco. *generoſus*, *nobilis*, *ingenuus*.
Cavalleria, gente a cavallo. *equitatus*. Per grado, e dignità. *dignitas equeſtris*.
Cavalerizza. *equorum palæſtra*.
Cavallerizzo. *equorum Magiſter*.
Cavalletta. *locuſta*. Per inganno. *dolus*.
Cavalletto. *equuleus*, *equuleus*.
Cavalletto, ſtrumento di legno per ſoſtener peſi. *equuleus*.
Cavalletto, ſtromento da letto. *fulcrum*, *fulcimentum*.
Cavallina, picciola cavalla. *equula*.
Cavallino. *equulus*, *equuleus*.
Cavallo. *equus*.
di cavallo. *caballinus*, *equinus*.
mandra di cavalli. *equitium*.
Cavallo corſiero. *equus curſorius*.
che va di portante. *gradarius equus*.
da poſta. *veredus*, *curſorius equus*, *tolutarius*.
caſtrato. *cantherius*.
da baſto. *caballus ſagmarius*, o *clitellarius*.
ſelvatico. *equiferus*.
da bagaglie. *equus ſagmarius*.
ben fatto. *equus formoſus*.
bolſo. *equus ſuſpirioſus*, *anhelus*, *dyſpnoicus*.
di buona razza. *generoſus*, *nobilis equus*.
da cocchio. *rhedarius*.
calcitroſo. *calcitro*, *onis*, *calcitroſus*.
da carretta. *equus plauſtrarius*.
che caſca dinanzi. *equus cernuus*.
domato. *equus domitus*.
friſone o pomato. *ſcutulatus equus*.
ginetto. *aſturco*, *onis*.
griccioloſo. *equus ſternax*.
indomito. *equus indomitus*,
intiero, o ſtallone. *equus admiſſarius*.
magro. *equus ſtrigoſus*.
manſo, e piacevole. *equus quietus*, & *placidus*.
da nolo. *equus meritorius*.
polledro, *equus intractatus*.
rozza, e rozzone. *equus piger*, *caballus*.
che ſcapuccia. *equus caſpitator*, *equus cernuus*.
da ſella. *ephippio idoneus*.
ſenza ſella. *equus nudus*.
sfrenato. *equus effrenis*, *effrenatus*.
da ſomma o da baſto. *equus doſſuarius*, *vectarius*, *ſarcinarius*.
che tira l' alzaia. *equus helcyarius*.
che va di trotto. *equus ſuccuſſor*, *ſuccuſſator*.
roano. *equus fulvus*.
reſtio. *equus refractarius*, *contumax*.
di prezzo. *equus pretioſus*.
Caval marino. *hippopotamus*.
Cavallone. *grandis equus*. Per Gonfiamento d' acque. *fluctus decumanus*.
Cavalluccio. *vilis*, *vel minutus equus*, *equulus*. a cavalluccio, portare a cavalluccio. *vehere more equi*.
Cavamento, cavata. *foſſio*, *effoſſio*.
Cavare. *cavo*, *excavo*, *fodio*, *effodio*, *educo*.
Cavare dalle mani. *eripio*, *avello*, *abduco*.
Cavare la terra per trovare argento. *fodere argentum*.
Cavar fuori. *eximo*, *effodio*, *elicio*, *eruo*.
Cavar fuori arando. *exaro*.
Cavar le erbe. *erunco*.
Cavar le oſſa. *exoſſo*.
Cavar le budelle. *exentero*.
Cavar ſangue. *ſanguinem mittere*.
Cavar gli occhi. *effodere*, *eruere*, *excludere oculos*.
Cavar denari dalla caſſa. *promere ex arca pecuniam*.
Cavar denaro da una coſa venduta. *redigere pecuniam ex re vendita*.
Cavar del capo una coſa. *evellere alicui opinionem*.
Cavar la ſete. *explere ſitim*, *extinguere*, *depellere*.
Cavar di prigione. *eximere vinculis*.
Cavar di pericolo. *e periculo eruere*, *liberare*.
ciò che ſi può cavare. *foſſilis*, *foſſitius*.
Cavarſi la berretta. *aperire caput*.
Cavato, luogo cavato. *cavus*, *cavum*.
Cavatore. *foſſor*, *effoſſor*.
Cavatura. *foſſura*, *æ*. Per concavità. *cavum*.
Caudatario, colui che ſoſtiene l' eſtremità delle veſti Prelateſche. *a ſyrmate*.
Caverella, foſſetta. *foſſula*, *æ*.
Caverna, grotta. *caverna*, *ſpecus*, *latibulum*, *ſpelunca*.
Cavernetta. *cavernula*.
Cavezza del cavallo. *capiſtrum*, *habena*.
Caviale, o caviaro, liquore ſalato di peſce. *garum*.
Cavicchia, o cavicchio, *clavulus*, *cuneolus*.
Caviglia, o cavicchia della gamba. *tibiæ nodus*.
Cavigliuolo. *cuneolus*.
Cavillare, ingannare. *cavillor*.
Cavillazione. *cavillatio*, *cavillum*.
Cavillo. V. Cavillazione.
Cavilloſo, contenzioſo. *trico*, *nis*, *amans litium*, *cavillator*, *captioſus*.
Cavità. *cavum*.
Cavolo, verza. *braſſica*, *caulis*.
Cavretto. V. Capretto.
Cavriola. *ſaltatio*, *ſaltus*.
Cavriolo. *capreolus*.
Cauſa, cagione. *cauſſa*, *ratio*. Per lite. *cauſſa*.
Cauſa picciola. *cauſſula*.
Cauſare. *efficio*. Eſſer cauſato. *orior*, *naſcor*.
Cauſidico. *cauſſidicus*.
Cautamente, accortamente. *caute*, *cautim*.
Cautela. *cautio*, *diligentia*.
Cautelare uno. *cavere alicui*.
Cauterio, incendimento di carne con ferro rovente. *cauterium*.
Cauterizzare. *cauterio inurere*.
Cauto, accorto. *cautus*, *prudens*.
Cauzione, ſicurtà. *cautio*.
Cazzica, voce di eſclamazione. *hui*, *hem*.
Cazzuola da muratore. *trulla*.
Cece, legume. *cicer*.
Cecità, e cechità. *cæcitas*.
Cedere, dar luogo, permettere. *cedere*, *loco cedere locum concedere*, *locum dare*.
Cedola. *ſyngrapha*.
Cedola. *ſchedula*, *æ*.
Cedolone. *ingens ſcheda*.
Cedornella. V. Citraggine.
Cedrato, e cedrino, di cedro. *cedrinus*, *cedreus*.
Cedriuolo, e cetrivolo. *cucumis citreus*.
Cedro, albero, *malus citrea*. Il frutto. *malum citreum*.
Cefalo, peſce. *cephalus*, *capito*, *nis*.
Ceffata, o ceffone. *colaphus*.
Ceffa, moſtaccio brutto. *facies deformis*.
Ceffo, muſo d' animali. *rictus*, *us*.
far ceffo, vale Storcer la faccia per coſa che non t' aggradi. *contrahere frontem*,
Celabro, cervello. *cerebrum*.
Celamento. *occultatio*.
Celare, naſcondere. *celo*, *occulto*, *occulo*.
Celata, elmo. *galea*.
chi ha la celata. *galeatus*.
metterſi la celata. *galeari*.
Celatamente. *clam*, *occulte*.
Celato, occulto, naſcoſto. *abditus*, *reconditus*.
Celebramento, celebrazione. *celebratio*.
Celebrare, eſaltare, *celebro*, *decanto*, *laudo*, *prædico*.
Celebratiſſimo. *celeberrimus*.
Celebrato. *celebris*, *celebratus*, *nominatus*.
Celebre, famoſo. *celebris*, *notus*.
Celebrità. *celebritas*, *frequentia*.
Celerità. *celeritas*, *velocitas*.
Celeſte, e celeſtiale. *cæleſtis*.
Celeſtino, ſorta di colore. *cæruleus color*.
Celibe. *cælebs*.
Celidonia, erba nota. *Chelidonia*.
Cella, ricetto, albergo. *cella*, *æ*.
Cellaio, e Cellario, conſerva, guardaroba. *Cellarium*.
Celletta, e Celluzza. *Cellula*.
Celliere, cellaio, V.
Cembalo, ſtrumento muſico. *cymbalum*, *tympanum*.
Cena. *cœna*. Cena magnifica e ſontuoſa, *lautiſſima cœna*, *opipare apparata*, *cœna dapalis*, *opima*.
Dar cena ad alcuno, *excipere cœna aliquem*.
Cenacolo, luogo da cenare. *cœnaculum*, *cœnatio*. Luoghetto da cenare. *cœnatiuncula*.
Cenare. *cœno*, *as*.
Cenciaia, coſa di poco valore. *Res futilis*.
Cencio. *ſcruta*, *orum*. Uſcir de' cenci, *meliore fortuna uti*.
Cencioſo. *Pannoſus*.
Cencro, ſerpe velenoſa. *cenchris*.
Cenerata, compoſto di cenere, e acqua. *Lixivus cinis*.
Cenere. *cinis*, *eris*.
Cenerella, o cenetta, picciola cena. *cœnula*.
Cenerognolo, di color di cenere. *cineraceus*.
Ceneroſo. *cinere aſperſus*.
Cenetta. *cœnula*.
Cennamella, ſtrumento muſico da fiato. *fiſtula*.
Cenno che ſi fa con l'occhio. *nutus*, *nictatio*, *ſignum*.
far cenno di no. *abnuo*. far cenno di sì. *annuo*.
Cenſo, rendita. *cenſus*. Dar danari a cenſo. *generare pecuniam*.
Cenſore. *cenſor*, *magiſter morum*.
Cenſura, offizio del Cenſore. *cenſura*.
Cenſurare. *corrigo*, *reprehendo*, *noto*, *caſtigo*.
Centauri, popoli di Teſſaglia. *Centauri*.
Centellare, bere a centellini. *ſorbillare*, *pitiſſare*.
Centellino, o ciantellino. *ſorbitiuncula*, *ſorbillum*.
Centeſimo. *centeſimus*.
Centinaio. *numerus centenarius*.
Centinare, mettere la centina. *cameram fulcire*.
Centina, legno in arco da ſoſtentare la volta. *cameræ fulcimen*, *arcus*.
Centinatura. *cameræ fultura*.
Cento. *centum*.
a cento. *centenus*, *a*, *um*.
a cento a cento. *centuriatim*.
Cento volte. *centies*.
Centogambe, verme. *centipeda*.
di cento capi. *centiceps*.
di cento mani. *centimanus*.
Centone, ſchiavina. *cento*, *onis*.
Centro. *centrum*.

Cen-

Centuplicato, e cento do. *centuplex*.
Centuria, compagnia di cento fanti. *centuria*. Metter in centuria, cioè ordinar ſoldati a cento a cento *centurio, ar.*
Centurione. Capitano di cento fanti. *Centurio, nis*.
Ceppo da piedi, i quali ſi pongono a' prigionieri. *compes, dis, pedica, a*. Per baſe dell'albero. *Caudex, ſtipes, ſtirps, truncus*. Per caſata, famiglia, ſtirpe. *ſtirps, genus, origo*.
Cera. *cera, a*. piccola cera. *cerula*.
Cera roſſa. *minium, cera*.
fatto di cera. *cereus*.
color di cera. *cereus color*.
Cera, cioè ſembianza, e aria di volto. *facies, vultus*. far buona, o cattiva cera ad uno. *aliquem lato vel triſti vultu excipere*.
Ceraſe, Vedi Ciriegia.
Ceraiuolo, artefice di cera. *Cerarius*.
Ceralacca, cera da ſigillare. *ſignatoria cera*.
Cerbaia, cerreto. *locus ceris conſitus*.
Cerbero, cane di Plutone. *Cerberus, triceps, janitor orci*.
Cerbottana, mazza vota dentro a guiſa di canna. *calamus, arundo*.
favellar per cerbottana. *loqui per internuntium*.
ſaper per cerbottana qualche coſa. *aliquid obiter audire, vel intelligere: caſu reſcire*.
Cerbiatto, cerviatto, cervetto. *hinnulus cervinus, pullus cervinus*.
Cerca. *exquiſitio, inveſtigatio*.
Cercato. *mendicus, rogatus*.
Cercare, inveſtigare. *quaero, indago, inveſtigo*.
Cercare con diligenza. *perquiro, exquiro, ſcrutor, perſcrutor*.
Cercare con anſietà. *affecto*.
Cercare d'intendere e informarſi. *ſciſcitor*.
Cercare alcuno per terra, e per mare. *conquirere aliquem terra, marique*.
Cercare con arte la grazia d'alcuno. *aucupari alicujus gratiam*.
Cercare per procacciare, e mettere ſtudio. *rero, enitor*.
Cercatore diligente. *ſcrutator, indagator, inquiſitor*.
Cercatrice. *quae quaerit*.
Cerchiaio. *vietor*.
Cerchiare, circuire, faſciare. *cingo, circundo*.
Cerchiato. *circumdatus, cinctus*.
Cerchiello, cerchietto. *circulus, annulus*.
Cerchio. *Circulus*.
Cerchio da far'il formaggio. *forma*.
Cerchio d'uomini. *corona*.
Cercine, ravvolto di panno a foggia di cerchio uſato per portar peſi in capo. *mitellus*.
Cerco, cercato. *quaeſitus*.
Cercone dicesi al vin guaſto. *vinum corruptum, vappa*.
Cerebro, cervello. *cerebrum*.
Ceremoniale. *Pontificalis, o Ritualis liber*.
Ceremoniere, Maeſtro delle ceremonie. *deſignator*.
Ceremonioſamente. *ſolemniter, comiter, officioſe*.
Cerere, Dea del grano. *Ceres, eris*.
Cereo, ovvero torcio. *cereus, fax, cis*.
Cerimonia, e cirimonia, ſolennità ne' ſacrifizj. *caeremonia, arum*. maeſtro di cerimonie. *deſignator*.
Cerimonie di parole. *circuitio, circuitus verborum*.
Cerimonia, per quelle dimoſtrazioni reciproche, che per onoranza ſi fanno le perſone civili. *officium, publica verba*. (*tio*.
Cerimonioſo. *officioſus*.
Cerna, coſa cattiva ſeparata dalla buona. *purgamentum, cretura*.
Cerna, cioè ſcelta. *delectus*.
Cernere o cernire. *ſecerno, ſeparo, delectum habeo, ſeligo*.
Cernere, cioè ſtacciare. *cerno, is*.
Cernire, cernere. *cernere, deligere, ſeligere*.
Cernuto. *ſelectus, ſeparatus, cretus*.
Cero, candela grande di cera. *cereus, i*.
Ceroſo, di cera. *cereus, a, um*.
Cerotto, impiaſtro. *ceratum*.
Cerretano, cantambanco. *circulator*.
Cerro, ſorta d'albero. *cerrus*.
di cerro. *cerreus, cerreus*.
Certamente. *certe, quidem, certo, revera, equidem, profecto, plane, omnino, ſane, hercule*.
Certezza, ſicurezza. *notitia, vel cognitio certa, veritas explorata*.
Certificare. *certiorem, facio*.
Certificato. *certior factus*.
Certitudine, certezza. V.
Certo, cioè ſicuro. *certus, exploratus, haud dubius*.
Certo, avverb. *certo, procul dubio*.
Al certo, per certo. *vero, certo, profecto*.
Certo, pronome. *quidam*.
Certo, ſuſt. V. certezza.
Cerva. *cerva, a*.
Cervellaccio, dicesi d'uomo ſtravagante. *moroſus homo, difficilis, cerebroſus*.
Cervellaggine, capriccio ſtrano. *ſtultum inventum, ſtultum conſilium, inſana voluntas*.
Cervelliera, cappelletto di ferro, che ſi porta in capo a difeſa. *caſſis, dis*.
Cervellino, cioè fantaſtico. *cerebroſus, vecors*.
Cervello, parte interiore del capo. *cerebrum*.
Per mente, o ſenno. *mens, intellectus, ratio*. eſſere in cervello. *ſapio, ſana mente ſum, ſum compos mentis, compos mei*.
rimettere altrui il cervello in capo. *ad ſanam mentem revocare*.
tenere in cervello. *in officio continere*.
ſtare in cervello. *eſſe apud ſe*.
Cervice, parte deretana del collo. *cervix*.
Cerviera, ſpezie di lupo di viſta acutiſſima. *lynx, yncis*.
Cerviero. add. *lynceus*.
Cervio, o cervo, animal noto. *cervus*.
di cervo. *cervinus*.
Cervogia, birra, bevanda. *cervisia, cicera*.
Cerusico. *chirurgus*.
Ceruſſa, biacca. *Ceruſſa*.
Cerzionare. *certiorem facere*.
Tom. II.

Ceſoja, forbice. *forfex*.
Ceſpuglio, o ceſpo, o ceſpite. *ceſpes, itis*.
Ceſpuglioſo. *ceſpitibus plenus*.
Ceſſamento, ceſſazione, e ceſſagione. *ceſſatio, defectus*.
Ceſſare, mancare. *ceſſo, deſiſto, deſino*.
Ceſſare di guerreggiare. *deſiſtere bello*.
Ceſſare di piagnere. *facere lugendi modum*.
Ceſſare dall'impreſa. *deſiſtere incepto*.
Ceſſione. *ceſſio, conceſſio*.
Ceſſo, cioè luogo da ſcaricare il ventre. *latrina, forica*.
Ceſta, paniere. *ciſta, calathus, canistrum*.
Ceſtaccia. *ciſta informis*.
Ceſtella, ceſterella, ceſtello, ceſtino. *fiſcella, ciſtella, ciſtula, ciſtellula*.
Caſtella, che ſi da in regalo dopo i conviti. *apophoreta, orum*.
Ceſto, pianta di frutice, o d'erba. *ceſpes*.
Ceſtone. *corbis*.
Cetera, o cetra, ſtromento muſico. *cithara*.
cetera accordata. *cithara fidibus, vel numeris concreta*.
Ceteriſta, ſonator di cetra. *citharoedus, citharista*; e *citharistria* parlandosi di femmine.
Cetronella, erba che ha odore di cetro. *meliſſophyllon, meliphyllum, apiaſtrum*.
Cetriuolo, cocomero. *cucumis citreus*.
Cetta, mannaia. *ſecuris*.
accettarella, dim. *ſecuricula*.
Che, relativo di ſuſtanza. *qui, quae, quod*.
Che, relativo di quantità e qualità. *quantus, qualis*.
Che, dipendente da comparativo, o da relativo. *quam*.
Che, in vece di Se non. *niſi*.
Che, in vece di Quanto. *quam*.
Che, in vece di Perchè? *Cur, quare*.
Che per Acciocchè. *ut, quo*.
Che, cioè Che coſa? *quid?*
Che non. *ne, quin*.
Che che, qualunque coſa che. *quicquid*.
Ch'è ch'è, vale ad ora ad ora. *crebro, ſaepe*. (*que*.
Chente, cioè quale. *qualis, quis*. Per Qualunque. *quicunque*.
Cherica, raſura rotonda, che i Cherici ſi fanno ſul capo. *tonſura*.
Chericato, e Chericia. *clericatus*.
Cherico. *clericus*. *clericus*.
Chermiſi, o cremiſi. *puniceus, vel coccineus color*.
Cherubino. *Cherubim*. Vox Hebr.
Chetamente. *quiete, tacite*.
Chetare. Vedi Acchetare.
Chetezza. *quies, ſilentium*.
Cheto. *quietus, tacitus*.
Cheto cheto. *quietiſſime*.
Chi, *quis, quiſnam*.
Chi, ſenza interrogazione, colui che. *qui*.
Chiacchiere. *nugae, fabula*.
Chiacchierare. *blatero, inepte loquor*.
Chiacchierino. *garrulus*.
Chiacchierone. *blatero, nis, verboſus, loquax*.
Chiamare. *voco, accio, cieo, arceſſo*.
Chiamare altrove. *avoco*.
Chiamare a ſe. *advoco*.
Chiamare da banda. *ſevoco*.
Chiamar dentro. *intro voco*.
Chiamar' in aiuto. *invoco*.
Chiamare il Senato. *convocare Senatum*.
Chiamare a conti. *ad calculos vocare*.
andar' a chiamare. *acceſſo*.
Chiamarſi. *vocor*.
Chiamarſi contento. *acquieſcere*.
Chiamata. *vocatus, us*.
Chiamatore. *vocator, is*. Plin.
Chiappa. *clunis, nates*.
Chiappare. *capere, apprehendere, arripere*.
Chiappola, coſa di niun, o poco pregio. *nugae, arum, res nihili*.
Chiara, ovvero bianco dell'uovo. *ovi albumen*.
Chiaramente, manifeſtamente. *clare, aperte, dilucide*.
Chiarella, vino annacquato. *lora, ae, vinum dilutum*.
Chiarezza, ſplendore, lucidezza. *claritas, claritudo, perſpicuitas*.
Chiarificare. far chiaro. *illuſtrare*.
Chiarire, far chiaro. *clarifico, dilucido*. Per divenir chiaro. *clareſco, eluceſco*.
Chiarire alcuno di qualche coſa. *planum alicui facere, patefacere, elucidare aliquid*.
Chiarirſi di alcuna coſa. *certe aliquid cognoſcere, perſpicere, explorare*.
Chiarito. *clarus, illuſtris*. Per fatto certo. *Certior factus*.
Chiaro, lucido, manifeſto. *clarus, illuſtris, dilucidus, luculentus, perſpicuus, pellucidus*.
Chiaro, avverb. *clare, aperte, manifeſte, manifeſto, liquido*.
Chiarore. *ſplendor, claritas*.
Chiaſſetto o chiaſſo, ſono vie brevi e ſtrette. *callis, angiportus*.
Chiaſſo per bordello. *lupanar, ganea*.
Chiavaccio. V. Chiaviſtello.
Chiavaio, che ha in cuſtodia le chiavi. *clavium cuſtos*.
Chiavajuolo, che fa le chiavi. *clavium fabricator, o faber*.
Chiavare, ſerrare. *claudo, occludo, obſero*. Per Conficcare. *configo, clavo figo*.
Chiave. *clavis*.
Chiave falſa. *clavis adulterina*.
Chiavello, chiodo. *clavus*.
Chiavetta. *clavicula*.
Chiavica, ſcolatojo dove ſcorrono le immondezze. *cloaca, a*.
Chiaviſtello, ſtromento da ſerrare la porta. *vectis, repagulum, peſſulus*.
Chicchera, vaſo piccolo da ber caffè, o altro. *vaſculum, catillus*.
Chi che, qualunque, o Chi che ſia. *quicunque*.
Chiedere, domandare. *peto, rogo, poſtulo, poſco*.
Chiedimento. *petitio*.
Chieditore. *petitor*.
Chierico, V. Cherico.
Chieſa, Templo. *Templum, aedes, is, fanum, delubrum*.

Chieſetta, chieſiuola. *aedicula, ſacellum*.
Chilo, ſugo bianco, che lo ſtomaco ſpreme da' cibi. *Chilus, ychi*.
Chimera, moſtro favoloſo. *chimaera, commentum*.
Chimerico. *vanus, futilis, commenticius*.
Chimica. V. Alchimia.
China, ſceſa, contrario di ſalita. *locus declivis*.
Chinamento. *declinatio, declivitas*.
Chinare. *inclino*.
Chinarſi. *inclinor*.
Chinata. *declivitas*.
Chinato. *pronus*.
Chinatura. *curvatura, curvamen*.
Chinea, cavallo ambiante. *aſturco*.
Chino, pendente. *declivis, demiſſus, cernuus, pronus*.
Chino, ſuſt. *declivitas*.
Chioccia, gallina che ha i pulcini. *gallina mater*.
Chiocciare, voce della chioccia. *glocio, glocito*.
Chioccio, roco. *raucus*.
Chiocciola, lumaca. *cochlea*.
ſcala a chiocciola. *cochlea, a, a cochlis, dis*.
Chiocciola, cioè guſcio. *concha, oſtreum*.
Chiocciola, bacca. *bacca, baccula*.
Chiocciola d'ellera. *corymbus, i*.
Chiodo. *clavus*.
Chiodo di ferro. *clavus ferreus*.
Chiodo con la capella. *clavus capitatus*.
Chiodo, dove s'attaccano le noſe. *nodus*.
Chiodo da trave. *clavus, trabalis*.
aver fiſſo, e fermo il chiodo. *certum, & deliberatum eſſe*.
Chioma. *coma*.
Chioſa, eſpoſizione. *interpretatio*.
Chioſare, eſporre. *expono, interpretor*.
Chioſatore. *interpres*.
Chioſtro, loggia intorno i cortili. *periſtylium*.
Chiragra, gotta delle mani. *Chiragra*.
Chirurgo. V. Ceruſico.
Chitarra. *cithara*.
Chiudere, ſerrare. *claudo, occludo, obturo*.
Chiudere con ſiepe. *ſepio*.
Chiudere una lettera. *claudere, obſignare epiſtolam*.
Chiudimento. *obturamentum*.
Chiunque, qualunque. *quicunque*.
Chiuſa. *Clauſtrum, ſeptum*.
Chiuſamente. *occulte, clam*.
Chiuſino, coperchio. *operculum*.
Chiuſura. *ſepimentum, clauſtrum*. Per ſerratura. *Sera*.
Ciabatta, ſcarpa vecchia. *calceamentum detritum*. Per Maſſerizie conſumate. *ſcruta*.
Ciabattino, o ciabattiere. *cerdo, ſutor, veteramentarius*.
Ciacco, porco. *ſus*.
Ciaſſo, turaglio di botte. *operculum*.
Cialda, paſta ſottile cotta. *Ofella*.
Cialtrone. *impudens, nequam*.
Ciambella. *ſpira, a*.
Ciambellaio. *piſtor dulciarius*.
Ciambellotto, drappo. *Pannus villoſus*.
Ciancetta, ciancerella. *nugamentum*. Apul.
Cianciare. *nugor*.
Cianciatore, ciancione, cianciofo. *nugator, verboſus, gerro, garrulus*.
Ciancie, o ciance, chiacchiere. *nugae, ineptiae, gerrae, apinae*. venditor di ciance. *nugivendus, vel nugivendulus*. portator di ciancie. *nugigerulus*. In altro ſenſo. *blatero, nebulo*.
Ciaramella, ſtrumento muſico. *monaulos*. Per ciancione. *Blatero, onis*.
Ciarla. *inepta loquacitas, garrulitas*.
Ciarlare, cicalare. *garrio, blatero, as*.
Ciarlatano, cantambanco. *circulator*.
Ciarlatore o ciarlone. *loquax, garrulus*.
Ciarlatrice. *garrula, linguax, verboſa*.
Ciarleria. *garrulitas*.
Ciarliero. *garrulus*.
Ciarpa, banda, che portano i ſoldati. *Balteus*.
Ciarpame. *ſcrutorum vis*.
Ciaſcheduno. *unuſquiſque, unaquaeque, unumquodque*.
Ciaſcuno. *omnis, quiſque, unuſquiſque*.
Cibamento. *cibus*. (*re*.
Cibare, nodrire, paſcere. *cibo, alo, nutrio, alimenta ſuppedita*.
Cibarſi. *veſcor*.
Cibo. *cibus, eſca, cibaria, orum*.
Cibario, quel vaſo dove ſi tien l'Oſtia conſecrata. *ſacra pyxis*.
Cicala, animaletto noto. *cicada, a*.
Cicala, cioè ciarliera, *garrula, loquax*.
Cicalamento, cicaleccio. *inanis verborum ſtrepitus, inepta locutio, garrulitas*.
Cicalare, ciarlare. *garrire, blaterare*.
Cicalone, ciarlone. *loquax, garrulus, blatero, onis*.
Cicatrice. *cicatrix*.
Ciccia, voce da fanciulli, per ſignificare carne. *caro*.
Cicciolo. *fruſtulum carnis*.
Cicerchia, legume. *cicercula*.
Cicogna, uccello. *ciconia*.
Cicognino. *ciconiae pullus*.
Cicoria, radicchio. *cichorium*.
Cicuta, erba velenoſa. *cicuta*.
Ciecamente. *inconſulto, temere*.
Ciecare. V. Accecare.
Cieco, orbo. *caecus, captus oculis*. Nato cieco, *caecigenus, apud Lucr.*
Cielo. *caelum*. Dal Cielo. *caelitus*.
Cielo del letto. *peripetaſma, vel lacunar*.
Cifera. *nota*.
Cifolare. V. Fiſchiare.
Cifolo, V. Fiſchio.
Ciglio, piccolo arco di peli ſopra l'occhio. *ſupercilium*.
Cigna, o cinghia. *cingula*.
Cignale. V. Cinghiale.
Cignere, e cingere. *cingo, incingo, praecingo, circundo*.
Cigno, uccello bianchiſſimo. *cygnus, olor*.
Cigolamento. *ſtridor*.

Digitized by Google

Cigolare, lo ſtridere che fanno i ferramenti, o legnami, quando s' adoperano. *ſtrideo, ſtrepo, gemo, is.*
Cileſtro, cileſtrino azzuro. *cærulus, cæruleus.*
Ciliccio, veſte di ſetole d' animali. *cilicium.*
Cilindrico. *Cylindraceus.*
Cilindro, figura, o coſa rotonda, e bislunga. *Cylindrus.*
Cima, ſommità di qualche coſa. *cacumen, faſtigium. culmen, vertex.*
cima d' uomo. *vir excellens.*
cima dell' elmo. *conus, i.*
cima della taſta. *vertex, icis.*
Cimare. *æquo, as, tondeo, es.*
Cimare, cioè ſcemare. *imminuo, decurto.*
Cimatore. *Tonſor.*
Cimatura, quel pelo che ſi leva al panno, cimandolo. *Tomentum.*
Cimazio, novolo, membro della cornice. *Cymatium. κυμάτιον.*
Cimentare. *experior, periculum facio.*
Cimentarſi. *audere aliquid, aggredi.*
Cimento, prova. *experimentum, periculum.*
Cimice, animale notiſſimo. *cimex.*
Cimiero, o cimiere. *conus, criſta.*
Cimitero, o cimiterio. *ſepulcretum.*
Cimole del cavolo, e delle verze. *cyma, æ.*
Cinabro, materia di color roſſo. *cinnabari.*
Cinerizio. *cineraceus.*
Cingere. V. Cignere.
Cinghia. *cingula.*
Cinghiale. *aper.*
Cinghialino. *aprinus.*
Cinghio, cerchio. *circulus, orbis, gyrus, cingulum.*
Cingolo. *cingulum, zona.*
Cinguettare, *balbutio.* Per ciarlare e cicalare. *garrio, effutio.*
Cinnamo, ſorta di aromata. *Cinnamomum.*
Cinquanta. *quinquaginta.*
cinquanta volte. *quinquagies:*
a cinquanta a cinquanta. *quinquageni.*
Cinquanteſimo. *quinquageſimus.*
Cinquantina, la ſomma di cinquanta, come una cinquantina d' uomini. *ad quinquaginta homines.*
Cinque. *quinque.*
a cinque a cinque. *quini.*
Cinque volte. *quinquies.*
Cinquecenteſimo. *quingenteſimus.*
Cinquecento. *quingenti.*
Cinquefoglie, erba. *quinquefolium.*
Cinquemila. *quinque millia.*
Cinquennio. *quinquennium.*
Cinquino. *quinarius numerus.*
Cinta, cinto, cintolo, cintura, cintola. *zona, cingulum.*
cinta delle calze. *ligula, æ, periſcelis, idis.*
cinta di ſpada. *balteus, o balteum, i.*
cinta di muro. *ambitus muri, o murorum.*
Cinturetta, o cinturino, diminutivo di cintura. *cingillulus, zonula.*
Ciò, pronome. *id, ejus, ei.*
Ciocco, zocco, ceppo. *truncus, ſtipes, pitis.*
Cioè. *hoc eſt, videlicet, nempe.*
Cionco, mozzo, accortato. *mutilus, mancus, decurtatus.* Per ubbriaco. *Ebrius.*
Ciondolare, penzolare. *pendere, nutare.*
Ciotola, vaſo da bere ſenza piede, dal Lat. *cotyla.*
Ciotto, ſaſſo. *lapis, ſaxum.* Per Zoppo, *claudus.*
Ciottolare, dare delle ſaſſate. *lapidibus appetere.*
Ciottolo, pietra viva rotonda e fluviale. *calculus, lapillus.*
Cipolla, frutto noto. *cepa, æ, o cepe, is.*
Cipollina, o cipollino. *cepula, vel cepulla.*
Cipreſſo, albero noto. *cupreſſus.* Di cipreſſo. *cupreſſinus.* Luogo piantato di cipreſſi. *cupreſſetum.*
Circa, prepoſizione. *circiter, circa.*
Circa il mezzo dì. *circiter meridiem.*
Circa le coſe mie. *de rebus meis.*
Circolare, girare attorno. *circumire, ambire.*
Circolare, add. *rotundus, orbiculatus.* Moto circolare, *motus orbicus.* Varro.
Circolarmente. *in gyrum, in orbem, circulatim.*
Circolazione. *gyrus, circuitus.*
Circoletto. *orbiculus, circulus.*
Circolo, cerchio. *circulus, orbis, circus, gyrus.*
Circoncidare. *circumcido.*
Circonciſione. *circumciſio.*
Circonciſo. *recutitus, circumciſus.*
Circondare, attorniare, girare intorno, e chiudere. *circumdo, ſepio, obſepio, conſepio.*
Circondare con iſteccato. *vallo, obvallo.*
Circondato. *circumdatus, ſeptus, obvallatus.*
Circonferenza. *extremitas, circumferentia.*
Circonlocuzione, quando con più parole ſi dice quel che ſi può dire con una, o poche. *periphraſis, circuitio, circumlocutio.*
Circonſcrivere. *circumſcribo.*
Circonſpetto. *circumſpectus.* Per accorto, e prudente. *cautus, prudens.*
Circonſpezione. *cautio, circumſpectio.*
Circonſtante, e circoſtante, *qui circumſtat, qui adeſt, circumſtans.*
Circonvenzione, inſidia. *inſidiæ, arum, circumventio, dolus.*
Circonvicino. *finitimus.*
Circoſtanza. *adjunctum, circumſtantia.*
Circuire, attorniare. *ambire, circumire.*
Circuito, giro. *circuitus, gyrus.*
Circuiziona, circuimento, *circuitio, circuitus.*
Ciregeto, luogo dove ſono molti ciriegi. *locus ceraſis conſitus.*
Ciriegia, frutta nota. *ceraſum.*
Ciriegio, albero. *ceraſus.*
Ciregiuolo, add. *ceraſinus.*
Cirugia, arte del cirugico. *chirurgia.*
Cirugico, medico di piaghe, *chirurgus.*
Ciſcranna, ſcanzia da libri. *Pluteus.*
Ciſpità, male che fa colare gli occhi d' umore. *lippitudo.*
Ciſpo o ciſpoſo. *lippus.*

Ciſterna, luogo dove ſi raduna l' acqua piovana. *ciſterna.*
Ciſto, pianta che naſce fra i ſaſſi. *ciſtus.*
Citare, cioè addurre o allegare. *profero, in medium affero.*
Citare in ragione o in giudizio. *vocare in jus, dicere diem alicui, citare aliquem.*
Citariſta. V. Ceteriſta.
Citarizzare. V. Ceterizzare.
Citazione. *dica, æ.*
Citera, o Cerigo, Iſola e Città della Morea. *Cythera.*
Citiſo, pianta. *cytiſus.*
Citraggine, e cedronella, erba odoroſa. *citrago.*
Città. *urbs, oppidum.*
Città al mare. *urbs maritima.*
Città principale. *Urbs princeps, μητρόπολις.*
Città mercantile. *emporium.*
Città ben preſidiata. *urbs munita.*
Città di nuovi abitatori. *colonia.*
Cittadella, fortezza, rocca. *arx, arcis.*
Cittadinamente. V. Civilmente.
Cittadineſco, da cittadino, civile. *civilis, urbanus.*
Cittadinanza. *civitas, civium cœtus, cives, ium.*
Cittadino. *civis, municeps.*
Civaia, legume. *legumen.*
Civanzo, guadagno. *compendium, lucrum.*
Civanzare. *lucrari, lucrifacere, compendifacere.*
¶ Per provvedere. *comparare,*
Ciuco, aſino. *aſinus.*
Civetta, uccello notturno. *noctua.*
Civettare, imitare i geſti della civetta. *noctuarum more curvare caput.* Per far atti di vanità e leggerezza. *ineptire, nugari.*
Civetteria. *ineptiæ, arum.*
Civettino, vano. *leviculus.*
Civettone. *immanis noctua.*
Ciuffare, pigliar pel ciuffo. *arripio.*
Ciuffetto, capelli ſopra la fronte. *frontis capillitium.* Apul.
Ciuffo, parte dinanzi de' capelli. *frons capillata.*
Ciuffo che uſano i facchini per poſarvi ſopra il carico. *ceſticillus.*
Ciuffola, bagatelle. *nugæ, gerræ.*
Civile, di città. *urbanus, civilis.* Per Ben nato. *honeſtus, liberalis, ingenuus.*
Civilmente con civiltà. *urbane, civiliter, honeſte, liberaliter.*
Civiltà. *urbanitas, honeſtas, liberalitas, comitas.*
Ciurma, propriamente gli ſchiavi in galea. *remiges.* Per moltitudine di gente. *turba, concio.*
Ciurmadore, cioè cantambanco. *circulator, deceptor, planus, i.*
Ciurmaglia. *plebs, populi quiſquiliæ.*
Ciurmare, dare ad intendere a guiſa di ciurmadore una coſa per un' altra. *imponere alicui.*
Ciurmeria. *circuitio, ambages.*
Clandeſtino. *clandeſtinus.*
Claſſe. *claſſis.*
Claſſico, eccellente, perfetto. *claſſicus.*
Clava, mazza. *clava, æ.*
Clauſola. *clauſula, æ.*
Clauſtrale, di clauſtro. *Ad clauſtrum.* Per religioſo. *Monachus.*
Clauſtro. *clauſtrum.*
Clauſura. *clauſtrum.*
Clemente, benigno, umano. *clemens, mitis, comis.*
Clementemente. *clementer.*
Clemenza. *clementia.*
Cliente, o clientolo, che ſi raccomanda ad un' avvocato, che lo difenda. *cliens.*
Clientela, protezione. *clientela.*
Clima. *clima, atis, plaga, æ.*
Cloaca. *cloaca.*
Coabitazione. *contubernium.*
Coadiutore. *adjutor.*
Cocchiere, chi guida il cocchio. *auriga.* (*currus.*
Cocchio, carretta. *carpentum, pilentum, eſſedum, cheda,*
Cocchiume, turacciolo della botte. *epiſtomium.*
Coccia, picciola enfiatura. *Tumor, tuberculum.*
Cocco, cioè grana. *coccum.*
Coccodrillo, animale velenoſo. *crocodilus.*
di coccodrillo. *crocodilinus.*
Coccola. *Bacca.*
Cocente. *ardens, flagrans, fervidus.*
Cocimento, cociore. *fervor, ardor.*
Cocito, fiume d' inferno. *cocytus.*
Cocitoio, di facile cocitura. *coctibilis.*
Cocitora, liquore, in cui ſi ſia cotta qualche coſa. *decoctum.*
Cocolla, veſte di ſopra che portano i Monaci. *cucullus.*
Cocoma, ramina, vaſo da ſcaldar l' acqua. *cucuma, æ.*
Cocomero. *cucumis, is.*
Cocone. *epiſtomium.*
Coda. *cauda.* Coda dell' eſercito, retroguardia, *noviſſimum, poſtremum agmen.* Menar la coda, *jactare caudam.* Guardar colla coda dell' occhio, *limis, vel obliquis oculis aſpicere.*
Coda, cioè ſtraſcico dal manto. *ſyrma, tis.*
Codatremula, uccello. *motacilla.*
Coda di leone, erba. *orobanche, es.*
Codardamente. *ſegniter, ignave.*
Codardia, vigliaccheria. *ſegnities, ignavia, abjectio animi.*
Codardo, dappoco, vile. *Ignavus, piger, abjectus, vilis,*
Codazza. *immanis cauda.*
Codice, libro. *codex, cis.*
Codicillo. *codicilli, orum.*
Codiroſſo, ſpezie di beccafico. *Ficedula.*
Coduto. *caudatus,*
Coerede. *cohæres.*
Coerenza. *cohærentia.*
Coetaneo. *coævus, æqualis, coætaneus.*
Coeterno. *coæternus.*
Cofano, corbello. *corbis, cophinus.*
Cogliere, raccogliere. *colligo, lego.*
Cogliere, cioè giugnere alcuno all' improvviſo. *deprehendo.*
Cogliere tempo. *tempus arripere.*
Cogliere, cioè ferire. *ferio, percutio.*
Coglione, teſticolo. *teſtis, teſticulus,*

Cognata. *glos, gloris.*
Cognato. *levir.*
Cognazione. *cognatio.*
Cognizione. *cognitio, notitia, prudentia.* (*gius.*
Cogno per iſfendere le legna. *cuneus.* Cogno, miſura, *con-*
Cognome, *cognomen.*
Cognominare. *cognomino, appello.*
Coiajo, che concia, e venda cuojo. *coriarius.*
Cojame, cuojo. *corium.*
Coietto, giubbone ſenza maniche. *Tunica.*
Coito. *concubitus, coitus.*
Colà, avverb. di moto. *illuc,* a talora di ſtato. *illic.*
Colaggiù. *illic, illuc.*
Collare, ſtillare. *collare, percolare liquorem.*
Colare, cioè gocciolare. *ſtillo, fluo.*
Colaſcione, ſtrumento da ſonare. *cithara.*
Colaſsù. *illic, illuc, ſuperne.*
Colatojo. *colum.*
Colatojo da vino. *qualus, i, a ſaccus vinarius.*
Colatojo da neve. *ſaccus nivarius, colum nivarium.*
Colatura. *colatura.*
Colcarſi, porſi a giacere. *jaceo, cubo, decumbo.*
Colei. *illa.*
Colezione, merenda. V. Collazione.
Colliſeo di Roma grande. *Amphitheatrum Veſpaſiani.* Piccolo, *P. Statilii Tauri.*
Colla, materia tenace. *gluten, glutinum.* Per fune da tormentare i rei. *Funis.*
Collana. *torques, vel torquis.* Chi ha collana al collo. *torquatus.*
Collare, dar de' tratti di fune. *fune torquere.*
Collare da camiſcia. *collaria, æ, collare, is, numella, æ.*
Collarino. *collare.*
Collaterale. *proximus, finitimus.*
Collazionare, incontrare ſcritture. *conferre.*
Collazione, paſto avanti deſinare. *jentaculum.* Far collazione. *jento.* Per confronto. *collatio.*
Collazione dopo cena. *comiſſatio.*
Colle, monticello. *collis.*
Collega. *collega.*
Colleganza, collegamento. *fœdus, ſocietas.*
Collegato. *fœderatus.*
Collegio. *collegium.* Collegio di ragazzi. *curotrophion.*
Collera, e collora. *bilis, iracundia.*
andare in collera, *ira commoveri, excandeſcere.*
Collerico, e colleroſo. *iracundus, bilioſus.*
Colletta, raccoglimento. *collectio, collecta.*
Collettivamente. *ſimul.*
Collettivo. *collectivus.* termine gramaticale.
Collettizio, diceſi propriamente d' eſercito poſto inſieme in fretta. *collectitius.*
Colletto, picciolo colle. *clivulus, colliculus.*
Collina. *clivus, collis.*
Collina picciola. *clivulus, colliculus.*
Collo, parte del corpo. *collum, cervix.*
Collocare, porre in luogo. *locare, colloco.*
Collocazione. *collocatio.*
Collocuzione. *collocutio.*
Colloquio. *colloquium.*
Collora. V. Collera.
Collottola. *cervix.*
Colluſione, inganno. *colluſio, dolus compoſitus.*
Colmare. *repleo, cumulo.*
Colmo, cima, ſommità. *culmen, faſtigium.*
Colmo, addiet. *redundans, cumulatus.*
Colombaia, ridotto da colombi. *columbarium,* e con voce greca Varrone dice *periſterotrophium.*
Colombina, ſterco di colombo. *fimus columbinus.*
Colombino, piccione. *pullus columbinus.*
Colombo. *columbus,* e *columba.* Di colombo, *columbaris, columbinus.*
Colombo ſelvatico. *palumbes, palumbus.*
Colombo caſalingo. *domeſticus columbus.*
Colombo tra domeſtico, e ſelvatico. *columba miſcella,* Var.
Colonia, gente mandata ad abitar qualche terra. *colonia.*
Colonna. *columna, columen, fulcrum.*
Colonna di cotto. *columna ſtructilis.*
Colonnato, quantità di colonne. *columnarum ſeries.*
Collonnello, o colonnetta, dim. di colonna. *columella.*
Colonnello, titolo di grado militare. *tribunus militum.*
Colonetta, *columella.*
Coloraccio. *deterrimus color.*
Colorare, dar colore. *coloro, colorem induco.*
Coloratamente, ſimulatamente. *ficte, ſimulate.*
Colorato, cioè apparente. *veriſimilis, fictus.*
Colore. *color.* Di due colori, *bicolor.* Di molti colori, *multicolor.* D' un colore, *unicolor.*
D' un medeſimo colore, *concolor.* Sotto colore, *ſpecie.*
Colorire. Vedi Colorare.
Colorito. *coloratus.*
Coloſſo, ſtatua, ch' ecceda in grandezza, *coloſſus.*
Colpa, mancamento, difetto, errore. *culpa.*
commettere una colpa. *patrare crimen, ſcelus admittere.*
dar la colpa ad alcuno, accuſare. *inſimulare, culpæ dare.*
chiamarſi in colpa. *accuſare ſe ſe.*
aver colpa di qualche coſa. *in cauſa eſſe.*
Colpare. V. incolpare.
Colpevole. *noxius, ſons, reus, criminoſus.* (*eſſe.*
Colpevole, ſuſt. *reus,* eſſere colpevole. *culpa teneri, reum*
Colpire, dare colpo. *ferio, percutio, peto, cædo.*
Colpo, botta, percoſſa. *ictus.*
di colpo, vale in uno iſtante. *ſtatim, repente.*
a un colpo, val' inſieme. *ſimul.*
Coltellaccio. *culter.*
Coltellata. *ictus cultri.*
Coltellino. *cultellus.*
Coltello. *culter.*
metter mano alle coltella, *exerere cultros, enſes.*
Coltivare la terra. *colo agrum, colo terram, exerceo.*
Coltivare, cioè venerare. *colo, veneror.*
Coltivazione. *cultura, cultus.*
Colto, coltivato. *cultus.*
Colto, da cogliere. *lectus, collectus;*

Colto,

Colto, cioè colpito. *ictus*.
Colto all' improvviſo. *deprehenſus*.
Coltrice, e coltre. *tolix*, *cis*.
Coltricetta. *lodicula*.
Coltrone. *gravis lodix*.
Coltura, coltivamento, a coltivazione. *cultura*, *cultus*.
Colubrina, ſorta d'artiglieria. *tormentum bellicum*.
Colui. *ille*, *illa*, *illud*, *is*, *ipſe*.
Comandamento. *mandatum*, *imperium*, *juſſus*, *juſſum*, *juſſio*.
Comandare. *jubeo*, *mando*, *impero*, *edico*.
Comandato. *juſſus*. Non comandato. *injuſſus*.
Comando. *juſſum*, *juſſio*.
Combaciarſi. cioè congiungere inſieme. *apte jungi*.
Combattante. *bellator*, *miles*.
Combattere, far battaglia, far giornata. *pugno*, *certo*, *decerto*, *prælior*, *prælio decerto*, *manus conſero*, &c.
Combattere a bandiere ſpiegate. *depugnare collatis ſignis*.
Combattere, cioè dar l'aſſalto. *invadere*.
Combattere, cioè travagliare. *agito*, *vexo*.
Combattere, cioè contraſtare inſieme. *altercor*.
Combattimento, battaglia, fatto d'arme. *pugna*, *certamen*, *prælium*, *decertatio*, *conflictus*.
Combattitore. V. Combattente.
Combattitrice. *bellatrix*.
Combricola. *perditorum hominum cœtus*, *conciliabulum*, *coitio*, *conventiculum*.
Come. *ut*, *velut*, *ſicut*, *tanquam*.
Comechè, vale ancorchè. *quamquam*, *etiam*, *quamvis*. Talora ſi uſa per comunque, *utcunque*.
Comentar, far comento. *interpretor*, *expono*.
Comentatore. *interpres*.
Comento. *interpretatio*.
Come ſe. *perinde ac ſi*, *non ſecus ac ſi*, *perinde quaſi*.
Comico, compoſitor di commedie. *comicus*.
Cominciamento. *principium*, *exordium*, *initium*.
Cominciare, incominciare. *incipio*, *ordior*, *incboo*.
Cominciatore. *auctor*, *primus incipiens*, *inceptor*.
Cominciatrice. *quæ incboat*.
Comino, ſorta d'erba. *cuminum*.
Comitiva. *comitatus*.
Comito di galera. *portiſculus*, *remigum hortator*, *moderator*.
Commare, levatrice. *obſtetrix*.
Commedia. *comœdia*, *fabula*.
Commediante. *actor*, *comœdus*, *hiſtrio*.
Commemorare, raccontare. *commemoro*, *recenſeo*.
Commemorazione. *mentio*, *commemoratio*.
Commenda, rendita Eccleſiaſtica. V. Beneſizio Eccleſiaſtico.
Commendazione. *commendatio*.
Commendatizia, lettera di raccomandazione. *epiſtola commendatoria*.
Commendevole. *laude dignus*, *laudabilis*, *commendabilis*.
Commenſale, che ſta alla medeſima menſa. *convictor*, *conviva*.
Commercio, affare inſieme. *commercium*.
Commiſſario, che ha carico di cura pubblica. *curator*, *præfectus*, *adminiſter*.
Commiſſario de' grani, *curator rei frumentariæ*, *præfectus annonæ*, *præfectus alimentorum*.
Commiſſario delle ſtrade. *curator viarum*.
Commiſſario delle fabbriche. *ædilis*.
Commeſſione. *mandatum*, *juſſum*.
Commeſſura, giuntura. *commiſſura*, *compago*, *compages*, *junctura*.
Commettere, dar commeſſione. *mando*, *injungo*, *jubeo*.
Commettere qualche coſa ad alcuno. *dare mandata alicui de re aliqua*.
Commettere alla fede d'alcuno. *credo*, *concredo*.
Commettere per fare. *admittere*, *patrare*.
Commettere, cioè mettere inſieme. *conglutino*, *conjungo*.
Commettitura. V. Commeſſura.
Commiato, licenza di partire. *commeatus*, *abeundi facultas*.
Commiſerazione. *miſericordia*, *commiſeratio*.
Commiſtione, meſcolanza. *commixtio*.
Commoſſo. *commotus*, *percitus*.
Commozione, commovimento. *commotio*, *motus*.
Commutare, cambiare. *muto*, *commuto*, *permuto*.
Comodamente. *commode*, *apte*.
Comodità. V. Comodo. ſuſt.
Comodo, atto, opportuno. *commodus*, *aptus*, *idoneus*.
Comodo, cioè ricco. *locuples*, *dives*.
Comodo ſuſt. comodità. *commodum*, *opportunitas*, *otium*.
Compagna. *ſocia*.
Compagnevole. *ſociabilis*, *ſocialis*.
Compagnia. *ſocietas*, *ſodalitium*.
di compagnia, ſignifica in compagnia. *una*, *ſimul*.
Compagnia di fanti. *cohors*.
Compagnia di cavalli. *turma*.
Compagno o compagnone. *ſocius*.
Compagno in viaggio. *comes itineris*.
Compagno in officio, e maeſtrato. *collega*.
Compagno a bere. *combibo*, *onis*, *compotor*, *is*. E compagna. *compotrix*, *cis*.
Compagno in guerra. *commiliro*, *nis*, e *commiles*.
Compagno a tavola. *conviva*, *æ*.
Compagno nella roba. *ſocius*, & *particeps fortunarum*.
Compagno di ſcuola. *condiſcipulus*.
Compagno ne' travagli. *ſocius*, & *conſors laborum*, *ſocius in adverſis*.
Compagno nell' amore, *rivalis*. a compagnia. *rivalitas*.
Companatico. *obſonium*.
preparazione di companatico. *obſonatus*, *us*.
provveditore di companatico. *obſonator*.
provvedere, e comperar companatico. *obſonor*, *aris*.
Comparare, paragonare. *comparare*.
Comparatico, parentela ſpirituale, chiamata da' Teologi *cognatio ſpiritualis*.
Comparazione, paragone. *comparatio*, *collatio*, *contentio*.
a comparazione. *præ*.
far comparazione. *conferre*, *comparare*.
Compare. *patrinus*. V. N.

Compatire, dimoſtrarſi. *compareo*, *appareo*.
Compariſcenza. *ſpecies*.
Comparſa. *ſpecies*.
Compartimento. *diſtributio*.
Compartire. *diſtribuo*, *divido*.
Compaſſare, miſurare, *circino metiri*, *circinare*.
Compaſſione, miſericordia. *miſeratio*, *miſericordia*, *commiſeratio*.
aver compaſſione. *miſereor*, *miſeror*, *miſereſco*.
Compaſſionevole, chi ha compaſſione. *miſericors*.
Compaſſionevole, cioè degno di compaſſione. *miſerabilis*, *miſerandus*.
Compaſſionevolmente. *miſerabiliter*.
ſenza compaſſione. *immiſericorditer*.
Compaſſo, ſeſta, geometrico ſtromento. *circinus*.
Compatire. *miſereor*; per perdonare, *veniam do*, *ignoſco*, *condono*.
Compatriota. *civis meus*, *civis tuus*, *conterraneus*, *popularis*.
Compendiare. *omnia breviter complecti*, *breviare*.
Compendio. *compendium*, *epitome*.
Compendioſamente. *breviter*.
Compendioſo. *brevis*, *compendiarius*.
Compenſamento. *compenſatio*.
Compenſare, rimunerare. *compenſo*, *rependo*.
Compenſo, remedio. *remedium*, *compenſatio*.
Comperare. Vedi Comprare.
Competente, e convenevole. *aptus*, *conveniens*.
Competentemente. *apte*, *convenienter*, *concinne*.
Competenza, il competere. *æmulatio*.
andare a competenza. *æmulari*, *certare*.
Competere, gareggiare. *æmulor*, *certo*.
Competitore. *competitor*, *æmulus*.
Competitrice. *competitrix*.
Compiacenza, guſto, e diletto. *voluptas*, *oblectatio*, *delectatio*.
andare a compiacenza. *obſequi alicui*, *indulgere*.
aver compiacenza, o compiacimento. *oblectare*, *delectari re aliqua*.
Compiacere, far piacere, intrar in grazia. *obſequor*, *moregeror*, *indulgeo*, *obſecundo*, *inire gratiam*, *aucupari gratiam*, *gratificari*, *gratum facere alicui*.
Compiacimento. V. Compiacenza.
Compiagnere, e compiangere, aver compaſſione. *condoleo*, *miſereor*, *deploro*.
Compiagnere, cioè lamentarſi. *conqueror*.
Compiere. V. Compire.
Compieta, l'ultima dell' Ore Canoniche, chiamata dagli Eccleſiaſtici *Completorium*.
Compilare, comporre. *condo*, *ſcribo*, *compono*.
Compilato, cioè compito. *perfectus*, *abſolutus*.
Compilazione. *collectio*. Per la coſa compilata. *opus*.
Compimento, finimento. *perfectio*, *abſolutio*, *finis*, *exitus*.
Compire, por fine. *compleo*, *expleo*, *finio*, *perago*.
Compitamente. *perfecte*, *abſolute*.
Compitare, contare. *numerare*.
Compito, compiuto. *perfectus*, *abſolutus*.
Compito. cioè corteſe. *officioſus*, *comis*, *urbanus*, *humanus*.
Compitamente. *perfecte*, *abſolute*.
Compleſſionato. *conſtitutus*, *habitus*, *a*, *um*.
Compleſſione, diſpoſizione e ſtato del corpo. *habitudo*, *habitus corporis*, *valetudo*.
cattiva compleſſione, *infirma valetudo*, *haud ſatis firma*, *paulo infirmior*, *imbecilla*, *non robuſta*.
aver cattiva compleſſione. *minus belle ſe habere*, *non omnino valere*, *eſſe valetudini infirmiore*, *viribus parum firmis*.
far miglior compleſſione. *valetudinem confirmare*, *valetudine meliore uti*, *firmiorem ac validiorem fieri*.
Compleſſo, pieno di carne, informato. *bene habitus*.
Complice, conſapevole. *conſcius*, *particeps*.
Complimento, atto di riverenza. *officium*, *obſequium*, *publica verba*.
Complire, far complimenti. *præſtare urbana officia*, *officioſe loqui*, *officioſe facere*.
Non compie. *non eſt operæ pretium*, *non juvat*, *non expedit*.
Componere. V. Comporre.
Componimenti, ſcritti, opere. *ſcripta*, *libri*, *opera*.
Comporre, e componere. *compono*, *ſcribo*, *condo*.
Componere bene. *egregie*, *luculenter*, *ſubtiliter*, *eleganter ſcribere*.
Componitore. *compoſitor*.
Comporre, cioè riconciliare. *concilio*, *compono*.
Comportabile. *tolerabilis*.
Comportare, tollerare. *fero*, *tolero*, *æquo animo ferre*, *o patienter ferre*.
Compoſizione, componimento. *ſcriptum*, *opus*, *compoſitio*.
Compoſizione, cioè aggiuſtamento. *compoſitio*.
Compoſizione, che ſi dà a' fanciulli nelle ſcuole. *dictatum*.
Compoſta, meſcuglio di coſe acconce inſieme. *miſtura*, *compoſitio*.
Compoſtamente, acconciamente. *concinne*. Per Modeſtamente. *modeſte*.
Compoſto. *compoſitus*, *diſpoſitus*.
Compra o compera. *emptio*, *coemptio*.
Comprare o comperare. *emo*, *coemo*, *mercor*, *commercor*.
Comprato o compero, o compro. *emptus*. Non comprato. *inemptus*.
Compratore. *emptor*.
Comprendere, conoſcere, giudicare. *comprehendo*, *conjicio*, *capio*, *intelligo*, *aſſequor*.
Comprendere in brevità, vale ridurre in brevità. *perſtringere*, *vel complecti paucis*.
Comprendimento. *comprehenſio*.
Compreſſione. *compreſſio*.
Comprimere, raſtrignere, chiudere. *comprimo*, *cohibeo*.
Compromeſſo, il rimetterſi in arbitri. *compromiſſum*.
Compromettere, rimetterſi in arbitri. *compromitto*, *facere compromiſſum*.
Compugnerſi. *affligor*, *doleo*, *pœnitet*.
Compunto. *afflictus*, *dolens*.
Compunzione. *pœnitentia*, *dolor*.
Computare, calcolare, far conto. *ſuppato*, *ad calculum revoca*.
Computiſta. *ratiocinator*, *calculator*.

Computo, calculo. *calculus*, *ratio*.
Comunale. *vulgaris*, *communis*.
Comune. *communis*.
Comune, ſuſt. communanza. *reſpublica*, *commune*.
Comunemente, comunalmente. *communiter*.
Comunicare, far parte. *communico*, *impertio*.
Comunicazione. *communicatio*, *communio*.
Comunione. *communio*.
Comunità. *Reſpublica*, *commune*.
Comunque. *utcumque*, *quomodocumque*, *ut ut*.
Con, propoſizione che ſerve al ſeſto caſo. *cum*.
Conca, vaſo. *pelvis*, *concha*.
Conca da barbiere. *labrum*, *i*, *pelvis tonſoria*.
Conca per lavar' i piedi. *pelluvium*, *ii*, e *pelvis*, *is*.
Conca per lavar le macchie. *labrum*, *lavacrum*.
Conca picciola. *catillus*, *i*, *conchula*.
Conca di marmo. *labrum marmoreum*.
Conca di rame. *labrum aneum*.
Concatenare. *coagmento*, *conjungo*, *colligo*.
Concatenazione. *coagmentatio*, *colligatio*.
Concavità. *cavum*, *profunditas*.
Concavo, cavato. *cavum*, *profunditas*.
Concedere. *concedo*, *ſino*, *permitto*. Per dare. *do*, *tribuo*. Per affermare. *concedo*, *aio*, *affirmo*.
Concedimento, o conceſſione. *conceſſio*.
Concento, conſonanza, conconanza. *concentus*, *concentio*, *harmonia*, *ſymphonia*.
Concentrare. *ad centrum propellere*.
Concentrarſi. *intus claudi*, *intus recondi*.
Concepire. *concipio*.
Concepire, cioè comprendere. *intelligo*, *percipio*.
Concernere, appartenere. *pertinet*, *ſpectat*.
Concertare, *convenire*, *paciſci*.
Concerto, ordine. *pactum*, *conventio*.
Conceſſione. *conceſſio*, *permiſſio*.
Conceſſo, conceduto. *conceſſus*, *permiſſus*.
Concetto. *cogitatum*, *i*, *ſenſus animi*, *cogitatio*, *ſententia*.
Concetto, ſtima. *exiſtimatio*, *opinio*.
eſſere in concetto. *bene audire*.
avere in concetto. *magni facere*.
Concezione, concepimento. *conceptio*.
Conchiglia, peſce. *conchylium*, *concha*.
Conchiudere, concludere. *concludo*, *termino*, *claudo*.
Conchiudere qualche coſa di comun parere. *concludere aliquid*, *ſtatuere communi ſententia*.
Conchiudere l'orazione. *perorare*, *orationem claudere*.
Conciare. *aptare*, *reficere*, *inſtaurare*.
Concia. *medicamen*.
Conciare i cibi, o vivande. *condire epulas*.
Conciare le pelli. *coria perficere*.
Conciateſte. *capillorum concinnator*.
Conciato. *conditus*, *a*, *um*.
Conciatore. *coriarius*.
Conciatura, acconciamento. *inſtauratio*, *concinnatio*, *refectio*.
Conciatura de' cibi. *condimentum*, *conditura*, *conditio*.
Conciliabolo. *conciliabulum*.
Conciliare. *concilio*.
Concilio, adunanza d' uomini. *concilium*.
Concime, letame. *fimus*.
Concimare, letamare. *ſtercoro*, *lætifico*.
Concio, acconcio. *concinnus*, *concinnatus*, *refectus*.
Concione. *concio*, *oratio*.
Concioſſiachè, concioſſiacoſachè. *cum*.
Conciſtoro, conſiſtoro. *conſiſtum*.
Concitare. *concito*, *cieo*, *incito*.
Conclave, abitazion chiuſa. *conclave*, *is*.
Concludente. *concludens*, *aptus ad rem*.
Concludentemente. *apte ad rem*.
Concluſione. *concluſio*, *clauſula*, *finis*.
Concomitanza. *conjunctio*, *ſocietas*.
Concordanza. *concordia*, *congruentia*, *convenientia*.
Concordare. *concordo*, *convenio*.
Concorde, conforme. *concors*, *congruens*.
Concordemente. *concorditer*, *concordi animo*, *conſenſu*, *ex communi ſententia*.
Concordia, accordo. *concordia*, *conſenſus*.
Concorrente. *competitor*.
Concorrenza. *petitio*, *competitio*.
Concorrere, correre inſieme. *concurro*, *confluo*.
Concorrere, dimandare. *peto*.
Concorrere nell' opinione d'alcuno, o al parer d'altri. *ire in ſententiam alicujus*, *diſcedere pedibus in ſententiam aliorum*.
Concorrere in una medeſima ſentenza. *uti pari conſilio*.
Concorſo. *concurſus*, *conſpiratio*, *concurſio*, *frequentia*.
Concubina. *concubina*, *amica*.
Concubina di uomo maritato. *pellex*, *icis*.
Concubinato. *pellicatus*, *concubinatus*.
Concubineſco. *meretricius*, *concubinalis*.
Concubito. *concubitus*.
Conculcamento. *conculcatio*.
Conculcare, calpeſtare, porre ſotto i piedi. *conculco*, *protero*, *proculco*.
Concuocere. *concoquo*.
Concupiſcenza. *libido*, *luxuries*, *intemperantia*, *cupiditas*.
Concupiſcibile. *intemperans*, *libidinoſus*.
Condannagione, condanna. *mulcta*, *mulctatio*, *pœna*, *damnatio*.
Condannare, dannare, ſentenziare. *condemno*, *damno*, *mulcto*.
Condannare per comun parere de' Giudici colleghi. *condemnare de conſilii ſententia*.
Condannare a ſpeſe, danni, e intereſſi, *aſtimare litem*.
Condannato. *damnatus*, *condemnatus*.
Condannatore. *condemnator*.
Condannazione. *damnatio*.
Condannevole. *damnatus*, *condemnabilis*.
Condecente. *decens*, *conveniens*.
Condegnamente. *digne*, *merito*.
Condenſamento. *denſatio*.
Condenſare, iſpeſſire. *denſo*, *condenſo*, *conſtipo*, *ſtipo*.
Condeſcendenza. *indulgentia*.

Condeſcendere, compiacere. *indulgeo*.
Condimento, condituta. *conditio*, *condimentum*.
Con Dio, in buon' ora. *bonis avibus*.
Condire. *condio*.
Condiſcepolo. *condiſcipulus*.
Condito. *conditus*.
Conditore, facitore. *conditor*, *auctor*.
Condizionale. *conditionalis*.
Condizionalmente. *ſub conditione ut, vel ne, conditionibus*.
Condizionare, abilitare. *aptum reddere*.
Condizionato. *aptus*. Ben condizionato, *bene conſtitutus*, *inſtructus*, *ornatus*.
Condizione, natura. *natura*, *ratio*.
Condizione, patto, limitazione. *conditio*.
Condizione, ſtato, qualità. *conditio*, *gradus*, *ordo*, *ſtatus*, *qualitas*, *fortuna*.
Condizione, animo, penſiero. *ratio*, *mens*.
Condonare, perdonare. *condono*, *remitto*, *parco*.
Condotta. *ductus*, *us*, *conſilium*, *ratio*.
Condottiere, capitano. *ductor*, *dux*, *imperator*.
Condotto, acquedotto. *aquæductus*.
Condotto, cioè latrina. *forica*. V. Chiavica.
Condotto a fine, participio. *abſolutus*, *perfectus*.
Conducitrice. *dux*.
Condurre, menare. *duco*, *perduco*. Condurre a fine, *ad exitum*.
Condur via. *abducere*.
Condur fuori. *exportare*.
Condur dentro. *importare*.
Condur' acqua. *aquam ducere*, *aquam derivare*.
Condutto. *vectura*, *æ*.
Conduttiere. *ductor*, *oris*, *vector*, *oris*.
Conduttiere di cavalli. *agitator*, *oris*.
Conestabile. V. Conteſtabile.
Confabulare, *colloquor*, *ſermones confero*.
Confabulazione. *colloquium familiare*, *ſermo*.
Confacente, confacevole. *conſentaneus*, *conveniens*.
Confaloniere. *antesignanus*, *Princeps Collegii*.
Confarſi, convenire. *congruo*, *convenio*.
Confederarſi. *inire fœdus*.
Confederato, congiurato. *fœderatus*, *ſocius*, *amicus*, *fœdere & amicitia junctus*, *fœdere conjunctus*.
Confederazione. *fœdus*, *ſocietas*.
Conferenza. *conſilium*, *colloquium*, *deliberatio*.
Conferire, eſſer' utile. *conferre*, *prodeſſe*, *juvare*, *facere*.
Conferire, per parlar inſieme di qualche coſa. *communicare inter ſe*, *communicare aliquid cum aliquo*, *conferre*.
Conferma. *confirmatio*.
Confermare. *confirmo*, *affirmo*, *comprobo*.
Confermazione. *confirmatio*, *comprobatio*.
Confeſſare. *fateor*, *confiteor*.
Confeſſare il ricevuto. *acceptum referre*.
Confeſſato. *confeſſus*.
Confeſſione. *confeſſio*.
Confeſſore. *Sacerdos*.
Confettare. *condire*, *medicare*.
Confettiera, ſorta di tazza da tener confetti. *bellariis aptum vas*.
Confetto, confettura, confezione. *bellaria*.
Confettuiere. *ſalgamarius*.
Conficcare, ficcare. *figo*, *configo*.
Conficcare tavole une all' altra. *configere tabulas inter ſe*.
Conficcato, participio. *confixus*, *adactus*.
Confidarſi. *fido*, *confido*.
Confidar' in ſe ſteſſo. *ſtatuere in ſe ipſo omnia*, *collocare*, *ponere*, *omnes in ſe ipſo ſitas*, *& locatas rationes*, *& ſpes habere*, *ſeipſum ſpectare*, *ſuis niti viribus*.
Confidenza, o confidanza. *fiducia*, *ſpes*.
Confinante. *finitimus*, *confinis*, *conterminus*.
Confinare, e mettere confini. *termino*, *terminos conſtituere*.
Confinare con un luogo. *attingere locum*. (*tare*.
Confinare in qualche luogo cioè bandire. *relegare*, *depor*-
Confine, termine, *confinium*, *finis*, *limes*.
Confiſcare. *publico*, *proſcribo*, *confiſco*.
Confiſcato. *proſcriptus*, *publicatus*.
Confiſcazione de' beni. *proſcriptio*, *publicatio bonorum*.
Confitto, conficcato. *infixus*, *confixus*.
Conflitto, battaglia, *certamen*, *prælium*, *pugna*.
Confondere, perturbare, *confundo*, *perturbo*, *permiſceo*.
Confondere, cioè convincere. *confuto*, *refello*, *convinco*.
Conformare, formare qualche coſa. *conformo*.
Conformarſi all' altrui volontà. *conformare ſe ad alicujus voluntatem*, *adhærere alicujus voluntati*.
Conforme, uguale, ſimile, *concors*, *ſimilis*, *congruens*.
Conformità. *ſimilitudo*, *congruentia*.
Confortamento, confortazione. *hortatus*, *hortamentum*.
Confortante. *hortator*, *conſolator*.
Confortare, dar conforto, e conſolazione. *conſolor*. *Afferre*, *præbere conſolationem*, *Solatio eſſe*, *Recreare*, *reficere*, *Abducere a cura*, *Afflictum mœrore animum*, *languentem*, *jacentem erigere*.
Confortare, per eſortare, incitar' a qualche coſa. *hortor*, *auctor ſum*, *impello*, *incito*.
Confortativo. *reficiendi vim habens*, *conſolatorius*.
Confortatore. *conſolator*, *ſolator*.
Conforto, conſolazione. *conſolatio*, *ſolatium*, *recreatio*
Confortino, pane di mele, farina, e cannella. *placenta*, *cruſtulum*, *dulcia*.
Confraternità. *collegium*, *ſodalitas*.
Confrontare, riſcontrare una coſa con l'altra. *conferre*, *recogноſcere*, *comparare*.
Confrontato. *collatus*.
Confronto. *collatio*, *comparatio*.
Confuſamente. *confuſe*, *perturbate*.
Confuſione, diſordine. *confuſio*, *perturbatio*.
Confuſo, turbato. *confuſus*, *perturbatus*.
Confutare. *confuto*, *refello*.
Confutazione, ribattitura. *confutatio*.
Congedo, commiato, licenza. *commeatus*, *facultas abeundi*.
Congegnare, commettere, *conjungo*, *copulo*, *conglutino*, *connecto*.
Congelamento. *congelatio*.
Congelare, per agghiacciare. *gelo*, *frigore adſtringo*.
Congelarſi. *congelaſcere*.
Congerie, maſſa. *congeries*.
Conghiettura. *conjectura*.
Conghietturale. *conjecturalis*.
Conghietturare, far conghietture. *conjicio*, *conjecto*, *conjecturam ſumo*.
Conghietturatore. *conjector*, *interpres*.
Congiungere, congiugnere, *conjungo*, *coagmento*, *alligo*, *copulo*, *contexo*, *glutino*.
Congiugnerſi, unirſi inſieme. *coeo*.
Congiugnimento, e congiunzione. *conjunctio*, *copulatio*, *copula*.
Congiuntamente. *copulate*, *una*, *ſimul*.
Congiunto, accoppiato. *copulatus*. Parente per maritaggio. *affinis*, *conſanguineus*.
Congiuntura, occaſione. *occaſio*.
Congiunzione. V. Congiugnimento.
Congiura. *conjuratio*, *conſenſio*, *conſpiratio*.
Congiurare, far congiura, *conſpiro*, *conjuro*, *conſentio*.
Congiurato. *conjuratus*. (*tor*.
Congratularſi, allegrarſi inſieme. *gratulor*, *congratulor*, *gra*-
Congratulazione. *gratulatio*, *congratulatio*.
Congrega. *congregatio*, *congreſſus*.
Congregare, adunare. *congrego*, *aggrego*, *cogo*.
Congregazione. *conventus*, *congregatio*.
Congregazione di tutta la Città, o Provincia, per conſultare. *Comitia*, *orum*, *concilium*, *ii*.
Congregazione degli artigiani. *collegium artificum*.
Congreſſo. *congreſſus*.
Congruente. *congruens*, *conveniens*.
Congruenza. *congruentia*.
Coniare, batter moneta. *cudo nummos*.
Coniatore. *cuſor*.
Coniato. *cuſus*.
Coniglio, animale noto. *cuniculus*.
Conio, impreſſione di moneta. *forma*, *impreſſio*.
Conjugale. *conjugalis*.
Conjugio. *conjugium*.
Connaturale. *congruens*.
Conneſſione. *conjunctio*.
Connivenza. *diſſimulatio*, *obſequium*.
Conno. *cunnus*.
Cono, figura geometrica. *conus*.
Conocchia, rocca per filare. *colus*.
Conoſcente, cioè noto, *notus*. Per grato. *gratus*.
Conoſcenza. *cognitio*, *agnitio*, *notitia*, *notio*.
Conoſcere. *noſco*, *novi*, *cognoſco*, *dignoſco*, *agnoſco*, *intelligo*, *cognitum habeo*.
Conoſcimento. *cognitio*, *onis*.
Conoſcitivo. *cognoſcens*.
Conoſcitore. *cognitor*.
Conoſciutamente, vale con conoſcimento, *conſulto*, *dedita opera*.
Conoſciuto. *perſpectus*, *cognitus*, *notus*, *ſpectatus*.
Conquaſſare, crollare. *quatio*, *concutio*, *quaſſo*.
Conquaſſazione. *concuſſio*. (*ctus*.
Conquaſſato, ſuperato. *conquaſſatus*, *fractus*, *ſuperatus*, *vi*-
Conquaſſo. *ruina*. andare in conquaſſo. *dirui*, *frangi*. Mettere in conquaſſo, *diruere*.
Conquiſo, da conquidere, che vale affliggere, e ridurre a mal termine. *afflictus*, *male acceptus*.
Conquiſto. *acquiſitio*.
Conquiſtare. *acquiro*, *occupo*, *in ditionem redigo*.
Conquiſtatore. *victor*, *domitor*, *acquiſitor*, *occupator*.
Conſacrare, ſacrare, dedicare. *ſacro*, *conſecro*, *dedico*.
Conſacrarſi a Dio, cioè farſi Religioſo. *ſe totum divino cultui addicere*, *vel devovere*.
Conſacrato. *ſacer*, *conſecratus*, *dedicatus*:
Conſacrazione. *dedicatio*, *conſecratio*.
Conſanguineo. *Conſanguineus*, *cognatus*.
Conſanguinità. *Conſanguinitas*, *cognatio*.
Conſapevole. *conſcius*,
Conſcienza. *conſcientia*, *animus conſcius*.
Conſcio. *conſcius*.
Conſecrare, conſagrare. V. conſacrare.
Conſecrazione. V. Conſacrazione.
Conſegnare, *trado*, *credo*, *committo*.
Conſegnazione. *commiſſio*, *traditio*.
Conſeguente. *conſequens*.
Conſeguentemente. *deinceps*, *conſequenter*. Per conſeguenza, come da ciò ne viene conſeguentemente, che ec. *hoc probato conſequens eſt*, *&c. hinc fit*, *&c.*
Conſeguenza. *complexio*, *conſequentia*.
Conſeguimento. *adeptio*, *comparatio*.
Conſeguire, ottenere. *conſequor*, *adipiſcor*, *obtineo*.
Conſentaneo, atto, conveniente. *conſentaneus*, *congruus*, *conveniens*, *aptus*.
Conſentimento, conſenſo. *conſenſus*, *conſenſio*, *aſſenſio*.
Conſentire, eſſere d'un parere medeſimo. *conſentio*, *aſſentio*, *aſſentior*, *accedo*.
non conſentire. *diſſentio*.
Conſenziente. *unanimis*, *aſſentiens*, *concors*.
Conſerva, diſpenſa. *cuſtodia*, *cella*. Conſerva diciamo ancora alcune coſe confettate nel zucchero. *bellaria*, *ſalgama*.
Conſervabile. *ſervabilis*, *ætatem ferens*, *durabilis*.
Conſervare, ſalvare, ſerbare. *ſervo*, *conſervo*, *cuſtodio*. Conſerva la roba, che tuo padre ti ha laſciato, *Rem tibi a patre traditam ſerva*, *cuſtodi*, *ne imminuas*. *Nihil de patrimonio detrahe*.
Conſervazione. *conſervatio*.
Conſervato. *ſervatus*.
Conſervatore. *conſervator*.
Conſervatrice. *conſervatrix*.
Conſervevole. *durabilis*. V. Conſervabile.
Conſervo, ſervitore inſieme. *conſervus*.
Conſiderabile. *animadverſione dignus*.
Conſiderare, penſare bene una coſa. *conſidero*, *animadvertere*, *expendo*, *examino*, *perpendo*.
Conſideratamente. *conſiderate*, *prudenter*.
Conſiderato. *conſideratus*, *perpenſus*, *animadverſus*. Per cauto. *circumſpectus*, *cautus*, *prudens*.
Conſideratore. *conſiderator*.
Conſiderazione, *animadverſio*, *conſideratio*.
ſenza conſiderazione. *inconſiderate*.
Conſigliare, dar conſiglio. *do conſilium*, *conſulo*.
Conſigliarſi con alcuno. *conſulere aliquem*, *in conſilium aliquem adhibere*, *petere ab aliquo conſilium*, *adire ad aliquem conſilii cauſa*.
Conſigliatamente. *Conſulto*.
Conſigliere. *conſiliarius*, *a conſiliis*, *conſiliator*.
Conſiglio. *conſilium*. (*rate*.
ſenza conſiglio, imprudentemente. *inconſulte*, *inconſide*-
Conſiſtere. *conſiſto*, *ſto*.
Conſiſtoro, luogo dove ſi ſta inſieme. *cœtus*, *concilium*.
Conſobrino, cugino. *conſobrinus*.
Conſolare, confortare. *ſolor*, *conſolor*.
Conſolativo. *conſolatorius*.
Conſolato, l' uficio de' Conſoli. *conſulatus*.
Conſolato da conſolare, contento. *voti compos*.
Conſolatore, confortatore. *conſolator*.
Conſolazione. *conſolatio*, *ſolatium*.
Conſolazione, cioè piacere. *voluptas*, *ſolamen*.
Conſole, o Conſolo, Magiſtrato onoratiſſimo in Roma. *Conſul*.
chi è ſtato Conſole. *Conſularis*.
Conſole due volte, *bis Conſul*, *iterum Conſul*.
Conſole tre volte. *Conſul tertium*. Così quattro volte, *quartum*, cinque volte, *quintum*, e ſei volte, *ſextum*.
Conſole eletto. *Conſul deſignatus*.
Conſolida erba. *ſymphitum*, *i*.
Conſolidamento. *ſoliditas*.
Conſolidare, ſaldare, riunire inſieme. *ſolido*, *conglutino*. per metaf. *confirmo*.
Conſonante, che ha conſonanza. *conſonans*.
Conſonanza, accordo di voci. *ſymphonia*, *concentus*, *us*.
Conſonare. *conſono*, *convenio*.
Conſorte, compagno, partecipe. *conſors*, *ſocius*, *particeps*.
Conſorte, cioè marito, o moglie. *conjux*.
Conſorzio. *ſocietas*, *conſortio*, *nis*, *conſortium*, *ii*.
Conſpirare. *conſpiro*, *conjuro*.
Conſpirazione. *conſpiratio*, *conjuratio*.
Conſtituire. V. Coſtituire.
Conſtringere. V. Coſtringere.
Conſtruire, ordinare. *conſtruo*, *diſpono*.
Conſtrutto, ſuſt. utile, profitto. *utilitas*, *fructus*, *emolumentum*. Per effetto. *effectus*.
Conſueto, ſolito, avvezzo. *aſſuetus*, *conſuetus*, *ſolitus*. non conſueto. *inſolitus*, *inſolens*, *inſuetus*.
Conſuetudine, coſtume, uſanza. *conſuetudo*, *uſus*, *mos*.
Conſulta, domanda di conſiglio. *conſultatio*.
Conſultare, domandare conſiglio. *conſulo*, *conſulto*.
Conſultore, chi conſulta, o domanda conſiglio. *conſultor*.
Conſumamento. *conſumptio*.
Conſumare, mandar' a male, ridurre a nulla. *conſumo*, *contero*, *detero*, *diſperdo*, *diſſipo*, *abſumo*.
Conſumare malamente. *dilapido*.
Conſumare in crapule. *ligurio*, *obligurio*, *belluor*.
Conſumare il tempo indarno. *fruſtra tempus terere*.
Conſumar' il giorno. *diem conſumere in re aliqua*, *conſumere in rem aliquam*.
Conſumarſi di dolore. *confici dolore*. Il dolore mi conſuma, *dolore contabeſco*, *conſumor*, *exanimor præ dolore*, *me dolor interimit*.
Conſumarſi piangendo. *conſumi lacrymis*.
Conſumato. *conſumptus*, *abſumptus*.
Conſumato dal dolore. *dolore confectus*.
Conſumato dalla fame. *fame confectus*, *enectus*.
Conſumato dalla malinconia. *triſtitia conſumptus*, *o confectus*.
Conſumato dalla vecchiaja. *confectus ſenectute*, *ſenio*, *ætate*.
Conſumatore. *conſumptor*.
Conſumazione. *conſumptio*,
Contadinello. *ruſticulus*.
Contadineſco. *ruſticus*, *agreſtis*, *ruſticanus*.
Contadino, villano. *ruſticus*, *villicus*, *agricola*.
Contado, villa. *rus*, *ager*.
Contagio, contagione. *contagium*, *peſtis*.
Contagioſo, chi è atto ad infettar altri. *peſtifer*, *peſtilens*.
Contaminamento, contaminazione. *inquinamentum*, *contaminatio*.
Contaminare, ſporcare. *contamino*, *fœdo*, *inficio*, *inquino*.
Contaminato. *contaminatus*.
non contaminato. *incontaminatus*.
Contanti, danari contanti. *numerata pecunia*.
Contare, numerare, far conto. *numero*, *ſuppuio*, *recenſeo*.
Contare ſopra le dita. *digitis computare*.
Contare, cioè raccontare. *narro*, *diſſero*.
Contatto. *contactus*.
Conte, dignità, Signor di contado, *Comes*.
Contea, dominio del Conte, detto comunemente in lat. *Comitatus*.
Conteggiare, far i conti. *ſupputare rationem*, *calculare*.
Contegno, gravità. *gravitas*, *arrogantia*.
Contegnoſo, che ſta in contegno. *gravis*, *arrogans*, *ſeverus*.
Contemplare, mirare con attenzione. *contemplor*, *ſpeculor*, *meditor*.
Contemplativo, *contemplativus*.
Contemplatore, conſideratore. *contemplator*.
Contemplazione. *contemplatio*, *contemplatus*, *us*.
Contemporaneo. *coævus*, *æqualis*, *contemporaneus*.
Contendere, contraſtare, opporſi. *contendo*, *certo*, *decerto*, *pugno*, *jurgo*, *diſcepto*, *rixor*.
Contenditore. *litigioſus*, *altercator*.
Contenere. *contineo*, *concludo*, *cohibeo*, *complector*.
Contenerſi, raffrenarſi. *compeſcere ſe*.
Contenerſi di lacrimare. *temperare a lacrymis*.
Contentare, per piacere. *placeo*, *ſatisfacio*, *expleo*.
Contentarſi, eſſere contento. *contentus ſum*, *acquieſco*.
Contentezza, conforto, piacere. *voluptas*, *oblectatio*, *jucunditas*.
Contento, ſoddisfatto. *contentus*, *voti compos*.
Contento, ſuſt. V. Contentezza.
Contenuto, participio. *contentus*, *a contineor*.
Contenzioſo. *litigioſus*, *moleſtus*, *cavillator*, *contentioſus*.
Conteſa, contenzione. *contentio*, *certatio*, *controverſia*, *altercatio*, *diſceptatio*, *jurgium*, *certamen*.

Conteſſa,

Digitized by Google

Conteſſa, moglie del Conte. *hæc Comes, non Comitiſſa.*
Conteſtabile (come in Francia) *magiſter equitum, præfectus equitum, tribunus militum.*
Conteſtare, *conteſtari.*
Conteſtazione. *conteſtatio.*
Conteſo, *contentus.*
Contezza. *notitia, cognitio.*
Conticino, dim. di conto. *ratiuncula.*
Contiguità. *proximitas.*
Contiguo. *proximus, conjunctus.*
Continente. *continens, temperans.*
Continenza. *continentia, temperantia.* (*gere.*
Contingente, indeterminato. *fortuitus, incertus, contin-*
Continuamente, del continuo. *ſemper, jugiter, perpetuo, aſſidue.*
Continuamento. *continuatio.*
Continuare, o continovare, durare, perſeverare. *duro, permaneo, perſevero.*
Continuare qualche coſa. *perago, non intermitto.*
Continuatamente. *ſine ulla intermiſſione, aſſidue, perpetuo.*
Continuazione. *continuatio, perpetuitas.*
Continuazione di guerre. *aſſiduitas bellorum.*
Continuo. *aſſiduus, continuus, jugis, perennis.*
di continuo, vale continuatamente. *ſine intermiſſione, aſſidue.*
Conto, cioè ſtima. *æſtimatio.*
far conto. *æſtimo.*
far gran conto. *magni facere, æſtimare plurimi.*
Conto, calculo. *ratio.* Far conto, *inire rationem, colligere rationem.*
mettere in conto, o a conto. *recenſeo, refero in numerum.*
render conto. *referre rationes.*
tenar conto. *rationes ſubducere, perſcribere rationes.*
Conto fatto. *rationes ſupputatæ.*
Conto reſo. *rationes relatæ.*
Conti dell'entrata, e dell'uſcita *rationes accepti, & expenſi.*
Conto delle ſpeſe. *ratio ſumptuaria.*
Conto, addiet. noto, manifeſto, *notus, nobilis, cognitus.*
Contorcere, *contorqueo, torqueo.*
Contorno. *ambitus, circuitus*; o per vicinanza. *vicinia.*
Contra, prepoſizione. *contra, adverſus.*
Contra ſua voglia. *invitus, invito.*
Contr'acqua. *adverſo flumine.*
Contrabbandiere. *vectigalium fraudator, prævaricator.*
Contrabbando, *vectigalium fraudatio, prævaricatio.* di contrabbando. *furtim, clam.*
Contraccambiare, ricompenſare. *rependo, remuneror, par pari refero.*
Contraccambio, ricompenſa. *viciſſitudo officiorum, remuneratio.*
Contrada, calle. *vicus, ci, via.*
Contraddire, contendere, opporſi. *contradico, repugno, adverſor.*
Contraddittore. *adverſarius, contradicens, contradictor.*
Contraddittorio. *repugnans, contrarius.*
Contraddizione, contraſto. *repugnantia, contradictio.*
Contraffare, per rappreſentare. *imitor, ago, affectate imitor, exprimo.* Per contravvenire. *Violo, delinquo.*
Contraffatto. *fictus, adulterinus.*
Contraffatto, cioè brutto. *informis, diſtortus, deformis*
Contrafforte, ſorta di riparo. *propugnaculum, anterides, um.*
Contrallettare, *antapocha, æ*, così il Budeo.
Contrammandare. *juſſa revocare, contraria jubere.*
Contrammina. *contrarius cuniculus, cuniculus cuniculo oppoſitus.*
Contramminare. *cuniculo eludere, alienis conatibus occurrere, cuniculos cuniculis opponere.*
Contrappeſare. *perpendo, libro.*
Contrappeſo, *æquipondium, libramentum.*
Contrapporre. *oppono, objicio.*
Contrapporſi, reſiſtere. *repugno, adverſor.*
Contrappoſizione. *repugnantia, oppoſitio.*
Contrappoſto, addiet. *adverſus, oppoſitus.*
Contrappoſto, ſuſtant. *contrapoſitum.*
Contrappunto, termine muſicale. *modus muſicus.*
Contraria, avverſaria. *adverſatrix.*
Contrariamente. *contrarie.*
Contrariare, repugnare, opporſi. *adverſor, repugno, obſiſto, obnitor, reluctor.*
Contrarietà, repugnanza. *repugnantia, oppoſitio.*
Contrario, avverſario. *adverſator, adverſarius, contrarius, infenſus, repugnans, adverſus.*
al contrario, per contrario. *contra.*
Contrarre, o contraere. *contraho.*
Contraſcarpa. *munimen foſſæ.*
Contraſſegnare. *notare.* (*ſter.*
Contraſſegno. *nota, ſignum, indicium, argumentum, chara-*
Contraſtare, contendere di parole. *controverſor, altercor, contendo.*
Contraſtare, chi dice meglio. *bene dictis certare.*
Contraſtatore. *litigioſus, adverſarius.*
Contraſto, contesa di parole. *altercatio, certamen.*
Contrattare. *convenire, paciſcor.*
Contrattempo, nome ſuſt. *importunitas.* Avverbio. *intempeſtive.*
Contratto. *conventum, pactum, contractus.*
Contravveleno. *antidotum.*
Contravvenire, diſobbidire. *delinquere, obſiſtere alicujus auctoritati, contra legem aliquid committere.*
Contribuire. *contribuo, confero.*
Contribuzione, cioè tributo. *tributum, vectigal.*
Contriſtamento. *mæror, triſtitia.*
Contriſtare. *triſtitia afficere.*
Contriſtarſi, ſconſolarſi, aver affanno. *mæreo, angor, excrucior, mærore conficior, affligor.*
Contriſtato. *mærens, triſtis.*
Contritamente. *dolenter.*
Contrito. *afflictus, dolens.*
Contrizione. *pœnitentia.*
Contro. V. Contra.
Controverſia, *lis, controverſia, litigium.*
Contumace. *contumax.*
Contumacemente. *contumaciter.*

Contumacia. *contumacia.*
Contumelia, ingiuria. *contumelia.*
Contumelioſamente. *contumelioſe.*
Contumelioſo. *contumelioſus.*
Conturbamento, conturbazione. *perturbatio.*
Conturbare, turbare. *conturbo, vexo, agito.*
Conturbato. *turbidus, perturbatus.*
Contuttochè, benchè. *quamquam, etſi, licet, quamvis.*
Contuttociò, non oſtante ciò. *nihilominus.*
Convaleſcente, *convaleſcens, valetudinis non adhuc confirmatæ, recens a morbo.*
Convaleſcenza, *non adhuc confirmata a morbo valetudo, recreatio ex morbo.*
Convenenza, accordo. *conventio, pactum.*
Convenevole, degno, oneſto. *conveniens, congruens, conſentaneus, decens.*
Convenevole, ſoſt. *æquum, æquitas.*
Convenevolmente, propriamente. *decenter, convenienter.*
Conveniente, atto. *idoneus, decens, aptus.*
Convenientemente. *decenter, apte, accommodate, congruenter, honeſte.*
Convenienza, decenza. *decentia, officium, decorum.*
Convenire, eſſere d'accordo. *convenio, congruo.*
Convenire, eſſere a propoſito. *decere.*
Conventicolo. *occultus congreſſus, coitio.*
Convento, cioè abitazione de' frati. *cœnobium, monaſterium.* V. N.
Convento, adunanza. *conventus, cœtus, collegium.*
Convenzione, patto, accordo. *conventio, conventum, fœdus, pactum.*
Converſare, praticare con alcuno. *verſor, converſor.*
Converſazione. *conſuetudo, commercium, conventus, converſatio.*
Converſevole. *affabilis.*
Converſione, rivolgimento. *converſio.*
Converſione, cioè emenda. *vitæ ante actæ emendatio.*
Convertibile. *quod facile converti poteſt.*
Convertire, mutare. *verto, converto, muto.*
Convertire uno in beſtia. *convertere in belluam.*
Convertirſi, mutarſi. *convertor, mutor.*
Convertirſi, cioè ravvederſi. *reſipio.*
Conveſſo, addiett. *convexus.*
Conveſſo, il di fuori del concavo. *convexum, convexitas.*
Convicino. *finitimus.*
Convincere. *convinco, confuto, refello.*
Convitare, far conviti. *convivor.*
Convitato. *conviva, convivio exceptus.*
Convitatore, che fa convito. *convivator.*
Convito, paſto, banchetto. *convivium.*
Convito di nozze. *cœna nuptialis.*
Convito grande. *epulum, convivium ſplendidum.*
Convito funerale. *epulum funebre, epulum ferale, o epulæ ferales.*
Convocare, chiamare molti inſieme. *convoco, concio, is, ivi, itum.*
Convolare, e convogliare, dicesi dell'accompagnar che che ſia per ſua ſicurezza. *ſtipare, comitari, præſidii cauſa ſequi.*
Convulſione. *convulſio.*
Convulſo. *convulſus.*
Cooperare. *adjuvo, operam ſuam conferre.*
Cooperatore. *adjutor, cooperator.*
Cooperazione. *auxilium.*
Coorte. *cohors.*
Coperchiare, coprire. *operio, cooperio, tego.*
Coperchio, o coverchio. *operculum, cooperculum.*
Coperchio della padella. *teſtus, us, teſtum, i.*
Coperta del letto. *ſtragulum, lodix, e il ſuo dimin. lodicula.*
Copertamente. *clam, tecte.*
Copertina. *ſtragulum.*
Coperto, participio. *coopertus, velatus, o velor, aris.*
Copertoio, o covertoio. V. Coperchio.
Copertura, covertura, coprimento. *operimentum, tegmen, integumentum.*
Copia, abbondanza. *copia, vis, affluentia.*
Copia d'una ſcrittura. *exemplum, deſcriptio.*
Copiare, traſcrivere, far copia. *deſcribo, exſcribo.*
Copioſamente, e abbondantemente. *copioſe, affatim, ubertim, abunde, large.*
Copioſo, abbondante. *copioſus, affluens, abundans.*
Copioſo nel parlare, cioè eloquente. *facundus, diſertus.*
Copiſta. *librarius, amanuenſis, exſcriptor.*
Coppa, parte della teſta. *cervix, icis.*
Coppe, vaſo da bere. *calix, crater, ſcyphus, patera, poculum.*
Coppella, picciol vaſetto, nel quale meſſo nel fuoco ſi prova l'argento. *vaſculum.* Argento di coppella. *argentum igne probatum.*
Coppetta, ventosa. *cucurbitula.*
Coppia, pajo. *par.* Un pajo d'amici. *par amicorum.*
Coppia di buoi. *jugum boum.*
Coppiere, ſervitore, che dà da bere. *a cyathis, pincerna.*
Coppo, tegola da coprir le caſe. *imbrex, tegula.*
Coprire, o covrire. *cooperio, tego, contego, obduco, obnubo, velo.*
Coraggio, gran cuore, animoſità. *animus, animi præſentia.*
Coraggioſamente. *animoſe, audenter.*
Coraggioſo, di gran cuore. *animoſus, audens, audax.*
Corallo, pietra di color roſſo. *corallium.*
Coremi, addobbamenti. *ſtragula coriacea.*
Corazza, armatura del corpo. *thorax.* Armato di corazza. *thoracatus.* Plin.
Corba, ceſto fatto di vinchi. *corbis, cophinus, caniſtrum.*
Corbella. *corbula, æ.*
Corbezzolo, corbo peloſo, albero. *arbutus.* (*tus.*
Corbezzolo, frutto. *arbutum.* Fatto di corbezzolo. *arbu-*
Corbicino, corbo picciolo. *corvi pullus.*
Corbo, o corvo, uccello. *corvus.* Voce di corvo. *crocitatio.* Far la voce di corvo. *crocito.*
Corcare, coricare. *proſterno, colloco, ſterno.*
Corcarſi, coricarſi. *decumbo, cubo.*
Corda, fune. *funis, reſtis.*
Corda groſſa, o di nave, o gomena. *rudens.*
Chi cammina ſu la corda. *funambulus.*

Cordajo, chi fa le corde. *reſtio, onis.*
Corde da ſonare. *fides, chorda, nervia, orum, vel nervia, orum.*
Corda dell'arco. *nervus, i.*
Corda, tormento. *equuleus, ei, & fidicula, arum.*
Cordella, cordellina. *funiculus.*
Cordiale, cioè affettuoſo. *intimus, ſincerus, ex animo.*
Cordialmente. *ex animo.*
Cordicella, cordicina. *funiculus, reſticula.*
Cordone, o cordoncino, come ſono quelli delle camicie, e d'altre veſti. *funiculus*, e vi ſi aggiunga *lineus, vel laneus, vel ſericus.*
Cordoglio, malinconia, dolore. *mæror, ægritudo, cordolium.*
Cordovane, una ſorta di cuojo così detto. *pellis Cordubenſis, vel corium Cordubenſe.*
Coreggia, correggina, cintura di cuojo. *corigia, zona, cingulum.*
Coreggia, cioè quel vento, che ſi manda dalle parti di ſotto. *ventris crepitus, peditum, i.*
Cornacchia, uccello. *cornix, icis.*
Cornacchiare, far il verſo della cornacchia. *cornicor.* Per cicalare. *garrio.*
Cornacchietta. *cornicula.*
Cornacchione, cioè cicalone. *garrulus, blatero.*
Cornamuſa, ſtrumento muſico. *tibia utricularis.*
Chi ſuona di cornamuſa. *utricularius, aſcaules.*
Cornata, colpo di corno. *cornuum ictus.*
Dar una cornata. *cornu ferire.*
Suonar di cornetto. *buccino, as.*
Sonator di cornetto. *buccinator, oris, cornicen, inis.*
Cornetto, picciol corno. *corniculum.*
Cornice. *corona.*
Corniola, o cornia, frutto di Corniolo. *cornum.*
Corniolo, o cornio, albero. *cornus.*
Corno. *cornu.*
Far le corna al marito, dicesi della moglie adultera. *adulteror.*
Corno da chiamare gli animali. *buccina, cornu.*
Cornuto. *cornutus, corniger.*
Cornuto di moglie. *curruca.*
Coro, compagnia. *chorus.*
Corona. *corona, ſertum.*
Corona, che ſi dà a chi libera le Città dall'aſſedio. *corona obſidionalis, o corona graminea.*
Corona per la liberazione della patria. *corona civica, corona quercea, corona iligna.*
Corona per la vittoria navale. *corona roſtrata, o corona navalis.*
Corona trionfale. *corona ovalis, corona triumphalis, o laurea, æ.*
Coronajo, chi fa corone. *coronarius.*
Coronare, dar la corona. *corono, redimio.*
Coronamento, o coronazione. *coronamentum.*
Coroncina, picciola corona. *corolla.*
Corpacciuto. *corpulentus, amplioris corporaturæ.*
Corpicciuolo, corpicino. *corpuſculum.*
Corpo. *corpus, oris.*
Corpo morto. *cadaver, eris.*
Corpo ben fatto. *corpus quadratum.*
Corpo ben compleſſionato. *corpus bene conſtitutum.*
Corpo conſumato. *corpus confectum.*
Corpo ſano. *corpus firmum, corpus integrum.*
Corpo mal ſano. *corpus affectum, corpus morboſum.*
Corpo, cioè pancia. *venter, alvus.*
Andar del corpo. *exonerare ventrem.*
Combattere corpo a corpo. *ſingulari certamine pugnare.*
Corporale. V. Corporeo.
Corporalmente, col corpo. *corpore.*
Corporatura, ſtatura. *corporatura, corporatio.*
Corporeo, pertinente al corpo. *corporeus, corporeus, corporalis.*
Corpulento, corputo. *corpulentus.*
Corpulenza. *corpulentia.*
Corre, ſincopa di cogliere. V. Cogliere.
Corredare, fornire di arneſi, maſſerizie. *inſtruo, orno.*
Corredato. *inſtructus, ornatus.*
Corredo. *inſtrumentum, apparatus, ſupellex.*
Correggere, emendare. *corrigo, emendo.*
Correggibile. *paratus emendari, correctionem admittens, docilis.*
Correggitore, riformatore. *cenſor, corrector.*
Correlativo. *reſpondens.*
Correndo, toſto, in fretta. *curriculo, curſim.*
Corrente, cioè ſpedito, veloce. *velox, celer.*
Anno corrente, meſe corrente. *hic menſis, hic annus.*
Corrente, cioè acqua che corre. *profluens aqua.*
Correntemente. *celeriter, curſim.*
Correre. *curro, is.* Correre per la via. *currere viam.*
Correre a cavallo. *equo currere.*
Correre ad ajutare. *currere ſubſidio.*
Correre il cavallo, cioè maneggiarlo. *agitare equum.*
Correre al palio. *currere ſtadium.*
Correre dietro. *ſequi.*
Correre addoſſo. *aggredi.*
Corre voce. *fama eſt, dicitur, fertur.*
Correre innanzi. *præcurro.*
Correre in diverſe parti. *diſcurro hac, illac, circumcurro, curſito.*
Correre la lancia. *incurrere haſtis adverſis.*
Correre le poſte. *currere diſpoſitis, vel commutatis ad celeritatem equis.*
Correre pericolo. *periculum ſubire.*
Correre ſopra alcuno co' piedi, o pugni. *incurſare aliquem pugnis, & calcibus.*
Correre ſpeſſo. *curſo, curſito.*
Correre velocemente. *pervolo.*
Correria di ſoldati. *incurſus, us, incurſio.*
Far Correrie. *incurſionem facere.*
Correttamente. *emendate.*
Correttore. *corrector, emendator.*
Correzione, emendazione. *correctio, cenſura, emendatio.*
Corridojo, o corridore. *ambulacrum, cri, ambulatio, onis, meſaulo, pergula.*

Corridore,

Digitized by Google

Corridore, cioè che corre. *curſor.*
Corriere, meſſo che porta lettere. *tabellarius.*
Corriſpondente, che corriſponde. *congruens, reſpondens.*
Corriſpondente, cioè Perſona con cui ſi tien commerzio di lettere, o negozj. *ille, quocum eſt alicui litterarum, vel negotiorum commercium.*
Corriſpondenza, proporzione. *congruentia, ſymmetria, convenientia, proportio.*
Corriſpondenza d'amore. *mutua benevolentia, mutua animorum conſenſio.*
Corriſpondenza di corteſia, o di ſervitù. *mutua officia, officiorum viciſſitudo.*
Corriſpondere. *reſpondere, congruere.*
Corrivo, facile a credere. *credulus, levis.*
Corroborare. *corroboro, confirmo.*
Corroborarſi, prendere forza. *convaleſco, convaleſco.*
Corrodere. *corrodo, rodo.*
Corrompere, guaſtare. *corrumpo, contamino, vitio, depravo, labefacto.*
Corromperſi, marcirſi. *tabeſco, labefactor.*
Corrompevole. *obnoxius corruptioni, corruptibilis.*
Corrottamente. *corrupte.*
Corrotto, guaſto. *corruptus, depravatus, tabidus, labefactus.*
Corrotto, cioè pianto che ſi fa a' morti. *luctus funebris.*
Corrucciarſi, adirarſi. *iraſcor, ſuccenſeo, excandeo.*
Corrucciarſi alquanto. *ſubiraſcor.*
Corrucciato. *iratus, indignatus.*
Corruccio, val diſpetto. *ſtomachus, ira, indignatio.*
Corrucciolo, che ſi ſdegna facilmente. *ſtomachoſus, iracun-*
Corruttela, per guaſtamento. *corruptela.* (dus.
Corruttibile. V. Corrompevole.
Corruzione. *corruptio, depravatio.*
Corruzione, cioè putrefazione. *tabes, tabis.*
Corruzione d'aria. *cœli intemperies.*
Corruzione de' coſtumi. *depravatio morum.*
Corruzione de' membri. *ſanies, ei, tabes, is, corruptio membrorum.*
Corſa. *curſus.* pigliar corſa. *capere impetum.*
Corruttore, guaſtatore. *corruptor, labefactator.*
Corſale, o corſare di mare. *pirata, prædo.*
Arte di corſale. *piratica.*
Corſaletto, armatura. *thorax.*
Corſeggiare, far l'arte del corſale. *piraticam facere.*
Corſeſca, arma da lanciare. *pilum, haſta.*
Corſia, la corrente dell'acqua. *aquæ decurſus.*
Corſia dalla galera, il luogo di mezzo. *fori, forum.*
Corſiero, cioè cavallo corridore. *equus curſorius.*
Corſivamente. *curſim.*
Corſivo, corrente. *currens.*
Corſo, di Corſica. *Cyrneus, Corſicus.*
Corſo, atto del correre. *curſus, us.*
Corſo, cioè ſtrada dove corrono i cavalli. *hippodromus.*
Corſo, addiett. *peragratus, excurſus.*
Corſamente. *brevicer.*
Corte, dove ſi conſultano le coſe pubbliche. *curia, forum.*
Corte della caſa. *impluvium, cavædium.*
Corte di Principe. *aula.*
Corte, dove ſtanno gli animali. *cohors, ortis.* Tener corte bandita, vale feſteggiare ſolennemente, tener tavola. *dare epulum.*
Corteccia, cioè ſcorza. *cortex, cis.*
Corteggiare, far corte. *comitor, profequor.*
Corteggio, corteggiamento. *comitatus, deductio.*
Corteſe, benigno, liberale. *humanus, munificus, liberalis*
Corteſemente. *humane, munifice, liberaliter.*
Corteſia, gentilezza, benignità. *humanitas, liberalitas, munificentia, beneficentia.*
Far corteſia ad alcuno, *liberaliter aliquem tractare.*
In corteſia, di grazia. *quæſo, amabo.*
Cortezza. *brevitas.*
Corticella. *parva cohors.*
Cortigianeria. *aulica verſutia, vel ars.*
Cortigiano. *aulicus.*
Cortile, luogo ſcoperto nella caſa. *impluvium, ii, cavædium, ii, o cavum ædium, cohors, vel cors, ortis.*
Cortina. *cortina, æ, velamen, ii.*
Cortina da letto. *conopeum, ei.*
Corto, picciolo. *brevis, curtus.*
Coracino, peſce. *coracinus.*
Corvo. V. Corbo.
Corvo marino. *mergus, gi.* V. Smergo.
Coſa. *res, rei.*
Coſcia, la parte di ſopra della gamba. *coxa, æ, crus, cruris.*
Coſcienza, o conſcienza. *conſcientia.*
In coſcienza avverbialmente poſto, in atteſtazione di verità. *hercle, Dii me amant, ex animo, ex animi ſententia.*
Coſcino, guanciale. *pulvinar, aris.* (cia.
Coſerella, coſetta, coſuccia. *recula.*
Così, vale in queſta maniera, a queſto modo. *ſic, ita.*
Così ancora. *item.*
Così che. *ut.*
Così ah? *ita ne? ita ne vero?*
Così Dio m'ajuti. *ita me Superi ament.* (aut.
Così, in vece di sì. *cum.* Come, così mal creato. *tam inurba-*
Così così, vale mediocremente. *ſatis mediocriter.*
Così ſattamente. *ſic.*
Così fatto. *talis, hujuſmodi.*
Coſpergere, aſpergere. *conſpergo, aſpergo.*
Coſpetto. *conſpectus, præſentia.*
Coſpicuo. *conſpicuus, ſpectabilis.*
Coſpirare. *conſpiro, conjuro.*
Coſpirazione. *conjuratio.*
Coſſo, picciola enfiagione. *tuberculum, puſtula.*
Coſſo, broſſola. *puſtula.*
Coſta, lato, banda. *pars, latus, regio.*
Coſta, e coſte del corpo. *coſta, æ.*
Coſta, cioè confine della terra col mare. *litus.*
Coſta montana. *clivus, i.*
Coſtà, avv. loc. coſteſſù, coſtaggiù. *iſthac.*
Coſtante, fermo. *conſtans, certus, ſtabilis, firmus.*
Coſtanza d'animo. *fortitudo.*
Coſtantemente, con coſtanza. *conſtanter.*
Coſtanza, fermezza. *conſtantia, firmitudo animi.*

Coſtare, valere. *valeo.* *æſtimor, ſum.*
Coſtato. *pectus, coſta, arum.*
Coſteggiare, andar dietro le coſte di mare. *oram, vel litus legere, obire.*
Coſtei, coſta. *hæc, iſta.*
Coſtellazione. *aſtrum, ſydus, conſtellatio.*
Coſtereccio, preſciutto. *petaſo, onis.*
Coſtì. *iſthic.*
Coſtiera, ſpiaggia, riviera. *ora, litus.*
Coſtipare, reſtrignere. *conſtipo, ſtipo.*
Coſtituire, ordinare. *conſtituo, ſtatuo.*
Coſtituzione. *conſtitutio, decretum.*
Coſto, erba. *coſtus, vel coſtum.*
Coſto, prezzo, pagamento. *pretium, ſumptus, impenſa.*
Coſtola. *coſta.*
Coſtoro, queſti. *hi, iſti.*
Coſtretto. *coactus.*
Coſtrignere. *cogo, cohibeo, coerceo.*
Coſtrignimento, coſtrizione. *violentia, vis.*
Coſtruire. *conſtruo.*
Coſtrutto, cioè profitto, utile. *emolumentum, utilitas, fructus.*
Coſtruttura. *ſtructura.*
Coſtui, queſto. *hic, iſte.*
Coſtumare, per uſare, praticare. *verſor, utor.* Per eſſer ſolito. *ſoleo, conſuevi.*
Coſtumatamente. *ingenue, ſimpliciter, libere.*
Coſtumatezza. *probi mores.*
Coſtumato. *moratus, urbanus, ingenuus.*
Ben coſtumato. *bene moratus.*
Mal coſtumato. *male moratus.*
Coſtume, o coſtumo, uſanza. *mos, uſus, ritus, inſtitutum, conſuetudo.*
Coſtumi cattivi. *perditi mores, improbi.*
Coſuccia. *recula.*
Cotale, tale. *talis, hujuſmodi.*
Cotanto. V. Tanto.
Cote, pietra da aguzzare. *cos, cotis.*
Cotenna, cote. *cutis.*
Coteſto, coteſtui. *iſte.*
Cotidianamente. *quotidie.*
Cotidiano. *quotidianus.*
Cotognata, cibo fatto di cotogni. *cydonites.*
Cotogno, pomo. *malum cydonium, cotoneum.*
Cotone, bambagia. *goſſypium.*
Cotornice. V. Coturnice.
Cotta da Prete. *amictus lineus.*
Cotto. *coctus, a, um.*
Mezzo cotto. *ſemicoctus.*
Cotto con brodo. *juſculentus.*
Cotto dal vino, cioè pieno di vino, e ubbriaco. *vinolentus, ebrius.*
Cottura, cioè ſcottatura della pelle. *ambuſtio, cutis.*
Coturnice, quaglia, uccello. *coturnix.*
Covacciolo, luogo dove dorme l'animale. *luſtrum.*
Covare. *foveo, incubo.*
Covata. *pullities.*
Covazza. *ſambucio.*
Coverchio. V. Coperchio.
Covertina da cavalli. *integumentum, ſtragulum, dorſuale.*
Covile, covacciolo. *luſtrum.* Per letto. *torus.*
Covrire. V. Coprire.
Cozzare, percuotere colle corna. *cornibus ferire.*
Cozzare inſieme. *luctor, colluctor.*
Cozzone di cavalli. *equiſo, nis.*
Cranio, oſſo della teſta. *calva, calvaria.*
Crapola. *crapula.*
Crapulare. *neporari, congræcari, cibo, vinoque ſe ingurgitare*
Crapulone. *helluo, onis.*
Craſtanza. *hallucinatio.*
Creare, generare, dar l'eſſere. *creo, procreo, gigno.*
Creato, o generato. *creatus, genitus.*
Creato, civile, coſtumato. *urbanus, liberalis, civilis.*
Creatore. *creator, opifex, conditor.*
Creatrice. *creatrix.*
Creatura. *res creata.*
Creatura, cioè allievo. *alumnus.*
Creazione. *creatio.*
Credenza, fede. *fides.* Per armario. *abacus, armarium.*
Dar a credenza. *credere aliquid alicui, aliquid tradere ſolutione dilata.*
Far la credenza, cioè il ſaggio. *prægusto.*
Credenziera, o credenza, armario. *abacus, i.*
Credenziere, chi fa la credenza, o ſaggio. *prægustator.*
Credenziere, chi ha cura dell'argentaria. *ſervus ab cura, & argento eſcario.*
Credenziere di tavola. *structor.*
Credere, preſtar fede, dar fede. *habeo fidem alicui, credo.*
Credere, per aver opinione. *credo, reor, autumo, exiſtimo, judico, puto, cenſeo, arbitror.*
Credere certamente, fermamente, a di certo. *ita mihi perſuaſi, in animum induxi, pro certo habeo, minime dubito, plane credo.*
Credevole, o credibile. *credibilis.* Per credolo. *credulus.*
Credibilmente. *credibiliter.*
Credito, lealtà, fede. *fides.*
Credito, per quello, che altri ci devono. *pecunia credita, nomina, um.*
Credito riſcoſſo. *nomina cocta.*
Credito, cioè ſtima, riputazione. *exiſtimatio, fama.* eſſere in credito. *æſtimari, bene audire.*
Creditore, colui, al quale noi dobbiamo dare. *creditor.*
Creditrice. *creditrix.*
Credulo, che facilmente creda. *credulus.*
Crepacciato. pien di feſſure. *rimoſus.*
Crepacuore. *angor, anxietas.*
Crepare. *diſrumpor.*
Crepatura, cioè rottura inteſtinale. *enterocele, es, hernia.*
Crepato, cioè chi ha tal rottura. *enterocelicus, i, herniosus.*
Crepolare. *findi.*
Crepuſcolo. *crepuſculum.*
Creſcente. *creſcens.*
Creſcenza, creſcimento. *incrementum.*

Creſcenza del fiume. *alluvio, onis, alluvium, ii, alluvies, ei, inundatio.*
Creſcenza della Luna. *accretio Lunæ, o Luna creſcens.*
Creſcenza, cioè focaccetta. *placenta, æ.*
Creſcenza col butirro. *laganum, i.*
Creſcere. *creſco, adoleſco, gliſco, augeor.*
Creſcere in età. *adoleſcere, ætate procedere.*
Creſce l'età. *ætas adoleſcit.*
Creſcimento. *augmentum, i.*
Creſcimento del mare. *acceſſus maris.*
Creſciuto, allevato. *adultus, ætate progreſſus.*
Creſciuto albero. *arbor adulta.*
Creſciuta Città. *adulta urbs.*
Creſima, uno de' ſette Sagramenti, chiamato da' Teologi *Confirmatio.*
Creſimare. *confirmationem ſacram confero.*
Creſpa, grinza, che viene per l'età. *ruga, ruga ſenilis.*
Creſpare la pelle. *corrugo, as.*
Creſpare la fronte. *capero, criſpo.*
Creſpo. *criſpus.*
alquanto creſpo. *criſpulus.*
Creſta. *criſta, æ.*
Creſta picciola. *criſtula.*
Creſta, cioè marocche, che vengono al ſedere. *mariſca, ſca, ficus, ci.*
Creſtoſo, creſtuto, che ha creſta. *criſtatus.*
Creta, ſorta di terra. *creta, argilla.* Di creta. *cretaceus.*
Cretoſo, pien di creta. *cretoſus, argilloſus.*
Criminale. *criminoſus.*
Criminaliſta. *peritus criminum cognoſcendorum.*
Crine, cioè capelli. *crines, capilli.*
Crini, che dipendono dal collo de' cavalli. *juba, æ.*
Crinato, crinito. *crinitus.*
Criſi, termine di medicina. *morbi mutatio.*
Criſtallo. *cryſtallus.*
di criſtallo. *cryſtallinus.*
Criſtero, ſerviziale. *clyſter, clyſterium.*
Criſtianeſimo. *Chriſtiana reſpublica.*
Criſtianità. *Chriſtianorum natio.*
Criſtiano. *Chriſtianus.*
Criticare. *reprehendo, noto.*
Critico. *cenſor, criticus.*
Crivellare. *cribro.*
Crivello. *cribrum, orum.*
Croce, *crux, cis.*
Crocetta. *parva crux.*
Crocicchio, luogo dove s'attraverſan le ſtrade. *trivium.*
Crocifiggere. *crucifigo, in crucem tollo.*
Crocifiſſo. *crucifixus.*
Crocifiſſore. *carnifex.*
Crogiuolo. *fuſorium vas.*
Crollare, ſquaſſare, far tremare una coſa. *quatio, concutio, decutio, quaſſo, conquaſſo.*
Crollo, ſquaſſo, crollamento. *conquaſſatio, quaſſus, us.*
Per tracollo, e danno. *jactura.*
Cronaca, o cronica. *chronica, orum, annales.* plur. num.
Groppiera. *poſtilena, æ.*
Croſta. *cruſta.*
far croſta. *incruſto, cruſtam induco.*
Croſtetta. *cruſtula.*
Croſtoſo, croſtuto. *cruſtoſus, cruſtatus.*
Crucciare. V. corrucciarſi.
Cruciato, tormento. *cruciatus, us.*
Crudamente, cioè crudalmente. *crudeliter.*
Crudele, aſpro, crudo. *crudelis, dirus, efferus, immanis, impius, inhumanus, teter, immitis, truculentus, atrox.*
Crudelmente. *crudeliter, atrociter, inhumane.*
Crudeltà, aſprezza. *crudelitas, feritas, immanitas, impietas.*
Crudità. *cruditas.*
Crudo, cioè non cotto. *crudus.*
mezzo crudo. *ſemicrudus.*
Crudo, cioè non maturo. *crudus, a, um, immaturus, a, um.*
Crudo, val crudele. *immanis, ferus, immitis, durus, crudelis.*
Cruna dell'ago. *foramen acus.*
Cruſca, ſemola. *furfur, uris.*
Cruſchello. *furfuriculo.*
Cruſcoſo. *furfuroſus.* (Cqume.
Cubattolo, o cubatrola, ſtrumento da pigliar uccelli. *in-*
Cubito, gomito, e miſura. *cubitus.*
Cubiculario, cameriere. *cubicularius.*
Cucchiajo, cucchiaro, ſcudelliere. *cochlear, cochleare, cochlearium.*
Cucciolo, can picciolo. *catulus, catellus.*
Cucina. *culina, popina.*
ciò, che appartiene a cucina. *coquinarius, a, um.*
Cucinare, fare l'arte del cuoco. *coquinor, coquo.*
Cucineria, arte. *coquinaria.*
Cuciniere. V. Cuoco.
Cucire. *ſuo, is, aſſuo, ſarcio.*
Cucire inſieme. *aſſuo.*
Cucito. *ſutus, ſutilis.*
Cucitore. *ſutor.*
Cucitura. *ſutura, commiſſura.*
Cuculio, cucco, uccello notturno. *cuculus.* (men.
Cucuzzolo, eſtrema ſommità di che che ſia. *vertex, cacu-*
Cuffia, ſcuffia. *calautica, reticulum.*
Cugina. *conſobrina.*
Cugino, germano. *conſobrinus, ſobrinus.*
Culla, letto de' bambini. *cunæ, arum, incunabula, orum.*
Culo. *anus, ni, podex.*
Culto. *cultus, us.*
Cultivare il terreno. *colo, excolo, exerceo.*
Cultore. *cultor.*
Cumulare. *cumulo, accumulo.*
Cumulatamente. *cumulate.*
Cumulo, maſſa. *cumulus, acervus.*
Cuna. V. Culla.
Cuocere. *coquo, concoquo.*
Cuocere in oglio. *coquere in oleo.*
Cuocere a leſſo. *elixo.*
Cuocere bene. *percoquo.*
Cuocere dentro. *incoquo.*
Cuocere molto. *excoquo.*

Saclli

Digitized by Google

facile da cuocere. *coctibilis*.
Cuociore. *ardor*, *uredo*.
Cuoco. *coquus*.
Cuojo, pelle di beſtia. *corium*.
Cuore. *cor*, *dis*.
di cuore. *ex animo*, *vere*.
battimento di cuore. *palpitatio*, *horror*.
ſtupor di cuore. *ſtupor cordis*.
Cuore, cioè coraggio. *animus*.
Cuor mio, eſpreſſione amoroſa. *mea vita*.
eſſere a cuore. *cordi eſſe*.
ſtar di buon cuore. *bono animo eſſe*.
Cuoricino. *corculum*.
Cupezza. *profunditas*.
Cupidigia, avarizia. *aviditas*, *cupiditas*, *cupido*, *dinis*.
Cupidità, deſiderio, voglia, brama. *cupiditas*, *libido*.
Cupido, avaro. *cupidus*, *avidus*. E volontaroſo. *cupidus*.
Cupido, Dio dell'amore. *Cupido*, *dinis*.
Cupo, profondo. *profundus*.
Cupola. *fornix*, *teſtudo*, *tholus*, *faſtigium*.
Cuppio, caſſa, nella quale le api fanno il mele. *alveare*, *alvearium*, *alveus*.
Cura, penſiero. *cura*, *ſtudium*, *ſollicitudo*.
aver cura. *curo*, *nitor*, *ſtudeo*, *operam do*, *id ago*, *id mihi cura eſt*.
Curadente. *dentiſcalpium*.
Curare, aver cura. *curo*, *curam gero*.
Curare diligentemente. *accuro*.
Curare, cioè medicare. *medeor*.
Curare, cioè tener conto. *curam gerere*.
Curativo. *medicus*, *a*, *um*.
Curato, Parroco. *Parochus*.
Curatore, chi ha carico. *curator*, *cuſtos*.
Curazione. *curatio*, *cura*.
Curioſamente. *curioſe*.
Curioſetto. *curioſulus*.
Curioſità. *curioſitas*.
Curioſo, diligente. *curioſus*.
Curſore. *curſor*.
Curvezza, curvatura. *curvamen*, *curvatura*, *curvatio*.
Cuſcire. V. Cucire.
Cuſcinetto. *pulvillus*.
Cuſcino. *pulvinar*.
Cuſtode, guardiano. *cuſtos*.
Cuſtode dell'armento. *armentarius*.
Cuſtodia, guardia, cura, governo. *cuſtodia*, *cura*.
Cuſtodire, ual guardare. *cuſtodio*, *ſervo*, *aſſero*, *tueor*.
Cute. *cutis*, *cuticula*, *corium*.
Cuticagna, collottola. *cervix*.

D

DA, prepoſizione. *a*, *ab*, *abs*.
Da banda. *ſeorſum*.
laſciar da banda. *omitto*, *praetermitto*, *relinquo*.
Da banda a banda. *in utramque partem*. paſſar da banda a banda. *transfigo*, *trajicio*.
Dabbene, buono. *bonus*, *probus*, *integer*.
Da beffe, da burla. *jocoſe*.
Da buon ſenno. *ſerio*.
Da canto. V. da banda.
Da capo. *iterum*.
Da capo a piedi. *totus*.
Da caſa. *domo*.
Da caſa di Glicerio. *a Glycerio*, non *a domo Glycerii*.
Da cima. *a ſummo*.
D'accordo. *concorditer*.
Da che, poichè. *quoniam*. Per da quel tempo che. *Ex quo*. da che il mondo è mondo. *poſt homines natos*, *a poſt hominum memoriam*.
Dalla culla. *ab incunabulis*.
Da dietro. *a tergo*.
da i fianchi. *a lateribus*.
Dal fine al principio. *a calce ad carceres*, *o ad caput*.
Da giovane. *ab adoleſcentulo*, *a ab adoleſcentia*, *ineunte adoleſcentia*, *ab ineunte aetate*.
Da ora in ora. *in horas*, & *in ſingulas horas*.
Dall'ora che. *jam tum*, *ex quo tempore*.
Dall'ora in qua. *ex eo tempore*, *inde*.
Da ogni canto, o parte. *undique*, *ex omni parte*, *utrinque*.
Da principio. *a principio*, *primo*, *initio*, *ſtatim*.
Da putto. *a puero*, *a pueritia*, *a pueris*, *a teneris unguiculis*.
Da quel tempo. *ex eo tempore*.
Da queſto tempo avanti. *abhinc*.
Da qui in poi. *in poſterum*.
Dalle radici. *radicitus*.
Da ſe. *per ſe*.
Da ſe ſteſſo. *ſponte*.
Da tre dì. *nudiuſtertius*.
Da tredici dì. *nudius decimuſtertius*.
Da vero. *ſerio*.
Da banda ſiniſtra. *ſiniſtrorſum*.
Dalla deſtra. *dextrorſum*.
Da buffone. *ſcurriliter*.
Da buon mercato. *vilis*.
Da ciaſcun luogo. *undecunque*, *undequaque*.
Da fanciullo. *a pueritia*, *a primo aetatis exordio*, *a prima aetate*, *a puero*, *jam inde a puero*, *a primis annis*, *a teneris*, *ut Graeci dicunt*, *unguiculis*.
Da ora innanzi, per l'avvenire. *poſthac*, *deinceps*, *in poſterum*.
Daddovere. *ſerio*, *vere*.
Dado, con cui ſi giuoca. *teſſera*, *talus*, *taxillus*.
il dado è tratto, vale l'affare è fatto. *jacta eſt alea*.
Dago, daghetta, coltello. *ſica*, *ae*.
Da gran tempo in qua. *jamdudum*.
Da indi innanzi, da indi in qua. *poſtea*, *inde*, *deinceps*.
Daino, animale. *dama*, *dorcas*.
D'altre maniere, altramente. *aliter*, *ſecus*.
D'altro luogo, altronde. *aliunde*.
Da lui in fuori, da lui in poi. *extra illum*, *praeter illum*.
Dal medeſimo luogo. *indidem*.
D'altronde. *aliunde*.

Da lungi, da lontano. *procul*, *eminus*. Non lungi da qui. *non procul hinc*.
Dama, grotildonna. *matrona*, *ae*. Per donna amata. *amica*.
Da manco, o da meno. *minor*, *vilior*, *inferior*.
Da mano in mano. *per manus*.
Damaſchino, cioè di Damaſco. *Damaſcenus*.
Damaſco, panno di ſeta. *undulata veſtis*, *polymitum*.
Damerino, tualioato e far all'amore. *amator*, *amans*.
Damigella, pulzella. *puella*, *adoleſcentula*.
Damigello, garzone. *puer*, *adoleſcens*.
Da molto. *praeſtans*, *aeſtimabilis*.
Danajo, e denajo. *nummus*, *pecunia*.
Danajoſo. *pecunioſus*. V. Danaroſo.
Danajo in caſſa. *pecunia otioſa*.
Danajo e guadagno. *pecunia occupata*.
Danajuolo, danaruzzo. *nummulus*.
Da nervo, da nulla. *futilis*, *vilis*, *levis*.
Dannabile. *vituperabilis*, *damnabilis*.
Dannare, biaſimare. *improbo*, *damno*, *condemno*.
Dannare a morte. *capitis condemnare*.
Dannato. *damnatus*, *condemnatus*.
Dannatore. *condemnator*.
Dannazione. *damnatio*, *condemnatio*.
Danneggiare, far danno. *damnifico*, *damnum*, *jacturam affero*, *jactura afficio*.
Danneggiato. *laeſus*, *damno affectus*.
Dannevole. *vituperabilis*, *damnabilis*. Per dannoſo. *damnoſus*, *exitioſus*.
Dannevolmente, con danno. *damnoſe*.
Danno, perdita, male. *damnum*, *jactura*, *detrimentum*, *diſpendium*, *incommodum*.
Dar danno. V. Danneggiare.
Senza danno, cioè che non ha patito danno. *indemnis*, *illaeſus*.
Dannoſo, nocivo, di danno. *damnoſus*, *incommodus*, *inutilis*.
Danubio. *Iſter*.
Danza, ballo. *chorea*, *ſaltatio*, *ſaltatus*, *us*.
Danzare, menar la danza. *ducere choreas*.
Danzatore. *ſaltator*.
Da oggi innanzi, e da ora innanzi. *in poſterum*.
Da parte di alcuno. *alicujus nomine*.
Da parte, da banda, appartatamente. *ſeorſum*.
Da ogni parte, da ogni banda. *undique*.
Da paſſo in paſſo. *paſſim*.
Dappocaggine. *ignavia*, *inertia*, *deſidia*, *ſegnities*, *vel ſegnitia*.
Dappoco, che non s'intromette in coſa alcuna. *ignavus*, *iners*, *ineptus*.
Dappoi. *poſtea*, *deinceps*.
Dappoichè. *poſtquam*.
Da preſſo, da vicino. *cominus*, *prope*.
Da prima, primieramente, da principio. *primo*, *primum*.
Da qualche luogo. *aliunde*.
Da qual luogo tu vuoi. *unde vis*, *unde libet*.
Da quell'iſteſſo luogo, dal medeſimo luogo. *ex eodem loco*, *indidem*.
Da qui. *hinc*.
Da qui innanzi, o da quindi innanzi. *in poſterum*.
Da quindi innanzi, vale da quell'ora innanzi. *Ex eo tempore*, *exinde*.
Dare, do, *das*, *praebeo*, *trado*, *tribuo*.
Dare, cioè percuotere. *percutio*, *verbero*.
Dare del ſignore, dell'illuſtriſſimo, ec. ad alcuno. *honorifice*, *honorificentiſſime aliquem appellare*.
Dare a baratto. *permutare*.
Dare a buon mercato. *parvo vendere*.
Dare a credere. *perſuadere*. darſi a credere. *puto*, *arbitror*.
Dare ad affitto. *loco*.
Dare ad uſura, o a cambio. *foenero*, *foeneror*.
Dare addoſſo. *invadere*.
Dar affanno, dar che fare. *faceſſere negotium*, *exhibere negotium*.
Dare a ſacco. *dare diripiendum*.
Dare aſſalto. *aggredi*.
Dare battaglia. *committere praelium*.
Dare braccio. *adjuvo*.
Dare colpa. *imputo*, *crimini do*.
Dare contezza. *certiorem facere*.
Dare dietro. *inſequi*.
Dare autorità. *tribuere authoritatem*.
Dare beneficio. *conferre beneficium in aliquem*.
Dar un boffetto. *infligere colaphum*.
Dar carico ad alcuno. *imponere onus alicui*, *mandare*, *committere*.
Dare a bere. *potum tribuere*, *propinare*, *dare bibere*.
Dare a deſinare. *dare coenam alicui*.
Dare danari in ſalvo. *credere alicui pecuniam*.
Dare faſtidio. *afferre moleſtiam*, *afficere moleſtia*.
Dare fede ad alcuno. *credere alicui*.
Dare fuori, dare in luce. *in lucem profero*, *edo*.
Dare il guaſto. *vaſto*, *as*, *depopulor*.
Dare il ſuo favore ad alcuno. *praeſtare ſtudium alicui*, *conferre ſtudium ſuum in aliquem*.
Dare impaccio. *impedimento eſſe*, *impedire*.
Dare in credenza. *credo*. V. Credenza.
Dare in dote. *dare dotem*.
Dare in ſalvo. *credo*, *depono*, *committo*.
Dare in iſcritto il nome della tribù. *tribum edere*.
Dare in un'imboſcata. *praecipitari in inſidias*.
Dare in pegno. *pignero*, *oppignero*, *in hypothecam do*.
Dare la baja, o la berta. *illudo*, *irrideo*.
Dare l'addio. *valedicere*.
Dare in preſtito. *commodo*, *do mutuum*.
Dar la corda. *torqueo*.
Dare la libertà ad alcuno. *manumittere aliquem*.
Dare mano. *incipere*, *aggredi*.
Dare mentita. *negare*.
Dare nelle ſmanie. *furere*.
Dare nel naſo. *offendere*.
Dare del pedante, val fare, o dire coſa da pedante. *inſtar paedagogi aliquid dicere*, *vel facere*.
Dare licenza. *facere facultatem*, *poteſtatem*, *facere licentiam alicui*, *permittere*.
Dare licenza, per dar commiato. *dimitto*, *commeatum do*.
Dar la ſpinta. *praecipito*, *urgeo*.
Dare lettera, che ſieno portata ad altri. *dare literas alicui ad aliquem*.
Dare il nome, cioè nominare. *denomino*, *nomino*, *appello*.
Dar luogo. *cedo*, *concedo*.
Dare opera, attendere. *vaco*, *incumbo*, *operam do*, *ſtudeo*.
Dare piacere. *delecto*, *oblecto*, *afficio voluptate*, *laetitia*.
Dare per caparra. *dare arrhabonem*.
Dare per compagno. *adjungere aliquem*.
Dar principio. *exordior*, *inchoo*.
Dare ricapito. *excipere aliquem*.
Dare pieggieria, o ſicurtà. *caveo*.
Dare ſeſto. *componere*, *inſtruere*.
Dare ſoſpetto. *moveo*, *do ſuſpicionem*.
Dar'accuſe. *deferre nomen*.
Dare delle bacchettate, botta, battiture. *verberare*, *caedere*, *virgis caedere*, *afficere verberibus*, *infligere plagas*, *infligere verbera*.
Dar compimento. *inchoata perficere*, *abſolvere*.
Dar'a gambe. *conjicere ſe in fugam*.
Dar'all'arme. *canere bellicum*, *claſſicum canere*.
Dar nel ſegno. *ſcopum attingere*.
Dar conto. *rationes dare*, *exhibere*.
Dar'il primo luogo. *primas deferre*.
Dare degli ſchiaffi. *incutere*, *o infligere alapas*.
Dar delle ferite. *infligere plagas*.
Dar la rotta. *facere*, *o edere ſtragem*, *profligare*, *diſſipare copias*.
Dar la ſentenza. *ſententiam ferre*.
Dar'audienza. *dicere jus*, *audire*.
Darſela giù, val non ci penſar più. *negligere*, *abjicere*, *curam alicujus rei deponere*.
Darſi alle ſtrada. *fieri graſſatorem*, *latrocinia exercere*, *vias obſidere*.
Darſi allo ſpirito. *totum ſe divinis rebus dedere*.
Darſi, cioè renderſi ad alcuno. *dedo*, *deditionem facio*.
Darſi agli ſtudj da putto. *dare ſe ſtudiis a pueritia*.
Darſi all'amicizia d'alcuno. *conferre ſe ad amicitiam alicujus*.
Darſi affanno di qualche coſa. *ferre aliquid iniquo animo*.
Darſi alla dappocaggine. *dedere ſe inertiae*.
Darſi alla malinconia, e pianto. *tradere ſe moeſtitiae*, *luctuique*.
Darſi alla luſſuria. *libidinor*, *ſcortor*.
Darſi alla delizie. *luxurio*, *a luxurior*.
Darſi al mangiare. *pergraecor*, *congraecor*.
Darſi la fede, toccarſi la mano. *dextram dextrae committere*, *jungere*.
Darſi la morte. *mortem ſibi conſciſcere*, *manus ſibi afferre*, *ſibi inferre manus*.
Darſi al governo della Repubblica. *capeſſere Remp. ſuſcipere Remp. accedere ad Remp.*
Darſi buon tempo. *dare ſe voluptatibus*, *dulciſſime vivere*, *genio indulgere*.
Darſena. *intima portus pars*, *portus interior*.
Da ſcherzo. *jocoſe*.
Da ſe ſteſſo, ſpontaneamente. *ſponte*, *ultro*.
Daſſai, da molto. *praeſtans*, *egregius*.
Da ſezzo, in ultimo luogo. *poſtremo loco*.
Data, diceſi del tempo in che fu ſcritta, e conſegnata la lettera. *dies*, *tempus*, *dies adſcripta*.
Data, cioè colpo. *ictus*.
Dativo. *dativus caſus*.
Dato. *datus*, *tributus*.
Dato che. *eſto*.
Datore. *dator*.
Dattilo, albero. *palma*.
Dattilo, frutto. *dactylus*.
Dattilo, peſce. *balanus*.
Dattilo, piede poetico. *dactylus*.
Dattorno, *circum*, *circa*.
Davanti, per avanti. *ante*, *antea*.
Davanzo, ſoprabbondantemente. *ſatis ſuperque*.
Da vero. *ſerio*. Per coſa grave. *ſerius*, *a*, *um*.
Da ultimo. *poſtremo*.
Daziere, gabelliero. *publicanus*, *magiſter ſcripturae*.
Dazio, val gabella. *vectigal*, *portorium*.
Dea. *Dea*, *Deae*, *diva*, *ae*.
Debellare. *debello*, *vinco*, *expugno*.
Debellatore. *domitor*, *victor*.
Debilità. *debilitas*, *infirmitas*.
Debilitare. *debilito*, *infringo*, *frango*, *infirmo*.
Debitamente, giuſtamente. *juſte*, *jure*, *merito*. Per convenientemente. *apte*, *decenter*.
Debito, quel che ſi dee ad alcuno. *aes alienum*. Fare debiti. *contrahere aes alienum*. Pagare i debiti. *diſſolvere aes alienum*.
Debito, add. dovuto. *debitus*, *conveniens*, *congruus*.
Debito, il dovere. *debitum*, *officium*, *munus*.
Debiti vecchi, e difficili a riſcuotere. *nomina impedita*, *reliqua*, *orum*.
Debitore. *debitor*, *ris*.
Eſſere debitore. *debeo*.
Debituzzo. *parvum aes alienum*.
Debole, fievole. *debilis*, *infirmus*, *imbecillis*, *invalidus*. di debole compleſſione. *tenue valetudine*, *infirma*, *imbecilla*, *corpore infirmiore*, *valetudine infirma*.
Eſſere debole. *langueo*, *es*.
Deboletto, deboluzzo, debiletto. *ſubdebilis*, *ſubdebilitatus*.
Debolezza, mancamento di forze. *debilitas*, *imbecillitas*, *infirmitas*.
Debolezza di età. *imbecillitas aetatis*.
Debolezza di compleſſione. *infirmitas corporis*.
Debolezza di forze. *infirmitas virium*.
Debolmente. *infirme*, *remiſſe*, *debiliter*.
Decano, capodieci. *decurio*.
Decantare, termine de' Chimici, vale travaſare i liquori da un vaſo in altro. *defundo*, *elutrio*. Per divolgare. *decanto*, *celebro*.
Decapitare. *abſcindere caput cervicibus*, *ſecuri percutere*, *decollare*.

Digitized by Google

Decente. *decens, conveniens.*
Decentemente. *decenter, convenienter.*
Decenza, decoro. *decor, decentia, decorum.*
Decidare, tagliare, troncare. *decido, amputo.*
Decidere una quiſtione. *litem componere, decidere.*
Decima. *decima, munus.*
Decimare, riſcuoter le decime. *decimas exigere.*
Decimare, cioè levar parte di qualche coſa. *minuo, imminuo.* Per caſtigare ogni decimo. *decimare.*
Decimo. *decimus.* Per la decima volta. *decimo.*
Decina. *decas, adis.* decina di migliaja. *myrias, adis.*
Deciſione. *decisio.*
Declamare. *declamo.*
Declinare. *declino.*
Declinazione, declinamento. *declinatio, inclinatio.*
Decollare. *decollare.*
Decoro. *decus, decorum, honeſtum.*
Decoroſo. *decorus, decens.*
Decorſo, traſcorrimento. *decurſus.*
Decorſo, addiet. paſſato, ſcorſo. *præteritus, tranſactus.*
Decotto, decozione. *decoctum.*
Decrepità, eſtremo vecchiezza. *ſenium.*
Decrepito. *decrepitus, valde ſenex.*
Decreſcimento del mare. *receſſus maris.*
Decreto, ordinazione. *decretum, ſtatum, juſſum, lex.*
Dedicare, conſecrare. *dico, dedico.*
Dedicarſi alla Religione, cioè farſi Religioſo. *ſe Deo in religionem dicare.*
Dedicare un'opera, o libro ad alcuno. *librum nomine alicujus edere, nuncupare.*
Dedicato, conſacrato. *dicatus, ſacratus, dedicatus.*
Dedicatoria. *nuncupatio.*
Dedicazione. *dedicatio.*
Dedito, inclinato. *deditus, propenſus.*
Deduzione, ottenimento. *deductio.*
Dedurre. *deduco.*
Deſinire. V. Diffinire.
Deſinizione. V. Diffinizione.
Deflorare. *defloro, vitio, virginem ſtupro.*
Deforme, brutto. *deformis, turpis.*
Deformemente. *deformiter, turpiter.*
Deformità. *deformitas, turpitudo.*
Defraudare, ingannare. *fruſtror, fallo, decipio, in fraudem impello, defraudo.*
Defraudazione. *fruſtratio, deceptio.*
Defunto. *defunctus vita.*
Degenerante, chi degenera de' ſuoi antenati. *degener.*
Degenerare, non ſeguire i coſtumi de' ſuoi maggiori. *degenero.*
Degnamente. *digne, juſte.*
Degnare, ſtimar degno. *dignor, acie.*
Degnarſi di alcuno. *benevole ſe gerere cum aliquo, contrario aliquem excipere.*
Degnevole. *comis, affabilis.*
Degnità, o dignità, autorità. *dignitas.*
Degno, che merita. *dignus.*
Degradare. *orbare dignitate, privare, ſpoliare.*
Degradato. *orbatus dignitate.*
Deh, interjezione deprecativa. *ah, oh.* Talora è interjezione eſclamativa. *vah, pish.*
Dei Celeſti. *Cœlites.*
Dei famigliari. *Penates.*
Deificare. *Divorum in numerum adſcribere, divum facere.*
Deifico, divino. *divinus.*
Deità, divinità. *divinitas, divinum Numen.*
Delatore, ſpia. *delator.*
Del continuo, di continuo. *jugiter, continenter.*
Delegare, deputare. *delego.*
Delfino, ſorta di peſce. *delphinus, i, e delphin, inis.*
Delfino negli ſcacchi. *centaurus.*
Deliberare, vale conſultare, come l'uomo fa del governare. *conſtituo, delibero, ſtatuo, decerno, certum consilium capio.*
Deliberatamente. *conſulto.*
Deliberazione, ordinazione. *decretum, deliberatio.*
Deliberazione del Senato. *Senatuſconſultum.*
Delicatamente. *molliter, delicate.*
Delicatezza. *mollitudo, deliciæ, arum, mollities.*
Delicato. *delicatus, mollis.*
Delineare. *delineo, adumbro.*
Delinquente, malfattore. *reus, ſceleſtus, noxius.*
Deliquio, ſvenimento. *deliquium, languor.*
Delirare. *inſanio, furo.*
Delirio. *furor, deliramentum.*
Deliro, delirante. *delirus, furioſus.*
Delitto, mancamento. *delictum, crimen, ſcelus.*
Delizia, e diletto. *delicium, e deliciæ, arum.*
Delizioſo. *amœnus, delicatus.*
Del pari. *æqualiter, pariter, æque.*
Del tutto. *omnino, prorſus, penitus.*
Deludere, beffare. *irrideo, illudo, eludo.*
Deluſo. *fruſtratus ſpe, deceptus, eluſus.*
Demeritare. *indignum ſe præſtare aliqua re, male mereri.*
Demerito, misfatto. *culpa, crimen.*
Demolire, atterrare le fabbriche. *everto, demolior, ſolo æquo.*
Demolizione. *demolitio, everſio.*
Demonio. V. Diavolo.
Danaro, e danaio. *nummus, pecunia, argentum.*
Denaro falſo. *nummus adulterinus, nummi improbi, pecunia adulterina.*
Denari contanti. *pecunia numerata, pecunia præſens.*
Denari preſi, o dati ad uſure. *pecunia fœneratitia.*
Denaroſo. *pecunioſus, nummoſus, bene nummatus, inſtructus pecunia, abundans nummis.*
Danaro di gabella. *pecunia vectigalis.*
Danaro grande, o molto. *maxima pecuniæ vis.*
Denaro reſtante. *pecunia reſidua.*
Denaro in banco. *pecunia occupata.*
Denari conſumati. *pecunia dilapidata.*
Denari raccolti. *pecunia coacta, o congeſta.*
Denotare. *ſignifico, denoto, deſigno.*
Denſità. *denſitas.*
Denſo, ſpeſſo. *denſus, ſpiſſus.*

Dentato, chi ha i denti. *dentatus.*
Dentatura, dentame. *dentium ſeries.*
Dente. *dens.*
Tener l'anima co' denti. *ægre animam*
Dir qualche coſa fuor de' denti. *libere aliquid dicere.*
Denti maſcellari. *dentes genuini, molares, intimi.*
Denti davanti. *dentes primores.*
Fare i denti. *dentio.*
Fatto a denti. *denticulatus.*
Dente del pettine. *radius.*
Denti occhiali. *dentes canini, dentes columellares.*
Denti de' cinghiali. *dentes exerti.*
Denti aguzzi. *dentes acuti.*
Denti bianchi. *dentes candidi.*
Denti puzzolenti. *dentes putridi.*
Denti di ſopra. *dentes ſuperiores.*
Denti di ſotto. *dentes inferiores.*
Denti in fuori. *dentes eminuli, exerti.*
Dentelliere, cavadenti. *dentiſcalpium.*
Dentice, ſorta di peſce. *dentex.*
Dentro, ed entro. *intus, intra, intro.* Per dentro, o di dentro. *introrſum.*
Denudare. *ſpolio, nudo.*
Denuncia, e denunciare. V. Dinuncia, e dinunciare.
Dependere. V. Dipendare.
Deponere, e deporre. *depono.*
Depoſitare il denaro in man d' alcuno. *deponere apud aliquem pecuniam.*
Depoſitario. *depoſitarius.*
Depoſizione. *depoſitio.*
Depoſito. *depoſitum.*
Depravare. *depravo, corrumpo.*
Depravazione. *depravatio.*
Depredare. *prædor.*
Depreſſione. *depreſſio.*
Deprimere, abbaſſare. *deprimo.*
Depurare. *purgo.*
Deputare. *eligo, deſtino.*
Derelitto. *derelictus, neglectus.*
Deretano. V. Diretano.
Deridere. *derideo, illudo.*
Deriſione. *irriſio.*
Deriſore. *irriſor.*
Derivare, e dirivare. *pendeo, originem duco.*
Derogare, diminuir l'autorità. *derogo.*
Deſcendere. V. Diſcendere.
Deſchetto, banco picciolo. *ſcabellum, menſula.*
Deſco, banco, *ſcamnum.* Per Menſa. *menſa, æ.*
Deſcrivere. *deſcribo.*
Deſertare, e diſertare. *relinquo, deſero.*
Deſerto. *ſolitudo, receſſus.*
Deſertore, e diſertore. *transfuga.*
Deſiare. V. Deſiderare.
Deſiderabile, deſiderevole. *deſiderabilis, optabilis.*
Deſiderare, bramare. *cupio, opto, exopto, appeto, expeto.*
Deſiderato. *optatus, cupitus, exoptatus.*
Deſiderio, voglia, brama. *cupiditas, voluntas, appetitio.*
Con deſiderio. *avide.*
Deſideroſo, bramoſo. *cupidus, avidus, appetens.*
Deſinare. *prandeo, es.* Il deſinare. *prandium.*
Deſio. V. Deſiderio.
Deſolare. *deſolo, vaſto, depopulor.*
Deſolazione. *vaſtatio.*
Deſſo. *ipſe.*
Deſtarſi, ſvegliarſi. *expergiſcor, a ſomno excitor.*
Deſtare, ſvegliare. *expergefacio, excito.*
Deſtato. *experrectus, expergefactus.*
Deſtinare. *deſtino.*
Deſtinato, dedicato, eletto. *devotus, deſtinatus.*
Deſtino, ſorte. *fatum, ſors.*
Deſto, vigilante, ſvegliato. *vigilans, vigilax, ſagax, ſolers.*
Deſtramente, con deſtrezza. *agiliter, dextere, caute.*
Deſtrezza, attitudine. *agilitas, dexteritas.*
Deſtriero, cavallo. *ſonipes, equus.*
Deſtro, abile, diſpoſto del corpo. *agilis, habilis, aptus.*
Deſtro, cioè accorto, e ſagace. *verſutus, callidus, cautus.*
Deſtro, cacatojo. *latrina, ſella.*
Ditale, inſtromento, che s' uſa tener' in dito cucendo. *digitale.*
Determinare, o deliberare. *conſtituo, decerno.*
Determinare, o limitare, e porre fine. *determino, præfinio terminum.*
Determinatamente. *præfinite, præciſe.*
Determinato. *præfinitus, determinatus, certus.*
Deteſtabile. *exſecrandus, deteſtabilis.*
Deteſtare. *deteſtor, abominor.*
Deteſtazione. *deteſtatio.*
Deto. V. Dito.
Detrarre. *demo, detraho.*
Detrattore, maldicente. *maledicus, obtrectator.*
Detrazione. *obtrectatio, convitium.*
Detrimento, danno. *damnum, detrimentum, jactura.*
Detto, cioè principale de' debito. *ſors, ſumma, caput.*
Dettame. *præſcriptio, dogma, mos, certa.*
Dettare. *dicto.*
Dettato. *dictatum.*
Dettatura. *dictatio.*
Detto fatto, val ſubitamente. *illico, ſtatim.*
Deviare, traviare. *excedo, aberro.*
Devotamente, con devozione. *religioſe.*
Devoto, religioſo. *pius, religioſus, qui Deo ſervit, pietatem colit, honorem Deo præſtat, pius eſt in Deum.*
Devozione, diligenza di ſervire Dio. *pietas, religio.*
Con devozione. *religioſe, pie.*
Di, e da con l'articolo. *de.*
Di per giorno. *dies.*
Di dì in dì. *in dies, in ſingulos dies.*
Di buona voglia. *libenti animo, libenter, egregia animi alacritate.*
Di botto, cioè ſubito. *illico, continuo, ſtatim.*
Di burla. *per jocum, jocoſe.*
Di dentro. *intus.*
Di fatto. *effectu, repente, mox, ſtatim.* Per effettivamente. *re ipſa.*
Di giorno. *de die, interdiu.*
Di notte. *de nocte, noctu.*
Di ſubito. *e veſtigio, ſtatim.*
Di poi. *poſtea, deinde.*
Di portante. *ſolutim.*
Di qua. *hinc.*
Di qua, e di là. *ultro, citroque.*
Di ſopra, cioè dal Cielo. *cœlitus, ſuperne.*
Di ſopra, addiet. *ſupernus, a, um.*
Di ſotto. *infra.* addiett. *infernus.*
Di ſorte che. *ita ut.*
Diadema, corona e inſegna che portano i Re in capo. *diadema.*
Diafanità. *pelluciditas.*
Diafano, traſparente. *tranſlucidus, perſpicuus, pellucidus.*
Dialogo, parlamento inſieme di due, o più perſone. *dialogus.*
Diamante, pietra prezioſa. *adamas, antis.*
Diamantino, duro come diamante. *adamanteus, adamantinus.*
Diametro. *diametros, tri.*
Diana, Dea della caccia. *Diana.* Stella diana. *Phoſphorus.*
Dianzi, poco fa. *nuper, modo.*
Diario, giornale. *ephemeris.*
Diarrea. *alvi fluxus.*
Diaſpro, pietra prezioſa. *jaſpis.*
Diavoleria, impertinenza, faſtidio. *moleſtia.*
Diavoleſſa, donna impertinente. *furia.*
Diavolo, demonio. *dæmonium, Pluto, Inferi.*
Un diavolo caccia l'altro. *clavus clavum repellit, fallacia alia aliam trudit.*
Fare il diavolo, val fare ogni ſforzo. *omnino omnia agere, omnem lapidem movere, omnia experiri.*
Aver' il diavolo addoſſo, val' eſſere nelle furie. *furiis agitari.*
Di bando. *gratis.*
Di baſſa lega. *vilis.*
Di baſſa mano, val d' umile condizione. *humili loco natus, ignobilis.*
Dibattere, crollare. *concutio.* Per diſputare, *diſcutere.*
Dibattimento. *collisio, diſcuſſio.*
Di bel dì. *diu.*
Di bel nuovo. *iterum.*
Di bene in meglio. *quotidie melius.*
Di buon'aria, piacevolmente. *lepide, hilare.* Talora ha forza d'add. e vale piacevole. *feſtivus, lepidus.*
Dice. *inquit,* verbo difettivo.
Dicembre, e decembre, nome di meſe. *december.*
Diceria. *oratio, concio.*
Di certo. *profecto.*
Dicervellare, trarre il cervello. *cerebrum extrahere.*
Dicevole. *conveniens, decens.*
Dichiarare, e dichiarire, manifeſtare, aprire. *dilucido, explico, declaro, explano, demonſtro, interpretor, aperio.*
Dichiarazione. *declaratio, explicatio, explanatio.*
Dicifrare, dichiarare la cifera. *explicare ſcripturam, exponere.*
Diciotteſimo. *decimus octavus.*
Diciotto. *decem, & octo, duodeviginti.*
Diciotto volte. *octies & decies, duodevicies.*
A diciotto a diciotto. *octeni, & deni, duodeviceni.*
Dicitore, oratore. *orator, narrator.*
Dicitura. *oratio, dicendi ratio.*
Di colpo, immantinente. *illico, repente.*
Di conſerva, di compagnia. *ſimul, una.*
Di avviſo, correndo. *curſim.*
Di corto. *propediem, jam jam, brevi.*
Di cuore. *ex animo.*
Di dentro. *intus.*
Dietro. *retro, a tergo.*
Di dì in dì. *quotidie, in dies.*
Diece, e dieci. *decem.* Diece volte. *decies,* a dieci a dieci. *deni.*
Diel voglia, Diel voleſſe, vale, Dio il voglia, Dio il voleſſe. *utinam.*
Dieta, val aſtinenza di cibo. *inedia, diæta, jejunium.*
Tener'a dieta. *parce ſuppeditare cibum.*
Dieta, congregazione di perſone. *concilium, conventus, comitia.*
Dietro, dopo. *poſt.*
Difalcare, trarre. *demo, detraho, deduco, imminuo.*
Difalcazione. *detractio.*
Di fatto, val ſubito. *illico, ſtatim, actutum.* Per realmente. *re vera.*
Difendere. *defendo, tueor, tutor, ſuſcipio defenſionem.*
Difendere ſpeſſo. *defenſo, defenſito.*
Difendere la cauſa. *dicere, agere cauſam.*
Difenſore. *defenſor.*
Di fermo, di certo. *certo.*
Difeſa, protezione. *defenſio, patrocinium, tutela.*
Difeſo. *defenſus.* Non difeſo. *indefenſus, impropugnatus.*
Difenſore. *defenſor, patronus.*
Difetto, mancamento. *culpa, vitium, delictum, erratum.*
Commettere difetto. *erro, pecco, labor, culpam admitto.*
Difettoſo. *vitioſus, mancus, imperfectus.*
Difettuccio, difettuzzo. *leve vitium.*
Difettuoſamente. *imperfecte, vitioſe.*
Difalcare, V. difalcare.
Diffalco. *imminutio, detractio.*
Diffamare. *notare infamia, diffamare.*
Differente. *diſſimilis, varius.* Eſſere differente. *diſto, differo.*
Differentemente. *diſſimiliter.*
Differenza. *diſcrimen, differentia, diſſimilitudo.*
Senza differenza, cioè indifferentemente. *indifferenter, ſine ullo diſcrimine, indiſcriminatim.*
Differenziare. *diſtinguo.*
Differire, prolungare. *differo, protraho, dilato, produco.*
Differire il pendere. *Diem prodicere.*
Differita da dì in dì. *procraſtino, cunctor.*
Difficile, malagevole, difficultoſo. *difficilis, arduus, laborioſus.*
Uomo difficile, cioè ſtrano. *difficilis homo.*
Difficilmente. *difficile, difficulter, ægre, vix.*
Difficoltà, e difficultà, malagevolezza. *difficultas, labor, moles.*

Difficoltare. *difficilem reddere.*
Difficoltoſo. V. Difficile.
Diffidarſi, diſconfidarſi. *diffido, in dubio ſum, deſpero.*
Diffidenza, diſconfidenza. *diffidentia.*
Con diffidenza, ſenza ſperanza. *diffidenter.*
Diffinire, val terminare. *definio, termino, determino.*
Diffinitamente. *definite.*
Diffinizione. *definitio, vel explanatio.*
Diffondere. *diffundo.*
Difformare, guaſtare la forma. *deformo.*
Difforme, brutto. *deformis, fœdus, do, dum.*
Difformità, bruttezza. *deformitas, turpitudo.*
Diffuſamente. *diffuſe, large.*
Di filo, vale ſenza intermiſſione. *ſine ulla intermiſſione.*
Pigliar' uno di filo, vale sforzarlo. *cogere aliquem.*
Di freſco. *nuper, proxime.*
Di fuora. *extrinſecus.*
Di fuori. *extra, foris.*
Di furto, naſcoſamente. *clam, latenter.*
Digerire, e cuocere il cibo nello ſtomaco. *concoquo, digero.*
Digeſtione. *concoctio, digeſtio.*
Di già. *jam.*
Di giorno in giorno. V. di dì in dì.
Digiunare, vale far' aſtinenza. *a cibis abſtineo.*
Digiuno, aſtinenza. *jejunium.* Digiuno ſi dice anche, chi non ha mangiato. *jejunus.*
Dignità, riputazione acquiſtata con opere lodevoli. *dignitas, decus.* Per onore, carico. *munus, honor.*
Digradare, ſcendere a poco a poco. *deſcendo.* Per privar delle dignità. *dignitate privare.*
Digradazione. *deſcenſus.*
Di grado, benvolentieri. *libenter.*
Di grado in grado. *gradatim.*
Di gran lunga. *valde, longe.*
Di grazia. *amabo, amabo te, quaſo.*
Digrignare, ritirar le labbra, e moſtrare i denti. *frendeo, ringor.*
Digroſſare. *informo.* Per dirozzare. *erudio.*
Di là. *ultra.*
Di là, da quel luogo. *illinc, inde.*
Dilacciare, o dislacciare. *ſolvo.*
Dilagare, allagare. *alluo, inundo.*
Di lancio, dirittamente. *recta, ſtatim.*
Dilapidare, ſcialacquare. *dilapido, obligurio, abſumo.*
Dilaſsù, o dilaggiù. *illinc.*
Dilatare, ſtendere. *dilato, profero.*
Dilatarſi, divenire largo. *lateſco, fio, dilator.*
Dilatato, prolungato. *prolatus, dilatatus.*
Dilatazione, dilatamento. *prolatio, amplificatio.*
Dilazione. *prolatio, dilatio, mora.*
Dileggiamento, irriſione. *irriſio, illuſio, ſanna.*
Dileggiare, ſchernire, beffeggiare. *irrideo, illudo, inſulto, ludifico, ludificor.*
Dileggiato. *irriſus.*
Di leggieri, e di leggiere, vale agevolmente. *facile.*
Dileguare. *diffipo, abſcondo.*
Dileguarſi, andar' in dileguo, o ſparire. *abſumor, diſſipor, aufugio, evaneſco.*
Dilettare, da diletto, e piacere. *delecto, oblecto, afficere delectatione, afficere jucunditate, & voluptate.*
Dilettazione, piacere. *delectatio, oblectatio, jucunditas, voluptas.*
Dilettevole, e ameno, che dà piacere. *jucundus, amœnus.*
Dilettevolmente. *jucunde, delectabiliter.*
Diletto, dilettazione. *voluptas, oblectamentum.* Con diletto. *jucunde.*
Diletto, amato. *dilectus.*
Dilezione. *amor, benevolentia.*
Deliberare. *libero.* Per determinare. *ſtatuo, conſtituo.* V. deliberare.
Dilicatamente, con dilicatezza. *delicate, laute.*
Dilicatezza. *mollities.*
Dilicato. *delicatus, lautus, mollis.*
Dilicato, ſcarmo. *gracilis.*
Diligente, ſollecito. *diligens, ſedulus, ſolers, navus, gnavus.*
Eſſere diligente nelle coſe ſue. *ſatagere rerum ſuarum.*
Eſſere diligente nello ſcrivere. Diligentiam, curam, ſtudium, operam, induſtriam in ſcribendo ponere, diligentiam ad ſcribendum conferre.
Diligentemente, ſollecitamente, con diligenza. *diligenter, ſedulo, impigre, naviter.*
Diligenza, ſollecitudine. *diligentia, ſedulitas, cura, ſtudium.* Mettere diligenza. *adhibere diligentiam.*
Dilizie. V. Delizia.
Diloggiare, partirſi dall'alloggiamento. *caſtra movere.* Per partirſi. *diſcedo.*
Di lontano. *procul, eminus, longe.*
Dilucidare. *illuſtro, explico, dilucido.*
Dilucidazione. *illuſtratio, explicatio.*
Dilungamento, allontanamento. *receſſus.*
Dilungare, allungare. *extendere.* Per differire. *differre.*
Dilungarſi, allontanarſi. *procul abire, diſcedo.*
Diloviare. *effuſe pluere.*
Diluvio, inondazione d'acque. *diluvium, inundatio.*
Dimagrare, e ſmagrire, divenir magro. *macreſco, emacreſco, emacior.*
Di mala voglia, mal contento. *triſtis, mœſtus, invitus.*
Di mal pelo, cattivo, malizioſo. *veterator, malitioſus, callidus.*
Dimandare. V. Domandare.
Dimandaſſera. *cras veſperi.*
Dimane, o domane. *cras.*
Di maniera che, di modo che. *ita ut.*
Di mano in mano, val ſucceſſivamente. *deinceps.*
Dimenare, val movere. *quatio, quaſſo, concutio, agito.*
Dimenſione. *dimenſio.*
Dimenticanza, obbliazione. *oblivio, onis.* (cio.
Dimenticarſi, ſcordarſi. *obliviſcor, memoriam depono, obſi-*
Dimenticato. *oblitus.*
Dimentichevole. *obliviosus.*
Dimeſſo, meſſo giù. *dimiſſus, ſubmiſſus.* Per dimeſſo. *intermiſſus.*
Dimeſticare. V. Domeſticare.

Dimezzare. *divido, medium divido.*
Diminuire, ſminuire, ſcemare. *diminuo, imminuo, reſeco.*
Diminuito, ſminuito, ſcemato. *imminutus, diminutus.*
Diminuzione. *imminutio, diminutio.*
Di modo che. *ita ut.*
Di molto, aſſai. *valde, multum.*
Dimora, tardanza. *mora.* Per permanenza. *manſio.*
Dimorante. *morans, manens.*
Dimorare, tardare. *moror, tardo.*
Dimorare, e far dimora, per abitar' in qualche luogo. *habito, maneo.*
Dimoſtranza. *indicium, demonſtratio.*
Dimoſtrare, narrare, manifeſtare, aprire. *demonſtro, oſtendo, doceo, ſignifico, declaro, aperio, prodo.*
Dimoſtrativo. *demonſtrativus.*
Dimoſtratore. *index, demonſtrator.*
Dimoſtrazione. *demonſtratio, indicium, probatio.*
Dinanzi, prepoſ. *ante.*
Dinanzi, cioè alla preſenza. *coram.*
Dinanzi che. *priuſquam.*
Di naſcoſto, o di naſcoſo, ſegretamente. *clam.*
Di neceſſità. *neceſſario.*
Dinegare. *nego, denego, abnego, renuo.*
Dinervare. *enervo.*
Dinoccare, rompere, o ammaccare le nocche. *contundere articulos.*
Di notte. *noctu.*
D'intorno. *circum, circa.*
Dinunzia, notificazione. *denunciatio.*
Dinunziare, o denunziare. *denuncio, indico, ſignifico.*
Di nuovo. *denuo, de integro, iterum, rurſus.*
Dio, e Iddio. *Deus.*
Dio ti ſalvi, a Dio. *ſalve, ſalvete, vale.*
Diovoleſſe, Dielvoleſſe. *utinam.* Dio faccia. *Deus faxit.* Dio mi ſalvi. *ita me Deus amet.*
Dioceſi. *diœceſis.* V. G.
Dipanare, aggomitolare. *glomero.*
Dipartire, partire, e dividere. *divido, diduco, diſcrimino.* Dipartirſi, allontanarſi. *diſcedo.*
Dipartita. *diſceſſus.*
Dipendente, ſervo. *ſubjectus.*
Dipendere. *dependeo, originem duco.*
Dipingere, e depignere. *pingo, depingo.*
Dipingere a freſco. *uda tectorio colores inducere.*
Di peſo, avver. come portar di peſo. *effero.* Rubar di peſo gli altrui verſi. *aliena carmina ſurripere.* Moneta di peſo. *nova moneta, non imminuta.*
Di piglio, avv. come dar di piglio. *arripio.*
Dipinto. *depictus, pictus.*
Dipintore. *pictor.*
Dipintura. *pictura.*
Di più. *amplius.* Per in oltre. *præterea, inſuper.*
Di poco, cioè per poco. *parum.*
Dipoi. *dehinc, poſtea.*
Diporre, porre giù. *depono.* Diporre l'offizio. *abdicare ſe magiſtratu, abire magiſtratu.*
Di portante. *tolutim.* Andar di portante. *tolutim incedere.*
Diportarſi, andar' a ſollazzo. *ambulo, deambulo.*
Diporto, ſpaſſo, ſollazzo. *recreatio, ſolatium.*
Dipoſitare, vale depoſitare. *depono.*
Di poſta, per di ſubito. *confeſtim, illico.*
Di preſente, cioè preſentemente, o al preſente. *nunc.* Per incontanente. *ſtatim, illico.*
Di preſſo, appreſſo. *juxta, prope.* A un di preſſo, in circa. *circiter.*
Di punto in bianco. *omnino.*
Diputare, commettere qualche carico ad alcuno. *deligere, præficere alicui rei aliquem, deſtinare.*
Di qua, cioè da queſto luogo. *hic.* Uſaſi anche in forza di prepoſiz. Come di qua dal Reno. *cis, citra Rhenum.*
Di quando in quando, alle volte. *aliquando, aliquando.*
Di qui, o di quinci. *hinc.*
Di quindi, avv. locale. *illinc.* Per dipoi. *eo tempore, inde.*
Diradare. *rareſacio.* In ſignif. neut. *rareſio.*
Diradicare, cavare le radici. *exſtirpo, evello, extraho.*
Di rado. *raro.*
Di ragione. *jure ac merito.*
Diramare, vale levare i rami dagli alberi. *ramos decerpo.* Per dividere. *divido.*
Diramarſi, cioè ſepararſi. *ſejungi, dividi.*
Dire, favellare, ragionare, narrare, contare. *dico, narro, loquor.*
Dire bene, lodare. *commendo, laudibus orno, celebro, laudo.*
Dir bene d'alcuno. *honorifice loqui de aliquo, laudes in aliquem conferre.*
Dire brevemente. *conferre in pauca, paucis complecti.*
Dire coſe ſciocche. *ineptio, is.*
Dicesi. *dicitur, fertur.* Volgarmente ſi dice. *vulgo fertur.*
Dire a lettere di ſcatola. *aperte dicere.*
Dire di no. *diffiteor, nego.*
Dire di sì. *affirmo, aio.*
Dire con la carta in mano. *dicere de ſcripto.*
Dire il ſuo parere, dire la ſua opinione. *dicere ſententiam, exponere conſilium ſuum.*
Dire daddovero. *remoto joco dicere, ſerio dicere.*
Dire per burla. *ludere, joco dicere.*
Dire male. *male dicere, obtrectare, male loqui.*
Dire molto. *longiorem ſermonem habere, plura verba facere, longius oratione progredi.*
Diredare, o diſeredare, vale privare dell'eredità. *exhæredo.*
Diretano, e deretano, vale ultimo. *extremus, ultimus, poſtremus.*
Direttamente. *directe, recta, directo.*
Direttore. *rector.*
Direzione. *regimen, directio.*
Dirigere. *dirigo, rego.*
Di rilancio, ſenza intervallo. *illico, ſtatim, repente.*
Di rimando, da capo. *iterum.*
Di rimbalzo, per incidenza. *obiter.*
Dirimpetto, di rincontro. *contra, adverſus, ex adverſo.*
Dirittamente. *recte, recta via, recte, directe.*
Diritto, vale in piedi. *rectus, directus.* (jus.
Dirittura, vale bontà, lealtà. *bonitas, probitas, integritas.*

Dirizzare. *dirigo, is.*
Dirivare. *derivo.*
Dirivare in diverſe parti. *diduco.* ect. *dimano,* neut.
Dirivazione, e dirivamento. *derivatio.*
Dirizzare, e drizzare. *dirigo, erigo.* Per correggere. *corrigo.*
Dirizzarſi in piedi. *ſurgo, aſſurgo.*
Dirocare. *deruo, everto.*
Dirocato. *dirutus, everſus.*
Dirottamente, cioè ſmoderatamente. *immodice, plus æquo.*
Dirotto, ſmoderato. *immodicus.*
Dirozzamento. *eruditio.*
Dirozzare. *erudio.*
Dirozzato. *eruditus.*
Dirugginare, nettare il ferro dalla ruggine. *rubigine purgo.*
Diruppare, precipitare. *præcipito, ago præcipitem, dejicio.*
Dirupo. *rupes, locus præceps.*
Diſabitare, levare gli abitatori. *ſolitudinem inducere.*
Diſabitato. *ſolitarius, ſolus, incolis vacuus.*
Diſadattamente. *inepte.*
Diſadatto. *ineptus, inutilis.*
Diſadorno. *inornatus, ineleganſ.*
Diſagevole, malagevole. *difficilis.*
Diſagevolezza. *difficultas.*
Diſagio, diſatto, biſogno. *incommodum, inopia, anguſtia rei familiaris.*
Diſaminare. *examinare, perpendere.*
Diſanimare. *exanimo, interficio.*
Diſapparare. V. Diſimparare.
Diſappaſſionato. *incorruptus, æquus, integer.*
Diſapprovare. *improbo, rejicio.*
Diſarborare. *malum dejicere.*
Diſarmare, vale levar le arme. *armis ſpolio, exarmo.* Per depor l'arme. *arma depono.*
Diſarmato, ſenza arme. *inermis.*
Diſaſtro. *ærumna, calamitas, res adverſa.*
Diſavvantaggio, diſuguaglianza. *inæqualitas, jactura.*
Diſavveduto, non accorto, imprudente. *incautus, imprudens.*
Diſavvedutamente, imprudentemente. *incaute, imprudenter.*
Diſavvenente, brutto. *invenuſtus.*
Diſavventuratamente. *infeliciter.*
Diſavventura. *infortunium.*
Diſavventurato. *infelix.*
Diſbarbare. *evello.*
Diſbrigare. *moleſtia liberare, expedire.* Per riſolvere. *dirimo, ſolvo.*
Diſcacciare. *expello, exturbo, ejicio.*
Diſcacciatore. *repulſor.*
Diſcacciatrice. *repultrix.*
Diſcadere. *deficere.*
Diſcalzare, ſcalzare. *diſcalceo, excalceo.*
Diſcalco. V. Scalco.
Diſcapitare. *jacturam facere.*
Diſcapito. *jactura, detrimentum.*
Diſcaricare. *exonero.*
Diſcarnare. *carnem detraho.*
Diſcaro, non caro, noioſo. *ingratus, moleſtus.*
Diſcendenti, ſucceſſori. *poſteri, poſteritas, nepotes.*
Diſcendere, ſmontare. *deſcendere, decurrere, deſilire.*
Diſcepolo, ſcolare. *diſcipulus.*
Diſcernere, ſeparare. *diſcerno, diſpicio, ſeligo.*
Diſcernimento. *cognitio, diſcretio.*
Diſceſa. *deſcenſio, deſcenſus.*
Diſchiavare. *reſero, aperio.*
Diſcinto. *diſcinctus.*
Diſciogliere, o diſciorre. *diſſolvo, ſolvo.*
Diſciplina, regola, norma. *diſciplina, inſtitutio.*
Diſciplinare, ammaeſtrare. *inſtituere, erudire.*
Diſciplinato. *eruditus, bene inſtitutus.*
Diſcolaro, ſcolare. *colo.* Per Diſcolo. *improbus, effrenis.*
Diſcolpa. *excuſatio.*
Diſcolpare. *excuſo.*
Diſcolorare, ſcolorare. *decoloro.*
Diſcolorito, ſenza colore. *decolor.*
Diſconciamente, male a propoſito. *incommode, inconcinne, inconcinne.*
Diſconcio, mal' adagiato, ſenza grazia. *inconcinnus, incompoſitus, indecens.*
Diſconcio. *incommodum.*
Diſconſigliare. *dehortor.*
Diſconvenevole. *incongruens, indecens, indecorus.*
Diſconvenire. *dedecere.*
Diſcoprire, o diſcovrire. *detego, retego.*
Diſcordante. *abſonus, diſſonus, diſſidens.* (diſſo
Diſcordanza, diſſenſione, diſcordia. *diſcrepantia, diſſidium.*
Diſcordanza in ſuono. *vocis diſſonus.*
Diſcordare, eſſere differente. *diſcrepo, diſſideo, diſcordo, diſſentio.*
Diſcordato. *diſſonus, diſcrepans.*
Diſcordia, riſſa. *diſcordia, ſeditio, diſſenſio, contentio.*
Diſcorrere, correre intorno. *diſcurro.*
Diſcorrere, cioè ragionare. *diſſero.*
Diſcorſo, raziocinio. *ratiocinatio, mens.*
Diſcorſo, cioè il favellare. *oratio.*
Diſcorteſemente. *inhumane, inhumaniter.*
Diſcorteſe. *inhumanus, inofficioſus.*
Diſcorteſia. *illiberalitas.*
Diſcoſtare, rimovere. *amoveo.*
Diſcoſtarſi una giornata. *abeſſe iter unius diei.*
Diſcoſtarſi due giornate. *abeſſe iter bidui,* e così tre giornate. *tridui,* ec.
Diſcredente. *incredulus.* (re.
Diſcreditare. *detrahere famæ, vel opinioni alicujus, traduce-*
Diſcrepante. *diſcrepans, alienus.*
Diſcretamente. *prudenter, ſapienter, moderate.*
Diſcrezione. *modeſtia, prudentia, æquitas.*
Intendere per diſcrezione. *agere intelligere.*
Renderſi a diſcrezione. *dedere ſe in ditionem, & arbitratum hoſtium.*
Diſcreto, modeſto, gentile. *modeſtus, æquus, moderatus.*
Diſcucire. *diſſuo.*
Diſcutere, eſaminare. *examino, perpendo, excutio.*
Diſdegnare. *aſpernor, dedignor.*
Diſdegnoſo, collerico. *iracundus, indignans.*

Diſdetta,

Digitized by Google

Diſdetta, diſgrazia, ſfortuna. *adverſa fortuna.*
Diſdicevole. *indecens, inconveniens.*
Diſdire, ſconvenire. *diſconvenire, dedecere.*
Diſdirſi, cioè mutar propoſito. *revocare ſe, ſententiam mutare, dicta mutare.*
Diſdirſi delle parole dette. *retractare, palinodiam canere.*
Diſeccare. *exſicco.*
Diſegnare, vale lineare. *deſigno, delineo.*
Diſegnare, per deliberare. *ſtatuo, decerno.*
Diſegno. *ingenium, conſilium, ſtudium.*
Diſegno, ſchizzo. *deformatio, informatio.*
Diſeguale. *inæqualis.*
Diſſenteria. *tormina, dyſenteria.*
Diſſenterico. *torminoſus, dyſentericus.*
Diſeppellire. *ſepulcro eruo.*
Diſeredare. *ſpoliare hæreditate, exhæredare.*
Diſeredato. *exheres, dis.*
Diſerrare, aprire. *reſero, aperio.*
Diſertare, e diſertare. *vaſtare, deſtruere.* per fuggire. *transfugere.*
Diſerto. V. Deſerto.
Diſfamare, ſatollare. *ſaturo.* per tor la fama, *notare infamia.*
Diſfare, rovinare. *demolior, everto, deſtruo.*
Diſfare quel, ch' è teſſuto. *retexere.*
Diſfare l'amicizia. *dirimere conjunctionem, amicitiæ vinculum diſſolvere.*
Diſfare la compagnia. *dirimere ſocietatem.*
Diſfare le caſe. *domum evertere.*
Diſfare la tela. *retexere.*
Diſfatto, ſciolto. *ſolutus.*
Diſfatto, cioè diſtrutto. *dirutus, deſtructus.*
Diſfavorire, val dare la voce contro. *refragor, adverſor.*
Diſferenziare. *diſtinguo.*
Diſfibbiare, vale sfibbiare, slacciare. *diſtringo.*
Diſfida. *provocatio.*
Diſfidare. *provoco, laceſſo.*
Diſfiorare. *defloro, vitio, corrumpo.*
Diſformare, diſfigurare, guaſtare la forma. *deformo, fœdo.*
Diſfornire. *ſpolio.*
Diſgiungere, ſeparare. *disjungo, ſejungo, ſegrego.*
Diſgiunto, ſeparato. *ſejunctus, disjunctus, diſtractus.*
Diſgravidarſi, diſperdere. *abortum facio, abortio.*
Diſgrazia, mal' incontro. *infortunium, calamitas.*
Diſgrazia, val odio, invidia. *invidia.*
Diſgraziatamente, infelicemente. *infeliciter.*
Diſgraziato, mal' avventurato. *infelix.*
Diſgroppare. *diſſolvo, ſolvo, nodum ſolvo.*
Diſgroſſare, cioè abbozzare. *adumbrare, informare, inchoare.*
Diſgrudato. *informatus, deformatus.*
Diſigillare le lettere. *reſignare literas.*
Diſimparare, o diſparare. *dedisco, dediſcere, obliviſcor.*
Diſingannare. *errorem depellere, auferre.*
Diſingannarſi. *errorem deponere.*
Diſinnamorarſi. *deponere amorem, ab amore deſiſtere.*
Diſlacciare. *expedire, extricare.*
Diſlattare. *ab lacte repello, removeo.*
Diſleale. *iniquus, perfidus.*
Diſlealtà. *perfidia.*
Diſlegamento. *ſolutio.*
Diſlegare. *ſolvo, diſſolvo, exſolvo.*
Diſlocato, ſnodato, ſmoſſo da luogo. *loco motus, luxatus.*
Diſlogare. *loco movere, luxare.*
Diſlombato. *delumbis.*
Diſlombare. *delumbo.*
Diſmembrare, ſmembrare. *deartuo, as.*
Diſmembrato, ſmembrato. *dearuatus, a, um.*
Diſmeſſo. *miſſus, abſoletus, intermiſſus.*
Diſmettere, laſciare. *relinquo, depono, intermitto.*
Diſmiſura. *redundantia.* A diſmiſura. *præter modum.*
Diſmontare. *deſcendo, deſilio.*
Diſnodare. *enodo.*
Diſobbligare. *exauctoro, libero.*
Diſoccupare. *otioſum reddere.*
Diſoccupato. *vacuus, otioſus.*
Diſoccupazione. *otium.*
Diſoneſtà. *turpitudo, deformitas, impudicitia.*
Diſoneſtamente, vituperoſamente. *inhoneſte.*
Diſoneſto. *turpis, inhoneſtus.*
Diſonorare, infamare. *dedecorare, dehoneſtare.*
Diſonorato, ſenza onore. *inhonoratus, e inhonorus.*
Diſonore, vergogna. *dedecus, infamia, opprobrium, ignominia.*
Diſonorevole. *indecorus, indecorus.* (uſo.
Diſonorevolmente. *inhoneſte, indecore.*
Di ſoperchio. *immodice.*
Di ſopra, aggettivo. *ſuperus, ſupernus.*
Di ſopra, prepoſizione. *ſuper, ſupra.*
Di ſopra, avverbio. *ſurſum, inſuper, ſupra.*
Di ſoprappiù, e di ſopprappiù. *ſupra numerum, præterea, amplius.*
Diſordinare. *perturbo, confundo.* per far diſordini. *excedere modum, immoderate vivere.*
Diſordinatamente, ſenza ordine. *incondite, incompoſite, perturbate.*
Diſordinato, ſenza ordine. *inordinatus, inconditus, indigeſtus, incompoſitus.* per colui che fa diſordini. *immoderatus, intemperans.*
Diſordinato, mal' acconcio, ſconcio. *inornatus.*
Diſordine. *perturbatio, confuſio.* per reale. *malum.* per coſa che eccede il vivere regolato. *intemperantia, incontinentia.*
Di ſotterra. *infra terram, e terra.* (nentia.
Diſotterrare. *e ſepolcro extrahere, eruere.*
Di ſotto, da baſſo, aggettivo. *inferus.* Di ſotto, prepoſizione. *infra, ſub.*
Diſpacciare, cavar d'impaccio. *expedio.* (rum.
Diſpaccio, faſcio di lettere. *literæ, arum, faſciculus litera-*
Diſparere. *diſcordia, diſſenſio.*
Diſpari, diſuguale, che non è eguale. *diſpar.*
Diſparità. *inæqualitas.*
Diſpartire, dividere. *divido.* Diſpartir' il carico. *dividere onus, vel munus cum aliquo.*
Diſpartizione, partimento, diviſione, diſtribuzione. *diviſio, partitio.*

Diſparte, in diſparte. *ſeorſum, ſeparatim, ſecrete.*
Diſpegnare. *repignerare, pignus liberare.*
Diſpendio. *ſumptus, diſpendium, impenſa.*
Diſpendioſo. *diſpendioſus.*
Diſpenſa, luogo da riporre molte coſe. *promptuarium, penus, promptuaria cella.*
Diſpenſare, diſporre, ordinare. *diſpenſo, colloco.*
Diſpenſare dalle leggi. *ſolvere legibus.*
Diſpenſato dalle leggi. *ſolutus legibus.*
Diſpenſatore, colui, che diſpenſa. *diſpenſator.*
Diſpenſiere, e diſpenſiero, chi ha in guardia le vivande. *promus, condus, cellarius.*
Diſperare, e diſperarſi, non avere ſperanza. *deſpero, ſpem abjicio, concido animo.*
Diſperarſi affatto. *omnem plane ſpem abjicere, ab omni ſpe animum abducere, ad deſperationem adduci, redigi, nulla ſpe vitæ, ſuſtentari, fulciri.*
Diſperazione. *deſperatio.*
Diſperato. *deſperatus.*
Diſperdere, e non far le creature a tempo, *abortum facere, abortio.*
Diſpergere, guaſtare, rompere. *diſſipo, disjicio, diſpergo.*
Diſperſo, nato innanzi il tempo. *abortivus.*
Diſperſione, diſpergimento. *diſperſus, us.*
Diſpettevole, e diſpettoſo. *moleſtus, injurioſus, iniquus.*
Diſpetto, dall' onta. *ignominia, contumelia, contemptus.* al ſuo diſpetto. *invitus.* E a diſpetto di te, *te inviſo, te renitente.*
Diſpettoſamente. *contumelioſe.*
Diſpettoſo. *moroſus, contumelioſus.*
Diſpiacere, vale ſpiacere. *diſplicen, offendo, lædo.*
Diſpiacere, nome. *diſplicentia, moleſtia, injuria.*
Diſpiacevole. *moleſtus, diſplicens.*
Diſpiacevolmente. *moleſte, injucunde.*
Diſpiacimento. *diſplicentia.*
Diſpiccare, ſpiccare. *evellere.*
Diſpianare. *explano, complano.*
Diſpiegare, ſolvere, allargare. *explico.*
Diſpietato, empio, crudele. *immanis, impius.*
Diſpiombare. *replumbo.*
Diſporre, e diſponere, ordinare. *diſpono.*
Diſporſi. *animum inducere, ſibi imperare, ſibi perſuadere.*
Diſpoſitore. *diſpoſitor.*
Diſpoſizione, per compleſſione. *habitudo.* E per la diſpoſizione dell' animo. *conſilium, propoſitum.*
Diſpoſtezza del corpo, gagliardia. *agilitas, habilitas.* per leggiadria. *venuſtas.*
Diſpoſto, inclinato, *pronus, proclivis, deditus.* Per acconcio, atto. *aptus, paratus, promptus.*
Diſpotico, aſſoluto, come dominio diſpotico. *ſuprema poteſtas.*
Diſpregevole. *contemnendus, vilis, contemptibilis.*
Diſpregevolmente. *contemptim, per contemptum.*
Diſpregiare, cioè ſprezzare, non curarſi. *ſperno, deſpicio, contemno, nihili pendo.*
Diſpregiatore, e beffatore, *irriſor, contemptor.*
Diſpregiatrice. *contemptrix.*
Diſpregio, beffe. *contemptus, contemptio, deſpicientia.*
Diſprezzabile, diſprezzevole. V. Diſpregevole.
Diſprezzare, e diſprezzo. V. Diſpregiare, e Diſpregio.
Diſproporzionato. *inæqualis, diſſimilis.*
Diſproporzione. *inæqualitas, diſcrimen.*
Diſputa. *diſputatio, contentio, controverſia.*
Diſputare. *diſputo, diſputationem habere, diſſero.*
Diſputatore. *diſputator.*
Diſredato. *exheres, hæreditate privatus.*
Diſſagrare. *profanare, violare, polluere ſacra.*
Diſſegnare, o meglio diſegnare. *delineo, exprimo.*
Diſſegno. *lineamentum, typus, forma, exemplar.*
Diſſegno di pittore. *monogrammum.*
Diſſeminare. *ſpargo, diſſipo, diſſemino.*
Diſſenſione. *diſſidium, diſſenſio.*
Diſſenteria. V. Diſenteria.
Diſſentire. *diſſentio.*
Diſſimiglianza, o diſſomiglianza. *diſſimilitudo.*
Diſſimile, diverſo. *diſſimilis, le.*
Diſſimilitudine. *diſſimilitudo.*
Diſſimulare, fingere. *diſſimulo.*
Diſſimulazione. *diſſimulantia, diſſimulatio.*
Diſſimulatore. *diſſimulator.*
Diſſipare, o diſcipare. *diſſipo, as, conſumo, perdo.*
Diſſipatore. *conſumptor, diſſipator, nepos, prodigus.*
Diſſolvere, diſfare, diſcioglere. *ſolvo, diſſolvo.*
Diſſoluzione, vale diſordine. *immoderatio, intemperantia, diſſolutio.*
Diſſonante, differente, diſcordante. *diſſonus, diſſentiens, diſcors.*
Diſſuadere. *diſſuadeo, dehortor, deterreo.* (ſcors.
Diſtaccare. *revello, avello.*
Diſtante, lontano. *diſtans, diſſitus.*
Diſtanza, lontananza. *diſtantia, ſpatium, intervallum.*
Diſtemperanza d'aria. *cæli intemperies.*
Diſtemperare, ſtemperare. *diſſolvere, ſolvere, liquefacere.*
Diſtemperato. *liquefactus.*
Diſtendere. *diſtendo, extendo.*
Diſtendere, cioè ſpiegare. *explico, extendo.*
Diſtendere ſopra. *inſterno.*
Diſtendere ſotto. *ſubſterno.*
Diſtendere le vele, cioè ſpiegarle. *velifico, vela pando.*
Diſteſo, e ſteſo. *ſtratus, paſſus, expanſus.*
Diſtillare, e deſtillare. *diſtillo.*
Diſtillazione, diſtillamento. *diſtillatio.*
Diſtinguere, ſeparare diſtintamente. *diſtinguo, diſcerno.*
Diſtintamente. *diſtincte.*
Diſtinto. *diſtinctus.* Non diſtinto. *indiſtinctus.*
Diſtinzione. *diſtinctio, diſcrimen.*
Di ſtoccata, di punta. *punctim.*
Diſtogliere, diſviare, rimuovere. *amoveo, avoco, abduco.*
Diſtogliarſi da i piaceri alle lettere. *ad literarum ſtudia a voluptatibus ſe abducere.*
Diſtorcere, torcere. *detorqueo.*
Diſtornare, diſtorre, o diſtrarre. V. Diſtogliere.
Diſtorto. *diſtortus.*
Diſtrazione, *diſtractio, alienatio, occupatio.*

Diſtretto, ſoſt. *territorium.*
Diſtribuire, dividere. *diſtribuo, divido, diſpenſo.*
Diſtributore. *diſtributor.*
Diſtribuzione, partimento. *diſtributio, diviſio, partitio.*
Diſtriggare. *extrico, explico.*
Diſtruggere, conſumare, ſtruggere. *deſtruo, populor, everto.*
Diſtruttore, o diſtruggitore, chi guaſta. *everſor, vaſtator, populator.*
Diſtruzione, rovina, ſtruggimento. *populatio, everſio.*
Diſturbare, dar noja, noja. *moleſtia afficio, perturbo.*
Diſturbamento. *vexatio, perturbatio.*
Diſturbare, diſconciare. *turbare, perturbare.*
Diſturbare, cioè interrompere. *interpello, as.*
Di ſu, ſopra, *ſuper.*
Diſubbidiente. *pervicax, contumax.*
Diſubbidientemente. *contumaciter.*
Diſubbidienza. *contumacia.*
Diſubbidire. *repugno, dicto audiens non ſum, imperium, aut juſſa detrecto.*
Di ſubito, avverbio. *actutum, illico, ſtatim, continuo.*
Diſverginare. *vitio, defloro.*
Diſvezzare. *deſueſacere; a conſuetudine abſtrahere.*
Diſvezzarſi. *deſueſcere.*
Diſvezzato. *deſueſactus, a, um.*
Diſuggellare. V. Diſigillare.
Diſuguale. *inæqualis.*
Diſuguaglianza. *inæqualitas.*
Diſugualmente. *inæqualiter.*
Diſviare, diſtogliere. *abduco.* Diſviarſi, *aberro, abducor.*
Diſviluppare, sbrigare. *explico, expedio, extrico.*
Diſumano. *inhumanus, crudelis.*
Diſunione. *diſcordia.*
Diſunire, ſeparare. *diſtinguo, disjungo, ſepare.*
Diſuſanza, mutazione di coſtume. *deſuetudo.*
Diſuſarſi, non eſſer più in uſo. *obſoleſco.*
Diſuſato, non più in uſo. *obſoletus.*
Diſuſo. *deſuetudo.*
Diſutile, non utile, che non giova. *inutilis, iners, ineptus.*
Diſutilmente. *inutiliter.*
Di taglio. *cæſim.* Di punta. *punctim.*
Ditale. *digitale, is.*
Di tanto in tanto. *identidem, ſubinde.*
Ditello, aſcella, parte concava ſotto il braccio. *axilla.*
Di tempo in tempo, di quando in quando. *identidem, ſub-*
Dito. *digitus.* (inde.
Dito groſſo. *pollex, cis.*
Dito indice. *index, cis.*
Dito maggiore, e di mezzo. *digitus medius.*
Dito dell' anello. *digitus anularis.*
Dito picciolo. *digitus minimus, digitus auricularis.*
Di tratto, in un ſubito. *repente, illico.* Di tratto in tratto. *identidem, crebro.*
Dittatore. *dictator.*
Di vantaggio. *amplius, inſuper, præterea.*
Divario, varietà. *varietas, diſcrimen.*
Divenire. *fio, evado.*
Diventare. *evado, fio.*
Di vero. *ſane, quidem, profecto.*
Diverſamente, in diverſi modi, o patti. *varie.*
Diverſiſſimo. *diſſimillimus.*
Diverſità, varietà. *varietas, diſcrimen, differentia.*
Diverſo, cangiato. *diverſus, diſſimilis.*
Divertimento. *interpellatio.* Per paſſatempo, *relaxatio, ſolatium, remiſſio animi.*
Divertire, rimuovere. *amoveo, deflecto, abſtraho.* Divertirſi. *oblectari.*
Divezzare. V. Diſvezzare.
Dividere. *divido, ſecerno, partior, diſtribuo, diſcerno.*
Dividere in due parti. *bipartio, vel bipartior.*
Divieto, proibizione. *interdictum.*
Divinamente. *divine.* Per ottimamente. *optime.*
Divinare. *vaticinor, divino.*
Divinatore, divinatrice. *hic, & hæc vates, divinus, divina.*
Divincolarſi, torcerſi. *torqueor.*
Divinità. *divinitas, numen.*
Divino, pertinente a DIO. *Divinus.*
Diviſamente. *diſtincte, articulatim.*
Diviſare, penſare. diſegnare. *cogito, ſtatuo.*
Diviſibile, ſeparabile. *dividuus.*
Diviſione, ſeparazione. *diviſio, diſtributio, partitio.*
Diviſo, ſeparato, partito. *diviſus, ſejunctus.*
Diviſore, che divide. *dividens, ſeparans.*
Divizie, e dovizie, vel' abbondanza. *copia, divitiæ, affluentia, abundantia, opulentia.*
Divizioſo, abbondante, ricco. *dives, opulentus.*
Divo, val divino. *divus, divinus, cæleſtis.*
Di voglia. *libenter, ultro.*
Divulgare, pubblicare. *vulgo, divulgo, celebro, prædico, as.*
Divulgato. *vulgatus, divulgatus.*
Divoramento, il divorare. *helluatio, devoratio.*
Divorare, vel conſumare. *voro, devoro, ingurgito.*
Divoratore. *helluo, vorax.*
Divotamente, cioè con divozione. *pie, religioſe.*
Divoto, che ha divozione. *pius, religioſus.*
Divorzio, ſeparazione tra marito, e moglie. *divortium, juris maritalis diſſolutio.*
Divozione, e divoto. Leggi devozione, e devoto.
Diurno, di giorno. *diurnus.*
Diuturnità, lunghezza. *diuturnitas.*
Diuturno, lungo. *diuturnus.*
Divulgare. V. Divolgare.
Dizionario. *lexicum.* λεξικόν. V. G.
Dizione. *dictio, verbum.* Per dominio, *ditio, onis.*
Doccia, o doccione, cannone da fontana. *tubus, tubulus, canalis ſubterraneus.*
Docile. *docilis.*
Docilità. *docilitas.*
Documento. *documentum.*
Dodiceſimo. *duodecimus.*
Dodici, numero. *duodecim.* Dodici volte. *duodecies.* A dodici. *duodeni.*
Dogana, luogo dove ſi pongono le mercanzie. *telonium, Publicanorum menſa.*

Doga-

Dogana, gabella, che ſi paga. *vectigal*. (*lis*.
Doganiere, daziajo. *publicanus*. chi paga dogana. *vectiga-*
Doge. *Dux*.
Doglia, dolore. *dolor*.
Doglio, vaſo da vino, o oglio. *dolium*.
Doglioſo, dolente. *triſtis*, *moeſtus*.
Dogliuzza, dim. *dolor*.
D'ogn' intorno, per tutte le parti. *undique*.
Deh, eſclamazione di cordoglio. *ah*.
Dolce. *dulcis*, *ſuavis*, *jucundus*.
Dolcemente. *dulciter*, *ſuaviter*.
Dolcezza. *dulcedo*, *dulcitudo*, *ſuavitas*.
Dolcirſi. *dulceſcere*.
Dolente, val dappoco, e da niente. *ſegnis*, *iners*, *ineptus*.
Dolente, che ſi duole. *dolens*, *moerens*.
Dolerſi, aver dolore. *doleo*, *perdoleo*. Mi duole il capo, ho male al capo. *laboro ex capite*.
Mi dolgono i piedi. *laboro ex pedibus*. E così ſi dice *laboro ex oculis*, *ex renibus*, *ex inteſtinis*, &c.
Doler' il capo per iſtar' al Sole. *dolet ex Sole caput*.
Dolerſi della morte d'alcuno. *dolere mortem alicujus*.
Dolerſi della perdita della roba. *dolere jacturam bonorum*.
Dolerſi, pentirſi. *poenitere*.
Dolore, doglio. *dolor*.
Dolore d'animo. *aegritudo*, *angor animi*.
Doloroſamente. *flebiliter*, *moeſte*.
Doloroſo, malcontento. *moeſtus*, *triſtis*, *dolens*.
Domanda. *poſtulatio*, *petitio*.
Domandare, e dimandare, chiedere. *peto*, *poſtulo*, *poſco*.
Domandare inſtantemente. *flagito*, *efflagito*.
Domandare in grazia qualche coſa. *petere ab aliquo*, *deprecari*.
Domandare, per interrogare. *quaero*, *rogo*, *interrogo*.
Domandatore, chi domanda. *rogator*.
chi domanda conſiglio. *conſultor*. E ſi dice ancora di quello, a cui ſi domanda conſiglio.
Domane. *cras*, *craſtina die*. il dì di domani. *craſtinus dies*.
Domandaſera, e dimandaſera. *cras veſperi*.
Doman l'altro. *poſtridie hujus diei*, *poſt tertium diem*, *perendie*.
Domare, ſottometterſi. *domo*, *edomo*.
chi non ſi può domare. *indomabilis*, *indomitus*.
Domato, participio. *domitus*, *edomitus*.
Domatore, chi doma. *domitor*.
Domatrice. *domitrix*.
Domattina. *cras*, *mane*.
Domeneddio, DIO. DEUS.
Domenica. *dies Dominicus*.
Domeſticamente, famigliarmente. *familiariter*.
Domeſticato. *manſuefactus*.
Domeſticarſi, far' amicizia. *ad amicitiam alicujus ſe adjungere*, *uti aliquo familiariter*, *uti conſuetudine alicujus*.
Domeſtichezza, famigliarità, converſazione. *familiaritas*, *ojus*, *conſuetudo*.
Domeſtico, famigliare, di caſa. *domeſticus*, *familiaris*.
Domeſtico, manſueto, trattabile. *manſuetus*, *cicur*.
Domevole. *docilis*, *domabilis*.
Domicilio, ricettacolo. *domicilium*, *ſedes*.
Dominare, ſignoreggiare. *dominor*.
Dominare, cioè ſoprastare, come il tal monte domina la Città. *mons urbi imminet*.
Dominatore. *dominus*, *dominator*.
Domine, particella ammirativa, come che Domin' è coteſto tanta audacia! *quae*, *malum*, *eſt iſta tanta audacia!*
Dominio, ſignoria. *imperium*, *dominatio*, *dominatus*, *ditio*, *dominium*.
Domo. V. Domato.
Donare, far dono. *do*, *dono*, *largior*, *muneror*. Donare gradi, e onori ad alcuno. *deferre honores alicui*.
Donatore. *largitor*, *donator*.
Donazione. *donum*, *largitio*.
Donde, val per la qual coſa. *quare*, *quapropter*, *quamobrem*.
Donde, val onde, di qual luogo. *unde*.
Dondeche, cioè di qualunque luogo. *undecunque*.
Dondolare. *huc*, *illuc impello*, *jacto*.
Dondolarſi, val conſumare inutilmente il tempo. *otiari*, *tempus terere*.
Dondolo. *pendulum aliquid*.
Donna, femmina. *mulier*, *femina*. val anche moglie. *uxor*.
Donna di parto. *puerpera*, *ae*.
Donnajo, e donnajuolo, colui che converſa volontieri con femmine. *mulieraſus*.
Donneſcamente, da donna. *feminarum more*, *muliebriter*.
Donneſco, da donna. *muliebris*, *bre*.
Donnicina, donnicciuola, donnina, donnaccia. *muliercula*, *femella*.
Donno, e don, ſignifica Signore. *Dominus*, *herus*.
Donnola, animaletto noto. *muſtela*.
Dono, preſente. *donum*, *munus*.
Dono piccolo, donuzzo. *munuſculum*.
Dono offerto a Dio. *donarium*.
Dono Imperiale, o d'un Principe al popolo. *congiarium*.
Donzella, damigella. *virgo*, *puella*.
Donzello, cioè giovane. *adoleſcens*.
Donzello, cioè birro. *accenſus*, *apparitor*, *lictor*.
Donzello, ſervitore. *ſervus*, *puer*.
Dopo, dappoi. *poſt*, *poſtea*.
Dopo molti anni. *multis poſt annis*.
Dopo cena. *a coena*.
Dopo molto tempo. *vix tandem*.
paſſeggiamento dopo mezzo giorno. *pomeridiana deambulatio*.
Doppia d'oro. *aureus nummus*.
Doppiamente. *dupliciter*.
Doppiamento. *geminatio*, *conduplicatio*.
Doppiare. *duplico*, *gemino*, *conduplico*.
Doppiato. *geminatus*, *conduplicatus*.
Doppiere, o doppiero, torchio. *fax*, *funale*, *cereus*.
Doppiezza. *verſutia*, *calliditas*, *ſimulatio*. (*tas*.
Doppio. *duplum*. doppio aggettivo, *duplus*, *a*, *um*, *duplex*,
a cento doppi. *centuplex*.
di quattro doppi. *quadruplex*.
di tre doppi. *triplex*, *triplus*.

Doppio, finto, ſimulato. *verſipellis*, *veteratoc*, *vafer*, *verſutus*, *callidus*, *ſimulatus*.
D'ora in ora, cioè in breve momento di tempo. *brevi*.
Per appoco, appoco. *paulatim*. Per di quando in quando. *identidem*.
Dorare, indorare. *inauro*, *as*.
Dorato, indorato. *auratus*, *inauratus*.
Dormentoro, e dormentorio. *dormitoriare*.
Dormiente, participio. *dormiens*.
Dormiglione, o dormiglioſo. *ſomniculoſus*, *ſomnolentus*, *dormitator*.
Dormire, ripoſare, poſare, giacere. *dormio*, *obdormio*, *obdormiſco*.
Dormire ſicuramente, e ſenza penſieri. *dormire in utramque aurem*.
Dormire dopo mezzo giorno. *meridior*, *aris*.
Dormire, cioè eſſere negligente in qualche coſa. *indormio*, *negligo*.
Dorſo, e doſſo, parte poſteriore dell'uomo. *dorſum*, *tergum*.
Dotale, cioè di dote. *dotalis*, *le*.
Dotato. *praeditus*, *ornatus*. Dotato di dote, che ſi dà alla femmina. *dotatus*. (*tis*.
Dote, cioè quel che ſi dà alla donna nel maritaggio. *dos*, *o-*
Dotare, e dare in dote. *dotare*, *dare doti*, *dicere doti*.
Dote di beltà. *forma dotor*.
Dottamente. *docte*, *perite*, *ſcite*.
Dotto, ſavio, erudito, perito. *doctus*, *peritus*, *gnarus*, *ſciens*, *eruditus*.
Dotto in Greco. *Graece doctus*. Così in Latino, in Ebreo, ec. *Latine doctus*, *Hebraice doctus*, ec.
Eſſere dotto in lingua Latina, e Greca, *ſcire Graece*, & *Latine*: *Graecis*, & *Latinis literis eruditus ſum*.
Dotto nell'antichità. *antiquarius*, *et*, *antiquitatis peritus*.
Dotto nelle lettere umane. *humanioribus literis eruditus*.
mezzo dotto. *ſemidoctus*.
Dottoraccio. *ardelio*, *clamoſus doctor*.
Dottorare. V. Addottorare.
Dottore, che inſegna. *doctor*, *magiſter*, *praeceptor*.
Dottor di Leggi. *Juriſconſultus*, *Juriſperitus*.
Dottorello, dottoretto. *ſemidoctus*, *ſciolus*.
Dottrina, ſcienza. *doctrina*, *ſcientia*, *ars*.
Dottrinare. V. Addottrinare.
Dottrinato. *eruditus*, *doctus*.
Dove, avv. di ſtato in luogo. *ubi*. Dove, in che luogo? *ubi?* Dove ſtai? *ubi habitas?*
Dove, avv. di moto al luogo. *quo*.
Dove, avv. di moto per luogo. *qua*.
Dove, avv. di moto dal luogo. *unde*.
verſo dove? avv. di moto verſo il luogo. *quorſum?*
ſin dove, avv. di moto ſino al luogo. *quouſque*.
Dove? in qual parte? in che parte del mondo? *ubi gentium? ubi terrarum?*
Dovere, cioè quel, che ciaſcuno deve. *officium*. non fa' il ſuo dovere. *officia deeſſe*.
Dovere, verbo, eſſere convenevole. *debet*, *oportet*, *convenit*.
Dovere danari ad alcuno. *debere pecuniam alicui*.
Dovizia. *abundantia*, *copia*, *divitiae*.
Dovizioſo. *dives*, *abundans*, *copioſus*.
Dovunque, in qualunque luogo. *ubicunque*, *ubiubi*, *ubivis*.
Dovutamente, con ragione. *merito*, *jure*.
Dovuto, convenevole. *debitus*, *a*, *um*. non dovuto. *indebitus*.
Dozzinale. *vulgaris*, *re*.
Dragone, animale velenoſo. *draco*.
Dragoni, ſorta di ſoldati. *dimachae*.
Dracuncello, erba. *dracontium*, *dracunculus*.
Dramma, ſorta di componimento. *fabula*.
Dramma, peſo. *drachma*.
Drappello, moltitudine d'uomini ſotto un' inſegna. *agmen*, *turma*, *cohors*, *manus*, *manipulus*.
Drappo di ſeta. *pannus holoſericus*.
Drittamente, ragionevolmente. *recte*, *bene*, *jure*.
Dritto, cioè ragione. *jus*, *juris*, *rectum*.
Dritto, aggettivo, *rectus*, *directus*.
al dritto. *recta*, *recta via*.
man dritta. *dextera*, *dextra*.
Drizzare, dirizzare. *dirigo*, *intendo*.
Droga. *aroma*, *atis*.
Droghiere, e droghiero. *aromatum venditor*.
Druderia, ſcherzo amoroſo. *jocus amatorius*.
Drudo, val' amante. *amator*, *amans*, *amaſius*.
Dubbiezza, dubbio, o dubitazione. *dubitatio*, *haeſitatio*, *ambiguitas*.
ſenza dubbio. *ſine ulla dubitatione*, *procul dubio*. con dubbio. *dubitanter*.
Dubbioſamente, incertamente. *dubie*, *ambigue*.
Dubbioſità. V. Dubbiezza.
Dubbioſo, dubbio, pieno di dubbj. *dubius*, *anceps*, *ambiguus*, *incertus*, *haeſitans*.
Dubitare, ſtar dubbioſo. *dubito*, *haeſito*, *in ambiguo verſor*.
Dubitare alquanto. *addubito*, *ſubdubito*.
Dubitare, cioè temere. *metuere*.
Dubitare grandemente. *pertimeſcere*, *vereri*.
Dubitazione, *dubitatio*, *ambiguitas*, *haeſitatio*.
Duca, chi ha Ducato. *Dux*, *Ducis*.
Ducato, dignità. *Ducatus*.
Ducato di moneta, *tereuſſis*, *is*.
Ducato d'oro. *nummus aureus*.
Ducatone. *nummus argenteus*.
Ducheſſa. *lux Dux*.
Due. *duo*, *unus*, & *alter*.
Due anni. *biennium*, *ii*.
Due giorni. *biduum*, *i*.
Duellante. *gladiator*.
Duellare, far duello. *ſingulari certamine pugnare*.
Duello. *ſingulare certamen*.
Due volte. *bis*.
a due a due. *bini*.
Dugento, numero. *ducenti*, *ae*, *a*.
Dugento volte. *ducenties*.
a dugento a dugento. *duceni*.
Dugenteſimo. *duceenteſimus*.
Dunque, adunque. *igitur*, *itaque*, *ergo*, *ideo*.
Duodecimo. *duodecimus*.

Duolo, dolore. *dolor*, *luctus*.
Duomo, la Chieſa Cattedrale. *primarium templum*.
Duplicare. V. Doppiare.
Duplicatamente. V. Doppiamente.
Durabile, o durevole. *diuturnus*, *perpetuus*, *durabilis*.
Duramente, amaramente. *duriter*, *dure*.
Duramente, cioè aſpramente. *crudeliter*.
Durare, indurire. *duro*.
Durare, per continuare. *permaneo*, *perſiſto*, *duro*.
Durar fatica. *laboro*.
Durar poco tempo. *ad breve tempus durare*.
Durare per ſempre. *permanere ad perpetuitatem*.
Durata, duratione, durevolezza. *ſtabilitas*, *diuturnitas*, *perpetuitas*.
Duretto, alquanto duro. *duriuſculus*.
Durezza. *durities*, *durities*, *duritas*, *inclementia*.
Duro, aſpro. *durus*, *inclemens*, *aſper*.
divenir duro. *dureſco*, *induraſco*.
far duro. *duro*, *induro*, *ſolido*.
Duro, cioè oſtinato. *pertinax*, *inexorabilis*.
Duro, cioè faticoſo. *difficilis*.
Duro per rozzo. *rudis*.
Duro, cioè indocile. *ſtupidus*, *tardus*.
tener duro, vale per oſtinato nel ſuo propoſito. *obfirmate reſiſtere*.

E

E, ed, vagliono l'iſteſſo, e ſono congiunzione. *Et*, *atque*, *ac*, *item*.
E' con l'Apoſtrofo è in vece d' Egli. V. Egli.
è gran tempo. *jam diu*. come, è gran tempo che ſtudia. *jam diu ſtudet*.
è d'uopo. *opus eſt*.
e il vero. *verum eſt*, *ita eſt*.
E in vero. & *quidem*, & *vero*.
Ebano, legno noto. *ebenus*, *ebenum*.
Ebbriachezza, o ebbrezza. *ebrietas*.
Ebbro, ebbrioſo, ebbriaco. *ebrius*, *ebrioſus*.
Ebreo. *Judaeus*, *Hebraeus*.
Eccedente. *nimius*, *immodicus*.
Eccedere, ſopravanzare. *excello*, *ſupero*, *praeſto*.
Per uſcire del convenevole. *modum excedere*.
Eccellente, ſingolare. *eximius*, *egregius*, *praeſtans*.
Eccellentemente, ſingolarmente. *eximie*, *egregie*.
Eccellenza, dignità, grandezza. *excellentia*, *praeſtantia*.
Eccelſivamente, eccedentemente. *immodice*, *nimium*, *praeter modum*.
Eccelſivo, fuori di miſura. *immodicus*, *nimius*.
in eccelſo. *praeter*, vel *ſupra modum*.
Eccelſo, peccato, fallo, mancamento. *delictum*, *peccatum*, *erratum*. Per troppo. *nimium*.
Eccetto, o eccettuato, avv. *praeter*, *excepto*.
Eccetto che, fuor che. *praeter*, *praeter quam quod*.
Eccettuato. *excepta*, *exima*.
Eccezione. *exceptio*.
Eccheggiare, riſonare con ecco. *reſonare*.
Eccitare, muovere alcuno. *excito*, *inſtigo*.
Eccitare alcuno ad aver la prudenza. *excitare alicui prudentiae amorem*.
Eccitazione, eccitamento. *incitamentum*, *incitatio*.
E che coſa? *ecquid?*
E chi? *ecquis?* *ecquae*, *ecquod?*
Ecclißare. *obſcuro*, *as*.
Ecclißato. *obſcuratus*.
Ecclißarſi. *deficere*.
Eccliſſi. mancamento, come del Sole, e della Luna. *eclipſis*, *defectio*, *defectus*.
Ecco, avverbio dimoſtrativo. *ecce*, *en*.
Ecco, ſuſt. ripercuſſione di voce. *Echo*, *vocis*, *vel ſoni repercuſſio*.
Economia. *adminiſtratio rei familiaris*.
Economo. *adminiſtrator*, *diſpenſator*.
Ecoleo. *equuleus*. (*lis*.
Ecumenico, univerſale. *orbem totum complectens*, *univerſa-*
Ed, copula, in vece di e. &, *atque*.
Edace. *vorax*, *edax*.
Ed ecco. *ecce autem*.
Edera, ellera. *hedera*.
di edera. *hederaceus*.
Edificare, vel fabbricare. *aedifico*, *ſtruo*, *fabrico*, *fabricor*.
Edificare d'intorno. *circumſtruo*.
Edificar in volta. *camero*, *as*, *fornico*, *as*.
Edificatore, fabbricatore. *aedificator*, *ſtructor*.
Edificio, fabbrica. *aedificium*.
Edile, che ha cura degli edifizj pubblici. *aedilis*.
Editto. *edictum*.
Edizione, pubblicazione. *editio*.
Educare. V. Allevare.
Educazione. *educatio*, *inſtitutio*.
Effeminatamente. *effeminate*, *muliebriter*.
Effeminatezza. *mollities animi*.
Effeminato. *effeminatus*, *a*, *um*.
Efferatezza. *ſaevitia*, *immanitas*.
Efferato. *efferatus*, *immanis*, *ferus*.
Effervescenza. *fervor*.
Effetto. *res ipſa*, *effectus*, *us*.
in effetto, in ſuſtanza. *denique*.
Effettiva. *efficiens*, *tis*.
Effettivo, che è in effetto. *re ipſa ſolide*.
Effettivamente. *re ipſa*.
Effettrice. *effectrix*.
Effettuare, mandare ad effetto. *efficere*, *exequi*, *perficere*.
Efficace, che ha gran forza. *efficax*.
Efficacemente, con effetto. *efficaciter*.
Efficacia, virtù, forza. *vis*, *efficacia*.
Efficiente. *efficiens*.
Effigiare, formare, figurare. *figuro*, *formam induco*, *exprimo*.
Effigiato. *expreſſus*, *figuratus*.
Effigie, forma, figura, immagine. *effigies*, *ſimulacrum*, *icon*, *iconis*.
Effigie di rilievo. *effigies*, *imago eminens*, *anaglypha*, *orum*.
Effluſſo. *effluvium*, *effuſio*.

e Efimo.

Eſimere o effimero, febbre d'un giorno, chiamata da alcuni *febris unius diei*.
Egli, eſſo. *ille, is, hic*. Eglino. *illi, hi*.
Egli ſteſſo. *ipſemet*.
Egli è deſſo. *ille ipſe eſt*.
Egregiamente. *egregie, optime, recte*.
Egregio, ſcelto, eccellente. *egregius, eximius*.
Egro, infermo. *æger, ægrotus*.
Eguale, e uguale. *æqualis, æquabilis*.
Egualità. *æqualitas*.
Egualmente, o ugualmente. *æque, æqualiter, pariter*.
Eh, ohi. V. Deh.
Ei ſignifica egli, ed eſſo. *ille, hic*.
Eimè, eſclam. *heu*.
Elce. *ilex*. D'elce. *iliceus, iligneus, ilignet*.
Elefante, animal noto. *elephas, elephantus*.
Voce d'elefante. *barritus*. Fare voce d'elefante. *barrio, tis*. di elefante. *elephantinus*.
Elegante, ornato di beltà, e grazia. *elegans*. non elegante, non ornato. *inelegans, incanditus, incomptus*.
Elegantemente, con grazia. *eleganter*.
Eleganza. *elegantia*. Senza eleganza. *inelegans, tis*.
Eleggere, ſcegliere. *eligo, deligo*.
Elegia, verſo di meſtizia. *elegia*.
Elemento, come ària, fuoco, acqua, e terra. *elementum*.
Elemoſine. *ſtips, ſtipis*. dumandare elemoſina. *mendico, ſtipem peto*. far' elemoſina. *ſubvenire egenis*. elemoſina di Meſſa. *Presbyterium*.
Elemoſiniera, e elemoſinario, che fa limoſina. *beneficus, liberalis erga pauperes*.
Elenco, catalogo. *catalogus*.
Eletta, ſcelta. Vedi elezione coſa fatta.
Eletto, ſcelto. *electus, delectus*.
Eletto in collegio. *cooptatus, a, am, adſcriptus*.
Eletto, cioè creato. *deſignatus, a, um, o renunciatus, a, um*.
Elettore. *elector*.
Elettro, ambra. *electrum*.
Elettuario. *pharmacum ex electis rebus confectum*.
Elevare, alzare. *extollo, eveho, erigo*.
Elevato. *ſublatus, evectus*.
Elezione, ſcelta. *delectus, electio*. far' elezione. *eligo, habere delectum*.
Elezione ſignifica volontà, o giudizio. *judicium*. Per elezione. *ſponte*.
Elitrovite. *pharmacum viride*.
Elitropia, pietra di color verde. *heliotropium*.
Ella, pronome. *ipſa, illa*.
Elleboro, erba nota. *helleborus, helleborum*.
Ellera. V. Edera.
Elmetto, armatura del capo. *caſſis, caſſidis, galea, æ*.
Elmetto col pennacchio. *criſtata galea*. Chi ha l'elmetto in capo. *galeatus*.
Eloquente. *eloquens, facundus, diſertus*.
Eloquentemente, con eloquenza. *facunde, diſerte, eloquenter*.
Eloquentiſſimo. *diſertiſſimus*.
Eloquenza, bel parlare. *eloquentia, facundia*. ſenza eloquenza. *indiſertus*.
Eloquenza perfetta. *abſoluta, o ſumma eloquentia*.
Elogio, compoſizione in lode o biaſimo. *elogium*.
Elſa, parte del manico della ſpada. *capulus, capulum gladii*.
Embrice, tegole da coprire la caſa. *imbrex, tegula*.
Embrione, il parto avanti che abbia i debiti lineamenti. *fœtus informis*.
Emenda, correzione. *emendatio, correctio*.
Emendare, correggere. *emendo, corrigo, tollo*.
che non ſi può emendare. *inemendabilis*.
Emendazione, correzione. *emendatio, correctio*.
Emicrania. *dolor dimidii capitis*.
Eminente, che ſopraſta. *eminens*.
Eminente, cioè eccellente. *excellens, o præſtans*.
Eminenza. *eminentia*.
Eminenza, cioè eccellenza. *præſtantia, æ, o excellentia, æ*.
Emiolia, proporzione aritmetica. *proportio ſeſquialtera*.
Emiſferio, o emiſfero. *hemiſphærium*.
Emolo. *æmulus, æmulator*.
Emolumento. *emolumentum, et lucrum*.
Emorroide. *fluxus ſanguinis*. Emorroidi, cioè le vene dette emorroidali. *Ora venarum*.
Empetiggine, ſpezie di ſcabbia. *impetigo*.
Empiamente. *impie, nefarie, ſcelerate*.
Empiaſtro. *emplaſtrum, cataplaſma*.
Empiaſtro molitivo. *malagma*.
Empiaſtrare. *cataplaſma imponere*.
Empietà. *ſcelus, ris, impium facinus*.
Empio, crudele. *dirus, impius, crudelis, ſævus*.
Empiere, o empiere. *impleo, refercio, infarcio, compleo*.
Empireo. *Cœlum empyreum*.
Empirico, ſperimentale. *Empiricus*.
Empirſi fino alla gola. *ingurgitare ſe*.
Empimento, *expletio, onis*.
Empito, e impeto, vale aſſalto veemente. *impetus, impreſſio*.
Empiuto. *impletus, plenus*.
Emporio. *emporium*.
Emulare. *æmulor*.
Emulatore. *æmulator, æmulus*.
Emulazione. *æmulatio*.
Energia. V. Energia.
Encomio, lode. *præconium, laus*.
Endecaſillabo. *Hendecaſyllabum*.
Endivia, erba nota. *intybus, e intubum*.
Energia, o Energia, efficacia. *vis, efficacia, ἐνέργεια*.
Enfaſi. *ſignificantia*.
Enfiare. *tumefacio, inflo*.
Enfiare, cioè, gonfiare. *tumefacere*. (*tumeſco*.
Enfiarſi, gonfiarſi. *tumeo, tumeſco, intumeſco, turgeo, turgeſco*.
Enfiato, gonfiato. *tumefactus, tumidus, inflatus, turgidus*.
Enfiatura, enfiagione, gonfiatura. *tumor, inflatio*.
Enigma, ſentenza oſcura. *ænigma, tis*.
Enigmatico. *obſcurus*.
Enorme, ſenza ordine, e modo. *enormis, me*.
Enormemente. *immodice, enormiter*.

Enormità, enormezza. *flagitium, ſcelus, enormitas*.
Entimema. *Enthymema*.
Entrambi. *ambo*.
Entrare in qualche luogo. *ingredior, inire, intrare*.
Entrare con forza. *irrumpo*.
Entrare nella compagnia d'alcuno. *conferre ſe ad ſocietatem alicujus*.
Entrare in iſperanze. *in ſpem venire*.
Entrare in penſiero, val penſare. *cogito*.
Entrare in grazia. *inire gratiam*.
Entrare al Principe. *adire Principem*.
Entrar' in ragionamento. *incidere in ſermonem*.
Entrar' in poſſeſſo. *pedem ponere in poſſeſſionem*.
Entrar' in poſſeſſo dell'eredità. *adire hæreditatem, capere hæreditatem*.
Entrar nell' Offizio. *inire Magiſtratum*.
Entrata, cioè l'entrare. *ingreſſus, introitus, ingreſſio*.
Entrata impetuoſa. *irruptio*.
Entrata della caſa, *veſtibulum, i, e primus aditus domus*.
Entrata, per rendite, o entrate dalle facoltà. *reditus, proventus, fructus, cenſus*.
Entratura, entramento. *aditus, introitus*.
Entro, dentro. *intra, intus, intus*.
Entro un' anno. *intra annum*.
Entro venti giorni. *intra viginti dies*.
Entro le mura. *intra muros*.
Entro in caſa. *intus in domo*.
Entuſiaſmo, follevamento di mente. *mentis alienatio, furor, œſtrum*.
Eolo, Re de' Venti. *Æolus*.
Epileſſia, ſorte di malattia. *morbus comitialis*.
Epilogare, *breviter complecti omnia, breviare*.
Epilogato. *in epitomen redactus*.
Epilogo. *epitome, epilogus*.
Epiſodio. *digreſſio*.
Epiſtola, lettera, che ſi ſcrive. *epiſtola, littera, arum*.
Epiſtoletta. *epiſtolium*.
Epitafio di ſepoltura. *epitaphium, inſcriptio ſepulcri*.
Epiteto. *appoſitum*.
Epulone, *helluo, epulo*.
Eguale, e uguale. *æqualis, par*.
Equilibrare. *libro*.
Equilibrio, egualità di peſo. *æquipendium, æquilibritas, æquilibrium*.
Equinozio, quando la notte è eguale al dì. *æquinoctium*.
Equità, coſe di ragione, e giuſtizie. *æquitas, æquum, æqui*.
Equivalente. *æqualis, æquivalens*.
Equivalere. *æquivaleo, æquipolleo*.
Equivocare, cioè ingannarſi. *falli, decipi, errare, falli ſimilitudine vocis*.
Equivoco. *dubium*. Equivoco, cioè errore. *error*.
Erbe. *herba, æ*.
di erba. *herbaceus*.
di color d'erba. *herbeus, herbidus*.
pertinente ad erba. *herbarius*.
produr' erba. *herbeſco*.
erbe da mangiare. *olus, eris, lachanum, i*.
piazza d'erbe. *forum olitorium*.
erbetta, erbicciuola. *herbula*.
erbetta da mangiare. *oluſculum*.
erbolajo. *herbarius*.
chi vende erbe. *olerum venditor*.
erboſo, pien d'erba. *herboſus*.
Erede. *hæres, dis*.
Erede inſieme. *cohæres*.
Erede generale. *hæres ex aſſe*.
Erede per la metà. *hæres ex ſemiſſe, o hæres ex parte dimidia*.
Erede per due parti. *hæres ex ſextante*.
Erede per tre parti. *hæres ex quadrante*.
per la terza parte. *ex triente*.
Erede per quattro parti. *hæres ex triente*.
per la quarta parte. *ex quadrante*.
Erede per cinque parti. *hæres ex quincunce*.
Erede per ſette parte. *hæres ex ſeptunce*.
Erede per otto parti. *hæres ex beſſe*.
Erede per nove parti. *hæres ex dodrante*.
Erede per dieci parti. *hæres ex dextante*.
Erede per undici parti. *hæres ex deunce*.
Erede per dodici parti V. Erede univerſale.
Erede foſtituito. *hæres ſecundus*.
Eredità, *hereditas*.
Eredità paterna. *patrimonium*.
privar d'eredità. V. diſeredare. Eredità ſenza peſo di meſſe. *hæreditas ſine ſacris*.
Ereditario. *hæreditarius*.
Eremita. *ſolitarius homo, ſolitudinis incola*.
Eremitica. *ſolitarius*.
Eremo, luogo deſerto. *ſolitudo*.
Ereſia. *hæreſis*.
Ereſiarca. *hæreſiarcha*.
Erezione. *Erectio*.
Ergere. *erigo, attollo*.
Ermo. *ſolitarius*.
Ernia, ſorta di malattia. *hernia*.
Ernioſo. *hernia laborans, hernioſus*.
Eroe, uomo illuſtre. *heros*.
Eroico. *heroicus*.
Erpicare, tritar coll'erpice la terra de' campi lavorati. *occo*.
Erpice, ſtrumento da tritare la terra. *cratis, hirpex, icis*.
Errante, vagabondo. *erro, erronis, errabundus*.
Errare, andar' errando, o vagabondo. *erro, vagor*.
Errare intorno. *oberro*.
Errare la ſtrada affatto. *tota via aberrare*.
Errare, fallare. *erro, aberro, fallor*. (*labi*.
Errare inavvertentemente. *labi per imprudentiam, errore*
Erratico. *errabundus, errans, erraticus*.
Erroneamente. *per errorem*.
Errore, fallo. *error, erratio, erratum*.
Erta, luogo, che ſi va alzando. *clivus, via ardua, acclivitas*.
ſtare all' erta. *cavere ſibi*.
Erto, add. *acclivis, arduus*.
Erudire. *erudio*.
Eruditamente. *erudite, docte*.

Erudizione. *eruditio, doctrina*.
Eſacerbare, inaſprire. *exacerbo, irrito, ad iracundiam provoco*.
Eſagerare. *amplifico, exaggero*.
Eſagerazione. *exaggeratio*.
Eſalare, ſpirare, mandar fuori. *exhalo, expiro*.
Eſalare il vino, e l'abbriachezza. *exhalare crapulam*.
Eſalazione. *exhalatio, vapor*.
Eſaltamento. *provectio*.
Eſaltare. *extollere, efferre aliquem, laudibus in cœlum extollere*.
Eſamina. *inquiſitio, examinatio*.
Eſaminare. *examino, expendo, perſcrutor, excutio*.
Eſaminare alcuno alcuno. *in aliquem inquirere*.
Eſaminare bene una coſa. *rem perpendere*.
Eſaminar la condizione d'alcuno. *excutere conditionem alicujus*.
Eſaminatore. *inquiſitor*. Eſaminatore di ſcuola. *exactor ſtudiorum*.
Eſangue. *exanguis, exanimis*.
Eſanimare. *exanimo*.
Eſaſperare, provocare a ſdegno. *exaſpero, irrito*.
Eſaſperazione. *irritatio*.
Eſaſperato. *laceſſitus, irritatus, exacerbatus*.
Eſattamente. *accurate, diligenter, exacte*.
Eſattezza. *cura, diligentia*.
Eſatto. *diligens, accuratus, exactus*.
Eſattore. *quæſtor, exactor, publicanus*.
Eſaudita. *exaudio*.
Eſaudito. *voti compos factus*.
Eſauſto. *exhauſtus*.
Eſazione. *exactio vectigalium*.
Eſca, cibo, vivanda. *eſca, cibus*.
Eſca, materia d'accendere il fuoco. *fomes, fomitis*.
Eſclamare. *exclamo*.
Eſclamazione. *exclamatio, onis*.
Eſcludere, ributtare, non voler ricevere. *excludo, rejicio*.
Eſcluſo, cacciato fuori. *excluſus, rejectus*.
Eſcreſcenza di fiumi. *inundatio*.
Eſcuſare, val' allegare per ſua ſcuſa. *excuſo, cauſam affero*. Per accettar la ſcuſa. *excuſo, veniam do*.
Eſcuſarſi. *cauſor, aris*.
Eſcuſazione, ſcuſa. *excuſatio, cauſa*.
eſcuſazione legittima. *excuſatio juſta*.
eſcuſazione pronta. *excuſatio parata*.
eſcuſazione accettata. *excuſatio admiſſa*.
Eſecrabile, eſecrando. *execrabilis, deteſtabilis*.
Eſecrazione. *execratio*.
Eſecutore. *executor*.
Eſecuzione. *executio*.
Eſeguire. *exequor, conficio, perficio, perago*.
Eſeguire l'officio. *munus exequi, fungi munere*.
Eſempio, o eſemplo. *exemplum, exemplar, ſpecimen*.
Eſemplare, ſuſtant. eſemplo. *exemplar, exemplum, imago*.
Eſemplare. ad. vale di buoni coſtumi. *integer, probus, innocens*.
Eſemplarità di vita. *integritas vitæ, probitas, innocentia*.
Eſemplarmente, con eſemplarità. *integerrime*.
Eſemplificare, addur' eſempli. *exempla afferre, exemplis illuſtrare*.
Eſemplificato. *exemplis illuſtratus*.
Eſemplificazione. *amplificatio per exempla*.
Eſentare, far' eſente. *dare immunitatem, eximere*.
Eſente, o eſente, franco. *immunis*.
Eſenzione. *immunitas*.
Eſequiale. *parentalis, funebris*.
Eſequie. *funus, exequiæ, juſta funebria, parentalia*.
Eſequire. V. Eſeguire.
Eſercitare. *exerceo, exercito*.
Eſercitar l'officio del banchiere. *exercere argentariam*.
del barcajuolo. *exercere naviculariam, e così dell'altre arti*.
Eſercitarſi in qualche coſa. *aſſueſcere alicui rei*.
Eſercitato, uſato. *exercitatus*.
non eſercitato. *inexercitatus*.
Eſercitazione. *exercitatio*.
Eſercito. *exercitus, us, copia, arum*.
Eſercito a cavallo. *equitatus, us*.
Eſercito a piedi. *peditatus*.
Eſercito ammutinato. *exercitus rebellis*.
Eſercito nuovo. *exercitus tyro*.
Eſercito vecchio. *exercitus veteranus*.
Eſercito per mare. *copiæ navales*.
Eſercito per terra. *copiæ terreſtres*.
Eſercito che marchia. *agmen, nis*.
Eſercito in ordinanza. *acies inſtructa*.
Eſercizio, coſtume, arte. *ars, munus*.
Eſercizio, cioè ſtudio. *ſtudium, exercitatio*.
Eſibire. *affero, promitto*.
Eſibizione. *promiſſum, oblatio*.
Eſigere. *exigo*.
Eſiliare. *pellere in exilium*.
Eſilio, bando. *exilium*.
eſſer' in eſilio. *exulo*.
andar' in eſilio. *in exilium proficiſci, pelli*.
Eſitare, cioè vendere. *vendo, diſtraho*, per ſtar dubbioſo, e dubitare. *hæſito*.
Eſito, uſcita. *exitus*. per vendita. *diſtractio*.
Eſiziale. *exitialis, pernicioſus*.
Eſorbitante. *nimius, immodicus*.
Eſordio, principio. *exordium, principium*.
Eſortare. *hortor, auctor ſum, ſuadeo, cohortor*.
Eſortatorio. *ſuaſorius, hortativus*.
Eſortazione, conforto. *cohortatio, hortatus, us, adhortatio*.
Eſoſo. *exoſus*. (*venit*.
Eſpediente, o ſpediente. *utilis*. E' eſpediente. *expedit, convenit*.
Eſpedire, e ſpedire. *expedio, conficio*.
Eſpeditamente. *expedite*.
Eſpedito, libero. *expeditus, liber, ſolutus, nulla re implicatus*.
Eſpedizione. *expeditio*.
Eſperienza, prova. *periculum, experientia*. (*facio*.
Eſperimentare, far prova. *experior, periclitor, periculum*
Eſperimentato. *uſu cognitus, probatus*.

Eſperi-

Digitized by Google

Eſperimento. V. Eſperienza.
Eſpero, ſtella della ſera. *Heſperus*.
Eſperto. *expertus, peritus*.
Eſpettazione. *expectatio, ſpes*.
Eſpiare, purgare. *expio*.
Eſpirare. *exhalare, expirare*.
Eſpirazione. *expiratio, exhalatio*.
Eſplanare, dichiarare. *explano, explico*.
Eſplicitamente. *non obſcure, explicate, aperte, expreſſe*.
Eſploratore. *explorator*.
Eſporre, val dichiarare. *expono, explano*.
Eſpoſitore. *interpres*.
Eſpoſizione. *expoſitio, explanatio*.
Eſpoſto, dichiarato. *expoſitus, explanatus*.
Eſpoſto al Sole. *apricus*.
Eſpoſto alle ſcorrerie. *excurſionibus obnoxius*. luogo eſpoſto al vento. *locus ventoſus, a, um*.
Eſpreſſamente. V. Eſplicitamente.
Eſpreſſione, dimoſtrazione. *indicium, demonſtratio*.
Eſpreſſione corteſe. *amoris argumentum, vel ſignificatio, humanitatis plena verba*.
Eſpreſſo, cioè manifeſto. *manifeſtus, apertus*.
Eſprimere, profferire. *exprimo, enuntio*.
Eſprimere con parole il ſuo ſentimento. *animi ſenſa, ſenſus internos verbis, oratione explicare*.
Eſpugnare, vincere. *expugno, as, vi capio*.
Eſpugnatore. *expugnator*.
Eſpugnazione. *expugnatio*.
Eſpulſione. *expulſio*.
Eſpulſivo. *expellens*.
Eſquiſitamente. *exquiſite*.
Eſquiſitezza. *præſtantia, excellentia*.
Eſquiſito, d'ultima perfezione. *exquiſitus*.
Eſſempio. V. Eſempio.
Eſſenza. *natura, ratio*.
Eſſenzialmente. *naturaliter, re ipſa*.
Eſſenzialmente, cioè neceſſariamente. *neceſſario*.
Eſſequie. V. Eſequie.
Eſſercitare. V. Eſercitare.
Eſſercito. V. Eſercito.
Eſſere, cioè lo ſtato. *ſtatus, conditio*.
Eſſere, verbo. *ſum*.
Eſſere d'accordo. *convenire*.
Eſſere da più. *præſto, as*.
Eſſere diligente e curioſo. *ſatago*.
Eſſere debitore. *debeo*.
Eſſere ſoldato d'alcuno. *merere ſub aliquo*.
Eſſere divito a qualche coſa. *movere aliquid*.
Eſſere in bando. *exulare*.
Eſſere da qualche coſa. *eſſe aliquid*.
Eſſere da niente. *nullo numero eſſe*.
Eſſere fuore di ſe. *mente captum eſſe, extra ſe eſſe*.
Eſſere in buona ſalute. *bene valere*.
Eſſere in buon ſentimento. *mente integra eſſe*.
Eſſere in officio o magiſtrato. *magiſtratum gerere*.
Eſſere in ſe ſteſſo. *apud ſe eſſe, eſſe ſui compotem*.
Eſſere ingiuriato. *injuria affici*.
Eſſere indebitato. *ære alieno premi*.
Eſſere irreſoluto. *pendere animi, o animis*.
Eſſere lontano. *longe abeſſe*.
Eſſere in pregiudizio. *fraudi eſſe*.
Eſſere il medeſimo nella proſpera, e avverſa fortuna. *eundem animum in adverſa, & ſecunda fortuna retinere; Eundem eſſe in adverſis & proſperis rebus*.
Eſſer ricco, e potente. *opibus & potentia florere*.
Eſſer utile alla Repubblica. *e Republica eſſe*.
Eſſer potente in arme. *valere armis*.
Eſſo. *ipſe, hic, is*.
Eſſa. *ipſa*.
Eſtaſi. *mentis alienatio*.
Eſtatico per iſtupore. *ſtupefactus, admiratione defixus*.
Eſtendere. *extendo, explico, dilato*.
Eſtenderſi troppo in parlare. *progredi longius oratione, quam par ſit*.
Eſtenuare, ſminuire. *extenuo, diminuo*.
Eſtenuato. *macer, gracilis*.
Eſtenuazione. *macies*.
Eſterminare. *extermino*.
Eſterminio. *excidium*.
Eſternamente. *extra, extrinſecus*.
Eſtimare. V. Stimare.
Eſtimazione. *exiſtimatio, judicium, ſententia, opinio*.
Eſtimo de' beni. *cenſus bonorum*.
Eſtinguere, ſpegnere. *extinguo, reſtinguo*.
Eſtinto. *mortuus, extinctus*.
Eſtirpare, ſvellere. *exſtirpo, eradico, evello*.
Eſtivo, di eſtate. *æſtivus*.
Eſtraneo, foreſtiero. *externus, extraneus, peregrinus, hoſpes*.
Eſtrarre. *extraho, educo*.
Eſtratto, breve d'un'opera. *epitome, compendium*.
Eſtremità. *extremitas, extremum*.
Eſtremità d'una veſte, l'orlo. *ora, æ, fimbria, æ*.
Eſtremo, ultimo. *ultimus, extremus, poſtremus*.
Eſtrinſeco, di fuori. *extrinſecus*.
Eſtro, animale più grande dell'ape. *æſtrus, aſilus*.
Eſule. *exul, extorris*.
Eſultare. *exulto, geſtio*.
Età, etade. *ætas, ævum*.
di età di quarant'anni. *annos natus quadraginta*.
di lunga età. *longævus*.
Età piccola, età tenera. *ætatula*.
Età di fanciulli. *infantia*.
di molta età. *grandævus, ſenio gravis, annoſus*.
d'una iſteſſa età. *coævus, æquævus, æqualis*.
Età di due anni. *bimatus, us*.
Età fanciulleſca. *infantia, prima ætas*.
Età puerile. *pueritia, æ, ætas puerilis*.
Età giovenile. *adoleſcentia, æ, juventus, æ, juventus, utis, ætas juvenilis*.
Età virile. *virilitas, ætas conſtans, ætas firma, ætas firmata, & reaffirmata*.
Età matura. *ætas conſtans, ætas firmata, ætas matura, ætas provecta*.

Tom. II.

Età ſenile. *ſenectus, utis, ſenecta, ſenium, ii*.
Età decrepita. *ætas extrema, ætas confecta, ætas decrepita*.
Età, che s'accoſta alla vecchiezza. *ætas ingraveſcens*.
Età paſſata. *ætas acta*.
Eternalmente, o eternamente, in eterno. *æternum, perpetuo*.
Eternare. *immortalitati commendo, vel trado*.
Eternità, perpetuità. *perennitas, æternitas*.
Eterno, immortale, perpetuo. *æternus, perennis, immortalis, ſempiternus*.
Etica, ſcienza di coſtumi. *moralis ſcientia*.
Etica, malattia incurabile. *phthiſis*.
Etico. *phthiſi laborans*.
Etna, Mongibello. *Ætna*.
Evacuare, voce latina, vale vuotare. *evacuo, exhaurio*.
Evacuare, cioè andar del corpo. *alvum dejicere, ventrem exonerare*.
Evangelio, buona nuova. *evangelium*.
Evangeliſta. *Evangeliſta*.
Evaporamento. *evaporatio*.
Evaporare. *exhalare*.
Evaporazione. *evaporatio, onis, exhalatio, onis*.
Eufrate. *Euphrates*. Fiume dell'Aſia.
Evidente, manifeſto. *evidens, perſpicuus, dilucidus, clarus, manifeſtus*.
Evidentemente. *evidenter, plane, aperte, dilucide, clare*.
Evidenza. *perſpicuitas, tis, evidentia, æ*.
Evidenza del fatto. *evidentia rei*.
Eunuco, caſtrato. *eunuchus, chi*.
Europa, una delle quattro parti del Mondo. *Europa, æ*.
Euro, Vento, che ſpira d'Oriente. *Eurus*.
Etiandio, ed ancora. *etiam*.
Etiandio che, o ſe. *etiamſi, quamvis*.

F

FAbbrica, edifizio. *fabrica, ædificatio, conſtructio*.
Fabbricare, edificare. *ædifico, fabricor*.
Fabbricatore. *fabricator, artifex*.
Fabbrile, coſa pertinente al fabbro. *fabrilis, le*.
Fabbro. *faber, bri, artifex, opifex*.
Fa biſogno. *oportet, opus eſt*.
Faccenda. *negotium*.
dar faccenda, dar da fare. *faceſſere negotium*.
far faccenda, diceſi ad uomo, che da per tutto s'intriga. *ardelio*.
Faccendiere, faccendato. *negotioſus, negotii plenus, ardelio*.
Faccenduolo, o faccenduzzo. *negotiolum*.
Facchineria. *gravis labor*.
Facchino, portatore. *bajulus, gerulus*.
Faccia, viſo, volto. *vultus, facies, ei, oris*.
uomo ſenza faccia, ſenza vergogna. *impudens*. a faccia a faccia. *coram*.
Faccie bollate. *frontes inſcriptæ, notis inuſtæ*.
Faccia bella. *facies liberalis, pulchra, formoſa*.
Faccia allegra. *vultus hilaris*.
Faccia brutta. *facies deformis, o deformata*.
Faccia conforme all'animo. *vultus animi imago, ac index*.
Faccia ſpaventevole. *facies horribilis, vel horrenda, vultus formidabilis*.
chi muta faccia. *verſipellis, is*.
Facciata della carta. *pagina, æ, frons, tis*.
Face, val torchio. *tæda, æ, fax, acis*.
Facella, il diminutivo di face. *facula*.
Faceto, piacevole. *facetus, urbanus*.
non faceto. *infacetus, inurbanus*.
Facezia. *facetiæ, jocus, ſales*.
Facezia da ridere. *res ridicula*.
pieno di facezie. *ſalibus plenus*.
Facile, agevole. *facilis, le*.
Facilità, agevolezza. *facilitas*.
Facilitare. *facilem reddere*.
Facilmente, agevolmente. *facile, nullo negotio, ſine labore*.
Facimento. *opus, opificium*.
Facimolo, malia. *veneficium*.
Facinoroſo. *ſceleſtus, ſceleratus*.
Facitore. *opifex*.
Facolta. V. Facultà.
Facondamente, con eloquenza. *facunde, diſerte*.
Facondia, eloquenza. *facundia, dicendi copia*.
Facondo, che parla bene. *facundus, diſertus*.
Facoltà. *facultas, atis*.
Facultà, per roba. *res, res familiaris, bona fortunæ*.
Facultoſo. *dives, locuples*.
Faggio, arbore noto. *fagus*.
di faggio. *fageus, fagineus, faginus*.
Fagiano, *phaſianus, i, gallus phaſianus, ales Phaſidis*.
Fagiuolo, legume. *phaſelus, phaſeolus*.
Fagotto, fardelletto. *farcina, farcinula*. far fagotto. *vaſa colligere*.
Faina, animale ſimile alla donnola. *martes, is*.
Faino, o ſoino, gatto. *felis, is*.
Falange, *phalanx*.
Falce, ſtromento da ſegare. *falx, alcis*.
Falce da ſegar le biade. *falx meſſoria*.
Falce da ſegar il fieno. *falx fœnaria*.
Falce da potare arbori. *falx arboraria*.
Falce da potar viti. *falx vinearia, vinitoria*.
Falce da tagliar boſchi. *falx ſylvatica*.
Falce da villa. *falx ruſtica*.
Facitor di falce. *falcarius, falcium faber*.
Falcetto, picciola falce. *falcula, falcicula*.
Falciata, colpo di falce. *falcis ictus*.
Falciatore, mietitore. *meſſor, oris*.
Falciatore di fieno. *fœniſector, fœniſeca*.
Falcione, ronca. *Harpe, es*.
Falcone, uccello di rapina. *accipiter, tris*.
Falconiere. *accipitris cuſtos*.
Falda, vale lembo. *lacinia*.
Faldiſtorio. *cathedra, ſedes*.
Falegname, artefice che lavora di legname. *lignarius faber*.
Fallace. *fallax, acis*.
Fallacemente. *doloſe, fraudulenter*.
Fallacia, inganno. *fallacia, fraus, falſimonium*. voce di Plauto.

Fallare, errare, e mancare. *erro, pecco, labor*.
Fallare per imprudenza. *labi imprudentia*.
Fallibile, fallace. *fallax*.
Fallimento per lo mancamento de' danari. *decoctio, fides amiſſa*.
Fallire, o fallare. *fallor, erro, pecco*.
Fallire in danari. *decoquo, fidem violo, aut amitto*.
Fallito in danari. *decoctor, qui fidem amiſit*.
Fallo, errore. *crimen, peccatum, erratum*.
ſenza fallo, ſenza dubbio. *ſine dubio, ſine controverſia*.
Falò, fuoco che ſi fa per ſegno d'allegrezza. *feſtus ignis*.
Falotico, fantaſtico. *amens*.
Falſamente. *falſe, falſo*.
Falſare, contraffare. *depravo, adultero, ſuco, corrumpo*.
Falſario. *falſarius, falſificus*.
Falſificare, vale l'iſteſſo, che falſare.
Falſificare il teſtamento. *ſupponere, o adulterare teſtamentum*.
Falſificato. *adulterinus, a, um*.
Falſificatore del teſtamento. *teſtamentarius, ii*.
Falſificazione del teſtamento. *ſubjectio teſtamenti*.
Falſità, ciò che non ſi dee credere. *falſitas mentis*.
Falſo val bugiardo. *falſus, fallax, vanus, mendax*.
Falſo, per coſa falſa. *falſum, mendacium, alienum, aut abhorrens a vero*.
Falſo, cioè falſificato. *adulterinus, vitioſus, corruptus*.
Fama, grido, nuove di qualche coſa. *fama rumor*.
Fama incerta. *rumor incertus, rumor ſine auctore*. ſparger fama. *rumorem diſſipare*.
Fama, nome, riputazione. *fama, exiſtimatio, celebritas, amplitudo nominis*.
Fama buona. *fama præclara, optima exiſtimatio*. Aver buona fama. *bene audire*.
Fama cattiva, mala fama. *malus odor*. Aver cattiva fama. *male audire*.
Fame, appetito, e voglia di mangiare. *fames, eſuries, eſuritio*. Aver fame, e voglia di mangiare. *eſurio, is*.
Fame, cioè careſtia. *annonæ caritas*.
Famelico. *eſuriens, famelicus*.
Famiglia, o famiglia. *familia*. Famiglia onorata, nobile. *Familia illuſtris, clara, nobilis, &c.* Nato di famiglia onorata. *Honeſto, vel ſummo loco natus, claris parentibus natus, ſummo ſplendore familiæ ortus eſt*.
Famiglie, cioè ſerventi. *ſervitia*.
Famigliare, di caſa. *familiaris, domeſticus, intimus*.
Famigliaccio, ſervitore da ſtrapazzo, guattero. *mediaſtinus, ſervus vilius*.
Famiglio, fante, ſervidore. *famulus, ſervus*.
Famiglio della corte. *viator*.
Famiglio, che accompagna il padrone. *aſſecla, æ, & pediſſequus, i*.
Famiglio ſopra le maſſerizie. *ſervus a ſupellectili*.
Famiglio ſopra le veſti. *ſervus a veſtibus*. E così ſi dica degli altri nomi, a' quali va congiunto queſto vocabolo.
Famiglio nato in caſa. *verna, æ, vernaculus, i*.
Familiare, vale l'iſteſſo, che domeſtico. *domeſticus, familiaris*.
Familiarità, domeſtichezza. *familiaritas, conſuetudo*.
Familiarmente, domeſticamente. *familiariter*.
Famoſamente, con fama, pubblicamente. *palam, publice*.
Famoſità. *celebritas*.
Famoſo, onorato, di gran fama. *clarus, illuſtris, celebris, vel celeber, nobilis*.
Fanale. *fax, laterna*.
Fanciulla, putta. *puella*.
Fanciullaggine. *puerilitas, puerilis ludus*.
Fanciulleſcamente. *pueriliter*.
Fanciulleſco, coſe da fanciullo. *puerilis, & le*.
Fanciulletto, fanciullino. *pupus, puellus*.
Fanciullezza. *pueritia, puerilitas*.
Fanciullo, putto. *puer*.
Fanciullo, puttino. *puſio, puellus*.
Fandonia, bugia. *fabula, commentum*.
Fango, luto. *cænum, limus, lutum*.
Di fango. *luteus, a, um*.
Infangato. *lutulentus*.
Senza fango. *illimis*.
Fangoſo. *cænoſus, lutoſus*.
Infangare. *cæno fœdare*.
Fantaccino. *miles gregarius*.
Fantaſia, potenza immaginativa dell'anima. *animi vis*.
Fantaſia, per opinione, penſiero, intenzione. *mens, animus, opinio*.
Fantaſma, viſione. *viſio, viſum, i*.
Fantaſticare. *animo agitare, volvere, cogitare*.
Fantaſtico, bizzarro. *cerebroſus*.
Fantaſtico, cioè finto, immaginario. *commentitius*.
Fantaſtico, cioè ſtravagante. *moroſus, difficilis*.
Fante, ſervidore. *ſervus*.
Fante a piè, ſoldato a piè. *pedes, peditis*.
Fanteria. *peditatus, pedites*.
Fanteſca, fante, ſerva. *ancilla, famula, ſerva*.
Fanticella. *ancillula*.
Fantoccio, bamboccio. *puſio*.
Fantolino. *infans*.
Fapelle. *conquiſitor*.
Fardello. *farcina*.
Fardelletto, diminutivo. *farcinula*.
Fare, verbo. *facio, efficio, ago*.
Fare abito. *aſſueſcere*.
Fare accoglienza. *humaniter excipere*.
Fare accordo. *convenire*.
Fare alto, fermarſi. *conſiſtere, immorari*.
Fare alto, e baſſo. *ſummum habere imperium*.
Fare breccia. *oppidum, urbem ruinis patefacere*.
Fare buona ciera, val trattar amorevolmente alcuno. *benigne aliquem excipere*.
Fare capace alcuno di qualche coſa. *aliquid alicui perſuadere*.
Fare caſo. *æſtimo, magni facio, non negligo*.
Fare cittadino. *Civitate donare*.
Fare colezione. V. collazione.
Fare compagnia. *ſe adjungere ſocium, comitari*.
Far'agguati. *inſidior, inſidias paro, ſtruo, facio*.
Far' alle coltellate. *digladior*.

Fare a ſenno d'alcuno, far'a volontà d'altri. *morem gerere, obtemperare, obſequi alicui.*
Far'alle braccia. *luctor.*
Far'aſpettare alcuno. *remorari aliquem.*
Far'a chi più può farci ſervigi. *beneficiis certare.*
Far fede, teſtimoniare. *teſtari, teſtimonium dare.*
Far nido, annidarſi. *nidificare, nidum conſtruere.*
Far ſembiante, far viſta, fingere. *ſimulare, fingere.*
Far noja, annojare. *moleſtia afficere.*
Far menzione, mentovare. *mentionem facere, commemorare.*
Far luogo. *cedere, locum dare.* (ce.
Far fedeltà, cioè giurarla. *juramento fidem ſuam obſtringe-*
Far teſta, unirſi unitamente contra 'l nemico. *contra hoſtem in unum convenire, obſiſtere.*
Far battaglia. *pugnare, confligere.*
Far bene, far beneficio. *benefacere.*
Far piacere, far coſa grata. *gratum facere, gratificari.*
Far brindiſi. *propinare.*
Far broglio, e pratica per aver' un Magiſtrato. *prenſo, & prenſo.*
Far buon partito. *proponere honeſtam conditionem.*
Far buon per alcuno, cioè promettere. *ſpondere nomine alicujus.*
Far carezze. *blandiri.*
Far complimenti. V. complire.
Far danno. *inferre damnum, nocere.*
Far differenza delle perſone. *habere hominum delectum.*
Fare una caſa. *ædificare domum.*
Far facende. *negotiari.*
Far frutto, e profitto. *proficere, progreſſum facere.*
Far guerra. *gerere bellum.*
Far il callo. *calleo, occalleo, occalleſco, callum obduco.*
Far'il pane. *panem facere.*
Far'il tranſito, o ſtar in tranſito. *agere animam.*
Far l'ambaſciata. *obire legationem.*
Fare la gatta morta, fingere di non vedere. *conniveo, diſſimulo.*
Far la credenza. *prægustare.*
Far'un orazione. *habere orationem.*
Far mal contento alcuno. *male aliquem exceptare.*
Far parte. *impertiri, participem facere, communicare cum aliquo.*
Far paſti. *convivari.*
Far paura. *terrere, metum incutere.*
Far ragioni, e conti. *ratiocinari.*
Far ſcoppio, cioè ſcoppiare. *crepare.* (ficari.
Far ſervigi ad alcuno. *conferre in aliquem beneficia, grati-*
Far venire la ſtizza. *movere ſtomachum, irritare.*
Far vita aſpra. *duram vitam vivere, ducere.*
Far vita d'eremita. *ſolitariam vitam vivere, ſibi vivere.*
Far'armata navale. *ædificare claſſem.*
Far banchetto. *convivium parare.*
Far beffe. *irridere, negligere.*
Far botta. *ſcopum attingere.*
Far burle. *deludere, eludere, illudere.*
Far compagnia. *inire ſocietatem.*
Far cambio. *permutare.*
Far copia. *exſcribere, transſcribere.*
Far la raſſegna dell'eſercito. *recenſere copias:*
Far cerna, o cernida. *habere delectum.*
Far corteſia. *liberaliter tractare.*
Far cuore. *animos addere, erigere animum.*
Far buon fuoco. *uti camino lucalento.*
Far danari. *cogere, coacervare pecuniam, conficere, pecu-*
Far debito. *contrahere æs alienum.* (niam.
Far di berretta. *caput alicui aperire, aſſurgere.*
Far conſiglio. *habere Senatum.*
Far dieta. *habere comitia, ovvero conventum.*
Far fatica. *laborare.*
Far difeſa. *ſe tueri, defendere.*
Far fermar il cavallo, o cocchio. *ſuſtinere equum, & cur-*
Far dimora. *morari, cunctari.* (rum.
Far dimoſtrazione. *edere ſignificationem.* e per caſtigare. *edere exemplum.*
Far d'occhio. *annuere.*
Far diſcorteſia. *tractare illiberaliter.*
Far contrappunto. *vocem intorquere, o inflectere, concentum facere.*
Far la barba. *tondere barbam.*
Far la moſtra. *luſtrare exercitum.*
Far muſica. *modos, o concentum edere.*
Far nozze. *celebrare nuptias.*
Far roba. *rem familiarem augere, opes parare.* (pias.
Far gente, o ſoldati. *exercitum conſcribere, comparare co-*
Far l'eſequie. *juſta facere, parentare, parentalia perſolvere, celebrare funus.*
Far ridere. *movere, o commovere, o concitare riſum.*
Far ſegno. *dare, vel edere ſignum.*
Far teſtamento. *facere, o condere teſtamentum.*
Far'uccisione. *cædere, occidere, interficere, cædem facere.*
Far ſacrifizio. *facere ſacrum, facere rem divinam.*
Fare ſcaramuccia. *leve certamen committere.*
Far trincee. *erigere munitionem, vallare aggere, vallo, foſſa munire.*
Far'il ſordo. *ſurdum ſe ſimulare.*
Fare ſpeſe ſcarſe. *parcum ſumptum facere, o præbere.*
Far voto. *votum nuncupare, vovere.* (lia.
Far torto. *injuriam facere, afficere injuria, afficere contume-*
Fare l'ubbidienza. *facere imperata, juſſa facere, o exequi, parere, obtemperare.*
Far fatto d'arme. *committere prælium, o pugnam.*
Far feſta. *agere diem feſtum.*
Far romore. *turbas excitare.*
Far giornata. *confligere, manus conſerere, ſigna conferre.*
Far vela. *dare vela, navigare.*
Farſi, cioè divenire. *fieri, evadere.*
Farſi dì. Vedi farſi giorno.
Farſi frate. *ſe Deo in religionem dicare.*
Farſi conſcienza. *ſcrupulum ſibi injicere.*
Farſi temere. *terrorem injicere, incutere.*
Farſi giorno. *luceſcere, illuceſcere.*
Farſi notte, o ſera. *adveſperaſcere.*
Farſi ricco. *diteſcere.*

Farſi nome. *nomen adipiſci, nominis celebritatem ſibi parare.*
Farſi ſcrivere per ſoldato. *dare nomen.* (re.
Farſi venir fame paſſeggiando. *famem ambulando obſonare.*
Faretra, turcaſſo, e carcaſſo da frecce. *pharetra.*
Faretrato, fornito di carcaſſo. *pharetratus.*
Farfalla, vermicello alato. *papilio.*
Farina. *farina, æ.* Fatto di farina. *farinaceus, a, um.*
Farina di fave. *lomentum.*
Farinaccio, dado ſegnato da una ſola faccia. *talus.*
Farinata, polenta. *polenta.*
Farinata d'orzo. *ptiſana.*
Farinello, ficario. *ficarius.* (care.
Farneticare, vacillare colla mente. *inſanire, furere, deli-*
Farnetico. *phreneticus, inſanus.*
Faro, torre de' porti. *pharus.*
Farro, biada. *far, farris.*
Farſa, narrazione piacevole. *acroama jucundum.*
Farſetto, giubbone, camiciuola. *ſagulum.*
Faſcia, liſta, che ſi mette attorno le veſti. *limbus.*
Faſcia da fanciullo, o da capo. *faſcia.*
Faſcia, con la quale le donne ſi legano le mammelle. *mammillare, ris.*
Faſcetto, faſcettino. *faſciculus.*
Faſciare, o infaſciare. *faſciare, faſciis obducere.*
Faſciato, infaſciato. *faſciatus, faſcia obvolutus.*
Faſcina. *faſciculus lignorum.*
Faſcinazione, malìa. *faſcinum.*
Faſcio di più coſe legate inſieme. *faſcis, is.*
Faſcio di ſpighe. *merges, mergitis.*
Faſciuola. *faſciola.*
Faſtidioſo, difficile. *moroſus, importunus, moleſtus.*
Faſtidioſamente. *faſtidioſe, moroſe.*
Faſtidioſetto. *ſubmoroſus.*
Faſtidire, dar ſazietà. *ſatio.*
Faſtidiare, ed infaſtidiare, dar faſtidio. *afficere moleſtia, afficere faſtidio, afferre moleſtiam, moleſtum eſſe.*
aver in faſtidio. *faſtidio, is.*
Faſtidio, noja. *faſtidium, moleſtia, nauſea.*
Faſtigio, parola latina, val ſommità, e cima. *faſtigium, culmen.*
Faſto. *ſuperbia, arrogantia.*
Faſtoſo. *ſuperbus, arrogans.*
Fata, maga. *ſaga.*
Fatale. *fatalis.*
Fatalità. *fatum.*
Fatalmente. *fataliter.*
Fatato, invulnerabile per incanto. *incantatus.*
Fatatura. *incantamentum.*
Fatica, travaglio. *labor, oris.*
Fatica dell'animo. *animi contentio.*
Fatica del corpo. *labor corporis.*
Fatica del corpo travaglioſa. *ærumna, æ.*
Faticare, o affaticarſi, travagliare. *laboro, nitor, conor.* ec.
Faticare attiv. ſtancare, travagliare. *fatigo, divexo, defatigo, laſſo, as.*
Faticato. *defeſſus, laſſatus.*
Faticevole. *laborioſus.*
Faticoſamente. *laborioſe.*
Faticoſo. *laborioſus.*
Fato, deſtino. *fatum, neceſſitas.*
Fatta, vale ſpezie, o foggia. *genus.* Di tal fatta. *hujus generis, hujuſmodi.*
Fattamente, con la particella *sì*, val in tal modo. *adeo, ita.*
Fattezza, diſpoſizione della perſona. *forma, effigies, ſpecies habitus, conformatio corporis.*
Fatti, impreſe. *facinora, res geſtæ, geſta.* I tuoi onorati fatti. *Tua præclara facta, tuæ res geſtæ, ea, quæ edidiſti, laudabilia facinora.*
Fattibello, liſcio. *fucus, ci, ceruſſa.*
Fattiaccio, ben formato. *formoſus, homo quadrato corpore, aut bene habitus.*
Fattivo. *efficiens.* (ctus.
Fatto, participio. *factus, actus, geſtus.* Mezzo fatto. *ſemifa-*
Fatto, nome, cioè coſa fatta. *factum, i, facinus, oris.*
Fatto d'armi. *prælium, pugna, certamen.*
Far fatto d'arme. *confligo.*
Fattore, chi fa faccende d'altri. *procurator.*
Fattor di Mercatante. *inſtitor.*
Fattore di villa. *villicus.*
Fattore, autore, fondatore. *conditor, auctor, effector, opifex.*
Fattoria. *adminiſtratio, villicatio.*
Fattuchiera, ſtrega. *venefica, ſaga.*
Fattuchieria. *veneficium.*
Fattura, facitura. *opificium, labor, opera, opus.* mercede della fattura, o manifattura. *manupretium.*
Fattura, ſtregoneria. *faſcinatio, faſcinum, veneficium.*
Fava, legume notiſſimo. *faba.*
Fava picciola. *fabula.*
Fava franta. *fabula.*
Fava bollita con le guſcie. *conchis, dis.*
il nero della fava. *hilum.*
Favata, cioè torta di fava. *fabacia, æ.*
Fauci, foce. *fauces.*
Favella. *ſermo, locutio.*
perder la favella. *obmuteſco.*
Favellare, parlare, ragionare. *loqui, alloqui.*
Favellatore. *orator, locutor.*
Favilla, ſcintilla. *ſcintilla, æ.*
Favilletta, o faviluzza. *ſcintillula.*
Favola. *fabula.*
Favoleggiare, dir favole. *fabulari.*
Favolone, favoleggiatore. *fabulator, fabularum commentor.*
Favoloſamente. *fabuloſe.*
Favoloſo. *fabuloſus, commentitius.*
Favoluzza, favoletta. *fabella.*
Favorabile, coſa, che porta favore. *favorabilis, propitius, ſecundus.*
Favorabilmente, o favorevolmente. *favorabiliter.*
Favore. *favor, gratia, ſtudium.*
Favorevole. *propitius, ſecundus.*
Favorire, o favoreggiare. *faveo, ſtudeo.* (aris.
Favorire col voto, dar la voce, o balle in favore. *ſuffragor,*
Favorire l'opinione d'alcuno. *favere ſententiæ alicujus.*

Favorito appreſſo alcuno. *gratioſus, valens gratia apud aliquem, amicus.*
Favoſcello, erba. *chelidonium minus.*
Fautore, chi favoriſce. *fautor, ſuffragator.*
Fautrice. *fautrix.*
Fazione, ſetta. *factio, ſecta.*
Fazioſo. *factioſus.*
Fazzoletto. *linteolum, ſudariolum, mucinium.*
Febbrajo, uno de' dodici meſi. *Februarius.*
Febbre. *febris.*
Febbre continua. *febris aſſidua, febris continua, febris continuata, & febris continens.*
Febbre cotidiana. *febris quotidiana.*
Febbre terzana. *tertiana.* Così *quartana*, ec.
Febbre, che viene a certi giorni. *febris certi circuitus.*
Febbre, che non ſerva ordine. *febris vaga.*
Febbre intermittente. *febris intermittens.*
Febbre d'un giorno. *febris unius diei.*
Febbre acuta. *febris acuta.*
Febbre lenta. *febris remiſſa.*
Febbre etica. *phthiſis.*
Febbre peſtilente. *febris peſtilens.*
Febbre maligna. V. febbre peſtilente.
patir di febbre. *febricito, febri angor, laboro febri.*
cacciar la febbre. *abigere febrim.*
Febbretta. *febricula.*
Feccia, lordura, bruttura. *fæx, fæcis, ſordes, is, fimus, i.*
pieno di feccia. *fæculentus.*
levar la feccia. *defæco, as.*
Feccia dell'oglio. *amurca, fæx olei.*
Feccia del vino. *floces vini, flocces, um.*
Feccia del popolo. cioè gentaglia. *fæx populi.*
Fecciofo, lordo, brutto. *inquinatus, ſordidus, fæculentus.*
Fecondamente. *fæcunde.*
Fecondare, rendere fertile. *fæcundo, as.*
Fecondità, abbondanza, fertilità. *fæcunditas, fertilitas.*
Fecondo, fertile, abbondante. *fæcundus, uber, fertilis.*
Fede, fe, fidanza. *fides.* Fallare la fede. *fidem fallere.* Mantener la fede. *fidem præſtare.*
ſenza fede. *infidelis, perfidus, infidus.*
alla fe, affè mia, per mia fede. *Medius fidius, ita me Deus amet.*
Fedecommeſſo. *fideicommiſſum.*
Fedecommettere. *Fideicommittere.*
Fedele, coſtante in fede. *fidelis, fidus.* Animo fedele. *animus fidelis.*
Fedelmente. *fideliter.*
Fedeltà, fede, lealtà. *fidelitas, fides.*
Fegatello. *jecuſculum.*
Fegato. *jecur, oris.*
Fegatoſo, che ha dolore di fegato. *hepaticus.*
Felce, erba. *filix.*
Felice, avventurato. *felix, fortunatus, beatus.*
Felicemente, avventuroſamente. *feliciter, fortunate, pro-*
Felicità, proſperità. *felicitas.* (ſpere.
Felicitare, proſperare, condurre a buon porto. *fortuno, proſpero, beo.*
Fello, perverſo. *perfidus, improbus.*
Fellone, il medeſimo che fello. *peſſimus, perfidioſus.*
Fellonia. *perfidia, ſcelus, flagitium.*
Felpa. *Pannus ſericus villoſus.*
Feltro, panno di lana compreſſa. *coactile, is.*
Feltrare, colare. *colo, as, percolo, as.*
Feltrato. *colatus, percolatus.* Per fatto a guiſa di feltro. *coactilis.*
Feluca. V. Filuca.
Femmina, donna. *fœmina, mulier.*
coſa da femmina. *muliebris, e.*
Femmina maritata. *materfamilias.*
Femmina di parto. *puerpera.*
Femminella, donnicciuola. *muliercula, femella.*
Femminile. *fœmineus, muliebris.*
Femminilmente. *muliebriter, effœminate.*
Fendere, dividere. *findo, ſcindo, proſcindo.*
che ſi può fendere, o facile da fendere. *ſciſſilis, & ſciſſile.*
Fendere per mezzo. *interſcindo.*
Fenice, uccello ſolo noto per fama. *phœnix, cis.*
Fenile, luogo da fieno. *fœnile, lis.*
Ferace, *ferax, fertilis.*
Ferale, lanterna. *fax, laterna.*
Feria, vacanza, giorni feriali. *feriæ, arum.*
Feriale, ordinario. *vulgaris*, Giorno feriale. *profeſtus dies.*
Far ferie, ceſſar dallo ſtudio. *ferior, aris.*
Feriata. *clathrus, clathrum, tranſenna.*
Ferire. *ferio, feris, ſaucio, conſaucio, vulnero, convulnero, ico, icis.* Ferire di punta. *petere punctim.* Ferire di taglio. *petere caſim.*
Ferita, piaga. *vulnus, plaga.*
Ferita davanti. *vulnus adverſum.*
Ferita di dietro. *vulnus averſum.*
Ferità, fierezza. *feritas, crudelitas, immanitas.*
Ferito, val impiagato. *ſauciatus, ſaucius, vulneratus.* Non ferito. *invulneratus.*
Feritore. *percuſſor, vulnerator.*
Fermamente, coſtantemente. *firme, firmiter.*
Fermamente, per certamente. *utique, certe, certo.*
Fermare, ſtabilire, confermare. *firmo, affirmo, confirmo, ſtabilio.*
Fermare il piede. *figere pedem.*
Fermar'il cavallo. *ſuſtinere equum.* Così il cocchio. *currum.*
Fermar la ſperanza. *ponere, o collocare ſpem.*
Fermarſi. *conſiſto, inſiſto, immoror.*
Fermarſi dal corſo. *deſiſtere a curſu.* Così dalla lite. *a cauſa.*
Fermarſi nel ſuo proponimento. *permanere in ſententia.*
Fermarſi all'ombra. *conſidere in umbra.* Così in ripoſo. *in otio.*
Fermarſi nel mezzo della ſtrada. *ſubſidere in ipſa via.*
Fermarſi in qualche luogo. *conſidere in aliquo loco, alicubi manere, morari.*
Fermarſi nella memoria. *hærere in memoria.*
Fermentare. *fermento.*
Fermento. *fermentum.*
Fermezza, ſtabilità. *firmitas, ſtabilitas, firmamentum, firmitudo, robur.*

Fermo,

Fermo, ſtabile. *firmus, ſtabilis, ſolidus, conſtans.*
Feroce, fiero, vivace. *ferox, ferus.*
alquanto feroce. *ferocułus.*
Ferocemente, fieramente. *ferocius.*
Ferocità, fierezza. *ferocitas, feritas, ferocia.*
Ferrajo. *faber ferrarius.*
Ferrajolo. *penula, æ.*
Ferramenti. *ferramenta, orum.*
Ferramenti di villa. *ferramenta ruſtica, o agreſtia.*
Ferrana, meſcuglio di biade. *farrago.*
Ferrare. *ferro munire, ferrum inducere.*
Ferrar cavalli. *calceare.*
Ferrata di fineſtre. V. feriata.
Ferrato. *ferratus, ferro munitus.*
Ferrato in punta. *præferratus.*
Ferravecchio. *ſcrutarius, ſcruta vendens.* Far il ferravecchio. *ſcrutariam exercere.*
Ferrigno, di color di ferro. *ferrugineus.*
Ferro, metallo notiſſimo. *ferrum, ri.*
Ferro, acciajo. *chalybs, bis.*
Ferro infocato. *ferrum candens.*
Ferro da piedi, ceppo. *pedica, æ, compes, edis, fem. g.*
Ferro da cavallo. *ſolea ferrea, calceus equi.*
Ferro da increſpar i capelli. *calamiſtrum.*
Ferro da conciar il cuojo. *ſcalprum.*
Ferro da tagliar i libri. *ſcalprum librarium.*
Ferro da mercare. *cauterium, ii.*
Ferro della ſaetta. *ſpiculum, li.*
Fertile, abbondante, copioſo. *fertilis, fecundus, uber.*
Fertilità, abbondanza. *fecunditas, fertilitas.*
Fertilmente, abbondantemente. *abunde, copioſe.*
Fervente, fervoroſo. *fervens, fervidus.*
Ferventemente, o fervidamente. *ferventer, fervide.*
Fervido. *fervidus.*
Fervore. *fervor.*
Feruta. V. ferita.
Ferza, o ferſa. *ferula, verber.*
Feſſo, val non unito. *fiſſus, ſciſſus.*
Feſſo in molte parti. *multifidus.*
Feſſure, fenditura. *ſciſſura, fiſſura, fiſſio.*
Feſſura, per crepatura. *rima, æ.*
Feſſure picciola. *rimula, æ.*
Feſta. *Feſtus dies.* E per piacere. *voluptas, gaudium.*
Far feſta. *feriari, agere diem feſtum.*
Feſta, ſpettacolo pubblico. *ſpectaculum, ludus.*
Feſta de' Santi. *dies Feſtus, natalis Divorum.*
Feſta ſolenne. *dies Feſtus ſolemnis.*
Feſta delle anime de' morti. *ferales dies, feralia, orum.*
Feſte de' Paſtori in onore della Dea Pale. *Palilia, ium.*
Feſte de' villani. *paganalia, orum.*
Feſte mobili. *Feriæ conceptivæ.*
Feſte immobili. *Feriæ ſtativæ.*
Feſte di comandamento. *Feriæ imperatæ, Feriæ legitimæ.*
Feſtante, feſtevole, giocondo. *Feſtivus, lepidus, facetus.*
Feſteggiante. *hilaris, feſtus, geſtiens*
Feſteggiare, *diem feſtum agere, celebrare.* Per dimoſtrare allegrezza, *geſtio.*
Feſtino, trattenimento di giuoco, o ballo. *chorea, luſus.*
Feſtoni. *corymbia, ſerta.*
Feſtoſo, feſtevole. *lætus, hilaris.*
Feſtuca, bruſcolo. *feſtuca.*
Fetido, puzzolente. *fœtidus, graveolens.*
Fetore, puzzo. *fœtor, graveolentia, odor gravis.*
Fetta. *fruſtum.*
Fettolina, o fettuccia. *fruſtulum.*
Feudo. *Feudum.*
Fiaccare. *debilito, fatigo, delaſſo.*
Fiacchezza. *languor, debilitas, laſſitudo.*
Fiacco, debole. *feſſus, debilis, languidus, invalidus, imbecillis, laſſus.* Divenir fiacco. *flacceſco, languidus fio.*
Fiaccola, facella. *fax, facula.*
Fiamma di fuoco. *flamma.*
di color di fiamma. *flammeus.*
mettere, o mandare a fiamma. *incendere, inflammare.*
andare a fiamma. *incendi, ardere, conflagrare.*
Fiammeggiante. *ſplendens, effulgens.*
Fiammeggiare, *lucere, ſplendeo.*
Fiammetta, o fiammella. *flammula.*
Fiancheggiare, dar ajuto. *protego, defendo, latus munio.*
Fianchi. *ilia, ilium, latera, um.*
anſare o anſare per doglia de' fianchi. *ilia trahere.*
chi ha mal de' fianchi. *iliaco morbo laborans.*
Fianchi della nave. *coſtæ, arum, latera navis.*
Fianco, cioè coſtato. *latus eris.*
eſſer al fianco d'alcuno. *lateri hærere.*
Fiancuto. *magnis lateribus præditus.*
Fiaſco, vaſo da vino. *anophorum.*
Fiaſchetto. *ampulla, laguncula.*
Fiata, volta, come una fiata. *ſemel.* Due fiate. *bis, ec.*
Fiatare, reſpirare. *ſpiro, reſpiro, halo, exhalo.*
Fiato, ſpirito ch'eſce di bocca. *anima, halitus, ſpiritus.* Ritener il fiato. *comprimere animam.* Mandar fuori il fiato. *efflare ſpiritum.* Tutto in un fiato. *uno ſpiritu*
Fiato, che puzza. *halitus gravis, teter ſpiritus, odor gravis.*
caſcare il fiato, val' avere eccesſiva paura. *exanimari, conſternari.*
pigliar fiato, riavere il fiato. *animam recipere, recipere anhelitum.*
Fiatoſo, di cattivo fiato. *male olens.*
Fibbia, ornamento, con che s' allaccia la veſte. *fibula, læ.*
Fibbiajo. *fibularum artifex.*
Ficaja, arbore, che produce i fichi. *ficus, i, vel ficus, us,* di gen. fem.
Ficaja ſelvatica. *caprificus, i.*
Ficcare, mettere. *figo, defigo, infigo.*
Ficcar dentro. *infigo.*
Ficcar innanzi. *præfigo.*
Ficcar in terra. *depango, is.*
Ficcarſi, cioè intrometterſi proſontuoſamente. *intrudere ſeſe, obrepere.*
Fichereto, o ficheto, luogo piantato di fichi. *ficetum.*
Fico, arbore, l'iſteſſo che ficaia. *ficus, ſici,* vel *ficus, us.* di gen. fem.

Fico, che fa due volte l'anno. *ficus bifera.*
Fico, frutto. *ficus, i, & ficus, us.*
Fico temporino. *ficus præcox.*
Fico maturo. *ficus matura.*
Fico non maturo. *groſſus, i.*
Fico primiero. *prima ficus.*
Fico tardivo. *ficus ſerotina.*
Fico fiorone. V. fico temporivo.
Fico frigido. *ficus calliſtruthea.* Plin.
Fico inſipido. *mariſca, æ.*
Fico ſecco. *ficus paſſa, carica, æ, ficus Lydia, & ficus inſoluta.*
Fidanza, fiducia. *fiducia, ſpes.*
Fidare, commettere qualche coſa ad alcuno. *credo, committo.*
Fidarſi. *fido, is.*
Fidarſi d'alcuno. *credere alicui.*
Fidare lettere a chi ſi voglia. *litteras temere committere, cuilibet credere.* Fidamente. *fidenter.*
Fidato, che ſi fida. *confiſus, fidens.*
Fido. *fidus, fidelis.*
Fiducia, fidanza. *fiducia.*
Fiele o fele. *fel, ellis.* Di fiele. *felleus, a, um.*
Fienile. *fœnile.*
Fieno, erba nota. *fœnum.* Di fieno. *fœnarius, fœneus.* Ricolta, o raccolta del fieno. *fœniſecium, vel fœniſecia, æ.*
Fieno greco. *fœnum græcum.*
Fieno bagnato. *fœnum udum.*
Fieno verde. *fœnum viride.*
Fieno ſecco. *fœnum aridum.*
Fieno ſegato. *fœnum ſectum.*
Fieno terzaruolo. *fœnum cordum.*
Fieno, che ſa di muffa. *fœnum mucidum.*
Fiera, beſtia ſelvatica. *fera.* Cacciar fiere. *agitare feras.*
Fiera, cioè mercato pubblico. *mercatus, nundinæ, arum.*
Fieramente. *immane, ferociter, crudeliter.*
Fierezza, crudeltà. *feritas.*
Fiero, arrogante. *ferus, ferox, cis.*
Fievole. *debilis, enervis, imbecillus.*
Fievolezza. *debilitas, imbecillitas, languor.*
Fievolmente. *remiſſe.*
Figgere. *figo, infigo.*
Figliaſtro. *privignus.*
Figliaſtra. *privigna.*
Figlio, o figliuolo. *filius, natus, gnatus.*
Figli coſtumati. *bene morati liberi.*
Figlio legittimo. *filius legitimus.*
Figlio adottivo. *filius adoptivus.*
Figlio mulo, o baſtardo. *nothus, filius nothus, hybrida.*
Figlio di meretrice. *filius ſpurius.*
Figlio poſticcio. *filius ſuppoſititius.*
Figlio orfano. *filius orbus.*
Figliuola, o figlia. *filia, nata.*
Figliuola da marito. *filia nubilis, matura viro.*
Figliuola maritata. *filia nupta, filia collocata, filia data in matrimonium.*
Figliuoli. *liberi, nati, filii, ſoboles.*
Figliuolino. *filiolus.*
Figliuolina. *filiola.*
Figliuolare. *pario, gigno.*
Figliuolanza. *ſoboles, is, proles.*
Figliuolo. *filius, gnatus.*
Figura, val forma, immagine, aſpetto. *figura, forma.*
Figura, cioè modello di fabbrica. *forma, vel exemplar ædificii.*
Figure di verdure. *topiarium, ii, opus topiarium.*
Figurale, di figura, miſterioſo. *myſticus, arcanus.*
Figuramento. *figuratio, figura, imago.*
Figurare, cioè formare, dar forma. *effingere, figurare.*
Figurato. *effictus, a, um.*
Figuratore, cioè formatore. *figurator, fictor.*
Figurina. *ſigillum, parva imago.*
Fila, numero di coſe, che l'una dietro l'altra ſi ſeguitino. *ſeries.*
Filare, verbo pertinente alle donne. *neo, nes.*
Filari, primi ordini delle viti. *antes, antium.*
Filatojo, ovvero molinello da filar lana. *rhombus.*
Filatrice, donna, che fila. *neſtrix.*
Filetto. *villum, filum tenue.*
Filiale, di figliuolo. *filialis.*
Filiggine, negrura cauſata dal fumo. *fuligo, nis.*
Filippo, danaro. *philippus, i.*
Filo, accia. *filum, ſtamen.*
Filo tagliente, come di ſpada. *acies, aciei.*
Filo di trama. *licium, ii.*
Filoſofare. *philoſophor.*
Filoſofaſtro. *vilis Philoſophus.*
Filuca. *phaſelus, vel faſelus.*
Filugello, bigatto. *bombyx.*
Filuzzo, *tenue filum.*
Filza. *ſeries.*
Filza di perle. *linea margaritarum.*
Fimbria, orlo. *fimbria, ora.*
Finale. *extremus.*
Fin ad alcuna parte, certa miſura. *aliquatenus.*
Fin a tanto. *eatenus.*
Finattantochè. *donec.*
Fin da bambino. *jam inde a teneris annis, ab infantia, ab ineunte ætate, a teneris, ut ajunt, unguiculis.*
Fin dalle faſcie. *jam inde ab incunabulis.*
Fin da putto. *jam inde a pueritia, a puero, a pueris.*
Fin da giovane. *ab adoleſcentia.*
Fin da principio. *jam inde ab initio, o principio.*
Fin a dì. *ad lucem.*
Fin a notte. *ad veſperam.*
Fin a queſto dì. *ad hunc diem.*
Fin a un gran pezzo di giorno. *ad multam diem,* Così di notte. *ad multam noctem.*
Fin a un'anno. *ad annum.*
Fin a uno. *ad unum.*
Finchè, in fin che. *donec, dum, uſquequo.*
Fin che ſarà poſſibile. *quod ejus fieri poterit.*
Fin a tanto che, *quoad, eatenus quoad.*

Fin a quando? *quouſque tandem?*
Finalmente, alla fine. *tandem, denique, poſtremo.*
Fine, cioè eſtremità di qualche coſa. *finis, terminus.*
ſenza fine. *infinitus.*
al fine, cioè finalmente. *tandem, denique.*
Fine per ſucceſſo, o riuſcimento. *exitus, eventus.*
Fine, addiett. cioè di tutta bontà. *optimus.*
Fineſtra, balcone. *feneſtra.*
Fineſtra picciola, fineſtrella. *feneſtella.*
far una fineſtra. *feneſtro, ras, feneſtram aperire.*
Fineſtrone. *lata feneſtra.*
Finezza. *perfectio.*
Fingere, contraffare. *fingo, ſimulo, comminiſcor.*
Fingere di non vedere. *conniveo.*
Fingitore. *ſimulator.*
Finimento. *finis, concluſio, terminus.*
Finire, compire. *finio, compleo, conficio, perficio, termino, expedio.*
Finire il reggimento. *abſolvere, conficere juriſdictionem.*
Finire la guerra. *conficere bellum.*
Finito, compito. *exactus, finitus, perfectus, abſolutus.*
Fino, add. V. Fine.
Fino, cioè inſino. *uſque.*
Finocchio, erba nota. *fœniculum, marathron, i.*
Fino qui, cioè ad ora. *adhuc, hactenus.*
Fino tanto, val l'iſteſſo, come ſin qui. *adhuc.*
Finora. *hactenus.*
Fintamente. *ficte, ſimulate.*
Finto. *fictus, ſimulatus.*
Finzione. *fictio, ſimulatio.*
Fio, val feudo. Indi Pagare il fio, val portar la pena. *dare pœnas.*
Fioccare, per nevicare. *ningit, ningebat.*
Fiocchi, nappe, che pendono da qualche coſa. *lemniſci.* Guernito con fiocchi. *lemniſcatus.*
Fiocco di lana, o d'altro. *floccus.*
Fiocco picciolo. *flocculus.*
Fiocchezza. *raucis, raucitas.*
Fiocco, cioè rauco. *raucus.* Divenir fiocco. *raucio, is, ſi, ſum.*
Fiomba, cioè frombola da tirar ſaſſi. *funda.*
Fiore. *flos, oris.*
Fiore de' Poeti. *flos poetarum.*
Fiore picciolo. *floſculus.*
di fiore. *floreus.*
pieno di fiori. *floridus.*
chi coglie fiori. *florilegus.*
Fiore del rame. *flos æris.*
Fior di farina. *pollis, pollinis, e pollen, inis.*
Fior di melagrana. *balauſtium.*
Fiordaliſo, giglio. *lilium.*
Fior campeſe. *cyanus, i.*
Fioreggiare. *floreſco.*
Fiorire, cioè eſſere in fiore. *floreo.*
Fiorita, e fior di latte. *coleſtrum.*
Fiorito. *floridus.*
Fiorone. *ficus præcox, e groſſus, i.*
Fiorrancia. *caltha.*
Fiottare. *fluctuare.*
Fiotto, marea. *fluctus.*
Fiottoſo. *fluctuans.*
Firenze. V. Fiorenza.
Fiſare, o fiſſare. *fixis oculis intueri, figere obtutum.*
Fiſcale. *ærarii præfectus.*
Fiſchiare, zuffolare, ſubbiare. *ſibilo, as, ſibilo.*
Fiſchiare dietro alcuno. *ſibilis conſectari aliquem, exſibilo.*
Fiſchio, fiſchiata, ſubbio. *ſibilus.*
Fiſicare, fantaſticare. *comminiſci.*
Fiſico. *Phyſicus.*
Fiſicoſo, fantaſtico. *difficilis, moroſus.*
Fiſonomo. *phyſiognomon, onis.*
Fiſolera, barca picciola, e veloce. *celox, cis.*
Fiſſamente. *fixis oculis, attente.*
Fiſſare. V. Fiſare.
Fiſſo. *fixus, a, um.*
Fiſſo in Croce. *crucifixus, & cruci affixus.*
Fiſſure, e feſſure vagliono l'iſteſſo. *rima.*
pieno di fiſſure. *rimoſus, rimarum plenus.*
Fiſtola, male incurabile. *fiſtula.*
Fitta, dolore pungente. *dolor acutus.*
Fittajuolo, affittuale. *colonus, i.* V. affittare.
Fittizio, fatto a mano, e non da natura. *factitius, fictitius, fictus.*
Fiumara. *torrens.*
Fiume. *flumen, inis, fluvius, ii, amnis.*
di fiume. *fluvialis, fluviatilis, amnicus.*
chi abita appreſſo il fiume. *amnicola.*
Fiume profondo. *amnis, altus.*
Fiume gelato. *flumen glacie concretum, flumen gelidum.*
Fiume inſanguinato. *flumen ſanguine mixtum, pollutum, &c.*
Fiume quieto. *amnis ſedatus, amnis placidus.*
Fiume veloce. *fluvius rapidus, amnis incitatus.*
Fiumicello, picciolo fiume. *fluentum.*
Fiutare, anſare. *olfacio.*
Fiuto. *olfactus, us.*
Flagellare, val battere. *flagello, las.*
Flagello, e fragello, ſtromento col qual ſi flagella. *flagellum,*
Flagello, cioè gaſtigo, diſgrazia. *exitium, infortunium.*
Flauto, ſtrumento muſico. *tibia, fiſtula.*
Flemma, cioè catarro. *pituita.*
Flemmatico, pituitoſo. *pituitoſus.*
Fleſſibile, facile da piegare. *lentus, flexibilis.*
Flora tenuta Dea de' Romani. *Flora.*
Feſte della Dea Flora. *Floralia.*
Florido, pieno di fiori. *floridus.*
divenir florido. *floreſco.*
Floſcio, fievole. *laſſus, enervis, flaccidus, flaccus.*
Fluidità. *fluor, fluxio.*
Fluido. *fluidus, fluens.*
Fluſſione. *fluxio, epiphora.*
Fluſſo, pel corſo dell'acqua. *fluxio, fluxus.*
Fluſſo di ſangue pel naſo, *profluvium narium.*

Digitized by Google

Fluſſo di ventre. *profluvium alvi.*
Fluttuare, ondeggiare. *fluctuo, undo, as.*
Fluttuoſo, pieno di onde. *fluctuoſus, undoſus.*
Fluviale, val di fiume. *fluviatilis.*
Focaccia, ſchiacciata. *placenta, turunda.*
Focaccia cotta ſotto la cenere. *colyphium.*
Focaccia con formaggio, o altre coſe. *libum, bi.*
Foce, canale della gola. *fauces, cium.*
Focile, acciajuolo per battere fuoco. *igniarium.*
Foco, elemento. V. Fuoco.
Focolare del fuoco. *focus.* Il diminutivo è *foculus.*
Focone. *authepſa, æ.*
Focoſamente. *ardenter.*
Focoſo. *ardens, igneus.*
Fodera. *pannus ſubſutus.*
Foderare. *ſubſuo.*
Foderato. *ſubſutus, a, um.*
Fodero di ſpada, o guaina. *vagina.*
Foggia, guiſa, maniera. *modus, ratio, ritus, mos. ſimilitudo, forma.*
Foglia, per fronde. *folium.*
gittare le foglie. *exire in folia.*
pieno di foglie. *frondoſus.*
Fogliame, quantità di foglie. *foliorum ſeries, aut multitudo.*
Foglia molle, o bietola, erba. *beta.*
Fogliare, produr foglie. *frondeſco.*
Foglietto, lettere ove ſono ſcritte le nuove. *ephemerides rerum publicarum.*
Foglio d'oro, d'argento. *bractea, æ.*
picciol foglio d'oro, o d'argento. *bracteola.*
Foglie, che caſcano. *quiſquiliæ, arum, o folia cadoca.*
Foglio di carta. *pagina, æ.*
Foglio groſſo. *folium carnoſum.*
Foglio tagliato. *folium conciſum, perciſum.*
Fogna. *cloaca, æ.* vedi chiavica.
Foja, prurito. *prurigo, uriginis.*
Fola, favola. *fabula, nugæ, gerræ.*
Folgorare, lampeggiare. *fulgurat, abat.*
Folgorato, tocco dal folgore. *fulmine ictus.*
Folgore, baleno, lampo. *fulgur, fulgetrum.*
Folgoreggiare. *fulgurat, abat.*
Folica, ucello acquatico. *fulica.*
Folla, moltitudine, calca. *magna hominum vis, ſumma frequentia, turba, multitudo.*
Follare. *deculcare.*
Follatore. *fullo, onis.*
Folle, vano, pazzo. *vanus, veſanus, inſanus, vecors, amens.*
Follemente. *ſtulte.*
Folletto, o ſpirito aereo. *aereus dæmon.*
Follia, pazzia. *amentia, dementia, inſania, ſtultitia.*
Follo, o Follatojo. *fullonica, e fullonium.*
Folto. *denſus.*
Fomentare. *foveo.*
Fomento. *fomentum.*
Fomite. *fomes.*
Fonda, borſa. *crumena, loculus.*
Fondaco, bottega groſſa. *taberna.*
Fondamento, *fundamentum.* far i fondamenti. *jacere fundamenta.*
dal fondamento. *funditus, a fundamentis.* (ta.
Fondare, gettar il fondamento. *fundo, as, jacere fundamen-*
Fondato. *fundatus, a, um.*
Fondatore. *conditor.*
Fondazione. *origo, fundatio.*
Fondello per mettere in tavola ſotto i boccali. *baſis.*
Fondere per disfare. *fundo, liquo, liquefacio.*
Fonderſi. *liqueo, liqueſco.*
Fondo, per profondo ſoſt. *fundum, profundum.*
fondo agg. *profundus, a, um.*
da fondo ſin'al fondo. *funditus.*
Fondo, per poſſeſſione, e podere. *fundus, i.*
Fondo di nave. *carina, æ.*
Fonghino, di fongo. *fungineus, gina, ginum.*
Fongo. *fungus, boletus, i.*
Fontana, e fonte. *fons, tis.*
di fontana. *fontanus, na, num.*
Fontanella, picciola fontana. *fonticulus.*
Fontanelle, cauterio. *cauterium.*
Fonte, val l'iſteſſo, che fontana. *fons, fontis.*
Fonte pura, ſenza fango. *illimis fons.*
Fora, fuore, fuora, e fuori ſignificano l'iſteſſo. *extra, foras, foris.*
Foracchiare. *perforo.*
Foraggiare. *commeatus ſibi quærere, pabulari.*
Foraggio. *commeatus, pabulatio.*
Forame pertugio, buco. *foramen, inis.*
Forare, far buco. *terebro, perforo.*
Foratojo. *terebra, æ.*
Forbice, ſtromento da tagliare. *forfex, forficis.*
Forbice per cavar i denti. *dentarpaga, æ.*
Forbice per cavar i peli. *volſella, o vulſella, æ.*
Forbicino. *forficula, æ.*
Forbire, nettare, far polito. *extergo, polio, mundo.*
Forbito, netto. *expolitus, purgatus, exterſus.*
Forca da longhi branchi per ammucchiare. *merga, gæ.*
Forca per appiccare i malfattori. *furca, crux.*
Forca per ſoſtenere qualche coſa. *furca.*
Forca di ferro. *paſſonum, ni.*
Forchetta, pirone per adoperare a tavola. *furcula, læ.*
Forcina, picciola forca. *furcilla.*
Forcina per cavar la carne di pignatta. *fuſcinula, æ.*
Forcina di tre punte. *tridens, tis, fuſcina, æ.*
Forcola, dove ſi poſa il remo per vogare. *ſcalmus.*
Forcola, inſtromento di villa. *merga, æ.*
Forcuto. *bifurcus, furcillatus.*
Foreſe, o foreſano, contadino. *ruſticus.*
Foreſta. *ſylva, ſaltus.*
Foreſteria. *hoſpitium, diverſorium.*
Foreſtiere, di ſtrano paeſe. *hoſpes, advena, peregrinus, alienigena, extraneus, externus, exterus, extrarius.*
Forſice, vale l'iſteſſo, che forbice. *forfex, cis.*
Forſicetta. *forficula.*
Forfora nel capo, val ruſſola. *furfures, porrigo, ginis.*

Forma, effigie, immagine, fattezze. *forma, facies, habitus.* Per norma. *regula.*
di due forme. *biformis.*
ſenza forma. *informis.*
Forma di formaggio. *meta lactis, forma caſei.*
Forma della ſcarpa. *forma.*
Formaggiera, ſtanza da farvi il formaggio. *caſeale, lis.*
Formaggio, cacio. *caſeus.*
Formaggio freſco. *caſeus recens.*
Formaggio di cavallo. *hippace, es.*
Formaggio Parmeggiano. *caſeus Parmenſis.*
Formalmente. *re vera, re ipſa, vere.*
Formare, dar forma, e comporre. *formo, conformo, figuro.*
Formato. *formatus, fictus.*
ben formato, cioè bello. *formoſus, forma præſtans.*
Formatore. *opifex, formator.*
Formazione. *creatio, formatio.*
Formella, buca da piantar alberi. *ſcrobs, ſcrobis.*
Formento, grano. *frumentum, triticum.*
raccolta di formento. *frumentatio, onis.*
Formento foraſtiero. *frumentum importatum.*
Formento di Sicilia. *frumentum Siculum.*
Formica, animal noto. *formica.*
di formica. *formicinus.*
mal della formica. *formicatio.*
Formicajo. *formicarum agmen, formicarum nidus.*
Formidabile, ſpaventoſo, orribile. *formidabilis, terribilis.*
Formiſura, o fuormiſura, ſmiſuratamente. *nimis, immodice, plus æquo.*
Formola. *formula.*
Formoſo, vale l'iſteſſo, che bello. *pulcher, formoſus.*
Fornace. *fornax, acis.* Fornace picciola. *fornacula.*
Fornace da calcina. *calcaria, æ.*
Fornace di mattoni. *lateraria, æ.*
Fornacciaro, che cuoce la calcina nella fornace. *calcarius.*
Fornaja, che cuoce il pane. *piſtrix, cis.*
Fornajo, piſtore, che fa, e cuoce il pane. *piſtor, fornarius.*
di fornajo, o pertinente a fornajo. *piſtorius.*
arte del fornajo. *fornaria, riæ, ars piſtoria.*
Fornicare. *ſtupror, aris, mœchor, aris.*
Fornicario, fornicatore. *ſcortator, adulter, mœchus.*
Fornicatrice. *meretrix, mœcha.*
Fornimenti di cavalli. *phaleræ, arum.*
Fornimento. *apparatus, ſupellex.*
Fornimento foraſtiero. *ornatus alienus.*
Fornimento da Re. *ornatus Regalis.*
Fornimento da ſoldato. *ornatus militaris.*
Fornimento, finimento. *complementum.*
Fornire, guernire, e ornare. *orno, munio, exorno, inſtruo.*
Fornire, per finire, o compire. *finio, conficio, compleo, perficio.*
Fornitamente, compiutamente. *perfecte, finite.*
Fornito. *inſtructus, ornatus.*
Fornito, finito. *perfectus.*
Fornito il viaggio. *finita via.*
Forno, dove ſi cuoce il pane. *furnus, clibanus.*
pertinente al forno. *furnarius.*
Foro, forame, o pertugio. *foramen.*
Foro, luogo per giudicare. *forum.*
Forſe, per caſo, forſeche. *forſitan, forſan, forte, fortaſſis.*
Forſe? interrogativo. *An? Num?*
Forſeche. *forte.*
Forſennataggine. *dementia.*
Forſennatamente. *dementer, ſtulte.*
Forſennato. *amens, tis.*
Forfina. *fuſcina, æ.*
Forte, cioè poſſente, o gagliardo. *fortis, ſtrenuus, robuſtus, validus.*
Forte, vale acetoſo. *acidus, acer, acris, acre.*
divenir forte, come aceto. *aceo, aces, aceſco, cis.*
Forte per difficile. *arduus, difficilis.*
Forte, cioè ad alta voce. *ſumma voce, clara.*
Forte d'una Città, o fortezza. *agger, ris, vallum, valli, munimentum, arx.*
Forte, avverb. *valde, magnopere, vehementer.*
Fortemente, coraggioſamente, animoſamente. *fortiter, viriliter, ſtrenue.*
Fortezza. *fortitudo, robur.*
Fortezze di una Città, Cittadella, Caſtello. *arx, arcis, vallum, i, munitio.*
Forticello, alquanto forte. *forticulus, a, um.*
Fortificamento. *munimen, minis, munimentum.*
Fortificare. *munio, permunio, fulcio.*
Fortificare, per dar forza. *roboro, corroboro.*
Fortificare intorno. *communio.*
Fortificato. *munitus.*
non fortificato. *immunitus.*
Fortificatore. *munitor.*
Fortificazione. *munimen, vallum.*
Fortigno, agretto. *acidulus.*
Fortuito, di fortuna. *fortuitus.*
Fortuna, ſorte. *fortuna, ſors, ſortis* fortuna proſpera. *proſpera, ſecunda, commoda, optima fortuna, ſecundæ res.*
Fortuna contraria. *fortuna adverſa.*
Fortuna di mare. *tempeſtas, tis.*
Fortunato, felice, avventurato. *fortunatus, felix.*
Fortunatamente. *feliciter.*
Fortunevole. *turbulentus, a, um.*
Fortunoſo mare. *mare infeſtum, mare turbatum, agitatum, procelloſum.*
Fortuito. *fortuitus, a, um.*
Forveglia, o fuorveglia. *rovite.*
Foruſcito. *exul, lis.*
Forza, poſſanza. *vis, vires, conatus, conamen.*
Forza ſubitanea di venti con acqua. *procella.*
con ogni forza. *obnixe.*
Forzare. *vim adhibere, extorquere, cogere.*
Forzare a dire la verità. *extorquere veritatem.*
Forzatamente. *per vim, vi.*
Forziere, caſſa. *arca, ſcrinium.*
Forzieretto, o forzierino. *arcula.*
Forzuto. *robuſtus.*
Foſco, color nero, oſcuro, bruno. *fuſcus, pullus, nubilus.*

Far foſco. *infuſco, as.*
Foſſa, o foſſo. *foſſa, fovea, æ, ſcrobs.*
Foſſa per piantare alberi, o altri. *ſcrobs, bis.*
Foſſa da cavar oro. *arrugia, æ.*
Foſſa d'una Città. *agger, ris.*
Foſſatello, foſſerella. *foſſula.*
Foſſi d'acque correnti, cioè roggie. *rivi, orum, euripi, orum.*
Foſſi per le ſtrade. *cuſſita, eum.*
Foſſi intorno ai campi per portar via l'acqua. *elicies, um, colliquiæ, arum, ſulci aquarii.*
Foſſato. *Lacuna, æ.*
Foſſicella, picciola foſſa. *foſſula, læ.*
Foſſo. V. Foſſa.
Fra è prepoſizione, che vale tra, e ſi dice *inter.*
Fra le mani. *inter manus.*
Fra me, fra ſe. *mecum, ſecum.*
Fra noi. *inter nos.* Così fra voi. *inter vos.*
Fra la ſtrada. *inter viam.*
Fra il cenare. *inter cœnam, inter cœnandum.*
Fra il bere. *inter ſcyphos, inter bibendum.*
Fra queſto mezzo, fra tanto. *interea, interim.*
Fra due, val nel mezzo. *intermedius, a, um, interjectus.*
Fracaſſamento. *conquaſſatio, quaſſatio.*
Fracaſſare, rompere, rovinare. *elido, obtero, refringo, infringo.*
Fracaſſare le forze della virtù. *elidere nervos virtutis.*
Fracaſſare i nemici. *profligare hoſtes.*
Fracaſſato. *fractus, diffractus.*
Fracaſſo, rovina. *ruina.*
Fracaſſo, cioè ſtrepito. *rumor, ſtrepitus, fragor.*
Fracidezza, fracidume. *putredo.*
Fracido, marcio. *putridus, putris.*
Fraga, frutto noto. *fraga, orum.*
Fragile, val caduco. *caducus, fragilis.*
Fragilità. *fragilitas, imbecillitas.*
Fragnere. *tundo, frango, comminuo.*
Fragola. V. Fraga.
Fragore. *fragor, ſtrepitus.*
Fragranza. *fragrantia.*
Frale, l'iſteſſo, che fragile. *fragilis, le.*
Fralezza. V. fragilità.
Frammento, pezzo. *fragmen, fragmentum.* frammenti di coſa mangiate. *fruſta eſculenta.*
Frammenti di pietre. *fragmenta lapidum.*
Frammettere. *interpono.*
Francamente. *audacter, libere, audenter.*
Francare. *immunem reddere.*
Franceſi. *Galli.*
Franchezza, gagliardia. *valetudo, virtus, robur, audacia.*
Franchezza per l'eſenzione. *immunitas.*
Franchezza, cioè ardimento. *audacia.*
Franchigia, vale eſenzione, e franchezza. *immunitas.*
Franchigia, luogo franco, e ſicuro. *aſylum.*
Francia. *Gallia.*
Frangia, o franza, orlo di veſte. *fimbria, lacinia.* Vedi frangie.
Frangiato, fregiato. *fimbriatus, lacinioſus.*
Franco, eſente, libero. *liber, immunis.*
Francolino, uccello. *attagen, attagenis.*
Frangente, cioè accidente difficultoſo. *res adverſa.*
Frangere, vale rompere, ſpezzare. *frango, effringo, allido, comminuo.*
Frangia, o franze della veſte. *laciniæ, arum.*
Franto, rotto. *fractus, confractus.*
Frappare, tagliar min. *concidere.* Per vantarſi. *magnifice jactare ſe, efferre ſe.* Per ingannare. *dare verba.*
Frappatore, cicalone, cantatore. *jactator, oſtentator, loquax, blatero.*
Frappe della veſte. *rugæ.*
Frappe, cioè ciance. *nugæ, arum.*
Frapporre. *interpono, intermiſceo.*
Fraſca, ramicello, o branco d'albero. *ramulus, ſurculus, li.*
Fraſcata, ombramento. *umbraculum.*
Fraſche, baje, ciance, favole. *nugæ, nugamenta, fabulæ.*
Fraſcheria, il medeſimo, che fraſche. *nugæ.*
Fraſchetta, come ſi ſuol dire a i putti. *levis, nugator.*
Fraſchetto, fiſchio, che adopera il Comito di galea. *fiſtula nautica.*
Fraſſino, albero noto. *fraxinus.* Di fraſſino, *fraxineus.*
Fraſtornare. *irritum facere, reſcindo, impedio.*
Fra tanto. *interim, interea.*
Frate, fratello. *frater.*
Fratellanza. *fraternitas, germanitas.*
Fratellino, picciol fratello. *fraterculus.*
Fratello. *frater, germanus.*
Fratello cugino. *patruelis.*
Fratello di latte. *collactaneus.*
Fratello del marito. *levir, leviri.*
Fratello dal canto di madre. *frater uterinus.*
Fratelli gemelli. *fratres gemini, fratres gemelli.* da fratello, fraternalmente. *fraterne.*
Fraternale, da fratello. *fraternus, a, um.*
Fraternamente. *fraterne.*
Fraternità. *germanitas, fraternitas.*
Frateſco colore, bigiaccio, bardiglio. *leucophæus, cinericius, cineraceus.*
Fratta, ſiepe, che ſi fa alle vigne, o campi. *ſepes.* Per luogo ſcoſceſo. *locus præruptus.*
Fraudare, defraudare, o ingannare. *fraudo.*
Fraude, frode, inganno. *dolus, fraus, techna, machinatio, captiuncula.*
Fraudolente, ingannatore. *doloſus, fraudulentus, captioſus.*
Fraudolentemente, con inganno. *doloſe, captioſe.*
Freccia. *ſagitta, jaculum, miſſile, is.*
Frecciare. *jaculis appetere, jaculari.*
Freddamente, ſenza grazia. *frigide.*
Freddezza. *frigus.*
Freddo, ſoſtantivo. *frigus, algor.*
Freddo molto grande. *frigus maximum, frigus intolerabile, vis maxima frigoris.*
aver freddo. *frigeo, algeo.*
aver gran freddo. *perfrigeo.*
patir freddo. *algeo.*

prender

Digitized by Google

prender freddo da luogo freſco. *colligere frigus, capere.*
Freddo, aggett. *frigidus, algidus, gelidus.*
divenir freddo, e raffreddarſi. *frigeſco.*
Fredda ſtagione. *tempeſtas perfrigida.*
Freddoſo, e agghiacciato. *algidus.*
Freddura. *algor, frigus.*
Fregamento. *frictio, perfricatio, fricatio, fricatus.*
Fregare, vale ſtropicciar forte. *frico, perfrico.*
Fregare intorno. *circumfrico.*
Fregata, legno marittimo. *celox, lembus.* (no.
Fregiare, ſegnare. *notam inſligo, vel inuro.* Per adornare. *or-*
Fregiato, ſegnato. *notatus.* Adorno. *exornatus.* Frangiato. *fimbriatus.*
Fregio, piaga. *vulnus, nota.* Segno d'una piaga. *cicatrix.* Ornamento. *ornamentum, decus, inſigne.* Ornamento che ſi mette intorno alle veſti. *fimbria, æ, opus intextum.*
Fregio, membro tra l'architrave, e la cornice. *zophorus.*
Fregole di pane, e d'altra coſa. *mica, æ.*
Fregola, e frega, val voglia. *libido, nis.*
Fregolare, e sfregolare, minuzzare. *frio, as.*
Fremere, come fanno le onde del mare. *fremo, is, confremo.*
Fremito. *fremitus, us.*
Frenare, e raffrenare. *compeſco, freno, refreno.*
Freneſia, infermità, quando ſi vacilla. *phreneſis.*
Frenetico. *phreneticus, delirus.*
Freno, come di cavallo. *frenum, freni.*
mettere il freno. *infreno.*
prendere il freno co' denti. *mordere frenum.*
tirar il freno. *ducere frenum, adducere.*
Frequentare, continovare. *frequento, tas.*
Frequentato, celebre. *frequens, celebris.*
Frequentazione. *continuatio, frequentatio.*
Frequente, continuo, aſſiduo. *aſſiduus, frequens.*
Frequentemente, aſſiduamente. *frequenter, aſſidue.*
Frequenza. *frequentia, celebritas.*
Freſcamente. *nuper, recens.*
Freſchetto. *frigidulus, alſus.*
Freſco, val freddo. *frigus, oris.*
Freſco, nuovo, fatto nuovamente. *recens.*
di freſco, di nuovo, avverbio. *recens.*
Freſco, cioè ſano. *integer, ſanus, ſalvus.*
Freſone, panno così detto. *amphimallium.*
Freſſora, padella. *ſartago, patella.*
Fretta, preſcia. *properatio, feſtinatio.*
aver fretta. *propero, feſtino, accelero.*
Frettoloſamente, con fretta. *feſtinanter, propere, celeriter.*
Frettoloſo. *properans, properus, præproperus.*
Freccia. *ſagitta, jaculum, ſpiculum.*
Friggere. *frigo.*
Frigidità, frigidezza. *frigus.*
Frigido. *frigidus, gelidus.*
Frignocola, cioè percoſſa nel fronte de' putti col dito. *talitrum.*
Frittata. *placenta ex ovis.*
Frittella, frittola. *artolaganus, i.*
Fritto. *frixus, frictus.*
Frittura, e frittume. *res fricta.*
Frivolo, di niente. *futilis, frivolus.*
Frizzare. *mordeo, ango, uro, pungo.*
Froda. V. Fraude.
con frode. *fraudulenter.*
Frodare, ſignifica ingannare. *fallo, decipio, fraudo.*
Frodolente, gabbatore. *fallax, perfidus, fraudulentus, dolo-*
Frodolentemente. *captioſe, perfide, fallaciter.* (ſus.
Frollo. *maceratus, a, um.*
Frollare. *macerare.*
Frullone, o frollone, inſtromento. *cribrum farinarium.*
Frombola, ſtromento per tirare ſaſſi. *funda.*
Fromboliere. *funditor.*
Fronda, o fronde d'albero. *frons, frondis.*
produrre fronde. *frondeo, frondeſco.*
di fronde. *frondeus.*
che produce frondi. *frondifer.*
Frondoſo, pieno di frondi. *frondoſus.*
eſſere frondoſo. *frondeo, es.*
Frontale, che ſi pone alla briglia del cavallo. *frontale, lis.*
Fronte, parte ſuperiore della teſta. *frons, frontis.*
Fronte calva. *frons calva.*
Fronte creſpa. *frons rugoſa, o corrugata, frons caperata, frons contracta, rugæ frontis.*
Fronte ſenza creſpe. *frons explicata, a fronte exporrecta.*
Fronte malinconica. *frons nubila, frons obducta.*
di gran fronte. *fronto, frontonis.*
di due fronti. *bifrons, bifrontis.*
Fronteggiare, ſtare alle frontiere. *ſto adverſus, obſideo, propugno, oppugno.* far faccia al nemico. *contra hoſtem ſtare.*
Frontiera, riparo, baſtione. *propugnaculum finium.*
Frontiere. *fines, ium, ora, arum, limites, um.* Onde *milites limitanei.* Juriſc. ſoldati alle frontiere.
Frontiſpicio. *frons libri.*
Fronzoſo. *audax, impudens.*
Fronzuto. *frondoſus.*
Frotta, moltitudine. *turba, caterva, cœtus.*
in frotta. *catervatim.*
Frottola, verſi di nozze, laſcivi. *cantio, cantilena, thalaſſio, onis.*
Frugare. *percontor, inquiro, prætento.*
Frugatojo, ſtrumento da frugare. *contus.*
Frugifero. *frugifer.*
Frugnuolo. *laterna venatoria.*
Fruire, godere. *fruor, eris.*
Frumento, e formento. *frumentum, triticum.*
Fruſta, ſcoreggiata. *flagrum, flagellum, ſcutica, lorum.*
Fruſtare, ſcoreggiare. *virgis cædere, verberare, flagellare.*
Fruſtato. *virgis cæſus, flagellatus.*
Fruſto, conſumato, logoro. *obſoletus, exhauſtus, attritus.*
Frutice. *frutex.*
Frutta. *pomum.*
Fruttare. *fructum edere.*
Fruttaruolo, venditor di frutti. *pomarius, rii.*
Frutti della terra, de' quali noi ci nodriamo. *fruges, fru-*
Fruttifero, o fruttevole. *frugifer, fructifer.* (gum.
Frutto. *fructus, tus.*
far frutto, o profitto. *proficio.*
Fruttuale, o fruttuario, chi gode il frutto. *uſufructuarius.*
Fruttuoſamente. *utiliter.*
Fruttuoſo, utile, profittevole. *fructuoſus, utilis.*
Fucile. *igniarium.*
Fuga, il fuggire. *fuga, gæ.*
mettere in fuga. *fugo, fugas.*
metterſi in fuga, o fuggire. *fugio, fugæ ſe dare.*
Fuga a' nemici. *transfugium.*
Fuga molto vergognoſa. *fuga turpiſſima.*
chi fugge a' nemici. *transfuga.*
Fugace, che preſto, e facilmente fugge. *fugax. cis.*
Fuggire, ſcampare. *fugio, effugio, fugæ ſe committere, dare, tradere, conjicere ſe in fugam.*
Fuggire altrove, in diverſe parti. *aufugio.*
Fuggire ai nemici. *transfugere ad hoſtem.*
Fuggire di naſcoſto da' compagni. *ſubducere ſe.*
Fuggita. *fuga, æ.*
Fuggitivo. *fugitivus.*
Fuggitivo alla banda de' nemici. *perfuga, transfuga.*
Fuliggine. *fuligo.* V. Filiggine.
Fulminare, ſaettare. *fulmino, nas.*
Fulmine, lampo, baleno. *fulmen, is.*
Fulminare, cader fulmini. *fulminat, abat.*
Fulminato, toccato dal Cielo. *tactus de cœlo, fulmine ictus.*
Fummante, e fumante, chi fuma. *fumans, antis, fumidus.*
Fummare, o fumare, far fumo. *fumo, as.*
Fummicare, e fumicare, affumicare, ſuffumicare. *fumigo, fumifico.*
Fummicato, e fumicato, affumicato. *fumidus.*
Fummo, e fumo, vapor nero, ch'eſce dal fuoco. *fumus.*
Fummoſità, e fumoſità. *exhalatio.*
Fummoſo, e fumoſo, che ha fumo in ſe. *fumoſus, fumifer.*
Funajo. *reſtio, nis.*
Fune, corda. *funis, reſtis.*
Fune di navi. *rudens.*
Funebre, pertinente al mortorio. *funebris.*
convito funerale. *funebre epulum.*
Funerale, ſuſt. *funus, eris.*
Funereo, il medeſimo che funebre. *funereus, funebris.*
Fungo. V. Fongo.
Funicella. *funiculus, reſticula.*
Funzione. *functio.*
Fuocarello, picciolo fuoco. *igniculus.*
Fuoco, elemento noto. *ignis.*
di fuoco. *igneus.*
divenir di fuoco. *igneſco.*
accendere il fuoco. *excitare ignem, accendere ignem.*
Fuoco di S. Antonio. *ignis ſacer, puſtula.* ſpezie d'infer-
Fuocone dell'archibugio. *fomes ignarius.* (mità.
Fuocone, vaſo da portar carboni. *focus prunarum.*
Fuora, fuori, val di fuori, per di fuori. *foris, foras.*
egli è fuori. *foris eſt.* Va fuora. *foras it, exit.*
Fuorchè. *præter.*
Fuori, prepoſizione. *extra.* ſerve all' accuſativo.
Fuor di pericolo. *extra periculum, expers periculi, vacuus periculo.*
Fuor che, eccetto che. *præter, præterquam.*
Fuor di mente, o fuor d'intelletto. *demens, amens, inſanus, vecors.*
Fuor di miſura, a fuor di modo. *immodicus, immodice.*
Fuor del paeſe, val in iſtraniero paeſe. *peregre.*
Fuor di propoſito. *præter rem, ab re, importunus.*
Fuor di ſe. *mente captus, inſipiens, ſtolidus.*
Fuor di ſtrada, ſenza via. *avius.* Dove non ſi può andare. *invius.*
Fuor d'ora, o di tempo. *importunus, intempeſtivus.*
Fuor d'ora, e ſtagione, avverbio. *importune.*
Fuor d'uſanza, che non ſi accoſtuma. *inuſitatus.*
Fuor d'uſanza, avverbialmente. *inuſitate.*
Fuor di me. *præter me, extra me.*
Fuor di te ſolo. *præter unum te, & abſque uno te.*
Fuor di ragione. *alienum a ratione.*
Fuoruſcito, bandito dalla ſua patria. *exterris patria, fugatus, urbe, exilio mulctatus.*
Furace, cioè inclinato a rubare. *furax, cis.*
Furare, val rubare. *ſurripio, furor, clepo, pis.*
Furbo, o ladroncello. *furunculus, i.*
Furfante. *flagitioſus, furcifer.*
Furfanteria. *improbitas.*
Furia e calca, preſcia. *frequentia, turba, magna vis.*
Furia, o furore. *furia, furiæ.*
a furia. *furenter.*
pieno di furia. *furibundus.*
Furiare, divenir furioſo, o far furie, e pazzie. *furo, is.*
Furiare grandemente. *perfuro, vehementer inſanio.*
Furiare per imbriachezza. *debacchor, aris.*
Furibondo, pieno di furia. *furibundus.*
Furie infernali. *Furiæ, Eumenides.*
Furioſamente, da furioſo. *furenter, furioſe.*
Furioſo, forſennato. *furioſus, furens, furiatus.*
Furo, ladro. *fur.*
Furore. *furor, oris.*
Furtivamente, cioè di naſcoſto. *furtim, clam.*
Furtivamente, cioè ladroneſcamente. *furtim, furtive.*
Furtivo, cioè naſcoſto. *furtivus, a, um, ut iter furtivum.* viaggio naſcoſto.
Furto, ladroneccio. *furtum, i.*
Furto manifeſto. *furtum apertum.*
Furto d'animali. *abigeatus, us.* (latus.
Furto pubblico, rubamento di denari del Principe. *pecu-*
chi ſuole far furto. *furtificus.*
Fuſajuolo, che pongono le donne al fuſo, per meglio torcere. *harpax, verticillus.*
Fuſcello. *feſtuca.*
Fuſo, iſtrumento, con che ſi fila. *fuſus.*
Fuſta, legno marittimo, minore della galea. *biremis.*
Fuſta da corſaro. *myoparo, onis.*
Fuſto del frumento, gamba della biada. *culmus, i.*
Fuſto, val anche tronco. *truncus.*
Fuſto della colonna. *ſcapus, i.*
Fuſto dell'erba. *caulis, is.*
Futuro, cioè tempo a venire. *futurus, ra, rum.*

G

GAbbamento, cioè inganno, e l'ingannare. *fraus, dolus, deceptio.*
Gabbano, mantello da pioggia. *penula, endromis.*
Gabbano da contadino. *cucullo, onis.*
Gabbano peloſo. *gauſape, is, penula gauſapina.*
Gabbano groſſo da villano. *lacerna pinguis.*
Gabbanato, o ingabbanato. *penulatus, a, um, lacerna amictus.*
Gabbare, per ingannare. *fallo, decipio.*
Gabbare, per beffare, o ſchernire. *jocor, irrideo.*
Gabbatore, ingannatore. *deceptor.*
Gabbia da uccelli. *cavea.*
Gabbia della nave. *carcheſium, ii, corbis.*
Gabbia da pigliar topi. *muſcipula.*
Gabbia da polli. *cavea gallinacea.*
Gabbione da combattere. *luteus, ei, vinea.*
Gabbo. *jocus, ludus.*
Gabella, cioè dazio. *vectigal, lis.*
Gabella di grano, vino, e legumi. *decuma, æ.*
Gabella di paſcoli. *ſcriptura, æ.*
Gabella del porto. *portorium, ii.*
Gabelliere, riſcotitore del dazio. *publicanus.*
Gabelliere de' paſcoli. *magiſter ſcripturæ.*
chi paga gabelle. *vectigalis.*
Gabinetto. *penetrale, is.*
Gagliardamente, con gagliardezza. *ſtrenue, acriter, vehementer, præſenti animo, acri.* (bur.
Gagliardia, e gagliardezza, poſſanza. *vigor, ſtrenuitas, ro-*
Gagliardo, forte, poſſente. *fortis, ſtrenuus, vegetus, firmus, validus, robuſtus, nervorum plurimorum.*
eſſer gagliardo. *ſtrenuus.*
non gagliardo. *inſtrenuus.*
Gaglioffaria, cioè poltroneria. *ignavia, deſidia, inertia.*
Gaglioffaria, cioè ribalderia. *nequitia, æ.*
Gaglioffo, poltrone, e da poco. *ignavus, iners.* Per furfante. *facinoroſus.*
Gaglioffone, e poltroncione. *impuriſſimus nebulo, homo nequam, ſingulari nequitia præditus, e homo perditæ nequi-*
Gaglioffoneſcamente. *nequiter, turpiter, prave.* *tiæ.*
Gagnolare, far voce di volpe, e parlare tra' denti. *gannio, obgannio, ululo.*
Gajamente, allegramente. *feſtive.*
Gajetto, galantino. *venuſtulus.*
Gajezza, giulività. *feſtivitas.*
Gajo, giulivo. *feſtivus.*
Gala, ornamento da donne. *ſtrophium, ornatus, ut.* ſtar ſulle gala, vale attendere agli ornamenti. *exquiſitiorem cultum affectare.*
di gala, vale allegramente, francamente. *acriter, gnaviter, expedite, feſtiviter, hilariter.*
Galante, piacevole, aggraziato. *lepidus, venuſtus, bellus, elegans.*
Galantemente, con grazia, con galanteria. *venuſte, lepide, belle, eleganter, ornate.*
Galanteria, buona grazia. *venuſtas, decor, elegantia.*
Galantino. *bellulus, bellatulus, venuſtulus.*
Galantuomo, *vir probus, honeſtus, liberalis.*
Galavrone. *crabro, nis.*
Galea, legno marittimo. *triremis.*
Galeazza, cioè galea grande, da carico. *quinqueremis.*
Galeone. *myoparo, onis, navis roſtrata.*
Galeotta. *biremis.*
Galeotto, o vogatore. *remex, igis, nauta, æ.*
Galera, vaſo da vino. *galeola, æ.*
Galeria, coperta. *pergula, æ.*
Galla, frutto della quercia. *galla, læ.*
Galleggiare, ſtare a galla. *innato, ſupernato.*
Galleria, ſtanza di pitture, ſtatue, ec. *pinacotheca, tabli-*
Galletto, picciol gallo. *pullus gallinaceus.* (num.
Gallina, animale noto. *gallina, næ.*
Gallina nana, overo pepoia. *gallina pumila.*
Gallina di razza. *gallina matrix.*
Gallina d'India. *meleagris, idis.*
Gallina di due anni. *gallina bima.*
Gallina mezzana. *gallina vulgaris.*
Gallina chioccia. *gallina matrix.*
Gallina vecchia. *gallina veterana, gallina vetula.*
di gallina. *gallinaceus.*
far verſo di gallina, che cova. *glocio, cis.*
Gallinajo, o galliniere, e gallinaria, chi nodriſce galline. *gallinarius, e gallinaria.*
Gallinajo, o pollajo, luogo dove ſtanno le galline. *gallinarium.*
Gallitrico, erba. *horminum ſylveſtre.*
Gallo. *gallus gallinaceus.*
Gallo, cioè Franceſe. *Gallus, Francus.*
Gallo d'India. *gallus Indicus.*
Gallone, fianco. *latus.*
Galoppare, andare di galoppo. *gradatim curro.*
Galoppo. *gradarius curſus.*
Galte, o guancia. *gena, mala.*
Gamba, dal ginocchio al piede. *crus, cruris.*
metterſi in gambe. *conjicere ſe in pedes.*
chi ha le gambe ſtorte. *loripes, loripedis.*
Gambe larghe. *crura divaricata.*
chi ha le gambe larghe. *varus, a, um.*
Gambe di formento. *culmus.*
Gamba dell'erba. *caulis, is.*
Gambarella, peſce. *ſquilla, æ.*
Gambaro, ſorta di peſce noto. *cancer, gammarus.*
Gambaro groſſo di mare. *locuſta, ſtæ.*
Gambiera, armatura da gambe. *ocrea, æ.*
Gambo, tronco, che creſce in alto. *caulis, culmus.*
Gambone. *ingens caulis.*
Gambuccia. *cruſculum.*
Ganaſcia, maſcella. *maxilla.*
Ganghero delle porte. *cardo, inis.*
Gangrena, carne morta in una piaga. *gangræna, æ.*
Gara, briga, contenzione, lite. *contentio, lis, rixa, certamen, æmulatio.*
a gara. *certatim.*

Digitized by Google

Garabullare. decipio, impono.
Garbato. elegans, doctus, eruditus.
Garbatamente. venuſte, ſcite, eleganter.
Garbo, o garbatezza. venuſtas, tis, elegantia, æ.
Garbo, aggiunto di vino, e frutto. acerbus, acer.
Garbino, vento. corbus.
Garbuglio, conteſa tra più perſone. rixa, æ, rixa, æ, ſeditio, onis.
Gareggiare. certo, æmulor, contendo.
Gareggiatore. æmulator.
Garetto, garetta. ſuffrago, inis, poples, itis.
Gargarizzare, gargagliare. gargarizo.
Gargarizzamento. gargarizatus, us, gargarizatio, onis.
Gargato, o gargozza, picciola carne nel fine del palato, che pende alle fauci. gurgulio, onis.
Gargatone, verme, che rode il grano. curculio, vel gurgulio, onis.
Garofano, fiore roſſo, e bianco di odore ſoave. leucojon, chariophyllon.
Garofano delle ſpeciarie. chariophyllon.
Garrire, cantare, come fanno gli uccelli. garrio.
Garrulo, ciarlone. garrulus, aretalogus, loquax.
Garzo, ſorte di cardo. uromna, æ.
Garzone, famiglio, fante. puer, famulus.
Garzoncello. adoleſcentulus, admodum adoleſcens.
Garzuolo di lino. manipulus lini. Vedi mazzo.
Gaſtigare, riprendere. caſtigo, gas.
Gaſtigare col baſtone. caſtigare verberibus.
Gaſtigar con le parole. caſtigare verbis, objurgare.
Gaſtigo, gaſtigamento, gaſtigazione. caſtigatio, onis.
Gattino, di gatto. felinus.
Gatto, animale aſſai noto. feles, alurus.
Gatto maimone. cercopithecus.
Gatto, che fa il zibetto. mus odoriſer.
Gattone. feles major.
far il gattone. connivere.
Gaudio, val allegrezza. gaudium, lætitia.
Gazza, o gazzuolo, uccello noto. pica, æ.
Gazzetta, foglio d'avviſi. ephemeris rerum geſtorum.
Gazzo, chi ha gli occhi torti, che pare, che cenni. pætus, ti.
Gelare, congelare, aggelare. gelo, as, congelo, glacio.
Gelarſi, per aggiacciarſi. gelaſco, ſcis.
Gelamento, congelamento. gelatio, congelatio.
Gelatamente. gelide.
Gelata, brina, gelo. pruina, glacies, gelu.
Gelatina, condimento fatto di brodo, aceto, e ſpecie. juſculum coactum.
Gelato, congelato, particip. gelatus, gelidus.
Gelato intorno. circumgelatus.
Geloſia, che tiene davanti la fineſtra. tranſenna, næ, cancelli, orum.
a foggia di geloſia. cancellatim.
fatto in geloſia. cancellatus.
Gelo. gelu.
Geloſia in amore. zelotypia.
Geloſo. zelotypus.
Gelſa, ſignifica more frutto. morum, ri.
Gelſomino. V. Geſſamino.
Gelſo. morus.
Gemelli, nati ad un parto. gemelli fratres.
chi partoriſce gemelli. gemellipara.
Gemere, lamentarſi, dolerſi. gemo, ingemo, ingemiſco, lamentor.
Gemere inſieme. congemo, congemiſco.
Gemino, doppio. geminus, duplex.
Geminato, doppiato. geminatus, duplicatus.
Gemito, cioè pianto. gemitus, planctus, ploratus.
Gemma, pietra prezioſa. gemma, æ, lapillus.
di gemma. gemmeus.
guarnito di gemme. gemmatus.
Genealogia, parentado. genealogia, ſeries natalium.
Generalato. præfectura.
Generale, univerſale. generalis, univerſalis.
Generale, cioè Capitano. Imperator, dux.
Generale della Cavalleria. Magiſter equitum.
Generaliſſimo. ſupremus imperator.
Generalmente. generatim, univerſe, in univerſum.
Generare, creare. gigno, genero, progigno, procreo.
Generare, nome. genitura, conceptio.
Generato, e ingenerato. editus, prognatus, genitus, procreatus.
Generatore, chi genera. genitor, procreator, pater.
Generatrice. genitrix, procreatrix, mater.
Generazione. generatio, genitura.
Generazione per ſucceſſione di parentado. progenies, ſoboles.
Genere, ſignifica ſorte, maniera. genus.
Genero. gener, ri.
Generoſamente, nobilmente. generoſe, ingenue.
Generoſità. ingenuitas, generoſitas.
Generoſo di cuore. nobilis, generoſus, ingenuus.
Genevro, o ginepro, albero. juniperus.
Gengero, ſpecie nota. gingiber, beris, zingiber.
Gengive, nelle quali ſtanno i denti. gingiva.
Genia, generazion vile. turba abjecta, colluvies.
Geniale, coſa pertinente al genio. genialis.
Genio, Dio della natura d'alcuno. Genius.
Genio, cioè inclinazion d'animo. voluntas.
Genio, cioè naturale. ingenium.
Genitale, cioè natio. genitalis, e le.
Genitore, padre. genitor, parens.
Genitrice, madre. genitrix.
Gennajo, meſe. Januarius.
Geno, vale genere. genus, eris.
Gentame, gentaccia, canagliaccia. peſſimum genus hominum, fex hominum, popellus.
Gente, nazione. gens, entis.
d'una gente. gentilitius.
Gentildonna. matrona, fœmina primaria.
Gentile, corteſe, liberale. liberalis, ingenuus, facilis.
Gentilmente. ingenue, liberaliter, benigne.
Gentilezza, amorevolezza, umanità, corteſia. liberalitas.
Gentiluomo, vir nobilis, patricius.
Gentiluomini baſſi. patricii minorum gentium, o patres minores.
Gentiluomini de' primi. patricii majorum gentium.

da gentiluomo. ingenue.
non da gentiluomo. illiberaliter.
ſpinto da gentilezza. humanitate adductus, benignitate impulſus, ſtudio liberalitatis incitatus.
Geografia. geographia, terræ deſcriptio.
Geografico. geographicus.
Geografo. terræ deſcriptor, geographus.
Geometria, ſcienza del miſurare la terra. geometria.
libri di geometria. libri geometrici, geometrica, orum.
per geometria. geometrice.
Geometra, miſuratore di terre. geometra, vel geometres.
Gergo, parlare oſcuro. obſcura loquendi ratio, ænigma.
Germano, fratello. germanus. Per vero. germanus.
Germano, uccello, che vive in terra, e in acqua. querquedula.
Germe, cioè germoglio, che getta l'arbore. germen, ſurculus.
Germinazione, quando germinano gli arbori. germinatio.
Germinare, pollulare, germogliare. germino, pullulo.
Germogliare, l'iſteſſo, che germinare. germino, egermino.
Germoglio, vale il medeſimo, che germe. germen, inis.
Geſſo, materia bianca. gypſum.
Geſſare, e ingeſſare. gypſo illinere.
Geſſato, e ingeſſato. gypſatus. Onde gypſatiſſimus, bianchiſſimo.
Geſſamino, fiore odorifero e noto. leucanthemum.
Geſti, cioè fatti degni d'alcuno. res geſtæ.
Geſti, maniere della perſona. geſtus, geſtus.
Geſto, andamento. geſtus, us, inceſſus, us.
Geſto greve. inceſſus gravis.
Gettare, lanciare, tirare. jacio, conjicio, vibro, torqueo, mitto.
Gettare a baſſo. dejicio, cis.
Gettare a baſſo con violenza. proturbo, as, deturbo, bas.
Gettare a terra. ſterno, proſterno, dejicio, profligo.
Gettare a terra ſoffiando. difflo, flas.
Gettar via per diſprezzo alcuna coſa. abjicio.
Gettar dentro. injicio, infundo, dis.
Gettar intorno. affundo, circumjicio.
Gettar innanzi. projicio.
Gettar inſieme. conjicio.
Gettar in diverſe parti. disjicio.
Gettar ſopra. ſuperjacio.
Gettar le mani addoſſo. injicere manus.
Gettar' in occhio. exprobrare, improperare.
Gettar' il fondamento. facere, o jacere fundamentum.
Gettare ſotto i piedi. proterere, conculcare.
Gettare per fondare. fundo, dis, ligno, as.
Gettar buon' odore. ſuaviter olere.
Gettar cattivo odore. male olere.
Gettare, nome. conjectus, jactus.
Gettarſi a ſcavezza collo. dare ſe præcipitem.
Gettarſi a terra. procido, proſternor.
Gettarſi d'avanti inginocchione. accido, accidis.
Gettarſi a i piedi. procumbere, o abjicere ſe ad pedes.
Gettato in occhio, rinfacciato. exprobratus.
Gettatore, fonditore d'oro, o d'argento. qui fundit.
Getti, legami de' piedi di ſparvieri. retinaculum, pedica.
Getto. jactus, us.
Ghetto. Judæorum domus, contubernia judæorum.
Ghiacciare, congelare. glacio, gelo, congelo.
Ghiacciarſi, congelarſi. rigeo, obrigeo, gelaſco.
Ghiaccio, acqua congelata. glacies, ei.
di ghiaccio, glacialis.
Ghianda, frutto della quercia. glans, glandis.
Ghianda picciola. glandula.
chi produce ghianda. glandifer, ra, rum.
di ghianda. glandarius, ria, rium.
Ghiandaja, uccello noto. pica, æ.
Ghiara, materia più groſſa della ſabbia. glarea.
Ghiaroſo, pieno di ghiaia. glareoſus.
Ghignare, ſorridere. ſubrideo, es.
Ghignata. cachinnus, riſus.
Ghiotto, o ghiottone, cioè goloſo, pacchione. helluo, onis.
Ghiotto, per iſcaltrito. vafer, veterator.
Ghiottoneria, goloſità. helluatio, nis.
Ghiottoneria, per ribalderie. ſcelus, ris.
Ghiozzo, val gocciola. gutta.
Ghiribizzo, capriccio. libido, commentum.
Ghiribizzo. ſubitus animi motus.
Ghirlanda. ſertum, corona.
Ghirlandato. redimitus.
Ghirlandella. corolla.
Ghiro, animale ſonnacchioſo. glis, gliris.
luogo da nutrirvi ghiri. glirarium, rii.
Già, avverbio, che ſignifica tempo. jam.
Già tempo. jam pridem.
Già tempo fa. pridem.
Già molto. jampridem.
Già molto tempo. jamdiu.
Già buon pezzo di tempo. jam dudum.
Già lungo tempo. pridem.
Già lungo tempo fa. jamdiu.
Già gran pezzo. jampridem.
Già a una età. jam dudum ætatem.
Già dall'ore. jam tum.
Già ora. jam nunc.
Già fu. olim fuit.
Già mai, e giammai. aliquando, unquam.
Già mai non. nunquam.
Giacere, ſtar a giacere, eſſere ſteſo in terra. jaceo, cubo, decumbo.
Giacere con la faccia in giù. jacere in faciem, o ſupinum.
Giacere d'avanti. objaceo.
Giacere intorno. circumjaceo.
Giacere appreſſo, o vicino. accubo, as, adjaceo, ces.
Giacere a' piedi. jacere ad pedes.
Giacere in letto. cubare.
Giacere in terra. humi jacere.
Giacimento, per il giacere. accubitus, concubitus.
Giaco di maglia. lorica, cæ.
Giaco doppio. bilix, cis.
Giacchiere. loricarius, ii.
Giacato, o ingiacato, armato di giaccio. loricatus.
Giallezza, colore noto. croceus color.

Giallezza, infermità. morbus regius.
Giallo. flavus, croceus.
Giacinto, ſorta di gemma. hyacinthus. Vale anco per il fiore così detto.
Giambo, ſorta di piede metrico. jambus.
Giannetto, cavallo. aſturco, onis.
Giardinetto, cioè piccolo giardino. hortulus, li.
Giardiniere, coltivator di giardini. viridarii cuſtos.
Giardiniere, o lavorator di verdure. topiarius, ii.
Giardino, orto dilettevole. hortus, pomarium, viridarium.
Giardino fornito d'ogni coſa. hortus inſtructus.
Giardino formato in luogo alto. hortus penſilis.
Giardino volto al Sole. hortus apricus.
Giarra, vaſo da due manichi. diota, tæ.
Gielo, ghiaccio. gelu, gelu.
Gigante. gigas, antis.
Giganteſco. giganteus.
Giglio, fiore bianco, e pavonazzo. lilium, lii.
luogo, dove naſcono i gigli. lilietum, ti.
Ginepro, albero noto. juniperus.
Gineſtra, virgulta, che fa fiori gialli. geniſta, ſtæ.
Ginnetto. V. giannetto.
Ginocchio. genu, u.
Ginocchione. genuflexus, flexis, poſitis genibus.
Giocheuole, da giuoco. jocoſus, lepidus.
Giocohevolmente. jocoſe, lepide, per jocum.
Giocolare, far giuochi. geſticulor.
Giocolatore, o giocolare. præſtigiator, geſticulator.
Giocolatrice. præſtigiatrix.
Giocoliere da Boſſoli. ventilator.
Giocondamente, con diletto. jucunde, hilariter.
Giocondità, piacere, diletto. jucunditas, voluptas.
Giocondo, dilettevole. jucundus, perjucundus, gratus, dulcis.
Giognere, per accoppiare. jungo, is.
Giognere, per arrivare. aſſequor, pervenio, is.
Giuggiolino, colore. gilvus, a, um.
Gioglio, o loglio. lolium.
Giogo de' buoi. jugum, gi.
accoppiato ſotto un giogo. junctus.
Gioja, pietra prezioſa. gemma. Il diminutivo. gemmula, æ.
lucente, come una gioja. gemmans, antis.
fatto di gioje. gemmeus, a, um.
guernito di gioje. gemmatus, a, um.
chi porta gioje. gemmifer, a, um.
Gioja, per allegrezza, diletto, o giubilo. lætitia, æ, gaudium, ii.
Giojelliere. margaritarius.
Giojello. gemmarum ſertum.
Giojoſo, dilettevole, allegro. jucundus, lætus, lepidus.
Gioire d'allegrezza. exultare, geſtio.
Gioncata. lac coactum.
Giunco, erba. juncus.
luogo, dove naſcono i giunchi. juncetum, ti.
pieno di giunchi. juncoſus.
di giunco. junceus.
Giunta, aumento, accreſcimento. acceſſio, cumulatio, additamentum.
Giunta di roba, e di onore. acceſſio fortunæ, & dignitatis.
Giunta, che ſi dà oltre il giuſto peſo, o miſura, quando ſi vende. auctarium, rii.
Giunta, quando s'aggiugne qualche coſa ad un'opera, appendix, e il diminutivo, appendicula.
Giunta, venuta, arrivata. adventus, us.
Giunta di notte. adventus nocturnus.
Giuntamente, cioè inſieme. junctim, conjuncte.
Giunto, accoppiato. junctus, conjunctus.
Giuntare, congiuntura, commettitura. compages, junctura, commiſſura.
Giuntura, nodo. articulus. pieno di giunture, articuloſus. Per le giunture, articulatim, articulate.
Giornale, il memoriale. diaria, orum, acta diurna, ephemeris, idis.
Giornale, cioè libro de' conti. codex rationum, codex accepti, & expenſi, tabula accepti, & expenſi, commentarius accepti, & expenſi.
Giornaletto. commentariolus accepti, & expenſi.
Giornalmente. quotidie.
Giornata. Vedi giorno.
Giornata, l'opera di un giorno. unius diei opus, opera.
Giornata, cioè viaggio d'un giorno. iter unius diei.
Giornata, cioè fatto d'arme. conflictus, tus, prælium, ii.
far giornata. confligo, prælior, decerto, prælium committere, manus conſerere.
ſi vive alla giornata. in diem vivitur.
Giornata, cioè vitto d'un giorno. diarium, ii.
Giornea, veſte ſoldata, e frappata ſenza maniche, che uſano i ſoldati. lacerna, næ, clamys.
Giorno, il dì. dies, ei.
Giorno di feſta. dies feſtus.
Giorno di lavorare. dies profeſtus.
Giorno determinato. dies conſtituta, præfixa, præſcripta, certus dies.
Giorno avanti. dies antecedens. Adv. pridie.
del giorno avanti. pridianus.
Giorno ſeguente. dies poſterior. Adv. poſtridie.
l'alba del giorno. diluculum, li, aurora, æ.
al far del giorno. diluculo, prima luce.
di giorno. diurnus. E quando è avverbio, interdiu.
ſi fa giorno, e viene la luce. luceſcit.
Giorno, quando ſignifica il tempo. dies, tempus, oris.
Giorno, e notte. dies, noctesque. Adv. dio, noctuque.
Gioſtra, o torniamento. pugna imaginaria, belli ſimulacrum.
Gioſtrare, concertare, far moſtra di combattere. haſtis concurrere totus ſe, armis ludere.
Gioſtratore. armis ludens.
Giovamento, ajuto. adjumentum, emolumentum, commodum, utilitas.
Giovane. juvenis.
più giovane. junior.
farſi giovane. juveneſcere.
Giovane di buon aſpetto. adoleſcens bona indolis.
Giovane ben coſtumato, o allevato. adoleſcens probe educatus.

Giorn-

Giovaneſco. *juvenilis.*
Giovenotta. *adoleſcentula, æ.*
Giovanetto di prima barba. *impubes, bis, ugl impubis, & hoc impube.*
Giovanetto ſenza barba. *aphebus, bi.*
Giovanezza, gioventù. *adoleſcentia, æ, juventus, utis.*
Giovanile, da giovene. *juvenilis, & le.* Età giovanile, quaſi il primo fiore dell'età. *Ætas, quæ vege viribus, Ætas, quæ intra juventutis annos verſatur, ætas florens, Tanquam in vere ætatis eſſe, in ætatis flore eſſe, ætate florenti eſſe.*
Giovenilmente, all'uſo de' giovani. *juveniliter.*
Giovare, per far bene. *juvo, as, proſum, des.*
Giovare, per dilettare. *juvat, juvabat.*
Giove Re degli antichi. *Jupiter, Jovis.*
Sacerdote di Giove. *Flamen Dialis.*
Giovedì. *dies Jovis.*
Giovenca, vacca giovane. *juvenca, cæ.*
Giovenco, manzo non atto a lavorar la terra. *juvencus, ci.*
Gioventù, o giovenezza. *juventus, adoleſcentia.*
Gioviale, piacevole. *hilaris, comis.*
Giraffa, animale ſimile al cammelo. *camelopardalis.*
Girandole, parlari dubbioſi. *ambages, ambagum.*
Girandole, più raggi poſti in giro inſieme. *rotæ igneæ.*
Girare, circondare, e attorniare. *circumdo, das.* Per muovere in giro. *circumverto, in gyrum ago.*
Girare, per muoverſi in giro, o andar attorno. *circumeo, convertor.*
Girare, per aver circuito. *circumplector.*
Girare, per andar vagabondo qua, e là. *vagor.*
Giraſole, che alcuni chiamano radicchio. Leggi cicoria.
Giraſole, fiore. *heliotropium, ii.*
Girata. *orbis, gyrus.*
Giravolta. *ambitus, circuitus, vertigo.*
Gire, val andare. *eo.*
Girella. *trochlea, rotula.*
Girifalco, uccello di rapina. *falco, onis.*
Giro, torcimento. *gyrus.*
Giro di parole. *ambages, circuitus.*
Giro d'acqua. *vortex, cis.*
Gita, andata. *itio.*
Gittare. V. gettare.
Gitto. *jactus.*
Giù, di giù, all'ingiù. *deorſum.*
Giubba, veſte lunga. *tunica.*
Giubberello, val picciolo giubbone. *thorax exiguus.*
Giubbone di lana. *tunica, thorax laneus.*
Giubbone imbottito. *thorax infarctus.*
Giubilare, far feſta di piacere. *exſulto, exulto.*
Giubilo, feſta, e allegrezza. *lætitia, gaudium.*
Giucare. V. giuocare.
Giudicare, dar ſentenza. *judico, ſententiam ferre.*
Giudicare ingiuſtamente. *male judicare, iniquo judicio opprimere, injuſtum judicium facere.*
Giudicare, per diſcernere. *judico, moſco, æſtimo, arbitror.*
Giudicar degno. *dignor, aris.*
Giudicar diffinitivamente. *dijudico.* (cem
Giudicato. *judicatus, dijudicatus.* Non giudicato. *injudicatus.*
Giudice. *judex, arbiter, cauſæ diſceptator.*
Giudice del maleficio. *quæſitor rerum capitalium.*
Giudice principale. *Judex quæſtionis.*
Giudice competente. *judex legitimus, o judex competens.*
Giudice compromiſſario. *arbiter, tri.*
Giudice criminale. *Quæſitor rerum capitalium.*
Giudiciale, coſa pertinente a giudicio. *judicialis, le.*
Giudiciario. *judiciarius.*
Giudicio. *judicium, æſtimatio.*
Giudicio, dove ſi tratta della libertà d'alcuno. *liberale judicium.*
Giudicioſamente. *prudenter.*
Giudicioſo. *prudens.*
Giuggiola, zizzole, frutto noto. *zizyphum, phi.*
Giuggiolo, albero. *hæc zizyphus, phi.*
Giugnere, per accoppiare. *jungo, conjungo, conjugo, copulo.*
Giugnere, per arrivare. *aſſequor, pervenio, is.*
Giugno, meſe. *Junius.*
Giulio, o Luglio, meſe. *Julius, vel Quinctilis.*
Giulio, moneta. *drachma, Julius argenteus.*
Giulivo. *lætus, hilaris, feſtivus.*
Giumento, beſtia. *jumentum, ti.*
Giumento da baſto. *jumentum clitellarium.* (trum.
Giumento da carretta. *jumentum, plauſtrarium, o plauſtra-*
Giumento da ſoma. *jumentum doſſuarium, o veterinum, o vectarium, o ſarcinarium.*
Giunone, Dea appreſſo gli Antichi. *Juno, onis.*
Giunta, giuntura. *articulus.*
Giuntare, ſcudare. *fallere.*
Giuntatore, fruſtratore. *fraudator.*
Giunteria, trufferia. *fraus.*
Giunto, congiunto. *junctus, conjunctus.*
Giuntura. V. giuntura.
Giuocare. *ludo, dis.*
Giuocare, per far bagattelle. *ludere, tas, geſticulor, aris.*
Giuocare a' dadi. *ludere talis, vel teſſeris.*
Giuocare al giuoco di ventura. *ludere aleam.*
Giuocare alle palle. *ludere pila.*
Giuocare al pallone. *ludere folle, vel pila volubili inflata.*
Giuocare agli ſcacchi. *ludere latrunculis.*
Giuocar a sbaraglino. *ludere talis, & teſſeris.*
Giuocar al birlo. *ludere trocho.*
Giuocare alle braccia. *luctor, ludere palæſtra.*
Giuocar alle carte. *ludere aleis.*
Giuocare alle mora. *micare, digitis micare.*
Giuocare alle noci. *ludere nucibus.*
Giuocare a marco madonna. *aut capita aut navim.*
Giuocare a pari o diſpari. *ludere par impar.*
Giuocar alle ſmanilla. *ludere ſcrupis, ludere calculis diſcoloribus.*
Giuocare di mano ad alcuno. *inferre manus alicui.*
Giuocatore. *luſor, oris.*
Giuocatore a giuochi di ventura. *aleator, oris.*
Giuocatore di mano. *geſticulator, oris.*
Giuoco. *ludus, i, luſus, us.* Pertinente a giuoco. *luſorius, a, um.*
Giuoco di ventura, come di carte, o dadi. *alea, alea.*
Giuochi pubblici per ricreare i popoli. *ludi ludorum.*
luogo da giuocare alle palla. *ſphæriſterium.*
Giuoco alle braccia. *lucta, palæſtra.*
Giuoco del birlo. *ludus trochi, e trochus, i.*
Giuoco di carte. *alea, æ, o ludus alearum.*
Giuoco de' dadi. *teſſera, æ, o ludus teſſerarum.*
Giuoco della mora. *ludus digitorum.*
Giuoco del nuce. *ludus novem calculorum.*
Giuoco da putti. *ludus puerilis.*
Giuoco della palla. *ludus pilæ.*
Giuoco dello sbaraglino. *ludus teſſerarum.*
Giuoco degli ſcacchi. *ludus latrunculorum.*
Giuocolatore, chi fa le bagattelle. *geſticulator, præſtigiator.* Giuocolatrice. *præſtigiatrix.*
Giuocoſo, pieno di giuochi, e piacevolezze. *jocoſus, lepidus, feſtivus.*
Giuramento. *jusjurandum, ſacramentum.*
Giuramento falſo. *perjurium.*
Giurare, o ſacramentare. *juro, ejuro, adjuro, jurejurando affirmo.*
Giurar il falſo. *perjuro, pejero.* (ra
Giurar ſantemente, e con gran ſacramento. *dejero, ſancte ju-*
Giurare d'oſſervar le legge. *jurare in legem.* (re.
Giurare d'oſſervar la promeſſa. *promiſſum juramento firma-*
Giurar ſecondo la forma delle parole ſcritte. *jurare verbis conceptis.*
Giurare ſecondo che ſi ſente in coſcienza. *jurare ex animi ſententia.*
Giuratamente. *jurato.*
Giurato, chi ha giurato. *juratus.* Chi non ha giurato. *injuratus.* Chi ha giurato il falſo. *perjurus, a, um.*
Giureconſulto. *juriſperitus, jureconſultus.*
Giuratore. *jurator, ris.*
Giuridico, cioè chi determina con ragione. *juridicus.*
Giuriſdizione. *juriſdictio, onis.*
Giuriſta, dottor di legge. *juriſconſultus, juriſperitus, ti.*
Giuſo, giù. *deorſum.*
Giuſta, e giuſto, prepoſizione. *juxta, ſecundum.*
Giuſtamente. *juſte, æque.*
Giuſtizia, una delle quattro virtù cardinali. *juſtitia, æquitas, jus.*
Giuſtificarſi. *purgare ſuum factum, probare, rationibus tueri, defendere, ſuſtinere cauſam ſuam.*
Giuſtiziare. *de aliquo extremum ſupplicium ſumere.*
Giuſtiziere. *carnifex.*
Giuſto, ragionevole, vero, diritto. *juſtus, æquus, rectus.*
ciò, ch'è giuſto, e lecito. *fas.* indeclinabile.
ciò, che non è lecito. *nefas.*
non giuſto, cioè ingiuſto. *injuſtus, iniquus.*
Gloria. *gloria.*
Gloria picciola. *gloriola.*
ſenza gloria. *inglorius.*
Gloria della vittoria. *adorea.*
Gloriarſi, vantarſi. *glorior.*
Glorificare. *gloria afficere, glorioſum reddere.*
Glorioſamente. *glorioſe.*
Glorioſo, pieno di gloria, degno di lauda, famoſo, uomo eccellente. *glorioſus, inclytus, illuſtris.* (bus.
Glorioſo, cioè che ſi gloria. *glorioſus, jactator, gloriabun-*
Gloſare. *explano, declaro, interpretor.*
Gnocchi, maccheroni. *ſicula, orum, paſtilli.*
Gnocco, ſciocco, balordo. *fatuus, ineptus, bardus.*
[Go]bio, peſce. *gobio, o gobius.*
Gobba. *gibber, is, gibbus, i.*
Gobbo. *gibbus, gibboſus, e gibber.*
Goccia. *gutta, ſtilla.* A goccia, a goccia. *guttatim.*
Sparſo di goccie. *guttatus.*
Gocciamento. *ſtillatio.*
Gocciare. *ſtillo, las, perfluo, is.*
Gocciare ſopra. *inſtillo, las.*
Goccio degli uccelli. *sagianis, ei.*
Gocciole, o goccie, vale l'iſteſſo. *gutta, ſtilla.*
Goccia, infermità. *apoplexia, apoplexis.*
Gocciolare, gettar goccie. *ſtillo, las.*
Gocciolette, goccia picciole. *guttula.*
Goccioloni, groſſolano. *hebes, rudis, ruſticus.*
Gocciuto, cioè chi ha la gola groſſa. *gutturoſus, guttur habens tumidum.* (tor.
Godere, aver il godimento di qualche coſa. *potior, fruor, u-*
Godere lungamente. *perfruor.* (pas.
Godimento, cioè giocondità, e piacere. *jucunditas, volu-*
Goffamente. *inepte, inſulſe, impolite, imperite.* parlar goffamente. *blatero, as, blatio, is.*
Goffaggine, o gofferia, ſciocchezza. *ineptia, inſulſitas.*
Goffo, ſciocco. *ineptus, inſulſus, bardus.*
Gola. *gula, guttur, jugulum.*
canna della gola. *guttur, is, arteria, arum.*
tagliar la gola. *jugulo, as.*
Golano, uccello giallo. *galgulus, icterus.* (ium.
Golletta, pelle, che pende dalla gola de' buoi. *palearia,*
Golfo di mare. *ſinus, us.*
Golfoſo. *ſinuoſus.*
Goloſamente. *avide, guloſe.*
Goloſità, ingordigia. *ingluvies, gula.*
Goloſo, ghiotto, leccardo. *guloſus, vorax, lurco, edax, helluo, edo, onis.*
Gombina e cuojo, con cui ſi legano i coreggiati per battere il grano. *lorum, ri.*
Gomena, canapo di nave. *rudens.*
Gomito, dove ſi piega il braccio. *cubitus, ti, vel cubitum, ti.* Alto un gomito. *cubitalis.*
Gomitolo, o gomo di filo. *glomus, i, vel glomus, eris.*
Gomitolare il filo. *glomero, ras.*
Gomitolare, nome. *glomeratio, onis.* (ai.
Gomitone, e Gomitoni, come ſtar gomitoni. *in cubitum ni-*
Gomma. *gummi.* indeclinabile. *hæc gummis, hujus gum-*
Gomma d'alberi. *reſina, æ.* (mis.
Gondola, barca uſata a Venezia. *cymba, æ.*
Gondolina. *cymbula.*
Gonfaloniere, chi porta lo ſtendardo. *ſignifer.*
Gonfiamento. *tumor, inflatus, us.*
Gonfiare, enfiare. *tumefacere, inflo.*
Gonfiarſi. *tumeo, intumeſco, turgeo, turgeſco.*
Gonfieto. *tumidus, turgidus, inflatus.*
Gonfiaggine, gonfiezze, o gonfiatura. *tumor, tuber.*
Gonfiatura picciola. *tuberculum.*
Gonfio, e gonfiato. *tumidus.* Eſſere gonfio. *tumeo, turgeo.*
Gonne, o veſte lunga. *palla, æ, cyclus, adis.*
Gonnella alla Franceſe. *palla Gallica.*
Gonzo, goffo. *imperitus, rudis.*
Gorgiera, o gorgierina. *faſcia, collare, is.*
Gorgo, copia d'acqua. *gurges, itis.*
Gorgogliare. *murmuro, crepito.*
Gorgoglio. *murmur.*
Gorgozzule. *guttur.*
Gota, la guancia. *gena, genæ, mala, læ.*
Gotta, infermità, che ſuole venire alle mani, e a' piedi. *chiragra, podagra, morbus articularis.*
Gotto, cioè bicchiero da bere. *cyathus, ſcyphus, calix.*
Gottoſo, chi patiſce di gotta. *podagroſus, arthriticus.*
Governare, per reggere. *guberno, moderor, rego, curo.*
Governare la Repubblica. *gerere Rempublicam.* Una Provincia. *adminiſtrare Provinciam.*
Governare, per maneggiare, trattare, amminiſtrare. *gero, tracto, adminiſtro.*
Governarſi per ſuo conſiglio. *uti conſilio ſuo.*
Governatore. *gubernator, moderator, rector, curator.*
Governatore, cioè Podeſtà, chi ha governo. *Prætor.*
Governatore della Città. *rector Civitatis.*
Governatore della Repubblica. *rector, o gubernator, o moderator Reipublicæ.*
Governatore della Provincia. *Præſes Provinciæ.*
Governator della nave. *nauclerus, navicularis, navis gubernator.*
Governatrice. *gubernatrix, moderatrix, rectrix, curatrix.*
Governo. *gubernatio, moderatio, regimen, adminiſtratio, imperium.*
Governo del mondo. *orbis gubernatio.*
Governo della Repubblica. *adminiſtratio Reipublicæ.*
Governo della caſa. *adminiſtratio rei familiaris, procuratio rei domeſticæ.*
Governo delle faccende pubbliche. *procuratio rerum publicarum.*
Governo del corpo. *cultus, o curatio corporis.*
Gozzo della gola. *jugulum, i.*
Gozzoviglia. *convivium, comiſſatio.*
Gozzovigliare. *comiſſor.*
Gracchiar, far la voce della cornacchia. *cornicor, aris, garrio.*
Gracchione. *garrulus.*
Gracidare, far la voce delle rane. *coaxo, as.*
Gradatamente. *gradatim.*
Gradella, o graticola. *craticula.*
Gradevole. *gratus.*
Gradimento. *humanitas, comitas, favor.*
Gradire, ſtimare, apprezzare. *magni facio, plurimi facio.*
Grado, o paſſo. *gradus, us.*
Grado, o ſcalino. *gradus, us.*
di grado in grado. *gradatim.*
fatto di gradi. *gradatus, a, um.*
Grado, per dignità, e officio. *dignitas, locus, gradus.*
aver a grado, cioè averne obbligo. *habere gratiam.*
Graduare. *dignitate donare.*
Graffiare, ſtracciare coll'unghie. *ſcalpo, lacero, unguibus fœdare.*
Graffioni, cioè ceraſe groſſe. *ceraſa decumana.*
Graffio, uncino da cavar qualche coſa caduta nel pozzo. *lupus, harpago.*
Gragnuola è pioggia rainata ghiacciata. *grando, inis.*
abbondante di gragnuola. *grandinoſus.*
Gramaglia, veſte di lutto. *funebris, pulla veſtis.*
Gramatica, una delle ſette arti liberali. *Grammatica, æ, o Grammatice, es.*
Gramaticale. *Grammaticus, a, um.*
Gramatico, maeſtro di Gramatica. *Grammaticæ doctor, vel magiſter, doctor, vel magiſter litterarum, litterator, oris.*
alquanto Gramatico. *Grammatiſta.*
Gramigna. *gramen, inis.*
di gramigna. *gramineus.*
Gramo, meſchino. *miſer, infelix.*
Gramola, inſtrumento. *inſtrumentum depſiticium.*
Gramolar il pane. *depſo, is, mollire, ſubigere panem.*
Gramolato. *depſiticius, ſubactus.*
Grana, cocco, ſcarlatto. *purpura, coccus, i, coccum, i.*
di grana. *purpureus, coccineus.*
veſtito di grana. *purpuratus, coccinatus.* (reum.
Granajo, luogo, dove ſi ripone il grano. *granarium, hor-*
Granata, pietra prezioſa. *amethyſtus.*
Granato, o granito, che ha molti grani. *granatus, a, um.*
Granato pomo, melagrana. *malum Punicum, & granatum.* Melegrano, albero. *malus Punica.*
Granceole, granchio grande, copioſo a Venezia. *maia.*
Granchio. *cancer.*
Granciporro, ſpezie di granchio. *pagurus, i, cancer marinus.*
Grande. *magnus, ingens.*
molto grande. *ingens.* Sì grande. *tantus.*
più grande. *major, e maximus.*
Grande di età. *grandis, grandævus.*
Grande di corpo. *grandis, grandævus.*
Grande di animo. *vir magnus, animo magno, elatoque, animo excelſo, magnificoque, animi magnitudine excellens.*
Grande, da marito. *nubilis.* (ke.
Gran bicchieri. *pocula immania.*
Gran bottino. *ingens præda.*
Gran copia di grano. *magnus numerus frumenti.*
Gran panajo, o gran quantità di danari. *ingens pecunia, magna vis pecuniæ, grande pondus auri.*
Gran libidine. *immenſa libido.*
Gran parte. *bona pars, magna pars.*
Gran prezzo. *ingens pretium, immenſum, immane.*
Grande ſciagura. *factum immane, ingens calamitas, magnum infortunium.*
divenir grande. *grandeſco, ingrandeſco.*
Grandemente. *magnopere, maximopere, multum, impendio, vehementer, impenſe, valde.*

Digitized by Google

Grandetto. *grandiuſculus*.
Grandezza. *magnitudo, granditas, immenſitas*.
Grandicello. V. Grandetto.
Grandinare, vale tempeſtare. *grandinat, abat*.
Grandine, tempeſta, gragnuola. *grando, inis*.
Grandiſſimamente. *maximopere, ſumme*.
Grandiſſimo. *maximus*.
Grano. *granum, i*.
Grano, o acino d'incenſo. *mica thuris*.
Grano, cioè formento. *frumentum, triticum*.
Granello, cioè acino. *acinus, o acinum*.
Pieno di grani. *acinoſus, granoſus, granatus*.
Grappolo, graſpo, raſpo d'uva. *racemus, botrus, botrio, onis*.
Graſcia, abbondanza di tutte le coſe neceſſarie al vitto. *annona*.
Graſpo. V. Grappolo.
Pieno di graſpi. *racemoſus*.
Graſſamente. *pinguiter*.
Graſſamente, e abbondantemente. *affluenter, abunde, copioſe*.
Graſſezza, graſſura, ſugna, graſſo. ſoſtant. *adeps, pinguedo, arvina, abdomen*.
Graſſezza del corpo. *craſſitudo, pinguedo, obeſitas*.
Graſſo, aggett. cioè di molto corpo, o carne. *pinguis, obeſus, opimus, craſſus, corpulentus, adipoſus, adipatus*.
Graſſo, cioè fertile. *pinguis, opimus, uber*.
Graſſo, ſoſt. V. Graſſezza.
Graſſo, cioè lordo. *arvina, laridum*.
Grata, graticola. *craticula*. Per inferriata di Monache, *Cancelli, orum, tranſenna*.
Gratella, o graticola. *craticula, æ*.
Graticcio di legni o ferro, *crates, tis*.
Fatto di graticci. *craticius, a, um*.
Graticola, o gradella. *craticula, æ*.
Gratificare, far piacere, o coſa grata. *gratificor*.
Gratitudine. *gratus animus*.
Grato, riconoſcente del beneficio ricevuto. *gratus*.
Grato, caro. *gratus, carus, jucundus*.
Grattacacio, ſtromento da grattar il formaggio. *radula caſearia*. Ulp.
Grattare per prurito, o rogna. *ſcalpo, pis, ſcabo, bis*.
Grattarole. Vedi Grattacacio.
Grattature. *ſcarificatio*.
Grattuſa, grattugia. Vedi Grattacacio.
Gratuitamente. *gratis, gratuito*.
Gratuito. *gratuitus*.
Gravare, far carico. *gravo, as, onero, as*.
Gravato, carico. *gravatus, oneratus*.
Greve, cioè ponderoſo. *gravis, & grave, magni ponderis*.
alquanto greve. *graviuſculus*.
divenir greve. *graveſco*. L'infermità ſi fa greve. *valetudo graveſcit, vel ingraveſcit*.
Grave, cioè importante. *ſerius, gravis*.
Grave, in ſignificazione di lode. *gravis*.
Grave, cioè moleſto, faſtidioſo, e importuno. *gravis, moleſtus*.
Gravedine. *gravedo*.
Gravemente, con gravità. *graviter*.
Gravezza, peſo. *gravitas, pondus*.
Gravezza, angaria, taglione. *tributum, vectigal*.
Gravicembalo, ſtromento muſico. *fides, ium*.
Gravida, pregna. *gravida, prægnans, fœtum gerens*.
Gravidezza, ingroſſamento. *prægnatio, fœtura, graviditas*.
Gravità, cioè autorità. *gravitas, auctoritas, ſeveritas*.
chi parla con gravità. *gravis ſermone*.
Gravolo, uccello giallo. *galbula, ictirus*.
Gravore, peſo, carico. *pondus, onus*.
Gravoſamente. *graviter*.
Gravoſo. *gravis, moleſtus*.
Grazia, avvenenza, garbo, leggiadria. *venuſtas, atis, gratia, æ*.
bella grazia, e dicesi in un fanciullo. *indoles egregia*.
Graziato, cioè di bella grazia. *venuſtus, lepidus*.
ſenza grazia. cioè non graziato. *invenuſtus*.
Graziatamente, con bella grazia. *venuſte, lepide*.
ſenza grazia, adv. *invenuſte*.
le Grazie degli Antichi. *Charites, tum, Gratiæ*.
Grazia, benevolenza, amicizia. *gratia, æ*. Aver le grazie di alcuno. *frui alicujus gratia, benevolentia*. Ritornar in grazia, o pacificarſi. *in gratiam redire*.
Grazia, beneficio, favore. *gratia, beneficium*.
Grazia, ricompenſa. *gratia, æ*. Render grazie coll'animo, *habere gratias alicui*, con le parole. *agere gratias*. con li fatti, o coll'opere, *referre gratias*.
di grazia, cioè ti prego. *quæſo, amabo, amabo te*.
Grazioſamente. *venuſte, lepide*.
Grazioſetto. *feſtivus*.
Grazioſo, o graziato. *venuſtus, liberalis, lepidus, gratioſus, feſtus*.
Greco. *Græcus, Grajus, Achivus, Argivus, Argolicus*.
alla greca. *Græce*. *Græco more*.
Greco levante, vento. *Eurus, Vulturnus, Subſolanus*.
Gregge, moltitudine d'animali minuti, come pecore, capre, o ſimili. *grex, pecuaria, orum*. De i grandi ſi dice. *armentum*.
di gregge. *gregarius, gregalis*.
Greggie d'animali groſſi. *armentum, i, e grex armentorum*.
Greggie di animali minuti, come pecore. *grex pecudum*.
Greggia di peſci. *grex ſquammigerum*.
d'una iſteſſa gregge. *gregalis, le*.
a greggi. *gregatim*.
Grembiale, o grembiale, o paragrembo da femmine, e artigiani. *ventrale, is, cinctus, cinctulus*.
Grembo. *gremium, ſinus*.
Greppa, greppo, grebano, luogo di monte dirocato. *rupes, is, prærupta montium*.
Gridare. *clamo, exclamo*. Gridar forte. *vociferor*. Innanzi. *proclamo*. Inſieme. *conclamo*. Speſſo. *clamito*. Come matto. *furioſe exclamo*. Come i bambini. *vagio, obvagio*. Come i corvi. *crocio, vel crocito*. Come le cornacchie. *cornicor*. Come le galline, e i pulcini. *pipio*. Come le rane. *coaxo*.
Gridar all'arme. *ad arma conclamare*. Gridare coſa da vendere. *rem venalem clamitare*.

Gridare, per contendere di parole. *jurgo, & jurgor*.
Gridare, o ſgridare, per riprendere. *arguo, objurgo, accuſo, reprehendo*.
Gridata. *clamor, ſtrepitus*.
Gridatore. *clamator*. Per banditore. *præco*.
Gridatoraccio. *clamoſus*.
Grido, ſtrido. *clamor, exclamatio, vociferatio*.
Grido uniforme de' marinari, o di altri. *celeuſma, atis*.
Grido, per conteſa di parole. *jurgium*.
Grido, per ripreſione. *objurgatio, reprehenſio*.
Grieve. Vedi Grave.
Grifagno, agget. d'ogni uccello di rapina. *rapax, rapto vivens*.
Griffo, o grugno. *rictus, us, roſtrum, i*.
Grifo, o grifone, animale alato, e quadrupede. *gryphus, i, gryps, phis*.
dare un grifone ad uno, vale dargli un pugno. *colaphum infringere*.
Grigio, bigio. *cineraceus*.
Grillare, o ſaltare d'allegrezza. *geſtio, exulto*.
Grillo, animaluccio. *gryllus*.
Grimo, grinzo. *rugoſus*.
Grinza, creſpa. *ruga, æ*. Grinza di vecchio. *ruga ſenilis*. Di vecchio. *anilis*.
fare le grinze. *corrugo*. Disfarle. *erugo*.
Grinzoſo, e grinzo, pieno di grinze, o creſpe. *rugoſus, rugatus, corrugatus, criſpus*.
Griſolito, pietra prezioſa. *chryſolithus, i*.
Gronda, l'eſtremità de' coppi delle caſe. *ſubgrunda, arum, ſubgrundia, orum, ſubgrundatio, onis*.
Grondaja, l'acqua, che cade dalla gronda, o il luogo, dove cade. *ſtillicidium, ii*.
Grondante. *fluens, ſtillans*.
Grondare. *ſtillo, deſluo, imbrem, lacrymas &c. effundere*.
Groppa, parte di dietro de' quadrupedi, a piè della ſchena. *clunis, is, clunes, ium*. Montar in groppa. *in clunes inſilire, aſcendere, conſcendere, inſidere*.
Groppetto, o groppino. *clunicula*.
Groppiera. *poſtilena, æ*.
Groppo. *nodus, i*. Groppetto. *parvus nodus*.
Gropposo, groppoloſo, pieno di groppi. *nodoſus*.
Groſſo, ſoſt. quantità. *vis, copia*.
Groſſamente, cioè aſſai. *valde, multum*. Per rozzamente, o groſſolanamente. *craſſe, pingui Minerva*.
Groſſeggiare, far del grande. *ſummatem, vel magnatem agere*.
Groſſerello. *hebes*.
Groſſezza. *craſſities, craſſitudo*. Di un braccio, *brachialis*. Di un dito. *digitalis*. Di un dito groſſo. *pollicaris*. Di un piede. *pedalis*. Di un piede, e mezzo. *ſeſquipedalis*. Di un mezzo piede. *ſemipedalis*.
Groſſezza d'ingegno. *hebetudo, ſtupiditas, fatuitas, ingenium hebes*.
Groſſiera, groſſo. *craſſus*. Molto groſſo. *præcraſſus*.
Groſſo, groſſolano. *hebes, rudis, tardus, inſulſus, plumbeus*.
Groſſo, groſſone, danaro. *quinarius, victoriatus*.
Groſſolanamente. *pingui Minerva*.
Groſſolano. *rudis, ſtolidus*.
Grotta, ſpelonca, caverna. *ſpecus, ſpelunca, antrum, caverna*.
Gru, o grue, uccello. *grus, is*. Grue picciola. *vipio, onis*. Fare la voce della grue. *gruo, is*.
Grue, macchina. *tolleno, onis, ciconia, æ*.
Grugnetto, grugno picciolo. *roſtellum, i*.
Grugnire, far la voce del porco. *grunnio, grundio, grunnitum dare, ciere, edere*.
Grugnito, grugnimento, voce del porco. *grunnitus, us*.
Grugno. *roſtrum, i, rictus, us*.
Gruppo. *acervus*.
Guadagnare, far guadagno. *lucror, lucrifacio, lucrum facere, quæſtum facere, compendifacio, compendium facere*. Guadagnarſi il vivere. *quæritare victum*. Guadagnarſi alcuno, cioè farſelo benevolo. *aliquem ſibi adjungere*.
Guadagno. *lucrum, compendium, quæſtus, us*. Guadagnetto, *lucellum, quæſticulus, i*.
ſtimar guadagno. *lucro apponere, in lucro deputare*.
Guadagno brutto. *quæſtus turpis*. Mercantile, o vile. *illiberalis, ſordidus*.
con guadagno grandiſſimo. *quæſtuoſiſſime*.
coſe di guadagno. *quæſtuoſus, a, um, lucroſus, a, um, compendioſus, a, um*.
uomo dedito al guadagno. *lucrio, onis*.
Guadare, paſſare a guazzo. *vado, as, vado tranſire, trajicio*.
Guado, luogo nel fiume, dove ſi paſſa ſenza nave. *vadum, i*.
Guado, erba. *glaſtum*. Domeſtico. *ſatinum*. Selvatico. *ſylveſtre*.
Guadoſo. *vadoſus, a, um*.
Guai, ſciagure. *ærumna, arum*. lamenti. *querela, gemitus*.
Guai a me, a te, ec. *væ mihi, væ tibi, &c.*
Guaina, fodero di ſpada, o coltello. *vagina, theca*.
Guainetta. *vaginula*.
Guaiolare, o guajare, piagnere, come fanno i fanciulli. *vagio, is, ejulo, as*.
Gualdrappa. *ſtratum, veſtis ſtragula, dorſuale, is*.
Gualiera, rottura, crepatura. *enterocele, es*.
Guallerolo, rotto, e crepato. *enterocelicus*.
Guancia, gota, golta. *gena, æ, mala, æ*.
Guanciale, cuſcino. *pulvinar, pulvinus, cervical*. Guancialetto. *pulvillus*. fatto a guiſa di guanciale. *pulvinatus*.
Guanciata, moſtaccione, buffetto. *alapa, colaphus*. dar guanciate. *alapis cædere*.
Guantajo, facitor di guanti. *alutarius*.
Guanto. *manica, manus tegmen*.
Guanti d'ambra, o di muſchio. *manicæ odoribus illitæ, aut imbutæ*.
Guardare, vedere, mirare. *intueor, contueor, obtueor, video, cerno, aſpicio, ſpecto, oculos intendere*. Guardare ſpeſſo, *ſpecto, aſpecto*. Con diligenza, *inſpicio. Inſpecto*. Ben bene, *perſpicio, optime perſpicio, perſpicere etiam, atque etiam*. Fiſſo, o attentamente. *attente perſpicio, intentis oculis intueor*. Sottilmente. *intentis oculis aſpicere*. Altrove. *alio ſpectare*. Dentro. *inſpicio, intraſpicio*. Ben dentro. *penitus inſpicio, introſpicio*. Per diritto. *ex adverſo cernere*. A dirittura. *in rectum aſpicere*. All'ingiù. *deſpicio, deorſum ſpecto*. Speſſo in giù. *deſpecto*. Innanzi. *proſpicio*. Speſſo innanzi. *proſpecto*. In qua, e in là. *huc, atque illuc intueri*. Addietro. *reſpicio*. Addietro ſpeſſo. *reſpecto*. Inſieme. *conſpicio, conſpicor*. Intorno. *circumſpicio*. Speſſo intorno. *circumſpecto*. In ſu. *ſuſpicio*. Speſſo in ſu. *ſuſpecto*. A traverſo. *limis oculis aſpicere*. Con buon'occhio. *libenter aliquem videre, vultu placido videre, vel intueri, æquo animo, æquis oculis aſpicere, videre*. Con mal'occhio. *limis oculis intueri, limis aſpicere*.
Guardar contro il Sole. *Solem adverſum intueri*.
Guardare, per conſiderare. *video, conſidero, meditor, diligenter attendo, animadverto*.
Guardare, per conſervare, governare. *ſervo, cuſtodio*.
Guardar la feſta. *colere diem feſtum*.
Guardare, per liberare. *prohibeo, libero*. Dio ci guardi da male. *Deus mala prohibeat*.
Guardadonna. *obſtetrix, icis*.
Guardaroba, luogo. *cella, repoſitorium*.
Guardarobiere. *ſervus a ſupellectili*.
Guardarſi l'un l'altro. *inter ſe contueri, vel ſpectare*.
Guardarſi, ſchifare, avvertire, aſtenerſi, fuggire. *caveo, abſtineo, vito*. Guardarſi di non dir male, *maledictis abſtinere*. Di gridare, *jurgiis abſtinere*. Di non litigare, *abſtinere litibus*. Di non pigliar la roba d'altri, *abſtinere manus re aliena*. Guardati da' vizi, *abſtine a vitiis, caveto a vitiis*. Guardati da' ladri, *cave tibi a furibus*.
Guardato, o riſervato. *cautus, non temerarius*.
Guardato, o cuſtodito. *cuſtoditus*. Non guardato. *incuſtoditus*.
Guardatura. *intuitus, us, aſpectus*.
Guardia. *cuſtodia, præſidium*. Guardia, ſoldati, che fanno la guardia, *excubiæ, arum, cuſtodiæ, arum*. Far le guardie, *excubias, vel vigilias agere*. Mettere le guardie. *vigilias ponere, diſponere, diſtribuere*.
Guardiano, e guardiana. *cuſtos, odis*. Guardiana di caſa, *caſaria, æ*. Guardiano di pecore. *opilio, onis*. De' porci, *ſubulcus*. Di muli, *mulio, onis*. Di aſini, *aſinarius*. De' buoi, *bubulcus, cuſtos boum*. di galline, *gallinarius*. Di anitre, *anatarius*. Di oche, *cuſtos anſerum*. Del convento. *magiſter Cœnobii*.
Guardianeria. *cuſtodia*.
Guardinfante, veſte. *cyclas, adis*.
Guardingamente. *caute*.
Guardingo. *cautus*.
Guardo, o ſguardo. *aſpectus, obtutus, intuitus*.
Guarentia, o guarentigia, difeſa, protezione. *tutela, defenſio*.
Guarentire, o garantire. *defendere, tueri*.
Guari, adv. molto. *multum, valde, adeo, quam, perquam*.
Guarigione. *ſanitas, curatio*.
Guarire, ſanarſi, riaverſi, pigliar forze. *convaleo, convaleſco*. Facile da guarire. *ſanabilis*. Difficile, *inſanabilis*.
Guarito, guarire, nome. *ſanatio, curatio*.
Guarnaccia, veſte. *toga*.
Guarnaccia, uva. *uva vernalis*. Per vino. *vinum vernale*.
Guarnello, o ſottano, per veſte villeſca da donna. *tunica, æ*.
Guarnigione, guardia, che ſi mette in una Città. *præſidium, munimen, munimentum*.
Guarnimento, o fornimento. *ornamentum, ornatus*.
Guarnire. *munio*. Per fornire. *orno*.
Guaſtamento, rovina, diſtruzione. *corruptio, vaſtatio, depopulatio*.
Guaſtamento d'onore. *dehoneſtamentum, dehoneſtatio*.
Guaſtare, corrompere, rovinare. *corrumpo, depravo, vitio, vitioſum facere*. Guaſtare i diſegni d'alcuno, e ſtudio, *aut conſilia alicujus impedire*.
Guaſtarſi, ammoſſirſi, concidirſi. *putreo, putreſco, flacceo, flacceſco*.
Guaſtato. *corruptus, labefactatus, vaſtatus, devaſtatus*.
Guaſtatore. *vaſtator, corruptor*.
Guaſto, corrotto, maſſito, marcio, rancido. *putris, putridus, putrefactus, corruptus, tabidus, rancidus*.
non guaſto, non contaminato, non corrotto. *illibatus, incorruptus, integer*.
Guattero di cucina. *mediaſtinus, lixa*.
Guazza, rugiada. *ros, roris*.
Guazzare, cioè guadare, o paſſare a guazzo. *amnem vado trajicere*.
Guazzerone, veſte di lino da femmine. *ſupparus, e ſupparum*.
Guazzetto, ſorta di mineſtra. *intinctus, us, embamma, atis, juſculum*.
Guazzo. *vadum, lacus*.
Guazzoſo, bagnato, pieno di guazza. *madidus, pluvius, aqueus*.
Guado. *vadum, lacus*.
Guercio, loſco, chi guarda ſtorto. *ſtrabo, onis, ſtrabus, i, pætus, i*.
Guercietto. *ſtrabunculus, pætulus*.
Guernigione. V. Guarnigione.
Guernire, corredare. *armo, inſtruo, munio*.
Guerra, *bellum, i*. Guerra civile, *bellum civile, inteſtinum, domeſticum*. Navale. *bellum navale, maritimum*. Foraſtiera, *bellum externum*. Intimata, *bellum denuntiatum, indictum*. Incominciata, *bellum cœptum, inchoatum*. attaccata, *ſuſceptum*. Finita, *confectum*. Crudele, *atrox, fœdum, exitiale*. arte della guerra. *militia, ars, res, ratio militaris, diſciplina, vel res bellica*.
coſa di guerra. *militaris, re, bellicus, a, um*.
muover guerra. *bellum, vel arma alicui inferre*.
intimar la guerra. *bellum indicere*.
incominciar la guerra. *bellum ſuſcipere, inire, inferre, movere, ad bellum aggredi, arma capere, ire ad arma*.
finire la guerra. *bello finem imponere, bellum conficere, debellare, ſacere*.
rinnovare la guerra. *renovare bellum, redintegrare, ſuſcitare, jam extinctum inflammare, jam reſtinctum rurſus excitare, denuo commovere*.
Guerreggiare, far guerra. *bello, belligero, certo, decerto, pugno, prælior, bellum gero, ago*.
frequentare la guerra. *militiam colere*.
Guerriero, combattente. *bellator, pugnator, miles*.
Guerriera, femmina combattente. *bellatrix, pugnatrix*.
Guffo, barbagianni, uccello notturno. *bubo, onis*.
Guglia. *obeliſcus, pyramis*.

Guido,

Guida, ſcorta. *dux, is.*
Guidare, menare, aver cura. *duco, adduco.* In diverſe parti. *deduco.* Carro, o carretta. *auriger.*
Guidaleſco, guidareſco, ulcere nel dorſo delle beſtie. *peſtmea, ulcus, eris.*
Guiderdonare. *remunerus, præmio afficio, gratias refero.*
Guiderdone. *præmium, remunratio.*
Guidone. *improbus, furcifer.*
Gutedolo. Naſpo. V.
Guiozaglio, ſuono di anelli, che ſi pongono a' collari da' cani. *copula, æ, lorum.*
Guiſa. V. Maniera.
Guizzare, muoverſi, come i peſci. *laſcivio, exulre.* Per fuggire. *elabor.*
Guizzo. *lapſus, lætitia.*
Guſcio, ſcorza. *cortex, putamen, calyx.* De' legumi. *folliculus.* Di noci. *culeola, orum.* Del formento. *gluma, æ.* Delle caſtagne. *echinus.* Dell' ovo. *teſta, putamen.* Della lumaca, *cochleæ calyx, vel teſta.*
Guſcietto. *caliculus.*
Guſtare, aſſaggiare. *guſto, degaſto.* Guſtar un liquore ſopra i labbri. *libo, as.* Guſtare a poco a poco il vino. *pitiſſo, as.*
Guſtevole, guſtoſo. *jucundus, gratus, ſuavis.* coſa, che non ſi può guſtare. *inguſtabilis, e le.*
non guſtata. *inguſtatus, illibatus.*
Guſto, un de' cinque ſenſi. *guſtus, us, guſtatus, us, ſenſus guſtandi.* Buon guſto. *Exquiſitum judicium.*
il guſtare, nome. *guſtatus, us.*
Guſto, per piacere. *voluptas, atis.*
Guſtoſamente. *jucunde, ſuaviter.*

H

HAbila. V. Abile.
Habitare. V. Abitare.
Habito. V. Abito.
Havara. V. Avare.
Hellera. V. Ellera.
Harba. V. Erba.
Harede, honore, huomo, ec. che alcuni ſcrivono per h, Vedi a luogo loro ſenza queſta lettera.

I

JAcinto, o giacinto. *hyacinthus.*
Jaculatoria. *brevis, ſed fervida precatio.*
Jattanza, vantamento, vante. *jactantia, jactatio, o.* con jattanza. *inſolenter, ſuperbe.* (*ſtentatio.*
Jattura, cioè perdita, danno. *jactura, damnum.*
Jattura di danari. *detrimentum pecuniæ.*
Iddio, e Dio. *Deus.*
Idea. *rerum forma, idea.*
Ideale. *commentitius, fictitius.*
Idi di Meſe. *idus, uum.*
Idioma, parlar proprio. *idioma atis.*
Idiota, da poco, privato, plebejo. *idiota, illiteratus.*
Idiotiſmo. *idiotiſmus.*
Idolo, immagine di qualche coſa. *idolum, li, imago, ſimulacrum.*
Idolatra. *idolorum cultor, barbara ſuperſtitione devinctus.*
Idolatrare. *adoro, veneror.*
Idolatria. *idolorum cultus, impura Deorum ſuperſtitio, falſa, & vanas Deorum religio, Dæmonum cultus.*
Idoli. *idola, Dii falſi, Dii fictitii, Dii commentitii.*
adorazione d' idoli. *idololatria, triæ.*
adorator d' idoli. *Idololatres, træ.*
Idoneo, convenevole a qualche coſa, atto. *idoneus, aptus.*
Idra, ſerpente. *hydra.*
Idropico. *hydropicus.*
Idropiſia. *hydrops, opis.*
Iari. *heri, heſterno die.*
d' iari. *heſternus.*
Ieriſaltro, *nudiuſtertius.*
Iermattina. *heri mane.*
Iernotte. *heri noctu.*
Iarſera. *heri veſperi.*
Ignobile, ſenza fama, non famoſo, e di baſſa condizione, o di vil ſangue. *ignobilis, ignobili loco natus.*
Ignobilità. *ignobilitas, atis.* (*brum.*
Ignominia, diſonore, vergogna. *dedecus, ignominia, probrum.*
Ignominioſo. *probroſus, ignominioſus.*
Ignorantaggine. *inſcitia, ſtoliditas.*
Ignorantemente, da ignorante. *inſcienter, indocte, imperite, imprudenter.*
Ignoranza. *ignorantia, inſcitia, imperitia, ignoratio.*
Ignorante. *ignarus, indoctus.*
Ignorante affatto. *omnis eruditionis expers.*
Ignorantiſſimo. *imperitiſſimus, indoctiſſimus.*
Ignorantiſſimamente. *imperitiſſime.*
Ignoto, incognito, non conoſciuto. *ignotus.*
Ignudo. *nudus.*
Ilarità, allegria. *hilaritas, lætitia.*
Il giorno avanti. *pridie, pridie ejus diei.*
Il giorno dopo. *poſtridie, poſtridie illius diei.*
Il primo, ſecondo, e terzo giorno. *primus, alter, & tertius dies.*
Il ſecondo, il terzo, o il quarto. *alter, tertius, & quartus.*
Il medeſimo di prima. *idem atque antea.*
Il principio d' una coſa. *caput rei.*
Il primo aſſalto. *impetus primus.*
Illecitamente. *nefarie, illicite.*
Illecito, vietato. *illicitus, a, um.*
Illeſo. *illæſus.*
Illibato. *illibatus, incontaminatus.*
Illiberalità, villania. *illiberalitas.*
Illuminare, dar chiarezza. *illumino, illuſtro.*
Illuſione. *illuſio.*
Illuſtramente. *clare, præclare.*
Illuſtramento, val ornamento. *ornamentum.*
Illuſtrare, per dar lume, illuminare. *illuſtro.*
Illuſtre, chiaro, di gran nome, e famoſo. *illuſtris, inſignis, ingens.*
Illuſtriſſimo. *illuſtris, perilluſtris.*
Il perchè. *quare, quapropter.*
Imaginarſi. V. immaginarſi.
Imagina. V. Immagina.
Imbalſamare. *opobalſamo illinire.*
Imbandigione, vivanda imbandita. *ferculum.*
Imbandire. *cibos paruse.*
Imbarazzare. *implico, intrico, involvo.*
Imbarazzo. *trica, arum, implicatio, impedimentum.*
Imbarcarſi per navigare. *navem conſcendere.*
Imbardare, mettar le barde a' cavalli. *equos ſternere.*
Imbarrare. *impedire, intricare.*
Imbaſciaria, officio dell' imbaſciatore. *legatio.*
Imbaſciata. *nuntium, tii.*
Imbaſciatore, o ambaſciatore. *legatus, orator.*
Imbaſtare. *clitellas imponere.*
Imbaſtire. *ſuo.* (*orem.*
Imbatterſi, incontrare a caſo. *nanciſcor, incidere in aliquem.*
Imbecille, debole, ſtanco. *imbecillis, e imbecillus.*
Imbecillità, debolezza, fiacchezza. *imbecillitas, tis.*
Imbellettare, far bello, come fanno le donne. *fuco, infuco.*
Imbellettata. *fucatus, fucoſus.*
Imbellire, ornare. *candero, illuſtro, orno, honeſto.*
Imbeſtialire. *feratia, ſævio, efferor, aris.*
Imbevere. *ſugo, imbuor.*
Imbiaccato, coperto di biacca. *ceruſſatus.*
Imbiancare, biancheggiare. *dealbo, candefacio.*
Imbiancato. *dealbatus.*
Imbiancato di geſſo. *gypſatus, a, um.*
Imbiancatura. *opus albarium.*
Imbianchirſi, divenir bianco. *albeſco.*
Imbiondire, far biondo. *flavum reddere.*
Imbizzarrire, o Imbizzarrirſi. *vehementer iraſci.*
Imbizzarrita. *vehementer iratus.*
Imboccare, porre il cibo in bocca. *in os cibum indere.*
Imbonire. *ſedo, lenio.*
Imbolare, ovvero involare, rubare. *furor, compilo, eripio, ſurripio.*
Imborſare, porre in borſa. *injicere in marſupium.*
Imboſcata. *inſidiæ, arum.*
Imboſchire. *ſylveſco.*
Imboſcarſi. *inſidias colloco, paro, ſtruo.*
Imbottare, porre il vino nella botti. *infundere in dolium, vinum in dolium diffundere.*
Imbottatojo, o pieria per imbottar il vino. *infundibulum.*
Imbottonare, vaſo ampio. *fartio, ſarcio.*
Imbottonatura, empitura, a piena. *fartura.*
Imbrattamento, e lordamento. *inquinamentum.*
Imbrattare, ſporcare. *inquino, fœdo, polluo, conſpurco.*
Imbrattato, lordo, ſporco. *ſordidus, pollutus, inquinatus.*
Imbrattato di molte ſcelleratezze. *multis flagitiis contaminatus, homo turpiſſimus, homo contaminatiſſimus.*
Imbriacare. *inebrio, as, ebrium, vel temulentum facere.*
Imbriacarſi. *inebrior, aris, fio ebrius, vel temulentus.*
Imbriaco. *ebrius, bria, brium.*
Imbriachetto. *ebriolus, a, um.*
Imbriacone. *ebrioſus, a, um.*
Imbriachezza. *ebrietas, ebrioſitas, temulentia.*
Imbrigliare, mettere la briglia. *freno, infreno, frenum injicio alicui, frenum adhibeo.*
Imbrigliato. *frenatus, infrenatus.*
Imbroccare, colpire di rincontro. *ferio, is, ire, is, ſcopum attingo.*
Imbrogliare, intricare. *implico, as, intrico.*
Imbroglio. *implicatio, onis, trica, arum.*
Imbroglione. *ardelio.* (*bilis.*
Imbrogliato. *implicatus, implicitus, implexus, inextricabilis.*
Imbrogliatore, o imbroglione. *ardelio, onis, trico, onis, turbator.*
Imbrogliatamente. *implicite.*
Imbrunare, far bruno. *infuſco, denigro.*
Imbrunire, divenir bruno. *fuſcor, infuſcor.* s' imbruniſce, o ſi fa notte. *nocteſcit, ebat.*
Imitabile. *imitabilis, le.*
Imitare, fare, come fanno altri. *imitor, æmulor.*
Imitatore, chi imita. *imitator, æmulator.*
Imitazione. *imitatio, imitamen, imitamentum.*
Immacchiarſi, aſconderſi in macchia. *occulere ſe, occultare in ſylva, abdere ſe.*
Immacchiato, naſcoſto in macchia. *occultus.*
Immacolato, non corrotto. *caſtus, incorruptus.*
Immaginabile. *quod poteſt excogitari, cogitabilis.*
Immaginarſi, penſare, conſiderare. *arbitror, puto, meditor, cogito.*
Immaginato. *excogitatus.*
il contrario. *inexcogitatus.*
Immaginazione. *imaginatio, excogitatio.*
Immagine. *ſpecies, ſimulacrum, imago.*
Immagine, cioè ritratto. *exemplar.*
Immagine, cioè pittura. *muta imago, imago picta.*
Immagine, cioè Statua. *imago ficta.*
pieno d' immagini. *imaginoſus.*
fattor d' immagini. *Statuarius.*
Immaginetta. *parva imago, imaguncula.*
Immagrirſi, divenir magro. *macreo, macreſco.*
Immanità, crudeltà. *immanitas.*
Immantinente, ſubito. *ſtatim, illico, confeſtim, continuo, extemplo, ſubinde.*
Immaſcherarſi. *perſonam induere.*
Immaturo. *immaturus, acerbus.*
Immediatamente. *ſtatim, proxime.*
Immediato. *proximus, a, um.*
Immediato che, ſubito che. *ubi primum, cum primum, ſtatim ac.*
Immemorabile. *immemorabilis.*
Immenſità. *Immenſitas.*
Immergere, conegare. *immergo, ſubmergo.*
Immeritamente, immeritevolmente. *immerenter, immerito.* A torto, *injuria.*
Immeritevole. *immerens.*
Immezzare, o immezzire, divenir mezzo. *molleſco, vietus fio.*
Imminente. *imminens.*
Immobile, che non ſi muove. *immobilis, motu vacans.*
Immoderanza. *immoderatio, incontinentia.*
Immoderatamente. *immoderate, immodice.*
Immoderato. *intemperans, immoderatus, immodeſtus.*
Immodeſtamente, ſenza modo. *immodeſte, immodeſtia.*
Immodeſtia. *immodeſtia, imprudentia.*
Immodeſto, inſolente. *inſolens, immodeſtus.*
Immondizia, ſporchezza. *impuritas, ſpurcitia, immunditiæ, arum.*
Immondo, ſporco, lordo. *impurus, immundus, illotus, ſordidus.*
Immortalità. *æternitas, immortalitas.*
Immortalare. *immortalitate donare, commendare æternitati.* Immortalarſi. *immortalitatem ſibi parere.*
Immortale. *immortalis, ſempiternus.*
Immortalmente. *perpetuo, æterno, immortaliter.*
Immoto, cioè non moſſo. *immotus, ſtabilis.*
Immutabile. *Immutabilis, ſtabilis.*
Impacciarſi, intromatterſi. *ſe immiſcere alicui rei, intermiſcere, interponere, aliena curare, in alienum apus ire.* Per aver cura, *cura, as.* Per aver da fare, *rem habere.*
Impaccio, cioè impreſa, o carico. *negotium, res ſuſcepta.*
Impaccio, diſturbo, e travaglio, *moleſtia, ſtia.* (*ferre.* dar impaccio. *negotium alicui faceſſere, ſolicitudinem in*- coſa di gran impaccio. *magni negotii res, admodum operoſa, curam, diligentiamque non mediocrem poſtulans.*
Impadronirſi. *potior, iris.*
Impalare la viti, mettere i pali. *pedo, dus, palo, lus, adminicula, adminiculor.*
Impalare, come fanno i Turchi. *palo, vel ſtipite configere, ſtipite aliquem ab imo ad ſummum transfigere, vel transfodere, adigere ſtipitem per medium.*
Impalato. *pedatus.* Degli uomini, *transfixus, confixus.*
Impallidare, o impallidire att. *pallorem afferre, gignere alicui rei.*
Impallidirſi. *palleo, palleſco.*
Impannata di carta, *feneſtra chartacea.* Di tela. *feneſtra linea, vel lintea.*
Impaniare. *viſco oblinere.*
Impaniato. *viſco correptus, illitus.*
Imparadiſare. *beo, as.*
Imparare. *diſco.*
Imparar a mente. *ediſco, ſcis, mandare memoriæ.*
Imparar bene. *addiſco, perdiſco.*
Imparar a ſpeſe ſue, o d' altri. *ſuis periculis diſcere, alieno periculo diſcere, facere periculum ſue, vel alienum ſumptibus, vel expenſis.*
Imparar a ſonare. *diſcere fidibus.*
Impareggiabile. *incomparabilis, inimitabilis.*
Impaſſibile. *nulli obnoxius curæ, vel dolori, impatibilis.*
Impaſtare, ridurre in paſta. *ſubigo, gis.*
Impaſtato come il pane. *ſubactus.*
Impaſtato, ingraſſato. *altilis, pinguis.*
Impaſtocchiare. *verba dare.*
Impaurire, mettere paura, ſpaventare, far paura. *terreo, deterreo, perterreo, terrefacio, territo.*
Impaurirſi, aver paura. *timeo, formido, horreo, eximeſco, terreri, metu affici, perturbari.*
Impaurito. *territus, perterritus, deterritus.*
Impaziente. *impatiens.*
Impazientemente. *impatienter.*
Impazienza. *impatientia.*
Impazzire, divenir pazzo. *inſanio, nis, furo.*
Far impazzire. *infatuo, dementa, ad inſaniam adigere.*
Impeciare, imbrattar di pece. *pico, cas, pice linere.*
Impeciato. *picatus.*
Impedimento, diſturbo. *impedimentum.*
Impedire, diſturbare. *impedio, præpedio, diſtineo.*
Impedito da faccende. *diſtentus occupationibus, negotiis implicatus, occupatus.*
Impedito da malattia. *præpeditus, impeditus morbo.*
Impedito dalla vecchiaja. *impeditus ætate.*
Impegnare. *oppignero, ras, dare pignori, ponere pignori.* Impegnarſi. *us ſe terpere.*
Impegno. *onus ſuſceptum, obligatio, officium, manus, fides.*
Impegolare. V. impeciare.
Impelare, cominciar a mettere peli. *pubeſco, ſcis.* Attaccar peli ad alcuno. *pilus alicui aſpergere.*
Impellicciare. *pellicolare.* metter la pelliccia. *pelliceam veſtem inducere.*
Impellicciato. *pellitus, a, um.*
Impennata, fineſtra di carta, e tela. *ſpecular, ris.*
Impenetrabile. *impenetrabilis.*
Impenitenza. *pertinacia, pervicacia, impœnitentia.*
Impennare, far pennute. *plumis, vel pennis velare, obducere.* Divenir pennuto. *plumeſco, is, plumo, as, plumas, vel pennas agere.*
Impennato. *pennatus, a, um.*
Impenſatamente. *inconſulte, inopinato, inconſiderate, nec opinate.*
Impenſabile. *inopinabilis.*
Impenſato. *inopinatus, repentinus, nec opinus.*
Imperare. *impero, eſſe cum imperio, imperio regere.* Imperare ſpeſſo. *imperito.*
Imperatore. *Imperator.*
Imperatrice. *Imperatrix.*
Imperciocchè. *nam, etenim, enim.*
Imperfettamente. *imperfecte.* (*tus.*
Imperfetto, non perfetto. *imperfectus, inchoatus, mancus.*
Imperfezione. *opus imperfectum, defectus.* (*um.*
Imperiale, pertinente all' Imperatore. *imperatorius, a,*
Imperio, dominio ſopra gli altri. *Imperium, poteſtas, ditio.*
Imperioſo. *imperioſus, ſuperbus.* (*ditio.*
Imperioſamente. *imperioſe.*
Imperioſità. *ſuperbia, faſtus.*
Imperocchè. *nam, enim, etenim, quippe.*
Impertinente. *alienus, abſurdus, ineptus.* Per faſtidioſo. *importunus.*
Impertinenza. *ineptia, importunitas, indecentia.*
Impertinentemente. *abſurde.*
Imperverſare, *furo, debacchor.*
Impeto, ed empito. *impetus, furor.*
entrar con empito. *irrumpo, irruo, impetum, vel impreſſionem facere.*

Impetuoſamente. *magno impetu, vi,*
Impetuoſo. *impetuoſus.*
Impetrabile, che facilmente ſi può impetrare. *impetrabilis.*
Impetrare, ottenere. *impetro, exoro, voti compotem fieri.*
Impetrazione. *impetratio, onis.*
Impetrire, farſi pietra. *indureſco.*
Impiagamento. *ulceratio, vulneratio.*
Impiagare. *ulcero, saucio.*
Impiagato. *ulceroſus, exulceratus.*
Impiaſtrare, far impiaſtro. *cataplaſma adhibere.*
Impiaſtricciare, imbrattare, ſporcare con coſa, che attacchi. *fœdo, conſpurco, coinquino.* (ma.
Impiaſtro, ed empiaſtro. *cataplaſma, emplaſtrum, malag-*
Impiaſtro lungo. *ſplenium, ii.*
Impiccare, e appiccare. *ſuſpendo, appendo, cervices frango.*
Impiccolire. *imminuo, decreſcere.*
Impiegare, investire. *pono, colloco, adhibeo.*
Impiego. *munus, officium.*
Impietà. *impietas, atis.*
Impigrire, divenir pigro. *pigreſco, langueſco, deſidem fieri, langueſco, aut deſidia detineri, torpere, langueſcere.* In ſenſo attivo. *deſidem reddere.*
Impinguare. *sagino.*
Impio, crudele. *impius, immitis, crudelis.*
Impiombare, coprir con piombo. *plumbo tegere, vel obducere.* Per ſaldar col piombo. *plumbo, as.*
Impiombatura, per la ſaldatura con piombo. *plumbatura.*
Impire, ed empire. *impleo, appleo, compleo, infercio.*
Implacabile. *inexorabilis, implacabilis.*
Implacabilmente. *implacabiliter.*
Implorare. *imploro, exposco.*
Impolitamente. *impolite, inſobrie.*
Imporre, dar commiſſione. *mando, præcipio.*
Imporre, per poner ſopra. *impono, is.*
Importante, d'importanza, coſa grave. *magnus, amplus, grandis, gravis, ſerius, ſeverus, magni momenti.*
Importanza, momento, rilievo. *gravitas, amplitudo, magnitudo, momentum.*
Importare, vale rilevare, eſſer d'intereſſe. *refert, hat, intereſt, erat.*
Importare, cioè dinotare. *significo.*
Importare, cioè aſcendere a qualche ſomma o valuta. *valeo.*
Importunare. *moleſtum eſſe, afferre moleſtiam.*
Importunità. *proterviras, importunitas.*
Importuno, proſontuoſo. *moleſtus, importunus.*
Importunamente. *importune.*
Impoſſeſſare, mettere in poſſeſſo. *in poſſeſſionem mittere.*
Impoſſeſſarſi, prender poſſeſſo. *poſſeſſionem occupare, potiri.*
Impoſizione. *tributum, vectigal.*
Impoſſibile. *quod eſſe, vel fieri non poteſt, impoſſibilis.*
Impoſſibilità. *impoſſibilitas.*
Impoſſibilitare. *impoſſibile reddere.*
Impoſtare, mettere le impoſte. *poſtes affigere.*
Impoſtemire, far poſtema. *in vomicam creſcere.*
Impoſtura. *calumnia.*
Impotente. *impos, tis, impotens, tis, viribus infirmus.*
Impotenza. *infirmitas, impotentia.*
Impoverire. *pauperio, depaupero, pauperem facio, vel efficio.*
Impoveririſi, in paupertatem, o miſeriam, egeſtatem incidere.
Impraticabile. *aſper, inhoſpitus, difficilis, barbarus.*
Imprecazione. *execratio, diræ.*
Impregnare. V. ingravidare.
Imprendere, cioè pigliare a operare. *aggredior, ſuſcipio.*
Impreſa *facinus.* Intraprendere, pigliar un'impreſa, metterſi a grande impreſa. *Egregium facinus aggredi, Ad res præclaras animum adjicere, adjungere, applicare, ſua ſtudia conferre, Præclaram in rebus induſtriam ſuam exercere, operam ponere, Magna ſuſcipere, res egregias, nobiles, præclaras, animoſe aggredi, præclara conari.*
Impreſa eroica, o onorata. *facinus præclarum.*
Impreſa ſcellerata. *ſcelus, ris, & facinus teterrimum.*
Impreſa di guerra. *expeditio, onis.*
Impreſa, corpo figurato, motto per significare qualche concetto. *inſigne, is.*
Impreſſione, vale impronto. *impreſſio, typus.*
Imprigionare, o mettere in prigione. *in carcerem conjicio.*
Imprimere. *imprimo.*
Imprentare, per effigiare. *imprimo.* Per coniare, o batter moneta. *ſigno, percutio, cudo.*
Impronto, immagine impreſſa in qualche coſa. *effigies, imago, forma, nota, ſignum.* Impronto di ſigillo. *ſignum.* Impronto di moneta. *forma, nota.*
Improntamento. *impreſſio.*
Improperio. *exprobratio, opprobrium, convicium.*
Improporzionato. *inconveniens.*
Impropriamente. *improprie.*
Improſperito. *proſpera fortuna orbus.*
Improverare, rinfacciare, buttar in occhio. *exprobro, impropero.*
Improvvidamente. *improvide.*
Improvvido. *improvidus.*
Improvviſo, aggett. all'improvviſo, alla ſprovviſta. *improviſus, imprudens.*
All'improvviſo, adv. alla ſprovviſta. *improviſo, imparate.*
Improvviſto, o ſprovviſto. *imparatus, a, um.*
Imprudente, non prudente. *imprudens, entis.*
Imprudentemente. *imprudenter.*
Imprudenza nell'operare. *imprudentia, æ.*
Impudicamente. *impure, impudice.*
Impudicizia. *impudicitia, æ.*
Impudico, diſoneſto. *impudicus, inhoneſtus.*
Impugnare. *impugno, oppugno.*
Impugnare, cioè ſtrignere con pugno. *ſtringo, diſtringo.*
Impugnatore. *adverſarius, oppugnator.*
Impulſore, diceſi colui, che induce a far qualche coſa. *impulſor, auctor.*
Impunito, non punito. *impunitus, a, um.*
Impunità. *impunitas, atis.*
Impunità, cioè licenza di far male. *impunitas ſcelerum.*
Impunitamente. *impune.*
Impuro. *impurus.*
Imputare, val attribuire. *adſcribo, imputo, tribuo, aſſigno.*
In, è prepoſizione, che ſerve ora all'ablativo, ed ora all'accuſativo. *In.*
Inabile. *inhabilis, non aptus, ineptus.*
Inabitabile. *inhabitabilis.*
Inacceſſibile. *inacceſſus.*
Inacerbare. *exaſpero.*
Inacerbire, divenir acerbo. *exacerbeſco.*
Inacerbito, divenuto acerbo. *exacerbatus.*
Inacetire, divenire aceto. *aceſco, acreſco, coaceſco.*
Inalberare, cioè alzare. *attollo.* Inalberarſi, adirarſi. *furere, excandeſcere.*
In alcun luogo. *uſpiam, alicubi.*
In altro luogo. *alibi.*
In altro tempo. *alias.*
Inamabile. *inamabilis.*
Inamicare, far amico. *concilio.* (dere
Inanimato. *inanimus.*
Inanimare, dar animo. *confirmo, erigo, excito, animum ad-*
In aperto. *palam.*
In arbitrio, in podeſtà. *in manu.*
Inarborare, piantar alberi. *arbores plantare.* Per innalzare. *tollere, extollere, erigere.*
Inarcare. *incurvo.*
Inargentare. *argento tegere, obducere.*
Inargentato. *argentatus, inargentatus.*
Inaridire, divenir arido. *inareſco.*
Inarrivabile. *inacceſſus.*
Inaſpettatamente. *improviſo, nec opinato.*
Inaſpettato. *inexpectatus.*
Inaſprire, incrudelire. *exaſpero, effero, ras.* Per divenir aſpro. *ſævio.*
Inavvedutamente. *incaute, inconſiderate.*
Inavvertentemente. *imprudenter.*
Inavvertenza, imprudenza. *temeritas, imprudentia.*
In breve, in brevità, brevemente. *brevi, breviter, propediem.*
Imbroglione. *tricæ, onis.*
In buon'ora, cioè di grazia. *obſecro, amabo.*
Incadaverire. *putreſco, tabeſco.*
Incagliare, fermarſi ſenza poter andar innanzi. *hærere.*
Incalcinare, intonicare. *incruſto, as, tectorium inducere.*
Incalcinamento. *tectorium.*
Incallire, far il callo. *occalleſco.*
Incalmare. *inſero, is.*
Incalmatore. *inſitor, oris.*
Incalmazione. *inſitio.*
Incalzare. *inſto, urgeo, fugo.*
In cambio di lui. *pro illo, eius loco.*
Incamerare, confiſcare. *confiſco, as.* (cere.
Incamiciare, incalcinare. *tectorio obtegere, tectorium indu-*
Incamiciatura. *tectorii inductio.*
Incamminare. *viam dare.*
Incamminarſi. *iter ingredi, proficiſci, inire viam.*
Incanchérito. *exulceratus.*
Incantamento, incanteſimo. *incantamentum, carmen, carmen magicum, veneficium, faſcinum.*
Incantare. *incanto, excanto, faſcino.*
Incantare, cioè vender all'incanto. *auctionor.*
Incantatore, chi incanta. *veneficus, incantator.*
Incantatrice. *venefica, ſaga.*
Incanto, cioè vendita de' beni. *auctio, onis.*
Incanto, cioè il luogo, dove ſi vendono i beni. *atrium, o forum auctionarium.*
Incanutire. *caneſco.*
Incapace. *incapax, ineptus, incapax.*
Incapeſtrare, legare col capeſtro. *capiſtro, ſtras.*
Incappare. *incido, pedem offendo.*
Incappucciare. *caput obducere, o obvolvere.*
Incappucciamento. *obductio capitis.*
Incappucciato. *capite obducto, o obvoluto.* Che ha il cappuccio. *cucullatus.*
Incapriccirſi, oſtinarſi. *obfirmare animum.* Per innamorarſi. *amore capi.*
Incaricare. *onero, as, onus imponere, ſarcinam imponere, mandare, committere.*
Incarco, peſo, ſoma. *onus, eris, ſarcina, æ.*
Incarco di teſta, cioè peſamento. *gravedo, inis.*
Incaricato. *onuſtus, a, um.*
Incarico. *onus*
Incarnatino. *helvolus, coloſſinus, carneum colorem habens.*
Incarnato, colore. *carneus, helvus color.*
Incarnarſi. *carnem fieri.*
Incarognarſi. *fœtor.*
Incartare, o incartocciare. *chartis amicire, involvere.*
Incaſtrare. *coagmentare, compingere, committere.*
Incaſtrato. *coagmentatus, compactus.*
Incaſtramento. *compactio, compages, coagmentatio.*
Incaſtro. *compagis inſtrumentum.*
Incaſtratura. *commiſſura, æ.*
Incatenare. *vincio, injicere catenas.*
Incavare. *cavo, excavo.* Cavar ſotto. *ſuffodio, incavo.*
Incavato. *cavatus, excavatus.*
Incavatura. *cavatio, onis.*
Incavezzare, mettere la cavezza. *capiſtro, as.*
Incautamente, ſciocchemente. *improvide, imprudenter.*
Incauto, cioè poco accorto. *incautus, improvidus, impru-* (dens.
Incendiario. *incendiarius.*
Incendio, abbruciamento. *incenſio, incendium.*
Incendere, o incendiare. *incendo, cremo.*
Incenerire. *cinefacere, in cinerem redigere.*
Incenſare, *thus dare, incendere, adolere, offerre.*
Incenſo, gomma odorata. *thus, uris.* D'incenſo. *thureus.*
Incentivo. *incitamentum.*
Inceramento. *ceratura.*
Incerare. *cero, ras, incero.*
Incerato. *ceratus, inceratus, et tabula cerata.*
Incertezza. *ambiguitas, res incerta, dubium.*
Incerto, dubbio. *incertus.*
Inceſſantemente. *aſſidue, ſine intermiſſione, indeſinenter.*
Inceſto, congiunzione carnale illecita con parenti, o Religioſi. *inceſtus, e inceſtum.*
Inceſtuoſo. *inceſtus, a, um.*
In che luogo, cioè dove, quando ſignifica ſtato. *ubi? ubinam gentium?* quando ſignifica moto, *quo?*
Inchiappare. V. inciampare.
Inchiavare, chiudere, o ferrare con chiave. *claudo, dis, clave claudere.*
Inchiavare col catenaccio. *peſſulum oſtio obdere.*
Inchiavato. *clauſus.*
Inchieſta. *inquiſitio, inveſtigatio.*
Inchinare. *inclino, reclino.*
Inchinare, cioè riverire. *colo, veneror, ſaluto.*
Inchinato all'ingiù. *proclivis, declivis.*
Inchinato. *inclinatus, propenſus.*
Inchino. *reverentiæ ſignum, ſalutatio.*
Inchiodare. *figo, is, clavis ſuffigo.*
Inchiodato. *fixus, clavis ſuffixus.*
Inchioſtrare. *atramento fœdare.*
Inchioſtro, con cui ſi ſcrive. *atramentum, ti.*
Inciampare, intoppare. *offendo, dis, incido.*
Inciampare in alcuno. *offendere aliquem.*
Inciampare al bujo. *offendere in tenebris.*
Inciampare in una pietra. *offendere ad lapidem.*
Inciampatore. *offenſio.*
Inciampo. *offendiculum.*
In ciaſcun luogo. *ubique.*
Incidentemente. *obiter.*
Incidenza. *digreſſio.*
Incignere. V. ingravidare.
Incino, uncino, rampino. *uncus, harpago, onis.*
Incino di mare, peſce detto riccio. *echinus, herinaceus.*
Inciota. *grumus.*
In circa. *circum, circa, circiter.*
Incitamento, incitazione. *incitatio, incitamentum.*
Incitare, provocare. *excito, laceſſo, impello, provoco.*
Incitar ad ira. *ad iram impellere, provocare.*
Incitare ſdegno ad alcuno. *alicui ſtomachum facere.*
Incitar a collera. *movere ſtomachum.*
Incitar a far quiſtione, *ferro laceſſere.*
Incitar a far male. *ad maleficium impellere.*
Incitar al vomito. *provocare vomitum.*
Incitar a combattere. *provocare ad pugnam.*
Incitar a ſcrivere. *laceſſere epiſtolis.*
Incitatamente. *incitate.* (tus.
Incitato, provocato, e moſſo. *impulſus, incitatus, provoca-*
Incitatore, che incita a far qualche coſa. *impulſor, oris, auctor.*
Incitazione. V. incitamento.
Incitazione al vomito. *nauſea, æ.*
Incivile, ſenza civiltà, ruſtico. *inurbanus, incivilis.*
Incivilmente, ruſticamente. *inurbane, inurbanitas.*
Inclemente. *inclemens.*
Inclinato. V. inchinato.
Inclinazione. *inclinatio, propenſio.*
Inclito, famoſo, di gran nome. *inclytus, clarus.*
Incodardire. *conſternari, cadere animis.*
Incognitamente. *clam.*
Incognito, non conoſciuto. *ignotus, incognitus.*
Incollamento. *glutinamentum, conglutinatio.*
Incollare. *glutino, as, conglutino, as.*
Incollato. *glutinatus.*
Incollatore. *glutinator.*
In collera. *iracunde.*
Incolpabile. *innocens, inculpatus.*
Incolpare, dar la colpa. *criminor, arguo, inſimulo, incuſo, crimini do.*
Incolpare alcuno. *conferre culpam in aliquem, dare culpæ, dare crimini, vitio alicui.*
Incominciamento. *inceptio, initium, principium, exordium, inceptum.*
Incominciare, principiar, dar principio. *incipio, exordior, inchoo.*
Incominciare a dire la ſua opinione. *ingredi ad explicandam ſuam ſententiam.*
Incominciare l'amicizia con alcuno. *inſtituere amicitiam cum aliquo.*
Incominciar l'opere. *aggredi opus, & ad opus.*
Incominciar impreſe generoſe. *aggredi res præclaras.*
Incominciato. *inchoatus, cæptus.*
Incomodamente, cioè male a propoſito. *incommode.*
Incomodità, ſcomodità. *incommodum, incommoditas.*
Incomodo, cioè dannoſo, e nocivo. *incommodus, a, um.*
In compagnia, inſieme. *ſimul, una.*
Incomparabile, ſenza paragone. *incomparabilis.*
Incomportabile. *non ferendus.*
Incomparabilmente. *ſine comparatione.*
Incomprenſibile. *incomprehenſus, incomprehenſibilis.*
In concluſione. *denique, demum.*
In confuſo. *ſine ordine, confuſe.*
In conſeguenza, vale conſeguentemente. *deinceps, conſequenter.*
Ne viene in conſeguenza. *Sequitur inde, fit inde.*
Inconſideratamente, ſenza conſiderazione. *inconſiderate, temere.*
Inconſiderato, chi non conſidera quel, che fa. *inconſideratus, temerarius, imprudens, expers conſilii, inops rationis.*
Incontanente, ſubito. *illico, confeſtim, e veſtigio, continuo, illico.*
Inconſentabile. *inſatiabilis.*
Incontinente, ſenza continenza. *intemperatus, incontinens, impotens.*
Incontinente, cioè libidinoſo. *libidinoſus, intemperans.*
Incontinente nel parlare. *impotens, effrenatus, animo impotenti.*
Incontinentemente, ſenza continenza. *incontinenter.*
Incontinenza. *intemperantia, incontinentia.* (mi.
Incontinenza d'animo. *impotentia animi, effrænatio ani-*
Incontinenza di parole. *nimia loquendi licentia.*
Incontrare, ſcontrare. *occurro.*
Ciò, che incontriamo. *obvius, a, um.*
Andar incontro. *obviam ire, obviam procedere, occurrere.*
Incontrare, cioè avvenire. *evenit, accidit.*
Incontrare, cioè urtare. *offendo.*
Incontraſtabile. *certiſſimus, perſpicuus, veriſſimus.*
Incontro, l'atto dell'incontrare. *occurſus, concurſus.*
Incontro, come l'incontro de' nemici. *incurſio.*
Incontro, cioè urtamento. *offenſio, onis.*

Incontro,

Digitized by Google

Incontro, e incontra avverbialmente. *obviam*.

Incontro, cioè dirimpetto, per faccia. *e conſpectu, contra, e regione*.

Inconveniente, ſconvenevole. *abſonus, abſurdus, indecorus, inconveniens, indecens*.

Inconveniente, ſuſt. *incommodum*.

Inconvenientemente, ſconvenevolmente. *abſurde, indecore*.

Incorazzato, armato di corazza. *loricatus*.

Incordare inſtrumenti da ſuono. *fides tendere*.

Incoronare, ornar di corone. *corono, as*.

Incoronato. *coronatus, ſertis redimitus*.

Incorporare, e ridurre più coſe in un corpo. *concorporo, commiſceo*.

Incorrere, cadere, intoppare. *incido, dis*.

Incorrigibile. *inemendabilis*.

Incorrotto, ſchietto, intiero. *integer, intactus, incorruptus, inviolatus*.

Incortare, accorciare. *brevio, abbrevio*.

Incortare, per ritirare. *contraho, his*.

Incortato, ritirato. *contractus*.

Incoſtante, mutabile, inſtabile. *inconſtans, inſtabilis, levis*.

Incoſtantemente. *inconſtanter, leviter*.

Incoſtanza, leggerezza. *inconſtantia, inſtabilitas, levitas*.

In coteſto luogo, cioè dove ſei tu, coſti. *iſtic*.

Increato. *æternus, increatus*.

Incredibile, da non credere. *incredibilis, & le*.

Incredibilmente, ſopra il noſtro credere. *incredibiliter, ſupra quam cuique credibile eſt*.

Incredulo, che non crede facilmente. *incredulus*.

Incredulità. *diffidentia, incredulitas*.

Increſcere, dolerſi, rincreſcere. *tædet, piget*.

Increſcere, per venire a noja. *eſſe moleſtum, affici moleſtia*.

Increſpare. *criſpare, corrugare*.

Increſpato. *rugoſus, corrugatus, criſpus*.

Incretato, imbrattato di creta. *cretatus, a, um*.

Incrocicchiare, o incrocicchiare, formare in croce. *decuſſo, as, cancellatim diſpono*.

Incrocicchiatamente, in forma di croce. *decuſſatim, cancellatim*.

Incroſtare, coprire di croſte. *cruſto, incruſto, cruſta integere, cruſta obducere*.

Incroſtamento. *incruſtatio*.

Incroſtatore, colui, che incroſta. *cruſtarius, ii*.

Incrudelire, far crudele, provocare a crudeltà. *efferо, exaſpero*.

Incrudelirſi, divenir crudele. *crudeſco, ſævio, efferor*.

Incrudire, inaſprire, divenir crudo. *crudeſco, is*.

Incudine, ancudine, dove ſi batte il ferro. *incus, udis*.

Inculcare. *inſto, urgeo, inculco*.

Inculto, non coltivato, non ornato. *incultus, a, um*

Incurabile, che non può guarire. *immedicabilis, inſanabilis*.

Indarno, in vano. *fruſtra, incaſſum, nequicquam*. (lis.

Indebitamente. *injuſte, immerito*.

Indebitarſi, far debito. *æs alienum contrahere, ære alieno cogere, vel conflare, ære alieno ſe obſtringere*.

Indebitato, pieno di debiti. *obæratus, ære alieno gravatus*.

Indebito. *indebitus, a, um, injuſtus, a, um*.

Indebolire, infiacchire, levar le forze. *infirmo, enervo, debilito, infringo*.

Indebolirſi per fame. *confici fame*.

Indebolito. *debilitatus, extenuatus, enervatus, fractus, infirmus, vel imminutus*.

Indecente. *indecens, inconveniens*.

Indeciſo. *dubius, ambiguus, anceps*.

Indeclinabile. *indeclinabilis*.

Indefinito. V. Indeterminato.

Indegnamente. *indigne*.

Indegnità. *turpitudo vel, indignitas*.

Indegnazione, indegnamento. *indignatio*.

Indegno. *indignus*.

Indegno di grazia. *indignus qui impetret*.

Indegno di vita. *indignus qui vivat*.

Indelebile. *indelebilis*.

Indemoniato. *fanaticus, lymphatus, cerritus, larvatus*.

Indennità. *immunitas*.

Indeterminatamente. *non definite, indefinite*.

Indeterminato. *non definitus, incertus, indefinitus*.

Indevoto. *irreligioſus, impius*.

Indi, cioè di là. *inde*.

Indice, tavola d'un libro. *index, icis, elenchus*.

Indicibile, indicevole. *ineffabilis, inenarrabilis*.

Indicibilmente. *ſupra quam dici poſſit, inexplicabiliter*.

Indietreggiare, tirarſi in dietro. *retrocedo, regredior, ſe retro agere*.

In dietro. *retro, retrorſus, retrorſum*.

chiamar in dietro. *revoco*.

laſciar in dietro. *omitto*.

Indifferente. *indifferens*.

Indifferentemente. *indifferenter, indiſcriminatim, ſine diſcrimine*.

Indifferenza d'animo. *æquanimitas*.

Indigeſtione. *cruditas, atis*.

Indigeſto. *crudus, incoctus, indigeſtus*.

In dileguo, andare in dileguo. *abire in longinquas regiones, abire longiſſime*.

Indirettamente. *oblique*.

Indiretto. *obliquus*.

Indirizzare. *dirigo*.

Indirizzare le lettere. *mittere literas*.

Indirizzare il viaggio. *iter dirigere*.

Indirizzo. *miſſio, directio*.

Indiſciplinato. *ignarus, rudis*.

Indiſciplinato, cioè ſcostumato. *effrenatus, male moratus*.

Indiſcretamente, vale ſenza prudenza. *temere, imprudenter, inconſulte, vel inconſulto, inconſulte, ac temere*. Per ſmoderatamente. *immoderate, immodice*.

Indiſcreto, poco diſcreto. *imprudens, inconſultus, inconſideratus, immodeſtus*.

In diſparte, appartatamente. *ſeorſum, ſecreto*.

Indiſpenſabile. *quod remitti non poteſt*.

Indiſpoſizione, quanto al corpo, mala diſpoſizione. *ægrotatio, ægritudo, adverſa, infirma, incommoda, ægra valetudo, infirmitas, imbecillitas*.

Indiſpoſizione del tempo. *intemperies, intemperiſtas*.

Indiſpoſto. *infirmus, imbecillis, æger, ægrotus, morbo laborans*.

Indiſſolubile, che non ſi può diſſolvere. *indiſſolubilis*.

Indiſtintamente. *indiſtincte*.

Indiſtinto, non diſtinto. *indiſtinctus*.

In diverſe maniere. *multimodis*.

In diverſe parti. *diverſe, multifariam*.

Indivia, ſorta d'erba. *intubus*.

Individuo, che non ſi può dividere. *individuus, inſecabilis*.

Indiviſibile, inſeparabile. *individuus*.

Indivinaglia, giuoco, indovinamento. *divinatio, ænigma*

Indiviſo, non ſeparato. *indiviſus*.

Indivoto. *impius, irreligioſus*.

Indizio. *ſignum, argumentum, indicium*.

Indocile. *indocilis*.

Indocilire. *rude, tardum, hebes ingenium*.

Indolcire, addolcire, far dolce. *edulco, as, dulcem facere, vel efficere*. Per mitigare. *tempero, lenio, mollio, emollio, placo, mulceo*.

Indolcirſi. *dulceſco, dulcem, vel dulce fieri*. Per mitigarſi. *miteſco, lenior, mulceor, emollior*.

Indolcito. *dulcis effectus, mollitus, lenitus*.

Indolenza, privazione di dolore. *indolentia, doloris vacuitas, a dolore vacuitas*. Per lamento. *querela*.

Indole. *indoles*.

Indomabile, indomito, che non ſi può domare. *indomabilis, indomitus, ferox*.

Indomato, non domato. *indomitus, ferox*.

Indorare. *inauro, as, auro tegere, vel oblinire, auro abducere, auro tegere, vel operire, auro perfundere, aurum alicui rei inducere*.

Indorato. *auratus, inauratus*.

Indoratore. *inaurator*.

Indoratura. *aureum ornamentum, auri inductio*.

Indormentato. *ſoporatus, ſopitus*.

Indoſſo, avverb. Aver indoſſo. *indutum eſſe*.

Indotato, ſenza dote. *indotata*.

Indotto, ignorante. *indoctus, imperitus, rudis*.

Indovinare, divinare, predire le coſe future. *divino, addivino, ariolor, prædico, is, prænuntio, vaticinor, præſagio, auguro, auguror, aſſequi conjectura, conjicio*.

Indovinamento. *divinatio, vaticinium*.

Indovinamento per uccelli. *augurium, ii*.

Indovinamento dal volar degli uccelli. *auſpicium*.

Indovinato. *divinatus, a, um*.

Indovinatore. *divinus*.

Indovinatrice. *aruſpica, vates*.

Indovinello. *ænigma, ſcirpus*.

Indovino. *divinor, divinans, divinator, ariolus, aruſpex, vates*. arte d'indovinare. *ars divinandi, aruſpicina*.

Indovino per la fronte. *metopoſcopus*. Per ſogni. *conjector ſomniorum*. Per volato, o canto degli uccelli. *augur*. Per l'oſſervazione delle viſcere delle beſtie. *aruſpex*. Con le ſorti. *ſortilegus*.

Indrizzare. V. indirizzare.

Indubitatamente. *certe, ſine dubio, procul dubio, ſine ulla dubitatione, ſine ulla controverſia*.

Indubitatamente ſapere. *certe, vel certo ſcire, certum, & exploratum habere*.

Indubitato. *certus, exploratus, minime dubius*.

In due dì. *biduo*. In due modi. *dupliciter*.

Indugiare, tardare, in ſenſo attivo. *retardo, tardo, detineo, retineo, moram afferre, inferre, injicere, nectere, cunctationem injicere*. In ſenſo neutro. *moror, commoror, immoror, cunctor, ſedeo, ceſſo, moram trahere*.

Indugiato, ritardato. *moratus, a, um*.

Indugiatore, lento. *cunctator*.

Indugio, tardanza, dimora. *mora, cunctatio, ceſſatio*. Senza indugio. *ſine mora, ſtatim, confeſtim, e veſtigio*.

Indulgenza. *indulgentia*.

Indurare, o indurire. *duro, eduro, induro*.

Indurire la carne. *aſtringere carnem*.

Indurirſi. *dureſco, obdureſco*.

Indurirſi pe'l freddo. *abrigeo*.

Indurito, e indurato. *duratus, ta, tum*.

Indurre, vel perſuadere. *induco, ſuadeo*.

Indurſi, *inducere animum, adduci, imperare a ſe, perſuadere ſibi*.

Induſtria, diligenza. *induſtria*.

Induſtriarſi. *ſtudere, conari*.

Induſtrioſamente, con induſtria. *induſtrie*.

Induſtrioſo. *gnavus, induſtrius, ſolers*.

Induttore. *impulſor, oris*.

Induzione. *inductio*.

Inebbriare, voce latina, vel imbriacare. *inebrio, as*.

Ineffabile, che non ſi può dire. *ineffabilis, e le*.

In effetto, certamente. *plane, quidem, omnino*.

Ineguale. *inæqualis, le*.

Inelegante, non elegante. *inelegans, inſcitus, impolitus*.

Inelegantemente. *ineleganter*.

Ineloquente, ſenza eloquenza. *indiſertus*.

Inerme, diſarmato. *inermis*.

Ineſcare, adeſcare, attraere. *ineſco, illicio, allecto, irretio*.

Ineſcamento. *illecebræ, arum, illectus, ctus, illicium, ii*.

Ineſcato, adeſcato. *illectus, irretitus*.

Ineſcuſabile, che non ſi può ſcuſare. *inexcuſabilis*.

Ineſtricabile. *inextricabilis*.

Inesperto, che non ha ſperienza. *inexpertus*.

Ineſtimabile, che non ſi può ſtimare. *ineſtimabilis*.

In eterno, eternamente. *æternum, æterno*.

Inettamente, ſcioccamente. *inſulſe, inepte*.

Inettitudine, goffezza. *inepţia, inſulſitas*.

Inetto, ſciocco. *ineptus, inſulſus*.

Infaccendato, affaccendato. *ſolicitus, negotioſus*.

In faccia. *coram*.

Infaldare. *rugo, corrugo*.

Infallibile. *certus, indubitatus*.

Infamare, vituperare. *dedecoro, infamem facere, ſpoliare fama, notam inurere, male exiſtimare de aliquo*.

Infamato. *notatus, fama ſpoliatus*.

Infame, di triſta fama. *infamis, ignominioſus*.

Infamia, vitupero. *infamia, dedecus, ignominia*.

Infangare, imbrattare di fango. *oblimo, as, deluto, as*.

Infangato. *lutulentus, in luto demerſus*.

Infantare, partorire. *pario*.

Infante, fanciullino. *infans, puerulus*.

Infanteria. *pedeſtatus*.

Infanzia la prima età dell'uomo. *infantia*.

Infardellare. *ſarcinas colligere*.

Infaſtidiare, cioè dar faſtidio. *afficio moleſtia, afferre moleſtiam*. Vedi faſtidio.

In fatti. *enimvero, omnino, re vera*.

Infedele. *infidus, perfidus*.

Infedele, cioè nemico della Fede Criſtiana. *Fidei Chriſtianæ hoſtis, Chriſtiano nomini infenſus*.

Infedelmente. *perfidioſe, infideliter*.

Infedeltà. mancamento di fede. *perfidia, infidelitas*.

Infelice, sfortunato, mal'avventurato. *infortunatus, infelix, miſer*. (ſis.

Infelicemente, sfortunatamente. *miſere, infeliciter, infauſte*.

Infelicità, mala ventura. *miſeria, infortunium*.

Infeliciſſimo. *infeliciſſimus*.

Infelicitare. *infelicem facere*.

Infellonire. *ſævio, furo*.

Infemminire, effemminare. *effemino, as*.

Infemminirſi. *effeminor, aris*.

Infemminito. *effeminatus, a, um*.

Inferiore, da manco. *inferior*.

Inferior di età. *natu minor*.

Inferior di facoltà. *inferior fortunis*.

Inferior luogo. *inferior locus*.

Inferire, voler dire. *ſignifico, colligo*.

Infermarſi, malarſi. *ægroto, as, ægreſco, morbo affici, corripi*.

Infermeria. *valetudinarium*.

Infermiccio, cagionevole, mal ſano. *valetudinis non ſatis firmæ, valetudinarius*.

Infermiero. *valetudinarius, ii, præfectus valetudinarii, ſervus ab ægris*.

Infermità, malattia. *morbus, valetudo, valetudo ægra, adverſa, infirma, mala, ægritudo, ægrotatio, infirmitas*. Cadere in grave infermità. *in gravem morbum incidere, morbo affici difficillimo*. V. infermità.

eſſere in infermità. *ægrotare, in morbo eſſe, morbo affici, morbo affligtari, vel conflictari, morbifero morbo urgeri, adverſa valetudine affici*.

Infermo, malato. *æger, ægrotus, infirmus, morbo laborans*.

Infernale, dell'Inferno. *Tartareus, Infernus, Stygius*.

Inferno. *Inferi, orum, Tartara, orum, Orcus, Erebus, Styx, (ygis*.

Inferocire. *ferocio, efferor, ſævio*.

Inferriate. *clathri ferrei*.

Infervorare. *inflammo, excito*.

Infeſtamente. *moleſte, infeſte*.

Infeſtamento, noja. *moleſtia, vexatio*.

Infeſtare, moleſtare, dar noja. *vexo, infeſto, afficere moleſtia*. (ſtia.

Infeſtatore, che moleſta. *infeſtator*.

Infeſtiſſimo. *infeſtiſſimus*.

Infettare, corrompere, guaſtare. *inficio, corrumpo*.

Infettato, ammorbato. *morbidus, corruptus, infectus*.

Infettatore. *corruptor*.

Infezione, corruzione. *contages, contagium, contagio, corruptio, peſtis*.

Infiacchire, indebolire. *debilito, as*.

Infiagione, gonfiamento. *tumor, inflatio, inflatus, us*.

Infiammagione. *ardor, inflammatio*. Quando ſignifica ire, o ſdegno. *excandeſcentia*. (do.

Infiammare, accendere. *inflammo, accendo, incendo, ſuccendo*.

Infiammarſi d'ire. *exardeſcere, o ardere iracundia, efferri iracundia*.

Infiammato, *incenſus, accenſus, inflammatus, candens*.

Infiammazione. V. infiammagione.

Infiare, enfiare, gonfiare. *inflo, tumefacio*.

Infiarſi, e gonfiarſi. *tumeo, intumeſco*.

Infiato, gonfiato. *inflatus*.

Infiatura. vedi infiagione.

Inficcare. vel ficcar dentro. *infigo, ſuffigo, configo*.

Infierire. *ſævio, crudeſco, crudeliter agere in aliquem*.

Infilzare, cioè forare. *transfodio, transfigo*.

Infilzare, cioè mettere in filza. *trajicere, transfigere*.

Infimo, di baſſa condizione. *infimus*.

Infinattantochè. *quoad, donec*.

In fine, cioè finalmente. *tandem, denique*.

Infino da oggi. *ad hunc diem*.

Infin'ad ora. *haſtenus, adhuc*.

Infino che, fin a tanto che. *donec, quoad, quouſque, uſque dum, uſque eo dum, uſque adeo dum, aſque donec, uſque adeo donec, tamdiu, quoad, uſque eo quoad, uſque adeo quo, tantiſper dum, adeo dum, tantiſper dum*.

Infin'a quanto? *quouſque tandem? quamdiu?*

Infin alla bocca. *ore tenus*.

Infin al collo. *collo tenus*.

Infino allora. *etiam tum, etiam tunc*.

Infin all'ultimo. *ad extremum*.

Infin da i primi tempi. *jam uſque ab ultima hominum memoria*.

Infin dalle faſcie. *uſque a cunabulis*.

Infin da principio. *uſque ab initio*.

Infin di coſtà. *uſque iſthinc*.

Infin qua. *horſum, uſque huc, uſque adhuc, haſtenus*.

Infingardaggine. *inertia, ignavia*.

Infingardo, poltrone. *iners, piger, ignavus, ſegnis, deſes*.

Infingere. *ſimulo, diſſimulo*.

Infinitamente, ſenza fine. *infinite*.

Infinito, ſenza fine. *infinitus, interminatus, immenſus*.

Infinità. *infinitas*.

Infinocchiare. *verba dare*.

Infintamente. *ficte*.

Infiorare, ſpargere di fiori. *flores alicui aſpergere, vel inſpergere, aliquem floribus aſpergere, ornare floribus*.

Infiorire, o infiorirſi. *floreſco, flores fundere, nitere, vel indui floribus, ſe floribus induere, flores ſe tegere*.

Infirmità, cioè debolezza. *infirmitas, imbecillitas*.

Infirmità, cioè malattia. *morbus, ægritudo, valetudo, infirmitas*.

Infirmità grave. *morbus gravis, difficilis, vehemens*.

Influenza, e influſſo. *influxio, influxus*.

Influire. *influere*.

Infocare. *inflammo, incendo, ſuccendo, candefacere*.

Infocarſi. igneſco, candeſco, excandeſco, incandeſco, tandeſco.
Infocato. igneus, candens, candefactus, accenſus, incenſus, inflammatus.
Infondere. infundo, dis.
Informare, dar cognizione di ciò, che non ſi ſa. doceo, erudio, inſtruo.
Informarſi, cercar informazione. cognoſco, inquiro.
Informato. edoctus, ſciens, conſcius.
Informazione. notio, notitia, ſcientia.
Informe, sformato. informis.
Infornare, o mettere in forno. in furnum injicere, indere, immittere.
In forſe, val in dubbio. dubie, in ancipiti, in ambiguo.
Infortire, divenir aceto. Aceſcere.
Infoſcare, oſcurare. infuſco, obnubila, obvela, obtenebra, tenebras offundere, vel obducere.
Infoſcarſi la luce degli occhi. calige, as.
Infoſcarſi gli occhi nel Sole. caligare ex Sole.
Infoſcato. caliginoſus, obſcurus.
Infoſcazione. caligatio.
Infra, intra, tra. inter. infra le mani. inter manus.
Infracidare, o infracidire. putrefacio, corrumpo.
Infracidarſi. fraceo, fraceſco, marceſco, tabeſco, putreſco, putreſio. (ptus.
Infracidito. putrefactus, putris, putridus, marcidus, corru-
Infra il cenare. inter cœnam, inter cœnandum.
Infragidere, ſturbare, rompere il capo con parole. obtundo, obſtrepo.
Infralire, divenir frale. debilitari.
Inframmettare. interpono, interjicio.
Infrangere, peſtare. tundo, is, comminuo.
Infrantoio, ſtrumento da frenger ulive. fractorium, trape-
Infraſcritto. infraſcriptus. (tus.
Infreddare, patir infreddatura. epiphora laborare.
Infreddamento, infreddure, moſſa di catarro per freddo. epiphora, diſtillatio.
Infreſcare, rinfreſcare. refrigerare.
Infretta, cioè frettoloſamente. feſtinanter, feſtine, feſtinata, raptim.
Infrettarſi. accelero, propero, mature.
Infrondare, mettere le frondi. frondeo, frondeſco, ſcis.
In frotta. catervatim, confertim, turmatim.
Infruttuoſamente. fruſtra, incaſſum.
Infruttuoſo, che non rende frutto. infructuoſus, ſterilis.
In fuor che, eccetto che. præter, extra.
In fuori, in fuora. exterius, extra.
In furie. furenter.
Infuriare, far furioſo. furio, as, furore concitare, in furorem agere.
Infuriarſi, divenir furioſo. furo, is.
Infuriato, fuor di ſe. furiatus, furore percitus.
Infuriato grandemente. furibundus.
Infuſo, meſſo in infuſione. infuſus. Per bagnato. madidus.
Infuſione. infuſio, onis.
Ingabbiere. cavea includere.
Ingagliardirſi, pigliar vigore. invaleſco. (ba.
Ingannare. decipio, fraudo, defrauda, fallo, ſeduco, do ver-
Ingannare l'opinione d'alcuno. fallere opinionem alicujus.
Ingannare con luſinghe. pellicio, is.
Ingannarſi, pigliar errore. hallucinor, fallor, decipior, errore ducor.
Ingannato. circumventus, deceptus, fraudatus, ſeductus.
Ingannatore. fraudator, deceptor, fallax, ſubdolus.
Ingannevole. fallax.
Inganno, fraude. fallacia, fraus, dolus, captio, deceptio, circumventio, tricha.
con inganno. fallaciter.
picciolo inganno. captiuncula.
Ingarbugliare. confundo, perturbo.
Ingegnarſi, cercare, sforzarſi. ſtudeo, conor, do operam, intendo, ingenium adhibeo, huc confero, intendo aciem ingenii, acuo ingenium.
Ingegnere. architectus, machinator.
Ingegno, diſcorſo naturale. ingenium, induſtria. ſenza ingegno. hebes, etis, ſtupidus, a, um. bell'ingegno, agget. ingenio præſtans.
Ingegno bello, ed eccellente. ingenium elegans, & excel-
Ingegno groſſolano. ingenium hebes. (lens.
Ingegno ſottile. ingenium acutum, ingenium acre.
Ingegnoſamente, con ingegno, ſottilmente. ingenioſe, ſubtiliter.
Ingegnoſo. ingenioſus, induſtrius, ingenio præſtans, præditus ſummo ingenio.
Ingeloſire, divenir geloſo. zelotypum fieri, zelotypia labo-
Ingemmere il filo. agglomero, as. (rare.
Ingemmare, ornare di gemme. gemmis diſtinguere.
Ingemare, mandar fuori gli occhi come fanno le vigne. gemmo, mas. Per inneſtere a occhio. inoculare.
Ingemmato, cioè adorno di gemme. gemmatus, gemmis diſtinctus.
In generale. univerſe, generatim.
Ingenerare. ingenero, as, gigno, is.
Ingentilire, cioè annobilire. nobilito, as.
Ingenuamente. ingenue.
Ingenuità. ingenuitas.
Ingenuo. ingenuus.
Ingerire, ingerirſi, intrometterſi. alicui rei ſe ingerere, o immiſcere.
Ingeſſare. gypſo, ſas.
Ingeſſato. gypſatus, ta, tum.
Inghiottire. glutio, is, deglutio, voro.
Inghirlandare. ſerto redimire, coronare.
Inghiſtera, e anghiſtara, caraffe. phiala, la, triental.
Inginocchiarſi. genua ſubmittere, ponere, curvare, flectere, in genua ſubſidere, in genua provolui, poplites flectere, vel curvare.
Inginocchiatojo. ſcabellum.
Inginocchiato. genu nixus, genuflexus, in genua provo-
Inginocchiamento. geniculatio. (lutus.
Inginocchione. flexis genibus.
Ingiocondamente. injucunde.
Ingiocondo, non giocondo. injucundus, inſuavis.
Ingiovenirſi, ringiovenire. juveneſco, adoleſco, juvenis fieri.
Ingiù, e all'ingiù. deorſum.
Ingiuria, torto. injuria, ria.
Ingiurie di parole. contumelia, convicium.
Ingiuriare, far ingiuria. facere injuriam, afficere injuria, inferre injuriam, onerare injuriis.
eſſere ingiuriato. accipere injuriam.
Ingiurioſamente, con ingiurie. injurioſe, contumelioſe.
Ingiurioſo, chi fa ingiurie. injurius, injurioſus, contumelioſus.
Ingiuſtamente. injuſte, inique.
Ingiuſtizie. injuſtitia, iniquitas, pravitas.
Ingiuſto. injuſtus, iniquus.
Ignominie, infamie. ignominia, dedecus, probrum.
Ingobbire, piegare, ſtorcere. ſinuo, torqueo, curvo.
Ingojare, cioè trangugiare ſenza maſticare. voro, devoro, ingurgito.
Ingolfarſi. vehi in altum.
Ingombrare, occupare. occupo, impedio.
Ingordamente. avide.
Ingordigia, brama. aviditas, ingluvies, ei.
Ingordigia di mangiare. edacitas, tis.
Ingordigie di danari. avaritia, æ.
Ingordigia d'onori. ambitio, onis.
Ingordamente. avide, cupide.
Ingordo, troppo volonteroſo. cupidus, avidus, edax, cis.
Ingrandire, far grande. magnum facere, vel efficere. Per amplificare. amplifico, exaggero, magnifico, in majus tollere. Par lodare, illuſtro, orno, extollo.
Ingraſſamento d'animali. ſaginatio.
Ingraſſare, per far graſſo. pinguefacio, fercio, opimum fa-
Ingraſſare una beſtia. ſagino, as. (cere.
luogo, dove s'ingraſſano le beſtie. ſaginarium, rii.
Ingraſſare il terreno. ſtercoro, ras. Terreno ingraſſato. ager ſtercoratus.
Ingraſſarſi, divenir graſſo. pingueſco.
Ingraſſato. ſaginatus.
Ingratitudine. ingratus animus, vitium, vel crimen ingrati animi.
Ingratamente. ingrate.
Ingrato, chi non riconoſce i ſervigi ricevuti. ingratus, a, um.
Ingravidare, impregnare. gravido.
Ingravidarſi. gravidor, impleor, gravidam, vel prægnantem fieri.
Ingravidato. gravidatus, a, um.
Ingreſſione. ingreſſio, onis.
Ingreſſo. ingreſſus, us.
Ingroppare, cioè legare inſieme. implico, innecto.
Ingroppato. implicatus, implicitus, innexus. (ce.
Ingroſſare. craſſum facere, vel efficere, craſſitudinem fa-
Ingroſſare, neut. ingroſſarſi, divenir groſſo. craſſeſco, auge-
Ingroſſato. auctus, craſſus. (ſco.
Inguinaglia. inguen, inis.
In guiſa, cioè a modo. inſtar.
Inguiſtara. Inghiſtara. phiala, hemina.
Inimica, o nemica. inimica, hoſtis, adverſaria, adverſatrix.
Inimicare, far inimico. inimico, cas.
Inimicarſi, diventar inimico. inimicum fieri.
Inimicamente. inimice, hoſtiliter.
Inimicizie, e nemicizia. inimicitia, hoſtilitas.
Inimicizia grande. inimicitiæ graves.
Inimicizia ſcoperta. inimicitia aperta, inimicitia indicta.
Inimicizia ſecreta. inimicitiæ tacitæ, inimicitia occulta.
Inimichevolmente. inimice, infenſe, inimico animo.
Inimico, e nemico. inimicus, hoſtis.
da inimico. inimice, hoſtice, hoſtiliter.
Iniquamente, con iniquità. inique.
Iniquità, malvagità. iniquitas, improbitas.
Iniquitoſamente, malamente. male.
Iniquo, ingiuſto, maligno. iniquus, injuſtus.
In iſpezieltà, in particolare. præcipue, præſertim.
In inſtante. illico, repente.
Iniziale. initialis.
In là. illac, illuc.
Inlacciare, dar ne' lacci. illaqueor, aris.
Inlaudabile, non laudabile. illaudatus, illaudabilis.
Inleggiadrito, divenuto leggiadro. venuſtior factus.
Inlecito, non lecito. illicitus.
Inletterato, non letterato, Idiota. illiteratus, indoctus.
Inlividirſi, prender livore. liveo, liveſco.
In luogo, in cambio. pro.
In mal'ora, in mal punto. malis avibus.
In mano. in manu.
Inmarcire. putreſco.
In modo, talmente. ita.
Innacquare. irrigo.
Innacquare il vino. diluo.
Innaffiare. irrigo.
Innalberare. in arborem aſcendere. Per innalzare. attollo.
Innalzamento. elatio.
Innalzare. attollo.
Innalzarſi, cioè andare in ſu. in ſublime ferri.
Innalzarſi, cioè inſuperbirſi. inſolenter efferri.
Innalzate le mani. ſublatis manibus.
Innalzato. elatus.
Innamoramento. amor.
Innamorare. inflammo, mas, amore accendere.
Innamorarſi. amore capi, ardere.
Innamorarſi fuor di modo. miſere, vel perdite amare.
Innamorato, amoroſo. amans, amaſius.
Innamorato inſieme, cioè chi ama una donna da un' altro amata. rivalis.
Innanzi. ante, prius, antea.
Innanzi agli altri. ante alios.
Innanzichè. antequam.
Innanzi molto tempo. longe ante.
Innanzi queſto tempo. antehac.
Innanzi quattro giorni. quatriduo ante.
Innaſcere, naſcere dentro. innaſcor, eris.
Innaſpare. involvo, is.
Innaſprire. aſpero, exaſpero.
Innato. innatus, inſitus.
Innavigabile, che non ſi può navigare. innabilis.
Inneſtamento. inſitio.
Inneſtare, e inſitare. inſero, ris.
Inneſtato. inſitus.
Inneſtatore. inſitor.
Inneſta. inſitio.
In niun luogo, o in niuna parte. nuſquam, nullibi.
In niun modo. nullo modo.
Inno. hymnus.
Innocente, che non nuoce, non colpevole. innocens, innocuus. Eſſer'innocente. vacare culpa.
Innocentemente, ſenza nuocere. innocenter.
Innocenza. innocentia, integritas.
Innoltrarſi. progredi.
Innumerabile, che non ſi può numerare. innumerabilis, innumerus.
Innumerabilmente, ſenza numero. innumerabiliter.
Innumerabilità. innumerabilitas.
Innobbediente, diſubbidiente. inobſequens, pertinax.
Innobbedientemente. inobedienter.
Innobbedienza. inobedientia.
In occulto. clam.
In ogni luogo, per tutto. ubique, omnibus locis, nuſquam non, paſſim.
In oltre. præterea.
Innondare, allagare. inundo, as.
Innondazione, allagamento. inundatio, eluvio, eluvies.
Inoneſtamente. indecore, inhoneſte.
Inoneſto. inhoneſtus, indecorus.
Inopia, povertà. inopia, paupertas, egeſtas.
Inopinatamente. nec opinato.
Inordinatamente. inordinate.
Inordinatezza. confuſio, inordinatio.
Inordinato. confuſus.
In ordine. paratus, a, um.
Inornatamente, ſenza ornamento. inculte.
Inornato, non ornato. incultus, inexcultus.
Inorpellare. fucare.
In paleſe, pubblicamente. palam, propalam.
In perſona. coram, ipſe.
In poteſtà, in potere. in manibus.
In preſenze. coram.
In prima, principalmente. prima, primum, in primis.
In pronto. præ manibus, in promptu.
In qualche luogo. alicubi, uſpiam.
In qual modo, come. quomodo.
In qual modo ſi voglia. quomodocunque, utut.
In quanto. quoad.
In quanto ſarà poſſibile. quoad ejus fieri poterit.
In quattro dì. quatriduo.
In quello, in quell'iſtante. tunc.
In quell'iſteſſo luogo. ibidem, vel eodem loco.
In quel luogo. ibi, illic, o eo, illuc.
In quel mentre. dum.
In queſto luogo. hic. Quando ſignifica moto, ſi dice. huc.
In queſto mezzo. interim, interea.
Inquietare. perturbo, ſollicito.
Inquieto. ſollicitus, inquies, tis.
Inquietudine. ſollicitudo.
Inquirire, cercar diligentemente. indago, inquiro.
Inquiſizione. inquiſitio, diſquiſitio, indagatio.
Inquiſitore. inquiſitor, indagator.
Inquiſitor de' malefici. quæſitor parricidii, vel rerum capitalium.
Inrigidire, diventar rigido. rigeſco, is.
Irrugiadare. irroro, as.
Inrugiadirſi. roreſco, is, irroror, aris.
Inſaccare, porre in ſacco. infarcio, inculco, in ſaccum conjicere, demittere, indere, condere.
Inſalare, mettere del ſale. ſalio, ſalis, ſale aſpergere.
Inſalata d'erbe. acetarium.
Inſalato. ſalitus, ſalſus, ſale aſperſus.
Inſalvatichire, inſalvatichire, divenir ſelvatico. ſylveſco, is, in feritatem degenerare.
Inſanabile. inſanabilis, & le.
Inſanguinare, imbrattare di ſangue. cruento, as, ſanguine imbuere, inficere, perfundere, tingere.
Inſanguinato. cruentatus, cruentus, ſanguine imbutus, tinctus, infectus, perfuſus, madens.
occhi inſanguinati. oculi cruentati.
alquanto inſanguinato. ſubcruentus, ſanguine tinctus.
Inſano, ſtolto, pazzo. inſanus.
Inſaziabile, che non ſi può ſaziare. inſatiabilis, inſaturabilis, inexplebilis, gurges, helluo.
Inſaziabilmente. inſatiabiliter, inſaturabiliter, citra ſatietatem.
Inſazievole. V. Inſaziabile.
Inſcrizione. inſcriptio, epigramma, elogium.
Inſcurire. obumbrare.
Inſegna, bandiera, ſtendardo. vexillum, ſignum.
Inſegnare, ammaeſtrare. doceo, edoceo.
Inſegnare parlar ad un fanciullo. figurare os pueri.
Inſegne, cioè arme, o ſcudi di caſate. inſignia, inſignium, (plur.
Inſellare il cavallo. ſternere equum.
Inſellato. inſtratus, ephippiatus.
Inſenſato, fuor di ſenno. inſanus, inſaniens, amens. eſſere inſenſato. inſanire.
Inſenſibile, che non ha ſentimento. inſenſibilis, ſtupidus.
Inſenſibilità. ſtupiditas, atis, ſtupor.
Inſenſibilmente. ſine ſenſu, citra ſenſum.
Inſenſibilmente, cioè a poco a poco. ſenſim, paullatim.
Inſeparabile. indiſcretus, inſeparabilis.
Inſepolto, non ſepolto. inſepultus, inhumatus.
Inſertare. inſero, is. Ad occhi. inoculo, las.
Inſertazione ad occhi. inoculatio.
Inſertatore ad occhi. inoculator.
Inſetare, coprir di ſete. ſerica induere, vel obducere.
Inſevare, coprir di ſevo. ſebo, as.
Inſidiatore. inſidiator, inſidioſus.
Inſidiare, porre aguati. inſidior, inſidias colloco, pono, facio.
Inſidie, tradimenti. inſidiæ, arum. Apparecchiare inſidie ad alcuno. inſidias alicui ſtruere.
Inſieme. ſimul, una. Unirſi inſieme. coeo, coïs.
Inſiememente. ſimul.

Inſignorirſi, impadronirſi. *potior, tiris.*
Inſinattantochè. *quoad, donec.*
Inſino, inſino. *uſque.* Inſino ad ora. *uſque adhuc.*
 Inſin da fanciullo. *uſque a pueris.*
Inſinuare. *inſinuo.*
Inſinuazione. *inſinuatio.*
Inſipidezza. *inſulſitas, fatuitas.*
Inſipido, ſenza ſapore. *inſipidus, a, um.*
Inſiſtere. *inſiſto, urgeo.*
Inſitamento, inneſtamento. *inſitio, onis, inſitus, us.*
Inſitare, & inneſtare. *inſero, is, inſitionem facere.*
Inſito, inneſto. *inſitum, ti.*
Inſitatore, e inneſtatore. *inſitor, oris.*
Inſitato, e inneſtato. *inſitus, a, um.*
Inſogna, aſſogna, ſongia. *adeps, ipis, abdomen, inis.*
Inſognare, e ſognare. *ſomnio, as.*
Inſogno, e ſogno. *ſomnium, inſomnium.*
Inſolente, arrogante. *inſolens, entis, petulans.*
Inſolentemente, arrogantemente. *inſolenter, petulanter, proterviter.*
Inſolenza, arroganza. *inſolentia, arrogantia.*
Inſolitamente. *inſolenter.*
Inſolito, non ſolito. *inſolitus, inſuetus, inſolens.*
Inſolubile. *inexplicabilis.*
In ſomma. *ad ſummum, in ſumma.*
In ſomma, cioè, finalmente, in conclusione. *denique.*
Inſopportabile, che non ſi può ſopportare. *intolerabilis, non ferendus.*
Inſopportabilmente. *intolerabiliter.*
Inſoſpettirſi. *ſuſpicor, in ſuſpicionem venio.*
Inſpeſſare, inſpiſſare. *ſpiſſo, as, condenſo, as.*
Inſpeſſirſi. *ſpiſſeſco, denſor.*
Inſpirare. *inſpiro, as, afflo, as.*
Inſpirazione divina. *inſtinctus, us, afflatus, us.*
Inſpirato da Dio. *Divino Spiritu afflatus, tactus, inſpiratus.*
Inſtabile, ſenza ſtabilità. *inſtabilis, inconſtans, mutabilis.*
Inſtabilità, incoſtanza. *inſtabilitas, inconſtantia.*
Inſtantemente. *vehementer, etiam atque etiam.*
Inſtanza. *ſtudium, contentio.*
Inſtare, far inſtanza. *inſto, contendo, peto, flagito.*
Inſtante. *inſtans, antis.* Per momento. *momentum temporis.*
Inſtare, affrettare con inſtanza. *rapto, as.*
Inſtigare, iſtigare, ſtimolare. *inſtigo, as.*
Inſtigazione, incitamento. *incitatio, inſtigatio.*
Inſtillare, gocciare ſopra. *inſtillo, as.*
Inſtinto, e iſtinto. *inſtinctus, us.*
Inſtituire, ordinare. *inſtituo, is.*
Inſtituzione, inſtruzione. *inſtitutio, onis.*
Inſtromento, cioè ordegno. *inſtrumentum, i.*
Inſtromento, cioè ſcrittura. *tabulæ, arum.*
Inſtromento pubblico. *tabulæ publicæ.*
Inſtromento falſificato. *tabulæ vitiatæ, adulteratæ, corruptæ.*
Inſtruire, e iſtruire, ammaeſtrare. *erudio, doceo.*
In ſu, all'insù. *ſurſum.* In ſu, e in giù. *ſurſum deorſumque.*
Inſuave, poco grato. *inſuavis, ingratus, injucundus.*
Inſucidare, imbrattare. *inquino, fœdo.*
Inſucidume. *ſordes, ium.*
Inſufficiente. *incapax, impar.*
Inſufficienza. *imperitia.*
Inſulſo. *inſulſus, inſipidus.*
Inſultare, far inſulto. *inſulto, tas.*
Inſulto, aſſalto, empito. *impetus, us, inſultatio, onis.*
Inſuperabile, invincibile. *inſuperabilis, invictus, inviolabilis.*
Inſuperbirſi. *ſuperbio, ſuperbia efferri, intumeſcere, animo efferri, ſuperbiam ſumere, jactare ſe.*
Inſuperbirſi d'allegrezza. *efferre ſe lætitia.*
Inſuſſiſtente. *quod perſiſtere non poteſt, labans.*
Intabarrato, veſtito di tabarro. *penulatus.*
Intagliamento. *cælamen, cælatura.*
Intagliare, ſcolpire. *cælo, as, incido, ſculpo.*
Intagliatore, ſcultore. *cælator, ſculptor.*
Intaglio. Vedi Intagliamento.
Intagliato, ſcolpito. *cælatus, inſculptus.*
In tal guiſa. *ita, ſic.*
In tal maniera, in tal modo. *ſic, ita, eo modo.*
Intanarſi. *abdere ſe in ſpecum.*
In tanto, in queſto mentre. *interea, interim.*
Intantochè. *donec, quoad.*
Intargato, armato di targa. *peltatus, clypeatus.*
Intarlare. *cariem contrahere, carioſum fieri.*
Intarſiare, inſerire pezzi minuti di legno in qualche tavola. *opus facere ſegmentatum.*
Intarſiamento, è una ſorte di pittura. *cerostrotum, opus ſegmentatum.*
Intatto, non tocco. *intactus.*
Intavolare, ſignifica congiugnere molte tavole inſieme. *aſſo, coaſſo, tabulo.*
Intavolare, cioè cominciare. *incipio, propono.*
Intavolatura. *coaſſatio, tabulatum, contabulatio.*
Integnere, tignere. *tingo, is.*
Integrità, bontà. *integritas.*
Intelletto, conoſcenza. *judicium, cii, intellectus, ratio, mens.*
Intelligenza, conoſcenza. *intelligentia, æ.*
Intelligente. *doctus, intelligens.*
Intelligibile. *intelligibilis, cadens ſub intelligentiam, quod intelligentia comprehendi poteſt.*
Intemerato, intrigo. *ambages.*
Intemperanza. *intemperantia, incontinentia.*
Intemperantemente, ſenza miſura. *immoderate, intemperanter, intemperate, incontinenter.* (nimius.
Intemperato, immoderato. *intemperatus, intemperans,*
In tempo. *opportune, in tempore.*
Intendente, cognoſcente. *intelligens, ſciens.*
Intendere. *intelligo, is, cogitatione comprehendere, animo percipere, intelligentia, vel ratione comprehendere, ſentire, cognoſcere.*
Intendere, per aver intenzione. *intendo, ſpecto, peto, poſtulo.*
Intendere, per udire. *audio, accipio, intelligo, cognoſco.*
 Ho inteſo, *allatum ad me eſt, audivi.*
 cercar d'intendere, cioè domandare. *ſciſcitor, percontor.*
 dar ad intendere. *perſuadeo, as.*
 far intendere. *ſignifico, as, certiorem facere.*

Intendimento, diſegno. *conſilium.*
Intenditore, intendente. *ſciens, intelligens, ſapiens, peritus.*
Intenebrare, oſſuſcare, oſcurare. *obſcuro, as, tenebras offundere.*
Intenerire. *macero, as, mollio, ſubigo.*
Intenerirſi, divenir tenero. *tenereſco, mollior, emollior.*
Intenerito. *maceratus, mollitus.*
Intentamente, attentamente. *intente.*
Intento, attento. *intentus, attentus.*
Intento, cioè intenzione. *mens, animus, conſilium.*
Intenzione, volontà. *animus, mens, voluntas, conſilium, propoſitum.*
Intepidire, far tepido. *tepefacio, tepido, as.*
Intepidirſi, divenir tepido. *tepeo, tepeſco.*
Interame, tutti gl'interiori degli animali. *exta, interanea.*
Interamente. *perfecte, abſolute, integre.*
Intercalare, frappoſto. *intercalaris.*
Intercedere, pregar per alcuno. *intercedo, is, deprecor, aris, atus ſum, deprecatorem ſe præbere.*
Interceſſore, colui che intercede. *deprecator, interceſſor.*
Interceſſione. *deprecatio, onis.*
Intercetto, tolto. *interceptus.* (ctum.
Interdetto, interdizione, proibizione. *interdictio, interdi-*
Interdire, proibire. *interdico, veto.*
Interdetto, vietato. *interdictus, vetitus.*
Interdetto, cioè ſcomunicato. *anathemate percuſſus, interdictus.* Phraſis Eccleſ.
Intereſſato. *ſui commodi cupidus, avidus, ad rem paulo attentior.*
Intereſſare, far partecipe. *communicare cum aliquo, in communionem vocare.*
Intereſſe, utile. *res, rei, compendium, ii, commodum, utilitas, atis.*
Intereſſe, cioè uſura. *fœnus, oris.*
Interiore, più dentro. *interior, intimus.*
Interiori, o interiore, quel ch'è dentro del corpo. *inteſtina, orum, viſcera interanea.*
Interiormente. *internus.*
Interlaſciare, tralaſciare. *omitto, intermitto.*
Interlocutore. *qui loquens inducitur.*
Interlocutore nelle commedie. *perſona.*
Intermeſſo, o tralaſciato. *intermiſſus.*
Intermettere, tralaſciare. *intermitto, is.*
Intermettere lo ſcrivere. *ſcribendi intercapedinem facere.*
Intermezzo. *exodium.*
Intermiſſione, ceſſamento. *intermiſſio, ceſſatio.*
Internarſi, cacciarſi dentro. *penetro, as.*
Interno. *internus, interior, intimus.*
Intero. *integer.*
Interpellare. *interpello.*
Interpetrare, interpretare. *interpretor, expono.*
Interporre, o intramettere. *interpono, interjicio, interfero.*
Interporre, interponimento, interpoſizione. *interpoſitio, interjectio.*
Interpoſto, intrameſſo. *inſertus, interpoſitus.*
Interpretare, dichiarare. *interpretor, explico, explano.*
Interpretazione, dichiarazione. *interpretatio, explanatio.*
Interprete. *interpres, etis.*
Interrogare, domandare. *interrogo, gas.*
Interrogare alcuno diligentemente. *percontari ex aliquo.*
Interrogativamente. *interrogative, per interrogationem.*
Interrogazione. *interrogatio, percontatio.*
Interrompere, diſturbare. *interrumpo, interpello.*
Interrompere il parlar d'alcuno. *obloquor alicui, loquentem interpellare.*
Interrompere una coſa incominciata. *rem ſuſceptam deſerere, interrumpere.*
Interrottamente. *interrupte.*
Interrotto. *interruptus, a, um.*
Interrompimento di parlare. *interpellatio, onis.*
Interſiato. *ſegmentatus, a, um, ſcalpturatus.*
Interſiatura. *opus ſegmentatum.* (vari.
Intertenere alcuno. *tenere aliquem, detinere, retinere, remo-*
Intertenerſi, ritardare. *moror, cunctor.*
Intervallo, diſtanza. *intervallum, intercapedo, inis.*
 Senza intervallo. *continuus, nua, nuum.*
Intervenimento, avvenimento. *caſus.* Per interpoſizione. *interventus.*
Interveniente. *qui intervenit, o adeſt.*
Intervento. V. Intervenimento.
Intervenire, accadere, avvenire. *evenio, obvenio.*
Intervenire, intravenire. *intervenio.*
Intervenire, ritrovarſi a qualche azione. *interſum, adſum.*
Interzare. *tertio, as.*
Inteſſere, congiugnere. *intexo, xis.*
Inteſſimento d'alberi, come di boſſo, e mortelle. *topiarium, rii.*
Inteſſitore di alberi. *topiarius.*
Inteſtare, o adornare. *inſtruo.* Per perſuadere. *perſuadeo,*
Inteſtarſi d'una coſa. *obfirmare animum.*
Inteſtato. *ornatus, inſtructus.*
Inteſtino, budello, ch'è nel corpo. *inteſtinum.*
Intiepidire. *tepefacere.* in ſignif. neut. *tepeſcere.*
Intiero, non rotto, non guaſto. *integer, incorruptus, ſincerus, ſolidus, totus.*
Intieramente. *integre, ſincere.*
Intimare, vale denonciare. *denuntio, indico.*
Intimato. *denuntiatus, indictus.*
Intimazione. *denunciatio.*
Intimidire, divenir timido. *timidum fieri.* Per intimorire. *terrere.*
Intimidito. *perterritus.*
Intimo. *intimus.*
Intimorire. *terreo.*
Intingere. *intingo, is.*
Intingolo. *intinctus, us, embamma, atis.*
Intiſichire. *phthiſim gignere, tabefacere.*
Intitolare un'opera. *nuncupo, inſcribo, titulum libro indere.* Vedi dedicare.
 eſſer intitolato. *inſcribor.*
Intollerabile, che non ſi può ſopportare. *intolerabilis, non ferendus.*
Intollerabilmente, impazientemente. *intoleranter,*

intolerabiliter.
Intonare, riſonare, rimbombare. *intono.*
Intonar il canto. *præcino, is.*
 l'intonar del canto. *præcentio, onis.*
Intonator del canto. *præcentor, oris.*
Intonicare un muro. *trulliſſo, as, tectorio lævigare, inducere, obducere, tectorium parieti inducere, obducere, opere tectorio inungere, polire, expolire, loricare.*
Intonicato. *incruſtatus.*
Intonicatura del muro. *incruſtatio, tectorium.*
Intoppare, ſcontrare, imbattere. *occurro, occurſo.*
Intoppare, per urtare. *offendo, dis.*
Intoppicare, intoppare. *cæſpito, tas, offendo, dis.*
Intoppicamento. *offenſatio, cæſpitatio.*
Intoppo, incontro, urtamento. *offenſio, offendiculum.*
Intoppo, per l'impedimento. *impedimentum.*
Intorbidare. *turbo, obturbo, turbidum efficere.*
Intorbidire, divenir torbido. *turbor, aris.*
Intorcere, torcere. *ſinuo, flecto, torqueo.*
Intorcia, torcia. *fax, facis, funale.*
Intorcietto, torcia picciola. *facula, læ.*
Intorcicchiato, attorcicchiato. *flexuoſus, a, um.*
Intorcicchiamento, o torcimento. *flexus, us.*
Intorniare, circondare. *circumeo, circundo.*
Intorniato, attorniato. *circundatus, cinctus.*
Intorno, d'intorno. *circa, circum.*
 d'ogn'intorno. *undique, undique verſum, circumcirca.*
 andar intorno. *circumeo.*
Intorpidire. *torpeſcere.*
Intortigliare. *convolvere, circumplicare.*
Intortigliato. *convolutus, circumplicatus.*
Intorto. *criſpus, a, um.*
Intoſſicare, fare ſtizzare. *movere ſtomachum.*
Intoſſicare, avvelenare. *veneno, as, veneno inficio.*
Intoſſicato, avvelenato. *venenatus, a, um.*
Intoſterſi. *dureſco, is.*
Intra, tra. *inter, intra.*
Intradue. *dubius.*
Intralaſciare, tralaſciare. *intermittere.*
Intralaſciato. *intermiſſus.*
Intralciare, intrigare. *involvere, implicare.*
Intralciato. *involutus, implicatus.*
Intramettere, interporre. *interponere.*
Intramettерſi a parlare. *interfari.*
Intramezzare. *interſepio, pis.*
Intraprendere. *ſuſcipio.*
Intrare, ed entrare. *introeo, ivi, ingredior.*
Intrar con empito, e forza. *irrumpo, perrumpo.*
Intrata, e entrata. *aditus, ingreſſus.*
Intrata con empito. *irruptio, onis.*
Intrata, cioè rendita. *cenſus, proventus, annuus redditus.*
Intrattabile. *inhumanus, intractabilis.*
Intrattanto. *interim.*
Intrattenere. *detineo.*
Intrattenere, ritenere. *detineo, moror.*
Intravagliare, travagliare, e affaticarſi in qualche coſa. *laboro, as.*
Intravagliare, per affliggere. *ſollicito, vexo.*
Intravegnente, ſopravvegnente. *interventor, oris.*
Intravenimento. *interventus, tus.*
Intravenire. Vedi intervenire.
Intraverſare, attraverſare. *obſtare, impedire, objectum eſſe.*
Intraverſarſi. *inhæreo.*
Intraverſato, attraverſato. *tranſverſus, a, um.*
Intrecciato. *contextus, intextus.*
Intrecciare. *contexo, intexo.*
Intrepidamente. *animoſe, intrepide.*
Intrepido, che punto non teme. *intrepidus, a, um.*
Intricamenti, intrichi. *tricæ, arum, res implexa.*
Intricare, inviluppare. *intrico, implico, inglomero, involvo.*
Intricatamente. *implicite, involute.*
Intricato, inviluppato. *implicitus, implexus, perplexus.*
Intrico, e intricamento. *implicatio, implexus.*
Intrinſecamente. *intrinſecus, intime, interius.*
Intrinſecare. *conjungere rem aliquo neceſſitudinem.*
Intrinſichezza, domeſtichezza. *familiaritas, neceſſitudo.*
Intrinſeco, domeſtico. *intimus, domeſticus, neceſſarius.*
Intriſo. *ſubactus, maceratus.*
Introdurre. *introduco, induco, cis.*
Introdutto. *introductus, admiſſus.*
Introduzione. *introductio, admiſſio.*
Intromeſſo. Vedi introdutto. (ſter.
Intromeſſo, mezzano, che accorda l'altrui differenze *ſeque-*
Intromettерſi, ingerirſi. *miſcere ſe.*
Intronare, rompere la teſta. *aures obtundere.*
Intronato. *ſtupidus.*
In tutto. *penitus, omnino, prorſus.*
Invalido. *irritus, a, um, infirmus.*
Invaghire. *deſiderio inflammare.*
Invaligiare, mettere in valigie. *convaſo, as.*
In vano, in darno. *fruſtra, incaſſum, nequicquam.*
Invadere. *invado.*
Invaſato. *fanaticus, territus.*
In vece, in luogo, in cambio. *pro.*
Invecchiamento. *inveteratio, onis.*
Invecchiare, o invecchiarſi. *ſeneſco, conficior ſenio, veteraſco, vetero.*
Invecchiare, cioè diſuſare, e non eſſere più in uſo. *obſoleſco, ſcis.*
Invecchiato, divenuto vecchio. *ſenio confectus, inveteratus.*
Invecchiato, non più in uſo. *obſoletus.*
Inventare. *excogito, invenio.*
Inventario. *repertorium, inventarium, index.*
Inventato. *excogitatus, inventus.*
Invenzione. *inventio, onis.*
Invenzione ſottile. *machinatio, onis.*
Inventore. *inventor, repertor.*
Inventrice. *inventrix, icis.*
Inverdire. *vireſco, is.*
In vero, certamente. *ſane, ſane quam, equidem, quippe.*
Invernale, da inverno. *hyemalis, e le.*
Invernare, far inverno, e paſſar il verno in qualche luogo. *hyberno, as, hyemo, as.*

Inveroccato. *fundoratus*.
Inverno, o invernata. *hyems*, *bruma*.
d'inverno. *hybernus*, *a*, *um*.
Inverſo, verſo, prepoſizione. *verſus*.
Inverſo coſtà. *iſtorſum*. Inverſo quà, *horſum*.
Inveſtigare, vale cercare con diligenza. *veſtigo*, *inveſtigo*, *perveſtigo*, *indago*, *inquiro*, *diſquiro*.
Inveſtigatore. *quaeſitor*, *inveſtigator*.
Inveſtigazione. *inveſtigatio*, *indagatio*.
Inveſtire. *poſſeſſionem dare*, *in poſſeſſionem mittere*.
Inveſtire danaro. *occupare pecuniam*.
Inveſtire, per aſſaltare. *petere*, *invadere*.
Inveſtire il capo. *petere caput*.
Inveſtire la gola. *jugulum petere*.
Inveſtiture. *dominorum*.
Invetriata. *fores*, *vel feneſtre vitree*.
Invettiva. *reprehenſio*, *oratio invectiva*.
Inviare, mandare. *deſtino*, *mitto*.
Inviare alcuno. *ablegare ad aliquem*.
Inviare verſo alcuno. *ablegare ad aliquem*.
Inviar lettere. *mittere litteras*.
Inviamento. *miſſio*, *onis*, *ablegatio*, *onis*.
Inviarſi e viver bene. *rectum vivendi curſum ingredi*, *amplecti optimam vitae diſciplinam*.
Invidia. *livor*, *invidia*, *invidentia*.
Invidia picciola. *invidiola*, *a*.
Invidamente. *invide*.
Invidiare, e aver invidia. *invideo*, *conflagro invidia*.
ſtruggerſi d'invidia. *dirumpi invidia*.
eſſer invidiato. *invideor*, *eris*, *invidia premi*, *eſſe in invidia*, *ex invidia laborare*, *invidia flagrare*.
Invidiato, e chi s'ha invidia. *invidioſus*, *inviſus*.
Invidioſamente. *invidioſe*.
Invidioſo, chi porta invidia. *invidus*, *a*, *um*.
Invigilare. *vigilo*, *invigilo*.
Invigorire. *vires addo*, *confirmo*, *roboro*.
Invilire, cioè vendere a buon mercato. *vili vendere*.
Inviluppare, avviluppare. *implico*, *involvo*, *intrico*, *impedio*.
Inviluppato. *implexus*, *involutus*, *irretitus*.
Inviluppatamente. *involute*.
Invincibile, che non ſi può vincere. *invictus*, *inſuperabilis*.
Inviolabile. *ſanctus*, *ſacroſanctus*, *inviolabilis*.
Inviolabilmente. *integre*, *inviolate*.
Inviolato, intiero, non corrotto. *intemeratus*, *inviolatus*.
Inviparſi. *ſavio*.
Inviſchiare. *viſco oblinire*, *fallere viſco*.
Inviſchiarſi. *viſco inhaereſcere*, *dedere ſe in viſcum*.
Inviſchiato. *viſco oblitus*.
Inviſibile, non veduto. *inviſus*, *a*, *um*.
Inviſibilmente. *inviſibiliter*.
In viſta, in aſpetto. *viſu*.
Invitare. *invito*, *voco*.
Invitare alcuno, cioè provocarlo. *laceſſo*, *is*.
Invitar ad alloggiare. *invitare tecto*, *domo*, *o hoſpitio*.
Invitare a bere. *propino*, *as*.
Invitare a cena. *condicere coenam alicui*, *vocare ad coenam*.
Invitato. *vocatus*, *invitatus*.
Invitamento. *invitamentum*, *invitatio*.
Invito. *invitatio*, *invitamentum*, *invitatus*, *us*.
Invitto, che non ſi può vincere. *invictus*.
Inviziare. *depravare*, *corrumpere*, *vitioſum facere*, *vitiis imbuere*, *vitium alicui infundere*.
Inviziarſi. *vitium concipere*, *ducere*, *trahere*, *contrahere*, *vitioſum fieri*.
In ultimo. *poſtremo*.
Inumanamente. *inhumane*, *inhumaniter*.
Inumanità. *inhumanitas*.
Inumano. *inhumanus*, *humanitatis expers*.
Inumidire. *humecto*.
Inumidirſi. *humeſco*, *madeſco*, *madeſio*.
In un attimo, in un batter d'occhio, in un inſtante, in un momento. *ſubito*, *illico*, *ſtatim*.
Invocare, chiamare per ajuto. *invoco*, *as*.
Invocazione. *compellatio*, *invocatio*.
Invogliare, far venir voglia. *cupiditatem*, *deſiderium movere*, *incendere*, *injicere*.
Invogliarſi, *cupidine capi*, *corripi*, *cupiditate accendi*, *vel inflammari alicujus rei*.
Involgere. *involvo*, *obvolvo*, *vis*.
Invoglio. *involucrum*.
Involare, rubare di naſcoſto. *involo*, *furor*, *ſurripio*.
Involatore. *fur*, *raptor*.
Involontariamente. *invite*.
Involontario. *non voluntarius*, *involuntarius*.
Involto. *involutus*, *obvolutus*.
Involta, ſoſt. *involucrum*.
Inurbanità. *ruſticitas*.
Inuſitatamente. *inuſitate*.
Inuſitato, che non è in uſo. *inuſitatus*, *inſuetus*, *obſoletus*.
Inutile, che non giova. *inutilis*, & *le*.
Inutilità. *inutilitas*, *atis*.
Inutilmente, ſenza utilità. *inutiliter*, *fruſtra*.
Inzaccherare. *luto aſpergere*.
Inzaffirare. *ſapphiris ornare*.
Inzoppare. *claudicatem*, *o claudicationem afferre*.
Inzopparſi. *claudicare*.
Inzoppamento. *claudicatio*, *onis*, *claudicas*, *tis*.
Inzoppato. *claudus*, *claudicans*.
Inzotichire. *ruſticum*, *vel inurbanum fieri*, *ruſticitatem ducere*, *vel trahere*.
Inzuccherare. *ſaccharo condire*, *vel imbuere*.
Inzuccherato. *conditus ſaccharo*.
Inzuppare. *madefacio*, *macero*.
Io. *ego*.
Io da me ſteſſo. *egomet*.
Io proprio, e io ſteſſo. *egomet*, *ego ipſe*, *idem ego*.
Io in vero. *ego ego*, *ego quidem*.
Io per me. *ego vero*, *quod ad me attinet*.
Iperbole. *hyperbole*.
Iperboleggiare. *amplificare*, *exaggerare*.
Iperbolicamente. *hyperbolice*, *ultra fidem*.
Iperbolico. *hyperbolicus*.
Ipocondria. *anxietas*.

Ipocriſia. *ſimulata pietas*.
Ipocrita. *triſtis*, *ſimulator*, *fictus*.
Ira, ſdegno, collera. *ira*, *iracundia*, *indignatio*, *bilis*, *rabies*, *ſtomachor*. Muover ad ira. *iram alicui movere*, *facere*, *concitare*, *ſtomachum facere*, *movere*, *ſtomacho eſſe*, *bilem alicui movere*, *commovere*, *concitare*. Muoverſi ad ira. *iraſcor*, *ſtomacor*, *ſuccenſeo*, *ſubiraſcor*, *excandeſco*.
Iracondo, collerico, ſtizzoſo. *iracundus*, *a*, *um*.
Iraſcibile, uno degli appetiti dell'anima. *ira*.
Iratamente. *iracunde*, *irate*, *per iram*, *furenter*, *irato animo*.
Irato, ſdegnato, corrucciato. *iratus*, *a*, *um*, *ardens ira*.
Iride, arco baleno. *iris*, *irides*.
Ironia, figura Rettorica. *ironia*, *a*.
Ironicamente. *ironice*, *per ironiam*.
Irrazionale, ſenza ragione, *expers rationis*, *rationis carens*, *irrationalis*.
Irrefragabile. *certiſſimus*, *firmiſſimus*.
Irregolare. *ſine lege*, *extra regulam poſitus*.
Irreligioſo, che non ſtima la religione. *irreligioſus*, *impius*, *a religione averſus*, *expers pietatis*.
Irremiſſibile. *quae condonari non poteſt*, *indignus venia*.
Irremiſſibilmente. *nulla ſpe veniae*.
Irreprenſibile. *irreprehenſibilis*, *inculpatus*.
Irreſoluto. *incertus*, *dubius animi*, *anceps*.
Irreſoluzione. *dubitatio*, *haeſitatio*, *incertum conſilium*, *dubia opinio*, *anceps deliberandi cura*.
Irreverente, ſenza riverenza. *contemptor*.
Irreverenza. *irreverentia*.
Irrevocabile, che non ſi può rivocare. *irrevocabilis*.
Irrigare, annaffiare. *irrigo*, *as*.
Irriſione, dileggiamento, ſcherno. *irriſio*, *ſanna*.
Irritare, incitare, attizzare. *irrito*, *provoco*, *laceſſo*.
Irritato. *laceſſitus*, *irritatus*.
Irritazione, attizzamento. *irritamentum*, *irritatio*, *irritamen*.
Irriverente, irreverente. *irreverens*.
Irrochimento. *raucitas*, *ravis*.
Irrochire. *raucio*, *rauceſco*.
Irrugiadare, ſparger di rugiada. *irroro*, *as*.
Irrugiadato, bagnato di rugiada. *roſcidus*.
Irſuto. *hirſutus*, *hirtus*.
Iſchio, albero di ghiande. *aeſculus*, *i*. Iſchieto, luogo piantato di iſchi. *aeſculetum*, *i*. Di iſchio. *aeſculeus*, *aeſculneus*.
Iſconcio, ſconcio. *immoderatus*, *inhoneſtus*, *indecorus*.
Iſcuotere, ſcuotere, ſcrollare. *excutio*, *concutio*, *quatio*.
Iſcuſare, e ſcuſare. *excuſo*.
Iſcucire, ſcucire. *diſſuo*, *is*.
Iſfiorare, levar il fiore. *defloro*, *as*.
Iſfiorirſi, perder il fiore. *defloreſco*, *is*.
Iſnello, ſnello. *agilis*.
Iſola, e iſolato. *inſula*.
Iſoletta. *parva inſula*.
Iſpedire, ſpedire. *expedio*.
Iſperienza. *uſus*, *experientia*.
Iſperimentare, eſperimentare. *experiri*.
Iſpeſſire. Inſpeſſire. *denſare*.
Iſpirare. V. Inſpirare.
Iſprimere. V. Eſprimere.
Iſquartare. V. Squartare.
Iſtantemente, vale immantinente. *ſtatim*, *illico*.
Iſtante, inſtante. *inſtans*, *momentum temporis*.
Iſtantemente. V. Inſtantemente.
Iſteſſo. *ipſe*, *idem*.
Iſtima. V. ſtima.
Iſtinto. V. Inſtinto.
Iſtituire. V. Inſtituire.
Iſtoria. *hiſtoria*, *ae*, *annales*, *ium*.
Iſtoriato, vale dipinto. *pictus*.
Iſtorico. *hiſtoricus*, *ſcriptor*.
Iſtorietta. *commentariolum*, *brevis hiſtoria*.
Iſtrice, porco ſpinoſo. *hiſtrix*.
Iſtrione. *hiſtrio*, *comoedus*.
Iſtruire. V. Inſtruire.
Iſtrumento, inſtrumento. *inſtrumentum*.
Iſvegliare. *expergefacio*.
Iſviare. V. Sviare, o Diſviare.
Italia. *Italia*, o *Heſperia* appreſſo i Poeti.
Italiano. *Italus*, *a*, *um*.
Itterizia, malattia, che procede dallo ſpargimento del fiele. *ictorus*, *i*, *g. m.* *fellis ſuffuſio*, *aurugo*, *morbus Regius*, *morbus arquatus*. Itterico, *ictericus*, *aurigi-noſus*, *arquatus*, *felle ſuffuſus*, *bile ſuffuſus*.
Iva, erba. *chamaepitis*.
Ivi, adv. di ſtato. *ibi*. Adv. di moto. *illuc*, *illo*.
Juſpatronato. *ſacerdotium gentilitium*.
Juſtiziare. *ſupplicio afficere*.

L

LA', avv. di ſtato. *illic*. E avverb. di moto. *illuc*.
Labarda. *haſta bipennis*.
Labbricciuolo, o labbretto. *labellum*.
Labbro. *labrum*, *labium*.
Labbro di ſopra. *labrum ſuperius*. Di ſotto. *labrum inferius*. Labbro rivolto in ſu. *labrum reſimum*, *reſupinum*.
Labbruto, chi ha le labbra grandi, o groſſe, o in fuori. *labeo*, *onis*, *chilo*, *onis*, *labroſus*.
Laberinto. *labyrinthus*.
Labile. *labilis*.
Laborioſamente, con fatica. *laborioſe*.
Laborioſo, faticoſo. *laborioſus*.
Lacca, o vernice. *ſandaracha*, *ae*.
Lacchè. *curſor*, *hemerodromus*.
Laccia, ſorta di peſce. *aloſa*, *ae*, *triſſa*, *ae*.
Lacciare, allacciare, legar con laccio. *illaqueo*, *obſtringo*.
Laccio, e lacciuolo. *laqueus*, *ei*.
Laccio da pigliar uccelli. *pedica*.
Laccio della berretta, che ſi lega ſotto la gola. *offendimentum*.
Lacciato. *laqueatus*, *obſtrictus*.
Lacciuolo, laccetto. *laqueus*.
Lacerare, ſtracciare, sbranare, ſmembrare. *lacero*, *lanio*, *concerpo*, *ſcindo*, *conſcindo*. Lacerar in diverſe parti. *dilacero*, *dilanio*, *diſcerpo*, *diſcindo*.

Lacero. *lacer*, *diſciſſus*.
Lacerto, è parte del braccio. *lacertus*, *ti*.
Lacerto, o ſgombro, peſce. *lacertus*, *ſcombrus*.
Laco. V. Lago.
Lacrima. V. Lagrima.
Ladano, peſce. *atilus*.
Ladano, gomma. *ladanum*.
Là dove, là onde, ſignifica per la qual coſa. *quapropter*, *quare*, *quo circa*, *quamobrem*, *itaque*, *ergo*.
Là dove, avverſativo. *contra*.
Ladro, e ladra. *fur*, *is*.
Ladro del denaro pubblico. *peculator*, *oris*.
Ladro di coſe ſacre. *ſacrilegus*, *i*.
Ladro di giorno. *fur diurnus*.
Ladro di uomini. *plagiarius*. Di beſtie. *abactor*.
Ladro per mare. *pirata*, *ae*.
Ladro di notte. *fur nocturnus*.
Ladroncello. *furunculus*, *latrunculus*.
Ladroneſcamente. *furtim*.
Ladrone, aſſaſſino di ſtrada. *latro*, *praedo*, *graſſator*.
Ladroneccio, ruberia. *latrocinium*.
Là entro. *illic intus*.
Laggio, aggio, che ſi dà, o piglia a cambiar oro, e argento. *collybus*, *bi*.
Lagno, affanno. *languor*, *oris*.
Lagnarſi, dolerſi, lamentarſi. *queror*, *eris*.
Lago, e lavo. *lacus*, *us*.
Lago picciolo. *lacuſculus*.
Lagrima. *lacryma*, *ae*.
Lagrimabile. V. Lagrimevole.
Lagrimante, che lagrima. *lacrimans*, *antis*.
Lagrimare, gittar lagrime. *lacrymo*, *lacrymor*, *lacrymas effundere*, *vel profundere*, *lacrymis ſe dare*, *vel tradere*.
Lagrimazione, il lagrimare. *lacrymatio*, *delacrymatio*.
Lagrimazione d'occhi. *lippitudo*, *inis*.
Lagrimetta. picciola lagrima. *lacrymula*, *ae*.
Lagrimevole. *lacrymabilis*, *le*.
Lagrimoſo, abbondante di lagrime. *lacrymoſus*.
Lagrimoſamente. *lacrymoſe*, *flebiliter*, *oculis lacrymantibus*.
Lagume, o lagune. *lacus*, *ſtagnum*, *palus*.
Lai, lamenti. *queſtus*, *querelae*.
Laico. *profanus*.
Laico, cioè ignorante. *indoctus*.
Laidamente. *foede*, *turpiter*.
Laidezza. *foeditas*, *turpitudo*.
Laido, ſporco. *deformis*, *foedus*, *indecorus*, *inhoneſtus*, *ſordidus*.
L'altro ieri, già tre giorni. *nudius tertius*. Già quattro giorni. *nudius quartus*. Già cinque giorni. *nudius quintus*.
L'altro giorno. *nudius tertius*.
L'altr'anno. *duobus ab hinc annis*.
Lama, lamina, laſtra, piaſtra. *lamina*, *ae*. Infocata. *candens*. D'oro. *aurea*. D'argento. *argentea*. Di rame. *aerea*. Di piombo. *plumbea*.
Lametta. *lamella*, *ae*.
Lambiccare, diſtillare. *ſtillo*, *diſtillo*, *exſtillo*.
Lambiccamento. *diſtillatio*.
Lambicco, inſtrumento da diſtillare. *fornacula*, *clibanus ad ſtillandum*.
Lambiccare. *lambo*.
Lambruſca, vite ſelvatica. *labruſca*, *ae*, *labruſcum*, *i*, *vitis erratica*.
Lamentarſi, querelarſi. *queror*, *lamentor*. Lamentarſi inſieme. *conqueror*. Molto, *dequeror*. Spesso. *queritor*. Piangendo. *aliquid deplorare*.
Lamentabile, degno di lamento. *lamentabilis*.
Lamentabilmente. *cum queſtu*, *querela*, *querimonia*, *lamentatione*, *flebiliter*.
Lamentevole, che ſi lamenta. *querulus*, *lamentabilis*.
Lamento lamentazione. *lamentatio*, *lamentum*, *queſtus*, *querela*, *querimonia*.
Lamentoſo. V. Lamentevole.
Lampana, o lampada. *lampas*, *adis*.
Lampante. *nitidus*, *lucens*.
Lampeggiare. *coruſco*, *fulgurat*, *abat*. Lampeggiare, nome. *fulguratio*.
Lampo, baleno. *fulgur*, *uris*.
Lampreda, peſce. *lampetra*.
Lana. *lana*, *ae*. Scardazzata. *facta*. Non iſcardazzata. *rudis*. Da materazzo. *tomentum*. Di lana. *laneus*. Coperto di lana. *lanatus*. Lanajuolo. *lanarius*. Chi fila lana. *lanificus*. Arte della lana. *lanificium*. Sucidume di lana. *oeſypum*.
Lancia. *lancea*, *haſta*, *pilum*. Di gioſtra. *veliaris*. Col ferro in cima. *praeferrata*. Senza ferro. *pura*. Legata. *amentata*. Armato di lancia. *haſtatus*.
Lancetta da ſalaſſare. *ſcalpellus*, *ſcalpellum*, *phlebotomum*.
Lanciamento. *jactus*, *us*, *jaculatio*, *onis*.
Lanciare, tirare. *jaculor*, *jacio*, *vibro*. Di lontano. *ejaculor*. Lanciato. *vibratus*.
Lanciarſi ſopra alcuno con furore. *impetum facere in aliquem*.
Lanciata, colpo di lancia. *jaculum*, *ictus lanceae*. Per lo ſpazio che tira un'aſta. *teli jactus*.
Lanciatore. *jaculator*.
Lancio, ſalto grande. *praeceps ſaltus*. Di primo lancio. *principio*, *exemplo*.
Lanciotto. *contus*, *immanis haſta*.
Lanciotto, aſta da lanciare. *pilum*, *jaculum*.
Languidamente. *languide*, *imbecilliter*.
Languidezza. V. languore.
Languido, debole. *languidus*, *imbecillis*. Divenir languido, *langueſco*.
Languire, perdere le forze. *langueo*, *langueſco*, *flacceſco*.
Languore, mancamento di forze. *languor*.
Lanificio, arte di lana. *lanificium*, *lanitium*.
Lanoſo, e lanuto. *lanatus*, *lanoſus*.
Lantana, erba da conciar pelli. *rhus*, *is*.
Lanterna, ferale. *laterna*, *ae*.
Lanterniere. *laternarius*.
Lanugine, primi peli della barba. *lanugo*, *inis*.
Lanuginoſo. *lanuginoſus*, *a*, *um*.
Lanuto, lanoſo. *lanatus*, *lanoſus*.
Là oltre, avv. di moto. *illuc*. e di ſtato. *illic*.

La onde. *quare, quamobrem, quapropter, quocirca, itaque.*
Là oue. *ibi.*
Lapidamento. *lapidatio, onis.*
Lapidare. *lapido, as, coniecio lapides in aliquem.*
Lappola, erba *lappa, æ.* Di lappola. *lappaceus.*
Lardo di porco. *lardum, laridum.* ſalato. *ſuccidia, æ.* Rancido. *rancidum.*
Largamente, ampiamente. *late, lare, large, largiter, fuſe.* Per liberamente. *large, liberaliter, profuſe.* Per copioſamente. *copioſe, uberrime.*
Larghiſſimamente. *latiſſime.* Scriver largamente. *pluribus ſcribere.* Donar largamente. *largior, iris.*
Larghezze. *latitudo.* Per liberalità. *largitas, liberalitas.*
Largo, ampio. *latus, amplus.* Per liberale. *largus, liberalis.*
Largura. *locus amplus, latitudo.*
Larice, ſorta d'albero. *larix.* Di larice. *larigneus.*
Laſagna. *laganum, i.*
Laſagnone, epiteto, che ſi dà ad uomo grande, ma ſciocco. *grandis nugator.*
Laſciare, e laſſare. *relinquo, derelinquo, intermitto, miſſum facio, deſero, deſiſto, deimo.*
Laſciar da parte. *omitto, prætereo.*
Laſciar andare, dar licenza. *mitto, dimitto, miſſum facio.*
Laſciar in abbandono. *derelinquo.*
Laſciami andare. *mitte me, omitte me, me miſſum fac.*
Laſciami in pace. *mitte me.*
Laſciar gli affanni, faſtidj, penſieri. *exſolvere ſe moleſtiis, abiicere curas, deponere, vel omittere ſollicitudines, exuere moleſtias.*
Laſciar la cura. *abiicere curam, deponere curam, vel omit.*
Laſciar entrare. *intromitto, tis, admitto.*
Laſciar fare, o dire. *ſino, permitto.*
Laſciar parlare. *dicendi facultatem, vel poteſtatem facere, vel dare.*
Laſciar il governo. *deponere poteſtatem, decedere e Provincia, abdicare ſe magiſtratu.* (ve.
Laſciar il teſtamento. *lego, as, teſtamento legare, relinque-*
Laſciar in dietro qualche coſa. *omitto, is.*
Laſciar la ſua opinione. *de ſententia decedere.*
Laſciar in pericolo. *deſtituo, is.*
Laſciar ſcritto dopo di ſe. *literis prodere.*
Laſciar l'armi. *decedere ab armis, deponere arma.* (cum.
Laſciar andare, cioè licenziare l'eſercito. *dimittere exerci-*
Laſciar di far il debito ſuo. *deeſſe ſuo muneri, prætermittere officium, ab officio diſcedere, declinare.*
Laſciar l'uſanza. *recedere a conſuetudine.*
Laſciar le ſue ragioni. *decedere de iure ſuo.*
Laſciar il poſſeſſo. *decedere de poſſeſſione.*
Laſciar la vita. *deſerere vitam.* (tia.
Laſciar l'amicizia. *deponere amicitiam, recedere ab amici-*
Laſciarſi traſportare dalla collera, o dal dolore. *parere iracundiæ, aut dolori.*
Laſciato, partecipio. *deſtitutus, relictus.*
Laſcio, legato. *legatum.*
Laſcivamente. *molliter, turpiter, laſcive, petulanter.*
Laſcivetto. *protervus, procax, petulans.*
Laſcivia, luſſuria. *laſcivia, æ.*
Laſcivo. *laſcivus, petulans.* Divenir laſcivo. *laſcivio, is.*
Laſſare, vale ſtraccare. *defatigo, laſſo.*
Laſſezza, ſtanchezza. *laſſitudo.*
Laſsù. *illic, illuc.*
Laſtra. *lapis complanatus, lamina lapidea.*
Laſtricare. *ſterno, is, opere ſignino ſternere, inſternere.* Di ſelci. *ſilice ſternere.*
Laſtricato. *lapide ſtratus, ſaxo conſtratus.* Dalla natura. *naturali ſaxo conſtratus.*
Laſtrico. *opus ſigninum, pavimentum lapide ſtratum.*
Laterale. *lateralis.*
Latinamente. *latine.*
Latini popoli. *Latini, orum.* Latinità. *Latinitas, atis.* Latinizzare. *latinum reddere.* Latino, aggett. *Latinus, Latius, Latialis, Latinienſis.* Lingua Latina. *Latina lingua, Latia lingua, ſermo Latinus, Latialis.* Saper Latino. *Latine ſcire.* Latino, o compoſizione, *dictamen Latine reddendum.* Scriver, o prender il Latino. *Latinos verſus ſcribere vel excipere.*
Latitudine, larghezza. *latitudo.*
Lato, fianco. *latus, eris.* Di lato. *lateralis.*
Lato, aggett. largo, ſpazioſo. *latus, amplus.*
Latrare. *latro.*
Latrato. *latratus, us.*
Latrocinio. *latrocinium, furtum.*
Lattajuolo, uno de' primi denti, che ſi mettono da' bambini. *dens lactarius.* Per chi prende latte. *lactens, entis.* Per chi vende latte. *lactarius.*
Latta, miſtura di ferro, e ſtagno tirate ſottilmente. *lamina ſtannata.*
Lattamento. *lactatus, us.*
Lattare, allattare, dar il latte. *lacto, as, lac præbere.*
Lattare, ſucchiare il latte. *lacteo, es, ubera haurire, potare, ſiccare, ſugere, uberibus ali, mammam ſugere.*
Lattata. *lactea potio.*
Lattatrice. *nutrix.*
Latte. *lac, actis.* Di latte. *lacteus, a, um.*
Lattajuola, erba. *herba lactaria.*
Latteo, di latte. *lacteus.*
Lattato, di color di latte. *lacteus.* (rum.
Latticini, vivande di latte. *lactaria, orum, lacticinia, o-*
Lattime, male che viene in capo a' bambini. *achores.*
Lattimoſo. *achoribus plenus.*
Lattuga, erba. *lactuca, æ.* Picciola. *lactucula.* Selvatica. *ſylveſtris.* Domeſtica. *ſativa.* Creſpa, o riccia. *criſpa, cappadox.* Cappuccina. *laconica, ſeſſilis, capitata.*
Lavamento. *lavatio, lotura, ablutio.*
Lavanda, ſpigo. *nardus Italica.*
Lavandaja, donna, che lava i panni. *purgatrix.*
Lavandajo, purgator di panni. *fullo, onis.*
Lavare. *lavo, abluo, diluo.* I denti, che dolgono. *dentium dolores colluere.* Le mani, mentre ſi fa qualche coſa. *manus interluere.* Lavato. *lotus, ablutus.* Vaſo da lavar i piedi. *pelluvium, pelluvium, pelluvia, æ.*
Lavatojo. *lavatrum.*
Laude, lode, inno. *laus, laudatio, hymnus.*

Laudare, o lodare. *laudo, probo, approbo, laude afficere, laudibus ornare, dare alicui laudes.* Aſſai. *copioſe.* Sommamente. *pleno ore laudare, in Cœlum ferre, laudibus efferre, extollere.*
Laudabile, degno di loda. *laudabilis.*
Laudabilmente. *laudabiliter.*
Laudatore, chi loda. *laudator, & laudatrix.*
Laveggio. *lebes, etis, cacabus, i.*
Lavorare. *operor, laboro.* La terra. *terram colere.* Alla campagna, *in agro operari.* Al torno. *torno, detorno.* Al coperto. *ſub tecto operari.* A lume di lucerna. *lucubro, elucubro.* Per altri. *operam ſuam alicui locare.* Andar a lavorare. *ad opus ire, prodire, diſcedere.* Far lavorare. *opere quempiam exercere.*
Lavorato. *laboratus, elaboratus.* Non lavorato. *illaboratus, inelaboratus.*
Lavoratore, operajo. *operarius.* Lavoratori, *operarii, orum, operæ, arum.* Di terra. *agricola.* A mezzo. *partia-*
Lavoratrice. *operaria.* (rius.
Lavoro, lavorio, opera fatta, o che ſi fa. *opus, eris.* Un lavoro, e mezzo, *ſeſquiopus.* Un mezzo lavoro. *dimidium opera.* Ben fatto. *elegans, elaboratum.* Di imbiancatura. *albarium.* Di intagliatura. *cælatura, toreuma, atis.* Di intonicato. *tectorium.* Intarſiato, *teſſellatum, vermiculatum.* Di muſaico, *muſivum.* Di rilievo. *anaglypticum.* Al torno. *tornatile, toreuma, atis.* Di mattoni. *lateritium.* Di loto. *luteum, fictile.* Lavoretto. *opuſculum.*
Laurea, corona, ghirlanda. *laurea, æ, laureum ſertum.* Poetica. *Apollinaris.* Trionfale. *triumphalis.*
Laurato, luogo piantato di lauri. *lauretum.*
Lauro, o alloro, albero. *laurus, i, laurus, us.* Di lauro. *laureus, laurinus.* Foglia di lauro. *laurea, æ.* Corona di lauro. *laurea, æ, laureola, æ.*
Lautezza. *ſplendor, magnificentia, lautitia.*
Lauto. *lautus.*
Lazio, o Campagna di Roma. *Latium, Latinus ager.*
Lazzeretto. *νοσοκομεῖον.*
Lazzeruola, frutto. *hypomelis, idis.*
Lazzeruolo, alb. *hypomelidis, is.*
Lazzeruoleto. *ſolum arboribus conſitum.*
Leale, o reale. *fidus, fidelis, veridicus.*
Lealmente. *fideliter.*
Lealtà, fedeltà. *fides, ei.*
Leardo, roteto. *ſcutulatus.*
Lebbra. *lepra, æ.* Lebbroſo. *leproſus.*
Leccare. *lambo, is, lingo, is.*
Leccone, o leccardo, ghiottone. *helluo, onis, popino, onis.* Lecca piatti. *catillo, onis.*
Leccatoja. *excipulus, i.*
Lechia, peſce. *amia, æ.*
Lecitamente. *iure, recte, honeſte, licito.*
Lecito, coſa lecita *fas*, indeclinabile. Eſſer lecito. *licet, ebat.*
Lega, miſura di miglia. *leuca, æ.*
Lega, congiunzione. *fœdus, eris.* Far lega. *fœdus facere, inire, ferire, percutere, ſocietatem facere, inire.* Lega fatta. *fœdus pactum, percuſſum.* confermata, o prolungata. *fœdus confirmatum, renovatum.* Rotta. *violatum, fractum, ruptum.*
Lega de' metalli. *perfectio, gradus, nota.*
Legaccio. *ligamen, vinculum, copula.* Del matrimonio. *vinculum iugale, o coniugale.*
Legalmente. *juste.*
Legamento, il legare, *ligamen, vinculum.* Di più coſe. *colligatio.*
Legare. *ligo, religo, vincio, devincio, conſtringo.* Di dietro. *revincio.* Intorno. *circumligo.* Inſieme. *colligo, innecto, connecto, inter ſe alligare.* A qualche coſa. *alligo.* Sopra. *ſuperalligo, ſuperilligo.* Sotto. *ſubligo.* Una ferita. *vulnus obligare.* Libri. *libros conſuere, compingere, conglutinare.* La vigna. *vineam alligare.*
Legato, laſcito. *legatum, i.*
Legato, aggett. annodato. *vinctus, devinctus, conſtrictus.* In reti. *irretitus.* Libro legato. *liber conglutinatus, compactus.*
Legato, ambaſciatore. *legatus, orator.*
Legatore, colui, che lega. *alligator, ligans, vinciens.* Di libri. *glutinator librarius.*
Legatura. *nexus, ligamen.* Di giumenti. *capiſtrum.* Di libri. *librorum compactio, conglutinatio.* Del capo delle donne. *redimiculum.*
Legazione, Ambaſceria. *Legatio.*
Legge, *lex, legis.* Civile. *Jus Civile.* Canonica. *Jus Canonicum, Pontificium.* Pontificale. *Jus Pontificum.* Canonica, e Civile, *utrumque jus.* Naturale, *jus naturæ, lex naturæ.* Particolare, o privata, *privilegium.* Delle 12. tavole, *leges decemvirales, duodecim tabulæ, leges 12. tabularum.* Legge Pretoriana, *jus honorarium.* Campereccia, *lex agraria.* Sopra le accuſe, *atroſatoria.* Sopra la caducità de' beni, *lex caducaria.* Sopra confederati, *lex ſocialis.* Sopra coſtumi, *lex cenſoria.* Sopra la creazione de' Magiſtrati, *lex comitialis.* Sopra l'età degli Officiali, *lex annaria.* Sopra giuochi, *lex talaria.* Sopra grani, *lex frumentaria.* Sopra le monete, *lex nummaria.* Sopra le ſpeſe, *lex ſumptuaria.* Sopra le ſepolture, *lex ſepulchralis.* Sopra gli ſpettacoli, *lex theatralis.* Sopra le ſtrade, *lex viaria.* Sopra i teſtamenti, *lex teſtamentaria.* Far leggi. *leges inſtituere, ſcribere, ferre, promulgare.* Dar legge ad uno. *legem alicui ſtatuere, conſtituere, ponere, indicere, jura dare.* Levar la legge in tutto. *legem abrogare.* In parte, *legi derogare.* Chi non ha legge. *exlex, exlegis.* Dotto in leggi, *juris peritus, juris conſultus.* Pertinente a leggi. *legalis, legitimus.*
Leggere. *lego, is.* Speſſo, *lectito.* Innanzi ad alcuno, *prælego.* Scorrendo, *ſublego.* Tutto, o da capo a piedi, *perlego.* Ad alta voce, *recito.* Piano, o con voce baſſa, *ſubmiſſe legere.* Per inſegnare, *doceo, prælego.*
Leggiadramente, con grazia. *ſcite, venuſte.*
Leggiadria. *venus, venuſtas.*
Leggiadro, graziato. *venuſtus, elegans.*

Leggierezza. *levitas, tis.*
Leggiermente. *leviter.*
Leggiero, di poco peſo, di poco valore. *levis.* Alquanto leggiero. *leviuſculus.*
Legione, una banda di ſoldati. *legio, onis.*
Legislatore, chi fa legge. *legislator.* (leius.
Legiſta, dottor di legge. *juriſperitus, juriſconſultus, legu-*
Legittimamente, ſecondo le leggi. *legitime.*
Legittimare. *declarare legitimum, natalibus reſtituere.*
Legittimo, ſecondo la legge. *legitimus.*
Legnaggio, ſtirpe, linea di parentado. *progenies, proſapia, genus, ſtirps.*
Legnajo, luogo, dove ſi tengono le legna, e cataſta di legna. *Lignorum cella.*
Legnajuolo, fa legname, marangone. *faber lignarius.* Bottega di legnajuolo, *fabrica, æ, officina lignaria, materiaria, lignaria.* (tia.
Legna ſecche, che non fanno fumo, *acapna, orum, ligna co-*
Legname. *materia, materies, ligna.*
Legnata. *verber.*
Legno. *lignum, i.* Di legno, *ligneus, a, um.*
Legno ſecco, *lignum aridum.* Legna accataſtata, *ligna congeſta.* Legno tagliato per piantare. *talea, æ.* Che ſoſtenta le vite, che non cada. *canterius, ii.* Dove ſi mette il vomero, *dentale, is.* Dove ſi lega il cavallo, *vacerra.*
Far legna, o andar a pigliar legna. *lignor, aris.*
Legno, cioè naviglio. *navigium, navis.*
Legnoſo. *lignoſus.*
Legume. *legumen, inis.*
Legume, che ſi cuoce facilmente. *legumen coctile.*
Legume, che non ſi cuoce bene. *legumen refractarium, legumen contumax.*
Lembo, orlo, e liſta a piedi della veſte. *limbus, ora.*
Lena, forza, poſſanza. *robur, vis, nervi.*
Lendine, animale, che ſta nel capo. *lens, dis.*
Lendinoſo, pieno di lendini *lendibus ſcatens, lendiginoſus.*
Leniente, lenitivo. *leniens.*
Lenificare, addolcire. *lenire.*
Lenocinio, ruffianeſimo. *lenocinium.*
Lentamente, tardamente. *tarde, lente.*
Lentare. *lento, as, moror, aris.*
Lente, lenticchia, legume noto. *lens, entis.*
Lentezza. *ſegnities, tarditas, lentitudo.*
Lenticchia, lente civaja. *lenticula.* (cula.
Lentiggine, macchie picciole della faccia. *lentigo, lenti-*
Lentigginoſo, pieno di lentiggine. *lentiginoſus.*
Lentiſco, arboſcello. *lentiſcus.* Di lentiſco, *lentiſcinus.*
Lento, molle, pigro, tardo. *lentus, tardus, cunctator.* Alquanto lento. *lentulus.*
Lenzuolo, che ſi pone nel letto. *linteum, tei.* Picciolo, *linteolum.* Di lenzuolo. *linteus.*
Leone, animale. *leo, onis.* Di leone. *leoninus.*
Leone, peſce così detto in Roma. *aſtacus, ci.*
Leoneſſa. *lea, leæna.*
Leonfante, animal noto. *Elephas.*
Leopardo. *pardus, leopardus.*
Lepra, infermità. *lepra, æ.*
Lepre, peſce. *lepus marinus.*
Lepre, animal noto. *lepus, leporis.*
Coſa di lepre. *leporinus, a, um.*
Lepretino, picciolo lepre. *lepuſculus.*
Lepruſo. *ſcabioſus, leproſus.*
Leſina, ferro ſottile, e appuntato. *ſubula, æ.* Per la miſeria di vitto. *ſordes, is.*
Leſione, offeſa, danno. *læſio, onis.*
Leſo, offeſo. *læſus.*
Leſſare. *lixo, elixo.*
Leſſo. *elixus, a, um.*
Leſto. *dexter, expeditus, celer, velox, agilis.*
Letamajo. *fimetum, ſterquilinium.*
Letamare. *ſtercoro, lætifico, ſtercorationem facere.* Letamar bene. *ſtercore ſatiare, larga ſtercore ſaginare.*
Letame. *fimus, fimum, ſtercus, lætamen.*
Letanie, preci. *ſupplicationes.*
Letargirio, ſchiuma d'argento. *lithargyron, i.*
Letargo, infermità di ſonnolenza. *veternus, i, lethargus, i, lethargia, æ. morbus lethargicus.*
Lettera, carattere dell'alfabeto. *littera, æ, littera elementaria, forma, vel figura, vel nota, vel elementum litteræ.* Lettera majuſcola, *littera ingens, magna, maxima.* Minuſcula. *parva, minor.*
Lettera difficile a leggere per la vecchiezza. *litteræ fugientes.* Letterina, *litterula, arum.*
Lettere, o ſcienza. *litteræ, arum.*
Lettera, o piſtola. *litteræ, arum, epiſtola, æ, tabellæ, arum.* Letterina, *epiſtolium.* Lettera lunga, *litteræ uberiores.* Molto corta, *litteræ perbreves.* Patente, *diploma, litteræ publicæ.* Scritte di proprio pugno, *litteræ autographæ.* Scritta in fretta, *epiſtola plena feſtinationis.* Lettere d'un medeſimo tenore. *litteræ uno exemplo ſcriptæ.* Di cambio. *teſſera nummaria, ſymbolum collybiſtæ.* Lettera ſcritta in collera, *litteræ aculeatæ, litteræ minaces, & acerbæ.* Di raccomandazione, *litteræ commendatitiæ.* Di credenza, *litteræ teſtes, teſtimonium.* D'onore, *litteræ honorariæ.* Di vittoria, *laureatæ, victrices. victoriæ indices.* Di complimento, *officioſæ.* Contraffatta, *aſſimulatæ.* Falſificata, *adulterinæ.* Precedente, *ſuperiores.* All'uſanza volgare, *conſcriptæ quotidianis verbis.* Lettera in cifra. *Furtivæ litteræ.*
Mandar lettere, *litteras dare, mittere.* Portare, *perferre, reddere.* Ricevere, *accipere.* Ho ricevute le tue lettere. *redditæ mihi ſunt litteræ tuæ.*
Letteratamente, dottamente. *litterate.*
Letterato, dotto. *litteratus.*
Letteratura. *doctrina, litteratura, litterarum ſcientia.*
Letterina. *litterula.*
Letticajo. *lecticarius, ii.*
Letticciuolo, o letticello, letto picciolo. *lectulus.*
Lettiera di letto. *fulcrum lecti.*
Lettiga, *lectica.* Lettiga portata da ſei ſervi. *hexaphorum, ri.* Col cielo, *lectica camerata, o vehiculum cameratum.* Coperte, *lectica operta, o tecta.* Scoperta, *lectica aperta.* Portator di lettiga, *lecticarius, rii.*

Digitized by Google

Letto ſul quale ſi dorme. *lectus*, *cubile*, *torus*.
Letto di giardino. *pulvinus*, *ni*.
Letto da ſedervi, per mangiare. *lectus*, *lecti*, *torus*, *i*.
Letto a vento. *lectus loris ſubtentus*.
Letto per dormire. *lectus cubicularis*.
Letto per cenar all' antica. *lectus triclinaris*.
Letto de' ſpoſi, o di godimento. *lectus genialis*.
Letto per un ſolo. *lectus liber*.
Letto latto. *lectus ſtratus*.
Lettore, chi legge. *lector*, *oris*.
Lettura. *lectio*, *onis*.
Levante, vento che ſoffia da Oriente. *Eurus*, *Subſolanus*.
Leeante, cioè Oriente. *Oriens*, *entis*.
Leva macchie, ovvero cava macchie. *fullo*, *onis*.
Levare, rimovere, tor via. *auſero*, *amoveo*, *remaveo*.
Levar in alto, innalzare. *tollo*, *extollo*, *attollo*.
Levar alcuno fin' al cielo. *tollere quempiam in cœlum*.
Levar alcuno ad onore. *erigere aliquem*, *promovere*.
Levar via il naſo. *denaſo*, *as*.
Levar la feccia. *defæco*, *as*.
Levar il velo. *develo*, *as*.
Levar la legge. *abrogare legem*.
Levar la paura ad alcuno. *abſtergere metum alicui*.
Levar le macchie. *emaculo*, *as*.
Levar la ſcorza d'un albero. *delibro*, *as*.
Leear l'affezione. *abducere animum ab aliquo*.
Levar l'armi di mano. *extorquere arma*.
Levar danari dalla zecca. *pecuniam de ærario efferre*.
Levar il grano dall' aia. *triticum efferre ex area*.
Levarſi in piedi. *aſſurgere*, o *ſurgere*.
Levarſi, rizzarſi da letto. *ſurgo*, *is*.
Levarſi naſcoſto di alcuno. *ſurripie me alteri*.
Levarſi contro alcuno. *erigi in aliquem*, *inſurgere*.
Levarſi da' debiti. *æs alienum diſſolvere*.
Levarſi la berretta. *aperire caput*.
Levarſi a far onore. *aſſurgo*, *is*.
Levarſi d'una malattia, e riaverſi. *aſſurgere ex morbo*.
Levarſi inſieme. *conſurgo*.
Levato dello ſchermitore. *præludium*, *præluſio*.
Levati via. *apage*, *apageſis*.
Levare per forza. *abripere*.
Levare per ſentenza. *abjudicare*.
Levata, levamento. *ortus*.
Levata, cioè partita. *diſceſſus*.
coſa di gran levata. *res magni momenti*.
Levato, come il pane. *fermentatus*, *a*, *um*.
Levato, con cui ſi la il pane. *fermentum*.
Levatojo. *verſatilis*. diceſi di ponte.
Levatrice. *obſtetrix*.
Levatura. Uomo di poca levatura. *homo levis*.
Levita, cioè diacono. *levita*, & *levites*, *æ*.
Levriere, cioè cane da lepre. *vertagus*, *i*.
Lezione, e lettura. *lectio*.
Lezzo, puzza di ſudore de' corpi vivi. *fœtor*.
Lezzoſo. *graveolens*.
Li, in quel luogo. *illic*, *ibi*.
Libbra, peſo di dodeci oncie. *libra*, *æ*, *as*, *aſſis*.
due libbre, ec. *bilibra*, *trilibra*, *quadrilibra*. mezza libbra. *ſelibra*. Una libbra, e mezza. *ſeſquilibra*.
di una libbra, aggett. *libralis*, *librarius*. Di due libbre, ec. *bilibris*, & *bre*, *trilibris*, *quadrilibris*, *quinquelibralis*, *ſex librarum*, &c.
dodeci parti della libbra. *libra*, *æ*, & *as*, *aſſis*.
parti undeci. *deunx*, *cis*.
parti dieci. *dextans*, *tis*.
parti nove. *dodrans*, *tis*.
parti otto. *bes*, *beſſis*.
parti ſette. *ſeptunx*, *cis*.
parti ſei. *ſemis*, *iſſis*, *ſelibra*, *æ*.
parti cinque, *quincunx*, *cis*.
parti quattro. *triens*, *tis*.
parti tre. *quadrans*, *tis*.
parti due. *ſextans*, *tis*.
parte una. *uncia*, *æ*.
Liberale. *liberalis*, *munificus*.
non liberale. *illiberalis*, *immunificus*.
Liberalmente, largamente. *munifice*, *liberaliter*.
Liberaliſſimo. *munificentiſſimus*.
Liberalità. *liberalitas*, *munificentia*, *benignitas*.
Liberamente, alla libera. *libere*, *ingenue*.
Liberare, ſcampare, ſalvare. *libero*, *eripio*.
Liberare, mettere in libertà. *libero*, *as*.
Liberare alcuno per ſentenza. *abſolvere aliquem*.
Liberare la Città dall' aſſedio. *urbem obſidione eximere*.
Liberare la ſicurtà. *ſponſorem liberare*.
Liberarſi dalle brighe. *occupationibus*, o *curis exolvi*.
Liberarſi da' debiti. *ære alieno liberari*, *æs alienum diſſolvere*.
Liberatore, chi mette in libertà. *liberator*.
Liberazione. *liberatio*.
Libero, non ſoggetto. *liber*, *ingenuus*.
Libero da pericolo. *tutus*.
Libero dalla ſervitù. *ſolutus vinculis*, o *in libertatem vindicatus*.
Libertà, franchezza di fare, e dire a ſua voglia. *libertas*, *atis*.
Libidine, appetito laſcivo. *libido*, *inis*.
Libidinoſo, ſoggetto a luſſuria. *libidinoſus*.
Libra, uno de' ſegni del Zodiaco. *Libra*.
Libraccio. *ingens volumen*. ovvero *malus liber*.
Librajo. *Bibliopola*, *libellio*.
Librare. *libro*, *pende*. Per gettare, *jacio*, *libro*, *jaculor*.
Libreria. *bibliotheca*.
Libreria, bottega di librajo. *taberna libraria*.
Libretto, e libricciuolo. *libellus*.
Libro. *liber*, *bri*. Di carta pecora. *liber membranaceus*. De' conti. *liber rationum*, *codex rationis*, *codex accepti*, & *expenſi*. Che tratta d'ogni coſa, *pandectæ*, *arum*. Dell' entrata, *codex accepti*, *tabulæ accepti*. dell' uſcita, *codex expenſi*, *tabulæ expenſi*. Giornale, dove ſi ſcrive a dì per dì, *ephemeris*, *idis*. Con giuramento, *umbilicatus*. Maeſtro, *codex*, *icis*, *tabulæ*, *arum*. Da tenere in mano, *enchiridium*, *ii*. Scritto di propria mano. *authographus liber*. Di memorie, *libellus memoriæ cauſa*. Scritto dall' una, e l'altra parte. *liber epiſthographus*. Di ricordi. *adverſaria*, *orum*.
far un libro. *librum conficere*. il far un libro. *libri confectio*.
mandar fuori un libro. *edere librum*. Il mandar fuori un libro. *libri editio*.
metter a libro dell'entrata. *acceptum vel in acceptum referre*, *vel ferre*. Dell' uſcita. *expenſum*, *vel in expenſum referre*. legator de' libri. *librorum glutinator*.
Licio, filo di trama. *licium*, *ii*.
Licenza, permiſſione. *facultas*, *poteſtas*. Per isfrenatezza, e arroganza. *licentia*. Per commiato. *dimiſſio*, *abeundi copia*, *venia*, *commeatus*.
Licenza da matto. *licentia nimia*, *vel effuſa*.
dar licenza. *poteſtatem facere*, *copiam dare*. Per commiatare. V. licenziare.
levar la licenza, *jus adimere*.
Licenziare, dar commiato. *dimitto*, *miſſum facio*, *jubee aliquem abire*. Licenziar il conſiglio, *conſilium dimittere*. Il popolo, *populum*. La congregazione, *concionem*, *comitia*. L'eſercito, *dimittere copias*, *ſacramento milites ſolvere*, *milites exauctorare*.
Licenziato. *dimiſſus*, *abire juſſus*. Soldato licenziato. *miles exauctoratus*.
Licenziarſi. *digredior*, *jubere aliquem valere*, *valedicere alicui*, *aliquem*, *nunquid velis*, *rogare*.
Licenzioſamente, con troppa licenza. *licenter*. Molto licenzioſamente. *prælicenter*.
Licenzioſo. *licens*, *licentioſus*, *exlex*. Troppo licenzioſo. *licentior*, *quam par eſt*.
Licitamente. *licite*.
Licore, o liquore. *liquor*.
Lido, e lito, dove batte il mare. *litus*, *oris*.
Leſina, ſubbia da calzolajo. *ſubula*, *æ*.
Lietamente. *læte*, *hilare*, *hilariter*.
Lieto, giocondo, allegro. *lætus*, *hilaris*. Alquanto lieto. *hilarulus*.
Lieva, leva, manovella. *vectis*.
Lievatrice, commare. *obſtetrix*, *icis*.
Lieve, leggiere, incoſtante. *levis*.
Lievito, e levato da far lievare la paſta. *fermentum*.
Lievitare, metter lievito nella farina. *fermento*, *as*.
Lievitarſi. *fermeneſco*, *is*.
Ligiare. *polio*, *lævigo*.
Lignaggio. *genus*, *ſtirps*.
Liguſtro, fiore bianco e odorifero. *liguſtrum*.
Lima, ſtromento da fabbri. *lima*, *ſcobina*.
Limare. *limo*, *elimo*.
Limatura. *ſcobs*, *bis*.
Limbo, luogo dove vanno i fanciulli che muojono ſenza eſſere battezzati, chiamato in lat. da' Teologi. *Limbus*.
Limitare, ſcalino della porta. *limen*, *inis*.
Limitare. *limito*, *as*, *circumſcribo*.
Limitazione. *limes*, *itis*, *limitatio*.
Limite. *limes*, *terminus*, *finis*.
Limone, frutto. *malus Medicum*.
albero. *malus Medica*.
Limonea, limonata. *citrea potio*.
Limoſina. *ſtips*, *pis*.
Limoſinare. *mendico*.
Limoſiniere, che dà e fa limoſine. *erga egentes liberalis*.
Limpidezza. *ſplendor*, *perſpicuitas*.
Limpido, chiaro, e lucente. *limpidus*, *pellucidus*, *perſpicuus*.
Linaria, erba. *oſyris*, *dis*.
Linajolo. *lintearius*, *rii*.
Lince, lupo cerviere. *lynx*, *lyncis*. Di lince. *lynceus*.
Lindezza. *venuſtas*.
Lindo, attillato. *venuſtus*, *elegans*.
Linea. *linea*, *æ*. Della mano, *inciſura*, *æ*. Tirare una linea. *lineam ducere*.
Lineamento, figura tirata a linea. *lineamentum*, *i*. Lineamenti della faccia. *lineamentum oris*. Del lavoro, *lineamenta operis*. Della pittura. *adumbratio*.
Lineare, tirar linee. *lineo*, *delineo*.
Linearmente. *ad lineam*.
Lingua. *lingua*, *æ*. Attaccata, *inhærens*. Biforcata. *bifida*. Triforcata, *trifida*. Feſſa in molte parti. *multifida*. Che ſpeſſo ſi muove, *vibrans*. Ciarlatrice, *garrula*. Di buona pronunzia, *expedita*. impedita nel parlare, di mala pronunzia. *lingua inexplanata*, *hæſitans*, *lingua hæſitantia*. Legata, *conſtricta*. Mordace, *maledica*, *petulans*. Sporta, *eminens*. Tartaglia, *balba*, *blæſa*. Sottile, *tenuis*.
Lingua, favella. *lingua*, *ſermo*, *littera*, *arum*. Lingua foraſtiera, *ſermo exoticus*, *lingua peregrina*. Lingua Latina, ec. *lingua Latina*, *Græca*, *Hebraica*, *Italica*, *Germanica*, *Hiſpanica*, *Gallica*, &c. Latina, *ſermo latinus*, *Latialis*, *lingua Romana*. Materna, o paeſana, *ſermo patrius*, *vel indigena*, *vel nativus*, *lingua vernacula*.
Lingua bovina, erba. *cynogloſſus*, *vel cynogloſſa*.
Lingua bovina, erba. *bugloſſa*, *vel bugloſſum*. lingua ſerpentina, erba. *lingulaca*, *æ*. lingua cervina. *phyllitis*, *dis*.
la punta della lingua. *ſumma lingua*, *lingua extrema*.
tagliar la lingua. *elinguo*, *as*, *linguam exſcindere*, *exſecare*.
chi ha la lingua, ma ſenza uſo di quella. *elinguis*. Chi ha due lingue, tre, ec. *bilinguis*, &c.
Linguaccia. *perfida lingua*, *lingua exlex*.
Linguacciuto, cicalone. *linguax*, *loquax*, *blatero*.
Linguaggio. *idioma*, *atis*, *ſermo*, *onis*.
Linguatta, peſce. *lingulaca*, *ſolea*.
Linguetta, dimin. di lingua. *lingua*, o *ligula*.
Linguetta della bilancia. *examen*, *inis*.
Linguettare, tartagliare. *balbutio*.
Lino, erba. *linum*, *i*. Lino ſottiliſſimo, *linum tenuiſſimum*. Lino acconcio, *linum factum*. Di lino. *lineus*, *a*, *um*. Teſſitore di panni di lino, *linteo*, *onis*.
Liocorno, alicorno. *monoceros*, *otis*, *unicornis*, *is*.
Liofante. *elephas*, *elephantus*.
Lionato, colore. *color fulvus*, *ſpadix*, *leoninus*.
Lione, Leone. *Leo*, *onis*.
Lippo, a chi lagrima gli occhi. *lippus*.
Lippitudine. *lippitudo*. Patir di lippitudine. *lippio*, *is*.
Liquefare, diſtemperare. *liquo*, *liquefacio*.
Liquefarſi, farſi liquido. *liqueo*, *liqueſco*, *liquor*, *ris*.
Liquidare, cioè metter in chiaro. *purgo*, *perſpicuum reddo*.
Liquidità. *liquiditas*.
Liquido, diſtemperato. *liquidus*, *a*, *um*.
farſi liquido, divenir liquido. V. Liquefarſi.
Liquirizia. *glycyrrhiza*, γλυκύῤῥιζα.
Liquore, licore. *liquor*.
Lira, viola. *lyra*, *æ*, *chelys*, *ys*, *fides*, *is*, *fides*, *ium*. Sonar di lira, *lyra*, *vel fidibus canere*. Inſegnar a ſonar di lira, *fidibus docere*. Imparare, *fidibus diſcere*, *lyra inſtitui*. Lirico, poeta. *lyricus*, *i*. pertinente alla lira, *lyricus*, *a*, *um*. ſuonator di lira, *lyriſtes*, *æ*, *lyricen*, *inis*, *fidicen*, *inis*.
Lira, o libbra, danaro. *didrachma*, *libra*, *æ*, *denarius*, *ar*, *aſſis*.
Liſcia, boccata. *lixia*, *æ*, *lixivium*, *ii*.
Liſciare, pulire. *lævo*, *lævigo*, *polio*, *fuco*.
Liſciamento, *expolitio*. Liſciezza, *lævor*, *lævitas*.
Liſciatura, *fucatio*, *fucus*. Per Iſegatura. *politio*, *expolitio*, *lævigatio*.
Liſcio, belletto. *fucus*, *pigmentum*. Bianco. *ceruſſa*. roſſo, *purpuriſſum*, *i*. Venditor di liſcio. *pigmentarius*, *ii*.
Liſcio, add. *politus*, *lævis*, *vel levis*.
Liſta, catalogo. *index*, *album*, *ſeries*. Pezzo di carta. *ſcheda*, *ſchedula*. Di veſte. *limbus*, *ora*.
Lite, piato. *lis*, *tis*, *litigium*, *ii*, *controverſia*. far lite, litigare, piatire. *litigo*, *as*. Pigliar lite. *litem contrahere*.
Lite d'ingiurie fatte, o criminale. *actio injuriarum*.
Lite civile. *actio civilis*.
Lite finita, o troncata. *lis dirempta*, *deciſa*, *compoſita*, *controverſia compoſita*.
Litigante, chi litiga. *litigator*, *oris*.
Litigare, far lite, piatire. *litigo*, *as*, *judicio contendo*.
Litigare con alcuno. *cauſam in aliquem*, *vel cum aliquo habere*.
Litigio, contenzione, lite. *controverſia*, *lis*, *cauſa*.
Litigioſo, contenzioſo. *litigioſus*.
Littera, litterato ec. V. lettera, letterato ec.
Livello, inſtro. *libella*, *æ*. pel cenſo. *canon*, *onis*, *penſio*, *onis*.
Lividezza, e lividura. *livor*, *livida*, *vibex*.
Livido, con lividura. *lividus*, *a*, *um*.
Livore, lividezza. *livor*, *livedo*.
Livrea, veſtimento ſimile di più perſone. *veſtitus conſimilis*. Livrea, diviſa. *cultus varius*.
Liuto, ſtromento muſico. *fides*, *is*, *teſtudo*, *nis*. ſonator di liuto. *fidicen*, *inis*.
Lizza, val riparo, o trincea. *ſeptum*.
Locanda. *diverſorium*. Locandiere. *diverſor*, *is*.
Locare, riporre. *loco*, *repono*, *colloco*.
Locazione, affitto. *locatio*, *onis*.
Lodare. *laudo*, *collaudo*, *commendo*. *Laudibus ornare*, *illuſtrare*, *efferre*, *extollere*, *afficere*, *proſequi*. *Laudem alicui tribuere*. *Conferre laudes in aliquem*.
Lodarſi d'alcuno. *fateri aliquem eſſe benemeritum de ſe*.
Lodarſi di coſa inanimata. *jacto*, *oſtento*. coll' accuſat.
Lodarſi del ſapere, della nobiltà, della potenza, delle ricchezze. *jactare ſcientiam*, *genus*, *opes*, *divitias*.
Lode, e laude. *laus*, *dis*, *laudatio*, *onis*.
Lode acquiſtata in guerra. *laus bellica*.
Lode pubblica. *laus popularis*, *laus illuſtris*, *laus ſumma*.
Lode vera. *laus ſolida*.
Lode ſparſa in ogni parte. *laus longe lateque diffuſa*.
Lode perpetua. *laus immortalis*, *laus ſempiterna*.
Lode vana. *laus falſa*, o *inanis*.
Lodevole, degno di lode. *laudabilis*, & *le*.
Lodevolmente, con lode. *laudabiliter*.
Lodola uccello. *alauda*, *galerita*, *caſſita*.
Loggetta, dim. di loggia. *porticus*.
Loggia. *xyſtus*, *i*, *ſolarium*, *ii*. Loggia al Sole. *ſolarium*. Scoperta. *hypetrum*, *hypetra*, *æ*, *ambulatio*, *vel inambulatio ſubdialis*. Coperta. *porticus*, *us*. Da paſſeggiare. *ambulacrum*, *i*. Da mangiarvi. *diæta*, *æ*.
Logica, ſcienza. *logica ars*, *logice*, *es*, *dialectica*.
Loglio, erba. *lolium*, *ii*.
Loglioſo, pieno di loglio. *lolio mixtus*.
Logoro, è ſegno del paſto, che ſi moſtra al falcone, quando è in aere, per farlo ſcendere. *illecebra eſca*.
Logorare, conſumare. *contero*, *conſumo*.
Logoro, conſumato. *tritus*, *conſumptus*.
Loica. V. Logica.
Loicare. *diſſero*, *diſputo*.
Loico. *dialecticus*.
Lombo, parte del corpo. *lumbus*, *bi*.
Lombrico, verme di terra. *lumbricus*.
Longanimità, tolleranza, ſofferenza. *patientia*.
Longinquità. *longinquitas*.
Longinquo. *longinquus*, *remotus*, *diſtans*.
Longitudine. *longitudo*.
Lontananza di luogo. *longinquitas*, *intervallum*.
Lontananza, aſſenza. *abſentia*, *æ*.
Lontanarſi, allontanarſi. *longius abire*, *diſcedere*. Lontanarſi dagli ſtudj. *ſtudia deſerere*.
Lontano, diſtante. *longinquus*, *disjunctus*.
Lontano, aſſente. *abſens*.
eſſer lontano. *abſum*.
Lontano, adv. *longe*, *procul*. Lontano aſſai. *longe gentium*. Lontano di qui. *longe hinc*. Non lontano di qui. *non procul hinc*.
di lontano. *procul*.
Loquace. *loquax*, *garrulus*.
Loquacità. *loquacitas*.
Loquela, favella. *loquela*, *ſermo*.
Lordamente, ſporcamente. *ſpurce*, *ſordide*.
Lordare, ſporcare. *fœdo*, *as*, *contamino*, *as*.
Lordo, ſporco. *ſpurcus*, *immundus*, *ſordidus*.
Lordura, ſporchezza. *ſpurcitia*, *æ*.
Loro, particella che s'uſa ne' caſi obbliqui di egli, e di elle. *ipſorum*, *ipſarum*, *ipſis*, &c.
Loſco, chi è privo d'un occhio. *luſcus*, *cocles*, *itis*.
chi ha la viſta corta. *luſcioſus*.
Loto, fango. *lutum*, *cœnum*.
Lotoſo, fangoſo. *cœnoſus*, *lutulentus*, *lutoſus*.
Lotra, o lodra, animale, che vive in terra, e in acqua. *lutra*, *træ*.
Lotta, giuoco delle braccia. *lucta*, *palæſtra*.
coſa da lotta. *palæſtricus*, *a*, *um*.
a foggia di lotta. *palæſtrice*.

Lottamento.

Lottamento. *luctamen, luctatio.*
Lottare, giuocare alla lotta. *luctor, aris.* Lottar all'incontro. *obluctor.*
Lottatore. *luctator, palaeſtrita, ae.*
Lotto. *ſortitio.*
Lubricare. *laevem reddere, alvum ſubducere.*
Lubricità. *ventris laevitas.*
Lubricativo. *alvum ſubducens.*
Lubrico, lubricoſo, che sdrucciola. *lubricus.*
Lucanica, Salſiccia. *farcimen.*
Lucanigaro, Salſicciaio. *fartor.*
Lucchetto. *ſera.*
Luccicare, riſplendere. *renidere, micare.*
Luccio, o luzzo, peſce di fiume. *lucius, ii.* Peſce marino. *ſudis.*
Lucciola, animaletto, che luce la notte. *cicindela, noctiluca, lampyris.*
Lucciola dell'occhio. *pupilla, ae, pupula.*
Luce ſplendore. *lux, ucis, ſplendor, lumen.*
Luce, per la lucerna. *lucerna, ae.*
rendere gran luce. *praeluceo.*
Lucente, che renda luce. *lucens, lucidus.*
Lucerna. *lychnus, lucerna.*
Lucerna con molti lucignoli. *polymyxos, i.*
Lucerniere, lumiero. *lychnus, ni.*
Lucernuere. *lychnuchus.*
Lucertola, animale. *lacerta, ae, lacertus, i.*
Lucido, lucente. *lucidus, pellucidus, perſpicuus.*
Lucifero, ſtella. *Lucifer, i, Phoſphorus, i.*
Lucignolo. *ellychnium.*
Lucigna, ſerpe cieco. *caecilia, ae.*
Lucere, riſplendere. *luceo, eluceo, ſplendeo.* Lucere con la altre coſe. *concinno, as.*
Luglio, meſe dell'anno. *Quintilis,* e poi *Julius,* da C. Giulio Ceſare I. Imper.
Lugubre, dolente per la morte d'alcuno. *lugubris, maeſtus.*
Lui, pronome di maſchio ne' caſi obliqui. *illius, illi, &c.*
Lumaca. *limax, acis, cochlea, ae.*
Lumaca di mare. *ſquilla, ae, ſtrombus, i.*
Lumaca da acqua. *cochlea aquatilis.*
Lumaca ſenza ſcorza. *limax, cochlea nuda.*
Lumache picciole. *cochlea albula, cochlea minuta, cochlea Reatina.*
Lumache ſotto terra, o nella cave. *cochlea cavatica, cochlea Balearica.*
Lumacajo. *cochlearium, ii.*
Lume, luce. *lumen, lux.*
far lume ad alcuno. *praelucere alicui.*
Lume di rocca, allume. *alumen, inis.*
Lume, o lucerna attaccata, o pendente. *lychnuchus penſilis.*
Lumiera, fiaccola. *lumen, fax.* Per certo arneſe, che in ſe contenga molti lumi. *lychnuchus.*
Luminaria. *luminum copia.*
Luminoſo. *luminoſus, a, um.*
Luna. *Luna, ae.* Aſciutta. *ſitiens, ſicca.* Creſcenza della Luna. *Lunae auctus, accretio.* Luna creſcente, *adoleſcens, creſcens.* Luna mancante, *decreſcens, deficiens, ſeneſcens.* Piena, *plenilunium, Luna plena.* Scema, diminuita Luna, *Luna decreſcens.* Nuova, *novilunium, interlunium, intermenſtruum, Luna ſitiens, Luna intermenſtris, intermenſtrua, ſilens, tacita, ſilentium Lunae.* Vecchia. *Luna vetus.* Mezza, *dividua, dimidiata, dimidia.* Il principio della Luna. *Luna prima.* Il fine. *Luna extrema.* Il primo quarto della Luna, o Luna cornuta. *Luna corniculata, curvata in cornua.* Il ſecondo quarto. *Luna dimidiata, dimidia.* Il terzo quarto, o Luna gobba, cioè maggior della metà. *Luna gibbaſa, Luna in orbem ſinuata.* Luna, che luce tutta la notte. *Luna pernox.* Congiunzione della Luna. *coniunctio Lunae, coitus Lunae.*
pertinente alla Luna. *lunaris.* A modo di Luna. *lunatus.*
Lunatico. *varius, inconſtans.*
Lunazione, corſo lunare. *lunarius curſus.*
Lunedì. *dies Lunae, vel ſecundus dies.*
Lunetta, luna picciola. *lunula, ae.*
Lungamente, lungo tempo. *diu, prolixe.*
Lunge, o lungi. *procul.*
Lungheria. *prolixus ſermo, prolixitas.*
Lunghezza. *longitudo.*
Lunghetto, alquanto lungo. *longulus, longiuſculus.*
Lunghiſſimamente. *longiſſime.*
Lunghiſſimo. *longiſſimus.*
Lungo. *longus, oblongus, prolixus.*
un poco più lungo. *longiuſculus.*
in lungo. *pluribus verbis, longius.*
L'uno di due. *alter, a, um, alteruter.*
Luoghetto, diminut. di luogo. *loculus, li.*
Luogo. *locus. Plur. hi loci, vel haec loca, orum.*
Luogo alto da vedere. *ſpecula.*
Luogo di artiglieria. *balliſtarium, rii.*
Luogo aſpro. *aſpretum, ti.*
Luogo, che ſi paſſa a guazzo. *vadum, di.*
Luogo, dove ſi mangia. *triclinium.*
Luogo ombroſo. *umbraculum, li.*
Luogo rimoto. *receſſus, us, ſeceſſus, us.*
Luogo ſaſſoſo. *ſaxetum, i.*
Luogo ſecreto, occulto. *abditum, ti.*
Luogo ſolitario. *ſolitudo.*
Luogo pieno di verdura. *viretum, i.*
andar da luogo in luogo. *demigro, as.*
menar da luogo a luogo. *traduco, is.*
ad alcun luogo. *quopiam, aliquo.*
a qualunque luogo. *quoquo, quocunque.*
a l'uno, a l'altro luogo. *utroque.*
a quel luogo. *illuc, illo, eo.*
in qual luogo. *illic, ibi.*
di quel luogo. *illius.*
in ogni luogo. *ubique, ubivis gentium.*
dar luogo. *cedo, is, concedo, decedo.*
Luogo d'arboſcelli. *arboretum, arbuſtum.*
Luogo deſerto. *locus deſertus, ſolitudo, nis.*
Luogo eſpoſto al Sole. *locus apricus.*
Luogo frequentato. *locus celebris.*
Luogo umido. *locus uliginoſus.*
Luogo dalla moſtra. *diribitorium, ii.*
Luogo petroſo. *locus confragoſus.*
Luogo di quattro vie, *quadrivium, ii.*
Luogo ſecco. *locus jejunioſus.*
Luogo di ſopra. *locus ſuperior, & locus ſupra.*
Luogo di ſotto. *locus inferior, & locus infra.*
Luogotenente in un officio. *vicarius, rii.*
Luogotenente in un eſercito. *praefectus, vel legatus exercitus.*
Luogotenente del Generale. *legatus, i.*
Luogotenente dalla Dogana. *pro magiſtro ſcriptura.*
in luogo, o cambio. *pro.*
Lupa, animal noto. *lupa, ae.*
Lupino, legume noto. *lupinum, i.*
Lupo, animale. *lupus, i.* Di lupo. *lupinus.*
Lupo cerviere. *lynx, lyncis, gen. maſc. & faem.*
Luſingamento. *blandimentum, blanditia.*
Luſingare, tirare con luſinghe. *blandior, adulor, illicio.*
Luſinghe, carezze. *blanditiae, arum.*
Luſinghevole. *blandus, blandiloquus.*
Luſinghevolmente. *blande.*
Luſinghiere. *aſſentator.*
Luſſo. *luxus, luxuria.*
Luſſureggiare. *laſcivio, luxurior.*
Luſſuria. *luxuria, laſcivia.*
Luſſuriosamente. *libidinoſe, laſcive.*
Luſſurioſo. *libidinoſus, ſalax, acis.*
Luſtrare, polire. *polio, perpolio, expolio.*
Luſtro, ſpazio di cinque anni. *luſtrum, i.*
Luſtro vale ſplendente. *nitidus, a, um.*
Luſtrore, ſplendore. *nitor, ris.* V. luce.
Luta, ſcintilla di fuoco. *ſcintilla, lae.*
Luttuoſo, pien di lutto, lagrimante. *luctuoſus.*
Lutto, pianto. *luctus, us.* Caſo degno di pianto. *caſus luctuoſus.*
Luzzo, o luccio peſce. *lucius, i.*

M

MA, congiunzione. *ſed, verum, at.*
Ma poi. *vero, ſed, at vero.*
Ma pur. *ſed enim, ſed tamen.*
Ma quanto al reſto *caeterum, caeteroqui, caeteroquin, caetera.*
Ma ſe. ſto. Ma ſa non. *ſin autem, in minus, ſin plane non.*
Ma ancora. *ſed etiam, verum etiam, ſed vero, ſed autem.*
Ma a che fine? *ſed quorſum haec?*
Ma dirà forſe alcuno. *at enim: quaeret aliquis, dicet aliquis.*
Ma che più? *quid multa? quid multis? quid quaeris? quid quaeritis?*
Ma non. *non item.* Come, Di ſopra, ma non di ſotto. *ſuperius, inferius non item.*
Macca. *copia, abundantia.*
Maccatella, polpetta. *vitium.* Per magagna. *vitium.*
Maccarello peſce così detto a Roma. *ſcomber, vel ſcombrus.*
Maccherone, vivanda di paſta. *paſtillus.*
Maccherone, minchione. *bebes, bardus, ſtipes.*
Macchia, bruttezza, e per metafora nota, infamia. *labes, macula, nota, infamia.*
Macchia, luogo ſpinoſo *rubetum, vepretum, fruticetum.*
Macchiare, ſporcare. *commaculo, inquino.*
Macchiato, pieno di macchie, di tacche. *maculoſus, ſordidus, ſqualidus.*
Macchina, ſtromento, o ingegno meccanico. *machina.*
Macchina, una coſa grande. *moles.*
Macchina, cioè aſtuzia. *dolus, inſidia.*
Macchina di pietre. *moles lapidum.*
Macchinare. *machinor, molior.*
Macchinatore. *machinator.*
Macchinazione. *machinatio.*
Macchione, frutta, macchia. *rubetum, fruticetum.*
Macchioſo, pien di macchie. *maculoſus.*
Macellajo, beccajo. *lanius, lanii.*
Macello, beccheria. *macellum, lanienа.*
Macerare, ammollire nell'acqua. *macero, as, emollio, is.*
Macerare il lino nell'acqua. *macerare linum in aqua.* Così ſi dice dell'altre erbe.
Macerarſi. *macreſco.*
Macero, e macerato. *maceratus, a, um.*
Macigno, pietra dura da far mola. *lapis molaris, ſilex.*
Macilente, magro. *macilentus, gracilis.*
Macilenza, magrezza. *macies, gracilitas.*
Macina, ſtromento di molino, che macina il grano. *mola, ae.*
Macina da fave. *mola fabaria.*
Macina da grano. *mola frumentaria.*
Macina da oglio. *mola olearia, trapetum.*
Macina da mano. *mola truſatilis, piſtrilla, ae.*
Macina da acqua. *mola aquaria.*
Macina da cavallo. *mola jumentaria.*
Macina da aſino. *mola aſinaria.*
Macinare. *molo, lis.* Macinato. *molitus, a, um.*
Macinatore. *piſtrina, ae, molitura, ae.*
Maciulla, ſtromento, con cui ſi frange il lino. *malleus ſtupparius.*
Macula, macchia. *macula, lae.*
Maculare, macchiare. *maculo, as.*
Madaglio dalla campana, battocchio. *malleus, rudes.*
Madama, cioè mia dama. *domina, hera.*
Madornale. *mitterunt.*
Madia, ſtromento da far il pane. *mactra.* V. G.
Madonna, cioè mia donna. *domina, hera.*
Madre. *mater, tris.*
Madre, o matrice della donna. *uterus, ri.*
Madre, che ha la madre viva. *mater matrima.*
Madre, animale per far razza. *matrix, cis: ut Gallina matrix.*
Madre di famiglia. *materfamilias.*
Madreperla. *concha.*
Madriale, o madrigale. *epigramma.*
Maeſtà, e maeſtade. *majeſtas, atis.*
Maeſtevole, e maeſtoſo. *gravis, venerandus.*
Maeſtevolmente, e maeſtoſamente. *magnifice, graviter, cum dignitate.*
Maeſtra. *Magiſtra.*
Maeſtrale, nome di vento. *Corus.*
Maeſtralmente. *perfecte, artificioſe.*
Maeſtranza. *fabrorum, vel artificum manus.*
Maeſtrato, magiſtrato. *magiſtratus.*
Maeſtreſſa. *magiſtra.*
Maeſtrevole, induſtrioſo. *ſolers, artificioſus.*
Molto maeſtrevole. *ſolertiſſimus.*
Maeſtrevolmente. *ſolerter, ſolertiſſime.*
Maeſtria. *ſolertia, induſtria, artificium.*
Maeſtro. *magiſter, praeceptor, doctor, ludi magiſter.*
Maeſtro delle poſte. *magiſter tabellariorum, vel veredariorum.*
Maeſtro di ſtalla. *ſtabuli Magiſter, ſtabularius.*
Maeſtro di ben vivere, di creanza, di coſtumi. *cenſor, magiſter, vel praeceptor morum, vel vivendi, vel officiorum.*
Maeſtro di Camera. *magiſter admiſſionum, nomenclator ab admiſſionibus.* Di Caſa, *diſpenſator.*
Maeſtro di Filoſofia. *Philoſophandi magiſter.* Di Rettorica. *Rhetor, magiſter, vel doctor eloquentiae, dicendi, orandi, artifex, vel doctor dicendi, Rhetoricae diſciplinae doctor, Rhetoricae ſapientiae profeſſor.* Di Umanità. *Humaniorum diſciplinae doctor.* Di Teologia, *Theologus.* Di Grammatica. *Grammaticus, doctor, vel magiſter litterarum, doctor Grammaticae diſciplinae.* Chi inſegna l'alfabeto, *magiſter puerorum.* Maeſtro di Greco, e Latino, *utriuſque Linguae magiſter.* Maeſtro di Cappella, o di Muſica, o Canto, *Phonaſcus, Muſicus, vocis magiſter, cantus moderator, Praefectus muſicorum.*
Maeſtro di ſcherma. *laniſta, ae, gladiator, magiſter gladiatoriae, vel digladiandi.*
Maeſtro di ſtrada. *aedilis, curator viarum.* Maeſtro de' borghi, o borgomaſtro, *magiſter vicorum, vel regionum.* Maeſtro di cavalleria. *magiſter equitum.* Maeſtro di campo. *Tribunus militum.* Maeſtro di caſa, maggiordomo. *praefectus domus, curator rei familiaris.* Maeſtro di camera, *praefectus cubiculi, vel cubiculo, praepoſitus cubiculo.* Maeſtro di cerimonie, *caeremoniarum praefectus, magiſter.*
Maeſtro di Giuſtizia. *carnifex, icis.*
ufficio di Maeſtro. *Magiſterium, Praefectura.*
Maeſtro, vento. *corus, circius.*
Mafaro di botte, cocchiume. *operculum, epiſtomium.*
Magagna, difetto. *labes, vitium.*
Magagnare, guaſtare. *vitio, as, inficio, is.*
Magazzino, dove ſi ripongono le mercanzie. *cella, promptuarium.*
Magazzino da grano. *horreum, apotheca frumentaria.*
Maggio, uno de' dodeci meſi dell'anno. *Majus, ii.*
Maggiorana, erba odorifera. *amaracus, & amaracum.* Fatto di maggiorana. *amaracinus.*
Maggiorana. *palmatus, amaracum.*
Maggiordomo. *curator rei familiaris, a cura familiae.*
Maggiore, più grande. *major.*
Maggiore, alquanto maggiore. *majuſculus.*
Maggiori, anteceſſori. *Majores.*
Maggiorengo. *vir primarius.*
Maggiormente. *multo magis, praeſertim, maxime.*
Magia, arte. *magice, ces, & ars magica.*
pertinente ad arte magica. *magicus, a, um.*
Magione, abitazione. *domicilium.*
Magioſtre, ſorta di fraghe grandi. *fraga majora.*
Magiſtero. *magiſterium.*
Magiſtrato, ufficio. *magiſtratus, us.*
Maglia, cerchio di ferro. *anſa.* Maglietta. *anſula, anulus.*
Magliato. *anſulis, vel hamis inſertus.*
Maglio, ſtrumento di legno in forma di martello. *malleus.*
Maglinolo. *malleolus.*
Magnanimamente. *excelſo animo.*
Magnanimità. *magnanimitas, magnus animus, magnitudo animi.*
Magnanimo, grande d'animo. *magnanimus, vir magni animi, excelſo, elato.*
Magnano, che fa le chiavi. *clauſtrarius artifex.*
Magnificamente. *magnifice, liberaliter.*
Magnificenza. *magnificentia.*
Magnifico, onorevole. *magnificus, a, um.*
più magnifico. *magnificentior.*
Magnitudine. *magnitudo.*
Mago, incantatore. *magus, magi.*
Magramente. *jejune, exiliter.*
Magretto. *macellus, a, um.*
Magrezza. *macies, macritas, macritudo, gracilitas.*
Magro, ſcarmo, ſecco. *macer, gracilis, macilentus.*
divenir magro. *macreſco, gracileſco.*
Mai. *unquam.*
Mai non, e non mai. *nunquam.*
Maieſa, maggeſe. *novale, lis.*
Mainar le vela. *demittere vela.*
Mainò. *minime gentium.*
Maiſempre. *perpetuo, ſemper.*
Maiſì. *maxime, utique.*
Malabbiato. *improbus, malus, perditus.*
Maladire, maladire. *execror, deteſtor.*
Maladetto. *diris exagitatus.*
Maladizione, maledizione. *maledictum, exſecratio.*
Mala diſpoſizione, e indiſpoſizione. *infirmitas, imbecillitas, affecta valetudo.*
Mala diſpoſizione del tempo. *intemperies, intempeſtas.*
Mala diſpoſizione dell'aria. *gravitas aeris.*
Mala diſpoſizione del luogo. *gravitas loci.*
Malagevole, difficile. *arduus difficilis.*
Malagevolezza, difficoltà. *difficultas.*
Malagevolmente. *vix, difficulter, aegre.*
Malagiato. *inops, egens.*
Malaguro, infauſto. *infauſtus.*
Malagurio. *malum augurium.*
Malaguroſo, malagurato. *infauſtus, mali ominis.*
Malamente. *male, perperam, prave.*
Malandato. *perditus.*
Malandrino, aſſaſſino di ſtrada. *graſſator, latro.*
Malanno, malincontro. *infortunium, calamitas.*
Mala operazione. *maleficium, maleficentia.*
Malarda, uccello della ſorta di anitre, che vivono in terra, e in acqua. *querquedula.*

Malatie-

Malaticcio. *valetudinarius*.
Malato, e ammalato. *æger*.
Malattia. *morbus*, *ægritudo*.
Male venture, avverſità. *miſeria*, *æ*, *infortunium*, *calamitas*.
Malavventurato. *infelix*, *miſer*.
Male per vizio. *malum*, *i*,
Male infermità. *morbus*, *ægritudo*.
Mal attaccaticcio. *contagium*, *gii*.
Mal caduco. *ſacer morbus*, *comitialis*, *apoplexia*.
Mal contagioſo. *contagio*, *onis*, *& morbus contagioſus*.
Mal di coſta. *pleuritis*, *idis*.
Mal di fluſſo. *diarrhea*, *æ*, *profluvium ventris*.
Mal di gola. *angina*, *æ*.
Mal d'infezione. *lues*, *is*, *morbus cæli*, *morbus influens*.
Mal di Madre. *dolor matricis*.
Mal delle milze. *morbus ſpleneticus*, *ſplenicus*.
Mal d'orina. *difficultas urinæ*, *dyſuria*, *æ*, *e ſtranguria*, *æ*.
Mal di pietre. *calculus*, *i*.
Mal di punta. *pleuritis*, *lateris dolor*.
Mal di ranella. *arenula*, *læ*.
Mal di ſtomaco. *languor ſtomachi*,
Mal tiſico. *phthiſis*, *is*, *tabes*, *is*.
Mal di ventre, o d'inteſtini. *dyſenteria*, *æ*, *e termina*, *um*.
Mal compoſto, diſordinato. *incundinus*, *tumentinus*, *ſordi-dus*.
Malconcio, maltrattato. *vexatus*, *male habitus*.
Mal contento, dolente. *triſtis*, *mæſtus*.
Mal creato. *inurbanus*, *a*, *um*, *incivilis*.
Mal deſtro. *ineptus*, *a*, *um*.
Mal diſpoſto. *affectus*, *male affectus*.
Maldicente, maledico. *maledicus*, *dicax*, *acis*, *loquax*.
Maladire. *exector*, *deteſtor*, *male dico*.
Maladizione. *maledictum*, *execratio*.
Maleficio. *malefactum*, *maleficium*.
Malefico, malfacente. *facinoroſus*, *maleficus*.
Malefico, da malia. *veneficus*.
Malevolenza. *malevolentia*, *æ*.
Malevolo. *malevolus*, *malignus*.
Mal fare. *mala facere*, *patrare ſcelus*.
Mal fatto, cioè deforme. *deformis*.
Mal fatto. *malefactum*.
Malfattore, colpevole. *ſons*, *reus*, *facinoroſus*, *ſceleſtus*.
Mal grado, cioè onta, e diſpetto. *in*, *contra voluntatem*.
Malia, ſtregarie. *faſcinum*, *veneficium*.
Maliardo. *veneficus*.
Maliare. *faſcino*, *as*.
Maliardo, e maliarda. *veneficus*, *venefica*.
Malignamente. *iniquè*.
Malignità. *malevolentia*, *improbitas*.
Maligno, ſcellerato, cattivo. *malevolus*, *improbus*, *pravus*.
Malinconia, dolore. *meſtitia*, *mœror*, *ægritudo*.
Malinconico. *meſtus*, *triſtis*.
Maniſcalco, governator degli eſerciti. *præfectus*.
Malizia. *nequitia*, *malitia*, *verſutia*, *improbitas*.
Maliziosamente. *moleſtè*, *verſutè*, *aſtutè*.
Malizioſo, cattivo. *verſutus*, *callidus*, *vafer*.
Mallevadore, che promette per altri. *præs*, *vas*.
Malleveria. *ſponſio*.
Malmenare, condurre, o conciar male. *populari*, *de-vaſtare*, *male accipere*.
Mal netto, ſporco. *fœdatus*.
Mallo, ſcorza tenera di noce, o mandorla. *putamen*.
Malore. *morbus*.
Mal ſano. *morboſus*, *morbo laborans*, *male affectus*, *valetudine affectus*, *valetudinarius*.
Mal ſicuro. *male tutus*. Mal ſicuro dal pericolo. *mi-nime tutus a periculo*.
Mal ſottile infermità. *phthiſis*, *eos*.
Maltire il cibo. *concoquo*, *digero*.
il maltire il cibo. *concoctio*, *onis*.
Maltrattare. *male accipere*, *vexare*.
Malva, e malba, erba nota. *malva*, *malache*.
di malva. *malvaceus*, *a*, *um*.
Malvagia, vino notiſſimo. *vinum Creticum*.
Malvagiamente, ſcelleratamente. *nequiter*, *flagitioſe*.
Malvagio, ſcelleratiſſimo. *pravus*, *malus*, *malignus*, *fla-gitioſus*, *perverſus*.
Malvagità, ſcelleragine. *improbitas*, *flagitium*.
Malvaviſchio, erba. *hibiſcum*, *althæa*.
Mal volentieri, contra voglia. *ægre*, *invite*.
Mamma, l'isteſſo, che madre. *mater*.
Mamma, cioè tetta. *mamma*, *æ*, *uber*, *eris*.
Mammella, poccia, tetta. *mamma*, *mammilla*.
Mammana. *obſtetrix*, *icis*.
Manara, accetta. *ſecuris*, *ris*.
Manarino, accetta picciola. *ſecuricula*, *læ*.
Manata. *manipulus*.
Mancamento, difetto. *vitium*, *culpa*, *defectus*.
Mancamento di parola. *perfidia*, *æ*.
Mancamento di forze. *imbecillitas virium*.
Mancanza, mancamento. *defectus*.
Mancanza delle Lune. *defectus Lunæ*.
Mancare, eſſer privo. *careo*, *es*.
Mancare ad alcuno. *deſum*.
Mancare del debito ſuo. *officio deeſſe*, *ab officio diſcedere*.
Mancar di fede. *non ſtare promiſſis*.
Mancar dell'onor ſuo. *deficere a dignitate*.
Mancar, cioè venir meno. *deficere*.
Mancator di fede. *perfidus*, *fœdifragus*.
Manchevole. *imperfectus*.
Manchevolmente. *imperfectè*.
Manchezza. *defectus*.
Mancia, buona mano. *ſtrena*, *æ*.
Mancino, ſiniſtro, zanco. *mancus*, *lævus*.
Mancino, e dritto, che uſa ambe le mani. *ambidexter*.
Mancipare, alienare. *mancipo*, *emancipo*.
Mancipato. *mancipatus*, *a*, *um*.
Manco, o meno. *minus*.
più, o manco. *plus*, *minuſve*.
Mandamento. *mandatum*, *præceptum*.
Mandare. *mitto*, *is*.
Mandare a dire. *nuncio*, *as*.
Mandare ad effetto. *exequor*, *eris*, *efficio*, *perpetro*, *præſto*.
Mandare lettere ad alcuno. *dare litteras ad aliquem*.
Mandar ambaſciatori. *lego*, *legas*.
Mandar ad alcun luogo per ambaſciatore. *allego*, *as*.
Mandar altrove. *amando*, *das*.
Mandar a giorni alcuno. *exercere aliquem*.
Mandar per alcuna privata faccenda. *ablegare ad aliquem*.
Mandar fuori, ſcacciare. *excludo*, *expello*.
Mandar fuori, mettere fuori. *emitto*, *tis*.
Mandare fuori, mettere in luce. *edo*, *is*.
Mandare in galea. *damnare ad triremes*.
Mandar a male per conſumare. *perdo*, *is*.
Mandar fuori le ſpiche. *ſpico*, *as*.
Mandar fuori odore. *exhalo*, *as*, *halo*, *as*.
Mandar a chiamare. *arceſſo*.
Mandar da alto al baſſo. *demitto*, *is*.
Mandar in diverſe parti, e in quà, e là. *dimitto*, *is*.
Mandare ſpeſſo. *miſſito*, *as*.
Mandar, nome, il mandare. *miſſio*, *onis*.
Mandar in bando. *ablegare*, *proſcribere*.
Mandar ambaſceria in coſe pubbliche. *legare*.
Mandar ambaſceria in coſe private. *allegare*.
Mandar a morte. *miſſum facere*.
Mandar alla ſtampe. *edere*.
Mandar incontro. *mittere obviam*.
Mandar in dono. *mittere dono*.
Mandar in eſiglio. *exilio multare*, *pellere*, *o ejicere in exi-lium*.
Mandar ſoccorſo. *mittere ſubſidio*.
Mandar vettovaglia. *ſuppeditare rem frumentariam*.
Mandar via. *expellere*, *abigere*.
Mandata. *miſſio*, *nis*.
Mandatario. *miniſter*.
Mandato, participio. *miſſus*, *a*, *um*.
Mandola, e mandorla, frutto noto. *amygdalum*, *li*, *amygdala*, *æ*. Fatto di mandole. *amygdalinus*.
Mandolo, mandolaro, albero. *amygdalus*, *li*.
Mandra, o mandra. *mandra*, *dræ*.
Mandria di buoi. *bovile*, *lis*, *bubile*, *lis*.
Mandria di capretti. *hœdile*, *lis*.
Mandria di cavalli. *equitium*, *tii*.
Mandria di pecore. *ovile*, *is*.
Manecchie dell'aratro. *ſtiva*, *væ*.
Maneggievole. *tractabilis*, *habilis*.
Maneggiamento. *tractatio*, *attrectatus*, *contrectatio*.
Maneggiamento d'arme. *tractatio armorum*.
Maneggiare, toccare con la mano. *contrecto*, *tracto*, *attrecto*, *pertracto*.
Maneggiare il cavallo. *flectere equum*.
Maneggiare una faccenda. *adminiſtrare negotium*, *ge-rere*, *agere*, *procurare*.
Maneggiare arme. *tractare arma*.
Maneggiare la caſa. *curare rem familiarem*.
Maneggiare la Repubblica. *gubernare*, *o adminiſtrare Rempublicam*.
Maneggiato. *contrectatus*, *a*, *um*.
non maneggiato. *intractatus*, *a*, *um*.
Maneggio. Vedi Maneggiamento.
Maneggio, traffico. *negotiatio*, *mercatio*.
Manesco. *expeditus*, *a*, *um*, *manu promptus*.
Manetta di ferro per legar le mani. *manica*, *cæ*.
Mangano. *baliſta*, *tormentum*.
Mangiare, manicare. *edo*, *es*, *vel edis*, *comedo*, *veſcor*, *ſceris*, *manduco*.
Mangiare inſieme, e far vita inſieme. *convivo*, *vivis*.
buon da mangiare. *veſcus*, *a*, *um*.
Mangiata, e bere. *victus*, *us*.
Mangiar bene. *ſapore edere*.
Mangione, gran mangiatore. *helluo*, *onis*, *edo*, *onis*, *edax*, *acis*, *mando*, *onis*, *manduco*, *onis*.
Mangiato. *adeſus*, *comeſus*, *eſus*. Mezzo mangia-to. *ſemeſus*, *a*, *um*.
Mangiato da ambedue le bande. *ambeſus*.
Mangiatoja, dove mangiano gli animali. *præſepe*, *is*.
Manica, come di veſte. *manica*, *cæ*.
Manichetto. *fuſcolum*, *minoral*.
Manicato, che ha maniche. *manicatus*, *a*, *um*.
Manico d'ogni ſtromento. *manubrium*, *brii*.
Manico picciolo, e manichetto. *manubriolum*.
Manico dell'aratro. *bura*, *æ*, *buris*, *is*.
Manico della ſpada. *capulus*, *i*.
Manico del vaſo. *anſa*.
Maniera, uſanza. *ritus*, *uſus*, *mos*, *ratio*.
Maniera di vita. *vitæ curſus*, *tenor*, *ratio*,
Manieroſo. *comis*, *affabilis*, *urbanus*.
Manifattura, e fattura, come d'una veſte. *opus*.
Manifeſtamente, apertamente. *manifeſtè*, *apertè*, *evidenter*.
Manifeſtare, pubblicare. *indico*, *patefacio*, *explano*, *pando*, *promulgo*, *aperio*, *vulgo*, *publico*.
Manifeſtazione. *indicium*, *declaratio*, *manifeſtatio*.
Manifeſtato, pubblicato. *publicatus*, *patefactus*.
Manifeſto, chiaro, aperto. *manifeſtus*, *evidens*, *cla-rus*, *apertus*, *patefactus*.
è manifeſto. *conſtat*, *liquet*, *patet*.
Maniglie, e manini. *armilla*, *æ*, *brachiale*, *is*.
Manigoldo, ladroncello. *latrunculus*, *nebulo*.
Manigoldo, boja. *carnifex*, *icis*.
Manipolare. *manu conficere*.
Manipolo, brancata, cioè quanto piglia una mano. *manipulus*.
Manna. *manna*, *næ*, *ros Syriacus*.
Mannaja. *ſecuris*.
Mano. *manus*, *us*.
Mano deſtra. *dextera*.
Mano manca, ſiniſtra, manzina, zanca. *læva*, *væ*, *ſiniſtra*, *ſtræ*.
Mano picciola. *manicula*, *æ*.
andar a man manca. *lævam petere*.
a man piena. *plenis manibus*.
a mani giunte. *palmis ſupplicibus*.
alle mani. *præ manibus*.
di mano in mano. *deinceps*, *ordine*.
di cento mani. *centimanus*.
d'una mano. *unimanus*.
Manomettere, guaſtare. *diſſipare*, *perdere*.
Manovale. *gerulus*, *materiarius*.
Manſare, manſuefare. *cicurare*.
Manſo, manſueto, piacevole. *manſuetus*, *mitis*, *le-nis*, *benignus*, *humanus*.
Manſuefare, domeſticare. *manſuefacio*, *lenio*.
Manſuefarſi, domeſticarſi. *manſueſco*, *manſueſio*.
Manſuetamente. *leniter*, *manſuete*.
Manſueto, piacevole. *mitis*, *manſuetus*, *lenis*.
non manſuato. *immanſuetus*.
Manſuetudine. *manſuetudo*, *lenitas*.
Manta peloſa. *gauſapina*, *næ*.
Manta peloſa da tutte due le bande, che ſi chiama ſbernia. *amphitapa*, *pæ*.
Mantece. *unguentum*.
Mantelletto, mantello picciolo. *palliolum*, *li*.
Mantello, veſte, che ſi porta ſopra le altre. *pallium*.
Mantello da cammino, o viaggio. *penula*, *æ*, *lacerna*, *æ*.
Mantello da contadino. *lacerna pinguis*.
Mantello fruſto, o pelato. *lacerna*, *o penula trita*, *o obſole-ta*.
Mantello da mulattiero. *penula mulionia*.
Mantellato. *lacernatus*, *penulatus*.
Mantenere, difendere. *ſuſcipio*, *defendo*, *tueor*.
Mantenere, oſſervare, attendere. *obſervo*, *ſervo*, *præſto*.
Mantenere la promeſſa. *ſtare promiſſis*.
Mantenimento. *conſervatio*.
Mantenitore. *conſervator*.
Mantice, ſtromento da ſoffiar il fuoco. *follis*.
Mantice picciolo. *folliculus*, *li*.
Mantile per la tavole. *mantile*, *lis*, *mappa*, *æ*.
Manto, ſopravveſte. *amictus*, *us*.
Manuale, chi con eſercizio di mano ſi procaccia il vivere. *opera*, *operarius*.
Manuale, cioè libro, che ſi tiene in mano. *enchiridium*, *ii*.
Manualmente. *manibus*.
Manuſcritto. *calamo exaratus*.
Manza, giovenca. *juvenca*, *cæ*.
Manza, innamorata. *amica*.
Manzo, giovenco non atto a lavorare la terra. *juvencus*, *ci*.
Marangone, ſa legname, legnajuolo. *faber lignarius*.
Maraſca, frutto noto. *ceraſum lanceum*.
Maraſſo, ſorta di ſerpente. *vipera*, *æ*.
Maraviglie, meraviglia. *admiratio*, *miraculum*.
coſa degna di maraviglia. *admirandus*, *mirandus*, *mirabilis*, *mirificus*.
pieno di maraviglia. *mirabundus*, *a*, *um*.
Maravigliarſi, o maravigliare. *admiror*, *miror*.
Maravigliarſi forte. *demiror*, *aris*.
Maravglioſamente, con maraviglia. *mirifice*.
Maraviglioſo. *mirificus*, *admirandus*, *admirabilis*, *mirus*.
Molto maraviglioſo. *mirificiſſimus*.
Marca, paeſe, contrada. *regio*.
Marcare. *noto*, *ſigno*.
Marcheſe, nome di dignità. *Demarchus*, *i*, *Marchio*, *onis*. V. (M.
Marcheſe, che viene alle donne ogni meſe, quando ſi pur-gano. *menſes*, *menſtrua*, *menſtruorum*, *menſtruæ mulie-rum purgationes*, *profluvium mulierum*, *vel muliebre*.
femmina, che ha il marcheſe. *menſtrualis mulier*.
Marchiare, marcare con ferro caldo. *inuro*, *ſigno*.
Marchiare, camminare dell'Eſercito. *progredior*, *deris*.
Marchio, bollo, ferro caldo da marchiare. *cauterium*, *nota*.
Marchio della ſtadera. *ſacoma*, *atis*.
Marcia, ſangue corrotto. *ſanies*, *pus*, *puris*.
Marcio, corrotto. *tabidus*, *marcidus*, *putris*.
Marcio, termine di giuoco, che ſuole vincere il dop-pio. *geminata ſponſio*.
Marcire, marcirſi, putrefarſi. *tabeſco*, *marceo*, *marceſco*.
Mare. *mare*, *is*, *pelagus*, *i*, *æquor*, *pontus*, *ſalum*, *profundum*.
Mare Adriatico. *Adriaticum*, *& Superum*.
d'Africa, o Barbaria. *Africum*.
d'Africa Occident. *Oceanus Atlanticus*.
d'Albania. *Jonium*.
di Arabia. *Rubrum*.
Arcipelago. *Ægeum*.
di Bachu. *Caſpium*, *Hyrcanum*.
di Barbaria. *Libycum*, *& Africum*.
di Beltz, o Belts. *Balticum*, di Germania.
di Calabria. *Auſonium*.
di Cadix. *Gaditanum*, di Spagna.
di Candia. *Creticum*.
della China. *Eoum*, *Magnus ſinus*.
Congelato. *Glaciale*, di Scandinavia.
di Coſtantinopoli. *Helleſpontus*, *e Propontis*.
di Dalmazia. *Liburnicum*, *Illyricum*, *Dalmaticum*.
dall'Egitto. *Ægyptium*.
dell'Etiopia. *Æthiopicum*.
di Francia. *Gallicum*.
di Frieſland. *Germanicum*.
di Gallipoli. *Helleſpontus*.
di Genova. *Liguſticum*.
di Germania. *Germanicum*.
di Guaſcogna. *Aquitanicum*.
di Guilen, o Guilan. *Hircanum*.
di Olanda. *Germanicum*.
dell'India. *Indicum*.
d'Inghilterra. *Britannicum*.
d'Irlanda. *Hibernicum*.
d'Iſlanda. *Caledonium*.
di Leon. *Liguſticum*.
di Macedonia. *Macedonicum*.
Maggiore. *Pontus Euxinus*.
di Majorica, o Minorica. *Balearicum*.
di Mandria. *Myrtoum*, *& Icarium*.
di Marmora. *Propontis*.
della Mecha. *Sinus Arabicus*.
Mediterraneo. *Mediterraneum*, *Internum*, *& Noſtrum*.
Morto, *Aſphaltite*, nella Giudea.
di Negroponte. *Euboicum*.
Nero. *Euxinum*, l'iſteſſo, che 'l Maggiore.
di Nicaria. *Icarium*.
di Norvegia. *Cronium*, *& Glaciale*.
da' Parſi Settentrionali di Europa. *Glaciale*.
di Perſia. *Perſicum*, *& Sinus Perſicus*.
di Rodi. *Rhodium*.
Roſſo. *Erythræum mare*, *& Sinus Arabicus*.
di S. Giorgio. *Propontis*, *Helleſpontus*.

di Sardo,

Digitized by Google

di Sardegna. *Sardoum*.
di Scarpanto. *Carpathium*.
di Schievonia. *Illyricum*,
di Scozia. *Caledonium*.
di Settelia. *Pamphylium*.
di Sicilia. *Siculum*.
di Soria. *Syrium*, o *Syriacum*.
di Spagne. *Ibericum*, *Balearicum*.
della Tane. *Mæotis palus*.
di Tartaria. *Scythicum*, & *Sarmaticum*.
di Tarbeſtan. *Caſpium*, *Hyrcanum*, verſo la Sogdiana.
di Toſcana, e Toſco. *Tyrrhenum*, *Thuſcum*, & *Inferum*.
di Venezia. *Hadriaticum*, *Superum*, dalle Zabacche. *Mæotis palus*.
di là dal mare. *transmarinus*, *a*, *um*.
Marea, mar gonfiato. *fluxus maris*, *tumidum mare*.
Mareggiare, ondeggiare. *fluctuo*, *as*.
Maremma di Siena. *litus Tyrrhenum*.
Marene, o amarene. *cerasa laurea*.
Mareſcalco, chi ferra, o medica cavalli. *ferramentarius*, *veterinarius*.
Maretta, o marea. *levior maris fluctuatio*, *maris tumor*, *mare turgidum*, *æquor tumidum*.
Mareſano. *malum inſanum*.
Margherita, perla. *margarita*.
Margine, eſtremità di qualche coſa. *margo*, *inis*. Di gran margine. *marginatus*, *a*, *um*.
Marina, riva del mare. *litus*, *oris*, *acta*, *æ*.
Marinaio, nocchiero. *nauta*, *navita*.
di marinaio. *nauticus*, *a*, *um*.
Marinareſco, marineſco. *nauticus*.
Marino, cioè di mare. *æquoreus*, *marinus*, *pelagicus*, *a*, *um*.
Maritaggio, ſpoſaliʒio. *connubium*, *nuptus*, *tus*, *ſponſalia*, *orum*.
Maritare. *do nuptui*, *marito*, *do in matrimonium*, *colloco*.
Maritarſi, pigliar marito. *nubo*, *denubo*, *innubo*.
Maritata. *nupta*, *æ*.
Maritato. *Matrimonio junctus*.
non maritata. *innupta*.
Marito. *Maritus*, *vir*, *conjux*.
andar a marito. *innubo*, *bis*.
da marito, e da maritarſi. *nubilis*.
Marittimo. *Maritimus*.
Mariuolare, tagliar borſe, e rubare. *Manticulor*, *eris*.
Mariuoleria. *fraus*.
Mariuolo, taglia borſe. *manticularius*.
Marmaglia. *Multitudo*, *plebs*, *turba*.
Marmo. *Marmor*, *ris*.
di marmo. *Marmoreus*, *rea*, *reum*.
coperto di marmo. *Marmoratus*, *a*, *um*.
ſimile al marmo. *Marmoroſus*, *a*, *um*.
fabbrica di marmo. *Marmoratio*, *onis*.
Marmorino. *tectura marmorea*.
Marmotta, ſpeʒie di topo. *Mus alpinus*.
Maroella, morroide. *Mariſca*, *cæ*, *hæmorrhois*, *ficus*, *ci*.
Marra, vanghetto, ſtrumento ruſtico. *marra*, *æ*, *ligo*, *nis*.
Marrobio, erba. *Marrobium*, *bii*.
Marrocchino. *corium*.
Marroveſcio, e manroveſcio. *colaphus*. (vors.
Marte, Dio della guerra, appreſſo gli antichi. *Mars*, *Ma-*
Martedì, giorno della ſettimana. *dies Martis*, *dies tertius*.
Martellare, battere col martello. *Malleo*, *eas*. martellato. *Malleatus*.
Martello, ſtromento fabbrile. *Malleus*, *marculus*.
Martellino, picciolo martello. *Malleolus*, *marculus*.
dar martello, appaſſionar alcuno. *urere aliquem*.
Martello per battere lino. *Malleus ſtuparius*.
Martello di legno. *tudes*, *itis*.
Marziale, pertinente a Marte. *Martius*, *a*, *um*.
Martire, o martirio, afflizione, *cruciatus*, *cruciamentum*.
Martire, ſanto. *Martyr*, *ris*.
Martore, e martorella, animale. *Martes*, *is*.
Martoriare, tormentare. *torqueo*, *crucio*.
Martorio, e martirio. *tormentum*, *ſupplicium*, *cruciatus*.
Marzapane, torta di marzapane. *panis dulciarius*, *placenta ex amygdalinis nucleis*, *ſaccharoque confecta*.
Marzo, uno dei dodeci meſi. *Martius*.
primo giorno di Marzo. *Martiæ kalendæ*.
Maſcalzone, poltrone. *nebulo*, *onis*.
Maſcella, dove ſtanno i denti. *Mala*, *maxilla*.
Maſcellone, colpo nella maſcella. *colaphus*.
Maſchere, faccia contrafatta. *perſona*, *æ*.
Maſchererſi, traveſtirſi. *perſonatus incedo*.
Maſcherata. *perſonarum turba*.
Maſcherato. *perſonatus*.
Maſchile. *Maſculus*, *virilis*.
Maſchio. *Mas*, *aris*, *maſculus*, *i*.
di maſchio. *Maſculinus*.
deventar maſchio. *Maſculeſco*, *is*.
Maſnada. *Militum manus*, *plebs*, *populus*.
Maſnadiere. *latro*.
Maſſa, over paſtone. *Maſſa*, *æ*.
Maſſa, mucchio. *acervus*, *i*.
Maſſa di legne. *ſtrues lignorum*.
Maſſa d'oro. *palacra*, *æ*.
Maſſaie, ſenteſca. *ancilla*.
Maſſaio, gaſtaldo. *cuſtos ſupellectilis*.
Maſſeria, mandra. *mandra*.
Maſſerizie di caſa. *ſupellex*, *ctilis*.
Maſſerizie della villa. *inſtrumenta villæ*.
Maſſiccio, intiero. *ſolidus*, *denſus*.
Maſſime. *effatum*.
Maſſimamente, ſpezialmente. *præſertim*, *maxime*.
Maſſime, lo ſteſſo che maſſimamente. *præcipue*, *præſertim*.
Maſtello, tineſciuolo. *cadus*, *urna*.
Maſticare tra i denti. *Mando*, *manduco*, *eſcam conficere*, *cibum dentibus terere*.
Maſticare bene, rimaſticare, come fanno i buoi. *rumino*, *as*.
Maſticato. *Manſus*, *a*, *um*.
Maſticato, ſuſt. *Manſum*, *i*.
Maſtico. *Maſtiche*, *vel maſtice*, *es*.
Maſtietto, ſorte di ferratura. *ſera*.
Maſtino, cane fiero. *Moloſſus*.
Maſtio, anima di metallo. *anima ferrea*.
Maſtro, maeſtro. *magiſter*, *artifex*.
Maſtro, addiett. principale. *primarius*.
Maſtruſciere, portiere. *janitor*, *cubicularius*.
Materazzo, ſtramazzo. *culcita*.
Materazzaro. *culcitarum confector*.
Matematica. *Mathematice*, *es*.
Matematico, addiet. *Mathematicus*, *a*, *um*.
Matematico. *Mathematicus*, *ci*.
Materia, ſoggetto. *Materia*, e *materies*.
Materia d'un trattato. *argumentum*, *ti*.
Materiale, ſuſtant. *Materia*.
Materiale, cioè rozzo, ſemplice, ec. *rudis*, *craſſus*.
Materno di madre. *Maternus*, *a*, *um*.
Materozolo, capocchia in cima della mazza. *capitulum*.
Matricida. *Matricida*.
Matricidio. *matricidium*.
Matrice della donna. *uterus*, *i*.
Matricola, nella quale ſi ſcrivono i nomi degli ſtudenti, e de' ſoldati, e d'altri. *album*, *matrix*.
Matricolare. *in album referre*.
Matrigna. *noverca*.
di matrigna. *novercalis*.
Matrignare, far da matrigna. *novercam agere*.
Matrimoniale, pertinente a matrimonio. *conjugalis*, *le*.
Matrimonio. *conjugium*, *matrimonium*, *connubium*.
Matrona, donna. *Matrona*, *æ*.
Mattamente, pazzamente. *ſtulte*.
Mattaccino. *ludius*, *ludio*.
Mattana, melinconia, che naſca dal non ſaper che fare. *ſtultum otium*, *faſtidium*.
Matteggiare, far da matto. *inſanire*, *delirare*.
Mattera, ſtromento da far il pane. *Mactra*, *æ*.
Matteria, mattezza, pazzia. *amentia*, *ſtultitia*, *dementia*.
Mattina, la mattina. *Mane*.
il tempo della mattina. *Matutinum tempus*.
di mattina. *Matutinus*, *a*, *um*.
nel far del giorno. *prima luce*, *ſummo mane*, *diluculo*. *cum luceſceret*, *albeſcente die*, *in ortu Solis*, *oriente Sole*.
Mattinata. *Matutinus cantus*, *antelucanum canticum*.
Matto, pazzo. *mentus*, *demens*, *ſtultus*, *inſanus*, *fatuus*, *mentus*. (ptus.
Mattonaio, chi fa mattoni. *laterarius*, *ii*.
Mattone. *later*, *is*.
Mattone picciolo. *laterculus*.
luogo da mattoni. *lateraria*, *riæ*.
fatto di mattoni. *latericius*, *a*, *um*.
Mattonare la ſtrada. *ſternere vias lateribus*.
Mattonato, fatto di mattoni. *latericius*.
Mattutino. *Matutinum*, *mane*.
Mattutino, add. *Matutinus*.
Maturamente. *prudenter*, *mature*.
Maturare. *Maturum facere*.
Maturarſi, divenir maturo. *Matureſco*, *is*.
Maturato. *Maturus*, *maturatus*.
Maturità. *Maturitas*, *atis*.
Maturo. *Maturus*. Non maturo. *immaturus*.
Mazza, mazzocca. *clava*, *æ*. Menare alla mazza, ingannare. *allicere in fraudem*.
Mazzetta. *clavicula*, *æ*.
Mazzetto. *faſciculus*. Di fiori. *olfactorium*.
Mazzo di fiori. *faſciculus florum*, *ſtemma*, *atis*.
Mazzo di carte da giuocare. *faſciculus aleatorum*.
Mazzone, ſorta di peſce. *mugil*, *is*. (lum.
Mazzuolo, mazzocchio, mazza picciola. *clavicula*, *bacil-*
Me, e mi, particola perſonali. *ego*, *mei*, *mihi*, *me*.
Meccanicamente, con arte. *artificioſe*. Per meſchinamente. *Miſere*, *ægre*, *difficulter*.
Meccanico. *artificioſus*, *mechanicus*.
Meco, con me. *Mecum*.
Meco inſieme. *mecum una*, *mecum ſimul*, *mecum una ſimul*.
Medaglia. *numiſma*, *atis*.
Medagliſta. *antiquarius*.
Medeſimamente, parimente. *item*, *itidem*, *pariter*, *quoque*.
Medeſimo. *idem*, *eadem*, *idem*.
in un medeſimo tempo. *uno*, *eodemque tempore*.
Mediante. *per*.
Mediante lui. *eo duce*, *adjutore*, *auſpice*.
Mediatore. *interpres*, *conciliator*.
Mediatore, cioè chi s'interpone per pace. *fecialis*, *pacificator*, *auctor pacis*.
Mediatore tra negoziatori, cioè ſenſale. *proxeneta*, *æ*.
Medicamento. *Medicamentum*, *medicina*.
Medicamento per poſtema. *medicamentum ſuppuratorium*.
Medicare. *Medicor*, *aris*, *medeor*, *eris*.
che ſi può medicare. *Medicabilis*, *le*.
che non ſi può medicare. *immedicabilis*, & *le*.
Medicina. *Medicina*, *æ*.
Medicina in bevanda. *potio*, *onis*.
chi fa medicine. *Medicamentarius*.
chi vende medicine. *pharmacopola*.
Medicina efficace. *remedium efficax*, *medicamentum præſens*, o *præſentaneum*.
Medicina per gli occhi. *collyrium*, *ii*.
Medicina per mollificare. *Medicamentum emolliens*.
Medicina purgante. *Medicamentum catharticum*.
Medicina per iſcacciare il male. *Medicamentum diſcuſſo-*
Medicinale. *Medicinalis*, & *le*. (rium.
Medico, chi medica. *Medicus*, *ci*, *clinicus*.
Medico, che cava pietre. *lithotomus*, *mi*.
Medico di cavalli, e di giumenti. *veterinarius*.
Mediocre, tra grande, e picciolo. *Mediocris*.
mediocre grandezza. *Mediocris ſtatura*.
Mediocremente, con mediocrità. *mediocriter*.
Mediocrità, nè troppo, nè poco. *Mediocritas*.
Medolla, midolla. *Medulla*.
Meglio, o miglio, ſorta di biada. *Milium*, *lii*.
Meglio, avverb. *Melius*.
un poco meglio. *Meliuſcule*.
Meglior, e migliore, nome. *Melior*, *potior*.
Mela, pomo, frutto noto. *Malum*, *i*, *pomum*, *i*.
Mela grana, pomo granato. *Malum punicum*.
Melagrano, albero. *Malus punica*.
Melarancio, narancia. *Malum aureum*.
Melarancio, albero. *Malus Aſſyria*.
Melato, fatto, e onto di mele. *mellitus*.
Mela, o miele. *Mel*, *ellis*.
Melenſo, ſcioccо. *ineptus*, *ſegnis*, *tardus*.
Melanſaggine, dappocaggine. *torpor*, *ſegnities*.
Meliſſa, erba. *Melinum*, *meliſphyllum*.
Melo pomaro, albero. *Malus*, *li*, di gen. fem.
Melo, e mela, pomo. *Malum*, *li*.
Melo appio. *Malum Appianum*.
Melo cotogno. *Cydonium*, *nii*.
Melodia, canto dolce, e ſoave. *concentus*, *melos*, indeclin.
Mellonaggine. *hebetudo*, *ſtupor*.
Mellone, pedone. *pepo*, *onis*.
Mellone d'acqua, angoria. *cucumis*.
Meltabo, o meltuſin, peſce. *aſellus*, *li*.
Melma, terra paludoſa. *limus*.
Membrana. *Membrana*.
Membranoſo. *Membranaceus*.
Membranezza. *Membranula*.
Membrare, ricordarſi. *Meminiſſe*, *recordari*.
Membro, ſignifica ogni parte del corpo. *Membrum*, *i*.
a membro, a membro. *Membratim*.
Membruto. *Membroſus*.
Memorabile, degno di memoria. *Memorabilis*.
Memorando, degno, di che ſe ne tenga memoria, e conto. *Memorandus*, *a*, *um*.
Memoria, potenza dell'anima. *Memoria*, *riæ*.
Per rimembranza, o ricordanza. *Memoria*, *recordatio*.
Per quel, che ſi laſcia in memoria di ſe. *Monumentum*.
degno di memoria. *Memorabilis*, & *le*.
Mettere in memoria, ridurre in memoria. *Memoro*, *commemoro*.
Memoriale. *libellus*, *monumentum*, *commentarius*.
Menacordo, ſtromento muſico. *Monochordum*.
Menare, condurre, guidare. *duco*, *adduco*.
Menare da luogo a luogo. *traduco*, *is*.
Menare dentro. *introduco*, *is*.
Menar fuori. *educo*, *produco*.
Menare intorno. *circumduco*.
Menar la danza. *ducere reſtim*, o *choreas*.
Menar ſotto. *ſubduco*.
Menar alcuno alla mazza. *allicere in fraudem*.
Menar via. *abduco*, *abigo*.
Menar alla trappola. *allicere in fraudem*.
Menar l'acqua. *derivare aquam*.
Menar a caſa. *deducere domum*.
Menar per forza. *pertrahere*.
Menar in lungo. *ducere*, *trahere*, *differre*.
Menar in prigione. *in cuſtodiam dare*, *detrudere*, *condere*, *ducere in carcerem*.
Menar vita. *agere vitam*, *degere vitam*. Virtuoſa, *rectam*. Scellerata. *facinoroſam*. Da buon tempo. *otioſam*, *voluptuariam*, *voluptatibus plenam*. Stretta, o ſtentata. *horridam*, *miſeram*, & *incultam*. Scandaloſa. *turpem*. Dilettevole. *jucundam*. Diſguſtevole. *inſuavem*. Felice. *tranquillam*. infelice. *miſeram*. Beſtiale. *agreſtem*,
Menda, fallo. *Menda*, *æ*, *mendum*, *i*.
Mendace, bugiardo. *Mendax*, *acis*.
Mendare. *reficio*.
Mendicamento. *Mendicatio*, *onis*.
Mendicare, dimandar limoſina. *Mendico*, *as*.
Mendicante, mendico. *mendicans*, *antis*.
Mendicità. *mendicitas*, *atis*.
Mendico, birbante, pitocco. *Mendicus*, *demiſſus homo*.
Menola, peſce. *Mæna*, *æ*.
Meno, manco. *Minus*. Comparativo. *Minus*. nondimeno. *tamen*.
Menomare, ſminuire, ſcemare. *minuo*, *is*, *diminuo*, *imminuo*.
Menomo, ſcemo. *diminutus*, *imminutus*.
Menſa, tavola, dove ſi mangia. *Menſa*, *æ*.
Menſa apparecchiata. *Menſa extructa*, *inſtructa*.
Menſa apparecchiata lautamente. *Menſa opipare inſtructa*.
Menſa di vivande rare. *Menſa exſtructa cibis conquiſitiſſimis*.
Menſa di prima vivanda, antipoſto. *Menſa prima*.
poſpaſto. *Menſa ſecunda*.
Menſa di tre piedi. *Menſa tripes*.
Menſa d'un piede. *Monopodium*, *dii*.
Menſa di cipreſſo. *Menſa cupreſſina*.
Menſetta. *Menſula*.
Menſola, e modione, per ſoſtenere un trave. *Mutulus*, *li*.
Menta, erba odorata. *Menta*, *æ*.
Menta ſalvatica. *Menthaſtrum*, *ſtri*.
Mentale. *Mentis*, *ad mentem pertinens*.
Mentalmente. *Mente*.
Mente, intelletto. *Mens*, *entis*.
a mente. *Memoriter*.
recitare a mente. *Memoriter narrare*.
imparar a mente. *Memoriter diſcere*, *mandare memoriæ*.
Mentecattaggine. *amentia*.
Mentecatto, ſmemorato. *Mente captus*. (tio.
Menzione, memoria di qualche coſa. *mentio*, *commemorafar* menzione. *Memini*, *facere mentionem*.
Mentire, dir bugia. *Mentior*, *iris*.
Mentita, dare una mentita. *Mendacii incuſare*.
Mentitore, bugiardo. *Mendax*, *acis*.
Mento, barbozzo. *Mentum*, *ti*.
Mentovare, nominare. *nomino*, *as*.
Mentrechè, infinchè. *donec*, *dum*.
Menzionare, e menzonare. *Mentionem facere*, *memorare*.
Menzione. *Mentio*.
Menzogna, bugia. *Mendacium*.
Menzognero. *Mendax*.
Mercante, mercatante. *Mercator*, *oris*. Di beſtiame, *negotiator pecuarius*, *mercator armentarius*. Di buoi, o vacche, *boarius*. Di cavalli, *mango equorum*. Di ferro, *ferrarius*. Di fiere, *nundinator*. Di gioje, *negotiator margaritarius*. Di grano, *frumentarius*. Di lana, *lanarius*. Di legna da bruciare, *lignarius*. Di legname da lavoro, *materiarius*. Di marmi, *marmorarius*. Di vil merce, *ſordidæ mercis negotiator*. Di oglio, *negotiator olearius*. Di operaj. *Mango operarum*. Di panni. *negotiator veſtiarius*. Di porci, *ſuarius*. Di remi, *remarius*. Di ſalami, *ſalſarius*. Di ſchiavi, *mango*, *onis*, *nego-*

Digitized by Google

negoziator mancipiorum, *venalitius*; *venaliciarius*. Di ſeta, *ſericarius*. Di vino, *vinarius*.
Mercantile. *ad mercatum quod ſpectat*, *prœmercalis*.
Mercanzia, arte. *mercatura*, *mercatio*, *mercimonium*, *commercium*, *negotiatio*. Grande, *copioſa*. Di gran guadagno, *quæſtuoſa*. Vile, *ſordida*. Di poco utile, *tenuis*.
Mercanzia, roba, che ſi traffica. *merx*, *rcis*. mercanzia falſificata, *merces fucatæ*, *& fallaces*. guaſta, *merces corruptæ*.
Mercare, o barcare. *nuo*, *ligno*.
Mercatantaia, mercanzia. *Mercatura*, *negotiatio*.
Mercatare, o mercantare. *Mercor negotior*, *nundinor*.
Mercato, fiera. *emporium*, *ii*, *mercatus*, *us*, *nundinæ*, *arum*. Mercato de' buoi. *forum boarium*. Di ferrave chi, *ferratorum*. Di frutti, *pomarium*. Di erbe, *olitorium*. Di peſci, *piſcarium*. Di porci, *ſuarium*. Di tre giorni, *trinundinum*. Del vino, *forum vinarium*.
buon mercato. *vilitas mercium*, *pretium vile*. A buon mercato. *aliquo pretio*, *vili pretio*, *viliter*.
Mercato caro. *caritas mercium*. Caramente, *care*, *vel caro*, *edeſt caro pretio*.
Mercato, o marchiato. *ſignatus*, *notatus*.
Merce, mercanzia. *Merx*, *rcis*, *mercimonium*.
Mercede, ſalario. *Merces*, *edis*.
Mercede, pietà, aiuto, perdono. *auxilium*, *venia*.
Mercenajo, chi lavora per ſalario. *mercenarius*.
Merceria, coſe minute attenenti al veſtire. *Merx*, *cis*.
Merciajo. *Mercator*.
Mercordì, o Mercoledì. *dies Mercurii*.
Mercurio uno degli Dei degli Antichi. *Mercurius e Hermes*, *eris*, *Cyllenius Deorum nuntius*.
Merda, *merda*, *ſtercus*, *oris*.
Merenda, il mangiare tra il deſinare, e la cena. *Merenda*, *æ*, *o antecœnium*.
Merendare. *Merendam ſumere*.
Merendone. *nebulo*.
Meretrice. *Meretrix*, *icis*.
arte meretricia. *Meretricium*, *ii*.
a foggia di meretrice. *meretricie*.
andar a meretrice. *ſcortor*, *aris*.
Mergere, affondare, ſommergere, *Mergo*, *is*, *ſubmergo*, *emmergo*.
Mergo, ſmergo, uccello. *Mergus*, *gi*.
Meridiano, da mezzodì. *Meridianus*, *a*, *um*. dopo il mezzo dì. *pomeridianus*, *a*, *um*.
Meriggio. *Meridies*, *ei*.
Meritamente, con ragione. *Merito*, *jure*.
Meritare. *Mereo*, *demereo*, *promereo*, *mereor*, *demereor*, *promereor*.
chi ha meritato. *Meritus*, *a*, *um*. Chi non ha meritato. *immeritus*.
Meritevolmente. *Merito*.
Merito, ſervigio. *beneficium*, *meritum*.
Meritorio. *præmio dignus*.
Merlare. *pinnas conſtruere*, *pinnis munire*.
Merlo, uccello noto. *Merula*, *æ*.
Merlo, ſorta di peſce. *Merula*.
Merli delle mura. *Inſimia*, *æ*.
Merlo di muraglia. *pinna*, *æ*.
Merlotto, balordo. *bardus*, *ſtupidus*.
Merluzzo, peſce così chiamato. *aſellus*, *i*.
Merto, e merito. *Meritum*, *ti*.
Meſcita. *Meare ſpatium*.
Meſcere, meſchiare. *Miſceo*.
Meſchiare, a meſcolare. *Miſceo*, *commiſceo*, *immiſceo*.
Meſchinello, poverello. *Miſellus*.
Meſchino, ſventurato, miſerabile. *miſer*, *infelix*.
Meſchio, e meſcolato di più coſe. *Mixtus*, *permixtus*.
Meſchio, colore tra il verde, e bianco. *glaucus*, *a*, *um*.
Meſcirobba, vaſo da dar l'acqua alle mani. *aqualis*, *is*, *guttureum*, *ii*.
Meſcola, cucchiajo. *cochleare*, *cochlear*.
Meſcola da muratori. *trulla*, *æ*.
Meſcolanza, miſchione, miſtura. *Miſtura*, *æ*.
Meſcolamento di diverſe coſe. *Miſcellanea*, *orum*.
Meſcolare. Meſchiare. *Miſceo*, *permiſceo*.
Meſcolare di mezzo. *intermiſceo*.
Meſcolare l'acqua col vino. *aquam vino miſcere*, *vinum diluere*.
Meſcolarſi, intrametterſi. *intercedo*.
Meſcolato, interpoſto. *inſertus*, *immiſtus*.
Meſcolato, adacquato. *dilutus*.
Meſcugli di coſe diverſe. *Miſcellanea*, *orum*.
Meſe, la parte duodecima dell'anno. *Menſis*, *is*.
d'un meſe. *Menſtruus*, *a*, *um*.
di tre meſi. *trimeſtris*, *&* *tre*.
di ſei meſi. *ſemeſtris*.
coſa, che ſi fa per ogni meſe. *Menſtrualis*.
Meſcalare, tavola da portar il mangiare. *diſcus*.
Meſſa, Sacrificio della Religione Criſtiana. *Sacrum*, *i*. *Sacrificium*. Dir Meſſa, *ſacrifico*, *immolo*, *rem divinam facere*, *rem ſacram facere*.
Meſſaggiere, meſſaggio, che porta nuove. *nuntius*, *ii*.
Meſſere, mio ſignore. *dominus*, *ni*.
Meſſere, *anum*, *ito*.
Meſſo, meſſaggiere. *nuntius*, *ii*, *viator*, *apparitor*.
Meſſo fidato. *certus homo*, *tortus nuntius*.
Meſſo, poſto, ſituato. *poſitus*, *a*, *um*.
Meſtiere, arte. *ars*, *artis*, *artificium*, *cii*.
Meſtiero, biſogno. *opus*. Fa di meſtiero. *opus eſt*.
Meſtizia, malinconia, dolore. *mœror*, *triſtitia*.
Meſto, afflitto, dolente. *mœſtus*, *triſtis*.
Meta, monte di fieno. *Meta*, *æ*.
Meta, termine, o ſegno, che ſi pone a' corridori. *Meta*, *terminus*.
Metà, a metada. *dimidium*, *dii*.
Metafora. *translatio*.
Metaforicamente. *figurate*.
Metaforico. *figuratus*, *translatus*.
Metaforizzare. *Metaphora uti*.
Metallo, coſa cavata da miniera, come argento, ferro, e ſimili coſe. *Metallum*.
di metallo. *Metallicus*, *a*, *um*.
chi cava metalli. *metallicus*, *ci*.

Metodicamente. *ordine*, *ſervato ordine*.
Metodico. *ordinatus*, *digeſtus*.
Metodo. *via*, *ordo*, *docendi ratio*.
Metrica, arte di far verſi. *Metrica ars*.
Metricamente. *Metrica lege*.
Metro, verſo. *Metrum*, *tri*.
Metropoli. *civitas princeps*.
Mettere, porre. *pono*, *is*.
Mettere avanti gli occhi qualche coſa. *ponere aliquid ob oculos*, *mihi propono*.
Mettere un ſopranome. *imponere*, *apponere*, *adjungere nomina alicui*.
Mettere all'incanto. *licitor*, *aris*, *ſerere auctionem*, *haſtæ ſubjicere*, *vocè præconis ſubjicere*.
Mettere all'incanto contra alcuno. *contralicitor*, *aris*.
il mettere all' incanto. *licitatio*, *onis*.
chi mette all' incanto. *licitator*, *oris*.
Mettere alla ventura. *jacere aleam*.
Mettere a vendere. *proſcribo*.
Mettere a monte. *miſſum facio*.
Mettere da banda. *depono*, *ſepono*.
Mettere dentro. *immitto*, *admitto*.
Mettere diligenza. *adhibere diligentiam*.
Mettere il chiaviſtello all'uſcio. *obdere peſſulum foribus*.
Mettere il freno. *infræno*, *as*, *frænum injicere*.
Mettere innanzi. *objecto*, *abjicio*.
Mettere fuoco ad una caſa. *domum incendere*, *facere incendium*.
Mettere in fuga, far fuggire. *fugo*, *as*.
Mettere in memoria. *Memoro*, *as*.
Mettere inſieme. *compono*, *is*.
Mettere intorno. *circumpono*.
Mettere paura, far paura. *terreo*, *timorem incutio*, *injicio*.
Mettere per ricevuto. *acceptum referre*.
Mettere ſotto. *ſuppono*, *is*, *ſubjicio*, *is*.
Mettere qualche coſa nelle mani ad alcuno. *committo*, *is*, *do*, *as*, *trado*, *is*.
Mettere ſottoſopra ogni coſa. *perturbare omnia*.
Mettere un pulce nell'orecchia ad uno, come ſi dice volgarmente. *injicere ſcrupulum*.
Mettere in ordinanza. *inſtruo*, *is*.
Mettere in rotta i nemici. *diſſipare hoſtes*, *diſrumpere vires hoſtium*, *fugare hoſtes*.
Mettere mano a qualche coſa. *aliquid incipere*, *aggredi*.
Mettere la vita a pericolo. *adire periculum capitis*.
Mettere all' ordine. *paro*, *as*.
Mettere la roba in iſpreco. *diſſipare rem familiarem*.
Metter nel fuoco. *conjicere in ignem*.
Metterſi in libertà. *vendicare ſe in libertatem*.
Metterſi a navigare. *committere ſe navigationi*.
Metterſi le ſcarpe. *induere calceos*.
Metterſi alla ventura. *committere ſe fortunæ*.
Metterſi negli impicci. *inducere ſe in laqueos*.
Metterſi gli ſtivali. *induere ocreas*.
Metterſi a tavola. *accumbere menſæ*.
Metterſi in neceſſità. *imponere ſibi neceſſitatem*.
Mettere a libro. *referre in codicem*.
Mettere nel libro del ricevuto. *referre in tabulas accepti*, *referre in acceptum*.
Mettere l'oglio nella lucerna. *inſtillare oleum lucernæ*.
Mettere in tavola. *apponere*, *inferre*.
Mettere in tavola l'antipaſto. *apponere primam menſam*.
il poſpaſto. *ſecundam menſam*.
Mettere a letto. *collocare in lecto*.
Metterſi in via. *committere ſe viæ*, *in viam ſe dare*.
Metterſi la via tra le gambe. *conjicere ſe in pedes*.
Metterſi in iſpalla la cappa. *onerare humerum pallio*, *imponere pallium humeris*.
Metterſi con furia in qualche luogo. *irruo*, *is*.
Metterſi a fare. *aggredior*, *deris*.
Metterſi in fuga. *dare*, *committere ſe fugæ*.
Metterſi in fantaſia. *inducere in animum*.
Metterſi nelle braccia d'alcuno. *dedere ſe alicui*.
Metterſi la mano al petto. *colligere ſe*.
Metterſi all'impreſa. *accingor*, *geris*.
Mezzana, cioè la vela di mezzo della nave. *velum medium*.
Mezzanamente. *mediocriter*.
Mezzanità. *modus*, *mediocritas*.
Mezzano, mediocre. *mediocris*, *medius*.
Mezzano, che s'intrametta tra l'uno, e l'altro. *conciliator*.
Mezzina, vaſo da portar acqua. *hydria*. da vino. *bombus*.
Mezzo, metà di qualche coſa. *dimidium*, *dii*.
Mezzo, chi è nel mezzo. *medius*, *a*, *um*.
Mezzodì. *meridies*, *diei*.
Mezz'ora. *ſemihora*, *æ*.
Mezza libra. *ſelibra*, *æ*.
Mezzanotte. *noctis ſilentium*.
Mezzo maturo. *ſemimaturus*.
Mi, io. *mihi*, *ego*.
Mica, fragmento di pane. *mica*, *æ*.
Micidiale, che ammazza uomini. *homicida*, *æ*.
Micidiale del padre. *parricida*, *æ*.
Micidio, omicidio. *homicidium*, *ii*. Micidio di madre. *matricidium*. Di padre, *parricidium*.
Midolla, che ſta nell' oſſo. *medulla*, *læ*.
Miele, liquore dolciſſimo. *mel*, *ellis*.
di miele. *Melleus*, *mellificus*, *melligenus*.
far miele. *Mellifico*, *as*.
artificio di far miele. *Mellificium*, *cii*.
Mietere, tagliar le biade. *meto*, *tis*.
tempo di mietere. *meſſis*, *ſis*.
Mietitore. *Meſſor*, *ris*.
Migliaccio, ſorta di vivanda. *placenta*, *fartum*, *ſanguine in cibum aptatus*.
Migliajo. *milliarium*, *ii*, *mille*.
Miglio, legume. *milium*, *ii*.
Miglio, ſpazio di mille paſſi. *Milliarium*, *mille paſſus*.
Miglioramento negl'infermi. *melior valetudo*.
Migliorare nell' infermo. *convaleſco*.
Migliorare, accreſcere. *augeo*, *es*.
Migliorare una coſa. *facere meliorem*.
Migliore. *melior*, *potior*.
alquanto migliore. *melioſculus*,

divenir migliore. *Melior fio*.
Mignatta, ſanguiſuga. *hirudo*, *inis*.
Mignatta del danajo pubblico, cioè che lo tira a ſe. *hirudo ærarii*.
Milione. *decies centena millia*.
Militare, far l'arte della guerra. *Milito*, *as*, *ſtipendia facere*, *mereri*.
Milizia, arte della guerra. *Militia*, *æ*.
Millantare. *exaggero*, *extollo*, *jacto*.
Millantatore. *aſſentator*, *thraſo*, *glorioſus*.
Millanteria. *jactantia*, *oſtentatio*.
Mille, o mila, numero. *Mille*. in ſing. a *Millia* in plur. Mille uomini. *Mille hominum*. Due mila uomini. *duo hominum millia*.
Mille volte. *Millies*.
a mille, a mille. *Milleni*.
Millefoglio, erba. *Millefolium*, *ii*.
Milleſimo. *Milleſimus*, *a*, *um*. Per lo ſpazio di mille anni. *Mille annorum ſpatium*.
Milza, o milza. *lien*, *ſplen*.
chi ha mal di milza. *lienoſus*, *lienicus*.
Mimo, chi contraffà i geſti altrui. *Mimus*, *mi*.
Mina ſotto terra. *cuniculus*, *li*.
Mina a traverſo. *cuniculus tranſverſus*.
contrammina. *contrarius cuniculus*.
Minacce, minaccie. *Minæ*, *arum*. Con effetto. *veræ*. Senza effetto. *inanes*.
Minaccevole, minaccioſo. *Minax*, *minans*, *minitabundus*.
Minaccevolmente. *Minaciter*, *minanter*, *minitabiliter*.
Minacciamento. *Minatio*, *onis*. Grande. *comminatio*.
Minacciare. *Minor*, *aris*, *minitor*, *aris*, *minas aliquem inſequi*. Forte, o grandemente. *comminor*, *vehementer minor*. Di battere. *minitari verbera*. Di crocifiggere. *crucem*. Di ferire. *vulnera*. Fruſta, o baſtone. *flagrum*, *fuſtem*. Di morte. *mortem*. Di molti, e gran travagli. *multa*, *& magna minitari*. Di tortura. *tormenta*. Di uccidere. *cædem*. Una Città di uccisione, o di incendio. *Urbi ferrum*, *flammamque minari*, *vel ferro flammaque minitari*.
Minaccioſo. *Minax*, *ſeverus*.
Minare. *cuniculos agere*
Minchione, macchione. *rudis*, *iners*, *bardus*.
Miniera. *fodina*, *æ*. D'oro. *aurifodina*, *fodina aeraria*. D'argento. *fodina argenti*. Di ferro. *ferraria*. Di rame. *æraria*. Di minio. *Miniaria*, *æ*, *ſoſt*. *fodina miniaria*. Di nitro. *nitraria*. Di ſale. *ſalina*, *æ*. Di pietre. *lapidicina*, *latomia*, *vel lautumia*, *arum*.
Minerale. *Metallum*.
Minerva, Pallade. *Minerva*, *Pallas*, *Tritonia*.
Mineſtra. *juſculum*, *pulmentum*, *pult*.
Mineſtrare. *juſculum diſpenſo*.
Miniare. *Minio*, *as*, *minio expolire*, *depingere*, *illinere*
Miniatura. *expolitio miniaria*, *minii inductio*.
Miniatore. *Miniculator*, *pictor miniarius*.
Minimo, piccoliſſimo. *Minimus*, *a*, *um*.
alla minima, per lo meno. *Minimum*, *ad minimum*.
Minio. *Minium*, *ii*.
di minio. *Miniarius*, *miniaceus*.
Miniſterio. *Miniſterium*.
Miniſtrare, ſervire. *Miniſtro*, *adminiſtro*.
Miniſtro. *Miniſter*, *ſtri*, *adminiſter*, *ſtri*.
Minorare, *Minuo*.
Minore, più piccolo. *Minor*, *&* *minus*. minor di età. *minor natu*. minoretto, alquanto minore. *minuſculus*, *la*, *lum*.
Minotauro, moſtro, che fu in Candia. *Minotaurus*.
Minuale, di baſſa condizione. *plebejus*.
Minugia, budello. *inteſtinum*. per corde di cetra. *fides*, *ium*.
Minuire, ſminuire. *Minuo*, *imminuo*, *imminuor*.
Minuta, abbozzo di ſcrittura. *informatio*.
Minutaglia, quantità di robe minute. *ſcruta*, *orum*. Per popolo minuto. *popellus*, *plebecula*.
Minutamente. *Minutim*, *minutatim*.
Minuto, trito, ſottile. *Minutus*, *a*, *um*.
Minute. *Minores fruges*.
Minuzia. *Minima pars*.
Minuzzare, far in pezzi. *Minutatim ſecare*, *conterere*.
Minuzzato. *Minutatim ſectus*.
Minuzzetta, pezzi minuti. *Minutia*, *æ*.
Minuzzolo. *fruſtulum*.
Mio. *Meus*, *mea*, *meum*.
Mira della baleſtra, o d'altro. *oculi directio*.
aver la mira alta. *alta ſpectare*, *alta capere*.
Mirabile, maraviglioſo. *Mirificus*, *mirabilis*.
Mirabilmente. *Mirabiliter*, *mirifice*.
Mirabolano, frutto. *Myrobalanum*, *i*.
Miraſole, giraſole. *heliotropium*.
Miracolo, coſa maraviglioſa. *Miraculum*, *i*.
far miracoli. *res admirabiles patrare*, *mirifica facere*, *ſupra*, *vel ultra naturam*, *vel naturæ vires agere*, *efficere*, *operari*.
Miracolone. *Monſtrum*, *prodigium*.
Miracoloſamente. *Mirum in modum*, *miraculo*.
Miracoloſo. *Mirificus*, *admirabilis*.
Mirare, guardare. *aſpicio*, *conſpicio*.
Mirra. *Myrrha*, *æ*. Di mirra. *Myrrheus*, *myrrhinus*.
Mirto, o mortella, albero. *Myrtus*, *i*. mirtillo, frutto del mirto. *bacca myrti*, *vel myrtea*. mirteto, luogo piantato di mirti. *Myrtetum*, *i*. di mirto, *myrteus*, *myrtinus*.
Miſchiare, a meſcolare. *Miſceo*, *admiſceo*, *permiſceo*.
Miſchio, ſoſt. *confuſio*, *permixtio*.
Miſchio, add. cioè di diverſi colori. *diſcolor*.
Miſcredente. *incredulus*.
Miſerabile, pieno di miſeria. *Miſer*, *miſerabilis*. degno di compaſſione. *Miſerandus*.
Miſerabilmente. *Miſere*, *miſerabiliter*.
Miſerello. *Miſellus*.
Miſeria, avverſità. *Miſeria*, *calamitas*, *ærumna*.
Miſericordia, pietà, compaſſione. *Miſericordia*, *Miſeratio*. aver miſericordia, *Miſereor*, *eris*, *miſeror*, *aris*, *miſeret*, *ebat*, *miſereſcit*, *ebat*. Gridar miſericordia, domandar miſericordia, *implorare opem*, *Deum hominumque fidem inclamare*, *implorare*.
ſenza miſericordia, agget. *immiſericors*, *dis*. Adv. *immiſericorditer*, *duriter*.

Miſeria

Miſericordioſo, miſericordevole. Miſericors, dis. Non miſericordioſo. immiſericors.
Miſericordevole, degno di miſericordia. Miſerabilis, miſerandus.
Miſericordioſamente, con miſericordia. pie, benigne humaniter. Per compaſſionevolmente. Miſerabiliter, miſerandum in modum.
Miſero, infelice. Miſer, ærumnoſus, calamitoſus, infelix. Per avaro. ſordidus, tenax.
Misfare, mal fare. Male agere. Per contravvenire. adverſari, violare.
Misfatto. crimen, ſcelus.
Misleale, disleale, ſenza fede. infidus.
Miſterio, ſecreto circa le coſe divine. Myſterium, arcanum.
Miſterioſamente. arcane. Miſterioſo. arcanus.
Miſtione, miſtura. mixtio.
Miſtura di più coſe. Miſtura, admiſtio.
Miſturato. Miſtus, permixtus.
Miſturamento, miſtura. commixtio.
Miſura. Menſura, modus. Miſuretta. modulus.
Miſura d'un piede. Menſura pedalis.
D'un braccio. cubitalis. Con miſura. Modulate, modice, cum menſura. Fatto con miſura. Modulatus, moderatus. Far buona miſura. benemenſum dare.
Miſura, cioè temperanza. Modus, moderatio. tener miſura, modum habere, ſervare. con miſura. modice, moderate. ſenza miſura. immoderate, ſine modo. oltre miſura. extra modum.
Miſura di Muſica. Modulatio, onis.
Miſurabile. Menſuræ capax, menſurabilis.
Miſuramento. menſio, dimenſio.
Miſurare. Metior, dimetior.
Miſurato. Menſus, dimenſus, metatus. A peſo. appenſus. Non miſurato. immenſus.
Miſuratore. Menſor, metator, metiens. De' campi, o terre. decempedator, menſor, metator.
Miſuſo. abuſus.
Mite. Mitis, lenis.
Mitigare, placare. lenio, placo, mitigo, commitigo. Mitigarſi, Miteſco, lenior, placor, mitigor.
Mitigazione, mitigamento. Mitigatio, onis.
Mitigativo, lenitivo. mitigatorius, leniens.
Mitigato. lenitus, mitigatus.
Mitigatore. qui lenit, aut mitigat.
Mitra, ornamento del capo. Mitra, æ, infula, æ.
Mitretta. Mitella.
Mitriare. Mitram imponere. Mitrato. mitratus.
Mò, ora, adeſſo. nunc, modo, mox.
Mobile, che ſi muove facilmente. Mobilis. Per li beni mobili. ſupellex.
Moccare, ſmoccolare. emungo, lucernæ, vel candelæ fungum demere, vel detrahere. moccarſi il naſo. emungere naſum.
Moccamento. emunctio, nis.
Moccatoio. inſtrumentum ad emungendum.
Mocci, moccio, eſcremento del naſo. Mucus.
Moccichino, fazzoletto. Muccinium, ſudarium.
Moccioſo. Mucoſus, muco fluens.
Moccicone, o moccolone, da poco. hebes, ineptus, iners, homo nauci.
Moccolo, avanzo di candele. reliquiæ cereorum, vel candelarum, candelare reſiduum, candelæ reliqua, vel reſiduæ.
Moco, biada. ervum, i.
Moda, uſanza. uſus hujus temporis, conſuetudo, mos, novum exemplum.
Modello exemplar, forma, archetypus, i. modellino. Modulus. far il modello. formo, as, formam deſcribere, conficere.
Moderazione, e moderanza. Moderatio, modeſtia, modus.
Moderare, regolare. Moderor, aris. moderarſi, cohibere ſe.
Moderatamente. moderate, modeſte, moderanter, æquo animo.
Moderato, temperato. Moderatus, modicus, frugi, ind. Perſona moderatiſſima. homo modeſtiſſimus, ab omni cupiditate longe remotus.
Moderatore, governatore, rettore. moderator, gubernator, rector, præfectus.
Moderatrice. Moderatrix.
Modernamente, alla moderna. novo more, novo modo, in novum morem, vel modum, novo ritu, vel more. Modernamente, freſcamente, nuovo, recens, nuper, noviter. Più modernamente. recentius. Moderniſſimamente. noviſſime, nuperrime, recentiſſime.
Moderno, nuovo, de' noſtri tempi. novus, novitius, recens, nuperus. Alquanto moderno. novellus. Più moderno. recentior. Moderniſſimo. noviſſimus, recentiſſimus. Moderni, e antichi. novi, & veteres.
Modeſtamente. Modeſte, temperate.
Modeſtia, ſcienza di dire, e fare ogni coſa a ſuo tempo. Modeſtia, modus.
Modeſto. Modeſtus. Molto modeſto. permodeſtus.
Modificare. Moderor, tempero.
Modo, maniera, forma. Modus, ratio, via, forma. Modo di ben vivere. recta vivendi via. Di modo che. ita ut. Di modo, come ſe. ita quaſi. All'iſteſſo modo che. item ut, item atque. In ogni modo. omnino. In che modo. quemadmodum, quomodo, quo pacto, ratione. a queſto modo, in queſto modo. ita, ad hunc modum, hunc in modum. In due modi. bifariam. In molti modi. multifariam, multifarie, multiformiter, multiplici modo. In più modi. pluriſariam, plurifarie, pluribus modis. In tutti i modi. omnifariam. A tuo modo. arbitrato tuo, ad arbitrium tuum, ſecundum arbitrium tuum. A modo d'altri. arbitrato alieno, more alieno. A modo mio ſolito. ut ſoleo, inſtituto meo. A niun modo. nequaquam, neutiquam, minime gentium. Di molti modi. multimodus, a, um. Far a modo d'alcuno. Morem gerere alicui, morigerari, obtemperare, obſecundare.
Moggio, nome di miſura. modius, ii, & modium, ii. Mezzo moggio. ſemodius. Di moggio. modialis, & le.
Moglie, e mogliera. uxor, oris, conjux, ugis.
Moglie del fratello. fratria, æ. Di moglie. uxorius, a, um. Chi ſerve alle moglie, uxorius. chi non prende moglie. cælebs, libis. Promettere per moglie. deſpondeo. domandar una per moglie. aliquam ſibi in matrimonium petere. Pigliar moglie. uxorem ducere, in matrimonium accipere, over per moglie. habere in matrimonio.

Moine, luſinghe. blanditiæ, arum.
Mola, o macina. Mola, æ, lapis molaris. Di ſotto. catillus, i. Di ſopra. meta, æ.
Mole, macchina, coſa grande. Moles, is.
Mole del porco. Moles, is, pila, æ.
Moleſtamente. Moleſte. Alquanto moleſtamente. ſubmoleſte. Molto moleſtamente. permoleſte.
Moleſtamento. vexatio, moleſtia.
Moleſtare. Moleſto, as, moleſtia afficere, moleſtiam afferre, exibere.
Moleſtato. Moleſtia affectus. Moleſtatiſſimo. Moleſtia ſumma affectus.
Moleſtia, noja, faſtidio. Moleſtia, æ.
Moleſto, nojoſo. moleſtus, incommodus, injucundus, odioſus. alquanto moleſto. ſubmoleſtus. molto moleſto. permoleſtus.
Molino, artificio da macinare, e il luogo dove ſi macina. piſtrinum, i, piſtrina, æ, molatrina. Da acqua. Mola aquaria. Da vento. Mola vento verſatilis. Da beſtie. Mola jumentaria, vel machinaria. A braccia, o mano, o voltato da uomini. Mola truſatilis, vel verſatilis, vel manuaria, molętrina. æ. Da formento. Mola frumentaria. Da oglio. Mola olearia, trapes, etis, trapetum, i. Molinello. piſtrilla, æ.
Molinajo, e mugnaio. piſtrinarius.
Molinara. Molendinaria, molendaria.
Mollare, rallentare. remitto, laxo. Per bagnare. madefacio.
Molle, tenero. Mollis, tener, lenis. Alquanto molle. Molliculus. Far molle, emollio, is.
Molle, bagnato. Madidus, humectus.
Molle, molletta da fuoco. forceps, cipis. Da ſvellere i peli. volſella, vel vulſella.
Mollemente, delicatamente. Molliter, delicate.
Mollica di pane. Mica, æ. Per la midolla. Medulla, panis pars interior.
Mollificare, intenerire. Mollio, emollio.
Molo, riparo de' porti contro l'acqua. pila, æ.
Molto. Multus, a, um. Molti. Multi. complures, plerique. Molte volte. ſæpe, ſæpius, ſæpiſſime. Molti dì avanti. Multis ante diebus, vel ante multos dies. Moltiſſimi. plurimi, quam plurimi.
Molto, av. grandemente. Multum, valde, maxime, magnopere, vehementer, admodum, etiam atque etiam, non mediocriter, non parum, in primis, præcipue. molto bene. optime. molto crudelmente. ſæviſſime, quam ſæviſſime. Molto volentieri libentiſſime. molto dopo. multo poſt. Molto innanzi, molto prima. Multo ante. Molto tempo avanti. jamdiu.
Molto più. multo magis, impendio magis. molto meno. multo minus, impendio minus. molto meglio. multo præſtat.
Moltiplicare. Multiplico.
Moltiplicabile. Multiplicabilis.
Moltiplicazione. Multiplicatio.
Moltitudine. Multitudo. di gente, che va in ordinanza. agmen. coſa pertinente a tal moltitudine. agminalis, & le.
Momentaneo. caducus, brevis, momentarius.
Momento, ſpazio breviſſimo di tempo. Momentum, i. In un momento. intra momentum.
Monaco. Monachus, i.
Monaca. Monacha.
Monarca, principe, che ſolo domina. Monarcha, æ.
Monarchia, governo d'un ſolo Principe. Monarchia, æ.
Monaſterio. cœnobium, aſceterium, monaſterium. voce grech.
Monco, imperfetto, tronco. Mutilus, mancus, detruncatus, curtus.
Mondamente, nettamente. Munde, munditer, pure.
Mondano del mondo. Mundanus, prophanus.
Mondare. purgo, mundo.
Mondezza, o ſpazzatura. purgamenta, orum, ſordes, ium.
Mondezzaro, luogo, dove ſi getta la mondezza. ſterquilinium, fimetum.
Mondizia. Munditia.
Mondo, l'Univerſo. Mundus, Orbis terrarum.
Mondo, netto, puro. Mundus, purus.
Moneta. nummus, numiſma, pecunia, moneta. D'oro. nummus aureus. D'argento. argenteus. Falſa. adulterinus. Bona, pecunia vera, proba. Cattiva. impura, improba. Toſata. adeſa, eroſa. Tolta, o data ad uſura. uſuraria. Corrente. publica forma.
Monetiere. Monetarius.
Mongibello. Ætna, M. di Sicilia.
Monile, ornamento del collo. Monile, torques.
Monitorio. præceptum, monitus.
Monna, madonna. domina, æ.
Montagna, monte. Mons.
Montanaro. Montis incola, montanus, monticola.
Montano, di monte. Montanus.
Montare, o ſalire. aſcendo, is. Montar grado più alto. aſcendere altiorem gradum. Per coſtare. valeo, conſto.
Montata, ſalita. aſcenſus, us.
Monte. Mons, ontis, collis, is. di monte. montanus, a, um.
Monticello. Monticulus, collis.
Montone, il maſchio delle pecore. aries, etis. Segno celeſte. Aries, etis. Di montone. arietinus, a, um.
Montone, mucchio. cumulus, acervus. Di legno. ſtrues, is. Di ſterco. ſterquilinium. Di grano. acervus tritici. Di fieno. Meta, æ. Di dani. acervus pecuniarum.
Montoſo, montuoſo. Montuoſus, vel montoſus.
Morale. Moralis.
Moralità. Mores.
Moraro, alb. Morus, i. More, frutto. morum, i. Moreto, luogo di morari. locus moris conſitus.
Morbidezza. Mollities, mollitia. Morbidamente. delicate, molliter.
Morbido. Mollis, tener.
Morbo, peſtilenza. peſtis, peſtilentia, morbus.
Morchia, feccia dell'oglio. amurca.
Mordace. mordax, acis.
Mordacemente. mordaciter.
Mordacità. mordacitas, atis.
Mordendo. mordicus, morſicatim.
Mordere, morſicare. mordeo. ſenza mordere, citra morſum.
Morditore, detrattore. mordax, acis.
Morditura, morſicatura. morſus, us. picciola, morſiunculus.

Morello. niger.
Morena, peſce. muræna, æ.
Morendo. moriens, moribundus.
Moreſca. pyrrhicha, æ, vel pyrrhicha, æ. far la moreſca. pyrrhicam ſaltare.
Morice, emorroide, infermità. mariſca, æ, ficus, & hæmorrhois, idis.
Morire. morior, emorior, intereo, petido, procumbo, pereo, oppetere mortem, obire mortem, obire diem ſuum, ſupremum obire diem, agere animam, expirare animam, vitam cum morte commutare, decedere, decedere e vita, & ex vita, migrare e vita, vitam finire, animam efflare, obire e vita, corporis carcere, vel ergaſtulo ſolvi, aut liberari, ab hominibus demigrare, excedere. Morire accorato, o di triſtezza, angore confici, animi dolore extingui. Far morire accorato, angore conficere. morire avvelenato, veneno perire. Appeſtato. peſtilentia vitam finire. Diſperato, deſperanter oppetere. lavorando, in opere emori. Abbruciato, incendio abſumi, igne perire. D'allegrezza, gaudio exſpirare. Cantando, cum cantu, & voluptate mori. Di buona morte. lecto bono mori. Di mala morte, lecto malo mori. ammazzato, cæde confici. Di ferita, vulnere occidere, interire. Di man propria, manu ſua cadere, ſibi vim inferre. Di fame, fame abſumi, mori, perire, extabeſcere. Far morire di fame, fame abſumere, necare. morire caſualmente, fortuita morte abſumi. Di ſpada, o coltello, ferro abſumi. di malattia, morbo extingui. di morte naturale, ſuo fato, o ſua morte defungi. In peccato mortale, capitali noxa obſtrictum migrare. Innanzi tempo, immatura morte rapi. Di riſo, emori riſu, riſu in mortem ſolvi. Di morte ſubitanea, repentina morte obire, mori ſubito, repente. Di tiſichezza, tabe conſumi. Per la patria, pro patria mortem oppetere. Per mano d'alcuno, ab aliquo interire, perire, cadere. Per mano di giuſtizia, a tortore, vel carnifice interire. Con teſtamento, teſtato decedere, teſtatum decedere. Senza teſtamento, inteſtato, vel inteſtatum decedere. Valoroſamente, ſtrenue mori. Vergognoſamente, ignobili, atque inhoneſta morte occumbere. Di morte violenta, vi extingui, vel interire. Di vecchiezza, ſenectute diſſolvi. Prima d'invecchiare, citra ſenectutem finiri. Vittorioſo, in lætitia, & in victoria mori. Di vergogna, pudore obire. Volentieri, æquo, vel æquiſſimo animo mori. Di mala voglia, iniquo, vel iniquiſſimo animo mori. Appiccato, ſuſpendio vitam finire. Far morir appiccato, ſuſpendio necare. Morir di freddo, frigore confici, vel necari. Far morir di freddo, frigore interimere. Far morire, cagionar la morte, mortem facere, afferre, inferre. Morirſi di voglia d'una coſa, deſiderio rei rumpi, tabeſcere, ſeneſcere. Morire nelle braccia d'alcuno, emori in complexu, in ſinu. In guerra, in acie cadere. Morire d'una perſona, deperire aliquem, perdite aliquem amare. Poſſa io morire. ne ſim ſalvus, ne vivam.
Mormora. peſce. mormyris.
Mormoramento. murmuratio, ſuſurratio, muſſitatio.
Mormorare. murmuro, as, ſuſurro, as.
Mormoratore. murmurator, is, ſuſurro, onis.
Mormorio, ſtrepito dell'acqua. murmur, ris.
Mormotta, o marmotta animale. mus alpinus, & mus montanus.
Moro, nero. Maurus.
Moro, albero. morus, i.
Morroide. hæmorrhois, idis.
Morſa, moraglie, che ſi mette al naſo al cavallo, per farlo ſtar fermo. paſtomis, idis. per iſtrumento da fabbri, come tanaglia, forceps. per pietre, che ſporge in fuori. mutus.
Morſecchiare. morſicare.
Morſicare, mordere.
Morſo del cavallo. frænum, lupatum, orea.
Mortadella. tomaculum, tucetum, farcimen.
Mortajo, o mortaro. mortarium, pila, æ.
Mortale. mortalis, lethalis.
Mortalità. mortalitas, atis. Per memoria, lues.
Mortalità, uccisione di genti. ſtrages, is.
Mortalmente. lethabiliter, mortifere.
Morte. mors, mortis, lethum, interitus, obitus, occaſus, fatum. Naturale, naturalis, mors ſua. ordinaria, exitus vitæ quotidianus, & vulgaris. Subitanea, mors ſubita, celeriſque, mors repentina, vitæ finis repentinus, inopinatuſque. Che vien a ſuo tempo, tempeſtiva. Che viene troppo preſto, immatura, præmatura, acerba. Molto comoda, commodiſſimus vitæ finis. Crudeliſſima, teterrima, acerbiſſima. Onorata, honeſta, glorioſa, præclara. Infame, o vituperoſa, o ignominioſa, fœda, fœdiſſima, turpis, turpiſſima.
darſi la morte. mortem ſibi conſciſcere.
Mortella, mirto. myrtus.
Morticcio, che ha del morto. cadaveroſus.
Mortifero, mortale. lethifer, lethalis, mortifer.
Mortificare. reprimere, comprimere, cohibere.
Morto. mortuus, a, um. Morto da per ſe, morticinus. Da paura, metu exanimatus. Mezzo morto. ſemimortuus, ſemianimis. Laſciar per morto. diverberare uſque ad necem. Parlar ad un morto, cioè perdere il tempo. verba mortuo facere.
Morto, ſoſt. corpo morto. cadaver, eris.
Mortorio, eſequie. funus, eris, funebris pompa.
Moſaico, muſivum, opus vermiculatum, emblema, opus teſſellatum.
Moſca. muſca, æ. Di moſca. muſcarius, a, um. Scacciar le moſche. muſcas abigere.
Moſcatello. uva apiana.
Moſcio, languido. flaccidus, languidus, victus.
Moſcione, animaletto, che ſta ſul vino. culex, icis.
Moſcolo, parte del corpo. muſculus, li.
Moſſe, luogo, d'onde ſi muovono i cavalli per correre il pallio. carceres, rum. Fine delle moſſe. meta, æ. Traverſo delle moſſe. repagulum, i.
Moſſo, participio. motus, a, um.
Moſtaccio, viſo, faccia. vultus, us, facies, ei.
Moſtacciolo, coſa mangiative. muſtaceus, ei.
Moſtaccione, guanciata. colaphus, phi.
Moſtarda. embamma muſteum.

Moſto, vino nuovo. *muſtum, ſti, vinum novum.*
Muſtolo. *muſteus, ea, um.*
Moſtra, eſempio, ſaggio. *ſpecimen, exemplum, nota.* Moſtra buoniſſima. *nota optima.* Migliore. *melior.* Di grano. *exempla, vel nota frumenti.*
Moſtra, apparenza. *ſpecies, ei.*
Moſtra di ſoldati. *luſtratio exercitus, recenſus, us.* Far la moſtre, o raſſegna de' ſoldati. *luſtrare, vel recenſere copias, ſeu exercitum, eorum numerum capere, vel armaturam.*
Moſtrare. *monſtro, commonſtro, oſtendo, indico.* Moſtrar con vana gloria. *oſtento, as.* Moſtrar affetto. *oſtendere, exhibere benevolentiam.* Moſtrar d'eſſere uomo. *ſe virum oſtendere.* Moſtrar di ſore. *ſimulare, proſiteri.*
Moſtrarſi. *præbere ſe, vel exhibere.* Ricordevole d'alcuno. *alicuius ſe memorem præbere.* Piacevole. *ſe humanum oſtendere, dare ſe ad lenitatem.*
Moſtro. *monſtrum, oſtentum, portentum.*
Moſtroſo. *monſtroſus, monſtrificus.*
Moſtroſamente. *monſtroſe.*
Moto, lango. *lutum, cœnum.*
Motivo. *cauſa, origo.*
Moto, movimento. *motus, us.*
Mottoie. *motor, oris.*
Motta, terra ſcoſceſa. *locus præruptus.*
Motteggevole. *facetus, joculator, jocans, factus ad ludum, & jocum.*
Motteggiando, daſcherzo. *jocoſe, ioculariter, joco, per jocum.*
Motteggiare. *jocari, nugari, ridere.*
Motteggioſo. *facetus, jocoſus.*
Motto, facezia. *jocus, i, joci, orum, facetia, arum.* Da buffone. *jocus ſcurriles.*
Motto, detto arguto con brevita. *dictum, dicterium.* far motto ad alcuno. *alloqui alſ, aut cuipiam verbum facere, innuere, ſignificare.* Non far motto. *ſileo, taceo.* ſenza far motto. *inſalutato hoſpite.*
Motto della ſentinella. *teſſera, æ, ſymbolum, i.*
Movere, muovere. *moveo, commoveo.*
Mozzare, troncare. *trunco, ſcindo, reſtinguo, mutilo.*
Mozzina. *vafer, improbus, aſtutus.*
Mozzo, troncato. *mutilus, mutilatus, curtus.*
Mozzatura, tagliatura. *reſectio, ſegmen, reſegmen, mines.*
Mucchio, monticello, cataſta. *acervus, cumulus.*
Mucchio di legna per abbruciare un corpo morto. *pyra, æ, rogus, i, ſtrues.*
Muda, e muta, il mutar degli uccelli le penne. *pennarum renovatio.* Per cambiamento. *commutatio.*
Mudanda, o mutanda. *ſubligaculum, ſubligar.*
Muffa, come viene al pane. *mucor, oris.*
Muffarſi, divenir muffo. *muceo, muceſco.*
Muffito, muffo. *mucidus.*
Mugghiare, o muggire. *mugio, is, immugio.*
Muggire all'incontro. *remugio.*
Muggito. *mugitus, us.*
Mugnere, cavar il latte. *mulgeo, immulgeo.* vaſo da mugnere il latte. *mulctra, æ.*
Mugnajo, molinaro. *piſtrinarius.*
Mula, animale noto. *mula, æ.*
Mulattiere, chi conduce i muli. *mulio, onis.*
Mulattereſco. *mulionius, a, um.*
Mulino, molino. *piſtrinum.*
Mulo, animale, che naſce di cavallo, e di aſino. *mulus, i.* pertinente a mulo. *mularis, & re.*
Mulla, ſorta di pantofola. *mulleus, ei.*
Multiplicare. *multiplico.*
Multiplicatamente. *multipliciter.*
Multiplicazione. *multiplicatio.*
Multiplice. *multiplex.*
Multiplicito. *varietas.*
Mummia, cadavero ſecco. *oſſea forma, cadaver exſiccatum.*
Muniaca, frutto. *malum armeniacum.*
Munizione. fortificamento. *munitio, munimentum.*
Munizione di guerra o vettovaglia. *commeatus, res frumentaria.*
Muovere. *moveo, es.* Speſſo. *moto, as.* Di luogo. *dimoveo.* Qua, e là. *dimoveo.* il capo, la coda. *caput, caudam, &c. agere, vel agitare.*
Muovere, perſuadere. *flecto, moveo, commoveo, permoveo.* Muovere grandemente. *permoveo.* A compaſſione. *ad miſericordiam excitare.*
Muoverſi. *moveor.* Eſtrinſecamente. *pulſu vel impulſu externo agitari, motu externo cieri, moveri, agitari.* Intrinſecamente. *motu interiori, & ſue cieri.* A traverſo. *oblique moveri.* Da ſe. *vi ſua moveri, a ſe, ex ſe, ſua ſponte, per ſe, ac ſua ſponte, ex ſe ipſa, motu ſuo cieri, vel moveri, ſe ipſum movere.* Che ſempre ſi muove. *motu præditus ſempiterno.*
Muoverſi, reſtar perſuaſo. *flector.*
Muoverſi a compaſſione. *miſereor, miſereſco.*
Muovimento. *motus, motio, onis.*
Muraglia, muro. *murus, paries.*
Muraglia della Città. *mœnia, ium.*
Murare, fabbricare. *fabrico, ædifico, conſtruo.*
Muratore. *fabricator, cæmentarius.*
Muro, muraglia. *murus, paries, etis, murus calce interlitus.* A ſecco, ſenza calce. *maceria, maceries.* Vecchio, o mezza rovinato. *parietinæ, æ.* Aſſai forte. *firmiſſimus* Maſſiccio. *ſolidus,* Ordinario, cioè di ſcaglie, rottami, o piatre rozze. *cæmentitius.* Di mattoni crudi. *latericius.* Cotti. *teſtaceus.* Di marmo. *marmoreus.* Di canne. *arundineus.* Di terra. *terrenus.* Di loto. *luto interlitus, ſtructus.* Di pietra minuta. *cæmentitius.* Groſſo. *craſſus.* Non ancora intonacato. *rudis.* Arricciato. *aſperatus.* Con archi, ſorto e volte, *fornicatus.* Muretto. *muriculus.* Murello, muro fatto per ſedere. *murus ſeſſilis.*
Muſa. *Muſa, æ.* Le Muſe ſono nove, ſecondo la finzione de' Poeti, Calliope dalla bellezza della voce, Clio dalla gloria delle coſe fatte, Erato, quaſi amabile, Talia, quaſi ſempre florida, e verdeggiante, Melpomene dal cantare, Terpſicore, perchè ſi diletta delle danze, e balli, Euterpe dalla ſoavità del canto, Polimnia dell'eccellenza della memoria, Urania dal canto delle coſe celeſti. *Calliope, es, Clio, us, Erato, us, Thalia, Melpomene, Terpſicore, Euterpe, Polyhymnia, Urania.*

Muſaico, moſaico. *muſivum.*
Muſchio, materia odorifera. *muſcus odorus.*
Muſchio, erba nota. *muſcus.* Coperto di muſchio *muſcoſus.*
Muſchiajo. *unguentarius.*
Muſciolo, peſce. *myſtilus, i.*
Muſcolo. *muſculus, tori.*
Muſato. *muſivus, a, um.*
Muſicare. *muſico, oris.*
Muſica, ſcienza del canto. *muſica, muſice, es.* Di voci. *cantus vocum.* Di ſuoni. *cantus nervorum.* Di pive, o piffari. *tibiarum.*
Muſicale. *muſicus, a, um.*
Muſicalmente. *muſice.*
Muſico, che inſegna muſica. *muſicus, ci.*
Muſo, moſtaccio. *rictus, us, os, oris.*
Muſo di cane. *roſtrum canis.*
Muſo di boccale. *naſus, ſi.*
Muſſolo, peſce. *ſpondylus, li.*
Muſtaccione. Leggi moſtaccione.
Muſtela, donnola. *muſtela, æ.*
Mutabile, incoſtante. *mutabilis, le.*
Mutabilità, incoſtanza. *mutabilitas, atis.*
Mutabilmente. *mutabiliter, inconſtanter.*
Mutamento, o mutazione. *mutatio, onis.*
Mutande, brache di tela ſtrette, che appunto cuoprono le vergogne all'ignudo. *ſubligaculum, ſubligar, aris, campeſtre, is.*
Muta pelle, muta faccia, muta volto, aſtuto. *verſipellis, is.*
Mutare. *muto, immuto, commuto, mutationem facere.* Mutar aria, *mutare Cœlum, Cœlo ſolum.* Mutar il Cielo, ma non il pelo. *Cœlum mutare, non animum, non ingenium.* Mutar luogo. *migro, as, vertere, mutare ſolum.* Mutar parere, o propoſito. *mutare, commutare conſilium, ſententiam.* Mutar coſtume. *deſueſco, mores muto.* Mutare ſtato. *fortunam mutare.* Mutare in bene, in meglio, in male, in peggio. *vertere, vel mutare in bonum, in melius, in meliora, in malum, in pejus, vel pejora, in deterius.* Mutar il nome a una coſa, o perſona. *tranſnomino.* Mutarſi. *ſe commutare.*
Mutazione. *mutatio, onis.* Di tempi. *varietas temporum.* Di fortuna. *fortunæ varietas.* Di vita in meglio. *correctio vitæ, emendatio morum.* Di volontà. *animi, conſilii mutatio.* Gran mutazione di volontà. *magnus animi motus, immutatio, vicisſitudo.* Far mutazione, *muto, immuto.*
Mutilo, troncato. *mutilus.*
Mutire, divenir muto. *obmuteſco.*
Muto, mutolo, privo di favella. *mutus, orationis expers.* Render la favella a i muti. *mutos vocales facere.*
Mutolezza. *ſilentium.*
Mutuo, ſcambievole. *mutuus.*
Muzzo, di mezzo ſapore. *ſubdulcis, ſubacidus.*

N

NAcchera, ſtrom. muſico. *crotalum, ſiſtrum.*
Nacchera, peſce. *pinna, æ.*
Nano, nanino. *pygmæus, nanus, a, um, pumilus, a, um, pumilio, vel pumilo, onis.*
Napo, navone. *napus.*
Nappa, fiocco. *lemniſcus.*
Nappato. *lemniſcatus, a, um.*
Nappo, vaſo da bere. *poculum, i.*
Naranc*i*o. V. arancio.
Narciſo, erba, e fiore. *narciſſus, ſi.*
Narcotico, che induce ſonno. *ſomnifer, ſoporifer, ſoporus.*
Nardo, erba. *nardus, & nardum, di.*
Narici del naſo. *nares, narium.*
Narrare, dire, enarrare. *narro, enarro, recito, expono.*
Narrare per ordine. *denarro, as.*
Narrativa. *narratio.*
Narrativo, narratorio. *narrans.*
Narrazione. *narratio, onis.*
Narratore. *narrator, oris.*
Naſaccio. *immanis naſus, deformis naſus.* (ſus.
Naſcenza, male che naſce ſopra la perſona. *vomica, abſceſ-*
Naſcere, venir in luce. *orior, naſcor, exorior, in lucem edi, ac ſuſcipi.* D'appreſſo. *adnaſcor.* In mezzo, *internaſcor.* Intorno, *circumnaſcor.* Co' piedi innanzi, *naſci in pedes.* Col capo innanzi, *in caput naſci, caput gigni.* Dentro. *innaſcor.*
Naſcimento, natività. *ortus, us, exortus, natalis.*
Naſcondere, e aſcondere. *celo, abſcondo, occulto, recondo.* Naſconderſi, *ſe ſe occultare, vel occultare, lateo, delitęo, deliteſco.* Naſconderſi ſpeſſo, *latito, tas.*
Naſcondiglio. *latebra, æ, latibulum, i.*
Naſcondimento. *latitatio, latebra, æ.*
Naſcoſamente, di naſcoſto. *abdite, latenter, furtim, occulte, ex occulto, clam, clanculum.*
Naſcoſto, e naſcoſo. *abditus, occultus, abſtruſus, latens.* Star naſcoſto, *lateo, es.* Star naſcoſto in caſa. *latere tecto.*
Naſo. *naſus, ſi.* Ammaccato. *naſus ſimus.* Aquilino. *naſus aquilinus, incurvus.*
Levar il naſo dalla faccia, *denaſo, as.* Menar alcuno per il naſo. *dare verba alicui.* buchi del naſo. *nares, ium.* cavo ſotto il naſo. *lacuna, æ.* le polpe de i due lati del naſo. *ala, arum.* peli del naſo. *vibriſſa, arum.* punta del naſo. *tuberculus, i.* mezzo del naſo. *diſcrimen narium.*
Naſſa, inſtromento da peſcare, dove entrando il peſce, non può uſcire. *naſſa, æ.*
Naſtro, cordella, dove ſta attaccata la gemma. *faſciola, tænia.*
Naſturzo, erba. *naſturtium, ii.*
Naſuto, di gran naſo. *naſutus, i.*
Nata, bianco nell'occhio. *albugo, inis.*
Natale, giorno del naſcere d'alcuno. *natalis.*
Natarone. *Vulturnus*, F. di T. di Lavoro, che paſſa a canto di Capua.
Natiche, parte del corpo. *nates, natium.* Naticciuole, *clunicula, arum.*
Natio, nativo. *nativus, a, um.*
Nazione, gente. *natio, onis.* Italiana. *Itala.* Franceſe. *Gallica.* Spagnuola. *Hiſpana.* Tedeſca, *Germanica.* Ingleſe, *Britannica.* De' Tartari, *Scythica.* Turcheſca, *natio Turcarum, Turcica.* Bellicoſa, o armigera, *bellicoſa.* Corteſe, *officioſa.* Crudele, *natio barbara, immanis, gens crudelis.* Divota, religioſa, *pietatis ſtudio dedita.* Di qual nazione, *cujas, atis.* Di qual nazione ſei? *cujatem te eſſe dicis?*
Natività, naſcimento. *natus, us, exortus, us.*
Nato. *natus, ortus, exortus, a, um.* A ſuoi comodi, *ſuis commodis natus.* Per ſervizio, o bene pubblico, *Reipublicæ natus.* Per ſe ſolo, *ſibi tantum natus, natus ſuis commodis.* Ad ogni grandezza, *ad omnia ſumma natus.* Di ſangue Reale, *ortus Regia ſtirpe, Regia ſtirpe editus.* Nobilmente, *nobili genere natus.* Di nobiliſſima famiglia, o di altiſſimo legnaggio, *natus in ampliſſima, vel ſumma familia, ſummo genere natus.* Di famiglia antica, *antiqua familia ortus.* Baſſamente, o ignobilmente, *obſcure loco, vel genere natus.* Di baſſiſſimo legnaggio, *infimo genere natus.*
Natura. *natura, æ.* Natura d'alcuno. *ingenium, nii.*
Naturale. *naturalis, verus.*
Naturalezza. *natura, ingenium, indoles.*
Naturalmente, per natura. *natura, naturaliter.*
Naturarſi, prender natura. *in naturam tranſire.*
Nave. *navis, is.* Coſa di nave, *navalis.* Guerra navale, *pugna navalis, naumachia.* Governator di nave. *navicularius, ii, & nauarchus.* parte baſſa della nave. *ſentina, æ.*
Naufragio. *naufragium, ii.*
Navi da menar con remi. *naves actuaria.*
Navicella, picciola nave. *navicula, la.*
Navicella del teſſitore, ſpagnola. *radius, dii.*
Navicella dell'incenſo. *acerra, æ.*
Navigabile, che ſi può navigare. *navigabilis.*
Navigare. *navigo, as.* Contra acqua, o contro la corrente, *adverſo flumine navigare, aqua vehi adverſa.* Con la corrente, o a ſeconda, *ſecunda aqua, vel ſecundo flumine vehi, vel navigare.* A vela piena, *pleniſſimis velis navigare.* Bene, *commode navigare, proſperis ventis uti.* Male, *navigare incommode, adverſo tempore.* Navigar col vento in poppa, *navigare vento ſecundo.* Navigar con vento contrario, *adverſo vento navigare.* Navigar all'ingiù, *navigare ſecundo flumine.* Navigar ſicuramente, *explorata navigare, caute navigare.*
Navigazione. *navigatio, onis.* (ſtum.
Naviglio, nave. *navigium, gii.* Naviglio ſcoperto. *aphra-*
Nave capitana. *navis Prætoria.*
Nave di cavalli. *hippago, nis.*
Nave di mercanzia. *navis oneraria, mercatoria.*
Nave da' paſſeggieri. *navis vectoria.*
Nave da' ſoldati. *navis militaris.*
Nave da ſperone. *navis roſtrata.*
Naviglio da corſari. *navis prædatoria, navis piratica.*
Navone, ſimile alla rapa. *napus, pi.*
Nautilo, ſorte di peſce. *nautilus.*
Nè. *nec, neque.* Nè mai. *nec unquam.*
Nebbia, vapore. *nebula, æ, caligo, inis.* Pieno di nebbia. *caliginoſus.*
Neceſſariamente, di neceſſità. *neceſſario, neceſſario, neceſſitate, ex neceſſitate.*
Neceſſario. *neceſſarius, a, um.* E' neceſſario. *neceſſe eſt, neceſſum eſt.*
Neceſſario, luogo da ſcaricar il ventre. *latrina, æ.*
Neceſſità, o biſogno. *neceſſitas, atis, neceſſitudo.* Urgente, *premens, & cogens neceſſitas.* Di neceſſità, o per neceſſità, *neceſſario, neceſſitate, ex neceſſitate.* Per neceſſità, non per volontà, *neceſſario, non libenter.* Più per neceſſità, che per volontà, *neceſſitate magis quam judicio.* Senza neceſſità. *ſine cauſa neceſſaria.*
Neceſſitare, sforzare. *cogo, is, neceſſitatem adhibere, afferre, imponere.*
Neceſſitato. *coactus, neceſſitate coactus, adſtrictus.*
Nefando, ſcellerato, da non dire. *nefandus, nefarius.*
Negare, dir di nò. *nego, inficior, ire inficias.* Affatto, *denego.* Perſeverantemente, *pernego.* Con giuramento, *abjuro.*
Negazione, negamento. *negatio, inficiatio.*
Negatore, chi nega. *inficiator, oris.*
Negativo. *inficialis, & le, negans.*
Neghittoſo. *ſegnis, negligens.*
Negletto, ſprezzato. *neglectus, deſpicatui habitus, vel ductus, flocci factus.*
Negligente, traſcurato. *negligens, indiligens.*
Negligentemente. *negligenter, indiligenter.*
Negligenza. *incuria, negligentia, indiligentia.*
Negoziare, far faccende. *negotior, aris.*
Negozio, faccenda. *negotium, tii.* Finito, *negotium confectum.* Picciolo, *negotiolum, i.* Trattato, *negotium geſtum.* Difficile, *negotium arduum,* Grave, *negotium ſerium, grave.*
Negoziato. *tractatus, a, um.*
Negretto. *ſubniger.*
Negrezza. *nigredo.*
Negro, nero. *niger.*
Negromante. *magus.*
Negromanzia. *necromantia, æ.*
Nè in un, nè in l'altro luogo. *neutro.*
Nel, prepoſit. *in.*
Nell'ardor del Sole. *medio æſtu.*
Nell'anno ſeguente. *anno poſtero, anno ſequenti.*
Nell'entrar della Primav. *ineunte vere.*
Nel principio della ſtate. *ineunte æſtate.*
Nel principio della notte. *prima nocte, ſub noctem.*
Nè l'un, nè l'altro. *neuter.*
Nembo, pioggia. *nimbus, bi.*
Nameſi, indignazione. *indignatio.*
Nemicizia. V. nimicizia.
Nena, balia. *nutrix.*
Neo, macchia naturale del corpo. *nævus, i.*
Nepeta, e nepetella, erba. *calaminthe, nepeta.*
Nepote, figlio del figlio. *nepos, otis.* Nepote, o nezza. *neptis, is.*
Nepote, figlio del fratello. *fratris filius.*
Nequitoſo, pieno d'ira, *iracundus, a, um.* Per malizioſo. *nequam.*

Nequizia,

Nequizia, malvagità. *nequitia*, *improbitas*.
Nerboroſo, e nerboruto. *nervoſus*, *lacertoſus*.
Nerezza, o negrezza. *nigror*, *nigredo*, *nigritiet*.
Nericcio, che tende al nero. *ſubniger*, *nigellus*.
Nero, o negro. *niger*, *nigrans*, *ater*, *fuſcus*. Alquanto negro, o neretto. *nigellus*, *ſubniger*, *nigricans*. Neriſſimo, *nigerrimus*. Eſſer nero. *nigreo*, *es*. Divenir nero. *nigreſco*, *is*. Fatto nero, *atratus*, *a*, *um*. Dar il negro. *nigro*, *denigro*.
Nero della fava. *hilum*, *i*.
Nervo, o nerbo. *nervus*, *i*. Nervetto. *nervulus*. di bue, *taurea*, *æ*. Tagliar i nervi, *enervo*, *as*, *nervos inciderе*, *elidere*. Ritiramento de' nervi, *nervorum contractio*. Senza nervi, *enervis*, *&* *ve*. Nervoſità, *nervoſitas*, *atis*. Nervoſamente, *nervoſe*. nervoſo, e nerbuto, *nervoſus*. *lacertoſus*.
Nereidi, Ninfe del mare. *Nereides*, *dum*.
Neſpolo, albero. *meſpilus*, *i*. il frutto. *meſpilum*, *i*.
Neſſuno, niuno. *nemo*, *nullus*. neſſuno affatto. *nemo quiſquam*, *nemo unus*. neſſuno di loro. *nemo illorum*, *nemo quiſpiam illorum*. neſſuno ſin'ora. *nemo adhuc*, *nullus* (*dum*.
Neſto, innesto. *inſitio*.
Nettemente. *nitide*, *munde*, *munditer*.
Nettamento. *purgatio*.
Netta ceſſi. *foricarius*.
Nett' orecchie. *auriſcalpium*, *ſpecillum*, *auriculatium*.
Nettare, bevanda de' Dei. *nectar*, *aris*.
Nettare, forbire. *tergeo*, *es*, *tergo*, *is*, *mundo*, *as*, *abſtergo*, *detergo*, *extergo*. Le ferite, *abſtergere vulnera*. Le biade dall'erbe, *runcare*, *vel eruncare herbas*. Nettar ben bene, *depurgo*, *detergo*. Nettarſi il naſo. *emungere nares*. Compoſizione medicinale, che nette. *ſmegma*, *atis*. coſa, che ha forza di nettare. *ſmecticus*, *ſmegmaticus*.
Nettezza, o pulitezza. *munditia*, *mundities*, *nitor*.
Netto, puro, mondo. *mundus*, *purus*, *purgatus*, *nitidus*. molto netto. *permundus*. alquanto netto. *mundulus*.
Nettuno, Dio del mare, ſecondo le favole. *Neptunus*, *i*. Feſte di Nettuno, *Neptunalia*, *liorum*, *vel lium*.
Neve. *nix*, *nivis*. Di neve. *niveus*, *nivalis*. Abbondante di neve. *nivoſus*.
Nevicare, fioccare. *ningit*, *ebat*.
Nevoſo, pieno di neve. *nivoſus*, *a*, *um*.
Nibbio, uccello di rapina. *milvus*, *milvus*. di nibbio, *milvinus*.
Nicchio, conchiglia. *concha*.
Nicchiare, rammaricarſi pianamente. *gemere*.
Nicchio di ſtatue *cubile*, *ſedes*.
Nido d'uccelli. *nidus*, *di*. nido picciolo. *nidulus*, *li*. Far nido, *nidifico*, *nidulor*.
Niente, niuna coſa. *nil*, *nihil*. Niente ſin' ora, *nihil dum*.
Niente di meno, nondimeno. *tamen*, *attamen*, *nihilominus*.
Nieghittoſamente, o neghittoſamente, pigramente. *pigre*, *ſegniter*.
Nighittoſo, e neghittoſo. *ſegnis*, *piger*, *ignavus*.
Nilo. *Nilus*, F. grandiſſimo dell' Egitto.
Nimichevole, contrario. *inimicus*, *infenſus*.
Nimichevolmente, da nimico. *hoſtiliter*, *inimice*, *hoſtilem in modum*, *infenſe*.
Nimico, nemico. *inimicus*, *hoſtis*, *infenſus*, *infeſtus*.
Nimicizie. *inimicitia*, *ſimultas*.
Ninfa. *nympha*, *æ*. Ninfe del mare. *Nereides*, *dum*. De' fiumi, e fonti. *Naiades*. delle ſelve, e alberi. *Napææ*, *Dryades*, *Hamadryades*. Delle monti. *Oreades*.
Ninfea, berba acquatica. *nymphæa*, *æ*.
Nipote, V. nepote.
Niquità, niquitade, e niquitate. *iniquitas*. per crudeltà, *ſævitia*, *ira*.
Niquitoſo, cioè pieno di ira, *iracundus*, *a*, *um*. V. Nequitoſo.
Nitido, ſplendido, chiaro. *nitidus*, *clarus*.
Nitrire, annitrire. *hinnire*.
Nitrito, il nitrire. *hinnitus*, *us*.
Nitro, ſpecie di ſale. *nitrum*.
Nitroſo, che ha del nitro. *nitroſus*.
Niuno, neſſuno. *nemo*, *nullus*.
No, non. *non*, *minime*.
Nobile, gentile. *nobilis*, *illuſtris*, *præclarus*.
Nobile, cioè d'onorata famiglia. *honeſto loco natus*, *ex honeſta familia*, *primores*, *honeſtus*, *optimates*, *cives conſpicui*. far nobile, annobilire. *nobilito*, *as*. Nobili della Città, cioè i principali, che la governano. *Primates*.
Nobilitare, e annobilire. *nobilito*, *as*.
Nobilmente. *nobiliter*, *egregie*.
Nobiltà, annobilità. *nobilitas*, *atis*.
Nocchiero, marinajo. *nauta*, *æ*, *nauclerus*, *i*, *navita*, *æ*.
Nocciuola, nocella, nocchia. *avellana*, *æ*.
Nocciuolo, albero, che fa le nocelle. *corylus*.
Noce, albero, che fa le noci. *nux*, *cis*, *juglans*, *dis*. Il frutto. *nux*, *cis*, *juglans*, *dis*. noce picciola. *nucula*, *æ*.
Nocella, nocciuola. *avellana*, *nucula*.
Nocente, colpevole. *ſons*, *ſontis*, *nocens*, *noxius*.
Nocentemente, con nocimento. *nocenter*.
Nocere. *nocere*. Vedi Nuocere.
Nocetta della baleſtra. *nucus*, *fibula*, *æ*.
Nocevole, atto a nuocere. *nocivus*, *nocens*.
Nocimento, e nocumento, male, danno. *malum*, *damnum*, *detrimentum*, *jactura*, *noxa*.
Nocivamente. *nocenter*, *damnoſe*.
Nocivo, che nuoce. *nocivus*, *nocuus*.
Nodoroſo, pien di nodi. *nodoſus*.
Nodo, groppo. *nodus*, *i*. delle dita. *articulus*, *i*, *condylus*, *i*. del collo. *jugulum*, *i*. delli ſarmenti, *articuli ſarmentorum*. dell'erbe, *geniculum*, *i*. di qualche marmo, albero, e legno. *centrum*, *i*. Nodo imbrogliato, o intrigato. *nodus in ſemetipſum implicatus*. nodo, il cui principio, e fine non appariſce. *nodus latens*. Nodetto, nodo piccinolo, *nodulus*, *i*. noderoſo, nodoſo, pieno di nodi. *nodoſus*, *multinodus*, *articuloſus*.
Nodrimento. *alimentum*, *nutrimentum*, *alimonia*, *æ*.
Nodrire, nutricare, allevare. *nutrio*, *nutrico*, *alo*. Nodrire appreſſo. *adnutrio*.
Noi. *nos*. Noi medeſimi. *noſmet*, *noſipſi*, *noſmetipſi*.
Noja, faſtidio. *moleſtia*, *æ*. Nojare, dar noja, *onero*, *afficio moleſtia*, *afficere moleſtiam*, *moleſtus ſum*.
Nojare. *moleſtia afficere*.
Nojoſo, moleſto. *infeſtus*, *moleſtus*.
Noleggiare, prendere a nolo. *conduco*.
Nolo, pagamento. *naulum*, *portorium*.
Nomare, nominare. *nomino*, *appello*, *nuncupo*.
Nome. *nomen*, *inis*. Nome per nome. *nominatim*. Mettere nome. *nomino*, *as*, *imponere nomen*. Chiamar per nome. *nomine aliquem appellare*.
Nomenclatore. *Nomenclator*, *ris*.
Nominare. *nomino*, *as*, *nuncupo*, *appello*, *as*.
Nominatamente, a nome per nome. *nominatim*, *ſingulatim*, *vel ſingillatim*.
Nominativo. *nominativus*, *rectus caſus*.
Nominanza, nome, fama. *nomen*, *fama*.
Nominato, chiamato. *nominatus*, *nuncupatus*, *appellatus*.
Nominatore. *nuncupator*.
Nominazione. *nominatio*.
Non, particola negativa. *non*, *neque*, *minime*, *nequaquam*, *haud*.
Non che. *non quod*, *nedum*.
Non ſo chi. *neſcio quis*.
Non per Dio. *nihil hercle*.
Non mai. *nunquam*.
Non ancora. *nondum*.
Non appunto. *nihil tamen*.
Non accade, che. *non eſt*, *quod*.
Non altrimenti. *non ſecus*, *ac*.
Non quaſi. *non fere*.
Non ſolamente. *non modo*, *non tantum*, *non ſolum*.
Non ancora. *nondum*, *nihil adhuc*, *nihil dum*.
Non ha nè principio, nè fine. *nec caput*, *nec pedes habet*.
Non piaccia a Dio. *Deus meliora*. Appreſſo gli antichi, *Dii meliora*.
Non ſenza cauſa. *non injuria*.
Non ſia detto per arroganza. *abſit verbo invidia*.
Non pur uno. *ne unus quidem*, *nemo unus*.
Nondimeno. *tamen*, *veruntamen*, *nihilominus*.
Nona, ora canonica. *Nona*, *æ*.
Nonna, avola. *avia*.
Nonno, avolo. *avus*, *avi*.
Nono, numerale. *nonus*, *a*, *um*.
Non per ciò, e Non perciò di meno. *nihilominus*.
Norma, regola. *norma*, *regula*.
Noſco, con noi. *nobiſcum*.
Noſtrale, di noſtra città, o paeſe. *noſtras*, *atis*.
Noſtro, di noi. *noſter*, *ſtra*, *ſtrum*.
Nota, ſegno. *ſignum*, *nota*.
Notazione. *notatio*, *onis*.
Notabile, che ſi deve notare, come coſa maravaglioſa. *notabilis*, *le*.
Notabilmente. *notabiliter*, *inſigniter*.
Notajo, e notaro. *tabellio*, *onis*, *ſcriba*, *æ*.
Notamento, il nuotare. *natatus*, *natatio*.
Notare, porre ben mente. *noto*, *as*.
Notare, o nuotare, l'agitarſi che fanno gli animali nell' acqua. *natare*.
Notatore. *natator*.
Notificare, far noto, ſignificare. *ſignifico*.
Notificazione. *ſignificatio*.
Notizie. *notitia*, *cognitio*.
Noto, conoſciuto. *notus*, *a*, *um*. Far noto, dar a conoſcere, *notifico*, *as*. Farſi noto, venir in cognizione. *notiſco*, *ſcis*, *innoteſco*.
Noto, vento meridionale. *Notus*.
Notomia, anatomia. *ſectio corporum*. Far notomia d'una coſa, vale conſiderarla minutamente. *introſpicere*, *exacte perpendere*, *examinare*.
Notoriamente, pubblicamente. *palam*.
Notorio, manifeſto, pubblico. *notus*, *exploratus*, *cognitus*, *manifeſtus*.
Notte. *nox*, *noctis*. Notte ſenza lume della Luna. *nox illunis*. Oſcura, *nox intempeſta*, *obſcura*, *atra*. Chiara, *nox ſubluſtris*. Lunga, *nox prolixa*, *longa*. Corta, *nox brevis*, *contractior*. Vagabondo di notte. *noctivagus*, *a*, *um*. Di notte. *noctu*. Giuoco, che dura tutta la notte, *alea pernox*. Farſi notte. *noteſcit*, *ebat*.
prima parte della notte. *prima nox*, *prima vigilia*.
ultima parte della notte. *nox præceps*.
mezza notte. *nox intempeſta*, *media nox*, *noctis ſilentium*.
canto del gallo. *gallicinium*, *ii*, *&* *quarta vigilia*.
crepuſcolo. *crepuſculum*, *i*. Crepuſcolo della mattina, *diluculum*, *i*.
ſera, *veſper*, *eri*, *&* *veſpera*, *æ*.
tra il chiaro, e oſcuro. *lux dubia*, *crepuſculum*, *i*.
Nottola, pipiſtrello. *veſpertilio*, *noctua*.
Notturno, della notte. *nocturnus*, *a*, *um*.
Nova. V. nuova. *nuntius*.
Novale, campo ripoſato. *novale*, *&* *novalis*.
Novanta, numero. *nonaginta*. Novanta volte, *nonagies*.
A novanta, a novanta. *nonageni*, *æ*, *a*.
Nove, numero. *novem*. Nove volte. *novies*. A nove a nove. *noveni*.
Novecento, numero. *nongenti*, *æ*, *a*. Novecento volte, *nongenties*, *vel novies centies*. A novecento a novecento. *nongenteni*, *vel novies centeni*.
Novella, nuova. *nuntius*, *rumor*. Senza certezza, *rumor ſine auctore*, *rumor incertus*. Cattiva. *nuntius*, *rumor triſtis*. Che continua, *rumor conſtans*. novella ſparſa. *rumor diſſipatus*, *vel ſparſus*. novelle per favola. *fabula*, *æ*.
Novellamente, di nuovo, di freſco. *nuper*, *recens*, *noviter*, *nove*.
Novellare, raccontar novelle. *fabulas narrare*, *fabulari*.
Novelliſta. *narrator*, *fabulator*.
Novelletta. *fabella*, *æ*.
Novello. *novellus*, *a*, *um*, *recens*.
Novembre, meſe. *November*, *bris*.
Noverare, numerare. *numero*, *recenſeo*.
Noverazione. *numeratio*.
Novero, numero. *numerus*.
Noviſſimo. *noviſſimus*, *a*, *um*.
Novità. *novitas*, *atis*.
Noviziato. *tyrocinium*.
Novizio, tutto nuovo. *novitius*, *a*, *um*, *tyro*.
Nozze. *nuptiæ*, *arum*. Legittime. *juſtæ*, *legitimæ*. Non legittime. *infamia*, *inceſta*. Onorate. *plenæ dignitatis*, *ſplendidiſſimæ*. Di nozze. *nuptialis*, *&* *le*. Giorno deſtinato per far le nozze. *dies nuptialis*, *nuptiis addictus*, *dicatus*. Convito di nozze. *nuptialis cœna*.
Nudare, ſcoprire. *nudo*, *denudo*, *ſpolio*.
Nudità. *nuditas*, *tis*.
Nudo, ignudo. *nudus*, *a*, *um*. D'amici. *nudus ab amicis*, *inops ab amicis*. Di ogni cuſa. *ab omnibus rebus nudus*. D'onore, *nudus a decore*. Di parenti. *nudus a propinquis*. Mezzo nudo. *ſeminudus*, *a*, *um*.
Nulla, niente. *nihil*. Da nulla. *futilis*, *le*.
Nulladimeno. *tamen*, *nihilominus*.
Nulla più. *nihil magis*.
Nullo. Leggi niuno. *nullus*, *nemo*.
Nume, deità. *Numen*.
Numerabile, che ſi può numerare. *numerabilis*.
Numerale, di numero. *numeralis*.
Numerare, annoverare, contare. *numero computo*, *recenſeo*.
Numeratamente. *numerato*.
Numerazione. *numeratio*, *onis*.
Numerato, contato. *recenſitus*, *numeratus*.
Numero. *numerus*, *i*. Di gran numero. *numeroſus*.
Numeroſamente. *numeroſe*.
Numeroſo. *numeroſus*, *frequens*.
Numeroſità. *numeroſitas*, *frequentia*, *copia*.
Nunziare, o avviſare. *nuntio*, *as*, *facere certiorem*.
Nunzio, meſſaggiero, che porta nuove. *nuntius*, *ii*.
Nuocere, offendere. *noceo*, *obſum*, *officio*. Che non nuoce ad alcuno. *innocuus*, *innocens*.
Nuora, la moglie del mio figliuolo. *nurus*, *us*.
Nuotare nell'acqua. *no*, *nas*, *nato*, *innato*. Nuotare all'incontro. *obnato*. Nuotare inſieme. *connato*. Nuotare oltre. *tranato*. Nuotare ſotto acque. *ſubnato*. che nuota. *natans*, *natabilis*.
Nuove. *nuntius*, *ii*. Dar buona nuove. *bene narrare*, *vel nuntiare*, *fauſta nuntiare*. Dar mala nuova. *male narrare*, *vel nuntiare*.
Nuovamente, non è molto tempo. *nuper*.
Nuovo, freſco. *novus*, *novitius*, *recens*, *nuperus*. Nuovo, e non più udito. *novus*, *inauditus*. Di nuovo. *denuo*, *iterum*, *de integro*, *rurſus*. Far di nuovo. *innovo*. Coſa fatta di nuovo. *res de integro facta*.
Nutricare, e nodrire. *nutrio*, *nutrico*, *nutricor*, *alo*, *paſco*, *educo*, *as*.
Nutrice, balia. *nutrix*, *icis*, *altrix*.
Nutrimento. *alimentum*.
Nutritivo. *altibilis*, *&* *le*.
Nutrito. *nutritus*, *altus*.
Nutritore. *nutritor*, *altor*.
Nutrizione. *nutritio*.
Nuvola, nube. *nubes*, *is*, *nubilum*, *i*. Nuvola picciola, nuvoletta. *nubecula*, *æ*. Generato di nuvole. *nubigena*, *æ*. Cacciar le nuvole. *nubes abigere*.
Nuvolare, oſcurarſi. *nubilo*, *nubilor*. mentre ſi fa nuvolo. *nubilo*, *ſub nubilo*.
Nuvoloſo, pieno di nuvolo. *nubilus*, *nubiloſus*.
Non nuvoloſo. *innubilus*, *a*, *um*, *innubis*, *&* *be*, *ſerenus*, *a*, *um*. Nuvoloſetto. *ſubnubilus*.
Nuvoloſità. *nubilum*, *i*, *nubium vis*.
Nuziale, di nozze. *Nuptialis*.

O

O Particella ſeparativa. *aut*, *vel*.
O, ovvero. *aut*, *vel*, *ſeu*, *ſive*.
O, avv. di eſclamare. *o*, *heu*.
Obbiettare, opporre con parole. *objicere*, *opponere*.
Obbediente, *obediens*, *parens*, *obtemperans*, *obſequens*, *dicto audiens*, *dicto parens*, *imperii audiens*. poco obbediente. *male parens*. molto obbediente. *bene parens*. Più obbediente. *obedientior*, *parentior*, *obſequentior*.
Obbedientemente. *obedienter*, *obſequenter*.
Obbedienza. *obtemperatio*, *obedientia*, *obſequium*. d'intelletto. *mentis*, *&* *rationis obſequium*. di voto. *obſequium votorum*. rendere l'obbedienza. *obedientiam ſe ...*
Obbedire, e ubbidire. *obedio*, *is*, *obſequor*, *obtempero*, *pareo*, *auſculto*, *morem gero*, *morigero* *&* *morigeror*, *imperium exequi*, *imperata facere*, *juſſa capeſſere*, *peragere*, *imperia obſervare*, *dicto parere*, *dicto audientem eſſe*, *obedientem ſe præbere*. A tutti. *omnibus imperiis*, *vel omnium imperiis parere*. A uno. *cuipiam obedientem eſſe*, *cuipiam dicto audientem eſſe*, *&c.*
Obbiettare. *objicio*, *oppono*.
Obbietto. *ſtupor*, *objectum*.
Obbiezione. *objectio*, *oppoſitio*.
Obblazione. *oblatio*, *onis*.
Obbligare. *devincio*, *is*, *obſtringo*, *is*. obbligare alcuno con beneficj. *devincire aliquem beneficiis*. obbligare tutti i ſuoi beni per pegno. *omnia bona ſua pignori obligare*.
Obbligarſi, promettere. *polliceor*, *eris*, *promitto*, *is*.
Obbligazione, e obbligo. *obligatio*, *officium*. Obbligazione, che ſi fa per fare qualche coſa. *auctoramentum*, *i*. Obbligo di comparire, e preſentarſi in giudizio. *vadimonium*.
Obbligato. *devinctus*, *obligatus*. Per prezzo. *auctoratus*. Con beneficj. *devinctus beneficiis*.
Obbligare ſtrettamente. *ſummis beneficiorum vinculis obſtrictus*.
eſſere obbligato. *debeo*, *es*. Tenerſi obbligato. *habere gratias*. Io ſono obbligato ad amarti oltra modo, e a fare in ſervizio tuo, quanto io poſſo. *incredibilem tibi quendam amorem*, *&* *omnia in te ſumma*, *ac ſingularia ſtudia debeo*. Tu vedi, quanto io ſia obbligato. *Vides*, *quantum eſſe ſuſtineam*. Colui m'è forte obbligato, nè però ſoddisfa al debito ſuo. *Magna mihi debet ille beneficia*, *nec ſolvit*. Io ti ſarò molto più obbligato, che non ſono. *utinam ad tuo partam ergo me ſtudia cumulus accedat*. Io potrò malamente ſoddisfare all'obbligo, ch'io ho teco. *tantum me tibi debere exiſtimo*, *ut ... diſficile eſt*. s'io nò poſſo ſoddisfare con gli effetti all'obbligo mio non è conveniente ſoddisfargli con parole. *nam ut via referre gratiam poſſum*, *ut verbis non patitur res ſatisfieri*.

io gli

Digitized by Google

Io gli ſono non ſolamente obbligato, ma obbligatiſſimo. *magna ejus in me non dico officia, ſed merita.*
Obblio, dimenticanza. *oblivio, onis.*
Obblivione, obblio, obblianza. *oblivio, onis.*
Obbliquo, traverſo. *obliquus, a, um.*
Obbrobrioſamente. *probroſe.*
Obbrobrio, *probrum, opprobrium.*
Oca. *anſer, eris.* Giovane. *anſerculus, pullus anſerinus.* Vecchio. *anſer vetulus.* Selvatica. *anſer ferus.* Di oca. *anſerinus, a, um.* Far il verſo dell' oca. *gingrio, is.*
Occare, rompere le zolle della terra, erpicare. *occo, as.* Occatore, chi occa. *occator, oris.* L' occare. *occatio.*
Occaſione, opportunità. *occaſio, tempus, facultas, opportunitas.* Picciola. *occaſiuncula.* Pigliar l' occaſione. *occaſionem capere.* Abbracciare l' occaſione. *tenere, vel amplecti occaſionem.* Servirſi dell' occaſione. *urgere occaſionem.* Perdere l' occaſione. *deeſſe occaſioni.* Dar occaſione. *anſam dare, vel præbere.* Venendo, o porgendo l' occaſione. *data, vel oblata occaſione.* Aver occaſione. *cauſam habere.* Occaſione di lamentarſi. *locus expoſtulandi.* In tutte le occaſioni. *omnibus in rebus, omnibus locis.* L' occaſione è perduta. *elapſa de manibus eſt occaſio, præteriit, fugit, amiſſum tempus eſt, prorſus periit occaſio, tempus, opportunitas.*
Occaſo, il Ponente. *Occaſus, ſus.*
Occhiale. *vitrum oculorum.*
Occhiata. *obtutus, oculi ictus, aſpectus.*
Occhiata. peſce. *melanurus, i.* Occhiatella. *torpedo, inis.*
Occhio. *oculus, i.* Acuto. *lynceus, acer, argutus.* Picciolo. *ocellus.* Dritto. *rectus.* Storto. *perverſus.* Sano. *integer.* Leggiadro. *venuſtus.* Giudizioſo. *eruditus.* Cavar gli occhi. *fodere, vel eruere oculos.* Medico da occhi. *medicus ocularius.* Patir male di occhi. *lippio, is.*
bianco dell' occhio. *albumen, albugo.*
cantone dell' occhio. *hirqui, orum.*
nero dell' occhio. *papilla, æ, & pupula, æ.*
pupilla dell' occhio. *pupilla, æ.*
Occhio della vite. *gemma, æ.*
Occhio del tetto, luminale. *impluvium, ii.*
Occhio di bue, erba. *buphthalmum, ii.*
Occhiuto. *oculatus, a, um, oculeus, a, um.*
Occidentale, di Ponente. *occidentalis, occiduus.*
Occidente, Ponente. *Occidens, Occaſus.*
Occidere. V. uccidere. *occido, ecco.*
Occorrenza. *occaſio.* Per accidente. *eventus, caſus.* Per biſogno. *opus.*
Occorrere, accadere. *accidit, evenit, contingit.* Occorrendo. *ſi contigerit.* Occorſo, *quod contigit.*
Occorrere, biſognare. *opus eſt, res fert.*
Occultamente. *occulte, latenter, clam.*
Occultare, naſcondere. *occulto, as, occulo, is.*
Occultarſi, naſconderſi. *lateo, es, deliteo, es.*
Occulto, naſcoſto. *abditus, occultus.*
Occupare, impedire. *occupo, as.*
Occupazione, impedimento. *occupatio, onis.*
Occupato, impedito. *occupatus, diſtentus, impeditus, detentus.*
Ode, o oda, ſorta di compoſizione poetica. *ode, es.*
Odiare, portar odio, aver in odio. *odi, iſti, odio habeo.*
Odiato, avuto in odio. *inviſus, peroſus, exoſus, odioſus.*
Odio. *odium, ii.* Grande, *immane, acerbum.* Da nemico. *capitale, hoſtile.* Particolare. *præcipuum.* Perpetuo. *ſempiternum.* Secreto, *obſcurum, intimum, inteſtinum.* Scoperto. *apertum.*
Odioſamente, con odio. *odioſe.*
Odioſo, moleſto, nojoſo. *odioſus, inviſus, infenſus.*
Odorare, attrarre odore. *odoror, olfacio, is.* Per render odore. *oleo, es.* Per dar odore a qualche coſa. *odoro, inodoro.*
Odoramento. *odoratus, odoratio, olfactus.*
Odorato, uno de' cinque ſenſi. *odoratus, olfactus.* Odorato, aggett. che rende odore. *odoratus, odorifer, bene olens.*
Odore. *odor, oris.* Dell' arroſto. *nidor, oris.* Buono. *ſuavis.* Cattivo. *gravis.* Forte. *acer.* Di fumo. *fumeus.* Di muffa. *mucidus.* Di zibetto. *murinus.* Render odore. *redoleo.* Render cattivo odore. *oboleo.* Che ha odore. *olidus, a, um.* Che ha grande odore. *odorus, a, um.* Che ha triſto odore. *graveolens, entis.* Senza odore. *inodorus, a, um.*
Odori, cioè profumi. *odoramenta, orum.*
Odorifero, che rende buono odore. *fragrans, odorifer.*
Odoroſo, cioè pieno di odori. *odoratus, odorus, odorifer.*
Offendere, nuocere ad alcuno. *lædo, offendo, noceo, violo.*
Offenſione, offeſa. *offenſio, noxa, æ.* Offeſa picciola. *offenſiuncula.* Offeſa grande. *offenſio gravis.*
Offerire, far offerta. *offero, defero, polliceor, exhibeo.* Ajuto, o ſoccorſo. *afferre auxilium.*
Offerta, promeſſa. *promiſſio, oblatio.* Offerta, come ſi fa all' Altare. *oblatio, donum.* Offerta ſopra qualche coſa, che ſi vende, *licitatio, onis.*
Offeſa. *offenſio, injuria.*
Offeſo. *læſus, offenſus.*
Officiale, e ufficiale. *magiſtratus, officialis.*
Capitano. *dux cohortis.*
Collonello. *tribunus militum.*
Commiſſario della vettovaglia. *a commeatu, & præfectus annonæ.*
Foriero. *menſor, oris, & deſignator diverſoriorum.*
Generale. *Imperator, oris.*
Generale della cavalleria. *magiſter equitum.*
Luogotenente del Generale. *legatus, i.*
Maeſtro di campo. *præfectus caſtrorum, & tribunus militum.*
Reviſore delle ſentinelle. *teſſerarius, ii.*
Sargente. *ductor ordinum.*
Sopraſtante alle carrette. *præfectus vehiculorum.*
Sopraſtante ai maeſtri. *præfectus fabrorum.*
Tamburino. *tympanotriba, tympaniſta, æ.*
Teſoriero. *præfectus ærarii, quæſtor.*
Trombetta. *tibicen, nis.*
Officiali delle Città, ſopra gli Archivj. *curatores tabulariorum.*
Sopra l' entrate. *curatores ærarii.*
Sopra le fabbriche. *curatores ſacrorum tectorum, Ædiles.*
Sopra le vettovaglie. *præfecti annonæ.*
Sopra le ſtrade, *curatores viarum.*
Officio, ufficio. *officium, munus, partes, ium.* Far l' officio ſuo. *officii ſui partes implere.*
Officio, cioè ſervizio. *officium.*
Officio, governo, cura, carico. *regimen, munus.* pigliar un officio. *munus aliquod ſuſcipere.* Rinunziar l' officio. *munere ſe abdicare, vel munere abdicare.* Sfuggir l' officio. *munus defugere.* Uſcir d' officio. *munere abire.* Entrar in officio. *munus inire.* Ripigliar l' officio, ritornare all' officio. *ſuum munus repetere, ſe ad ſuum munus revocare.* Eſſer ſopraſtante a qualche officio. *alicui muneri præeſſe.* Intrometterſi nell' officio altrui. *munus inire alienum.* Dar un officio ad uno. *munus alicui mandare, vel demandare, vel aſſignare.* Conſervare uno nell' officio. *regimen alicui continuare, imperium alicui prorogare.* Fare uno ſopraſtante a qualche officio. *muneri cuipiam aliquem præponere, vel præficere.* privar uno dell' officio. *munere quempiam orbare, munus alicui abrogare.*
Officio, orazione. *preces, precationes.*
Officioſamente, corteſemente. *officioſe, comiter, civiliter.*
Officioſo. *officioſus.*
Offuſcare. *obſcuro, tenebras offundo.*
Oggetto, ſuggetto. *materia, res ſubjecta.* per il fine, diſegno. *ſcopus, conſilium.*
Oggi, oggidì, oggigiorno. *hodie, hoc tempore.*
Oggimai, ormai. *jam.*
Oglio, olio, *oleum, ei.* Di mandorle. *oleum amygdalinum.* Di olive immature. *oleum omphacinum.* Di noci. *oleum caryinum.* Di terebinto. *oleum terebinthinum.* Di pece. *piſſelæum, i, oleum picinum, vel piſſinum.* Roſato. *oleum roſaceum, oleum roſæ.* Di cedro. *cedrinum.* Di ſpigo. *nardinum.* Violato. *oleum violaceum.* Di cotogni. *oleum cydonium.* Di gigli. *oleum liliaceum.* Di gigli paonazzi. *oleum irinum.* Di giunco. *oleum juncinum.* Di lauro. *oleum laurinum.* Di roſe. *rhodinum.* Di balſamo. *oleum balſaminum.* Melato. *elæomeli.* indeclin. Artifiziale. *oleum factitium.* Da mangiare. *oleum cibi cauſa factum, cibale, eſculentum.* Da abbruciare. *oleum lucernarium.* Medicinale. *medicamentarium.* Maturo, o ſtagionato. *maturum.* Di olive acerbe, immaturo. *acerbum.* Di oglio. *olearius.* Ogliaro, chi fa, o vende oglio. *olearius.* Vaſo da oglio. *lecythus, i.*
Ogni, ciaſcuno. *omnis, & omne.* Ogn' uno. *omnis, quiſque, unuſquiſque, nullus non, nemo non.* Ogni coſa. *omnia.* Ogni punto, o momento. *omnibus momentis, ſingulis momentis.* Ogni due momenti. *altero quoque momento.* Ogni tre momenti. *tertio quoque momento.* Così delle altre parti del tempo. Ogni ora. *omnibus horis, &c.* Ogni ora più. *magis, atque magis.* Ogni giorno. *quotidie, quotidiano, omnibus diebus, &c.*
Ogni meſe. *ſingulis menſibus, &c.* Ogni anno. *quotannis, ſingulis annis.* Ogni etade. *omnibus ætatibus, &c.* Ogni volta che. *quotieſcumque.* Ad ogni modo. *nihilominus, omnifariam.*
Oh, ah, eh, interjezione. *hem, ahe, vah.*
Oi, voce di dolore. *hei, heu.* Oimè. *heu me, hei mihi.* Oisè. *heu ſibi.*
O là. *heus, heus tu.*
Olezzare, render odore. *oleo, es, redoleo.*
Olfare, odorare. *olfacere.*
Oliandolo, che vende oglio. *olearius.*
Oliato, condito d' oglio. *oleo conditus.*
Olibano, incenſo. *thus, thuris.*
Oligarchia, dominio di alcuni pochi. *paucorum imperium.*
Olire, render odore. *olere, redolere.*
Oliva, frutto. *olea, oliva, bacca oleæ, vel olivæ.* Oſſa dell' oliva. *fauſa, vel famſa, æ.* Oliva matura, o che comincia ad annerarſi. *drupa, olea carnoſa.* Concia. *colymbas, adis.* Da conciare. *olea conditanea.* Groſſo, grande. *grandis, regia.* Lunga. *radius, ii.* Negra. *oleo matura.* Schietta. *pura.* Primaticcia. *olea præcox.* Raccolta d' olive, e tempo di raccoglierle. *oleitas, olivitas, olearum vindemia.* Cogliere l' oliva. *olivo, as, oleam legere, colligere.* Simile ad oliva. *oleaceus.* Di oliva. *oleaginus.* Pertinente all' oliva. *olivarius.*
Olivaſtro, olivo ſalvatico. *oleaſter.* Per di color d' oliva. *pallidus, fuſcus.*
Oliveto, luogo piantato d' olivi. *oletum, olivetum, ager olea conſitus.*
Olivo, albero. *olea, æ, oliva, æ.*
Olmo, albero. *ulmus, i.* Seme di olmo. *ſamara, æ.*
Olmo ombroſo co' rami ſparſi. *ulmus patulis opaca ramis.* Luogo piantato di olmi. *ulmarium.* Di olmo. *ulmeus.*
Oltra, oltre. *ultra, extra, præter, ſupra.* Oltre, cioè di là. *trans.* Oltre di queſto. *præterea, inſuper, ad hæc.* Più oltre. *ulterius.* Oltre modo, o miſura. *extra, præter, ſupra, ultra modum, vel terminum, immodice, ſine modo.* Oltre il mio voler, o penſiero. *præter voluntatem meam, opinionem.* Oltre quello, che ſperava. *præter omnem ſpem meam.* Oltre che. *præter id, quod, præterquam quod.*
Oltraggiare, ingiuriare. *injuria afficere, injuriam facere, inferre.* Aſſai. *injuriis onerare.* Con parole in collera. *invehi in aliquem.* Oltraggiato. *oneratus, onuſtus injuria, vel injuriis.* Oltraggio. *injuria, æ.*
O l' uno, o l' altro. *alteruter, a, um.*
Omaccio, uomo diſadatto, *nullius frugis homo, homo nequam.*
Omaggio. *tributum.* Chi rende omaggio. *tributarius.*
Omai, ormai. *jam.*
Ombellico, bellico. *umbilicus, i.*
Ombra. *umbra, æ.* Ombreggiare. *obumbro, inumbro, opaco.* Fatto d' ombra. *umbratilis.*
Ombracolo, luogo, che fa ombra. *umbraculum.*
Ombroſo, cioè ſoſpettoſo. *ſuſpicax, acis.* Ombroſo, *opacus, umbroſus.* Ombroſo, cioè pauroſo. *pavidus.*
Ombrella. *umbella, umbraculum.*
Ombrino, peſce. *umbra, æ, ſciena, æ.*
Omei, lamenti, eſclamazioni di dolore. *ejulatus, gemitus.*
Omelia, omilia, V.
Omero, ſpalla. *humerus.*
Omettere, e ommettere. *omittere.*
Omicciuolo, omicciato. *homunculus, homuncio, homullus.*
Omicida. *homicida.*
Omicidio. *homicidium.*
Omilia. *ſacra oratio, concio.*
Oncia. la 12. parte della libra, o del piede nelle miſure. *uncia, æ.* Mezz' oncia. *ſemuncia, unciæ pars dimidia.* Un' oncia, e mezza. *ſeſcuncia, ſeſcunx, cis.* Di un' oncia. *uncialis, unciarius.* Di mezz' oncia. *ſemuncialis, ſemunciarius.* Di un' oncia, e mezza. *ſeſcuncialis.* Ad oncia ad oncia. *unciatim.* Oncietta. *unciola, æ.* Oncia groſſa. *uncia major.* Che peſa un' oncia. *uncialis.* Due oncie. *ſextans, antis.* Tre oncie. *quadrans, antis.* Quattro oncie. *triens, entis.* Cinque oncie. *quincunx, uncis.* Sei oncie. *ſemiſſis.* Sette oncie. *ſeptunx, uncis.* Otto oncie. *bes, beſſis.* Nove oncie. *dodrans, antis.* Dieci oncie. *dextans, antis.* Undeci oncie. *deunx, uncis.* Dodeci oncie. *as, aſſis.*
Oncino, rampino. *uncus, ci.* V. uncino.
Onda. *unda, æ, fluctus, us.* A foggia di onda. *undatim.* Fatto di onde. *undatus, a, um.* Pieno di onde. *undoſus, a, um.*
Onde, di onde, d' onde. *unde.* Onde, per la qual coſa. *quare, quamobrem, quocirca.*
Ondeggiamento. *fluctuatio, onis.*
Ondeggiante. *undans, antis, fluctuans, tis.*
Ondeggiare. *fluctuo, undo, as.* Ondeggiare ſopra l' acqua. *fluito, as.*
Oneſtà. *honeſtas.*
Oneſtamente. *honeſte.*
Oneſto. *honeſtus.*
Ongaro, danaro. *aureus Hungaricus.*
Ongere, ungere. *ungo, is.*
Onghia, unghia. *unguis.*
Onninamente, affatto. *omnino.*
Onnipotente. *Omnipotens.*
Onnipotenza. *Omnipotentia.*
Onorare. *honoro, veneror, colo.*
Onore. *honor.*
Onorevolmente. *honorifice.*
Onta, diſpetto, villania. *injuria, contumelia.*
Onuſto, carico. *onuſtus, a, um.*
Opaco, ombroſo. *opacus, a, um.*
Opera, fatica. *opera, æ.* Opera, che ſi compone. *opus, operis.* Opera bella. *opus præclarum.* Opera faticoſa. *opus arduum, opus difficile, opus magni laboris.* Opera compita. *opus perfectum, & opus elaboratum.* Opera di molta ſpeſa. *opus multæ impenſæ.* Opera di molto tempo. *opus multi otii.* Opera triſta. *malefactum, i, maleficium, ii.*
Operajo, che lavora per ſalario. *mercenarius, operarius, opera.*
Operare, fare. *ago, gis, operor, facio.*
Operazione. *actio, onis, operatio.*
Operatore, chi opera, e fa. *actor, factor.*
Operetta, picciola opera. *opuſculum, li.*
Opinione, ſtima, giudizio. *opinio, ſententia.* Aver opinione, eſſer d' opinione. *opinor, arbitror, cenſeo, exiſtimo, reor.*
Opio, ſugo di papaveri. *opium, ii.* Opiare. *opium dare, præbere, adhibere, propinare, infundere, ingerere, ſoporare.* Opiamento. *opii propinatio.* Opiatore. *opii propinator.* Opiato, meſcolato con opio. *opio mixtus, vel temperatus.* Opiato, chi ha preſo l' opio. *opio imbutus, vel potatus.*
Oppio, o pioppo, albero. *populus, i.* Barbareſco. *populus Libyca.* Coſa, che produce oppj. *populifer.* Di oppio. *populeus, populneus, populnus.* Luogo piantato di oppj. *populetum, i.*
Oppilare, vale chiudere. *oppilo, obſtruo, claudo.*
Oppilazione. *oppilatio.*
Opporre, contrapporre. *oppono, objicio.* Opporſi, reſiſtere. *obſiſto, reſiſto, repugno, intercedo.*
Opportunità, occaſione. *opportunitas, occaſio, tempus, facultas.*
Opportuno, comodo, a tempo. *opportunus.*
Opportunamente. *opportune, peropportune, tempore opportuno.*
Oppoſizione, contrarietà. *oppoſitio, repugnantia.*
Oppoſto. *oppoſitus, objectus.*
Oppreſſione, violenza. *oppreſſio, nis.*
Oppreſſo, aggravato. *oppreſſus, a, um.*
Opprimere, aggravare. *opprimo, is.*
Opprobrio. *probrum, i.*
Oppugnare, contrariare. *oppugno, impugno.*
Opulenza, ricchezza. *opulentia, divitiæ.*
Opra. V. opera.
Ora, ſuſt. parte indefinita del giorno. *hora, ræ.*
Ora, avverb. *nunc.*
Oracolo, riſpoſta di Nume Divino. *oraculum, i.*
Orare, pregare. *oro, rogo, obſecro, obteſtor, precor, ſupplico, preces concipere, vel fundere.*
Orare, parlamentare, aringare. *concionor, dico, oro, concionem habere, orationem habere.*
Orata peſce. *aurata, æ, orata, æ.*
Orazione, diceria. *oratio, onis.*
Orazione, preghi. *oratio, precatio, preces.*
Oratore. *orator, oris.* Compito di tutto punto. *orator plenus, & perfectus.* Di qualche conſiderazione. *non contemnendus.* Oratorello. *rabula.* Pertinente ad oratore. *oratorius, a, um.* Oratoriamente. *oratorie.*
Oratorio, cappella. *ædicula, ſacellum.*
Orbacca, bacca, coccola. *bacca.*
Or bene. *nunc igitur.*
Orbo, cieco. *cæcus.*
Orca, peſce. *orca, æ.*
Orcio, o orciuolo vaſo. *urceus, ei.* Orcio picciolo. *urceolus.*
Orciolajo. *figulus.*
Ordegno, coſa artificiale. *machina, machinamentum, machinatio, inſtrumentum.*
Ordinanza. *ordinatio, ſeries, conſtructio.* Di ſoldati. *acies, agmen.* Mettere in ordinanza. *inſtruo, is.*
Ordinare, diſporre, metter in ordine. *ordino, diſpono, compono, digero, inſtruo, inſtituo.* Ordinare le coſe della guerra. *rem militarem conſtituere, collocare, componere.* Ordinare la cena, o pranzo. *inſtruere, vel apparare cœnam, vel prandium.*

Ordinare, determinare, deliberare. *decerno, ſtatuo, conſtituo.*
Ordinare, comandare, dar ordine. *impero, præcipio, mando, præſcribo.* Ordinare la medicina. *curationem præſcribere.* Ordinare li corrieri. *inſtruere tabellarios.* Ordinare la Proceſſione. *ſupplicationem decernere.* Ordinare la mercede. *mercedem vel ſtipendium decernere.* Ordinare le ſpeſe per un anno. *ſumptum annuum decernere.*
Ordinare, conferire il Sacramento dell'Ordine. *Ordinis Sacramentum miniſtrare, initiare ſacris.* Da Meſſa. *aliquem Sacerdotem conſecrare.* Da Diacono, ec. *Diaconatum alicui conferre.* Ordinarſi negli Ordini ſacri. *ſacris Ordinibus initiari.* Da epiſtola, ec. *Subdiaconatum ſuſcipere.*
Ordinariamente. *fere, ferme, plerumque.* Con modo ordinario. *vulgariter.*
Ordinario, conſueto, ſuſt. *conſuetudo, inis.* Più dell'ordinario, *ſupra conſuetudinem.*
Ordinario, aggett. *ordinarius, conſuetus, vulgaris.* Conſegli ordinarj, *ordinaria conſilia.*
Ordinatamente. *ordine, ex ordine, per ordinem, ordinate, ordinatim.*
Ordinazione, diſpoſizione. *diſpoſitio, inſtructio, ordinatio.*
Ordinazione, comandamento. *imperium, juſſum, mandatum.*
Ordinazione, determinazione. *decretum, conſtitutio, ſanctio, onis.* Del popolo, *plebiſcitum, rogatio Tribunitia.* Del Principe, *conſtitutio, decretum Principis.* Del Senato, *Senatus conſultum, seu Senatus, auctoritas Senatus perſcripta.*
Ordinazione ſacra. *conſecratio, initiatio, ordinatio, Sacramentum Ordinis.*
Ordinato, regolato, meſſo in ordine. *ordinatus, paratus, inſtructus.* Per determinato, *decretus, conſtitutus.* Per commeſſo, o comandato, *imperatus, mandatus.* Negli ſacri Ordini, *initiatus, conſecratus.*
Ordine, diſpoſizione di coſe a ſuo luogo, *ordo, inis, diſpoſitio, onis, ſeries, ei.* Per la commiſſione, *mandatum.* Per la regola, e modo, *modus, norma, inſtitutum.* Per la Religione, *Religio.* Per l'Ordine ſacro, *Ordo, initia, orum, initiationes.* Ordine alla roverſcia, *ordo præpoſterus.* Eſſere in ordine, *præſto eſſe.* Metterſi all'ordine. *ſe ad aliquid accingere, parare, inſtruere.* Metter per ordine. *ordinem ponere.*
Ordire, cominciare. *ordior, exordior.* Ordire la tela. *ordiri telam.*
Orecchia, orecchio. *auris, is, auricula.* Orecchie bramoſe d'udire. *aures ſitientes, avidæ.* Avvicinar le orecchie, *aures admovere.* Orecchiuto, chi ha grandi orecchie. *auritus, a, um.* Senza orecchie, *inauritus, vel inauditus, ſurdus.*
Orecchino, pendente dell'orecchie. *inauris, is.*
Orefice, che lavora d'oro, e d'argento. *aurifex, ficis, faber aurarius, vel argentarius.*
Oreria, più coſe d'oro lavorate. *aurum factum.*
Orfano, privo di padre, e di madre. *orbus, parentibus orbus.*
Organo, ſtromento muſicale. *organum, i.*
Orgoglio, ſuperbia. *ſuperbia, faſtus.*
Orgoglioſo. *ſuperbus, elatus.*
Oriente, Levante. *Oriens, tis, Ortus, us.* Da oriente a occidente. *ab ortu ad occaſum.* Orientale, *Eous, a, um, orientalis, & le.*
Origano, erba. *origanum, i.*
Originale, che ha origine. *originalis, originarius.* Per la prima ſcrittura, o pittura. *autographum, i, exemplar, aris.*
Origine, principio. *origo, inis, ortus, us.* Aver origine, *genus ducere ab aliquo.* Che ha origine. *oriundus, a, um.*
Origliere, guanciale. *pulvinar.*
Orina. *urina, æ, lotium, ii.*
Orinale. *matula, æ.* Orinaletto, *matella, æ, matellio, onis.*
Orinare, piſciare. *mejo, mejis, mingo, is.* Difficoltà d'orinare, *dyſuria, æ, urinæ difficultas.*
Oriolo. *horologium, clepſydra, horarium.*
Orizzontale. *juxta finitorem.*
Orizzontalmente. *ſecundum finitorem.*
Orizzonte, cerchio, che divide il Cielo in due emiſferi. *finitor, finiens.*
Orlare, far l'orlo. *oram aſſuere.*
Orlatura. *ora ſuta.*
Orliccio, eſtremità. *ora.* Per croſta di pane. *panis cruſtum.*
Orlo, eſtremità. *extremitas, ora.* Orlo della veſte, *ora, æ, fimbria, æ.*
Orma, pedata. *veſtigium, ii.*
Ormiſino. *veſtis bombycina, a ſerica.*
Ornamento. *ornamentum, i, ornatus, us.* Per l'acconciamento, ed eleganza. *concinnitas.* Per ornamento, *ad ornatum, vel ornamentum.*
Ornare, adornare. *orno, exorno, adorno, perorno.* Per acconciare. *como, is.* Ornarſi, *ornor.*
Ornatamente. *ornate, concinne.*
Ornato, adorno. *ornatus, comptus.* Molto ornato. *exornatus, perornatus.* Non ornato. *inornatus, incultus, incomptus.*
Orno, albero. *ornus.* Di orno. *orneus.*
Oro, metallo. *aurum, i.* Fino, o purgato, *excoctum, purgatum, obryzum.* Battuto, o coniato. *percuſſum, ſignatum.* Lavorato. *factum.* Non lavorato, *infectum.* Falſificato, *adulteratum, adulterinum.* Meſcolato con rame, *æroſum.* Filato, *netum, in filo reductum.* Coſa fatta d'oro, *aureus, a, um.* Di color d'oro. *flavus, a, um.* Miniera d'oro, *auri fodina.*
Orpello, come in lamine ſottili indorate. *ærea bractea.*
Orpellato. *bracteatus, a, um.*
Orpimento. *auripigmentum, arſenicum.*
Orrendo, orribile. *horrendus, horribilis.*
Orrido, ſpaventevole. *horridus.*
Orrore, paura eccessiva. *horror.*
Orſa, animale. *urſa, æ.* Per coſtellazione, *urſa, cœleſtis urſa.* Orſa maggiore. *Helice, Septentriones majores.* Orſa minore, *Cynoſura, Septentrio minor.* Maggiore, e minore. *Arcti duæ, geminæ, Arctos utraque.* Coſa ſpettante all'Orſe. *Arctoas, Arctous.*
Orſo. *urſus, i.* Di orſo. *urſinus.*
Orſù, particola eſortativa, *age, agite.* Orsù, orsù, *age, age.* orsù via. *age jam.* orsù, non ne parliamo più. *age, hæc miſſa faciamus.*

Ortica, erba. *urtica, æ.*
Orto, naſcimento. *ortus.*
Orto, giardino. *hortus.* Orticello. *hortulus.*
Ortolano. *olitor.*
Ortolano, uccello. *milliaria, a.*
Orza, corda, che lega l'antenna a man ſiniſtra. *pes ſiniſter.*
Orzajuolo, bollicina ne' peli degli occhi. *crithe, es, hordeolus.*
Orzo, biada. *hordeum, ei.* Scorzato, *ptiſana, æ.* Di due ordini di granella, di tre, ec. *hordeum diſtichum, triſtichum, tetraſtichum, pentaſtichum, hexaſtichum, &c.* Di orzo. *hordeaceus.* Pertinente a orzo. *hordearius.* Orzata. *ptiſana, æ.*
Oſare, ardire. *audeo, es.* Molto. *majorem in modum audere.*
Oſcenità. *obſcœnitas.* Oſceno. *obſcœnus.* Oſcenemente. *obſcœne.*
Oſcuro, *obſcurus, ater, tenebricoſus, nubilus.* Aſſai oſcuro. *perobſcurus.* Oſcuretto. *ſubobſcurus.*
Oſcuro, ſoſt. di pittore. *umbra, a.*
Oſcurità. *obſcuritas, tenebræ, arum.* Degli occhi. *caligo, ginis.*
Oſcurazione, oſcuramento. *obſcuratio, onis.*
Oſcuramente. *obſcure.*
Oſcurare. *obſcuro, obumbro, obſcuritatem, vel tenebras afferre, tenebras obducere.*
Oſcurarſi. *obſcuror.* S'oſcura, ſa ſera. *veſperaſcit, adveſperaſcit.*
Oſpitale, che uſa oſpitalità. *hoſpitalis.*
Oſpitalità. *hoſpitalitas.*
Oſpitalmente. *hoſpitaliter.*
Oſpite. *hoſpes.*
Oſpizio. *hoſpitium, diverſorium.*
Oſſatura. *Oſſea compago, aut ſtructura.*
Oſſeo, d'oſſo. *oſſeus.*
Oſſequio. *obſequium.*
Oſſequioſo. *obſequioſus, officioſus.*
Oſſervello. *officulum.*
Oſſervanza di ciò, che ſi promette. *fidei conſervatio, promiſſi conſtantia, vel fides.* Per riverenza. *obſervantia, æ.*
Oſſervare, por mente, conſiderare con attenzione. *obſervo, as.*
Oſſervazione, riguardo. *conſervatio, onis.*
Oſſo. *os, oſſis.* Del capo. *calva, æ.* Del collo. *cervix, icis.* Della ſchiena. *vertebræ, arum.* Della gamba. *tibia, æ.* Di olive. *oſſa olearum, nuclei olearum.* Oſſo con carne, e pelle. *os carne, & pelle amictum.* Senza carne, e pelle. *os carne, & pelle nudum, vel nudatum.* Oſſo maſſiccio. *os concretum.* Oſſo ammaccato. *colliſum.* Dicunito. *deductum.* Slogato, o moſſo. *luxatum, ſua ſede motum.* Raſſogato. *renovatum.* Bucato. *os foratum.* Rompitore d'oſſa. *oſſifragus.* Rimettere un oſſo slogato. *os luxatum, vel motum reponere.*
Di oſſo. *oſſeus, a, um.* Senza oſſo. *exos, exoſſatus.* Di oſſetto in oſſetto. *oſſiculatim.* Giuoco di oſſetti, come dadi, o ſimili. *talorum ludus.*
Oſſoſo, e oſſuto, di grandi oſſe. *Oſſuoſus.*
Oſtacolo, impedimento. *obex, obicis, obſtaculum, li.*
Oſtaggio, ſtatico. *obſes, ſidis.*
Oſtare, impedire. *obſto, obſtas, obſtiti, ir.*
Oſte, quegli, che alberga altrui. *caupo.* Per eſercito. *exercitus.*
Oſtello. *domicilium, caupona.*
Oſtentamento, oſtentazione. *oſtentatio, jactatio.*
Oſteria, albergo. *caupona, diverſorium.*
Oſtie. *hoſtia.*
Oſtile, nimico. *hoſtilis, inimicus, infeſtus.*
Oſtilmente. *hoſtiliter.*
Oſtinarſi, fermarſi in un propoſito. *obfirmare animum.*
Oſtinatamente. *obfirmate, obſtinate, pertinaciter.*
Oſtinazione, pertinacia. *pervicacia, obſtinatio.*
Oſtinato, di ſua teſta. *pertinax, pervicax, obfirmatus.*
Oſtrica, ſpezie di conchiglia marina. *oſtrea, æ, oſtreum, i.* Vivajo, dove ſtanno le oſtriche. *oſtrearium.*
Oſtro, ſangue di conchiglia, con cui ſi tinge lo ſcarlato. *oſtrum, i.*
Oſtro, vento. *Auſter, ſtri, Notus, ti.*
Oſtro garbino, vento. *Eurus, Auſter, Libonotus.*
Oſtro ſirocco, vento. *Euronotus.*
Otre, pelle da porvi vino, o oglio, *uter, utris.* piccio̧l otre. *Utriculus.*
Ottangolare. *Octangulus, octogonus.*
Ottangolo. *Octangulus, figura.*
Ottanta. *Octoginta.* Ottanta mille. *Octoginta millia.* A ottanta, a ottanta. *Octogeni, æ, a.* Ottanta volte. *Octogies.*
Ottantesimo. *Octogeſimus.*
Ottava parte. *bes, beſſis.*
Ottavo. *Octavus, a, um.*
Ottenebrare, oſcurare. *obſcuro, tenebras offundo.*
Ottenere, impetrare. *obtineo, impetro.* Pregando. *exoro.* Per forza. *extorqueo.* Per forza, o per amore. *aut vi, aut voluntate impetrare.* Per impadronirſi. *potior, iris.* Ottenere il governo d'una Provincia. *obtinere Provinciam.* Ottenere la vita ad alcuno. *impetrare alicui ſalutem.* Ottenere la coſa deſiderata, *rem exoptatam, vel exoptatiſſimam conſequi.*
Ottimamente, perfettamente. *optime.*
Ottimo, perfetto. *Optimus, a, um.*
Otto numero. *Octo.* Otto volte. *Octies.* A otto, a otto. *Octoni, æ, a.* Di otto piedi. *Octipes, edis.* Di otto doppi. *Octuplus, octuplicatus.*
Ottobre, meſe. *October, bris.*
Ottocento, nom. *Octingenti, æ, a, vel octies centies.* Ottocento volte. *Octingenties, vel octies centies.* A ottocento, a ottocento. *Octingenteni, vel octiescenteni.*
Otto mille. *Octo mille, vel millia.* Otto mille volte. *Octies millies.* A otto mille, a otto mille. *Octies milleni.*
Ottonario. *Octonarius, a, um.*
Ottone, metallo. *Orichalcum, æs coronarium.*
Ottuſità. *hebetudo, ſtupiditas.*
Ottuſo, groſſolano. *hebes, etis, obtuſus, ſtupidus, bardus, plumbeus.* Eſſere ottuſo. *hebeo, es.* Divenir ottuſo. *hebeſco, is.*
Ovale. *Ovatus, a, um.*
Ovato. *ovatus, a, um.*
Ove. *ubi.*
Ovile, ſtalla di pecore. *ovile, is.*
Ovo. *Ovum, i.* Sterile. *irritum, ſterile, infœcundum.* Freſco. *recens.* Da ſorbire. *molle.* Mezzo duro. *edurum.* Groſſo. *decumanum.* Con due roſſi. *geminum.* Senza roſſo. *irritum.* Covato. *incubatum.* Da eſſer covato. *pulliſcens, incubandum.* Roſſo d'ovo. *vitellus, i, luteum ovi.* Bianco. *albumen, albugo, album ovi.* Fare l'ovo. *ovum edere, gignere, parere.* Por l'ovo ſotto la chioccia. *ova gallinæ ſupponere, vel ſubjicere.* Bevere un ovo. *ſorbere ovum.* Fatto in forma d'ovo. *ovatus.*
Ovvero. *vel, aut, ſive.* Ovver che. *ſive.*
Ovviare, reſiſtere. *occurrere, obſiſtere, adverſari, obviam ire.*
Ovunque, adv. *ubicumque, ubivis, ubiubi, ubicumque terrarum.*
Ozena, ulcere del naſo. *ozæna.*
Ozio. *Otium, otii.*
Oziosamente. *Otioſe.*
Oziosità. *Otium.*
Ozioſo. *Otioſus.*
Ozimo, baſilico. *Ocymum.*

P

Pacchiare, divorare. *heluor, aris.*
Pacchione, mangione. *heluo, onis, vorax.*
Pace. *pax, acis.* Pace d'animo, o di coſcienza. *animi tranquillitas, æquitas, ſecuritas.* Conchiuſa. *conventa.* Pace con patti, o tregua. *fœdus, eris.* Con buona pace, o con buona grazie. *pace, bona venia.* Darſi pace. *quieſco.* Reſta in pace. *vale.* Star in pace con alcuno. *cum aliquo pacem habere.* Di pace. *pacificus, pacalis, & le.* Chi porta pace. *paciſer.* Paciero, o mezzano della pace. *pacificator, pacis interpres, o conciliator.*
Pacificamente. *cum pace, pacate.*
Pacificare. *paco, pacifico, reconcilio, in gratiam reducere, redigere, reconciliare, ad concordiam adducere, in concordiam reducere, averſos componere.* Pacificarſi. *in gratiam redire, vel reconciliari.* Pacificato. *pacatus, placatus.*
Pacificamento, o pacificazione. *pacificatio, reconciliatio.*
Pacificatore. *pacificator, conciliator.*
Pacifico. *pacificus, tranquillus, quietus.* Non pacifico. *impacatus, inquietus.*
Padella, ſtrumento da friggere. *ſartago, inis.*
Padiglione da letto. *conopeum, i.* Da guerra. *tentorium, tabernaculum.*
Padre. *pater, tris, parens, genitor.* Di famiglia. *paterfamilias.* Di ogni coſa. *omniparens.* Padre, e madre. *uterque parens, parentes.* Addottivo. *per adoptionem pater, adoptivus.* chi ha il padre ancor vivo, o la madre ancor viva. *patrimus, & matrimus.* Orfano, chi non ha nè padre, nè madre. *orbus, a, um.* Dar del padre ad alcuno. *patrem appellare.* Di padre. *paternus, patrius.*
Padri, Senatori. *Patres, Senatores, Patres Conſcripti.* Li diſcendanti. *Patricii, orum.*
Padrona. *hera, æ, domina, æ.* Di caſa. *materfamilias.*
Padronanza, dominio. *dominium, ii.*
Padrone. *herus, i, dominus, i.* Di caſa. *paterfamilias.* Di nave. *navarchus.* Di ſe. *potens ſui.* Del mondo. *rerum dominus, dominator.* Di padrone. *dominus, herilis.* Padroneggiare. *dominor, in dominatu eſſe.*
Paeſano, del paeſe. *vernaculus, indigena, conterraneus.* Paeſano, o campagnuolo. *civis, popularis.* Paeſano noſtro, o voſtro. *noſtras, atis, veſtras, tis.* Alla paeſana. *more patrio, gentis more.*
Paeſe, regione. *regio, onis, ora, æ.* Paeſello. *parva regio.* D'altro paeſe. *exterus, externus.*
Paga, mercede. *merces, edis.* Di ſoldato. *æs militare, ſtipendium militare.*
Pagamento. *ſolutio, onis.* Pagamento intero. *diſſolutio.* Di debito. *æris alieni ſolutio.* Di coſe di credenza. *rerum creditarum ſolutio.* Pagamento per mercede. *merces, edis, merces ex labore.* Per pagamento. *pretio.* Soſpendere, o trattenere il pagamento. *ſolutionem ſuſtinere.* Senza pagamento. *gratis, gratuito.*
Paganeſimo. *ſecta ethnicorum, ethnica ſuperſtitio.*
Pagano, infedele. *ethnicus, a, um.*
Pagani. *ethnici, gens, vel gentes ethnicorum.*
Paganamente. *ethnice, ethnicorum ritu, vel more.* Pagare. *ſolvo, is.* Pagar affatto. *diſſolvo, perſolvo.* Non può pagare. *Solvendo non eſt.* Non habet, unde ſolvat. *Non ſuppetit, unde creditoribus ſatisfaciat.*
Pagar alcuno. *cuipiam ſolvere, pretium alicui exſolvere.*
Pagar il debito. *æs alienum ſolvere, diſſolvere:* Il grano, la condotta, ec. *ſolvere pro frumento, pro vectura, &c.* Per gravezza. *ſolvere vectigal.*
Pagar per alcuno. *ſolvere pecuniam pro aliquo, repræſentare pecuniam ob aliquem.*
Pagar a denari contanti. *alicui præſentem pecuniam ſolvere, repræſentare pecuniam.*
Pagar l'intereſſo. *pecuniæ uſuram pendere.* Con dinari ad intereſſe. *verſura ſolvere.*
Pagar l'uſura a un per cento, a quattro, ec. *ſœnus centeſimis, vel quaternis centeſimis dare.*
Pagar un debito con farne un'altro. *verſura ſolvere, verſuram facere.* Senza farne un'altro. *ſine mutatione, & ſine verſura diſſolvere.*
Pagar a tempo debito. *ad diem ſolvere, ad conſtitutam diem.* Pagare innanzi tietto. *in antecessum dare.*
Pagar fino ad un bagattino. *in aſſem ſolvere.*
Pagare ſecondo la ſtima. *ſolvere ex æſtimatione.*
Pagar pigliando dinari da qualch'uno. *ab aliquo ſolvere.*
Pagar a peſo d'argento, o d'oro. *auro vel argento rependere.*
Pagare, per caſtigare. *ulciſcor, eris.*
Paggio. *puer, ſervus, o ephebus.*
Paglia, fuſto del grano. *palea, æ.*
Pagliaio, monte di paglia. *palearium, ii.*
Paglericcio, ſaccone. *culcita ſtraminea.*
Pagliolaja, pelle ſotto il collo de' buoi. *palear, aris.*
Pajo, coppia. *par, paris.*
Pajuolo, caldaja. *ahenum, i, caccabus, i.*
Pala. *pala, æ.* Da ventilare. *ventilabrum.* Di forno. *furnibulum.*

bulum. Da grana. cribrum, cutellam.
Palafrimiere. ſervus a pedibus.
Palafreno, cavallo. aſturco.
Palagetto. parva ædes.
Palandrano. laccrna, endromis.
Palare, ficcar pali in terra. Palare, pedare.
Palata, riparo di pali. vallum, palatia.
Palato. Palatum, i.
Palatino. Palatium, Palatinus Mons. Colle di Roma.
Palazzo, abitazione magnifica. ædes, ium. del Papa. ædes Pontificia. del Re. Regia, æ. del Conſiglio. Curia, æ. Del Podeſtà. Prætorium. Del Signore, o Padrone. ædes dominica.
Palco. tabulatum, i, contignatio, onis.
Palchetto da Teatro. Spectaculum.
Palco, palla di legno, con cui giocano li fanciulli. turbo, inis, trochus.
Pale. Pales, is. Dea de' Paſtori. La feſta di Pale. Palilia, ium.
Paleſare. manifeſto, indico, patefacio, aperio, palam facio, notitiam facere.
Paleſe. publicus, apertus, manifeſtus.
Paleſemente. Palam, propalam, publice, aperte, manifeſte, manifeſto.
Paleſamento. Patefactio, apertio, detectio.
Paleſtra, giuoco, che noi chiamiamo lotta. Palæſtra.
Paletta, ſtromento da fuoco. patillum, i. Da ſpeziale. ligula, æ. Da remo. Palmula, æ.
Paletto, palo picciolo. Paxillus, i.
Palificata, o Palizzata. Palatio, vallum.
Palificare, fortificar con pali. Palare, palis munire.
Palio, bravium, palmarium, palma, æ, præmium orbiculatum. Da correre. curſorium, da lottare. Palæſtricum. Correre il palio. curſu in ſpem bravii contendere. Vincere il palio. bravium, vel victoriam occupare, palmarum, vel præmium athleticum ferre.
Palio to, paramento, che cuopre l'altare dinanzi. ara veſtis, amiculum, amictus.
Paliſcalmo, e paliſchermo, picciolo barchetta, che oggi ſi dice ſchifo. ſcapha, linter.
Palla. Pila, æ. D'archibuggio. glans plumbea, globulus plumbeus. Da maglio. Pila lignea. Di baleſtra. Pila baliſtaria. Da giocare. Pila luſoria. Da trucco. Pila trajectitia. Di camoſcio. Pila Paganica. Di ſapone muſchiato. Pila Mattiaca. Picciola. pilula. A foggia di palla. in pilæ formam, vel modum.
Pallade. Pallas, adis, Minerva, æ.
Palladio, ſtatua di Pallade. Palladium.
Palla maglio. Malleolus luſorius.
Palliaretto. Pallidus, ſubpallidus.
Pallidezza. Pallor.
Pallido. Pallidus. Eſſer pallido. Palleo. Divenir pallido. Palleſco.
Pallina, palla picciola. Pilula.
Pallini, pallottolette da ſchioppo. globuli plumbei.
Pallone, palla a vento da giuocare. follis pugillatorius.
Pallonino. follivolus.
Pallore, pallidezza. Pallor, oris.
Palma, albero. Palma, æ. Ramo di palma con i ſuoi frutti. ſpadix, palmæ termes. Di palma. Palmeus. Che produce palme. Palmifer. Palma, vittoria. Palma, æ. Palma di mano. vola, æ, manus, palma.
Palmata, ſchiaffo. alapa.
Palmento, luogo dove ſi peſtano l'uve. calcatorium. Per luogo delle macine. moletrina, piſtrinum.
Palmeto, luogo di palme. Palmetum.
Palmiere, che porta palma. Palmifer.
Palmo, ſpazio tra il dito groſſo, e 'l minimo. Palmus, i. Di palmo, palmaris, palmarius. Palmo grande, o maggiore, Palmus major, dodrans, antis. Di palmo maggiore, dodrantalis. Di due palmi. bipalmis, & me.
Palo, Palus, i. Della vite, pedamen, adminiculum. Da legar i cavalli alla mangiatoja, vacerra, æ. De' ponti, ſublica, æ, & ſublicium ii. Palo picciolo, paxillus. Di palla, Palmus.
Palombo, colombo. Palumbus, palumbes.
Palpare. Palpo, contrecto.
Palpabile. tactilis, tangibilis.
Palpeggiare. tractare, contrectare.
Palpebra. Palpebra, æ, cilium, ii.
Palpitare, muovere frequentemente. Palpito, as.
Palpitazione. Palpitatio.
Paludamento, veſte imperatoria, e da Capitano, uſata dagli antichi. Paludamentum, i.
Paltoniere, e Paltone, mendico. mendicus. Per diſſoluto. libidinoſus, diſſolutus.
Palude. Palus, udis. Paludaccio, Palus magna, grandis, ingens. Paludoſo, Paludoſus. Paluſtre, Paluſtris.
Pampano, foglia, o fronda di vite. Pampinus. Di pampano, Pampinarius. Pampinoſo, Pampinoſus. Cavar pampani, Pampino.
Panace, erba. Panax, acis, panacea, æ, panace, es.
Panaggio, provigione di pane. annona, æ, cibaria, orum.
Panarice, mal di unghie. Paronychium.
Panattiera, caneſtro. Panarium, ii.
Panattiere, quegli che fa il pane. Piſtor.
Panca, ſtromento di legno noto. ſubſellium.
Pancherta. ſellula, parvum ſubſellium.
Pancia. venter, tris. Pancia gonfia, venter diſtentus. Che porge in fuori, ventris projectum. Groſſa, carnoſus. Far pancia, in ventrem creſcere. Chi ha empito la pancia per troppo mangiare, cibo diſtentus. Pancia grande, venter magnus, ingens, latus.
Panciuto. ventrioſus, vir lato alvo.
Pane. Panis, is. Di grano, o formento, triticeus. Di orzo, hordeaceus. Di miglio, e millio. Di fava, ſavreus. Di fava, lomentum, fabaceus panis. Buffetto, o di fior di farina, ſiligineus, ſimilagineus. Di tritello, ſemolello, ſecundus, ſecundarius, vicarius panis. Biſcotto di cruſca, o ſemola, furfureus, nauticus panis.
Pane porcino, erba. cyclaminus, i.
Panetto. Parvus panis.
Pania o viſchio. viſcus, i, viſcum, i.
Paniccia, farinata. puls.
Paniccio, coſa intriſa, o fatta a guiſa di pane. artolaganus.
Panico, ſorte di biada. panicum, i.
Paniere, caneſtro. ciſta, calathus, canniſtrum. Di vinchi, qualus, & qualum. Panieretto, ciſtellula, quaſillus.
Paniuzza, verga inviſchiata, virga viſcoſa. Paniuzza, virga, vel virgula viſcata, calamus viſcoſus.
Pannaccio, panno cattivo. vilis pannus.
Pannaiuolo, mercante di pani. pannorum inſtitor.
Pannicello. panniculus, i.
Pannicolo, pannicello. panniculus. Per il diafromma. ſepta transverſum, diaphragma.
Pannilini, biancherie. linei panni.
Panno, tela di lana, o di lino. pannus, i. Di lana, pannus laneus. Di lino, lineus, vel linteus, & linteum, ei. Di bambagia, pannus e goſſypio. Di oraato, panum Atrebaticum, periſtroma Atrebaticum. Fino, pannus non vulgaris. Rozzo, e leggiero, leviden ſis, e. Da fodera, pannus ſubſuendus.
Pannocchia delle biade. panus, i. Pannocchiette, panicula, æ. Pannocchiuto, capitatus.
Pannocchia, male. panus, i.
Pantano, lago fangoſo. lacuna, æ, lacus cænoſus, vel limoſus, ſtagnum, i.
Pantanoſo. lacuſtus, paludoſus.
Pantera, rete. Rete, laqueus.
Pantera, animale. panthera, æ, pardalis, is.
Pantofole, pianelle. crepida, æ, ſolea, æ. Pantofola picciola, crepidula, æ.
Panzano. dar panzane, ficcar carote. verba dare, mendacia ſerere.
Panziera, quella parte dell' osbergo, che difende la pancia. lorica thorax.
Papa. Summus Pontifex. Papale, Pontificalis.
Papato, Pontificato. Pontificatus, us.
Papera, oca giovane. anſer juvenis, pullus anſerinus, Paperino, anſerculus.
Papavero, erba, che induce ſonno. papaver, eris. Di papavero, papavereus, a, um.
Papiro, pianta. papyrus, i. Della candella, ellychinum.
Pappa, cibo de' bambini. panis elixus, pulticula, æ, pappar ium, ii.
Pappalardo, cappuccio. ravellus.
Pappagallo, uccello. pſittacus, i.
Pappare, o paccniare. heluor, aris.
Pappone, mangione. helluo, onis, edax, acis.
Parabola, ſimilitudine. parabola, æ. Per fiſichi. ambages, gum.
Parabolano, colui, che dà parole, ciarlone. garrulus, gerro.
Paradiſo. Paradiſus. prima abitazione di Adamo, ed Eva. Per il Cielo. Regia Cœli, Cœli, orum, ſedes Beatorum.
Paradoſſo, coſa fuori della comune opinione. paradoxum.
Parafraſi, traduzione ampliata. circumlocutio, latior explicatio.
Paraggio, paragone. comparatio, collatio.
Paragonare. comparo, confero.
Paragone. comparatio, collatio. A paragone di Capua. præ Capua. A paragone mio. præ me. Paragone, prova. periculum facere. far paragone di qualche coſa. rei alicujus periculum facere.
Paragone, pietra. lapis Lydius, index.
Paragrafo, parte d'una legge. particula, caput legis. Per nota. ſignum, nota.
Parallelo, equidiſtante. parallelus, æque diſtans.
Paraliſia. paralyſis, is. Paralitico. paralyticus.
Paramenti, addobbi. aulæa, orum. Da Meſſa. veſtes ſacræ.
Parapetto pettorale. thorax, acis. Per ſponda. ſponda.
Parapiglia. [illegible]
Paraſole. umbella.
Parata. munimentum.
Parare, addobbare. ornare. Parar un colpo. ictum avertere.
Parato, addobbato. ornatus.
Paraſito. paraſitus, i.
Parcamente. parce, ſobrie.
Parco. parcus, a, um.
Parco, luogo d'animali ſelvaggi. vivarium, ii.
Pardo, e leopardo. pardus, leopardus.
Pare, eguale, ſimile. par, compar, æqualis.
Parecchi, molti, plures, complures.
Parecchiarſi, apparecchiarſi. accingere ſe.
Pareggiare, uguagliare. æquo, exæquo, adæquo. Per paragonare. æquiparo, parem, vel par facere.
Parentado, parentela. propinquitas, neceſſitudo. Di conſanguinità, cioè la medeſima ſtirpe, lignaggio. genus, eris. Di affinità, cioè quel, che ſi fa per maritaggio. affinitas, atis. Da parte di padre. conſanguinitas. Da canto di madre. affinitas. Parentado ſtretto. cognatio propinqua, arcta. Far parentado, apparentarſi. affinitatem cum aliquo jungere, vel conjungere, affinitate ſe ſe cum aliquo devincire.
Parente. propinquus, a, um, propinquitate conjunctus. Di ſangue. cognatus, conſanguineus, ſanguine conjunctus. Da canto di padre, o di madre. ſanguine, aut genere paterno, vel materno junctus, vel conjunctus. Parente per matrimonio, affinis, affinitate conjunctus. Stretto. arcta propinquitate junctus, vel conjunctus. non parente. nullo ſanguinis vinculo conjunctus. Eſſer parente d'alcuno. propinquitate, vel affinitate aliquem attingere, vel contingere. Eſſer parente ſtretto. cum aliquo maximis affinitatis vinculis conjunctum eſſe. molto ſtretto. arctiſſimo ſanguinis vinculo aliquem contingere.
Parenteſi, interpoſizione di parole. interjectio, interpoſitio, intercluſio.
Parere, opinione, giudizio. ſententia, opinio, ſenſus, judicium. A mio parere. ut mea fert opinio. metter parere. ſententiam dicere. dir il ſuo parere. ſententiam dicere. Eſſer del parere d'un'altro. cum aliquo ſentire. Eſſer di diverſo parere. diſſentire ab aliquo.
Parere, verbo, ſembrare. videor, eris. Per ſomigliare. aſſimulor, aris.
Parietaria, erba. parietaria.
Pargoletto. parvulus. Pargoleggiare. parvulos imitari, puera ſcere.
Pari, eguale, ſimile. par, paris, æqualis, le. Del pari, æque, pariter. Al pari di qualche coſa. æquo, as. andar del pari o inſieme. pariter ire, vel incedere. pari, e diſpari, giuoco. par, & impar.
Pariglia, due medeſimi Punti di carte, o dadi. Paritas numerorum.
Pariglie, contraccambio, gratia, remuneratio. render le pariglie. Par reddere, referre, par pari reddere, referre, gratiam referre, reddere, parem referre gratiam.
Pariglio, ſomigliante, eguale. Par, is.
Parimente, egualmente. Pariter, æque, itidem.
Parità, egualità. æqualitas, æquabilitas, paritas, æquiparatio.
Parlamentare, favellare in pubbliche raunanze. concionari, concionem habere.
Parlamento, il parlare, ragionamento. ſermo, oratio, diſputatio.
Parlante, chi parla. loquens, entis. Ben parlante. diſertus, eloquens, facundus. chi parla magnificamente. grandiloquus, magniloquus. Piacevolmente. blandiloquus, blandiloquus. Vanamente. vaniloquus. molto. multiloquus. brevemente. breviloquens. troppo. ſermonis nimius. poco. ſermonis modicus. chi non parla, o non ſa parlare. infans, antis. chi non ſa dire due parole. infantiſſimus.
Parlare, ſuſt. ſermo, oratio, lingua. parlar breve. breviloquentia. ordinario. quotidianus, communiſque ſermo.
Parlare, favellare. loquor, eris, verba facere, vel habere. innanzi, prima, præloquor. inſieme. colloquor, inter ſe colloqui. di qualche coſa. habere de re aliqua ſermonem. Greco, Attico, Latino, ec. Græce, Attice, Latine loqui. poco, Pauca loqui, pochiſſimo. perpauca loqui. molto, lungamente, aſſai. plura loqui, prolixe loqui, multa verba facere, multis verbis agere, habere longum ſermonem, vel longam orationem. parlar apertamente. eloquor, eris, loqui aperte, libere dicere, quod ſentimus. ſecretamente. ſecreto loqui, ſecretum habere ſermonem. di coſe ſecrete. ſecreta, vel arcana loqui. all' orecchio. in aurem alicui dicere, in aurem alicujus loqui. da moto. nutu ſignisque loqui. tra' denti. muſſo, as, muſſito, as. fuori de' denti. eloquor. alto, o forte. loqui elata, vel ſublata voce. piano, o baſſo. loqui ſubmiſſe, demiſſa, vel ſubmiſſa voce. chiaro. loqui plane, dilucide & perſpicue. ti parlerò chiaro. non agam obſcure.
Parlatore. locutor, oris, concionator.
Parnaſo. Parnaſſus. M. delle Focide.
Pare. V. Pari.
Parola, verbum, i. Alquanto bruſca, o riſentita. verbum aſperius. chiara. dilucidum. Equivoca. ambiguum. non molto, o rare volte uſata. infrequens. Di Dio. Divinum verbum. Parole conſiderate. verba conſulta. ingiurioſe. contumelioſa. da matto. delira deliramenta. con poche parole. Paucis. Ad ogni due parole. alternis verbis, alterno quoque verbo. ad ogni tre parole. tertio quoque verbo. a parola per parola. ad verbum, de verbo ad verbum. Son parole. verborum inanium crepitus eſt. ſenti una parola. auſculta paucis. vien qua, ti voglio dire una parola. adeſdum, paucis te volo. odi due parole. auſculta paucis, nisi moleſtum eſt. Dar parole ad uno, ingannarlo. alicui verba dare, imponere alicui. tu hai più parole, che fatti, tu dici molto, e poco fai. verborum plus habes, quam rerum. Aver parole, contraſtare. jurgo, jurgor.
Parola, cioè promeſſa. fides, ei, dar la parola. fidem dare. Pigliar la parola. fidem accipere. mantener la parola. Præſtare alicui fidem.
Parolaio, ciarlone. loquax, garrulus.
Paroletta, parolina, paroluzza. vocula, breve dictum.
Paroſſiſmo. vis ingruens morbi, morbi acceſſus vehementior.
Parotide, enfiatura dietro l' orecchie. Parotis, idis.
Parpaiola, moneta, mezzo groſſo. ſeſtertius, ii.
Parricidio. Parricidium. parricida. Parricida, æ.
Parrocchia, e Parocchia. Parochia. Parroco, o Parrocchiano. Parochus.
Parrucca, calvitium, galericulum.
Parſimonia. Parſimonia, parcitas, frugalitas, moderatio ſumptuum. Uſar parſimonia. Parſimoniam adhibere.
Parte. Pars, artis, partio, onis. anteriore, o d'avanti. adverſa, antica, prior. Di dietro, o di dietro. Poſtica, averſa, poſterior. contraria, o nemica. adverſa. Eſterna, di fuora. exterior. interna. interior. di ſopra. ſuperior. di ſotto. inferior. parte per parte. Per ſingulas partes.
Partecipare, eſſer partecipe. participo, as, participem eſſe. far partecipe. impertior, communico.
Partecipe. Particeps, compos, conſors.
Partecipazione. Participatio.
Partigiano, parziale. factioſus.
Partenza. diſceſſus, diſceſſio, profectio.
Particola. Particula.
Particella. Particula, pars exigua.
Particolare. Peculiaris, privatus, proprius, præcipuus.
Particolarmente. Peculiariter, privatim, proprie.
Particolarità. Proprietas, ſingularitas.
Partire, dividere. Partior, divido, diſtribuo. partimento. Partitio, diviſio.
Partirſi, andarſene. abeo, diſcedo, obſcedo, decedo, proficiſcor. Partirſi al tempo determinato. diſcedere ad conſtitutam diem. Partirſi da un luogo con preſtezza. evolare ex aliquo loco, raptim diſcedere. Partirſi da alcuno. abire ab aliquo, digredi, diſcedere, proficiſci.
Partita, partenza. diſceſſio. Partita di giuoco. colluſio cum partito.
Partitamente, diſtintamente. partite, diſtincte.
Partitante, manceps.
Partizione. partitio, diviſio.
Partito, agg. diviſo. partitus, diviſus. in due parti. dimidiatus.
Partito, ſuſt. deliberazione, riſoluzione. conſilium, ii. prender partito. conſilium capere. io non ſo prendere partito. difficilis deliberatio eſt, valde hæreo, quid conſilii capiam, incertum mihi eſt.
Partito, cioè patto, o condizione. conditio, onis, pactum, i.
Partitore. partitor, diſtributor.
Parto, l'atto di partorire. partus, us.
Parto, ſuſt. la creatura partorita. fœtus, us, partus.
Partorire. pario, is, partum, vel fœtum edere, facere, ede-

edere, conceptum parere. Donna, che ſta per partorire. *partui propinqua*. Aver voglia di partorire. *parturio, is*. Quella, che partoriſce. *puerpera*. Ajutar a partorire. *partum adjuvare*. Partorir più figliuoli. *plures partus eniti*.

Partorito. *partus, a, um*.

Parziale, favorevole verſo una delle parti. *partium ſtudioſus*.

Parzialità. *favor, ſtudium*.

Paſcere, mangiare. *paſco, paſtor*. In ſenſo attivo. *paſco*.

Paſciuto. *paſtus*. Non paſciuto. *impaſtus*.

Paſcolare, foraggiare. *pabulor, aris*.

Paſcolatore. *pabulator*.

Paſcolo, luogo erboſo. *paſcuum, paſtio*. Comune. *ager compaſcuus*. D'affitto. *ager ſcripturarius*. Per la paſtura, o cibo. *pabulum, pabulatio*. Paſcolo di beſtiame. *paſtus pecuarius*.

Paſquinata. *libellus famoſus*. Far una paſquinata. *famoſum libellum, vel famoſum carmen facere, vel componere*.

Paſſaggiero. *viator, iter faciens, habens*.

Paſſaggio, paſſamento, il paſſare. *tranſitus, us, tranſitio, onis*.

Paſſare, far paſſeggio da un luogo in un altro. *tranſeo, prætereo, permeo, tranſmeo, tranſgredior*. Un luogo. *prætergredi locum*. In mare. *tranſfreto, as*. Il paſſar ſul mare. *tranſfretatio*. A guazzo il fiume. *vador, aris, vado tranſire*. A nuoto, *tranſno, as*. A piedi, o cavallo. *pedibus, vel equo tranſire*. Luogo, che ſi paſſa a piedi, o a cavallo. *locus pedibus, vel equo pervius*. Paſſar avanti a cavallo. *prætervehor, aris*. Paſſar più oltre che un altro. *tranſgredior*. Paſſar avanti ad alcuno, e avanzarlo di cammino. *antevertere aliquem*. Paſſar da banda a banda, forare. *tranſfigo, confodere, perfodere*. Paſſar il tempo, *tempus traducere*. Ogni coſa paſſa. *migrant omnia, labuntur*. Paſſare, o ſuperare. *antecedo*. Paſſarſela bene. *bene ſe habere*. La paſſo bene. *bene, vel belle mecum agitur*. Male. *mecum incommode, vel peſſime agitur*. Paſſar qualche coſa con ſilenzio. *aliquid ſilentio præterire*. Paſſare la vita nelle ſelve. *exigere vitam in ſylvis*. Paſſare, mancare, andar via. *decedo, is*. Il giorno è paſſato. *dies tranſiit*. Paſſare, morire. *obeo, is, exire e vita, ex hac vita migrare*.

Paſſatempo, ſpaſſo. *oblectatio, oblectamentum, ludicrum, ſolatium, remiſſio animi*.

Paſſato. *præteritus, tranſactus, exactus*. Paſſato oltre. *trajectus*. Le paſſate lettere. *proximæ, vel ſuperiores literæ*. Alli giorni paſſati. *ſuperioribus diebus*. Per il paſſato. *antehac, ante, olim*. Ad uſanza de' paſſati. *more majorum*.

Paſſeggiamento, o paſſeggio. *ambulatio, deambulatio, inambulatio*. Breve, o picciolo. *ambulatiuncula*.

Paſſeggiare. *ſpatior, ambulo, deambulo, inambulo*. All' aria, allo ſcoperto. *ſub dio ambulare*. Al coperto. *ſub tecto ambulare*. Al Sole. *in Sole ambulare*. All' ombra. *in umbra ambulare*.

Paſſeggiatore. *ambulator*. Paſſeggiatrice. *ambulatrix*.

Paſſeggio, il paſſeggiare. *deambulatio, inambulatio*. Per il luogo, dove ſi paſſeggia. *ambulatio*.

Paſſera, uccello. *paſſer, eris*. Paſſero ſolitario. *paſſer ſolitarius*. Paſſerino. *paſſerculus*. Paſſere, peſce. *paſſer, eris*.

Paſſione, patimento. *cruciatus, cruciamentum, dolor*. Paſſione, affetto d'animo. *affectus, affectio animi, affectus, vel affectio, motus, vel commotio, vel concitatio animi*.

Paſſivo. *paſſivus*. In Paſſivo, avverb. *paſſive*.

Paſſo, diſtanza nel caminare da un piede all'altro. *paſſus, us, gradus, greſſus*. A paſſo a paſſo. *gradatim, pedetentim*. Chi va a paſſo paſſo. *gradarius*. Affrettar il paſſo. *gradum accelerare*. Dare, o fare un paſſo. *gradum facere, inferre*.

Paſſo, o tranſito, luogo, per dove ſi paſſa. *locus, tranſitus, aditus*.

Paſta. *maſſa*.

Paſteggiare far paſti. *convivor, aris, epulor*.

Paſtella. *puls, pultis*.

Paſticcio, torta di carne. *artocreas, atis*.

Paſticciere. *fartor, piſtor, vel opifex dulciarius, cupedinarius*.

Paſtinaca. *paſtinaca, æ*.

Paſtinare, cavar la terra. *paſtino, as*.

Paſto, cibo. *cibus, i, eſca, æ*. Innanzi paſto. *ante cibum*. Dopo paſto. *poſt cibum*.

Paſtocchia, bugia. *mendacium, commentum*.

Paſtoja, legname de' piedi de' cavalli. *pedica*.

Paſtone. *crаſſa*.

Paſtorale, di paſtore. *paſtoralis, paſtoritius, paſtorius*.

Paſtorale, ſoſt. baſtone del Veſcovo. *pedum, i*.

Paſtore. *paſtor, pecoris cuſtos, magiſter*.

Paſtura, e paſturare. V. paſcolo, e paſcere.

Patella, peſce. *lopas, adis*.

Patena, piatto ſacro. *patena, æ*.

Patente, aperto. *patens, patulus*. Per iſcrittura. *literæ patentes*.

Patentemente. *manifeſto, palam*.

Pater noſter. *oratio, vel precatio Dominica*.

Patera, ſorta di vaſo. *patera*.

Paternale, o paterno. *paternus, patrius*.

Paternamente. *patrie, paterne*.

Paternità. *paternitas, atis*.

Paterno. *patrius, paternus*.

Patetico, pien d'affetti. *ad permovendum aptus, παθητικός*.

Patibile. *patibilis, tolerabilis*.

Patibolo. *patibulum*.

Patico, epatico, attenente al fegato. *hepaticus*. Per impudico. *pathicus*.

Patimento. *mali, vel malorum perpeſſio*.

Patire, ſofferire. *patior, fero, ſuffero, ſuſtineo, tolero*.

Patria, luogo dove ſi naſce. *patria, æ, ſolum natale, ſolum patrium, terra patria*.

Patriarca. *Patriarcha, æ*. Patriarcato. *Patriarchæ dignitas*.

Patricida, parricida. *patricida*.

Patrigno. *vitricus, i*.

Patrimonio, beni paterni. *patrimonium, ii, res patria, bona paterna*. Patrimoniale. *patrimonialis*.

Patrio. *patrius*.

Patrizio, gentiluomo. *patritius, ii*.

Patrocinare, proteggere. *patrocinari, defendere, tueri, adeſſe*.

Patrocinio. *patrocinium*.

Patrone, padrone. *herus, dominus*.

Patronimico. *patronymicus*.

Patteggiamento. *pactio, conventio*.

Patto, accordo. *Pactio, pactum, fœdus, eris, conventio, conventus, conventum*. Di patto. *pactitius*.

Patteggiare, pattuire, far patto. *Paciſcor, eris, facere pactionem*.

Paventare, temere. *Paveo, metuo*.

Pavese, ſorte di targa, che s'imbraccia. *ſcutum, clypeus, parma*.

Pavimento, terrazzo. *Pavimentum, i*. Laſtricato. *lithoſtratum*. Fatto a quadrelli. *teſſellatum*. Alla moſaica. *ſegmentatum, ſcalpturatum, teſſellatum*. Di mattoni. *lateritium*. Scoperto. *ſubdiale*.

Pavonazzo, colore. *color violaceus*. Di grana. *hyacinthinus*. Cupo. *ferrugineus*.

Pavone, uccello. *Pavo, onis, pavus, i*. Pavoncino. *pullus pavoninus*. Di pavone. *pavoninus*.

Pavoneggiare, neut. moſtrarſi con compiacenza, come fa il pavone. *ſeſe circumſpicere, ſe circumſpectare, jactare, ſibi placere*.

Paura, timore. *metus, timor, terror, formido, pavor*. Aver paura. *metuo, timeo, formido*. Ho paura di cadere. *timeo caſum*. Ho paura, che non ti avvenga qualche male. *timeo tibi*. Chi non ha paura. *interritus, impavidus, imperterritus*. Far paura. *terrere, perterrere, terrefacere, metum afferre*.

Pauroſamente, con paura. *timide, pavide*.

Pauroſo. *timidus, formidoloſus, meticuloſus, pavidus*.

Pauſa, ripoſo. *quies*.

Pauſare, ripoſare. *quieſco, moram facio*.

Paziente. *Patiens, entis*.

Pazientemente. *patienter, toleranter, æquo animo*.

Pazienza. *Patientia, tolerantia, toleratio*. Con pazienza. *æquo, tranquillaque animo, patienter*.

Pazzerello, il dim. di pazzo. *ſtultulus*.

Pazzeſcamente, e pazzamente. *ſtulte, dementer, inſane*.

Pazzia. *inſania, ſtultitia, dementia, vecordia, amentia*.

Pazzo, matto, ſciocco, ſtolto. *ſtultus, deſipiens, demens, inſanus, amens, excors, vecors*. Eſſere pazzo. *deſipio, inſanio, deliro*.

Peccare, fallire, errare. *Pecco, cas, delinquo, quis*.

Peccato, fallo, errore. *Peccatum, crimen, delictum*.

Peccatore, ribaldo, pien di peccati. *ſceleſtus, ſceleratus*.

Pecchia, cioè ape. *apis, is*. o *apes, is*.

Pecchia picciola. *apicula, æ*.

Pece, pegola. *Pix, picis*. Impegolato. *pice illitus, picatus*.

Pecora, animale. *ovis, is*. Di pecora. *ovillus, ovinus*.

Pecorella, pecora picciola. *ovicula*.

Pecorile. *ovile, is*. Pecorajo. *opilio, onis, ovium cuſtos*.

Pecoraggine, ſciocchezza. *ſtoliditas, ſtupor mentis, fatuitas*.

Pecorile. *ovile*.

Pecorone, groſſo, rozzo. *hebes, bardus, fatuus*.

Peculio, danari, e ricchezze acquiſtate. *peculium, lii, pecunia*.

Pecunia, danaro. *Pecunia, nummi*.

Pecuniario, attinente a Pecunia. *Pecuniarius*.

Pecunioſo, ricco di pecunia. *Pecunioſus, bene nummatus*.

Pedaggio, dazio che ſi paga per paſſare. *Portorium, vectigal*.

Pedagogo, pedante. *Pædagogus*.

Pedano. *lacinia*.

Pedante, chi ha cura di condurre, e ſervire li fanciulli. *Pædagogus, gi*.

Pedanteria. *Pædagogi munus*.

Pedata, orma. *veſtigium, gii*.

Pedeſtre, chi è a piedi. *Pedes, pedeſter*.

Pedicello, picciol piede. *Pediculus*.

Pedignone, male alle calcagna per freddo. *Pernio, onis*.

Pedone, fante a piedi. *Pedes, itis*.

Pedoto, guida marittima. *ductor, vector*.

Peggiore, più cattivo. *Pejor, pejus*.

Peggiorare, andar di mal in peggio. *in pejus ruere, deteriorem fieri*. Peggiorare nell' infermo. *ingraveſco, ſcis*.

Peglia, è quella prima guſcia pungente della caſtagna. *echinus, ni*.

Peglio, gronda. *ſupercilium, lii*.

Pegno, coſa, che ſi dà per ſicurtà. *Pignus, oris*.

Pelago, profondità, e metaforicamente ſi dice del mare. *Pelagus, gi*.

Pelare, levar i peli. *glabro, as, deglabro, depilo, as*. Pelarſi. *glabreſco*. Pelato, ſenza peli. *glaber, bra, brum, depilis, & le*.

Pellicano, uccello. *Pelecanus, ni*.

Pelle, cuojo degli animali. *Pellis, is, cutis, is*.

Pellegrinaggio. *Peregrinatio, onis*.

Pellegrinare, andar per il mondo. *Peregrinor, aris*.

Pellegrinazione. *Peregrinatio*.

Pellegrino. *Peregrinus, a, um*.

Pellicella. *Pellicula, æ, cuticula, æ*.

Pelliccia. *veſtis pellicea, rheno, onis, maſtruca*.

Pellicciajo. *Pellio, onis*.

Pellicciato. *Pellitus*.

Pellicina. *Pellicula*,

Pellicione. *rheno, nis*.

Pelo. *Pilus, i*. Tondo di pelo, vale eſſere di groſſo ingegno. *hebeti ingenio*.

Peloſo. *Piloſus, a, um*.

Pena, punizione. *Pœna, æ, mulcta, æ, ſupplicium, cii*.

Penare, indugiare, tardare. *cunctor, aris, moror, aris*.

Penare, per affaticarſi. *laborare*.

Pendente, chino, che pende. *Pendulus, penſilis*. Pendente da orecchi, orecchini. *inauris, ris*.

Pendere. *Pendeo, es, dependeo, es*. pendere, derivare. *derivor, aris, dependeo, es*. Pendere nel poco, e nel troppo. *eſſe nimium in utranque partem*.

Pendice, pendente, fianco di monte, e ſimili. *declivitas, atis, rupes*.

Pendulo. *Pendulus, pendens*.

Penduto, appiccato. *appenſus*.

Penetrabile. *Penetrabilis*.

Penetragione, penetramento. *Penetratio*.

Penetrare, paſſare a dentro alle parti interiori. *Penetro, pervado*.

Penetrativo. *Penetrans, penetrabilis*.

Peniſola. *Peninſula*.

Penitenza, pentimento. *Pœnitentia, tiæ, dolor*.

Penitenziare. *caſtigo, as*.

Penna, come delle ale degli uccelli. *Penna, æ*. Penna picciola. *pennula, æ*. Chi ha penne. *pennatus, a, um*. Senza penne. *deplumis*. Penna da ſcrivere. *calamus, mi*. Penna da ſonare. *pecten, inis*.

Pennecchio, quel che ſi pone ſu la rocca per filare. *Penſum, i*. Pennacchio della teſta. *criſta, æ, conus, i*.

Pennajuolo. *theca calamaria, graphiarium*.

Pennello. *Penicillus, penicillum, peniculus, peniculum*. Fatto a pennello, ben fatto. *graphicus*.

Pennuto. *Pennatus, a, um*.

Penoſo. *moleſtus*.

Penſamento, il penſare. *cogitatio, onis*.

Penſare. *cogito, as, arbitror, aris*. Fra ſe, *cogitare ſecum*. Di qualche coſa. *cogitare de re aliqua*. Ad altre coſe. *alias res agere*. D'una coſa in un altra. *aliam rem ex alia cogitare*. Ai caſi ſuoi. *cogitare de ſuis rationibus*. D' andar a Roma. *cogitare Romam*. Penſare attentamente. *animum intendere, diligentius animadvertere, verſare in animo, agitare animo, diligenter, ſtudioſe cogitare, attentius examinare, perpendere*.

Penſatamente. *cogitate, conſulto, cogitatim*.

Penſiero. *cogitatio, onis*. Per cura, affanno, faſtidio. *cura, ſollicitudo*. Per diſegno, intenzione. *conſilium*. Far penſiero, deliberare. *ſtatuo, is*.

Penſieroſo, penſoſo, pieno di penſieri. *cogitabundus*.

Penſione. *Penſio, onis*. Primo termine della penſione, o fitto, *Prima penſio*. Secondo termine. *altera penſio*. Terzo termine. *tertia penſio*.

Penſionario. *vectigalis, is*.

Pentimento. *Pœnitentia*.

Pentirſi. *Pœnitet, ebat*.

Pentola. *olla, æ*.

Pentolajo, chi fa pentole. *figulus*.

Pentolino, dimin. di pentola. *aulla, æ*.

Penultimo, innanzi all'ultimo. *Penultimus*.

Penuria, careſtia. *Penuria, æ, annonæ caritas*.

Penzolone, pendente. *Penſilis, pendulus*.

Pepe, e pevere. *Piper, eris*.

Per prepoſ. *Per, ob, propter*.

Per addietro, per il paſſato. *olim, antehac*.

Per alcun tempo giammai. *unquam*.

Per amor tuo, o mio. *tua cauſa, mea cauſa*. Per l'amor, che tu mi porti. *amabo te, ſi me amas*. Per amore, cioè ſenza ricompenſa. *gratis*.

Per avventura, per caſo. *forte*.

Per l'anno ſeguente. *in proximum annum*.

Per accidente, cioè a caſo. *forte, caſu*.

Per l'avvenire. *deinceps, poſthac*.

Per cagione dell'infermità. *Per valetudinem, cauſa valetudinis*.

Per tuo conſiglio. *te auctore, ſuadente te*.

Per eſempio. *exempli gratia, verbi cauſa*.

Per eſſere tu sfacciato. *quia magna es impudentia*.

Per grazia di Dio. *Dei beneficio*.

Per me, o per mezzo mio. *opera mea, beneficio meo*.

Per te, o per amor tuo. *tua cauſa, pro te*.

Per niente. *nullo pacto, vel modo, nulla ratione*.

Per ogni verſo. *quoquaverſus*.

Per qual luogo? *qua?*

Per quanto bene hai, ti prego. *Per fortunas tuas te oro*.

Per quanto poſſo. *pro virili*.

Per queſta giornata. *in hunc diem*.

Per queſti due dì. *in hoc biduum*.

Per quanto tocca a me. *Pro mea parte mea, quod ad me attinet*.

Per rivelazione Divina. *Dei admonitu*.

Per vita tua. *Per caput tuum*.

Per tuo difetto. *culpa tua, vitio tuo*.

Per cagione. *ob, propter*.

Perchè. *nam, quia, quoniam*. Perchè? *cur? quare? quid ita?* per che conto? *quapropter?*

Perchè no? *cur non, quidni?*

Perchia, ſorta di peſce. *Perca, æ*.

Perciò, pertanto. *ideo, idcirco*.

Perciocchè. *nam, etenim*.

Per così fatta ſorte. *ſic*.

Per Dio. *hercle, ædepol, mehercle, medius fidius*.

Per la qual coſa. *quare, quamobrem, qua de re, quapropter, qua de cauſa*.

Percoſſa. *ictus, us*. Ricevere una percoſſa. *ictum accipere*. dare. *infligere*.

Percoſſo. *ictus, a, um*.

Percotere, o percuotere. *Percutio, is*. Grandemente. *diverbero, as*. Inſieme. *alliſo, is, colliſo, is*.

Percuſſore. *Percuſſor*.

Perdere. *Perdo, is, amitto, is*. Qualche coſa. *alicujus rei jacturam facere*. La vergogna. *perfricare frontem, pudorem amittere, exuere, deponere, objicere*. Le forze. *amittere vires*. Il tempo. *terere tempus*. La cauſa, o lite. *cadere cauſa, vel de cauſa, amittere cauſam, perdere litem*. Il ranno, ed il ſapone, cioè affaticarſi indarno. *perdere oleum, & operam*. Il favore, e l'amore d'alcuno. *ex alicujus gratia, vel amore excidere*.

Perdere molta roba. *multam rei familiaris jacturam facere, fortunarum grave damnum facere, vel pati*.

Perdere l'animo. *animum demittere, animo cadere, animum deſpondere*.

Perdice, ſorta d'uccello. *Perdix*.

Perdigiorno, ſcioperato. *otioſus*.

Per di qua, cioè per queſta via, luogo, o parte. *hac*.

Perdita, danno. *jactura, æ, amiſſio, onis*. Della roba. *amiſſio fortunarum, jactura rei familiaris*.

Perdizione, diſtruzione, rovina. *Pernicies, ei*.

Perdonanza, perdono. *venia, æ, indulgentia, æ*. Dimandar perdonanza. *petere, poſcere veniam*.

Perdonare. *Parco, ignoſco, condono*.

Perdono, perdonanza. *venia, æ*. Non eſſer meritevolo di perdono. *carere venia*.

Perdutamente. *Perdite*.

Perduto. *amiſſus, perditus*.

Perſuaſione, credenza. *perſuaſio, onis.*
Perſuaſore, chi perſuade. *ſuaſor, oris.* Coſa, che perſuade. *ſuaſorius, a, um.*
Per tanto. *proinde, proin.*
Per tanto, cioè per tanto prezzo. *tanti.* per quanto. *quanti.*
Per tempo. *mature.* Molto per tempo. *bene mane, summo mane, maturrime.*
Pertica, ramo lungo d'albero. *pertica, contus.*
Pertica longa, uſate da' marinari per provar il fondo dell'acqua. *contus, ti.*
Pertica da uccellare. *ames, itis.*
Pertinace, oſtinato. *pertinax, acis.*
Pertinacemente, oſtinatamente. *pertinaciter.*
Pertinacia, oſtinazione. *pertinacia, obſtinatio.*
Perturbare, conturbare. *perturbo, conturbo, commoveo.*
Perturbazione, conturbamento. *perturbatio, conturbatio.*
Perturbato, turbato. *perturbatus, commotus.*
Pertuſare, forare. *foro, terebro, exterebro.*
Pertuſo, o pertugio, buco, o buca. *foramen.*
Per tutto, in ogni luogo. *ubique, nuſquam non, omnibus in locis.*
Per tutto ciò, per tutto queſto. *tamen, nihilominus.*
Per vanagloria. *oſtentator.*
Perverſamente. *perverſe.*
Perverſità, malignità. *perverſitas, atis.*
Perverſo. *perverſus, pravus.*
Pervio. *pervius.*
Peſante, che peſa molto. *ponderoſus, gravis.*
Peſare, cercar il peſo. *pendo, is, appendo, pondero, libro, trutinor.* peſare ſpeſſo. *penſo, as, penſito, as.* peſar giuſto. *æqua lance, vel libra pendere, penſitare, ponderare.* peſar oro, o dinari. *appendere aurum, aut pecunias.* peſare più. *præpondero, propendeo, es.* peſare, far peſo, eſſer peſante. *pondus facere, habere, gravem eſſe.*
Peſare, per increſcere, e diſpiacere. *diſplicere, moleſtum eſſe.*
Peſatamente. *caute.*
Peſato. *expenſus, appenſus.*
Peſatore, chi peſa. *penſator, penſitator.*
Peſcagione, il peſcare. *piſcatio, piſcatus, us.*
Peſcare. *piſcor, aris, expiſcor.* Da peſcare. *piſcarius, piſcatorius.*
Peſcaria, luogo, dove ſi venda il peſce. *forum piſcarium.*
Peſcatore. *piſcator, oris.* pertinente a peſcatore. *piſcatorius.*
Peſcatrica. *piſcatrix, icis.*
Peſce, nome generale di tutti gli animali, che naſcono, e vivon nell'acqua. *piſcis, is.*
Peſcaduovo, frittata. *placenta ex ovis.*
Peſce, ſegno celeſte. *piſcis, is.*
Peſce picciolo. *piſciculus.*
Peſce argentino, sfirena. *ſudis.*
Peſce calamaro. *loligo, ginis.*
Peſce cane. *canicula, æ, canis marinus.*
Peſce ignudo, così detto in Roma. *apua, æ.*
Peſce porco. *aper, apri.*
Peſce ſpada. *gladius, ii, xiphias, æ.*
Peſce palombo. *muſtela, æ.*
Peſce rondine. *hirundo, inis.*
Peſce ſquadro. *ſquatina, æ.*
Peſce di fiume. *piſcis fluviatilis, & fluvialis.*
Peſce di mare. *piſcis marinus.*
Peſce grande. *piſcis cetaceus, cete.*
Peſce ſenza oſſa. *piſcis cartilagineus.*
Peſce di ſcaglia dura. *piſcis teſtaceus.*
Peſce di ſcaglia molle. *piſcis cruſtatus.*
Peſce ſenza ſcaglie. *piſcis lævis.*
Peſce di teſta puntata. *piſcis turbinatus.*
Peſce ſalato. *piſcis muria duratus, ſalitus.*
Parte de' peſci. L'ale. *pinna, arum.*
Liſca. V. ſpina.
Barbole. *branchia, arum.*
Branche. *brachia, orum, & forcipes denticulati.*
Forcipi. V. branche.
Latte. *lactes, ium.*
Ovo. *ovum, i.*
Scaglia. *ſquama, æ.*
Schianale. *tomus, i, & ſegmentum, i.*
Scorza, o teſta. *teſta, æ.*
Spina. *ſpina, æ.*
Teſta. V. ſcorza.
Peſchiere. *piſcina.*
Peſcelino, peſce picciolo. *piſciculus, li.*
Peſcivendolo, chi vende peſce. *piſcarius mercator.* Di peſce groſſo. *cetarius, ii.*
Peſca. V. perſica.
Peſo. *pondus, eris, onus, eris.* Peſo, o libbra. *pondo.* indecl. Peſo eguale. *æquilibrium, æquilibrium, æquipondium.* Di peſo eguale. *æquilibris, & bre.*
Peſſimamente. *peſſime.*
Peſſimo. *peſſimus, a, um.*
Peſta, quantità di orme. *veſtigia, orum.* Peſta, o calpeſtio. *pedum ſonitus.*
Peſtacchio, frutto noto. *piſtacium, ali.*
Peſtare, tritare, ammaccare. *tundo, contundo, pinſo.*
Peſtato, tritato. *contuſus, pinſitus, pinſus.*
Peſtatoio, ovvero peſtello. *piſtillum.*
Peſte. *peſtis, is, lues, luis.*
Peſtello, peſtatoio, o peſtone. *piſtillum, pilum.*
Peſtifero. *peſtilens, peſtifer.*
Peſtilenza. *peſtilentia, lues.*
Peſto, peſtato. *pinſus, tuſus.*
Petardo. *aries.*
Petecchia. *puſtula.*
Petizzone. *petitio.*
Peto. *ventris crepitus, peditum.*
Petroſello, petroſemolo, erba. *petroſelinum, i.*
Pettignone. *pecten, inis, pubes.*
Pettinare. *pecto, ctis.*
Pettinar la lana. *carmino, nas.*
Pettinar diligentemente. *depecto, ctis.*
Pettinato. *pexus.*
non pettinato. *impexus.*
Pettine da pettinare i capelli. *pecten, inis.*
Pettine d'avorio. *pecten eburneus.*
Pettine da teſſer. *pecten, inis.*

Petto, parte del corpo. *pectus, oris.*
a petto, a paragone. *præ.*
Pettorale, armatura del petto. *thorax, acis.*
Pettorale del cavallo. *antilena, næ, balteum, tei.*
Pettoroſſo, uccello. *eriſthacus, ci.*
Pettoruto, chi ha grande, e largo petto. *pectoroſus, a, um.*
Petulante. *petulans, antis, protax, acis.*
Petulantemente, sfacciatamente. *petulanter.*
Petulanza, sfacciataggine. *petulantia, æ.*
Pevera, iſtrumento ſimile all'imbuto, ma più grande. *infundibulum.*
Pezza. *faſciola, panniculus.*
Pezzente, chi va chiedendo limoſina. *mendicus, ci.*
Pezzo, parte di coſa ſoda. *fruſtum, fragmentum.*
Pezzetto, o pezzo picciolo. *fruſtulum, i.*
Pezzo di pane. *fruſtum, vel fruſtulum panis.*
Pezzo di terra. *gleba, æ.*
Pezzo di terreno. *jugerum, i.*
Pezzo di legno. *ſegmen, vel ſegmentum ligni.*
Pezzo di arroſto. *aſſatura, æ.*
Pezzo rotto. *fragmen, inis.*
Pezzi minuti. *minutia, æ.*
in pezzi. *fruſtatim.*
in pezzi piccioli. *minute, minutim.*
tagliare, o far in pezzi, *in fruſta concidere, vel ſecare, membratim cædere, vel diſcerpere.*
un pezzo, avverbio, cioè lungo tempo. *jam diu.*
un pezzo più. *diutius.*
un gran pezzo. *perdiu.*
un grandiſſimo pezzo. *diutiſſime.*
un pezzo fa. *jampridem.*
Piacere, ſervigio. *officium, beneficium, meritum.*
far piacere, o ſervigio. *gratificor, aris.*
Piacere, diletto. *voluptas, gaudium, ſolatium.*
aver piacere, ricevere piacere. *affici voluptate, perfundi.*
Piacere, ſoddisfare. *placeo, es.* Piacere molto. *perplaceo, es.*
Piacevole, benigno. *lepidus, feſtivus, mitis, placidus, comis, jucundus, lenis.* molto piacevole. *perblandus, percomis.*
Piacevolezza, benignità. *lenitas, feſtivitas, jucunditas.*
ſenza piacevolezza. *illepidus.*
Piacevoliſſimo. *lepidiſſimus, feſtiviſſimus.*
Piacevolmente. *leniter, lepide, comiter, placide.*
Piaga, ferita. *vulnus, eris, plaga, æ.*
Piaga nata per ſe. *ulcus, ulceris.*
Piagato, pieno di piaghe. *ulceroſus, a, um.*
Piaggia, o ſpiaggia, lido, o riviera del mare. *littus, ora.*
Pialla, ſtrumento da legnaiuolo. *aſcia, æ, runcina, æ.*
Pialluzza. *dolabella, æ.*
Piallare, pulire. *dolo, lævigo, runcino.*
Pian piano. *placide, pedetentim, lento gradu.*
Pianamente, chetamente. *ſubmiſſe.*
Pianella, pantofola. *crepida, æ, baxeæ, arum.*
chi ha le pianelle. *crepidatus, a, um.*
Pianella da donna. *ſandalium, lii.*
Pianellaio, chi fa le pianelle. *crepidarius, ii.*
Pianelletta, pianella picciola. *crepidula, æ.*
Pianeta, ſtelle errante. *planeta, æ, ſidus errans, ſtella errans.*
Pianezza. *planities, ei.*
Pianezzo dell'anello, teſta dell'anello. *pala, æ.*
Piangere. *fleo, defleo, lacryma, lacrymor, lugeo, plango, ploro, deploro.* inſieme. *comploro, collacrymo.* Dirottamente. *vim lacrymarum profundere, copioſe, uberrim flere.* Fine di piangere. *elugeo, es.* Piangere alcuno. *lugere aliquem.* Far piangere alcuno. *lacrymas alicui movere, fletum movere, excitare.*
Piano, pianura. *planities, ei.* Piano, agget. ben eguale. *planus, æquus, æquabilis, æquatus.*
Piano, cioè chiaro. *planus, dilucidus.* Piano, avverb. pianamente. *ſubmiſſe.*
Pian piano. *ſenſim, ſubmiſſe.*
Pianta d'albero, ed erbe. *planta, æ, ſtirps, pis.* pianta, ramo da piantare. *talea, æ.* pianta del piede. *planta, æ, pedis veſtigium.* Della mano. *palma, æ, vola, æ.*
Piantaggine, erba. *plantago, inis.*
Piantagione, piantamento. *plantatio, ſaltus, us.*
Piantare, come gli alberi. *planto, ſero, inſero, conſero.* Piantare viti. *ſerere vites.* piantare tra le altre coſe. *interſero, is.* piantare alberi per ſoſtegno delle viti. *arbuſto, as.*
piantato. *ſatus, a, um.*
Pianto, il piangere. *luctus, us, fletus, planctus, gemitus, ploratus.*
pieno di pianto. *luctuoſus.*
Pianto de fanciulli. *vagitus, us.*
Pianura, il piano, campagna. *planities.*
Piaſtre d'ogni metallo. *lamina, æ.*
Piaſtrella da giuocare. *lamella, æ.*
Piatire, litigare. *litigo, as, judicio contendo.*
Piato, lite. *lis, itis, litigium, ii, res, rei.*
Piattello. *patina, patella.*
Piatto, *patina, lanx, paropſis, idis.*
Piatti di peltre. *inceſſilia, lium.*
Piatto da portar la carne in tavola. *mazonomum, mi.*
Piatto, cioè aſcoſo. *abditus, occultus.*
Piatto, ſpianato, ſchiacciato. *ſimus, planus.*
Piattonata. *lati gladii, vel enſis ictus.* Dar delle piattonate. *gladio lato, vel plano cædere.*
Piazza, luogo ſpazioſo con edifizj attorno. *platea, æ, area, æ.* Di faccende. *forum, i.* Di mercato. *forum nundinarium.* Di giuocatori. *forum aleatorium.* Del vino. *forum vinarium.*
Piazzetta. *parva platea.*
Pica, o gazza, uccello. *pica, æ.*
Picca, lancia, ſorta d'arme lunga. *fariſſa, æ, dolo, onis, haſta.*
Piccare, val foracchiare. *perforo.*
Piccarſi di qualche coſa. *pro re aliqua pugnare.* ovvero *ſibi aliquid aſſumere.*
Picchiare, battere ad un'uſcio. *pulſo, as.*
Picchiata. *pulſus, pulſatio.*
Picchio, uccello. *picus, ci.*
Picciolezza. *parvitas, atis, exiguitas, atis.*
Piccione, colombo giovane. *pipio, onis, pullus columbinus.*
Piccioletto, piccino, picciolino. *parvulus, puſillus.*
Picciolo. *parvus, exiguus, tenuis.*

Piccitolo,

Picciuolo, gambo di fiore, o frutto. *Pediculus.*
Piccolo, moneta, bagattino. *teruncius, nummulus.*
Piccone, ferro da cavar terra. *ſcalprum, upupa.*
Picozzo, uccello. *Picus martius.*
Pidocchieria, reſſeria, viltà. *ſordes, ium.*
Pidocchio. *Pediculus, li.*
Pidocchioſo. *Pediculoſus, a, um.*
Piede, parte dell' animale. *Pes, edis.*
Piede picciolo. *Pediculus, li.*
 miſura d'un piede. *Pes, edis.*
 punta del piede. *Pedis extremitas.*
 d'un piede. *Pedalis, pedaneus.*
 di miſura d'un piede. *Pedalis.*
 chi ha due piedi. *bipedes, edis.*
 di due piedi lungo. *bipedalis.*
 di otto piedi. *octipedes, edis.*
 mezzo piede, miſura di mezzo piede. *ſemipes, edis.*
 che tiene la miſura di mezzo piede. *ſemipedalis, le.*
Piede della colonna. *baſis, is.*
Piede del grano. *calamus, i.*
Piede del banco. *Pes menſæ.*
Piè corvino, erba. *ranunculus, i.*
Piè di gallo. *ranunculus.*
Piedeſtallo. *ſtylobates.*
Piega, creſpa. *ruga, æ.*
Piega, piegatura. *flexio, flexus, xus, flexum.*
 di molte pieghe. *multiplex, icis.*
Piegare, torcere, inchinare. *flecto, deflecto, curvo.*
Piegare inſieme. *complico, as.*
Piegare come una veſte. *plico, as.*
Piegarſi, indolcirſi. *mollior, iris.*
Piegato, rotto. *flexilis, le.*
Piegato, incurvato. *curvus, a, um.* Non piegato. *indeflexus.*
Piegatura, inchinatura. *flexura, plicatura, curvatura.*
Piegatura, incurvatura. *curvamen, inis, incurvatio, onis.*
Piegatura d'una veſte. *Plicatura, æ.*
Piegature dalla gamba ſotto il ginocchio. *Poples, itis.*
Pieghevole, facile da piegare. *flexilis, le.*
Piena, ſoprabbondanza d'acqua. *diluvio, inundatio.* Andarſene colla piena, voler tener da più. *communi ſententiæ adhærere.*
Pienamente. *plene, omnino.*
Pienezza. *Plenitudo, cumularia.*
Pienezza, ſazietà. *ſatietas, atis.*
Pieno, ſoſtant. coma di galline, e pollaſtri. *fartura, æ.*
Pieno, aggett. colmo. *Plenus, a, um, refertus.*
 mezzo pieno. *ſemiplenus.*
Pieno, ſatollo, ſazio. *ſatur, a, um.*
Pieno, imbottonato. *fartus, a, um.*
Pieno di febbre. *febriculoſus.*
Pieno di faccia. *faculentus.*
Pieno di gloria. *glorioſus.*
Pieno d'inganni. *fallax, ſubdolus.*
Pieno d'anni. *annoſus, plenus annis, ætatis plenus.*
Pieno di baldanza. *confidens, ſibi præfidens.*
Pieno di caldo. *æſtuoſus.*
Pieno di caligine. *caliginoſus.*
Pieno di corteſia. *Plenus officii.*
Pieno di divozione. *religioſus, pius.*
Pieno di fango. *lutulentus, lutoſus.*
Pieno di faſtidj. *Plenus moleſtiis, curarum.*
Pieno di piaceri. *abundans voluptatibus.*
Pieno di polvere. *Pulverulentus.*
Pieno di ribalderia. *flagitioſus.*
Pieno di ſtupore. *ſtupidus.*
Pietà, religione verſo Dio, la patria, li genitori. *Pietas, atis.* Per compaſſione. *miſericordia, æ.* aver pietà. *Pium eſſe.* aver pietà d'alcuno. *alicujus miſereri.*
Pietoſamente. *cum miſeratione, pie.*
Pietoſo, religioſo. *Pius, religioſus.* Miſericordioſo. *miſericors, ordis.*
Pietra, ſaſſo. *lapis, ſaxum, ſilex.*
Pietra picciola. *lapillus.*
 di pietre. *lapideus, a, um.*
 pieno di pietre, pietroſo. *lapidoſus.*
 divenir di pietra. *lapideſco, ſcis.*
 luogo, dove ſi cavano le pietre. *lapidicina, æ.*
Pietra da aguzzare. *cos, cotis.*
Pietra focaja. *ſilex, icis.*
 di pietra focaja. *ſiliceus, a, um.*
Pietra, che naſce nella veſcica dell'uomo. *calculus, li.*
Pietra della ſepoltura. *lapis ſepulcri.*
Pietra prezioſa. *gemma, æ.*
Pietroſo, ſaſſoſo. *lapidoſus, ſaxoſus.*
Pietruccia, petricina, picciola pietra. *lapillus, calculus, ſcrupulus.*
Pieve. *Plebs.*
Piffero, piva, ſtrom. da ſonare. *tibia, æ.*
Pifferiſta, ſonator di piva. *tibicen, inis, auletes, æ.*
Pifferata, ſuono da ballare. *concentus tibiarum.*
Pigione, prezzo dell'abitazione. *Penſio, onis.*
Pigionale, chi tien caſa a pigione. *inquilinus.*
Pigliare, prendere. *ſumo, capio, accipio, ſuſcipio, prehendo.*
Pigliar altronde. *tranſumo, is.*
Pigliar ad impreſtito. *mutuor, aris.*
Pigliar ad intereſſe. *facere uſuram, ſumere pecuniam fœnore.*
Pigliare ad affitto. *conduco, is.*
Pigliar con violenza. *rapio, arripio.*
Pigliar altrimenti, che. *ulterius accipere, ac.*
Pigliar a queſto fine. *in hanc partem accipere.*
Pigliar forza, riſtorarſi. *confirmare ſe.*
Pigliar freſco. *captare auram, vel frigus.*
Pigliar a difendere alcuno. *recipere alicujus in re aliqua patrocinium, tutelam, defenſionem.*
Pigliar innanzi. *Præcipio, is.*
Pigliar allegrezza di qualche coſa. *capere lætitiam ex re aliqua.*
Pigliar dolore. *haurire dolorem, ſic luctum, & voluptatem.*
Pigliar con fuga. *rapio, is.*
Pigliar con rete. *irretio, is.* Pigliato nella rete. *irretitus, a, um.*
Pigliar faſtidio. *capere dolorem, accipere dolorem.* (*Cam.*
Pigliar faſtidio di qualche coſa. *trahere ex re aliqua moleſti-*

Pigliar frutto. *capere fructum ex re aliqua.*
Pigliar l'amicizia. *inire amicitiam.*
Pigliar inimicizia. *ſuſcipere inimicitias.*
Pigliar gl'inimici. *capere hoſtes.*
Pigliar gli alloggiamenti. *capere caſtra.*
Pigliar il partito. *inire conſilium.*
Pigliar in buona parte. *æqui bonique facere, boni conſulere, in bonam partem accipere.*
Pigliar il conſiglio d'alcuno. *capere conſilium alicujus.*
Pigliar la coſa ſopra di ſe. *rem in ſe recipere.*
Pigliar in mala parte. *in pejorem partem accipere.*
Pigliar le arme contro d'alcuno. *ferre arma in aliquem.*
Pigliar arme per alcuno. *ſumere arma pro aliquo.*
Pigliarla per qualcuno. *contendere pro aliquo.*
Pigliarla con qualcuno. *ſumere inimicitias cum aliquo.*
Pigliar marito, maritarſi. *nubo, is.*
Pigliar parere con alcuno. *capere conſilium cum aliquo.*
Pigliar piacere di qualche coſa. *capere ex re aliqua voluptatem, affici voluptate ex re aliqua.*
Pigliarſi piacere d'alcuno. *illudere aliquem.*
Pigliar porto. *tenere portum.*
Pigliare preſtamente. *arripio.*
Pigliar qualche coſa per burla. *aliquid per jocum accipere.*
Pigliar il tempo. *anticipo, anteverto.*
Pigliar una gran baſtonata. *accipere magnam plagam.*
Pigliar un affare. *ſuſcipere munus.*
Pigliar luogo all'improvviſo. *improviſo adventu locum capere, occupare.*
Pigliar un per figliuolo. *adoptare aliquem.*
Pigliar un maneggio. *ſuſcipere negotium.*
Pigliar la via. *capere viam, inire viam.*
Pigliar il parlare ad altro ſenſo, che non ſi dice. *vim verbi in aliud, atque dicitur, accipere.*
Pigliar uno per mezzo. *medium accipere.*
Pigliar uno per li capelli. *convolare in alicujus capillos.*
Pigliar uno in collo di peſo. *capere aliquem ſublimem.*
Pigliar uno per compagno a far qualche coſa. *apprehendere aliquem collegam, ſumere, adſciſcere.*
Pigliar un aſſunto di qualche coſa. *ſumere ibi aliquid.*
Pigliar utilità da qualche coſa. *capere ex re aliqua fructum.*
Pigliar l'accordo. *accipere conditionem.*
Pigliar ardire. *ſumere animum, o ſpiritum.*
Pigliar a ſdegno. *ægre ferre.*
Pigliar a ſicurtà. *ſibi ſumere, in ſe recipere.*
Pigliar diletto. *capere voluptatem.*
Pigliar eſempio. *capere exemplum.*
Pigliar fiato. *recipere anhelitum, reſpirare.*
Pigliar guerra. *ſuſcipere bellum.*
Pigliar la penna per iſcrivere. *ſumere calamum.*
Pigliar per la mano. *Prehenſo, as.*
Pigliar prigione. *comprehendo, is, prehendo.*
Pigliar prova. *facere periculum.*
Pigliato, preſo. *captus, ſumptus.*
Piglio, dar di piglio. *arripio.*
Piglio, per guardatura. *vultus, aſpectus.*
Pigmeo, uomo picciolo. *Pumilio.*
Pigna, frutto del pino. *conus pineus, nux pinea.*
Pignatta, pentola. *olla, cacabus, chytra, vel chutra.*
Pignattaro, chi fa pignatte. *figulus.*
Pignatella, picciola pignatta. *Parva olla, auxilla.*
Pignoccato. V. pinocchiata.
Pignolata. *nucleo pinei.*
Pigramente. *Pigre, ignave, inerte.*
Pigriſſimo. *ignaviſſimus, inertiſſimus.*
Pigrizia. *Acedia, æ, ignavia, Pigritia.*
Pigro, lento, tardo, negligente. *Piger, ignavus, iners, ſocors, hebes, ſegnis, crudus, ſtupidus, bardus.* Divenir pigro. *Pigreſco, is.* Non pigro. *impiger.*
Pila, vaſo dell'acqua ſanta. *pila, æ.*
Pila d'una fontana. *crater, eris.* (*rum.*
Pilaſtro, colonna piana. *Pila, æ.* della porta. *Paraſtata, o-*
Pilloſa. *Pilula, æ.*
Pillola, medicamento. *catapotium, ii.*
Piloto, e pedoto, chi guida la nave. *gubernator.*
Pina, pigna. *nux pinea.*
Pinnacolo, ſommità. *Pinnaculum.*
Pincerna, coppiere. *Pincerna, ſervus a cyathis.*
Pincione, fringuello. *fringilla.*
Pingere, depingere. *Pingo, is.*
Pino, albero. *Pinus, i.* Di pino. *Pineus, a, um.* Luogo piantato di pini. *Pinetum, ti.*
Pino, il frutto del pino. *ſtrobilus, li.*
Pinocchiata. *Pinea conditura, vel compoſitio nuclei pini ſacchara coagmentati, vel candidi.*
Pio, religioſo. *Pius, a, um.*
Pioggia, piova. *Pluvia, æ, imber, bris.*
Pioggia continova. *imber continuus.*
Pioggia fredda. *imber gelidus.*
Pioggia ſubita, che viene all'improvviſo. *nimbus.*
Piombare, quando il muratore dirizza col piombino. *ad perpendiculum exigo.* Per eſſere a perpendicolo. *ad Perpendiculum reſpondere.*
Piombare, cioè cader furioſamente. *Præcipito, ruo, præceps ruo, decido.*
Piombaruola, pallotta di piombo. *Plumbea, æ.*
Piombino, archipendolo, ſtrumento per aggiuſtare. *Perpendiculum.*
Piombino della ſtadera. *ſacoma, atis, æquipondium.*
Piombo, metallo notiſſimo. *Plumbum, bi.* Di piombo. *Plumbeus, a, um.*
Pioppo, albero noto. *hæc populus.*
Piovano, prelato, che ha cura della pieve. *antiſtes, ſtis, Parochus.*
Piova, il medeſimo, che pioggia. *Pluvia, æ.*
Piovere. *Pluit, ebat.*
Piovoſo. *Pluvioſus, Pluvialis, imbrifer.*
Piperna, erba. *Piperitis, tis.*
Pipire, far il verſo di pulcino. *Pipio, is.*
Pipiſtrello, nottola, uccello notturno. *veſpertilio, onis.*
Pippio, beccuccio. *roſtrum, roſtellum.*
Pippione, colombo giovane. *pullus columbæ.*
Pira, rogo, montone di legna acceſe, ſopra il quale gli antichi bruciavano i corpi. *Pyra, æ, rogus, i.*

Piramide, aguglia. *Pyramis, idis.* A foggia di piramide. *Pyramidatus, a, um.*
Pirata, corſaro, ladro di mare. *Pirata, æ.*
Pirro. *Infundibulum.*
Pirlo, trottolo, ſtromento, col quale giuocano i fanciulli. *trochus, trochi.*
Piſciare, orinare. *mingo, is, meio, iis.*
Piſciatoio, vaſo da piſciare. *matula, matellio, onis, matella.*
Piſcina. *Piſcina, lacus.*
Piſcio. *urina, lotium.*
Piſello, biſo, legume. *Piſum, Piſi.*
Piſſide. *Pyxis, idis.*
Piſtacchio, frutto. *Piſtacium, cii.*
Piſtello da mortaio. *Piſtillum, li.*
Piſtola, colla penult. breve, val lettera. *Epiſtola, æ.*
Piſtolaſe, ſorte d'arme. *ſica, æ.*
Piſtore, pannattiere. *Piſtor, oris.*
Pertinente a piſtore. *Piſtorius, a, um.*
Pitele, zangola. *ſcaphium, laſanum.*
Pitaffio. *Inſcriptio, elogium.*
Pitoccare. *oſtiatim victum quæritare, mendicare.*
Pitoccheria. *mendicabulum.*
Pitocco, mendico. *mendicus.*
Pittima. *Fomentum, Emplaſtrum.*
Pittore, dipintore. *Pictor, oris.*
Pittura. *Pictura, æ.*
Pittura di ricamo. *Pictura textilis.*
Pittura in quadri. *Pictura in tabulis.*
Pittura di una ſola tinta. *Monochroma.*
Pittura ben fatta. *Tabula bene Picta.*
Piva, ſtrom. muſicale. *Tibia, æ.* Chi ſuona di piva. *Tibicen, inis.*
Più, nome. *Plus, Pluris.* avv. *magis, amplius.* più preſto, più in fretta. *citius.* più preſto, cioè più toſto. *Potius, potiſſimum.* più tardi. *ſerius.* più là. *longius, ulterius.* più a dentro, adv. *interius.* più dentro, nome. *interior, & interius.* più caro prezzo. *carius.* più chiaramente. *apertius, planius, evidentius*, e così degli altri avverbj. più giovane. *junior, minor natu.* più bello. *pulchrior, & us*; così degli altri nomi. più di mille ſoldati. *ſuper mille milites.* più, e più, pluralmente. *alii, atque alii.* più, o meno. *plus minuſve.* più che ſi dice, o penſa. *ultra fidem.* più d'una volta. *iterum.* più volte. *ſæpe, ſæpius, ſæpenumero, pluries, compluries.* al più. *ad ſummum.* per lo più. *Plurimum.* più che mai. *nunc cum maxime.* più adeſſo, che mai. *ut cum maxime, nunc maxime.* ogni giorno più. *Plus, Pluſque in dies, quotidie magis.* più d'un giorno. *diutius die.* più del dovere, più del giuſto, più dell'oneſto. *Plus æquo, plus, quam fas eſt, plus ſatis.* più che troppo. *nimio plus.* eſſere da più. *Præſto, as, excello, is.*
Piuma, penne picciola d'uccello. *Pluma, æ.* di piuma. *Plumeus, a, um.* letto di piuma. *culcita Plumea.* piumaccio di letto. *Pulvinus, ni.* piumaccietto, picciolo piumaccio. *Pulvinus, i.*
Pizza, focaccia. *Placenta, æ.*
Pizzicare. *vello, is.* Spеſſo. *vellico, as.*
Pizzicarolo, chi vende carne ſalata, formaggi, e altre coſe ſimili. *cupedinarius, ſalarius, ſalgamarius.*
Pizzicata, o pizzico. *vellicatio, onis.*
Pizzicore, pizza, prurito. *Pruritus, prurigo.* aver pizzicore, prudere. *Prurio, is.*
Placare, mitigare. *Placo, lenio, demulceo.*
Placare il dolore. *lenire, o levare dolorem.*
Placar con preghi. *Placare precibus.*
Placamento. *Placatio, placamen.* (*ter.*
Placabilmente, o placatamente. *placate, placide, placabili-*
Placabile. *Exorabilis, le, placabilis, le.*
Placabilità. *Placabilitas, atis.*
Placare. *Placo, lenio, mitigo, ſedo.* (*tus.*
Placato. *Placatus, a, um.* non placato. *implacatus, impaca-*
Placido, piacevole. *Placidus, a, um.*
Platano, albero. *Platanus, ni.* di platano. *Platanirius, a, um.* luogo piantato di platani. *Platanon, onis.*
Plaudere, applaudere. *plaudo, is.* Plauſibile. *Plauſibilis, le*
Plauſo. *Plauſus, us.*
Plauſtro, una ſorta di carro aperto da ogni banda. *plauſtrum.*
Plebe, plebaglia, la più vil parte del popolo. *plebs, bis.* plebeo. *Plebeius, a, um.*
Plenilunio. *Plenilunium, ii.*
Plettro, archetto della lira, e la penna, con la quale ſi ſuona la cetera. *Plectrum, ctri.*
Plico di lettere. *faſciculus litterarum.*
Po' per poco. *Parum.*
Po. *Padus, Eridanus*, F. celebre, Re de' Fiumi dell'Italia.
Pochetto, nome, pochettino, pochino. *Pauculus, pauxillus.* Pochetto, avv. un pochetto. *Pauxillum, aliquantulum, paulum per, paulisper.* un pochettino innanzi. *Paululum ante.* un pochettino dopo. *Paululum poſt.* un pochettino più alto. *Paullo altior.*
Pochezza. *Paucitas, exiguitas.*
Pochi, e poche. *Pauci, æ, a.*
Pochiſſimo, nome. *Pauciſſimus, perpauculus, perpauciſſimus.* Pochiſſimo, adv. *Perparum, parum admodum, perpauculum, perpauxillum, minime, minimum.*
Poco, ſoſt. *exiguum, i.* poco, agget. *paucus, a, um, non multus, a, um.* molto poco. *Perpaucus.* quanto poco, o picciolo tu voi, o ſi ſia. *quantuluſcunque.* poco, e cattivo. *minus multum, & minus bonum.* poco, avver. *Parum, exigue, modice.* un poco di tempo. *paulisper.* poco più giovane. *Paulo junior.* un poco più. *Plusculum.* poco prima, poco innanzi, poco avanti, poco tempo avanti. *Paulo ante, pridem, jam tudum.* poco dopo. *Paulo poſt.* poco dopo che. *Paulo poſtquam.* da poco in qua. *paucis ab hinc diebus, vel paucos ab hinc dies.* a poco a poco. *ſenſim, paulatim, ſenſim, ac leniter, ſenſim, ac pedetentim.* di poco, freſco, nuovo, *recens, ens.* ben poco. *Paululum.* molto poco. *Perpaululum.* Poco fa. *dudum, modo, nuper.* poco importa. *Parum intereſt.* poco giova. *Parum prodeſt.* offendere poco alcuno, o poco, & mollius *lædere aliquem, non graviter offendere, leviter commovere, non acriter vexare.*
Podagra, gotta. *Podagra, morbus articularis.*

Podagroſo,

Digitized by Google

Podagroſo, gottoſo. *podagricus, podagroſus, arthriticus.*
Podere, lo avere. *facultas, atis.*
Podere, poſſeſſione. *fundus, prædium, ii.*
Poderetto, poſſeſſioncelle. *prædiolum, li.*
Poderoſo. *fortis, potens, validus.*
Podeſtà, e poteſtà, autorità. *poteſtas, atis.* in podeſtà, in podere. *in manu.*
Podeſtà di Dio. *numen, inis.*
Podeſtà, magiſtrato. *prætor, oris, poteſtas.*
Podeſteria, officio del podeſtà. *prætura, æ.*
Palazzo del Podeſtà. *prætorium, ii.*
Poema, compoſizione in verſi. *poema, tis.*
Poeſia, arte de' poeti. *poeſis, ſis.*
Poeta. *poeta, æ.* di poeta. *poeticus, a, um.*
Poeteſſa, donna, che compone verſi. *poetria, æ.*
Poetica, l'arte del comporre un poema. *poetica, æ, ars poetica.*
Poetizzare. *carmina condere.*
Poggia, è quella corda, che lega il capo dell'antenna da man deſtra. *pes dexter.*
Poggiare, ſalire. *ſcando, aſcendo.* per appoggiarſi. *inniti.*
Poggio, colle, monte. *collis, is, mons, ntis.*
Poggiuolo, è luogo eminente ſporto in fuori della caſa. *podium, dii, menianum, i.*
Poi. *poſt, poſtea, deinde, dehinc.* che poi? *quid poſtea? quid tum?* E poi. *porro autem.* E poi? *quid tum poſtea?*
Poichè, dappoi che. *poſtquam.* poichè, perchè. *quoniam, ſiquidem, quandoquidem.* Poichè, ſubito che. *ubi, ut, ſimul ac, ſimul atque, cum primum, ubi primum.*
Pola, o monacchia, uccello. *monedula, æ.*
Polcella, fanciulla vergine. *virgo, puella.*
Poledra, cavalla giovane. *equa juvencula.*
Poledro, cavallo giovane. *pullus equinus.*
Polenta, ſorta di vivanda. *polenta, pols.*
Polire, ornare, nettare. *polio, is, expolio, depolio.*
Polire, cioè pianare. *dolo, as, aſcio, as, lævigo, as.*
Polire intorno. *circumdolo, as.*
Polire perfettamente. *edolo, as.*
Politamente, ornatamente. *polite, expolite, ornate, commode, egregie.*
Politamente, cioè molto bene. *graphice.*
Politezza, nettezza. *nitor, oris, munditia, munditiæ.* Senza politezza. *inelegans, ntis.*
Polito, ornato. *politus, expolitus, elegans.*
Polito, netto. *mundus, a, um.* non polito, non netto, lordo, ſporco. *immundus.*
Polizza. *ſcheda, æ, ſchedula, æ.*
Polizza, ſcritto di propria mano. *chirographum.*
Polizza d'accordo, ſottoſcritta da ambedue. *ſyngrapha, æ.*
Polizza del debitore al creditore. *antapocha.*
Polizza di cambio. *ſyngrapha permutationis, ſyngrapha tranſmittenda, vel tranſmiſſa pecunia.*
Polizza, paſſaporto, patente. *libellus, i.*
Polizza di obbligazione. *ſyngrapha, ſyngraphum, tabula, arum.*
Polizza di quitanza. *apocha, acceptilatio.*
Polizzette. *ſchedula, æ.*
Pollaio, e pollaro, ſtanza da galline. *gallinarium, cors, cortis.*
Pollame. *altilia, um.*
Polladra. *pullaſtra, ſtra.*
Pollaſtrello, pulcino. *pullus gallinaceus.*
Pollezolo, pulegio, erba. *pulegium.*
Pollino, pidocchio, che naſce alle galline. *pediculus.*
Pollo, over pollaſtro. *pullus gallinaceus.*
Polluzione. *ſluxus genitura.*
Polmone, parte interiore del corpo. *pulmo.* infermo del polmone. *pulmonarius.*
Polo, Cardine del Cielo. *polus, i.*
Polpa, carne ſenza oſſo. *pulpa, æ.*
Polpa della gamba. *ſura, æ.*
Polpetta, compoſizione fatta di carne battuta, in guiſa di pomo. *iſicium, ii, ortenſes.*
Polpo, over folpo, peſce. *polypus, pi.*
Polſo, il moto dell'arterie. *pulſus, ictus, percuſſus venarum, vel arteriarum.* Toccar il polſo. *venarum pulſum attingere, vel explorare, venas tangere, vel tentare.*
Poltiglia, polenta. *puls, pultarium.* Per fango liquido. *cœnum, ſordes.*
Poltrire, poltroneggiare. *diffluere inertia.*
Poltrone, vil d'animo, dappoco. *ignavus, ſegnis, ſocors, iners, deſes.*
Poltroneria, dappocaggine. *ignavia, inertia, ſegnitia, deſidia, ſocordia.*
Poltroneggiare, far il poltrone. *dedere ſe ignaviæ, atque deſidiæ, propter deſidiam in otio vivere, ignaviæ indulgere, deſidia marceſcere, ceſſatione torpere.*
Poltroneſcamente. *ignave, ſegniter.*
Polvere, polve. *pulvis, eris.* De' metalli, *ſcobs, obis.* Da archibugi, a bombarde, *pulvis ſulphureus, nitratus, ac ſulphureus.* Di Cipro, *pulvis cyprius, diapaſma, atis.* Di polvere. *pulvereus, a, um.* Impolverato, *pulvere aſperſus.* Pieno di polvere, *pulverulentus.* Far polvere. *pulverem movere.*
Polverino, picciola polvere. *pulviſculus, i.*
Polverino, ſtrumento da tener la polvere dentro. *arenarium vas.*
Polverio, polvere levata, e agitata da vento. *pulvereus turbo.*
Polverizzabile. *friabilis.*
Polverizzare, fare in polvere. *pulvero, as, diſpulvero, in pulverem ſolvere, reſolvere, redigere.*
Polverizzato. *friatus.*
Polveroſo, pieno di polvere. *pulverulentus.*
Pomaio, cioè dove ſono piantati i pomi. *pomarium, ii.*
Pomaro, albero, che fa le mele. *malus, li, pomus, mi.*
Pomaro, dove ſtanno i pomi frutti. *pomarium, ii.*
Pomaro, cioè chi vende i pomi. *pomarius, ii.*
Pomato, di color pomato. *ſcutulatus.* Pomellato, macchiato. *guttatus.*
Pomi nani. *melimela, orum.*
Pomice pietra. *pumex, icis.*
Pomo, melo. *pomum, mi, malum, li.*
Pomo cotogno. *malum cotoneum.*
Pomo appiolo. *malum appianum.*
Pomo granato. *malum punicum,*
Pomo arancio, albero. *malus aurea.* Frutto. *malum aureum.*
Pomo groſſo. *pomum decumanum.*
Pomo, che non dura. *pomum fugax.*
Pomo temporano. *pomum præcoquum, & præcox.*
Pomo tardivo. *pomum ſerotinum.*
Pomo putrefatto. *pomum putre.*
Pomo pien di vermi. *pomum vermiculoſum.*
Pomo vizzo. *pomum vietum, & pomum mite.*
Pomo, che caſca da ſe. *pomum caducum, & pomum cadutum.*
Pompa, ſolennità. *pompa, æ.*
Pompa funebre. *pompa funebris, juſta, orum, exequiæ, arum.*
Pompa, cioè ſuperbia. *faſtus, us.*
Pomposamente. *laute, ſplendide.* Andar pompoſamente. *inceda, is.*
Pompoſo, ſuperbo. *lautus, ſplendidus.*
Ponderare, eſaminare. *perpendo, is, pondero, as, expendo, is.*
Ponderatamente. *perpenſe, conſiderate.*
Ponderoſo, grave, peſante. *gravis, ponderoſus, onuſtus.*
Pondo. *pondus, eris.*
Ponente, Occidente. *Occaſus, us, Occidens, entis.*
Ponente, vento. *Favonius, Zephyrus.*
Ponente maeſtro, vento. *Caurus, ri.*
Ponere, e porre. Leggi porre.
Pongolo, pongello, ponzetto. *aculeus, ei.*
Pongolo delle api. *aculeus, ei.*
Ponta del ferro. *cuſpis, dis.* Leggi punta.
Pontal della ſtringa. *aricula, æ.*
Pontare, far la punta. *acuo, is, cuſpido, as.*
Pontare, taſſare. *taxo, as.*
Ponte da paſſar fiumi. *pons, pontis.*
Ponte levatojo. *pons verſatilis.*
Pontellare, premere. *fulcio, cis.*
Pontellato. *fultus, a, um.*
Pontello, ſoſtentamento. *fulcrum, ſuſtentaculum.*
Pontefice, Papa, ſuprema dignità, e grado. *Pontifex, icis.* da Pontefice. *Pontificalis, & Pontificius.*
Ponticello. *ponticulus.*
Pontificato, dignità del Pontefice. *Pontificatus.*
Pontone, fabbrica da paſſar un fiume. *ponto, nis.*
Pontuale, o Puntuale. *diligens, exactus.*
Pontualità, o Puntualità. *exacta diligentia.* (ſim.
Pontualmente, o Puntualmente. *exacte, diligenter, adamuſ.*
Pontuto, aguzzo. *acuminatus, cuſpidatus.*
Ponzello, e Ponzetto. *aculeus, lei.*
Ponzello, di bifolchi, per pungere i buoi. *ſtimulus.*
Popolaccio. *plebs, populus.*
Popolato. *incolis frequens.*
Popolazione. *incolarum frequentia.*
Popoleſco. *popularis.*
Popolo, gente, nazione. *populus, li.*
Popolo piccolo. *popellus, i.* Per conſentimento del Popolo. *populariter.*
Popone, melone. *melo, onis.*
Poppa della nave. *puppis, is.*
Poppa, tetta. *mamma, mæ.*
Poppare, dar latte. *lacto, as.*
Poppare, pigliar la poppa. *lac ſugere.*
Poppata, e poppatella. *pupa, pæ.*
Porca, ſcrofa. *porca, æ, ſcrofa, æ.*
Porcacchia, porcellana, erba. *portulaca, cæ.*
Porcaro, cuſtode di porci. *ſubulcus, porcarius, ſuarius.*
Porcella, porchette. *ſucula, æ.*
Porcellana, erba. *portulaca.*
Porcelletta, animaluccio di molti piedi. *millepeda, æ.*
Porcheria, lordura. *ſordes, dium.*
Porchetta. Leggi porcella.
Porco, animal noto. *ſus, ſuis, porcus, ci.* Di porco, *ſuillus, a, um, porcinus, a, um.* Da porco. *ſuetum.*
Porco caſtrato. *majalis, lis.* Far il verſo del porco. *grunnio, is.* Il verſo, e voce del porco, *grunnitus, us.* Sterco di porco. *ſucerda, æ.*
Porco cignale, o ſelvatico. *aper, apri.* Di porco cignale. *aprinus, a, um.*
Porco ingraſſato. *porcus ſaginatus.*
Porco allevato con la colluvia. *porcus colluviaris.*
Porco ſpino. *hyſtrix, icis.*
Porfido, marmo duriſſimo. *porphyrites, æ, & porphyreticus marmor.* Di porfido. *porphyreticus, a, um.*
Porgere, ſtendere. *porrigo, is, extendo, is.*
Porgere ajuto, o ſoccorſo. *opitulor, aris, ſuccurro, is, ferre opem.*
Porgere innanzi. *protendo, dis.*
Porgere la mani. *tendere, porrigere manus.*
Porgere le mano a qualche coſe. *manibus aliquid appetere.*
Porgere ſoccorſo. *opem ferre, opitulari.*
Poro. *porus.*
Poroſo. *perſtabilis.*
Porpora, è una conchiglia, col di cui ſangue, o liquore ſi tingono i panni in colore roſſo. *purpura, æ, concha marina, conchylium marinum.* Vi è anche un' altra conchiglia diverſa che ſerve al predetto effetto, latin. *murex, icis.*
Porpora, o liquore della conchiglia detta porpora. *purpura, oſtrum, conchylium, murex.*
Porpora, o drappo o panno tinto in porpora. *purpura, æ, oſtrum, i.* di porpora. *purpureus, a, um.* Tinger di porpora. *purpuro, as, purpura, vel oſtro tingere, imbuere, perfundere.* Divenir come porpora *purpuraſco.* Veſtito di porpora. *purpuratus.*
Porporino. *purpureus.*
Porre, ponere, mettere. *pono, is, loco, as.*
Porre agguati. *inſidior, aris, locare inſidias, parare, facere, ſtruere.*
Porre a vendere. *proſcribo, is, venale proponere.*
Porre campo in qualche luogo. *locare caſtra in aliquo loco, collocare, caſtra metari, caſtra facere.*
Porre giù gli errori. *deponere errores.*
Porre giù la veſte. *ponere tunicam.* (tias.
Porre giù l'odio. *deponere inimicitiam, & deponere inimici*
Por giù il deſiderio di combattere. *abjicere certandi cupiditatem.*
Por giù il dolore. *abjicere dolorem.*
Porre giù la pratica di qualche coſa. *deponere uſum rei.*
porre ogni coſa ſoſſopra. *interturbare omnia, res omnes perturbare, omnia agitare.*
Porre in pratica. *in uſum inducere, exequi.* (ſum.
Por ogni coſa in comune. *omnia conferre in commune*
Porre ad effetto. *conferre verba ad rem.*
Por cura, aver cura. *curo, as.* Aver cura di caſa. *curare familiam.*
Por da canto, mettere da bande. *depono, ſepono.*
Por diligenza. *adhibere, vel conferre diligentiam.*
Porre in mezzo alcuno. *circumvenire aliquem.*
Porre in mezzo ad utilità di tutti. *conferre aliquid in commune.*
Porre in ordine. *paro, as.*
Porre il ſuo penſiero, ed opera a qualche coſa. *conferre curam, & operam ſuam ad aliquid.*
Porre i termini, ſtrenare. *determino, as, fines conſtituere.*
Porre in luce qualche coſa degna di ſe. *edere, emittere aliquid dignum ſuo nomine.*
Porre la polvere nella lettere. *literas arena conſpergere, pulviſculo inſpergere.*
Porre le ſue forze. *conferre vires ad aliquid.*
Porre leggi. *ſtatuere, dicere leges.*
Porre in isbaraglio. *funda, is.*
Porre in eſecuzione quello che tu dici. *conferre verba ad rem.*
Por la tavola. *ſternere menſam.*
Por la ſella al cavallo. *ſternere equum.*
Porro, erba. *porrum, ri.* Luogo piantato di porri. *porrina, næ.*
Porro, che naſce nella mani. *verruca, æ.* Chi è pieno di porri. *verrucoſus, a, um.*
Porrefico, creſle, infermità. *ficus, fici.*
Porſi a fuggire, o in fuga. *arripere fugam, mandare ſe fugæ, conjicere ſe in fugam, dare ſe in pedes.*
Porſi a ſcrivere. *aggredi ad ſcribendum.*
Porſi a pericolo. *afferre ſe periculo, vel in diſcrimen.*
Porſi in viaggio. *committere ſe viæ, vel itineri, dare ſe in viam.*
Porta, uſcio, entrata della caſa. *porta, janua, oſtium, foris, ium.* A porta, a porta. *oſtiatim.* Porta, che s'apre fuori. *foris, ium.* Porta di dietro. *poſticum, ci.* Porta ſerrata. *pſeudothyrum, i.*
Portabile. *tolerabilis.*
Porta lettere, corriero. *tabellarius, rii.*
Portamantello. *bulga, mantica.*
Portamento. *inceſſus.* Per diportamento, coſtume. *mores.*
Portamento, foggia di veſtire. *veſtitus, habitus, geſtamen.*
Portare. *porto, as, fero, fers, affero, gero, is.*
Portare armacollo collane, ed altre. *monilia geſtare pendentia collo.*
Portare da un luogo ad un altro. *aſporto, as, deveho, is.*
Portar dentro. *importo, ingero, infero.*
Portar ſuſo. *affero, exporto, egero.*
Portar intorno. *circumgeſto, circumfero.*
Portar via. *auſero, aſporto.*
Portar via per forza. *abduco, is.*
Portar ſotto. *ſubtus geſtare.*
Portar per acqua, o per terra. *veho, is.*
Portar uno di peſo. *arripere aliquem.*
Portar un corpo a ſeppellire. *efferre cadaver.*
Portar uno negli occhi. *habere aliquem in oculis, geſtare aliquem in ſinu.*
Portar di tempo in tempo. *differo.*
Portar ſu le ſpalle, o in iſpalla. *bajulo, as, humeris ferre, vel geſtare.* In groppa. *clunis vehere.*
Portar lettere ad alcuno. *perferre literas ad aliquem.*
Portar in proceſſione. *circumfero, circumduco.*
Portar allegrezza. *afficere lætitia, afferre lætitiam.*
Portar ſin al fine. *perfero.*
Portar alcune coſa di nuovo. *novi aliquid afferre.*
Portar obbligo ad alcuno. *alicui gratiam habere.*
Portar innanzi. *proveho, is.*
Portar a qualche luogo. *affero, defero.*
Portar in pubblico. *profere.*
Portar in quà, e in là. *differo.*
Portarſi da uomo da bene. *probe agere, probe, vel recte ſe gerere.* Valoroſamente. *præbere ſe virum, ſtrenue agere.* Onoratamente. *præclare ſe gerere.* Corteſemente. *præbere ſe humanum.* Diligentemente. *agere accurate.* Da ſavio. *prudenter agere, ſapienter ſe gerere.* Portarſi bene in qualche coſa. *gerere ſe bene in aliquo munere, gerere aliquid ſumma cum laude, nihil facere non egregie.* Portarſi bene in governo. *gerere ſe egregie in Magiſtratu.* Portarſi umilmente. *ſubmiſſe, vel modeſte ſe gerere.* Portarſi bene con alcuno. *bene de aliquo mereri.*
Portarſi da triſto. *improbe aliquid facere, & facere impure.* Molto male. *turpiſſime ſe gerere.* Bruttamente. *fœde aliquid facere.* Diſſolutamente. *intemperanter agere.* Da femmina, *effeminate aliquid facere.* Scorteſemente. *inurbane, duriter, inclementer agere.* Portarſi male con alcuno. *male mereri de aliquo.*
Portatile. *geſtatorius, mobilis.*
Portato. *latus, geſtatus.* Con navi, giumenti, e carri. *vectus, advectus.* Per forza. *abductus.*
Portatore, chi porta. *geſtator, lator.* Portatore, facchino. *bajulus.* Portator di ciance. *nugigerulus.* Di fama. *famigerator.* Di pace. *pacifer.* Di lettiche. *lecticarius, ii.* Di pioggia. *nimbifer, nimboſus, pluvius.*
Portatura. *vectura, advectio.* (la.
Portello, porticella, picciola porta. *oſtiolum, foricula, portu-*
Portento. *portentum, prodigium.*
Portentoſo. *prodigioſus, portentoſus.*
Portico. *porticus, us, xyſtus, ſti.*
Portiera, quella cortina che ſi tiene alle porte. *aulæum, velum oſtii.*
Portiere, chi ſta alla portiera. *cubicularius.*
Portinajo, portiere. *oſtiarius, janitor.*
Portinajo, chi paſſa il porto. *portitor, oris.*
Portinara, donna, che ha cura della porta. *janitrix, cis.*
Porto di mare, o di fiume. *portus, us.* Senza porto, *importuoſus, a, um.* Eſſere in porto, in ſicuro. *in portu navigo, in portu ſum.* Afferrar porto, *portum capere, occupare, tenere, in portum invehi, deferri.* entrare in porto. *portum tenere, portum ſubire.*
Portuoſo, che ha molti porti. *portuoſus,*
Porzioncella. *exigua pars, portiuncula.*
Porzione. *portio, pars.*

Poſa;

Digitized by Google

Poſa, riposo. *quies, requies.*
Poſare, riposare. *quieſco, is.* Per deporre. *depono.*
Poſare per giacere. *jaceo.*
Poſate, poſe. *quies.* Per iſtromenti da prender albo. *armo menſalia.*
Poſatamente. *quiete, mature.*
Poſcia, doppoi. *Poſtea, dein, deinde, deinceps.*
Poſciacchè. *Poſteaquam.*
Poſdimane, dopo dimane. *Perendie.*
Poſitore. *Poſitus, ûs.*
Poſiture, poſizione, ſituazione. *ſitus.*
Poſpaſto. *Bellaria.*
Poſporre, mettere dopo. *Poſthabre, poſtpone.*
Poſſa, poſſanza. *vis, potentia.*
Poſſa morire, giuramento. *moriar, ne vivam.*
Poſſanza. *Potentia, vis, vires.*
Poſſedere, aver poſſeſſo. *Poſſideo, teneo, habeo.*
Poſſeditore, poſſeſſore. *Poſſeſſor, oris.*
Poſſente, o potente, cioè forte. *Potens, fortis.* Forte in guerra. *bello potens, bellipotens.* Poſſente, o ricco, *dives, locuples, opulentus, fortunatus.*
Poſſeſſione, il poſſedere. *Poſſeſſio, onis.* Poſſeſſione, fondo, podere. *fundus, prædium.* Ereditaria. *hæredium, ii.*
Poſſeſſo. V. poſſeſſione. Eſſere al poſſeſſo. *eſſe in bonis, frui bonis, tenere bona, poſſidere, fructus capere.*
Poſſeſſore, o poſſeditore. *Poſſeſſor, oris.*
Poſſibile, e impoſſibile, quel che ſi può fare, o non fare. *quod fieri poteſt, vel non poteſt.*
Poſſibilità, il potere. *facultas, atis, copia, æ.*
Poſta, la poſta, corriero. *tabellarius, rii, veredarius, rii, curſor.* Poſte pubbliche. *curſus fiſcalis.* ſedia da poſta. *eſſedum.* per le poſte, come venir per le poſte. *commutatis ad celeritatem equis uti.*
a poſta, a bello ſtudio. *dedita opera, conſulto.*
a tua poſta, a tua requiſizione. *ubi vis, tuo arbitratu.*
meſſo a poſta. *certus nuntius.*
Poſtema, enfiatura. *abſceſſus, vomica.*
Poſtemoſo. *tabidus, purulentus, vomicoſus.*
Poſtergare. *ad tergum rejicere.*
Poſteriore, parte di dietro. *podex.*
Poſteriore, add. *Poſterior.*
Poſterità, diſcendenza. *Poſteritas, atis.*
Poſtero, che viene dopo noi. *Poſterus, a, um.*
Poſticcio. *fictus, adſcitus.*
Poſtiglione. *veredarius, ii.*
Poſtilla, breve ſcrittura, ed eſpoſizione. *brevis interpretatio.*
Poſto, cioè luogo. *locus, gradus.*
Poſto, participio, meſſo. *Poſitus, a, um.*
Poſto appreſſo. *appoſitus.*
Poſto incontro. *oppoſitus.*
Poſto in ordine. *inſtructus, diſpoſitus.*
Poſto all'ordine del tutto. *Paratus ab omni re.*
Poſto all'ordine col campo. *Paratus ab exercitu.*
Poſto ben all'ordine. *bene paratus.*
Poſtribolo. *lupanar.*
Poſtumo ſi chiama chi è nato dopo la morte del Padre. *Poſthumus, a, um.*
Potare, è tagliare alle piante i rami inutili. *puto, as, amputo.*
Potatore. *Putator, oris.*
Potatur d'alberi. *arborator, oris.*
Potentato. *dominans.*
Potente, poſſente. *fortis, potens.*
Potente nell'armi. *armipotens.*
Potentemente. *valide, potenter.*
Potenza, poſſanza. *Potentia, vires, opes.* Di molta potenza. *multipotens.*
Potenza del animo. *animi vis, vires.*
Potere, nome. V. potenza. O potere di Dio. *proh Dei fidem.* Potere, per le facoltà. *facultas, atis.*
Potere, verbo. *Poſſum, valeo, queo, polleo.*
Potere appreſſo alcuno qualche coſa. *valere apud aliquem re aliqua.*
Poter d'autorità. *valere auctoritate.*
Poter dire d'averlo veduto. *obteſtari, ſe id oculis vidiſſe.*
Poter promettere di qualche coſa. *poſſe polliceri de re aliqua.*
Potere di amici. *valere amicis.*
Potere di facoltà. *valere opibus.*
Potere di conſiglio. *Præſtare, valere conſilio.*
Potere di favore. *valere gratia.*
Poteſtà, e podeſtà. *facultas.*
Poveramente, infelicemente. *miſere, miſerabiliter.* Poveramente, con povertà. *tenuiter, mendice, anguſte.*
Poverello, poveretto, poverino. *miſer, miſellus, infelix, pauperculus.*
Poveriſſimo. *Pauperrimus, a, um.*
Povero, biſognoſo. *Pauper, egenus, inops.* Povero di amici. *inops ab amicis.* Povero di parole. *inops verborum.* Povero di riputazione. *inops ab æſtimatione.* Povero di danari. *pecunia egens.* Povero d'ogni coſa. *inops ab omni re.*
Povertà, povertade. *paupertas, pauperies, egeſtas, inopia.*
Pozza, o pozzanghera. *lacuna, cœnum.*
Pozzaro, fattor di pozzi. *Putearius, rii.*
Pozzo. *Puteus, ei.* Di pozzo. *Puteanus, putealis.*
Pozzolana, arena da meſcolare con la calcina. *Pulvis, puteolanus.*
Pranzare, deſinare. *Prandeo, re.*
Pranzo, il deſinare. *Prandium, ii.*
Pratica, converſazione. *conſuetudo, inis.* Onorata. *honeſta.* Diſoneſta. *turpis.* Quotidiana. *uſus quotidianus.* Vecchia. *vetus, inveterata.*
Pratica, o eſperienza. *uſus, us.* Pratica di guerra. *uſus in re militari.*
Pratica per aver Magiſtrati. *ambitio, prenſatio, ſtudium.* Pratica d'officj innanzi tempo. *præpropera prenſatio.* Far pratica. *ambitionis contendere.* Tu fai pratiche. *tu ambis, prenſas, nullum in prenſando ſtudium prætermittis.*
Praticabile. *comis, facilis, hoſpitalis.*
Praticare, converſare. *verſor, aris.*
Praticare negli ſtudj. *verſari in ſtudiis.*
Pratico, eſperto. *exercitatus, expertus.* Colui non è pratico. *Rudis eſt, ab uſu rerum imperitus, uſum rerum ignorat, non eſt in tractandis rebus verſatus.*
Prato, dove naſce l'erba. *pratum, i.* Di prato. *pratenſis, ſe.* Pratello, prato picciolo. *Pratulum, i.*
Pravità, malvagità. *Pravitas, perverſitas.*
Pravo, malvagio. *Pravus, improbus.*
Preambolo. *Proœmium.*
Prebenda. *Proventus.*
Precedenza. *Primatus, princeps locus.*
Precedere, andar innanzi. *anteeo, præcedo, antecedo.*
Preceſſore, Predeceſſore. *deceſſor.*
Precetto, comandamento. *Præceptum, juſſus.*
Precettore, maeſtro, che inſtruiſce. *Præceptor, magiſter.*
Precidere, tagliare. *Præcido, is.*
Precipitare, traboccare. *Præcipito, as.* Precipitare e ſcavezzacollo. *in præceps ferri.* Gettarſi a ſcavezzacollo. *dare ſe præcipitem.*
Precipitoſamente. *Præcipitanter.*
Precipitoſo. *Præceps.*
Precipizio. *Præcipitium, præceps locus, ruina.*
Precipuo, proprio, ſingolare. *Præcipuus, a, um.*
Preciſamente, a punto. *Præciſe, ſignanter.*
Preda, furto, bottino. *Præda, æ.*
Predare, rubare. *Prædor, aris.*
Predatore, rubatore. *Prædator, oris, prædo, nis.*
Predeceſſore, anteceſſore. *deceſſor.*
Predeceſſori, cioè i noſtri parenti già morti. *majores.*
Predella. *ſcamnum, ſedes, ſcabellum.*
Predica. *concio, oratio.*
Predicabile, da eſſer celebrato. *Prædicabilis, le.*
Predicamento, il predicare. *Prædicatio, onis.*
Predicare, celebrare. *Prædico, cas.* Predicare, far la predica. *habere concionem, ore orationem.*
Predicatore. *concionator, orator.*
Predire, profetizzare, avvertire di qualche coſa prima che venga. *Prædico, cis.*
Predizione. *vaticinium, præſagium, prædictio.*
Predominare. *dominor.*
Predominio. *dominium, imperium.*
Prefazione. *Præfatio, onis.*
Preferire. *Præfero.*
Prefetto, prepoſto a qualche ufficio. *Præfectus.*
Prefiggere, val determinare. *ſtatuo.*
Prefiſſo. *ſtatutus, certus.*
Pregare. *oro, rogo, precor, obſecro.*
Pregar con iſcongiuri. *obteſtor, aris.*
Pregare alcuno, che non ci faccia ingiuria. *deprecari injuriam ab aliquo.*
Pregar grandemente. *obſecro, deprecor.*
Pregar riverentemente. *deprecor, aris.*
Pregatore, colui che prega. *rogator, precator.*
Preghiera, priego. *Precatio, rogatus, rogatus, us, obſecratio, preces, cum.* Con prieghi. *precibus.*
Pregiare, ſtimare, riputare. *æſtimo, as.*
Pregiato. *ornatus, pretioſus, eximius.*
Pregio, onore. *honos, exiſtimatio, onis.*
Pregio, prezzo, valuta. *Pretium, æſtimatio.*
Pregiudicare, far pregiudizio, nuocere. *noceo, es, obſum, es.*
Pregiudicare, far giudizio di una coſa prima che ſi conoſca. *Præjudico, as.*
Pregiudiciale. *damnoſus, nocens.*
Pregiudizio, danno. *damnum, detrimentum.*
Pregnanza, gravidanza. *graviditas, prægnatio.*
Pregno, e pregna, gravida. *gravidus, prægnans, fœtus.*
Pregno, cioè pieno. *Refertus.*
Prego. V. preghiera. *Preces.*
Pregustare, guſtare prima. *Prægusto, prælibo.*
Prelato, perſona poſta in dignità eccleſiaſtica. *præſul, antiſtes.*
Prelatura. *Præſulis dignitas, aut munus.*
Prelibato, cioè eccellente. *excellens, optimus.*
Preludio. *Proœmium, prolusio.*
Premere, aggravare. *Premo, comprimo.*
Premere col piede. *calco, as.*
Premeditare, penſare prima. *Præmeditor, prærogito.*
Premeditazione, penſamento. *Præmeditatio.*
Premeditato. *excogitatus, a, um.* Non premeditato. *inexcogitatus, a, um.*
Premiare, dar premj. *Remunerari, afficere præmiis aliquem.*
Preminenza. *Primatus, excellentia, præſtantia.*
Premio, guiderdone. *Præmium, merces.*
ſenza premio. *gratis.*
Premura. *deſiderium, ſollicitudo.*
Premuroſamente. *ſollicite, anxie.*
Premuroſo. *magni momenti, urgens, gravis.*
Premuto, ſtretto. *Preſſus, a, um.*
Prence, principe. *Princeps.*
Prendere, pigliare. *ſumo, aſſumo, deſumo, prehendo, rapio.*
Prendere per la mano. *prehendere dexteram, manu prehendere.*
Prendere arbitrio. *ſumere arbitrium.*
Prendere aumento, creſcere. *increſco, cis.*
Prendere alcuno in guerra. *capere aliquem bello.*
Prendere travaglio per alcuno. *laborare de aliquo, ſollicitum eſſe.*
Preoccupare, occupar avanti. *antiripo, prævenio, occupo.*
Preoccupazione. *Præoccupatio, occupatio.*
Preparare, porre in ordine. *Paro, apparo, præparo.*
Preparazione, apparecchio. *Præparatio, onis.*
Con preparazione. *Præparate.*
Preporre, e proponere. *Præpono, antepono.*
Prepoſtero. *Præpoſterus.*
Prepoſto. *Præpoſitus.*
Prepotente. *impotens, ſuperbus.*
Prepotenza. *vis, violentia, impotentia.*
Prepuzio. *Præputium, tii.*
Prerogativa. *Prærogativa, dos, ornamentum.*
Preſa, cattura. *captura, prehenſio.*
Preſagio, l'indovinare. *Præſagium, gii.*
Preſagire. *Præſagire.*
Preſaglia, preſa. *captura, æ.*
Preſago, indovino. *vates.*
Preſago, che ſa indovinare. *Præſagus, a, um.*
Preſcia. *feſtinatio.*
Preſciutto, coſcia di dietro del porco. *petaſo, onis.* Picciolo. *petaſunculus.* per la coſcia d'avanti. *perna, æ.*
Preſcritto, prefinito. *Præſcriptus, præfinitus.*
Preſcrivere, prefinire, por fine. *Præſcribo, is.*
Preſentare, rappreſentare. *Repræſento, as.*
Preſentare i ſuoi conti. *exhibere rationes.*
Preſentare, far preſente, donare. *dono, largior, muneror.*
Preſentarſi, cioè darſi nelle forze della giuſtizia per far le ſue diſeſe. *ex vinculis cauſſam dicere.*
Preſente. *Præſens, entis.* Preſente, dono. *munus, eris, donum, i.* Al preſente. *in præſentia.* Eſſere preſente. *adſum, interſum.*
Preſentemente. *nunc, in præſentia.* Per in perſona. *coram.*
Preſenza, aſpetto. *aſpectus, conſpectus, præſentia.*
Preſentire, ſentire prima. *Præſentio, is.*
Preſenzialmente. *etiam.*
Preſepio, mangiatoja d'animali. *Præſepe, pis.*
Preſervare. *defendo, maneo, ſervo.*
Preſervativo, che preſerva. *defendens.*
Preſervazione. *defenſio, antidotum.*
Preſidenza. *Præſidentia, præſidatus.*
Preſidente. *Præſes, idis, præfectus.*
eſſere preſidente. *Præſideo, des.*
Preſo, pigliato. *captus, ſumptus, prehenſus.*
Preſo in rete. *irretitus, a, um.*
Preſo, prizione. *captivus, captus.*
Preſontuoſamente. *arroganter, audacter, inſolenter.*
Preſontuoſo, arrogante. *arrogans, audax, inſolens, impudens.*
Preſonzione, arroganza. *arrogantia, inſolentia, temeritas.*
Preſſe, uſcio. *frequentia.*
Preſſo, prepoſiz. cioè appreſſo. *apud, prope.*
Preſſochè, quaſi, poco meno. *prope.*
Preſſione, il premere. *Preſſio.*
Preſſoverno, color nero con albiccio. *nigricans.*
Preſſura, oppreſſione. *oppreſſio.*
Preſtamente, in fretta, preſto. *mature, cito, feſtinanter, celeriter, curriculo.*
Preſtante, eccellente. *excellens, præſtans.*
Preſtanza, impreſtito. *mutuatio, commodatio.*
Preſtare, impreſtare, dar in preſtito. *commodo, as, credo, is.* Preſtare coſe, che non ſi rendono le medeſime, come denari, pane, vino, olio. *dare mutuum, um, um.* Preſtare ad uſura. *fœneror, aris.*
Preſtare fede ad alcuno. *habere fidem alicui.*
Preſtare, per dare. *Præſto, ſtas.*
Preſtezza, velocità, preſcia. *celeritas, feſtinatio.*
Preſto, veloce. *celer, citus, feſtinus.* Per ſollecito, o pronto. *ſolers, promptus, diligens.*
Preſto, avv. toſto, di corto, in breve, di qua poco. *brevi, cito, confeſtim, mature, propediem.* Preſto, preſto. *illico.* Molto preſto. *cito, ocyſſime, citius, citiſſime.* Più preſto. *maturius, celerius, citius.* Più preſto, cioè più toſto. *Potius.*
Preſumere, penſare. *arbitror, aris.*
Preſumere, ardire. *audeo, es.*
Preſumerſi, attribuirſi. *aſſumo, arrogo, vendico, mihi ſumo.*
Preſuntuoſamente. *temere, audacter.*
Preſunzione, o preſunzione. *audacia, arrogantia, temeritas.*
Preſuntuoſo. *audax, arrogans.*
Preſupporre, porre per certo. *Pro certo ſumere, pro non dubio ſumere, pono.*
Preſuppoſizione. *Poſitio, judicium.*
Preſuppoſto. *Poſitus.*
Prete, ſacerdote. *ſacerdos, presbyter, ri.*
Pretendere. *Poſtulo, ſpecto, mihi arrogo.*
Pretenſione. *Poſtulatio, poſtulatum.*
Pretenſione eccesſiva. *impudens poſtulatum.*
Preterire, laſciar a dietro. *Prætereo, prætermitto.*
Preterito, paſſato. *reaſſectus, præteritus.*
Pretermettere, laſciar di fare, o dire. *Prætermitto, omitto.*
Preteſta, ſpecie di toga. *Prætexta, æ.* Preteſtato, *Prætextatus, a, um.*
Preteſto, colore, coperta, finzione. *obtentus, prætextus, prætextum, ſpecies, color.* Con preteſto, *per ſpeciem, obtentu, ob cauſam, ſub imagine, nomine.* Preteſto, occaſione. *Prætextus, cauſa, occaſio.*
Pretore, il podeſtà. *Prætor, ris.*
Pretorio, il palagio del podeſtà. *Prætorium.*
Pretoriano. *Prætorianus.*
Prettamente. *Pure, ſincere.*
Pretto. *Purus, merus.* Puro, e pretto, *Purum putum.*
Pretura, l'ufficio del Pretore. *Prætura, æ.*
Prevalere, poter più d'un altro. *Prævaleo, prævaleo, antecello.*
Prevalerſi di qualche coſa. *Re aliqua uti.*
Prevaricare, far viſta di far una coſa, e farne un'altra. *Prævaricor, colludo.*
Prevaricatore. *Prævaricator.*
Prevedere, antivedere. *Prævideo, proſpicio.*
Prevedere una coſa con un'altra. *Præripere aliquid in re aliqua.*
Prevenire, venir avanti o prima. *antevado, antevenio, præcedo.* Prevenire, occupar avanti. *præoccupo, anteverto, antecurro.*
Prezio, prezzo. *Pretium.*
Prezioſamente. *Pretioſe.*
Prezioſo. *Pretioſus, magni pretii.*
Prezzare. pregiare. *æſtimare.*
Prezzemolo, o petroſemolo, erba nota. *Petroſelinum.*
Prezzo, valuta d'una coſa. *Pretium, æſtimatio.* Pe 'l pagamento. *Pretium.* Prezzo rigoroſo, cioè altiſſimo, *Pretium ſummum.*
Prezzolare. *mercede conducere.*
Pria, il medeſimo che prima. *ante, prius.*
Priapo, fu riputato Dio degli orti. *Priapus.*
Priego, preghiera. *Preces.*
Prigione, carcere, cuſtodia. Prigione, cioè quegli, che ſta in prigione. *captivus, vinctus.* Prigionia. *captivitas.* Prigioniero. *cuſtos carceris.* Metter in prigione. *in carcerem conjicere, includere, in cuſtodiam includere.*
Prima, primamente. *Primum, prima, prius, primitus.* In primo. *Primum.* Da primo. *a primo, ab initio.* Di prima giunta. *Primo, principio.* Prima d'ogni altro. *Primum omnium.* La prima volta, la ſeconda, ec. *Primum, vel primo, iterum, ſecundo, &c.*
Primario, e primiero. *Princeps, primarius.*
Primavera. *ver, veris, tempus vernum.* Di primavera. *vernus, a, um.* Nella primavera. *vere, verno tempore.* Al principio della primavera. *primo vere, ineunte vere.* A mezza primavera.

Digitized by Google

Produzione. *gocciolo.*
Proemio, principio. *Proœmium, præfatio.*
Profanamento. *Profanatio, onis.*
Profanare, diſſacrare. *Profano, as.*
Profano, non ſacro. *Profanus, a, um.*
Profeſſare. *Profiteor.*
Profeſſione. *Profeſſio, ſtudium, inſtitutum.* Far profeſſione. *Profiteri.*
Profeſſore, chi inſegna qualche arte. *Profeſſor, magiſter.*
Profeta, chi predice le coſe future. *Propheta, vates.*
Profeteſſa, donna, che predice le coſe d'avvenire. *vates, is.*
Profetizzare, indovinare. *Prædico, cis, divino, vaticinor, futura prædicere, vel pronunciare.*
Profezia. *vaticinium, divinatio.*
Profferire, offerire. *offero, polliceor.*
Profferire, cioè pronunziare. *enuntio, pronuntio.* Profferire il ſuo parere. *dicere ſententiam ſuam.*
Profferta. *Pollicitatio, oblatio.*
Profilare, dirizzare. *dirigo, gis.*
Profilo, bande. *latus.* In Profilo. *in latus.*
Profilo, dirizzamento. *directio, onis.*
Profilo di bel viſo. *forma, æ.*
Profilo, cioè filetto, che ſi pone attorno la veſte. *limbus, bi.*
Profittare, far profitto. *Proficere.* Far recar profitto. *juvare, utilem eſſe.*
Profittevole. *utilis, fructuoſus.*
Profittevolmente. *utiliter, fructuoſe.*
Profitto, utile. *fructus, profectus, utilitas.* Far profitto. *proficere, io, facere progreſſum.*
Profluvio. *Profluentia, profluvium.*
Profondamente. *Profunde, alte.*
Profondità. *Profunditas, profundum, altitudo.*
Profondo. *Profundus, imus, altus.* Profondo in ſcienza. *Perdoctus, a, um.*
Profumare. *ſuffio, is, odoro, inodoro, odore imbuere.*
Profumamento. *ſuffitus, ſuffimen, ſuffitio.*
Profumato. *odore imbutus, unctus, ſuffitus.*
Profumeria. *myropolium, ii.*
Profumiere. *myropola, læ, unguentarius.*
Profumo, odoramentum, *ſuffimentum, unguentum.*
Progenie, ſtirpe. *Progenies, ſtirps, ſoboles, propago, genus, proſapia.*
Progenitore. *Progenitor, auctor generis.*
Progetto, prodetta. *Propoſito, conditio.*
Progredire. *Progredi, procedere.*
Progreſſo, l'andar avanti. *Progreſſio, progreſſus.*
Proibire. *veto, as, prohibeo, es, interdico, is.*
Proibizione. *interdictio, interdictum.*
Proibito. *vetitus, interdictus, prohibitus.*
Prole, progenie. *Proles, is, ſoboles, is.*
Prologo, prefazione d'un libro. *Prologus, gi.*
Prolungamento, prolongare. *dilatio, prolatio.*
Prolungare, differire. *differo, protraho, dilato, prolato, prolongo, prorogo, protraho.*
Prolungare di dì in dì. *Procraſtino, conferre in diem, protrahere, rejicere.*
Prolungare il tempo. *ſpatium producere, diem proferre, tempus prorogare.*
Prolungare il giudizio in altro tempo. *amplio, as.*
Prolungamento, o prolungazione, dilazione. *dilatio, prorogatio.*
Prolungazione delle ſentenze in giudizio. *ampliatio.*
Prolungato, differito. *prolatus, dilatus, dilatatus, prorogatus.*
Promeſſa. *Promiſſum, pollicitatio, promiſſio.* Attendere la promeſſa. *Præſtare fidem, perſolvere promiſſum, aut pollicitationem, præſtare, ſolvere fidem datam, tueri fidem ſuam, ſtare promiſſis, fidem non fallere.*
Promettere, profferire. *Promitto, ſpondeo, polliceor.*
Promettere una per moglie. *deſpondeo, des.*
Promettere ro venne ad alcuno d'un altro. *Recipere fruſtra alicui de aliquo.*
Promettere la fede ad alcuno. *dare alicui fidem ſuam.*
Promettere per altri, offerir ſegurtà. *appromittere, fidejubeo.*
Promettitore, chi promette. *Promiſſor, ſponſor, pollicitator.*
Promettitrice. *Pollicitatrix.*
Prominente. *Prominens.*
Prominenza. *Prominentia.*
Promiſſione, promeſſa. *Promiſſio.*
Promontorio. *Promontorium.*
Promovere, o promuovere, cioè conferir dignità. *Proveho.*
Promovitore. *Promotor.*
Promulgare, pubblicare. *Promulgo, as.*
Promulgazione. *Promulgatio, onis.*
Pronoſticare, indovinare. *auguror, vaticinor.*
Pronoſticatore. *augur, vaticinator.*
Pronoſtico, indovinazione. *augurium, vaticinium.* Far cattivo pronoſtico. *ex ſiſtu aliquid dicere, malis ominibus rem proſequi, male ominari.*
Prontamente. *Prompte, alacriter.*
Prontezza. *alacritas, atis.*
Pronto, apparecchiato, ſollecito. *Promptus, paratus, expeditus.* non pronto. *impromptus,* in pronto. *in prompto, præ manibus, in manibus.*
Pronunciare. *Pronuntio, as, enuntio, as.*
Pronunziazione. *Pronuntiatio, onis.*
Pronunziatore, chi pronuncia. *Pronuntiator.*
Propagginare *Propago, as.*
Propaggine. *Propago, inis, propagatio, onis.*
Propinquo, vicino. *Propinquus, vicinus.*
Propinquo, parente. *Propinquus, conſanguineus.*
Propio, proprio. *Proprius.*
Propizio. *Propitius.*
Proponere. *Propono, is.*
Proponimento, determinazione. *deliberatio, ſententia, conſilium.*
Proporre, e proponere. *Propono.*
Proporre una legge. *ferre legem.*
Proporzionale. *conſentaneus, proportionalis.*
Proporzionalmente. *Proportione.*
Proporzione, miſura. *Proportio, onis.*
Propoſizione, propoſta. *Propoſitio, conditio.*
Propoſizione, intenzione. *conſilium, ſententia, voluntas, deliberatio,*

Propoſito, cioè proponimento. *deliberatio, conſilium.*
Propoſito, cagione. *cauſa, æ.*
 al propoſito. *ad rem.*
 tornar al propoſito. *ad rem redire.*
 uſcire di propoſito. *extra rem vagari.*
 al propoſito, cioè atto, comodo. *opportunus, idoneus.*
 più al propoſito. *commodior, aptior.*
Proprio. *Proprius, peculiaris, privatus.*
Propriamente. *Proprie, peculiariter.*
Proprietà, coſa pertinente a ciaſcuno. *proprietas, natura, æ.*
Proprietà del parlare. *idioma, atis.*
Proda, la parte anteriore della nave. *Prora.*
Prorito, pizzicore, pizza. *Pruritus, us.*
Proroga. *dilatio, prorogatio.*
Proſa, il parlare o ſcrivere non in verſo. *ſoluta oratio, proſa oratio, proſa.*
Proſapia, ſtirpe. *Proſapia.* Leggi progenie.
Proſopopea, figura rettorica. *Proſopopœia.* Per arroganza, *ſuperbia, inſolentia, faſtus.*
Proſperamente. *fortunate, proſpere, feliciter.*
Proſperare, dar proſperità. *fortuno, proſpero.*
Proſperevole, che porta proſperità. *Proſper, felix, fauſtus.*
Proſperità, o proſperitade. *felicitas, proſperitas, res ſecundæ.*
Proſpero, felice. *felix, proſper, ſecundus, fortunatus.*
Proſperoſo, ſano, e robuſto. *vegetus, a, um.*
Proſpetto, il riguardare. *Proſpectus, us.*
Proſſimare, avvicinare. *admoveo, es.*
Proſſimarſi. *appropinquo, advento, accedo.*
Proſſimo, vicino, propinquo. *Proximus, propinquus, vicinus.*
Proſtituire, voce latina, mettere il ſuo corpo in podeſtà d'altri. *Proſtituo, vulgo corpus.*
Proteggere. *defendo, tueor.*
Protervamente. *Proterve.*
Protervia. *Protervia, protervitas.*
Protervo, perverſo. *Protervus, perverſus.*
Proteſtazione. *obteſtatio, proteſtatio.*
Proteſtare ad uno. *edico, is, denuntio.*
Proteſtarſi. *Proteſtor, profiteor.*
Protezione, difeſa. *Patrocinium, clientela, læ.* eſſere in protezione d'alcuno. *eſſe in clientela alicujus.*
Protettore, difenſore in giudizio. *Patronus, ni.*
Proto, chi è primo in qualche arte. *architectus.*
Protocollo, libro, nel quale i Notaj brevemente ſcrivono gl'inſtrumenti. *adverſaria, orum, commentarius, ii.*
Prova, e pruova, ſperanza. *Periculum, experimentum, experientia, probatio.* far pruova. *facere periculum.*
Prova, che ſi fa prima che s'entri in qualche impreſa. *Proludium.* come ſono le ricercate negli ſtromenti muſici.
Provare, ſperimentare. *experior, tiris, facere periculum.*
Provarſi prima che s'entri a qualche impreſa. *experior, proludo, dis.*
Provatura, ſorta di formaggio. *caſeus bubulus.*
Provedere, far proviſione. *Proſpicio, provideo, conſulo, caveo.*
Provedere a' fatti ſuoi. *Proſpicere, conſulere, providere ſuis rationibus, ſuſpicari, ſibi proſpicere fortunis ſuis, rerum ſuſcipere rerum ſuarum.*
Provedere, che alcuno non riceva danno. *cavere alicui.*
Provedere per teſtamento. *cavere teſtamento.*
Provedere di danari. *Procurare nummos.*
Provederſi d'alcuna coſa. *aliquid parare, comparare.*
Provedimento, proviſione. *Providentia, proviſio.*
Provento. *Redditus, us, proventus, us.*
Proverbiare, volere ſgridare alcuno con parole villane. *objurgo.*
Proverbio, ſentenza, che è in bocca di tutti. *Proverbium, adagium.*
Providenza. V. Provedimento.
 con providenza. *Providenter.*
Providamente, da uomo ſavio. *Provide.*
Provido, diligente, accorto. *Providus, cautus, prudens.*
Provincia, regione. *Provincia, æ.*
Provinciola, coſa di provincia. *Provincialis.*
Proviſione. *Proviſio, onis.* Per mercede, ſtipendio. *merces, ſtipendium, cibaria, orum.*
Proviſione d'un meſe. *cibaria menſtrua.*
Proviſore, chi provede. *Proviſor, oris.*
Provocamento. *irritatio, onis, provocatio, irritamentum.*
Provocare, incitare. *laceſſo, provoco, irrito.*
Provocare alcuno con lettere. *laceſſere aliquem epiſtolis.*
Provocazione. Leggi provocamento.
Provvedere. V. provedere.
Provviſione. V. proviſione.
Provviſionare. *ſtipendium dare, cibaria præbere.*
Provviſto, preparato. *inſtructus, præparatus.*
Prudente, ſaggio. *cautus, prudens.*
Prudentemente. *Prudenter, caute, mature, conſulte.*
Prudentiſſimo. *Prudentiſſimus, cautiſſimus.*
Prudenza. *Prudentia.*
Pubertà. *Pubertas, ætas pubeſcens.* Chi è in pubertà. *Pubes, is, pubis, is, pubeſcens, ephebus.*
Prugno, ſuſino, ſoſino, albero. *Prunus, i.*
Prugnolo, prugno ſelvatico. *Prunus ſylveſtris.*
Prugna, frutto. *Prunum, i.*
 bianco. *hordearium.*
 Damaſchino. *Damaſcenum.*
 di buon mercato. *oſmarrum.*
 groſſo. *decumanum.*
 giallo. *cereum.*
 ſelvatico. *ſylveſtre.*
 ſecco. *Paſſum, rugoſum.*
 verdacchio. *herbaceum.*
 di mezzo ſapore. *vinoſum.*
Pruina, o brina. *Pruina, æ.*
Pruni, o virgulti ſpinoſi, de' quali ſi fanno le ſiepi. *ſpinæ, dumi, vepres, ſentes.*
Prurito. *Prurigo, pruritus.*
Pubblicamente. *Publice, palam, aperte.*
Pubblicare, divolgare. *divulgo, as, publico, as, edo, edis, promulgo, gas, in apertum proferre.* Pubblicare qualche coſa. *Pronuntiare, divulgare aliquid.* Pubblicare le feſte. *indicere ferias.*
Pubblicazione. *editio, promulgatio, evulgatio, publicatio.*
Pubblicato. *Promulgatus, editus, divulgatus.*
Pubblicità. *Promulgata res.*

Pubblico, paleſe, manifeſto. *Publicus, apertus.*
Puberta. *Pubertas.*
Pudicizia, ceſtità. *caſtitas, caſtimonia, pudicitia.*
Pudicamente, caſtamente. *caſte, pudice.*
Pudico, o pudica. *caſtus, pudicus.*
Puerile, da fanciullo. *Puerilis.*
Puerilmente. *Pueriliter.*
Puerizia, fanciullezza. *Puerilitas, pueritia.*
Pugna, combattimento. *Pugna, certamen, prælium, conflictus, congreſſus, certamen.*
Pugna navale. *naumachia, navalis pugna.*
Pugnalata. *Pugionis ictus.*
Pugnare, combattere. *Pugno, prælior, certo.*
Pugnatore, combattitore. *Præliator, pugnator.*
Pugnatrice. *Pugnatrix.*
Pugnale, arma. *Pugio, onis*, pugnaletto, picciolo pugnale. *pugiunculus, i.*
Pugnetto, il dimin. di pugno. *Pugillus, li.*
Pugno. *Pugnus, gni.* Fare ai pugni. *certare pugnis*, battaglia di pugni. *pugillatus, us.*
Pula, guſcio delle biade. *acus, aceris.*
Pulce, pulica. *Pulex, icis.* Pieno di pulci. *pulicoſus, a, um.* Mettere un pulce nell'orecchio, cioè dar da penſare. *injicere ſcrupulum homini.*
Pulcino, figlio picciolo della gallina. *Pullus, li.*
Pulire. V. polire.
Pullulare, germinare. *Pullulo, as, germino.*
Pullulazione. *germinatio.*
Pulpito, pergamo da predicare. *Pulpitum, ti, ſuggeſtum, ſti.*
Pungente, acuto. *acutus, pungens.*
Pungere, e pugnare. *ſtimulo, pungo, compungo, is.*
Pungiglione. *ſtimulus, aculeus.*
Pungimento. *ſtimulatio, punctio.*
Pungolo. *ſtimulus.*
Punizione. *ultio, animadverſio, punitio.*
Punire, caſtigare. *caſtigo, punio, vindico, animadverto.* Punire alcuno. *pœna afficere aliquem.*
Punizione, caſtigamento. *caſtigatio, punitio, pœna, ſupplicium, animadverſio.* Senza punizione. *impune.*
Punitore, caſtigatore. *vindex, punitor, animadverſor.*
Punitrice, femmina, che puniſce. *ultrix, icis.*
Punta, eſtremità acuta. *cuſpis, idis, acumen, mucro, acies, ei.* Del naſo, *naſus imus, vel extremus.* così delle orecchie, labbra, mani, dita, unghie, ec. Con la punta delle labbra. *primoribus labris.* Punta del campanile. *cacumen turris.* Far la punta a qualche coſa. *cuſpido, as, acuo, is.* Di punta. *punctim.* Di taglio. *cæſim.* In punta di piedi. *ſuſpenſo gradu.* Punta, o puntura, infermità. *pleuritis, idis, morbus, o dolor lateris.*
Puntale della ſtringa, ferretto della ſtringa. *acicula, cuſpis.*
Puntualmente, minutamente. *ſigillatim, minutim.*
Puntare. *diſtinguo, puncta appingo.*
Puntualmente, a punto. *ad unguem.*
Puntellare, fermare, fortificare. *fulcio, is.*
Puntello, ſoſtegno. *fulcimentum, fulcrum.*
Puntiglio. *abſtinatio, animi firmitas.*
Puntino, e puntino. *adamuſſim, exacte, omnino.*
Punto, coſa indiviſibile. *Punctum, i, conctus, i.* Per momento. *momentum.* In un punto. *momento, momento temporis, puncto temporis.* Per un punto di tempo. *ad punctum temporis.* In qual punto. *in ipſa articulo.* Punto, quel ſegno, che ſi fa nel fine del periodo. *interpunctum, i, interpunctio, onis.* Far un punto. *interpungo, ſtare uno ſtatione di ſtinguere.* Punto, o dimora. *pauſa, æ, mora, æ.* Far punto, o fermarſi. *ceſſo, non iſta, ſubſiſto, pauſo, as.* Punto, alle volte ſignifica niente. *nihil.* Punto, ballotta di favore. *punctum, ſuffragium.*
Punto, beccato, narte. *Punctus, a, um.*
Puntora, male. *Pleuritis, idis, lateris dolor.*
Puntura, beccatura. *Punctio, punctus, us.*
Puntura picciola. *Punctiuncula.*
Punzecchiare, urtare. *fodico, as, pungo, is, ſtimulando pungo.*
Punzello, ſtimolo. *ſtimulus, li.*
Punzello delle api. *aculeus, ei.*
Punzone, percoſſe del pugno. *Pugnus, pugni ictus.*
Pupille, parte dell'occhio. *Pupilla, pupula.*
Pupillo, o pupille, minore di quattordici anni, o ſenza padre. *Pupillus, li, pupilla, læ.*
Puramente, ſinceramente. *ſimpliciter, pure, ſincere.*
Pur, a pare, nientedimeno. *tamen.*
Pure, cioè finalmente. *demum, tandem.*
Pure ſolamente. *tantummodo.*
Pur nè anco un tantino di tempo. *ne punctum quidem temporis.*
Pur una volta. *aliquando, tandem.*
Purchè. *dummodo, modo.*
Pur ora. *nuper, dudum, jam jam.*
Non pure. *modum, nequidem.*
Purgamento, purgazione. *Purgatio.* Purga totale, o ben fatta. *expurgatio.* Purghetta. *levis purgatio.*
Purgare, nettare. *Purgo, expurgo.* Bene. *expurgo, depurgo, repurgo.* I peccati. *peccata expiare.*
Purgativo. *Purgatorius.*
Purgatore. *Purgator.* Di panni. *fullo, onis.* Bottega del purgatore. *fullonica, æ.*
Purificare. *Purifico, defæco.* Purificato. *defæcatus.*
Purità, e puritade. *Puritas, animi candor, ſimplicitas, nitor.*
Puro, mondo, netto, ſemplice. *Purus, merus, ſincerus.* Puro, come il vino. *meracus, merus.*
Purpureo, di porpora, di ſcarlatto. *Purpureus.*
Puſillanimo, vile d'animo. *Puſillanimis.*
Puſillanimità. *animi abjectio, puſillus animus.*
Putire, puzzare. *Puteo, es, fœteo, es.*
Putredine. *Putredo.*
Putrefare, marcire. *Putrefacio, cis.* Putrefarſi, marcirſi. *putreſio, marceſco.*
Putrefazione. *Putredo, corruptio.*
Putrefatto, corrotto, marcio. *Putrefactus, putridus, tabidus.*
Putrido, l'iſteſſo, che putrefatto. *Putris, & putre.*
Putto, fanciullo. *Puella, æ.*
Puttana, donna, che per prezzo venda l'onor ſuo. *meretrix, icis, ſcortum, ti, lupa, æ.* Puttanella. *meretricula.* Puttaneſimo. *meretricium, ii.* Puttaneſco. *meretricius, a, um.* Puttanicamente. *meretricie.* Puttaneggiare. *ſcortor, aris.* Puttaniere. *ſcortator, oris.*
Putto, fanciullo, bambino. *puer, eri.* Coſa da putti. *puerilis, e ic.*
Puzza, puzzore. *fœtor, oris, putor, oris, graveolentia, tiæ.* di denti, e del fiato. *oris fœtor, oris gravitas.*
Puzzare, putire. *puteo, es, fœteo, es.* Puzzar d'aglio. *alium obolere.*
Puzzolente, che puzza. *fœtidus, putidus, graveolens.*

Q

QUa, o qui, avv. di ſtato in luogo. *hic.* Qua, o qui, avv. di moto al luogo. *huc.* Di qua. *hinc.* Per qua *hac.* Di qua, prep. *cis, citra.* Di qua, e di là, cioè dall'una, e l'altra parte. *utrinque.* Di qua, e di là, cioè innanzi, e indietro. *ultro citroque.* chi di qua, e chi di là. *alius ex alia parte, alius alio.*
Quadernaccio. *adverſaria, orum.*
Quaderno. *codex.*
Quadrageſimo, quaranteſimo. *quadrageſimus.*
Quadrangolare. *quadrangulatus, quadrangulus.*
Quadrangolo, figura di quattro cantoni. *quadrangulum, tetragonum.*
Quadrante, la quarta parte d'una libbra. *quadrans, antis.*
Quadrare, accordare. *convenio, niecto, cohæreo, quadro, as.* In ſenſo attivo. *quadro, in quadrum redigere.*
Quadrato. *quadratus, a, um.*
Quadratura. *quadratura.*
Quadrello, mattone. *later, eris.*
Quadrello, cioè freccia, o ſaetta. *telum, ſagitta.*
Quadripartito, diviſo in quattro parti. *quadripartitus.*
Quadro, pittura in tavola. *tabula picta.* Per lo tagliere. *quadra, æ.* Quadro, agett. cioè, che ha quattro cantoni. *quadrangulus, quadrangulatus.*
Quadrupede, che ha quattro piedi. *quadrupes, edis.*
Quadruplice. *quadruplex.*
Quaglia, uccello. *coturnix, icis.*
Quagliare, far unire inſieme. *coagulo, as.*
Quaglio. *coagulum, i.*
Qualche volta. *quandoque, aliquando, interdum.*
Qualche coſa. *aliquid.*
Qualcuno, qualcheduno. *aliquis, qua, quod, ullus, a, um, nonnullus, non nemo, quiſpiam, quiſquam, quidam.*
Quale, coll'articolo, relat. *qui, quæ, quod.* Quale, nome di qualità. *qualis, & le.* Quale di due tu vuoi *utervis, utrilibet.* Quale di più tu vuoi *quivis, quilibet.* Quel tutta d'uomini. *quod genus hominum.*
Qualificato, eccellente, e di gran condizione. *egregius, eximius, præcipuus.* Qualificatiſſimo. *ornatiſſimus, omnibus rebus ornatus, omni laude cumulatus.*
Qualità, forma accidentale. *forma, æ, qualitas, atis.* Qualità, cioè ſorte, natura, ſpezie, condizione. *genus, eris, conditio, onis, natura, æ.* Qualità, cioè virtù, dote, o parte. *dos, dis, ornamentum, i, virtus, utis.* Qualità, o diſpoſizione della perſona. *habitus, us, habitudo, inis.* E perſona di molte qualità. *honeſtus eſt, gravis, plenus officii, bonus plane vir.* Con virtutibus, cum etiam in tuas ſatis ample ornatus eſt.
Qualmente, come. *ut, qualiter.*
Qualora. *quotieſcunque, ubi, tum primum.*
Qual ſi voglia. *quivis, quilibet.*
Qualunque, chiunque. *quicunque, quiſquis.*
Qualunque volta che, ogni volta che. *quotieſcunque.*
Quamquam. Fare il quamquam, far il ſuperiore ſo che che ſia. *gloriari, magnifice profiteri.*
Quando, *cum, ubi, quando.* Quando? *quando?* Quando queſto, quando quello. *modo hoc, modo illud.* Quando una coſa, quando un'altra, *aliud alio tempore.* Di quando in quando, *identidem, ex intervallo.* Quando, cioè allora, *tum, tunc.*
Quante volte, *quoties.* Quante ore ſono? *quota hora eſt?* quante ore di notte? *quota hora noctis?*
Quanti. *quot.* Quanti uomini ſono *quantum eſt hominum.*
Quantità, accidente de'corpi, *quantitas.* Quantità del corpo, *corporatura.* Quantità, o copia, e abbondanza, *vis, copia.* Quantità, moltitudine, *numerus, multitudo.* Quantità di formento, vino, uomini, ec. *vis, numerus frumenti, vini, hominum.*
Quanto, over quanto grande, *quantus, a, um.* Quanto tu ſie, *quantus, quantus es.* Quanto picciolo, *quantulus, a, um.* Quanto grande ſi voglia, *quantuſcunque, quantuslibet.*
Quanto, avverb. *quam, quantum.* Quanto preſto, *quam cito.* Quanto prima, ſubito, incontinente, *quam primum, quam ocyſſime.* Quanto grandemente, *quantopere.* Quanto altri mai, *quam qui maxime.* Quanto ſo, *quod ſcio.* Quanto poſſo, *quoad poſſum, quantum præſtare poſſum, quantum in me eſt.* Quanto più ſi può, *ut maxime.* Quanto più ho potuto, *ut maxime potui.* Quanto più brevemente ho potuto, *quam breviſſime potui, ut breviſſime potui.* Quanto ſarà poſſibile, *quoad ejus fieri poterit.* Quanto ſo, e poſſo, *etiam, atque etiam.* Quanto mai potrò con le mie forze, *quantum viribus eniti potero.* Quanto meno poſſo, *quam minime poſſum.* Quanto mi ricordo, *quantum memoria repeto.* Quanto, in quanto, *quod, quoad.* Quanto a quello, che ſcrivi, *quod ſcribis.* In quanto alla pace, *de pace.* Quanto a me, *per me, quod ad me attinet.* Quanto al rimanente. *cæterum, cætero, cætera, de cætero, de reliquo, quod reliquum eſt, quod ſupereſt.* Quanto ſi voglia, *quantumcunque, quantumlibet.* Quanto poco, *quantulum.* Quanto poco ſi voglia, *quantulumcunque.* Quanto è, che, *quampridem, quamdudum.* Quanto tempo, *quamdiu.* Quanto ti duole? *quantum negotii eſt? quid negotii eſt?*
Quanto, riſerito a ſtima, o prezzo, *quanti?* Per quanto hai comprato il libro? *quanti librum emiſti?* Quanto giova, importa, rileva, *quanti eſt, quantum eſt.* Quanto tu vuoi, quanto ſi voglia, *quanticunque, quanti quanti.*
Quanto, con li comparativi, *quanto, quo.* Quanto alcuno è più dotto, tanto più è corteſe. *quo quiſque eſt doctior, eo eſt humanior, & benignior.* Quanto più, *quo magis, quanto magis.*
Quantunque, benchè, *etſi, tametſi, quanquam, quamvis.*
Quaranta, numero indeclinabile, *quadraginta.* Quaranta volte, *quadragies.* A quaranta a quaranta, *quadrageni, æ, a.* Quarantotto, *duodequinquaginta, quadraginta octo, octo & quadraginta.* Quarantanove, *novem & quadraginta, undequinquaginta.* Quarantotto volte, *duodequinquagies.* Quarantauna volta, *quadragies, ac ſemel.* Quarantanove volte, *undequinquagies.*
Quaranta mila, *quadraginta millia.* Quaranta mila volte, *quadragies millies.* Quaranta milioni, *quadragenties centena millia.*
Quarantina. *quadraginta.*
Quareſima. *Quadrageſima, æ.*
Quarto, e quarto, misura. *quadrans, antis.*
Quarta parte di dodici. *quadrans, tis.*
La quarta volta. *quartum, & quarto.*
Quartana, febbre. *quartana.*
Quartiere, la quarta parte. *quadrans, tis.*
Quartieri, dove ſtanziano le ſoldatesche. *ſtationes, ſtativa.*
Quarto, numero. *quartus, a, um.*
Quarto, la quarta parte. *quadrans.*
Quartodecimo. *quartuſdecimus.*
Quaſi. *ferme, quaſi, fermemodum, fere, pene.*
Quaſſù. *hic.* Per moto. *huc.*
Quattamente. *occulte, clam, latenter.*
Quatto. *latens, occultus.*
Quattordiceſimo. *quartuſdecimus.*
Quattordici, numero. *quatuordecim, quaterni deni, bis ſeptem, bis ſepteni.* Quattordici volte, *quatuordecies.*
A quattordici, a quattordici. *quaterdeni, æ, a.*
Quattrino, moneta. *quadrans, obolus.* Quattrinaccio, *obolus.* Sino ad un quattrino, *ad nummum.*
Quattro, num. indeclin. *quatuor.* A quattro a quattro, *quaterni, æ, a.* Quattro giorni, *quatriduum, i.* Quattro giorni ſono, *nudius quartus.* Quattro giorni prima, *quatriduo ante.* Quattro giorni dopo, *quatriduo poſt.* Spazio di quattro anni, *quadriennium, ii.* Di quattro anni, *quadrimus, a, um.* Età di quattro anni, *quadrimatus, us.* Quattro anni prima *quadriennio ante.* Quattro anni dopo, *quadriennio poſt.* Quattro volte, *quater.* In quattro modi, *quadrifariam.*
Quattrocento, numero. *quadringenti, æ, a.* A quattrocento, a quattrocento. *quadringeni, æ, a.* Quattrocento volte. *quadringenties, quater centies.* Quattrocenteſimo. *quadringenteſimus.* La quattrocenteſima volta. *quadringenteſimum.* Nel quattrocenteſimo luogo, *quadringenteſimo.*
Quattro mille. *quatuor millia.*
Quegli, quello, e quella, colui, e colei. *ille, illa, illud, is, ea, id.* Que, quei, quegli, in plur. *illi.* Quel'iſteſſo, quel medeſimo. *idem, idem ille.* Quell'altro. *ille alter.*
Quercia, albero. *quercus, us, robur, oris.* Querciolo, quercia giovane. *quercus novella, tenera, germen, tenella.* Di quercia. *quernus, querceus, querneus, roboreus.* Querceto, luogo piantato di querce. *quercetum, i.*
Querela, lamento. *querela, querimonia, queſtus, conqueſtus, conqueſtio, conqueſtio.* Querele, che ſi da in giudizio. *poſtulatio, poſtulatum.*
Querelare, accuſar in giudizio. *poſtulo, as.* Di leſa maeſtà. *de majeſtate aliquem poſtulare.*
Quererlarſi, lamentarſi, *queror, conqueror, expoſtulo, querimoniam de aliquo habere.*
Querimonia. V. Querela.
Querulo, lamentevole. *querebundus, querulus.*
Queſito, domanda. *quæſitum, interrogatio, petitio.*
Queſta. *hæc, iſta.* Queſta mattina. *hodie mane.* Queſta ſera. *hodie veſpere.* Queſta volta, per queſta volta. *nunc tantum.* A queſto modo. *modo.*
Queſte, num plur. *hæ, harum.*
Queſti, coſtoro. *hi, horum.* Queſti, ſing. *hic, hujus.*
Queſtionare, queſtione agitare, far queſtione, cioè contendere. *certo, decerto, contendo, altercor, diſputo, litigo.* Oſtinatamente. *certare pugnaciter.* Di parole. *altercari verbis.* Con calci, pugni, morſi, baſtoni, armi. *certare calcibus, pugnis, morſibus, fuſtibus, armis.*
Queſtione, e quiſtione, cioè diſputa, o lite. *quæſtio, lis, litis, diſputatio, controverſia.* Queſtione, dubbio, lite, o propoſta, intorno alla quale ſi dee diſputare. *quæſtio, controverſia.* Di coſe. *quæſtio, vel controverſia rei.* Di nome. *nominis controverſia, quæſtio de nomine.* Queſtione, riſſa. *rixa, æ.* Far queſtione. *rixor, aris.* Queſtioncella. *quæſtiuncula.*
Queſto, cioè queſta coſa. *hoc, id.* Per queſto. *ea re, ob eam rem, ideo, propterea, idcirco.* A queſto modo? *ita ne?*
Quetare. V. Quietare.
Qui. V. Qua. Qui ſta il tutto. *caput hoc eſt.* Qui ſta il fatto. *hic res agitur, in hoc res vertitur, hoc eſt rei ſumma.* Qui ſta la difficultà. *hoc eſt res difficultas.* Qui ſta l'importanza. *ſumma rei hæc eſt.*
Quietamente, pacificamente. *quiete, ſedate.*
Quiete, ripoſo. *quies, otium.*
Quietare, chetare, pacificare. *lenio, ſedo, placo, pacatum, vel quietum reddere, vel facere.* ...
Quietarſi, darſi pace, o quiete. *quieſco, requieſco, conquieſco, requieſco.* Per contentarſi. *acquieſco.* Per contentarſi. *permitto, mitto, quieſco.*
Quieto, cheto, pacifico. *quietus, mitis, tacitus.*
Quinci, di qui. *hinc.* Quinci e poco. *brevi, propediem.* Quinci avviene. *hinc fit.* Quinci, e quindi. *hinc, illinc.* Quinci dentro. *hinc intro.* Quinci a tre anni, *abhinc triennio, o triennium.* Così e mesi, e meſe. Quinci e quindici anni. *abhinc annos quindecim.* Quinci da man dritta. *hinc a dextera.* Quinci vicino. *hinc in proximo.* Quinci e diſtante. *hinc abiis.*
Quinci, per queſto luogo. *hac.* per lo ende. *propterea.*
Quindici, numero indeclinab. *quindecim.* Quindici volte. *quindecies.* A quindici a quindici. *quindeni, vel quindeni.* Quindici anni. *trieteris.*
Quindi, di là, o da quel luogo. *inde, illinc.*
Quindiceſimo. *decimuſquintus.*

Quin-

Digitized by Google

Quinquennio, ſpazio di cinque anni. *quinquennium.*

Quintadecima, creſcenza della Luna. *pleniluniom*, *vel* la quinta volta. *quintam*. Fu fatto Conſole la quinta volta. *Conſul quintum ſuffus eſt*.

quando ſignifica ordine, ſi dice. *quinto*, *&c.*

Quintana, legno ove vanno a ferire i giostratori. *meta*.

Quintavola. *tritavus*.

Quintarno. *ſcapus*.

Quinteſſenza. *perfecta vis rei*.

Quinto, numero. *quintus*, *a*, *um*.

Quitanza, o chetanza, ſcrittura, che fa il creditore al debitore, che lo paga, per ſua ſoddisfazione. *cautio*, *onis*. Con pagamento di denari. *apocha*, *a*. non con pagamento di denari, ma in altre guiſa. *acceptilatio*.

Quivi, in quel luogo. *ibi*, *illic*.

Quocere. V. Cuocere.

Quotidiano. *quotidianus*.

R

RAbbaruffare, metter in confuſione. *perturbare*, *turbare*.

Rabbia, infermità del cane, quando diventa rabbioſo. *rabies*, *ei*.

Rabbia, cioè collera grande. *furor*, *oris*, *animi exorbitas*, *rabies*, *ei*.

Rabbiare, arrabbiare. *Rabio*, *is*.

Rabbiarſi. *furentes iraſci*, *rabioſe furere*.

Rabbioſamente. *Rabide*.

Rabbioſo, pieno di rabbia. *Rabioſus*, *rabidus*. Rabbioſo, o grandemente adirato. *rabioſus*, *furens*, *iracundia fervens*, *furenter iratus*. Rabbioſetta. *rabioſulus*.

Rabbracciar, abbracciar di nuovo. *iterum*, *rurſus amplector*.

Rabbuffare, far rabbuffi, cioè riprendere bravando. *objurgo*. Bruſcamente. *aſpreius aliquem monere*. Dolcemente. *molliter*, *ut ajunt*, *brachio objurgare*. Rabbuffato. *objurgatus*.

Rabbuffo, rabbuffamento, canata. *objurgatio*, *admonitio dura*, *vel acris*.

Rabeſco, Arabeſca. *opus Arabicum*.

Raccapitolare. *Repeto*, *ſummatim repeto*.

Raccapricciare, cagionar orrore, o ſpavento. *terrorem incutere alicui*, *horrore aliquem perfundere*. Raccapricciarſe, o ricreder, o raccapricciarſi. *horreo*, *horreſco*. Raccapricciar tutto, o aſſai. *exhorreſco*, *exhorreſco*, *inhorreſco*, *perhorreſco*.

Raccapriccio. *horror*, *oris*.

Raccatare. *recupero*.

Raccendere, accender di nuovo. *denuo*, *vel iterum accendo*.

Racchetare, acquetare. *placo*, *as*, *ſedo*, *as*.

Racchetto, ſtrumento a modo di rete, per giuocare alla palla. *Reticulum*, *i*.

Racchiudere. *excludo*, *is*.

Raccogliere, radunare. *colligo*, *recolligo*, *compono*. Raccolto, adunato. *lectus*, *collectus*.

Raccolta, il raccogliere. *collectio*, *onis*.

Raccolta, il tempo di raccogliere i frutti della terra. *meſſis*, *is*. Di formento. *frumentatio*. Dell'uva. *vindemia*. Dell'olive. *oleitas*. De' frutti. *collectio fructuum*. Raccolta cattiva. *annona ſterilitas*, *annona ſterilis*. Scarſa. *annona gracilis*.

Raccolta, ritirata. *receptus*, *us*. Segno della raccolta. *ſignum receptus*. Sonar la raccolta. *receptui canere*, *receptui ſignum dare*.

Raccomandare. *commendo*, *as*. Raccomandare alcuno a bocca. *praeſens aliquem commendo*, *coram commendo*. Di buon inchioſtro, grandemente, e caldamente. *diligenter commendare*, *valde*, *tarime*. Freddamente, con poca, e leggiermente. *ſuſpenſa manu commendare*. Raccomandarſi ad alcuno. *conferre ſe in fidem alicujus*.

Raccomandazione. *commendatio*, *onis*.

Raccomandato. *commendatus*, *a*, *um*. Aver per raccomandato. *commendatum habere*.

Racconciare, acconciare. *reparo*, *interpolo*.

Racconciatore, o racconciatrice. *interpolator*, *interpolatrix*.

Racconſolare, conſolare. *ſolor*, *conſolor*, *alicui ſpem injicere*.

Raccontare, ridire. *commemoro*, *narro*, *recito*. Che non ſi può raccontare. *inenarrabilis*, *& le*.

Raccortare, o accortare, abbreviare. *immenuere*, *breviare*.

Racemo, grappolo d'uva. *racemus*.

Racono, animale alquanto più grande della lucerta. *lacertus*, *i*.

Racquiſtare, acquiſtar di nuovo, ricuperare il perduto. *Reparo*, *recipio*, *recupero*. Le forze. *vires recolligere*, *recuperare*, *convaleſcere a morbo*. La vita. *lumen recipere*. Il tempo perſo. *tempus amiſſum redimere*. L'amicizia. *recolligere benevolentiam*, *reconciliare gratiam*. Coſa, che ſi può racquiſtare. *reparabilis*, *& le*. Coſa, che non ſi può racquiſtare. *irreparabilis*, *& le*.

Racquiſto, o acquiſto. *adeptio*, *recuperatio*.

Raddirizzare. *dirigo*.

Raddolcire, addolcire. *lenio*, *delinio*.

Raddoppiare, addoppiare. *gemino*, *duplico*, *as*, *conduplico*. Raddoppiare l'allegrezza. *duplicare gaudium*. Raddoppiare affanni. *duplicare ſolicitudinem*.

Raddoppiamento. *duplicatio*, *conduplicatio*.

Rade volte, di raro. *Raro*, *rare*.

Radere. *Rado*, *dis*, *raſi*, *abrado*. Bene. *erado*. Intorno. *circumrado*. In mezzo. *interrado*. Spesso. *raſito*. Raderſi, paſſiv. *Rador*, *reis*.

Radicare, o radicarſi, far le radici. *Radiceſco*, *radicor*, *radices agere*, *comprehendo*, *radices agere*. All'ingiù. *Radices deorſum agere*. Radicato. *Radicatus*. Eſſere, o ſtare bene radicato. *altis niti radicibus*.

Radice, radica. *Radix*, *icis*. Piccola. *Radicula*. Con le barbucce. *Radix fibrata*. Che ha le barbe come capelli. *Radix capillata*. Radice, per rafano. *raphanus*, *i*. Chi ha molte radici. *Radicoſus*, *a*, *um*.

Radicchio, cicoria. *cichorium*, *ii*.

Radimadia, raſpatoia da far il pane. *Radula*, *le*.

Raditoio, legno da radere la miſura del grano. *baſtorium*, *ii*, *radius*, *ii*.

Raditura, raſſatura. *ſcobs*, *ſcobis*.

Rado, di raro. *Raro*.

Radunanza, adunanza. *conventus*, *concilium*.

Radunare, e ammaſſare. *contraho*, *coacervo*, *cogo*. Il Senato. *cogere Senatum*. L'eſercito. *contrahere copias*. Il popolo. *habere comitia*. Danari. *cogere*, *coacervare*, *congerere pecuniam*, *cumulare opes*. Radunar in un luogo. *contrahere in unum locum*.

Raffardellare. *ſuffarcino*, *conſarcino*. Raffardellato. *ſuffarcinatus*, *conſarcinatus*.

Raffermare, confermare. *affirmo*, *confirmo*.

Raffigurare. *agnoſco*, *is*.

Raffilare, levare, tagliare. *circumcido*, *extrema alicujus rei reſecare*.

Raffinare. *purifico*, *perficio*.

Raffio, rampino, graffio. *harpago*, *onis*.

Raffreddare, o affreddare. *perfrigero*, *refrigero*. Raffreddarſi. *frigeo*, *frigeſco*, *ſcis*. E per metafora, velo tardamente, o diceſi. *frigere*.

Raffrenare, ritenere. *Refreno*, *cohibeo*, *comprimo*, *compeſco*, *coerceo*.

Raffrontare, e affrontare. *invadere*. Per riſcontrare. *offendere*.

Raffrontarſi, aſſomigliarſi. *convenio*, *is*.

Ragazze de' ſoldati. *calones*, *lixo*.

Ragazzo, garzone. *famulus*, *li*. Di meretrici. *aquariolus*, *li*.

Raggelare, o gelare. *gelo*, *as*.

Ragghiare, come fanno gli aſini. *Rudo*, *dis*.

Raggia, ſorta di peſce. *ſquatina*.

Raggio. *Radius*, *ii*. Mandar fuori i raggi. *Radio*, *dias*. Pieno di raggi. *Radioſus*, *a*, *um*. (*dii*.

Raggi di fuoco. *ignes miſſilis*. Raggio della ruota. *Radius*,

Raggiugnere, cioè arrivare alcuno. *aſſequor*.

Ragguagliare alcuno di qualche coſa, e ne avviſarlo. *facere alicui*, *certiorem*, *commonefacere*. Per ugualiare. *exaequare*.

Ragguaglio. *omnium*, *nuncius*. (*re*.

Ragia, umor viſcoſo, ch'eſce dal pino. *reſina*.

Ragionamento. *ſermo*, *colloquium*. Venire a ragionamento. *in congreſſum*, *vel colloquium venire*. Indur a ragionamento. *ſermonem inferre*.

Ragionare, diſcorrere parlando. *loquor*, *alloquor*, *colloquor*, *ſermocinor*, *ratiocinor*. Ragionar con alcuno. *ſermonem cum aliquo habere*, *vel conſerere*. Ragionar da piacere. *fabulor*, *aris*.

Ragionato, o Computiſta. *actor ſummarum*, *a rationibus*.

Ragioncella. *Ratiuncula*, *levis cauſa*.

Ragione, potenza dell'anima, e prudenza. *ratio*, *onis*, *prudentia*, *o*. uſo di ragione. *rationis uſus*. Aver uſo di ragione. *ſapio*, *is*, *animanti*, *rationi uti*. Chi ha uſo di ragione. *Ratione utens*.

Ragione, cauſa, argomento. *Ratio*, *cauſa*, *argumentum*. Aver ragione. *aequam cauſam habere*. Hai ragione di rallegrarti. *eſt*, *quod gaudeas*. Non v'è ragione, per la quale. *non eſt cauſa*, *cur*, *non eſt*, *cur*. Dir la ſua ragione. *cauſam dicere*. Dir la ſua ragione in prigione. *dicere cauſam in vinculis*, *vel ex vinculis*.

Ragione, o il dovere. *jus*, *juris*. Con ragione. *merito*, *jure*, *juſte*, *non ſine cauſa*. Senza ragione. *temere*. Aditarſi con ragione. *jure iraſci*.

Ragione, giuſtizia, magiſtrato. *jus*, *juris*. Chiamare in ragione. *in jus vocare*. Tener ragione. *jus dicere*.

Ragionevole. *Rationalis*, *compos*, *vel particeps rationis*, *mentis capax*. Ragionevole, o giuſto. *aequus*, *rectus*, *rationi congruens*, *conſentiens*, *conſentaneus*, *&c.*

Ragionevolmente. *jure*, *recte*, *non injuria*, *merito*.

Ragioniere, chi rivede i conti. *a rationibus*, *calculator*, *ratiocinator*.

Ragna, rete da pigliar uccelli. *caſſis*, *plaga*, *rete*, *is*.

Ragno animale. *araneus*, *i*, *aranea*, *a*.

Ragno picciolo. *araneola*. Tela di ragno. *aranea*, *a*.

Ragno, peſce. *draco marinus*, *araneus*.

Ragoſta, gambaro groſſo di mare. *locuſta*, *a*.

Ragunare, radunare. *colligo*, *cogo*.

Rai. *radii*.

Rallegrare, o allegrare uno. *hilaro*, *exhilaro*, *laetifico*, *afficere gaudio*, *laetitia*.

Rallegrarſi. *hilareſco*, *hilaror*, *laetor*, *gaudeo*. Rallegrarſi molto. *pergaudere*. Infinitamente. *immortaliter gaudere*. In ſe ſteſſo, ſenza moſtrarlo. *in ſinu gaudere*. Con altri. *gratulor*, *aris*. Rallegrarſi del bene, e attriſtarſi del male. *laetari bonis rebus*, *& dolere contrariis*. Dell'altrui conſolazione. *alterius gaudere gaudio*. Dell'altrui male. *alienis gaudere doloris*. Vanamente, o ſenza cauſa. *duci falſo gaudio*, *frui aſſuta falſi gaudii*.

Rallentamento. *Relaxatio*, *laxitas*, *remiſſio*.

Rallentare, render lento. *laxo*, *as*, *relaxo*, *remitto*, *is*. La briglia. *habenas remittere*.

Rallentare, o ſminuire. *minuo*, *diminuo*, *remitto*. Rallentare la fatica. *Remittere laborem*.

Rama, ramo. *ramus*.

Rama, peſca. *cyprinus*, *ni*.

Ramaiuolo, ſtrumento da cavare il brodo dal pignatto. *cochlear*, *aris*, *ligula*, *a*, *trudicula*, *a*.

Ramarro. *ſtellio*, *nis*, *lacertus viridis*.

Ramatella, ramicello. *ramulus*.

Rame, metallo. *os*, *aeris*, *cuprum*.

Ramette, ramicello. *Ramulus*.

Ramingo. *vagus*, *profugus*.

Rammaricamento, dolore, doglienza. *angor*, *dolor*, *cruciatus*, *queſtus*, *conqueſtus*, *conqueſtio*, *expoſtulatio*.

Rammaricarſi, dolerſi. *angor*, *conficior curis*, *queror*.

Rammarichevole. *dolens*, *maeſtus*, *querulus*.

Rammarico. V. Rammaricamento.

Rammembranza. *Recordatio*, *memoria*.

Rammembrare. *Recordor*, *memini*.

Rammemorare. *commemoro*, *memoro*, *as*.

Rammemorarſi, ricordarſi. *Reminiſcor*, *recordor*.

Rammemorazione, o ricordanza delle coſe paſſate. *Recordatio*, *commemoratio*.

Rammentare, ridurre a memoria. *commemoro*.

Rammentarſi. *meminiſſe*.

Rammentatore. *commemorator*.

Ramo d'albero. *Ramus*, *i*, *brachium*, *ii*. Ramo di palma. *ſpadix*, *icis*. Ramo delle viti. *ducamentum*, *ducamen*. Ramo inutile tagliato. *ramale*, *lis*. Ramo, che diventa albero. *ramus arboreſcens*. Ramo da piantare. *talea*, *a*. Ramo da incalmare. *calamus*, *i*, *ſurculus*, *i*.

Ramoſo. *Ramoſus*, *a*, *um*.

Ramolaccio, radice nota. *armoracia*, *a*.

Rampante. *Repens*, *adrepens*.

Rampare, rampegare. *Repo*, *adrepo*.

Rampicone. *harpago*, *onis*.

Rampinato, pieno di rampini. *aduncus*, *oduncus*, *uncinatus*.

Rampino, uncino. *uncus*, *ci*.

Rampogna. *objurgatio*, *caſtigatio*, *reprehenſio*.

Rampognare. *objurgare*, *caſtigare*, *reprehendere*.

Rampollo, picciola vena d'acqua ſorgente dalla terra. *ſcatebra*. Per quel ramicello, che mettono gli alberi. *germen*, *ſurculus*, *ſoboles*.

Rana, animale. *Rana*, *a*. Far la voce delle rane. *coaxo*, *as*.

Rancidetta. *ſubrancidus*, *a*, *um*.

Rancido. *Rancidus*, *ſituſidus*. Alquanto rancido. *rancidulus*.

Rancio, color giallo. *croceus*, *a*, *um*.

Rancore, odio interno, e celato. *odium inteſtinum*, *internum*, *penitus inſitum*.

Randa, ſtrumento. *baſtrenum*, *ii*.

Randello, baſton corto, e curvo. *baculus*, *vectis*.

Ranganella, ſtrumento per la Settimana Santa. *crepitaculum ligneum*.

Rannato. *lixivium*.

Rannicchiare. *ſe ſe contrahere*.

Ranno. *lixivia*, *lixivium*.

Ranocchia. *Rana*.

Ranocchio zantarela. *calamita*, *a*.

Rapa, frutto della terra, noto. *Rapum*, *i*.

Rapace, dato alle rapine. *Rapax*, *acis*.

Rapacità. *Rapacitas*, *atis*.

Rapidamente, velocemente. *Rapide*.

Rapido, ſpedito, veloce. *celer*, *rapidus*.

Rapimento. *Raptio*, *onis*, *ereptio*, *raptus*.

Rapina. *Raptus*, *rapina*, *raptum*, *raptio*.

Rapire, tor per forza. *Rapio*, *is*.

Rapito. *Raptus*, *ereptus*.

Rapitore. *Raptor*, *ereptor*.

Rapo del viſo, guancia. *Raga*, *a*.

Rappacificare uno con un altro. *alicui gratiam reconciliare*, *componere gratiam inter aliquos*.

Rappacificarſi. *in gratiam redire cum aliquo*.

Rappacificato. *Reconciliatus*, *a*, *um*.

Rappezzare, racconciare. *ſarcio*, *is*, *reſarcio*.

Rappezzatore di panni. *ſarcinator*, *oris*.

Rappigliare. *cogere*, *coagulare*.

Rapportare. *affero*, *ers*, *deſero*, *refero*.

Rapportatore. *delator*.

Rapporto. *delatio*, *relatio*.

Rappreſentare, moſtrare. *exhibeo*, *es*. Rappreſentare i ſuoi conti. *exhibere rationes*.

Rappreſentare, raſſomigliare. *Repraeſento*, *as*. Rappreſentare la perſona d'alcuno. *alicujus perſonam gerere*. Rappreſentar in comedia. *ago*, *is*.

Rappreſentatori. *actores*, *um*.

Rappreſentazione. *memoria*, *repraeſentatio*.

Rappreſſarſi. *iterum accedere*.

Rarefare. *Rareſacere*.

Raro, di raro, di rado. *Raro*, *rare*.

Raro, aggett. *Rarus*, *a*, *um*. Divenir raro. *Rareſco*, *ſcis*.

Rarità. *Raritas*, *atis*.

Raſare, ovvero radere. *Raſito*, *as*, *rado*, *is*.

Raſchiamento, ſputare con difficoltà. *ſcreatus*, *us*.

Raſchiare. *Rado*, *is*.

Raſchiatura, limatura. *ſcobs*, *bis*.

Raſcrugare. *ſicco*, *as*.

Raſa, o ragia, graſſo, e umore dell'albero. *alburnum*, *reſina*.

Raſente, avverb. *prope*.

Raſo, drappo di ſeta. *ſericum raſum*, *vel raſile*.

Raſo, aggett. *Raſus*, *a*, *um*. mezzo raſo. *ſemiraſus a*

Raſoio. *novacula*, *a*.

Raſoraſo, lo ſteſſo che raſente. *prope*, *proxime*.

Raſpa, o lima. *ſcobina*, *a*.

Raſpare, grattare. *ſcalpo*, *is*.

Raſpaiuola, raſtuole. *Radula*, *a*.

Raſpato, vino. *vinum acinaceum*, *& vinum vellicans*.

Raſſatura. *ſcobs*, *obis*.

Raſſegna. *luſtratio exercitus*, *recenſio*.

Raſſegnare, per conſegnare, reſtituire. *Reddo*, *reſtituo*. Per far la raſſegna di ſoldati. *Recenſere exercitum*.

Raſſembrare, parere. *videor*, *repraeſento*.

Raſſerenare, ſchiarire. *ſereno*, *clarifico*.

Raſſettare. *compono*, *is*, *concinno*, *as*.

Raſſicurare, aſſicurare. *ſecurum reddere*, *facere*.

Raſſicurarſi. *tutum eſſe*, *ſecure verſari*.

Raſſodare. *ſolidum*, *vel firmum reddo*.

Raſſomigliare. *ſimilem eſſe*.

Raſſottigliare. *imminuo*, *tenuo*, *as*.

Raſtelli, che ſi tengono avanti le porta. *tranſenna*, *cataracta*.

Raſtrello, ſtrumento villeſco. *Raſtrum*, *ſtri*. nel plur. ſi dice. *Raſtra*, *a raſtri*.

Rato. *Rata*, *pars*, *portio*.

Ratificare, confermare. *Ratum habere*. Ratificare la dote. *firmare dotem*.

Rattenere. *retineo*.

Rattemperare. *tempero*, *moderor*. Rattemperarſi. *ſibi temperare*, *abſtinere*.

Rattenere. *cohibeo*, *compeſco*.

Rattezza, ſalita. *aſcenſus*, *us*. Per velocità. *celeritas*.

Ratto, il luogo alto. *arduus*, *altus*. Per veloce. *velox*, *celer*.

Ratto, preſto. *Rapim*.

Ratto ratto, e preſto preſto. *ocyſſime*.

Rattoppare, rappezzare. *Reſarcio*.

Rattore, rapitore. *Raptor*.

Rattrapparſi. *membris capi*.

Rattrappato. *membris captus*.

Rattretto, Rattrappato. V.

Rattriſtare. *triſtitia afficere*.

Ratture, rapimento. *Raptus*, *raptio*.

Ravano, e ravanello. *Raphanus*, *ni*.

Ravattoo, gardelino. *atredula*, *a*.

Raucitare, o arrochire. *Rauceo*, *rauceſco*.

Raucità della voce. *Raucitas*, *atis*.

Rauco, e roco. *Raucus*, *a*, *um*.

Raunare, ragunare. *colligo*, *cogo*.

Ravve,

Ravvederſi, accorgerſi. *ſentio, animadverto.*
Ravvederſi. *Redire ad bonam frugem, vel ſanitatem, ad bonam frugem ſe recipere, reſipere, reſipiſcere.*
Ravviarſi, cioè metterſi in via. *ingredi in viam.*
Ravvicinare, e avvicinare. *Propinquo, as.*
Ravviſare. *ſentio.* Per raffigurare. *agnoſco.*
Ravvivare, dar vita. *ad vitam revoco, reſuſcito.*
Ravvivare, cioè riprendere vita. *Reviviſco.*
Ravvoglimento. *Involutio, involucrum.*
Ravvogliere, circondare. *involvo, vis, revolvo, circumvolvo.*
Ravvoglio, inviluppo. *involucrum, cri.*
Ravvolto, attorniato. *involutus, a, um.*
Razza, peſce. *ſquatina, a.*
Razza, ſtirpe. *genus, ſpecies.*
Razzi, arazzi, tappezzeria. *aulaa, orum.*
Razzi, raggi. *Radii, orum.*
Re, Principe, Signore. *Rex, Regis.*
Re degli uccelli. *trochilus, regaliolus, vel regaviolus.*
Reale, pertinente a Re. *Regius, regalis, regificus, baſilicus.*
Real pompa. *Regificus luxus.*
Realmente, da Re. *Regie.* Per in Realtà. *Revera.* Realiſſimamente. *veriſſime.*
Reame, regno. *Regnum, gni.*
Raſſumere, ripigliare. *Reſumo, iterum ſuſcipio.*
Reatino, uccello noto. *Regaviolus.*
Rebecchina, ſtrumento da ſonare. *pandura, ræ, crotalare.*
Rebellarſi. *deficere.*
Rebellione. *defectio, onis, rebellio, onis.*
Rebello. *Rebellis.*
Recare, portare, dare. *affero, reddo.* Recare in luogo di pigliare, come recarſelo in braccio. *capio, is, accipio, is.*
Recarſi in ſe ſteſſo. *Intendere animum ſuum, ſecum conſulere, inire conſilium cum animo ſuo, reputare, attendere, examinare, perpendere.*
Recattiere, regattiere. *propola.*
Recente, freſco, di nuovo. *Recens, novus.*
Recentemente. *Recens, recenter.*
Recedere, vomitare. *vomere.*
Recettacolo. *Receptaculum, li.*
Recetto, ricetto. *Receptaculum.*
Recidere, tagliare. *Recido, is.*
Recidivo. *Recidivus.*
Recinto, ricinto di muro. *ambitus, us.*
Recipe, ricetta. *Ratio medicina faciendæ.*
Reciproco, coſa, che ritorna d'onde parte. *Reciprocus, a, um.* Per corriſpondere. *Reciprocus, mutuus.*
Recita. *Recitatio, actio.*
Recitare, dire a mente, e leggere in alta voce. *Recito, as, pronuntiare memoriter, reddere memoriter, narrare memoriter.* A parola per parola. *Reddere totidem verbis, iiſdem verbis reddere.* Recitar la lezioni a mente. *prælectionem memoriter reddere, vel pronuntiare.* Recitar, o farſun'orazione. *declamare, habere orationem.* Recitar la commedie. *agere comœdiam.* Recitator di commedie. *actor, oris, hiſtrio, onis.*
Recitatore. *Recitator, actor.*
Reclamare, contraddire. *Reclamo, as.* Per far lamento. *expoſtulare, conqueri.*
Reclute. *ſupplementum.*
Reclutare. *ſupplementum ſcribere, ſupplere.*
Recopiare, ricopiare. *deſcribo.*
Recreare, ricreare. *Recreo.*
Recuperare, ricuperare. *Recipere, recuperare.*
Recuſare, ricuſare. *Recuſo, renuo.*
Redarguire, riprendere. *Reprehendo, redarguo.*
Redenzione. *Redemptio, onis.*
Redentore. *Redemptor.*
Redimere, riſcattare. *Redimo.*
Redine della briglia del cavallo. *habena, æ, habenæ, arum.*
Redintegrazione. *Reparatio, in integrum reſtitutio.*
Redificare, edificar di nuovo. *Reædifico, as.*
Refe, il filo da cucire. *filum, li.*
Referire, riferire. *Refero, narro.*
Referendario, ſpia. *explorator, delator.*
Refettorio. *triclinium, cœnaculum, cœnatio.*
Refezione. *Refectio.*
Refiutare, rifiutare. *Reſpuo.*
Refiziare. *Reficio, recreo.*
Reflusso. *refluus curſus.*
Refrigerarſi, rinfreſcarſi. *Refrigeror, aris.*
Refrigerio, conforto. *ſolatium, ii, refrigeratio, recreatio.*
Refrigeratorio. *Refrigeratorius, a, um.*
Refugio, o rifugio. *Refugium, profugium, aſylum.*
Regalare, preſentare. *largiri, munerari.*
Regale, da Re. *Regius, regalis.*
Regalmente. *Regie.*
Regalo. *munus, donum.*
Regattiera, rivenditor di robe vecchie. *Propola, æ.*
Reggere, governare. *guberno, rego, moderor.*
Regger la carretta, o cocchio. *aurigor, aris.*
Reggere la ſpeſa, cioè ſopportare. *tolerare ſumptus.*
Reggerſi a modo d'altri. *ad aliorum arbitrium, o voluntatem vivere, alieno more vivere, alterius conſiliis obſequi.*
Reggerſi, ſtar in piedi. *ſtare.*
non reggerſi diritto in piedi. *titubo, bas.*
Reggia, abitazione del Re. *Regia, aula.*
Reggimento, governo. *Regimen, gubernatio.*
Reggitore, e rettore. *Rector, moderator, gubernator, præfectus.*
Reggitrice, *gubernatrix, moderatrix, rectrix.*
Regina, o Reina. *Regina, æ.*
Regione. *Regio, onis.*
Regiſtrare. *deſcribo, in acta refero.*
Regiſtro. *Regeſtum, acta.*
Regnante. *Regnator, oris.*
Regnare, governare, e amminiſtrare il regno. *Regno, as.*
Regno, e reame. *Regnum, gni.*
Regola, norma, ordine di ben'oprare. *Regula, læ.* Saper bene le ſue regole. *diſciplina ſua legere percallere.* Senza regola. *abnormis, exlex.*
Regolare, dar regola, ordinare. *dirigo, is, rego, moderor.* Regolato. *moderatus, temperatus.* Regolato nel parlare. *moderatus in ſermone.*
Regolarmente, ſecondo la regola, *ex lege, aut regula, ad regulam.*
Regolatamente. *modice, moderate.*
Regolatore. *director, moderator.*
Regolizia, erba. *glycyrrhiza.*
Regolo, picciol Re. *Regulus.* Per iſtrumento da tirar linee. *Regula.*
Regreſſo, facoltà di ricuperare. *Regreſſus.*
Reina. *Regina.*
Reintegrare. *Redintegro, in integrum reſtituo.*
Reità colpa. *culpa.*
Reiterazione. *iteratio, reiteratio.*
Reiterare, replicare. *itero, as, repeto, is.*
Reillo, o Re degli uccelli. *trochilus, rex avium.*
Relaſſare, allargare, rimettere. *Relaxo, as.*
Relaſſare qualche coſa ad alcuno. *Remittere aliquid alicui.*
Relaſſato. *laxatus, relaxatus.*
Relaſſazione, relaſſamento, cioè allargamento, traſcorrimento. *Relaxatio.* Di fatica. *laxamentum, i, remiſſio laboris.*
Relativamente. *Ratione habita.*
Relativo. *Relativus.*
Relazione, rapportamento. *Relatio, onis, relatus, us.*
Religione. *Religio, onis, cultus divinus.* Religione di Monaci, o Frati. *Ordo Religioſus.* Che oſſerva la ſua Regola. *Religioſus Ordo, diſciplina ſuæ, legumque conſervator.* Religione approvata. *Religioſus Ordo rite comprobatus.*
Religioſamente. *Religioſe.*
Religioſo. *Religioſus, a, um.* Farſi religioſo. *Deo ſeſe religioſum in ſervitutem dicare, totum ſe Deo conſecrare.*
Reliquie, avanzo di qualche coſa. *Reliquia, arum.* De' Santi. *Sacræ Reliquiæ, Divorum, vel Sanctorum reliquia.*
Reliquiario. *Sacrarium, Reliquiarum ſacrarum repoſitorium, capſa, capſula.*
Rema, catarro. *pituita.*
Remare, vogare. *Remigo, as, navigium remo, aut remis agere, ſubigere, impellere, propellere.*
Rematore, remigante. *Remex, igis.*
Remigazione. *Remigatio, remigium.*
Remaſticare, maſticar di nuovo. *Remando, dis, rumino.*
Remaſuglie, cioè le avanzature. *Reliquia, arum.* Remaſuglie del paſto. *Reliquia cœnæ.*
Remedio. *medicina, æ, remedium, ii.*
Reminiſcenza, ricordanza. *Reminiſcentia, recordatio.*
Remiſſione, perdono. *venia, remiſſio.*
Remiſſorare. *Remetior, iris.*
Remo, ſtromento navale. *Remus, mi.*
Remora, peſce. *Remora, æ, echeneis, idis.*
Remoto, lontano. *Remotus, disjunctus.*
Remunerare, ricompenſare. *Remuneror, gratiam refero.*
Remunerazione. *Remuneratio, merces, præmium, viciſſitudo officiorum.*
Remunerato. *præmio affectus.*
Remurchiare, tirare una nave legata all'altra. *Remulco trahere.*
Rena, e arena. *arena, ſabulum.*
Renaglie, parabola. *ambages, gum.*
Rendere, reſtituire. *Reſtituo, reddo, is.*
Rendere il cambio, ben per bene. *Referre gratiam, vel referre parem gratiam.*
Rendere pane per focaccia, render il contraccambio. *par pari referre.*
Rendere ben per male. *beneficium pro maleficio referre.*
Rendere il guiderdone. *Remunerari aliquem.*
Rendere grazie, ringraziare. *agere gratias.*
Render conto, o ragione di qualche coſa. *alicujus rei rationem reddere, tanſam reddere.*
Rendere buon odore. *Redoleo, ſuaviter olere.*
Rendere onore, onorare. *honoro, as.*
Rendere lo ſpirito. *animam efflare.*
Rendere, fruttare. *Reddo, is.*
Render cento per uno. *fœnus cum centeſima fruge reddere.*
Rendere frutto. *ferre fructum, ferre fruges, præbere fructum.*
Rendere teſtimonio. *teſtimonium dare, & teſtimonium impertiri.*
Renderſi. *deditionem facere, dare manus, ſe dedere.*
Rendevole. *ſequax, lentus, flexilis.*
Rendimento. *Redditio, reſtitutio.*
Rendimento di grazie. *gratiarum actio.*
Rendita, entrata. *cenſus, us, proventus.*
Renditore. *Reſtitutor.*
Renella, male. *calculus.* Chi ne patiſce. *calculoſus.*
Renga, il luogo, dove ſi fa renga. *concio, roſtra, pulpitum.*
Rengatore, colui, che renga. *concionator, actor.*
Rengare, concionare in renga. *aſcendere in roſtra ad concionandum.*
Reni, parti della ſchiena. *Ren, renis.* aver male di reni. *laborare ex renibus.*
Renitente. *contumax, repugnans.*
Renitenza. *Repugnantia, contumacia.*
Renoſo, di rena. *arenoſus.*
Renſa, tela ſottile. *byſſus, ſi.*
Renunziare, rifiutare. *Recuſo, repudio.* Renunziar una provincia. *Recuſare provinciam.* Renunziare l'officio. *abdicare ſe magiſtratu.*
Reo, ſoſtant. *Reus, ſons.*
Reo di furto. *furti reus, vel de furto.*
Reo per un altro. *pro alio reus ſuppoſitus.*
Reo, aggett. triſto, o colpevole. *improbus, nocens, nequam.*
Reobarbaro. *Rhabarbarum.*
Repentaglio, riſchio. *periculum, diſcrimen.*
Repentinamente, ſubitamente. *Repente, repentino, ſubito.*
Repentino, ſubito. *Repentinus, a, um.*
Repertorio. *index, catalogus, repertorium.*
Repettinato. *Repexus, a, um.*
Repetitore ſottomaeſtro. *hypodidaſcalus.*
Replicare, ripetere. *itero, as, repeto, is.* Replicare da capo. *rem a capite arceſſere.* Per non replicar da capo. *ne longe abeam.*
Replicazione. *Repetitio, iteratio.*
Reprimere, raffrenare. *cohibeo, es, reprimo, is.*
Reprimere il furore del popolo. *populi impetum reprimere.*
Reprobo. *nequam, improbus.*
Repubblica. *Reſpublica.*
Repugnante, chi repugna. *adverſus, adverſarius, repugnans.*
Repugnare, e ripugnare. *Repugno, obſto, adverſor.*
Repugnanza, contrarietà. *Repugnantia, æ.*
Repulſa. *Repulſa, æ, rejectio, onis.*
Repulſare, rifiutare. *Repulſo, as, repello, lis.*
Repurgare, purgar di nuovo. *Repurgo, as.*
Reputare, e riputare. *æſtimo, exiſtimo.*
Reputare uno da aſſai. *aliquem magnifacere, magno æſtimare.*
Reputarſi da più degli altri. *præponere ſe aliis.*
Reputazione, e riputazione. *exiſtimatio, auctoritas, dignitas.* Reputazione offeſa. *exiſtimatio violata.*
Requie, ripoſo. *Requies, otium, quies.*
Requiſizione, iſtanza. *petitio, onis.*
Reſcritto, riſpoſta che ſcrive il Principe ſotto i memoriali. *Reſcriptum.*
Reſcrivere. *Reſcribo, bis.*
Reſerrinare. *Reſero, ras.*
Reſidente, cioè Ambaſciatore. *legatus.* Reſidente, per governatore di provincie. *Prætor.*
Reſidenza. *ſedes.* far reſidenza. *Reſidere.*
Reſiduo, ſoſt. avanzo. *Reliquum, i, reſiduum, i.*
Reſiduo, agget. *Reliquus, reſiduus.*
Reſiſtere. *Repugno, reſiſto, obſiſto.*
Reſiſtente, che reſiſte. *pertinax, refractarius.*
Reſiſtenza. *Repugnantia.* Far reſiſtenza. *Refutare, reprimere, retundere, frangere. Opponere ſe cupiditati, libidini alicujus. Occurrere, obviam ire, impedimento eſſe, impedimenta objicere, modum ſtatuere.*
Reſolvere, deliberare. *delibero, ſtatuo, conſilium capio.*
Reſoluzione. *deliberatio, conſilium.*
Reſpingere, e ſpingere. *Retrudo, repello.*
Reſpirare, riſiatare, cioè attrarre l'aere, e rimandarla fuori. *ſpiro, reſpiro, ſpiritum ducere, animam ducere.* Senza reſpirare. *ſine interſpiratione.*
Reſpiro, e reſpirazione. *Reſpiratio, anhelitus, us, ſpiritus.* Alquanto difficile. *dyſpnœa.* Chi patiſce di tal reſpirazione. *dyſpnoicus, aſthmaticus.* Molto difficile, o aſma. *ſuſpirium, anhelatio, difficultas ſpiritus, vel ſpirandi.* che ſi fa col collo dritto. *orthopnœa.* impedire la reſpirazione. *ſpiritum intercludere, interclud ere, præcludere.*
Reſponſorio, particella degli Officj Divini. *Reſponſum.*
Reſta, i fili, o ſpine delle biade nella ſpica. *ariſta, æ.* Reſta di aglio, o cipolle. *Reſtis, is.*
Reſta, che. *ſupereſt, at, reliquum eſt, ns.* Il reſtante. *reliquus, a, um, reſiduus, a, um.* Del reſtante. *ceterum, de reliquo, de cætero, quod reliquum eſt.*
Reſtare, avanzare. *ſupero, ſuperſum.* per rimanere. *maneo, remaneo, reſto.* Per ceſſare. *deſino, ceſſo.* per me non reſta. *per me non ſtat.* reſtare in alcuno l'amor verſo un altro. *reſidere amorem in aliquo erga alium.* Reſtare in qualche luogo. *ſubſiſtere in aliqua loco.*
Reſtaurare, o riſtorare. *reſtauro, inſtauro.*
Reſticciuolo, come di danari. *paxillum nummorum.*
Reſtio, cavallo, che nõ vuol andar avanti. *equus refractarius.*
Reſtituire. *reſtituo, is, reddo, is.* Reſtituzione. *redditio, reſtitutio.*
Reſto, rimanenza. *quod reliquum eſt.* Reſti. *reliqua.* Reſti liquidi. *reliqua explicata.*
Reſtringere. *aſtringo, coarcto, coarcto.* per ridurre in breve. *in arctum contrahere.*
Reſtringerſi. *in arctum ſe colligere.*
Reſuſcitare, e riſuſcitare. *ad vitam revocare.*
Reſurrezione. *reſurrectio.*
Retaggio, eredità. *hæreditas.*
Rete, coſa fatta a maglie. *rete, is, caſſis, is.* da pigliar uccelli. *rete aviarium.* da peſcare. *reticulum, o.* da pigliar fiere. *plaga, arum.*
Rete ſopra acqua. *tragula, a.* che ſi getta in fondo. *rete, jaculum, funda, a.* da trar il peſce dalla naſſa. *ſagena, æ.* Rete del capo, cuffia. *reticulum, c.* Reticella, rete picciola. *reticulus, reticulum.* fatto a modo di rete. *reticulatus, a, um.* facitor di rete, *opifex retiarius.* pigliar con la rete. *irretio, is.* Rete degl'inteſtini. *omentum, i.*
Retribuzione, ricompenſa. *remuneratio, retributio, compenſatio.*
Retrocamera. *conclave, is.*
Retrocedere. *retrogradi, retraire, retrocedere.*
Retrocedimento. *retroceſſus, us.*
Retroguardia, o retroguardo. *extremum agmen.*
Rettamente. *bene, recte.*
Rettificare, purgare, migliorare. *purgo, purifico, rectum efficio.*
Rettitudine, bontà. *rectum, æquitas, juſtitia.*
Rettore, chi regge. *rector, oris.* Rettoria. *regimen.*
Rettore, rettorico, maeſtro, che inſegna rettorica. *rhetor, oris.*
Rettorica, ſcienza di ben dire. *rhetorica, a, ars, vel facultas oratoria, ſcientia bene dicendi.* Libro di Rettorica. *rhetorica, orum.*
Rettoricamente. *rhetorice, rhetorice more.*
Rettorico, aggett. *rhetoricus, a, um.*
Revelare, rivelare. *revelo, detego.*
Revelazione. *revelatio, manifeſtatio.*
Revendere, rivendere. *revendo, is.*
Reverendo, venerabile, degno di eſſer riverito. *reverendus, venerandus.*
Reuma, catarro. *rheuma, tis, diſtillatio, onis.*
Reumoſo. *rheumaticus.*
Rezzo, luogo ombroſo, e freſco. *umbra.*
Rezzola, rete da teſta per le donne. *reticulum, li.*
Riamare, amare chi ama. *redamo, as.*
Riandare, eſaminar di nuovo. *recognoſco.*
Riaſſumere, ripigliare. *repeto, reſumo.* riaſſumere da principio. *alte, & longe repetere.*
Riavere, *recupero.*
Riaverſi, riſanarſi. *convaleſco, me recipio.*
Riavolo, ſtrumento, col quale ſi tirano fuora le coſe dal forno, ed anche le bragie. *rutabulum, li.*
Ribadire, ribattere. *retorquere, repercutere.*
Ribaldaglia, moltitudine di ribaldi. *improborum manus.*
Ribaldello, *improbulus, a, um.*
Ribalderia. *flagitium, improbitas, ſcelus, nequitia.*
Ribaldo, ſcellerato. *improbus, nefarius, ſceleſtus, ſceleroſus.*
Ribaltare. *evertere.*
Ribalzo, il ſecondo ſalto, che fa la palla. *ſaltus ſecundus.*

Digitized by Google

Ribandire, richiamar dal bando. *revocare ab exilio*. Ribattere, ripercuotere, *repercutio, is*. Ribattere alcuno nel diſputare, o contendere. *refellere aliquem in diſputando, in contentione, in ſermone*.

Ribellare, attiv. *ad rebellionem impellere*. Ribellare, neutr. e ribellarſi. *rebello, as, diſciſco, is, deficio, is*. Ribellar di nuovo. *iterum deficere a fide*.

Ribellione. *defectio, onis*.

Ribello. *rebellis, defector*.

Rimbombare, riſonare. *reſono, reboo, as*.

Rimbombante. *reſonans, antis, ſonorus*.

Rimbombo, riſuono. *ſonitus, us*. delle api. *bombus, bi*. di parole. *ſonitus verborum*. di tamburo. *ſonitus tympani*. di tromba. *ſonitus tubæ*.

Ribrezzo, o riprezzo. *horror, tremor*.

Rabbuffare. *objurgo, as*. Rabuffo. *objurgatio*.

Ributtare, ſpingere in dietro. *rejicere, fugare, repellere*.

Ricadere. *recido, is*.

Ricaduta, ricadimento. *iteratus caſus*.

Ricaduto. *recidivus*.

Ricalcitrare, trar de' calci. *recalcitro, as*.

Ricamare. *pingere acu, variare acu, intexere acu, Phrygium opus facere*.

Ricamato. *acu pictus, Phrygio opere elaboratus*.

Ricamatore. *Phrygio, onis, acu pictor*.

Ricamo. *opus Phrygium*.

Ricambiare, ricompenſare. *remunerari, reſpondere beneficiis, beneficia beneficiis compenſare*.

Ricantare. *recino, nis, recanto, tas, palinodiam canere*.

Ricapitare, dar ricapito. *accuro, as, vel dirigo*.

Ricapito, indirizzo. *cura*.

Ricapitolare. *ſummatim repetere, dicta iterare*.

Ricapitolazione. *epilogus, ſumma capita*.

Ricaſcare, ricadere. *recido, dis*.

Ricchezza, e ricchezze. *divitiæ, opes, facultates*.

Riccio, animale noto. *echinus*.

Riccio, peſce, detto da altri encino. *echinus marinus*.

Riccio, coperta delle caſtagne. *echinus*.

Riccio, capello creſpo. *cincinnus*.

Riccio, chi ha capelli torti. *criſpus, a, um*.

Ricciutello. *criſpulus, ſubcriſpus*.

Ricciuto, riccio. *criſpus*.

Ricco. *dives, locuples, lautus, opulentus, fortunatus, firmus ab opibus, fortunæ bonis affluens, abundans, aut opibus pollet, cui res familiaris ampla eſt, cui multum fortuna largita eſt, de ſuis bonis impertivit, communicavit, qui multum poſſidet divitiarum*.

Richiedere, richiedere. *poſtulo, as, peto, is*.

Ricercare, inveſtigare. *quæro, is, requiro, veſtigo, perveſtigo*.

Ricercare ſervizi ad alcuno. *deſiderare officia ab aliquo*.

Ricercare da alcuno. *quærere ex aliquo, vel de aliquo*.

Ricercare il conſiglio d'alcuno. *acquirere conſilium alicujus*.

Ricercare lettere d'alcuno. *ab aliquo literas requirere*.

Ricercata nel ſonare. *proluſio, præcentio, præludium*.

Ricetta del medico. *præſcriptio medici, ratio medicinæ ſumendæ*.

Ricettare, ricevere. *recipio, is, excipio, is*.

Ricetto, ricettacolo, *receptaculum, li*. Di ſporcizie. *ſterquilinium, ii*.

Ricevere, nome, il ricevere. *acceptio, onis*.

Ricevere, verbo. *accipio, is*.

Ricevere indietro. *recipio, is*.

Ricevere danno. *accipere detrimentum, facere damnum, jacturam*.

Ricevere dentro. *intromitto, admitto*.

Ricevere lettere d'alcuno. *accipere literas ab aliquo*. d'un iſteſſo tenore. *accipere pares literas eodem exemplo*.

Ricevere oltraggio. *accipere injuriam*.

Ricevere ſpeſſo. *recepto, as*.

Ricevere beneficio. *accipere beneficium, affici beneficio, e beneficio*.

Ricevere in dono. *accipere dono, vel munere*.

Ricevere ferita. *accipere vulnus*.

Ricevere la rotta. *accipere cladem*.

Ricevere diſonore. *accipere dedecus*.

Ricevere corteſia. V. Ricevere beneficio.

Ricevere diſagio. *accipere incommodum, & capere incommodum*.

Ricevitore. *acceptor, receptor*.

Ricevitrice, donna che riceve. *receptrix*.

Ricevuta. *accepti tabula, apocha, ſyngrapha*.

Ricevuto. *acceptus, receptus*. Ricevuto per cittadino. *receptus in civitatem*.

Richiamare, chiamar di nuovo. *revoco, repeto*.

Richiamarſi d'uno; citarlo. *vocare in jus*.

Richiedere. *poſtulo, peto, flagito, poſco*.

Richiedere, eſſere di biſogno. *ſero, poſtulo, exigo*.

Richiedere, eſſere conveniente. *decet, convenit, par eſt*.

Richieſta. *petitio, poſtulatio*.

Richiudere, e rinchiudere. *recludo, is*. Per chiudere di nuovo. *iterum occludere*.

Richiudere il paſſo. *intercludere viam*.

Richiuder l'entrata. *claudere aditus*.

Ricinto. *circuitus*.

Ricognizione. *compenſatio*.

Ricolmare. *cumulo, repleo*.

Ricolta. V. raccolta. *meſſis*.

Ricompenſare, contraccambiare. *retribuo, rependo, remuneror*. Ricompenſare, ſupplir al mancamento. *rependo, penſo, compenſo*.

Ricompenſazione, ricompenſa. *remuneratio, retributio, compenſatio*.

Ricominciare, incominciar di nuovo. *iterum exordior, incipio*.

Ricompera, riſcatto. *redemptio, onis*.

Ricomperare, riſcattare. *redimo, is*.

Riconciare, e racconciare. *inſtauro, reconcinno, reſarcio*.

Riconciliare, pacificare. *concilio, reconcilio, placare alicui aliquem*.

Riconciliato, pacificato. *conciliatus, reconciliatus*.

Riconciliatore, chi mette pace tra alcuni. *conciliator, oris*.

Riconciliazione. *conciliatio, reconciliatio*.

Ricondurre. *reduco, is*.

Riconoſcente. *gratus*.

Riconoſcenza, riconoſcimento. *cognitio, agnitio*. per la ricordanza. *memoria, recordatio*. Per la ricompenſa. *remuneratio, onis*.

Riconoſcere. *agnoſco, recognoſco, recognoſco*. Riconoſcere i ſoldati, o la gente d'armi. *recenſere, recognoſcere copias, exercitum*. Riconoſcer qualche coſa da alcuno. *aliquid alicui debere, aliquid alicui acceptum ferre, vel referre*.

Ricontare, novrar di nuovo. *renumero, as*.

Ricopiare, riſcrivere. *exaro, as, deſcribo, is*.

Ricoprire. *cooperio, tego, celo, as*. Vedi coprire.

Ricordanza. *recordatio, memoria*.

Ricordare ad altri, ridurre in memoria. *memoro, as, aliquid alicui in memoriam redigere, reducere, revocare*. far ricordare. *memoriam movere, vel commovere*.

Ricordare, avviſare. *moneo, es*. Ricordar ad alcuno qualche coſa. *monere aliquem de re aliqua*.

Ricordare, o ſollecitare una coſa. *urgere rem aliquam*.

Ricordarſi, rammentarſi. *recordor, reminiſcor, memini, venire in memoriam, tenere memoria, habere in memoria, memorem eſſe*.

Ricordazione, ricordanza. *recordatio, memoria, commemoratio*.

Ricordevole, chi ſi ricorda. *memor, oris*.

Ricordo. *monitum*.

Ricorrere, fuggire, e dimandar ſoccorſo ad alcuno. *confugio*.

Ricorrere, in luogo di ritornare. *revertor, eris, reverto, is*.

Ricorſo. *perfugium*.

Ricotta. *caſeus ſecundarius*.

Ricotto cotto di nuovo. *recoctus, a, um*.

Ricoverare. *recupero*.

Ricoverarſi. *confugio*.

Ricovero, rifugio. *perfugium*.

Ricreare, riſtorare. *reficio, recreo, refocillo*.

Ricrearſi. *animo relaxari, relaxare animum*.

Ricreazione. *relaxatio, remiſſio animi*. Per ricreazione, o diporto. *delectationis cauſa, oblectamenti gratia*.

Ricucire, cucir di nuovo. *reſuo, is*.

Ricuocere. *recoquo, is*.

Ricuperabile. *reparabilis*.

Ricuperare, racquiſtare. *recupero, as, recipio*.

Ricuperatore. *redemptor, recuperator, reparator*.

Ricurvo, ripiegato. *recurvus, incurvus*.

Ricuſare. *recuſo, abnuo, aſpernor, renuo*.

Ricuſare d'obbedire a' comandamenti. *recuſare juſſa, vel imperium*.

Ricuſare un'impreſa. *recuſare negotium*.

Ricuſar il convito. *renuere convivium*.

Ricuſar i doni. *aſpernari munera*.

Ricuſar la pratica d'alcuno. *aſpernari aliquem, reſpuere aliquem*.

Ricuſare il partito oneſto. *conditionem æquiſſimam repudiare*.

Ridda, è un ballo tondo, uſato in Toſcana. *chorea circularis, ſaltatio, tripodium*.

Ridere, verbo. *rideo, es*.

Ridere di coſa, che piaccia. *arrideo, es*.

Ridere dileggiando. *derideo, irridere*.

Ridere ſmoderatamente. *cachinnor, aris*.

Ridicolo, coſa da ridere. *ridiculum, li*.

Ridicolo, di cui ſi ride. *ridiculus, a, um*.

Ridicoloſamente. *ridicule*.

Ridire, riferire. *refero, ers*.

Ridirſi, diſdirſi. *retractare dicta*.

Ridomandare, domandare in dietro. *repeto, repoſco*.

Ridomandatore. *repetitor, oris*.

Ridonare. *redono*.

Ridondare. *redundo*.

Ridotto, partic. *reductus, perductus*. Ridotto a niente. *irritus, a, um*. In cenere. *cinefactus*. A mal partito *in anguſtum adductus*. A pericolo della vita. *adductus in diſcrimen capitis*.

Ridotto, albergo. *hoſpitium, ii*.

Ridotto, e ridutto, adunanza di più perſone in un luogo. *conventus, us*.

Ridotto di ribaldi. *conventus facinoroſorum*.

Ridotto di ladri. *conventus latronum*.

Ridotto di meretrici. *conventus meretricius*.

Ridotto, o ricetto dell'acquedotto. *caſtellum, i*.

Riducere. Leggi Ridurre.

Riducimento. *redactio, onis*.

Ridurre, riducere. *reduco, is, redigo, is*.

Ridurre in brevità. *breviter complecti, cogere in anguſtum, vel in breve, colligere in arctum*. Ridurre le coſe a poche parole. *reducere ad pauca*.

Ridurre a memoria. *redigere in memoriam*.

Ridurre inſieme. *cogere in unum, colligere in unum*.

Ridurre in grazia. *reducere in gratiam, reconciliare*.

Ridurſi a niente. *ad nihil venire, ad nihilum recidere*.

Ridurſi a tal termine, o ſtato. *re devenire, redigi, eodem, re deduci, in eum locum deduci, in eas anguſtias venire, vel cogi, eo miſeriarum redactum eſſe*.

Ridurſi in ultima miſeria. *eo reductum eſſe, ut actum prorſus de aliquo ſit, ut de fortunis, de ſalute actum ſit, ut ſpem habere melioris fortunæ nullam poſſit, ut ipſa illum ſalus ſervare non poſſit*.

Ridurſi in qualche luogo. *conferre ſe aliquo*.

Ridurſi a caſa. *domum ſe conferre*.

Ridurſi in compagnia. *congredior, eris*.

Riedere. *redire*.

Riempire, empire, di nuovo. *repleo, es*.

Rientrare, entrar di nuovo. *rurſus ingredior*.

Rifare, far di nuovo. *reficio, reſtauro*. Rifar una coſa col farla migliore, e maggiore. *rem aliquam in melius, & majus reficere*. Rifar la caſa. *ædes reficere*. La ſtrada. *ſternere de integro viam, munire rurſus viam*. Le veſte. *reſarcire veſtem*. Il letto. *lectum ſternere, componere*. Il teſtamento. *teſtamentum reficere*. Nuova amicizia. *novam conciliare conjunctionem*. Un'ingiuria. *injuriam reponere*. Un diſpetto. *dolorem reddere*. Rifarſi ad uno. *reponere alicui, rependere vices*. Rifar i danni. *reſarcire, vel reparare damna, compenſare detrimentum*. Un beneficio. *gratiam beneficio reddere*. L'uſure del tempo. *ſarcire uſuram temporis*. Riforſi, riaverſi. *reficere ſe*. Rifatto, fatto di nuovo. *refectus, reſtauratus*.

Riferire, rapportare. *refero, enarro, enuntio*.

Riferire di qualche coſa. *referre de re aliqua*.

Rifiatare, ripigliar fiato. *reſpiro, as*.

Rificiare, ricreare. *reficio, recreo*.

Rifigliare, far figliuoli di nuovo. *denuo pario*.

Rifinire, ceſſare. *deſino, deſiſto*.

Rifiorire. *refloreſco*.

Rifiutare, ricuſare. *repudio, recuſo, reſpuo, excludo, refuto, improbo, detrecto*.

Rifiuto, rifiutazione. *repudiatio, repudium, recuſatio*.

Riflettere, riverberare. *repercutio, reflecto*. Per conſiderare. *conſidero, perpendo, &c.*

Rifleſſione. *repercuſſio, o conſideratio*. Far rifleſſione. *conſidero*. Senza rifleſſione. *inconſiderate, temere*.

Rifocillare, ricreare. *refocillo, reficio, recreo*.

Rifondere. *refundo, dis*.

Riforma. *inſtauratio, reformatio*.

Riformare. *in priorem formam revocare, reformare*.

Riſtorare, riſtorare. *reficio, is*.

Riſtorato, riſtorato. *refectus, a, um*.

Rifrazione. *refractio*.

Rifreddamento. *refrigeratio*.

Rifreddare. *refrigero*.

Rifrenare, o raffrenare. *comprimo, refreno*.

Rinfreſcare, e refreſcare. *refrigero, as*.

Rifrigerio, o refrigerio, conforto. *ſolatium, refrigerium*.

Rifugio, ricorſo. *perfugium, refugium, confugium, aſylum, portus*.

Rifuggire, ritirarſi. *refugio, confugio*.

Rifulgere, riſplendere. *refulgeo, es*.

Riga, ſtrumento da rigare. *regula, æ, amuſſis, is*. Di carta. *regula papyracea, chartacea*. Riga falſa. *regula ſubdititia, vel ſuppoſititia*. Riga, o linea del libro. *linea, æ, verſus, verſiculus*.

Rigare, tirar una linea. *lineam ducere, ſigno, as*. Per innaffiare, adacquare. *rigo, as, irrigo*.

Rigattiere, rivenditore. *propola*.

Rigenerare. *regenero, regigno*.

Rigermogliare. *repullulo, regermino*.

Rigettare. *evomo, rejicio*.

Rigidamente, ſeveramente. *aſpere, rigide*.

Rigidezza, rigore. *rigor, aſperitas, ſeveritas, duritas*.

Rigido. aſpro. *aſper, rigidus*.

Rigirare, andare in giro. *circuire*. Per ingannare. *inducere, decipere*. Per maneggiare. *adminiſtrare, tractare*.

Rigiro. *circuitus, anfractus*. Per maneggio ſecreto. *occultum conſilium*.

Rignare, oſtrire. *hinnio*.

Rigo, riga, ſegno per tener dritto. *regula, amuſſis*.

Rigoglio, arroganza. *arrogantia, ſuperbia*. Per il troppo, vigor delle piante. *luxuries*.

Rigoglioſo. *ſuperbus, arrogans*. Per vivace. *vividus*.

Rigogola, ſorta d'uccello. *galbula*.

Rigogoletto. *parva galbula*. Per balletto, ridda. *ſaltatio*.

Rigonfiare. *inflo*.

Rigonfiato. *inflatus*.

Rigore, ſeverità. *ſeveritas, atis, rigor, oris*.

Rigoroſamente. *ſevere*.

Rigoroſo, rigido, ſevero. *ſeverus, rigidus*.

Rigovernare, lavare, nettare. *purgare, abluere*.

Riguardamento, il riguardare. *inſpectio*.

Riguardare, guardare, mirare. *ſpecto, as, aſpicio, is*.

Riguardare, conſiderare. *conſidero, animadverto*. Riguardare al ſuo incomodo. *ducere ſui commodi rationem*. Riguardare, avere riſpetto. *reſpicio, ſpecto, alicujus rationem ducere, habere, reſpectum habere*. Riguardarſi. *ſe ſe reſpicere*.

Riguardatore. *inſpector, ſpectator*.

Riguardevole, onorevole. *ſpectabilis, le*.

Riguardo, riſpetto. *ratio*. Aver riguardo. *habere rationem, reſpectum*.

Rilaſſare, rallentare. *relaxo, as*. Rilaſſamento, *laxamentum, relaxatio, remiſſio animi*.

Rilavare, lavar di nuovo. *relavo, as*.

Rilegamento, il legar di nuovo. *religatio*. Per bando, *relegatio*.

Rilegare, legar di nuovo, *religo, as*. Per confinare. *relego, as, in exilium ejicere*.

Rileggere, legger di nuovo. *relego, is*.

Rilento. A rilento, con cautela. *caute*.

Rilevamento. *erectio*.

Rilevante. *magni momenti*.

Rilevare, levar di nuovo. *relevo, as*. Per importare, *refert, erat*. Rileva nulla, *nihil refert*.

Rilevato, ſuſt. prominenza. *eminentia, prominentia*.

Rilevato, addiett. eminente. *prominens, eminens*.

Rileſo, avanzatura di tavola. *analecta, orum*.

Rilievo, importanza. *momentum, i*.

Rilievo, o rilevo, lavoro di ſcultura, o intaglio, *opus anaglyptum*. Fatto di rilievo, *anaglypticus, a, um*. Arte di far rilievo, *anaglyptice*. Intagliatore di rilievo, *anaglyptes, æ*. V. G.

Rilucente, ſplendente. *lucidus, relucens, renidens*.

Rilucere, ſplendere. *ſplendeo, luceo, reluceo*.

Rima, la deſinenza al fine del verſo, *ſimilis ſyllabarum poſitio, ſimiliter deſinens*. Compoſto in rima, *ſimiliter deſinens*. e generalmente, *verſibus conſtans, verba ligata numeris*.

Rimandare, mandare in dietro. *remitto, is*.

Rimanente, reſtante, *reliquus, a, um*. Rimanente, ſoſt. *reliquum, reſiduum*. Del rimanente. *quod reliquum eſt*.

Rimanere, reſtare. *maneo, remaneo, reſto*.

Rimanti con Dio. *vale, valere te jubeo*.

Rimaritare, maritare di nuovo. *iterum dare nuptui*.

Rimaritarſi. *tranſire ad ſecundas nuptias*.

Rimaſuglie del mangiare. *analecta, orum*.

Rimaſuglio. *reliquiæ*.

Rimato, fatto in rima. *ſimiliter cadens, eadem ſyllabarum poſitione reſpondens, metro conſtans, ligatus numeris*.

Rimatore. *poeta, verſificator*.

Rim-

Rimbaldanzire, pigliar di nuovo baldanza. *animos reſume-*
Rimbalzare. *Reſilio.* *(re.*
Rimbambire, divenir bambino. *Repueraſco, is.*
Rimbeccare, ribattere. *Repello, is.*
Rimbombare, riſonare. *Reſono, as, reboo, as.*
Rimbombo. *bombus, boatus.*
Rimbrottare. *exprobro.* Borbottare. *muſſito.*
Rimbrotto. *exprobratio.*
Rimediabile. *ſanabilis, qui remedium pati poteſt.*
Rimediare. *proſpicio, is, conſulo, is, provideo, es.* Rimediare ai biſogni, *rationibus proſpicere, conſulere.* Al pericoli, *conſulere periculis, & periculis occurrere.*
Rimedio, riparo. *Remedium, ii.*
Rimedio, contravveleno. *antidotus, gen. fem. & antidotum, gen. neut. alexipharmacum, i.*
Rimedio buono. *Remedium ſalutare.*
Rimedio purgativo. *medicamentum catharticum.*
Rimembranza, ricordanza. *Recordatio, memoria.*
Rimembrare, ricordarſi. *Recordor, memini.*
Rimenare, ricondurre. *Reduco, is.*
Rimeritare alcuno. *Referre gratiam alicui.* Leggi rimunerare.
Rimeſcolamento. *confuſio, perturbatio.*
Rimeſcolare. *commiſceo, confundo, perturbo.*
Rimeſſamente, umilmente. *Remiſſe.*
Rimettare, riponere. *Repono, is.*
Rimettere, perdonare. *parco, ignoſco, crimen alicui remittere, condonare.*
Rimettere alcuno nella ſua giuriſdizione. *Reponere aliquem in ſuam juriſdictionem.*
Rimettere alcuno nel ſuo luogo. *Reſtituere aliquem in locum ſuum.*
Rimettere qualche coſa ad alcuno. *deferre aliquid ad aliquē.*
Rimettere ogni coſa in uno. *omnia uni permittere.*
Rimettere qualche coſa nella fede d'uno. *alius fidei aliquid mandare.*
Rimettere nel ſuo primo ſtato. *Reparo, reſtituo.*
Rimetterſi ad un, che lo difenda. *committere ſe tutelæ alicujus.*
Rimetterſi tutto nelle mani d'altri. *tradere ſe totum alicui.*
Rimiſſione, perdono. *Remiſſio, onis.*
Rimirare, guardare. *inſpicio, intueor, aſpicio, ſpecto.*
Rimiſurare. *Remetior, iris.*
Rimondare, ſcorzare. *decortico, as.* Per nettare. *purgo.*
Rimondato, ſcorzato. *decorticatus.*
Rimontare, montar di nuovo. *iterum aſcendere.*
Rimorchiare le navi. *Remulco, as.*
Rimordere. *Remordeo, crucio.*
Rimordimento, rimorſo. *conſcientiæ vis, cruciatus, conſcientia.*
Rimoſtranza. *indicium.*
Rimoſtrare, far conoſcere. *commonſtrare, docere, oſtendere.*
Rimoto, lontano, ſeparato. *Remotus, longinquus, diſſitus, disjunctus.*
Rimovimento. *amotio, onis, remotio, onis.*
Rimovere, o remuovere. *averto, removeo, amoveo, depello, amoveo, abduco.*
Rimovere l'animo dai penſieri. *avocare animum a ſollicitudinibus.*
Rimoverſi dall'amicizia d'alcuno. *Removere ſe ab amicitia alicujus.*
Rimoverſi dall'opinione. *dimoveri a propoſito.*
Rimoverſi dall'impreſa. *deſiſtere ab incœpto, & removere ſe ab opere.*
Rimozione, rimovimento. *amotio, remotio.*
Rimpalmare, ſpalmare. *illinere.*
Rimpatriare. *in patriam redire.*
Rimpedalare, rifar il pedale. *pedule reſuere.*
Rimpennare, rifar le penne. *Rurſus plumeſcere.*
Rimpetto, dirimpetto, incontro, per mezzo. *e conſpectu, ex adverſo, contra, e regione.*
Rimpetto, in comparazione. *præ.*
Rimpiattare, naſcondere. *occulere, celare, abdere.*
Rimpozzare, il fermarſi dell'acque. *ſtagnare.*
Rimprocciare. *exprobro.*
Rimproccio. *exprobratio.*
Rimproverare, rinfacciare. *exprobro, impropero.*
Rimprovero, rinfacciamento. *exprobratio.*
Rimuggire. *Remugio, is.*
Rimunerare, ricompenſare. *Remuneror, aris, & remunero, as, retribuo, is, referre gratiam.*
Rimunerazione, ricompenſa. *Remuneratio, nis.*
Rimurchiare. *Remulco, as, remulco traho.*
Rinaſcere. *Renaſcor, eris.*
Rinavigare. *Renavigo, as.*
Rincalzare, fortificare con terra, o altro. *adaggerare, terra aggeſta munire.*
Rincalzare, reſtringere. *coerceo, cohibeo, urgeo.*
Rinchiare, torcere la bocca, come ſdegnato. *Ringo, is, & ringor, eris.*
Rinchiudimento. *incluſio, onis.*
Rinchiudere, ſerrare. *includo, intercludo.*
Rinchiuſo, riſerrato. *incluſus, concluſus.*
Rincorare, far animo. *excito, as, animum erigere, confirmare.*
Rincreſcere alcuno. *afficere tædio aliquem.*
Rincreſcere ad alcuno. *tædet, ebat.*
Rincreſcevole, nojoſo. *moleſtus, moroſus, importunus.*
Rincreſcimento. *tædium, dii, moleſtia, æ.*
Rincreſpare, increſpare. *criſpo, as.*
Rincularſi, andar in dietro. *Retrogredior, retroeo, recedo, pedem refero.*
Rinculandoſi. *Retrorſum, & retrorſus.*
Rinfacciamento. *exprobratio.*
Rinfacciare, gittar al volto. *exprobro, impropero, objicio.*
Rinfermarſi, ammalarſi di nuovo. *iterum ægrotare, incidere denuo in morbum.*
Rinforzare. *Roboro, firmo, confirmo, ſtabilio.*
Rinforzarſi, pigliar forza. *ſumere vires, convaleſco.*
Rinfreſcare. *Refrigero, as.* Rinfreſcarſi. *Refrigeſco, refrigeror.* Rinfreſcare, rinnovare. *Renovare.*
Rinfreſcamento. *Refrigeratio, onis.*
Rinfreſcativo. *Refrigerans.*
Rinfreſcatoje, o Rinfreſcatojo, vaſo da tener in freſco le coſe. *frigidarium vas.*

Rinfreſco, rinfreſcamento. *Refrigeratio.*
Ringentilire. *nobilito, as.*
Ringhiare, digrignare i denti. *Ringo, ringere.*
Ringhiera. *Roſtra, orum.*
Ringiovenire, farſi giovane. *Repubeſco, is, rurſus juveneſcere, juvenem fieri, juventutem rurſus aſſequi, vel adipiſci, ſenectutem exuere.*
Ringraziamento. *gratiarum actio.*
Ringraziare, rendere grazie. *gratias agere, habere, referre.*
Rinnegare. *abnego, a religione deficere.*
Rinnovare. *Renovo, as, inſtauro, as, reficio, is.* Rinnovare il dolore. *Refricare dolorem, excitare ſopitum dolorem.* La guerra. *Renovare, redintegrare, reparare bellum.*
Rinnovamento. *Renovatio, inſtauratio.* Rinnovamento d'amore, *amoris redintegratio.*
Rinnovazione, rinnovamento. *Renovatio.*
Rinnovellare, rinnovare. *Renovello, renovo.*
Rinſanire, tornare al ſuo buon ſenno. *Reſipiſco, ad me redeo.*
Rintenerire, ammollire bene. *Remollio, is.*
Rintenerirſi, mollificarſi. *Remolleſco, ſcis.*
Rintracciare. *quæro, inveſtigo.*
Rintronare. *perſtrepo, perſono, obſtrepo.*
Rintuzzare, ribattere. *Retundo, is.* Rintuzzato. *Retuſus, obtuſus.* Ingegno rintuzzato, groſſo. *ingenium obtuſum, retuſum, hebes.*
Rinvalerſi, ricuperar la ſanità. *Revaleſco, invaleſco, invalco, convaleſco.*
Rinvenire. *priſtinum ſtatum recupero.* Per ritrovare. *Reperio.*
Rinverdire. *Reviveſco, ſcis.*
Rinveſtire, inveſtire il danaro. *pecuniam collocare.*
Rinvigorire, dar vigore. *corroborare.* Per riprender vigore. *vires reſumere.*
Rinunciare, alienarſi da chi che ſia. *Renuntio, as, nuntium alicui remittere, vale dicere.*
Rinunzia. *abdicatio.*
Rinvoltare. *provolvo, is, revolvo, is.*
Rio, in luogo di rivo. *Rivus, i.*
Rio, cattivo, triſto. *malus, improbus.*
Riobarbaro, medicamento nobile. *Rhabarbarum.*
Rione, parte della Città. *Regio, onis.*
Riordinare. *in ordinem ponere.*
Ripa, o riva. *Ripa, æ.*
Riparare, racquiſtare. *Recipio, is.*
Riparare, provvedere, rimediare. *proſpicio, conſulo, occurro, defendo, arceo.*
Riparlare, parlar di nuovo. *iterum loqui.*
Riparo, rimedio. *Remedium, dii, ſalus, utis.*
Riparo per le difeſe. *propugnaculum, propugnatio, defenſio, munimentum.*
Riparo per baſtione. *vallum, li, agger, ris.*
Riparo di fiume. *agger, ris.*
Ripenſare, penſar di nuovo. *Recolo, is, recogito, animo repetere, volutare.*
Ripercuotere. *Repercutio, is.*
Ripercoſſo, ripercuſſione. *Repercuſſus, repercuſſio.*
Ripeſcare, peſcar di nuovo. *expiſcor, aris.*
Ripetere, replicare. *Repeto, is.*
Ripetizione, replica. *iteratio, repetitio.*
Ripezzare, racconciare veſti. *farcio, refarcio.*
Ripezzatore. *ſarcinator, interpolator, ſartor.*
Ripezzator di ſcarpe, ciabbatino. *cerdo, onis, ſutor veteramentarius.*
Ripezzatrice, donna, che ripezza i panni. *ſarcinatrix, icis.*
Ripezzatura. *interpolatio.*
Ripiantare, riſeminare. *Reſero, is.*
Ripidezza. *acclivitas, locus arduus.*
Ripido, erto. *arduus, acclivis.*
Ripienezza. *expletio.*
Ripieno. *Repletus, plenus.*
Ripigliare, pigliar di nuovo. *reſumo, is.*
Ripigliar l'animo, la lena. *Recipere animum.*
Ripigliar le forze. *Revocare vires.*
Riponere, o riporre, rimettere. *Repono, is, colloco, as.*
Riportare. *Refero, ers, reporto, as.*
Riportare parole. *perferre ſermonem, deferre, ſignificare, aperire, narrare verba.*
Riportarne utile. *fructum ferre, capere, percipere.*
Riportare onore da un luogo. *decus reportare ex aliquo loco.*
Riportare lode da una vittoria di nemici. *ex hoſtibus laudem reportare.*
Riportarſi a quel, che un vuole. *conformare ſe ad alicujus voluntatem.*
Riposare, ſtar in riposo. *quieſco, conquieſco, acquieſco.*
Riposarſi in alcuna coſa. *in aliqua re requieſcere.*
Riposatamente. *quiete.*
Riposato. *tranquillus, a, um, quietus, a, um.*
Ripoſitorio. *conditorium.*
Riposo, quiete. *Requies, ei, quies, etis.*
chi non ha riposo. *irrequietus, a, um.*
Ripoſtiero, diſpenſiero. *cellarium, rii.*
Ripoſtiglio, ſalva roba. *cellarium, conditorium.*
Ripoſto. *conditus, repoſitus.*
Ripregare. *iterum precari, obſecrare.*
Riprendere, ripigliare. *Reſumo, is.*
Riprendere, ammonire. *Reprehendo, moneo, reguo, increpo, coarguo, carpo, redarguo.*
Riprendere qualche coſa. *male accipere aliquid, caſtigare, inſectari, conviciis urgere, carpere.*
Riprendere l'offizio d'alcuno. *accuſare alicujus officium.*
Riprendere il conſiglio d'alcuno. *improbare conſilium alicujus.*
Riprendevole, riprenſibile. *dignus qui reprehendatur, vituperandus, reprehenſione dignus.*
Riprenſione. *objurgatio, reprehenſio, caſtigatio.*
Riprenſore, chi riprende. *Reprehenſor, objurgator, caſtigator.*
Ripreſo. *admonitus, reprehenſus, caſtigatus.*
Riprovare, provar di nuovo. *experior iterum.* Per rifiutare. *Reprobo, improbo.*
Ripudiare, rifiutare. *Repudio, recuſo.*
Ripudiare la moglie. *uxori nuntium remittere.*
Ripudio, rifiuto. *Repudium, ii, repudiatio, nis.*
Ripugnante, reſiſtente. *adverſus, repugnans, obſtans.*
Ripugnanza, reſiſtenza. *Repugnantia, æ.*
Ripugnare, reſiſtere. *Repugno, obſiſto, adverſor, refragor.*
Ripulire. *repolio.*
Ripullulare, germinare di nuovo. *Repullulo, as.*
Ripulſo. *Repulſa.*
Ripulſare. *Repellere.*
Riputare. *exiſtimare.*
Riputazione. *exiſtimatio, auctoritas.*
Riſaldare, far appigliare. *ſolido, as.*
Riſaldarſi. *ſolideſco, ſcis.*
Riſaltare. *Reſilire.* Per eſſer prominente. *exſtare, eminere.*
Riſalutare, rendere il ſaluto. *Reſaluto, as.*
Riſanare. *ſano.*
Riſanarſi, guarire. *convaleſco, revaleſco, reſaneſco.*
Riſaper di nuovo. *Reſciſco, is.*
Riſarcire. *Reſarcio.*
Riſata. *Riſus.*
Riſca, ſcaglia di peſce. *ſquama.*
Riſcaldamento. *calefactus, us.*
Riſcaldare, ſcaldare. *calefacio, concalefacio, calorem movere.*
Riſcaldarſi, divenir caldo. *caleo, caleſco, accendor, confervere.*
Riſcaldativo. *calefactorius.*
Riſcattare, riſcuotere. *Redimo, is.*
Riſcatto, il riſcuotere. *Redemptio, onis.*
Riſchiarare, far chiaro. *clarifico, illuſtro.*
Riſchiararſi, farſi chiaro. *ſerenor, clareſco.*
Riſchio, pericolo. *periculum, diſcrimen.*
Riſchioſo, pericoloſo. *periculoſus.*
Riſciacquare, lavare di nuovo. *Relavo, abluo.*
Riſcontrare. *conferre, recognoſcere.*
Riſcontro, incontro. *occurſus.* Per confronto. *collatio.*
Riſcoprire. *everro, is.*
Riſcoſſione. *exactio.*
Riſcrivere. *Reſcribo.*
Riſcuotimento, riſcoſſa. *coactio, onis.*
Riſcuotere. *exigo, is, cogo, is.* Riſcuotere i ſuoi debiti, *exigere nomina.* I tributi, *exigere tributa.* I pegni, *Repignerare, pignus recipio.*
Riſcuotitore. *exactor, oris, redemptor, oris.*
Riſcuotitore di decime. *decumanus, i.*
Riſecare, tagliare. *Reſeco, excido.*
Riſecco. *adustus, a, um.*
Riſedere. *Reſideo, es.*
Riſentimento. *querela.*
Riſentirſi dell'ingiuria. *injuriam inſectari, perſequi, ulciſci.*
Riſerbare, o riſervare. *Recipio, retineo.*
Riſerbo, o Riſervo. *ſervatio.*
Riſerrare, rinchiudere. *includo, intercludo.*
Riſguardare, e riguardare. *intueor, inſpicio.*
Riſguardare, aver riguardo. *habere, ducere rationem.*
Riſguardo, riſpetto. *Ratio, onis.*
Riſico, riſchio. *periculum, diſcrimen.*
Riſicoſo. *præceps.* Per pericoloſo. *periculoſus.*
Riſipola, ſalſamuſtra. *eryſipelas, tis.*
Riſo, il ridere. *Riſus, us.* Diſſoluto, *cachinnus.* Morir di riſo, *emori riſu.*
Riſo, biado da mineſtra. *oriza, æ.*
Riſolvere, diſciogliere. *diſſolvo, reſolvo.* Per determinare. *determinare, ſtatuere, deliberare.*
Riſolverſi in fumo. *incaſſum cadere, evaneſcere, ad irritum cadere.*
Riſolvere qualche coſa ad alcuno. *extricare aliquem de re aliqua.*
Riſolutamente. *certe, vel certe, conſtanter, prompte.*
Riſoluto. *conſtans, promptus.*
Riſomigliare, comparare, *aſſimilo.*
Riſonanza, conſonanza. *ſonus.*
Riſonare. *Reſono, as.*
Riſorbire. *Reſorbeo, es.*
Riſorgere, ſorgere di nuovo. *Reſurgo, is.*
Riſoſpingere. *Repello, impello.*
Riſovvenire, ricordarſi. *Recordor, reminiſcor.*
Riſpargere, ſpargere qua, e là. *Reſpergo.*
Riſparmiare, ſparagnare. *parco, is.*
Riſparmio. *parſimonia, parcitas.*
Riſpegnere, ammorzar di nuovo. *Reſtinguo, is.*
Riſpettare, portar riſpetto. *vereor, veneror, habere rationem.*
Riſpettato. *honoratus, magni habitus.*
Riſpetto. *Reverentia.* Per lo riguardo, *ratio, onis.* Per le cauſe, *cauſa, æ.* Non aver riſpetto, *Non vereri, contemnere, nihil facere, aſpernari, nullo loco habere, minimi ducere, habere in poſtremis, nullam ducere rationem, vel habere.*
ſenza riſpetto, alla libera. *audacter.*
Riſpettoſamente, con vergogna. *verecunde.*
Riſpettoſo, modeſto. *verecundus, pudens, obſervans.*
Riſpingere. *Repello.*
Riſpirare, pigliar lena. *Reſpiro, as.*
Riſpirazione. *Reſpiratio, onis.*
Riſplendente. *nitidus, fulgidus, lucidus, micans.*
Riſplendere. *ſplendeo, reſplendeo, niteo, fulgeo, luceo, collucco, rutilo.* A guiſa di baleno, *coruſco.* In mezzo, *interniteo.*
Riſpondente, chi riſponde. *Reſponſor, oris.*
Riſpondere, dar riſpoſta. *Reſpondeo, es, reſponſum dare, edere, reddere.* Riſpondere nell'amore, *redamo, as.* Alle lettere d'alcuno di parte in parte, *Reſpondere literis alicujus ordine.* Riſpondere per lettere, o in iſcritto, *Reſcribo, is.* Spеſſo, *Reſponſo, as.*
Riſponditore. *Reſponſor, oris.*
Riſpoſta. *Reſponſio, reſponſum.* Di Principe, *Reſcriptum, i.*
Riſſa, conteſa. *jurgium, ii, rixa, æ.*
Riſſare, far riſſa. *Rixor, aris.*
Riſſoſo, pieno di riſſe. *Rixoſus, a, um.*
Riſtituire. *Reſtituo, is, reddo, is.*
Riſtorare rendere il cambio. *Referre gratiam.*
Riſtorare, rinnovare. *inſtauro, as, reſarcio.*
Riſtorare i danni. *ſarcire damna.*

Digitized by Google

Riſtorarſi, ricrearſi. *Recreari, confirmare ſe.*
Riſtoro, conforto. *alimen, tis.*
Riſtoro, ozio. *fructus, ra.* Per rimerito. *compenſatio.*
Riſtrignere. *cohibeo, coerceo, cogere in anguſtum, in arctum.* Riſtrignere in poche parole. *paucis amplecti.*
Riſtringerſi. *cogere ſe.*
Riſtringimento. *cohibitio, refrenatio.*
Riſtuccare, ſtuccar di nuovo. *marmoratum rurſus inducere.* Per nauſeare. *ſtomachari.*
Riſtucco, infaſtidito. *tædio affectus.* Per ripieno. *ſatur.*
Riſucciare. *exſugo.*
Riſudare. *deſudo.*
Riſvegliamento. *excitatio.*
Riſvegliare, deſtare. *excito, as.*
Riſvegliarſi. *expergiſcor, evigilo, as.*
Riſultare, naſcere, derivare. *naſci, oriri.*
Riſuſcitamento, attivo. *a morte revocare, &c.* Neut. *ad vitam reverſio, vitæ receptio, reſurrectio.*
Riſuſcitare, attiv. *Reſuſcito, reſtituo, revocare, excitare a mortuis, ab inferis.* Riſuſcitare, neut. *Reviviſco, reſurgo, ad vitam reverti, redire.*
Riſuſcitato. *ad vitam revocatus.*
Ritagliare. *Reſeco, as.* Ritagliato, come i Giudei, *verpus, recutitus.*
Ritaglio, tagliatore. *Reſegmen, inis.* Ritaglio, pezzo, *fruſtum, ſti.*
Ritardanza, indugio. *mora, cunctatio.*
Ritardare, dimorare. *cunctor, moror, tardo.*
Ritardare alcuno dallo ſcrivere. *retardare aliquem a ſcribendo.*
Ritardatore, chi ritarda. *cunctator, oris.*
Ritegno, coſa, che ritiene. *retinaculum, i.*
Ritenere, fermare. *retineo, detineo, contineo.*
Ritenere, impedire, che non ſi faccia qualche coſa. *detineo, reprimo, refræno.* Ritenere i ſoſpiri, *continere gemitus.*
Ritenerſi. *Reprimere ſe, temperare ſibi.*
Ritenimento. *Retentio, detentio.*
Ritentare, tentar di nuovo. *retento, as.*
Ritenutamente. *caute.*
Ritenutezza. *cautio.*
Ritenuto. *detentus.* Per guardingo. *cautus.*
Ritesto. *Rete.*
Ritiramento. *receſſus, fuga frequentia.*
Ritirare a dietro. *Retraho, is.* Ritirare alcuno dal male. *abducere aliquem a nequitia.*
Ritirarſi. *Recedo, is.* Ritirarſi a qualche arte, *ad aliquam artem ſe referre.* Da i faſtidi, *abducere ſe a ſollicitudinibus.* Dai peccati, *avocare animum a vitiis.* Dal puttaneſimo, *abducere ſe a meretricio quæſtu.* Dalla pratica d'alcuno, *abſtinere ſe a conſuetudine alicujus.* In un romitaggio. *ſe in ſolitudinem conferre.*
Ritirata. *Receptus, us.*
Ritirato. *Retractus, abductus.*
Rito, coſtume, uſanza. *Ritus, us, mos, oris.*
Ritogliere, ripigliare. *Reſumo, recipio.* Per torre di nuovo. *iterum auferre.*
Ritondare, compaſſare. *circino, rotundo.*
Ritondità. *Orbis, rotunditas.* Fatta col compaſſo, *rotunditas circinata.*
Ritondamente. *Rotunde.*
Ritondo. *Rotundus, orbiculatus.*
Ritorcere. *Retorqueo.*
Ritorcimento. *contortio.*
Ritornare, tornare in luogo. *Redeo, regredior.* A propoſito, *ad rem redire.* Correndo, *recurro.* Indietro. *reverto.* In ſe, o in cervello, *ad ſe redire, recipere ſe, ad mentis ſanitatem redire.* Volando, *revolo, as.* A Roma, *Urbem repetere.* A ſeſto, *redire ad ingenium, ad naturam, in antiquum ſtatum reverti, ad conſuetudinem redire.* Con la tromba nel ſacco, *infecta re redire.* Ritornare nella patria, *reverti in patriam, recipere ſe ad ſuos lares, ad patrias ſedes.* Ritornare alla ſua prima ſtanza, *remigro, as.* Alla ſua natura, far come prima, *redire ad ingenium.* A vedere, *reviſo, is.* In qualche luogo, *referre ſe ad aliquem locum.* Da qualche luogo, *recurrere ſe ab aliquo loco.* In grazia con alcuno, *redire in gratiam cum aliquo.* Ritornare la riſpoſta, *renuntio, as.* Ritornar al ben fare, *redire in viam.* Ritornar a caſa, *redire domum.* A dietro. *regredior, eris.* Nella ſtrada, *redire in viam.* Ai ſuoi coſtumi di prima, *redire ad priſtinos mores.* Agli ſtudj, *redire ad ſtudia intermiſſa.* Ritornar vivo, *reviviſco, is.*
Ritorno, a ritornata. *Regreſſus, reditus, reditio.*
Ritorta, come ſtroppe, corde, &c. *vinculum.*
Ritorto, ripiegato. *Recurvus, recurvatus, retortus.*
Ritrarre, ritirare. *Retraho, is.* Ritrarre alcuno da gli affanni. *abducere aliquem a moleſtiis.*
Ritrarre, ſignifica anche formare la ſomiglianza d'alcuno. *effingo, exprimo, aſſimilo.*
Ritrarſi, e ritirarſi. *Referre pedem, recipere ſe.*
Ritrarſi dalle occupazioni. *laxare ſe occupationibus.*
Ritrarſi a qualche arte. *Referre ſe ad aliquam artem.*
Ritrattare, riprovare. *Reprobo, retracto, improbo.*
Ritratto, ſembianza, immagine. *effigies, imago.* Che non parla, *muta imago.* Di pittura, *imago picta.* Di rilievo, *imago eminens, anaglyphum.*
Ritroſetto. *Refractariolus, moroſus.*
Ritroſia. *Repugnantia, moroſitas.*
Ritroſo. *tenax, refractarius.*
Ritrovare, trovare. *Reperio, is, invenio, is.* Ritrovare fine del ſuo affanno. *Reperire finem ſollicitudinis ſuæ.*
Ritrovarſi in un luogo. *ſum, es, eſt, adſum.*
Ritrovarſi ad un fatto. *interſum.*
Ritrovo, e ritruovo, converſazion di più perſone. *conventus, congreſſus.*
Ritto, diritto. *Rectus, erectus.*
Riva, e riviera. *Ripa, æ.* Di mare, *maritima ora.* Riviera. *maritima loca.*
Rivale, il concorrente in amore. *Rivalis, procus.*
Rivalere, riſanarſi. *Revaleſco, ſcis.*
Rivedere, veder di nuovo. *Reviſo, is.*
Rivelare, manifeſtare. *Revelo, publico, palam facio, prodere, patefacere, detegere, vulgare.*
Rivelazione. *oraculum, manifeſtatio.*

Rivellino, forta di fortificazione. *munimen, propugnaculum.*
Rivendere. *Revendo, is.*
Rivenditore, *propola, æ.*
Rivenire, ritornare. *Revenio, redire.*
Rivenuto, come ſi ſoſſe morto. *Redivivus.*
Riverberare. *Repercutio, reverbero.*
Riverbero, o riverberazione. *percuſſio, repercuſſus.*
Riverdire, e rinverdeggiare. *Reviveſco, is.*
Riverendo, degno d'onore. *venerandus, venerabilis.*
Riverente, chi porta onore. *obſervans, modeſtus.*
Riverentemente. *Reverenter, veneranter, modeſte.*
Riverenza. *obſervantia, reverentia.*
Riverire, portar onore. *revereor, veneror, obſervo, colo.*
Riverſamento, *reverſio, onis.*
Riverſare, come voltare una veſta. *inverto, is.*
Riverſare, ſpandere, *fundo, effundo.* Il vino dal bicchiere. *vinum fundere a patera.*
Riverſato, come un panno. *inverſus.*
Riverſato, ſparſo. *fuſus, effuſus.*
Riveſciare. *effundo.*
Riveſtire, veſtire di nuovo. *amicio, is, iterum veſtio.*
Rivi d'acqua grandi. *nili, orum.*
Riviere, ſpiaggia di mare. *ora, æ.*
Riviſitare. *reviſo, is.*
Rivivere. *Reviviſco, ſcis.*
Riunimento. *conjunctio, copulatio.*
Riunire. *iterum conjungo.*
Rivo, e rio. *rivus, i.*
Rivocamento. *Revocatio.*
Rivocare, richiamare. *Revoco, as.* Per annullare. *abrogo.*
Rivocatore. *Revocans, abrogans.*
Rivocazione. *Revocatio, abrogatio.*
Rivolare, volare a dietro. *Revolo, as.*
Rivolere. *Rurſus velle.*
Rivolgere, rivoltare. *Revolvo, provolvo, converto.*
Rivolgimento. *Revolutio, converſio, mutatio.*
Rivolta d'occhi, cenno. *nutus, us.*
Rivoltare, rivoriciare. *Revolvo, is, inverto, is.*
Rivoltarſi col corpo in ſu. *Reſupinare ſe.*
Rivoltarſi contro colui, che ti da. *deſerio, is, contra aggredior, inſurgo in aliquem.*
Rivolto. *Revolutus, inverſus.*
Rivoluzione. *ſeditio.*
Rivomitare, vomitar di nuovo. *Revomo, is.*
Riuſcimento. *eventus, ſucceſſus, exitus, eventum.*
Riuſcire, ſuccedere, avvenire. *evenio, ſuccedo.*
Riuſcire, aver effetto. *ſuccedo.*
Riuſcire, uſcire. *exeo, exis.*
Riuſcita. Leggi riuſcimento.
Rizzamento. *erectio.*
Rizzare, dirizzare. *erigo, is.*
Rizzarſi, levarſi in piedi. *ſurgo, aſſurgo.*
Rizzarſi, per onorar alcuno. *aſſurgo, is.*
Rizzarſi dal letto. *ſurgere e lecto, exire de lecto.*
Rizzarſi da ſedere. *ſurgere de ſella.*
Rizzarſi per parlare. *ſurgere ad dicendum.*
Roan, colore tanè, lionato. *fulvus, a, um.*
Roba, la facoltà. *Res, rei, facultates, opes, divitiæ.*
Roba, che laſcia il padre. *patrimonium, ii.*
Robbia, erba da tignere. *Rubia, æ.*
Robicondo, roſſeggiante. *Rubicundus.*
Robino, pietra prezioſa. *pyropus, carbunculus.*
Robone, forta di veſtimento. *toga, læna, chlamys.* Alla Franceſe. *palla Gallica.*
Rubrica, terra roſſa, con la quale ſi notano i titoli dei libri. *Rubrica, æ.*
Robuſtezza. *Robur, vires.*
Robuſto, forte. *Robuſtus, bene valens.*
Rocca, fortezza, caſtello. *arx, cis, caſtellum.*
Rocca da filare. *colus, li, e colus, us.*
Rocca de' monti. *crepido, inis.*
Rocco, figura nel giuoco degli ſcacchi. *arx latrunculorum, cyclops, elephas.*
Rocco, o paſtorale, baſton ritorto in cima, proprio de' Veſcovi. *pedum Epiſcopale.*
Rocchette, o dardi da fuoco. *pyroboli, orum.* Chi getta rocchette. *pyrobolarius.*
Rocchetto, o roccetto, veſte bianca di panno lino, che i Prelati portano ſopra la ſottana. *linea tunica.*
Roccia, balza, rupe. *Rupes.*
Roco, rauco della voce. *Raucus, a, um.* Alquanto rauco, *ſubraucus.*
Rodere, roſicchiare. *Rodo, is, erodo, arrodo, derodo, corrodo.* intorno, *circumrodo.* tutto, o affatto, *erodo, perrodo.* Rodere catenacci, o roderſi di ſtizza, *acriter tumere, tacita ira æſtuare, ardere ira, vel iracundia.*
Rodimento. *roſio, onis.*
Roditore. *Rodens, entis.*
Rogare un ſcrittore. *ſubſcribere.*
Rogatore, che roga. *ſubſcriptor.*
Rogazioni, le proceſſioni circa l'Aſcenſione. *ambarvalia, ſupplicationes.*
Roggio, roſſo, ſimile alla ruggine. *Rubens, rufus.*
Rogna, ſcabbia. *ſcabies, pſora.* Attaccar ad uno la rogna, *ſcabie aliquem inficere, ſcabiem alicui allinere, imprimere, aſpergere, ſcabiem in quempiam transfundere.* Pigliar la rogna, *ſcabiem concipere, ducere, trahere, contrahere.* aver la rogna, *ſcabie conflictari, laborare, infeſtari, rodi.* Grattar la rogna. *ſcalpo, is, ſcabiem ſcabere, vel ſcalpere.* Di rogna. *pſoricus, a, um.*
Rognone. *Ren, enis.*
Rognoſo. *ſcabioſus, ſcabie affectus, vel infectus.*
Rogo, pira. *Rogus, pyra.*
Rolo, o ruolo, carta da regiſtrar con ordine i nomi. *album, i.*
Romajolo, meſcola da cucina. *tudicula.*
Romano, fuſt, quel contrepeſo, che è infilato nello ſtilo della ſtadera. *æquipondium, ſacoma, tis.*
Romanziere, chi compone romanzi. *Romanenſium fabularum ſcriptor.*
Romanzo, ſorta di poema. *Romanenſis fabula.*
Romanzone, ciarlatano. *circulator.*
Rombo, peſce. *rhombus, i.*

Rombo, rumore. *murmur.* Rombare, *remurmurare.*
Rombo, figura matematica di quattro lati eguali, ma di angoli obbliqui. *Rhombus, i.*
Rombola, ſcaglia. *funda, æ.* Rombolare, trar colla rombola. *funda jacere.*
Romire, fremere. *fremere, perſtrepere.*
Romitaggio, eremo. *ſolitudo.*
Romito, chi ſta all'eremo. *anachoreta, ſolitarius homo.*
Romore, ſtrepito. *ſtrepitus, murmur, fragor, ſonitus.* Par ſemo. *Rumor.*
Romoreggiare, far tumulto. *ſtrepere.*
Romorio, romore. *ſtrepitus, murmur.*
Rompere, ſpezzare. *Rumpo, abrumpo, perrumpo, frango, confringo, effringo, infringo, ſcindo, comminuo, diminuo.* Affatto, *perfringo.* Inſieme, *confringo.* Davanti, *præfringo.* Da qualche parte, o luogo. *defringo.* In più parti, o pezzi, *diffringo, dirumpo, diſcindo, comminuo.* A forza, *dirumpo.* Gravemente, *confringo.* Rompere un membro, *frangere membrum.* Il capo, *caput frangere.* Rompere il capo ad alcuno, cioè eſſere moleſto. *obtundo, is, moleſtum eſſe.* Con lettere, *obſtrepere alicui literis, obtundere aliquem literis.* Il parlar d'alcuno, *abrumpere, interrumpere ſermonem alicujus.* Li diſegni, *frangere, turbare conſilia.* L'amicizia, *dirimere amicitiam.* La compagnia, *dirimere ſocietatem.* La pace, *pacem violare.* La tregua, *violare inducias, vel fœdus.* La prigione, *expugnare carcerem.* Un ponte, *pontem rumpere, interrumpere.* L'eſercito, *fundere, vel diſſipare copias.* Un'armata, *quaſſare claſſem.* Rompere in mare, *frangere navim, naufragium facere, vel pati.* Romperla con alcuno, romper l'amicizia vecchia, inimicarſi, *veterem cum aliquo conjunctionem dirimere.* Romperſi il collo. *collum abrumpere, cervices frangere.*
Rompicollo dicesi di perſona molto viziosa. *homo perditiſſimus.*
Rompimento. *Ruptio, fractura.*
Rompitore. *Ruptor.*
Ronca, ſorta d'arme in aſta. *ſparus, i, ſparum, i, runca, runcina, æ, runco, onis.*
Roncare, tagliare con ronca. *Runco, as, eruneo.* Il roncare. *runcatio, onis.*
Roncatore, chi ronca. *runcator, oris.*
Ronchetta, piccola ronca, da tagliar le viti. *ſcirpicula, æ, falx vinitoria, vineatica.*
Roncheggiare, ruſſare. *ſterto, is.*
Ronchggiamento. *ronchus, i.*
Ronchioſo, che ha la ſuperficie rilevata in molte parti. *aſper, inæqualis.*
Ronciglio, rampino, uncino. *uncus, ci.*
Roncola. *Runcina.*
Ronda. *luſtratio excubiarum.* Andar in ronde, *excubias luſtrare.*
Rondine, uccello. *hirundo, inis.* Rondinella, *pullus hirundinis.* Rondone, ſpecie di rondine, *cypſelus, i, apus, odis.*
Roncino, cavallo da viaggio. *mannus, mannulus.*
Ronzare, far romore per l'aria come le cancare, veſpe, o ſimili. *obſtrepo, murmuro.*
Ronzone, cavallo ſtallone. *admiſſarius.*
Roſa, pianta. *Roſa, æ.* Roſa, fiore, *Roſa, æ.* Bianca, *Roſa albens, albicans.* Roſſa, *Roſa Punica, Puniceæ, Mileſia.* Damaſchina. *Roſa Damaſcena.* Incarnata, *Roſa purpurea, Roſa ſubrutila.* Muſchiata, *Roſa odorata.* Salvatica, *Roſa ſylveſtris, roſa canina.* Di roſe, *Roſaceus.* Di color di roſa, *Roſeus.*
Roſaio, luogo piantato di roſe. *Roſarium, roſetum.*
Roſeto. *Roſacetum.*
Roſicchiare, roſecchiare. *Rodere, erodere.*
Roſignuolo, uſignuolo uccello. *philomela, æ, aedon, onis, luſcinia, æ.*
Roſmarino, erboſcello. *Roſmarinus, i, ros marinus, ros maris, libanotis, idis.*
Roſo, corroſo. *Roſus, eroſus.*
Roſolare, dar alle vivande il roſſo a forza di fuoco. *amburere, igne colorare.*
Roſolato. *ambuſtus.*
Roſpo. *bufo, nis, rubeta, æ.*
Roſſerdo. *Rubicundus, a, um.*
Roſſeggiante. *Rubens, rubicundus.*
Roſſeggiare. *Rubeo, es.* Alquanto. *ſubrubeo, leviter, vel ex parte rubere.*
Roſſetto, colore per uſo di pitture, o donne. *purpuriſſum, i.* Tingere di roſſetto. *purpuriſſo inficere, fucum illinere.*
Roſſetto, agget. alquanto roſſo. *ſubruber, bra, brum, rubellus, rufulus.*
Roſſezza, o roſſore. *Rubor, oris.*
Roſſiccio. *ſubrufus.*
Roſſo. *Ruber, bra, brum, rubeus, a, um, rubens, entis.* Roſſo, che alquanto biondeggia, *Rufus, a, um.* Come il ſangue, *Rubicundus, a, um.* Divenir roſſo, *Rubeſco, erubeſco.* Eſſer roſſo, *Rubeo, es.* Far roſſo. *Rubefacio, is, ruſo, as.* Farſi roſſo, *erubeo, vel erubeſco, rubore ſuffundi.* Roſſo ſcuro, colore. *Rubidus color.* Roſſo chiaro, o sbiadato. *Ruber dilutus.* Roſſo d'uovo, o tuorlo, *vitellus, i.*
Roſſore, e roſſezza. *Rubor, oris.*
Roſta, ventaglio, paramoſche. *flabellum, i.*
Roſtire, arroſtire. *aſſare.*
Roſto, arroſto. *aſſus, aſſatus.*
Roſtro, il becco degli uccelli. *Roſtrum, i.*
Rota, e ruota. *Rota, æ.* Raggio della ruota. *Radius, ii.* Ferro. *canthus, i.* Buco. *tubus, i.* Mozzo, dove ſi ficcano i raggi. *modiolus, i.*
Rotamento. *Rotatio.*
Rotare, ruotare. *Roto, as.*
Rotella, brocchiere. *parma, pelta, clypeus.*
Rotelletta. *parmula, æ.*
Rotolare. *in orbem volvere, rotare, circumago.*
Rotolarſi. *in orbem volvi, circumagi, revolvi.*
Rotondamente. *Rotunde.*
Rotondità. *Rotunditas, atis, orbis, is.*
Rotondo, ritondo. *Rotundus, orbiculatus.*
Rotta, ſconfitta, cioè disfacimento d'eſercito. *clades, is.*

Rotta

Digitized by Google

Rotta di mare. *naufragium, ii*. Dar la rotta all' eſercito. *cladem exercitui afferre, cladem inferre hoſtibus*. Aver la rotta. *cladem accipere, vel pati*.
Rottame. *fragmen, inis, fragmentum, i*.
Ruttare, o ruttare, mandar fuori per bocca il vento dello ſtomaco. *ructo, as, eructo*.
Rotto, o ſpezzato. *ruptus, fractus*. Rotto, cioè quello, al quale ſi rompe la pelle, che ſoſtiene gl' inteſtini. *ruptus, herniosus*. Rotto, poſto in isbaraglio, e fracaſſo. *fuſus, profligatus*. Eſſer rotto, o aver una rotta, *accipere cladem*.
Rottorio, cauterio. *cauterium, ii*.
Rottura, rompimento. *fractura, ruptio*. Rottura, crepatura. *hernia, æ*.
Rovajo, vento da Tramontana. *Boreas, Aquilo*.
Roventare, infocare. *candefacio, is, arcandefacio, candentem, vel candens, vel ignitum facere, vel reddere*. Roventarſi. *candeſco, igneſco*. Roventato. *candefactus, ignitus*.
Rovente, infiammato, ardente. *candens, ignitus*. Eſſer rovente. *candeo, es, igneſco*.
Rovere, rovero, albero ſimile alla quercia. *robur, oris*. Di rovere. *roboreus, robuſteus*. Roveretto, ſelva di roveri. *locus roboribus conſitus*.
Roverſciare, roveſciare, volger ſoſſopra. *ſubverto, inverto, is*. per far del dritto roveſcio. *ex adverſo averſum facere*.
Roverſcio, roveſcio, ſoſt. *averſum, i, pars averſa, poſterior, poſtica*. Roveſcio, agg. *inverſus, a, um*. A roveſcio, o a ritroſo. *Perverſe, præpoſtere*. Far le coſe a roveſcio. *Præpoſtere officia permiſcere, agere præpoſtere*.
Roverſcione, avverb. *ſupinus corpore*.
Roverſcione, o roveſcione, ſuſt. marroveſcio. *colaphus*.
Roveto, luogo pieno di rovi. *rubetum*.
Rovigliare, arrovigliare, turbare. *turbo, perturbo, miſceo*.
Roviglione, vajuole. *Puſtula*.
Rovina, ruina. *exitium, ruina, excidium, everſio*. Rovina della Città, *excidium, ii*. Rovina delle mura. *ruina, caſus*. Rovina della Rep. *Rei interitus*. Rovina del paeſe. *vaſtatio regionis*. Andar in rovina. *corruo, ruo, paſſum eo*.
Rovinare, ruinare, neutralm. cadere. *vado, is, ruo, is*. Rovinare, attiv. o diſtruggere. *diruo, everto, excido, perdo*. Rovinar una caſa. *diruere domum*. Rovinar un paeſe. *vaſtare regionem*.
Rovinevole. *Perditus, a, um*.
Rovinoſo, che minaccia rovina. *ruinoſus, præceps*.
Rovo, pianta. *rubus, i*.
Rozza. *equus malus, vel improbus, caballus*.
Rozzamente, groſſamente. *craſſe, inculte, impolite, infacile, rudi Minerva*.
Rozzelle, inſtromento da giocare. *trochus, i*.
Rozzezza, goffezza. *ruditas, inſulſitas, imperitia*.
Rozzo, goffo, groſſo d' ingegno. *rudis, incultus, ineruditus, impolitus, inelegans, inornatus, uſu minime doctus, ab uſu rerum longe remotus, ignarus, imperitus*.
Rozzone, rozza. *grandis caballus*.
Ruba, rubamento, furto. *furtum, i, rapina, æ*. Andar a ruba, ſi dice di coſa, che ſi ruba. *Prædæ eſſe, furto auferri*.
Rubare, tor quel de gli altri. *furor, aris*. Di naſcoſto. *ſuffuror, ſurripio, ſubduco, clepo, is, furto ſubducere*.
Rubato, coſa rubata. *furtivus, a, um, adreptus, furto ablatus*.
Rubatore, ladro. *latro, raptor, fur*. Rubator di beſtiami. *abactor, oris*.
Ruberia, furto, rapina. *furtum, latrocinium*.
Rubellare, ribellare. *rebello*.
Rubellarſi. *deficio*.
Rubello, ribello. *rebellis*.
Rubeſto, feroce. *ferox, cis*.
Rubicondo, roſſeggiante. *rubicundus, a, um*.
Rubigine del ferro. *ferrugo, inis*. Vedi rugine. Rubigine delle biade. *rubigo, inis*. Robigine delle viti. *carbunculus, i*.
Rubiglia, legume ſimile al piſello. *ervum*.
Rubino, pietra prezioſa di color roſſo. *carbunculus, pyropus*.
Rubrica, argomento di libro, o di qualche ſua parte. *rubrica, æ*. Per ſorta di terra roſſa. *rubrica, ſinopis*.
Rucchetta, o ruccola, erba. *eruca, æ*.
Ruffa, raffa, far a ruffa raffa diceſi quando molti ſono intorno ad una medeſima coſa, ad ogn' uno con preſtezza, e ſenza ordine cerca di pigliarne il più che ſi può. *certatim aliquid corripere, aut arripere*.
Ruffiana. *lena, æ*.
Ruffianare, ruffianeggiare. *lenocinor, aris*.
Ruffianello. *lenunculus, i, lenullus, i*.
Ruffianeſimo, ruffianeccio, ruffianeria. *lenocinium, ii*.
Ruffiano. *leno, onis*. Coſa di ruffiano. *lenonius, a, um*.
Ruga, verme, che mangia i cauli. *eruca, æ*.
Ruga, grinza, che viene ſul viſo. *ruga, æ*.
Rugghiare, e ruggire, il gridar del leone. *rugio, is, irrugio, is*.
Rugghio, ſoſt. *rugitus, us*.
Ruggine. *rubigo, inis*. Del ferro. *ferrugo*. Del bronzo. *ærugo*. Del rame. *Cypria ærugo*.
Rugginoſo, rugginito. *rubiginoſus*. Di ferro. *ferruginoſus*. Di rame, e bronzo. *æruginoſus*.
Ruggire, rugghiare. *rugio*.
Ruggito, grido di leoni. *rugitus, us*.
Rugiada. *ros, roris, humor roſcidus*. Che porta rugiada. *rorifer, a, um*. Rugiadoſo, pieno di rugiada. *roſcidus, rorulentus*. Cader la rugiada. *roro, as, abat*.
Rugoſo, pieno di creſpe. *rugoſus, a, um*.
Ruina, rovina. *ruina, caſus, excidium*.
Rugumare, rumare, a ruminare, rimaſticare. *rumino, ruminor, remando, is*.
Rumoreggiare. *crepito, as, ſtrepo, murmuro*.
Ruolo, rolo. *album*.
Ruota. *rota, æ*. Ruota picciola. *rotula, æ*.
Ruotare, far la ruota. *roto, as*. Ruotare per aguzzare. *acuo, is*.
Rupe, l' altezza da' monti. *rupes, pis*.
Ruſcello, canaletto d' acqua corrente. *rivus, i, rivulus*.
Ruſignuolo, roſignuolo. *luſcinia*.

Ruſſare, lo ſtrepitare che ſi fa dormendo. *ſterto, is*.
Ruſtichetto, alquanto ruſtico. *ſubruſticus*.
Ruſticamente, villanamente. *ruſtice*.
Ruſtichezza, ruſticità. *ruſticitas, atis*.
Ruſtico, villano. *ruſticus, ci*. Ruſtico, ſcorteſe. *inurbanus, ruſticus*.
Ruta, erba. *ruta, æ*.
Ruttare, rottare. *ructo, eructo*.
Rutto. *ructus, us*.
Ruvidamente. *aſpere, ruſtice*.
Ruvidezza. *aſperitas, ruſticitas*.
Ruvidità. *aſperitas*.
Ruvido, rozzo, aſpro. *ruvidus, a, um*. Ruvido di coſtumi. *homo aſper moribus*. Ruvido di natura. *homo natura aſper*. Ruvido di parlare. *homo aſper oratione*. Luogo ruvido. *locus aſper*.
Ruzzamento, ſcherzo. *luſus, us*.
Ruzzare, ſcherzare. *jocor, aris, luſito, as*.
Ruzzetto, uccello, detto Re degli uccelli. *Trochilus, regaliolus*.
Ruzzola, ſtrumento rotondo a modo di girello. *trochus*.
Ruzzolare, girar la ruzzola. *trochum circumagere, trocho ludere*.

S

SAbato, o ſabbato, giorno ultimo della ſettimana. *Sabbatum*.
Sabbia. *Sabulum, arena, ſabulo, onis*.
Sabbina, erba. *ſabina, æ*.
Sabbione. *ſabulum, i, ſabulo*.
Sacca, ſorta di ſacca. *pera, æ*.
Saccente, che ſa. *ſciens, peritus*. Per aſtuto, ſagace. *ſagax, vafer*. Per pretendente di ſapere. *ſciolus*.
Saccentemente. *Sapienter*.
Saccheggiare, mettere in preda l' altrui roba. *Prædor, aris, depopulor, aris*. Saccheggiare un luogo. *diripere locum*. Saccheggiare un paeſe. *Provinciam vaſtare, exhaurire, rapinis uxare, prædam agere e provincia*.
Saccheggiamento. *depopulatio, onis, direptio*.
Saccheggiato. *direptus, depopulatus*.
Saccheggiatore. *depopulator, prædator, vaſtator*.
Sacchetta, o ſacchetto. *ſacculus, i*.
Sacciuto, ſaccente, con affettazione. *ardelio, onis, ſciolus*.
Sacco, ſtrumento di tela da portar grano, o altro. *ſaccus, i*. Di cuojo, *culeus, i, uleum, i, uter, utris*. Sacco da formento, *ſaccus frumentarius*. Sacco per colar vino. *ſaccus vinarius*. Sacco per colar neve. *ſaccus nivarius*. Sacchetto. *ſaccus, i*. Sacchetto da danari. *ſacculus nummarius, marſupium*. Far ſacco ſi dice delle ferite, che ſaldate riſerrano marcia, che non ſi vede. *vulnera recrudeſcere, pus contrahere*. Tener il ſacco è ajutar alcuno a far male. *alicui ad malum opus præſto eſſe*. tornar colle trombe in ſacco, cioè tornar dall' impreſa ſenza profitto. *infecta re redire*. non dir quattro ſe tu non l' hai nel ſacco, ſignifica, che non ſi faccia aſſegnamento di una coſa inſino che non ſi ha in balia. *multa cadunt inter calicem ſupremaque labra, vel inter os & offam*. Prov. Mangiar col capo nel ſacco, è aver tutto ciò che biſogna ſenza penſiero. *ſine cura & ſolicitudine vivere, ſecurum agere*.
Sacco, per ſaccheggiamento. *direptio, depopulatio, vaſtatio*.
Saccomanno, cioè garzon da' ſoldati. *calo, onis*.
Saccomanno, ſaccheggiamento. *depopulatio, vaſtatio, direptio*. Mettere a ſaccomanno. *deprædari, diripere, vaſtare*. Andare a ſaccomanno. *diripi*.
Saccone, pagliariccio. *ſtramentitia culcita*.
Sacerdotale. *Sacerdotalis, e*.
Sacerdote. *Sacerdos, otis*. Sacerdoteſſa. *Sacerdos, otis, antiſtita, æ*.
Sacerdozio. *Sacerdotium, ii*.
Sacramentale. *ad ſacramentum pertinens*. Sacramentalmente. *Per ſacramentum*.
Sacramentare per amminiſtrare ſacramenti. *Sacramenta adminiſtrare*. per giurare. *jurare*. Sacramentarſi, ricevere i ſacramenti. *ſacramenta recipere*.
Sacramento, giuramento. *juſjurandum, jurisjurandi, ſacramentum*.
Sacramento della Chieſa. *Sacramentum, ti, myſterium*.
Sacrare, conſacrare. *conſecro, ſacro*.
Sacrario. *Sacrarium, ii, locus ſacer*.
Sacrato. *Sacratus, conſecratus*.
Sacratiſſimo. *Sacratiſſimus, a, um*.
Sacreſtano. *æditu us, i, æditimus, i*.
Sacriſtia, o ſagreſtia. *ſacrarium, ii*.
Sacrificare. *Sacrifico, as, immolo, as, rem divinam facio*.
Sacrificio. *Sacrificium, ii, ſacrum, i*. Far ſacrificio. *Rem divinam facere*. Chi fa ſacrificio. *immolator, ſacrificus*.
Sacrilegamente. *ſacrilege*.
Sacrilegio, cioè ruberia di coſe ſacre. *ſacrilegium, ii*.
Sacrilego, colui, che ruba le coſe ſacre. *ſacrilegus, a, um*.
Sacro, dedicato a Dio. *ſacer, cra, crum*.
Sacro, eſecrando. *execrandus, a, um*.
Sacroſanto. *Sacroſanctus, a, um*.
Saetta, freccia. *ſagitta, æ*. Saetta, che viene dal cielo. *fulmen, inis*.
Saettame, ſaettume, ſaettamento. *Sagittarum vis, miſſilia tela, miſſilia*.
Saettare, tirar ſaette. *ſagittas mittere, vel jaculari*. Saettar dal Cielo. *fulmino, as*.
Saetta, legno marittimo, a guiſa di fuſta. *celocoxium, celox, cis, navis curſoria*.
Saetta, colpo di ſaetta. *ſagittæ jactus, vel ictus*.
Saettatore. *Sagittarius, jaculator*.
Saffiro, pietra prezioſa. *ſapphirus, i*.
Sagace, aſtuto, prudente. *ſagax, acis, perſpicax, aſtutus*.
Sagacemente. *callide, ſagaciter, prudenter*.
Sagacità, aſtuzia, bontà d' ingegno. *ſagacitas, prudentia, ſolertia*.
Saggiamente. *bene, ſapienter, provide*.
Saggiare, far la prova. *experiri, periculum facere, ad examen revocare, ad trutinam exigere*.
Saggiatore, quello che ſaggia. *Ponderator, examinator, e* le bilance di colui che ſaggia. *aurificis ſtatera*.
Saggio, ſavio. *ſapiens, prudens*.
Saggio, la prova. *experimentum, experientia, examen*.
Saggio, moſtra di ſonar, o altro. *prælu ſio, onis*. per avvertimento, ed eſempio. *exemplum*. per credenza, cioè far la credenza. *Prægusto, as*. dar ſaggio. *ſpecimen dare*.
Saggina, ſorta di biada. *milium Indicum*.
Sagginato, ingraſſato. *ſaginatus, a, um*.
Sagittario, arciere. *ſagittarius, ii*. Sagittario, ſegno Celeſte. *Sagittarius, Arcitenens*.
Saglire, ſalire. *ſcando, aſcendo*.
Sagra, la feſta annuale della conſagrazione della Chieſa. *anniverſaria celebritas, vel ſolemnitas conſecrationis, conſecrationis annuum ſolemne*.
Sagramentare. V. ſacramentare.
Sagramento. V. ſacramento.
Sagrato, ſacrato. *ſacratus, ſacer*. aſſolutamente detto per luogo ſacro vicino alle Chieſe. *locus ſacer*. per franchigia. *aſylum*.
Sajo, ſorte di veſtimento. *ſagum, gi*. Sajetto, ſajo piccinolo, corto. *ſagulum, i*.
Sajone, il medeſimo, che ſajo. *ſagum, gi*.
Sala, abitazione maggiore del Palazzo. *aula, atrium*. Sala della caſa. *atrium, ii*. Sala di ſopra. *atrium ſuperius*. Sala di ſotto. *atrium inferius*. Sala ſoffittata. *atrium laqueatum*.
Salamandra, ſpecie di lucertola. *Salamandra, æ*.
Salame, ogni carne, o peſce ſalato. *ſalſamentum*.
Salamuoja. *muria, æ*. Acconcio in ſalamuoja. *muriaticus, a, um*.
Salare, inſalare, aſpergere di ſale. *ſalire, ſale condire*.
Salariare, dar ſalario. *ſtipendium dare*.
Salariato. *ſalariarius*.
Salario. *merces, edis, ſalarium, ſtipendium*. Salario, che ſi dà alli maeſtri di ſcuola. *Minerval, is*. Salario delle balia. *nutricia, orum*.
Salaſſo di vena. *venæ ſectio, ſanguinis miſſio*.
Salata, e inſalata. *acetaria, orum*.
Salato, o inſalato. *ſalitus, ſalſus*.
Salce, o ſalcio, albero. *ſalix, cis*.
Salciccie, ſalſiccie. *fartimen, lucanica*.
Saldamente, fortemente. *fortiter, ſolide*.
Saldamento, ſaldatura. *ferruminatio*.
Saldare, fermare. *ſolido, as, conſolido, as*. Saldar metalli. *ferrumino, as*. Saldare le ferite. *vulnera glutinare, ad cicatricem vulnera perducere*. Saldare i conti, *ſubducere, tranſigere, exæquare rationes*.
Saldarſi. *ſolidaſco, ſcis, coaleſco, is*.
Saldato, riunito. *ferruminatus, ſolidatus*.
Saldato, pagato. *rationes exæquatæ, tranſacta*.
Saldatura, legamento di metalli. *ferrum, ferruminatio*. Di ferita, *vulnerum conglutinatio*.
Saldezza, fermezza. *firmitudo, firmitas, ſoliditas*.
Saldo, forte, fermo. *ſolidus, firmus, ſtabilis, reſtans, ans v*.
Saldo, ſoſt. come ſaldo de' conti. *rationum tranſactio, vel exæquatio*.
Sale. *ſal, ſalis*. Senza ſale. *inſulſus, a, um*. Sal bianco. *ſalis flos, e ſal purus*. Sal condito. *ſal condimentarius*. Sal cavato dalla terra. *ſal foſſilis, ſal foſſitius*. Sal groſſo. *ſal popularis, e ſal vulgaris*. Sal, che ſi riſolve in acqua. *ſal fuſilis, a ſal tabeſcens*. Sal fermo, o duro. *ſal conſtans, & ſal firmus*.
Sale, per arguzia, detto grazioſo, e leggiadro. *ſales*. per ſenno, e ſaviezza. *ſapientia*. Aver poco ſale in zucca. *parum ſapere*. Dolce di ſale, ſciocco, ſcimunito. *inſulſus, bardus*.
Salice, o ſalce. *ſalix, icis*. Saliceto, o luogo piantato di ſalici. *ſalictum, i*. Di ſalice. *ſaligneus, ſaligneus*.
Saliera, vaſo da tener il ſale in tavola. *ſalinum, i*. Salieretta. *ſaliſtum, i*.
Salina, luogo, dove ſi fa il ſale. *ſalina, æ*.
Salire, o ſaglire, montare in alto. *ſcando, is, conſcendo, aſcendo, inſcendo*.
Salita, montata. *aſcenſus, us*. per il luogo. *clivus, i*.
Salito, partic. ne aſcendo, cum aſcendiſſet.
Saliſcendo, ſtrumento col quale ſi ſerrano le porte. *repagulum, peſſulus*.
Saliva, ſputo. *ſaliva, æ*. Gettar ſaliva. *ſalivo, as, ſalivam facere, effundere*. Chi abbonda di ſaliva. *ſalivoſus, a, um*.
Salma, ſoma. *onus, eris, ſarcina, æ*.
Salmaſtro, che ha del ſalſo. *ſalſus, ſubſalſus*.
Salmeggiamento. *Pſalmorum cantus*.
Salmeggiare, leggere, o cantar Salmi. *Pſallo, is*.
Salmeggiatore. *Pſalmiſta*.
Salmiſta. *Pſalmographus*.
Salmo, canto a DIO. *Pſalmus, mi*.
Salmone, peſce. *Salmo, onis*.
Salnitro. *nitrum, i*. Di ſalnitro. *nitroſus*.
Salone. *aula ampla, magnum atrium*.
Salotto. *atriolum*.
Salpe, peſce. *ſalpa, æ*.
Salpare, e ſarpare, levar le ancore. *ſolvere anchoram, tollere anchoram*.
Salſa, ſapore. *moretum, intinctus, embamma*.
Salſedine, e ſalſezza. *ſalſitudo, ſalſedo*.
Salſiccia, lucanica. *fartimen, lucanica, impenſa*.
Salſicciaio, lucanicaro. *fartor, oris, capedinarius*.
Salſicciona, o ſalſicciotto. *lucanica, fuccidia*.
Salſo, ſalato. *ſalſus, ſalitus, a, um*.
Salſuggine. *ſalſugo, inis*.
Salſume, ſalume. *ſalſamentum*.
Saltabellare, fare ſpeſſi ſalti. *ſalio, aſſilio, ſubſulto, ſaltito*.
Saltambecco, veſtito ſpedito. *ſagum, gi, bardocucullus*.
Saltare. *ſalio, is, ſalto, as*. Saltare in ſu, *reſulto, as*.
Saltare fuori. *exilio, is, proſilio*. Saltar di alto a baſſo, *deſilio*. Saltar dentro. *inſilio*. Saltar in diverſe parti, *diſſulto, diſſilio*. Saltar in dietro. *reſilio, is*. Addoſſo. *aſſilio*. Saltar oltre. *tranſilio*. Saltar d' allegrezza, *exilire gaudio*. Saltar ſenz' ordine. *ſaltito, as*.
Saltare, per oltrepaſſare. *intermitto, prætereo*. per ballare. *ſalto, tripudio*.
Saltar a cavallo, *equum aſcendo*.

Digitized by Google

Santuario, luogo ſanto. *Sanctuarium, ii.*
Sanza, ſenza. *ſine abſque.*
Sapa, vin cotto. *ſapa, æ.*
Sapere. *ſcio, novi, cognitum habeo, probe ſcio, mihi conſtat, exploratum habeo, mihi dubium non eſt, obſcurum non eſt, non me fugit, latet, præterit, non ignoro.* Saper bene, *calleo.* Saper certo, *certo ſcire.* Non ſapere. *neſcio, is.* Far ſapere, dar ragguaglio, *ſignifico, certiorem facio.* Saper Greco. *Græce ſcire, vel noſſe.* Saper Ebreo. *Hebraice noſſe.* Saper Latino. *Latine ſcire, loqui, & ſcribere.* Sapere, cioè aver ſapore, *ſapio, is.* Saper di buono, *oleo, es, redoleo, es, bene olere.* Saper di triſto, puzzare, *male olere, fœtere.* Saper male d'una coſa, doleiſene, *piget, ebat, ægre ferre.*
Sapiente, uomo ſavio. *ſapiens, prudens.*
Sapientemente. *ſapienter, prudenter.*
Sapienza, ſavienza. *Sapientia, Prudentia, Scientia.*
Saponata, ſchiuma che fa il ſapone. *ſaponatum.*
Sapone. *ſapo, onis, ſmegma, atis.* Sapone da levar le macchie, *ſmegma, tis, pila Mattiaca.*
Saponere, erba. *clymenon, ni.*
Saporare, aſſaporare, aſſaggiare. *guſto, deguſto, libo.*
Sapore, qualità, che ſi conoſce col guſto. *ſapor, oris.*
Sapore, ſavore, guazzetto, ſorte di ſalſa. *embamma, atis.* Sapore acerbo, *ſapor acerbus.* Acetoſo, *acidus.* Acuto, *acutus.* Agro. *acer.* Amaro, *amarus.* Aſpro, *aſper.* Auſtero, *auſterus.* Bruſco, *acer.* Dolce, *dulcis.* Forte, *acer, fortis.* Garbo, *acer.* Graſſo, come d'oliva, *pinguis.* Salato, *ſalſus.* Soave, *ſuavis.*
Aver ſapore. *ſapio, is.*
Saporità. *ſapor, ris.*
Saporitamente. *quadam guſtus jucunditate, ſapide.*
Saporito, di buon ſapore. *ſapidus, a, um.* Che non ha ſapore. *inſipidus, a, um.*
Saporoſamente. *ſapide.*
Saporoſo, cioè pieno di ſapore. *ſapidus, a, um.*
Saputa, notizia. *ſcientia, notitia.*
Saputamente, accortamente. *ſcite, perite, ſcienter, conſulto.*
Saputo, accorto. *Peritus, ſciens, prudens, cautus.*
Saputo, inteſo. *cognitus, a, um.*
Saraca, peſce ſalato. *ſarda ſalita.*
Saracineſca, porta. *catarracta, vel cataracta, æ.*
Saracino, Moro. *Æthiops, opis, Saracenus.*
Saracino, ſtatua di legno, nella quale i Cavalieri correndo, rompon la lancia. *palus, i, a di qui ad palum ſe exercere.*
Sarchiare, zappare. *ſario, is, ſarculo, as.*
Sarchiello, ſtrumento da ſarchiare. *ſarculus, li.*
Sarda, peſce. *ſarda, æ.*
Sardella, peſce noto. *ſardinia.*
Sardonico, pietra prezioſa. *ſardonyx, ychis.*
Sargia, coperta da letto. *lodix, ſtragulum.*
Sargo, peſce. *ſargus, i.*
Sarmento di viti. *ſarmentum, ti.*
Sarnacchiare, far ſarnacchj. *pituitam exſpuere.*
Sarnacchio, ſputo catarroſo, o groſſo. *ſputum craſſum.*
Sarnacchioſo. *pituitoſus.*
Sarrocchino, piaciolo, o corto mantello. *breve palliolum.*
Sarte, ſono le corde, che tengono legata la vela all'antenna. *rudentes.*
Sarto, ſartore. *ſarcinator, oris, ſartor, oris.*
Saſſata. *lapidis, vel ſaxi ictus.*
Saſſifragia, erba. *ſaxifraga, æ, ſaxifragum, i.*
Saſſetto, piccolo ſaſſo. *ſaxulum, lapillus.*
Saſſo. *ſaxum, lapis, ſilex.*
Saſſolino. *lapillus.*
Saſſoſo, pieno di ſaſſi. *ſaxoſus, lapidoſus.*
Satana, e ſatanaſſo. *Satanas, æ, Dæmon, onis.*
Satellite. *ſatelles, tis.*
Satira, poeſia mordace. *Satyra, æ.*
Satireggiare, far ſatire. *Satyram ſcribere.*
Satirico, mordace. *acer, maledicus, ſatyricus.*
Satiro, Dio boſchereccio finto da' Poeti. *Satyrus, i.*
Satiſdazione, aſſicuramento. *ſatiſdatio, onis.*
Satiſfare, ſoddiſfare. *ſatisfacio, is.*
Sativo. *ſativus, a, um.*
Satollamento, e ſatollanza. *ſaturitas, tis, ſatietas.*
Satollare, ſaziare. *ſaturo, expleo.*
Satollato. *ſatur, ri, ſaturatus.*
Satollo, ſazio. *ſatur, ri, ſaturatus.*
Satrapo, governator di Provincia. *ſatrapa, vel ſatrapes, æ.*
Saturità. *ſaturitas, tis.*
Saturnino, di Saturno. *Saturnius, a, um.* per malinconico. *melancholicus, triſtis.*
Saturno, nome di un Pianeta. *Saturnus, i.*
Saturo, ſatollo. *ſaturus, a, um.*
Saviamente. *ſapienter, prudenter.*
Savizza, ſapienza. *ſapientia, æ, prudentia.*
Savio, e ſaggio. *ſapiens, intelligens.*
Savorra, ſabbia da porre in ſentina delle navi, acciò ſtiano ferme. *ſaburra, æ.*
Savore, ſapore. *ſapor.*
Savorna. V. ſavorra. *ſaburra.*
Saziabile, atto a ſaziarſi. *ſatiabilis, le.*
Saziamento. *ſaturitas, ſatietas.*
Saziare, ſatollare, sfamare. *ſatio, ſaturo, expleo.* Saziar le voglie, *explere cupiditates.* La voglia di bere, *explere ſitim.* Di mangiare, *explere famem.* Egli non ſi ſazia di ſtudiare, *nunquam illum explere ſtudio, nunquam illius ſatiatur ſtudiorum ſitis.* Che non ſi può ſaziare. *inſaturabilis, inſatiabilis.*
Sazietà, pienezza. *ſatietas, ſaturitas.*
Saziavole, che ſazia. *ſatietatis efficiens, gravis, moleſtus.*
Sazio, ſatollo. *ſatur, ri.*
Sbadigliare, e sbadacchiare. *oſcito, oſcitor.*
Sbadigliamento, e sbadacchiamento. *oſcitatio.*
Sbadigliante, *oſcitans, tis.*
Sbagliare, errare, ſcambiare. *fallor, aberro, hallucinor.*
Sbaglio, fallo, errore. *error.*
Sbaldanzire, perder la baldanza. *conſternor, animum deſpondeo.*
Sbaleſtrare, tirar fuori del ſegno. *a ſcopo aberrare.*
Sballare, aprir le balle. *ſarcinas explicare.*
Sbalordimento, *animi ſtupor.*

Sbalordire. *animo confundor, externor.* In ſignif. attivo. *externare.*
Sbalordito. *animo confuſus, externatus.*
Sbalzare, cacciar fuori con empito. *exturbo, as, ejicio, is.* Per ſaltar giù. *deſilio, proſilio, is.*
Sbalzi, e sbalze, luoghi precipitoſi, da cader da alto a baſſo. *Præcipitium, ii.*
Sbalzo, che fa la palla, quando ſi giuoca. *ſaltus, repercuſſus, us.*
Sbalzo, che portano le donne in capo. *corona, æ.*
Sbandare. *diſſipo, diſſolvo.* Sbandarſi. *abire.*
Sbandato. *vagus, diſjectus, palans.*
Sbandeggiamento. *exilium, relegatio.*
Sbandeggiare. *in exilium mitto, relego.*
Sbandeggiato. *relegatus, in exilium miſſus.*
Sbandimento. *exilium.*
Sbandire, bandire. *in exilium pellere.*
Sbandito. *exul, is.*
Sbaragliare. *fundo, diſſipo, diſperdo.* Sbaragliare la roba. *profundere patrimonium.* Sbaragliare la vita. *Profundere vitam.* Sbaragliare l'eſercito. *ordines exercitus exturbare.*
Sbaragliato. *fuſus, fugatus, diſſipatus.*
Sbaragliatore. *Profuſor, prodigus.*
Sbaraglino. *alveus luſorius.*
Sbaraglio, confuſione, fuga. *diſſipatio.*
Sbarbare, ſvellere, cavare. *vello, evello, eradico.*
Sbarbato, e ſenza barba. *imberbis, ephebus.* per cavato. *evulſus.*
Sbarbicare, sbarbare. *evello, eradico.*
Sbarcare. *expono, is, e navi effero, educo.* Sbarcarſi. *exire e navi, adſcendere.*
Sbardellatamente, fuor di miſura. *immodice.*
Sbardellato, che fa tutto ſenza penſarvi. *incogitans, improvidus.* Per iſmoderato. *immodicus.*
Sbarra, ſtanga, che ſi attraverſa alla porta. *repagulum, i, diathyrum.*
Sbarrare, ſtangare. *clathro, as, occludo, ſepio.*
Sbaſſare per abbaſſare. *deprimo, is.*
Sbattere, percuotere. *percutio, is, concutio.*
Sbattere le mani per allegrezza. *plaudo, is.* Sbatter i denti per freddo. *dentibus crepitare, frendere.* sbattere la terra co' piedi. *ſupplodo, is.* sbattere, per ribattere. *rejicio, is.*
Sbattimento. *percuſſio, onis, quaſſatio.* Sbattimento da' piedi in terra. *ſupploſio, onis.* Sbattimento delle mani. *Plauſus, us.*
Sbattuto. *everſus, a, um, concuſſus.*
Sbeffare, sbeffeggiare, beffare. *irrideo, derideo, illudo.* Eſſer beffato. *ludibrio eſſe.*
Sbellettare, imbellettare. *fucare, fucum illinire.*
Sberrettare, cavarſi la berretta. *caput honoris cauſa detegere.*
Sbevazzare, bevere immoderatamente. *vino ſe ingurgitare.*
Sbiadato, colore, come di biada, o paglia. *Pallidus, pallens, ſubalbus.* o ſecondo altri, azzurro. *cæruleus.*
Sbiancare, divenir bianco. *albeſco.*
Sbiancato. *albens, pallens.*
Sbiancheggiare, far bianco. *dealbo, as.*
Sbiecare, ſtorcere. *obliquo, curvo, diſtorqueo.*
Sbigottimento. *animi conſternatio, pavor, trepidatio.*
Sbigottire, impaurire. *exterreo, deterreo, perterrefacio, exanimo, terrorem injicere, metum facere, vel afferre.* Sbigottirſi. *deſpondeo, animum deſpondere, animo vel mente cadere, concidere, deficere, animum contrahere, demittere.*
Sbigottito. *exanimatus, attonitus, perterritus.* Non punto sbigottito. *imperterritus.*
Sbilanciamento, o sbilancio. *æquilibrii ſublatio.*
Sbilanciare, tirar giù le bilancie. *æquilibrium tollo.*
Sbilenco, ſtorto malfatto. *diſtortus, varus.*
Sbirraglio, o sbirreria. *lictorum multitudo.*
Sbirro, Zaffo. *lictor, oris.*
Sboccare, diceſi de' fiumi, che mettono in mare. *ſe egerere, ſe exonerare, influere.* Per parlar ſenza conſiderazione. *infrenis oris eſſe, temere loqui, lingua procaci eſſe.*
Sboccatamente. *licenter, impudenter.*
Sboccato, diſoneſto nel parlare. *Procax, petulans, impudentis oris homo.*
Sbocco. *effluvium, ii.*
Sbocconcellare. *erro, as.*
Sbollare, ſlegare. *reſigno, as.*
Sbolzonare. *arieto.*
Sbordellare, bordellare. *ſcortor, aris.*
Sborrare, cavar fuori. *educo.* Rigettare. *evomo.* Dar fuori, o dir ogni coſa. *Diffluo.*
Sborſare, pagare. *æs adnumerare, pecuniam ſolvere.*
Sborſato, pagato. *ſolutus, numeratus.*
Sborſo. *ſolutio, nummorum ſolutio.*
Sboſcare, tagliar i rami della ſelve. *collucο, as, interluco, as.*
Sbottonare. *diffibulare, veſtem aperire.*
Sbottoneggiare, motteggiare. *convitiari.*
Sbracciare, ſcoprirſi le braccia. *brachia nudare.* Adoperare ogni forza, *omnes nervos intendere, manibus, pedibuſque contendere.*
Sbraciata, millanteria. *jactantia.*
Sbraciare, allargar la brage, o per metaf. largheggiare. *prodigere.*
Sbramare. *ſatio, ſaturo, cupiditatem expleo.*
Sbranare. *lacero, lanio, dilanio, diſcerpo.*
Sbranato. *diſcerptus, dilaniatus.*
Sbreno, sbrenamento. *laceratio, cædes.*
Sbrancare, diſtricare. *eximo, ſegrego.*
Sbrattare, nettare. *Purgo, perpolio.* Levar gl' impedimenti. *expedio, extrico.*
Sbricciolare, contero, comminuo.
Sbricciolato. *contritus, comminutus.*
Sbrigamento. *feſtinatio, expeditio, celeritas.*
Sbrigare, levar di briga. *ſolvo, diſſolvo, expedio, explico, extrico.* Sbrigar le faccende. *extricare, expedire, conficere negotia.* Sbrigarſi dalla cure. *curis exſolvi.*
Sbrigato. *vacuus negotiis, ſolutus, expeditus, liber a curis.* Ell'è sbrigata. *actum eſt.*
Sbrigliare. *frænum tollere.* Sbrigliato. *effrænus, ſolutus.*
Sbriſciare, ſdrucciolare. *labor, prolabor.*
Sbruffare, ſpruzzare. *aſpergo, inſpergo.*
Sbucare, uſcir dalla buca. *ad auras evado.* Per cavar dalla buca. *extrahere, educere.*

Sbuc-

Digitized by Google

Sbucchiare, e ſbucciare, levar la buccia. *decortico, corticem detraho, deglubo.* (*quos.*
Sbudellare. *eviſcero, exentero, diſſeco.* Li cavalli. *ſuffodere e-*
Sbudellato. *exenteratus, a, um.*
Sbuffante. *anhelans, fremens.*
Sbuffare, ſoffiare. *efflo, anhelo, ſufflo.* Per mandar fuori l'alito per ira. *iram, vel iras pſpirare, fremere.*
Sbuſare. *Pertundo, perforo.*
Scabbia, rogna. *ſcabies, ei.*
Scabbiare, nettar dalla ſcabbia. *ſcabie purgare.* Per piallare. *lævigo, as.*
Scabbioſo, rognoſo. *ſcabioſus, a, um.* (*i.*
Scabello, bancopicciolo. *ſcabellum, ſcamnum, ſuppedaneum,*
Scabroſità. *ſcabrities, aſperitas, difficultas.*
Scabro, ſcabroſo, rozzo. *ſcaber, ſcabroſus.* Scabroſo, difficile. *arduus, difficilis, aſper.*
Scaccato, fatto a ſcacchi. *teſſellatus, a, um.*
Scacchi, figure da giuocare. *latrunculi, latrones, calculi.* Giuocar agli ſcacchi. *latrunculis ludere.*
Scacchiere, ſcacchiero. *latruncularia tabula, abacus, alveus.*
Scacciamento. *expulſio, onis.*
Scacciare, diſcacciare. *Pello, expello, depello, propulſo, proturbo, exturbo.* Scacciar lontano. *propello, repello.* In diverſe parti. *diſpello.* La fame. *Propulſare famem.* La ſete. *depellere ſitim.* Gli nemici. *expellere hoſtes.* Le coſe nocive. *abigere noxia.*
Scacciato, diſcacciato. *expulſus, ejectus.*
Scacciato, rimaſto eſcluſo. *ſpe fruſtratus, excluſus.*
Scacco. V. Scacchi.
Scaccomatto, termine del giuoco degli ſcacchi, per metaf. *jactura, damnum.*
Scacciato, eſcluſo, deluſo. *ſpe fruſtratus, excluſus.*
Scadere, venir in peggiore ſtato, *deterius fieri, in pejus ruere, aut labi, imminui.*
Scadere, ſuccedere. *obvenio, is.*
Scadimento. *caſus, lapſus, lapſio, prolapſio.*
Scafa, ovver battello. *ſcapha, æ.*
Scafa, ſecchiaro, dove in cucina ſi lavano le ſcudelle. *urnarium, colluviarium.*
Scafare, come fave, piſelli, ec. *deglubo, is.*
Scaglia, pezzo di ſaſſo. *cæmentum, offula, rudus, eris.* Scaglia di peſce. *ſquama.* Scaglia, fromba. *funda, æ.* Scaglioſo. *ſquameus, ſquamoſus, ſquamiger.* A ſcaglie. *ſquamatim.*
Scagliare, o gettare. *jacio, jaculor.* Per levare le ſcaglie al peſce. *deſquamo.*
Scaglioni, gradi delle ſcale. *gradus, us.* Scaglioni mal commeſſi. *gradus male hærentes.*
Scala. *ſcalæ, arum, gradus, uum.* Scala poſticcia, fatta all'improvviſo. *gradus ſubitarii.* Portatile. *ſcalæ geſtatoriæ.* Di corda. *ſcalæ reſtiles.* Fatta a pironi. *ſcalæ gallinariæ.* Caduta di ſcala. *ſcalarum lapſus.* Far una ſcala *ſcalas, vel gradus ædificare.* A foggia di ſcala. *gradatus* fare ſcala, pigliar porto. *portum capio, appello, is.*
Scalamento. *ſcalarum applicatio.*
Scalare, montare con ſcale. *ſcalis admotis aſcendere, ſcandere.*
Scalata. V. ſcalamento. Dar la ſcalata. *ſcalis aggreſſionem facere.*
Scalcagnare. *calcem calce premo, o detero.*
Scalcinare. *parietibus calcem demo, tectorium derado.*
Scalco. *ſtructor.*
Scalda letto. *vas igniferum.*
Scaldare. *calefacio, calfacio.* Speſſo, *calefacto, as.* Scaldarſi. *caleo, caleſco, incaleſco, recaleſco, calefio.*
Scalda mineſtra, o ſcalda vivande, vaſo di rame, che con carboni acceſi dentro ſi mette ſopra la tavola ſotto le vivande. *authepſa, foculus.*
Scaldata, ſcaldamento. *calefactio, calefactus.*
Scaldato. *calefactus, a, um.*
Scaldatore. *calefaciens.*
Scalea, ordine di gradi avanti a Chieſe, o altro edificio. *ſcalarum gradus, ſcalæ, arum.*
Scaletta. *brevis ſcala.*
Scalfire, levar alquanto la pelle, penetrando ſul vivo. *ſcarifico.*
Scalfitto. *ſcarificatus.*
Scalfittura. *ſcarificatio.*
Scalino, ſcaglione, o grado delle ſcale. *gradus, us.* Scalinato. *gradatus, a, um.* A ſcalino per ſcalino, *gradibus, per gradus, gradatim.*
Scalogna, ſcalogno. *cæpa Aſcalonia, bulbus, i.*
Scalpicciare, calpeſtare. *calco, conculco, protero.*
Scalpiccio, ſtrepito de' piedi nel camminare. *ſonitus, ſtrepitus pedum.*
Scaltrimento, aſtuzia. *calliditas, ſagacitas, peritia.*
Scaltrire, far accorto. *reddere callidum, prudentem.*
Scaltrito. *callidus, cautus, prudens, ſagax.*
Scaltritamente, avvedutamente. *callide, aſtute.*
Scalzadenti, curadenti. *dentiſcalpium, dentifricium.*
Scalzare, e diſcalzare. *excalceo, as, diſcalceo, calceos, vel tibialia cuipiam detrahere, vel demere.* Scalzarſi. *exuere calceos.* Scalzare, per levar la terra dalle piante. *ablaqueo, as.* Per levar la materia da ogni altra coſa, *materiam demere, vel detrahere.* Per cavar di bocca ad alcuno quel, che ſi vuol ſapere. *exploro, expiſcor.*
Scalzato, ſcalzo. *diſcalceatus, excalceatus.* Andare ſcalzo. *nudis pedibus incedere, ambulare.*
Scambiamento. *vicis, is, converſio, mutatio.*
Scambiare. *muto, as, permuto, commuto.*
Scambiato. *mutatus, immutatus.*
Scambievole. *alternus, mutuus, reciprocus.*
Scambievolezza. *viciſſitudo, alternatio.*
Scambievolmente. *viciſſim, alterne, alternatim, invicem, mutue, mutuo, alternis vicibus.*
Scambio, ſcambiamento. *permutatio, commutatio, viciſſitudo.* In iſcambio, in luogo. *vice, pro.*
Scamonea, pianta. *ſcammonia.*
Scampamento. *effugium, ſalus.*
Scampanare. *tintinnabulo continenter pulſare.*
Scampare, o fuggire, *fugio, aufugio, evado.* In qualche luogo, *aufugere in aliquem locum.* Da qualche luogo, *profugere ex aliquo loco.* Dalle mani d'alcuno, *alicujus manus effugere.* Un male, *devitare malum.* Una vergogna. *fugere infamiam.* Scampare, per vivere, *vivo, is.*

Scampare, per liberare, o ſalvare. *libero, vindico, eripio, abſolvo.* Alcuno dalla morte, *aliquem a morte eripere.*
Scampato, liberato. *ereptus, liberatus, ſervatus.* Da pericoli. *Periculis defunctus, ereptus.*
Scampo, lo ſcampare. *effugium, ſuffugium, devitatio.* Per il vivere. *ſalus, utis.*
Scanalare, incavar a foggia di canale. *ſtrio, as, in canalis modum cavare.*
Scanalatura. *ſtria, æ.*
Scancellare, caſſare. *deleo, aboleo.*
Scancellato. *deletus, obliteratus.*
Scancia, palchetti di tavole. *foruli, orum, pluteus, armariola, orum.*
Scandagliare. *exploro.*
Scandaglio, archipendolo. *catopirates.*
Scandalezzare, ſcandalizzare. *offendo, is, offenſionis eſſe, offenſionem afferre, exemplo nocere, pravitatis, vel peccandi exemplum dare, præbere, ſuppeditare.* Scandalizzarſi. *offendor, offenſionem accipere.* Scandalizzato, *exemplo offenſus.*
Scandalo, e ſcandolo. *offenſio, offendiculum, exemplum peccati, vel peccandi, exemplum malum, pravum, ſcandalum.*
Scandaloſamente. *cum offenſione, exemplo malo.*
Scannare, tagliar la gola. *jugulo, as.*
Scannello, picciolo ſcanno. *ſcabellum, ſcamnellum.*
Scanno, banco da ſedere. *ſcamnum, ni.*
Scanſare, per movere. *amoveo.* Per iſfuggire. *evito, declino.* Per allontanarſi. *recedo.*
Scapeſtrare, cavar il capeſtro. *eximere capiſtrum, ſolvere.*
Scapeſtrato, ſẽza modo. *immoderatus, immodeſtus, effrenatus.*
Scapezzare, tagliare. *amputo, detrunco.* Scapezzato. *amputatus.*
Scapigliare, ſconciare li capelli. *exturbare comas.* Scapigliato, chi ha li capelli ſparſi. *incomptus, vir paſſis crinibus.*
Scapitamento, ſcapito. *damnum, jactura.*
Scapitare, metter del capitale, perdere in qualche coſa. *accipere detrimentum, ſummam imminuere, rem familiarem comminuere.*
Scapolare, ſcappare. *effugio, evado.*
Scapolato. *qui evaſit.*
Scapolo. *ſolutus, liber, defunctus periculo.*
Scaponire, vincer l'altrui oſtinazione. *alicujus pertinaciam infringo.*
Scappare. *aufugio, is, evado.*
Scappata, fuga. *fuga, æ.* Fallo, *erratum, i.*
Scappato. *qui effugit.*
Scappellare, cavar il cappello. *Pileum detrahere.*
Scappellotto, colpo nel capo. *capitis percuſſio, alapa.*
Scappulare, e ſcapolare, capuccio de' Frati. *cucullia, cucullus.*
Scapricciarſi, e ſcapricciare. *explere cupiditatem, libidinem.*
Scapucciare, intoppare. *reſpico, as, offendo.*
Scapuccio, intoppo. *Pedis offenſio.*
Scarabattola, moſtra chiuſa a cancelli, da eſporvi a viſta coſe venali. *tranſenna.*
Scarabocchiare, ſchiccherare. *conſcribillare.*
Scarabocchio, litura. *litura.*
Scarafaggio, anim. *ſcarabæus, i.*
Scaramuccia, combattimento leggiero. *velitatio, Pugna velitaris, certamen leve.*
Scaramucciare. *velitor, aris.*
Scarantia, ſcheranzia. *angina.*
Scarcerare. *liberare, emittere ex carcere, carcere liberare.*
Scardaſſare, pettinare la lana. *carmino, as.*
Scardaſſiere, ſcarda lana. *qui carminat.*
Scardaſſo. *carmen.*
Scaricamento, ſcarco, ſcarico. *levamen, exoneratio.*
Scaricare, e ſcarcare. *exonero, deonero.* La ſoma. *ſarcina levare, ſarcinam, vel onus deponere.* La coſcienza. *exſolvere ſe religione.* L'arco. *remittere arcum.* Per iſparare. *diſplodo, explodo.*
Scarificare, ſcarnare. *ſcarifico.*
Scarlatto. *Purpura, pannus coccineus.* V. Porpora.
Scarmana, e ſcalmana, infermità cagionata dal riſcaldarſi, o raffreddarſi. *Pleuritis, dis, lateris dolor.*
Scarmanare, e ſcalmanare, incorrer nella ſcarmana. *Pleuritide corripi.*
Scarmigliare, ſcompigliare. *turbo.*
Scarmigliato. *turbatus.*
Scarmo, magro. *gracilis, exilis.* Caviglia, alla quale vien legato il remo. *ſcalmus.*
Scarnamento. *ſcarificatio*
Scarnare. *extenuo, as, ſcarifico, as.*
Scarnaſcialare, darſi ai paſſatempi di carnaſciale. *bacchanalibus indulgere, bacchanalia vivere, genio indulgere, pergræcari.*
Scarnatino, di color di carne. *carneum colorem habens.*
Scarno, ſmunto. *exſiccatus, exſuccus, macer, exilis, gracilis, junceus.*
Scarpa. *calceus, i, calcei, orum, calceamentum.* Ruſticana. *Pero, onis, ſculponea, arum.*
Scarpe larghe. *calcei repandi.* Roſſe. *calcei mullei.* Che ſtanno bene. *calcei habiles, vel apti ad pedes.* Scarpa all'Apoſtolica. *ſolea, æ.* Picciola. *calceolus.* La ſcarpa mi fa male. *calceus me urget.* Scarpa della muraglia. *anteris, idis, ima muri declivitas.*
Scarpetta, picciola ſcarpa. *calceolus.*
Scarpetta, pedale di lino. *udo, onis, pedule, is.*
Scarpelletto. *ſcalpellum, li, ſcalpellus, li.*
Scarpellare. *cælo, ſcalpro elaboro, incido, cælo.*
Scarpellino, tagliapietra. *lapicida, lapidarius.*
Scarpello, ſtromento da intagliare, e ſcolpire. *ſcalper, ri, ſcalprum, i, cælum, i.*
Scarpino. *calceus ligneus.*
Scarpione. *ſcorpio, onis, ſcorpius.* (*re.*
Scarrucolare, lo ſcorrere del canapo ſulla carrucola. *decurre-*
Scarſamente, parcamente. *Parce, tenuiter, maligne.*
Scarſeggiare. *Parce erogo, maligne præbeo.*
Scarſella, borſa, taſca. *Pera, loculus.* Scarſelletta. *Perula, æ.*
Scarſellino, o borſino. *loculus.*
Scarſezza, ſcarſità. *Parcitas, parſimonia.*
Scarſo. *Parcus, reſtrictus.* Scarſo, in luogo di corto. *brevis.*
Scartabellare. *libros evolvo, verſo libros.*
Scartabello, ſcartafaccio, libro di poco pregio. *libellus, i.*
Scartare, ricuſare. *rejicio, is.*

Scartato. *rejectus, a, um.*
Scartoccio di carta. *cucullus, i.*
Scarzo, di membra leggiadre, ed agili. *agilis.*
Scaſſare, conquaſſare. *concutio, quaſſo, premo.*
Scaſſo, divelto. *Paſtinum.*
Scatenare, trar di catena. *ex catenis ſolvo, eximo.*
Scatenato. *vinculis liberatus.*
Scatola. *Pyxis, idis, capſula, æ.*
Scaturigine. *ſcaturigo, inis.*
Scaturire, uſcir fuori come l'acqua. *ſcateo, ſcaturio, erumpo.*
Scavalcare, ſcender da cavallo. *ex equo deſcendo, deſilio.* Per paſſar oltre. *tranſgredior.* Per far diſcendere. *equo dejicio, deturbo.*
Scavallare, gettar da cavallo. *equo dejicio, deturbo.* Far cader alcuno di grazia. *aliquem apud aliquem criminor, aliquem ab alio alieno.*
Scavallato, gettato da cavallo. *equo deturbatus, dejectus.*
Scavamento. *foſſio, cavatio.*
Scavare. *effodio, cavo, excavo.*
Scavato. *excavatus, effoſſus.*
Scavezzacollo, di ſcandaloſa vita. *in omne facinus projectus.* Per caduta a rompicollo. *Præceps caſus, præcipitium.*
Scavezzare, rompere. *rumpo, frango, trunco, diſcindo, diffringo.* Scavezzarſi il collo. *collum ſibi frangere.* Gittarſi a ſcavezzacollo. *dare ſe præcipitem, ferri præcipitanter.*
Sceda, beffe, ſcherno. *irriſio, luſus.*
Scegliere, e ſcerre, eleggere. *lego, ſeligo, habere delectum.*
Sceglimento. *delectus, us.*
Sceglitore. *elector, oris.* (*tium.*
Scelleraggine, ſcelleritâ. *ſcelus, maleficium, facinus, flagi-*
Scelleratamente. *Prave, perperam, ſceleſte, ſcelerate, flagitioſe, nefarie, turpiter.*
Scelleratezza. *ſcelus, improbitas.*
Scellerato, ribaldo. *ſceleſtus, ſceleratus, flagitioſus, nefarius, facinoroſus, perditus.*
Scelmo, legno a cui s'attaccano i remi. *ſcalmus, i.*
Scelta, elezione. *ſelectio, electio.* Fare ſcelta. *ſeligo, is, delectum habere.*
Scelto, eletto. *lectus, electus, delectus, ſelectus.*
Sceltiſſimo. *ſelectiſſimus.* Scelto, per eccellente, *egregius, eximius, lectiſſimus.*
Sceltume, ſcelta di coſe cattive dalle buone. *Purgamentum.*
Scemamento, calo. *imminutio, detractio, detrimentum, defe-*
Scemante. *minuens, decreſcens.* (*ctio.*
Scemare, diminuire. *detraho, demo, deduco, minuo, imminuo, deductionem, vel deceſſionem facere.* Scemare, neut. *decreſco, minuor, deficio.*
Scemato, e ſcemo. *diminutus, imminutus, comminutus.* Scemo, pazzo *fatuus, inſanus.*
Scempiaggine, ſcempiataggine. *fatuitas.*
Scempiare, affliggere. *crucio, torqueo, diſcrucio.*
Scempiato, ſcempio, ſciocco. *ſimplex, inſipidus, fatuus.*
Scempiezza. *implicitas, ineptia, ſtoliditas, fatuitas.*
Scempio, vale ſtrazio. *cruciatus, us, tormentum, ſupplicium.*
Scena, l'apparato della commedia. *ſcena, æ.*
Scenico, coſa di ſcena. *ſcenicus, a, um.*
Scendere, ſmontare. *deſcendo, is, deorſum ferri, deſcenſionem facere.* Di luogo alto. *devenio, is.* Da cavallo. *deſilire equo, equo deſcendere.* Il diſcendere. *deſcenſio, onis, deſcenſus, us.* (*ſco.*
Scernere, diſtinguere. *cerno, diſcerno, diſtincte cognoſco, ſeli-*
Scernimento. *diſcretio, ſeparatio.*
Scerpellone, error ſolenne. *hallucinatio.*
Scerre, V. ſcegliere. *ſeligo.*
Scervellato, privo di cervello. *mente captus.*
Sceſa, e diſceſa. *deſcenſus, us.* Sceſa, luogo, *declivitas, locus declivis, via declivis, iter declive.* Sceſa, diſceſa, diſtillazione, male cagionato da umore, che ſcende dal capo. *diſtillatio, rheumatiſmus.* Aver una ſceſa. *diſtillatione laboro.*
Scetro, bacchet a reale. *ſceptrum, i.*
Scevero, ſeparato. *ſeparatus.*
Sceverare, ſeparare. *ſeparo, ſeligo, ſecerno.*
Scheggia, ſtecca. *aſſula, æ, ſchidium, fragmentum.* Scheggiare. *in aſſulas ſcindere, vel ſecare, aſſulatim ſcindere.* Scheggia di ſaſſo. *ſaxi ſegmentum.* Per iſcoglio precipitoſo. *rupes prærupta.*
Scheggioſo. *Præruptus, a, um.*
Scheletro. *oſſium compages.*
Schelmo. V. ſcelmo.
Scherano, di mal'affare. *facinoroſus.*
Scheranzia, male, che chiude le fauci. *angina, ſynanche.*
Scherma, arte di ſchermire. *gladiatura, æ. ars gladiatoria, pugna umbratilis.* Schermitore. *laniſta, æ, gladiator, oris.* Perder la ſcherma. *a regula aberrare.*
Schermire, giuocar di ſpada. *digladior, enſe ludo.* Difenderſi. *ſe tueri, declinare ictus.*
Schermo, riparo. *defenſio, propugnatio, propugnaculum.*
Schernevole. *contumelioſus, injurioſus.* (*re.*
Schernire. *irrideo, contumelia afficio, ſubſanno, ludibrio habe-*
Schernito. *irriſus, ludibrio habitus.*
Schernitore. *irriſor, contemptor.*
Scherno, beffa. *irriſio, contumelia.*
Scherzamento. *ſcherzo, luſus, luſio, jocus.*
Scherzante. *ludens, alludens.*
Scherzare. *illudo, jocor, luſito.*
Scherzevole. *jucundus, argutus, lepidus, facetus.*
Scherzevolmente. *facete, jocoſe.*
Scherzoſo. *jocoſus, lepidus, facetus.*
Schiacciamento. *colliſio.*
Schiacciare, ammaccare. *contundo, is, frango, collido.*
Schiacciata, focaccia. *Placenta, cruſtum, coliphium, ii.*
Schiacciato. *colliſus, contuſus.*
Schiacciato, come il naſo. *ſimus, a, um.*
Schiacciatura. *colliſio, contuſio.*
Schiaffeggiare, dar degli ſchiaffi. *depalmo, as, colaphos infligere, vel infringere, manu, vel manus palma os verberare, ferire.*
Schiaffo, guanciata. *colaphus, i, alapa, æ.*
Schiamazzare. *clamo, vociferor, perſtrepo.*
Schiamazzo, grido. *clamor, ſtrepitus.*
Schiantare, rompere. *ſcindo, is, diſcindo.*
Schiappare. V. ſendere. *findere.* Schiappatura. *fiſſio, ſciſſura.*

Schiarare,

Schiarare, e ſchiarire, far chiaro. illuſtro, as, clarifico, as.
Schiarirſi, farſi chiaro. clareſco, illuceſco.
Schiatta, progenie. genus, progenies, ſoboles.
Schiavare, diſchiavare. reſero, recludo, clauſtra revellere, refringere, refigere.
Schiavetto. ſervulus.
Schiavina, ſorte di coperta. centa, onis. Schiavinetta. centunculus, i. Schiavina, ſorte di veſtimento. gauſapina, æ. Per le ſtuoia. teges, etis.
Schiavitudine. captivitas, ſervitus.
Schiavo, ſervus, mancipium. Da catena, ergaſtulus. Mezzo ſchiavo. ſemiliber. Liberar uno ſchiavo, e ſervitute ſervum eximere. Farſi uno ſchiavo, cioè obligarſelo, demereor, eris.
Schidone, ſpiedo. veru, u.
Schiena, o ſchena, parte di dietro dell' animale. dorſus, i, dorſum, i, tergum, i.
Schiera, moltitudine, che va per ordinanza. acies. D'api, examen, inis. Schierare, aciem componere, ſtruere, inſtruere, ordinare. Schierato, in acie conſtitutus, inſtructor.
Schiettamente. ſimpliciter, libere, ingenue.
Schiettezza. ſimplicitas, candor. Schietto, puro, netto. ſincerus, purus, ſimplex. Vino ſchietto. vinum merum, merum, i.
Schifamente, con iſchifezza. ſordide.
Schifamento. aorratio, declinatio. Schifamento di fatica, e di pericolo. vitatio laboris, & periculi.
Schifare, ſcanſare, diſcoſtarſi da coſa nocevole. vito, as, devito, caveo. Il colpo. effugere, declinare, exire plagam, ictum. Il pericolo. declinare periculum. Schifare, o sfuggire. effugio, is. Il diſonore. effugere vituperationem. Li banchetti. vitare ſympoſia. Schifare, o avere a ſchifo. aſpernor, faſtidio, abhorreo. gli ſtudii. abhorrere a ſtudiis. La pratica. abhorrere a conſuetudine. Li coſtumi d'alcuno. abhorrere a moribus alicujus. Che non ſi può ſchifare. inevitabilis, & le.
Schifevole. faſtidioſus, moroſus.
Schifezza. ſordes, ſpurcitia.
Schifo, ſporco. ſpurcus, lutulentus. Sdegnoſo. iracundus.
Schifo, battello. ſcapha, æ, cymba, æ. Schifetto. cymbula, phaſelus.
Schiodare. refigo, is.
Schioppo. ſcloppus.
Schivare, ſchifare. vito, effugio.
Schiudere. aperio, recludo, reſero.
Schiuma. ſpuma, æ. Dell'oro, piombo, ec. ſcoria auri, plumbi, &c.
Schiumare, far la ſchiuma. ſpumo. Levarla. ſpumam adimere, deſpumare.
Schiumoſo, pieno di ſchiuma. ſpumoſus, ſpumeus.
Schivo, ritroſo. abhorrens, alienus. Per vergognoſo. pudicus, verecundus.
Schiuſo. apertus, reſeratus, recluſus.
Schizzare, gittar acqua, o fango. fundo, is, jacio, jacto, mitto, ſpargo. Schizzare alcuno. aqua, vel cœno aliquem aſpergere. Schizzare, o ſaltar fuori con impeto. emico, as, emergo, erumpo, prorumpo, exilio, proſilio.
Schizzare, o abbozzare. adumbro, deformo.
Schizzo, macchia. nota, labes lutea, cœnoſa.
Schizzo, diſegno, abbozzo. adumbratio, deſcriptio, informatio, graphis, idis.
Schizzo, ſtrumento da infonder liquori. ſipho, onis.
Sciacquare, lavare. colluo, is, leviter abluere.
Sciacquatojo, luogo per il quale ſi mandano fuori le lavature della caſa. colluviarium.
Sciagura, diſgrazia. calamitas, infortunium, adverſa fortuna, miſeria.
Sciagurato, diſgraziato. miſer, infelix, infortunatus. Per ſcellerato. ſcelestus. Sciaguratiſſimo. ſceleratiſſimus, ſceleſtiſſimus.
Scialacquare, mandar male. profundo, dis, prodigo, dilapido.
Scialacquamento, ſpandimento. Profluvium, ii. Per la prodigalità. Prodigitas, prodigalitas, prodigentia.
Scialacquatamente. Prodige, profuſe.
Scialacquato. dilapidatus, a, um.
Scialacquatore. Profuſus, prodigus, nepos.
Sciame, moltitudine d'api. examen, inis.
Sciamito, ſpecie di ſeta non fina. ſubſericum.
Sciancato, chi patiſce male di fianchi. delumbis, claudus. Eſſere ſciancato. claudicare, claudum eſſe.
Sciapito, inſipido. inſipidus, inſulſus.
Sciatica, mal delle coſcie. iſchias, adis, morbus iſchiadicus. Aver la ſciatica. iſchiade affici, laborare. Infermo di ſciatica. iſchiadicus, iſchiade laborans, iſchiaticus.
Sciaura. V. ſciagura.
Sciaurato. V. Sciagurato.
Scibile. ſcibilis, e.
Scielta. V. ſcelta.
Sciegliere. V. ſcegliere.
Sciente, intelligente. ſciens, ſapiens.
Scientemente. ſcienter, de induſtria, conſulto.
Scientifico. Prudens, literatus, doctus, eruditus.
Scienziato. doctus, eruditus, literatus.
Scienza. ſcientia, cognitio, doctrina.
Scilinguare, balbettare. balbutio, is.
Scilinguato, balbo. balbus, blæſus.
Scilocco, vento tra Levante, e Mezzodì. euronotus.
Sciloppo, ſciroppo. ſapa.
Scimitarra, ſorte di ſpada. machæra. Perſiana, o Turcheſca. acinaces, is.
Scimunitamente. inepte, ſtulte, inſipienter.
Scimunito, ſciocco. ineptus, inſulſus, ſtultus.
Scingere, e diſcingere. diſcingo, is.
Scintilla. ſcintilla, æ.
Scintillamento. ſcintillatio, onis.
Scintillare, sfavillare. ſcintillo, as.
Scintilletta, favilluzza. ſcintillula, æ.
Scinto. diſcinctus, a, um.
Scioccamente. ſtulte, inepte, inſipienter.
Scioccheggiare. deſipio, ineptio.
Scioccheria, pazzia. dementia, inſipientia.
Sciocchezza, goffezza. ineptia, fatuitas, ſtultitia.
Scioccheggiare, matteggiare. ineptio, deſipio.

Sciocco, baloardo. ineptus, ſtultus, inſipiens.
Sciogliere, e ſciorre, slegare. ſolvo, is, exſolvo, is. Sciogliere dal giogo. abjugo, disjungo. Che non ſi può ſciogliere. inſolubilis, le. Sciogliere gli argomenti ſofiſtici. ſolvere argumenta captioſa. Sciogliere i dubbi. explicare quæſtiones. Sciogliere il plico, o mazzo di lettere. ſolvere faſciculum litterarum.
Scioglimento. ſolutio, onis.
Sciolto, slegato. ſolutus, abſolutus, exſolutus, liber.
Sciolvere, colezione. jentaculum.
Scionare, turbine, procella. turbo, procella.
Scioperato, ſenza penſiero. ignavus, otioſus.
Sciorinare, eſporre all'aria. expono, explico, expando.
Sciorre, ſciogliere. ſolvo, exſolvo, diſſolvo.
Scipidezza. inſuavitas, fatuitas.
Scipido, ſcipito. inſipidus.
Scipitezza. inſulſitas.
Scipito, ſenza ſapore. inſipidus. Per iſciocco. inſulſus, fatuus.
Scirocco, vento. euronotus.
Sciroppo. ſapa.
Scirro, tumor duro, che non duole. ſcirrhus.
Sciſma. ſchiſma, diſſidium, diſſenſio.
Sciſmatico. diſſidens.
Sciſſura. ſciſſura.
Sciugamano, ſciugatoio, fazzuolo da ſciugare le mani. ſudarium.
Sciugare, e aſciugare. ſicco, as. Sciugare le mani, il volto. tergo, tergeo, abſtergo, abſtergeo manus, faciem.
Sclamare, gridare. exclamo, clamo.
Scoccare, mandar fuori. emitto, vibro. Scoccare l'arco. emittere ſagittam.
Scocco. vibratio, emiſſio.
Scoccoveggiare, civettare. ludere. Per beffare. irridere.
Scodato, ſenza coda. cauda mutilus.
Scodella, vaſo. ſcutula, æ, ſcutella.
Scodella cava. gabata, ſcutela.
Scodellaio, ſcudellaio. figulus.
Scoglia, la pelle, che getta ogni anno la ſerpe. ſpolium, exuvia, arum.
Scoglio. ſcopulus, i.
Scoglioſo, pieno di ſcogli. ſcopuloſus, a, um.
Scola, o ſcuola. ludus, gymnaſium, ſchola.
Scolare, o ſcolaro. diſcipulus, ſcholaſticus.
Scolare, o colare. Percolo, as. Scolare per condotti, o votare. derivo, as.
Scolaſtico. ſcholaſticus.
Scolazione di reni. genitura, vel ſeminis fluxus. D'occhi. epiphora, æ.
Scolatoio. colluviarium, ii.
Scoliaſte, chioſatore. interpres.
Scollare, diſcollare. deglutino, as.
Scollato, ſenza collo. ſine collo. Di collo nudo. collo nudatus.
Scollatura, eſtremità della veſte intorno al collo. ora ſuperior.
Scolo. percolatio.
Scoloramento. decoloratio, onis.
Scolorare. decoloro, or.
Scolorarſi, e ſcolorire. palleo, expalleo.
Scolorato. decoloratus, a, um.
Scolorito, impallidito. pallidus, decolor, oris.
Scolpare, diſcolpare. culpa liberare, exſolvere, tollere culpam, auferre reipam. Scolpare ſe, o incolpar altri. aba ſemetipſo in alium removere, transferre, vertere, trajicere.
Scolpire. ſculpo, as, ſcalpo, is, exſculpo. In pietra. incidere in lapide, ſculpere e ſaxo. In rame. incidere in æs, vel in ære.
Scolpito, intagliato. cælatus, ſculptus.
Scolta, ſentinella. vigil, excubiæ, arum.
Scoltore, e ſcultore. cælator, oris.
Scoltura, e ſcultura, intaglio. cælatura, ſculptura.
Scombavare, coprire di bave. coperire ſaliva, ſalivam fundere, conſpuere.
Scombugliare, o ſcombuiare. diſſipare.
Scombuglio, o ſcombuglio. tumultus, turbatio.
Scombro, peſce. ſcomber, bri, ſcombrus, bri.
Scommeſſa. ſponſio, onis, pignus.
Scommettere, fare ſcommeſſa. ſponſionem facio, depono, contendo. Scommettere qual ſi ſia coſa. in quodlibet pignus vocare. Per disfare. deglutino, disjicio, diſſolvo.
Scommovizione. commotio, tumultus, motus.
Scommovere, e ſcommuovere. commoveo, excito.
Scomodare, diſagiare. incommodo, as, incommoda afficere, incommodum ferre, incommoda eſſe. Scomodarſi. ſubire incommodum.
Scomodità, diſagio. incommodum, incommoditas, moleſtia.
Scomodo, aggett. incommodus, a, um. Suſtant. incommodum, moleſtia.
Scompagnare. diſſocio, as, ſepare. Scompagnabile. diſſociabilis. Scompagnamento. diſſociatio. Scompagnato. diſſociatus, incomitatus.
Scompartimento. diviſio, partitio.
Scompartire. diſtribuo, divido, partior.
Scompartito. diviſus, diſtributus.
Scompigliare, diſordinare. diſſipo, perturbo.
Scompiglio. Perturbatio, diſſipatio.
Scompigliato. Perturbatus, confuſus.
Scompiſciar uno, piſciargli addoſſo. commingo, permingo.
Scomporre. reſolvo, deſtruo.
Scompoſto. incompoſitus, inordinatus.
Scomunare, guaſtar la comunanza. communionem dirimo.
Scomunica. a Fidelium communione disjunctio.
Scomunicare. ſacris interdicere, ſacro interdicere, a Fidelium communione disjungere, ſeparare.
Scomunicato. ſacris interdictus, cui ſacris interdictum eſt, a Fidelium communione ſejunctus, ſeparatus. Per deteſtabile. exſecrandus.
Sconcertare. perturbo, confundo.
Sconcerto. concentus perturbatio. Per diſordine. perturbatio, modus inconditus, confuſio.
Sconcezza. modus inconditus, inconcinnus, incompoſitus, inconcinnitas.
Sconciamente. incompoſite, incondite.
Sconciamente. inconcinniter.
Sconciare, guaſtare, diſordinare. diſturbo, disjicio, everto, perturbo. Sconciare qualche membro. luxo, as.

Sconciare, ſconciarſi, per far aborto. abortum facere.
Sconciatura. abortus, us.
Sconciato. perturbatus. Per moſſo da luogo. luxatus.
Sconcio, ſoſt. diſordine. incommodum, i, perturbatio. Sconcio, aggett. ſcompoſto, brutto. incompoſitus, inconditus, indecorus, turpis, immoderatus. Sconcio, cioè fuor di miſura. præter modum. Sconcio, cioè non acconcio. incomptus, inconcinnus, ineptus.
Sconcordia. diſcordia, æ.
Sconduto. inſipidus, fatuus.
Sconficcare, ſchiodare. refigo, is.
Sconficcato. refixus.
Sconfidanza. diffidentia, æ.
Sconfiggere, rompere il nemico in battaglia. diſſipo, profligo, clade afficio, fundo.
Sconfiggimento, ſconfitta. clades, is.
Sconfitto. Profligatus, a, um.
Sconfondere. turbo. V. Rovinare.
Sconfortare. diſſuadeo, dehortor, deterreo.
Sconforto, ſconfortamento. avocatio, diſſuaſio. Travaglio. mæſtitia, mæror.
Scongiugnimento, ſcongiuntura. disjunctio, ſeparatio, diſſolutio, diviſio.
Scongiuramento, ſcongiurazione, ſcongiuro. obteſtatio, adjuratio.
Scongiurare. adjuro, as. Per pregare ſtrettamente. obteſtor, obſecro.
Scongiuratore. adjurator.
Sconoſcente, ingrato. ingratus.
Sconoſcenza, ſconoſcimento, ingratitudine. ingratus animus, ingrati animi vitium.
Sconoſciuto, incognito. incognitus, ignotus, ignobilis.
Sconquaſſare. quatio, it, quaſſo, as.
Sconquaſſato. disjectus, quaſſatus.
Sconſentimento. diſſenſus, us.
Sconſentire. diſſentio, is.
Sconſideranza. inſipientia, inconſiderantia.
Sconſiderato. inconſultus, temerarius, præceps.
Sconſideratamente. inconſulto, temere.
Sconſigliare. diſſuadeo, dehortor.
Sconſigliato. avocatus, averſus ab aliqua re.
Sconſigliato, cioè ſenza conſiglio. inops conſilii, inconſultus.
Sconſolare, recar travaglio. perturbationem, mæſtitiam afferre.
Sconſolato, afflitto. mæſtus, triſtis, afflictus.
Sconſolazione, afflizione. miſeria, afflictio.
Scontare, diminuire, o eſtinguer il debito. compenſo, æs alienum diſſolvo, ex ſorte aliquid deducere.
Scontentamento, ſcontentezza, ſcontento. moleſtia, mæſtitia, ægritudo, dolor.
Sconto. æris alieni diſſolutio.
Scontorcere. contorqueo, diſtorqueo.
Scontraffatto. deformis, turpis.
Scontramento. occurſus, conflictus.
Scontrare, incontrar alcuno. occurſo, as, fieri obviam alicui, offerre ſe alicui, occurſare, incidere in aliquem.
Scontro, incontro. occurſus. Indizio. nota, indicium.
Scontorbare. commoveo, turbo.
Sconvenenza, e ſconvenienza. diſconvenientia, diſſenſus, diſcordia.
Sconvenevole, ſconveniente. diſſentaneus, abſurdus, alienus, inconveniens, indecorus, indecens, dedecens, turpis.
Sconvenevolmente. indecore, indecenter, turpiter.
Sconvenire, diſdire. dedecet, indecorum eſt.
Sconvolgere, travolgere. inverto, turbo, miſceo. Perſuadere. flecto, perſuadeo.
Sconvolto, travolto. inverſus, confuſus.
Scopa. ſcopæ, arum.
Scopare. verro, is, ſcopis mundare, purgare.
Scopar giù. deverro. Bene. everro, converro.
Scopare, o frullare. cædere, virgis cædere.
Scopatore. verrens. Scopazza. quiſquiliæ, arum. Scopazzaia, luogo, dove ſi portano le ſcopazze. ſimetum, i.
Scoperchiare, e ſcoverchiare, levar il coperchio. detego, is, operculum removere, demere, detrahere.
Scoperta, e ſcoverta. detectio. Far la ſcoperta. exploro, ſpeculor.
Scopertamente, paleſemente. palam, aperte, non diſſimulanter, non obſcure.
Scoperto. detectus, retectus. Scoperto, inteſo di coſe non coperta. apertus, non opertus, inopertus, non tectus. Allo ſcoperto. ſub dio, ſub divo, ſub cœlo.
Scopetta. Penicillus, ſcopula.
Scopettare. ſcopa emundare. V. ſcopare.
Scopo. ſcopus.
Scoppiamento, ſcoppiata, ſcoppiatura. crepitus, ſtrepitus, fragor.
Scoppiare, crepare. rumpor. uſcire. erumpo. Mandar fuori. diſplodo. Far rumore. crepito, crepo.
Scoppiato. ruptus, diſploſus, diſcrepitus.
Scoppiettare, far rumore. crepo, crepito.
Scoppiettata. ſtrepitus, crepitus, exploſio.
Scoppietto, piccolo ſuono. parvus ſtrepitus. ſorta d'arme da fuoco, detta anche archibuſo, ſcoppio, o ſchioppo. ſcloppus.
Scoppio, rumore. fragor, ſtrepitus. Archibuſo. ſcloppus.
Scoprimento, ſcopritura. detectio, inventum.
Scoprire, e ſcovrire, diſcoprire. detego, retego, nudo, aperio, patefacio, revelo.
Scoraggiare, e ſcorare, tor il coraggio. conſterno, exanimo.
Scoraggiato, o ſcorato. conſternatus, exanimatus, animo cadens.
Scorbiare, macchiar la carta d'inchioſtro. lituris chartam fœdare.
Scorbiccherare, ſcriver male. incuriose ſcribere.
Scorbio, macchia d'inchioſtro. litura.
Scorciare, ſcortare. minuo, is, brevio. Scorcio, vedere in iſcorcio. obliquus termo.
Scorciatoia, via più corta. via compendiaria.
Scordamento, dimenticanza. oblivio.
Scordante. diſcordans, diſcrepans.
Scordanza, dimenticanza. oblivio. Diverſità di opinione. diſcrepantia, diſſenſio.
Scordare, tor la conſonanza. diſſonum reddo. Diſſonare. diſſono, diſcordo. Dimenticarſi. obliviſcor, oblivioni capi, memoriam amittere. Affatto. prorſus oblivisci, memoriam omnem

Digitized by Google

mente dimittere. Volontariamente. *oblivioni dare*, *memoriam deponere*, *ex memoria deponere*, *memoriam abjicere*, *oblivione delere*, *obruere*, *contegere*. Scordarſi di coſa imparata. *dediſco*, *is*.
Scordato. *oblitus*, *a*, *um*, *immemor*.
Scordevole. *obliviosus*, *immemor*.
Scoreggia, ſtriſcia di cuojo. *ſcutica*, *lorum*.
Scoreggiare, percuotere colla ſcoreggia. *ſcutica cædo*, *loris cædo*.
Scoreggiata. *ſcuticæ ictus*, *lori ictus*.
Scorgere, vedere. *cerno*, *perſpicio*. Fare la ſcorta. *duco*, *præeo*. Scorgere la voce, diſtinguere. *diſcerno*. Farſi ſcorgere un triſto. *ſe improbum oſtendere*. Farſi ſcorgere aſſolutamente, farſi burlare. *ſe irridendum præbere*.
Scoria. *ſcoria*, *recrementum*.
Scorlare, e crollare. *quaſſo*, *as*, *quatio*.
Scorlato. *quaſſatus*, *a*, *um*, *convulſus*.
Scornare, rompere le corna. *cornua frangere*. Per fare ſcorno. *facere ignominiam alicui*, *traducere*.
Scornato, ſenza corna. *cornibus mutilus*. Per affrontato. *dedecoratus*, *affectus dedecore*, *pudore*, *ignominia*. Reſtar ſcornato. *ignominia affici*. Scorno, vergogna. *probrum*, *dedecus*, *infamia*, *ignominia*.
Scorucciarſi. *iraſcor*, *eris*, *ſuccenſeo*, *es*.
Scorpione, animale. *ſcorpio*, *onis*, *ſcorpius*, *ii*.
Scorpione, ſegno celeſte. *ſcorpius*, *ii*.
Scorreggiato, sferza. *lorum*. Scorreggiate, o fruſtata. *verber*, *eris*.
Scorrere, andar ſcorrendo. *diſcurro*, *percurro*, *excurro*, *illabor*. Scorrere, o fuggire dalle mani. *elabor*, *eris*. Scorrere, leggere. *librum percurrere*. Scorrere, colare. *fluo*, *is*, *influo*, *defluo*. Di mezzo. *interfluo*. Da più bande, *diffluo*. Intorno. *circumfluo*. Vicino. *perfluo*. Scorrere, dar una ſcorſa. *excurro*, *is*.
Scorreria, lo ſcorrere de' ſoldati depredando. *excurſio*, *incurſio*, *incurſus*, *impreſſio*. Fare ſcorreria. *incurſo*, *as*, *excurſionem facere* Eſſere il paeſe danneggiato per la ſcorreria de' nemici. *hoſtium decurſionibus regionem vaſtari*, *loca diripi*, *excurrere hoſtes*, & *loca diripere*, *incurrere hoſtes in regionem*, *eamque rapinis exhaurire*.
Scorrettamente. *corrupte*.
Scorretto, non corretto. *mendoſus*, *depravatus*, *incorrectus*. Scorretto di coſtumi. *immodeſtus*, *pravus*.
Scorrezione. *erratum*, *i*, *mendum*.
Scorridore, ſoldato, che ſcorre. *excurſor*.
Scorſa, ſcorrimento. *fluxio*, *effluxus*, *excurſio*.
Scorſo, agget. uſcito di regola. *vitiatus*, *corruptus*. ſuſt. fallo. *erratum*, *lapſus*, *licentia*. Scorſo di lingua. *lapſus linguæ*.
Scorta, guida. *dux*, *ducis*. Sicurezza. *præſidium*.
Scortare, abbreviare. *decurtare*. Scortare la viſta. *hebetare aciem oculorum*.
Scortare, accompagnare per ſicurezza. *præſidio eſſe*, *tutari*, *ducere*.
Scortatura di ſtrada. *compendiaria via*.
Scorteſe. *inhumanus*, *illiberalis*, *inofficioſus*, *inurbanus*.
Scorteſemente, ſenza corteſia. *inhumane*, *inhumaniter*, *illiberaliter*, *inurbane*.
Scorteſia. *inhumanitas*, *illiberalitas*, *inurbanitas*.
Scorticare, levar la pelle. *glubo*, *deglubo*, *corium*, *vel pellem*, *vel tergus detrahere*, *demere*, *adimere*, *eripere*, *diripere*, *pelle*, *cute*, *corio exuere*, *ſpoliare*. Scorticato. *decoriatus*. Scorticamento. *pellis ademptio*, *vel detractio*, *decoriatio*. Scorticatore. *attritus*, *us*, *exulceratio*.
Scorza, corteccia. *cortex*, *icis*. Scorza groſſa, ed eſterna degli alberi. *cortex*. Scorza ſottile, e interna degli alberi. *liber*, *bri*. Scorza di caſtagna. *caſtaneæ corium*. Di ceraſa. *ceraſi cutis*. Di fico. *fici cutis*. Di ghianda *glandis cruſta*. Dell'uva. *uvæ cutis*. Scorza groſſa di granato. *mali Punici corium*. Scorza ſottile di granato. *Punici mali membrana*. Scorza tenera, e verde delle noce. *calyx pulvinatus*, *culeolum*, *i*. Scorza di erba. *ſiliqua*, *æ*, *folliculus*, *i*. Scorze, o guſcj d'ovi. *ovorum putamina*. Scorza di ſerpe. *vernatio*, *onis*, *ſenectus*.
Scorzamento. *decorticatio*, *detractio corticis*. (*re*.
Scorzare, levar la ſcorza. *delibro*, *decortico*, *corticem detrahe*-
Scorzetta. *corticula*.
Scorzoſo, pieno di ſcorze. *corticoſus*, *a*, *um*.
Scoſceſo. *præruptus*, *præceps*, *arduus*.
Scoſſare, ſcuotere. *excutio*, *concutio*.
Scoſſatoio, tamiſo da farina. *cribrum excuſſorium*.
Scoſſa, o concuſſione. *concuſſus*, *us*, *conquaſſatio*.
Scoſſa, o riſcoſſione di danari. *exactio pecuniæ*.
Scoſſo, liberato. *liberatus*, *a*, *um*. Scoſſo. *concuſſus*, *excuſſus*.
Scoſtare, diſcoſtare. *amoveo*, *es*, *removeo*, *ſemoveo*.
Scoſtarſi, tirarſi da parte. *recedo*, *is*. Scoſtarſi un poco. *abſcedere paululum*.
Scoſtato. *recedens*, *ſemotus*.
Scoſtumatamente. *ruſtice*, *inurbane*, *licenter*.
Scoſtumato, e diſcoſtumato. *inurbanus*, *male moratus*.
Scoſtume, ſcoſtumatezza. *malus mos*, *immodeſtia*, *nimia licentia*.
Scotimento. *concuſſus*, *us*, *motus*, *tremor*.
Scotitore. *concuſſor*.
Scotola, ſtrumento di legno da ſcuotere il lino. *ſpatula*, *æ*.
Scotolare, batter il lino. *tundo*, *ſpatula excutio*.
Scottare. *amburo*, *is*, *exuro*, *uſtulo*.
Scottato. *ambuſtus*, *aduſtus*.
Scottatura. *ambuſtio*, *aduſtio*, *exuſtio*.
Scotto, è il mangiar, che ſi fa all'oſteria. *cœna*. Per pagamento. *cœnæ pretium*.
Scovolo da nettare i panni. *ſcopa*, *ſcopula*, *peniculus*.
Scovrire. V. Scoprire. *detego*.
Scozzare, domare le beſtie. *domo*, *cicuro*. Per dirozzare. *informo*.
Scozzonato. *domitus*. Per avveduto. *cautus*, *verſutus*.
Scranna, ſedia. *ſcamnum*, *i*.
Scredente. *incredulus*.
Scredere. *non credo*.
Screditare. *nomen*, *famam imminuo*, *alicui detraho*, *infamo*.
Screditto. *mala exiſtimatio*.
Screpolare, fenderſi. *fatiſcere*, *rimas agere*, *dehiſcere*, *diffindi*.
Screpolato. *diffiſſus*, *rimoſus*.
Screpolatura, crepatura. *fiſſura*, *rima*.
Screcchiolare, far quello ſtrepito, che rende il legno, o vetro nel romperſi. *crepitum*.
Scricciolo, e Scricciolo, ſorta di picciolissimo uccello. *regaviolus*.
Scriattolo, Schirato. *ſciurus*.
Scrignetto. *parvum ſcrinium*, *capſula*.
Scrigno, gobba. *gibba*.
Scrigno, luogo da ſcritture, ec. *ſcrinium*, *ii*.
Scriminale, ago da acconciar i capelli. *diſcriminalum*, *i*, *acus crinalis*.
Scritto, agget. *ſcriptus*, *a*, *um*. Di propria mano. *chirographus*, *autographus*. Scritto, ſoſt. V. Scrittura. *ſcriptum*
Scrittoio, ſtanza per uſo di ſcrivere, e conſervare ſcritture. *zothecula ſcriptoria*.
Scrittore, ſcrivano. *ſcriptor*, *librarius*, *ii*, *ſcriba*, *æ*. Per compoſitore. *ſcriptor*, *auctor*. Scrittore di breviatore. *notarius*.
Scrittorio. *archivium*, *tabularium*. (*ri*.
Scrittura, ſcritto. *ſcriptum*, *i*, *ſcripta*, *orum*. Di propria mano, o pugno. *chirographum*, *i*. Falſa. *chirographum falſum*, *tabula corrupta*. Scritture ſigillate. *tabulæ obſignatæ*. La Sacra Scrittura. *ſacræ litteræ*, *ſacri libri*, *ſacra volumina*, *ſcriptum Dei verbum*.
Scrivere. *ſcribo*, *is*. Spesso. *ſcriptito*, *as*. In mezzo. *interſcribo*. Greco, o in Greco. *Græce ſcribere*. Con abbreviazione. *per compendiariam notam ſcribere*. In cifra, o per cifra. *per notas ſcribere*. in un tratto, o alla sprovviſta. *ſubito ſcribere*. Con gran fretta. *raptim ſcribere*. Più diligentemente. *ſcribere accuratius*. Senza adulazione. *ſcribere ſine aſſentatione*. Innanzi giorno. *ſcribere ante lucem*. Con prestezza. *ſcribere cum properatione*, *celeriter*. Con riſpetto. *ſcribere cum verecundia*. Inconſideratamente. *ſcribere temere*, *leviter*. Scrivere una lettera ad alcuno. *ſcribere*, *aut mittere litteras*, *dare litteras ad aliquem* Scrivere lettere ad alcuno di ſua mano. *mittere ad aliquem litteras ſua manu ſcriptas* Scrivere lettere ad un medeſimo tenore, *dare litteras eodem exemplo ad aliquem*, *mittere epiſtolas iiſdem verbis*. Tu ſcrivi di rado. *infrequens es in officio ſcribendi*, *raras a te litteras accipio*, *mitte ſæpe ad me ſcribis*, *officium litterarum abs te requiro*, *calamo potius*, *vellem crebrius ad me ſcriberes*.
Scroccare, fare che che ſia alle ſpeſe altrui. *conamnem abire*, *paraſitari*.
Scrocco, lo ſcroccare. *paraſitatio*.
Scrocco, ſcroccone. *paraſitus*.
Scroccone, che va ſcroccando. *aſymbolus*, *i*, *paraſitus*, *i*.
Scrofa, ſcroffa, porca. *ſcrofa*, *æ*, *porca*, *æ*, *ſus*, *is*.
Scrofola, infermità della gola. *ſtruma*, *æ*. Scrofoloſo *ſtrumo*-
Scrollare. *excutio*, *concutio*, *quatio*. (*ſus*.
Scrollo, ſcrollamento. *quaſſatio*, *agitatio*, *concuſſio*.
Scroſciare, ſcricchiolare. *crepire*.
Scroſcio, rumor d'acqua, che bolle, o ſimili. *murmur*, *ſtrepitus*, *crepitus*.
Scroſtare. *cruſtam demere*, *detrahere*, *adimere*, *decorticare*.
Scrupolo, e ſcrepulo. *ſcrupulus*, *i*, *religio*, *onis*. Farſi ſcrupoloſo. *religioſum habere*, *religione impediri*.
Scrupoloſo. *religioſus*, *anxius*, *ſollicitus*.
Scrupoloſamente. *ſcrupuloſe*, *anxie*.
Scrutinio, ricercamento. *ſcrutinium*, *examen*, *ſcrutatio*.
Squittinio. *comitia*, *orum*.
Scucire. *diſſuo*. Scucirſi. *diſſuor*.
Scucito. *diſſutus*, *a*, *um*.
Scudella, o ſcodella. *ſcutela*, *æ*.
Scudellaio. *figulus*, *i*.
Scudiere, colui, che ſerve il cavalliere nel biſogno dell'arme. *armiger*, *armifer*. Per il coppiere. *pincerna*, *æ*, *pocillator*, *ſervus a poculis*.
Scudo, brocchiere, targa. *ſcutum*, *clypeus*.
Scudetto. *ſcutulum*. Scudo, moneta di cento bajocchi. *centuſſis*, *is*. Scudo d'oro. *aureus*, *i*, *nummus aureus*. Imbracciar lo ſcudo. *lævam clypeo armare*, *ſiniſtram clypeo inſerere*, *vel inſerere*.
Scuffia, o cuffia. *reticulum*, *capitium*, *calantica*.
Sculacciare. *nates cædere*.
Sculpire, ſcolpire. *ſculpo*, *cælo*.
Sculto. *inſculptus*, *cælatus*.
Scultore. *cælator*, *ſculptor*, *ſculptor*.
Scultura, arte. *cælatura*, *ſculptura*, *ſculptura*, *ars cælandi*. Scultura, opera. *cælatura*, *cælamen*.
Scuotere, sbattere. *excutio*, *is*, *quatefacio*, *is*.
Scuotere, riſcuotere un pegno. *repignero*.
Scurare, oſcurare. *obſcuro*.
Scure, e ſcura, accetta. *ſecuris*, *is*.
Scurezza, ſcurezione, ſcurità. *obſcuratio*, *obſcuritas*.
Scuro, ſenza lume. *obſcurus*, *opacus*, *ater*. Per malagevole. *difficilis*. Per ignoto. *ignobilis*.
Scurilità. *ſcurrilitas*, *tis*.
Scuſa, e iſcuſa. *excuſatio*, *purgatio*, *cauſa*. Accettare la ſcuſa. *excuſationem accipere*, *probare*. Con iſcuſa. *excuſare*.
Scuſabile, che ſi può ſcuſare. *excuſabilis*, *le*.
Scuſare, e iſcuſare. *excuſo*, *purgo*, *excuſationem afferre*, *excuſatione uti*. Scuſarſi con la malattia. *valetudinem excuſare*. Deſidero, che mi ſcuſiate. *tibi me excuſatum volo*. Scuſarſi con alcuno. *purgare ſe alicui*.
Scuſazione. *excuſatio*.
Scuſſo, privo, quaſi ſcoſſo. *excuſſus*, *caſſus*.
Sdebitare. *ære alieno aliquem liberare*, *eximere*.
Sdebitarſi. *ære alieno exire*, *æs alienum ſolvere*, *ære alieno ſe liberare*, *vel eximere*. (*gnans*
Sdegnante. *indignans*, *indignabundus*, *contemnens*, *dedi*-
Sdegnare. *indignor*, *aris*, *indigne*, *moleſte*, *ægre ferre*. Far ſdegnare. *iracundiam movere*, *concitare ad iracundiam*.
Sdegnarſi, val adirarſi. *iraſcor*, *eris*, *ſtomachor*, *ſuccenſeo*. Sdegnarſi, cioè non degnarſi. *gravor*, *aris*, *dedignor*.
Sdegnato. *iratus*, *ira incenſus*, *vel inflammatus*, *indignatus*.
Sdegno, ſdegnoſità, diſdegno. *indignatio*, *ira*, *iracundia*.
Sdegnoſamente. *iracunde*, *indignanter*.
Sdegnoſo, diſdegnoſo. *iracundus*, *indignabundus*.
Sdentare, rompere, o cavar i denti. *edento*, *as*, *dentes eximo*.
Sdentato, ſenza denti. *edentulus*, *edentatus*.
Sdicevole, diſdicevole. *dedecens*, *indecorus*.
Sdimenticanza. *oblivio*.
Sdimenticare. *obliviſcor*, *eris*.
Sdimentico. *immemor*, *obliviosus*.
Sdoppiare, ſcempiare. *reſtituere*.
Sdormentare, deſtare. *expergefacio*, *excito*.
Sdormentarſi. *expergiſcor*.
Sdormentato. *e ſomno excitatus*, *expergefactus*.
Sdoſſare, levar di doſſo. *levare*.
Sdrajarſi, porſi a giacere. *ſternere ſe*.
Sdrajato. *ſtratus*.
Sdrucciolare, ſtriſciare. *labor*, *prolabor*, *delabor*. Sdruccioloſo. *lubricus*, *præceps*. Sdrucciolamento. *lapſus*, *us*.
Sdrucire, e iſdruſcire. *diſſuo*, *ſuis*.
Sdrucito, iſdruſcito. *diſſutus*, *lacer*, *tritus*, *attritus*.
Se, loro, pron. *ſui*, *ſibi*, *ſe*. Da ſe. *per ſe*.
Se, congiunzione. *ſi*. Se di qualche luogo. *ſicunde*. Se in qualche luogo. *ſicubi*. Se alcuno. *ſiquis*, *ſiqua*, *ſiquod*. Se alcuna coſa. *ſi quid*. Se alcun altro. *ſi quis alius*. Se qualche volta. *ſiquando*. Se bene. *etſi*, *tametſi*, *quanquam*, *quamvis*, *licet*. Se non. *ni*, *niſi*. Se non che. *niſi quod* Se però. *ſi modo*, *niſi ſi*. Se però non. *niſi vero*.
Se, congiunzione dubitativa. *num*, *an*, *utrum*.
Secare, troncare. *ſecare*.
Secca di mare. *brevia*, *ium*.
Seccabile, atto a ſeccarſi. *ſiccabilis*.
Seccaggine, ſecchezza. *ariditas*, *ſiccitas*. Per noja, moleſtia. *importunitas*, *moleſtia*.
Seccagna. V. Secca.
Seccamento, ſecchezza. *ſiccitas*.
Seccamente. *ſicce*.
Seccare, ſeccare. *ſicco*, *as*, *torreo*, *es*, *torrefacio*, *is*, *aridum facere*. Al fumo. *fumo ſiccare*. Al Sole. *inſolo*, *as*, *ſiccare in Sole*. All'ombra. *ſiccare*, *exſiccare in umbra*.
Seccarſi. *areo*, *areſco*, *inareſco*, *torreſco*. Affatto, *exareſco*, *peraréſco*.
Seccato, aggettivo. *exſiccatus*, *aridus*. Seccato al Sole. *inſolatus*.
Seccatoja, o Seccatojo, luogo da ſeccar qualche coſa. *ambilarium*, *area*.
Secche di mare. *brevia*, *ium*.
Seccherecccio, ſuſt. ſiccità. *ſiccitas*.
Seccherecccio, addiett. quaſi ſecco. *ſemiſiccus*.
Seccheria, coſa da nulla, e nojoſa. *res futilis*, *nugæ moleſtæ*.
Secchezza, ſeccore. *ſiccitas*, *atis*.
Secchia. *ſitula*. V. ſecchio. Secchia da mungere il latte. *mulctra*, *æ*. Secchia, conca da farvi il ſuo biſogno, *ſcaphium*, *ii*. Secchia da cavar acqua. *hydria*, *æ*.
Secchiare, ſceſa da tenervi i ſecchi. *urnarium*, *colluviarium*.
Secchio, vaſo di rame per cavar acqua. *urna*, *ſitula*, *hydria*.
Secco, aſciutto. *ſiccus*, *aridus*. Secco, non graſſo. *gracilis*, & *le*.
Secento, ſeicento. *ſexcenti*.
Seco, con lui. *ſecum*. Seco, tra ſe, tra loro. *inter ſe*.
Secolare, di ſecolo. *ſæcularis*, *profanus*.
Secoleresca. *profanus*.
Secolo, età, tempo. *ſæculum*, *li*.
Seconda, o ſecondina, membrana. *ſecunda*, *arum*.
Secondare, ſeguitare. *ſecundo*, *as*, *obſecundo*, *obſequor*.
Secondare, per proſperare. *fortuno*, *as*, *ſecundo*.
Secondariamente. *ſecundo*, *deinde*.
Secondario. *ſecundarius*.
Secondo, nome. *ſecundus*. Secondogenito. *ſecundo genitus*, *ſecunda parte genitus*.
Secondo, felice, proſpero. *felix*, *ſerenus*.
Secondo, prep. *ſecundum*, *juxta*, *ex*, *pro*. Secondo il ſuo deſiderio. *ex ſententia*, *ad votum*, *ut jubet*. Secondo il tempo. *pro tempore*.
Secondo, avv. conforme. *quemadmodum*. Secondo ho potuto comprendere. *quantum conjicere licuit*, *ut potui conjectura aſſequi*.
Secondochè. *prout*, *ſicut*.
Secreto. *cloaca*, *latrina*.
Secretario, ſegretario. *ab epiſtolis*.
Secretamente, ſegretamente. *clam*, *ſecreto*.
Securanza. *ſecuritas*, *atis*.
Securare. *ſecurum reddo*.
Secure, accetta. *ſecuris*, *is*.
Securamente, o ſecure, V. ſicuramente, e ſicuro. *tutus*.
Sedare. *ſedo*. Sedato. *ſedatus*.
Sede. *ſedes*, *ſella*.
Sedici, numero. *ſexdecim*, *ſedecim*. Sedici volte, *ſexdecies*. A ſedeci, o ſedeci. *ſeni deni*.
Sedere, *ſedeo*, *es*. In ſedia, *ſella ſedere*, *in ſella ſedere*. Inſieme, *conſideo*. Sopra, *ſuperſedeo*, *inſideo*. Sotto, *ſubſideo*. Aſſai, o lungo tempo, *perſedeo*. In qualche luogo, *inſideo*. Vicino, *aſſideo*. A man deſtra, o ſiniſtra, *ad dexteram*, *vel ſiniſtram ſedere*. Ocioſamente, *deſideo*. Speſſo, *ſeſſito*, *as*. A tavola. *accumbo*, *diſcumbo*. Sopra qualche coſa. *inſideo*. Porſi a ſedere, *aſſido*, *is*. Rimetterſi a ſedere. *reſido*, *is*.
Sedia, ſeggio, ſede. *ſedes*, *ſedile*, *ſella*, *cathedra*. Baſſa, *ſedile humile*, *ſubſellium*. Da poggio, *ſella ad reclinandum*. Da camera, *ſella familiaris*. Regale, *ſolium*, *thronus*. Portatile. *ſella geſtatoria*. Da carrozza, *ſella curulis*. Da poſta, *cisium*. Da nolo. *rheda meritoria*. Sedia vacante. *interregnum*.
Sedicesimo. *ſextus decimus*.
Sedile. *ſedile*, *is*.
Seditore. *ſeſſor*, *oris*.
Sedizione. *ſeditio*, *onis*.
Sedizioſamente. *ſeditioſe*.
Sedizioſo. *ſeditioſus*, *a*, *um*.
Sedurre, ingannare. *ſeduco*, *in fraudem inducere*.
Sedottore. *deceptor*.
Seduzione. *ſeductio*, *deceptio*.
Sega, *ſerra*, *æ*. A modo di ſega. *ſerratus*.
Segala, biada. *ſecale*, *lis*.
Segabile. *ſectilis*, *e*.
Segaligno, aduſto, magro. *gracilis*.
Segamento. *ſectio*, *onis*.
Segare. *ſeco*, *as*, *ſerra diſcindere*. Segato, *ſectus*, *reſectus*. Segatore, *ſector*. Di fieno, *ſeniſex*, *icis*. Segatura. *ſcobs*, *bis*.
Segeſta, Dea delle biade. *Segeſta*, *æ*.
Segetta. *ſedicula*, *æ*, *ſella geſtatoria*.
Seggio, luogo da ſedere. *ſedile*, *ſedes*, *ſella*.

Segetta.

Sempre, a ſempremai, a mai ſempre, d'ogni ora. *jugiter*, *aſſidue*, *ſemper*. Sempre che. *quotieſcunque*. Per ſempre. *in perpetuum*, *perpetuo*.
Sempreviva, erba. *ſedum*, *i*, *digitellus*, *ſempervivum*, *aizoum*.
Senape, e ſenapa erba. *ſinapi*. indecl. e *ſinapis*, *is*.
Senario, di ſei. *ſenarius*.
Senato, radunanza di Senatori. *Senatus*, *us*. per il luogo. *Senatus*, *us*, *Curia*, *æ*. Radunare il Senato. *cogere Senatum*. Decreto del Senato. *Senatuſconſultum*.
Senatore. *Senator*, *Pater conſcriptus*. da Senatore. *Senatorius*, *a*, *um*.
Senaſtiare, ſnodare. *luxo*, *as*.
Senettù, e ſenettude, vecchiezza. *ſenectus*, *utis*.
Senile, coſa da vecchio. *ſenilis*, *&* *le*.
Senno, cervello. *ſanitas mentis*. da ſenno, *ſerio*. parlar da ſenno. *ſerio loqui*. ſenno, prudenza. *conſilium*, *prudentia*. Uomo di gran ſenno. *magni vir conſilii*. di poco ſenno. *ſtolidus*, *cordat*.
Seno, il grembo. *ſinus*, *gremium*.
Seno, per il golfo. *ſinus*, *us*.
Se non. *niſi*. Se non piglio errore. *niſi me animus fallit*. ſe non che, eccetto che, *præterquam quod*, *niſi quod*.
Senſale, o ſenſaro. *proxeneta*, *pararius*.
Senſalaria, ſenſeria, mercede del ſenſale. *proxeneticum*, *proxenetæ merces*.
Santamente, ſerioſamente. *ſerio*, *prudenter*.
Senſato, prudente. *prudens*, *conſilii plenus*.
Sentazione, il ſentire. *ſenſus*.
Senſibile. *ſenſus movens*, *quod ſenſum movet*, *quod ſub ſenſum cadit*, *ſenſibilis*, *ſenſilis*.
Senſibilmente. *ſenſim*.
Senſitivo, iracondo. *promptus*, *proclivis*, *propenſus*, *pronus*, *facilis ad*, *vel in iram*, *iracundiam*, *excandeſcentiam*, *ſtomachum*, *ad iraſcendum*, *excandeſcendum*.
Senſitivo, chi ha ſenſo. *præditus ſenſibus*, *particeps*, *compos ſenſus*, *ſentiens*.
Senſo, e ſentimento, potenza dell'anima. *ſenſus*, *us*.
Senſo, ſenſualità, appetito, parte animale, o inferiore dell'anima. *libido*, *concupiſcentia*.
Senſo, il ſentire. *ſenſus*, *us*, *ſenſum*, *i*, *ſententia*, *æ*.
Senſuale. *voluptuarius*, *voluptarius*, *luxurius*.
Senſualità carnale. *illecebra*, *arum*, *titillationes voluptatum*, *concupiſcentia*.
Sentenza, e ſentenzia, deciſione di lite. *ſententia*, *judicium*. condanna. *damnatio*, *pœna*. detto breve, ed acuto. *dictum*, *dicterium*. opinione. *opinio*, *ſententia*.
Sentenziare, giudicare, decretare. *ſententiam ferre*, *dicere*, *pronuntiare*, *judicium pronuntiare*, *decerno*, *preſcribo*. In favore di alcuno. *cauſam alicui adjudicare*. In disfavor di alcuno. *ab aliquo cauſam abjudicare*. a morte. *capitis damnare*, *morti addicere*.
Sentenzioſo. *gravis*, *ſapiens*.
Sentiero, calle, trozo. *trames*, *ſemita*, *via*.
Sentimento, ſenſo. *ſenſus*. per concetto. *ſententia*.
Sentina, luogo della nave. *ſentina*, *æ*.
Sentinella, chi fa la guardia. *ſpeculator*, *excubitor*, *vigil*. Sentinella, guardia, che ſi fa dalli ſoldati. *vigiliæ*, *arum*, *excubiæ*, *arum*. Far la ſentinella. *excubo*, *as*.
Sentire. *ſentio*, *is*, *ſenſibus percipere*. per udire. *audio*, bene, *liquide*, *clare audire*. Sentire affanno. *trahere ex re aliqua moleſtiam*. Sentire un medeſimo dolore. *affici pari moleſtia*.
Sentore, odore. *odor*. Indizio. *rumor*, *indicium*.
Senza. *ſine*, *abſque*. ſenza altro, ſenza fallo, ſenza dubbio. *ſine controverſia*, *procul dubio*, *indubitate*, *haud dubie*. ſenza penſarvi. *ex tempore*. Senza mia ſaputa. *me inſciente*, *inſcio*, *ignaro*. ſenza ſentirſene. *citra ſenſum*. ſenza incomodo, o travaglio. *citra incommodum*. ſenza faſtidi, nella fortezze, *citra ſuſurrarem*. Senz'arme. *inermis*, *&* *me*. ſenza borla. *extra jocum*. ſenza coſto, o pagamento. *gratis*, *gratuito*. Senza dimora. *abſque mora*, *&* *nulla interpoſita mora*. ſenza diſeſa. *indicta cauſa*. ſenza paragone. *facile princeps*. ſenza pena. *impune*. ſenza lavarſi le mani. *illotis manibus*.
Senzachè, oltrechè. *præterquamquod*.
Senza più, ſolamente. *ſolum*, *duntaxat*. per dopo. *exinde*.
Separabile. *ſeparabilis*, *dividuus*.
Separamento, ſeparazione. *ſeparatio*, *diſſolutio*, *diviſio*.
Separare, ſpartire. *diſcerno*, *ſecerno*, *ſeparo*, *ſegrego*, *disjungo*, *ſejungo*.
Separatamente. *diſcrete*, *ſeparatim*, *ſeorſum*.
Separato. *ſeparatus*, *ſegregatus*, *ſejunctus*, *disjunctus*, *diſcretus*. Non ſeparato. *indiſcretus*.
Separazione. *ſeparatio*.
Sepolcrale, e ſepulcrale. *ſepulcralis*, *e*.
Sepolcro, ſepoltura, avello. *ſepulcrum*, *ſepultura*, *tumulus*.
Sepolto, ſeppellito. *ſepultus*, *humatus*.
Sepoltura, ſepulcro. *ſepultura*.
Seppellire, ſotterrare. *humo*, *ſepelio*, *tumulo*.
Seppellito. *humatus*, *tumulatus*, *ſepultus*.
Seppia, peſce. *ſepia*.
Se pure. *ſi quidem*. Se per una volta. *ſi quando*. Se qualche volta. *ſi quando*.
Sequela, e ſeguela. *ſequela*, *æ*.
Sequeſtrare. *obſigno*, *as*, *ſequeſtro*, *as*, *ſeparo*. mettere in ſequeſtro. *ſequeſtro deponere*. ſequeſtro, colui, appreſſo il quale è depoſta la coſa, che è in lite, *ſequeſter*, *tris*, *tre*, *vel ſequeſtris*, *&* *tre*, *vel ſequeſter*, *tra*, *um*.
Sequeſtrato, ſeparato. *ſegregatus*, *ſeparatus*.
Sera. *veſper*, *eris*, *veſperus*, *i*, *veſpera*, *æ*, *tempus veſpertinum*. la ſera, in tempo di ſera. *veſpera*, *veſpere*, *veſperi*, *tempore veſpertino*, *horis veſpertinis*. di ſera, *veſpertinus*. farſi ſera, *adveſperaſcit*, *nox advenit*. Queſta ſera. *hodie veſperi*. jeri ſera, *heri veſperi*. domani da ſera, *cras veſperi*. il dì innanzi a ſera, la ſera innanzi, *pridie veſperi*. ſu la ſera, *ſub veſperum*, *vel veſperam*. la ſera molto tardi, o molto di ſera, *ſeriſſime*. l'altra ſera. *nudius tertius veſperi*. poſdomane a ſera. *perendie veſperi*.
Serafino. *Seraphim*.
Serbare, e ſervare. *cuſtodio*, *ſervo*, *conſervo*.
Sere, lo ſteſſo, che Sire, Signore. *Dominus*, *herus*.
Serena, e Sirena. *ſiren*, *is*.
Serenare, far ſereno. *ſereno*, *as*, *ſerenum induco*.
Serenata, ſereno, *ſerenum*, *ſudum*.
Serenità. *ſerenitas*, *atis*, *ſudum*.
Sereno, ſuſt. chiarezza. *ſerenum*. aria ſcoperta. *ſudum*.
Sereno, addiet. chiaro. *ſerenus*, *tranquillus*.
Sergente, miniſtro. *miniſter*, *acceſſus*, *ſervus*, *lictor*.
Seriamente, ſerioſamente. *ſerio*, *graviter*.
Serico, di ſeta. *ſericus*.
Serietà. *ſerietas*, *atis*.
Serio, ſerioſo. *gravis*, *ſerius*.
Sermollino, o ſerpello, herba. *ſerpyllum*, *li*.
Sermone, il parlare. *ſermo*, *concio*.
Sermoneggiare, e ſermonare. *concionor*, *orationem habeo*.
Serpe. *ſerpens*, *anguis*, *coluber*, *bri*.
Serpeggiamento. *flexus*, *us*, *meander*, *ri*.
Serpeggiante. *ſerpens flexuoſus*.
Serpeggiare. *ſerpo*, *is*.
Serpente, ſerpe. *ſerpens*, *anguis*.
Serpenti diverſi. ſerpe di mare, peſce. *ſerpens*, *entis*. Serpe di boſco, *coluber*, *bri*. Aſpido, *aſpis*, *dis*. Baſiliſco, *baſiliſcus*, *ſci*. Biſcia boa, ſerpe, che tetta la vacca, *boa*, *æ*. Ceraſte, o ſerpe cornuta, *ceraſtes*, *æ*. Chelidro, *chelydrus*, *i*. Cherſidro, *chærſhydrus*, *i*. Serpe da acqua, e da terra. Crocodilo, *crocodilus*, *i*. Dipſa, *dipſas*, *dis*. Dragone, *draco*, *onis*. Hidra, *Hydra*, *æ*. Luſerta, *lacerta*, *&* *lacertus*. preſte, *preſter*, *ris*. Ramarro, *ſtellio*, *onis*. Salamandra, *ſalamandra*, *æ*. Serpe di due capi. *amphiſbæna*, *æ*.
Serpentello, ſerpe picciolo. *anguiculus*, *li*, *brevis coluber*.
Serpentino, pietra. *ophites*, *æ*.
Serpere. *ſerpo*, *is*.
Serpollo, herba. *ſerpyllum*, *li*.
Serra, ſega. *ſerra*, *æ*.
Serraglio, e ſeragli, chiuſura. *ſeptum*, *pti*, *conſeptum*.
Serrare, chiudere. *obſero*, *claudo*, *abſcondo*, *obturo*. A chiave, *obſero*. inſieme, *concludo*. intorno, *circumcludo*. in mezzo, *intercludo*. dentro, *includo*, *intercludo*, *abſtrudo*. di dentro, *intus obſerare*. dentro a qualche coſa, o luogo, *in cuipiam*, *ſeu loco includere*. fuora, *excludo*. di fuora, *foris occludere*. prima. *præcludo*. in diſparte, *ſecludo*. ad uno la porta in faccia, *oſtium alicui claudere*, *obſerare*, *foras alicui occludere*. con la ſtanga, *repagulo*, *aut vecte occludere*. col chiaviſtello, *peſſulo occludere*, *obdere*, *peſſulum foribus obdere*. una lettera, *claudere epiſtolam*. il paſſo, *iter alicui claudere*. la ſtrada, *iter intercludere*, *obſepire*, *viam includere*, *obſepire*. li paſſi per mare, *aditus*, *&* *ſinus maritimum claudere*. le botteghe, *occludere tabernas*. in prigione, *includere in cuſtodiam*. gli uccelli in gabbia. *includere aves in caveam*. ſerrarſi nel ſuo ſtudio, *abdere ſe in ſuam bibliothecam*.
Serrato, chiuſo, *clauſus*, *occluſus*. mezzo ſerrato, *ſemicluſus*. Tener ſerrato, *clauſum habere*.
Serratura, chiavatura. *ſera*, *æ*.
Serto, ghirlanda. *ſertum*, *corona*.
Serva. *ſerva*, *ancilla*, *famula*, *miniſtra*. da ſerva, *ancillaris*, *&* *re*. ſervetta, *ancillula*.
Servare, mantenere, conſervare. *ſervo*, *cuſtodio*, *conſervo*.
Servare la promeſſa. *ſtare promiſſis*.
Servatore, conſervatore. *ſervator*, *oris*.
Servente, cioè ſervo, o ſerva. *ſervus*.
Servigio, e ſerviziο, ſervitù. *ſervitus*. per il negozio, *res*, *negotium*. per il beneficio, o piacere, *officium*, *beneficium*, *meritum*. io ti debbo ogni ſervigio, *omnia tibi ſtudia*, *omnia prorſus tibi officia debeo*.
Servile, coſa da ſervo. *ſervilis*, *famularis*.
Servilmente. *ſerviliter*.
Servire, eſſere in ſervitù. *ſervio*, *deſervio*, *ſervitutem ſervire*, *eſſe in ſervitute*, *ſervitio ſubjici*, *ſervitutem pati*, *ſervitium ferre*, *ſervitio premi*. ſervire, o far ſervitù ad alcuno, *ſervio*, *deſervio*, *inſervio*, *famulor*, *miniſtro*, *obſequium præſtare*, *miniſterium exhibere*, *miniſtrum ſe præbere*. con diligenza, *deſervio*, *ſedulo ſervire*. mal volentieri, *ægre ſervitutem pati*. in luogo di alcuno coſa, *alterius vicem præbere*, *vel præſtare*, *pro aliquo eſſe*. ſervire a Dio, *Deo ſe dicare*, *addicere*, *totum tradere*, *ad Deum omnem ſe conferre*, *omnia ſtudia in Deo figere*. la Meſſa, *Sacerdoti inſervire*, *Sacerdoti ſacris operanti miniſtrare*. ſervirſi male, *abutor*, *perverſe*, *vel male uti*. ſervirſi d'un amico in tutte le coſe, *uti ad omnia aliquo*, *uti opera alicujus in omni re*. ſervir in Corte, *ſectari aulicam vitam*. atto a ſervire, *ſervitii capax*, *ſervitio habilis*.
Servitore, e ſervidore, o ſervo. *ſervus*, *famulus*, *puer*. perpetuo, *perenniſervus*. dell'eſercito, cale, con, di ſtalle, *ſtabularius*, *ii*. da lettica, *lecticarius*, *ii*. Che ſi manda qua, e là, *emiſſarius*, *ii*. portinaro, *oſtiarius*, *ii*. che va innanzi alla padrona, *anteambulo*, *onis*. che accompagna il padrone, *pediſſequus*, *i*, *aſſecla*, *æ*. Che guarda la ſala, *ſervus atrienſis*. Staffiero, *ſervus a pedibus*. guardaroba, *veſtiſpicus*, *ci*. Cameriero. *ſervus a cubiculo*, *&* *cubicularius*, *ii*. pubblico, del comune, *ſervus publicus*. Da poco, o vile, *mediaſtinus*, *i*. poltrone, *verbero*, *onis*, *ſlegro*, *onis*, *&* *maſtigia*, *æ*. nato in caſa, *verna*, *æ*.
Serviziale, argomento, criſtero. *clyſter*, *eris*, *clyſterium*, *ii*. far un ſerviziale ad alcuno. *clyſterium alicui ingerere*, *injicere*, *clyſtere aliquem purgare*.
Servitrice, ſervente. *ancilla*, *æ*, *pediſſequa*, *famula*.
Servitù. *ſervitus*, *utis*, *ſervitium*, *miniſterium*, *famulatus*, *us*. Di Dio, *Dei obſequium*. uſcir di ſervitù, *ſervitutem exuere*.
Servo. V. ſervitore. eſſer ſervo di perſona pubblica, *ſervitutem publicam ſervire*. da ſervo, *ſervilis*, *&* *le*.
Seſſanta, nome indeclinabile. *ſexaginta*. ſeſſanta mille, *ſexaginta millia*. ſeſſanta millioni, *ſexcenties centena millia*. ſeſſanta volte, *ſexagies*. a ſeſſanta a ſeſſanta, *ſexageni*, *æ*, *a*. ſeſſo, cioè maſchio, o femmina. *ſexus*, *us*.
Seſta, o ſeſto, compaſſo. *circinus*.
Seſtare, aggiuſtare. *librare*, *æquare*.
Se ſteſſo, a ſe ſteſſa. *ipſemet*, *ipſamet*, *ſeipſum*, *ſe ipſam*.
Seſtile. *ſextilis*, *e*.
Seſto. nome numerale. *ſextus*, *a*, *um*. la ſeſta volta. *ſextum*, *ſexto*.
Seſto, ſuſt. ordine. *ordo*, *menſura*. trovar ſeſto, *modum invenio*.

Seſtode-

Digitized by Google

Seſtodecimo, nome numerale. ſextus decimus.
Seta, e ſeda. ſericum, ci. di ſeta, ſericus, a, um. Veſtito di ſeta, ſericatus, a, um. Mercante di ſeta, ſericarius, rii, ſericorum pannorum mercator, vel inſtitor.
Setaiuolo, mercante, o lavorator di ſeta. ſericarius.
Setazzo, tamiſo. incerniculum, li.
Sete, avidità, e voglia di bere. ſitis, is. aver ſete, ſitio, is. Chi ha ſete, ſitibundus, a, um. Morto di ſete. ſiti enectus.
Setola di porco. ſeta, æ. Pieno di ſetole. ſetoſus, a, um. ſetola di cavallo, ſeta equina.
Setolare, nettar colla ſetola. ſetis purgare.
Setta, banda, fazione. ſecta, æ, factio, onis.
Settanta, numero indeclinabile. ſeptuaginta. e ſettanta e ſettanta. ſeptuageni, æ, a.
Settanta volte. ſeptuagies.
Settario, ſeguace di ſetta. ſectæ alieni addictus.
Sette, numero. ſeptem. A ſette a ſette, ſepteni, æ, a. Numero di ſette, ſeptenarius numerus.
Setteggiare, far ſetta. factionem inire, familiam ducere.
Setteggiante, fazioſo, factioſus.
Settembre, meſe dell'anno. September, bris.
Settenario. ſeptenarius, a, um.
Settentrione, il carro, ſtelle. ſeptentrio, onis.
Settentrionale. ſeptentrionalis.
Settimana. hebdomas, adis, hebdomada, dæ.
Settimo, nome numerale. ſeptimus.
la ſettima volta. ſeptimum.
Settotraverſo, diaframma. ſeptum tranſverſum.
Settuagenario, che ha ſettante anni. ſeptuaginta annos natus, ſeptuagenarius.
Severamente, rigoroſamente. ſevere, graviter.
Severità. ſeveritas, atis.
Severo. ſeverus, aſper, rigidus.
Sevo, e ſego, del quale ſi fanno le candele. ſevum, ſebum. Pieno di ſevo, ſevoſus. Di ſevo, ſebaceus.
Sezione, diviſione. ſectio.
Sezzaio, ſezzo, ultimo. ultimus, poſtremus.
Sfaccendato. otioſus, curis ſolutus.
Sfacciataggine, e sfacciatezza, impudentia, æ, inverecundia. Non ti reputi sfacciataggine il commettere ogni ſorta di peccati. Nulla tibi ſit ad ſuſiaus verecundia, Nullum tibi peccandi modum verecundia ſtatuat, Peccas impudentiſſime.
Sfacciatamente. impudenter, inverecunde.
Sfacciatiſſimo. impudentiſſimus, impuriſſimus.
Sfacciato. impudens, inverecundus. Tu ſei sfacciato. Non te pudor retinet, verecundia fines tranſis.
Sfacimento, rovina. demolitio, vaſtatio.
Sfamare. famem depellere, repellere, animare.
Sfare, disfare. deleo, demolior, deſtruo.
Sfarinato. in pulverem reſolutus, friatus.
Sfarzo, oſtentazione, pompa. oſtentatio.
Sfaſciare. faſcias ſolvo, faſcias tollo.
Sfaſciume, moltitudine di molte coſe rotte, e ſcommeſſe. fragmina.
Sfaſtidiare, tor via il faſtidio. nauſeam demere.
Sfatto, disfatto. deſtructus.
Sfavellare. oblinquor, eris.
Sfavillare, riſplendere. ſcintillare, micare.
Sfavorire, contrario di favorire. oppugnare.
Sfendere, dividere. ſcindo, reſcindo, diſcindo. Sfendere la terra con l'aratro. proſcindo.
Sfera, e ſpera. orbis, globus, ſphæra.
Sferico. globoſus.
Sferza, ſorta sferza di cavallo, e per metaf. veſti logorate, ſtraccio. ſcuta.
Sferrare, liberare dal ferro. ferro ſolvere, ferrum adimere.
Sfervorato. tepidus.
Sferza, flagello. ferula, ſcutica. sferzare, ſcutica cædere, verberare.
Sferzato. ferulæ ictus, plaga, verberatio.
Sferzato. ferula cæſus, verberatus.
Sfeſſo, ſpartito. ſciſſus, conſciſſus, fiſſus.
Sfeſſura. fiſſura, rima.
Sfiatare. interſpiro, as, evaporo, exhalo. sfiatarſi. delaſſari.
Sfibbiare. refibulo, diffibulo.
Sfidare, provocare. provoco, laceſſo.
Sfidarſi, diffidarſi. diffido, is.
Sfidato, provocato. provocatus, a, um, laceſſitus.
Sfidatore, chi sfida. provocator, oris.
Sfiducciato, diffidente. diffidens.
Sfiguratezza. deformitas. Sfigurato, deformis, deformatus.
Sfilacci di tele per le ferite. linamenta.
Sfilare, diſfare lo infilato. diffuo, retexo, filum detraho. uſcir dall'ordinanza. ordinem deſero, ex acie diſcedo, dilabor.
Sfilato, sbandato. palans, antis.
Sfinimento, ſvenimento. conſternatio, animi defectio, deliquium.
Sfiorare, levar il fiore. deflora, as.
Sfiorirſi, perdere il fiore. defloreſco, is.
Sfoderare, cavar dal fodero. evagino, vagina promo.
Sfoderare la ſpada. nudo, vel ſtringo gladium.
Sfoderato. evaginatus, ſtrictus.
Sfogare, eſalare. evaporo, exhalo, effluo. mandar fuori, egero, effundo. Sfogar la collera. iram expleo, ſatio.
Sfoggiare, veſtir ſontuoſamente. modum in veſtitu excedo, lautitiæ ſtudere.
Sfoggio. luxus, in veſtitu delicia, lautitia.
Sfoglia, laminetta ſottile. folium, bractea, tenuiſſima lamina.
Sfogliare, levar le foglie. frondes, folia deterpo. Sfogliare le viti. pampino, as.
Sfogliamento delle viti. pampinatio, onis.
Sfoglio, peſce. ſolea, æ.
Sfogo, sfogamento. exitus, exhalatio. per metaf. licentia.
Sfolgorare, riſplendere. fulgurare, coruſcare, micare.
Sforare, trapaſſare. transfigo, is, perfringo.
Sforacchiare. perforare.
Sforacchiato. perforatus.
Sformare, disfigurare. deformo, as.
Sformato, ſenza forma. deformatus, deformis.
Sfornare, cavar dal forno. furno educere.
Sfornire. exuo, ſpolio. sfornito. nudatus, ſpoliatus, imparatus.
Sfortunato, ſgraziato. infortunatus, infelix.
Sforzo, lo sforzarſi, forza, che ſi mette a qualche operazione. conatus, conamen, niſus. Sforzo d'animo, contentio animi. Di voce. contentio vocis. Di vita, contentio virium. Con isforzo, avverb. certe, enixim.
Sforzare, aſtrignere. cogo, compello, vi rego, vim afferre. ſpeſſo, coacto, as.
Sforzamento, lo sforzare. coactus, us, niſus, us.
Sforzarſi, fare sforzo. conor, nitor, enitor, connitor, adnitor. all'incontro, obnitor. grandemente, ſumma ope niti.
Sforzatamente. invite, vi, per vim.
Sforzaticcio, alquanto sforzato. come lagrime sforzaticcie. non ſine vi expreſſa.
Sforzato. coactus, vi coactus.
Sforzo. conatus, niſus.
Sfracellare, o sfragellare, sfrangere. frango, contero, elido.
Sfrantumare, rompere minutamente. contero, comminuo.
Sfrattare, andar via in fretta. aufugio, erumpo, evado, excedo.
Sfratto. fuga, exceſſus, abitio.
Sfratarſi. ordinem deſero, deficio. sfratato, apoſtata, ordinis deſertus.
Sfregiare, far uno sfregio. alicujus faciem, vultum, os ferire, faciem cuipiam vulnerare, deformare, honore ſpoliare.
Sfregio. ſtigma, oris, vulnus, vel oris vulnus. sfregio di ferita ſaldata. cicatrix.
Sfrenare, levar il freno. frænum detrahere.
Sfrenatezza. effrenatio.
Sfrenamento. fræni, vel frænorum detractio.
Sfrenatamente. effrenate, effrenate, temere.
Sfrenato. effrenatus, effrenis, infrenatus, indomitus. voglia sfrenata. libido, inis.
Sfrondare, levar le frondi. frondes divello, decerpo.
Sfrontatamente, sfacciatamente. impudenter.
Sfrontato, sfacciato. inverecundus, impudens, homo perfrictæ frontis.
Sfuggire, ſcampare. evado, effugio, ſubterfugio. sfuggir la fatica, laborem defugere.
Sfumare, eſalare. evaporo.
Sgagliardire, levar la gagliardezza. adimere vires, debilitare.
Sgambato, ſenza gambe. cruribus mancus.
Sgambettare, dimenar la gambe. crura agito.
Sganaſciare, muover le ganaſcie. maxillas agere. per ridere ſmoderatamente, cachinnor.
Sgangherare. cardine convellere, cardine amovere, a cardine vellere.
Sgannare, levar d'inganno. errorem depellere.
Sgarbare, levar il garbo. dehoneſto.
Sgarbato. ineleganas, inconcinnus, rudis, inurbanus, turpis.
Sgarbatamente. ineleganter, indecore, illepide.
Sgarbatezza. inelegantia, inconcinnitas, inurbanitas.
Sgargarizzare. gargarizo, as.
Sgherro. ſicarius, gladiator.
Sghignare, ſchernire. irrideo, ſubſanno.
Sghignazzare, rider con iſtrepito. cachinnor.
Sgombrare, vuotare. vacuum facere, exportare.
Sgombramento. eliminatio, depulſio, vacuitas.
Sgombro, peſce. Scombrus, i.
Sgomentare, sbigottire. terreo, exanimo. Sgomentarſi, conſternor, animo cadere.
Sgomento, e ſgomentamento. conſternatio.
Sgomitolare. glomerem diſſolvo.
Sgonfiare. tumorem adimere. Sgonfiarſi, detumeo, detumeſco, detergeo.
Sgorgare, mandar fuori. agurgito, exundo.
Sgradire, attivo. improbo, as, Neutr. diſplicco, es.
Sgraziato, ſenza grazia. invenuſtus, illepidus, inconditus. per sfortunato, miſer, infelix.
Sgravare, alleggerire. levo, as.
Sgridare, riprendere con gridi. objurgo, as.
Sgrignare, rider per beffe. irridere.
Sgroppare, disgroppare. enodo, as, ſolvo.
Sgroppato, ſnodato. enodatus. ſenza groppa. ſine clunibus.
Sgroſſare, aſſottigliare. tenuo, as, attenuo.
Sgrugnone, colpo dato nel viſo colla mano ferrata. pugnus in os inflictus.
Sguainare, cavar dalla guaina. evagino, vagina educo. profero, promo, deſtringo.
Sgualdrina, puttana vile. meretricula, ambubaja.
Sguardare, guardare. aſpicere, intueri. ſguardo. obtutus, us.
Sguazzare, nuotare. nato, vado. darſi piacere, genio indulgeo, congratulor. far feſta. triumpho.
Sguizzare, moto de' peſci. ſubſilio, elabor, effugio.
Si, meſſer ſì, ſignor ſì. etiam, ita, maxime, utique, vero, quidem, quidni? sì, tanto, adeo, tam. ſì, o no. aut etiam, aut non. Si che, di modo che, ita ut. ſì bene, utique, ſane.
Sia come ſi voglia. utcumque, utut.
Sibilare, fiſchiare. ſibilo, as, exſibilo.
Sibilla, vergine, che indovina. Sibylla.
Sibilo, fiſchio. ſibilus, i, ſibilum.
Siccità, ſeccura. ſiccitas, ariditas.
Sicchè. quocirca, quamobrem, ex quo.
Sicilia. Sicilia, Trinacria.
Siciliano. Siculus, a, um.
Siccome, ſecondo che. quemadmodum, ut, uti, ſicut, ſicuti, quomodo.
Sicomoro, albero. ſycomorus, i. frutto, ſycomorum.
Sicuramente. tuto, tute, fidenter, ſecure. per fermamente, con certezza, certe, certo.
Sicurezza. ſecuritas, atis, fiducia, fidentia.
Sicurare, far ſicuro. ſecurum facere, ſatisdare.
Sicuro. tutus, ſecurus. eſſer in ſicuro, in tuto eſſe.
Sicurtà, ſicurezza. ſecuritas, fidentia, fiducia.
Sicurtà, pieggiaria. ſponſio, fidejuſſio, cautio. far la ſicurtà. pro aliquo ſpondere. dar la ſicurtà, ſatis dare. pigliar la ſicurtà, ſatis accipere. farſi dar la ſicurtà. ſibi cavere. colui, che fa ſicurtà, ſponſor, præs, vas.
Siepare, cinger di ſiepi. ſepire.
Siepe, ceſa. ſepes, is, ſeptum, ſepimentum.
Siero, e ſiere, eſcremento acquoſo. ſerum, i.
Sieroſo. ſeroſus.
Sì fattamente, in tal modo. adeo.
Sifone. ſiphon, onis, tubus.
Sigillare, bollare. ſigno, obſigno, conſigno, ſignum, vel ſigillum imprimere.
Sigillo, ſuggello. ſignum, ſigillum.
Significare, dimoſtrare. ſignifico, ſignum dare.
Significare, dimoſtrare. portendo, is.
Significare, moſtrare quel che ha da venire. portendo, is.
Significazione. ſignificatio, onis, ſignificatus, us.
Signore, vel padrona. dominus, a, hera, æ.
Signoraggio, ſignoria. dominium.
Signore. Dominus, herus. Dar del ſignore. Dominum appellare. Egli è ſignore a bacchetta, Penes eum omnis poteſtas eſt, omnium ſunt in ejus poteſtate.
Signoreggiare. dominor, aris, eſſe in dominatu, habere dominatum, dominationem.
Signoreſco, ſignorile. herilis.
Signoria, dominio. dominatio, onis, dominatus, ditio.
Signorile, da Signore. herilis. per eſtima. eximius, egregius.
Silenzio, il tacere. ſilentium, taciturnitas.
Siligine, ſorta di grano. ſiligo, inis.
Sillaba. ſyllaba, æ. per ſillabe. ſyllabatim.
Sillogiſmo, argomento. ſyllogiſmus, ratiocinatio.
Sillogizzare, argomentare. argumentor, aris, ratiocinor, aris.
Silvano, Dio delle ſelve. Sylvanus, ni.
Silveſtre, e ſilveſtro, di ſelva. ſylveſter, ſylvaticus.
Simboleggiare, ſignificar con ſimboli. ſymbola oſtendo, explico, per ſymbola exprimo.
Simbolo. ſymbolum, i.
Simia, e ſcimia. ſimia, ſimius.
Simiglianza, ſimilitudine. ſimilitudo, inis.
Simigliare, e ſomigliare, eſſer ſimile. aſſimilor, ſimilis ſum, referre aliquem. paragonare. confero, comparo, aſſimilo.
Simile, ſimigliante, conforme. ſimilis, aſſimilis, conſimilis.
Similitudine. ſimilitudo, æqualitas.
Similmente. ſimiliter, pariter, item, itidem.
Simmetria, proporzione. ſymmetria, æ.
Simonia, vendita di coſa ſacra. rerum ſacrarum emptio, & venditio.
Simoniaco. rerum ſacrarum inſtitor.
Simpatia. ſympathia, æ, cognatio naturæ, conſenſus, convenientia. ſimpatia naturale. naturæ ſimilitudo, vel concordia. ſimpatia di coſtumi. morum congruentia, vel concordia. aver con uno ſimpatia di natura, o di coſtumi. cum aliquo natura, vel moribus congruere, vel convenire, cum alicujus moribus congruere.
Simulacro, effigie. ſimulacrum, i.
Simulare, fingere. fingo, confingo, ſimulo, aſſimulo.
Simulatamente. ſimulate, ficte.
Simulazione, finzione. ſimulatio, fictio.
Simulatore, chi finge. ſimulator, oris.
Simoltà, odio coperto. ſimultas, atis.
Sinagoga, tempio e adunazion degli Ebrei. ſynagoga, æ.
Sinceramente. ſyncere, fideliter.
Sincerità, purità. ingenuitas, candor.
Sincero, puro, netto, ſchietto. ſyncerus, purus.
Sincope, ſvenimento. deliquium. ſincope, fig. ſyncope.
Sincopizzare, ſvenire. deficio, is, animi defectione laboro.
Sindico, o meglio ſindaco, riveditor di ragione a chi ha amminiſtrato coſe pubbliche. actionum exactor. per procuratore di comunità. ſyndicus, i. ſindicato. magiſtratus repetundarum. ſindicazione. judicium de pecuniis repetundis. ſindicare. repetundarum accuſare. Stare al ſindicato. imperii adminiſtrati rationem reddere, eorum, quæ geſta in imperio ſuo, rationem reddere.
Sinfonia, armonia. ſymphonia, concentus.
Singhiozzare, e ſinghiozzire. ſingultio, is, ſingultum ciere. ſinghiozzando, avverb. ſingultim.
Singhiozzo. ſingultus, us.
Singhiozzoſo. ſingultibus interruptus.
Singolare, e ſingulare. ſingularis, unicus, peculiaris.
Singolarmente. præcipue, unice, ſingillatim, ſingulariter.
Singolarità, e ſingolarità. ſingularitas, atis, prærogativa, præſtantia.
Siniſcalco, chi ha cura della menſa. ſtructor.
Siniſtra. ſiniſtra, læva.
Siniſtramente, malamente. male, perperam.
Siniſtro, add. mancino, manco, ſiniſter, lævus. Suſt. ſcomodo, diſgrazia. incommodum, calamitas, damnum.
Sino, inſino, fino, infino. uſque ad, in, uſque ad, uſque in, uſque a. ſino alla bocca. ore tenus. ſin e qui. hactenus, adhuc. ſino a che tempo. quoaſque. ſino da Talete. uſque a Thalete. ſino alla vecchiezza. uſque ad ſenectutem. ſino alla Città. uſque in urbem.
Sinodale, ſynodicus. V. G.
Sinodo. ſynodus, concilium.
Sinonimo, che ha l'iſteſſa ſignificazione. ſynonymus.
Sinuoſità. ſinuans, ſinus.
Sinuoſo. ſinuoſus.
Sire, titolo di maeſtà. Domine, here.
Sirena, moſtro marino. Siren, enis.
Sirocchia, ſorella. ſoror, oris.
Sirocco, vento. Euronotus.
Siroppo. calda.
Sitibondo. ſitibundus, ſitiens.
Sito, ſituazione. ſitus, us, poſitus, us. da fabbricare. area, æ, ſolum, i.
Situare, porre, rettare. pono, loco, colloco, ſtatuo, conſtituo. ſituato. ſitus, a, um, poſitus, a, um.
Situazione. V. ſito.
Slacciare, ſciogliere. ſolvo.
Slanciare, lanciare. jaculari. Slancievole. miſſilis.
Slargare, allargare. laxo, relaxo, dilato.
Slattare. a lacte, ab ubere, ab uberibus, a mamma removere, disjungere, depellere, auferre, lacte depellere. slattare gli agnelli. lac agnis ſubducere. slattamento. depulſio, vel disjunctio ab ubere, vel mamma. slattato. lacte depulſus.
Sleale. iniquus, infidus, ſceleſtus.
Slegare, ſciogliere. ſolvo, is, & exſolvo, reſolvo, diſſolvo. che non ſi può slegare. indiſſolubilis.
Slegato. ſolutus.
Slogare, cioè muovere un oſſo dal ſuo luogo. luxo, as, elaxo, loco, vel ſede movere. slogarſi. luxor, aris. slogato. luxatus, eluxatus, loco, vel ſede motus. slogamento. luxatura.
Slombare. delumbo, as, lumbos frangere. slombato. delumbatus, delumbis.

Slongare,

Digitized by Google

ferre, ſopportare uxorem.
Sociabile, e ſociale. ſociabilis, ſocialis.
Società, compagnia. ſocietas, atis.
Sodalizio, compagnia. ſodalitium, ii, ſodalitas.
Sodamente. ſolide, fortiter, firmiter.
Sodamento. ſoliditas, firmitudo.
Sodare, conſolidare. ſolido, conſolido.
Sodezza. ſoliditas, firmitas, durities.
Soddiaconato, e ſuddiaconato. hypodiaconi munus, officium, dignitas.
Soddiacono, e ſubdiacono. Hypodiaconus, i. V. G.
Soddisfare, contentare. perſolvo, ſatisfacio, alicujus voluntatem expleo.
Soddisfazione, e ſoddisfacimento. ſatisfactio.
Soddisfatto. voti compos, contentus, expletus.
Soddomia. prapoſtera libido.
Soddocere, e ſoddurre. ſeduco, in fraudem induco, decipio.
Sodducitore. deceptor.
Soddazione, e ſoddocimento. deceptio, ſeductio.
Sodo, ſaldo, fermo. ſolidus, firmus, ſtabilis.
Sofferenza. tolerantia, patientia.
Sofferire, e ſoffrire. fero, perfero, tolero, patior.
Soffermare, fermare per poco. ſiſtere, morari aliquantiſper.
Soffermarſi. ſubſiſtere.
Soffiamento, il ſoffiare. flatus, flamen, ſpiritus. Di naſo. narium emunctio.
Soffiare. flo, efflo, flatum edere, vel emittere. A qualche coſa, o luogo, afflo. Bene, o molto, perflo. In qua, a in là, diffio. Dentro, inflo. Giù, deflo. Su, ſufflo. Inſieme, conflo. Fuori, efflo. All'incontro, reflo. Intorno, circumflo. Per tutto, perflo. Nel fuoco, ignem conflare, ſufflare. Nel cibo. cibum deflare. Soffiarſi il naſo. ſe emungere, nares emungere.
Soffice, morbido. mollis, tractabilis.
Sofficiente. aptus, idoneus, ſufficiens.
Sofficienza, e ſufficenza. habilitas, vis, copia.
Sofficientemente. ſufficienter, ſatis.
Soffietto, mantice, ſollo. follis, is.
Soffio, e ſoffiamento. flatus, ſpiritus.
Soffione, carta con polvere dentro da pigliar fuoco. crepitaculum chartaceum.
Soffitte. lacunar, lacunarium, laquear, ſoquearium, contignatio. Far la ſoffitta, lacuno, as, lacunaria tegere. Soffittato. lacunatus, laqueatus.
Sofiſma, o ſofiſmo. arg. fallace. ſophiſma, fallax, vel captioſa argumentatio. Sofiſtico, captioſus, fallax. ſophiſticus, cavillator. Sofiſticare. cavillor, aris. Sofiſta. ſophiſtes.
Soffogamento, ſoffogazione. ſuffocatio, onis.
Soffogare, e ſoffocare, affogare. ſuffoco, as.
Soffrire, ſofferire. perfero, patior.
Soffumigare, affumare. fumigo, fumifico.
Soga. lorum, i.
Soggettare. ſubjicio, is, ſubjecto, as.
Soggettamento, ſoggezione. ſubjectio, ſubjectus, us. Per ſervitù. ſervitus.
Soggetto, ſottopoſto. ſubjectus, obnoxius. Per ſuddito, ſubjectus, ſubditus. Per la materia. materia, argumentum.
Sogghignare, ſorridere. ſubrideo, es.
Sogghigno. levis riſus.
Soggiacere, ſtar ſottopoſto. ſubjaceo, res, ſubjectus ſum.
Soggiogare, ſottomettere. ſubigo, ſubjicio, vinco, domare, ſupero, ſub imperium, ditionemque ſubjungere, in ſuam poteſtatem, ac ditionem redigere.
Soggiogatore. debellator, domitor.
Soggiornare, dimorare. commoror, maneo. Soggiorno. mora, manſio. Per abitazione. domicilium, ſedes.
Soggiugnere. ſubdo, ſubjungo, addo.
Soglia, limitare della porta. limen, inis. Di ſopra, ſuperliminare, limen ſuperum. Di ſotto, limen inferum.
Soglio, e ſolio, ſeggio. ſolium, ii.
Sognare, e inſognare. ſomnio, as, ſomnium videre. Chi ſogna molto, ſomniculoſus. Sognatore. ſomniator. Sognato. ſomniatus.
Sogno. ſomnium, ii, inſomnium. In ſogno, in ſomniis, per ſomnium. Cagionar ſogni, inſomnia facere.
Solaro, ſolaio. coaſſatio, contignatio, contabulatio, contignatio, tabulatum. Far il ſolaro, coaſſo, contigno, contabulo.
Solamente. ſolum, ſolummodo, tantummodo, dumtaxat. Non ſolamente, non ſolum, non modo. Solaro, ſolaio. tabulatum, contabulatio.
Solare, di ſole. ſolaris, e.
Solazzo, ſollazzo. ſolatium, remiſſio animi.
Solazzare, ſollazzare. oblecto, delecto. Solazzarſi. animum recreare, genio indulgere, oblectari.
Solcar, far ſolchi. ſul[illegible]ora, ſulcos facio. Solcare il mare, o navigare. [illegible]go, as.
Solcato. ſulcatus, arat[illegible]
Solco, che fa l'aratro. ſulcus, ci, lira, æ.
Solco del carro. rubita, æ. Altezza levate tra due ſolchi. ſcamnum, porca. A ſolchi. liratim, per ſulcos. Solchi da condur via l'acqua. delicuæ, arum.
Soldare, aſſoldare. milites legere, colligere, cogere, contrahere, copias parare, exercitum conflare, conſcribere, comparare. Soldamento. copiarum comparatio, militum electio, collectio, delectus.
Soldateſca. militia, turba militaris, miles, milites.
Soldato. miles, itis. Nuovo, tyro, onis, miles rudis. Vecchio, veteranus, i, miles veteranus. A cavallo, eques, itis. A piedi, pedes, itis. Di ſoccorſo, miles auxiliarius. Di mare, claſſiarius. Venturiero, adventitius, voluntarius. Di guardia, o guarnigione. ſtationarius, præſidiarius, ſtipatores. Privato, ordinario, gregarius. Che fugge alli nemici, transfuga, deſertor. Arciero, ſagittarius. Da picca, miles haſtatus, lancearius. Armato di targa. ſcutatus. Armato leggiermente, miles levis armaturæ, miles expeditus. Armato da capo a piedi, cataphractus. Giurato, miles auctoratus. Rimeſſo, miles evocatus. Fatto all'improvviſo, miles tumultuarius, collectitius. Buono, miles ſtrenuus. Diſobbligato dal guerreggiare, miles emeritus. Caſſato, exauctoratus. Caſſato per vecchiaja, miles emeritus, vel emeritis ſtipendiis. Caſſato per malattia, miles valetudinarius. Che ha doppia paga, miles duplicarius, vel duplarius. Soldati primi in battaglia, principes, antepilani. Soldati alla guardia della Città, milites urbani, vel urbaniciani. Soldati valenti, o valoroſi, milites virtute præſtantes, egregia militum manus, fortitudine excellens, manus militum firmiſſima, robur exercitus. Di ſoldato, militaris, & re. Da ſoldato, militariter. Eſſer ſoldato a cavallo, equo mereri. Paga del ſoldato, ſtipendium, ii.

Soldati di varie ſorti.

Alabardiere. miles haſtatus.
Arciero. ſagittarius, ii.
Archibugiato. miles ſclopo armatus.
Caval leggiero. eques levis armaturæ.
Uomo d'arme. cataphractus, i.
Picchiero. miles lancearius.
Soldo, moneta. ſolidus, i. Soldo, la paga de' ſoldati, ſtipendium, dii. Stare a ſoldo, mereo, ere, mereri ſtipendia.
Sole, Principe de' Pianeti. Sol, Phœbus, Titan, Apollo. Da Sole, ſolaris.
Solecchio, ſtrumento da parar il ſole. umbella.
Solecismo. ſolœciſmus, ſtribligo, inis.
Soleggiare, porre al ſole. inſolo.
Soleggiato. inſolatus.
Solenne, celebre. ſolemnis, & ne.
Solennemente. ſolemniter, ſolemni ritu.
Solennità. ſolemnitas, celebritas, dies feſtus.
Solennizzare. ſolemniter celebrare, peragere, diem feſtum agere, celebrare.
Solere, eſſere ſolito. ſoleo, es, conſuevi, iſti.
Soletto. ſolus, incomitatus.
Solfo, e zolfo, materia combuſtibile. ſulphur, ſulphuris. Vivo, ſulphur foſſile. Morto, ſulphur factitium. Solfaruolo, ſolferino, ſulphuratum, ſtramentum ſulphureum. Solfajo, ſolfonaria, miniera, bottega di ſolfo, ſulphuraria. Di ſolfo, ſulphureus. Solforato, chi ha del ſolfo, ſulphuratus.
Solidamente. Solide, integre.
Solidare. Solido, perſolido, firmo.
Solidezza, e ſolidità. Soliditas, firmitas.
Solido, ſaldo. Solidus, firmus.
Solimato, compoſto di minerali. excoctus, percoctus, purgatus.
Solingo, ſolitario. Solitarius, ſolus.
Solio, ſeggio reale. Solium.
Solitariamente. remotis arbitris.
Solitario. Solitarius, ſolus.
Solito. ſolitus. ſuſt. conſuetudo.
ſolitudine. ſolitudo, locus deſertus.
Sollazzare att. dar piacere. oblecto, delecto. neut. prenderſi piacere. oblectari, genio indulgere.
Sollazzevole. voluptuarius, voluptarius, jucundus.
Sollazzo, traſtullo. Solatium, voluptas.
Sollecitamente, diligentemente. diligenter, anxie, ſolicite, ſedulo.
Sollecitamento. ſollicitatio, cura, hortatus, us.
Sollecitare, neut. affrettarſi. propero, feſtino, ſtudeo. Att. ſtimolare. excito, ſtimulo, urgeo, inſtigo.
Sollecitatore. impulſor, inſtigator. Sollecitator di liti. pragmaticus.
Sollecito, diligente. Solers, ſedulus, promptus, diligens. Per afflitto. Solicitus, anxius.
Sollecitudine, diligenza. ſedulitas, ſolertia. Per affanno. ſolicitudo, angor, ægritudo.
Solleticare, toccar per far ridere. titillo, as. Solletico, ſuſt. titillatio, onis.
Sollevamento, alleggerimento. levatio, levamen. Conforto. ſolatium. Sollevazione. tumultus, ſeditio.
Sollevare, alzare. ſublevo, ſuſtollo. Per cauſar tumulti. concito, as. Per alleggerire. levo.
Sollevato. ſublatus, levatus, commotus.
Sollevazione, tumulto. tumultus, commotio, ſeditio.
Sollicitare, V. Sollecitare.
Sollione, tempo quando il ſole ſi trova nel ſegno del Lione. maximus ſolis æſtus, canicula.
Solo, agg. ſolus, unus, unicus. Solo, avverb. ſolamente. ſolum, dumtaxat. Solo che, purchè. dummodo.
Solſtiziale. ſolſtitialis, le.
Solſtizio, quando il Sole non va più oltre, ma incomincia a tornar a dietro. ſolſtitium.
Soltanto, ſolamente. tantummodo.
Solubile. ſolubilis, e.
Solvere, ſciorre, disfare, rompere. diſſolvo, deſtruo, is. Per liberare. ſolvo, exſolvo, libero.
Soluzione, aſſoluzione. ſolutio, abſolutio.
Soma, carica, ſalma. onus, ſarcina.
Somaro, ſomiere. jumentum ſarcinarium.
Somigliante, ſimigliante. ſimilis, conſimilis.
Somiglianza. ſimilitudo, imago, effigies.
Somigliare alcuno. ſimilem eſſe alicui, aſſimilari.
Somma, quantità, ſoſtanza, concluſione. ſumma, vis, copia. In ſomma. in ſumma. Le ſomme del conſiglio. ſumma conſilii.
Sommacco, e ſommaco. corium.
Sommamente, grandemente. vehementer, magnopere, ſumme.
Sommare. ſummam facio, conficere, in ſummam redigo.
Sommariamente. ſummatim, compendio, compendiario.
Sommario, riſtretto di qualche coſa. ſumma, ſummarium.
Sommergere, affondare. ſubmergo, gis. Sommergerſi. ſubmergor, mergor.
Sommerſione. ſubmerſio.
Sommerſo. ſubmerſus.
Sommeſſione, e ſommiſſione. ſummiſſio, demiſſio, obedientia.
Sommeſſo, meſſo un ſotto l'altro. ſubmiſſus. Baſſo, umile. demiſſus, humilis. ſottomeſſo, vinto. victus, domitus.
Sommettere. ſubmittere, domo, ſubjugo. V. ſottomettere.
Somminiſtrare. ſubminiſtro, ſuppedito, præbeo.
Sommità, cima, altezza. ſummitas, cacumen, faſtigium, vertex. Delle caſe. faſtigium, culmen. Delle muraglia. pinna, æ. Del monte. jugum, vertex montis, ſumma pars montis. Della teſta. vertex.
Sommo. ſummus, a, um. Sommo, ſuſt. ſummitas.
Sommoſſa, impulſo. inſtigatio.
Sommovimento, garbuglio. commotio, confuſio. Per iſtigazione. inſtigatio.

Sommovere.

Sommovere. *ſubmoveo, ſommoveo.*
Sonaglio. *tintinnabulum, crepitaculum.* Sonaglie, *crepundia, orum.* Sonaglio, quella bolla, che fa l'acqua, quando piove, o bolle. *bulla, æ.*
Sonamento. *ſonitus, us, pulſatio.*
Sonare, neutr. render ſuono. *ſono, as, ſonum, vel ſonitum edere, fundere, reddere.* Sonare, attiv. far render ſuono. *pulſo, as, ſonitum ciere, facere.* Sonar grandemente, o molto. *perſono.* Dentro. *inſono, increpo.* inſieme. *conſono, concrepo.* Intorno. *circumſono.* Scambievolmente. *aſſono.* Scordatamente. *diſſono.* qualche ſtromento. *pſallo, pulſo.* Iſtromento di corda. *fidibus canere.* La cetera, liuto, piva, ec. *canere cithara, fiſtula, tibia, &c.* ſonar bene di liuto. *ſcite fidibus canere.* ſaper ſonar di cetera, ec. *fidibus ſcire.* ſonar di cimbalo. *cymbalizo, as.* di cornetto. *buccino.* Di tamburo. *tympanizo.* ſonar a giornata, o battaglia. *classicum canere, bellicum canere.* la raccolta, o ritirata. *canere receptui.*
Sonator d'inſtrumenti di corde. *pſaltes, æ, pſaltarius, ii, fidicen, inis.* di liuto. *fiſtulator.* di piva. *tibicen.* di piva in coro. *choraules, æ.* di cetra. *citharista.* di zampogna. *utricularius, auſculer.* di viole. *fidicen, citharista.* di lira. *lyricen.* di piffaro. *tibicen.* di tromba. *tubicen.* di cornetto. *cornicen.* di tamburo. *tympaniſta, æ.* di arpa. *pſaltes, æ.* di flauto. *tibicen.*
Sonatrice. *cantatrix, pſaltria, fidicina, tibicina, ſambucistria, &c.*
Sonetto, ſpezie di poeſie lirica in rima di quattordici verſi di undici ſillabe. *Italicum epigramma.*
Songia, e ſſongia. *adeps, axungia.*
Sonnacchioſo, pieno di ſonno. *ſomniculoſus.*
Sonnacchioſamente. *ſomniculoſe.*
Sonneggiare, e ſonnifera. *dormito.*
Sonno. *ſomnus, i, ſopor, oris.* gagliardo, profondo. *ſopor, ſomnus arctus, altus, & gravis, altiſſimus.* far un ſonno. *ſomnum edormiſcere.* Ripigliar il ſonno. *redormio, ſomnum repetere.* levar il ſonno. *ſomnum prohibere.* aver ſonno. *dormito, as.* ſenza ſonno. *exſomnis, inſomnis.* che fa ſonno. *ſomnifer.* pieno di ſonno. *ſomnolentus, ſomniculoſus.*
Sonnocchioſo, e ſonnacchioſo. *ſemiſomnis, ſomniculoſus.*
Sonnoglioſo, ſonnoglioſo. *ſomniculoſus.*
Sonnolente, e ſonnolento. *ſoporifer, ſomnifer.*
Sonnolenza. *veternus, i.*
Sonorità. *ſonus, ſonor, oris, reſonantia.*
Sonoramente. *ſonore.*
Sonoro, riſonante. *ſonorus, reſonans.*
Sontuoſamente. *ſumptuoſe, opipare, laute, ſplendide.*
Sontuoſo. *ſumptuoſus, opiparus, lautus.*
Sontuoſità. *magnificentia.* nel veſtire. *luxus, luxuria, æ.* nel mangiare. *lautitia, æ.*
Soperchiamente. *ſupervacue, ſupervacuo, nimis.*
Soperchiamento, e ſuperchiamento, ſuperfluità. *luxus, us, profuſio, redundantia.*
Soperchiare, e ſuperchiare, ſoprevanzare. *redundo, ſupero, ſuperſtito.*
far ſuperchierie, ed ingiuria. *contumelia afficio, injuriam afferre.*
Soperchieria, e ſuperchieria, vantaggio oltraggioſo. *contumelia, impotentia.*
Soperchio, e ſuperchio, ſuſt. *redundantia, exceſſus, us.* add. *ſupervacuus, ſupervacaneus.* avverb. *nimis.*
Sopire. *ſopio, is.*
Sopore, ſonno. *ſopor, oris.*
Soppe, ſuppe. *intrita panis e vino.*
Soppannare, foderare, metter ſoppanno. *ſubſuere.*
Soppannato. *ſubſutus.*
Soppanno, drappo di dentro de' veſtimenti, fodera. *pannus ſubſutus.*
Soppiantare, dare il gambetto. *ſupplanto, as.*
Soppiattare, naſcondere. *occulto, occulo, is.*
Sopporre, ſottoporre. *ſuppono, ſubjicio.*
Sopportare, patire. *fero, perfero, patior, perpetior.* con pazienza. *tolero, perfero.* mal volentieri, non diſpiacere. *iniquo animo ferre, graviter, & acerbe ferre, ægre ſuſtinere.* La proſperità. *ferre ſecundam fortunam.* L'ingiuria. *ferre ignominiam.* ſopportarſela in pace. *patiente ferre, & æquo animo ferre.* Sopportarſela da galantuomo. *belliſſime ferre.*
Sopportevole, e ſopportabile. *ferendus, tolerabilis.*
Soppoſto, e ſoppoſto. *ſuppoſitus, ſubjectus.*
Sopprendere, e ſorprendere. *invado, opprimo, occupo, deprehendo.*
Soppreſſa. *preſſorium.*
Soppreſſare. *ſupprimo, calco.*
Soppreſſato, ſorta di ſalciccio. *iſicium, impenſa.*
Sopprimere. *opprimo, conculco, reprimo, ſupprimo.*
Sopra, e ſovra. *ſuper, ſupra.*
Soprabbondante. *affluens, redundans, ſuperfluens.*
Soprabbondanza. *redundantia, ſuperfluitas.*
Soprabbondare. *redundo, ſuperabundo, exubero.*
Sopracoperta di lettera. *epiſtolographum.*
Sopradetto, e ſopraddetto. *prædictus, a, um.*
Soprafabbricare, o ſopreffabbricare. *ſuperſtruo, is.*
Soprafare, ſuperchiare. *opprimere.*
Sopraggiungere, ſopraggiungere, e ſopraggiugnere. *ſupervenio, is, intervenio, advenio.* per arrivare. *aſſequor, conſequor.* per giunger all'improvviſo. *deprehendo, is.* ſopraggiunto, colto in fatto. *deprehenſus.*
Sopranaturale, e ſoprannaturale. *quod ſupra naturam eſt.* ſopranaturalmente. *ſupra naturam.*
Soprano, voce. *vox acuta, acutus, & excitatus ſonus.* far il ſoprano. *acute canere.*
Soprano, ſovrano. *ſupremus, princeps.*
Soprannome, e ſoprannome. *agnomen, cognomentum.* metter il ſoprannome ad alcuno. *alicui cognomentum indere.*
Soprantendente. *præfectus, præpoſitus.*
Soprantendenza. *cura, regimen.*
Sopranuotare, nuotar di ſopra. *ſupernato, as.*
Soprannumerario. *ſuper numerum.*
Soprapagare, e ſoprappagare. *ex abundanti ſolvere, abunde, cumulate, ſatis ſuperque, plus ſatis.*

Soprapporre, e ſoprapporre, ſopra mettere. *impono, ſuper pono, ſuperinduco.*
Soprappiù, il ſoverchio. *pars ſupervacanea, ſuperfluitas, excedens, redundans.*
Soprapprendere, o ſoprapprendere. *deprehendere.* V. ſopraggiungere.
Soprascrivere. *inſcribo.* ſoprascritto. *inſcriptus.*
Soprascritto, e ſoprascrizione. *inſcriptio.* far la ſoprascritta ad una lettera. *epiſtolam inſcribere.*
Soprasedere, e ſopraſſedere, ceſſar di far qualche coſa. *ſuperſedere aliqua re.*
Soprastare, pendere di ſopra. *immineo, ſupereminere, impendeo.* Per aver carico. *præeſſe, præfectum, vel præpoſitum eſſe.*
Soprastante. *imminens, impendens.* per governatore. *præſes, præfectus.* alle biade. *præfectus annonæ.* all'armata, *præfector claſſis.* alla marina, *præfectus oræ maritimæ.* al Palazzo, *præfectus Prætorio.* Metter un ſoprastante, *rei curando, aut loco aliquem præficere, preponere.*
Sopra tutto, e ſoprattutto, ſopra ogni altra coſa. *potiſſimum.*
Sopravanzare, eſſer da più. *antecello, præſto, as, excello, antecedo.* ſuperare, *ſupero, vinco.* ſopravvenire, e ſopravvenire. V. ſopraggiungere. ſopravvenimento, ſopravvenuto, *ſuperventus, us, interventus.*
Sopravveſta. *amictus, chlamys, toga.*
Sopraumano, e ſoprumano, *humano faſtigio major, celſior.* aver del ſoprumano, *humanam rationem excedere.*
Sopravvivere, a ſopravvivere. *ſuperſtito, is.* ad alcuno, *alicui ſupereſſe, ſuperſtitem eſſe, ſuperſtitem vivere.*
Sorbire. *ſorbeo, es.* a poco, a poco, *ſorbillo, as.* tutto, affatto, *perſorbeo, exſorbeo.* coſa, che ſi può ſorbire. *ſorbilis, & le.* da ſorbire, *ſorbendus, a, um.* ſorbimento, ſorbizione. *ſorbitio.* picciole bevande da ſorbire, *ſorbillum, ſorbitio.*
Sorbo, albero. *ſorbus, i.* Sorba, ſorbolo, frutto. *ſorbum, i.*
Sorce, ſorcio, topo. *mus, uris, ſorex, cis.* Sorcetto, *muſculus, i.* Sorce ſalvatico, *ſorex, icis.* Indiano, *ichneumon, onis.* di ſorce, *murinus.*
Sordidezza. *turpitudo, ſqualor, deformitas, ſordes.*
Sordido, *ſordidus, a, um.*
Sordità, ſordaggine, e ſordezza. *ſurditas.*
Sordo. *ſurdus, auribus captus, audiendi ſenſu carens.* alquanto ſordo, *ſurdaſter, tra.* ſordo d'un orecchia, *altera aure captus.* eſſer ſordo, *ſurdum eſſe, audiendi ſenſu carere.* divenir ſordo, *obſurdeſco.* far il ſordo, *ſurditatem ſimulare.* ſordamente, *ſorde, more ſurdorum.*
Sorella, *ſoror, oris.* carnale, *ſoror germana.* di latte, *ſoror collactanea.* di ſorella, *ſororius.*
Sorgere, levarſi ſu. *ſurgo, is.* per venir fuori, *ſcatorio, emergo.* ſormontare, ſalire. *ſcando, aſcendo, ſupero.*
Sorprendere. *ex improviſo invado, opprimo, adorior, excipio, deprehendo.*
Sorridere. *ſubrideo, leniter arrideo.*
Sorriſo. *levis riſus.*
Sorſetto. *parva ſorbitio.*
Sorſo, quel che ſi beve in un fiato. *hauſtus, us.* ſorſare, ſorbere a ſorſi. *ſorbeo, ſorbillo.*
Sorta, e ſorte, ſpezie, qualità. *ſpecies, genus, nota.* d'ogni ſorta, *omnigenus, a, um.* di più ſorte, *varii generis.* di che ſorta, *qualis, le, cujuſmodi, cujus ſpeciei.* di queſta ſorta, *hujus generis, hujuſmodi.*
Sorte, ſortone. *ſors, ortis.* per ſorte, *forte, fortaſſe.* a ſorte, *fortuito.* tirar a ſorte, *ſortior, itis.* toccar a ſorte, *obvenit, obtingit.*
Sorteggiare, pigliar la ſorte. *ſortiri, auſpicari.*
Sortilegio. *ſortilegium.*
Sortilego. *ſortilegus.*
Sortimento, ſortizione. *ſortitio, ſortitus, us.*
Sortire, eleggere a ſorte. *ſortior, eligo.* riuſcire, *ſuccedo, obvenio.* uſcire, *erumpo, egredior.*
Sortita, termine militare. *eruptio, onis, eruptio inopinata.*
Sortitamente, per ſorte. *ſortito.*
Sortiva, uſcita delle acque. *ſcatebra, ſcaturigo.*
Sorvenire, ſopravvenire. *ſupervenio, advenio.*
Sorvolare, volar ſopra. *ſupervolo, ſuperferor.*
Soſcrivere, e ſottoſcrivere. *ſubſcribo.*
Soſcrizione, e ſottoſcrizione. *ſubſcriptio.*
Soſpendere, appiccare. *ſuſpendo, appendo.* render dubbioſo, *dubium, ancipitem, ſuſpenſum reddo.* differire, *differo, procraſtino.*
Soſpenſione. *ſuſpenſio.*
Soſpeſo, appiccato. *ſuſpenſus, pendens.* dubbioſo, *dubius, anceps, ambiguus.* differito, *dilatus.*
Soſpettare, ſoſpicare, e ſuſpicare. *ſuſpicor, ſuſpicio mihi eſt, ſuſpicionem habere, venire in ſuſpicionem.* dar da ſoſpettare, far ſoſpettare, *ſuſpicionem movere, facere, venire in ſuſpicionem.* Non dar da ſoſpettare, *avertere ſuſpicionem.*
Soſpetto, ſoſpicione, e ſoſpezione. *ſuſpicio.* entrar in ſoſpetto. *in ſuſpicionem venire.* nè anco per ſoſpetto, *ne ſuſpicioſe quidem.*
Soſpetto, agget. coſa, di che ſi ſoſpetta. *ſuſpectus.*
Soſpettoſo. *ſuſpicioſus, ſuſpicax.*
Soſpingere, ſoſpignere, ſpingere. *impello, is.*
Soſpinta, *impulſus, impulſio.*
Soſpirare. *ſuſpiro, ingemiſco.*
Soſpiro, il ſoſpirare. *ſuſpirium, ſuſpiratio, gemitus.*
Soſpiroſo. *gemebundus, a, um.*
Soſpicione. *ſuſpicio.*
Soſſopra, ſottoſopra. V.
Soſta, quiete. *quies, requies, pauſa.* dilazione, *dilatio, quies, induciæ, arum.*
Soſtanza, e ſoſtanzia, e ſuſtanzia. *ſubſtantia, natura.* per ſomma della coſa, *rei ſumma.* per facoltà, *opes, fortunæ, res.*
Soſtantivo, e ſuſtantivo. *ſubſtantivus.*
Soſtare, fermare. *ſiſto, quieſco.*
Soſtegno, e ſoſtentamento. *fulcimentum, fulcrum, ſuſtentaculum.*
Soſtenere, regger ſopra di ſe. *ſuſtineo.* ſofferire, *fero, tolero.* permettere, *ſino, permitto.* contenerſi, *continere.* cuſtodire. *cuſtodio.* indugiare, *moror.* difendere, *defendo, tueor.* alimentare, *ſuſtento, alo.* ſoſtener l'impeto, *impetum ſuſtineo, excipio,*

Soſtenimento. *adminiculum, li, ſuſtentaculum.*
Soſtentacolo, palo di vite. *pedamentum, i.*
Soſtentare, e ſoſtenere. *ſuſtento, as, ſuſtento.* V. ſoſtenere.
Soſtentato, appoggiato. *nixus, a, um.*
Soſtituire, mettere in luogo d'un altro. *ſubrogo, as, ſubſtituo, is, in locum alterius ſupponere.* ſoſtituzione, *ſubſtitutio.* ſoſtituito. *ſubrogatus, in alterius locum ſubſtitutus.* ſoſtituito di curatore, o commiſſario. *ſubcurator, oris.* ſoſtituire in guardia, *ſubcuſtos, odis.*
Sottana, e ſottano, veſte. *tunica, ſuburola.*
Sottecchi. Guardar ſottecchi, cioè con occhio ſocchiuſo. *limis oculis aſpicere, limis aſpectare.*
Sottentramento. *ſucceſſio.*
Sottentrare, entrar ſotto. *ſubeo, bis, irrepo, is.*
Sotterraneo. *ſubterraneus, hypogeus.*
Sotterrare. *ſepelio, humo, tumulo.*
Sottigliare, ſminuire. *tenuo, attenuo, as, extenuo.*
Sottigliezza. *attenuatio, ſubtilitas, tenuitas.* Per la delicatezza, *exilitas, gracilitas.* ſottigliezza d'ingegno, *ingenii acumen, perſpicacia.*
Sottile. *ſubtilis, exilis, tenuis, gracilis.* d'ingegno, *acutus, argutus, perſpicax, vir acri, vel acerrimo ingenio.*
Sottiletto. *ſubtilior.*
Sottilità, V. ſottigliezza.
Sottilizzare, aguzzare l'ingegno per inventare. *ſubtiliter ago, meditor, commentor.*
Sottilmente. *ſubtiliter, acute, tenuiter.*
Sotto, e di ſotto, prepoſizione. *ſub, ſubter, infra, ſubtus.* ſotto il Cielo, *ſub Cælo.* ſotto le ſcale, *ſub ſcalis.* ſotto pena, *ſub pœna.* ſotto preteſto, *per ſpeciem, in nomine.* ſotto coperta d'amicizia, *ſimulatione amicitiæ.* ſotto coperta di malattia, *per ſimulationem adverſæ valetudinis.* ſotto ragione, *per rationem.* ſotto voce, *ſubmiſſa voce.* ſotto terra, *ſub terra.* Star ſotto, *ſubjaceo, ſubſum.*
Sotto, avv. al fondo. *ſubter, deorſum.*
Sottocoppa. *premulſidarium.* ſottofattore, *ſubvillicus.*
Sottogiacere. *ſubjaceo, es, ſuccumbo.*
Sottogiugnere. *ſubjicio, cis.* alle lettere, *aliquid litteris ſubſcribere.*
Sottolegare. *ſubligo, as.*
Sottomano, di naſcoſto. *clam, clanculum.*
Sottomettere, ſottoporre. *ſubdo, ſubmitto, ſubigo, ſubjicio, domo.*
Sottometterſi. *ſubmittere ſe.* a pericolo, *adire periculum.* alla fortuna, *ſuccumbere fortunæ.*
Sottonaſcere. *ſuboriri, ſubnaſcor.*
Sotto ornare. *ſuborno, as.*
Sotto piantare. *ſubſero, is.*
Sottoporre. *ſuppono, ſubjicio.*
Sottoſcrizione. *ſubſcriptio, onis.* di propria mano, *chirographum.* ſottoſcrivere, *ſubſcribo, ſubnoto.* memoriali, e ſuppliche, *libellos ſubnotare, ſignare.* ſottoſopra. *perverſe.* far ſottoſopra, *inverſus, ſubverſus, a, um.* mettere ſottoſopra, *perturbo, everto, perverto.*
Sottovento, cioè aver il vento in diſfavore. *adverſis ventis.*
Sottrarre, rimovere. *ſubtraho, ſubduco, adimo.*
Sottrazione. *ſubtractio, ſubductio.*
Soazza, cornice. *corona.*
Sovente, e ſoventemente. *ſæpe, frequenter, crebro, ſæpenumero.*
Soverchiare, ſoperchiare. *opprimere.*
Soverchio, ſuſt. *reſiduum, ſuperfluum, exceſſus.* addiet. *nimius, ſupervacaneus.* avverb. *nimis, redundanter.*
Sovero, albero. *ſuber, eris.* di ſovero, *ſubereus, ſuberinus.*
Sovraneggiare, far da ſovrano. *dominor, impero, imperito.*
Sovranità. *imperium, ſumma auctoritas, majeſtas.*
Sovrano. *princeps, dominans.*
Sovraſtare, ſopraſtare. *emineo, exto.*
Sovvenimento, e ſovvenenza, ajuto. *auxilium, ſubſidium.*
Sovvenire, ajutare. *ſuccurro, ſubvenio, auxilior, opem fero.* ricordarſi, *in mentem venire, ſubire, occurrere.*
Sovvenitore. *adjutor, auxiliator.*
Sovverſione, diſtruzione. *everſio, ſubverſio.*
Sovvertere, e ſovvertire, rovinare. *ſubverto, deſtruo, demolior, diruo.*
Sozzamente, ſordidamente. *ſordide, obſcœne, turpiter, inhoneſte.*
Sozzare, imbrattare. *fœdo, inquino.*
Sozzo, ſporco, ſordido. *ſordidus, turpis, immundus, fœdus, inhoneſtus.*
Sozzure, lordura. *ſpurcitia, fœditas, turpitudo, ſordes.*
Spaccare, ſendere. *ſindo, ſcindo, diffindo.*
Spaccatura. *fiſſura, ſciſſura.*
Spaccato. *fiſſus, ſciſſus.* Spaccato con cogni, *diſcuneatus.*
Spacciare, vendere. *extrudo, diſtraho, vendo.* liberarſi, ſvilupparſi, *expedior, extricor.*
Spacciarſi per un altro. *pro alio ſe gerere.* Ella è ſpacciata, non v'ha più rimedio. *actum eſt, deploratum eſt.*
Spacciatamente, con preſtezza. *expedite, prompte, celeriter.*
Spaccio, vendita. *venditio, diſtractio.* ſpedizione, negozi ſpediti. [illegible] lettere che ſi danno al corriere, *faſciculus litterarum.*
Spada. *gladius, ii, enſis, is, machæra, æ.* Cingerſi le ſpade, *enſem lateri accommodare.* Spada di due tagli. *mucro anceps.* ſpada da bottone. *enſis præpilatus.*
Spada, peſce. *xiphias, æ.*
a ſpada tratta, avv. in tutto, o per tutto. *omnino, prorſus.*
Spadaccino. *machærophorus.*
Spadaria. *officina gladiorum.*
Spadata, colpo di ſpada. *enſis ictus.*
Spadaio, chi fa ſpade. *gladiorum faber.*
Spadetta. *gladiolus, i, enſiculus, i.*
Spaghetto, ſpago picciolo. *funiculus, i.*
Spago, filo groſſo. *funiculus, i.*
Spago de' calzolaj. *filum ſutorium.*
Spalancare, aprir, quanto ſi può. *pando, patefacio, expando.* ſpalancarſi, *dehiſco, is.*
Spalla, parte del corpo. *humerus, i, armus, i, ſcapulæ, arum.* metterſi in ſpalla, *onerare humerum.*
Spallato, chi ha leſion nelle ſpalle. *humeris debilis, luxatus.* uomo ſpallato, ſopraffatto dai debiti, *ære alieno preſſus, oneratus.* negozio ſpallato, diſperato, *res deplorata, cauſa infirma.*
di ſpalle larghe. *humeroſus, a, um.*

Spa-

Spalleggiare, ajutare. *auxilior, faveo, opem fero, ſubvenio.*
Spalliere, verzura artifizioſa ne' giardini. *topiarium.* Per appoggio delle ſpalle. *fulcrum dorſuale.*
Spalmare, ungere le navi nel fondo col ſevo. *illinere naves, reficere, reeruare.*
Spampanare. *oſtentare ſe.* ſpampanata, *oſtentatio, onis.*
Spampanare, e ſpampinare, levar le foglie alle viti, *pampino, as.* ſpampinazione, *pampinatio.* ſpāpinatore. *pampinator.*
Spandere, ſpargere. *ſpargo, effundo.* ſpanderſi, verſarſi, *effluo, is.* ſpendere, dilatare, *propagare.* ſpandimento. *effuſio, onis.*
Spanto. *effuſus.*
Spanna. *palmus, mi.* *ſpithama.*
Sparagio, ſparago, erba nota. *aſparagus, gi.* Sparago ſelvatico, *corruda, æ.*
Sparagnare, ſparmiare. *parco, cis.*
Sparare, aprire, cavar fuori gl'interiori. *exentero, as.* diſimparare, *dediſco.*
Sparare, come le artiglierie. *emittere bombos, diſplodo.*
Spargere, ſpandere. *ſpargo, gis, fundo, profundo.* ſpargere in parti, *diffundo, dis.* ſpargere largamente, *profundo, is.* ſpargere fuori, *effundo, is,* ſpargimento, *effuſio.*
Sparire. *evaneſco, is, diſſolvor.*
Sparlamento. *obtrectatio.*
Sparlare contro alcuno. *obloquor, obtrecto.*
Sparlatore. *oblocutor, obtrectator, maledicus.*
Sparo, peſce. *ſparus, ri.*
Sparo, lo ſparare. *explo ſio, onis.*
Sparpagliare, ſpargere ſenza ordine. *diſpergo, diſſipo, fundo.*
Sparſamente. *ſparſim, fuſe.*
Sparſo, e ſparto. *fuſus, profuſus, ſparſus, effuſus.* ſparſo, ſteſo, *paſſus.* capelli ſparſi, *crines paſſi.*
Spartato, ſeparato. *ſemotus, remotus, ſecretus.*
Spartimento. *ſeparatio, onis.*
Spartire, dividere. *divido, ſeparo, ſegrego, diſpertio.* Spartire una battaglia, *dirimere prælium.*
Spartito, diviſo. *ſegregatus, diviſus.*
Sparviere, o ſparaviero, uccello di rapina. *accipiter, tris.*
Sparviero da letto. *conopeum, i.*
Sparuto, di poca apparenza. *gracilis, macilentus.*
Spaſimare per dolore. *dolore confici.* per amore di qualcheduno, *aliquem depereo.* per deſiderio di avere, *vehementer cupio, ardeo.*
Spaſimato, travagliato. *afflictus.* innamorato, *amore perditus, in amorem effuſus.* chi ha ſpaſimo. *ſpaſticus.*
Spaſimo, e ſpaſima, dolore grandiſſimo. *ſpaſmus, i, convulſio, onis, membrorum convulſio.* chi patiſce ſpaſimo. *ſpaſticus.*
Spaſſare il faſtidio d'alcuno. *oblectare aliquem.*
Spaſſarſi, ſollazzarſi. *oblectare ſe, genio indulgere.*
Spaſſatempo. *animi ſolatium, voluptas.*
Spaſſeggiamento. *ambulatio, deambulatio.*
Spaſſeggiare, paſſeggiare. *ambulo, deambulo.* ſpaſſeggiare al Sole, *ambulare in ſole.* ſpaſſeggiare la piazza a traverſo, *tranſverſo foro ambulare.* ſpaſſeggiar per le ſtrade. *ambulare per compita, aut vias.* ſpaſſeggiare ſotto il portico, *in xyſto ambulare.*
Spaſſeggiata. *ambulatio.* ſpaſſeggiatella, *ambulatiuncula.*
Spaſſeggiatore. *ambulator, deambulator.*
Spaſſionato. *minime cupidus.*
Spaſſo, ſollazzo. *voluptas, ſolatium, ii.* andar a ſpaſſo. *ſpatior, aris.* pigliarſi ſpaſſo. *capere voluptatem, officere voluptate.* Per iſpaſſo, *animi cauſa.*
Spatola, ſtromento di metallo, che adoperano gli ſpeziali. *ſpathula, æ, rudis.*
Spaventacchio, coſa da ſpaventare. *terriculamentum.*
Spaventare. *terreo, perterrefacio, timorem incutio.* ſpaventarſi, *terreor, paveſco.* ſpaventato, *exterritus, conſternatus.*
Spaventevole. *horribilis, terrificus, terribilis, triſtis, horrendus.*
Spavento, paura. *terror, pavor.*
Spaventoſo. V. Spaventevole.
Spauracchio. *terriculamentum, i.*
Spaurare, e ſpaurire, far paura. *terreo, terrefacio, terrorem incutio.* ſpaurirſi, *extimeſco.*
Spaurito. *attonitus, perterrefactus.*
Spauroſo. *timidus, pavidus.*
Spaziare, andar attorno. *expatior, deambulo.*
Spazio, diſtanza. *ſpatium, intervallum, intercapedo, inis.* Spazio di terra, che in un giorno ſi ara con un paio di buoi. *jugerum, ri.* Spazio tra le mura, e le foſſe della Città, dove non ſi può fabbricare, *pomærium, rii.* Spazio per correre, *ſtadium, curriculum.* ſpazio di tempo, *ſpatium temporis.* di due giorni, tre, quattro, *biduum, i, triduum, quatriduum.* di due anni, tre, ec. *biennium, triennium, quadriennium, quinquennium, ſexennium, ſeptennium, decennium, &c. ſpatium octo annorum, &c.* Di cinque anni, *luſtrum, i, quinquennium, ii.*
Spazioſità. *latitudo, ſpatium, amplitudo.*
Spazioſo, ampio. *ſpatioſus, amplus, latus.*
Spazzacammino. *mundator caminorum.*
Spazzare, nettare. *verro, is, deverro, converro, everro, mundo.*
Spazzatura, *quiſquilia, ſordes, purgamenta.*
Spazzavento, luogo in cui il vento domina. *locus ventis obnoxius.*
Spazzo, pavimento. *pavimentum, i.*
Spazzola, forbitoio di ſetola. *penicillus.*
Spazzolare, nettare. *mundo, purgo, tergeo.*
Specchiajo, che fa gli ſpecchi. *ſpeculorum artifex.*
Specchiare, guardarſi nello ſpecchio. *ſe in ſpeculo inſpicere.* Specchiarſi in alcuno, riguardarlo per prenderne eſempio. *aliquem tanquam exemplum ſibi ad imitandum proponere, in alicujus vitam tanquam in ſpeculum intueri, ad alicujus mores ſe efformare, aliquem ſuſpicere.*
Specchiato. *in ſpeculo repræſentatus.*
Specchio. *ſpeculum, li.* ſpecchio, per l'eſempio, *exemplum, exemplar.*
Speciale, proprio. *peculiaris, proprius.*
Specialmente. *præſertim, maxime, præcipue, peculiariter.*
Spezie. *ſpecies, ei.*
Spezie, ſpeziaria, ſpeciale. V. ſpezie ec.
Specificatamente. *ſingillatim, peculiariter.*
Specificare, dichiarare con lingua. *nuncupo, as, nominatim, vel ſingillatim dico, ſingillatim declaro.*
Specificatamente, chiaramente. *claro, diſtincte, diſerte.*
Specificazione. *diſtinctio.*
Speco, ſpelonca. *ſpecus, antrum.*
Speculare, o ſpecolare, per contemplare. *ſpeculor, contemplor, perſpeculor, meditor.*
Speculazione, contemplazione. *ſpeculatio, inſpectio, contemplatio, meditatio.*
Speculatore. *ſpeculator, contemplator.* ſpeculativo, *ſpeculator, inſpector.*
Spedale, o oſpitale. *hoſpitium publicum, domicilium hoſpitale.* di ammalati, *valetudinarium, noſocomium.* di incurabili, *noſonomium inſanabilium.* di poveri, *ptochium, ptochotrophium.* di fanciulli da allevare, *brephotrophium.* di pellegrini, *xenodochium.*
Spedaliere, o ſpedalingo. *præpoſitus, vel præfectus, vel curator hoſpitii publici, domus, vel domicilii hoſpitalis.* dello ſpedale de' pellegrini, *xenodochii præfectus, &c.*
Spediente, ſuſt. riſoluzione. *conſilium.* Avvantaggio, utile, *expediens.*
Spedire, e iſpedire, sbrigare. *expedio, is.* ſpedire i conti, *explicare rationes.* ſpedire la faccenda, *conficere negotium.* ſpedire meſſi, *demittere nuncios.*
Speditezza. *celeritas, promptitudo.*
Spedizione, o iſpedizione. *miſſio.* per preſtezza. *celeritas.* per impreſa militare. *expeditio.*
Spedito, sbrigato, ſciolto. *ſolutus, liber, expeditus.* ſollecito, pronto. *dexter, promptus, citus.* diſperato, rovinato, v. g. ella è ſpedita, *actum eſt.*
Spegnere, ſmorzare. *extinguo, is.* ſpegnere il reſto dell' oſcurità, *delere reliquias caecitatis.* ſpegnimento, *extinctio.*
Spelare, o pelare. *depilo, as, glabro, as.*
Spelato, ſenza peli. *glaber, depilis.*
Spelazzare, cernere la lana. *lanam purgare.*
Spelonca. *antrum, ſpecus, us, ſpelunca.*
Spelta, ſorta di biada. *zea, alica.*
Spendere. *expendo, is, impendo, dis, facere ſumptum.* Il danaro, *erogare pecuniam.* Ii danari per gli amici, *inſumere argentum in amicos.* ſpendere la vita, *profundere vitam.*
Spenditore. *obſonator, oris.* per chi ſpende aſſai, *profuſus.*
Spennacchiare, ſpennare, levar la penne. *pennas evellere, intervellere.*
Spennacchiato. *deplumis, & me.*
Spenſierato, ſenza penſieri. *expers curarum, negligens, incurioſus.*
Spento, ſmorzato. *extinctus, a, um.*
Spenzolare, ſoſpendere. *ſuſpendo.*
Spenzolato, ſpenzoloni, pendante. *Pendulus.*
Spera, ſfera. *ſphæra, orbis.*
Speranza, ſpeme, o ſpene alla poet. *ſpes, ei.* Con iſperanza, *ſperans, cum ſpe.* ſenza ſperanza, *inſperans, ſpei expers.* lavar ogni ſperanza, *eripere omnem ſpem.* mancar di ſperanza, *carere ſpe.* ripigliar ſperanza, *ſpem redintegrare.* aver ottima ſperanza, *optimam ſpem habere, optime ſpe niti, optime ſperare.* la ſperanza a me è andata fallita, *ſpes me fefellit, decepit, fruſtrata eſt, deluſit.* Non ſucceſſit, *ut ſperabam.* Non proceſſit ex animi ſententia. *Aliter, ut ſperabam, contigit.* hanno perduto la ſperanza, *de ſpe deturbati, dejecti, detruſi, deruti jacent, ex omni ſpe deciderunt, ſpem abjecerunt.* non veggio la cagione della tua ſperanza. *Non video, cur ſperes, qua ratione adductus, quo impulſus argumento ſperes.*
Sperare, aver ſperanza. *ſpero, as, habere ſpem.*
Sperare, opporre al lume, per vedere ſe traſpare. *luci objicere.*
Sperato. *ſperatus.*
Sperdere, abortire. *abortum facere.*
Sperduto, fuori della via. *avius, a, um.*
Spergiurare, giurar il falſo. *pejero, as.*
Spergiuro, giuramento falſo. *perjurium, ii.*
Spergiuro, chi ha giurato il falſo. *perjurus, pejerator.*
Spergolo dell' acque Santa. *inſtrumentum ad aſpergendum.*
Sperienza, ed eſperienza, prova. *periculum, experientia, experimentum.*
Sperimentare, provare. *experior, iris, facere periculum, periclitor.* Sperimentale, *experimento conſtans.*
Sperimentato. *expertus, peritus.* Per provato. *expertus, tentatus.*
Sperimento, Leggi ſperienza.
Sperma, ſeme. *ſemen.*
Spermatico. *ſeminalis, e.*
Speronella, bugance, che viene a' calcagni. *pernio, onis.*
Sperone, da far camminare il cavallo. *calcar, aris.*
Speroni delle gallina. *calcaria gallinarum.*
Sperone delle navi. *Roſtrum, ſtri.*
Speronare il cavallo. *ſubdere calcaria equo, calcar admovere.*
Speronella, erba. *aparine, es.*
Sperto, eſperto, provato. *expertus.*
Sperto, intendente. *gnarus, doctus, callens, peritus.*
Speſa. *impenſa, æ, expenſa, ſumptus, impendium.* reſiſtere alla ſpeſa, *ſuſtinere ſumptum, ferendo ſumptui eſſe, ſuſtinere impenſam, ferre ſumptum.* Speſe, che ſi fa in viaggio, *viaticum.* ſenza ſpeſa, *ſine impendio.* con ſpeſe, *impendio.* chi fa molta ſpeſa, *ſumptuoſus.*
Speſare, dar le ſpeſe. *alo, alimenta præbeo.*
Speſo, participio. *expenſus, impenſus.*
Speſſeggiare, o frequentare. *frequento, itero.*
Speſſezza, denſità. *ſpiſſitudo, denſitas,* frequenza, *multitudo, frequentia, crebritas.*
Speſſire, iſpeſſire, e ſpeſſire. *denſo, as, condenſo.* ſpeſſirſi, *ſpiſſeſco, is, ſpiſſor.*
Speſſicare. *increbreſco.* V. *propero.* la pioggia ſpeſſica, *increbreſcit pluvia.*
Speſſe volte. *ſæpe, frequenter, crebro.*
Speſſo, ſuſt. ſpeſſità. *denſitas, ſpiſſitudo.*
Speſſo, add. *creber, denſus, ſpiſſus, frequens.*
Speſſo, avv. ſovente. *ſæpe, frequenter, ſæpenumero.*
Spettabile, degno d'eſſer guardato. *ſpectabilis, inſignis, conſpicuus.*
Spettacolo. *ſpectaculum, li.*
Spettatore. *ſpectator, oris.*
Spettare, appartenere. *ſpectat, pertinet, attinet.*
Speziale, chi vende ſpezie, e medicine. *Pharmacopola, æ.*
Spezie, e ſpezierie, aromati. *aromata, ſpecies.*
Spezieria, bottega dello ſpeziale. *officina pharmacopolæ.*
Speziosità, bellezza. *ſpecies, forma.*
Spezioſo, bello. *formoſus, ſpecioſus.*
Spezzamento, o ſpezzatura. *confractio, fractura.*
Spezzare, rompere. *frango, confringo, concido.* ſpezzare in più parti, *diffringo, is.* ſpezzato, rotto, fracaſſato, *fractus, infractus, confractus, conciſſus.*
Spia, ſpione. *explorator, delator.*
Spiacente, che diſpiace. *diſplicens, ingratus, inviſus.*
Spiacenza, diſpiacere. *diſplicentia.*
Spiacere, o diſpiacere. *diſpliceo, inviſus ſum, odio ſum.*
Spiacevole, o diſpiacevole. *ingratus, moleſtus, vel moroſus, difficilis, importunus.*
Spiacevolmente. *ruſtice, moleſte, ingrate.*
Spiacevolezza. *ruſticitas, inurbanitas, moleſtia, tædium.*
Spiaggia, o piaggia. *ora, litus.*
Spianamento. *exploratio.*
Spianamento, lo ſpianare. *æquatio, complanatio.* dichiarazione. *explanatio, declaratio.* rovina. *demolitio.*
Spianare, appianare. *complano, æquo.* ſpianare, dichiarare, *explano, as, declaro, as.* ſpianare, atterrare, *demolior, diruo, ſolo æquo.*
Spianata, a ſpianato, o ſpiano, ſuſt. luogo ſpianato. *locus complanatus.*
Spiantare, a diſpiantare. *explanto, evello, eradico, exſcindo.*
Spiare, oſſervare. *exploro, ſpeculor.* Per cercare perfettamente, *ſciſcitor, aris, indago, as.* ſpiatore, *explorator.*
Spiccare. *avello, refigo.* Spiccato, *avulſus, refixus.*
Spiccare, ben comparire. *eminere.*
Spicciare, ſcaturire. *ſcateo, ſcaturio, erilio, diffluo.*
Spidocchiare, levar via i pidocchi. *pediculos tolle, a pediculis expurge.*
Spiede, e ſpiedo. *veru, u.* da caccia, *venabulum, i.*
Spiegamento. *explicatio, interpretatio.*
Spiegare, diſpiegare. *explico, diſplico, as.* per dichiarare. *expono, expedio, explano, interpretor.*
Spienza, milza. *ſplen, enis, lien, enis.*
Spietato, crudele, empio. *impius, crudeliter, ferus.*
Spiga, quella pannocchietta, che contiene le granella delle biade. *ſpica, æ.* con barba, *ariſta, æ.* ſenza barba, *ſpica mutica, inermis, imberbis.* vuota, o ſenza grani. *ſpica inanis.* chi ha ſpighe, *ſpicatus.* di ſpiga, *ſpiceus.*
Spigare, far la ſpiga. *ſpicas emitto.*
Spignere, ſpingere. *impello, propello.* indietro. *repello, retrudo.* in fuori. *extrudo.* dentro. *intrude.* per cancellar la pittura. *deleo.*
Spigo, erba. *nardus.* di ſpigo. *nardinus.*
Spigola peſce. *lupus, i.*
Spigolare, raccogliere le ſpighe. *facere ſpicilegium, ſpicas legere.*
Spigoliſtro, ipocrita. *pietatis ſimulator.*
Spigolo, canto vivo de' corpi ſolidi. *angulus, i.*
Spillo, e ſpilletto, filo ſottile di rame, o d' argento, con cui le donne ſi formano i veli. *acicula, æ.* Per punteruolo. *terebra.*
Spilorceria. *avaritia, ſordes, is.*
Spilorcio. *ſordidus.*
Spilluzzicare. *carpere, delibare.*
Spina. *ſpina, næ, vepres, rium, ſentis, is, dumus, i.* coſa pertinente a ſpine, *ſpineus.*
Spina della botte. *ſiphunculus, i.*
Spinace, erba. *blitum, i, ſpinachium, ii.*
Spinare, trafiggere con iſpine. *ſpinis lacero, ſpinis pungere, exaurio.*
Spinetta, picciola ſpina. *vepretula, la.*
Spineto, luogo pieno, o coperto di ſpine. *ſpinetum, fruticetum, dumetum, vepretum, rubetum.*
Spino, e ſpina. *ſpina.*
Spino, ſchiena. *dorſum, ſpina, næ.*
Spinoſità. *difficultas.*
Spinoſo, pieno di ſpina. *ſpinoſus, ſenticoſus, dumoſus.*
Spinoſo, animale. *hiſtrix, herinaceus.*
Spinte. e ſpinta. *impulſus, ſus, impulſio.*
Spione, ſpie. *explorator, delator.*
Spira. *ſpira, æ.*
Spirabile. *ſpirabilis, e.*
Spiraglio, a ſpiracolo. *ſpiraculum, li, rima, ſpiramen, inis.* ſpiraglio di fumo, cioè camino, *fumi ſpiramentum.* ſpiraglio di grotta. *ſpiramentum cavernæ.* ſpiraglio del ſoffietto, *ſpiramentum follis.*
Spiramento. *ſpiramentum, ti, ſpiritus, halitus.*
Spirare, per ſoffiare. *flo, as, flatum edere, vel emittere.* a qualche coſa, *afflo, as.* per reſpirare, *ſpiro, as, reſpiro.* per mandar odore, *halo, as, exhalo.* ſpirar l'anima, *animam efflo.*
Spirazione, inſpirazione. *afflatus, us.*
Spirato, ed inſpirato. *afflatus, a, um.*
Spirito, fiato. *Aura, halitus, ſpiritus.*
Spiriti, e anime dannate. *manes, ium, larvæ, arum, lemures, rum.*
Spiritato. *lymphatus, lymphaticus, fanaticus, correptus.*
Spiritarſi. *lymphor, aris, corripi a dæmone.*
Spiritoſo, vivace. *fervidus, acer, vivax.* Ingegnoſo, *ingenioſus, ſolers, acutus.*
Spiritoſanto, e Spiritoſſanto, terza perſona della Santiſſima Trinità. *Spiritus Sanctus.*
Spirituale, incorporeo. *ſpiritualis, ſpiritalis.* divoto, pius, *pietati deditus.*
Spiritualità. *religio, pietas, pietatis cultus.*
Spiritualmente. *ſpiritualiter.*
Spiuma, e ſpuma. *ſpuma.* V. ſchiuma.
Spiumare, levar la piume, pelare. *plumam detrahe.* far ſoffice, ſpiumacciare. *culcitam agitare.*
Spizzicare, e pizzicare. *vellico, as.*
Spizzico, a pizzico, vale a ſtento. *ægre, paulatim.*
Splendente. *fulgidus, nitidus, fulgens, ſplendens.*
Splendere. *ſplendeo, niteo, fulgeo.*
Splendere intorno. *circumfulgeo.*
Splendidamente, magnificamente. *ſplendide, magnifice, ample, laute.*
Splendidezza. *ſplendor, magnificentia.*
Splendido, lauto, magnifico. *ſplendidus, magnificus, amplus.*
Splendore. *nitor, ſplendor, fulgor, claritas, lux.* ſplendore del Sole, *jubar, aris.* ſplendore del fuoco, *ſplendor ignis.*

Digitized by Google

Splandore della gioja. *nitor gemmæ*. Splendore dell'oro. *ſplendor auri*.
Spoglia, veſte. *veſtis*. Quello di che alcuno è ſpogliato. *exuviæ, arum, ſpolia, orum*. Preda. *ſpolium, præda*.
Spogliamento, e ſpogliatura. *ſpoliatio, expoliatio*.
Spogliare. *exuo, ſpolio, denudo*.
Spogliatojo, luogo dove le genti ſi diſpogliano. *ſpoliarium, rii, apodyterium*.
Spogliatore. *ſpoliator, oris*.
Spogliatrice, donna che ſpoglia. *ſpoliatrix, cis*.
Spoglio, e ſpoglie, bottino, e prede de' ſoldati. *ſpolia, exuviæ, præda*.
Spola, e ſpuola, ſtromento da volger il filo. *radius, ii*.
Spolpare, levar la carne da doſſo. *evellere, vel detrahere pulpam*.
Spolverare, levar la polvere. *pulverem tollo, abſtergo*. Divenir polvere. *conteror, in pulverem comminuor*.
Spolverizzare, ridur in polvere. *in pulverem redigo, comminuo, frio*. Aſperger con polvere. *pulverem aſpergo*.
Sponda del letto, o d'altro. *ſponda, æ*.
Sponda del fiume. *ripa, æ*.
Spondilo, peſce. *ſpondylus*, i.
Sponga. *ſpongia, æ*. Spunga, peſce. *ſpongia, æ*.
Spongare, nettare con la ſpugna. *ſpongia tergere*.
Spongoſo, ſimile alla ſpugna. *ſpongioſus*.
Spoſitore. *enarrator, interpres*.
Sponſalizio, Spoſalizio. *ſponſalia, nuptiæ*.
Spontaneamente, di ſua volontà. *ſponte, ultro*.
Spontaneo, volontario. *libens, voluntarius, ſpontaneus*.
Spontone. arma aſtate. *haſta, veru*.
Spoppare, levar la poppa a' bambini. *a lacte depellere*.
Spoppato. *a lacte depulſus*.
Sporcamente, lordamente. *ſpurce, obſcœne, fœde*.
Sporcare. *ſpurco, polluo, inquino, fœdo*. Sporcare di ſcelleraggine. *contſcelero, as*.
Sporcheria, ſporcizia. *ſordes, obſcœnitas, immunditia. flagitium, nequitia*.
Sporcheccio dell'orecchio. *ſordes aurium*.
Sporcizia, ſpurcizia. *ſqualor*. V. ſporcheria.
Sporco. *immundus, obſcœnus, fœtidus, inhoneſtus, impurus, ſpurcus, turpis*.
Sporgere. *porrigo, is, exporrigo*. Sporgere in fuori. *promineo, exſto, emineo*.
Sporre, eſporre, dichiarare. *expono, declaro*.
Sporta, ceſtella. *ſporta, æ, cophinus*. Ed il ſuo diminuivo. *ſportula, læ, fiſcella*.
Sporiglione, nottola. *veſpertilio, onis*.
Sporto, ſuſt. muraglia, che ſporge in fuora. *projectura, murorum projectura*.
Sporto, add. da ſporgere. *extenſus, porrectus*.
Sportone, ceſta. *ciſta, ſtæ*.
Sportone coperto di cuojo. *ciſcus, ſci*.
Spoſa, novizza. *ſponſa, nympha, nova nupta*.
Spoſalizio. *ſponſalia, nuptiæ*.
Spoſare, prendar moglie. *uxorem duco*. Per dar moglie. *uxorem dare*.
Spoſo, novizzo. *ſponſus, i*.
Spoſizione. *expoſitio, declaratio*.
Spoſſato, ſenza forze. *invalidus, debilis*.
Spranga, legno, o ferro, che ſi pone attraverſo. *ſubſcus, udis, ſecuricula*.
Sprangare, mettere le ſpranghe. *ſubſcude firmare*.
Sprecare, mandare a male, conſumare. *prodigo, profundo, effundo, dilapido, diſperdo*.
Sprecamento, conſumamento di beni. *profuſio, prodigalitas, prodigentia, diſſipatio*.
Spregiare. *ſperno, contemno, deſpicio*.
Spregio. *contemptus, deſpicatus*.
Spregnare, ſconciarſi, diſperdere. *abortum facio*.
Spremere. *exprimo, is*.
Sprezzamento, diſpregio. *contemptio, deſpectus, deſpicatio, contemptus*.
Sprezzare, diſprezzare. *ſperno, aſpernor, temno, contemno, negligo*.
Sprezzato, diſprezzato. *contemptus, ſpretus*.
Sprezzo. *deſpicatio, contemptus, us*. (Con.
Sprezzevolmente, e ſprezzatamente. *contemptim, negligen-*
Sprigionare, cavar di prigione. *a carcere educo, vinculis libe-*
Sprimacciata, ſquinanzia, a ſchinanzia. *angina, æ*. (re.
Sprofondare, cadere. *decido, is, ſubſido, is*. Per gettar nel profondo. *in profundum detrudere, dejicere*.
Spronare, pugnere con iſproni. *ſtimulo, exſtimulo, calcar admoveo, addo*.
Spronare, per eſortare. *hortor, incito, urgeo*.
Sprone, e ſperone. *calcar, ſtimulus*.
Spropiare, privare. *ſpolio, privo*.
Sproporzionato. *abnormis, enormis, inconcinnus*.
Sproporzione. *inconcinna partium diſpoſitio*.
Sproporzionatamente. *inconcinne*.
Spropoſitare, fare, o dire ſpropoſiti. *aberro, inepta facio, aut loquor, abſurde facio, aut loquor, ineptio, is*.
Spropoſitato. *ineptus*.
Spropoſito. *error, ineptia*.
Sprovveduto. *imparatus*.
Sprovvedutamente. *imprudenter, improviſo*.
Spruzzare, e ſpruzzare. *aſpergo, irroro*.
Sprezzamento, e ſpruzzo. *aſpergo, aſperſio, aſperſus, us*.
Spruzzolare, pioviggínare. *rorare*. Per bagnar leggermente. *aſpergere*.
Spruzzolato. *aſperſus*.
Spruzzolo, ſpruzzo. *aſpergo*.
Spugna, ſponga. *ſpongia*.
Spugnoſo, ſpongoſo. *ſpongioſus*. (Cre
Spulciare, tor da doſſo le pulci. *pulices tollo, a pulicibus libe-*
Spuma. *ſpuma, æ*.
Spumante. *ſpumans*.
Spumare, far la ſpuma. *ſpumo, as*.
Spumoſo. *ſpumoſus, a, um*.
Spuntare, guaſtar la punta. *obtundo, hebeto*. Uſcir fuori. *orior, erumpo*. Cancellare dal libro. *deleo, expungo*. Conſeguire. *reaſſequor*.
Spurgarſi, far forza di ſputar fuora il catarro dal petto. *ſcreo, excreo*. Purgarſi, difenderſi. *purgare ſe*.

Spurio, nato d'adulterio. *ſpurius, nothus*.
Sputacchiare, ſputar ſovente. *conſputo, ſputo*.
Sputare. *ſpuo, is, exſpuo, is*. Sputar poco, e ſpeſſo. *ſputare, as*. Sputare in giù, deſpuo, is. Sputare ſchernendo. *ſcreo, as*. Sputare ſopra qualche coſa. *inſpuo, is*. Sputar ſangue. *ſanguinem expuere, rejectare*.
Sputa tondo, diceſi di chi ſta ſul grande. *gravis, imperioſus*.
Sputo. *ſputum, ti, ſaliva, æ*.
Sputatore, chi ſputa. *ſputator, ſcreator*.
Spuzza. Leggi ſpuzzore.
Spuzzare. *puteo, es, fœteo, es*.
Spuzzolente, o puzzolente. *putidus, fœtidus*.
Spuzzore, ſpuzza. *fœtor, oris, putor, oris*.
Squacchera, ſterco liquido. *ſtercus liquidius*.
Squaccherato, o ſquaccquerato. *diffluens, tis*.
Squadernare, volgere, e rivolgere le carte de' libri. *verſo, as, evolvo*. Per guaſtare. *diſſolvo*. Per moſtrare, e paleſare. *patefacio, pando, explico*.
Squadra, ſchiera di ſoldati. *acies, cohors, agmen*. Squadra, ſtromento. *norma, amuſſis, is*.
Squadrare, mettere a ſquadra. *quadro, as, ad normam exigere*.
Squadrare uno, conoſcerlo bene. *perſpicere ſenſus alicujus*.
Squadronare, ordinare ſquadroni. *legiones inſtruo, copias*.
Squadrone, o ſquadra. *turma, agmen, acies*.
Squagliare, colare. *fundo, conflo, liquefacio*.
Squagliatura. *conflatura, æ*.
Squagliato, gettato. *fuſus, a, um, liquefactus*.
Squalo, peſce. *ſqualus, li*.
Squallido, macilente. *ſqualidus, a, um*.
Squallore, e ſquallidezza. *ſqualor, oris*.
Squama, e ſcaglia di peſce. *ſquama, mæ*.
Squamoſo. *ſquamoſus*.
Squarciare, rompere con furia. *lacero, diſcindo, diffindo*.
Squarciato. *lacer, dilaniatus, diſcerptus*.
Squarcina, ſorte d'arma come la ſpada. *ſica, æ*.
Squarciatore. *diſcerpens*.
Squarcio, ſquarciatura, e ſquarciamento. *fractura, laceratio*.
Squartare, far in quarti. *lanio, lacero, dilacero, dilanio, divido, diſſeco, diſſeco, trucido, obtrunco*.
Squaſſacoda, uccello noto. *motacilla, læ*.
Squaſſare. *quaſſo, concutio, exagito*.
Squaſſo, ſcoſſa. *quaſſus, us, quaſſatio*.
Squilla, campanella. *tintinnabulum*. Specie di cipolla. *ſcilla*. Sorta di gambero. *ſquilla*.
Squillante. *reſonans, ſonorus*.
Squillare, ſonare acutamente. *tinnio, reſono*.
Squillo, ſuono. *ſonitus, tinnitus*.
Squinantico, chi ha ſquinanzia. *angina laborans*.
Squinanzia. *angina*.
Squiſitamente. *exquiſite, perfecte*.
Squiſitezza. *diligentia, perfectio*.
Squiſito, di perfetta condizione. *exquiſitus, perfectus*.
Squittinare, dar il voto. *ferre ſuffragium, ad ſuffragium adeſſe*.
Squittinio, adunanza di Cittadini per crear i magiſtrati. *comitia, orum*. E lo ſteſſo ſquittinare. *ſuffragia, orum*.
Sradicare. *eradico, radicitus evello*.
Sregolatamente, ſenza regola. *inconditæ, extra modum, & regulam*.
Sregolatezza. *inconcinnitas, licentia*.
Sregolato. *inconditus, inordinatus*.
Sta, in luogo di queſta. *hæc, vel hoc*, ſecondo la diverſità de' nomi. Sta notte. *hac nocte*. Sta mane. *hodie mane*. Sta ſera. *hodie veſperi*.
Stabbiare, fare ſtabbio. *ſtercoro, lætifico*.
Stabbio, ſterco delle beſtie, letame. *fimus, lætamen*.
Stabile, fermo. *ſtabilis, firmus, conſtans, immutabilis*.
Stabile, cioè la roba, i beni. *bona immobilia*.
Stabilezza. *ſtabilitas, firmitas*.
Stabilire, fermare. *confirmo, ſtabilio, conſtituo*.
Stabilità, ſtabilezza. *ſtabilitas, firmitas*.
Stabilito. *firmatus, conſtitutus*.
Staccamento. *avulſio, evulſio*.
Staccare. *avello, refigo, evello*.
Stacciare, ſeparar collo ſtaccio. *cribro, purgo, cerno*.
Stacciato. *ſubcretus, cribratus*.
Stacciatore, cruſchello. *cretura*.
Staccio, ſpezie di vaglio. *cribrum*.
Stadera, ſtromento da peſare. *ſtatera, æ, trutina, æ, libra, æ*. Ferro, dal quale pende la mazza della ſtadera. *ligula, æ*.
Stadio, ſpazio di cento venticinque paſſi. *ſtadium*.
Staffa, ſtromento di ferro attaccato alla ſella del cavallo. *ſtapia, æ*.
Staffetta, piccinla ſtaffa. *parva ſtapia*. Per portalettere. *veredarius, tabellio*.
Staffiere, che va alla ſtaffa. *ſervus a pedibus*.
Staffilata, percoſſa di ſtaffile. *verber, eris, ſcutica ictus*.
Staffile, ſferza di cuojo. *ſcutica, lorum, flagrum*.
Staffilare. *ſcutica cædere, loris cædere, flagellare*.
Staggimento, ſequeſtrazione. *ſequeſtratio, pignoris captio*.
Staggina, ſequeſtro. *pignoris capio*.
Staggio, ſtadico, oſtaggio. *obſes, idis*. Per baſtone, con cui ſi tendono le reti. *ames, itis*. Per iſtallo. *ſtatio*.
Staggire, fare la ſtaggina. *Pignus capere, pignore cavere*.
Staggito. *Pignoriſcapione coercitus*.
Stagionare. *maturo*.
Stagione, tempo. *anni tempus, tempeſtas, atis*.
Stagnare, val non correre, e ſi dice dell'acqua, che ſta ferma. *ſtagno, as, reſtagno*. Stagnare, per fermare. *ſiſto, is, inhibeo, es*. Stagnare il ſangue, *ſiſtere, retinere, inhibere ſanguinem*. Stagnar il fluſſo. *alvum inhibere, comprimere, ſiſtere*. Stagnare, per coprir di ſtagno, *ſtannum alicui rei illinere, ſtanno obducere, plumbum incoquere*.
Stagnaro, ſtagnaruolo. *plumbum incoquens*.
Stagnata, ſpezie di vaſo. *ahenum incoctile*. (Ch.
Stagnato, ſtagnante. *ſtagnans*. Per coperto di ſtagno. *incocti-*
Stagno, acqua morta. *ſtagnum, gni*.
Stagno, metallo. *ſtannum, ni*.
Stajo, vaſo da miſurar le biade. *ſextarius, modius*.
Stajore, campo capace d'uno ſtajo di ſementa. *jugerum*.
Stalla, ſtanza d'animali. *ſtabulum, li*. Stalla di capre. *caprile, is*. Di capretti. *hœdile*. Stalla di cavalli. *equile, lis*. Stalla di pecore. *ovile, lis*. Stalla de' buoi. *bubile, is*. Stalla de' porci. *hara, æ, & ſuile, is*.
Stallaggio. *Stabulatio, ſtabuli merces*.
Stallaro. *Stabularius, rii*.
Stallo, lo ſtare, e ſtanza. *mora, ſtatio, domicilium*.
Stallone, cavallo da razza. *equus admiſſarius*.
Stalloneggio, mercede, che ſi dà per lo ſtallone. *equimearum, ti*.
Sta mane, ſta mattina. *hodie mane*.
Stambecco, capra ſalvatica. *ibex, ibicis*.
Stamberga, edifizio mal' in ordine. *ædes fatiſcentes*.
Stame, parte fine della lana. *ſtamen*.
Stamigna, ſetaccio. *cribrum, bri, incerniculum, i*.
Stampa, forma. *typus, pi, forma*.
Stampare. *typis imprimere, excudere*.
Stampatore. *excuſor*.
Stancare. *laſſo, delaſſo, fatigo, defatigo*. Stancarſi, *laſſeſco, is, laſſor, aris*.
Stanchezza. *laſſitudo, defatigatio*.
Stanco, ſtracco. *laſſus, defeſſus, defatigatus*.
Stanga, una mazza lunga, e groſſa. *Pertica, æ, tigillot*.
Stanga da ſerrar la porte, *peſſulus, repagulum*. Stanga da condurre peſi, ſottomettendola. *vectis, ctis*. Stanga tra cavalli. *longurius, vectis*. Stanga da portar peſi. *phalanga*. Portare a ſtanga. *phalango, as*. Facchino che porta a ſtanga. *phalangarius*.
Stangare, mettere la ſtanga alla porta. *claudo, is, claudere peſſulum oſtio*.
Stanghetta, che s'attraverſa alla porta. *repagulum, li*.
Stanza. *conclave, cubiculum*. Stanza accanto la ſtufa, dove ſi ſpoglia, *apodyterium, ii*. Stanza dove ſi mangia, *triclinium, nii*. Stanza per abitazione. *domicilium, ſedes*.
Stanziare, abitare. *habito, colo, is, dego, moror*.
Sta bene, ſta beniſſimo. *optime eſt, bene habet, bene eſt*.
Sta in pace. *vale*.
Stare, fermarſi. *maneo*. Per eſſere ritto. *ſto*. Per conſiſtere. *conſiſto, verſor*. Per dimorare. *moror, habito*. Per indugiare. *moror, cunctor*. Per ſignificare. *ſignifico*. Per ceſſare. *deſiſto, ceſſo*. Per aſſere, v. g. la coſa ſta come dite. *ita res ſe habet*. Per eſſere ſituato. *ſitum, vel poſitum eſſe*. Per vivere. *vivo, dego*. Per acquietarſi, *ſto, acquieſco*. Per oſtare occolo. *reſto, ferior*.
Stare, ſuſt. dimora. *manſio*.
Star dubbioſo. *Pendere animi, vel animis*.
Star naſcoſo. *lateo, es, delitеſco, is*.
Star in ſervitù. *eſſe in famulatu*.
Star alle Stinche in prigione. *teneri in compedibus, in vinculis eſſe*.
Star male a morte. *ægrotare graviter, & periculoſe*.
Star ſallo nel parare. *Permanere in ſententia*.
Star nell'appuntamento. *ſtare conventis*.
Star al ſoldo d'alcuno. *merere ſub aliquo*.
Star al ſoldo per trattenimento. *facere ſtipendium pedibus*.
Star al bene, ed al male. *tolerare bona, malaque*.
Star alla villa. *ruſticor, aris*.
Star al Sole. *apricor, aris*.
Stare attento, e ſopra di ſe. *attendo, is, adeſſe animo*.
Stare appoggiato. *adhæreo, es, innitor, recimus ſum*.
Star bene, per convenirſi. *decet, condecet, par eſt*.
Stare con la bocca aperta. *labra, as*. (Cre.
Star di buona voglia. *bono eſſe animo, bonum animum habere*.
Star di mala voglia. *mæreo, ces, mærore conficior, ægre mihi eſt*.
Star fuori della patria. *carere patria, exulare*.
Stare in aguato, per naſconderſi. *aſſe, vel ſedere in inſidiis*.
Stare in arme. *eſſe in armis*.
Stare in cervello. *eſſe apud ſe*.
Star inſieme. *eſſe una*.
Stare intorno. *circumſto, eſſe circum aliquem*.
Star male, eſſere ammalato. *ægroto*.
Star ſenza far nulla. *eſſe in ocio, otiari, ceſſare*.
Star ſopra. *ſuperſto, as*.
Star fatto. *ſatiſdo, das*.
Star vicino. *aſto, aſſidre*.
Star ſano. *valeo, es*.
Star vigilante. *advigilo, as*.
Star un poco. *Pauliſper ceſſare*.
Stare a bada. *moror, moram trahe*.
Stare a cavallo. *equo inſido*.
Stare a chiuſi occhi. *in utramque aurem dormire*.
Stare a detto. *alicujus ſententiæ ſto*.
Star a dieta. *Parce vivo*.
Star a filo. *ad perpendiculum ſum*.
Stare a fronte. *ex adverſo ſum, contra ſto*.
Stare a gola. *ianeo*.
Stare a guadagno. *lucrum quæro*.
Stare a livello. *æqualis, par ſum*.
Stare alla ſtaffa. *a pedibus ſum*.
Stare al macchione. *clam mea quæro*.
Stare al quia. *rationi acquieſco*.
Stare a quartiere. *hiberno, as*.
Stare a riſchio. *periclitor, aris*.
Stare a ſalario. *mercede conducor*.
Stare a ſindicato. *judicium ſubeo*.
Stare a tavola. *accumbo*.
Stare a vedere. *attendo, ſpecto*.
Stare in forſe. *hæreo, dubito, dubius ſum*.
Stare in poppe. *Proſpera fortuna utor*.
Stare rigido. *inexorabilis ſum*.
Starna, uccello. *avis externa*.
Starnutare, e ſtarnutire. *ſternuo, is*. Speſſo, *ſternuto, as*.
Starnuto, e ſtarnuto. *ſternutatio, ſternutamentum*.
Staro, ſorta di miſura. *ſextarius, ii, modius, ii*.
State, ed eſtate. *æſtas, atis*.
Statera, o ſtadera. *trutina, æ, ſtatera, æ*.
Statico, o Staggio. *obſes, idis*.
Stato, qualità d'una coſa. *ſtatus, gradus, conditio, ratio*.
Stato, per imperio, o dominio. *imperium, principatus, regnum, ditio*.
Statua, figura di rilievo. *ſtatua, ſignum, ſimulacrum*. Statua d'eſtrema altezza. *coloſſus, ſi*. Statua a cavallo, *ſtatua equeſtris*. a piedi. *pedeſtris*. Statua di bronzo. *ſtatua ænea*. Statua al vivo. *ſtatua perſimilis*. Statua picciola, *ſigil-*

Digitized by Google

ſigillarium. Artefice di ſtatue. *ſtatuarius*, *ii*.
Statuire, ordinare. *ſtatuo*, *decerno*, *conſtituo*, *ſancio*.
Statura, grandezza. *ſtatura*, *æ*.
Statutario, chi fa ſtatuti. *Legiſlator*.
Statuto, ordinazione. *conſtitutio*, *decretum*, *lex*.
Stazione, ſtanza, abitazione. *ſtatio*, *ſedes*.
Stazzonare, maneggiare, toccare laſcivamente. *attrecto*.
Steccadenti. *dentiſcalpium*, *ii*.
Stecca, ſcheggia. *aſſula*.
Steccare, fare ſteccati. *circumvallo*, *vallum circuminjicio*.
Steccato, riparo. *vallum*, *i*, *ſeptum*, *i*.
Steccone. *ridica*, *ſuſtis*.
Stella. *ſidus*, *eris*, *ſtella*, *æ*, *aſtrum*, *i*.
Stella, per il deſtino. *fatum*, *ti*.
Stelle erranti. *planetæ*, *arum*, *ſtellæ vagæ*, *vel errantes*.
Stelle ferme. *ſidera Cœlo adhærentia*, *Cœlo infixa*, *Cœlo affixa*.
Stella, peſce. *ſtella*, *æ*.
Stellato, pieno di ſtelle. *ſtellatus*, *ſidereus*.
Stellifero. *ſtellifer*, *a*, *um*.
Stelo, gambo di fiori, e di erbe. *calamus*, *caules*.
Stemperanza, intempeſie. *intemperies*.
Stemperare, liquefare, *liquefacio*, *is*, *diſſolvo*.
Stendardo, bandiera. *vexillum*, *li*, *ſignum*.
Stendere, diſtendere. *tendo*, *extendo*, *explico*.
Stendimento, diſtendimento. *extenſio*, *porrectio*.
Stentare, patire. *patior*, *eris*, *laboro*, *as*.
Stento, fatica. *moleſtia*, *labor*, *ſollicitudo*, *calamitas*.
Sterco, feccia. *ſtercus*, *oris*. Sterco di topi, *ſtercus murinum*. Sterco liquido, *foria*, *orum*. Sterco di porco, *ſuccerda*, *dæ*. Sterco d'aſino, *fimus aſini*. Sterco di bue, *fimus bubulus*. Sterco di capra, *fimus caprinus*. Sterco di cavallo, *fimus equinus*. Sterco di pecora, *fimus ovillus*.
Sterile, ſenza frutto. *ſterilis*, *infæcundus*. Divenir ſterile, *ſterileſco*, *is*.
Sterilità. *Sterilitas*, *atis*.
Sterilmente. *Steriliter*, *infructuoſe*.
Sterminamento. *exterminatio*, *onis*.
Sterminare, mandar in conquaſſo. *extermino*. Scacciare, *expello*.
Sterminio, diſtruzione. *exitium*, *ſtrages*.
Sternere, diſtendere. *Sterno*, *is*.
Sterpare, diradicare. *extirpo*, *evello*.
Sterpo, e ſterpe, virgulto delle radici d' alberi tagliati. *ſtirps*, *virgultum*.
Sterquilinio, luogo dove ſi fa adunanza di letame. *fimetum*, *ſterquilinium*.
Steſamente, diffuſamente. *fuſe*, *prolixe*.
Steſo. *extenſus*, *extentus*, *expanſus*.
Steſſo, Iſteſſo. *idem*, *eadem*, *idem*, *egomet*, *tumet*, *ipſemet*.
Stige, palude infernale. *ſtyx*, *ygis*.
Stile, e ſtilo, il dire. *ſtylus*, *li*, *forma dicendi*.
Stile, coſtume, uſanza. *ritus*, *us*, *mos*, *oris*.
Stile, con cui ſi ſegna. *Stylus*, *li*.
Stiletto, arma. *ſica*, *pugio*.
Stilla, gocciola dell' acqua. *ſtilla*, *læ*.
Stillamento. *diſtillatio*, *ſtillicidium*.
Stillare, gocciare. *ſtillo*, *extillo*.
Stima, conto, pregio. *æſtimatio*, *pretium*.
Stimare, apprezzare. *æſtimo*, *as*. Stimar nulla. *nihili facere*. Eſſere ſtimato, apprezzato. *æſtimor*, *aris*. Nell' incanto. *liceo*, *es*. Eſſere molto ſtimato nella ſua patria. *valere auctoritate apud ſuos cives*, *magni fieri a ſuis civibus*, *multum tribui a ſuis civibus deferri*.
Stimato, partic. *æſtimatus*, *a*, *um*.
Stimatore, chi ſtima. *æſtimator*, *oris*.
Stimolare, iſtigare. *inſtigo*, *ſtimulo*, *agito*, *incito*.
Stimolazione. *ſtimulatio*, *incitatio*.
Stimolo. *ſtimulus*, *li*.
Stimolatore. *ſtimulator*, *oris*. Stimolatrice. *ſtimulatrix*, *icis*.
Stinco, oſſo dinanzi della gamba dal ginocchio al piede. *tibia*, *æ*. Oſſo, che ſta di dietro allo ſtinco. *ſura*, *æ*.
Stinguere, ſmorzare. *extinguo*, *is*.
Stipa, ſterpi da fuoco. *ramalia*.
Stipendiato. *mercede conductus*.
Stipendiare, dare ſtipendio. *ſtipendium da*.
Stipendio, ſalario, che ſi dà a' ſoldati. *ſtipendium*, *ii*, *ſalarium*.
Stupidire, ſtupidire. *obſtupeſco*, *attonitus fio*.
Stipite, fuſto, pedale d'albero. *ſtipes*, *truncus*, *caudex*.
Stipo, armadio. *ſcrinium*.
Stipulare, obbligarſi con parola, o con iſcrittura. *ſtipulor*, *aris*.
Stipulazione. *ſtipulatio*.
Stiracchiare, ſofiſticare. *cavillor*.
Stiracchiatamente. *cavillando*.
Stirpare, cavar le radici. *extirpo*, *as*, *evello*, *lis*. Stirpare a forza. *avello*. Stirpare di mezzo. *intervello*.
Stirpare le erbe. *erunco*, *as*.
Stirpe, progenie, razza. *ſtirps*, *propago*, *progenies*.
Stitichezza. *duritia alvi*. Per metaf. *auſteritas*, *moroſitas*.
Stitico, reſtringente. *ſtipticus*, *conſtringens*, *aſtrictorius*. Corpo ſtitico. *alvus adſtricta*. Per metaf. uomo ſtitico. *præparcus*, *miſer*. Vita ſtitica. *arida vita*, *vita miſera*.
Stiticuzzo, ritroſetto. *difficilior*, *moroſior*.
Stiva, manico dell' aratro. *ſtiva*. Peſo, che ſi mette nel fondo della nave. *ſaburra*. Serraglio, ove ſi tengono i capponi. *cavea*.
Stivalaio, chi fa ſtivali. *ocrearum faber*.
Stivaleto, e inſtivaleto. *ocreatus*.
Stivale. *ocrea*, *æ*.
Stivare, unire ſtrettamente inſieme. *cogo*, *conſtringo*, *conſtipo*, *calco*.
Stivato. *denſatus*, *coactus*, *conſtipatus*, *fartus*.
Stizza, collera, ſdegno. *ira*, *iracundia*, *bilis*, *indignatio*.
Stizzarſi, corrucciarſi. *iraſcor*, *indignor*, *excandeſco*.
Stizzo, tizzone. *torris*, *titio*.
Stizzoſamente. *irate*, *iracunde*, *indignanter*.
Stizzoſo, collerico, pieno di ſtizza, *iracundus*.
Stocco, arma ſimile alla ſpada, più corta, ma più acuta. *gladius Hiſpanus*, *Hiſpanicus*, *Hiſpanienſis*.
Stoccata, colpo di ſpada. *gladii*, *aut enſis ictus*. Di ſtoccata. *punctim*.
Stogliere, ſtorre, diſtorre. *removere*, *avocare*, *abducere*.
Stoja, o ſtora, ſtuoja. *ſtorea*, *teges*, *etis*.
Stoici, Filoſofi. *Stoici*, *orum*.

Stoicamente, da Stoico. *ſtoice*.
Stola, ſtriſcia di drappo, che ſi pone ſopra le ſpalle. *ſtola*, *æ*.
Stoltamente, da ſtolto. *Stulte*, *temere*. Parlar ſtoltamente. *deblatero*, *as*.
Stoltizia, pazzia. *ſtultitia*, *inſania*, *dementia*.
Stolto, e ſtolido, pazzo. *ſtultus*, *demens*, *inſanus*, *vecors*.
Stomaco. *ſtomachus*. Stare male dello ſtomaco. *ſtomachus languet*, *infirmus eſt*, *male ſe habet*, *ſtomacho laborare*.
Stomacaggine, rivoglimento di ſtomaco. *nauſea*, *æ*.
Stomacale, che è grato allo ſtomaco. *ſtomacho gratus*.
Stomacare, commuovere lo ſtomaco. *nauſeam moveo*. Infaſtidire. *ſtomachum moveo*, *irrito*. Infaſtidirſi. *ſtomachor*.
Stomachevole, e ſtomacoſo. *nauſeæ plenus*, *moleſtus*.
Stoppa, quel che reſta del lino, o canape. *ſtupa*, *æ*. Di ſtoppa. *ſtuppeus*. Stoppaccia, ſtoppa groſſa, o lana di materazzo. *tomentum*, *i*.
Stoppare, chiudere con ſtoppa. *ſtipo*, *as*, *ſtupa obſtruo*, *obturo*.
Stoppia, la paglia, che reſta ne' campi dopo il tagliare. *ſtipula*. Stoppia di fave. *fabalia*, *ium*.
Stoppino, lucignolo. *ellychnium*, *ii*.
Stoppone, erba pungente. *carduus*. Per iſtoppia. *ſtipula*.
Stopposo, o giuſa di ſtoppa. *ſtuppeus*.
Storace, lagrima d'albero. *ſtyrax*, *acis*.
Storcere, piegare. *torqueo*, *verto*, *converto*, *diſtorqueo*.
Storcileggi, dottoretto di poco ſapere. *leguleius*, *rabula*.
Storcimento. *torſio*, *diſtortio*.
Stordimento. *ſtupor*, *ſtupiditas*.
Stordire, rompere il cervello, offendere l' udito. *obtundo*, *is*. Stordir il capo, *obtundere caput*. Stordire alcuno. *hebetem aliquem reddere*. Stordirſi. *ſtupeo*, *ſtupeſio*.
Stordito, balordo. *hebes*, *obtuſus*, *ſtupidus*.
Storia, iſtoria. *hiſtoria*, *narratio*, *deſcriptio*.
Storiato. *depictus*.
Storicamente. *hiſtorice*.
Storico, iſtorico. *hiſtoricus*.
Storiografo, ſtorico. *hiſtoriographus*, *hiſtoricus*.
Storione, peſce. Forſe è l' *accipenſer*, o l' *attilus* de' Latini.
Stormeggiare, fare ſtormo, adunarſi. *convenio*, *volo*.
Stormire, far romore. *perſtrepo*.
Stormo, adunanza d' uomini, ed il rumore, che da eſſi ne ſegue. *turma*, *agmen*, *ſtrepitus*. Per combattimento. *pugna*.
Stornare, far tornare in dietro. *retro adigere*. Per diſſuadere. *deterreo*.
Stornello, ſtorno uccello. *ſturnus*, *ni*. Far la voce di ſtornello. *piſito*, *as*.
Storpiare, e ſtroppiare. *mutilo*.
Storpiato, o ſtroppiato. *mancus*, *mutilus*.
Storpiamento. *mutilatio*.
Storre, diſtogliere. *deterrere*. Storre uno da qualche coſa. *amovere*, *avocare*, *avertere aliquem ab aliqua re*.
Storſione, aggravio ingiuſto. *indictio*.
Storto. *pravus*, *diſtortus*.
Stovigli, e ſtoviglie, vaſi de' quali ci ſerviamo per mettervi entro vivande, ed altro. *vaſa coquinaria*, *utenſilia*. Dar nelle ſtoviglie, adirarſi. *excandeſco*.
Strabalzare, agitare con iſcherno. *agito*, *vexo*, *quatio*.
Strabattere, grandemente travagliare. *divexo*.
Strabiliarſi, maravigliarſi fuor di modo. *obſtupeſco*, *valde admiror*.
Straboccamento, precipizio. *præcipitium*, *ii*, *locus præceps*. Eceſſo. *exceſſus*.
Straboccare, verſar per la bocca come i vaſi pieni. *effluo*, *redundo*. Uſcir dal letto come i fiumi per molta acqua. *effundor*, *exundo*. Precipitare. *præcipito*.
Strabocchevole. *præceps*. Per eceſſivo. *immenſus*, *vel effuſus*.
Strabocchevolmente. *præcipitanter*. Per iſmoderatamente. *effuſe*.
Straccare, ſtancare. *delaſſo*, *as*, *defatigo*, *as*. Che non ſi ſtanca. *infatigabilis*.
Stracchezza. *laſſitudo*, *defatigatio*.
Stracciamento. *laceratio*.
Stracci, panni rotti. *ſcruta*, *orum*.
Stracciafoglio, libro da ricordo. *adverſaria*, *orum*.
Stracciare, rompere. *lacero*, *dilacero*, *diſcerpo*, *diſcindo*, *conſcindo*. Stracciare l'epiſtole. *conſcindere epiſtolas*.
Straccino, ſtracciaiolo. *ſcrutarius*, *li*. Per rappezzatore. *ſarcinator*. Stracciaiola. *ſarcinatrix*.
Stracciato, rotto in pezzi. *lacer*, *ſciſſus*, *conſcerptus*, *diſcerptus*. Stracciato, malveſtito. *pannoſus*, *pannis obſitus*.
Straccio. *veſtis attrita*.
Stracco, laſſo. *laſſus*, *defeſſus*.
Stracorrere. *excurro*, *is*.
Stracotanza, e tracotanza. *arrogantia*.
Stracotto, più che cotto. *præcoctus*, *percoctus*.
Stracuranza. *negligentia*, *incuria*.
Stracurare. *negligo*.
Stracurato, *negligens*, *incurioſus*.
Stracurataggine, traſcurataggine. *incuria*, *negligentia*.
Strada. *via*, *iter*. Battuta, o calcata, o frequentata. *iter tritum*, *via trita*, *iter frequens*, *via frequens*, *via celebris*. Poco battuta. *via incelebris*, *infrequens*. Pubblica, o maeſtra. *via Regia*, *Conſularis*, *Prætoria*, *militaris*, *publica*, *vulgaris*. Che guida in più luoghi. *via anceps*, *incerta*, *dubia*. Che ha eſito. *iter pervium*, *via pervia*. Senza uſcita. *iter imperviun*, *angiportus*, *us*, *angiportum*, *i*. Buona. *via apta*. Poco buona. *via inepta*, *difficilis*. Cattiva. *faſtidioſa*, *via difficilis*, *incommoda*, *impedita*, *abrupta*. Molto cattiva. *via teterrima*. Calda, e polveroſa. *via æſtuoſa*, *& pulverulenta*. Fangoſa. *via lutulenta*. Agghiacciata. *via glacie concreta*. Coperta di neve. *via nive obſita*. Deſerta, e ſolitaria. *via deſerta*, *vel inculta*. Laſtricata. *iter ſtratum*, *via ſtrata*. Cavalcareccia. *via equitabilis*. Erta, che va all' insù. *via acclivis*, *ardua*, *ſupina*. In croce. *quadrivium*, *ii*. A traverſo. *trames*, *itis*, *via tranſverſa*. Diritto. *via recta*, *vel directa*. Che gira. *ambitus*, *us*, *anfractus*, *us*. Largo. *via longe ac late patens*. Scortatoja. *via compendiaria*, *brevior*, *viæ compendium*. Strada ſeguita, non interrotta. *via perpetua*. Sicura. *via tuta*, *certa*. Lungo. *via longa*. Corta. *via brevis*. Stretta. *ſemita*, *æ*. Di carri. *actus*, *us*.
Stradella, dimin. di ſtrada. *ſemita*, *callis*.
Stradeſiderare, deſiderare avidamente. *diſcupio*.

Stradone. *via major*.
Strafare. *pluſquam oportet facere*, *plus æquo facere*.
Strage. *ſtrages*, *occidio*, *cædes*.
Strale, ſaetta. *ſagitta*, *telum*.
Stralunare, guardar in traverſo. *oculos diſtorquere*, *circumvolvere*.
Stralunato, d'occhi ſtravolti. *ſtrabo*.
Strammazzare, attiv. *humi ſternere*. Neutr. *humi procumbere*.
Stramazzo, materazzo. *culcita*.
Stramazzone, caduta. *lapſus*.
Strambaſciare, venir meno. *animo deficere*.
Strambotto, ſorta di poeſia amatoria. *cantiuncula amatoria*.
Strambo, guercio, chi ha gli occhi torti. *ſtrabo*. Per metaf. *præceps*, *temere agens*, *inconſideratus*.
Strambo, che ha le gambe torte. *varus*.
Strambe, legami fatti di giunchi. *ſparteus funis*.
Strame, fieno, o paglia per far letti a' cavalli. *ſtramen*, *inis*, *ſtramentum*, *i*. Di ſtrame. *ſtramineus*.
Stramortire. *conſternari*, *deficere*.
Stramortito. *ſemianimis*.
Strampoli, zanche. *grallæ*, *arum*.
Stranezza, villania. *contumelia*, *injuria*. Per coſa ſtraniera. *novitas*.
Stranamente. *ſupra modum*.
Strangolamento. *ſtrangulatus*, *us*, *ſtrangulatio*, *ſuffocatio*.
Strangolare. *ſtrangulo*, *ſuffoco*, *præfoco*, *offoco*, *fauces elidere*, *animam*, *vel ſpiritum intercludere*.
Strangoglione, infermità. *tonſilla*, *arum*.
Strangugiamento, goloſità. *ingluvies*, *ei*.
Strangugiare. *devoro*, *as*.
Stranguria, difficoltà d'orina. *ſtranguria*, *ſubſtillum*, *urinæ difficultas*.
Straniere, foraſtiero. *extraneus*, *externus*.
Straniezza. *perverſitas*, *atis*.
Stranio, e ſtrano. *perverſus*, *difficilis*, *aſper*, *acerbus*, *odioſus*, *qui abeſt ab omni ſuavitate*.
Strano, cioè inſolito. *novus*, *inſolitus*.
Stranutare, ſtarnutare. *ſternuo*.
Straordinario. *extraordinarius*, *a*, *um*.
Straordinariamente. *extra ordinem*, *extraordinarium in modum*, *præter ordinem*.
Straparlare. *obloquor*, *eris*, *parum conſiderate loqui*, *turpiter aliquid dicere*, *minus honeſte*, *temere*, *contra quam deceat*, *ſecus quam conveniat*, *quam ratio præſcribat*.
Strapazzatamente, ſenza attenzione. *negligenter*.
Strapazzare. *conculco*, *as*, *protero*, *obtero*, *aliquem injurioſius tractare*.
Strapazzo. *contumelia*.
Strapiantare. *tranſero*, *transfero*.
Strappare. *avello*, *extorqueo*.
Strappevole, ſtrabocchevole. *præruptus*, *a*, *um*.
Strapiovere. *impluo*, *vehementer pluo*.
Straſecolarſi. *obſtupeſcere*.
Straſcicare, o ſtraſcinare. *traho*, *is*. Straſcico della veſte. *peniculamentum*, *ſyrma*.
Stratagemma, aſtuzia militare. *ſtratagema*, *calliditas bellica*, *dolus bellicus*, *militaris*. Far a uno qualche ſtratagemma. *ſtratagemate aliquem percutere*, *fallere*, *circumvenire*.
Strato. *pavimentum*, *ſolum*.
Stravagante. *novus*, *inſolitus*.
Stravagantemente. *nove*, *inuſitate*.
Stravaganza. *novitas*.
Stravedere. *hallucinor*.
Straveſtirſi, traveſtirſi. *veſtem mutare*.
Stravizzo, convito. *convivium*, *epulæ*.
Stravolare. *volito*, *tranſvolo*.
Stravolgere. *inverto*.
Stravoltarſi. *volutor*.
Stravolto. *inverſus*.
Straziare, fare ſtrazio. *vexo*, *as*, *exagito*. Per beffeggiare. *derideo*, *ludifico*, *ludificor*. Eſſere ſtraziato. *exagitor*, *vel irrideor*. Straziare, mandar a male. *diſſipare*.
Strazio. *vexatio*, *onis*. Per iſcherno. *ludibrium*. Scempio. *cruciatus*.
Strebbiare. *perpolio*, *frico*.
Strega. *ſaga*, *venefica*, *lamia*, *ſtrix*, *igis*. Stregaria. *faſcinum*, *i*. Stregamento. *faſcinatio*, *onis*. Stregare. *faſcino*, *effaſcino*.
Stregghia, ſtriglia, ſtrom. di ferro da ripulire li cavalli. *ſtrigilis*, *is*. Stregghiare. *ſtrigili frico*, *confrico*, *defrico*.
Stregoria. *devotio*.
Stregone. *veneficus*.
Stregoneccio. *veneficium*, *faſcinatio*.
Stremità, eſtremità. *extremitas*. Per neceſſità. *neceſſitas*.
Stremo, ultimo. *extremus*. Per miſerabile. *miſer*, *omnium rerum egenus*.
Strenuamente, valoroſamente. *ſtrenue*, *fortiter*, *animoſe*.
Strenuo, valoroſo. *ſtrenuus*, *fortis*.
Strepitare. *ſtrepo*, *perſtrepo*.
Strepito. *ſtrepitus*, *fremitus*, *rumor*, *ſonitus*, *tumultus*.
Strepito di coſa, che ſi frange. *fragor*, *oris*. Fare ſtrepito. *ſtrepo*, *is*, *perſtrepo*, *is*, *crepo*, *as*, *concrepo*, *as*, *ſtrepitum edere*, *vel emittere*. Fare ſtrepito incontro alcuno. *obſtrepo*, *is*. Strepitoſo, che fa grande ſtrepito. *ſtrepens*, *ſonorus*.
Strepitoſamente. *magno clamore*, *vel ſtrepitu*.
Strettamente. *ſtricte*, *anguſte*, *arcte*. Per brevemente. *ſtrictim*, *breviter*, *preſſe*.
Strettezza. *anguſtia*, *arum*. Di paſſi. *locorum anguſtiæ*. Di mare. *fretum*, *i*. Di petto. *anhelitus*, *us*, *anguſtiæ pectoris*.
Stretto. *anguſtus*, *arctus*. Stretto. part. *adſtrictus*, *conſtrictus*. Amicizia ſtretta. *neceſſitudo*, *inis*.
Stretto, luogo anguſto. *anguſtiæ*, *fauces*.
Stretto di mare. *fretum*.
Strettoja, faſcia. *faſcia*, *vinculum*.
Strettojo, torchio. *torcular*.
Stridere. *ſtrideo*, *ſtrido*, *ſtrepitum edo*.
Stridore. *ſtridor*, *clamor*, *vociferatio*. Stridare. *ſtrideo*, *clamo*, *vociferor*.
Strigare, ſviluppare. *extrico*, *expedio*.
Strillare. *ſtridere*.
Stringa. *ligula*, *lorum*, con puntale. *ligula armata*. ſenza puntale, *inarmata*.

Strin-

Stringajo. *lenarius*, *alutarius*.
Stringato, ſuccinto. *preſſus*.
Stringere. *ſtringo*, *adſtringo*. Strettemente. *perſtringo*. A giuramento. *obnoxio*, *as*, *ad juramentum adigo*.
Striſcia. *fectra*. Per orma. *veſtigium*. Per ſerpente. *ſerpens*, *anguis*.
Striſciare. *Repere*, *ſerpere*.
Stritolabile. *friabilis*.
Stritolare. *detero*, *comminuo*.
Stroſinaccio, materia da nettar vaſi. *peniculum*, *penicillus*.
Stroſinare. *frico*, *detero*.
Strolago. *aſtrologus*, *aſtronomus*.
Stromento. *inſtrumentum*, *i*. Di notajo. *tabula*, *arum*. Fare uno ſtromento. *conficere tabulas*.
Stropiccio, ſtregamento. *fricatio*, *frictio*, *frictus*, *us*.
Stropicciare. *frico*, *as*. Stropicciare gli occhi. *tergere oculos*.
Stroppa, legame. *vimen*, *inis*.
Stroppiare, guaſtar i membri. *mutilo*, *debilito*, *emaneo*. Stroppiato. *mancus*, *debilitatus*, *mutilatus*, *mutilus*, *membris captus*. Stroppiato di tutte le membra. *membris omnibus captus*. Stroppio, o ſtroppiamento, atto. *debilitatio*. Parte, membri, *aut membrorum debilitas*.
Strozza, canna della gola. *guttur*, *jugulum*, *i*. Strozzare. V. Strangolare. *ſtrangulo*.
Struggere, diſtare. *conſumo*, *is*, *diſſolvo*, *is*.
Struggerſi. *liqueſco*, *tabeſco*, *exteneſco*.
Struggerſi piangendo. *conſici lacrymis*.
Struzzo, animale. *ſtruthiocamelus*, *i*.
Stucchio, dove ſi tengono i pettini. *theca pectinaria*.
Stucco, compoſto di calcina, e marmo. *marmoratum*, *i*. Di ſtucco. *ex marmorato*. Stuccatore. *albarius*, *a*, *fictor*, *oris*, *fingendi artifex*. Arte di ſtuccare. *plaſtice*, *es*. Stuccare. *marmorato polire*, *tectorio*, *perpolire*, *opere plaſtico ornare*, *marmoratum inducere*. Stuccato. *marmoreo polītus*, *opere plaſtico ornatus*. Far l'arte di ſtuccatore. *plaſticam exercere*, *facere*, *factitare*. Di ſtuccatore. *plaſticus*, *a*, *um*. Stuccato e. *opus plaſticum*.
Stuccio, taſca di cuojo. *theca*, *pera*.
Studiare, attendere a qualche coſa. *ſtudeo*, *es*, *operam alicui rei navare*, *ſtudia ingenuarum artium colere*.
Studio, applicazione aſſidua, e veemente a qualche coſa. *ſtudium*, *ii*. A bello ſtudio. *conſulto*, *dedita opera*.
Studio, ſcuola, luogo, dove ſi ſtudia. *academia*, *gymnaſium*, *muſeum*.
Studioſamente. *ſtudioſe*, *accurate*.
Studioſo. *ſtudioſus ſtudioſus literarum*.
Studiolo, armeto fatto per uſo da ſtudiarvi. *pluteus*, *ſcrinium*.
Stufa, ſtanza riſcaldata da fuoco, che vi ſi fa ſotto, o da lato. *hypocauſtum*, *laconicum*, *ſudatorium*, *vaporarium*. Stufa di particolari. *balneum*, *i*. Stufe pubbliche. *balnea*, *orum*, *therma*, *arum*. Stuffette. *thermula*, *arum*. Appartamento delle ſtufe. *balnearia*, *orum*. Stuſajuolo. *balneator*.
Stuolo. *coetus*, *copia*, *claſſis*, *multitudo*, *agmen*.
Stuoja. *ſtorea*.
Stupefare. *ſtupefacio*, *is*. Stupefatto. *ſtupidus*, *attonitus*.
Stupendo. *admirandus*.
Stupidità. *ſtupor*, *ſtoliditas*.
Stupido. *ſtolidus*, *a*, *um*.
Stupirſi. *ſtupeo*, *ſtupeſco*, *obſtupeſco*, *ſtupeſio*.
Stupore. *ſtupor*.
Stupro. *ſtuprum*, *i*. Stuprare. *ſtupro*, *as*, *ſtuprum facere*, *inferre*, *offerre*.
Sturare. *obturamentum detrahere*, *reſerare*.
Sturbare. *perturbare*.
Sturba, diſturbo. *moleſtia*, *cura*.
Stuzzicadenti. *dentiſcalpium*.
Stuzzicare, frugacchiare. *ſcalpere*, *fricare*. Per irritare. *irritare*.
Stuzzicorecchi. *ſtimulus*.
Stuzzicorecchi. *auriſcalpium*.
Su, di ſopra, prep. *ſuper*, *ſupra*. Su, in alto, *ſurſum*, *ſuperne*. Su, ſorſu. *age*, *age*. Su via preſto. *ageduma expedi*, *feſtinanter* Andar ſu ſu, *ſurſum ferri*, *ad ſuperos ferri*.
Svaligiare. *expilo*. *deprædor*, *ſpolio*.
Svanire, perder il vigore. *vaneſco*, *evaneſco*. Svanimento, vigore, *vel virtutis deceſſio*.
Svanito. *evanidus*, *a*, *um*.
Svantaggio. *incommodum*.
Svaporare. *vapores emittere*.
Svaporamento. *evaporatio*.
Svariamento, diverſità. *diſcrimen*. Per freneticamento. *phreneſis*.
Svario. *diſcrimen*.
Suare, patire. *ſudoratus*, *i*.
Subbia, leſina. *ſubula*.
Subbio, fiſchio. *ſibilus*, *i*. Subbiare. *ſibilo*, *as*.
Subbio, ſtrom. ſopra il quale ſi volge il filo per teſſere le tele. *jugum*, *i*.
Subbiſſare. *everto*.
Subbiſſore, cioè ſtadere in precipizio. *eversor*.
Subitaneo. *ſubitus*, *ſubitaneus*, *repentinus*.
Subito, avv. ſubitamente. *ſtatim*, *continuo*, *extemplo*, *confeſtim*, *e veſtigio*, *quamprimum*, *illico*, *primo quoque tempore*, *ilico*, *ſine mora*, *ſine cunctatione*, *omni prorſus abjecta mora*, *nulla interpoſita mora*, *ne minimo quidem ſpatio temporis interjecto*. Di ſubito. *repente*, *ex improviſo*. Subito che. *ſimul*, *ſimul ac*, *ſimul atque*, *ſimul ut*, *ſtatim ut*, *ſtatim atque*, *ubi primum*, *illico ut*.
Sublimare, innalzare. *extollo*, *effero*, *eveho*.
Sublime. *ſublimis*, *altus*, *excelſus*.
Sublimemente. *alte*, *excelſe*, *ſublime*, *ſublimiter*.
Sublimità. *excelſitas*, *altitudo*, *ſublimitas*. D'animo. *excelſitas animi*, *animi altitudo*, *animi præſtantia*, *ſublimitas animi*.
Subordinare. *ſubjicere*.
Subordinato. *ſubjectus*.
Subornare. *ſuborno*, *ſubjicio*, *ſubmitto*, *impono*.
Succedere, entrar in luogo d'alcuno. *ſuccedere alicui*. Per ereditare. *heredem eſſe*. Succedere, avvenire, *evenit*, *contingit*, *accidit*. Succeder bene. *bene*, *belle*, *commode*, *opportune cadere*. Beniſſimo. *perbene*, *perbelle*, *percommode*, *peropportune cadere*. Male. *male cadere*, *incommode*, *improſpere*. È ſucceſſo, come deſiderava. *evenit ex ſententia*, *ut in votis erat*, *ut optabam*.
Succedevolmente, ſucceſſivamente. *conſequenter*, *deinceps*.
Succeſſione, il ſuccedere. *ſucceſſio*, *onis*. Succeſſione, diſcendenza. *poſteritas*.
Succeſſivamente. *deinceps*, *conſequenter*.
Succeſſo. *eventus*, *ſucceſſus*.
Succeſſore. *ſucceſſor*. Per l'erede. *heres*, *edis*. Succeſſori, diſcendenti. *poſteri*, *orum*.
Succhiare. *ſugo*, *is*, *exſugo*, *is*. Per forare. *terebro*, *perforo*.
Succhiello, trivella. *terebra*.
Succhiellare. *terebro*, *perforo*.
Succiare, ſucchiare. *ſugo*.
Succintamente, brevemente. *breviter*, *breviter*, *brevi oratione*, *paucis*, *paucis verbis*.
Succinto, cinto di ſotto. *ſuccinctus*. Per breve. *compendiarius*. In ſuccinto. *breve*, *paucis verbis*.
Succiola, caſtagna leſſa. *caſtanea elixa*.
Sucido, ſporco. *ſuccidus*, *ſordidus*.
Sucidume. *ſordes*.
Sudacchiare, ſudare alquanto. *paulumper ſudare*.
Sudamento. *ſudatio*, *nis*.
Sudare. *ſudo*, *as*, *ſudore manare*, *ſudorem emittere*, *fundere*. Molto. *deſudo*. Fuori, *exſudo*. In qualche coſa, *inſudo*. Far ſudare. *ſudorem elicere*, *movere*, *facere*. Sudato. *ſudore conſperſus*, *perfuſus*, *manans*, *madens*.
Sudario. *ſudarium*, *ii*.
Suddito, ſoggetto. *ſubditus*, *ſubjectus*. Eſſer ſuddito. *eſſe in poteſtate alterius*.
Sudicio, ſucido. *ſuccidus*.
Sudore. *ſudor*, *oris*.
Suggiere, deſtare. *excitare*.
Svelare, ſcoprire. *Revelo*, *detego*.
Svelato. *detectus*, *revelatus*.
Svellere, ſtirpare. *vello*, *is*, *evello*.
Svelto, da ſe ſtrappato. *avulſus*. Svelto, cioè agile. *agilis*, *dexter*.
Svenare. *venas incidere*, *abſcindere*, *abrumpere*, *exſolvere*, *reſolvere*.
Svenevole, ſgraziato. *invenuſtus*.
Svenevolezza. *macies*.
Svenimento. *defectio*, *animi defectio*, *defectus*, *deliquium*. Che patiſce ſvenimento. *fractus*, *defatiſcens*, *animi*, *vel virium defectione laborans*.
Svenire. *deficio*, *is*, *animo deficere*. Svenuto, *exanimatus*, *animi deliquio laborare*. Svenuto. *defectus*, *animo defectus*.
Sventare, ſventolare. *ventilo*. Sventar le vena. *ſanguinem emittere*.
Sventrare, *eventero*, *as*, *exviſcero*, *as*.
Sventura, ſciagura. *infortunium*, *calamitas*.
Sventuratamente. *miſere*, *infeliciter*, *infauſte*, *improſpere*.
Sventurato, diſgraziato. *infortunatus*, *infelix*, *miſer*, *cum eſt miſerrima conditio*, *qui in ſumma verſatur infelicitate*, *omnibus urgetur*, *premebatur*, *exagitatur*, *fortunis*, *calamitatibus*, *miſeriis*, *malis*.
Svergināre. *defloro*, *vitio*, *virginitatem violare*, *adimere*, *virginem conſtuprare*. Sverginato. *corruptus*, *compreſſus*, *vitiatus*, *vitiata*.
Svergognare. *dedecoro*, *as*, *infamo*, *as*. Svergognato. *dedecoratus*. Senza vergogna. *impudens*, *inverecundus*.
Svernamento. *hyemacio*.
Svernare. *hyberno*, *as*, *hyemo*, *as*, *hyeme mugire*. Luogo da ſvernare. *hiberna*, *orum*.
Svelto, ſvellere. *evellere*.
Svoltare, ovvero la terra. *terram paſtinare*, *vertere*. Per divolgato. *evulgare*.
Svellere. *vello*, *ſcindo*.
Sufficiente. *idoneus*.
Sufficientemente. *idonee*, *ſatis*, *commode*.
Sufficienza, idoneità. *peritia*. Per abbondanza. *copia*. A ſufficienza. *ſatis*, *quantum opus eſt*, *ſatis eſt*.
Suffagare, emendare. *ſuffragari*.
Suffragio, voto. *ſuffragium*. Per ajuto. *auxilium*.
Suffuſione, malattie degli occhi. *ſuffuſio*.
Suffolamento, fiſchio. *ſibilus*. Per riſcaldamento. *ſuſurratio*.
Suffolare, fiſchiare. *ſibilare*.
Sugare, ſucciare. *ſugo*, *exſugo*.
Suggellamento. *obſignatio*.
Suggellare, ſigillare. *obſignare*. Per tener bene. *obturare*.
Suggellato. *obſignatus*.
Suggello. *ſigillum*.
Suggere, ſucciare. *ſugere*.
Suggerire. *ſuggero*, *moneo*, *in memoriam revoco*.
Suggeſtione. *dolus*, *impulſus*.
Suggettare. *ſubjicere*.
Suggetto, o ſoggetto, cioè argomento. *argumentum*. Per perſona. *vir*.
Suggetto, cioè ſottopoſto. *ſubjectus*, *obnoxius*.
Suggezione. *ſervitus*.
Sughero, ſovero. *ſuber*.
Sugna, graſſo di porco. *axungia*.
Sugo. *ſuccus*, *i*. D'agreſto. *omphacium*, *ii*. Di balſamo. *opobalſamum*, *i*. Di aſſenzio. *abſinthium*, *ii*. Di papavero. *opium*, *ii*. Senza ſugo. *exſuccus*, *a*, *um*. Sugoſo. *ſuccoſus*, *ſucculentus*, *ſucci plenus*.
Sviamento. *abductio*. Neut. *deviatio*, *aberratio*.
Sviare, levar della via, diſtorre. *abduco*, *is*, *amoveo*, *es*. Sviare uno dagli ſtudj. *abducere aliquem a ſtudiis*. Diſviarſi. *deflecto*, *is*. Sviarſi dall'ofizio. *abduci ab officio*. Sviato. *abductus*, *ſeductus*. Sviato, ſenza via, *devius*, *avius*.
Sviluppare. *expedio*, *explico*, *extrico*, *exſolvo*, *diſſolvo*, *enodo*. L'animo. *expedire animum*. Le ſeccende. *negotium expedire*, *vel explicare*. Svilupparſi. *expedire ſe ſe*.
Sviluppato. *extricatus*, *expeditus*.
Sviſare. *faciem*, *os*, *vultum deformare*.
Sviſcerare. *exviſcero*, *as*. Sviſceratamente. *ex animo*, *penitus*.
Sviſceratezza. *vehemens amor*.
Svitare. *involutionem removere*, *retorquere*.
Sviticchiare, contrario di avviticchiare. *extricare*, *avellere*.
Svezzare. *vitium adimere*, *detrahere*.
Sulfureo. *ſulphureus*.
Sunto, riſtretto. *ſumma*, *compendium*.
Suo. *ſuus*, *a*, *um*. Il ſuo. *ſuum*, *i*, *ſua*, *orum*, *res ſua*.
Suocero, padre della moglie. *ſocer*, *eri*. Suocera. *ſocrus*, *us*.
Suocerone, V. lazzare, ſtragiamento. *ſtomacum mulsem*.
Svogliato. *ſtomachi malacia laborans*, *faſtidiens*.
Suola, parte della ſcarpa. *ſolea*, *æ*, *ſolum*, *i*.
Svolazzare. *volito*, *as*.
Svolgere. *evolvo*, *explico*.
Svogliataggine. *faſtidium*.
Suolo, ſuperficie della terra. *ſolum*, *i*.
Svoltare, voltare. *flectere*.
Svoltatore. *flexor*.
Suono. *ſonus*, *i*, *ſonitus*, *us*. A ſuon di corno. *ad buccinam*, *ad buccinam inflatam*, *ad buccinæ ſonum*. Suono di tromba. *clangor*, *oris*, *tubæ cantus*. Senza ſuono. *inſonus*. Che ha ſuono terribile. *horriſonus*.
Suora, monaca. *virgo Deo ſacra*, *Monacha*.
Superare. *ſupero*, *vinco*. Superare tutti di felicità. *ſuperare fortunam omnium*.
Superabile. *ſuperabilis*, *vincibilis*.
Superbamente. *ſuperbe*, *elate*, *jactanter*.
Superbia, alterigia. *ſuperbia*, *faſtus*, *animi elatio*.
Superbo, altiero. *ſuperbus*, *elatus*.
Superbazzo. *elatior*.
Superficiale. *externus*.
Superficialmente. *ſuperficietenus*. Per leggiermente. *leviter*.
Superficiario, è colui, che edifica ſu quel d'altri con licenza del padrone, pagandogli certo utile. *ſuperficiarius*.
Superficie. *ſuperficies*, *ei*, *ſummum*, *i*, *ſumma pars*.
Superfluamente. *ſupervacue*.
Superfluità. *ſuperfluitas*, *redundantia*. Superfluo. *ſuperfluus*. Eſſere ſuperfluo. *ſuperſum*, *es*.
Superiore, ſuſt. *præfectus*.
Superiore, addiett. *ſuperior*.
Superiorità. *ſublimitas*, *atis*.
Superlativamente. *magnopere*.
Superlativo. *ſuperlativus*.
Superno. *ſupernus*.
Superſtizione. *ſuperſtitio*. Superſtizioſo. *ſuperſtitioſus*. Superſtizioſamente. *ſuperſtitioſe*.
Supino, ſteſo col ventre in ſu. *ſupinus*, *a*, *um*. Alle ſupina. *ſupine*.
Suppa, o zuppa. *intrita panis*. In vino. *panis ex vino*. In brodo. *panis ex jure*.
Suppellettile. *ſupellex*.
Supplica. *libellus*, *i*, *libellus ſupplex*. Colui ha dato la ſupplica. *ſupplicem libellum obtulit*, *ſupplicem ſe per libellum exhibuit*. Supplicare, pregare. *ſupplico*, *as*. Supplicazione. *ſupplicatio*, *onis*. Supplichevole. *ſupplex*, *icis*. Supplichevolmente. *ſuppliciter*, *demiſſe*.
Supplicio, pena. *ſupplicium*, *ii*, *pœna*, *æ*.
Supplimento. *ſupplementum*, *i*. Per ſupplimento. *in ſupplementum*.
Supplire. *ſuppleo*, *es*, *compleo*, *expleo*.
Supporre, preſupporre. *puto*, *exiſtimo*, *pono*.
Suppoſizione, il preſupporre. *poſitio*.
Suppoſta, ſorta di medicamento. *balanus*.
Suppoſto, ſuſt. ſuppoſizione. *poſitio*.
Suppoſto, addiett. *poſitus*.
Supprimere. *ſupprimo*.
Supremo. *ſupremus*, *a*, *um*.
Surrettizio, ſcrittura ſurrettizia, cioè falſa. *ſubreptitius*.
Surrogare, ſoſtituire. *ſubrogare*.
Surrogazione. *ſubſtitutio*.
Suſcitamento. *excitatio*.
Suſcitare, ſvegliare. *ſuſcito*, *as*. Guerra. *bellum ſuſcitare*, *conflare*.
Suſina, frutto. *prunus*, *i*. Salvatica. *ſpinus*, *i*. Suſina frutto. *prunum*, *i*.
Suſo, ſu. *ſurſum*.
Suſpendere. *ſuſpendo*. Suſpenſione, atto giudiziale. *interceſſio*.
Suſſeguente *ſubſequens*, *conſequens*. Suſſeguenti. *poſteri*, *orum*.
Suſſeguentemente. *deinceps*.
Suſſidio, ajuto, ſoccorſo. *ſubſidium*, *ii*.
Suſſiego, ſoſtenutezza. *gravitas*.
Suſſiſtere, eſſere. *exiſtere*. *eſſe*.
Suſſiſtenza. *ſubſtantia*, *eſſentia*.
Suſto, corde per legar ſome. *funis*.
Suſtantivo. *ſubſtantivus*.
Suſtituire, metter in luogo d'un altro. *ſubſtituo*, *ſufficio*, *ſubrogo*, *ſufficere aliquem in alicujus locum*. Suſtituto. *ſubſtitutus*. Suſtituto, ſoſt. *vicarius*, *ii*. Suſtituzione. *ſubſtitutio*. Suſtituti, ſuſt. *ſurculo*.
Suſurrare, mormorare. *ſuſurro*. Suſurro. *ſuſurrus*, *ſuſurrus*, *i*, *obtrectatio*. Suſurrone. *ſuſurro*, *onis*, *obtrectator*, *maledicus*.
Suzzare, raſciugare a poco a poco. *ſicco*, *paulatim tergere*.
Suzzo, ſeccato, raſciugato. *ſiccus*, *ſiccatus*.

T

Tabarraccio. *centunculus*.
Tabarro, veſte. *penula*, *æ*, *lacerna*. Di feltro. *gauſape*, *is*. Di cuojo. *penula ſcortea*. Col cappuccio. *cucullo*, *onis*. Da contadino. *cuculio*, *onis*, *lacerna pinguis*, *ruſtica*, *gauſapina*. Tabarrone. *penularius*. Luogo del tabarro. *penularium*.
Tabernacolo, vaſo da coſe ſacre. *tabernaculum*, *i*, *theca*, *æ*. Per capello. *ſacellum*.
Tacca, piccol taglio. *inciſura*. Per magagna. *macula*, *labes*.
Taccagnare, ingannare ſcherzando. *cavillor*.
Taccagno, avaro. *illiberalis*.
Taccato. *maculoſus*. Per tagliato. *inciſus*.
Taccia. *mendo*, *vitium*, *culpa*, *nota*.
Tacciare. *noto*, *taxo*, *accuſo*.
Taccola, uccello. *graculus*, *i*, *monedula*, *æ*.
Taccone, pezzo di zoccolo. *ſoli reſegmen*.
Taccomare. *ſarcio*, *is*, *reſarcio*.
Taccuino, breve ricordo, che ſi tiene di ciò che ſi deve fare, o dire. *commentariolum*.
Tacere. *taceo*, *es*, *ſileo*, *ſilentium habere*, *tacere*. Tacere coſe di vergogna. *obticeo*. Far tacere. *ſilentium imponere*, *indicere*.
Tacito, chi tace. *tacitus*, *i*. Tacito, quel che è taciuto.

tacitus, a, um.

Taciturnità. *taciturnitas, reticentia.*

Taciturno. *taciturnus.*

Tacitamente. *tacite, ſilentio, clam.*

Taſano, animale. *aſilus, œſtrum, tabanus.*

Taffeta, tela di ſeta leggieriſſima. *bambicina tela.*

Taglia, o teſſera. *teſſera, æ.* Per la gabella. *vectigal, tributum.* Taglia di riſcatto de' prigioni. *Redemptionis pretium, lytrum, i.*

Taglia borſe. *manticularius, ſector zonarius.* Tagliacantoni. *gladiator, ſicarius.* Taglia fieno. *fœniſex, ecis.* Taglia pietra. *lapicida, æ.* Taglia legna. *lignarius.*

Tagliamento. *cæſio, inciſio.* Per uccisione. *cædes.*

Tagliapietre. *quadratarius.*

Tagliare. *cædo, is, recido, incido, ſeco.* Intorno. *amputo, circumſeco, circumcido.* Sotto. *ſuccido.* In mezzo, per mezzo. *interscindo.* Via, *exſeco.* In due parti. *diſcindo.* Da qualche coſa. *decido, deſeco.* Le borſe. *manticulor.* Un boſco. *ſylvam ſuccidere, excidere.* Con denti. *dentibus inſecare.* Legna. *ligna, vel lignorum cædem facere.* La teſta. *obtrunco, decollo.* La lingua. *linguam exſecare.* Il naſo. *naſum mutilare, deſecare.* L'orecchio. *aurem mutilare.* La mano. *manum præcidere.* A membro, a membro. *membratim cædere, vel ſecare.* Minuto. *minutim, vel minutatim concidere.* Le unghie. *ſecare, vel reſecare, vel demere ungues.* Le penne, o l'ale. *pennas, vel alas decidere.* In pezzi. *concido, conſeco.* A pezzi. *trucido.* La ſperanza. *ſpem præcidere.* I nodi de gli alberi. *obnodo, as.* La cima. *decacumino, as.* Inſin ſul vivo. *reſecare ad vivum.* Una ſentenza d'alcuno. *infringere ſententiam alicujus.*

Tagliata. *cædes, cæſio.*

Tagliatura, taglio. *cæſura, inciſura, ſectio.* Per la coſa tagliata. *ſegmen, reſegmen.*

Tagliente. *acutus, a, um.*

Tagliere, quadro. *quadra, æ.* Tondo. *orbis, is.* Taglio. V. tagliatura. Del filo del coltello. *acies, ei.* Di taglio, adverb. *cæſim.*

Taglione, pena. *talio, onis.* Taglione, o taglia grande. *vectigal ingens.*

Tagliuola, laccio. *pedica, æ.*

Tagliuzzare. *minutim ſecare.*

Talco. *lapis ſpecularis.*

Tale. *talis, & le.* Il tale. *ille.* Talchè. *ita ut, adeo ut.* A tal termine. *ea, eo loci.* Talmente. *ita, ſic.* Tal' ora. *aliquando, interdum.*

Tal che. *ita ut.*

Talentare. *placeo, probor, arrideo.*

Talento, moneta. *talentum, i.* Per abilità. *facultas.* Per deſiderio. *cupiditas, voluntas.*

Tallone. *talus, i.* Di tallone. *talaris.*

Talmente. *adeo, ita.* Talmente che. *adeo, ut.* Talora. *interdum.*

Talpa, animale. *talpa, æ.*

Tal volta, e talora. *interdum.*

Tamarigio, albero. *tamarix, myrica, æ.*

Tamaro, pianta. *vitis taminia.*

Tamburo, ſtrom. *tympanum, i.* Tamburello. *crusma, atis.* Tamburino. *tympaniſta, æ.* Tamburina. *tympaniſtria, æ.* Suonar il tamburo. *tympanum pulſare, tundere.* Suonata di tamburo. *tympani ſonus.*

Tambuſſare, percuoter bene. *diverbero, as.*

Tamigiare, cernere la farina. *incerno, is.*

Tamigio. *incerniculum, li.*

Tampoco, ancora. *etiam.*

Tana, caverna, dove ſtanno le fiere. *luſtrum, i, ſpecus, us, ſpelunca, æ, caverna, æ.*

Tanaglia. *forceps, ipis.*

Tanè, colore. *color ravus, vel ravidus.*

Tanghero. *Rudis, ruſticus.*

Tanti. *tot.* Tanti, e tanti. *innumeri.*

Tantino. *tantulus, tantillus.* Un tantino. *tantulum.*

Tanto. *tantus, a, um.* Tanto, avv. *tam, tantum, adeo.* Tanto, e quanto. *tam, quam.* e con li comparativi. *eo, quo, vel tanto, quanto.* Tanto preſto. *tam cito.* Tanto longo tempo. *tamdiu.* Tanto più. *eo magis.* Tanto meno. *eo minus.* Tanto che. *adeo ut, ita ut.* Tante volte. *toties.* Tanto pochi. *tam pauci.* Tanto quanto, tutto quel che. *quidquid.*

Tantoſto. *ſtatim, illico.*

Tapinare, viver in miſeria. *miſere vivere.*

Tapino. *miſer, ærumnoſus, infelix.* Tapinello. *miſellus.*

Tappetto. *tapes, tis, tapete, is, tapetum, ti.*

Tappezzato. *peripetaſmatis ornore, ſternere.*

Tappezzaria. *peripetaſma, aulæum, periſtroma.*

Tara, il tarare. *taxatio.*

Tarare, taſſare. *taxo, as.*

Tarato. *taxatus.*

Tarantello, ſalume. *thynni venter.* Per giunta, che ſi da a' compratori. *auctarium.*

Tarantola, ſerpe ſimile alla lucerta. *ſtellio.*

Tardamente, tardi, tardo. *tarde, ſero, cunctanter.* Alquanto tardi. *tardius aliquanto.*

Tardamento, tardanza, tardità. *cunctatio, mora, tarditas, tardities, retardatio.* Senza tardanza. *ſine mora, nulla mora, abjecta omni cunctatione.* Tardamento di giorno in giorno. *procraſtinatio.*

Tardare, attiv. trattenere. *moror, demoror, remoror, tardo, retardor, teneo, detineo, retineo, moram facere, creare, afferre, injicere, nectere, tarditatem afferre, cunctationem injicere, remoram facere.*

Tardare, neutr. induggiare. *cunctor, moror, demoror, immoror, moram ducere, facere, trahere.*

Tardar in qualche luogo. *commorari in aliquo loco, moram trahere alicubi.* Non è punto da tardare. *differendum non eſt, cunctandum non eſt, producenda res non eſt, proferenda, prorogonda, extrahenda, longius ducenda, prolonganda, extendenda.*

Tardato. *tardatus, retardatus.*

Tardatore. *cunctator, morator.*

Tardivo. *Serotinus, ſerus, ſerius provenient.*

Tardo. *ſerus, tardus.* Nel camminare. *tardigradus, tardipes, inceſſu tardus.* Nel parlare. *tardiloquus.* Ad ingiuriare. *ad injuriam tardus.* Tardetto. *tardiuſculus.* Tardivo. *ſerotinus, ſerus, tardus.* Divenir tardo. *tardeſco.*

Targa, arma. *pelta, æ, parma, æ, ſcutum Amazonum.* Armato di targa. *peltatus, parmatus.* Targhetta. *parmula.*

Tariffa. *pretiorum taxatio.*

Tarlare, conſumarſi dal tarlo. *carie infeſtari, cariem ſentire, trahere, accipere.* Attiv. *rodo, corrodo.* Tarlato. *cariaſus.*

Tarlo, animale. *caries, ei, tereda, inis.*

Tarma, tignola, verme. *blatta, æ, tinea, æ.*

Tarmare, guaſtarſi dalle tarme. *tinea infeſtari, tineam ſentire, trahere, accipere.* Tarmato. *tineoſus.*

Taroccare, cioè eſclamare, o adirarſi. *exclamo, iraſcor.*

Tarpare, ſpuntar le ale. *alas circumcidere.*

Tarſia, lavoro d'inſerire minuti pezzi di legname di più colori in altro legname. *opus ſegmentatum, teſſellatum.* Lavorare di tarſia. *opus facere ſegmentatum.* Chi lavora di tarſia. *ſegmentati operis artifex.*

Tartagliare, balbettare. *balbutio, lingua hæſito.*

Tartaglione. *balbus.*

Tartara, ſorta di torta. *Placenta.*

Tartareo, infernale. *Tartareus.*

Tartareſco, di Tartaria. *Scythicus.*

Tartaruca. *teſtudo, inis.* Di tartaruca. *teſtudineus.*

Tartaſſare. *male accipere, vexare.*

Tartuffolo. frutto. *tuber, eris.*

Taſca, o ſcarſella. *crumena, æ, pera, æ.* Taſchetta. *pecula, ſacculus.*

Taſſe. *deſcriptio, æſtimatio.* Dell' entrata. *æſtimatio cenſus.* Taſſa, impoſizione. *indictio.* Taſſare, mettere il prezzo. *taxo, as, æſtimo, as.* Le ſpeſe della lite. *litem æſtimare.* Taſſatore. *æſtimator.* Taſſato. *æſtimatus, taxatus.* Taſſare, per tacciare, o biaſimare, *taxo, as, vitupero, as.* Taſſato. *argutus.*

Taſſo, albero. *taxus, i.* Taſſo, animale. *melis, is.* Taſſo barbaſſo, erba. *verbaſcum, i.*

Taſta, viluppetto di fila di panno lino da metter nelle piaghe. *linamentum, i, turunda.*

Taſtare, toccar leggiermente, per conoſcere la qualità della coſa. *tento, as, palpo, as.* Bene. *pertento.* Taſtare, provare. *periculum facere.*

Taſto, prova. *ſpecimen.* Taſto, ſtromento da Chirurgo. *ſpecillum, i.* Taſti dell' organo. *Regulæ.*

Taſtone, avv. come andar taſtone o a taſtone. *tentabundum incedere.* Parlar a taſtone, val temerariamente. *temere loqui.*

Tatto, uno de' cinque ſenſi. *tactus, us, tangendi ſenſus.*

Taverna. *taberna, æ, caupona, æ.* Tavernaio, oſte. *caupo.*

Taverniere, chi frequenta le taverne. *ganeo.* Per tavernaio. *caupo.*

Tavola, menſa. *menſa, æ.* D'un piede. *monopodium, ii.* Con tre piedi. *menſa tripes.* D'argento. *menſa argentea.* Apparecchiata. *menſa extructa.* Apparecchiata per foraſtieri. *menſa hoſpitalis.* Di cibi cari. *menſa cibis exquiſitiſſimis extructa, inſtructa.* A tavola. *in epulis, apud menſam.* Portar, o metter in tavola il poſpaſto. *menſam ſecundam inferre.* Sedere a tavola. *accumbo, is.* Far tavola comune, cioè mangiar inſieme. *conviva, is, convivor, aris.*

Tavolaccio, ſcudo di legno. *clypeus ligneus.*

Tavolato, parete, o pavimento di tavole. *tabulatum, i.* Tavolato, agg. *contabulatus.*

Tavoletta, tavolella. *aſſerculus, i, tabella, æ.* Da imparar a leggere. *tabella elementaria.* Da ſcrivere. *tabella, æ, pugillares, is.*

Tavoliere da giuocare. *fritillus, i, alveus luſorius, tabula luſoria.*

Tavolino. *menſula, abacus.*

Tauro, toro. *taurus, i.*

Tazza. *crater, ſcyphus, poculum.* Grande. *patera, æ.*

Tazzetta. *pocillum, i.*

Teatro. *theatrum, i.* Rotondo. *amphitheatrum, i.* Teatretto. *theatridium, ii.* Di teatro. *theatralis.*

Teco, con te. *tecum.*

Tedeſchi. *Germani, Alemani, Teutones.* pop. di Germania.

Tediare. *tædio afficere, moleſtum eſſe.*

Tedio. *tædium, ii, moleſtia, æ.*

Tedioſo. *moleſtus.*

Tega di fava, ec. *ſiliqua, æ.*

Tegame, vaſo di terra. *teſtudo, teganum.*

Tegghia, o teglia, vaſo di rame. *clibanus, i.*

Teglia, arboſcello. *tilia, æ.*

Tegola, coppo. *tegula, æ, imbrex, icis.*

Tegolina. *tegillum, i.*

Tela. *tela, æ.* Greza. *tela rudis.* Da gioſtrare. *meta, æ.* Del ragno. *aranei tela.* Del cuore. *præcordia, orum.*

Telaro, ſtrum. da teſſere. *textrina.*

Tellina, conchiglia. *mytilus.*

Telo, pezzo di tele. *pars telæ.* Per dardo. *telum, ſagitta.*

Tema, argom. *thema, atis, argumentum, i, propoſitum, i.*

Tema, paura. *timor, metus, formido.*

Temenza. *timor.* Levar ogni temenza. *omnem metum eximere, omni metu liberare, facere, ut omnis metus deponatur.*

Temerità. *temeritas, atis.*

Temerario. *temerarius.* Temerariamente. *temere.*

Temere. *timeo, metuo, formido.* Alquanto. *ſubtimeo.* Molto. *pertimeo, pertimeſco.* Eſſer temuto. *timori, eris, timori eſſe.*

Tempaccio, cattivo tempo. *tempus procelloſum.*

Tempellare, crollare. *quaſſare, contutere.*

Tempellata. *concuſſio.*

Tempellone, omaccio goffo. *longurio.*

Tempera, conſolidazione del ferro. *temperatio, temperatura.* Per qualità. *natura, ratio.*

Temperamento, meſcolanza. *temperamentum, mixtio.* Per qualità, natura. *natura.* Per moderazione. *temperamentum, moderatio.*

Temperanza. *temperantia, temperatio, frugalitas, modeſtia, moderatio.*

Temperantemente. *temperate, modeſte, abſtinenter.*

Temperare, dare la tempera al ferro. *tempero, as.* Temperare, moderare. *tempero, moderor.* Temperare il vino, *vinum diluere.* temperare la penna. *calamum temperare, aptare, concinnare, apparare.*

Temperato. *temperatus, moderatus.* Mangiare temperato. *victus moderatus.* Bere temperato. *modica potatio.*

Temperatojo, coltello da temprar le penne. *ſcalprum, vel ſcalpellum librarium.*

Temperatura. V. temperamento.

Tempeſta, o burraſca. *tempeſtas, procella.* Per la gragnuola. *grando, inis.*

Tempeſtare. *grandinat, abor.*

Tempeſtoſo. *procelloſus, vel grandinoſus.*

Tempia, parte del capo. *tempus, oris.* Tempione. *colaphus, temporis percuſſio.*

Tempiere. *templi cuſtos, æditnus.*

Tempio, edificio dedicato a Dio. *templum, i, delubrum, fanum.* La parte interiore del tempio. *adytum, i, penetrale, is.*

Tempo, miſura del moto, o della quiete. *tempus, oris, dies, ei.* Bello, o chiaro. *tempus ſudum.* Atto. *tempus idoneum.* Cattivo. *cœlum turbidum.* Travagliato. *tempus turbulentum.* Contrario. *tempus iniquum, alienum.* Incoſtante. *cœlum dubium.* Tempi proſperi. *ſecunda tempora, optima tempora, proſpera fortuna, ſecunda, læta, ſecundæ res.* Tempi miſeri. *adverſa fortuna, adverſæ fortunæ fluctus, miſeri temporum ſtatus, tempora dura, triſtia, adverſa, iniqua, infauſta.* Tempi ſpezzati, o rubati. *tempora ſubſeciva, & ſecundaria.* Lungo. *longa dies, temporis longinquitas, vetuſtas.* Di pace. *tempus pacatum, tranquillum.* Di guerra. *belli tempus.* Di ſeminare. *tempus ſativum, ſatio, onis.* Di mietere. *tempus meſſorium, meſſis, is.* Di coglier l'uva. *vindemia, æ.* Di coglier l'olivo. *olivitas.* Di fiera. *nundinæ, arum.* Per tempo. *mature, maturiſſime.* A tempo, a ſuo tempo. *tempore, tempori, in tempore, loco, in loco, tempeſtive, opportune.* A tempo debito. *ſuo tempore.* Al tempo determinato. *ad diem dictam.* A certi tempi. *ſtatis temporibus.* In breve tempo. *brevi.* In quel tempo, a quel tempo. *eo tempore.* Per poco tempo. *ad breve tempus.* Allungar il tempo. *producere tempus, proferre diem, prorogare, protrahere, extrahere, protendere, in aliud tempus rejicere.* Governarſi ſecondo il tempo. *obſequi tempori, parere tempori, ad rationem temporis conſilia accommodare, habenda temporis ratio eſt.* Tor tempo. *ſumere tempus.* Durar tanto tempo. *tamdiu permanere.* Al tempo e di guerra, e di pace. *in bello, & otio, belli, & pacis tempore.* Tempo verrà. *veniet tempus, erit tempus, erit illa dies, illuceſcet illa dies aliquando.* Se averò tempo. *Si quid otii nactus ero.*

Temporale, ſoſt. *tempeſtas, atis.* Temporale, aggett. non perpetuo. *temporarius.* Temporale, cioè ſecolare. *profanus.* Temporalmente, *ad tempus.*

Temporeggiare. *inſervire tempori.* Per differire. *cunctari, differre.*

Tenace, che tiene fortemente. *tenax, acis.* Molto tenace. *pertinax.* Per avaro. *avarus.*

Tenacemente. *tenaciter.* Molto. *pertinaciter.*

Tenacità. *tenacitas, atis.*

Tenaglia, ſtrom. da fabbro. *forceps, ipis.*

Tenca, peſce. *tinca, æ.* Marina. *callarias, æ.*

Tencone, gonfiatura. *bubo, onis, tumor.*

Tenda. *velum, i, velarium.* Da ſcena, *ſiparium, ii, velum ſcenicum.* Da campo. *tabernaculum, i, tentorium, ii.* Del general del campo. *prætorium.* Delle navi. *carbaſus, i.* Tendale. *velum puppis.*

Tendere, e ſtendere. *tendo, is, extendo.* Tendere o caricare. *tendo, is.* Tendere lacci. *tendo, is.* Tendere laccio ad uno. *laqueum alicui ponere, ſtruere inſidias alicui.* Tendere l'orecchie. *erigere aures.*

Tenebre, privazione di luce. *tenebræ, nox.* Amico di tenebre. *tenebrio, onis.* Tenebroſità. *obſcuritas.* Tenebroſo. *tenebroſus, tenebricoſus, tenebricus, obſcurus.*

Tenere. *teneo, es.* A mente. *memoria tenere.* Riſtretto. *coerceo, es.* A guadagno. *habere quæſtui.* Per capire. *capio, is.* A Batteſimo, e ſacra ſanto ſuſcipere. Tenere, per ſervare. *ſervo, as.* Tener, per riputare. *judico, habeo, exiſtimo.* Tener caldo. *foveo, es.* Tener compagnia. *comitari aliquem.* Tener con uno, cioè ſeguitar la fazione di colui. *eſſe cum aliquo, partes, cauſam alicujus ſequi.* Tener la caſa affittata. *ædes conductas habere.* Tener celata una coſa ad alcuno. *celare aliquem rem aliquam, vel de re aliqua.* Tener ragione. *dicere jus, res judicare, cauſas cognoſcere, diſceptare de controverſiis.* Tener a bada. *aliquem retardare.* Tener a freno. *coerceo, es.* Tener in lungo. *protraho, is.* Tener alcuno per padre. *patris loco habere.* Tener caro. *carum habere.* Tener il ſuo grado. *retinere dignitatem.* Tener alcuno ſoggetto. *imperio aliquem coercere.* Tener le mani a ſe. *abſtinere manus, vel continere.* Tener gli occhi baſſi. *intueri terram.* Tener il ſuo uſato coſtume. *tenere inſtitutum ſuum.* Tenere il campo. *habere caſtra.* Tener al Sole. *in Sole habere.* Tener in ciance, o burlare. *habere ludibrio.* Tener oſteria. *exercere cauponam.* Tenere ſcuola. *aperire ludum.* Tener le ſpie ad alcuno. *obſervare aliquem.*

Tenere, ſuſtant. poſſeſſione. *fundus, prædium.*

Tenerello. *tenellus, a, um.*

Tenerezza. *teneritas, atis, teneritudo, inis.*

Tenero. *tener, mollis.*

Tenerume, cartilagine. *cartilago, inis.*

Tenore, ſoggetto. *argumentum.* Per maniera. *tenor, ratio.* Tenore, voce di muſica. *vox media.* Tenore, ſenſo. *ſententia, æ.* Del tenor ſeguente. *in hanc ſententiam.* Di ſimil tenore. *in eam ſententiam.* Di un medeſimo tenore. *eodem exemplo, in eandem ſententiam.*

Tenta, tinta. *tinctura.* Tenta, ſtrom. chirurgico. *ſpecillum, i.*

Tentamento, e tentazione. *tentamentum, ti, tentatio, onis.*

Tentare, ſperimentare, provare. *tento, experior.* Tentare, ſe rieſcono le promeſſe. *tentare fidem polliciti.* Tentar bene. *pertento.* Tentare innanzi. *prætento, as.*

Tentatore. *tentator.*

Tentazione. *tentatio.*

Tentennamento, dimenamento. *quaſſatio*.
Tentennare, dimenare. *quaſſo*, *agito*.
Tentennio, tentennamento. *quaſſatio*.
Tentennonaggine, tardità. *cunctatio*, *tarditas*.
Tentennone, tardo. *cunctator*, *tardus*.
Tentone, andar a tentone. *tentabundum incedere*.
Tentore. *infector*.
Tentura. *tinctura*.
Tenue, ſottile. *tenuis*, *exilis*, *gracilis*. Divenir tenue. *gracleſco*.
Tenuità. *gracilitas*, *exilitas*. Per la povertà. *tenuitas*, *atis*, *anguſtiæ*, *arum*.
Tenuta, cioè poſſeſſo. *poſſeſſio*. Tenuta, cioè poſſeſſione di terreno. *fundus*. Per capacità. *capacitas*.
Tenuto. *habitus*, *poſſeſſus*.
Tenzonare, val quiſtionare. *pugno*, *certo*.
Tenzone, o contraſto. *concertatio*, *onis*. Tenzonare. *certo*, *pugno*.
Teologia. *theologia*, *æ*, *ſcientia rerum divinarum*. Teologo. *theologus*, *i*.
Tepidezza. *tepor*, *oris*, tepido. *tepidus*, *tepens*. divenir tepido. *tepeſco*, *tepeſio*. far tepido. *tepefacio*, *is*.
Terminare. *termino*, *finio*, *definio*.
Termine, ſegno del fine d'una poſſeſſione. *terminus*, *finis*, *limes*. termine, pel fine di qualche coſa. *finis*, *is*. termine, ſtato. *locus*, *i*. Sin a che termine. *quoùſque*. dentro i termini. *intra modum*. Fuori de' termini. *extra modum*. Senza termine. *interminatus*. Porre i termini. *determino*, *as*, *fines conſtituere*, *ſtatuere*.
Ternario. *ternarius*.
Terra, uno de' quattro elementi. *terra*, *æ*, *tellus*, *uris*, *humus*, *i*, *ſolum*, *i*. In terra. *in terris*, *vel humi*. Di terra. *terreus*, *terreſtris*. Generato di terra. *terrigenus*. Terra ferma. *continens*, *entis*. Bianca. *creta*, *æ*. Per levar la macchie. *terra Cimolia*. Per far vaſi. *terra figularis*, *argilla*, *æ*. Per far mattoni. *terra lateraria*. Che paga affitto. *ager vectigalis*. Che paga decima. *ager decumanus*. Ad affitto per paſcolo. *ager ſcriptuarius*. Da ſeminare. *arvum*, *i*. Seminata. *ſeges*, *etis*. Seminata ogni anno. *ager reſtibilis*. un anno sì, l'altro no. *novalis*, *is*, *novale*, *is*, *vervactum*, *i*.
Terra, quantità di caſe cinte di muraglie. *oppidum*. Per luogo. *Regio*.
Terra ferma. *continens*.
Terragno, o terragnolo, vicino a terra. *terræ proximus*.
Terrapienare. *aggero*, *aggerem cogere*.
Terrapieno. *agger*, *aggeratio*.
Terrata. V. terrazzo.
Terrazzano, abitator di terre murata. *oppidanus*, *incola*.
Terrazzo, ſolaio. *ſolarium*. Per battuto. *pavimentum*, *ſigninum*.
Terremoto, e tremuoto. *terræmotus*, *us*.
Terreno di terra. *terrenus*, *terreſtris*, *terreus*.
Terreno, ſoſt. il terreno. *terrenum*, *ſolum*.
Terreſtre, di terra. *terreſtris*, & *tre*.
Terribile, ſpaventevole. *terribilis*, *horribilis*.
Terribilmente. *terribiliter*.
Terriccio, di terra. *terrenus*.
Terricciuola, picciol caſtello. *oppidulum*.
Terriere. *Vicanus*.
Territorio. *ager*, *agri*, *territorium*, *ii*.
Terrore, ſpavento. *terror*, *pavor*.
Terſo, polito. *mundus*, *elegans*.
Terzamente. *tertio*, *tertium*.
Terzana, febbre. *terriana*, *æ*, *febris tertiana*.
Terzaruolo, vela minore della nave. *epidromum*, *i*.
Terzare, arare la terza volta. *tertio*, *as*.
Terzavo, e Terzavolo, padre del biſavolo. *abavus*.
Terzeria, una delle tre parti. *tertia pars*.
Terzeruola, miſure di vino. *hemina*.
Terzino, vaſo da tener liquori. *triental*.
Terzo, num. *tertius*, *a*, *um*. La terza volta. *tertium*, *tertio*. Terza ora. *hora tertia*.
Teſchio, *calva*, *æ*, *calvaria*, *æ*.
Teſo. *tentus*, *extenſus*.
Teſoro. *theſaurus*, *i*. Teſoreria. *ærarium*, *ii*. Teſoriere. *quæſtor*, *ærarii præfectus*, *arcarius*, *capſarius*. Teſoreggiare. *divitias*, *vel pecunias cogere*, *coacervare*, *conſtruere*, *congerere*.
Teſſere, far tela. *texo*, *is*. Appreſſo. *attexo*. Intorno. *obtexo*. In mezzo. *contexo*. Nell'orlo. *pertexo*. Tutto inſieme. *contexo*. Sino al fine. *pertexo*. Coſa, che ſi può teſſere. *textilis*, & *le*. Tela, o panno teſſuto. *textile*, *textum*, *i*.
Teſſitore, teſtore. *textor*, *oris*. Arte del teſſitore. *textrina*, *æ*. Bottega. *textrina*, *æ*, *textrinum*, *i*, *officina textoria*. Teſſitrice. *textrix*, *icis*.
Teſſitura. *textura*, *textum*.
Teſta, capo. *caput*, *itis*. Parte di dietro della teſta. *occiput*, *itis*. Anteriore. *ſinciput*, *itis*. Far teſta. *repugno*, *reſiſto*. Teſta di chiodo groſſo, che ſi ficca nella porta. *bulla*, *æ*. Chi ha due teſte. *biceps*, *cipitis*.
Teſtamento. *teſtamentum*, *i*, *tabulæ*, *arum*, *tabulæ ſummæ*, *vel ſupremæ*. Scritto. *teſtamentum ſcriptum*. A bocca, ſenza ſcritto. *teſtamentum ſine tabulis*. Regiſtrato per notaio. *teſtamentum per tabulas publicas*. Rotto. *teſtamentum irritum*. Falſo. *teſtamentum adulterinum*, *ſuppoſitum*. Per teſtamento. *teſtamento*, *ex teſtamento*. Senza teſtamento. *inteſtato*, *ab inteſtato*. Chi non ha fatto teſtamento. *inteſtatus*. Laſciar per teſtamento. *teſtamento relinquere*. Falſificatore de' teſtamenti. *teſtamentarius*, *teſtamenti ſubjector*.
Teſtare, far teſtamento. *teſtari*, *teſtamentum facere*, *condere*. Chi non può teſtare. *inteſtabilis*. Teſtatore. *teſtator*. Teſtatrice. *teſtatrix*.
Teſtardo, o teſtereccio. *cerebroſus*, *cervicoſus*.
Teſtè, avv. ora, adeſſo, poco avanti. *nunc*, *modo*, *nuper*, *dudum*.
Teſticciuola, dimin. di teſta. *capitulum*, *i*.
Teſticolo, parte dell'animale. *teſtis*, *is*, *teſticulus*, *i*. Borſa de' teſticoli. *ſcrotum*, *i*.
Teſtificare, far teſtimonianza, far fede. *teſtor*, *aris*, *teſtificor*, *teſtimonium dare*, *dicere*, *perhibere*, *reddere*, *tribuere*, *teſtimonio eſſe*.
Teſtimonianza, teſtimonio, teſtificazione. *teſtificatio*, *teſtimonium*.
Teſtimonio, quegli, che teſtifica. *teſtis*, *is*.
Teſto, vaſo di terra cotta. *teſta*, *æ*. Teſto, componimento. *textus*, *us*, *contextus*. Teſto, originale. *exemplar*.
Teſtuline. *capitulum*.
Tetta, mammella. *mamma*.
Tettare, lattare. *lacto*, *ſugo*.
Tetto, parte ſuperiore della caſa. *tectum*, *i*.
Tevere. *Albula*, *Tybris*, *Tiberis*.
Teverone. *Anio*. *&* *Anien*.
Tetto. *teges*, *etis*, *caſa*, *tugurium*.
Tepidezza, Tiepidezza. *tepor*.
Tepido. *tepidus*.
Tiglia, albero. *tilia*, *æ*.
Tigna, infermità, che viene ſopra il capo. *porrigo*, *inis*, *alopecia*, *æ*.
Tignere, Tingere. *tingo*, *inficio*.
Tignola, tarma. *tinea*, *blatta*. Del grano. *curculio*.
Tignoſo. *porriginoſus*.
Tigre, animale. *Tigris*, *is*, *vel idis*.
Timidamente. *timide*.
Timidezza, timidità. *timiditas*, *atis*.
Timido, di poco animo. *timidus*, *pavidus*, *exigui animi*, *puſilli*, *infirmi*, *imbecilli*, *qui animo jacet*, *qui facile concidit animo*, *qui animo non viget*.
Timo, erba. *thymus*, *i*, & *thymum*, *i*. Vino fatto di timo. *thymites*, *æ*.
Timone, legno del carro. *temo*, *onis*. Timone della nave. *clavus*, *i*, *gubernaculum*, *i*.
Timoniera. *ſedes nauclero*.
Timoniere, colui, che regge il timone. *gubernator*.
Timore, paura. *timor*, *metus*, *formido*.
Timorato, uomo di buona coſcienza. *pius*, *religioſus*.
Timoroſamente. *timide*, *pavide*.
Timoroſo. *timidus*, *pavidus*.
Timpano, ſtromento bellico. *tympanum*.
Tina, vaſo da far il vino. *lacus*, *us*.
Tinca, ſorta di peſce. *tinca*.
Tincone, tumore. *bubo*.
Tinaccio, tina. *lacus*.
Tinaia, luogo da far il vino. *calcatorium*.
Tinello, Refettorio. *triclinium*.
Tinello, vaſo da lavare. *labrum*, *i*.
Tingere. *tingo*, *is*, *inficio*, *is*.
Tinozza, vaſo ſotto la tina. *labrum*.
Tinta, tintura, miſtura liquida, con la quale ſi tinge. *tinctus*, *us*, *tinctura*, *æ*, *humor tinctilis*. Nera. *atramentum*, *i*. Da ſcrivere. *atramentum librarium*, *vel ſcriptorium*. Da pittori. *atramentum tectorium*. Da calzolaio. *atramentum ſutorium*. Di cremeſino. *tinctura muricis*. Di grana. *tinctura crocea*.
Tintino, ſuono. *tinnitus*, *us*. Tintinnare. *tinnio*, *is*.
Tintore. *fullo*, *onis*, *infector*. Arte di tintare. *fullonica*, *æ*. Bottega. *fullonica*, *æ*, *officina infectoris*.
Tiramento. *ductus*, *us*, *ductio*, *onis*, *tractus*.
Tiraneggiare. *tyrannice regnare*, *imperitare*, *tyrannidem exercere*.
Tirannicamente. *tyrannice*.
Tiranneſco. *tyrannicus*, *a*, *um*.
Tirannia, dominio tirannico. *tyrannis*, *idis*.
Tiranno, ſignor ingiuſto, o crudele. *tyrannus*, *i*. uccidìtor di tiranno. *tyrannicida*, *æ*. Farſi tiranno. *tyrannidem occupare*.
Tirare, trarre, condurre a ſe. *duco*, *is*. Per ſtraſcinare. *traho*, *his*. Per gettare. *jacio*, *is*, *jaculor*, *aris*. Tirare, o cavar dal pozzo. *haurio*, *is*. Tirar giù, cioè lanciare da alto a baſſo dardo, ſaſſo, ec. *dejicio*, *is*. Tirar giù, cioè levar una coſa da luogo alto, a porla in baſſo. *deduco*, *is*, *detraho*, *is*. Tirar in qua, o in là, o in diverſe parti. *diſtraho*, *is*, *in diverſum trahere*. Tirar a ſe. *attraho*, *adduco*. Da banda, o in diſparte. *ſeduco*, *is*. In dietro. *retraho*, *is*. Innanzi, o in preſenza d'altri. *protraho*, *is*. Tirar via. *abſtraho*, *is*. Tirar de' calci. *calcitro*, *as*. Tirar a filo. *lineo*, *as*. Tirar un peto. *ventris crepitum emittere*. Tirar alcuno con luſinghe. *allicere aliquem*. Tirar l'acque al ſuo molino, cioè cercar il ſuo intereſſe. *Rem ad ſuæ cauſæ commodum trahere*, *omnia referre ad ſuam utilitatem*, *omnia ſuis commodis metiri*. Tirar la barca al mare. *navim deducere*. Al porto. *navim ſubducere*. Tirarſi da canto. *concedere paululum*, *recedere*.
Tiratore, chi tira. *jaculator*, *jaculans*.
Tiro, tirata, il tirare. *jactus*, *us*, *conjectus*, *us*, *conjectio*, *onis*. Di arco. *ſagittæ miſſio*, *vel emiſſio*.
Tiro, che non colpiſce. *jactus irritus*.
Tirocinio, noviziato. *tyrocinium*.
Tirſo. *thyrſus*.
Tiſichezza, infermità. *phthiſis*, *is*, *tabes*, *is*.
Tiſico. *phthiſicus*, *tabeus*, *tabidus*.
Tiſicuccio. *tabidus*.
Tiſicume. *phthiſis*.
Titolare, cioè intitolare. *inſcribo*.
Titolo, iſcrizione. *inſcriptio*, *onis*, *epigraphe*, *es*, *index*, *icis*, *titulus*, *i*. Per la fama. *nomen*, *inis*. Titolo, nome di Chieſa. *titulus*, *i*. Titolato. *dignitate inſignitus*, *præditus*.
Titubare, vacillare. *titubo*, *hæreo*, *hæſito*.
Titubazione. *hæſitantia*, *hæſitatio*, *titubatio*.
Tizzo, e tizzone. *titio*, *onis*. Acceſo. *torris*, *is*.
Toccamento. *tactus*, *us*, *tactio*, *onis*. Leggiero. *attactus*.
Toccare. *tango*, *is*. Leggermente. *attingo*, *is*. Gentilmente, e piacevolmente. *demulceo*, *es*. Il punto. *rem ipſam attingere*. una coſa brevemente. *ſtrictim*, *vel curſim attingere*, *breviter attingere*. Toccar ſul vivo. *mordeo*, *es*. La mano. *dexteras contingere*, *jungere*, *interjungere*. Toccare in ſorte. *ſortior*, *vel ſorte evenire*, *obtingere*. Toccare per eredità. *hæreditate obvenire*. Toccare per appartenere. *attinere*, *pertinere*, *ſpectare*. Toccato. *tactus*, *attactus*. Non toccato. *intactus*.
Tofo, pietra. *tophus*, *i*.
Toga, veſte lunga. *toga*, *æ*. Liſtata di porpora nell'eſtremità. *toga prætexta*. Senza liſtello di porpora. *toga pura*. Veſtito di toga. *togatus*. Toga picciola, *togula*. Toga regale. *trabea*, *æ*.
Togliere, pigliare. *capio*, *accipio*, *ſumo*. Togliere, levare. *adimo*, *is*. Per forza, o a viva forza. *eripio*, *is*. Di mano per forza. *de manu*, *vel de manibus extorquere*. Sotto mano, o di naſcoſto. *ſurripio*, *is*. Con inganno, con aſtuzia. *interverto*, *is*. Avanti. *præripio*, *is*. Ad affitto. *conduco*, *is*. Sopra di ſe. *ſuſcipio*, *is*. Altronde. *tranſumo*, *is*. Togliere di mezzo qualche coſa. *intercipere aliquid*. Togliere il trionfo d'alcuno. *eripere alicui triumphum*. Togliere il boccone di bocca ad uno. *eripere bolum alicui*. Togliere in ſe la cauſa d'alcuno. *ſuſcipere cauſam alicujus*. Togliere la decima. *decimo*, *as*. Togliere per iſtima una poſſeſſione. *accipere prædium ad æſtimationem*. Togliere la fatica ad alcuno. *levare aliquem labore*. Togliere giù alcuna coſa. *deponere aliquid*, *deripere*.
Tollerante. *patiens*, *tolerans*.
Tolleranza. *tolerantia*, *patientia*.
Tollerare, ſoffrire. *fero*, *tolero*, *as*, *perferre*.
Tollerabile. *tolerabilis*, *ferendus*. Intollerabile. *intolerabilis*, *non ferendus*. Tollerabilmente. *tolerabiliter*.
Tolto. *ablatus*.
Tomaio, parte di ſopra della ſcarpa. *obſtragulum*.
Tomare, far una tombola. *vertere ſe in caput*, *in præceps ruere*.
Tomaſella, o mortadella. *tomacula*, *æ*.
Tomba, Sepolcro. *ſepulcrum*.
Tombolare. V. Tomare.
Tomo, parte d'un'opera. *volumen*, *pars*, *tis*.
Tonare, e tuonare. *tonat*, *abat*. Ceſſare di tuonare. *detono*, *(ne*.
Tonchiare, eſſer offeſo da tonchi. *lædi a curculionibus*.
Tonchio, verme, che mangia le biade. *curculio*.
Tondare. *Rotundo*, *circumcido*.
Tondato. *Rotundatus*, *circumciſus*.
Tondeggiare. *Rotundum eſſe*.
Tondeggiato. *Rotundatus*.
Tondetto. *Rotundus*, *ſubrotundus*.
Tondo. V. circolo, rotondo, piatto;
Tondezza. *Rotunditas*.
Tondino, piattello. *patella*, *lanx*.
Tondo. *Rotundus*.
Tondo, piatto. *patina*, *patella*.
Tonduto, toſato. *tonſus*.
Tonaca, veſte lunga. *toga*.
Tonnara, luogo dove ſi fa la tonnina. *officina thynnaria*.
Tonnina, ſalume fatto del peſce tonno. *ſalſamentum ex thynnis*.
Tonno, peſce. *thynnus*, *i*.
Tono, o tuono. *tonitru*.
Tono, accento. *tonus*, *i*.
Tonſura. *tonſura*.
Topazio, pietra prezioſa. *topazius*, *ii*.
Topica, ſcienza, arte di trovar gli argomenti. *topice*, *es*, *topica*, *orum*, *inveniendorum argumentorum diſciplina*.
Topinare, animale, che ſta ſotto terra. *talpa*, *æ*.
Topo, ſorcio. *mus*, *ſorex*.
Toppa, ſerratura. *ſera*.
Toppaio, chiave, facitor di toppe. *clauſtrarius*.
Tora, erba. *arobanche*, *es*.
Torbidare, intorbidare. *turbo*, *turbidum efficere*.
Torbidamente. *turbide*, *turbulente*, *turbulenter*.
Torbidezza. *turbamentum*.
Torbido, e turbido. *turbidus*, *a*, *um*.
Torbolento. *turbulentus*, *a*, *um*.
Torcello, quel cerchio di panno lino, che le donne ſi mettono in capo, per meglio portar peſo. *ceſticillus*, *li*, *circulus*, *li*.
Torcere, e ſtorcere. *flecto*, *is*, *deflecto*, *curvo*, *incurvo*. Torcere forte. *obtorqueo*.
Torcetta, torcia picciola. *ferula*, *læ*.
Torchio, torcolo, torcolare. *torcular*, *aris*, *torculum*, *i*, *torcularium*, *ii*, *prælum*, *i*. Da ſtampare. *prælum*, *i*. Metter in torchio. *prælo ſubjicere*.
Torcia, e torchio, doppiere. *funale*, *is*, *cereus funalis*, *fax funalis*.
Torcigliare, torcere. *torqueo*, *flecto*.
Torcolare, ſtrettoio. *torcular*.
Tordo, uccello. *turdus*, *di*.
Tordo, peſce marino. *turdus*, *di*.
Turibolo, turibolo. *acerra*, *thuribulum*.
Torlo dell'ovo, il roſſo dell'ovo. *vitellus*, *i*.
Torma, e turma, compagnia di ſoldati a cavallo. *turma*, *æ*, *equitum manus*, *vel globus*. Di uomini d'arme. *turma cataphractorum*. D'arcieri. *turma ſagittariorum*. Di turma. *turmalis*. A torma torma. *turmatim*.
Tormentare. *crucio*, *excrucio*, *torqueo*, *quæſtioni ſubjicere*. Dar la corda. *fune torquere*. Tormentare per ſaper il vero. *extorquere veritatem cruciatibus*. Tormentato. *tortus*, *excruciatus*. Tormentatore. *tortor*, *oris*.
Tormento. *cruciatus*, *us*, *cruciamentum*, *tormentum*. Dell'animo. *animi ægritudo*, *angor*.
Tormentoſo. *moleſtus*.
Tornaletto, drappo attorno il letto. *conopeum*.
Tornare, e ritornare. *Redeo*, *dis*, *revertor*, *regredior*, *revenio*, *remeo*, *remigro*, *reverſionem facere*. Di paeſe ſtraniero. *peregre redire*. In vita. *reviviſco*, *is*. A utile. *bono eſſe*. A danno. *malo eſſe*. A rivedere. *reviſo*, *is*. Indietro. *Retro gradior*. Alla ſua natura. *Redire ad ingenium*. Al propoſito. *Redire ad rem*. In villa. *Repetere rus*, *rus ſe referre*. In amicizia. *Reconcilior*, *aris*, *redire in gratiam*. L'ardire mi è tornato. *Redit mihi animus*. Non mi torna bene. *non uſus facto eſt mihi*, *rebus meis minime convenit*.
Tornaſole, giraſole. *heliotropium*.
Tornata, e ritornata. *Reditus*, *us*, *reditio*.
Torneamento, gioſtra. *pugna ludicra*.
Torneare, gioſtrare. *haſtis concurrere*.
Torneo, gioſtra. *ludicra pugna*.
Torniaio, chi lavora di torno. *tornator*.
Torno. *tornus*, *i*. Tornire. *torno*, *as*, *detorno*. lavorato al torno. *tornatus*. Tornitore. *tornator*. Andare a torno. *concurſo*, *as*.
Toro, animal noto. *taurus*. Di toro. *taurinus*.
Torpore, addormentamento di membri. *torpor*, *oris*, *torpedo*, *inis*.
Torre. *turris*, *is*. Torreggiare. *in turris modum*, *vel more*,

re, vel conſiſtere, turris ſpeciem referre, vel repræſentare.

Torre, togliere. V.

Tor bando. abire in exilium. Torre dalle mani. e manibus extorquere. Torre dal mondo. e medio tollere, e ſuſtollere. Tor la vita. vitam adimere. Tor moglie. uxorem ducere. Tor tempo. tempus ſumere.

Torreggiare. inſtar turris extolli, prominere.

Torrente, fiume. torrens, tis.

Torricello, picciola torre. turricula, æ.

Torrido. torridus.

Torrione. propugnaculum, i.

Torſello, balletta. pilula.

Torſo, gambo. thyrſus, i.

Torta. placenta, æ, moretum, i.

Tortamente. oblique, prave.

Tortezza. obliquitas, flexus, us, tortus, us, diſtortio.

Torto, ſtorto. tortilis, tortuoſus, obliquus, curvus, incurvus, contortus.

Torto, ingiuria. injuria, æ. A torto. immerito, immerenter, indigne, inique, injuria. Far torto. injuriam facere, inferre, injuria afficere. Aver torto. cauſam iniquam habere. Ricever torto. injuriam accipere. Aſtenerſi dal far torto. injuria abſtinere. Non laſciarſi far torto. a ſe injuriam prohibere, propulſare.

Tortore, uccello noto. turtur, ris.

Tortore, miniſtro di giuſtizia. tortor.

Tortuoſamente. torte, oblique.

Tortuoſità. tortus, us, obliquitas.

Tortuoſo. tortuoſus, obliquus.

Torture, piegatura. flexura, torſio.

Tortura, tormento, corda, che ſi dà al reo. cruciatus, quæſtio, tormenta, orum. Dare la tortura. torqueo, es, de aliquo quærere, quæſtionem habere, tormentis quærere per tormenta quærere.

Torvo, feroce. torvus, a, um.

Toſa monete. æruſcator, oris.

Toſare, tagliar i capelli, o peli. tondeo, es, detondeo. Alto. alte tondere. Baſſo. ſtrictim tondere. A mezz'aria. media tondere. Di nuovo. retondeo. Intorno. circumtondeo. Sopra pettine. per pectinem tondere. Speſſo. tonſito, as. Infino alla codenna. ad cutem tondere. Toſato. tonſus. Non toſato. intonſus. Che ſi toſa. tonſilis, & le.

Toſatore. tonſor, oris. Toſatrice. tonſtrix, icis. Toſatura, tonſura. tonſura, æ. Per quello, che ſi leva toſando. pilorum, vel capillorum præſegmina, lanæ, vel velleris ſegmina.

Toſco, veleno. venenum, ni, toxicum, i.

Toſſe, infermità. tuſſis, is. toſſe ſecca. tuſſis ſicca. Toſſe vecchia. tuſſis vetus. Cagionar toſſe. tuſſim movere. Levar la toſſe. tuſſim diſcutere. Toſſetta. tuſſicula, æ.

Toſſicare. toxicum dare, ingerere, infundere, præbere, miſcere. Metter il toſſico in una coſa. toxico inficere, imbuere.

Toſſico. toxicum, venenum. Prender il toſſico. toxicum bibere, haurire.

Toſſicoſo. venenoſus.

Toſſire. tuſſio, is. Mandar fuori toſſendo. extuſſio, is. Far toſſire. tuſſim irritare.

Toſto. celeriter, ſtatim.

Totale. totus integer.

Totalmente, in tutto. penitus, prorſus, omnino.

Tovaglia. mantile, is, mappa, æ, linteum menſæ.

Tovagliola. mappula, æ, mantile parvum.

Tozzo. panis fragmentum, fruſtum.

Tra, fra. inter. Trattanto. interea, interim.

Trabacca, ſpecie di padiglione da guerra. tentorium, ii, tabernaculum, i. Da camera. conopeum, i.

Trabaldare, trafugare. clam exportare.

Traballare. claudico, as, titubo, vacilla.

Trabeato, molto beato. perbeatus.

Traboccare, verſar fuori. effluo, is, ſuperfluo, redundo, extra oras, vel ripas diffluere. Traboccare, inteſo di coſa, che bolle. effervеſco, is. Traboccare, o precipitare. decido, is. Attiv. dejicio, is. Traboccante. ſuperfluens. Traboccante, inteſo di moneta. præponderans.

Trabocchevole, precipitoſo. præceps. Per iſmiſurato. immodicus.

Trabocchevolmente, precipitoſamente. præcipitanter. Per iſmiſuratamente. immodice.

Trabocchello, e Trabocchetto, luogo da cadervi. fovea. per prender uccelli. decipula.

Trabocco, e trabocchello. fovea, æ, præcipitium, locus præceps. Da pigliar uccelli. decipulum, i, decipula, æ. Trabocco, macchina da guerra. aries, etis. Per ruina. ruina, caſus, exitium.

Traccannare. mero ſe ingurgitare, large bibere.

Traccheggiare, tracciare. veſtigio ſequi.

Traccia, pedata. veſtigium, ii. Seguitar la traccia di chi va innanzi. veſtigiis aliquem proſequi.

Tracciamento, macchinazione. machinatio.

Tracollare. prono capite nutare, caput dejicere, demittere.

Tracollo, capitis nutatio, o demiſſio.

Tracolla. balteus.

Tracontortarſi. ſe ſe conſolari, confirmare.

Tracotanza. arrogantia, ſuperbia, inſolentia.

Tradimenticato. inganti, vel alta oblivione obrutus, omnino oblitus.

Tradimento. proditio, onis. A tradimento. inſidiis, de inſidiis, ex inſidiis, per inſidias. Ammazzar a tradimento. per inſidias cadere, interficere.

Tradire. prodo, is.

Traditore. proditor, oris. Da traditore. per inſidias.

Tradurre, traſportare da un luogo ad un altro. traduco, is, aſporto, as. Tradurre da una lingua in un altra. transfero, interpretor, verto. In latino. latine reddere. Bene. diſerte interpretari. Di parola in parola. verbum verbo reddere.

Traduttore. interpres.

Traduzione. interpretatio.

Trafficare, far faccende, mercantare. negotior, aris, habere negotia, gerere negotia, mercaturam exercere, res agere, negotia tractare.

Traffico, maneggio. negotiatio, commercium. (lio.

Traffichino, chi s'intrometta in ogni coſa. negotioſus, ardelio.

Trafiggere, trapaſſar da una banda all'altra. transfigo, transfodio, perforo, transforo, transverbero, transfigo, transfodigo, trajicio. Speſſo. transjecto, as. Trafitto. confixus, transverberatus. Trafiggimento. trajectio.

Trafitta. vulnus.

Traforare. transforo, perforo.

Trafugare. clam aſportare, exportare.

Tragedia, poema rappreſentativo di azioni di perſone grandi. tragœdia, æ. Comporre tragedie. ſcribere, facere tragœdias. Attore di tragedie. tragœdus, i, actor tragicus. Facitor di tragedie. poeta tragicus, ſcriptor tragicus, tragœdiæ ſcriptor. Di tragedia. tragicus.

Traggettare, paſſar oltre navigando. transfreto, trajicio, transmitto. Attiv. trajicio, is. Traggetto. trajectus, us, trajectio. Per il ſentiero. trames, itis.

Traino, quanto tirano in una volta gli animali. traha, vehes.

Tralaſciare. prætermitto, tis, intermitto.

Tralaſciare gli ſtudj. feriari a ſtudiis, ſtudia deponere, intermittere, ſuſpendere.

Tralcio, ramo di vite. palmes, ſarmentum.

Tralignante. degener, degenerans.

Tralignare, degenerare. degenero.

Tralucere, traſparire. transluceo, et, pelluceo.

Tralunare, ſtralunare. oculos diſtorquere.

Trama, materia da riempir la tela. ſubtemen, inis. Trama, inganno. techna, æ, dolus, i.

Tramare, macchinare. machinor, aris. Tramar la morte ad alcuno. machinari necem alicui.

Trameſcolare. intermiſceo, es.

Tramettere, intramettere. interpono, is, interſero, is, interjicio. Tramettarſi. interponere ſe.

Tramezzana, chiuſura con ſiepe. ſepimentum, ſeptum.

Tramezzare. interponere.

Tramezzata. paries medianus.

Tramontana, vento. ſeptentrio.

Tramontare. obeo, cado, occido.

Tramontare del Sole. Solis occaſus.

Tramortirſi. intermori, concidere animo, deficere animo. Tramortito. exanimatus, exanimis. Colui è tramortito. illum animus defecit, reliquit, deſtituit, ille intermortuus eſt, animo concidit.

Tramutare. transmuto, as.

Tranghiottire. glutio, deglutio, voro.

Trangugiare. devoro, abſorbeo.

Tranquillare. tranquillo, as. Tranquillità. tranquillitas.

Tranquillo. tranquillus.

Tranſgredire, diſubbidire. prævaricor. La legge. contra legem committere, vel facere, legem violare.

Tranſitorio. fluens, fugax, mortalis, caducus.

Translatare. transfero. Translazione. translatio.

Trapano. terebra, æ.

Trapanare. terebro, as.

Trapaſſare, paſſar oltre. prætereo, prætergredior.

Trapaſſare ſcorrendo. præterfluo, is. Trapaſſare volando. prætervolo, las. Trapaſſare il mare. transmittere mare. Trapaſſare da un canto all'altro. transverberare, confodere. Trapaſſar il tempo. tempus præterire.

Trapiantare. transfero, transpono, transfero.

Trapiovere. perpluo, is.

Trapontare. transfero.

Trappola, ſtromento da pigliar ſorci. muſcipula, læ.

Trappolare. decipio, is.

Trapugnere, lavorare d'ago. acu pingere.

Trapunto, lavoriero d'ago. Opus Phrygium.

Trarre, tirare. traho, is. Trarre, lanciare. jaculor, aris, torqueo, es. Trar di calcio. calcitro, as, recalcitro.

Trar fuori. extraho, is. Trar coreggie. pedere. Trar ſangue. ſanguinem mittere. Trar ſoſpiri. ducere ſuſpiria. Trarre la ſpada. ſtringere enſem. Trar fuori la ſpada. exerere enſem, educere gladium, denudare gladium.

Traſandare, traſcorrere. transgredior, præterferor, prætergredior. Per traſcurare. negligere.

Traſcendere, eccedere. excedo.

Traſcina, peſce. araneus, ei.

Traſcolorare, mutar colore. palleſco, colorem muto.

Traſcorrere, paſſar via leggiermente. transcurro, ris. Traſcorrere leggendo. translego.

Traſcorſo, ſuſt. error, erratum.

Traſcorſo, paſſato. tranſactus, præteritus.

Traſcrivere, ricopiare. deſcribo, exſcribo.

Traſcuraggine. incuria, negligentia.

Traſcurare. negligo.

Traſcurato. negligens, incurioſus.

Traſferire. transfero, ers.

Traſfigurare. transfiguro, as.

Traſfigurazione. transfiguratio, onis.

Traſformare. transformo, as.

Transfuga, chi fugge a i noſtri nemici. transfuga.

Transfuggire, è fuggir a i nemici. transfugio.

Traſgredire, trapaſſare. tranſgredior, eris.

Traſgredire, diſubbidire. prævaricor. La legga. contra legem committere, vel facere, legem violare.

Traslatare. transfero.

Tranſmutar, e tramutare. tranſmuto, as.

Traſognare, andar vagando colla mente. mente vagor. Traſognato. ſtupidus, ſtupens.

Traſone, perſona comica. thraſo, nis.

Traſordinario. inſolitus, extraordinarius.

Traſparente, che traluce. translucidus, a, um.

Traſparenza. pelluciditas.

Traſparire. transluceo, pelluceo.

Traſporre, traſferire. transmitto, transpono.

Traſportare, portare oltre. traduco, is, tranſporto, as, transfero, fers.

Traſporto. translatio, tranſportatio.

Traſti della barca. tranſtra, orum.

Traſtullare. oblecto, as. Traſtullarſi. ſe ſe oblectare. Traſtullo. oblectatio, oblectamentum.

Traſverſo, traverſo. obliquus, tranſverſus.

Traſvolare, volare oltre. tranſvolo, as.

Tratta. jactus, us. Per diſtanza. diſtantia, intervallum.

Trattabile. facilis, mollis, tractabilis.

Trattare, operare qualche coſa. tracto, ago.

Trattare, negoziare. ago, is. Trattare una cauſa difficile. cauſam difficilem tractare. Trattare onoratamente alcuno. tractare, o accipere aliquem honorifice. Trattare bene. bene aliquem excipere. Trattar corteſemente alcuno. tractare aliquem liberaliter. Trattare male. accipere aliquem. Trattare con le baſtonate. excipere verberibus. Trattare a bocca. coram agere. Trattar negozj per lettere. per literas agere.

Trattar da traditore. inſidioſe agere.

Trattenere. detineo, moror.

Trattevole, maneggievole. tractabilis.

Tratto, tiro. jactus, us, conjectus, us. Un tratto, finalmente. tandem. In un tratto. repente. Tratti di corda. ictus fidicularium. Tratto, fiata. vices. Tratto, agget. tirato. tractus, a, um.

Tratto tratto. ſæpe.

Travagliare, dar travaglio. vexo, jacto, exagito, ſolicito, alicui negotium exhibere, moleſtia aliquem afficere. Travagliare, rivoltar con l'animo. cogito, negotior, agitare animo. Travagliato. vexatus, exagitatus, ærumnoſus.

Travagliatiſſimo. ærumnoſiſſimus.

Travaglio, calamità. ærumna, calamitas. Per penſiero, o ſollecitudine. cura, æ, ſolicitudo, inis. Cavare di travaglio. ex ærumnis extrahere.

Travalcare, trapaſſare. tranſgredior, trajicio.

Travaſare, mutar d'un vaſo in un altro. elutrio, as, transfero, transfundo.

Travaſamento. tranſfuſio, translatio.

Travata, riparo di travi. munimentum ex trabibus.

Traudire, udir una coſa per un'altra. perperam audire.

Trave. trabs, bis, trabes, is, tignum, i. Di trave. trabalis.

Travedere. hallucinari, perperam videre.

Travedimento. hallucinatio.

Traveggole, aver le traveggola. hallucinari. Chi fa venir le traveggolo. qui præſtringit oculos, o aciem oculorum.

Traverſo, veſte. cinctus, campeſtre, ſupparum.

Traverſale. tranſverſus, tranſverſarius.

Traverſalmente. tranſverſe.

Traverſamento. tranſverſa oppoſitio.

Traverſare, porſi, o paſſar a traverſo. tranſverſum eſſe, objici, apponi, impedire.

Traverſia. infortunium, ii, res adverſa.

Traverſo, traverſato. obliquus, tranſverſus. Guardar a traverſo. limis aſpicere, intueri. Travarſone, avv. ex tranſverſa, in tranſverſum.

Traveſtire. veſtem mutare, commutare, veſtitum immutare. Traveſtimento. veſtis mutatio. Traveſtito. alieno veſte, alieno veſtitu. Da donna. muliebri veſte. Da ſervo. veſte ſervili, famulari.

Traviare. de via deducere, a via abducere, avertere. Neutro. aberrare.

Traviato. devius.

Travicello. tigillum, i, trabecula, æ.

Travolare, volar oltra. tranſvolo, as.

Travogliere, rivoltare. invertere.

Tre, numero. tres, & tria. Tre volte. ter. Tre giorni. triduum, i. Tre anni. triennium. A tre a tre. terni, æ, a. In tre modi, in tre parti. trifariam.

Trebbia, ſtrumento da trebbiare. tribula.

Trebbiare. trituro.

Trebbio, luogo di tre ſtrade. trivium.

Trecca, rivendugliola di coſe da mangiare. caupona, copa.

Treccare, far la trecca. cauponari. Per ingannare. decipere.

Treccheria, inganno. dolus.

Trecchiero, ingannatore. fallax.

Treccia, capelli intrecciati. capillamentum, coma plectilis.

Trecciare, intrecciare. intexere, flectere.

Treccone, rivendugliolo di coſe da mangiare. caupo.

Trecento, numero. tercentum, trecenti, æ, a. Trecento volte. trecenties. A trecento a trecento. trecenteni, æ, a. Trecento mille. ter centum millia. Trecento milioni. ter millies centena millia. Trecenteſimo. trecenteſimus.

Tredeci, numero. tredecim. Tredeci volta. tredecies. A tredeci a tredeci. terdeni. Tredeci mille. tredecim millia. Tredeci milioni. centies tricies centena millia.

Trediceſimo. decimus tertius.

Treganda, brigata che va di notte con lumi. larvæ facibus armatæ.

Tregea, confetture. bellaria, orum.

Treggia, ſpecie di carretta. traha, æ.

Treglia, peſce. mullus, i.

Tregua, ſoſpendimento di arme. induciæ, arum. Far tregua. inducias facere, inire, pangere.

Tremare. tremo, is. Tutto, forte, da capo a piedi, contremiſco, is. Da paura. trepido, as. Far tremare. tremefacio. Tremando, avv. trepidanter. Tremante. tremens, entis. Tremebondo. tremebundus. Tremolare, trema. Tremoloſo, tremolante. tremulus. Tremendo, tremendus. Tremore. tremor, oris.

Tremolante, orpello, che tremola. bractea, æ, auri lamina.

Tremolo, peſce. torpedo, inis.

Tremuoto. terræ motus.

Treno, traino. traha, vehes. Per corteggio. comitatus.

Trenta, numero. triginta. A trenta a trenta, triceni, æ, a. Trenta volte. tricies. Trenta mille, triginta millia. Trenta milioni. trecenties centena millia. Trenteſimo, triceſimus.

Trepidare, temere. trepido.

Trepidazione. trepidatio.

Trepido, pauroſo. trepidus.

Treppiede, ſtromento di cucina. tripus, odis.

Treſca, danza. tripudium, ſaltatio. Per la battitura di grano. tritura. Per compagnia, converſazione. cœtus.

Treſcare, danzare. tripudio, ſalto. Battere il grano. trituro. Per iſcherzare. ludere.

Treſpolo, ſtromento da ſoſtenere la tavola. tripes, trapezophorum.

Triaca, medicamento. theriaca, cæ.

Triangolo, figura. triangulum.

Triangolare. triangularis, triangulus, a, um.

Tribolare. crucio, vexo.

Tribolazione, affanno. ſollicitudo, luctus, acerbitas, calamitas, tempeſtas, vis malorum, iniquitas fortunæ.

Tribolato. ſollicitus, afflictus, anxius, miſer.

Tri-

Tribolo, trivolo. *tribulus*. per tribolazione. *cura, moleſtia*.
Tribù, parte del popolo. *tribus, us*. chi è della tribù. *tribulis*. dall'iſteſſa tribù. *contribulis*. di tribù in tribù. *tributim*. pertinente a tribù. *tribuarius*, *vel tributus*.
Tribulare. *vexo, as, exagito, ſolicito*.
Tribuna, parte principale del tempio. *abſis*.
Tribunale, luogo del giudice. *tribunal*.
Tribunalmente. *pro tribunali*.
Tribuneſco, da tribuno. *tribunitius*.
Tribuno, magiſtrato. *tribunus, i*. tribunato. *tribunatus, us*.
Tributario, chi paga tributo. *tributarius, vectigalis, ſtipendiarius*. poſſeſſioni tributarie, che pagano gravezza. *agri tributarii, non immunes, vectigales*.
Tributo, omaggio. *tributum, vectigal*. pagare tributo. *tributa alicui ferre, ſolvere, pendere*.
Tricorde, di tre corde. *tricordis*.
Tridente, forcine di tre denti. *tridens*.
Triennio. *triennium, trieteris, idis*.
Trifoglio, erba. *trifolium, ii*.
Triforcuto. *trifurcus*.
Triforme. *triformis*.
Trigeſimo. *trigeſimus*.
Triglia, barbone, peſce. *mullus*.
Trilingue, chi ha tre lingue. *trilinguis*.
Trillo, termine di canto. *vox criſpa, aut minans*.
Trincare, bere aſſai. *perpoto*.
Trincato, aſtuto. *vafer, veterator*.
Trincea, fortificamento. *munitio, vallum, agger*. trincerare. *circumvallo, circummunio*.
Trinchetto della nave. *dolo, nis*.
Trinciare, vale tagliare. *ſeco, as, ſeco, as*. trinciare le veſti, o frappare. *concido, conſcindo*. la vivande. *obſonia, vel dapes, vel epulas ſcindere, concidere, incidere*. trinciante, particip. *concidens, incidens, ſcindens*. trinciante, ſoſt. *obſonii ſcindendi magiſter, ſector epularum, ſcuptor, ſciſſor*. trinciante. *ſciſſor*. trinciante, aggett. tagliente. *acutus*. trincio. *ſciſſio*.
Trinità. *trinitas*.
Trionfo. *triumphus, i*. minore. *ovatio, onis*.
Trionfare, *triumpho, as, triumphum agere, ducere, habere*. con trionfo minore. *ovo, as*.
Trionfare, godere. *gaudeo, exulto*. trionfale. *triumphalis*. trionfante. *triumphans, ovans*.
Trionfalmente. *triumphantium more*.
Trionfatore. *triumphator*.
Tripartito. *tripartitus*.
Triplicare. *triplicare*.
Triplicato. *triplex, triplicatus*.
Trippa, inteſtini d'animali. *venter, tris, interanea, orum, inteſtina, orum*. trippajuolo. *ventrium venditor*.
Trippone, che ha gran trippa. *ventrioſus*.
Tripudiare. *choreas ducere, tripudiare*.
Tripudio, ballo, danza. *tripudium, ſaltatio*.
Triſtamente. *improbe, prave, nequiter*.
Triſtanzuolo, mal ſano. *valetudinarius*.
Triſtarello, alquanto triſto. *improbulus*.
Triſtezza, malinconia. *maſtitia, maror*. per malvagità. *improbitas, ſcelus*.
Triſto, malinconico. *maſtus, triſtis*. triſto, infermo. *languidus, invalidus*. triſto, malvaggio. *malus, pravus, improbus*.
Tritare, minuzzare. *tero, is, minutim concidere*. affatto. *contero*. bene. *detero*.
Tritello, ſemolello. *farina ſecundaria*.
Trito, peſto. *tritus, comminutus*.
Tritolo, minuzzolo. *fruſtum*.
Tritume, copia di coſe trite. *res trita*.
Tritura. *tritura, a*.
Trivellare, forare col trivello. *terebro, as*.
Trivellino, ſtromento fabbrile. *parva terebra*.
Trivello, ſtromento da forare. *terebra, a*.
Triviale. *trivialis, vilis*.
Trivialmente. *vulgariter*.
Trivio, luogo, che ha tre vie. *trivium, vii*.
Triumvirato. *triumviratus, tus*.
Triumviro. *triumvir*.
Trivolo, cardo ſpinoſo. *tribulus, li*.
Trofeo, ſpoglie de' nemici poſte in moſtra. *trophaum, phai*.
Troja, femmina del beſtiame porcino. *porca, ſus*.
Tromba, ſtromento da ſonare. *tuba, a*. curva, *lituus, i*. da guerra. *claſſicum, i*. da caver acqua. *antlia, hydraulus, i*. dell'elefante. *proboſcis, idis*. ſuono di tromba. *tuba cantus, clangor*. trombettare, ſuonar la tromba. *tuba canere, tubam inflare*.
Trombetta. *parva tuba*. trombetta, o trombettiere. *tubicen, inis*.
Troncare, tagliare. *amputo, trunco, pracido, mutilo, abſcindo*. il capo. *caput, vel collum, vel cervicem abſcindere, amputare, pracidere, auferre, defecare, ſecuri ferire, percutere*. le mano. *manum pracidere*. i canali dell'acque. *fiſtulas pracidere*. il diſcorſo. *ſermonem abrumpere*.
Tronco, troncone. *truncus, caudex, vel codex, ſtipes*. tronco, agg. *truncus, mutilus*.
Tronconcello. *trunculus*.
Tronfo, gonfio. *tumidus, turgidus*.
Trono, ſeggio. *thronus, i*.
Troppo, avv. *nimis, nimium*.
Troppo, aggett. *nimius, a, um*.
Trottare, andar di trotto. *ſuccuſſo*. trotto. *ſuccuſſus, us*.
Trottolo, o trottola, ſtrom. da giuocare. *trochus, i, turbo, inis*.
Trovare. *invenio, reperio*. a caſo. *offendo, is*. a far male. *deprehendo*. per buona ſorte. *nanciſcor, nis*. trovare ſcuſa. *pratexere cauſas, cauſam cauſa nectere*. trovare ſcuſa di ſtar male. *cauſari adverſam valetudinem, jurare morbum*. andar a trovare. *aliquem convenire, viſere*.
Truccare. *trudo, is, pila pilam trudere*.
Truffa, furberia, inganno. *fraus, udis*.
Truffare. *decipio, fraudo*.
Truppa. *agmen, turba, cohors*.
Truppe di cavalli. *turma equitum*. di fanti. *cohors*.

Trutta, o trotta. *ſalar, aris*.
Tu, pronome. *tu, tute*. tu ſteſſo. *tutemet*.
Tuffare. *immergo*.
Tugurio, abitazione ſtretta. *tugurium, ii*.
Tumulto. *tumultus, us*. tumultuare. *tumultuor, aris, facere turbas*. tumultuoſo. *tumultuoſus, turbulentus*.
Tuo, pronome. *tuus, a, um*.
Tuono. *tonitru*. tuono, accento. *tonus, i*.
Turare, chiudere. *obtero, as, obſtruo, is*. chiuder la bocca ad alcuno. *reprimere aliquem*.
Turba, moltitudine, calca. *turba, frequentia*.
Turbamento, turbazione. *perturbatio, onis*.
Turbante. *tiara, cidaris, is*.
Turbare, ſturbare. *turbo, as, perturbo, commoveo*. Grandemente, *perturbo*. torbarſi di qualche coſa. *aliqua re commoveri*. turbato. *turbatus, perturbatus, commotus*.
Turbatamente. *turbulenter, turbate*.
Turbatore, chi perturba. *turbator, oris*.
Turbine, vento grande, che raggira la polvere nell'aria. *turbo, inis*.
Turbido, a torbo. *turbidus, a, um*.
Turbolenza. *perturbatio*.
Turcaſſo, o carcaſſo. *pharetra, tra*.
Turchi. *Turca, arum*.
Turchina, e turchaſe gemma. *cyanus, i*.
Turchino, colore azzurro. *caruleus, cyaneus*.
Turcimanno. *interpres*.
Turribolo, incenſiere. *acerra, thuribulum*.
Tutela, difenſione. *tutela, a*. eſſer ſotto tutela. *in tutoris poteſtate eſſe, in tutela eſſe*.
Tutore, difenſore del pupillo. *tutor, oris*. Eſſer tutore. *alicujus tutelam gerere*.
Tuttavia, continuamente. *aſſidue, continenter*.
Tuttavia, nondimeno. *nihilominus*. tuttavia, ſempre, *ſemper*. tuttavia che, *quoties, quotieſcunque*. tuttavia meno. *minus, ac minus*.
Tuttavia più. *magis, ac magis*.
Tutto, ſoſt. *univerſum, i, totum, i*. tutto, aggett. *omnis, univerſus, totus*. tutto corteſe. *officiis plenus, peroffizioſus, officioſiſſimus*. e così degli altri. a tutta briglia. *admiſſo equo*. a tutta voce. *ſumma vocis contentione*. a tutte vele. *plenis velis*. per tutto. *ubique, ubique terrarum, vel locorum*. dal tutto, in tutto, per tutto. *omnino, penitus*. tutto ad un tempo. *eodem tempore*. ho inteſo il tutto. *habeo, novi rem omnem*.
Tuttochè. *quanquam, quamvis*.
Tuttodì. *ſemper*.
Tuttore. *aſſidue*.
Tuttoquanto. *prorſus omnis*.
Tutt'uno. *idem prorſus*.
Tuttutto, tutto affatto. *omnis prorſus*.

V

U' in luogo di dove. *ubi*. In luogo di quivi. *ibi*.
Vacante. *vacans, vacuus*.
Vacanza. *feria, vacatio, ceſſatio, intermiſſio*. degli ſtudj. *ſtudiorum, ſeu literarum interſtitio, curatio a ſtudiis*. De' giudizj. *feria forenſes*. del guerreggiare. *militia vacatio*. de' negozj pubblici. *vacatio rerum publicarum*. di ogni affare. *munerum omnium vacatio*. far buona, o mala vacanza, *bene, vel male feriari*. aver lunga vacanza. *perdiu feriari, ceſſare, vacare, otiari*. eſſer vacanza. *quietem eſſe a negotiis, negotiis quieſcere*. vacanze picciola. *brevis vacatio*.
Vacare, ripoſarſi. *vaco, as*. per mancare, o finire. *deſino, is, deficio, is*. per attendere. *vaco, incumbo, dare operam*.
Vacca, animale. *vacca, a, bos, bovis*. ſterile. *taura, a*. gravida. *forda, a, bos forda*. giovane. *juvenca, a*. vecchia. *bos vetula*. da figliare. *vacca matria*. vacchetta. *vaccula, a*. Mandre di vacche. *bubile, is, bovila, is*.
Vaccajo. *bubulcus, i, cuſtos, magiſter vaccarum*.
Vacillamento. *vacillatio, titubatio, titubantia*.
Vacillare. *vacillo, as, titubo, as*.
Vaccina, carne di vacca. *bubula, a*.
Vacuare, vuotare del tutto. *exinanio, is*.
Vacuamento, evacuazione. *exinanitio, onis*.
Vacuità. *inanitas, atis*.
Vacuo, ſoſt. *inane, is, inanitas, atis*. vacuo, aggett. *inanis, vacuus*.
Vagabondare. *vagor*.
Vagabondo. *erro, erraticus, errabundus, vagus*.
Vagabondo di notte. *noctivagus*.
Vagare. *vagor, evagor, erro, diſcurro*.
Vagheggiare, rimirar con diletto. *contemplor, intueor*.
Vagheggiatore. *contemplator*.
Vaghezza, venuſtà, grazia. *venuſtas, atis*.
Vaglia, valore. *Virtus*.
Vagliare, cricellare. *cerno, cribro*.
Vagliatura. *purgamentum*.
Vaglio, crivello. *cribrum, vannus*.
Vago, vagabondo. *vagus, erro*. per bello. *elegans, venuſtus*. per bramoſo. *avidus, cupidus*. vago di gloria. *inflammatus ad gloriam, gloria ſtudio, atque amore flagrans*.
Vaguccio, vaghetto. *bellulus, venuſtulus, pulchellus*.
Vajato, di color del vajo. *variegatus*.
Vajo, che nereggia. *nigricans*. E' anche vajo nome d'un' animale di color bigio, e bianco.
Vajuolo, verole. *puſtula, arum*.
Valendarno, ſcioperato. *otioſus*.
Valente. *fortis, validus, ſtrenuus*. Valentemente. *fortiter, ſtrenue, naviter*.
Valere, potere. *valeo, poſſum*. Valere in arme. *praſtare armis*. valer nel dire. *poſſe ab eloquentia*. valer nulla. *nihil eſſe*. valere per giovare. *juvo, proſum*. non valer a dire. *fruſtra dicere*. valere, inteſo di prezzo. *valeo, es*. vale tanto. *tanti valet*. valer un fico. *nihil valere*. coſa, che vale. *multorum res nummorum*. valere, nome, cioè la facoltà. *fortuna, arum*. valerſi, cioè ſervirſi. *utor, eris*. valerſi d'alcuno. *uti opera alicui*.
Valeriana, erba. *nardus ſylveſtris*.
Valicare. *tranſeo, trajicio*.
Valico, apertura, paſſo. *aditus, via*.
Valigia, fardello, dove ſi pongono i veſtimenti, quando ſi cavalca. *bulga, a, hippopera, ra, mantica*.
Vallata, tutto lo ſpazio della valle. *Vallis*.
Vallata, cioè riparo. *vallum*.
Valle, luogo tra monti. *vallis, is*.
Valletta, picciola valle. *vallicula, la*.
Valletto, paggetto. *puer, ſervulus*.
Valore, valſente, prezzo. *pretium*. Valore d'una manifattura. *manupretium, opera pretium*. Valore, per prodezza, o virtù. *virtus, utis*.
Valoroſamente. *ſtrenue, fortiter*.
Valoroſo. *ſtrenuus, fortis*.
Valſente, valore. *pretium*. Valſente, aggett. equivalenta. *aquabilis, aquiparabilis*.
Valutare. *aſtimo*.
Valuta. *pretium, ii*. Coſa di poca valuta. *paucorum res nummorum*.
Vampa, ardore, che eſce da gran fiamma. *ardor, vapor*. di fiamma. *flammeus*.
Vanagloria. *inanis gloria*. vanagloriarſi. *glorior, aris, jactare ſe inani gloria, efferri*. vanaglorioſo. *inanis gloria ſtudioſus, cupidus, jactator*.
Vanamente. *inaniter, vane*.
Vaneggiamento, *deliratio, delirium*.
Vaneggiare. *deſipio, is, deliro, as, aliena dicere, loqui, facere, deliramenta loqui*.
Vanga, ſtromento villeſco. *bipalium, ii*.
Vangare. *bipalio fodere*.
Vangatore. *foſſor*.
Vangelo, Evangelio. *Evangelium*.
Vangeliſta. *Evangeliſta*.
Vanguardia. *frons exercitus, agmen primum*.
Vanità. *vanitas*. chi attende a vanità. *qui ſuum ſtudium rebus levioribus dat, cui placent levitates, qui amant inania*.
Vanni, voce poet. *penna, ala, arum*.
Vano. *levis, vanus, inanis, irritus*. Per vuoto. *vacuus, inanis*.
Vantaggiare. *ſupero, excello*. per migliorare. *lucror, acquiro*.
Vantaggio, utilità. *emolumentum, compendium, augmentum, acceſſio, lucrum, utilitas*.
Vantaggioſamente. *utiliter*.
Vantaggioſo. *utilis*. per chi vuol vantaggi. *lucri avidus*.
Vantare, vantarſi. *glorior, jactare ſe, oſtentare ſe*.
Vantatore, che ſi vanta. *jactator, oſtentator, venditator, glorioſus*.
Vanto, e vantamento. *jactatio, jactantia, oſtentatio, venditatio*.
Vanto, laude, onore. *laus, dis*.
Vapore, eſalazione. *vapor, exhalatio*.
Varare, tirare una nave di terra in acqua. *deducere navem e navalibus*.
Varcare, o paſſare. *tranſeo, tranſilio, trajicio*. varco, paſſo, o apertura, d'onde ſi paſſi. *tranſitus, aditus*.
Variabile, mutabile. *varius, mutabilis*.
Variamente. *varie, varietim*.
Variamento. *variatio onis*.
Variare, attiv. *vario, immuto*. neutr. *diſcrepo, vario*.
Variazione. *variatio, diſcrimen*.
Varietà, diverſità. *varietas*.
Vario, diverſo, differente. *varius, diverſus, diſſimilis, diſcrepans*.
Varo, corvo. *varus, curvus*.
Varole, ovver vajuolo, infermità. *puſtula, arum*.
Vaſaio. *figulus, i, fictor, oris*. di vaſaio. *figlinus, figularis*. arte, o bottega di vaſaio, *figulina, vel figlina, a*.
Vaſca, tina. *lacus*.
Vaſcello. *navis, is, navigium, ii*.
Vaſellame, quantità di vaſi. *vaſarium, ſupellex, vaſa, orum*.
Vaſellaro, vaſaio. *figulus*.
Vaſelletto. *vaſculum, i*. di terra cotta, *teſtula, a*.
Vaſetto, picciolo vaſo. *vaſculum, li*.
Vaſo. *vas, aſis, vaſum, i*. da portar il pranzo, *ariſtophorum, i*. da portar acqua, *hydria, a, aquiminarium, vas aquarium*. da portar vino, *anophorum, i, vas vinarium*. da portar aceto. *vas aceti*. da portar oglio, *guttus, vas olearium*. da bere, *potorium, ii, vas potorium, cyathus*. da mangiare. *vas eſcarium*. da levar le mani, *malluvium, ii, malluvia, a*. da lavar i piedi, *pelluvia, a*. da tener vino in freſca, *frigidarium, ii, naſiterna, a*. con che ſi adacqua il vino, *cirnea, vel birnea*. da meſcolar il vino con l'acqua, *miſtarius, ii*. da ſtuffa, *labrum, i*. da unguento, *vas unguentarium*. da tenervi medicine, *narthecium, ii*. da orinare, *matula, a*. da cacare, *ſcaphium, ii*. Da cucina, *vas coquinarium*. da mele, *vas mellarium*. da vendemmia, *qualus, corbis*. da viaggio, *vas viatorium*. vaſo, nel quale ſi riceve alcuna coſa, *excipulus, i*. con la maniza, *vas anſatum*. Con due maniche, *diota, a*. con tre, *naſiterna*. abboccato, o di bocca ſtretta, *vas oris anguſti, vel compreſſi*. con la bocca larga, e in fondo ſtretto, *futile, is*, fatto a guiſa di barchetta, *cymbium, ii*. di terra, *fictile, is, figlinum, i, teſta, a, teſtum, i, vas figlinum, fictile, terreum, vas Samium*. di terra da bere, *culullus, i*. di terra nuovo, *fictile novum*. di terra vecchio, *fictile vetus*. di rame, o di metallo, *vas areum, aneum*. d'alabaſtro, *alabaſter, tri, & alabaſtrum, i*. di legno, *vas ligneum*. di piombo, *vas plumbeum*. di vetro, *vas vitreum*. di vinco, *vas vimineum*. che getta a goccia a goccia, *guttus*. ſtagnato, *incoctilis, is*. intagliato. *vas calatum*. non intagliato, *vas purum*. di prezzo, *vas pretioſum*. vaſi di vetro, *vitria, orum*. Vaſi ſtagnati, *incoctilia, ium*. coprire il vaſo di corame, *vas pelliculare*.
Vaſſalleggio. *clientela*.

Vaſſallo,

Digitized by Google

Vaſſallo, ſuddito del Signore. *ſubditus, ſubiectus.*
Vaſſoio, ſtrumento da portar in capo che che ſia. *circulus, arculus, coſtecillus.*
Vaſtamento. *vaſte.*
Vaſtità. *vaſtitas.*
Vaſto. *vaſtus.*
Vaticinio. *vaticinium.*
Vaticinare. *vaticinor.*
Ubbidire. *obedio, pareo, morem gero.*
Ubbidiente, e obbediente. *obſequens, obediens, morigerus.*
Ubbidientemente. *obedienter, obſequenter, obtemperanter.*
Ubbidienza. *obedientia, æ, obtemperantia, æ.*
Ubbriachezza. *ebrietas.*
Ubbriaco. *ebrius.*
Ubbriacone. *gurges vinoſus.*
Ubertà, abbondanza, fertilità. *ubertas, fertilitas, copia.*
Ubertoſo, abbondante. *uber, fertilis.*
Uccellagione, l'eſercizio d'uccellare. *aucupium, pii, aucupatio, onis.* uccellagione, cioè il tempo di uccellare, *tempus aucupii.* coſa da uccellagione. *aucupatorius.*
Uccellare. *aucupor, aris, aucupio operam dare, aves captare.* uccellare, o beffare, *illudo, ludifico, ludificor, ludos facere.*
Uccellatoio, uccellare, uccellaja. *aucupium, locus aucupii, aucupationis.*
Uccellatore. *auceps, cupis.* da uccellatore. *aucupatorius.*
Uccellame, cioè gli uccelli. *aves, alites, volucres, genus volucrum.* per quantità d'uccelli morti, *aucupium.*
Uccelletto, uccellino. *avicula, æ.* Uccellettino, *avis minima.*
Uccelliera, luogo, dove ſi tengono gli uccelli. *aviarium, ii, ornithon, onis, carcer aviarius, carcer avium.*
Uccelliere, chi ha cura degli uccelli. *aviarius, ii.*
Uccello. *avis, is, volucris, is, ales, itis.* Griffagno, o di rapina, *avis rapax.* da pollaro, *aves cortales, vel cohortales.* da ingraſſare, *aves altiles, vel fartiles.* con piedi larghi, *aves palmipedes.* con i piedi feſſi, *aves fiſſipedes.* domeſtici, *aves cicures.* Salvatici, *aves feræ.* che volano alto. *aves præpetes.* che volano baſſo. *aves inferæ.*
Uccidere, ammazzare. *occido, is, interficio, interimo, perimo, conficio, neco, enecto, exanimo, morte afficere, mortem, vel necem afferre, vel inferre, morti, vel neci, vel lethu dare, vel dedere, lethum ferre, animam, vel ſpiritum, vel vitam adimere, auferre, eripere, vita, vel anima, vel luce privare, ſpoliare, expellere, cammani luce privare, lucis uſuram eripere, vitam alicui exhaurire, aliquem de medio tollere.*
Uccideſi, ammazzarſi. *ſibi mortem, vel necem, vel lethum conſciſcere, vitam ſibi exhaurire, ſe exanimare, ſibi vim inferre.*
Ucciditore. *interfector, oris, percuſſor, cis.*
Uccisione, ammazzamento. *occiſio, cædes.*
Ucciſo, e ucciſo. *cæſus, occiſus, necatus.*
Ucciſore del padre. *parricida, æ.*
Ucciſore del fratello. *fratricida, æ.*
Udienza, o audienza. *audientia, tiæ.*
Udire. *audio, is, auſculto.* udire attentamente, *attente audire.* udire con diſpiacere, *graviter audire.*
Udito, uno de' cinque ſenſi. *auditus, us, ſenſus audiendi, ſenſus aurium, vis audiendi.*
Udito, partic. *auditus, a, um.*
Uditore. *auditor, auſcultator.*
Uditorio, luogo di udienza. *auditorium, rii.*
Vecchia. *anus, us, vetula, læ.*
Vecchiaja, vecchiezza. *ſenecta, ſenectus, ſenium.*
Vecchierella, diminut. di vecchia. *anicula.*
Vecchierello, vecchiotto. *vetulus.*
Vecchio, che è in età ſenile. *ſenex, is, grandævus, ætate plenus, ætate confectus, vir ætatis ultimæ.* molto vecchio, *perſenex.* mezzo vecchio, *ſemiſenex.* di ſeſſanta anni, *ſexagenarius, annos natus ſexaginta.* che non arrivà, o che paſſa ſeſſante anni, *minor, vel major ſexagenario.* decrepito, *ſenex decrepitus, ſenex ætate decrepita, ſenex ætate exacta, ſenex ætate confectus, homo ſenectute confectus, homo ſumma, vel ultima ſenectutis.* che tiene un piè nella foſſa, *ſenex capularis.* vecchio avanti tempo, *ſenex præmaturus.* rimbambito, *ſenex repuereſcens, ad pueros regrediens.* difficile da contentare, *ſenex difficilis.* di molti anni, *ſenex annoſus, ſenex longævus, vel grandævus, ſenex ætate longæva, vel grandæva.* matto, *ſenex delirus, vel delirans.* vecchio d'ingegno, *ſenex ingenio.* divenir vecchio, *ſeneſco, is, veteraſco, is, ſenem fieri, ſenectutem adipiſci, ad ſenectutem venire.* eſſer vecchio, *ſeneo, es, ſenem eſſe.* eſſer vecchio decrepito, *ætate decrepita eſſe, ſenectute ſumma, vel ultima eſſe.* da vecchio, aggett. *ſenilis, & le, ſenectus, a, um.* da vecchio, avv. *more, vel ritu ſenili, in morem, vel modum ſenilem, more, vel ritu, vel modo ſenis, vel ſenum.* più vecchio, *ſenior, natu major, ætate grandior.*
Vecchio, aggett. di più tempo avanti. *vetus, eris, vetuſtus, a, um, veteranus, ſenectus, a, um, ſenilis, & le, priſcus, antiquus.* alquanto vecchio, *antiquior.* molto vecchio. *pervetus, pervetuſtus.*
Vecchio marino, peſce. *vitulus marinus, phoca.*
Vecchiotto, vecchio proſpero. *viridis ſenex.*
Vecchiume, coſe vecchie, e mal' in ordine, *ſcruta, orum.*
Vecchiuccio. *vetulus.*
Veccia, ſorta di biada. *vicia, æ.*
Vecciato. meſcolato con veccia. *vicia permixtus.*
Vece, in vece, in cambio, in luogo. *pro vice.* Vece Conſole. *Proconſul.*
Vedere, *video, cerno, aſpicio, oculis percipere, accipere, haurire.* fingere di non vedere, *conniveo, es.* andar a vedere, *viſo, is, inviſo, is.* veder bene, veder ogni coſa. *pervidere, perſpicio.* veder beniſſimo, *clariſſime cernere.* veder poco, *caecutio, is.* in mezzo al bujo, cioè in qualche oſcurità. *cernere per caliginem.* veder con buona cera, *bono vultu, æquis oculis aſpicere, vel intueri.* di mala cera, con mal'occhio, *non libenter aliquem videre.* vedere molto, o vedere una coſa da lontano, *rem aliquam proſpicere.* con gli occhi proprj, *ſuis oculis videre.* non voler vedere, nè udire alcuno, *cujuſpiam viſum, vocemque fugere.* vedere qua, e là, *deſpicio, is,* bello a vederſi, *pulcher viſu.* molto bello a vederſi, *ad aſpectum præclarus.* farſi vedere, *ſacere ſui copiam.*
Vedere, nome. *viſus, aſpectus, obtutus.*
Vedette, o velette, luogo di ſentinelle. *ſpecula, æ.*
Veditore. *ſpectator.*
Vedova, priva del marito. *Vidua.*
Vedovaggio, o Vedovanza. *Viduitas, atis.*
Vedovare. *colere viduitatem, egere, vel degere in viduitate.* per privare. *viduare, privare.*
Vedovile. *Viduus, a, um.*
Vedovo, a chi è morta la moglie. *Viduus.*
Veduta. *Viſus.* veduta, luogo alto da vedere lontano, *proſpectus, us.* veduta da luogo alto, *ſpecula, æ.* ſtare in veduta, *eſſe in ſpeculis.*
Veemente, *vehemens.* veementemente, *vehementer.*
Veemenza. *Vehementia.*
Vegetare, il vivere delle piante. *Vegeto, provenio.* vegetare, attiv. *Vegeto, as, vegetum facere.*
Vegetabile. *Vegetabilia, vim habens vegetandi.* vegetazione. *Vegetatio, vegetamen.*
Veggente. *Videns.* a occhi veggenti. *coram.*
Vegghia, o veglia. *Vigilia, æ.* Vegghia lunga. *pervigilatio.* Vegghie di tutta la notte, *pervigilationes nocturnæ.*
Vegghiare, a vegliare. *Vigilo, as, excubo, as.* molto, *pervigilo.* tutta la notte, *integram noctem vigilare.* un gran pezzo di notte, *ad multam noctem vigilare.* fin a giorno, *uſque ad lucem vigilare.* tant'ora, ſino al dì, *pervigilo, as.* far vegliare, o cagionar vigilie. *Vigiliam præſtare, inducere.*
Veglie, o guardie di notte. *excubiæ, arum.* far le veglie, *excubo, as, agere excubias.*
Veglio, vecchio. *ſenex.*
Vegnente. *futurus, proximus.*
Vela, tenda della nave. *Velum, linteum, i, carbaſus, i.* vela maggiore, *acation, ii.* vela minore, trinchetto, *dolo, onis.* vele di mezzo, *epidromum, i.* far vela, e navigare. *Velifico, velificor, vela dare, facere, pandere, ſolvere, ventis permittere.* andare a vele, *velis navigare.* che ſoſtiene la vela, *velifer, ra, rum.* che va a vela, *velivoles, velivolans.* che ſi fa con vele, *velificus.* di vele, *velaris.*
Velame, coſa, che cuopre. *velamen, velamentum.*
Velare, coprire. *velo, vela obtendere, prætendere, velum obtendere, prætendere.* il velare, *obductio, onis.*
Velato. *velatus.* bene, o affatto, *convelatus.* inſieme, *convelatus.*
Velenare. *veneno, as, veneno inficio.*
Velenato. *venenatus, veneno infectus.*
Veleno, toſſico. *venenum, i, virus.*
Veleno, rabbia, ſtizza. *rabies, indignatio, furor.*
Velenoſamente, con rabbia. *iracunde.*
Velenoſità, ira rabbioſa. *rabies.*
Velenoſo. *venenoſus, virulentus.* per rabbioſo, *ira furens, iracundus.* per mordace, *mordax.*
Veletta, vedette. *ſpecula.*
Veletta. *velum parvum.* da donna, *flammeum, i.*
Velettaio, chi fa, e vende veletti. *flammearius, ii.*
Velleità. *inanis voluntas.*
Vello, lana, o pelo lungo degli animali. *vellus, eris, villus, i.* pieno di velli, *villoſus.*
Velluto, drappo di ſeta. *ſericum villoſum.* tutto di ſeta, *holoſericum villoſum.* alto, *holoſericum villoſum ſetoſum.* col pelo da una, e l'altra parte, *ſericum amphimallum.* tetto, *holoſericum hirſutum.*
Velo, coſa, che cuopre. *velum, i, velamen, velamentum.* Velo pel capo delle donne, *velum, i.* del petto, *mamillare, is.* levar il velo, *develo, as.* di velo, *velaris, & re.*
Veloce. *velox, celer, citus, rapidus.* molto veloce, *pervelox.* più veloce, *ocyor, & or.*
Velocemente. *velociter, celeriter, cito, raptim.*
Velocità. *velocitas, celeritas, celeritudo.*
Veltro, cane velociſſimo. *canis venaticus.*
Vemente, veemente. *vehemens.*
Vena, biada. *avena, æ.* Di vena, *avenaceus.* pertinente a vena, *avenarius.*
Vena, ricettacolo del ſangue. *vena, æ.* vena gonfia, *varix, icis.* vena d'acqua, *vena fontis, ſcaturigo, inis, ſubterranei aquarum meatus.* Vena di metalli, *vena metallica.* vena di dire, *ſtylus dicendi.* vena oratoria, *ſonitus oratorius, vis dicendi, copia dicendi.*
Venale, da venderſi. *Venalis, vendibilis.*
Venchi, ſtroppe. *vimen, inis.* da viti, *vitilia, um.* di venchi, *vimineus.*
Vendemmia, il vendemmiare. *Vindemia, æ.* Vendemmietta, *vindemiola.* Vendemmiare, *vindemio, as, vindemiam facere.* Vendemmiatore, *vindemiator, vindemitor, legulus.*
Vendere, dare ad altri una coſa per prezzo. *Vendo, is, venum dare, venundo, as, venditionem facere, vendito, as, diſtraho, is, are, vel pretio mutare, permutare, diſtrahere.* ſpeſſo, *vendito, as.* a queſto, o a quello, o a diverſi, *divendo, is.* al mercato, o alle fiere, *nundinor, aris.* all'oſteria, *cauponor, aris.* all'incanto, *auctionor, aris, auctionem facere, auctione conſtituta vendere, ſubjicere res voci præconis, vendere ſub haſta.* vender caro, *care, vel caro vendere, magno, vel magno pretio vendere, grandi pecunia vendere.* molto caro, *permagno vendere.* più caro, *carius vendere, pluribus vendere, majore pretio vendere.* la metà più caro, *dimidio carius vendere.* cariſſimo, *plurimo vendere.* a buon mercato. *vili vendere, parvo, vel parvo pretio vendere.* a miglior mercato, *vilius vendere, minoris, pretio viliore, vel minore.* a buoniſſimo mercato, *viliſſime vendere, minimo, vel minimo pretio, paululo.* all'ingroſſo, *vendere ad plenum, in plenum, ſimul vendere.* a minuto, *vendere per partes, partibus, minutatim, minutim, minute, paulatim.* a contanti, *vendere numerato, pecunia numerata, pretio numerato, pecunia præſenti.* a prezzo duplicato, *duplicato vendere.* a credenza, *fide vendere, fide interpoſita, fidei interpoſitu, interjectuque, per fidem, per fidem interpoſitam, cæca die vendere.* a peſo, e miſura, *pondere, menſura vendere.* eſporre a vendere, *venale ponere.* dare a vendere, *dare venum.* tener a vendere, *habere venale.* eſſer venduto, *vendor, eris, veneo, is.* da vendere, *venalis, & le.* porre titolo alla caſa, che ſi vende, *ædes proſcribere.*
Vendereccio, venale. *venalis.* per mercenario. *mercenarius.*
Vendetta. *ultio, vindicta, vindicatio.* per vendetta, *ulciſcendi, vel ultionis cauſa.*
Vendibile, che ſi può vendere. *vendibilis.* che non ſi può vendere, *invendibilis.*
Vendicare, o vendicarſi. *ulciſcor, eris.* vendicarſi dell'ingiurie, *ulciſci injurias.* d'alcuno, *pœnas ab aliquo petere.* far la vendetta per alcuno, *aliquem ulciſci.* coſa da vendicarſene, *ulciſcendus.*
Vendicatore. *ultor, oris.* vendicatrice, *ultrix, icis.*
Vendicativo, *injuriarum ultor, vindictæ cupidus.*
Vendita. *venditio, onis.* all'incanto. *licitatio, auctio.* al mercato, *nundinatio.*
Venditore. *venditor, oris.* di belletto, *pigmentarius, ii.* di veleno, *venenarius.* di coſe da mangiare, *macellarius, cupedinarius.* di companatico, *macellarius.* di oglio, *olearius,* di peſce, *piſcarius, cetarius.* di vino a minuto. *tabernarius, caupo.*
Venduto. *venditus, venum datus.* non venduto, *invenditus.*
Veneficio, incanteſimo. *veneficium, incantamentum.*
Venerabile, o venerando, degno d'onore. *Venerabilis, venerandus, dignus veneratione, vel obſervantia.* venerare. *veneror, aris.* venerazione, *veneratio, obſervantia.* venerato, *cultus.* venerabilmente, *honorifice, honorate, honorificentiſſime.*
Veneratore. *obſervator, cultor.*
Veneratrice. *cultrix.*
Venerdì, il ſeſto giorno della ſettimana. *dies Veneris.*
Venere, Dea degli amori. *Venus, eris.* feſte di Venere, *aphrodiſia, orum.*
Venereo, *venereus, libidinoſus.*
Venette. *Venula, æ.* Gonfia, *varicula, æ.*
Venezia, *Venetiæ, arum.*
Venire, andar verſo il luogo, dove altri ſi trova. *venio, is.* Spesſo, *ventito, as.* ad accordo, *ad pactionem venire.* volando, *advolo, as.* in ajuto, *cuipiam auxilio venire, venire ſuppetias alicui.* dopo, *poſtvenio, is.* innanzi, o prima, *ante venire, prævenio.* alle mani, o a battaglia, *ad pugnam, vel ad arma venire, manus conſerere.* in conteſa, *in certamen venire.* a fine, *ad finem venire.* di lontano, *peregre advenire.* venir biſogno, *uſu venire.* a buon mercato, *vilius vendi.* a concordia, *pacem, vel concordiam inire.* alla pace, *pacem facere.* in luce, *appareo, es, in lucem prodire.* venir fuora con impeto, *erumpo, is.* all'incontro, *obviam venire, prodire.* a mente, *in mentem venire.* ad abboccarſi, *venire in congreſſum.* venir dietro, *ſuccedo, is.* venir al fatto, *in actum irrumpere.* venir meno, *deficio, is.* all'improvviſo, *ſupervenio.* venir al ſuo, *ad ſuum pervenire.* venir ſopra il fatto, *in rem præſentem venire.* Venir il tempo, *tempus advenit, dies cedit.* non è venuto ancora il tempo, *nondum reſſit dies.* venir in luogo d'altri, *ſuccedere alicui.* venir ad alcuno, *accedere ad aliquem.* venir in queſta fantaſia, *hanc in opinionem deſcendere.* Venire celatamente, all'improvviſo, *obrepo, is.* venire di fuori alla Città, *extra in urbem commeare.* venire per tempo, *venire in tempore.* venire tardo, *ſero venire.* venire in fretta, *properanter venire.* venire ſubito dopo pranzo, *mox a prandio præſto eſſe.* venire i punti de' dadi, *cadere ponſta.* Venire quanto più preſto ſi può, *venire ocyſſime.* venir a noja, *moleſtum eſſe.* venire dietro ad alcuno, *ſequi aliquem.* venir in conſiderazione di qualche coſa, *incidere in rei alicujus conſiderationem.*
Venoſo, pien di vene. *Venoſus.*
Ventaglio, ventolo, para moſche. *flabellum, i.* di penne di pavone, *flabellum pavoninum.*
Ventare. *flo, as, ſpiro, as.* attiv. *concitare ventum.*
Venteggiare. *leniter, leviter, molliter, placide flare, vel ſpirare.*
Venteſimare, d'ogni venti torre uno. *viceſimum quemque legere.*
Venteſimo. *Vigeſimus, viceſimus.* nel venteſimo luogo, *viceſimo.* venteſimo primo, *primus & vigeſimus.* venteſimo ottavo, *duodetriceſimus.* venteſimo nono, *undetriceſimus.*
Venti, nom. *viginti.* vent'uno, *unus & viginti.* venti volte, *vicies.* ventidue volte, *bis, & vicies.* a venti, a venti, *viceni, æ, a.* venti mille, *viginti millia.* venti milioni, *ducenties centena millia.* ventina, *viceni, numerus, viginti.*
Venticello. *Ventulus, lenis aura.*
Ventilare, ſventolare. *Ventilo, as.*
Ventilare, cioè conſultare. *perpendo.*
Ventilamento, ventilature, ventilazione. *ventilatio.* Per metaf. *examen, conſideratio.*
Vento. *ventus, i, ſpiritus, us.* contrario, *ventus adverſus, reflans, venti vis adverſa.* proſpero, o favorevole, *ventus ſecundus.* gagliardo, *ventus vehemens,* molto fiero, *ventus ſæviſſimus,* piacevole, *aura, æ.* con pioggia, *ventus procelloſus.* vento turbine, che in ſe ſi raggira, *turbo, inis.* turbine ardente, e infocato, *præſter, ris.* che tira a ſe le nuvole, *cæcias, æ.* che naſce da terra, e ſoffia in mare, *ventus apogæus.* che nato da terra ritorna da mare in terra, *ventus tropæus.* nuvoloſo, *ventus nubilus.* che raſſerena il Cielo, *ventus ſerenus.* da terra, *ventus altanus.* venti oltremontani, che ſoffiano due giorni dopo la naſcita della canicola, *Eteſiæ, arum.* tramontani, che ſoffiano ſul principio della Primavera, *Ornithiæ, arum.* fa vento, *ventus perflat.* il vento è ceſſato, *poſitus ventus.* col vento in poppa, *flatu ſecundiſſimo.*

I Venti ſono trentadue.

Levante, *Subſolanus, apeliotes, æ*. Levante verſo Scirocco, *Subſolanus Vulturnus*. Scirocco Levante, *Vulturnus, vel Eurus*. Scirocco verſo Levante, *Vulturno Euronotus*. Scirocco, *Euronotus*. Scirocco verſo Oſtro, *Euronoto Phœnix*. Oſtro Sirocco. *Phœnix*. Oſtro verſo Scirocco, *Phœnix Auſter*. Oſtro, *Auſter, vel Notus*. Oſtro verſo Garbino, *Auſtro Libanotus*. Oſtro Garbino, *Libonotus*. Garbin verſo Oſtro, *Libonoto Zephyrus*, Garbino, *Noto Zephyrus*. Garbino verſo Ponante. *Noto Zephyro Africus*. Ponante Garbino. *Africus*. Ponente verſo Garbino, *Africo Zephyrus*. Ponente, *Zephyrus, vel Favonius*. Ponente verſo Maeſtro, *Zephyro Corus*. Ponente Maeſtro, *Corus, vel Argeſtes*. Maeſtro verſo Ponente, *Coro Thracio Zephyrus*. Maeſtro, *Thracio Zephyrus*. Maeſtro verſo Tramontana, *Thracio Zephyro Circius*. Maeſtro Tramontana, *Circius*. Tramontana verſo Maeſtro, *Circio Septentrio*. Tramontana, *Septentrio*. Tramontana verſo Greco, *Septentrio Aquilo*. Greco Tramontana, *Aquilo*. Greco verſo Tramontana, *Aquilo Meſes*. Greco, *Meſes*. Greco, verſo Levante, *Meſa Cæcias*. Greco Levante, *Cæcias*. Levante verſo Greco, *Cæcia Subſolanus*. Molti però di queſti vocaboli non ſono Latini, perche i Latini non conobbero più di dodici Venti; come ſi vede in queſto medeſimo Dizionario ſotto la voce *Ventus*.

Ventolo, ventaglio. *flabellum*.
Ventolare. *ventilo*.
Ventoſità, *inflatio, ſpiritus, ventoſitas*. Ventoſo, pieno di vento. *ventoſus, a, um*.
Ventoſa, cornetto, il quale uſano i chirurgi per trarre ſangue. *cucurbitula, æ*.
Ventre. *uterus, i, venter, tris*. Dolor di ventre, *tormina, num*. Ventricello, *ventriculus, li*. Ventroſo, che ha gran ventre. *ventricoſus*.
Ventura, ſorte, fortuna. *eventus, us*. Mettere alla ventura, *in aleam dare, in diſcrimen dare, adducere, afferre*. Venturarſi, *ſe ſe in diſcrimen offerre*.
Venturiere. *miles voluntarius*.
Venuſtà. *venuſtas*.
Venuſto. *venuſtus*.
Venuta, arrivo. *adventus, acceſſus*.
Venuzza. *venula*.
Verace, pieno di verità. *verus, verax*.
Veracemente, veramente. *vere, vero*.
Veracità, verità. *veritas, atis*.
Verbale. *verbalis*.
Verbena, erba. *verbena, æ*.
Verbigrazia. *verbi gratia, verbi cauſa, exempli cauſa, exempli gratia*.
Verbo, parte dell'orazione. *verbum, i*.
Verde. *viridis, virens, viridans*. Verde ſcuro, *cæruleus, a nigro virens*. Verde chiaro, *ſubviridis*.
Verdeggiare. *vireo, vireſco*.
Verdeporro, ſorta di colore. *porraceus*.
Verderame. *ærugo, inis*.
Verderognolo, che ha del verde, *ſubviridis*.
Verdetto. *ſubviridis, & de*.
Verdezza, o verdore. *viriditas, viror*.
Verdura. *frondes virentes*. Verdure, quantità di piante, e erbe verdi, *viretum, i*.
Verga, bacchetta. *virga, æ*. Radla. *ſtreperum, i*. Verghetta, *virgula, æ*. Luogo piantato di verghe, *virgetum, i*.
Vergare. *virgis, virgulis, faſciolis variare, diſtinguere, diſcriminare*. Vergar carta, *ſcribere*.
Vergine, *virgo, inis*. Di vergine, *virginalis, virgineus*.
Verginella. *virguncula*.
Virginità. *virginitas, atis*.
Vergogna. *verecundia, pudor, oris*. E' vergogna, *pudendum eſt, pudor eſt, pudori eſt*. Vergogna, o infamia, *ignominia, dedecus, probrum, infamia*. Vergogne, *virilia, muliebria, pudenda, veretra, genitalia*.
Vergognarſi. *pudet, ebat, vereor, veris*. Mi vergogno pregarti. *impedior verecundia, ut te rogem*.
Vergognoſamente. *verecunde, pudenter, turpiter*. Vergognoſo. *pudens, verecundus*.
Veridico. *veridicus, verus*.
Verificare. *comprobo, confirmo, verum facere*. Verificarſi. *comprobor*.
Veriſimile, *veriſimilis, ſimilis veri, vero proximus, credibilis, conſentaneus rationi, cum ratione conſentiens, non alienus a vero*. Veriſimilitudine. *ſimilitudo veri, probabilitas*. Veriſimilmente. *veriſimiliter, probabiliter*.
Verità. *veritas, verum*. Dir la verità. *verum dicere, vel loqui*. Dire con ogni verità. *veriſſime dicere*.
Veritiere. *verax, verus*.
Verme, o vermo. *vermis, is*. Che rode le viti. *volvox, ocis*. Il grano. *curculio, vel gurgulio, onis*. Il legno. *coſſus, i, teredo, inis*. I libri, e i veſtimenti. *blatta, æ, tinea, æ*. Nella lingua de' cani. *lytta, æ*. Degl'inteſtini. *lumbricus*. Della terra. *lumbricus, i, coluber cæca*. Mal di vermi. *verminatio*. Far vermi. *vermiculor, aris*. Verminoſo, pieno di vermi. *verminoſus*. Vermicello. *vermiculus*. Vermicelli di paſta. *vermiculi eſculenti*.
Vermiglio, roſſo acceſo. *ruber, bra, brum*.
Vermigliuzzo. *rubicundulus*.
Vernare, e invernare. *hyemo, as, hyberno, as*.
Vernata, verno. *hyems, hyemis tempus, frigus*.
Vernice. *ſandaracha, æ*. Dar la vernice. *ſandaracham inducere*. Verniciato. *ſandaracha oblitus*.
Verno, o inverno. *hyems, emis*.
Vero, per la verità. *verius*. Vero agg. *verus, a, um*. Dir il vero. *verum fateri*. A dir il vero. *ut vere dicam, loquar, ut verum fatear*. Non è vero. *vero, a vero, a veritate abhorret, procul vero eſt*.
Verone, poggiuolo. *mænianum*.
Verro, porco maſchio. *verres, ris*. Di verro. *verrinus, a, um*.
Verrocchio, o perchetto, o inſtromento per tirar peſi. *ſucula, æ*.

Verſaglio, e berſaglio. *ſcopus, pi*.
Verſare, ſpandere. *effundo, ſpargo*. Verſare, praticare. *verſor, aris*.
Verſiera, orco. *larva, lemur*.
Verſificare, far verſi, verſeggiare. *facere verſus, fundere verſus, condere poemata, verſum pangere*. All'improvviſo. *verſus facere ex tempore*.
Verſo, nome. *carmen, inis, verſus, us*. Di ſei piedi. *carmen hexametrum, verſus hexameter*. Di cinque. *carmen pentametrum, verſus pentameter*. Eroico. *carmen heroicum*. Lirico. *carmen Lyricum, oda, es*. Saffico. *carmen Sapphicum*. Interpoſto. *verſus intercalaris*. Mozzo. *verſus mutilus*. Sdrucciolo. *verſus lubricus*. Verſi molto buoni, o ben fatti. *verſus expoliti, vel teretes*. Mal fatti. *verſus confragoſi, male tornati, vel cæſonati*. Infamatorj. *carmen famoſum*. Verſetto, *verſiculus, i*.
Verſo, propoſizione. *adverſum, adverſus, in, erga, verſus*. Verſo noi. *erga nos, vel nos verſus*. Verſo altrove. *aliorſum*. Verſo dentro. *introrſum*. Verſo dove. *quorſum*. Verſo man dritta, o ſiniſtra. *dextrorſum, ſiniſtrorſum, lævorſum*. Verſo la ſera. *ſub veſperum, ſub crepuſculum*. Verſo il far del giorno. *prima luce*. Verſo Ponente. *Occidentem verſus*. Verſo l'una, e l'altra parte. *utroque verſum*.
Vertebra, nodo. *vertebra*.
Vertecchio del fuſo. *verticillus, i*.
Verticale. *qui eſt ſupra verticem*.
Vertice, cima. *vertex*.
Vertigine, capogiro. *Vertigo, inis*.
Veruno, o qualch'uno. *aliquis*. Veruno, neſſuno. *nemo, nullus*.
Verza, cavolo. *braſſica*.
Veſcovo. *Epiſcopus, Antiſtes, ſtitis*. Di Veſcovo. *Epiſcopalis*. Veſcovato. *Epiſcopatus, us*.
Veſcica. *Veſica, æ*. Veſcichetta. *Veſicula*.
Veſpe, animale. *Veſpa, æ*. Veſpone. *fucus, i*.
Veſpajo. *Veſparum nidus*.
Veſpro. *Veſper, veſpera*.
Veſſare, travagliare. *Vexare, moleſtum eſſe*.
Veſſazione. *Vexatio, moleſtia*.
Veſſillo. *vexillum, ſignum*.
Veſta. *veſtis, is, veſtitus, us, veſtimentum, i, amictus, us, indumentum, i*. Da uomo. *Veſtis virilis, toga, vel tunica virilis*. Da donna. *palla, æ, ſtola muliebris, tunica muliebris*. Di ſeta. *Veſtis ſerica*. Tutta di ſeta. *Veſtis holoſerica*. Di lino. *Veſtis linea, vel lintea*. Di canevaccio. *Veſtis cannabina*. Di lana. *Veſtis lanea*. Di pelle. *Veſtis pellicea*. Di velluto. *Veſtis holoſerica villoſa*. Di ciambellotto. *Veſtis undulata*. Di ſcarlatto. *Veſtis coccinea*. Di broccato. *Veſtis auro intexta*. Cremeſina. *Veſtis purpurea*. Di ſeta di Cipro *Veſtis ſubſerica*. Di Damaſco. *Veſtis Damaſcena, vel ſtragulata*. Ricamata. *Veſtis Phrygia, vel acu picta*. Bombacina. *Veſtis goſſypina*. Taffettà. *veſtis bombycina*. Di color cangiante. *Veſtis verſicolor*. Di bruno, lutto, ſcorruccio. *Veſtis lugubris, toga pulla*. Foderata. *Veſtis ſubſuta*. Peloſa. *Veſtis villoſa*. Lunga. *toga, æ, veſtis longa*. Con maniche. *tunica manicata*. Senza maniche. *colobium, ii*. Corta. *Veſtis brevis*. Di riſpetto. *Veſtis pretioſa*. Da ſtrapazzo. *Veſtis vilis*. Rifatta. *Veſtis interpolis, interpolata, vel interpola*. Rivoltata. *Veſtis inverſa*. Di ſopra. *Veſtis exterior, amictus*. Di ſotto. *interior, ſubucula, tunica*. Con le maniche lunghe. *Veſtis chiridota*. Da Re. *trabea, æ, toga palmata*. Da Senatore. *tunica laticlavia, Veſtis Senatoria*. Faldoſa, larga. *Veſtis laciniata*. Liſtata di porpora. *toga prætexta*. Per caſa. *veſtis domeſtica*. Da tavola. *Veſtis convivalis*. Che ſi porta fuori di caſa. *Veſtimentum forenſe*. Per viaggio. *Veſtis viatoria*. Logora, e ſpelata. *Veſtis trita*. Stracciata. *Veſtis lacera*. Diſuſata. *Veſtis obſoleta*. Orli della veſte. *laciniæ, arum*. Frangia della veſta. *ſegmenta, orum*. Piega della veſte. *ruga, æ*.
Veſtibolo, cioè l'entrata della caſa. *Veſtibulum, li*.
Veſticciuola. *Veſticula*.
Veſtigio, orma, pedata. *Veſtigium, ii*.
Veſtimento. *Veſtis, indumentum*.
Veſtire. *Veſtio, is, induo, amicio*. Intorno. *circumveſtio*. Veſtire, cioè veſtirſi. *induere veſtem, vel induere ſe veſte*. Veſtir da duolo. *veſtem mutare, pullatum, atratum eſſe*. lungo. *longa, vel talari Veſte uti*.
Veſtito. *indutus, veſtitus, amictus*. Alla Franceſe. *indutus ornatu Gallico, more Gallico, Gallorum more*. Di bianco. *albatus*. Di nero. *pullatus o atratus*. Di grigio. *leucophæatus*. Di ſeta. *ſericatus*. Di lino. *linteatus*. Di pelle. *pellitus*. Di ſcorruccio. *ſordidatus*. Poveramente. *pannoſus, pannis obſitus*. Nobilmente. *laute veſtitus*.
Veterano. *Veteranus*.
Vetrajo, arteſice di vetri. *Vitriarius, aut vitrarius*.
Vetriata. *feneſtra vitrea, ſpecularia, ium*.
Vetrice, ſorta di piante. *Vitex, icis*.
Vetriciato, luogo piano di vetrici. *locus viticibus conſitus*.
Vetriuola, ſorta d'erba. *parietaria*.
Vetriuolo. *chalchantum, i, atramentum ſutorium*.
Vetro. *Vitrum, i*. Di vetro. *Vitreus*. Bottega, arte circa il vetro. *officina, & ars vitraria*.
Vetta, cima. *Vertex*. Per ramicello. *ramuſculus*.
Vetticciuola, o vetticella, picciola vetta. *ſummitas*.
Vettone, pollone. *ſurculus*.
Vettovaglia. *annona, æ, cibaria, orum, victus, us, penum, i, penus, i, penus, us, res cibaria*. Di eſercito. *commeatus, us*. Di viaggio. *Viaticum, i*.
Vettovagliare, provvedere di vettovaglie. *commeatum comparare*.
Vettovagliato. *commeatu, aut annona inſtructus*.
Vettura. *Vectio, vectura*. Pagar la vettura. *pro vectura ſolvere*. Dar a vettura. *loco, as*. Pigliar a vettura. *conduco, is*.
Vetturale, *mulio, agaſo, cliſarius*.
Vetturino. *miſarius*.
Vezzeggiare. *blandior, iris*.

Vezzi, carezze. *blanditiæ, arum*. Vezzoſo. *blandus, delicatus, mollis*. Vezzoſamente. *blande, delicate, molliter, comiter*.
Vezzoſetto. *blandulus*.
Vezzo, ornamento del collo. *monile*. Per uſo. *mos*.
Ufficiale. *Officialis*.
Ufficio. *Officium*. Eſſere l'ufficio d'alcuno. *eſſe hoc alicujus munus, hoc ab aliquo expectari, exigi, requiri, hoc ad aliquem pertinere, ſpectare, attinere*.
Ufficioſo, che fa volentieri ſervigio. *officioſus*.
Uggia, ombra. *umbra*.
Ugnere. *ungere*.
Uguaglianza. *æqualitas, æquatio*.
Uguagliar. *æquo, as, adæquo, as*.
Uguale. *æqualis, æquus, æquabilis, compar, ris*.
Ugualità. V. uguaglianza.
Ugualmente, parimente. *æque, pariter, æqualiter*.
Vi, in luogo di voi. *Vos, veſtrum, vobis*.
Vi, per quivi. *illic*.
Via. *via*. Andar via. *ſecedo, is*. Via Lattea. *orbis lacteus, circulus lacteus, via lactea, Cœli pars candida*.
Via, cioè orsù, *eja, age*. Via, o vie, cioè molto, s'accompagnano con li comparativi. *multo*.
Via, modo. *ratio*.
Viaggiare. *iter facio*.
Viaggio, cammino. *iter, itineris*. Inſattibile. *iter inexplicabile*. Per mare. *iter maritimum*. Per terra. *iter terreſtre*. Fuor di ſtrada. *iter avium, devium*. Ordinario. *iter tritum, ſolemne*. Pericoloſo. *iter infeſtum, periculoſum, non tutum*. Dilettevole. *iter feſtivum*. Sicuro. *iter tutum*. Lungo. *iter longum*. Lunghetto. *iter longulum*. Corto. *iter breve*. A piedi. *iter pedeſtre*. A cavallo. *Iter equeſtre*. Fangoſo. *Iter lutulentum*. Pien di polvere. *Iter pulverulentum*. Pien di caldo. *iter æſtuoſum*. Cominciato. *Iter ceptum*. Mezzo. *Iter medium*. Finito. *Iter confectum*. Di un giorno. *Iter diei*. Metterſi in viaggio. *committere ſe viæ, dare ſe in viam*. Far viaggio. *Iter agere, facere, conficere, habere*. Eſſer in viaggio. *In itinere eſſe, in via eſſe*. A cavallo. *equo iter agere*. A piedi. *pedibus iter conficere*. In carrozza, carro. *ſeu vehiculo iter facere*. Far lungo viaggio. *longam viam conficere*. Far un viaggio d'alcune miglia preſtiſſimamente. *paſſuum aliquot millia pervolare*. Dar ad uno il buon viaggio. *alicui felicitatem itineris augurari, iter cuipiam inoffenſum precari*. Cominciare, a finir il viaggio a piedi. *pedibus iter ingredi, & exequi*.
Viale da giardino. *xyſtus*.
Viandante. *Viator, oris*. A cavallo. *Viator eques, vel equeſter*. A piedi. *Viator pedes, vel pedeſter*.
Viatico. *Viaticum, i*.
Vicaria, o vicariato. *Vices, munus vicarii, legatio*.
Vicario, chi ſta in luogo d'altri. *Vicarius, legatus*. Eſſer vicario. *alicujus vicem ſubibere, repræſentare, præbere, efficere, implere*. Vicario del Papa. *qui Pontificis munus ſuſtinet, Pontificis obit partes, Pontificis perſonam gerit*.
Vice Conſole. *Proconſul, pro Conſule*. Vice Re. *Regis vices implens, gerens*.
Vicenda, viciſſitudine. *Viciſſitudo, vices*.
Vicenda, contraccambio. *hoſtimentum, i*. A vicende, vicendevolmente. *Invicem, viciſſim, mutuo*.
Vicendevole. *mutuus*.
Vicereggente. *legatus, vicarius*.
Vicinanza. *Propinquitas, proximitas, vicinitas*. Vicinato. *Vicinia, æ, vicinitas, atis*.
Vicino, agg. *propinquus, proximus, vicinus, finitimus, conterminus*.
Vicino, prep. e avv. *apud, ad, juxta, prope*. Più vicino. *propius*. Da vicino. *cominus*. Eſſer, o ſtar vicino. *in propinquo eſſe*. Vicino a Roma. *ad Romam*.
Viciſſitudine, vicende, V.
Vicolo, ſtrade ſtretta di Città, o ſimile. *Vicus, i, angiportum, i*. A vicolo per vicolo. *vicatim*.
Vie più maggiormente. *magis, magiſque*. Vie meno. *minus, minuſque*.
Vietare, proibire. *veto, as, prohibeo, interdico*. Vietare il paſſo ad alcuno. *prohibere aliquem aditu, intercludere alicui aditum*.
Vietato. *Interdictus, vetitus*.
Vietta, via picciola. *callis, is, ſemita, æ*.
Via via, o Via via, comportabilmente. *ſatis*.
Vigeſimo, venteſimo. *Viceſimus, vigeſimus*.
Venteſimo primo. *primus & viceſimus*. Vigeſimo ſecondo. *alter & viceſimus*.
Vigilante. *Vigil, vigilans, inſomnis*.
Vigilantemente. *Vigilanter*.
Vigilanza. *Vigilantia, æ*.
Vigilare, e vegghiare. *Vigilo, as, pervigilo*.
Vigilia. *Vigilia, æ*.
Vigliaccheria, poltroneria. *ignavia*. Vigliaccamente. *ignave*.
Vigliacco. *Ignavus*.
Viglietto. *codicillus, epiſtolium, ii, litteræ, arum*.
Vigna. *Vinea, æ, vinetum, i*. Di poche viti. *vinea exilis*. Di più ſorte di viti. *vinea conſeminea, conſeminalis, barbarica*. Piantar, o far la vigna. *Vineam inſtituere, conſtituere, ordinare, ponere, renovare, novella, as, novelletum ſerere*.
Vignaiolo, vignajo, *Vinitor*.
Vigore, poſſanza, gagliardia. *Vigor, vis*. Vigoreggiare, eſſer nel ſuo vigore. *Vigeo, floreo*.
Vigoroſamente. *fortiter, viriliter, robuſte*.
Vigoroſità. *Vigor, vis*.
Vigoroſo. *vegetus, fortis, alacer, firmus*.
Vile, di poco, o niun prezzo. *Vilis, objectus, vulgaris, contemptus*. Molto vile. *pervilis*. Divenir vile. *viloſco, is*. Aver a vile. *contemno, is*. Vile, o di baſſa condizione. *plebejus, vulgaris, humilis, abjectus, homo infimo genere*.
Vilmente, ſprezzamento. *abjectio, onis*.
Vilipendere. *contemno, nihil facio*.
Vilipendio. *deſpicientia, contemptio*.

Vili-

Vilipeſo. *contemptus*.
Villa, poſſeſſione con caſa. *Villa, æ, rus, uris*. villaggio, quantità di caſe inſieme ſenza cinte di muraglie. *pagus, i, vicus, i*. villa con buon caſamento. *Villa bene ædificata*, fatta di pietre concia. *Villa lapide quadrato ſtructa*. vicino alla Città. *ſuburbanum, i, villa ſuburbana, rus ſuburbanum*. far una villa. *Villam ponere*, di villa. *ruſticus, paganus*. feſte di villa. *paganalia, orum*. di villa in villa. *Vicatim, pagatim*. ſtare in villa, *ruſticor, aris, ruri eſſe, rus colere, agris eſſe, ruſticam vitam agere, cum ruſticis eſſe*.
Villanamente, da villano. *ruſtice, inurbane*.
Villaneggiare. *contumeliis afficere, onerare, vexare, maledictis incesſere, convicio jactare, ſugillare, vexare, male accipere, ignominiam injicere, ignominia afficere*.
Villanello. *ruſticulus, ſubruſticus*.
Villania, ingiuria di parole. *convicium, maledictum, contumelia*. far villania. *convicior, aris, convicium facere*. dir villania. *contumelioſe de aliquo dicere*.
Villano. *ruſticus, paganus*.
Villeggiare, ſtar in villa. *ruſticor, ruri ago*.
Villeggiatura. *Ruſticatio*.
Villereccio. *Villaticus*.
Villeſco, di villa. *Ruſticus, agreſtis, villaris, villaticus*.
Villetta. *parvus pagus, viculus*.
Vilmente. *turpiter, ignave*.
Viltà. *Vilitas, atis*. viltà, ignobilità. *ignobilitas generis*. viltà d'animo, *animi humilitas, demiſſio, abjectio, infirmitas, imbecillitas, animus anguſtus*. vile d'animo. *homo exigui animi, demiſſi, abjecti, infirmi, perangusti, depreſſi, vilis*.
Viluppo. *complexura, ænis*. per intrigo. *impedimentum, trica, arum*. viluppare. *involvor, implicor*.
Vimine, vinco groſſo. *vimen, inis*.
Vinaccia, acini dell'uve, ſpremute il moſto. *Vinacea, æ, vinacea, orum, vinacei, orum*.
Vinacciuolo, granellino che è dentro i grani dell'uve. *vinaceus*.
Vinagro, aceto. *acetum*.
Vinattiere, chi vende vino. *Vinarius, ii*.
Vincaja, vincheto. *Viminetum*.
Vincere, ſuperare. *Vinco, is, ſupero, as*. per forza. *expugno, as*. del tutto affatto. *devinco, pervinco*. di cortesia. *beneficio vincere*. non ſi laſciar vincere. *invictum ſe præſtare*. ſe ſteſſo. *tenere animum*. vincer la cauſa, o lite. *cauſam obtinere, tenere, vincere*. la gara. *ex contentione, vel certamine ſuperiorem, aut victorem diſcedere, vel abire*. la giornata. *Victoriam conſequi*. in battaglia. *pugna ſuperare, frangere, atterere, fundere, fugare, copias alicujus profligare*. i nemici. *potiri hoſtium*. in valore. *antecellere*, *vel antecellere*. Le lagrime. *lacrymas continere*. vincere l'uno e l'altro con poca fatica. *utrumque facile frangere, utroque dejicere, nulla negotia ſuperare, utrumque mihi victus ceſſit, victoriam ex utraque tuli*.
Vincibile. *Vincibilis, ſuperabilis*.
Vincido, molle. *mollis, lentus*.
Vincigno, vinco. *Vimen*.
Vincitore. *Victor, oris*. vincitrice. *victrix, icis*.
Vinco. *Vimen, inis*.
Vincolo, legame. *Vinculum, i*.
Vindicare, far vendetta. *ulciſcor, eris*.
Vindemmia. *Vindemia*.
Vinetto, vino piccolo. *Villum, li*.
Vino. *Vinum, i, temetum, i, merum, i*. in uva non vendemmiata. *Vinum pendens*. di prima raccolta, *vinum prœleganeum, uva prima*. di pianura, o di campo. *Vinum campeſtre*. di colle. *Vinum collinum*. paeſano, o del paeſe. *Vinum indigena, patrium*. di fuori, foraſtiere. *Vinum alienigena, exoticum, importatum*. oltramarino. *Vinum transmarinum*. novo. *muſtum, i. vinum novum, novitium, nullius ætatis, cui nihil ætatis acceſſit*. freſco. *Vinum recens*. freſco, cioè contrario di caldo. *Vinum frigidum*. vecchio. *Vinum vetus, inveteratum*. molto vecchio. *Vinum pervetus, annoſum*. di più anni. *Vinum annoſum*. di un anno. *Vinum anniculum, annuum, annotinum, hornotinum*. di due anni. *Vinum bimum*. di tre anni. *Vinum trimum*. di quattro anni. *Vinum quadrimum*. di mezzo tempo. *Vinum ætate medium, ætatis mediæ*. imbottato, o in botte. *Vinum diffuſum, doliare*. finito di bollire. *Vinum quietum*. ripoſato. *vinum requietum*. puro. *merum, i, meracum, i, vinum meracum*. e puro pretto. *Vinum meraculum*.
Vinolente, dedito al vino. *Vinolentus, ebrioſus*.
Vinolenza. *vinolentia, ebrietas*.
Vinoſo, pien di vino. *Vinoſus*.
Vinto, ſuperato. *Victus, devictus*.
Vinuccio, vino debole. *villum*.
Viola, fiore. *Viola, æ*. tardiva, d'Autunno. *Viola calathiana*. Gialla. *calta, æ, chryſanthemum, viola lutea*. Mammola. *purpurea*. di Marzo. *Viola purpurea nigra, nigricans*. Pavonazza. *Viola purpurea*.
Viola, ſtrum. muſicale. *lyra, æ, chelys, is*.
Violabile, che ſi può violare. *violabilis, le*.
Violajo. *Violarium*. che fiorisce due volte l'anno. *Violarium biferum*.
Violare, far ingiuria, contaminare. *Violo, as*.
Violare alcuna. *ſtuprare, corrumpere*. violare l'amico. *amicum violare, amico vim inferre, manus afferre, injuriam facere, inferre*.
Violazione. *Violatio*.
Violato, profanato. *Violatus, pollutus*.
Violato, colore. *Violaceus, a, um*.
Violatore. *Violator, corruptor*.
Violentare. *Vim inferre, cogere*.
Violentato. *coactus, vi impulſus*.
Violentatore, *cogens, impellens*.
Violentemente. *Violenter, per vim*.
Violento, impetuoſo. *Violentus, furens*.
Violenza, forza violenta. *Vis, violentia*. far violenza. *vim afferre, vel inferre, manus violenter alicui afferre, impetum facere in aliquem*.
Senza violenza. *citra vim, ſine vi*.

Violino. *lyra, teſtudo*.
Violone. *lyra*.
Viottola, via ſtretta. *ſemita, æ*.
Vipera, serpe. *vipera, æ, echidna, æ*. di vipera. *Vipereus*. Viperino, figlio picciolo della vipera. *Vipera catulus*.
Virginale. *Virgineus*.
Virginità. *Virginitas*.
Virgole dello ſcrivere. *Incisum, i, incisio, onis*. far virgola. *interim, vel ſcriſſe ſcribere, incisionem adſcribere, appingere*.
Virgulto, luogo di molte piante. *Virgultum*.
Virile, da, o di uomo. *Virilis, & le*.
Virilità. *Virilitas, ætas conſiſtens*.
Virilmente. *Viriliter, fortiter*.
Virtù, virtude. *Virtus, utis, recta animi affectio, recta ratio*. naturale. *naturæ virtus*. Nutritiva. *nutriendi vis*. Generativa. *Virtus genitalis, generandi vis*. Per virtù. *Virtutis ergo, virtutis cauſa, merito*.
Virtuoſe. *Virtute præditus*.
Virtuoſamente. *cum virtute, per virtutem*.
Virtuoſo. *Virtute ornatus, præditus*. più virtuoſo. *Virtute major*. Men virtuoſo. *Virtute minor*.
Virtuoſo, o amico delle virtù. *recti ſtudioſus*.
Virtuoſo, dotto. *doctus, eruditus*.
Viſaccio. *facies enormis, vel deformis*.
Viſaggio. *vultus, facies, ei, os, oris*.
Viſcere, interiori. *exta, orum, interanea, orum, præcordia, orum, viſcera, um*. viſcerelle. *exta exigua, minuta, parvula, puella*. membro particolare di viſcere. *viſcus, eris*. Amar con tutte le viſcere. *toto pectore diligere, vel amare, ex animo, ſingulariter, unice*. cavar le viſcere. *eviſcera, as*. ſenza viſcere. *eviſceratus*.
Viſchio. *Viſcus, i, viſcum, i*. inviſchiare. *Viſco oblinire, vel illinere*. viſchiato. *Viſcatus, viſco oblitus*. viſcoſo. *Viſcoſus, a, um*. viſchiatelle. *Viſcata vimina*.
Viſcido, viſcoſo. *Viſcoſus*.
Viſciolo, albero. *ceraſus auſtera, vel acida*. frutto, *ceraſum acidum, vel auſterum, ceraſum Apronianum*.
Viſcoſità. *tenacitas*.
Viſcoſo. *Viſcoſus, tenax*.
Viſetto, piccolo viſo. *Vulticulus, li*.
Viſibile, che ſi può vedere. *ſpectabilis, aſpectabilis, ſub aſpectum cadens, vel veniens, quod in cernendi ſenſum cadit, viſibilis*.
Viſibilmente, apertamente. *Evidenter, aperte, palam*.
Viſiera dell'elmo. *buccula, æ*.
Viſione, coſa, che viene in ſogno. *Viſum, i, viſio, onis, ſpecies, ei, viſa ſomniorum*. Vedere in viſione. *in ſomnis videre*. udire in viſione. *audire in quiete, per viſum*. rappreſentarſi una viſione. *ſpeciem in ſomnis cerni*.
Viſita, o viſitazione. *Viſitatio, onis*.
Viſitare, andar a vedere. *Viſo, conviſo, viſito, as*. di nuovo. *reviſo, is, reviſito, as*.
Viſitatore. *Viſor, explorator*. viſitatore generale del campo. *exercitus inſpector*.
Viſo, volto. *Vultus, facies, ei, os, oris*. malinconico. *Vultus ſeverus, & triſtis*. allegro. *Vultus lætus, vel hilaris*. da triſto. *Vultus vaſtatus, vel conſceleratus*. inturieto. *plenus furoris vultus*. sfacciato. *Vultus impudens, os ferreum, vel ferreum, os impudentiſſimum, os impudens*.
Viſpiſtrello. *Veſpertilio*.
Viſta, uno de' cinque ſenſi. *Viſus, us, aſpectus, us, oculorum ſenſus, vel acies, vel viſus, cernendi, videndique ſenſus*. viſta buona, ben diſpoſta, e ſana. *incolumem ſenſum oculorum*. buoniſſima. *acutiſſima oculorum acies*. ſottile. *acuta oculorum acies*. grave. *hebes oculorum acies, hebetudo oculorum*. perder la viſta, divenir cieco. *amittere aſpectum, lumina, oculorum viſum*. ſchiarir la viſta. *clareſcere viſus, vel oculorum facere*. voltar la viſta. *contorquere, vel referre aſpectum, avertere oculos*.
Viſta, l'atto ſteſſo del vedere. *Viſus, us, aſpectus, us*. viſte d'occhi. *aſpectus oculorum*. viſta della Città. *conſpectus urbis*. viſta della poſſeſſione. *conſpectus fundi*. viſta bella. *conſpectus decorus, pulcherrimus*. viſta piacevole. *conſpectus jucundiſſimus*. Viſta brutta. *Viſus indecorus*. viſte da un luogo alto. *ſpecula, proſpectus, us*. a prima viſta. *primo aſpectu, primo ſpecie, vel facie, vel fronte*. Levar o tor la viſta. *conſpectum auferre, vel ſubmovere, proſpectum arcere, vel auferre*. far bella viſta, far bel vedere. *aſpectum venuſtum, vel formoſam habere, præbere, vel habere ſpeciem venuſtam, vel formoſam*. far brutta viſta, far brutto vedere. *aſpectum deformem habere, ſpeciem invenuſtam habere, vel præbere*.
Viſte, cioè preſenza. *aſpectus, us*. viſta de uomo. *aſpectus virilis*. o viſte, in preſenza. *in conſpectu*. a viſta dal popolo Romano. *Populo Romano inſpectante*. fuggire la viſta. *Vitare aſpectum*.
Viſtoſità, bellezza. *formoſitas, formæ elegantia, vel venuſtas, ſpecies*.
Viſtoſo, bello. *aſpectu, viſu decorus, jucundus*. non viſtoſo, *indecorus viſus, vel aſpectus*. viſtoſetto, alquanto viſtoſo. *Venuſtulus*.
Vita, unione dell'anima col corpo. *Vita, æ*. per il tempo, che ſi vive. *Vita, ævum*. per la ſtatura del corpo. *ſtatura, æ*. vita dell'uomo. *vita humana*. menare la vita. *Vitam agere*. uſcir di vita, morire. *e vita recedere, excedere, de vita exire, a vita migrare, demigrare, emigrare*. l'ultimo fiato, o punto della vita. *Vitæ extremus ſpiritus*. il fine. *Vitæ exitus*. ſalva la vita. *ſalvo capite*. vita mia. *deliciæ meæ, amores mei, mea vita*.
Vitale, che dà vita, e che ha vita. *Vitalis, & le*.
Vitalità. *Vitalitas, vita*.
Vite, ſtromento incavato per linea ſpirale. *cochlea, æ*, fatto a vite. *in cochleam retortus*. A modo di vite, *adv. cochleatim, in cochleæ modum*.
Vite, pianta, che produce l'uve. *Vitis, is*. viticelle. *Viticula, æ*.

Vitella. *Vitula, æ, bucula, æ*.
Vitello. *Vitulus, i*. Carne di vitello. *caro vitulina*.
Viticcio. *clavicula*.
Vitriola, erba. *parietaria, æ, helxine, es, perdicium, ii, herba muralis*.
Vittima, animale da ſacrificio. *Victima, hoſtia*.
Vitto, *Victus, us*. d'un giorno. *diarium, ii, diurnum, i, diurna cibaria*. d'un meſe. *menſtruum, i*, di un'anno. *annuum, i*.
Vittoria. *Victoria*. vittorioſo. *Victor*. vittorioſa. *Victrix*. vittorioſamente. *cum victoria*. eſſer vittorioſo. *palmam ferre*.
Vittovaglia. *Victus, annona*. a buon mercato. *Vilitas annonæ*. cara. *annona durior, ingravescens, annonæ caritas*.
Vituperare, biaſimare. *Vitupero, as*.
Vituperio. *dedecus, probrum*.
Vituperoſamente. *ignominioſe, per dedecus, per ignominiam, turpiter*.
Vituperoſo. *probroſus, infamis, inhoneſtus*.
Viva, voce d'applauſo. *io*.
Vivace, vigoroſo. *Vivax, acis*.
Vivacemente. *Vivaciter, alacriter*.
Vivacità. *alacritas, vigor, oris*.
Vivamente, con veemenza. *Valide, vive*.
Vivanda. *eſculentum, edulium, ferculum, dapes, epulæ, eſca*. Delicate. *cupedia, orum*. avanzate. *cibi repoſiti, reliquiæ*. compratore di vivande. *obſonator*.
Vivandiere. *ropedinarius, mercenarius*.
Vivajo, atvaio. *Vivarium, ii*. di oſtriche. *oſtrearium*. di lumache. *cochlearium, ii*. di peſci grandi. *cetarium*.
Viveri, vettovaglia. *annona*.
Vivere. *Vivo, is, ſpiro, as, vita vivere, vitam vivere, agere, degere*. inſieme. *convivo, cum aliquo convictum habeo*. alla giornata, *in diem vivere*. un giorno, un anno, ec. *diem unum vivere, annum vivere*. Di ora in ora. *Vivere in horam*. Gran tempo, e lungamente. *pervivo, provivo, diu vivere, diuturnam vitam ducere, diuturna luce uſura frui, diu inter homines agere*. Avere vivuto aſſai. *ſatis diu vixiſſe, vitæ ſpatium peregiſſe*. viver bene, virtuoſamente. *honeſte vivere, cum virtute vivere; virtute vitam agere, ſanctiſſime vivere*. da uomo da bene. *bonorum virorum inſtituto vivere*. di rapina, rapto, *ex rapto, de rapto, ex rapina vivere*. ſenza faſtidio, allegramente. *quiete vivere, jucunde vivere, cum voluptate vivere*. contento. *Vivere libenter, æquo animo eſſe*. ſtentatamente. *duriter vivere*. con poca ſpeſa. *parvo vivere*. poveramente. *agere vitam parce*. in miſeria. *miſere vivere*. A ſuo modo. *arbitratu ſuo vivere*. a modo d'altri. *arbitrio, vel arbitratu alieno vivere*. il reſto della ſua vita. *Exigere reliquam vitam*. in un'arte. *Exigere vitam aliqua ſtudio, vel arte*. di guadagno. *Vivere de lucro*. In ſtrettiſſima amicizia con alcuno. *Vivere conjunctiſſime cum aliquo*. da meretrice. *more meretricio vivere*. da beſtia. *ferinam vitam agere, vivere ferarum ritu*. da gentiluomo. *liberaliter vivere*. alla filoſofica. *philoſophorum in modum, vel in morem vivere*. alla grande. *magnifice vivere*. all'antica. *moribus antiquis, vel præteritis vivere*. alla moderna. *præſentibus moribus vivere*. alla naturale. *Vivere ſecundum naturam, a natura*. più d'alcuno. *Vivendo quempiam vincere, vel ſuperare*. alla baloſda. *Vivere temere, & nullo conſilio, inconſulte, ac temere, negligenter*. a ſpeſe proprie. *de ſuo, vel de proprio vivere*. a ſpeſe d'altri. *de alieno vivere*. ſenza mangiare. *nullo cibo vivere*. di limoſina. *precario vivere*. di aria. *aeris alimento ali*. a caſo. *Vivere temere, & fortuito, caſu, & fortuito, cæco caſu*. ſenza mai ammalarſi. *Vitam agere a valetudine inoffenſam*. a lume di lucerna. *ad lucernam vivere*. da un ſecolo all'altro. *a ſæculo ad ſæculum vivere*.
Vivificare, animare. *vivifico, as*. onde, *vivifice, vivifico*.
Vivifico. *Vivificus*.
Vivo. *Vivus, ſpirans*. mezzo vivo. *ſemivivus*. al vivo. *ad vivum*. Vivo vivo. *Vivus videnſque*.
Vizzee, picciola vite. *viticula, callis*.
Viziare, guaſtare, corrompere. *Vitio, corrumpo*.
Viziato, pien di vizj. *Vitioſus*.
Vizio. *Vitium*.
Ulceraggione. *ulceratio, ulcus, eris*. ulceroſo. *ulceroſus*.
Uligine, umor naturale della terra. *uligo, inis*. uliginoſo. *uliginoſus*.
Uliva, oliva. *olea*.
Ulivaſtro, ulivo ſalvatico. *oleaſter*. di color d'oliva. *oleagineus, pallidus*.
Ulivella, ordigno di ferro da levar peſi grandi. *onodax*.
Ultimamente. *proxime, poſtremo*.
Ultimo. *Extremus, poſtremus, noviſſimus*.
Ulula, uccello, barbagianni, allocco. *ulula, æ*.
Ululare, o urlare. *ululo*. Ululo, urlo. *ululatus*.
Umanamente, benignamente, corteſemente. *humane, comiter*.
Umanarſi, farſi uomo. *hominem fieri*.
Umaniſta. *humanitatis profeſſor*.
Umanità. *comitas, humanitas*.
Umano. *humanus, comis, benignus*.
Umettare. *humecto*.
Umidire, inumidire. *humeſco*.
Umidità. *mador, humor*.
Umidito, e inumidito. *humectus, humefactus*.
Umido naturale della terra. *uligo, inis*.
Umido, addiet. *udus, humidus, fluidus*. divenir umido. *humeſco*. Eſſer umido. *humeo*.
Umile, baſſo, di baſſa condizione. *humilis, infimus, ſubmiſſus*. dimeſſo. *modeſtus*.
Umiliare, abbaſſare, far umile. *deprimo*.
Umilmente. *humiliter, ſubmiſſe, demiſſe*.
Umiltà, baſſezza. *humilitas, modeſtia*.
Umore. *humor*. dvlidecio. *Voluntas*.
Umoroſo. *humidus*.
Un, e uno. *unus, a, um*. un certo. *quidam*. un non ſo chi. *neſcio quis*. un altro. *alius*. Un peggio dell'altro. *alius alio nequior*. un gran che. *res magna*. or una coſa, or un'altra. *aliud alias*. un batter d'occhi.

Digitized by Google

occhi. *nictus*, *nictatio*. Undi dappoi. *poſtridie*. Un di avanti. *pridie*.

Unanimamente. *concorditer*, *unanimi ſenſu*, *unanimiter*. Molto unanimamente. *concordiſſime*.

Unanimo. *unanimis*, *me*, *unanimus*, *a*, *um*.

Una volta. *olim*, *aliquando*, *ſemel*.

Uncinare. *unco rapere*.

Uncino. *uncus*, *i*. De pozzi. *lupus*, *i*. De navi. *harpago*, *inis*. Uncinello. *parvus uncus*.

Uncinato. *aduncus*.

Undici, num. *undecim*. A undici, a undici. *undeni*, *a*, *a*. Undici volte. *undecies*. Undici mille. *undecim millia*. Undici milioni. *centies*, *& decies centena millia*. Undicino. *undecim*. Undecimo. *undecimus*.

Ungere. *ungo*, *is*, *inungo*. Bene. *perungo*. Speſſo. *unctito*, *as*. Di pece. *pico*, *as*, *impico*.

Unghia, onghia. *unguis*, *is*, *ungula*, *a*. Unghietta. *unguiculus*, *i*. Tagliar l'unghia. *reſecare ungues*. Cavar l'unghie. *ungues demere*, *detrahere*. Unghiato. *unguibus praeditus*, *armatus*.

Unghiuto. *ungulatus*.

Unguentiere. *unguentarius*, *ii*.

Unguento. *unguentum*, *i*. Di mirre. *ſtacte*, *es*. Di gigli. *unguentum irinum*, *& lirinum*. Di fieno greco. *unguentum telinum*. Di galbano. *unguentum galbaneum*. Di moſto. *unguentum gleucinum*. Di mandole amare. *unguentum metopium*. Di gigli bianchi. *unguentum ſuſinum liliaceum*, *lirinum*. Da levar peli. *psilothrum*, *i*. Roſato. *unguentum roſaceum*, *rhodinum*. Di maggiorana. *unguentum amaracinum*, *ſampſucinum*. Chi fa, o vende unguenti. *unguentarius*, *ii*. Chi ſi unge con unguento. *unguentatus*.

Unico. *unicus*, *ſingularis*. Unicamente. *unice*, *ſolum*.

Uniforme. *ſimilis*. Uniformità. *ſimilitudo*.

Unigenito, figlio unico. *unigenitus*.

Unione. *concordia*, *conjunctio*, *unio*.

Unire. *conjungo*, *is*, *copulo*, *as*. Unirſi. *coeo*, *is*, *cohaereſco*, *is*, *conjungor*, *eris*, *in unionem coire*. Unirſi a fare qualche coſa. *conſpirare ad aliquid*.

Unità. *unitas*, *monas*. Per concordia. *concordia*.

Unitamente. *conjunctim*, *copulatim*.

Unito. *conjunctus*, *copulatus*. Per accompagnato. *conſociatus*.

Univerſale. *univerſus*, *univerſalis*.

Univerſalmente. *univerſe*, *univerſim*, *in univerſum*.

Univerſità. *reſpublica*, *univerſitas*.

Univerſo, ſuſt. il Mondo. *univerſum*, *univerſitas*, *mundus*, *univerſitas rerum*.

Diſtanza tra due univerſi. *intermundium*, *ii*.

Univerſo, aggett. *univerſus*.

Uno. *unus*, *unitas*, *ſingularis*. Uno, due, o tre. *unus*, *alter*, *aut tertius*. Uno chiunque ſi ſia. *unusquisque*. Di ogni quanti uno. *quotus quiſque*. Uno di due. *alter*, *a*, *rum*. L'uno, e l'altro. *uterque*, *utraque*, *utrumque*. l'uno, o l'altro. *alteruter*, *ra*, *um*. Uno per volta. *ſinguli*, *a*, *a*. Or uno, or l'altro. *alius alias*.

Unqua, o unque, alcuna volta. *unquam*.

Untare, ungere. *ungo*, *inungo*.

Unto. *unctus*, *inunctus*, *illitus*.

Untume, materia untuoſa. *pinguedo*, *unguen*.

Untuoſo. *pinguis*, *oleoſus*.

Unzione. *unctio*, *inunctio*.

Vocabolo, dizione, voce. *vocabulum*, *i*, *vox*, *ocis*, *verbum*, *i*, *nomen*, *inis*, *dictio*, *onis*. Che ſi può prendere in l'una, e l'altra parte. *Vocabulum anceps*, *commune*, *medium*. Vocabolario. *lexicon*. V. G.

Vocale, lettera. *Vocalis*, *is*. Vocale, che ha voce. *Vocalis*, *& le*. Non vocale. *mutus*.

Vocalmente. *Voce*, *per vocem*, *ore*.

Vocazione. *Vocatus*, *vocatio*.

Vocativo, caſo. *Vocativus*, *i*, *vocandi caſus*.

Voce. *Vox*, *ocis*. Da uomo. *Vox virilis*. Da donna. *Vox feminea*, *muliebris*. Contadineſca. *Vox agreſtis*, *vel ruſtica*. Alta. *Vox magna*, *ſumma*. Baſſa. *vox ſubmiſſa*. Ad alta voce. *Voce magna*. Ad altiſſima voce. *Voce ſumma*, *vel maxima*. Con voce baſſa. *ſubmiſſim*, *ſubmiſſa voce*. Chiara, e ſonora. *Vox limpida*, *& canora*. Compaſſionevole. *Vox ad miſerationem accommodata*. Fioca, o roca. *Vox rauca*. Alquanto fioca. *Vox ſubrauca*. Morta. *Vox intermortua*. Picciola. *Vox anguſta*, *exigua*, *parva*. Tremolante. *Vox tremula*, *criſpa*, *tremens*. Urlante. *Vox ululans*. Chi ha buona, o gran voce. *Vocalis*. Aver buona voce. *bona eſſe voce*. Voce uſcita di bocca. *Vox miſſa*. Sola, o ſemplice, cioè ſenza ſtromenti muſicali. *Vox aſſa*. Voce di baſſo. *Vox gravis*, *ima*. Di contralto. *Vox acuta*, *vel ſummae proxima*. Di tenore. *Vox gravis*, *vel imae proxima*. Di ſoprano. *Vox acuta*, *ſumma*, *vox acuta*, *vel ſumma ſono*. Tra ſoprano, e baſſo. *Vox media*. Di bambino, che comincia a parlare. *Vox recens*. Vocetta. *Vocula*, *ae*. Falſetto. *Vox acuta*, *& attenuata*. Far la voce della pecora. *balo*, *as*. Dell'elefante. *barrio*, *is*. Del montone. *blatero*, *as*. Della cerva. *croco*, *as*. Del lupo cerviero. *fremo*, *is*. Del porco cinghiale. *frendeo*, *es*. Della volpe. *gannio*, *is*. Dell'aſino. *rudo*, *is*. Del grillo. *grylio*, *as*. Del porco. *grunnio*, *is*. Del cavallo. *hinnio*, *is*. Del cane. *latro*, *as*. Del toppo. *mintro*, *vel mintrio*. Del bue. *mugio*, *is*. Del becco. *muccio*, *is*. Del verro. *quiritto*, *as*. Della tigre. *rauco*, *as*. Del leone. *rugio*, *is*. Del ſerpente. *ſibilo*, *as*. Della lepre. *vagio*, *is*. Del lupo. *ululo*, *as*. Dell'ape. *bombylo*, *as*. Del barbagianno. *bubo*, *vel bubio*, *is*. Della pernice. *cacabo*, *as*. Dell'aquila. *clango*, *is*. Del corvo. *crocito*, *as*, *vel crocio*, *is*. Della nottola. *cucubo*, *as*. Del cuccolo, *cuculo*, *as*. Del gallo. *cucurrio*, *is*. Del cigno. *drenſo*, *as*. Della cicala. *fritinnio*, *is*. Della tortora, e colomba. *gemo*, *is*. Della cicogna. *glottoro*, *as*. Della gallina. *glocio*, *is*. Dell'oca. *gratito*, *gingrio*. Della grue. *gruo*, *is*. De' pulcini. *pipo*, *as*, *& pipio*, *is*. Della paſſera. *pipilo*, *as*. Dello ſtorno. *piſtro*, *as*. Dell'avoltore. *pulpo*, *as*. Del pavone. *pupillo*, *as*. Della ſtriga, o pipiſtrello. *ſtrido*, *is*. Dell'anitra. *tetrinnio*, *is*. Della rondine. *trinſo*, *is*. Dell'allocco. *ululo*, *as*. Del reattino. *zinzulo*, *as*.

Voce, o voto, e ſuffragio. *ſuffragium*, *ii*. Attiva. *jus ſuffragii*. Aver voce attiva, e paſſiva. *utriuſque ſuffragii participem*, *conſortem*, *compotem eſſe*, *jus habere*. Non aver voce nè attiva, nè paſſiva. *utriuſque ſuffragii jure privari*.

Vociferare. *clamo*, *as*, *vociferor*, *aris*.

Vocino, voce picciola. *vocula*, *ae*.

Voga, corſo, o viaggio. *iter*, *curſus*.

Vogare, remare. *remigo*, *as*.

Voglia, il volere. *voluntas*, *atis*. Sfrenata. *libido*, *inis*, *cupiditas effrenata*, *libido immodica*. Voglia di bere. *potionis deſiderium*. Di mangiare. *cibi cupiditas*. Di vomitare. *nauſea*, *ae*, *nauſea libido*. Di andar del corpo ſenza effetto. *teneſmus*, *i*, *inanis ventrem egerendi*. Di orinare. *urinae libido*. Di donna gravida. *gravidae mulieris malacia*. Aver gran voglia. *cupide velle*, *valde velle*. Far paſſar la voglia. *voluntatem adimere*. Far venir voglie. *cupiditatem injicere*, *movere*, *incendere*. Contro voglia. *ingratis*, *ingratiis*. Contra mia voglia. *me invito*, *nolente*, *adverſante*, *& repugnante*, *ingratiis*. Star di buona voglia. *eſſe bono animo*. Di mala voglia. *triſtem eſſe*. A voglia, o a talento d'alcuno. *ad cujuſpiam libidinem*. Voglia, ſegno naturale. *nota genitiva*. Dio voglia. *utinam*.

Voglio più preſto, più toſto. *malo*, *mavis*.

Vogliofamente. *cupide*.

Voglioſo. *avidus*, *cupidus*.

Voi, pronome. *vos*. Con voi. *vobiſcum*.

Volare. *Volo*, *as*. Speſſo. *Volito*. A dietro. *revolo*. Attorno. *circumvolo*. A lungo. *advolo*. Da qualche luogo. *evolo*. In alto. *alte volare*. Baſſo. *demiſſe volare*. Giù. *devolo*. Fuori. *evolo*. Dentro. *involo*. Oltre. *praetervolo*. Sopra. *ſupervolo*. Sotto. *ſubvolo*. Via, altrove. *avolo*. Inſieme. *convolo*. Volatile. *Volatilis*, *volucris*. Volato, volamento. *Volatus*, *us*.

Volatica, volatica. *impetigo*, *inis*.

Volentieri. *libenter*, *lubente*, *animo libenti*, *animo volenti*. Ti concedo volentieri. *libentiſſime tibi largior*, *perlibenter concedo*, *atque manu do*. Mal volentieri. *invite*, *aegre*, *gravate*.

Volere. *Volo*, *vis*. Non volere. *nolo*, *non vis*. Volere più toſto. *malo*, *mavis*. Che voleta di più? *quid vultis amplius?* Voler bene. *bene cupere*, *bene velle*. Molto bene. *valde alicujus cauſa velle*. Voler male. *odi*, *odiſti*. Voler gran male. *male odiſſe*. Volerla con qualcheduno. *irata*, *aris*.

Volgare. *vulgaris*, *& re*. Parlar volgare. *lingua vernacula loqui*.

Volgarizzare. *vernacula lingua interpretari*.

Volgarmente, comunemente. *vulgo*. In lingua volgare. *vernacula lingua*.

Volgere. *verto*, *volvo*. Intorno. *circumvolvo*, *in orbem retorquere*. Altrove. *averto*, *is*. Contra. *obverto*, *is*. D'ogni banda. *pervolvo*. In rovina. *male verto*. Inſieme. *convolvo*.

Volgo. *vulgus*, *i*, *multitudo*, *inis*.

Volontà, potenza dell'anima. *voluntas*, *atis*, *volendi*, *vel appetendi vis*, *aut facultas*. Volontà, o deſiderio. *voluntas*, *cupiditas*, *libido*. Volontà, o benevolenza. *voluntas*, *benevolentia*. Secondo la volontà. *ex voluntate*.

Volontariamente. *voluntarie*, *voluntate*, *ſponte*, *ultro*, *mea voluntate*.

Volontario. *voluntarius*.

Volonteroſamente. *libenti animo*.

Volonteroſo. *alacer*, *promptus*. Per bramoſo. *avidus*, *cupidus*.

Volpe, animale. *vulpes*, *is*. Volpetta. *vulpecula*. Volpicino. *catulus vulpinus*. Far la volpe. *vulpinor*, *aris*. Far voce di volpe. *gannio*, *is*. Di volpe. *vulpinus*, *a*, *um*. Volpe marina, peſce. *alopecias*, *ae*. Volpone. *vulpio*, *onis*, *vafer*, *veterator*.

Volta, voce, che ſi uſa in molte maniere. andar in volta, o ſia andar attorno. *circumeo*. dar volta, vel metterſi in fuga. *fugio*. Una volta, *ſemel*. Due volte. *bis*, *ſemel atque iterum*. Una volta, a due. *ſemel atque iterum*. Una, o due volte. *ſemel*, *aut iterum*. Una, due, e più volte. *ſemel atque iterum*, *ac ſaepius*. Due, a tre volte. *iterum ac tertio*, *iterum ac tertium*. Una volta in tutto. *ſemel omnino*, *ſemel unquam*. Una volta in vita. *ſemel in vita*. Una volta l'anno. *ſemel in anno*, *vel ſingulis annis*. Un'altra volta. *alias*. Un'altra volta, cioè la ſeconda volta. *iterum*. Una volta per uno. *alternis*, *alternatim*, *invicem*, *viciſſim*, *alterna vice*, *vicibus alternis*. Ogni volta che. *quoties*, *quotieſcunque*. Più d'una volta. *plus ſemel*. Di volta in volta. *identidem*. All'ora la prima volta. *tum primum*. Far, o dir una volta per uno. *alterno*, *as*. La prima volta. *primum*, *primitus*. La ſeconda volta. *iterum*. La terza volta. *tertio*, *tertium*. La quarta, ec. *quartum*, *quintum*, *decimum*, ec. L'ultima volta. *ultimum*, *poſtremum*. Più volte. *templuries*, *ſaepius*. Più, e più volte. *etiam*, *atque etiam*, *iterum*, *iterumque*. Speſſe volte. *ſaepe*, *ſaepius*, *ſaepiſſime*, *ſaepenumero*, *frequenter*. Tante volte. *toties*. Quante volte. *quoties*. Il più delle volte. *plerumque*. Qualche volta. *interdum*. Poche volte. *raro*.

Volta, o volto, coperta curva degli edifizj. *camera*, *cameratio*, *abſis*, *fornix*, *teſtudo*, *inis*. Fare a volta. *camero*, *as*, *concamero*, *arcuo*. Di volta. *cameratus*, *fornicatus*.

Voltare, rivolgere. *verto*, *volvo*, *evolvo*, *pervolvo*, *voluto*. Voltar le ſpalle. *dare terga*, *avertere ſe*. La faccia. *advertere ſe*. Chi volta le ſpalle ad uno. *alicui averſus*. Chi volta la faccia. *alicui adverſus*. Voltar intorno. *in gyrum ducere*, *vel agere*. Voltare leggendo libri. *evolvere*, *vel pervolvere libros*. Voltar ſottoſopra. *pervertere*, *evertere*, *permiſcere*. Voltarſi a qualche luogo. *vertere ſe aliquo*, *reſpicere aliquo*. Voltar l'animo a qualche coſa. *animum ad aliquid appellere*, *adjicere*, *applicare*, *advertere*. Voltare, o eſſer voltato. *obvertor*, *eris*. Voltato, e volto. *verſus*, *converſus*, *obverſus*.

Voltato a tramontana. *in aquilonem obverſus*.

Voltare, per tradurre. *verto*, *converto*, *transfero*, *interpretor*.

Volteggiare, voltarſi qua, e là. *huc atque illuc volvi*, *aut verſari*.

Volto, il viſo. *vultus*, *facies*, *ei*. Chi ha volto ſevero, e tetrico. *vultuoſus*, *triſtis*. Voltricello. *vulticulus*.

Voltojo, uccello. *vultur*, *vulturis*.

Voltolamento. *volutatio*.

Voltolarſi. *volutor*, *aris*. Luogo da voltolarſi. *volutabrum*, *i*.

Voltoloni, avverb. Andar voltoloni. *volutari*.

Volubilità. *volubilitas*, *atis*. Volubile. *volubilis*, *& le*. Per incoſtante. *inconſtans*. Volubilmente. *volubiliter*, *mobiliter*, *inconſtanter*.

Volume, libro. *volumen*, *inis*.

Voluttà. *voluptas*.

Vomere, ferro dell'aratro. *vomer*, *& vomis*, *eris*.

Uomicciuolo, uomicciatto. *homuncio*, *homunculus*.

Vomitare. *vomo*, *reddo*, *rejicio*. Speſſo. *vomito*, *as*. Sopra la tavola. *in menſam vomere*. In preſenza d'alcuno. *in alicujus conſpectu vomere*. Sangue. *ſanguinem vomere*, *reddere*, *rejicere*. Fuore. *evomo*, *revomo*. Il veleno della malignità. *evomere virus acerbitatis*. Vomitar, cioè trar fuori i danari. *evomere pecuniam*. Aver voglia di vomitare. *nauſeo*, *as*. Far vomitare. V. vomito.

Vomito. *vomitio*, *onis*, *vomitus*, *us*. Cagionar vomito. *vomitionem*, *vel vomitum concitare*, *movere*, *ciere*, *facere*, *creare*. Coſa, che cagiona vomito. *vomitorius*, *a*, *um*. Fermare il vomito. *vomitum inhibere*, *ſupprimere*, *ſiſtere*.

Uomo. *homo*, *vir*.

Uomo da niente. *nebulo*, *nequam*, *futilis*, *vilis*, *abjectus*.

Uomo di buona vita. *integer vitae*, *ſceleriſque purus*, *integer*, *innocens*, *probus*.

Uomo da baſtone. *verbero*, *onis*.

Uomo di poco prezzo. *ſemiſſis homo*.

Uomo di ſingolar virtù. *heros*.

Uomo non ammogliato. *caelebs*.

Uoma per uomo. *viritim*.

Uomo vile. *infimus homo*, *plebejus*.

Uopo, profitto, ed utile. *opus*, *commodum*, *utile*.

Vorace. *vorax*, *helvo*.

Voracità. *ingluvies*, *voracitas*.

Voragine, profondità ſenza fine. *vorago*, *inis*.

Voſco, con voi. *vobiſcum*.

Voſtro. *veſter*, *ſtra*, *um*.

Votare, evacuare. *vacuo*, *as*, *exhaurio*, *is*, *inanio*, *is*, *exinanio*. Votare, far voto. Vedi voto. Votato. *exhauſtus*, *exinanitus*. Votato, cioè obbligato con voto. *votus*.

Voto, agget. vacuo. *vacuus*, *inanis*.

Voto, ſuſtant. promeſſa fatta a Dio. *votum*, *i*. Far voto. *voveo*, *es*, *votum facere*, *nuncupare*, *ſuſcipere*, *concipere*. Adempir il voto. *votum exſolvere*, *perſolvere*, *reddere*. Rinnovar il voto. *votum inſtaurare*, *renovare*. Il far voto. *voti nuncupatio*. Voto, che ſi appicca a qualche Santo. *tabula*, *vel tabella votiva*. Voti di cera. *oſcilla*, *orum*.

Voto, ſuffragio. *ſuffragium*, *ii*. Votare, dar il voto. *ſuffragor*, *aris*, *ſuffragium ferre*, *calculum adjicere*. Voto favorevole. *ſuffragium laetum*, *fauſtum*, *amicum*, *ſecundum*. Disfavorevole. *ſuffragium triſte*, *infauſtum*, *inimicum*, *adverſum*. Dar il voto in favore. *pro aliquo*, *vel ſecundum aliquem ſuffragari*, *ſuffragium ferre*, *album calculum adjicere*. In disfavore. *contra quempiam ſuffragium ferre*, *nigrum calculum adjicere*, *ſuffragio*, *vel calculo refragari*. Aver tutti i voti. *ſuffragia omnium ferre*.

Uovo. *ovum*.

Uovolo. ſpezie di fungo. *boletus*.

Vuzzacchio, uccello. *baeta*, *onis*.

Upiglio, ſorta d'aglio. *ulpicum*.

Upupa, upega. *upupa*, *ae*.

Urbanità, civiltà. *urbanitas*.

Urbano. *civilis*, *urbanus*.

Urgente, premuroſo. *praeſtans*, *urgens*.

Urgenza, neceſſità. *neceſſitas*.

Urina. *urina*.

Urinare. *mingo*.

Urlare, far la voce del lupo. *ululo*, *as*. Urlo, urlamento. *ululatus*, *us*.

Urna, vaſo. *urna*, *ae*.

Urtare. *urgeo*. Per inciampare. *offendo*, *incido*. iſpignere. *impello*. Urtato. *impulſus*. Urto, urtone. *impulſio*.

Uſanza. *mos*, *oris*, *conſuetudo*, *inis*. Ricevuta, o praticata. *mos uſitatus*. Del paeſe. *mos patrius*. Ad uſanza antica. *more antiquo*, *veteri*. Ad uſanza di ladri. *ritu latronum*. Metter uſanza. *morem inducere*. Metter una coſa in uſanza. *in morem aliquid inducere*, *perducere*. Conſervare l'uſanza. *morem tenere*, *retinere*, *cuſtodire*, *ſervare*. Rimetter l'uſanza. *morem reducere*. Per uſanza. *more*, *in more*, *de more*, *ex conſuetudine*. E' uſanza. *mos eſt*, *moris eſt*, *in more eſt*, *in more poſitum eſt*, *mos obtinuit*, *mos invaluit*, *conſuetudo ita fert*, *uſus fert*.

Uſare, coſtumare. *ſolere*. Uſar attiv. *aſſuefacio*, *is*. Uſare, adoperare, ſervirſi. *utor*, *adhibeo*, *es*. Uſar male. *abutor*, *eris*. Uſare ſpeſſo. *uſurpo*, *as*. Uſar l'officio. *fungi munere*. Uſare l'autorità. *adhibere auctoritatem*.

Uſare diligenza. *adhibere diligentiam*, *incumbere in tam alicuius*. Uſar con diletto. *fruor*, *eris*. Uſare il ſuo coſtume. *uti conſuetudine ſua*. Da uſare. *utendus*, *a*, *um*. Uſarſi, eſſer in uſo. *in uſu eſſe*. Da più. *pluribus in uſu eſſe*. Uſato. *uſitatus*. Non uſato. *inuſitatus*, *inſuetus*.

Uſatamente. *vulgo*, *communiter*.

Uſatti, calzari di cuojo. *socci*.

Uſbergo, corazza. *thorax*.

Uſciale, portiera. *diathyrum*, *velum*.

Uſciera. *janitrix*.

Uſciere. *janitor*.

Uſcio, porta. *oſtium*, *ii*. Di dietro. *poſticum*, *i*.

Uſcire. *exeo*, *is*, *egredior*, *eris*. Fuora. *procedo*, *prodeo*, *in publicum prodire*. Di mente. *a mente effluere*. D'impaccio, o faſtidio. *defungor*, *eris*. Delle fatiche. *defungi*

Digitized by Google

agi laboribus. Incontro. *obviam prodire*. Non uſcir
ei di camera. *nunquam egredi cubiculo*, *pedem e limi-*
cubiculi nunquam efferre.
te. *recetus*, *us*, *egreſſus*, *us*. Per ſucceſſo ſ. e-
tus, *us*, *eventus*, *ſucceſſus*. Per fluſſo del corpo,
rrhœa, *æ*. Per quel che ſi ſpende in tutto l'anno.
rius, *us*, *expenſum*, *i*.
gnuolo. *laſcivia*.
olamente. *uſitate*.
ato. *uſitatus*.
, l'uſare. *uſus*, *us*, *uſura*, *æ*. Per coſtume. *mos*,
conſuetudo.
liere, neſtro da legare. *ligamentum*.
ile. *uſu obvius*.
ruttuare. *utor*, *fruor*. Uſufrotto. *uſusfructus*. Uſu-
ruttario. *uſufructuarius*.
ra. *fœnus*, *oris*, *uſura*, *æ*. Di uſura. *fœnebris*, & bre.
rendere ad uſura. *fœnore accipere*, *fœnerare accipere*, *fœ-*
nus facere. Dar, o ſar uſura. *fœneror*, *aris*, *fœnori da-*
re, *fœnore occupare*, *fœnerato dare*, *in fœnus dare*. Con
uſura. *fœnerato*. Uſura di 1. per 100. *fœnus unciarium*.
Di 4. *fœnus trientarium*. Di 5. *fœnus quincuncibus*. Di
6. *ſemiſſibus*. Di 7. *ſeptuncibus*. Di 8. *beſſibus*. Di 9.
dodrantibus. Di 10. *dextantibus*. Di 11. *deuncibus*. Di
12. *centeſimis*. Di 14. *binis ſeptuncibus*. Di 16. *binis*
beſſibus. &c. Uſura ingorda. *fœnus grave*, *grande*,
magnum. Uſurajo. *fœnerator*, *uſurarius*, *danista*. Da
uſurajo. *fœneratorius*, *uſurarius*, *daniſticus*. Uſuretta.
fœnuſculum.
uſurpare, occupar quel d'altri ſenza ragione. *occupo*,
as, *ſibi aſſumere*, *ad ſe rapere*, *traducere*, *transferre*,
in rem ſuam vertere aliena, *in aliena res invadere*.
uſurpare per uſare. *uſurpo*, *adhibeo*, *utor*.
uſurpamento, o Uſurpazione. *injuſta uſurpatio*.
tellio, picciol vaſo da oglio. *lecythus*.
tenſili. *utenſilia*, *um*, *ſupellex*, *vaſaria*.
terino. *uterinus*.
tero. *uterus*.
tenſili. *utenſilia*, *ium*.
tile. *utilis*, & *le*. Utile a niente. *ad nullam partem*
utilis. Eſſer utile. *uſui eſſe*, *ex uſu eſſe*.
tile, ſoſt. *utilitas*, *emolumentum*. Far ogni coſa per
util ſuo. *omnia utilitate ſua metiri*. Un bell' utile.
præclara utilitas.
tilità. *utilitas*, *atis*, *commodum*, *i*, *emolumentum*, *i*.
Grande. *utilitas præclara*. Vera. *ſolida utilitas*. Pub-
blica. *utilitas reipublicæ*.
Utilmente. *utiliter*, *compendioſe*.
Uva. *uva*, *æ*. Loglioſa. *uva fulla*, *Quintilis*. Giella.
uva helvola. Moſcatella. *uva apiana*. Paſſa. *uva paſ-*
ſa, *aſtaphis*. Bruſca. *uva acerba*. Bruſchetta. *uva*
miſcella. Che comincia matureſi. *uva varia*. Mezza
fatta. *ſemiacerba*. Troppo matura. *uva vieta*. Buona
da mangiare. *uva condiciana*. Dolce. *uva leporaria*.
Primaticcia. *uva præcox*, *præcoqua*. Secca al Sole. *uva*
ſoſolata. Tardiva. *uva ſerotina*. Roſſe. *uva rubens*.
Zibibo. *uva apiana*, *Corinthiaca*. Appicate, *uva pen-*
ſilis, *pendens*. Fecciosa. *ſecinia*, *rubellitana*. Senza
granelli. *uva apyrina*. Durace. *uva duracina*. Grano
dell'uve. *acinus*, *i*, *acinum*, *i*. Granello, o moc-
ciolo. *vinaceum*, *vinaceus*. Grappolo, o graſpo. *ra-*
cemus, *i*, *botrys*, *onis*. Scorza. *folliculus*, *i*. Vinac-
cia. *vinacea*, *orum*, *vinacea*, *rum*, *vinacei*, *orum*.
Vulcano, tenuto Dio del fuoco. *Vulcanus*, *i*.
Vulgare, paleſare. *vulgo*, *as*, *divulgo*, *pervulgo*, *dice-*
re in vulgus.
Vulgare, nome, coſa di volgo. *vulgaris*, & *re*.
Vulgarizzare. *vulgi lingua vertere*, *interpretari*.
Vulturno, o Greco, vento. *Vulturnus*, *i*.
Vulva. *vulva*.
Uvola, e Ugola, parte carnoſa pendente tra le fauci. *uva*.
Uzzolo, appetito intenſo. *libido*, *cupiditas*.

Z

ZAcchere, ſchizzo di fango nelle veſte. *aſpergo luti*.
Zacchere, fango a piè della veſte. *lutum*, *vel cæ-*
num imis veſtibus aſperſum. Zaccarelle. *lutum leviter*
aſperſum. Zaccheroſo. *lutoſus*, *lutulentus*, *cœnoſus*,
luto, *vel cœno conſperſus*.
Zafferano, o zaffarano. *crocus*, *i*, *crocum*, *i*. Baſtardo
crocum adulterinum. Finocchio in mezzo. *crocum dialeu-*
cum. Di zafferano. *croceus*, *crocinus*. Tinto con zaffe-
rano. *crocatus*.
Zaffiro, pietra prezioſa. *ſapphirus*.
Zaffo, sbirro. *ſatelles*, *lictor*.
Zaino, ſaccoccio di pelle da pecorajo. *pera paſtoralis*.
ſportula, *ſcortea*.
Zamarra, veſte. *palla*. Veſtito di zamarra. *penulatus*.
Zamberlucco. *pallium*.

Zambracca, femmina di mondo di poco prezzo. *lupa*
vulgaris. Per donna ſporca. *mulier immunda*.
Zampa, branca. piè d'avanti d'animal quadrupedo.
pes anterior. Zampa deretana, *pes poſterior*. Zampate.
pedis ictus. Tirar una zampata ad uno. *pede aliquem*
petere, *appetere*, *impetere*, *icere*, *percutere*. Zampet-
ta. *pediculus*.
Zampicare, camminar da ſtroppiato. *ægre vel male pro-*
gredi, *claudicare*.
Zampillo, filo ſottile d'acqua, che ſchizza da picciolo
canaletto. *ſiphunculus*, *i*, *aqua fiſtula emicans*, *aqua*
ſiphunculo effluens. Zampillare. *erumpo*, *is*, *emico*,
as, *ſalio*.
Zampogna, ſtromento di fiato. *fiſtula*, *æ*. Sonator di
zampogna. *fiſtulator*.
Zana, ceſta ovata. *ciſta*. Per culla. *cunæ*, *arum*.
Zanajuolo, chi porta colla zana. *bajulus*.
Zanca, gamba. *crus*, *uris*. Zanche, pertiche lunghe,
ſu le quali alcuni camminano. *grallæ*, *arum*. Chi
cammina ſu le zanche. *grallator*.
Zangola, pitala. *ſcaphium*.
Zanna, dente grande d'alcuni animali. *dens exertus*,
curvus, *grandior*.
Zannata, coſa di riſo. *ridicule dictum*, *ridicule factum*.
Dire, o fare delle zannate. *ridicula*, *vel ridenda dicere*,
vel facere. Dir della zannate. *ridicularia dicere*, *fun-*
dere, *jactitare*.
Zanni, buffone, quegli che fa ridere. *ridicularius*, *ii*,
ſcurra, *onis*. Far il zanni. *ridicularium agere*.
Zanzara, animaletto noto. *culex*, *icis*.
Zanzariere, arneſe per difenderſi in letto dalla zanzare.
conopeum.
Zanetto. *cinædus*.
Zappa, ſtromento villeſco. *ligo*, *onis*, *ſarculum*, *li*.
Zappetta. *ſarculum*, *i*. Di due denti. *bidens*, *entis*.
Darſi la zappa nel piede da ſe ſteſſo. *ſuo ſe gladio ju-*
gulare, *ſuo ſe telo percutere*.
Zappamento. *foſſio*, *foſſura*, *æ*, *ſarritio*, *ſarritura*.
Zappare. *fodio*, *paſtino*, *ſarrio*, *ſarculo*, *are*. Prima. *præ-*
fodio. Attorno. *circumfodere*. A fondo. *alte fodere*, *in-*
fodere, *repaſtinare*. Di nuovo. *refodio*. Due volte. *fiſ-*
ſione iterata iterare. Bene. *perfodio*. Leggiermente. *ſar-*
rio, *is*, *ſarcule fodere*. A fondo due piedi. *terram in*
duos pedes defodere. Zappando cavare. *effodio*, *refodio*.
Zappando ſotterrare. *defodio*, *infodio*.
Zappatore. *foſſor*, *ſarritor*, *paſtinator*. Di zappatore.
ſarritorius.
Zappatora. *foſſura*, *æ*.
Zara, giuoco di dadi. *alea*, *æ*.
Zattera, legni, o tavole meſſi inſieme, che ſi tirano per
acqua. *ratis*.
Zavorra, Savorra. *ſaburra*.
Zazzera, capegliatura. *cæſaries*, *coma*. Lunga. *cæſaries*
promiſſa. A poſticcio. *capillamentum*, *i*, *galericulum*,
i. Portar la zazzera. *comam alere*, *vel nutrire*. Zaz-
zeruto. *comatus*, *cæſariatus*, *capillatus*.
Zeba, capra. *capra*, *capella*.
Zecca. *moneta*.
Zecca, animale. *ricinus*, *i*.
Zeccarda, percoſſa d'un dito, che ſcocchi di ſotto un altro
dito. *talitrum*, *i*. Dar una zeccarda. *talitro percutere*.
Zecchino, moneta. *nummus aureus Venetus*.
Zefiro, vento. *Zephyrus*, *i*, *Favonius*, *ii*.
Zelo, amore, deſiderio, affetto ardente, e ſtimolo del be-
ne proprio, o d'altri. *ſtudium*, *cura*. Grande, o arden-
te. *ſtudium acre*, *ardens*, *flagrans*, *incenſum*, *inflam-*
matum. Zelare. *ſtudeo*, *es*. Zelante, zeloſo. *ſtudioſus*.
Zelantemente. *ſtudioſe*, *rapide*. Zelatrice. *amatrix*.
Zendado, ſorta di drappo ſottile di ſeta. *ſericum tenue*,
levidenſe.
Zenzara, zanzara. *culex*.
Zenzevero, aromato. *gingiber*, *eris*.
Zeppa, conio. *cuneus*, *ei*.
Zeppo, pieniſſimo. *pleniſſimus*, *a*, *um*.
Zerbino. *ganymedes*, *venuſtulus*.
Zero. niente, o nulla. *nihil*, *nihilum*, *i*. Eſſer un zero.
nihil eſſe, *nullo eſſe loco*, *vel numero*. Eſſere ſtimato
un zero. *pro nihilo duci*, *haberi*, *putari*. Zero, inteſo
di uomo di poco, o nulla affare. *homo nihili*, *nullo nu-*
mero, *nullius pretii*, *nullius ævi*, *ad nullam rem utilis*.
Zia da canto di padre. *amita*, *æ*. Di mio padre. *amita*
magna. Di mio avo paterno. *amita major*. Di mio
biſavo paterno. *amita maxima*. Zia da canto di ma-
dre. *matertera*, *æ*. Di mia madre. *matertera magna*.
Di mio avo materno. *matertera major*. Di mio biſavo
materno. *matertera maxima*.
Zibaldone. *miſcellanea*.
Zibellino, animale. *mus Ponticus*. Pelle di zibellino.
pellis muris Pontici.
Zibetto, liquore d'animale ſimile al gatto. *odor*.

Zibibo. ſpecie d'uva paſſa, maggiore, e più dolce dell'
altre. *uva paſſa dulcior*, *majorſque*.
Zimar, verderame. *ærugo*.
Zimarra, o zamarra. *palla*, *epitogium*, *ii*, *amictus*, *chla-*
mys. Zimarretta. *pallula*.
Zimbellare, allettar gli uccelli col zimbello. *aves avi-*
bus allicere.
Zinale, grembiale. *ventrale*, *is*. Di donna. *caſtula*, *æ*.
Zingano. *Ægyptius*, *a*, *um*.
Zinne, mammelle. *mamma*, *mammilla*.
Zinzino. Bere a zinzino, cioè poco per volta. *ſorbil-*
lare, *pitiſſare*.
Zio da canto di padre. *patruus*, *i*. Di mio padre. *pa-*
truus magnus. Di mio avo paterno. *patruus major*.
Di mio biſavo paterno. *patruus maximus*. Zio da can-
to di madre. *avunculus*, *i*. Di mia madre. *avunculus*
magnus. Di mio avo materno. *avunculus major*. Di
mio biſavo materno. *avunculus maximus*.
Zipolo, quel legnetto, col quale ſi tura la cannella del-
la botte. *verticulum*, *epiſtomium*.
Zira, vaſo di terra da tener oglio. *olearis*, *vel olearia*
teſta.
Zitella. *puella*, *æ*, *virgo*, *inis*.
Zitello. *puer*, *eri*.
Zito, bevanda d'orzo. *zythum*, *i*, *zythus*, *i*.
Zizzania, Loglio. *zizanium*, *lolium*.
Zizzola, Giuggiola. *zizyphum*.
Zocco, a Ciocco. *ſtipes*, *truncus*.
Zoccolo. *ſolea*, *calopodium*, *ſculponea*, *crepida lignea*, *ſo-*
lea lignea, *calceus ligneus*, *vel duracius*. Da ghiaccio.
calopodium ferratum. Zoccoletto. *calceolus ligneus*. Zoc-
colajo. *calonum artifex*, *calopodiorum opifex*. Andar in
zoccoli. *ſculponatum incedere*, *calonibus calceatum in-*
gredi. Colui, che porta i zoccoli. *ſoleatus*, *calona-*
tus, *calopediis*, *vel galliciis calceatus*, *ſculponeatus*.
Zoccolo, uomo groſſolano, o da poco. *homo naris obe-*
ſæ, *homo plumbeus*, *caudex*, *ſtipes*.
Zoccolo, baſe. *baſis*.
Zodiaco, circolo del Cielo. *Zodiacus*, *i*, *ſignifer orbis*,
ſignorum orbis, *ſignorum zona*.
Zolfa, ſolfa. *nota muſica*.
Zolfanello, ſolfanello. *ſulphuratum*.
Zolfo, Solfo. *Sulphur*.
Zolla, pezzo di terra. *gleba*, *æ*. Zolla picciola. *glebu-*
la. Simile alle zolle. *glebaſus*. Pieno di zolle. *glebaſus*.
Zona, faſcia del Cielo. *zona*, *æ*. Calda. *zona torrida*.
Fredda. *zona glacialis*.
Zonzo. Andare a zonzo, cioè qua e là ſenza ſaper do-
ve. *vagor*, *erro*.
Zoppamento, Zoppicamento. *claudicatio*, *claudicat*.
Zoppare, zoppicare. *claudico*, *as*, *cladico*, *as*. Leggier-
mente. *leviter claudicare*, *nonnihil claudicare*. Molto.
graviter claudicare.
Zoppo. *claudus*, *a*, *um*, *claudicans*, *antis*. Zoppetto.
leviter, *ſeu modice claudus*. Di un piede. *pede altero*
claudus. Che zoppica molto. *claudus graviter*. Dive-
nir, o farſi zoppo. *claudicationem contrahere*, *claudum*
fieri. Far zoppo, cagionar zoppamento. *claudicatio-*
nem, *vel claudicatem afferre*, *claudum efficere*, *vel facere*.
Zoticamente, razzamente, ruſticamente. *inurbane*, *ru-*
ſtice, *imperite*, *indocte*. Alquanto. *ſubruſtice*. Molto.
valde ruſtice, *valde inurbane*.
Zotichezza. *ruſticitas*, *atis*.
Zotico, ruſticano, da villa. *ruſticus*, *inurbanus*, *rudis*.
Zotichetto. *ſubruſticus*, *ruſticulus*.
Zucca, frutto d'erba. *cucurbita*, *æ*. Groſſa. *cucurbita*
ventrioſa. Di pergola. *cucurbita pergulana*. Salvatica.
colocynthis, *idis*. Di zucca. *cucurbitinus*. Zuccajo.
locus cucurbitis conſitus. Zucchetta. *cucurbitula*, *æ*.
Zuccone. *cucurbita decumana*, *magna*, *ingens*.
Zucchero, materia dolce. *ſaccharum*, *i*. Zuccherato. *ſac-*
charo conditus, *dulcis*.
Zuccolo, la cima della zucca. *vertex*, *icis*.
Zucconare. Toſare. *tondere ad cutem*.
Zuccone, toſato ſino alla cotenna. *ad cutem tonſus*.
Zuffa, combattimento. *certamen*, *prælium*.
Zufolare. *ſibilo*, *as*, *ſibilum edere*.
Zufolo, ſtrumento muſico paſtorale. *fiſtula*. Per fiſchio.
ſibilus, *i*.
Zugo, o Zughetto, ſorta di fritella. *artolaganus*.
Zuppa, o ſuppa. *intrita panis e vino*, *offa panis made-*
facta. In brodo. *panis ex jure*, *panis juruleneus*. In
latte. *panis ex lacte*, *panis lacte intritus*. In acqua.
panis ex aqua, *panis aqua perfuſus*. Zuppa Franceſe.
panis Gallico more juruleneus. Fare la zuppa con vi-
no, o con altro liquore. *panem vino*, *vel alio liquore*
imbuere, *intingere*. Zuppetta. *intrita panis parvula*,
vel puſilla, *offula panis madefacta*.

F I N I S.

MAG .01 .75

Digitized by Google

Legatoria
R. SALVAREZZA
Via Val Cassina, 65
Tel 925 823 — ROMA